ALEGATY

DO

SPRAWOZDAŃ STENOGRAFICZNYCH

pierwszej sesyi ósmego peryodu

SEJMU KRAJOWEGO

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

z roku 1902/903.

przytem

INDEKS TYCH ALEGATÓW

od 214 do 554.

TOM II.

418423
III 1902/03
214-237

Skrócenia:

Spraw. . . .	czytaj	sprawozdanie
Wydz. . . .	„	Wydziału
kraj.. . . .	„	krajowego
p.	„	posła
kom.. . . .	„	komisyi
w przedm. . .	„	w przedmiocie.

PAN
III 0
BIBLIOTHECA JAGELL. CRACOVIENSIS

INDEKS ALEGATÓW

Treść alegatów do stenogramów z 1. sesyi VIII. peryodu.

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
214.	Spraw. Wydz. kraj. o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1901	997
215.	Spraw. Wydz. kraj. o budżecie krajowym na rok 1903 . .	998
216.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie prowizoryum budżetowego na I. kwartał 1903 r.	998
217.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie poboru kraj. opłaty konsumcyjnej od piwa	998
218.	Pierwsze czytanie przedłożenia rządowego z projektem ustawy krajowej o uwolnieniu budynków ze zdrowemi i taniemi mieszkaniami dla robotników od dodatków do podatku domowo-klasowego, domowo-czynszowego i od 5%-towego podatku od dochodu z domów czasowo wolnych od podatku	1124
219.	Spraw. komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. poboru kraj. opłaty konsumcyjnej od piwa	1203
220.	Spraw. Wydz. kraj. z czynności urzędowych za czas od 1. stycznia do końca listopada 1902	1262
221.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zmian etatowych . . .	1262
222.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. przyznania Władysławowi Markowskiemu, byłemu stróżowi w gmachu sejmowym, zaopatrzenia w drodze łaski	1262
223.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie petycyi niektórych Wydziałów powiatowych o zmianę §. 19. ordynacyi wyborczej powiatowej	1262
224.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie zezwolenia Repr. pow. w Husiatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 koron na budowę drogi Probużna-Dębówka	1263
225.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. grudnia 1901 do 30. listopada 1902	1263
226.	Spraw. Wydz. kraj. o rachunkach galicyjskiej kasy oszczędności za rok 1902	1263
227.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego na zakupno sikawek dla gmin względnie straży pożarnych	1263
228.	Spraw. Wydz. kraj. o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1901	1263
229.	Spraw. Wydz. kraj. z przedłożeniem sprawozdania Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego za rok szkolny 1901/02	1263
230.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie petycyj emerytowanych nauczycieli i wdów po nauczycielach o podwyższenie emerytury względnie udzielenie pensyi wdowiej lub daru z łaski . .	1264

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
231.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. pet. 1) Eleonory Zielińskiej, wdowy po nauczycielu ludowym, o przedłużenie jej córce Maryi Edwardzie dw. im. Zielińskiej datku na wychowanie aż do ukończenia nauk; 2) Anyzyi Oleksińskiej, wdowy po nauczycielu ludowym o podwyższenie przyznanego datku na wychowanie sześciorga jej dzieci	1264
232.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. petycyi kilku gmin o zniżenie prestacyi na płace nauczycieli	1264
233.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. podwyższenia dotacyi krajowej dla Akademii Umiejętności w Krakowie	1264
234.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie subwencyi dla Muzeum Narodowego w Krakowie	1264
235.	Spraw. dodatkowe Wydz. kraj. do sprawozdania o budżecie krajowym na rok 1 03	1264
236.	Spraw. Wydz. kraj. o budżecie krajowym na rok 1904 .	1264
237.	Spraw. Wydz. kraj. o zamknięciu rachunków funduszów kraj. za rok 1902	1265
238.	Spraw. Wydz. kraj. o budowlach wodnych i melioracyach	1265
239.	Spraw. Wydz. kraj. o regulacyi rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi	1265
240.	Spraw. Wydz. kraj. o konserwacyi robót regulacyjnych na potoku Krzemienicy z dopływami	1265
241.	Spraw. Wydz. kraj, w przedm. akcyi pomocniczej z powodu klęsk elementarnych w r. 1903	1265
242.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie	1265
243.	Spraw. Wydz. kraj. z uzasadnieniem wniosku o przyznanie subwencyi dla krajowych Towarzystw rolniczych celem ułatwienia ludności włościańskiej odnowienia hodowli świń	1265
244.	Spraw. Wydz. kraj. o Banku krajowym	1266
245.	Spraw. Wydz. kraj. o etacie krajowego biura kolejowego	1266
246.	Spraw. Wydz. kraj. o ustaleniu kapitałów zakładowych kolei lokalnych Trzebinia-Skawce, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno, pokryciu zwiększonych kosztów budowy tych kolei i o stanie kraj. funduszu kolejowego	1266
247.	Spraw. Wydz. kraj. o finansowem poparciu przez kraj budowy wąskotorowej kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz-(Dynów)	1266
248.	Spraw. Wydz. kraj. o budowie projektowanej kolei lokalnej Tarnów-Szczucin o torze normalnym . . . ,	1266
249.	Spraw. Wydz. kraj. z usprawiedliwieniem kredytu w kwocie 6000 kor. wstawionego w Rubr. II. poz. 23. preliminarza budżetu kraj. na rok 1903 na koszta lustracyi szpitali powszechnych	1266
250.	Spraw. Wydz. kraj. z usprawiedliwieniem wstawienia do preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na rok 1903 w Rubr. I. poz. 9. dodatku osobistego dla kierownika oddziału chorób zakaźnych przy szpitalu powyższym . . . , . .	1266
251.	Spraw. Wydz. kraj. z wnioskiem na zmianę etatu płac Dyrektorów szpitala św. Łazarza w Krakowie i zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	1266
252.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie wliczenia do pensyi emerytalnej Dr. Gustawa Neussera, Dyrektora kraj. Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, dodatku osobistego, pobieranego przezeń od r. 1880 na mocy uchwały sejmowej w kwocie 1600 koron . . . , ...	1267

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
253.	Spraw. Wydz. kraj. z przedłożeniem protokołu obrad ankiety w przedmiocie reformy w administracyi krajowych i prowincyonalnych szpitali powszechnych	1267
254.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zmiany §.§. 11. i 15. ustawy z 28. lipca 1897 r. Nr. 47. Dz. u. kr., urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych	1267
255.	Spraw. Wydz. kraj. z projektem noweli do ustępu 2. §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897, Nr. 47 Dz. u. kr.	1267
256.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie zakupna zamku w Krystynopolu na zakład dla nieuleczalnie chorych obłąkanych, tudzież rozszerzenia i ulepszeń zakładu obłąkanych w Kulparkowie	1267
257.	Spraw. Wydz, kraj. w sprawie zakupna od gminy miasta Drohobycza domu, zbudowanego na szpital i zezwolenia rozszerzenia tego budynku	1267
258.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie budowy domu administracyjnego i pawilonu dla zakaźnych przy szpitalu powszechnym w Śniatynie	1268
259.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Zaleszczykach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 80.000 koron	1268
260.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. pożyczki zaciągnąć się mającej na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 10. lipca 1902 do LW. 1.371 na budowę zakładu dla niemowląt i podrzutków pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie	1268
261.	Spraw. Wydz. kraj. o przedłużeniu ustawy z dnia 4. lipca 1899 Dz. u. kr. Nr. 93 dozwalającej poboru na rzecz funduszu krajowego 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego	1268
262.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. wydzielenia gmin Hucisko jawornickie oraz Widaczowa z okręgu sądowego w Tyczynie i politycznego w Rzeszowie a przyłączenia do okręgu sądowego i politycznego w Przeworsku	1268
263.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. projektu do ustawy o przeniesienie gminy Pozowice wraz z obszarem dworskim z okręgu reprezentacyi powiatowej w Wadowicach do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce	1268
264.	Spraw. Wydz. kraj. o zamknięciu rachunkowem galicyjskiego funduszu propinacyjnego za r. 1902, tudzież o preliminarzu tegoż funduszu na rok 1904	1268
265.	Wniosek p. Paygerta w sprawie założenia przy Departamencie przemysłowym biura statystycznego	1269
266.	Wniosek p. Żardeckiego w sprawie pomnożenia ilości państwowych szkół średnich w kraju	1274
267.	Wniosek p. Tadeusza Cieńskiego w sprawie urządzenia składów drzewa opałowego i rządowych lasów w powiatach bezleśnych Pokucia i Podola	1275
268.	Wniosek p. J. Baworowskiego w tej samej sprawie . . .	1276
269.	Wniosek p. Szweda w sprawie zaprowadzenia przy pociągach osobowych IV. klasy i ustanowienia niższej taryfy biletowej	1285
270.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. spraw. górniczych . . .	1311
271.	Spraw. Wydz. kraj. z czynności w zakresie przemysłu krajowego	1311
272.	Spraw. Wydz. kraj. o krajowej sprzedaży soli . .	1311
273.	Spraw. Wydz. kraj. o wydzieleniu gminy Zwiniacz z okręgu sądowego i Starostwa w Czortkowie, a przydzieleniu do okręgu sądu powiatowego w Budzanowie i Starostwa w Trembowli	1312

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
274.	Wniosek p. Stapińskiego i tow. w sprawie kar wojskowych	1312
275.	Wniosek p. Marsa w sprawie budowy kolei Nowy Sącz-Szczawnica.	1319
276.	Wniosek p. Tarnawskiego w przedm. zakładania szkół realnych w kraju i bezzwłoczne założenie szkoły realnej w Przemyślu	1320
277.	Wniosek p. Tomaszewskiego i tow. w przedmiocie zmiany ustawy kraj. z 1. stycznia 1889 Nr. 16. Dz. u. kr. o stosunkach prawnych nauczycieli	1322
278.	Wniosek p. Goetza i tow. w sprawie przyspieszenia regulacyi rzek i zorganizowania pomocy na wypadek powodzi	1324
279.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie nadania nowozbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Skałacie charakteru szpitala powszechnego i publicznego	1357
280.	Wniosek p. Stojałowskiego w sprawie przyjęcia polskiej szkoły ludowej w Białej na fundusz krajowy	1357
281.	Wniosek p. Stojałowskiego w sprawie założenia w Białej polskich kursów przemysłowych dla rękodzielników tudzież polskiej szkoły dla przemysłu fabrycznego sukienniczego . . .	1359
282.	Wniosek p. Stojałowskiego w sprawie zmiany warunków w udzielaniu pożyczek z Banku krajowego na grunta włościańskie i założenia zastępstwa Banku krajowego w mieście Białej	1361
283.	Wniosek p. Szajera dotyczący budowy linii kolejowej Rzeszów-Głogów-Sokołów-Raniżów, Kolbuszowa-Majdan-Tarnobrzeg-Rozwadów	1363
284.	Wniosek p. Szajera i tow. w sprawie uregulowania handlu trzodą chlewną	1363
285.	Wniosek p. Rutowskiego w sprawie organizacyi kredytu na zakładanie przedsiębiorstw przemysłowych . . .	1367
286.	Wniosek p. Rutowskiego w sprawie unormowania sprawy parcelacyi w drodze ustawodawczej	1371
287.	Wniosek p. Szajera i tow. dotyczący utworzenia c. k. sądu powiatowego w Jaworniku mieście	1373
288.	Wniosek p. Szajera i tow. dotyczący zniesienia notaryatów w Galicyi	1374
289.	Wniosek p. Stapińskiego w sprawie ogłaszania i doręczania posłom i redakcyom pism krajowych, druków i sprawozdań sejmowych i przedłożeń Wydziału krajowego . .	1376
290.	Wniosek p. Stapińskiego i tow. w sprawie zarządzeń weterynaryjnych co do chowu i handlu nierogacizną	1377
291.	Wniosek p. Maryewskiego w sprawie przeznaczenia z funduszów krajowych sumy jednego miliona koron na udzielenie pożyczek bezprocentowych dotkniętym powodzią rolnikom i mieszkańcom miast	1383
292.	Wniosek p. Wursta o wezwanie c. k. Rządu, aby koszta podróży popisowych przeznaczonych do badania szpitalnego, pokrywał z funduszów państwowych	1384
293.	Wniosek p. Szweda o pomoc dla powiatu żywieckiego na naprawę dróg i mostów uszkodzonych powodzią . . .	1384
294.	Spraw. kom. administracyjnej z petycyi gal. Towarzystwa weterynarskiego o uzupełnienie ordynacyi wyborczej gminnej w tym kierunku, aby weterynarze dyplomowani z tytułu osobistych kwalifikacyi mieli prawo czynnego i biernego wyboru	1391
295.	Spraw. kom. budżetowej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. subwencyi na budowę schroniska dla nauczycielek nie mogących pracować lub potrzebujących chwilowego schronienia i opieki	1392
296.	Spraw. Wydz. kraj. z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1902	1412

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
297.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie przyznania stałego zaopatrzenia wdowie po nauczycielu kraj. niższej szkoły rolniczej w Suchodole, ś. p. Janie Górskim	1412
298.	Wniosek p. Oleśnickiego o zmianę statutu kraj. sejmowej ordynacyi wyborczej.	1413
299.	Wniosek p. Huryka w sprawie przeniesienia rampy kolejowej obok dworca kolejowego w Stanisławowie	1416
300.	Wniosek p. Huryka i p. Ostapczuka w sprawie uwolnienia gmin wiejskich od poruczonego zakresu działania .	1417
301.	Spraw. kom. szkolnej w przedm. przyznania Gabryeli Mayerównej, tymczasowej kierowniczce kursu praktycznego robót kobiecych przy szkole wydziałowej żeńskiej w Rzeszowie, ad personam prawa i charakteru stałej nauczycielki . . .	1418
302.	Spraw. kom. podatkowej w sprawie petycyi Rad powiatowych w Brodach, Mielcu, Stanisławowie, Husiatynie, Złoczowie, Kamionce, Sokalu, Lisku, Borszczowie i Rawie w przedm. wyjednania ustawy względem uwolnienia budynków i ubikacyi przez Rady powiatowe zajmowanych od podatku domowo-czynszowego, względnie domowo-klasowego . .	1418
303.	Spraw. kom. gminnej o petycyi Rady powiatowej w Tarnobrzegu w sprawie wydania ustawy, ustanawiającej wspólny budżet dla gmin i obszarów dworskich celem pokrycia kosztów wykonywania poruczonego zakresu działania gminy . . .	1418
304.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedm. podwyższenia funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych powiatów i gmin	1419
305.	Spraw. kom. gosp. krajowego o wniosku p. Abrahamowicza i towarzyszy w sprawie wyjednania ulg podatkowych dla parcel w myśl ustawy wodnej meliorowanych	1419
306.	Spraw. kom. przemysłowej z petycyi Zarządu Kółka rolniczego w Gniewczynie łańcuckiej pow. Przeworsk o udzielenie stałej rocznej subwencyi dla szkoły koszykarskiej	1420
307.	Spraw. kom. administracyjnej o sprawozdaniu Wyd. kraj. z dnia 28. czerwca 1902 w sprawie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na udzielenie poręki powiatu na pożyczkę 500.000 koron przez powiatową kasę oszczędności zaciągnąć się mającą	1421
308.	Spraw. kom. administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego co do uregulowania sprawy podwód	1426
309.	Spraw. kom. wodnej o wniosku p. Kozłowskiego w przedmiocie wydania zarządzeń potrzebnych dla wykonania ustawy o regulacyi rzek	1427
310.	Spraw. kom. bankowej o przedłożeniu Wydz. kraj. w przedmiocie spółek oszczędności i pożyczek pod patronatem Wydziału krajowego	1431
311.	Spraw. kom. prawniczej o wniosku rektora Dzieślewskiego o uregulowanie w drodze ustawodawczej wywłaszczeń dla celów budowy i utrzymania przewodów elektrycznych . .	1432
312.	Spraw. kom. podatkowej o wniosku p. Stojawskiego o zaprowadzenie opłat krajowych od biletów na wszystkie widowiska i od wszelkich zabaw publicznych i prywatnych połączonych z muzyką.	1432
313	Spraw. kom. gminnej o wniosku p. Stojałowskiego o uzupełnienie ustawy gminnej i ustawy o Reprezentacyi powiatowej postanowieniem, że członkom Reprezentacyi gminnej i powiatowej nie wolno być przedsiębiorcami dostaw lub robót gminnych a względnie powiatowych .	1432

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
314.	Spraw. kom. szkolnej z petycyi Anny Machalskiej, wdowy po nauczycielu szkół ludowych w Dąbiu, o przyznanie w drodze łaski pensyi wdowiej jakoteż datku na wychowanie dzieci. . .	1433
315.	Spraw. kom. prawniczej w sprawie petycyi wydziału Towarzystwa wzajemnej pomocy dyaków w Stanisławowie o unormowanie ich utrzymania.	1433
316.	Spraw. kom. prawniczej w przedmiocie petycyi gminy miasteczka Alwerni imieniem własnem i okolicznych gmin wniesionej o zaurgowanie c. k. Rządu, by c. k. Sąd powiatowy w Alwerni utworzył. .	1433
317.	Spraw. kom. prawniczej w przedm. petycyi gminy Radomyśl nad Sanem i okolicznych o kreowanie c. k. Sądu powiatowego w Radomyślu nad Sanem	1433
318.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydz. kraj. z przedłożeniem poprawek do projektu ustaw 1. o zalesieniu ochronnem, 2. o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.	1434
319.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. z przedłożenia Wydz. kraj. o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie za rok 1900/01 .	1444
320.	Spraw. kom. sanitarnej o wniosku p. Maissa z wezwaniem do c. k. Rządu o założenie przy c. k. salinach galicyjskich leczniczych zakładów solankowych	1445
321.	Spraw. kom. prawniczej o wniosku p. Mogilnickiego względem uchylenia ces. rozp. z dnia 20. kwietnia 1854 Nr. 96 dz. p. p.	1445
322.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o wniosku p. Trzecieskiego w sprawie popierania produkcyi, zakładania małych i średnich wędlarń jako przemysłu domowo-rolniczego.	1417
323.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o krajowych niższych szkołach rolniczych.	1447
324.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o sprawozd. Wydz. kraj. z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w 1901 r. i o wniosku p. Cieleckiego odnoszącym się do upoważnienia Wydziału kraj., ażeby ze stałego funduszu hodowlanego udzielał pożyczki na zakupno buhajów nie tylko gminom lecz i Kółkom rolniczym	1450
325.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o wniosku p. Wł. Gniewosza L. s. 607/902, w którym przedkłada do uchwalenia załączony do wniosku projekt ustawy lasowej	1453
326.	Spraw. kom. administracyjnej z projektem ustawy o przeniesieniu gmin i obszarów dworskich Kahujów, Honiatycze i Werbiż wraz z przysiółkiem Sajków z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Rudkach do okręgu Reprezentacyi powiatowej we Lwowie	1455
327.	Spraw. kom. kolejowej o sprawozd. Wydz. kraj. w sprawie budowy kolei lokalnej Tarnów-Szczucin	1456
328.	Spraw. kom. agrarnej o wniosku p. Cieleckiego w sprawie zwołania ankiety celem obmyślenia środków przyjścia z pomocą mniejszemu rolnictwu.	1457
329.	Spraw. Wydz. kraj. z czynności dotyczących podniesienia mleczarstwa w kraju	1472
330.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. powiększenia funduszu przemysłowego.	1472
331.	Spraw. Wydz. kraj. o poborze krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.	1472
332.	Wniosek p. Merunowicza w sprawie objęcia przez kraj. gal. dóbr kameralnych i funduszowych pozostających w administracyi państwa	1472
333.	Wniosek p. Bujnowskiego w sprawie wydania ustawy o przymusowem ubezpieczeniu budynków od ognia . .	1473
334.	Spraw. kom. administracyjnej o wnioskach nagłych p. Buynowskiego, p. Stapińskiego, tudzież p. Oleśnickiego o cofnięcie rozporządzenia Ministerstwa wojny	

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
	w sprawie zatrzymania w czynnej służbie żołnierzy asenterowanych w r. 1900 poza 1. października 1903	1475
335.	Spraw. kom. kolejowej w sprawie sprawozd. Wydz. kraj. o finansowem poparciu przez kraj kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów).	1482
336.	Spraw. kom. drogowej o wniosku p. Gnoińskiego w sprawie uznania drogi Brody-Łopatyn-Radziechów do Krystynopola za krajową.	1484
337.	Spraw. kom. przemysłowej o petycyi galicyjsko-bukowińskiego Akcyjnego Towarzystwa dla przemysłu cukrowego w Przeworsku.	1485
338.	Spraw. kom. sanitarnej z petycyi Wydziału powiatowego w Dobromilu w sprawie wypłaty zasiłku ustawowego na płace lekarzy okręgowych w r. 1898.	1493
339.	Spraw. komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1901 i o preliminarzu tegoż funduszu na rok 1903	1493
340.	Spraw. kom. przemysłowej w przedm. wydania nowego statutu komisyi krajowej dla spraw przemysłowych . . .	1498
341.	Spraw. kom. drogowej o wniosku p. Szajera w sprawie uznania dróg z Rzeszowa przez Strzyżów do Jasła tudzież z Rzeszowa przez Głogów, Kolbuszową, Majdan do Tarnobrzegu za krajowe	1501
342.	Spraw. kom. górniczej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedmiocie spraw górniczych	1502
343.	Spraw. komisyi prawniczej o wniosku p. Stapińskiego w przedm. należnego gminom dodatku gminnego od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacyi od r. 1893 do r. 1897	1504
344.	Spraw. komisyi prawniczej o wniosku p. Stapińskiego w sprawie wprowadzenia języka polskiego jako urzędowego w służbie wewnętrznej i korespondencyi do wszystkich urzędów i władz rządowych Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem	1505
345.	Spraw. komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydz. kraj. z administracyi kraj. funduszów koszarowych na budowę koszar za czas od 1. stycznia 1901 do dnia 30. listopada 1901 .	1508
346.	Spraw. kom. administracyjnej o wniosku p. Garapicha w przedmiocie dostaw dla c. i k. armii i rozmaitych ulg i ułatwień dla ludności w celu złagodzenia ciężarów wynikających z powinności wojskowej, oraz zmiany wojskowej procedury karnej	1508
347.	Spraw. Wydz. kraj. o popieraniu gospodarstwa rybnego	1531
348.	Spraw. Wydz. kraj. o potrzebie utworzenia 3 posad etatowych w Biurze Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek w Wydziale krajowym, tudzież o potrzebie powiększenia liczby pracowników w temże Biurze . . .	1531
349.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 K	1531
350.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. przyznania Antoninie Burzyńskiej, wdowie po nauczycielu szkół ludowych, pensyi wdowiej i dodatku dla małoletnich dzieci	1351
351.	Spraw. kom. prawniczej o przedłożeniu Wydz. kraj. w sprawie petycyi gmin Dobra szlachecka i Dobra rustykalna o wydzielenie ich z c. k. sądu powiatowego w Birczy i c. k. starostwa w Dobromilu a przydzielenie do c. k. sądu powiatowego i starostwa w Sanoku	1551

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
352.	Spraw. kom. gminnej w przedm. zaliczenia gminy Krynicy do miejscowości podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51. dz. u. kr.	1551
353.	Spraw. kom. szkolnej o petycyi nauczycielek w sprawie obsadzenia posad dyrektorek szkół wydziałowych	1552
354.	Spraw. kom. drogowej o petycyi Reprezentacyi powiatowej w Krakowie w sprawie zastosowania §. 43. ustawy drogowej z 5. lipca 1897 do gmin podmiejskich powiatu krakowskiego	1552
355.	Spraw. Wydz. kraj. o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, tudzież o podwyższeniu wałów nadwiślańskich od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic	1569
356.	Wniosek p. T. Cieńskiego w sprawie rozszerzenia krajowego Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach	1569
357.	Wniosek p. Oleśnickiego w sprawie zmiany systemu dwutypowego szkół ludowych	1570
358.	Propozycya Wydziału krajowego w sprawie wyboru 3 członków Rady Nadzorczej Banku krajowego i 2 zastępców członków tejże Rady	1572
359.	Spraw. kom. szkolnej o wniosku Wydziału krajowego co do założenia w Stanisławowie osobnego c. k. gimnazyum z językiem wykładowym ruskim	1579
360.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. przedłużenia na dalszych 10 lat prawa korzystania z uwolnienia od dodatku krajowego do podatku domowo czynszowego, tudzież od dodatku gminnego do tego podatku i do 5% podatku pobieranego od domów uwolnionych od podatku domowo-czynszowego tych budynków we Lwowie, które będą wybudowane w miejsce 181 domów przeznaczonych na zburzenie w celu regulacyi miasta dla poprawy stosunków zdrowotnych	1614
361.	Wniosek p. Huzy w sprawie obniżenia opłat stemplowych	1614
362.	Wniosek p. Krzysztofowicza w sprawie rozszerzenia krajowej stacyi doświadczalnej chemiczno - rolniczej i przeniesienia jej do Lwowa	1615
363.	Spraw. kom. budżetowej w przedm. przedłużenia ustawy z dnia 4. lipca 1899 Dz. u. k. Nr. 93 dozwalającej poboru na rzecz funduszu krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego	1617
364.	Spraw. kom. gosp. kraj. o sprawozdaniu Wydziału kraj. w sprawie uzasadnienia wniosku o przyznanie subwencyi dla krajowych Towarzystw rolniczych celem ułatwienia ludności włościańskiej odnowienia hodowli trzody chlewnej	1619
365.	Spraw. kom. gminnej w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Zaleszczykach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 80.000 koron	1632
366.	Spraw. kom. gminnej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 kor. na budowę drogi Probużna-Dębówka	1633
367.	Spraw. kom. solnej o krajowej sprzedaży soli	1633
368.	Spraw. kom. szkolnej o stanie szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich w r. 1900/1 i 1901/2 na podstawie sprawozdań Rady szkolnej krajowej	1656
369.	Spraw. Wydz. kraj. o projekcie ustawy dla król. stoł. miasta Lwowa w przedmiocie przymusowego połączenia kanałów domowych z miejskimi i opłat za to połączenie	1700
370.	Spraw. Wydz. kraj. o kraj. zakładach naukowych rolniczych, o gorzelni i folwarku w Dublanach za rok szkolny 1902/3	1700

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
371.	Spraw. Wydz. kraj o budowie dród wodnych . . .	1700
372.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Kałuszu, charakteru szpitala powszechnego i publicznego	1700
373.	Wniosek p. Hupki o wyjednanie ustawy uwalniającej na czas dłuższy od podatku gruntowego dobrowolnie zalesione role, łąki i pastwiska	1746
374.	Wniosek p. Szpondra o przyjęcie na fundusz krajowy zakładu głuchoniemych we Lwowie i utworzenie takiego zakładu w Krakowie	1747
375.	Wniosek p. Starucha o wezwanie ck. Rządu do bezpłatnego udzielania soli kamiennej dla bydła gminom powiatu liskiego, turczańskiego i sanockiego	1748
376.	Wniosek p. Wilczkiewicza w sprawie udzielenia soli bydlęcej gminom wiejskim w powiecie Dąbrowa . . .	1748
377.	Spraw. kom. szkolnej o wnioska p. Tomaszewskiego w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 1. stycznia 1889 o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego	1749
378.	Spraw. kom. bankowej w przedm. sprawozdań Wydziału krajowego o Banku krajowym za lata 1901 i 1902 oraz wniosku p. Stojałowskiego o zmianę warunków w udzielaniu pożyczek na grunta włościańskie oraz o założenie zastępstwa Banku krajowego w mieście Białej	1763
379.	Spraw. Wydz. kraj. z wnioskiem zmiany statutu Banku krajowego	1788
380.	Wniosek p. Maryewskiego o zbadanie sprawy budowy sanatoryów krajowych dla chorych na gruźlicę	1788
381.	Wniosek p. Huryka przeciw konkurencyi czynionej ubogiej ludności przez pracę więźniów w Stanisławowie . .	1790
382.	Wniosek p. I. Gnoińskiego w sprawie urządzenia programowych wycieczek naukowych młodzieży po kraju . .	1790
383.	Spraw. kom. przemysłowej w sprawie wniosku p. Paygerta o założeniu biura statystycznego dla przemysłu i handlu przy departamencie przemysłowym i pomocy kraju, celem ułatwienia powstania tkalni mechanicznej	1793
384.	Spraw. kom. sanitarnej w sprawie uznania szpitala w Skałacie za publiczny i powszechny	1798
385.	Spraw. kom. administracyjnej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedm. projektu do ustawy o przeniesienie gminy Pozowice wraz z obszarem dworskim z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce .	1799
386.	Spraw. kom. administracyjnej o sprawozd. Wydz. kraj. w przedm. wydzielenia gminy Zwiniącz z okręgu sądowego i Starostwa w Czortkowie a przydzielenia do okręgu Sądu powiatowego w Budzanowie i Starostwa w Trembowli.	1800
387.	Spraw. kom. administracyjnej o sprawozd. Wydz. kraj. w przedm. wydzielenia gmin Hucisko jawornickie oraz Widaczów z okręgu sądowego w Tyczynie i politycznego w Rzeszowie, a przyłączenia do okręgu sądowego i politycznego w Przeworsku	1802
388.	Spraw. kom. sanitarnej o sprawozd. Wydz. kraj. w sprawie budowy domu administracyjnego i pawilonu dla zakaźnych przy szpitalu powszechnym w Śniatynie	1802
389.	Spraw. kom. sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie zakupna od gminy miasta Drohobycza domu zbudowanego na szpital i zezwolenia rozszerzenia tego budynku	1803
390.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego o sprawozd. Wydz. kraj. w sprawie przyznania stałego zaopatrzenia wdowie po nauczycielu kraj. niż. szkoły rolniczej w Suchodole ś. p. Janie Górskim	1803

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
391.	Spraw. kom. drogowej z czynności Dep. IV. Wydz. kraj. w sprawach drogowych za czas od 1 listopada 1900 do 31 października 1901 i od 1 listopada 1901 do 31 października 1902 . .	1815
392.	Spraw. kom. przemysłowej o wniosku p. Jana Gnoińskiego w sprawie spirytusu denaturowanego	1815
393.	Spraw. kom. gminnej o sprawozdaniu Wydz. kraj. w przedmiocie petycyi niektórych Wydziałów powiatowych o zmianę §. 19. ordynacyi wyborczej powiatowej	1818
394.	Spraw. kom. administracyjnej w przedm. zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 K.	1822
395.	Spraw. kom. dla ustawy o biurach pośrednictwa pracy o przedłożeniu Wydziału krajowego w tym przedmiocie . .	1824
396.	Spraw. mniejszości kom. dla ustawy „o biurach pośrednictwa pracy“	1859
397.	Spraw, Wydz. kraj. w przedm. zezwolenia Reprezentacyi pow. w Kałuszu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 17.000 K. na urządzenie i utrzymanie szpitala powiatowego w Kałuszu .	1859
398.	Spraw. kom. skolnej o stanie szkół średnich w r. 1900/1901 i 1901/1902 na podstawie sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej .	1924
399.	Spraw. Wydz. kraj. tyczące się wadliwego wykonywania ustaw i przepisów podatkowych i należytościowych	1952
400.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. zaopatrzenia dla rodziny ś. p. Grzegorza Bubesa, stróża przy Wydziale krajowym	1953
401.	Wniosek p. Tarnawskiego o utworzenie w Przemyślu filii c. k. gimnazyum	1953
402.	Wniosek p. Maissa w sprawie rekonstrukcyi salin galicyjskich	1954
403.	Wniosek p. Federowicza w sprawie wykonywania wszelkich robót publicznych drogą publicznej konkurencyi i o ile możności przez siły krajowe	1956
404.	Wniosek p. Rutowskiego z projektem ustawy gminnej dla Zakopanego .	2003
405.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego o wniosku p. Kozłowskiego w przedm. ochrony interesów krajowych przy zmianie taryfy cłowej i odnowieniu traktatów handlowych	2026
405.	Spraw. (uzupełniające) kom. gospodarstwa krajowego o wniosku p. Kozłowskiego w przedm. ochrony interesów kraj. przy zmianie taryfy cłowej i odnowieniu traktatów handlowych	2027
406.	Spraw. kom. sanitarnej w sprawie uznania szpitala w Kałuszu za powszechny i publiczny.	2033
407.	Wniosek p. Milewskiego w przedmiocie ułatwienia taniego kredytu dla zbudowania zbiorników naftowych . .	2045
408.	Wniosek p. Potoczka w sprawie regulacyi pensyi księży wikarych	2047
409.	Wniosek p. Sajera o zaprowadzenie opłat krajowych od przedmiotów zbytkowych	2047
410.	Wniosek p. Szajera o założenie szkoły rolniczej w powiecie rzeszowskim.	2049
411.	Spraw. kom. bankowej o zamknięciu rachunków galic. Kasy oszczędności we Lwowie za rok 1901 i 1902. . . .	2050
412.	Spraw. kom. szkolnej o wniosku p. Cieleckiego w przedm. założenia kosztem kraju jednego seminaryum nauczycielskiego z kierunkiem rolniczym	2057
413.	Wniosek p. Jana Urbańskiego o wezwanie c. k. Rządu, aby zmusił akcyjne Towarzystwo chropińskie do otwarcia regularnego publicznego ruchu towarowego na kolei lokalnej Tłumacz-Pałachicze	2071

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
414.	Wniosek p. Kramarczyka wyjednanie ustawy nakładającej do podatku gruntowego dodatek na utworzenie funduszu zapomóg, na wypadek klęsk elementarnych	2071
415.	Wniosek p. Viviena w przedm. utworzenia przy Wydziałach powiatowych biur bezpłatnej pomocy prawnej dla ludności wiejskiej i małomiejskiej	2074
416.	Spraw. kom. administracyjnej o wniosku p. Buynowskiego i petycyach w sprawie przymusowego ubezpieczenia budynków od ognia	2078
417.	Spraw. kom. drogowej o wniosku p. Win. Gnoińskiego w sprawie uznania drogi Brody-Łopatyn-Radziechów do Krystynopola za krajową	2085
418.	Spraw. kom. drogowej o wniosku p. Szajera i tow. w sprawie fabryk krajowych wyrobów betonowych i odsprzedaży tychże wyrobów włościanom po cenach produkcyi	2085
419.	Spraw. kom. administracyjnej w sprawie wniosku p. Starucha o zmianę ustawy krajowej z dnia 15. sierpnia 1866 o pokrywaniu kosztów budowy i utrzymywania budynków kościelnych (cerkiewnych) i plebańskich w parafiach wyznania katolickiego . . .	2085
420.	Spraw. kom. szkolnej z petycyi Anny Sernickiej, wdowy po nauczycielu ludowym, o przyznanie w drodze łaski pensyi wdowiej i datku na wychowanie córki	2086
421.	Spraw. kom. drogowej o wnioskach posłów Stapińskiego i Szajera w sprawie zniesienia myt na drogach krajowych i powiatowych	2091
422.	Spraw. kom. sanitarnej o wniosku p. Wursta w sprawie urządzenia prowizorycznego szpitala w Złoczowie i objęcia go w zarząd kraju	2091
423.	Spraw. kom. gminnej o sprawozd. Wydz. kraj. z dnia 25. września 1903 L. 80.678 w przedm. nadania gminie kr. stoł. m. Lwowa ustawy o przymusowem połączeniu kanałów domowych z kanałami publicznymi i opłatach za to połączenie .	2092
424.	Spraw. kom. prawniczej o sprawozd. Wydz. kraj. z czynności Dep. VI. za czas od 1. listopada 1901 do końca października 1902	2093
425.	Spraw. kom. prawniczej o wniosku pp. Huryka i Ostapczuka w sprawie uwolnienia gmin wiejskich od czynności poruczonego zakresu działania, ewentualnie wynagrodzenia gmin za sprawowanie powyższych czynności	2095
426.	Spraw. kom. prawniczej o wniosku p. Szajera i tow. w sprawie utworzenia c. k. Sądu powiatowego w Jaworniku mieście	2096
427.	Spraw. kom. kolejowej o wniosku p. Huryka w sprawie przeniesienia rampy kolejowej w Stanisławowie . . .	2096
428.	Spraw. kom. administracyjnej o wniosku p. Żardeckiego w sprawie projektu ustawy łowieckiej	2096
429.	Spraw. Wydz. kraj. o projekcie założenia szkoły rolniczej w Miłocinie pod Rzeszowem	2113
430.	Wniosek p. Oleśnickiego o zmianę §. 2. statutu Banku krajowego	2124
431.	Spraw. sejmowej komisyi przemysłowej o petycyi kuratoryi wyższej szkoły handlowej w Krakowie w przedmiocie udzielenia większej ilości zasiłków stypendyjnych .	2126
432.	Spraw. kom. prawniczej o wniosku p. Skołyszewskiego w sprawie wezwania c. k. Rządu do ścisłego przestrzegania ustawy o prawie zgromadzania się z 15. listopada 1867 Nr. 135 Dz. u. p. . . .	2128
433.	Spraw. kom. kolejowej o sprawozdaniu z czynuości Dep. IV. Wydz. kraj. w sprawach kolejowych za czas od 1. grudnia 1900 do 30. listopada 1901	2132

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
433.	Dodatkowe sprawozdanie kom. kolejowej o sprawozdaniu z czynności Dep. IV. Wydz. kraj. w sprawach kolejowych za czas od 1. grudnia 1900 do 30. listopada 1901 . . .	2132
434.	Spraw. kom. kolejowej o sprawozd. z czynności Dep. IV. Wydziału krajowego w sprawach kolejowych za czas od 30. listopada 1901 do 1. grudnia 1902	2132
435.	Spraw. kom. kolejowej o spraw. Wydz. kraj. o ustaleniu kapitałów zakładowych kolei lokalnych Trzebinia-Skawce, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno, pokryciu zwiększonych kosztów budowy tych kolei i o stanie kraj. funduszu kolejowego	2133
436.	Spraw. Wydz. kraj. z projektem zmiany art. 9. ustawy z dnia 23. maja 1895 Nr. 57 Dz. u. kr. o zakładaniu i urządzeniu publicznych szkół ludowych i obowiązku posyłania do nich dzieci	2156
437.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o sprawozdaniu z czynności Dep. III. Wydz. kraj. za czas od 1. stycznia 1902 do 30. listopada 1902	2156
438.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. z przedłożenia Wydziału kraj. o praktycznym kursie dozorców drenarskich . .	2179
439.	Spraw. kom. budżetowej o wniosku Wydz. kraj. względem zaopatrzenia rodziny śp. Grzegorza Bubesa, stróża w gmachu sejmowym	2179
440.	Spraw. kom. budżetowej w przedm. akcyi pomocniczej kraju z powodu klęsk elementarnych	2181
441.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie zmiany uchwały sejmowej z dnia 12. lipca 1902 r. o projektowanej kolei lokalnej ze Lwowa do Podhajec i podwyższenia udziału funduszu krajowego w kosztach budowy tej kolei	2207
442.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie przeniesienia siedziby c. k. sądu powiatowego z Kolbuszowej do Kolbuszowej górnej	2207
443.	Spraw. kom. budżetowej w sprawie zwrotu nadwyżek kosztów utrzymania chorych w klinikach uniwersyteckich we Lwowie ponad taksę szpitalną	2210
444.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności około podniesienia mleczarstwa w kraju	2237
445.	Spraw. kom. administracyjnej o sprawozd. Wydz. kraj. w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Kałuszu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 17.000 K na urządzenie i utrzymanie szpitala powiatowego w Kałuszu	2242
446.	Wniosek p. Stojałowskiego w przedmiocie ochrony ludności włościańskiej przy poborze podatku domowo-klasowego .	2289
447.	Wniosek p. Tomaszewskiego o włączenie w sieć telefoniczną większych miast i centrów przemysłu w kraju . .	2289
448.	Spraw. kom. gosp. kraj. z przedłożeń Wydziału krajowego o budowlach wodnych i melioracyach	2301
449.	Spraw. kom. sanitarnej o sprawozd. Wydz. kraj. z czynności Dep. V. za czas od 1. listopada 1901 do 31. października 1902 nadto o sprawozdaniu Wydziału kraj. z przedłożeniem protokołu obrad ankiety w przedm. reformy w administracyi krajowych i prowincyonalnych szpitali powszechnych; — i o sprawozdaniu Wydz. kraj. z usprawiedliwieniem kredytu w kwocie 6.000 K wstawionego w Rubr. II. poz. 23. preliminarza budżetu krajowego na rok 1903 na koszta lustracyi szpitali powszechnych . .	2323
450.	Spraw. kom. sanitarnej o wniosku p. rektora Rydygiera w sprawie budowy gmachów potrzebnych dla pomieszczenia klinik Wydziału lekarskiego Uniwersytetu lwowskiego . .	2330
451.	Spraw. kom. sanitarnej o przedłożeniu Wydz. kraj. z dnia 5. września 1903, w sprawie zakupna zamku w Krystynopolu na zakład dla nieuleczalnych chorych obłąkanych, tudzież	

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
	rozszerzenia i ulepszeń zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	2336
452.	Spraw. kom. gosp. kraj. z petycyi spółki wodnej dla regulacyi Wisłoka i Pielnicy tudzież petycyi obszaru dworskiego i gminy Jaćmierza wraz z gminą Posada jaćmierska w sprawach regulacyi Wisłoka i Pielnicy.	2342
453.	Spraw. kom. bankowej o sprawozdaniu Wydz. kraj. z wnioskiem zmiany statutu Banku krajowego	2346
454.	Spraw. kom. agrarnej o wniosku p. Rutowskiego i tow. w sprawie wydania ustawy parcelacyjnej	2362
455.	Spraw. kom. przemysłowej z czynności Wydz. kraj. w zakresie krajowego przemysłu (Szkoły zawodowe) . . .	2389
456.	Spraw. kom. przemysłowej o sprawozd. Wydz. kraj. z czynności w zakresie przemysłu krajowego (Komisya krajowa dla spraw przemysłowych)	2399
457.	Spraw. kom. przemysłowej o spraw. c. k. Rady szkolnej kraj. we Lwowie odnoszącem się do stanu państwowych szkół przemysłowych i handlowych w Galicyi	2407
458.	Spraw. kom. przemysłowej z petycyi Joachima Grünspana, przemysłowca z Andrychowa, o udzielenie bezprocentowej pożyczki w wysokości 400.000 K na założenie tkalni mechanicznej i przyznanie stałej rocznej subwencyi 3.000 K na założenie i prowadzenie szkoły tkackiej w Andrychowie .	2412
459.	Spraw. kom. przemysłowej o petycyi kuratoryi wyższej szkoły handlowej w Krakowie w przedm. udzielenia gwarancyi dla funduszu emerytalnego tej szkoły	2413
460.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego w kraju .	2414
461.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o sprawozdaniu Wydz. kraj. z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1902	2430
462.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie założenia szkoły rolniczej w Miłocinie pod Rzeszowem	2431
463.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego o wniosku p. Tadeusza Cieńskiego w sprawie rozszerzenia kraj. zakładu sadowniczego w Zaleszczykach	2432
464.	Spraw. kom. gospodastwa kraj. o sprawozd. Wydz. kraj. o kraj. zakładach naukowych rolniczych, o gorzelni i folwarku w Dublanach za rok 1902/3 . LW. 83.369 i o wniosku p. Krzysztofowicza w kwestyi umieszczenia stacyi chemiczno-rolniczej	2436
465.	Spraw. kom. wodnej o przedłożeniu Wydz. kraj. w przedmiocie budowy dróg wodnych	2437
466.	Spraw. kom. budżetowej o zamknięciu rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1902 — i o preliminarzu tego funduszu na rok 1904	2441
467.	Spraw. kom. budżetowej ze sprawozdania Wydz. kraj. w przedm. petycyi emerytowanych nauczycieli i wdów po nauczycielach o podwyższenie emerytury względnie udzielenie pensyi wdowiej lub daru z łaski	2443
468.	Spraw. kom. budżet. ze sprawozdauia Wydz. kraj. w przedmiocie petycyi kilku gmin o zniżenie prestacyi na płace nauczycieli	2445
469.	Spraw. kom. budżet. o stanie fundacyi ś. p. Stanisława hr. Skarbka za czas od maja 1901 do maja 1902, opracowane na podstawie sprawozdania i aktów Wydziału krajowego	2448
470.	Spraw. kom. budżetowej o sprawozdaniu Wydz. kraj. odnoszącem się do zamknięcia rachunków fundacyi ś. p. Stanisława hr. Skarbka za lata 1899, 1900 i 1901	2449
471.	Spraw. kom. solnej o wniosku p. Ferd. Maissa w przedmiocie urządzenia salin galicyjskich	2449

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
472.	Spraw. kom. dla reform agrarnych o wniosku p. Hupki w przedmiocie wyjednania ustawy uwalniającej na czas dłuższy od podatku gruntowego dobrowolnie zalesione pola, łąki i pastwiska	2449
473.	Spraw. kom. budżetowej o petycyach gminy Zakopane w sprawie przyjęcia na kraj opłaty rat umorzenia pożyczki zaciągniętej na budowę wodociągów	2452
474.	Spraw. kom. budżetowej o budżecie krajowym na rok 1903.	2456
475.	Spraw. kom. budżetowej o budżecie na rok 1904	2456
476.	Spraw. Wydz. kraj. w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi w Tarnobrzegu charakteru szpitala powszechnego i publicznego	2514
477.	Spraw. Wydz. kraj. w przedmiocie wcielenia do m. Krakowa kilkunastu parcel położonych w obrębie gm. Grzegórzek	2584
478.	Spraw. kom. kolejowej: 1) o sprawozdaniu Wydz. kraj. w sprawie zmiany uchwały sejmowej z dnia 12. lipca 1902 r. o projektowanej kolei lokalnej ze Lwowa do Podhajec i podwyższenia udziału funduszu krajowego w kosztach budowy tej kolei; 2) o petycyi m. Lwowa do L. 3240 w sprawie powyższej kolei; wreszcie 3) o petycyi konsorcyum tejże kolei lokalnej do L. 2.714 w sprawie podwyższenia udziału funduszu krajowego o kwotę 850.000 kor.	2584
479.	Spraw. kom. kolejowej o wniosku p. Kaz. ks. Lubomirskiego w przedm. gwarancyi uzupełniającej oprocentowania po 4% i umorzenia kapitału pierwszeństwa w wysokości 2,200.000 K. dla projektowanej kolei lokalnej Podgórze-Myślenice-Lubień	2596
480.	Spraw. kom. kolejowej o petycyach w sprawie budowy kolei żelaznej ze Lwowa przez Kamionkę Strumiłową do Stojanowa do L. 938/902, 1439/902 i 2666/903 wniesionych	2596
481.	Spraw. kom. kolejowej względem petycyi właścicieli dóbr ziemskich powiatu złoczowskiego co do wyjednania uc. k. Rządu otwarcia stacyi kolejowej w Zarwanicy, położonej na drodze kolei żelaznej Karola Ludwika, dla ruchu towarowego	2597
482.	Spraw. kom. kolejowej o pet. Rady pow. w Sanoku o zwolnienie od opłaty datku na rzecz wykupna gruntów pod kolej transwersalną	2597
483.	Spraw. kom. szkolnej o sprawozd. Wydz. kraj. zawierającem projekt zmiany Art. 9. ust. z dnia 23. maja 1895	2598
484.	Spraw. kom. szkolnej o przedłożeniu Wydz. kraj. w przedm. założenia ruskiego gimnazyum w Stanisławowie	2599
485.	Spraw. kom. przemysłowej o petycyi „kraj. Związku przemysłowego“ we Lwowie o subwencyę	2635
486.	Spraw. kom. przemysłowej o wniosku Wydz. kraj. w przedm. powiększenia funduszu przemysłowego	2635
487.	Spraw. Wydz. kraj. w przedm. uzupełniającego wyboru jednego członka Wydziału galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie	2668
488.	Spraw. (dodatkowe) kom. gospodarstwa kraj. z pet. spółki wodnej dla regulacyi Wisłoka i Pielnicy, tudzież pet. obszaru dworskiego i gminy Jaćmierza wraz z gminą Posada jaćmierska w sprawie regulacyi Wisłoka i Pielnicy	2767
489.	Spraw. kom. budżetowej o przedłożeniu Wydz. kraj. w przedm. przedłużenia na dalszych 10 lat prawa korzystania z uwolnienia od dodatku krajowego do podatku domowo-czynszowego, tudzież od dodatku gminnego do tego podatku i do 5% podatku pobieranego od domów uwolnionych od podatku domowo-czynszowego tych budynków we Lwowie, które będą wybudowane w miejsce 181 domów, przeznaczonych na zburzenie w celu regulacyi miasta dla poprawy stosunków zdrowotnych	2769

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
490.	Spraw. kom. bankowej o wniosku p. Milewskiego w sprawie ułatwienia taniego kredytu celem zbudowania zbiorników naftowych na pomieszczenie do 10.000 cystern tych produktów . . .	3005
491.	Spraw. kom. budżetowej o zamknięciu rachunków funduszów budżetem objętych za lata 1900, 1901 i 1902 . . .	3014
492.	Spraw. kom. budżetowej o zamknięciu rachunków funduszów samoistnych (niedotowanych) budżetem nieobjętych za lata 1900, 1901 i 1902	3019
493.	Spraw. kom. sanitarnej w przedm. proponowanej przez Wydz. kraj. zmiany §. §. 11. i 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 Nr. 47. Dz. u. kr. urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych	3019
494.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego z wniosków posłów Szajera i Stapińskiego w sprawie ograniczeń handlu nierogacizną	3022
495.	Spraw. kom. przemysłowej o wniosku p. Rutowskiego i tow. 1° o uwolnieniu nowopowstających instytucyi kredytowych, których celem będzie zakładanie i finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych, od dodatków do podatków oraz 2° o powołaniu do życia przy udziale kraju, akcyjnego zakładu kredytowego mającego na celu zakładanie i finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych	3036
496.	Spraw. kom. szkolnej o wniosku rektora Dzieślewskiego o przypuszczenie ukończonych uczniów szkół realnych na wydziały filozoficzny, medyczny i rolniczy uniwersytetów — i o wniosku p. Rottera w tymże przedmiocie jakoteż o założenie 8-klasowej szkoły średniej z obowiązkową nauką języka łacińskiego i rysunków a bez nauki języka greckiego .	3041
497.	Spraw. kom. gospodarstwa kraj. o wnioskach pp. Tad. Cieńskiego i Baworowskiego w sprawie ułatwienia ludności włościańskiej kupna drzewa z lasów państwowych .	3046
498.	Spraw. kom. administracyjnej o petycyach Wydziału powiat. w Buczaczu i Wydziału powiatowego w Nowym Targu w przedm. załatwienia sprawy wynagrodzenia za podwody .	3054
499.	Spraw. kom. górniczej o sprawozd. Wydziału kraj. w przedm. spraw górniczych jak również o petycyach krajowego Towarzystwa naftowego i Związku galicyjskich producentów „Ropa“ L. 905 i 906.	3055
500.	Spraw. kom gminnej w sprawie wniosku p. Rutowskiego i tow. w przedmiocie projektu statutu gminnego dla gminy Zakopanego	3056
501.	Spraw. kom. kolejowej o wniosku p. Jana Urbańskiego o wezwanie c. k. Rządu, aby zmusił akcyjne Towarzystwo chropińskie do otwarcia regularnego publicznego ruchu towarowego na kolei lokalnej Tłumacz-Pałachicze .	3058
502.	Spraw. kom. szkolnej o rezolucyach p. Oleśnickiego przekazanych komisyi na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 16. października 1903	3058
503.	Spraw. kom. kolejowej o wniosku p. Szweda w sprawie zaprowadzenia przy pociągach osobowych wagonów IV. klasy i odpowiedniego zniżenia taryf biletowych . . .	3059
504.	Spraw. kom. prawniczej w sprawie petycyi gminy Jeleśni i 11 gmin okolicznych o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego w Jeleśni	3059
505.	Spraw. kom. szkolnej o petycyach wdów po nauczycielach ludowych i nauczycieli oraz nauczycielek emerytowanych 1°). o przyznanie względnie podwyższenie pensyi wdowich z łaski, 2°). o przyznanie względnie podwyższenie emerytury lub o wliczenie lat służby w drodze łaski	3059
506.	Spraw. kom. budżetowej z petycyi Stefanii Lewandow-	

Liczba alegatu		Stronica sten. sprawozdania
	skiej, wdowy po prymaryuszu szpitala powszechnego w Bochni o podwyższenie pensyi wdowiej	3060
507.	Spraw. kom. gospodarstwa krajowego o wniosku p. Stan. Jędrzejowicza w przedmiocie podniesienia chowu koni .	3061
508.	Spraw. kom. przemysłowej, o petycyi Koła I. miejscowego Towarzystwa obrony polskiego przemysłu w Krakowie	3062
509.	Spraw. kom. podatkowej o wniosku p. Mazikiewicza o uwolnienie domów włościańskich i małomieszczańskich dwóch najniższych klas podatkowych, od wszelkich dodatków krajowych i autonomicznych na czas uwolnienia ich od państwowego podatku domowo-klasowego, o ile są kryte materyałem ogniotrwałym	3064
510.	Spraw. kom. prawniczej o wniosku p. Stapińskiego w sprawie kar wojskowych na wychodźców	3066
511.	Spraw. kom. administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału kraj. z administracyi krajowych funduszów koszarowych za czas od 1. grudnia 1901 do dnia 30. listopada 1902	3066

Nie przyszły pod obrady Sejmu.

Liczba alegatu	
512.	Wniosek p. Oleśnickiego w sprawie utworzenia we Lwowie uniwersytetu z językiem wykładowym ruskim.
513.	Wniosek p. Szajera w sprawie wyjednania u Rządu sprzedaży soli bydlęcej dla gmin i obszarów dworskich po cenach produkcyi.
514.	Wniosek p. Szajera w sprawie zreformowania taryfy adwokackiej.
515.	Wniosek p. Szajera w sprawie założenia szkoły koszykarskiej w jednej z miejscowości a to: w Staromieściu, Nowej wsi Zaczerskiej, Terliczkach, Łukawcu.
516.	Wniosek p. Szajera w sprawie powoływania rezerwistów do ćwiczeń wojskowych.
517.	Wniosek p. Szajera o wezwanie Rządu, aby stacyę kolejową dla pociągów osobowych w gminie Świlczy z dniem 1. stycznia 1904 otworzył.
518.	Wniosek p. Szajera o przywrócenie gminie Wilkowyji praw samoistnej gminy.
519.	Wniosek p. St. Schätzla o założenie seminaryum żeńskiego w Brzeżanach.
520.	Wniosek p. Stojałowskiego w sprawie uzupełnienia §. 31. ust. gminnej co do egzaminów na urząd pisarza gminnego.
521.	Wniosek p. Tomaszewskiego z projektem ustawy o Radzie szkolnej krajowej.
522.	Wniosek p. Witosławskiego i tow. w sprawie zastąpienia rampy kolejowej obok stacyi kolejowej Kołomyja przejazdem górą ponad torami kolejowymi.
523.	Wniosek p. Witosławskiego i tow. w sprawie założenia seminaryum nauczycielskiego w Kołomyi.
524.	Spraw. kom. administracyjnej o wniosku p. Viviena w sprawie zakładania biur posady prawnej.
525.	Spraw. kom. dla reform agrarnych z petycyi włościan z gminy Poździacza (powiat przemyski) o przedłożenie do sankcyi ustawy o włościach rentowych.

Liczba alegatu

526. Spraw. kom. gminnej o wniosku p. Bujnowskiego o zmianę ustawy gminnej na zasadzie połączenia obszarów dworskich z gminami.
527. Spraw. kom. drogowej o wnioskach p. Bujnowskiego, Stapińskiego i tow. w przedmiocie zmiany ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. kr.
528. Spraw. kom. drogowej o petycyi Rady powiatowej w Kamionce strumiłowej w przedm. odpisania kwoty 6000 K. jako reszty z dobrowolnego datku na budowę drogi krajowej Lwów-Stojanów.
529. Spraw. kom. drogowej o petycyi gminy miasta Baranowa w sprawie udzielenia zapomogi na spłatę pożyczki zaciągniętej na budowę drogi.
530. Spraw. kom. gosp. krajowego o wniosku p. Paszkowskiego w sprawie ułatwienia kredytu melioracyjnego.
531. Spraw. kom. gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydz. kraj. o krajowej szkole gospodarstwa lasowego za rok 1900/1901.
532. Spraw. kom. gosp. krajowego z petycyi Wydziału Towarzystwa kultury uprawy torfowisk w Galicyi.
533. Spraw. kom. kolejowej o wniosku p. Szajera i tow. w sprawie budowy linii kolejowej Rzeszów-Głogów-Sokołów-Ranizów-Kolbuszowa-Majdan-Tarnobrzeg-Rozwadów.
534. Spraw. kom. kolejowej o petycyi Wydziału powiatowego w Kolbuszowej o przeprowadzeniu budowy kolei lokalnej przez powiat kolbuszowski Ls. 1289.
35. Spraw. kom. kolejowej o wniosku p. Marsa w sprawie budowy kolei Nowy Sącz-Szczawnica.
36. Spraw. kom. kolejowej z petycyi inżyniera cyw. p. Waleryana Dzieślewskidgo imieniem konsorcyum projektowanej kolei lokalnej Zakopane-Świnnica.
537. Spraw. kom. prawniczej o spraw. Wydz. kraj. w przedm. projektu ustawy o środkach prawnych przeciw postanowieniom Reprezentacyi gminnych i powiatowych.
538. Spraw. kom. prawniczej w sprawie petycyi gminy miasta Pomorzany o utworzenie c. k. sądu powiatowego w Pomorzanach.
539. Spraw. kom. prawniczej w sprawie petycyi gminy miasteczka Gołogóry powiat Złoczów, o utworzenie tamże c. k. sądu powiatowego.
540. Spraw. kom. prawniczej o wniosku Huryka w sprawie zatrudnienia więźniów Zakładu karnego w Stanisławowie przy robotach publicznych.
541. Spraw. kom. prawniczej o spraw. i wniosku Wydz. kraj. w sprawie przeniesienia siedziby c. k. sądu powiatowego z Kolbuszowej do Kolbuszowej górnej.
542. Spraw. kom. podatkowej co do nagłego wniosku p. Oleśnickiego w sprawie odpisania podatków w gminach dotkniętych klęskami elementarnemi.
543. Spraw. kom. podatkowej o spraw. Wydz. kraj. w sprawie wadliwego wykonywania ustaw i przepisów podatkowych i należytościowych.
544. Spraw. kom. przemysłowej w przedm. petycyi gminy „Dedrzeński Kowalkowscy i spółka odlewarnia bronzu i metalu w Podgórzu“ o zmianę warunków zabezpieczenia uchwalonej już przez Wydz. kraj. pożyczki w kwocie 30.000 K celem umożliwienia ukończenia odlewu pomnika Tadeusza Kościuszki w Krakowie.
545. Spraw. kom. przemysłowej o petycyi Dyrekcyi spółki przemysłowej kobiet „Praca“ we Lwowie.
546. Spraw. kom. szkolnej o wniosku p. Oleśnickiego o reorganizowanie planów naukowych dla szkół ludowych.
547. Spraw. kom. szkolnej o petycyi młodzieży Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie przyjmowania na Uniwersytet kobiet, nie mających obywatelstwa austryackiego.
548. Spraw. kom. szkolnej o wniosku p. Jana Gnoińskiego w sprawie urządzania programowych wycieczek naukowych młodzieży po kraju.

Liczba alegatu

549. Spraw. kom. szkolnej o petycyi Józefa Pankowicza, kierującego nauczyciela szkoły 4-klasowej im. Staszica w Tarnowie.
550. Spraw. kom. szkolnej o petycyi Hawrota Jana, emerytowanego dyrektora szkoły 4-klasowej.
551. Spraw. kom. szkolnej o petycyi Jana Müllera, kierownika 4-klasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Przemyślu.
552. Spraw. kom. sanitarnej o petycyi Tow. szpitala dla ubogich dzieci, pod nazwą Św. Zofii we Lwowie, o udzielenie subwencyi lub bezprocentowej pożyczki w kwocie 78.300 K. na niezbędne do budowy do budynku szpitalnego.
553. Spraw. kom. sanitarnej w sprawie petycyi Wydziału powiatowego w Śniatynie o pokrycie z funduszu krajowego niedoboru z budowy szpitala powszechnego w Śniatynie w kwocie 3.388 koron 54 hal.
554. Spraw. kom. solnej o wnioskach pp. Starucha i ks. Wilczkiewicza L. s. 2.920 i 2.922 w sprawie udzielania soli hodowcom bydła w okolicach dotkniętych powodziami.

LW. 41121/902.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1901.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu postanowień §. 18. statutu krajowego i §. 6. instrukcyi, przedkłada Wydział krajowy zamknięcie rachunków wszystkich pod zarządem Reprezentacyi kraju zostających funduszów za rok 1901, a mianowicie:

pod lit. *A.* funduszów budżetem objętych,
„ „ *B.* „ „ nieobjętych,
„ „ *C.* funduszu propinacyjnego miast,
„ „ *D.* „ pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. i k. wojska,
„ „ *E.* „ krajowych koszar wojskowych,
„ „ *F.* „ byłego galic. korpusu ochotników,
„ „ *G.* „ pożyczkowego na cele melioracyjne,
„ „ *H.* „ dla gmin na budowę szkół,
„ „ *I.* „ kolejowego,
„ „ *K.* stałego funduszu przemysłowego,
„ „ *L.* funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych, } administrowanych w Banku krajowym.
„ „ *M.* stałego funduszu hodowlanego,
„ „ *N.* funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego,
„ „ *O.* „ „ dla spółek kas oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena,
„ „ *P.* sumaryczne zestawienie obrotu brutto i stanu majątkowego wszystkich funduszów krajowych.

Dział *A.* zawiera fundusze budżetem objęte.

1. Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu, wraz z szczegółowymi rachunkami:

a) szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie,
b) doświadczalnej stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie,
c) akademii rolniczej, szkoły niższej rolniczej, folwarku, szkoły gorzelnictwa, gorzelni krajowej i stacyi doświadczalnej chemiczno rolniczej w Dublanach,
d) szkoły rolniczej, tudzież forwarku w Czernichowie,
e) szkół niższych rolniczych w Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereźnicy i Suchodole,
f) szkoły ogrodniczej w Tarnowie,
g) zakładu sadowniczego w Zaleszczykach,
h) składów publicznych krajowych w Krakowie.

2. Fundusz szkolny krajowy i krajowy fundusz szkolny emerytalny,
3—34. Fundusze krajowych zawodowych szkół i naukowych warstatów przemysłowych.
35 i 36. Krajowy szpital powszechny we Lwowie (2 oddziały).
37. Fundusz podrzutków we Lwowie,
38. Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie.
39—42. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie (4 oddziały).
43. Fundusz policyi krajowej.
44. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1873.
45. „ „ „ „ 1883.
46. „ „ „ „ 1891.
47. „ „ „ „ 1893.
48. „ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.
49. „ regulacyi rzeki Gniłej Lipy.
50. „ „ potoku Kisieliny.
51. „ „ rzeki Łęgu.
52. „ „ potoku Krzemienicy z Babulówką i Trześni.
53. „ „ rzeki Brnia nowego z dopływami.
54. „ „ rzeki Białej z dopływami i uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Dunajca.
55. „ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.
56. „ dla uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły, między Podgórzem a Niepołomicami.
57. „ regulacyi rzeki Bugu od Pełtwi do granicy państwa.
58. „ na zabudowanie potoku górskiego Niszkówki.
59. „ regulacyi Złotej Lipy.
60. „ osuszenia bagien Łańcucko-Jarosławskich.
61. „ regulacyi potoku Dumnego.
62. „ obwałowania lewego brzegu Dunajca.
63. „ regulacyi rzeki Przegnojówki.
64. „ osuszenia bagien Stojanowskich.
65. „ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.
66. „ na zabudowanie potoku Glińsko.
67. „ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.
68. „ zabudowanie potoku Bystra.
69. „ regulacyi górnego Dniestru.
70. „ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.
71. „ regulacyi rzeki Trześniówki.
72. „ na zabudowanie potoku górskiego Michałów.
73. „ konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim.
74. „ obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa.
75. „ emerytury dozorców melioracyjnych.
76. „ kultury krajowej.
77. „ stanowy sierociński.
78. „ Aleksandra hr. Stadnickiego.
79. „ podrzutków w Krakowie.

Dział *B.* zawiera fundusze budżetem nieobjęte.

1. Fundusz pomnika Kościuszki.
2—223. Fundusze stypendyjne.
224. Administracyę dóbr Winnik.
225. Fundusz galicyjskich inwalidów wojskowych.
226. „ niżankowickich „ „
227. „ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich.
228. Zakład narodowy im. Ossolińskich.
229. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

230. Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie.
231. „ ś. p. Pelagii Russanowskiej.
232. „ szkół ludowych z r. 1872.
233. „ Wincentego Łodzia Ponińskiego.
234. „ Franciszka Kochmana dla literatów.
235. „ „ „ dla dziewcząt służących.
236. „ ś. p. Maryi Jędrzejowiczowej.
237. „ pomnika hr. Gołuchowskiego.
238. Fundacyę sandecką „Dom roboczy“.
239. Fundusz hr. Weissenwolffowej.
240. „ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego.
241—246. Fundusze ś. p. dra Józefa H. Malinowskiego.
247. Fundusz Karola Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej.
248. „ im A. Schiffnera.
249. „ Maryi Mochnackiej dla ciemnych.
250. „ Edwarda Lewińskiego dla włościan
251. Fundacyę ś. p. Anny Helclowej.
252. Fundusz „Macierzy polskiej“.
253. „ Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej.
254 i 255. Fundusze z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego.
256. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.
257. „ Teofili i Malwiny Łukowskich.
258. Fundacyę posagową ś. p. Siemianowskich dla dziewcząt.
259. „ Siemianowskich dla wdów po nauczycielach.
260. „ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych chorobą.
261. „ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.
262. „ bursy ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych.
263. „ Franciszka Steczkowskiego z Jasła.
264. „ posagową ś. p. Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich.
265. „ posagową ś. p. Zaremby Skrzyńskiego dla dziewcząt wiejskich.
266. „ dom ubogich w Strzeliskach nowych.
267. „ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych i rekonwalescentów.
268—270. Fundusze im. Józefa Kosvitzkiego.
271. Fundusz im. Henryka Straszewskiego.
272. „ zboru św. Klaudyi.
273. „ emerytury aktorów sceny polskiej we Lwowie.
274. „ Krupacza Józefa dla c. k. inwalidów wojskowych.
275. „ ś. p. Wiktora hr. Baworowskiego.
276 i 277. Fundacye ś. p. Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej.
278. Fundusz na zakupno książek dla zakładów przemysłowych w kraju.
279—281. Fundacyę Tytusa Kielanowskiego.
282. „ Wacława Tyzenhausa.
283. „ ks. Karoliny Lubomirskiej.
284. „ Marjem Gewürtzowej.
285. „ ks. Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca.
286. „ „ „ dla Dębicy.
287. „ hr. Róży Lanckorońskiej.
288. „ Konstantego i Michaliny Pietruskich.
289. „ Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana.
290. „ Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.
291. „ Izydora Kowalewskiego.
292. „ jubileuszową Cesarza Franciszka Józefa I. „na zakupno pni pszczół etc.“
293. „ Michała Morawieckiego.
294. Fundusz „Z nadwyżek wspólnych kas sierocych“.
295. Depozyta gminne serwitutowe.
296. Depozyta ogólne.

Ogółem działy A. i B. obejmują 375, zaś razem z funduszami działów C., D., E., F., G., H., I., K., L., M., N., O., ... 387 funduszów
W roku 1900 wykazano w tych działach . . . . . 377 „
w porównaniu okazuje się przybytek . . . . . 10 funduszów.

A mianowicie:

I. Przybyły:

1. Fundusz krajowej szkoły koszykarskiej w Siedlcu.
2. „ kursów keramicznych w Podgórzu.
3. „ stacyi mechaniczno-technologicznej we Lwowie.
4. „ stypendyjny Władysława Łozińskiego.
5. „ „ Stanisława Karzykiewicza.
6. „ „ Ezechiela Berzewiczego.
7. „ „ Fani Kapeluszowej.
8. „ „ Karola Bielawskiego.
9. „ dobroczynny Izydora Kowalewskiego.
10. „ jubileuszowy Cesarza Franciszka Józefa I., „na zakupno pni pszczół etc.“.
11. „ dobroczynny Michała Morawieckiego.
12. „ „ „Z nadwyżek wspólnych kas sierocych“.

II. Ubyły:

1. Fundusz kraj. naukowego warstatu garncarskiego w Toustem.
2. „ stypendyjny Jelenskiegó Napoleona dla szkoły w Łuczycach.

Z porównania przybytku 12 funduszów
z ubytkiem . . . . 2 „
okazuje się przybytek j. w. 10 funduszów

W formie zamknięć nie nastąpiła żadna zasadnicza zmiana; trzymano się bowiem ściśle uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 14. października 1878, z dnia 21. grudnia 1885 i formy zamknięcia za rok 1894, którą Wysoki Sejm, uchwalając na posiedzeniu dnia 10. stycznia 1896 absolutoryum, tem samem zatwierdzeniem do wiadomości przyjął.

Według sumarycznego wykazu wydatków i dochodów wszystkich budżetem objętych funduszów, wynik jest nastepujący:

	w funduszach krajowym i z tegoż dotowanych:	samoistnych niedotowanych:
Wydatki w porównaniu z budżetem *większe* o	868.312 K	845 K
Dochody od budżetu *większe* o	1,059.234 „	1.634 „
Wynik *korzystniejszy* od budżetu o . . .	190.922 K	789 K
a po uwzględnieniu, że skutkiem zwiększonych dochodów odpadła potrzeba zaciągnięcia przyzwolonej uchwałą sejmową z dnia 9. lipca 1901 pożyczki na pokrycie niedoboru budżetowego w kwocie	1,985.671 „	
wynik *korzystniejszy* od budżetu wynósi . .	2,176.593 K	789 K

Poniżej objaśniamy szczegółowo, jak powstał korzystniejszy od budżetu wynik w funduszu krajowym i w funduszach z niego dotowanych. Tutaj zaznaczamy tylko, że korzystniejszy wynik w funduszach samoistnych niedotowanych pochodzi głównie z korzystniejszych różnic budżetowych w funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego, w odnośnym zamknięciu rachunków bliżej objaśnionych.

W funduszu pożyczkowym na drogi powiatowe i gminne, dla którego osobny budżet nie został uchwalony, wydatki wynoszą:

a) na bezprocentowe pożyczki Wydziałom powiatowym . . . 84.000 K — g
b) na lokacyę w funduszu krajowym . . . . . 188.529 „ 02 „
Razem . . 272.529 K 02 g.

Wydatki te pokryto własnymi zasobami funduszu w kwocie	232.529 K 02 g	
oraz dotacyą z Rubr X poz. 191 wydatków funduszu krajowego	40.000 „ — „	272.529 K 02 g
W aktywach posiada ten fundusz:		
a) w zwrotach pożyczek od Wydz. pow. wraz z zaległemi odsetkami		678.546 K 04 g
b) na lokacyi w funduszu krajowym		106.445 „ 04 „
Razem		784.991 K 08 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		784.991 K 08 g.

Do tego działu należą jeszcze następujące fundusze, których specyalne zamknięcia rachunków wykazują:

	Dochody wraz z pozostałością kasową z ubiegłego roku:	Wydatki:	Pozostałość kasowa z końcem r. 1901:
1. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy:			
a) fundusz regulacyjny	22.639 K 19 g	1.031 K 49 g	21.607 K 70 g
b) „ konserwac.	14.615 „ 64 „	— „ — „	14.615 „ 64 „
2. Fund. regulacyi potoku Kisieliny:			
a) fundusz regulacyjny	64.474 „ 06 „	63.298 „ 61 „	1.175 „ 45 „
b) „ konserwac.	4.044 „ 38 „	35 „ 42 „	4.008 „ 96 „
3. Fund. regulacyi rzeki Łęgu:			
a) fundusz regulacyjny	12.376 „ 30 „	10.407 „ 10 „	1.969 „ 20 „
b) fund. kons. {1 bieżący	8.642 „ 92 „	8.560 „ 52 „	82 „ 40 „
{2 rezerw.	12.779 „ 40 „	213 „ 62 „	12.565 „ 78 „
4. Fund. regulacyi potoku Krzemienicy z Babulówką oraz Trześni i Rowu:			
a) fundusz regulacyjny	66.740 „ 59 „	64.304 „ 48 „	2.436 „ 11 „
b) „ konserwac.	1.227 „ 83 „	— „ — „	1.227 „ 83 „
5. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływami:			
a) fundusz regulacyjny	128.362 „ 89 „	83.760 „ 07 „	44.602 „ 82 „
b) „ konserwac.	7.043 „ 25 „	— „ — „	7.043 „ 25 „
6. Fund. regulacyi rzeki Białej z dopływami i uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Dunajca:			
a) fundusz regulacyjny	389.833 „ 90 „	322.829 „ 25 „	67.004 „ 65 „
b) „ konserwac.	32.658 „ 23 „	253 „ 41 „	32.404 „ 82 „
7 Fundusz dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy:			
a) fundusz regulacyjny	438 K 97 „	438 „ 97 „	— „ — „
b) „ konserwac.	1.352 „ 20 „	1.038 „ 88 „	313 „ 32 „
8. Fund. dla uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami:			
a) fundusz regulacyjny	70.225 „ 90 „	66.128 „ 46 „	4.097 „ 44 „
b) „ konserwac.	8.432 „ 47 „	— „ — „	8.432 „ 47 „

	Dochody wraz z pozostałością kasową z ubiegłego roku:	Wydatki:	Pozostałość kasowa z końcem r. 1901.
9. Fund. regulacyi rzeki Bugu:			
a) fundusz regulacyjny	221.926 K 07 g	52.375 K 66 g	169.550 K 41 g
b) „ konserwac.	5.417 „ 43 „	— „ — „	5.417 „ 43 „
10. Fund. na zabudowanie potoku górskiego Niszkówki:	1.617 „ 79 „	986 „ 81 „	630 „ 98 „
11. Fund. regulacyjny rzeki złotej Lipy:			
a) fundusz regulacyjny	16.510 „ 75 „	14.369 „ 99 „	2.140 „ 76 „
b) „ konserwac.	965 „ 20 „	— „ — „	965 „ 20 „
12. Fund. osuszenia bagien w powiecie łańcuckim i jarosławskim:	28.709 „ 98 „	23.873 „ 22 „	4.836 „ 76 „
13. Fund. regulacyi potoku Dumnego:	18.038 „ 37 „	1.201 „ 69 „	16 836 „ 68 „
14. Fund. regulacyi rzeki Przegnojówki:			
a) fundusz regulacyjny	11.956 „ 43 „	1.602 „ 91 „	10.353 „ 52 „
b) „ konserwac.	2.515 „ 37 „	2.515 „ 37 „	— „ — „
15. Fund. osuszenia bagien Stojanowskich:	16.030 „ 20 „	237 „ 65 „	15.792 „ 55 „
16. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca:			
a) fundusz regulacyjny	14.558 „ 30 „	12.794 „ 86 „	1.763 „ 44 „
b) „ konserwac.	5.345 „ 60 „	63 „ — „	5.282 „ 60 „
17. Fundusz na zabudowanie potoku Glińsko:	1.480 „ 30 „	1.008 „ 84 „	471 „ 46 „
18. Fund. na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru:	131.562 „ 08 „	101.362 „ 16 „	30.199 „ 92 „
19. Fund. regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy:	94.744 „ 12 „	91.285 „ 48 „	3.458 „ 64 „
20. Fund. zabudowania potoku Bystra	119.674 „ 75 „	53.922 „ 01 „	65.752 „ 74 „
21. Fund. regulacyi górnego Dniestru:	828 799 „ 27 „	287.569 „ 34 „	541.229 „ 93 „
22. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim:			
a) fundusz regulacyjny	307.006 „ 14 „	280.871 „ 89 „	26.134 „ 25 „
b) „ konserwac.	1.188 „ 13 „	— „ — „	1.188 „ 13 „
23. Fund. obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą Państwa:	140.139 „ 81 „	90.476 „ 95 „	49.662 „ 86 „
24. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki:			
a) fundusz konserwac.	4.699 „ 02 „	4.271 „ 76 „	427 „ 26 „
b) „ rezerwowy	6.063 „ 25 „	— „ — „	6.063 „ 25 „
25. Fundusz konserwacyi zabudowania potoku górskiego Michałów:	598 „ — „	40 „ — „	558 „ — „
26. Fund. konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim:	63.121 „ 42 „	578 „ 58 „	62.542 „ 84 „

	Dochody wraz z pozostałością kasową z ubiegłego roku:	Wydatki	Pozostałość kasowa z końcem r. 1901.
27. Fundusz emerytury dozorców melioracyjnych	15.636 K 98 g	5.016 K 09 g	10.620 K 89 g
28. Fundusz szkolny kraj. emeryt. (zarodowy)	67.100 „ 44 „	— —	67.100 „ 44 „

Oprócz wykazanych pozostałości kasowych fundusze te posiadają z końcem roku 1901:

a) w aktywach (po strąceniu stanu biernego):

ad 1*a*).	10.956 K.	70 g.
„ 2*a*).	92.436 „	85 „
„ 3*a*).	9.380 „	44 „
„ 4*a*).	111.341 „	21 „
„ 5*a*).	24.091 „	70 „
„ 7*a*).	700 „	— „
„ 8*a*).	40.514 „	34 „
„ 9*a*).	80.460 „	90 „
„ 11*a*).	65.312 „	51 „
„ 11*b*).	38 „	88 „
„ 12	27.957 „	83 „
„ 14*a*).	490 „	37 „
„ 14*b*).	1.509 „	63 „
„ 16*a*).	71.205 „	14 „
„ 19.	135 751 „	04 „
„ 23.	55.322 „	— „
„ 24*a*).	2.426 „	28 „
„ 27.	252 „	— „

b) w passywach (po strąceniu stanu czynnego):

ad 6*a*).	61.634 K.	91 g.
„ 22*a*).	68.728 „	98 „

Zamknięcie rachunku funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu przedstawia wynik ostateczny jak następuje:

	Wynik rzeczywisty:	Budżetem uchwalony:	Z porównania wynik większy:	wynik mniejszy:
Wydatki budżetowe .	21,741.546 K	21,345.624 K	395.922 K	
Dochody „ .	21,920.068 „	21,333.224 „	586.844 „	
Przewyżka dochodów a gdy budżet wykazuje przewyżkę wydatków . . .	178.522 K	12.400 K	190.922 K	
Wynik rzeczywisty cyfrowo jest korzystniejszy od budżetu j. w. o kwotę . . a po doliczeniu korzystniejszego wyniku jakim jest wykazany w rubr. XVIIa) mniejszey od budżetu dochód z tytułu niezaciągniecia przyzwolonej pożyczki na po-	190.922 K.			
Do przeniesienia .	190.922 K.			

	Wynik rzeczywisty:	Budżetem uchwalony:	Z porównania wynik większy:	wynik mniejszy
Z przeniesienia .	190.922 K			
krycie niedoboru budżetowego w kwocie	1,985.671 „			
Wynik ten okazuje się korzystniejszym o . . .		2,176.593 K		
uwzględniając dalej że z rubr. XIV. poz. 241a) na umorzenie starych długów wydano nad budżet		4.578 „		
to wzmiankowany wynik w ogóle okaże się korzystniejszym od budżetu o		2,181.171 K		

Różnicę pomiędzy wynikami rzeczywistymi a kwotami uchwalonemi w budżecie przedstawiają się w poszczególnych rubrykach jak następuje :

A. W wydatkach.

			więcej:	mniej;
W rubr.	I.	Koszta reprezentacyi kraju, wydano ogółem więcej o . . . . . z powodu poniesienia większego wydatku na Sejm (Dział A.) a mianowicie na dyety poselskie (poz. 1) o 10.445 K wskutek dwa razy zwoływanej sesyi sejmowej, na koszta druków sejmowych (poz. 3) o 5.757 K., natomiast mniejsze były wydatki na opał ubikacyj sejmowych (poz. 8) o 1.957 K., i na Wydział krajowy (Dział B.) o 2.544 K z powodu interkalaryów.	11.701 K	
„	II.	Koszta zarządu wydano mniej o . z powodu mniejszych wydatków w poz. 17—22 na płace urzędników i woźnych o 6.240 K., w poz 23 na dyurnistów o 934 K., w poz. 24 na zasługi o 369 K., w poz. 25 na emolumenta 4 K., w poz. 26 na remuneracye o 1.299 K., w poz. 27 na koszta podróży i dyety o 763 K., w poz. 29 na dary z łaski o 486 K., w poz. 30 na należytości stemplowe od dekretów nominacyjnych o 1.450 K., w poz. 32 na administracyę dochodów z kraj. opłat konsumcyjnych o 208 K., w poz. 33 na architektę o 510 K. Natomiast wydano więcej w poz. 28 na pensye i zaopatrzenia o 3.616 K., w poz. 31 na potrzeby kancelaryjne o 3.821 K, w poz. 34 na gmach sejmowy i jego utrzymanie o 3.339 K., i w poz. 35 na zaliczki na płace 63 K.		1.424 K
„	III.	Koszta leczenia ubogich chorych wydano więcej o . . . . . głównie z powodu wzrostu ilości dni leczenia i podwyższenia taks	79.330 „	
		Do przeniesienia . .	91.031 K	1.424 K

			więcej:	mniej:
		Z przeniesienia . .	91.031 K	1.424 K
		w wielu szpitalach krajowych i zagranicznych. Przekroczenie to wszakże w części znajduje pokrycie z korzystniejszym wyniku pozycyi, mających związek z rubryką III, a mianowicie w rubr. V. poz. 18 i 19 dochodów. Korzystniejszy ten wynik wynosi 35.325 K a więc redukuje wzmiankowane przekroczenie rubr. III. do kwoty 44.005 K jako szczegółowe wyjaśnienie tej rubryki wskazuje.		
W rubr.	IV.	Koszta szczepienia wydano więcej o mianowicie na koszta utrzymania i odświeżenia krowianki (poz. 37) o 1.258 K., na koszta podróży i dyety dla lekarzy, poniesione na podstawie rachunków złożonych przez c. k. Namiestnictwo (poz. 38) o 14.079 K.	15.337 „	
„	V.	Wydatki sanitarne wydano mniej o głównie z powodu nieobsadzenia wszystkich posad lekarzy okręgowych		12.019 „
„	VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności mniej o . . . . . ponieważ nie zaszła potrzeba zapłacenia odsetek (poz. 66) od pożyczki zaciągnąć się mającej przez towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie gdyż tej pożyczki nie zaciągnięto.		1.600 „
„	VII.	Wydatki na cele wykształcenia i o światy wydano więcej o . . . z powodu większego niedoboru funduszu szkolnego krajowego (poz. 68) o 237.256 K i kraj. funduszu szkolnego emerytalnego (poz. 69) o 41.600 K, dalej z powodu intercalare w poz. 70. „Członkowie Rady szkolnej krajowej“ o 280 K.	278.576 „	
„	VIII	Utrzymanie pomników historycznych mniej o . . . . . głównie z powodu interkaleryów w archiwum aktów grodzkich we Lwowie i w Krakowie.		740 „
„	IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi więcej o mianowicie: na koszta kwaterunkowe według rachunków złożonych przez c. k. Komendą żandarmeryi więcej o 17.164 K, na urządzenie nowych koszar o 6.568 K, i na koszta administracyi i konserwacyi gmachu żandarmeryi we Lwowie i budynku w Czortkowie o 5.302 K.	29.034 „	
„	X.	Wydatki na komunikacye więcej o . z powodu większych wydatków w dziale I. na drogi o 2.244 K, i w dziale II. na koleje żelazne o 31.148 K.	33.392 „	
		Do przeniesienia . .	447.370 K	15.783 K

			więcej:	mniej:
		Z przeniesienia . .	447.370 K	15 783 K
W rubr.	XI.	Dotacye dla zakładów krajowych więcej o . . . . . wedle specyalnych rachunków tych zakładów.	129.216 „	
„	XII.	Wydatki na szupaśnictwo mniej o . wedle rachunków złożonych przez stacye szupasowe.		6 700 „
„	XIII.	Budowe wodne i melioracye mniej o głównie z powodu mniejszego wypadku w dziale A. na utrzymanie biura melioracyjnego i na studya przygotowawcze.		16.488 „
„	XIV.	Umarzanie pożyczek, wydano mniej o głównie z powodu mniejszego wydatku na umorzenie pożyczki z r. 1893 (poz. 239) o 94.959 K, na opłatę niezgłoszonych obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych (poz. 240) o 9.165 K. Natomiast wydano więcej: na pokrycie niedoboru funduszu pożyczki krajowej z r. 1873 (poz. 236) o 14.584 K, na spłatę dawniejszych długów (poz. 241 a) o 4.578 K, i na opłatę odsetek od pożyczki przyzwolonej na pokrycie niedoboru budżetowego roku 1901 (poz. 242 a) o 8.359 K, gdyż wskutek niezaciągnięcia tej pożyczki z kredytu tego opłacono odsetki od chwilowych długów zaciąganych w ciągu roku, a które to odsetki uczyniły kwotę wyższą od uchwalonej budżetem.		76.757 „
„	XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa wydano mniej o . . . . . głównie z powodu mniejszego wydatku na średnią szkołę rolniczą w Czernichowie (poz. 254) o 17.172 K natomiast zaś większego wydatku na folwark w Dublanach (poz. 250) o 6.466 K.		9.199 „
„	XVI.	Na podniesienje rękodzielnictwa i przemysłu wydano mniej o . . . z powodu mniejszych wydatków na szkoły przemysłowe uzupełniające (Dział I) o 5.262 K, na szkoły fachowe (Dział II) o 3.280 K, na wydatki krajowej komisyi przemysłowej (Dział IV) o 449 K, tudzież na zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe (Dział V) o 9.493 K, natomiast wydane więcej na ogólne cele szkolnictwa przemysłowego (Dział III) o 3.107 K.		15.377 „
„	XVII	Rozmaite wydatki, wydano mniej o głównie wskutek mniejszego o 36.933 K wydatku (w poz. 461) na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1900, poniesionego w miarę zaciągniętych przez Wydziały powiatowe pożyczek i przypadających od nich odsetek za rok 1901, po myśli		40.360 „
		Do przeniesienia . .	576.586 K	180.664 K

			więcej:	mniej:
		Z przeniesienia . .	576.586 K	180.664 K
		uchwały Wys. Sejmu z 21. grudnia 1900, i mniejszego o 4.001 K wydatku w poz. 463 na bonifikacyę funduszów powiatowych za ubytek w dochodach opłacanych z galic. funduszu propinacyjnego z powodu niepodniesienia przez niektóre Wydziały powiatowe wyasygnowanych bonifikacyj.		
		Razem wydano więcej o	576.586 K	
		„ „ mniej o		180.664 K
		W ogóle wydatek był większy o	395.922 K	
		B. W dochodach.		
W rubr.	III.	Dochody z dróg krajowych więcej o głównie z powodu większego dochodu z myt (poz. 3) o 32.219 K, natomiast zaś mniejszy był dochód z subwencyi od c. k. Skarbu Państwa na budowę dróg powiatowych i gminnych (poz. 9) o 5.000 K, wskutek nieuiszczenia reszty przyrzeczonej subwencyi na budowę drogi gminnej Majdan stary—Rozwadów.	28.439 „	
„	IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych więcej o . . . . według specyalnych zamknięć rachunków.	22.042 „	
„	V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych więcej o . . . . . głównie z powodu większych dochodów ze zwrotów zaliczek od urzędników krajowych z płac (poz. 15) o 3.930 K, i od szpitali powszechnych (poz. 18) o 35.695 K i innych mniejszych różnic.	38.049 „	
„	VI.	Zwroty pożyczek, więcej o . . przeważnie z powodu wpływu budżetem nieuwzględnionych zwrotów z lat ubiegłych od Wydziałów powiatowych na poczet pożyczek udzielonych ludności dotkniętej klęskami elementarnemi (poz. 33a) w kwocie 2.667 K, tudzież wskutek innych drobniejszych różnic.	2.587 „	
„	VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, mniej o . .		320 K
„	VIII.	Dochody szkół i folwarku, szkoły gorzelniczej, gorzelni i stacyj kontrolnych i doświadczalnych we Lwowie i Dublanach więcej o . . .	5.404 „	
„	IX.	Dochody szkół i folwarków w Czernichowie, mniej o		10.424 „
„	X.	Dochody innych szkół rolniczych, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, więcej o	23.259 „	
		Do przeniesienia . .	119.780 K	10.744 K

			więcej:	mniej:
		Z przeniesienia . .	119.780 K	10.744 K
		według specyalnych zamknięć rachunków tychże szkół.		
W rubr.	XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich, więcej o . . . z powodu wpływu zwrotów zaległych z r. 1900.	165 „	
„	XII.	Dochód z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z roku 1866 więcej o . . . z powodu wpływu zaległości.	8.302 „	
„	XIII.	Dochody z kwaterunkowego żandarmeryi więcej o . . . . . według rachunków złożonych przez c. k. Komendę żandarmeryi.	778 „	
„	XIV.	Dochody ze zwrotu wydatków szupasowych, mniej o . . . . znajdujących pokrycie w wykazanych należytościach czynnych.		587 „
„	XV.	Dochody z krajowego składu publicznego w Krakowie, więcej o . . według specyalnego zamknięcia rachunków.	463 „	
„	XVI.	Dochody z kraj. opłat konsumcyjnych więcej o . . . . . z powodu iż z udziału kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu wpłynęło skutkiem opodatkowania zapasów więcej o 554.709 K a nadto wpływy z dzierżawy opłat od piwa i pobory od wina były wyższe o 65.868 K.	620.577 „	
„	XVII.	Rozmaite dochody, więcej o kwotę . z powodu wpływów nadbudżetowych poszczególnionych w dziale B. poz. 71 a) do 71 p. w kwocie 102.994 K. Natomiast — oprócz innych mniejszych różnic mniejszy był dochód z bonfikacyi z ck. Skarbu Państwa za zrzeczenie się poboru dodatku kraj. do podatku osobisto dochodowego (dział A. poz. 63) o 45.994 K.	61.426 „	
„	XVIIa	Dochód z przyzwolonej pożyczki na pokrycie budżetowego niedoboru fun. kraj. z r. 1901 mniejszy o . . z powodu iż tej pożyczki nie zaciągnięto wskutek większego wpływu dochodu z krajowych opłat konsumcyjnych wzmiankowanego przy rubr. XVI. — i większego wpływu z dodatków kraj. wykazanego poniżej w rubr. XVIII.		1,985.671 „
„	XVIII.	Dodatki do podatków w Galicyi wschodniej i zachodniej: od podatku gruntowego i domowego po 60 g., od podatku zarobkowego po 66 g. — w W. Ks. Krakowskiem: od podatku grun-		
		Do przeniesienia . .	811.491 K	1,997.002 K

	więcej:	mniej:
Z przeniesienia . .	811.491 K	1,997.002 K
towego i zarobkowego po 49 g. od zarobkowego zaś po 55 g., przyniosły ogółem więcej o	1,772.355 „	
tak, że wydatność grosza w r. 1901 zamiast preliminowanych 226.000 K., uczyniła 256.431 K.		
Razem wpłynęło dochodów więcej o	2,583.846 „	
„ „ „ mniej o		1,997.002 „
W ogóle dochody były większe o .	586.844 K	
gdy zaś wydatki były większe o .	395.922 „	
okazuje się ostateczny wynik zamknięcia rachunków cyfrowo korzystniejszy od budżetu o kwotę . .	190.922 K	
a mianowicie zamknięcie rachunków wykazuje przewyżkę dochodów . .		178.522 K
budżet saś zamknięto niedoborem .		12.400 „
co razem czyni jak wyżej . .		190.922 K
gdy wszakże uwzględni się, że w wzmiankowanej przewyżce wydatków mieści się spłata dawniejszych długów nad budżet		4.578 „
dalej, że gospodarka roku 1901 odbyła się bez zaciągnięcia przyzwolonej pożyczki na pokrycie niedoboru budżetowego w kwocie		1,985.671 „
to wynik korzystniejszy przedstawi się w sumie		2,181.171 K

jak poprzednio wykazano.

Szczegółowe uzasadnienie różnic w każdej pozycyi znajduje się w wyjaśnieniach do poszczególnych rubryk.

Nadto wykazuje zamknięcie rachunku funduszu krajowego stan funduszu uposażenia kasy krajowej, wynoszący z końcem roku 1901 jak następuje:

a) na lokacyi w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym	2.458 K 44 g
b) na lokacyi w krakowskim składzie publicznym . .	28.863 „ 11 „
c) w należytościach czynnych z tytułu udzielenia pożyczek Wydziałom powiatowym dla dotkniętych klęskami elementarnemi (w myśl uchwały Sejmowej z dnia 9. lutego 1894)	93·525 „ 60 „
d) w należytości czynnej z tytułu udzielonej pożyczki funduszowi krajowemu na pokrycie niedoboru z roku 1900	284.534 „ 53 „
e) w gotówce	1,590.618 „ 32 „
Razem .	2,000.000 K 00 g.

W funduszu propinacyjnym miast

są następujące wynikłości:

Dochody (wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego)		7,831.257 K 36 g.
Wydatki		2,032.834 „ 95 „
Pozostałość w gotówce	321 K 15 g.	
„ w efektach	5,798.101 „ 26 „	5,798.422 K 41 g.
do tego należytości czynne		652.327 „ 65 „
Stan czynny majątku		6,450.750 K 06 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6,450.750 K 06 g.

W funduszu pożyczkowym dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska

są następujące wynikłości:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego wynosiły w roku 1901	750.793 K 73 g.
Wydatki	532.192 „ 63 „
Pozostałość w gotówce	218.601 K 10 g.
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek wynoszą	2,696.828 „ 32 „
razem	2,915.429 K 42 g.
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	2,915.429 K 42 g.

Fundusz koszar krajowych

utworzony na budowę normalnych koszar dla strzelców i kawaleryi, tudzież na budowę szpitali wojskowych do LW. 22.220/1895 (umowa z c. k. Ministeryum wojny przy LW. 47.769/1895).

Dochody wraz z pozostałością kasową z ubiegłego roku wynosiły w r. 1901	323.340 K 57 g.
Wydatki	323.340 „ 57 „
Pozostałość w gotówce	— K — g.
Należytości czynne	2.943 „ 56 „
Razem stan czynny	2.943 K 56 g.
Stan bierny	2,564.200 „ — „
Czysty stan bierny	2,561.256 K 44 g.

Fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z r. 1859

z przeznaczeniem udzielania gminom bezprocentowych pożyczek na budowę koszar i szpitali dla c. i k. wojska (LW. 33.705/1891).

Dochody tego funduszu wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego wynosiły w r. 1901	65.982 K 65 g.
Wydatki	18.339 „ 57 „
Pozostałość w efektach	47.643 K 08 g.
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek wynoszą	71.000 „ — „
Razem stan czynny majątku	118.643 K 08 g.

Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne

utworzony na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17. lutego 1898.

Zamknięcie tego funduszu przedstawia następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego . .			289.391 K 63 g.
Wydatki			26.725 „ 20 „
Pozostałość a) w gotówce . .	179.920 K 91 g.		
b) w efektach . .	82.745 „ 52 „		262.666 K 43 g.
Należytości czynne			999.449 „ 11 „
	Razem stan czynny . .		1,262.115 K 54 g.
	Stan bierny . .		5.094 „ 62 „
	Czysty stan czynny . .		1,257.020 K 92 g.

Fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół

utworzony na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 22. września 1892 i z dnia 16. lutego 1894, przez wypożyczenie z majątku zarodowego funduszu szkolnego krajowego efektów wartości nominalnej 584.659 K 70 g.

Zamknięcie tego funduszu przedstawia następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością z roku ubiegłego . . .			221.515 K 73 g.
Wydatki			156.304 „ 14 „
Pozostałość a) w gotówce . .	— K — g.		
b) w efektach . .	65.211 „ 59 „		65.211 K 59 g.
	Należytości czynne . .		617.748 „ 24 „
	Razem stan czynny . .		682.959 K 83 g.
	Stan bierny . .		682.959 „ 83 „
	Czysty stan czynny . .		— K — g.

Fundusz kolejowy

utworzony na podstawie uchwały sejmowej z dnia 15 lutego 1894.

Dochody tego funduszu wraz z pozostałością z roku ubiegłego .			9,768.045 K 89 g.
Wydatki			5,809.110 „ 31 „
Pozostałość a) w gotówce . .	35 K 58 g.		
b) w efektach . .	3,958.900 „ — „		3,958.935 K 58 g.
Należytości czynne, wykazane szczegółowo w odnośnem zamknięciu rachunków			3,960.442 „ 40 „
	Razem .		7,919.377 K 98 g.
	Należytości bierne . .		5,640.509 „ 97 „
	Czysty stan czynny . .		2,278.868 K 01 g.

Stały fundusz przemysłowy

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu przedstawia następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego . .		361.018 K 17 g.
Wydatki		290.898 „ 17 „
	Pozostałość w gotówce . .	70.120 K — g.
	Do przeniesienia .	70.120 K — g.

	Z przeniesienia .	70.120 K — g.
Należytości czynne:		
a) zwrot udzielonych pożyczek . .	1,190.289 K 55 g.	
b) udziały w przemysł. towarzystwach .	145 000 „ — „	1,335.289 „ 55 „
	Razem stan czynny . .	1,405.409 K 55 g.
	Stan bierny . .	6.000 „ — „
	Czysty stan czynny . .	1,399 409 K 55 g.

Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu wykazuje następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego . .		34.314 K 27 g.
Wydatki		12.406 „ 27 „
Pozostałość w gotówce		21.908 K — g.
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek . . .		47.843 „ 40 „
	Razem stan czynny . .	69.751 K 40 g.
	Stan bierny . .	— „ — „
	Czysty stan czynny . .	69.751 K 40 g.

Stały fundusz hodowlany

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu wykazuje następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego . .		95.174 K 55 g.
Wydatki		76.088 „ 55 „
Pozostałość w gotówce		19.086 K — g.
Należytości czynne:		
a) z tytułu udzielonych gminom pożyczek	19.166 K 61 g.	
b) z tytułu pożyczki udzielonej funduszowi krajowemu	70.000 „ — „	89.166 „ 61 „
	Razem stan czynny . .	108.252 K 61 g.
	Stan bierny . .	— „ — „
	Czysty stan czynny . .	108.252 K 61 g.

Uwaga. Niezależnie od tego funduszu istnieją również na cele hodowli bydła przeznaczone datki od Wydziałów powiatowych w łącznej sumie 2.929 K 22 g., które mają być użyte wyłącznie na cele hodowli w tych powiatach, z których wpływają i dlatego do ogólnego funduszu nie mogły być wcielone. Datki te przechowane są w depozytach kasy krajowej, na książeczkach Banku krajowego Nr. 9.592 i 9.835.

Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu przedstawia następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego .	211.781 K 50 g.
Wydatki	170 335 „ 50 „
Pozostałość w gotówce	41.446 K — g.
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek . .	369.191 „ 70 „
Razem stan czynny . .	410.637 K 70 g.
Stan bierny . .	— „ — „
Czysty stan czynny . .	410.637 K 70 g.

Stały fundusz pożyczkowy dla Spółek oszczędności i pożyczek

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu utworzonego po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. marca 1899 przedstawia następujące wyniki:

Wydatki		306.346 K 99 g.
Dochody		89.675 „ 99 „
Niedobór pokryty pożyczką z Banku krajowego . .		216.671 K — g.
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek . .		441.581 K 22 g.
Należytości bierne: a) z roku bieżącego j. w.	216.671 K — g.	
b) z lat ubiegłych	104.584 „ — „	321.255 „ — „
Czysty stan czynny . .		120.326 K 22 g.

Według sumarycznego zestawienia lit. P.

Stan wszystkich funduszów krajowych z końcem roku 1901 jest następujący:

a) w majątkach zarodowych:

1. Gotowizna w kasach		47.426 K 36 g
2. Efekta w walucie koronowej		19,304.894 „ 21 „
3. Dobra i realności		17,496.024 „ 25 „
4. Kapitały hipotekowane		579.108 „ 44 „
5. Przewyżka należytości czynnych		661.484 „ 21 „
razem .		38,088.937 K 47 g

b) w majątkach obrotowych:

1. Gotowizna w kasach . . .	3,761.166 K 24 g		
2. Efekta	11,238.281 „ 22 „		
3. Kapitały lokowane w Bankach . .	81.478 „ 20 „		
razem stan czynny . .	15,080.925 „ 66 „		
4. Przewyżka należytości biernych . .	46,462.587 „ 24 „		
Przewyżka stanu biernego		31,381.661 „ 58 „	
Pozostaje stan czynny			6,707.275 K 89 g
Z końcem roku 1900 stan majątku był następujący:			
a) w majątkach zarodowych stan czynny	37,770.518 K 29 g		
b) w majątkach obrotowych przewyżka stanu biernego . . .	33,253.895 „ 53 „		
Ogólny majątek wykazywał stan czynny .		4,516.622 „ 76 „	
Okazuje się tedy z końcem r. 1901 przyrost majątku o . .			2,190.653 K 13 g

a mianowicie:			
w majątkach zarodowych przyrost stanu czynnego o.	318.419 K 18 g		
w majątkach obrotowych zmniejszenie się stanu biernego o. . . .	1,872.233 „ 95 g		
W ogóle przyrost majątku jak wyżej o .	2,190.653 K 13 g		
a to głównie z powodu zwiększenia się aktywów w funduszach propinacyjn. miast, kolejowym, stypendyjnych, dalej w funduszach melioracyjnych, i wskutek spłat pożyczek krajowych.			
Należytości czynne, nie wliczając kapitałów w Banku lokowanych, wynoszą z końcem roku 1901:			
a) w majątkach zarodowych . . .	777.373 K 01 g		
b) „ obrotowych . . .	20,755.365 „ 18 „	21,532.738 K 19 g	
z końcem roku 1900 wynosiły te należytości:			
a) w majątkach zarodowych . . .	826.896 K 88 g		
b) „ obrotowych . . .	21,798.159 „ 93 „	22,625.056 „ 81 „	
a zatem ubyło w r. 1901:			
a) w majątkach zarodowych . . .	49.523 K 87 g		
b) „ obrotowych . . .	1,042.794 „ 75 „		
W ogóle ubyło należytości czynnych		1,092.318 K 62 g	
według poszczególnych zamknięć rachunków.			

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wydaje Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszów budżetem objętych za rok 1901.

2. Powyższa uchwała obejmuje także absolutoryum dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego i funduszu emerytalnego za rok 1901.

3. Rachunki funduszów samoistnych budżetem nieobjętych, funduszu propinacyjnego miast, funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. i k. wojska, funduszu krajowych koszar wojskowych, funduszu byłego galic. korpusu ochotników z r. 1859, funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę szkół ludowych, funduszu kolejowego, stałego funduszu przemysłowego, funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych, stałego funduszu hodowlanego, funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego, i funduszu pożyczkowego dla spółek kas oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena, przyjmuje Sejm do wiadomości.

4. Sprawdzoną nadwyżkę z rachunków funduszu krajowego za rok 1901 w kwocie 178.522 K przenosi się na rok 1903 i wstawia się do budżetu roku 1903 jako pozycya 1. dochodów.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 1. sierpnia 1902.

Marszałek krajowy:
Andrzej Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:
Tadeusz Romanowicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Sumaryczny wykaz

wydatków i dochodów krajowych

wedle zamknięcia rachunków

za rok 1901.

i porównanie tychże z uchwalonemi przez Wysoki Sejm krajowy kwotami dochodów i wydatków.

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna wydatków w roku 1901 wynosiła	36,666.045 K
Uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 8. i 9. lipca 1901 r. uchwalono na potrzeby krajowe	35,797.733 „
W porównaniu zatem z budżetem suma wydatków jest *większą* o	868.312 K

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna wydatków wynosiła w roku 1901	24.321 K
Budżetem z dnia 9. lipca 1901 uchwalono	23.476 „
W porównaniu zatem z budżetem suma wydatków jest *większą* o	845 K

A. Fundusze dotowane.

Rzeczywiste wydatki wynosiły w roku 1901			36,666.045 K
Rzeczywiste dochody budżetowe wynoszą			36,844.567 „
Z porównania wydatków z dochodami okazuje się *przewyżka dochodów*			178.522 K
Budżetetem na rok 1901 uchwalono: wydatki	35 797.733 K		
dochody	35.785.333 „		
przewyżka wydatków			12.400 „
Wynik tedy korzystniejszym jest od budżetu o			190.922 K
A gdy uwzględni się, iż niezaciągnięto pożyczki przyzwolonej na pokrycie niedoboru budżetowego w sumie			1,985.671 „
wynik ogólny korzystniejszym jest od budżetu o			2,176.593 K
a mianowicie: wydatki były *większe* od budżetu o	868.312 K		
dochody rzeczywiste były *większe* od budżetu o	3,044.905 „		
Z porównania okazuje się wynik korzystniejszy jak wyżej o			2,176.593 K

C. Fundusze inne.

Suma wydatków funduszu pożyczkowego na drogi powiatowe i gminne, funduszów krajowych, przedsiębiorstw melioracyjnych i krajowego funduszu szkolnego emerytalnego wynosi			1,921.253 K 56 g
Z porównania z sumą dochodów jak obok			3,243.822 „ 34 „
okazuje się pozostałość kasowa z końcem roku 1901			1,322.568 K 78 g
zgodnie z zamknięciami rachunków tych funduszów a mianowicie:			
Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne		— K — g	
„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy	fundusz regulac. 21.607 „ 70 „		
	„ konserw. 14.615 „ 64 „		
„ „ potoku Kisieliny	fundusz regulac. 1.175 „ 45 „		
	„ konserw. 4.008 „ 96 „		
„ „ rzeki Łęgu	fundusz regulac. 1.969 „ 20 „		
	„ kons. rez. 12.648 „ 18 „		
„ „ potoku Krzemienicy z Babulówką oraz Trześni i Rowu	fundusz regulac. 2.436 „ 11 „		
	„ konserw. 1.227 „ 83 „		
„ „ rzeki Brńia nowego z dopływami	fundusz regulac. 44.602 „ 82 „		
	„ konserw. 7.043 „ 25 „		
„ „ „ Białej z dopływami i uzupełn. praw. brzegu Dunajca	fundusz regulac 67.004 „ 65 „		
	„ konserw. 32 404 „ 82 „		
„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy		313 „ 32 „	
„ uzupełnienia praw. brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	fundusz regulac. 4.097 „ 44 „		
	„ konser. 8.432 „ 47 „		
„ regulacyi rzeki Bugu	fundusz regul. 169 550 „ 41 „		
	„ konser. 5.417 „ 43 „		
„ zabudowania potoku górskiego Niszkówki		630 „ 98 „	
„ regulacyi Złotej Lipy	fundusz regulac. 2.140 „ 76 „		
	„ konserw. 965 „ 20 „		
„ osuszenia bagien w powiatach łańcuckim i jarosławskim		4.836 „ 76 „	
„ potoku Dumnego		16.836 „ 68 „	
„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	fundusz regulac. 1.763 „ 44 „		
	„ konserw. 5.282 „ 60 „		
„ regulacyi rzeki Przegnojówki	fundusz regulac. 10.353 „ 52 „		
	„ konserw. — „ — „		
„ osuszenia bagien Stojanowskich		15.792 „ 55 „	
„ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru		30.199 „ 92 „	
„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy		3.458 „ 64 „	
„ zabudowania potoku Glińsko		471 „ 46 „	
„ „ „ Bystra		65.752 „ 74 „	
„ regulacyi górnego Dniestru		541.229 „ 93 „	
„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim	fundusz regulac. 26.134 „ 25 „		
	„ konserw. 1.188 „ 13 „		
„ konserwacyi rzeki Trześniówki	fundusz konserw. 427 „ 26 „		
	„ kons. rez. 6.063 „ 25 „		
„ „ zabudowania potoku górskiego Michałów		558 „ — „	
„ „ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim		62.542 „ 84 „	
„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim		49.662 „ 86 „	
„ emerytalny dozorców melioracyjnych		10.620 „ 89 „	
„ szkolny krajowy emerytalny, fundusz zarodowy		67.100 „ 44 „	
	Ogółem zgodnie jak wyżej	1,322.568 K 78 g	

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna dochodów w roku 1901 wynosiła	36,844.567 K
Uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 8. i 9. lipca 1901 roku preliminowano dochody w sumie .	35,785.333 „
W porównaniu zatem z budżetem suma dochodów jest *większą* o	1,059.234 K
A gdy uwzględni się, że w uchwalonej przez Wys. Sejm sumie mieści się pożyczka na pokrycie budżetowego niedoboru funduszu krajowego z roku 1901 w kwocie . .	1,985.671 „
rzeczywiste dochody okazują się *większe* od budżetu o	3,044.905 K

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna dochodów wynosiła	25.110 K
Budżetem z dnia 9. lipca 1901 r. uchwalono	23.476 „
W porównaniu zatem z budżetem suma dochodów jest *większą* o	1.634 K

B. Fundusze niedotowane.

Z porównania rzeczywistych wydatków w roku 1901 w sumie			24.321 K
z dochodami w sumie			25.110 „
okazuje się *przewyżka dochodów w kwocie*			789 K
Budżetem na rok 1901 uchwalono: wydatki		23.476 K	
dochody		23.476 „	
czyli *żadnej przewyżki* wydatków, ani dochodów.			
Różnicę stanowi wynik *korzystniejszy* od budżetu, a mianowicie:			
w wydatkach *więcej* o . . .		845 K	
w dochodach *więcej* o . . .		1.634 „	
Z porównania okazuje się wynik korzystniejszy jak wyżej o .			789 K

C. Fundusze inne.

Suma dochodów funduszu pożyczkowego na drogi powiatowe i gminne, funduszów krajowych, przedsiębiorstw melioracyjnych i krajowego funduszu emerytalnego w roku 1901 wynosiła	3,243.822 K 34 g.

LW. 41.121/1902.
Alegat A. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. A.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

funduszów dotowanych i samoistnych budżetem objętych

za rok

1901.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Sumaryusz zamknięć rachunkowych fun-

Liczba porządkowa	Poszczególnienie funduszów	Wynikłości z roku 1901 zwyczajne K	g
	A. Wydatki.		
	DZIAŁ I. **Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.**		
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu, oraz zakłady krajowe szkolne: w Dublanach, Czernichowie, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereźnicy, Suchodole, Tarnowie i Zaleszczykach, jakoteż skład publiczny w Krakowie	21,452.914	68
II.	Fundusz szkolny krajowy	9,605.415	18
II. *a)*	„ „ „ emerytalny (majątek obrotowy) . . .	841.947	22
III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	648.772	92
IV.	Fundusz podrzutków we Lwowie	20.292	19
V.	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	496.902	88
VI.	„ szpital św. Łazarza w Krakowie	529.173	53
VII.	Fundusz policyi krajowej	10.896	74
VIII.	„ pożyczki krajowej z roku 1873	35.998	15
IX.	„ „ „ „ 1883	1.200	—
X.	„ „ „ „ 1891	3.816	—
XI.	„ „ „ „ 1893	2,645.316	55
	Suma wydatków funduszów dotowanych .	36,292.646	04
	DZIAŁ II. **Fundusze samoistne niedotowane.**		
XII.	Fundusz kultury krajowej	10.162	90
XIII.	„ stanowy sierociński	3.585	68
XIV.	„ Aleksanra hr. Stadnickiego.	1.200	04
XV.	„ podrzutków w Krakowie	9.372	75
	Suma wydatków funduszów samoistnych niedotowanych .	24.321	37
	DZIAŁ III. **Fundusze inne.**		
XVI.	Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	272.529	02
XVII.	„ regulacyi rzeki gniłej Lipy	1.031	49
XVIII.	„ „ potoku Kisieliny	63.334	03
XIX.	„ „ rzeki Łęgu	19.181	24
XX.	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki oraz Trześni i Rowu .	64.304	48
XXI.	„ „ rzeki Brnia nowego z dopływami	83.760	07
XXII.	„ „ „ Białej z dopływ. i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	323.082	66
XXIII.	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy . . .	1.477	85
XXIV.	„ dla uzupełnienia prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.	66.128	46
XXV.	„ regulacyi rzeki Bugu od ujścia Pełtwi do granicy państwa .	52.375	66
XXVI.	„ zabudowania potoku górskiego Niszkówki	986	81
XXVII.	„ regulacyi złotej Lipy	14.369	99
XXVIII.	„ osuszenia bagien w pow. łańcuckim i jarosławskim . . .	23.873	22
XXIX.	„ regulacyi potoku Dumnego	1.201	69
XXX.	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	12.857	86
XXXI.	„ regulacyi potoku Przegnojówki	4.118	28
XXXII.	„ osuszenia bagien Stojanowskich	237	65
XXXIII.	„ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru . .	101.362	16
XXXIV.	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki gniłej Lipy	91.285	48
XXXV.	„ dla zabudowania potoku Glińsko	1.008	84
XXXVI.	„ zabudowania potoku Bystra	53.922	01
XXXVII.	„ regulacyi górnego Dniestru	287.569	34
XXXVIII.	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. mieleckim	280.871	89
XXXIX.	„ obwał. lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa	90.476	95
XL.	„ konserwacyi rzeki Trześniówki	4.271	76
XLI.	„ „ zabudowania potoku górskiego Michałów . .	40	—
XLII.	„ „ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim	578	58
XLIII.	„ emerytury dozorców melioracyjnych	5.016	09
XLIV.	„ szkolny krajowy emerytalny (majątek zarodowy) . . .	—	—
	Suma wydatków funduszów innych .	1,921.253	56

duszów budżetem objętych za rok 1901.

Wynikłości z roku 1901.				Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 8. i 9. lipca 1901.				Wynikłości są zatem	
nadzwyczajne		razem		zwyczajne	nadzwyczajne	kredyt dodatkowy	razem	mniejsze	większe
K	g	K	g	K	K	K	K	K	K
288.631	43	21,741.546	11	21,052.998	292.626	—	21,345.624	—	395.922
50.058	—	9,655.473	18	9,201.394	53.542	—	9,254.936	—	400.537
—	—	841.947	22	771.700	—	—	771.700	—	70.247
22 367	76	671.140	68	640.129	20.001	—	660.130	—	11.010
—	—	20.292	19	16.427	—	—	16.427	—	3.865
5.287	83	502.190	71	457.170	4.450	—	461.620	—	40.571
7.054	47	536.228	—	517.245	1.300	—	518.545	—	17.683
—	—	10.896	74	10.995	—	—	10.995	98	—
—	—	35.998	15	21.414	—	—	21.414	—	14.584
—	—	1.200	—	—	—	—	—	—	1.200
—	—	3.816	—	—	—	—	—	—	3.816
—	—	2,645.316	55	2,736.342	—	—	2,736.542	91.025	—
373.399	49	36,666.045	53	35,425.814	371.919	—	35,797.733	91.123	959.435
									868.312
—	—	10.162	90	7.752	—	—	7.752	—	2.411
—	—	3.585	68	3.646	—	—	3.646	61	—
—	—	1.200	04	2.020	—	—	2.020	820	—
—	—	9,372	75	10.058	—	—	10.058	685	—
—	—	24.321	37	23.476	—	—	23.476	1.566	2.411
									845
—	—	272.529	02	—	—	—	—	—	—
—	—	1.031	49	—	—	—	—	—	—
—	—	63.334	03	—	—	—	—	—	—
—	—	19.181	24	—	—	—	—	—	—
—	—	64.304	48	—	—	—	—	—	—
—	—	83.760	07	—	—	—	—	—	—
—	—	323.082	66	—	—	—	—	—	—
—	—	1.477	85	—	—	—	—	—	—
—	—	66.128	46	—	—	—	—	—	—
—	—	52.375	66	—	—	—	—	—	—
—	—	986	81	—	—	—	—	—	—
—	—	14.369	99	—	—	—	—	—	—
—	—	23.873	22	—	—	—	—	—	—
—	—	1.201	69	—	—	—	—	—	—
—	—	12 857	86	—	—	—	—	—	—
—		4.118	28	—	—	—	—	—	—
—	—	237	65	—	—	—	—	—	—
—	—	101.362	16	—	—	—	—	—	—
—	—	91.285	48	—	—	—	—	—	—
—	—	1.008	84	—	—	—	—	—	—
—	—	53.922	01	—	—	—	—	—	—
—	—	287.569	34	—	—	—	—	—	—
—	—	280.871	89	—	—	—	—	—	—
—	—	90.476	95	—	—	—	—	—	—
—	—	4.271	76	—	—	—	—	—	—
—	—	40	—	—	—	—	—	—	—
—	—	578	58	—	—	—	—	—	—
—	—	5.016	09	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	1.921.253	56						

Sumaryusz zamknięć rachunkowych fun-

Liczba porządkowa	Poszczególnienie funduszów	Wynikłości z roku 1901 zwyczajne K	g
	B. Dochody.		
	DZIAŁ I. **Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.**		
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu, oraz zakłady krajowe szkolne: w Dublanach, Czernichowie, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereźnicy, Suchodole, Tarnowie i Zaleszczykach, jakoteż skład publiczny w Krakowie	21,809.513	99
II.	Fundusz szkolny krajowy	9,655.473	18
II. *a)*	„ „ „ emerytalny (majątek obrotowy) . . .	841.947	22
III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	671.140	68
IV.	Fundusz podrzutków we Lwowie	20.292	19
V.	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	502.190	71
VI.	„ szpital św. Łazarza w Krakowie	536.228	—
VII.	Fundusz policyi krajowej	10.896	74
VIII.	„ pożyczki krajowej z roku 1873	35.998	15
IX.	„ „ „ „ 1883	1.200	—
X.	„ „ „ „ 1891	3.816	—
XI.	„ „ „ „ 1893	2,645 316	55
	Suma dochodów funduszów dotowanych .	36,734.013	41
	DZIAŁ II. **Fundusze samoistne niedotowane.**		
XII.	Fundusz kultury krajowej	10.162	90
XIII.	„ stanowy sierociński	3.648	68
XIV.	„ Aleksanra hr. Stadnickiego.	1.925	90
XV.	„ podrzutków w Krakowie	9.372	75
	Suma dochodów funduszów samoistnych niedotowanych .	25.110	23
	DZIAŁ III. **Fundusze inne.**		
XVI.	Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	272.529	02
XVII.	„ regulacyi rzeki gniłej Lipy	37.254	83
XVIII.	„ „ potoku Kisieliny	68.518	44
XIX.	„ „ rzeki Łęgu	33.798	62
XX.	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki oraz Trześni i Rowu .	67.968	42
XXI.	„ „ rzeki Brnia nowego z dopływami	135.406	14
XXII.	„ „ „ Białej z dopływ. i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	422.492	13
XXIII.	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy . . .	1.791	17
XXIV.	„ dla uzupełnienia prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.	78.658	37
XXV.	„ regulacyi rzeki Bugu od ujścia Pełtwi do granicy państwa .	227.343	50
XXVI.	„ zabudowania potoku górskiego Niszkówki	1.617	79
XXVII.	„ regulacyi złotej Lipy	17.475	95
XXVIII.	„ osuszenia bagien w pow. łańcuckim i jarosławskim . . .	28.709	98
XXIX.	„ regulacyi potoku Dumnego	18.038	37
XXX.	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	19.903	90
XXXI.	„ regulacyi potoku Przegnojówki	14.471	80
XXXII.	„ osuszenia bagien Stojanowskich	16.030	20
XXXIII.	„ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru . .	131.562	08
XXXIV.	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki gniłej Lipy	94.744	12
XXXV.	„ dla zabudowania potoku Glińsko	1.480	30
XXXVI.	„ zabudowania potoku Bystra	119.674	75
XXXVII.	„ regulacyi górnego Dniestru	828.799	27
XXXVIII.	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. mieleckim . . .	308.194	27
XXXIX.	„ obwał. lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa	140.139	81
XL.	„ konserwacyi rzeki Trześniówki	10.762	27
XLI.	„ „ zabudowania potoku górskiego Michałów . .	598	—
XLII.	„ „ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim	63.121	42
XLIII.	„ emerytury dozorców melioracyjnych	15.636	98
XLIV.	„ szkolny krajowy emerytalny (majątek zarodowy) . . .	67.100	44
	Suma dochodów funduszów innych .	3,243.822	34

duszów budżetem objętych za rok 1901.

Wynikłości z roku 1901.				Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 8. i 9. lipca 1901.				Wynikłości są zatem	
nadzwyczajne		razem		zwyczajne	nadzwyczajne	kredyt dodatkowy	razem	mniejsze	większe
K	g	K	g	K	K	K	K	K	K
110.553	89	21,920.067	88	19,234.387	2,098.837	—	21,333.224	—	586.844
—	—	9,655.473	18	9,254.936	—	—	9.254.936	—	400.537
—	—	841.947	22	771.700	—	—	771.700	—	70.247
—	—	671.140	68	660.130	—	—	660.130	—	11.010
—	—	20.292	19	16.427	—	—	16.427	—	3.865
—	—	502.190	71	461.620	—	—	461.620	—	40.571
—	—	536.228	—	518.545	—	—	518.545	—	17.683
—	—	10.896	74	10.995	—	—	10.995	98	—
—	—	35.998	15	21.414	—	—	21.414	—	14.584
—	—	1.200	—	—	—	—	—	—	1.200
—	—	3.816	—	—	—	—	—	—	3.816
—	—	2,645.316	55	2.736.342	—	—	2,736.342	91.025	—
110.553	89	36,844.567	30	33,686.496	2,098.837	—	35,785 333	91.123	1,150.357
									1,059.234
—	—	10.162	90	7.752	—	—	7.752	—	2.411
—	—	3.648	68	3.646	—	—	3.646	—	2
—	—	1.925	90	2.020	—	—	2.020	94	—
—	—	9.372	75	10.058	—	—	10.058	685	—
—	—	25 110	23	23.476	—	—	23.476	779	2.413
									1.634
—	—	272.529	02	—	—	—	—	—	—
—	—	37.254	83	—	—	—	—	—	—
—	—	68.518	44	—	—	—	—	—	—
—	—	33.798	62	—	—	—	—	—	—
—	—	67.968	42	—	—	—	—	—	—
—	—	135.406	14	—	—	—	—	—	—
—	—	422.492	13	—	—	—	—	—	—
—	—	1.791	17	—	—	—	—	—	—
—	—	78.658	37	—	—	—	—	—	—
—	—	227.343	50	—	—	—	—	—	—
—	—	1.617	79	—	—	—	—	—	—
—	—	17.475	95	—	—	—	—	—	—
—	—	28.709	98	—	—	—	—	—	—
—	—	18.038	37	—	—	—	—	—	—
—	—	19.903	90	—	—	—	—	—	—
—	—	14.471	80	—	—	—	—	—	—
—	—	16.030	20	—	—	—	—	—	—
—	—	131.562	08	—	—	—	—	—	—
—	—	94.744	12	—	—	—	—	—	—
—	—	1.480	30	—	—	—	—	—	—
—	—	119.674	75	—	—	—	—	—	—
—	—	828.799	27	—	—	—	—	—	—
—	—	308.194	27	—	—	—	—	—	—
—	—	140.139	81	—	—	—	—	—	—
—	—	10.762	27	—	—	—	—	—	—
—	—	598	—	—	—	—	—	—	—
—	—	63.121	42	—	—	—	—	—	—
—	—	15.636	98	—	—	—	—	—	—
—	—	67.100	44	—	—	—	—	—	—
—	—	3,243.822	34	—	—	—	—	—	—

I.

FUNDUSZ KRAJOWY

w ściślejszem znaczeniu.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1901.

Fundusz krajowy

Liczba rubryk budżetowych	Sumaryusz	Wynikłości z roku 1901					
		zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.
	WYDATKI.						
	A. Rzeczywiste.						
I.	Koszta reprezentacyi kraju . .	227.372	70	—	—	227.372	70
II.	„ zarządu	663.774	24	7.000	—	670.774	24
III.	„ leczenia	2,459.330	20	—	—	2,459.330	20
IV.	„ szczepienia	171.337	59	—	—	171.337	59
V.	Wydatki sanitarne	87.180	61	—	—	87.180	61
VI.	Zasiłki dla zakład. dobroczynności	44.648	—	2.000	—	46.648	—
VII.	Na cele wykształcenia i oświaty .	7,449.182	15	—	—	7,449 182	15
VIII	Utrzymanie pomników historycznych	91 174	57	2.000	—	93.174	57
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi .	533.759	—	—	—	533 759	—
X.	Wydatki na komunikacye . .	3,301 443	63	193 496	96	3,494 940	59
XI.	Dotacye dla zakładów krajowych	185 665	07	—	—	185.665	07
XII.	Wydatki na szupaśnictwo . .	43.300	28	—	—	43 300	28
XIII.	Budowy wodne i melioracye .	1,217.802	33	—	—	1,217.802	33
XIV.	Umorzenie pożyczek . . .	2,901.027	37	—	—	2,901.027	37
XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa .	1,212 049	73	63 942	20	1,275.991	93
XVI.	Na podniesienie rękodz. i przemysłu	390.040	45	15.192	27	405.232	72
XVII.	Rozmaite wydatki	473 826	76	5.000	—	478.826	76
	Suma wydatków rzeczywistych budżetem objętych . .	21,452.914	68	288.631	43	21,741.546	11
	B. Przenośne.						
	Lokacya w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym . .					2,699.370	87
	Z 3% lokacyi zwrócono funduszowi pożyczkowemu dla gmin na budowę koszar dla c. i k. wojska					372.129	24
	„ „ „ zwrócono funduszowi pożyczkowemu na drogi powiatowe i gminne					84.000	—
	„ 4% „ zwrócono funduszowi propinacyjnemu miast . . .					480.294	63
	„ „ „ „ „ koszar krajowych . . .					51.301	43
	„ „ „ „ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie					74.484	82
	„ „ „ wydano na rachunek bieżący krajowego składu publicznego w Krakowie					11.157	45
	Zaliczki zwrócone depozytom					90.000	—
	Rachunek czekowy krajowych opłat konsumcyjnych w pocztowej kasie oszczędności					900.237	01
	„ przenośny krajowego składu publicznego w Krakowie .					166 321	92
	5% pożyczka chwilowa zwrócona Bankowi krajowemu . . .					680.000	—
	4% „ „ „ funduszowi sprzedaży soli . .					1,126.000	—
	„ „ „ udzielona „ „ „ . .					40 000	—
	5% „ „ zwrócona „ kolejowemu . .					470.230	50
	3% „ „ „ „ przemysłowo-rolnicz.					80 000	—
	„ „ „ „ „ hodowlanemu . .					70.000	—
	5% „ „ udzielona „ hr. Baworowskiego					66.000	—
	Suma wszystkich wydatków .					29,203.073	98
	C. Pozostałość kasowa z końcem roku 1901.						
	a) w gotówce	1,883.056 K. 45 g.					
	b) w efektach	1,000.000 „ — „				2,883.056	45
	Ogółem zgodnie z sumą dochodów .					32,086.130	43

w ściślejszem znaczeniu.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 7. lutego 1896.			Wynikłości są zatem:	
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	mniejsze	większe
K.	K.	K.	K.	K.
215.672	—	215.672	—	11.701
665.198	7.000	672.198	1.424	—
2,380.000	—	2,380.000	—	79 330
156.000	—	156.000	—	15.337
99.200	—	99.200	12.019	—
46.248	2.000	48.248	1.600	—
7,170.606	—	7,170.606	—	278.576
10.400	*2.000*	*12.400* *)		
81.515	—	81.515	740	—
504.725	—	504.725	—	29.034
3.267.509	194.040	3,461.549	—	33.392
56.449	—	56.449	—	129.216
50.000	—	50.000	6.700	—
1,234.290	—	1,234.290	16.488	—
2.977.784	—	2,977.784	76.757	—
1,220.147	65.044	1,285.191	9.199	—
403.068	17.542	420.610	15.377	—
514.187	5.000	519.187	40.360	—
10.400	*2.000*	*12 400* *)		
21,042.598	290.626	21,333.224	180.664	576.586
21,052 998	292.626	21,345.624		395.922

*) **Uwaga.** *Dodana kwota 12.400 K stanowi opuszczone w sumaryuszu a w szczegółach rubryki VIII wydatków uchwalone przez Wys. Sejm pozycye 158 a) i od 158 c) do 158 h) włącznie.*

Wykazany zapas w gotówce . . . . . 1,883.056 K. 45 g.

jest własnością:

a) funduszu krajowego z tytułu nadwyżki dochodów za rok 1901 178.521 K. 77 g.
b) funduszu uposażenia kasy krajowej . . . . . 1,590.618 „ 32 „
c) krajowego składu publicznego w Krakowie . . . . . 7 471 „ 32 „
d) funduszu pożyczkowego dla dróg powiatowych i gminnych . 106.445 „ 04 „

razem jak wyżej . . 1,883.056 K. 45 g.

wykazany zaś zapas w efektach im. wartości 1,000.000 K. stanowią akcye zakładowe Spółki akcyjnej wschodnio-galicyjskich kolei lokalnych, w zamian za otrzymaną z funduszu krajowego subwencyę tejże wysokości, po myśli uchwały Wys. Sejmu z dnia 13. lutego 1894 r.

Fundusz uposażenia kasy krajowej . . . . . 2,000.000 K.

składa się:

a) z lokacyi w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym . 2.458 K. 44 g.
b) „ „ w krajowym składzie publicznym w Krakowie . 28.863 „ 11 „
c) „ należytości czynnych z tytułu udzielonych pożyczek Wydziałom powiatowym . . . . . 93.525 „ 60 „
d) „ należytości czynnych z tytułu udzielonej pożyczki na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z roku 1900 . . 284.534 „ 53 „
e) „ gotówki jak wyżej . . . . . 1,590.618 „ 32 „

razem jak wyżej . . 2,000.000 K. — g.

Fundusz krajowy

Liczba rubryk budżetowych	Sumaryusz	Wynikłości z roku 1901 zwyczajne K.	g	nadzwyczajne K.	g.	razem K.	g.
	DOCHODY.						
	A. Rzeczywiste.						
I.	Pozostałość z rachunku z lat ubiegłych	—	—	—	—	—	—
II.	Odsetki z pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	—	—	—	—
III.	Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych	502.627	15	110.553	89	613.181	04
IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	128.506	60	—	—	128.506	60
V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych	124.548	85	—	—	124.548	85
VI.	Zwroty pożyczek	7.601	29	—	—	7.601	29
VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	14.440	—	—	—	14.440	—
VIII.	Dochody szkół i folwarku w Dublanach	139.729	75	—	—	139.729	75
IX.	„ szkoły i folw. w Czernichowie	66 116	25	—	—	66.116	25
X.	„ innych szkół rolniczych kraj.	93.488	74	—	—	93.488	74
XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	1.084	80	—	—	1.084	80
XII.	Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi r roku 1866	9.152	12	—	—	9.152	12
XIII.	Dochody z kwaterunku żandarmeryi	202 286	06	—	—	202.286	06
XIV.	„ ze zwrotu wydatków szupasowych	13.912	79	—	—	13.912	79
XV.	Dochody krajowego składu publicznego w Krakowie	35.562	75	—	—	35.562	75
XVI.	Dochody z opłat konsumcyjnych	3,633 448	41	—	—	3,633.448	41
XVII.	Rozmaite dochody	1,351.392	49	—	—	1,351.392	49
	Suma dochodów własnych	6,323.898	05	110.553	89	6,434.451	94
XVII*a*.	Dochód z zaciągnąć się mającej pożyczki na pokrycie niedoboru krajowego w roku 1901	—	—	—	—	—	—
XVIII.	Dodatki do podatków: w Galicyi wschodniej i zachodniej po 65 g. i 72 g. . 14,305.896 K 38 g w Wielk. Księstw. Krak. po 54 i 61 g 1,179 719 „ 56 „	15,485.615	94	—	—	15,485.615	94
	Suma dochodów rzeczywistych budżetem objętych	21,809.513	99	110 553	89	21,920.067	88
	B. Przenośne.						**)
	3% lokacya w Banku krajowym (ściągnięto z rachunku czekowego)					2,709.440	87
	3% „ funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. k. wojska					372.129	24
	3% „ „ „ na drogi powiatowe i gminne					188.529	02
	4% „ „ propinacyjnego miast					480.294	63
	4% „ „ koszar krajowych					53.812	99
	4% „ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie					44 336	46
	4% „ (zwrócone z rachunku bieżącego krajowego składu publicznego w Krakowie)					10.000	—
	Zaliczki pobrane z depozytów					90.000	—
	Rachunek czekowy kraj. opłat konsumcyjnych w pocztowej kasie oszczędności					900.237	01
	Rachunek przenośny krajowego składu publicznego w Krakowie					163.948	90
	5% pożyczka chwilowa z Banku krajowego					680.000	—
	4% „ „ pobrana z funduszu sprzedaży soli					1,126.000	—
	4% „ „ zwrócona „ „ „					40.000	—
	3% „ „ pobrana z funduszu kolejowego					470 230	50
	5½% „ „ zwrócona „ „					561.471	56
	3% „ „ pobrana „ przemysłowo-rolniczego					80.000	—
	3% „ „ „ „ hodowlanego					70.000	—
	5% „ „ zwrócona „ hr. Baworowskiego					66.000	—
	Fundusz uposażenia kasy krajowej — częściowy zwrot pożyczek udzielonych w roku 1894 Wydziałom powiatowym z powodu klęsk elementarnych					70.790	40
	Fundusz uposażenia kasy krajowej — zwrot pożyczki udzielonej funduszowi krajowemu na pokrycie niedoboru w roku 1899					86.530	29
	Suma wszystkich dochodów					30,183.819	75
	C. Pozostałość kasowa z końcem r. 1901.						
	a) w gotówce 902.310 K. 68 g.						
	b) w efektach 1,000.000 „ — „					1,902.310	68
	Ogółem zgodnie ze suma dochodów					32.086.130	43

w ściślejszem znaczeniu.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 4. maja 1900.			Wynikłości są zatem:	
zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	mniejsze	większe
K.	K.	K.	K.	K.
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
471.576	113.166	584.742	—	28.439
106.465	—	106.465	—	22.042
86.500	—	86 500	—	38.049
5.014	—	5.014	—	2.587
14.760	—	14.760	320	—
134.326	—	134.326	—	5.404
76.540	—	76.540	10.424	—
70.230	—	70.230	—	23.259
920	—	920	—	165
850	—	850	—	8.302
201.508	—	201.508	—	778
14.500	—	14.500	587	—
35.100	—	35.100	—	463
3,012.871	—	3,012.871	—	620.577
1,289.966	—	1,289.966	—	61.426
5,521.126	113.166	5,634.292	11.331	811.491
—	1,985.671 *)	1,985.671 *)	1,985.671	—
13,713.261	—	13,713.261	—	1,772 355
19,234 387	2,098.837	21.333.224	1,997.002	2,583.846
				586.844

Uwaga. *) *Dodana w wydatkach rubryki VIII kwota 12.400 koron nie znajduje pokrycia w uchwalonej pożyczce do zaciągnięcia, stanowi więc niedobór funduszu.*

**) *Stan lokacyi w Banku krajowym* na 3%-wym rachunku czekowym wynosi z końcem roku 1901 . . . . . 4.970 K.

która to suma jest własnością:

a) funduszu uposażenia kasy krajowej . . . . . 2.458 K. 44 g.

b) „ pożyczkowego dla dróg powiatowych i gminnych . . 2.511 „ 56 „

Razem jak wyżej . . 4.970 K. — g.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:

	Szczegół:	Ogół:
1. Pozostałość kasowa z rach. z końcem r. 1901:		
w gotówce	1,883.056 K 45 g	
w efektach	1,000.000 „ — „	2,883,056 K 45 g
2. Należytości czynne z roku bieżącego:		
a) w rubryce wydatków	128.527 K 52 g	
b) „ „ dochodów	1,074.421 „ 10 „	
3. Należytości czynne z lat ubiegłych (jak alegat 20) . . .	5,299.581 „ 15 „	6,502.529 „ 77 „ 9,385.586 K 22 g
Z końcem roku 1900 wynosiła suma stanu czynnego .	9,617.827 K 80 g	
Z porównania z takimże stanem z końcem roku 1901 .	9,385.586 „ 22 „	
Okazuje się w stanie *czynnym* z końcem roku 1901 *ubytek* o	232.241 K 58 g	

Stan bierny:

4. Należytości bierne z roku bieżącego:		
a) w rubryce wydatków	35.261 K 02 g	
b) „ „ dochodów	120.425 „ 80 „	
5. Należytości bierne z lat ubiegłych (jak alegat 20) .	1,656.148 „ 49 „	1,811.835 „ 31 „
Przewyżka stanu czynnego		7,573.750 K 91 g
Z końcem roku 1900 wynosiła *przewyżka* stanu czynnego . . .		7,717.824 „ 92 „
Stan przeto majątku z końcem roku 1901 (nie uwzględniając długów pożyczek krajowych wykazanych w osobnych zamknięciach rach.) przedstawia się *mniej korzystnie* o		144.074 K 01 g
mianowicie: stan czynny *zmniejszył* się o . . .	232.241 K 58 g	
„ bierny *zmniejszył* się o . . .	88.167 „ 57 „	
Stan tedy majątku *mniejszy* jest jak wyżej o . .	144.074 K 01 g	

Wyjaśnienia:

Wydatki budżetem uchwalone wynosiły . . .	21,345 624 K	
Suma wydatków rzeczywistych wynosi . . .	21,741.546 „	
Wydatki są tedy *większe* od budżetu o		395.922 K
Dochody budżetem uchwalone wynosiły . . .	21,333.224 K	
Suma dochodów rzeczywistych wynosi	21,920.068 „	
Dochody są zatem *większe* od budżetu o		586.844 „
Ogółem tedy okazuje się *wynik obrotu korzystniejszy* od budżetu o . .		190.922 K

z powodów bliżej objaśnionych w ogólnem sprawozdaniu o zamknięciu rachunków.

Część I.

WYDATKI.

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
I.		**Koszta reprezentacyi kraju.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki I.				
	1—12	*A)* Sejm krajowy	155.917	33	141.672	*14.245*
	13—16	*B)* Wydział krajowy	71.455	37	74.000	2.544
		Suma rubryki I. . .	227.372	70	215.672	*+11.701*
		Poszczególnienie.				
		***A)* Sejm krajowy.**				
	1	Koszta podróży pp. posłów	19.417	16	8.972	*10.445*
	2	Dyety pp. posłów	72.000	—	72.000	—
	3	Koszta druków	46.957	36	41.200	*5.757*
	4	Spisywanie sprawozdań.	8.000	—	8.000	—
	5	Pisarze dzienni	1.300	—	1.300	—
	6	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	2.400	—	2.400	—
	7	Służba	2.400	—	2.400	—
	8	Opał	1.042	81	3.000	1.957
	9	Zapuszczanie i mycie podłóg	200	—	200	—
	10	Potrzeby kancelaryjne	800	—	800	—
	11	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej . . .	400	—	400	—
	12	Rozmaite drobne wydatki	1.000	—	1.000	—
						16.202
		Razem .	155.917	33	141.672	1.957
						+14.245
		***B)* Wydział krajowy.**				
	13	Marszałek krajowy . . . 11.630 K 27 g i dodatek na reprezentacyę 7.755 „ 56 „	19.388	83	20.000	611
	14	Sześciu członków Wydziału po 8.000 K . .	47.999	92	48.000	—
	15	Zastępcy	2.066	62	4.000	1.933
	16	Dodatek dla Członka Wydziału, mianowanego przez Marszałka zastępcą do kierownictwa w Wydziale krajowym	2.000	—	2.000	—
		Razem .	71.455	37	74.000	—2.544

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 1. Wydatek większy z powodu dwukrotnej sesyi sejmowej.

Do poz. 2, 4, 5, 6, 7, 9, 10 i 11. Wyniki zgodne z budżetem z powodu przeniesienia niezużytych kredytów na rok 1902 na pokrycie dalczych potrzeb sesyi sejmowej 1901/1902 (LW. 29.944/1902).

Do poz. 3. Wydatek większy } wedle istotnej potrzeby
Do poz. 8. Wydatek mniejszy } w tym roku.

Do poz. 13. Wydatek mniejszy z powodu intercalare.

Do poz. 15. Wydatek mniejszy w miarę potrzeby zastępstwa.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
II.		**Koszta zarządu.** *Sumaryczne zestawienie rubryki II.*				
	17—22	Płace urzędników i woźnych	400.993	—	407.233	6.240
	23	Dyurniści	44.044	45	44.978	934
	24	Zasługi	9.361	—	9.730	369
	25	Emolumenta	3.096	91	3.101	4
	26	Remuneracye	10.800	96	12.100	1.299
	27	Koszta podróży i dyety	16.036	80	16.800	763
	28	Pensye i zaopatrzenia	66.370	12	62.754	*3.616*
	29	Dary z łaski	5.294	—	5.780	486
	30	Na pokrycie połowy należytości stemplowych od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych.	3.049	76	4.500	1.450
	31	Potrzeby kancelaryjne	40.220	91	36.400	*3.821*
	32	Administracya dochodów z krajowych opłat konsumcyjnych	4.791	81	5.000	208
	33	Architekt	5.590	32	6.100	510
	34	Gmach sejmowy i jego utrzymanie . . .	30.060	65	26.722	*3.339*
	35	Zaliczki na płace *a)* zwyczajne	24.063	55	24.000	*63*
		b) nadzwyczajne . . .	**7.000**	—	**7.000**	—
						12.263
		Razem { zwyczajne .	663.774	24	665.198	*10.839*
		{ *nadzwyczajne* .	**7.000**	—	**7.000**	—
		Suma rubryki II. . .	670.774	24	672.198	— 1.424
		Płace urzędników i woźnych. *Sumaryczne zestawienie płac wraz z dodatkami aktywalnymi.*				
	17	Oddział konceptowy	143 851	50	144.728	876
	18	„ rachunkowy	149.741	43	151.575	1.834
	19	„ kasowy	37.455	07	39.885	2.430
	20	„ sanitarny	6.840	—	6.840	—
	21	„ statystyczny	11.120	—	11.120	—
	22	„ manipulacyjny	51.985	—	53.085	1.100
		Suma płac .	400.993	—	407.233	— 6.240
		Poszczególnienie.				
	23	*Oddział konceptowy.*				
		a) 3 radców, płaca po 6.400 K i dodatek aktywalny po 960 K	22.080	—	22.080	—
		b) 7 sekretarzy, płaca po 4.800 K i dodatek aktywalny po 840 K	39.480	—	39.480	—
		c) 7 wice-sekretarzy, płaca po 3.600 K i dodatek aktywalny po 720 K	30.240	—	30.240	—
		d) 6 adjunktów, płaca po 2.800 K i dodatek aktywalny po 600 K	20.400	—	20.400	—
		Do przeniesienia . .	112.200	—	112.200	—

*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
II.		Z przeniesienia . .	112.200	—	112.200	—
	17	*e)* 6 koncepistów, płaca po 2.200 K i dodatek aktywalny po 480 K	16.079	98	16.080	—
		f) 3 aplikantów, adjutum po 1.400 K i 3 aplikantów, adjutum po 1.200 K . . .	6.923	75	7.800	876
		Do tego: dodatki pięcioletnie	8.647	77	8.648	—
		Razem .	143.851	50	144.728	—876
	18	*Oddział rachunkowy.*				
		a) dyrektor, płaca 6.000 K i dodatek aktywalny 800 K	6.800	—	6.800	
		b) zastępca dyrektora, płaca 4.800 K i dodatek aktywalny 720 K	5.351	33	5.520	169
		c) 7 rewidentów, płaca po 3.600 K i dodatek aktywalny po 600 K	29.400	—	29.400	—
		d) 11 adjunktów, płaca po 2.800 K i dodatek aktywalny po 480 K	36.079	98	36.080	—
		e) 1 archiwista, płaca 2.200 K i dodatek aktywalny 400 K	2.600	—	2.600	—
		f) 1 protokolista, płaca 2.200 K i dodatek aktywalny 400 K	2.600	—	2.600	—
		g) 8 oficyałów, płaca po 2.200 K i dodatek aktywalny 360 K	20.479	98	20.480	—
		h) 9 asystentów, płaca po 1.600 K i dodatek aktywalny po 200 K	15.430	—	16.200	770
		i) 12 praktykantów, płaca po 1.200 K i dodatek aktywalny po 200 K	17.418	31	16.800	*618*
		k) 3 aplikantów, adjutum po 1.000 K . .	2.999	96	3.000	—
		l) woźny, płaca 1 000 K i dodatek aktywalny 100 K.	1.100	—	1.100	—
		Do tego: dodatki pięcioletnie	9.481	87	10.995	1.513
						—2.452
		Razem .	149.741	43	151.575	*+618*
						—1.834
	19	*Oddział kasowy.*				
		a) dyrektor, płaca 4.800 K i dodatek aktywalny 840 K	5.640	—	5.640	—
		b) zastępca dyrektora, płaca 4.000 K i dodatek aktywalny 600 K	4.600	—	4.600	—
		c) kontrolor, płaca 3.600 K i dodatek aktywalny 480 K	4.080	—	4.080	—
		d) kasyer, płaca 3.600 K i dodatek aktywalny 480 K	4.080	—	4.080	—
		e) 2 adjunktów, płaca po 2.800 K i dodatek aktywalny po 480 K	6.560	—	6.560	—
		f) 2 oficyałów, płaca po 2.200 K i dodatek aktywalny po 360 K	2.560	—	5.120	2.560
		Do przeniesienia . .	27.520	—	30.080	2.560

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
II.		Z przeniesienia . .	27.520	—	30.080	2.560
	19	*g)* 2 asystentów, płaca po 1.600 K i dodatek aktywalny po 200 K	7.200	—	3.600	*3.600*
		h) 2 praktykantów, płaca po 1.200 K i dodatek aktywalny po 200 K	630	01	2.800	2.170
		i) 2 woźnych, płaca po 1.200 K i dodatek aktywalny po 100 K	1.300	—	2.600	1.300
		Do tego: dodatki pięcioletnie	805	06	805	—
						—6.030
		Razem .	37.455	07	39.885	+*3.600*
						—2.430
	20	*Oddział sanitarny.*				
		Inspektor szpitali, płaca 4.800 K i dodatek aktywalny 840 K	5.640	—	5.640	—
		Do tego: dodatki pięcioletnie 1.200 K . .	1.200	—	1.200	—
		Razem .	6.840	—	6.840	—
	21	*Oddział statystyczny*				
		a) naczelnik oddziału płaca	5.600	—	5.600	—
		b) wice sekretarz, płaca 3.600 K i dodatek aktywalny 720 K	4 320	—	4.320	—
		Do tego: dodatki pięcioletnie	1.200	—	1.200	—
		Razem .	11.120	—	11.120	—
	22	*Oddział manipulacyjny*				
		a) dyrektor kancelaryi, płaca	4.800	—	4.800	—
		b) archiwista, płaca 3.600 K i dodatek aktywalny 600 K	4.200	—	4.200	—
		c) ekspedytor, płaca 2.800 K i dodatek aktywalny 540 K	3.340	—	3.340	—
		d) protokolista, płaca 2.800 K i dodatek aktywalny 480 K	3.280	—	3.280	—
		e) 4 kancelistów, płaca po 2.200 K i dodatek aktywalny 400 K	10.400	—	10.400	—
		f) 5 asystentów, płaca po 1.600 K i dodatek aktywalny po 200 K	9.000	—	9.000	—
		g) 3 pisarzy, płaca po 1.200 K i dodatek aktywalny po 200 K	4.200	—	4.200	—
		h) 3 aplikantów, adjutum po 1.000 K . .	1.900	—	3.000	1.100
		i) oddźwierny	1.200	—	1.200	—
		k) portyer, płaca	1.000	—	1.000	—
		l) 5 woźnych, płaca po 1.000 K i dodatek aktywalny po 100 K	5.500	—	5.500	—
		Do tego: dodatki pięcioletnie	3.165	—	3.165	—
		Razem .	51.985	—	53.085	1.100

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną o którą się wydatki mniejsze — większe K.
II.	23	**Dyurna.**				
		a) dla oddziału konceptowego	3.700	—	6.954	3.254
		b) „ „ rachunkowego	7.000	—	7.000	—
		c) „ „ statystycznego	1.811	40	5.000	3.189
		d) „ „ manipulacyjnego	22.587	05	17.078	*5.509*
		e) dla zarządu długu krajowego z roku 1893 zaciągniętego w sumie 58,850.000 K (LW. 45 843/93) i dla prowadzenia pozostałych zaległości po byłych funduszach indemnizacyjnych, dyurna rachunkowe	6.026	—	6.026	—
		f) na dyurna rachunkowe dla funduszów szkolnych okręgowych	2.920	—	2.920	—
						6.443
		Razem .	44.044	45	44.978	*5.509*
						—934
	24	**Zasługi.**				
		15 stróżów po 600 K i zastępca woźnego 730 K	9.361	—	9.730	—369
	25	**Emolumenta.**				
		a) dyrektor kancelaryi na fiakra	100	—	100	—
		b) „ „ 48 metrów sześciennych drzewa opałowego	312	—	312	—
		c) ubranie dla odźwiernego i 8 woźnych po 100 K, tudzież dla zastępcy woźnego 60 K	800	—	960	160
		d) ubranie dla portyera	356	—	200	*156*
		e) opał dla odźwiernego 12 m^3 i portyera 10 m^3	94	—	94	—
		f) dodatki osobiste	1.434	91	1.435	—
		Razem .	3.096	91	3.101	—4
	26	**Remuneracye.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . . .	4.001	94	5.000	998
		b) Za zastępstwo prawne Wydziału krajowego w obec c. k. Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa	1.040	72	1.200	159
		c) Tłumacze	1.758	30	1 900	142
		d) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego	4.000	—	4 000	—
		Razem .	10.800	96	12.100	—1.299
	27	**Koszta podróży i dyety.**				
		a) W ogóle	15.236	80	16.000	763
		b) Dla inspektora szpitali	800	—	800	—
		Razem .	16.036	80	16.800	—763

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
II.	28	**Pensye i zaopatrzenia.**				
		a) Olewińska Julia	699	84	700	—
		b) Chrzanowska Joanna	—	—	—	—
		c) Kalicka Jadwiga	700	—	700	—
		d) Sternalowa Emilia	700	—	700	—
		e) Zienkowiczowa Wanda	700	—	700	—
		f) Orzechowska Józefa	700	—	700	—
		g) Orzechowska Józefa dla sieroty Tadeusza Saturnina	116	—	116	—
		h) Mrozowicka Emilia	700	—	700	—
		i) Terlecka Marya	433	32	433	—
		k) Kukawska Maryanna	333	32	333	—
		l) Mochnacki Edmund	7.232	—	7.232	—
		m) Kraczyłowa Julianna	1.200	—	1.200	—
		n) Kraczyłowa Julianna dla sierót Władysławy Maryi i Joanny Bronisławy	120	—	120	—
		o) Pierożyńska Sydonia	1.600	—	1.600	—
		p) Strnadowa Kornelia	700	—	700	—
		r) Niedziałkowski Karol	—	—	—	—
		s) Żółkiewski Karol	3.483	26	3.800	317
		t) Obertyński Emil	1.200	—	1.200	—
		u) Chermińska Katarzyna	720	—	720	—
		w) Ziembicka Jadwiga	1.200	—	1.200	—
		x) Ziembicka Jadwiga dla sierót: Józefa Kazimiery Eugenii do 25. października 1901 z rocznych 120 K (98 K) Józefa Wiktora i Feliksa Erazma po 120 K	338	33	338	—
		y) Wolański Julian	5.200	—	5.200	—
		z) Walterowa Marya	600	—	600	—
		aa) Walterowa Marya dla sierót: Wiktora Franciszka i Maryi Zofii po 60 K	120	—	120	—
		bb) Szajnokowa Olimpia	1.200	—	1.200	—
		cc) Stocki Bolesław	649	60	650	—
		dd) Kunischowa Zofia	1.200	—	1.200	—
		ee) Gołębski Władysław	2.376	—	2 376	—
		ff) Czajkowskiego sierota, syn Czesław Ludomir	600	—	600	—
		gg) Schmitt Mieczysław	1.566	—	1.566	—
		hh) Jelonkowa Anna	1.200	—	1.200	—
		ii) Giziński Władysław	1.420	80	1.421	—
		kk) Świerczewski Erazm	2.738	—	2.738	—
		ll) Bieńkowska Walerya	1.400	—	1.400	—
		mm) Bieńkowska Walerya dla sierót: Józefy Maryi i Janiny Apolonii po 280 K	560	—	560	—
		nn) Rożanowska Joanna	1.200	—	1.200	—
		oo) Jasińska Marya	1.000	—	1.000	—
		pp) Jasińska Marya dla sierót: Heleny i Mieczysława Remigiusza po 200 K	400	—	400	—
		rr) Trandowa Lubina	1.200	—	1.200	—
		ss) Trandowa Lubina, dla sieroty Zdzisława Edwarda	240	—	240	—
		Do przeniesienia	47.746	47	48.063	317

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
II.		Z przeniesienia . .	47.746	47	48.063	317
	28	*tt)* Kiszelkowa Franciszka	1.000	—	1.000	—
		uu) Kiszelkowa Franciszka dla sieroty Włodzimiry Wandy	200	—	200	—
		vw) Tyblewicz Wiktor	—	—	1.001	1.001
		xx) Zawadzki Michał	1.285	20	1.285	—
		yy) Brzyski Wincenty	1.684	80	1.685	—
		zz) Bielska Rozalia	1.800	—	1.800	—
		aaa) Bielska Rozalia dla sierót: Romana Dominika i Wiktora Teofila	720	—	720	—
		bbb) Wilczyńska Olga	1.400	—	1.400	—
		ccc) Dr. Dulęba Bronisław	5.600	—	5.600	—
		ddd) Tyblewiczowa Wanda, wdowa po emerytow. koncepiście	1.180	—	—	*1.180*
		eee) Urbańska Edmundyna, sierota po wicedyrektorze Oddziału rachunkowego . . .	450	—	—	*450*
		fff) Topolnicki Jan, emerytowany asystent rachunkowy	680	84	—	*681*
		ggg) Schaeffer Bronisław, emer. koncepista .	272	81	—	*273*
		hhh) Kwartały pośmiertne, wypłacone rodzinom zmarłych urzędników Wydziału krajowego ś. p. Urbańskiego Aurelego i Żółkiewskiego Karola	2 350	—	—	*2.350*
						4.934
		Razem .	66.370	12	62.754	1.318
						+3.616
	29	**Dary z łaski.**				
		a) Bojarska Józefina	200	—	200	—
		b) Kopertyńska Krystyna	200	—	200	—
		c) Kopertyńska z Repichowskich Malwina .	200	—	200	—
		d) Wojciechowski Szymon	163	—	360	197
		e) Sternalowa Apolonia	400	—	400	—
		f) Wojtyna Antoni	360	—	360	—
		g) Zajączkowska Marya	300	—	300	—
		h) Gergel Augusta	300	—	300	—
		i) Seńczyszyn Tomasz	71	—	360	289
		k) Bereźnicka Marya	600	—	600	—
		l) Sternalowa Emilia . . . *jednorazowo*	300	—	300	—
		m) Urbańska Edmundyna . . „	400	—	400	—
		n) Dziubińska Wanda . . „	400	—	400	—
		o) Sapałaczyńska Leontyna . „	300	—	300	—
		p) Piotrowska Rozalia . . „	300	—	300	—
		r) Sternalowa Apolonia . . „	200	—	200	—
		s) Kratochwilowa Franciszka . „	200	—	200	—
		t) Gerard d' Festenburg . . „	400	—	400	—
		Razem .	5.294	—	5.780	—486

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K	Wydatki w roku 1901. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K
II.	30	**Na pokrycie połowy należytości stemplowych** od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych.	3.049	76	4.500	—1.450
	31	**Potrzeby kancelaryjne.**				
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych .	10.109	21	8.600	*1.509*
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów . .	3.046	09	3.000	*46*
		c) Potrzeby do pisania i rysowania . .	5.324	58	4.800	*524*
		d) Papier do druków, druk, ksiąg i wzorów .	5.524	62	4.600	*925*
		e) Oprawa ksiąg i druków	1.111	74	1.000	*112*
		f) Opał	8.034	72	8.000	*35*
		g) Uzupełnienie biblioteki	3.000	—	3.000	—
		h) Rozmaite pomniejsze	4.069	95	3.400	*670*
		Razem .	40.220	91	36.400	*+3.821*
	32	**Administracya dochodów z krajowych opłat konsumcyjnych**	4.791	81	5.000	—208
	33	**Architekt**	5.590	32	6.100	—510
	34	**Gmach sejmowy i jego utrzymanie.**				
		a) Inspicyent techniczny gmachu sejmowego	—	—	—	—
		b) Maszynista płaca 1.440 K, 12 m³ drzewa 84 K i 45 litrów nafty 18 K . . .	1.542	—	1.542	—
		c) Kominiarz.	440	82	520	79
		d) Froterowanie i zapuszczanie podłóg . .	1.727	96	1.640	*88*
		e) Mycie podłóg	269	10	200	*69*
		f) Zgartywanie i wywóz śniegu . . .	170	36	200	30
		g) Czyszczenie kloak i wywóz nieczystości .	523	30	500	*24*
		h) Zabezpieczenie od ognia	387	08	520	133
		i) Podatek dochodowy i miejski czynszowy .	189	38	300	111
		k) Utrzymanie skwerów koło gmachu sejmowego i wynagrodzenie ogrodnika . .	300	—	300	—
		l) Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia, koszta przekształcenia i urządzenia w gmachu, tudzież inne nieprzewidziane .	11.000	—	11.000	—
		m) Stacya elektryczna w gmachu sejmowym	13 510	65	10.000	*3.511*
						3.692
		Razem .	30.060	65	26.722	353
						+3.339
	35	**Zaliczki na płace.**				
		Dla urzędników i służby: *a)* zwyczajne . .	24.063	55	24.000	*63*
		b) nadzwyczajne:				
		Marcinkowskiemu Władysławowi, spłacalną w 120 ratach	2.000	—	2.000	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	24.063	55	24.000	*63*
		{ *nadzwyczajne* .	2.000	—	2.000	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
II.	35	Z przeniesienia { zwyczajne .	24.063	55	24.000	*63*
		nadzwyczajne .	2.000	—	2.000	—
		Lewartowskiemu Aleksandrowi, spłacalną w 120 ratach miesięcznych	2.000	—	2.000	—
		Szimowi Józefowi, spłacalną w 120 ratach miesięcznych	3.000	—	3.000	—
		Razem { zwyczajne .	24.063	55	24.000	*63*
		nadzwyczajne .	7.000	—	7.000	—
		Ogółem suma poz. 35 .	31.063	55	31.000	+*63*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 17., 18., 19. i 22. Wydatki mniejsze z powodu interkalaryów.

Do poz. 23. a) Wydatek mniejszy,
Do poz. 23. c) „ „ } stosownie do potrzeby w tym roku.
Do poz. 23. d) „ większy

Wogóle na dyurnach okazuje się zaoszczędzenie w tym roku o 934 K.

Do poz. 24. Wydatek mniejszy z powodu interkalaryów.

„ „ *25.* „ „ o drobną różnicę 4 K.

„ „ *26. a)* „ „ stosownie do przedłożonych w tym roku przez syndyka rachunków.

„ „ *26. b) Wydatek mniejszy*, stosownie do przedłożonych w tym roku przez zastępcę prawnego we Wiedniu rachunków.

„ „ *26. c) Wydatek mniejszy* }
„ „ *27. a)* „ „ } wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *28. Wydatek większy* o 3.616 K — a mianowicie pod lit. *ddd—ggg* i *hhh większy* o 4.934 K z powodu wymiaru nowych pensyj i kwartałów pośmiertnych, — a natomiast *mniejszy* o 1.318 K z powodu śmierci emerytów Żółkiewskiego i Tyblewicza.

„ „ *29. d) i). Wydatek mniejszy* z powodu śmierci dwóch obdarowanych.

„ „ *30. Wydatek mniejszy*, odpowiednio do wydanych dekretów nominacyjnych.

„ „ *31. Wydatek ogólny większy*, głównie z powodu znaczniejszych kosztów wydawnictwa rozporządzeń krajowych, w miarę złożonych rachunków przez c. k. Namiestnictwo.

„ „ *32. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

„ „ *33. Wydatek mniejszy*, stosownie do odbytych w tym roku podróży służbowych.

„ „ *34. Wydatek ogólny większy* o 3.339 K mianowicie większy pod literami *d) e) g)* o 181 K wedle istotnej potrzeby, zaś pod literą *m)* o 3.511 K, głównie z powodu dostarczania większej ilości prądu elektrycznego dla Banku krajowego i filii c. k. uprzyw. zakładu kredytowego, od których to instytucyj wpłynął zwrot do rubr. XVII. poz. 70 doch. o 3.394 K *większy* od kwoty budżetowej; natomiast pod literami *c) f) h) i)* wydano *mniej* o 353 K w miarę potrzeby.

„ „ *35. Wydatek nieznacznie większy* w miarę rozdanych zaliczek.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną, okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
III.	36	**Koszta leczenia w szpitalach krajowych prowincyonalnych i zagranicznych** . .	2,459.330	20	2,380.000	*79.330*

Uzasadnienie różnic.

Z zarachowanych wyżej wydatków przypada:

A) Na zakłady krajowe, szpitale prowincyonalne i zagraniczne:

1. Lwów, szpital powszechny (z klinikami):
   - Oddział chorych . . . . . 310.617 K
   - Oddział położnic . . . . . 50.488 „
2. Kulparków, zakład dla obłąkanych . . . . . 391.584 „
3. Kraków, szpital św. Łazarza (4 oddziały) . . . . 366.630 „
4. Kraków, c. k. Klinika . . . . . 40.170 „

B) Szpitale prowincyonalne w kraju . . . . . 959.640 „

C) „ zagraniczne . . . . . 336.613 „

D) Inne wydatki i zwroty . . . . . 3.588 „

Ogółem wydatki . . . 2,459.330 K

porównując powyższy wydatek z uchwaloną w budżecie kwotą . 2,380.000 „

okazuje się wynikłość *większa* o . . . 79.330 K

Przekroczenie to znajduje jednak częściowe pokrycie w korzystniejszym wyniku dochodów mających łączność z rubryką niniejszą a to:

w rubryce V. poz. 18 i 19 w których na poczet zwrotów z lat ubiegłych wpłynęło od szpitali, gmin i osób samopłacących . 69.525 K

a gdy w budżecie uchwalono . . . . . 34.200 „

uzyskano zatem dochody po nad budżet . . . . . 35.325 „

Strąciwszy więc ten wynik korzystniejszy od przekroczenia wydatków rubr. III. redukuje się to przekroczenie do kwoty . . . . . 44.005 K

Powodem tego przekroczenia jest znaczniejsza ilość zapłaconych dni leczenia wskutek wzmagającego się corocznie ruchu chorych. Do budżetu na rok 1901, przyjęto przeciętną cyfrę dni leczenia z trzech lat 1897, 1898 i 1899 wynoszącą . 1,677.135 dni

zapłacono zaś w r. 1901 faktycznie za . . . . . 1,888.912 „

zatem *więcej* o . . . 211.777 dni

Dalszym powodem jest podwyższenie taks dziennych leczenia w wielu szpitalach jak niżej wykazano:

a) Podwyższono taksy:

Brody o 4 g, Tarnopol o 8 g, Arbanasima pod Zadarem o 4 g, Aranyos-Marot o 6 g, Kunstadt (Brasso) o 2 g, Balassa-Gyarmat o 4 g, Beregszasz o 4 g, Besztercze o 2 g, Borosjenö o 10 g, Berno położnic o 1 kor., Beneschau o 28 g, Budweis o 7 g, Csik-Szereda o 2 g, Csaba o 10 g, Caslaw o 14 g, Debreczyn o 2 g, Dees o 6 g, Deutschbrod o 5 g, Dieso-Szent-Marton o 4 g, Ersekujvar o 2 g, Eperjes o 20 g, Eger o 2 g, Fehergyarmat o 24 g, Fehertemplom o 4 g, Fiume o 6 g, Gyöngös o 10 g, Györ (Raab) o 6 g, Gynla o 8 g, Gyulafehervar o 10 g, Gablonz o 12 g, Homonna o 8 g, Hodmezövasarhely o 38 g, Ipolysak o 20 g, Iglawa o 10 g, Kufstein o 10 g, Kaposvar o 8 g, Kapuvar o 10 g, Komorom o 2 g, Kuttenberg o 8 g, Leoben o 10 g, Leva o 14 g, Liptoszentmiklos o 1 kor., Lugos o 30 g, Marburg o 10 g, Marosvasarhely o 10 g, Nagy-Kallo o 10 g, Nagy-Bacskerek o 4 g, Nagy-Enyed o 6 g, Nagy-Kanizza o 4 g, Nagy-Szent-Miklos o 8 g, Nagy-Schölles o 12 g, Nyitra o 2 g, Nechanitz o 4 g, Pancsova o 8 g, Pecs o 4 g, Prossnitz o 12 g, Pilzno o 36 g, Policka o 6 g, Pribram o 6 g, Rakonitz o 12 g, Reichenberg o 20 g,

*

Soprun o 8 g, Szolnok o 10 g, Szigetvar o 4 g, Szentes o 28 g, Szombathely o 40 g, Szekesfejervar o 26 g, Ujvidek o 28 g, Villach o 10 g, Veszprem o 6 g, Zadar o 4 g, Zilach o 2 g, Zala-Egerszeg o 2 g, Zambor o 24 g, Zwikau o 20 g.

b) Zniżono taksy:

Arad o 4 g, Dubrownik (Raguza) o 4 g, Deva o 2 g, Erdöd o 4 g, Fogaras o 2 g, Klagenfurt o 10 g, Kis-Varda o 6 g, Karsbad o 20 g, Mako o 10 g, Maramaros-Sziget o 4 g, Munkacz o 2 g, Muraszombat o 12 g, Nagy-Szeben o 14 g, Nagy-Mihaly o 2 g, Nagy-Kikuida o 2 g, Nagy-Szeben o 2 g, Nagy-Szeben o 2 g, Nagy-Topolcsany o 2 g, Neutitschein o 10 g, Neupaka o 8 g, Podrsani o 11 g, Sebenico o 2 g, Spalato o 3 g, S. A. Ujhely o 2 g, Segesvar o 2 g, Sepsi-Szt-György o 2 g, Temesvar o 2 g, Ungvar o 2 g.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
IV.		**Koszta szczepienia.**				
	37	Utrzymanie i odświeżanie krowianki . .	25.257	85	24.000	*1.258*
	38	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia i rewakcynacyi ospy . .	146.079	74	132.000	*14.079*
		Suma rubryki IV. .	171.337	59	156.000	*15.337*
		Uzasadnienie różnic. *Do poz. 37. Wydatek większy* z powodu wypłacenia masie spadkowej śp. Józefa Freysingera reszty ostatniej raty za rok 1900 w kwocie . . . . 1.257 kor. 85 g, wykazanej w zamknięciu rach. za r. 1900 jako zaoszczędzenie. *Do poz. 38. Wydatek większy* z powodu niestałości wydatków tego rodzaju, zarachowanych na podstawie rachunków nadesłanych przez c. k. Namiestnictwo.				
V.		**Wydatki sanitarne.**				
	39	$^1/_3$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	7.714	59	7.200	*515*
	40	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych (ryczałty) oraz subwencye dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% podatków bezpośrednich, przypisanych do poboru w całym powiecie .	77.466	02	90.000	—12.534
	41	Dla zakładu szczepienia wścieklizny prof. Dra Bujwida w Krakowie, stała subwencya .	2.000	—	2.000	—
		Suma rubryki V. .	87.180	61	99.200	—12.019
		Uzasadnienie różnic. *Do poz. 39.* Różnica z powodu niestałości wydatków tego rodzaju, zarachowanych na podstawie rachunków nadsyłanych przez c. k. Namiestnictwo. *Do poz. 40. Wydatek mniejszy* skutkiem nieobsadzenia w r. 1901 wszystkich utworzonych posad lekarzy okręgowych i z powodu, że obsadzone posady nie były przez cały rok przez lekarzy zajmowane.				

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
VI.		**Zasiłki dla zakładów dobroczynności.**				
	42	Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.800	—	1.800	—
	43	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach .	600	—	600	—
	44	Dom ubogich i sierót w Krakowie . . .	10.848	—	10.848	—
	45	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000	—	2.000	—
	46	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie	2.400	—	2.400	—
	47	Zakład osieroconych dziewcząt im. księdza Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu . .	1.000	—	1.000	—
	48	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 do dyspozycyi Wydziału krajowego . . .	4.500	—	4.500	—
	49	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie . . .	2.000	—	2.000	—
	50	Na utrzymanie rymanowskiej kolonii leczniczej	1.000	—	1.000	—
	51	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego po zasięgnięciu opinii Towarzystwa lekarskiego	2.000	—	2.000	—
	51*a)*	Dtto *nadzwyczajna* subwencya na wewnętrzne urządzenie	**2.000**	—	**2.000**	—
	52	Kolonia lecznicza w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	—	600	—
	53	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie	400	—	400	—
	54	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, po myśli uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lutego 1896	3.600	—	3.600	—
	54*a)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy diaków gr. kat. dyecezyi przemyskiej, jednorazowo .	200	—	200	—
	54*b)*	Takież Towarzystwo archidyecezyi lwowskiej, *jednorazowo*	200	—	200	—
	54*c)*	Takież Towarzystwo archidyecezyi stanisławowskiej, *jednorazowo*	200	—	200	—
	55	Towarzystwo kolonij wakacyjnych dla dziewcząt we Lwowie	200	—	200	—
	56	Towarzystwo im. św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie . . .	200	—	200	—
	57	Zgromadzenie służebnic Serca Jezusowego w Krakowie	200	—	200	—
	58	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	200	—	200	—
	59	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu im. hr. Sołtykowej	200	—	200	—
	60	I. galic. Stowarzyszenie głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200	—	200	—
	61	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200	—	200	—
	62	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000	—	1.000	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	35.748	—	35.748	—
		{ *nadzwyczajne* .	**2.000**	—	**2.000**	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
VI.		Z przeniesienia { zwyczajne . / *nadzwyczajne* .	35.748 / **2.000**	— / —	35 748 / **2.000**	— / —
	63	Zakład św. Jadwigi w Krakowie (stała subwencya)	1.200	—	1.200	—
	64	Komitet budowy szpitala OO. Bonifratrów w Krakowie, na dokończenie budowy szpitala (6.000 K w dwu rocznych ratach z czego druga i ostatnia rata) . . .	3.000	—	3.000	—
	64*a)*	Komitet herbaciarni centowej we Lwowie, *jednorazowo*	200	—	200	—
	64*b)*	Zarząd zakładu błog. Kunegundy w Nowym Sączu na szkołę dla kształcenia wzorowych gospodyń	600	—	600	—
	65	Na przytulisko brata Alberta we Lwowie i w Krakowie (stała subwencya) . .	2.000	—	2.000	—
	65*a)*	Zgromadzenie Sióstr św. Wincentego á Paulo we Lwowie, subwencya na budowę nowego szpitala w Sądowej Wiszni, *jednorazowo*	400	—	400	—
	66	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40 000 K zaciągnąć się mającej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie (I. rata z dziesięciolecia)	—	—	1.600	1.600
	66*a)*	Dla przytuliska uczestników powstania z roku 1863/4 w Krakowie, *jednorazowy* zasiłek .	500	—	500	—
	66*b)*	Wydziałowi Rady powiatowej w Łańcucie, subwencya na rzecz szkoły gospodyń wiejskich w Gorliczynie	1.000		1.000	—
		Razem { zwyczajne / *nadzwyczajne*	44.648 / **2.000**	— / —	46.248 / **2.000**	—1.600 / —
		Suma rubryki VI. .	46.648	—	48.248	—1.600

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 66. Wydatku nie było, ponieważ Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie nie zaciągnęło jeszcze tej pożyczki z powodów przytoczonych w osobnem sprawozdaniu do L. 48595/901. Skutkiem tego niewydana z roku 1901 kwota 1.600 K stanowi zaoszczędzenie, a rata wstawiona do preliminarza na r. 1902 (jako druga), zostanie ewentualnie wydana w swoim czasie jako pierwsza. (LW. 26497/902.)

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
VII.		**Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.**				
	67	Akademia umiejętności w Krakowie:				
		a) zasiłek stały . . . . . 52.000 K				
		b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod kierownictwem profesora Dr. Smolki w Archiwum Watykańskiem (III. rata z trzechlecia 1898/9, 1899/900, 1900/901) . . . . . 4.000 „				
		c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . 5.000 „	61.000	—	61.000	—
	68	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego . . .	6,418.793	59	6,181.537	*237.256*
	69	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru krajowego funduszu szkolnego emerytalnego	580.882	60	539.283	*41.600*
	70	Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 2.400 K	14.120	—	14.400	280
	71	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie:				
		a) na stypendya dla wychowanków 16.800 K				
		b) na utrzymanie zakładu . . 5.000 „				
		c) na amortyzacyę pożyczki 36.000 K na budowę II piętra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu II. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934) . . 1.990 „	23.790		23.790	—
	72	Szkoła głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	800	—	800	—
	73	Zakład ciemnych we Lwowie	4.000	—	4.000	—
	74	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie	2.000	—	2.000	—
	75	Towarzystwo gimnast. „Sokół“ w Krakowie .	2.000	—	2.000	—
	76	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego po zasięgnięciu opinii Związku polskich gimnastycz. Towarzystw sokolich	4.000	—	4.000	—
	77	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie XXIII. rata umorzenia pożyczki 200.000 K na budowę gmachu (aż do r. 1911 włącznie) . .	14.000	—	14.000	—
	78	Teatr polski w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	16.000	—	16.000	—
	79	Budowa teatru w Krakowie, XIV. i XV. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K, zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945).	15.000	—	15.000	—
	80	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego:				
		a) dramat i komedya . . . 28.400 K				
		b) opera polska . . . . 20.000 „	48.400	—	48.400	—
						278.856
		Do przeniesienia . .	7,204.786	19	6,926.210	280

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
						278.856
VII.		Z przeniesienia . .	7,204.786	19	6,926.210	280
	81	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie V. i VI. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półrocza 1934) . .	33.696	—	33.696	—
	82	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“ do rozporządzalności Wydziału krajowego	14 500	—	14.500	—
	82*a)*	Nagrody za napisanie utworów scenicznych ruskich	—	—	—	—
	83	Towarzystwo muzyczne w Krakowie . .	1.600	—	1.600	—
	84	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie	4.000	—	4.000	—
	85	Towarzystwo muzyczne we Lwowie . . .	6.000	—	6.000	—
	85*a)*	Towarzystwo muzyczne w Brodach, *jednorazowo*	400	—	400	—
	85*b)*	Towarzystwo muzyczne w Samborze, *jednorazowo*	200	—	200	—
	86	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ we Lwowie	600	—	600	—
	87	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ w Krakowie.	600	—	600	—
	88	Towarzystwo przyjaciół muzyki w Tarnopolu.	600	—	600	—
	89	Towarzystwo spiewackie „Lutnia“ we Lwowie	1.000	—	1.000	—
	90	Towarzystwo spiewackie „Bojan“ we Lwowie	600	—	600	—
	91	Towarzystwo spiewackie „Echo“ we Lwowie.	800		800	—
	92	Towarzystwo spiewackie „Lutnia“ w Krakowie	600	—	600	
	93	Na subwencyę dla istniejących już internatów, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową.	12.000	—	12 000	—
	94	Na budowę domów dla internatów . . .	40.000	—	40.000	—
	95	Internatowi księży Zmartwychwstańców we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego.	9.000	—	9.000	—
	96	Ks Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie.	1.600	—	1.600	—
	97	*a)* Na wydawnictwo polskich podręczników dla szkół średnich . . . 3.000 K *b)* Na wydawnictwo ruskich książek szkolnych . . . . . 12.000 „ do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową.	15.000	—	15.000	—
	98	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	6.000	—
	99	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych .	10.000	—	10.000	—
						278.856
		Do przeniesienia . .	7,363.582	19	7,085.006	280

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
						278.856
VII.		Z przeniesienia . .	7,363.582	19	7,085.006	280
	100	Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego, oddającego się studyom w szkole operacyjnej	999	96	1.000	—
	101	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	—
	102	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego, zasiłek stały	3.000	—	3.000	—
	103	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	—
	104	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, zasiłek stały	400	—	400	—
	105	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na pokrycie kosztów walnego zgromadzenia	400	—	400	—
	106	Kollegium profesorów szkoły politechnicznej we Lwowie, na wydawnictwo biblioteki politechnicznej, VII. rata subwencyi 10.000 K, rozłożonej na 10 lat	1.000	—	1.000	—
	107	Wydawnictwo dziełek ludowych, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	2.000	—	2 000	—
	108	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku Feliksie Lipińskim	200	—	200	—
	108*a)*	Zboińska Józefa, wdowa po artyście sceny polskiej ś. p. Marcelim Zboińskim, *jednorazowo*	100	—	100	—
	109	Zasiłek dla czasopisma „Szkoła“. . . .	1.000	—	1.000	—
	110	„ „ „ „Muzeum“ . . .	2.000	—	2.000	—
	111	„ „ „ „Kosmos“ . . .	800	—	800	—
	112	„ „ ruskiej gazety „Uczytel“ do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	1.000	—	1.000	—
	113	Towarzystwo „Proświta“ na wydawnictwo dzieł ludowych do rozporządzalności Wydziału krajowego *(z zastrzeżeniem, iż subwencya ta wypłaconą ma być z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i nie zawierają szkodliwych tendencyi, tudzież odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wys. Sejmu z d. 13. lutego 1897 j. w. r. z.)*	6.000	—	6.000	—
	114	Ks. Dżułyński gr. kat. paroch w Łapszynie, na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“, do rozporządzalności Wydziału krajowego z zastrzeżeniem dopełnienia warunków, ustanowionych w uchwale sejmowej z 13. lutego 1897 . .	800	—	800	—
						278.856
		Do przeniesienia . .	7,389.282	15	7,110.706	280

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
						278.856
VII.		Z przeniesienia . .	7,389.282	15	7,110.706	280
	115	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie .	200	—	200	—
	116	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na tegoż wydawnictwa	1.400	—	1.400	—
	117	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących ubogą młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową . .	10.000	—	10.000	—
	118	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	2.800	—	2.800	—
	119	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo dzieł tegoż, do rozporządzalności Wydziału krajowego i wypłaty w miarę postępu wydawnictwa	800	—	800	—
	120	Towarzystwo im. Szewczenki na wydawnictwa ruskiej biblioteki historycznej we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	1.000	—	1.000	—
	121	Komisya archeograficzna Towarzystwa im. Szewczenki we Lwowie, na wydawnictwa historycznych materyałów do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	—
	122	Towarzystwo im. Szewczenki we Lwowie, na wydawnictwa naukowe, do rozporządzalności Wydziału krajowego	4.000	—	4 000	—
	123	Komisya etnograficzna Towarzystwa im Szewczeńki, na wydawnictwa	1.000	—	1.000	—
	123*a)*	Komisya etnograficzna Towarzystwa im. Szewczenki, na etnograficzną expedycyę naukową, *jednorazowo*	1.000	—	1.000	—
	124	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na wydawnictwo czasopisma „Dzwinok“ . . .	400	—	400	—
	125	Redakcye pism dla dzieci „Mały światek“ i „Wiek młody“ we Lwowie	200	—	200	—
	126	Ks. Cyryl Sielecki gr. kat. paroch w Żużlu, na nowicyat Sióstr Służebniczek ruskich (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami)	200	—	200	—
	127	Kongregacya ruska SS. Służebniczek Najśw. Maryi Panny w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami) . .	1.000	—	1.000	—
	128	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów (ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego, w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową)	1.200	—	1.200	—
						278.856
		Do przeniesienia . .	7,417.482	15	7,138.906	280

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
						278.856
VII.		Z przeniesienia . .	7,417.482	15	7,138.906	280
	129	Instytut dla dziewcząt w Przemyślu:				
		1. subwencya stała	400	—	400	—
		2. *jednorazowy* zasiłek na pokrycie deficytu budowy domu, oraz środki naukowe . .	2.000	—	2.000	—
	130	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej .	600	—	600	—
	131	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie . . .	2.000	—	2.000	—
	132	Polskie stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200	—	200	—
	133	Polskie stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu	200	—	200	—
	134	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki, III. rata z 33-lecia)	1.000	—	1.000	—
	135	Prywatna średnia szkoła żeńska w Krakowie, zasiłek stały	1.000	—	1.000	—
	136	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej, stała subwencya	11.200	—	11.200	—
	137	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na wydawnictwo ukraińsko ruskiej biblioteki .	600	—	600	—
	137*a)*	Ruskie Towarz. pedagogiczne na koszta podróży członków na walne zgromadzenie .	200	—	200	—
	138	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na utrzymanie ruskiej szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie	4.800	—	4.800	—
	139	OO. Bazylianie, na wydawnictwo pism religijno-moralnej treści	400	—	400	—
	140	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki (opieki nad terminatorami) we Lwowie . . .	200	—	200	—
	141	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie .	200	—	200	—
	141*a)*	Towarzystwo ludoznawcze, na wydawnictwo czasopisma „Lud“	200	—	200	—
	141*b)*	Towarzystwo numizmatyczne w Krakowie, na wydawnictwo czasopisma, poświęconego archeologii	200	—	200	—
	141*c)*	Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Najśw. Maryi Panny w Starej wsi, na rozszerzenie nowicyatu, *jednorazowo*	1.000	—	1.000	—
	141*d)*	Preisendanz Franciszek, kierownik prywatnego seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie	2.000	—	2.000	—
	141*e)*	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie	200	—	200	—
	141*f)*	Towarzystwo im. Jana Matejki w Krakowie .	1.000	—	1.000	—
						278.856
		Do przeniesienia . .	7,447.082	15	7,168.506	280

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
						278.856
VII.		Z przeniesienia . .	7,447.082	15	7,168.506	280
	141*g)*	Dr. Piasecki Eugeniusz, nauczyciel gimnastyki w IV. gimnazyum we Lwowie, na podróż naukową	200	—	200	—
	141*h)*	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, na wydawnictwa	200	—	200	—
	141*i)*	Cercha Stanisław na wydawnictwo pomników miasta Krakowa	500	—	500	—
	141*k)*	Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie .	600	—	600	—
	141*l)*	Dla biblioteki polskiej w Wiedniu . . .	400	—	400	—
	141*m)*	Dla „Gazety handlowo-geograficznej“ . .	200	—	200	—
						278.856
		Suma rubryki VII. . .	7,449.182	15	7,170.606	280
						+278.576

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 68. i 69. Obacz specyalne zamknięcia rachunkowe tych funduszów.

„ „ *70.* Wydatek mniejszy z powodu intercalare.

„ „ *82 a).* Przeniesiony z r. 1900 a nie wydany w r. 1901 kredyt 1.500 K na nagrody za napisanie utworów scenicznych ruskich, wydano do dalszej dyspozycyi do rachunku r 1902 (LW. 21.172/902).

„ „ *93.* Z kredytu uchwalonego na subwencye dla istniejących już internatów
w kwocie . . . . . 12.000 K
wydano w ciągu r. 1901 . . . . . 10.000 „
resztę zaś w kwocie . . 2.000 K
przeniesiono do rachunku r. 1902 (LW. 29.221/902.

„ „ *112.* Z kredytu uchwalonego dla ruskiej gazety „Uczytel“ w kwocie . 1.000 K
wydano w r. 1901 . . . . . 500 „
resztę zaś w kwocie . . 500 K
przeniesiono do dalszej dyspzycyi do rachunku r. 1902 (LW. 29.223/902).

„ „ *113* Wypłatę tej subwencyi odmówiono (LW. 80.310/901) nie chcąc wszakże przesądzać decyzyi Wys. Sejmu, przeniesiono kredyt ten na r. 1902 (LW. 29.222/902), a gdy Wys. Sejm uchwałą z dnia 11. lipca 1902 odmowną uchwałę Wydziału krajowego zatwierdził, przeniesiona kwota zostanie w roku 1902 zaoszczędzoną.

„ „ *114.* Wstawiony do budżetu na r. 1901 kredyt w kwocie 800 K przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1902 (LW. 33.009/902).

„ „ *124.* Z kredytu uchwalonego w r. 1901 na wydawnictwo czasopisma „Dźwinok“
w kwocie . . . . . 400 K
wydano w ciągu r. 1901 kwotę . . . . . 200 „
resztę zaś . . 200 K
przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rach. r. 1902 (LW. 23.931/902).

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K	Wydatki w roku 1901. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K
VIII.		**Utrzymanie pomników historycznych.**				
	142	Na utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników znajdujących się w naszym kraju	8.000	—	8.000	—
	143	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych, dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	1.000	—
	144	Stała subwencya roczna dla muzeum narodowego w Krakowie	1.600	—	1.600	—
	145	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:				
		1. Dyrektor we Lwowie	2.400	—	2.400	—
		2. Dyrektor w Krakowie	2.400	—	2.400	—
		3. Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.400 K, dodatek aktywalny 400 K i trzy dodatki pięcioletnie po 160 K rocznie . . .	3.280	—	3.280	—
		4. Adjunkt II. klasy we Lwowie, płaca 1.800 K, dodatek aktywalny 400 K	1.753	89	2.200	446
		5. Adjunkt I. klasy w Krakowie jak poz. 3.	2.834	30	3.280	446
		6. Adjunkt II. klasy w Krakowie jak poz. 4.	2.169	84	2.200	30
		7. 2 aplikantów we Lwowie, adjuta roczne po 600 K	1.200	—	1.200	—
		8. 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne 600 K	381	54	600	218
		9. Czynsz za najem lokalu we Lwowie .	1.600	—	1.200	*400*
		10. Stróże	1.680	—	1.680	—
		11. Opał, potrzeby kancelaryjne i rozmaite inne wydatki	1.200	—	1.200	—
	146	Na restauracyę kościoła katedralnego na Wawelu, VI. rata roczna z przyznanej na lat 10 subwencyi 200.000 K	20.000	—	20.000	—
	147	Na restauracyę gr. kat. cerkwi katedralnej w Stanisławowie, IV. rata z przyznanych na 5 lat 20.000 K	4.000	—	4.000	—
	148	Zgromadzenie ks. kanoników reg. Later przy kościele Bożego Ciała w Krakowie, na restauracyę kościoła 12.000 K w 3 ratach rocznych od r. 1899 (z tego III. rata ostatnia)	4.000	—	4.000	—
	149	Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie, III. rata z przyznanych na 5 lat 20.000 K . . .	4.000	—	4.000	—
	150	Komitet cerkiewny w Rohatynie, na restauracyę cerkwi Narodzenia Najśw. Maryi Panny 4.000 K w dwu rocznych ratach, z tego II. rata (ostatnia)	2.000	—	2.000	—
		Do przeniesienia . .	65.499	57	66.240	1.140 *400*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki: mniejsze — *większe* K.
VIII.		Z przeniesienia . .	65.499	57	66.240	1.140 *400*
	151	Na restauracyę kościoła w Bieczu, II. rata (ostatnia) z 4.000 K	2.000	—	2.000	—
	152	Na restauracyę organów w kościele OO. Bernardynów w Leżajsku, III. rata ostatnia z przyznanych 3.000 K	1.000	—	1.000	—
	153	Gminie izraelickiej w Leszniowie, na dokończenie restauracyi starożytnej synagogi .	600	—	600	—
	154	Na dalszą restauracyę zamku królewskiego w Olesku	2.000	—	2.000	—
	155	Komitetowi budowy pomnika im. Mickiewicza we Lwowie, I. rata z przyznanych 20 000 K na lat 5 po 4.000 K	4.000	—	4.000	—
	156	Na restauracyę ikonostasu w cerkwi w Sieniawie	2.000	—	2.000	—
	157	Na restauracyę fresków w kościele w Nawaryi	2.000	—	2.000	—
	158	Na restauracyę ratusza w Husiatynie, I. połowa z subwencyi 3.350 K	1.675	—	1.675	—
	158*a)*	Gronu c. k. konserwatorów Galicyi zachodniej w Krakowie, *nadzwyczajna* subwencya na wydanie „Teki“	**2.000**	—	**2.000**	—
	158 *b) c)*	Komitetowi restauracyi rz. kat. kościoła w Żółkwi subwencya	2.000	—	2.000	—
	158*d)*	Konwentowi PP. Klarysek w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Andrzeja, z przyznanych 4.000 K. I. rata roczna . .	1.000	—	1.000	—
	158*e)*	Zgromadzeniu OO. Augustynów w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Katarzyny z przyznanych 6.000 K I. rata z trzechlecia	2.000	—	2.000	—
	158*f)*	Komitetowi cerkiewnemu parafialnemu w Haliczu, na restauracyę cerkwi Bogarodzicy w Haliczu, z przyznanych 9.000 K, I. rata z trzechlecia	3.000	—	3.000	—
	158*g)*	Na restauracyę kościoła katedralnego obrz. łać. w Przemyślu, z przyznanych 10.000 K w 5 ratach rocznych po	2.000	—	2.000	—
	158*h)*	Na restauracyę kościoła OO. Reformatów w Rawie	400	—	400	—
		Razem { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	91.174 **2.000**	57 —	91.915 **2.000**	1.140 *400* —
		Suma rubryki VIII. .	93.174	57	93.915	1.140 *400*
						— 740

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 145) 4, 5, 6, 7 i 8. Wydatki *mniejsze* z powodu *intercalare.*

Do poz. 145) 9. Wydatek *większy* z powodu wyższego czynszu za najem lokalu przyznanego do (LW. 11.564/901).

Do poz. 150. Z powodu nieprzedłożenia planów i kosztorysu restauracyi cerkwi w Rohatynie, uchwaloną na rok 1901 kwotę . . . . . 2.000 K
jak również subwencyę z r. 1900 przeniesioną do rachunku r. 1901 . 2.000 „
razem więc . . . 4.000 K
przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1902 (LW. 29.593/902).

Do poz. 158 f). Z powodu nieprzdłożenia planów i kosztorysu restauracyi cerkwi w Haliczu, przeniesiono subwencyę uchwaloną na r. 1901 w kwocie . . . 3.000 K
do dalszej dyspozycyi do raohunku r. 1902 (LW. 29.596/902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
IX.	159-173 i 176	**Kwaterunkowe żandarmeryi.** Na koszta kwaterunkowe	503.348	75	486.185	*17.164*
	174	Umorzenie pożyczki 200.000 K na dobudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie IX. i X. rata: w kapitale . . . . 2.452 K 86 g; w 4% odsetkach . . 7.573 „ 77 „; 1/8 % na administracyę . 473 „ 37 „; stemple do kwitu . . 40 „ — „	10.540	—	10.540	—
	175	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków	8.568	23	2.000	*6.568*
	177	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie	11.302	02	6.000	*5.302*
		Suma rubryki IX.	533.759	—	504.725	*+29.034*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 159—173 i 176. Wydatek wogóle *większy* o 17.163 K 75 g wedle złożonych do LW. 14970/02 przez c. k. 5. krajową Komendę Żandarmeryi rachunków kwaterunkowych za r. 1901.

Do poz. 174. Reszta dłużnego kapitału z pierwotnej pożyczki 200.000 K wynosi z końcem r. 1901 kwotę 188.724 K 63 g.

Do poz. 175. Wydano *więcej* o 6.568 K 23 g wedle złożonego rachunku przez c. k. kraj. Komendę Żandarmeryi z powodu utworzenia 20 nowych i 6 powiększonych posterunków, tudzież sprawienia łóżek i pościeli dla zwiększonego stanu żandarmeryi o 40 żołnierzy.

Do poz. 177. Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu we Lwowie i budynków w Czortkowie wydano *więcej* o 5.302 K 02 g, głównie z powodu zarządzenia nadzwyczajnych robót konserwacyjnych w mieszkaniach oficerskich i podoficerskich.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		**Wydatki na komunikacye.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki X.				
		I. Na drogi.				
	A)	Koszta zarządu	394.073	36	407.395	13.322
	B)	Nowe budowy i rekonstrukcye dróg (*nadzwyczajne*)	**102.556**	**74**	**120.000**	17.443
	C)	Utrzymanie dróg krajowych	886.909	91	860.000	*26.910*
	D)	Zasiłki dla dróg pow. i gm. na budowę i utrzymanie dojazdów kolejowych: zwyczajne .	1,085.261	16	1,080.000	*5.261*
		nadzwyczajne	**40.000**	—	**40.000**	—
	E)	Wydatki na myta	12.946	03	13.200	254
	F)	Zaopatrzenia	48.431	86	47.340	*1.092*
						+33.263
		Suma { zwyczajne .	2,427.622	32	2,407.935	13.576
		nadzwyczajne .	**142.556**	**74**	**160.000**	17.443
						+33.263
		Razem .	2,570.179	06	2,567.935	—31.019
						2.244
		II. Na koleje żelazne.				
	A)	Koszta zarządu { zwyczajne	123.821	31	109.574	*14.247*
		nadzwyczajne	**46.940**	**22**	**30 040**	*16.901*
	B)	Dotacye na cele kolejowe { zwyczajne . .	750.000	—	750.000	—
		nadzwyczajne .	**4.000**	—	**4.000**	—
		Suma { zwyczajne .	873.821	31	859.574	*+14.247*
		nadzwyczajne .	**50.940**	**22**	**34.040**	*+16.901*
		Razem .	924.761	53	893.614	*+ 31.148*
		Zestawienie sum.				
		Suma wydatków { zwyczajne 2,427.622 K 32 g				
		na cele drogowe { *nadzwycz.* **142.556** „ **74** „	2,570.179	06	2,567.935	*+2.244*
		Suma wydatków { zwyczajne 873.821 K 31 g				
		na cele kolejowe { *nadzwycz.* **50.940** „ **22** „	924.761	53	893.614	*+31.148*
		Ogółem wydatki { zwyczajne 3,301.443 K 63 g				
		na komunikacye { *nadzwycz.* **193.496** „ **96** „	3,494.940	59	3,461.549	*+33.392*
		I. Na drogi.				
		A) Koszta zarządu.				
178		*Płace inżynierów, konduktorów, rysowników i służby drogowej.*				
		a) dyrektor, płaca . . . 6.399 K 98 g				
		dodatek aktywalny . . 960 „ — „	7.359	98	7.360	—
		b) zastępca dyrektora, płaca 4.800 K — g				
		dodatek aktywalny . . 840 „ — „				
		„ funkcyjny . . 799 „ 98 „	6.439	98	6.440	—
		Do przeniesienia . .	13.799	96	13.800	—

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną, okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		Z przeniesienia . .	13.799	96	13.800	—
	178	*c*) 5 inżynierów starszych, płaca po 4.800 K . . . . 23.900 K — g dodatki aktywalne po 840 K 4.170 „ — „	28.070	—	28.200	130
		d) 9 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . . . 32.476 K 74 g dodatki aktywalne: *α*) dla 2 po 720 K . . . 1.500 „ — „ *β*) „ 5 „ 600 „ . . . 2.500 „ — „ *γ*) „ 2 „ 480 „ . . . 1.323 „ 33 „	37.800	07	37.800	—
		e) 9 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . . . 24.908 K 34 g dodatki aktywalne: *α*) dla 6 po 600 K. . . . 3.200 „ — „ *β*) „ 2 „ 500 „ . . . 1.000 „ — „ *γ*) „ 1 „ 400 „ . . . 400 „ — „	29.508	34	30.200	692
		f) 12 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K . . . 22.119 K 92 g dodatki aktywalne: *α*) dla 11 po 480 K . } 4.600 „ — „ *β*) „ 1 „ 400 „ . }	26.719	92	32.080	5.360
		g) 4 praktykantów technicznych: dla 2 adjutum po 1.400 K . 2.450 K — g dla 2 adjutum po 1.200 „ . 1.230 „ — „	3.680	—	5.200	1.520
		h) pisarz etatowy, płaca . . 1.200 K — g dodatek aktywalny . . 200 „ — „	1.400	—	1.400	—
		i) 10 konduktorów starszych, płaca po 1.800 K . . . 18.000 K — g dodatek aktyw. po 300 K . 3.000 „ — „	21.000	—	21.000	—
		k) 10 konduktorów I. klasy, płaca po 1.600 K . . . 15.813 K 21 g dodatek aktywalny po 200 K 1.933 „ 19 „	17.746	40	18.000	254
		l) 10 konduktorów II. klasy, płaca po 1.400 K . . . 8.411 K 52 „ dodatek aktywalny po 150 K 875 „ — „	9.286	52	15.500	6.213
		m) 12 konduktorów III. klasy, płaca po 1.200 K . . . 11.461 K 01 g dodatek aktyw. po 150 K . 912 „ — „	12.373	01	16.200	3.827
		n) rysownicy i dyetaryusze, wynagrodzenie . . . . 4.096 K — g za akordowe kopiowanie planów . . . . . 1.725 „ 97 „	5.821	97	2.556	*3.266*
		o) 342 dróżników.	103.522	77	103.000	*523*
						—17.996
		Suma płac . .	310.728	96	324.936	*+3.789*
						—17.996
		Do przeniesienia . .	310.728	96	324.936	*+3.789*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		Z przeniesienia . .	310.728	96	324.936	—17.996 *3.789*
	179	**Zaliczki na płace.**				
		Dla inżynierów i konduktorów	4.985	—	5.000	15
	180	**Pięciolecia**	2.996	54	3.067	70
	181	**Dodatki osobiste.**				
		Dla inżyniera I. klasy Stanisława Grzegorzewskiego . . . . . 50 K — g				
		Dla inżyniera I. klasy Antoniego Barancewicza . . . . 600 „ — „				
		Dla inżyniera I. klasy Władysława Turskiego z rocznych 400 K . . . . . 33 „ 33 „				
		Dla inżyniera II. kl. Franciszka Barańskiego z roczn. 400 K 99 „ 96 „	783	29	750	*33*
	182	**Ryczałty.**				
		a) na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:				
		1. dla 12 inżynierów okręg. 13.495 K 01 g				
		2. dla 42 konduktorów . . 15.767 „ 45 „	29.262	46	28.802	*460*
		b) na pomieszczenie biura okręgowego:				
		1. dla inżyniera w Krakowie 240 K — g				
		2. dla 10 inżynierów okręgowych po 120 K . . . 1.190 „ — „	1.430	—	1.440	10
		c) na kancelaryę:				
		1. dla 11 inżynierów okręgowych po 96 K . . . 1.048 K — g				
		2. dla 42 konduktorów po 32 K . . . . . 1.093 „ 14 „	2.141	14	2.400	259
						+*460*
			32.833	60	32.642	—269
	183	**Remuneracye i zapomogi** dla urzędn. i sług	7.000	—	7.000	—
	184	**Instrumenty, wzory i naczynia.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie	9.944	69	10.000	55
	185	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyi nadzwyczajnych . . .	14.801	28	14.000	*801*
	186	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	10.000	—	10.000	—
						—18.405
		Suma kosztów zarządu .	394.073	36	407.395	+*5.083*
						—13.322

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
X.		**B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.**				
	187	Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych, wzmocnienie pokładu szutrowego i koszta budowy większych mostów (*nadzwyczajne*) .	**102.556**	74	**120.000**	17.443
		C) Utrzymanie dróg krajowych.				
	188	*a*) Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1.829 kilometrów, w 12-stu okręgach inżynierskich:				
		1. Borszczów-Okopy . . Kilom. 53·265	10.797	59		
		2. Borszczów-Kolędziany . „ 21·550	6.020	20		
		3. Brzeżany-Złoczów . . „ 38·000	20.866	11		
		4. Buczacz-Tłuste . . „ 38·045	4.051	57		
		5. Buczacz-Czortków . . „ 29·379	10.881	12		
		6. Czorsztyn-Zabornia . . „ 40·540	15.670	84		
		7. Czortków-Skała . . „ 36·000	15.756	50		
		8. Czyżyny-Cło . . . „ 12·966	8.980	91		
		9. Dembica-Nadbrzezie . „ 83·266	27.748	84		
		10. Dynów-Kańczuga-Przeworsk „ 37·947	23.586	67		
		11. Dynów-Sanok . . . „ 45·355	24.852	85		
		12. Droga dojazdowa do Dublan „ 1·760	—	—		
		13. Gorlice-Konieczna . . „ 30·580	17.856	34		
		14. Horodenka-Załucze . . „ 30·695	18.030	—		
		15. Husiatyn-Kopeczyńce . „ 34·550	9.837	13		
		16. Jarosław-Bełzec . . „ 73·218	45.556	66		
		17. Iwanie-Mossorówka . „ 10·617	2.999	03		
		18. Kraków-Baran . . . „ 14·640	28.399	14		
		19. Kraków-Chełmek . . „ 54·620	19.411	96		
		20. Krasne-Busk . . . „ 6·257	13.262	92		
		21. Krościenko-Szczawnica . „ 5·810	3.090	94		
		22. Lwów-Rohatyn . . . „ 66·925	42.241	44		
		23. Lwów-Stojanów . . „ 75·800	43.320	79		
		24. Monasterzyska-Buczacz . „ 19·000	9.924	55		
		25. Nowy Targ-Zakopane . „ 24·800	12.777	03		
		26. Przemyśl-Sanok . . „ 68·420	29.160	26		
		27. Rohatyn-Tarnopol . . „ 83·900	47.099	62		
		28. Rzeszów-Nadbrzezie . „ 93·000	45.678	76		
		29. Droga Sędziszowska . „ 0·569	547	05		
		30. Sielec-Kłubowce . . „ 29·500	6.298	12		
		31. Słotwina-Brzesko-Sącz . „ 45·157	23.198	39		
		32. Smykowce-Suchostaw . „ 60·080	18.071	48		
		33. Stanisławów-Bursztyn . „ 29·256	12.203	84		
		34. Strussów-Buczacz . . „ 42·666	15.519	85		
		35. Tarnopol-Podwołoczyska „ 43·237	12.849	93		
		36. Tarnopol-Zbaraż . . „ 19·650	6.637	60		
		37. Tarnów-Szczucin . . „ 36·570	18.217	13		
		38. Tłumacz-Zaleszczyki . „ 61·800	21.713	56		
		39. Tyśmienica-Kołomyja . „ 46·506	29.271	58		
		40. Zakliczyn-Sącz-Niedzica „ 94·000	63.714	01		
		41. Zaleszczyki-Skała . . „ 53·100	14.284	17		
		Do przeniesienia . . Kilom. 1.692·996	800.486	48	—	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		Z przeniesienia . . Kilom. 1.692·996	800.486	48	—	—
	188	42. Zator-Sucha . . . „ 35·075	17.743	53		
		43. Zborów-Załoźce . . „ 28·351	11.254	37		
		44. Zimnawoda-Hoszany . „ 31·520	15.820	83		
		45. Żółkiew-Krystynopol . „ 41·510	41.604	70		
		Suma kosztów utrzym. dróg kilom. 1.829·452	886.909	91	860.000	+*26.910*
		b) Koszta wyrobów betonowych w 5 warstatach przy okręgach dróg krajowych: Wydatki w kwocie . . 135.207 K 71 g Dochody w kwocie . . 155.384 „ 53 „ Nadwyżka dochodów 20.176 K 82 g oddana funduszowi krajowemu rubr. XVII. poz. 71 *o*) dochodów.				
		D) Zasiłki.				
	189	*a*) Na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	981.365	05	920.000	*61.365*
		b) Na zasiłki dla powiatów, a przeważnie dla nawiedzionych powodzią w r. 1900 na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych w myśl §. 28. ustawy drogowej, *stały roczny zasiłek*	79.480	—	80.000	520
	190	Na utrzymanie i budowę i dojazdów kolejowych:				
		1. Biała, na utrzymanie dojazdów kolejowych w Białej, Jawiszowicach, Kozach i Kętach . . . . . 306 K 41 g				
		2. Bóbrka, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Bóbrce, Chlebowicach, Chodorowie, Wodnikach . . . . 1.142 „ 32 „				
		3. Bochnia, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Kłaju . 28 „ — „				
		4. Brody, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Jasionowie i Zabłotcach . . . . 1.238 „ 04 „				
		5. Brzeżany, na utrzymanie dojazdu kolej. w Podwysokiem, Potutorach, Kozowej, Krzywem, Słobodzie, Teofipólce . 14.889 „ 15 „				
		6. Buczacz, na utrzymanie dojazdu kolej. w Buczaczu, Monasterzyskach, Pyszkowcach, Jezierzanach i Korościatynie 596 „ 68 „				
		7. Chrzanów, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Bolęcinie 149 „ 71 „				
		8. Cieszanów, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Oleszycach i Lubaczowie . . . 570 „ 58 „				
		Do przeniesienia . . 18.920 K 89 g	1,060.845	05	1,000.000	*61.365* 520

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		Z przeniesienia . . 18.920 K 89 g	1,060.845	05	1,000.000	*61.365* 520
	190	9. Czortków, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Dżurynie, Jagielnicy i Szmańkowczykach 22 „ 32 „				
		10. Dobromil, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Nowem mieście . . . . . 451 „ 65 „				
		11. Gorlice, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Woli turzańskiej, Zagórzanach, Bieczu, Gorlicach . . . . . 223 „ 59 „				
		12. Husiatyn, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Chorostkowie, Hadyńkowcach i Kopeczyńcach 611 „ 82 „				
		13. Jasło, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Skołyszynie, Jaśle wschodniem, Jaśle zachodniem, Wiszniowej, Moderówce, Frysztaku . . . 318 „ 85 „				
		14. Kraków, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Bieńczycah 1.868 „ 99 „				
		15. Krosno, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Krośnie I. i Krośnie II. . . . . 11 „ 62 „				
		16. Limanowa, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Dobrej i Tymbarku . . . . 183 „ 03 „				
		17. Mielec, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Mielcu, Rzochowie i Dąbiu . . . . 185 „ 39 „				
		18. Myślenice, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Jordanowie, Zarytem, Makowie, Osielcu 362 „ 82 „				
		19. Nadwórna, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Delatynie, Dorze, Tartarowie, Łanczynie, Nadwórnej . . . 573 „ 21 „				
		20. Nisko, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Rudniku, Łętowie 2.601 „ 81 „				
		21. Nowy Targ, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Nowym Targu, Poroninie, Chabówce i Białym Dunajcu . . . 1.646 „ 71 „				
		22. Przemyśl, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Żurawicy i Medyce . . . . . 344 „ 55 „				
		23. Przemyślany, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Zadwórzu . . . . . 383 „ 55 „				
		Do przeniesienia . 28.710 K 80 g	1,060.845	05	1,000.000	*61.365* 520

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		Z przeniesienia . 28.710 K 80 g	1,060.845	05	1,000.000	*61.365* 520
	190	24. Rawa, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Rawie ruskiej, Uhnowie, Lubczy kr. . . 1.345 „ 55 „				
		25. Rohatyn, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Rohatynie, Pukowie, Lipicy dolnej . . 598 „ 49 „				
		26. Rzeszów, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Trzcianie, Staroniwie, Strzyżowie, Rudnikach, Czudcu i Boguchwale 1.658 „ 30 „				
		27. Sanok, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Sanoku, Załużu, Rymanowie . . . . . 120 „ 76 „				
		28. Skałat, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Skałacie i Grzymałowie . . . . . 76 „ 62 „				
		29. Sokal, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Sokalu, Bełzie i Krystynopolu . . . 5.364 „ 27 „				
		30. Stryj, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Lubieńcach, Synowódzku wyżnem, Skolem, Chodowicy-Daszawej . . 2.102 „ 75 „				
		31. Tarnobrzeg, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Tarnobrzegu, Chmielowie, Baranowie, Zbydniowie, Rozwadowie 1.238 „ 40 „				
		32. Tarnopol, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Ostrowie-Berezowicy, Chodaczkowie wielkim . . . . 1.201 „ 97 „				
		33. Tłumacz, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Pałahicach, Oleszowie, Niemirowie 31 „ 33 „				
		34. Trembowla, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Trembowli 13 „ 34 „				
		35. Wadowice, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Wadowicach, Kleczy górnej, Zatorze, Kalwaryi-Brodach, Kalwaryi zebrzydowskiej, Skawcach, Przeciszowie, Ryczowie, Wielkich drogach, Wrześnicy . 467 „ 04 „				
		36. Wieliczka, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Bierzanowie, Podgórzu, Skawinie, Swoszowicach, Płaszowie . . 1.089 „ — „				
		Do przeniesienia . 44.018 K 62 g	1,060.845	05	1,000.000	*61.365* 520

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
budżetu						
						61.365
X.		Z przeniesienia . . 44.018 K 62 g	1,060.845	05	1,000.000	520
	190	37. Zaleszczyki, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Zaleszczykach, Tłustem, Dźwiniaczu .142 „ 19 „				
		38. Złoczów, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Ożydowie, Olesku, Zarwanicy, Jeziernej 2.616 „ 53 „				
		39. Żółkiew, na utrzymanie dojazdu kolejowego w Żółkwi, Kulikowie, Mierzwicy, Dobrosinie i Glińsku . . . 2.503 „ 83 „				
		Do tego: Reszta kredytu w budżecie na rok 1901 przyznanego a po koniec tegoż roku niewyczerpanego, przeniesiona do rachunku roku 1902 . .20.000 „ — „				
		Razem . .69.281 K 17 g				
		Od tego: Datki od stron konkurencyjnych i zwroty zaliczek 44.865 „ 06 „	24.416	11	80.000	55.584
	191	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 15) III. rata *nadzwyczajne*	**40.000**	—	**40.000**	—
						+61.365
		Suma { zwyczajne . .	1,085.261	16	1,080.000	—56.104
		nadzwyczajne .	**40.000**	—	**40.000**	—
						+61.365
		Suma wydatków na zasiłki .	1,125.261	16	1,120.000	—56.104
						+5.261
		E) Wydatki na myta.				
	192	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	7.851	81	8.400	548
	193	Koszta komisyjne, ogłoszenia, licytacye, podatki i inne	4.634	22	4.000	*634*
	194	Przerwy z powodu wypadków elementarnych .	460	—	800	340
						—888
		Suma wydatków na myta . .	12.946	03	13.200	*+634*
						—254
		F. Pensye i zaopatrzenia.				
	195	*a)* Raciborki Ludwik, emerytow. nadinżyier	6.489	60	6.490	—
		b) Baczyński Ferdynand, „ konduktor	988	—	988	—
		c) Darowski Stanisław, „ „	460	—	460	—
		d) Dybowski Tadeusz, „ „	1.024	—	1.024	—
		Do przeniesienia . .	8.961	60	8.962	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
X.		Z przeniesienia . .	8.961	60	8.962	—
	195	*e)* Reicher Stanisław, emerytow. konduktor	1.092	—	1.092	—
		f) Rieger Karol, „ „	1.008	—	1.008	—
		g) Skwarczyński Jan, „ „	962	—	962	—
		h) Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze	700	—	700	—
		i) Ramza 1-mo voto Pochowska Ewelina dla dzieci po śp. inżynierze Pochowskim: Michała do 12. września 1902, Zofii do 25. kwietnia 1901 i Stanisławy do 7. sierpnia 1907 po 100 K	231	50	232	1
		k) Bieńkowska Stanisława, wdowa po inżynierze, pensya roczna . . 1.400 K — g dla dzieci: *a)* Stanisława do 28. marca 1902, *b)* Tadeusza do 16. lutego 1906 po 140 K 280 „ — „	1.680	—	1.680	—
		l) Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze, pensya roczna	700	—	700	—
		m) Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze, pensya wdowia . . . 1.200 K — g dla dzieci: Romana do 2. kwietnia 1901, Olgi do 24. marca 1903, Konstantego do 21. maja 1903, Maryi do 29. maja 1907 i Jana do 8. października 1915, po 100 K . 600 „ — „	1.800	—	1.726	74
		n) Zielińska Katarzyna, wdowa po inżynierze, pensya wdowia . . . 1.000 K — g i dla syna Tadeusza do 9. marca 1910 . . . . 100 „ — „	1.100	—	1.100	—
		o) Dziakiewiczowa Rozalia, wdowa po konduktorze . . 650 K — g dla dzieci: Juliana do 16. kwietnia 1902 i Bertolda do 27. czerwca 1906 po 65 K . 130 „ — „	780	—	780	—
		p) Grzymalina Melania, wdowa po konduktorze, pensya . . . . 500 K — g i dla syna Jędrzeja do 21. stycznia 1901 r. rocz. 50 K — „ — „	500	—	503	3
		r) Hrankowska Julia, wdowa po konduktorze, pensya wdowia . . . 440 K — g i dla córki Stanisławy do 1. marca 1905 . . . . 43 „ 84 „	483	84	484	—
		s) Hlawaty Józefa, wdowa po konduktorze, pensya . . . . . 600 K — g i dla syna Karola do 4. listopada 1904, po . . . 60 „ — „	660	—	660	—
		t) Hryniewicz Emilia, wdowa po kondutorze, pensya roczna	650	—	650	—
		Do przeniesienia . .	21.308	94	21.239	+74 4

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
						74
X.		Z przeniesienia . .	21.308	94	21.239	4
	195	*u)* Helferowa Anna, wdowa po konduktorze, pensya roczna	520	—	520	—
		w) Rząśnicka Helena, wdowa po konduktorze, pensya roczna	866	60	650	*217*
		x) Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu technicznym, dożywotni dar z łaski	600	—	600	—
		y) Chrzanowska Ignacowa, j. w. . . .	600	—	600	—
		z) Szeliska Laura, wdowa po konduktorze, dożywocie.	333	32	334	1
		aa) Chodorowska Leokadya, j. w. . . .	199	92	200	—
		bb) Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze, pensya wdowia . . . 1.400 K — g i dla dzieci: Adama do 3. stycznia 1901, Jana do 26. lutego 1903 i Romana do 4. lipca 1915 po 280 K . 562 „ 42 „	1.962	42	1.963	1
		cc) Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze, pensya wdowia . . . . . 1.000 K i dla dzieci: Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii (pogrobowiec) do 19. sierpnia 1923 po 200 K . . 600 „	1.600	—	1.600	—
		dd) Łatkowska Karolina, wdowa po inżynierze, pensya wdowia . . 800 K i dla dzieci: Alfonsyny do 14. lipca 1905 i Jana do 9. sierpnia 1907 po 160 K . . . . 320 „	1.120	—	1.120	—
		ee) Chamcowa Anna, wdowa po konduktorze, pensya	800	—	800	—
		ff) Zielińska Marya, córka po inżynierze, zaopatrzenie dożywotnie	100	—	100	—
		gg) Żukowska Wiktorya, wdowa po emerytowanym konduktorze, pensya . 800 K i dla syna Romana do 18. marca 1911 r. . . . . 124 „	924	—	924	—
		hh) Borzęcka Marya, wdowa po emerytowanym konduktorze, pensya	500	—	500	—
		ii) Birgfellner Jan Paweł 2 im., syn ś. p. inżyniera, pensya sieroca do 19. października 1901 z rocznych 200 K . . .	160	48	161	1
		kk) Rachwalski Jan, b. drożnik, zaopatrzenie roczne	180	—	180	—
		ll) Dziedzic Jan, b. drożnik j. w. . . .	180	—	180	—
		mm) Diakow Eliasz, b. drożnik j. w.. . .	180	—	180	—
		nn) Harasym Jan, b. drożnik j. w. . . .	189	—	188	*1*
						+292
		Do przeniesienia . .	32.324	68	32.039	7

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
						292
X.		Z przeniesienia . .	32.324	68	32.039	7
	195	*oo)* Kamiński Jan, b. drożnik j. w. . .	150	—	150	—
		pp) Malik Jan, b. drożnik j. w.. . .	150	—	150	—
		rr) Rzeszotko Jędrzej, b. drożnik j. w. .	120	—	120	—
		ss) Tyz Onufny, b. drożnik j. w. . . .	90	—	90	—
		tt) Gabryś Wojciech, b. drożnik j. w. .	150	—	150	—
		uu) Dobosz Jan, b. drożnik j. w. . . .	132	—	132	—
		ww) Jezierski Paweł, b. drożnik j. w. .	156	—	156	—
		xx) Reutt Gusland, emer. dyrektor, z rocznych 7.200 K	6.600	—	6.600	—
		yy) Grzegorzewski Stanisław, emeryt. starszy inżynier, z rocznych 4.800 K . . .	3.600	—	3.600	—
		zz) Kurniewicz Ignacy, emer. inżynier I. kl., z rocznych 3.389 K	2.503	80	2.494	*10*
		α) Van Roy Aniela, wdowa po konduktorze, pensya z dodatkiem na dzieci, z rocznych 1.280 K	1.173	16	1.172	*1*
		β) Zajączkowski Franciszek, b. drożnik, rocznie	180	—	180	—
		γ) Michalski Tomasz, j. w.	194	40	195	—
		δ) Opach Józef, b. drożnik, z rocznych 168 K	126	—	112	*14*
		— Kaliński Jan, b. drożnik, z rocznych 139 K 92 g	69	96	—	*70*
		— Kondecki Józef, b. drożnik, z rocznych 127 K 68 g	53	20	—	*53*
		— Switkowski Mieczysław, emeryt. starszy inżynier, z rocznych 3.952 K . . .	658	66	—	*659*
						+1.099
		Suma wydatków na pensye i zaopatrzenia	48.431	86	47.340	—7
						+1.092
		II. Na koleje żelazne.				
	196	*Koszta zarządu.*				
		Płace i emolumenta etatowe:				
		a) dyrektor, płaca . . . 4.466 K 60 g dodatek aktywalny . . 400 „ — „	4.866	60	7.360	2.494
		b) zastępca dyrektora, płaca . 4.213 K 29 g dodatek aktywalny . . 737 „ 33 „ „ funkcyjny . . 702 „ 22 „	5.652	84	6.440	787
		c) 2 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K . . . . . 8.490 K dodatek aktyw. po 840 K . . . 1.380 „	9.870	—	11.280	1.410
		d) inżynier I. klasy, płaca . . 3.600 K dodatek aktywalny . . . 720 „	4.320	—	4.320	—
		Do przeniesienia . .	24.709	44	29.400	4.691

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K	Wydatki w roku 1901. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K
X.		Z przeniesienia . .	24.709	44	29.400	4.691
	196	*e)* 2 inżynierów II. kl., płaca po 2.800 K . . . . 5.299 K 92 g dodatek aktyw. po 600 K . 1.140 „ — „	6.439	92	6.800	360
		f) 2 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . . . . . 1.650 K dodatek aktywalny po 480 K . 360 „	2.010	—	5.360	3.350
		g) referent administr., płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 840 „	5.640	—	5.640	—
		h) sekretarz, płaca . . . . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 840 „	5.640	—	5.640	—
		i) adjunkt konceptowy, płaca. 2.699 K 96 g dodatek aktywalny . . 580 „ — „	3.279	96	3.400	120
		k) konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca . . 3 600 K dodatek aktywalny . . . 720 „	4.320	—	4.320	—
		l) oficyał admin. manipul., płaca . 2.200 K dodatek aktywalny . . . 360 „	2.560	—	2.560	—
		m) oficyał rachunkowy, płaca . . 2.200 K dodatek aktywalny . . . 360 „	—	—	—	—
		n) asystent rachunkowy, płaca . 1.600 K dodatek aktywalny . . . 200 „	1.800	—	1.800	—
		o) inspicyent rysownik, płaca. . 1.600 K dodatek aktywalny . . . 200 „	1.800	—	1.800	—
		p) asystent manipulacyjny, płaca . 1.600 K dodatek aktywalny . . . 200 „	1.800	—	1.800	—
		r) woźny, płaca. . . . . 1.000 K dodatek aktywalny . . . 100 „ na ubiór . . . . . 100 „	1.200	—	1.200	—
		Suma płac .	61.199	32	69.720	—8.521
	197	**Dodatki pięcioletnie.**				
		Dyrektorowi Zaleskiemn (1) z rocznych 800 K	333	30	334	1
	198	**Dodatki osobiste.**				
		a) Dla dyrektora Kazimierza Zaleskiego z rocznych 1.200 K . . . . 500 K *b)* Dla Bronisława Chodkiewicza, konsulenta dla spraw taryfowych i komercyalnych . . . . 400 „	900	—	900	—
	199	**Zaliczki na płace.**				
		Dla urzędników i służby	1.942	50	2.000	57
		Do przeniesienia . .	64.375	12	72.954	—8.579

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
X.		Z przeniesienia . .	64.375	12	72.954	—8.579
	200	**Remuneracye i zapomogi.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . . .	1.000	—	1.000	—
		b) Dla urzędników i funkcyonaryuszów. .	2.000	—	2.000	—
			3.000	—	3.000	—
	201	**Pensye i zaopatrzenia.**				
		a) Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze, pensya wdowia 2.400 K i dodatek na wychowanie dla trojga dzieci, a to: Kazimierza do 2. maja 1911; Stanisława do 14. lutego 1913 i Feliksa do 21. sierpnia 1916, dla każdego z rocznych po 480 K . .	2.240	—	2.240	—
		b) Chylewska Olga, wdowa po czasowym starszym inżynierze, dar z łaski przez trzy lata, rocznie po 500 K od roku 1901 dla najstarszego syna.	500	—	500	—
			2.740	—	2.740	—
	202	**Instrumenty, wzory i sprzęty.**				
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . . .	3.486	55	2.400	*1.087*
	203	**Koszta komisyjne.**				
		a) Dla urzędników i funkcyonaryuszów . .	24.937	39	15.000	*9.937*
		b) Dla członków krajowej Rady kolejowej i delegatów	1.601	84	2.000	398
						+9.937
			26.539	23	17.000	—398
						+9.539
	204	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych oraz map i planów**	2.249	84	1.480	*770*
	205	**Koszta kancelaryjne.**				
		Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne itp. wydatki	3.027	12	4.000	973
	206	**Koszta utrzymania personalu nieetatowego** *nadzwyczajne*	**46.940**	**22**	**30.040**	*16.901*
	207	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskuteczniane przez czasowo przynajętych funkcyonaryuszy	14.245	45	4.800	*9.445*
						20.841
		Do przeniesienia { zwyczajne .	119.663	31	108.374	9.552
		nadzwyczajne .	**46.940**	**22**	**30.040**	*16.901*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
						20.841
X.		Z przeniesienia { zwyczajne	119.663	31	108.374	—9.552
		nadzwyczajne	**46.940**	**22**	**30.040**	*16.901*
	208	**Koszta najmu lokalu na biuro**	4.158	—	1.200	*2.958*
						+23.799
		Suma kosztów zarządu { zwyczajne	123.821	31	109.574	—9.552
		nadzwyczajne	**46.940**	**22**	**30.040**	*+16.901*
						+40.700
		Razem .	170.761	53	139.614	—9.552
						+31.148
	209*a*)	**Dotacye dla funduszu kolejowego na cele budowy kolei lokalnych,** III rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 17. marca 1899 przez lat 71	750.000	—	750.000	—
	209*b*)	**Subwencya dla c. k. Rządu** na budowę kolei od stacyi Pałahicze do Tłumacza, X. rata, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 28. listopada 1890 przez lat 15, *nadzwyczajne*.	**4.600**	—	**4.000**	—
		Suma dotacyi na cele kolejowe .	754.000	—	754.000	—

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 178. Wydatki w ogóle mniejsze o 14.207 K z powodu interkalaryów.

„ „ *179. Wydatek mniejszy* o 15 K wedle potrzeby.

„ „ *180. Wydatek mniejszy* o 70 K wskutek zmian zaszłych w ciągu roku spowodowanych spensyonowaniami i awansami.

„ „ *181. Wydatek większy* o 33 K z powodu przyznanego dodatku osobistego inżynierowi Turskiemu o rocznych 400 K po myśli §. 37 ustanowy służby krajowej z 23. marca 1866 (LW. 75.841/901).

„ „ *182 a). Wydatek większy* o 461 K, gdyż inżynierowie okręgów jarosławskiego, lwowskiego, nowotarskiego i rzeszowskiego objeżdżają drogi za poszczególnymi partykularzami, zamiast ryczałtów.

„ „ *182 b) i c). Wydatek mniejszy* o 269 K wskutek interkalaryów.

„ „ *184. Wydatek mniejszy* o 55 K wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *185. Wydatek większy* o 801 K stosownie do zwiększonej potrzeby, co spowodowało, iż w preliminarzu budżetu na r 1902 wstawiono na ten cel większą kwotę od dotychczasowej.

„ „ *187. Wydatek mniejszy* o 17.443 K stosownie do rzeczywistych w tym roku wydatków. Zaoszczędzenie to, osiągnięte głównie na rekonstrukcyę drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica, między Zbyszycami a Dąbrową — służy na pokrycie wię-

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

kszych wydatków przy poz. 188 na podstawie dozwolonego „virement“ po myśli uchwały finansowej Wys. Sejmu z 9. lipca 1901 II. lit. c.

Do. poz. 188. Wydatki większe o 26.910 K, znajdujące częściowe pokrycie w zaoszczędzeniu przy poz. 187 tak, że właściwe przekroczenie przy tej pozycyi wynosi tylko 9.467 K spowodowane konieczną przemianą mniejszych mostków drewnianych na murowane.

Z pozycyi tej pokryto wydatki na koszta wyrobów betonowych 135.207 K 71 g
a gdy dochody z tego tytułu wynosiły . . . . . 155.384 „ 53 „
przeto nadwyżkę dochodów . . . . . 20.176 K 82 g
oddano do rubr. XVII. poz. 71 *o)* dochodów.

„ „ *189. Wydatek w ogóle większy* o 60.845 K, które znajdują zupełne pokrycie w subwencyach udzielonych przez c. k. Rząd na budowę dróg przez kraj subwencyonowanych, jako to: Jaworów-Niemirów-Rawa; Zembrzyce-Biertowice i Majdan Stany-Rozwadów w łącznej sumie 61.000 K a poszczególnionych w zamknięciu rachunkowem za rok 1901 rubr. III. dochodów poz. 9 *a – c.*

„ „ *190. Wydatek mniejszy* o 55.584 K z powodu, iż wiele Wydziałów powiatowych nie przedłożyło dotychczas rachunków tak z utrzymania, jakoteż z budowy dojazdów kolejowych już uskutecznionych i wskutek nieukończonych jeszcze rozpraw konkurencyjnych do nowo budujących się dojazdów kolejowych. Rzeczywisty wydatek tej pozycyi — po uwzględnieniu zwrotów — wynosi 4.416 K — różnicę zaś 20.000 K stanowi wydatek zaoszczędzonego kredytu, przeniesionego do rachunku roku 1902 na powyższy cel do LW. 14.935/902.

„ „ *192—194. Wydatki w ogóle mniejsze* o 254 K stosownie do potrzeby.

„ „ *195. Wydatki w ogóle większe* o 1.092 K z powodu wymiaru nowych pensyi w zastosowaniu statutu emerytalnego i przyznania stałych darów z łaski drożnikom po myśli uchwały Wys. Sejmu z dnia 21. stycznia 1898 r.

„ „ *196. Wydatek mniejszy* o 8.521 K z powodu interkalaryów.

„ „ *199. Wydatek mniejszy* o 57 K wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *202. Wydatek większy* o 1.087 K spowodowany kosztami sporządzenia odbitek negrograficznych.

„ „ *203. Wydatki w ogóle większe* o 9.539 K wedle koniecznej potrzeby. Przekroczenie to zostało pokryte w całości przez odnośne Towarzystwa kolejowe, a zwrot zarachowany został w zamknięciu rachunku za rok 1901. Rubr. III. dochodów poz. 10.

„ „ *204. Wydatek większy* o 770 K spowodowany konieczną potrzebą zakupienia zbioru taryf kolejowych i wydatkiem na sporządzenie instrukcyi dla starających się o poparcie przez kraj budowy linii kolejowych.

„ „ *205. Wydatek mniejszy* o 973 K, gdyż ograniczono się tylko do najniezbędniejszych potrzeb.

„ „ *206 – 207. Wydatki większe* w łącznej sumie 26.346 K stosownie do koniecznej potrzeby wobec wzrastających znacznie agend krajowego biura kolejowego, do których musiano z braku personalu etatowego — jak udowadniają interkalarya przy poz. 196 — użyć funkcyonaryuszów czasowych. Większe wydatki znajdują zupełne pokrycie w zwrotach wykazanych w zamknięciu rachunku za rok 1901. Rubr III. dochodów poz. 10.

„ „ *208. Wydatek większy* o 2.958 K z powodu, że pokryto w całości przypadający całoroczny czynsz za najem lokalu na krajowe biuro kolejowe, nie repartując tego kosztu na rachunek odnośnych Towarzystw kolejowych, wskutek zapadłej uchwały Wydziału krajowego przy LW. 78.010 ex 901 na tej podstawie, że Towarzystwa kolejowe pokrywają już dość znaczne koszta administracyjne, a nie posiadają odpowiednich na to funduszów własnych.

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XI.		**Dotacye dla zakładów krajowych.**				
	210	Krajowy szpital powszechny we Lwowie: oddział chorych i położnic z klinikami .	142.339	20	26.541	*115.798*
	211	Krajowy Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie.	—	—	—	—
	212	Fundusz podrzutków we Lwowie . . .	20.292	19	16.427	*3.865*
	213	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie (oddział położnic).	17.261	68	6.981	*10.281*
	214	Fundusz podrzutków w Krakowie . . .	5.772	—	6.500	728
						129.944
		Suma rubryki XI. .	185.665	07	56.449	728
						+ 129.216
		Uzasadnienie różnic zamieszczono w specyalnych zamknięciach rachunkowych, powyżej wyszczególnionych zakładów i funduszów.				
XII.		**Wydatki na szupaśnictwo.**				
	215	Koszta szupasowe: *a)* w kraju 33.968 K 15 g, *b)* w Austryi niższej 2.395 K 69 g, *c)* w Austryi wyższej 390 K 95 g, *d)* w Gorycyi 226 K 82 g, *e)* w Istryi 10 K 28 g, *f)* w Krainie 415 K 24 g, *g)* na Morawie 3.401 K 83 g, *h)* w Solnogrodzie 84 K 05 g, *i)* w Styryi 806 K 64 g, *k)* na Szląsku 941 K 70 g, *l)* w Tryeście 112 K 97 g, *m)* w Tyrolu 266 K 65 g, *n)* zwroty i inne rozmaite 279 K 31 g, — razem .	43.300	28	50.000	—6.700
		Uzasadnienie różnic. *Wydatek mniejszy* o 6.700 K, wedle rzeczywistej potrzeby na podstawie rachunków, złożonych przez stacye szupasowe.				
XIII.		**Budowle wodne i melioracye.**				
	216	*A) Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze.* Płace urzędników, utrzymanie ekspozytur i stypendya:				
		a) Dyrektor biura	7.360	—	7.360	—
		b) Zastępca dyrektora.	6.440	—	6 440	—
		c) 6 starszych inżynierów	33.700	—	33.840	140
		d) Referent administracyjno-prawny . .	5.640	—	5.640	—
		Do przeniesienia . .	53.140	—	53.280	140

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XIII.		Z przeniesienia . .	53.140	—	53.280	140
	216	*e)* 10 inżynierów I. klasy . . 42.660 K od tego zwroty z funduszów: regulacyi Bugu . 3.240 K „ Dniestru . 4.320 „ obwałowania Wisły w powiecie krakowskim . . . . 3.240 „ obwałowania Wisły i Wisłoki . . . 6.480 „ 17.280 „	25.380	—	29.760	4.380
		f) 10 inżynierów II. klasy. . 33.408 K 89 g od tego zwroty z funduszów: regulacyi Biały . 2.550 K „ Nowego Brnia . 2.550 „ „ górnego Dniestru . 3.400 „ „ Gniłej Lipy (Sekc. środk.) . 2.550 „ „ Kisieliny 2.550 „ 13.600 „ — „	19.808	89	21.250	1.441
		g) 9 inżynierów-adjunktów . 19.168 K 40 g od tego zwroty z funduszów: regulacyi Biały . 2.010 K „ górnego Dniestru . 2.680 „ „ Krzemienicy. . 2.010 „ obwałowania Wisły w powiecie wielickim . . . . 2.010 „ 8.710 „ — „	10.458	40	21.440	10.982
		h) 3 adjunktów komasacyjnych . . .	7.021	05	8.040	1.019
		i) 2 praktykantów technicznych . . .	2.585	50	2.800	215
		k) Dodatki pięcioletnie	2.670	67	3.200	529
		l) Dodatki osobiste	1.200	—	1.200	—
		m) Dyetaryusze	3.048	32	3.880	832
		n) utrzymanie ekspozytur: w Krakowie . . . . 900 K „ Tarnowie . . . . 600 „ „ Jaśle . . . . . 700 „ „ Jarosławiu . . . . 700 „ „ Stanisławowie . . . 750 „	3.650	—	3.900	250
		o) Stypendya	1.240	60	1.240	—
		Suma pozycyi 216 .	130.203	43	149.990	19.788
	217	Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych .	9.673	63	9.600	*74*
	218	Dotacya funduszu emerytalnego dozorców melioracyjnych	1.000	—	1.000	—
						74
		Do przeniesienia . .	140.877	06	160.590	19.788

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XIII.		Z przeniesienia . .	140.877	06	160.590	19.788 *74*
	219	Zaliczki na płace dla inżynierów i dozorców melioracyjnych	1.877	—	2.000	123
	220	Remuneracye i zapomogi dla inżynierów i dozorców melioracyjnych	5.990	—	6.000	10
	221	Pensye i zaopatrzenia: *a)* Biegański Antoni, emerytowany inżynier-adjunkt . . . . . 848 K — g *b)* Karpuszki sieroty: Adam, Olgierd i Helena Janina, pensya sierocińska po 140 K i dodatek na wychowanie po 100 K rocznie. . . . 480 „ — „ *c)* Misiakiewicz Julian . . 933 „ 34 „ *d)* Gedlowa Marya . . . 1.400 „ — „ *e)* Schneidrowa Antonina, dar z łaski . . . . . 400 „ — „	4.061	34	1.728	*2.333*
	222	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa narzędzi, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych	6.874	05	6.000	*874*
	223	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	10.242	72	11.000	757
	224	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego . . .	16.000	—	16.000	—
	225	Na zdjęcia i projekty: *a)* dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 27. września 1882 r.) . . 8.407 K 91 g *b)* dla melioracyj prywatnych (w myśl uchwały Wys. Sejmu z 6. kwietnia 1892 r.) 29.919 „ 72 „	38.327	63	36.000	*2.328*
	226	Koszta komisyjne z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych i konserwacyi publicznych robót melioracyjnych .	581	—	2.000	1.419
		Suma działu A.	224.830	80	241.318	—22.097 *+5.609* —16.488
		B) Wykonanie budowli wodnych.				
	227	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich: *a)* na regulacyę Biały z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca X. rata	86.634	—	86.634	—
		b) na regulacyę Dniestru, między Rozwadowem a Żurawnem IX. rata	85.333	33	85.334	—
		Do przeniesienia . .	171.967	33	171.968	—

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — wyższe K.
XIII.		Z przeniesienia . .	171.967	33	171.968	—
	227	*c)* na regulacyę górnego Dniestru z dopływami III. rata.	131.428	—	131.428	—
		d) na regulacyę Soły, uzupełnienie II. raty .	39.777	54	39.778	—
		e) na regulacyę Łomnicy, uzupełnienie II. raty	39.808	66	39.808	—
		Suma pozycyi 227 .	382.981	53	382 982	—
	228	Zasiłki 33 1/3 % na lokalne regulacye rzek niespławnych (w myśl uchwały sejmowej z d. 6. października 1882):				
		a) na regulacyę Skawy:				
		1. między Wadowicami a Witanowicami, V. rata (ostatnia)	6.916	—	6.916	—
		2. pod Jaroszowicami	4.110	—	4.110	—
		b) na regulacyę Raby pod Targowiskami, I. rata	560	—	560	—
		c) na regulacyę Dunajca:				
		1. pod Moszkowicami i Jazowskiem, III. rata (ostatnia)	13.438	—	13.438	—
		2. od Gołkowic do ujścia Popradu (do roku 1902) IV. rata	18.094	—	18.094	—
		3. pod Wielką Wsią i Dąbrówką Szczepanowską.	4.810	—	4 810	—
		4. między Zawodziem a Zgłobicami, IV. rata (ostatnia)	14.094	—	14.094	—
		d) na regulacyę Wisłoki:				
		1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą I. rata	7.146	—	7.146	—
		2. pod Kędzierzem i Żyrakowem, I. rata	8.038	—	8.038	—
		e) na regulacyę Sanu:				
		1. pod Załużem	3.030	—	3.030	—
		2. pod Korytnikami i Krasiczynem, I. rata	6.242	—	6.242	—
		f) na regulacyę Wisłoka między Babicami a Zarzeczem, VI. rata (ostatnia). . .	9.586	—	9.586	—
		g) na regulacyę Wiszni pod Nienowicami i Michałówką, IV. rata.	6.534	—	6.534	—
		h) na regulacyę Stryja pod Hnizdyczowem, I. rata	5.000	—	5.000	—
		i) na regulacyę Świcy pod Sokołowem i Łanami Sokołowskimi VII. rata . . .	5.000	—	5.000	—
		k) na regulacyę Sukielu pod Sokołowem .	3.336	—	3.336	—
		l) „ „ Bystrzycy sołotwińskiej pod Drohomirczanami	3.320	—	3.320	—
		m) na premiowanie zawiklania odsypisk. .	1.000	—	1.000	—
		n) do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	20.000	—	20.000	—
		Suma pozycyi 228	140.254	—	140.254	—
		Do przeniesienia . .	523.235	53	523.236	—

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XIII.		Z przeniesienia . .	523.235	53	523.236	—
	229	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116):				
		a) na regulacyę rzeki Bugu od granicy państwa do ujścia Pełtwi, IX. rata . .	39.600	—	39.600	—
		b) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru IV. rata	40.400	—	40.400	—
		c) na uzupełnienie regulacyi Krzemienicy z dopływami, V. rata (ostatnia)	31.200	—	31.200	—
		d) na zabudowanie potoku Bystry w Zakopanem, IV. rata (ostatnia)	30.000	—	30.000	—
		e) na uzupełnienie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, IV. rata .	89.740	—	89.740	—
		f) na regulacyę środkowej sekcyi Gniłej Lipy, IV. rata	39.542	—	39.542	—
		g) na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia z dopływami, III. rata	31.950	—	31.950	—
		h) na obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa, II. rata	43.548	—	43.548	—
		i) na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, II. rata	—	—	—	—
		Suma pozycyi 229 .	345.980	—	345.980	—
	230	Na konserwacyę krajowych robót melioracyjnych:				
		a) regulacyi Trześniówki	1.000	—	1.000	—
		b) „ Łęgu	1.500	—	1.500	—
		c) „ Przegnojówki.	1.000	—	1.000	—
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy	1.000	—	1.000	—
		Suma pozycyi 230 .	4.500	—	4.500	—
	231	Zasiłki na popieranie mniejszych robót regulacyjnych (w myśl uchwały Sejmowej z d. 26. listopada 1889):				
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich	2.800	—	2.800	—
		b) na drenowanie gruntów włościańskich .	50.000	—	50.000	—
		c) na osuszenie gruntów w Woli pełkińskiej	5.334	—	5.334	—
		d) „ „ „ w Żurawnie i Poberężu, II. rata (ostatnia).	6.600	—	6.600	—
		e) na osuszenie gruntów w Bohatkowcach (powiat Podhajce)	5.600	—	5.600	—
		f) na osuszenie gruntów w Zadwórzu (powiat Przemyślany)	2.190	—	2.190	—
		g) na regulacyę Łubaczówki pod Czerwoną Wolą, I. rata	4.480	—	4.480	—
		Do przeniesienia . .	77.004 873.715	— 53	77.004 873.716	— —

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XIII.		Z przeniesienia . .	873.715	53	873.716	—
			77.004	—	77.004	—
	231	*h)* na melioracyę torfowiska w Olesku, II. rata	1.785	—	1.785	—
		i) na osuszenie gruntów w gminie Jaktorów pow. Przemyślany	1.667	—	1.667	—
		k) na zabudowanie potoku Lichnia w gminie Łączki (pow. Nowy Sącz)	8.800	—	8.800	—
		l) popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:				
		1. w Jaworznie . . . 600 K				
		2. w Starem Siole . . . 500 „				
		3. w Żukowie . . . . 1.000 „				
		4. w Domażyrze . . . 800 „				
		5. w Dublanach . . . 500 „				
		6. w Czernicy . . . . 1.000 „				
		7. w Ubiniu . . . . 500 „				
		8. w Przegnojowie . . . 500 „				
		9. w Ostrowczyku polnym . 400 „				
		10. w Chwatowie . . . 600 „				
		11. w Stojanowie . . . 500 „				
		12. w Tetewczycach . . 500 „				
		13. w Hnilicach . . . 500 „				
		14. w Wolicy Baryłowej . . 100 „				
		15. w perymetrze bagien Stojanowskich (na gruntach włościańskich) . . . 1.000 „				
		16. w perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich) . . . . 1.000 „	10.000	—	10.000	—
		m) na subwencyonowanie fabryk drenarskich .	10.000	—	10.000	—
		n) do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	10.000	—	10.000	—
		Suma pozycyi 231 .	119.256	—	119.256	—
		Suma działu B. .	992.971	53	992.972	—
		Suma działu A. .	224.830	80	241.318	—16.488
		Suma rubryki XIII. .	1,217.802	33	1,234.290	—16.488

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 216. a—o. Wydatek wogóle *mniejszy* o 19.788 K, przeważnie z powodu interkalaryów, niemniej z powodu większego zwrotu z funduszów regulacyjnych płac inżynierów prowadzących budowy.

„ „ *217.* Wydatek nieznacznie *większy* o 74 K
„ „ *219.* Wydatek *mniejszy* o 123 K
„ „ *220.* Wydatek *mniejszy* o 10 K

} wedle istotnej potrzeby.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Do poz. 221. Wydatek *większy* o 2.333 K, z powodu wypłat w ciągu roku nowych pensyj w zastosowaniu odnośnych przepisów statutu emerytalnego, a w szczególności z powodu spensyonowania inżyniera Juliana Misiakiewicza (LW. 12023/901) i przyznania pensyi Maryi Gedlowej, wdowie po zmarłym inżynierze (LW. 88.281/900).

„ „ *222.* Wydatek *większy* o 874 K, z powodu zakupna instrumentów dla nowo przybyłych pracowników technicznych.

„ „ *223.* Wydatek *mniejszy* o 757 K wedle istotnej potrzeby.

„ „ *225.* Wydatek *większy* o 2.328 K, z powodu liczniejszych zgłoszeń o zdjęcia dla melioracyj prywatnych.

„ „ *226.* Wydatek *mniejszy* o 1.419 K, z powodu słabości referenta inspekcyi i kolaudacyi budowli przez c. k. rząd prowadzonych.

„ „ *228. a—n.* Z zasiłków na lokalne regulacye rzek niespławnych, wynoszących wedle budżetu za rok 1901 sumę . . . . . 140.254 K — g
oraz pozostałych z roku 1900 kredytów w sumie . . . 326.981 „ 97 „
razem ze sumy . . . 467.235 K 97 g
wypłacono gotówką . . . . . 125.789 „ 20 „
resztę zaś w sumie . . . . . 341.446 K 77 g
przeniesiono rozporządzeniem do LW. 38.305/902 na rachunek roku 1902, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. lipca 1901, dotyczącej płynności odnośnych kredytów, oraz uchwały z dnia 7. lutego 1895.

„ „ *231. a—n.* Z zasiłków przeznaczonych na popieranie mniejszych robót melioracyjnych wynoszących wedle budżetu za rok 1901 . . . 119.256 K — g
oraz kredytów pozostałych na tenże cel z roku 1900 w sumie 194.778 „ 55 „
razem ze sumy . . . 314.034 K 55 g
wypłacono w ciągu roku 1901 gotówką . 101.004 K 24 g
przeniesiono do rubr. XVII. poz. 71 *p*) dochodów funduszu krajowego zasiłek na regulacyę Seretu pod Tudorowem, z powodu przedawnienia terminu płynności . . . . 7.200 „ — „ 108.204 „ 24 „
resztę zaś w sumie . . . 205.830 K 31 g
przeniesiono na rachunek roku 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XIV.		**Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże.**				
	232	Umorzenie pożyczki 80.800 K zaciągniętej w galic. Kasie oszczędności na budowę kulparkowską: *a)* XLIV. i XLV. rata kapiłału . 3.121 K 74 g *b)* 5% odsetki . . . . 2.109 „ 22 „	5.230	96	5.231	—
	233	Umorzenie pożyczki 20.000 K zaciągniętej przez Zgromadzenie S. S. Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo we Lwowie w gal. Kasie oszczędności: *a)* XL. i XLI. rata kapitału . 549 K 44 g *b)* 5% odsetki . . . . 675 „ 47 „ *c)* podatek dochodowy od odsetek . . . . . — „ — „	1.224	91	1.385	160
		Do przeniesienia . .	6.455	87	6.616	160

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną, okazują się wydatki mniejsze — *więcej* K.
XIV.		Z przeniesienia . .	6.455	87	6.616	160
	234	Umorzenie pożyczki 10.000, K zaciągniętej przez Zbór izraelicki w Krakowie w tamtejszej Kasie oszczędności:				
		a) XIX. rata kapitału. . . 648 K — g				
		b) 5¼ % odsetki z góry . . 132 „ 98 „				
		c) koszta stemplowe . . . 2 „ 50 „	783	48	783	—*1*
	235	Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie, oddziałowi chorych i położnic, jakoteż funduszowi podrzutków krakowskich, zwrot reszty kapitału 693.592 K 68 g, użytych na budowę tegoż szpitala, mianowicie:				
		a) XI. rata kapitału . . 16.966 K 56 g				
		b) 4½ % odsetki . . . 22.189 „ 90 „	39.156	46	39.156	—
	236	Na pokrycie niedoboru funduszu pożyczki krajowej z r. 1873	35.598	15	21.014	*14.584*
	237	Umorzenie połowy kapitału 55.000 K i odsetek od długu zaciągniętego w Banku krajowym na odbudowanie północnej części frontowego budynku w szpitalu tarnowskim:				
		a) XXVI. i XXVII. (ostatnia rata kapitału, połowa) . . 1.741 K 58 g				
		b) 4½ % odsetki (połowa). . 8 „ 44 „				
		c) ⅛ % odsetek na administracyę (połowa) . . . . — „ 47 „				
		d) należytość stemplowa od kwitów . . . . . 7 „ 50 „				
		e) deklaracya ekstabulacyjna . 5 „ — „	1.762	99	1.758	5
	238	Funduszowi szkolnemu krajowemu, odsetki od efektów im. wartości 448.562 K 10 g, wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej, na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	25.775	38	25.775	—
	239	Umorzenie 4 % pożyczki krajowej z r. 1893 im. wartości 58,850.000 K, zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego . . .	2,641.382	55	2,736.342	94.959
	240	Na spłatę niezgłoszonych obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych:				
		I. Obligacyj:				
		a) Galicyi wschodniej. . . . 2.730 K				
		b) „ zachodniej . . . . 105 „				
		c) W. Ks. Krakowskiego . . . — „				
		II. Kuponów . . — „	2.835	—	12.000	9.165
	240*a)*	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek . .	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	2,753.749	88	2,843.444	*14.590* 104.284

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XIV.		Z przeniesienia . .	2,753.749	88	2,843.444	*14.590* 104.284
	241	Umorzenie pożyczki 160.000 K, zaciągniętej na hipotekę gmachu sejmowego, na budowę skrzydła tegoż gmachu dla biura melioracyjnego, $^1/_3$ część X. i XI. raty (z rocznych 8.400 K):				
		a) w kapitale ($^1/_3$ część) . . 675 K 63 g				
		b) w 4% odsetkach ($^1/_3$ część). 1.999 „ 40 „				
		c) $^1/_8$% odsetek na administracyę ($^1/_3$ część) . . . . 124 „ 97 „				
		d) stempel od kwitu ($^1/_3$ część) 10 „ — „	2.810	—	2.810	—
	241*a)*	Na spłatę dawniejszych długów krajowych .	4.577	65	—	*4.578*
	242	Umorzenie pożyczki z funduszu uposażenia kasy krajowej, użytej na pokrycie niedoboru funduszu krajowego z r. 1899 . . .	86.530	29	86.530	—
	242*a)*	Kredyt na spłatę $4^1/_2$% odsetek od pożyczki, przyzwolonej na pokrycie niedoboru budżetowego z r. 1901, użyty z powodu niezaciągnięcia tej pożyczki na spłatę odsetek od chwilowych długów, zaciągniętych w ciągu roku	53.359	55	45.000	*8.359*
		Suma rubryki XIV. .	2,901.027	37	2,977.784	*27.527* 104.284
						—76.757

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 233. Różnica o preliminowany a niewypłacony podatek dochodowy od odsetek, którego Kasa oszczędności za ten rok nie wykazała do zapłaty.

„ „ *234.* Różnica drobna o 1 K.

„ „ *236 i 239.* Obacz specyalne zamknięcie rachunków tych funduszów.

„ „ *237.* Różnica drobna o 5 K z powodu wydatku na extabulacyę pożyczki.

„ „ *240. Wydatek mniejszy* w miarę zgłoszeń obligacyj do wypłaty a mianowicie:

Należytość za niezgłoszone do wypłaty obligacye, wynosiła z początkiem r. 1901:

a) w Galicyi wschodniej	51.240 K	
b) „ „ zachodniej	28.770 „	
c) „ W. Księstwie Krakowskiem	3.780 „	83.790 K
Na poczet tego spłacono w r. 1901		2.835 „
pozostaje przeto z końcem r. 1901 zaległość:		
a) w Galicyi wschodniej	48.510 K	
b) „ „ zachodniej	28.665 „	
c) „ W. Księstwie Krakowskiem	3.780 „	80.955 K

„ „ *241. a) Wydatek nieprelimiowany* poniesiony na wypłatę obligacyj pożyczek krajowych z r. 1883 i 1891 — zgłoszonych do zrealizowania dopiero w r. 1901.

„ „ *242. a) Wydatek większy* z następującego powodu: Wysoki Sejm wstawił do budżetu półroczny kredyt na opłatę odsetek od pożyczki na pokrycie niedoboru w roku 1901. Pożyczki tej niezaciągnięto, wskutek czego okazała się potrzeba zaciągania w ciągu roku pożyczek chwilowych, od których odsetki bierne przewyższyły sumę odsetek czynnych o 53.359 K 55 g.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XV.		**Na cele rolnictwa i górnictwa.**				
		A) Na cele rolnictwa.				
	243	Urzędnicy fachowi dla spraw rolniczych. .	10.670	—	10.760	90
	244	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie, zwyczajne .	46.254	94	48.042	1.787
		nadzwyczajne	**3.080**	**45**	**3.200**	120
	245	Stacya kontrolna i doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie, zwyczajne . . .	15.651	53	16.216	564
		nadzwyczajne . .	**800**	—	**800**	—
	246	Szkoła wyższa rolnicza w Dublanach, zwyczajne .	158.479	64	153.603	*4.877*
		nadzwyczajne	**12.183**	**33**	**11.590**	*594*
	247	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach, zwyczajne .	32.047	20	30.376	*1.671*
		nadzwyczajne	**400**	—	**400**	—
	248	Szkoła gorzelnicza w Dulbanach . . .	9.499	90	9.520	20
	249	Gorzelnia krajowa w Dublanach. . . .	10.858	13	16.012	5.154
	250	Folwark w Dublanach, zwyczajne . . .	42.107	99	35.642	*6.466*
		nadzwyczajne . .	**1.975**	—	**1.975**	—
	251	Stacya kontrolna i doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	19.398	53	19.480	81
	252	Na założenie stacyi strzelniczej przeciwgradowej w Dublanach, *nadzwyczajne* . . .	—	—	**1.000**	1.000
	253	Na spłatę reszty bezprocentowej pożyczki, zaciągniętej na eksploatacyę torfu w Dublanach z funduszu przemysłowo-rolniczego w kwocie 11.026 K 42 g, V. rata z pięciolecia (ostatnia).	**1.526**	**10**	**1.526**	—
	254	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie, zwyczajne .	120.272	91	137.445	17.172
		nadzwyczajne	**9.722**	—	**9.722**	—
	255	Folwark w Czernichowie zwyczajne. . .	13.394	28	13.868	475
		nadzwyczajne . .	**1.314**	**22**	**1.412**	98
	256	Szkoła niższa rolnicza w Horodence, zwyczajne .	24.964	61	26.540	1.575
		nadzwyczajne	**2.320**	—	**2.320**	—
	257	Szkoła niższa rolnicza w Jagielnicy, zwyczajne .	32.219	02	30.142	*2.077*
		nadzwyczajne	**400**	—	**400**	—
	258	Szkoła niższa rolnicza w Kobiernicach, zwyczajne .	38.880	73	33.232	*5.649*
		nadzwyczajne	**6.300**	—	**6.300**	—
	259	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy .	37.371	34	31.407	*5.964*
	259*a)*	Dalsze koszta założenia kraj. szkoły rolniczej w Bereźnicy	—	—	—	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	612.070	75	612.285	—26.918 +*26.704*
		{ *nadzwyczajne* .	**40.021**	**10**	**40.645**	—1.218 +*594*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	612.070	75	612.285	−26.918 *+26.704*
		nadzwyczajne .	**40.021**	**10**	**40.645**	−1.218 *+594*
	260	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole pod Krosnem, zwyczajne	38.382	69	31.580	*6.803*
		nadzwyczajne	**500**	—	**500**	—
	260*a)*	Dalsze koszta założenia kraj. szkoły rolniczej w Suchodole	—	—	—	—
	261	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie . .	21.119	73	24.190	3.070
	262	Szkoły zimowe rolnicze:				
		a) w Niewiarowie	2.239	99	2.056	*184*
		b) w Wojsławiu	1.125	80	1.850	724
	263/4	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach, zwyczajne .	11.893	35	12.060	167
		nadzwyczajne	**6 442**	**54**	**6.437**	*5*
	264*a)*	Dalsze koszta budowy zakładu sadowniczego w Zaleszczykach	1.000	—	—	*1 000*
	265	Na popieranie celów Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie, zwyczajne	1.300	—	1.300	—
		i I. ratę z sześciolecia na zakupno gruntu dla zakładu sadowniczego pod Krakowem, *nadzwyczajne*	**6.000**	—	**6.000**	—
	266	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych.	1.650	—	2.000	350
	267	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych	1.200	—	1.200	—
	268	Na zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych, zwyczajne.	4.344	—	4.000	*344*
		i dla prof. Malsburga jako wydatek, *nadzwyczajne*	**4.252**	**56**	**4.400**	147
	269	Akademia weterynaryi we Lwowie:				
		a) subwencya c. k. Rządowi . 4.000 K — g				
		b) asekuracya budynku . . 92 „ 27 „				
		c) 4 stypendya dla uczni kucia koni 600 „ — „	4.692	27	4.682	*10*
	269*a)*	Na stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie	1.000	—	1.000	—
	270	Krajowy nauczyciel weterynaryi:				
		płaca . . . . . 2.600 K				
		dodatek aktywalny. . . 480 „				
		ryczałt na koszta podróży . . 1.000 „				
		i 1 dodatek pięcioletni. . . 400 „	4.480	—	4.480	—
	271	Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną	1.676	97	2.000	323
	272	Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy galic. Towarzystwie gospodarczem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem krakowskiem po 1.200 K . .	2.400	—	2.400	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	710.575	55	707.083	−31.552 *+35.045*
		nadzwyczajne .	**57.216**	**20**	**57.982**	−1.365 *+599*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* + K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	710.575	55	707.083	—31.552
		nadzwyczajne .				+*35.045*
			57.216	**20**	**57.982**	—1.365
						+*599*
	273	Towarzystwo rolnicze we Lwowie . . .	8.000	—	8.000	
	274	Towarzystwo rolnicze w Krakowie . . .	8.000	—	8.000	—
	275	Towarzystwo tatrzańskie	800	—	800	—
	275*a*)	Krajowe Towarzystwo chowu drobiu, gołębi i królików	600	—	600	—
	276	Na zalesienie wydm piasczystych, VI. rata z dziesięciolecia, od r. 1896 (w myśl uchwały sejmowej z d. 23. stycznia 1896) . .	5.000	—	5.000	—
	277	Stypendya dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół średnich i niższych rolniczych	7.470	16	8.000	530
	278	Stypendya dla uczniów kraj. szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	5.004	—	5.000	4
	279	Stypendya dla uczniów i abituryentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, wysyłanych na praktykę	685	40	2.400	1.715
	280	Dla Kółek rolniczych:				
		a) na koszta zakładania i lustracyi tychże .	10.000	—	10.000	—
		b) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich	4.000	—	4.000	—
		c) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych	2.400	—	2.400	—
		d) na pomnożenie funduszu pożyczkowego do wysokości 68.000 K, III. rata z trzechlecia (ostatnia) od r. 1899	6.000	—	6.000	—
		e) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych pod kierunkiem i kontrolą Zarządu, III. rata z trzechlecia (ostatnia) od r. 1899	4.000	—	4.000	—
		f) na urządzenie prób doświadczalno-demonstracyjnych na gospodarstwach włościańskich, *nadzwyczajne*.	**1.500**	—	**1.500**	—
	281	Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi. . .	—	—	2.000	2.000
	282	Umorzenie pożyczki 800.000 Kor., zaciągniętej w Tow. wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:				
		a) XXV. i XXVI. rata kapitału . . . . . 30.345 K 24 g				
		b) 4½ % odsetki z góry . 22.638 „ 76 „	52.984	—	52.984	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	825.519	11	826.267	—35.797
		nadzwyczajne .	**58.716**	**20**	**59.482**	+*35.049*
						—1.365
						+*599*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K	Wydatki w roku 1901. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	825.519	11	826.267	—35.797 *+35.049*
		nadzwyczajne .	**58.716**	**20**	**59.482**	—1.365 *+599*
	283	Na utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie, zwyczajne	33.697	93	33.352	*346*
		nadzwyczajne	—	—	336	336
	284	Krakowskiemu Towarzystwu gospodarskiemu, na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“.	1.000	—	1.000	—
	285	Galic. Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo organu Towarzystwa „Sylwan“ . . .	400	—	400	—
	286	Na wydawnictwo czasopism:				
		a) „Bartnik postępowy“ . . . 600 K				
		b) „Przegląd weterynarski“ . . 600 „				
		c) „Ogrodnictwo“ . . . . . 600 „				
		d) „Gorzelnik“ . . . . . 400 „	2.200	—	2.200	—
	287	Na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	16.000	—	16.000	—
	288	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa	1.600	—	1.600	—
	289	Instruktor hodowli bydła dla c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego:				
		płaca . . . . . 3.000 K				
		ryczałt na koszta podróży . . 1.000 „	4.000	—	4.000	—
	290	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w okręgu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego (pod warunkiem, żeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego) . .	4.000	—	4.000	—
	291	Towarzystwu rybackiemu w Krakowie . .	800	—	800	—
	292	Towarzystwu dla podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi, II. rata z trzechlecia (w myśl uchwały sejmowej z d. 4. marca 1899) .	8.000	—	6.000	*2.000*
	293	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:				
		a) na utrzymanie instruktora, płaca z kosztami podróży	4.500	—	4.500	—
		b) na utrzymanie drugiego instruktora adjunkta wraz z kosztami podróży . .	2.900	—	2.900	—
		c) na urządzenie kursów mleczarskich, stypendya dla serkarzy i na środki demonstracyjne do nauki mleczarstwa . . .	1.200	05	6.000	4.800
		d) na pomocnika instruktora mleczarstwa .	64	—	1.400	1.336
	294	Krajowa komisya dla spraw rolniczych, komisya naukowa i konferencye nauczycieli szkół niższych rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	2.916	95	6.000	3.083
		Do przeniesienia { zwyczajne .	908.798	04	916.419	—45.016 *+37.395*
		nadzwyczajne .	**58.716**	**20**	**59.818**	—1.701 *+599*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	908.798	04	916.419	—45.016 +*37.395*
		nadzwyczajne .	**58.716**	**20**	**59.818**	—1.701 +*599*
	295	Na rozmaite zasiłki, mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego, tudzież wiedzy rolniczej (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	11.083	05	8.000	*3.083*
	296	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych	2.000	—	2.000	—
	297	Na podniesienie hodowli bydła (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 1. kwietna 1892):				
		a) na środki podniesienia hodowli bydła (przez 10 lat, od 1. lipca 1892) *ostatnia rata* .	60.000	—	60.000	—
		b) na koszta komisyi licencyonujących po myśli § 4. ustawy z dnia 20. lipca 1892 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej, rubr. XVII. dochodów).	17.615	26	16.000	*1.615*
		c) Towarzystwu hodowców czerwonego bydła, *nadzwyczajne*	**4.000**		**4.000**	—
	298	Na subwencyonowanie ogierów prywatnych w celu podniesienia chowu koni włościańskich i roboczych gospodarskich, do dyspozycyi c. k. Towarzystwa gospodarskiego w porozumieniu z komitetem doradczym dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie, V. rata z sześciolecia od roku 1897 począwszy, po 10.000 K rocznie .	10.000	—	10.000	—
	299	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i na dalsze doświadczenia	8.000	—	8.000	—
	300	Na podniesienie hodowli świń, na przeciąg 4 lat, obydwu komitetom Tow. gospod., — każdemu po 4.000 K, IV. rata (ostatnia) .	8 000	—	8.000	—
	301	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie spraw rolniczych, pensya wdowia o rocznych . . . . . 1.200 K i dodatek do pensyi wdowiej . 400 „	1.600	—	1.600	—
	302	Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie, zwyczajne	1.300	—	1.300	—
		nadzwyczajne	**1.226**	—	**1.226**	—
	303	Horodyńska Antonina, IV. rata subwencyi z przyznanych przez 5 lat na produkcyę nasion traw, do użycia na gruntach torfowych .	1.000	—	1.000	—
	304	Dotacya krajowa na podwyższenie stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego o 180.000 K, II. rata z trzechlecia .	60.000	—	60.000	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	1,089.396	35	1,092.319	—45.016 +*42.093*
		nadzwyczajne .	**63.942**	**20**	**65.044**	—1.701 +*599*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	1,089.396	35	1,092.319	—45.016
		{ *nadzwyczajne* .	**63.942**	**20**	**65.044**	+*42.093*
						—1.701
						+*599*
	305	Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla spółek kas oszczędności i pożyczek w kwocie 2,000.000 K, III. rata z pięćdziesięciolecia od roku 1899	40.000	—	40.000	—
	306	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, utrzymania biura patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek .	49.373	73	49.500	126
	307	Na zakład produkcyi narybku w Oparach, subwencya roczna na lat 5 (III. rata) po .	1.200	—	1.200	—
	307*a)*	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych	2.000	—	2.000	—
	308	Subwencya na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Dżurowie i kursa sadownicze w Kołomyi.	800	—	800	—
	308*a)*	Towarzystwo „Selskij Hospodar“ w Olesku, subwencya *nadzwyczajna*	300	—	300	—
	309	Kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych .	2.000	—	2.000	—
		B) Na cele górnictwa.				
	310	Remuneracya referenta spraw górniczych przy Wydziale krajowym	3.328	—	3.328	—
	311	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	3.412	04	5.000	1.588
	311*a)*	Na chemiczno-technologiczne studya przeróbki nafty i wosku ziemnego	200	—	—	*200*
	312	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	15.372	38	17.000	1.627
	313	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych	1.883	23	2.000	117
	314	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	—	—	1.000	1.000
	315	Stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i akademij górniczych	2.484	—	3.400	916
	316	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	300	—	300	—
		Razem { zwyczajne .	1,212.049	73	1,220.147	—50.390
		{ *nadzwyczajne* .	**63.942**	**20**	**65.044**	+*42.293*
						—1.701
						+*599*
		Suma rubr. XV. .	1,275.991	93	1,285.191	—52.091
						+42.892
						—9.199

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 243. Wydatek mniejszy z powodu *intercalare.*

„ „ *244—251, 254—261, 263/4 i 283.* Uzasadnienie różnic uwidoczniono w specyalnych zamknięciach rachunków poszczególnych szkół i zakładów rolniczych.

„ „ *252.* Wydatku w tym roku nie było.

„ „ *259. a)* Z niezużytego w r. 1900 a przeniesionego do rachunku roku 1901 kredytu . . . . . 6.199 K 64 g
wydano w roku 1901 . . . . . 481 „ 79 „
resztę zaś w kwocie . . . 5.717 K 85 g
przeniesione do rachunku r. 1902 na dalsze koszta założenia tej szkoły (LW. 84051/901.).

„ „ *260. a)* Z niezużytego w r. 1900 a przeniesionego do rachunku r. 1901 kredytu w kwocie . . . . . 3.045 K 97 g
wydano w r. 1901 . . . . . 2.532 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . 513 K 97 g
przeniesiono do rachunku r. 1902 na dalsze koszta założenie tej szkoły.

„ „ *264. a)* Wydatek niepreliminowany 1.000 K na dalsze koszta budowy. (LW. 46346/900). Ogólne zestawienie kosztów budowy, nastąpi po nadesłaniu przez zaleszczycki Wydział powiatowy odnośnych rachunków budowy.

„ „ *266. Wydatek mniejszy* o 350 K w miarę wyasygnowanych na podróże zasiłków.

„ „ *268. Wydatek wogóle większy* o 197 K, znajduje pokrycie w przypisanych należytościach czynnych.

„ „ *269.* Więcej o 10 K. stosownie do wymierzonej premii asekuracyjnej.

„ „ *269. a)* Z kredytu uchwalonego na r. 1901 w sumie . . . 1.000 K — g
wydano w r. 1901 . . . . . 150 „ — „
resztę zaś w kwocie . . 850 K. — g
przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1902 (LW. 88041/901).

„ „ *271. Wydatek mniejszy* o 323 K wedle potrzeby.

„ „ *276.* Z kredytu uchwalonego na rok 1901 w kwocie . . . 5.000 K — g
i z niezużytej w r. 1900 a przeniesionej do rachunku r. 1901 reszty 500 „ — „
razem z sumy . . . 5.500 K — g
wydano w r. 1901 . . . . . 5.000 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . 500 K — g
przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1902. (LW. 26128/902.)

„ „ *277 Wydatek mniejszy* o 530 K, głównie z powodu niepodniesienia stypendyum do LW. 39265/901, wykazanego w należytościach biernych.

„ „ *278. Wydano więcej o drobną* różnicę 4 K.

„ „ *279. Wydano mniej* o 1.715 K w miarę zgłoszeń kandydatów o stypendya.

„ „ *281.* W roku 1901 nie było z tego tytułu żadnego wydatku.

„ „ *288.* Z kredytu uchwalonego w poz. 288 na r. 1901 w kwocie . 1.600 K — g
wydano w ciągu roku 1901 . . . . . 1.000 „ — „
resztę zaś . . . . 600 K — g
pzzeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1902 (LW. 26518/902).

„ „ *292. Wydano więcej* o 2.000 K z powodu wypłacenia Towarzystwu dla podniesienia uprawy tytoniu preliminowanej subwencyi rządowej 2.000 K pobranej do rubryki XVII. doch. funduszu krajowego w poz. 62 *i*).

„ „ *293. c) Wydatek mniejszy* o 4.800 K w miarę urządzonych w tym roku kursów mleczarskich.

„ „ *293. d) Wydatek mniejszy* o 1.336 K z powodu *intercalare.*

„ „ *294 i 295.* Z kredytu uchwalonego dla krajowej Komisyi rolniczej w rubr. XV. poz. 294 na rok 1901 w kwocie . . . . . 6.000 K — g
tudzież z reszty takiegoż kredytu pozostałej z roku 1900 a przeniesionej do rachunku r. 1901 w kwocie . . . . . 3.401 „ 51 „
razem więc z sumy . . . 9.401 K 51 g
wydano w r. 1901 . . . . . 3.684 K 56 g
a przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1902 (LW. 27892/902) . . . . . 2.634 „ 10 „ 6.318 „ 66 „
rozpoczęto zaś w kwocie . . . . . 3.082 K 85 g

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

służy na podstawie dozwolonego *virement*, na pokrycie przekroczenia w tej samej wysokości w rubr. XV. poz. 295.

Do poz. 296. Z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1901 w kwocie 2.000 K — g
tudzież z niezużytego na ten cel kredytu pozostałego z końcem roku 1900 a przeniesionego za LW. 33917/901 do rachunku roku 1901 w kwocie . . . . . 10.356 „ 92 „

razem więc z sumy . . . 12.356 K 92 g
wydano w ciągu roku 1901 tylko . . . . . 47 „ 57 „

resztę zaś w kwocie . . . 12.309 K 35 g

przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1902. (LW. 26105/902).

„ „ *297. b) Wydano więcej* o 1.615 K, stosownie do odbytych w roku 1901 komisyj.

„ „ *299.* Z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1901 w kwocie 8.000 K — g
tudzież z reszty analogicznego kredytu niezużytej w roku 1900 a przeniesionej do rachunku r. 1901 w kwocie . . . 18.448 „ 14 „

razem więc z sumy . . . 26.448 K 14 g
wydano w ciągu roku 1901 . . . . . 588 „ — „

resztę zaś w kwocie . . . 25.860 K 14 g

przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1902. (LW. 26127/902.)

„ „ *306. Wydatek mniejszy* stosownie do potrzeby w tym roku.

„ „ *311. Wydano mniej* o 1.588 K w miarę dokonanych zdjęć geologicznych.

„ „ *311. a)* Na pokrycie wynagrodzenia za pracę chemiczno-technologiczną wypłacono w kwietniu 1901 kwotę 200 K na rachunek preliminowanych przez Wydział krajowy 5.000 K. Ponieważ Wys. Sejm przy uchwalaniu budżetu na r. 1901 (w lipcu) na chemiczno-technologiczne studya nie udzielił kredytu, przeto wydatek ten został bez pokrycia budżetowego.

„ „ *312. Wydano mniej* o 1.628 K, wedle szczegółowego zamknięcia rachunków za rok 1901 przedłożonego przez Dyrekcyę szkoły do LW. 16520/902.

„ „ *313. Wydatek mniejszy* o 117 K wedle potrzeby.

„ „ *314.* Wydatku w tym roku nie było, z powodu nieprzedłożenia odnośnych dat przez Galic. Towarzystwo naftowe.

„ „ *315. Wydano mniej* o 916 K, w miarę rozdanych stypendyów.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
budżetu						
XVI.		**Wydatki na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki XVI.				
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające: zwyczajne	62.962	34	66.789	3.826
		nadzwyczajne	**564**	**28**	**2.000**	1.436
		II. Szkoły fachowe przemysłowe i warstaty instrukcyjne:				
		A) Dla wyrobów z drzewa i łoziny: zwyczajne .	40.403	34	44.194	3.791
		nadzwyczajne	**1.600**	—	**2.450**	850
		B) Dla wyrobów garncarskich: zwyczajne	9.900	81	6.498	*3.403*
		nadzwyczajne	**3.000**	—	**3.100**	100
		C) Dla wyrobów ze skóry: zwyczajne .	13.282	08	12.716	*566*
		nadzwyczajne	**240**	—	400	160
		Do przeniesienia { zwyczajne .	126.548	57	130.197	7.617 *3.969*
		{ *nadzwyczajne* .	**5.404**	**28**	**7.950**	2.546 —

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XVI.		Z przeniesienia { zwyczajne .	126.548	57	130.197	7.617
		nadzwyczajne .	**5.404**	**28**	**7.950**	*3.969* 2.546
		D) Dla wyrobów tkackich: zwyczajne .	32.729	47	32.890	160
		nadzwyczajne	**1.096**	—	**900**	*196*
		E) Dla wyrobów powroźniczych . .	600	—	600	—
		F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu .	9.440	18	10 030	590
		G) Dla murarstwa	—	—	600	600
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych	4.240	—	4.640	400
		I) C. k. szkoły fachowo-przemysłowe, subwencyonowene ze skarbu krajowego: zwyczajne .	10.737	57	11.532	794
		nadzwyczajne	**8.260**	—	**8.260**	—
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego: zwyczajne.	75.286	27	72.179	*3.107*
		nadzwyczajne	**431**	**99**	**432**	—
		IV. Wydatki komisyi krajowej dla spraw przemysłowych	8.951	12	9.400	449
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe .	87.507	27	97.000	9.493
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego	34.000	—	34.000	—
		Razem { zwyczajne .	390.040	45	403.068	20.103
		nadzwyczajne	**15.192**	**27**	**17.542**	*7.076* 2.546 *196*
		Suma rubryki XVI. .	405.232	72	420.610	22.649 *7.272*
						—15.377
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.				
	317	W Białej	1.566	—	1.566	—
	318	„ Bochni	979	—	1.118	139
	319	„ Brodach	780	—	780	—
	320	„ Brzeżanach	1.094	—	1.094	—
	321	„ Buczaczu	1.200	—	1.200	—
	322	„ Chrzanowie.	2.200	—	1.600	*600*
	323	„ Drohobyczu	2.036	—	2.036	—
	324	„ Gorlicach	1.034	—	1.034	—
	325	„ Jarosławiu	883	02	1.310	427
	326	„ Jaśle	1.454	—	1.454	—
	327	„ Kałuszu	739	—	1.376	637
	328	„ Kołomyi	2.046	—	1.046	*1.000*
	329	„ Krakowie na Kleparzu			1.987	
	330	„ „ w Ogrodzie angielskim .			1.630	
	331	„ „ na Smoleńsku.	7.642	—	1.356	—
	332	„ „ „ Kaźmierzu.			1.356	
	333	„ „ „ Dajworze			1.313	
		Do przeniesienia . .	23.653	02	23.256	1.203 *1.600*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XVI.		Z przeniesienia . .	23.653	02	23.256	1.203 *1.600*
	334	W Krośnie	1.346	—	1.346	—
	335	„ Łańcucie	504	10	876	372
	336	We Lwowie im. św. Anny			2.212	
	337	„ „ „ „ Antoniego			1.721	
	338	„ „ „ Czackiego			1.704	
	339	„ „ „ Elżbiety			947	
	340	„ „ „ Konarskiego	12.337	55	1.326	1.145
	341	„ „ „ św. Marcina			1.671	
	342	„ „ „ Mickiewicza			1.257	
	343	„ „ „ Piramowicza			947	
	344	„ „ „ Staszica			1.698	
	345	„ „ „ Bernsteina (izraelicka) . .	1.376	—	1.376	—
	346	W Myślenicach	996	—	1.084	88
	347	„ Nowym Sączu	928	—	1.588	660
	348	„ „ Targu	1.304	—	1.370	66
	349	„ Przemyślu w śródmieściu . . .	2.332	—	1.102	—
	350	„ „ na przedmieściu lwowskiem .			1.230	
	351	„ Podgórzu	892	95	1.030	137
	352	„ Rzeszowie	1.120	—	1.120	—
	353	„ Samborze	1.472	—	1.472	—
	354	„ Sanoku	876	—	876	—
	355	„ Stanisławowie	1.774	—	1.994	220
	356	„ Starym Sączu	1.046	—	1.046	—
	357	„ Sądowej Wiszni	2.100	—	1.000	*1.100*
	358	„ Stryju	665	—	1.210	545
	359	„ Tarnopolu	1.164	—	1.164	—
	360	„ Tarnowie	1.109	—	1.234	125
	361	„ Tarnobrzegu	402	—	830	428
	362	„ Wadowicach	1.110	72	1.068	*43*
	363	„ Wieliczce	1.120	—	1.120	—
	364	„ Złoczowie	856	—	1.260	404
	365	„ Żółkwi	974	—	974	—
	366	„ Żywcu	720	—	1.680	960
	367	Na uzupełnienie przyborów i na druki administracyjne dla szkół, *nadzwyczajne* . .	**564**	**28**	**1.000**	436
	368	Na nagrody za najlepsze rysunki zawodowe uczniów II. klasy przemysłowej . . .	784	—	1.000	216
	369	Na nowo założyć się mające szkoły w r. 1901 *nadzwyczajne*	—	—	**1.000**	1.000
		Razem { zwyczajne .	62.962	34	66.789	6.569 *2.743*
		{ *nadzwyczajne*	**564**	**28**	**2.000**	1.436
		Ogółem . .	63.526	62	68.789	8.005 *2.743*
						—5.262

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XVI.		**II. Szkoły fachowe przemysłowe i warstaty instrukcyjne.**				
		A) Dla wyrobów z drzewa i łoziny.				
	370	Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli . .	2.000	—	2.000	—
	371	Kraj. szkoła koszykarska Dżurowie . . .	639	48	850	211
	372	Szkoła koszykarska w Rudkach	170	65	1.042	871
	373	Kraj. szkoła koszykarska w Siedlcu . . .	774	66	900	125
	374	„ „ „ „ Skołyszynie . .	464	21	1.680	1.216
	375	„ „ „ „ Stryhańcach (Niżniowie), zwyczajne	1.172	63	818	*355*
		nadzwyczajne	—	—	**250**	250
	376	„ „ „ „ Wojsławiu . .	346	60	720	373
	377	„ „ „ „ Zatorze . .	384	54	960	576
	378	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Albigowej	600	—	600	—
	379	„ „ „ „ „ Bilince .	882	90	800	*83*
	380	„ „ „ „ „ Pohorcach	680	70	600	*81*
	381	„ „ „ „ „ Żurawnie .	840	—	840	—
	382	Krajowy warstat kołodziejski w Grybowie: zwyczajne .	2.183	21	2.660	477
		nadzwyczajne	**1.600**	—	**1.600**	—
	383	„ „ „ „ Grzymałowie	3.272	27	3.620	348
	384	Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	8.993	32	8.562	*431*
	385	Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie . .	7.944	46	8.192	248
	386	„ „ „ „ Kalwaryi . . .	6.497	63	6.760	262
	387	„ „ „ „ Tarnopolu . . .	—	—	—	—
	388	„ warstat naukowy dla wyrobu zabawek w Jaworowie:				
		a) na utrzymanie, zwyczajne	2.556	08	2.590	34
		b) na wystawienie budynku (I. rata amortyzacyjna od kwoty 100.000 K na 33 lat), *nadzwyczajne*	—	—	**600**	600
		Razem { zwyczajne .	40.403	34	44.194	4.741
		Razem { *nadzwyczajne*	**1.600**	—	**2.450**	*950* 850
		Ogółem . .	42.003	34	46.644	5.591
						95
						—4.641
		B) Dla wyrobów garncarskich.				
	389	Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi, zwyczajne	7.598	56	4.680	*2.919*
		nadzwyczajne	—	—	**100**	100
		a) na utrzymanie.	—	—	—	—
		b) na adoptacyę i rozszerzenie budynków .	—	—	—	—
	390	Kraj. kurs keramiczny w Podgórzu, zwyczajne	2.302	25	1.818	*484*
		nadzwyczajne	**3.000**	—	**3.000**	—
		Razem { zwyczajne .	9.900	81	6.498	*3.403*
		Razem { *nadzwyczajne*	**3.000**	—	**3.100**	100
		Ogółem . .	12.900	81	9.598	*3.403* 100
						+3.303

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVI.		*C) Dla wyrobów ze skóry.*				
	391	Kraj. warstat szewski w Witkowie . . .	3.851	42	3.520	*332*
	392	„ „ „ „ Starym Sączu . .	3.170	19	3.256	86
	393	„ szkoła szewska w Dobczycach, zwyczajne	2.526	14	2.740	214
		nadzwyczajne	**240**	—	**400**	160
	394	„ „ „ „ Kulikowie . . .	—	—	—	—
	395	Majsterskie kursa szewskie we Lwowie i w Krakowie.	3.734	33	3.200	*534*
		Razem { zwyczajne .	13.282	08	12.716	*866* 300
		Razem { *nadzwyczajne*	**240**	—	**400**	160
		Ogółem . .	13.522	08	13.116	*866* 460
						—406
		D) Dla wyrobów tkackich				
	396	Kraj. szkoła tkacka w Krośnie	9.190	41	9.120	*70*
	397	„ instrukcyjny warstat tkacki w Glinianach.	2.889	48	3.052	162
	398	„ „ „ „ „ Gorlicach .	556	21	500	*56*
	399	„ „ „ „ „ Korczynie .	1.837	97	2.160	322
	400	„ „ „ „ „ Kosowie .	2.613	86	2.576	*38*
	401	„ „ „ „ „ Łańcucie .	2.270	—	2.270	—
	402	Kraj. instrukcyjny warstat tkacki w Rychwałdzie	2.182	65	2.110	*73*
	403	Kraj. instrukcyjny warstat tkacki w Wilamowicach	1.244	10	1.360	116
	404	Subwencya dla produkc. warstatu tkackiego w Budzanowie.	800	—	800	—
	405	Krajowa szkoła sukiennicza w Rakszawie, zwyczajne .	9.144	79	8.942	*203*
		nadzwyczajne	**1.096**	—	**900**	*196*
		Razem { zwyczajne .	32.729	47	32.890	600 *440*
		Razem { *nadzwyczajne*	**1.096**	—	**900**	*196*
		Ogółem . .	33.825	47	33.790	*636* 600
						+36
		E) Dla wyrobów powroźniczych.				
	406	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju	600	—	600	—
		F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu.				
	407	Szkoła koronkarska w Kańczudze . . .	1.722	—	1.722	—
	408	Kraj. szkoła koronkarska w Zakopanem . .	4.400	—	4.400	—
	409	„ „ „ „ Bobowej . .	400	—	780	380
		Do przeniesienia . .	6.522	—	6.902	380

*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XVI.		Z przeniesienia . .	6.522	—	6.902	380
	410	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie	800	—	800	—
	411	Kraj. szkoła hafciarska w Makowie . . .	1.518	18	1.728	210
	412	Subwencya dla szkoły koronkarskiej u SS. Miłosierdzia w Przeworsku	600	—	600	—
		Razem .	9.440	18	10.030	590
						—590
		G) Dla murarstwa.				
	413	Kurs dla podmajstrzych murarskich w Sieniawie	—	—	600	600
						—600
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.				
	414	Szkoła wydziałowa im. św. Scholastyki w Krakowie	1.000	—	1.000	—
	415	Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie . . .	1.400	—	1.400	—
	416	Szkoła specyalna robót kobiecych u PP. Benedyktynek w Przemyślu	840	—	840	—
	417	Towarzystwo „Pracy kobiet“ w Kołomyi . .	1.000	—	1.400	400
		Razem .	4.240	—	4.640	400
						—400
		I) C. k. Szkoły fachowo przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego.				
	418	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	3.400	—	3.400	—
	419	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi.	2.200	—	2.200	—
	420	C. k. Szkoła ślusarska w Świątnikach:				
		a) na utrzymanie.	2.342	—	3.108	766
		b) na koszta budowy studni, bielenie i rulety, *nadzwyczajne*	**2.260**	—	**2.260**	—
		c) na zapomogi dla majstrów	800	—	800	—
	421	C. k. szkoła kowalska w Sułkowicach:				
		a) subwencya na utrzymanie	995	57	1.024	28
		b) na kurs majstrów	1.000	—	1.000	—
		c) na budowę domu (I. rata obliczonych kosztów na 27.000 K), *nadzwyczajne* . .	**6.000**	—	**6.000**	—
		Razem { zwyczajne .	10.737	57	11.532	794
		Razem { *nadzwyczajne*	**8.260**	—	**8.260**	—
		Ogółem . .	18.997	57	19.792	794
						—794

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — więcej K.
XVI.		**III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.**				
	422	Kraj. keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie, zwyczajne .	8.726	66	9.079	352
		nadzwyczajne	**431**	**99**	**432**	—
	423	Na utrzymanie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	3.499	99	3.500	—
	424	Muzeum przemysłowe we Lwowie . . .	6.000	—	6.000	—
	425	„ „ w Krakowie . . .	6.000	—	6.000	—
	426	Na stypendya przemysłowe:				
		a) na zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przemysłowych . .	3.000	—	3.600	600
		b) na inne stypendya przemysłowe. . .	34.122	02	24.000	*10.122*
	427	Na nauczycieli wędrownych dla tkactwa, koszykarstwa i szewstwa	4.348	04	6.000	1.652
	428	Na nowe warstaty zawodowe powstać mające w roku 1901	5.000	51	4.000	*1.000*
	429	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	3.649	05	6.000	2.351
	430	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych	940	—	4.000	3.060
		Razem { zwyczajne .	75.286	27	72.179	8.015
		{ *nadzwyczajne*	**431**	**99**	**432**	*11.122* —
		Ogółem . .	75.718	26	72.611	8.015 *11.122*
						+3.107
		IV. Wydatki Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.				
	431	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł . .	400	—	400	—
	432	Biuro komisyi kraj. dla spraw przemysłowych:				
		a) koszta podróży, dyety i inne wydatki .	3.551	12	4.000	449
		b) płaca sekretarza	3.200	—	3 200	—
		c) dodatek osobisty do płacy sekretarza .	1.200	—	1.200	—
		d) płaca pomocnika biurowego	600	—	600	—
		Razem .	8.951	12	9.400	449
						—449
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.				
	433	Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe .	10.507	27	20.000	9.493
	434	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—	2.000	—
	435	Dotacya krajowa funduszu przemysłowego (ostatnia rata)	75.000	—	75.000	—
		Razem .	87.507	27	97.000	9.493
						—9.493

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XVI.		**VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.**				
	436	Szkoła handlowa w Krakowie	12.000	—	12.000	—
	437	Na akademię handlową we Lwowie . . .	16.000	—	16.000	—
	438	Na stypendya dla młodzieży handlowej . .	2.400	—	2.400	—
	439	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie“ za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych . .	3.600	—	3.600	—
		Razem .	34.000	—	34.000	—

Uzasadnienie różnic.

W dziale I. poz. 387 do 366. Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 3.610 K. Z powodu zużytkowania zapasów kasowych z roku ubiegłego. Wydział krajowy użytkując wspomniane zapasy, zaoszczędził sumę 6.353 kor., z której jednak na podstawie przyznanego *virement* pokrył w innych szkołach większe, według niezbędnej potrzeby, wydatki na sumę 2·743 K.

„ „ „ *367.* Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 436 K wedle potrzeby.

„ „ „ *368.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 216 K wedle potrzeby.

„ „ „ *369.* Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 1.000 K z powodu, iż w r. 1901 nie utworzono żadnej nowej szkoły Zaoszczędzenie to służy na pokrycie przekroczenia w poz. 428.

W dziale II. grupa A) Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 3.791 K z powodu większych dochodów ze sprzedaży wyrobów koszykarskich w Rudkach i Skołyszynie, tudzież z powodu *intercalare* w Zatorze i Grybowie, jak to podano w dołączonych szczegółowych zamknięciach zakładów należących do tej grupy.

„ „ „ „ „ Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 850 K z powodu nieużytkowania kredytu 250 K na założenie plantacyi łoziny w Stryhańcach, gdyż szkołę tą przeniesiono do Niżniowa i kredytu 600 K jako raty amortyzacyjnej od zaciągnąć się mającej pożyczki na budowę szkoły zabawkarskiej w Jaworowie, co do której odpowiedni projekt przedłożył Wydział krajowy sprawozdaniu z czynności w zakresie przemysłu krajowego z dnia 20. czerwca 1902 LW. 42.989.

„ „ „ „ *B)* Wydatki zwyczajne *większe* o 3.403 K, z powodu pokrycia przekroczenia w szkole garncarskiej w Kołomyi na 2.919 K, wynikłego skutkiem tego, że c. k. Rząd nie podwyższył na ten rok subwencyi i tem samem przyznał niższą od żądanej o 3.400 K, tudzież wskutek większego wydatku na naukę w Podgórzu, spowodowanego otwarciem II. kursu, jak dołączone szczegółowe zamknięcia tych zakładów.

„ „ „ „ „ Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 100 K z powodu nie zużytkowania kredytu na kurs drenarski.

Nadto *do pozyi 389 b)* zauważa się, że z powodu prowadzenia pertraktacyj o objęcie szkoły garncarskiej w Kołomyi przez c. k. Rząd względnie przeniesienia do innej miejscowości, zaniechano dalszych adaptacyj i rozszerzenia budynków szkoły, skutkiem czego uchwalone na ten cel reszty kredytów z lat poprzednich w kwocie 6.190 K 46 gr. zwrócono jako niezużyte do rubr. XVII. poz. 71 r) dochodów.

Fundusz krajowy. Wydatki.

W dziale II. grupa C) Wydatki zwyczajne *większe* o 566 K głównie z powodu urządzenia w tym roku dwóch kursów majsterskich dla szewców w Krakowie a mianowicie w czasie od 4 lutego do 30 marca i od 24. października do 30 grudnia 1901.

„ „ „ „ „ Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 160 K z powodu niższego wydatku na zakupno maszyny do szycia dla szkoły szewskiej w Dobczycach.

„ „ „ „ *D)* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 160 K wedle potrzeby, jak dołączone szczegółowe zamknięcia zakładów należących do tej grupy.

„ „ „ „ „ Wydatki nadzwyczajne *większe* o 196 K z powodu, iż o tyle więcej kosztowała wymiana podłogi i pieców w szkole sukienniczej w Rakszawie.

„ „ „ „ *F)* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 590 K, gdyż z powodu zachorowania kierownicki w Bobowej i niemożności wyszukania w krótkim czasie odpowiedniej zastępczyni, szkoła musiała być zamkniętą od sierpnia 1901 do 1 marca 1902, tudzież z powodu większych dochodów ze sprzedaży haftów w Makowie.

„ „ „ *poz. 413.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 600 K z powodu, iż otwarcie kursu nie przyszło do skutku przez zaniedbanie ze strony miejscowych czynników.

„ „ „ „ *417.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 400 K z powodu zwinięcia pracowni rękawiczniczej.

„ „ „ „ *420 a)* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 766 K wedle potrzeby.

„ „ „ „ *421 a)* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 28 K wedle potrzeby.

„ „ *III. poz 422.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 352 K wedle potrzeby jak dołączone szczegółowe zamknięcie rachunków stacyi.

„ „ „ „ *426 a)* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 600 K wedle potrzeby.

„ „ „ „ *426 b)* Wydatki zwyczajne *większe* o 10.122 K znachodzą prawie zupełne pokrycie na podstawie przyzwolonego *virement* w zaoszczędzeniu poz. 426 a) i 433 wynoszącem łącznie 10.093 K.

„ „ „ „ *427.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 1.652 K z powodu, iż w r. 1901 odbyły się w dalszym ciągu tylko dwa kursa wędrowne, koszykarski w Wielowsi i tkacki w Porażu.

„ „ „ „ *428.* Wydatki zwyczajne *większe* o 1.000 K z powodu założenia trzech nowych szkół koszykarskich w Dynowie, Jurkowie i Wielowsi i przeniesienia szkoły koszykarskiej ze Strykaniec do Niżniowa. Wydatek ten znachodzi jednak całkowite pokrycie na podstawie dozwolonego *virement* w oszczędności na poz. 369 wynoszącej również 1.000 K.

„ „ „ „ *429.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 2.351 K wedle potrzeby.

„ „ „ „ *430.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 3.060 K wedle potrzeby.

„ „ „ „ *432 a)* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 449 K wedle potrzeby.

„ „ „ „ *433.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 9.493 K wedle potrzeby. Zaoszczędzenie to służy na podstawie dozwolonego *virement* na pokrycie przekroczenia w poz. 426 b).

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XVII.	440 do 469	**Wydatki rozmaite.**				
		Wydaaki w budżecie wyszczególnione,				
		zwyczajne .	473.784	42	514.187	40.402
		nadzwyczajne	**5.000**	—	**5.000**	—
	—	Wydatki w budżecie niewyszczególnione . .	42	34	—	*42*
		Suma rubryki XVII. .	478.826	76	519.187	—40.360

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
		Poszczególnienie.				
XVII.		**Wydatki w budżecie wyszczególnione.**				
	440	Do rozporządzalności Wydziału krajowego:				
		1. Zapomogi i gratyfikacye, udzielone urzędnikom, dyurnistom, sługom i ich rodzinom . . 21.440 K 98 g				
		2. Zapomogi dla gmin z powodu pożarów i powodzi. . 11.900 „ — „				
		3. Zasiłki dla rozmaitych stowarzyszeń, zakładów, czasopism, tudzież dla osób kształcących się w rozmaitych zawodach, na prace i podróże naukowe . . . . 7.706 „ 70 „				
		4. Koszta pogrzebów zasłużonych mężów, zakupna wieńców dla nich i zasiłki na koszta pogrzebów urzędników i sług krajowych. . . . 1.560 „ — g				
		5. Cele dobroczynne i zasłużeni starcy . . . . 6.488 „ — „				
		6. Odsłonięcie pomnika hr. Agenora Gołuchowskiego . 5.399 „ 60 „				
		7. Pomnik Kornela Ujejskiego 1.000 „ — „				
		8. Koszta administracyjne Zamku w Olesku . . . 140 „ — „				
		9. Rozmaite . . . . 4.364 „ 72 „	60.000	—	60.000	—
	441	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. i Król. Mości Cesarza Franciszka Józefa I . .	24.000	—	24.000	—
	442	Hoszardowej Antoninie, dotacya dożywotnia .	2.400	—	2.400	—
	443	Pietruskiej Stefanii, stały roczny dodatek ze skarbu krajowego do pensyi emerytalnej .	3.600	—	3.600	—
	444	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.400	—	2.400	—
	445	Sawczyńskiej Jadwidze, wdowie po ś. p. Zygmuncie Sawczyńskim, stały roczny dodatek do pensyi emerytalnej . . .	1.000	—	1.000	—
	445*a*)	Ilnickiej Maryi, wdowie po członku Rady szkolnej ś. p. Bazylim Ilnickim, stały dożywotni datek roczny	720	—	720	—
	446	Korosteńskiej Felicyi, b. nauczycielce szkoły PP. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywotnie z łaski, rocznie . . .	199	99	160	*40*
	447	Czyrniańskiej Teofili, wdowie po kierowniku szkoły kołodziejskiej i bednarskiej w Kamionce Strumiłowej, zaopatrzenie dożywotnie z łaski (ewentualnie aż do wyjścia za mąż)	800	—	800	—
	448	Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	6.000	—
		Do przeniesienia . .	101.119	99	101.080	*40*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XVII.		Z przeniesienia . .	101.119	99	101.080	*40*
	449	Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu we Lwowie	600	—	600	—
	450	Towarzystwu ratunkowemu ochotnicz. w Krakowie	600	—	600	—
	451	Krajowemu Związkowi ochotniczych straży pożarnych, zasiłek stały	9.000	—	9.000	—
	452	Na opłatę odsetek (najwyżej 4%) od pożyczki 400.000 K, zaciągniętej przez gminę m. Nowego Sącza, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (VII. rata z przyznanych przez 20 lat)	16.000	—	16.000	—
	453	Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo), zwyczajne .	4.201	66	4.200	2
		nadzwyczajne	**5.000**	—	**5.000**	—
	454	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu	200	—	200	—
	454*a)*	Pogorzelcom w załatwieniu wniesionych petycyi l. 89, 502, 609, 739, 1.030 i 1.044 do rozporządzenia Wydziału krajowego . .	8.200	—	8.200	—
	455	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki zaciągniętej dla pogorzelców (z przyznanych na lat 10 po 3.000 K, II. rata — w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 10. kwietnia 1900 r.)	3.000	—	3.000	—
	456	Na kościół polski we Wiedniu (II. i III. rata z 20 rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10-ciu z ogólnej sumy 30.000 K — w myśl uchwały sejmowej z dnia 4. maja 1900) .	3.000	—	3.000	—
	456*a)*	Ogonowskiej Falinie, wdowie po profesorze, stały roczny dożywotni datek . . .	720	—	720	—
	457	Funduszowi koszar krajowych, dotacya na pokrycie 4% odsetek od pożyczek 3,000.000 K, zaciągniętych w c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego, na dostarczenie c. k. Skarbowi wojskowemu koszar krajowych	103.726	—	103.726	—
	458	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	26	40	100	74
	459	Na szkołę kadetów we Lwowie, IV. rata z przyznanych gminie m Lwowa przez lat 28 od r. 1898 począwszy — w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lutego 1898 . .	5.000	—	5.000	—
	460	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1899, II. rata z 6-ciolecia, na opłatę odsetek od pożyczek zaciągniętych przez Wydziały powiatowe, (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 30. grudnia 1899)	13.067	—	13.067	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	268.461	05	268.493	*42*
		{ *nadzwyczajne* .	**5.000**	—	**5.000**	74 —

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVII.		Z przeniesienia { zwyczajne	268.461	05	268.493	*42*
		{ *nadzwyczajne*	**5.000**	—	**5.000**	*74*
	461	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1900.	3.067	26	40.000	36.933
	461*a)*	Na roboty publiczne w powiatach dotkniętych nieurodzajem w r. 1897, tudzież na opłatę odsetek od pożyczek na ten cel zaciągniętych	—	—	—	
	462	Na pokrycie 66% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacać się mającego przez galic. fundusz propinacyjny w myśl §. 100. ustawy z dnia 25. października 1896 Nr. 220. Dz. p. p. i uchwały Sejmu z dnia 29. stycznia 1898	82.104	—	82.104	—
	463	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych, za ubytek w dochodach opłacanych do końca r. 1897 z galic. funduszu propinac. w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. stycznia 1898 r.	95.998	50	100.000	4.001
	464	Na koszta urządzenia i utrzymania kursu dla pisarzy gminnych	7.764	25	7.200	*564*
	464*a)*	Rampeltowa, wdowa po rządcy szpitala, *jednorazowo*	400	—	400	—
	464*b)*	Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	500	—	500	—
	465	Na dodatkowe koszta budowy skrzydła gmachu sejmowego dla Biura melioracyjnego .	5.689	36	5.690	—
	466	Dla pogorzelców miasta Sokala	2.000	—	2.000	—
	467	Dla gmin powiatu liskiego, dotkniętych gradobiciem	4.500	—	4.500	—
	468	Dla pogorzelców gminy Dwory	300	—	300	—
	469	Dla pogorzelców gminy Uhnów	3.000	—	3.000	—
		Razem { zwyczajne	473.784	42	514.187	*+606*
		{ *nadzwyczajne*	**5.000**	—	**5.000**	—41.008
		Suma wydatków w budżecie wyszczególnionych .	478.784	42	519.187	—40.402
		Wydatki w budżecie nieposzczególnione.				
	489*a)*	Brakująca gotówka przy zakupnie efektów, dopłacona zzliczkowo za gminę Przeworsk i Sanok (zwrotne)	12	10	—	*12*
	489*b)*	Mylnie przez c. k. Urząd podatkowy w Radymnie zarachowany wydatek (zwrotny) .	30	—	—	*30*
	489*c)*	Brakująca reszta na wyrównanie pensyj emerytalnych: Dra Włodzimierza Dobińskiego i Józefy Koestlichowej (bezzwrotna) . .	—	24	—	—
		Suma wydatków w budżecie niewyszczególnionych	42	34	—	*+42*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Wyjaśnienia.

Do poz. 446. Wydatek większy o 40 K z powodu wypłacenia zaległych rat zaopatrzenia.

Do poz. 453. Więcej o drobną różnicę 2 K.

Do poz. 458. Wydatek mniejszy, wedle potrzeby.

Do poz. 461. Wydano mniej o 36.933 K stosownie do zaciągniętych przez Wydziały powiatowe pożyczek i przypadających od nich odsetek za rok 1901, a to stosownie do uchwały sejmowej z 21 grudnia 1900.

Do poz. 461 a) Z kredytów uchwalonych przez W. Sejm dnia 29 stycznia 1898 na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1897 w sumie 200.000 K z prawem użytkowania tego kredytu w latach następnych, pozostał do dalszej dyspozycyi w roku 1901 kredyt . . . . . 9.470 K 60 g
Z kredytu tego wydano w r. 1901 *na opłatę ostatnich rat odsetek przyjętych na fundusz krajowy* od pożyczek zaciągniętych przez Wydziały powiatowe . . . . . *3.533 „ 12 „*
resztę zaś w kwocie . . . . . 5.937 K 48 g
oddano jako nieużyty kredyt funduszu kraj. do rubr. XVII poz. 71 K dochodów (LW. 29263/902 i 34348/902).

Do poz. 463. Wydatek mniejszy, z powodu niepodniesienia przez niektóre Wydziały powiatowe wyasygnowanych im boniflkacyj, wykazanych w należytościach biernych.

Do poz. 464. Wydatek większy, stosownie do potrzeby w tym roku, znajduje częściowe pokrycie w należytościach czynnych w kwocie 280 K z tytułu niewpłaconych przez Wydziały powiatowe deklarowanych stypendyów dla frekwentantów kursu.

Do poz. 489 a i b. Niepreliminowany wydatek 42 K znajduje pokrycie w należytości czynnej w tej samej wysokości.

Część II.

DOCHODY.

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą prelimino-waną okazują się dochody mniejsze — większe K.
I.	1	**Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych** .	—	—	—	—
II.	2	**Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych** . .	—	—	—	—
		Wyjaśnienie.				
		Chwilowe lokacye kapitałów przyniosły wprawdzie dochód w kwocie . 6.613 K 49 g lecz spotrzebowano go w całości na wypłatę odsetek biernych w kwocie . . 59.973 „ 04 „				
		Nadwyżkę zaś odsetek biernych w kwocie . . . . 52.359 K 55 g pokryto z kredytu rubr. XIV. poz. 242 *a)*.				
III.		**Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych.**				
	3	Myta:				
		1. Annopol . . . . 600 K — g				
		2. Babice, 3. Chełmek . . 2.135 „ — „				
		4. Bagienica . . . . 5,771 „ — „				
		5. Bełzec, 6. Cieszanów, 7. Jarosław, 8. Makowiska, 9. Płazów, 10. Oleszyce, 11. Wulka zapałowska . . . 31.518 „ 18 „				
		12. Białokiernica, 13. Iwanków, 14. Krzywcze dolne, 15. Babińce, 16. Kozaczówka . . 4.240 „ — „				
		17. Bieńczyce, 18. Mogiła, 19. Zwierzyniec . . . . 12.570 „ — „				
		20. Bieśnik, 21. Pomianowa, 22. Iwkowa, 23. Gnojnik, 24. Just, 25. Kurów . . . 16.378 „ — „				
		26. Bircza . . . . . 4.314 „ 86 „				
		27. Błotnia, 28. Nowydwór . 8.840 „ — „				
		29. Bohutyn . . . . . 1.466 „ 74 „				
		30. Borszczów, 31. Korolówka, 32. Perejmy, 33. Jezierzany 9.790 „ „ „				
		34. Branice . . . . . 1.480 „ — „				
		35. Brzeżany, 36. Kozowa, 37. Horodyszcze . . . . 19.730 „ — „				
		38. Brzeźnica . . . . 1.320 „ — „				
		39. Buczacz-Podlesie, 40. Buczacz-Podzameczek, 41. Monasterzyska, 42. Zaleszczyki małe . . . . . 16.900 „ — „				
		43. Busk . . . . . 4.810 „ — „				
		44. Chołojów . . . . . 6.100 „ — „				
		45. Czortków, 46. Dżuryn, 47. Koszytowce, 48. Dawidkowce. . . . . 6.867 „ 19 „				
		Do przeniesienia . .154.830 K 97 g				

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
III.		Z przeniesienia . .	154.830	97		
	3	49. Dawidów, 50. Sichów. .	6.522	14		
		51. Darachów, 52. Dobropole,				
		53. Strusów	6.000	—		
		54. Dąbie	580	—		
		55. Dębno, 56. Nowy Targ za Białym Dunajcem . . .	11.772	08		
		57. Dobrowlany, 58. Kasperowce, 59. Tłuste . . .	7.747	92		
		60. Graboszyce, 61. Goryczkowce, 62. Skawce . . .	8.874	59		
		63. Gładyszów, 64. Konieczna, 65. Kopica ruska, 66. Stary	12 530	—		
		67. Gródek, 68. Zabełcze, 69. Biegowice (Stary Sącz), 70. Maszkowice (Łącko), 71. Krościenko (Łękica), 72. Szczawnica	22.055	—		
		73. Gołkowice	9.300	—		
		74. Gorczyce	1.699	92		
		75. Halicz, 76. Jamnica, 77. Jezupol, 78. Sielec . . .	18.010	—		
		79. Husiatyn	9.484	—		
		80. Jasionka, 81. Sokołów .	5.900	—		
		82. Jasionów	1.825	—		
		83. Jawornik polski, 84. Kańczuga	5.140	—		
		85. Jeżowa, 86. Nowosielec (Piorunka)	3.120	—		
		87. Iwanie puste . . .	4.490	—		
		88. Kaszów, 89. Przeginia duchowna	2.326	—		
		90. Kluwińce	2.950	—		
		91. Kodubińce, 92. Założce .	3.800	—		
		93. Krogulec	570	—		
		94. Krzywe, 95. Panasiówka .	3.700	—		
		96. Kurzany, 97. Kutce . .	4.660	—		
		98. Krzyż	4.212	—		
		99. Kozaczyzna, 100. Łanowce	2.400	—		
		101. Łany polskie (Łapajówka).	7.420	—		
		102. Miechocin	1.876	86		
		103. Miłowanie, 104. Tłumacz-Pałahicze, 105. Tyśmienica-Wygoda, 106. Ottynia .	19·716	48		
		107. Mosty drogowe, 108. Mosty mostowe, 109. Żółkiew .	12.460	—		
		110. Mikulińce, 111. Stecowa .	16.701	—		
		112. Młynowce	2.000	—		
		113. Niedzica	1.720	—		
		Do przeniesienia . .	376.393	96		

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
III.		Z przeniesienia . . 376.393 K 96 g				
	3	114. Niezwiska . . . . 2 370 „ — „				
		115. Nowy Targ za Czarnym Dunajcem . . . . 2.350 „ — „				
		116. Nozdrzec, 117. Newistka, 118. Jabłonka, 119. Pakoszówka . . . . . 5.400 „ — „				
		120. Olszany, 121. Przemyśl . 11.125 „ — „				
		122. Podkamien, 123. Zalipie, 124. Demianów . . . 6.660 „ — „				
		125. Podwołoczyska . . . 10.000 „ — „				
		126. Pieczychwosty (Nowystaw), 127. Żydatycze (Podliski małe) . . . . . 12.330 „ — „				
		128. Porzecze gródeckie, 129. Stawczany . . . . . 4.434 „ — „				
		130. Puchary. . . . . 1.100 „ — „				
		131. Przeworsk, 132. Wojciechówka . . . . . 6.173 „ 32 „				
		133. Poronin . . . . . 1.640 „ — „				
		134. Raszków . . . . . 1.680 „ — „				
		135. Repechów, 136. Szpilczyn. 2.419 „ 06 „				
		137. Rozhadów . . . . . 1.600 „ — „				
		138. Rzyszki . . . . . 1.220 „ — „				
		139. Radwan . . . . . 3.800 „ — „				
		140. Rozwadow . . . . . 1.985 „ — „				
		141. Staromieście . . . . 2.480 „ — „				
		142. Smykowce, 143. Zagrobela, 144. Szlachcińce . . . 17.000 „ — „				
		145. Serafińce . . . . . 1.720 „ — „				
		146. Suchostaw . . . . . 2.353 „ 49 „				
		147. Szaflary . . . . . 1.910 „ „ „				
		148. Stojanów . . . . . 2.100 „ — „				
		149. Tyrawa wołoska, 150. Załuż . . . . . 3.600 „ — „				
		151. Tuszów (Malinie) . . 2.800 „ — „				
		152. Ujście biskupie . . . 2.160 „ — „				
		153. Wielowieś . . . . . 2.200 „ — „				
		154. Zaleszany . . . . . 2.095 „ 20 „				
		155. Zbaraż . . . . . 3.120 „ — „	496.219	03	464.000	*32.219*
	4	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne . .	2.529	48	1.900	*629*
	5	Grzywny na przestępstwa drogowe . . .	330	72	300	*31*
	6	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych	1.751	92	1.700	*52*
	7	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice-Konieczna na rurociąg naftowy . .	1.796	—	3.676	1.880
		Do przeniesienia . .	502.627	15	471.576	*+32.931* −1.880

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K	Dochody w roku 1901. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K
III.		Z przeniesienia . .	502.627	15	471.576	+32.931 —1.880
	8	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk-Dynów, *nadzwyczajne*	7.166	96	7.166	1
	9	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na budowę dróg powiatowych i gminnych, *nadzwyczajne:* *a)* Majdan-Stany-Rozwadów . . 15.000 K *b)* Zembrzyce-Biertowice . . . 6.000 „ *c)* Jaworów-Niemirów-Rawa ruska 40 000 „	61.000	—	66.000	5.000
	10	Zwrot zaliczkowo poniesionych wydatków administracyjnych, spowodowanych budową kolei lokalnych, od Towarzystw kolejowych, *nadzwyczajne*.	42.386	93	40.000	2.387
		Razem { zwyczajne .	502.627	15	471.576	+32.931 —1.880
		Razem { *nadzwyczajne*	110.553	89	113.166	+2.388 —5.000
		Ogólna suma rubr. III. dochodów .	613.181	04	584.742	+35.319 —6.880
						+28.439

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 3. Dochód większy o 32.219 K z powodu uiszczenia zaległych należytości z lat ubiegłych, tudzież z powodu uzyskania — w myśl zawartych kontraktów — większych czynszów dzierżawnych dla kilkudziesięciu stacyj mytniczych.

„ „ *4. i 5. Dochody większe* w łącznej kwocie 660 K, nie dające się naprzód ściśle obliczyć.

„ „ *6. Dochód większy* o 52 K z powodu uiszczenia reszty zaległej należytości przez gminę miasta Sokołów na budowę drogi krajowej Rzeszów-Nadbrzezie.

„ „ *7. Dochód mniejszy* o 1.880 K z powodu, iż galicyjskie Towarzystwo magazynowe dla produktów naftowych we Lwowie, usunęło swe rurociągi z dalszej przestrzeni drogi krajowej Gorlice Konieczna od 7 klm. 4 hkm. do 9 klm. 9 hkm (LW. 72.525/00), skutkiem czego spodziewany czynsz w kwocie 800 K nie należał się i nie wpłynął, tudzież z powodu zniżenia czynszu od 1. stycznia 1901, opłacanego przez Towarzystwo akcyjne dla przemysłu naftowego we Lwowie (LW. 86.556/00).

„ „ *9. Dochód mniejszy* o 5.000 K z powodu, iż c. k. Skarb państwa nie uiścił reszty przyrzeczonej subwencyi na budowę drogi gminnej Majdan Stany-Rozwadów.

„ „ *10. Dochód większy* o 2.387 K z powodu większych zwrotów kosztów administracyjnych zaliczkowo pokrytych z Rubr. X. Dział II. funduszu krajowego.

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — *większe* K.
IV.		**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.**				
	11	Od funduszu policyi krajowej	870	92	4.185	3.314
	12	Od funduszu szpitala św. Łazarza w Krakowie: oddział chorych . . — K — g „ syfilitycz. . . 15.630 „ 33 „ „ obłąkanych. . 23.417 „ 83 „	39.048	16	47.700	8.652
	13	Od funduszu szpitala lwowskiego, oddziału chorych z klinikami	—	—	—	—
	14	Od funduszu zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	88.587	52	54.58(	*34.008*
		Suma rubryki IV. .	128.506	60	106.465	−11.966 +*34.008*
						+*22.042*
		Uzasadnienie różnic obacz w specyalnych zamknięciach rachunków tych funduszów.				
V.		**Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.**				
	15	Od urzędników krajowych z płac . . .	40.829	94	36.900	*3.930*
	16	Od nauczycieli szkół rolniczych	4.330	50	3.000	*1.330*
	17	Od nauczycioli szkół i zakładów przemysłowych	3.260	—	2.400	*860*
	18	Od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych	69.495	22	33.800	*35.695*
	19	Od gmin za dawniejsze koszta leczenia . .	29	70	400	370
	20	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych .	5.848	75	5.000	*849*
	21	Rozmaite	754	74	5.000	4.245
	22	Zwroty kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych	—	—	—	—
		Suma rubryki V. .	124.548	85	86.500	+*42.664* −4.615
						+*38.049*
		Uzasadnienie różnic.				
		Do poz. 15. Z tytułu zwrotu zaliczek dla urzędników krajowych wpłynęło: *a)* z rubryki II. wydatków 30.123 K 42 g *b)* „ „ X. „ 8.277 „ 10 „ *c)* „ „ XIII. „ 2.229 „ 50 „ *d)* od Strzeleckiego Wład. urzędn. szpitala lwowsk. 199 „ 92 „ Ogółem, jak wykazano . 40.829 K 94 g				
		Do poz. 16., 17, 19., 20. i 21. *Różnice* nie dające się z góry obliczyć z powodu niestałości dochodów tego rodzaju.				
		Do poz. 18. *Dochód znacznie większy* w miarę zwróconych zaliczek od szpitali.				

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
VI.		**Zwroty pożyczek.**				
	23	Zarząd centralny gal. Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie, zwrot bezprocentowej pożyczki 1.300 K, X. rata (ostatnia)„	200	—	100	*100*
	24	Ślusarczyk Jan, garncarz w Zalesiu, zwrot pożyczki bezprocentowej 400 K na cele jego pracowni	—	—	—	—
	25	Stary Sącz, wzorowy warstat szewski, zwrot pożyczki bezprocentowej 800 K, udzielonej na zakupno materyałów	135	32	—	*135*
	26	Buczacz, Rada powiatowa, zwrot pożyczki bezprocentowej 6.000 K dla niesienia pomocy ludności nawiedzonej gradobiciem w roku 1895., VI. rata (ostatnia)	1.000	—	1.000	—
	27	Bohorodczany, powiat, zwrot bezprocentowej pożyczki 8.339 K 30 g z tytułu zapłaconej przez fundusz krajowy c. k. Skarbowi państwa w zastępstwie powiatu, reszty bezprocentowej pożyczki 10 000 K, udzielonej w r. 1899 powiatowi bohorodczańskiemu za poręczeniem kraju, VI. rata .	833	32	834	—
	28	Zarząd wzorowego warstatu szewskiego w Uhnowie, zwrot zaliczki 1.000 K, udzielonej w roku 1892, IX. i X. (ostatnia) rata po 100 K	—	—	200	200
	29	Konwent P. P. Benedyktynek w Przemyślu, zwrot bezprocentowej pożyczki, udzielonej w sumie 10.000 K na budowę szkoły robót kobiecych, V. rata.	600	—	600	—
	30	Zarząd kraj. warstatu szewskiego w Witkowie nowym, zwrot zaliczki 1.000 K na zakupno materyałów, IX. i X. rata (ostatnia). .	200	—	200	—
	31	Zarząd szkoły koronkarskiej w Kańczudze, zwrot pożyczki 400 K, udzielonej na fundusz obrotowy, IX. i X (ostatnia) rata . .	80	—	80	—
	32	Kalwarya gmina, zwrot pożyczki 8.000 K, udzielonej na budowę tamtejszej szkoły stolarskiej, VII. i VIII. rata	1.600	—	1.600	—
	33	Śniatyn, Wydział powiatowy, IV. rata bezprocentowej pożyczki 6.000 K, na zakupno realności dla szkoły koszykarskiej w Dżurowie	—	—	400	400
	33*a)*	Od Wydziałów powiatowych, zwrot bezprocentowych pożyczek, udzielonych w r. 1890, w sumie 400.000 K, dla ludności dotkniętej klęską nieurodzaju w r. 1899 . .	2.667	08	—	*2.667*
	33*b)*	Od Wydziałów powiatowych, zwrot bezprocentowych pożyczek, udzielonych w r. 1892, w sumie 162.000 K dla ludności dotkniętej klęską nieurodzaju w r. 1890 . . .	112	—	—	*112*
		Do przeniesienia . .	7.427	72	5.014	*3.014* 600

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — *większe* K.
VI.		Z przeniesienia . .	7.427	72	5.014	*3.014* 600
	33*c)*	Marconi Leonard, zwrot na poczet reszty zaległej pożyczki 10.000 K z lat dawniejszych	—	—	—	—
	33*d)*	Chorzelowska Spółka wodna dla odpływu wód w powiecie mieleckim, między Wisłoką a drogą krajową Dębicko-Tarnobrzeską .	173	57	—	*173*
		Suma rubryki VI. .	7.601	29	5.014	*3.187* 600
						+*2.587*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 23. Dochód większy z powodu zapłacenie zaległości, wskutek czego cała pożyczka została umorzoną.

„ „ *28.* Raty nie wpłynęły z powodu zwinięcia warstatu szewskiego w Uhnowie.

„ „ *33. Dochód mniejszy* z powodu zezwolenia na spłatę raty z roku 1901, dopiero w grudniu 1902. (LW. 456/902.)

„ „ *33 a) i 33 b). Dochody nieprelimiowane* odnoszą się do pożyczek głodowych, od których raty wpływają w miarę ściągania przez odnośne Wydziały powiatowe. Zaległości z tego tytułu wynoszą z końcem r. 1901 od pożyczek

do poz. 33 *a)* . . . . . 3.396 K 87 g

zaś od pożyczek do poz. 33 *b)* . . . . . 528 „ 24 „

razem . . 3.925 K 11 g

„ „ *33 d). Dochód nieprelimiowany* z tytułu zaległości rozrepartowanych na strony konkurujące a ściąganych wraz z podatkami przez c. k. Urzędy podatkowe. Zaległość z końcem r. 1901 wynosi jeszcze 479 K 63 g.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — *większe* K.
VII.	34	**Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie**	14.440	—	14.760	—320
		Uzasadnienie różnicy				
		obacz w specyalnem zamknięciu rachunku tej szkoły.				

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
VIII.		**Dochody krajowych szkół i zakładów rolniczych, tudzież folwarku w Dublanach.**				
	35	Szkoła wyższa rolnicza w Dublanach . .	68.691	74	65.728	*2.964*
	36	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . . .	7.263	11	7.396	133
	37	Folwark w Dublanach	46.449	21	38.894	*7.555*
	38	Szkoła gorzelnictwa w Dublanach . . .	5.300	—	5.000	*300*
	39	Gorzelnia krajowa w Dublanach. . . .	8.467	68	13.808	5.340
	40	Stacya kontrolna i doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	3.558	01	3.500	*58*
		Suma rubryki VIII.	139.729	75	134.326	*10.877* 5.473
						+5.404
		Uzasadnienie różnic obacz w specyalnych zamknięciach rachunków tych zakładów.				
IX.		**Dochody krajowej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie.**				
	41	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie . .	48.443	41	62.500	14.057
	42	Folwark w Czernichowie	17.672	84	14.040	*3.633*
		Suma rubryki IX. .	66.116	25	76.540	—10.424
		Uzasadnienie różnic obacz w specyalnych zamknięciach rachunków tych zakładów.				
X.		**Dochody innych szkół i zakładów rolniczych krajowych.**				
	43	Szkoła niższa rolnicza w Horodence. . .	8.047	79	7.550	*498*
	44	„ „ „ „ Jagielnicy . .	18.232	61	12.260	*5.973*
	45	„ „ „ „ Kobiernicach . .	19.757	66	14.880	*4.878*
	46	„ „ „ „ Bereźnicy . .	15.522	48	10.000	*5.522*
	47	„ „ „ „ Suchodole . .	19.156	16	12.180	*6.976*
	48	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	9.186	10	8.960	*226*
	49	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	799	57	400	*400*
	50	Stacya kontrolna i doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	2.786	37	4.000	1.214
		Suma rubryki X. .	93.488	74	70.230	*24.473* 1.214
						+23.259
		Uzasadnienie różnic obacz w specyalnych zamknięciach rachunków tych zakładów.				

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
XI.		**Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.**				
	51	Od szpitali powszechnych	1.084	80	920	+*165*
		Uzasadnienie różnicy. *Dochód większy* z powodu wpływu zwrotów zaległych z r. 1900.				
XII.		**Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z roku 1866.**				
	52	Wpływy ze zwrotu pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym	9.152	12	850	*8.302*
		Uzasadnienie różnicy. *Dochód większy* z powodu, że na poczet zaległości wpłynęły większe kwoty, niż były spodziewane.				
XIII.		**Dochody z kwaterunku żandarmeryi.**				
	53	Kwaterunkowe	53.310	35	47.480	*5.830*
	54	Noclegowe	86.049	71	84.643	*1.407*
	55	Udział administracyi politycznej	23.751	96	30.627	6.875
	56	Dochód:				
		a) z gmachu lwowskiego dawnego 25.872 K				
		b) z gmachu lwowskiego (dobudowanego skrzydła) . . . 11.486 „				
		c) z realności w Czortkowie . 1.400 „	38.758	—	38.758	—
	56*a)*	Dochód z czynszu za wynajęcie mieszkania w gmachu lwowskim na kantynę koszarową	416	04	—	*416*
		Suma rubryki XIII.	202.286	06	201.508	+*7.653* −6.875
						+*778*
		Uzasadnienie różnic. *Do poz 53., 54., 55. Dochody w ogóle większe* o 778 K 06 g, wedle rachunków złożonych przez c. k. kraj. Komendę żandarmeryi, do LW. 14.970/902. *Do poz. 56 a). Dochód nieprelimiowany*, uzyskany w roku 1901 z wynajęcia mieszkania, przeznaczonego dla wachmistrza, na kantynę koszarową.				

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — *większe* K.
XIV.	57	**Dochód ze zwrotu wydatków szupasowych:** *a)* Od samopłacących . . . 776 K 08 g *b)* „ gmin . . . . 10.449 „ 53 „ *c)* „ obcych krajów . . . 2.114 „ 65 „ *d)* Rozmaite . . . . . 572 „ 53 „	13.912	79	14.500	—587
		Uzasadnienie różnic. *Dochód mniejszy* o kwotę 587 K znajduje pokrycie w wykazanych należytościach czynnych, urgowanych do LW. 55.729/901.				
XV.	58	**Dochody krajowego składu publicznego w Krakowie**	35.562	75	35.100	+*463*
		Uzasadnienie różnicy obacz w specyalnem zamknięciu rachunku składu krakowskiego.				
XVI.	59	**Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych** (w myśl ustawy z dnia 4. lipca 1899, Nr. 93. Dz. u. kr. i z dnia 8. lipca 1901 Nr. 86 Dz. p. p.).	3,633.448	41	3,012.871	+*620.577*

Uzasadnienie różnicy.

Dochody większe, a mianowicie:

Czynsze dzierżawne w całym kraju od spirytusu i piwa .	1,077.689 K 60 g
„ „ „ „ „ „ piwa	230.242 „ 19 „
Dochody z 30% dodatku krajowego pobieranego w powiatach od rządowego podatku od wina	66.638 „ 35 „
Dochody z tytułu 10% prowizyi zwłoki	3.127 „ 32 „
„ z grzywien i kar kontrawencyjnych	503 „ 57 „
Udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu (w myśl ustawy z dnia 8. lipca 1901 Nr. 86 D. p. p.) za czas od 1. września do 31. grudnia 1901	2,255.247 „ 38 „
Razem .	3,633.448 K 41 g
Budżetem uchwalono .	3,012.871 „ — „
dochody zatem były *większe* jak wyżej o	620.577 K 41 g

Odnośnie do dochodu pod poz. 6. „Udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu“ zauważa się, że z tego tytułu preliminowaną była na okres czasu od 1. września do 31. grudnia 1901 suma 1,700.538 K, w porównaniu zatem z wypłaconą przez c. k. Rząd sumą 2,255.247 K 38 g — uzyskano w tej pozycyi *więcej* o 554.709 K 38 g. Nadwyżka ta powstała głównie z opodatkowania zapasów spirytusu, jakie istniały w dniu wejścia w życie ustawy.

W ogóle dochody wynosiły	3,633.448 K 41 g
Wydatki (rubr. II. poz. 32 wyd.)	4.791 „ 81 „
Dochód tedy w roku 1901 przyniósł *netto*	3,628.656 K 60 g

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
XVII.		**Rozmaite dochody.**				
		Sumaryczne zestawienie rubr. XVII. doch.				
		A) Dochody w budżecie poszczególnione . .	1,248.398	—	1,289.966	41.568
		B) Dochody w budżecie niewyszczególnione .	102.994	49		*102.994*
		Suma rubr. XVII. . .	1,351.392	49	1,289.966	*+61.426*
		Poszczególnienie.				
		A) Dochody w budżecie poszczególnione				
	60	Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie .	319	80	450	130
	61	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):				
		a) Buczacz rata roczna . 2.000 K — g				
		b) Czortków „ „ . 1.038 „ — „				
		c) Krosno „ „ . 1.263 „ 24 „				
		d) Limanowa „ „ . — „ — „				
		e) Nowy Targ „ „ . — „ — „				
		f) Sanok „ „ . — „ — „				
		g) Stanisławów „ „ . 1.510 „ 82 „				
		h) Tłumacz „ „ . 1.435 „ 38 „	7.267	44	8.860	1.592
	62	Subwencye z c. k. Skarbu Państwa:				
		a) dla biura melioracyjnego	16.000	—	16.000	—
		b) na utrzymanie kursu praktycznego dla dozorców melioracyjnych	4.000	—	4.000	—
		c) na utrzymanie technika do kultury i eksploatacyi torfowisk.	2.000	—	2.000	—
		d) na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	8.000	—	8.000	—
		e) na utrzymanie instruktora mleczarstwa .	2.000	—	2.000	—
		f) na założenie szkoły rolniczej w Suchodole, V. (ostatnia) rata z przyrzeczonych 56.000 K	8.000	—	8.000	—
		g) na koszta licencyonowania buhajów . .	—	—	8.000	8.000
		h) na 2 instruktorów hodowli bydła . .	—	—	4.000	4.000
		i) na podniesienie uprawy tytoniu . . .	2.000	—	2.000	—
		k) na utrzymanie wędrownego nauczyciela weterynaryi	2.000	—	2.000	—
		l) na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . .	9.000	—	9.000	—
		m) na utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa	1.200	—	1.200	—
		n) na kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych, I. rata z przyrzeczonych 2 000 K .	1.000	—	1.000	—
	63	Bonifikacya z c. k. Skarbu Państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego . . .	686.452	—	732.446	45.994
		Do przeniesienia . .	749.239	24	808.956	59.716

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — *większe* K.
XVII.		Z przeniesienia . .	749.239	24	808.956	59.716
	64	Bonifikacya z galic. funduszu propinacyjnego: *a)* dla kraju . . . . . 300.000 K *b)* dla powiatów . . . . . 100.000 „	400.000	—	400.000	—
	65	Od Rady powiatowej w Zaleszczykach, na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (II. rata)	1.000	—	1.000	—
	66	Od gminy miasta Zaleszczyki, na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (II. rata)	200	—	200	—
	67	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych: 1. Od obowiązanych: *a)* Wypłata kapitałów i rent: Galicya wschodnia . . . 196 K 59 g „ zachodnia . . . 1.304 „ 49 „	1.501	08	102	*1.399*
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody: Galicya wschodnia . . 1.040 K 68 g „ zachodnia . . . 378 „ 72 „ W. Ks. Krakowskie . . — „ — „	1.419	40	1.000	*419*
		2. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów: Galicya wschodnia . . 19.630 K 34 g „ zachodnia . . 9.720 „ 92 „ W. Ks. Krakowskie . 273 „ 70 „	29.634	96	30.000	365
	68	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich . .	24.502	20	20.000	*4.502*
	69	Dochód z 3%-wych wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych	26.355	91	20.888	*5.468*
	70	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	6.593	85	3.200	*3.394*
	71	Rozmaite dochody: *a)* sprzedaż książek i druków	7.803	88	4.400	*3.404*
		b) sprzedaż papierów wyszkartowanych i wzorów drukowych	115	—	200	85
		c) różne przygodne	32	48	20	*12*
		Suma dochodów w budżecie poszczególnionych .	1,248.398	—	1,289.966	60.166 *18.598*
						—41.568
		B) Dochody w budżecie niewyszczególnione.				
	71*a*)	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na koszta założenia i utrzymania zakładu sadowniczego w Zaleszczykach	12.000	—	—	*12.000*
	71*b*)	Subwencya z c. k. Skarbu Państwn na koszta szczepienia tuberkuliną	1.400	—	—	*1.400*
	71*c*)	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na koszta budowy domu dla profesorów akademii rolniczej w Dublanach	9.000	—	—	*9.000*
		Do przeniesienia . .	22.400	—	—	*22.400*

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
XVII.		Z przeniesienia . .	22.400	—	—	*22.400*
	71*d)*	Od funduszu akademii rolniczej w Dublanach, zwrot kosztów budowy domu dla internatu, pokrytych zaliczkowo w r. 1900 na rachunek pożyczki 100.000 K, dozwolonej uchwałą Sejmu z 21. grudnia 1900 (LW. 88.054/901)	37.342	66	—	*37.343*
	71*e)*	Dochód uzyskany z realności b. szkoły uprawy i wyprawy lnu i konopi w Gródku . .	119	94	—	*120*
	71*f)*	Zwrot reszty pożyczki z r. 1880 na zasiewy ozime.	46	14	—	*46*
	71*g)*	Dochód uzyskany z krajowego składu publicznego w Krakowie za wory pozostałe z b. składu publicznego we Lwowie . . .	336	—	—	*336*
	71*h)*	Gotówka pobrana z depozytów, z zaległych taks z lat dawnych od dekretów nominacyjnych	293	21	—	*298*
	71*i)*	Gotówka pobrana z depozytów jako kaucya J. Ecksteina, b. dostawcy kamienia do budowy zakładu kulparkowskiego . . .	216	98	—	*217*
	71*k)*	Reszta nieużytego kredytu w rubr. XVII. wydatków uchwalonego w r. 1898 na roboty publiczne i odsetki od pożyczek zaciągniętych przez Wydziały powiatowe dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi (jak wyjaśnienia do rubr. XVII. poz. 461 *a)* wydatków)	5.937	48	—	*5.937*
	71*l)*	Nadwyżka dochodów funduszu kultury krajowej za rok 1901	2.392	90	—	*2.393*
	71*m)*	Dochód za użycie kanału gmachu sejmowego.	20	—	—	*20*
	71*n)*	Gotówka od Towarzystwa rurociągowego w Borysławiu na wycieczki uczniów szkoły górniczej w Borysławiu	200	—	—	*200*
	71*o)*	Dochód uzyskany z krajowych warstatów betonowych przy okręgach dróg krajowych (jak rubr. X. poz. 188 wydatków) . .	20.176	82	—	*20.177*
	71*p)*	Reszta niezużytego kredytu w rubr. XIII. wyd. na regulacyę Seretu pod Tudorowem (jak wyjaśnienie do rubr. XIII. poz. 231 wydatków)	7.200	—	—	*7.200*
	71*r)*	Reszta niezużytego kredytu w rubr. XVI. wyd. na rozszerzenie szkoły garncarskiej w Kołomyi (jak wyjaśnienie do rubr. XVI. dział *B)* poz. 389 wydatków).	6.190	46	—	*6.190*
	71*s)*	Dochód uzyskany ze zrealizowania należytości czynnych, pozostałych po zwinięciu szkoły szewskiej w Uhnowie	121	90	—	*122*
		Suma wydatków w budżecie nieposzczególnionych	102.994	49	—	*102.994*

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 60. Dochód mniejszy wedle rachunków rocznych złożonych przez krajowe archiwa.

„ „ *61.* „ „ ponieważ Wydział powiatowy w Sanoku nie złożył rocznej raty mimo urgensów do LW. 20.167/902 i 28.962/902.

„ „ *62 g).* C. k. Rząd odmówił wypłacenia tej subwencyi w r. 1901. (LW. 28.16/9901 i LW. 32.081/902.)

„ „ *62 h).* Subwencya ta również mimo urgensu do LW. 32.081/902 nie wpłynęła.

„ „ *63. Dochód mniejszy* wedle prowizorycznego rozliczenia przez c. k. Ministerstwo skarbu na kraje, nadwyżki dochodów z bezpośrednich podatków osobistych za rok 1901. (LW. 89.962/901).

„ „ *67 ad 1 a). Dochody większe,* ponieważ ściągnięto więcej zaległości. Stan tych aktywów przedstawia się jak następuje:

Należytość zaległa z tytułu wpłat kapitałów i rent, po uwzględnieniu odpisów wynosiła z początkiem roku 1901:

a) w Galicyi wschodniej	7.199 K 24 g	
do tego należytość bieżąca	46 „ 95 „	7.246 K 19 g
b) w Galicyi zachodniej		1.727 „ 05 „
do tego należytość bieżąca		— „ — „
c) w W. Ks. Krakowskiem		— „ — „
Razem		8.973 K 24 g

Na poczet tego zapłacono w r. 1901:

a) w Galicyi wschodniej	196 K 59 g	
b) „ „ zachodniej	1.304 „ 49 „	
c) „ W. Ks. Krakowskiem	— „ — „	1.501 „ 08 „

Pozostaje zaległość z końcem r. 1901:

a) w Galicyi wschodniej	7.049 K 60 g	
b) „ „ zachodniej	422 „ 56 „	
c) „ W. Ks. Krakowskiem	— „ — „	7.472 K 16 g

Do poz. 67 ad 1 b). Dochodów tych ściśle z góry obliczyć nie można. Stan tych aktywów wynosi z końcem r. 1901:

a) w Galicyi wschodniej	10.187 K 18 g
b) „ „ zachodniej	903 „ 52 „
c) „ W. Ks. Krakowskiem	13 „ 12 „
Ogółem	11.103 K 82 g

„ „ *67 ad 2. Dochód mniejszy* wedle istotnego wpływu. Należytości z tego tytułu wynosiły z początkiem r. 1901:

a) w Galicyi wschodniej	151.850 K 56 g	
do tego należytość bieżąca (przypisana na podstawie wykazów zaległości nadesłanych przez c. k. urzędy podatkowe)	6.978 „ 62 „	158.829 K 18 g
b) w Galicyi zachodniej	20.360 K 34 g	
do tego należytość bieżąca	9.007 „ 88 „	29.368 „ 22 „
c) w W. Ks. Krakowskiem	8.180 K 45 „	
a po uwzględnieniu odpisów na podstawie jak w poz. *a)*	740 „ 56 „	7.439 „ 89 „
Razem		195.637 K 29 g

Od tego zwroty nadpłaconych dodatków:

a) w Galicyi wschodniej	4.279 K 94 g	
b) „ „ zachodniej	2.018 „ 54 „	
c) „ W. Ks. Krakowskiem	4 „ 18 „	6.302 „ 66 „
Pozostaje		189.334 K 63 g
Na poczet tego spłacono w r. 1901		29.634 „ 96 „

Pozostaje zatem z końcem r. 1901 zaległość:

a) w Galicyi wschodniej	134.918 K 90 g	
b) „ „ zachodniej	17.618 „ 76 „	
c) „ W. Ks. Krakowskiem	7.162 „ 01 „	159.699 K 67 g

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Do poz. 68. Dochód większy w miarę wydanych w tym roku kart i certyfikatów myśliwskich.

„ „ *69.* „ „ osiągnięty z poborów płac:

z rubr. II.	11.576 K	86 g
„ „ X.	9.012 „	67 „
„ „ XIII.	5.396 „	70 „
„ „ XV.	369 „	68 „
Razem . . .	26.355 K	91 g

„ „ *70. Dochód większy* z powodu dostarczenia większej ilości prądu elektrycznego dla Banku krajowego i dla filii c. k. uprzyw. austr. Zakładu kredytowego.

„ „ *71. Dochód w ogóle większy* głównie z powodu znaczniejszej sprzedaży ruskich książek szkolnych, złożonych w księgarniach do komisowej sprzedaży.

„ „ *71 a—s.* Dochodów tych nie preliminowano, jako nieprzewidzianych.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczegolnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVII. *a)*	72	**Dochód z przyzwolonej pożyczki na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1901**	—	—	1,985.671	1,985.671
		Uzasadnienie różnicy. W roku 1901 nie okazała się potrzeba zaciągnięcia powyższej pożyczki z powodu pozyskania większego dochodu z opłat konsumcyjnych rubr. XVI. i znacznie wyższego wpływu dodatków do podatków. — Natomiast w miarę zapotrzebowania zaciągano w ciągu roku chwilowe pożyczki w funduszach własnych, które do końca roku administracyjnego zwrócono za opłatą odsetek z rubr. XIV. poz. 242 *a)* wydatków.				
XVIII.	73	**Dodatki do podatków.** *a)* w Galicyi wschodniej i zachodniej po 60 g od podatku gruntowego i domowego, po 66 g zaś od innych podatków. *b)* w Wielkiem Księstwie Krakowskiem po 49 g od podatku gruntowego i domowego, po 55 g zaś od innych podatkow.				
		W miesiącu styczniu 1901 r.	268.729 K	46 g		
		„ lutym „	134.574 „	43 „		
		„ marcu „	267.817 „	34 „		
		„ kwietniu „	1,391.043 „	48 „		
		„ maju „	670.410 „	67 „		
		„ czerwcu „	703.696 „	47 „		
		„ lipcu „	1,329.050 „	52 „		
		„ sierpniu „	605.373 „	91 „		
		„ wrześniu „	1,077.471 „	52 „		
		„ październiku „	2,487.406 „	44 „		
		„ listopadzie „	2,027.670 „	79 „		
		„ grudniu „	1,903.538 „	05 „		
		Do przeniesienia .	12,866.783 K	08 g		

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVIII.		Z przeniesienia . 12,866.783 K 08 g				
	73	W miesiącu styczniu 1902 na rachunek r. 1901 1,283.737 „ 76 „				
		„ lutym 1902 na rachunek r. 1901 789.606 „ 22 „				
		„ marcu 1902 na rachunek r. 1901 545.488 „ 88 „				
		Suma rubryki XVIII. .	15,485.615	94	13,713.261	+1,772.355

Uzasadnienie różnicy.

Z ogólnej sumy dochodu 15,485.615 K 94 g przypada:
a) na Galicyę wschodnią i zachodnią . 14,305.896 K 38 g
b) „ Wielkie Księstwo Krakowskie . 1,179.719 „ 56 „ 15,485.615 K 94 g

Dochód większy od preliminowanego o 1,772.355 K głównie z powodu znaczniejszej wydatności 1 grosza dodatku krajowego. Wydatność tę obliczono na podstawie kwot, wstawionych w preliminarzu państwa na r. 1901 jako przypuszczalny dochód z podatków bezpośrednich (prócz osobisto-dochodowego) w naszym kraju na 226.000 K t. j. od sumy podatkowej 22,600.000 K. Przyniosła ona jednak w rzeczywistości 256.431 K, a mianowicie: w Galicyi wschodniej i zachodniej (zamiast preliminowanych 211.319 K) 233.021 K, zaś w Wielkiem Krakowskiem (zamiast preliminowanych 14.690 K) 23.410 K. Do tego wyniku przyczyniło się także silniejsze ściągnięcie zaległości podatkowych, a więc i zaległości w dodatku krajowym. Zaległość ta bowiem, która z końcem r. 1900 wynosiła 5,480.220 K, spadła z końcem r. 1901 na 5,113.719 K, t. j. o 366.501 K.

Rachunek sumaryczny

dodatków krajowych za rok 1901 przedstawia się następująco:

Należytość zaległa wynosiła . . .	5,480.220 K 55 g	
„ bieżąca	16,798.376 „ 56 „	22,278.597 K 11 g
Uiszczenie *(brutto)*		17,164.877 „ 45 „
Zaległość z końcem r. 1901		5,113.719 K 66 g
Uiszczenie *(brutto)* j. w.		17,164.877 K 45 g
Zwroty		1,679.261 „ 51 „
Czysty dochód jak wyżej . .		15,485.615 K 94 g

LW. 41.121|1902. Str. 117—194.

ALEGATY

1—18

do zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1901.

(Rubr. XV. wydatków. — Rubr. VII., VIII., IX., X. i XV. dochodów).

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

1.	aleg.	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	str. 119
2.	„	Stacya doświadczalna botaniczno rolnicza we Lwowie	„ 122
3.	„	Akademia rolnicza w Dublanach	„ 124
4.	„	Niższa szkoła „ „	„ 133
5.	„	Szkoła gorzelnicza „	„ 137
6.	„	Gorzelnia „	„ 139
7.	„	Folwark „	„ 141
8.	„	Stacya doświadczalna chemiczno rolnicza w Dublanach	„ 148
9.	„	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie	„ 150
10.	„	Folwark „	„ 156
11.	„	Niższa szkoła rolnicza w Horodence	„ 162
12.	„	„ „ „ „ Jagielnicy	„ 166
13.	„	„ „ „ „ Kobiernicach	„ 170
14.	„	„ „ „ „ Bereźnicy	„ 175
15.	„	„ „ „ „ Suchodole	„ 179
16.	„	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	„ 183
17.	„	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	„ 186
18.	„	Krajowy skład publiczny w Krakowie	„ 189

Z drukarni Pillera i Spółki we Lwowie

Wydatki. 1. Krajowa szkoła gosp. lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uciwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca z dodatkami	6.840	—	6.840	—
	2	Profesor fachowy, płaca z dodatkami	4.800	—	4.800	—
	3	Trzech nauczycieli-adjunktów, płace z dodatkami	10.200	—	10.200	—
	4	Docenci (nauczyciele-pomocnicy)	7.700	—	7.700	—
		Suma rubryki I.	29.540	—	29.540	—
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	5	Strzelecki Henryk, były dyrektor, emerytura	3.033	31	5 200	2.167
	6	Tyniecki Władysław, były dyrektor, emerytura	4.400	—	4.400	—
	7	Moroz Ludwika, wdowa po dozorcy, zaopatrzenie dożywotnie	120	—	120	—
	7a	Strzelecka Julia, wdowa po b. dyr., pensya wdowia	583	34	—	*584*
		Suma rubryki II.	8.136	65	9.720	— 1.583
III.		**Koszta administracyi.**				
	8	Koszta kancel. druki i portorya } zwyczajne	497	50	500	2
		} **nadzwyczajne**	**400**	—	**400**	—
	9	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi	300	—	480	180
	10	Ubezpieczenie budynków i zbiorów	47	65	80	32
	11	Opał i oświetlenie	712	45	800	88
	12	Utrzymanie budynków } zwyczajne	333	06	300	*33*
		} **nadzwyczajne**	**400**	—	400	—
	13	Sprzęty i ruchomości	187	20	100	*87*
	14	Dozorca domu i pomocnik dozorcy	1.080	—	1.080	—
	15	Podatki	13	23	40	27
						— 329
		Razem } zwyczajne	3.171	09	3.380	+ *120*
		} **nadzwyczajne**	**800**	—	**800**	—
		Suma rubryki III.	3,971	09	4.180	— 209
		Do przeniesienia } zwyczajne	40.847	74	42.640	— 1 912
		} **nadzwyczajne**	**800**	—	**800**	+ *120*

Wydatki. 1. Krajowa szkoła gosp. lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Z przeniesienia zwyczajne	40.847	74	42.640	— 1.912
		Z przeniesienia **nadzwyczajne**	**800**	—	**800**	+ *120*
IV.		**Środki naukowe.**				—
	16	Biblioteka i czytelnia zwyczajne	600	—	600	—
		Biblioteka i czytelnia **nadzwyczajne**	**200**	**16**	**200**	—
	17	Laboratorya	298	17	400	102
	18	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń praktycz. zwyczajne	1.084	30	960	*124*
		Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń praktycz. **nadzwyczajne**	**600**	—	**600**	—
	19	Na założenie szkółki drzewek w Winnikach, **nadzwyczajne**	**1.295**	**69**	**1.300**	5
	20	Wycie zki naukowe z uczniami	2.003	85	2.000	*4*
	21	Utrzymanie ogrodu przy szkole zwyczajne	259	28	300	41
		Utrzymanie ogrodu przy szkole **nadzwyczajne**	**184**	**60**	**300**	115
						— 143
		Razem zwyczajne	4.245	60	4.260	+ *128*
		Razem **nadzwyczajne**	**2.280**	**45**	**2.400**	— *120*
						— 263
		Suma rubryki IV.	6.526	05	6.660	+ 128
V.		**Spłata pożyczki.**				
	22	Gal. Kasie oszczędności we Lwowie 53 i 54 rata na kapitał i odsetki	1.041	60	1.042	—
VI	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	120	—	100	*20*
						— 1.807
		Razem zwyczajne	46.254	94	48.042	+ *20*
		Razem **nadzwyczajne**	**3.080**	**45**	**3.200**	— *120*
						— 1.927
		Suma wydatków	49.335	39	51.242	+ *20*
						— 1.907

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Z powodu śmierci byłego dyrektora Henryka Strzeleckiego zamknięto emeryturę jego z dniem 31. lipca 1901, a asygnowano pensyę wdowie Julii Strzeleckiej od 1. sierpnia 1901 przez co powstało *zaoszczędzenie* pod pozycyą 5 w kwocie *2.167 K.*, *a przekroczenie* pod poz. 7 a w kwocie *584 K.*, w rezultacie ogólne *zaoszczędzenie* w tej rubryce w kw. *1.583 K.*

„ „ *III. poz. 9. Zaoszczędzono* 180 K. ponieważ udało się dyrekcyi uzyskać dyetaryusza za niższe wynagrodzenie.

„ „ *III. poz. 10. Wydatek mniejszy* o 32 K. zależny od wysokości premii asekuracyjnej.

„ „ *III. 11—13.* Pomimo znaczniejszych nieco różnic w pojedynczych pozycyach, rezultat ostateczny tych trzech pozycyj razem wziętych pod uwagę przedstawia się jako nieznaczne *przekroczenie* 32 K. według rzeczywistej potrzeby.

„ „ *III. poz. 15. Wydano mniej* o 27 K. stosownie do wymiaru.

„ „ *IV. Wydatki ogółem mniejsze* o 135 K. w miarę rzeczywistych potrzeb.

„ „ *V.* Wydatek *większy* o 20 K. wskutek naprawy domku dla stróżów.

1. Krajowa szkoła gosp. lasowego we Lwowie. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	14.000	—	14.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów** *a*) wpisowe . 60 K. *b*) czesne . . 380 „	440	—	660	— 220
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	100	— 100
		Suma dochodów .	14.440	—	14.760	— 320
		Dotacya z funduszu krajowego . . .	34.895	39	36.482	— 1.587
		Razem .	49.335	39	51.242	— 1.907
						— 1.907

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochody mniejsze o 220 K., zależne od liczby uczniów.
„ „ *III.* Dochodów w tym roku nie było żadnych.
Dotacya z funduszu krajowego mniejsza o 1.587 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, a więc i ogólny wynik *korzystniejszy* jest o tę kwotę od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny.
Należytość bierna z lat ubiegłych: Reszta pożyczki zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności we Lwowie (Rubr. V. wydatków) . 6.513 „ 92 „

Czysty stan bierny . . . 6.513 K. 92 g.

Wartość realności zarachowano przy funduszu krajowym.

LW. 34.785/1902.

Wydatki. 2. Doświadczalna stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		WYDATKI.				
I.		**Płace personalu.**				
	1	Kierownik stacyi	1.200	—	1.200	—
	2	Asystenci, płace z dodatkami	4.102	61	5.556	1.453
	3	Laborant, płaca i dodatek na mieszkanie	1.460	—	1.460	—
		Suma rubryki I.	6.762	61	8.216	1.453
II.		**Koszta administracyi.**				
	4	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne 861 K. 80 g. *b*) służący 600 „ — „	1.461	80	1.400	*62*
	5	Najem pomieszkania	1 620	—	1.600	*20*
	6	Oświetlenie i opał	500	—	500	—
		Suma rubryki II.	3.581	80	3.500	+ *82*
III.		**Utrzymanie stacyi.**				
	7	Koszta utrzymania stacyi { zwyczajne	2.622	90	1.300	*1.323*
		{ **nadzwyczajne**	**400**	—	**400**	—
	8	„ „ ogrodu górskiego	556	68	600	*43*
	9	*a*) Utrzymanie pól doświadczalnych *b*) Analizy z pól, utrzymywanych kosztem Towarzystwa gospodarczego	694	34	1.200	506
	10	Koszta druków i wydawnictw { zwyczajne	245	47	200	*46*
		{ **nadzwyczajne**	**400**	—	**400**	—
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników	292	27	400	108
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów	895	46	800	*95*
						+ *1.464*
		Razem { zwyczajne	5.307	12	4.500	— 657
		{ **nadzwyczajne**	**800**	—	**800**	—
		Suma rubryki III.	6.107	12	5.300	+ 807
						— 2.110
		Razem { zwyczajne	15.651	53	16.216	+ *1.546*
		{ **nadzwyczajne**	**800**	—	**800**	—
		Suma wydatków	16.451	53	17.016	— 564

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 2. Wydatek mniejszy o 1.453 K. ponieważ posada jednego asystenta nieetatowego obsadzona została dopiero z dniem 21. października 1901.

„ „ *II. poz. 7. Wydatek większy* o 1.323 K. bo wskutek wzrostu czynności stacyi donajęto siły pomocnicze do różnych mechanicznych prac przy kontroli nasion. Przeznaczenie jest w części pokryte zaoszczędzeniami w innych poz. tej rubryki.

2. Doświadczalna stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	2.000	—	2.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	735	97	1.600	— 864
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu**	50	40	400	— 349
		Suma dochodów .	2.786	37	4.000	— 1.213
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	13·665	16	13.016	+ 649
		Razem .	16.451	53	17.016	— 564

Uzasadnienie różnic:

Do rubr. II. Dochody brutto wynosiły w roku 1901 . . . . . 1.872 K. 31 g.
od tego procenta wypłacone personalowi stacyi za dokonane analizy . . . . . 1.136 „ 34 „
pozostaje dochód netto . . 735 K. 97 g.
do tego należytości czynne . . . . . 55 „ 80 „
razem . . 791 K. 77 g.
w porównaniu z budżetem . . . . . 1.600 „ — „
okazuje się wynik *niekorzystniejszy* o . . . . 808 K. 23 g.
wskutek *mniejszej* ilości próbek nadsyłanych do płatnej oceny.

„ „ *III. Dochód mniejszy* o 349 k. wedle rzeczywistych wpływów, zależnych od ilości wyprodukowanych ziemniaków.

Dotacya z funduszu krajowego *większa* o 649 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:
Należytości czynne za dokonane analizy . . . . . 55 K. 80 g.
Stan bierny . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . 55 K. 80 g.

LW. 37231/1902.

3. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze większe K.
		WYDATKI.				
I.	1-12	Płace profesorów i docentów { zwyczajne	51.400	92	55.640	4.239
		nadzwyczajne	**7.973**	**33**	**7.380**	*593*
II.	13-14	Płace urzędników administracyjnych	4.794	96	4.795	—
III.	15-19	Płace funkcyonaryuszów nieetatowych:				
		a) zwyczajne	4.320	02	4.320	—
		b) **nadzwyczajne**	**100**	—	**100**	—
IV.	20-22	Koszta utrzymania służby szkolnej	5.524	92	5.660	135
V.	23-29a	Pensye, emerytury i zaopatrzenia	6.109	96	6.460	350
VI.	30-43	Koszta administracyjne { zwyczajne	18.227	48	18 100	*128*
		nadzwyczajne	**1.500**	—	**1.500**	—
VII.	44-52	Potrzeby naukowe { zwyczajne	15.593	32	15.880	287
		nadzwyczajne	**1.500**	—	**1.500**	—
VIII.	53	Podatki i opłaty	1.026	—	1.026	—
IX.	54	Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie	8.400	—	8.400	—
X	55	Rozmaite nieprzewidziane	9.363	81	200	*9.164*
XI.	56-61	Utrzymanie internatu { zwyczajne	33.718	25	33.122	*596*
		nadzwyczajne	**1.110**	—	**1.110**	—
						+ *9.888*
		Razem { zwyczajne	158.479	64	153.603	— 5.011
		nadzwyczajne	**12.183**	**33**	**11.590**	+ *593*
						+*10.481*
		Suma wydatków	170.662	97	165.193	— 5.011
						+ *5.470*
		Dochody.				
I.	1-2	Subwencye	27.722	—	27.722	—
II.	3-6	Opłaty od uczniów	39.466	60	37.150	*2.317*
III.	7	Dochód z pasieki	69	60	20	*50*
IV.	8	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	483	82	240	*244*
V.	9	Odsetki z legatu śp. Karola Skibińskiego	175	20	196	21
VI.	10	Dochody rozmaite	774	52	400	*374*
						+ *2.985*
		Suma dochodów własnych	68.691	74	65.728	— 21
	—	Dotacya z funduszu krajowego	101.971	23	99.465	+ *2.506*
						+ *5.491*
		Suma wszystkich dochodów	170.662	97	165.193	— 21
						+ 5.470

3 Akademia rolnicza w Dublanach. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace profesorów i docentów.**				
	1	Dyrektor, płaca z dodatkami { zwyczajne .	5.520	—	5.520	—
		{ **nadzwyczajne** .	**6.680**	—	**6.680**	—
	2-3	8 profesorów fachowych, płace z dodatkami:				
		a) zwyczajne .	31.361	—	35.600	4.239
		b) **nadzwyczajne** .	**993**	**33**	**400**	*593*
	4	3 stałych profesorów-adjunktów, płace z dodatkami:				
		a) zwyczajne .	7.800	—	7.800	—
		b) **nadzwyczajne** .	**300**	—	**300**	—
	5	Asystent, płaca	1.200	—	1.200	—
	6	Docent hodowli	1.599	92	1.600	—
	7	„ weterynaryi	960	—	960	—
	8	„ leśnictwa	480	—	480	—
	9	„ ogrodnictwa	400	—	400	—
	10	„ melioracyi	480	—	480	—
	11	„ historyi i literatury polskiej . . .	1.200	—	1.200	—
	12	„ hodowli ryb i gospodarstwa stawowego .	400	—	400	—
		Razem { zwyczajne .	51.400	92	55.640	— 4.239
		{ **nadzwyczajne** .	**7.973**	**33**	**7.380**	+ *593*
		Suma rubryki I. .	59.374	25	63.020	— 3.646
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**				
	13	Kasyer zarazem rachmistrz, płaca . . .	2.625	—	2.625	—
	14	Sekretarz Dyrekcyi zarazem magazynier, płaca .	2.169	96	2.170	—
		Suma rubryki II. .	4.794	96	4.795	—
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**				
	15	Kapelan, płaca i dodatek osobisty . . .	800	02	800	—
	16	Lekarz zakładowy, płaca . . { zwyczajne .	1.200	—	1.200	—
		{ **nadzwyczajne** .	**100**	—	**100**	—
	17	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . . .	720	—	720	—
	18	Ogrodnik, płaca	1.200	—	1.200	—
	19	Pomocnik w bibliotece, płaca	400	—	400	—
		Razem { zwyczajne .	4.320	02	4.320	—
		{ **nadzwyczajne** .	**100**	—	**100**	—
		Suma rubryki III. .	4.420	02	4.420	—

Wydatki. # 3. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	20	Służba wyższa:				
		a) Tercyan szkoły, zarazem woźny płaca i na ubiór . . . 659 K. 92 g.				
		b) Preparator . . . . 960 „ — „				
		c) Laborant w pracowni botaniki . 480 „ — „				
		d) „ „ „ mechaniki i fizyki . . . . . 432 „ — „				
		e) Laborant w pracowni rolnictwa 681 „ — „				
		f) „ „ „ chemii . 422 „ 40 „				
		g) „ „ „ zootomii i mleczarstwa . . . . 432 „ — „	4.067	32	4.116	49
	21	Służba niższa:				
		a) Dozorca domu i magazynu . 480 K. — g.				
		b) 2 stróżów domowych, zarazem nocnych . . . . . 745 „ 60 „	1.225	60	1.344	118
	22	Gratyfikacya służbie	232	—	200	*32*
						— 167
		Suma rubryki IV. .	5 524	92	5.660	+ *32*
						— 135
V.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	23	Kahane Aleksandra, wdowa po profesorze . .	1.200	—	1.200	—
	24	Auowa Berta, „ „ „ . .	600	—	600	—
	25	Kasprzycka Julia, wdowa po ogrodniku, pensya wdowia i dodatek na wychowanie 2 dzieci .	659	96	660	—
	26	Macherowa Marya, wdowa po instruktorze melioracyjnym	100	—	100	—
	27	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy . .	100	—	100	—
	28	Denderowa, wdowa po furmanie . . .	100	—	100	—
	29	Eberhardt Jan, b. dozorca domu . . .	200	—	200	—
	29a	Pańkowski Kaźmierz były profesor . . .	1.500	—	3.500	2.000
	—	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze . .	500	—	—	*500*
	—	Rylski Tomasz, były profesor	1.150	—	—	*1.150*
						— 2.000
		Suma rubryki V. .	6.109	96	6.460	+ *1.650*
						— 350
VI.		**Koszta admisistracyjne.**				
	30	Zarząd:				
		a) potrzeby kancelaryjne . . .				
		b) druki i inseraty	1.501	72	1.000	*502*
		c) portorya i posyłki . . .				
		d) koszta podróży w interesach zakładu .	208	04	200	*8*
	31	Opał gmachu szkolnego	2 620	04	3.400	780
						+ *510*
		Do przeniesienia .	4 329	80	4.600	— 780

Akademia rolnicza w Dublanach. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Z przeniesienia .	4 329	80	4.600	+ *510* / — 780
VI.	32	Oświetlenie gmachu szkolnego i obejść .	414	54	660	245
	33	Utrzymanie budynków i ogrodzeń { zwyczajne .	4.215	33	4.000	*215*
		{ **nadzwyczajne** .	**900**		**900**	—
	34	„ dziedzińców i ścieżek { zwyczajne .	389	11	400	11
		{ **nadzwyczajne** .	**400**	—	**400**	—
	35	„ parku	400	51	400	—
	36	Ubezpieczenie budynków	948	71	1.300	351
	37	Najem pomieszkań	2.009	—	2.280	271
	38	Płaca kominiarza	381	95	420	38
	39	Sprzęty i ruchomości	233	67	240	— 8
	40	Koszta przewozu prelegentów	3.788	71	3.000	*789*
	41	„ lustracyi zakładu	209	02	200	*9*
	42	„ nabożeństwa . . { zwyczajne .	147	96	100	*48*
		{ **nadzwyczajne.**	**200**	-	**200**	—
	43	Apteka i inne koszta sanitarne	759	17	500	*259*
						+ *1.830*
		Razem { zwyczajne .	18.227	48	18.100	— 1.702
		{ **nadzwyczajne** .	**1.500**	—	**1.500**	—
		Suma rubryki VI. .	19.727	48	19.600	+ *128*
VII.		**Potrzeby naukowe.**				
	44	Eksperymenta przy wykładach	1 284	89	1.400	115
	45	Zbiory i muzea, utrzymanie i { zwyczajne .	2.532	37	2.820	288
		uzupełnienie . . . { **nadzwyczajne** .	**300**	—	**300**	—
	46	Laboratorya { zwyczajne	3.936	19	4 150	214
		{ **nadzwyczajne**	**1.200**	—	**1.200**	—
	47	Biblioteka i czytelnia:				
		a) przykupno dzieł . . 1.565 K 57 g.				
		b) oprawa książek . . — „ — „				
		c) czasopisma . . . 426 „ 27 „	1.991	84	2.000	8
	48	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	1.112	02	1 000	*112*
	49	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami .	1.200	—	1.200	—
	50	Utrzymanie pasieki	—	—	60	60
	51	Ogród (utrzymanie ogrodu i druk katalogu).	1.536	01	1.250	*286*
	52	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty, ponoszone wskutek zastosowania stanu inwentarza do potrzeb Akademii . . .	2.000	—	2.000	—
						+ *398*
		Razem { zwyczajne .	15.593	32	15.880	— 685
		{ **nadzwyczajne** .	**1.500**	—	**1.500**	—
		Suma rubryki VII. .	17.093	32	17.380	— 287

Wydatki. # 3. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
VIII.		**Podatki i opłaty.**				
	53	Podatek gruntowy i domowy	1.026	—	1.026	—
IX.	54	**Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie** .	8.400	—	8.400	—
X.	55	**Rozmaite nieprzewidziane**	9.363	81	200	*9.164*
XI.		**Utrzymanie internatu.**				
	56	*a*) Administrator domu zakład., płaca z emolumentami	1.794	20	1.748	*46*
		b) Portyer, płaca z emolumentami . . .	860	—	860	—
		c) Magazynier, płaca „	860	—	860	—
		d) Dwóch lokajów, płaca z emolumentami .	1.504	—	1.480	*24*
		e) Trzech stróżów, płaca z emolumentami .	1.224	—	1.224	—
	57	Wikt uczniów	20.979	06	22.050	1.071
	58	Pranie pościeli i naprawa tejże	561	26	600	*39*
	59	Opał internatowego budynku	2.477	—	2.100	*377*
	60	Oświetlenie „ „	1.916	34	1.600	*316*
	61	Utrzymanie budynku i sprzętów { zwyczajne .	1.542	39	600	*943*
		{ **nadzwyczajne** .	**1.110**	—	**1.110**	—
						+ 1.706
		Razem { zwyczajne .	33.718	25	33.122	— 1.110
		{ **nadzwyczajne** .	**1.110**	—	**1.110**	—
		Suma rubryki XI. .	34.828	25	34.232	+ 596

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 2. i 3. Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 4.239 K. częścią wskutek intercalaryów, częścią wskutek zmian zaszłych w składaie personalu profesorów w roku 1901. Nadzwyczatne wydatki przekroczono o kwotę 593 K. ponieważ wypłacono niepreliminowane do datki osobiste za 4 miesiące roku 1901 jak w latach poprzednich byłym profesorom Kazimierzowi Pańkowskiemu i Juliuszowi Olszowemu (zobacz sprawozdanie komisyi budżetowej za r. 1901).

Do rubr. IV. Wydatki w ogóle *mniejsze* o 135 K. według rzeczywiście wypłaconych zasług i gratyfikacyj.

„ „ *V.* Zaoszczędzenie 350 K, pozostało z tego powodu, że skutkiem śmierci emeryt. profesora Kaźmierza Pańkowskiego, wydano *mniej* o 2.000 K., wypłacono atomiast pensyę wdowią wdowie Honoracie Pańkowskiej z rocznych 1.200 K. za czas od 1. sierpnia do 31. grudnia 1901 w kwocie 500 K., tudzież emeryturę profesorowi Tomaszowi Rylskiemu z rocznych 4.600 K. za czas od 1. paźdz. do 31. grudnia 1901 w kwocie 1.150 K.

„ „ *VI. poz. 30.* Wydatki ogółem *większe* o 510 K., gdyż skutkiem zwiększenia się liczby słuchaczy wzrosły koszta kancelaryjne i koszta druków.

„ „ *VI. poz. 31.* Z powodu lżejszej zimy oszczędzono na opale 780 K.

„ „ *VI. poz. 32.* Z powodu znacznego spadku cen nafty w roku 1901 oszczędzono na oświetleniu 245 K.

„ „ *VI. poz. 33.* Wydatki *większe* o 215 K. głównie dlatego, że z powodu nienaprawienia i dalszej budowy kanału, odprowadzającego odchody z gmachu Akademii ku gorzelni, wydatki z tytułu wywozu i czyszczenia zarachowano na tę pozycyę.

„ „ *VI. poz. 34.* Różnica drobna na korzyść budżetu.

„ „ *VI. poz. 36.* Wydatek *mniejszy* o 351 K. zależny od wysokości premij asekuracyjnych i przypadających dywidend.

„ „ *VI. poz. 37.* Wydatek *mniejsze* o 271 K., ponieważ w ciągu roku 1901 otrzymali w naturze pomieszkania: docent dr. Pańkowski, tudzież asystent Krzemieniewski, w domu po ś. p. profesorze Kaźmierzu Pańkowskim.

„ „ *VI. poz. 38 i 39.* Wydatki *mniejsze* o 44 K. wedle rzeczywistych potrzeb w tym roku.

„ „ *VI. poz. 40.* Prócz stale dojeżdżających docentów, przyjeżdżał na wykłady profesor rolnictwa mieszkający we Lwowie Dr. K. Miczyński i profesor Szulc, a ponieważ nadto koszta gruntownej reparacyi powozu wyniosły 382 K., przeto przekroczono tę pozycyę o kwotę 789 K.

„ „ *VI. poz 41.* Wydatek *większy* o 9 K. wskutek częstszych komisyj lustracyjnych.

„ „ *VI. poz. 42.* Przekroczenie 48 K. stosownie do potrzeb.

„ „ *VI. poz. 43.* Przekroczenie w kwocie 259 K. zależne od stanu zdrowotności słuchaczów Akademii, względnie uczniów niższej szkoły.

„ „ *VII. poz. 44, 45, i 46.* Wydatki zwyczajne tych pozycyj ogółem *mniejsze* o 617 K. z powodu *mniejszych* wydatków na doświadczenia z żywieniem zwierząt, tudzież na zaprzęgi do demonstracyi z narzędziami rolniczemi według uznania Dyrekcyi.

„ „ *VII. poz. 47.* Oszczędność nieznaczna 8 K. na korzyść budżetu.

„ „ *VII. poz. 48, i 51.* Obydwie te pozycye przekroczono razem o kwotę 398 K., częściowe jednak pokrycie tego przekroczenia znajduje się w wyższych dochodach ze sprzedaży płodów z pola doświadczalnego i ogrodu (R. IV poz. 8. doch.).

„ „ *VII. poz. 50.* Wydatku w tym roku nie było żadnego.

„ „ X. Wydatki *większe* o 9.164 K., ponieważ z tej rubryki pokryto w roku 1901 koszta zastępstwa profesorów i docentów wynoszące sumę 6.119 K., wydatek ten jednak znajduje częściowe pokrycie w zaoszczędzeniach rubryki I. w sumie 4 239 K. powstałych skutkiem intercalaryów. Na dalsze przekroczenie złożyły się koszta przywozu wody w sumie 1.150 K., koszta donajęcia służby szkolnej i internatowej w sumie 413 K., koszta uroczystej immatrykulacyi w kwocie 500 K., koszta przyjęcia wycieczki uczniów szkoły rolniczej w Czerniowcach w sumie 313 K.

„ „ *XI. poz. 56.* Wydatek *większy* o 46 K., ponieważ pobierany od restauratora wikt dla tego funkcyonaryusza kosztował nieco więcej.

„ „ *XI. poz. 56d.* Wydatek *większy* o 24 K. stosownie do wypłaconych zasług.

„ „ *XI. poz. 57.* Koszta utrzymania preliminowano dla 45 uczniów, a było ich w roku 1901 przeciętnie 49, mimo to zaoszczędzono 1071 K., skutkiem potrąceń z należytości restauratora za ferye świąteczne i urlopy.

„ „ *XI. poz. 58.* Wydatek *mniejszy* o 39 K. wedle rzeczywistej potrzeby w tym roku.

„ „ *XI. poz. 59. i 60.* Wydatki tych pozycyj ogółem *większe* o 693 K. stosownie do większej liczby ubikacyj opalanych i oświetlanych dla zwiększonej liczby uczniów.

„ „ *XI. poz. 61.* Wydatki *większe* o 943 K., spowodowane częściowymi kosztami urządzenia 15 pokoi w internacie.

Dochody.

3. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa	20.000	—	20.000	—
	2	Z funduszu kultury krajowej	7.722	—	7.722	—
		Suma rubryki I. .	27.722	—	27.722	—
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	3	Wpisowe	310	—	250	*60*
	4	Czesne	4.480	—	5.000	520
	5	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach . .	360	—	400	40
	6	Opłaty na utrzymanie w internacie . . .	34.316	60	31.500	*2.817*
						+ *2.877*
		Suma rubryki II. .	39.466	60	37.150	560
						+ 2.317
III.	7	**Dochód z pasieki**	69	60	20	+ *50*
IV.	8	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	483	82	240	+ *244*
V.	9	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego** .	175	20	196	— 21
VI.	10	**Dochody rozmaite**	774	52	400	+ *374*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	101.971	23	99.465	+ *2.506*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochody w ogóle *większe* o 2.317 K. ponieważ liczba uczniów Akademii była przeciętnie o 4 większa od liczby budżetem przewidzianej.

„ „ *III. Dochód większy* o 50 K. według rzeczywistych wpływów.

„ „ *IV. Dochody większe* o 244 K. stosownie do rzeczywistych wpływów służą na częściowe pokrycie wydatków *większych* rubryki VII. poz. 48 i 51.

„ „ *V. Dochód mniejszy* o 21 K. wedle rzeczywistych wpływów, które zniżyły się z powodu niższej stopy procentowej i opłaty podatku od odsetek.

„ „ *VI. Dochody większe* o 374 K. ponieważ na tę rubrykę zarachowano zwroty zaliczek z lat dawniejszych kasyera Popowicza i sekretarza Dyrekcyi Wieleżyńskiego.

Dotacya z funduszu krajowego większa o 2.506 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru wykazuje zarazem ogólne przekroczenie budżetowe o tę kwotę w roku 1901.

3 Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłość w roku 1901. K.	h.
		Rachunek pożyczki hipotecznej w kwocie 100.000 K. zaciągniętej na majątek Dublany w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 21. grudnia 1900.		
		Dochody.		
		Zaciągnięta pożyczka w 4% listach zastawnych gal. Banku krajowego (efektami) . . . 100 000 K.		
		Od tego spieniężone efekta powyższe . . . 100.000 „	—	
		Gotówka uzyskana ze spieniężenia 4% listów Banku krajowego im. wart. 100.000 K. po kursie 91 K.	91.000	—
		Wydatki.		
		Rata wstępna i należytości rządowe	3.673	66
		Funduszowi krajowemu zwrot wydatków poniesionych zaliczkowo w r. 1900 na budowę i urządzenie skrzydła w internacie	37.342	66
		Reszta kosztów budowy internatu	4.310	26
		Budowa domu mieszkalnego dla profesorów	28.425	50
		Przeniesiono do rachunku roku 1902 resztę gotówki, pozostałej z zaciągniętej pożyczki	17.247	92
		Suma wydatków . .	91.000	—

Uwaga.

Z powyższego rachunku okazuje się, że z uzyskanej ze zrealizowania pożyczki hipotecznej gotówki w kwocie . . . . . 91.000 K. — g.
Zużyto w roku 1901 na cele wyżej poszczególnione . . . . 73.752 „ 08 „
a pozostała reszta . . 17.247 K. 92 g.

którą przeniesiono do rachunku roku 1902 posłuży na pokrycie reszty kosztów budowy domu mieszkalnego dla profesorów, tudzież częściowych kosztów kanalizacyi zakładów dublańskich.

3. Akademia rolnicza w Dublanach.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	czynne z roku bieżącego K.	g.	bierne z lat ubiegłych K.	g.	bierne z roku bieżącego K.	g.
		Wydatki.								
VII.	49	Zwrot zaliczki na wycieczkę naukową	20	—	—	—	—	—	—	—
XI.	57	Zwroty za wikt od uczniów .	115	24	—	—	—	—	—	
—	—	Pożyczka hipoteczna zaciągnięta w Banku krajowym . .	—	—	—	—	—	—	100000	—
		Dochody.								
II.	3—6	Opłaty od uczniów . . .	1.984	—	2.261	50	—	—	—	—
VI.	10	Rozmaite dochody . . .	2 398	50	—	—	—	—	—	—
		Razem .	4.517	74	2.261	50	—	—	100000	—
		W porównaniu ze stanem czynnym	—	—	—	—	—	—	6.779	24
		Czysty **stan czynny**	—	—	—	—	—	—	93.220	76

LW. 38401/902.

4. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.	1—6	Płace nauczycieli	9.165	—	9.290	125
II.	7	Pensye, emerytury i zaopatrzenia	500	—	500	—
III.	8-12	Koszta administracyjne zwyczajne	3.300	14	3 300	—
		Koszta administracyjne **nadzwyczajne**	**400**	—	**400**	—
IV.	13-14	Utrzymanie uczniów	17.190	45	16 146	*1.044*
V.	15-17	Potrzeby naukowe	854	12	960	106
VI.	18	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	80	—	80	—
VII.	19	Rozmaite nieprzewidziane	957	49	100	*858*
		Razem zwyczajne	32.047	20	30.376	*+1 902* — 231
		Razem **nadzwyczajne**	**400**	—	**400**	—
		Suma wydatków	32.447	20	30.776	+1.902 — 231
						+ 1.671
		Dochody.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—	6.000	—
II.	2	Zarobek uczniów	1.124	55	1.296	172
III.	3	Rozmaite nieprzewidziane	138	56	100	*39*
		Suma dochodów własnych	7.263	11	7 396	— 172 + *39*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	25.184	09	23 380	*+ 1.804*
		Suma wszystkich dochodów	32.447	20	30.776	+1.843 172
						+ 1.671

Wydatki. 4. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		WYDATKI				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Zastępstwo nauczycieli do nauk fachowych . .	2.645	—	2,750	105
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkami	2.480	—	2.480	—
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkami	1.760	—	1.760	—
	4	Docent weterynaryi	280	—	300	20
	5	Katecheta obrz. łac.	800	—	800	—
	6	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.20		1.200	
		Suma rubryki I.	9.165	—	9.290	— 125
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	7	Bartowa Helena, wdowa po nauczycielu . .	500	—	500	—
III.		**Koszta administracyjne.**				
	8	Zarząd: Remuneracya dyrektora wyższej szkoły .	800	—	800	—
	9	Opał i oświetlenie	766	87	700	*67*
	10	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie i kominiarz .	761	83	800	38
	11	Sprzęty i ruchomości . { zwyczajne .	171	44	200	29
		{ **nadzwyczajne** .	**400**	—	**400**	—
	12	Koszta nabożeństwa i nauki dla uczniów obrz. gr. kat.	800	—	800	—
						+ *67*
		Razem { zwyczajne .	3.300	14	3.300	— 67
		{ **nadzwyczajne** .	**400**	—	**400**	—
		Suma rubryki III. .	3.700	14	2.700	—
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	12.930	86	11.826	*1.105*
	14	Odzież, pościel i pranie	4.259	59	4.320	61
						+ *1.105*
		Suma rubryki IV. .	17.190	45	16.146	— 61
						+ *1.044*

4. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Dublanach. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. h.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	15	Zaprzęgi do demonstracyi	67	60	160	*92*
	16	Przybory do pisania i nauki uczniów . . .	428	99	400	*29*
	17	Przykupno modeli, machin i narzędzi . . .	357	53	400	*43*
						— 135
		Suma rubryki V. .	854	12	960	+ *29*
						— 106
VI.	18	**Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej** .	80	—	80	—
VII.	19	**Rozmaite nieprzewidziane**	957	49	100	+ *858*

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. poz. 1. Wydatek mniejszy o 105 K. zależny od liczby godzin wykładowych.
„ „ *I. poz. 4. Wydatek mniejszy* o 20 K. stosownie do rzeczywistej wypłaty.
„ „ *III. Wydatki większe* o 67 K. pod poz. 9. z powodu przyznania drzewa opałowego nauczycielowi do nauk fachowych znajdują zupełne pokrycie w zaoszczędzeniach innych pozycyj tej rubryki.
„ „ *IV. Wydatki* ogółem *większe* o 1.044 K., ponieważ preliminowano koszta utrzymania dla 36, a było przeciętnie 39 uczniów.
„ „ *V. Wydatki* ogółem *mniejsze* o 106 K. wedle rzeczywistych potrzeb.
„ „ *VII. Wydatki większe* o 858 K. spowodowane głównie kosztami dowozu wody ze Lwowa i z cegielni.

Dochody. 4. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	—
II.	2	**Zarobek uczniów**	1.124	55	1.296	— 172
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane**	138	56	100	+ *39*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	25.184	09	23.380	+ *1.804*

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki II. Dochód mniejszy o 172 K. stosownie do liczby dni roboczych uczniów na folwarku.
„ „ *III. Dochód większy* o 39 K. według rzeczywistych wpływów, które z góry obliczyć się nie dadzą.
„*Dotacya z funduszu krajowego*“ *większa* o 1.804 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny.
Należytości czynne z lat ubiegłych: Opłaty na utrzymanie uczniów (Rubr. III. doch.) . 450 K.
Stan bierny . . . . . — „
Czysty stan czynny . . 450 K.

LW. 37.228/1902.

5. Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901: K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Dyrektor szkoły i gorzelni	1.200	—	1.200	—
	2	Adjunkt, jednocześnie gorzelnik w gorzelni . .	2.000	—	2.000	—
	3	Docenci:				
		a) matematyki i rysunków	300	—	300	—
		b) fizyki	300	—	300	—
		c) chemii	300	—	300	—
		d) gorzelnictwa	1.000	—	1.000	—
		e) nauki o kotłach i maszynach . . .	400	—	400	—
		f) nauki o opodatkowaniu	400	—	400	—
		g) administracyi i rachunkowości . . .	120	—	120	—
		h) nauki o fabrykacyi drożdży prasowanych .	400	—	400	—
		Suma rubryki I. .	6.420	—	6.420	—
II.		**Koszta administracyjne.**				
	4	Druki, inseraty, portorya itp.	63	94	60	4
	5	Koszta przewozu prelegentów	253	—	200	53
	6	Koszta podróży dyrektora w sprawach szkolnych.	66	—	120	54
		Suma rubryki II. .	382	94	380	+ 57 — 54 + 3
III.		**Potrzeby naukowe.**				
	7	Wyższej szkole rolniczej za użycie laboratoryum .	160	—	160	—
	8	Przyrządy do laboratoryum gorzelni . . .	107	84	100	8
	9	Koszta produkcyi drożdży prasowych . . .	233	38	300	67
	10	Książki i czasopisma	126	88	120	7
	11	Wycieczki profesorów z uczniami . . .	400	—	400	—
		Suma rubryki III. .	1.028	10	1.080	— 67 + 15 — 52
IV.	12	**Zapomogi dla uczniów.**				
		a) z funduszów krajowych	600	—	600	—
		b) z subwencyi państwowej	1.000	—	1.000	—
		Suma rubryki IV. .	1.600	—	1.600	—
V.		**Rozmaite nieprzewidziane**	68	86	40	+ 29
		Suma wydatków .	9.499	90	9.520	— 52 + 32 — 20

Wydatki. 5. Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Wprawdzie przekroczono koszta przewozu prelegentów o kwotę 53 K. z powodu podwyższonej taryfy dla fiakrów, jednak wobec zaoszczędzeń w innych pozycyach przekroczenie ogólne rubryki II. redukuje się do *nieznacznej* kwoty 3 K.
„ „ *III.* Wydatki ogółem *mniejsze* o 52 K. wedle rzeczywistej potrzeby w tym roku.
„ „ *V.* Przekroczenie wydatków o kwotę 29 K. spowodowało przyjęcie komisyi egzaminacyjnej.

Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencye z c. k. Skarbu Państwa:**				
		a) na utrzymanie szkoły	3.000	—	3.000	—
		b) na zapomogi dla uczniów	1.000	—	1.000	—
		Suma rubryki I. .	4.000	—	4.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.300	—	1.000	+ *300*
		Suma dochodów .	5 300	—	5.000	+ *300*
		Dotacya z funduszu krajowego . . .	4.199	90	4.520	— 320
						+ *300*
		Razem .	9.499	90	9.520	— 320
						— 20

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki II. Dochód większy o 300 K. z powodu większej liczby uczniów.
„Dotacya z funduszu krajowego“. Wynikłość *mniejsza* o 320 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, wobec czego i ogólny wynik *korzystniejszy* jest o tę kwotę od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny.
Należytość czynna z lat ubiegłych:
Za niesprzedane egzemplarze dziełka „Poradnik dla obsługi i nadzoru kotłów parowych . . . . . 71 K. 22 g.
Stan bierny . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . 71 K. 22 g.

LW. 37.229/1902.

6 Gorzelnia w Dublanach — Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		WYDATKI.				
I.		**Płace.**				
	1	Maszynista	1.399	94	1.400	—
	2	Robotnicy	855	88	1.380	524
		Suma rubryki I.	2.255	82	2.780	— 524
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**				
	3	Opał	1.865	40	2.100	235
	4	Ziemniaki (1.477·5 *q*)	3.546	80	5.280	1.733
	5	Jęczmień (76 *q*)	932	34	1.232	300
	6	Żyto i kukurudza (39 *q*)	574	80	2.520	1.945
	7	15% jęczmienia	—	—	420	420
	8	Światło, smarowidło, drożdże i t. p.	88	68	400	311
	9	Monter, naprawa maszyn i kupno narzędzi	598	49	600	2
	10	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników	362	15	400	38
		Suma rubryki II.	7.968	66	12 952	— 4.984
III.		**Rozmaite.**				
	11	Utrzymanie budynków i podwórza	43	80	60	16
	12	Podatek dochodowy	548	73	120	*429*
	13	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni	41	12	100	59
		Suma rubryki III.	633	65	280	+ *429* / — 75
						+ 354
		Suma wydatków	10.858	13	16.012	— 5.583 / + *429*
						— 5.154

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. i *II.* Wydatki ogółem *mniejsze* o 5.508 K. z powodu mniejszej produkcyi alkoholu.

„ „ *III. poz. 11.* Wydatek *mniejszy* o 16 K. wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *III. poz. 12.* Wydatek *większy* o 429 K., ponieważ wymiar i uiszczenie podatku zarobkowego w myśl ustawy z dnia 25. października 1896 za czas od roku 1898 do końca roku 1900 nastąpił dopiero w roku 1901.

„ „ *III. poz. 13.* Wydano *mniej* o 59 K., wedle rzeczywistej potrzeby.

Dochody.

6. Gorzelnia w Dublanach

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		DOCHODY.				
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu**	5.953	66	9.600	— 3.646
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów**	435	—	608	— 173
III.	3	**Bonifikacya od wywiezionego spirytusu** . .	1.479	02	3.000	— 1.521
IV.	4	**Zwroty od zakładów dublańskich** za robotę maszynisty	600	—	600	—
		Suma dochodów . .	8.467	68	13.808	— 5 340
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	2.390	45	2.204	+ *186*
		Razem .	10.858	13	16.012	— 5.340 + *186* — 5.154

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. Dochód *mniejszy* o 3.646 K. wskutek wyprodukowania *mniejszej* ilości alkoholu W kampanii r. 1900/901 sprzedano 172·49 Hl. spirytusu za 5.953 K. 66 g.

„ „ *II.* Wywarów wyprodukowano 217·5 Hl. sprzedano jednak wywary te w cenie po 2 K. za Hl. skutkiem czego był dochód mniejszy o 173 K.

„ „ *III.* Dochód *mniejszy* o 1.521 K., z powodu *mniejszej* produkcyi alkoholu.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“ *większa* o 196 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . — „ — „

LW. 37.230|1902.

7. Folwark w Dublanach. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1-17	Wydatki na gospodarstwo { zwyczajne . .	33.813	64	28.750	*5.064*
		nadzwyczajne . .	**1.975**	—	**1.975**	—
II.	18	Podatki opłaty i daniny	1.936	12	1.400	*536*
III.	19-20	Spłata kapitału i odsetek dłużnych . . .	5.076	85	5.192	115
IV.	21	Rozmaite nieprzewidziane	1 281	38	300	*981*
		Suma wydatków . { zwyczajnych .	42.107	99	35.642	{ + *6.581* — 115
		nadzwyczajnych	**1.975**	—	**1 975**	—
—	—	Nadwyżka dochodów	2.366	22	1.277	+ *1.089*
		Razem .	46.449	21	38.894	+ *7.670* — 115 + *7.555*
		Dochody.				
I.	1-5	Dochody z gospodarstwa	45.603	88	38.420	*7.184*
II.	6-7	Z dzierżaw	366	—	274	*92*
III.	8	Rozmaite nieprzewidziane	479	33	200	*279*
		Suma dochodów własnych .	46.449	21	38.894	+ *7.555*

Wydatki.

7. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**				
	1	Płace i zasługi	6.016	97	4.500	*1 517*
	2	Najem robotnika	9.494	57	8.000	*1.495*
	3	Zmiana i dokupno nasienia	564	—	600	36
	4	Dokupno nawozów dopełniających	2.933	84	2.490	*444*
	5	Dokupno karmy	8.450	75	7.600	*851*
	6	Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	908	24	1.000	92
	7	Utrzymanie budynków i ogrodzeń { zwyczajne	942	60	500	*443*
		{ **nadzwyczajne**	**175**	—	**175**	—
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	1.321	22	1.000	*321*
	9	Utrzymanie rowów i dróg	99	42	100	1
	10	*a*) Utrzymanie narz. meliorac. i dokupno mater.	171	17	300	129
		b) Wynagrodzenie łąkowego	416	—	400	*16*
	11	Drenowanie pól, **nadzwyczajne**	**1.800**	—	**1.800**	—
	12	Zabezpieczenie od pożaru i gradu	1.201	08	1.000	*201*
	13	Kuchnia folwarczna	835	75	600	*236*
	14	Koszta kancelaryjne	69	87	160	90
	15	Światło i smarowidło	157	68	100	*58*
	16	Kultura lasu i plantacye nieużytków	—	—	200	200
	17	Rogatki, posyłki i jazdy w interesach folwarku	230	48	200	*30*
						+ *5.612*
		Razem { zwyczajne	33.813	64	28.750	— 548
		{ **nadzwyczajne**	**1.975**	—	**1.975**	—
		Suma rubryki I.	35.788	64	30.725	+ *5.064*
II.	18	**Podatki, opłaty i daniny**	1.936	12	1.400	+ *536*

7. Folwark w Dublanach. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
III.		**Spłata kapitałów i odsetek dłużnych.**				
	19	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:				
		a) 45. i 46. rata kapitału od pożyczki 10 000 K. . . 292 K. 70 g.				
		4% odsetki . . 245 „ 84 „				
		koszta konwersyi 30 „ 74 „ 569 K. 28 g.				
		b) 35. i 36. rata kapitału od pożyczki 23.200 K. . . 543 K. 84 g.				
		4% odsetki . . 678 „ 54 „				
		koszta konwersyi 85 K. 19 g. 1.307 K. 57 g.	1.876	85	1.992	115
	20	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	3.200	—	3.200	—
		Suma rubryki III. .	5.076	85	5.192	— 115
IV.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	1.281	38	300	+ *981*
—	—	**Nadwyżka dochodów**	2.366	22	1.277	+ *1.089*

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. poz. 1 i 2. Wydatki większe ogółem o 3.012 K. skutkiem stale wzrastających cen robocizny i braku robotnika, przez co, jak i w latach poprzednich sprowadzać musiano do robót Mazurów.

„ „ *I. poz. 3. Wydatki niższe* o 36 K. wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *I. poz. 4. Wydatek większy* o 444 K. z powodu intenzywniejszego nawożenia gleby sztucznymi nawozami, przez co jednak uzyskano znaczniejsze dochody z ziemiopłodów.

„ „ *I. poz. 5. Wydatek większy* o 851 K. spowodowany większą produkcyą płodów zwierzęcych, skutkiem czego uzyskano znaczniejszy dochód z tego źródła.

„ „ *I. poz. 6. Wydatek mniejszy* o 92 K. wedle potrzeby.

„ „ *I. poz. 7. Wydatek większy* o 443 K., spowodowany konieczną reparacyą karczmy i konserwacyą mieszkania rządcy i maszynisty.

„ „ *I. poz. 8. Wydatek większy* o 321 K. ponieważ z tej pozycyi umarza się co roku koszta zakupionej w dawniejszych latach kolejki do eksploatacyi torfu kwotą 200 K., a nadto poczyniono znaczniejsze wydatki na niezbędne reperacye maszyn.

„ „ *I. poz. 9. Wydatek mniejszy* o 1 K. na korzyść budżetu.

„ „ *I. poz. 10, a) i b) Wydatek mniejszy* o 113 K., w miarę potrzeby.

„ „ *I. poz. 11.* Kredyt nadzwyczajny na rok 1901 w kwocie 1.800 K., jak nie mniej resztę kredytu nadzwyczajnego z roku 1900 w kwocie 1.232 K. przeniesiona do rachunku roku 1902, gdyż dopiero w tym roku roboty drenarskie wykonane zostaną.

Wydatki. 7. Folwark w Dublanach.

Do rubr. I. poz. 12. Wydatek większy o 201 K., zależy od wysokości premii asekuracyjnych.

„ „ *I. poz. 13. Wydatek większy* o 236 K., ponieważ większa liczba służby otrzymuje wikt z kuchni folwarcznej zamiast ordynaryi.

„ „ *I. poz. 14. Wydatek niższy* o 90 K., ponieważ nie zachodziła potrzeba nakładu druków, przez co jednak zostały zapasy w zupełności wyczerpane.

„ „ *I. poz. 15. Wydatek większy* o 58 K. z powodu większej liczby lamp w stajniach.

„ „ *I. poz. 16. Wydatku* w tym roku nie było żadnego.

„ „ *I. poz. 17. Wydatek większy* o 30 K. nie dający się naprzód silnie obliczyć a zależny od ilości transportu produktów.

„ „ *II. Wydatek większy* o 536 K. stosownie do wymiaru urzędu podatkowego i wysokości prestacyj drogowych i szkolnych.

„ „ *III. Wydatek mniejszy* o 115 K. spowodowany konwersyą listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego z 5% na 4%. Z pożyczek zaciągniętych w pierwotnej wysokości: *a*) 10.000 K. i *b*) 23.200 K. pozostaje do spłaty reszta ad *a*) 5.924 K. 94 g. ad *b*) 16.553 K. 46 g.

„ „ *IV. Wydatki większe* o 981 K. spowodowane zarachowaniem na tę pozycyę: 1) ubezpieczenia robotników w cegielni za czas od 1 I 1896, odpisania 5% z zapasu cegły, tudzież 10% z wartości narzędzi i sprzętów byłej cegielni, wobec zaniechania prowadzenia cegielni, 2) należytości za analizę buraków, 3) wydatków na tępienie myszy polnych i szkodliwych owadów.

„*Nadwyżka dochodów większa* o 1.089 K. odpowiednio do korzystniejszych wyników w gospodarstwa folwarku w roku 1901.

Dochody.

7. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		DOCHODY.				
I.		**Dochody z gospodarstwa.**				
	1	*a*) Ze sprzedaży ziemiopłodow	20.621	44	18.800	*1.821*
		b) Za owies i siano od szkół i stron prywatnych	750	23	1.000	250
	2	Z wynajętych łąk i pastwisk	3.446	-	2.600	*846*
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
		a) Krowiarnia: *α*) mleko . 6.860 K. 26 g.				
		β) przychowek . 5.655 „ 48 „				
		γ) braki i opasy 1.628 „ 90 „	14.144	64	11.800	*2.345*
		b) Nierogacizna	1.596	25	600	*996*
		c) Owce	214	18	120	*94*
		d) Zysk z wytuczenia bydła opasowego, oraz spieniężenia paszy i różnych karm	76	64	800	723
		e) Ryczałt od szkół za straty, wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb szkół	2.000	—	2.000	—
	4	Za wynajęte konie	1.449	93	100	*1.350*
	5	Z lasu i stawów	1.304	57	600	*705*
						+ *8.157*
		Suma rubryki I.	45.603	88	38.420	— 973
						+ 7.184
II.		**Z dzierżaw.**				
	6	Czynsz z karczmy	316	—	224	*92*
	7	Z polowania	50	—	50	—
		Suma rubryki II.	366	-	274	+ *92*
III.	8	**Rozmaite nieprzewidziane**	479	33	200	+ *279*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1a). Dochody *większe* o 1.821 K., nie dające się ściśle naprzód obliczyć a zależne od urodzajów, tudzież wysokości cen targowych płodów rolnych. Obydwa te czynniki były w roku przedmiotowym korzystne.

„ „ *I. poz. 1b*). Dochody *mniejsze* o 250 K., ponieważ skutkiem większej produkcyi płodów zwierzęcych, zużyto większy zapas paszy na potrzeby folwarku.

„ „ *I. poz. 2.* Dochód *większy* o 846 K., wskutek korzystniejszego wydzierżawiania łąk i pastwisk

„ „ *I. poz. 3a*). Dochody z krowiarni *większe* o 2.345 K., ponieważ pod tą pozycyą zaliczono zysk z wytuczenia bydła, preliminowany pod poz. 3d., przez co ta pozycya dała wynik

7 Folwark w Dublanach.

niekorzystniejszy o 723 K., nadto zysk z przychowku okazał się znacznie wyższy od preliminowanego.

Do rubr. I. poz. 3. b. i c. Dochody wogóle wyższe o 1.090 K., zależne od cen uzyskanych przy sprzedaży głównie nierogacizny.

„ „ *I. poz. 3d).* Dochód *mniejszy* o 723 K., ponieważ zysk z wytuczenia bydła opasowego zaliczono pod poz. 3*α*, *γ*)., a pod tą pozycyą uwzględniono tylko spieniężenie paszy i karm, które w przyszłości zaliczane będzie pod poz. 1b.

„ „ *I. poz. 4.* Dochód *większy* o 1.350 K. uzyskano z częstszego wynajmowania koni folwarcznych zakładom dublańskim, jakoteż stronom prywatnym.

„ „ *I. poz. 5.* Dochód *większy* o 705 K, głównie z powodu sprzedaży narybku wychowanego w stawach, a nadto podniosły się dochody z lasu.

„ „ *II. poz. 6.* Dochód *wyższy* o 92 K. spowodowany korzystniejszem wydzierżawieniem karczmy.

„ „ *III.* Dochód *wyższy* o 279 K. spowodowany sprzedażą mieszarki do torfu systemu Luchta.

7. Folwark w Dublanach.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	czynne z roku bieżącego K.	g.	bierne z lat ubiegłych K.	g.	bierne z roku bieżącego K.	g.
		Wydatki.								
III.	19	Towarz. kred. ziem. we Lwowie	—	—	—	—	22.478	40	—	—
III.	20	C. k. gal. Towarz. gospodarcze	—	—	—	—	80.000	—	—	—
		Dochody.								
I.	1a	Za ziemiopłody	77	74	—	—	—	—	—	—
I.	3a.α.	Za mleko	649	59	38	33	—	—	—	—
II.	6	Z dzierżawy budynku pokarczemnego	600	—	—	—	—	—	—	—
		Razem	1.327	33	38	33	102478	40	—	—
									102478	40
		W porównaniu ze stanem czynnym	—	—	—	—	—	—	1365	66
		Czysty **stan bierny**	—	—	—	—	—	—	101112	74

LW. 36605/902.

Wydatki. 8. Doświadczalna stacya chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace personalu.**				
	1	Kierownik stacyi, płaca	1.200		1.200	—
	2	3 asystentów, płace z dodatkami	5 450	32	5.636	186
	3	Laborant, płaca i dodatek na mieszkanie	1.099	92	1.100	—
	4	2 służących płace	864		864	—
		Suma rubryki I.	8.614	24	8.800	— 186
II.		**Utrzymanie stacyi**				
	5	Koszta utrzymania stacyi	3.162	09	3.000	*162*
	6	Koszta prowadzenia doświadczeń wegetacyjnych i wazonowych	1 237	65	1.000	*238*
	7	Prowadzenie doświadczeń, rozpoczętych kosztem syndykatów nawozowych	846	69	1.200	353
	8	*a*) Założenie i prowadzenie pól doświadczalnych w 5 miejscowościach *b*) Analizy z tych pól *c*) „ z pól utrzymywanych kosztem Towarzystwa gospodarczego	2 999	73	2.200	*800*
	9	Koszta kancelaryjne	759	72	600	*160*
	10	Druki sprawozdań	180	50	800	620
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników	331	53	320	*12*
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów	924	38	1.200	276
	13	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszów stacyi	342	—	360	18
		Suma rubryki II.	10.784	29	10.680	+ *1.372* — *1.267* + 105
		Suma wydatków	19.398	53	19.480	— 1.453 + *1.372* — 81

Uzasadnienie różnic

Do rubryki I. poz. 2. Wydatek *mniejszy* o 186 K., ponieważ jednemu asystentowi w miejsce relutum dano pomieszkanie w naturze od 1. czerwca 1901, a nadto skutkiem intercalare.

„ „ *II.* Wydatki tej rubryki przekroczono ogółem o kwotę 105 K. Przekroczenie to znajdujące częściowe pokrycie w wyższych dochodach z analiz, zwiększonych z powodu stale wzrastających czynności stacyi.

8. Doświadczalna stacya chemiczno-rolnicza w Dublanach. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	2.000	—	2.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	1.558	01	1.500	+ 58
		Suma dochodów .	3.558	01	3 500	+ 58
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	15.840	52	15.980	— 139
		Razem .	19.398	53	19.480	+ 58 / — 139 / — 81

Uzasadnienie różnic:

Do rubryki II. Dochody brutto w roku 1901 wynosiły	5.193 K.	28 g.
po potrąceniu uiszczonych należytości z lat ubiegłych . .	14 „	— „
pozostaje na rok 1901 dochód „brutto“ .	5 179 K.	28 g.
od tego procenta wypłacone personalowi st.cyi za dokonane analizy	3.635 „	27 „
pozostaje dochód „netto“ .	1 544 K.	01 g.
do tego należytości czynne (jak wykazano poniżej) . .	539 „	50 „
razem . . .	2 083 K.	51 g.
W porównaniu z budżetem	1.500 „	— „
okazuje się wynik *korzystniejszy* o	583 K	51 g.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“ *niższa* o 139 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, a zatem i *ogólny* wynik *korzystniejszy* o tę kwotę.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny.		
Należytości czynne: Do hód z analiz (Rubr. II. doch.)	539 K.	50 g.
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny .	539 K.	50 g.

LW. 37.232/1902.

9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1-10	Płace nauczycieli	48.946	67	50.267	1.320
II.	11-12	Płace urzędników administracyjnych, etatowych	3.600	—	3.600	—
III.	13-15	Płace funkcyonaryuszów nieetatowych	3.276	—	3.276	—
IV.	16-18	Koszta utrzymania służby szkolnej	4.772	12	5.106	334
V.	19-22	Emerytury i zaopatrzenia	6.457	92	6.458	—
VI.	23-36	Koszta administracyjne zwyczajne	17.474	54	15.888	*1.587*
		nadzwyczajne	**9.722**	—	**9.722**	—
VII.	37-42	Utrzymanie uczniów	27.574	87	44.370	16.795
VIII.	43-50	Potrzeby naukowe	7.999	40	8.130	131
IX.	51	Rozmaite nieprzewidziane	171	39	350	179
		Razem zwyczajne	120.272	91	137.445	−18.759 / + *1.587*
		Razem **nadzwyczajne**	**9.722**	—	**9.722**	—
		Suma wydatków	129.994	91	147.167	−18.759 / + *1.587*
						— 17.172
		Dochody.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	14.000	—	14.000	—
II.	2—3	Opłaty od uczniów	33.066	40	47.900	14.834
III.	4	Ze sprzedaży płodów z ogrodów	697	61	400	*298*
IV.	5	Rozmaite nieprzewidziane	679	40	200	*479*
		Suma dochodów własnych	48.443	41	62.500	14.834 / *777*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	81.551	50	84.667	3.115
		Suma wszystkich dochodów	129.994	91	147.167	−17.949 / + *777*
						— 17.172

9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Dyrektor, płaca z dodatkami	5.040	—	4.640	*400*
	2	Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących, płaca z dodatkiem aktywalnym	3.720	—	3.720	—
	3	8 profesorów fachowych, płace z dodatkami	30.426	67	30.827	400
	4	Docent weterynaryi	1.600	—	1.600	—
	5	„ leśnictwa	800	—	800	—
	6	„ sadownictwa i warzywnictwa, oraz chmielarstwa i uprawy wikli	400	—	400	—
	7	„ języka francuskiego	—	—	440	440
	8	Nauczyciel muzyki i śpiewu	—	—	880	880
	9	Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych, płaca z dodatkami	2.080	—	2.080	—
	10	2 prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki, płace z dodatkami	4.880	—	4.880	—
		Suma rubryki I.	48.946	67	50 267	— 1.720 / + *400* / — 1.320
II.		**Płace urzędników administracyjnych etatowych.**				
	11	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca	2.400	—	2 400	—
	12	Pisarz dyrekcyi, płaca	1.200	—	1.200	—
		Suma rubryki II.	3.600	—	3.600	—
III.		**Płace funkcyonaryuszy nieetatowych.**				
	13	Lekarz zakładowy, płaca i opał	1.100	—	1.100	—
	14	Ogrodnik, płaca i dodatki pięcioletnie	1.200	—	1.200	—
	15	Pomocnik ogrodnika, płaca i wikt	976	—	976	—
		Suma rubryki III.	3 276	—	3.276	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	16	Służba wyższa: *a*) Tercyan szkoły, zarazem woźny. *b*) Woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakład. *c*) Portyer bramy głównej. *d*) Portyer drugiej bramy zakładowej. *e*) Lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym. — płace z emolumentami	2.844	—	2.844	—
		Do przeniesienia	2.844	—	2.844	—

Wydatki. # 9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *więcej* K.
		Z przeniesienia . .	2.844	—	2.844	—
IV.	17	Służba niższa: *a*) Służący przy laboratoryum chemii *b*) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych . *c*) stróż domowy . . . . *d*) Stróż, zarazem ogrodniczek przy parku . . . . . (płace i wikt)	1.808	—	2 112	304
	18	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	120	—	150	30
		Suma rubryki IV. .	4.772	—	5.106	— 334
V.		**Emerytury i zaopatrzenia.**				
	19	Bastgen Roman, b. dyrektor, emerytura . .	2.496	—	2 496	—
	20	Dr. Prażmowski Adam, b. profesor, emerytura .	1.290	—	1.290	—
	21	Piotrowska Antonina, wdowa po profesorze, pensya	1.200	—	1.200	—
	22	Dr. Stefczyk Franciszek były profesor, emerytura .	1.471	92	1.472	—
		Suma rubryki V. .	6.457	92	6.458	—
VI.		**Koszta administracyi.**				
	23	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna dla kuratoryi szkoły .	400	—	400	—
		b) potrzeby kancelaryjne szkoły . . .	325	55	300	*25*
		c) druki i inseraty	99	05	200	101
		d) portorya i przesyłki	212	80	300	87
		e) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych	738	96	900	161
		f) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . .	300	—	300	—
	24	Opał w gmachu szkolnym i internacie . . .	3.200	—	3.200	—
	25	Oświetlenie „ „ „ . . .	1.863	88	2.000	136
	26	Utrzymanie budynków i ogrodzeń { zwyczajne .	4.121	51	2.200	*1.922*
		{ **nadzwyczajne** .	**6.519**	—	**6.519**	—
	27	Wywóz nieczystości, popiołów { zwyczajne .	1.425	09	800	*625*
		mycie podłóg i okien i t.p. . { **nadzwyczajne** .	**1.200**	—	**1.200**	—
	28	*a*) Resztujące koszta założenia parku **nadzwyczajne** .	**1.003**	—	**1.003**	—
		b) Koszta urządzenia parku **nadzwyczajne** .	**1.000**	—	**1.000**	—
	29	Zabezpieczenie budynków i zbiorów . . .	772	58	900	127
	30	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły .	1.888	—	1.888	—
	31	Płaca kominiarza	360	—	360	—
	32	Sprzęty i ruchomości	300	—	300	—
	33	Koszta lustracyi zakładu	227	12	600	373
	34	Koszta nabożeństwa	240	—	240	—
	35	Na aptekę	400	—	400	—
	36	Utrzymanie dziedzińców i parku . . .	600	—	600	—
						— 985
		Razem { zwyczajne . .	17.474	54	15.888	+ *2.572*
		{ **nadzwyczajne** .	**9.722**	—	**9 722**	—
		Suma rubryki VI. .	27.196	54	25.610	+ *1.587*

9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
VII.		**Utrzymanie uczniów.**				
	37	Żywność	19.344	20	33.000	13 656
	38	Pranie	1 097	—	1.492	395
	39	Służba internatu:				
		a) chłopcy do obsługi uczniów } płace i wikt	1.476	—	2.168	692
		b) palacz do obsługi kaloryferów }				
	40	Sprzęty:				
		a) do sal sypialnych . . . }	290	—	310	20
		b) „ infirmeryi . . . }				
		c) „ sali rekreacyjnej . . . }				
	41	Odzież	5.167	67	7.200	2.032
	42	Pościel	200	—	200	—
		Suma rubryki VII .	27.574	87	44 370	16.795
VIII.		**Potrzeby naukowe.**				
	43	Eksperymenta przy wykładach	694	59	750	56
	44	Zbiory i muzea	2.053	34	2.080	27
	45	Laboratorya	1.800	—	1.800	—
	46	Biblioteka:				
		a) przykupno dzieł . . }	1.283	60	1.300	16
		b) oprawa książek . . }				
		c) czasopisma naukowe i polityczne }				
	47	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego	998	92	1.000	1
	48	Ogród botaniczny	200	—	200	—
	49	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	399	85	400	—
	50	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami . .	569	10	600	31
		Suma rubryki VIII .	7.999	40	8.130	131
IX.	51	**Rozmaite nieprzewidziane**	171	39	350	179

Wydatki. 9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. poz. 1. Przekroczenie w kwocie 400 K. wskutek przyznania dyrektorowi Sikorskiemu uchwała z dnia 23. października 1900 LW. 70450 dodatku osobistego.

„ „ *I. poz. 3.* Sikorski mianowany został dyrektorem, przez co odpadł preliminowany w tej pozycyi dla niego dodatek pięcioletni w kwocie 400 K.

„ „ *I. poz. 7 i 8.* Posad tych nie obsadzano, ponieważ nauka dotychczas nie została zorganizowana.

„ „ *IV. poz. 17. Oszczędność 304 K.* powstała skutkiem tego, że posadę stróża zarazem ogrodniczka przy parku obsadzono dopiero 26. października 1901.

„ „ *IV. poz. 18. Wydatek mniejszy* o 30 K. według uznania dyrektora.

„ „ *VI. poz. 23.* Na potrzeby kancelaryjne *wydano więcej* o 25 K. natomiast *zaoszczędzono* na drukach i inseratach 101 K., na portoryach i przesyłkach 87 K. na kosztach podróży w interesach zakładu 161 K. w rezultacie zatem okazują się w tej pozycyi *wydatki mniejsze* o 324 K. według rzeczywistych potrzeb.

„ „ *VI. poz. 25.* Również w miarę rzeczywistej potrzeby wydano *mniej* o 136 K. na oświetlenie gmachu i internatu.

„ „ *VI. poz. 26. ydatki* zwyczajne *większe* o 1.922 K., powstały skutkiem wykonanych, a w preliminarzu nieprzewidzianych koniecznych adaptacyj kosztem 690 K. Nadto zarachowano pod tą pozycyą nadwyżkę kosztów budowy zejścia do parku.

„ „ *VI. poz. 27.* Rzeczywiste koszta sprawienia wozu Tallarda wyniosły sumę . 1.825 K. 09 g
w porównaniu z preliminowaną w nadzwyczajnych kwotą . . 1.200 „ — „
więcej o . . . 625 K. 09 g.

cała przeto nadwyżka tych kosztów okazuje się jako *przekroczenie* poz. 27 wydatków.

Do rubr. VI. poz. 29. Wydatek mniejszy. o 127 K. zależny od premij asekuracyjnych i przypadających dywidend.

„ „ *VI. poz. 33. Wydatek mniejszy* o 373 K. odnośnie do mniejszej liczby komisyj lustracyjnych.

„ „ *VII. poz. 37. i 38. Wydatki* tych pozycyj *mniejsze* o 14.051 K., ponieważ była mniejsza liczba uczniów niż preliminarzem przewidziano, a nadto przyczyniły się do zaoszczędzeń w tych pozycyach potrącenia należytości za wikt i pranie z powodu nieobecności uczniów podczas feryj świątecznych.

„ „ *VII. poz. 39.* Z powodu nieobsadzenia posady czwartego chłopca do usługi uczniów i stosownie do wypłaconych zasług palacza okazało się zaoszczędzenie 692 K.

„ „ *VII. poz. 40. Wydatki mniejsze* o 20 K. według rzeczywistej potrzeby.

„ „ *VII. poz. 41. Wydatki mniejsze* o 2.023 K. spowodowane niższą liczbą uczniów i zwrotami za materyały i gotowe ubrania.

„ „ *VIII. i IX. Wydatki* rubryki VIII. ogółem *mniejsze* o 121 K. rubryki IX. mniejsze o 179 K. według rzeczywistych potrzeb.

9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	14.000	—	14.000	—
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	2	Opłaty na utrzymanie	29.966	40	42.000	12 034
	3	Czesne	3.100	—	5.900	2.800
		Suma rubryki II. .	33.066	40	47 900	— 14 834
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** . . .	697	61	400	+ *298*
IV.	5	**Rozmaite nieprzewidziane**	679	40	200	+ *479*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	81.551	50	84.667	— 3.115

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. poz. 2. Dochód mniejszy o 12.034 K. z powodu mniejszej liczby uczniów. Niedobór ten dochodów znajduje zupełne pokrycie w zaoszczędzeniu na kosztach żywności. (Rub. VII. po . 37).

„ „ *II. poz. 3. Dochody mniejsze* o 2.800 K. stosownie do mniejszej liczby uczniów, a nadto ponieważ nie pobierano czesnego za naukę muzyki i języka francuskiego, przez co jednak powstała oszczędność w rubryce I. poz. 7 i 8 wydatków.

„ „ *III. poz. 4. Dochody większe* o 298 K. wskutek większego urodzaju owoców i jarzyn.

„ „ *IV. poz. 5. Dochody większe* o 479 K. uzyskane z częściowego zwrotu zaległych pretensyj funduszu szkoły do byłego dyrektora Bastgena.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“ *mniejsza* o 3.115 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, zatem i wynik ogólny *korzystniejszy* jest o tę kwotę.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny.

Należytości czynne. Należytość od byłego dyrektora Romana Bastgena. (Rubr. IV. poz. 5 doch.) . . . . . 302 K. 40 g.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 302 K. 40 g.

LW. 34.782/1902.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.	1-12	Wydatki na gospodarstwo	8.062	93	8.620	557
II.	13-15	Las i plantacye wikla zwyczajne	2 830	95	2.700	*131*
		Las i plantacye wikla **nadzwyczajne**	**500**	—	**500**	—
III.	16	Utrzymanie brzegów Wisły	393	58	340	*54*
IV.	17	Naprawa pieca wapiennego **nadzwyczajne**	**814**	**22**	**912**	98
V.	18	Podatki i daniny	1.156	08	1.200	44
VI.	19	Spłata kapitałów i odsetek dłużnych	607	02	608	1
VII.	20	Rozmaite nieprzewidziane	343	72	400	56
		Suma wydatków własnych zwyczajne	13.394	28	13.868	+ *185* / — 658
		Suma wydatków własnych **nadzwyczajne**	**1 314**	**22**	**1 412**	— 98
		Nadwyżka dochodów zwrócona fundusz. krajow.	2 964	34	—	*2.964*
		Razem zwyczajne	16.358	62	13.868	+ *3.149* / — 658
		Razem **nadzwyczajne**	**1 314**	**22**	**1.412**	— 98
		Suma wydatków	17.672	84	15.280	+ *3.149* / — 756
						+ *2.393*
		Dochody				
I.	1—5	Z gospodarstwa	7 433	88	5.600	*1.834*
II.	6 – 7	Z lasu i wikla	7.538	79	7.600	61
III.	8	Z pieca wapiennego	600	—	600	—
IV.	9-10	Inne dochody	166	—	140	*26*
V.	11	Rozmaite nieprzewidziane	1.934	17	100	*1.834*
		Suma dochodów własnych	17.672	84	14.040	+ *3 694* / — 61
		Dotacya z funduszu krajowego	—	—	1.240	1.240
		Razem	17.672	84	15.280	+ *3.694* / — 1.301
						+ *2.393*

Wydatki.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliu. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**				
	1	Płace i zasługi:				
		a) Nauczyciel-instruktor za administracyę folwarkiem . . 400 K. — g.				
		b) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . . . 2.209 „ 80 „	2.609	80	3 000	390
	2	Najem robotnika:				
		a) do gospodarstwa folwarcznego 1.024 K. 67 g.				
		b) do chmielarni:				
		α) zawiadowca chmiel. 100 K. — g.				
		β) roboty przy chmiel. 301 „ — „ 401 „ — „	1.425	67	1.800	374
	3	Dokupno i zmiana nasienia	516	74	600	83
	4	„ nawozów dopełniających . . .	222	44	400	178
	5	„ słomy i karmy	2 273	69	1.600	*674*
	6	Inwentarz użytkowy (naprawa uprzęży) . .	304	74	300	*5*
	7	Utrzymanie budynków folwarcznych: . .	191	39	200	9
	8	Naprawa narzędzi i sprzętów, oraz kucie koni .	245	58	250	4
	9	Utrzymanie rowów	65	12	200	135
	10	Zabezpieczenie od pożaru i gradobicia . .	43	33	100	57
	11	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smarowidło	114	43	120	6
	12	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	50	—	50	—
		Suma rubryki I .	8.062	93	8.620	+ *679* / — 1.236
						— 557
II.		**Las i plantacya wikla.**				
	13	Służba, roboty i zalesienie	1.838	92	1.700	*139*
	14	Utrzymanie wikli i uzupełn. plant. { zwyczajne .	492	03	500	8
		{ **nadzwyczajne**	**500**	—	**500**	—
	15	Wynagrodzenie ogrodnika	500	—	500	—
		Suma rubryki II. { zwyczajne .	2.830	95	2.700	+ *131*
		{ **nadzwyczajne** .	**500**	—	**500**	—
III.	16	**Utrzymanie brzegów Wisły**	393	58	340	+ *54*
IV.	17	**Naprawa pieca wapiennego nadzwyczajne** .	**814**	**22**	**912**	— 98
V.	18	**Podatki i daniny**	1.156	08	1.200	— 44
VI.	19	**Spłata kapitałów i odsetek dłużnych:** Bankowi krajowemu we Lwowie X. i XI. rata wraz z 4% odsetkami od pożyczki 13.000 K.	607	02	608	— 1
VII.	20	**Pozmaite nieprzewidziane**	343	72	400	— 56
		Nadwyżka dochodów	2.964	34	—	+ *2 964*

10. Folwark w Czernichowie. Wydatki.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. Wydatek mniejszy o 390 K. z powodu zmniejszenia stanu służby folwarcznej o jednego fornala.

„ „ *I. poz. 2. Wydatki mniejsze* o 374 K. z powodu pomyślnej pogody przy zbiorach letnich.

„ „ *I. poz. 3 i 4.* „ „ w poz. 3. o 83 K. a w poz. 4 o 178 K. według rzeczywistej potrzeby.

„ „ *I. poz. 5. Wydatki większe* o 674 K. z powodu złego stanu gruntów uległych zalewom w roku 1899 i posusze w r. 1900, a tem samem wyczerpania zapasów własnej karmy.

„ „ *I. poz. 6, 7 i 8.* Drobne różnice w miarę potrzeby.

„ „ *I. poz. 9. Wydatek mniejszy* o 135 K. nie dający się ściśle naprzód obliczyć.

„ „ *I. poz. 10.* „ „ o 57 K., ponieważ ubezpieczono mniejszą ilość krescencyi.

„ „ *I. poz. 11.* Nieznaczna różnica na korzyść budżetu.

„ „ *II. poz. 13. Wydatki większe* o 139 K. znajdują pokrycie w znaczniejszej nadwyżce dochodów zarachowanej pod rubr. V. poz. 11 doch. (Vide wyjaśnienie odnośne).

„ „ *II. poz. 14.* Różnica nieznaczna na korzyść budżetu.

„ „ *III. poz. 16. Wydatek większy* o 54 K. w miarę rzeczywistej potrzeby.

„ „ *IV. poz. 17. Wydatek mniejszy* o 98 K wobec wykonania mniejszego magazynu na węgiel.

„ „ *V. poz 18.* „ „ o 44 K. stosownie do wymiaru podat. przez c. k. Urząd podat.

„ „ *VII. poz. 20.* „ „ o 56 K. wedle zapotrzebowania.

Nadwyżka dochodów. Po pokryciu potrzeb folwarku dochodami własnymi, okazała się nadwyżka dochodów w kwocie 2.964 K. którą przelano wraz z dochodami do funduszu krajowego.

Dochody.

10. Folwark w Czernichowie

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		**Z gospodarstwa.**				
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	2.770	10	1.200	*1.570*
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
		a) krowiarnia . . . 2.186 K. 98 g.				
		b) nierogacizna . . 213 „ — „	2.399	98	2.600	200
	3	Z wynajętych ról i pastwisk	1.343	—	1.100	*243*
	4	Za wynajęte konie	920	80	600	*321*
	5	Za nawóz stajenny do ogrodów	—	—	100	100
						+ *2.134*
		Suma rubryki I .	7.433	88	5.600	— 300
						+ *1.834*
II.		**Z lasu i wikla.**				
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego .	4.723	23	2.800	*1.923*
	7	Z wikla i trawy wśród wikla	2 815	56	4.800	1.984
		Suma rubryki II. .	7.538	79	7.600	— 61
III.	8	**Z pieca wapiennego**	600	—	600	—
IV.		**Inne dochody.**				
	9	Olborne za łamanie kamienia	126	—	100	*26*
	10	Z dzierżawy placu targowego, zwanego „Rynek“ .	40	—	40	—
		Suma rubryki IV. .	166	—	140	+ *26*
V.	11	**Rozmaite nieprzewidziane**	1.934	17	100	+ *1.834*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	—	—	1.240	— 1.240

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. Pomyślny rok, dobry urodzaj ziemiaków i chmielu dały nadwyżkę dochodów 1.570 K.

„ „ *I. poz. 2. Dochód mniejszy* o 200 K. z powodu zmiany buhaja.

„ „ *I. poz. 3. Dochód większy* o 243 K. z powodu wydzierżawienia łąk pojedyńczemi parcelami uzyskano dochód z czynszów większy o 243 K.

„ „ *I. poz. 4. Dochód większy* o 321 K. według rzeczywistych wpływów.

„ „ *I. poz. 5 Niebyło żadnego dochodu*, ponieważ dotacya na ogród za małą jest, ażeby mogła pokrywać koszta nawozów.

„ „ *II. poz. 6.* Z powodu większego wyrębu drzewa budulcowego, okazał się dochód *wyższy* o 1.923 K.

„ „ *II. poz. 7.* Skutkiem zmiany kontraktu z dzierżawcą i złego stanu kultur wikla nie mogły dochody osiągnąć preliminowanej wysokości i okazał się *niedobór* 1.984 K.

„ „ *IV. poz. 9.* Z powodu wyłamania większej ilości kamienia, potrzebnego dla zakładu okazał się *dochód większy* o 26 K.

„ „ *V. poz. 11. Dochód większy* o 1.834 K. ponieważ pod tą rubryką zarachowano wpływ na poczet zaległej raty od p. Oborskiego za dzierżawę wikla w roku 1900, i zwrot tantyem od Remina w kwocie 100 K. 36 g. Nadto zarachowano pod tą rubryką uzyskany wyższy dochód ze sprzedaży liści z lasu.

Dotacya z funduszu krajowego. W roku 1901 nie pobrano żadnej dotacyi, ponieważ dochody własne folwarku pokryły w zupełności bieżące potrzeby a nadto oddano funduszowi krajowemu nadwyżkę jak wyżej w kwocie 2.964 K.

10. Folwark w Czernichowie.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Wydatki.								
V.	18	Prestacya drogowa . . .	—	—	—	—	4	80	—	—
VI.	19	Bankowi krajowemu we Lwowie spłata pożyczki . .	—	—	—	—	12.673	92	—	—
		Dochody.								
I.	4	Za wynajęte konie . .	—	—	14	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	14	—	12.678	72	—	—
			—	—	14	—	—	—	12.678	72
	—	W porównaniu ze stanem czynnym	—	—	—	—	—	—	14	—
		Czysty stan **bierny** .	—	—	—	—	—	—	12.664	72

11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca i dodatek aktywalny	2.880	—	2.880	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca i dodatek aktywalny	1.366	65	2.200	833
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	600	—	1.200	600
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca i dodatek aktywalny	1.100	—	1.100	—
	5	Katecheta obrz. łać i gr. kat.	575	—	600	25
		Suma rubryki I. .	6.521	65	7.980	— 1.458
II.		**Koszta administracyjne.**				
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . . 240 K. — g. *b*) koszta kancelaryjne . . 195 „ 85 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny . 604 „ — „	1.039	85	1.040	—
	7	Opał	1.390	56	1.400	9
	8	Oświetlenie	328	50	300	*28*
	9	Utrzymanie budynków { zwyczajne . .	600	—	600	—
		{ **nadzwyczajne** . .	**2.200**	—	**2 200**	—
	10	Sprzęty i ruchomości	298	10	300	2
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych { zwyczajne . .	906	04	800	*106*
		{ **nadzwyczajne** .	**120**	—	**120**	—
	12	Podatek od gruntu szkolnego . . .	58	87	60	1
						+ *134*
		Razem { zwyczajne .	4.621	92	4.500	12
		{ **nadzwyczajne** .	**2.320**	—	**2.320**	—
		Suma rubryki II. .	6.941	92	6.820	+ 122
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	8.767	45	12.000	131
	14	Odzież, pościel i pranie	3.101	56		
	15	Lekarz i apteka	307	74	300	*8*
	16	Uczeń praktykant	150	—	300	150
						— 281
		Suma rubryki III. .	12.326	75	12.600	+ *8*
						— 273
		Do przeniesienia { zwyczajne .	23.470	32	25.080	— 1.751
		{ **nadzwyczajne** .	**2.320**	—	**2.320**	+ 142

11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze więcej K.
		Z przeniesienia zwyczajne	23.470	32	25.080	+ 1.751
		Z przeniesienia zwyczajne				— 142
		Z przeniesienia **nadzwyczajne**	**2.320**	—	**2.320**	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów	240	04	240	—
	18	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi . . 301 K. 55 g.				
		b) biblioteka i czytelnia . 157 „ 55 „				
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . 387 „ 66 „	846	76	660	*187*
	19	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	43	40	40	*3*
	20	Wycieczki z uczniami	26	—	100	74
						+ *190*
		Suma rubryki IV.	1.156	20	1.040	— 74
						+ 116
V.		**Kursy specyalne.**				
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	93	22	100	7
	22	„ mleczarstwa	68	67	100	31
	23	„ uprawy tytoniu	80	—	120	40
		Suma rubryki V.	241	89	320	— 78
VI.	24	**Rozmaite nieprzewidziane**	96	20	100	— 4
						— 1.907
		Razem zwyczajne	24.964	61	26.540	+ *332*
		Razem **nadzwyczajne**	**2.320**	—	**2.320**	—
		Suma wydatków	27.284	61	28.860	— 1.575

11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 2. Wydatek mniejszy o 833 K., gdyż miejsce nauczyciela fachowego zajmuje zastępca nauczyciela z niższymi poborami.

„ „ *I. poz. 3.* Posadę instruktora zajmuje uczeń praktykant, przez co okazuje się w tej pozycyi *oszczędność 600 K.*

„ „ *I. poz. 5.* Wskutek interkalare *zaoszczędzono 25 K.*

„ „ *II. Wydatki ogółem większe* o 122 K. spowodowane głównie zakupnem sprzętów i ruchomości, których brak po pożarze dotkliwie uczuwać się dawał.

„ „ *III. poz. 13 i 14 Wydatki mniejsze* o 131 K., pomimo utrzymania przez rok cały nadliczbowych 4 uczniów, zastępcy instruktora i przez 6 miesięcy ucznia praktykanta, zależne od cen artykułów żywności zakupywanych dla kuchni prowadzonej we własnym zarządzie.

„ „ *III. poz. 15. Wydatek większy* o 8 K. w miarę potrzeby.

„ „ *III. poz. 16.* Posadę ucznia praktykanta obsadzono dopiero z dniem 1. lipca 1901, oszczędzono więc 150 K.

„ „ *IV. poz 18 i 19.* Przekroczenie 190 K. pokrywają w zupełności wyższe dochody z ogrodu szkolnego i z ogródka doświadczalnego tytoniowego. (Rubr. III. poz. 3 doch.).

„ „ *IV. poz. 20.* Wydano *mniej* o 74 K. przy uwzględnieniu rzeczywistych potrzeb.

„ „ *V.* W miarę rzeczywistych potrzeb *zaoszczędzono 78 K.*

„ „ *VI.* Różnica nieznaczna na korzyść budżetu.

Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**				
		a) Rada powiatowa horodeńska . 900 K.				
		b) Gmina miasta Horodenki . . 200 „				
		c) Uczeń na własnem utrzymaniu . 150 „	1.250	—	1.250	—
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego i ogródka** doświadczalnego tytoniowego	797	79	300	*498*
		Razem	8.047	79	7.550	+ *498*
		Dotacya z funduszu krajowego . . .	19.236	82	21.310	— 2.073
		Suma dochodów.	27.284	61	28.860	+ *498* — 2.073 — 1.575

11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. III. Dochód większy o 498 K. z powodu sprzedaży znaczniejszej ilości produktów.

Dotacya z funduszu krajowego. Wynikłość niższa o 2.073 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, przedstawiająca zarazem ogólny wynik roku budżetowego korzystniejszy o tę sumę w porównaniu z budżetem.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny	— K. — g.
Stan bierny	— „ — „

Wartość gruntów, będących własnością szkoły, wykazano przy funduszu krajowym.

LW. 34.784/1902.

12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkami	4.080	—	4.080	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkami	2.800	—	2.800	—
	3	Instruktor do robot ręcznych i dozorca uczniów płaca	820	83	1.200	379
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca i dodatek aktywalny	1.142	—	1.142	—
		renumeracya za naukę pszczelnictwa i sadownictwa **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**	—
	5	Katecheta obrz. łac. i gr. kat.	500	—	500	—
		Razem zwyczajne	9.342	83	9.722	— 379
		Razem **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**	
		Suma rubryki I.	9.542	83	9.922	— 379
II.		**Koszta administracyi.**				
	6	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna 240 K. — g.				
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 69 „ 34 „				
		c) sługa szkolny i stróż nocny 485 „ 25 „	794	59	1.040	245
	7	Opał	999	60	1.200	200
	8	Oświetlenie	131	07	200	69
	9	Utrzymanie budynków zwyczajne	728	13	700	*28*
		Utrzymanie budynków **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**	—
	10	Sprzęty i ruchomości	425	09	400	*25*
		Razem zwyczajne	3.078	48	3.540	— 514
						+ *53*
		Razem **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**	—
		Suma rubryki II.	3.278	48	3.740	— 461
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	11	Stołowanie	5.732	80	12.000	2.449
	12	Odzież, pościel i pranie	3.818	14		
	13	Lekarz i apteka	485	51	400	*85*
		Suma rubryki III.	10.036	45	12.400	— 2.364
		Do przeniesienia zwyczajne	22.457	76	25.662	— 3.257
						+ 53
		Do przeniesienia **nadzwyczajne**	**400**	—	**400**	—

Wydatki. 12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe K.
		Z przeniesienia } zwyczajne .	22.457	76	25.662	— 3.257
		Z przeniesienia } **nadzwyczajne** .	**400**	—	**400**	+ 53
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	14	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	128	77	200	71
	15	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstr. i ćwiczeń prakt. . 308 K. 44 g.				
		b) biblioteka i czytelnia . . 199 „ 40 „				
		c) ogród szkolny . . . 26 „ 23 „	534	07	540	6
	16	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	—	—	40	40
	17	Wycieczki z uczniami	—	—	100	100
		Suma rubryki IV. .	662	84	880	— 217
V.		**Kursy specyalne.**				
	18	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	100	—
	19	„ uprawy i suszenia tytoniu . . .	200	—	200	—
		Suma rubryki V.	300	—	300	—
VI.	20	**Gospodarstwo**:				
		a) Wydatki na gospodarstwo . 8.386 K. 42 g.				
		b) Czynsz dzierżawny za grunta, odstąpione szkole przez skarb jagielnicki . . . . 100 „ — „	8.486	42	3.200	*5.286*
VII	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	312	—	100	*212*
		Razem } zwyczajne . .	32.219	02	30.142	— 3.559 + 5.636
		Razem } **nadzwyczajne** .	**400**	—	**400**	—
		Suma wydatków . .	32.619	02	30.542	+ *2.077*

12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Uzasadnienie różnic

Do rubr. I. poz. 3. Wydatek mniejszy o 379 K. ponieważ przez 9 miesięcy roku 1901 miejsce instruktora zajmował praktykant za niższem wynagrodzeniem.

„ „ *II. Wydatki wogóle mniejsze* o 461 K. wedle rzeczywistej potrzeby w tym roku.

„ „ *III. poz. 11 i 12. Wydatki mniejsze* o 2.449 K. zależne od cen artykułów żywności zakupywanych dla kuchni, prowadzonej we własnym zarządzie.

„ „ *III. poz. 13. Wydatek większy* o 85 K., zależny od liczby wizyt lekarskich i wartości zużytych lekarstw.

„ „ *IV. Wydatki ogółem niższe* o 217 K. w miarę rzeczywistych potrzeb.

„ „ *VI. Wydatek większy* o 5.286 K., znajduje w zupełności pokrycie w wyższych z gospodarstwa dochodach. (Vide rubr. III dochodów).

„ „ *VII. Przekroczenie* 212 K. spowodowało utrzymanie ucznia praktykanta. Na ten cel preliminuje się na r. 1902 podobnie jak w innych niższych szkołach rolniczych pozycyą budżetową.

12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6 000	—	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . . .	600	—	600	—
III.	3	**Dochody z gospodarstwa:**				
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego . . . . 10.592 K. 93 g				
		b) Zarobek uczniów . . 986 „ 10 „	11.579	03	5.660	+ *5.919*
		Rozmaite nieprzewidziane	53	58	—	+ *54*
		Suma dochodów .	18.232	61	12.260	+ *5.973*
		Dotacya z funduszu krajowego . . .	14.386	41	18.282	3.896
						+ *5.973*
		Razem .	32.619	02	30.542	— 3.896
						+ *2.077*

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki III. Dochody (*większe* od preliminowanych o 5.919 K.) wynosiły
w roku 1901 kwotę . . . . . 11.579 K. 03 g.
Wydatki (Rubr. VI. poz. 20) kwotę . . . . . 8.486 „ 42 „
nadwyżka dochodów . . . . 3.092 K. 61 g.
preliminowano zaś nadwyżkę dochodów . . . . . 2.460 „ — „
z porównania okazuje się wynik *korzystniejszy* od budżetu o kwotę . . . . . 632 K. 61 g.
wskutek lepszych zbiorów.

„*Rozmaite nieprzewidziane*“. Nieprelimiowany dochód ze sadu i z pasieki.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“. Dochód mniejszy o 3.896 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, o którą to kwotę i ogólny wynik jest od budżetu *korzystniejszy*.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „

Wartość gruntów, będących własnością szkoły, wykazano przy funduszu krajowym.

LW.34 .156|1902.

Wydatki. 13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca i dodatek aktywalny	2.880	—	2.880	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca i dodatek aktywalny	2.199	96	2.200	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca i dodatek aktywalny	1.099	92	1.100	—
	5	Katecheta obrz. łać., płaca i wydatki z powodu nabożeństwa	395	82	400	4
		Suma rubryki I. .	7.775	70	7.780	— 4
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	6	Ziemiański Zygmunt, były nauczyciel emerytura .	504	—	504	—
III.		**Koszta administracyi.**				
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . . 240 K. — g. *b*) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . . . 179 „ 57 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny . 487 „ 01 „	906	58	1.040	133
	8	Opał	847	13	1.200	353
	9	Oświetlenie	235	90	240	4
	10	Utrzymanie budynków zwyczajne .	562	76	600	37
		Utrzymanie budynków **nadzwyczajne** .	**5 800**	—	**5 800**	—
	11	Sprzęty i ruchomości zwyczajne .	196	17	200	4
		Sprzęty i ruchomości **nadzwyczajne** .	**200**	—	**200**	—
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	799	19	800	1
		Razem zwyczajne .	3.547	73	4.080	— 532
		Razem **nadzwyczajne** .	**6.000**	—	**6.000**	—
		Suma rubryki III. .	9.547	73	10.080	— 532
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	9.272	16	12.000	1.045
	14	Odzież, pościel i pranie	1.683	19		
	15	Lekarz i apteka	203	52	300	96
	16	Uczeń praktykant	—	—	300	300
		Suma rubryki IV. .	11.158	87	12.600	— 1.441
		Do przeniesienia zwyczajne .	22.986	30	24.964	— 1.977
		Do przeniesienia **nadzwyczajne** .	**6.000**	—	**6.000**	—

13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Z przeniesienia zwyczajne	22.986	30	24.964	— 1.977
		Z przeniesienia **nadzwyczajne**	**6.000**	—	**6.000**	—
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów	237	82	240	2
	18	Środki naukowe *a) zwyczajne*:				
		a) modele, maszyny i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . 305 K. 47 g.				
		b) biblioteka i czytelnia . . 197 „ 17 „				
		c) ogród szkolny . . . 129 „ 93 „	632	57	600	32
		β) nadzwyczajne	**300**	—	**300**	—
	19	Wycieczki z uczniami	55	22	100	45
		Razem zwyczajne	925	61	940	— 47 / + 32
		Razem **nadzwyczajne**	**800**	—	**300**	—
		Suma rubryki V.	1.225	61	1.240	— 15
VI.		**Kursy specyalne.**				
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	69	77	100	30
	21	Kurs mleczarstwa	98	93	100	1
		Suma rubryki VI.	168	70	200	— 31
VII.	22	**Gospodarstwo.**				
		a) Wydatki na gospodarstwo . 12.913 K. 73 g.				
		b) Czynsz dzierżawny:				
		α) za folwark z inwentarzem . . 1.608 K. 24 g.				
		β) za wynajętą ubikacyę na mleczarnię . 100 „ — „				
		γ) za wynajęte mieszkanie dle służby . 120 „ — „ 1828 „ 24 „	14.741	97	7.028	+ 7.714
VIII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	58	15	100	42
		Razem zwyczajne	38.880	73	33 232	— 2.097 / + 7.746
		Razem **nadzwyczajne**	**6.300**	—	**6.300**	—
		Suma wydatków	45.180	73	39.532	+ 5.649

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I poz. 5. Wydatek mniejszy o 4 K. stosownie do rzeczywistej potrzeby.
„ „ *III. Wydatki* ogółem *mniejsze* o 532 K. w miarę rzeczywistej potrzeby.
„ „ *IV. poz. 13 i 14. Wydatki mniejsze* o 1.045 K., zależne od cen artykułów żywności zakupywanych dla kuchni, prowadzonej we własnym zarządzie.
„ „ *IV. poz. 15. Wydatek mniejszy* o 96 K. stosownie do rzeczywistych potrzeb w tym roku.
„ „ *IV. poz. 16.* Skutkiem braku praktykanta wydatku żadnego nie było.
„ „ *V.* Drobne różnice w pojedyńczych pozycyach in plus minus dają w rezultacie *ogółem zaoszczędzenie* 15 K. stosownie do potrzeb.
„ „ *VI.* W poz. 20. zaoszczędzono 30 K. a w poz. 21. 1 K. stosownie do potrzeb.
„ „ *VII. poz. 22.* Wydatki na gospodarstwo przekroczono o kwotę 7.714 K. Częściowe pokrycie tego przekroczenia znajduje się w większych o 4.203 K. dochodach z gospodarstwa. Na dalsze przekroczenie wpłynęło zakupno wołów za sumę 1.189 K. 24 g., których w roku 1902 nie tuczono a sprzedane być mogą dopiero w roku 1902, wobec czego ich wartość zmniejsza częściowo przekroczenie. Oprócz powyżej przytoczonych przyczyn złożyło się na przekroczenie zakupno wapna nawozowego i paszy, której brak okazał się skutkiem ogólnego nieurodzaju.
„ „ *VIII. Wydatek mniejszy* o 42 K. z powodu zmienności tej rubryki.

13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . . .	1·800	—	1.200	*600*
III.	3	**Dochód z pola i ogrodu szkolnego** . .	195	01	120	*75*
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa:** *a*) Dochód z dzierżawy folwarku 10.802 K. 65 g. *b*) Zarobek uczniów . . 960 „ — „	11.762	65	7.560	*4.203*
		Suma dochodów .	19.757	66	14.880	+ *4.878*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	25.423	07	24.652	+ *771*
		Razem .	45.180	73	39.532	+ *5.649*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochód większy o 600 K. z powodu wpływu opłat od dwóch uczniów będących na własnem utrzymaniu.

„ „ *III. Dochód większy* o 75 K. z powodu większej sprzedaży płodów z ogrodu.

13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Do rubr. IV. Wyższe dochody o . . . . . 4.203 K.
w porównaniu z wyższymi wydatkami na gospodarstwo . . . 7.714 „
dają ogólny budżetowy niedobór dochodów a względnie nadwyżkę wydatków w kwocie . . . . . 3.511 K.
wyjaśnioną szczegółowo przy rubryce VII. poz. 22 wydatków.
„*Dotacya z funduszu krajowego*“. Dochód więk-zy o 771 K., stanowiący zarazem ogólne budżetowe przekroczenie, funduszów szkoły powstał z powodu zwiększonych wydatków na gospodarstwo.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „

LW. 34.157|1902

14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkiem aktywalnym	3.046	65	3.047	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkiem aktywalnym	2.199	96	2.200	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniow, płaca	500	-	1.200	700
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkiem aktywalnym	1.099	92	1.100	—
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	744	—	960	216
		Suma rubryki I. .	7.590	53	8.507	— 916
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	6	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu: pensya wdowia . . . . . 1.200 K dodatek na wychowanie 4-ga dzieci 480 „	1.680	—	1.680	—
III.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . . 240 K. — g. *b*) koszta kancelaryjne . . 204 „ 59 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 514 „ 90 „	959	49	1.040	81
	8	Opał	1.257	52	1.200	*58*
	9	Oświetlenie	364	01	300	*64*
	10	Utrzymanie budynków	600	—	600	—
	11	Sprzęty i ruchomości	276	67	300	23
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	800	—
	13	Asekuracya i podatek	140	46	200	60
		Suma rubryki III. .	4.398	15	4.440	— 164 / + *122*
						— 42
		Do przeniesienia .	13.668	68	14.627	— 1.080 / + *122*

Wydatki. 14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki niniejsze wyższe K.
		Z przeniesienia .	1° 668	68	14.627	— 1.080 + *122*
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	14	Stołowanie	8.591	70	10.200	*1.552*
	15	Odzież pościel i pranie	3.160	78		
	16	Lekarz i apteka	141	28	300	159
	17	Uczeń praktykant	390	79	300	*91*
		Suma rubryki IV. .	12 284	55	10.800	+ *1.643* — 159 + *1.484*
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	237	84	240	2
	19	Środki naukowe: *a*) modele maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi . . . . . *b*) biblioteka i czytelnia . . . . . *c*) ogród szkolny	593	95	600	6
	20	Wycieczki z uczniami	41	38	80	39
		Suma rubryki V. .	873	17	920	47
VI		**Kursy specyalne.**				
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	—	—	100	100
	22	„ mleczarstwa	60	—	100	40
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . . .	126	96	160	33
		Suma rubryki VI. .	186	96	360	— 173
VII.	24	**Gospodarstwo:** Wydatki na gospodarstwo	10.203	15	4.600	+ *5.603*
VIII	25	**Rozmaite nieprzewidziane**	154	83	100	+ *55*
		Suma wydatków .	37.371	34	31.407	+ *7.423* — 1.459 + 5.964

14 Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz. 3.* Posada instruktora obsadzona była tylko przez 5 miesięcy, skutkiem czego *oszczędzono 700 koron.*

„ „ *I. poz. 5.* Wskutek zmian osób na posadach katechetów powstała *oszczędność 216 koron.*

„ „ *III. poz. 7—11.* W miarę rzeczywistych potrzeb zaoszczędzono w pozycyi 7 kwotę 81 koron, a w pozycyi 11 kwotę 23 koron, natomiast przekroczono pozycyę 8 i 9 łączną sumą 122 koron.

„ „ *III. poz. 13.* Wydatek *mniejszy* o 60 koron, zależny od wysokości premii asekuracyjnej i dokonanego przez Władze skarbowe wymiaru podatków.

„ „ *IV. poz. 14 i 15.* Wydatki *większe* o 1.552 koron, ponieważ utrzymywano przez pół roku 8 uczniów po nad preliminowaną liczbę i żywiono praktykanta, nadto zakupiono większą ilość koców, łóżek i bielizny dla zwiększonej liczby uczniów.

„ „ *IV. poz. 16.* W miarę potrzeby *wydano mniej o 159 koron.*

„ „ *IV. poz. 17.* Przez część roku 1901 było 2 uczniów praktykantów, przekroczono przeto kredyt kwotą 91 koron, jednak skutkiem tego zaoszczędzono na płacy instruktora 700 K.

„ „ *V.* Wydatki w ogóle *mniejsze* o 47 koron, według rzeczywistej potrzeby.

„ „ *VI. Wydatki* ogółem *mniejsze 173 koron* ponieważ kursu ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej wcale nie było, a na kursy mleczarstwa stelmachstwa i koszykarstwa wydano mniej o 73 koron, stosownie do rzeczywistej potrzeby.

„ „ *VII.* Przekroczenie wydatków na gospodarstwo kwotą 5.603 koron, znajduje częściowe pokrycie *w wyższych* dochodach z gospodarstwa (Rubr. II p. 2.).

„ „ *VIII.* Wydatki *większe o 55 koron* według rzeczywistej potrzeby.

Dochody. 14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	—
II.	2	**Dochód z gospodarstwa szkolnego** . .	9.371	48	4.000	*5.371*
—	—	**Rozmaite nieprzewidziane**	151	—	—	*151*
		Suma dochodów .	15.552	48	10.000	+ *5.522*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	21.848	86	21.407	+ *442*
		Razem .	37.371	34	31.407	+ *5.964*

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki II. Dochody z gospodarstwa wynosiły w roku 1901 kwotę . . 9.371 K. 48 g.
Wydatki na gospodarstwo (Rubr. VII. poz. 24). . . . . 10.203 „ 15 „
nadwyżka wydatków . 831 K. 67 g.
a ponieważ preliminowano niedobór w kwocie . . . . 600 „ — „
okazuje się zatem z porównania wynik niekorzystniejszy o . . 231 K. 67 g.
głównie z powodu przykupna wołów.

„*Rozmaite nieprzewidziane*“. Dochód niepreliminowany, uzyskany ze sprzedaży płodów z ogrodu.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“. Wynikłość *większa* o 442 koron, w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, przedstawia zarazem ogólne budżetowe przekroczenie funduszów szkoły, głównie z powodu utrzymania *większej* liczby uczniów.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny . . . . . — K. — g
Stan bierny . . . . . — „ — „
Wartość gruntów i realności zarachowano przy funduszu krajowym.

LW. 34.780/1902.

Wydatki. 15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą pr. elim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkiem aktywalnym	2.880	—	2.880	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkiem aktywalnym . . .	2.200	—	2.200	—
	3	Trzeci nauczyciel do nauk fachowych, płaca z dodatkiem aktywalnym	1.760	—	1.760	—
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	1.200	—
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkiem aktywalnym	1.100	—	1.100	—
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	400	—	400	—
		Suma rubryki I. .	9.540	—	9.540	—
II.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . . 240 K. — g. *b*) koszta kancelaryjne . . 141 „ 89 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 530 „ 90 „	912	79	1.040	127
	8	Opał	1.124	92	1.200	75
	9	Oświetlenie	301	10	300	*1*
	10	Utrzymanie budynków	493	35	500	7
	11	Sprzęty i ruchomości	374	99	200	*175*
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	753	67	80	46
		Suma rubryki II. .	3.960	82	4.040	— 255 + *176* — 79
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	7.766	91	12.000	1.279
	14	Odzież, pościel i pranie	2.953	81		
	15	Lekarz i apteka	505	57	300	*205*
		Suma rubryki III. .	11.226	29	12.300	— 1.074
		Do przeniesienia .	24.727	11	25.880	— 1.329 + 176

Wydatki. 15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Z przeniesienia . . .	24.727	11	25.880	— 1 329 + 176
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	219	78	240	20
	17	Środki naukowe: *a*) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . . *b*) biblioteka i czytelnia . . *c*) ogród szkolny	538	74	560	21
		Środki naukowe zakupione z subwencyi przyznanej na ten cel przez c. k. Rząd . . .	2.000	—	—	*2.000*
	18	Wycieczki naukowe z uczniami . . .	69	22	100	31
		Suma rubryki IV. .	2.827	74	900	*+ 2.000* — 72 + 1.928
V		**Kursy specyalne.**				
	19	Kurs mleczarstwa	102	27	100	*3*
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej .	70	18	100	30
	21	Kurs wyprawy lnu i konopi	66	30	100	34
	22	Kurs stelmachstwa i koszykarstwa . . .	97	85	100	2
		Suma rubryki V. .	336	60	400	*+ 3* — 66 *— 63*
VI.		**Gospodarstwo:**				
	23	*a*) Wydatki na gospodarstwo { zwyczajne . **nadzwyczajne** .	9 216 **500**	43 —	3.300 **500**	*5.916* —
		b) Czynsz dzierżawny z gruntów dzierżawionych od gminy	1.000	—	1.000	—
		Razem . { zwyczajne . **nadzwyczajne** .	10.216 **500**	43 —	4.300 **500**	*+ 5.916* —
		Suma rubryki VI. .	*10.716*	*43*	4 800	*+ 5 916*
VII.	24	**Rozmaite nieprzewidziane**	274	81	100	*+ 175*
		Razem { zwyczajne . **nadzwyczajne** .	38.382 **500**	69 —	31.580 **500**	*+ 8.475* — 1 672 —
		Suma wydatków .	38.882	69	32.080	+ 6.803

15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *II. poz. 7. do 10. Wydatki* w tych pozycyach ogółem *mniejsze* o 208 koron, w miarę rzeczywistych potrzeb.

„ „ *II. poz. 11. Przekroczenie* kredytu tej pozycyi kwotą 175 koron, powstało w skutek koniecznej gruntownej naprawy wózka do wyjazdu i wozu do posług administracyjnych.

„ „ *II. poz. 12. Wydatki mniejsze o 46 koron*, stosownie do rzeczywistego kosztu.

„ „ *III. poz. 13 i 14. Wydatki mniejsze o 1.279 koron*, zależne od cen zakupywanych artykułów żywności do kuchni, prowadzonej we własnym zarządzie.

„ „ *III. poz. 15. Wydatek większy o 205 koron*, spowodowany kosztami dłuższego leczenia i pogrzebu jednego ucznia.

„ „ *IV.* Ogółem zaoszczędzono w tej rubryce 72 koron, wydatek bowiem niepr liminowany na zakupno środków naukowych 2.000 koron, znajduje pokrycie w subwencyi przyznanej przez c. k. Rząd (poz. 1 a. dochodów).

„ „ *V.* Wydatki ogółem *mniejsze o 63 koron*, stosownie do potrzeb.

„ „ *IV. Wydatki* na gospodarstwo zwyczajne *większe o 5.916 koron*, znajdują częściowe pokrycie w wyższych dochodach z gospodarstwa. (Rubr. II. doch.), dalsze zaś przekroczenie powstało skutkiem przykupna paszy i słomy.

„ „ *VII.* Na tę rubrykę zarachowano koszta zastępstwa chorego nauczyciela do nauk elementarnych, przez co *przekroczono* kredyt kwotą 175 koron.

Dochody. 15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—	6.000	—
		a) z c. k. Skarbu Państwa na zakupno środków naukowych	2.000	—	—	*2.000*
	2	Od Rady powiatowej w Krośnie . . .	240	—	720	480
	—	Opłaty na utrzymanie uczniów	275	—	—	*275*
		Suma rubryki I. .	8.515	—	6.720	+ *2.275* 480
						+ *1.795*
II.	3	**Dochody z gospodarstwa:**				
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego 9.518 K. 84 g.				
		b) Zarobek uczniów . . . 1.008 „ — „	10.526	84	5.460	+ *5 067*
—	—	**Rozmaite nieprzewidziane**	114	32	—	+ *114*
		Suma dochodów .	19.156	16	12.180	+ *7.456* — 480
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	19.726	53	19.900	— 173
		Razem .	38.882	69	32.080	+ *7 456* — 653
						+ 6.803

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1a. W roku 1900 przyznało c. k. Ministeryum rolnictwa nadzwyczajną subwencyę w kwocie 2.000 K. na przykupno środków naukowych, a ponieważ środki te dopiero w roku 1901 zakupione zostały (Rubr. VI. wydatków) przeto i w tym roku wykazano przyznaną subwencyę.

„ „ *I. poz. 2. Dochód mniejszy* o 480 K., gdyż zamiast przewidzianych budżetem 3, był tylko 1 uczeń za opłatą Rady powiatowej w Krośnie. Niedobór ten pokrywa częściowo opłata 275 K od ucznia będącego na własnem utrzymaniu.

„ „ *II. Dochód większy* o 5.067 K. Dochody z gosp. wynosiły w r. 1901 10.526 K. 84 g.
Wydatki na gospodarstwo zwyczajne (Rubr. VI.) . . . 9.216 „ 43 „
nadwyżka dochodów 1.310 K. 41 g.
a gdy preliminowaną była nadwyżka dochodów w kwocie . . 2.160 „ — „
okazuje się wynik *niekorzystniejszy* od budżetu o . . . 849 K. 59 g.
wyjaśniony przy rubr. VI. wydatków.

„*Rozmaite nieprzewidziane*“ dochody wpłynęły ze sprzedaży produktów z ogrodu szkolnego.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“ *mniejsza* o 173 K., w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „

Wartość realności zarachowano przy funduszu krajowym.

LW. 34781|1902.

16. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik, płaca z dodatkami	3.480	—	3.480	—
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy, płaca z dodatkami	2.399	92	2.400	—
	3	Nauczyciel pomocniczy do miernictwa i rysunków, płaca	480	—	480	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkami	1.659	85	1.660	—
	5	Ochmistrz i instruktor, płaca i dodatek na mieszkanie	1.139	91	1.440	300
	6	Kapelan i katecheta, płaca i wydatki z powodu nabożeństwa	394	29	400	6
		Suma rubryki I. .	9.553	97	9.860	— 306
II.		**Koszta administracyi.**				
	7	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna 100 K. — g.				
		b) koszta kancelaryjne, inseraty druki i portorya . . . 213 K. 90 „				
		c) sługa szkolny i stróż nocny . 360 „ — „	673	90	1.160	486
	8	Opał ubikacyj szkolnych	900	—	800	*100*
	9	Oświetlenie	277	48	300	23
	10	Utrzymanie budynków	525	56	400	*126*
	11	Sprzęty i ruchomości	207	77	200	*8*
		Suma rubryki II. .	2.584	71	2.860	— 509 + *234* — 275
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	12	Stołowanie	4.705	73	8.250	2.194
	13	Odzież, pościel i pranie	1.350	26		
	14	Lekarz i apteka	161	40	240	79
	15	Uczeń praktykant	—	—	480	480
		Suma rubryki III. .	6.217	39	8.970	— 2.753
		Do przeniesienia . .	18 356	07	21.690	— 3.568 + *234*

Wydatki. 16. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Z przeniesienia .	18.356	07	21.690	— 3.568 + *234*
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	16	Przybory do nauki	240	—	240	—
	17	Zbiory środków do demonstracyi . . .	197	18	200	3
	18	Bibliot ka i czyte'nia	200	—	200	—
	19	Wycieczki naukowe	199	06	200	1
	20	Na utrzymanie ogrodu szkolnego . . .	1.891	90	1.600	*292*
		Suma rubryki IV. .	2.728	14	2.440	— 4 + *292* + 288
V.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	35	52	60	24
		Suma wydatków .	21.119	73	24.190	— 3.596 + *526* — 3.070

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz. 5. Wydatek mniejszy* o 300 koron z powodu *intercalare.*

„ „ *I. poz. 6.* Nieznaczne zaoszczędzenie na korzyść budżetu stosownie do rzeczywistej potrzeby.

„ „ *II. poz. 7. Wydatek mniejszy* o 486 koron, gdyż do ogólnych posług w Zakładzie przyjęto tylko jednego sługę i że pomocnik kancelaryjny ego przyjęto tylko na czas pięciu miesięcy w miarę koniecznej po rzeby.

„ „ *II. poz. 8. Wydatek większy* o 100 koron z powodu wysokich cen węgla kamiennego.

„ „ *II. poz. 9. Wydatek mniejszy* o 23 k ron, wedle rzeczywistej p trzeby.

„ „ *II. poz. 10. Wydatek większy* o 126 koron, spowodowany naprawą budynków i parkanu (LW. 62.853|901).

„ „ *II. poz. 11. Wydatek nieznacznie większy* o 8 koron, w miarę koniecznej potrzeby.

„ „ *III. poz. 12 i 13. Wydatki mniejsze* o 2.194 koron, zależne od cen artykułów żywności i dla kuchni prowadzonej we własnym zakładzie, a nadto z powodu mniejszej liczby uczniów.

„ „ *III. poz. 14. Wydatek mniejszy* o 79 koron, gdyż podobnie jak w r. 1900 lekarz Dr. Walczyński udzielał bezpłatnie porady lekarskiej w razie potrzeby.

„ „ *III. poz. 15. Wydatku nie było* żadnego dla braku odpowiedniego kandydata.

„ „ *IV. poz. 17 i 19. Wydatki mniejsze* o 4 korony w miarę rzeczywistych potrzeb.

„ „ *IV. poz. 20. Wydatek większy* o 292 koron, spowodowany poprawą gruntów w ogrodzie szkolnym i sprawieniem 28 okien inspektowych. Przekroczenie to znajduje częściowe pokrycie w większych dochodach. Rubr. III. poz. 5. dochodów.

„ „ *V. poz. 21. Wydatek mniejszy* o 24 koron, zależnie od przypadkowych potrzeb.

16. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—	6.000	—
	2	Od gminy miasta Tarnowa	500	—	500	—
	3	Od Rady powiatowej w Tarnowie	600	—	600	—
		Suma rubryki I. .	7.100	—	7.100	—
II.	4	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . . .	240	—	200	+ *40*
III.	5	**Dochód czysty z ogrodu szkolnego** . .	1.846	10	1.600	+ *246*
IV.	6	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	60	— 60
		Suma dochodów .	9.186	10	8.960	+ *286* — 60
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	11.933	63	15.230	— 3.296
		Razem .	21.119	73	24.190	— 3.356 + *286*
						— 3.070

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochód większy o 40 koron, z powodu uiszczenia zaległej należytości.
„ „ *III. Dochód większy* o 246 koron wskutek znaczniejszych nakładów na lepszą uprawę gruntu a tem samem i pomyślniejszych zbiorów z ogrodu szkolnego.
„ „ *IV. Dochodu nie było* żadnego w tym roku.
„*Dotacya z funduszu krajowego*“ *mniejsza* o 3.296 koron, w miarę pot zeby pokrycia niedoboru, a zatem i ogólny wynik korzystniejszy o tę kwotę od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1900.

Stan czynny:
Należytości czynne:
Dochód z ogrodu szkolnego (Rubr. III. doch.) . . . . . 57 K.
Stan bierny . . . . . — „
Czysty stan czynny . 57 K.

LW. 34.783/902.

Wydatki. 17. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
I.		**Wydatki.**				
		Płace nauczycieli.				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca i dodatek aktywalny	2.880	—	2.880	—
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy, płaca i dodatek aktywalny	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	2.880	—	2.880	—
II.		**Koszta administracyjne.**				
	3	Koszta kancelaryjne	199	63	200	—
	4	Stróż zakładu	580	—	600	20
	5	Opał	598	—	600	2
	6	Oświetlenie	236	07	200	*36*
	7	Utrzymanie budynków	211	32	200	*11*
	8	*a*) Reszta na budowę wodociągu w zakładzie i połączenie z wodociągiem na stacyi kol. j. w Zaleszczykach **nadzwyczajne** . 477 K — g. *b*) Koszta korrekcyi kanału w zakładzie **nadzwyczajne** . 2.073 „ — „ *c*) Na dalsze koszta założenia zakładu, mianowicie na budowę szopy, poddasza i parkanu **nadzwyczajne** 1.987 „ — „	**4.537**	—	**4.537**	—
	9	Wynagrodzenie za użytkowanie wody . .	—	—	300	300
	10	Sprzęty i ruchomości	136	50	100	*37*
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	754	94	800	*45*
	12	Ubezpieczenie budynków i zbiorów, oraz podatki .	164	37	240	*76*
		Razem { zwyczajne .	2.880	83	3.240	— *443* / + *84*
		Razem { **nadzwyczajne** .	**4.537**	—	**4.537**	—
		Suma rubryki II. .	7.417	83	7.777	— 359
III.		**Potrzeby zakładu.**				
	13	Pomocnik ogrodnika, płaca i dodatek na mieszkanie	720	—	840	120
	14	Robocizna	3.036	20	3.000	36
	15	Na kupno dziczków, **nadzwyczajne** . . .	**1.605**	**54**	**1.600**	6
	16	Na kupno drzew natecznych **nadzwyczajne** .	**300**	—	**300**	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	3.756	20	3.840	120
		Do przeniesienia { **nadzwyczajne** .	**1905**	**54**	**1900**	36 / *6*
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	5.760	83	6.120	— 359
		Do przeniesienia { **nadzwyczajne** .	**4.537**	—	**4.537**	—

17. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Z przeniesienia { zwyczajne . .	5.760	83	6.120	— 359
		Z przeniesienia { **nadzwyczajne** .	**4.537**	—	**4.537**	—
		Z przeniesienia { zwyczajne .	3.756	20	3.840	120
		Z przeniesienia { **nadzwyczajne** .	**1.905**	**54**	**1 900**	36 *6*
	17	Materyały i drobne wydatki na ogród . .	345	90	300	*46*
	18	Nawozy	399	50	400	1
	19	Nasiona	198	94	200	1
	20	Środki do nauki i pracy: *a*) narzędzia . . *b*) biblioteka . .	401	17	400	1
		Razem { zwyczajne . .	5.101	71	5.140	— 122 + *83*
		Razem { **nadzwyczajne** .	**1.905**	**54**	**1 900**	+ *6*
		Suma rubryki III. .	7.007	25	7.040	— 33
IV.		**Rozmaite.**				
	21	Ryczałt na koszta objazdów	468	71	600	131
	22	Wydatki nieprzewidziane	562	10	200	*362*
		Suma rubryki IV. .	1.030	81	800	+ *231*
		Razem { zwyczajne . .	11.893	35	12.060	— 696 + *529*
		Razem { **nadzwyczajne** .	**6.442**	**54**	**6.437**	+ *6*
		Suma wydatków .	18.335	89	18.497	— 696 + *535* — 161

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. poz. 4 do 7. Wydatki ogółem *większe* o 25 K. wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *II. poz. 9.* Zaoszczędzono 300 K., ponieważ wodociąg nie został dotychczas wykonany.

„ „ *II. poz. 10* Wydatek przekroczono o 37 K. wedle potrzeby.

„ „ *II. poz. 11.* Zaoszczędzenie w kwocie 45 K powstało skutkiem sprzedaży źrebięcia za 52 K. i zmniejsze ia tym dochodem wydatków.

„ „ *II. poz. 12.* Wydatki *mniejsze* o 76 K. zależne od wysokości premii asekuracyjnych i wymierzonych podatków.

„ „ *III.* Ogółem zaoszczędzono w tej rubryce 33 K. a mianowicie w zwyczajnych wydatkach zaoszczędzono 39 K., nadzwyczajne zaś przekroczono o 6 K. stosownie do rzeczywistych potrzeb.

„ „ *IV. poz. 21.* Wydatki *mniejsze* o 131 K. zależne od ilości koniecznych wyjazdów kierownika, nie dających się naprzód przewidzieć.

„ „ *IV. poz. 22.* Wydatki *większe* o 362 K., z powodu zarachowania na tę pozycpę kosztów poświęcenia zakładu jak LW. 44668|1901.

Dochody. 17. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
		Dochód czysty z ogrodu szkolnego . .	799	57	400	+ *400*
		Suma dochodów .	799	57	400	+ *400*
		Dotacya z funduszu krajowego . . .	17.536	32	18.097	— 561
		Razem . .	18.335	89	18.497	+ *400* — 561 — 161

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. Z powodu znaczniejszej sprzedaży jarzyn uzyskano wyższe dochody o 400 K „*Dotacya z funduszu krajowego*“ *niższa* o 561 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „

Wartość gruntów i realności, będących własnością zakładu, wykazano przy funduszu krajowym.

LW. 37.233|1902.

18. Krajowy skład publiczny w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe
		Wydatki.					
I.		**Koszta zarządu i służby.**					
	1	Dyrektor-kasyer	3.000	—	3.000	—	
	2	Likwidator	2.400	—	2.400	—	
	3	Buchalter	1.380	40	1.500	120	
	4*a*	Praktykant	720	—	720	—	
	4*b*	Dy rnista	360	—	360	—	
	5	Magazynier	2.000	—	2.000	—	
	6	Woźny	920	—	880		*40*
	7	Odzwierny	528	—	580	52	
	8	Stróż nocny	600	—	600	—	
		Suma rubryki I.	11.908	40	12.040	— 172	
						+ *40*	
						— 132	
II.		**Koszta administracyi.**					
	9	Podatki:					
		a) zarobkowy { wypłacony przez kasę krajową	508	20	292		*708*
		„ „ „ składów krakowskich	492	20			
		b) domowo-zarobkowy	1.530	78	1.300		*231*
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:			260		*214*
		a) budynków administracyjnych	474	26			
		b) magazynów zbożowych	1.502	16	1.180		*322*
	11	Zabezpieczenie:					
		a) budynków od ognia	404	—	440	36	
		b) robotników od wypadku i w kasie chorych	316	77	340	23	
	12	Potrzeby kancelaryjne:					
		a) ogłoszenia i dzienniki	113	72	300		86
		b) księgi i druki	579	92	760		180
		c) telefon	100	—	100	—	
		d) rozmaite kancelaryjne	187	23	280		93
	13	Opał i światło	724	68	500		*225*
	14	Opłata drogi dojazdowej	300	—	360		60
	15	Renumeracye, noworoczne	1.600	—	1.600	—	
		Suma rubryki II.	8.833	92	7.612	+ *1.700*	
						478	
						+ *1.222*	
		Do przeniesienia	20.742	32	19.652	+ *1.090*	

Wydatki. 18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Z przeniesienia .	20.742	32	19.652	+ *1.090*
III.		**Ekspozytura cłowa.**				
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa . . .	600	—	600	—
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**				
	23	Robocizna	10.040	55	10.000	*41*
	18	Szpagat, worki *a)* zwyczajne . . .	372	14	1.300	928
		b) **nadzwyczajne** . . .	—	—	**336**	336
	19	Asekuracya	900	—	800	*100*
	20	Stemple i porta	786	55	900	113
	21	Rozmaite	98	92	100	1
						— 1.042
		Suma rubryki IV. zwyczajne . .	12.198	16	13.100	+ 141
		nadzwyczajne .	—	—	**336**	— *336*
						— 1.237
V.	22	4% **Odsetki od dotacyi w roku 1901.** . .	157	45	—	+ *157*
						+ *1.388*
		Suma wydatków rzeczywistych zwyczajne .	33.697	93	33.352	— 1.042
		nadzwyczajne .	—	—	**336**	— 336
						+ *1.388*
		Razem .	33.697	93	33.688	— 1.378
						+ 10
		Nadwyżka dochodów oddana funduszowi kraj.	1.864	82	1.412	+ 453
		Ogólna suma wydatków .	35.562	75	35.100	+ 463

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 3. Wydatek mniejszy o 120 koron, z powodu niebsadzenia posady buchaltera.
„ „ *I. poz. 6.* Wydatek większy o 40 koron, z powodu podwyższenia czynszu za mieszkanie dla woźnego.
„ „ *I. poz. 7.* Wydatek mniejszy o 52 koron, wedle ugodzonej płacy.
„ „ *II. poz. 9 a.* Wydatek większy o 708 koron, z powodu zapłacenia zaległego podatku zarobkowego za lata 1899 i 1900.
„ „ *II. poz. 9 b.* Wydatek większy o 231 koron, stosownie do wymiaru podatku domowo czynszowego.
„ „ *II. poz. 10 a.* Wydatek większy o 214 koron, spowodowany rekonstrukcyą pieców w biurach.

18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Do rubr. *II. poz. 10 b.* Wydatek większy o 322 koron, ponieważ magazyny wymagają znaczniejszych robót konserwacyjnych.

„ „ *II. poz. 11 a. i b.* Wydatki mniejsze ogółem o 59 koron, stosownie do przedłożonych polic z r. 1901.

„ „ *II. poz. 12 a. b. c. d.* Wydatki w ogóle mniejsze w miarę rzeczywistej potrzeby.

„ „ *II. poz. 13.* Wydatek większy o 225 koron, ponieważ budynek administracyjny wymaga znacznego opalania, z powodu wadliwej budowy.

„ „ *II. poz. 14.* Wydatek mniejszy o 60 koron, wedle przedłożonego przez c. k. Dyrekcyę kolei rachunku za r. 1901.

„ „ *IV. poz. 17 i 19.* Wydatki ogółem większe o 141 koron, z powodu większego ruchu w magazynach.

„ „ *IV. poz. 18 b.* Preliminowany na r. 1901 wydatek nadzwyczajny na zakupno worków od składu lwowskiego w kwocie 336 koron, zapłacono już w r. 1900.

„ „ *IV. poz. 18 a. 20 i 21.* Wydatki ogółem mniejsze o 1.043 koron, spowodowane oszczędnością Zarządu.

„ „ *V. poz. 22.* Wydatek preliminowany 157 koron, pochodzi z 4% odsetek od dotacyi z funduszu krajowego.

Porównanie z budżetem.

Suma *wydatków* rzeczywistych wynosi	33.697 K. 93 g.
Budżetem uchwalono na r. 1901	33.688 „ — „
Wynik zatem *wydatków* za r. 1901 jest od budżetu *niekorzystniejszy* o kwotę	9 K. 93 g.

Dochody. 18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Składowe od zboża i towarów** . . .	12.269	96	14.400	— 2.130
II.		**Manipulacya przy zbożu, względnie towarach:**				
	2	Dostawa wagonów			1.300	
	3	Ekspedycya „			200	
	4	Wyładowanie „			4.000	
	5	Załadowanie „			3.400	
	6	Asekuracya			2.000	
	7	Stemple i porta			1.000	
	8	Odsetki	23.292	79	1.000	+ *2.593*
	9	Rozmaite:				
		a) czyszczenie, i wietrzenie			5.200	
		b) formalności cłowe			800	
		c) wypożyczanie worów			800	
		d) szpagat			600	
		e) zawiadomienia odbiorcze			400	
		Suma rubryki II. .	23.292	79	20.700	+ *2.593*
		Suma dochodów rzeczywistych .	35 562	75	35.100	+ *2.593* — 2.130 + *463*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. Dochód ze składowego mniejszy o 2.130 K., gdyż przy ogólnym obrocie wagonów w r. 1901, zboże i towary niepozostawały długo na składzie.

„ „ *II. poz. 2—9.* W zamian zato, ogólne dochody z manipulacyi są znacznie większe, bo o 2.593 K.

Porównanie z budżetem.

Suma dochodów rzeczywistych wynosi	35.562	K. 75	g.
Budżetem uchwalono na r. 1901	35.100	„ —	„
Dochody były zatem od budżetu *większe* o kwotę	462	K. 75	g.
Ponieważ jednak w sumie dochodów mieszczą się zapłacone należytości czynne pozostałe z r. 1900	9.440	„ 51	„
wypadłby zatem niedobór za r. 1901 w kwocie	8.977	K. 76	g.
uwzględniając jednak zaległości czynne pozostałe do ściągnięcia w roku 1902 w kwocie	8.734	„ 85	„
Wynik dochodów za r. 1901 okazuje się od budżetu niekorzystniejszy o kwotę	242	K. 91	g.
Wydatki przedstawiają wynik od budżetu *większy* j. w. o. . . .	9	K. 93	g.
Dochody zaś przedstawiają wynik od budżetu *mniejszy* j. w. o . .	242	„ 91	„
Ogólny zatem wynik za rok 1901 jest od budżetu *niekorzystniejszy* o .	252	K. 84	g.

18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Wykaz należytości czynnych i biernych pozostałych z końcem r. 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	Należytości czynne z lat ubiegłych g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	Należytości czynne z roku bieżącego g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	Należytości bierne z lat ubiegłych g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	Należytości bierne z roku bieżącego g.
		Wydatki.								
V.	22	Odsetki od dotacyi . . .	—	—	—	—	815	40	—	—
		Dochody.								
I.	1	Składowe od zboża i towarów .	—	—	4.216	80	—	—	—	—
II.	2—9	Manipulacye przy zbożu względnie towarach	—	—	4.518	05	—	—	—	—
		Razem .	—	—	8.734	85	815	40	—	—

Stan majątku wykazany przy funduszu krajowym.

LW. 21.854|1902.

LW. 51.890|1902.

ALEGAT

(od 1 do 32)

do zamknięcia rachunku funduszu krajowego

(Rubryka XVI. wydatków)

Zamknięcie rachunku

za rok 1901.

1. aleg. Kraj. szkoła koszykarska w Dżurowie . . . . . str. 197
2. „ „ „ „ „ Rudkach . . . . . „ 198
3. „ „ „ „ „ Siedlcach . . . . . „ 199
4. „ „ „ „ „ Skołyszynie . . . . . „ 200
5. „ „ „ „ „ Stryhańcach . . . . . „ 201
6. „ „ „ „ „ Wojsławiu . . . . . „ 202
7. „ „ „ „ „ Zatorze . . . . . „ 203
8. „ „ naukowy warsztat kołodziejski w Grybowie . . . . . „ 204
9. „ „ „ „ „ „ Grzymałowie . . . . . „ 206
10. „ „ szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej . . . . „ 208
11. „ „ „ stolarska w Stanisławowie . . . . . „ 210
12. „ „ „ „ „ Kalwaryi . . . . . „ 212
13. „ „ naukowy warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie . . . . . „ 213
14. „ „ szkoła garncarska w Kołomyi . . . . . „ 214
15. „ „ kurs dla przemysłu keramicznego w Podgórzu . . . . . „ 215
16. „ „ naukowy warsztat szewski w Witkowie . . . . . „ 216
17. „ „ „ „ „ „ Starym Sączu . . . . . „ 218
18. „ „ szkoła szewska w Dobczycach . . . . . „ 219
19. „ „ „ tkacka w Krośnie . . . . . „ 220
20. „ „ naukowy warsztat tkacki w Glinianach . . . . . „ 222
21. „ „ „ „ „ „ Gorlicach . . . . . „ 223
22. „ „ „ „ „ „ Koreczynie . . . . . „ 224
23. „ „ „ „ „ „ Kosowie . . . . . „ 225
24. „ „ „ „ „ „ Łańcucie . . . . . „ 226
25. „ „ „ „ „ „ Rychwałdzie . . . . . „ 227
26. „ „ „ „ „ „ Wilamowicach . . . . . „ 228
27. „ „ szkoła sukiennicza w Rakszawie . . . . . „ 229
28. „ „ koronkarska w Zakopanem . . . . . „ 230
29. „ „ „ „ Bobowej . . . . . „ 231
30. „ „ „ hafciarska w Makowie . . . . . „ 232
31. „ „ keramiczna stacya doświadczalna we Lwowie . . . . . „ 233
32. „ „ mechaniczna stacya doświadczalna we Lwowie . . . str. 234, 235, 236

1 Krajowa szkoła koszykarska w Dżurowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów. . .	1.464·—	1.800	336	—	Mniej z powodu sprzedaży wyrobów tylko za gotówkę.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	300·—	300	- -	—	
b) „ c. k. Rządu	1.000·—	940	–	60	Więcej z powodu przyznania większej subwencyi przez c. k. Rząd.
c) z funduszów krajowych .	639·48	850	211	—	Mniej głównie z powodu mniejszej potrzeby środków naukowych j. n.
Suma przychodu .	3.403·48	3.890	547	60	
			487		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.200·—	1.200	—	—	
2. Utrzymanie lokalu	40·—	100	60	—	Wedle rzeczywistej potrzeby.
3. Opał	174·40	140	-	34	
4. Oświetlenie	33·54	40	6	—	
5. Usługa	—·—	60	60	—	
6. Materyał	1.009·26	1.200	191	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	26·40	350	324	–	Mniej wedle potrzeby.
8. Wynagrodzenie uczniów . .	895·80	600	—	296	Więcej z powodu udzielenia zbyt małego kredytu na ten cel.
9. Rozmaite inne wydatki . .	24·08	200	176	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	3.403·48	3.890	817	330	
			487		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	206·—	1. Należytości bierne . . .	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	783·24			
3. „ „ wyrobów .	„	791·80	Czysty stan czynny (Saldo) .	„	2643·46
4. „ inwentarza . . .	„	862·42			
Suma .	K.	2.643·46	Suma .	„	2.643·46

2. Szkoła koszykarska Rudkach.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	4 028·21	3.200	—	828	Więcej z powodu rozwoju szkoły i wzrostu produkcyi co też uwzględniono w preliminarzu na rok 1902.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	500·—	610	110	—	Mniej z powodu pozostałych należytości czynnych podanych w stanie majątkowym.
b) od c. k. Rządu	800·—	1.200	400	—	Mniej z powodu iż c. k. Rząd obciął żądaną subwencyę.
c) z funduszów krajowych .	170·65	1.042	871	—	Mniej głównie z powodu większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Suma przychodu .	5.498·86	6·052	1.381	828	
			553		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.200·—	1.200	—	—	
b) administrator	300·—	300	—	—	
c) nauczyciel	—	240	240	—	Kredyt nie zużyty, z powodu nieobsadzenia tej posady z braku odpowiednio ukwalifikowanego kandydata.
d) koszta dojazdu instruktora do Milczyc i Pohorzec . .	83·40	200	117	—	}
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	66·18	100	34	—	
3. Opał	184·68	240	55	—	} Mniej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	43·20	50	7	—	
5. Usługa	72·—	72	—	—	
6. Materyał	1.355·76	1.600	244	—	Mniej albowiem wstrzymano się z zakupnem materyałów zapasowych, a to ze względu na przedsięwziętą uprawę łoży we własnym zarządzie j. n.
7. Wynagrodzenie uczniów .	1.626·64	1.600	—	27	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz. 1 doch.
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	81·83	200	118	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Wydatki kancelaryjne i portorya	52·39	50	—	2	} Wedle potrzeby.
10. Rozmaite inne wydatki . .	125·44	200	74	—	
— Założenie plantacyi łozy .	307·34	—	—	307	Wydatek ten uwzględniony w preliminarzu na rok 1902 poniesiony został na zaprowadzenie własnej kultury łoziny wskutek ofiarowanego w tym celu przez JW. Felicyę hr. Skarbkową 8 morgowego obszaru.
Suma rozchodu .	5 498·86	6.052	889	336	
			553		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	927·58	1. Należytości bierne . . .	K.	—
2. Wartość zapasu materyałów	„	1.126·45			
3. „ „ wyrobów .	„	448 95			
4. „ inwentarza . . .	„	798·33	Czysty stan czynny (Saldo)	„	3.301·31
Suma .	K.	3.301·31	Suma .	K.	3 301·31

3. Krajowa szkoła koszykarska w Siedlcach.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	662·13	480	—	182	Więcej wedle rzeczywistego wyniku.
— Zaliczka z r. 1900 na urządzenie	306·54	—	—	306	Kwota ta pozostała była z zaliczki udzielonej w r. 1900 na pierwsze urządzenie szkoły.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	400·—	400	—	—	
b) od c. k. Rządu	500 —	1.000	500		Mniej z powodu iż c. k. Rząd obciął żądaną subwencyę.
c) z funduszów krajowych .	774·66	900	125	—	Mniej głównie z powodu mniejszych wydatków na materyał i robociznę.
Suma przychodu .	2.643·33	2.780	625	488	
			137		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	960·—	960	—	—	
b) administrator	200·—	200	—	—	
2. Lokal, opał, oświetlenie i usługa	—	—	—	—	
3. Materyał	563·—	800	237	—	Mniej z powodu, iż kupiono łoziny tylko tyle ile potrzeba było do produkcyi wyrobów.
4. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	104·08	100	—	4	Więcej wedle potrzeby.
5. Wynagrodzenie uczniów . .	241·63	600	358	—	Mniej odpowiednio do wartości wykonanej roboty.
6. Rozmaite inne wydatki . .	174·62	120	—	54	Więcej wedle potrzeby.
— Zaliczka zarządowi na materyały	400·	—	—	400	Zaliczkę tę musiano udzielić, gdyż mimo pozostałego jeszcze kredytu na materyały jak poz. 3 zarząd szkoły nie zaopatrzył się w materyał zapasowy.
Suma rozchodu .	2.643·33	2.780	595	458	
			137		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. —·—	1. Należytości bierne . . .	K. —·—
2. Wartość zapasu materyałów	„ 236·39		
3. „ „ wyrobów .	„ 944·70		
4. „ inwentatza . . .	„ 472·06	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 1.653·15
Suma	K. 1.653·15	Suma .	K. 1.653·15

4. Krajowa szkoła koszykarska w Skołyszynie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	4.047·61	3.600	—	448	Więcej z powodu większej sprzedaży i ściągnięcia należytości czynnych z r. 1900.
— Rozmaite zwroty	138 91	—	—	139	Dochód nieprzewidziany stanowi częściowy zwrot portoryów itp. wydatków zaliczonych pod poz. 11.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	1.000·—	1.600	600	—	Mniej z powodu, iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
— od Rady powiatowej . . .	240 —	—	—	240	Subwencya ta nieprzewidziana budżetem jest nadzwyczajnym datkiem jasielskiej Rady powiatowej.
b) z funduszów krajowych .	464·21	1·680	1.216	—	Mniej głównie z powody większych dochodów ze sprzedaży wyrobów i niezużytego kredytu na pomocnika instruktora.
Suma przychodu .	5.890·73	6.880	1.816	827	
			989		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	960·—	1.080	120	—	Mniej z powodu przyznania wynagrodzenia tylko w tej wysokości.
b) nauczyciel	360·—	360	—	—	
c) administrator	240·—	240	—	—	
d) pomocnik instruktora . .	—	480	480	—	Kredytu tego nie zużytkowano z powodu nieobsadzenia posady pomocnika.
2. Wynajem lokalu	—	—	—	—	
3. Opał	138.96	160	21	—	
4. Oświetlenie	74.16	70	—	4	
5. Usługa	58 77	120	61	—	Wedle potrzeby.
6. Materyał	1.622·23	1.600	—	22	
7. Wynagrodzenie uczniów .	1.376·35	2.000	624	—	
8. Środki naukowe	62·71	100	37	—	
9. Uzupełnienie inwentarza .	189·69	150	—	40	
10. Ubezpieczenie budynków i inwentarza	64·37	120	56	—	Mniej wedle rzeczywistej wartości wykonanej roboty. Mniej wedle potrzeby.
11. Rozmaite inne wydatki . .	531·49	400	—	132	Wydatek większy znachodzi pokrycie j. w. w dochodach z rozmaitych zwrotów.
— Zwrot chwilowej pożyczki z r. 1900	212·—	—	—	212	Wydatek ten jest zwrotem chwilowej pożyczki wstawionej do dochodów w zamknięciu za rok 1900 a zaciągniętej na poczet należytości czynnych, które w tym roku wpłynęły pod poz. 1 doch.
Suma rozchodu .	5.890·73	6.880	1.399	410	
			989		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	881·38	1. Należytości bierne . . .	K.	20·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	1·911·70			
3. „ „ wyrobów .	„	813·12	Czysty stan czunny (Saldo)	„	5.314·15
4. „ inwentarza . . .	„	1.727 95			
Suma .	K.	5.334·15	Suma .	K.	5.334·15

5. Krajowa szkoła koszykarska w Stryhańcach.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	2.267·55	2.200	—	67	Więcej z powodu ściągnięcia należytości czynnych z r. 1900.
2. Subwencye:					
a) od gminy	—	132	132	—	Subwencya ta nie wpłynęła raz z tego powodu, że zobowiązanie gmin ustało z dniem 31. maja 1900 r. a po wtóre z powodu zwinięcia tej szkoły w Stryhańcach z dniem 5. października 1901 i przeniesienia jej do Niżniowa.
b) od Rady powiatowej . .	500·—	400	—	100	Więcej z powodu iż subwencya ta daną jest na mocy już nowej deklaracyi Wydziału powiatowego z dnia 8. października 1901 l. 3228 na utrzymanie szkoły koszyk. w Niżniowie.
c) od c. k. Rządu	900·—	1.400	500	—	Mniej z powodu iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
d) z fund. kraj. { zwyczajne .	1·172·63	818	—	355	Więcej głównie z powodu obcięcia subwencyi przez c. k. Rząd.
d) z fund. kraj. { **nadzwyczajne**	—	**250**	250	—	Kredytu tego nie zużytkowano z powodu przeniesienia szkoły do Niżniowa.
Suma przychodu .	4.840·18	5 200	882	522	
			360		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.200·—	1.200	—	—	
b) administrator	225·—	300	75	—	Mniej z powodu intercalare.
c) katecheta	100·—	100	—	—	
d) nauczyciel	—	240	240	—	Kredyt nieużytkowany z powodu nieobsadzenia tej posady dla braku odpowiedniego kandydata.
— Wynajem lokalu	500·—	—	—	500	Wydatek ten pokryty subwencyą powiatową pod 2 b. stanowi I. ratę jaka przypada Wydziałowi powiatowemu w myśl umowy do LW. 17.114/1901 na pokrycie kosztów adaptacyi budynku spłacać się mających przez 6 lat za umieszczenie kraj. szkoły koszykar. w Niżniowie.
2. Opał	300·50	280	—	20	
3. Oświetlenie	63·78	60	—	4	Wedle potrzeby.
4. Usługa	70·—	80	10	—	
5. Materyał	1.027·54	1·400	372	—	Mniej z powodu zwinięcia szkoły w Stryhańcach.
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	9·51	250	241	—	Mniej jak poz. 5.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	958·10	800	—	158	Więcej wedle rzeczywistej wart. roboty.
8. Rozmaite inne wydatki . .	385·75	240	—	146	Więcej z powodu kosztów przeniesienia szkoły do Niżniowa.
9. Na założenie plantacyi łozy	—	**250**	250	—	Kredytu tego niezużytkowano z powodu przeniesienia szkoły do Niżniowa.
Suma rozchodu .	4.840·18	5 200	1.188	828	
			360		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:

1. Należytości czynne . . .	K.	396·55
2. Wartość zapasu materyałów	„	568·55
3. „ „ wyrobów .	„	1.450·24
4. „ inwentarza . . .	„	605·66
Suma .	K.	3.021·00

Stan bierny:

1. Należytości bierne . . .	K.	—
Czysty stan czynny (Saldo)	„	3.021·—
Suma .	K.	3.021·—

6. Krajowa szkoła koszykarska w Wojsławiu.

Przychód.

	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wiekszа	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	1.303·05	1.200	—	103	Więcej z powodu częściowej wyprzedaży wyrobów zapasowych.
— Rozmaite szkolne zwroty .	7·11	—	—	7	
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	400·—	400	—	—	
b) od c. k. Rządu	960·—	1.000	40	—	Mniej z powodu iż c. k. Rząd obniżył żądaną subwencyę.
c) od WP. Stef. Sękowskiego	—	100	100	—	Datek ten nie wpłynął i wykazany jest jako należytość czynna w stanie majątkowym.
d) z funduszów krajowych .	346·60	720	373	—	Mniej głównie z powodu mniejszych wydatków na produkcyę wyrobów i nieco większego wpływu ze sprzedaży wyrobów.
Suma przychodu .	3.016·76	3.420	513	110	
			403		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	840·—	840	—	—	
b) administrator	200·—	200	—	—	
c) nauczyciel	180·—	240	60	—	Mniej z powodu intercalare.
2. Oświetlenie, dowóz i rąbanie drzewa	140·14	100	—	40	} Wedle potrzeby.
3. Usługa	72·—	120	48	—	
4. Materyał	602·06	1.000	398	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
5. Wynagrodzenie uczniów . .	277·19	600	323	—	Mniej stosownie do wartości roboty.
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwenta za	83·76	140	56	—	Mniej wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki . .	221·61	180	—	42	Więcej wedle potrzeby.
— Zaliczka Zarządowi na materyał zapasowy	400·	—	—	400	Wydatek ten znachodzący niemal całkowite pokrycie w zaoszczędzonym kredycie pod 4. okazał się koniecznym ze względu na potrzebę materyału zapasowego.
Suma rozchodu .	3.016·76	3.420	885	482	
			403		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:

1. Należytości czynne . . .	K.	432·38
2. Wartość zapasu materyałów	„	857·16
3. „ „ wyrobów .	„	1.087·61
4. „ inwentarza . . .	„	1.148·26
Suma	K.	3.525·41

Stan bierny:

1. Należytości bierne . . .	K.	—
Czysty stan czynny (Saldo)	„	3.525·41
Suma .	K.	3.525·41

7. Krajowa szkoła koszykarska w Zatorze.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	1.828·33	2.240	411	—	Mniej gdyż zmiana instruktora pociągnęła za sobą stagnacyę w frekwencyi uczniów i robocie a temsamem i w sprzedaży wyrobów.
2. Subwencye:					
a) od gminy	360·—	360	—	—	
b) od Rady powiatowej . .	200·—	200	—	—	
c) od c. k. Rządu	1.200·—	1.200	—	—	
d) z funduszów krajowych .	384·54	960	576	—	Mniej z powodu nieobsadzenia posady nauczyciela i mniejszych wydatków na produkcyę wyrobów.
Suma przychodu .	3.972·87	4.960	987	—	
			987		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.190·—	1.200	10	—	Mniej z powodu intercalare.
b) pomieszkanie dla instrukt.	167·—	200	33	—	
c) administrator	200·—	200	—	—	
d) nauczyciel	—	240	240	—	Kredytu tego nieużyto z powodu słabej frekwencyi uczniów.
2. Wynajem lokalu	500·—	480	—	20	Wedle potrzeby.
3. Opał	80·78	140	59	—	
4. Oświetlenie	46·36	40	—	6	
5. Usługa	8·—	70	62	—	
6. Materyał	572·59	1.000	428	—	Mniej z powodu mniejszej frekwencyi uczniów jak poz. 1. doch.
7. Wynagrodzenie uczniów .	1.102·60	1.160	57	—	Mniej z powodu jak poz. 6.
8. Uzupełnienie inwentarza .	7.74	100	92	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Środki naukowe	—	60	60	—	
10. Rozmaite inne wydatki . .	97·80	70	—	28	Więcej wedle potrzeby.
Sumą rozchodu .	3.972·87	4·960	1.041	54	
			987		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny*:	
1. Należytości czynne . . .	K. 234·50	1. Należytości bierne . . .	K. —
2. Wartość zapasu materyałów	„ 750·98		
3. „ „ wyrobów .	„ 794·48		
4. „ inwentarza . . .	„ 1.145·06	— Czysty stan czynny (Saldo)	„ 2.925·02
Suma .	K. 2.925·02	Suma .	K. 2.925·02

8. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grybowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	6 636·03	6·500	—	136	Więcej z powodu ściągnięcia należytości czynnych z r. 1900.
— Rozmaite zwroty	30·—	—	—	30	Zwrot wydatku zaliczonego pod poz. 11.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	200·—	200	—	—	
b) od c. k. Rządu	3.000·—	3.000	—	—	
c) z funduszów krajowych: zwyczajne	2.183·21	2.660	477	—	Mniej z powodu nieobsadzenia posady kierownika.
nadzwyczajne	**1.600·—**	**1·600**	—	—	
Suma przychodu .	13.649·24	13.960	477	166	
			311		

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	1.400·—	2.000	600	—	Mniej z powodu, iż posada kierownika dotychczas nie jest obsadzona a z kredytu tego płatny jest przodownik kowalski, który tymczasowo pełni obowiązki kierownika
b) przodownik kowalski .					
c) administrator	480·—	480	—	—	
d) nauczyciel	458.26	500	42	—	Mniej odpowiednio do ilości godzin nauki.
e) katecheta	100·—	100	—	—	
f) przodownik kołodziejski .	1.080·—	1.080	—	—	
g) pomocnik	720·—	720	—	—	
2. Materyał kołodziejski z dostawą	1·682·04	1.700	18	—	Wedle potrzeby.
3. Środki naukowe	135·09	240	105	—	
4. Narzędzia warsztatowe . .	370·65	300	—	71	
5. Zakupno żelaza	2.298·15	1.800	—	498	Więcej z powodu większych robót kowalskich.
6. Zakupno węgla i koksu . .	519·70	400	—	120	
7. Wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wyrobów . .	461·—	1·000	539	—	Mniej z powodu zaniechania kompletnego wykańczania wyrobów.
8. Wynagrodzenie uczniów .	1.555·34	1.600	45	—	Mniej stosownie do wartości roboty.
9. Rozmaite inne wydatki . .	696·02	240	—	456	Więcej z powodu kosztów leczenia uczniów i innych koniecznych wydatków.
10. Ubezpieczenie od ognia . .	92·99	200	107	—	Mniej wedle potrzeby.
11. Restauracya budynku zakładowego	**1.600·—**	**1.600**	—	—	Wydatek rzeczywisty wynosił tylko 102 K. 72 g. resztę zaś pozostałego kredytu z r. 1901 w kwocie 1.497 K. 28 g. przeniesiono na r. 1902 celem pokrycia dalszych kosztów restauracyi budynku.
Suma rozchodu .	13.649·24	13.960	1.456	1.145	
			311		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	1.331·67	1. Należytości bierne . . .	K.	215·70
2. Wartość zapasu materyałów	„	5.258·93			
3. „ „ wyrobów .	„	1.180·12			
4. „ „ inwentarza	„	6.086·13	Czysty stan czynny (Saldo)	„	13.641·15
Suma .	K.	13.856·85	Suma .	K.	13·856·85

9. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski w Grzymałowie.

Rozchód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze spredaży wyrobów . . .	6.711·79	8.400	1·688	—	Mniej z powodu znacznie zmniejszonej jednakże korzystniejszej produkcyi wyrobów.
— Rozmaite zwroty	3.76	—	—	4	
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	—	1.000	1.000	—	Wydział powiatowy w Skałacie zalega dotychczas z subwencyą za r. 1897, 1898, 1899, 1900 i 1901 które objęte są należytościami czynnemi wykazanemi poniżej w stanie majątkowym tego warsztatu.
b) od c. k. Rządu	3.100·—	3.400	300	—	Mniej z powodu iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
c) z funduszów krajowych .	3.272·27	3.620	348	—	Mniej z powodu nieobsadzenia posady pomocnika kowalskiego.
Suma przychodu .	13.087·82	16 420	3 336	4	
			3.332		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor kierujący . . .	1.200·—	1.320	120	—	Mniej z powodu przyznania niższego wynagrodzenia.
b) instruktor kowalski . . .	1.080·—	1.200	120	—	
c) przodownik kołodziejski .	1.080·—	1.080	—	—	
d) pomocnik kowalski . . .	—	840	840	—	Kredyt niezużyty z powodu nieobsadzenia tej posady.
e) administrator	1.200·—	1.200	—	—	
f) nauczyciel	330·—	360	30	—	Mniej z powodu feryi wakacyjnych.
2. Utrzymanie lokalu . . .	87·40	200	113	—	
3. Opał	—	140	140	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	39·76	80	40	—	
5. Usługa	264·—	264	—	—	
6. Materyał kołodziejski . .	1.857·10	1.000	—	857	Więcej z powodu większego zakupna drzewa, celem uzyskania suchego materyału zapasowego.
7. Zakupno żelaza	1.684·74	2.000	315	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi jak poz. 1 doch.
8. Zakupno koksu	392·89	500	107	—	
9. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	461·27	800	339	—	Mniej wedle potrzeby.
10. Ubezpieczenie od ognia . .	53·94	56	2	—	Wedle potrzeby.
11. Wynagrodzenie uczniów .	642·29	1.800	1.158	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
12. Lakiernik, tapicer i materyał	2.208·56	3.100	891	—	
13. Rozmaite inne wydatki . .	423·17	480	57	—	Mniej wedle potrzeby.
— Pożyczka chwilowa funduszu zapomog. uczniów	82·70	—	—	83	Wydatek tylko chwilowy zwrotny w roku następnym z funduszu stypendyjnego uczniów.
Suma rozchodu .	13.087·82	16.420	4.272	940	
			3.332		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:			*Stan bierny*:		
1. Należytości czynne . .	K.	6.280·10	1. Należytości bierne . . .	K.	5.664·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	2.511·20			
3. „ „ wyrobów .	„	1.926·48			
4. „ inwentarza . . .	„	4.598·99	Czysty stan czynny (Saldo)	„	9.652·77
Suma	K.	15.316·77	Suma	K.	15.316·77

10. Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strum.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów:					
a) kołodziejsko-kowalskich . .	8·626·11	9.800	1.174	—	Mniej z powodu pozostałych należytości czynnych wykazanych poniżej w stanie majątkowym szkoły.
b) ciesielskich	292·70	400	107	—	
c) bednarskich i różne . . .	18·80	—	—	19	Dochód ten pochodzi z wysprzedaży zapasu.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	2.800·—	3.400	600	—	Mniej z powodu iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
b) z funduszów krajowych .	8.993·32	8 562	—	431	Więcej z powodu mniejszych dochodów ze sprzedaży wyrobów i obcięcia subwencyi państwowej.
Suma przychodu .	20.730·93	22.162	1.881	450	
			1.431		

Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownik	3.600·—	3.600	—	—	
b) nauczyciel rysunków . . .	2.400·—	2.400	—	—	
c) katecheta obrz. rz. kat. . .	116·64	100	—	17	Więcej z powodu zapłacenia reszty należytości z r. 1900.
d) katecheta obrz. gr. kat. .	99·84	100	—	—	
e) przodownik kołodziejski .	1.200·—	1.200	—	—	
f) instruktor ciesielstwa . . .	1.200·—	1.200	—	—	
g) majster kowalski	1.440.—	1.440	—	—	
h) pomocnik kowalski	360·—	1.080	540	—	Mniej stosownie do potrzeby jaka okazała się przy produkcyi.
i) pomocnik kołodziejski . .	180.—				
2. Wynajem lokalu	1.200·—	1.200	—	—	
3. Opał	92·36	240	148	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	93·06	130	37	—	
5. Usługa	192.—	192	—	—	
6. Materyał drzewny	667·45	1.200	532	—	Mniej z powodu zużytkowania materyału zapasowego.
7. Ubezpieczenie od ognia . .	240·67	120	—	121	Więcej wedle potrzeby.
8. Środki naukowe i przybory	853·53	1.200	346	—	Wedle potrzeby.
9. Wydatki administr. i kancel.	518·42	400	—	118	
10. Zakupno żelaza	2 425·26	2.800	375	—	Mniej z powodu zużytkowania zeszłorocznego zapasu i mniejszej produkcyi.
11. Zakupno węgla i koksu . .	746·45	600	—	146	Więcej z powodu iż z r. 1900 nie zostało nic w zapasie.
12. Wynagrodzenie uczniów . .	937·03	960	23	—	Mniej stosownie do wartości roboty.
13. Wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie	2.168·22	2.000	—	168	Więcej stosownie do zamówień, których znaczna część była na wyroby kompletnie wykończone.
Suma rozchodu . .	20.730·93	22.162	2.001	570	
			1.431		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	3.682·97	1. Należytości bierne . . .	K.	3.658·45
2. Wartość zapasu materyałów	„	3.419·73	2. Zaliczka z fund. kraj. na fundusz obrotowy . . .	„	2.000·—
3. „ „ wyrobów .	„	3.678·34	Czysty stan czynny (Saldo)	„	7.955·09
4. „ inwentarza . .	„	2.832·50			
Suma	K.	13.613·54	Suma .	K.	13.613·54

11. Krajowa szkoła stolarska w Stanisławowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	4.684·10	6.000	1.316	—	Mniej z powodu rozpoczęcia robót na wystawę jubileuszową Tow. politech.
— Rozmaite	20·49	—	—	21	
2. Subwencye:					
a) od gminy	1.600·—	1.600	—	—	
b) od Rady powiatowej . . .	200·—	200	—	—	
c) od c. k. Rządu	2.600·—	2.600	—	—	
d) od Kasy oszczędności . .	400·—	200	—	200	Więcej z powodu wpływu wyższej subwencyi aniżeli się spodziewano.
e) z funduszów krajowych . .	7.944·46	8.192	248	—	Mniej z powodu nieobsadzenia posady pomocnika tokarskiego.
Suma przychodu .	17.449·05	18·792	1.564	221	
			1.343		

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	3.000·—	3.000	—	—	
b) nauczyciel snycerstwa . .	960·—	1·080	120	—	Mniej z powodu iż dotychczas nie podwyższono płacy.
c) werkmistrz stolarstwa . .	960·—	960	—	—	
d) nauczyciel rysunków . . .	960·—	960	—	—	
e) nauczyciel stylistyki itp. .	648·—	720	72	—	Mniej stosownie do ilości godzin udzielonej nauki.
f) pomocnik stolarstwa . . .	720·—	720	—	—	
g) pomocnik tokarstwa . . .	—	720	720	—	Kredyt niezużytkowany z powodu nieobsadzenia tej posady z braku na razie odpowiedniego kandydata.
h) katechetą	100·—	100	—	—	
— nauczyciel pomocn. rysunków	40·—	—	—	40	Wydatek ten powstał z powodu przyjęcia od 1. listopada 1901 nauczyciela pomocniczego do nauki rysunku i kompozycyi co uzasadniono w preliminarzu na r. 1902.
2. Wynajem lokalu	2.400·—	2.400	—	—	
3. Opał	301·40	300	—	1	
4. Oświetlenie	184·67	200	15	—	Mniej wedle potrzeby.
5. Usługa	432·—	432	—	—	
6. Materyał	872·41	1.600	728	—	Mniej z powodu zużytkowania materyałów zapasowych.
7. Środki naukowe	784·42	600	—	185	Więcej z powodu zakupna słownika Brokhausena i nowych wzorów.
8. Rozmaite inne wydatki . .	575·86	400	—	176	Więcej wedle potrzeby.
9. Środki pomocn. warsztatowe	1.222·27	1.600	378	—	Mniej ze względu na rozpoczęte w r. 1901/2 roboty na wystawą jubileuszową.
10. Wynagrodzenie uczniów . .	1.527·86	2.400	872	—	
11. Uzupełnienie inwentarza . .	1.260·16	600	—	660	Więcej z powodu zakupna koniecznie potrzebnych nowych narzędzi i sprzętów do kancelaryi.
— Zaliczka na opłacenie wyższego czynszu za lokal w roku 1902	500·—	—	—	500	Wydatek ten okazał się koniecznym wobec tego że nowy właściciel podwyższył czynsz na r. 1902 a Wydział krajowy w preliminarzu na r. 1902 przedłożonym Wys. Sejmowi wcześniej nie mógł podwyższenia tego uwzględnić.
Suma rozchodu . .	17.449·05	18·792	2.905	1·562	
			1.343		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . . . K.	871·60	1. Należytości bierne . . . . K	90· -
2. Wartość zapasu materyałów „	3.226·22		
3. „ „ wyrobów . „	744·90		
4. „ inwentarza . . . „	10.248·11	Czysty stan czynny (Saldo) „	15·000·83
Suma . K.	15.090·83	Suma . K.	15 090·83

12. Krajowa szkoła stolarska w Kalwaryi.

Rozchód.

Rozchód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	2.434·25	2.000	—	434	Więcej z powodu stopniowego rozwoju szkoły i temsamem większej produkcyi.
— Rozmaite	69·47	—	—	69	Zwroty odnośnie do poz. 4 wyd.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	3.000 —	3.000	—	—	
b) z funduszów krajowych . .	6.497·63	6.760	262	—	Mniej z powodu oszczędności na płacy werkmistrza snycerskiego.
Suma przychodu .	12.001·35	11.760	262	503	
				241	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor kierujący . . .	2.400·—	2.400	—	—	
b) werkmistrz	1.500·—	1.500	—	—	
c) werkmistrz snycerstwa . .	960·—	1.200	240	—	Mniej z powodu przyjęcia za niższem wynagrodzeniem.
d) przodownik stolarski . . .	600·	600	—	—	
e) nauczyciel rysunków . . .	573·97	600	26	—	
f) nauczyciel polskiego . . .	271·93	300	28	—	Mniej stosownie do ilości godzin udzielonej nauki.
g) nauczyciel niemieckiego .	271·94	300	28	—	
h) nauczyciel rachunków . .	326 88	400	73	—	
i) katecheta	132·—	160	28	—	
2. Materyał	714 41	700	—	14	Wedle potrzeby.
3. Środki naukowe	148·40	500	352	—	
4. Rozmaite inne wydatki . . .	490·31	600	110	—	Mniej stosownie do potrzeby.
5. Środki pomocnicze warsztatowe	813 53	400	—	414	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz. 1 doch.
6. Wynagrodzenie uczniów . .	1.436·30	900	—	536	
7. Uzupełnienie inwentarza . .	398 98	200	—	199	Wedle potrzeby.
8. Na wieczorny kurs majsterski	962·70	1.000	37	—	Mniej stosownie do czasu trwania kursu
Suma rozchodu . .	12.001·35	11·760	922	1.163	
				241	

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne	K. 1.031·80	1. Należytości bierne	K. 1.143·22
2. Wartość zapasu materyałów	„ 2.664·92		
3. „ „ wyrobów .	„ 828·07		
4. „ inwentarza . . .	„ 10.241·78	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 13.623·35
Suma .	K. 14.766·57	Suma .	K. 14.766·57

13. Krajowy nauk. warsztat dla wyrobu zabawek w Jaworowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	5.621·75	2.600	—	3.022	Więcej z powodu znacznego wzrostu produkcyi i popytu za wyrobami.
— Zwroty za opakowanie i dostawę	278·67	—	—	278	Dochód ten jest zwrotem odnośnej pozycyi wydatków.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . . .	200·—	200	—	—	
b) od c. k. Rządu	—	1.200	1.200	—	Z powodu odmówienia przez c. k. Rząd żądanej subwencyi.
c) z funduszów krajowych . .	2.556·08	2.590	34	—	Mniej z powodu większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Suma p zychodu .	8.656·50	6.590	1.234	3.300	
				2.066	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.440·—	1.440	—	—	
b) administrator	498.91	500	1	—	
c) pomocnik do rzeźbiarstwa .	200·—	240	40	—	} Mniej z powodu intercalare.
d) pomocnik do tokarstwa . .	220·—	240	20	—	
2. Utrzymanie lokalu i stróża .	49.60	190	141	—	Mniej wedle potrzeby.
3. Materyał drzewny	631·30	700	69	—	Mniej z powodu dokupna materyałów tylko w tej ilości jaka ściśle potrzebną była do produkcyi.
4. Środki naukowe i przybory dla uczniów	86·07	240	154	—	Mniej wedle potrzeby.
5. Rozmaite inne wydatki i kancelaryjne	709·82	540	—	170	Więcej wedle potrzeby.
6. Środki pomocn. warsztatowe	821·82	600	—	222	Więcej z powodu jak poz. 7.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	2.727·56	1.400	—	1.327	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1. doch.
8. Uzupełnienie inwentarza . .	159·76	500	340	—	Mniej wedle potrzeby.
— Koszta opakowania i dostawa wyrobów	311·66	—	—	312	Wydatek ten jest całkowicie zwrotny od kupujących wyroby jak wyżej dochody.
— Zaliczka Zarządowi na materyały	800·—	—	—	800	Z powodu koniecznej potrzeby utworzenia suchego materyału zapasowego.
Suma rozchodu . .	8.656·50	6 590	765	2.831	
				2.066	

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:

1. Należytości czynne	K.	1.999 36
2. Wartość zapasu materyałów	„	559·48
3. „ „ wyrobów .	„	918·08
4. „ inwentarza . . .	„	3.610·75
Suma .	K.	7.087·67

Stan bierny:

1. Należytości bierne	K.	—
Czysty stan czynny (Saldo) .	„	7.087·67
Suma .	K.	7.087·67

14. Krajowa szkoła garncarska w Kołomyi.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	5.585·13	4.400	—	1.185	Więcej z powodu większej produkcyi wyrobów.
— Rozmaite	106·20	—	—	106	Dochód nieprzewidziany za materyały, badania i przepisy techniczne.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	5.600·—	9.000	3.400	—	Mniej z powodu, iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
b) z funduszów krajowych . zwyczajne .	7.598.56	4.680	—	2.919	Więcej z powodu iż c. k. Rząd nie przyznał subwencyi w tej wysokości w jakiej żądano.
nadzwyczajne	—	**100**	100	—	Mniej z powodu, że nie było potrzeby użytkowania tego kredytu.
Suma przychodu .	18.889·89	18.180	3.500	4.210	
				710	

Rozchód

1. Płace:					
a) kierownik	4.000·—	4.000	—	—	
b) nauczyciel rysunków . . .	2.800·—	2.800	—	—	
c) przodownik toczenia . . .	1.440·—	1.440	—	—	
d) instruktor kaflarstwa . . .	1.900·—	1.900	—	—	
e) przodownik modelowania .	1.440·—	1.440	—	—	
f) nauczyciel pomocniczy . .	244·80	300	55	—	Mniej stosownie do ilości godzin nauki.
g) katecheta rz. kat. obrz. . .	100·—	100	—	—	
h) katecheta gr. kat. obrz. . .	100·—	100	—	—	
i) pomocnik kancelaryjny . .	360·—	360	—	—	
2. Rąbanie drzewa	78·20	80	2	—	} Wedle potrzeby.
3. Usługa	768·—	760	—	8	
4. Materyał i opał techn. . .	1.389·61	1.200	—	190	Więcej z powodu większej produkcyi.
5. Środki naukowe	721·56	400	—	321	Więcej z powodu zakupna dzieł rysunkowych.
6. Rozmaite inne wydatki . .	522·04	560	38	—	Wedle potrzeby.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	2.078·69	1.500	—	579	Więcej z powodu większej produkcyi.
8. Wynagrodzenie robotników .	467·—	500	33	—	} Mniej wedle potrzeby.
9. Uzupełnienie inwentarza . .	203·16	400	197	—	
10. Koszta kursu drenarskiego .	—	**100**	100	—	Kredytu tego nie użytkowano.
11. Ubezpieczenie inwentarza .	276·83	240	—	37	Wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	18 889·89	18.180	425	1.135	
				710	

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny*:	
1. Należytości czynne	K. 4.988·95	1. Należytości bierne	K. 314·50
2. Wartość zapasu materyałów	„ 842·15		
3. „ „ wyrobów .	„ 400·50		
4. „ inwentarza . . .	„ 26.582·18	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 32.499·28
Suma .	K. 32.813.78	Suma .	K. 32.813·78

15. Krajowy kurs dla przemysłu keramicznego w Podgórzu.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
— Zapas z r. 1900 na urządzenie	590·93	—	—	591	Zaliczka ta pozostała z r. 1900 na pokrycie dalszych kosztów urządzenia kursu.
— Rozmaite	1.50	—	—	2	
1. Subwencye:					
a) od gminy	1.500·—	1.000	—	500	Więcej z powodu wpływu subwencyi za II. półrocze 1900.
b) od Rady powiatowej . . .	200.—	200	—	—	
c) od c. k. Rządu	3.000.—	3.000	—	—	C. k. Rząd nie przyznał subwencyi dla Podgórza na r. 1901 lecz Wydział krajowy był w posiadaniu subwencyi państwowej za r. 1900 danej dla zwiniętego warsztatu garncarskiego w Porembie i tę użył na kursa w Podgórzu zawiadamiając o tem ck. Radę szkolną krajową.
d) od Izby handlowej w Krakowie	—	600	600	—	Mniej z powodu, iż Izba przeznaczyła tę subwencyę wyłącznie na stypendya dla frekwentantów kursu.
e) z funduszów krajowych . { zwyczajne	2.302·25	1.818	—	484	Więcej głównie wskutek większego wydatku na naukę spowodowanego otwarciem drugiego roku nauki.
{ **nadzwyczajne**	**3.000·—**	**3.000**	—	—	
Suma przychodu .	10.594·68	9.618	600	1.577	
				977	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	3.200·02	3.200	—	—	
b) wynagrodzenie nauczycieli	2.194·—	1.368	—	826	Więcej wskutek otwarcia w roku szk. 1901/2 II. kursu, który wstawionym kredytem nie był przewidziany.
2. Wynajem lokalu	825·—	700	—	125	Więcej gdyż wskutek otwarcia II. roku nauki okazała się konieczna potrzeba wynajęcia od 1. listopada 1901 obszerniejszego lokalu.
3. Opał	279·07	220	—	59	
4. Oświetlenie	76·61	80	3	—	Wedle potrzeby.
5. Uługa	416.74	400	—	17	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	382.30	500	118	—	Z kredytu nadzwyczajnego dano na zakupno sprzętów dla II. kursu 600 kor. a resztę kredytu 2.400 kor. przeniesiono na r. 1902 na pokrycie dalszych kosztów urządzenia laboratoryum.
	3.000·—	**3.000**	—	—	
7. Rozmaite inne wydatki . . .	220·94	150	—	71	Wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	10.594·68	9.618	121	1.098	
				977	

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny*:	
1. Należytości czynne . . . . K.	—	1. Należytości bierne . . . . . K.	—
2. Wartość zapasu materyałów . „	—		
3. „ „ wyrobów . . „	—		
4. „ inwentarza . . . . „	4.000·93	Czysty stan czynny (Saldo) . „	4.000·93
Suma . K.	4.000·93	Suma . K.	4.000·93

16. Krajowy naukowy warsztat szewski w Witkowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnie.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	3.837·81	2.400	—	1.438	Więcej z powodu większej od dwóch lat produkcyi co też wpłynęło na podwyższenie z tego tytułu dochodu w preliminarzu na r. 1902.
Zapas funduszu obrotowego z r. 1900	47·79	—	—	47	Zapas ten pozostał z r. 1900 jako własność funduszu obrotowego i służyć miał na kupno materyałów.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	1.500·—	1.600	100	—	Mniej z powodu, iż ck. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
b) z funduszów krajowych .	3.851·42	3.520	—	332	Więcej głównie z powodu koniecznej potrzeby przyjęcia drugiego nauczyciela ze względu na większą ilość uczniów.
Suma przychodu .	9.237·02	7.520	100	1.817	
				1.717	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	720·—	720	—	—	
b) instruktor	960·—	960	—	—	
c) pomocnik instruktora . .	960·—	960	—	—	
d) przodownik	960·—	960	—	—	
e) katecheci	200.—	200	—	—	
f) nauczyciel	790·—	480	—	310	Więcej gdyż wskutek zwiększonej ilości uczniów okazała się konieczna potrzeba wprowadzenia drugiej siły nauczycielskiej.
2. Utrzymanie lokalu	142·75	100	—	43	Więcej wedle potrzeby.
3. Oświetlenie	85·68	48	—	38	
4. Usługa	204·—	192	—	12	
5. Materyał	2.957·74	1.800	—	1.158	Więcej z powodu większej produkcyi wyrobów jak poz. 1. doch.
6. Wynagrodzenie uczniów . .	342·95	600	257	—	Mniej stosownie do przyznanego wynagrodzenia za robotę.
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	74·51	400	326	—	Mniej wedle potrzeby.
8. Rozmaite inne wydatki . .	318·17	100	—	218	Więcej wedle potrzeby.
— Reszta kosztów utrzymania uczniów	184·46	—	—	184	Wydatek ten mający pokrycie w oszczędności na poz. 6. okazał się koniecznym ze względu na ubogich uczniów pochodzących z dalszych okolic.
— Spłata IX. i X. raty pożyczki z fund. kraj.	200.—	—	—	200	Wydatek ten pokrywa nadwyżka funduszu obrotowego, uzyskana z dochodów ze sprzedaży wyrobów.
— Zapas fund. obrotowego jako zaliczka na r. 1902 . . .	136·76	—	—	137	Zapas ten jako własność funduszu obrotowego pozostawia się zarządowi na zakupno materyałów w r. 1902.
Suma rozchodu .	9.237·02	7.520	583	2.300	
				1.717	

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne	K. 1.527·53	1. Należytości bierne	K. 318·55
2. Wartość zapasu materyałów	„ 551·86		
3. „ „ wyrobów .	„ 136·71		
4. „ inwentarza . . .	„ 2.879·40	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 4.776·95
Suma .	K. 5.095·50	Suma .	K. 5.095·50

17. Krajowy naukowy warsztat szewski w Starym Sączu.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	10.248·96	6.400	—	3.849	Więcej z powodu znacznie większej z każdym rokiem produkcyi i sprzedaży wyrobów, co też wpłynęło na podniesienie z tego tytułu w preliminarzu na r. 1901.
— Zapas funduszu obrotowego z roku 1900	24·31	—	—	24	
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	600·—	600	—	—	
b) od c. k. Rządu	1.200 —	1.200	—	—	
c) z funduszów krajowych .	3.170·19	3.256	86	—	Mniej z dowodu późniejszego obsadzenia posady pomocnika.
Suma przychodu .	15.243·46	11.456	86	3.873	
				3.787	

Rozchód.

1. Płace					
a) kierownik	600.—	600	—	—	
b) instruktor	1.399·92	1.400	—	—	
c) przodownik	960·—	960	—	—	
d) pomocnik	200·—	480	280	—	Mniej z powodu nadania posady dopiero od 15|X. 1901.
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	696.87	700	3	—	
3. Opał	182·20	140	—	42	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	88·92	80	—	8	
5. Usługa	96.—	96	—	—	
6. Materyał	8.052·—	5.400	—	2.652	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz 1 doch.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	2.085·95	1.000	—	1.086	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz. 1 doch.
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	382·18	400	18	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Rozmaite inne wydatki . .	364·70	200	—	165	Więcej wedle potrzeby.
— Na spłatę IX. i X. raty z r. 1900 pożyczki z fund. k aj.	135·32	—	—	135	Wydatek ten pokrywa nadwyżka funduszu obrotowego uzyskana z dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Suma rozchodu .	15.243·46	11.456	301	4 088	
				3.787	

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. 2 171·20	1. Należytości bierne	K. 573·40
2. Wartość zapasu materyałów	„ 1.116·44	2. Fund. kraj. reszta zaliczki zwrotnej	„ 640·—
3. „ „ wyrobów .	„ 1.098·78	Czysty stan czynny (Saldo) .	„ 5.901·29
4. „ inwentarza . . .	„ 2.728·27		
Suma .	K. 7.114·69	Suma .	K. 7.114·69

18. Krajowa szkoła szewska w Dobczycach.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	1.905·45	1.900	—	5	Więcej wedle rzeczywistego wpływu
— Rozmaite	10·54	—	—	11	
— Chwilowa pożyczka z fund. zapomogowego uczniów . .	60·—	—	—	60	Pożyczka ta zaciągnięta chwilowo zostanie zwróconą funduszowi uczniów w r. 1902.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	200·—	200	—	—	
b) od c. k. Rządu	900·—	900	—	—	
c) z funduszów krajowych { zwyczajne .	2.526·14	2.740	214	—	Mniej z powodu oszczędności na płacy nauczyciela i innych j. n.
{ **nadzwyczajne**	**240** —	**400**	160	—	Mniej stosownie do potrzeby.
Suma przychodu .	5.842·13	6.140	374	76	
			298		

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	600·—	600	—	—	
b) instruktor	1.080·—	1.080	—	—	
c) pomocnik	960·—	960	—	—	
d) nauczyciel	400·—	480	80	—	Mniej z powodu niepodwyższenia wynagrodzenia.
e) katecheta	120·—	120	—	—	
2 Materyał	1.767·02	1.400	—	367	
3. Wynagrodzenie uczniów . .	268·97	500	231	—	Mniej stosownie do wykonanej roboty.
4. Uzupełnienie inwentarza . . {	93·26	200	107	—	
{	**240**·—	**400**	160	—	Mniej wedle potrzeby.
5. Środki naukowe	96·95	200	103	—	
6. Materyał do robienia kopyt .	—	100	100	—	Kredytu tego niezużytkowano.
7. Rozmaite inne wydatki . .	215·93	100	—	116	Więcej wedle potrzeby.
Suma rozchodu .	5.842·13	6.140	781	483	
			298		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. 1.070·87	1. Należytości bierne	K. —
2. Wartość zapasu materyałów	„ 414·47		
3. „ „ wyrobów .	„ 841·98		
4. „ inwentarza z r. 1900	„ 2.065·44	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 4.392·76
Suma .	K. 4.392·76	Suma .	K. 4·392·76

19. Krajowa szkoła tkacka w Krośnie.

Rozchód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porownaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	—	—	—	—	Dochód z sprzedaży wyrobów wpływa do unduszu obrotowego który prowadzony jest oddzielnie i którego ostateczne wynikłości objęte są podanym poniżej stanem majątkowym.
2. Ze sprzedaży kartonów . .	595·97	800	204	—	Mniej z powodu mniejszej sprzedaży
— Rozmaite	53·52	—	—	54	kart.
3. Subwencye:					
a) od Ra'y powiatowej . .	—	400	400	—	Mniej z powodu, iż Wydział powiatowy odmówił dalszego subwencyonowania szkoły
b) od c. k. Rządu	7.000·—	8.000	1.000	—	Mniej z powodu, iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
c) z funduszów krajowych .	9.190 41	9.120	—	70	Więcej głównie z powodu obcięcia subwencyi przez c. k. Rząd.
Suma przy hodu .	16.839 90	18 320	1.604	124	
			1.480		

Rozchód.

a) Szkoła:

1. Płace:					
a) kierownik	4.400·—	4.400	—	—	
b) nauczyciel rysunków . .	3.100·—	3.100	—	—	
c) pomocnik do rys. . . .	—	600	600	—	Oszczędność ta służy na pokrycie przekroczenia pod 1 g. gdyż pisarz jest zarazem pomocnikiem do rysunków.
d) instruktor	1.600·—	1.600	—	—	
e) przodownik	840·—	840	—	—	
f) nauczyciele	1.026·—	1.292	266	—	Mniej stosownie do ilości godzin nauki.
g) pisarz	960·—	720	—	240	Wydatek większy znachodzi całkowite pokrycie w oszczędności na poz. 1 c.
2. Ubezpieczenie inwentarza .	28.02	360	332	—	
3. Opał	964 40	1.300	335	—	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	235·77	260	24	—	
5. Usługa	506·—	480	—	26	
6. Uzupełnienie inwentarza . .	304·22	400	96	—	Mniej wedle potrzeby.
7. Środki naukowe	1.205·08	700	—	505	Więcej z powodu zakupna dwóch maszyn do zwijania cewek oraz sprowadzenia dzieł i czasopism fachowych.
8. Rozmaite inne	613·20	800	187	—	Wedle potrzeby.
9. Wydatki nieprzewidziane .	200·—	248	48	—	Mniej wedle potrzeby.
b) Pracownia do wybijania wzorów i wybijania kartonów.					
1. Płace:					
a) wynagrodzenie kierownika	240·—	240	—	—	
b) „ nauczyciela	160·—	160	—	—	
c) „ przodownika	120·—	120	—	—	
2. Materyał, desenie i robota .	337·21	700	363	—	Mniej z powodu mniejszej potrzeby bicia nowych kart jak poz. 2 doch.
Suma rozchodu .	16.839 90	18·320	2.251	771	
			1.480		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:

1.	Gotówka fund. obrotowego	K.	2.710·54
2.	Należytości czynne	„	2.942·51
3.	Wartość zapasu materyałów	„	456.61
4.	„ „ wyrobów .	„	2.006·19
5.	„ inwentarza . . .	„	14.566·69
	Suma .	K.	22·682·54

Stan bierny:

1.	Należytości bierne	K.	1.071·—
2.	Fund. kraj. zaliczka na fund. obrotowy	„	3.000·—
	Czysty stan czynny (Saldo)	„	18·611·54
	Suma .	K.	22.682·54

20. Krajowy naukowy warsztat tkacki w Glinianach.

Przychód.

	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wiçktza	Uzasadnienie różnic.
	K. gr.	K.	K	K.	
— Ze sprzedaży wyrobów i rozmaite	62·99	—	—	62	Dochód uzyskany ze sprzedaży wyrobów wykonanych z materyału szkolnego.
1. Subwencye:					
a) od gminy	240·—	240	—	—	
b) od Rady powiatowej . . .	100·—	100	—	—	
c) od c. k. Rządu	2.400·—	2.400	—	—	
d) z funduszów krajowych .	2 889·48	3·052	162	—	Mniej z powodu niecałkowitego zużytkowania kredytu na uzupełnie inwentarza.
Suma przy hodu .	5.692 47	5.792	162	62	
			100		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.760·—	1.760	—	—	
b) przodownik	600 —	600	—	—	
c) nauczyciel	240·—	240	—	—	
d) Tow. tkackiemu na siły pomocn.	1.000·—	1.000	—	—	
e) katecheci	200·—	200	—	—	
2. Wynajem lokalu	720·—	720	—	—	
3. Opał	261.95	200	—	62	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	28·50	40	12	—	
5. Usługa	68·—	72	4	—	
6. Środki naukowe	737·82	700	162	—	
7. Uzupełnienie inwentarza .		200			
8. Rozmaite inne wydatki . . .	76·20	60	—	16	
Suma rozchodu . .	5.692.47	5.792	178	78	
			100		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne	K. 21·52	1. Należytości bierne	K. —
2. Wartość zapasu materyałów	„ 135·67		
3. „ „ wyrobów . . .	„ 50·67		
4. „ inwentarza	„ 3.637·41	Czysty stan czynny (Saldo) .	„ 3.845·27
Suma .	K. 3.845·27	Suma .	K. 3.845 27

21. Krajowy naukowy warsztat tkacki w Gorlicach.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
— Ze sprzedaży wyrobów . . .	—	—	—	—	
1. Subwencye:					
— od gminy	300·—	—	—	300	Dochód ten wpłynął wskutek tego, że gmina zobowiązała się zamiast dostarczania dla instruktora pomieszkania w naturze płacić ryczałt w kwocie 300 kor. rocznie co uwzględniono już w preliminarzu na r. 1902.
a) od rady powiatowej . . .	400·—	400	—	—	
b) od c. k. Rządu	700·—	900	200	—	Mniej z powodu, iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
c) z funduszów krajowych . .	556·21	500	—	56	Więcej z powodu obcięcia subwencyi przez c. k. Rząd.
Suma przychodu .	1.956·21	1.800	200	356	
				156	

Rozchód.					
1. Płace:					
a) instruktor	1.500·—	1.200	—	300	Wydatek ten spowodowany dodatkiem na pomieszkanie, pokrywa udzielony w tym celu dodatek gminny jak poz. 1 doch.
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	311·16	400	89	—	Mniej wedle potrzeby.
3. Rozmaite inne wydatki . . .	145·05	200	55	—	
Suma rozchodu . .	1.956·21	1.800	144	300	
				156	

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne	K. —	1. Należytości bierne	K. —
2. Wartość zapasu materyałów	„ —		
3. „ „ wyrobów . .	„ —		
4. „ inwentarza	„ 1.903·33	Czysty stan czynny (Saldo) .	„ 1.903·33
Suma .	K. 1.903·33	Suma .	K. 1.903·33

22 Krajowy naukowy warsztat tkacki w Korczynie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
— Rozmaite	15·75	—	—	16	Dochód nieprzewidziany wpłynął ze sprzedaży kart tkaczom.
1. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	1.440·—	1.440	—	—	
b) z funduszów krajowych . .	1.837·97	2.160	322	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma przychodu .	3.293·72	3.600	322	16	
			306		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1 760·—	1.760	—	—	
b) przodownik	840·—	840	—	—	
c) nauczyciel rach.	240 —	200	—	40	Z powodu przyznania wynagrodzenia w podanych wysokościach.
d) „ rys.	200·—	240	40	—	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	138·70	400	261	—	Mniej wedle potrzeby.
3. Rozmaite inne wydatki . . .	115·02	160	45	—	
Suma rozchodu .	3.293 72	3·600	346	40	
			306		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne	K. 325·30	1. Należytości bierne	K. —
2. Wartość zapasu materyałów	„ —		
3. „ „ wyrobów .	„ —		
4. „ inwentarza	„ 3.396·93	Czysty stan czynny (Saldo) .	„ 3.722·23
Suma .	K. 3.722·23	Suma .	K. 3.722·23

23. Krajowy naukowy warsztat tkacki w Kosowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Subwencye:					
a) od gminy	80·—	80	—	—	
b) od Rady powiatowej . .	300·—	300	—	—	
c) od c. k. Rządu	1 400·—	1.500	100	—	Mniej z powodu, iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
d) z funduszów krajowych .	2.613 86	2.576	—	38	Więcej z powodu ocięcia subwencyi państwowej.
Suma przychodu .	4.393·86	4.456	100	38	
			62		

Rozchód

1. Płace:					
a) kierownik	1.656·—	1.656	—	—	
b) przodownik	720·—	720	—	—	
c) nauczyciel	360·—	360	—	—	
d) katecheta	80·—	80	—	—	
e) pomocnik administr. . . .	300·—	300	—	—	
2. Opał	249 64	240	—	9	
3. Oświetlenie	88·66	120	31	—	
4. Usługa	240·—	240	—	—	Wedle potrzeby.
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	465 72	500	34	—	
6. Rozmaite inne wydatki . . .	233·84	240	6	—	
Suma rozchodu . .	4 393 86	4.456	71	9	
			62		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. —	1. Należytości bierne . . .	K. —
2. Wartość zapasu materyałów	„ —		
3. „ „ wyrobów .	„ —		
4. „ inwentarza . . .	„ 4.514 90	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 4.514·90
Suma .	K. 4.514 90	Suma .	K. 4.514 90

24. Krajowy naukowy warsztat tkacki im. Franciszka Józefa w Łańcucie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Subwencye:					
a) od gminy	500·—	500	—	—	
b) od Rady powiatowej . .	600·—	600	—	—	
c) od c. k. Rządu	800·—	1 000	200	—	Mniej z powodu, iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
d) z funduszów krajowych .	2.270·—	2 270	—	—	
Suma przychodu .	4.170 —	4.370	200	—	
			200		

Rozchód.					
1. Płace:					
a) instruktor	1.960·—	1·960	—	—	
b) przodownik	720·—	720	—	—	
2. Donajem lokalu	480·—	480	—	—	
3. Opał	347·70	500	152	—	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie					
5. Usługa	360·—	360	—	—	
6. Środki naukowe	217·26	200	—	17	
7. Rozmaite inne wydatki . .	85·04	150	65	—	
Suma rozchodu .	4.170·—	4.370	217	17	
			200		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. —	1. Należytości bierne . . .	K. —
2. Wartość zapasu materyałów	„		
3. „ „ wyrobów .	„		
4. „ inwentarza . . .	„ 4.072·29	Czysty stan czynny Saldo	„ 4.072·29
Suma .	K. 4.072·29	Suma .	K 4.072·29

25. Krajowy naukowy warsztat tkacki w Rychwałdzie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1900	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1900	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . . .	—	400	400	—	Subwencya powiatowa do chwili zamknięcia rachunków niewpłynęła i wskutek tego wykazaną jest w należytościach czynnych stanu majątkowego.
b) od c. k. Rządu	960·	1.000	40	—	Mniej z powodu, iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
c) z funduszów krajowych . .	2.182·65	2.110	—	73	Więcej z powodu niewpłynięcia subwencyi powiatowej.
Suma przychodu .	3.142 65	3·510	440	73	
			367		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.440·—	1·440	—	—	
b) nauczyciel	600·—	600	—	—	
c) przodownik	720·—	720	—	—	
h) katecheta	100·—	100	—	—	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	105·27	400	295	—	
3. Rozmaite inne wydatki . .	155·04	200	45	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Ubezpieczenie od ognia . .	22 34	50	27	—	
Suma rozchodu . .	3.142·65	3·510	367	—	
			367		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:			*Stan bierny*:		
1. Należytości czynne . .	K.	400·—	1. Należytości bierne . . .	K.	—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—			
3. „ „ wyrobów .	„	—			
4. „ inwentarza . . .	„	3.836·41	Czysty stan czynny (Saldo)	„	4.236·41
Suma	K.	4.236·41	Suma .	K.	4.236·41

26. Krajowy naukowy warsztat tkacki w Wilamowicach

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Subwencye:					
a) od gminy	400·—	400	—	—	
b) od Rady powiatow j . . .	100·—	100	—	—	
c) od c. k. Rządu	800·—	1.000	200	—	Mniej z powodu, iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
d) z funduszów krajowych .	1.244·10	1 360	116	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma przychodu .	2.544·10	2.860	316	—	
			316		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.600·—	1.600	—	—	
b) przodownik	550.—	600	50	—	Mniej z powodu intercalare.
c) katecheta	—	100	1·0	—	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	222·77	400	177	—	Wedle potrzeby.
3. Rozmaite inne wydatki . . .	163·06	140		23	
4. Ubezpieczenie od ognia . .	8·27	20	12	—	
Suma rozchodu . .	2.544·10	2.860	339	23	
			316		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	—	1. Należytości bierne . . .	K.	—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—			
3. „ „ wyrobów .	„	—			
4. „ „ inwentarza	„	4.840·15	Czysty stan czynny (Saldo)	„	4.840·15
Suma .	K.	4.840·15	Suma .	K.	4·840·15

27. Krajowa szkoła sukiennicza w Rakszawie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic.
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Od kierownika za oświetlenie	50·—	50	—	—	
— Rozmaite zwroty	69 72	—	—	70	Dochód ten nieprzewidziany wpłynął od uczniów za przybory.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	1.000·—	1.000	—	—	
b) od c. k. Rządu	5.600·—	6 000	400	—	Mniej z powodu iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
c) z funduszów krajowych zwyczajne .	9.144·79	8.942	—	203	Więcej z powodu obcięcia subwencyi państwowej.
nadzwyczajne	**1.096·—**	**900**	—	196	Więcej gdyż o tyle większy był wydatek na wymianę podłogi i pieców.
Suma przychodu .	16.960·51	16.892	400	469	
				69	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	4.000·02	4.000	—	—	
b) instruktor tkactwa . . .	1.440·—	1.440	—	—	
c) instruktor farbiarstwa . .	1.440·—	1.440	—	—	
d) nauczyciel	600.—	600	—	—	
e) pomocnik kancel. . . .	960·—	960	—	—	
f) przodownik w tkalni . .	720·—	720	—	—	
g) pomocnik w tkalni . . .	384·—	384	—	—	
h) pomocnik w farbiarni . .	384·—	384	—	—	
i) stróż nocny	300·—	300	—	—	
2. Utrzymanie lokalu	300·—	300	—	—	
	1.096·—	**900**	—	196	Więcej z powodu iż tyle kosztowała wymiana podłogi i pieców.
3. Opał	1.124·46	1.400	276	—	
4. Oświetlenie	198·11	200	2	—	
5. Usługa	384·—	384	—	—	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	744·87	540	—	205	Wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki . .	425·93	440	14	—	
8. Ubezpieczenie budynków i inwentarza	269·47	300	30	—	
9. Koszta utrzymania tkalni mechanicz.	2.189·65	2.200	10	—	
Suma rozchodu .	16.960·51	16.892	332	401	
				69	

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. —	1. Należytości bierne . . .	K. —
2. Wartość zapasu materyałów	„ —		
3. „ „ wyrobów .	„ —		
4. „ inwentarza . .	„ 42.808·67	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 42.808·67
Suma	K. 42.808·67	Suma .	K. 42.808·67

28. Krajowa szkoła koronkarska w Zakopanem.

Rozchód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	3.094·93	4.200	1.105	—	Mniej z powodu mniejszych wpływów ze sprzedaży i produkcyi wyrobów co też wpłynęło na zmniejszenie dochodu wstawionego z tego tytułu do preliminarza na r. 1902.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu	1.200·—	1.600	400	—	Mniej z powodu, iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
b) z funduszów krajowych .	4.400·—	4.400	—	—	
Suma przychodu .	8.694·93	10.200	1.505	—	
			1.505		

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierowniczka	2.000·—	2.000	—	—	
b) nauczycielka pomocn. I. .	720·—	720	—	—	
c) nauczycielka pomocn. II. .	400·—	400	—	—	
d) nauczycielka pomocn. III.	400·—	400	—	—	
e) nauczyciel rysunków . .	480·—	480	—	—	
f) katecheta	100·—	100	—	—	
g) nauczyciel czyt. pis. i rach.	240·—	240	—	—	
h) pomocnik kancelaryjny .	360·—	360	—	—	
2. Wynajem lokalu	800 —	800	—	—	
3. Opał	117 —	200	83	—	
4. Oświetlenie	31·52	120	89	—	Wedle potrzeby.
5. Usługa	208·—	200	—	8	
6. Materyał	629.71	800	170	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Uzupełnienie inwentarza .	67·58	200	132	—	Mniej wedle potrzeby.
8. Środki naukowe	42·73	100	57	—	
9. Rozmaite inne wydatki . .	2.011·57	2 800	789		Mniej z powodu mniejszej produkcyi jak poz. 1 doch.
10. Wynagrodzenie uczniów .	86·82	280	193	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu .	8 694·93	10·200	1.513	8	
			1.505		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny*:	
1. Należytości czynne . . .	K. 1.210·26	1. Należytości bierne . . .	K. 220·32
2. Wartość zapasu materyałów	„ 827·69		
3. „ „ wyrobów .	„ 2.515·72		
4. „ inwentarza . . .	„ 1.497·29	— Czysty stan czynny (Saldo)	„ 5.830·64
Suma .	K. 6.050·96	Suma .	K. 6.050·96

29. Krajowa szkoła koronkarska w Bobowej

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	—	500	500	—	Dochód ze sprzedaży wyrobów wedle relacyi kierowniczki pokrywał ściśle koszta materyału i robocizny które też nie są zaliczone w wydatkach.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	200·—	200	—	—	
b) od c. k. Rządu	600·—	800	200	—	Mniej z powodu, iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
c) z funduszów krajowych .	400·—	780	380	—	Mniej gdyż wskutek zachorowania kierowniczki szkoła musiała być zamkniętą przez pół roku.
Suma przychodu .	1.200·—	2·280	1 080	—	
			1.080		

Rozchód.

1. Płaca nauczycielki	1.200·—	1.200	—		
2. Materyał	—	320	320	—	Kredytów tych niezużytkowano gdyż z powodu zachorowania kierowniczki i niemożności wyszukania w krótkim czasie odpowiedniej następczyni szkoła musiała być zamkniętą od sierpnia 1901 do marca 1902.
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	—	80	80	—	
4. Wynagrodzenie uczennic . .	—	600	600	—	
5. Rozmaite inne wydatki . .	—	80	80	—	
Suma r zchodu .	1.200 —	2.280	1.080	—	
			1.080		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . . .	K. 47·56	1. Należytości bierne . . .	K. —
2. Wartość zapasu materyałów	„ —		
3. „ „ wyrobów .	„ —		
4. „ inwent. z r. 1900	„ 288 26	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 335·82
Suma .	K. 335·82	Suma .	K. 335·82

30. Krajowa szkoła hafciarska w Makowie.

Przychód.

	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . . .	2.288.29	600	—	1.688	Więcej z powodu znacznie zwiększonej produkcyi wyrobów i zbyt nisko preliminowanych z tego tytułu dochodów które wskutek tego w preliminarzu na r. 1902 podwyższono.
— Rozmaite zwroty	21·51	—	—	22	
2. Subwencye:					
a) od gminy	96·—	96		—	
b) od Rady powiatowej . . .	50·—	50	—	—	
c) od c. k. Rządu	700·	1 000	300	—	Mniej z powodu, iż c. k. Rząd zredukował żądaną subwencyę.
d) od pow. Kasy oszczędności w Myślenicach	50·—	—	—	50	Subwencya jest jednorazową i nie była przewidzianą.
e) z funduszów krajowych . .	1 518·18	1.728	210	—	Mniej z powodu większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Suma przychodu .	4.723·98	3.474	510	1.760	
				1.250	

Rozchód.

1. Płace:					
a) nauczycielka kierująca . .	1.200·—	1.200	—	—	
b) nauczycielka pomocnicza .	400·—	400	—	—	
c) katecheta	200·—	200	—	—	
d) ryczałt za fachowy nadzór	200·—	200	—	—	
2. Opał i usługa	360·—	100	—	260	Więcej z podwyższenia ryczałtu przez Stowarzyszenie Wzajemna pomoc które dostarcza za to i lokalu.
3. Oświetlenie	—	24	24	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Materyał	927·89	300	—	628	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 doch.
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	217 02	400	183	—	Mniej wedle potrzeby.
6. Wynagrodzenie uczenic . . .	1.086·80	300	—	787	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Rozmaite inne wydatki . . .	132·27	350	218	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	4.723·98	3.474	425	1.675	
				1.250	

Stan majątku z końcem roku 1901.

(niezatwierdzony)

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne	K. 249·66	1. Należytości bierne	K. —
2. Wartość zapasu materyałów	„ 65 29		
3. „ „ wyrobów . .	„ 276 46		
4. „ inwent. z r. 1900 . .	„ 1.043·08	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 1.634·49
Suma .	K. 1.634·49	Suma .	K. 1.634·49

31. Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole Politechnicznej we Lwowie.

Przychód.	Wynikłość w roku 1901	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Dochody własne:					
a) opłaty za badania	798·—	700	—	98	Więcej z powodu większych w tym roku dochodów stacyi.
b) ze sprzedaży wyrobów . .	183·01	100	—	83	
c) opłaty od praktykantów .	—	—	—	—	
2. Dotacya z funduszu krajow zwyczajne .	8.726·66	9.079	352	—	Mniej z powodu większych dochodów własnych stacyi i mniejszych wydatków.
nadzwyczajne	**431 99**	**432**	—	—	
Suma przychodu .	10.139·66	10·311	352	181	
			171		

Rozchód.

1. Płace:					
a) dyrektor	5.758 84	5.759	—	—	
b) adjunkt	720·—	720	—	—	
c) laborant	1.440·—	1.440	—	—	
2. Usługa	600·—	600	—	—	
3. Uzupełnienie ingredencyi keramicznych	154·33	200	46	—	Wedle potrzeby.
4. Opał lokalu stacyi	352·—	300	—	52	
5. Opał pieców technicz. . .	171·40	240	68	—	
6. Gaz do oświetlenia i celów techn.	127 40	200	72	—	
7. Koszta kancel. i frachty . .	132·34	160	28	—	
8. Biblioteka i czasop sma . .	59 19	160	101	—	
9. Wydatki nieprzewidziane .	192·17	100	—	92	
10. Budowa pieca muflowego .	**431.99**	**432**	—	—	
Suma rozchodu . .	10.139·66	10 311	315	144	
			171		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne	K. 84·—	1. Należytości bierne	K. 81·39
2. Wartość zapasu materyałów	„ —		
3. „ „ wyrobów . .	„ —		
4. „ inwentarza	„ 6.028 08	Czysty stan czynny (Saldo) .	„ 6.030·69
Suma .	K. 6.112·08	Suma .	K. 6.112·08

32. Krajowa mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole Politechnicznej we Lwowie.

Przychód.	Wynikłość z roku 1901. K. gr.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1901. K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość K	mniejsza K.	większa K.	Uzasadnienie różnic.
1. Opłaty za badania	—	300	300		—	Dochodu z tego tytułu nie było gdyż stacya oddaną została do publicznego użytku dopiero 3. kwietnia 1902 r.
3. Dotacya z fund. krajowych .	3.499 99	3.500	.		—	
Suma przychodu .	3.499·99	3.800	300		—	
			300			

Rozchód

1. Płace:						
a) asystent	174 99	1.600	1.425		—	Mniej z powodu przyjęcia asystenta od dnia 15. listopada 1901.
b) laborant	1.175·—	1.200	25		—	Mniej z powodu przyjęcia od dnia 8. stycznia 1901.
2. Opał, gaz i woda	100·—	100	—		—	
3. Wydatki administracyjne . .	1.987·34	800	—		1.187	Więcej z powodu dalszych kosztów urządzenia stacyi. Wydatek ten jednak znachodzi pokrycie w ogólnej oszczędności stacyi powstałej z powodu późniejszego jej otwarcia.
4. Rozmaite inne wydatki . . .	62 66	100	37		—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	3 499 99	3 800	1.487		1·187	
			300			

L. W. 41.121.

Alegat 20. do zamknięcia rachunkowego funduszu krajowego za rok 1901.

Wykaz

należytości czynnych i biernych z końcem r. 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości			
			czynne		bierne	
			z lat ubiegłych	z roku bieżącego	z lat ubiegłych	z roku bieżącego
			K g	K g	K g	K g
		Wydatki.				
II.	26*a*)	Rzecznik prawny za zastępstwo	603 16	— —	— —	— —
	26*c*)	Tłómacze	5 —	— 50	— —	— —
	27*a*)	Koszta podróży i dyety wogóle	5.460 04	722 25	— —	— —
	30	Na pokrycie połowy należytości stemplowych od dochodów nominacyjnych urzędników kraj.	87 50	1.653 36	— —	— —
	31*d*)	Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	7 50	— —	— —	— —
	31*g*)	Uzupełnienie biblioteki . .	18 —	— —	— —	— —
	31*h*)	Rozmaite pomniejsze potrzeby kancelaryjne	161 44	6 60	— —	— —
	34*m*)	Stacya elektryczna w gmachu sejmowym	— —	— —	— —	16 —
	35	Zaliczki na płace . . .	27.788 84	29.733 55	— —	— —
III.	36	Zwroty od gmin za koszta leczenia . . .	1.624 18	— —	— —	— —
		„ „ szpitali za koszta leczenia . . .	205.141 35	49 876 14	— —	5.171 04
		„ „ samopłacących za koszta leczenia . .	8.816 16	— —	— —	— —
		„ „ rozmaite za koszta leczenia . . .	186 32	24 23	360 94	— —
		„ „ obcokrajowców za koszta leczenia .	3.450 70	3.536 99	3.450 70	3.536 99
IV.	38	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy .	— —	— —	— —	1.288 65
V.	39	1/3 część za lekarstwa dla epidemicznie chorych . . .	— —	— —	— —	69 81
	40	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz na subwencye dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% dodatków powiat.	— —	— —	— —	141 66
VIII.	145 159—173	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie	— —	258 33	— —	30 —
IX.	176	Kwaterunkowe żandarmeryi .	360 —	— —	— —	— —
	174	Umorzenie pożyczki na budowę gmachu żandarmeryi . .	— —	— —	188.724 63	— —
X.	A)	Koszta zarządu dróg krajowych	2.518 43	5.414 52	— —	13 28
		Do przeniesienia .	256.228 62	91.226 47	192.536 27	10.267 43

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	256.228	62	91.226	47	192.536	27	10.267	43
X.	C)	Utrzymanie dróg krajowych .	2.398	37	13.811	07	—	—	13.495	93
	D)	Zasiłki na cele drogowe . .	16.008	50	9.544	22	—	—	—	—
	E)	Wydatki na myta . . .	353	48	146	20	—	—	4	21
	F)	Zaopatrzenia	—	—	—	—	—	—	22	—
	196	Koszta zarządu krajowego Biura kolejowego	387	50	1.996	38	—	—	—	—
XII.	215	Wydatki na szupaśnictwo . .	—	—	—	—	5	84	2.616	77
XIII.	216	Biuro melioracyjne (Płace urzędników, utrzymanie expozytur i stypendya)	330	78	—	—	—	—	—	—
	219	Zaliczki na płace inżynierów i dozorców melioracyjnych . .	191	50	1.877	—	—	—	—	—
	220	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich .	409	24	—	—	—	—	—	—
	225*a)*	Na zdjęcia i projekty dla publicznych robót melioracyjnych .	90	14	—	—	—	—	—	—
	225*b)*	Na zdjęcia i projekty dla melioracyj prywatnych . . .	1.649	98	177	52	—	—	—	—
	229*g)*	Na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia	394	84	—	—	—	—	—	—
	231*n)*	Do dyspozycyi Wydziału kraj.	291	10	137	—	—	—	—	—
XIV.	232	Pożyczka z galic. Kasy oszcz. na budowę kulparkowską .	—	—	—	—	41.392	02	—	—
	233	Pożyczka z galic. Kasy oszcz. dla SS. Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo we Lwowie	—	—	—	—	13.369	93	—	—
	234	Pożyczka z krakowskiej Kasy oszcz. dla zboru izraelickiego	—	—	—	—	2.533	10	—	—
	235	Funduszowi szpitala św. Łazarza i podrzutków w Krakowie .	—	—	—	—	476.142	70	—	—
	240	Spłata obligacyj i kuponów b. funduszów indemnizacyjnych:								
		a) Galicya wschodnia . .	—	—	—	—	48.510	—	—	—
		b) „ zachodnia . .	—	—	—	—	28.665	—	—	—
		c) W. Księstwo Krakowskie .	—	—	—	—	3.780	—	—	—
	241	Pożyczka z Banku krajowego na budowę skrzydła dla biura melioracyjnego	—	—	—	—	49.981	48	—	—
XV.	268	Zaliczka na płace dla nauczycieli szkół rolniczych . . .	140	—	7.946	56	—	—	—	—
	277	Stypendya rolnicze . . .	—	—	—	—	—	—	600	—
	282	Pożyczka z krakowskiego Tow. wzajemnych ubezpieczeń na założenie składów publicznych .	—	—	—	—	495.410	96	—	—
	283	Krajowy skład publiczny w Krakowie	—	—	—	—	815	40	—	—
	288	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa .	92	48	—	—	—	—	—	—
	297	Na podniesienie hodowli bydła .	—	—	—	—	—	—	174	42
		Do przeniesienia . .	278.966	53	126.862	42	1,353.142	70	27.180	76

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	278.966	53	126.862	42	1,353.142	70	27.180	76
XV.	306	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek . .	—	—	—	—	—	—	16	54
	—	Były skład publiczny we Lwowie	—	—	—	—	—	—	523	18
	311	Na badanie w kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin	25.749	52	—	—	—	—	—	—
XVI.	388	Krajowy warstat dla wyrobu zabawek w Jaworowie . .	600	—	—	—	—	—	—	—
	402	Krajowy warstat tkacki w Rychwałdzie	—	—	400	—	—	—	—	—
	418	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem . .	53	54	—	—	—	—	—	—
	430	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych zakładach przemysłowych	650	—	940	—	—	—	—	—
	432	Biuro komisyi kraj. dla spraw przemysłowych	—	—	—	—	—	—	449	54
	433	Na zasiłki bezzwrotne dla spraw przemysłowych	89	52	—	—	—	—	—	—
	—	Były krajowy warstat powroźniczy w Radymnie . . .	200	—	—	—	—	—	—	—
XVII.	440	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	—	—	3	—	20	—	160	—
	458	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych:								
		a) Galicya wschodnia . .	—	—	—	—	283	99	—	—
		b) „ zachodnia . .	—	—	—	—	1	08	—	—
		c) „ W. Ks. Krakow. .	—	—	—	—	491	48	—	—
	463	Na bonifikacye dla funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z galic. funduszu propinacyjnego	—	—	—	—	—	—	6.931	—
	464	Kurs pisarzy gminnych . .	—	—	280	—	—	—	—	—
	—	Budżetem nieprzewidziane . .	22.507	60	42	10	—	—	—	—
		Dochody.								
III.	3	Myta na drogach krajowych .	36.604	23	2.114	20	—	—	—	—
	6	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych	10.236	—	—	—	—	—	—	—
	8	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk-Dynów .	7.715	64	—	—	—	—	—	—
V.	15	Zwroty zaliczek od urzędników kraj. z płac	1.050	38	—	—	—	—	—	—
	20	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	1.358	50	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	385.781	46	130.641	72	1,353.939	25	35.261	02

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	385.781	16	130.641	72	1,353.939	25	35.261	02
V.	21	Rozmaite	1.722	33	840	—	—	—	—	—
VI.	24	Ślusarczyk Jan, garncarz w Zalesiu, zwrot pożyczki . .	330	—	—	—	—	—	—	—
	25	Stary Sącz, warstat szewski, zwrot pożyczki	824	68	—	—	—	—	—	—
	27	Bohorodczany, Rada powiatowa, zwrot pożyczki	3.333	38	—	—	—	—	—	—
	28	Uhnów, b. warstat szewski, zwrot pożyczki	600	—	—	—	—	—	—	—
	29	Konwent p. p. Benedyktynek w Przemyślu, zwrot pożyczki .	7.000	—	—	—	—	—	—	—
	31	Kańczuga, szkoła koronkarska, zwrot pożyczki	—	—	600	—	—	—	—	—
	32	Kalwarya gminna, zwrot pożyczki	1.600	—	—	—	—	—	—	—
	33	Śniatyn, Wydział powiat., zwrot pożyczki	4.800	—	—	—	—	—	—	—
	—	Chorzelowska spółka wodna, zwrot pożyczki	479	63	—	—	—	—	—	—
	—	Borszczów, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki z r. 1890 .	1.647	73	—	—	—	—	—	—
	—	Rohatyn, Wydział powiat., zwrot pożyczki z r. 1890 . . .	416	74	—	—	—	—	—	—
	—	Trembowla, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki z r. 1890 .	1.332	40	—	—	—	—	—	—
	—	Rzeszów, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki z r. 1892 .	142	12	—	—	—	—	—	—
	—	Pilzno, Wydział powiat., zwrot pożyczki z r. 1892 . . .	186	12	—	—	—	—	—	—
	—	Nowy Sącz, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki z r. 1892 .	200	—	—	—	—	—	—	—
	—	Muszyna, b. szkoła koronkarska, zwrot pożyczki	120	—	—	—	—	—	—	—
	—	Marconi Leonard, zwrot pożyczki	4.168	90	—	—	—	—	—	—
	—	Szpital św. Zofii w Krakowie — zwrot pożyczki	20.000	—	—	—	—	—	—	—
	—	Szpital św. Ludwika w Krakowie, zwrot pożyczki	20.000	—	—	—	—	—	—	—
XI.	51	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich . . .	—	—	146	93	—	—	—	—
XII.	52	Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866 .	3.577	95	147	25	40	—	—	—
XIV.	57	Dochody ze zwrotu wydatków szupasowych	3.209	46	4.042	11	—	—	—	—
XV.	58	Krajowy skład publiczny w Krakowie	—	—	8.734	85	—	—	—	—
	—	B. krajowy skład publiczny we Lwowie	798	36	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . . .	462.271	26	145.152	86	1,353.979	25	35.261	02

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	h	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	462.271	26	145.152	86	1,353.979	25	32.261	02
XVI.	59	Dochód z krajowych opłat konsumcyjnych	3.308	05	5.676	97	—	—	8	76
XVII.	61	Datki od Wydziałów powiatowych na wykupno gruntów pod kolej transwersalną . . .	74.803	22	—	—	—	—	—	—
	65	Od Rady powiatowej w Zaleszczykach na koszta założenia szkoły sadowniczej . . .	—	—	1.000	—	—	—	—	—
	67	Dochody b. funduszów indemnizacyjnych:								
		I. Od obowiązanych:								
		a) wpłata kapitałów i rent:								
		Galicya wschodnia . . .	7.022	88	26	72	—	—	—	—
		„ zachodnia . . .	422	56	—	—	—	—	—	—
		b) odsetki za zwłokę i inne dochody:								
		Galicya wschodnia . . .	9.857	04	330	14	—	—	—	—
		„ zachodnia . . .	887	43	16	09	—	—	—	—
		W. Ks. Krakowskie . . .	13	12	—	—	—	—	—	—
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych:								
		Galicya wschodnia . . .	134.918	90	—	—	—	—	—	—
		„ zachodnia . . .	17.618	76	—	—	—	—	—	—
		W. Ks. Krakowskie . . .	7.162	01	—	—	—	—	—	—
	68	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich	—	—	60	12	—	—	—	—
	71*a*)	Dochód ze sprzedaży książek i druków	56.893	73	16.635	49	—	—	—	—
	71*c*)	Różne przygodne	4.294	68	—	—	—	—	—	—
	—	Od sprawców kradzieży jasielskiej	10.162	95	—	—	—	—	—	—
	—	Realność b. szkoły uprawy lnu w Gródku	—	—	80	—	—	—	—	—
XVIII.	73	Dodatki do podatków . . .	4,113.967	91	999.751	75	—	—	—	—
	—	Pożyczka zaciągnięta z funduszu uposażenia kasy krajowej na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1900 . .	—	—	—	—	284.534	53	—	—
	—	Lokacya 3% w Banku krajowym na rachunku czekowym . .	—	—	4.970	—	—	—	—	—
	—	Lokacya 3% na drogi powiatowe i gminne	—	—	—	—	—	—	106.445	04
	—	Lokacya 4% funduszu koszar krajowych	—	—	—	—	—	—	2.511	56
		Do przeniesienia . .	4,903.604	50	1,173.700	14	1,638.513	78	144.226	38

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	4,903.604	50	1,173.700	14	1,638.513	78	144.226	38
	—	Rachunek przenośny kraj. składu publicznego w Krakowie .	210	86	18.091	03	17.634	71	11.460	44
	—	Funduszowi uposażenia kasy krajowej — lokacya na 4% na rachunku bieżącym składu krakowskiego	17.705	66	11.157	45	—	—	—	—
	—	Funduszowi uposażenia kasy krajowej — zwrot pożyczki udzielonej dla dotkniętych klęską elementarną	93.525	60	—	—	—	—	—	—
	—	Funduszowi uposażenia kasy krajowej — zwrot pożyczki zaciągniętej na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w roku 1900	284.534	53	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	5,299.581	15	1,202.948	62	1,656.148	49	155.686	82

L. W. 41.121 ex 1902.

II.

Fundusz szkolny krajowy.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

LW. 40.573 ex 1902.

Zamknięcie rachunku wydatków sporządził Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz	Wydatki w roku 1901 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1—7	Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, dodatki na pomieszkanie i wynagrodzenie za godziny nadobowiązkowe	8,368.310	71	8,232.500	*135.811*
II.	8—11	Remuneracye, zapomogi i zasiłki na kursa wakacyjne	101.303	26	101.200	*103*
III.	12	Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych . .	12.959	58	13.000	40
IV.	13—16	Dodatek do funduszu emerytalnego, interkalarya z powodu opróżnionych posad w roku 1900, emerytury dla tracących posady wskutek reorganizacyi i dary z łaski: *a)* zwyczajne . . 89.340 K. 51 gr. *b) nadzwyczajne* . . *3.152* „ — „	92.492	51	97.577	5.085
V.	17	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół	199.210	58	200.000	789
VI.	18—21	Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, pomniejsze potrzeby szkolne i urzędowe oraz na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	260.644	21	215.998	*44.646*
VII.	22	Przybory naukowe (ze ślöjdem) . . .	36.920	—	36.920	—
VIII.	23	Na biblioteki okręgowe	10.000	—	10.000	—
IX.	24	Na konferencye okręgowe	72.174	18	76.239	4.065
X.	25	Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich	199.418	—	200.000	582
XI.	26	Rozmaite wydatki	23.600	—	23.600	—
XII.	27	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye, *wydatki nadzwyczajne* . .	46.906	—	47.902	996
						+ 180.560 — 11.557
		Suma wydatków .	9,423.939	03	9,254.936	*+ 169.003*
		Do tego: Przebieżne wydatki	231.534	15	—	*231.534*
		Ogółem . . .	9,655.473	18	9,254.936	*+ 400.537*

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz	Dochody w roku 1901 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1—7	Odsetki od kapitałów	69.554	17	68.751	*805*
II.	8 - 16	Dochody z dóbr, realności i innych praw .	43.447	46	43.418	*29*
III.	17—27	Dodatki	2,788.416	32	2,755.704	*32.712*
IV.	28	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych .	5.670	—	5.670	—
V.	29	Zapisy i darowizny	—	—	—	—
VI.	30	Taksy od spadków	106.057	49	85.000	*21.058*
VII.	31	Rozmaite wpływy	108.706	95	—	*108.707*
VIII.	32	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa . -	109.885	92	109.886	—
IX.	33	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych . .	4.941	28	4.970	29
						+ *163.309*
						— 29
		Suma dochodów własnych . .	3,236.679	59	3,073.399	+ *163.280*
—	33 a	Dotacya z funduszu krajowego . . .	6,418.793	59	6,181.537	+ *237.257*
		Ogółem . . .	9,655.473	18	9,254.936	+ *400.537*

Wydatki. II. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace i dodatki.**				
	1	Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych:				
		a) pobory wypłacone w gotówce . . 5,841.969 K. 66 g.				
		b) wliczone do poborów dochody z gruntów szkolnych i dochody w naturze . . 42.000 „ — „				
		c) zapłacone podatki od gruntów pod *b*) wymienionych . . 3.254 „ 26 „				
		Razem . .	5,887.223	92	5,856.000	*31.224*
	2	Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych	1,153.030	80	1,131.000	*22.031*
	3	Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	295.875	66	321.000	25.124
	4	Na remuneracye za udzielanie nauki religii	109.895	91	94.500	*15.396*
	5	Na dodatki pięcioletnie nauczycieli . .	654.315	42	610.000	*44.315*
	6	Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	208.030	30	170.000	*38.030*
	7	Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych .	59.938	70	50.000	*9.939*
						— 25.124
						+ *160.935*
		Suma rubryki I. .	8,368.310	71	8,232.500	+ *135.811*

Zamknięcie rachunku za rok 1901. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
II.		**Remuneracye i zapomogi.**				
	8	Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli .	44.000	—	44.000	—
	9	Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kurs rolniczy w Kobiernicach . .	5.500	—	4.000	*1.500*
	10	Na kursa wakacyjne nauki zręczności .	3.200	—	3.200	—
	11	Remuneracye za naukę robót ręcznych .	48.603	26	50.000	1.397
						— 1.397
						+ *1.500*
		Suma rubryki II. .	101.303	26	101.200	+ *103*
III.	12	**Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	12.959	58	13.000	40
IV.		**Dodatki i dary z łaski.**				
	13	Dodatek stały do krajowego funduszu szkolnego emerytalnego	25.599	84	25.600	—
	14	Interkalarya z powodu opróżnionych posad nauczycielskich w roku 1900 . .	49.907	94	50.137	229
	15	Na emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posadę wskutek reorgauizacyi szkół *nadzwyczajne*	3.152	—	5.000	1.848
	16	Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli, a to: *a*) stałe . . . . 7.892 K. 73 gr. *b*) jednorazowe . . 5.940 „ — „				
		Razem . .	13.832	73	16.840	3.007
		Suma rubryki IV. .	92.492	51	97.577	5.085

Wydatki. II. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901 K.	Wydatki w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
V.	17	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół** . .	199.210	58	200.000	789
VI.	18	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół** .	115.342	78	70.000	*45.343*
	19	Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie	16	50	1.200	1.184
	20	Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe .	129.988	85	132.798	2.809
	21	Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	15.296	08	12.000	*3.296*
						— 3.993
						+ *48.639*
		Suma rubryki VI. .	260.644	21	215.998	+ *44.646*
VII.	22	**Na przybory naukowe** (ze słójdem) .	36.920	—	36.920	—
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe**	10.000	—	10.000	—
IX.	24	**Na konferencye okręgowe** . . .	72.174	18	76.239	4.065
X.	25	**Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich** . .	199.418	—	200.000	582
XI.	26	**Na rozmaite wydatki, a to:**				
		a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . . 3.000 K.				
		b) na koszta i drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych . . 3.600 „				
		c) na wydawnictwo dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . 5.000 „				
		d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego . 12.000 „				
		Razem . . .	23.600	—	23.600	—

Zamknięcie rachunku za rok 1901. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901 K.	Wydatki w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:**				
		a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie	6.000	—	6.000	—
		b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu	3.000	—	3.000	—
		c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łac. w Przemyślu . . .	6.006	—	6.336	330
		d) dla szkoły żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie	1.600	—	1.600	—
		e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki w Krakowie . . .	5.000	—	5.000	—
		f) dla szkoły żeńskiej św. Tomasza w Krakowie	1.000	—	1.000	—
		g) dla szkoły żeńskiej Augustyanek w Krakowie	1.400	—	1.400	—
		h) dla szkoły żeńskiej w Stryju utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne .	1.000	—	1.000	—
		i) dla szkoły izraelickiej w Brodach .	12.000	—	12.000	—
		k) dla internatu PP. Bazylianek we Lwowie	1.000	—	1.000	—
		l) dla szkoły zręczności oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie .	600	—	600	—
		m) dla szkoły Sióstr miłosierdzia w Rozdole	1.200	—	1.200	—
		n) dla szkoły Sióstr Felicianek w Besku .	400	—	400	—
		o) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu .	3.000	—	3.000	—
		p) dla szkoły Sióstr Felicyanek w Uhnowie	600	—	600	—
		r) dla krakowskiej gminy ewagielickiej na ukończenie budowy szkoły przy kościele św. Marcina jednorazowo . . .	1.000	—	1.000	—
		s) dla Zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4 klas szkoły utrzymywanej przez SS. Felicyanki . . .	500	—	500	—
		t) dla szkoły w Bełzie utrzymywanej przez SS. Felicyanki	600	—	600	—
		u) dla Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach na umorzenie długu zaciągniętego na budowę szkoły jednorazowo . . .	1.000	—	1.000	—
		w) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych . . .	—	—	666	666
		Suma rubryki XII. .	46.906	—	47.902	996

Wydatki. II. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie		Wydatki w roku 1901 K.	Wydatki w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Przebieżne wydatki:					
		a) nadebrane pobory nauczycieli . . .	60.321 K. 60 gr.				
		b) nadebrane ryczałty na potrzeby szkolne .	902 „ 88 „				
		c) zwroty nadpłaconych prestacyi . . .	96.979 „ 66 „				
		d) zwroty 3% dodatków do podatków . .	38.098 „ 55 „				
		e) odsetki od obligacyi wypłacone miejscowym Radom szkolnym na potrzeby szkół . .	748 „ 47 „				
		f) zwroty taks od spadków	884 „ 19 „				
		g) mylne zarachowania c. k. urzędów podatkowych . . .	33.598 „ 80 „				
		Razem . . .		231.534	15	—	*231.534*

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. *Pozycya 1.* Wydatek większy o . . . . . 31.224 K. z powodu stałego obsadzenia większej liczby posad nauczycieli etatowych, niż preliminarzem przewidziano, wskutek czego zmniejszyły się przewidziane interkalarya.

Pozycya 2. Wydatek większy o . . . . . 22.031 K. z powodu, że wskutek znacznego zwiększenia frekwencyi okazało się konieczne, a wskutek przybytku większej liczby nauczycieli była możność otwarcia większej liczby klas nadetatowych.

Pozycya 3. Wydatek mniejszy o . . . . . 25.124 K. z powodu nieobsadzenia pewnej liczby posad nauczycieli religii.

Pozycya 4. Wydatek większy o . . . . . 15.396 K. wskutek udzielania nauki religii w znaczniejszej liczbie szkół niż preliminarzem przewidziano.

Pozycya 5. Wydatek większy o . . . . . 44.315 K. z powodu przyznania większej liczby dodatków pięcioletnich.

Pozycya 6. Wydatek większy o . . . . . 38.030 K. z powodu, że wysokość remuneracyi za godziny nadobowiązkowe podniosła się skutkiem podwyższenia płac nauczycielskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1901. Wydatki.

Pozycya 7. Wydatek większy o . . . . . 9.939 K.
Z powodu urlopu większej liczby sił nauczycielskich okazała się potrzeba ustanowienia większej liczby ich zastępców.

Do rubryki II. *Pozycya 9.* Wydatek większy o . . . . . 1.500 K.
z powodu otwarcia kursu rolniczego w Kobiernicach zamiast z dniem 1. września 1900, dopiero z dniem 1. lutego 1901, skutkiem czego w roku 1900 wykazano zaoszczędzenie w tej rubryce o 3.000 K., a natomiast w roku 1901 wynosiły wydatki więcej o 1.500 K.

Pozycya 11. Wydatek mniejszy o . . . . . 1 397 K.
z powodu obsadzenia wielu posad nauczycielkami, przez co w tych szkołach nie zaszła potrzeba udzielania nauki robót ręcznych przez osobne nauczycielki robót, dla których preliminowano wynagrodzenie.

Do rubryki III. *Pozycya 12.* Wydatek mniejszy o . . . . . 40 K.
z powodu przyznania kosztów podróży mniejszej liczbie nauczycieli, niż preliminarzem przewidziano.

Do rubryki IV. *Pozycya 14.* Wydatek mniejszy o . . . . . 229 K.
z powodu, że asygnowano mniejszą należytość, niż preliminarzem przewidziano.

Pozycya 15. Wydatek mniejszy o . . . . . 1.848 K.
z powodu niepobrania należytości w roku przedmiotowym, tudzież z powodu wstrzymania poborów wskutek śmierci.

Pozycya 16. Wydatek mniejszy o . . . . . 3.007 K.
z powodu niepobrania należytości w roku przedmiotowym i wstrzymania darów z łaski wskutek śmierci.

Do rubryki V. *Pozycya 17.* Wydatek mniejszy o . . . . . 789 K.
z powodu niepobrania asygnowanej należytości do końca roku 1901.

Do rubryki VI. *Pozycya 18.* Wydatek większy o . . . . . 45.343 K.
z powodu wydania nowych orzeczeń przyznających gminom zasiłki na utrzymanie szkół ponad 10% prestacyi ustawowej i asygnowania przypadających należytości za lata poprzednie.

Pozycya 19. Wydatek mniejszy o . . . . . 1.184 K.
z powodu, że w roku przedmiotowym były mniejsze wydatki na adaptacye budynku.

Pozycya 20. Wydatek mniejszy o . . . . . 2.809 K.
z powodu niepobrania należytości do końca roku 1901 i opróżnienia posad.

Pozycya 21. Wydatek większy o . . . . . 3.296 K.
gdyż z powodu wzrostu liczby szkół okazała się potrzeba asygnowania większych wydatków.

Do rubryki IX. *Pozycya 24.* Wydatek mniejszy o . . . . . 4.065 K.
z powodu, że w konferencyach wzięła udział mniejsza liczba nauczycieli, niż preliminowano, a to skutkiem opróżnienia posad nauczycielskich.

Do rubryki X. *Pozycya 25.* wydatek mniejszy o . . . . . 582 K.
z powodu niepobrania należytości do końca roku 1901.

Do rubryki XII. *Pozycya 27.* Wydatek mniejszy o . . . . . 996 K.
z powodu czasowego opróżnienia posad nauczycielskich w szkole klasztornej PP. Benedyktynek obrządku łacińskiego w Przemyślu okazało się zaoszczędzenie w kwocie . . 330 K.
tudzież z powodu, że zakład dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych we Lwowie w roku 1901 otwarty nie został, pozostała preliminowana na ten cel kwota . . . . . 666 K.
jako zaoszczędzona.

Do rubryki „Przebieżne wydatki“. Wydatek większy o . . . . . 231.534 K.
z powodu, że na ten cel nie preliminowano żadnej kwoty, albowiem wydatki kompenzują się z rubryką „Przebieżne dochody“, w której znajdują swe pokrycie.

Wykaz

zaległości pozostałych z końcem grudnia 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Zaległości bierne z lat ubiegłych K.	gr.	Zaległości bierne z roku bieżącego K.	gr.
I.	1	*a*) niepobrane płace i dodatki na mieszkanie . . . . . 7.288 K. 34 gr. *b*) zaległe podatki od gruntów szkolnych . . . . . 167 „ 40 „ Razem . .	—	—	7.455	74
	2	Niepobrane wynagrodzenia nauczycieli nadetatowych	—	—	2.443	19
	3	„ płace etatowych nauczycieli religii . .	—	—	1.420	63
	4	„ remuneracye za udzielanie nauki religii .	—	—	1.407	06
	5	„ dodatki pięcioletnie	—	—	2.163	25
	6	„ wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe	—	—	1.088	44
	7	„ wynagrodzenia za zastępstwo nauczycieli	—	—	1.345	16
IV.	14	Interkalarya z powodu opróżnionych posad nauczycielskich w roku 1901	—	—	51.073	49
	15	Niepobrane emerytury nauczycieli tracących posady	—	—	303	04
	16	„ dary z łaski — stałe	—	—	185	73
VI.	18	„ zasiłki na utrzymanie szkół . . .	—	—	6.592	16
	20	„ ryczałty na drobne potrzeby szkolne .	—	—	600	—
		Ogółem . .	—	—	76.077	89

Fundusz szkolny krajowy. Zamknięcie rachunku za r. 1901. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901 K.	Dochody w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		**Odsetki od kapitałów:**				
		A) **Ogólny fundusz szkolny krajowy.**				
	1 (a-g)	Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół	25.775	38	25.776	—
	2	Od 4% listów zastawnych gal. Banku krajowego nom. war. 16.600 K. (własność majątku zarodowego)	664	—	664	—
		B) **Fundusze poszczególnych szkół ludowych.**				
	3 (a-g)	Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płacę nauczycieli	41.285	*38*	40.485	*800*
	4 (a-h)	5% odsetki od kapitałów hipotekowanych w walucie wiedeńskiej	40	72	41	—
	5 (a-c)	5% odsetki od kapitałów hipotekowanych w walucie polskiej	1.190	50	1.278	88
	6 (a-b)	5% odsetki od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej	71	19	24	*47*
	7 (a-c)	5% odsetki od kapitałów hipotekowanych na rzecz pojedynczych szkół . . .	527	—	483	*44*
						+ *891*
						— 88
		Suma rubryki I. .	69.554	17	68.751	+ *803*

Dochody. II. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901 K.	Dochody w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
II.		**Dochody z dóbr, realności i innych praw.**				
	8	Czynsz z ogrodu w Dunajowie . . .	—	—	2	2
	9	„ „ w Krukienicach . .	—	—	4	4
	10	„ „ w Bieczu	—	—	2	2
	11	„ z wydzierżawionych gruntów w Zagórzu	10	—	10	—
	12	„ „ „ „ Pilznie	704	—	704	—
	13	„ „ „ „ Skawinie .	409	60	372	*37*
	14	Od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku, będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego . .	323	86	324	—
	15	Czysty dochód z gruntów i realności pojedynczych szkół	10.000	—	10.000	—
	16	Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron	32.000	—	32.000	—
						+ *37*
						— 8
		Suma rubryki II. .	43.447	46	43.418	+ *29*

Zamknięcie rachunku za rok 1901. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901 K.	Dochody w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazuja się dochody mniejsze *większe* K.
III.		**Dodatki.**				
	17(a-c)	Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne	—	—	28	28
	18	Od tarnowskiej gminy żydowskiej dodatek na utrzymanie IV. kl. przy szkole głównej	39	58	52	12
	19	Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego	210	—	210	—
	20	Od każdoczesnego proboszcza obrz. łać. w Limanowie zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa	84	—	84	—
	21	Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 zł. m. k. od właściciela obszaru dworskiego w Bolesławiu . . .	52	50	52	—
	22	Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 28.618 na 2.350 zł. w. a., czyli 4.700 K.	197	40	198	—
	23	Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 zł., czyli 1.900 K.	119	70	80	*40*
	24	Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gminy miasta Białej na płacę nauczycieli .	676.389	72	970.000	293.610
	25	Zaległe z końcem r. 1894 prestacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych	17.406	88	40.000	22.593
	26	Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich	1,438.308	64	1,170.000	*268.308*
	27	3% dodatek okręgowy	655.607	90	575.000	*80.607*
						+ 348.955
						— 316.243
		Suma rubryki III. .	2,788.416	32	2,755.704	*+ 32.712*

Dochody. II. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901 K.	Dochody w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
IV.	28	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—	5.670	—
V.	29	**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
VI.	30	**Taksy od spadków**	106.057	49	85.000	*21.058*
VII.	31	**Rozmaite wpływy**	108.706	95	—	*108.707*
VIII.	32	**Dodatek z c. k. Skarbu państwa** . .	109.885	92	109.886	–
IX.	33	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	4.941	28	4.970	29
—	33 a)	**Dodatek z funduszu krajowego** . .	6,418.793	59	6,181.537	*237.257*

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. *Pozycya 3 (a—g).* Dochód większy o 800 K. z powodu pobrania odsetek wyrównawczych od umorzonych rent państwowych, będących własnością poszczególnych szkół, a nadesłanych w ciągu roku przez c. k. Radę szkolną krajową.

Pozycya 5 (a—c). Dochód mniejszy o 88 K. pozostaje w zaległości.

Pozycya 6 (a—b). Dochód większy o 4[illegible] K. z powodu spłaty zaległości.

Pozycya 7 (a—c). Dochód większy o 44 K. z powodu spłaty zaległości.

Do rubryki II. *Pozycya 8.* dochód mniejszy o 2 K. pozostaje w zaległości.

Pozycya 9. Dochód mniejszy o 4 K. pozostaje w zaległości.

Pozycya 10. Dochód mniejszy o 2 K., gdyż na podstawie dochodzeń okazało się — jak akt L.W. 12233/901 — że ogród w Bieczu jest własnością prywatną, wobec czego funduszowi szkolnemu krajowemu nie należy się z niego żaden dochód.

Pozycya 13. Dochód większy o 37 K. z powodu spłaty zaległości.

Do rubryki III. *Pozycya 17 (a–c).* Dochód mniejszy o 28 K. pozostaje w zaległości.

Pozycya 18. Dochód mniejszy o 12 K. pozostaje w zaległości.

Pozycya 23. Dochód większy o 40 K. z powodu spłaty zaległości.

Pozycya 24. Dochód mniejszy o 293 610 K. częścią z powodu, że wedle aktu LW. 2948/901 gmina Kraków od 1. stycznia 1901 ma opłacać prestacye szkolne nie w gotówce jako taką, ale w formie dodatków do podatków pobieranych wprost od wszystkich kontrybuentów, — czego przy układaniu preliminarza na rok 1901 jeszcze nie można było uwzględnić, a wskutek czego uzyskano znacznie większy dochód w rubryce III. pozycya 26, — częścią z powodu większej zaległości z końcem roku pozostałej.

Pozycya 25. Dochód mniejszy o 22.593 K. z powodu, że c. k. Urzędy podatkowe mimo licznych przynagleń nie dość energicznie zajmują się ściąganiem tych zaległości.

Pozycya 26. Dochód większy o 268 308 K. z powodu, jak przy pozycyi 24 podano, dalej z powodu zorganizowania kilku nowych szkół, tudzież dlatego, że dochody te mogą być preliminowane tylko w przybliżeniu.

Pozycya 27. Dochód większy o 80.607 K. częścią z powodu spłaty zaległości, częścią z powodu zorganizowania kilku nowych szkół, wreszcie dlatego, że dochody te mogą być preliminowane tylko w przybliżeniu.

Do rubryki VI. *Pozycya 30.* Dochód większy o 21.058 K. z powodu, że dochód osiągnięty na podstawie ustawy krajowej z 6. grudnia 1894 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 19 z r. 1896, weszłej w życie 25. maja 1896, był większy, aniżeli przypuszczano przy układaniu preliminarza, nie mając do tego żadnej pozytywnej podstawy.

Do rubryki VII. *Pozycya 31.* Dochód większy o 108.707 K. z powodu, że na ten cel nic nie preliminowano. Są to mylne zarachowania c. k. Urzędów podatkowych, zwroty nadebranych płac i ryczałtów przez nauczycieli i inne zwroty korrelatywne, które kompenzują się z rubryką „Przebieżne wydatki“.

Do rubryki IX. *Pozycya 33.* Dochód mniejszy o 29 K. pozostaje w zaległości.

Pozycya 33 a. Dochód większy o 237.257 K. pobrany od funduszu krajowego na pokrycie niedoboru więcej od budżetu, okazujący zarazem, że ogólny wynik zamknięcia niekorzystniejszy jest od budżetu o tę różnicę.

Wykaz

zaległości czynnych pozostałych z końcem grudnia 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Zaległości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Zaległości czynne z roku bieżącego K.	g.
I.	1—7	Odsetki od kapitałów	245	45	1.740	85
II.	8-16	Dochody z dóbr, realności i innych praw . .	5.624	06	65	66
III.	17-27	Dodatki	740.428	92	1,160.451	30
VI.	30	Taksy od spadków	47.499	83	62.942	67
VII.	31	Rozmaite wpływy	327.032	59	4.875	06
IX.	33	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	11.512	71	—	—
		Razem . .	1,132.343	56	1,230.075	54

Do liczby 12355 ex 1902.
R. Sz. kr.

L. W. 41121 ex 1902.

II *a)*

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

krajowego

funduszu szkolnego emerytalnego

za rok 1901.

Sporządzone w Departamencie rachunkowym c. k. Namiestnictwa.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Dochody — Wydatki. Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	A) Majątek zarodowy	Dochody Wydatki w roku 1901 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze / wydatki *większe* K.
		Dochody.				
	1	Efekta zakupione	—	—	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego .	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	—	—	—	—
	3	**Zapas** kasowy z początkiem roku 1901:				
		a) w gotówce . — K. — gr.				
		b) w efektach . 67.100 „ 44 „	67.100	44	—	—
		Razem . . .	67.100	44	—	—
		Wydatki.				
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	—	—	—	—
		Suma wydatków .	—	—	—	—
	2	**Zapas** kasowy z końcem r. 1901 w efektach	67.100	44	—	—
		Razem . . .	67.100	44	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

a) 4% książeczki wkładkowe gal. Kasy oszczędności . . .	100 K. 44 gr.
b) 4% listy zastawne gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie	67.000 „ — „
Suma stanu czynnego . .	67.100 K. 44 gr.
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . .	67.100 K. 44 gr.
W porównaniu zaś z takim stanem z końcem roku 1900 . . .	67.100 „ 44 „
okazuje się przyrost majątku zarodowego o	— K. — gr.

Zamknięcie rachunku za rok 1901. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	B) Majątek obrotowy	Dochody w roku 1901 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		Odsetki od kapitałów	2.640	04	2.680	40
II.		Datek stały z krajowego funduszu szkolnego	25.599	84	25.600	—
III.		Zapisy i darowizny	—	—	—	—
IV.		Interkalarya od opróżnionych posad naucz.	50.247	94	50.137	*111*
V.		Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek .	160.094	52	138.000	*22.094*
VI.		Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej	21.222	28	16.000	*5.222*
VII.		Rozmaite dochody	596	77	—	*597*
VIII.		Zwroty z emerytur czasowych . . .	34	78	—	*34*
IX.		„ „ dożywotnich . . .	551	58	—	*552*
X.		„ z dodatków na wychowanie dzieci	76	87	—	*77*
XI.		„ z odpraw i kwartałów pozgonnych	—	—	—	—
						+28.687
						— 40
		Suma dochodów własnych . .	261.064	62	232.417	*+28.647*
	1	Zasiłek z funduszu krajowego: *a*) przyznany uchwałą Sejmu kraj. z dnia 8 lipca 1902 w kwocie 539.283 K. — gr. *b*) pobrano na mocy odezwy Wydziału krajowego z dnia 14 lutego 1902 L. 10280 na pokrycie reszty niedoboru za r. 1901 z kredytu za 1902 . 41.599 „ 60 „	580.882	60	539.283	*41.600*
		Suma dochodów . .	841.947	22	771.700	*+70.247*
		Do tego zapas kasowy z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	—	—
		Razem . . .	841.947	22	771.700	*+70.247*

Dochody. Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. Dochód mniejszy o 40 K. z powodu opodatkowania odsetek od efektów.

Do rubryki IV. Dochód większy o 111 K. z powodu, że interkalarya okazały się większe niż w preliminarzu przewidziano, albowiem z preliminowanej kwoty 50.137 K. od funduszu szkolnego krajowego wpłynęło tytułem interkalaryów od opróżnionych rzeczywiście posad nauczycielskich . . . . . 49.907 K. 94 gr.
a natomiast wpłynęła nieprelimiuowana kwota . . . . . 340 „ — „
od lwowskiego miejskiego funduszu szkoluego tytułem interkalaryów od opróżnionych posad nauczycielskich w mieście Lwowie
co czyni razem . . . 50.247 K. 94 gr.

Do rubryki V. Dochód większy o 22.094 K. z powodu zamianowania w tym roku większej liczby stałych nauczycieli.

Do rubryki VI. Dochód większy o 5.222 K. z powodu zamianowania w tym roku stałych nauczycieli po upływie większej liczby lat służby przedetatowej.

Do rubryki VII. Dochody większe o 597 K. z powodu mylnych zarachowań c. k. urzędów podatkowych i c. k. głównej kasy krajowej.

Do rubryki VIII. Dochody większe o 34 K. z powodu ściągnięcia nadebranych emerytur czasowych.

Do rubryki IX. Dochody większe o 552 K. z powodu ściągnięcia nadebranych emerytur dożywotnich.

Do rubryki X. Dochody większe o 77 K. z powodu ściągnięcia nadebranych dodatków na wychowanie dzieci.

Do pozycyi 1. Dochód większy o 41.600 K. z powodu pobrania tej kwoty w lutym 1902 z funduszu krajowego na pokrycie reszty niedoboru krajowego funduszu szkolnego emerytalnego za rok 1901 na mocy odezwy Wydziału krajowego z dnia 14. lutego 1902 L. 10280. O różnicę tę w kwocie 41.600 K. ogólny wynik zamknięcia niekorzystniejszym jest od budżetu.

Zamknięcie rachunku za rok 1901. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	B) Majątek obrotowy	Wydatki w roku 1901 K.	gr.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek	60.779	94	62.000	1.220
II.		Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek	484.947	28	446.000	*38.947*
III.		Pensye dla wdów po nauczycielach . .	199.128	87	195.000	*4.129*
IV.		Datki na wychowanie dzieci po nauczycielach	49.338	94	45.000	*4.339*
V.		Odprawy i kwartały pozgonne . . .	25.120	98	22.000	*3.121*
VI.		Zwroty wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek	2.593	68	1.600	*994*
VII.		Koszta zarządu	134	48	100	*34*
VIII.		Rozmaite wydatki	19.903	05	—	*19.903*
						+71.467
						— 1.220
		Suma wydatków . .	841.947	22	771.700	*+70.247*
		Do tego zapas kasowy z końcem roku 1901 w gotówce	—	—	—	—
		Razem . . .	841.947	22	771.700	*+70.247*

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. Wydatek mniejszy o 1.220 K. z powodu przeniesienia w czasowy stan spoczynku mniejszej liczby nauczycieli, niż w preliminarzu przewidziano.

Do rubryki II. Wydatek większy o 38.947 K. z powodu większej liczby nauczyli przeniesionych w dożywotni stan spoczynku.

Do rubryki III. Wydatek większy o 4 129 K. z powodu przyznania większej liczbie wdów pensyi niż w preliminarzu przewidziano.

Do rubryki IV. Wydatek większy o 4.339 K., albowiem z powodu śmierci nauczycieli pozostała większa ilość sierót.

Do rubryki V. Wydatek większy o 3.121 K. z powodu, że faktycznie zaszła potrzeba przyznania większej liczbie uprawnionych przypadającej odprawy, niż w preliminarzu przewidziano.

Do rubryki VI. Wydatek większy o 994 K. z powodu większego zwrotu wkładek emerytalnych.

Do rubryki VII. Wydatek większy o 34 K. z powodu wypłacenia pozostałych zaległości z r. 1900.

Do rubryki VIII. Wydatek większy o 19.993 K. z powodu mylnych zarachowań c. k. urzędów podatkowych i c. k. głównej kasy krajowej.

Wykaz
należytości z końcem roku 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat dawnych K.	gr.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	gr.	Należytości bierne z lat dawnych K.	gr.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	gr.
		Dochody.								
I.	—	Niepobrane odsetki po koniec grudnia 1901	—	—	1.320	02	—	—	—	—
VI.	—	Niepobrane dwuprocentowe wkładki emerytalne . .	1.051	13	284	08	—	—	—	—
VII.	—	Rozmaite dochody . . .	644	02	19.903	05	—	—	—	—
		Wydatki.								
I.	—	Niepobrane emerytury czasowe .	—	—	—	—	—	—	5.176	24
II.	—	Niepobrane emerytury dożywotnie	—	—	—	—	—	—	13.895	97
III.	—	Niepobrane pensye wdowie .	—	—	—	—	—	—	6.082	53
IV.	—	Niepobrane dodatki na wychowanie dzieci	—	—	—	—	—	—	1.515	89
V.	—	Niepobrane odprawy i kwartały pozgonne	—	—	—	—	6.297	82	8.098	61
VI.	—	Niepobrane zwroty wkładek emerytalnych	—	—	—	—	542	10	381	48
VII.	—	Niepobrane koszta zarządu .	—	—	—	—	—	—	—	—
VIII.	—	Niepobrane rozmaite wydatki .	—	—	—	—	661	06	—	—
	1	Niepobrane zwroty interkalaryów	—	—	—	—	—	—	180	—
		Razem . .	1.695	15	21.507	15	7.500	98	35.330	72
			23.202 K. 30 gr.				42.831 K. 70 gr.			

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1901.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny:		
1. Zapas kasowy w gotówce . . .	— K. — gr.	— K. — gr.
2. Należytości czynne	23.202 „ 30 „	23.202 „ 30 „
Stan bierny:		
3. Należytości bierne		42.831 „ 70 „
Z porównania okazuje się **stan bierny** . . .		19.629 K. 40 gr.

Alegat A do zamknięcia rachunku funduszu szkolnego krajowego za rok 1901.

Wykaz prestacyi szkolnych w ryczałtowej kwocie za rok 1901 zestawiony okręgami szkolnymi.

Liczba porząd.	Okręg szkolny	Przypisano				Odpisano		Sprostowana należytość						Uiszczono						Pozostała należytość					
		na zaległość		na bieżące		z zaległości		zaległa		bieżąca		razem		Ogółem		z tego przypada				z zaległości		z bieżącego		razem	
																na nadpłatę		na rachunek prestacyi							
		K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
1	Biała	6.620	25	50.792	42	—	—	6.620	25	50.792	42	57.412	67	47.761	47	—	—	47.761	47	133	34	9.517	86	9.651	20
2	Bóbrka	131	52	1.234	78	—	—	131	52	1.234	78	1.366	30	867	20	*314*	*64*	552	56	—	—	499	10	499	10
3	Bochnia	38.732	98	22.893	54	*15.641*	*8*	23.091	50	22.893	54	45.985	04	23.416	10	*562*	*18*	22.853	92	2.699	94	19.869	—	22.568	94
4	Bohorodczany	1.144	62	2.234	04	*94*	*38*	1.049	74	2.234	04	3.283	78	2.104	48	*65*	*06*	2.039	42	4	—	1.175	30	1.179	30
5	Borszczów	3.145	09	1.579	30	—	—	3.145	09	1.579	30	4.724	39	881	74	*101*	*50*	780	24	2.552	58	1.290	07	3.842	65
6	Brody	4.841	73	10.185	70	*331*	*14*	4.510	59	10.185	70	14.696	29	10.980	68	*618*	*96*	10.361	72	558	61	3.157	—	3.715	61
7	Brzesko	17.633	69	6.461	87	—	—	17.633	69	6 461	87	24.095	56	5.103	90	*10*	*37*	5.093	53	13.516	76	5.474	90	18.991	66
8	Brzeżany	119	19	4.301	54	—	—	119	19	4.301	54	4.420	73	4.295	71	—	—	4.295	71	—	—	125	02	125	02
9	Brzozów	4.139	23	3.507	88	—	—	4.139	23	3.507	88	7.647	11	4.061	30	—	—	4.061	30	1.188	89	2.396	92	3.585	81
10	Buczacz	8.370	42	4.472	58	—	—	8.370	42	4.472	58	12.843	—	2.353	65	*9*	—	2.344	65	6.491	87	3.997	48	10.489	35
11	Chrzanów	2.274	50	5.227	29	*12*	*40*	2.262	10	5.227	29	7.489	39	4.678	24	*74*	*32*	4.603	92	1.804	—	1.007	15	2.811	15
12	Cieszanów	5.225	88	4.169	44	*2.862*	—	2.363	88	4.169	44	6.533	32	3.785	55	*2*	—	3.783	55	513	02	2.234	75	2.747	77
13	Czortków	3.055	12	3.349	94	—	—	3.055	12	3.349	94	6.405	06	2·874	28	—	—	2.874	28	2.275	52	1.255	26	3.530	78
14	Dąbrowa	693	12	1.885	90	—	—	693	12	1.885	90	2.579	02	1.539	42	*81*	*06*	1.458	36	99	02	940	58	1.039	60
15	Dobromil	29.235	96	8.432	40	*25.194*	*82*	4.041	14	8.432	40	12.473	54	6.568	74	—	—	6.568	74	92	—	5.812	80	5.904	80
16	Dolina	15.333	70	11.838	63	—	—	15.333	70	11.838	63	27.172	33	10.239	12	*867*	*50*	9.371	62	1.403	06	15.530	15	16.933	21
17	Drohobycz	4.392	28	33.297	60	*80*	—	4.312	28	33.297	60	37.609	88	34.223	70	*348*	*86*	33.874	84	134	06	3.252	12	3.386	18
18	Gorlice	2.620	84	10.675	17	—	—	2.620	84	10.675	17	13.296	01	7.246	98	—	—	7.246	98	6	64	6.042	39	6.049	03
19	Gródek	30.419	91	17.053	31	—	—	30.419	91	17.053	31	47.473	22	12.707	88	*4*	*83*	12.703	05	18.313	38	16.451	96	34.765	34
20	Grybów	1.740	85	4.036	52	—	—	1.740	85	4.036	52	5.777	37	4.537	85	—	—	4.537	85	—	—	1.239	52	1.239	52
21	Horodenka	1.987	16	1.640	52	—	—	1.987	16	1.640	52	3.627	68	1.616	14	*35*	—	1.581	14	1.905	38	106	16	2.011	54
22	Husiatyn	4.751	06	3.151	92	*2.408*	—	2.343	06	3.151	92	5.494	98	4.124	56	*220*	*28*	3.904	28	—	—	1.370	42	1.370	42
23	Jarosław	8.928	93	3.318	97	*20*	—	8.908	93	3.318	97	12.227	90	2.103	40	*34*	*35*	2.069	05	7.851	68	2.272	82	10.124	50
24	Jasło	7.015	42	13.042	64	*4.160*	*28*	2.855	14	13.042	64	15.897	78	9.713	06	—	—	9.713	06	—	—	6.184	72	6.184	72
25	Jaworów	17.611	88	10.218	87	—	—	17.611	88	10.218	87	27.830	75	3.115	—	*35*	*42*	3.079	58	14.534	88	10.180	87	24.715	75
26	Kałusz	25·264	35	9.177	65	*8.444*	*58*	16.819	77	9.177	65	25.997	42	2.419	93	*106*	*10*	2.313	83	15.840	—	7.737	49	23.577	49
27	Kamionka	8.572	10	9.605	66	—	—	8.572	10	9.605	66	18.177	76	11.280	32	*52*	*14*	11.228	18	2.118	52	4.778	92	6.897	44
28	Kołbuszowa	473	68	1.392	84	*2*	*80*	470	88	1.392	84	1.863	72	950	35	*106*	*10*	844	25	470	88	442	49	913	37
29	Kołomyja	75.241	85	32.888	04	—	—	75.241	85	32.888	04	108.129	89	3.876	04	*15*	—	3.861	04	71.895	85	32.358	—	104.253	85
30	Kosów	20	04	4.186	99	—	—	20	04	4.186	99	4.207	03	4.190	03	*468*	*43*	3.721	60	—	—	17	—	17	—
31	Kraków	159.483	53	2.249	18	—	—	159.483	53	2.249	18	161.732	71	14.276	71	*5*	—	14.271	71	5	—	147.451	—	147.456	—
32	Krosno	7.000	—	13.472	98	—	—	7.000	—	13.472	98	20.472	98	10.088	98	—	—	10.088	98	—	—	10.384	—	10.384	—
33	Limanowa	760	—	1.288	14	—	—	760	—	1.288	14	2.048	14	1.712	46	—	—	1.712	46	—	—	335	68	335	68
34	Lisko	552	92	1.476	84	—	—	552	92	1.476	84	2.029	76	1.153	65	—	—	1.153	65	392	17	483	94	876	11
35	Lwów	1.336	90	3.827	09	—	—	1.336	90	3.827	09	5.163	99	4.456	69	*56*	—	4.400	69	—	—	707	30	707	30
36	Łańcut	3.858	—	3.067	80	—	—	3.858	—	3.067	80	6.925	80	1.150	—	—	—	1.150	—	3.478	—	2.297	80	5.775	80
37	Mielec	23.075	79	5.286	54	*16.985*	*34*	6.090	45	5.286	54	11.376	99	6.431	48	*267*	*23*	6.164	25	3.019	—	1.926	51	4.945	51
38	Mościska	12.779	88	7.979	29	—	—	12.779	88	7.979	29	20.759	17	3.522	06	*37*	*49*	3.484	57	9.456	35	7.780	76	17.237	11
39	Myślenice	4.857	60	7.795	18	—	—	4.857	60	7.795	18	12.652	78	4.147	58	*34*	—	4.113	58	3.073	90	5.431	30	8.505	20
40	Nadwórna	3.673	80	4.713	04	—	—	3.673	80	4.713	04	8.386	84	3.702	36	*57*	*42*	3.644	94	1.373	44	3.311	04	4.684	48
41	Nisko	70	62	674	14	—	—	70	62	674	14	744	76	663	52	*3*	*10*	660	42	—	—	81	24	81	24
42	Nowy Sącz	15.307	56	18.501	07	*1*	—	15.306	56	18.501	07	33.807	63	32.926	66	*32*	*22*	32 894	44	—	—	880	97	880	97
43	Nowy Targ	19.310	13	8.386	73	—	—	19.310	13	8.386	73	27.696	86	5.460	95	—	—	5.460	95	14.239	52	7.996	39	22.235	91
44	Peczeniżyn	125	12	431	17	*22*	—	103	12	431	17	534	29	420	92	*79*	*12*	341	80	15	34	98	03	113	37
45	Pilzno	496	72	3.063	37	—	*35*	496	37	3.063	37	3.559	74	2.312	11	*181*	*03*	2.131	08	96	37	1.151	26	1.247	63
46	Podhajce	968	59	1.713	19	—	—	968	59	1.713	19	2.681	78	2.266	79	*47*	*49*	2.219	30	—	—	414	99	414	99
47	Podgórze	91	86	10.097	32	—	—	91	86	10.097	32	10.189	18	9.989	10	*221*	*96*	9.767	14	—	—	200	08	200	08
48	Przemyśl	7.340	02	26.834	44	—	—	7.340	02	26.834	44	34.174	46	26.195	24	*613*	*92*	25.581	32	3.306	52	4.672	70	7.979	22
49	Przemyślany	3.589	12	4.166	44	—	—	3.589	12	4.166	44	7.755	56	5.541	07	*32*	*68*	5.508	39	267	94	1.946	55	2.214	49
50	Przeworsk	13.265	76	4.829	22	*2.400*	—	10.865	76	4.829	22	15.694	98	4.290	—	—	—	4.290	—	6.615	76	4.789	22	11.404	98
51	Rawa	2.138	63	1.836	86	*8*	*68*	2.129	95	1.836	86	3.966	81	2.659	67	*10*	—	2.649	67	206	—	1.101	14	1.307	14
52	Rohatyn	64	50	850	32	—	—	64	50	850	32	914	82	706	72	*2*	*50*	704	22	12	—	196	10	208	10
53	Ropczyce	5.225	67	6.821	57	—	—	5.225	67	6.821	57	12.047	24	6.829	80	*68*	*44*	6.761	36	—	—	5.217	44	5.217	44
54	Rudki	950	—	3.910	—	—	—	950	—	3.910	—	4.860	—	3.700	—	*130*	*24*	3.569	76	—	—	1.160	—	1.160	—
55	Rzeszów	10.661	16	14.659	06	—	—	10.661	16	14.659	06	25.320	22	18.031	32	*481*	—	17.550	32	—	—	7.288	90	7.288	90
56	Sambor	27.368	36	28.494	12	*162*	*96*	27.205	40	28.494	12	55.699	52	7.455	20	*60*	*94*	7.394	26	20.483	06	27.761	26	48.244	32
57	Sanok	17.409	88	13 392	33	*175*	*06*	17.234	82	13.392	33	30.627	15	13.544	78	—	—	13.544	78	6.405	48	10.676	89	17.082	37
58	Skałat	37	—	885	—	—	—	37	—	885	—	922	—	915	16	*91*	*34*	823	82	—	—	6	84	6	84
59	Śniatyn	3.732	55	13.838	48	—	—	3.732	55	13.838	48	17.571	03	14.281	35	*9*	—	14.272	35	525	08	2.764	60	3.289	68
60	Sokal	23.498	80	20.685	02	*37*	*50*	23.461	30	20.685	02	44.146	32	24.957	13	*81*	*16*	24.875	97	687	78	18.501	41	19.189	19
61	Stanisławów	26.804	73	23.722	86	*903*	*40*	25.901	33	23.722	86	49.624	19	21.521	14	*549*	*56*	20.971	58	1.628	27	26.474	78	28.103	05
62	Staremiasto	5.245	82	4.523	56	—	—	5.245	82	4.523	56	9.769	38	3.980	78	*6*	—	3.974	78	1.368	44	4.420	16	5.788	60
63	Stryj	719	34	33.638	15	—	—	719	34	33.638	15	34.357	49	33.017	11	*3.227*	*91*	29.789	20	66	68	1.273	70	1.340	38
64	Strzyżów	164	71	754	18	—	—	164	71	754	18	918	89	799	01	*25*	—	774	01	—	—	119	88	119	88
65	Tarnobrzeg	583	54	2.155	90	—	—	583	54	2.155	90	2.739	44	1.709	78	—	—	1.709	78	—	—	1.029	66	1.029	66
66	Tarnopol	27 588	58	9.884	48	—	—	27.588	58	9.884	48	37.473	06	15.718	52	*602*	*38*	15.116	14	13.310	44	8.444	10	21.754	54
67	Tarnów	16.438	40	25.705	88	—	—	16.438	40	25.705	88	42.144	28	28.672	97	*122*	*42*	28.550	55	1.206	97	12.264	34	13.471	31
68	Tłumacz	133	92	484	80	—	—	133	92	484	80	618	72	521	34	*32*	—	489	34	—	—	97	38	97	38
69	Trembowla	66.460	18	14.524	15	*394*	*50*	66.065	68	14.524	15	80.589	83	18.505	81	*231*	*45*	18.274	36	3.054	72	59.029	30	62.084	02
70	Turka	741	66	862	86	—	—	741	66	862	86	1.604	52	285	81	*69*	*40*	216	41	659	52	659	19	1.318	71
71	Wadowice	10.091	57	14.204	08	—	—	10.091	57	14.204	08	24.295	65	14.770	20	*140*	*16*	14.630	04	42	50	9.482	95	9.525	45
72	Wieliczka	40.498	99	17.057	68	*4.360*	—	36.138	99	17.057	68	53.196	67	14.029	56	*21*	*84*	14.007	72	22.747	61	16.419	50	39.167	11
73	Zaleszczyki	354	08	779	30	—	—	354	09	779	30	1.133	38	649	92	*166*	*20*	483	72	122	76	360	70	483	46
74	Zbaraż	1.301	12	3.691	16	—	—	1.301	12	3.691	16	4.992	28	4.072	70	*36*	*34*	4.036	36	—	—	919	58	919	58
75	Złoczów	3.262	52	12.246	86	*3*	*50*	3.259	02	12.246	86	15.505	88	11.754	57	*106*	*38*	11.648	19	1.714	86	2.036	45	3.751	31
76	Żółkiew	35.593	22	12.566	56	*9.000*	—	26.593	22	12.566	56	39.159	78	12.218	68	—	—	12.218	68	16.885	14	10.055	96	26.941	10
77	Żydaczów	5.595	15	8.499	86	*5.053*	*28*	541	87	8.499	86	9.041	73	8.472	85	*6.324*	*32*	2.148	53	183	31	385	57	568	88
78	Żywiec	7.080	87	11.708	46	—	—	7 080	87	11.708	46	18.789	33	18.282	69	—	—	18.282	69	—	—	506	64	506	64
	Razem	947.426	22	728.490	66	*98.759*	*95*	848.666	27	728.490	66	1,577.156	93	676.389	72	*18.397*	*74*	657.991	98	303.053	81	597.713	40	900.767	21

Wykaz

majątku zarodowego w efektach wartościowych powstałych z kwoty 40.000 K. przyznanej z funduszów państwowych w roku 1870 na utworzenie majątku zarodowego krajowego funduszu szkolnego emerytalnego.

Liczba porząd.	Bliższe oznaczenie efektów	Data	Serya	Liczba	Stopa %	Opiewa na kwotę w walucie koronowej			
						pojedynczo		razem	
						K.	gr.	K.	gr.
1	List zastawny galic. Towarzystwa kred. ziemsk. we Lwowie	l. lipca 1893	I.	1.411	4%	20.000	—		
2	„ „ „ „ „ „ „ „	„	I.	1.412	„	20.000	—		
3	„ „ „ „ „ „ „ „	„	I.	1.413	„	20.000	—		
4	„ „ „ „ „ „ „ „	„	III.	26.648	„	2.000	—		
5	„ „ „ „ „ „ „ „	„	III.	26.649	„	2.000	—		
6	„ „ „ „ „ „ „ „	l. stycz. 1894	IV.	1.197	„	1.000	—		
7	„ „ „ „ „ „ „ „	l. lipca 1893	V.	7.137	„	200	—		
8	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	7.138	„	200	—		
9	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	7.139	„	200	—		
10	„ „ „ „ „ „ „ „	l. stycz, 1882	V.	154	„	200	—		
11	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	155	„	200	—		
12	„ „ „ „ „ „ „ „	l. stycz. 1894	V.	3.952	„	200	—		
13	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.953	„	200	—		
14	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.954	„	200	—		
15	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.955	„	200	—		
16	„ „ „ „ „ „ „ „	l. stycz. 1897	V.	25.927	„	200	—	67.000	—
17	Książeczka wkładkowa galic. Kasy oszczędności . . .	27. stycz. 1894		29.748	„	89	98		
18	„ „ „ „	3. lutego 1894		31.314	„	10	46	100	44
	Razem . .							67.100	44

Sumaryczny wykaz

prestacyj szkolnych w stopie procentowej, zestawiony okręgami szkolnymi.

Liczba porząd.	Okręg szkolny	Prestacye w formie dodatku do podatków		3% dodatek okręgowy		Liczba porząd.	Okręg szkolny	Prestacye w formie dodatku do podatków		3% dodatek okręgowy	
		K.	gr.	K.	gr.			K.	gr.	K.	gr.
1	Biała	13.418	84	13.699	93		z przeniesienia	776.104	19	346.026	35
2	Bóbrka	17.639	33	7.012	74						
3	Bochnia	15.347	54	9.754	56	41	Nisko	8.023	31	5.038	02
4	Bohorodczany	7.588	91	4.466	26	42	Nowy Sącz	22.020	68	10.430	62
5	Borszczów	19.985	37	10.710	18	43	Nowy Targ	7.929	10	5.737	62
6	Brody	24.845	13	11.686	71	44	Peczeniżyn	3.115	91	1.860	97
7	Brzesko	15.551	57	6.017	47	45	Pilzno	6.146	93	3.774	25
8	Brzeżany	21.002	62	9.701	54	46	Podgórze	19.551	30	6.890	76
9	Brzozów	10.363	41	4.753	57	47	Podhajce	13.762	93	7.688	87
10	Buczacz	20.428	96	6.000	33	48	Przemyśl	54.786	88	21.101	61
11	Chrzanów	29.971	91	17.015	61	49	Przemyślany	19.254	22	6.601	15
12	Cieszanów	13.640	39	6.663	97	50	Przeworsk	7.033	04	4.008	33
13	Czortków	9.063	48	5.643	79	51	Rawa	11.180	19	7.218	65
14	Dąbrowa	10.409	01	6.360	41	52	Rohatyn	23.305	25	7.644	98
15	Dobromil	9.559	22	2.429	88	53	Ropczyce	9.497	59	6.462	54
16	Dolina	10.917	79	6.490	46	54	Rudki	8.780	38	5.463	32
17	Drohobycz	54.979	27	30.043	85	55	Rzeszów	28.477	35	13.056	11
18	Gorlice	23.999	44	11.663	98	56	Sambor	17.884	22	1.956	82
19	Gródek	12.264	01	6.290	59	57	Sanok	12.318	98	7.332	32
20	Grybów	4.463	73	2.483	71	58	Skałat	14.930	73	9.736	26
21	Horodenka	13.200	18	8.087	84	59	Śniatyn	10.022	72	5.851	86
22	Husiatyn	17.117	81	8.944	43	60	Sokal	18.378	79	10.728	72
23	Jarosław	35.776	48	17.722	96	61	Stanisławów	67.556	83	24.268	25
24	Jasło	14.412	90	6.964	45	62	Stary Sambor	5.792	88	2.494	05
25	Jaworów	13.063	28	5.540	53	63	Stryj	16.975	57	10.961	39
26	Kałusz	5.221	98	4.439	11	64	Strzyżów	6.756	62	3.310	56
27	Kamionka	25.993	75	10.087	06	65	Tarnobrzeg	12.261	70	6.160	21
28	Kolbuszowa	7.287	45	3.043	48	66	Tarnopol	49.282	18	21.385	62
29	Kołomyja	18.863	64	10.202	89	67	Tarnów	32.377	78	12.647	01
30	Kossów	8.014	54	4.950	89	68	Tłumacz	19.736	27	7.407	05
31	Kraków	156.744	50	25.093	45	69	Trembowla	13.147	47	7.928	08
32	Krosno	15.941	20	10.015	34	70	Turka	4.873	26	3.285	66
33	Limanowa	5.718	37	3.450	69	71	Wadowice	11.292	33	8.491	91
34	Lisko	7.776	62	5.377	54	72	Wieliczka	6.091	45	3.847	17
35	Lwów	29.410	46	12.269	33	73	Zaleszczyki	16.191	76	8.410	71
36	Łańcut	8.369	82	6.592	55	74	Zbaraż	11.171	18	6.193	20
37	Mielec	15.506	80	7.678	99	75	Złoczów	29.074	12	12.897	09
38	Mościska	14.098	98	6.604	53	76	Żółkiew	15.010	81	7.736	78
39	Myślenice	8.446	74	5.341	74	77	Żydaczów	17.761	87	5.428	10
40	Nadwórna	9.698	76	4.729	01	78	Żywiec	10.449	87	8.144	93
	do przeniesienia	776.104	19	346.026	35		Razem	1,438.308	64	655.607	90

III.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Oddział chorych i położnic.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

Wykaz należytości czynnych i biernych na str. 284

LW. 38514/902.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp. we Lwowie.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	poz. budżetu	Sumaryusz	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota uchwalona budżetem K.	Z porównania z kwotą prelim inowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
			Wynikłości w r. 1901.											
		Wydatki.												
I.	1—21	Płace i emolumenta etatowe . .	65.437	98	7.088	90	7.052	86	2.346	20	81.925	94	84.737	2.811
II.	22—29	Koszta utrzymania osób nieetatowych	53.881	28	20.219	83	6.510	62	7.742	99	88.354	72	94.306	5.951
III.	30—47	Pensye i emerytury	21.648	51	3.205	86	1.534	68	1.131	48	27.520	53	25.954	*1.566*
IV.	48-54a	Zaopatrzenia i dary z łaski . .	794	85	189	04	66	72	66	72	1.117	33	1.504	387
V.	55	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	35	50	8	50	3	—	3	—	50	—	200	150
VI.	56—58	Remuneracye i zapomogi . .	5.415	—	612	—	432	—	216	—	6.675	—	7.200	525
VII.	59-69a	Koszta gospodarcze:												
		1. zwyczajne . .	122.251	67	99.851	10	20.484	47	31.589	66	274.176	90	284.468	10.291
		2. **nadzwyczajne** .	**600**	—	**901**	**26**	—	—	—	—	**1.501**	**26**	**1.500**	**1**
VIII.	70—79	Koszta sanitarne:												
		1. zwyczajne . .	32.095	94	44.847	58	3.861	24	14.862	29	95.667	05	76.512	*19.155*
		2. **nadzwyczajne** .	—	—	**1.532**	**98**	—	—	**940**	—	**2.472**	**98**	**2.740**	*267*
IX.	80	Koszta kancelaryjne	2.113	61	1.558	81	286	60	479	09	4.438	11	4.000	*438*
X.	81	„ kapliczne	426	—	102	—	36	—	36	—	600	—	600	—
XI.	82—86	Utrzymanie budynków:												
		1. zwyczajne . .	14.737	37	8.886	64	1.993	14	2.653	67	28.270	82	20.068	*8.203*
		2. **nadzwyczajne** .	**15.595**	**89**	**1.491**	**17**	**490**	**82**	**815**	**64**	**18.393**	**52**	**15.761**	**2.632**
XII.	87—88	Odsetki od kapitałów dłużnych .	3.520	16	—	—	—	—	—	—	3.520	16	3.520	—
XIII.	89	Podatki i daniny	160	33	17	—	6	—	6	—	189	33	100	*90*
XIV.	90—92	Rozmaite	3.202	81	545	72	239	60	212	60	4.200	73	4.660	459
XV.	93	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	—	—	13	50	52	80	66	30	300	234
XVI.	94	Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii	32.000	—	—	—	—	—	—	—	32.000	—	32.000	—
		Razem 1. zwyczajne . .	357.721	01	187.132	98	42.520	43	61.393	50	648.772	92	640.129	20.808 *29.452*
		Razem 2. **nadzwyczajne** .	**16.195**	**89**	**3.925**	**41**	**490**	**82**	**1.755**	**64**	**22.367**	**76**	**20.001**	*267* 2.633
		Suma wydatków . .	373.916	90	191.058	39	43.011	25	63.154	14	671.140	68	660.130	21.075 *32.085*
			564.975 K. 29 g.				106.165 K. 39 g.							+ *11.010*
		Dochody.												
I.	1—2	Dodatki	55.638	71	—	—	308	43	—	—	55.947	14	63.000	7.053
II.	3	Opłaty pośmiertne	17.835	50	—	—	—	—	—	—	17.835	50	22.000	4.164
III.	4—6	Zwroty kosztów leczenia . . .	360.478	23	—	—	55.080	52	—	—	415.558	75	446.000	30.441
IV.	7—9	Rozmaite	2.828	11	—	—	1.464	50	—	—	4.292	61	3.600	*692*
V.	10	Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu	30.000	—	—	—	5.167	48	—	—	35.167	48	98.989	63.822
		Suma dochodów . .	466.780	55	—	—	62.020	93	—	—	528.801	48	633.589	105.480 *692*
		Do tego:												
—	11	Dotacya z funduszu krajowego .	98.194	74	—	—	44.144	46	—	—	142.339	20	26.541	*115.798*
		Ogólna suma dochodów .	564.975	29	—	—	106.165	39	—	—	671.140	68	660.130	105.480 *116.490*
														+ *11.010*

*) **Uwaga.** Pobór dotacyi od funduszu krajowego w znacznie wyższej sumie 142.339 K. spowodowało niezapłacenie przez c. k. Rząd należytości za leczenie chorych na klinikach w r. 1901 w kwocie 153.295 K. (vide wyjaśnienie rubr. V. poz. 10 dochodów). Gdyby ta wypłata była nastąpiła, zamknięcie niniejsze rachunków wykazywałoby **nadwyżkę dochodów** w kwocie 10.957 K.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami bez względu na pobraną dotacyę lub oddaną nadwyżkę, przedstawia następujące wyniki:

I. W oddziale chorych i klinik:

Wydatki preliminowane wynosiły . . .	569.339 K.		
„ rzeczywiste „ . . .	564.975 „		
Wydatki *mniejsze* o		4.364 K.	
Dochody preliminowane wynosiły . . .	562.783 K.		
„ rzeczywiste „ . . .	466.780 „		
Dochody *mniejsze* o		96.003 „	
Wynik *mniej korzystny* o różnicę w kwocie			91.639 K.

II. W oddziale położnic i klinik:

Wydatki preliminowane wynosiły . . .	90.791 K.		
„ rzeczywiste „ . . .	106.165 „		
Wydatki większe o		15.374 K.	
Dochody preliminowane wynosiły . . .	70.806 K.		
„ rzeczywiste „ . . .	62.021 „		
Dochody *mniejsze* o		8.785 „	
Wynik *mniej korzystny* o sumę w kwocie			24.159 K.
Ogółem wynik był *mniej korzystny* o kwotę			115.798 K.
zgodnie z więcej pobraną dotacyą z funduszu krajowego (vide poz. 11 dochodów).			
Gdy jednak uwzględni się, że w zastępstwie c. k. Rządu na utrzymanie klinik poniesiono w roku 1901 wydatek w niezwróconej nam jeszcze kwocie			153.296 K.
oprócz niezapłaconych z roku ubiegłego 45.562 K. 91 g. (przypisanych do zwrotu jak wyjaśnienie rubr. V. poz. 10 dochodów) — to powyższy wynik ogólny po strąceniu wydatku tego w rezultacie okaże się *korzystniejszym* od budżetu o kwotę			37.498 K.

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny	Oddział chorych kliniczny	Oddział położnic szpitalny	Oddział położnic kliniczny	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe
		Wydatki w r. 1901.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
	Wydatki.							
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**							
1	Dyrektor: *a*) płaca . . . . K. 3.200·— *b*) dodatek na mieszkanie „ 632·67 *c*) opał . . . . „ 156·70	2.727 —	740 01	261 18	261 18	3.989 37	4.353	364
2	6 prymaryuszów: *a*) płaca . . . . K. 14.400·— *b*) dodatki pięcioletnie . „ 5·200·— *c*) dodatek osobisty . . „ 200·—	19.800 —	— —	— —	— —	19.800 —	21.000	1.200
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa . . .	1.300 —	— —	1.300 —	— —	2.600 —	2.600	—
4	9 sekundaryuszów I klasy . . .	9.400 08	— —	2.800 —	— —	12.200 08	12.600	400
5	7 sekundaryuszów II. klasy . . .	8.399 41	— —	— —	— —	8.399 41	8.400	—
6	3 praktykantów lekarskich . . .	1.800 —	— —	— —	— —	1.800 —	1.800	—
7	Akuszerka I.: *a*) płaca . . . . . *b*) dodatki pięcioletnie . . .	— —	— —	— —	— —	— —	960	960
8	Akuszerka II.: *a*) płaca . . . . K. 600·— *b*) dodatek pięcioletni . „ 6·66	— —	— —	606 66	— —	606 66	607	—
9	Kierownik oddziału chorób zakaźnych, płaca	1.600 —	— —	— —	— —	1.600 —	1.600	—
10	2 kapelanów: *a*) płaca . . . . K. 2.400·— *b*) dodatki na pomieszkanie „ 800·—	2.272 —	544 —	192 —	192 —	3.200 —	3.200	—
11	Rządca: *a*) płaca . . . . K. 2.400·— *b*) 1 dodatek pięcioletni . „ 400·— *c*) wikt I. klasy . . „ 841·90 *d*) opał . . . . „ 390·— *e*) oświetlenie . . . „ 70·55	2.935 78	683 91	241 38	241 38	4.102 45	4.023	79
12	2 oficyałów: *a*) płaca . . . . K. 4·000·— *b*) dodatki aktywalne . „ 600·— *c*) 1 dodatek pięcioletni . „ 300·—	3.479 —	833 —	294 —	294 —	4.900 —	4.900	—
13	2 pisarzy: *a*) płaca . . . . K. 2.400·— *b*) 1 dodatek pięcioletni . „ 200·— *c*) dodatek na pomieszkanie „ 400· *d*) dod. osob. dla 1 pisarza „ 400·—	2.414 —	578 —	204 —	204 —	3.400 —	3.400	—
14	Pisarz w izbie przyjęcia: *a*) płaca . . . . K. 1.200·— *b*) 1 dodatek pięcioletni . „ 200·— *c*) wikt z pieczywem II. kl. „ 601·90	1.421 90	340 —	120 —	120 —	2.001 90	2.000	2
15	Dozorca domu; *a*) płaca . . . . K. 1.200·— *b*) 1 dodatek pięcioletni . „ 100.— *c*) wikt z pieczywem II. kl. „ 601·90	1.350 90	323 —	114 —	114 —	1.901 90	1.900	2
16	2 aplikantów, płaca	— —	1.000 —	500 —	500 —	2.000 —	2.000	—
	Do przeniesienia . .	58.900 07	5.041 92	6.633 22	1.926 56	72.501 77	75.343	2.924 / 83

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Zporównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe K.
		Wydatki w r. 1901.											
	Z przeniesienia . .	58.900	07	5.041	92	6.633	22	1.926	56	72.501	77	75.343	2.924 / 83
I.	Aptekarz:												
17	*a*) płaca . . . . K. 1.600·—												
	b) dodatek pięcioletni . „ 200·—												
	c) dodatek na mieszkanie „ 400·—												
	d) dodatek osobisty . . „ 400·—	988	—	1.300	—	156	—	156	—	2.600	—	2.600	—
18	Maszynista:												
	a) płaca . . . . K. 1.200·—												
	b) wikt II. kl. (wzmocniony) „ 720·—	1.363	20	326	40	115	20	115	20	1.920	—	1.920	—
19	Woźny:												
	a) płaca . . . . K. 1.000·—												
	b) 3 dodatki pięcioletnie . „ 180·—												
	c) dodatek na ubiór . „ 100·—	908	80	217	60	76	80	76	80	1.280	—	1.280	—
20	Odźwierny:												
	a) płaca . . . . K. 1.000·—												
	b) 2 dodatki pięcioletnie „ 93·67												
	c) dodatek na ubiór . „ 100·—	847	41	202	98	71	64	71	64	1.193	67	1.194	—
	Razem .	63.007	48	7.088	90	7.052	86	2.346	20	79.495	44	82.337	2.924 / 83
21	Do tego: Zaliczki na płacę K. 4.200·— a po strąceniu rat bieżących „ 1.769·50	2.430	50	—	—	—	—	—	—	2.430	50	2.400	30
	Suma rubryki I. .	65.437	98	7.088	90	7.052	86	2.346	20	81.925	94	84.737	2.924 / 113 / — 2.811

Do poz. 1. Wydatek mniejszy z powodu iż pełniący obowiązki dyrektora w czasie od 1. stycznia do 31. lipca nie pobierał dodatków, ad *b. c.*

„ „ *2. Wydatek mniejszy* gdyż odpadły dodatki pięcioletnie po zmarłym śp. Dr. Widmanie.

„ „ *4 Wydatek mniejszy* wskutek interkalaryów.

„ „ *7.* Niebyło żadnego wydatku z powodu przeniesienia akuszerki w stały stan spoczynku z dniem 15. grudnia 1900 r. (Vide rubr. III. poz. 47b).

„ „ *11. Wydatek większy* z powodu nieco droższego wiktu i cen drzewa.

„ „ *14—15. Wydatek większy* o drobną kwotę.

„ „ *21. Wydatek większy* znajdzie zupełne pokrycie w zwrotach ściąganych z płac ratami miesięcznemi a pobieranych do rubr. IV. poz. 9. dochodów.

II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**												
22	Siostry Miłosierdzia:												
	a) płaca . . . . K. 4.346·67												
	b) wikt z pieczywem . „ 9.989·67												
	b) ryczałt za pranie bielizny „ 1.187·54	10.647	67	3.761	83	557	19	557	19	15.523	88	14.945	579
23	Dyetaryusze, płaca	7.691	10	876	—	—	—	—	—	8.567	10	8.687	120
24	Dla 2 dyetaryuszy wikt z pieczywem .	—	—	601	90	301	—	300	90	1.203	80	1.200	4
25	Dwa stypendya stałe dla akuszerek .	—	—	—	—	480	—	—	—	480	—	480	—
26	Dwóch pomocników aptekarza . .	1.342	—	1.825	—	219	—	219	—	3.605	—	3.650	45
27	Służba oddziałowa:												
	a) płaca . . . . K. 16.621·30												
	b) wikt . . . . „ 22.627·03												
	c) gratyfikacye . . „ 600·—												
	d) bluzy . . . . „ 2.160·—	23.037	33	10.156	01	3.425	79	5.389	20	42.008	33	47.520	5.512
28	Służba domu:												
	a) płaca . . . . K. 5.738·21												
	b) wikt . . . . „ 5.713·56												
	c) dodatek na mundur . „ 200·—												
	d) gratyfikacye . . . 200·—	7.527	34	2.132	09	1.220	64	971	70	11.851	77	13.024	1.172
29	Służba wspólna;												
	a) płaca . . . . K. 3.482·90												
	b) wikt . . . . „ 1.311·94												
	c) gratyfikacye . . „ 200·—												
	d) bluzy . . . . „ 120·—	3.635	84	867	—	307	—	305	—	5.114	84	4.800	315
	Suma rubryki II. .	53.881	28	20.219	83	6.510	62	7.742	99	88.354	72	94.306	6.849 / 898 / — 5.951

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do poz. 22. Wydatek większy ponieważ przyjęte w miejsce nadzorczyni pralni 2 siostry zatrudnione były czasowo na oddziałach, a nadto koszt wiktu był droższy.
„ „ *23—26. Wydatki mniejsze* wskutek interkalaryów.
„ „ *27—29. Wydatek mniejszy* gdyż utrzymywano mniejszą ilość służby, z powodu mniejszej ilości chorych.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze K.	większe K.
		Wydatki w r. 1901.												
III.	**Pensye i emerytury.**													
30	Burkhardt Franciszka, wdowa po oficyale	221	52	53	04	18	72	18	72	312	—	312	—	
31	Finger Fryderyka, wdowa po prof. kliniki	630	—	—	—	—	—	—	—	630	—	630	—	
32	Neuhauser Karolina, wdowa po prymar.	1.200	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	1.200	—	
33	Jaroszyńska Eugenia, „ „ oficyale	473	26	113	22	39	96	39	96	666	40	666	—	
34	Köstlich Józefa wdowa po ofic. K. 666·— dod. na wychowanie 2 dzieci „ 162·33	577	19	147	22	51	96	51	96	828	33	866		38
35	Marczak Helena, wdowa po pisarzu	497	—	119	—	42	—	42	—	700	—	700	—	
36	Dr. Chądzyński Jan, b. prymaryusz	2.476	80	—	—	—	—	—	—	2.476	80	2 476		*1*
37	Piro Karol b. odźwierny	437	36	104	72	36	96	36	96	616	—	616	—	
38	Dr. Kilarski Józef, b. prymaryusz	2.390	80	—	—	—	—	—	—	2.390	80	2.390		*1*
39	Gralewska Zofia wd. po ofic. K. 1.150·— „ dod. na wychow. dzieci „ 115·—	897	88	215	22	75	96	75	96	1.265	—	1.266		1
40	Jezierski Eustachy b. pisarz	1.136	—	272	—	96	—	96	—	1.600	—	1.600	—	
41	Feigel Katarzyna, wdowa po prosektorze	852	—	204	—	72	—	72	—	1.200	—	1.200	—	
42	Dwoje małoletnich dzieci po prymaryuszu Dr. Krówczyńskim	400	—	—	—	—	—	—	—	400	—	400	—	
43	Malinowski Erazm, b. rządca	2.556	—	612	—	216	—	216	—	3.600	—	3 600	—	
44	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz	596	40	142	80	50	40	50	40	840	—	840	—	
45	Bogusz Wiktor, b. oficyał	959	92	229	84	81	12	81	12	1.352	—	1.352	—	
46	Dr. Głowacki Bolesław, b. dyrektor	2.868	40	686	80	242	40	242	40	4.040	—	4.040	—	
47	Berthleff Klementyna, wdowa, po dyrekt.	1.278	—	306		108	—	108	—	1 800	—	1.800	—	
47a	Widmann Michalina, wdowa po prymar.	1 200	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	—		*1.200*
47b	Maruszczak Karolina, b. akuszerka	—	—	—	—	403	20	—	—	403	20	—		*403*
	Suma rubryki III.	21.648	51	3.205	86	1.534	68	1.131	48	27.520	53	25.954	39	*1.605*
														+ *1.566*

Do poz. 34. Wydatek mniejszy z powodu iż ś. p. Köstlicha syn Roman-Karol w dniu 14. sierpnia 1901 ukończył wiek normalny.

Do poz. 47a. b. Wydatek większy z powodu przyznania nowych ustawowych emerytur. Przekroczenie to znajduje zupełne pokrycie w oszczędnościach rubr. l. poz. 2 i 7.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny		Oddział chorych kliniczny		Oddział położnic szpitalny		Oddział położnic kliniczny		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe
		Wydatki w r. 1901.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
IV.	**Zaopatrzenia i dary z łaski.**												
48	Czarnecka Wiktorya, b. dozorczyni	144	—	—	—	—	—	—	—	144	—	144	—
49	Christl Lanra, sierota po kontrolorze	79	52	19	04	6	72	6	72	112	—	112	—
50	Matwijko Grzegorz, b. parobek	170	40	40	80	14	40	14	40	240	—	240	—
51	Kozłowski Dmytro, b. parobek	85	20	20	40	7	20	7	20	120	—	120	—
52	Wacnik Agata, b. dozorczyni	128	—	—	—	—	—	—	—	128	—	128	—
53	Peresz Anastazya, b. praczka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120	120
54	Grochowska Rozalia, wdowa po odźwiern.	170	40	40	80	14	40	14	40	240	—	240	—
54*a*	Witoszyńska Dominika, b. nadzor. pralni	17	33	68	—	24	—	24	—	133	33	400	267
	Suma rubryki IV.	794	85	189	04	66	72	66	72	1.117	33	1.504	— 387
	Do poz. 53. Wydatek mniejszy z powodu śmierci b. praczki Peresz Anastazyi. *Do poz. 54. Wydatek mniejszy* ponieważ nadzorczyni pralni pobierała dar z łaski dopiero od 1. września 1901.												
V. 55.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	35	50	8	50	3	—	3	—	50	—	200	— 150
	Do poz. 55. Wyd. mniejszy wedle potrzeby.												
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**												
56	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych	1.704	—	408	—	144	—	144	—	2.400	—	2.400	—
57	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich pełniących służbę w szpitalu dłużej 1 roku	2.859	—	—	—	216	—	—	—	3.075	—	3 600	525
58	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych	852	—	204	—	72	—	72	—	1.200	—	1.200	—
	Suma rubryki VI.	5.415	—	612	—	432	—	216	—	6.675	—	7.200	— 525
	Do poz. 57. Wydatek mniejszy wedle ilości praktykantów.												
VII.	**Koszta gospodarcze.**												
59	Żywienie chorych:												
	a) Zwykła strawa i dodatki:												
	1) dla pozostających w szpitalu	70.569	93	54.146	86	6.311	50	13.811	43	144.839	72	162.400	17.560
	2) dla rekonwalescentów w zakładzie św. Józefa	198	24	—	—	—	—	—	—	198	24	1.000	802
	b) 5 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:												
	α) płaca K. 800·—												
	β) wikt z pieczywem „ 1.602·25												
	γ) ryczałt za pranie bieliz. „ 217·50	1.456	35	831	—	166	20	166	20	2.619	75	2.770	150
	c) Koszta utrzymania służby kuchennej:												
	α) płaca K. 1.592·57												
	β) wikt z pieczywem „ 2.341·16												
	γ) gratyfikacye „ 80·—	2.022	93	1.422	—	284	40	284	40	4.013	73	4.740	727
	d) opał i para do gotowania w kuchni	2.614	27	625	96	220	93	220	93	3.682	09	4.000	318
	e) naczynia i sprzęty kuchenne	525	66	153	—	54	—	54	—	786	66	900	113
	f) pieczywo dla chorych	9.069	06	2.819	73	611	24	656	06	13.156	09	14.000	844
	g) wino dla chorych	2.890	03	1.977	15	90	07	345	14	5.302	39	6.000	698
	Do przeniesienia	89.346	47	61.975	70	7.738	34	15.538	16	174.598	67	195 810	21.212

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych klinicznyK.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki w r. 1901.											
	Z przeniesienia . .	89.346	47	61.975	70	7.738	34	15.538	16	174.598	67	195.810	21.212
60	Wikt II. kl. dla akuszerki dyżurnej .	—	—	—	—	469	90	—	—	469	90	500	30
61	„ I. kl. lekarza i aptekarza dyżurn.	986	97	—	—	—	—	—	—	986	97	1.000	13
62	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj w szpitalu i klinikach tudzież ogrzewanie motoru benzynowego w zakładzie położnic	8.657	48	16.717	24	4.309	15	5.679	23	35.363	10	31.000	*4.363*
63	*a*) oświetlenie naftą z dotyczącemi potrzebami	4.497	22	438	58	13	30	1	65	4.950	75	3.000	*1.951*
	b) oświetlenie elektryczne . . .	1.132	10	6.423	45	2.058	30	3.273	79	12.887	64	7.000	*5.888*
64	Sprzęty, zakupno i naprawa: 1) zwyczajne:	3.708	08	2.117	16	369	10	993	59	7.187	93	5.600	*1.588*
—	Na wymianę 10 saganów dla kloak: 2) **nadzwyczajne**	**600**	—	**400**	—	—	—	—	—	**1.000**	—	**1.000**	—
65	Fiakrowe dla rzadcy	284	—	68	—	24	—	24	—	400	—	400	—
66	Utrzymanie ogrodu: 1) zwyczajne: *a*) spacerowego i warzywn. K. 434·01 *b*) płaca ogrodnika . . „ 999·96	1.027	97	238	—	84	—	84	—	1 433	97	1.400	*34*
	2) **nadzwyczajne**:												
—	Na zalesienie placów przed budynkami klinicznymi	—	—	**501**	**26**	—	—	—	—	**501**	**26**	**500**	**1**
67	Pralnia	5.908	73	2.508	69	2.435	24	2.407	63	13.260	29	14.500	1.240
68	Bielizna, pościel i odzież: *a*) zakupno i naprawa	4.680	82	6.255	92	2.916	66	2.791	13	16.644	53	18.000	1.355
	b) 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie bielizny i szwalni: α) płaca . . . . K. 320·— β) wikt z pieczywem i dodat. „ 640·90 γ) ryczałt za pranie bielizny „ 87·—	726	58	188	36	66	48	66	48	1.047	90	1.108	60
69	Słoma do sienników	1.295	25	—	—	—	—	—	—	1.295	25	1.500	205
69a	Opłata za wodę z wodociągów . . .	—	—	2.920	—	—	—	730	—	3.650	—	3.650	—
	Razem { 1. zwyczajne	122 251	67	99.851	10	20.484	47	31.589	66	274.176	90	284.468	{ 24.115 / *13.824*
	Razem { 2. **nadzwyczajne**	**600**	—	**901**	**26**	—	—	—	—	**1.501**	**26**	**1.500**	**1**
	Suma rubryki VII. .	122.851	67	100.752	36	20.484	47	31.589	66	275.678	16	285.968	{ 24.115 / *13.825*
													— 10.290

Do poz 59a) 1). Wydatek mniejszy z powodu mniejszej ilości dni leczenia, gdyż wedle preliminarza przyjęta ilość dni wynosiła 304.000 faktycznie zaś było tylko 278.833 dni zatem mniej o 25.167 dni.

„ „ *59a) 2) Wydatek mniejszy* z powodu mniejszej ilości rekonwalescentów odsyłanych do zakładu św. Józefa.

„ „ *59b) Wydatek mniejszy* zpowodu nieco tańszego wiktu.

„ „ *59c)* „ „ „ interkalaryów i tańszego wiktu.

„ „ *59d—g)* „ „ wedle potrzeby.

„ „ *60—61. Wydatek mniejszy* wedle rzeczywistego kosztu wiktu.

„ „ *62. Wydatek większy* z powodu wyższych cen węgla kamiennego i drzewa, wreszcie większego zapotrzebowania w klinikach na koszt c. k. Skarbu państwa (vide rubr. V, poz. 10 dochodów).

„ „ *63—64. 1). Wydatki większe* spowodowane większemi potrzebami na klinikach.

„ „ *64. 2).* Cały kredyt przeniesiono na rachunek roku 1902 ponieważ roboty te nie mogły być w tym roku wykonane.

„ „ *66. Wydatek większy* wedle potrzeby.

„ „ *67 69. Wydatki mniejsze* ponieważ ilość chorych była mniejszą.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych klinieczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki w r. 1901.											
VIII.	**Koszta sanitarne.**												
70	Lekarstwa	9.013	59	12.918	45	1.092	92	5.097	77	28.122	73	20.300	*7.823*
71	Utrzymanie apteki: 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie sanitarnym:												
	a) płaca . . . . K. 320·—												
	b) wikt z pieczywem . „ 640·90												
	c) ryczałt za pranie bielizny „ 87·—	360	94	554	—	66	48	66	48	1 047	90	1.108	60
72	2 laborantów do apteki:												
	a) 1 laborant, płaca . K. 637·60												
	b) 1 pomocnik, płaca . „ 144·—												
	c) wikt z pieczyw. dla pom. „ 215·78												
	d) gratyfikacye . . . „ 20·—	282	50	512	—	61	44	61	44	1.017	38	1.024	7
73	Ambulatoryum	12	—	—	—	—	—	—	—	12	—	800	788
74	Potrzeby sanitarne	12.718	38	26.814	99	1.892	30	8.018	36	49.444	03	40.000	*9.444*
75	Szczudła, buty opaski i t. p. . . .	4.052	34	772	60	107	—	172	—	5.103	94	3.300	*1.804*
76	Laboratoryum	156	89	—	—	—	—	—	—	156	89	400	243
77	Wino stare dla ciężko chorych . . .	—	—	1.126	86	—	—	368	92	1.495	78	1.080	*416*
78	Instrumenta chirurgiczne:												
	1. zwyczajne . .	3.127	30	1 638	68	461	10	897	32	6.124	40	5.500	*624*
	2. **nadzwyczajne**	—	—	**1.532**	**98**	—	—	**940**	—	**2.472**	**98**	**2.740**	*267*
79	Koszta pogrzebowe	2.272	—	510	—	180	—	180	—	3 142	—	3.000	*142*
	Razem 1. zwyczajne . .	32.095	94	44.847	58	3.861	24	14.862	29	95.667	05	76.512	1.098 / *20.253*
	Razem 2. **nadzwyczajne**	—	—	**1.532**	**98**	—	—	**940**	—	**2.472**	**98**	**2.740**	*267*
	Suma rubryki VIII .	32.095	94	46.380	56	3.861	24	15.802	29	98.140	03	79.252	1.365 / *20.253*
													+ 18.888

Do poz. 70. Wydatek większy z powodu wyższych cen niektórych nowych środków leczniczych, tudzież większego zapotrzebowania klinik, wreszcie z powodu zarachowania wydatków na odczynniki do laboratoryum dla kliniki i na wody mineralne.

„ „ *71—73. Wydatki mniejsze* wedle potrzeby.

„ „ *74. Wydatek większy* wskutek większego zapotrzebowania na klinikach, co znajdzie pokrycie w nadwyżce wydatków przypisanych do zwrotu c. k. Rządowi, (vide rubryka V. poz. 10. dochodów), tudzież z powodu poniesienia wydatków na przyrządy Röntgena i do fotografij.

„ „ *75. Wydatek większy* zależny od ilości wykonanych operacyj na oddziale chirurgicznym i klinikach.

„ „ *76. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

„ „ *77. Wydatek większy* wedle ordynacyj lekarskich na klinikach.

„ „ *78. Wydatek w ogóle większy* z powodu sprawienia większej ilości instrumentów na klinice położniczo-ginekologicznej a mianowicie zakupna sterylizatora znaczniejszym kosztem.

„ „ *79. Wydatek większy* zależny od śmiertelności.

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny	Oddział chorych klinieczny	Oddział położnic szpitalny	Oddział położnic klinicz.	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe
		Wydatki w r. 1901.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
IX.	**Koszta kancelaryjne.**							
80	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	2.113 61	1.558 81	286 60	479 09	4.438 11	4.000	+ 438
	Do poz. 80. Wydatek większy wyłącznie na oddziałach klinicznych zwrotny od c. k. Rządu.							
X. 81	**Koszta kapliczne**	426 —	102 —	36 —	36 —	600 —	600	—
XI.	**Utrzymanie budynków.**							
82	Konserwacye i reperacye: 1. zwyczajne . .	10.945 04	6.988 46	1.486 41	2.143 —	21.562 91	15.000	6.563
	2. **nadzwyczajne**:	— —	— —	— —	— —	— —	—	—
	a) na sprawienie akomulatorów i zegarów kontrolnych III rata . .	**1 672 —**	**372 —**	**162 —**	**116 —**	**2.322 —**	**2.322**	—
	b) na wymianę schodów drewnianych w głównym gmachu	**1.816 —**	— —	— —	— —	**1.816 —**	**1.816**	—
	c) na adaptacyę suteren w głównym gmachu	**8 209 75**	— —	— —	— —	**8.209 75**	**8.000**	**210**
83	Utrzymanie maszyny i wodociągów: 1. zwyczajne . .	1.229 83	327 60	129 20	129 20	1.815 83	1.600	216
—	2. **nadzwyczajne**: Doprowadzenie wodociągów miejskich do gmachu głównego	**3.898 14**	**1.119 17**	**328 82**	**699 64**	**6.045 77**	**3.623**	**2.422**
84	Pompowanie wody prądem elektrycznym	721 05	801 30	202 32	253 50	1.978 17	600	1.378
85	Asekuracya budynków	413 45	463 28	67 21	19 97	963 91	1.068	104
86	Kominiarze i straż ogniowa . . .	1.428 —	306 —	108 —	108 —	1 950 —	1.800	150
	Razem { 1. zwyczajne .	14.737 37	8.886 64	1.993 14	2.653 67	28 270 82	20.068	104 / 8.307
	Razem { 2. **nadzwyczajne**	**15.595 89**	**1.491 17**	**490 82**	**815 64**	**18.393 52**	**15.761**	**2.632**
	Suma rubryki XI . .	30.333 26	10.377 81	2.483 96	3.469 31	46.664 34	35.829	104 / 10.939
								+ 10.835

Do poz. 82. 1). Wydatek większy. z powodu wykonania znaczniejszych robót adaptacyjnych w klinikach na rachunek c. k. Rządu. LW. 37.576|901).

„ „ *82. 2. b*). Cały kredyt przeniesiono na rachunek roku 1902, ponieważ roboty te z powodu restauracyi klinik nie mogły być w r. 1901 wykonane. (LW. 4.691|902).

„ „ *82.-2. c*). *Wydatek większy* ponieważ okazała się konieczna potrzeba pogłębienia i zabezpieczenia szkarpu murem kamiennym zamiast odarniowania, który to wydatek nie był kosztorysem objęty.

„ „ *83. Wydatek większy* ponieważ oprócz robót preliminowanych okazała się konieczna potrzeba urządzenia nowych sieci rur dla 5 klinik, tudzież niezbędnych zegarów kontrolnych.

„ „ *84. Wydatek większy* ponieważ zarząd szpitala do zaprelimi owania po raz pierwszy tego wydatku na rok 1901 niemiał podstawy niewiedząc ówcześnie jak wysoki będzie rzeczony wydatek.

„ „ *85. Wydatek mniejszy* wedle rzeczywiście wypłaconej należytości Towarzystwu asekuracyjnemu.

„ „ *86. Wydatek większy* wedle potrzeby.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	Oddział chorych kliniczny K.	g.	Oddział położnic szpitalny K.	g.	Oddział położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki w r. 1901.											
XII.	**Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego.**												
87	5% od kwoty 6.705 złr. 03 kr. m. k. = 4.080·60 kor. za część budynku użytego dawniej dla oddz. położnic . . .	704	—	—	—	—	—	—	—	704	—	704	—
88	5% od kwoty 26.820 złr. 11 kr. m. k. = 56.322·36 kor. za część budynku użytego dla oddz. chorych	2.816	16	—	—	—	—	—	—	2.816	16	2.816	—
	Suma rubryki XII .	3.520	16	—	—	—	—	—	—	3.520	16	3.520	—
XIII. 89	**Podatki i daniny**	160	33	17	—	6	—	6	—	189	33	100	+ *90*
	Do poz. 89. Wydatek większy wedle wymiaru c. k. urzędu podatkowego.												
XIV.	**Rozmaite.**												
90	Utrzymanie biblioteki	526	34	68	—	24	—	24	—	642	34	400	*242*
91	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń	96	—	—	—	—	—	—	—	96	—	2.200	2.104
92	Przypadkowe:												
	a) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	348	—	102	—	111	—	36	—	597	—	600	3
	b) ubezpieczenie służby od wypadków	430	05	78	20	27	60	27	60	563	45	460	*104*
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	1.802	42	297	52	77	—	125	—	2.301	94	1.000	*1.302*
													2.107
	Suma rubryki XIV .	3.202	81	545	72	239	60	212	60	4.200	73	4.660	*1.648*
													— 459
XV.	**Koszta utrzymania dzieci na bezpłatnym oddziale położnic:**												
93	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały . . .	—	—	—	—	13	50	52	80	66	30	300	— 234
XVI. 94	**Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii**	32.000	—	—	—	—	—	—	—	32.000	—	32.000	—

Do poz. 90. Wydatek większy z powodu zakupna więcej dzieł dla biblioteki.

„ „ *91. Wydatek mniejszy* ponieważ szkoła dozorczyń w czasie od 1. stycznia do 31. grudnia 1901 była zamkniętą.

„ „ *92a)—c). Wydatek wogóle większy* gdyż prócz zwykłych wydatków drobnych poniesiono z tej pozycyi wydatki nieprzewidziane a to: na sprowadzenie 2 Sióstr Miłosierdzia do pralni 356 K., na połączenie telefoniczne i naprawę dzwonków elektrycznych 360 K., na badania urządzeń elektrycznych i komisyjnego badania zaległych kosztów leczenia na podstawie aktów 300 K, na sporządzenie planu sytuacyjnego obejścia szpitalnego 70 K, wreszcie na zapomogę dla funkcyonaryuszy szpitalnych i wdów po nich 230 K.

„ „ *93. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

Dochody. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z rozwania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze wyższe K.
		Dochody w r. 1901.											
	Dochody.												
I.	**Dodatki.**												
1	Od c. k. Skarbu za 781·58 m. drzewa opałowego część przypadająca na te oddziały	2.753	62	—	—	308	43	—	—	3.062	05	3.000	*62*
2	Od kasy miejskiej $^1/_5$ część dochodów z myta	52.885	09	—	—	—	—	—	—	52.885	09	60.000	7.115
	Suma rubryki I. . .	55.638	71	—	—	308	43	—	—	55.947	14	63.000	7.115 *62*
													— 7.053
	Do poz. 1. Dochód większy ponieważ ceny drzewa były wyższe.												
	„ „ *2. Dochód mniejszy* wedle rzeczywistego wyniku.												
II. 2	**Opłaty pośmiertne**	17.835	50	—	—	—	—	—	—	17.835	50	22.000	— 4.164
	Do poz. 3. Dochód mniejszy wedle śmiertelności i wysokości spadków.												
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**												
4	Od funduszu krajowego galicyjskiego .	310.616	86	—	—	50.487	91	—	—	361.104	77	388.000	26.895
5	Od samopłacących	43.977	81	—	—	4.031	81	—	—	48.009	62	40.000	*8.010*
6	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	5.883	56	—	—	560	80	—	—	6.444	36	18.000	11.556
	Suma rubryki III. . .	360.478	23	—	—	55.080	52	—	—	415.558	75	446.000	38 451 *8.010*
													— 30.441
	Do poz. 4. Dochód mniejszy z powodu mniejszej ilości dni leczenia na oddziałach szpitalnych (vide wyjaśnienia rubr. VII. poz. 59 lit. a)1).												
	„ „ *5. Dochód większy* z powodu większej ilości chorych samopłacących.												
	„ „ *6. Dochód mniejszy* zależny od ilości chorych obcokrajowych.												
IV.	**Rozmaite.**												
7	Dochód z ogrodu warzywnego . . .	605	70	—	—	—	—	—	—	605	70	1.000	395
8	Rozmaite nieprzewidziane	21	91	—	—	—	—	—	—	21	91	200	178
9	Zwrot zaliczek na płace	2.200	50	—	—	104	50	—	—	2.305	—	2.400	95
9a	Czynsz od c. k. Rządu za użyte ubikacye na szkołę i klinikę położnych .	—	—	—	—	1.360	—	—	—	1.360	—	—	*1.360*
	Suma rubryki IV . .	2.828	11	—	—	1.464	50	—	—	4.292	61	3.600	668 *1.360*
													+ *692*
	Do poz. 7. Dochód mniejszy wedle zbioru jarzyn i warzyw.												
	„ „ *8. Dochód mniejszy* dla zmienności tej pozycyi.												
	„ „ *9. Dochód mniejszy* w miarę udzielania zaliczek na płacę.												
	„ „ *9a). Dochód nieprzeliminowany* stanowi zapłacony czynsz przez c. k. Rząd za używane ubikacye na szkołę i klinikę położnych. (LW. 78.891|899.).												

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Dochody.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny	Oddział chorych kliniczny	Oddział położnic szpitalny	Oddział położnic kliniczny	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Zporównania z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze większe
		Dochody w r. 1901.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
V.	**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu.**							
10	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych nad taksę szpitalną w klinikach	30.000 —	— —	— —	— —	30 000 —	98.989	68.989
10a	Zwrot kosztów urządzenia kliniki położniczo-ginekologicznej i szkoły położnych	— —	— —	5.167 48	— —	5.167 48	—	*5.167*
								68 989
	Suma rubryki V. . .	30.000 —	— —	5.167 48	— —	35.167 48	98.989	*5.167*
								— 63.822

Do poz. 10 Dochód mniejszy ponieważ Rząd przypadającej należytości z r. 1901 w kwocie 153.295 K 73 gr. nie zapłacił.

Według niniejszego zamknięcia rachunków wynosiły wydatki:

na czterech klinikach oddziału chorych . . . . . 191.058 K. 39 gr.
na klinice położniczo-ginekologicznej . . . . . 63.154 „ 14 „ 254.212 K. 53 gr.

Z tego przypada na mocy zawartej z c. k. Rządem umowy na fundusz krajowy za 46.612 dni leczenia na oddziale chorych po taksie szpitalnej III. klasy 1 K. 60 gr, kwota . . . . . 74.579 K. 20 gr.
zaś za 16.461 dni leczenia na oddziale położniczo-ginekologicznym po taksie III. klasy 1 K. 60 gr. . . . . 26.337 „ 60 „ 100.916 K. 80 gr.

pozostałą zas resztę wydatków ponad normę szpitalną w kwocie . . . . 153.295 K. 73 gr. obowiązany zwrócić c. k. Skarb Państwa, a który nadto z tego tytułu dłużny jest za rok ubiegły kwotę 44.562 K. 91 gr.

Gdy na rachunek tych należytości nic nie zapłacono, pokryto całą kwotę zastępczo z dotacyi funduszu krajowego i przypisano do zwrotu od c. k. Rządu. (vide str. 280—284. dział B.). — O zwrot tej należytości udano się do c. k. Namiestnictwa do LW. 33422|902.

Do poz. 10a). Dochód większy z powodu uiszczenia przez c. k. Rząd części zaległej należytości.

11	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	98.194 74	— —	44.144 46	— —	142.339 20	26.541	*+115.798*

Do poz. 11. Dochód większy z powodu niekorzystnych wyników wogóle w stosunku do kwot preliminowanych jak na str. 269 niniejszego zamknięcia wyjaśniono.

Wykaz
należytości czynnych i biernych z końcem roku 1901.

Liczba rub.	Liczba poz. budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		A. Wydatki.								
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**								
	21	Zaliczki na płace	75	20	2.430	50	—	—	—	—
XI.		**Utrzymanie budynków**								
	82	Konserwacye i reperacye . .	—	—	9	88	—	—	—	—
XIV.		**Rozmaite.**								
	92c	Rozmaite drobne	285	98	—	—	—	—	—	—
		Suma A. . .	361	18	2.440	38	—	—	—	—
		B. Dochody.								
II.	3	**Opłaty pośmiertne** . . .	2.805	30	6.014	86	—	—	—	—
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**								
	5	Od samopłacących . . .	4.704	56	241	20	—	—	—	—
	6	„ funduszów obcokrajowych .	3.010	82	922	36	—	—	—	—
	—	„ stron rozmaitych niewyśledzonych	245.055	24	141.846	04	—	—	—	—
V.		**Subwencye i zwroty.**								
	10	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych klinicznych ponad taksę szpitalną . .	44.562	91	153.295	73	—	—	—	—
	—	Zwrot kosztów urządzenia kliniki położniczo-ginekologicznej i szkoły położnic . . .	9.249	44	—	—	—	—	—	—
	—	Zwrot kosztów robót dokonanych w klinice medycznej i chirurgicznej przekraczających granice zwykłych robót szpitalnych	20.629	69	—	—	—	—	—	—
		Suma B. . .	330.017	96	302.320	19	—	—	—	—
		Do tego: Suma A. . .	361	18	2 440	38	—	—	—	—
		Razem .	330.379	14	304.760	57	—	—	—	—
		Ogółem .	—	—	635.139	71	—	—	—	—
		Po strąceniu stanu biernego .	—	—	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje czysty *stan czynny* .	—	—	635.139	71	—	—	—	—

IV.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Za rok

1901.

L. W. 33.962/1902.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości z roku 1901. zł.	Wynikłości z roku 1901. ct.	Kwota budżetem uchwalona zł.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze *większe* zł.
		Wydatki.				
		Remuneracye i zapomogi.				
I.	1	Żywicielkom za gorliwe dozorowanie dzieci i na potrzeby szkolne	—	—	20	20
II.	2	**Koszta utrzymania dzieci**	7.344	19	3 577	*3.767*
III.	3	**Zapomogi dla położnic**	12.948	—	12.800	*148*
		Rozmaite wydatki.				
IV.	4	Ryczałt na koszta pogrzebowe dzieci . . .	—	—	30	30
		Ogólna suma wydatków .	20.292	19	16.427	*3.915* 50
						+ *3.865*
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. i IV. nie było żadnego wydatku z tego tytułu.				
		„ „ *II. Wydatek większy*, ponieważ przyjęto do zakładu „Dzieciątka Jezus“ w Bobrku znaczniejszą ilość podrzutków i za większem wynagrodzeniem, wynoszącem po 14 K. miesięcznie od dziecka bez różnicy wieku począwszy od 14/9 1901. (LW. 59.381/98 i 77.374/900).				
		„ „ *III. Wydatek większy* z powodu większej ilości położnic, które się poddały praktyce lekarskiej.				
		Dochody.				
I.	1	Dotacya z funduszu krajowego	20.292	19	16.427	+ *3.865*
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. Dochód większy w miarę większych wydatków.				

V.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

Wykaz należytości czynnych i biernych na str. 298.

LW. 35575/1902.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1-12	Płace i emolumenta etatowe	49.818	16	48.992	*826*
II.	13-18	Koszta utrzymania osób nieetatowych	77.442	56	78.160	718
III.	19-29	Pensye i emerytury	6.752	52	6.786	34
IV.	30-32	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	206	—	206	—
V.	33	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	40	—	80	40
VI.	34-35	Remuneracye i zapomogi	2.011	87	2.260	249
VII.	36-44	Koszta gospodarcze zakładu	212.071	26	200.036	*12.035*
VIII.	45-48	„ „ folwarku	26.818	17	28.960	2.142
IX.	49-53	„ sanitarne	11.309	73	11.820	510
X.	54	„ kancelaryjne	957	47	900	*58*
XI.	55	„ kapliczne	551	76	500	*52*
XII.	56-61	„ utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń . . 1. zwyczajne	15.451	81	17.480	2.028
		2. **nadzwyczajne**	**5.287**	**83**	**4 450**	*838*
XIII.	62	Podatki z ekwiwalentem i daniny	80	33	200	120
XIV.	63-66	Rozmaite	4.685	—	6.090	1.405
XV.	67	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi	118	72	120	—
						12.971
		Razem: 1. zwyczajne	408.315	36	402.590	7.246
		2. **nadzwyczajne**	**5.287**	**83**	**4.450**	*838*
						13.809
		Suma wydatków	413.603	19	407.040	7.246
		Do tego:				
—	68	Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu	88.587	52	54.580	*34.008*
						47.817
		Ogólna suma wydatków	502.190	71	461.620	7.246
						+40.571
		Dochody.				
I.	1	Odsetki od kapitałów	460	—	460	—
II.	2-3	Dodatki	1.433	75	1.320	*114*
III.	4-5	Dochody z dóbr	33.699	14	34.960	1.261
IV.	6-8	Zwroty kosztów leczenia	460.778	91	419.000	*41.779*
V.	9-12	Rozmaite	5.818	91	5.880	61
						41.893
		Suma dochodów	502.190	71	461.620	1.322
						+40.571

Porównanie sumaryczne.

kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami:

Wydatki preliminowane wynosiły . . . . . 407.040 K.
„ rzeczywiste bez nadwyżki dochodów . . . 413.603 „
są zatem *większe* o . . . . . 6.563 K.

Dochody preliminowane wynosiły . . . . . 461.620 K.
„ rzeczywiste . . . . . 502.191 „
czyli są *większe* o . . . . . 40.571 „

Wynik w ogole jest *korzystniejszym* o kwotę . . 34.008 K.
zgodnie z większą nadwyżką dochodów odwiezioną do funduszu krajowego (Vide poz. 68. wydatków.)

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**				
	1	Dyrektor: *a*) płaca	4.400	—	4.400	—
		b) dodatek osobisty	1.600		1.600	—
		c) dodatki pięcioletnie	1.800	—	1.800	—
	2	2 prymaryuszów: *a*) płaca	6.000	—	6.000	—
		b) relutum za wikt.	1.632	—	1.632	—
		c) dodatki pięcioletnie	1.137	77	1.138	—
	3	2 sekundaryuszów: *a*) płaca	4.000	—	4.000	—
		b) relutum za wikt	1.632	—	1.632	—
		c) dodatki pięcioletnie	653	33	654	—
	4	2 kapelanów: *a*) płaca	1.600	—	1.600	—
		b) wikt w naturze gr.-kat. kapelana	572	31	600	28
		c) relutum za wikt rz.-kat. „	600	—	600	—
		d) dodatki pięcioletnie	600	—	600	—
	5	Rządca: *a*) płaca	2.400	—	2.400	—
		b) relutum za wikt	816	—	816	—
		c) dodatki pięcioletnie	1.200	—	1.200	—
	6	2 oficyałów: *a*) płaca	4.240	—	4.240	—
		b) dodatki osobiste	1.200	—	1.200	—
		c) dodatki pięcioletnie	1.200	—	1.200	—
	7	2 pisarzy: *a*) płaca	2.400	—	2.400	—
		b) relutum za wikt	1.440	—	1.440	—
		c) dodatki pięcioletnie	320	—	320	—
	8	Maszynista: *a*) płaca	1.200	—	1.200	—
		b) relutum za wikt	720	—	720	—
	9	Woźny: *a*) płaca	1.000	—	1.000	—
		b) dodatek na ubiór	100	—	100	—
		c) dodatki pięcioletnie	180	—	180	—
	10	Odźwierny przy furcie zakł. *a*) płaca	1.000	—	1.000	—
		b) dodatek na ubiór	100	—	100	—
		c) dodatki pięcioletnie	120	—	120	—
	11	Odźwierny przy bramie wjazd. *a*) płaca	1.000	—	1.000	—
		b) dodatek na ubiór	100	—	100	—
		Razem	46.963	41	46.992	28
		Do tego:				
	12	Zaliczki na płace 4.300 K. — g. a po strąceniu rat bieżących 1.445 „ 25 „	2.854	75	2.000	*854*
		Suma rubryki I.	49.818	16	48.992	28 *854*
						+826

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Do poz. 4 lit. b). *Wydatek mniejszy*, wedle rzeczywistego kosztu wiktu.				
		„ „ *12. Wydatek większy* znajdzie pokrycie w zwrotach ściąganych z płac ratami miesięcznemi a pobieranych do Rub. V. poz. 11. dochodu.				
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**				
	13	19 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych:				
		a) płaca . . . 3.040 K. — gr.				
		b) wikt z piecz. i dodat. 8.265 „ — „	11.305	—	11.400	95
	14	Dyetaryusz: *a)* płaca . . 912 K. 50 gr.				
		b) relutum za wikt . 720 „ — „	1.632	50	1.633	—
	15	Służba wyższa: *a)* płaca ślusarza 600 K. — gr.				
		„ stolarza 480 „ — „				
		„ krawca 360 „ — „				
		„ szewca 360 „ — „				
		„ 2 palaczy przy maszynie parowej . 672 „ — „	2.472	—	2.472	—
		b) wikt z piecz. 6 osób służby wyż.	2.502	96	2.700	197
		c) gratyfikacye . . .	200	—	200	—
	16	Służba oddziałowa: *a)* płaca . 20.869 K. 76 gr.				
		b) dodatki z tytułu podwyższenia płac 3.140 „ 36 „				
		c) wikt z pieczywem . 27.714 „ 58 „				
		d) gratyfikac. 600 „ — „				
		e) na bluzy . 1.326 „ — „	53.650	70	53.740	90
	17	Premie dla dozorcy	119	60	120	—
	18	Służba domowa: *a)* płaca . 2.358 K. 52 gr.				
		b) wikt z piecz. 2.932 „ 28 „				
		c) gratyfikacye 100 „ — „				
		d) bluzy . . 169 „ — „	5.559	80	5.895	336
		Suma rubryki II. .	77.442	56	78.160	— 718
		Do poz. 13—15. *Wydatki mniejsze* wedle rzeczywistego kosztu.				
		„ „ *16—18. Wydatki mniejsze* z powodu interkalaryów i niższego wynagrodzenia nowo przyjętej służby.				

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
III.		**Pensye i emerytury.**				
	19	Burghardt Franciszka, wdowa po kontrolorze	38	—	38	—
	20	Kłosowska Teresa, b. dozorczyni	—	—	96	96
	21	Dr. Dobiński Włodzimierz, b. prymaryusz	1.133	32	1.134	1
	22	Węgrzyn Jan, b. dozorca	120	—	120	—
	23	Krzyżak Antoni, b. dozorca	288	—	288	—
	24	Południak Anna, b. dozorczyni	240	—	240	—
	25	Dr. Pluciński Michał, b. prymaryusz	3.595	20	3.596	1
	26	Dzuła Roman, b. dozorca	160	—	160	—
	27	Długosz Apolonia, b. dozorczyni	192	—	192	—
	28	Krzyżanowska Michalina, wdowa po maszyniście	650	—	650	—
	29	Hinke Filomona, b. dozorczyni	272	—	272	—
	29*a*	Olszowy Jędrzej, b. dozorca	64	—	—	*64*
						98
		Suma rubryki III.	6.752	52	6.786	*64*
						—34
		Do poz. 20. Wydatek mniejszy z powodu śmierci pensyonistki.				
		„ „ *29a. Wydatek niepreliminowany* stanowi nowo przyznaną emeryt. (LW. 87123|1900).				
IV.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**				
	30	Christl Laura, sierota po kontrolorze	14	—	14	—
	31	Tobiasiewicz Edward, b. dozorca dożywot. zapomoga	120	—	120	—
	32	Kamiński Jan, „ „ „	72	—	72	—
		Suma rubryki IV.	206	—	206	—
V.	33	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.**	40	—	80	— 40
		Do poz. 33. Wydatek mniejszy wedle potrzeby.				
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**				
	34	Za sprawdzanie recept	11	87	260	249
	35	Remuneracye i zapomogi	2.000	—	2.000	—
		Suma rubryki VI.	2.011	87	2.260	— 249
		Do poz. 34. Wydatek mniejszy w stosunku do poniesionych wydatków na leki.				

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
VII.		**Koszta gospodarcze zakładu.**				
	36	Żywienie chorych:				
		a) zwykła strawa i dodatki	107.877	66	100.000	*7.878*
		b) 5 Sióstr Miłos.: *α*) płaca 800 K. — gr.				
		β) wikt z dod. 2.175 „ — „	2.975	—	3.000	25
		c) służba kuchenna i magazynowa:				
		α) płaca 1.675 K. 72 gr.				
		β) wikt 2.629 „ 57 „				
		γ) fartuchy, czepki i bluzy 168 „ — „				
		δ) gratyfikacye 80 „ — „	4.553	29	4.664	111
		d) drzewo i węgle do kuchni	8.257	55	7.200	*1.057*
		e) naczynia i sprzęty kuchenne	939	80	1.200	260
		f) pieczywo z piekarzem i drzewem	19.941	29	22.000	2.059
		g) wino dla chorych	1.304	64	1.000	*305*
	37	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	20.169	98	17.000	*3.170*
	38	Oświetlenie naftą	5.084	42	4.400	*684*
	39	Sprzęty gosp.: *a*) zakupno i naprawa	4.513	86	4.600	86
		b) Siostra Miłosierdzia:				
		α) płaca 160 K. — gr.				
		β) wikt z dodat. 435 „ — „	595	—	600	5
	40	Utrzymanie 2 par koni z dwoma furmanami, naprawą wozów, uprzęży i t. p.	3.609	79	3.200	*410*
	41	Utrzymanie parku i ogrodów spacerowych	442	24	400	*42*
	42	Utrzymanie pralni:				
		a) drzewo, praczki i inne potrz. 11.399 K. 56 gr.				
		b) gratyfikacya praczek 80 „ — „	11.479	56	10 280	*1.200*
		c) 2 Siostra Miłosierdzia:				
		α) płaca 320 K. — gr.				
		β) wikt z piecz. i dodatkami 870 „ — „	1.190	—	1.200	10
	43	Bielizna, pościel i odzież:				
		a) zakupno i naprawa	16.026	37	16.000	*26*
		b) Siostra Miłosierdzia:				
		α) płaca 160 K. — gr.				
		β) wikt z dodatkami 435 „ — „	595	—	600	5
		c) 3 szwaczki:				
		α) płaca 432 K. — gr.				
		β) wikt z pieczywem 428 „ 87 „	860	87	892	31
	44	Słoma do sienników	1.654	94	1.800	145
						14 722
		Suma rubryki VII.	212.071	26	200.036	2.737
						+12 035

Do poz. 36 a). Wydatek większy z powodu nieco droższych artykułów żywności i większej ilości dni leczenia. W roku 1900 wynosiła ilość dni leczenia 284.045 zaś w roku 1901 296.450 dni zatem więcej o 12.405 dni.

„ „ *36 b) i c). Wydatki mniejsze* wedle rzeczywistego kosztu wiktu.

„ „ *36 d). Wydatek większy* z powodu wyższych cen węgla kamiennego i drzewa opałowego.

„ „ *36 e). Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

„ „ *36 f). Wydatek mniejszy* z powodu niższych cen mąki.

„ „ *36 g) Wydatek większy*, wedle ordynacyi lekarskiej i wyższych cen wina.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Do poz. 37. Wydatek większy z powodu wyższych cen węgla i drzewa.
„ „ *38. Wydatek większy* z powodu wyższych cen nafty i większego zapotrzebowania wskutek wzmagającej się ilości chorych.
„ „ *39. Wydatki mniejsze* wedle potrzeby.
„ „ *40. Wydatek większy* z powodu wyższych cen owsa i siana.
„ „ *41.* „ „ wskutek sprawienia nowych ławek w parku.
„ „ *42 a).* „ „ ponieważ ceny opału były wyższe i prać musiano więcej bielizny wskutek większej ilości chorych.
„ „ *42 c), Wydatek mniejszy* wedle rzeczywistej potrzeby.
„ „ *43 a). Wydatek nieco większy* wedle potrzeby.
„ „ *43 b) c). Wydatki mniejsze* gdyż wikt kosztował mniej.
„ „ *44. Wydatek mniejszy* z powodu korzystniejszych cen słomy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
VIII.		**Koszta gospodarcze folwarku.**				
	45	Gospodarstwo rolne z kosztami utrzymania dozorcy robót, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów	24.284	61	26.400	2.115
	46	Utrzymanie ogrodów warzywnych z kosztem utrzymania ogrodnika	2.208	53	2.200	8
	47	Podatek gruntowy z ekwiwalentem . . .	160	—	200	40
	48	Asekuracya budynków gospodarskich i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki folwarku	165	03	160	5
		Suma rubryki VIII.	26.818	17	28.960	*13* 2.155 — 2.142
		Do poz. 45. Wydatek mniejszy gdyż przeważą część robót wykonano chorymi tańszym kosztem.				
		„ „ *46. Wydatek większy* wedle potrzeby.				
		„ „ *47—48. Wydatek* w ogóle *mniejszy* wedle wymiaru c. k. Urzędu podatkowego i Towarzystwa asekuracyjnego.				
IX.		**Koszta sanitarne.**				
	49	Lekarstwa	591	71	1.000	408
	50	Potrzeby sanitarne	9.964	57	10.000	35
	51	Instrumenta chirurgiczne	147	97	200	52
	52	Utrzymanie prosektoryum	115	08	120	5
	53	Koszta pogrzebowe ubogich chorych i Sióstr Miłosierdzia, tudzież utrzymanie cmentarza .	490	40	500	10
		Suma rubryki IX. .	11.309	73	11.820	— 510
		Do poz. 49. Wydatek mniejszy wedle ordynacyi lekarskiej.				
		„ „ *50—52. Wydatki mniejsze* wedle potrzeby.				
		„ „ *53. Wydatek mniejszy* z powodu mniejszej śmiertelności.				

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
X.		**Koszta kancelaryjne.**				
	54	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	957	47	900	+ 58
		Do poz. 54. Wydatki większe stanowią przeważnie koszta insercyjne za ogłoszenia rozmaitych dostaw dla zakładu.				
XI.	55	**Koszta kapliczne**	551	76	500	+ 52
		Do poz. 55. Wydatek większy wedle potrzeby.				
XII.		**Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.**				
	56	Konserwacye i reparacye z pokostowaniem podłóg, czyszczenie kanałów i filtra: 1. zwyczajne .	10.593	13	12.000	1.407
	—	2. **nadzwyczajne**: Na pokrycie $^1/_4$ części dachu na głównym budynku zakładowym (III. rata)	**5.287**	**83**	**4.450**	*838*
	57	Gratyfikacya dla służby za robotę szklarską . .	80	—	80	—
	58	Utrzymanie urządzeń mechanicznych . . .	864	09	1.400	536
	59	Asekuracya budynków i ruchomości . . .	1.181	09	1.200	19
	60	Kominiarze i straż ogniowa	1.133	50	1.200	66
	61	Utrzymanie dróg dojazdowych	1 600	—	1.600	—
		Razem: 1. zwyczajne .	15.451	81	17.480	2.028
		2. **nadzwyczajne**	**5 287**	**83**	**4.450**	*838*
						2.028
		Suma rubryki XII. .	20.739	64	21 930	*838*
						— 1.190

Do poz. 56. 1). Wydatek mniejszy ponieważ roboty konserwacyjne wykonywano we własnym zarządzie tańszym kosztem.

„ „ *56. 2) Wydatek większy* z powodu wyższych cen blachy cynkowej zakupionej do krycia dachu.

„ „ *58 i 60. Wydatki mniejsze* wedle potrzeby.

„ „ *59* „ „ wedle wymiaru premii asekuracyjnej.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Do poz. 61. Z przyzwolonego na 1901 r. kredytu w kwocie . . . 1.600 K. — gr.
wydano faktycznie tylko . . . . . *1.124 „ 76 „*
pozostałą zaś resztę kredytu w kwocie . . . 475 „ 24 „
przeniesiono na rachunek 1902 roku na dokończenie rozpoczętych robót. (LW. 61756/1900).

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
XIII.	62	**Podatki z ekwiwalentem i daniny.** . .	80	33	200	— 120
		Do poz. 62. Wydatek mniejszy wedle wymiaru c. k. Urzędu podatkowego.				
XIV.		**Rozmaite.**				
	63	Utrzymanie biblioteki lekarskiej . . .	443	78	400	*44*
	64	Książki i czasopisma dla chorych . . .	536	20	500	*36*
	65	Myto drogowe	370	60	440	69
	66	Przypadkowe:				
		a) Ubezpieczenie służby od wypadku choroby	105	94	90	*16*
		b) „ „ i robotników od wypadków	345	95	280	*66*
		c) Zabawy z tańcami i wycieczki chorych	403	12	440	37
		d) Zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	772	38	1.000	228
		e) Koszta komisyi	30	40	40	10
		f) „ uroczystości rozdania nagród służbie dozorującej chorych . . .	101	88	160	58
		g) Ryczałt na wydatki przełożonego obszaru dworskiego	40	—	40	—
		h) Fiakry dla Sióstr Miłosierdzia, ich spowiednika, inżyniera Wydziału krajowego, nadzorującego roboty konserwacyjne, pastora na pogrzeby ewangelików . .	64	80	100	35
		i) Koszta przewozu i odstawienia umysłowo chorych do zwrotu od gmin przynależności	1.344	99	2.400	1.055
		k) Inne nieprzewidziane	124	96	200	75
		l) na wykonanie planów i kosztorysu budowy schroniska dla obłąkanych nieuleczalnych, kredyt przeniesiony z r. 1900 (vide odnośne zamknięcie rachunku str. 299). . . 4.968 K. 22 gr. Z tego przeniesiono na rachunek roku 1902 niezużytą kwotę . . . 4.766 „ 72 „ pozostaje rzeczywisty wydatek . . . . 201 K. 50 gr.	—	—	—	—
		Suma rubryki XIV.	4.685	—	6.090	*162* 1.567 — 1.405
		Do poz. 63—64. Wydatki większe spowodowane większą ilością chorych.				
		„ „ *65. Wydatki mniejsze* wedle potrzeby.				
		„ „ *66. a-k). Wydatki w ogóle mniejsze* odpowiednie potrzebie.				

Wydatki i dochody. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki dochody mniejsze *większe* K.
XV.	67	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe**	118	72	120	—
—	68	**Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu**	88.587	52	54 580	+ *34.008*
		Do poz. 68. Wydatek większy z powodu korzystniejszych wyników zamknięcia.				
		Dochody.				
I.		**Odsetki od kapitałów.**				
	1	*a)* 4% od oblig. propinacyjn. im. wart. 4.750 złr. = 9.500 K. 380 K. — h. *b)* 4% od listów gal. Banku krajowego im. wart = 2.000 K. 80 „ — „	460	—	460	—
		Suma rubryki I. .	460	—	460	
II.		**Dodatki.**				
	2	Od c. k. Skarbu relutum za drzewo opałowe .	1.233	75	1.120	*114*
	3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa . . .	200	—	200	—
		Suma rubryki II. .	1.433	75	1.320	+ *114*
		Do poz. 2. Dochód większy z powodu wyższych cen drzewa.				
III.		**Dochody z dóbr.**				
	4	Dochód z gospodarstwa rolnego, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów . . .	31.477	08	32.160	683
	5	Dochód z ogrodów	2.222	06	2.800	578
		Suma rubryki III .	33.699	14	34.960	— 1.261
		Do poz. 4. Dochód mniejszy wedle wyników gospodarstwa usprawiedliwiony nadto tem że i wydatki na gospodarstwo w Rubr. VIII. poz. 45. były mniejsze.				
	„ „	*5. Dochód mniejszy*, z powodu mniej korzystnych zbiorów jarzyn i warzyw.				

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	Dochody w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
IV.		**Zwroty kosztów leczenia.**				
	6	Od funduszu krajowego galicyjskiego . .	391 583	78	360.000	*31.584*
	7	Od samopłacących	67.313	53	56.000	*11.313*
	8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	1.881	60	3.000	1.118
						42 897
		Suma rubryki IV. .	460.778	91	419.000	1.118
						+ *41.779*
		Do poz. 6.—7. Dochody większe z powodu większej ilości dni leczenia (jak to przy Rubr. VII. poz. 36 a) wyjaśniono).				
		„ „ *8. Dochód mniejszy* ponieważ ilość leczonych obcokrajowców była mniejsza.				
V.		**Rozmaite.**				
	9	Zwroty z zarobku chorych w myśl §. 22 statutu	684	36	740	56
	10	„ zaległych kosztów przewozu i odstawienia	1.901	86	2.000	98
	11	„ zaliczek udzielonych na płace . .	2.447	44	2.600	152
	12	Przypadkowe: *a)* Ze sprzedaży rzeczy z użytku wydzielonych . . .	296	65	300	3
		b) Depozyta po zmarłych . .	454	20	200	*254*
		c) Inne drobne nieprzewidziane	34	40	40	6
						254
		Suma rubryki V. .	5.818	91	5 880	315
						61
		Do poz. 9. Dochód mniejszy zależny od ilości chorych użytych do robót.				
		„ „ *10. Dochód mniejszy* w miarę zrealizowanych rachunków.				
		„ „ *11. Dochód mniejszy* stosownie do udzielonych zaliczek na płace.				
		„ „ *12. a)* do *c) Dochody* w ogóle *większe* z powodu ich zmienności.				

WYKAZ
należytości czynnych i biernych z końcem roku 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	Należytości bierne z roku bieżącego K.
		A. Wydatki.						
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**						
	12	Zaliczki na płace . . .	4.214	13	2.854	75	—	—
X.		**Koszta kancelaryjne.**						
	54	Zaliczki na stemple udzielone c. k. Prokuratoryi Skarbu do procesów o koszta leczenia . . .	54	92	—	—	—	—
		Suma A.	4.269	05	2.854	75	—	
		B. Dochody.						
IV.		**Zwroty kosztów leczenie.**						
	7	Od samopłacących . . .	8.018	98	—	—	—	—
	8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . . .	4.503	—	363	20	—	—
	—	Od stron rozmaitych i niewyśledzonych	79 195	28	78.984	80	—	—
V.		**Rozmaite.**						
	10	Koszta przewozu i odstawienia przypadające do zwrotu od gmin przynależności	3.211	90	1.344	99	—	—
	12	Należytość z c. k. pocztowej kasy oszczędności im. wart. . .	200	—	—	—	—	—
	„	Zaliczki na płace z lat ubiegłych po byłym sekundaryuszu .	704	—	—	—	—	—
		Suma B.	95.833	16	80.692	99	—	—
		Do tego: Suma A.	4.269	05	2.854	75	—	—
		Razem .	100.102	21	83.547	74	—	—
		Ogółem .	183 649	95	—	—	—	—
		po strąceniu stanu biernego	—	—	—	—	—	—
		pozostaje czysty **stan czynny**	183 649	95	—	—	—	—

VI.

Krajowy szpital św. Łazarza

w Krakowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

Wykaz należytości czynnych i biernych na st. 314.

LW. 39.047/1902.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wyniki mniejsze / większe
			Wynikłości w roku 1901.											
			K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
		Wydatki.												
I.	1-21	Płace i emolumenta etatowe	42.971	52	7.293	48	11.284	36	14.550	44	76.099	80	78.701	2.601
II.	22-29	Koszta utrzymania osób nieetatowych	38.788	40	5.189	53	11.185	76	16.143	84	71.307	53	65.215	*6.093*
III.	30-43	Pensye i emerytury . .	6.496	64	1.659	88	3.631	18	1.731	18	13.518	88	13.730	211
IV.	44-49	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	1.284	80	224	—	717	60	425	60	2.652	—	2.652	—
V.	50	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	100
VI.	51-52	Remuneracye i zapomogi .	3.120	—	600	—	1.140	—	1.140	—	6.000	—	6.000	—
VII.	53-62	Koszta gospodarcze . .	105.327	13	21.974	71	39.652	17	40.556	23	207.510	24	209.311	1.801
VIII.	63-69	Koszta sanitarne:												
		1. zwyczajne .	32.915	35	6.012	63	5.697	67	2.337	60	46.963	25	29.084	*17.880*
		2. nadzwyczajne	**141**	**37**	—	—	—	—	—	—	**141**	**37**	**300**	**159**
IX.	70	Koszta kancelaryjne . .	1.220	18	234	65	445	84	445	84	2.346	51	2.200	*146*
X.	71	Koszta kapliczne:												
		1. zwyczajne .	471	01	90	58	172	10	172	10	905	79	864	*42*
		2. nadzwyczajne	**1.548**	**61**	**297**	**81**	**565**	**84**	**565**	**84**	**2.978**	**10**	—	**2.978**
XI.	72-75	Utrzymanie budynków:												
		1. zwyczajne .	4.507	18	1.257	63	2.349	50	2.399	50	10.513	81	10.900	386
		2. nadzwyczajne	**3.425**	—	**100**	—	**230**	—	**180**	—	**3.935**	—	**1.000**	**2.935**
XII.	76	Podatki i daniny . . .	2 254	74	—	—	—	—	—	—	2.254	74	2.348	93
XIII.	77-79	Rozmaite	2.126	72	293	69	560	52	558	—	3.538	93	2.726	*813*
XIV.	80	Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic .	—	—	1.228	20	—	—	—	—	1.228	20	1.200	*28*
XV.	81-82	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	32.000	—	12.799	20	—	—	—	—	44.799	20	44.000	*799*
XVI.	83-85	Zapisy	214	—	—	—	—	—	—	—	214	—	214	—
XVII	86	Wydatki konkurencyjne .	46	97	—	—	—	—	—	—	46	97	100	53
XVIII.	87	Dyety, koszta podróży i różne inne	225	52	—	—	—	—	—	—	225	52	200	*25*
		Razem 1. zwyczajne .	273.970	16	58.858	18	76.836	70	80.460	33	490.125	37	469.545	*25.826* 5.245 *5.913*
		Razem **2. nadzwyczajne**	**5.114**	**98**	**397**	**81**	**795**	**84**	**745**	**84**	**7.054**	**47**	**1.300**	**159**
		Suma wydatków .	279.085	14	59.255	99	77.632	54	81.206	17	497.179	84	470.845	*31.739* 5.404
—	88	Do tego: Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajow.	—	—	—	—	15.630	33	23.417	83	39.048	16	47.700	8.652
		Ogólna suma wydatków	279.085	14	59.255	99	93.262	87	104.624	—	536 228	—	518.545	*31.739* 14.056 + *17 683*
		Dochody.												
I.	1-3	Odsetki od kapitałów . .	36.620	34	2.762	64	430	—	270	06	40.083	04	38 626	*1.457*
II.	4-10	Dochody z dóbr i realności .	22.759	34	618	59	5	75	14	18	23.397	86	23.538	140
III.	11-13	Zwroty kosztów leczenia .	204.970	79	50.494	97	92.725	34	104.237	98	452.429	08	444.000	*8.429*
IV.	14-15	Dochody rozmaite . . .	1.199	21	53	57	101	78	101	78	1.456	34	1.800	344
V.	16-17	Zwroty od c. k. Skarbu Państw.	1.600	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	3.600	2.000
		Suma dochodów .	267.149	68	53.929	77	93.262	87	104 624	—	518.966	32	511.564	*9.886* 2.484
—	18	Do tego: Dotacya z funduszu kraj.	11.935	46	5.326	22	—	—	—	—	17.261	68	6.981	*10.281*
		Ogólna suma dochodów	279.085	14	59.255	99	93.262	87	104.624	—	536.228	—	518.545	*20.167* 2.484 + *17.683*

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Porównanie sumaryczne.

kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami:

Wydatki preliminowane bez nadwyżki dochodów wynosiły		470.845 K.	
„ rzeczywiste bez nadwyżki dochodów wynosiły		497.180 „	
są zatem *większe* o			26.335 K.
Dochody preliminowane bez dotacyi wynosiły		511.564 K.	
„ rzeczywiste bez dotacyi wynosiły		518.966 „	
czyli są *większe* o			7.402 „
Wynik wogóle jest *mniej korzystny* o różnicę w kwocie			18.933 K.
zgodnie z pobraną większą dotacyą od funduszu krajowego w kwocie	10.281 K.		
a mniejszą nadwyżką dochodów w kwocie . . .	8.652 „		
razem jak wyżej . .	18.933 K.		

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe
		Wydatki w roku 1901.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K
	Wydatki.												
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**												
1	Dyrektor: *a*) płaca . . . . 3.200 K. *b*) dodatek osobisty . 2.000 „ *c*) dodatek pięcioletni . 600 „ *d*) relutum za miaszk. . 1.200 „	3.640	—	700	—	1.330	—	1.330	—	7.000	—	7.000	—
2	5 prymaryuszów: *a*) płaca . . . 12.000·— K. *b*) dodatki pięcioletnie 2.863·33 „	8.800	—	—	—	2.463	33	3.600	—	14.863	33	16.000	1.137
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa .	1 300	—	1.300	—	—	—	—	—	2.600	—	2.600	—
4	7 sekundaryuszów I. kl. . . .	5.600	—	1.400	—	1.400	—	1.400	—	9.800	—	9.800	—
5	7 „ II. kl. . . .	5.866	61	—	—	1.200	—	1.199	97	8.266	58	8.400	133
6	3 praktykantów, adjutum po 600 K.	1.800	—	—	—	—	—	—	—	1.800	—	1.800	—
7	Akuszerka: *a*) płaca . . . . 800 K. *b*) wikt II. klasy . . 510 „	—	—	1.310	—	—	—	—	—	1.310	—	1.310	—
8	Aptekarz: *a*) płaca . . . . 1.600 K. *b*) dodatek osobisty . 400 „ *c*) podatki pięcioletnie . 600 „ *d*) dodatek na mieszk. . 400 „	1.560	—	300	—	570	—	570	—	3.000	—	3.000	—
9	Prosektor, płaca	1.482	14	24	57	27	21	67	08	1 600	—	1.600	—
10	Chemik patologii	728	—	140	—	266	—	266	—	1.400	—	1.400	—
11	Kapelan: *a*) płaca . . . . 1.200 K. *b*) dodatek na mieszk. . 400 „	832	—	160	—	304	—	304	—	1.600	—	1.600	—
12	Rządca: *a*) płaca . . . . 2.400 K. *b*) dodatek osobisty . 520 „ *c*) dodatek pięcioletni . 400 „ *d*) wikt I. kl. . . . 800 „	2.142	40	412	—	782	80	782	80	4.120	—	4.120	—
13	2 oficyałów: *a*) płaca . . . . 4.000 K. *b*) dodatki aktywalne . 600 „ *c*) dodatek pięcioletni . 300 „	2.548	—	490	—	931	—	931	—	4.900	—	4.900	—
14	2 pisarzy: *a*) płaca . . . . 2.400 K. *b*) dodatki na mieszk. . 400 „ *c*) dodatek pięcioletni . — „	1.456	—	280	—	532	—	532	—	2.800	—	3.000	200
15	Pisarz w izbie przyjęcia chorych: *a*) płaca . . . . 1.200 K. *b*) wikt II. kl. (wzmocn.) 577·07 *c*) dodatek pilcioletni . 153·— *d*) dodatek na mieszk. . 200·—	1.107	64	213	01	404	71	404	71	2 130	07	2.153	23
16	2 aplikantów: *a*) płaca . . . . 1.000 K. *b*) dodatki osobiste . 95 „	569	40	109	50	208	05	208	05	1.095	—	2.264	1.169
17	Maszynista: *a*) płaca . . . . 1.200 K. *b*) relutum za wikt . 720 „	998	40	192	—	364	80	364	80	1.920	—	1.920	—
	Do przeniesienia . .	40.430	59	7,030	08	10.783	90	11.960	41	70.204	98	72.867	2.662

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		II. położnic		III. syfilitycznych		IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe
		Wydatki w roku 1901.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
I.	Z przeniesienia . .	40.430	59	7.030	08	10.783	90	11.960	41	70.204	98	72.867	2.662
18	Dozorca domu:												
	a) płaca . . . 1.200·— K.												
	b) dodatek pięcioletni 200·— „												
	c) wikt II. kl. (wzmocn.) 577·07 „	—	—	—	—	—	—	1.977	07	1.977	07	2.000	23
19	Woźny:												
	a) płaca . . . . 1.000 K.												
	b) dodatek na mieszk. 192 „												
	c) dodatek na ubiór . 100 „	671	84	129	20	245	48	245	48	1.292	—	1.292	—
20	Odźwierny:												
	a) płaca . . . . 540 K.												
	b) dodatek na mieszk. 192 „												
	c) wikt II. kl. . . 510 „												
	d) dodatek na ubiór . 100 „	697	84	134	20	254	98	254	98	1.342	—	1.342	—
	Razem .	41.800	27	7.293	48	11.284	36	14.437	94	74.816	05	77.501	2.685
	Do tego:												
21	Zaliczki na płace . . K. 2.050·— a po strąceniu rat spłaconych . . „ 766·25	1.171	25	—	—	—	—	112	50	1.283	75	1.200	*84*
	Suma rubryki I.	42.971	52	7.293	48	11.284	36	14.550	44	76.099	80	78.701	2.685 *84* — 2.601

Do poz. 2. Wydatek mniejszy, ponieważ odpadły dodatki pięcioletnie, które pobierał zmarły prymaryusz śp. Dr. Zarewicz.

„ „ *5. Wydatek mniejszy*, z powodu interkalaryów.

„ „ *14. Wydatek mniejszy*, z powodu usunięcia z posady starszego pisarza, pobierającego dodatki pięciol.

„ „ *15. i 18. Wydatki mniejsze*, wedle rzeczywistego kosztu wiktu.

„ „ *16. Wydatek mniejszy*, z powodu nieobsadzenia jednej posady aplikanta, w miejsce którego przyjęto dyetaryusza. (Vide wyjaśnienia przy rubr. II. poz. 25 wydatków).

„ „ *21. Wydatek* nieznacznie *większy*, znajdzie zupełne pokrycie w zwrotach ściąganych z płac ratami miesięcznemi, a pobieranych do rubr. IV. poz. 15. dochodów.

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe
		Wydatki w roku 1901.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**												
22	18 Sióstr Miłosierdzia: *a*) płaca *a*) 16 Sióstr oddziałowych *β*) 2 wspólnych 2.880 K. — g. *b*) wikt 18 Sióstr Miłosierdzia, 3 emerytek i 4 postulantek . 11.162·06 *c*) Pranie bielizny dla 25 Sióstr . . . 566·—	10.091	58	1.269	40	1.926	74	1.320	34	14.608	06	13.946	*662*
23	Pomocnik kapelana, płaca . .	416	—	80	—	152	—	152	—	800	—	800	—
24	Pomocnik aptekarza, płaca . .	949	—	182	50	346	75	346	75	1.825	—	1.825	—
25	Dyetaryusze, płaca	3.985	80	766	50	1.456	35	1.456	35	7.665	—	6.570	*1.095*
26	Stypendyum dla akuszerki . .	—	—	240	—	—	—	—	—	240	—	240	—
27	Służba wyższa: *a*) płaca: *a*) 2 odzwiernych dla pawilonu chirurg. i oddz. obłąkanych wraz z dodatkiem na ubiór . 780 K. *β*) stolarza . . . 441·61 *γ*) 2 palaczy do maszyny parowej . . . . 699·84 *δ*) palacza do obsługi kaloryferów, w pawilonie chirurgicznym . . . 316·87 *ε*) 2 nadzorców chorych 568·80 *b*) wikt dla 8 osób . 2.600·14 *c*) dodatek na mieszkanie dla stolarza . . . 192·—	3.167	57	228	13	1.050	11	1.153	45	5.599	26	5.822	*222*
28	Służba oddziałowa: *a*) płaca . . . 12.451·94 K. *b*) wikt . . . 20.001·05 „ *c*) bluzy . . . 1.400·— „ *d*) gratyfikacye . 500·— „	16.945	49	1.801	28	5.072	54	10.533	68	34.352	99	30.116	*4.237*
29	Służba wspólna: *a*) płaca . . . 2.339·38 K. *b*) wikt . . . 3.677·84 „ *c*) bluzy . . . 100·— „ *d*) gratyfikacye . 100·— „	3.232	96	621	72	1.181	27	1.181	27	6.217	22	5.896	*321*
	Suma rubryki II. .	38.788	40	5.189	53	11.185	76	16.143	84	71.307	53	65.215	*6.315* / 222 / + 6.093

Do poz. 22. lit. b). *Wydatek większy*, z powodu droższego wiktu wskutek wyższych cen niektórych artykułów żywności.

„ „ *25. Wydatek większy*, z powodu przyjęcia dyetaryusza w miejsce nieobsadzonego aplikanta. Przekroczenie to znajduje zupełne pokrycie w oszczędności rubr. I. poz. 16 wydatków.

„ „ *27. Wydatek mniejszy*, z powodu interkalaryów, tudzież przyznania podwyższonych płac stolarzowi i odzwiernemu dopiero od 1. Sierpnia 1901.

„ „ *28 i 29. Wydatki większe*, na wikt, z powodu podrożenia niektórych artykułów żywności.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe
		Wydatki w roku 1901.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
III.	**Pensye i emerytury.**												
30	Placer Marya, wdowa po lekarzu .	418	56	—	—	—	—	—	—	418	56	628	210
31	Bulikowska Izabela, wdowa po prymaryuszu	—	—	—	—	700	—	—	—	700	—	700	—
32	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryu zu	500	—	—	—	—	—	—	—	500	—	500	—
33	Nycz Karol, były rządca szpitala	1.572	48	302	40	574	56	574	56	3.024	—	3.024	—
34	Przybyłowa Magdalena, była akuszerka	—	—	748	80	—	—	—	—	748	80	750	— 1
35	Wojciechowski Wiktor, b. oficyał .	901	80	174	—	330	60	330	60	1.740	—	1.740	—
36	Huczko Jan, b. odźwierny . .	263	96	50	76	96	44	96	44	507	60	508	—
37	Rydel Helena, wdowa po prymar. .	600	—	—	—	—	—	—	—	600	—	600	—
38	Lesiecka Marya 2 v. Baumanowa, wdowa po oficyale dodatek na wychowanie syna . . .	62	40	12		22	80	22	80	120	—	120	—
39	Paszkowska Ksawera, wdowa po prymaryuszu dodatek na wychowanie 2-ch synów . .	240	—	—	—	—	—	—	—	240	—	240	—
40	Werner Franciszek b. oficyał . .	665	60	128	—	243	20	243	20	1.280	—	1.280	—
41	Harajewicz Ludwika, wdowa po b. dyrektorze	728	04	139	92	265	98	265	98	1.399	92	1.400	—
42	Gergel Dominik b. woźny . .	540	80	104	—	197	60	197	60	1.040	—	1 040	—
43	Zarewicz Antonina, wdowa po prym.	—	—	—	—	1.200	—	—	—	1.200	—	1.200	—
	Suma rubryki II. . .	6.496	64	1.659	88	3.631	18	1.731	18	13.518	88	13·730	— 211
	Do poz. 30. Wydatek mniejszy, z powodu śmierci emerytki (LW. 55.234/1901).												
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**												
44	Kudas Regina, b. dozorczyni . .	—	—	—	—	146	—	—	—	146	—	146	—
45	Flasińska Felicya, wdowa po pisarzu	156	—	30	—	57	—	57	—	300	—	300	—
46	Dudek Marya, wdowa po gazowniku	62	40	12	—	22	80	22	80	120	—	120	—
47	Tekielska Julia, b. dozorczyni .	—	—	—	—	146	—	—	—	146	—	146	—
48	Moskalik Andrzej, b. maszynista .	374	40	72	—	136	80	136	80	720	—	720	—
49	Wicherek Maryanna, b. dozorczyni	120	—	—	—	—	—	—	—	120	—	120	—
49a	Skibska Marya, wdowa po dyetaryuszu, jednorazowa zapomoga	104	—	20	—	38	—	38	—	200	—	200	—
49b	Stroińska Stefania, córka b. aptekarza, jednorazowa zapomoga	104	—	20	—	38	—	38	—	200	—	200	—
49c	Głowacka Marya, wdowa po dyetaryuszu, jednorazowa zapom.	104	—	20	—	38	—	38	—	200	—	200	—
49d	Flasińska Felicya, wdowa po pisarzu, jednorazowa zapomoga	104	—	20	—	38	—	38	—	200	—	200	—
49e	Suchoń Aniela, wdowa po odźwier., jednorazowa zapomoga . .	156	—	30	—	57	—	57	—	300	—	300	—
	Suma rubryki IV. .	1.284	80	224	—	717	60	425	60	2.652	—	2.652	—
V. 50	**Odprawy i spłaty kwartałów posmiertnych . . . .**	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	— 100
	Do poz. 50. Nie było z tego tytułu żadnego wydatku.												

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą proliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe
		Wydatki w roku 1901.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**												
51	Dla funkcyonaryuszów szpitalnych	1.248	—	240	—	456	—	456	—	2.400	—	2.400	—
52	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich	1.872	—	360	—	684	—	684	—	3.600	—	3.600	—
	Suma rubryki VI. .	3.120	—	600	—	1.140	—	1.140	—	6.000	—	6.000	—
VII.	**Koszta gospodarcze.**												
53	Żywienie chorych:												
	a) Zwykła strawa i dodatki . .	55.578	65	12.323	04	21.793	09	21.615	69	111.310	47	122.360	11.050
	b) 5 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni:												
	α) Płaca . . . 800 K. — g.												
	β) Wikt . . . 2.232 „ — „												
	γ) Pranie bielizny 113 „ 20 „	1.635	50	314	52	597	59	597	59	3.145	20	3.014	*131*
	c) Służba kuchenna i magazynowa:												
	α) Płaca . . 1.596 K. 99 g.												
	ρ) Wikt . . . 2.880 „ 74 „												
	γ) Gratyfikacye . 100 „ — „												
	δ) Kaftany i czepki 100 — „	2.336	42	487	77	926	77	926	77	4.677	73	4.204	*474*
	d) Opał do kuchni i pod kotły parowe	1.365	—	262	50	498	75	498	75	2.625	—	2.625	—
	e) Naczynie i sprzęty kuchenne .	311	99	60	—	113	99	113	99	599	97	600	—
	f) Pieczywo z opałem, piekarzem i pomocnikami	5.270	69	1.065	01	2.519	04	2.992	62	11.847	36	13.000	1.153
	g) Wino dla chorych	2.877	89	313	55	365	83	925	21	4.482	48	3.200	*1.282*
54	Wikt I. kl. z pieczywem i winem lekarza dyżurnego . . .	425	66	81	86	155	54	155	54	818	60	800	*19*
55	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	9.166	51	1.762	79	3.349	30	3.349	30	17.627	90	13.000	*4.628*
56	Oświetlenie:												
	a) Koszt gazu . . 6.493 K. 16 g.												
	b) Nafta, świece itp. 3.107 „ 34 „	4.992	25	960	05	1.824	10	1.824	10	9.600	50	7.400	*2.200*
57	Sprzęty gospodarcze	2 260	75	428	22	813	62	862	12	4.364	71	3.800	*565*
58	Utrzymanie jednej pary koni z furmanem, reperacyą wozów, uprzęży i t. p.	697	39	134	12	254	82	254	82	1.341	15	1.400	59
59	Utrzymanie ogrodów:												
	a) warzywnego	783	97	391	98	—	—	—	—	1.175	95	1.600	424
	b) spacerowego	208	42	40	08	76	16	76	16	400	82	400	*1*
	c) płaca ogrodnika	400	40	77	—	146	30	146	30	770	—	840	70
60	Utrzymanie pralni:												
	a) Opał, praczki, mydło i t. d. . . . . 10.600·20												
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:												
	α) Płaca . 320 K.												
	β) Wikt . 892·80 g.												
	γ) Pranie 45·28 „ 1.258 08												
	c) Pranie bielizny służby 800·—	6 582	31	1.265	81	2.405	08	2.405	08	12 658	28	11.506	*1.152*
61	Bielizna, pościel i odzież:												
	a) Zakupno i naprawa . . .	8.170	04	1.571	16	2.985	20	2.985	20	15.711	60	15.680	*32*
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:												
	α) Płaca . 320 K.												
	β) Wikt . 892·80 g.												
	γ) Pranie 45·28 „ 1.258·08												
	c) Utrzymanie 2 szwaczek:												
	α) Płaca . 339 K.												
	β) Wikt . 523·60 g. 862·60	1.102	73	212	07	402	94	402	94	2.120	68	2.006	*115*
62	Słoma do sienników	807	05	155	20	294	89	294	89	1.552	03	1.000	*552*
62*a*	Opłata za wodę z wodociągów miejsk.	353	51	67	98	129	16	129	16	679	81	876	*196*
	Suma rubryki VII. .	105.327	13	21.974	71	39.652	17	40.556	23	207.510	24	209.311	12 952 *11.151* — 1.801

Do poz. 53a), Wydatek mniejszy, pomimo podrożenia niektórych artykułów żywności, z powodu mniejszej ilości dni leczenia. Do preliminrrza wzięto za podstawę ilość dni leczenia 266.000 — faktycznie zaś było tylko 259.232 dni, zatem z porównania mniej o 6.768 dni.

„ „ *53b) c). Wydatki większe,* z powodu droższego wiktu.

„ „ *53f). Wydatek mniejszy,* z powodu niższych cen mąki, jak to w preliminarzu przewidziano.

„ „ *53g). Wydatek większy,* zależny od ordynacyi lekarskich, tudzież z powodu wyższych cen wina.

„ „ *54. Wydatek większy,* wedle rzeczywistego kosztu wiktu.

„ „ *55. Wydatek większy,* z powodu wyższych cen węgla kamiennego.

„ „ *56. Wydatek większy,* z powodu większego zapotrzebowania i wyższej ceny gazu.

„ „ *57. Wydatek większy,* ponieważ sprawić musiano 20 nowych łóżek żelaznych za 352 K. 36 gr.

„ „ *58. Wydatek mniejszy,* wedle potrzeby.

„ „ *59.* lit. *a) Wydatek mniejszy,* wedle rzeczywistej potrzeby. — Dochód z ogrodu także był nieco mniejszy. (Vide rubr. II. poz. 9 dochodów).

„ „ *59.* lit *c). Wydatek mniejszy,* gdyż ogrodnik pobierał niższe wynagrodzedie do 1. września.

„ „ *60. Wydatek większy,* ponieważ częściej prać musiano bieliznę, a i opał tudzież wikt praczek i Sióstr Miłosierdzia był droższy.

„ „ *61. Wydatek większy,* z powodu podrożenia materyi wełnianych i droższego wiktu osób, zatrudnionych w szwalni.

„ „ *62. Wydatek większy,* z powodu wyższych cen słomy.

„ „ *62.* lit *a). Wydatek mniejszy,* wedle rzeczywistej potrzeby.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych K.	g.	II. położnic K.	g.	III. syfilitycznych K.	g.	IV. obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe K.
		Wydatki w roku 1901.											
VIII.	**Koszta sanitarne.**												
63	Lekarstwa	7.539	07	1.791	77	2.436	36	1.114	89	12.882	09	8.000	*4.882*
64	Utrzymanie apteki: a) Opał . . . 250 K. — g. b) 2 Siostry Miłosierdzia: α) Płaca 320·— K. β) Wikt 892·80 „ γ) Pranie 45·28 „ 1.258 K. 08 g. c) 2 laborantki: α) Płaca 287·60 K. β) Wikt 522·99 „ 810 „ 59 „	1.205	70	231	87	440	55	440	55	2.318	67	2.184	*135*
65	Laboratoryum chemiczno-patologiczne	100	—	—	—	100	—	—	—	200	—	200	—
66	Potrzeby sanitarne	21.545	33	3.893	78	2.574	32	752	70	28.766	13	16.000	*12.766*
67	Przybory opatrunkowe . . .	599	38	—	—	—	—	—	—	599	38	500	*100*
68	Instrumenta chirurgiczne: 1. zwyczajne . **2. nadzwyczajne**	1.636	10	91	40	142	04	18	60	1.888	14	1.800	*88*
—	Na przyrządy mikroskopowe, bakteryologiczne i inne . . .	**141**	**37**	—	—	—	—	—	—	**141**	**37**	**300**	**159**
69	Koszta pogrzebowe	289	77	3	81	4	40	10	86	308	84	400	91
													17.971
	Razem 1. zwyczajne .	32.915	35	6.012	63	5.697	67	2.337	60	46.963	25	29.084	91
	Razem **2. nadzwyczajne**	**141**	**37**	—	—	—	—	—	—	**141**	**37**	**300**	**159**
													17.971
	Suma rubryki VIII.	33.056	72	6.012	63	5.697	67	2.337	60	47.104	62	29.384	250
													+ *17.721*

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Do poz. 63. Wydatek większy, wedle ordynacyi lekarskich, nieco droższych, leków nowszych i w skutek dostarczania lekarstw dla klinik położniczej i syfilistycznych za zwrotem kosztów przez c. k. Skarb Państwa (Vide rubr. V. dochodów).
„ „ *64. Wydatki większe*, z powodu droższego wiktu Sióstr Miłosierdzia i laborantek.
„ „ *66. Wydatek większy*, z powodu większych wymogów sanitarnych i środków desinfekcyjnych — nadto wydatków poniesionych dla klinik, zwrotnych przez c. k. Rząd, jak wyjaśnienie poz. 63.
„ „ *67. Wydatek większy*, zależny do ilości dokonanych operacyj na oddziale chirurgicznym.
„ „ *68. Wydatki* w ogóle *mniejsze*, wedle istotnej potrzeby.
„ „ *69 Wydatek mniejszy*. z powodu mniejszej śmiertelności.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe
		Wydatki w roku 1901.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
IX.	**Koszta kancelaryjne.**												
70	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta inseracyjne i t. p. .	1.220	18	234	65	445	84	445	84	2.346	51	2.200	+ *146*
	Do poz. 70. Wydatek większy, z powodu liczniejszych ogłoszeń licytacyjnych na dostawę różnych artykułów.												
X.	**Koszta kapliczne.**												
71	*a)* Utrzymanie kościoła i 1 posługaczki: 1. zwyczajne . .	471	01	90	58	172	10	172	10	905	79	864	*42*
	b) na naprawę dachu i muru frontowego kościoła: **2. nadzwyczajne** .	**1.548**	**61**	**297**	**81**	**565**	**84**	**565**	**84**	**2.978**	**10**	—	**2.978**
	Kredyt z budżetu roku 1900 na ułożenie posadzki betonowej w kościele szpitalnym przeniesiony na rok 1901 (vide zamknięcie rachunku z roku 1900 str. 312 poz. 67) wydano w całości na cel wskazany do rachunku r. 1902. (LW. 32.144 901) w kw. . . . . 880 K.												
	Razem { 1. zwyczajne . .	471	01	90	58	172	10	172	10	905	79	864	*42*
	{ **2. nadzwyczajne** .	**1.548**	**61**	**297**	**81**	**565**	**84**	**565**	**84**	**2.978**	**10**	—	**2.978**
	Suma rubryki X. .	2.019	62	388	39	737	94	737	94	3.883	89	864	+ *3.020*
	Do poz. 71. lit. *a). Wydatek większy*, z powodu droższego wiktu posługaczki.												
	„ „ *71* lit. *b) Wydatek niepreliminowany*, poniesiony na restauracyę dachu kościelnego grożącego zawaleniem i na naprawę frontowego muru rzeczonego kościoła cennego zabytku archeologicznego.												

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych	Oddział II. położnic	Oddział III. syfilitycznych	Oddział IV. obłąkanych	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe*
		Wydatki w roku 1901.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
XI.	**Utrzymanie budynków.**							
72	Konserwacye i reperacye:							
	1. zwyczajne	3.182 48	994 51	1.849 57	1.899 57	7.926 13	8.000	74
	2. nadzwyczajne:							
—	Za połączenie wodociągu miejskiego z rezerwoarami wody na wieży kościelnej i na strychu pawilonu chirurgicznego.	2.985 —	— —	— —	— —	2.985 —	—	2 985
—	Na sprawienie umywalni . .	**440** —	**100** —	**230** —	**180** —	**950** —	**1.000**	**50**
73	Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej	488 40	102 29	194 35	194 35	979 39	1.200	220
74	Asekuracya budynków i ruchomości	378 70	72 83	138 38	138 38	728 29	800	72
75	Czyszczenie kominów . . .	457 60	88 —	167 20	167 20	880 —	900	20
	Razem { 1. zwyczajne .	4.507 18	1.257 63	2.349 50	2.399 50	10.513 81	10.900	386
	Razem { **2. nadzwyczajne**	**3.425** —	**100** —	**230** —	**180** —	**3.935** —	**1.000**	**50** / **2.985**
	Suma rubryki XI. .	7.932 18	1.357 63	2.579 50	2.579 50	14.448 81	11.900	*2.985* / 436
								+ 2.549
	Do poz. 72. 1) *Wydatek mniejszy*, wedle potrzeby.							
	„ „ *72.* 2) *Wydatek większy*, preliminarzem nie objęty, gdyż połączyć musiano wodociągi miejskie z rezerwoarami na wieży kościelnej i pawilonie chirurgicznym, a to dla dostarczenia chorym zdrowej wody, której szpital nieposiadał (LW. 46.233/900 i 30.982/901)							
	„ „ *73—75 Wydatki* w ogóle *mniejsze*, wedle rzeczywistej potrzeby.							
XII.								
76	**Podatki i daniny.**							
	a) z gruntów i realności szpitalnych	152 71	— —	— —	— —	152 71	210	57
	b) z dóbr w Prądniku czerwonym	1.240 17	— —	— —	— —	1.240 17	1.614	374
	c) ekwiwalent	861 86	— —	— —	— —	861 86	524	*338*
	Suma rubryki XII. .	2.254 74	— —	— —	— —	2.254 74	2.348	431 / *338*
	Do poz. 76. Wydatki w ogóle *mniejsze*, wedle wymiaru c. k. urzędu podatkowego.							− 93
XIII.	**Rozmaite.**							
77	Utrzymanie biblioteki lekarskiej .	206 28	39 67	75 37	75 37	396 69	400	4
78	Książki i czasopisma dla chorych .	111 26	21 39	40 64	40 64	213 93	200	*14*
79	Przypadkowe:							
	a) Ubezpieczenie służby od wypadków	61 93	11 91	22 63	22 63	119 10	100	*19*
	b) Ubezpieczenie służby na wypadek choroby	68 57	13 19	25 06	25 06	131 88	140	8
	c) 13 i 14 cała amortyzacyjna od pożyczki 12.000 K. na osuszenie gruntów w Tropiszowie .	685 72	— —	— —	— —	685 72	686	—
	d) Zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy .	498 58	95 88	182 17	182 17	958 80	600	*359*
	e) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	494 38	111 65	214 65	212 13	1.032 81	600	*433*
	Suma rubryki XIII. .	2.126 72	293 69	560 52	558 —	3.538 93	2.726	*825* / 12
								+ *813*

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Do poz. 77, *78 i 79* lit. *a*) *b*). *Wydatki* nieznacznie *większe*, wedle potrzeby.
„ „ *79* lit. *d*). *Wydatek większy* zależny od ilości wypadków choroby, i udzielonych urlopów.
„ „ *79*. lit. *e*). *Wydatek większy*, gdyż prócz drobnych wydatków — poniesiono z tej pozycyi jeszcze następujące: za przepisywanie protokołów stanu chorych 160 K., na koszta dorożek księdza gr. kat. obrządku za udzielanie pomocy duchownej chorym 104 K., za plany i kosztorysy na budowę pawilonu dla zakaźnych 150 K., na zapomogi dla byłych funkcyonaryuszów i służby 170 K.

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe
		Wydatki w roku 1901.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K
XIV.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**												
80	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci	—	—	1.228	20	—	—	—	—	1.228	20	1.200	+ 28
	Do poz. 80. Wydatek większy, zależny od ilości dzieci oddanych do karmienia.												
XV.	**Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika.**												
81	Utrzymanie mamek i dzieci ssących	—		12.799	20	—		—		12.799	20	12.000	799
82	Ryczałt za leczenie i utrzymanie chorych dzieci	32.000	—	—		—		—		32.000	—	32.000	—
	Suma rubryki XV. .	32.000	—	12.799	20	—	—	—	—	44.799	20	44.000	+ 799
	Do poz. 81. Wydatek większy, z powodu większej ilości osesków												
XVI.	**Zapisy.**												
83	Szembeka na odprawianie Mszy św.	75	—	—	—	—	—	—	—	75	—	76	1
84	Wencla na obdzielanie rekonwalescentów	58	—	—	—	—	—	—	—	58	—	58	—
85	Gałeckiego i Klorowej na odprawianie Mszy św.	81	—	—	—	—	—	—	—	81	—	80	1
	Suma rubryki XVI. .	214	—	—	—	—	—	—	—	214	—	214	1 / 1
XVII. 86	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** . .	46	97	—	—	—	—	—	—	46	97	100	— 53
	Do poz. 86. Wydatek mniejszy, wedle potrzeby.												
XVIII.	**Dyety, koszta podróży i różne inne.**												
87	W sprawach funduszu jako właściciela dobr	225	52	—	—	—	—	—	—	225	52	200	+ 25
	Do poz. 87. Wydatek nieznacznie większy, z powodu wyjazdu dyrektora za granicę dla zbadania urządzeń pawilonów zakaźnych (LW. 72.807/901.).												
88	**Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu** . . .	—	—	—	—	15.630	33	23.417	83	39.048	16	47.700	— 8.6[illegible]2
	Do poz. 88. Wydatek mniejszy, z powodu niekorzystnych wyników zamknięcia, jak to przy poszczególnych rubrykach wyjaśniano.												

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Dochody.**

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych	Oddział II. położnic	Oddział III. syfilitycznych	Oddział IV. obłąkanych	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze / większe
		Dochody w roku 1901.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
	Dochody.							
I.	**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**							
1	Od efektów	12.024 08	1.609 52	138 —	— —	13.771 60	14.732	960
2	Od kapitałów:							
	c) 4½% od reszty przez fund. kraj. dłużnego kapitału w kwocie 467.550 K. 86 gr. . .	19.952 10	1.118 90	— —	— —	21.071 —	21.071	—
	b) 4% od kapitału przypadającego od kahału w Olkuszu .	— —	— —	— —	— —	— —	18	18
	c) 4% od kapitału 69.029 K. 30 g. ulokowanego na rachunku bieżącym w funduszu krajowym.	2 401 78	34 22	— —	— —	2.436 —	—	*2.436*
3	Od fundacyj	2.242 38	— —	292 —	270 06	2.804 44	2.805	1
								2.436
	Suma rubryki I. .	36.620 34	2.762 64	430 —	270 06	40.083 04	38.626	979
								+ *1.457*
	Do poz. 1—3. Dochód w ogóle większy, wedle stanu efektów i kapitałów lokowanych.							
II.	**Dochody z dóbr i realności.**							
4	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszowa	9.046 80	— —	— —	— —	9.046 80	9.118	71
5	Czynsz dzierżawny z Prądnika czerwonego	8 504 99	— —	— —	— —	8 504 99	8 380	*125*
6	Czynsz emfiteutyczny z folwarku Przegini duchownej . . .	— —	— —	— —	— —	— —	100	100
7	Czynsz za wynajęcie 3 sal dla c. k. kliniki syfilistycznej . 1.100 K. Ryczałt za opał i oświetlenie 500 „	— —	— —	— —	— —	— —	—	—
		1.600 —	— —	— —	— —	1.600 —	1.600	—
8	Za mieszkanie z opałem asystenta przy szkole położnych . . .	240 —	— —	— —	— —	240 —	240	—
9	Dochód z ogrodów szpitalnych .	3 162 47	613 60	— —	— —	3.776 07	4.000	224
10	Ryczałt od c. k. Rządu za odwożenie zwłok z kliniki na cmentarz	205 08	4 99	5 75	14 18	230 —	100	*130*
								395
	Suma rubryki II. .	22.759 34	618 59	5 75	14 18	23.397 86	23.538	*255*
								— 140
	Do poz. 4. Dochód mniejszy, z powodu niższego kursu rubli którymi dzierżawca czynsz płaci.							
	„ „ *5. Dochód większy*, ponieważ część bonifikacyi z r. 1901 za sprzedane grunta pod fortyfikacye która miała być strąconą z czynszu roku 1901 wypłacono dzierżawcy w r. 1900.							
	„ „ *6. Dochód mniejszy*, pozostaje w zaległości.							
	„ „ *9. Dochód mniejszy*, z powodu mniej korzystnego zbioru jarzyn i warzyw. (Vide wyjaśnienie rubr. VII. poz. 59 lit. *a*) wydatków).							
	„ „ *10. Dochód większy*, wskutek podwyższenia ryczałtu przy odnowieniu umowy z c. k. Rządem, tudzież uiszczenia zaległej należytości z roku 1900. (LW. 88.385/1900).							

Dochody. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze / większe
		Dochody w roku 1901.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**												
11	Od funduszu krajowego galic.	169.456	44	44.961	69	75.477	—	76.735	10	366.630	23	360.000	*6.630*
12	Od samopłacących	20.249	07	4.563	08	5.986	52	26 018	08	56.816	75	58.000	1.183
13	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	15.265	28	970	20	11.261	82	1.484	80	28.982	10	26.000	*2.982*
	Suma rubryki III.	204.970	79	50.494	97	92.725	34	104.237	93	452.429	08	444.000	*9.612* 1.183
													+ *8.429*
	Do poz. 11. Dochód większy, z powodu większej ilości ubogich chorych, leczonych kosztem funduszu krajowego												
	„ „ *12. Dochód mniejszy*, zależny od ilości chorych samopłacących.												
	„ „ *13 Dochód większy* wskutek znaczniejszych wpływów z kas chorych i większej ilości chorych obcokrajowych.												
IV. 14	**Dochody rozmaite**	275	40	53	57	101	78	101	78	532	53	600	68
	Do tego:												
15	Zwrot zaliczek na płace z rubr. I. poz. 21. wydatków . . .	923	81	—	—	—	—	—	—	923	81	1.200	276
	Suma rubryki IV. .	1.199	21	53	57	101	78	101	78	1.456	34	1.800	— 344
	Do poz. 14. Dochód mniejszy, gdyż jest zmiennym.												
	„ „ *15. Dochód mniejszy*, w miarę udzielonych zaliczek.												
V.	**Zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**												
16	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. szkole położnych.	1.600	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	1.600	—
17	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice syfilitycznej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.000	2.000
	Suma rubryki V. .	1.600	—	—	—	—	—	—	—	1.600	—	3.600	— 2.000
	Do poz. 17. Dochód mniejszy, pozostaje w zaległości u c. k. Rządu.												
18	**Dotacya z funduszu krajowego** .	11.935	46	5.326	22	—	—	—	—	17.261	68	6.981	+ 10.281
	Do poz 18. Dochód większy, z powodu niekorzystnych wyników w ogóle w stosunku do kwot preliminowanych.												

Wykaz

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1901.

Liczba rubryki	poz. budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		A) Wydatki.								
I.		**Płace i emolumenta etetowe.**								
	21	Zaliczki na płace	167	50	1.283	75	—	—	—	—
XIII		**Rozmaite.**								
	79	Dzierżawca Tropiszowa zwrot kosztów kontraktu dzierżawy . . 489·50 K.								
	„	Różne inne . . . . 118·22 „	607	72	—	—	—	—	—	—
		Suma A. .	775	22	1.283	75	—	—	—	—
		B) Dochody.								
I.		**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**								
	2	Kahał w Olkuszu	679	32	18	87	—	—	—	—
II.		**Dochody z dóbr i realności.**								
	6	Czynsz z Przegini duchownej .	—	—	100	—	—	—	—	—
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**								
	12	Od samopłacących	458	72	—	—	—	—	—	—
	13	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	2.731	44	18	94	—	—	—	—
	—	Od stron rozmaitych niewyśledzonych	138.684	39	91.766	92	—	—	—	—
IV.	14	**Rozmaite.** Gazownia miejska w Krakowie zwrot nadpłaty za gaz 2.635·92 K. Morawski Wydział krajowy, zwrot kosztów odstawienia chorej 39·40 „	39	40	2.635	92	—	—	—	—
V.		**Zwroty od c. k. Skarbu państwa.**								
	16	Zwrot nadwyżki za leczenie chorych ponad normę szpitalną w c. k. szkole położonych . .	4.761	74	2.485	91	97	26	—	—
	17	Zwrot nadwyżki za leczenie chorych po nad normę szpitalną w c. k. klinice syfilitycznej .	2.263	21	2.800	94	—	—	—	—
		Suma B. .	149.618	22	99.827	50	97	26	—	—
		Do tego: Suma A. .	775	22	1.283	75	—	—	—	—
		Razem .	150.393	44	101.111	25	97	26	—	—
		Ogółem .	251.504	69	—	—	97	26	—	—
		po strąceniu stanu biernego .	97	26	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje czysty stan czynny .	**251.407**	**43**	—	—	—	—	—	—

VII. Fundusz policyi krajowej.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901 K.	Wydatki w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1	**Utrzymanie więźniów w domu przymusowej pracy i poprawy** . . 9.231 K. 82 g. od tego zwrot korelatywwy dochodow. 6 „ — „ Czysty wydatek .	9.225	82	6.800	*2.426*
II.	2	**Sporządzenie planów i kosztorysów** założyć się mającej osady poprawnej dla nieletnich przestępców	800	—	—	*800*
III.	3	**Rozmaite**	—	—	10	10
		Suma wydatków .	10.025	82	6.810	*+3.226*
—	—	**Nadwyżka dochodów** przeniesiona do funduszu krajowego	870	92	4.185	—10 —3.314
		Suma wszystkich wydatków .	10.896	74	10.995	*+3.226* —3.324
						—98

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. wydatek większy*, albowiem rachunki za utrzymanie więźniów w r. 1900, przedłożyły dyrekcye odnośnych zakładów dopiero w roku 1901 i w tym też roku likwidowano o tyle większe koszta.

„ „ *II. wydatek większy*, ponieważ wypłacono architekcie Michałowi Kowalczukowi resztę należytości za sporządzenie planów i kosztorysów, mającej się budować osady poprawczej dla nieletnich chłopców 800 K., która to kwota uchwaloną była przez Wysoki Sejm w budżecie na rok 1899 (LW. 24.900/98).

„ „ *III. Wydatków nie było.*

„*Nadwyżka dochodów*“ mniejsza o 3.314 K. jako wynik ogólny od budżetu *niekorzystniejszy* wskutek większego wydatku w rubr. I. i II.

VII. Fundusz policyi krajowej.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901 K.	Dochody w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		**Odsetki.**				
	1	5% od kapitału zahipotekowanego na realności w Krakowie w kwocie 109 zł. polsk. 1 gr. .	2	74	3	—
	2	4% od listów zastawnych Banku krajowego . .	10.784	—	10.992	—208
	3	4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego 220 K. od tego zapłacono odsetki bierne 110 K.	110	—	—	+110
	4	4% od książeczki Banku krajowego . . .	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	10.896	74	10.995	—98
II.	5	**Rozmaite**	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	10.896	74	10.995	—98

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 2. Dochód mniejszy, z powodu wylosowania części tych efektów, a zakupna w ich miejsce innego gatunku efektów .

„ „ *I. poz. 3. Dochód większy*, z powodu zakupna tego gatunku efektów w miejsce wylosowanych w poz. 2.

Wykaz należytości z końcem roku 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	czynne z roku bieżącego K.	g.	bierne z lat ubiegłych K.	g.	bierne z roku bieżącego K.	g.
		Wydatki.								
I.	1	Utrzymanie więźniów w domu przymusowej pracy i poprawy .	831	80	891	30	—	—	—	—
		Razem .	831	80	891	30	—	—	—	—
		Czysty stan czynny .	—	—	1.723	10				
		LW. 35.570/1902.								

VIII.—XI.

VIII. Fundusz pożyczki krajowej

z roku 1873.

(Str. 318.)

IX. Fundusz pożyczki krajowej

z roku 1883.

(Str. 320.)

X. Fundusz pożyczki krajowej

z roku 1891.

(Str. 322.)

XI. Fundusz pożyczki krajowej

z roku 1893.

(Str. 323.)

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1901.

VIII. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1901 K	gr	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze większe K
		Wydatki.				
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	35.200	—	20.600	+*14.600*
II.	2	Wypłata kuponów od oblig. w obiegu będących	612	—	618	—6
III.		**Koszta administracyjne.**				
	3	C. k. Skarbowi Państwa 10% podatek rentowy od kuponów	78	—	62	+*16*
	4	Temuż należytości stemplowe	9	38	9	—
	5	Bankom za pośrednictwo w wypłacie kuponów i obligacyj ¼% prowizyi . . .	9	69	25	—15
	6	Druki, inseraty portorya i t. p. . . .	89	08	100	—11
						—32
		Suma wydatków .	35.998	15	21.414	+*14 616*
						+*14.584*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 1. Wydatek *większy* z powodu, że zgłoszono większą ilość restantów do wypłaty. Z emitowanych obligacyj na 3,200.000 K wylosowano zgodnie z planem umorzenia od roku 1874 do końca roku 1901 w łącznej kwocie . . . 1,325.600 K spłacono i ściągnięto z obiegu: *a*) od r. 1874 do 1901 . . . . 1,342.600 „ *b*) fundusz pożyczki z r. 1883 wykupił z obiegu . 1,544.000 „ *c*) własne obligacye przedziurawione . . . . 309.600 „ 3,196.200 „ pozostaje do spłacenia z końcem roku 1901 . . . . . 3.800 K

Do poz 2. Różnica małoznacząca.

Do poz. 3. Wydatek *większy* z powodu wypłacenia c. k. Skarbowi Państwa zaległego podatku.

Do poz. 5. i 6. Wydatek *mniejszy* stosownie do rzeczywistej potrzeby.

		Dochody.				
I.	1	Zwrot kapitałów wypożyczonych Wydz. pow.				
II.	2	6% odsetki od kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym	400	—	400	—
	3	10% i 6% odsetki od Wydziałów powiatych za niedotrzymanie terminów . . .				
III.	4	Uposażenie z funduszu krajowego (Rubr. XIV. poz. 236) na pokrycie niedoboru . .	35.598	15	21.014	+*14.584*
		Suma dochodów .	35.998	15	21.414	+*14.584*

VIII. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 4. Dochód *większy* wedle potrzeby wykazanej przy poz. 1—6 wydatków.

Wykaz

należytości z końcem roku 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Należytości							
			czynne				bierne			
			z lat ubiegłych		z roku bieżącego		z lat ubiegłych		z roku bieżącego	
			K	g	K	g	K	g	K	g
		Dochody.								
I.	1	Zwrot kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym .								
II.	2	Odsetki od kapitałów wypożyczonych Wydziałom powiatowym	1.880	10	—	—	—	—	—	—
	3	Odsetki od tychże za zwłokę	2.887	74	—	—	—	—	—	—
			832	20	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.								
I.	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie .	—	—	—	—	3.806	—	—	—
		Razem . .	5.600	04	—	—	3.806	—	—	—
		Z porównania należytości czynnych z biernemi okazuje się **czysty stan czynny**	1.794	04						
		LW. 34.177/1902.								

*

IX. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1883.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901 K	Wydatki w roku 1901 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki *większe* K
		Wydatki.				
I.	1	Umorzenie pożyczki przez spłatę wypowiedzianych obligacyj	1.200	—	—	*+1.200*
		Uzasadnienie różnic.				
		Wydatki nieprelimiowane, a poniesione z powodu zgłoszenia się restantów z obligacyami tej pożyczki wypowiedzianej w r. 1896 Z emitowanych obligacyi na 3,800.000 złr. czyli . . . . 7,600.000 K spłacono i ściągnięto z obiegu po koniec roku 1901 . . . 7,599.600 „ pozostaje przeto do spłacenia z końcem roku 1901 . . . 400 K				
		Dochody.				
I.	1	Zwroty za nadpłacone kupony	202	50	—	*+203*
	2	Zwrot z c. k. Skarbu Państwa 10% podatku dochodowego od kuponów . . .	20	25	—	*+20*
II.	3	Uposażenie z funduszu krajowego z rubr. XIV. na pokrycie niedoboru tego funduszu .	977	25	—	*+977*
		Suma dochodów .	1.200	—	—	*+1.200*
		Uzasadnienie różnic.				
		Do poz. 1. Dochód powstał przez ściągnięcie nadpłaconych kuponów, przy wypłacie obligacyj. *Do poz. 2.* Zwrot spowodowany wskutek zwrotów wykazanych przy poz. 1.				
		Należytość bierną z końcem roku 1901 stanowią tylko niezrealizowane dotychczas obligacye wynoszące kwotę 400 K.				
		LW. 34.176/1902.				

X. Fundusz pożyczki krajowej z r. 1891.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1901 K	Wynikłości w roku 1901 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się (wydatki) (dochody) *większe* K
		Wydatki.				
I.	1	Umorzenie pożyczki przez spłatę wypowiedzianych obligacyj	3.600	—	—	*3 600*
II.	2	Mylne wydatki c. k. urzędów podatkowych .	216	—	—	*216*
		Suma wydatków .	3 816	—	—	*+3.816*
		Uzasadnienie różnic.				
		Wydatki niepreliminowane, poniesione z powodu zgłoszenia się restantów z obligacyami tej pożyczki, wypowiedzianej w roku 1897.				
		Do poz. 1. Z emitowanych obligacyj na 1,500.000 zł. czyli . . 3,000.000 K spłacono i ściągnięto z obiegu po koniec roku 1901 . . 2,932.400 „				
		pozostaje do spłaty z końcem roku 1901 . . . . 67.600 K				
		Do poz. 2. Wydatek nieprzewidziany, przypisany w należytości czynnej do zwrotu, jako zaliczki dane c. k. Urzędom podatkowym do wyrachowania.				
		Dochody.				
I.	1	Uposażenie z funduszu krajowego R. XIV. wydatków, na pokrycie niedoboru tego fund.	3.600	40	—	*3.600*
II.	2	Zwroty za nadpłacone kupony	196	—	—	*196*
III.	3	Zwrot z c. k. Skarbu Państwa 10% podatku dochodowego od kuponów, nadpłaconego w roku 1901	19	60	—	*20*
		Suma dochodów .	3.816	—	—	*+3.816*
		Uzasadnienie różnic.				
		Do poz. 1. Dochód niepreliminowany, pobrany z fund. kraj. wedle potrzeby, wykazanej przy poz. 1—2 wydatków.				
		Do poz. 2. Dochód większy (niepreliminowany), gdyż przy realizowaniu restantów ściągnięto nadpłacone kupony.				
		Do poz. 3. Dochód spowodowany dochodem, wykazanym przy poz. 2. dochodów . .				
		Należytość bierna z końcem r. 1901 z tytułu umorzenia pożyczki wynosi . 67.600 K				
		Należytości czynne . . . . 216 „				
		Czysty stan bierny . 67.384 K				
		LW. 34.475/1902.				

XI. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1893.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901 K	Wydatki w roku 1901 g	Kwota budżetem uchwalona Rubr. XIV. poz. 239. K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze – większe K
		Wydatki.				
		A. Rzeczywiste.				
	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj	460.900	—	512.400	51.500
	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących	2,180.038	—	2,218,542	38.504
	3	Koszta administracyjne, prowizye wypłacone Bankom za pośrednictwo i t. p. . .	4.378	55	5.400	1.021
		Suma wydatków rzeczywistych .	2,645.316	55	2,736.342	—91.025
		B. Przenośne.				
	4	Kwity tymczasowe wydane do zniszczenia .	500	—		
	5	Obligi wydane za ściągnięte kwity tymczasowe	500	—		
	6	Zaliczki dane	1,612.460	33		
		Suma wydatków przenośnych . .	1,613.460	33		
		Suma wydatków rzeczywistych .	2,645.316	55		
		Suma wszystkich wydatków . .	4,258.776	88		
		C. Zapas kasowy				
		z końcem roku 1901 w efekach . . .	98.760	—		
		Razem zgodnie z sumą dochodów .	4,357.536	88		

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 1. Wydatek mniejszy, ponieważ nie wszystkie wylosowane obligacye zgłoszono do wypłaty.

Z emitowanych obligacyj na	58,850.000 K
wylosowano zgodnie z planem umorzenia po koniec r. 1901 . . .	3,772.200 „
pozostaje więc z końcem roku 1901 . . .	55,077.800 K
Z wylosowanych obligacyj imiennej wartości	3,772.200 K
zrealizowano po koniec roku 1901, obligacyj na	3,510.000 „
nieprzedłożono więc do wypłaty obligacyj imiennej wartości . .	262.200 K
a po doliczeniu sumy obligów w latach następnych do losowania przeznaczonych w kwocie	55,077.800 „
ogólna zaległość z końcem roku 1901 wynosi . .	55,340.000 K

XI. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1893.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Do poz. 2. Należytość za kupony w roku 1901 wynosiła:

a) zaległa, — z lat ubiegłych po odpisaniu kwoty 2.340 K za przedawniony 4 i 5 kupon tej pożyczki . . . . . 113.630 K 50 g

b) bieżąca z 1. maja i 1. listopada 1901 . . . . . 2,218.542 „ — „

Razem . . 2,332.172 K 50 g

Zwroty za nadpłacone kupony wynosiły . . . . . 4.446 „ — „

Zostaje . . 2,327.726 K 50 g

W roku 1901 wpłacono za kupony . . . . . 2,180.038 „ — „

Pozostaje przeto zaległość w kwocie . . . . . 147.688 K 50 g

Do poz. 3. Wydatek mniejszy, z powodu, iż wydatków tych nie można naprzód i ściśle obliczyć.

Do poz. 5. Zapas kasowy z końcem r. 1901, wykazany w sumie 98.760 K, obejmuje:

a) nominalną wartość obligacyj definitywnych, które wydane zostaną w zamian za ściągnięte kwity tymczasowe w sumie 4.400 K;

b) nominalną wartość obligacyj niższych seryj w sumie 92.000 K, które puszczone będą w obieg dopiero po ściągnięciu i zniszczeniu obligacyj wyższych seryj, opiewających na tę sumę;

c) książeczkę Banku krajowego na 2.360 K., na którą ulokowano gotówkę za wylosowaną, a przez właściciela odnośnego kwitu tymczasowego nie podniesioną obligacyę.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901 K	Dochody w roku 1901 g	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — *większe* K
		Dochody.				
		A. Rzeczywiste.				
	1	Uposażenie z funduszu krajowego z Rubr. XIV. poz. 239 na pokrycie potrzeb . . .	2,641.382	55	2,736.342	94.959
	2	Rozmaite zwroty	3.934	—	—	*3.934*
						—94.959
		Suma dochodów rzeczywistych	2,645.316	55	2,736.342	+*3.934*
						—91.025
		B. Przenośne.				
	3	Kwity tymczasowe, ściągnięte z obiegu . .	500	—		
	4	Zaliczki zwrócone	1,612.460	33		
		Suma dochodów przenośnych .	1,612.960	33		
		Suma dochodów rzeczywistych	2,645.316	55		
		Suma wszystkich dochodów .	4,258 276	88		
		C. Zapas kasowy				
		z początkiem roku 1901 w efektach . .	99.260			
		Razem zgodnie z sumą wydatków .	4,357.536	88		

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 1. Dochód mniejszy, gdyż dotacyę pobrano w miarę rzeczywistej potrzeby.

Do poz. 2. Dochód większy, nieprzewidziany i preliminarzem nieobjęty, wynosił 3.934 K (Są to zwroty mylnie wypłaconych odsetek przez c. k. Urzędy podatkowe).

Wykaz

należytości z końcem roku 1901.

Pozycya	Poszczególnienie	Pozostałe należytości				
		czynne		bierne		
		z lat ubiegłych	z roku bieżącego	z lat ubiegłych	z roku bieżącego	
		K	K	K	K	g
	Dochody.					
1	Zapas kasowy w efektach . .	98.760	—	—	—	—
2	Zwroty mylnych zarachowań przez c. k. Urzędy podatkowe . .	74	1.690	—	—	—
3	Nieściągnięte kwity tymczasowe .	6.400	—	—	—	—
	Suma stanu czynnego .	105.234	1.690	—	—	—
		106.924 K				
	Wydatki.					
1	Obligacye w obiegu będące . .	—	—	55,340.000	—	—
2	Kupony zapadłe, a niezrealizowane	—	—	—	147.688	50
3	Kwity tymczasowe, przeznaczone do zniszczenia	—	—	6.400	—	—
4	Obligacye niepodniesione i do wymiany przeznaczone . .	—	—	96.400	—	—
5	Książeczka Banku krajowego w zamian za wylosowaną obligacyę na	—	—	2.360	—	—
	Suma stanu biernego .	—	—	55,445.160	147.688	50
				55,592.848 K 50 g		
	W porównaniu ze sumą stanu czynnego	—	—	106.924 „ — „		
	Okazuje się **czysty stan bierny**	—	—	55,485.924 K 50 g		

XII.—XIV.

FUNDUSZE SAMOISTNE NIEDOTOWANE.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

XII. Fundusz kultury krajowej . . . . . str. 328
XIII. „ stanowy sierociński . . . . . „ 329
XIV. „ Aleksandra hr. Stadnickiego . . . . . „ 331

XII. Fundusz kultury krajowej.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1901 K.	Wynikłości w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1	Zwroty kar	48	—	30	*18*
II.	2	Zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach .	7.722	—	7.722	—
III.	3	Nadwyżka dochodów zwrócona funduszowi krajowemu	2.392	90	—	*2.393*
		Suma wydatków . .	10.162	90	7.752	+ *2.411*
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. poz. 1. wydatek większy, z powodu większego zwrotu kar.				
		„ „ *III. poz. 3. wydatek większy* w miarę dochodów z grzywien. Całą ich nadwyżkę przeniesiono do funduszu krajowego.				
		Dochody.				
I	1	Odsetki od 4% listów zastawnych: Banku krajowego . . 3.504 K. — g. Towarzystwa kredyt. ziemsk. 47 „ 28 „	3.551	28	3.552	1
II.	2	Kary za przestępstwa polne i leśne . . .	6.611	62	4.200	*2.412*
						—1
		Suma dochodów . .	10.162	90	7.752	+ *2.412*
						+ *2.411*
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. poz 1. odsetki od kuponów listów tow. kredyt. ziemskiego były mniejsze o 72 g. z powodu zapłacenia podatku rentowego w tej wysokości.				
		„ „ *II. poz. 2. Dochód większy*, gdyż grzywny za przestępstwa polne i leśne wymierzono i ściągnięto w sumie większej, niż lat poprzednich.				

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1901.

	Szczegól. K.	Szczegól. g.	Ogół. K.	Ogół. g.
Stan czynny:				
Należytości czynne: *a)* z lat dawnych	2.770	16		
b) z roku bieżącego	2.005	74	4.775	90
Stan bierny:	—	—	—	—
Czysty stan czynny . .	—	—	4.775	90

XIII. Fundusz stanowy sierociński.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1901 K.	Wynikłości w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Utrzymanie sierót**				
	1	Siedm miejsc w Zakładzie św. Antoniego we Lwowie	1.680	—	1.680	—
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej, utrzymywanej przez zjednoczone galicyjskie Towarzystwo dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie . .	378	—	504	—126
	3	Cztery miejsca w Zakładzie św. Józefa w Krakowie	960	—	960	—
		Suma rubryki I. .	3.018	—	3.144	—126
II.	4	**Rozmaite**	—	—	10	—10
		Suma wydatków .	3.018	—	3.154	—136
—	—	**Nadwyżka dochodów** przeniesiona do majątku zarodowego	567	68	492	*+76*
		Razem . . .	3.585	68	3.646	—136 *+76*
—	—	**Zapas** z końcem roku 1901	126	—	—	*+126*
		Zgodnie z sumą dochodów .	3.711	68	3.646	*+202* —136
						+66

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 2. Wydatek mniejszy, z powodu, iż jeden ze stypendystów nie pobrał za cały rok 1901 stypendyum.

„ „ *II. poz. 4. Wydatku nie było żadnego.*

„ „ *„Nadwyżka dochodów“ większa* o 76 K., jako wynik mniejszych wydatków uzasadnionych w rubr. II. poz. 4., dalej wskutek odpisania należytości biernej, wykazanej w zamknięciu rach. z końcem roku 1900 (w kwocie 63 K.) — wreszcie z powodu korzystniejszych w rezultacie dochodów jak uzasadniono w rubr. I. poz. 1., 2. i 6. dochodów.

XIII. Fundusz stanowy sierociński.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1901 K.	Wynikłości w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		**Odsetki.**				
	1	4½% od listów zastawnych gal. Banku krajowego .	252	—	261	9
	2	4% od listów zastawnych gal. Banku krajowego .	1.068	—	1.080	12
	3	4% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 2.088 K. — g. od tego podatek rentowy 31 „ 32 „	2.056	68	2.057	—
	4	4% od obligacyi pożyczki krajowej z roku 1893 .	120	—	120	—
	5	4% „ „ gal. funduszu propinacyjnego .	48	—	48	—
	6	4% „ „ kolej. Bank kraj. 128 K. — g. od tego odsetki bierne przy zakupnie . . . 24 „ — „	104	—	80	*+24*
	7	4% od książeczki Banku krajowego . . .	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	3.648	68	3.646	*+24* —21
II.	8	**Rozmaite**	—	—	—	—
		Suma dochodów .	3.648	68	3.646	*+24* —21
—	—	**Zapas** z początkiem roku 1901	63	—	—	*+63*
		Razem . . .	3.711	68	3.646	*+87* —21
						+66

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. Dochód mniejszy z powodu wylosowania efektu.
„ „ *I. „ 2. Dochód mniejszy* z powodu jak przy poz. 1.
„ „ *I. „ 6. Dochód większy* z powodu przykupna efektów w miejsce wylosowanych w poz. 1. i 2.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny. Zapas kasowy w gotówce . . . . . 126 K. — g.
Stan bierny. Niepodniesione przez jednego stypendystę raty stypendyum za I. i II. półrocze roku 1901 (rubr. I. poz. 2. wyd.) . . . 126 „ — „

LW. 35.561/1902.

XIV. Fundusz Aleksandra hr. Standnickiego.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1901 K.	Wynikłości w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1	Płaca Dra Antoniego Prohaski za czynności około wydawnictwa „Aktów grodzkich i ziemskich“ archiwum bernardyńskiego	1.200	04	—	*1.200*
II.	2	30% rabat księgarski za sprzedaż aktów grodzkich i ziemskich	—	—	30	30
III.	3	Koszta druku i oprawy aktów grodzkich i ziemskich	—	—	1.990	1.990
IV.	4	Rozmaite	—	—	—	—
		Suma wydatków budżetem objętych	1.200	04	2.020	*+1.200*
						—2.020
	5	Gotówka wydana na zakupno efektów . . .	588	53	—	*+589*
		Suma wszystkich wydatków .	1.788	57	2.020	—2.020 *+1.789*
						—231
		Zapas z końcem roku 1901:				
		a) w gotówce . . . 1.920 K. 08 g.				
		b) w efektach . . . 694 „ 01 „	2.614	09	—	*+2.614*
						—231
		Razem zgodnie ze sumą dochodów .	4.402	66	2.020	*+2.614*
						+2.383

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. Wydatek większy, ponieważ resztę należytości z r. 1900 (wykazaną w zamknięciu rach. za r. 1900 w stanie biernym z końcem tego roku) złożono do depozytu na rzecz Dra Prohaski, w myśl uchwały Wydziału kraj. do LW. 21.337/901

„ „ *II. Wydatku nie było*, gdyż księgania, której powierzono sprzedaż aktów grodzkich i ziemskich żadnego tomu w roku 1901 nie sprzedała.

„ „ *III. Wydatku nie było*, ponieważ w tym roku nie poniesiono kosztów druku.

„ „ *IV. Wydatku nie preliminowano*, gdyż nie był przewidziany.

Gotówki na zakupno efektów nie preliminowano.

XIV. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1901 K.	Wynikłości w roku 1901 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	Sprzedaż „Aktów grodzkich i ziemskich“ . .	—	—	100	100
II.		**Odsetki:**				
	2	4% od oblig. pożyczki kraj. z r. 1893 828 K. — g.				
	3	4½% od listów zast. Banku kraj. 63 „ — „				
	4	4% od listów zast. Banku krajowego 864 „ — „				
	5	4% od oblig. pożyczki miasta Lwowa 80 „ — „				
	6	4% od 56-letnich listów zastawnych gal. Towarzystwa kred. ziem. 88 „ — „				
	7	4% odsetki narosłe na książeczce Banku krajowego . . . 5 „ 82 „				
		Razem . 1.928 K. 82 g.				
		od tego podatek rentowy . . 2 „ 92 „				
		Czysty dochód .	1.925	90	1.920	*6*
III.	8	**Rozmaite**	—	—	—	—
		Suma dochodów budżetem objętych	1.925	90	2.020	—100
						+6
	9	Efekta zakupione	588	53	—	*+589*
						+595
		Suma wszystkich dochodów .	2.514	43	2.020	—100
		Zapas z początkiem roku 1901:				
		a) w gotówce . . . 1.782 K. 75 g.				
		b) w efektach . . . 105 „ 48 „				
		Suma zapasu .	1.888	23	—	*+1.888*
						+2.483
		Razem zgodnie ze sumą wydatków .	4.402	66	2.020	— 100
						+2.383

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. Dochodu nie było, z powodu jak uzasadniono do rubr. II. wydatku.
„ „ *II. Dochody większe*, z powodu podniesienia odsetek narosłych na książeczce Banku krajowego.
Zakupno efektów nie preliminowano.

Wydatki (bez zapasu kasowego) *mniejsze* od budżetu o . . . . 820 K.
Dochody *mniejsze*, od budżetu o . . . . . 94 „
w rezultacie wynik *korzystniejszy* o . . . . 726 K.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny: Zapas kasowy: *a)* w gotówce . . . . . 1.920 K. 08 g.
b) w efektach . . . . . 694 „ 01 „
Suma stanu czynnego . . 2.614 K. 09 g.
Stan bierny . . . . . — „ — „
LW. 36.040/902. Czysty stan czynny . . 2.614 K. 09 g.

XV. Fundusz podrzutków w Krakowie.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901. K.	Wydatki w roku 1901. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		WYDATKI.				
I.		**Płace urzędników.**				
	1	Funkcyonarusze szpitala za czynności przy tym funduszu	100	—	100	—
II.		**Potrzeby kancelaryjne.**				
	2	Druki, przybory do pisania i inne	40	—	40	—
III.		**Remuneracye.**				
	3	Za stręczenie żywicielek i pieluszkowe	—	—	20	20
	4	Za gorliwe pielęgnowanie dzieci	48	—	20	*28*
IV.		**Koszta utrzymania podrzutków.**				
	5	Za utrzymanie dzieci przyjętych na mocy ustawy z 10. maja 1873 (Art. V.) w miarę własnych funduszów	2.834	20	3.258	424
V.	6	**Koszta leczenia dzieci**	—	—	20	20
VI.		**Zapomogi dla położnic.**				
	7	Dla położnic opuszczających z dziećmi bezpłatny oddział położnic	5.772	—	6.500	728
VII.		**Rozmaite.**				
	8	Koszta pogrzebowe, podróży i inne	140	20	100	*40*
		Suma wydatków .	8.934	40	10.058	1.192 *68*
		Do tego:				
—	9	Nadwyżka dochodów oddana do majątku zarodowego tego funduszu	438	35	—	*439*
		Ogólna suma wydatków .	9.372	75	10.058	1.192 *507*
						— 685

Uzasadnienie różnic:

Do poz. 3—4. Wydatek większy, wedle potrzeby.
„ „ *5. Wydatek mniejszy*, stosownie do ilości przyjętych podrzutków.
„ „ *6.* Nie było wydatku z tego tytułu.
„ „ *7. Wydatek mniejszy*, z powodu mniejszej ilości położnic poddających się klinicznemu traktowaniu.
„ „ *8. Wydatek większy*, z powodu zmienności tej pozycyi.
„ *Wydatek nieprelimiowany*, stanowi pozostały zapas kasowy z końcem roku.

XV. Fundusz podrzutków w Krakowie.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1901. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		DOCHODY.				
I.		**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**				
	1	Od efektów	2.275	49	2.275	*1*
	2	*a)* 4½% odsetki od reszty kapitału 24.009 K. 10 gr. wypożyczonego funduszowi krajowemu . .	1.118	90	1.119	—
		b) 4% od ulokowanego w funduszu krajowym kapitału 3.455 K. 52 gr.	42	22	—	*42*
	3	5% od kapitału fundacyjnego Tarty . .	164	14	164	—
		Suma dochodów .	3.600	75	3.558	*43*
		Do tego:				
—	4	Dotacya z funduszu krajowego na zapomogi dla położnic	5.772	—	6.500	*728*
						728
		Ogólna suma dochodów .	9.372	75	10.058	*43*
						— 685

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 1—2. Dochód większy, z powodu narosłych odsetek od kapitału uzyskanego z wylosowanych efektów i nadwyżki dochodów z r. 1900 a ulokowanego czasowo w funduszu krajowym.

„ „ *4. Dochód mniejszy*, odpowiedni mniejszemu wydatkowi pod poz. 7.

LW. 38.513|1902.

Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
	Dochody.						
	A) Rzeczywiste.						
1	Dotacya z funduszu krajowego (Rubr. X. poz. 191. wydatków) z przyznanej na lat 15. trzecia rata . . .	40.000	—	40.000	—	—	—
2	Zwroty pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym: należytość z r. 1900 .738.694 K 76 g „ „ „ 1901 . 84.000 „ — „	822.694	76	144.170	06	678.524	70
3	Odsetki 6% od Wydziałów powiatowych za niedotrzymanie terminów płatności rat: należytość z r. 1900 . 6 K 50 g „ „ „ 1901 . 1.074 „ 06 „	1.080	56	1.059	22	21	34
4	Odsetki 3% z lokacyi kapitału w funduszu krajowym na rachunku bieżącym	1.899	74	1.899	74	—	—
	Suma dochodów rzeczywistych	865.675	06	187.129	02	678.546	04
	B) Przenośne.						
5	Lokacya na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym: za rok 1900 . . 1.916 K 02 g „ „ 1901 . . .188.529 „ 02 „	190.445	04	84.000	—	106.445	04
	Suma wszystkich dochodów .	1,056.120	10	271.129	02	784.991	08
	Do tego:						
	Zapas z początkiem roku 1901 . .			1.400	—		
	Razem .			272.529	02		
	Wydatki.						
	A) Rzeczywiste.						
1	Pożyczki bezprocentowe udzielone Wydziałom powiatowym: 1. w Brodach. . . . 4.000 K 2. „ Brzesku. . . .12.000 „ 3. „ Jarosławiu . . .10.000 „ 4. „ Kamionce strum.. .15.000 „ 5. „ Krakowie . . . 5.000 „ 6. „ Nowym Targu . .10.000 „ 7. „ Rzeszowie . . .20.000 „ 8. „ Trembowli . . . 8.000 „	84.000	—	84.000	—		
	Suma wydatków rzeczywistych	84.000	—	84.000	—		
	Do przeniesienia . .	84.000	—	84.000	—		

Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
	Z przeniesienia . .	84.000	—	84.000	—	—	—
	B) Przenośne.						
2	Lokacya kapitału na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym . .	188.529	02	188.529	02	—	—
	Suma wszystkich wydatków .	272.529	02	272.529	02	—	—
	Do tego:						
	Zapas kasowy z końcem roku 1901. .			—	—		
	Razem .			272.529	02		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny.

	Szczegół.	Ogół.
1. Należytości czynne:		
a) zwroty pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym:		
α) z lat poprzednich . 594.524 K 70 g		
β) z roku bieżącego. . 84.000 „ — „	678.524 K 70 g	
b) Odsetki zwłoki 6% od Wydziałów powiatowych z roku bieżącego	21 „ 34 „	
c) Na lokacyi w funduszu krajowym na 3% rachunku bieżącym	106.445 „ 04 „	
Suma stanu czynnego . .		784.991 K 08 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		784.991 K 08 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		742.017 „ 28 „
Okazuje się **przyrost majątku** o . . .		42.973 K 80 g

LW. 33.418/1902.

LW. 41.121/1902.

XVII — XLII.

Fundusze krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

XVII. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy (sekcya górna).

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne zaległe . .	6.211	66	—	—	6.211	66
	2	Odsetki od kapitałów lokowanych .	594	89	594	89	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	6.806	55	594	89	6.211	66
		b) **Przenośne.**						
	3	Zwrot zaliczek, udzielonych Spółce wodnej	5.000	—	—	—	5.000	—
		Suma wszystkich dochodów .	11.806	55	594	89	11.211	66
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—		22.044	30	—	—
		Razem .	—	—	22.639	19	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—3	Wykupno młynów	254	96	—	—	254	96
II.		Wykupno gruntów:						
	4	Koszta komisyjne	11	29	11	29	—	—
	5	Wykupno gruntów.	29	—	29	—	—	—
	7	Koszta intabulacyi.	5	—	5	—	—	—
		Suma rubryki II. .	45	29	45	29	—	—
III.	8-15	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
IV.	16-22	Mosty	—	—	—	—	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	27	Czyszczenie łożyska i naprawa szkarp	225	24	225	24	—	—
	28	Straż rzeczna	726	—	726	—	—	—
		Suma rubryki V. .	951	24	951	24	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	33	Koszta podróży kierownika budowy .	34	96	34	96	—	—
VII.	35	Nieprzewidziane	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.286	45	1.031	49	254	96
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.286	45	1.031	49	254	96
		Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 21.324 K 84 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 282 „ 86 „	—	—	21.607	70	—	—
		Razem .	—	—	22.639	19	—	—

XVII. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy (sekcya górna).

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę ze szkarp . .	1.617	80	1.617	80	—	—
	2	Odszkodowania	28	—	28	—	—	—
	3	Za wydzierżawienie prawa rybołostwa	60	—	60	—	—	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	376	01	376	01	—	—
		Suma dochodów .	2.081	81	2.081	81	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	12.533	83	—	—
		Razem .	—	—	14.615	64	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem roku 1901 .	—	—	14.615	64	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas:	1. w gotówce	21.324 K 84 g	
	2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów.	282 „ 86 „	
b) Należytości czynne:	1. zaległe datki konkurencyjne	6.211 „ 66 „	
	2. zwrot pożyczek, udzielonych Spółce wodnej .	5.000 „ — „	
	Suma stanu czynnego		32.819 K 36 g

Stan bierny.

Wykupno młynów	254 „ 96 „
Czysty stan czynny . .	32.564 K 40 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1901	14.615 K 64 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . .	14.615 K 64 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 34.755/1902.

XVIII. Fundusz regulacyi potoku Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe wedle ustawy z dnia 1. lipca 1886 Dz. u. kr. Nr. 66 16.075 K 96 g						
		b) detto z ust. z d. 22. września 1896 Dz. u. kr. Nr. 65 . . 81.488 „ — „						
		c) bieżące za r. 1901 22.272 „ — „	119.835	96	17.738	14	102.097	82
	2	Rozmaite	57	02	57	02	—	—
		Suma rzeczywistych dochodów	119.892	98	17.795	16	102.097	82
		b) **Przenośne.**						
	3	Zaliczka pobrana na pokrycie niedoboru	9.660	97	9.660	97	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	129.553	95	27.456	13	102.097	82
		Zapas kasowy z początkiem r. 1901 .	—	—	37.017	93	—	—
		Razem .	—	—	64.474	06	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	645	16	645	16	—	—
	2	Przygotowanie terenu	149	30	149	30	—	—
	3	Wykop z łożysk potoków i rowów z odwozem na wały . . .	18 305	91	18.305	91	—	—
	4	Wykop z łożysk potoków i rowów z odwozem na odkład . . .	4.553	06	4.553	06	—	—
	7	Sprzęty i narzędzia do robót ziemnych	2.367	41	2.367	41	—	—
	8	Dozór robót ziemnych	1.034	48	1.034	48	—	—
		Suma rubryki I. .	27.055	32	27.055	32	—	—
II.		Budowa objektów:						
	9	Roboty ciesielskie	3.148	36	3.148	36	—	—
	10	„ murarskie	676	42	676	42	—	—
	11	„ kowalskie	322	03	322	03	—	—
	12	„ ziemne w objektach . .	1.245	68	1.245	68	—	—
	13	Pompowanie (czerpanie) wody . .	34	—	34	—	—	—
	14	Roboty dodatkowe.	91	72	91	72	—	—
		Suma rubryki II. .	5.518	21	5.518	21	—	—
		Do przeniesienia . .	32.573	53	32.573	53	—	—

XVIII. Fundusz regulacyi potoku Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	g
		Z przeniesienia . .	32.573	53	32.573	53	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	17	Ubezpieczenie darniną	3.560	80	3.560	80	—	—
	18	„ faszynowe	4.453	02	4.453	02	—	—
		Suma rubryki III. .	8.013	82	8.013	82	—	—
IV.		Wypupno gruntów i odszkodowania:						
	19	Wykupno gruntów.	152	89	152	89	—	—
	20	Odszkodowania	4.003	45	4.003	45	—	—
	21	Koszta komisyjne i zawarcia kontraktów	237	45	237	45	—	—
		Suma rubryki IV. .	4.393	79	4.393	79	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	23	Utrzymanie rzeki	1.299	65	1.299	65	—	—
	24	„ rowów.	101	80	101	80	—	—
	25	„ wałów.	41	44	41	44	—	—
	26	„ budowli wodnych . .	1.698	92	1.698	92	—	—
	27	Straż rzeczna i wałowa . . .	1.240	—	1.240	—	—	—
		Suma rubryki V. .	4.381	81	4.381	81	—	—
VI.		Zarząd:						
	28	Najem lokalu kancelaryjnego . .	80	—	80	—	—	—
	29	Potrzeby kancelaryjne	49	21	49	21	—	—
	30	Przybory geodetyczne	20	50	20	50	—	—
	31	Dyety i koszta podróży delegata .	76	05	76	05	—	—
	32	Koszta technicznego dozoru budowy.	4.631	19	4.631	19	—	—
	33	Wynagrodzenie płatnika . . .	450	—	450	—	—	—
	34	Inne drobne	197	98	197	98	—	—
		Suma rubryki VI. .	5.504	93	5.504	93	—	—
VII.		Rozmaite:						
	35	Budowa ramp	648	49	648	49	—	—
	36	„ brodów	30	—	30	—	—	—
	37	Wykop odpływów, szluz i przepustów	314	33	314	33	—	—
	38	Regulacya ujść dopływów . . .	98	51	98	51	—	—
	39	Objekty dodatkowe.	4.634	40	4.634	40	—	—
	40	Inne nieprzewidziane	2.705	—	2.705	—	—	—
		Suma rubryki VII. .	8.430	73	8.430	73	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	63.298	61	63.298	61	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot zaliczki pobranej na pokrycie niedoboru	9.660	97	—	—	9.660	97
		Suma wszystkich wydatków .	72.959	58	63.298	61	9.660	97
		Do przeniesienia . .	—	—	63.298	61	—	—

XVIII. Fundusz regulacyi potoku Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	—	—	63.298	61	—	—
		Zapas z końcem r. 1901:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów . . 1.175 „ 45 „	—	—	1.175	45	—	—
		Razem .	—	—	64.474	06	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	1.074	—	1.074	—	—	—
	2	Odszkodowania	68	70	68	70	—	—
	3	3% odsetki z lokacyi	84	51	84	51	—	—
		Suma dochodów .	1.227	21	1.227	21	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	2.817	17	—	—
		Razem .	—	—	4.044	38	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta komisyjne z powodu licytacyi trawy.	35	42	35	42	—	—
		Suma wydatków .	35	42	35	42	—	—
		Zapas z końcem roku 1901 . . .	—	—	4.008	96	—	—
		Razem .	—	—	4.044	38	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas 1. w gotówce . . . . . — K — g
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . . 1.175 „ 45 „
b) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne 102.097 „ 82 „
Suma stanu czynnego . . . . 103.273 K 27 g

Stan bierny.

Należytości bierne: Zwrot pobranej zaliczki . . . . . 9.660 „ 97 „
Czysty stan czynny . . 93.612 K 30 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce . . . . . 4.008 K 96 g
Stan bierny . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . 4.008 K 96 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.
LW. 34.756/1902.

XIX. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	21.006	66	2.081	11	18.925	55
		Suma dochodów rzeczywistych	21.006	66	2.081	11	18.925	55
		b) **Przenośne.**						
	2	Zaliczka na pokrycie niedoboru . .	8.325	99	8.325	99	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	29.332	65	10.407	10	18.925	55
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	1.969	20	—	—
		Razem .	—	—	12.376	30	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste** . . .	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Depozyta	1.219	12	—	—	1.219	12
	2	Zwrot pobranej zaliczki . . .	18.733	09	10.407	10	8.325	99
		Suma wszystkich wydatków .	19.952	21	10.407	10	9.545	11
		Pozostałość z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce. . . — K — g						
		b) w efektach . . 476 „ 86 „						
		c) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 1.492 „ 34 „	—	—	1.969	20	—	—
		Razem .	—	—	12.376	30	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		1. Bieżący.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	1.500	—	1.500	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		z roku 1900 . . . 3.000 K.						
		za rok 1901 . . . 1 500 „	4.500	—	4.500	—	—	—
		Do przeniesienia . .	6.000	—	6.000	—	—	—

XIX. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	6.000	—	6.000	—	—	—
	3	Sprzedaż trawy	2.362	30	2 362	30	—	—
	4	Rozmaite	67	—	67	—	—	—
	5	Pokrycie z rezerwy wydatków nadzwyczajnych	213	62	213	62	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	8.642	92	8.642	92	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	8.642	92	8.642	92	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	8.642	92	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożysk i szkarpowanie brzegów	—	—	—	—		—
	2	Naprawa wałów	1.274	79	1.274	79	—	—
		Suma rubryki I. .	1.274	79	1.274	79	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów	3.189	59	3.189	59	—	—
	4	Obsiew wałów	418	26	418	26	—	—
		Suma rubryki II. .	3.607	85	3.607	85	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluzy i przepusty	6	60	6	60	—	—
	6	Mosty i brody	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki III. .	6	60	6	60	—	—
IV.		Odszkodowanie za grunta:						
	7	Koszta komisyjne	87	72	87	72	—	—
	8	Wynagrodzenie za grunta . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	87	72	87	72	—	—
		Do przeniesienia . .	4.976	96	4.976	96	—	—

XIX. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	4.976	96	4.976	96	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora	1.213	60	1.213	60	—	—
	9*a)*	„ strażników	1.500	—	1.500	—	—	—
	10	Narzędzia	5	60	5	60	—	—
	10*a)*	Barak	138	41	138	41	—	—
	11	Rozmaite	725	95	725	95	—	—
		Suma rubryki V. .	3.583	56	3.583	56	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	8.560	52	8.560	52	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	8.560	52	8.560	52	—	—
		Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w remanencie meteryałów, narzędzi i sprzętów 82 „ 40 „	—	—	82	40	—	—
		Razem .	—	—	8.642	92	—	—
		2. Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od kapitałów lokowanych .	372	21	372	21	—	—
		Suma dochodów .	372	21	372	21	—	—
		Zapas kasowy z początkiem roku 1901.	—	—	12.407	19	—	—
		Razem .	—	—	12.779	40	—	—
		WYDATKI.						
	1	Pokrycie nadzwyczajnych wydatków konserwacyjnych	213	62	213	62	—	—
		Suma wydatków .	213	62	213	62	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1901 .	—	—	12.565	78	—	—
		Razem .	—	—	12.779	40	—	—

XIX. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapasy: 1. w efektach	476 K 86 g		
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	1.492 „ 34 „		
b) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne	18.925 „ 55 „		
Suma stanu czynnego . .		20.894 K 75 g	

Stan bierny.

Należytości bierne: *a)* Depozyta	1.219 K 12 g		
b) Zwrot pobranej zaliczki .	8.325 „ 99 „		
Suma stanu biernego . . .		9.545 „ 11 „	
Czysty stan czynny . . .		11.349 K 64 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

1. bieżący.

Stan czynny.

Zapas narzędzi i sprzętów	82 K 40 g	
Stan bierny	— „ — „	
Czysty stan czynny . . .	82 K 40 g	

2. rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1901	12.565 K 78 g	
Stan bierny	— „ — „	
Czysty stan czynny . . .	12.565 K 78 g	

UWAGA. Zapas w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 34.759/1902.

XX. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	31.200	—	31.200	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	23.400	—	23.400	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne: z roku 1900 . . 93.600 K za rok 1901 . . 23.400 „	117.000	—	—	—	117.000	—
	4	Odsetki od kapitałów lokowanych .	396	72	396	72	—	—
	5	Rozmaite	82	75	82	75	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	172.079	47	55 079	47	117.000	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczek danych	84	—	70	73	13	27
	2	Zaliczka pobrana z dochodów roku 1902 na pokrycie niedoboru roku 1901	5.672	06	5.672	06	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	177.835	53	60.822	26	117.013	27
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	5.918	33	—	—
		Razem .	—	—	66.740	59	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Wykupno gruntów:						
	5	Koszta intabulacyi	11	57	11	57	—	—
II.		Roboty ziemne:						
	6	Trasowanie i profilowanie . . .	910	14	910	14	—	—
	7	Wykop z łożyska z odwozem . .	13 372	84	13.372	84	—	—
	8	Rozplantowanie ziemi	482	20	482	20	—	—
	9	Materyały i narzędzia	286	80	286	80	—	—
	10	Dozór	1.619	39	1.619	39	—	—
		Suma rubryki II. .	16.671	37	16.671	37	—	—
		Do przeniesienia . .	16.682	94	16.682	94	—	—

XX. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	16.682	94	16.682	94	—	—
III.		Budowa objektów:						
	11	Roboty ciesielskie	661	85	661	85	—	—
	12	„ kowalskie	—	—	—	—	—	—
	13	„ murarskie	7.690	56	7.690	56	—	—
	14	„ brukarskie	—	—	—	—	—	—
	15	Rozmaite	647	82	647	82	—	—
		Suma rubryki III. .	9.000	23	9.000	23	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	16	Grodzenie płotków	16.453	33	16.453	33	—	—
	17	Darniowanie szkarp	8.511	33	8.511	33	—	—
	18	Ubezpieczenie ścieków brukiem . .	—	—	—	—	—	—
	19	Budowa przejazdów i przegonów .	1.264	84	1.264	84	—	—
	20	Budowa stopni	65	90	65	90	—	—
		Suma rubryki IV. .	26.295	40	26.295	40	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	21	Obsiew szkarp i zasadzanie starych łożysk	162	28	162	28	—	—
	22	Czyszczenie i naprawa łożyska . .	2.922	57	2.922	57	—	—
	23	Naprawa wałów i szkarp rzeki . .	135	62	135	62	—	—
	24	Straż rzeczna i wałowa . . .	2.294	07	2.294	07	—	—
		Suma rubryki V. .	5.514	54	5.514	54	—	—
VI.		Kos ta zarządu:						
	25	Najem lokalu	160	—	160	—	—	—
	26	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	161	64	161	64	—	—
	27	Przybory geodetyczne	41	59	41	59	—	—
	28	Dyety i koszta podróży delegata .	—	—	—	—	—	—
	29	Płaca i koszta podróży kierownika budowy	4.214	70	4.214	70	—	—
	30	Wynagrodzenie płatnika . . .	480	42	480	42	—	—
	31	Koszta inspekcyi i kolaudacyi . .	253	01	253	01	—	—
	32	Inne drobne	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	5.311	36	5.311	36	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	33	Budowa objektów dodatkowych . .	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	62.804	47	62 804	47	—	—

XX. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	62.804	47	62.804	47	—	—
			—	—	—	—	—	—
	34	Korekcya ujść rowów bocznych . .	955	64	955	64	—	—
	39	Inne	544	37	544	37	—	—
		Suma rubryki VII. .	1.500	01	1.500	01	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	64.304	48	64.304	48	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczek pobranych na pokrycie niedoboru	5.672	06	—	—	5.672	06
		Suma wszystkich wydatków .	69.976	54	64.304	48	5.672	06
		Zapas z końcem roku 1901: *a)* w gotówce . . — K — g *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 2.436 „ 11 „	—	—	2.436	11	—	—
		Razem .	—	—	66.740	59	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Odszkodowania	199	42	199	42	—	—
	2	Za sprzedaną trawę	169	85	169	85	—	—
	3	3% odsetki od lokowanej gotówki .	27	46	27	46	—	—
		Suma dochodów .	396	73	396	73	—	—
		Zapas kasowy z początkiem roku 1901	—	—	831	10	—	—
		Razem .	—	—	1.227	83	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1901 . . .	—	—	1.227	83	—	—
		Razem .	—	—	1.227	83	—	—

XX. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas materyałów, narzędzi i sprzętów . .		2.436 K 11 g	
b) Należytości czynne: 1. Zaległe datki konkurencyjne . . .		117.000 „ — „	
2. Zwrot zaliczek . .		13 „ 27 „	
	Suma stanu czynnego . .		119.449 K 38 g

Stan bierny.

Zwrot zaliczki pobranej na pokrycie niedoboru		5.672 „ 06 „
	Czysty stan czynny .	113.777 K 32 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	1.227 K 83 g	
Stan bierny	— „ — „	
	Czysty stan czynny .	1.227 K 83 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce funduszu konserwacyjnego, ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku kraj.

LW. 34.752/1902.

XXI. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	95.850	—	95.850	—	—	—
	2	„ „ „ państwowego . .	27.385	71	27.385	71	—	—
	3	Datki konkurencyjne	23 962	50	—	—	23.962	50
	4	Rozmaite	29	98	—	—	29	98
		Suma dochodów rzeczywistych	147.228	19	123.235	71	23.992	48
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot kosztów leczenia z kasy chorych	99	22	—	—	99	22
		Suma wszystkich dochodów .	147.327	41	123.235	71	24.091	70
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	5.127	18	—	—
		Razem .	—	—	128.362	89	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	367	34	367	34	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod nasyp wału	557	87	557	87	—	—
	3	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wały	10.562	34	10.562	34	—	—
	4	Wykop z łożyska z odwozem na wał lub na odkład	1 154	44	1.154	44	—	—
	5	Wykop z łożyska z odwozem na brzeg	274	68	274	68	—	—
	6	Wykonanie nasypów, ubijanie ziemi w wale	2.018	84	2.018	84	—	—
	8	Narzędzia i materyały	1.346	99	1.346	99	—	—
	9	Dozór robót ziemnych	916	51	916	51	—	—
		Suma rubryki I. .	17.199	01	17.199	01	—	—
II.		Roboty dodatkowe i ubezpieczenia:						
	11	Darniowanie szkarp:						
		a) materyały i narzędzia . .	245	13	245	13	—	—
		b) robocizna	137	48	137	48	—	—
	12	Płotki: *a)* materyały i narzędzia .	609	50	609	50	—	—
		b) robocizna	227	76	227	76	—	—
		Suma rubryki II. .	1.219	87	1.219	87	—	—
		Do przeniesienia . .	18.418	88	18.418	88	—	—

XXI. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	18.418	88	18.418	88	—	—
III.		Budowa objektów:						
	16	Roboty ziemne	79	10	79	10	—	—
	17	Odlewanie wody	7	42	7	42	—	—
	18	Roboty ciesielskie:						
		a) materyały i narzędzia . .	136	56	136	56	—	—
		b) robocizna	185	—	185	—	—	—
	19	Roboty murarskie i blacharskie:						
		a) materyały i narzędzia . .	860	77	860	77	—	—
		b) robocizna	202	60	202	60	—	—
	20	Roboty kowalskie	69	90	69	90	—	—
		Suma rubryki III. .	1.541	35	1.541	35	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	23	Koszta komisyi i intabulacyi . .	20	—	20	—	—	—
	27	Odszkodowania za zniszczone plony i wycięte drzewa	400	10	400	10	—	—
		Suma rubryki IV. .	420	10	420	10	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Oczyszczenie i naprawa łożysk . .	521	92	521	92	—	—
	30	Naprawa wałów	12	60	12	60	—	—
	31	„ objektów	1.230	79	1.230	79	—	—
	32	Straż rzeczna i wałowa . . .	1.947	40	1.947	40	—	—
		Suma rubryki V. .	3 712	71	3.712	71	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	34	Najem i utrzymanie lokalu na kancelaryę	285	80	285	80	—	—
	35	Potrzeby i sprzęty kancelaryjne .	269	03	269	03	—	—
	36	Przyrządy miernicze	57	82	57	82	—	—
	38	Kierownik: płaca, dodatek budowlany i koszta podróży	4.399	84	4.399	84	—	—
	40	Koszta inspekcyi, reambulacyi i kolaudacyi	180	20	180	20	—	—
	42	Różne drobne	30	49	30	49	—	—
		Suma rubryki VI. .	5.223	18	5.223	18	—	—
VII.		Nieprzewidziane:						
	43	W dziale robót ziemnych . . .	133	54	133	54	—	—
	44	„ „ „ dodatkowych . .	13	89	13	89	—	—
		Do przeniesienia . .	147 29.316	43 22	147 29.316	43 22	—	—

XXI. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	29.316	22	29.316	22	—	—
			147	43	147	43	—	—
	45	W dziale robót budowy objektów .	432	84	432	84	—	—
	46	Różne inne	452	53	452	53	—	—
		Suma rubryki VII .	1.032	80	1.032	80	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	30.349	02	30.349	02	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki pobranej na pokrycie niedoboru r. 1900	53.411	05	53.411	05	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	83.760	07	83.760	07	—	—
		Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . 39.912 K 90 g						
		b) „ remanentach materyałów, sprzętów i narzędzi . . 4.689 „ 92 „	—	—	44.602	82	—	—
		Razem .	—	—	128.362	89	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Ze sprzedaży trawy, wikliny i chrustu	1.354	58	1.354	58	—	—
	2	Odszkodowania	3	40	3	40	—	—
	3	3% odsetki z lokacyi gotówki . .	165	59	165	59	—	—
		Suma dochodów .	1.523	57	1.523	57	—	—
		Zapas kasowy z początkiem roku 1901.	—	—	5.519	68	—	—
		Razem .	—	—	7.043	25	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem roku 1901 .	—	—	7.043	25	—	—
		Razem .	—	—	7.043	25	—	—

XXI. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czyny.

a) Zapas: 1. w gotówce	39.912 K 90 g		
2. w remanencie materyałów, sprzętów i narzędzi	4.689 „ 92 „	44.602 K 82 g	
b) Należytości czynne: 1. zaległe datki konkurencyjne	23.962 „ 50 „		
2. zwrot nadebranych kosztów podróży	29 „ 98 „		
3. zwrot kosztów leczenia z Kasy chorych	99 „ 22 „	24.091 „ 70 g	
Suma stanu czynnego		68.694 K 25 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny		68.694 K 52 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	7.043 K 25 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	7.043 K 25 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 34.757/1902.

XXII. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	86.634	—	86.634	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	127.080	32	126.780	32	300	—
	3	Datek z państwowej dotacyi budowli wodnych	17.320	—	17.320	—	—	—
	4	Datki konkurencyjne: zaległe . . . 13.725 K 04 g za rok 1901 . . 21.800 „ — „	35.525	04	29.082	68	6.442	36
	5	Datek z funduszu krajowego i państwowego na budowę potoków górskich	7.186	—	7.186	—	—	—
	6	Odsetki od kapitałów lokowanych .	1.322	98	1.322	98	—	—
	7	Rozmaite	92	30	92	30	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	275.160	64	268.418	28	6.742	36
		b) **Przenośne.**						
	1	Kaucye i depozyta: Kaucye drobne przedsiębiorców . .	313	83	313	83	—	—
	2	Raty kolaudacyjne	3.734	29	3.734	29	—	—
	3	Opłata pow. Kasy chorych i Zakładu ubezpieczenia od wypadków . .	4.398	79	4.398	79	—	—
	4	Zwroty: *a)* C. k. Nadprokuratorya Państwa zwrot kosztów budowy i utrzymania baraku dla więźni . . .	177	54	—	—	177	54
		b) Zwrot kaucyi z dzierżawy gruntu pod szkółkę	30	82	—	—	30	82
	5	Niedobór powiatu Dąbrowskiego przy robotach ziemnych	2.923	46	—	—	2.923	46
	6	Zaliczka z dochodów r. 1902 na pokrycie niedoboru roku 1901 . .	58.297	67	58.297	67	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	345.037	04	335.162	86	9.874	18
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	54.671	04	—	—
		Razem .	—	—	389.833	90	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		A) Biała i obwałowanie prawego brzegu Dunajca.						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	466	13	466	13	—	—
	2	Zdzieranie darni	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	466	13	466	13	—	—

XXII. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	466	13	466	13	—	—
	3	Karczowanie	380	94	380	94	—	—
	4	Wykop z rzeki z odwozem na wał prawy	—	—	—	—	—	—
	5	„ „ „ „ „ lewy.	—	—	—	—	—	—
	6	„ „ „ do starych łożysk	14.544	68	14.544	68	—	—
	7	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał prawy . . .	—	—	—	—	—	—
	8	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał lewy . . .	—	—	—	—	—	—
	9	Wykonanie nasypu na wale prawym Dunajca	—	—	—	—	—	—
	10	Wykonanie nasypu na wale lewym Dunajca	—	—	—	—	—	—
	11	Wykop z potoków i kanałów osuszających	—	—	—	—	—	—
	12	Materyały i narzędzia	27.654	94	27.654	94	—	—
	13	Dozór robót ziemnych	632	40	632	40	—	—
	1-13	Reszta ryczałtu w myśl §. 15. rozp. wykon.	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	43.679	09	43.679	09	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	14	Budowle faszynowe: materyały . .	45.030	70	45 030	70	—	—
	15	„ „ robocizna . .	17.169	51	17.169	51	—	—
	16	„ kamienne: materyały . .	64 240	51	64.240	51	—	—
	17	„ „ robocizna . .	18.773	47	18.773	47	—	—
	18	„ mieszane: materyały . .	21.737	35	21.737	35	—	—
	19	„ „ robocizna . .	13.024	78	13.024	78	—	—
	20	Narzędzia	14.354	47	14.354	47	—	—
	21	Dozór robót	7.951	55	7.951	55	—	—
		Suma rubryki II. .	202.282	34	202.282	34	—	—
III.	22-27	Objekty w wałach	—	—	—	—	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	28	Zasadzenie odsypisk: *a)* sadzonki .	2.178	23	2.178	23	—	—
		b) robocizna .	251	64	251	64	—	—
	29	Obsiew szkarp: *a)* nasiona . . .	—	—	—	—	—	—
		b) robocizna . .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	2 429	87	2.429	87	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	30	Koszta komisyjne	650	35	650	35	—	—
	31	Wykupno gruntów pod przekopy .	6.140	59	6.140	59	—	—
	32-33	„ „ pod wał prawy i i lewy	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	6.790 248.391	94 30	6.790 248.391	94 30	— —	— —

XXII. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	248.391	30	248.391	30	—	—
			6.790	94	6.790	94	—	—
	34	Odszkodowanie za rowy materyałowe	—	—	—	—	—	
	35	„ za grunta odcięte przekopami	129	34	129	34	—	—
	36	Odszkodowanie za zniszczone plony .	333	35	333	35	—	—
	37	Koszta intabulacyjne	42	54	42	54	—	—
		Suma rubryki V. .	7.296	17	7.296	17	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	38	Pogłębienie przekopów samoczynnych	5.065	54	5.065	54	—	—
	39	Naprawa uszkodzeń budowli wodnych:						
		a) materyały .	12.600	10	12.600	10	—	—
		b) robocizna .	4.948	09	4.948	09	—	—
	40	Naprawa szkarp wałów . . .	224	74	224	74	—	—
	41	Straż rzeczna i wałowa . . .	2.599	62	2.599	62	—	—
		Suma rubryki VI. .	25.438	09	25.438	09	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	42	Najem lokalu	339	02	339	02	—	—
	43	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	963	53	963	53	—	—
	44	Przyrządy geodetyczne	128	39	128	39	—	—
	45	Dyety i koszta podróży delegata .	—	—	—	—	—	—
	46	Dyety, koszta podróży i dodatek budowl. kierownika budowy . .	9.811	49	9.811	49	—	—
	47	Wynagrodzenie kasyera . . .	900	—	900	—	—	—
	48	Inne drobne	1.174	94	1.174	94	—	—
		Suma rubryki VII. .	13.317	37	13.317	37	—	—
VIII.		Rozmaite nieprzewidziane:						
	49	Budowa ramp	—	—	—	—	—	—
	50	„ brodów	306	18	306	18	—	—
	51	Korekcya ujść dopływów . . .	460	76	460	76	—	—
	52	Pogłębienie rowów odpływających .	—	—	—	—	—	—
	53	Zabudowanie debr	27	56	27	56	—	—
	54	Ubezpieczenie potoków i kanałów .	1.836	85	1.836	85	—	—
	55	Objekty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
	56	Zwrot kosztów urządzenia projektu .	—	—	—	—	—	—
	57	Inne drobne	7.387	16	7.387	16	—	—
		Suma rubryki VIII.	10.018	51	10.018	51	—	—
		Suma działu A) .	304.461	44	304.461	44	—	—

XXII. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		B) Zabudowania potoków górskich.						
I.	1—4	Roboty ziemne	149	32	149	32	—	—
II.	5—11	„ regulacyjne	2.802	80	2.802	80	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	20-24	Roboty dodatkowe	1.685	15	1.685	15	—	—
V.	25-28	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
VI.	29-32	Utrzymanie w czasie budowy . .	1.195	58	1.195	58	—	—
VII.	33-38	Koszta zarządu	1.179	06	1.179	06	—	—
VIII.	39-42	Rozmaite i nieprzewidziane . .	23	60	23	60	—	—
		Suma działu B) .	7.035	51	7.035	51	—	—
		Suma działu A) .	304.461	44	304.461	44	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	311.496	95	311.496	95	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Kaucye i depozyta	20.144	93	11.332	30	8.812	63
	2	Należytość dla pow. kasy chorych i zakładu ubezpieczenia robotników od wypadków	4.398	79	—	—	4.398	79
	3	Zaliczka z r. 1902 na pokrycie niedoboru roku 1901	58.297	67	—	—	58.297	67
		Suma wszystkich wydatków .	394.338	34	322.829	25	71 509	09
		Zapas z końcem roku 1901: *a)* w gotówce . . — K — g *b)* w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów . . 67.004 „ 65 „	—	—	67.004	65	—	—
		Razem .	—	—	389.833	90	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę, faszyny itp. .	6.784	80	6.784	80	—	—
	2	Odszkodowania	64	67	64	67	—	—
	3	3% odsetki od lokowanej gotówki .	751	71	751	71	—	—
		Suma dochodów .	7.601	18	7.601	18	—	—
		Zapas kasowy z początkiem roku 1901	—	—	25.057	05	—	—
		Razem .	—	—	32.658	23	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta komisyjne, rąbanie faszyn itd.	253	41	253	41	—	—
		Zapas w gotówce z końcem roku 1901	—	—	32.404	82	—	—
		Razem .	—	—	32.658	23	—	—

XXII. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas z końcem roku 1901:			
1. w gotówce	— K — g		
2. remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	67.004 „ 65 „		
b) Należytości czynne: 1. Zaległy datek z państw. fund. melioracyjnego	300 „ — „		
2. C. k. Naprokuratorya Państwa zwrot kosztów budowy i utrzymania baraku dla więźni	177 „ 54 „		
3. Zwrot kaucyi z dzierżawy gruntu pod szkółkę	30 „ 82 „		
4. Niedobór powiatu Dąbrowskiego przy robotach ziemnych	2.923 „ 46 „		
5. Zaległe datki konkurencyjne	6.442 „ 36 „		
Suma stanu czynnego			76 878 K 83 g

Stan bierny.

Należytości bierne: 1. Kaucye i depozyta	8.812 K 63 g		
2. Należytość pow. Kasy chorych i Zakładu ubezpieczeń robotników od wypadków	4.398 „ 79 „		
3. Zaliczka z roku 1902 na pokrycie niedoboru roku 1901	58.297 „ 67 „		
Suma stanu biernego			71.509 „ 09 „
Czysty stan czynny			5.369 K 74 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	32.404 K 82 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	32.404 K 82 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 38.302/1902.

XXIII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		A) Fundusz zabudowania.						
		DOCHODY.						
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	438	97	—	—
		Razem .	—	—	438	97	—	—
		WYDATKI.						
I.		Roboty ziemne:						
	4	Materyały i narzędzia	40	—	40	—	—	—
	—	Zwrot nieużytych zasiłków funduszów krajowego i państwowego . .	398	97	398	97	—	—
		Suma wydatków .	438	97	438	97	—	—
		Zapas z końcem roku 1901 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	438	97	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Sprzedaż wikliny	52	20	52	20	—	—
	2	Odszkodowania i grzywny . . .	—	—	—	—	—	—
	3	Datek z funduszu krajowego . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	4	„ „ państwowego . .	1.000	—	300	—	700	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2.052	20	1.352	20	700	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2.052	20	1.352	20	700	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	1.352	20	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	—	Naprawa budowli regulacyjnych. .	273	93	273	93	—	—
II.	—	Naprawa objektów	100	—	100	—	—	—
III.	—	Straż rzeczna	664	10	664	10	—	—
IV.	—	Rozmaite	—	85	—	85	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.038	88	1.038	88	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.038	88	1.038	88	—	—
		Zapas z końcem roku 1901 . .	—	—	313	32	—	—
		Razem .	—	—	1 352	20	—	—

XXIII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Stan funduszu konserwacyjnego.

Stan czynny.

a) Zapas z końcem roku 1901 w gotówce . .	313 K 32 g		
b) Należytości czynne: Zaległy datek państwowy.	700 „ — „		
Suma stanu czynnego. . .			1.013 K 32 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny . . .			1.013 K 32 g

UWAGA. Zabudowanie ukończono i fundusz zupełnie wyczerpano.

Fundusz konserwacyi wykonanych budowli utworzony został na mocy ustawy uchwalonej przez Wysoki Sejm dnia 5. lipca 1901 r.

LW. 34.751/902.

XXIV. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	33.066	—	33.066	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	29.760	—	29.760	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne. (Na rachunek tych datków, z których rata przypadająca na r. 1901 wynosi 24.800 K, wpłaciła Spółka wodna w r. 1899 kwotę 58.674 K 80 g.) . . .	—	—	—	—	—	—
	4	Odsetki od lokowanych kapitałów .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	178	92	178	92	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	63.004	92	63.004	92	—	—
		b) **Przenośne.**						
	6	Zwrot zaliczek, danych Spółce wodnej: zaległe . . . . 41.200 K z roku 1901 . . . 2.310 „	43.510	—	—	—	43.510	—
	7	Zaliczka pobrana z rachunku r. 1902 na pokrycie niedoboru r. 1901 .	2.995	66	2 995	66	—	—
	8	Zwrot dodatku budowlanego kierownika budowy	510	—	510		—	—
		Suma wszystkich dochodów .	110.020	58	66.510	58	43.510	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	3.715	32	—	—
		Razem .	—	—	70.225	90	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	283	82	283	82	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod nasyp wałów	877	37	877	37	—	—
	3	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wały	21.251	19	21.251	19	—	—
	4	Wykop z łożysk z odwozem na wał .	—	—	—	—	—	—
	5	„ „ „ „ brzeg	363	32	363	32	—	—
	6	Wykonanie nasypu	3.726	22	3.726	22	—	—
	7	Rozplantowanie ziemi na odkładach .	—	—	—	—	—	—
	8	Materyały i narzędzia . . .	2.348	17	2.348	17	—	—
	9	Dozór robót ziemnych . . .	1.390	26	1.390	26	—	—
		Suma rubryki I. .	30.240	35	30.240	35	—	—
		Do przeniesienia . .	30.240	35	30.240	35	—	—

XXIV. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	30.240	35	30.240	35	—	—
II.		Budowa objektów:						
	10	Roboty ziemne	1.050	48	1.050	48	—	—
	11	Odlewanie wody	383	82	383	82	—	—
	12	Roboty ciesielskie: *a*) Materyały, *b*) Robocizna	2 485	05	2.485	05	—	—
	13	Roboty murarskie i brukarskie: *a*) Materyały, *b*) Robocizna . . .	4.568	11	4 568	11	—	—
	14	Roboty kowalskie	453	42	453	42	—	—
	15	„ faszynowe: *a*) Materyały i narzędzia, *b*) Robocizna . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki II. .	8.940	88	8.940	88	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	16	Płotki i inne roboty faszynowe: *a*) Materyały i narzędzia, *b*) Robocizna .	77	18	77	18	—	—
	17	Darniowanie szkarp: *a*) Materyały i narzędzia, *b*) Robocizna . .	161	79	161	79	—	—
	18	Bruki i opaski kamienne: *a*) Materyały i narzędzia, *b*) Robocizna .	—	—	—	—	—	—
	19	Obsiew: *a*) Materyały i narzędzia, *b*) Robocizna	578	99	578	99	—	—
		Suma rubryki III. .	817	96	817	96	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	20	Koszta komisyi i intabulacyi . .	114	—	114	—	—	—
	21	Wykupno gruntów	—	—	—	—	—	—
	22	Odszkodowania za grunta obciążone serwitutem	1.638	07	1.638	07	—	—
	23	Odszkodowania za grunta zajęte na rowy materyałowe i odkłady .	1.613	94	1.613	94	—	—
	24	Odszkodowania za zniszczone plony i wycięte drzewa	1.366	23	1.366	23	—	—
	25	Odszkodowania za usunięte budynki .	750	08	750	08	—	—
		Suma rubryki IV. .	5.482	32	5.482	32	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	26	Czyszczenie i naprawa łożysk dopływów	749	90	749	90	—	—
	27	Naprawa wałów	166	32	166	32	—	—
	28	„ objektów	112	35	112	35	—	—
	29	Straż rzeczna i wałowa, ratunek powodziowy	1.316	50	1.316	50	—	—
		Suma rubryki V. .	2.345	07	2.345	07	—	—
		Do przeniesienia . .	47.826	58	47.826	58	—	—

XXIV. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	47.826	58	47.826	58	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	30	Najem i utrzymanie lokalu na kancelaryę	261	18	261	18	—	—
	31	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	103	78	103	78	—	—
	32	Przyrządy miernicze	—	70	—	70	—	—
	33	Delegat: dyety i koszta podróży .	—	—	—	—	—	—
	34	Kierownik budowy: płaca, dodatek budowlany i koszta podróży . .	4.311	86	4.311	86	—	—
	35	Płatnik, wynagrodzenie	553	16	553	16	—	—
	36	Koszta inspekcyi, reambulacyi i kolaudacyi	160	21	160	21	—	—
	37	Opracowanie projektów . . .	105	—	105	—	—	—
	38	Różne drobne wydatki . . .	650	47	650	47	—	—
		Suma rubryki VI. .	6.146	36	6.146	36	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	39	W dziale robót ziemnych . . .	56	82	56	82	—	—
	40	„ „ budowy objektów . .	16	20	16	20	—	—
	41	„ „ robót dodatkowych . .	—	—	—	—	—	—
	42	Różne inne	359	94	359	94	—	—
		Suma rubryki VII. .	432	96	432	96	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	54.405	90	54.405	90	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka na pokrycie niedoboru: z roku 1900 . . 9.412 K 56 g „ 1901 . . 2.995 „ 66 „	12.408	22	9.412	56	2.995	66
	2	Zaliczka dla Spółki wodnej . .	2.310	—	2.310	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	69.124	12	66.128	46	2.995	66
		Zapas z końcem roku 1901: *a)* w gotówce . — K — g *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . 4.097 „ 44 „	—	—	4.097	44	—	—
		Razem .	—	—	70.225	90	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Ze sprzedaży trawy	1.780	60	1.780	60	—	—
	2	Odszkodowania	44	30	44	30	—	—
		Do przeniesienia . .	1.824	90	1.824	90	—	—

XXIV. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	1 824	90	1.824	90	—	—
	3	3% odsetki od lokowanej gotówki .	192	45	192	45	—	—
		Suma dochodów .	2.017	35	2.017	35	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	6.415	12	—	—
		Razem .	—	—	8.432	47	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem roku 1901 .	—	—	8.432	47	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A. Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas: w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	4.097 K 44 g		
b) Należytości czynne: Zaliczka dla Spółki wodnej .	43.510 „ — „		
Suma stanu czynnego		47.607 K 44 g	
Stan bierny		2.995 „ 66 „	
Czysty stan czynny		44 611 K 78 g	

B. Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1901	8.432 K 47 g	
Stan bierny .	— „ — „	
Czysty stan czynny		8.432 K 47 g

UWAGA. Zapas kasowy funduszu konserwacyjnego w gotówce, ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 32.091/1902.

XXV. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego	39.600	—	39.600	—	—	—
	2	„ z państw. funduszu melioracyjn.	29.700	—	29.700	—	—	—
	3	„ „ „ dotacyi budowli wodn.	19.800	—	19.800	—	—	—
	4	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . 69.300 K						
		b) bieżące . . 9.900 „	79.200	—	—	—	79.200	—
	5	3% odsetki od lokowanej gotówki	4.766	45	4.766	45	—	—
	6	Rozmaite	7	08	7	08	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	173.073	53	93.873	53	79.200	—
		b) **Przenośne.**						
	7	Zwrot kosztów konserwacyjnych na Bugu i Pełtwi pod Buskiem	1.260	90	—	—	1 260	90
		Suma wszystkich dochodów	174.334	43	93.873	53	80.460	90
		Zapas z początkiem roku 1901	—	—	128.052	54	—	—
		Razem	—	—	221.926	07	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie	81	—	81	—	—	—
	3	Wykop z przekopów nad wodą	3.584	17	3.584	17	—	—
	4	„ „ „ pod wodą	97	92	97	92	—	—
	6	Materyały i narzędzia	324	68	324	68	—	—
	7	Dozór robót ziemnych	77	90	77	90	—	—
		Suma rubryki I.	4.165	67	4.165	67	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	8	Budowle faszynowe *a)* materyały	22.195	15	22.195	15	—	—
	9	„ „ *b)* robocizna	11.301	63	11.301	63	—	—
	10	Narzędzia	841	40	841	40	—	—
	11	Dozór robót regulacyjnych	1.143	24	1.143	24	—	—
		Suma rubryki II.	35.481	42	35.481	42	—	—
III.	12-15	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów:						
	17	Wykupno gruntu pod przekopy	67	—	67	—	—	—
	21	Koszta intabulacyi	1.184	—	1.184	—	—	—
		Suma rubryki IV.	1.251	—	1.251	—	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	23	Naprawa uszkodzonych budowli: Robocizna	87	10	87	10	—	—
	25	Straż rzeczna	984	—	984	—	—	—
		Suma rubryki V.	1.071	10	1.071	10	—	—
		Do przeniesienia	41.969	19	41.969	19	—	—

XXV. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	41.969	19	41.969	19	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	26	Najem lokalu	320	—	320	—	—	—
	27	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	176	28	176	28	—	—
	28	Przyrządy geodetyczne	64	—	64	—	—	—
	29	Dyety i koszta podróży delegata .	513	68	513	68	—	—
	30	Płaca, dodatek budowlany i koszta podróży kierownika	6.625	29	6.625	29	—	—
	32	Inne	462	64	462	64	—	—
		Suma rubryki VI. .	8.161	89	8.161	89	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	35	Zawiklanie odsypisk *a*) sadzonki . .	318	—	318	—	—	—
		„ „ *b*) robocizna .	205	—	205	—	—	—
	35	Zwrot kosztów sporządzania projektu	780	73	780	73	—	—
	38	Inne	940	85	940	85	—	—
		Suma rubryki VII. .	2.244	58	2.244	58	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	52.375	66	52.375	66	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków	52.375	66	52.375	66	—	—
		Zapas kasowy z końcem r. 1901:						
		1. w gotówce . . 166.635 K 21 g						
		2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 2.915 „ 20 „	—	—	169.550	41	—	—
		Razem . .	—	—	221.926	07	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Ze sprzedaży trawy i za wycięte z własnych kęp faszyny	2.072	92	2.072	92	—	—
	2	Odszkodowania	43	66	43	66	—	—
	3	3% odsetki z lokacyi kapitałów . .	95	88	95	88	—	—
		Razem .	2.212	46	2.212	46	—	—
		Zapas kasowy z początkiem r. 1901:						
		1. w gotówce . . 3.195 K 89 g						
		2. w efektach . . 9 „ 08 „	—	—	3.204	97	—	—
		Razem . .	—	—	5.417	43	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem r. 1901:						
		1. w gotówce . . 5.408 K 35 g						
		2. w efektach . . 9 „ 08 „	—	—	5.417	43	—	—
		Razem . .	—	—	5.417	43	—	—

XXV. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Pozostałość kasowa w gotówce . . .	166.635 K 21 g		
b) „ w materyałach i narzędziach .	2.915 „ 20 „	169.550 K 41 g	
c) Należytości czynne:			
1) zaległe datki konkurencyjne . . .	79.200 K — g		
2) zwrot kosztów konserwacyjnych na Bugu i Pełtwi pod Buskiem . .	1.260 „ 90 „	80.460 „ 90 „	
Suma stanu czynnego . .		250.011 K 31 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny		250.011 K 31 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy: w gotówce	5.408 K 35 g	
w efektach	9 „ 08 „	
Suma stanu czynnego .	5.417 K 43 g	
Stan bierny	— „ — „	
Czysty stan czynny .	5.417 K 43 g	

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3 % rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 34.753/902.

XXVI. Fundusz zabudowania potoku górskiego Niszkówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokowanych kapitałów .	8	—	8	—	—	—
	2	Rozmaite	7	32	7	32	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	15	32	15	32	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	15	32	15	32	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	1.602	47	—	—
		Razem .	—	—	1.617	79	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	5—11	Roboty regulacyjne	—	—	—	—	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	20	Szkarpowanie stoków	—	—	—	—	—	—
	21	Ubezpieczenie stoków płotkami:						
		a) materyały	126	80	126	80	—	—
		b) robocizna	63	19	63	19	—	—
	22	Zadrzewienie stoków i odsypisk . .	197	90	197	90	—	—
	23	Zadarnienie stoków	39	72	39	72	—	—
	24	Odwodnienie stoków (drenowanie) .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	427	61	427	61	—	—
V.	25-28	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych .	94	88	94	88	—	—
	30	„ objektów	—	—	—	—	—	—
	31	Odnowienie kultur	187	51	187	51	—	—
	32	Straż rzeczna	240	—	240	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	522	39	522	39	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	38	Inne drobne	36	81	36	81	—	—
VIII.	38-42	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	986	81	986	81	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	986	81	986	81	—	—
		Zapas z końcem r. 1901: *a)* w gotówce . . . 570 K 98 g *b)* w remanencie narzędzi i sprzętów . . 60 „ — „	—	—	630	98	—	—
		Razem .	—	—	1.617	79	—	—

XXVI. Fundusz zabudowania potoku górskiego Niszkówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Stan funduszów z końcem roku 1901.

Stan czynny.

Zapas kasowy: *a)* w gotówce	570 K 98 g		
b) w remanencie narzędzi i sprzętów	60 „ — „		
Suma stanu czynnego		630 K 98 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . .		630 K 98 g	

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 34.767/1902.

XXVII. Fundusz regulacyi rzeki Złotej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne zaległe . .	79.200	—	—	—	79.200	—
		Suma dochodów rzeczywistych	79.200	—	—	—	79.200	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczki pobrane	14.287	49	14.287	49	—	—
	2	Zwrot zaliczki od Spółki wodnej .	400	—	—	—	400	—
		Suma wszystkich dochodów .	93 887	49	14.287	49	79.600	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	2 223	26	—	—
		Razem .	—	—	16.510	75	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	4	Materyały i narzędzia	36	—	36	—	—	—
II.	6—11	Roboty regulacyjne i ubezpieczenia	—	—	—	—	—	—
III.	12-15	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	16-20	Wykupno gruntów i odszkodowania	—	—	—	—	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	21-22	Czyszczenie łożyska — Naprawa szkarp	—	—	—	—	—	—
	23	Utrzymanie objektów	130	60	130	60	—	—
	24	Straż rzeczna	350	—	350	—	—	—
		Suma rubryki V. .	480	60	480	60	—	—
VI.		Zarząd:						
	29	Koszta podróży kierownika budowy .	59	46	59	46	—	—
	30	Wynagrodzenie płatnika . . .	—	—	—	—	—	—
	31	Inne	—	35	—	35	—	—
		Suma rubryki VI. .	59	81	59	81	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	40	Inne	180	66	180	66	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	757	07	757	07	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot otrzymanych zaliczek . .	27.900	41	13.612	92	14.287	49
		Suma wszystkich wydatkdów .	28.657	48	14.369	99	14.287	49
		Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . 2.140 „ 76 „	—	—	2.140	76	—	—
		Razem .	—	—	16.510	75	—	—

XXVII. Fundusz regulacyi rzeki Złotej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	27	44	27	44	—	—
	2	Odszkodowania	23	—	23	—	—	—
	3	Rozmaite: Zwrot kosztów komisyjnych	38	88	—	—	38	88
		Suma dochodów .	89	32	50	44	38	88
	4	Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	914	76	—	—
		Razem .	—	—	965	20	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1901 . . .	—	—	965	20	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	2.140 K 76 g		
b) Należytości czynne: 1. Zaległe datki konkurencyjne . .	79.200 „ — „		
2. Zwrot zaliczki od Spółki wodnej .	400 „ — „		
Suma stanu czynnego . . .			81.740 K 76 g

Stan bierny.

Zwrot pobranych zaliczek	14.287 „ 49 „
Czysty stan czynny . .	67.453 K 27 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zwrot kosztów komisyjnych	38 K 88 g	
Zapas kasowy	965 „ 20 g	
Suma stanu czynnego . . .		1.004 K 08 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . .		1.004 K 08 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce funduszu konserwacyjnego, ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku kraj.

LW. 34.754/1902.

XXVIII. Fundusz osuszenia bagien w powiatach łańcuckim i jarosławskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne zaległe . .	51.750	—	—	—	51.750	—
	2	Rozmaite	81	05	81	05	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	51.831	05	81	05	51.750	—
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka pobrana z dochodów r. 1902 na pokrycie niedoboru r. 1901 .	23.792	17	23.792	17	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	75.623	22	23.873	22	51.750	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	4.836	76	—	—
		Razem .	—	—	28.709	98	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	5—7	Ubezpieczenie brzegów	—	—	—	—	—	—
III.	8—10	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	11-15	Wykupno gruntów	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	20	Koszta podróży kierownika budowy .	69	43	69	43	—	—
	21	Wynagrodzenie płatnika . . .	192	—	192	—	—	—
		Suma rubryki V. .	261	43	261	43	—	—
VI.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	24	Czyszczenie rowów	176	90	176	90	—	—
	25	Naprawa szkarp	1.034	20	1.034	20	—	—
	26	Straż rzeczna	1.152	—	1.152	—	—	—
	27	Budowa objektów dodatkowych . .	100	66	100	66	—	—
	34	Inne	36	—	36	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	2.499	76	2.499	76	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2.761	19	2.761	19	—	—
		Do przeniesienia . .	2.761	19	2.761	19	—	—

XXVIII. Fundusz osuszenia bagien w powiatach łańcuckim i jarosławskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	2.761	19	2.761	19	—	—
		b) Przenośne.						
		Zwrot otrzymanych zaliczek . .	44.904	20	21.112	03	23.792	17
		Suma wszystkich wydatków .	47.665	39	23.873	22	23.792	17
		Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . — K — g						
		b) w meteryałach i narzędziach. . . 4.836 „ 76 „	—	—	4.836	76	—	—
		Razem .	—	—	28.709	98	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1901.

Stan czynny.

a) Zapas:	1. w gotówce	— K — g	
	2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	4.836 „ 76 „	
b) Należytości czynne:	Zaległe datki konkurencyjne	51.750 „ — „	
	Suma stanu czynnego		56.586 K 76 g

Stan bierny.

Należytości bierne:	Zwrot zaliczki z dochodów roku 1902 na pokrycie niedoboru roku 1901	23.792 „ 17 „
	Czysty stan czynny . . .	32.794 K 59 g

UWAGA. Zaległe datki konkurencyjne wypłaci Spółka wodna po zaciągnięciu pożyczki z funduszu pożyczkowego melioracyjnego.

LW. 34.768/902.

XXIX. Fundusz regulacyi potoku Dumnego.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	511	12	511	12	—	—
	2	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	511	12	511	12	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	511	12	511	12	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	17.527	25	—	—
		Razem .	—	—	18.038	37	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	5	Materyały i narzędzia	84	95	84	95	—	—
II.		Objekty:						
	8	Roboty ciesielskie	24	50	24	50	—	—
	10	„ kowalskie	54	64	54	64	—	—
		Suma rubryki II. .	79	14	79	14	—	—
III.	12	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	13	Koszta komisyjne	—	—	—	—	—	—
	14	Wykupno gruntów	611	80	611	80	—	—
		Suma rubryki IV. .	611	80	611	80	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	17	Naprawa szkarp	8	40	8	40	—	—
	18	Czyszczenie łożyska	17	40	17	40	—	—
	19	Straż rzeczna	400	—	400	—	—	—
		Suma rubryki V. .	425	80	425	80	—	—
VI.	20-27	Zarząd	—	—	—	—	—	—
VII.	28-33	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.201	69	1.201	69	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.201	69	1.201	69	—	—
		Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . 16.682 K 84 g						
		b) „ remanentach materyałów i narzędzi 153 „ 84 „	—	—	16.836	68	—	—
		Razem .	—	—	18.038	37	—	—

XXIX. Fundusz regulacyi potoku Dumnego.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Stan funduszów z końcem roku 1901.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1901:

a) w gotówce	16.682 K 84 g	
b) w remanencie materyałów i narzędzi . . .	153 „ 84 „	
Suma stanu czynnego . .		16.836 K 68 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny .		16.836 K 68 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 34.763/902.

XXX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne zaległe . .	84.000	—	—	—	84.000	—
		Suma dochodów rzeczywistych	84.000	—	—	—	84.000	—
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka pobrana z dochodów funduszu z roku 1902	12.794	86	12.794	86	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	96.794	86	12.794	86	84.000	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	1.763	44	—	—
		Razem .	—	—	14.558	30	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	7	Materyały i narzędzia	20	—	20	—	—	—
II.	9—14	Objekty w wałach	—	—	—	—	—	—
III.	15	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.	16-20	Wykupno gruntów i odszkodowania	—	—	—	—	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	21	Naprawa szkarp wałów. . . .	488	60	488	60	—	—
	22	Straż rzeczna i wałowa . . .	576	—	576	—	—	—
		Suma rubryki V. .	1.064	60	1.064	60	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	27	Koszta podróży kierownika budowy .	32	31	32	31	—	—
	29	Inne drobne	89	28	89	28	—	—
		Suma rubryki VI. .	121	59	121	59	—	—
VII.	30-37	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.206	19	1.206	19	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot pobranej zaliczki: zaległej . . 11.588 K 67 g z roku 1901 . 12.794 „ 86 „	24.383	53	11.588	67	12.794	86
		Suma wszystkich wydatków .	25.589	72	12.794	86	12.794	86
		Zapas z końcem roku 1901 . . .						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 1.763 „ 44 „	—	—	1.763	44	—	—
		Razem .	—	—	14.558	30	—	—

XXX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	1.263	60	1.263	60	—	—
	2	Za sprzedane drzewo z brodu . .	4	—	4		—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	118	77	118	77	—	—
		Suma dochodów .	1.386	37	1.386	37	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901. . .	—	—	3.959	23	—	—
		Razem .	—	—	5.345	60	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta licytacyi trawy	63	—	63	—	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1901 .	—	—	5.282	60	—	—
		Razem .	—	—	5.345	60	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas z końcem roku 1901:
1. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . . 1.763 K 44 g
b) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne 84.000 „ — „
Suma stanu czynnego . 85.763 K 44 g

Stan bierny.

Zwrot zaliczki pobranej z dochodów roku 1902 . . . . . 12.794 „ 86 „
Czysty stan czynny . 72.968 K 58 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce . . . . . 5.282 K 60 g
Stan bierny . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . 5.282 K 60 g

UWAGA. Zapas funduszu konserwacyjnego w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 34.766/1902.

XXXI. Fundusz regulacyi potoku Przegnojówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki z lokacyi gotówki . . .	258	81	258	81	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	258	81	258	81	—	—
		b) **Przenośne.**						
	2	Zwrot zaliczki z funduszu konserwacyjnego	490	37	—	—	490	37
		Suma wszystkich dochodów .	749	18	258	81	490	37
		Zapas kasowy z początkiem roku 1901	—	—	11.697	62	—	—
		Razem .	—	—	11.956	43	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	5	Materyały i narzędzia	197	74	197	74	—	—
II.	7—12	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	13	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów:						
	14	Koszta komisyjne	—	—	—	—	—	—
	15	Wykupno gruntów.	29	74	29	74	—	—
	16	Odszkodowania	—	—	—	—	—	—
	17	Koszta intabulacyi.	885	06	885	06	—	—
		Suma rubryki IV. .	914	80	914	80	—	—
V.	18-20	Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.	22-27	Zarząd	—	—	—	—	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane. . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.112	54	1.112	54	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka funduszowi konserwacyjnemu	490	37	490	37	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.602	91	1.602	91	—	—
		Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 8.959 K 64 g						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi . 1.393 „ 88 „	—	—	10.353	52	—	—
		Razem .	—	—	11.956	43	—	—

XXXI. Fundusz regulacyi potoku Przegnojówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	1 000	—	1.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	2.000	—	—	—	2.000	—
		Suma dochodów rzeczywistych	3.000	—	1.000	—	2.000	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z funduszu regulacyjnego. .	490	37	490	37	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	3.490	37	1.490	37	2.000	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	1.025	—	—	—
		Razem .	—	—	2.515	37	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	841	90	841	90	—	—
	2	Naprawa wałów	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	841	90	841	90	—	—
II.	3—4	Ubezpieczenia	—	—	—	—	—	—
III.	5—6	Objekty	—	—	—	—	—	—
IV.	7—8	Odszkodowania za grunta . . .	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora. . . .	—	—	—	—	—	—
	9*a)*	„ strażników	1.672	—	1.672	—	—	—
	10	Narzędzia	—	—	—	—	—	—
	11	Rozmaite	1	47	1	47	—	—
		Suma rubryki V. .	1.673	47	1.673	47	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2.515	37	2.515	37	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki funduszowi regulacyjnemu	490	37	—	—	490	37
		Suma wszystkich wydatków .	3.005	74	2.515	37	490	37
		Zapas z końcem roku 1901 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	2.515	37	—	—

XXXI. Fundusz regulacyi potoku Przegnojówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Należytość czynna: Zwrot zaliczki z funduszu konserwacyjnego		490 K 37 g	
b) Zapas z końcem roku 1901:			
1. w gotówce. . . .	8.959 K 64 g		
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . .	1.393 „ 88 „	10.353 „ 52 „	
Suma stanu czynnego			10.843 K 89 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny			10.843 K 89 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Należytość czynnna: Zaległe datki konkurencyjne.	2.000 K — g

Stan bierny.

Należytość bierna: Zwrot zaliczki funduszowi regulacyjnemu . .	490 „ 37 „
Czysty stan czynny	1.509 K 63 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 34.761/992.

XXXII. Fundusz osuszenia bagien Stojanowskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	432	61	432	61	—	—
		Suma dochodów .	432	61	432	61	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	15.597	59	—	—
		Razem .	—	—	16.030	20	—	—
		WYDATKI.						
I.		Roboty ziemne:						
	5	Materyały i narzędzia	99	70	99	70	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	23	Koszta inspekcyi i kolaudacyi . .	137	95	137	95	—	—
		Suma wydatków .	237	65	237	65	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1901 .	—	—	15.792	55	—	—
		Razem .	—	—	16.030	20	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1901.

Stan czyny.

Zapas kasowy w gotówoe . . . . . 15.792 K 55 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . . 15.792 K 55 g

UWAGA. Ponieważ wszystkie roboty koło osuszenia bagien Stojanowskich zostały ukończone, przeto ma być powyższa pozostałość kasowa kontrybującym czynnikom w tym stosunku, w jakim one do kosztów budowy się przyczyniały, zwróconą. (Uchwała LW. 41.307/901).

LW. 34.765/902.

XXXIII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	40.400	—	40.400	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	40.400	—	40.400	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	1.411	88	1.411	88	—	—
	4	Rozmaite	94	50	94	50	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	82.306	38	82.306	38	—	—
		b) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	82.306	38	82.306	38	—	—
		Zapas z początkiem r. 1901 . . .	—	—	49.255	70	—	—
		Razem .	—	—	131.562	08	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	42	42	42	42	—	—
	2	Karczowanie	—	—	—	—	—	—
	3	Wykop z odwozem na brzeg . .	22.893	16	22.893	16	—	—
	4	Materyały i narzędzia	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	22.935	58	22.935	58	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	5	Tamy faszynowe	29.717	79	29.717	79	—	—
	6	Wałki zatapiane	—	—	—	—	—	—
	7	Płotki podwójne	781	66	781	66	—	—
	8	„ pojedyńcze	—	—	—	—	—	—
	9	Progi	1.851	27	1.851	27	—	—
	10	Narzędzia	1.262	01	1.262	01	—	—
	11	Dozór budowy.	3.032	—	3.032	—	—	—
		Suma rubryki II. .	36.644	73	36.644	73	—	—
III.		Budowa objektów:						
	12	Roboty ziemne	934	26	934	26	—	—
	13	Rozsadzanie skał	84	10	84	10	—	—
	14	Roboty ciesielskie	2.495	64	2.495	64	—	—
		Do przeniesienia . .	3.514	—	3.514	—	—	—
			59.580	31	59.580	31	—	—

XXXIII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
III.		Z przeniesienia . .	59.580	31	59.580	31	—	—
			3.514	—	3.514	—	—	—
	15	Roboty murarskie	13.697	69	13.697	69	—	—
	16	„ brukarskie	28	—	28	—	—	—
	17	„ kowalskie	543	08	543	08	—	—
	18	Narzędzia	273	20	273	20	—	—
	19	Dozór budowy.	1.281	30	1.281	30	—	—
		Suma rubryki III. .	19.337	27	19.337	27	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	20	Szkarpowanie stoków	132	87	132	87	—	—
	21	Ubezpieczenie stoków płotkami . .	1.047	07	1.047	07	—	—
	22	Zadarnianie stoków i odsypisk . .	7.900	27	7.900	27	—	—
	23	„ „ i nasiona . .	—	—	—	—	—	—
	24	Odwodnienie stoków (drenowanie) .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	9.080	21	9.080	21	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	25	Koszta komisyjne	182	64	182	64	—	—
	26	Wykupno gruntów.	522	68	522	68	—	—
	27	Odszkodowanie za zniszczone kultury	488	76	488	76	—	—
	28	Koszta intabulacyi	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki V. .	1.194	08	1.194	08	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych. .	2.062	93	2.062	93	—	—
	30	„ objektów.	—	—	—	—	—	—
	31	Odnowienie kultur	167	67	167	67	—	—
	32	Straż rzeczna	1.242	—	1 242	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	3.472	60	3.472	60	—	
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu (amortyzacya baraku) .	165	—	165	—	—	—
	34	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	99	92	99	92	—	—
	35	Przyrządy geodetyczne	—	—	—	—	—	—
	36	Płaca i ryczałt na objazdy kierownika budowy	—	—	—	—	—	—
	37	Płaca i dodatek budowlany prowadzącego budowę	6.414	—	6.414	—	—	—
	38	Inne drobne	1.882	22	1.882	22	—	—
		Suma rubryki VII. .	8.561	14	8 561	14	—	—
		Do przeniesienia . .	101.225	61	101.225	61	—	—

XXXIII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g
		Z przeniesienia . .	101.225	61	101.225	61	—	—
VIII.		Rozmaite nieprzewidziane:						
	39	Budowa brodów	136	55	136	55	—	—
		Suma rubryki VIII.	136	55	136	55	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	101.362	16	101.362	16	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków	101.362	16	101.362	16	—	—
		Zapas z końcem roku 1901: *a)* w gotówce . . . 17.637 K 01 g *b)* w remanencie, materyałów narzędzi i sprzętów. . . 12.562 „ 91 „	—	—	30.199	92	—	—
		Razem .	—	—	131.562	08	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1901.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1901:

a) w gotówce	17.637 K 01 g	
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	12.562 „ 91 „	
Suma stanu czynnego		30.199 K 92 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny .		30.199 K 92 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 34.154/1902.

XXXIV. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego: zaległy . . . 39.545 K 36 g; za rok 1901 . . 39.542 „ 84 „	79.088	20	39.542	—	39.546	20
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego: zaległy . . . 29.657 K 18 „; za rok 1901 . . 29.657 „ 16 „	59.314	34	29.657	16	29.657	18
	3	Datki konkurencyjne: zaległe . . . 58.971 K 48 g; za rok 1901 . . 29.657 „ 16 g	88.628	64	—	—	88.628	64
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	227.031	18	69.199	16	157.832	02
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka z dochodów r. 1902 na pokrycie niedoboru roku 1901 . .	22.080	98	22.080	98	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	249.112	16	91.280	14	157.832	02
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	3.463	98	—	—
		Razem .	—	—	94.744	12	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	196	37	196	37	—	—
	2	Wykop ziemi nad wodą z odwozem na brzeg, lub odkład . . .	22.760	35	22.760	35	—	—
	3	Wykop ziemi pod wodą z odwozem na brzeg, lub odkład . . .	5.585	24	5.585	24	—	—
	4	Wykonanie nasypu dla podwyższenia brzegów	710	34	710	34	—	—
	5	Materyały i narzędzia	1.714	96	1.714	96	—	—
	6	Dozór budowy	853	80	853	80	—	—
		Suma rubryki I. .	31.821	06	31.821	06	—	—
II.		Ubezpieczenie brzegów:						
	7	Płotki: *a)* Materyały, *b)* Robocizna .	396	61	396	61	—	—
	8—9	Narzut kamienny — *b)* Wałki zatapiane	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki II. .	396	61	396	61	—	—
		Do przeniesienia . .	32.217	67	32.217	67	—	—

XXXIV. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901.	
			K	g	K	g	K	g
		Z przeniesienia . .	32.217	67	32.217	67	—	—
III.		Mosty:						
	10	Roboty ciesielskie: *a)* Materyały, *b)* Robocizna	2.536	96	2.536	96	—	—
	11	Roboty kowalskie z materyałem .	64	91	64	91	—	—
	12	Rozmaite: *a)* roboty ziemne, *b)* pompowanie wody, *c)* ubezpieczenia .	47	45	47	45	—	—
		Suma rubryki III. .	2.649	32	2.649	32	—	—
IV.	13-15	Zakłady do spiętrzenia wody . .	—	—	—	—	—	—
V.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp: *a)* nasiona . . . *b)* robocizna . .	1.416	31	1.416	31	—	—
VI.		Wykupno gruntów:						
	17	Koszta komisyjne	218	68	218	68	—	—
	18	Wykupno gruntów pod koryto rzeki.	9.157	33	9.157	33	—	—
	19	Odszkodowanie za grunta czasowo zajęte, za wycięte drzewa i zniszczone plony	4.831	86	4.831	86	—	—
	20	Koszta intabulacyi — sporządzenie map i t p..	18	48	18	48	—	—
		Suma rubryki VI. .	14.226	35	14.226	35	—	—
VII.	21-22	Wykupno młynów	—	—	—	—	—	—
VIII.		Konserwacya w czasie budowy:						
	23	Płotki: *a)* Materyały, *b)* Robocizna .	92	20	92	20	—	—
	24	Opaski faszynowe *a)* Materyały, *b)* Robocizna	150	17	150	17	—	—
	25	Oczyszczenie łożyska, naprawa szkarp.	1.137	19	1.137	19	—	—
	26	Straz rzeczna	288	—	288	—	—	—
		Suma rubryki VIII.	1.667	56	1 667	56	—	—
IX.		Zarząd:						
	27	Najem lokalu, obsługa, opał . .	191	20	191	20	—	—
	28	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne .	88	29	88	29	—	—
	29	Przyrządy geodetyczne	77	84	77	84	—	—
	30	Koszta podróży, dyety i płaca kierownika budowy	4.388	35	4.388	35	—	—
	31	Koszta podróży i dyety delegata .	496	55	496	55	—	—
	32	Wynagrodzenie płatnika . . .	—	—	—	—	—	—
	33	Inne wydatki	175	20	175	20	—	—
		Suma rubryki IX. .	5.417	43	5.417	43	—	—
		Do przeniesienia . .	57.594	64	57.594	64	—	—

*

XXXIV. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	57.594	64	57.594	64	—	—
X.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	34	Uregulowanie ujść małych dopływów	203	01	203	01	—	—
	35	Budowa małych przepustów, szluz i mostów	3	—	3	—	—	—
	36	Budowa brodów i t. p.	1.294	16	1.294	16	—	—
	37	Budowle dla zamulenia starych łożysk, płotki, sadzonki i t. p.	10	74	10	74	—	—
	38	Koszta oznaczenia okręgu konkurencyjnego i zawiązania Spółki wodnej	—	—	—	—	—	—
	39	Inne nieprzewidziane (zwrot kosztów projektu)	2.525	77	2.525	77	—	—
		Suma rubryki X. .	4.036	68	4.036	68	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	61.631	32	61.631	32	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot otrzymanej pożyczki . . .	51.735	14	29.654	16	22.080	98
		Suma wszystkich wydatków .	113.366	46	91.285	48	22.080	98
		Zapas z końcem roku 1901 . . .						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 3.458 „ 64 „	—	—	3.458	64	—	—
		Razem .	—	—	94.744	12	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1901.

Stan czynny.

a) Zapas z końcem roku 1901:
1. w gotówce . . . . . — K — g
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . . 3.458 „ 64 „

b) Należytości czynne:
1. Zaległy datek krajowy . . . . . 39.546 „ 20 „
2. Datek z państwowego funduszu melioracyjnego . . . . . 29.657 „ 18 „
3. Zaległe datki konkurencyjne . . . 88.628 „ 64 „

Suma stanu czynnego . . . 161.290 K 66 g

Stan bierny.

Zwrot otrzymanej zaliczki . . . . . 22.080 „ 98 „

Czysty stan czynny . 139.209 K 68 g

XXXV. Fundusz zabudowania potoku Glińsko.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od kapitałów lokowanych .	4	61	4	61	—	—
	2	Rozmaite	39	46	39	46	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	44	07	44	07	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	44	07	44	07	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	1.436	23	—	—
		Razem .	—	—	1.480	30	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	5—11	Roboty regulacyjne	—	—	—	—	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	20-24	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	27	Odszkodowania za zniszczone kultury	80	—	80	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych .	63	79	63	79	—	—
	30	„ objektów „ .	2	30	2	30	—	—
	31	Odnowienie kultur (zadrzewienie stoków i odsypisk)	597	30	597	30	—	—
	32	Straż rzeczna	226	—	226	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	889	39	889	39	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu	15	—	15	—	—	—
	34	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	—	—	—	—	—	—
	38	Inne drobne	14	81	14	81	—	—
		Suma rubryki VII. .	29	81	29	81	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	42	Inne nieprzewidziane	9	64	9	64	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.008	84	1.008	84	—	—
		Do przeniesienia . .	1.008	84	1.008	84	—	—

XXXV. Fundusz zabudowania potoku Glińsko.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	1.008	84	1.008	84	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.008	84	1.008	84	—	—
		Zapas z końcem roku 1901: *a)* w gotówce . . . 457 K 46 g *b)* w remanencie narzędzi 14 „ — „	—	—	471	46	—	—
		Razem .	—	—	1.480	30	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1901.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1901:		
a) w gotówce	457 K 46 g	
b) w remanencie narzędzi	14 „ — „	
Suma stanu czynnego		471 K 46 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny.		471 K 46 g

LW. 34.769/1902.

XXXVI. Fundusz zabudowania potoku Bystra.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	30.000	—	30.000	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	30.000	—	30.000	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	2.492	81	2.492	81	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	62.492	81	62.492	81	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	62.492	81	62.492	81	—	—
		Zapas kasowy z początkiem r. 1901 .	—	—	57.181	94	—	—
		Razem .	—	—	119.674	75	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty regulacyjne:						
	1	Roboty ziemne (wykop, plantowanie, trasowanie).	13.376	55	13.376	55	—	—
	2	Tamy podłużne (materyał — robocizna)	28.625	13	28.625	13	—	—
	3	Tamy poprzeczne (materyał — robocizna)	—	—	—	—	—	—
	4	Dozór budowy.	744	60	744	60	—	—
		Suma rubryki I. .	42.746	28	42.746	28	—	—
II.	5—11	Roboty przy zabudowaniu . . .	—	—	—	—	—	—
III.	12	Wykupno gruntów.	—	—	—	—	—	—
IV.		Utrzymanie robót:						
	13	Naprawa robót regulacyjnych . .	19	60	19	60	—	—
	14	„ „ zabudowawczych. .	303	25	303	25	—	—
	15	Straż przy konserwacyi robót . .	30	—	30	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	352	85	352	85	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	16	Narzędzia, sprzęty, przyrządy . .	972	48	972	48	—	—
	17	Najem lokalu (dzierżawa gruntów) .	300	—	300	—	—	—
	18	Płaca urzędników	3.438	—	3.438	—	—	—
	19	Inne drobne wydatki (zabezpieczenie robotników, korespondencya etc.).	937	30	937	30	—	—
		Suma rubryki V. .	5.647	78	5.647	78	—	—
		Do przeniesienia . .	48.746	91	48.746	91	—	—

XXXVI. Fundusz zabudowania potoku Bystra.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	48.746	91	48 746	91	—	—
VI.		Rozmaite i nieprzewidziane. . .	5.175	10	5.175	10	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	53.922	01	53.922	01	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	53.922	01	53.922	01	—	—
		Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . 63.292 K 28 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 2.460 „ 46 „	—	—	65.752	74	—	—
		Razem .	—	—	119.674	75	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1901.

Stan czyny.

a) Zapas:	1. w gotówce	63.292 K 28 g	
	2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów.	2.460 „ 46 „	
	Suma stanu czynnego		65.752 K 74 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny		65.752 K 74 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 32.754/902.

XXXVII. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	131.428	—	131.428	—	—	—
	2	Datek państwowy z nadzwyczajnej dotacyi budowli wodnych: zaległy z roku 1900 . 157.142 K na rok 1901 . . 131.428 „	288.570	—	288.570	—	—	—
	3	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego za r. 1900 i 1901 . .	131.428	—	131.428	—	—	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	12.479	05	12.479	05	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	563.905	05	563.905	05	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	563.905	05	563.905	05	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901: *a)* w gotówce . . 180.477 K 17 g *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 84.417 „ 05 „	—	—	264.894	22	—	—
		Razem .	—	—	828.799	27	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		Roboty ziemne:						
I.	1	Trasowanie	1.272	27	1.272	27	—	—
	2	Karczowanie	2.246	24	2.246	24	—	—
	3	Wykop z przekopów z odwozem do starych koryt lub na brzegi .	66.735	17	66.735	17	—	—
	4	Szkarpowanie urwistych brzegów .	—	—	—	—	—	—
	5	Materyały i narzędzia	8.081	22	8.081	22	—	—
	6	Dozór robót ziemnych	3.903	36	3.903	36	—	—
		Suma rubryki I. .	82.238	26	82.238	26	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	7	Budowle faszynowe	47.438	53	47.438	53	—	—
	8	„ kamienne	16.945	35	16.945	35	—	—
	9	Narzędzia do robót regulacyjnych .	1.493	21	1.493	21	—	—
	10	Dozór robót	1.160	—	1.160	—	—	—
		Suma rubryki II. .	67.037	09	67.037	09	—	—
		Do przeniesienia . .	149.275	35	149.275	35	—	—

XXXVII. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	149.275	35	149.275	35	—	—
III.		Budowa objektów:						
	11	Roboty ciesielskie	11.137	60	11.137	60	—	—
	12	„ kowalskie	2.215	89	2.215	89	—	—
	13	Rozmaite	1.397	82	1.397	82	—	—
		Suma rubryki III. .	14.751	31	14.751	31	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	14	Zasadzenie odsypisk	1.014	27	1.014	27	—	—
		Suma rubryki IV. .	1.014	27	1.014	27	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	15	Koszta komisyjne	1.337	86	1.337	86	—	—
	16	Wykupno gruntów pod koryto i drogi holownicze	70.402	41	70.402	41	—	—
	17	Odszkodowanie za grunta odcięte przekopami	2.457	22	2.457	22	—	—
	18	Odszkodowanie za zniszczone plony .	13.775	48	13.775	48	—	—
	19	Koszta intabulacyjne	498	59	498	59	—	—
		Suma rubryki V. .	88.471	56	88.471	56	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	20	Naprawa uszkodzeń budowli wodnych	43	20	43	20	—	—
	21	Straż rzeczna	277	56	277	56	—	—
		Suma rubryki VI. .	320	76	320	76	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	22	Najem lokalu	805	—	805	—	—	—
	23	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	1.597	95	1.597	95	—	—
	24	Przyrządy geodetyczne	152	96	152	96	—	—
	25	Dyety, koszta podróży i dodatki budowlane urzędników kierownictwa budowy	17.340	41	17.340	41	—	—
	26	Wynagrodzenie kasyera . . .	1.370	—	1.370	—	—	—
	27	Koszta komisyj programowych, inspekcyjnych i kolaudacyjnych . .	718	05	718	05	—	—
	28	Inne drobne	421	36	421	36	—	—
		Suma rubryki VII. .	22.405	73	22.405	73	—	—
VIII.		Rozmaite nieprzewidziane:						
	29	Urządzenie drogi holowniczej . .	522	09	522	09	—	—
	30	Bagrowanie przekopów samoczynnych	890	07	890	07	—	—
	31	Urządzenie poideł i przewozów . .	451	20	451	20	—	—
		Do przeniesienia . .	1.863	36	1.863	36	—	—
			276.238	98	276.238	98	—	—

XXXVII. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	276.238	98	276.238	98	—	—
			1.863	36	1.863	36	—	—
VIII.	32	Korekcya ujść dopływów . . .	—	—	—	—	—	—
	33	Objekty dodatkowe	65	20	65	20	—	—
	34	Stacyonowanie i odgraniczanie . .	37	93	37	93	—	—
	35	Pomiary hydrometryczne . . .	178	50	178	50	—	—
	36	Zwrot kosztów urządzenia projektu .	8.250	56	8.250	56	—	—
	37	Inne	934	81	934	81	—	—
		Suma rubryki VIII.	11.330	36	11.330	36	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	287.569	34	287.569	34	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	287.569	34	287.569	34	—	—
		Zapas z końcem roku 1901: *a)* w gotówce . . 407.778 K 76 g *b)* w remanentach materyałów, narzędzi, sprzętów i budynków 133.451 „ 17 „	—	—	541.229	93	—	—
		Razem .	—	—	828.799	27	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1901.

Stan czynny.

Pozostałość kasowa:

1. w gotówce . . . . . 407.778 K 76 g
2. w remanencie materyałów, narzędzi i i budynków . . . . . 133.451 „ 17 „

Suma stanu czynnego . 541.229 K 93 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 541.229 K 93 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 40.039/1902.

XXXVIII. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	89.740	—	89.740	—	—	—
	2	„ „ państwowego funduszu melioracyjnego	89.740	—	89.740	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	44.870	—	44.870	—	—	—
	4	Odsetki od kapitałów lokowanych .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	101	88	101	88	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	224.451	88	224.451	88	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka pobrana z rachunku roku 1902 na pokrycie niedoboru roku 1901 .	70.987	98	70.987	98	—	—
	2	Zwrot kosztów budowy kanału Dymitrowskiego	2.259	—	—	—	2.259	—
		Suma wszystkich dochodów .	297.698	86	295.439	86	2.259	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	11.566	28	—	—
		Razem .	—	—	307.006	14	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne	97.969	20	97.969	20	—	—
II.		Budowa objektów:						
		A) Szluzy i przepusty wałowe:						
	9	Roboty ciesielskie	11.040	58	11.040	58	—	—
	10	„ murarskie	11.775	27	11.775	27	—	—
	11	„ kowalskie	1.564	38	1.564	38	—	—
	12	Rozmaite	3.449	18	3.449	18	—	—
		B) Mosty drewniane:						
	13	Roboty ciesielskie	10.773	49	10.773	49	—	—
	14	„ kowalskie	458	80	458	80	—	—
	15	Rozmaite	2.406	13	2.406	13	—	—
		Suma rubryki II. .	41.467	83	41.467	83	—	—
		Do przeniesienia . .	139.437	03	139.437	03	—	—

XXXVIII. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	139.437	03	139.437	03	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp, wałów, potoków i rowów	2.188	57	2.188	57	—	—
	17	Ubezpieczenie szkarp, potoków i rowów płotkami faszynowymi i progami	8.014	07	8.014	07	—	—
	18	Ubezpieczenie szkarp darniami . .	2.497	—	2.497	—	—	—
	19	„ „ progami i szutrowanie przejazdów wałowych .	313	03	313	03	—	—
		Suma rubryki III. .	13.012	67	13.012	67	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania	43.682	37	43.682	37	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	27	Naprawa szkarp: *a)* wałów, *b)* potoków, *c)* rowów	2.451	51	2.451	51	—	—
	28	Naprawa płotków	155	38	155	38	—	—
	29	„ darniowania	135	40	135	40	—	—
	30	Straż rzeczna i wałowa	2.183	90	2.183	90	—	—
		Suma rubryki V. .	4.926	19	4.926	19	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	31	Najem lokalu	240	—	240	—	—	—
	32	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	475	64	475	64	—	—
	33	Przyrządy geodetyczne	58	10	58	10	—	—
	34	Dyety i koszta podróży delegata .	30	42	30	42	—	—
	35	Koszta podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika budowy. .	12.051	22	12.051	22	—	—
	36	Wynagrodzenie kasyera . . .	950	—	950	—	—	—
	37	Inne	892	90	892	90	—	—
		Suma rubryki VI. .	14.698	28	14.698	28	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	38	Rowy dodatkowe	4.837	01	4.837	01	—	—
	39	Objekty	299	64	299	64	—	—
	40	Zdjęcia uzupełniające	204	72	204	72	—	—
		Do przeniesienia . .	5.341	37	5.341	37	—	—
			215.756	54	215.756	54	—	—

XXXVIII. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	215.756	54	215.756	54	—	—
			5.341	37	5.341	37	—	—
	41	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	—	—	—	—	—	—
	42	Inne	883	54	883	54	—	—
		Suma rubryki VII. .	6.224	91	6.224	91	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	221.981	45	221.981	45	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki pobranej na pokrycie niedoboru	127.619	42	56.631	44	70.987	98
	2	Koszta budowy kanału Dymitrowskiego wykonanej na rachunek gminy Wojków	2.259	—	2.259	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	351.859	87	280.871	89	70.987	98
		Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 26.134 „ 25 „	—	—	26.134	25	—	—
		Razem .	—	—	307.006	14	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1							
	2	Ze sprzedaży trawy	898	73	898	73	—	—
	3	Odszkodowania	59	35	59	35	—	—
		3% odsetki od lokowanej gotówki .	10	84	10	84	—	—
		Suma doohodów .	968	92	968	92	—	—
	1	Zapas z początkiem roku 1901 . .	219	21	219	21	—	—
		Razem .	1.188	13	1.188	13	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem roku 1901 .	1.188	13	1.188	13	—	—

XXXVIII. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy:			
a) w gotówce	— K — g		
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	26.134 „ 25 „		
2. Należytości czynne: Zwrot kosztów budowy kanału Dymitrowskiego	2.259 „ — „		
Suma stanu czynnego			28.393 K 25 g

Stan bierny.

Zwrot pobranej zaliczki na pokrycie niedoboru	70.987 „ 98 „
Czysty stan bierny . .	42.594 K 73 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	1.188 K 13 g	
Stan bierny	— „ — „	
Czysty stan czynny . .		1.188 K 13 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 32.757/1902.

XXXIX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	43 548	—	43.548	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	32.661	—	32.661	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne: z roku 1900 . . 22.661 K; za rok 1901 . . 32 661 „	55.322	—	—	—	55.322	22
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	1.959	89	1.959	89	—	—
	5	Rozmaite	45	33	45	33	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	133.536	22	78.214	22	55.322	22
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	133.536	22	78.214	22	55.322	22
		Zapas z początkiem roku 1901: *a)* w gotówce . . . 57.881 K 23 g; *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 4.044 „ 36 „	—	—	61.925	59	—	—
		Razem .	—	—	140.139	81	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał	32.654	54	32.654	54	—	—
	2	Wykop z rowów dopływowych i odpływowych.	2.881	57	2.881	57	—	—
	3	Przewóz ziemi na odległość 40 *m* .	2.760	42	2.760	42	—	—
	4	„ „ „ „ 100 *m* i wyżej	—	—	—	—	—	—
	5	Wykonanie nasypu wału . . .	8.893	01	8.893	01	—	—
	5*a)*	Materyały i narzędzia	3.639	05	3.639	05	—	—
	5*b)*	Dozór budowy	1.569	80	1.569	80	—	—
	6	Obsiew szkarp wałowych . . .	474	45	474	45	—	—
		Suma rubryki I. .	52.872	84	52.872	84	—	—
		Do przeniesienia . .	52.872	84	52.872	84	—	—

XXXIX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	52.872	84	52.872	84	—	—
II.		Wywłaszczenie gruntów:						
	7	Przeniesienie budynków . . .	1.612	11	1.612	11	—	—
	8	Grunta pod rowy materyałowe . .	9.650	95	9.650	95	—	—
	9	„ „ „ dopływowe i odpływowe	56	40	56	40	—	—
	10	„ „ „ wały wsteczne .	—	—	—	—	—	—
	11	„ „ „ wał wiślany . .	924	08	924	08	—	—
	12	„ „ „ drogi równoległe .	867	72	867	72	—	—
	12*a)*	Koszta komisyi i intabulacyi . .						
		Suma rubryki II. .	13.111	26	13.111	26	—	—
III.		Ubezpieczenia:						
	13	Płotki w rowach	906	11	906	11	—	—
	14	Darniowanie szkarp, wałów i rowów	633	34	633	34	—	—
	15	Dowóz darni	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki III. .	1.539	45	1.539	45	—	—
IV.		Budowa upustów:						
	16	Przepust Nr. 1.	2.042	14	2.042	14	—	—
	17	„ Nr. 2.	1.704	05	1.704	05	—	—
	18	„ Nr. 3.	2.221	15	2.221	15	—	—
	19	„ Nr. 4.	—	—	—	—	—	—
	20	„ Nr. 5.	—	—	—	—	—	—
	21	„ Nr. 6.	—	—	—	—	—	—
	22	„ Nr. 7.	3.147	73	3.147	73	—	—
		Suma rubryki IV. .	9.115	07	9.115	07	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	23	Straż wałowa	277	—	277	—	—	—
	23*a)*	Konserwacya wałów	634	68	634	68	—	—
	23*b)*	„ rowów						
		Suma rubryki V. .	911	68	911	68	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	24	Przybory geodetyczne i kancelaryjne	115	22	115	22	—	—
	25	Płaca, dodatek budowlany, koszta podróży kierownika budowy . .	5.820	04	5.820	04	—	—
	26	Remuneracya płatnika	543	33	543	33	—	—
	27	Koszta inspekcyi	115	12	115	12	—	—
	28	Wydatki drobne	320	13	320	13	—	—
		Suma rubryki VI. .	6.913	84	6.913	84	—	—
		Do przeniesienia . .	84.464	14	84.464	14	—	—

XXXIX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	84.464	14	84.464	14	—	—
VII.		Nieprzewidziane:						
	29	Kasa chorych	1.091	66	1.091	66	—	—
	30	Budowa mostu na kanale . . .	928	48	928	48	—	—
	31	Stawianie poręczy na przejazdach .	1.078	16	1.078	16	—	—
	32	Ochrona wałów w czasie wody . .	65	05	65	05	—	—
	33	Inne	2.849	46	2.849	46	—	—
		Suma rubryki VII. .	6.012	81	6.012	81	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	90.476	95	90.476	95	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	90.476	95	90.476	95	—	—
		Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 40.591 K 04 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 9.071 „ 82 „	—	—	49.662	86	—	—
		Razem .	—	—	140.139	81	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1901.

Stan czynny.

1. Zapas: *a)* w gotówce	40.591 K 04 g	
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	9.071 „ 82 „	
2. Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne	55.322 „ — „	
Suma stanu czynnnego .		104.984 K 86 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny .		104.984 K 86 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 32.094/1902.

XL. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		A) Fundusz konserwacyjny (bieżący).						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		z roku 1900 . . 3.099 K 74 g						
		za rok 1901 . . 1.000 „ — „	4.099	74	1.500	—	2.599	74
	3	Sprzedaż trawy	1.771	76	1.771	76	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	6.871	50	4.271	76	2.599	74
		b) Przenośne . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	6.871	50	4.271	76	2.599	74
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	427	26	—	—
		Razem .	—	—	4.699	02	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożysk i szkarpowanie brzegów	69	80	69	80	—	—
	2	Naprawa wałów	21	60	21	60	—	—
		Suma rubryki I. .	91	40	91	40	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów	817	20	817	20	—	—
	4	Obsiew wałów.	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki II. .	817	20	817	20	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluza i przepusty	207	22	207	22	—	—
	6	Mosty i brody	234	—	234	—	—	—
		Suma rubryki III. .	441	22	441	22	—	—
		Do przeniesienia . .	1.349	82	1.349	82	—	—

*

XL. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	1.349	82	1.349	82	—	—
IV.	7—8	Odszkodowania za grunta . .	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora	528	—	528	—	—	—
	9*a)*	Utrzymanie strażników. . . .	900	—	900	—	—	—
	10	Narzędzia	10	05	10	05	—	—
	11	Rozmaite.	68	42	68	42	—	—
		Suma rubryki V. .	1.506	47	1.506	47	—	—
	12	Niezużyta nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu rezerwowego	1.251	22	1.251	22	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	4.107	51	4.107	51	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Depozyta	173	46	—	—	173	46
	2	Zwrot do funduszu rezerwowego .	164	25	164	25	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	4.445	22	4.271	76	173	46
		Zapas z końcem roku 1901: *a)* w gotówce (depozyta) 173 K 46 g *b)* w remanencie narzędzi i sprzętów . . 253 „ 80 „	—	—	427	26	—	—
		Razem .	—	—	4.699	02	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny (rezerwowy).						
		DOCHODY.						
	1	Niezużyta nadwyżka dochodów z roku 1901	1.251	22	1.251	22	—	—
	2	Odsetki od kapitałów lokowanych .	135	37	135	37	—	—
	3	Zwrot z funduszu bieżącego pokrycia niedoboru	164	25	164	25	—	—
		Suma dochodów .	1.550	84	1.550	84	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	4.512	41	—	—
		Razem .	—	—	6.063	25	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem roku 1901 .	—	—	6.063	25	—	—
		Razem .	—	—	6.063	25	—	—

XL. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Stan funduszów z końcem roku 1901.

A) Fundusz konserwacyjny (bieżący).

Stan czynny.

a) Zapasy: 1. w gotówce (depozyta)	173 K 46 g		
2. w remanencie narzędzi i sprzętów .	253 „ 80 „		
b) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne	2.599 „ 74 „		
Suma stanu czynnego .		3.027 K — g	

Stan bierny.

Należytości bierne: Depozyta	173 „ 46 „
Czysty stan czynny .	2.853 K 54 g

B) Fundusz konserwacyjny (rezerwowy).

Stan czynny.

Zapas w gotówce	6.063 K 25 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny .	6.063 K 25 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 34.762/1902.

XLI. Fundusz konserwacyi zabudowania potoku górskiego Michałów.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g
		DOCHODY.						
	1	Datek konkurencyjny gminy Maniowa za lata 1900 i 1901 . . .	156	—	156	—	—	—
	2	Datek konkurencyjny funduszu drogowego za lata 1900 i 1901 . .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	156	—	156	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	442	—	—	—
		Razem .	—	—	598	—	—	—
		WYDATKI.						
	1	Płaca strażnika	40	—	40	—	—	—
		Suma wydatków .	40	—	40	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1901 . . .	—	—	558	—	—	—
		Razem .	—	—	598	—	—	—

UWAGA. Wobec zapasów funduszu odpadła potrzeba ściągania datku funduszu drogowego. (Uchwała Wydziału krajowego L. 5.658/901).

Stan majątku funduszu z końcem roku 1901 wynosi w gotówce 558 K., jak wyżej wykazano.

LW. 34.764/1902.

XLII. Fundusz konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		DOCHODY.						
	1	Sprzedaż trawy	9.478	40	9.478	40	—	—
	2	Odszkodowania	3	—	3	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	2.063	08	2.063	08	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	11.544	48	11.544	48	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	51.576	94	—	—
		Razem .	—	—	63.121	42	—	—
		WYDATKI.						
	1	Podatek gruntowy	—	—	—	—	—	—
	2	Koszta komisyi i licytacyi trawy .	578	58	578	58	—	—
	3	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	578	58	578	58	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1901 .	—	—	62.542	84	—	—
		Razem .	—	—	63.121	42	—	—

UWAGA. Stan majątku funduszu z końcem roku 1901 wynosi w gotówce 62.542 K 84 g, jak wyżej wykazano. Powyższą gotówkę użytkuje fundusz krajowy za opłatą 4% odsetek.

LW. 34.758/1902.

XLIII. Fundusz emerytalny dozorców melioracyjnych.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Wpłaty konduktorów i dozorców .	1.289	40	1.037	40	252	—
	2	Grzywny za przekroczenia służbowe .	20	—	20	—	—	—
	3	Datki dobrowolne	—	—	—	—	—	—
	4	Odsetki z lokacyi	1.148	29	1.148	29	—	—
	5	Roczna dotacya z funduszu krajowego	1.000	—	1.000	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	3.457	69	3.205	69	252	—
		b) **Przenośne.**						
	6	Lokacya na książeczkę galicyjskiej Kasy Oszczędności	4.296	09	4.296	09	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	7.753	78	7.501	78	252	—
		Zapas z początkiem roku 1901: *a)* w gotówce . . 2.147 K 80 g *b)* w efektach . . 5.987 „ 40 „	—	—	8.135	20	—	—
		Razem .	—	—	15.636	98	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Pensye i zaopatrzenia	—	—	—	—	—	—
	2	Odprawy	720	—	720	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	720	—	720	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Gotówka złożona na książeczkę galicyjskiej Kasy Oszczędności . .	4.296	09	4.296	09	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	5.016	09	5.016	09	—	—
		Zapas z końcem roku 1901: *a)* w gotówce . . . 337 K 40 g *b)* w efektach . . 10.283 „ 49 „	—	—	10.620	89	—	—
		Razem .	—	—	15.636	98	—	—

XLIII. Fundusz emerytalny dozorców melioracyjnych.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Stan funduszu z końcem roku 1901.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy: *a)* w gotówce	337 K 40 g		
b) w efektach	10.283 „ 49 „		
2. Należytość czynna: Wpłaty konduktorów i dozorców	252 „ — „		
Suma stanu czynnego		10.872 K 89 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny		10.872 K 89 g	

LW. 38.301/1902.

L. W. 41.121/1902.
Alegat B. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. B.

Zamknięcie rachunku

FUNDUSZÓW SAMOISTNYCH

(niedotowanych)

budżetem nieobjętych

za rok

1901.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Indeks.

Str.

I. Fundusz pomnika Kościuszki 420
II. Fundusze stypendyjne 424
III. Administracya dóbr Winniki 470
IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych 474
V. „ niżankowicki „ „ 478
VI. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich 481
VII. Zakład narodowy imienia Ossolińskich 484
VIII. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego 487
IX. „ budowy domu podrzutków we Lwowie 488
X. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich 489
XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872 493
XII. Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych 497
XIII. „ Franciszka Kochmana dla literatów polskich 500
XIV. „ „ „ „ dziewcząt służących 504
XV. „ ś. p. Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla czterech wiekowych kobiet 507
XVI. Fundusz pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego 510
XVII. Fundacya Sandecka „Dom roboczy“ 513
XVIII. „ Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców . . . 516
XIX. „ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Zastawce i Wolica 519

Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego im. „Najjaśniejszego Pana“:

XX. Fundusz 1. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“ 523
XXI. „ 2. „ku wspieraniu artystów i literatów“ 527
XXII. „ 3. „ku wspieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“ 531
XXIII. „ 4. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“ 534
XXIV. „ 5. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“ 538
XXV. „ 6. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“ 543
XXVI. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej im. J. I. Kraszewskiego . . 547
XXVII. „ imienia Antoniego Schiffnera 549
XXVIII. „ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych 552
XXIX. „ Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi 556
XXX. „ „Domu ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie 560
XXXI. Fundusz „Macierzy Polskiej“ 568
XXXII. Fundacya Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących . 572
XXXIII. Fundusz z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego 576
XXXIV. „ ku podniesieniu rybactwa 577
XXXV. Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirth i Teofili Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt . . 581
XXXVI. „ posagowa ś. p Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla biednych moralnie prowadzących się dziewcząt 583
XXXVII. „ ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych 587
XXXVIII. „ ś. p. Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą 591
XXXIX. „ ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie . . . 594
XL. Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych . . 598

Str.

XLI. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła 601
XLII. „ posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla 5 panien szlacheckich . . . 605
XLIII. „ „ „ „ „ „ dla 10 dziewcząt wiejskich . . . 609
XLIV. „ „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych 613
XLV. „ ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych i rekonwalescentów 618
Fundacya imienia Józefa Kośvitzky'ego:
XLVI. Fundusz 1. „dla ślepych w Krakowie“ 621
XLVII. „ 2. „dla wychowanków zakładu sierot pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie“ . . 625
XLVIII. „ 3. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie“ 627
XLIX. Fundacya im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale . . . 629
L. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla Zboru im. św. Klaudyi . . 633
LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie 636
LII. Fundacya Józefa Krupacza „dla patentowanych c. k. inwalidów wojskowych“ . . . 642
LIII. „ ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego 644
LIV. „ „ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie 657
LV. „ „ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie 661
LVI. Fundusz „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych przemysłowych zakładów naukowych w kraju“ 663
LVII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierżawce“. 665
LVIII. „ „ „ „ „ Żuratyn 667
LIX. „ „ „ „ „nieuleczalnych chorych chrześcian we Lwowie“ . . 669
LX. „ ś. p. Wacława Tyzenhauza 672
LXI. „ księżny Karoliny z książąt Ponińskich Lubomirskiej na utrzymanie i wychowanie 12 sierot w Zakładzie św. Heleny we Lwowie 675
LXII. „ Maryi Gewürtzowej na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy 678
LXIII. „ ks. Jana Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca 680
LXIV. „ „ „ „ „ Dębicy 682
LXV. „ hr. Róży Lanckorońskiej dla chorych artystów 684
LXVI. „ Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich 688
LXVII. „ posagowa im. Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana 691
LXVIII. Fundacya imienia ś. p. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich 694
LXIX. Fundacya imienia Izydora Kowalewskiego 697
LXX. Fundacya Jego Cesarskiej i Królewskiej Apostolskiej Mości Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół i szczepków drzewek owocowych dla ukończonych uczniów szkół ludowych powiatu turczańskiego 699
LXXI. Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie . . . 701
LXXII. Fundusz „Nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych“ 704
LXXIII. Depozyta gminne serwitutowe 706
LXXIV. Depozyta ogólne . . . . . 708/V.

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901.	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . 31.625 „ 04 „	—	—	31.625	05	—	—
		Razem . .	—	—	31.625	05	—	—
		Wydatki.						
	2	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . 31.625 „ 04 „	—	—	31.625	05	—	—
		Razem . .	—	—	31.625	05	—	—

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy:		
a) w gotówce		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego . . .	200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego . . .	14.600 „ — „	
3. 4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego	5.400 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego . .	11.200 „ — „	
5. 4% obligacye pożyczki krajowej z roku 1893 .	200 „ — „	
6. 4% książeczka wkładkowa Bauku krajowego . .	25 „ 04 „	31.625 „ 04 „
Suma stanu czynnego		31.625 K. 05 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		31.625 K. 05 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900 . . .		31.625 „ 05 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 22 K. 50 g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 592 „ — „						
		c) 4% od listów zast. gal. Tow. kred. ziemsk. . 216 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku kraj. . 448 „ — „						
		e) 4% od oblig. galic. pożyczki kraj. z r. 1893 32 „ — „						
		Razem 1.310 K. 50 g.						
		od tego podatek rentowy 3 „ 24 „						
		Czysty dochód . .	1.307	26	1.307	26	—	—
		Suma dochodów . .	1.307	26	1.307	26	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach.	—	—	1.223	14	—	—
		Razem . .	—	—	2.530	40	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka odesłana Komitetowi zarządzającemu pomnikiem w Krakowie. .	1.307	26	1.307	26	—	—
		Suma wydatków . .	1.307	26	1.307	26	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1901 w efektach .	—	—	1.223	14	—	—
		Razem . .	—	—	2.530	40	—	—

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Uwaga. Majątkiem tej fundacyi zarządza samoistnie Komitet istniejący w Krakowie i przedkłada Wydziałowi krajowemu corocznie sprawozdanie ze swych czynności.

W roku 1892 nadesłał Komitet ten do przechowania w Kasie Wydziału krajowego efekta imiennej wartości 550 zł. mon. konw. na rzecz majątku obrotowego z zastrzeżeniem, że efekta te służyć będą na ewentualne nadzwyczajne potrzeby pomnika Kościuszki (LW. 7.387/92).

Wykazany powyżej zapas majątku obrotowego z końcem roku 1901 stanowiący wzmiankowany powyżej depozyt, zkłada się obecnie z efektów:

1.	$4^1/_2\%$ listy zastawne Banku krajowego	300 K. — g.
2.	4% listy zastawne Banku krajowego	200 „ — „
3.	4% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej z roku 1893 . . .	600 „ — „
4.	4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	123 „ 14 „
	Razem imiennej wartości . .	1.223 K. 14 g.

LW. 10.479/02.

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
I.		**Wpływy na rzecz nowoprzybyłych fundacyj:**						
	5	*Władysława Łozińskiego:*						
		a) renta państw. srebrna 4.000 K. — g.						
		b) 4% listy zastaw. galic. Tow. kredyt. ziemsk. . 11.800 „ — „						
		c) 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893. 11.100 „ — „						
		d) 4% książeczka galic. Kasy oszczędności . 62 „ 98 „						
		e) gotówką . . . 83 „ 60 „	27.046	58	27.046	58	—	—
	1	*Karola Bielawskiego:*						
		4% książeczka gal. Kasy oszczędności .	185	14	185	14	—	—
	2	*Ezechiela Berzewicz'ego:*						
		a) 4% listy zastaw. Banku krajow. imiennej wartości . . . . 12.600 K. — g.						
		b) 4% książeczka galic. Kasy oszczędności . 604 „ 22 „	13.204	22	13.204	22	—	—
	3	*Fani Kapeluszowej:*						
		a) 4% listy zastawne gal. Tow. kredyt. ziemsk. . 2.600 K. — g.						
		b) 4% książeczka wkładk. galicyjsk. Kasy oszczędności na . . . 188 „ 90 „	2.788	90	2.788	90	—	—
	4	*Stanisława Kaczykiewicza:* 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego na .	2.580	—	2.580	—	—	—
		Razem . .	45.804	84	45.804	84	—	—
		Do przeniesienia . .	45.804	84	45.804	84	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Z przeniesienia . .	45.804	84	45.804	84	—	—
II.	5	**Wpływy na rzecz istniejących już fundacyi**						
III.	6	**Kapitały hipotekowane spłacone:**						
		a) na dobrach Werhrata (na rzecz fundacyi hr. Łosia) . . . . 12.727 K. 29 g.						
		b) na dobrach Sietnica (na rzecz fundaeyi Olszewskiego) . . . 8.400 „ — „						
		c) na dobrach Hrabużna (na rzecz fundacyi Lipińskich) . . . 761 „ 09 „	21.888	38	—	—	21.888	38
IV.	7	**Wierzytelności i pretensye niezahipotekowane** (na rzecz fundacyi Lipińskich)	478	09	—	—	478	09
V.	8	**Gotówka za sprzedane dobra realności:**						
		Za dobra Dzwonowa (własność fundacyi Boznańskiego)	50.155	—	24.155	—	26.000	—
	9	Za realność popijarską (dawniej własność fundacyi Głowińskiego) . . .	70.402	99	—	—	70.402	99
	10	Za sprzedane parcele z lasu Winnickiego (własność fundacyi Głowińskiego) .	4.736	25	2.368	12	2.368	13
VI.	11	**Gotówka przeniesiona z majątku obrotowego** . . . . 86.294 K. 58 g.						
		od tego przeniesiona do majątku obrotowego . 5.011 „ 60 „						
		Czysty dochód .	81.282	98	81.282	98	—	—
		Do przeniesienia . .	228.943	69	107.806	10	121.137	59

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	g.
		Z przeniesienia . .	228.943	69	107.806	10	121.137	59
VII.	12	**Efekty zakupione** . 196.190 K. 07 g. od tego spieniężone i wylosowane . 69.518 „ 29 „						
		Czysty dochód .	126.671	78	126.671	78	—	—
		Suma dochodów . .	401.420	31	280.282	72	121.137	59
		Do tego:						
	13	**Zapas kasowy** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . 3.713 K. 68 g.						
		b) w efektach . . 8,530.579 „ 17 „						
		Razem . 8,534.292 K. 85 g.						
	14	Wartość dóbr i realności . . . 940.535 „ 46 „			9,474.828	31	—	—
		Razem . .	—	—	9,755.111	03	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Wydatki.						
I.	1	**Gotówka wydana na zakupno efektów** w kwocie . . 181.238 K. 07 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekty . 69.718 „ 29 „						
		Czysty wydatek .	111.519	78	111.519	78	—	—
II.	2	**Efekty wydane do zawinkulowania** . 400 K. — g.						
		od tego pobrano z winkulacyi . . . 400 „ — „						
		Czysty wydatek .	—	—	—	—	—	—
III.	3	**Efekty wydane wskutek zwinięcia funduszów** (fundacya Hassewicza) . .	20.000	—	20.000	—	—	—
		Suma wydatków .	131.519	78	131.519	78	—	—
		Do tego:						
	4	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce. 83 K. 60 g.						
		b) w efektach 8,682 972 „ 19 „ 8,683.055 K. 79 g.						
	5	Wartość dóbr i realności . 940.535 „ 46 „			9,623.591	25	—	—
		Razem zgodnie ze sumą dochodów .	—	—	9,755.111	03	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

Stan czynny.	Szczegół	Ogół
A) Zapas kasowy:		
1. w gotówce		83 K. 60 g.
2. w efektach:		
a) 5% austryacka renta państwowa srebrna	4.000 K. — g.	
b) 5% austryacka renta państwowa papierowa	107.200 „ — „	
c) 4% listy zastawne galic. Towarz. kredytow. ziemsk.	3,461.400 „ — „	
d) 4½% listy zastawne galicyjskiego Banku krajowego	445.700 „ — „	
e) 4% listy zastawne galicyjskiego Banku krajowego	2,758.400 „ — „	
f) 5% premiowe listy zastawne galic. Banku hipotecz.	69.800 „ — „	
g) 4½% listy zastawne galic. Banku hipotecznego	148.800 „ — „	
h) 4% listy zastawne galic. Banku hipotecznego	306.800 „ — „	
i) 3% listy zastawne austr. Zakładu kredytowego we Wiedniu	1.600 „ — „	
j) 5% obligacye komunalne Banku krajowego	3.400 „ — „	
k) 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	339.700 „ — „	
l) 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa	314.000 „ — „	
ł) 4% obligacye pożyczki krajowej z roku 1893	495.000 „ — „	
m) 4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego	115.800 „ — „	
n) 5% akcye kolei Karola Ludwika	76.440 „ — „	
o) 5% austryackie losy państwowe z roku 1860	5.000 „ — „	
p) los węgierski Bazylika	10 „ — „	
r) los miasta Krakowa	120 „ — „	
s) 25 część austr. losu państwowego z r. 1858	20 „ — „	
t) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	21.489 „ 39 „	
u) 4% książeczki wkładkowe galic. Kasy oszczędności	4.622 „ 80 „	
w) 4% książeczki wkładkowe krakowskiej Kasy oszczęd.	500 „ — „	
z) 4% książeczki wkładkowe innych kas i Towarzystw zaliczkowych	7.170 „ — „	8,682.972 „ 19 „
B) Należytości czynne		121.137 „ 59 „
C) Wartość dóbr i realności:		
a) dobra Godowa z przyległościami (własność fundacyi ś. p. Dydyńskiego	79.944 K. — g.	
b) realność w Strzyżowie (własność fundacyi Dydyńskiego)	54.040 „ 12 „	
c) dobra Winniki z przyległościami (własność fundacyi Głowińskiego)	135.750 „ 06 „	
d) dobra Kłodzienko (własność fundacyi Marynowskiego)	320.000 „ — „	
Do przeniesienia	589.734 K. 18 g.	8,804.193 K. 38 g.

II. Fundusze stypendyjne.

	Szczegół	Ogół
Z przeniesienia	589.734 K. 18 g.	8,804.193 K. 38 g.
e) Realność w Rzeszowie l. 7. i 9. (własność fundacyi Dra Towarnickiego)	75.547 „ 60 „	
f) gmach c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie (własność fundacyi Dra Jana Towarnickiego)	156.845 „ 48 „	
g) gmach internatu przy c. k. Seminaryum męskiem w Rzeszowie (własność fundacyi Dra Jana Towarnickiego)	118.408 „ 20 „	
h) dobra Szypowce z przyległościami (własność fundacyi Stupnickich-Jankowskich)	— —	
i) dobra Kochanówka z przyległościami (własność fundacyi stypendyjnej i zapomogowej Lachowicza) . .	— —	
j) dobra Kuźmina dolna i górna (własność fundacyi Pieścierowskiego)	— —	
k) dobra Dzwonowa (własność fundacyi Boznańskiego) .	— —	
l) dobra Urlów (własność w $^3/_4$ częściach fundacyi Lipińskich)	— —	
ł) dobra Jasowce (własność fundacyi Strzałkowskiego) .	— —	
m) realność w Tarnopolu (własność fundacyi Strzałkowskiego)	— —	940.535 „ 46 „
	Suma stanu czynnego . .	9,744.728 K. 84 g.
Stan bierny		— —

Czysty stan czynny wynosi z końcem roku 1901 . . . 9,744.728 K. 84 g.

II. Fundusze stypendyjne.

Uwagi do zamknięcia rachunku majątku zarodowego.

1. Czysty stan czynny tego majątkn wynosi z końcem roku 1901 jak wykazano . . . . . 9,744.728 K. 84 g.

W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900 w kwocie 9,567.597 „ 77 „

okazuje się przyrost majątku o . . . . . 177.131 K. 07 g.

a to głównie wskutek fruktyfikowania zapasów gotówki majątku obrotowego na rzecz majątku zarodowego, oraz wskutek przybycia nowych fundacyi, mianowicie:

a) Stan efektów z końcem roku 1901 wynosił	8,682.972 K. 19 g.		
Stan efektów z końcem roku 1900 wynosił	8,530.579 „ 17 „	przyrost o kwotę	152.393 K. 02 g.
b) Stan należytości czynnych z końcem roku 1901 wynosił . .	121.137 K. 59 g.		
Stan należytości czynnych z końcem roku 1900 wynosił .	92.769 „ 46 „	przyrost o kwotę	28.368 „ 13 „
c) Wartość dóbr i realności z końcem roku 1901 wynosiła . .	940.535 K. 46 g.		
Wartość dóbr i realności z końcem roku 1900 wynosiła . .	940.535 „ 46 „	przyrost	— „ — „
		Razem przyrost	180.761 K. 15 g.
d) Stan gotówki z końcem roku 1901 wynosił	83 K. 60 g.		
Stan gotówki z końcem roku 1900 wynosił	3.713 „ 68 „	ubytek	3.630 „ 08 „
Z porównania okazuje się przyrost majątku jak wyżej o kwotę . .			177.131 K. 07 g.

2. Wierzytelność z tytułu sprzedanych realności, wykazana pod pozycyą 9. dochódów, stanowi dług zakładu chorych (dawniej obłąkanych i położnic) szpitala powszechwego we Lwowie za nabytą w swoim czasie od fuddacyi Głowińskiego realność Popijarską w sumie 70.402 K. 99 g., z której to sumy przypadała na fundusz obłąkanych kwota 56.322 K. 39 g., a na zakład położnic kwota 14.080 K. 60 g. Kapitał ten jest zahipotekowany na realności Popijarskiej, a zakład chorych szpitala powszechnego we Lwowie opłaca coroczuie na rzecz fundacyi Głowińskiego 5% odsetki.

3. Wartości majętności, wykazanych w stanie czynnym dóbr i realności, a poszczególnionych pód h), i), j), k), l), ł), m), nie podaje się w zamknięciu, gdyż nie są one dotychczas oszacowane.

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901	
				K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.							
I.		**Odsetki.**							
	1	Odsetki od papierów publicznych . . .	346.981 K. 52 g.						
		od tego odsetki bierne przy zakupnie efektów .	1.449 „ 30 „						
		Czysty dochód .		345.532	22	345.532	22	—	—
	2	Odsetki z książeczek Banku krajowego i galic. Kasy oszczędności . . .		6.178	46	6.178	46	—	—
	3	Odsetki od kapitałów hipotekowanych:							
		a) 5% od kapitału hipotekowanego na realności popijarskiej we Lwowie, obecnie własność Zakładu chorych (dawniej położnic i obłąkanych) szpitala powszechnego we Lwowie w sumie 70.402 K. 99 g. (na rzecz fundacyi Głowińskiego) . . .	3.520 K. 16 g.						
		b) 5% od kapitału hipotekowanego na dobrach Werchrata w sumie 12.727 K. 29 g. (na rzecz fundacyi hr. Łosia)	636 „ 36 „						
		c) 5% odsetki od kapitału hipotekowanego na dobrach Sietnica w sumie 8.400 K. (na rzecz fundacyi Olszewskiego)	420 „ — „						
		d) Renta z dochodów dóbr Zwiahel rocznie .	200 „ — „						
		Do przeniesienia . .	4.776 K. 52 g.	351.710	68	351.710	68	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Z przeniesienia . .	351.710	68	351.710	68	—	—
		dukatów holenderskich, ważnych w złocie, według każdoczesnego kursu (na rzecz fundacyi Ładuńskiego) . 2.300 K. od tego zwrot nadpłaty . 20 „ 2.280 „ — „	6.856	52	6.220	16	636	36
		Suma rubryki I. . . .	358.567	20	357.930	84	636	36
II.		**Dochody z dóbr i realności.**						
	4	Nadwyżka dochodów z dóbr Winniki z przyległościami (fund. Głowińskiego)	16.908	83	16.908	83	—	—
	5	Nadwyżka dochodów z dóbr Godowa (fundacya Dydyńskiego)	10.500	—	10.500	—	—	—
	6	Czynsz dzierżawny z dóbr Jacowce (fundacya Strzałkowskiego) 9.443 K. 09 g. od tego zwrot nadpłaty 26 „ 61 „						
		Czysty dochód . .	9.416	48	9.416	48	—	—
	7	Nadwyżka dochodów z dóbr Szypowce (fund. Stupnickiego Marcelego) . .	9.000	—	9.000	—	—	—
	8	Nadwyżka dochodów z dóbr Kochanówka (fundacya Lachowicza) . . .	6.700	—	6.700	—	—	—
	9	Czynsz dzierżawny z dóbr Kuźmina górna i dolna (fund. Pieściorowskiego): *a*) należytość zaległa . 1.012 K. 64 g. *b*) „ bieżąca . 2.050 „ — „	3.062	64	3.062	64	—	—
	10	Nadwyżka dochodów z realności w Rzeszowie (fundacya Dr. Jana Towarnickiego	16.415	33	16.415	33	—	—
		Do przeniesienia . .	72.003 358.567	28 20	72.003 357.930	28 84	— 636	— 36

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Z przeniesienia . .	358.567	20	357.930	84	636	36
			72.003	28	72 003	28	—	—
	11	Czynsz dzierżawny z dóbr Urlów (fundacya Lipińskich:						
		a) należytość zaległa . 5.273 K. 85 g.						
		b) „ bieżąca . 5.000 „ — „	10.273	85	10.273	85	—	—
	12	Czynsz z najmu realności w Tarnopolu (fundacya Strzałkowskiego) II. półr. 1901	7.400	—	7.379	78	20	22
	13	Czynsz dzierżawny z dóbr Kłodzienko (fundacya Marynowskiego):						
		a) należytość zaległa . 920 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 9.400 „ — „	10.320	—	3.773	16	6.546	84
	14	Czynsz dzierżawny względnie cena przyszłego kupna apteki w Podhajcach (fundacya Karzykiewicza) . . .	20.060	-	3.255	49	16.804	51
		Suma rubryki II. . . .	120.057	13	96.685	56	23.371	57
III.		**Dochody z innych funduszów.**						
	15	Dotacya z rubr. XVII. funduszu krajowego celem wyposażenia fundacyi jubileuszowej Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—	24.000	—	—	—
IV.		**Rozmaite dochody.**						
	16	Zwroty zastępczo poniesionych wydatków na zaspokojenie należytości rządowej od legatów zdziałanych przez fundatora ś. p. Ryszarda Pieściorowskiego na rzecz uprawnionych legataryuszów (należytość zaległa)	304	26	—	—	304	26
	17	Odsetki zwłoki od niezapłaconych w terminie należytości . 452 K. 42 g.						
		od tego zwrot darowanych odsetków . . 271 „ 63 „						
		Czysty wydatek . .	180	79	166	06	14	73
		Do przeniesienia . .	485	05	166	06	318	99
			502.624	33	478.616	40	24.007	93

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Z przeniesienia . .	502.624	33	478.616	40	24.007	93
			485	05	166	06	318	99
	18	Zasiłki pobrane z rachunku roku 1902 na wyrównanie niedoborów poszczególnych fundacyi	11.836	18	11.836	18	—	—
	19	Reszta ceny kupna drzewostanu w lesie Kłodzienieckim (fund. Marynowskiego) zaległość	605	80	—	—	605	80
	20	Czynsz dzierżawny z polowania w Kłodzienku	240	—	—	—	240	—
	21	Zwrot reszty kosztów sprawienia wewnętrznego urządzenia dla internatu przy c. k. Seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie (fund. Dr. Jana Towarnickiego)	2.000	—	2.000	—	—	—
	22	Zwrot kosztów ubezpieczenia budynków dzierżawnych w Kłodzienku (fundacya Marynowskiego): *a*) należytość zaległa . 217 K. 76 g. *b*) „ bieżąca . 827 „ 03 „	1.044	79	217	76	827	03
	23	Nadwyżka dochodów z administracyi lasowej w Urlowie (fund. Lipińskich) .	1.000	—	1.000	—	—	—
	24	Gotówka uzyskana za akcye użytkowania kolei Karola Ludwika . . .	130	—	130	—	—	—
	25	Zwrot połowy należytości od kontraktu najmu realności w Tarnopolu . .	228	63	—	—	228	63
	26	Zaliczki zwrócone: *a*) zaległe . . . 9.417 K. 10 g. *b*) bieżące . . . 24.749 „ 49 „ Razem . .	34.166	59	2.557	77	31.608	82
	27	Gotówka za zrealizowane efekty (4% książeczki wkładkowe Banku krajowego i Kasy oszczędn.) 42.214 K. 72 g. od tego wydana na lokacyę w Banku kraj. i Kasie oszczędności 31.398 „ 34 „ Czysty dochód . .	10.816	38	10.816	38	—	—
		Do przeniesienia . .	62.553	42	28.724	15	33.829	27
			502.624	33	478.616	40	24.007	93

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Z przeniesienia . .	502.624	33	478.616	40	24.007	93
			62.533	42	28.724	15	33.829	27
	28	Zwroty i wpływy rozmaite:						
		a) należytość zaległa . — K. 84 g.						
		b) „ bieżąca . 184 „ 12 „	184	96	27	22	157	74
		Suma rubryki IV. . . .	62.738	38	28.751	37	33.987	01
		Suma dochodów wszystkich rubryk .	565.362	71	507.367	77	57.994	94
		Do tego:						
	29	**Zapas kasowy** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . 105,201 K. 68 g.						
		b) w efektach (książeczki wkładkowe Banku kraj. i galic. Kasy oszczędn.) . 75.948 „ 82 „	—	—	181.150	50	—	—
		Razem . .	—	—	688.518	27	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Wydatki.						
I.	1	**Stypendya** dla 878 uczniów.						
		a) należytość zaległa . 16.584 K. — g.						
		od tego odpisana należytość . . . 9.544 „ — „						
		Pozostaje . 7.040 K. — g.						
		b) należytość bieżąca . 302.088 „ 94 „						
		Razem . 309.128 K. 94 g.						
		Od tego zwroty nadpłaconych stypendyów 550 „ — „						
		Czysty wydatek . .	308.578	94	293.494	26	15.084	68
	2	Opłaty za uczniów wychowywanych w c. k. zakładach wojskowych (z fundacyi jubileuszowej Cesarza Franciszka Józefa I.)	5.941	16	5.941	16	—	—
		Suma rubryki I. . . .	314.520	10	299.435	42	15.084	68
II.		**Cele naukowe i dobroczynne:**						
	3	Wsparcia dla ubogich uczniów miasta Lwowa (fundacyi Brzezińskiego) .	630	—	630	—	—	—
	4	Subwencya dla bursy im. św. Kazimierza w Tarnowie (z fund. Tarnowskiej)	140	—	140	—	—	—
	5	Wsparcia nadzwyczajne dla ukończonych uczniów Uniwersytetu lwowskiego (z fundacyi Dydyńskiego) . . .	1.550	—	1.430	—	120	—
	6	Nagrody dla celujących uczniów krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie (z fundacyi Jeleńskiego) . . . . . 240 K.						
		od tego zwrot . . . 60 „						
		Czysty wydatek . .	180	—	180	—	—	—
			2.500	—	2.380	—	120	—
		Do przeniesienia . .	314.520	10	299.435	42	15.084	68

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Z przeniesienia . .	314.520	10	299.435	42	15.084	68
			2.500	—	2.380	—	120	—
	7	Wsparcia dla ubogiej dziatwy szkolnej w Tarnobrzegu (z fundacyi Raifera) .	36	—	36	—	—	—
	8	Wsparcia dla ubogiej dziatwy szkolnej w Skałacie (z fundacyi Włochowicza)	160	—	160	—	—	—
	9	Wsparcia dla ubogiej dziatwy szkolnej w Żółkwi (z fundacyi Kopińskiego) .	203	40	203	40	—	—
	10	Jednorazowe stypendya przeznaczone dla byłych uczniów i uczenic szkoły ludowej w Herbutowie (z fundacyi Sołowijów) w efektach (4% książeczka wkładkowa Banku krajowego) , .	49	64	49	64	—	—
	11	Na cele Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie (odsetki od majątku fundacyi Cieszewskiego-Zawadzkiego) .	1.093	28	1.093	28	—	—
	12	Reszta kosztów sprawienia wewnętrznego urządzenia dla internatu przy c. k. Seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie (z fundaeyi Dr. Jana Towarnickiego)	2.000	—	2.000	—	—	—
	13	Subwencye dla burs, ochronek i innych zakładów i towarzystw naukowych, oraz zasiłki dla ubogich uczniów, wdów i sierót (z fundacyi Dra Jana Towarnickiego)	10.700	—	10.700	—	—	—
		Suma rubryki II. . . .	16.742	32	16.622	32	120	—
III.		**Wsparcia jednorazowe:**						
	14	Jednorazowe zapomogi dla krewnych z fundacyi Lachowicza	1.776	—	1.776	—	—	—
	15	Zasiłki jednorazowe na koszta kuracyi dla krewnych z fundacyi im. Czaykowskich i Waleryana Czaykowskiego .	700	—	700	—	—	—
	16	Zapomogi jednorazowe na kuracyę dla krewnych z fundaeyi Strzałkowskiego	1.000	—	1.000	—	—	—
			3.476	—	3.476	—	—	—
		Do przeniesienia . .	331.262	42	316.057	74	15.204	68

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Z przeniesienia . .	331.262	42	316.057	74	15.204	68
			3.476	—	3.476	—	—	—
	17	Jednorazowe zapomogi dla biednych uczniów z fundacyi Dra Jana Towarnickiego	800	—	800	—	—	—
		Suma rubryki III. . . .	4.276	—	4.276	—	—	—
IV.		**Subwencye stałe.**						
	18	Kapitule katedralnej obrz. rzym. kat. we Lwowie (z fundacyi Głowińskiego) .	892	92	892	92	—	—
	19	Zakładowi ubogich we Lwowie (z fundacyi Głowińskiego	25	20	25	20	—	—
	20	Domowi kalek im. św. Łazarza we Lwowie (z fundacyi Głowińskiego) . .	16	80	16	80	—	—
	21	Galicyjskiemu funduszowi religijnemu (z fundacyi Głowińskiego) . .	115	08	115	08	—	—
	22	Kościołowi OO. Jezuitów we Lwowie (z fundacyi Russyana):						
		a) należytość zaległa . . 42 K.						
		b) „ bieżąca . . 42 „	84	—	84	—	—	—
		Suma rubryki IV. . . .	1.134	—	1.134	—	—	—
V.		**Legaty i pensye:**						
	23	Baranowska Augusta (z fundacyi Laskowskich)	200	—	200	—	—	—
	24	Dydyńska Julia (z fundacyi Pieściorowskiego)	240	—	240	—	—	—
	25	Pisz Wincenta (z fundacyi Pieściorowskiego)	80	—	80	—	—	—
	26	Nowosieleccy Bronisław i Zofia (z fundacyi Pieściorowskiego)	800	—	800	—	—	—
			1.320	—	1.320	—	—	—
		Do przeniesienia . .	336.672	42	321.467	74	15.204	68

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	g.
		Z przeniesienia . .	336.672	42	321.467	74	15.204	68
			1.320	—	1.320	—	—	—
	27	Woźniak Felicya (z fundacyi Pieściorowskiego)	40	—	40	—	—	—
	28	Jałowicka Kamila (z fundacyi Strzałkowskiego)	1.200	—	1.200	—	—	—
		Suma rubryki V. . .	2.560	—	2.560	—	—	—
VI.		**Wynagrodzenia i wsparcia stałe.**						
	29	Wynagrodzenie kuratora fundacyi Strzałkowskiego	400	—	400	—	—	—
	30	Wsparcia stałe dla 5-ciu krewnych z fundacyi Waleryana Czaykowskiego .	6.000	—	6.000	—	—	—
		Suma rubryki VI. . .	6.400	—	6.400	—	—	—
VII.		**Podatki i należytości rządowe.**						
	31	Należytość ekwiwalentowa od majątków nieruchomych	2.509	53½	2.178	45	331	08
	32	Podatki gruntowe i domowo czynszowe z dodatkami	5.259	01	5.259	01	—	—
	33	Należytość od aktów fundacyjnych i kontraktów	1.767	41	1.767	41	—	—
	34	Podatek rentowy od dochodu z papierów wartościowych	2.305	52	2.305	52	—	—
		Suma rubryki VII. . .	11.841	47½	11.510	39	331	08
VIII.		**Wydatki administracyjne.**						
	35	Płace nadkuratora i dwóch kuratorów fundacyi Dr. Jana Towarnickiego, oraz administratora majątku nieruchomego fundacyi Antoniego Lachowicza:						
		a) należytość zaległa . 117 K. 66 g.						
		b) „ bieżąca . 10.400 „ 06 „	10.517	72	10.451	06	66	66
			10.517	72	10.451	06	66	66
		Do przeniesienia . .	357.473	89½	341.938	13	15.535	76

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Z przeniesienia . .	357.473	89½	341.938	13	15.535	76
			10.517	72	10.451	06	66	66
	36	Remuneracye stałe dla referenta spraw stypendyjnych, kasyera, zastępcy kasyera i likwidatora stypendyów:						
		a) z fundacyi Lachowicza . 680 K.						
		b) z „ Waleryana Czaykowskiego . . . . 180 „						
		c) z fundacyi Dra Jana Towarnickiego . . . 240 „	1.100	—	1.100	—	—	—
	37	Remuneracya niestała dla administratora dóbr fundacyi Dydyńskiego . .	400	—	400	—	—	—
	38	Konserwacye i budowy:						
		a) Koszta postawienia stajni i wozowni w Kuźminie (z fundacyi Pieściorowskiego)	1.277	64	1.277	64	—	—
		b) Koszta reperacyi realności w Tarnopolu (fund. Strzałkowskiego) . .	530	—	530	—	—	—
		Suma rubryki VIII. . .	13.825	36	13.758	70	66	66
IX.	39	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego . . . 86.294 K. 58 g. od tego przeniesiona z majątku zarodowego 5.011 „ 60 „						
		Czysty wydatek .	81.282	98	81.282	98	—	—
X.		**Wydatki rozmaite.**						
	40	Raty amortyzacyjne od zaciągniętych długów, hipotekowanych na dobrach fundacyjnych:						
		a) fundacyi Strzałkowskiego . . . 4.410 K. — g.						
		b) fundacyi Lachowicza . 3.080 „ — „						
		c) fundacyi Lipińskich . 967 „ 64 „	8.457	64	8.457	64	—	—
		Do przeniesienia . .	8.457	64	8.457	64	—	—
			452.582	23½	436.979	81	15.602	42

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Z przeniesienia . .	452.582	32½	436.979	81	15.602	42
			8.457	64	8.457	64	—	—
	42	Prestacye szkolne	139	88	139	88	—	—
	43	Datki konkurencyjne	374	46	353	96	20	50
	44	Koszta asekuracyi budynków dzierżawnych w Kłodzienku (fund. Marynowskiego)	413	68	413	68	—	—
	45	Koszta ogłoszenia konkursów . . .	2.282	25	2.282	25	—	—
	46	Dotacya dla Kooperatora rzym. kat. expozytury w Łazówce (fund. Strzałkowskiego):						
		a) należytość zaległa . 8 K. 64 g.						
		b) „ bieżąca . 100 „ — „	108	64	108	48	—	16
	47	Odsetki od kapitału 420 K. na rzecz rzym. kat. kościoła w Strzyżowie (z fundacyi Dydyńskiego):						
		a) należytość zaległa . 31 K. 50 g.						
		b) „ bieżąca . 21 „ — „	52	50	—	—	52	50
	48	Odsetki od kaucyi ślubnej 12.600 K. hipotekowanej na realności w Tarnopolu na rzecz Kamili Jałowickiej (z fundacyi Strzałkowskiego) . .	630	—	630	—	—	—
	49	Odsetki od połowy majątku fundacyi Michalewiczów na rzecz Dr. Jana Gieli	841	65	841	65	—	—
	50	Utrzymanie w należytym stanie grobowca ś. p. fundatorów Laskowskich . .	10	—	10	—	—	—
	51	Na rzecz Macierzy szkolnej w Cieszynie uzbierane dochody fundacyi Hassewicza:						
		a) efektami (4% książeczka wkładkowa Banku krajowego . 5.457 K. 72 g.						
		b) gotówką . . . 420 „ — „	5.877	72	5.877	72	—	—
		Do przeniesienia . .	19.188	42	19.115	26	73.16	—
			452.582	32½	436.979	81	15.602	42

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Z przeniesienia . .	452.582	23½	436.979	81	15.602	42
			19.188	42	19.115	26	73·16	—
	52	Koszta podróży i dyety w sprawach funcyjnych	564	54	564	54	—	—
	53	Uzupełnienie udziałów Marty Hubickiej i Julii Lubińskiej (z fundacyi Barszczewskiego funduszu IV.) . .	120	—	120	—	—	—
	54	Obsianie zrębów i wykopanie rowów w lesie Kłodzienieckim (z fundacyi Marynowskiego)	458	68	458	68	—	—
	55	Na potrzeby administracyjne dóbr Kuźmina (z fundacyi Pieściorowskiego) .	771	96	771	96	—	—
	56	Zwrot pobranych przez fundacyę Strzałkowskiego po za dzień 1. lipca 1901 czynszów najmu lokaluości w realności w Tarnopolu, na rzecz dzierżawców Szymona Diekesa i Mojżesza Gelesmanna	332	95	332	95	—	—
	57	Zasiłki do rachunku, roku 1900 na wyrównanie niedoborów	12.510	09	12.510	09	—	—
	58	Zwrot zasiłków funduszowi krajowemu (należytość zaległa)	14	22	4	86	9	36
	59	Spłata ceny kupna dóbr Kłodzienko (fund. Marynowskiego) oraz innych wydatków z zakupnem połączonych:						
		a) należytość zaległa w kapitale . . . 133.092 K. — g.						
		b) należytość bieżąca:						
		α) w odsetkach . 6.667 K. 84 g.						
		β) w drobnych kosztach . 1 „ 66 „ 6.669 „ 50 „						
		Razem . . .	139.761	50	2.248	—	137.513	50
		Do przeniesienia . .	173.722	36	36.126	34	137.596	02
			452.582	23½	436.979	81	15.602	42

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Z przeniesienia . .	452.582	23½	436.979	81	15.602	42
			173.722	36	36.126	34	137.596	02
	60	Zaliczki na budowy i reperacye budynków oraz na inne potrzeby administracyjne	24.749	49	24.749	49	—	—
	61	Efekty zrealizowane (książeczki wkładk. Banku kraj. i Kasy oszczędności) . . 42.214 K. 72 g. od tego przekupione 31.308 „ 34 „						
		Czysty wydatek . .	10.816	38	10.816	38	—	—
	62	Rozmaite zwroty i koszta kancelaryjne jak druki do ogłoszeń, porta, stemple i inne drobne wydatki: *a*) należytość zaległa . 16 K. 68 g. *b*) „ bieżąca . 439 „ 26 „ Razem . 455 K. 94 g.						
		od tego zwrot . . — „ 26 „	455	68	455	68	—	—
		Suma rubryki X. . . .	209.743	91	72.147	89	137.596	02
		Suma wydatków wszystkich rubryk .	662.326	14½	509.127	70	153.198	44
		Do tego:						
	63	**Zapas kasowy** z końcem roku 1901: *a*) w gotówce . . 119.765 K. 49 g. *b*) w efektach . . 59.625 „ 08 „	—	—	179.390	57	—	—
		Razem zgodnie ze sumą dochodów .	—	—	688.518	27	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1901.

Stan czynny.

	Szczegół	Ogół.
A) Zapas kasowy:		
1. w gotówce		119 765 K. 49 g.
2. w efektach:		
a) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego . .	53.996 K. 84 g.	
b) 4% książeczki wkładkowe galic. Kasy oszczędności	628 „ 24 „	
c) 2 weksle po 2.500 K. akceptowane przez Wolfa Hausmanna, dzierżawcę dóbr Kłodzienko	5.000 „ — „	59.625 „ 08 „
B) Należytości czynne		57.994 „ 94 „
Suma stanu czynnego . . .		237.385 K. 51 g.

Stan bierny.

Należytości bierne	153.198 „ 44 „
Czysty stan czynny	84.187 K. 07 g.

Uwagi do zamknięcia rachunku majątku obrotowego.

Czysty stan czynny tego majątku wynosi z końcem roku 1901 jak wykazano wyżej . . . . . 84.187 K. 07 g.
w roku 1900 wynosił czysty stan czynny . . . . . 48.996 „ 05 „
z porównania okazuje się przyrost stanu czynnego w roku 1901 o . . . 35.191 K. 02 g.
a to głównie wskutek przyrostu w zapasowej gotówce i należytościach czynnych, a mianowicie:

Stan gotówki z końcem roku 1901 wynosi.	119.765 K. 49 g.		
Stan gotówki z końcem roku 1900 wynosił	105.201 „ 68 „	przyrost o	14.563 K. 81 g.
Stan należytości czynnych z końcem roku 1901 wynosi . . .	57.994 K. 94 g.		
Stan należytości czynnych z końcem roku 1900 wynosił . . .	17.752 „ 25 „	przyrost o	40.242 „ 69 „
		Razem przyrost	54.806 K. 50 g.
		Do przeniesienia	54.806 K. 50 g.

			Z przeniesienia . . .	54.806 K. 50 g.
Stan efektów z końcem roku 1901 wynosi	59.625 K. 08 g.			
Stan efektów z końcem roku 1900 wynosił . .	75.948 „ 82 „	ubytek o	16.323 K. 74 g.	
Stan należytości biernych z końcem roku 1901 wynosi	153.198 K. 44 g.			
Stan należytości biernych z końcem roku 1900 wynosił	149.906 „ 70 „	wynik ujemny	3.291 „ 74½ „	19.615 K. 48 g.
Z porównania obu wynikłości okazuje się przyrost stanu czynnego j. w.				35.191 K. 02 g.

Wykazaną pod pozycyą 3. d) dochodów rentę z dóbr Zwiahel stanowią 200 dukatów holenderskich, płatnych w dwóch półrocznych ratach po 100 K. dnia 8. lutego i 8. sierpnia każdego roku.

Wartość tych dukatów oblicza się według kursu, notowanego przez Izbę handlową lwowską w dniach płatności rat.

Wykazaną pod pozycyą 24. dochodów gotówka uzyskana za sprzedane akcye kolei Karola Ludwika sfruktyfikowaną została na rzecz majątku zarodowego dotyczących fundacyi, a odnośne przeprowadzenie objęto pozycyą 39. wydatków.

Z zapasu kasowego w gotówce, wykazanego w sumie 119.765 K. 49. g. rozporządzalną kwotę sfruktyfikowano w roku 1901 na rzecz majątku zarodowego.

LW. 40.220/1902.

Alegat A. do zamknięcia rachunków funduszów stypendyjnych za rok 1901.

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1901				Dochody w ciągu roku 1901			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	Andrzejowska Zofia	—	—	8.496	62	476	60	516	—
2	Aywas Grzegorz	—	—	35.360	25	1.664	—	1.807	80
3	Aywas Mikołaj I.	—	—	2.608	94	92	—	100	—
4	Aywas Mikołaj II. (jubileuszowa)	—	—	2.039	40	188	06	203	66
5	Artymowicz Jan	—	—	5.013	01	92	—	100	—
6	Barczewski I. (dla wszechnicy lwowskiej)	—	—	242.365	46	936	84	1.016	44
7	Barczewski II. (dla wszechnicy krakowskiej)	—	—	241.673	96	4.948	40	5.363	80
8	Barczewski III. (dla szkoły politechnicznej)	—	—	26.909	96	265	88	281	88
9	Barczewski IV. (dla panien Polek)	—	—	68.467	18	584	—	631	60
10	Bereźniccy	—	—	2.643	74	92	—	100	—
11	Bertoli Dyonizy	—	—	1.084	40	—	—	—	—
12	Berzewiczy Ezechiel	—	—	—	—	—	—	13.204	22
13	Bielakowie Józef i Maryanna I.	—	—	6.664	80	—	—	—	—
14	„ „ „ II.	—	—	8.886	40	—	—	—	—
15	Bielawski Karol	—	—	—	—	—	—	185	14
16	Bier Joel	—	—	20.659	54	742	70	806	70
17	Bodzioch Tomasz	—	—	34.729	86	368	—	400	—
18	Bohdanowicz Dominik . . .	—	—	23.716	62	368	—	400	—
19	Boznański Leon	—	—	69.730	40	24.201	—	26.295	80
20	Broniewska Klementyna . .	—	—	4.994	25	92	—	100	—
21	Brześciańska Kunegnnda . .	—	—	10.481	60	92	—	100	—
22	Brześciański Aleksander . .	—	—	14.633	30	92	—	100	—
23	Brzeski Damian	—	—	10.030	38	18	02	18	02
24	Brzeziński Antoni i Sylwester	—	—	17.456	60	10.050	64	10.893	04
25	Brzeżany	—	—	3.694	29	92	—	100	—
26	Chełmecki Jan	—	—	3.204	82	292	—	316	—
27	Chlebowski Stanisław . . .	—	—	3.347	24	92	—	100	—
28	Cesarz Franciszek Józef I. .	—	—	117.162	82	644	—	700	—
29	„ „ „ (jubil.)	—	—	89.508	86	16.468	—	17.900	—
30	Cieszewski—Zawadzki . . .	—	—	17.792	16	—	—	—	—
31	Czajkowski Hipolit	—	—	47.091	54	460	—	500	—
32	Czajkowski Waleryan { *a*) zar.	—	—	214.824	52	2.212	80	2.400	—
	{ *b*) rez.	—	—	40.454	14	3.220	60	3.500	—
33	Czaykowscy	—	—	21.058	92	—	—	—	—
34	Czerkawski Józef	—	—	13.010	84	2.163	92	2.343	52
35	Czuczawa Krzysztof	—	—	9.936	29	2.300	—	2.500	—
36	Dolliner Karolina	—	—	5.748	04	92	—	100	—
37	Dołżański Jan	—	—	10.965	19	1.092	—	1.178	—
38	Dulska Teodozya	—	—	11.371	34	294	18	318	18
39	Dydyński Antoni	—	—	162.663	78	8.280	—	9.000	—
40	Egierski dla Egierskich I. .	—	—	15 751	86	184	—	200	—
	Do przeniesienia . . .	—	—	1.646 233	32	83.251	64	103.779	80

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

z a r o d o w y.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1901				Zapas z końcem roku 1901				Należytość pozostała z końcem roku 1901			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
476	60	9.012	62	476	60	214	92	—	—	8.797	70	—	—	—	—
1.664	—	37.168	05	1.664	—	324	16	—	—	36.843	89	—	—	—	—
92	—	2.708	94	92	—	91	59	—	—	2.617	35	—	—	—	—
188	06	2.243	06	188	06	26	80	—	—	2.216	26	—	—	—	—
92	—	5.113	01	92	—	76	—	—	—	5.037	01	—	—	—	—
936	84	243.381	90	936	84	200	—	—	—	243.181	90	—	—	—	—
4.948	40	247.037	76	4.948	40	4.044	49	—	—	242.993	27	—	—	—	—
265	88	27.191	84	265	88	200	—	—	—	26.991	84	—	—	—	—
584	—	69.098	78	584	—	456	82	—	—	68.641	96	—	—	—	—
92	—	2.743	74	92	—	12	20	—	—	2.731	54	—	—	—	—
—	—	1.084	40	—	—	—	—	—	—	1.084	40	—	—	—	—
—	—	13.204	22	—	—	—	—	—	—	13.204	22	—	—	—	—
—	—	6.664	80	—	—	—	—	—	—	6.664	80	—	—	—	—
—	—	8.886	40	—	—	—	—	—	—	8.886	40	—	—	—	—
—	—	185	14	—	—	—	—	—	—	185	14	—	—	—	—
742	70	21.466	24	742	70	276	—	—	—	21.190	24	—	—	—	—
368	—	35.129	86	368	—	7	68	—	—	35.122	18	—	—	—	—
368	—	24.116	62	368	—	46	40	—	—	24.070	22	—	—	—	—
24.201	—	96.026	20	24.201	—	46	—	—	—	95.980	20	26.000	—	—	—
92	—	5.094	25	92	—	20	—	—	—	5.074	25	—	—	—	—
92	—	10 581	60	92	—	61	22	—	—	10.520	38	—	—	—	—
92	—	14.733	30	92	—	87	24	—	—	14.646	06	—	—	—	—
18	02	10.048	40	18	02	—	—	—	—	10.048	40	—	—	—	—
10.050	64	28.349	64	10.050	64	10.000	—	—	—	18.349	64	—	—	—	—
92	—	3.794	29	92	—	73	84	—	—	3.720	45	—	—	—	—
292	—	3.520	82	292	—	276	—	—	—	3.244	82	—	—	—	—
92	—	3.447	24	92	—	85	76	—	—	3.361	48	—	—	—	—
644	—	117.862	82	644	—	76	32	—	—	117.786	50	—	—	—	—
16.468	—	107.408	86	16.468	—	260	89	—	—	107.147	97	—	—	—	—
—		17.792	16	—	—	—	—	—	—	17.792	16	—	—	—	—
460	—	47.591	54	460	—	414	12	—	—	47.177	42	—	—	—	—
2.212	80	217.224	52	2.212	80	2.012	80	—	—	215.211	72	—	—	—	—
3.220	60	43.954	14	3.220	60	298	33	—	—	43.655	81	—	—	—	—
—	—	21.058	92	—	—	—	—	—	—	21.058	92	—	—	—	—
2.163	92	15.354	36	2.163	92	2.028	40	—	—	13.325	96	—	—	—	—
2.300	—	12.436	29	2.300	—	2.279	58	—	—	10.156	71	—	—	—	—
92	—	5.848	04	92	—	64	28	—	—	5.783	76	—	—	—	—
1.092	—	12.143	19	1.092	—	1.033	20	—	—	11.109	99	—	—	—	—
294	18	11.689	52	294	18	200	—	—	—	11.489	52	—	—	—	—
8.280	—	171.663	78	8.280	—	163	42	—	—	171.500	36	—	—	—	—
184	—	15.951	86	184	—	143	22	—	—	15.808	64	—	—	—	—
83.251	64	1,750.013	12	83.251	64	25.601	68	—	—	1,724.411	44	26.000	—	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1901				Dochody w ciągu roku 1901			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	—	—	1,646.233	32	83.251	64	103.779	80
41	Egierski dla Egierskich II. .	—	—	9.918	04	92	—	100	—
42	Egierski „ Siedleckich I. . .	—	—	15.033	46	32	62	32	62
43	„ „ „ II.	—	—	10.978	08	92	—	100	—
44	Englowa Teofila	—	—	13.450	39	184	—	200	—
45	Falkenfels Dyonizy	—	—	283	76	—	—	—	—
46	Foks Franciszek	3.713	68	11.400	—	—	—	3.713	68
47	Gizela arcyksiężniczka . . .	—	—	6.925	56	92	—	100	—
48	Głowiński Roch Samuel . .	—	—	1,210.324	27	26.218	53	28.474	73
49	Hr. Gołuchowski Agenor . .	—	—	71.224	92	460	—	500	—
50	Gross de Rosenburg Józef . .	—	—	16.568	76	—	—	—	—
51	ks. Harbut Jan.	—	—	5.958	51	92	—	100	—
52	Hassewicz Stanisław	—	—	20.000	—	—	—	—	—
53	Hauer Franciszek	—	—	5.668	44	20	50	20	50
54	Hefern Robert	—	—	30.187	46	—	—	—	—
55	Hoffmann Kornel	—	—	40.746	10	—	—	—	—
56	Horecki Eliasz	—	—	12.701	25	92	—	100	—
57	Janowski Floryan Amand . .	—	—	5.292	53	184	—	200	—
58	Jankowscy Władysław i Marya	—	—	2.430	22	92	20	100	—
59	Januszewscy Teofil i Hersylia	—	—	125.148	07	6.297	16	6.831	96
60	Jarosław	—	—	27.643	32	184	—	200	—
61	Jarosz Leonard.	—	—	4.552	40	92	20	100	—
62	Jeleński Napoleon.	—	—	57.206	67	2.936	—	3.179	40
63	Jezieniccy	—	—	17.006	10	736	—	800	—
64	Jurgas Magdaleua.	—	—	24.183	67	92	20	100	—
65	Kaczkowski Antoni	—	—	14.835	02	138	95	146	75
66	Kallir Mayer	—	—	16.561	54	184	40	200	—
67	Kapeluszowa Fania	—	—	—	—	—	—	2.788	90
68	Karol Ludwik arcyksiąże . .	—	—	18.956	19	92	20	100	—
69	Karzykiewicz Stanisław . .	—	—	—	—	116	41	2.684	81
70	Kiełbusiewicz Tomasz . . .	—	—	10.851	92	24	70	24	70
71	Kiślicki Mikołaj	—	—	20.976	88	461	—	500	—
72	Koniecki Medard	—	—	154.023	77	100	—	108	—
73	Kopernik Mikołaj	—	—	3.259	08	5	38	5	38
74	Kopiński Adam.	—	—	5.424	11	11	50	11	50
75	Korzelińska Sabina	—	—	16.304	80	92	20	100	—
76	Kraków (zakordonowa) . . .	—	—	185.736	64	2.058	60	2.230	20
77	Krakowiec	—	—	6.781	32	92	20	100	—
78	Krausnecker Piotr	—	—	57.626	98	645	01	692	41
79	Kretowicz Paweł	—	—	3.741	15	184	—	200	—
80	Krościenko	—	—	4.572	22	92	20	100	—
81	Kruszewska Marya	—	—	22.627	45	602	29	649	09
	Do przeniesienia . .	3.713	68	3,933.344	37	126.142	09	159.374	43

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

zarodowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1901				Zapas z końcem roku 1901				Należytość pozostała z końcem roku 1901			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
83.251	64	1,750.013	12	83.251	64	25.601	68	—	—	1,724.411	44	26.000	—	—	—
92	—	10.018	04	92	—	62	74	—	—	9.955	30	—	—	—	—
32	62	15.066	08	32	62	—	—	—	—	15.066	08	—	—	—	—
92	—	11.078	08	92	—	56	56	—	—	11.021	52	—	—	—	—
184	—	13.650	39	184	—	59	—	—	—	13.591	39	—	—	—	—
—	—	283	76	—	—	—	—	—	—	283	76	—	—	—	—
3.713	68	15.113	68	3.713	68	—	—	—	—	15.113	68	—	—	—	—
92	—	7.025	56	92	—	82	72	—	—	6.942	84	—	—	—	—
26.218	53	1,238.799	—	26.218	53	12.427	68	—	—	1,226.371	32	72.771	12	—	—
460	—	71.724	92	460	—	49	46	—	—	71.675	46	—	—	—	—
—	—	16.568	76	—	—	—	—	—	—	16.568	76	—	—	—	—
92	—	6.058	51	92	—	57	74	—	—	6.000	77	—	—	—	—
—	—	20.000	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	50	5.688	94	20	50	—	—	—	—	5.688	94	—	—	—	—
—	—	30.187	46	—	—	—	—	—	—	30.187	46	—	—	—	—
—	—	40.746	10	—	—	—	—	—	—	40.746	10	—	—	—	—
92	—	12.801	25	92	—	72	20	—	—	12.729	05	—	—	—	—
184	—	5.492	53	184	—	173	18	—	—	5.319	35	—	—	—	—
92	20	2.530	22	92	20	80	20	—	—	2.450	02	—	—	—	—
6.297	16	131.980	03	6.297	16	2.024	—	—	—	129.956	03	—	—	—	—
184	—	27.843	32	184	—	133	90	—	—	27.709	42	—	—	—	—
92	20	4.652	40	92	20	78	72	—	—	4.573	68	—	—	—	—
2.936	—	60.386	07	2.936	—	2.277	22	—	—	58.108	85	—	—	—	—
736	—	17.806	10	736	—	104	42	—	—	17.701	68	—	—	—	—
92	20	24.283	67	92	20	17	96	—	—	24.265	71	—	—	—	—
138	95	14.981	77	138	95	—	—	—	—	14.981	77	—	—	—	—
184	40	16.761	54	184	40	130	74	—	—	16.630	80	—	—	—	—
—	—	2.788	90	—	—	—	—	—	—	2.788	90	—	—	—	—
92	20	19.056	19	92	20	68	30	—	—	18.987	89	—	—	—	—
116	41	2.684	81	116	41	11	60	—	—	2.673	21	—	—	—	—
24	70	10.876	62	24	70	—	—	—	—	10.876	62	—	—	—	—
461	—	21.476	88	461	—	171	28	—	—	21.305	60	—	—	—	—
100	—	154.131	77	100	—	—	—	—	—	154.131	77	—	—	—	—
5	38	3.264	46	5	38	—	—	—	—	3.264	46	—	—	—	—
11	50	5.435	61	11	50	—	—	—	—	5.435	61	—	—	—	—
92	20	16.404	80	92	20	61	67	—	—	16.343	13	—	—	—	—
2.058	60	187.966	84	2.058	60	200	—	—	—	187.766	84	—	—	—	—
92	20	6.881	32	92	20	49	70	—	—	6.831	62	—	—	—	—
645	01	58.319	39	645	01	276	—	—	—	58.043	39	—	—	—	—
184	—	3.941	15	184	—	68	64	—	—	3.872	51	—	—	—	—
92	20	4.672	22	92	20	71	39	—	—	4.600	83	—	—	—	—
602	29	23.276	54	602	29	—	—	—	—	23.276	54	—	—	—	—
129.855	77	4,092.718	80	129.855	77	64.468	70	—	—	4,028.250	10	98.771	12	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1901				Dochody w ciągu roku 1901			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia	3.713	68	3,933.344	37	126.142	09	159.374	43
82	Krzeczunowicz Ignacy . . .	—	—	32.541	24	829	80	900	—
83	„ Walery . . .	—	—	18.268	35	184	40	200	—
	Kucharski Jan	—	—	16.349	02	184	40	200	—
84	Kuczyński Leon Jan Kanty .	—	—	5.307	67	205	—	205	—
85	Kulczycki Jakób	—	—	23.035	70	92	20	100	—
86	Kurdwanowska Marya . . .	—	—	13.862	29	1.012	—	1.100	—
87	Lachowicz Antoni I. (stypendyjna)	—	—	49.650	28	1.400	—	1.520	—
88	Lachowicz Antoni II. (zapomogowa)	—	—	49.111	16	—	—	—	—
89	Laskowscy Zygmunt i Marya .	—	—	196.864	92	200	—	216	—
90	Lenartowicz Teofil	—	—	4.679	84	184	40	200	—
91	Lewicki hr. Kajetan	—	—	59.044	02	553	20	600	—
92	Lewicki Bazyli	—	—	11.645	52	368	80	400	—
93	Lipińscy Karol i Regina . .	—	—	54.228	76	1.585	31	1.717	91
94	Loewensteinowa Rozalia . .	—	—	6.727	15	92	20	100	—
95	Ładuński Stanisław	—	—	10.647	20	184	40	200	—
96	Łazowski Adolf Wład. Alek.	—	—	49.091	40	184	40	200	—
97	Łoś hr. Feliks Antoni . . .	—	—	51.762	48	461	—	500	—
98	Łoziński Władysław	—	—	—	—	83	60	26.962	98
99	Macharski Franciszek . . .	—	—	2.009	92	131	40	139	20
100	Małecki Antoni	—	—	3.180	83	92	20	100	—
101	Marynowski Ignacy	—	—	—	—	—	—	—	—
102	Matczyński Marek	—	—	43.545	90	573	16	619	96
103	Michalewicze Zygmunt i Fryderyk	—	—	27.462	80	—	—	—	—
104	Michna Wojciech	—	—	11.513	02	—	—	—	—
105	Mickiewicz Adam I.	—	—	3.995	68	92	20	100	—
106	„ „ II.	—	—	1.100	—	—	—	—	—
107	Mieroszewski hr. Jan . . .	—	—	49.399	69	468	80	507	80
108	Mikiewicz Jędrzej	—	—	3.263	90	—	—	—	—
109	Mikołajów	—	—	21.314	01	460	60	500	—
110	Miller Maksymilian	—	—	2.647	05	99	—	106	80
111	Mokrzycki Ireneusz ks. . . .	—	—	14.556	92	92	20	100	—
112	Monasterzyska	—	—	7.822	64	373	98	397	38
113	Montleart ks. Augusta . . .	—	—	152.017	06	461	—	500	—
114	Dr. Morawski Adam I. (famil.)	—	—	4.644	08	276	60	300	—
115	„ „ „ II. (niefamil.)	—	—	13.010	47	620	80	667	60
116	Moszczeńska Ludwika . . .	—	—	2.067	98	—	—	—	—
117	Moysa Rosochacki Michał . .	—	—	14.758	70	92	20	100	—
118	Nahaczów	—	—	3.441	91	184	40	200	—
119	Nawratil Jakób	—	—	3.992	88	92	20	100	—
120	Nielepiec Jędrzej	—	—	3.141	93	92	20	100	—
	Do przeniesienia	3.713	68	4,975.048	74	138.150	14	199.235	06

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

zarodowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1901				Zapas z końcem roku 1901				Należytość pozostała z końcem roku 1901			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
129.855	77	4,092.718	80	129 855	77	64.468	70	—	—	4,028.250	10	98.771	12	—	—
829	80	33.441	24	829	80	139	65	—	—	33.301	59	—	—	—	—
184	40	18.468	35	184	40	23	94	—	—	18.444	41	—	—	—	—
184	40	16.549	02	184	40	141	38	—	—	16.407	64	—	—	—	—
205	—	5.512	67	205	—	—	—	—	—	5.512	67	—	—	—	—
92	20	23.135	70	92	20	47	90	—	—	23.087	80	—	—	—	—
1.012	—	14.962	29	1.012	—	1.012	—	—	—	13.950	29	—	—	—	—
1.400	—	51.170	28	1.400	—	1.400	—	—	—	49.770	28	—	—	—	—
—	—	49.111	16	—	—	—	—	—	—	49.111	16	—	—	—	—
200	—	197.080	92	200	—	200	—	—	—	196.880	92	—	—	—	—
184	40	4.879	84	184	40	—	96	—	—	4.878	88	—	—	—	—
553	20	59.644	02	553	20	13	14	—	—	59.630	88	—	—	—	—
368	80	12.045	52	368	80	118	18	—	—	11.927	34	—	—	—	—
1.585	31	55.946	67	1.585	31	382	12	—	—	55.564	55	1.239	18	—	—
92	20	6.827	15	92	20	70	18	—	—	6.756	97	—	—	—	—
184	40	10.847	20	184	40	69	48	—	—	10.777	72	—	—	—	—
184	40	49.291	40	184	40	24	54	—	—	49.266	86	—	—	—	—
461	—	52.262	48	461	—	138	60	—	—	52.123	88	12.727	29	—	—
83	60	26.962	98	—	—	—	—	83	60	26.962	98	—	—	—	—
131	40	2.149	12	131	40	—	—	—	—	2.149	12	—	—	—	—
92	20	3.280	83	92	20	77	24	—	—	3.203	59	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
573	16	44.165	86	573	16	—	—	—	—	44.165	86	—	—	—	—
—	—	27.462	80	—	—	—	—	—	—	27.462	80	—	—	—	—
—	—	11.513	02	—	—	—	—	—	—	11.513	02	—	—	—	—
92	20	4.095	68	92	20	84	32	—	—	4.011	36	—	—	—	—
—	—	1.100	—	—	—	—	—	—	—	1.100	—	—	—	—	—
468	80	49.907	49	468	80	115	76	—	—	49.791	73	—	—	—	—
—	—	3.263	90	—	—	—	—	—	—	3.263	90	—	—	—	—
460	60	21.814	01	460	60	200	92	—	—	21.613	09	—	—	—	—
99	—	2.753	85	99	—	—	—	—	—	2.753	85	—	—	—	—
92	20	14.656	92	92	20	24	96	—	—	14.631	96	—	—	—	—
373	98	8.220	02	373	98	—	—	—	—	8.220	02	—	—	—	—
461	—	152.517	06	461	—	87	96	—	—	152.429	10	—	—	—	—
276	60	4.944	08	276	60	104	94	—	—	4.839	14	—	—	—	—
620	80	13.678	07	620	80	276	60	—	—	13.401	47	—	—	—	—
—	—	2.067	98	—	—	—	—	—	—	2.067	98	—	—	—	—
92	20	14.858	70	92	20	81	37	—	—	14.777	33	—	—	—	—
184	40	3.641	91	184	40	115	63	—	—	3.526	28	—	—	—	—
92	20	4.092	88	92	20	81	78	—	—	4.011	10	—	—	—	—
92	20	3.241	93	92	20	72	80	—	—	3.169	13	—	—	—	—
141.863	82	5,174.283	80	141.780	22	69.575	05	83	60	5,104.708	75	112.737	59	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1901				Dochody w ciągu roku 1901			
		gotówką		efektami		gotówka		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	3.713	68	4,975.048	74	138.150	14	199.235	06
121	Niezabitowska Ludwika I. . .	—	—	64.447	77	461	—	500	—
122	Niezabitowska z hr. Duninów Borkowskich Ludwika II.	—	—	103.198	82	645	40	700	—
123	Nowak Jan ks.	—	—	18.570	56	368	80	400	—
124	Nowakowski Józef	—	—	5.285	89	276	60	300	—
125	Obniski Filip	—	—	21.375	56	—	—	—	—
126	Olszewski Michał	—	—	4.424	50	92	20	100	—
127	Oranż Abraham	—	—	5.633	77	92	20	100	—
128	Otowski Henryk	—	—	1.738	28	92	20	100	—
139	Ożańsko (Marcelego Terleckiego	—	—	22.552	20	368	80	400	—
130	Paprocki Stanisław	—	—	28.865	01	276	60	300	—
131	Parzelski Franciszek	—	—	13.235	16	411	44	442	64
132	Paszyc Bolesław	—	—	42.354	90	467	92	506	92
133	Pawłowski Franciszek . . .	—	—	14.853	63	109	56	117	36
134	Petryczyn Prus Kazimierz . .	—	—	265.816	49	1.177	61	1.271	21
135	Pineles Eliasz pod nazwą „Jakóba“	—	—	14.257	74	276	60	300	—
136	Pierzchała Ignacy	—	—	2.634	42	97	20	105	—
137	Pieściorowski Ryszard . . .	—	—	2.172	78	—	—	—	—
138	Pitoń Jan	—	—	7.809	43	92	20	100	—
149	Pniewski Feliks	—	—	5.619	16	—	—	—	—
140	Popkiewicz Antoni	—	—	26.244	58	108	74	116	54
141	Potocki Mikołaj	—	—	70.065	23	92	20	100	—
142	Pukalski Alojzy	—	—	107.583	11	937	60	1.015	60
143	Przemyśl	—	—	6.849	15	92	20	100	—
144	Radymno I.	—	—	4.302	20	92	20	100	—
145	Radymno II.	—	—	9.949	89	276	60	300	—
146	Rappaport Jakób	—	—	3.270	90	—	—	—	—
147	Reifer Jakób.	—	—	955	70	—	—	—	—
148	Rieger Władysław	—	—	1.000	—	—	—	—	—
159	Roland vel Rotlender Leop. I. (dla uczniów)	—	—	21.556	32	2.288	38	2.475	58
150	Roland vel Rotlender Leop. II. (dla uczenic)	—	—	17.246	12	1.830	83	1.971	23
151	Romanowski Mieczysław . .	—	—	16.294	08	747	56	809	96
152	Rostocki Piotr	—	—	19.161	76	28	30	28	30
153	Rudolf arcyksiąże	—	—	7.983	18	461	—	500	—
154	Russyan Rafał	—	—	45.595	92	184	40	200	—
155	Rylscy s Pisarowic	—	—	—	—	—	—	—	—
156	Ryżnerski Walenty	—	—	8.587	84	292	20	315	60
157	Rzeszów	—	—	8.472	74	184	40	200	—
158	Sapieha ks. Leon m. a) zar.	—	—	42.635	32	1.968	20	2.127	60
	b) rez.	—	—	12.153	75	276	60	300	—
169	Sarama Tomasz	—	—	7.630	18	184	40	200	—
160	Sącz	—	—	15.754	27	644	60	700	—
161	Schlesingerowie Jan i Tekla .	—	—	2.540	34	95	88	103	68
	Do przeniesienia . .	3.713	68	6,075.727	39	154.242	76	216.642	28

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

z a r o d o w y.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1901				Zapas z końcem roku 1901				Należytość pozostała z końcem roku 1901			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
141.863	82	5,174.283	80	141.780	22	69.575	05	83	60	5,104.708	75	112.737	59	—	—
461	—	64.947	77	641	—	22	56	—	—	64.925	21	—	—	—	—
645	40	103.898	82	645	40	94	22	—	—	103.804	60	—	—	—	—
368	80	18.970	56	368	80	5	97	—	—	18.964	59	—	—	—	—
276	60	5.585	89	276	60	70	52	—	—	5.515	37	—	—	—	—
—	—	21.375	56	—	—	—	—	—	—	21.375	56	—	—	—	—
92	20	4.524	50	92	20	58	31	—	—	4.466	19	8.400	—	—	—
92	20	5.733	77	92	20	74	08	—	—	5.659	69	—	—	—	—
92	20	1.838	28	92	20	88	20	—	—	1.750	08	—	—	—	—
368	80	22.952	20	368	80	15	36	—	—	22.936	84	—	—	—	—
276	60	29.165	01	276	60	36	48	—	—	29.128	53	—	—	—	—
411	44	13.677	80	411	44	200	—	—	—	13.477	80	—	—	—	—
467	92	42.861	82	467	92	—	—	—	—	42.861	82	—	—	—	—
109	56	14.970	99	109	56	—	—	—	—	14.970	99	—	—	—	—
1.177	61	267.087	70	1.177	61	—	—	—	—	267.087	70	—	—	—	—
276	60	14.557	74	276	60	119	80	—	—	14.437	94	—	—	—	—
97	20	2.739	42	97	20	—	—	—	—	2.739	42	—	—	—	—
—	—	2.172	78	—	—	—	—	—	—	2.172	78	—	—	—	—
92	20	7.909	43	92	20	70	90	—	—	7.838	53	—	—	—	—
—	—	5.619	16	—	—	—	—	—	—	5.619	16	—	—	—	—
108	74	26.361	12	108	74	—	—	—	—	26.361	12	—	—	—	—
92	20	70.165	23	92	20	14	28	—	—	70.150	95	—	—	—	—
937	60	108.598	71	937	60	267	72	—	—	108.330	99	—	—	—	—
92	20	6.949	15	92	20	63	52	—	—	6.885	63	—	—	—	—
92	20	4.402	20	92	20	74	40	—	—	4.327	80	—	—	—	—
276	60	10.249	89	276	60	146	—	—	—	10.103	89	—	—	—	—
—	—	3.270	90	—	—	—	—	—	—	3.270	90	—	—	—	—
—	—	955	70	—	—	—	—	—	—	955	70	—	—	—	—
—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—	—	—
2.288	38	24.031	90	2.288	38	56	32	—	—	23.975	58	—	—	—	—
1.830	83	19.217	35	1.830	83	46	12	—	—	19.171	23	—	—	—	—
747	56	17.104	04	747	56	89	60	—	—	17.014	44	—	—	—	—
28	30	19.190	06	28	30	—	—	—	—	19.190	06	—	—	—	—
461	—	8.483	18	461	—	174	20	—	—	8.308	98	—	—	—	—
184	40	45.795	92	184	40	85	90	—	—	45.710	02	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
292	20	8.903	44	292	20	254	56	—	—	8.648	88	—	—	—	—
184	40	8.672	74	184	40	163	60	—	—	8.509	14	—	—	—	—
1.968	20	44.762	92	1.968	20	1.906	20	—	—	42.856	72	—	—	—	—
276	60	12.453	75	276	60	1	20	—	—	12.452	55	—	—	—	—
184	40	7.830	18	184	40	128	—	—	—	7.702	18	—	—	—	—
644	60	16.454	27	644	60	427	84	—	—	16.026	43	—	—	—	—
95	88	2.644	02	95	88	—	—	—	—	2.644	02	—	—	—	—
157.956	44	6,292.369	67	157.872	84	74.330	91	83	60	6,218.038	76	121.137	59	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1901				Dochody w ciągu roku 1901			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . . .	3.713	68	6,075.727	39	154.242	76	216.642	28
163	Schnell Franciszek	—	—	4.530	73	24	96	24	96
164	Seidler Krystyan	—	—	4.939	26	92	20	100	—
165	Seeling-Saulenfels Ferdynand .	—	—	2.070	36	—	—	—	—
166	Sielecka Aniela	—	—	24.283	04	184	40	200	—
167	Siemianowscy I. (dla wsz. i polit.)	—	—	56.150	95	1.411	44	1.528	44
168	Siemianowscy II. (dla szkoły sztuk pięknych)	—	—	46.667	22	—	—	—	—
169	Siemiradzki Henryk	—	—	5.815	38	92	20	100	—
170	Skibiński Karol	—	—	14.020	35	1.184	40	1.278	—
171	Skibiński Szczęsny I. . .	—	—	5.881	27	92	20	100	—
172	„ „ II. . .	—	—	5.575	42	276	60	300	—
173	„ „ III. .	—	—	5.637	96	217	68	233	68
174	„ „ IV. .	—	—	6.097	96	92	20	100	—
175	„ „ V. . .	—	—	5.894	51	192	20	207	80
176	„ „ ogólna	—	—	2.000	—	—	—	—	—
177	Słapowie Karol i Rozalia . .	—	—	23.562	68	1.368	80	1.478	—
178	Słowacki Juliusz	—	—	16.484	57	92	20	100	—
179	Sobota Karol I.	—	—	21.763	86	92	20	100	—
180	„ „ II.	—	—	21.959	18	92	20	100	—
181	„ „ III.	—	—	5.441	38	7	96	7	96
182	Sołowijowie Jan i Wanda I. (dla Herbutowa)	—	—	2.756	68	4	—	4	—
183	Sołowijowie Jan i Wanda II. (dla Poturzycy)	—	—	1.050	—	—	—	—	—
184	Sołowijowie Jan i Wanda III. (dla Boratyna)	—	—	1.000	—	—	—	—	—
185	Sozański Jan Franc. Kazim. .	—	—	26.557	04	92	20	100	—
186	Spadwiński Antoni	—	—	26.604	15	300	52	324	52
187	Stachiewicz Franciszek . . .	—	—	12.402	14	553	20	600	—
188	Stanisławów	—	—	2.963	07	92	20	100	—
189	Stankiewicz Mogiła Szczepan	—	—	48.841	99	467	60	506	60
190	Staszewski i Bielak	—	—	14.264	18	480	76	520	16
191	Stawek Jędrzej.	—	—	8.699	52	92	20	100	—
192	Stowarzyszenie kolei Karola Ludwika	—	—	3.128	48	31	20	31	20
193	Strissower Adolf	—	—	9.235	86	92	20	100	—
194	Strzałkowski Stanisław . . .	—	—	76.547	04	5.000	—	—	—
195	Stupnicki Hipolit	—	—	4.783	38	—	—	—	—
196	„ Marceli	—	—	120.334	84	—	—	—	—
197	Sutorski Antoni	—	—	49.085	84	854	36	924	56
198	Szachlacki Wincenty . . .	—	—	71.534	30	566	60	1.016	40
199	Szaflarski ks. Józef i Czaykowska Franciszka	—	—	6.160	62	619	08	665	88
200	Szczepanowski Karol . . .	—	—	7.389	14	196	—	211	60
201	Szmoniewski Józef	—	—	4.455	53	22	12	22	12
202	Tarnów	—	—	3.771	36	—	—	—	—
	Do przeniesienia	3.713	68	6,856.068	63	169.220	84	227.828	16

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

zarodowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1901				Zapas z końcem roku 1901				Należytość pozostała z końcem roku 1901			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
157.956	44	6,292.369	67	157.872	84	74.330	91	83	60	6,218.038	76	121.137	59	—	—
24	96	4.555	69	24	96	—	—	—	—	4.555	69	—	—	—	—
92	20	5.039	26	92	20	82	24	—	—	4.957	02	—	—	—	—
—	—	2.070	36	—	—	—	—	—	—	2.070	36	—	—	—	—
184	40	24.483	04	184	40	98	86	—	—	24.384	18	—	—	—	—
1.411	44	57.679	39	1.411	44	—	—	—	—	57.679	39	—	—	—	—
—	—	46.667	22	—	—	—	—	—	—	46.667	22	—	—	—	—
92	20	5.915	38	92	20	59	06	—	—	5.856	32	—	—	—	—
1.184	40	15.298	35	1.184	40	1.017	10	—	—	14.281	25	—	—	—	—
92	20	5.981	27	92	20	63	-	—	—	5.918	27	—	—	—	—
276	60	5.875	42	276	60	59	40	—	—	5.816	02	—	—	—	—
217	68	5.871	64	217	68	200	—	—	—	5.671	64	—	—	—	—
92	20	6.197	96	92	20	59	—	—	—	6.138	96	—	—	—	—
192	20	6.102	31	192	20	163	—	—	—	5.930	31	—	—	—	—
—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—	—	—
1.368	80	25.040	68	1.368	80	1.053	64	—	—	23.987	04	—	—	—	—
92	20	16.584	57	92	20	81	48	—	—	16.503	09	—	—	—	—
92	20	21.863	86	92	20	59	52	—	—	21.804	34	—	—	—	—
92	20	22.059	18	92	20	45	52	—	—	22.013	66	—	—	—	—
7	96	5.449	34	7	96	—	—	—	—	5.449	34	—	—	—	—
4	—	2.760	68	4	—	—	—	—	—	2.760	68	—	—	—	—
—	—	1.050	—	—	—	—	—	—	—	1.050	—	—	—	—	—
—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—	—	—
92	20	26.657	04	92	20	52	04	—	—	26.605	—	—	—	—	—
300	52	26.928	67	300	52	276	—	—	—	26.652	67	—	—	—	—
553	20	13.002	14	553	20	85	64	—	—	12.916	50	—	—	—	—
92	20	3.063	07	92	20	79	44	—	—	2.983	63	—	—	—	—
467	60	49.348	59	467	60	142	36	—	—	49.206	23	—	—	—	—
480	76	14.784	34	480	76	200	—	—	—	14.584	34	—	—	—	—
92	20	8.799	52	92	20	66	20	—	—	8.733	32	—	—	—	—
31	20	3.159	68	31	20	—	—	—	—	3.159	68	—	—	—	—
92	20	9.335	86	92	20	58	62	—	—	9.277	24	—	—	—	—
5.000	—	76.547	04	5.000	—	5.000	—	—	—	71.547	04	—	—	—	—
—	—	4.783	38	—	—	—	—	—	—	4.783	38	—	—	—	—
—	—	120.334	84	—	—	—	—	—	—	120.334	84	—	—	—	—
854	36	50.010	40	854	36	148	32	—	—	49.862	08	—	—	—	—
566	60	72.550	70	566	60	692	96	—	—	71.857	74	—	—	—	—
619	08	6.826	50	619	08	57	52	—	—	6.768	98	—	—	—	—
196	—	7.600	74	196	—	160	64	—	—	7.440	10	—	—	—	—
22	12	4.477	65	22	12	—	—	—	—	4.477	65	—	—	—	—
—	—	3.771	36	—	-	—	—	—	—	3.771	36	—	—	—	—
172.934	52	7,083.896	79	172.850	92	84.392	47	83	60	6,999.504	32	121.137	59	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1901				Dochody w ciągu roku 1901			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia	3.713	68	6,856.068	63	169.220	84	227.828	16
203	Tarnowski Franciszek . . .	—	—	18.916	38	461	—	500	—
204	Tchórznicka Honorata . . .	—	—	5.482	40	92	20	100	—
205	Teodorowiczówna Klementyna	—	—	3.284	56	92	20	100	—
206	Torosiewicz Emil	—	—	12.946	30	—	—	—	—
207	Dr. Towarnicki Jan	—	—	571.213	76	493	—	532	—
208	Towarnicki Bazylewicz Jan .	—	—	61.181	19	368	80	400	—
209	Trojanowski Wincenty . . .	—	—	8.124	41	92	20	100	—
210	Unia lubelska	—	—	3.637	61	131	88	139	68
211	Urbański Franciszek	—	—	98.639	32	1.119	29	1.215	29
212	Uścieński Jędrzej	—	—	10.716	10	506	54	546	34
213	Warteresiewicz Maryan . . .	—	—	45.177	22	92	20	100	—
214	Wierzbicki Julian	—	—	73.315	50	1.105	80	1.200	—
215	Wilczyński Konrad	—	—	8.446	52	461	—	500	—
216	Włochowicz Jan	—	—	4.211	25	92	20	100	—
217	Wystawa kraj. z r. 1877. . .	—	—	45.100	—	802	89	865	29
218	Zawadzki Korwin Franciszek	—	—	126.635	54	1.231	—	1.332	80
219	„ Rogala Antoni . .	—	—	17.740	71	552	60	600	—
220	Ziętkiewicz Wincenty . . .	—	—	4.008	78	460	40	500	—
221	Żalchocki Andrzej	—	—	163.832	72	507	42	546	42
222	Żebrowski Adam	—	—	108.927	62	1.687	97	1.820	57
223	Żurakowski Jan	—	—	282.972	65	3.048	16	3.284	76
	Suma	3.713	68	8,530.579	17	182.619	59	242.311	31

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

z a r o d o w y.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1901				Zapas z końcem roku 1901				Należytość pozostała z końcem roku 1901			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
172.934	52	7,083.896	79	172.850	92	84.392	47	83	60	6,999.504	32	121.137	59	—	—
461	—	19.416	38	461	—	409	60	—	—	19.006	78	—	—	—	—
92	20	5.582	40	92	20	78	60	—	—	5.503	80	—	—	—	—
92	20	3.384	56	92	20	77	08	—	—	3.307	48	—	—	—	—
—	—	12.946	30	—	—	—	—	—	—	12.946	30	—	—	—	—
493	—	571.745	76	493	—	461	—	—	—	571.284	76	—	—	—	—
368	80	61.581	19	368	80	140	96	—	—	61.440	23	—	—	—	—
92	20	8.224	41	92	20	48	57	—	—	8.175	84	—	—	—	—
131	88	3.777	29	131	88	—	—	—	—	3.777	29	—	—	—	—
1.119	29	99.854	61	1.119	29	1.104	—	—	—	98.750	61	—	—	—	—
506	54	11.262	44	506	54	368	—	—	—	10.894	44	—	—	—	—
92	20	45.277	22	92	20	18	20	—	—	45.259	02	—	—	—	—
1.105	80	74.515	50	1.105	80	279	96	—	—	74.235	54	—	—	—	—
461	—	8.946	52	461	—	140	46	—	—	8.806	06	—	—	—	—
92	20	4.311	25	92	20	88	20	—	—	4.223	05	—	—	—	—
802	89	45.965	29	802	89	—	—	—	—	45.965	29	—	—	—	—
1.231	—	127.968	34	1.231	—	200	—	—	—	127.768	34	—	—	—	—
552	60	18.340	71	552	60	333	84	—	—	18.006	87	—	—	—	—
460	40	4.508	78	460	40	304	76	—	—	4.204	02	—	—	—	—
507	42	164.379	14	507	42	—	—	—	—	164.379	14	—	—	—	—
1.687	97	110.748	19	1.687	97	—	—	—	—	110.748	19	—	—	—	—
3.048	16	286.257	41	3.048	16	1.472	59	—	—	284.784	82	—	—	—	—
186.333	27	8,772.890	48	186.249	67	89.918	29	83	60	8,682.972	19	121.137	59	—	—

Alegat B. do zamknięcia rachunków funduszów stypendyjnych za rok 1901.

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1901				Dochody w ciągu roku 1901			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	Andrzejowska Zofia	261	68	—	—	358	—	—	—
2	Aywas Grzegorz	1.339	84	—	—	1.451	—	—	—
3	Aywas Mikołaj I.	80	41	—	—	103	—	—	—
4	Aywas Mikołaj II. (jubileuszowa)	157	60	—	—	87	66	—	—
5	Artymowicz Jan	16	—	—	—	198	—	—	—
6	Barczewski I. (dla wszechnicy lwowskiej)	1.336	84	—	—	10.125	—	—	—
7	Barczewski II. (dla wszechnicy krakowskiej)	2.303	91	—	—	9.876	—	—	—
8	Barczewski III. (dla szkoły politechnicznej)	65	88	—	—	1.079	50	—	—
9	Barczewski IV. (dla panien Polek)	127	18	—	—	2.797	50	—	—
10	Bereźniccy	79	80	—	—	106	—	—	—
11	Bertoli Dyonizy	—	—	—	—	12	60	—	—
12	Berzewiczy Ezechiel	—	—	—	—	567	—	—	—
13	Bielakowie Józef i Maryanna I. (dla młodzieży płci męskiej)	—	—	332	20	264	—	264	—
14	Bielakowie Józef i Maryanna II. (dla młodzieży płci żeńskiej)	—	—	442	92	352	—	352	—
15	Bielawski Karol	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Bier Joel	466	70	—	—	884	—	—	—
17	Bodzioch Tomasz	360	32	—	—	1.396	—	—	—
18	Bohdanowicz Dominik . . .	321	60	—	—	952	—	—	—
19	Boznański Leon	—	—	—	—	3.598	60	—	—
20	Broniewska Klementyna . .	72	—	—	—	198	—	—	—
21	Brześciańska Kunegunda . .	30	78	—	—	421	—	—	—
22	Brześciański Aleksander . .	4	76	—	—	582	—	—	—
23	Brzeski Damian	18	02	—	—	401	—	—	—
24	Brzeziński Antoni i Sylwester	50	64	—	—	696	—	—	—
25	Brzeżany	18	16	—	—	147	—	—	—
26	Chełmecki Jan	16	—	—	—	128	—	—	—
27	Chlebowski Stanisław . . .	6	38	—	—	131	—	—	—
28	Cesarz Franciszek Józef I. .	1.567	68	—	—	4.694	—	—	—
29	„ „ „ (jubil.)	16.207	11	—	—	28.001	—	—	—
30	Cieszewski—Zawadzki . . .	—	—	1.596	39	2.408	12	—	—
31	Czajkowski Hipolit	45	88	—	—	1.876	—	—	—
32	Czajkowski Waleryan . . .	2.922	27	—	—	11.001	—	—	—
33	Czaykowscy	407	07	430	66	1.140	—	1.235	07
34	Czerkawski Józef	135	52	—	—	544	—	—	—
35	Czuczawa Krzysztof	20	42	—	—	403	—	—	—
36	Dolliner Karolina	27	72	—	—	226	—	—	—
37	Dołżański Jan	58	80	—	—	460	—	—	—
38	Dulska Teodozya	94	18	—	—	461	50	—	—
39	Dydyński Antoni	8.148	08	—	—	17.181	—	—	—
40	Egierski dla Egierskich I. .	40	78	—	—	628	—	—	—
	Do przeniesienia . . .	36.810	01	2.802	17	105.935	48	1.851	07

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1901				Zapas z końcem roku 1901				Należytość pozostała z końcem roku 1901			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
619	68	—	—	610	80	—	—	8	88	—	—	—	—	—	—
2.790	84	—	—	2.594	02	—	—	196	82	—	—	—	—	—	—
183	41	—	—	9	36	—	—	174	05	—	—	—	—	—	—
245	26	—	—	163	46	—	—	81	80	—	—	—	—	—	—
214	—	—	—	204	59	—	—	9	41	—	—	—	—	—	—
11.461	84	—	—	8.008	28	—	—	3.453	56	—	—	—	—	1.200	—
12.179	91	—	—	8.506	72	—	—	3.673	19	—	—	—	—	300	—
1.145	38	—	—	824	—	—	—	321	38	—	—	—	—	250	—
2.924	68	—	—	2.733	74	—	—	190	94	—	—	—	—	—	—
185	80	—	—	180	53	—	—	5	27	—	—	—	—	—	—
12	60	—	—	12	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
567	—	—	—	—	—	—	—	567	—	—	—	—	—	—	—
264	—	596	20	264	—	—		—	—	596	20	—	—	—	—
352	—	794	92	352	—	—	—	—	—	794	92	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.350	70	—	—	1.239	61	—	—	111	09	—	—	—	—	—	—
1.756	32	—	—	1.583	07	—	—	173	25	—	—	—	—	—	—
1.273	60	—	—	1.138	67	—	—	134	93	—	—	—	—	—	—
3.598	60	—	—	3.598	60	—	—	—	—	—	—	—	—	20	50
270	—	—	—	175	25	—		94	75	—	—	—	—	—	—
451	78	—	—	412	67	—	—	39	11	—	—	—	—	—	—
586	76	—	—	566	05	—	—	20	71	—	—	—	—	—	—
419	02	—	—	398	50	—	—	20	52	—	—	—	—	—	—
746	64	—	—	691	—	—	—	55	64	—	—	—	—	—	—
165	16	—	—	146	17	—	—	18	99	—	—	—	—	—	—
144	—	—	—	74	—	—	—	70	—	—	—	—	—	—	—
137	38	—	—	7	53	—	—	129	85	—	—	—	—	—	—
6.261	68	—	—	5.695	84	—	—	565	84	—	—	—	—	—	—
44.208	11	—	—	22.671	78	—	—	21.536	33	—	—	—	—	—	—
2.408	12	1.596	39	2.408	12	1.596	39	—	—	—	—	—	—	—	—
1.921	88	—	—	1.867	83	—	—	54	05	—	—	—	—	—	—
13.923	27	—	—	12.461	66	—	—	1.461	61	—	—	—	—	—	—
1.547	07	1.665	73	1.547	07	300	—	—	—	1.365	73	—	—	—	—
679	52	—	—	537	96	—	—	141	56	—	—	—	—	—	—
423	42	—	—	422	38	—	—	1	04	—	—	—	—	—	—
253	72	—	—	229	16	—	—	24	56	—	—	—	—	—	—
518	80	—	—	73	36	—	—	445	44	—	—	—	—	—	—
555	68	—	—	460	66	—	—	95	02	—	—	—	—	—	—
25.329	08	—	—	21.503	36	—	—	3.825	72	—	—	—	—	772	50
668	78	—	—	623	83	—	—	44	95	—	—	—	—	—	—
142.745	49	4.653	24	104.998	23	1.896	39	37.747	26	2.756	85	—	—	2.543	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1901				Dochody w ciągu roku 1901			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	36.810	01	2.802	17	105.935	48	1.851	07
41	Egierski dla Egierskich II. .	29	26	—	—	395	—	—	—
42	Egierski „ Siedleckich I. . .	32	62	—	—	602	—	—	—
43	„ „ „ II.	35	44	—	—	439	—	—	—
44	Englowa Teofila	125	68	—	—	536	—	—	—
45	Falkenfels Dyonizy	—	—	—	—	8	—	—	—
46	Foks Franciszek	449	16	—	—	456	—	898	32
47	Gizela arcyksiężniczka . . .	9	28	—	—	275	—	—	—
48	Głowiński Roch Samuel . .	14.100	73	—	—	69.815	99	—	—
49	Hr. Gołuchowski Agenor . .	810	54	—	—	2.858	—	—	—
50	Gross de Rosenburg Józef . .	—	—	—	—	662	—	—	—
51	ks. Harbut Jan.	34	26	—	—	239	—	—	—
52	Hassewicz Stanisław	419	60	5.038	12	420	—	419	60
53	Haner Franciszek	20	50	—	—	224	—	—	—
54	Hefern Robert	466	68	—	—	1.300	—	—	—
55	Hoffmann Kornel	—	—	—	—	—	—	—	—
56	Horecki Eliasz	19	80	—	—	507	—	—	—
57	Janowski Floryan Amand . .	10	82	—	—	209	—	—	—
58	Jankowscy Władysław i Marya	32	—	—	—	94	—	—	—
59	Januszewscy Teofil i Hersylia	4.273	16	—	—	5.275	26	—	—
60	Jarosław	155	10	—	—	1.109	—	—	—
61	Jarosz Leonard.	13	48	—	—	178	—	—	—
62	Jeleński Napoleon.	1.458	78	—	—	2.391	62	—	—
63	Jezieniccy	631	58	—	—	694	—	—	—
64	Jurgas Magdalena.	74	24	—	—	966	—	—	—
65	Kaczkowski Antoni	167	04	1.184	52	730	95	247	04
66	Kallir Mayer	53	66	—	—	661	—	—	—
67	Kapeluszowa Fania	—	—	—	—	104	—	—	—
68	Karol Ludwik arcyksiąże . .	143	90	—	—	756	—	—	—
69	Karzykiewicz Stanisław . .	—	—	—	—	3.371	90	—	—
70	Kiełbusiewicz Tomasz . . .	24	70	1.200	—	432	—	—	—
71	Kiślicki Mikołaj	289	72	—	—	844	—	—	—
72	Koniecki Medard	32	84	—	—	6.847	—	—	—
73	Kopernik Mikołaj	5	38	—	—	128	—	—	—
74	Kopiński Adam.	11	50	—	—	216	—	—	—
75	Korzelińska Sabina	30	53	—	—	652	—	—	—
76	Kraków (zakordonowa) . . .	1.858	60	—	—	7.500	—	—	—
77	Krakowiec	42	50	—	—	270	—	—	—
78	Krausnecker Piotr	829	01	—	—	2.408	50	—	—
79	Kretowicz Paweł	115	36	—	—	148	—	—	—
80	Krościenko	20	81	—	—	185	—	—	—
81	Kruszewska Marya	602	29	—	—	919	—	—	—
	Do przeniesienia . .	64.240	56	10.224	81	221.762	70	3.416	03

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1901				Zapas z końcem roku 1901				Należytość pozostała z końcem roku 1901			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
142.745	49	4.653	24	104.998	23	1.896	39	37.747	26	2.756	85	—	—	2.543	—
424	26	—	—	392	66	—	—	31	60	—	—	—	—	—	—
534	62	—	—	595	50	—	—	39	12	—	—	—	—	—	—
474	44	—	—	438	16	—	—	36	28	—	—	—	—	—	—
661	68	—	—	128	65	—	—	533	03	—	—	—	—	400	—
8	—	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4	16
905	16	898	32	905	16	—	—	—	—	898	32	—	—	—	—
284	28	—	—	274	16	—	—	10	12	—	—	—	—	—	—
83.916	72	—	—	77.690	64	—	—	6.226	08	—	—	100	—	1.715	—
3.668	54	—	—	3.363	35	—	—	305	19	—	—	—	—	300	—
662	—	—	—	356	68	—	—	305	32	—	—	—	—	200	—
273	26	—	—	35	66	—	—	237	60	—	—	—	—	—	—
839	60	5.457	72	839	60	5.457	72	—	—	—	—	—	—	—	—
244	50	—	—	221	50	—	—	23	—	—	—	—	—	—	—
1.766	68	—	—	691	68	—	—	1.075	—	—	—	—	—	225	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	20
526	80	—	—	252	85	—	—	273	95	—	—	—	—	—	—
219	82	—	—	204	83	—	—	14	99	—	—	—	—	—	—
126		—	—	12	20	—	—	113	80	—	—	—	—	—	—
9.548	42	—	—	6.203	09	—	—	3.345	33	—	—	—	—	450	—
1.264	10	—	—	999	83	—	—	264	27	—	—	—	—	—	—
191	48	—	—	176	20	—	—	15	28	—	—	—	—	—	—
3.850	40	—	—	3.735	26	—	—	115	14	—	—	—	—	—	—
1.325	58	—	—	1.269	14	—	—	56	44	—	—	—	—	—	—
1.040	24	—	—	959	20	—	—	81	04	—	—	—	—	—	—
897	99	1.431	56	706	20	118	22	191	79	1.313	34	—	—	—	—
714	66	—	—	654	90	—	—	59	76	—	—	—	—	—	—
104	—	—	—	1	56	—	—	102	44	—	—	—	—	—	—
899	90	—	—	865	54	—	—	34	36	—	—	—	—	—	—
3.371	90	—	—	116	41	—	—	3.255	49	—	—	16.804	51	—	—
456	70	1.200	—	429	50	—	—	27	20	1.200	—	—	—	—	—
1.133	72	—	—	840	—	—	—	293	72	—	—	—	—	—	—
6.879	84	—	—	5.710	60	—	—	1.169	24	—	—	—	—	983	34
133	38	—	—	125	50	—	—	7	88	—	—	—	—	—	—
227	50	—	—	215	38	—	—	12	12	—	—	—	—	—	—
682	53	—	—	646	73	—	—	35	80	—	—	—	—	—	—
9.358	60	—	—	8.764	—	—	—	594	60	—	—	—	—	315	—
312	50	—	—	45	70	—	—	266	80	—	—	—	—	220	—
3.237	51	—	—	2.046	37	—	—	1.191	14	—	—	—	—	—	—
263	36	—	—	260	97	—	—	2	39	—	—	—	—	—	—
205	81	—	—	181	37	—	—	24	44	—	—	—	—	—	—
1.521	29	—	—	942	81	—	—	578	48	—	—	—	—	—	—
286.003	26	13.640	84	227.305	77	7.472	33	58.697	49	6.168	51	16.904	51	7.360	70

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1901				Dochody w ciągu roku 1901			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia	64.240	56	10.224	81	221.762	70	3.416	03
82	Krzeczunowicz Ignacy . . .	690	15	—	—	1.316	—	—	—
83	„ Walery . . .	160	46	—		733	—	—	—
84	Kucharski Jan	43	02	—	—	652	—	—	—
85	Kuczyński Leon Jan Kanty .	—	—	—	—	208	—	—	—
86	Kulczycki Jakób	116	30	—	—	921	—	—	—
87	Kurdwanowska Marya . . .		—	—	—	556	—	—	—
88	Lachowicz Antoni I. (stypendyjna)	—	—	214	79	5.801	43	—	—
89	Lachowicz Antoni II. (zapomogowa)	—	—	214	79	5.600	06	—	—
90	Laskowscy Zygmunt i Marya .	822	54	—	—	7.981	50	—	—
91	Lenartowicz Teofil	183	44	—	—	188	—	—	—
92	Lewicki hr. Kajetan	540	06	—	—	2.385	—	—	—
93	Lewicki Bazyli	250	62	—	—	470	—	—	—
94	Lipińscy Karol i Regina . .	1.039	68	10.695	56	13.842	99	1.000	—
95	Loewensteinowa Rozalia . .	22	02	—	—	267	—	—	—
96	Ładuński Stanisław	114	92	—	—	2.725	—	—	—
97	Łazowski Adolf Wład. Alek.	159	86	—	—	1.984	50	—	—
98	Łoś hr. Feliks Antoni . . .	322	40	—	—	2.411	68	—	—
99	Łoziński Władysław	—	—	—	—	1.320	—	—	—
100	Macharski Franciszek . . .	131	40	—	—	140	50	—	—
101	Małecki Antoni	14	96	—	—	126	—	—	—
102	Marynowski Ignacy	918	72	5.000	—	6.619	09	—	
103	Matczyński Marek	573	16	—	—	1.758	—	—	—
104	Michalewicze Zygmunt i Fryderyk	—	02	2.851	06	1.952	15	1.099	70
105	Michna Wojciech	—	—	1.723	98	777	—	460	—
106	Mickiewicz Adam I.	7	88	—	—	159	—	—	—
107	„ „ II.	—	—	—	—	—	—	—	—
108	Mieroszewski hr. Jan . . .	353	04	—	—	1.980	—	—	—
109	Mikiewicz Jędrzej	—	—	—	—	128	—	—	—
110	Mikołajów	284	26	—	—	857	—	—	—
111	Miller Maksymilian	99	—	—	—	106	—	—	—
112	Mokrzycki Ireneusz ks. . . .	67	24	—	—	578	—	—	—
113	Monasterzyska	287	10	—	—	405	88	—	—
114	Montleart ks. Augusta . . .	613	04	—	—	6.300	40	—	—
115	Dr. Morawski Adam I. (famil.)	171	66	—	—	186	—	—	—
116	„ „ „ II. (niefamil.)	344	20	—	—	537	—	—	—
117	Moszczeńska Ludwika . . .	—	—	—	—	100	79	—	—
118	Moysa Rosochacki Michał . .	10	83	—	—	586	—	—	—
119	Nahaczów	68	77	—	—	136	—	—	—
120	Nawratil Jakób	10	42	—	—	158	—	—	—
121	Nielepiec Jędrzej	19	40	—	—	122	—	—	—
	Do przeniesienia	72.681	13	30.924	99	294.838	67	5.975	73

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1901				Zapas z końcem roku 1901				Należytość pozostała z końcem roku 1901			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
286.003	26	13.640	84	227.305	57	7.472	33	58.697	69	6.168	51	16.904	51	7.360	70
2.006	15	—	—	1.894	55	—	—	111	60	—	—	—	—	—	—
893	46	—	—	721	90	—	—	171	56	—	—	—	—	—	—
695	02	—	—	650	80	—	—	44	22	—	—	—	—	—	—
208	—	—	—	208	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.037	30	—	—	772	70	—	—	264	60	—	—	—	—	—	—
556	—	—	—	539	76	—	—	16	24	—	—	—	—	—	—
5 801	43	214	79	5.801	43	214	79	—	—	—	—	—	—	198	87
5.600	06	214	79	5.526	86	214	79	73	20	—	—	—	—	198	87
8.804	04	—	—	7.348	70	—	—	1.455	34	—	—	—	—	—	—
371	44	—	—	183	84	—	—	187	60	—	—	—	—	—	—
2.925	06	—	—	2.773	50	—	—	151	56	—	—	—	—	—	—
720	62	—	—	255	30	—	—	465	32	—	—	—	—	—	—
14.882	67	11.695	56	7.875	08	—	—	7.007	59	11.695	56	1.644	15	—	—
289	02	—	—	262	70	—	—	26	32	—	—	—	—	—	—
2.839	92	—	—	2.468	40	—	—	371	52	—	—	—	—	259	—
2.144	36	—	—	760	90	—	—	1.383	46	—	—	—	—	1.200	—
2.734	08	—	—	2.734	08	—	—	—	—	—	—	636	36	—	—
1.320	—	—	—	15	02	—	—	1.304	98	—	—	—	—	—	—
271	90	—	—	271	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
140	96	—	—	115	28	—	—	25	68	—	—	—	—	—	—
7.537	81	5.000	—	7.537	81	—	—	—	—	5.000	—	11.741	63	137.513	50
2.331	16	—	—	2.156	20	—	—	174	96	—	—	—	—	—	—
1.952	17	3.950	76	1.952	15	841	65	—	02	3.109	11	—	—	—	—
777	—	2.183	95	777	—	317	—	—	—	1.866	98	—	—	—	—
166	88	—	—	158	20	—	—	8	68	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.333	04	—	—	1.960	80	—	—	372	24	—	—	—	—	—	—
128	—	—	—	125	70	—	—	2	30	—	—	—	—	—	—
1.141	26	—	—	1.130	10	—	—	11	16	—	—	—	—	—	—
205	—	—	—	189	20	—	—	15	80	—	—	—	—	—	—
645	24	—	—	76	20	—	—	569	04	—	—	—	—	—	—
692	98	—	—	577	34	—	—	115	64	—	—	—	—	—	—
6.913	44	—	—	6.396	40	—	—	517	04	—	—	—	—	240	—
357	66	—	—	173	24	—	—	184	42	—	—	—	—	—	—
881	20	—	—	837	90	—	—	43	30	—	—	—	—	—	—
100	79	—	—	100	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
596	83	—	—	556	28	—	—	40	55	—	—	—	—	—	—
204	77	—	—	69	74	—	—	135	03	—	—	—	—	—	—
168	42	—	—	149	38	—	—	19	04	—	—	—	—	—	—
141	40	—	—	120	24	—	—	21	16	—	—	—	—	—	—
367.519	80	36.900	72	293.531	14	9.060	56	73.988	66	27.840	16	30.926	65	146.970	94

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1901				Dochody w ciągu roku 1901			
		gotówką		efektami		gotówka		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	72.681	13	30.924	99	294.838	67	5.975	73
122	Niezabitowska Ludwika I. . .	858	44	—	—	2.588	—	—	—
123	Niezabitowska z hr. Duninów Borkowskich Ludwika II.	1.551	18	—	—	4.138	—	—	—
124	Nowak Jan ks.	362	83	—	—	748	—	—	—
125	Nowakowski Józef	206	08	—	—	214	—	—	—
126	Obniski Filip	—	—	—	—	849	—	—	—
127	Olszewski Michał	33	89	—	—	598	87	—	—
128	Oranż Abraham	18	12	—	—	223	—	—	—
139	Otowski Henryk	4	—	—	—	66	—	—	—
130	Ożańsko (Marcelego Terleckiego)	352	44	—	—	940	22	—	—
131	Paprocki Stanisław	240	12	—	—	1.202	—	—	—
132	Parzelski Franciszek	211	44	—	—	533	—	—	—
133	Paszyc Bolesław	467	92	—	—	1.702	—	—	—
134	Pawłowski Franciszek . . .	109	56	—	—	594	—	—	—
135	Petryczyn Prus Kazimierz . .	3.365	11	—	—	10.928	—	—	—
136	Pineles Eliasz pod nazwą „Jakóba“	456	80	—	—	573	—	—	—
137	Pierzchała Ignacy	97	20	—	—	106	—	—	—
138	Pieściorowski Ryszard . . .	—	—	35.293	46	55.327	26	22.857	55
149	Pitoń Jan	21	30	—	—	310	—	—	—
140	Pniewski Feliks	—	60	—	—	221	—	—	—
141	Popkiewicz Antoni	108	74	—	—	1.049	—	—	—
142	Potocki Mikołaj	235	42	—	—	2.834	—	—	—
143	Pukalski Alojzy	669	88	—	—	4.345	—	—	—
144	Przemyśl	28	68	—	—	272	—	—	—
145	Radymno I.	17	80	—	—	173	—	—	—
146	Radymno II.	130	60	—	—	399	—	—	—
147	Rappaport Jakób	125	72	254	19	255	27	379	91
148	Reifer Jakób.	—	—	—	—	36	—	—	—
159	Rieger Władysław	34	60	60	—	40	—	34	60
150	Roland vel Rotlender Leop. I. (dla uczniów)	860	—	1.301	68	2.280	06	—	—
151	Roland vel Rotlender Leop. II. (dla uczenic)	688		1.040	40	1.820	71	—	—
152	Romanowski Mieczysław . .	648	—	984	14	673	96	—	—
153	Rostocki Piotr	28	30	—	—	769	—	—	—
154	Rudolf arcyksiąże	286	80	—	—	322	—	—	—
155	Russyan Rafał	298	—	—	—	1.836	—	—	—
156	Rylscy (Scibor z Pisarowic) .	—	—	—	—	18	40	—	—
157	Ryżnerski Walenty	37	64	—	—	343	—	—	—
158	Rzeszów	20	80	—	—	338	—	—	—
169	Sapieha ks. Leon	337	40	—	—	2.229	—	—	—
160	Sarama Tomasz	56	40	—	—	304	—	—	—
161	Sącz	216	76	—	—	634	50	—	—
162	Schlesingerowie Jan i Tekla .	95	88	—	—	102	—	—	—
	Do przeniesienia . .	85.964	58	69.858	86	397.773	92	29.247	79

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1901				Zapas z końcem roku 1901				Należytość pozostała z końcem roku 1901			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
367.519	80	36.900	72	293.531	14	9.060	56	73.988	66	27.840	16	30.926	65	146.970	94
3.446	44	—	—	2.564	95	—	—	881	49	—	—	—	—	420	—
5.689	18	—	—	5.613	21	—	—	75	97	—	—	—	—	—	—
1.110	83	—	—	713	73	—	—	397	10	—	—	—	—	—	—
420	08	—	—	405	40	—	—	14	68	—	—	—	—	—	—
849	—	—	—	752	68	—	—	96	32	—	—	—	—	—	—
632	76	—	—	595	93	—	—	36	83	—	—	—	—	—	—
241	12	—	—	234	56	—	—	6	56	—	—	—	—	—	—
70	—	—	—	64	24	—	—	5	76	—	—	—	—	—	—
1.293	66	—	—	624	67	—	—	668	99	—	—	—	—	350	—
1.442	12	—	—	998	82	—	—	443	30	—	—	—	—	—	—
744	44	—	—	513	09	—	—	231	35	—	—	—	—	—	—
2.169	92	—	—	1.075	22	—	—	1.094	70	—	—	—	—	600	—
703	56	—	—	346	64	—	—	356	92	—	—	—	—	236	—
14.293	11	—	—	10.358	57	—	—	3.934	54	—	—	—	—	450	—
1.029	80	—	—	159	34	—	—	870	46	—	—	—	—	—	—
203	20	—	—	98	64	—	—	104	56	—	—	—	—	—	—
55.327	26	58.151	01	55.327	26	36.084	06	—	—	22.066	95	26.819	44	—	—
331	30	—	—	290	46	—	—	40	84	—	—	—	—	—	—
221	60	—	—	200	24	—	—	21	36	—	—	—	—	—	—
1.157	74	—	—	1.017	82	—	—	139	92	—	—	—	—	—	—
3.069	42	—	—	2.347	35	—	—	722	07	—	—	—	—	630	—
5.014	88	—	—	4.904	02	—	—	110	86	—	—	—	—	—	—
300	68	—	—	274	58	—	—	26	10	—	—	—	—	—	—
190	80	—	—	168	44	—	—	22	36	—	—	—	—	—	—
529	60	—	—	492	30	—	—	37	30	—	—	—	—	—	—
380	99	634	10	380	99	—	—	—	—	634	10	—	—	—	—
36	—	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
74	60	94	60	34	60	—	—	40	—	94	60	—	—	—	—
				3.090	63	1.301	68	49	43	—	—	—	—	—	—
3.140	06	1.301	68												
				2.453	44	1.040	40	55	27	—	—	—	—	—	—
2.508	71	1.040	40												
1.321	96	984	14	1.275	28	—	—	46	68	984	14	—	—	—	—
797	30	—	—	766	70	—	—	30	60	—	—	—	—	—	—
608	80	—	—	585	19	—	—	23	61	—	—	—	—	—	—
2.134	—	—	—	2.030	49	—	—	103	51	—	—	—	—	—	—
18	40	—	—	18	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
380	64	—	—	338	44	—	—	42	20	—	—	—	—	—	—
358	80	—	—	323	69	—	—	35	11	—	—	—	—	—	—
2.566	40	—	—	2.277	58	—	—	288	82	—	—	—	—	—	—
360	40	—	—	60	49	—	—	299	91	—	—	—	—	—	—
851	26	—	—	626	14	—	—	225	12	—	—	—	—	—	—
197	87	—	—	185	67	—	—	12	21	—	—	—	—	—	—
483.738	50	99.106	65	398.157	03	47.486	70	85.581	47	51.619	95	57.746	09	149.656	94

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1901				Dochody w ciągu roku 1901			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . . .	85.964	58	69.858	86	397.773	92	29.247	79
163	Schnell Franciszek	24	96	—	—	180	—	—	—
164	Seidler Krystyan	9	96	—	—	194	—	—	—
165	Seeling-Saulenfels Ferdynand .	—	—	—	—	80	—	—	—
166	Sielecka Aniela	85	54	—	—	970	—	—	—
167	Siemianowscy I. (dla wsz. i polit.)	1.411	44	—	—	2.479	—	—	—
168	Siemianowscy II. (dla szkoły sztuk pięknych)	—	—	—	—	1.927	06	—	—
169	Siemiradzki Henryk	33	14	—	—	230	—	—	—
170	Skibiński Karol	167	30	—	—	694	—	—	—
171	Skibiński Szczęsny I. . .	29	20	—	—	234	—	—	—
172	„ „ II. . .	217	20	—	—	226	—	—	—
173	„ „ III. .	17	68	—	—	224	—	—	—
174	„ „ IV. .	33	20	—	—	242	—	—	—
175	„ „ V. . .	29	20	—	—	234	—	—	—
176	„ „ ogólna	—	—	—	—	—	—	—	—
177	Slapowie Karol i Rozalia . .	615	16	—	—	954	—	—	—
178	Słowacki Juliusz	10	72	—	—	661	—	—	—
179	Sobota Karol I.	32	68	—	—	870	—	—	—
180	„ „ II.	46	68	—	—	937	70	—	—
181	„ „ III.	7	96	—	—	216	—	—	—
182	Sołowijowie Jan i Wanda I. (dla Herbutowa)	4	—	701	20	108	—	—	—
183	Sołowijowie Jan i Wanda II. (dla Poturzycy)	49	80	398	74	50	—	49	50
184	Sołowijowie Jan i Wanda III. (dla Boratyna)	14	50	135	—	45	—	59	50
185	Sozański Jan Franc. Kazim. .	540	16	—	—	1.062	—	—	—
186	Spadwiński Antoni	24	52	—	—	1.063	50	—	—
187	Stachiewicz Franciszek . . .	467	56	—	—	500	—	—	—
188	Stanisławów	12	76	—	—	115	—	—	—
189	Stankiewicz Mogiła Szczepan	318	64	—	—	1.965	60	—	—
190	Staszewski i Bielak	280	76	—	—	595	—	—	—
191	Stawek Jędrzej	26	—	—	—	347	—	—	—
192	Stowarzyszenie kolei Karola Ludwika	31	20	—	—	134	—	—	—
193	Strissower Adolf	33	58	—	—	367	—	—	—
194	Strzałkowski Stanisław . . .	—	—	—	—	24.791	09	—	—
195	Stupnicki Hipolit	54	60	—	—	195	—	—	—
196	„ Marceli	2.941	55	4.669	28	13.804	—	2.041	55
197	Sutorski Antoni	921	48	—	—	2.204	56	—	—
198	Szachłacki Wincenty . . .	733	64	—	—	2.864	—	—	—
199	Szaflarski ks. Józef i Czaykowska Franciszka	113	—	185	74	453	02	—	—
200	Szczepanowski Karol . . .	23	76	—	—	303	60	—	—
201	Szmoniewski Józef	22	12	—	—	177	—	—	—
202	Tarnów	—	—	—	—	168	—	—	—
	Do przeniesienia	95.350	23	75.948	82	460.639	05	31.398	34

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1901				Zapas z końcem roku 1901				Należytość pozostała z końcem roku 1901			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
483.738	50	99.106	65	398.157	03	47.486	70	85.581	47	51.619	95	57.746	09	149.656	94
204	96	—	—	166	40	—	—	38	56	—	—	—	—	—	—
203	96	—	—	192	24	—	—	11	72	—	—	—	—	—	—
80	—	—	—	56	—	—	—	24	—	—	—	—	—	—	—
1.055	54	—	—	936	59	—	—	118	95	—	—	—	—	—	—
3.890	44	—	—	2.016	27	—	—	1.874	17	—	—	—	—	—	—
1.927	06	—	—	1.927	06	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
263	14	—	—	233	78	—	—	29	36	—	—	—	—	—	—
861	30	—	—	680	90	—	—	180	40	—	—	—	—	—	—
263	20	—	—	229	44	—	—	33	76	—	—	—	—	—	—
443	20	—	—	431	08	—	—	12	12	—	—	—	—	—	—
241	68	—	—	20	41	—	—	221	27	—	—	—	—	—	—
275	20	—	—	247	78	—	—	27	42	—	—	—	—	—	—
263	20	—	—	229	44	—	—	33	76	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.569	16	—	—	324	58	—	—	1.244	58	—	—	—	—	—	—
671	72	—	—	659	24	—	—	12	48	—	—	—	—	—	—
902	68	—	—	843	05	—	—	59	63	—	—	—	—	—	—
984	38	—	—	984	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
223	96	—	—	210	40	—	—	13	56	—	—	—	—	—	—
112	—	701	20	4	—	49	64	108	—	651	56	—	—	—	—
99	80	448	24	49	75	—	—	50	05	448	24	—	—	—	—
59	50	194	50	59	50	—	—	—	—	194	50	—	—	—	—
1.602	16	—	—	1.225	43	—	—	376	73	—	—	—	—	333	34
1.088	02	—	—	1.062	20	—	—	25	82	—	—	—	—	—	—
967	56	—	—	475	47	—	—	492	09	—	—	—	—	—	—
127	76	—	—	63	24	—	—	64	52	—	—	—	—	50	—
2.284	24	—	—	1.952	50	—	—	331	74	—	—	—	—	—	—
875	76	—	—	823	50	—	—	52	26	—	—	—	—	—	—
373	—	—	—	342	44	—	—	30	56	—	—	—	—	—	—
165	20	—	—	131	20	—	—	34	—	—	—	—	—	—	—
400	58	—	—	370	14	—	—	30	44	—	—	—	—	—	—
24.791	09	—	—	22.136	98	—	—	2.654	11	—	—	248	85	250	16
249	60	—	—	247	84	—	—	1	76	—	—	—	—	—	—
16.745	55	6.710	83	10.371	77	—	—	6.373	78	6.710	83	—	—	600	—
3.126	04	—	—	2.634	38	—	—	491	66	—	—	—	—	—	—
3.597	64	—	—	2.294	36	—	—	1.303	28	—	—	—	—	—	—
566	02	185	74	566	02	185	74	—	—	—	—	—	—	—	—
327	36	—	—	300	60	—	—	26	76	—	—	—	—	—	—
199	12	—	—	136	36	—	—	62	76	—	—	—	—	38	—
168	—	—	—	168	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
555.989	28	107.347	16	453.961	75	47.722	08	102.027	53	59.625	08	57.994	94	150.928	44

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1901				Dochody w ciągu roku 1901			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia	95.350	23	75.948	82	460.639	05	31.398	34
203	Tarnowski Franciszek . . .	51	40	—	—	757	—	—	—
204	Tchórznicka Honorata . . .	13	60	—	—	218	—	—	—
205	Teodorowiczówna Klementyna	15	12	—	—	130	—	—	—
206	Torosiewicz Emil	—	—	—	—	512	—	—	—
207	Dr. Towarnicki Jan	700	67	—	—	41.313	33	—	—
208	Towarnicki Bazylewicz Jan .	227	84	—	—	2.457	—	—	—
209	Trojanowski Wincenty . . .	43	63	—	—	310	—	—	—
210	Unia lubelska	131	88	—	—	146	—	—	—
211	Urbański Franciszek	15	29	—	—	3.682	—	—	—
212	Uścieński Jędrzej	138	54	—	—	457	50	—	—
213	Warteresiewicz Maryan . . .	74	—	—	—	1.806	—	—	—
214	Wierzbicki Julian	825	84	—	—	2.949	—	—	—
215	Wilczyński Konrad	320	52	—	—	342	—	—	—
216	Włochowicz Jan	4	—	—	—	166	—	—	—
217	Wystawa kraj. z r. 1877. . .	802	89	—	—	1.824	—	—	—
218	Zawadzki Korwin Franciszek	1.346	—	—	—	5.122	—	—	—
219	„ Rogala Antoni . .	218	76	—	—	713	—	—	—
220	Ziętkiewicz Wincenty . . .	155	64	—		162	—	—	—
221	Żalchocki Andrzej	853	92	—	—	6.565	—	—	—
222	Żebrowski Adam	2.033	45	—	—	4.521	52	—	—
223	Żurakowski Jan	1.878	46	—	—	11.363	11	—	—
	Suma	105.201	68	75.948	82	546.155	51	31.398	34

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1901				Zapas z końcem roku 1901				Należytość pozostała z końcem roku 1901			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
555.989	28	107.347	16	453.961	75	47.722	08	102.027	53	59.625	08	57.994	94	150.928	44
808	40	—	—	750	69	—	—	57	71	—	—	—	—	—	—
231	60	—	—	216	24	—	—	15	36	—	—	—	—	—	—
145	12	—	—	127	42	—	—	17	70	—	—	—	—	—	—
512	—	—	—	19	90	—	—	492	10	—	—	—	—	—	—
42.014	—	—	—	31.733	69	—	—	10.280	31	—	—	—	—	800	—
2.684	84	—	—	2.645	36	—	—	39	48	—	—	—	—	—	—
353	63	—	—	305	25	—	—	48	38	—	—	—	—	—	—
277	88	—	—	133	10	—	—	144	78	—	—	—	—	—	—
3.697	29	—	—	3.693	85	—	—	3	44	—	—	—	—	—	—
596	04	—	—	563	—	—	—	33	04	—	—	—	—	—	—
1.880	—	—	—	1.799	15	—	—	80	85	—	—	—	—	—	—
3.774	84	—	—	3.018	18	—	—	756	66	—	—	—	—	—	—
662	52	—	—	323	32	—	—	339	20	—	—	—	—	—	—
170	—	—	—	164	50	—	—	5	50	—	—	—	—	—	—
2.626	89	—	—	1.631	01	—	—	995	88	—	—	—	—	—	—
6.468	—	—	—	6.245	80	—	—	222	20	—	—	—	—	157	50
931	76	—	—	704	—	—	—	227	76	—	—	—	—	—	—
317	64	—	—	300	25	—	—	17	39	—	—	—	—	—	—
7.418	92	—	—	6.559	68	—	—	859	24	—	—	—	—	—	—
6.554	97	—	—	5.123	11	—	—	1.431	86	—	—	—	—	—	—
13.241	57	—	—	11.572	45	—	—	1.669	12	—	—	—	—	1.312	50
651.357	19	107.347	16	531.591	70	47.722	08	119.765	49	59.625	08	57.994	94	153.198	44

III. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Dochody.						
		A) Gospodarstwo gruntowe.						
I.	1	**Czynsze dzierżawne** z gruntów, łąk i ogrodów.	1.005	20	964	20	41	—
II.	2	**Czynsze z budynków wydzierżawionych propinatorowi** i czynsz dzierżawny z propinacyi.						
		a) należytość zaległa . 22.723 K. 26 g.						
		b) „ bieżąca . 4.000 „ — „	26.723	26	4.000	—	22.723	26
III.	3	**Zwroty kosztów zarządu** . . .	—	—	—	—	—	—
IV.		**Dochody rozmaite:**						
	4	Zaległe odsetki zwłoki	5.251	45	—	—	5.251	45
	5	Rozmaite wierzytelności i zwroty . .	225	75	25	—	200	75
		Suma rubryki IV. . . .	5.477	20	25	—	5.452	20
V.		**B) Gospodarstwo lasowe.**						
	6	Dochody ze sprzedaży drzewa opałowego	19.954	60	19.954	60	—	—
	7	Dochody ze sprzedaży drzewa materyałowego	7.903	24	7.903	24	—	—
	8	Dochody z grzywien lasowych . .	26	—	26	—	—	—
	9	Zwroty kosztów rąbania	83	20	83	20	—	—
	10	Rozmaite dochody: dochód z ubocznych użytków lasowych i polowania . .	546	30	546	30	—	—
		Suma rabryki V. . . .	28.513	34	28.513	34	—	—
		Suma wszystkich dochodów . .	61.719	00	33.502	54	28.216	46

III. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
I.		**A) Gospodarstwo gruntowe.**						
	1	Utrzymanie i adaptacya budynków gospodarskich	49	22	49	22	—	—
	2	Asekuracya budynków gospodarskich .	269	92	269	92	—	—
		Suma rubryki I. . . .	319	14	319	14	—	—
II.		**B) Gospodarstwo lasowe.**						
	3	Utrzymanie budynków leśnych . .	278	98	278	98	—	—
	4	Koszta wyrąbu drzewa opałowego . .	2.262	95	2.262	95	—	—
	5	„ „ „ materyałowego .	193	04	193	04	—	—
	6	Rozmaite wydatki:						
		a) Tantyema i pniowe zarządcy lasów .	1.051	21	1.051	21	—	—
		b) Koszta polowania, uprawa lasu i utrzymanie rowów granicznych i dróg lasowych	646	70	646	70	—	—
		c) Koszta z tytułu prestacyi drogowych i wykupna szarwarku . . .	—	—	—	—	—	—
		d) Rekwizyta lasowe i inne drobne .	10	44	10	44	—	—
		Suma rubryki II. . . .	4.443	32	4.443	32	—	—
		Do przeniesienia . .	4.762	46	4.762	46	—	—

III. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Z przeniesienia . .	4.762	46	4.762	46	—	—
III.		C) **Koszta zarządu.**						
	7	Płaca zarządcy lasów, gajowych i kominiarza	2.916	—	2.916	—	—	—
	8	Pensye i dary z łaski	288	—	288	—	—	—
	9	Emolumenta drzewem i gotówką . .	1.386	20	1.386	20	—	—
	10	Rozmaite wydatki:						
		a) Koszta stemplowe i zastępstwo prawne	31	58	31	58	—	—
		b) Datek na premie szkolne . . .	60	—	60	—	—	—
		c) Wynagrodzenie straży leśnej tytułem nadwyżki od ściągniętych grzywien lasowych za przestępstwa lasowe .	47	15	47	15	—	—
		d) Koszta podróży i kancelaryjne . .	74	26	74	26	—	—
		Suma rubryki III. . . .	4.803	19	4.803	19	—	—
IV.	11	D) **Podatki rządowe**	4.677	46	4.677	46	—	—
V.		E) **Wydatki z prawa patronatu.**						
	12	Płace księży i nauczycieli . . .	1.197	—	1.197	—	—	—
	13	Emolumenta tychże drzewem . . .	938	—	938	—	—	—
	14	Prestacye na rzecz miejscowej szkoły ludowej	215	60	215	60	—	—
		Suma rubryki V. . . .	2.350	60	2.350	60	—	—
VI.	15	F) **Nadwyżka dochodów przeniesiona do fundacyi stypendyjnej** ś. p. Samuela Głowińskiego	16.908	83	16.908	83	—	—
		Suma wszystkich wydatków . .	33.502	54	33.502	54	—	—

III. Administracya dóbr Winniki.

Stan funduszu z końcem roku 1901.

Stan czynny. Należytości czynne . . . . . 28.216 K. 46 g.

Stan bierny. Należytości bierne . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . . 28.216 K. 46 g.

W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900 . . . 27.974 „ 71 „
okazuje się stan majątku **większy** o . . . . . 241 K. 75 g.

Uwaga. Wartość dóbr zachowano w ogólnem zamknięciu rachunkowem kompleksu funduszów stypendyjnych.

Wykazane z końcem roku należytości czynne w ogólnej kwocie . 28.216 K. 46 g. stanowią pretensye:

1. Do byłego dzierżawcy propinacyi Salamona Tanda:

a) z tytułu czynszu dzierżawnego w kwocie . . . . . 22.723 K. 26 g.

b) z tytułu odsetek zwłoki w kwocie 4.835 „ 27 „

c) z tytułu sądownie przyznanych kosztów i należytości stemplowej od kontraktu do B, 3.925/74 w kwocie 416 „ 18 „

Razem . . . . . 27.974 K. 71 g.

2. Zaległe czynsze dzierżawne z gruntów, łąk i ogrodów w kwocie . . . . . 41 „ — „

3. Zaległe zwroty należytości za police asekuracyjne zastępczo zapłaconych za dzierżawę bydynków fundacyjnych w kwocie . . . . . 200 „ 75 „

Razem jak wyżej . . . . . 28.216 K. 46 g.

O ściągnięcie należytości ad 1. od Salomona Tanda toczy się proces cywilno-sądowy.

L W. 30.607/1902.

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	155	38	155	38	—	—
	2	Efekta zakupione . . 418 K. 13 g. od tego spieniężone . 232 „ 37 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	185	76	185	76	—	—
		Suma dochodów . .	341	14	341	14	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 74.681 „ 80 „	—	—	74.681	81	—	—
		Razem . .	—	—	75.022	95	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 387 K. 76 g.						
		od tego pobrano za spieniężone efekta . 232 „ 37 „						
		Czysty wydatek . .	155	39	155	39	—	—
		Suma wydatków . .	155	39	155	39	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	74.867	56	—	—
		Razem . .	—	—	75.022	95	—	—

IV. Fudusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	20.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	11.400 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.400 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	400 „ — „	
5. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	40.400 „ — „	
6. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	67 „ 56 „	74.867 K. 56 g.
Suma stanu czynnego . . .		74.867 K. 56 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		74.867 K. 56 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		74.681 „ 81 „
okazuje się **przyrost** majątku o		185 K. 75 g.

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 909 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 456 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. galicyjs. Towarzystwa kredyt. ziemsk. . . 96 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 16 „ — „						
		e) od obligacyj kolejow. Banku krajowego . 1.612 „ — „						
		f) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego . 3 „ 76 „						
		Razem . . 3.092 K. 76 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 3 „ 06 „						
		Czysty dochód . .	3.089	70	3.089	70	—	—
		Suma dochodów . .	3.089	70	3.089	70	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	201	63	—	—
		Razem . .	—	—	3.291	33	—	—

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Dożywocie dla c. k. inwalidów wojskowych:						
		a) należytość zaległa . 50 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 3.010 „ — „						
		Razem . . 3.060 K. — g.						
		odpisano . 50 „ — „	3.010	—	2.910	—	100	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	155	38	155	38	—	—
		Suma wydatków . .	3.165	38	3.065	38	100	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	225	95	—	—
		Razem . .	—	—	3.291	33	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w gotówce . 225 K. 95 g.
zarezerwowano na wypłatę w roku 1902 niepodniesionych za rok 1901 wsparć dożywotnich dla dla dwóch c. k. inwalidów po 50 koron . . . . . 100 „ — „
resztę w sumie . . . . . 125 K. 95 g.
przeniesiono z początkiem roku 1902, jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1901 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

L. W. 21.235/902.

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	24	—	24	—	—	—
	2	Efekta zakupione	24	—	24	—	—	—
		Suma dochodów . .	48	—	48	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 6.086 „ 60 „	—	—	6.086	61	—	—
		Razem . .	—	—	6.134	61	—	—
		Wydatki.						
		Gotówka wydana na zakupno efektów .	24	—	24	—	—	—
		Suma wydatków . .	24	—	24	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 6 110 „ 60 „	—	—	6.110	61	—	—
		Razem . .	—	—	6.134	61	—	—

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce.		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 4% książeczka Banku krajowego . .	110 K. 60 g.	
2. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	6.000 „ — „	6.110 „ 60 „
Suma stanu czynnego . . .		6.110 K. 61 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.110 K. 61 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1900		6.086 „ 61 „
okazuje się **przyrost** majątku o		24 K. — g.

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów: 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1893 .	240	—	240	—	—	—
		Suma dochodów . .	240	—	240	—	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1901 w gotówce	—	—	24	—	—	—
		Razem . .	—	—	264	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocia trzech c. k. inwalidów wojskowych po 72 koron . . .	216	—	144	—	72	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego.	24	—	24	—	—	—
		Suma wydatków . .	240	—	168	—	72	—
	3	Zapas z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	96	—	—	—
		Razem . .	—	—	264	—	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w gotówce w kwocie 96 koron — zarezerwowano na ewentualną wypłatę niepobranego za rok 1901 jednego wsparcia w sumie 72 korony resztę zaś w sumie 24 korony przeniesiono z początkiem roku 1902 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. . . . /902).

L. W. 7.125/902.

VI. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	50	90	50	90	—	—
	2	Efekta zakupione . . 207 K. 38 g.						
		od tego spieniężone . 140 „ 48 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	66	90	66	90	—	—
		Suma dochodów . .	117	80	117	80	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 3.795 „ 66 „	—	—	3.795	67	—	—
		Razem . .	—	—	3.913	47	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 191 K. 38 g.						
		od tego za spieuiężone efekta . . . . 140 „ 48 „						
		Czysty wydatek . .	50	90	50	90	—	—
		Suma wydatków . .	50	90	50	90	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 3.862 „ 56 „	—	—	3.862	57	—	—
		Razem . .	—	—	3.913	47	—	—

VI. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	800 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.800 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	200 „ — „	
4. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	62 „ 56 „	3.862 „ 56 „
Suma stanu czynnego . . .		3.862 K. 57 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		3.862 K. 57 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		3.795 „ 67 „
okazuje się **przyrost** majątku o		66 K. 90 g.

VI. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastaw. galic. Towarzyst. kred. ziemskiego . . . 32 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 112 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . . 4 „ — „						
		d) 4% od książeczek wkł. Banku krajowego . 7 „ 38 „						
		Razem . . 155 K. 38 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 2 „ 10 „						
		Czysty dochód . .	153	28	153	28	—	—
		Suma dochodów . .	153	28	153	28	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	43	52	—	—
		Razem . .	—	—	196	80	—	—
		Wydatki.						
	1	Wyposażenie Katarzyny Tymcio z Magierowa	100	—	100	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	50	90	50	90	—	—
		Suma wydatków . .	150	90	150	90	—	—
	3	**Zapas** z końcem r. 1901 w gotówce .	—	—	45	90	—	—
		Razem . .	—	—	196	80	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 45 K. 90 g. przeniesiono z początkiem roku 1902 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. (LW. 6.404/902).

L. W. 7.076/902.

VII. Zakład narodowy im. Ossolińskich.

L. porz.	Dochody.	Gotówka K.	Gotówka gr.	Efekta K.	Efekta gr.
1	W styczniu roku 1901	—	—	—	—
2	„ lutym „ „	—	—	—	—
3	„ marcu „ „	8.225	03	6.000	—
4	„ kwietniu „ „	11.420	40	—	—
5	„ maju „ „	—	—	—	—
6	„ czerwcu „ „	13.204	—	—	—
7	„ lipcu „ „	21.063	50	3.300	40
8	„ sierpniu „ „	5.000	—	170	20
9	„ wrześniu „ „	1.329	63	60.000	—
10	„ październiku „ „	2.586	—	—	—
11	„ listopadzie „ „	5.000	—	2.000	—
12	„ grudniu „ „	22.244	13	4.000	—
	Do tego przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych	9.433	44	1.655	59
	Suma doch. { maj. obrot. 90.974 K. 64 gr. — K. — gr. / „ zarod. 8.531 „ 49 „ 77.126 „ 19 „ }	99.506	13	77.126	19
	Zapas z początkiem roku 1901:				
	a) w gotówce	352	17	—	—
	b) w efektach { w walucie koronowej . . . . / we frankach . . . . . }	—	—	916.861	41
		—	—	300	frank.
	Razem . . .	99.858	30	993.987 / 300	60 / frank.

VII. Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

L. porz.	Wydatki.			Gotówka K.	Gotówka gr.	Efekta K.	Efekta gr.
1	W styczniu roku 1901			—	—	—	—
2	„ lutym „ „			229	85	—	—
3	„ marcu „ „			8.312	86	6.000	—
4	„ kwietniu „ „			11.300	—	—	—
5	„ maju „ „			—	—		—
6	„ czerwcu „ „			170	40	63.200	—
7	„ lipcu „ „			34.092	26	—	—
8	„ sierpniu „ „			5.170	20	—	—
9	„ wrześniu „ „			54	23	—	—
10	„ październiku „			3.800	—	—	—
11	„ listopadzie „ „			5.000	24	2.000	—
12	„ grudniu „ „			15.862	16	300	—
	Do tego przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych			14.828	31	—	—
		Gotówka	Efekta				
	Suma wyd. maj. obrot.	90.289 K. 02 gr.	— K. — gr.				
	Suma wyd. maj. zarod.	8.531 „ 49 „	71.500 „ — „	98.820	51	71.500	—
	Zapas z końcem roku 1901:						
	a) w gotówce			1.037	79	—	—
	b) w efektach:						
	1) Listy Tow. kredytowego ziemskiego		658.400 K. — gr.				
	2) Obligacye pożyczki krajowej z r. 1893		129.300 „ — „				
	3) Obligacye galic. fund. propinacyjnego		58.800 „ — „				
	4) Renta państwowa		5.000 „ — „				
	5) Priorytety I. węg. galic. kolei żelaznej		4.000 „ — „				
	6) Obligacye komunalne Banku kraj.		50.000 „ — „				
	7) Książeczki wkładkowe Banku krajowego i galic. Kasy oszczędności		7.987 „ 60 „				
	8) Obligacye pożyczki papieskiej		300 franków				
	Suma		913.487 K. 60 gr. 300 franków				
	Do tego:						
	1. kaucya Konstantego Michalewskiego, dzierżawcy dóbr, 4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego		8.000 K. — gr.				
	2. kaucya na zabezpieczenie kontraktu zawartego między kuratoryą zakładu a Dawidem Milchem i Mendlem Grünsbergem, mianowicie:						
	a) 3% Boden losy na 600 K.					922.487	60
	b) 4% i 4½% listy Banku hip. na 400 „		1.000 „ — „			300	frank.
						993.987	60
	Razem			99.858	30	300	frank.

Uwaga. 1. W ostatnich pozycyach wyżej przedstawionego rachunku kasowego mieszczą się przeprowadzenia odnoszące się do roku 1901, które wynikły z zestawienia i obli-

czenia całego ruchu kasowego po dzień 31. Grudnia i zostały przez Kuratoryę wprowadzone do dzienników dodatkowych. Dla zgodności z rachunkami Kuratoryi i wyprowadzonymi ostatecznymi zapasami kasowymi, uwidacznia się powyższe przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych kasy krajowej, które prowadzi się dla wszystkich funduszów krajowych na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 9. maja 1893 każdego roku budżetowego po koniec marca roku następnego.

2. Oprócz wykazanego z końcem roku 1901 zapasu w gotówce i efektach posiada fundacya należytość czynną t. j. ulokowaną w Banku krajowym na rachunku bieżącym' kwotę 862 koron.

3. Kaucye w efektach 900 koron stanowią należytość bierną funduszu..

4. Majątkiem tego Zakładu zarządza Kuraterya, ustanowiona przez założyciela i składa Wydziałowi krajowemu roczny rachunek do sprawdzenia. Kasa krajowa zaś na mocy §. 41. listu fundacyjuego pobiera sumarycznie dochody i uskutecznia wydatki za asygnatami Kuratora, oraz przechowuje zapasy majątku zarodowego z nadwyżek majątku obrotowego.

LW. 25.480/1902.

VIII. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Zwroty od zapomożonych:						
		a) w kapitale z lat dawniejszych . .	3.312	99	2.211	65	1.101	34
		b) w odsetkach anuitetowych:						
		z lat dawniejszych . 53 K. 38 g.						
		z roku bieżącego . 115 „ 77 „	169	15	158	88	10	27
	2	4% odsetki od książeczki wkładkowej Banku krajowego	930	57	930	57	—	—
	3	Efekta zakupione	3.301	11	3.301	11	—	—
		Suma dochodów . .	7.713	82	6.602	21	1.111	61
		Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce	—	—	—	01	—	—
		b) w efektach	—	—	12.628	15	—	—
		Razem . .	—	—	19.230	37	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	3.301	11	3.301	11	—	—
		Zapas z końcem roku 1901 w efektach	—	—	15.929	26	—	—
		Razem . .	—	—	19.230	37	—	—

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1901.

Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach: 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego . . . . . 15.929 K. 26 g.
II. Należytości czynne . . . . . 1.111 „ 61 „
Suma stanu czynnego . . . 17.040 K. 87 g.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . . 17.040 K. 87 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900 . . . . 15.994 „ 53 „
okazuje się **przyrost** majątku o . . . . . 1.046 K. 34 g.

*

IX. Fundusz budowy domu podrzótków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% książeczki Banku krajowego	18	88	18	88	—	—
	2	Efekta zakupione	18	88	18	88	—	—
		Suma dochodów . .	37	76	37	76	—	—
		Do tego:						
	3	**Zapas** początkowy efektami . . .	—	—	467	18	—	—
		Razem . .	—	—	504	94	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka ulokowana na książeczkę Banku krajowego	18	88	18	88	—	—
		Suma wydatków . .	18	88	18	88	—	—
		Do tego:						
	2	**Zapas** ostateczny efektami . . .	—	—	486	06	—	—
		Razem . .	—	—	504	94	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

Stan czynny:

a) w gotówce	— K.	— g.
b) w efektach (książeczka Banku krajowego)	486 „	06 „
c) w wartości realności	24.939 „	— „
Suma stanu czynnego . . .	25.425 K.	06 g.
Stan bierny.	— „	— „
Czysty stan czynny	25.425 K.	06 g.
Z porównania takiegoż stanu z końcem roku 1900	25.406 K.	18 g.
okazuje się **przyrost** majątku o sumę	18 K.	88 g.

LW. 33.961/902.

X. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	259	35	259	35	—	—
	2	Efekta zakupione . . 3.294 K. 55 g.						
		od tego spieniężone . 3.000 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	294	55	294	55	—	—
		Suma dochodów . .	553	90	553	90	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 128.292 „ 02 „	—	—	128.292	03	—	—
		Razem . .	—	—	128.845	93	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 3.259 K. 35 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 3.000 „ — „						
		Czysty wydatek . .	259	35	259	35	—	—
		Suma wydatków . .	259	35	259	35	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efktach . . . 128.586 „ 57 „	—	—	128.586	58	—	—
		Razem . .	—	—	128.845	93	—	—

X. Fudacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 5% obligacye komunalne Banku krajowego (II. emisyi)	106.000 K. — g.	
2. 4½% obligacye komunalne Banku krawego (III. emisyi)	19.200 „ — „	
3. 4½% listy zastawne galic. Banku hipotecznego	3.200 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	186 „ 57 „	128.586 „ 57 „
Suma stanu czynnego . . .		128.586 K. 58 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		128.586 K. 58 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		128.292 „ 03 „
okazuje się **przyrost** majątku o		294 K. 55 g.

X. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj komunalnych Banku krajowego (II. emisyi) 5.350 K. — g.						
		b) 4½% od obligacyj komunalnych Banku krajowego (III emisyi) . 819 „ — „						
		c) 4½% od listów zast. galic. Banku hipot. . 144 „ — „						
		Razem . . 6.313 K. — g.						
		od tego odsetki bierne 3 „ 35 „						
		Czysty dochód . .	6.309	65	6.309	65	—	—
		Suma dochodów . .	6.309	65	6.309	65	—	—
		Zapas z początkiem r. 1901 w gotówce .	—	—	259	35	—	—
		Razem . .	—	—	6.569	—	—	—

X. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Wydatki.						
	1	Dożywocie inwalidów polskich (jak poniżej wykazano) . . . 5.700 K. od tego zwrot . . . 300 „						
		Czysty wydatek . .	5.400	—	5.400	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	259	35	259	35	—	—
	3	Rozmaite wydatki (porto pocztowe, stemple i t. p.)	45	27	45	27	—	—
		Suma wydatków . .	5.704	62	5.704	62	—	—
	4	Zapas z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	864	38	—	—
		Razem . .	—	—	6.569	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 864 K. 38 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1902 w myśl art. 25 aktu fundacyjnego, jako czystą nadwyżką dochodów za rok 1901, na rzecz majątku zarodowego fundacyi (LW. 7.078/902).

Wykaz szczegółowy dożywotników w roku 1901.

1.	Bednawski Aleksander	300 K.
2.	Benedyktowicz Ludomir	300 „
3.	Bielski Karol	600 „
4.	Brzozowski Karol	300 „
5.	Eydrygiewicz Adam	600 „
6.	Głębocki Józef	600 „
7.	Kownacki Józef	600 „
8.	Osiecki Teofil	600 „
9.	Rohoza Mikołaj	300 „
10.	Szretter Piotr	600 „
11.	Waliszewski Wincenty	600 „
	Razem jak wyżej . . .	5.400 K.

LW. 7.077 . . . /902.

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione	166	27	166	27	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	29	98	29	98	—	—
	3	Gotówka za spieniężone efekta . .	64	22	64	22	—	—
	4	Gotówka pobrana tytułem odsetek narosłych na książeczce Banku krajowego Nr. 492 do 31/12. 1901 . . .	66	27	66	27	—	—
		Suma dochodów . .	326	74	326	74	—	—
	5	**Zapas** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . 203.964 „ 50 „	—	—	203.964	51	—	—
		Razem . .	—	—	204.291	25	—	—
		Wydatki.						
	1	Spieniężone efekta	64	22	64	22	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów .	160	47	160	47	—	—
		Suma wydatków . .	224	69	224	69	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g						
		b) w efektach . . 204.066 „ 55 „	—	—	204.066	56	—	—
		Razem . .	—	—	204.291	25	—	—

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny:		
Zapas kasowy: *a*) w gotówce	— K. — g.	— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 4% obligacye pożyczki krajowej z roku 1893	2.700 „ — „	
2. 4% listy zastawne Towarzystwa kredyt. ziemskiego	176.200 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Banku kraj. .	24.900 „ — „	
4. 4½% listy zastawne galic. Banku kraj.	200 „ — „	
5. 4% książeczka galic. Banku kraj. Nr. 492	66 „ 55 „	204.066 „ 55 „
Suma stanu czynnego . . .		204.066 K. 56 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		204.066 K. 56 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900 w kwocie . .		203.964 „ 51 „
Okazuje się **wzrost** majątkku o kwotę		102 K. 05 g.

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od kapitałów:						
		a) od 4% listów zastaw. Towarz. kredyt. ziemsk. . . . 7.048 K. — g. mniej $1^1/_2$% podatek rentowy . 105 K. 72 g. i mniej kupon bierny — „ 44 „ 106 „ 16 „						
		pozostaje . . 6.941 K. 84 g.						
		b) od $4^1/_2$% listów zast. Banku krajowego . 9 „ — „						
		c) od 4% listów zastawn. Banku krajowego . 992 „ — „						
		d) od 4% obligac. pożycz. kraj. z r. 1893 . . 108 „ — „	8.050	84	8.050	84	—	—
	2	Dochody rozmaite	—	—	—	—	—	—
	3	Zwrot z depozytów zasiłków dla gmin .	1.180	—	—	—	1.180	—
		Suma dochodów . .	9.230	84	8.050	84	1.180	—
	4	Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 2.529 K. 98 g.						
		b) w efektach . . . — „ — „	—	—	2.529	98	—	—
		Razem . .	—	—	10.580	82	—	—

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Zasiłki dla gmin na cele szkolne . .						
		zaległe . . . 2.500 K. — g.						
		bieżące . . . 8.040 „ — „	10.540	—	6.240	—	4.300	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	29	98	29	98	—	—
	3	Wydatki rozmaite	—	—	—	—		—
		Suma wydatków . .	10.569	98	6.269	98	4.300	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 4.310 K. 84 g.						
		b) w efektach . . . — „ — „	—	—	4.310	84	—	—
		Razem . .	—	—	10.580	82	—	—

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny:		
1. Zapas kasowy w gotówce . . .	4 310 K. 84 g.	
2. Należytości czynne	1.180 „ — „	5.490 K. 84 g.
Stan bierny.		4.300 „ — „
Czysty stan czynny		1.190 K. 84 g.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w kwocie . . 4.310 K. 84 g.
zostanie użyty na pokrycie zasiłków gminom w tym roku przyznanych a nie wypłaconych w kwocie . . . . . 4.300 „ — „
reszta pozostała w kwocie . . . . . 10 K. 84 g.
będzie ulokowaną w roku 1902 na rzecz majątku zarodowego.

Wykazane powyżej należytości czynne z depozytów w kwocie 1.180 K. posłużą na pokrycie przyznanych w latach poprzednich, a dotąd jeszcze niepodniesionych zasiłków dla gmin na cele szkolne.

XII. Fundacya Winc. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	121.378	28	—	—
		Razem . .	—	—	121.378	28	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	121.378	28	—	—
		Razem . .	—	—	121.378	28	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego	45.800 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	64.600 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	200 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	10.500 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	278 K. 28 g.	121.378 K. 28 g.
Suma stanu czynnego . . .		121.378 K. 28 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		121.378 K. 28 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		121.378 „ 28 „
okazuje się stan majątkn **niezmieniony**		— K. — g.

XII. Fundacya Winc. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 2.061 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 2.584 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredytowego ziemskiego . 8 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 420 „ — „						
		e) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego . 141 „ 54 „						
		Razem . . 5.214 K 54 g.						
		od tego podatek rentowy . . . . — „ 12 „						
		Czysty dochód . .	5.214	42	5.214	42	—	—
	2	Efekta zakupione . . 4582 K. 80 g.						
		od tego efekta spieniężone . . . . 2 507 „ 71 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	2.075	09	2.075	09	—	—
		Suma dochodów . .	7.289	51	7.289	51	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	3.529	91	—	—
		Razem . .	—	—	10.819	42	—	—

XII. Fundacya Winc. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wypłacona wygrywającym na rękę przy losowaniu, w wysokości 5% wylosowanych premii . . .	241	20	241	20	—	—
	2	Premie wypłacone czeladnikom (reszta po potrąceniu 5% pod 1 wymienionych) w książeczkach wkładkowych . .	2.295	20	2.295	20	—	—
	3	Koszta losowania	220	—	220	—	—	—
	4	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 4.582 K. 80 g. od tego za spieniężone efekta . . . . 2.507 „ 71 „ Czysty wydatek . .	2.075	09	2.075	09	—	—
	5	Rozmaite wydatki (koszta insercyjne, koszta druków do losowania premii i t. p.)	36	10	36	10	—	—
		Suma wydatków . .	4.867	59	4.867	59	—	—
	5	**Zapas** z końcem roku 1901: *a*) w gotówce . . . 2.642 K. 03 g. *b*) w efektach . . . 3.309 „ 80 „	—	—	5.951	83	—	—
		Razem . .	—	—	10.819	42	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 2.642 K. 03 g. ulokowano z początkiem roku 1902 na książeczkę wkładkową Banku krajowego. Przedstawia on czysty dochód, z odsetek od efektów majątku zakładowego za II. półrocze 1901 roku i stanowić będzie wraz z takimże dochodem za I. półrocze 1902 roku sumę przeznaczoną w myśl aktu fundacyjnego na cele losowania w roku 1902.

Wykazany zaś powyżej zapas z końcem roku 1901 w efektach (książeczki wkładkowe Banku krajowego) w sumie 3.309 K. 80 g. stanowi premie (resztę po potrąceniu wypłaconych 5% całych premii) następujących czeladników:

1. Józefa Romano ulokowaną na książeczkę Banku krajow. Nr. 16.878 . . 1.527 K. 60 g.
2. Michała Krupy „ „ „ „ „ Nr. 16.856 . . 1.018 „ 40 „
3. Marcelego Lenartowicza ulokowaną na książeczkę Banku krajowego Nr. 16.858 . . . . . 763 „ 80 „

razem jak wyżej . . 3.309 K. 80 g.

które przechowuje się w Kasie Wydziału krajowego do czasu (najdłużej 5 lat), w którym czeladnicy uczynią zadość wymaganiom §. 12. statutu fundacyjnego.

LW. 7.516/1902.

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	1.295	69	1.295	69	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.814 K. 37 g. od tego spieniężone . 373 „ 11 „						
		Rzeczywiste przyknpno . .	1.441	26	1.441	26	—	—
		Suma dochodów . .	2.736	95	2.736	95	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	57.622	24	—	—
		Razem . .	—	—	60.359	19	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.668 K. 80 g. od tego za spieniężone efekta . . . . 373 „ 11 „						
		Czysty wydatek . .	1.295	69	1.295	69	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 1.600 K. od tego pobrano z winkulacyi . . . 1.600 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	1.295	69	1.295	69	—	—
	3	Zapas z końcem r. 1901 w efektach . . .	—	—	59.063	50	—	—
		Razem . .	—	—	60.359	19	—	—

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowe dawnieszej emisyi w walucie austryackiej)	1.600 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56 letnie w walucie koronowej)	57.400 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	63 „ 50 „	59.063 K. 50 g.
Suma stanu czynnego		59.063 K. 50 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		59.063 K. 50 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		57.622 „ 24 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.441 K. 26 g.

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowych emitowanych w walucie austryackiej) . . 64 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. galic. Towarzyst. kredytowego ziemskiego (56 letnich emitowanych w walucie koronowej . . . . 2.296 „ — „						
		Razem . 2.360 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 53 „ — „						
		Czysty dochód . .	2.307	—	2.307	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.227 K. 20 g. od tego spieniężone . 182 „ 41 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	1.044	79	1.044	79	—	—
		Suma dochodów . .	3.351	79	3.351	79	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 1.125 K. 28 g.						
		b) w efektach . . . 7 380 „ 93 „	—	—	8.506	21	—	—
		Razem . .	—	—	11.858	—	—	—

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	1.295	69	1.295	69	—	—
	2	„ „ na zakupno efektów . . 1.227 K. 20 g. od tego pobrano za spieniężone efekta . 182 „ 41 „						
		Czysty wydatek . .	1.044	79	1.044	79	—	—
	3	Rozmaite wydatki (porto pocztowe i t. p.)	2	50	2	50	—	—
		Suma wydatków . .	2.342	98	2.342	98	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 1.089 K. 30 g. *b*) w efektach . . . 8.425 „ 72 „	—	—	9.515	02	—	—
		Razem . .	—	—	11.858	—	—	—

Uwaga. W myśl postanowienia §. 23. aktu fundacyjnego $^1/_4$ części czystych dochodów majątku obrotowego przypada corocznie na pomnożenie majątku zarodowego fundacyi, $^3/_4$ części zaś przypadają na premie dla literatów polskich. Kwotę równającą się $^3/_4$ częściom czystych dochodów lokuje się corocznie, chwilowo tylko, na książeczki wkładkowe Banku krajowego, zanim użyte zostauą na premie, których najbliższe rozdanie nastąpi w roku 1902

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w gotówce 1.089 K. 30 g. część równające się $^1/_4$ części czystych dochodów fundacyi za rok 1901 (które wynosiły sumę 2.307 koron, wykazaną powyżej pod pozycyą 1. dochodów, z potrąceuiem wydatku wykazanego powyżej pod pozycyą 3. wydatków w kwocie 2 K. 50 g. czyli sumę 2.304 K. 50 g.) w sumie 576 K. 12 g. przeniesiono z początkiem roku 1902 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 12.180/1902); resztę zaś zapasu wykazanego w gotówce 513 K. 18 g. i w efektach w sumie 8.425 K. 72 g. pozostawiono w majątku obrotowym w celu użycia na zrealizowanie celów fundacyi w roku 1902.

LW. 11.955/1902.

XIV. Fundacya posagowa Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowych dawniejszej emisyi w walucie austryackiej) 120 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. galic. Towarz. kredyt. ziemskiego (56 letnich w walucie koronowej) . 1.472 „ — „						
		Razem . . 1.592 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 32 „ 15 „						
		Czysty dochód . .	1.559	85	1.559	85	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.800 K. — g. od tego spieniężone . 175 „ 21 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	1.624	79	1.624	79	—	—
		Suma dochodów . .	3.184	64	3.184	64	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 708 K. 30 g.						
		b) w efektach . . . 39.182 „ 48 „	—	—	39.890	78	—	—
		Razem . .	—	—	43.075	42	—	—

XIV. Fudacya posagowa Franciszka Kochmana dla dziewczsąt służących.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.659 K. 30 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 175 „ 21 „						
		Czysty wydatek . .	1.484	09	1.484	09	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 800 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 800 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	1.484	09	1.484	09	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1901: *a*) w gotówce . . . 784 K. 06 g. *b*) w efektach . . . 40.807 „ 27 „	—	—	41.591	33	—	—
		Razem . .	—	—	43.075	42	—	—

XIV. Fundacya posagowa Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		784 K. 06 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowe dawniejszej emisyi w walucie austryackiej)	3.000 K. – g.	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56 letnie w walucie koronowej)	37.800 „ — „	
3. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	7 „ 27 „	40.807 K. 27 g.
Suma stanu czynnego . . .		41.591 K. 33 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		41.591 K. 33 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		39.890 „ 78 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.700 K. 55 g.
a mianowicie przybyło w efektach	1.624 K. 79 g.	
„ w gotówce	75 „ 76 „	
Przyrost jak wyżej	1.700 K. 55 g.	

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie i jak długo to nie nastąpi, fruktyfikuje się wszelkie dochody w gotówce w celu powiększenia majątku zakładowego.

Wykazany też powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 784 K. 06 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1902 na rzecz tegoż majątku (LW. 8.808/1902).

Aktywowanie fundacyi nastąpi w myśl art. 21. aktu fundacyjnego dopiero wtenczas, gdy z jej dochodów można będzie, po potrąceniu 10% na pomnożenie majątku zakładowego wypłacać corocznie trzy posagi w kwotach po 1.000 koron, 800 koron i 600 koron.

Na teraz wynoszą te dochody 1.632 korony rocznie.

LW. 8.807/1902.

XV. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla czterech wiekowych kobiet.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	103	41	103	41	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.203 K. 41 g. od tego spieniężone . 1.012 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	191	41	191	41	—	—
		Suma dochodów . .	294	82	294	82	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g. *b*) w efektach . . . 16.095 „ 74 „	—	—	16.095	75	—	—
		Razem . .	—	—	16.390	57	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.115 K. 41 g. od tego pobrana za spieniężone . . . 1.012 „ — „						
		Czysty wydatek . .	103	41	103	41	—	—
		Suma wydatków . .	103	41	103	41	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g. *b*) w efektach . . . 16.287 „ 15 „	—	—	16.287	16	—	—
		Razem . .	—	—	16.390	57	—	—

XV. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla czterech wiekowych kobiet.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	4.600 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	9.800 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	1.100 „ — „	
5. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	187 „ 15 „	16.287 „ 15 „
Suma stanu czynnego . . .		16.287 K. 16 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		16.287 K. 16 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		16.095 „ 75 „
okazuje się **przyrost** majątku o		191 K. 41 g.

XV. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla czterech wiekowych kobiet.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Osetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytow. ziemskiego . . . 184 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 412 „ — „						
		c) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z roku 24 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajow. 22 „ — „						
		e) 4% od książ. Banku krajowego . . . 100 „ 60 „						
		Razem . . 742 K. 60 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 13 „ 76 „						
		Czysty dochód . .	728	84	728	84	—	—
		Suma dochodów . .	728	84	728	84	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	10	48	—	—
		Razem . .	—	—	739	32	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocia czterech wiekowych kobiet .	632	—	632	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	103	41	103	41	—	—
		Suma wydatków . .	735	41	735	41	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	3	91	—	—
		Razem . .	—	—	739	32	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 3 korony 91 groszy sfruktyfikowano z początkiem roku 1902 w myśl uchwały Wydziału krajowego do LW. 6.948 1898, na rzecz majątku zakładowego fundacyi (LW. 16.377/02).

LW. 15.680/1902.

XVI. Fundusz pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 112 K. 50 g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 680 „ 47 „						
		c) 4% od listów zastaw. galic. Towarz. kredyt. ziemsk. . . . 17 „ 86 „						
		d) 4% od obligacyj galic pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 34 „ — „						
		e) 4% od książecz. wkł. Banku krajowego . 276 „ 22 „	1.121	05	1.121	05	—	—
	2	Gotówka za spieniężone efekta . . . . 99.120 K. 27 g.						
		od tego wydana na zakupno efektów . . 41.505 „ 73 „						
		Czysty dochód . .	57.614	54	57.614	54	—	—
	3	Gotówka złożona przez Adama hr. Gołuchowskiego na pokrycie części kosztów budowy pomnika ś. p. Agenora hr. Gołuchowskiego	18.137	98	18.137	98	—	—
		Suma dochodów . .	76.873	57	76.873	57	—	—
	4	Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 1.250 K. 24 g.						
		b) w efektach . . . 62.080 „ 24 „	—	—	63.330	48	—	—
		Razem . .	—	—	140.204	05	—	—

XVI. Fundusz pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Wydatki.						
	1	Godebski Cypryan (artysta rzeźbiarz) reszta wynagrodzenia za wykonanie pomnika ś. p. Agenora hr. Gołuchowskiego	72.000	—	72.000	—	—	—
	2	Koszta budowy i ustawienia pomnika, urządzenia gazonu i t p. 19.303 K. 62 g. od tego rozmaite zwroty . . . 13.179 „ 81 „						
		Czysty wydatek . .	6.123	81	6.123	81	—	—
	3	Efekta spieniężone . 104.785 K. 97 g. od tego zakupione . 42.705 „ 73 „						
		Czysty wydatek . .	62.080	24	62.080	24	—	—
		Suma wydatków . .	140.204	05	140.204	05	—	—
	4	Zapas z końcem roku 1901 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	140.204	05	—	—

Uwaga. W czerwcu 1901 ukończono budowę pomnika śp. Agenora hr. Gołuchowskiego, poczem nastąpiło w tymże miesiącu odsłonięcie pomnika i oddanie opieki nad nim gminie miasta Lwowa.

Na budowę pomnika zużyto cały majątek zakładowy powstały w roku 1875 ze składek publicznych i z przyrostu wskutek fruktyfikacyi. Majątek ten przed rozpoczęciem budowy wynosił:

XVI. Fundusz pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego.

1. W zapasie z początkiem roku 1900 w gotówce		2.133 K. 74 g.
2. W gotówce uzyskanej za spieniężone efekta w roku 1900 i 1901 (imiennej wartości 108.493 K. 94 g.)		101.104 „ 59 „
3. W odsetkach od efektów za rok 1900 (netto)		3.636 „ 60 „
4. W odsetkach od efektów za rok 1901 (netto)		1.120 „ 80 „
razem . . .		107.995 K. 73 g.

Gdy zaś koszta pomnika wynosiły:

a) honoraryum Cypryana Godebskiego artysty rzeźbiarza	120.000 K. — g.	
b) koszt ustawienia pomnika, urządzenie gazonu i inne drobne wydatki	6.133 „ 71 „	
razem . . .		126.133 „ 71 „

Z porównania tych kosztów z wykazanymi powyżej własnymi zasobami funduszu pomnika ś. p. Agenora Gołuchowskiego okazał się niedobór w sumie . . . . . 18.137 K. 98 g.
który pokrył Adam hr. Gołuchowski (LW. 8[illegible].229/01).

L. W. 12.889/902.

XVII. Fundacya Sandecka „Dom roboczy“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastaw. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 648 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 1.943 „ 55 „						
		c) 4% od oblig. galic. pożyczki kraj. z r. 1893 348 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku kraj. . 32 „ — „						
		Razem . . 2.971 K. 55 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 30 „ 96 „						
		Czysty dochód . .	2.940	59	2.940	59	—	—
	2	Efekta zakupione . . 3.495 K. 07 g.						
		od tego spieniężone . 337 „ 79 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	3.157	28	3.157	28	—	—
		Suma dochodów . .	6.097	87	6.097	87	—	—
	3	**Zapas z początkiem roku 1901:**						
		a) w gotówce . . . 1.275 K. 14 g.						
		b) w efektach . . . 72.947 „ 83 „	—	—	74.222	97	—	—
		Razem . .	—	—	80.320	84	—	—

XVII. Fundacya Sandecka „Dom pracy“.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 3.326 K. 67 g.						
		od tego pobrano za spieniężone efekta . 337 „ 79 „						
		Czysty wydatek . .	2.888	88	2.888	88	—	—
		Suma wydatków .	2.888	88	2.888	88	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 1.326 K. 85 g.						
		b) w efektach . . . 76.105 „ 11 „	—	—	77.431	96	—	—
		Razem . .	—	—	80.320	84	—	—

XVII. Fundacya Sandecka „Dom pracy“.

Stan majątku z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		1.326 K. 85 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	16.200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	49.600 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	8.600 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	1.600 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	105 „ 11 „	76.105 „ 11 „
Suma stanu czynnego . . .		77.431 K. 96 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		77.431 K. 96 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		74.222 „ 97 „
okazuje się **przyrost** majątku o		3.208 K. 99 g.
a mianowicie przybyło *a*) w gotówce .	51 K. 71 g.	
b) w efektach .	3.157 „ 28 „	
Przyrost jak wyżej . . .	3.208 K. 99 g.	

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, zatem wszystkie dochody z odsetek od efektów majątku zakładowego fruktyfikuje się w ciągu roku w celu powiększenia tegoż majątku.

Aktywowanie fundacyi nastąpi, skoro majątek jej zakładowy urośnie do takiej wysokości, że będzie można wybudować dom przeznaczony na zakład przymusowej pracy.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 1.326 K. 85 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1902 na rzecz majątku zakładowego. (L. W. 24.440/902)

L. W. 23.359/902)

XVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	99	44	99	44	—	—
	2	Efekta zakupione	99	44	99	44	—	—
		Suma dochodów .	198	88	198	88	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach.	—	—	4.866	90	—	—
		Razem . .	—	—	5.065	78	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	99	44	99	44	—	—
		Suma wydatków . .	99	44	99	44	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1901 w efektach .	—	—	4.966	34	—	—
		Razem . .	—	—	5.065	78	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	800 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	400 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	3.200 „ — „	
5. 4% książ. wkładkowa Banku krajowego	166 „ 34 „	4.966 K. 34 g.
Suma stanu czynnego . . .		4.966 K. 34 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		4.966 K. 34 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1900		4.866 „ 90 „
okazuje się **przyrost majątku** o		99 K. 44 g.

XVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 18 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 32 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredyt. ziemsk. . . . 16 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 128 „ — „						
		Razem . 194 K. — g.						
		od tego podatek rentowy — „ 24 „						
		Czysty dochód . .	193	76	193	76	—	—
	2	Gotówka pobrana za spieniężone efekta . . 186 K. 06 g.						
		od tego wydana na zakupno . . . . 96 „ 88 „						
		Czysty dochód . .	89	18	89	18	—	—
		Suma dochodów .	282	94	282	94	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 7 K. 88 g.						
		b) w efektach . . . 186 „ 06 „	—	—	193	94	—	—
		Razem . .	—	—	476	88	—	—

XVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weisenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcie dla jednego uzdrowieńca za rok 1900	94	50	94	50	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	99	44	99	44	—	—
	3	Efekta wydane do spieniężenia . . . 186 K. 06 g.						
		od tego zakupione . 96 „ 88 „						
		Czysty wydatek . .	89	18	89	18	—	—
		Suma wydatków . .	283	12	283	12	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 96 K. 88 g.						
		b) w efektach . . . 96 „ 88 „	—	—	193	76	—	—
		Razem . .	—	—	476	88	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w gotówce . 96 K 88 g.
i w efektach (książeczka wkładkowa Banku krajowego) . . 96 „ 88 „
razem j. w. . . 193 K. 76 g.
pozostawiono w majątku obrotowym na wypłatę jednego wsparcia w kwocie . . . . . 94 „ 50 „
za rok 1901 dla obłąkanego uzdrowieńca — resztę zaś w sumie 99 K. 26 g. jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1901 przeniesiono do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (L. W. 7.426/902).

LW. 7.427/902.

XIX. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Zastawce i Wolica.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	451	39	451	39	—	—
	2	Efekta zakupione . . 783 K. 39 g.						
		od tego spieniężone . 276 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	507	39	507	39	—	—
		Suma dochodów . .	958	78	958	78	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901 w efektach	—	—	52.777	39	—	—
		Razem . .	--	—	53.736	17	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 727 K. 39 g.						
		od tego za spieniężone efekta . . . . 276 „ — „						
		Czysty wydatek . .	451	39	451	39	—	—
		Suma wydatków . .	451	39	451	39	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	53.284	78	—	—
		Razem . .	—	—	53.736	17	—	—

*

XIX. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Zastawce i Wolica.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 5% obligacye komunalne Bankn krajowego (II. emisyi)	2.000 K. — g.	
2. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	10.800 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	700 „ — „	
4. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	21.600 „ — „	
5. 4% „ „ „ „ .	5.300 „ — „	
6. 4% „ „ listy zastaw. galic. Towarzystwa kredytowego	12.800 „ — „	
7. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj. .	84 „ 78 „	53.284 K. 78 g.
Suma stanu czynnego . . .		52.285 K. 78 g.
Stan bierny		— —
Czysty stan czynny		53.284 K. 78 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		52.777 „ 39 „
okazuje się **przyrost** majątku o		507 K. 39 g.

XIX. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Zastawce i Wolica.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj komunalnych Banku krajowego . . . 100 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 432 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku kraj. . 22 „ — „						
		d) 4½% od listów zastawnych Banku kraj. . 976 „ 50 „						
		e) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 212 „ — „						
		f) 4% od listów zast. gal. Tow. kred. ziemsk. . 512 „ — „						
		g) 4% od książ. wkładkowych Banku krajow. 7 „ 09 „						
		Razem . . 2.261 K. 59 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 16 „ 50 „						
		Czysty dochód . .	2.245	09	2.245	09	—	—
	2	Gotówka pobrana za spieniężone efekta . . 2.007 K. 57 g.						
		od tego wydana na zakupno efektów . . 1.130 „ 94 „						
		Czysty dochód . .	876	63	876	63	—	—
		Suma dochodów . .	3.121	72	3.121	72	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 249 K. 37 g.						
		b) w efektach . . . 2.007 „ 57 „	—	—	2.256	94	—	—
		Razem . .	—	—	5.378	66	—	—

XIX. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów Zastawce i Wolica.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Wydatki.						
	1	Zapomogi dla zubożałych włościan gmin Dobrowody, Hołhocze etc. . . .	1.805	54	1.805	54	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	451	39	451	39	—	—
	3	Efekta spieniężone . . 2.007 K. 57 g.						
		od tego zakupione . 1.130 „ 94 „						
		Czysty wydatek . .	876	63	876	63	—	—
		Suma wydatków . .	3.133	56	3.133	56	—	—
	4	Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 1.114 K. 16 g.						
		b) w efektach . . . 1.130 „ 94 „	—	—	2.245	10	—	—
		Razem . .	—	—	5.378	66	—	—

Uwaga. Odsetki przypadające za cały rok od efektów majątku zakładowego lokuje się tymczasowo w miarę ich poboru na książeczki wkładkowe Banku krajowego, z uzyskanej zaś po spieniężeniu tych książeczek w czasie rozdawnictwa zapomóg — gotówki, $^4/_5$ części rozdaje się tytułem zapomóg pomiędzy zubożałych włościan gmin Dobrowody, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawee, $^1/_5$ część zaś fruutyfikuje się na rzecz majątku zakładowego.

Rozdawnictwem zapomóg zajmuje się osobna komisya w myśl statutu fundacyi utworzona pod nadzorem Wydziału powiatowego w Podhajcach.

Wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w gotówce 1.114 K. 16 g. i w efektach 1.130 K. 94 g. (książeczka wkładkowa Banku krajowego) użyto w roku 1902 na cele fundacyi (LW. 5.131/902).

L. W. 8.070/902.

XX. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	501	84	501	84	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.641 K. 84 g.						
		od tego spieniężone . 1.012 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	629	84	629	84	—	—
		Suma dochodów . .	1.131	68	1.131	68	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	46.884	48	—	—
		Razem . .	—	—	48.016	16	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.513 K. 84 g.						
		od tego pobrane za spieniężone efekta . 1.012 „ — „						
		Czysty wydatek . .	501	84	501	84	—	—
		Suma wydatków . .	501	84	501	84	—	—
	2	Zapas z końcem 1901 r. w efektach .	—	—	47.514	32	—	—
		Razem . .	—	—	48.016	16	—	—

XX. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	15.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	29.800 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	600 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	1.600 „ — „	
5. 4% książeczka wkładkowe Banku kraj.	114 „ 32 „	47.514 K. 32 g.
Suma stanu czynnego . . .		47.514 K. 32 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		47.514 K. 32 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		46.884 „ 48 „
okazuje się **przyrost** majątku o		629 K. 84 g.

XX. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 693 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 1.212 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajow. 32 „ — „						
		d) 4% od listów zastaw. galicyjs. Towarzystwa kredyt. ziemsk. . . 24 „ — „						
		Razem . 1.961 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 17 „ 19 „						
		Czysty dochód . .	1.943	81	1.943	81	—	—
		Suma dochodów . .	1.943	81	1.943	81	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	501	84	—	—
		Razem . .	—	—	2.445	65	—	—

XX. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia dla dwóch wdów po adwokatach po 720 koron rocznie . .	1.440	—	1.440	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	501	84	501	84	—	—
		Suma wydatków .	1.941	84	1.941	84	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	503	81	—	—
		Razem . .	—	—	2.445	65	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 503 K. 81 g. przeniesiono z początkiem roku 1902 do majątku zarodowego a mianowicie:

a) tytułem 5% czystego dochodu za rok 1901 kwotę . . . 97 K. 19 g.

b) „ nadwyżki dochodów „ „ „ „ . . . 406 „ 62 „

razem jak wyżej . . . . 503 K. 81 g.

i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. (LW. 42.488/902).

L. W. 8.095/902.

XXI. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowsniego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	151	46	151	46	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K. — g.						
		od tego spieniężone . 32 „ 54 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	167	46	167	46	—	—
		Suma dochodów . .	318	92	318	92	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	43.838	20	—	—
		Razem . .	—	—	44.157	12	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 184 K. — g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 32 „ 54 „						
		Czysty wydatek . .	151	46	151	46	—	—
		Suma wydatków . .	151	46	151	46	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	44.005	66	—	—
		Razem . .	—	—	44.157	12	—	—

XXI. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

	Szczegół.	Ogół.
1. 4½% listy zastawne galic. Banku hipotecznego	40.000 K. — g.	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	400 „ — „	
3. 4% „ „ „ „ .	3.400 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	200 „ — „	
5. 4% Książeczki wkładkowe Banku kraj.	5 „ 66 „	44.005 K. 66 g.
Suma stanu czynnego . . .		44.005 K. 66 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		44.005 K. 66 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900 . . .		43 838 „ 20 „
okazuje się **przyrost** majątku o		167 K. 46 g.

XXI. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) $4^1/_2$% od listów zast. gal. Banku hipoteczn. 1.800 K. — g.						
		b) $4^1/_2$% od listów zast. Banku krajowego . 18 „ — „						
		c) 4% od listów zastawnych Banku krajowego 136 „ — „						
		d) od obligacyj kolejowych Banku krajowego . 4 „ — „						
		Razem . 1.958 K. — g.						
		od tego odsetki bierne 2 „ 34 „						
		Czysty dochód . .	1.955	65	1.955	66	—	—
	2	Dochód od Kasyna miejskiego we Lwowie w celu wyrównania dochodu z odsetek od $4^1/_2$% listów zastawnych galic. Banku pipotecznego (im. wart. 40.000 koron) do rocznej sumy 2.400 koron, za rok 1901	600	—	600	—	—	—
		Suma dochodów . .	2.555	66	2.555	66	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce .	—	—	151	46	—	—
		Razem . .	—	—	2.707	12	—	—

XXI. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimerza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcie dla jednego literata i jednego artysty po 600 K. rocznie . . .	1.200	—	1.200	—	—	—
	2	Stypendya dla dwóch młodych utalentowanych artystów kształcących się za granicą rocznie po 600 K. . . .	1.200	—	900	—	300	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	151	46	151	46	—	—
		Suma wydatków . .	2.551	46	2.251	46	300	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	455	66	—	—
		Razem . .	—	—	2.707	12	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w sumie . 455 K. 66 g.
zarezerwowano na ewentualną wypłatę półrocznej raty stypendyum Klementyny Ludkiewiczówny za I. półrocze roku szkolnego 1901/2 kwotę . . . . . 300 „ — „

Resztę zapasu w sumie . . . 155 K. 66 g.

w której mieści się:

a) 5% czystych dochodów za rok 1901 w kwocie . . . . . 97 K. 78 g.

b) czysta nadwyżka dochodów za rok 1901 w kwocie . . . . . 57 „ 88 „

razem jak wyżej . . 155 K. 66 g.

przeniesiono z początkiem roku 1902 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. (LW. 18.250/902).

L. W. 18.113/902.

XXII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz III. „ku wspieraniu celów galicyjsk. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	84	26	84	26	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K. — g. od tego spieniężone . 99 „ 74 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	100	26	100	26	—	—
		Suma dochodów . .	184	52	184	52	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach.	—	—	42.115	02	—	—
		Razem . .	—	—	42.299	54	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 184 K. — g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 99 „ 74 „						
		Czysty wydatek . .	84	26	84	26	—	—
		Suma wydatków . .	84	26	84	26	—	—
	2	Zapas z końcem r. 1901 w efektach.	—	—	42.215	28	—	—
		Razem . .	—	—	42.299	54	—	—

XXII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz III. „ku wspieraniu celów galicyjsk. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	16.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	25.600 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe „ „ .	200 „ — „	
4. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	15 „ 28 „	42.215 K. 28 g.
Suma stanu czynnego . . .		42.215 K. 28 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		42.215 K. 28 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		42.115 „ 02 „
okazuje się **przyrost** majątku o		100 K. 26 g.

XXII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz III. „ku wspieraniu celów galicyjsk. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 738 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 1.024 „ — „						
		c) od obligacyj kolejow. Banku krajowego . 4 „ — „						
		Razem . . 1.766 K. — g.						
		od tego odsetki bierne 2 „ 33 „						
		Czysty dochód . .	1.763	67	1.763	67	—	—
		Suma dochodów .	1.763	67	1.763	67	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	886	06	—	—
		Razem . .	—	—	2.649	73	—	—
		Wydatki.						
	1	Subwencya dla galicyjskiego Towarzyst. muzycznego we Lwowie . . .	2.404	36	2.404	36	—	—
	2	Należytość ekwiwalentowa wymierzona od majątku zakładowego na rok 1901	76	77	76	77	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	84	26	84	26	—	—
		Suma wydatków . .	2.565	39	2.565	39	—	—
	4	**Zapas** z końcem r. 1901 w gotówce .	—	—	84	34	—	—
		Razem . .	—	—	2.649	73	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w kwocie 84 K. 34 g. stanowi 5% czystych stałych dochodów za rok 1901, który w myśl aktu fundacyjnego sfruktyfikowano z początkiem roku 1902 na rzecz majątku zarodowego. (LW. 9.552/902).

L. W. 9.551/1902.

XXIII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana".

Fundusz IV, „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	53	63	53	63	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.953 K. 63 g.						
		od tego spieniężone . 2.669 „ 40 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	284	23	284	23	—	—
		Suma dochodów . .	337	86	337	86	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	44.673	96	—	—
		Razem . .	—	—	45.011	82	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.723 K. 03 g.						
		od tego pobrano za spieniężone efekta . 2.669 „ 40 „						
		Czysty wydatek . .	53	63	53	63	—	—
		Suma wydatków . .	53	63	53	63	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	44.958	19	—	—
		Razem . .	—	—	45.011	82	—	—

XXIII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	27.000 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzyst. kredytowego ziemskiego	3.000 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	8.300 „ — „	
5. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	4.600 „ — „	
6. 4% „ pożyczki miasta Lwowa .	1.800 „ — „	
7. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj. .	58 „ 19 „	44.958 K. 19 g.
Suma stanu czynnego . . .		44.958 K. 19 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		44.958 K. 19 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		44.673 „ 96 „
okazuje się **przyrost** majątku o		284 K. 23 g.

XXIII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 6% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1873 . . . . 60 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 332 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . . 140 „ — „						
		d) 4% od obligacyj pożyczki m. Lwowa . . 72 „ — „						
		e) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 27 „ — „						
		f) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 1.060 „ — „						
		g) 4% od listów zastaw. galic. Towarzyst. kred. ziemskiego . . . 120 „ — „						
		Razem . . 1.811 K. — g.						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne . 10 „ 33 „						
		Czysty dochód . .	1.800	67	1.800	67	—	—
		Suma dochodów . .	1.800	67	1.800	67	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	53	63	—	—
		Razem . .	—	—	1.854	30	—	—

XXIII. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz IV. ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901.	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia	1.820	—	1.800	—	20	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	53	63	53	63	—	—
		Suma wydatków . .	1.873	63	1.853	63	20	—
	3	**Zapas** z końcem r. 1901 w gotówce .	—	—	—	67	—	—
		Razem . .	—	—	1.854	30	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce . . — K. 67 g.
posłuży ewentualnie na pokrycie części zaległości wykazanej z końcem roku 1901 (niepobrana rata dożywotniego wsparcia za grudzień 1901 przez Annę Czernecką) w sumie . . . . 20 „ — „
resztę zaległości w sumie . . . . . 19 K. 33 g.
pokryją ewentualnie dochody roku 1902.

L. W. 23.080/902.

XXIV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	604	74	604	74	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.102 K. 35 g. od tego spieniężone . 1.346 „ 61 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	755	74	755	74	—	—
		Suma dochodów . .	1.360	48	1.360	48	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r 1901 w efektach	—	—	24.350	61	—	—
		Razem . .	—	—	25.711	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.951 K. 35 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 1.346 „ 61 „						
		Czysty wydatek . .	604	74	604	74	—	—
		Suma wydatków . .	604	74	604	74	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1901 w efektach .	—	—	25.106	35	—	—
		Razem . .	—	—	25.711	09	—	—

XXIV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	1.000 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	12.900 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	8.900 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	2.200 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	106 „ 35 „	25.106 K. 35 g.
Suma stanu czynnego . . .		25.106 K. 35 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		25.106 K. 35 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		24.350 „ 61 „
okazuje się **przyrost** majątku o		755 K. 74 g.

XXIV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 6% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1873 . . 36 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 356 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajow. 60 „ — „						
		d) 4% od listów zastawn. galicyjs. Towarzystwa kredyt. ziemsk. . . 40 „ — „						
		e) 4% od listów zastawnych Banku kraj. . 506 „ — „						
		f) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego . 73 „ 43 „						
		Razem . . 1.071 K. 43 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 9 „ 30 „						
		Czysty dochód . .	1.062	13	1.062	13	—	—
	2	Gotówka za spieniężone efekta . . . . 924 K. 18 g.						
		od tego wydano na zakupno efektów . . 875 „ 44 „						
		Czysty dochód . .	48	74	48	74	—	—
		Suma dochodów . .	1.110	87	1.110	87	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 78 K. 61 g.						
		b) w efektach . . . 3.216 „ 56 „	—	—	3.295	17	—	—
		Razem . .	—	—	4.406	04	—	—

XXIV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Wydatki.						
	1	Posagi wydane w gotówce . . .	471	48	471	48	—	—
	2	Gotówka wydana uprawnionym na rękę przy losowaniu w wysokości 5% wylosowanych posagów w roku 1901 .	46	06	46	06	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	604	74	604	74	—	—
	4	Efekta spieniężone . . 924 K. 18 g. od tego zakupione . 875 „ 44 „						
		Czysty wydatek . .	48	74	48	74	—	—
		Suma wydatków .	1.171	02	1.171	02	—	—
	5	Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 67 K. 20 g.						
		b) w efektach . . . 3.167 „ 82 „	—	—	3.235	02	—	—
		Razem . .	—	—	4.406	04	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 67 K. 20 g. przeniesiono z początkiem roku 1902 do majątku zarodowego tytułem 5% czystych dochodów za rok 1901, tudzież tytułem nadwyżki dochodów za ten rok i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 27.958/902).

XXV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Wykazany zapas w efektach stanowi posag:

1) Maryanny Jakubiec wylosowany w r. 1897 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	Nr.	12.874/97	na 458 K.	48 g.
2) Józefy Michaliny Serwy wylosowany w roku 1897 ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	„	12.879/97	„ 458 „	48 „
3) Katarzyny Kurij wylosowany w roku 1898 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	„	71.094/98	„ 463 „	90 „
4) Rozalii Matuszek wylosowany w roku 1899 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	„	73 150/99	„ 451 „	24 „
5) Klary Stachnikówny wylosowany w roku 1.900 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	„	96.215/900	„ 460 „	28 „
6) Honoraty Martowskiej wylosowany w roku 1901 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	„	27.960/901	„ 437 „	72 „
7) Zofii Selwy wylosowany w roku 1901 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	„	27.961/901	„ 437 „	72 „
razem jak powyżej . .			3.167 K.	82 g.

których jeszcze nie wydano gdyż uprawnione dziewczęta nie zgłosiły się po nie.

LW. 27.597/902.

XXV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących sia rzemiesła“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	924	98	924	98	—	—
	2	Efekta zakupione	1.004	98	1.004	98	—	—
		Suma dochodów . .	1.929	96	1.929	96	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	33.976	53	—	—
		Razem . .	—	—	35.906	49	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	924	98	924	98	—	—
		Suma wydatków .	924	98	924	98	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	34.981	51	—	—
		Razem . .	—	—	35.906	49	—	—

XXV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	4.000 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	10.700 „ — „	
4. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	200 „ — „	
5. 4% „ kolejowe Banku krajow. .	1.000 „ — „	
6. 4% węgierska reuta złota . . .	18.809 „ 53 „	
7. 4% książ. wkładkowa Banku krajowego	71 „ 98 „	34.981 K. 51 g.
Suma stanu czynnego . . .		34.981 K. 51 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		34.981 K. 51 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1900		33.976 „ 53 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.004 K. 98 g.

XXV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła.“

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 9 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajow. . . 160 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 428 „ — „						
		d) 4% od obligacyj poż. m. Lwowa . . . 8 „ — „						
		e) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajow. 20 „ — „						
		f) 4% od węgierskiej renty złotej . . . . 749 „ 71 „						
		Razem . . 1.374 K. 71 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 11 „ 83 „						
		Czysty dochód . .	1.362	88	1.362	88	—	—
		Suma dochodów . .	1.362	88	1.362	88	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	1.284	98	—	—
		Razem . .	—	—	2.647	86	—	—

XXV. Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego imienienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcie dla ubogich chłopców uczących się rzemiosła:						
		a) należytość zaległa . 360 K.						
		b) „ bieżąca . 1.020 „	1.380	—	720	—	660	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	924	98	924	98	—	—
		Suma wydatków . .	2.304	98	1.644	98	660	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	1.002	88	—	—
		Razem . .	—	—	2.647	86	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w gotówce . 1.002 K. 88 g.
potrącono kwotę . . . . . 660 „ — „
i zarezerwowano na ewentualną wypłatę wsparć dla pięciu chłopców uczących się rzemiosła, niepobranych w roku 1899, 1900 i 1901 (mianowicie dla jednego I. i II. ratę za rok szkolny 1898/9, I. i II ratę za rok szkolny 1899/900 i I. i II. ratę za rok szkolny 1900/901 czyli razem 300 k. — dla drugiego II. ratę za rok szkolny 1899/900 i I. ratę za rok szkolny 1900/1 czyli razem 120 koron — dla trzeciego I. ratę za rok szkolny 1901/2 czyli 60 koron — dla czwartego II. ratę za rok szkolny 1900/1 i I. ratę za rok szkolny 1901/2 — czyli 120 koron, — dla piątego I. ratę za rok szkolny 1901/2 czyli 60 koron — razem dla pięciu jak wykazano powyżej 660 koron); resztę w sumie . . . . . 342 K. 88 g.
przeniesiono z początkiem roku 1902 tytułem 5% czystych dochodów za rok 1901 i nadwyżki dochodów za ten rok do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (L. W. 34.818/902).

LW. 34.817/1902.

XXVI. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej imienia J. I. Kraszewskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 160 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredyt ziemskiego . . . 80 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 8 „ — „						
		Razem . . 248 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 1 „ 20 „						
		Czysty dochód . .	246	80	246	80	—	—
		Suma dochodów . .	246	80	246	80	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 123 K. 52 g.						
		b) w efektach . . . 6.316 „ 42 „	—	—	6.439	94	—	—
		Razem . .	—	—	6.686	74	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocie Klementyny z Kobrów Starzewskiej	246	80	246	80	—	—
		Suma wydatków . .	246	80	246	80	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 123 K. 52 g.						
		b) w efektach . . . 6.316 „ 42 „	—	—	6.439	94	—	—
		Razem . .	—	—	6.686	74	—	—

XXVI. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej imienia J. I. Kraszewskiego.

Stan majątku z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny:		
Zapas kasowy: *a*) w gotówce		123 K. 52 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarz. kred. ziemskiego	2.000 „ — „	
2. 4% listy zastawne galic. Banku kraj. .	4.000 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	200 „ — „	
4. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	116 „ 42 „	6.316 K. 42 g.
Suma stanu czynnego . . .		6.439 K. 94 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.439 K. 94 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		6.439 „ 94 „
okazuje się stan **niezmieniony**		— K. — g.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówge 123 koron 52 g. przeznaczony jest na pokrycie pierwszej półrocznej raty dożywocia Klementyny z Kobrów Starzewskiej, które płatne jest z góry dnia 1. stycznia i 1. lipca bieżącego roku — odsetki zaś od efektów majątku zarodowego, stanowiące to dożywocie — wpływają w ratach półrocznych z dołu.

LW. 9.360/902.

XXVII. Fundacya imienia Antoniego Schiffnera.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka złożona przez A. Schiffnera jako nadwyżki dochodów za rok 1901 na rzecz majątku zakładowego . .	9	12	9	12	—	—
	2	Efekta zakupione	9	12	9	12	—	—
		Suma dochodów . .	18	24	18	24	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 9 K. 12 g.						
		b) w efektach . . . 4.869 „ 78 „	—	—	4.878	90	—	—
		Razem . .	—	—	4.897	14	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	9	12	9	12	—	—
		Suma wydatków . .	9	12	9	12	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 9 K. 12 g.						
		b) w efektach . . . 4.878 „ 90 „	—	—	4.888	02	—	—
		Razem . .	—	—	4.897	14	—	—

XXVII. Fundacya imienia Antoniego Schiffnera.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a)* w gotówce		9 K. 12 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	4.800 K. — g.	
2. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	38 „ 90 „	
3. 4% los miasta Krakowa . . .	40 „ — „	4.878 „ 90 „
Suma stanu czynnego . . .		4.888 K. 02 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		4..888 K. 02 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		4.878 „ 90 „
okazuje się **przyrost** majątku o		9 K. 12 g.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 9 koron 12 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1902 na rzecz majątku zakładowego (L. W. 90.593/901).

XXVII. Fundacya imienia Antoniego Schiffnera.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem roku 1901 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1901 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	—	—	—	—

Uwaga. Odsetki od efektów majątku zakładowego fundacyi pobiera sam fundator Antoni Siffner, niespotrzebowany zaś dochód z odsetek składa z końcem roku w kasie Wydziału krajowego, w celu powiększenia zakładowego majątku.

XXVIII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	2	72	2	72	—	—
	2	Efekta sakupione	2	72	2	72	—	—
		Suma dochodów . .	5	44	5	44	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	9.752	84	—	—
		Razem . .	—	—	9.758	28	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	2	72	2	72	—	—
		Suma wydatków . .	2	72	2	72	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901 w efektach	—	—	9.755	56	—	—
		Razem . .	—	—	9.758	28	—	—

XXVIII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	8.800 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	600 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	200 „ — „	
4. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	155 K. 56 g.	9.755 K. 56 g.
Suma stanu czynnego . . .		9.755 K. 56 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		9.755 K. 56 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		9.752 „ 84 „
okazuje się **przyrost** majątku o		2 K. 72 g.

XXVIII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zast. gal. Tow. kredyt. ziemsk.. 352 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 24 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 8 „ — „						
		Razem . . 384 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 5 „ 28 „						
		Czysty dochód . .	378	72	378	72	—	—
		Suma dochodów . .	378	72	378	72	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1901 w gotówce .	—	—	190	72	—	—
		Razem . .	—	—	569	44	—	—

XXVIII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia dla czterech ubogich ciemnych po 94 K. rocznie	376	—	378	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	2	72	2	72	—	—
		Suma wydatków . .	378	72	378	72	—	—
	3	Zapas z końcem r. 1901 w gotówce .	—	—	190	72	—	—
		Razem . .	—	—	569	44	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w gotówce . 190 K. 72 g.
pozostawiono nieulokowaną część w sumie . . . . . 188 „ — „
w majątku obrotowym na pokrycie czterech półrocznych rat wsparć dożywotnich, płatnych z góry dnia 1. stycznia 1901 — resztę zaś w kwocie . . . . . 2 K. 72 g.
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1901 przeniesiono z początkiem roku 1901 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 10.478/902).

LW. 12.890/1902.

XXIX. Fundacya Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	36	98	36	98	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.236 K. 98 g.						
		od tego spieniężone . 2.024 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	212	98	212	98	—	—
		Suma dochodów . .	249	96	249	96	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1901 w efektach	—	—	67.966	44	—	—
		Razem . .	—	—	68.216	40	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.060 K. 98 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.024 „ — „						
		Czysty wydatek . .	36	98	36	98	—	—
		Suma wydatków . .	36	98	36	98	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	68.179	42	—	—
		Razem . .	—	—	68.216	40	—	—

XXIX. Fundacya Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	61.100 K. — g.	
2. 4% obligacye miasta Lwowa . .	2.200 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	2.200 „ — „	
4. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.600 „ — „	
5. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	79 „ 42 „	68.179 K. 42 g.
Suma stanu czynnego . . .		68.179 K. 42 g.
Stan bierny		— —
Czysty stan czynny		68.179 K. 42 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		67.966 „ 44 „
okazuje się **przyrost** majątku o		212 K. 98 g.

XXIX. Fundacya Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893	2.484 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj poż. m. Lwowa . . .	88 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. Banku krajowego .	104 „ — „						
		d) 4% od obligac. kolej. Banku krajow. . .	44 „ — „						
		e) 4% od książ. wkładk.	26 „ 23 „						
		Razem . .	2.746 K. 23 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy .	8 „ 85 „						
		Czysty dochód . .		2.737	38	2.737	38	—	—
	2	Gotówka za spieniężone efekta	2.700 K. — g.						
		od tego wydana na zakupno . . .	1.350 „ 03 „						
		Czysty dochód . .		1.349	97	1.349	97	—	—
		Suma dochodów . .		4.087	35	4.087	35	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901:							
		a) w gotówce . . .	10 K. 75 g.						
		b) w efektach . . .	2.700 „ — „	—	—	2.710	75	—	—
		Razem . .		—	—	6.798	10	—	—

XXIX. Fundacya Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Zapomogi dla zubożałych włościan powiatu tarnowskiego	2.700	—	2.700	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	36	98	36	98	—	—
	3	Efekta spieniężone . . 2.700 K. — g.						
		od tego zakupione . 1.350 „ 03 „						
		Czysty wydatek . .	1.349	97	1.349	97	—	—
		Suma wydatków . .	4.086	95	4.086	95	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 1.361 K. 12 g.						
		b) w efektach . . . 1.350 „ 03 „	—	—	2.711	15	—	—
		Razem . .	—	—	6.798	10	—	—

Uwaga. Odsetki od efektów majątku zarodowego tej fundacyi lokuje się w ciągu roku — aż do terminu rozdawnictwa zapomóg w roku następnym, na książeczki wkładkowe Banku krajowego.

Powstały tym sposobem zapas z końcem roku 1901:

a) w gotówce (która z początkiem roku 1902 została ulokowaną na książeczkę wkł. Banku krajowego) . . . . . 1.361 K. 12 g.

b) w efektach (książeczka wkładkowa Banku krajowego) . . 1.350 „ 03 „

razem w sumie j. w. . . 2.711 K. 15 g.

służyć będzie w roku 1902 na zapomogi dla zubożałych włościan w Galicyi.

LW. 10.480/902.

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	551	36	551	36	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.031 K. 60 g.						
		od tego spieniężone . 400 „ 64 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	630	96	630	96	—	—
		Suma dochodów . .	1.182	32	1.182	32	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach.	—	—	1.889.646	34	—	—
		Razem . .	—	—	1,890.828	66	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 952 K. — g.						
		od tego za spieniężone efekta . . . . 400 „ 64 „						
		Czysty wydatek . .	551	36	551	36	—	—
		Suma wydatków .	551	36	551	36	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1901 w efektach	—	—	1,890.277	30	—	—
		Razem . .	—	—	1,890.828	66	—	—

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy *a*) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	193.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	205.200 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	1,381.200 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	27.800 „ — „	
5. 4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego	60.600 „ — „	
6. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	21.200 „ — „	
7. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	800 „ — „	
8. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	77 „ 30 „	1,890.277 K. 30 g.
b) w wartości dóbr, realności i inwentarza . .		1;467.335 „ 10 „
Suma stanu czynnego . . .		3,357.612 K. 40 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		3,357.612 K. 40 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		3,356.981 „ 44 „
okazuje się **przyrost** majątku o		630 K. 96 g.

Uwaga. Oprócz wykazanych w stanie majątku zarodowego efektów w imiennej wartości 1,890.277 koron 30 g. posiada jeszcze ten majątek 9 sztuk akcyj użytkowania Towarzystwa c. k. austryackiej kolei państwowej, od których (jako już dawniej wylosowanych, a zatem w stan efektów niewchodzących) pobiera się jedynie przypadającą, czasem na nie dywidendę, którą akcye te po upływie kilku lat przyniosły dopiero w tym roku poraz pierwszy jak to wykazano w majątku obrotowym.

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901	
				K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzyst. kred. ziemsk.	344 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego .	1.320 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku kraj. .	200 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893	120 „ — „						
		e) 4% od książecz. wkł. Banku krajowego .	54 „ 84 „						
		Razem . .	2.038 K. 84 g.						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne.	37 „ 87 „						
		Czysty dochód . .		2.000	97	2.000	97	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego:							
		a) tytułem 10% czystych dochodów fundacyi własnych za rok 1900 .	7.576 K. 73 g.						
		b) tytnlem 10% czystych dochodów od osób płacących za swe utrzymanie w zakładzie za rok 1900 (nadesłano przez zarząd zakładu)	577 „ 73 „	8.154	46	8.154	46	—	—
	3	Efekta zaknpione . .	10.000 K. — g.						
		od tego spieniężone .	1.157 „ 95 „						
		Rzeczywiste przykupno . .		8.842	05	8.842	05	—	—
		Suma dochodów . .		18.997	48	18.997	48	—	—
	4	Zapas z początkiem r. 1901:							
		a) w gotówce . . .	917 K. 83 g.						
		b) w efektach . . .	45.357 „ 95 „	—	—	46.275	78	—	—
		Razem . .		—	—	65.273	26	—	—

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek rezerwowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana zarządowi „Domu ubogich“ na pokrycie wydatków nadzwyczajnych (na naprawę wychodków, przerobienie łazienek i nadzwyczajny koszt opału z powodu podrożenia ceny węgla).	2.910	—	2.910	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 9.200 K. — g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 1.125 „ 95 „						
		Czysty wydatek . . .	8 .074	05	8.074	05	—	—
		Suma wydatków . .	10.984	05	10.984	05	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 89 K. 21 g.						
		b) w efektach . . . 54.200 „ — „	—	—	54.289	21	—	—
		Razem . .	—	—	65.273	26	—	—

XXX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		89 K. 21 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego	8.600 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	32.600 K. — g.	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	3.000 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	10.000 „ — „	54.200 K. — g.
Suma stanu czynnego . . .		54.289 K. 21 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		54.289 K. 21 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		46.275 „ 78 „
okazuje się **przyrost** majątku o		8.013 K. 43 g.
a mianowicie przybyło w efektach . .	8.842 K. 05 g.	
ubyło w gotówce . . .	828 „ 62 „	
Przyrost jak wyżej . .	8.013 K. 43 g.	

Uwaga. Majątek ten utworzony w myśl art. VII aktu fundacyjnego z potrącanych corocznie kwot w wysokości 10% czystych stałych dochodów fundacyi, oraz takich kwot czystej nadwyżki dochodów z rachunku osób płacących za swe utrzymanie w zakładzie, służy na pokrycie nadzwyczajnych nieprzewidzianych wydatków „Domu ubogich“.

XXX. Fundacya „Domu ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 8.712 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 8.204 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. galic. Towarzyst. kredytowego ziemskiego 55.248 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 1.112 „ — „						
		e) 4% od obligacyj galic. funduszu propinacyjn. . 2.424 „ — „						
		f) 4% od obligacyj poż. m. Lwowa . . . 848 „ — „						
		g) 4% od obligacyj kolej. Banku krajowego . 16 „ — „						
		h) superdywidenda od 9 sztuk akcyj użytkowania Towarzystwa c. k. austr. kolei państw. . 248 „ 74 „						
		Razem . . 76.812 K. 74 g.						
		od tego podatek rentowy, odsetki bierne . 849 „ 71 „						
		Czysty dochód . .	75.963	03	75.963	03	—	—
	2	Gotówka złożona przez zarząd „Domu ubogich“ tytułem 10% czystego dochodu z rachunku osób płacących za swe utrzymanie za r. 1901 . .	593	46	593	46	—	—
		Suma dochodów . .	76.556	49	76.556	49	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	42.554	82	—	—
		Razem . .	—	—	119.111	31	—	—

XXX. Fundacya „Domu ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
		Koszta utrzymania „Domu ubogich“ w czasie od 1. stycznia do 31. grudnia 1901	67.698	—	67.698	—	—	—
		Gotówka wydana do majątku rezerwowego tytułem 10% czystych dochodów za r. 1900:						
		a) dochodów fundacyi własnych . . 7.576 K. 73 g.						
		b) dochodów z rachunku osób płacących za swe utrzymanie w zakładzie . . 577 „ 73 „	8.154	46	8.154	46	—	—
		Gotówka wydana do majątku zarodowego	551	36	551	36	—	—
		Suma wydatków . .	76.403	82	76.403	82	—	—
		Zapas z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	42.707	49	—	—
		Razem . .	—	—	119.111	31	—	—

XXX. Fundacya „Domu ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w gotówce .		42.707 K. 49 g.
wydzielono na rzecz majątku rezerwowego:		
1) tytułem 10% czystych dochodów fundacyi własnych za rok 1901 . . .	7.596 K. 30 g.	
2) tytułem 10% czystych dochodów z rachunku osób płacących za swe utrzymanie za rok 1901 (nadesłaną przez zarząd „Domu ubogich“) kwotę	593 „ 46 „	8.189 „ 76 „
z pozostałej reszty w sumie . . .		34.517 K. 73 g.
pozostawiono w majątku obrotowym nieulokowaną część w sumie		33.849 „ — „

równającą się wysokości dwóch rat kwartalnych zaliczki asygnowanej z dochodów własnych fundacyi na utrzymanie „Domu ubogich“ w roku 1902 a to ze względu że raty te płatne są z góry, wzmiankowane zaś dochody wpływają w półrocznych ratach z dołu.

Resztę w sumie . . . . . 668 K. 73 g.

jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1901 sfruktyfikowano z początkiem roku 1902 na rzecz majątku zarodowego fundacyi (LW. 17.777/902).

Kwoty wydzielono na rzecz majątku rezerwowego jak powyżej pod 1) i 2) w łącznej sumie 8.189 K. 76 g. sfruktyfikowano również z początkiem roku 1902 na rzecz tegoż majątku. (LW. 17.777/902).

Cały dochód od osób płacących za swoje utrzymanie w „Domu ubogich“ wpływa do kasy zakładu i nie przechodzi przez dziennik kasy Wydziału krajowego.

Z dochodu tego pokrywa zarząd „Domu ubogich“ wszystkie potrzeby osób płacących za swe utrzymanie, z czystego zaś dochodu t. j. tego jaki pozostaje po potrąceniu wszystkich wydatków na utrzymanie tych osób, potrąca kwotę równającą się 10% tego czystego dochodu i przesyła ją w myśl art. VII. ustępu 7 aktu fundacyjnego z końcem roku administracyjnego na rzecz majątku rezerwowego fundacyi do kasy Wydziału krajowego.

Reszta czystego dochodu zostaje użytą na częściowe pokrycie potrzeb osób ubogich, utrzymywanych kosztem fundacyi.

L. W. 17.776/902.

XXXI. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	76.943	52	—	—
		Razem . .	—	—	76.943	52	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	76.943	52	—	—
		Razem . .	—	—	76.943	52	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	22.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	5.400 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	45.400 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
5. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	3.400 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	143 „ 52 „	76.943 K. 52 g.
Suma stanu czynnego . . .		76.943 K. 52 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		76.943 K. 52 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		76.943 „ 52 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

XXXI. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 990 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 216 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredytowego ziemskiego . 1.816 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 24 „ — „						
		e) 4% od obligacyj poż. miasta Lwowa . . 136 „ — „						
		Razem . . 3 182 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 29 „ 96 „						
		Czysty dochód . .	3.152	94	3.152	04	—	—
	2	Subwencye i datki dobrowolne:						
		a) subwencye z funduszu krajowego . . . 10.000 K.						
		b) subwencye od gminy m. Lwowa . . . 400 „						
		c) subwencye od gminy Wydziału Rady powiatowej w Stanisławowie za lata 1899 i 1900 . 24 „						
		d) datek od N. N. . . 2 „	10.426	—	10.426	—	—	—
	3	Dochód ze sprzedaży wydawnictw własnych	13.909	41	13.909	41	—	—
		Suma dochodów . .	27.487	45	27.487	45	—	—
	4	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	6.235	10	—	—
		Razem . .	—	—	33.722	55	—	—

XXXI. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Koszta wydawnictw książeczek „Macierzy“:						
		a) honorarya autorskie . 1.530 K. — g.						
		b) druk i papier . . 5.930 „ 08 „						
		c) oprawa i broszurowanie . . . . 660 „ 96 „						
		d) rysunki i klisze . . 765 „ 71 „	8.886	75	8.886	75	—	—
	2	Koszta wydawnictwa czasopisma „Niedzieli“.						
		a) redakcye i honorarya . 2.760 K. — g.						
		b) ekspedycya i marki . 1.670 „ 36 „						
		c) druk i papier . . 6.861 „ 42 „	11.291	78	11.291	78	—	—
	3	Druk kalendarze	2.800	—	2.800	—	—	—
	4	Koszta administracyi (płace funkcyonaryuszy, wydatki administracyjne i inne) . 4.297 K. 73 g.						
		od tego zwroty . . 25 „ — „						
		Czysty wydatek . .	4.272	73	4.272	73	—	—
	5	Płaca sekretarza literackiego . . .	300	—	300	—	—	—
	6	Zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców	1.020	—	1.020	—	—	—
		Suma wydatków . .	28.571	26	28.571	26	—	—
	7	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	5.151	29	—	—
		Razem . .	—	—	33.722	55	—	—

XXXI. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Uwaga. Wydatkami tego funduszu zarządza „Rada wykonawcza“ na której asygnacye uskutecznia się wypłaty w miarę funduszów i potrzeby.

Czyste nadwyżki dochodów ze sprzedaży wydawnictw własnych sklada „Rada“ na rzecz funduszu do kasy Wydziału krajowego, w której przechowany jest majątek funduszu „Macierzy“.

Powyższy tedy rachunek obejmuje jedynie wynikłości z obrotu kasowego w Kasie Wydziału krajowego.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem r. 1901 w gotówce	5.151 K. 29 g.
część w kwocie	1.739 „ 44 „
pozostaje do dyspozycyi Kuratora „Macierzy“ na zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców (art. 3 i 29 listu fundacyjnego).	
reszta zaś w sumie	3.411 K. 85 g.

służyć będzie na bieżące potrzeby funduszu z początkiem roku 1902 zanim wpłyną inne dochody.

LW. 34.114/1902.

XXXII. Fundacya ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	14.806	52	14.806	52	—	—
	2	Efekta zakupione . . 16.267 K. 85 g. od tego spieniężone . 165 „ 33 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	16.102	52	16.102	52	—	—
		Suma dochodów . .	30.909	04	30.909	04	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	543.830	96	—	—
		Razem . .	—	—	574.740	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 14.971 K. 85 g. od tego pobrano za spieniężone efekta . 165 „ 33 „						
		Czysty wydatek . .	14.806	52	14.806	52	—	—
		Suma wydatków . .	14.806	52	14.806	52	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	559.933	48	—	—
		Razem . .	—	—	574.740	—	—	—

XXXII. Fundacya ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

	Szczegół.	Ogół.
1. 5% obligacye komunalne Banku krajow.	4.000 K. — g.	
2. 4½% listy zastawne galic. Banku hipotecznego	24.000 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	311.800 „ — „	
4. 4% listy zastawne Banku krajowego .	99.400 „ — „	
5. 4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego	104.200 „ — „	
6. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	16.200 „ — „	
7. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj. .	333 „ 48 „	559.933 K. 48 g.
Suma stanu czynnego . . .		559.933 K. 48 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		559.933 K. 48 gr.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		543.830 „ 96 „
okazuje się **przyrost** majątku o		16.102 K. 52 g.

XXXII. Fundacya ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj komunalnych Banku krajowego . . . 200 K. — g.						
		b) 4½% od listów zast. gal. Banku hipoteczn. . 1.080 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 12.472 „ — „						
		d) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 3.976 „ — „						
		e) 4% od obligacyj galic. funduszu propinacyjn. 4.168 „ — „						
		f) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajow. 648 „ — „						
		g) 4% od książecz. wkł. Banku krajowego . 67 „ 85 „						
		Razem . . 22.611 K 85 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 422 „ 88 „						
		Czysty dochód . .	22.188	97	22.188	97	—	—
		Suma dochodów . .	22.188	97	22.188	97	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	43.477	34	—	—
		Razem . .	—	—	65.666	31	—	—

XXXII. Fundacya ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Stypendya dla rękodzielników i przemysłowców	6.300	—	6.300	—	—	—
	2	Pożyczki dla rękodzielników i przemysłowców	13.400	—	13.400	—	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	14.806	52	14.806	52	—	—
	4	Rozmaite wydatki (porto pocztowe, stemple itp.)	5	30	5	30	—	—
		Suma wydatków . .	34.511	82	34.511	82	—	—
	5	Zapas z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	31.154	49	—	—
		Razem . .	—	—	65.666	31	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce . . 31.154 K. 49 g. służyć będzie w roku 1902 w myśl art. IV. i VII. aktu fundacyjnego na stypendya i pożyczki dla rękodzielników i przemysłowców.

L. W. 37.694/902.

XXXIII. Fundusz z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	1.148	32	—	—
		Razem . .	—	—	1.148	32	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	1.148	32	—	—
		Razem . .	—	—	1.148	32	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

	Szczegół.	Ogół.
1. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj. (dla szkoły agronomicznej w Dublanach) Nr. 682/84 .	574 K. 16 g.	
2. książeczka wkładkowa Banku krajowego (na cele oświaty ludowej) Nr. 683/84	574 „ 16 „	1.148 K. 32 g.
Suma stanu czynnego . . .		1.148 K. 32 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1.148 K. 32 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900 . . .		1.148 „ 32 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

LW. 12.011/902.

XXXIV. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Grzywny za przekroczenia ustawy rybackiej z dnia 19. listopada 1892 i uzyskane kwoty ze sprzedaży skonfiskowanych ryb i przyrządów rybackich: należytość zaległa . 194 K. 18 g. „ bieżąca . 46 „ 78 „	240	96	86	78	154	18
	2	Taksy rewirowe (15% czynszów dzierżawnych) po myśli §. 22 ustawy rybackiej z dnia 31 października 1887:						
		a) dorzecze Dunajca: należytość zaległa . 398 K. 70 g. należytość bieżąca . 503 „ 70 „	902	40	521	10	381	30
		b) dorzecze Raby: należytość zaległa . 81 K. 08 g. należytość bieżąca . 68 „ 48 „	149	56	94	21	55	35
		c) dorzecze Skawy: należytość zaległa . 149 K. 70 g. należytość bieżąca . 121 „ 20 „	270	90	66	—	204	90
		d) dorzecze Wisły: należytość zaległa . 585 K. 41 g. należytość bieżąca . 533 „ 14 „	1.118	55	619	54	499	01
		e) dorzecze Bugu: należytość zaległa . 743 K. 70 g. należytość bieżąca . 692 „ 70 „	1.436	40	595	80	840	60
		f) dorzecze Stryja: należytość zaległa . — K. — g. należytość bieżąca . 192 „ 47 „	192	47	60	90	131	57
		g) dorzecze Soły: należytość zaległa . — K. — g. należytość bieżąca . 160 „ 50 „	160	50	145	50	15	—
		Do przeniesienia . .	4.471	74	2.189	83	2.181	91

XXXIV. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Z przeniesienia . .	4.471	74	2.189	83	2.281	91
	3	Ze sprzedaży chramolitograficznej mapy obrazowej ryb krajowych: należytość zaległa	684	20	—	—	684	20
	4	Dochody za wygotowane książeczki rybackie: należytość bieżąca . 283 K. 56 g.						
		od tego zwroty . . 16 „ — „	267	56	267	56	—	—
		Suma dochodów . .	5.423	50	2.457	39	2.966	11
	5	Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 1.509 K. 79 g.						
		b) w efektach . . . 8 „ — „	—	—	1.517	79	—	—
		Razem . .	--	—	3.975	18	—	—

XXXIV. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Wydatki.						
	1	Wydatki na zarybienie	99	05	99	05	—	—
	2	Wydatki rozmaite: (koszta podróży referenta dla spraw rybackich i inne) należytość zaległa 19 K. 20 g. należytość bieżąca . 1.302 „ 02 „ 1.321 K. 22 g.						
		od tego zwroty . . 100 „ 86 „	1.220	36	1.201	16	19	20
		Suma wydatków . .	1.319	41	1.300	21	19	20
	3	Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 2.666 K. 97 g.						
		b) w efektach . . . 8 „ — „	—	—	2.674	97	—	—
		Razem . .	—	—	3.975	18	—	—

XXXIV. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Stan majątku końcem z roku 1901.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce . .	2.666 K. 97 g.	
b) w efektach (4% książeczka Banku krajowego	8 „ — „	2.674 K. 97 g.
Należytości czynne		2.966 „ 11 „
Suma stanu czynnego . . .		5.641 K. 08 g.
Stan bierny. Należytości bierne		19 „ 20 „
Czysty stan czynny		5.621 K. 88 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		4.335 „ 56 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.286 K. 32 g.
a mianowicie przybyło:		
a) w należytościach czynnych . .	129 K. 14 g.	
b) w gotówce	1.157 „ 18 „	
Przyrost jak wyżej . .		1.286 K. 32 g.

Uwaga. Wykazana z końcem roku 1901 gotówką w kwocie 2.666 koron 97 g. użyta będzie w roku 1902 na koszta zarybienia rzek.

L. W. 37.739/902.

XXXV. Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirth i Teofili Łukowskiej dla „osieroconych dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	16.864	20	—	—
		Razem . .	—	—	16.864	20	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach	—	—	16 864	20	—	—
		Razem . .	—	—	168.64	20	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:

	Szczegół.	Ogół.
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	14.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	2.600 „ — „	
3. 4% Książeczki wkładkowe Banku kraj.	64 „ 20 „	16.864 K. 20 g.
Suma stanu czynnego		16.864 K. 20 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		16.864 K. 20 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		16.864 „ 20 „
okazuje stan majątku niezmieniony		— K. — g.

XXXV. Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirth i Teffli Łukowskiej dla „osierociałych dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) $4^1/_2$% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 639 K.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 104 „	743	—	743	—	—	—
		Suma dochodów . .	743	—	743	—	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1901 w gotówce .	—	—	743	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.486	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Łukowskiej Teofili wydano na wsparcia za rok 1900 w gotówce . . .	743	—	743	—	—	—
	2	Rozmaite wydatki . . 743 K. od tego zwroty . . 743 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	743	—	743	—	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	743	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.486	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 743 koron — przedstawia czysty dochód fundacyi za rok 1901 — który w myśl aktu fundacyjnego wypłacono Teofili Łukowskiej na pokrycie wsparć dla osieroconych dziewcząt za rok 1901. (L. W. 84.044/901).

L. W. 11.959/902.

XXXVI. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901.	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	75	61	75	61	—	—
	2	Efekta zakupione	75	61	75	61	—	—
		Suma dochodów . .	151	22	151	22	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	43.620	70	—	—
		Razem . .	—	—	43.771	92	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	75	61	75	61	—	—
		Suma wydatków . .	75	61	75	61	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	43.696	31	—	—
		Razem . .	—	—	43.771	92	—	—

XXXVI. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskiego „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	36.200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	6.400 „ — „	
3. 4% losy państwowe loteryjne z r. 1860	1.000 „ — „	
4. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	96 „ 31 „	43.696 K. 31 g.
Suma stanu czynnego . . .		43.696 K. 31 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		43.696 K. 31 g.
W porównaniu z takimże stanem stanem z końcem roku 1900 . . .		43.620 „ 70 „
okazuje się przyrost majątku o		75 K. 61 g.

XXXVI. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 1.448 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 256 „ — „						
		c) 4% od losów państw. loteryjnych z r. 1860 . 40 „ — „						
		d) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego . 23 „ 15 „	1.767	15	1.767	15	—	—
	2	Gotówka za spieniężone efekta . . . . 1.637 K. 68 g. od tego wydana na zakupno efektów . . 883 „ 09 „						
		Czysty dochód . .	754	59	754	59	—	—
		Suma dochodów .	2.521	74	2.521	74	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 137 K. 91 g.						
		b) w efektach . . . 1.637 „ 68 „	—	—	1.775	59	—	—
		Razem . .	—	—	4.297	33	—	—

XXXVI. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Posagi dla trzech dziewcząt po 566 K. 66 g. w gotówce	1.699	98	1.699	98	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	75	61	75	61	—	—
	3	Rozmaite wydatki (koszta insercyjne i inne t. p.	12	06	12	06	—	—
	4	Efekta spieniężone . . 3.337 K. 66 g.						
		od tego zakupione . 2.583 „ 07 „						
		Czysty wydatek . .	754	59	754	59	—	—
		Suma wydatków . .	2.542	24	2.542	24	—	—
	5	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 872 K. — g.						
		b) w efektach . . . 883 „ 09 „	—	—	1.755	09	—	—
		Razem . .	—	—	4.297	33	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w gotówce i w efektach w łącznej sumie . . . . . 1.755 K. 09 g.
część w kwocie . . . . . 1.743 „ — „
użyto w roku 1902 w myśl ogłoszonego konkursu do LW. 79.654/902 na wypłatę trzech posagów po 581 koron; resztę zaś w kwocie . 12 K. 09 g. przeniesiono z początkiem roku 1902 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż sfruktyfikowano.

L. W. 12.179/902.

XXXVII. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	56	36	56	36	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K. — g.						
		od tego spieniężone . 128 „ 04 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	71	96	71	96	—	—
		Suma dochodów . .	128	32	128	32	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901 w efektach	—	—	46.165	18	—	—
		Razem . .	—	—	46.293	50	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 184 K. 40 g.						
		od tego za spieniężone efekta . . . . 128 „ 04 „						
		Czysty wydatek . .	56	36	56	36	—	—
		Suma wydatków . .	56	36	56	36	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1901 w efektach .	—	—	46.237	14	—	—
		Razem . .	—	—	46.293	50	—	—

XXXVII. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	1.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	2.800 „ — „	
3. 4% „ „ listy zastaw. galic. Towarzystwa kredytowego	2.200 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	40.000 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj. .	37 „ 14 „	46.237 K. 14 g.
Suma stanu czynnego . . .		46.237 K. 14 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		46.237 K. 14 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		46.165 „ 18 „
okazuje się **przyrost** majątku o		71 K. 96 g.

XXXVII. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach ludowych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 54 K. — g.						
		b) od 4% listów zastawn. Banku krajowego . 108 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredyt. ziemsk. . . . 88 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 1.600 „ — „						
		Razem . 1.850 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 1 „ 81 „						
		Czysty dochód . .	1.848	19	1.848	19	—	—
		Suma dochodów . .	1.848	19	1.848	19	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	173	06	—	—
		Razem . .	—	—	2.021	25	—	—

XXXVII. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia dożywotnie dla dziewięciu wdów:						
		a) należytość zaległa . 116 K. 70 g.						
		b) należytość bieżąca . 1.816 „ 66 „						
		Razem . 1.933 K. 36 g.						
		odpisano . . . 300 „ 04 „	1.633	32	1.616	66	16	66
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	56	36	56	36	—	—
		Suma wydatków . .	1.689	68	1.673	02	16	66
	3	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	348	23	—	—
		Razem . .	—	—	2.021	25	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w gotówce . 348 K. 23 g.
zarezerwowano kwotę . . . . . 16 „ 66 „
na wypłatę w roku 1902 należytości zaległej (wykazanej powyżej pod poz. 1 wyd.) z pozostałej reszty w sumie . . . 331 K. 57 g.
część w kwocie . . . . . 20 „ 52 „
posłuży w roku 1902 na pokrycie wydatku w tymże roku poniesionego na koszta ogłoszenia konkursu — resztę zaś w sumie 311 K. 05 g.
przeniesiono z początkiem roku 1902, jako czystą nadwyżkę dochodów, do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (L. W. 38.178/902).

L. W. 35.562/902.

XXXVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listow zastawnych Banku kraiowego . . . 144 K. — g.						
		b) 4% od listawn. Banku krajowego . . . 268 „ 55 „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 204 „ — „						
		Razem . . 616 K. 55 g.						
		od tego odsetki bierne 2 „ — „						
		Czysty dochód . .	614	55	614	55	—	—
	2	Efekta zakupione . . 951 K. 35 g.						
		od tego spieniężone . 276 „ 60 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	674	75	674	75	—	—
		Suma dochodów . .	1.289	30	1.289	30	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 200 K. — g.						
		b) w efektach . . . 14.852 „ 55 „	—	—	15.052	55	—	—
		Razem . .	—	—	16.341	85	—	—

XXXVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 881 K. 15 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 276 „ 60 „						
		Czysty wydatek . .	604	55	604	55	—	—
		Suma wydatków . .	604	55	604	55	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 210 K. — g.						
		b) w efektach . . . 15.527 „ 30 „	—	—	15.737	30	—	—
		Razem . .	—	—	16.341	85	—	—

XXXVIII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą“.

Stan majątku z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny:		
Zapas kasowy: *a*) w gotówce		210 K.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	3.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	7.200 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893.	5.100 „ — „	
4. 4% książ. wkładkowa Banku krajowego	27 „ 30 „	15.527 K. 30 g.
Suma stanu czynnego . . .		15.737 K. 30 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		15.737 K. 30 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1900		15.052 „ 55 „
okazuje się **przyrost** majątku o		684 K. 75 g.
a mianowicie przybyło: *a*) w gotówce	10 K. — g.	
b) w efektach	674 „ 75 „	
Przyrost jak powyżej .	684 K. 75 g.	

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie z powodu że majątek zakładowy nie wzrósł do takiej wysokości — ażeby można przystąpić do zrealizowania życzenia fundatorki, wyrażonego w akcie ostatniej jej woli — a w pierwszym rzędzie do wybudowania domu przytułku dla dotkniętych t. zw. wielką chorobą.

Obecnie zatem wszelkie dochody z odsetek od efektów majątku zakładowego fruktyfikuje się w celu powiększenia tego majątku. — Wykazany też powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 210 koron sfruktyfikowano z początkiem 1902 r. na rzecz majątku zakładowego (LW. 13.460/902).

LW. 13.507/902.

XXXIX. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	126	—	126	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K. — g.						
		od tego spieniężone . 57 „ 40 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	142	60	142	60	—	—
		Suma dochodów . .	268	60	268	60	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	6.469	06	—	—
		Razem . .	—	—	6.737	66	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 183 K. 40 g.						
		od tego za spieniężone efekta . . . . 57 „ 40 „						
		Czysty wydatek . .	126	—	126	—	—	—
		Suma wydatków . .	126	—	126	—	—	—
	2	Zapas ostateczny z końcem roku 1901 w efektach	—	—	6.611	66	—	—
		Razem . .	—	—	6.737	66	—	—

XXXIX. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	4.200 K. — „	
2. 4% listy zastawne Banku kraj.	2.300 „ — „	
3. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	111 „ 66 „	6.611 K. 66 g.
Suma stanu czynnego		6.611 K. 66 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.611 K. 66 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		6.469 „ 06 „
okazuje się **przyrost** majątku o		142 K. 60 g.

XXXIX. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligac. pożycz. kraj. z r. 1893 . . 168 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 92 „ — „						
		Razem . . 260 K. — g.						
		od tego odsetki bierne 1 „ 16 „						
		Czysty dochód . .	258	84	258	84	—	—
		Suma dochodów . .	258	84	258	84	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	252	—	—	—
		Razem . .	—	—	510	84	—	—

XXXIX. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Wydatki.						
	1	Dotacya dla katedry leśnictwa w Czernichowie	120	—	120	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	126	—	126	—	—	—
	3	Wynagrodzenie za mszę żałobną . .	6	—	6	—	—	—
		Suma wydatków . .	252	—	252	—	—	—
	4	**Zapas** z końcem r. 1901 w gotówce .	—	—	258	84	—	—
		Razem . .	—	—	510	84	—	—

Uwaga. W myśl aktu fundacyjnego połowę rocznych dochodów fundacyi powiększa się jej zakładowy majątek, z drugiej zaś połowy dziewiętnaście dwudziestych części służą na dotowanie leśnictwa w szkole rolniczej w Czernichowie, jedna zaś dwudziesta część tej połowy na mszę świętą żałobną za duszę śp. fundatora i jego małżonki.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem r. 1901 w gotówce 258 K. 84 g.
stosownie do wymienionego postanowienia aktu fundacyjnego
sfruktyfikowano z początkiem roku 1902 połowę w kwocie . 129 „ 42 „
na rzecz majątku zakładowego, z drugiej zaś połowy w sumie . 129 K. 42 g.
19/20 części (wraz z ułamkiem przypadającym z podziału w groszach) w kwocie . . . . . 123 „ 42 „
asygnowano na dotacyę katedry leśnictwa w szkole rolniczej w Czernichowie (LW. 2.355/902) resztę w kwocie . . . 6 K. — g.
wypłacono również z początkiem roku 1902 (LW. 2.355/902) urzędowi parafialnemu w Czernichowie, na odprawienie mszy świętej żałobnej za duszę śp. fundatorów.

L. W. 13.378/902.

XL. Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 135 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 525 „ 50 „						
		c) 4% od listów zastaw. galic. Towarz. kredyt. ziemsk. . . . 952 „ — „						
		d) 4% od obligacyj gal. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 24 „ — „						
		Razem . . 1.636 K. 50 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 18 „ 68 „						
		Czysty dochód . .	1.617	82	1.617	82	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.305 K. 36 g.						
		od tego spieniężone . 72 „ 14 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	2.233	22	2.233	22	—	—
		Suma dochodów . .	3.851	04	3.851	04	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 792 K. 36 g.						
		b) w efektach . . . 39.684 „ 46 „	—	—	40.476	82	—	—
		Razem . .	—	—	44.327	86	—	—

XL. Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.125 K. 96 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 72 „ 14 „						
		Czysty wydatek . .	2.053	82	2.053	82	—	—
		Suma wydatków . .	2.053	82	2.053	82	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 356 K. 36 g.						
		b) w efektach . . . 41.917 „ 68 „	—	—	42.274	04	—	—
		Razem . .	—	—	44.327	86	—	—

XL. Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych.

Stan majątku z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		356 K. 36 g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	3.000 „ — „	
2. 4% „ „ „ „ .	14.500 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzyst. kredytowego ziemskiego	23.800 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
4. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	17 „ 68 „	41.917 K. 68 g.
Suma stanu czynnego . . .		42.274 K. 04 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		42.274 K. 04 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		40.476 „ 82 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.797 K. 22 g.
a mianowicie przybyło w efektach	2.233 K. 22 g.	
ubyło w gotówce	436 „ — „	
Przyrost jak wyżej	1.797 K. 22 g.	

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie — a nastąpić to będzie mogło dopiero wówczas gdy w myśl intencyi śp. fundatora majątek jej zakładowy wzrośnie do takiej wysokości, że po potrąceniu należytości skarbowej i założeniu bursy, dochody bieżące wystarczą na utrzymanie przynajmniej 10 uczni poświęcających się stanowi nauczycielskiemu dla szkół ludowych.

Obecny stan kapitału zakładowego, jak powyżej wykazano, nie pozwala jeszcze na wypełnienie warunków utrzymania takiej bursy ani na urzeczywistnienie jej przeznaczenia; zatem wszelkie dochody pochodzące z odsetek od efektów majątku zakładowego fruktyfikuje się w celu powiększenia tego majątku, w którym to celu i wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 356 koron 36 g. sfruktyfikowano z początkiem 1902 roku na rzecz tegoż majątku (LW. 15.480/902.

L. W. 15.208/902.

XLI. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	255	19	255	19	—	—
	2	Efekta zakupione . . 500 K. — g. od tego spieniężone . 204 „ 81 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	295	19	295	19	—	—
		Suma dochodów . .	550	38	550	38	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r 1901 w efektach	—	—	6.523	04	—	—
		Razem . .	-	—	7.073	42	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 460 K. — g. od tego pobrana za spieniężone . . . 204 „ 81 „						
		Czysty wydatek . .	255	19	255	19	—	—
		Suma wydatków . .	255	19	255	19	—	—
	2	Zapas z końcem 1901 r. w efektach .	—	—	6.818	23	—	—
		Razem . .	—	—	7.073	42	—	—

XLI. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. $4^1/_2$% listy zastawne Banku krajowego .	2.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	1.100 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.600 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
5. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	500 „ — „	
6. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	18 „ 23 „	6.818 K. 23 g.
Suma stanu czynnego . . .		6.818 K. 23 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		6.818 K. 23 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		6.523 „ 04 „
okazuje się **przyrost** majątku o		295 K. 19 g.

XLI. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 90 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 44 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredyt ziemskiego . . . 104 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 24 „ — „						
		e) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajow. 10 „ — „						
		Razem . . 272 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 3 „ 62 „						
		Czysty dochód . .	268	38	268	38	—	—
		Suma dochodów . .	268	38	268	38	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1901 w gotówce .	—	—	255	19	—	—
		Razem . .	—	—	523	57	—	—

XLI. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	255	19	255	19	—	—
		Suma wydatków . .	255	19	255	19	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	268	38	—	—
		Razem . .	—	—	523	57	—	—

Uwaga. Z początkiem roku 1901 ogłoszono konkurs w celu nadania z tej fundacyi jednego stypendyum (LW. 32.888). Gdy jednak nie zgłosił się żaden kandydat, ogłoszono w jesieni tego roku (LW 46 656/901) ponownie konkurs na to stypendyum — wykazaną zaś zapasową gotówkę z końcem roku 1901 w sumie . . 268 K. 38 g. sfruktyfikowano całą w celu powiększania zakładowego majątku.

L. W. 15.356/1902.

XLII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami	15.909	10	—	—	15.909	10
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	2.157	34	2.157	34	—	—
	3	Efekta zakupione . . 2.593 K. 74 g.						
		od tego spieniężone . 258 „ 34 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	2.335	40	2.335	40	—	—
		Suma dochodów . .	20.401	84	4.492	74	15.909	10
	4	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	47.366	06	—	—
		Razem . .	—	—	51 858	80	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.408 K. 34 g.						
		od tego pobrano za spieniężone efekta . 258 „ 34 „						
		Czysty wydatek . .	2.150	—	2.150	—	—	—
		Suma wydatków . .	2.150	—	2.150	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . 7 K. 34 g.						
		b) w efektach . . 49.701 „ 46 „	—	—	49.708	80	—	—
		Razem . .	—	—	51.858	80	—	—

XLII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. I. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		7 K. 34 g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne galic. Banku kraj.	21.200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	21.900 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	3.000 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	2.600 „ — „	
5. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	600 „ — „	
6. 4% „ pożyczki miasta Lwowa .	200 „ — „	
7. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	201 „ 46 „	49.701 K. 46 g.
II. Należytość czynna: kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami		15.909 „ 10 „
Suma stanu czynnego . . .		65.617 K. 90 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		65.617 K. 90 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		63.275 „ 16 „
okazuje się **przyrost** majątku o		2.342 K. 74 g.

Uwaga. Od wykazanego powyżej pod II. kapitału hipotekowanego w sumie 15.909 koron 10 g. obowiązani są właściciele dóbr Łużna z przyległościami uiszczać co roku dnia 25 maja 5% odsetki płatne z dołu do kasy Wydziału krajowego (LW. 23.702/90).

XLII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901.	
				K.	g.	K.	g.	K	g.
		Dochody.							
	1	Odsetki:							
		1) 5% od kapitału hipotekowanego . . .	806 K. 06 g.						
		2) od efektów:							
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego .	963 „ — „						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego .	816 „ — „						
		c) 4% od listów zast. gal. Tow. kredyt. ziemsk..	120 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893	104 „ — „						
		e) 4% od obligacyj poż. m. Lwowa . . .	8 „ — „						
		f) 4% od obligacyj kolejowych Banku kraj. .	24 „ — „						
		Razem . .	2.841 K. 06 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy .	10 „ 76 „						
		Czysty dochód . .		2.830	30	2.830	30	—	—
		Suma dochodów . .		2.830	30	2.830	30	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1901 w gotówce		—	—	2.173	34	—	—
		Razem . .		—	—	5.003	64	—	—

XLII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Wydatki.						
	1	Posagi (5 po 539 koron) . . .	2.695	—	2.695	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	2.157	34	2.157	34	—	—
	3	Rozmaite wydatki, (koszta insercyjne, porto pocztowe i t. p.) 43 K. 51 g.						
		od tego zwrot . . 4 „ 74 „	38	77	38	77	—	—
		Suma wydatków . .	4.891	11	4.891	11	—	—
	4	Zapas z końcem r. 1901 w gotówce .	—	—	112	53	—	—
		Razem . .	—	—	5.003	64	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 112 koron 53 g. jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1901 przeniesiono z początkiem roku 1902 do majątku zakładowego fundacyi i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 22.300/902).

LW. 21.840/902.

LXIII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami	3.181	82	—	—	3.181	82
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	29	95	29	95	—	—
	3	Efekta zakupione	29	95	29	95	—	—
		Suma dochodów . .	3.241	72	59	90	3.181	82
	4	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach.	—	—	7.416	63	—	—
		Razem . .	—	—	7.476	53	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	29	95	29	95	—	—
		Suma wydatków . .	29	95	29	95	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach	—	—	7.446	58	—	—
		Razem . .	—	—	7.476	53	—	—

LXIII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy *a*) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	5.600 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	1.200 „ — „	
3. 4% „ „ galicyjskiego Tow. kredytowego ziemskiego	400 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	200 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj. .	46 „ 58 „	7.446 K. 58 g.
II. Należytość czynna: kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami . .		3.181 „ 82 „
Suma stanu czynnego . . .		10.628 K. 40 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		10.628 K. 40 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		10.598 „ 45 „
okazuje się **przyrost** majątku o		29 K. 95 g.

Uwaga. Od wykazanego powyżej pod II. kapitału hipotekowanego w sumie 3.181 koron 82 g. obowiązani są właściciele dóbr Łużna z przyległościami uiszczać co roku dnia 25 maja 5% odsetki płatne z dołu do Kasy Wydziału krajowego (L. W. 23.702/90).

XLIII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki:						
		a) 5% od kapitału hipotekowanego . 161 K. 10 g.						
		b) od efektów:						
		1. 4½% od listów zast. Banku krajowego . 252 K. — g.						
		2. 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 48 „ — „						
		3. 4% od listów zastawn. galic. Towarzyst. kredytowego ziemskiego 16 „ — „						
		4. 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 8 „ — „						
		Razem . . 485 K. 10 g.						
		od tego podatek rentowy . . . . — „ 24 „						
		Czysty dochód . .	484	86	484	86	—	—
		Suma dochodów . .	484	86	484	86	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	479	95	—	—
		Razem . .	—	—	964	81	—	—

XLIII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Posagi dla 10 dziewcząt wiejskich za rok 1900 po 45 koron	450	—	450	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	29	95	29	95	—	—
		Suma wydatków . .	479	95	479	95	—	—
	3	**Zapas** z końcem r. 1901 w gotówce .	—	—	484	86		—
		Razem . .	—	—	964	81	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w gotówce . 484 K. 86 g.
część w sumie . . . . . 440 „ — „
zarezerwowano na wypłatę posagów, nadanych za rok 1901 dla 10 dziewcząt wiejskich z gmin Łużna i Szalowa (LW. 3.113/902).
resztę zaś w kwocie . . . . . 44 K. 86 g.
przeniesiono z początkiem roku 1902 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (L. W. 22.300/902).

LW. 21.839/1902.

XLIV. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 693 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajow. . . 16 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 112 „ — „	821	—	821	—	—	—
		Suma dochodów . .	821	—	821	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce (821 koron; od tego 10% na rzecz majątku rezerwowego 82 kor. 10 g.) . . . . 738 K. 90 g.						
		b) w efektach . . . 18.793 „ 82 „	—	—	19.532	72	—	—
		Razem . .	—	—	20.353	72	—	—
		Wydatki.						
	1	Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce odesłano odsetki od efektów na potrzeby „Domu ubogich“ za rok 1900 (po potrąceniu 10% na rzecz majątku rezerwowego)	738	90	738	90	—	—
		Suma wydatków . .	738	90	738	90	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 821 K. — g.						
		b) w efektach . . . 18.793 „ 82 „	—	—	19.614	82	—	—
		Razem . .	—	—	20.353	72	—	—

XLIV. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		821 K. — g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	15.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	400 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	2.800 „ — „	
5. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	193 „ 82 „	18.793 K. 82 g.
Suma stanu czynnego . . .		19.614 K. 82 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		19.614 K. 82 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		19.614 „ 82 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w gotówce . 821 K. — g.
potrącono w myśl statutu fundacyjnego 10%, czyli kwotę . . 82 „ 10 „
na rzecz majątku rezerwowego — resztę zaś w sumie . . 738 K. 90 g.
odesłano z początkiem roku 1902 Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce na pokrycie potrzeb „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych (LW. 19.502/902),

XLIV. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek rezerwowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% odsetki od listów zastawn. Banku krajowego . . . 48 K. — g.						
		Razem . . 48 K. — g.						
		od tego odsetki bierne 2 „ 94 „						
		Czysty dochód . .	45	06	45	06	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K. — g.						
		od tego spieniężone . 66 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	134	—	134	—	—	—
		Suma dochodów . .	179	06	179	06	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce (35 kor. 76 g. do tego 10% dochodów czystych majątku zarodowego 82 kor. 10 g.) . 117 K. 86 g.						
		b) w efektach . . . 4.468 „ 84 „	—	—	4.586	70	—	—
		Razem . .	—	—	4.765	76	—	—

XLIV. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakup efektów . . 184 K. 40 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 66 „ — „						
		Czysty wydatek . .	118	40	118	40	—	—
		Suma wydatków . .	118	40	118	40	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 44 K. 52 g.						
		b) w efektach . . . 4.602 „ 84 „	—	—	4.647	36	—	—
		Razem . .	—	—	4.765	76	—	—

XLIV. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		44 K. 52 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.200 K. — g.	
2. 4% książeczki wkładkowe galic. Kasy oszczędności	3.329 „ 60 „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	73 „ 24 „	4.602 „ 84 „
Suma stanu czynnego . . .		4.647 K. 36 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		4.647 K. 36 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		4.504 „ 60 „
okazuje się **przyrost** majątku o		142 K. 76 g.
a mianowicie przybyło: *a*) w gotówce	8 K. 76 g.	
b) w efektach	134 „ — „	
Przyrost jak wyżej . .	142 K. 76 g.	

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce . . 44 K. 52 g.
sfruktyfikowano wraz z kwotą . . . . . 82 „ 10 „
pobraną z majątku zarodowego tytułem 10% dochodów za rok 1901 czyli razem gotówkę . . . . . 126 K. 62 g.
z początkiem r. 1902 na rzecz majątku rezerwowego (LW. 19.502/902).

W roku 1896 nadesłał Wydział Rady powiatowej w Bóbrce do przechowania w kasie Wydziału krajowego na rzecz majątku rezerwowego dwie książeczki wkładkowe galicyjskiej Kasy oszczędności:

1) Nr. 4.422 na	2.470 K. 38 g.
2) Nr. 83.008 na	759 „ 22 „
Razem na . .	3.229 K. 60 g.

na których ulokowana kwota służyć ma na odrestaurowanie, ewentualnie na budowę domu dla ubogich w Strzeliskach nowych (LW. 36.124/96 i LW. 43.423/96).

LW. 24.827/1902.

XLV. Fundacya ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . — K. 64 g.						
		od tego efekta spieniężone . . . . — „ 62 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	—	02	—	02	—	—
		Suma dochodów . .	—	02	—	02	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach.	—	—	77.215	88	—	—
		Razem . .	—	—	77 215	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . — K. 64 g.						
		od tego za spieniężone efekta . . — „ 64 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	—	—	—	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	77.215	90	—	—
		Razem . .	—	—	77.215	90	—	—

XLV. Fundacya ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	77.200 K. — g.	
2. 4% książeczka wkładk. gal. Banku kraj.	15 „ 90 „	77.215 K. 90 g.
Suma stanu czynnego . . .		77.215 K. 90 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		77.215 K. 90 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		77.215 „ 88 „
okazuje się **przyrost** majątku o		— K. 02 g.

XLV. Fundacya ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od 77.200 kor. listów zastawn. gal. Towarzyst. kred. ziemskiego . . . 3.088 K. — g.						
		od tego 1½% podatku rentowego . . . 46 „ 32 „						
		pozostaje . . 3.041 K. 68 g.						
		b) 4% od książ. wkładk. galic. Banku krajow. . — „ 62 „	3.042	30	3.042	30	—	—
		Suma dochodów . .	3.042	30	3.042	30	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	—	02	—	—
		Razem . .	—	—	3.042	32	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywotniczce Annie z Sundów Krzeczunowiczowej	3.042	31	3.042	30	—	01
		Suma wydatków . .	3.042	31	3.042	30	—	01
	2	**Zapas** z końcem r. 1901 w gotówce .	—	—	—	02	—	—
		Razem . .	—	—	3.042	32	—	—

XLVI. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz I. „dla ślepych w Krakowie.“

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem roku 1901 . .	—	—	3.282	56	—	—
		Razem . .	—	—	3.282	56	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1901 . . .	—	—	3.282	56	—	—
		Razem . .	—	—	3.282	56	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	700 K. — g.	
2. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	2.400 „ — „	
3. 4% książeczka wkładkowa Banku kraj.	182 „ 56 „	3.282 K. 56 g.
Suma stanu czynnego . . .		3.282 K. 56 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		3.282 K. 56 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		3.282 K. 56 g.
okazuje się stan **niezmieniony**		— K. — g.

XLVI. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz I. „dla ślepych w Krakowie“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 28 K. — g.						
		b) 4% od obligac. kolej. Banku krajow. . . 96 „ — „	124	—	124	—	—	—
		Suma dochodów . .	124	—	124	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Jednorazowe wsparcie dla jednej ślepej w Krakowie za r. 1900 . . .	124	—	124	—	—	—
		Suma wydatków . .	124	—	124	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	-	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 124 koron posłuży w roku 1902 na jedno jednorazowe wsparcie, w myśl postanowienia aktu fundacyjnego.

LW. 25.273/902.

XLVII. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz II. „dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	34	—	34	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K. — g.						
		od tego spieniężone . 150 „ 40 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	49	60	49	60	—	—
		Suma dochodów . .	83	60	83	60	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901 . .	—	—	7.292	30	—	—
		Razem . .	—	—	7.375	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 184 K. 40 g.						
		od tego pobrano za spieniężone efekta . 150 „ 40 „						
		Czysty wydatek . .	34	—	34	—	—	—
		Suma wydatków .	34	—	34	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 . . .	—	—	7.341	90	—	—
		Razem . .	—	—	7.375	90	—	—

XLVII. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz II. „dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie".

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	1.700 K. — g.	
2. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	4.800 „ — „	
3. 4% listy zastawne Banku krajowego .	800 „ — „	
4. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	41 „ 90 „	7.341 K. 90 g.
Suma stanu czynnego . . .		7.341 K. 90 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		7.341 K. 90 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1900		7 292 „ 30 „
okazuje się **przyrost** majątku o		49 K. 60 g.

XLVII. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz II. „dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 68 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . . 192 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 28 „ — „						
		Razem . . 288 K. — g.						
		od tego odsetki bierne — „ 49 „						
		Czysty dochód . .	287	51	287	51	—	—
		Suma dochodów . .	287	51	287	51	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1901 . .	—	—	34	—	—	—
		Razem . .	—	—	321	51	—	—

XLVII. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz II. „dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św Józefa w Krakowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	34	—	34	—	—	—
		Suma wydatków . .	34	—	34	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	287	51	—	—
		Razem . .	—	—	321	51	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 287 koron 51 g. — sfruktyfikowano z początkiem roku 1902 na rzecz majątku zarodowego (LW. 27.963/902) gdyż dla braku kandydata w roku 1901 nie nadano nikomu stypendyum z tej fundacyi.

L. W. 26.148/902.

XLVIII. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz III. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	3.281	90	—	—
		Razem . .	—	—	3.281	90	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	3.281	90	—	—
		Razem . .	—	—	3.281	90	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

	Szczegół.	Ogół.
1. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	2.400 K. — g.	
2. 4% „ galic. pożyczki krajowej z roku 1893	700 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj. .	181 „ 90 „	3.281 K. 90 g.
Suma stanu czynnego . . .		3.281 K. 90 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3.281 K. 90 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		3.281 „ 90 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

XLVIII. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz III. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) od obligacyj kolejow. Banku krajowego . 96 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 28 „ — „	124	—	124	—	—	—
		Suma dochodów . .	124	—	124	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Jednorazowe wsparcie dla jednego poprawionego złoczyńcy za rok 1900 w gotówce	124	—	124	—	—	—
		Suma wydatków . .	124	—	124	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 124 koron służyć będzie w roku 1902, w myśl postanowienia aktu fundacyjnego, na jedno jednorazowe wsparcie za rok 1901 dla poprawionego złoczyńcy.

L. W. 25.555/902.

XLIX. Fundacya imienia Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	45	48	45	48	—	—
	2	Efekta zakupione . . 414 K. 36 g.						
		od tego spieniężone . 338 „ 92 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	75	44	75	44	—	—
		Suma dochodów . .	120	92	120	92	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach .	—	—	5.355	44	—	—
		Razem . .	—	—	5.476	36	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 384 K. 40 g.						
		od tego za spieniężone 338 „ 92 „						
		Czysty wydatek . .	45	48	45	48	—	—
		Suma wydatków . .	45	48	45	48	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901 w efektach	—	—	5.430	88	—	—
		Razem . .	—	—	5.476	36	—	—

XLIX. Fundacya imienia Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56 let. i 41 let.) . . .	3.400 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego (56 let.)	1.200 „ — „	
3. 4% listy zastawne Bankn krajowego .	800 „ — „	
4. 4% książeczki wkładk. Banku kraj. .	30 „ 88 „	5.430 K. 88 g.
Suma stanu czynnego . . .		5.430 K. 88 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		5.430 K. 88 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900 . . .		5 355 „ 44 „
okazuje się **przyrost** majątku o		75 K. 44 g

XLIX. Fundacya imienia Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale.“

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytow. ziemskiego (56 let.) . 120 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. galicyjs. Towarzystwa kredyt. ziemsk. (41 let.) 16 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 48 „ — „						
		d) 4% od listów zastawnych Banku kraj. . 28 „ — „						
		Razem . . 212 K — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 3 „ 01 „						
		Czysty dochód . .	208	99	208	99	—	—
		Suma dochodów . .	208	99	208	99	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	45	48	—	—
		Razem . .	—	—	254	47	—	—

XLIX. Fundacya imienia Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Zapomogi dożywotnie dla dwóch ubogich zarobników w Boguchwale po 80 kor. rocznie	160	—	160	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	45	48	45	48	—	—
		Suma wydatków . .	205	48	205	48	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	48	99	—	—
		Razem . .	—	—	254	47	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 48 koron 99 g. jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1901 przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego z początkiem roku 1902 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. (LW. 27.053/902).

LW. 25.960/902.

L. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „dla zboru św. Klaudyi“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901.	
				K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od listów zastaw. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego .	640 K. — g.						
		b) 4% od oblig. galic. pożyczki kraj. z r. 1893	92 „ — „						
		c) 4% od książecz. wkł. Banku krajowego .	32 „ 94 „						
		Razem . .	764 K. 94 g.						
		od tego podatek rentowy	9 „ 60 „						
		Czysty dochód . .		755	34	755	34	—	—
	2	Efekta zakupione		33	94	33	94	—	—
		Suma dochodów . .		789	28	789	28	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1901:							
		a) w gotówce . . .	362 K. 20 g.						
		b) w efektach . . .	18.367 „ — „	—	—	18.729	20	—	—
		Razem . .		—	—	19.518	48	—	—

L. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „dla zboru św. Klaudyi“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Postruska Julia, przełożona zboru św. Klaudyi czysty dochód od kapitału fundacyjnego za II. plr. roku 1900 i I. plr. roku 1901 w gotówce 727 K. 20 g. od tego zwroty . . 4 „ 80 „						
		Czysty wydatek . .	722	40	722	40	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów .	33	94	33	94	—	—
		Suma wydatków . .	756	34	756	34	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 361 K. 20 g.						
		b) w efektach . . . 18.400 „ 94 „	—	—	18.762	14	—	—
		Razem . .	—	—	19.518	48	—	—

L. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „dla zboru św. Klaudyi“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce.		361 K. 20 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	16.000 K. — g.	
2. 4% obligacye galicyjsk. pożyczki kraj. z roku 1893	2.300 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj. .	100 „ 94 „	18.400 „ 94 „
Suma stanu czynnego . . .		18.762 K. 14 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		18.762 K. 14 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		18.729 „ 20 „
okazuje się **przyrost** majątku o		32 K. 94 g.

Uwaga. Odsetki od efektów majątku zakładowego pobiera przełożona zboru św. Klaudyi Julia Postruska — na pokrycie wydatków zboru w dwóch półrocznych ratach płatnych z dołu 30 czerwca i 31 grudnia — z potrąceniem jednak ewentualnych wydatków nieprzewidzianych (jak odsetki bierne przy zakupnie efektów, podatek rentowy od kuponów itp.).

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 361 koron 20 g. wypłacono jako czysty dochód z odsetek od efektów za II płr. roku 1901, z początkiem roku 1902 przełożonej z boru św. Klaudyi.

L. W. 27.920/902.

LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 300 K.						
		od tego spieniężone . 276 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	24	—	24	—	—	—
		Suma dochodów . .	24	—	24	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	554.987	46	—	—
		Razem . .	—	—	555.011	46	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 276 K.						
		od tego otrzymana za spieniężone efekta . 276 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	—	—	—	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	555.011	46	—	—
		Razem . .	—	—	555.011	46	—	—

LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% książeczki Banku krajowego . .	11 K. 46 g.	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	226.000 „ — „	
3. 4% „ „ „ „ .	248.700 „ — „	
4. 4% „ „ galic. Towarzyst. kredytowego ziemskiego	58.800 „ — „	
5. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	21.200 „ — „	
6. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	300 „ — „	
Suma stanu czynnego . . .		555.011 K. 46 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		555.011 K. 46 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1900		554.987 „ 46 „
okazuje się **przyrost** majątku w kwocie		24 K. — g.

LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 10.174 K. 50 g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 9.948 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. galic. Towarz. kredyt. ziemsk. . . . 2.352 „ — „						
		d) 4% od obligacyj poż. m. Lwowa . . . 848 „ — „						
		e) 4% od obligacyj kolej. Banku krajowego . 6 „ — „						
		Razem . . 23.328 K. 50 g.						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne . 55 „ 24 „						
		Czysty dochód . .	23.273	26	23.273	26	—	—
		Do przeniesienia . .	23.273	26	23.273	26	—	—

LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Z przeniesienia . .	23.273	26	23.273	26	—	—
	2	Wkładki od członków czynnych:						
		a) należytość zaległa . 30.334 K. 02 g.						
		b) należytość bieżąca . 5.069 „ 75 „ 35.403 K. 77 g.						
		od tego zwrot nadpłacanych wkładek . . 17 „ 40 „						
		Czysty dochód . .	35.386	37	7.312	95	28.073	42
	3	Wkładki od pensyj emerytalnych:						
		a) należytość zaległa . 24 K. — g.						
		b) należytość bieżąca . 1.259 „ 04 „	1.283	04	1.282	56	—	48
	4	Rozmaite dochody:						
		a) 4% odsetki zwłoki:						
		α) należytość zaległa 185 K. 28 g.						
		β) należytość bieżąca 352 „ 05 „	537	33	126	31	411	02
		b) należytość stemplowa od kwitów ściągnięta z pensyi emerytalnych, wdowich i zaopatrzeń	132	74	132	74	—	—
		c) podatek dochodowy, ściągnięty z wypłaconych emerytur	231	90	231	90	—	—
		Suma dochodów . .	60.844	64	32.359	72	28.484	92
	5	Zapas z początkiem r. 1901 w gotówce .	—	—	9.099	13	—	—
		Razem . .	—	—	41.458	85	—	—

*

LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Wydatki.						
	1	Emerytury i zaopatrzenia:						
		a) należytość zaległa . 600 K. 16 g.						
		b) należytość bieżąca . 31.857 „ 44 „	32.457	60	32.445	60	12	—
	2	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego	—	—	—	—	—	—
	3	Ekwiwalent za VI dziesięciolecie . .	1.061	77	1.061	77	—	—
	4	Koszta administracyjne: Ryczałt na administracyę, przeniesiony do funduszu krajowego	1.100	—	1.100	—	—	—
	5	Rozmaite wydatki:						
		a) należytość stemplowa i kontraktowa od wkładek wpłacanych przez członków czynnych	100	12	100	12	—	—
		b) należytość stemplowa od kwitów na wypłacone emerytury, pensye wdowie, i zaopatrzenia	132	74	132	74	—	—
		c) podatek dochodowy od emerytur . . . 255 K. 11 g.						
		od tego zwrot nadpłaconego podatku . . 23 „ 21 „						
		Czysty wydatek . .	231	90	231	90	—	—
		d) zwrot fundacyi Stanisława hr. Skarbka ściągniętej z poborów Władysława Woleńskiego snmy na częściowe umorzenie kondyktu:						
		należytość zaległa . 60 K.						
		należytość bieżąca . 360 „ 420 K.						
		od tego suma ściągnięta w roku 1901 . 360 „						
		Czysty wydatek . .	60	—	60	—	—	—
		Suma wydatków . .	35.144	13	35.132	13	12	—
	6	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	6 326	72	—	—
		Razem . .	—	—	41.458	85	—	—

LI. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny:		
1. Zapas kasowy: w gotówce		6.326 K. 72 g.
2. Należytości czynne: *a*) z lat ubiegłych .	26.174 K. 58 g.	
b) z roku bieżącego .	2.310 „ 34 „	28.484 „ 92 „
Suma stanu czynnego . . .		34.811 K. 64 g.
Stan bierny:		
Należytości bierne		12 „ — „
Czysty stan czynny		34.799 K. 64 g.

Uwaga. Wyżej wykazany zapas kasowy w gotówce 6.326 K. 72 g. zarezerwowano na pokrycie bieżących wydatków w pierwszych miesiącach roku 1902.

L. W. 40.218/902.

LII. Fundacya stypendyjna imienia Józefa Krupacza „dla patentowanych c. i k. inwalidów wojskowych“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	8	96	8	96	—	—
	2	Efekta zakupione	8	96	8	96	—	—
		Suma dochodów . .	17	92	17	92	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	644	86	—	—
		Razem . .	—	—	662	78	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	8	96	8	96	—	—
		Suma wydatków . .	8	96	8	96	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach	—	—	653	82	—	—
		Razem . .	—	—	662	78	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1. 5% obligacye jednolitego długu państwa (renta państwowa papierowa)	400 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku kraj. . .	200 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	53 „ 82 „	653 K. 82 g.
Suma stanu czynnego . . .		653 K. 82 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		653 K. 82 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		644 „ 86 „
okazuje się **przyrost** majątku o		8 K. 96 g.

LII. Fundacya stypendyjna imienia Józefa Krupacza „dla patentowanych c. i k. inwalidów wojskowych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj jednolitego długu państwa (po potrąceniu 16% podatku dochodowego) . . 16 K. 80 g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 8 „ — „	24	80	24	80	—	—
		Suma dochodów .	24	80	24	80	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	24	80	—	—
		Razem . .	—	—	49	60	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	8	96	8	96	—	—
	2	Wydatki rozmaite	15	84	15	84	—	—
		Suma wydatków . .	24	80	24	80	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	24	80	—	—
		Razem . .	—	—	49	60	—	—

Uwaga. W roku 1901 nie nadano nikomu z tej fundacyi stypendyum, albowiem nie zgłosił się żaden kandydat.

Ponowne ogłoszenie konkursu na jedno stypendyum nastąpi we wrześniu roku 1902.

Z wykazanego powyżej z końcem r. 1901 zapasu w gotówce 24 K. 80 g.
zatrzymano w majątku obrotowym kwotę . . . . . 6 „ 44 „
na pokrycie w roku 1902 kosztów inseracyjnych ostatniego konkursu na stypendyum — resztę zaś w kwocie . . . . 18 K. 36 g.
sfruktyfikowano na rzecz majątku zakładowego.

LW. 27.051/902.

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 33.200 K. — g.						
		od tego efekta spieniężone . . . 30.544 „ 80 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	2.655	20	2.655	20	—	—
		Suma dochodów . .	2.655	20	2.655	20	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	2,404.787	10	—	—
		Razem . .	—	—	2,407.442	30	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 30.544 K. 80 g.						
		od tego za spieniężone efekta . . . . 30.544. „ 80 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	—	—	—	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901 . . .	—	—	2,407.442	30	—	—
		Razem . .	—	—	2,407.442	30	—	—

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	116.600 K. — g.	
2. 4% losy kred. c. k. uprz. austr. Zakładu dla handlu i przemysłu	800 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893.	111.300 „ — „	
4. 4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego	629.400 „ — „	
5. 4% (41 letn.) listy zast. galic. Towarz. kredytowego ziemskiego	836.000 „ — „	
6. 4% (nieokresowe) listy zastawn. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	343.200 „ — „	
7. (56 łetnie) listy zastawn. galic. Towarz. kredytowego ziemskiego	184.000 „ — „	
8. 4% listy zastawne Banku krajowego .	153.200 „ — „	
9. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	32.800 „ — „	
10. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	57 „ 32 „	
11. 4% „ „ galic. Kasy oszczędności	84 „ 98 „	
Suma stanu czynnego . . .		2,407.442 K. 30 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2,407.442 K 30 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		2,404.787 „ 10 „
okazuje się **przyrost** majątku o		2.655 K. 20 g.

Uwaga. Oprócz wyżej wykazanego majątku są jeszcze własnością fundacyi dobra położone w powiecie tarnopolskim i trembowelskim, a mianowicie: Baworów z Zastawiem, Łuka wielka, Myszkowice, Łoszniów z Zagórzem i Krowinką tudzież grunta w Tarnopolu (7 morgów 910 □ sążni), realność we Lwowie, zbiory naukowe i biblioteka.

Wartości jednak tego majątku nie podaje się, ponieważ nie został jeszcze ziwentowany i oszacowany.

Oprócz papierów wartościowych znajdują się w przechowaniu tutejszej kasy następujące kosztowności: 1) moneta złota włoska (20 lirów) wartości 18 koron 40 gr. 2) moneta złota belgijska (20 franków) 18 koron 40, gr. 3) moneta złota angielska (gwinea) wartości 25 koron i złoty zegarek anker o pojedynczej kopercie wartości 48 kor.

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki:						
		a) od efektów:						
		α) od 4% listów Towarz. kredyt. ziemsk. 54.736 K.						
		β) od 4% listów Banku krajow. 6.112 „						
		γ) od 4% obligacyi funduszu propin. 25.576 „						
		δ) od 4% obligacyi poż. miasta Lwowa 4.664 „						
		ε) od 4% obligacyi poż. z r. 1893 4.452 „						
		η) od 4% obligacyj kol. Banku krajow. . 656 „ — 96.196 K. — g.						
		b) Z chwilowej lokacyi kapitałów . 45 „ 17 „						
		Razem . . 96.241 K. 17 g.						
		od tęgo odsetki bierne i podatek rentowy . 751 „ 64 „						
		Czysty dochód . .	95.489	53	95.489	53	—	—
		Do przeniesienia . .	95·489	53	95.489	53	—	

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Z przeniesienia . .	95.489	53	95.489	53	—	—
	2	Czynsze dzierżawne:						
		a) z dóbr:						
		α) należytość zaległa . 21.952 K. 63 g.						
		β) należytość bieżąca .120.975 „ 53 „						
		Razem . .142.928 K. 16 g.						
		od tego zwroty . . 308 „ — „	142.620	16	107.239	65	35.380	51
		b) z młynów:						
		α) należytość zaległa . 1.899 K. 80 g.						
		β) należytość bieżąca . 14.083 „ 85 „	15.983	65	13.950	—	2.033	65
		c) z karczem:						
		α) należytość zaległa . 162 K. — g.						
		β) należytość bieżąca . 900 „ 70 „	1.062	70	724	70	338	—
		d) z gruntów:						
		α) należytość zaległa . 2 250 K. — g.						
		β) należytość bieżąca . 5.466 „ 40 „	7.716	40	576	40	7.140	—
		e) z ogrodów:	70	—	70	—	—	—
		Suma pozycyi 2. .	167.452	91	122.560	75	44.892	16
		Do przeniesienia . .	262.942	44	218.050	28	44.892	16

*

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Z przeniesienia . .	262.942	44	218 050	28	44.892	16
	3	Dochody z lasów:						
		a) należytość zaległa . 16 K. — g.						
		b) należytość bieżąca . 41.774 „ 34 „	41.790	34	38.263	01	3.527	33
	4	Chwilowa lokacya kapitałów na 3% rachunku bieżącym w Banku krajowym:						
		α) z r. 1900 . . . 43 K 40 g.						
		β) z r. 1901 . . . 1.514 „ 67 „	1.558	07	1.513	87	44	20
	5	Zaliczki:						
		a) w gotówce:						
		α) z r. 1900 . . . 35.484 K 09 g.						
		β) z r. 1901 . . . 140.444 „ 29 „	175.928	38	157.706	85	18.221	53
		b) w efektach przechowanych w kasie miejscowego zarządu:						
		α) z r. 1900 . . . 15.700 K. — g.						
		β) z r. 1901 . . . 16.800 „ — „	32.500	—	15.700	—	16.800	—
	6	Rozmaite:						
		α) należytość zaległa . 10.488 K. 18 g.						
		β) należytość bieżąca . 29.387 „ 07 „	39.875	25	25.651	96	14.223	29
	7	Depozyta:						
		α) gotówką . . . 15.884 K. 94 g.						
		β) efektami . . . 8.000 „ — „	23.884	94	23.884	94	—	—
		Suma dochodów . .	578.479	42	480.770	91	97.708	51
	8	Zapas z początkiem roku 1901:						
		α) gotówką . . . 2.298 K. 54 g.						
		β) efektami . . . 2.000 „ — „	—	—	4.298	54	—	—
		Razem . .	—	—	485.069	45	—	—

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	g.
		W y d a t k i.						
		I. Dobra ziemskie.						
	1	Płace i zasługi:						
		a) Kurator	20.000	—	20.000	—	—	—
		b) Syndyk	6.000	—	6.000	—	—	—
		c) Zarządca	3.600	—	3.600	—	—	—
		d) Kasyer	2.000	—	2.000	—	—	—
		e) Nadleśniczy	2.330	—	2.330	—	—	—
		f) Leśniczy	1.200	—	1.200	—	—	—
		g) Adjunkt	840	—	840	—	—	—
		h) Inne płace i zasługi	6.900	—	6.900	—	—	—
		Suma pozycyi I. . .	42.870	—	42.870	—	—	—
	2	Pensye emerytalne i gracye . . .	2 439	70	2.439	70	—	—
	3	Najem robocizny	4.659	96	4.659	96	—	—
	4	Dokupno karmy (utrzymanie koni) . .	1.744	68	1.744	68	—	—
	5	Konserwacye i adaptacye budynków:						
		a) nowe budowle	152.492	39	126.857	80	25.634	59
		b) zwykłe konserwacye . . .	2.233	96	2.233	96	—	—
		Suma pozycyi 5. . .	154.726	35	129.091	76	25.634	59
		Do przeniesienia . .	206 440	69	180.806	10	25.634	59

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Z przeniesienia . .	206.440	69	180.806	10	25.634	59
	6	Utrzymanie i naprawa sprzętów . .	36	14	36	14	—	—
	7	Koszta kancelaryjne	638	43	638	43	—	—
	8	Asekuracya Budynków . 5.241 K. 85 g. od tego zwroty . . 368 „ 39 „						
		Czysty wydatek . .	4.873	46	4.873	46	—	—
	9	Podatki daniny i opłaty	31.154	17	25.264	23	5.889	94
	10	Spłata kapitałów i odsetków dłużnych:						
		a) należytość zaległa . 4.071 K. 28 g.						
		b) należytość bieżąca . 181 „ 24 „	4.252	52	1.960	—	2.292	52
	11	Chwilowa lokacya kapitałów . . .	1.514	67	1.514	67	—	—
	12	Zaliczki:						
		a) w gotówce	170.444	29	170.444	29	—	—
		b) w efektach przechowanych w kasie miejscowego zarządu	16.800	—	16.800	—	—	—
		Suma pozycyi 12. . .	187.244	29	187.244	29	—	—
	13	Rozmaite:						
		a) spłata dawnych pretensyi . . .	31.391	24	31.391	24	—	—
		b) koszta podróży i dyety . . .	1.608	98	1.608	98	—	—
		c) odsetki zapłacone funduszowi krajowemu od pobranych zaliczek . .	1.920	91	1.920	91	—	—
		d) różne inne	33.098	06	11.718	86	21.379	20
		Suma pozycyi 13. . .	68.019	19	46.639	99	21.379	20
		Suma wydatków działu I. .	504.173	56	448.977	31	55.196	25

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	g.
		II. Realność we Lwowie.						
	1	Płace:						
		a) bibliotekarz	1.800	—	1.800	—	—	—
		b) administrator zarazem kustosz biblioteki	1.200	—	1.200	—	—	—
		c) pomocnicy bibliotekarza . . .	1.150	—	1.150	—	—	—
		d) dozorca domu	720	—	720	—	—	—
		Suma . .	4.870	—	4.870	—	—	—
	2	Konserwacye budynku	8.860	31	8.860	31	—	—
	3	Sprzęty	87	—	87	—	—	—
		Suma wydatków działu II. .	13.817	31	13.817	31	—	—
		III. Depozyta.						
		a) w gotówce:						
		α) należytość zaległa . 30.139 K. 78 g.						
		β) należytość bieżąca . 15.884 „ 94 „	46.024	72	13.186	78	32.837	94
		b) w efektach:						
		α) należytość zaległa . 17.700 K. — g.						
		β) należytość bieżąca . 8.000 „ — „	25.700	—	8.900	—	16.800	—
		Suma wydatków działu III. .	71.724	72	22.086	78	49.637	94
		Suma wszystkich wydatków . .	589.715	59	484.881	40	104.834	19
		Zapas z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	188	05	—	—
		Razem .	—	—	485.069	45	—	—

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1901.

		Szczegól.	Ogół.
Stan czynny. 1. Zapas kasowy w gotówce			188 K. 05 g.
2. Należytości czynne:			
a) Fedorowicz Leon, dzierżawca Baworowa:			
α) reszta raty płatnej ¼ 1896 .	3.000 K. — g.		
β) reszta czynszu za rok 1901 .	12.230 „ — „		
γ) odsetki zwłoki za I. półr. .	55 „ — „		
δ) „ „ „ II. „ .	50 „ — „		
ε) „ „	888 „ 98 „		
η) zwrot za asekuracyę . .	703 „ 58 „		
ϑ) „ za prestacyę drogową .	14 „ — „	16.941 K. 56 g.	
b) Zawistowski dzierżawca Krowinki:			
α) odsetki zwłoki . . .	184 K. 76 g.		
β) zwrot za asekuracyę . .	286 „ 30 „	471 „ 06 „	
c) Ostrowski dzierżawca Myszkowic:			
α) reszta raty płatnej ¼ 1896 .	3.300 „ — „		
β) „ czynszzu za r. 1901 .	12.379 „ — „		
γ) odsetki zwłoki za II. półrocze roku 1901	60 „ — „		
δ) odsetki zwłoki . . .	692 „ 77 „		
ε) zwrot za asekuracyę . .	738 „ 98 „		
η) „ „ prestacyą drogową .	23 „ — „	17.193 „ 75 „	
Do przeniesienia . .	34.606 K. 37 g.	34.606 K. 37 g.	188 K. 05 g.

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

	Szczegół.	Ogół.
Z przeniesienia	34.606 K. 37 g.	188 K. 05 g.
d) Morawski, dzierżawca Łuki wielkiej, reszta raty płatnej $^1/_4$ 1896	2.540 „ — „	
e) Cieński, dzierżawca Łoszniowa:		
α) dopłata do asekuracyi . .	1.043 K. 42 g.	
β) zwrot za prestacyą drogową .	81 „ 60 „	
γ) 3% dodatek do nowych budowli	1.054 „ 26 „	
δ) czynsz za karczmę w Łoszniowie	160 „ — „	2.339 „ 28 „
f) Dankner, dzierżawca młyna w Baworowie:		
α) odsetki zwłoki . . .	133 „ 85 „	
β) zwrot za asekuracyę . .	2.664 „ 58 „	
γ) $^1/_3$ część kapitału . . .	788 „ 10 „	
δ) 4% odsetki zwłoki . .	868 „ 66 „	
ε) podatek dochodowy za lata 1896 i 1897	2.479 „ 48 „	6.934 „ 67 „
g) Rosenmann i Spka, zaległy czynsz z młyna w Krowince		1.560 „ — „
h) Terlecki, dzierżawca młyna w Łoszniowie		339 „ 80 „
i) Marko Dilny, dzierżawca gruntów		340 „ — „
j) Trembowla za grunta		100 „ — „
k) Gellesmann za stawisko		6.700 „ — „
l) Ks. Łopatyński za 2 sągi drzewa		16 „ — „
Do przeniesienia	55.476 K. 12 g.	188 K. 05 g.

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

		Szczegół.	Ogół.
Z przeniesienia . .		55.476 K. 12 g.	188 K. 05 g.
t) Chrzanowski, nadleśniczy, reszta dochodów z lasów		3.511 „ 33 „	
m) Schalit:			
α) zwrot za aseknracyę młyna w Czartoryi	1.074 K. 65 g.		
β) zwrot odszkodowania za ogrody	155 „ 64 „		
γ) zwrot odszkodowania za ogrody w Czartoryi	75 „ — „		
δ) zwrot za kamień z młyna .	992 „ — „		
ε) zwrot za cegły . . .	20 „ — „		
η) zwrot za materyały młyńskie	236 „ — „	2.553 „ 29 „	
n) Gellesmann i Dankner:			
α) zwrot za rozebraną owczarnię	266 K. 34 g.		
β) zwrot za wykończenie gorzelni w Łoszniowie	403 „ 88 „	670 „ 22 „	
o) Engel, zwrot za przerobienie kotła w Baworowie		253 „ 82 „	
p) Markus Auerhahn, czynsz za karczmę w Łoszniowie		162 „ — „	
r) Kółko roln. za sklepik		6 „ — „	
s) Probostwo, za karczmę użytą pod kaplicę		10 „ — „	
t) Należatość na 3% rachunku w Banku kraj.		44 „ 20 „	
u) Kuratorya zaliczki:			
α) na pokrycie złożonych kaucyi i wadyów		16.800 „ — „	
β) na pokrycie wydatków administracyjnych		18.221 „ 53 „	97.708 „ 51 „
Suma stanu czynnego			97.896 K. 56 g.
Do przeniesienia . . .			97.896 K. 56 g.

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

		Szczegół.	Ogół.
	Z przeniesienia		97.896 K. 56 g.
Stan bierny. Należytości bierne:			
a) Pożyczka hipot. w Towarzystwie kredytowem ziemskiem		2.292 K. 52 g.	
b) Firma Pauksch, odsetki od 4.000 koron		112 „ 76 „	
c) Geppert i Quisek:			
α) reszta za aparat gorzelniany .	2.940 K. — g.		
β) odsetki zwłoki od 3.000 kor.	106 „ 66 „		
γ) odsetki zwłoki od 2.940 kor.	13 „ 07 „	3.059 „ 73 „	
d) Narajewski zarządca dóbr:			
α) zwrot długu z odsetkami .	10.760 K. 28 g.		
β) zwrot wydatków przy młynie w Czartoryi	803 „ 08 „		
γ) zwrot za szlauchy do gorzelni	472 „ 42 „	12.035 „ 78 „	
e) Prokopec, reszta za urządzenie młyna		12.186 „ 60 „	
f) Gellesmann i Dankner, reszta za budowę młyna		9.000 „ — „	
g) Probostwo, odsetki od legatu		435 „ — „	
h) Podatki rządowe zaległe		5.454 „ 94 „	
i) Cieński:			
α) zwrot długu	10.000 „ — „		
β) za grunta oddane pod szkołę	130 „ — „		
γ) za grunta oddane pod cmentarz	20 „ — „	10.150 „ — „	
j) Terlecki, zwrot z powodu stania młyna		225 „ 94 „	
k) Fedorowicz, zwrot za grunta oddane pod gościniec		75 „ — „	
	Do przeniesienia . .	55.028 K. 27 g.	97.896 K. 56 g

LIII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

	Szczegół.	Ogół.
Z przeniesienia	55.028 K. 27 g.	97.896 K. 56 g.
l) Zawistowski:		
α) zwrot za grunta oddane pod kaplicę	7 K. 48 g.	
β) zwrot za grunta oddane celem dobycia piasku	— „ 50 „	
γ) zwrot za 8 morgów gruntów dla adjunktówki	160 „ — „	167 „ 98 „
ł) zwrot konifikacyi gorzelnianych gotówką	1.953 „ — „	
m) zwrot kaucyi i wadyów przedsiębiorcom budowl. efektami	16.800 „ — „	
n) zwrot kaucyi Englowi gotówką	600 „ — „	
o) zwrot kaucyi Schalitowi gotówką	30.284 „ 94 „	
Suma stanu biernego . . . , .		104.834 K. 19 g.
Czysty stan bierny		6.937 K. 63 g.

L. W. 42.517/902.

LIV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie, wzrot bezprocentowej pożyczki na budowę własnego domu (spłacalnej w 50-ciu rocznych ratach począwszy od 1. stycznia 1897)	22.632	—	492	—	22.140	—
	2	Efekta zakupione	532	—	532	—	—	—
		Suma dochodów . .	23.164	—	1.024	—	22.140	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	2.247	40	—	—
		Razem . .	—	—	3.271	40	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	492	—	492	—	—	—
		Suma wydatków . .	492	—	492	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	-	—	2.779	40	—	—
		Razem . .	—	—	3.271	40	—	—

LIV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.200 K. — g.	
2. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	500 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	79 „ 40 „	2.779 K. 40 g.
II. Należytość czynna: pożyczka Towarzystwa Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie — na budowę własnego domu .		22.140 „ — „
Suma stanu czynnego . . .		24.919 K. 40 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		24.919 K. 40 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		24.879 „ 40 „
okazuje się **przyrost** majątku o		40 K. — g.
a mianowicie: przybyło w efektach .	532 K. — g.	
ubyło w należytości czynnej	492 „ — „	
Przyrost jak powyżej .	40 K. — g.	

Uwaga. Ukonstytuowanie fundacyi zostało odroczonem z powodu — że majątek zakładowy wypożyczono w roku 1896 Towarzystwu Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie na budowę własnego domu.

Pożyczka wymieniona ma być spłaconą w 50-ciu rocznych ratach począwszy od 1-go stycznia 1897 (LW. 83.337/96) poczem dopiero nastąpi ukonstytuowanie fundacyi.

LIV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 88 K. – g.						
		b) 4% od obligacyj kolej. Banku krajowego . 20 „ — „						
		Razem . . 108 K. – g.						
		od tego odsetki bierne 6 „ 56 „						
		Czysty dochód . .	101	44	101	44	—	—
	2	Efekta zakupione	85	53	85	53	—	—
		Suma dochodów . .	186	97	186	97	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 85 K. 53 g.						
		b) w efektach . . . 124 „ 56 „	—	—	210	09	—	—
		Razem . .	—	—	397	06	—	—

LIV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	85	53	85	53	—	—
		Suma wydatków . .	85	53	85	53	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 101 K. 44 g.						
		b) w efektach . . . 210 „ 09 „	—	—	311	53	—	—
		Razem . .	—	—	397	06	—	—

Uwaga. Wykazany powyzej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 101 koron 44 g. ulokowano z początkiem roku 1902 na książeczce Banku krajowego w myśl postanowienia Wydziału krajowego (LW. 7.970/98) jako kwotę pochodzącą z odsetek od efektów zakupywanych za raty wpływające na rzecz majątku zakładowego tej fundacyi tytułem zwrotu wypożyczonego kapitału.

L. W. 27.052/902.

LV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach.	—	—	21.056	30	—	—
		Razem . .	—	—	21.056	30	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	21.056	30	—	—
		Razem . .	—	—	21.056	30	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	20.900 „ — „	
2. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	156 „ 30 „	21.056 K. 30 g.
Suma stanu czynnego . . .		21.056 K. 30 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		21.056 K. 30 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1900		21.056 „ 30 „
okazuje stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

LV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zast. Banku krajowego	836	—	836	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 836 K. — g. od tego spieniężone . 300 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	536	—	536	—	—	—
		Suma dochodów . .	1.372	—	1.372	—	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach .	—	—	1.679	64	—	—
		Razem . .	—	—	3.051	64	—	—
		Wydatki.						
	1	Zasiłki dla tanich kuchni ludowych we Lwowie	300	—	300	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 836 K. — g. od tego pobrana za spieniężone . . . 300 „ — „						
		Czysty wydatek . .	536	—	536	—	—	—
		Suma wydatków . .	836	—	836	—	—	—
	3	**Zapas** z końcem r. 1901 w efektach .	—	—	2.215	64	—	—
		Razem . .	—	—	3.051	64	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w efektach (książeczka wkładk. Banku krajowego) . . . . . 2.215 K. 64 g.
stanowi czysty dochód fundacyi z odsetek od efektów majątku zakładowego t. j. część za rok 1899 i za lata 1900 i 1901, z którego z początkiem roku 1902 wypłacono (LW. 80.708/901) dla tanich kuchni ludowych kwotę . . . . . 1.300 „ — „
reszta w sumie . . . . . 915 K. 64 g.
posłuży również na zasiłki dla tanich kuchni ludowych we Lwowie.

L. W. 27.919/1902.

LVI. Fundusz „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach.	—	—	2.504	56	—	—
		Razem . .	—	—	2.504	56	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1901 w efektach	—	—	2.054	56	—	—
		Razem . .	—	—	2.504	56	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Banku hipot. .	2.400 K. — g.	
2. 4% książeczki wkladk. gal. Banku kraj.	104 „ 56 „	2.504 K. 56 g.
Suma stanu czynnego . . .		2.504 K. 56 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2.504 K. 56 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		2.504 „ 56 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

*

LVI. Fundusz „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku hipotecznego	96	—	96	—	—	—
		Suma dochodów . .	96	—	96	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	96	—	—	—
		Razem . .	—	—	192	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych .	96	—	96	—	—	—
		Suma wydatków . .	96	—	96	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	96	—	—	—
		Razem , .	—	—	192	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 96 koron służyć będzie w roku 1902 na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju.

LW. 29.007/1902.

LVII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierzawce“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach.	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.000	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1901 w efektach	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego		20.000 K. — g.
Suma stanu czynnego . . .		20.000 K. — g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		20.000 K. — g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		20.000 „ — „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

Uwaga. Fundacya ta posiada realność położoną w gminie Kędzierżawce objętą wykazem hipotecznym l. 240 gminy katastralnej Kędzierżawce (LW. 58.602/95) która nie jest oszacowaną, zatem wartości jej nie wykazano w stanie majątku z końcem roku 1901.

LVII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierzawce“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Tow. kredyt. ziemsk. . 800 K.						
		od tego podatek rentowy . . . . 12 „						
		Czysty dochód . .	788	—	788	—	—	—
		Suma dochodów .	788	—	788	—	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1901 w gotówce	—	—	389	90	—	—
		Razem . .	—	—	1.177	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Dotacya na utrzymanie S. S. Służebniczek i ochronki w Kędzierzawcach .	788	—	788	—	—	—
		Suma wydatków . .	788	—	788	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	389	90	—	—
		Razem . .	—	—	1.177	90	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 389 koron 90 g. służy na pokrycie rat kwartalnych dotacyi na utrzymanie S. S. Służebniczek i ochronki w Kędzierżawcah, płatnych 1. stycznia, 1. kwietnia 1902 roku z góry (LW. 77.292/98), albowiem odsetki od efektów majątku zakładowego pokrywać mające wydatki z tytułu wyżej wymienionego, wpłyną w ratach półrocznych z dołu dnia 30. czerwca i 31. grudnia 1902 roku.

L. W. 27.191/902.

LVIII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Żuratyn“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.000	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
4% listy zastawne galic. Towarz. kred. ziemskiego		20.000 „ — „
Suma stanu czynnego . . .		20.000 K. — g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		20.000 K. — g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		20.000 K. — g
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

Uwaga. Fundacya ta posiada realność położoną w gminie Żuratyn, objętą wykazem hipotecznym l. 199 gminy katastralnej Żuratyn (LW. 58.602/95) która nie jest oszacowaną zatem wartości jej nie wykazano w stanie majątku z końcem roku 1901.

LVIII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Żuratyn“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Tow. kredyt. ziemsk. . 800 K. od tego podatek rentowy . . . . 12 „						
		Czysty dochód . .	788	—	788	—	—	—
		Suma dochodów . .	788	—	788	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1901 w gotówce	—	—	389	90	—	—
		Razem . .	—	—	1.177	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Dotacya na utrzymanie S. S. Służebniczek i ochronki w Żuratynie . .	788	—	788	—	—	—
		Suma wydatków . .	788	—	788	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	389	90	—	—
		Razem . .	—	—	1.177	90	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 389 kor. 90 g. służy na pokrycie rat kwartalnych dotacyi na utrzymanie S. S. Służebniczek i ochronki w Żuratynie, płatnych dnia 1. stycznia i 1. kwietnia 1902 roku z góry (LW. 77.292/98), albowiem odsetki od efektów majątku zakładowego pokrywać mające wydatki z tytułu wyżej wymienionego, wpływają w ratach półrocznych z dołu dnia 30. czerwca i 31. grudnia 1902 roku.

L. W. 27.192/902.

LIX. Fundacya ś. p. Tytusa Kielanowskiego, dla nieuleczalnych chorych chrześcian we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka za pobrane odsetki . . . . 1 K. 31 g.						
		od tego gotówka wydana na kupno efektów 1 „ 31 „						
		Czysty dochód . .	—	—	—	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1 K. 31 g.						
		od tego efekta spieniężone . . . . — „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	1	31	1	31	—	—
		Suma dochodów . .	1	31	1	31	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901 w efektach	—	—	122.732	55	—	—
		Razem . .	—	—	122.733	86	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	122.733	86	—	—
		Razem . .	—	—	122.733	86	—	—

LIX. Fundacya ś. p. Tytusa Kielanowskiego, dla nieuleczalnych chorych chrześcian we Lwowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	120.600 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.100 „ — „	
3. 4% książeczka wkładk. Banku kraj. .	33 „ 86 „	122.733 K. 86 g.
Suma stanu czynnego . . .		122.733 K. 86 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		122.733 K. 86 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		122.732 „ 55 „
okazuje się **przyrost majątku** o		1 K. 31 g.

LIX. Fundacya ś. p. Tytusa Kielanowskiego, dla nieuleczalnych chorych chrześcian we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od 120.600 kor. listów zastawn. galicyjsk. Towarzystwa kredytowego ziemsk. 4.824 K. — g.						
		od tego podatek rentowy 72 „ 36 „ 4.751 K. 64 g.						
		b) 4% od 2.100 koron. listów zastawn. gal. Banku krajowego . 84 „ — „	4.835	64	4.835	64	—	—
		Suma dochodów . .	4.835	64	4.835	64	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana Zakładowi św. Józefa dla nieuleczalnych na cele fundacyjne jako odsetki za rok 1901 . . .	4.835	64	4.835	64	—	—
		Suma wydatków . .	4.835	64	4.835	64	—	—

L. W. 25.796/902.

LX. Fundacya imienia Wacława Tyzenhauza.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	55	—	55	—	—	—
	2	Efekta zakupione	55	—	55	—	—	—
		Suma dochodów . .	110	—	110	—	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	6.568	62	—	—
		Razem . .		—	6.678	62	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	55	—	55	—	—	—
		Suma wydatków . .	55	—	55	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	6.623	62	—	—
		Razem . .	—	—	6.678	62	—	—

LX. Fundacya imienia Wałława Tyzenhauza.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

	Szczegół.	Ogół.
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	6.500 K. — g.	
2. 4% książ. wkładkowe Banku krajowego	123 „ 62 „	6.623 K. 62 g.
Suma stanu czynnego . . .		6.623 K. 62 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.623 K. 62 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		6.568 „ 62 „
okazuje się **przyrost** majątku o		55 K. — g.

LX. Fundacya imienia Wacława Tyzenhauza.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	260	—	260	—	—	—
		Suma dochodów . .	260	—	260	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	55	—	—	—
		Razem . .	—	—	315	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywotnie wsparcie dla jednej byłej wychowanki galicyjskiego zakładu ciemnych we Lwowie rocznie . . .	200	—	200	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego.	55	—	55	—	—	—
		Suma wydatków . .	255	—	255	—	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	60	—	—	—
		Razem . .	—	—	315	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 60 koron przeniesiono z początkiem roku 1902 w myśl aktu fundacyjnego — do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

LW. 28.913/1902.

LXI. Fundacya ks. Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Efekta złożone dodatkowo przez Maryę ks. Adamową Lubomirską na rzecz majątku zakładowego fundacyi . .	14.000	—	14.000	—	—	—
	2	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku hipotecznego . . 675 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku hipotecznego . 320 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 88 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajow. 220 „ — „						
		e) od obligac. galic. funduszu propinacyjnego . 536 „ — „						
		f) 4% od książ. wkładk. Banku krajowego . 5 „ 33 „						
		Razem . . 1.844 K. 33 g.						
		od tego odsetki bierne 113 „ 67 „						
		Czysty dochód . .	1.730	66	1.730	66	—	—
	3	Efekta zakupione . . 11.000 K. — g.						
		od tego spieniężone . 10.131 „ 82 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	868	18	868	18	—	—
	4	Gotówka pobrana za spieniężone efekta . . 10.131 K. 82 g.						
		od tego wydana na zakupno efektów . . 10.120 „ — „						
		Czysty dochód . .	11	82	11	82	—	—
		Suma dochodów . .	16.610	66	16.610	66	—	—
	5	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	36.731	82	—	—
		Razem . .	—	—	53.342	48	—	—

LXI. Fundacya ks. Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Wydatki.						
	1	Przełożona zakładu św. Heleny we Lwowie tytułem przypadających temuż zakładowi odsetek od kapitału zakładowego fundacyi za r. 1901 w gotówce	1.730	46	1.730	46	—	—
	2	Rozmaite wydatki (porto pocztowe) .	—	20	—	20	—	—
		Suma wydatków . .	1.730	66	1.730	66	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 11 K. 82 g.						
		b) w efektach . . . 51.600 „ — „	—	—	51.611	82	—	—
		Razem . .	—	—	53.342	48	—	—

LXI. Fundacya ks. Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie“.

Stan majątku końcem z roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		11 K. 82 g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne gal Banku hipoteczn	15.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ „	15.000 „ — „	
3. 4% „ „ „ „ krajow.	2.200 „ — „	
4. 4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego	8.400 „ — „	
5. 4% obligacye kolejowe Banku krajow. .	11.000 „ — „	51.600 K. — g.
Suma stanu czynnego . . .		51.611 K. 82 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		51.611 K. 82 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		36.731 „ 82 „
okazuje się **przyrost** majątku o		14.880 K. — g.
a mianowicie przybyło: *a*) w gotówce	11 K. 82 g.	
b) w efektach	14.868 „ 18 „	
Przyrost jak wyżej . .	14.880 K. — g.	

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 11 koron 82 g. — sfruktyfikowano z początkiem roku 1902 na rzecz majątku.

Zanim będące w toku ukonstytuowanie tej fundacyi nastąpi, asygnuje Wydział krajowy czysty dochód z odsetek od efektów majątku zakładowego w ratach półrocznych na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie na ręce przełożonej tego zakładu.

L. W. 28.914/902.

LXII. Fundacya Maryi Gewürtzowej „na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	2.595	50	—	—
		Razem . .	—	—	2.595	50	—	—
		Wydatki.						
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach	—	—	2.595	50	—	—
		Razem . .	—	—	2.595	50	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 5% obligacye jednolitego długu państwa (renta papierowa)	2.200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galicyjskiego Banku hipotecznego	200 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj. .	195 „ 50 „	2.595 K. 50 g.
Suma stanu czynnego . . .		2.595 K. 50 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2.595 K. 50 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		2.595 „ 50 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

LXII. Fundacya Maryi Gewürtzowej „na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj jednolitego długu państwa (po potrąceniu 16% podatku dochodowego . . 92 K. 40 g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku hipotecznego . 8 „ — „	100	40	100	40	—	—
		Suma dochodów . .	100	40	100	40	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	101	20	—	—
		Razem . .	—	—	201	60	—	—
		Wydatki.						
	1	Horowitz Samuel rabin w Dębicy, zaliczka do wyiachowania na cele fundacyi w gotówce	100	—	100	—	—	—
		Suma wydatków . .	100	—	100	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	101	60	—	—
		Razem . .	—	—	201	60	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901 w gotówce 101 koron 60 g. służyć będzie w roku 1902 na zrealizowanie celów wskazanych aktem fundacyjnym.

LXIII. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Czarnego Dunajca.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	40	—	40	—	—	—
	2	Efekta zakupione	40	—	40	—	—	—
		Suma dochodów . .	80	—	80	—	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	1.172	94	—	—
		Razem . .	—	—	1.252	94	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	40	—	40	—	—	—
		Suma wydatków . .	40	—	40	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	1.212	94	—	—
		Razem . .	—	—	1.252	94	—	—

LXIII. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Czarnego Dunajca.

Stan majątku z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.000 K. — g.	
2. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	212 „ 94 „	1.212 K. 94 g.
Suma stanu czynnego . . .		1.212 K. 94 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1.212 K. 94 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		1.172 „ 94 „
okazuje się **przyrost** majątku o		40 K. — g.

Uwaga. Fundacya ta wejdzie w życie wedle życzenia fundatora wówczas, gdy złożony na jej utworzenie pierwotny kapitał dojdzie do wysokości sumy 512.000 kor.

Zanim to nastąpi fruktyfikuje się wszelkie dochody fundacyi pochodzące z odsetek od efektów majątku zakładowego w celu powiększenia tegoż majątku.

L. W. 32.699/902.

LXIV. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Dębicy.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	40	—	40	—	—	—
	2	Efekta zakupione	40	—	40	—	—	—
		Suma dochodów . .	80	—	80	—	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	1.173	38	—	—
		Razem . .	—	—	1.253	38	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	40	—	40	—	—	—
		Suma wydatków . .	40	—	40	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach	—	—	1.213	38	—	—
		Razem . .	—	—	1.253	38	—	—

LXIV. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Dębicy.

Stan majątku z końcem roku 901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.000 K. — g.	
2. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj. .	213 „ 38 „	1.213 K. 38 g.
Suma stanu czynnego . . .		1.213 K. 38 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1.213 K. 38 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1900		1.173 „ 38 „
okazuje się **przyrost** majątku o		40 K. — g.

Uwaga. Fundacya ta wejdzie w życie wedle życzenia fundatora wówczas, gdy złożony na jej utworzenie pierwotny kapitał dojdzie do wysokości sumy 512.000 kor. Zanim to nastąpi fruktyfikuje się wszelkie dochody fundacyi pochodzące z odsetek od efektów majątku zakładowego, w celu powiększenia tego majątku.

L. W. 33.700/902.

LXV. Fundacya ś. p. Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Reszta ceny kupna realności przy ulicy Trzeciego maja l. 11	80.000	—	80.000	—	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	162	50	162	50	—	—
	3	Efekta zakupione	80.162	50	80.162	50	—	—
		Suma dochodów . .	160.325	—	160.325	—	—	—
	4	Zapas z początkiem roku 1901 efektami	—	—	79.809	18	—	—
		Razem . .	—	—	240.134	18	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	80.162	50	80.162	50	—	—
		Suma wydatków . .	80.162	50	80.162	50	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901 efektami .	—	—	159.971	68	—	—
		Razem . .	—	—	240.134	18	—	—

LXV. Fundacya ś. p. Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	103.278 K. 58 g.	
2. 4% „ „ galic. Kasy oszczędności	56.693 „ 10 „	159.971 K. 68 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		159.971 K. 68 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		159.809 „ 18 „
okazuje się **przyrost** majątku o		162 K. 50 g.

z powodu ulokowania 5% zwrotów z zapomóg, udzielonych w roku 1901 artystom sceny polskiej we Lwowie (§. VIII. aktu fundacyjnego).

LXV. Fundacya ś. p. Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki:						
		a) 4% od książeczek galicyjskiej Kasy oszczędn. we Lwowie 669 K. 95 g.						
		b) 4% od książ. wkładkowych Banku krajow. 2.532 „ 09 „						
		c) odsetki zwłoki za niezapłaconą w terminie, resztę ceny kupna realności przy ulicy Trzeciego maja l. 11 . 922 „ 22 „	4.124	26	4.124	26	—	—
	2	5% od zapomóg udzielonych artystom (w myśl §. VIII. aktu fundacyjnego)	162	50	162	50	—	—
		Suma dochodów . .	4.286	76	4.286	76	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1901 gotówką .	—	—	28	47	—	—
		Razem . .	—	—	4.315	23	—	—

LXV. Fundacya ś. p. Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Zapomogi udzielone artystom teatru polskiego we Lwowie	3.250	—	3.250	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego (z 5% potrąceń od wypłaconych zapomóg)	162	50	162	50	—	—
	3	Rozmaite (koszta syndyka) . . .	1	20	1	20	—	—
		Suma wydatków . .	3.413	70	3.413	70	—	—
	4	Zapas z końcem roku 1901 gotówką .	—	—	901	53	—	—
		Razem . .	—	—	4.315	23	—	—

Uwaga. Zapas wykazany z końcem roku 1901 w gotówce 901 kor. 53 g. użyty zostanie w ciągu roku 1902 łącznie z odsetkami bieżącym i na rozdzielenie zapomóg.

LW. 34.823/902.

LXVI. Fundacya Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach .	—	—	427	20	—	—
		Razem . .	—	—	427	20	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	427	20	—	—
		Razem . .	—	—	427	20	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku kraj. . .	400 K. — g.	
2. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.	27 „ 20 „	427 K. 20 g.
Suma stanu czynnego . . .		427 K. 20 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		427 K. 20 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		427 „ 20 „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

LXVI. Fundacya Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	16	—	16	—	—	—
	2	Nadwyżka dochodów z dóbr fundacyjnych, złożona przez kuratora Stanisława Chojeckiego za rok 1900 w gotówce .	8.178	—	8.178	—	—	—
	3	Efekta zakupione . . 6.000 K.						
		od tego spieniężone . 2.674 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	3.326	—	3.326	—	—	—
		Suma dochodów . .	11.520	—	11.520	—	—	—
	4	Zapas z początkiem r. 1901, a mianowicie:						
		a) w gotówce . . . 8 K. 52 g.						
		b) w efektach . . . 10.674 „ — „	—	—	10.682	52	—	—
		Razem . .	—	—	22.202	52	—	—

LXVI. Fundacya Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia:						
		a) dla mężczyzn . . 100 K. — g.						
		b) dla kobiet . . . 549 „ 94 „	649	94	533	30	116	64
	2	Stypendya	600	—	600	—	—	—
	3	Zasiłki jednorazowe dla krewnych fundatorów	1.280	—	1.280		—	—
	4	Dyety i koszta podróży	18	10	18	10	—	—
	5	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 6.000 K. od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.674 „						
		Czysty wydatek . .	3.326	—	3.326	—	—	—
	6	Rozmaite (koszta inseracyjne, porto pocztowe, koszta notaryalne itp.) . .	241	14	241	14	—	—
		Suma wydatków . .	6.115	18	5.998	54	116	64
	7	Zapas z końcem r. 1901, a mianowicie:						
		a) w gotówce . . . 2.203 K. 98 g.						
		b) w efektach . . . 14.000 „ — „	—	—	16.203	98	—	—
		Razem . .	—	—	22.202	52	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej z końcem r. 1901 zapasu: *a*) w gotówce 2.203 K. 88 g.
b) w efektach 14 000 „ — „
Razem . . . 16.203 K. 98 g.
zarezerwowano na wypłatę w roku 1902 niepodniesionych w roku 1901 wsparć (jak p. 1. wyd.) w kwocie . . . . . 116 „ 64 „
reszta zaś w sumie . . . . . 16.087 K. 34 g.
służyć będzie w roku 1902 na bieżące potrzeby fundacyi.

L. W. 35.112/902.

LXVII. Fundacya posagowa imienia Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem roku 1901 w efektach	—	—	120.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	120.000	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1901 w efektach	—	—	120.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	120.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z koncem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
4% listy zastawne galie. Towarzystwa kredyt. ziemsk. im. wart.		120.000 K. — g.
Suma stanu czynnego . . .		120.000 K. — g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		120.000 K. — g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		120.000 „ — „
okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

LXVII. Fundacya posagowa imienia Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawn. galicyjsk. Towarz. kred. ziemsk. 4.800 K.						
		od tego podatek rentowy . . . . 72 „						
		Czysty dochód . .	4.728	—	4.728	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 4.728 K. — g.						
		od tego za spieniężone 43 „ 26 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	4.684	74	4.684	74	—	—
	3	Rozmaite dochody	53	46	53	46	—	—
		Suma dochodów . .	9.466	20	9.466	20	—	—
	4	**Zapas** z początkiem r. 1901 w efektach .	—	—	9.499	26	—	—
		Razem . .	—	—	18.965	46	—	—

LXVII. Fundacya posagowa imienia Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Posagi wydane w efektach (książeczki Banku krajowego)	9.456	—	9.456	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 4.728 K. — g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 43 „ 26 „						
		Czysty wydatek . .	4.684	74	4.684	74	—	—
	3	Rozmaite wydatki (koszta inseracyjne) .	96	72	96	72	—	—
		Suma wydatków . .	14.237	46	14.237	46	—	—
	4	Zapas z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	4.728	—	—	—
		Razem . .	—	—	18.965	46	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1901 w kwocie . 4.728 K. — g.
(książeczka wkładkowa Banku krajowego) kwotę . . . 53 „ 46 „
zatrzymano na pokrycie kosztów ogłoszonngo konkursu w r. 1901
reszta w sumie . . . . . 4.674 K. 54 g.
przedstawiająca czysty dochód fundacyi z odsetek od efektów majątku zakładowego za rok 1901 — posłuży w myśl aktu fundacyjnego na utworzenie posagu.

LW. 33.697/902.

LXVIII. Fundacya imienia ś. p. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Reszta kapitału fundacyjnego złożonego przez s. p. Apolinarego Stokowskiego w efektach	480	52	480	52	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	—	72	—	72	—	—
	3	Efekta zakupione . . 9.379 K. 71 g.						
		od tego spieniężone . 8.470 „ 04 „						
		Rzeczywistn przykupno . .	909	67	909	67	—	—
		Suma dochodów . .	1.390	91	1.390	91	—	—
	4	Zapas z początkiem r. 1901 w efektach	—	—	7.712	92	—	—
		Razem . .	—	—	9.103	83	—	—

LXVIII. Fundacya imienia ś. p. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 8.727 K. 98 g.						
		od tego za spieniężone efekta . . . . 8.727 „ 26 „						
		Czysty wydatek . .	—	72	—	72	—	—
		Suma wydatków . .	—	72	—	72	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	9.103	11	—	—
		Razem . .	—	—	9.103	83	—	—

Stan majątku z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	9.100 K. — g.	
2. 4% książeczka Banku krajowego . .	3 „ 11 „	9.103 K. 11 g.
Suma stanu czynnego . . .		9.103 K. 11 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		9.103 K. 11 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		7.712 „ 92 „
okazuje się **przyrost** majątku o		1.390 K. 19 g.

LXVIII. Fundacya imienia ś. p. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów Banku krajowego	350	72	350	72	—	—
	2	Efekta zakupione	350	—	350	—	—	—
		Suma dochodów . .	700	72	700	72	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1901 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	700	72	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	—	72	—	72	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów .	350	—	350	—	—	—
		Suma wydatków .	350	72	350	72	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1901 w efektach .	—	—	350	—	—	—
		Razem . .	—	—	700	72	—	—

Uwaga. Fundacya ta nie jest jeszcze aktywowaną, a nastąpić to będzie mogło po zapłaceniu należytości rządowej i zatwierdzeniu aktu fundacyjnego.

Wykazany z końcem roku 1901 zapas w efektach 350 kor. stanowi książeczka wkładkowa Banku krajowego, na której ulokowana kwota posłuży na zapłacenie należytości skarbowej od majątku fundacyjnego.

L. W. 20.911/902.

LXIX. Fundacya imienia Izydora Kowalewskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Kapitał zakładowy — nadesłany przez Wydział Stowarzyszenia funkcyonaryuszów pocztowych w Rohatynie w efektach	17.000	—	17.000	—	—	—
		Suma dochodów . .	17.000	—	17.000	—	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	17.000	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 17.000 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 17.000 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1901 w efektach	—	—	17.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	17.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach: 4% obligacye pożyczki m. Lwowa . . . 17.000 K. — g.

Suma stanu czynnego . . . 17.000 K. — g.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . . . 17.000 K. — g.

LXIX. Fundacya imienia Izydora Kowalewskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% obligacyj pożyczki miasta Lwowa . . . 340 K. — g. od tego podatek rentowy . . . . 6 „ 80 „						
		Czysty dochód . .	333	20	333	20	—	—
		Suma dochodów . .	333	20	333	20	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	333	20	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	333	20	—	—
		Razem . .	—	—	333	20	—	—

Uwaga. Fundacya niniejsza nie weszła jeszcze w życie — nastąpi to jednak prawdopodobnie w ciągu roku 1902 po zatwierdzeniu aktu fundacyjnego.

Wykazany z końcem roku 1901 zapas w gotówce 333 koron 20 g. ulokowano z początkiem roku 1902 tymczasowo na wkładkową książeczkę Banku krajowego.

L. W. 37.660/902.

LXX. Fundacya Jego Cesarskiej i Królewskiej Apostolskiej Mości Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół i szczepków drzewek owocowych dla ukończonych uczniów szkół ludowych powiatu turczańskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał zakładowy złożony przez starostę powiatu turczańskiego (pobrano z depozytów)						
		a) w gotówce . . . 255 K. 90 g.						
		b) w efektach . . . 3.000 „ — „	3.255	90	3.255	90	—	—
	2	Efekta zakupione	268	88	268	88	—	—
		Suma dochodów . .	3.524	78	3.524	78	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	3.524	78	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	255	90	255	90	—	—
		Suma wydatków .	255	90	255	90	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1901 efektami .	—	—	3.268	88	—	—
		Razem . .	—	—	3.524	78	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		Szczegół.	Ogół.
1. $4^1/_2$% listy zastawne Banku krajowego.		3.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .		200 „ — „	
3. 4% książeczki wkładkowe Banku kraj.		68 „ 88 „	3.268 K. 88 g.
	Suma stanu czynnego . . .		3.268 K. 88 g.
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny			3.268 K. 88 g.

LXX. Fundacya Jego Cesarskiej i Królewskiej Apostolskiej Mości Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół i szczepków drzewek owocowych dla ukończonych uczniów szkół ludowych powiatu turczańskiego.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 202 K. 50 g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 4 „ — „	206	50	206	50	—	—
		Suma dochodów .	206	50	206	50	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1901 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	206	50	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1901 . . .	—	—	206	50	—	—
		Razem . .	—	—	206	50	—	—

Uwaga. Kapitał tej fundacyi którego dochody przeznaczone są na cel wymieniony w nagłówku, złożyło c. k. Starostwo w kasie Wydziału krajowego, zawiadamiając że fundacya ma zostawać pod zarządem wydziału krajowego.

Fundacya nie jest ukonstytuowana, a projekt aktu fundacyjnego ma być udzielony Wydziałowi krajowemu przez c. k. Namiestnictwo do objawienia zdania.

Wykazany z końcem roku zapas w gotówce 206 koron 50 g. ulokowano z początkiem roku 1902 tymczasowo na książeczkę wkładkową Banku krajowego.

L. W. 18.706/902.

LXXI. Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał zakładowy pobrany z c. k. główn. kasy krajowej:						
		α) w gotówce . . 1.241 K. 92 g.						
		β) w efektach . . . 68,073 „ 69 „	69.315	61	69.315	61	—	—
		Suma dochodów . .	69.315	61	69.315	61	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1901 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	69.315	61	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		α) w gotówce . . 1.241 K. 92 g.						
		β) w efektach . . . 68.073 „ 69 „	—	—	69.315	61	—	—
		Razem . .	—	—	69.315	61	—	—

LXXI. Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		1.241 K. 92 g.
b) w efektach:		
1. 5% wink. prem. listy Banku hipoteczn.	2.000 K. — g.	
2. 4% wink. (56 letn.) listy Towarzystwa kredyt. ziemskiego	36.400 „ — „	
3. 4% wink. listy Banku krajowego . .	27.100 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej roku 1893	1.100 „ — „	
5. 4% książeczka wkładkowa galic. Kasy oszczędności	73 „ 69 „	
6. książeczka upadłego Towarzystwa kred. miejskiego	1.400 „ — „	68.073 „ 69 „
Suma stanu czynnego . . .		69.315 K. 61 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		69.315 K. 61 g.

LXXI. Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów Towarz. kredytow. ziemskiego . . . 728 K. — g. od tego podatek rentowy . . . . 10 „ 92 „						
		Czysty dochód . .	717	08	717	08	—	—
		Suma dochodów . .	717	08	717	08	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1901 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	717	08	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1901 w gotówce .	—	—	717	08	—	—
		Razem . .	—	—	717	08	—	—

Uwaga. Fundacya niniejsza, której majątek zakładowy objął Wydział krajowy w swój zarząd z końcem roku 1901, jest już ukonstytuowaną a dotyczący akt fundacyjny zatwierdziło c. k. Namiestnictwo dnia 19 października 1901. (L. W. 75.253/901).

Gdy należytość rządową od majątku fundacyi już zapłacono, zatem fundacya niebawem wejdzie w życie.

L. W. 11.620/902.

LXXII. Fundusz „Nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka złożona przez c. k. Sądy jako nadwyżka z obrotu kas sierocych .	182	59	182	59	—	—
	2	Efekta zakupione	110	35	110	35	—	—
		Suma dochodów . .	292	94	292	94	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1901 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	292	94	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	110	35	110	35	—	—
		Suma wydatków . .	110	35	110	35	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . . 72 K. 24 g.						
		b) w efektach . . . 110 „ 35 „	—	—	182	59	—	—
		Razem . .	—	—	292	94	—	—

LXXII. Fundusz „Nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych“.

Uwaga. Fundusz ten pochodzący z części nadwyżek z obrotu kas sierocych zbiorowych w Galicyi, w myśl ustawy z dnia 3 czerwca 1901 (Dziennik ustaw państwa Nr. 62) przeznaczonych na utrzymanie i wychowanie ubogich sierót, również zaniedbanych i opuszczonych dzieci, administruje Wydział krajowy pod nazwą w nagłówku wymienioną tymczasowo w kompleksie funduszów samoistnych (niedotowanych) budżetem nieobjętych do czasu, w którym w myśl powyższej ustawy powołane do tego ustawodawstwo krajowe nie poweźnie bliższych postanowień co do administracyi i wprowadzenia funduszu w życie.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1901:

a) w gotówce	72 K. 24 g.
b) w efektach (książeczka wkładk. Banku krajowego). . .	110 „ 35 „
Razem j. w. . . .	182 K. 59 g.

składa się z kwot nadesłanych w roku 1901 przez c. k. Sądy powiatowe w Komarnie, Mikulińcach, Niżankowicach i Podhajcach jako nadwyżek z obrotu za rok 1899.

Z wykazanej pod *a*) zapasowej gotówki w kwocie j. w. .	72 K. 24 g.
część w kwocie	43 „ 15 „
zwrócono c. k. Sądowi powiatowemu w Niżankowicach jako niewłaściwie nadesłaną, resztę zaś w kwocie	29 K. 09 g.

sfruktyfikowano z początkiem roku 1902 na rzecz funduszu.

L. W. 21.265/902.

LXXIII. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
I.	1	Kapitały odebrane w zarząd . . .	—	—	—	—	—	—
II.		Odsetki:						
	2	od 4% obligacyj gal. pożyczki kraj. z roku 1893	6.591	45	6.591	45	—	—
	3	od 4½% listów zastawnych Banku krajowego	6.310	19	6.310	19	—	—
	4	od 4% listów zastawnych Banku krajowego.	13.975	59	13.975	59	—	—
III.		Efekty zakupione:						
	5	4% obligacye gal. pożyczki krajowej z r. 1893, ...	11.400	—	11.400	—	—	—
	6	4% listy zastawne Banku krajowego	42.600	—	42.600	—	—	—
	7	4% książeczki Banku krajowego .	140	30	140	30	—	—
IV.		Gotówka pobrana ze spieniężenia i wylosowania:						
	8	4% obligacyj gal. pożyczki krajowej z r. 1893 (wylos.) . . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	9	4½% listów zastawnych Banku krajowego (spien.)	6.721	20	6.721	20	—	—
	10	4½% listów zastawnych Banku krajowego (wylos.)	6.400	—	6.400	—	—	—
	11	4% listów zastawnych Banku krajowego (spien.)	7.912	—	7.912	—	—	—
	12	4% listów zastawnych Banku krajowego (wylos.)	5.600	—	5.600	—	—	—
V.		Efekty pobrane z wymiany:						
	13	4% listy zastawne Banku krajowego	46.000	—	46.000	—	—	—
VI.	14	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	154.650	73	154.650	73	—	—
		Do przeniesienia . .	—	—	154.650	73	—	—

LXXIII. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Dochody.			Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1901	
					K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Z przeniesienia . .			—	—	154.650	73	—	—
VII.	15	**Zapas** z początkiem roku 1901:								
		1) w gotówce .		3.323 K. 49 g.						
		2) w efektach:								
		a) 4% obligac. gal. pożyczki kraj. z r. 1893	171.100 K. — g.							
		b) 4½% listy zast. Banku krajow. (73.400 zł., czyli)	146.800 „ — „							
		c) 4% listy zastawn. Banku kraj.	346.000 „ — „							
		d) 4% książeczki Banku krajow.	65 „ 86 „	663.965 „ 86 „	—	—	667.289	35	—	—
				Razem . .	—	—	821.940	08	—	—

LXXIII. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	g.
I.		Kapitały zwrócone gminom:						
	1	*a*) w gotówce	4.030	80	4.030	80	—	—
	2	*b*) w efektach:						
		a) 4% obligacye gal. poż. krajowej z roku 1893 18.300 K. — g.						
		β) 4% książeczka Banku krajowego . . . 140 „ 30 „	18.440	30	18.440	30	—	—
II.		Odsetki wydane gminom:						
	3	od 4% obligacyj pożyczki krajowej z r. 1893	32	—	32	—	—	—
	4	od 4% listów zastawnych Banku kraj.	4	—	4	—	—	—
III.		Zwroty za kupony:						
	5	od 4% obligacyj gal. pożyczki kraj. z roku 1893	159	54	159	54	—	—
	6	od 4% listów zastawnych Banku krajowego	72	97	72	97	—	—
IV.		Gotówka wydana na zakupno:						
	7	4% obligacyj gal. pożyczki krajowej z roku 1893	10.599	60	10.599	60	—	—
	8	4% listów zastawnych Banku krajowego	39.276	—	39.276	—	—	—
	9	4% książeczek Banku krajowego .	140	30	140	30	—	—
V.		Efekty spieniężone i wylosowane:						
	10	4% obligacye gal. pożyczki krajowej z r. 1893 (wylos.) . . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	11	4½% listy zastawne Banku krajowego (spien.)	6.800	—	6.800	—	—	—
	12	4½% listy zastawne Banku krajowego (wylos.)	6.400	—	6.400	—	—	—
	13	4% listy zastawne Banku krajowego (spien.)	8.600	—	8.600	—	—	—
	14	4% listy zastawne Banku krajowego (wylos.)	5.600	—	5.600	—	—	—
VI.		Efekty wydane do wymiany:						
	15	4% listy zastawne Banku krajowego	46.000	—	46.000	—	—	—
VII.	16	Rozmaite	—	80	—	80	—	—
		Suma wydatków . .	147.156	31	147.156	31	—	—
		Do przeniesienia . .	—	—	147.156	31	—	—

LXXIII. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g.
		Z przeniesienia . .	—	—	147.156	31	—	—
VIII.	17	**Zapas** z końcem roku 1901:						
		1. w gotówce . . 3.517 K. 91 g.						
		2. w efektach:						
		a) 4% obligacyi galic. pożyczki krajowej z r. 1893 163.200 K. — g.						
		b) 4½% listy zast. Banku krajow. (66.800 zł. czyli) 133.600 „ — „						
		c) 4% listy zastaw. Banku krajow. 374.400 „ — „						
		d) 4% książeczka Banku krajow. 65 „ 86 „ 671.265 „ 86 „	—	—	674.783	77	—	—
		Razem . .	—	—	821.940	08	—	—

LXXIII. Depozyta gminne serwitutowe.

Stan depozytów gminnych serwitutowych z końcem roku 1901.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		3.517 K. 91 g.
b) w efektach:		
α) 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	163.200 K. — g.	
β). 4½% listy zastawne Banku krajowego (66.800 zł. czyli)	133.600 „ — „	
γ) 4% listy zastawne Banku krajowego .	374.400 „ — „	
δ) 4% książeczki Banku krajowego . .	65 „ 86 „	671.265 „ 86 „
Razem		674.783 K. 77 g.

L. W. 15.207/902.

Załącznik do zamkn. rach. depozytów gmin. serwitutowych za rok 1901.

Stan depozytów serwitutowych z końcem roku 1901.

Liczba porz.	Nazwa gminy	Zapas kasowy z końcem roku 1901.						
		w gotówce		w efektach				
				4½%	4%			
				listy Banku krajowego		Obligacye pożyczki krajowej z roku 1893	książeczki Banku krajowego	
		K.	g.	K.	K.	K.	K.	g.
1	Balice	56	48	100	900	700	—	—
2	Bącz	86	81	1.000	4.200	3.000	—	—
3	Białogłowy	60	59	2.200	1.600	—	—	—
4	Biedaczów	67	78	1.200	8.600	1.800	—	—
5	Bilsko	30	03	1.100	700	400	—	—
6	Bohorodczany	4	03	15.200	10.800	4.100	—	—
7	Brzoza królewska	20	37	6.000	26.800	25.700	—	—
8	Brzyska mała i Wólka	57	43	2.000	35.400	4.800	—	—
9	Brzyska wola	67	24	500	700	200	—	—
10	Bujaków	22	15	700	600	—	—	—
11	Daszówka	74	09	400	300	—	—	—
12	Dziurdziów	14	42	3.000	3.800	500	—	—
13	Futoma	20	36	—	300	100	—	—
14	Gąsienicowy Potok	—	—	—	—	—	32	74
15	Gilowice	64	32	4.500	10.000	2.400	—	—
16	Godowa	77	66	700	1.400	400	—	—
17	Grojec	81	60	200	1.000	200	—	—
18	Górno	69	39	2.200	1.100	—	—	—
19	Hryniówka	29	30	200	2.000	600	—	—
20	Hucisko	39	—	1.000	7.500	3.100	—	—
21	Iwonicz	75	09	2.400	9.200	600	—	—
22	Jankowce	21	29	800	1.300	700	—	—
23	Jastrzębica	39	42	2.400	6.500	7.500	—	—
24	Jastrzębiec	52	32	400	1.100	200	—	—
25	Kalnica	51	59	700	1.500	1.400	—	—
26	Klimkówka	35	51	100	2.600	2.400	—	—
27	Kobylany	77	62	3.800	2.800	200	—	—
28	Kocoń	2	32	100	7.600	1.100	—	—
29	Krzeszów	42	45	7.300	15.200	15.500	—	—
30	Krowica hołodowska	66	32	300	800	—	33	12
31	Krzeptówka	34	08	200	400	—	—	—
32	Kułaczkowce	30	59	—	1.200	—	—	—
33	Kurów	66	48	2.000	4.900	3.300	—	—
34	„ i Wola Kurowska	—	15	1.200	2.900	200	—	—
35	Kuków	91	35	3.900	7.900	3.200	—	—
36	Krzywe	66	55	100	—	—	—	—
37	Lachowice	66	64	5.100	14.300	14.400	—	—
38	Las	49	18	2.700	10.900	3.000	—	—
39	Lubliniec nowy	61	55	3.400	8.800	5.400	—	—
	Do przeniesienia	1.873	55	79.100	217.600	107.100	65	86

*

Liczba porz.	Nazwa gminy	Zapas kasowy z końcem roku 1901.						
		w gotówce		w efektach				
				4½%	4%			
				listy Banku krajowego		Obligacye pożyczki krajowej z roku 1893	książeczki Banku krajowego	
		K.	g.	K.	K.	K.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	1.873	55	79.100	217.600	107.100	56	86
40	Lublinicc stary . . .	77	03	1.300	8.600	2.400	—	—
41	Łęki kobylańskie . .	23	46	200	2.700	900	—	—
42	Łatacz	88	45	600	2.900	—	—	—
43	Mechawicc	35	91	1.200	700	200	—	—
44	Niwra	—	—	500	2.900	2.300	—	—
45	Pewelka	59	31	1.500	5.700	600	—	—
46	Pewel	25	94	600	6.100	9.200	—	—
47	Pieczarna	47	98	100	200	—	—	—
48	Podhorce	27	50	1.200	1.800	1.400	—	—
49	Poręby z Rudą i Dynarką	35	89	100	2.700	—	—	—
50	Postołów	31	72	500	1.800	1.800	—	—
51	Ruda	26	14	1.300	2.900	1.300	—	—
52	Rudawka	17	56	—	800	700	—	—
53	Rybne	85	47	1.600	1.100	600	—	—
54	Rychwałdek	16	04	600	2.000	1.500	—	—
55	Sapahów	36	24	1.200	15.100	8.600	—	—
56	Siechów	77	04	600	1.300	1.000	—	—
57	Ślemień	74	03	3.400	18.200	6.000	—	—
58	Toporzyska	92	70	—	200	1.600	—	—
59	Turza	82	32	1.300	1.000	—	—	—
60	Trzcina	26	63	200	600	400	—	—
61	Tuchla	14	91	4.900	5.700	3.200	—	—
62	Warzochy	24	10	100	200	—	—	—
63	Wertelka	65	86	—	1.100	400	—	—
64	Wierczany	67	92	2.100	3.700	4.600	—	—
65	Wojkówka	14	57	700	700	300	—	—
66	Wola postołowska . .	8	83	700	1.800	800	—	—
67	Wola rajnowa . . .	40	82	—	700	—	—	—
68	Wola zarzycka . . .	37	31	23.100	50.500	2.500	—	—
69	Wownia	90	90	200	200	—	—	—
70	Wysoczany	56	33	400	1.100	200	—	—
71	Wysoka	1	50	—	300	100	—	—
72	Zaborze	45	70	200	2.200	600	—	—
73	Zalesie	48	63	1.400	1.400	400	—	—
74	Załuże	44	06	600	2.000	600	—	—
75	Zamurze	66	10	200	2.300	400	—	—
76	Zastawce, ...	28	79	1.500	2.300	1.300	—	—
77	Żeżawa	—	67	400	1.300	200	—	—
	Razem . . .	3.517	91	133.600	374.400	163.200	65	86
				671.265 K. 86 gr.				

LW. 15.207/902.

LXXIV. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Dochody.				
	A) W kasie krajowej:				
	1. Depozyta ogólne.				
I.	Kaucye i wadya przedsiębiorców przy drogach krajowych	57.701	35	120.117	60
II.	Kaucye i wadya dzierżawców krajowych opłat konsumcyjnych	141.451	90	177.439	26
III.	Kaucye służbowe urzędników i sług tudzież kaucye przedsiębiorców	132.305	62	114.929	85
IV.	Depozyta rozmaite	671.234	34	1,814.895	99
V.	Kondykta na płace urzędników	28.043	66	—	—
VI.	Podatek od płac urzędników	17.171	21	—	—
VII.	Premie asekuracyjne	2.448	33	—	—
VIII.	Opłaty pośmiertne od spadków na lwowski szpital .	17.820	20	—	—
IX.	Mylne pobory c. k. kas rządowych	7.823	57	—	—
X.	Fundacya ś. p. Oktawa Pietruskiego	3.510	44	3.510	44
XI.	Taksy od dekretów nominacyjnych urzędników i sług	100	—	—	—
XII.	Depozyta funduszów stypendyjnych	28.758	29	6.120	—
XIII.	Depozyta administracyi dóbr „Winniki“ . . .	—	—	500	—
XIV.	Fundusz „pro praeterito“ budowy dróg krajowych .	920	77	920	77
XV.	Zasiłki chwilowo udzielone funduszowi kraj. . .	100.000	—	—	—
	Razem . .	1,209.289	68	2,238.433	91
	Do przeniesienia . . .	1,209.289	68	2,238.433	91

LXXIV. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . . .	1,209.289	68	2,238.433	91
XVI.	2. Depozyta pożyczek krajowych	159 951	38	527.477	75
XVII.	3. Depozyta byłych funduszów indemnizacyjnych .	3.255	—	3.465	—
	Razem (w kasie krajowej)	1,372.496	06	2,769.376	66
	B) W innych kasach:				
I.	W kasie szpitala powszechnego we Lwowie . .	29.893	19	30.003	77
II.	W kasie zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie .	9.234	89	31.353	92
III.	W kasie szpitala św. Łazarza w Krakowie . . .	13.117	03	24.318	90
IV.	W kasie krajowych szkół rolniczych w Dublanach .	16.006	62	1.626	—
V.	W kasie krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	15.550	43	8.973	—
VI.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence	466	80	—	—
VII.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy	1.297	16	—	—
VIII.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach	327	25	—	—
IX.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy	554	70	—	—
X.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole	388	05	—	—
XI.	W kasie krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie .	—	—	—	—
	Suma dochodów . .	1,459.332	18	2,865.652	25
	Do przeniesienia . . .	1,459.332	18	2,865.652	25

LXXIV. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie			Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . . .			1,459.332	18	2,865 652	25
	C) Zapas z początkiem roku 1901.						
		Gotówka:	Efekta:				
I.	**W kasie krajowej:**						
	1. depozyta ogólne	37.664 K. 03 g.	963.583 K. 74 g.				
	2. depozyta pożyczek krajowych	1.500 „ — „	115.920 „ — „				
	3. dep. byłych fund. indemnizacyjnych	9 „ 96 „	2.940 „ — „				
II.	**W c. k. urzędzie podat. (w Strzyżowie)** .	— „ — „	6.000 „ — „				
III.	**W innych kasach:**						
	1. w kasie szpitala powszech. we Lwowie .	5.171 „ 64 „	45.166 „ 50 „				
	2. w kasie zakł. dla obłąkanych w Kulparkowie	2.793 „ 67 „	20.281 „ 47 „				
	3. w kasie szpit. św. Łazarza w Krakowie .	1.163 „ 05 „	48.037 „ 96 „				
	4. w kasie kraj. szkół roln. w Dublanach .	2.404 „ 81 „	7.607 „ 34 „				
	5. w kasie kraj. średniej szkoły roln. w Czernichowie. . .	288 „ 46 „	5.162 „ 56 „				
	6. w kasie kraj. niższej szkoły roln. w Horodence . . .	— „ — „	— „ — „				
	Do przeniesienia	50.995 K. 62 g.	1,214.699 K. 57 g.	1,459.332	18	2,865.652	25

LXXIV. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka.	Efekta.	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia .	50.995 K. 62 g.	1,214.699 K. 57 g.	1,459.332	18	2,865.652	25
	7. w kasie kraj. niższej szkoły roln. w Jagielnicy . .	— „ — „	—·—				
	8. w kasie kraj. niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach . .	15 „ 11 „	—·—				
	9. w kasie kraj. niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy . .	30 „ 62 „	—·—				
	10. w kasie kraj. niższej szkoły rolniczej w Suchodole . .	— „ — „	—·—				
	11. w kasie kraj. szkoły ogrod. w Tarnowie .	— „ — „	—·—	51.041	35	1,214.699	57
		Ogółem . .		1,510.373	53	4,080 351	82

LXXIV. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Wydatki.				
	A. W kasie krajowej:				
	1. Depozyta ogólne				
I.	Kaucye i wadya przedsiębiorców przy drogach krajowych	50.975	69	85.342	—
II.	Kaucye i wadya dzierzawców krajowych opłat konsumcyjnych	149.033	10	357.760	28
III.	Kaucye służbowe urzędników i sług tudzież przedsiębiorców	133.622	60	110.342	13
IV.	Depozyta rozmaite	669.224	16	916.793	38
V.	Kondykta na płace urzędników	23.322	51	—	—
VI.	Podatek od płac urzędników	16.837	31	—	—
VII.	Premie asekuracyjne	2.445	31	—	—
VIII.	Opłaty pośmiertne od spadków na lwowski szpital .	17.820	20	—	—
IX.	Mylne pobory c. k. kas rządowych	6.939	51	—	—
X.	Fundacya ś. p. Oktawa Pietruskiego	3.510	44	1.523	28
XI.	Taksy od dekretów nominacyjnych urzędników i sług	393	21	—	—
XII.	Depozyta funduszów stypendyjnych	28.838	29	13.000	—
XIII.	Depozyta administracyi dóbr „Winniki“ . . .	157	98	—	—
XIV.	Fundusz „pro praeterito“ budowy dróg krajowych .	920	77	—	—
XV.	Zasiłki chwilowo udzielone funduszowi krajowemu .	100.000	—	—	—
	Razem . .	1,209.041	08	1,484.761	07
	Do przeniesienia . . .	1,209.041	08	1,484.761	07

LXXIV. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . . .	1,209.041	08	1,484.761	07
XVI.	2. Depozyta pożyczek krajowych	159.451	38	565.075	75
XVII.	3. Depozyta byłych funduszów indemnizacyjnych .	3.264	96	5.985	—
	Razem w kasie krajowej	1,371.757	42	2,055.821	82
	B) W innych kasach:				
I.	W kasie szpitala powszechnego we Lwowie .	30.494	10	49.870	26
II.	W kasie zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie .	9.283	74	27.597	22
III.	W kasie szpitala św. Łazarza w Krakowie . ,	12.797	07	22.120	68
IV.	W kasie krajowych zakładów rolniczych w Dublanach	17.128	01	3.676	—
V.	W kasie krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	15.638	41	9.779	07
VI.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence	466	80	—	—
VII.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy	1.297	16	—	—
VIII.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach	327	25	—	—
IX.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy	551	30	—	—
X.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole	388	05	—	—
XI.	W kasie krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie .	—	—	—	—
	Suma wydatków .	1,460.129	31	2,168.865	05
	Do przeniesienia . . .	1,460.129	31	2,168.865	05

LXXIV. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . . .	1,460.129	31	2,168.865	05
	C. Zapas z końcem roku 1901.				
	Gotówka: Efekta:				
I.	**W kasie krajowej:**				
	1. depozyta ogólne 37.912 K. 63 g. 1,717.256 K. 58 g.				
	2. depozyta pożyczek krajowych 2.000 „ — „ 78.322 „ — „				
	3. depozyta byłych funduszów indemnizacyjnych . — „ — „ 420 „ — „				
II.	**W c. k. urzędzie podat. (w Strzyżowie) . .** — „ — „ 6.000 „ — „				
III.	**W innych kasach:**				
	1. w kasie szpitala powsz. we Lwowie . . 4.570 „ 73 „ 25.300 „ 01 „				
	2. w kasie zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie 2.744 „ 82 „ 24.038 „ 17 „				
	3. w kasie szpitala św. Łazarza w Krakowie 1.483 „ 01 „ 50.236 „ 18 „				
	4. w kasie krajowej zakł. rolniczych w Dublanach . . 1.283 „ 42 „ 5.557 „ 34 „				
	5. w kasie krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie 200 „ 48 „ 4.356 „ 49 „				
	Do przeniesienia 50.195 K. 09 g. 1,911.486 K. 77 g.	1,460.129	31	2,168.865	05

LXXIV. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka.	Efekta.	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia .	50.195 K. 09 g.	1,911486 K. 77 g.	1,460.129	31	2,168.865	05
	6. w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence .	— „ — „	— „ — „				
	7. w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy .	— „ — „	— „ — „				
	8. w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach	15 „ 11 „	— „ — „				
	9. w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy .	34 „ 02 „	— „ — „				
	10. w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole .	— „ — „	— „ — „				
	11. w kasie krajowej szkoły ogrodniczej w Tarnowie .	— „ — „	— „ — „	50.244	22	1,911.486	77
	Ogólem . . .			1,510.373	53	4,080.351	82

LW. 34.179/1901.

LW. 41.121/902.
Alegat C. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. C.

FUNDUSZE PROPINACYJNE MIAST.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

Z drukarni E. Winiarza.

Dochody. **Fundusze propinacyjne**

Rubryka	Pozycaa	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Opłaty od szynkarzy	81.369	62	58.931	94	22.437	68
II.	2	Jednorazowe opłaty od założonych browarów, gorzelni i miodosytni . . .	—	—	—	—	—	—
III.	3	Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych	1.869	22	205	—	1.664	22
IV.	4	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych	—	—	—	—	—	—
V.	5	Odsetki zwłoki	1.079	97	1.079	97	—	—
VI.	6	Zasiłek ze skarbu państwa . . .	217.051	56	217.051	56	—	—
VII.	7	Odsetki od kapitałów lokowanych . .	248.434	75	248.434	75	—	
VIII.	8	Rozmaite dochody	35	—	6	—	29	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	549.840	12	525.709	22	24.130	90
		B) Przenośne.						
	9	Zakupno i sprzedaż efektów:						
		a) Efekta zakupione	617.488	15	617.488	15	—	—
		b) Gotówka za sprzedane efekta .	400.499	85	400.499	85	—	—
	10	Lokacya 4% w funduszu krajowym . .	480.294	63	480.294	63	—	—
	11	Spłata pożyczek udzielonych miastom na inwestycye:						
		a) w gotówce	650.756	68	22.559	93	628.196	75
		b) w efektach	423.000	—	423.000	—	—	—
	12	Gotówka za wylosowane efekta . . .	57.200	—	57.200	—	—	—
	13	Zamiana efektów	56.000	—	56.000	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	3,235.079	43	2,582.751	78	652.327	65
		Zapas z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . 10.192 K. 62 g.						
		b) w efektach . 5,238.312 „ 96 „			5,248.505	58		
		Ogółem .			7,831.257	36		

37 miast uprawnionych.

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Koszta administracyjne	4.494	—	4.494	—	—	—
II.	2	Potrzeby kancelaryjne	2	90	2	90	—	—
III.	3	Rozmaite nieprzewidziane	21	84	21	84	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	4.518	74	4.518	74	—	—
		B) Przenośne.						
	4	Kupno i sprzedaż efektów:						
		a) Gotówka wydana na zakupno efektów	611.321	73	611.321	73	—	—
		b) Efekta sprzedane	423.499	85	423.499	85	—	—
	5	Lokacya 4% w funduszu krajowym . .	480.294	63	480.294	63	—	—
	6	Pożyczka udzielona miastu Tarnopolowi .	400.000	—	400.000	—	—	—
	7	Efekta wylosowane	57.200	—	57.200	—	—	—
	8	Zamiana efektów	56.000	—	56.000	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	2,032.834	95	2,032.834	95	—	—
		Zapas z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . 321 K. 15 g.						
		b) w efektach . 5,798.101 „ 26 „			5,798.422	41		
		Ogółem .			7,831.257	36		

Stan majątku z końcem roku 1901.

A. Stan czynny:

a) w gotówce	321 K. 15 g.		321 K. 15 g.
b) w efektach:			
1. w 4% pożyczce krajowej z r. 1893 .	142.200 K. — h.		
2. w 4% listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	515.800 „ — „		
3. w 4% obligacyach kolejowych Banku kraj.	686.800 „ — „		
4. w 4% listach zastawnych Banku krajowego	3,261.000 „ — „		
5. w 4½% „ „ „ „	655.900 „ — „		
6. w 4% książeczkach wkładkowych Banku krajowego	536.401 „ 26 „		5,798.101 „ 26 „
c) w należytościach czynnych			652.327 „ 65 „
Razem stan czynny			6,450.750 K. 06 g.
B. Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny			6,450.750 K. 06 g.

Dochody.

Fundusze propinacyjne 37 miast uprawnionych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	**Opłaty od szynkarzy.**						
		1. Miasto Bełz	713	96	533	96	180	—
		2. „ Bochnia	1.005	29	985	29	20	—
		3. „ Brody	2.476	—	2.102	76	373	24
		4. „ Dobromil	555	—	510	—	45	—
		5. „ Drohobycz	3.247	80	2.741	40	506	40
		6. „ Gródek	2.171	66	1.999	26	172	40
		7. „ Grybów	300	—	300	—	—	—
		8. „ Jarosław	3.281	88	3.201	88	80	—
		9. „ Jaryczów nowy	587	90	518	71	69	19
		10. „ Jasło	1.079	—	1.049	—	30	—
		11. „ Kołomyja	2.570	—	1.900	—	670	—
		12. „ Krosno	795	—	718	60	76	40
		13. „ Lubaczów	1.478	42	1.408	04	70	38
		14. „ Mrzygłód	80	—	80	—	—	—
		15. „ Myślenice	416	45	374	30	42	15
		16. „ Nowy Targ	1.463	56	954	20	509	36
		17. „ Pilzno	505	02	355	02	150	—
		18. „ Podgórze	1.888	12	1.513	04	375	08
		19. „ Przemyśl	11.733	45	4.121	60	7.611	85
		20. „ Rzeszów	2.288	09	2.138	47	149	62
		21. „ Sambor	3.007	36	2.723	81	283	55
		22. „ Sanok	1.922	57	1.179	22	743	35
		23. „ Sącz nowy	3.072	87	2.443	16	629	71
		24. „ Sącz stary	472	38	459	22	13	16
		25. „ Skawina	261	80	261	80	—	—
		26. „ Śniatyn	1.412	02	941	52	470	50
		27. „ Sokal	1.297	38	676	86	620	52
		28. „ Stanisławów	8.275	61	5.020	49	3.255	12
		29. „ Stara Sól	285	—	210	—	75	—
		30. „ Stary Sambor	792	54	265	—	527	54
		31. „ Stryj	3.283	33	2.503	33	780	—
		32. „ Tarnopol	6.695	52	4.160	85	2.534	67
		33. „ Tarnów	4.821	08	4.573	92	247	16
		34. „ Trembowla	1.559	90	1.379	90	180	—
		35. „ Wieliczka	720	—	696	18	23	82
		36. „ Złoczów	2.440	55	1.931	49	509	06
		37. „ Żółkiew	2.413	11	1.999	66	413	45
		Suma rubryki I.	81.369	62	58.931	94	22.437	68
II.	2	**Jednorazowe opłaty od założonych browarów, gorzelni i miodosytni**	—	—	—	—	—	—

Dochody. **Fundusze propinacyjne**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
III.	3	**Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych.**						
		1. Miasto Drohobycz	20	—	—	—	20	—
		2. „ Gródek	240	—	10	—	230	—
		3. „ Jarosław	5	—	5	—	—	—
		4. „ Jasło	2	—	—	—	2	—
		5. „ Kołomyja	40	—	—	—	40	—
		6. „ Przemyśl	100	—	—	—	100	—
		7. „ Sambor	10	—	—	—	10	—
		8. „ Śniatyn	80	—	30	—	50	—
		9. „ Sokal	4	—	—	—	4	—
		10. „ Stanisławów	210	—	40	—	170	—
		11. „ Stryj	320	—	—	—	320	—
		12. „ Tarnopol	538	22	20	—	518	22
		13. „ Trembowla	250	—	90	—	160	—
		14. „ Złoczów	20	—	—	—	20	—
		15. „ Żółkiew	30	—	10	—	20	—
		Suma rubryki III.	1.869	22	205	—	1.664	22
IV.	4	**Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych**	—	—	—	—	—	—
V.	5	**Odsetki zwłoki.**						
		1. Miasto Bełz	12	82	12	82	—	—
		2. „ Bochnia	10	50	10	50	—	—
		3. „ Brody	19	47	19	47	—	—
		4. „ Dobromil	3	42	3	42	—	—
		5. „ Drohobycz	52	82	52	82	—	—
		6. „ Gródek	63	63	63	63	—	—
		7. „ Grybów	2	45	2	45	—	—
		8. „ Jarosław	31	48	31	48	—	—
		9. „ Jaryczów nowy	14	53	14	53	—	—
		10. „ Jasło	5	52	5	52	—	—
		11. „ Kołomyja	36	76	36	76	—	—
		12. „ Krosno	12	61	12	61	—	—
		13. „ Lubaczów	7	08	7	08	—	—
		14. „ Mrzygłód	2	80	2	80	—	—
		15. „ Myślenice	8	31	8	31	—	—
		16. „ Nowy Targ	19	55	19	55	—	—
		17. „ Pilzno	9	10	9	10	—	—
		18. „ Podgórze	27	64	27	64	—	—
		19. „ Przemyśl	144	44	144	44	—	—
		20. „ Rzeszów	21	02	21	02	—	—
		21. „ Sambor	32	99	32	99	—	—
		22. „ Sanok	29	62	29	62	—	—
		23. „ Sącz nowy	44	—	44	—	—	—
		24. „ Sącz stary	8	58	8	58	—	—
		Do przeniesienia	621	14	621	14	—	—

37 miast uprawnionych.

Dochody.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
V.	5	Z przeniesienia	621	14	621	14		
		25. Miasto Skawina	5	36	5	36	—	—
		26. „ Śniatyn	12	40	12	40	—	—
		27. „ Sokal	35	85	35	85	—	—
		28. „ Stanisławów	137	22	137	22	—	—
		29. „ Stara Sól	3	—	3	—	—	—
		30. „ Stary Sambor	10	34	10	34	—	—
		31. „ Stryj	15	32	15	32	—	—
		32. „ Tarnopol	91	74	91	74	—	—
		33. „ Tarnów	37	56	37	56	—	—
		34. „ Trembowla	6	59	6	59	—	—
		35. „ Wieliczka	14	61	14	61	—	—
		36. „ Złoczów	34	48	34	48	—	—
		37. „ Żółkiew	54	36	54	36	—	—
		Suma rubryki V.	1.079	97	1.079	97	—	—
VI.	6	**Zasiłek ze Skarbu państwa.**						
		Zasiłek ze Skarbu państwa płatny w 12 miesięcz. ratach wynosi rocznie 217.741 K. 56 g. a po potrąceniu przez c. k. główną kasę krajową należytości stemplowej w sumie 690 „ — „						
		Rzeczywista subwencya wynosi rocznie . 217.051 K. 56 g.						
		z której wedle repartycyi przypada na:						
		1. Miasto Bełz	2.232	72	2.232	72	—	—
		2. „ Bochnia	7.110	24	7.110	24	—	—
		3. „ Brody	4.427	28	4.427	28	—	—
		4. „ Dobromil	1.984	56	1.984	56	—	—
		5. „ Drohobycz	22.885	44	22.885	44	—	—
		6. „ Gródek	6.211	80	6.211	80	—	—
		7. „ Grybów	1.248	72	1.248	72	—	—
		8. „ Jarosław	8.597	28	8.597	28	—	—
		9. „ Jaryczów nowy	709	44	709	44	—	—
		10. „ Jasło	2.323	92	2.323	92	—	—
		11. „ Kołomyja	10.874	64	10.874	64	—	—
		12. „ Krosno	1.950	—	1.950	—	—	—
		13. „ Lubaczów	1.213	20	1.213	20	—	—
		14. „ Mrzygłód	119	04	119	04	—	—
		15. „ Myślenice	2.032	56	2.032	56	—	—
		16. „ Nowy Targ	1.422	96	1.422	96	—	—
		17. „ Pilzno	1.150	32	1.150	32	—	—
		18. „ Podgórze	4.705	44	4.705	44	—	—
		19. „ Przemyśl	16.383	36	16.383	36	—	—
		Do przeniesienia	97.582	92	97.582	92	—	—

Dochody. **Fundusze propinacyjne**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
VI.	6	Z przeniesienia .	97.582	92	97.582	92	—	—
		20. „ Rzeszów	11.148	—	11.148	—	—	—
		21. „ Sambor	8.951	52	8.951	52	—	—
		22. „ Sanok	3.481	68	3.481	68	—	—
		23. „ Sącz nowy	4.884	24	4.884	24	—	—
		24. „ Sącz stary	2.417	28	2.417	28	—	—
		25. „ Skawina	1.061	52	1.061	52	—	—
		26. „ Śniatyn	4.772	40	4.772	40	—	—
		27. „ Sokal	5.792	64	5.792	64	—	—
		28. „ Stanisławów	4.530	48	4.530	48	—	—
		29. „ Stara Sól	1.384	08	1.384	08	—	—
		30. „ Stary Sambor	2.343	36	2.343	36	—	—
		31. „ Stryj	10.064	88	10.064	88	—	—
		32. „ Tarnopol	16.811	28	16.811	28	—	—
		33. „ Tarnów	25.273	44	25.273	44	—	—
		34. „ Trembowla	2.950	80	2.950	80	—	—
		35. „ Wieliczka	4.256	64	4.256	64	—	—
		36. „ Złoczów	8.835	84	8.835	84	—	—
		37. „ Żółkiew	508	56	508	56	—	—
		Suma rubryki VI. .	217.051	56	217.051	56	—	—
VII.	7	**Odsetki od kapitałów lokowanych.**						
		1. Od 4% listów zastawnych Banku krajowego	129.562	84	129.562	84	—	—
		2. Od 4½% listów zastawnych Banku krajowego	30.206	24	30.206	24	—	—
		3. Od 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	20.326	46	20.326	46	—	—
		4. Od 4% pożyczki krajowej z r. 1893 .	5.852	—	5.852	—	—	—
		5. Od 4% obligacyi kolejowych Banku krajowego	27.492	—	27.492	—	—	—
		6. Od 4% lokacyi w funduszu krajowym	7.392	93	7.392	93	—	—
		7. Od 4% pożyczek udzielonych miastom:						
		a) Bochni . . 5.360 K. — g.						
		b) Pilznu . . 570 „ 95 „						
		c) Samborowi . . 3.555 „ 64 „						
		d) Tarnopolowi . 18.115 „ 69 „	27.602	28	27.602	28	—	—
		Suma rubryki VII. .	248.434	75	248.434	75	—	—
VIII.	8	**Dochody rozmaite.**						
		Zwroty kosztów sądowych od c. k. Prokuratoryi skarbu	35	—	6	—	29	—

37 miast uprawnionych. Dochody.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		B) Przenośne.						
	9	**Zakupno i sprzedaż efektów.**						
		1. Efekta zakupione:						
		a) 4% obligacye kolejowe Banku kraj.	20.800	—	20.800	—	—	—
		b) 4% pożyczka krajowa z r. 1893 .	100	—	100	—	—	—
		c) 4% listy zastawne Banku krajowego	61.300	—	61.300	—	—	—
		d) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	535.288	15	535.288	15	—	—
		Suma .	617.488	15	617.488	15	—	—
		2. Gotówka za sprzedane efekta:						
		a) za spieniężone efekta udzielone miastu Tarnopolowi tytułem pożyczki w r. 1900, a przez pomienione miasto zwrócone do zrealizowania . .	400.000	—	400.000	—	—	—
		b) za spieniężone książeczki Banku kraj.	499	85	499	85	—	—
		Suma .	400.499	85	400.499	85	—	—
	10	**Lokacya 4% w funduszu krajowym** .	480.294	63	480.294	63	—	—
	11	**Spłata pożyczek udzielonych miastom na inwestycye.**						
		A. w gotówce:						
		a) Miastu Bochni	140.000	—	6.000	—	134.000	—
		b) „ Pilznu	16.000	—	1.726	16	14.273	84
		c) „ Samborowi I.	42.850	12	3.548	66	39.301	46
		d) „ Samborowi II.	51.906	56	4.298	70	47.607	86
		e) „ Tarnopolowi	400.000	—	6.986	41	393.013	59
		B. w efektach:						
		Miastu Tarnopolowi	423.000	—	423.000	—	—	—
		Suma w gotówce .	650.756	68	22.559	93	628.196	75
		Suma w efektach .	423.000	—	423.000	—	—	—
	12	**Gotówka za wylosowane efekta.**						
		a) 4% pożyczkę krajową z r. 1893 . .	4.200	—	4.200	—	—	—
		b) 4% listy towarzystwa kredyt. ziemskiego	200	—	200	—	—	—
		c) 4% „ zastawne Banku krajowego .	29.200	—	29.200	—	—	—
		d) 4½% „ „ „ „ .	23.100	—	23.100	—	—	—
		e) 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	500	—	500	—	—	—
		Suma .	57.200	—	57.200	—	—	—
	13	**Zamiana efektów.**						
		Pobrano z wymiany 4% listy zastawne Banku krajowego	56.000	—	56.000	—	—	—

Wydatki.

Fundusze propinacyjne 37 miast uprawnionych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
		A. Rzeczywiste.						
I.	1	**Koszta administracyjne.**						
		Płace urzędnika i dyetaryusza rachunkowego	4.494	—	4.494	—	—	—
II.	2	**Potrzeby kancelaryjne.**						
		Oprawa księgi likwidacyjnej dla Urzędu podatkowego	2	90	2	90	—	—
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane.**						
		Koszta sądowe w sprawie opłat propinacyjnych miasta Sambora . . .	21	84	21	84	—	—
		B. Przenośne.						
	4	**Zakupno i sprzedaż efektów.**						
		1. Gotówka wydana na zakupno efektów.						
		a) 4% obligacyi kolejowych Banku krajowego	19.422	58	19.422	58	—	—
		b) 4% pożyczki krajowej z r. 1893 . .	92	80	92	80	—	—
		c) 4% listów zastawnych Banku krajowego	56.518	20	56.518	20	—	—
		d) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	535.288	15	535.288	15	—	—
		Suma .	611.321	73	611.321	73	—	—
		2. Efekta sprzedane.						
		a) sprzedane efekta miasta Tarnopola, zwrócone przez miasto w celu ich zrealizowania	423.000	—	423.000	—	—	—
		b) 4% książeczki wkładkowe Banku krajowego	499	85	499	85	—	—
		Suma .	423.499	85	423.499	85	—	—
	5	**Lokacya 4% w funduszu krajowym** .	480.294	63	480.294	63	—	—
	6	**Pożyczka udzielona miastu Tarnopolowi**	400.000	—	400.000	—	—	—
	7	**Efekta wylosowane.**						
		a) 4% pożyczka krajowa z r. 1893 . .	4.200	—	4.200	—	—	—
		b) 4% listy Towarzystwa kredytowego ziemskiego	200	—	200	—	—	—
		c) 4% listy zastawne Banku krajowego .	29.200	—	29.200	—	—	—
		d) 4½ % „ „ „ .	23.100	—	23.100	—	—	—
		e) 4% obligacye kolejowe „ „ .	500	—	500	—	—	—
		Suma .	57.200	—	57.200	—	—	—
	8	**Zmiana efektów.**						
		Wydano do wymiany 4% listy zastawne Banku krajowego	56.000	—	56.000	—	—	—

Stan kapitałów

funduszów propinacyjnych 37 miast uprawnionych z końcem roku 1901.

Liczba porz.	Nazwa miast	4% pożyczka krajowa z r. 1893	4% listy zastawne Banku krajowego	4½% listy zastawne Banku krajowego	4% listy zastawne Tow. kredytowego ziemskiego	4% oblig. kolejowe Banku krajowego	4% książeczki wkładkowe Banku krajowego		Suma ogólna efektów		Reszta kasowa w gotówce pozostała z końcem r. 1901	
		K.	K.	K.	K.	K.	K.	g	K.	g.	K.	g.
1	Bełz	900	33.300	14.400	5.800	6.900	5.425	70	66.725	70	—	—
2	Bochnia	—	600	—	—	31.900	9.620	55	42.120	55	—	—
3	Brody	13.400	95.800	26.800	24.200	17.600	14.206	91	192.006	91	—	—
4	Dobromil	700	44.700	3.000	6.400	6.400	5.087	90	66.287	90	—	—
5	Drohobycz	9.400	336.800	48.000	36.400	58.400	46.045	25	535.045	25	—	—
6	Gródek	2.500	113.000	15.000	18.400	18.600	15.268	85	182.768	85	—	—
7	Grybów	900	21.900	11.600	1.400	4.100	3.319	34	43.219	34	—	—
8	Jarosław	4.400	142.500	51.400	27.000	27.900	22.517	89	275.717	89	—	—
9	Jaryczów n.	500	16.200	6.800	5.000	3.200	2.589	40	34 289	40	—	—
10	Jasło	4.100	44.200	9.100	2.000	7.800	6.249	82	73.449	82	—	—
11	Kołomyja	4.500	216.700	20.600	39.800	32.600	26.078	60	340.278	60	—	—
12	Krosno	2.800	31.400	7.800	5.200	6.000	5.022	80	58.222	80	—	—
13	Lubaczów	600	40.800	2.600	7.000	5.600	4.621	39	61.221	39	321	15
14	Mrzygłód	100	2.600	300	400	600	428	21	4.428	21	—	—
15	Myślenice	1.100	30.900	7.100	4.400	5.500	4.516	41	53.516	41	—	—
16	Nowy Targ	3.100	27.300	11.000	5.000	6.100	4.692	57	57.192	57	—	—
17	Pilzno	500	10.100	—	4.400	6.500	2.814	48	24.314	48	—	—
18	Podgórze	1.900	91.400	15.900	13.000	15.400	11.951	72	149.551	72	—	—
19	Przemyśl	19.500	273.300	68.100	37.600	53.400	39.881	19	491.781	19	—	—
20	Rzeszów	4.900	158.800	44.300	17.600	30.800	24.151	85	280.551	85	—	—
21	Sambor	—	77.500	—	23.800	37.800	28.787	07	167.887	07	—	—
22	Sanok	1.700	70.100	2.200	7.200	11.400	8.507	55	101.107	55	—	—
23	Sącz nowy	2.500	99.400	26.600	22.800	17.700	14.360	25	183.360	25	—	—
24	Sącz stary	1.100	40.100	3.200	4.800	6.500	5.279	68	60.979	68	—	—
25	Skawina	500	19.500	6.100	400	3 400	2.597	87	32.497	87	—	—
26	Śniatyn	4.500	87.700	14.700	14.200	15.300	11.533	07	147.933	07	—	—
27	Sokal	14.200	79.000	8.600	10.000	14.500	12.185	90	138.485	90	—	—
28	Stanisławów	3.100	154.900	60.600	62.000	29.100	22.637	55	332.337	55	—	—
29	Stara Sól	400	26.400	3.600	1.200	4.100	3.240	30	38.940	30	—	—
30	Stary Sambor	900	37.500	6.000	4.400	6.700	4.945	77	60.445	77	—	—
31	Stryj	4.000	171.400	25.800	16.400	30.600	22.922	31	271.122	31	—	—
32	Tarnopol	—	—	—	—	41.900	48.231	91	90.131	91	—	—
33	Tarnów	23.700	376.500	85.000	53.400	70.300	55.620	09	664.520	09	—	—
34	Trembowla	1.100	59.200	7.900	12.600	10.700	8.249	32	99.749	32	—	—
35	Wieliczka	3.500	63.400	12.700	7.400	11.500	9.155	49	107.655	49	—	—
36	Złoczów	4.700	132.300	21.400	14.200	24.300	19.026	96	215.926	96	—	—
37	Żółkiew	500	33.800	7.700	—	5.700	4.629	34	52.329	34	—	—
	Razem	142.200	3,261.000	655.900	515.800	686.800	536401	26	5,798.101	26	321	15

LW. 41.121/1902.
Alegat **D.** do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. D.

FUNDUSZ KOSZAR KRAJOWYCH

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

Dochody. **Fundusz koszar**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Dochody.						
		A) **Rzeczywiste.**						
I.	1	Dotacya	103.726	—	103.726	—	—	—
II.	2	Wynagrodzenie za koszary i szpital .	147.242	64	147.242	64	—	—
III.	3	Odsetki z lokacyi	1.348	37	1.348	37	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	252.317	01	252.317	01	—	—
		B) **Przenośne.**						
	4	Gotówa odebrana z lokacyi:						
		a) w Banku krajowym . . .	19.412	58	18.980	58	432	—
		b) w funduszu krajowym . . .	53.812	99	51.301	43	2.511	56
		Suma dochodów przenośnych	73.225	57	70.282	01	2.943	56
		Suma wszystkich dochodów	325.542	58	322.599	02	2.943	56
		C. **Zapas z początkiem roku 1901**			741	55		
		Razem .			323.340	57		

Stan majątku

Stan czynny.

	Szczegół:	Ogół:
1) Zapas kasowy w gotówce . . .	—	
2) Należytości czynne:		
a) Na lokacyi w Banku krajowym .	432 K. — g.	
b) „ „ „ funduszu krajowym .	2.511 „ 56 „	2.943 K. 56 g.
Czysty stan bierny . . .		2,561.256 „ 44 „
Zgodnie ze sumą stanu biernego		2,564.200 K. — g.

krajowych. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Wydatki.						
		A) **Rzeczywiste.**						
I.	1	Zwrot pożyczki zaciągniętej z funduszu prop.	2,680.000	—	115.800	—	2,564.200	—
II.	2	4% odsetki od pożyczki zaciągniętej z funduszu propinacyjnego . . .	103.726	—	103.726	—	—	—
III.	3	Zaliczki zwrócone	13.339	57	13.339	57	—	—
IV.	4	Asekuracya	2.663	77	2.663	77	—	—
V.	5	Konserwacya	14.240	—	14.240	—	—	—
VI.	6	Rozmaite wydatki	345	66	345	66	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2,814.315	—	250.115	—	2,564.200	—
		B) **Przenośne.**						
	7	Gotówka wydana na lokacye:						—
		a) w Banku krajowym . . .	19.412	58	19.412	58	—	—
		b) w funduszu krajowym . . .	53.812	99	53.812	99	—	—
		Suma wydatków przenośnych	73.225	57	73.225	57	—	—
		Suma wszystkich wydatków	2,887.540	57	323.340	57	2,564.200	—
		C. **Zapas z końcem roku 1901**			—	—		
		Razem .			323.340	57		

z końcem roku 1901.

Stan bierny.

	Szczegół:	Ogół:
1) Należytości bierne: Reszta pożyczki zaciągniętej z funduszu propinacyjnego .		2,564.200 K. — g.
Suma stanu biernego		2,564.200 K. — g.

Dochód. **Fundusz koszar**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Dochody rzeczywiste.						
I.	1	Dotacya z funduszu krajowego na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z d. 9/7 1901.	103.726	—	103.726	—	—	—
II.	2	Wynagrodzenie od c. k. Skarbu wojskowego za rok 1901 za koszary krajowe i szpitale dostarczane dla c. k. wojska, a to:						
		a) Koszary na Wulce we Lwowie ze stajnią i ujeżdżalnią . . .	44.379	22	44.379	22	—	—
		b) Koszary w Mostach wielkich .	25.126	75	25.126	75	—	—
		c) Szpital „ „ „ .	2.190	30	2.190	30	—	—
		d) Koszary w Rawie ruskiej . .	23.751	10	23.751	10	—	—
		e) „ w Tremowli . . .	23.999	77	23.999	77	—	—
		f) „ w Zaleszczykach . .	25.239	80	25.239	80	—	—
		g) Szpital w „ . .	2.555	70	2.555	70	—	—
		Suma rubryki II. . .	147.242	64	147.242	64	—	—
III.	3	4% odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych	1.348	37	1.348	37	—	—

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki rzeczywiste.						
I.	1	Zwrot $1^1/_2$ milionowej pożyczki zaciągniętej w galicyjskim funduszu propinacyjnym: IX. rata w sumie 57.900 K. X. „ „ „ 57.900 „	2,680.000	—	115.800	—	2,564.200	—
II.	2	4% odsetki, zapłacone Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego od niespłaconej reszty pożyczki za czas od 1-go stycznia do 31. grudnia 1901 r.	103.726	—	103.726	—	—	—
III.	3	Zwrot zaliczki, funduszowi b. korpusu ochotników.	13.339	57	13.339	57	—	—
IV.	4	Asekuracya kompleksu koszar krajowych .	2.663	77	2.663	77	—	—
V.	5	Koszta konserwacyi budynków, wypłacone c. k. Komendzie korpusu za r. 1901 .	14.240	—	14.240	—	—	—
VI.	6	Rozmaite wydatki, jak: koszta syndyka Wydziału krajowego, podatki gruntowe i stemple do rachunków Banku krajowego.	345	66	345	66	—	—

LW. 34.820/1902.

LW. 41.121/1902.
Alegat E. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. E.

Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych

na budowę koszar dla c. i k. wojska.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

Z drukarni E. Winiarza.

Dochody. **Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywa-**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Dotacya z funduszu krajowego . .	—	—	—	—	—	—
II.	2	Zwroty pożyczek udzielonych gminom na budowę koszar dla c. i k. wojska:						
		a) należytość zaległa 2.801.798 K. 40 g.						
		b) „ bieżąca 160.000 „ — „	2,961.798	40	264.970	08	2,696.828	32
III.	3	3% odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych	6.535	25	6.535	25	—	—
IV.	4	6% odsetki zwłoki za niezapłacone w terminie raty	198	68	198	68	—	—
V.	5	Rozmaite dochody	63	49	63	49	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	2,968.595	82	271.767	50	2,696.828	32
		B) Przenośne.						
	6	Gotówka odebrana z lokacyi na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym	372.129	24	372.129	24	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	3,340.725	06	643.896	74	2,696.828	32
		C) Zapas z początkiem roku 1901 .			106.896	99		
		Razem .			750.793	73		

Stan majątku

S t a n c z y n n y.

	Szczegół:	Ogół:
1. Zapas kasowy w gotówce . . .	218.601 K. 10 g.	
2. Należytości czynne: zwroty pożyczek udzielonych gminom i prywatnym na budowę koszar dla c. i k. wojska:		
a) z lat poprzednich 2,536.828 K. 32 g.		
b) z roku bieżącego 160.000 „ — „	2,696.828 „ 32 „	2,915.429 K. 42 g.
Suma stanu czynnego .		2,915.429 K. 42 g.

tnych na budowę koszar dla c. i k. wojska. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Pożyczki bezprocentowe udzielone gminom na budowę koszar dla c. i k. wojska .	160.000	—	160.000	—	—	—
II.	2	Rozmaite wydatki	63	39	63	39	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	160.063	39	160.063	39	—	—
		B) Przenośne.						
		Gotówka ulokowana na 3% rachunek bieżący w fund. kraj.	372.129	24	372.129	24	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	532.192	63	532.192	63	—	—
		C) **Zapas z końcem roku 1901** . .			218.601	10		
		Razem .			750.793	73		
		Uwaga. Pozostały z dniem 31. grudnia 1901 j. w. zapas w kwocie 218.601 K. 10 g. ulokowano dnia 1. stycznia 1902 na dalszy 3% rachunek bieżący w funduszu krajowym.						

z końcem roku 1901.

S t a n b i e r n y.

	Szczegół:	Ogół:
1. Należytości bierne	— K. — g.	— K. — g.
2. Czysty stan czynny		2,915.429 „ 42 „
Zgodnie ze sumą stanu czynnego .		2,915.429 K. 42 g.

Dochody. **Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywa-**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody rzeczywiste.						
I.	1	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	—	—	—	—	—	—
II.	2	**Zwroty pożyczek** udzielonych na budowę koszar:						
		1. od gm. Bochnia	5.167	20	5.167	20	—	—
		2. „ „ Brzeżany	22.656	—	2.836	—	19.820	—
		3. „ „ Czortków	140.347	32	10.148	—	130.199	32
		4. „ „ Jarosław	117.412	—	19.600	—	97.812	—
		5. „ „ Jaworów	44.600	—	3.800	—	40.800	—
		6. „ „ Kołomyja	416.549	90	24.075	—	392.474	90
		7. „ „ Kraków	103.296	—	26.672	—	76.624	—
		8. „ „ Łańcut	680	—	332	—	348	—
		9. „ „ Nowy Sącz	1.666	42	1.666	42	—	—
		10. „ „ Przemyśl	126.358	—	15.664	—	110.694	—
		11. „ „ Rzeszów	544.474	76	32.720	—	511.754	76
		12. „ „ Sanok	70.496	—	8.812	—	61.684	—
		13. „ „ Stanisławów: należytość zaległa 86.696 K. „ bieżąca 80.000 „	166.696	—	12.696	—	154.000	—
		14. „ „ Stryj	29.645	80	10.169	46	19.476	34
		15. „ „ Tarnopol	62.496	—	6.944	—	55.552	—
		16. „ „ Tarnów	141.640	—	25.004	—	116.636	—
		17. „ „ Trembowla	215.625	—	11.500	—	204.125	—
		18. „ „ Złoczów	12.492	—	4.164	—	8.328	—
		19. „ „ Feiwla Rohatyna ze Złoczowa: należytość zaległa 208.000 K. „ bieżąca 80.000 „	288.000	—	13.000	—	275.000	—
		20. „ „ Żółkiew	451.500	—	30.000	—	421.500	—
		Suma rubr. II. .	2,961.798	40	264.970	08	2,696.828	32
III.	3	**3% odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych**	6.535	25	6.535	25	—	—
IV.	4	**6% odsetki zwłoki** od niezapłaconych w terminie rat:						
		1. od gm. Tarnów	156	56	156	56	—	—
		2. „ „ Jarosław	29	40	29	40	—	—
		3. „ „ Łańcut	3	91	3	91	—	—
		4. „ „ Sanok	8	81	8	81	—	—
		Suma rubr. IV. .	198	68	198	68	—	—
V.	5	**Rozmaite dochody** . . .	63	49	63	49	—	—

tnych na budowę koszar dla c. i k. wojska. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Wydatki rzeczywiste.						
I.	1	**Pożyczki bezprocentowe** udzielone na budowę koszar dla c. i k. wojska:						
		1. gminie m. Stanisławów . . .	80.000	—	80.000	—	—	—
		2. Feivlowi Rohatynowi ze Złoczowa na budowę koszar	80.000	—	80.000	—	—	—
		Suma rubr. I. .	160.000	—	160.000	—	—	—
II.	2	**Rozmaite wydatki**	63	39	63	39	—	—

LW. 34.821/1902.

LW. 41.121/1902.
Alegat F. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za r. 1901.

Lit. F.

FUNDUSZ

byłego galicyjskiego korpusu ochotników

z roku 1859

z przeznaczeniem udzielania gminom bezprocentowych pożyczek na budowę koszar i szpitali dla c. i k. wojska

---

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

Z drukarni E. Winiarza

Fundusz byłego galicyj-

Dochody. z przeznaczeniem udzielania gminom pożyczek na budowę koszar dla c. i k. wojska.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
		Dochody.						
I.	1	Zwrot pożyczki udzielonej gminie m. Gródek na budowę koszar dla c. i k. wojska	76.000	—	5.000	—	71.000	—
II.	2	Zwrot zaliczki udzielonej funduszowi koszar krajowych	13.339	57	13.339	57	—	—
III.	3	Efekta zakupione	18.339	57	18.339	57	—	—
		Suma dochodów .	107.679	14	36.679	14	71.000	—
		Zapas z początkiem r. 1901 w efektach			29.303	51		
		Razem .			65.982	65		

Stan majątku

Stan czynny:

	Szczegół:	Ogół:
1. Zapas kasowy:		
a) w gotówce .	— K. — g.	
b) w efektach .	47.643 „ 08 „	47.643 K. 08 g.
2. Należytości czynne u gminy m. Gródek . .	71.000 „ — „	118.643 K. 08 g.
Suma stanu czynnego		118.643 K. 08 g.

skiego korpusu ochotników z r. 1859

czek na budowę koszar dla c. i k. wojska. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1991 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1991 g.
		Wydatki.						
I.	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	18.339	57	18.339	57	—	—
		Suma wydatków .	18.339	57	18.339	57	—	—
		Zapas z końcem r. 1901 w efektach .			47.643	08		
		Razem .			65.982	65		

z końcem roku 1901.

Stan bierny:

	Szczegół:	Ogół:
1. Należytości bierne	— K.	— g.
2. Czysty stan czynny	118.643 „	08 „
Zgodnie ze sumą stanu czynnego . . .	118.643 K.	08 g.

LW. 34.822/1902.

LW. 41.121/1902.
Alegat G. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. G.

Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne

dla

powiatów, gmin i dla Spółek wodnych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

Związkowa Drukarnia we Lwowie.

Dochody. Fundusz pożyczkowy

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zwroty pożyczek, udzielonych Spółkom wodnym	1,046.071	55	93.678	39	952.393	16
	2	Odsetki od pożyczek, udzielonych Spółkom wodnym	72.477	24	25.818	49	46.658	75
	3	Odsetki zwłoki od Spółek wodnych za niedotrzymanie rat pożyczkowych	4.916	45	4.916	45	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	1,123.465	24	124.413	33	999.051	91
		b) **Przenośne.**						
	1	Datki ściągnięte przez c. k. Urzędy podatkowe na rzecz Spółek wodnych	11.675	73	11.675	73	—	—
	2	Zwrot od Spółek wodnych zaliczkowych wypłat	821	20	424	—	397	20
	3	Mylne pobory	16	19	16	19	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	1,135.978	36	136.529	25	999.449	11
		Zapas kasowy z początkiem roku 1901:						
		a) w gotówce . 70 116 K 86 g						
		b) w efektach . 82.745 „ 52 „			152.862	38		
		Razem .			289.391	63		

na cele melioracyjne. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Pożyczki udzielone Spółkom wodnym	19.300	—	19.300	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	19.300	—	19.300	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot Spółkom wodnym ściągniętych datków na administracyę Spółek .	11.675	73	6.581	11	5.094	62
	2	Zaliczkowe wypłaty w zastępstwie Spółek wodnych	821	20	821	20	—	—
	3	Mylne pobory	22	89	22	89	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	31.819	82	26.725	20	5.094	62
		Zapas kasowy z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . 179.920 K 91 g						
		b) w efektach . 82.745 „ 52 „			262.666	43		
		Razem .			289.391	63		

W y k a z

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1901.

Pozycya	Poszczególnienie	Pozostałe należytości							
		czynne				bierne			
		z lat ubiegłych		z roku bieżącego		z lat ubiegłych		z roku bieżącego	
		K	g	K	g	K	g	K	g
	DOCHODY.								
1	Zwroty pożyczek, udzielonych Spółkom wodnym	933.168	71	19.224	45	—	—	—	—
2	Odsetki od Spółek wodnych przypadające po koniec roku 1901 . .	12.633	23	34.025	52	—	—	—	—
3	Zwrot od Spółek wodnych zaliczkowych wypłat	—	—	397	20	—	—	—	—
4	Zapas z końcem roku 1901:								
	a) w gotówce . 179.920 K 91 g								
	b) w efektach . 82.745 „ 92 „	—	—	262.666	43	—	—	—	—
	Suma stanu czynnego . .	945.801	94	316.313	60	—	—	—	—
				1,262.115	54	—	—	—	—
	WYDATKI.								
1	Zwrot Spółkom wodnym ściągniętych datków na administracyę Spółek .	—	—	—	—	—	—	5.094	62
	Z porównania aktywów i pasywów okazuje się:								
	Czysty stan czynny . . .	—	—	1,257.020	92				

LW. 20.129/1902.

LW. 41.121 ex 1902.
Alegat H. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. H.

Fundusz pożyczkowy na budowę szkół.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

Sporządzone przez Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

LW. 40.572 ex 1902.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Dochody. H. Fundusz pożyczkowy na budowę szkół.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	gr.	Uiszczenie K.	gr.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	gr.
	Dochody.						
	a) **Rzeczywiste:**						
1	Kapitały otrzymane z funduszu szkolnego krajowego	—	—	—	—	—	—
2	Zwroty pożyczek bezprocentowych na budowę szkół:						
	a) należytość zaległa . 568.950 K. 39 gr.						
	b) „ bieżąca . 80.528 „ — „	649.478	39	98.341	74	551.136	65
3	Odsetki od lokowanych kapitałów w Banku krajowym	1.860	33	1.860	33	—	—
4	6% odsetki zwłoki	1.907	12	1.907	12	—	—
	Suma dochodów rzeczywistych .	653.245	84	102.109	19	551.136	65
	b) **Przenośne:**						
5	Zwrot mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowanych wydatków:						
	a) należytość zaległa . 1.360 K. — gr.						
	b) „ bieżąca . 2.783 „ 19 „	4.143	19	2.743	19	1.400	—
6	Zwroty z chwilowych lokacyi w Banku krajowym:						
	a) należytość zaległa . 42.357 K. 24 gr.						
	b) „ bieżąca . 48.530 „ 23 „	90.887	47	25.675	88	65.211	59
7	Otrzymane karnety za gotówkę lokowaną w Banku krajowym	48.530	23	48.530	23	—	—
	Suma wszystkich dochodów .	796.806	73	179.058	49	617.748	24
8	**Zapas kasowy** z początkiem roku 1901:						
	a) w gotówce . . . 100 K. — gr.						
	b) w efektach . . 42.357 „ 24 „	—	—	42.457	24	—	—
	Razem . .	—	—	221.515	73	—	—

Zamknięcie rachunku za rok **1901.** Wydatki.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość gr.	Uiszczenie K.	Uiszczenie gr.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 gr.
	Wydatki.						
	a) **Rzeczywiste**:						
1	Zwrot funduszowi szkolnemu krajowemu:						
	a) otrzymanego kapitału 584.611 K. 90 gr.						
	b) odsetek od tego kapitału . . . . 7.417 „ 36 „						
	c) wpłaconych odsetek od chwilowych lokacyi gotówki:						
	α) należytość zaległa 14.103 K. 12 gr.						
	β) należytość bieżąca 1.860 „ 33 „ 15.963 „ 45 „						
	d) wpłaconych 6% odsetek zwłoki:						
	α) należytość zaległa 5.568 K. 85 gr.						
	β) należytość bieżąca 1.907 „ 12 „ 7.475 „ 97 „	615.468	68	—	—	615.468	68
2	Bezprocentowe pożyczki na budowę szkół	80.528	—	80.528	—	—	—
3	Rozmaite wydatki	—	—	—	—	—	—
	Suma wydatków rzeczywistych .	695.996	68	80.528	—	615.468	68
	b) **Przenośne.**						
4	Mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowane wydatki:						
	a) należytość zaległa . 1.066 K. 40 gr.						
	b) „ bieżąca . 2.783 „ 19 „	3.849	59	1.570	03	2.279	56
5	Chwilowa lokacya w Banku krajowym .	48.530	23	48.530	23	—	—
6	Zwrot karnetów przy pobraniu gotówki z chwilowej lokacyi:						
	a) należytość zaległa . 42.357 K. 24 gr.						
	b) „ bieżąca . 48.530 „ 23 „	90.887	47	25.675	88	65.211	59
	Suma wszystkich wydatków .	839.263	97	156.304	14	682.959	83
7	**Zapas kasowy** z końcem roku 1901:						
	a) w gotówce . . . — K. — gr.						
	b) w efektach . . 65.211 „ 59 „	—	—	65.211	59	—	—
	Razem . .	—	—	221.515	73	—	—

H. Fundusz pożyczkowy na budowę szkół. Zamknięcie rachunku za r. 1901.

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny: 1) Zapas kasowy: *a*) w gotówce . .	— K. — gr.	
b) w efektach . .	65.211 „ 59 „	65.211 K. 59 gr.
2) Należytości czynne		617.748 „ 24 „
Suma stanu czynnego . .		682.959 K. 83 gr.
Stan bierny		682.959 „ 83 „
Czysty stan czynny . .		— K. — gr.

Uwaga. Na uposażenie funduszu pożyczkowego wydano z funduszu szkolnego krajowego

w kapitale	584.611 K. 90 gr.
w odsetkach	7.417 „ 36 „
Razem więc wydano kwotę .	592.029 K. 26 gr.
Do zwrotu przypada funduszowi szkolnemu krajowemu z końcem roku 1901	615.468 „ 68 „
a zatem więcej o . . .	23.439 K. 42 gr.

która to kwota powstała z odsetek od chwilowej lokacyi gotówki, tudzież z 6% odsetek zwłoki pobieranych od rat pożyczkowych w terminie niespłaconych.

LW. 40572/902.

Do l. $\frac{\text{R. S. K.}}{12356}$ ex 1902.

WYKAZ

gmin, którym wypłacono pożyczki na budowę szkół w r. 1901.

L. porz.	Nazwa gminy	Wypłacona pożyczka K.	gr.	Uwaga
1	Hołubica	2.000	—	
2	Strymba	2.400	—	
3	Zabojki	2.000	—	
4	Bonów	5.000	—	
5	Czarna	10.000	—	
6	Młynowce	1.028	—	
7	Uście biskupie	3.000	—	
8	Bachorzec	3.600	—	
9	Stróże wyżne	4.000	—	
10	Knihinin wieś	10.000	—	
11	Strzeszyn	2.000	—	
12	Berehy dolny	1.000	—	
13	Kolbuszowa	10.000	—	
14	Zbaraż	12.000	—	
15	Stecbnikowce	2.000	—	
16	Lachowce	4.000	—	
17	Dulczówka	2.000	—	
18	Czarnokońce wielkie	2.000	—	
19	Pawłokowa	500	—	
20	Kupcze	2.000	—	
	Razem	80.528	—	

Lwów, dnia 20. maja 1902.

LW. 41.121/1902.
Alegat J. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. J.

FUNDUSZ KOLEJOWY

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1901.

Dochody. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Dotacya z funduszu krajowego (rubr. X. poz. 209 *a)* wydatków) . . .	750.000	—	750.000	—	—	—
	2	Odsetki od ulokowanego kapitału w Banku krajowym i od efektów własnych w kwocie 48.457 K 42 g **od tego:** odsetki bierne . . . 7.332 „ 64 „	41.124	78	41.124	78	—	—
	3	Odsetki zwłoki za niedotrzymanie terminów w spłacie rat gwarancyjnych na akcye odnośnych kolei lokalnych: należytość z r. 1900. 104 K 75 g „ „ 1901. 517 „ 44 „	622	19	402	72	219	47
	4	Zakupione akcye kolei:						
		a) pierwszeństwa:						
		α) Łupków-Cisna (dodatkowe zakupno, uchwała Sejmu z 20. marca 1899)	120.000	—	—	—	120.000	—
		β) Chabówka Zakopane . . .	16.000	—	—	—	16.000	—
		γ) Trzebinia-Skawce . . .	266.000	—	—	—	266.000	—
		b) zakładowe:						
		Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	79.200	—	—	—	79.200	—
	5	Raty gwarancyjne od stron konkurencyjnych na oprocentowanie i umorzenie akcyi linii kolejowych:						
		a) Chabówka-Zakopane; należytość z r. 1900. 15.161 K 51 g „ „ 1901. 15.725 „ — „	30.886	51	9.391	04	21.495	47
		b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka: należytość z r. 1900. 27.438 K 16 g „ „ 1901. 70.884 „ — „	98.322	16	56.552	44	41.769	72
	6	Obligi kolejowe 4% Banku krajowego: *a)* gotówka uzyskana ze sprzedaży tychże imien. wart. 328.800 K — g po kursie 92 K za 100 K . . . 304.104 K — g *b)* za kupon . 3.961 „ 16 „	308.065	16	308.065	16	—	—
	7	C. k. Dyrekcya kolei państwowej w Stanisławowie — zwrot kaucyi złożonej na dostawę drzewa dla kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka — w powyższych obligach imiennej wartości	5.000	—	—	—	5.000	—
		Do przeniesienia . .	1,715.220	80	1,165.536	14	549.684	66

budowy kolei niższego rzędu. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zakupno akcyi linii kolejowych:						
		a) Łupków-Cisna:						
		należytość z r. 1900. 40.000 K — g						
		„ „ 1901. — „ — „	40.000	—	10.780	—	29.220	—
		b) Trzebinia-Skawce:						
		należytość z r. 1900. 2.926 K 44 g						
		„ „ 1901. — „ — „	2.926	44	2.926	44	—	—
	2	C. k. Skarbowi państwa subwencya bezzwrotna na budowę kolei Podwysokie-Chodorów:						
		należytość z r. 1900. 48.300 K — „						
		„ „ 1901. — „ — „	48.300	—	—	—	48.300	—
	3	Spłata pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) na zakupno akcyi pierwszeństwa kolei Łupków-Cisna:						
		α) VII. i VIII. rata na kapitał .	923.219	20	2.455	35	920.763	85
		β) 4% odsetki i koszta administracyjne	38.137	09	38.137	09	—	—
		b) na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei Chodorów-Podwysokie:						
		α) VII. i VIII. rata na kapitał .	1,985.417	61	5.280	32	1,980.137	29
		β) 4% odsetki i koszta administracyjne	82.010	68	82.010	68	—	—
		c) na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei Przeworsk-Rozwadów:						
		α) IV. i V. rata na kapitał . .	498.115	30	1.323	55	496.791	75
		β) 4% odsetki i koszta administracyjne	20.576	45	20.576	45	—	—
		d) na zakupno akcyi zakładowych kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka:						
		α) V. i VI. rata na kapitał . .	1,566.973	92	4.164	60	1,562.809	32
		β) 4% odsetki i koszta administracyjne	64.724	28	64.724	28	—	—
		e) na zakupno akcyi zakładowych kolei Kraków-Kocmyrzów, Łupków-Cisna i Trzebinia-Skawce:						
		α) II. i III. rata na kapitał . .	599.228	08	1.592	96	597.635	12
		β) 4% odsetki i koszta administracyjne	24.759	04	24.759	04	—	—
	4	Spłata pożyczki chwilowej, zaciągniętej w funduszu krajowym:						
		należytość z r. 1900. 561.471 K 56 g						
		„ „ 1901. — „ — „	561.471	56	561.471	56	—	—
		Do przeniesienia . .	6,455.859	65	820.202	32	5,635.657	33

Dochody. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	1,715.220	80	1,165.536	14	549.684	66
	8	Rozmaite:						
		a) Fundusz krajowy Rubr. X. wydatków — zwrot zaliczkowo pokrytych kosztów odbitek negrograficznych	47	32	—	—	47	32
		b) należytości z różnych tytułów nadesłane dla odnośnych Towarzystw kolejowych, chwilowo pobrane w kwocie. . . 94.668 K 56 g						
		od tego: zwroty tychże . . . 94.668 „ 56 „	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	1,715.268	12	1,165.536	14	549.731	98
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczek udzielonych Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) Borki wielkie-Grzymałów: należytość z r. 1900 132.758 K 88 g „ „ 1901 11.538 „ 20 „	144.297	08	—	—	144.297	08
		b) Chabówka-Zakopane: należytość z r. 1900 43.000 K — g „ „ 1901 14.000 „ — „	57.000	—	30.400	20	26.599	80
		c) Delatyn-Kołomyja Stefanówka: należytość z r. 1900 341.613 K — g „ „ 1901 227.742 „ — „	569.355	—	—	—	569.355	—
		d) Trzebinia-Skawce: należytość z r. 1900 274.437 K 89 g „ „ 1901 145.233 „ 56 „	419.671	45	167.579	49	252.091	96
	2	Zwrot pożyczek udzielanych Towarzystwom kolejowym na cele budowy:						
		a) Borki wielkie-Grzymałów: należytość z r. 1900 67 K 20 g „ „ 1901 1.003 „ 65 „	1.070	85	67	20	1.003	65
		b) Chabówka-Zakopane: należytość z r. 1900 73.068 K 41 g „ „ 1901 7.896 „ 04 „	80.964	45	8.025	71	72.938	74
		Do przeniesienia . .	2,987.626	95	1,371.608	74	1,616.018	21

budowy kolei niższego rzędu. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	g
		Z przeniesienia . .	6,455.859	65	820.202	32	5,635.657	33
	5	Obligi kolejowe 4% Banku krajowego:						
		a) Wydane do wymiany w sztukach . 591.400 K — g						
		od tego: otrzymane obligi po wymianie 591.400 „ — „	—	—	—	—	—	—
		b) Sprzedane obligi jak poz. 6. dochodów imien. wart. . . .	328.800	—	328.800	—	—	—
		c) Wydane obligi c. k. Dyrekcyi kolei państwowych w Stanisławowie jako kaucya na dostawę drzewa opałowego dla linii: Delatyn-Kołomyja-Stefanówka (obacz poz. 7. doch.).	5.000	—	5.000	—	—	—
	6	Rozmaite:						
		a) Koszta odbitek negrograficznych zaliczkowo za fundusz krajowy Rubr. X. wydatków (obacz 8 *b*) p. doch.)	47	32	47	32	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	6,789.706	97	1,154.049	64	5,635.657	33
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczki udzielone Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) Borki wielkie-Grzymałów . .	11.538	20	11.538	20	—	—
		b) Chabówka-Zakopane . . .	14.000	—	14.000	—	—	—
		c) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	227.742	—	227.742	—	—	—
		d) Trzebinia-Skawce	145.233	56	145.233	56	—	—
	2	Pożyczki udzielone Towarzystwom kolejowym na cele budowy:						
		a) Borki wielkie-Grzymałów . .	1.003	65	1.003	65	—	—
		b) Chabówka-Zakopane . . .	7.896	04	7.896	04	—	—
		c) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	310.345	12	310.345	12	—	—
		d) Łupków-Cisna	1.438	33	1.438	33	—	—
		e) Piła-Jaworzno	101.908	17	101.908	17	—	—
		f) Trzebinia-Skawce	101.692	44	101.692	44	—	—
		g) Przeworsk-Bachórz	77.183	98	77.183	98	—	—
		h) Nowy Sącz-Szczawnica . . .	5.433	40	5.433	40	—	—
	3	Zwrot zaliczki pobranej na koszta przedwstępne projektowanej linii Tarnów-Szczucin — dotychczasowe koszta	15.000	—	10.147	36	4.852	64
	4	Pożyczka chwilowa udzielona funduszowi krajowemu	470.230	50	470.230	50	—	—
		Do przeniesienia . .	8,280.352	36	2,639.842	39	5,640.509	97

Dochody. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	g
		Z przeniesienia . .	2,987.626	95	1,371.608	74	1,616.018	21
	2	*c)* Delatyn-Kołomyja-Stefanówka: należytość z r. 1900 669.541 K 60 g „ „ 1901 310.345 „ 12 „	979.886	72	14	76	979.871	96
		d) Łupków-Cisna: należytość z r. 1901	1.438	33	—	—	1.438	33
		e) Piła-Jaworzno: należytość z r. 1900 1,094.155 K 50 g „ „ 1901 101.908 „ 17 „	1,196.063	67	943.650	76	252.412	91
		f) Trzebinia Skawce: należytość z r. 1900 289.759 K 06 g „ „ 1901 101 692 „ 44 „	391.451	50	38.148	23	353.303	27
		g) Przeworsk Bachórz: należytość z r. 1900 129.379 K 84 g „ „ 1901 77.183 „ 98 „	206.563	82	—	—	206.563	82
		h) Nowy Sącz-Szczawnica: należytość z roku 1901 . . .	5.433	40	—	—	5.433	40
	3	Zaliczka pobrana na koszta przedwstępne projektowanej linii kolei Tarnów-Szczucin	15.000	—	15.000	—	—	—
	4	Zwrot pożyczki chwilowej, udzielonej funduszowi krajowemu . . .	470.230	50	—	—	470.230	50
	5	C. k. Dyrekcya galicyjskiego Funduszu propinacyjnego — wpłata na zakupno obligów dłużnych kolei Piła-Jaworzno w kwocie . . 885.000 K — g **od tego:** zwrot tejże kwoty . 885.000 „ — „	—	—	—	—	—	—
	6	Lokacya kapitałów w Banku krajowym: *a)* na 3% rachunku bieżącym — należytość z roku 1901 . . .	2,284.267	92	2,209.097	92	75.170	—
		b) na 4% rachunku bieżącym — ulokowany kapitał do poz. 5. dochodów	885.000	—	885.000	—	—	—
		Suma dochodów .	9,422.962	81	5,462.520	41	3,960.442	40
		Do tego: Zapas kasowy z początkiem roku 1901: *a)* w gotówce . . 12.825 K 48 g *b)* efektami . . 4,292.700 „ — „			4,305.525	48		
		Razem .			9,768.045	89		

budowy kolei niższego rzędu. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Z przeniesienia . .	8,280.352	36	2,639.842	39	5,640.509	97
	5	Lokacya kapitału w Banku krajowym:						
		a) na 3% rachunku bieżącym . .	2,284.267	92	2,284.267	92	—	—
		b) na 4% rachunku bieżącym . .	885.000		885.000	—	—	—
		Suma wydatków .	11,449.620	28	5,809.110	31	5,640.509	97
		Do tego: Zapas kasowy z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . 35 K 58 g						
		b) efektami . . 3,958.900 „ — „			3,958.935	58		
		Razem .			9,768.045	89		
		Uwaga. Gotówka wykazana do poz. 5 *a)* ulokowana w 3% rachunku bieżącym w Banku krajowym z początkiem roku 1902. LW. 1.784/1902.						

Fundusz kolejowy na cele popierania

Stan majątku

Stan czynny:		Szczegół	Ogół
1. Odsetki zwłoki za niedotrzymanie terminów w spłacie rat gwarancyjnych na oprocentowanie i umorzenie akcyi kolejowych		219 K 47 g	
2. Akcye uzyskać się mające kolei:			
a) Łupków-Cisna . .	120.000 K — g		
b) Trzebinia-Skawce . .	266.000 „ — „		
c) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	79.200 „ — „	465.200 „ — „	
3. Akcye kolei Chabówka Zakopane, pozornie cedowane członkom Rady zawiadowczej tytułem akcyi w Towarzystwie kolejowem		16.000 „ — „	
4. Raty gwarancyjne na oprocentowanie i umorzenie akcyi kolei:			
a) Chabówka-Zakopane:			
α) Komisya klimatyczna uzdrowiska „Zakopane“ .	13.422 K 32 g		
β) Nowy Targ, Wydział powiatowy	5.523 „ 15 „		
γ) Zakopane, gmina . .	2.550 „ — „	21.495 „ 47 „	
b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka:			
α) Horodenka, gmina . .	1.593 K — g		
β) Horodenka, Wydział powiatowy	9.945 „ — „		
γ) Kołomyja, Wydział pow.	21.528 „ 60 „		
δ) Kołomyja, Magistrat .	8.703 „ 12 „	41.769 „ 72 „	
5. Zaliczki udzielone Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:			
a) Borki wielkie-Grzymałów .	144.297 K 08 g		
b) Chabówka-Zakopane . .	26.599 „ 80 „		
c) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	569.355 — — „		
d) Trzebinia-Skawce . .	252.091 „ 96 „	992.343 „ 84 „	
6. Pożyczki udzielone Towarzystwom kolejowym na cele budowy kolei:			
a) Borki wielkie-Grzymałów	1.003 K 65 g		
b) Chabówka-Zakopane .	72.938 „ 74 „		
c) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	979.871 „ 96 „		
d) Łupków-Cisna . . .	1.438 „ 33 „		
e) Piła-Jaworzno . . .	252.412 „ 91 „		
Do przeniesienia .	1,307.665 K 59 g	1,537.028 K 50 g	

budowy kolei niższego rzędu.

z końcem roku 1901.

Stan bierny:		Szczegół	Ogół
1. Na zakupno akcyi kolei Łupków-Cisna		29.220 K — g	
2. C. k. Skarb państwa — reszta subwencyi na budowę kolei Podwysokie-Chodorów . .		48.300 „ — „	
3. Pożyczki zaciągnięte w Banku krajowym:			
a) na zakupno akcyi pierwszeństwa kolei Łupków-Cisna .	920.763 K 85 g		
b) na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei Chodorów-Podwysokie .	1,980.137 „ 29 „		
c) na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei Przeworsk-Rozwadów . .	496.791 „ 75 „		
d) na zakupno akcyi zakładowych kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka . . .	1,562.809 „ 32 „		
e) na zakupno akcyi zakładowych Kraków-Kocmyrzów i akcyi pierwszeństwa kolei Trzebinia-Skawce i Łupków-Cisna	597.635 „ 12 „	5,558.137 „ 33 „	
4. Reszta zaliczki złożonej na koszta przedwstępne projektowanej linii Tarnów-Szczucin .		4.852 „ 64 „	5,640.509 K 97 g
Do przeniesienia			5,640.509 K 97 g

Fundusz kolejowy na cele popierania

Stan czynny:		Szczegół.	Ogół.
Z przeniesienia .	1,307.665 K 59 g	1,537.028 K 50 g	
f) Trzebinia-Skawce . .	353.303 „ 27 „		
g) Przeworsk-Bachórz. .	206.563 „ 82 „		
h) Nowy Sącz-Szczawnica .	5.433 „ 40 „	1,872.966 „ 08 „	
7. Pożyczka chwilowa udzielona funduszowi krajowemu . .		470.230 „ 50 „	
8. Na lokacyi w Banku krajowym na 3% rachunku bieżącym .		75.170 „ — „	
9. Fundusz krajowy Rubr. X. wydatków, zwrot kosztów odbitek negrograficznych . .		47 „ 32 „	
10. C. k. Dyrekcya kolei państwowych w Stanisławowie, zwrot kaucyi na dostawę drzewa opałowego dla kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka . . .		5.000 „ — „	
11. Zapas kasowy z końcem roku 1901:			
a) w gotówce		35 „ 58 „	
b) efektami:			
α) 4% obligacye kolejowe Banku krajowego imien. wart..		978.900 „ — „	
β) akcye kolejowe:			
1. pierwszeństwa:			
kolei Łupków-Cisna .	930.000 K — g		
„ Chabówka-Zakopane . . .	354.000 „ — „	1,284.000 „ — „	
2. zakładowe:			
kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	1,496.000 K — g		
„ Kraków-Kocmyrzów . . .	200.000 „ — „	1,696.000 „ — „	7,919.377 K 98 g
Suma stanu czynnego			7,919.377 K 98 g

budowy kolei niższego rzędu.

Stan bierny:	Szczegół.	Ogół.
Z przeniesienia		5,640.509 K 97 g
Suma stanu biernego		5,640.509 K 97 g

Zestawienie sum stanu majątku z końcem roku 1901.

Suma stanu **czynnego**	7,919.377 K 98 g
„ „ **biernego**	5,640.509 „ 97 „
Z porównania okazuje się **czysty stan czynny**	2,278.868 K 01 g
Z końcem roku 1900 okazał się takiż stan w kwocie	1,651.559 „ 17 „
Z porównania okazuje się **przyrost majątku** o	627.308 K 84 g

LW. 41.121/1902.
Alegat K. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za r. 1901.

Lit. K.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Stałego funduszu przemysłowego

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1901.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 61.351/1901 i 17.726/1902.

Dochody.

K. Stały fundusz przemysłowy.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
	Dochody.						
1	Dotacya z funduszu krajowego . . .	75.000	—	75.000	—	—	—
2	Zwroty udzielonych pożyczek:						
	a) należytość zaległa 1,100.581 K. 19 g.						
	b) „ bieżąca 256.000 „ — „	1,356.581	19	166.291	64	1,190.289	55
3	Odsetki pobrane od dłużników . . .	29.855	27	29.855	27	—	—
4	Odsetki pobrane z lokacyi w Banku kraj.	671	26	671	26	—	—
5	Udziały funduszu przemysłowego:						
	a) należytość zaległa 145.000 K. — g.						
	b) „ bieżąca — „ — „	145.000	—	—	—	145.000	—
6	Dywidendy od udziałów	2.000	—	2.000	—	—	—
7	Wpływy na rachunek bieżący . . .	31.000	—	31.000	—	—	—
	Suma dochodów .	1,640.107	72	304.818	17	1,335.289	55
	Zapas kasowy z początkiem roku 1901 na lokacyi w Banku krajowym . .			56.200	—		
	Razem . .			361.018	17		

Zamknięcie rachunku za rok 1901. Wydatki.

Pozycya	Poszczególnienie.	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	g.
	W y d a t k i.						
1	Pożyczki udzielone w roku 1901 . .	256.000	—	256.000	—	—	—
2	Koszta administracyi w Banku krajowym .	5.485	20	5.485	20	—	—
3	Odpisy pożyczek zarachowane przez Bank krajowy	4.412	97	4.412	97	—	—
4	Zwroty na rachunek bieżący . . .	31.000	—	25.000	—	6.000	—
	Suma wydatków .	296.898	17	290.898	17	6.000	—
	Zapas kasowy z końcem roku 1901 na lokacyi w Banku krajowym . .			70.120	—		
	Razem . .			361.018	17		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:

1. Należytości czynne u dłużników			1,190.289 K. 55 g.
2. Udziały funduszu przemysłowego:			
a) w galic. akcyjnem Towarzystwie handlowem . .	25.000 K.		
b) w akcyjnej garbarni w Rzeszowie . . .	50.000 „		
c) w Spółce komandytowej T. Stryjeński i Ska .	20.000 „		
d) w akcyjnem Towarzystwie dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie	50.000 „	145.000 „	— „
3. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym		70.120 „	— „
	Razem .	1,405.409 K.	55 g.

Stan bierny:

Zwroty na rachunek bieżący „Weisberg & Müller“	6.000 „	— „
Czysty stan czynny .	1.399.409 K.	55 g.

LW. 51.889/1902.

LW. 41.121/1902.
Alegat L. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. L.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1901.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 61.314/1901 i 17.714/1902.

Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1991 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1991 g.
	Dochody.						
1	Dotacya z funduszu krajowego . . .	6.000	—	6.000	—	—	—
2	Zwroty pożyczek udzielonych Kółkom rolniczym:						
	a) należytość zaległa 56.333 K. 93 g.						
	b) „ bieżąca 12.000 „ — „	68.333	93	20.490	53	47.843	40
3	Odsetki zwłoki od dłużników	1	90	1	90	—	—
4	Odsetki od lokacyi w Banku krajowym . .	536	84	536	84	—	—
	Suma dochodów .	74.872	67	27.029	27	47.843	40
5	**Zapas kasowy** z początkiem r. 1901 na lokacyi w Banku krajowym . . .			7.285	—		
	Razem . .			34.314	27		
	Wydatki.						
1	Pożyczki udzielone Kółkom rolniczym . .	12.000	—	12.000	—	—	—
2	Koszta administracyi w Banku krajowym .	406	27	406	27	—	—
	Suma wydatków .	12.406	27	12.406	27	—	—
3	**Zapas kasowy** z końcem r. 1901 na lokacyi w Banku krajowym			21.908	—		
	Razem . .			34.314	27		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:

1. Należytości czynne u Kółek rolniczych . .	47.843 K. 40 g.	
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym .	21.908 „ — „	69.751 K. 40 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		69.751 K. 40 g.

LW. 51.880/902.

LW. 41.121/1902.
Alegat **M.** do sprawozdania Wydziału krajowego, o zamknięciu rachunkowem, funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. M.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Stałego funduszu hodowlanego

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1901.

(Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków, przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 61.316/1901. i 17.726/1902.

Dochody. # Stały fundusz hodowlany.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
	Dochody.						
1	Zwroty pożyczek udzielonych gminom:						
	a) należytość zaległa . 23.574 K. 89 g.						
	b) „ bieżąca . — „ — „	23.574	89	4.408	28	19.166	61
2	Zwrot pożyczki udzielonej funduszowi krajowemu	70.000	—	—	—	70.000	—*)
3	Odsetki zwłoki od dłużników . . .	31	05	31	05	—	—
4	Odsetki pobrane od lokacyi w Banku krajowym	2.335	22	2.335	22	—	—
	Suma dochodów .	95.941	16	6.774	55	89.166	61
	Zapas kasowy z początkiem roku 1901 na lokacyi w Banku krajowym . . .			88.400	—		
	Razem .			95.174	55		

*) Pożyczkę 70.000 K. spłacono z funduszu krajowego w styczniu 1902 na rachunek roku 1901, Bank krajowy zaś pobrał ją do dochodu w r. 1902.

Zamknięcie rachunku za rok 1901. Wydatki.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g.
	WYDATKI.						
1	Pożyczki udzielone gminom, na zakupno buhajów	—	—	—	—	—	—
2	Subwencya dla Towarzystwa rolniczego w Krakowie	2.000	—	2.000	—	—	—
3	Subwencya dla Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie	4.000	—	4.000	—	—	—
4	Pożyczka udzielona funduszowi krajowemu .	70.000	—	70.000	—	—	—
5	Koszta administracyi	88	55	88	55	—	—
	Suma wydatków .	76.088	55	76.088	55	—	—
	Zapas kasowy z końcem roku 1901 na lokacyi w Banku krajowym . . .			19.086	—		
	Razem .			95.174	55		

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:		
1. Należytości czynne: a) u gmin	19.166 K. 61 g.	
b) w funduszu krajowym . .	70.000 „ — „	89.166 K. 61 g.
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym		19.086 „ — „
Razem . . .		108.252 K. 61 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . .		108.252 K. 61 g.

LW. 51.902/902.

LW. 41.221/1902.
Alegat N. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. N.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1901.

(Zamknięcie sporządzono na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 61.532/1901 i LW. 17.713/1902).

Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego.

Zamknięcie rachunku za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901. K	Należytość pozostała z końcem roku 1901. g
		Dochody.						
	1	Zwroty udzielonych pożyczek: *a)* należytość zaległa 257.277 K 70 g *b)* „ bieżąca 85.200 „ — „	342.477	70	53.286	—	289.191	70
	2	Zwrot pożyczki udzielonej funduszowi krajowemu	80.000	—	—	—	80.000	*)
	3	Odsetki pobrane od dłużników . .	6.879	17	6.879	17	—	—
	4	„ zwłoki „ „ . .	172	99	172	99	—	—
	5	„ pobrane z lokacyi w Banku krajowym	3.738	34	3.738	34	—	—
	6	Ze sprzedaży książki „Poczet szlachty“	5	—	5	—	—	—
		Suma dochodów .	433.273	20	64.081	50	369.191	70
	7	**Zapas kasowy** z początkiem r. 1901 na lokacyi w Banku krajowym .	—	—	147.700	—	—	—
		Razem .	—	—	211.781	50	—	—
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone: *a)* na cele przemysłu rolniczego . . . . 85.200 K *b)* funduszowi krajowemu . 80.000 „	165.200	—	165.200	—	—	—
	2	Koszta administracyi	5.135	50	5.135	50	—	—
		Suma wydatków .	170.335	50	170.335	50	—	—
	3	**Zapas kasowy** z końcem roku 1901 na lokacyi w Banku krajowym .	—	—	41.446	—	—	—
		Razem .	—	—	211.781	50	—	—

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny:

1. Należytości czynne . . . . . 369.191 K 70 g
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym . 41.446 „ — „ 410.637 K 70 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 410.637 K 70 g

*) Pożyczkę 80.000 K spłacono z funduszu krajowego w styczniu 1902 na rachunek roku 1901, Bank krajowy zaś pobrał ją do dochodów w r. 1902.

LW. 39.343/1902.

LW. 41.121/902.
Allegat O., do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. O.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Stałego funduszu pożyczkowego

dla Spółek oszczędności i pożyczek

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1901.

(Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 61.315/1901 i 17.715/1902.

Dochody. Stały fundusz pożyczkowy dla

Zamknięcie rachunku

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g
		Dochody.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego (III. rata)	40.000	—	40.000	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek udzielonych Spółkom: *a)* należytość zaległa 183.900 K — g *b)* „ bieżąca 297.600 „ — „	481.500	—	39.918	78	441.581	22
	3	Odsetki od pożyczek udzielonych Spółkom	9.757	21	9.757	21	—	—
	4	Odsetki od lokacyi kapitałów w Banku jowym	—	—	—	—	—	—
	5	Pożyczka zaciągnięta w Banku krajowym	216.671	—	216.671	—	—	—
		Suma dochodów .	747.928	21	306.346	99	441.581	22

Spółek oszczędności i pożyczek. Wydatki.

za rok 1901.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1901 K	Należytość pozostała z końcem roku 1901 g
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone Spółkom . . .	297.600	—	297.600	—	—	—
	2	Odsetki bierne od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym . . .	8.735	75	8.735	75	—	—
	3	Wydatki kancelaryjne	11	24	11	24	—	—
	4	Zwrot pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym: *a)* należytość zaległa 104.584 K — g *b)* „ bieżąca 216.671 „ — „	321.255	—	—	—	321.255	—
		Suma wydatków .	627.601	99	306.346	99	321.255	—

Stan majątku z końcem roku 1901.

Stan czynny.

Należytości czynne u Spółek . . . . . 441.581 K 22 g

Stan bierny.

Pożyczka zaciągnięta w Banku krajowym . . . . . 321.255 „ — „

Czysty stan czynny . . 120.322 K 22 g

LW. 51.879/1902.

LW. 41.121|902.
Alegat P. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1901.

Lit. P.

ZESTAWIENIE SUMARYCZNE

obrotu *brutto*

wszystkich funduszów krajowych

za rok

1901.

a) Rachunek majątku obrotowego . . . . . str. 774—783
b) „ „ zarodowego . . . . . „ 784—797
c) Rekapitulacya i depozyta . . . . . „ 799—800
d) Zestawienie ogólne stanu majątku z końcem roku 1901. . . . . „ 801—803
e) Wykaz zapasów kasowych . . . . . „ 804—806
f) Poszczególnienie papierów wartościowych według ich rodzaju . . . „ 808—813
g) Wykaz dóbr i realności . . . . . „ 814—815

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901. w kasie gotówka K.	gr.	efekta K.	gr.	w bankach K.	gr.	Dochody w ciągu roku 1901. gotówka K.	gr.	efekta K.	gr.	Razem gotówka K.	gr.	efekta K.	gr.
	Fundusze dotowane ze środków kraju.														
I.	a) Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	902 310	68	1.000.000	—	15.040	—	36,638.999	72	15.534	25	37.541.310	40	1,015.534	25
	b) Kraj. szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	—	—	—	—	—	—	52.679	30	—	—	52.679	30	—	—
	c) Doświadczalna stacya botan.-roln. we Lwowie	—	—	—	—	—	—	17.829	87	—	—	17.829	87	—	—
	d) Kraj. szkoły roln. w Dublan. (α) Akadem.	—	—	—	—	—	—	511.505	74	100.000	—	511.505	74	100.000	—
	(β) niższa	—	—	—	—	—	—	48.997	62	—	—	48.997	62	—	—
	e) Folwark w Dublanach	—	—	—	—	—	—	151.726	41	—	—	151.726	41	—	—
	f) Szkoła gorzelnicza w Dublanach	—	—	—	—	—	—	21.510	—	—	—	21.510	—	—	—
	g) Gorzelnia w Dublanach	—	—	—	—	—	—	20.257	55	—	—	20.257	55	—	—
	h) Stacya doświadczalna chemiczno-roln. w Dublanach	—	—	—	—	—	—	27.947	22	—	—	27.947	22	—	—
	i) Kraj. szkoła rolnicza w Czernichowie	—	—	—	—	—	—	149.072	36	—	—	149.072	36	—	—
	k) Folwark w Czernichowie	—	—	—	—	—	—	26.232	25	—	—	26.232	25	—	—
	l) Krajowa szkoła roln. w Horodence	—	—	—	—	—	—	40.472	67	—	—	40.472	67	—	—
	m) „ „ „ w Jagielnicy	—	—	—	—	—	—	41.446	51	—	—	41.446	51	—	—
	n) „ „ „ w Kobiernicach	—	—	—	—	—	—	51.071	27	—	—	51.071	27	—	—
	o) „ „ „ w Bereźnicy	—	—	—	—	—	—	48.329	12	—	—	48.329	12	—	—
	p) „ „ ogrodn. w Tarnowie	—	—	—	—	—	—	31.131	30	—	—	31.131	30	—	—
	r) „ „ roln. w Suchodole	—	—	—	—	—	—	52.686	22	—	—	52.686	22	—	—
	s) Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach	—	—	—	—	—	—	21.826	11	—	—	21.826	11	—	—
II.	Fundusz szkolny krajowy	—	—	—	—	—	—	9,655.682	30	—	—	9,655.682	30	—	—
	Krajowy szpital powszechny we Lwowie.														
III.	Oddział chorych	—	—	—	—	—	—	1,501.130	59	—	—	1,501.130	59	—	—
IV.	„ położnic	—	—	—	—	—	—	193.754	38	—	—	193.754	38	—	—
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	20.292	19	—	—	20.292	19	—	—
VI.	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—	—	—	1.156.061	90	—	—	1.156.061	90	—	—
	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.														
VII.	Oddział chorych	—	—	—	—	—	—	1,080.778	88	—	—	1,080.778	88	—	—
VIII.	„ położnic	—	—	—	—	—	—	112.446	32	—	—	112.446	32	—	—
IX.	„ syfilitycznych	—	—	—	—	—	—	161.932	11	—	—	161.932	11	—	—
X.	„ obłąkanych	—	—	—	—	—	—	159.713	07	—	—	159.713	07	—	—
XI.	Fundusz policyi krajowej	—	—	—	—	—	—	11.012	74	—	—	11.012	74	—	—
XII.	„ pożyczki „ z r. 1883	—	—	—	—	—	—	1.249	50	—	—	1.249	50	—	—
XIII.	„ „ „ „ 1884	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIV.	„ „ „ „ 1891	—	—	—	—	—	—	4.035	20	—	—	4.035	20	—	—
XV.	„ „ „ „ 1893	—	—	99.260	—	—	—	4,265.802	21	500	—	4,265.802	21	99.760	—
XVI.	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	1.400	—	—	—	—	—	271.129	02	—	—	272.529	02	—	—
XVII.	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya górna	34.578	13	—	—	—	—	7.543	46	—	—	42.121	59	—	—
XVIII.	„ „ potoku Kisieliny	39.835	10	—	—	—	—	103.833	58	—	—	143.668	68	—	—
XIX.	„ „ rzeki Łęgu	13.899	53	476	86	—	—	27.996	45	—	—	41.895	98	476	86
XX.	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki oraz Trześni	6.749	43	—	—	—	—	129.027	50	—	—	135.776	93	—	—
XXI.	„ „ rzeki Nowego Brnia z dopływami	10.646	86	—	—	—	—	171.969	61	—	—	182.616	47	—	—
XXII.	„ „ „ Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	79.728	09	—	—	—	—	791.644	31	—	—	871.372	40	—	—
XXIII.	„ na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy	438	97	—	—	—	—	2.378	88	—	—	2.817	85	—	—
XXIV.	„ na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły	10.130	44	—	—	—	—	152.169	17	—	—	162.299	61	—	—
	Do przeniesienia	1,099.717	23	1,099.736	86	15.040	—	57,935.304	61	116.034	25	59,035.021	84	1,215.771	11

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1901.		Stan z końcem roku 1901.											
		w kasie				należytości						czysty stan	
						czynne							
gotówka	efekta	gotówka	efekta	w bankach	inne	bierne	czynny	bierny
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.
35,658.253 95	15.534 25	1,883.056 45	1,000.000 —	4.970 —	6,497.559 77	1,811.835 31	7,573.750 91	— —
52.679 30	— —	— —	— —	— —	— —	6.513 92	— —	6.513 92
17.829 87	— —	— —	— —	— —	55 80	— —	55 80	— —
511.505 74	100.000 —	— —	— —	— —	6,779 24	100.000 —	— —	93.220 76
48.997 62	— —	— —	— —	— —	450 —	— —	450 —	— —
151.726 41	— —	— —	— —	— —	1.365 66	102.478 40	— —	101.112 74
21.510 —	— —	— —	— —	— —	71 22	— —	71 22	— —
20.257 55	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
27.947 22	— —	— —	— —	— —	539 50	— —	539 50	— —
149.072 36	— —	— —	— —	— —	302 40	— —	302 40	— —
26.232 25	— —	— —	— —	— —	14 —	12.678 72	— —	12.664 72
40.472 67	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
41.446 51	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
51.071 27	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
48.329 12	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
31.131 30	— —	— —	— —	— —	57 —	— —	57 —	— —
52.686 22	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
21.826 11	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
9,655.682 30	— —	— —	— —	— —	2,362.419 10	76.077 89	2,286.341 21	— —
1,501.130 59	— —	— —	— —	— —	539.607 53	— —	539.607 53	— —
193.754 38	— —	— —	— —	— —	95.532 18	— —	95.532 18	— —
20.292 19	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
1,156.061 90	— —	— —	— —	— —	183.649 95	— —	183.649 95	— —
1,080.778 88	— —	— —	— —	— —	142.308 91	97 26	142.211 65	— —
112.446 32	— —	— —	— —	— —	35.578 —	— —	35.578 —	— —
161.932 11	— —	— —	— —	— —	36.424 48	— —	36.424 48	— —
159.713 07	— —	— —	— —	— —	37.193 30	— —	37.193 30	— —
11.012 74	— —	— —	— —	— —	1.723 10	— —	1.723 10	— —
1.249 50	— —	— —	— —	— —	— —	400 —	— —	400 —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
4.035 20	— —	— —	— —	— —	216 —	67.600 —	— —	67.384 —
4,265.802 21	1.000 —	— —	98.760 —	— —	8.164 —	55,592.848 50	— —	55,485.924 50
272.529 02	— —	— —	— —	— —	784.991 08	— —	784.991 08	— —
5.898 25	— —	36.223 34	— —	— —	11.211 66	254 96	47.180 04	— —
138.484 27	— —	5.184 41	— —	— —	102.097 82	9.660 97	97.621 26	— —
27.755 46	— —	14.140 52	476 86	— —	18.925 55	9.545 11	23.997 82	— —
132.112 99	— —	3.663 94	— —	— —	117.013 27	5.672 06	115.005 15	— —
130.970 40	— —	51.646 07	— —	— —	24.091 70	— —	75.737 77	— —
771.962 93	— —	99.409 47	— —	— —	9.874 18	71.509 09	37.774 56	— —
2.504 53	— —	313 32	— —	— —	700 —	— —	1.013 32	— —
149.769 70	— —	12.529 91	— —	— —	43.510 —	2.995 66	53.044 25	— —
56.928.854 41	116.534 25	2,106.167 43	1,099.236 86	4.970 —	11,062.426 40	57,870.167 85	12,169.853 48	55,767.220 64

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1901. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . .	1,099.717	23	1.099.736	86	15.040	—	57,935.304	61	116.034	25	59,035.021	84	1,215.771	11
XXV.	Fundusz regulacyi rzeki Bugu	131.248	43	9	08	—	—	145.976	78	—	—	277.225	21	9	08
XXVI.	„ na zabudowanie potoku górskiego Niszkówki	1.602	47	—	—	—	—	1.651	48	—	—	3.253	95	—	—
XXVII.	„ regulacyi rzeki Złotej Lipy . .	3.138	02	—	—	—	—	19.682	80	—	—	22.820	82	—	—
XXVIII.	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	4.836	76	—	—	—	—	31.394	44	—	—	36.231	20	—	—
XXIX.	„ regulacyi potoku Dunnego . .	17.527	25	—	—	—	—	1.654	85	—	—	19.182	10	—	—
XXX.	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	5.722	67	—	—	—	—	19.105	28	—	—	24.827	95	—	—
XXXI.	„ regulacyi Przegnojówki	12.722	62	—	—	—	—	7.428	77	—	—	20.151	39	—	—
XXXII.	„ osuszenia bagien Stojanowskich	15.597	59	—	—	—	—	2.483	45	—	—	18.081	04	—	—
XXXIII.	„ zabudowania potoku Glińsko .	1.436	23	—	—	—	—	1.932	75	—	—	3.368	98	—	—
XXXIV.	„ „ potoków górskich w dorzeczu Dniestru	49.255	70	—	—	—	—	218.670	54	—	—	267.926	24	—	—
XXXV.	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	3.463	98	—	—	—	—	143.271	30	—	—	146.735	28	—	—
XXXVI.	„ zabudowania potoku Bystra . .	57.181	94	—	—	—	—	122.997	57	—	—	180.179	51	—	—
XXXVII.	„ regulacyi górnego Dniestru . .	264.894	22	—	—	—	—	1,105.513	70	—	—	1,370.407	92	—	—
XXXVIII	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim . . .	11.785	49	—	—	—	—	667.276	69	—	—	679.062	18	—	—
XXXIX.	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w pow. krakowskim	61.925	59	—	—	—	—	189.021	65	—	—	250.947	24	—	—
XL.	„ „ „ Trzośniówki .	4.939	67	—	—	—	—	8.190	80	—	—	13.130	47	—	—
XLI.	„ zabudowanie potoku górskiego Michałów	442	—	—	—	—	—	156	—	—	—	598		—	—
XLII.	„ konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu w pow. Tarnobrzeskim	51.576	94	—	—	—	—	11.544	48	—	—	63.121	42	—	—
XLIII.	„ emerytalny dozorców meliorac.	2.147	80	5.987	40	—	—	3.205	69	4.296	09	5.353	49	10.283	9
XLIV.	Krajowy fundusz szkolny emerytalny .	—	—	—	—	—	—	841.947	22	—	—	841.947	22	—	—
	Suma funduszów dotowanych	1.801.162	60	1,105.733	34	15.040	—	61,478.410	85	120.330	34	63,279.573	45	1,226.063	68
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem objęte.														
I.	Fundusz kultury krajowej	—	—	—	—	—	—	10.163	62	—	—	10.163	62	—	—
II.	„ stanowy sierociński	63	—	—	—	—	—	3.726	62	—	—	3.789	62	—	—
III.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego .	1.782	75	105	48	—	—	1.928	82	588	53	3.711	57	694	1
IV.	„ pożyczki krajowej z r. 1873 .	—	—	—	—	—	—	36.688	15	—	—	36.688	15	—	—
V.	„ podrzutków w Krakowie . . .	—	—	—	—	—	—	16.267	68	—	—	16.267	68	—	—
	Suma funduszów samoistnych budżetem objętych	1.845	75	105	48	—	—	68.774	89	588	53	70.620	64	694	01

jątkru obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1901.				Stan z końcem roku 1901.											
				w kasie				należytości						czysty stan	
								czynne							
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
56,928.854	41	116.534	25	2,106.167	48	1,099.236	86	4.970	—	11,062.426	40	57,870.167	85	12,169.853	48	55,767.220	64
102.266	45	—	—	174.958	76		908	—	—	80.460	90	—	—	255.428	74	—	—
2.622	97	—	—	630	98	—	—	—	—	—	—	—	—	630	98	—	—
19.714	86	—	—	3.105	96	—	—	—	—	79.638	88	14.287	49	68.457	35	—	—
31.394	44	—	—	4.836	76	—	—	—	—	51.750	—	23.792	17	32 794	59	—	—
2.345	42	—	—	16.836	68	—	—	—	—	—	—	—	—	16.836	68	—	—
17.781	91	—	—	7.046	04	—	—	—	—	84.000	—	12.794	86	78.251	18	—	—
9.797	87	—	—	10.353	52	—	—	—	—	2.490	37	490	37	12.353	52	—	—
2.288	49	—	—	15.792	55	—	—	—	—	—	—	—	—	15.792	55	—	—
2.897	52	—	—	471	46	—	—	—	—	—	—	—	—	471	46	—	—
237.726	32	—	—	30.199	92	—	—	—	—	—	—	—	—	30.199	92	—	—
143.276	64	—	—	3.458	64	—	—	—	—	157.832	02	22.080	98	139.209	68	—	—
114.426	77	—	—	65.752	74	—	—	—	—	—	—	—	—	65.752	74	—	—
829.177	99	—	—	541.229	93	—	—	—	—	—	—	—	—	541.229	93	—	—
651.739	80	—	—	27.322	38	—	—	—	—	2.259	—	70.987	98	—	—	41.406	60
201.284	38	—	—	49.662	86	—	—	—	—	55.322	—	—	—	104 984	86	—	—
6.639	96	—	—	6.490	51	—	—	—	—	2.599	74	173	46	8.916	79	—	—
40	—	—	—	558	—	—	—	—	—	—	—	—	—	558	—	—	—
578	58	—	—	62.542	84	—	—	—	—	—	—	—	—	62.542	84	—	—
5.016	09	—	—	337	40	10.283	49	—	—	252	—	—	—	10.872	89	—	—
841.947	22	—	—	—	—	—	—	—	—	23.202	30	42.831	70	—	—	19.629	40
60,151.818	09	116.534	25	3,127.755	36	1,109.529	43	4.970	—	11,602.233	61	58.057.606	86	13,615.138	18	55.828.256	64
10.163	62	—	—	—	—	—	—	—	—	4.775	90	—	—	4.775	90	—	—
3.663	62	—	—	126	—	—	—	—	—	—	—	126	—	—	—	—	—
1.791	49	—	—	1.920	08	694	01	—	—	—	—	—	—	2.614	09	—	—
36.688	15	—	—	—	—	—	—	—	—	5.600	04	3.806	—	1.794	04	—	—
16.267	68	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—	—	—	—
68.574	56	—	—	2.046	08	694	01	—	—	10.375	94	3.932	—	9.184	03	—	

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1901. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Fundusze samoistne budżetem nieobjęte.														
I.	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki .	—	—	1.223	14	—	—	1.310	50	—	—	1.310	50	1.223	14
II.	Fundusze stypendyjne	105.201	68	75.948	82	—	—	546.155	51	31.398	34	651.357	19	107.347	16
III.	Administracya dóbr Winniki	—	—	—	—	—	—	33.502	54	—	—	33.502	54	—	—
IV.	Fundusz galic. inwalidów wojskowych .	201	63	—	—	—	—	3.092	76	—	—	3.294	39	—	—
V.	„ niżankowicki inwalidów wojskowych	24	—	—	—	—	—	240	—	—	—	264	—	—	—
VI.	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	43	52	—	—	—	—	155	38	—	—	198	90	—	—
VII.	Zakład narodowy im. Ossolińskich . . .	352	17	—	—	952	50	90.974	64	—	—	91.326	81	—	—
VIII.	Fundusz zapomogi b. obwodu tarnowsk.	—	01	12.628	15	—	—	3.301	10	3.301	11	3.301	11	15.929	26
IX.	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X.	„ Pelagii Russanowskiej (dla inwalidów polskich)	259	35	—	—	—	—	6.613	—	—	—	6.872	35	—	—
XI.	„ szkół ludowych z r. 1872 . . .	2.529	98	—	—	—	—	8.157	—	—	—	10.686	98	—	—
XII.	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	—	—	3.529	91	—	—	7.722	25	4.582	80	7.722	25	8.112	71
XIII.	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	1.125	28	7.380	93	—	—	2.542	41	1.227	20	3.667	69	8.608	13
XIV.	„ Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XV.	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej	10	48	—	—	—	—	742	60	—	—	753	08	—	—
XVI.	„ pomnika ś. p. Agenora hr. Gołuchowskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII.	Fundacya sandecka „Dom roboczy“ . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVIII.	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych i wyzdrowieńców	7	88	186	06	—	—	380	06	96	88	387	94	282	94
XIX.	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Wolica i Zastawce	249	37	2.007	57	—	—	4.269	16	1.130	94	4.518	53	3.138	51
	„ Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego im. Najjaśniejszego Pana:														
XX.	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach	501	84	—	—	—	—	1.961	—	—	—	2.462	84	—	—
XXI.	2) ku wspieraniu artystów i literatów	151	46	—	—	—	—	2.558	—	—	—	2.709	46	—	—
XXII.	3) ku popieraniu celów galic. Tow. muzycznego we Lwowie	886	06	—	—	—	—	1.766	—	—	—	2.652	06	—	—
XXIII.	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	53	63	—	—	—	—	1.811	—	—	—	1.864	63	—	—
XXIV.	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących	78	61	3.216	56	—	—	1.995	61	875	44	2.074	22	4.092	—
XXV.	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła	1.284	98	—	—	—	—	1.374	71	—	—	2.659	69	—	—
XXVI.	„ Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy Stanisławowskiej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXVII.	„ imienia Antoniego Schiffnera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXVIII.	„ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych	190	72	—	—	—	—	384	—	—	—	574	72	—	—
XXIX.	Fundusz ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	10	75	2.700	—	—	—	5.446	23	1.350	03	5.456	98	4.050	03
XXX.	Fundacya „Domu ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helclów w Krakowie:														
	a) obrotowy	42.554	32	—	—	—	—	77.406	20	—	—	119.961	02	—	—
	b) rezerwowy	917	33	45.357	95	—	—	11.319	25	10.000	—	12.237	08	55.357	95
XXXI.	Fundusz „Macierzy polskiej“	6.235	10	—	—	—	—	27.542	41	—	—	33.777	51	—	—
XXXII.	„ Feliksy Maryi Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	43.477	34	—	—	—	—	22.611	85	—	—	66.089	19	—	—
	Do przeniesienia . .	206.348	49	154.179	09	952	50	865.335	17	53.962	74	1,071.683	66	208.141	83

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1901.				Stan z końcem roku 1901.													
				w kasie				należytości						czysty stan			
								czynne									
								w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
gotówka		efekta		gotówka		efekta											
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1.310	50	—	—	—	—	1.223	14	—	—	—	—	—	—	1.223	14	—	—
531.591	70	47.722	08	119.765	49	59.625	08	—	—	57.994	94	153.198	44	84.187	07	—	—
33.502	54	—	—	—	—	—	—	—	—	28.216	46	—	—	28.216	46	—	—
3.068	44	—	—	225	95	—	—	—	—	—	—	100	—	125	95	—	—
168	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—	—	72	—	24	—	—	—
153	—	—	—	45	90	—	—	—	—	—	—	—	—	45	90	—	—
90.289	02	—	—	1.037	79	—	—	862	—	—	—	—	—	1.899	79	—	—
3.301	11	—	—	—	—	15.929	26	—	—	1.111	61	—	—	17.040	87	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.007	97	—	—	864	38	—	—	—	—	—	—	—	—	864	38	—	—
6.376	14	—	—	4.310	84	—	—	—	—	1.180	—	4.300	—	1.190	84	—	—
5.080	22	4.802	91	2.642	03	3.309	80	—	—	—	—	—	—	5.951	83	—	—
2.578	39	182	41	1.089	30	8.425	72	—	—	—	—	—	—	9.515	02	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
749	17	—	—	3	91	—	—	—	—	—	—	—	—	3	91	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
291	06	186	06	96	88	96	88	—	—	—	—	—	—	193	76	—	—
3.404	37	2.007	57	1.114	16	1.130	94	—	—	—	—	—	—	2.245	10	—	—
1.959	03	—	—	503	81	—	—	—	—	—	—	—	—	503	81	—	—
2.253	80	—	—	455	66	—	—	—	—	—	—	300	—	155	66	—	—
2.567	72	—	—	84	34	—	—	—	—	—	—	—	—	84	34	—	—
1.863	96	—	—	—	67	—	—	—	—	—	—	20	—	—	—	19	33
2.007	02	924	18	67	20	3.167	82	—	—	—	—	—	—	3.235	02	—	—
1.656	81	—	—	1.002	88	—	—	—	—	—	—	660	—	342	88	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
384	—	—	—	190	72	—	—	—	—	—	—	—	—	190	72	—	—
4.095	86	2.700	—	1.361	12	1.350	03	—	—	—	—	—	—	2.711	15	—	—
77.253	53	—	—	42.707	49	—	—	—	—	—	—	—	—	42.707	49	—	—
12.147	87	1.157	95	89	21	54.200	—	—	—	—	—	—	—	54.289	21	—	—
28.626	22	—	—	5.151	29	—	—	—	—	—	—	—	—	5.151	29	—	—
34.934	70	—	—	31.154	49	—	—	—	—	—	—	—	—	31.154	49	—	—
857.622	15	59.683	16	214.061	51	148.458	67	862	—	88.503	01	158.650	44	293.253	99	19	33

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1901. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . . .	206.348	49	154.179	09	952	50	865.335	17	53.962	74	1.071.683	66	208.141	83
XXXIII.	Fundusz z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXIV.	„ ku podniesieniu rybactwa . .	1 509	79	8	—	—	—	2.574	25	—	—	4.084	04	8	—
XXXV.	„ Teofili i Malwiny Łukowskich dla osieroconych dziewcząt	743	—	—	—	—	—	1.486	—	—	—	2.229	—	—	—
XXXVI.	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt	137	91	1.637	68	—	—	3.404	83	2.583	07	3.542	74	4.220	75
XXXVII.	„ Siemianowskich dla wdów po nauczycielach szkół ludow.	173	06	—	—	—	—	1.850	—	—	—	2.023	06	—	—
XXXVIII	„ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXIX.	„ śp. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie	252	—	—	—	—	—	260	—	—	—	512	—	—	—
XL.	„ bursy imienia ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XLI.	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła	255	19	—	—	—	—	272	—	—	—	527	19	—	—
XLII.	„ posagowa ś. p. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	2.173	34	—	—	—	—	2.845	80	—	—	5.019	14	—	—
XLIII.	„ posagowa śp. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego dla dziewcząt wiejskich	479	95	—	—	—	—	435	10	—	—	965	05	—	—
XLIV.	„ „Dom ubogich" w Strzeliskach nowych: mająt. rezerw.: Stan z pocz. r. 35 K. 76 g. z maj. zarod. 82 „ 10 „	117	86	4.468	84	—	—	114	—	200	—	231	86	4.668	84
XLV.	„ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów	—	02	—	—	—	—	3.088	62	—	—	3.088	64	—	—
XLVI.	„ im. Józefa Kosvitzky'ego:														
	1) dla ślepych w Krakowie	124	—	—	—	—	—	124	—	—	—	248	—	—	—
XLVII.	2) „ wychowank. zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie .	34	—	—	—	—	—	288	—	—	—	322	—	—	—
XLVIII.	3) dla poprawionych zbrodniarzy	124	—	—	—	—	—	124	—	—	—	248	—	—	—
XLIX.	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wychowank. w Boguchwale	45	48	—	—	—	—	212	—	—	—	257	48	—	—
L.	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich-Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LI.	„ emeryt. członków sceny polskiej we Lwowie	9.099	13	—	—	—	—	32.815	57	—	—	41.914	70	—	—
LII.	„ Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów wojskowych . . .	24	80	—	—	—	—	24	80	—	—	49	60	—	—
LIII.	„ propinacyjny	10.192	62	5,238.312	96	—	—	1,487.091	49	1,096.488	15	1,497.284	11	6,334.801	11
LIV.	„ koszar krajowych	741	55	—	—	—	—	322.599	02	—	—	323.340	57	—	—
LV.	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	106.896	99	—	—	—	—	643.896	74	—	—	750.793	73	—	—
LVI.	„ b. korpusu ochotników wojsk.	—	—	29.303	51	—	—	18.339	57	18.339	57	18.339	57	47.643	08
LXII.	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	70 116	86	82.745	52	—	—	136.529	25	—	—	206.646	11	82.745	52
LVIII.	„ pożyczkowy na budowę szkół	100	—	42.357	24	—	—	130.528	26	48.530	23	130.628	26	90.887	47
LIX.	„ kolejowy	12.825	48	4,292.700	—	—	—	6,449.521	61	591.400	—	6,462.347	09	4,884.100	—
LX.	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	2.298	54	2.000	—	43	40	458.498	94	23.700	—	460.797	48	25.700	—
	Do przeniesienia . . .	424.814	06	9,847.712	84	995	90	10,562.309	02	1,835.203	76	10,987.123	08	11,682.916	60

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1901.				Stan z końcem roku 1901.											
				w kasie				należytości						czysty stan	
								czynne							
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne		bierne		czynny	bierny
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K. g.	K. g.
857.622	15	59.683	16	214.061	51	148.458	67	862	—	88.503	01	158.650	44	293.253 99	19 33
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
1.417	07	—	—	2.666	97	8	—	—	—	2.966	11	19	20	5.621 88	— —
1.486	—	—	—	743	—	—	—	—	—	—	—	—	—	743 —	— —
2.670	74	3.337	66	872	—	883	09	—	—	—	—	—	—	1.755 09	— —
1.674	83	—	—	348	23	—	—	—	—	—	—	16	66	331 57	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
253	16	—	—	258	84	—	—	—	—	—	—	—	—	258 84	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
258	81	—	—	268	38	—	—	—	—	—	—	—	—	268 38	— —
4.906	61	—	—	112	53	—	—	—	—	—	—	—	—	112 53	— —
480	19	—	—	484	86	—	—	—	—	—	—	—	—	484 86	— —
187	34	66	—	44	52	4.602	84	—	—	—	—	—	—	4.647 36	— —
3.088	62	—	—	—	02	—	—	—	—	—	—	—	01	— 01	— —
124	—	—	—	124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	124 —	— —
34	49	—	—	287	51	—	—	—	—	—	—	—	—	287 51	— —
124	—	—	—	124	—	—	—	—	—	—	—	—	—	124 —	— —
208	49	—	—	48	99	—	—	—	—	—	—	—	—	48 99	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
35.587	98	—	—	6.326	72	—	—	—	—	28.484	92	12	—	34.799 64	— —
24	80	—	—	24	80	—	—	—	—	—	—	—	—	24 80	— —
1,496.962	96	536.699	85	321	15	5,798.101	26	—	—	652.327	65	—	—	6,450.750 06	— —
323.340	57	—	—	—	—	—	—	432	—	2.511	56	2,564.200	—	— —	2,561.256 44
532.192	63	—	—	218.601	10	—	—	—	—	2,696.828	32	—	—	2,915.429 42	— —
18.339	57	—	—	—	—	47.643	08	—	—	71.006	—	—	—	118.643 08	— —
26.725	20	—	—	179.920	91	82.745	52	—	—	999.449	11	5.094	62	1,257.020 92	— —
130.628	26	25.675	88	—	—	65.211	59	—	—	617.748	24	682.959	83	— —	— —
6,462.311	51	92.200	—	35	58	3,958.900	—	75.170	—	3,885.272	40	5,640.509	97	2,278.868 01	— —
460.609	43	25.700	—	188	05	—	—	44	20	97.664	31	104.834	19	— —	6.937 63
10,361.259	41	1,576.362	55	625.863	67	10,106.554	05	76.508	20	9,142.755	63	9,156.296	92	13,363.598 03	2,568.213 40

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1901. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . .	424.814	06	9,847.712	84	995	90	10,562.309	02	1,835.203	76	10.987.123	08	11.682.916	60
LXI.	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „domu pracy“ we Lwowie . .	85	53	124	56	—	—	108	—	85	53	193	53	210	09
LXII.	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	—	—	1.679	64	—	—	1.136	—	836	—	1.136	—	2.515	64
LXIII.	„ na zakupno książek dla uczniów niższych zakładów przemysłowych	96	—	—	—	—	—	96	—	—	—	192	—	—	—
LXIV.	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce	389	90	—	—	—	—	800	—	—	—	1.189	90	—	—
LXV.	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn	389	90	—	—	—	—	800	—	—	—	1.189	90	—	—
LXVI.	„ Tytusa Kielanowskiego dla nieuleczalnie chorych	—	—	—	—	—	—	4.908	—	—	—	4.908	—	—	—
LXVII.	Fundacya Wacława Tyzenhauza	55	—	—	—	—	—	260	—	—	—	315	—	—	—
LXVIII.	„ ks. Karoliny Lubomirskiej .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LXIX.	„ Maryi Gewürtzowej	101	20	—	—	—	—	100	40	—	—	201	60	—	—
LXX.	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LXXI.	„ Szaflarskiego dla Dębicy . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LXXII.	„ Róży hr. Lanckorońskiej . .	28	47	—	—	—	—	4.286	76	—	—	4.315	23	—	—
LXXIII.	„ Konst. i Michaliny Pietruskich	8	52	10.674	—	—	—	10.868	—	6.000	—	10.876	52	16.674	—
LXXIV.	„ Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50letnich rządów Najjaśniejszego Pana	—	—	9.499	26	—	—	4.896	72	4.728	—	4.896	72	14.227	26
LXXV.	„ im. śp. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich . .	—	—	—	—	—	—	350	72	350	—	350	72	350	—
LXXVI.	„ jubileuszowa im. ces. Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół, szczepów etc. . .	—	—	—	—	—	—	206	50	—	—	206	50	—	—
LXXVII.	„ Koralewskiego Izydora . . .	—	—	—	—	—	—	340	—	—	—	340	—	—	—
LXXVIII.	„ Morawieckiego Michała . . .	—	—	—	—	—	—	728	—	—	—	728	—	—	—
LXXIX.	„ z nadwyżek kas sierocych . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma funduszów samoistnych budżetem nieobjętych . .	425.968	58	9,869.690	30	995	90	10,592.194	12	1.847.203	29	11,018.162	70	11,716.893	59
	Rekapitulacya.														
	Suma funduszów dotowanych	1,801.162	60	1,105.733	34	15.040	—	61,478.410	85	120.330	34	63,279.573	45	1,226.063	68
	„ „ samoistnych, budżetem objętych . . .	1.845	75	105	48	—	—	68.774	89	588	53	70.620	64	694	01
	„ „ samoistnych, budżetem nieobjętych . .	425.968	58	9,869.690	30	995	90	10,592.194	12	1,847.203	29	11,018.162	70	11,716.893	59
	Ogólna suma majątku obrotowego	2,228.976	93	10,975.529	12	16.035	90	72,139.379	86	1,968.122	16	74,368.356	79	12,943.651	28

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1901.				Stan z końcem roku 1901.													
				w kasie				należytości						czysty stan			
								czynne									
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
10,361.259	41	1,576.362	55	625.863	67	10,106.554	05	76.508	20	9,142.755	63	9,156.296	92	13,362.598	03	2,568.213	40
92	09	—	—	101	44	210	09	—	—	—	—	—	—	311	53	—	—
1.136	—	300	—	—	—	2.215	64	—	—	—	—	—	—	2.215	64	—	—
96	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96	—	—	—
800	—	—	—	389	90	—	—	—	—	—	—	—	—	389	90	—	—
800	—	—	—	389	90	—	—	—	—	—	—	—	—	389	90	—	—
4.908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
255	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
100	—	—	—	101	60	—	—	—	—	—	—	—	—	101	60	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3.413	70	—	—	901	53	—	—	—	—	—	—	—	—	901	53	—	—
8.672	54	2.674	—	2,203	98	14.000	—	—	—	—	—	116	64	16.087	34	—	—
4.896	72	9.499	26	—	—	4.728	—	—	—	—	—	—	—	4.728	—	—	—
350	72	—	—	—	—	350	—	—	—	—	—	—	—	350	—	—	—
—	—	—	—	206	50	—	—	—	—	—	—	—	—	206	50	—	—
6	80	—	—	333	20	—	—	—	—	—	—	—	—	333	20	—	—
10	02	—	—	717	08	—	—	—	—	—	—	—	—	717	08	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10,386.797	90	1,588.835	81	631.364	80	10,128.057	78	76,508	20	9,142.755	63	9,156.413	56	13,390.486	25	2,568.213	40
60,151,818	09	116.534	25	3,127.755	36	1,109,529	43	4.970	—	11,602.233	61	58,057.606	86	13,615.138	18	55,828.256	64
68.574	56	—	—	2.046	08	694	01	—	—	10,375	94	3.932	—	9.184	03	—	—
10,386.797	90	1,588.835	81	631.364	80	10,128.057	78	76,708	20	9,142.755	63	9,156.413	56	13,390.486	25	2,568.213	40
70,607.190	55	1,705.370	06	3,761,166	24	11,238 281	22	81.478	20	20.755.365	18	67.217.952	42	27,014.808	46	58,396.470	04

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901.								Dochody w ciągu roku 1901.								Ra			
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Fundusze dotowane ze środków kraju.																						
1	A. Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu:																						
	a) Gmach sejmowy . .	—	—	—	—	2,920.682	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	—	—	—	—	81.796	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) Krajowe zakłady w Dublanach	—	—	5.984	80	690.675	05	—	—	—	—	2.429	50	2.429	50	39.133	06	—	—	2.429	50	8.414	30
	d) Zakład w Czernichowie	—	—	7.243	48	471.621	54	—	—	—	—	2.020	83	2.020	83	—	—	—	—	2.020	83	9.264	31
	e) Szpital św. Łazarza w Krakowie	—	—	—	—	763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	f) Krajowa szkoła rolnicza w Horodence .	—	—	—	—	48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) Krajowa szkoła rolnicza w Jagielnicy .	—	—	—	—	25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) Krajowa szkoła rolnicza w Kobiernicach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	i) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) Gmach dla c. k. żandarmeryi we Lwowie	—	—	—	—	532.332	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	l) Gmach dla c. k. żandarm. w Czortkowie	—	—	—	—	14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	ł) Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu wraz z urządzeniem we Lwowie . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	m) Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu wraz z urządzeniem w Krakowie	—	—	—	—	297.260	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	—	—	—	—	122.230	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	o) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole	—	—	—	—	145.664	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	p) Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	r) Zamek w Olesku . .	—	—	—	—	2.665	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	s) Realność dawniej Marconich	—	—	—	—	15.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B. Była szkoła ogrodnicza w Czernichowie .	—	01	741	34	—	—	—	—	—	—	711	09	711	10	—	—	—	—	711	10	1.452	44
2	Fundusz szkolny krajowy	10	15	1,042.033	29	12.235	89	38.112	56	—	—	23.644	72	34.362	72	—	—	—	—	23.654	52	1,076.396	01
	Krajowy szpital powszechny we Lwowie:																						
3	Oddział chorych	—	—	581	95	1.758.555	66	—	—	—	—	24	36	24	36	—	—	—	—	24	36	606	31
4	„ położnic . . .	2	21	—	—	568.107	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	21	—	—
5	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	11.630	31	2,310 631	54	—	—	—	—	2.493	65	2.205	25	—	—	—	—	2.493	65	13.835	56
	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie:																						
7	Oddział chorych	—	—	327.009	23	1,093.472	44	510.213	30	—	—	94.499	66	16	68	—	—	40025	42	94.499	66	337.025	91
8	„ położnic . . .	—	—	39.783	94	55.505	—	—	—	—	—	2.468	98	3	46	—	—	—	—	2.468	98	39.787	40
9	„ syfilitycznych .	—	—	8.108	88	11.398	38	—	—	—	—	346	38	4	38	—	—	—	—	346	38	8.113	26
10	„ obłąkanych . .	—	—	—	—	3.206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Fundusz policyi krajowej	—	—	274.874	96	—	—	54	50	—	—	10.120	—	11.000	—	—	—	—	—	10.120	—	285.874	96
12	Fundusz pożyczki krajowej z r. 1883	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Fundusz pożyczki krajowej z r. 1891	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	„ pożyczki krajowej z r. 1893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia .	12	37	1,717·992	18	11,951.644	85	554.925	80	—	—	138.758	82	52.778	28	39.133	06	40025	42	138.771	19	1,770.770	46

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1901.						Stan z końcem roku 1901.													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				należytości						czysty stan	
												gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
2,922.682	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,920.682	36	—	—	—	—	—	—	—	—	2,920.682	36	—	—
81.796	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81.796	72	—	—	—	—	—	—	—	—	81.796	72	—	—
729.808	11	—	—	2.129	50	—	—	—	—	—	—	—	—	8.414	30	729.808	11	—	—	—	—	—	—	—	—	738.222	41	—	—
471.621	54	—	—	2.020	83	1.731	34	—	—	—	—	—	—	7.532	97	471.621	54	—	—	—	—	—	—	—	—	479.154	51	—	—
763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	763.522	61	—	—
48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.550	—	—	—
25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	25.881	31	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—
532.332	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	532.332	—	—	—	—	—	—	—	—	—	532.332	—	—	—
14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
297.260	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	297.260	38	—	—	—	—	—	—	—	—	297.260	38	—	—
122.230	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	122.230	10	—	—	—	—	—	—	—	—	122.230	10	—	—
145.664	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	145.664	72	—	—	—	—	—	—	—	—	145.664	72	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.665	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.665	60	—	—	—	—	—	—	—	—	2.665	60	—	—
15.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15.200	—	—	—
—	—	—	—	711	10	—	—	—	—	—	—	—	—	1.452	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.452	44	—	—
12.235	89	38.112	56	23.644	37	25.237	61	—	—	—	—	10	15	1,051.158	40	12.235	89	38.112	56	—	—	594.611	90	36.485	84	1,659.643	06	—	—
1,758.555	66	—	—	21	36	—	—	—	—	—	—	—	—	606	31	1,758.555	66	—	—	—	—	4.000	—	56.322	36	1,706.839	61	—	—
568.107	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	21	—	—	568.107	53	—	—	—	—	—	—	14.080	60	554.029	14	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2,310.681	54	—	—	2.493	65	2.028	40	—	—	—	—	—	—	11.807	15	2,310.681	54	—	—	—	—	—	—	—	—	2,322.488	70	—	—
1,093.472	44	550.238	72	52 933	10	22.000	—	—	—	56.822	08	41.566	56	305.025	91	1,093.472	44	493.416	64	—	—	—	—	—	—	1,933.481	55	—	—
55.505	—	—	—	2.468	98	—	—	—	—	—	—	—	—	39.787	40	55.505	—	—	—	—	—	24.864	62	—	—	120.157	02	—	—
11.398	38	—	—	346	38	—	—	—	—	—	—	—	—	8.113	26	11.398	38	—	—	—	—	1.760	—	—	—	21.271	64	—	—
9.206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	15.751	46	—	—
—	—	54	50	10.120	—	10.120	—	—	—	—	—	—	—	275.754	96	—	—	54	50	—	—	—	—	—	—	275.809	46	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11,990.777	91	594.951	22	97.192	27	61.117	35	—	—	56.822	08	41.578	92	1,709.653	11	11,990.777	91	538.129	14	—	—	625.236	52	106888	80	14,798.486	80	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901.								Dochody w ciągu roku 1901.								Ra-			
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	12	37	1,717.992	18	11,951.644	85	554.925	80	—	—	138.758	82	52.778	2	39.133	06	40,025	42	138.771	19	1,770.770	46
15	Fundusz pożyczkowy na drogi powiat. i gminne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy, sekcyi górnej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Fundusz regulacyi potoku Kisieliny . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Fund. regul. rzeki Łęgu																						
19	Fundusz regulacyi rzeki Trześniówki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Fundusz regul. potoku Krzemienicy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopł.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Fundusz regul. rzeki Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Fundusz na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Fundusz na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Fundusz na zabudowanie potoku górskiego Michałów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Fundusz na zabudowanie potoku górskiego Niszkówka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Fund. regul. rzeki Bugu																						
28	Fundusz regulacyi rzeki Złotej Lipy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Fundusz osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Fundusz regulacyi potoku Dumnego . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca																						
32	Fundusz regulacyi Przegnojówki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Fundusz osuszenia bagien Stojanowskich .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Fundusz zabudowania potoku Glińsko . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Fund. regul. środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy											—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Fundusz emer. dozorców melioracyjnych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Krajowy fundusz szkolny emerytalny	—	—	67.100	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67.100	44
39	Fundusz na zabudowanie potoku Bystra .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Fundusz regulacyi górnego Dniestru . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Fundusz obwałow. lewego brzegu Wisły w pow. krakowskim	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Fundusz konserwacyi obwałow. Wisły i Sanu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma funduszów dotowanych	12	37	1,785.092	62	11,951.644	85	554.925	80	—	—	138.758	82	52.778	28	39.133	06	40025	42	138 771	19	1,837 870	90

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1900.						Stan z końcem roku 1900.											
								w kasie				należytości				czysty stan			
												czynne		bierne					
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	inne			czynny	bierny				
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.				
11,990.777 91	594.951 22	97.192 27	61.117 35	— —	56.822 08	41.578 92	1,709.653 11	11,990.777 91	538.129 14	— —	625.236 52	106.888 80	4,798.486 80	— —					
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901.								Dochody w ciągu roku 1901.								Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Fundusze samoistne (niedotow.) budżetem objęte.																						
1	Fundusz kultury krajowej	—	—	88.838	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.838	58
2	„ stanowy sierociński	750	21	91.393	58	—	—	—	—	—	—	1.457	79	2.400	—	—	—	—	—	2.208	00	93.793	58
3	„ Aleksandra hr. Stadnickiego .	—	—	47.974	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.974	74
4	„ pożyczki krajowej z r. 1873 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
5	„ podrzutków w Krakowie . .	425	13	55.350	59	—	—	—	—	—	—	6.183	51	459	94	—	—	—	—	6.608	64	55.810	53
	Suma funduszów samoistnych, budżetem objętych	1.175	34	283.557	49	—	—	—	—	—	—	7.641	30	2 859	94	—	—	—	—	8.816	64	286.417	43

jątkru zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1901.								Stan z końcem roku 1901.													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości						czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.838	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.838	58	—	—
—	—	—	—	2.208	—	1.098	67	—	—	—	—	—	—	92.694	91	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	92.694	91	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.974	74	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.974	74	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	6.170	29	2.600	—	—	—	—	—	438	35	53.210	53	—	—	—	—	—	—	30.747	28	—	—	84.396	16	—	—
—	—	—	—	8.378	29	3.698	67	—	—	—	—	438	35	282 718	76	—	—	—	—	—	—	30.747	28	—	—	313.904	39	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901.								Dochody w ciągu roku 1901.								Ra-			
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Fundusze samoistne (niedotowane), budżetem nieobjęte.																						
1	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki .	—	01	31.625	04	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	01	31.625	04
2	Fundusze stypendyjne .	3.713	68	8,530.579	17	940.535	46	21.888	38	—	—	182.619	59	242.311	31	—	—	—	—	186.333	27	8,772.890	48
3	Administracya dóbr Winniki . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	—	01	74.681	80	—	—	—	—	—	—	387	75	418	13	—	—	—	—	387	76	75.099	93
5	Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych	—	01	6.086	60	—	—	—	—	—	—	24	—	24	—	—	—	—	—	24	01	6.110	60
6	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	—	01	3.795	66	—	—	—	—	—	—	191	38	207	38	—	—	—	—	191	39	4.003	04
7	Zakład narodowy imienia Ossolińskich . .	—	—	917.161	41	—	—	—	—	—	—	8.531	49	77.126	19	—	—	—	—	8.531	49	994.287	60
8	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie . .	—	—	467	18	24.939	—	—	—	—	—	18	88	18	88	—	—	—	—	18	88	486	06
10	Fundusz Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich	—	01	128.292	02	—	—	—	—	—	—	3.259	35	3.294	55	—	—	—	—	3.259	36	131.586	57
11	Fundusz szkół ludowych z r. 1872 . .	—	01	203.964	50	—	—	—	—	—	—	160	47	166	27	—	—	—	—	160	48	204.130	77
12	Fundusz Wincentego Łodzia Ponińskiego . .	—	—	121.378	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121.378	28
13	Fundusz Franciszka Kochmana dla literatów polskich . . .	—	—	57.622	24	—	—	—	—	—	—	1.668	80	3.414	37	—	—	—	—	1.668	80	61.036	61
14	Fundusz Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących . . .	708	30	39.182	48	—	—	—	—	—	—	1.767	21	2.600	—	—	—	—	—	2.475	51	41.782	48
15	Fundusz Maryi de Prez Jędrzejowiczowej . .	—	01	16.095	74	—	—	—	—	—	—	1.115	41	1.203	41	—	—	—	—	1.115	42	17.299	15
16	Fundusz budowy pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego	1.250	24	62.080	24	—	—	—	—	—	—	131.559	11	42.705	73	—	—	—	—	132.809	35	104.785	97
17	Fundacya sandecka „Dom roboczy“ . .	1.275	14	72.947	83	—	—	—	—	—	—	3.309	34	3.495	07	—	—	—	—	4.584	48	76.442	90
18	Fundacya Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych wyzdrowieńców	—	—	4.866	90	—	—	—	—	—	—	99	44	99	44	—	—	—	—	99	44	4.966	34
19	Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Wolica i Zastawce .	—	—	52.777	39	—	—	—	—	—	—	727	39	783	39	—	—	—	—	727	39	53.560	78
	Fundacya Dr. Józefa Malinowskiego, imienia Najjaśn. Pana:																						
20	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach . .	—	—	46.881	48	—	—	—	—	—	—	1.513	84	1.641	84	—	—	—	—	1.513	84	48.526	32
21	2) ku wspieraniu artystów i literatów . .	—	—	43.838	20	—	—	—	—	—	—	184	—	200	—	—	—	—	—	184	—	44.038	20
22	3) ku popieraniu celów Towarzystwa muzycznego we Lwowie .	—	—	42.115	02	—	—	—	—	—	—	184	—	200	—	—	—	—	—	184	—	42.315	02
	Do przeniesienia .	6.947	43	10,456.442	18	965.474	46	21.888	38	—	—	337.321	45	379.909	96	—	—	—	—	344.268	88	10.836.352	14

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1901.						Stan z końcem roku 1901.													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości						czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
													01	31.625	04											31.625	05		
940.535	46	21.888	38	186.249	67	89.918	29					83	60	8,682.972	19	940.535	46	21.888	38			99.249	21			9,744.728	84		
				387	76	232	37							74.867	56											74.867	56		
				24									01	6.110	60											6.110	61		
				191	38	140	48						01	3.862	56											3.862	57		
				8.531	49	71.500								922.787	60									9.000		913.787	60		
24.939				18	88									486	06	24.939										25.425	06		
				3.259	35	3.000							01	128.586	57											128.586	58		
				160	47	64	22						01	204.066	55											204.066	56		
														121.378	28											121.378	28		
				1.668	80	1.973	11							59.063	50											59.063	50		
				1.691	45	975	21					784	06	40.807	27											41.591	33		
				1.115	41	1.012							01	16.287	15											16.287	16		
				132.809	35	104.785	97																						
				3.257	63	337	79					1.326	85	76.105	11											77.431	96		
				99	44									4.966	34											4.966	34		
				727	39	276								53.284	78											53.284	78		
				1.513	84	1.012								47.514	32											47.514	32		
				184		32	54							44.005	66											44.005	66		
				184		99	74							42.215	28											42.215	28		
965.474	46	21.888	38	342.074	31	275.359	72					2.194	57	10,560.992	42	965.474	46	21.888	38			99.249	21	9.000		11,640.799	04		

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901.								Dochody w ciągu roku 1901.								Ra			
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	6.947	43	10,456.442	18	965.174	46	21.888	38	—	—	337.321	45	379.909	96	—	—	—	—	344.268	88	10,836.352	14
	Fundacya Dra Józefa Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana:																						
23	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	—	—	44.673	96	—	—	—	—	—	—	2.723	03	2.953	63	—	—	—	—	2.723	03	47.627	59
24	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących .	—	—	24.350	61	—	—	—	—	—	—	1.951	35	2.102	35	—	—	—	—	1.951	35	26.452	96
25	6) ku wspieraniu ubogich chłopców rzemieślników	—	—	33.976	53	—	—	—	—	—	—	924	98	1.004	98	—	—	—	—	924	98	34.981	51
26	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej	123	52	6.316	42	—	—	—	—	—	—	248	—	—	—	—	—	—	—	371	52	6.316	42
27	Fundacya imienia Antoniego Schiffnera .	9	12	4.869	78	—	—	—	—	—	—	9	12	9	12	—	—	—	—	18	24	4.878	90
28	Fundacya Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych . . .	—	—	9.752	84	—	—	—	—	—	—	2	72	2	72	—	—	—	—	2	72	9.755	56
29	Fundusz ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan .	—	—	67.966	44	—	—	—	—	—	—	2.060	98	2.236	98	—	—	—		2.060	98	70.203	42
30	Fundacya „Dom ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helclów w Krakowie	—	—	1,889.646	34	1,467.335	10	—	—	—	—	952	—	1.031	60	—	—	—	—	952	—	1,890.677	94
31	Fundusz „Macierzy polskiej“	—	—	76.943	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	76.943	52
32	Fundusz Feliksy Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	—	—	543.830	96	—	—	—	—	—	—	14.971	85	16.267	85	—	—	—	—	14.971	85	560.098	81
33	Fundusz z legatu śp. Józefa Ciemierzyńskiego	—	—	1.148	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.148	32
34	Fundusz ku podniesieniu rybactwa . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Fundacya Teofili i Malwiny Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt	—	—	16.864	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.864	20
36	Fundacya Siemianowskich dla biednych dziewcząt	—	—	43.620	70	—	—	—	—	—	—	75	61	75	61	—	—	—	—	75	61	43.696	31
37	Fundacya Siemianowskich dla wdów po nauczycielach szkół ludowych	—	—	46.165	18	—	—	—	—	—	—	184	40	200	—	—	—	—	-	184	40	46.365	18
38	Fundacya hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą	200	—	14.852	55	—	—	—	—	—	—	893	15	951	35	—	—	—	—	1.093	15	15.803	90
39	Fundacya ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie	—	—	6.469	06	—	—	—	—	—	—	183	40	200	—	—	—	—	—	183	40	6.669	06
40	Fundacya bursy imienia ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	792	36	39.684	46	—	—	—	—	—	—	1.7 8	64	2 305	36	—	—	—		2.501	—	41.989	82
41	Fundacya Franc. Steczkowskiego z Jasła	—	—	6.523	04	—	—	—	—	—	—	460	—	500	—	—	—	—	—	460	—	7.023	04
42	Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich . .	—	—	47.366	06	—	—	15.909	10	—	—	2.415	68	2.593	74	—	—	—	—	2.415	68	49.959	80
	Do przeniesienia .	8.072	43	13,381.463	15	2,432.809	56	37.797	48	—	—	367.086	36	412.345	25	—	—	—	—	375.158	79	13,793.808	40

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1901.				Stan z końcem roku 1901.											
						w kasie				należytości				czysty stan			
										czynne							
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	inne	bierne		czynny		bierny	
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.		K. g.	
965.474 46	21.888 38	342.074 31	275.359 72	— —	— —	2.194 57	10,560.992 42	965.474 46	21.888 38	— -	99.249 21	9.000 —		11,640.799 04		— —	
— —	— —	2.723 03	2.669 40	— —	— —	— —	44.958 19	— —	— —	— —	— —	— —		44.958 19		— —	
— —	— —	1.951 35	1.346 61	— —	— —	— —	25.106 35	— —	— —	— —	— —	— —		25.106 35		— —	
— —	— —	924 98	— —	— —	— —	— —	34.981 51	— —	— —	— —	— —	— —		34.981 51		— —	
— —	— —	248 —	— —	— —	— —	123 52	6.316 42	— —	— —	— —	— —	— —		6.439 94		— —	
— —	— —	9 12	— —	— —	— —	9 12	4.878 90	— —	— —	— —	— —	— —		4 888 02		— —	
— —	— —	2 72	— —	— —	— —	— —	9.755 56	— —	— —	— —	— —	— —		9.755 56		— —	
— —	— —	2.060 98	2.024 —	— —	— —	— —	68.179 42	— —	— —	— —	— —	— —		68.179 42		— —	
1,467.335 10	— —	953 —	400 64	— —	— —	— —	1,890.277 30	1,467.335 10	— —	— —	— -	— —		3,357.612 40		— —	
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	76.943 52	— —	— —	— —	— -	— —		76.943 52		— —	
— —	— —	14.971 85	165 33	— —	— —	— —	559.933 48	— —	— —	— —	— —	— —		559.933 48		— —	
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1.148 32	— —	— —	— —	— —	— —		1.148 32		— —	
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —	
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	16.864 20	— —	— —	— —	— —	— —		16.864 20		— —	
— —	— —	75 61	— —	— —	— —	— —	43.696 31	— —	— —	— —	— —	— —		43.696 31		— —	
— —	— —	184 40	128 04	— —	— —	— —	46.237 14	— —	— —	— —	— —	— —		46.237 14		— —	
— —	— —	883 15	276 60	— —	— —	210 —	15.527 30	— —	— —	— —	— —	— —		15.737 30		— —	
— —	— —	183 40	57 40	— —	— —	— —	6.611 66	— —	— —	— —	— —	— —		6.611 66		— —	
— —	— —	2.144 64	72 14	— —	— —	356 36	41.917 68	— —	— —	— —	— —	— —		42.274 04		— —	
— —	— —	460 —	204 81	— —	— —	— —	6.818 23	— —	— —	— —	— —	— —		6.818 23		— —	
— —	15.909 10	2.408 34	258 34	— —	— —	7 34	49.701 46	— —	15.909 10	— —	— —	— —		65.617 90		— —	
2,432.809 56	37.797 48	372.257 88	282.963 03	— —	— —	2.900 91	13,510.845 37	2,432.809 56	37.797 48	— —	99.249 21	9.000 —		16.074.602 53		— —	

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901.								Dochody w ciągu roku 1901.								Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	8.072	43	13,381.463	15	2,432.809	56	37.797	48	—	—	367.086	36	412.345	25	—	—	—	—	375.158	79	13,793.808	40
43	Fundacya posagowa ś.p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla dziewcząt wiejskich .	—	—	7.416	63	—	—	5.181	82	—	—	29	95	29	95	—	—	—	—	29	95	7.446	58
44	Fundacya „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych: Stan z pocz. 821·— przen.do maj. rezer. . . . 82·10	738	90	18.793	82	—	—	—	—	—	—	821	—	—	—	—	—	—	—	1.559	90	18.793	82
45	Fundacya Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów .	—	—	77.215	88	—	—	—	—	—	—	—	64	—	64	—	—	—	—	—	64	77.216	52
	Fundacya imienia Józefa Kosvitzky'ego:																						
46	1) dla ślepych w Krakowie	—	—	3.282	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56
47	2) dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie	—	—	7.292	30	—	—	—	—	—	—	184	40	200	—	—	—	—	—	184	40	7.492	30
48	3) dla poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	—	—	3.281	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3 281	90
49	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale . . .	—	—	5.355	44	—	—	—	—	—	—	384	4	414	36	—	—	—	—	384	40	5.769	80
50	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi .	362	20	18.367	—	—	—	—	—	—	—	769	74	33	94	—	—	—	—	1.131	94	18.400	94
51	Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie . .	—	—	554.987	46	—	—	—	—	—	—	276	—	300	—	—	—	—	—	276	—	555.287	46
52	Fundacya Józefa Krupacza dla c. i k. inwalidów wojskowych .	—	—	644	86	—	—	—	—	—	—	8	96	8	96	—	—	—	—	8	96	653	82
53	Fundus . propinacyjny .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54	„ koszar krajowych	—	—	—	—	3,072 436	78	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
55	Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	Fundusz byłego korpusu ochotników wojskowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57	Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
58	Fundusz pożyczkowy na budowę szkół . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
59	Fundusz kolejowy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
60	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	—	—	2,404.787	10	—	—	—	—	—	—	30.544	80	33.200	—	—	—	—	—	30.544	80	2,437.987	10
61	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie . .	—	—	2.247	40	—	—	—	—	—	—	492	—	532	—	—	—	—	—	492	—	2.779	40
	Do przeniesienia .	9.173	53	16,485.135	50	5,505.246	34	40.979	30	—	—	400.598	25	447.065	10	—	—	—	—	409.771	78	16,932.200	60

jątku zarcdowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1901.						Stan z końcem roku 1901.													
										w kasie						należytości						czysty stan	
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
2,432.809	56	37.797	48	372.257	88	282.962	09	—	—	—	—	2.900	91	13,510.845	37	2,432.809	56	37.797	48	—	—	99.249	21	9.000	—	16,074.602	53	—	—
—	—	3.181	82	29	95	—	—	—	—	—	—	—	—	7.446	58	—	—	3.181	82	—	—	—	—	—	—	10.628	40	—	—
—	—	—	—	738	90	—	—	—	—	—	—	821	—	18.793	82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19.614	82	—	—
—	—	—	—	—	64	—	62	—	—	—	—	—	—	77.215	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77.215	90	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56	—	—
—	—	—	—	184	40	150	40	—	—	—	—	—	—	7.341	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.341	90	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.281	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.281	90	—	—
—	—	—	—	384	40	338	92	—	—	—	—	—	—	5.430	88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.430	88	—	—
—	—	—	—	770	74	—	—	—	—	—	—	361	20	18.400	94	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.762	14	—	—
—	—	—	—	276	—	276	—	—	—	—	—	—	—	555.011	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	555.011	46	—	—
—	—	—	—	8	96	—	—	—	—	—	—	—	—	653	82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	653	82	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3,072.436	78	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,072.436	78	—	—	—	—	—	—	—	—	3,072.436	78	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	30.544	30	30.544	80	—	—	—	—	—	—	2,407.442	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,407.442	30	—	—
—	—	—	—	492	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.779	40	—	—	—	—	—	—	22.140	—	—	—	24.919	40	—	—
5,505.246	34	40.979	30	405.688	37	314.273	77	—	—	—	—	4.083	11	16,617.926	83	5,505.246	34	40.979	30	—	—	121.389	21	9.000	—	22.280.624	79	—	—

Rachunek ma-

Liczb. porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901.								Dochody w ciągu roku 1901.								Ra			
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		watość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia .	9.173	53	16,485.135	50	5,505.246	34	40.979	30	—	—	400.598	25	447.065	10	—	—	—	—	409.771	78	16,932.200	60
62	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	—	—	21.056	30	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21.056	30
63	Fundusz na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych zakładów przemysłowych	—	—	2.504	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.504	56
64	Fundusz Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzowce . .	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—
65	Fundusz Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—
66	Fundusz Tytusa Kielanowskiego dla nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	—	—	122.732	55	—	—	—	—	—	—	1	31	1	31	—	—	—	—	1	31	122.733	86
67	Fundacya Wacława Tyzenhauza	—	—	6.568	62	—	—	—	—	—	—	55	—	55	—	—	—	—	—	55	—	6.623	62
68	Fundacya ks. Karoliny Lubomirskiej . . .	—	—	36.731	82	—	—	—	—	—	—	11.976	15	25.000	—	—	—	—	—	11.976	15	61.731	82
69	Fundacya Maryem Gewürtzowej	—	—	2.595	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.595	50
70	Fundacya Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	—	—	1.172	94	—	—	—	—	—	—	40	—	40	—	—	—	—	—	40	—	1.212	94
71	Fundacya Szaflarskiego dla Dębicy	—	—	1.173	38	—	—	—	—	—	—	40	—	40	—	—	—	—	—	40	—	1.213	38
72	Fundacya Róży hr. Lanckorońskiej . .	—	—	79.809	18	—	—	—	—	—	—	80.162	50	80.162	50	—	—	—	—	80.162	50	159.971	68
73	Fundacya Konstantego i Michaliny Pietruskich	—	—	427	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	427	20
74	Fundacya Eust. Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50-let. rządów Najjaś. Pana	—	—	120.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120.000	—
75	Fundacya im. śp. Ign. Łukasiewicza na nagrody dla wzor. wójtów gmin wiejskich	—	—	7.712	92	—	—	—	—	—	—	8.727	98	9.860	23	—	—	—	—	8.727	98	17.573	15
76	Fundacya Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół i szczepków owocow.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	255	90	3.268	88	—	—	—	—	255	90	3.268	88
77	Fundacya Morawieckiego Michała	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.241	92	68.073	69	—	—	—	—	1.241	92	68.073	69
78	Fundacya Kowalewskiego Izydora	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34.000	—	—	—	—	—	—	—	34.000	—
79	Fundacya z nadwyżek kas sierocych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	182	59	110	35	—	—	—	—	182	59	110	35
	Suma funduszów samoistnych budżetem nieobjętych	9.173	53	16,927.620	47	5,505.246	34	40.979	30	—	—	503.281	60	667.677	06	—	—	—	—	512.455	13	17,595.297	53

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1901.								Stan z końcem roku 1901.											
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				należytości						czysty stan	
												gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		czynne			
																				w bankach		inne	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g	K	g.	K.	g.	K.	g.
5,505.246	34	40.979	30	405.688	67	314.273	77	—	—	—	—	4.083	11	16,617.926	83	5,505.246	34	40.979	30	—	—	121.389	21
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21.056	30	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.504	56	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	1	31	—	—	—	—	—	—	—	—	122.733	86	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.623	62	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	11.964	33	10.131	82	—	—	—	—	11	82	51.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.595	50	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.212	94	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.213	38	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	80.162	50	—	—	—	—	—	—	—	—	159.971	68	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	427	20	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	8.727	98	8.470	04	—	—	—	—	—	—	9.103	11	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	255	90	—	—	—	—	—	—	—	—	3.268	88	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.241	92	68.073	69	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	17.000	—	—	—	—	—	—	—	17.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	110	35	—	—	—	—	—	—	72	24	110	35	—	—	—	—	—	—	—	—
5,505.246	34	40.979	30	507.046	04	349.875	63	—	—	—	—	5.409	09	17,245.421	90	5,505.246	34	40.979	30	—	—	121.389	21

bierne		czysty stan																					
		czynny		bierny																			
K.	g.	K.	g.	K.	g.																		
9.000	—	22,280.624	79	—	—																		
—	—	21.056	30	—	—																		
—	—	2.504	56	—	—																		
—	—	20.000	—	—	—																		
—	—	20.000	—	—	—																		
—	—	122.733	86	—	—																		
—	—	6.623	62	—	—																		
—	—	51.611	82	—	—																		
—	—	2.595	50	—	—																		
—	—	1.212	94	—	—																		
—	—	1.213	38	—	—																		
—	—	159.971	68	—	—																		
—	—	427	20	—	—																		
—	—	120.000	—	—	—																		
—	—	9.103	11	—	—																		
—	—	3.268	88	—	—																		
—	—	69.315	61	—	—																		
—	—	17.000	—	—	—																		
—	—	182	59	—	—																		
9.000	—	22,909.445	84	—	—																		

Rekapitulacya i depozyta.

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1901. w kasie: gotówka K.	gotówka g.	efekta K.	efekta g.	wartość dóbr i realności K.	kapitały hipotekowane K.	w bankach K.	Dochody w ciągu roku 1901. gotówka K.	gotówka g.	efekta K.	efekta g.	wartość dóbr i realności K.	kapitały hipotekowane K.	Razem gotówka K.	gotówka g.	efekta K.	efekta g.	wartość dóbr i realności K.	kapitały hipotekowane g.	Wydatki w ciągu roku 1901. gotówka K.	gotówka g.	efekta K.	efekta g.	wartość dóbr i realności K.	kapitały hipotekowane K.	Stan z końcem roku 1901. w kasie: gotówka K.	gotówka g.	efekta K.	efekta g.	wartość dóbr i realności K.	kapitały hipotekowane K.	należytości: czynne w bankach K.	czynne inne K.	bierne K.	bierne g.	czysty stan: czynny K.	czynny g.	bierny K.	bierny g.
	Rekapitulacya.																																						
	Suma funduszów dotowanych	12	37	1,785.092	62	11,951.644	85	554.925	80	—	—	138.758	82	52.778	28	39.133	06	40025	42	138.771	19	1.837.870	90	11,990.777	91	594.951	22	97.192	27	61.117	35	—	—	56.822	08	41.578	92	1,776 758	55	11,990.777	91	538.129	14	—	—	625.236	52	106.888	80	14,865.587	24	—	—
	Suma funduszów samoistnych, budżetem objętych	1.175	84	288.557	49	—	—	—	—	—	—	7.641	30	2.859	94	—	—	—	—	8.816	64	286.417	43	—	—	—	—	8.378	29	3.698	67	—	—	—	—	438	85	282.718	76	—	—	—	—	—	—	30.747	28	—	—	313.904	39	—	—
	Suma funduszów samoistnych, budżetem nieobjętych	9.173	58	16,927.620	47	5,505.246	34	40.979	80	—	—	503.281	60	667.677	06	—	—	—	—	512.455	13	17,595.297	53	5,505.246	34	40.979	30	507.046	04	349.875	63	—	—	—	—	5.409	09	17,245.421	90	5,505.246	34	40.979	30	—	—	121.389	21	9.000	—	22,909.445	84	—	—
	Suma majątku zarodowego	10.361	24	18,996.270	58	17,456.891	19	595.905	10	—	—	645.081	72	723.315	28	39.133	06	40025	42	660.042	96	19,719.585	86	17,496.024	25	635.930	52	612.616	60	414.691	65	—	—	56.822	08	47.426	36	19,304.894	21	17,496.024	25	579.108	44	—	—	777.373	01	115.888	80	38,088.937	47	—	—
	Suma majątku obrotowego	2,228.976	93	10,975.529	12	—	—	—	—	16.035	90	72,139.379	86	1,968.122	16	—	—	—	—	74,368.356	79	12,943.651	28	—	—	—	—	70,607.190	55	1,705.370	06	—	—	—	—	3,761.166	24	11,238.281	22	—	—	—	—	81.478	20	20,755.365	18	67,217.952	42	27,014.808	46	58,396.470	04
	Razem	2,239.338	17	29,971.799	70	17,456.891	19	595.905	10	16.035	90	72,789.061	58	2,691.437	44	39.133	06	40025	42	75,028.399	75	32,663.237	14	17,496.024	25	635.930	52	71,219.807	15	2,120.061	71	—	—	56.822	08	3,808.592	60	30,543.175	43	17,496.024	25	579.108	44	81.478	20	21,532.738	19	67,333.841	22	65,103.745	93	58,396.470	04
	Depozyta.																																																		
1	Depozyta w ogólności	39.173	99	1,088.443	74	—	—	—	—	—	—	1,372.496	06	2,769.376	66	—	—	—	—	1,411.670	05	3,857.820	40	—	—	—	—	1,371.757	42	2,055.821	82	—	—	—	—	39.912	63	1,801.998	58	—	—	—	—	—	—	1,841.911	21	—	—	—	—
2	Depozyta szpitala powszechnego we Lwowie	5.171	64	45 166	50	—	—	—	—	—	—	29.893	19	30.003	77	—	—	—	—	35.064	83	75.170	27	—	—	—	—	30.494	10	49.870	26	—	—	—	—	4.570	73	25.300	01	—	—	—	—	—	—	29.870	74	—	—	—	—
3	Depozyta zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	2.793	67	20.281	47	—	—	—	—	—	—	9.234	89	31.353	92	—	—	—	—	12.028	56	51.635	39	—	—	—	—	9.283	74	27.597	22	—	—	—	—	2.744	82	24.038	17	—	—	—	—	—	—	26.782	99	—	—	—	—
4	Depozyta szpitala św. Łazarza w Krakowie	1.163	05	48.037	96	—	—	—	—	—	—	13.117	03	24.318	90	—	—	—	—	14.280	08	72.356	86	—	—	—	—	12.797	07	22.120	68	—	—	—	—	1.483	01	50.236	18	—	—	—	—	—	—	51.719	19	—	—	—	—
5	Depozyta szkoły rolniczej w Dublanach	2.404	81	7.607	34	—	—	—	—	—	—	16.006	62	1.626	—	—	—	—	—	18.411	43	9.233	34	—	—	—	—	17.128	01	3.676	—	—	—	—	—	1.283	42	5.547	34	—	—	—	—	—	—	6.840	76	—	—	—	—
6	Depozyta folwarku w Dublanach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Depozyta szkoły rolniczej w Czernichowie	288	46	5.162	56	—	—	—	—	—	—	15.550	43	8.973	—	—	—	—	—	15.838	89	14.135	56	—	—	—	—	15.638	41	9.779	07	—	—	—	—	200	48	4.356	49	—	—	—	—	—	—	4.556	97	—	—	—	—
8	Depozyta szkoły rolniczej w Horodence	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	466	80	—	—	—	—	—	—	466	80	—	—	—	—	—	—	466	80	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Depozyta szkoły rolniczej w Jagielnicy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.297	16	—	—	—	—	—	—	1.297	16	—	—	—	—	—	—	1.297	16	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10	Depozyta szkoły rolniczej w Kobiernicach	15	11	—	—	—	—	—	—	—	—	327	25	—	—	—	—	—	—	342	36	—	—	—	—	—	—	327	25	—	—	—	—	—	—	15	11	—	—	—	—	—	—	—	—	15	11	—	—	—	—
11	Depozyta szkoły rolniczej w Bereźnicy	30	62	—	—	—	—	—	—	—	—	554	70	—	—	—	—	—	—	585	32	—	—	—	—	—	—	551	30	—	—	—	—	—	—	34	02	—	—	—	—	—	—	—	—	34	02	—	—	—	—
12	Depozyta szkoły ogrodnicz. w Tarnowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Depozyta szkoły rolniczej w Suchodole	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	388	05	—	—	—	—	—	—	388	05	—	—	—	—	—	—	388	05	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	Depozyta gmin. serwitut.	3.323	49	663.965	86	—	—	—	—	—	—	54.510	43	100.140	30	—	—	—	—	57.833	92	764 106	16	—	—	—	—	54.316	01	92.840	30	—	—	—	—	3.517	91	671.265	86	—	—	—	—	—	—	674.783	77	—	—	—	—
	Suma depozytów	54.864	84	1,878.665	43	—	—	—	—	—	—	1 513.842	61	2,965.792	55	—	—	—	—	1,568.207	45	4,844.457	98	—	—	—	—	1,514.445	32	2,261.705	35	—	—	—	—	53.762	13	2,582.752	63	—	—	—	—	—	—	2,636.514	76	—	—	—	—
	Do tego suma funduszów krajowych	2,239.338	17	29,971.799	70	17,456.891	19	595.905	10	16.035	90	72,789.061	58	2,691.437	44	39.133	06	40025	42	75,028.399	75	32,663.237	14	17,496.024	25	635.930	52	71,219.807	15	2,120.061	71	—	—	56.822	08	3,808.592	60	30,543.175	43	17,496.024	25	579.108	44	81.478	20	21,532.738	19	67,333.841	22	65,103.745	93	58,396.470	04
	Ogółem	2,293.703	01	31,850.465	13	17,456.891	19	595.905	10	16.035	90	74,302.904	19	5,657.229	99	39.133	06	40025	42	76,596.607	20	37,507.695	12	17,496.024	25	635.930	52	72,734.252	47	4,381.767	06	—	—	56.822	08	3,862.354	73	33,125.928	06	17,496.024	25	579.108	41	81.478	20	21,532.738	19	69,970.355	98	65,103.745	93	58,396.470	04
	Fundusze administrowane przez Bank krajowy:																																																	
	a) stały fundusz przem.	56.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	304.818	17	—	—	—	—	—	—	361.018	17	—	—	—	—	—	—	290.898	17	—	—	—	—	—	—	70.120	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,335.289	55	6.000	—	1,399.409	55	—	—
	b) Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych	7.285	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27.029	27	—	—	—	—	—	—	34.314	27	—	—	—	—	—	—	12.466	27	—	—	—	—	—	—	21.908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.843	40	—	—	69.751	40	—	—
	c) Fundusz pożyczkowy dla przemysłu roln.	147.700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64.081	50	—	—	—	—	—	—	211.781	50	—	—	—	—	—	—	170.335	50	—	—	—	—	—	—	41.446	—	—	—	—	—	—	—	—	—	369.191	70	—	—	410.637	70	—	—
	d) Stały fundusz hodowl.	88.400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.774	55	—	—	—	—	—	—	95.174	55	—	—	—	—	—	—	76.088	55	—	—	—	—	—	—	19.086	—	—	—	—	—	—	—	—	—	89.166	61	—	—	108.252	61	—	—
	e) Stały fundusz pożyczkowy dla spółek oszczędn. i pożyczek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	306.346	99	—	—	—	—	—	—	306.346	99	—	—	—	—	—	—	306.346	99	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	441.581	22	321.255	—	120.326	22	—	—
	Razem	299.585	—	—	—	—	—	—	—	—	—	709.050	48	—	—	—	—	—	—	1,008.635	48	—	—	—	—	—	—	856.075	48	—	—	—	—	—	—	152.560	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,283.072	48	327.255	—	2,108.377	48	—	—

Uwaga. Czysty stan czynny funduszów krajowych (bez depozytów) wynosi jak wyżej . . . 65,103.745 K. 93 g.
Porównując ten stan czynny z wykazanym stanem biernym w sumie . . . . . 58,396.470 » 04 »
okazuje się w rezultacie w majątkach fund. kraj. przewyżka stanu czynnego w sumie . 6,707.275 K. 89 g.

Zestawienie

ogólnego stanu majątku obrotowego wraz z majątkiem zarodowym z końcem roku 1901.

(po wyłączeniu skryptów, kart dłużnych i t. p. efektów bez wartości.)

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	*a)* Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	7,573.730	91	3,782.140	34	11,355.891	25	—	—
	b) Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie: w majątku obrotowym stan bierny 6.513 K. 92 g.; „ „ zarodowym stan czynny 81.796 „ 72 „	—	—	75.282	80	75.282	80	—	—
	c) Doświadczalna stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie	55	80	—	—	55	80	—	—
	d) Szkoła rolnicza, folwark, szkoła gorzelnicza i stacya doświadczalna w Dublanach: w majątku obrotowym stan bierny 193.272 K. 78 g.; „ zarodowym „ czynny 738.222 „ 41 „	—	—	544.949	63	544.949	63	—	—
	e) Zakład w Czernichowie: w majątku obrotowym stan bierny 12.362 K. 32 g.; „ zarodowym „ czynny 480.606 „ 95 „	—	—	468.244	63	468.244	63	—	—
	f) Szpital św. Łazarza w Krakowie	—	—	763.522	61	763.522	61	—	—
	g) Szkoła rolnicza w Horodence	—	—	48.550	—	48.550	—	—	—
	h) „ „ w Jagielnicy	—	—	25.881	31	25.881	31	—	—
	i) „ „ w Kobiernicach	—	—	—	—	—	—	—	—
	j) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie	57	—	400	—	457	—	—	—
	k) Szkoła rolnicza w Bereźnicy	—	—	122.230	10	122.230	10	—	—
	l) „ „ w Suchodole	—	—	145.664	72	14 .664	72	—	—
	m) Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Fundusz szkolny krajowy	2,286.341	21	1,659.643	06	3,945.984	27	—	—
3	Krajowy fundusz szkolny emerytalny: w majątku obrotowym stan bierny 19.629 K. 40 g.; „ „ zarodowym stan czynny 67.100 „ 44 „	—	—	47.471	04	47.471	04	—	—
4	Krajowy szpital powszechny we Lwowie — Oddział chorych	539.607	53	1,706.859	61	2,246.447	14	—	—
5	„ „ „ „ — „ położnic	95.532	18	554.029	14	649.561	32	—	—
6	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	183.649	95	2,322.488	70	2,506.138	65	—	—
8	Szpital św. Łazarza w Krakowie — Oddział chorych	142.211	65	1.933.481	55	2,075.693	20	—	—
9	„ „ „ — „ położnic	35 575	—	120.157	02	155.735	02	—	—
10	„ „ „ — „ syfilitycznych	36.424	48	21.271	64	57.696	12	—	—
11	„ „ „ — „ obłąkanych	37 193	30	15.751	46	52.944	76	—	—
12	Fundusz policyi krajowej	1.723	10	275.809	46	277.532	56	—	—
13	„ pożyczki krajowej z roku 1883.	—	—	—	—	—	—	400	—
14	„ „ „ „ 1891.	—	—	—	—	—	—	67.384	—
15	„ „ „ „ 1893.	—	—	—	—	—	—	55,485.924	50
16	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	784.991	08	—	—	784.991	08	—	—
17	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy, sekcyi górnej	47.180	04	—	—	47.180	04	—	—
18	„ „ potoku Kisieliny	97.621	26	—	—	97.621	26	—	—
19	„ „ rzeki Łęgu	23.997	82	—	—	23.997	82	—	—
20	„ „ „ Trześniówki	8.916	79	—	—	8.916	79	—	—
21	„ „ potoku Krzemienicy z Babulówką i Trześnią	115.005	15	—	—	115.005	15	—	—
22	„ „ rzeki Brnia Nowego z dopływami	75.737	77	—	—	75.737	77	—	—
23	„ „ „ Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	37.774	56	—	—	37.774	56	—	—
24	„ na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy	1.013	32	—	—	1.013	32	—	—
25	„ „ uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły	53.044	25	—	—	53.044	25	—	—
26	„ „ zabudowanie potoku górskiego Michałów	558	—	—	—	558	—	—	—
27	„ „ „ „ „ Niszkówka	630	98	—	—	630	98	—	—
28	„ regulacyi rzeki Bugu	255.428	74	—	—	255.428	74	—	—
29	„ „ Złotej Lipy	68.457	35	—	—	68.457	35	—	—
30	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	32.794	59	—	—	32.794	59	—	—
31	„ regulacyi Potoku Dumnego	16.836	68	—	—	16.836	68	—	—
32	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	78.251	18	—	—	78.251	18	—	—
33	„ regulacyi Przegnojówki	12.353	52	—	—	12.353	52	—	—
34	„ osuszenia bagien stojanowskich	15.792	55	—	—	15.792	55	—	—
35	„ zabudowania potoku Glińsko	471	46	—	—	471	46	—	—
36	„ „ potoków górskich w dorzeczu Dniestru	30.199	92	—	—	30.199	92	—	—
37	„ regulacyi górnego Dniestru	541.229	93	—	—	541.229	93	—	—
38	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	—	—	—	—	—	—	41 406	60
39	„ konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu	62.542	84	—	—	62.542	84	—	—
40	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	139.209	68	—	—	139.209	68	—	—
41	„ zabudowania potoku Bystry	65.752	74	—	—	65.752	74	—	—
42	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim	104.984	86	—	—	104.984	86	—	—
43	„ emerytury dozorców melioracyjnych	10.872	89	—	—	10.872	89	—	—
44	„ kultury krajowej	4.775	90	88.838	58	93.614	48	—	—
45	„ stanowy sierociński	—	—	92.694	91	92.694	91	—	—
46	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	2.614	09	47.974	74	50.588	83	—	—
	Do przeniesienia	13,621.165	05	14.863.317	05	28,484.482	10	55,595.115	10

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	13,621.165	05	14,863.317	05	28,484.482	10	55,595.115	10
47	Fundusz pożyczki krajowej z roku 1873.	1.794	04	—	—	1.794	04	—	—
48	„ podrzutków w Krakowie	—	—	84.396	16	84.396	16	—	—
49	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	1.223	14	31.625	05	32.848	19	—	—
50	Fundusze stypendyjne	84.187	07	9,744.728	84	9,828.915	91	—	—
51	Administracya dóbr Winniki	28.216	46	—	—	28.216	46	—	—
52	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	125	95	74.867	56	74.993	51	—	—
53	„ niżankowicki „ „	24	—	6.110	61	6.134	61	—	—
54	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	45	90	3.862	57	3.908	47	—	—
55	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	1.899	79	913.787	60	915.687	39	—	—
56	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	17.040	87	—	—	17.040	87	—	—
57	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	25.425	06	25.425	06	—	—
58	„ Pelagii Russanowskiej	864	38	128.586	58	129.450	96	—	—
59	„ szkół ludowych z roku 1872	1.190	84	204.066	56	205.257	40	—	—
60	Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego	5.951	83	121.378	28	127.330	11	—	—
61	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	9.515	02	59.063	50	68.578	52	—	—
62	„ Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących	—	—	41.591	33	41.591	33	—	—
63	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej	3	91	16.287	16	16.291	07	—	—
64	„ pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego	—	—	—	—	—	—	—	—
65	„ Sandecka „Dom roboczy“	—	—	77.421	96	77.431	96	—	—
66	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców	193	76	4.966	34	5.160	10	—	—
67	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan	2.245	10	53.284	78	55.529	88	—	—
	„ Dra Józefa Malinowskiego:								
68	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach	503	81	47.514	32	48.018	13	—	—
69	2) ku wspieraniu artystów i literatów	155	66	44.005	66	44.161	32	—	—
70	3) ku popieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie . . .	84	34	42.215	28	42.299	62	—	—
71	4) ku wspieraniu ubogich sług prywat. } w majątku obrot. stan bierny 19 K. 33 g „ „ „ czynny 44.958 „ 17 „	—	—	44.938	86	44.938	86	—	—
72	5) posagowy dla ubogich dziewcząt służących	3.235	02	25.106	35	28.341	37	—	—
73	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła	342	88	34.981	51	35.324	39	—	—
74	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej	—	—	6.439	94	6.439	94	—	—
75	„ imienia Antoniego Schiffnera	—	—	4.888	02	4.888	02	—	—
76	„ Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych	190	72	9.755	56	9.946	28	—	—
77	„ ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	2.711	5	68.179	42	70.890	57	—	—
		a) obrotowy . .	42.707	49	—	—	—	—	—
78	„ Anny Helzlowej na rzecz „Domu ubogich“ w Krakowie	b) rezerwowy . .	54.289	21	—	—	3,454.609	10	—
		c) zarodowy . .	—	—	3,357.612	40	—	—	—
79	Fundusz „Macierzy polskiej“	5.151	29	76.943	52	82.094	81	—	—
80	„ Feliksy Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	31.154	49	559.933	48	591.087	97	—	—
81	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego	—	—	1.148	32	1.148	32	—	—
82	„ ku podniesieniu rybactwa	5.621	88	—	—	5.621	88	—	—
83	„ Teofili i Malwiny Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt	743	—	16.864	20	17.607	20	—	—
84	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt	1.755	09	43.696	31	45.451	40	—	—
85	„ „ „ wdów po nauczycielach szkół ludowych	331	57	46.237	14	46.568	71	—	—
86	„ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą	—	—	15.737	30	15.737	30	—	—
87	„ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie . .	258	84	6.611	66	6.870	50	—	—
88	„ bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kand. na nauczycieli szkół ludowych	—	—	42.274	04	42.274	04	—	—
89	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła	268	38	6.818	23	7.086	61	—	—
90	„ posagowa ś.p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	112	53	65.617	90	65.730	43	—	—
91	„ „ „ „ „ „ „ dziewcząt wiejskich	484	86	10.628	40	11.113	26	—	—
92	„ „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych	4.647	36	19.614	82	24.262	18	—	—
93	„ Piotra Krzeczunowicza dla chorych nieuleczalnych i rekonwalescentów	—	01	77.215	90	77.215	91	—	—
	„ im. Józefa Kossvitzky'ego:								
94	1) dla ślepych w Krakowie	124	—	3.282	56	3.406	56	—	—
95	2) „ wychowanków zakładu sierót pod wezw. św. Józefa w Krakowie .	287	51	7.341	90	7.629	41	—	—
96	3) „ poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	124	—	3.281	90	3.405	90	—	—
97	Fundusz zapomog. im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobn. w Boguchwale	48	99	5.430	88	5.479	87	—	—
98	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	—	—	18.762	14	18.762	14	—	—
99	„ emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	34.799	64	555.011	46	589.811	10	—	—
100	„ Józefa Krupacza dla c. i k. inwalidów wojskowych	24	80	653	82	678	62	—	—
101	„ propinacyjny	6,450.750	06	—	—	6,450.750	06	—	—
102	„ koszar krajowych } w majątku obrotowym stan bierny 2,561.256 K. 44 g. „ zarodowym „ czynny 3.561.256 „ 44 „	—	—	511.180	34	511.180	34	—	—
103	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	2,915.429	42	—	—	2,915.429	42	—	—
104	„ byłego galic. korpusu ochotników wojskowych	118.643	08	—	—	118.643	08	—	—
105	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	1,257.020	92	—	—	1,257.020	92	—	—
106	„ pożyczkowy na budowę szkół	—	—	—	—	—	—	—	—
107	„ kolejowy	2,278.868	01	—	—	2,278.868	01	—	—
	Do przeniesienia . .	26,986.557	12	32,234.700	53	59,221.257	65	55,595.115	10

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	26,986.557	12	32,234.700	53	59,221.257	65	55,595.115	10
108	Fundusz Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego . . . . . (w majątku obrotowym stan bierny 6 937 K. 63 h., „ zarodowym „ czynny 2,407.42 „ 30 „)	—	—	2,400.504	67	2,400 504	67	—	—
109	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie	311	53	24.919	40	25.230	93	—	—
110	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	2 215	64	21.056	30	23.271	94	—	—
111	„ „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju“	96	—	2.504	56	2.600	56	—	—
112	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierżawce	389	90	20.000		20.389	90	—	—
113	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn	389	90	20.000	—	20.389	90	—	—
114	„ „ „ „ nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	—	—	122.733	86	122.733	86	—	—
115	Fundacya Wacława Tyzenhausa	60	—	6.623	62	6.683	62	—	—
116	„ ks. Karoliny Lubomirskiej	—	—	51.611	82	51.611	82	—	—
117	„ Maryem Gewürzowej	101	60	2.595	50	2.697	10	—	—
118	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	—	—	1.212	94	1.212	94	—	—
119	„ „ „ Dębicy	—	—	1.213	38	1.213	38	—	—
120	„ Róży hr. Lanckorońskiej	901	53	159.971	68	160.873	21	—	—
121	„ Konstantego i Michaliny Pietruskich	16.087	34	427	20	16.514	54	—	—
122	„ Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana	4.728	—	120.000	—	124.728	—	—	—
123	„ im. śp. Ign. Łukasiewicza	350	—	9.103	11	9.453	11	—	—
124	„ im Franciszka Józefa na zakupno pni pszczół, drzewek owocowych etc.	206	50	3.268	88	3.475	38	—	—
125	„ Morawieckiego Michała	717	08	69.315	61	70.032	69	—	—
126	„ nadwyżek kas sierocych	—	—	182	59	182	59	—	—
127	„ Kowalewskiego Izydora	333	20	17.000	—	17.333	20	—	—
	Suma	27,013.445	34	35,288.945	65	62,302.390	99	55,595.115	10
	Czysty stan czynny wynosi jak wyżej kwotę					62,302.390	99		
	Porównując stan czynny ze stanem biernym, wynoszącym sumę					55,595.115	10		
	wynika w funduszach krajowych przewyżka stanu czynnego					6,707.275	89		

Uwaga.

Oprócz wyżej wykazanego majątku istnieją fundusze, oddane w administracyę Banku krajowego, których stan majątkowy wedle zestawienia na str. 799|800 wykazuje następujące wyniki:

1)	w stałym funduszu przemysłowym	1,399.409 K. 55 g.
2)	„ „ „ pożyczkowym dla kółek rolniczych	69.751 „ 40 „
3)	„ „ „ pożyczkowym dla popierania przemysłu rolniczego (b. fundusz domestykalny)	410.637 „ 70 „
4)	„ „ „ hodowlanym	108.252 „ 61 „
5)	„ „ „ pożyczkowym dla spółek kas oszczędności systemu Raiffeisena	120.326 „ 22 „
	Razem . . .	2,108.377 K. 48 g.

Nadto utrzymują się w ewidencyi pretensye niepewne (illiquida), to jest takie, co do których zachodzi wątpliwość, czy kiedykolwiek odebrane zostaną, a mianowicie:

a) przy funduszu szpitala św. Łazarza — Oddział chorych . . . . . 90.000 złp. — gr. czyli 45.000 K. — g.
b) „ „ szkolnym krajowym . . . . . 232.265 „ 22 „ „ 116.132 „ 87 „
c) przy funduszu ś. p. Anny Helclowej 9 sztuk akcyj użytkowania Tow. c. k. austr. kolei państwowej, które przynoszą j. w., czasami dywidendę.

Wykaz zapasów kasowych z końcem roku budżetowego 1901.

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta im. wartości	
	A. W kasie krajowej.				
1	*a)* Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	1,883.056	45	1,000.000	.
	b) Szkoła rolnicza i była szkoła ogrodnicza w Czernichowie	.	.	8 985	41
	c) „ „ w Dublanach	.	.	8.414	30
2	Fundusz szkolny krajowy	10	15	1,051.158	40
3	Krajowy szpital powszechny we Lwowie — Oddział chorych	.	.	606	31
4	„ „ „ „ „ — „ położnic	2	21	.	.
5	Fundusz podrzutków we Lwowie	.	.	.	.
6	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	.	.	11.807	16
7	Szpital św. Łazarza w Krakowie — Oddział chorych	41 566	56	305.025	91
8	„ „ „ „ — „ położnic	.	.	39.787	40
9	„ „ „ „ — „ syfilitycznych	.	.	8.113	26
10	„ „ „ „ — „ obłąkanych	.	.	.	.
11	Fundusz policyi krajowej	.	.	275.754	96
12	„ pożyczki z roku 1883.	.	.	.	.
13	„ „ „ „ 1891.	.	.	.	.
14	„ „ „ „ 1893.	.	.	98.760	.
15	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	.	.	.	.
16	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy, sekcya górna	36.223	34	.	.
17	„ „ potoku Kisieliny	5.184	41	.	.
18	„ „ rzeki Łęgu	14.140	52	476	86
19	„ „ „ Trześniówki	6.490	51	.	.
20	„ „ potoku Krzemienicy z Babulówką i Trześnią	3.663	94	.	.
21	„ „ rzeki Brnia Nowego z dopływami	51.646	07	.	.
22	„ „ „ Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	99.409	47	.	.
23	„ na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy	313	32	.	.
24	„ „ uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły	12.529	91	.	.
25	„ „ zabudowanie potoku górskiego Michałów	558	.	.	.
26	„ „ „ „ „ Niszkówka	630	98	.	.
27	„ regulacyi rzeki Bugu	174.958	76	9	08
28	„ „ Złotej Lipy	3.105	96	.	.
29	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	4.836	76	.	.
30	„ regulacyi potoku Dumnego	16.836	68	.	.
31	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	7.046	04	.	.
32	„ regulacyi Przegnojówki	10.353	52	.	.
33	„ osuszenia bagien Stojanowskich	15 792	55	.	.
34	„ zabudowanie potoku Glińsko	471	46	.	.
35	„ „ potoków górskich w dorzeczu Dniestru	30.199	92	.	.
36	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	3.458	64	.	.
37	„ zabudowania potoku Bystra	65.752	74	.	.
38	„ regulacyi górnego Dniestru	541.229	93	.	.
39	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	27.322	38	.	.
40	„ konserwacyjny obwałowania Wisły i Sanu	62.542	84	.	.
41	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim	49.662	86	.	.
42	„ emerytalny dozorców melioracyjnych	337	40	10.283	49
43	„ szkolny krajowy emerytalny (w c. k. kasie rządowej)	.	.	67.100	44
44	„ kultury krajowej	.	.	88.838	58
45	„ stanowy sierociński	126	.	92.694	91
46	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	1.920	08	48.668	75
47	„ pożyczki krajowej z roku 1873.	.	.	.	.
48	„ podrzutków w Krakowie	438	35	53.210	53
49	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	.	01	32.848	18
50	Fundusze stypendyjne	119.849	09	8,742.597	27
51	Administracya dóbr Winniki	.	.	.	.
	Do przeniesienia	3,291.667	81	11,945.141	20

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta im. wartości	
	Z przeniesienia .	3,291.667	81	11,945.141	20
52	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	225	95	74.867	56
53	„ niżankowicki „ „	96	01	6.110	60
54	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	45	91	3.862	56
55	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	1.037	79	922.787	60
56	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	.	.	15.929	26
57	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	.	.	486	06
58	„ Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich	864	39	128.586	57
59	„ szkół ludowych z roku 1872	4.310	85	204.066	55
50	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	2 642	03	124.688	08
51	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	1.089	30	67.489	22
52	„ „ „ „ dziewcząt służących	784	06	40.807	27
63	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej	3	92	16.287	15
64	„ pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego	.	.	.	.
65	Fundacya Sandecka „Dom robotny“	1.326	85	76.105	11
66	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców . .	96	88	5.063	22
67	„ Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan	1.114	16	54 415	72
	„ Dr. Józefa Malinowskiego:				
68	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach .	503	81	47.514	32
69	2) „ „ artystów i literatów	455	66	44.005	66
60	3) ku popieraniu celów gal. Towarzystwa muzycznego we Lwowie .	84	34	42.215	28
61	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	.	67	44.958	19
62	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących	67	20	28.274	17
73	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła . . .	1.002	88	34.981	51
74	„ Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej . . .	123	52	6.316	42
75	„ imienia Antoniego Schiffnera	9	12	4.878	90
76	„ Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych	190	72	9.755	56
77	„ ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	1.361	12	69.529	45
78	„ „ Ludwika i Anny Helclów na rzecz „Domu ubogich“ w Krakowie { a) obrotowy .	42.707	49	.	.
	{ b) rezerwowy .	89	21	54.200	.
	{ c) zarodowy .	.	.	1,890.277	30
79	Fundusz Macierzy polskiej	5.151	29	76.943	52
70	„ Feliksy Maryi Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców .	31.154	49	559 933	48
71	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego	.	.	1.148	32
72	„ ku podniesieniu rybactwa	2.666	97	8	.
83	Fundacya Teofili i Malwiny Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt .	743	.	16.864	20
84	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt	872	.	44.579	40
85	„ „ „ wdów po nauczycielach ludowych . . .	348	23	46.237	14
86	„ hr. Weisenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą . . .	210	.	15.527	30
87	„ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie .	258	84	6.611	66
88	„ bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	356	36	41.917	68
89	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła	268	38	6.818	23
80	„ posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	119	87	49.701	46
81	„ „ „ „ „ „ „ dziewcząt wiejskich	484	86	7.446	58
82	„ „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych { zarodowy . . .	821	.	18.793	82
	{ rezerwowy . . .	44	52	4.602	84
93	„ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów	.	02	77.215	90
94	„ im. Józefa Kosvitzky'ego: 1) dla ślepych w Krakowie . . .	124	.	3.282	56
95	2) dla wychowanków zakładu sierót pod wezw. św. Józefa w Krakowie	287	51	7.341	90
96	3) „ poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	124	.	3.281	90
97	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale	48	99	5.430	88
98	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	361	20	18.400	94
99	„ emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	6.326	72	555.011	46
100	„ Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów wojskowych	24	80	653	82
101	„ propinacyjny	321	15	5,798.101	26
	Do przeniesienia .	3,403.019	85	23,329.454	74

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta im. wartości	
	Z przeniesienia . .	3,403.019	85	23,329.454	74
102	Fundusz koszar krajowych	.	.	.	.
103	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	218.601	10	.	.
104	„ byłego galicyjskiego korpusu ochotników	.	.	47.643	08
105	„ pożyczki na cele melioracyjne	179.920	91	82.745	52
106	„ pożyczkowy na budowę szkół (w c. k. kasie rządowej) . . .	.	.	65.211	59
107	„ kolejowy	35	58	3.958.900	.
108	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	188	05	2,407.442	30
109	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie	101	44	2.989	49
110	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	.	.	23.271	94
111	„ na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju	96	.	2.504	56
112	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce	389	90	20.000	.
113	„ „ „ „ „ Żuratyn	389	90	20.000	.
114	„ „ „ „ nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	.	.	122.733	86
115	Fundacya Wacława Tyzenhauza	60	.	6.623	62
116	„ Karoliny ks. Lubomirskiej	11	82	1.600	
117	„ Maryem Gewürtzowej	101	60	2.595	50
118	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	.	.	1.212	94
119	„ „ „ Dębicy	.	.	1.213	38
120	„ Róży hr. Lanckorońskiej	901	53	159.971	68
121	„ Konstantego i Michaliny Pietruskich	2.203	98	14.427	20
122	„ Eustachego Szumańskiego „ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana“	.	.	124.728	.
123	„ im. śp. Ignacego Łukasiewicza	.	.	9.453	11
124	Fundacya im. ces. Franciszka Józefa na zakupno pni pszczół i drzewek owocowych etc.	206	50	3.268	88
125	„ Morawieckiego Michała	1.959	—	68.073	69
126	„ z nadwyżek kas sierocych	72	24	110	35
127	„ Koralewskiego Izydora	333	20	17.000	.
128	Depozyta gminne serwitutowe	3.517	91	671.265	86
129	Depozyta	39.912	63	1,795.998	58
	Razem . . .	3,852.023	14	33,010.439	87
	B. W innych kasach.				
	W c. k. kasach rządowych, depozyta	.	.	6.000	.
	„ kasie krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, depozyta . . .	4.570	73	25.300	01
	„ „ „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, depozyta . .	2.744	82	24.038	17
	„ „ szpitali krakowskich „ . .	1.483	01	50.236	18
	„ „ krajowej szkoły rolniczej w Dublanach „ . .	1.283	42	5.557	34
	„ „ funduszu folwarku w Dublanach „ . .	.	.	.	.
	„ „ krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie „ . .	200	48	4.356	49
	„ „ „ niższej szkoły rolniczej w Horodence „ . .	.	.	.	.
	„ „ „ „ „ „ w Jagielnicy „ . .	.	.	.	.
	„ „ „ „ „ „ w Kobiernicach „ . .	15	11	.	.
	„ „ „ „ „ „ Bereźnicy „ . .	34	02	.	.
	„ „ „ szkoły ogrodniczej w Tarnowie	.	.	.	.
	„ „ „ niższej szkoły rolniczej w Suchodole	.	.	.	.
	Razem . . .	10.331	59	115.488	19

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta im. wartości	
	Zestawienie sumaryczne.				
	A) W kasie krajowej	3,852.023	14	33,010.439	87
	B) „ innych kasach	10.331	59	115.488	19
	Suma	3,862.354	73	33,125.928	06

Poszczególnienie

papierów wartościowych

według ich rodzaju

z końcem roku 1901.

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacye
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	pożyczki krajowej z roku 1893.
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
1	a) Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	—	—	—	—	—
	b) Szkoła rolnicza i była szkoła ogrodnicza w Czernichowie	—	—	4.200	—	—
	c) Szkoła rolnicza w Dublanach	—	—	2.100	—	—
2	Fundusz szkolny krajowy	42.600	—	884.600	—	73.000
3	Krajowy fundusz szkolny emerytalny	67.000	—	—	—	—
4	„ szpital powszechny we Lwowie — Oddział chorych	—	—	200	—	—
5	„ „ „ „ — „ położnic	—	—	—	—	—
6	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—
7	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	—	—	4.200	—	—
8	Szpital św. Łazarza w Krakowie — Oddział chorych	68.200	400	214.900	—	—
9	„ „ „ „ — „ położnic	800	—	24.500	—	—
10	„ „ „ „ — „ syfilitycznych	—	—	8.000	—	—
11	„ „ „ „ — „ obłąkanych	—	—	—	—	—
12	Fundusz policyi krajowej	—	—	264.600	—	—
13	„ pożyczki „ z r. 1873.			—	—	—
14	„ „ „ „ 1883.		—	—	—	—
15	„ „ „ „ 1891.			—	—	—
16	„ „ „ „ 1893.				—	96.400
17	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne					—
18	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya górna					—
19	„ „ potoku Kisieliny					—
20	„ „ rzeki Łęgu					—
21	„ „ „ Trześniówki					—
22	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki oraz Trześni			—	—	—
23	„ „ rzeki Nowego Brnia z dopływami					—
24	„ „ „ Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca			—	—	—
25	„ na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy			—	—	—
26	„ „ uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły		—	—	—	—
27	„ „ zabudowanie potoku górskiego Michałów			—	—	—
28	„ „ „ „ „ Niszkówka			—	—	—
29	„ regulacyi rzeki Bugu				—	—
30	„ „ Złotej Lipy			—	—	—
31	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław			—	—	—
32	„ regulacyi potoku Dumnego			—	—	—
33	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca			—	—	—
34	„ regulacyi Przegnojówki			—	—	—
35	„ osuszenia bagien stojanowskich			—	—	—
36	„ zabudowania potoku Glińsko			—	—	—
37	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru		—	—		—
38	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy					—
39	„ zabudowania potoku Bystra		—	—		—
40	„ regulacyi górnego Dniestru		—	—		—
41	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. Mieleckim			—		—
42	„ konserwacyi i obwałowania Wisły i Sanu	—	—	—		—
43	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim	—	—	—		—
44	„ emerytalny dozorców melioracyjnych	—	—	—		—
45	„ kultury krajowej	1.200		87.600		—
46	„ stanowy sierociński	52.200		31.800		3.000
47	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	2.200	—	23.000	—	20.700
48	„ podrzutków w Krakowie	800	—	38.400	—	—
49	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki	5.400	—	15.300	—	800
50	Fundusze stypendyjne	3,461.400	521.400	3,204.100	1.600	495.000
51	Administracya dóbr Winniki	—	—	—	—	—
52	Fundusz galic. inwalidów wojskowych	2.400	—	31.600	—	400
53	„ niżankowicki inwalidów wojskowych	—	—	—	—	6.000
54	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	800	—	2.800	—	—
55	Zakład narodowy im. Ossolińskich	666.400	400	—	600	129.300
56	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	—	—	—	—	—
57	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—
58	„ Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich	—	3.200	—	—	—
59	„ szkół ludowych z roku 1872	176.200		25.100	—	2.700
60	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	200		110.400	—	10.500
61	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	59.000		—	—	—
62	„ „ dla dziewcząt służących	40.800		—		—
63	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej	4.600	—	9.800	—	600
64	„ pomnika ś. p. Agenora hr. Gołuchowskiego		—	—		—
	Do przeniesienia	4,652.200	525.400	4,987.200	2.200	838.490

Obligacye																		
komunalne Banku krajowego	pożyczki papierskiej	funduszów propinacyjnych	Pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego	Renty państwowe	Losy państwowe i inne	Akcye kolei: Karola Ludwika	Akcye kolei: węgiersko-północno-wschod. inne	Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.	Asygnaty kasowe Banku włoskiego	Weksle	Razem	Zapisy drużnic. i inne dokumenta
imienna													
K.	franki	K.	K.	K.	K. g.	K.	K.	K.	K. g.	K.	K.	K. g.	K. g.
—	—	—	—	—	—	—	—	1,000.000	— —	—	—	1,000.000 —	967.628 70
—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.785 41	—	—	8.985 41	— —
—	—	1.600	1.000	—	—	—	—	—	3.714 30	—	—	8.414 30	— —
—	—	4.000	—	19.700	6.600	—	200	—	15.958 40	4.500	—	1,051.158 40	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	100 44	—	—	67.100 44	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	406 31	—	—	606 31	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
—	—	7.500	—	—	—	—	—	—	107 16	—	—	11.807 16	— —
—	—	21.100	—	—	—	—	—	—	425 91	—	—	305.025 91	1.600 —
—	—	14.400	—	—	—	—	—	—	87 40	—	—	39.787 40	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	113 26	—	—	8.113 26	— —
—	—	—	—	11.000	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	154 96	—	—	275.754 96	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	100.000 —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.360 —	—	—	98.760 —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	1,297.623 —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	476 86	—	—	476 86	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	9 08	—	—	— 9 08	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	10.283 49	—	—	10.283 49	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	38 58	—	—	88.838 58	— —
—	—	1.200	—	4.400	—	—	—	—	94 91	—	—	92.694 91	— —
—	—	—	2.000	—	—	—	—	—	768 75	—	—	48.668 75	— —
—	—	13.900	—	—	—	—	—	—	110 53	—	—	53.210 53	— —
—	—	—	—	11.200	—	—	—	—	148 18	—	—	32.848 18	— —
3.400	—	115.800	314.000	339.700	111.200	—	5.150	76.440	88.407 27	—	5.000	8,742.597 27	30.302 67
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
—	—	—	—	40.400	—	—	—	—	67 56	—	—	74.867 56	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	110 60	—	—	6.110 60	— —
—	—	—	—	200	—	—	—	—	62 56	—	—	3.862 56	— —
50.000	300	58.800	—	—	5.000	—	—	4.000	7.987 60	—	—	922.787 60	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	15.929 26	—	—	15.929 26	8.680 —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	486 06	—	—	486 06	— —
125.200	—	—	—	—	—	—	—	—	186 57	—	—	128.586 57	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	66 55	—	—	204.066 55	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.588 08	—	—	124.688 08	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	8.489 22	—	—	67.489 22	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	7 27	—	—	40.807 27	— —
—	—	—	—	1.100	—	—	—	—	187 15	—	—	16.287 15	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	—	—	— —	— —
178.600	300	238.300	317.000	427.700	122.800	—	5.350	76.440	1.004.000	165.719 68	4.500	5.000	13,551.109 68	2,405 834 37

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacye
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	pożyczki krajowej z roku 1893
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
	Z przeniesienia . .	4,652.200	525.400	4,987.200	2.200	838 400
65	Fundacya sandecka „Dom roboczy“	16.200	—	49.600	—	8.600
66	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąk. wyzdrowieńców	400	—	1.200	—	3.200
67	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan	12.800	—	26.900	—	10.800
	Fundacya Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego imienia Najjaśn. Pana:					
68	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach	600	—	45.200	—	—
69	2) ku wspieraniu artystów i literatów . .	—	40.000	3.800	—	—
70	3) ku popieraniu celów galic. Towarzystwa muzyczn. we Lwowie	—	—	42.000	—	—
71	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych .	3.000	—	27.200	—	8.300
72	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących .	1.000	—	12.900	—	8.900
73	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła	—	—	4.200	—	10 700
74	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej	2.000	—	4.000	—	200
75	„ imienia Antoniego Schiffnera	4.800	—	—	—	—
76	„ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych	8.800	—	600	—	200
77	„ ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	—	—	2.600	—	61.100
78	„ „Domu ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helzlów w Krakowie a) rezerwowy . .	8.600	—	32.600	—	3.000
	b) zarodowy . .	1,381.200	—	398.600	—	27.800
79	Fundusz „Macierzy polskiej“	45.400	—	27.400	—	600
80	„ Feliksy Mary i Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	311.800	—	123.400	—	—
81	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego . .	—	—	—	—	—
82	„ ku podniesieniu rybactwa	—	—	—	—	—
83	Fundacya Teofili i Malwiny Łukowskich dla osieroconych dziewcząt	—	—	16.800	—	—
84	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt . .	—	—	6.400	—	36.200
85	„ „ „ wdów po nauczycielach szkół ludowych	2.200	—	4.000	—	40.000
86	„ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą	—	—	10.400	—	5.100
87	„ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie	—	—	2.300	—	4.200
88	„ bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	23.800	—	17.500	—	600
89	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła . . .	2.600	—	3.100	—	600
90	„ posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	3.000	—	43.100	—	2.600
91	„ posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla dziewcząt wiejskich . . .	400	—	6.800	—	200
92	„ „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych: a) zarodowy . . .	—	—	15.800	—	2.800
	b) rezerwowy . . .	—	—	1.200	—	—
93	„ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów	77.200	—	—	—	—
94	„ im. Józefa Kosvitzky'ego: 1) dla ślepych w Krakowie	—	—	—	—	700
95	2) dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie . .	—	—	2.400	—	1.700
96	3) dla poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	—	—	800	—	700
97	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale . .	4.600	—	800	—	—
98	„ Ludwiki hr. Dunin z Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	16.000	—	—	—	2.300
99	„ emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	58.800	—	474.700	—	—
100	„ Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów wojsk.	—	—	200	—	—
101	Fundusz propinacyjny	515 800	—	3,616.900	—	142.200
102	„ koszar krajowych	—	—	—	—	—
103	Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . .	7,153.200	565.400	10,312.600	2.200	1,221.700

Obligacye					Renty państwowe		Losy państwowe i inne	Akcye kolei		Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.		Asygnaty kasowe Banku włościańskiego	Weksle	Razem		Zapisy dłużne i inne dokumenta	
komunalne Banku krajowego	pożyczki papierskiej	funduszów propinacyjnych	Pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego				Karola Ludwika	węgiersko-północno-wschod. i inne								
imienna																	
K.	franki	K.	K.	K.	K	g.	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	g.	K	g.
178.600	300	238.300	317.000	427.700	122.800	—	5.350	76.440	1,004.000	165.719	68	4 500	5.000	13,551.109	68	2,405.834	37
—	—	—	—	1.600	—	—	—	—	—	105	11	—	—	76.105	11	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	263	22	—	—	5.063	22	—	—
2.000	—	—	—	700	—	—	—	—	—	1.215	72	—	—	54.415	72	—	—
—	—	—	—	1.600	—	—	—	—	—	114	32	—	—	47.514	32	—	—
—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	5	66	—	—	44.005	66	40.000	—
—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	15	28	—	—	42 215	28	—	—
—	—	—	1.800	4.600	—		—	—	—	58	19	—	—	44.958	19	—	—
—	—	—	—	2.200	—		—	—	—	3·274	17	—	—	28.274	17	—	—
—	—	—	200	1.000	18.809	53	—	—	—	71	98	—	—	34.981	51	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116	42	—	—	6.316	42	—	—
—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	38	90	—	—	4.878	90	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	155	56	—	—	9.755	56	—	—
—	—	—	2.200	2.200	—	—	—	—	—	1.429	45	—	—	69.529	45	—	—
—	—	—	—	10.000			—	—	—	—	—	—	—	54.200	—	—	—
—	—	60.600	21.200	800	—	—	—	—	—	77	30	—	—	1,890.277	30	—	—
—	—	—	3.400	—	—	—	—	—	—	143	52	—	—	76.943	52	—	—
4.000	—	104.200	—	16.200	—	—	—	—	—	333	48	—	—	559.933	48	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.148	32	—	—	1.148	32	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	8	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	20	—	—	16.864	20	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	979	40	—	—	44.579	40	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	37	14	—	—	46.237	14	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	27	30	—	—	15.527	30	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	111	66	—	—	6.611	66	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17	68	—	—	41.917	68	—	—
—	—	—	—	500	—	—	—	—	—	18	23	—	—	6.818	23	—	—
—	—	—	200	600	—	—	—	—	—	201	46	—	—	49.701	46	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	46	58	—	—	7.446	58	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	193	82	—	—	18.793	82	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.402	84	—	—	4.602	84	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	90	—	—	77.215	90	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	182	56	—	—	3.282	56	—	—
—	—	—	—	4.800	—	—	—	—	—	41	90	—	—	7.341	90	—	—
—	—	—	—	2.400	—	—	—	—	—	181	90	—	—	3.281	90	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	30	88	—	—	5.430	88	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	94	—	—	18.400	94	—	—
—	—	—	21.200	300	—	—	—	—	—	11	46	—	—	555.011	46	—	—
—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	53	82	—	—	653	82	—	—
—	—	—	—	686 800	—	—	—	—	—	536.401	26	—	—	5,798 101	26	696 000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7,010.851	60
184.600	300	403.100	367.200	1,164.400	142.009	53	6.390	76.440	1,004.000	716.415	21	4.500	5.000	23,329.154	74	10,152.685	97

Liczba porządkow.	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacje	
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	pożyczki krajowej z roku	189..
		Wartość					
		K.	K.	K.	K.		K.
	Z przeniesienia . .	7,153.200	565.400	10,312.600	2.200	—	1,221.700
104	Fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników .	—	—	—	—	—	—
105	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	—	—	—	—	—	—
106	„ pożyczkowy na budowę szkół	—	—	—	—	—	—
107	„ kolejowy	—	—	—	—	—	—
108	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego . .	1,363 200	—	153.200	—	—	111.300
109	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie .	—	—	2.200	—	—	—
110	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	—	—	20.900	—	—	—
111	„ „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych zakładów naukowych przemysłowych“	—	2.400	—	—	—	—
112	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce	20.000	—	—	—	—	—
113	„ „ „ „ „ Żuratyn .	20.000	—	—	—	—	—
114	„ „ „ „ nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	120.600	—	2.100	—	—	—
115.	Fundacya Wacława Tyzenhauza	—	—	6.500	—	—	—
116	„ Karoliny ks. Lubomirskiej	—	30.000	2.200	—	—	—
117	„ Maryem Gewürtzowej	—	200	—	—	—	—
118	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca . .	—	—	1.000	—	—	—
119	„ „ „ Dębicy	—	—	1.000	—	—	—
120	„ Róży hr. Lanckorońskiej	—	—	—	—	—	—
121	„ Konstantego i Michaliny Pietruskich . .	—	—	100	—	—	—
122	„ Eustachego Szumańskiego	120.000	—	9.100	—	—	—
123	„ Ignacego Łukasiewicza	—	—	—	—	—	—
124	„ Kowalewskiego Izydora	—	—	—	—	—	—
125	„ jubileuszowa im ces. Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół, drzew owocowych etc. .	—	—	3.200	—	—	—
126	„ Morawieckiego Michała	36.100	2.000	27.100	—	—	1.100
127	„ nadwyżek z obrotu kas sierocych . . .	—	—	—	—	—	—
	Suma papierów funduszowych . .	8,833.400	600.000	10,541.500	2.200	—	1,334.100
	Do tego: Depozyta (ogólne i gminne serwitutowe) .	—	—	—	—	—	—
	Razem . .	8,833.400	600.000	10.541.500	2.200	—	1.334.100

Obligacye					Renty państwowe		Losy państwowe i inne	Akcye kolei		Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.	Asygnaty kasowe Banku włościańskiego		Weksle	Razem		Zapisy dłużne i inne dokumenta	
komunalne Banku krajowego	pożyczki papieskiej	funduszów propinacyjnych	pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego				Karola Ludwika	węgiersko-północno-wschod. i inne								
i m i e n a																	
K.	fr	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	K.	g	K.	K.	K.	g	K.	gr.
184.600	300	403.100	367.200	1,164 400	142.009	53	6.390	76.440	1,004.000	716.415	21	4 500	5.000	23,329.454	74	10,152.685	97
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	47.643	08	—	—	48.643	08	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82.745	52	—	—	82.745	52	1,618.891	98
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	65.211	59	—	—	65.211	59	—	—
—	—	—	—	978.900	—	—	—	—	2,980.000	—	—	—	—	3,958.900	—	—	—
—	—	629.400	116.600	32.800	—	—	800	—	—	142	30	—	—	2,407.442	30	21.600	—
—	—	—	—	500	—	—	—	—	—	289	49	—	—	2.989	49	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.371	94	—	—	23.271	94	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	104	56	—	—	2.504	56	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33	86	—	—	122.733	86	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	123	62	—	—	6.623	62	—	—
—	—	8.400	—	11.00	—	—	—	—	—	—	—	—	—	51.600	—	—	—
—	—	—	—	—	2.200	—	—	—	—	195	50	—	—	2.595	50	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	212	94	—	—	1.212	94	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	213	38	—	—	1.213	38	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	159.971	68	—	—	159.971	68	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.728	—	—	—	124.728	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.027	20	—	—	14.427	20	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	353	11	—	—	9.453	11	—	—
—	—	—	17.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	68	88	—	—	3 268	88	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.473	69	—	—	68.073	69	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110	35	—	—	110	35	—	—
184.600	300	1,040.900	500.800	2,187 600	144.209	53	7.190	76 440	3,984.000	1,096435	90	4.500	5.000	30,543.175	43	11,796.177	95
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,582..752	63	—	—
184.600	300	1.040 900	500.800	2,187.600	144.209	53	7.190	76.440	3,984.000	1,096435	90	4.500	5.000	33,125.928	06	11,796.177	95

Wykaz dóbr i realności, stanowiących własność funduszów krajowych z końcem roku 1900.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Wartość Szczegół K.	g	Ogół K.	g.
I.	**Fundusz krajowy** w ściślejszem znaczeniu:				
	1. Realność pod Nr. 717 $^2/_4$ (gmach sejmowy)	2,920.682	36		
	2. „ „ „ 319, 320 i 336 $^1/_4$ na umieszczenie szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	81.796	72		
	3. Szkoły rolnicze i folwark w Dublanach	729.808	11		
	4. Zakład w Czernichowie	471.621	54		
	5. Szpital św. Łazarza w Krakowie (część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49/222 dzieln. II.)	763 522	61		
	6. Szkoła rolnicza w Horodence	48.550	.		
	7. „ „ w Jagielnicy	25.881	31		
	8. „ „ w Bereźnicy	122 230	10		
	9. „ „ w Suchodole	145.664	72		
	10. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie	400	.		
	11. Gmach dla c. k. Żandarmeryi we Lwowie	532 332	.		
	12. „ „ „ „ w Czortkowie	14.000	.		
	13. Krajowy skład publiczny w Krakowie	297.260	38		
	14. Zamek w Olesku	2.665	60		
	15. Realność dawniej Marconich	15.200	.	6,171.615	45
II.	**Fundusz szkolny krajowy**: Budynek szkolny w Tarnowie			12.235	89
III.	**Krajowy szpital powsz.** we Lwowie: 1. Oddział chorych:				
	a) Gmach popijarski we Lwowie Nr. 349 $^1/_4$ (stary) Nr. 7 ulica Głowińskiego (nowy) część . . . . . 708.583 K. 17 g.				
	b) Pawilon dla zakaźnych, przerobiony z dawnej realności pod Nr. 381/382 $^4/_4$ (stary) Nr. 59 ulica Piekarska (nowy) nabyty od Schimserowej . . . . 84.055 „ 62 „				
	c) Nowo zbudowane kliniki, dom administracyjny itp. 958.110 „ 57 „				
	d) Koszt urządzenia dróg i ogrodu przy klinikach . 7.806 „ 30 „	1,758.555	66		
	2. Oddział położnic:				
	a) Gmach popijarski we Lwowie Nr. 349 $^4/_4$ (stary) Nr. 7. ulica Głowińskiego (nowy) część . . . . 20.207 K. 04 g.				
	b) Grunt zakupiony pod dom położnic pod nazwą „Wulka szpitalna“ . . . . . 11.288 „ 53 „				
	c) Grunt zakupiony pod dom położnic (i kliniki) pod nazwą „Wulka kampiańska“ pod l. k. 3.985 $^4/_4$ przy ul. Pijarów Nr. konskrypc. 771 $^4/_4$ . . . . 41.750 „ — „				
	d) Gmach nowo zbudowany dla zakładu położnic . 494.861 „ 96 „	568.107	53	2,326.663	19
IV.	**Fundusz budowy domu podrzutków** we Lwowie: Realność pod l. k. 146 i 147 $^4/_4$ przy ul. Paulinów l. 5.	.	.	24.939	.
V.	**Krajowy zakład dla obłąkanych** w Kulparkowie: Gmach nowo wybudowany Nr. 38 i 39 wraz z zabudowaniami folwarcznemi, gruntami i cegielniami	.	.	2,310.681	54
VI.	**Szpital św. Łazarza** w Krakowie: Gmach szpitalny w Krakowie Nr. 50/221, 48/222 i 49/222, dzieln. VI na „Wesołej“ z wszystkiemi przynależytościami i zabudowaniami:				
	1. Oddział chorych:				
	a) Część wartości starego wspólnego gmachu Nr. 50/221 264.065 K. 40 g.				
	b) Wartość kościoła szpitalnego doń należącego . . 170.000 „ — „				
	c) Część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49/222 dz. VI. w Krakowie, łącznie z folwarkiem Blich i II. piątrem (9.400 K.) now. pawilonem i budynkami gospodarcz. . . . 384.707 „ 04 „				
	d) Dobra Tropiszów (w Królestwie polskiem) . . 220.500 „ — „				
	e) „ Prądnik czerwony (w W. Ks. Krak.) . . 54.200 „ — „	1,093.472	44		
	Do przeniesienia . .	1,093.472	44	10,846.135	07

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Wartość Szczegół K.	g.	Ogół K.	g.
	Z przeniesienia . .	1,093.472	44	10,846.135	07
	2. Oddział położnic wspólnie z funduszem podrzutków w Krakowie: *a)* Część wartości starego gmachu 50/221	55.505	.		
	3. Oddział syfilitycznych (dawniej szpital św. Ducha) część wartości starego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49/222	11.398	38		
	4. Oddział obłąkanych (dawniej szpital św. Ducha) część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49 222	9.206	02	1,169.581	84
VII.	**Fundusze stypendyjne:** 1. Fundusz Dydyńskiego: *a)* Dobra Godowa z przynależnościami . . . 79.944 K. — g. *b)* Realność w Strzyżowie Nr. 97 (nowy gmach) . 54.040 „ 12 „	133.984	12		
	2. Fundusz Głowińskiego: Dobra Winniki z przynależnościami . . .	135.750	06		
	3. Fundusz Dra Jana Towarnickiego: a) realność w Rzeszowie Nr. 7 i 9 . . . . 75.547 K. 60 g. b) Gmach c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie . . . . . 156.845 „ 48 „ c) Gmach internatu przy c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie . . 118.408 „ 20 „	350.801	28		
	4. Fundusz Ignącego Marynowskiego: Dobra Kłodzienko	320.000	.	940.535	46
VIII.	**Fundacya „Domu ubogich im. Ludwika i Anny Helclów“ w Krakowie:** Budynek zakładowy z kaplicą i gruntami w Krakowie			1,467.335	10
IX.	**Fundusz koszar krajowych:** Grunta i budynki we Lwowie (na Wulce), w Rawie ruskiej, w Trembowli, w Mostach wielkich, i w Zaleszczykach			3,072.436	78
	Razem . .	.	.	17,496.024	25

Oprócz wyżej wykazanych nieruchomości, posiada fundusz krajowy realność pod l. k. 466¼ we Lwowie, (szkoła weterynaryi) realność w Gródku b. szkoły uprawy lnu, realność na szkołę ślusarską w Sułkowicach, tudzież dwa budynki z ogrodem na krajową szkołę sukienniczą w Rakszawie, których wartość dopiero później będzie mogła być oznaczoną, zaś fundusze stypendyjne posiadają dobra Janowce z przyległościami i realność w Tarnopolu Nr. 1280 własność fundacyi Stanisława Strzałkowskiego; dobra Szypowce z przyległościami własność fundacyi Stupnickiego Marcelego; dobra Kochanówka z przyległościami, własność fundacyi Dra Antoniego Lachowicza; dobra Dzwonowa, własność fundacyi Boznańskiego Leona; dobra Urlów własność w ¾ częściach fundacyi Karola i Reginy Lipińskich; dobra Kuźmina dolna i górna własność fundacyi Ryszarda Pieściorowskiego, dobra położone w powiecie tarnopolskim i trembowelskim a mianowicie: Baworów z Zastawiem, Łuka wielka, Myszkowice, Łoszniów z Zagórzem i Krowinkę, tudzież grunta w Tarnopolu i realność we Lwowie własność fundacyi śp. Wiktora hr. Baworowskiego stanowiące — których wartości nie podaje się, albowiem dotychczas nie zostały oszacowane.

funduszów dotowanych i samoistnych budżetem objętych, tudzież funduszów budżetem nie objętych. Str.

Lit. *A.* Sumaryusz 25
I. a) Fundusz krajowy 31
b) „ „ szczegółowe rachunki:
1. Zamknięcie rachunku szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie . . 119
2. „ „ stacyi kontrol. i doświadcz. botan.-roln. we Lwowie . 122
3. „ „ krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach . 124
4. „ „ „ niższej „ „ „ . . 134
5. „ „ szkoły gorzelniczej w Dublanach 137
6. „ „ gorzelni krajowej „ 139
7. „ „ folwarku „ 141
8. „ „ stacyi kontroln. i doświadcz. chem.-roln. w Dublanach 148
9. „ „ krajowej szkoły średniej rolniczej w Czernichowie . 150
10. „ „ folwarku w Czernichowie 156
11. „ „ krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence . . 162
12. „ „ „ „ „ „ w Jagielnicy . . 166
13. „ „ „ „ „ „ w Kobiernicach . 170
14. „ „ „ „ „ „ w Bereźnicy . . 175
15. „ „ „ „ „ „ w Suchodole . . 179
16. „ „ „ szkoły ogrodniczej w Tarnowie . . 183
17. „ „ krajowego zakładu sadowniczego w Zaleszczykach . 186
18. „ „ „ składu publicznego w Krakowie . . 189
19. „ „ krajowych zawodowych zakładów przemysłowych . 195
c) 20. Wykaz należytości czynnych i biernych 237
II. a) Fundusz szkolny krajowy 243
b) „ „ „ emerytalny 259
III. Krajowy szpital powszechny we Lwowie 267
IV. Fundusz podrzutków we Lwowie 285
V. Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie 287
VI. Szpital św. Łazarza w Krakowie 299
VII. Fundusz policyi krajowej 315
VIII. „ pożyczki z roku 1973 318
IX. „ „ „ 1883 320
X. „ „ „ 1891 322
XI. „ „ „ 1893 323
XII. „ kultury krajowej 328
XIII. „ stanowy sierociński 329
XIV. „ Aleksandra hr. Stadnickiego 331
XV. „ podrzutków w Krakowie 333
XVI. „ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne 335
XVII. „ regulacyi rzeki Gniłej Lipy 338
XVIII. „ „ potoku Kisieliny 340
XIX. „ „ rzeki Łęgu 343
XX. „ „ potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami . 347
XXI. „ „ rzeki Brnia nowego 351
XXII. „ „ „ Biały z dopływami i uzupeł. prawego brzegu Dunajca . 355
XXIII. „ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy . . . 360
XXIV. „ dla obwał. prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami. 362
XXV. „ regulacyi rzeki Bugu 366
XXVI. „ zabudowania górskiego potoku Niszkówki 369
XXVII. „ regulacyi Złotej Lipy 371
XXVIII. „ osuszenia bagien w powiecie łańcuckim i jarosławskim . . 373
XXIX. „ regulacyi potoku Dumnego 375
XXX. „ obwałowania lewego brzegu Dunajca 377
XXXI. „ regulacyi potoku Przegnojówki 379
XXXII. „ osuszenia bagien Stojanowskich 382
XXXIII. „ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru . . 383
XXXIV. „ regulacyi środkowej sekcyi Gniłej Lipy 386
XXXV. „ dla zabudowania potoku Glińsko 389
XXXVI. „ „ „ „ Bystra 391
XXXVII. „ regulacyi górnego Dniestru 393
XXXVIII. „ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim . . 396
XXXIX. „ „ lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim . . 400
XL. „ konserwacyi rzeki Trześniówki 403
XLI. „ „ zabudowania górskiego potoku Michałów . . . 406
XLII. „ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim . . 407
XLIII. „ emerytury dozorców melioracyjnych 409
Lit. *B.* Fundusze samoistne, niedotowane, budżetem nie objęte 418
„ *C.* Fundusz propinacyjny miast 709
„ *D.* „ koszar krajowych 721
„ *E.* „ pożyczkowy dla gmin na budowę koszar 727
„ *F.* „ „ b. galic. korpusu ochotników 733
„ *G.* „ „ na cele melioracyjne 737
„ *H.* „ „ na budowę szkół 741
„ *I.* „ kolejowy 747
„ *K.* Stały fundusz przemysłowy. 757
„ *L.* Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych 761
„ *M.* Stały fundusz hodowlany 763
„ *N.* Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego 767
„ *O.* „ „ dla spółek oszczędności i pożyczek 769
„ *P.* Sumaryczne zestawienie obrotu brutto wszystkich funduszów krajowych w majątkach obrotowych i zarodowych 773

L. W. 72761/902

We Lwowie dnia 16. grudnia 1902.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1903.

Wysoki Sejmie!

Po myśli postanowień statutu krajowego i instrukcyi, przedkłada Wydział krajowy projekt budżetu krajowego na rok 1903 obejmujący:

A) Ogólny preliminarz na rok 1903.

B) Preliminarz funduszu krajowego, wraz ze specyalnymi preliminarzami a mianowicie:

I. Fundusze i zakłady dotowane ze skarbu krajowego.

Preliminarz funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu, wraz ze szczegółowymi preliminarzami:

do	rubr.	V.	poz. 96	funduszu szkolnego krajowego,
„	„	„	„ 97	funduszu szkolnego emerytalnego,
„	„	X.	„ 266	szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie,
„	„	„	„ 267	stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie,
„	„	„	„ 268 i 269	Akademii rolniczej i niższej szkoły rolniczej w Dublanach,
„	„	„	„ 270—273	szkoły gorzelniczej, gorzelni krajowej i folwarku, tudzież stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach,
„	„	„	„ 274 i 275	sredniej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie,
„	„	„	„ 276—280	szkół rolniczych w Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereźnicy i w Suchodole pod Krosnem,
„	„	„	„ 284 i 285	szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach,
„	„	„	„ 302	składu publicznego w Krakowie,
„	„	XII.	„ —	37 preliminarzy szkół przemysłowych zawodowych,
„	„	XIV.	„ 491	funduszu koszar krajowych.

C) Preliminarz szpitala powszechnego we Lwowie (oddziału chorych i oddziału położnic z klinikami).

D) „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie,

E) „ szpitala św. Łazarza w Krakowie (czterech oddziałów),

G) „ funduszu policyi krajowej.

II. Fundusze samoistne.

F) Preliminarz funduszu podrzutków w Krakowie,
H) „ „ kultury krajowej,
I) „ „ stanowego sierocińskiego,
K) „ „ Aleksandra hr. Stadnickiego.

Wydział krajowy przedkłada Wys. Sejmowi projekt budżetu na rok 1903 w układzie zupełnie nowym.

Dotychczasowy układ budżetu krajowego nie powstał od razu, ale w miarę rozszerzającej się działalności Reprezentacyi kraju rozwijał się na podstawie pierwszego, przed rząd przedłożonego a przez W. Sejm w r. 1866 uchwalonego budżetu. Z tego pierwotnego układu pozostały dotąd niezmienione rubryki I do VII włącznie. Z następnych odpadły zupełnie: XI „dopłaty na podwody", XII „podatki i daniny", XV „nagrody za ubicie zwierząt drapieżnych". Wchodziły natomiast nowe rubryki w miarę powstawania nowych działów czynności. Konieczność zaciągania długów krajowych, wywołała powstanie nowej rubryki XIV na oprocentowanie i umarzanie pożyczek krajowych. Rubryka VII zachowała wprawdzie dawną swą nazwę, ale ulegała różnym przemianom wewnętrznym, nawet niezgodnym z jej nazwą. Gdy bowiem przed Reprezentacyą kraju coraz natarczywiej stawały zadania ekonomiczne, którym pierwsze budżety tylko przez rubrykę „drogi krajowe" czyniły zadość — wydatki na cele rolnicze i przemysłowe weszły pod koniec lat siedmdziesiątych i z początkiem lat ośmdziesiątych ubiegłego stulecia do rubr. VII. do której wcale nie należały. Utworzono w niej wtedy trzy grupy wydatków: a) zasiłki dla zakładów — b) na cele gospodarstwa krajowego i c) na wychowanie publiczne. Ale gdy wydatki na cele wykształcenia i oświaty nie tylko cyfrowo rosły ale i coraz bardziej różnorodnemi się stawały — wydzielono z tej rubryki wydatki na utrzymanie pomników historycznych i utworzono dla nich osobną VIII rubrykę — tudzież wszystkie wydatki na cele ekonomiczne, dla których utworzono rubrykę XV łącząc w niej rolnictwo, górnictwo i przemysł. Gdy w dalszym rozwoju wydatki na rolnictwo i na przemysł wzrosły w stopniu, którego pierwotnie nie przewidywano, przeznaczono rubrykę XV wyłącznie dla rolnictwa i górnictwa — a dla przemysłu i rękodzieł utworzono nową rubrykę XVI.

Wobec tego sposobu, w jaki powstał obecny układ budżetu, nic dziwnego, że brak w nim jakiegokolwiek systemu, zwłaszcza że już pierwotny układ, który był tu punktem wyjścia, zupełnie był dowolny. A odnosi się to nie tylko do rubryk, ale w wyższym jeszcze stopniu do poszczególnych pozycyj każdej rubryki, które z małymi wyjątkami porządkowane były tak, jak czasowo jedna po drugiej powstawała. Póki budżet krajowy był nie tylko co do cyfr ale i co do ilości pozycyj i co do różnorodności wydatków, znacznie szczuplejszy, ten brak systematyczności w jego układzie nie utrudniał zbytecznie oryentacyi. Ale przy obecnym rozroście budżetu bardzo dotkliwie daje on się odczuwać. Rozrzucenie jednolitych wydatków na kilka rubryk — jak np. wydatków na cele zdrowotne — z drugiej strony łączenie w jednej rubryce wydatków różnorodnych, bez należytego ich ugrupowania, odbiera budżetowi zaletę przejrzystości i utrudnia w wysokim stopniu oryentowanie się nawet tym, którzy z budżetem dokładnie są obznajomieni.

A odnosi się to w wyższym jeszcze stopniu do działu dochodów. Rubryka V. „zwroty zaliczek z lat ubiegłych" — rubr. VI, „zwroty pożyczek", i XVII „rozmaite dochody", zawierają pozycye, które się odnoszą prawie do wszystkich działów wydatków, gdy znowu odwrotnie, dochody, odpowiadające wydatkom na sprawy zdrowotne są rozbite na dwie rubryki, dochody działu rolniczego aż na pięć rubryk. W ten sposób chcąc mieć wyobrażenie, nietylko ile każdy dział administracyi wymaga wydatku, ale też ile daje dochodu, ile zatem kosztuje netto, trzeba cały budżet w dziale dochodów zupełnie przerabiać, wszystkie jego pozycye inaczej grupować — i dopiero według tego dokonywać obliczeń.

Wobec tego postanowił Wydział krajowy cały układ budżetu zreformować tak, aby ułatwić oryentacyę i dać jaśniejszy pogląd na poszczególne działy administracyi. Miał przy tem głównie na oku, ażeby wydatki, jednemu zadaniu administracyjnemu poświęcone, a dotychczas w różnych rubrykach zamieszczane, w jednej rubryce połączyć, co się głównie odnosi do spraw zdrowotnych, dotąd na cztery rubryki wydatków rozbitych, i do spraw bezpieczeństwa publicznego, zamieszczanych w dwóch rubrykach; ażeby znów niepotrzebnie w jednej rubryce łączone wydatki różnorodne rozdzielić, jak uczyni-

liśmy że sprawami rolniczemi i górniczemi. Tam zaś gdzie dla jednego zadania administracyjnego są bardzo rozliczne i różnorodne wydatki, a rubryka miała tak liczne pozycye, że oryentowanie się w nich było utrudnione, potworzyliśmy w ramach jednej rubryki osobne grupy wydatków na wzór tego, jak się już dawniej stało w rubryce przemysłowej XVI, która od początku miała taki podział na grupy. Uczyniliśmy to w rubryce V. (dawnej VII) „oświata“ w X (dawnej XV) „rolnictwo“, i zaprowadziliśmy taki podział na grupy w rubryce III „sprawy zdrowotne“, w której połączyliśmy cztery dawne rubryki. Zmieniliśmy też nazwy rubryk — zamiast „koszta“ albo „wydatki na cele“, nazwaliśmy je krótko według treści — np. „oświata“, „rolnictwo“ itp., a to głównie dla tego, żeby w wydatkach i dochodach zachować jednolitą nomenklaturę. Skutkiem dokonanej rewizyi przydziału poszczególnych pozycyj do właściwych rubryk, zmniejszyła się znacznie rubryka „rozmaite“ która zarówno w dziale dochodów jak i wydatków przedstawiała wielką rozmaitość. Byłoby najlepiej, gdy można zupełnie się obejść bez tej rubryki — ale jest to wręcz niemożliwe. Należy tylko dążyć do tego, ażeby ją ścieśnić do jak najmniejszych rozmiarów.

W ten sposób powstał następujący szemat wydatków:

Rubryka I. (dotychczasowa I.) „Reprezentacya kraju“.

Rubryka II. (dotychczasowa II.) „Zarząd“.

Rubryka III. „Sprawy zdrowotne“ obejmuje dotychczasowe: III. „Koszta leczenia“ — IV. „Koszta szczepienia“ — V. „Wydatki sanitarne“ i XI. „Dotacye dla zakładów krajowych“ — która mimo tak ogólnikowej nazwy obejmowała tylko zakłady krajowe. Do rubryki tej przenieśliśmy też liczne pozycye z dotychczasowej rubr. VI. „Zasiłki dla zakładów dobroczynności“ — a mianowicie wszystkie pozycye odnoszące się do zakładów, mających cechę przeważnie zdrowotną, jak szpitale utrzymywane przez kongregacye i t. p. Tę rubrykę sanitarną podzieliliśmy na następujące grupy wydatków:

I. Koszta leczenia ubogich chorych i wydatki na szpitale.
II. Koszta utrzymania podrzutków.
III. Publiczna służba zdrowia.
IV. Zasiłki dla zakładów sanitarnych.

Rubryka IV. (dotychczasowa VI.) „Dobroczynność“ — z wyłączeniem z niej pozycyj sanitarnych.

Rubryka V. (dotychczasowa VII.) „Oświata“. Tą ogólną nazwą objęliśmy wszystko, co się odnosi do urzędowej i nieurzędowej, szkolnej i pozaszkolnej działalności ku podniesieniu poziomu inteligencyi całego społeczeństwa we wszystkich jego warstwach, wychowanie publiczne, umiejętność, literaturę, sztukę. Podzielilismy zaś tę rubrykę na następuiące grupy:

I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.
II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.
III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.
IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauki i oświaty. — Wydawnictwa.
V. Teatry i sztuki piękne.
VI. Rozmaite.

Rubryka VI. (dawniej VIII.) „Pomniki historyczne“ — bez zmiany.

Rubryka VII. (dawniej IX. i XII.) „Bezpieczeństwo publiczne“. Połączyliśmy tu żandarmeryę i szupaśnictwo — jako dwie osobne grupy tego samego działu.

Rubryka VIII. (dawna X.) „Komunikacye“ bez zmiany — z zatrzymaniem dotychczasowego podziału na dwie grupy: A) drogi krajowe — B) koleje żelazne.

Rubryka IX. (dawna XIII.) „Budowy wodne i melioracye“ — bez zmiany.

Rubryka X. (dawna XV. A) „Rolnictwo“ z wyłączeniem z niej górnictwa i z podziałem na następujące grupy:

I. Krajowa komisya dla spraw rolniczych; pensye i emerytury urzędników fachowych.
II. Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.
III. Wydatki na ogólne cele rolnictwa.
IV. Wydatki na poszczególne cele rolnictwa:
    A. Na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego,
    B. „ „ innych gałęzi gospodarstwa wiejskiego.
V. Na organizacyę spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.
VI. Na zapobieganie rolniczym klęskom elementarnym i na łagodzenie ich skutków.

Rubryka XI. (dawniej XV. B) „Górnictwo“ — bez zmiany.

Rubryka XII. (dawniej XVI) „Przemysł i rękodzieła“ — bez zmiany, z zachowaniem dotychczasowego podziału na grupy.

Rubryka XIII. (dawniej XIV.) „Długi krajowe“ — bez zmiany.

Rubryka XIV. (dawniej XVII.) „Rozmaite“ — znacznie uszczuplona przez wyłączenie z niej tych wszystkich pozycyj, które snadnie w innych rubrykach pomieścić się dały.

W dziale dochodów staraniem było Wydziału krajowego zastosować wszystkie rubryki do analogicznych rubryk wydatków. Nie dało się to jednak wykonać z całą ścisłością, a to z dwóch powodów. Po pierwsze są pewne działy zarządu, które mają wydatki i to znaczne, a nie mają żadnych dochodów — skutkiem czego wyznaczenie im odpowiednich rubryk w dochodach byłoby bezcelowe. Tu należą: Reprezentacya kraju, Dobroczynność i Oświata. Te zatem trzy rubryki musiały w dochodach odpaść. Są natomiast dochody, nie mające korespondujących rubrych w wydatkach, — jak: Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych i Dodatki do podatków. W tych zatem rubrykach dział dochodów odbiega od szematu wydatków. Rubrykę „Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych“, która dotąd stała na czele działu dochodów — przeniósł Wydział krajowy na koniec, bezpośrednio przed dodatkami do podatków — a uczynił to z tego względu, że jest to rubryka najbardziej zmienna, do pewnego stopnia przypadkowa, nie tworząca stałego źródła dochodów. Chciał zatem Wydział krajowy ten jej charakter zaznaczyć przez zamieszczenie jej bezpośrednio przed uchwalanymi z roku na rok dodatkami do podatków, tak, że pierwsze XII. rubryk dochodów tworzą regularne dochody funduszu krajowego, które potrącone od wydatków dają sumę niedoboru do pokrycia: a) pozostałością z rachunków lat poprzednich i b) dodatkami do podatków.

W ten sposób powstał następujący szemat dochodów:

Rubryka I. Zarząd.
Rubryka II. Sprawy zdrowotne z dawnych rubryk IV. i XI. i częściowo z V.
Rubryka III. „Pomniki historyczne“ z rubr. XVII. poz. 60.
Rubryka IV. Bezpieczeństwo publiczne — z dawnych rubryk IV. poz. 11. — XIII i XIV.
Rubryka V. Komunikacye z dawnych rubryk III. i częściowo z XVII.
Rubryka VI. Budowy wodne i melioracye — z części dawnej rubr. XVII.
Rubryka VII. Rolnictwo — z dawnych rubryk VII, VIII, IX, X i XV. a częściowo także z V, VI. i XVII.
Rubryka VIII. Górnictwo — z jednej pozycyi rubryki XVII.
Rubryka IX. Przemysł — z cześci rubryk V. i VI.
Rubryka X. Długi krajowe — z dwóch pozycyj rubr. XVII.
Rubryka XI. Rozmaite — znacznie uszczuplone, jak w wydatkach.
Rubryka XII. Opłaty konsumcyjne — dawna XVI.
Rubryka XIII. Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych — dawna I.
Rubryka XIV. Dodatki do podatków — dawna XVIII.

Dawna rubryka II. „Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych“ od dłuższego czasu nie pojawia się już w budżecie, gdyż odsetki bierne od chwilowo zaciąganych pożyczek przewyższały kwotę, pobraną jako odsetki czynne od chwilowo lokowanej gotówki — a zwyżka ta była uwidoczniona w zamknięciach rachunków w rubryce XIV. „oprocentowanie i umorzenie pożyczek“. Analogicznie zatem, gdyby odsetki od lokacyi były wyższe, niż odsetki bierne od chwilowych pożyczek, weszłyby one w dochodach rubryki X. dochodów, odpowiadającej rubryce XIII. (dawnej XIV.) wydatków.

W nadziei, że ten szemat nowy budżetu zostanie przez Wys. Sejm jako jaśniejszy od dawnego, aprobowany, Wydział krajowy zastosował go już przy układaniu preliminarza na r. 1903. Ażeby zaś umożliwić porównanie z budżetem uchwalonym na rok 1902 — polecił Oddziałowi rachunkowemu zestawienie wszystkich pozycyj tego ostatniego budżetu według nowego szematu. Jeżeli przeto podane dla porównania sumy rubryk z r. 1902 nie są zgodne z temi, jakie się znajdują w drukowanym ostatnim budżecie — to nie ma w tem żadnych omyłek, bo jest to tylko wynikiem innego zestawienia tych samych rubryk.

Zarazem polecił Wydział krajowy ściślejsze, niż dotąd bywało, rozróżnianie dochodów i wydatków na zwyczajne i nadzwyczajne — ażeby dział zwyczajnych ile możności zbliżyć do pojęcia budżetu normalnego — co dla oryentacyi jest także bardzo

pożądane. Kwestyę zaś, czy nie należałoby wydatków i dochodów nadzwyczajnych podzielić jeszcze na powtarzające się i jednorazowe — pozostawił Wydział krajowy na razie otwartą.

Przy poszczególnych pozycyach preliminarza zamieszczamy wynikłości z ostatniego roku, z którego rachunki są zamknięte, t. j. z r. 1901.

W wyjaśnieniach do każdego preliminarza dodanych uzasadnia Wydział krajowy szczegółowo wysokość wstawionych kwot wydatków i dochodów, tudzież różnic między cyframi niniejszego preliminarza, a uchwalonego na rok 1902 budżetu.

Po tych ogólnych uwagach przystępujemy do szczegółowego przedstawienia różnic budżetowych jak następuje:

1. W funduszu krajowym w ściślejszem znaczeniu.

A. W wydatkach

			więcej	*mniej*
W rubryce	II.	„Zarząd“ — więcej o . . . . a mianowicie podniesiono płace z dodatkami o 7.163 K. (w skutek zapreliminowania większego personalu w oddziale manipulacyjnym o 1 kancelistę i 1 asystenta, tudzież zrównania wedle skali rządowej dodatków aktywalnych dla dwóch najniższych kategoryi urzędników w oddziale rachunkowym, kasowym i manipulacyjnym), — wstawiono nowy wydatek 6.000 K. na administracyjno-rachunkowe lustracye w szpitalach, dalej zwiększono wydatki na „zasługi“ o 600 K., na „emolumenta“ o 242 K., na „pensye i zaopatrzenia“ o 2.442 K., na „nadzwyczajne zaliczki na płace“ (wydatek zwrotny) o 7.200 K. Razem podniesiono wydatki o 23.647 K. Natomiast zniżono je w „darach z łaski“ o 3.960 K., w „potrzebach kancelaryjnych“ o 1.000 K., w „kosztach utrzymania gmachu sejmowego“ o 17.240 K. (głównie z powodu opuszczenia jednor. wydatku na instalacyę wodociągów). Razem obniżono o 22.200 K, w rezultacie zaś podwyższono wydatki jak wyżej o 1.447 K.	1.447 K.	
„	III.	„Sprawy zdrowotne“ więcej o . mianowicie podwyższono: koszta leczenia ubogich o 30.000 K., dotacyę dla szpitala lwowskiego o 7.711 K., dotacyę dla szpitala św. Łazarza o 4.973 K., okręgi sanitarne o 5.000 K., budowę szpitala w Iwoniczu o 10 000 K. Razem zwiększono o 57.684 K. Natomiast zmniejszono: zaliczki na płace urzędników szpitalnych o 4.400 K., dary z łaski o 820 K., koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach o 2.000 K., podrzutki lwowskie o 342 K.,	36.922 „	
		Do przeniesienia . .	38.369 K.	— K.

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	38.369 K.	— K.
		koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy o 8.000 K., szpital w Przeworsku o 1.200 K., szpital św. Zofii we Lwowie o 4.000 K. Razem zmiejszono o 20.762 K., w ogóle zaś podwyższono j. w. o 36.922 K		
W rubryce	IV.	„Dobroczynność“ — mniej o . . a mianowicie ubyło w pozycyach: Towarz: „Dzieciątka Jezus“ rata amort. 25 K., Budowa zakładu im. hr. Sołtykowej 2.000 K., Przytulisko uczestn. powst. z r. 1863/4 w Krakowie 500 K., 3 towarzystwa diaków (po 200 K.) 600 K., Herbaciarnia centowa 200 K., Służebniczki w Krystynopolu (budowa) 2.000 K., Służebniczki w Starej Wsi 1000 K., Bazylianie — nowicyat w Krechowie (budowa) 2.000 K., Stow. sług im. św. Zyty w Krakowie 200 K., Rozmaici pogorzelcy 7.000 K., Dotknięci przez cyklon w Brzeżanach 800 K., Pogorzelcy gm. Kulawa 200 K. Razem ubyło 16.525 K. Natomiast przybyło: Tow. sług św. Zyty we Lwowie 200 K., zmiejszono tedy wydatki jak wyżej o 16.325 K.		16.325 „
„ „	V.	„Oświata“ więcej o . . . . mianowicie podwyższono: Niedobór fund. szkol. kraj. 1,160.392 K. „ „ „ emeryt. 57.979 K. Biała, szkoła polska 4.000 K., Kurs naukowy żeński w Tarnowie 400 K., Związek „Sokołów“ 200 K., Urszulanki w Kołomyi (budowa) 500 K., Felicyanki w Uhnowie (budowa) 1.200 K., Czytelnia polska w Białej 2.000 K., Wydawn. historyi rozwoju narodu ruskiego z XIX. wieku 200 K., Towarz. numizmatyczne Kraków 400 K., Nagr. konkurs. dramat. polskie 2.000 K., Teatr ruski „Tow. Besida“ 2.000 K., Teatr ludowy w Krakowie 1000 K., Tow. muzyczne w Tarnowie 200 K., Kapela narodowa Lwów 600 K., Wycieczki naukowe politechników 400 K. Razem podwyższono o 1,233.471 K. Zniżono zaś: Seminaryum Strzałkowskiej 2.000 K., Seminaryum Preisendanza 2.000 K., Instytut dziewcząt w Przemyślu 2.000 K., Izraelickie sieroty w Krakowie 200 K., Towarz. dla popierania nauki polskiej 500 K., Czasopismo „Architekt“ w Krakowie 400 K., Komisya etnograficzna Tow. im. Szewczenki na ekspedycyę naukową 1.000 K., Te-	1,223.871 „	
		Do przeniesienia . .	1,262.240 K.	16.325 K.

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	1,262.240 K.	16.325 K.
		atr ludowy we Lwowie 1.000 K., Stypend. dla ucznia wydziału lekarskiego 500 K. Razem zniżono o 9.600 K. w rezultacie zaś podwyższono wydatki j. w. o 1,223.871 K.		
W rubryce	VI.	„Pomniki historyczne“ więcej o . .	6.448 „	
		Przybyły wydatki: Muzeum narodowe w Krakowie 8.000 K., Arch. aktów grodzkich ziemskich 143 K., Konserwacya zamku Oleskiego 600 K., Restauracya kościoła w Krośnie 2.500 K., Restauracya bramy i baszty w Bieczu 1000 K., Restauracya cerkwi św. Jura w Drohobyczu 600 K. — Razem 12.843 K. Ubyło zaś: Restauracya cerkwi w Stanisławowie 4.000 K., Restauracya ratusza w Husiatynie 1.675 K., Dar z łaski Szaraniewiczowej 720 K., — razem ubyło 6.395 K., w ogóle zaś przybyło j. w. 6.448 K.		
„ „	VII.	„Bezpieczeństwo publiczne“ więcej o .	15.300 „	
		mianowicie zwiększono: Ryczałty dla żandarmeryi o 130 K., Najem pomieszkań i koszar 16.078 K., Sprawienie łóżek i pościeli 2.592 K., — razem przybyło 18.800 K. Ubyło zaś w szupaśniczych wydatkach 3.500 K. zwiększono tedy wydatki j. w. 15.300 K.		
„ „	VIII.	„Komunikacye“ więcej o . . .	24.046 „	
		mianowicie podwyższono: w dziale I. A. „Drogi“ (koszta zarządu) o 14.602 K., w dziale II. „Zarząd kolei żelaznych“ o 13.562 K., razem podwyższono o 28.164 K., — zniżono zaś w dziale I. F. „Pensye i zaopatrzenia“ o 4.118 K. — w ogóle zaś podwyższono j. w. o 24.046 K.		
„ „	IX.	„Budowy wodne i melioracye“ więcej o	95.228 „	
		Podwyższono: dział A. Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze o 17.437 K., dział B. Wykonanie budowli wodnych o 77.791 K. — razem podniesiono wydatek jak wyżej o 95.228 K.		
„ „	X.	„Rolnictwo“ mniej o		62.653 „
		a mianowicie ubyło: w dziale III. „Wydatki na ogólne cele rolnictwa“ o 56.350 K. (ubyła dotacya funduszu przemysłowo-rolniczego 60.000 K., natomiast przybyły podwyższenia dla towarzystw rolniczych 3.000 K. i dla składu publicznego w Krakowie 650 K., razem 3.650 K. — w rezultacie więc ubyło 56.350 K.) w dziale VI. „na zapobieganie rolniczym klęskom ele-		
		Do przeniesienia . .	1,403.262 K.	78.978 K.

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	1,403.262 K.	78.978 K.
		mentarnym i na łagodzenie ich skutków“ o 103.330 K., razem ubyło 159.680 K. przybyło zaś: w dziale I. „Krajowa komisya dla spraw rolniczych, pensye i emerytury urzędników fachowych“ o 555 K., w dziale II. „Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa“ o 49.407 K., w dziale IV. „Wydatki na poszczególne cele rolnictwa“ o 31.674 K., w dziale V. „Wydatki na organizacye spółek kredytowych w sród ludności rolniczej“ o 15.391 K. razem przybyło 97.027 K. — w ogóle zaś ubyło j. w. 62.653 K.		
W rubryce	XI.	„Górnictwo“ więcej o . . . . mianowicie przybyło: Na wycieczki międzynarod. kongresu geolog. 1.000 K., Szkoła górniczo-wiertnicza w Borysławiu (budowa) 15.523 K., Stacya doświadczalna produktów naft. 1.400 K., Nagrody konkursowe z dziedziny technologii nafty i wosku 800 K., Stypendya dla górników 1.600 K., razem jak wyżej 20.323 K.	20.323 „	
„ „	XII.	„Przemysł i rękodzieła“ mniej o . . mianowicie zniżono: w dziale V. „Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe“ o 112.000 K. — natomiast zwiększono w dziale I. „Szkoły przemysłowe uzupełniające“ o 3.077 K., w dziale II. „Szkoły fachowe przemysłowe i warsztaty instrukcyjne“ o 34.235 K., w dziale III. „Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego o 16.600 K., w dziale IV. „Wydatki komisyi krajowej dla spraw przemysłowych“ o 5.530 K., w dziale VI. „Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego“ o 11.800 K., razem zwiększono wydatki o 71.242 K. — w ogóle zaś obniżono jak wyżej o 40.758 K.		40.758 „
„	XIII.	„Długi krajowe“ mniej o . . . mianowicie ubyły wydatki: Umorzenie pożyczki na pokrycie niedoboru z r. 1900 284.535 K., Umorzenie pożyczki 20.000 K., Sióstr Miłosierdzia 154 K., Umorzenie pożyczki kraj. z r. 1893 618 K., Rozmaite wydatki byłych funduszów indemnizac. 90 K. — razem ubyło 285.397 K. Przybyło: Umorzeoie pożyczki 80.800 K., na budowę kulparkowską 34 K., Umorzenie pożyczki 10.000 K., zboru izrael. w Krakowie 5 K., razem 39 K., ogółem zaś ubyło jak wyżej 285.358 K.		285.358 „
		Do przeniesienia . .	1,423.585 K.	405.094 K.

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	1,423.585 K.	405.094 K.
W rubryce	XIV.	„Rozmaite“ mniej o . . . . mianowicie ubyło: Dotacya fund. koszar kraj. 5.037 K., Kurs pisarzy gminnych 9 000 K., Zakupno majętności Zielona 50.000 K. — razem 64.037 K. Przybyło zaś: Na prace misyonarskie w Mariebo 400 K., Na biura pośrednictwa pracy 5.000 K., razem 5.400 K., a więc ubyło jak wyżej 58.737 K.		58.637 „
		Wogóle preliminuje się na r. 1903 więcej o	1,423.585 K.	
		mniej o . .		463.731 K.
		w rezultacie zaś preliminuje się na r. 1903 wydatki większe o	959.854 K.	

B). W dochodach.

„	„	I. „Zarząd“ więcej o . . . . mianowicie zwiększono 3% wkładki i jednorazowe urzędników krajow. o 4.112 K, dochody zaś ze stacyi elektr. w gmachu o 1.000 K, ze sprzedaży książek i druków 1.600 K, — razem zwiększono o 6.712 K. zniżono zaś zwroty zaliczek na płace o 3.775 K, — wogóle zatem podwyższono dochód o 2.937 K.	2.937 K	
„	„	II. „Sprawy zdrowotne“ mniej o . . mianowicie zniżono: Nadwyżkę dochodów szpitala św. Łazarza o 14.830 K, Nadwyżkę dochodów od szpitala lwowskiego o 4.579 K. Nadwyżkę dochodów od zakładu kulparkowskiego o 11.905 K, Zwroty od gmin za dawne koszta leczenia o 250 K, — razem 31,564 K; zapreliminowano zaś więcej: Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych o 13.000 K, — wogóle tedy obniżono dochód o 18.564 K.		18.564 K
„	„	IV. „Bezpieczeństwo publiczne“ więcej o . a mianowicie podwyższono: kwaterunkowe Żandarmeryi o 1.464 K, zmniejszono zaś: Nadwyżkę od funduszu szu policyi kraj. o 714 K, Udział administracyi politycznej w kwaterunku Żandarmeryi o 51 K, Zwroty wydatków szupasowych o 500 K, razem zmniejszenie 1.265 K, — dochód zaś wogóle większy o 199 K.	199 „	
„	„	V. „Komunikacye“ więcej o . . . mianowicie podwyższono: Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne o 400 K, Zwroty zaliczek od Towarz. kolej. o 8.500 K, Zwroty zaliczek z lat dawniejszych na płace urzędników Oddz.: techni-	10.821 „	
		Do przeniesienia . .	13.957 K	18.564 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	13.957 K	18.564 K
		czno drogowego i Biura kolejowego o 6.700 K. — razem podwyższono o 15.600 K; zniżono zaś: Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych o 200 K, Zwrot kosztów podróży uczniow szkoły konduktorów o 100 K, Datki na wykupno gruntów pod kolej transwersalną o 4.479 K. razem zniżono o 4.779 K. dochód więc wogóle większy o 10.821 K.		
W rubryce	VI.	„Budowy wodne i melioracye“ więcej o a mianowicie podwyższono: Zwroty zaliczek na płace o 1.400 K Zwroty kosztów zdjęć i projektów meliorac. o 909 K razem j. w. 2.309 K	2.309 „	
„ „	VII.	„Rolnictwo“ więcej o . . . . mianowicie podwyższono: Zwroty zaliczek od nauczycieli szkół rolniczych o 600 K, Dochody szkoły gospodarstwa lasowego o 20 K, Dochody Akademii rolniczej w Dublanach o 27.916 K, Dochody folwarku w Dublanach o 1.530 K, Dochody szkoły gorzelniczej w Dublanach o 300 K, Dochody folwarku w Czernichowie o 1.100 K, Dochody szkoły rolniczej w Jagielnicy o 1.000 K. Dochody szkoły rolniczej w Bereźnicy o 2.000 K, Dochody szkoły rolniczej w Suchodole o 1.278 K, Dochody zakładu sadowniczego w Zaleszczykach o 300 K, Dochody krajowego składu w Krakowie o 1.950 K, Dochody patronatu dla biura Spółek oszczędności i pożyczek o 21.000 K, razem zwiększono o 58.994 K, zmniejszono zaś: Dochody gorzelni w Dublanach o 4.108 K, Dochody szkoły rolniczej w Czernichowie o 1,150 K, Dochody szkoły rolniczej w Kobiernicach o 150 K, Subwencyę z c. k. Skarbu na kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych o 1.000 K, razem zniżono o 6.408 K. w rezultacie zaś podwyższono dochody o 52.586 K.	52.586 „	
„ „	IX.	„Przemysł i rękodzieła“ mniej o . . mianowicie obniżono zwrot pożyczki od gminy Kalwaryi, zaciągniętej na budowę szkoły stolarskiej o 1.600 K, podwyższono zaś: Zwrot zaliczek na płace o 400 K. Zwrot pożyczki od szkoły szewskiej w Starym-Sączu o 160 K. Zwrot pożyczki Surówki Augusta na rozwinięcie pracowni artyst. stolarskiej o 100 K, razem zwiększenie 660 K, — w ogóle zaś dochód mniejszy o 940 K.		940 „
„ „	X.	Długi krajowe — więcej o . . . z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów.	200 „	
		Do przeniesienia . .	69.052 K	19.504 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	69.052 K	19.504 K
W rubryce	XI.	„Rozmaite“ mniej o . . . . a mianowicie zniżono; Dochód z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866 o 1.045 K. Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich o 4.000 K, Bonifikacyę z c. k. Skarbu Państwa za zrzeczenie się dodatków do podatku osobisto-dochod. o 29.766 K. razem zniżono dochód j. w. o 34.811 K.		34.811 „
„ „	XII.	Opłaty konsumcyjne więcej o . .	113.370 „	
„ „	XIII.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych więcej o	178.522 „	
		Wogóle preliminuje się na r. 1903: więcej o . .	360.944 K	
		mniej o . .		54.315 K
		w rezultacie zaś preliminuje się na 1903 dochód większy o	306.629 K.	
		Ogólne wyniki różnic niniejszego preliminarza przedstawiają się tedy jak następuje: W wydatkach wynik jest niekorzystniejszy o	959.854 K	
		w dochodach własnych korzystniejszy o .	306.629 „	
		w rezultacie zaś preliminarz na r. 1903 okazuje się niekorzystniejszy o .	653.225 K	
		Główny powód tego niekorzystnego wyniku stanowi wysoki wzrost wydatków na oświatę w rubryce V o		1,223.871 K
		pokryty w części korzystniejszymi wynikami a to: zmniejszeniem się wydatku na długi krajowe w rubr. XIII o . .	285 358 K	
		wzrostem dochodów z opłat konsumcyjnych w rubr. XII o	113.370 „	
		w końcu zaś preliminowaniem w rubr: XIII nad zeszłoroczny budżet pozostałości kasowej z rachunków roku 1901 . .	178.522 „	
		Strąciwszy więc sumę tych cyfr w kwocie		577.250 „
		otrzymamy wynik niekorzystny w kwocie . zbliżony do wyniku wyżej wykazanego.		646.621 K

Wydział krajowy z całą usilnością starał się o to, ażeby podwyższenie wydatków w preliminarzu na r. 1903 w porównaniu z r. 1902 ile możności ograniczyć i równowagi budżetu nie zachwiać. Jeżeli celu tego nie można było w pełni osiągnąć i Wys. Sejm otrzymuje preliminarz zamknięty niedoborem, złożyły się na to okoliczności, których usunięcie nie było w mocy Wydziału krajowego.

Wzrost wydatków funduszu szkolnego krajowego, prócz tego, jaki skutkiem uchwalenia nowej ustawy o płacach nauczycieli szkół ludowych nastąpił, jest znacznie wyższy od przeciętnego wzrostu w latach poprzednich. Jest to następstwem tych licznych przez Wys. Sejm aprobowanych zarządzeń, jakie w ostatnich latach poczyniono, aby przez przysporzenie większej liczby nauczycieli ukwalifikowanych, dalszą organizacyę szkół ludowych przyspieszyć. Wydział krajowy nie mógł w preliminarzu Rady szkolnej krajowej takich poczynić obniżek, któreby tamować mogły ten rozwój szkolnictwa ludowego — poprzestać przeto musiał na skreśleniu kwoty 45.000 K. w pozycyi, w której pomimo uchwalenia pełnej, przez Radę szkolną krajową preliminowanej kwoty, byłoby w wyniku nastąpiło zaoszczędzenie. Mimo to wydatek funduszu szkolnego krajowego jest podwyższony o 1,160.392 K. Również i wydatek na fundusz szkolny emerytalny pomimo

skreślenia przez Wydział krajowy takiej samej kwoty 45.000 K. okazał się wyższym o 57.979 K.

Obok tego działu wydatków, który z całego preliminarza najwyższą wykazuje cyfrę podniesienia wydatku -- jest cały szereg innych, w których podniesienie to albo wprost wynika z uchwał przez Wys. Sejm już powziętych, albo jest nieuniknionem następstwem rozwoju instytucyj, w ostatnich latach stworzonych i akcyi już rozpoczętej. Gdzie powstrzymanie takiej akcyi albo zatamowanie rozwoju jakiej instytucyi byłoby wprost ze szkodą publiczną połączone, tam Wydział krajowy nie mógł iść zbyt daleko w oszczędnościach. Natomiast nie wahał się z dokonaniem znacznych skreśleń tam, gdzie to bez wielkiej szkody publicznej i bez narażenia się na zarzut działania niezgodnego z wolą Wys. Sejmu było możliwe. Dowodem tego, że gdy uchwalone przez Wydział krajowy a przez poszczególne Departamenty ułożone preliminarze poszczególnych rubryk zostały zestawione i ogólny wynik niepomyślnym się okazał, Wydział krajowy przystąpił do ponownego przeglądu poszczególnych rubryk i dokonał skreśleń w kwocie przeszło $^1/_2$ miliona koron. Wychodził bowiem Wydział krajowy z tego założenia, które niewątpliwie i Wysoki Sejm podzieli, że skoro preliminarz budżetu zamyka się niedoborem, należy wszelkich starań dołożyć, aby ten niedobór był możliwie najmniejszy.

Ale i po stronie dochodów leży po części przyczyna, dla której preliminarz zamyka się niedoborem. Ostateczne obliczenie dochodów z państwowego podatku osobisto-dochodowego za rok 1901, dało wynik o tyle pomyślniejszy, że z udziału krajów w tym dochodzie wypłacono funduszowi krajowemu galicyjskiemu dodatkowo w r. 1902 kwotę 309.999 K., która wpłynęła już po zamknięciu rachunków funduszu krajowego za r. 1901 i podaniu jego wyniku do wiadomości Wys. Sejmu — została przeto wliczona na r. 1902. Wydział krajowy miał i ma wszelką podstawę do przypuszczania, że podobna nadwyżka okaże się po ostatecznem obliczeniu wyników państwowego podatku osobisto-dochodowego za r. 1902 i powtórzy się w r. 1903. Gdy jednak rząd w budżecie państwa na r. 1903 przyjmuje niższą kwotę do rozdziału pomiędzy kraje — przeto Wydział krajowy nie może na podstawie samego prawdopodobieństwa wstawiać w dochód budżetu krajowego kwoty wyższej, aniżeli ta, jaką Rząd do swego budżetu jako wydatek wstawia.

Analogicznie rzecz się ma z dochodem z dodatków do podatków bezpośrednich. W r. 1901 wpłynęła z tego tytułu znacznie wyższa kwota niż preliminowano — o czem Wydział krajowy Wys. Sejmowi zdał sprawę — a dochody pierwszych 10 miesięcy roku bieżącego, wyższe od dochodów tego samego okresu w r. 1901 dozwalają przypuszczać, że i w roku 1903 dochód z dodatków do podatków będzie wyższy od tego, jaki na podstawie przecięcia z trzechlecia preliminujemy. Mimo to Wydział krajowy nie może tego prawdopodobieństwa wyższego dochodu brać już naprzód w rachubę, ażeby przez to usunąć z preliminarza niedobór, — byłoby to bowiem niezgodne z temi prawidłami ostrożnego budżetowania dochodów, jakiemi się dotąd Wydział krajowy zgodnie z wolą Wys. Sejmu kierował.

Sumaryusz niniejszego preliminarza wykazuje:

w wydatkach	23,881.538 K.
w dochodach własnych	9,158.637 „
pozostaje do pokrycia	14,722.901 K.
dodatki do podatków według dotychczasowej stopy . . .	14,269.346 „
niedobór	453.555 K.

Na pokrycie tego niedoboru trzebaby podnieść dodatki do podatków o 2. gr. od korony — z czego wpłynęłoby 472.000 K. — tak, że pozostałaby jeszcze mała zwyżka w kwocie 18.445 K. Wydział krajowy jednak nie wnosi podwyższenia dodatków. Czyni to przedewszystkiem z powodu, iż w obecnem ekonomicznem położeniu ludności i wobec wzmagających się potrzeb samorządu powiatowego i gminnego, które nakładają na ludność coraz wyższe ciężary — podniesienie stopy dodatków krajowych uważa jako ostateczność, której można się chwycić tylko w wypadku nieuniknionej konieczności, jakiejś *vis major*, wykluczającej inne wyjście. Takiego położenia obecnie niema.

W myśl kilkakrotnie wyrażonych życzeń Wys. Sejmu przedkłada Wydział krajowy osobnem sprawozdaniem projekt ustawy o zmianie sposobu poboru opłaty krajowej od piwa w dotychczasowej wysokości 1 kor. od hektolitra — i drugi projekt o podwyższeniu tej opłaty na 2 kor. Gdyby tylko pierwszy z tych projektów stał się ustawą,

dochód netto funduszu krajowego podniósłby się o kwotę około 200.000 K. — gdyby obydwa otrzymały najw. sankcyę, podniesienie to wynosiłoby około 1,200.000 K. A przypuściwszy wejście w życie pierwszej lub obu tych ustaw od początku drugiego kwartału roku 1903 — mielibyśmy z pierwszą ustawą niedobór w pewnej części pokryty, a z obiema ustawami pokryty całkowicie ze znaczną jeszcze zwyżką. Wydział krajowy nie chce przypuszczać, ażeby tylekroć wyrażonym życzeniom obu reprezentacyj kraju, Sejmu i poselstwa kraju do Rady państwa, c. k. Rząd nie chciał uczynić zadość — a w tym wypadku liczy na to tem pewniej, że co do nowego sposobu poboru opłaty od piwa, Rząd wobec Sejmu królestwa Czech zajął już stanowisko przychylne, nie może przeto odmówić naszemu krajowi tego, co innemu już przyrzekł. W każdym razie zatem oczekiwać należy w r. 1903 podwyższenia dochodu z krajowej opłaty od piwa, chociaż dochodu tego nie można wstawiac do budżetu, póki ustawowo nie będzie zabezpieczony.

Na wypadek jednak, gdyby wbrew oczekiwaniu ten wyższy dochód nie wpłynął, albo wpłynął w niedostatecznej mierze — nie obawia się Wydział krajowy, aby preliminowany na r. 1903 niedobór miał stworzyć jakieś większe trudności finansowe i wprowadzić zamieszanie w naszą gospodarkę. Wobec bowiem prawdopodobnych wyższych dochodów z udziału kraju w dochodzie państwa z podatku osobisto-dochodowego i również prawdopodobnego wyższego wpływu dodatków do podatków, niedobór ten zapewne znajdzie pokrycie a zasoby innych specyalnych funduszów krajowych są takie, że umożliwiają, w najgorszym razie, zaciągnięcie wewnętrznej pożyczki.

Z tych przeto powodów Wydział krajowy nie wnosi podwyższenia dodatków do podatków bezpośrednich a prosi o upoważnienie do pokrycia niedoboru w pierwszym rzędzie podwyższonym dochodem z opłaty krajowej od piwa a ewentualnie do zaciągnięcia wewnętrznej pożyczki.

Zachowując dotychczasową stopę dodatków do podatków bezpośrednich, wnosi zarazem Wydział krajowy, aby Wys. Sejm zachował także dotychczasowy stosunek między dodatkami do podatków realnych a do podatków osobistych — więc 60% dla pierwszych a 66% dla drugich. Powody, przemawiające za zatrzymaniem tego stosnnku, wyłuszczył Wydział krajowy obszerniej w swem dodatkowem sprawozdaniu do przedłożenia o budżecie krajowym na r. 1902. Komisya budżetowa w sprawozdaniu, przedłożonem Wys. Sejmowi, oświadczyła, że gdy Wydział krajowy nie proponnje żadnych zmian w stosunkn cyfrowym uchwałą z r. 1898 unormowanym „przeto komisya budżetowa nie ma powodu przedkładania jakichkolwiek wniosków zasadniczych w tej sprawie Wys. Sejmowi do nchwały“ — i dodała:

„Wyraz zapatrywania komisyi budżetowej znajdzie Wydział krajowy w tem, iż komisya budżetowa wnioski Wydziału krajowego w uchwale finansowej zawarte Wysokiemu Sejmowi bez zmiany lub zastrzeżenia do uchwały przedstawia“.

Gdy Wysoki Sejm zarówno odnoszące się do tego przedmiotu wywody sprawozdania Wydziału krajowego jak i powyżej powołany ustęp sprawozdania komisyi budżetowej bez zastrzeżeń pozostawił, a zgodne wnioski Wydziału i komisyi bez zmiany uchwalił — przeto Wydział krajowy w zgodzie z wyrażoną w ten sposób wolą Wys. Sejmu nie proponuje żadnej zmiany w stosunku dodatków krajowych odnośnych rodzajów podatków bezpośrednich, tembardziej, że od ostatniej budżetowej uchwały Wys. Sejmu nie zaszły żadne nowe okoliczności, któreby zmianę tego postanowienia mogły uzasadnić.

Co do wydatności grosza podatkowego, Wydział krajowy z przyczyn wyżej podanych, przyjmuje za podstawę przeciętną wydatność z ostatnich trzech lat. Wynosiła ona:

w roku 1899	226.260 K.
„ „ 1900	227.273 „
„ „ 1901	256.431 „
razem .	709.964 K.
przeciętnie	236.654 „

Wydział krajowy przyjmuje tę przeciętną w zaokrągleniu 236.000 K. jako podstawę do obliczenia dochodu z dodatków w r. 1903. Obliczenie to przedstawia się jak następnje:

Dodatki do podatku gruntowego i domowego od **18,316.222** K:

Galicya 91%	16,850.924 K	60% =	10,110.554 K
W. Ks. Krakowskie 8%	1,465.298 „	49% =	717.996 „

Dodatki do podatków osobistych (zarobkowego i innych) od **5,283.778** K:

Galicya 92%	4,861.076 „	66% =	3,208.310 „
W. Ks. Krakowskie 8%	422.702 „	55% =	232.486 „
Suma podatków	23,600 000 K.	dodatk:	14,269.346 K

II. Fundusze dotowane ze skarbu krajowego

	Dochody:	Wydatki:
Suma ogólna tego działu wynosi	1,720.635 K.	1,684.187 K.
na rok 1902 uchwalono	1,577.003 „	1,658.163 „
przeto na rok 1903 preliminuje się w dochodach *więcej* o	143.632 K.	
w wydatkach *więcej* o		26.024 K.

Uzasadnienie różnic przedstawiono w preliminarzach specyalnych funduszów tego działu.

III. Fundusze samoistne.

	Dochody:	Wydatki:
Suma ogólna w tym dziale wynosi	18.566 K.	18.019 K.
z porównania wynika nadwyżka dochodów wykazana w funduszu sierocińskim.	547 K.	

Na zasadzie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

1. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączone preliminarze funduszów krajowych na rok 1903.

2. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1903 pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo czynszowego, domowo-klasowego i 5%-owego podatku od domów wolnych po 60 halerzy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 66 halerzy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach Krakowskim i Chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1. ad a) wymienionych w wysokości 49 halerzy, zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych po 55 halerzy od każdej korony całej należytości tych podatków.

3. Pozostały jeszcze niedobór w kwocie 453.555 K. pokryje Wydział z oczekiwanego zwiększenia dochodu z krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa — a gdyby ustawa o tej opłacie z jakichkolwiek powodów w ciągu roku 1903 nie weszła w życie, albo wejście jej w życie tak się opóźniło, że podwyższony dochód nie wystarczyłby na pokrycie niedoboru, pokryje Wydział krajowy ten niedobór a względnie resztę jego przez zaciągnięcie wewnętrznej pożyczki.

4. Kwoty przyzwolone na rok 1903 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu krajowego w znaczeniu ściślejszem, niemniej w funduszu krajowym w znaczeniu obszerniejszem, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu:

a) w rubryce I. między pozycyami 5, 6, 7 i między pozycyą 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami a, b, c, d pozycyi 26;

c) w rubryce VIII. między pozycyami 221 i 222 tudzież między pozycyami 226, 227 i 228;

d) w rubryce X. między pozycyami 286c i 288 dalej 263, 292 i 296,

dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych szkół;

e) w rubryce XI. między pozycyami 332, 334 i 335;

f) w rubryce XII. między pozycyami 396 i 460, między pozycyami 457 i 468, między pozycyami 458 i 459, międzyp ozycyami 465 i 467a, wreszcie między pozycyami działów A, B, C, D i F wydatków na szkoły przemysłowe zawodowe połączone z warsztatami wzorowymi, wszakże tylko w granicach każdego działu z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki *m. p.*

Sprawozdawca:
Romanowicz *m. p.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 72.761/1902.

Lit. A.

Projekt budżetu krajowego

na rok

1903.

Z drukarni E. Winiarza.

Projekt budżetu funduszów

Liczba porz.	Alegat pod litera	Rubryka	Nazwa funduszów i zakładów	Wydatki	Dochody	Z porównania okazuje się	
						Nadwyżka dochodów	Przewyżka wydatków nad dochody czyli niedobór
				Korony			
I.	B)		**Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu.**				
		I.	Reprezentacya kraju . . .	244.572			
		II.	Zarząd	753.374			
		III.	Sprawy zdrowotne . . .	2,816.216			
		IV.	Dobroczynność	61.723			
		V.	Oświata	9,041.609			
		VI.	Pomniki historyczne . . .	85.146			
		VII.	Bezpieczeństwo publiczne . .	588.490			
		VIII.	Komunikacye	3,483.524			
		IX.	Budowy wodne i melioracye . .	1,654.431			
		X.	Rolnictwo	1,355.621			
		XI.	Górnictwo	53.111			
		XII.	Przemysł i rękodzieła . . .	464.666			
		XIII.	Długi krajowe	2,880.928			
		XIV.	Rozmaite	398.124			
		I.	Zarząd		70.425		
		II.	Sprawy zdrowotne . . .		142.931		
		III.	Pomniki historyczne . . .		450		
		IV.	Bezpieczeństwo publiczne . .		220.878		
		V.	Komunikacye		589.647		
		VI.	Budowy wodne i melioracye . .		27.813		
		VII.	Rolnictwo		434.111		
		VIII.	Górnictwo		9.000		
		IX.	Przemysł i rękodzieła . . .		4.180		
		X.	Długi krajowe		27.002		
		XI.	Rozmaite		1,138.588		
		XII.	Dochód z opłat konsumcyjnych .		6,315.090		
		XIII.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych		178.522		
		XIV.	Dodatki do podatków, od ogólnej sumy podatków 23,600.000 K wedle poszczególnienia w sumaryuszu lit. B)		14,269.346		
			Ogólna suma funduszu krajowego	23,881,538	23,427.983	—	453.555

na rok 1903.

Liczba porządkowa	Alegat pod literą	Rubryka	Nazwa funduszów i zakładów	Wydatki	Dochody	Z porównania okazuje się	
				Korony		Nadwyżka dochodów	Przewyżka wydatków nad dochody czyli niedobór
II.			**Fundusze krajowe w obszerniejszem znaczeniu.**				
	C)		Krajowy szpital powsz. we Lwowie .	735.547	697.765	—	37.782
	D)		„ zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	443.807	485.288	41.481	—
	E)		Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	497.309	526.555	29.246	—
	G)		Fundusz policyi krajowej . .	7.524	11.027	3.503	—
			Suma . .	1,684.187	1,720.635	74.230	37.782
						36.448	
III.			**Fundusze samoistne.**				
	F)		Fundusz podrzutków w Krakowie .	3.594	3.594	—	—
	H)		„ kultury krajowej . .	9 251	9.251	—	—
	I)		„ stanowy sierociński . .	3.154	3.701	547	—
	K)		„ Aleksandra hr Stadnickiego	2.020	2.020	—	—
			Suma . .	18.019	18.566	547	—

LW. 72.761/1902.
Alegat B. do sprawozdania
Wydziału krajowego o budżecie
krajowym na r. 1903.

Lit. B.

FUNDUSZ KRAJOWY

w ściślejszem znaczeniu.

PRELIMINARZ

na rok 1903.

W załączeniu: *a*) Preliminarz funduszu szkolnego krajowego;
b) „ krajowego funduszu szkolnego emerytalnego;
c) „ szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie;
d) „ stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie;
e) „ akademii rolniczej w Dublanach;
f) „ szkoły niższej rolniczej w Dublanach;
g) „ folwarku w Dublanach;
h) „ szkoły gorzelniczej w Dublanach;
i) „ krajowej gorzelni w Dublanach;
j) „ stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach;
k) „ szkoły rolniczej w Czernichowie;
l) „ folwarku w Czernichowie;
m) „ szkoły rolniczej w Horodence;
n) „ „ „ w Jagielnicy;
o) „ „ „ w Kobiernicach;
p) „ „ „ w Bereźnicy;
r) „ „ „ w Suchodole pod Krosnem;
s) „ „ ogrodniczej w Tarnowie;
t) „ zakładu sadowniczego w Zaleszczykach;
u) „ krajowego składu publicznego w Krakowie;
w) „ zakładów przemysłowych zawodowych;
x) „ funduszu koszar krajowych;
z) „ Wykazy podatków.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Licz. rub.	Poszczególnienie	Prelimi- Zwyczajne K o-
	Wydatki.	
I.	Reprezentacya kraju	237.972
II.	Zarząd	716.174
III.	Sprawy zdrowotne	2,790.416
IV.	Dobroczynność	37.348
V.	Oświata	8,961.809
VI.	Pomniki historyczne	37.046
VII.	Bezpieczeństwo publiczne	585.898
VIII.	Komunikacye	3,296.754
IX.	Budowy wodne i melioracye	1,554.431
X.	Rolnictwo	1,195.978
XI.	Górnictwo	36.611
XII.	Przemysł i rękodzieła	417.166
XIII.	Długi krajowe	2,880.928
XIV.	Rozmaite	392.724
	Suma wydatków	23 141.255
	Dochody.	
I.	Zarząd	66.900
II.	Sprawy zdrowotne	142.931
III.	Pomniki historyczne	450
IV.	Bezpieczeństwo publiczne	220.878
V.	Komunikacye	487.019
VI.	Budowy wodne i melioracye	27.813
VII.	Rolnictwo	415.911
VIII.	Górnictwo	9.000
IX.	Przemysł i rękodzieła	2.800
X.	Długi krajowe	27.002
XI.	Rozmaite	1,137.754
XII.	Dochód z opłat konsumcyjnych	6,315.090
XIII.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—
	Suma dochodów własnych	8,532.548
XIV.	Dodatki do podatków, od ogólnej sumy podatków 23,600.000 K. (wydatność 1 grosza = 236.000 K.) mianowicie:	
	1. od podatku gruntowego i domowego w sumie 18.316 222 K.:	
	a) 92% na Galicyę wschodnią i zachodnią od 16,850.924 K. — 60% = 10,110.554 K.	
	b) 8% na Wielkie Księstwo Krakowskie od 1,465.298 „ — 49% = 717.996 „	
	2. od podatku zarobkowego i innych podatków w sumie 5,283.778 K.:	
	a) 92% na Galicyę wschodnią i zachodnią od 4,861.076 K. — 66% = 3,208 310 K.	
	b) 8% na Wielkie Księstwo Krakowskie od 422.702 „ — 55% = 232.486 „	14,269.346
	Ogólna suma dochodów	23,122.894
	W porównaniu z wydatkami	
	Pozostaje niedobór	

na rok 1903 z uchwalonemi na rok 1902.

nuje się na rok 1903		Na rok 1902 uchwalono w budżecie razem	Na r. 1903 preliminuje się zatem ogółem		Uwaga
Nadzwyczajne	Razem		więcej	mniej	
r o n y					
6.600	244.572	244.572	—	—	
37.200	753 374	751.927	1.447	—	
25 800	2,816.216	2,779.294	36.922	—	
24.374	61.723	78.048	—	16.325	
79.800	9,041.609	7,817.738	1,223.871	—	
48.100	85.146	78.698	6.448	—	
2.592	588.490	573.190	15.300	—	
186.770	3,483 524	3,459.478	24.046	—	
100.000	1,654.431	1,559.203	95.228	—	
159.646	1,355.624	1,418.277	—	62.653	
16.500	53.111	32 788	20 323	—	
47.500	464.666	505.424	—	40.758	
—	2,880.928	3,166.286	—	285.358	
5.400	398.124	456.761	—	58.637	
740.283	23 881.538	22,921.684	1,423.585	463.731	
			959.854		
3.525	70.425	67.488	2.937	—	
—	142.931	161.495	—	18.564	
—	450	450	—	—	
—	220.878	220 679	199	—	
102.628	589,647	578.826	10.821	—	
—	27.813	25.504	2.309	—	
18.200	434.111	381.525	52.586	—	
—	9.000	9.000	—	—	
1.380	4.180	5.120	—	940	
—	27.002	26.802	200	—	
834	1,138.588	1,173.399	—	34.811	
—	6,315.090	6,201.720	113.370	—	
178.522	178.522	—	178.522	—	
305.089	9,158.657	8,852.008	360.944	54.315	
			306.629		
—	14,269.346	13,964.338	305.008	—	
305.089	23,427.983	22,816.346	611.637	—	
	23,881.538				
	453.555				

CZĘŚĆ I.

WYDATKI.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
I.		**Reprezentacya kraju.**				
		A. Sejm krajowy.				
	1	Koszta podróży pp. Posłów	8.972	—	19.417	8.972
	2	Dyety pp. Posłów	72.000	—	72.000	72.000
	3	Koszta druków	41.500	—	46 957	41.500
	4	Spisywanie sprawozdań	8.000	—	8.000	8.000
	5	Pisarze dzienni	1.300	—	1.300	1.300
	6	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	2.400	—	2.400	2.400
	7	Służba.	2.400	—	2.400	2.400
	8	Opał	3.000	—	1.043	3.000
	9	Zapuszczanie i mycie podłóg. . . .	200	—	200	200
	10	Potrzeby kancelaryjne	800	—	800	800
	11	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej .	400	—	400	400
	12	Rozmaite drobne wydatki.	1.000	—	1.000	1.000
		B) Wydział krajowy.				
	13	Marszałek krajowy. . . . 12.000 K. i dodatek na reprezentacyę 8 000 „	20.000	—	19.389	20.000
	14	Sześciu Członków Wydziału krajowego po 12.000 K.	72.000	—	48.000	72.000
	15	Zastępcy	4.000	—	4.067	4.000
	16	Pietruska Stefania, stały roczny dodatek ze Skarbu kraj. do pensyi emerytalnej	—	3.600	3.600	3.600
	17	Bereźnicka Marya, stały dar z łaski .	—	600	600	600
	18	Hoszardowa Antonina, dotacya dożywotnia	—	2.400	2.400	2.400
		Suma rubryki I. .	237.972	6.600	233.973	244.572
			244.572			

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 244.572 K.
W roku 1902 uchwalono . 244.572 „
zatem bez zmiany.

Zauważa się jednak, że *poz. 16.* i *18.* przeniesiono z dawniejszej rubr. XVII. wyd., zaś *poz. 17.* z rubr. II. wydatków.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
II.		**Zarząd.**				
	19	Oddział konceptowy.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) 4 radców, płaca po 6.400 K 25.600 K dodatek aktyw. po 960 „ 3.840 „	29.440			
		b) 8 sekretarzy, pł. po 4.800 K 38.400 K dodatek aktyw. po 840 „ 6.720 „	45.120			
		c) 7 wicesekr., pł. po 3.600 K 25.200 K dodatek aktyw. po 720 „ 5.040 „	30.240			
		d) 6 adjunktów, pł. po 2.800 K 16.800 K dodatek aktyw. po 600 „ 3.600 „	20.400			
		e) 6 koncepist., pł. po 2.200 K 13 200 K dodatek aktyw. po 480 „ 2.880 „	16.080			
		f) 3 aplikantów, adj. po 1.400 K 4.200 K 3 „ „ „ 1.200 „ 3.600 „	7.800			
			149.080			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Radcom po 800 K: Michalczewskiemu (3) 2.400 K; Ekielskiemu (2) 1.600 K, i trzeci od 14. lutego 1903 705 K, razem 2.305 K; *Sekretarzom* po 400 K: Jabłonowskiemu (2) 800 K, Stadnickiemu (2) 800 K, Zeńczakowi (1) 400 K i drugi od 3. lipca 1903 — 198 K, razem 598 K, Abgarowiczowi (1) 400 K; *Wicesekretarzom:* Białobrzeskiemu (1) 400 K.	7.703			
			156.783	—	143.852	158.382
	20	Oddział rachunkowy				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) dyrektor, płaca . . . 6.000 K dodatek aktywalny . . 800 „	6.800			
		b) zastępca dyrektora, płaca 4.800 K dodatek aktywalny . . 720 „	5.520			
		c) 7 rewidentów, pł. po 3.600 K 25.200 K dodatek aktyw. po 600 „ 4.200 „	29.400			
		d) 12 adjunktów, pł. po 2.800 K 33.600 K dodatek aktyw. po 480 „ 5.760 „	39.360			
		e) archiwista, płaca . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . 400 „	2.600			
		f) protokolista, płaca . . 2.200 K dodatek aktywalny . . 400 „	2.600			
		Do przeniesienia . {	86.280 156.783	— —	— 143.852	— 158.382

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	156.783	—	143.852	158.382
			86.280	—		
	20	*g)* 8 oficyałów, pł. po 2.200 K 17.600 K dodatek aktyw. po 360 „ 2.880 „	20.480			
		h) 9 asystentów, pł. po 1.600 K 14.400 K dodatek aktyw. po 360 „ 3.240 „	17.640			
		i) 12 praktykan., pł. po 1.200 K 14.400 K dodatek aktyw. po 360 „ 4.320 „	18.720			
		k) 3 aplikantów, adjutum po 1.000 K	3.000			
		l) woźny, płaca . . . . 1.000 „ dodatek aktywalny . . 100 „	1.100			
			147.220			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Dyrektorowi: Tarnawskiemu (3) 1.800 K; *Rewidentom* po 400 K: Niedzielskiemu (2) 800 K, i trzeci od 13. kwietnia 1903 287 K, razem 1.087 K, Olpińskiemu (2) 800 K, Holuce (1) 400 K, Marcinkowskiemu (1) 400 K, Schmidtowi (1) 400 K; *Adjunktom* po 300 K: Olszewskiemu (3) 900 K, Żórawskiemu (3) 900 K, Paklerskiemu (3) 900 K, Jabłońskiemu (1) 300 K, Wronowskiemu (1) 300 K, Olszańskiemu (1) 300 K. Natallemu (1) 300 K, Janikowskiemu (1) 300 K; *Protokoliście:* Hupczycowi (3) 600 K; *Archiwiście:* Zielińskiemu (1) 200 K i drugi od 14. listopada 1903 26 K, razem 226 K; *Oficyałom* po 180 K: Januszkiewiczowi (1) 180 K, Krasuskiemu (1) 180 K, Frydmanowi (1) 180 K; *Asystentom* po 100 K: Horodyskiemu (1) 100 K; *Praktykantom* po 100 K: Dąbrowskiemu (1) 100 K i drugi od 18. lipca 1903 45 K, razem 145 K, Lisiewiczowi (1) 100 K, Kulczyckiemu (1) 100 K, Wójcickiemu pierwszy od 1. lipca 1903 50 K	10.948			
			158.168	—	149.741	154.108
	21	Oddział kasowy.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) dyrektor, płaca . . . 4.800 K dodatek aktywalny . . 840 „	5.640			
		Do przeniesienia .	5.640 314.951	— —	— 293.593	— 312.490

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
II.		Z przeniesienia . {	314.951	—	293.593	312.490
			5.640	—		
	21	*b)* zastępca dyrektora, płaca 4.000 K dodatek aktywalny . . 600 „	4.600			
		c) kontrolor, płaca . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 480 „	4.080			
		d) kasyer, płaca . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 480 „	4.080			
		e) 2 adjunktów, pł. po 2.800 K 5.600 K dodatek aktyw. po 480 „ 960 „	6.560			
		f) 2 oficyałów, pł. po 2.200 K 4.400 K dodatek aktyw. po 360 „ 720 „	5.120			
		g) 2 asystentów, pł. po 1.600 K 3.200 K dodatek aktyw. po 360 „ 720 „	3.920			
		h) 2 praktykan., pł. po 1.200 K 2.400 K dodatek aktyw. po 360 „ 720 „	3.120			
		i) 2 woźnych, pł. po 1.200 K 2.400 K dodatek aktyw. po 100 „ 200 „	2.600			
			39.720			
		B) Dodatki pięcioletnie. *Dyrektorowi:* Silkiewiczowi (1) 400 K; *Zastępcy dyrektora:* Kotiersowi (1) 400 K; *Adjunktowi* Sobolewskiemu (1) 300 K; *Oficyałowi* Kubali (1) 180 K; *Asystentowi* Szczepańskiemu (1) 100 K . .	1.380			
			41.100	—	37.455	40.941
	22	Oddział sanitarny. *A) Płace i dodatki aktywalne.* Inspektor szpitali, płaca . . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 840 „	5.640			
		B) Dodatki pięcioletnie. Inspektorowi szpitali Drowi Stelli Sawickiemu (3)	1.200			
			6.840	—	6.840	6.840
	23	Na administracyjno-rachunkowe lustracye w szpitalach	—	6.000	—	—
	24	Oddział statystyczny. *A) Płace i dodatki aktywalne.* *a)* naczelnik oddziału, płaca	5.600			
		b) wicesekretarz, płaca . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 720 „	4.320			
			9.920			
		Do przeniesienia . {	9.920	—	—	—
			362.891	6.000	337.888	360.271

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	362.891	6.000	337.888	360.271
			9.920			
	24	*B) Dodatki pięcioletnie.*				
		Wicesekretarzowi Rutowskiemu (3) . .	1.200			
			11.120	—	11.120	11.120
	25	Oddział manipulacyjny.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) dyrektor, płaca	4.800			
		b) archiwista, płaca . . . 3.600 K				
		dodatek aktywalny . . 600 „	4.200			
		c) ekspedytor, płaca . . . 2.800 K				
		dodatek aktywalny . . 540 „	3.340			
		d) protokolista, płaca . . . 2.800 K				
		dodatek aktywalny . . . 480 „	3.280			
		e) 5 kancelist., pł. po 2.200 K 11.000 K				
		dodatek aktyw. po 400 „ 2.000 „	13.000			
		f) 6 asystentów, pł. po 1.600 K 9.600 K				
		dodatek aktyw. po 360 „ 2.160 „	11.760			
		g) 3 pisarzy, pł. po 1.200 K 3.600 K				
		dodatek aktyw. po 360 „ 1.080 „	4.680			
		h) 3 aplikantów, adjutum po 1.000 K	3.000			
		i) odźwierny, płaca	1.200			
		k) portyer, płaca	1.000			
		l) 5 woźnych, pł. po 1.000 K 5.000 K				
		dodatek aktyw. po 100 „ 500 „	5.500			
			55.760			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Archiwiście: Chudzikiewiczowi (1) 400 K; *Protokoliście:* Sobkowi (1) 400 K; *Kancelistom* po 200 K: Jaremowiczowi (2), 400 K, Stelmachowowi (1) 200 K; *Asystentowi:* Chmielewskiemu (1) 100 K; *Odźwiernemu:* Niewiadomskiemu (4) 240 K; *Portyerowi* Podlasze (1) 60 K; *Woźnym* po 60 K: Chermińskiemu (6) 360 K, Wołkowi (3) 180 K, Lewickiemu (1) 60 K i drugi od 1. sierpnia 1903 r. 25 K, razem 85 K, Mortce (2) 120 K	2.445			
			58.205	—	51.985	53.662
		Suma wszystkich płac z dodatkami aktywalnymi i pięcioletnimi	432.216	6.000	400.993	425.053
		Do przeniesienia .	432.216	6.000	400.993	425.053

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	432.216	6.000	400.993	425.053
	26	**Dyurna.**				
		a) dla oddziału konceptowego . . .	6.954			6.954
		b) „ „ rachunkowego . . .	11.000			11.000
		c) „ „ statystycznego . . .	5.000			5.000
		d) „ „ manipulacyjnego . .	24.100			24.100
		e) dla zarządu długu krajowego z r. 1893 zaciągniętego w sumie 58,850.000 K (LW. 45.843/93) i dla prowadzenia pozostałych zaległości po byłych funduszach indemnizacyjnych, dyurna rachunkowe	6.026		44.044	6.026
		f) na dyurna rachunkowe dla funduszów szkolnych okręgowych . . .	2.920			2.920
			56.000	—	44.044	56.000
	27	**Zasługi.**				
		15 stróżów: z tego 11 po 600 K, 3 po 720 K, 1 po 840 K, tudzież zastępca woźnego 730 K	10.330	—	9.361	9.730
	28	**Emolumenta.**				
		a) dyrektor kancelaryi na fiakra . .	100		100	100
		b) „ „ 48 m³ drzewa opałowego à 9·25 K	444		312	312
		c) ubranie dla odźwiernego i 8 woźnych po 100 K, tudzież dla zastępcy woźnego 60 K	960		800	960
		d) ubranie dla portyera	200		356	200
		e) opał dla odźwiernego 12 m³ drzewa i portyera 10 m³ drzewa	204		94	94
		f) dodatki osobiste:				
		1. dla zastępcy dyrektora oddziału rachunkowego Wiktora Krobickiego . . . . . 400 K				
		2. dla adjunkta rachunkowego Konstantego Olszewskiego . 300 „				
		3. dla adjunkta rachunkowego Alojzego Paklerskiego . . 200 „				
		4. dla asystenta rachunkowego Adolfa hr. Łosia . . . 200 „				
		5. dla archiwisty Stanisława Chudzikiewicza . . . . 240 „	1.340		1.435	1.340
			3.248	—	3.097	3.006
		Do przeniesienia .	501.794	6.000	457.495	493.789

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	501.794	6.000	457.495	493.789
	29	**Remuneracye.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . .	5.000	—	4.002	5.000
		b) Za zastępstwo prawne Wydziału krajowego w obec c. k. Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa .	1.200	—	1 041	1.200
		c) Tłumacze	1.900	—	1.758	1.900
		d) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego	4.000	—	4.000	4.000
			12.100	—	10.801	12.100
	30	**Koszta podróży i dyety.**				
		a) W ogóle	16.000	—	15.237	16.000
		b) Dla inspektora szpitali	800	—	800	800
			16.800	—	16.037	16.800
	31	**Pensye i zaopatrzenia.**				
		a) Olewińska Julia	700	—	700	700
		b) Kalicka Jadwiga	700	—	700	700
		c) Sternal Emilia	700	—	700	700
		d) Zienkowicz Wanda	700	—	700	700
		e) Mrozowicka Emilia	700	—	700	700
		f) Terlecka Marya	433	—	433	433
		g) Kukawska Maryanna	333	—	333	333
		h) Kraczyłowa Julianna	1.200	—	1.200	1.200
		i) Kraczyłowa Julianna, dla sieroty Joanny Bronisławy	120	—	120	120
		k) Pierożyńska Sydonia	1.600	—	1.600	1.600
		l) Strnadowa Kornelia	700	—	700	700
		m) Obertyński Emil	1.200	—	1.200	1.200
		n) Chermińska Katarzyna	720	—	720	720
		o) Ziembicka Jadwiga	1.200	—	1.200	1.200
		p) Ziembicka Jadwiga, dla sierót Józefa Wiktora i Feliksa Erazma . . .	240	—	240	240
		r) Wolański Julian	5.200	—	5.200	5.200
		s) Walterowa Marya	600	—	600	600
		t) Walterowa Marya dla sierót: Wiktora Franciszka i Maryi Zofii	120	—	120	120
		u) Szajnokowa Olimpia	1.200	—	1.200	1.200
		w) Stocki Bolesław	650	—	650	650
		x) Kunischowa Zofia	1.200	—	1.200	1.200
		y) Gołębski Władysław	2.376	—	2.376	2.376
		z) Czajkowskiego sierota syn Czesław Ludomir	600	—	600	600
		aa) Schmitt Mieczysław	1.566	—	1.566	1.566
		bb) Jelonkowa Anna	1.200	—	1.200	1.200
		cc) Giziński Władysław	1.421	—	1.421	1.421
		dd) Świerczewski Erazm	2.738	—	2.738	2.738
		Do przeniesienia .	30.117	—	30.117	30.117
			530.694	6.000	484.333	522.689

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
II.	31	Z przeniesienia . {	530.694	6.000	484.333	522.689
			30.117	—	30.117	30.117
		ee) Bieńkowska Walerya	1.400	—	1.400	1.400
		ff) Bieńkowska Walerya, dla sierót: Józefy Maryi do 19. marca 1903 i Janiny Apolonii do 24. września 1916	341	—	560	560
		gg) Rożanowska Joanna	1.200	—	1.200	1.200
		hh) Jasińska Marya	1.000	—	1.000	1.000
		ii) Jasińska Marya dla sierót: Heleny i Mieczysława Remigiusza po 200 K	400	—	400	400
		kk) Trandowa Lubina	1.200	—	1.200	1.200
		ll) Trandowa Lubina dla syna Zdzisława Edwarda	240	—	240	240
		mm) Kiszelkowa Franciszka	1.000	—	1.000	1 000
		nn) Kiszelkowa Franciszka dla sieroty Włodzimiry Wandy	200	—	200	200
		oo) Zawadzki Michał	1.285	—	1.285	1.285
		pp) Brzyski Wincenty	1.685	—	1.685	1.685
		rr) Bielska Rozalia	1.800	—	1.800	1.800
		ss) Bielska Rozalia dla sieroty syna Wiktora Teofila	360	—	360	360
		tt) Wilczyńska Olga	1.400	—	1.400	1.400
		uu) Dr. Dulęba Bronisław	5.600	—	5.600	5.600
		ww) Tyblewiczowa Wanda	1.180	—	1.180	1.180
		xx) Urbańskiego Aurelego sierota Edmundyna Urbańska	900	—	450	900
		yy) Topolnicki Jan	1.634	—	681	1.634
		zz) Bojkowski Józef em portyer . .	684	—	—	—
		aaa) Węgrzynowiczowa Marya, wdowa po asyst. rachunk.	800	—	—	—
		bbb) Węgrzynowiczowa Marya dla sieroty córki Aleksandry	160	—	—	—
		ccc) Mochnacka Józefa wdowa po emer. radcy	2.400	—	—	—
		ddd) Orzechowskiego sierota syn Tadeusz Saturnin do 16. kwietnia 1910 . .	350	—	116	116
		eee) Dr. Grott Antoni, ameryt. dyrektor kancelaryi	6.000	—	—	—
		fff) Kowalski Józef, emer. woźny Kasy krajowej	1.620	—	—	—
		Orzechowska Józefa	—	—	700	700
		Mochnacki Edmund	—	—	7.232	7.232
		Żółkiewski Karol	—	—	3.483	—
		Bielska Rozalia dla sieroty: syna Romana Dominika	—	—	360	214
		Schaeffer Bronisław	—	—	273	1.091
		Ziembicka Jadwiga dla córki Kazimiery Eugenii	—	—	98	—
		Kwartały pośmiertne (wypłacone w r. 1901 a niewchodzące do preliminarza na r. 1903)	—	—	2.350	—
			64.956	—	66.370	62.514
		Do przeniesienia .	595.650	6.000	550.703	585.203

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	595.650	6.000	550.703	585.203
	32	**Dary z łaski.**				
		a) Bojarska Józefa . . . . *stale*	200	—	200	200
		b) Kopertyńska Krystyna . . „	200	—	200	200
		c) Kopertyńska z Repichowskich Malwina . . . . . „	200	—	200	200
		d) Sternalowa Apolonia . . . „	400	—	400	400
		e) Wojtyna Antoni . . . . „	360	—	360	360
		f) Zajączkowska Marya . „ . „	300	—	300	300
		g) Gergel Augusta . . . . „	300	—	300	300
		h) Orłowicz Michał . . . . „	360	—	—	360
		i) Borkowski Leon . . . . „	240	—	—	—
		k) Sternalowa Emilia . . *jednorazowo*	—	—	300	300
		l) Sapałaczyńskie Joanna i Leontyna . . . „	—	—	300	300
		m) Strnadowa Kornelia . „	—	—	—	200
		n) Piotrowska Rozalia . „	—	—	300	500
		o) Kratochwilowa Franciszka „	—	—	200	200
		p) Barycka Marya . . „	—	—	—	200
		r) Dziubińska Wanda . . „	—	—	400	400
		s) Sternalowa Apolonia . „	—	—	200	200
		t) Strnad Anna . . . „	—	—	—	300
		u) Niesiołowski Tymon . „	—	—	—	200
		w) Babińska Helena . . „	—	—	—	200
		x) Kułakowski Kazimierz. „	—	—	—	1.000
		y) Zajączkowska Marya . „	—	—	—	200
		Urbańska Edmundyna . „	—	—	400	—
		Wojciechowski Szymon „	—	—	163	—
		Gerard d' Festenburg Marya „	—	—	400	—
		Senczyszyn Damian . „	—	—	71	—
			2.560	—	4.694	6.520
	33	**Na pokrycie połowy należytości stemplowych** od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych	4.500	—	3.050	4.500
	34	**Potrzeby kancelaryjne.**				
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajow.	8.600	—	10.109	8.600
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów .	3.000	—	3.046	4.000
		c) Potrzeby do pisania i rysowania .	4.800	—	5.324	4.800
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	4.600	—	5.525	4.600
		e) Oprawa ksiąg i druków	1.000	—	1.112	1.000
		f) Opał	8.000	—	8.035	8.000
		g) Uzupełnienie biblioteki: na książki . . . . 1.600 K na gazety . . . . 1.400 „	3.000	—	3.000	3.000
		h) Rozmaite pomniejsze	3.400	—	4.070	3.400
			36.400	—	40.221	37.400
		Do przeniesienia .	639.110	6.000	598.668	633.623

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	639.110	6.000	598.668	633.623
	35	**Administracya dochodów z krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa** . . .	4.000	—	4.792	4.000
	36	**Architekt:** *a)* płaca	3.600	—	3.375	3.600
		b) bilet roczny kolejowy IIej klasy	500	—	—	500
		c) dyety (w miarę odbytych podróży) i premia zabezpieczenia od wypadków . .	2.000	—	2.215	2.000
			6.100	—	5.590	6.100
	37	**Gmach sejmowy i jego utrzymanie.**				
		a) Maszynista: płaca 1.440 K, pierwszy dodatek pięcioletni z rocznych 100 K od 13. marca 1903 = 80 K, 12 m^3 drzewa opałowego 111 K, 45 *l* nafty 18 K	1.649	—	1.542	1.542
		b) Kominiarz	520	—	441	520
		c) Froterowanie i zapuszczanie podłóg.	1.640	—	1.728	1.640
		d) Mycie podłóg	200	—	269	200
		e) Zgartywanie i wywóz śniegu . .	200	—	170	200
		f) Czyszczenie kloak i wywóz nieczystości	500	—	523	500
		g) Zabezpieczenie od ognia	520	—	387	520
		h) Podatek domowy i miejski czynszowy . . . . . 300 K tudzież należytość ekwiwalentowa za rok 1903 z VI-go dziesięciolecia 1901 — 1910 rocznie po . . . . . 135 „	435	—	189	300
		i) Utrzymanie skwerów koło gmachu sejmowego . . . . . 200 K wynagrodzenie ogrodnika . 100 „	300	—	300	300
		k) Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia, koszta przekształcenia i urządzenia w gmachu, tudzież inne nieprzewidziane	11.000	5.000	11.000	18.000
		l) Stacya elektryczna w gmachu sejmowym	15.000	—	13.511	13.000
		m) Koszta instalacyi wodociągów w gmachu sejmowym	—	—	—	17.482
		n) Opłata gminna za zużycie wody z wodociągu miejskiego	5.000	—	—	5.000
		o) Na uzupełnienie urządzeń maszynowych w gmachu sejmowym wytwarzających światło elektryczne, druga połowa w myśl uchwały sejmowej z 8. lipca 1902	—	15.000	—	15.000
			36.964	20.000	30.060	74.204
		Do przeniesienia .	686.174	26.000	639.110	717.927

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	686.174	26.000	639.110	717.927
	38	**Zaliczki na płace.**				
		Dla urzędników i służby:				
		a) zwyczajne	30.000	—	24.064	30.000
		b) nadzwyczajne:				
		1. dla Janikowskiego Władysława, adjunkta rach. zwrotna w 120 miesięcznych ratach . . . . . 4.000 K				
		2. dla Chudzikiewicza Stanisława, archiwisty Wydziału kraj., zwrotna w 180 miesięcznych ratach . . . 7.200 „	—	11.200	7.000	4.000
			30.000	11.200	31.064	34.000
		Suma rubryki II. .	716.174	37.200	670.174	751.927
			753.374			

Wyjaśnienia.

Do poz. 19—25. Wydatek *większy* głównie z powodu zrównania wedle skali rządowej dodatków aktywalnych dla dwóch najniższych kategoryi urzędników w oddziałach rachunkowym, kasowym i manipulacyjnym tudzież z powodu powiększenia etatu w oddziale manipulacyjnym o jednego kancelistę i jednego asystenta. Uzasadnienie tych podwyższeń zamieszczono w osobnem sprawozdaniu Wydziału krajowego. Nadto wstawiono ryczałt na lustracye administr.-rachunkowe w szpitalach, co również uzasadniono w osobnem sprawozdaniu.

Do poz. 27. wydatek *większy* o 600 K. Chcąc bowiem nagrodzić długoletnią uczciwą pracę najstarszych z niższej niestałej służby Wydziału krajowego, wstawia Wydział krajowy do tej pozycyi o 600 K *więcej*. Z kwoty tej w razie jej przyzwolenia użyje Wydział krajowy na dodatek dla stróża Wawrzyńca Durkalca (służy lat 35) 240 K rocznie, trzem zaś z kolei najstarszym stróżom tj.: Janowi Barbarowskiemu (30 lat służby), Piotrowi Grabowskiemu (27 lat służby) i Grzegorzowi Bubesowi (20 lat służby) przyczyni Wydział krajowy do zasług po 120 K rocznie.

Do poz. 28 b) i c) więcej o 242 K wedle cen drzewa.

Do poz. 31. więcej 2.442 K stosownie do faktycznego stanu emerytów w chwili układania preliminarza.

Do poz. 32. ogółem *mniej* o 3.960 K z powodu opuszczenia darów jednorazowych z r. 1902 w kwocie 4.200 K a wstawienia natomiast daru z łaski dla Leona Borkowskiego 240 K w załatwieniu przekazanej Wydziałowi krajowemu jego petycyi przez Wysoki Sejm do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Do poz. 34. mniej o 1.000 K, które w r. 1902 wstawiono jako kredyt nadzwyczajny na koszta pokrycia mebli w biurach szefów Dep IV. i V.

Do poz. 37. a) więcej o 107 K z powodu przypadającego pięciolecia z rocznych 100 K od dnia 13. marca 1903 — 80 K i podwyższenia wartości deputatu opałowego o 27 K wedle rzeczywistego kosztu opału.

Do poz. 37. h) więcej o 135 K z powodu wstawienia za r. 1903 należytości ekwiwalentowej wymierzonej od gmachu sejmowego za VI. dziesięciolecie 1901—1910. LW. 17.317/902.

Do poz. 37. k). Wedle zestawienia do LW. 69.639/902 architekty Kamieniobrodzkiego, jako inspicyenta gmachu sejmowego, *oprócz* zwyczajnych robót konserwacyjnych, wymagane są w r. 1903 nadzwyczajne roboty:

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

a) 332 m^2 posadzki deszczułkowej dębowej w salach oddziału rachunkowego na II. piętrze wraz z uregulowaniem podłogi obecnej, progów i obcięciem drzwi po 5 K 40 gr . . . . . 1.792 K 80 gr
b) 820 m^2 lakierowania ścian i sklepień w archiwum glazuryną, po 1·50 K . . . . . 1.228 „ 20 „
c) Wymiana zbitych szyb na dachu . . . . . 250 „ — „
d) Dalsza wymiana pomostów zbutwiałych na dachach, około 100 m^2 po 3 K . . . . . 300 „ — „
e) Połączenie rur kloacznych wprost z kanałami . . . . . 1.250 „ — „
f) Chodnik z kamienia brukowego od bramy banku kraj. do bramy oddziału melioracyjnego 70 m^2 po 4 K . . . . . 280 „ — „

Razem . . 5.100 K — gr

preliminuje się okrągło 5.000 K.

Do poz. 37. l) więcej o 2.000 K z powodu bowiem instalacyi drugiej dynamo-elektrycznej maszyny zwiększą się wydatki na wytwarzanie światła elektrycznego. Analogicznie do tej pozycyi wstawiono w rubr. I. dochodów wyższy dochód o 1.000 K. (LW. 69.639/902).

Do poz. 37. m) mniej o 17.482 K, jako jednorazowo na r. 1902 uchwalone.

Do poz. 38. b). Zaliczki na płace: Wydatek *nadzwyczajny* wedle osobnego sprawozdania.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
III.		**Sprawy zdrowotne.**				
		I. Koszta leczenia ubogich chorych i wydatki na szpitale.				
	39	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych .	2,410.000	—	2,414.063	2,380.000
	40	Dotacya dla krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, oddział chorych i położnic z klinikami	37.782	—	142.339	30.071
	40*a)*	Zaliczki na płace dla dwóch pisarzy szpitala lwowskiego	—	—	—	4.400
	40*b)*	Sempik Marya, wdowa po parobku szpitala lwowskiego, dożywocie . . .	—	—	—	120
	41	Dotacya dla krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—
	42	Dotacya dla krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie (oddz. położnic).	16.034	—	17.262	11.061
	43	Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo)	—	12.000	9.202	14.000
	44	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu	—	200	200	200
	44*a)*	Rampeltowa, wdowa po rządcy szpitala, jednorazowo	—	—	400	400
	44*b)*	Schmidtowa Kazimiera — dtto j. w. .	—	—	—	300
		II. Koszta utrzymania podrzutków.				
	45	Fundusz podrzutków w Krakowie . .	—	—	5.772	—
	46	Koszta utrzymania podrzutków (wraz z utrzymaniem podrzutków we Lwowie) a więc w całym kraju i zagranicą	55.000	—	52.611	55.342
		Do przeniesienia .	2,518.816	12.200	2,641.849	2,495.894

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
III.		Z przeniesienia .	2,518.816	12.200	2,641.849	2,495.894
		III. Publiczna służba zdrowia.				
	47	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz subwencye dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% podatków bezpośrednich przypisanych do poboru w całym powiecie	95.000	—	77.466	90.000
	48	1/3 część kosztów lekarstw dla epidemicznie chorych	7.200	—	7.715	7.200
	49	Utrzymanie i odświeżanie krowianki .	24.000	—	25.258	24.000
	50	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej . . .	132.000	—	146.080	140.000
		IV. Zasiłki dla zakładów sanitarnych.				
	51	Dla zakładu szczepienia wścieklizny Dra Bujwida w Krakowie, stała subwencya	2.000	—	2.000	2.000
	52	Szpitale SS. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie . . .	1.800	—	1.800	1.800
	53	Szpital SS. Miłosierdzia w Nowosiółkach	600	—	600	600
	54	Szpital SS. Miłosierdzia w Przeworsku, jednorazowa subwencya	—	—	—	1.200
	55	Dla szpitala św. Zofii we Lwowie: *a)* subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu	1.600	—	—	1.600
		b) na uzupełnienie inwentarza i urządzeń szpitala	—	—	—	4.000
	56	Szpital komisyi klimatycznej w Zakopanem	600	—	—	600
	57	Dla O. O. Bonifratrów w Krakowie, na amortyzacyę pożyczki 60.000 K na dokończenie budowy szpitala w Krakowie, II. rata z 33-ch lecia (w myśl uchwały sejm. z 10. lipca 1902) . .	—	3.600	—	3.600
	58	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie .	2.000	—	2.000	2.000
	59	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	2.000	—	4.000	2.000
	60	Kolonia lecznicza w Rymanowie . . .	1.000	—	1.000	1.000
	61	Kolonia lecznicza w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	—	600	600
	62	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie	600	—	600	600
	63	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe w Krakowie	600	—	600	600
	64	Na dokończenie budowy szpitala pod wezwaniem św. Elżbiety, dla matołków i ubogich nieuleczalnych chorych w Iwoniczu, bezzwrotna subwencya w myśl uchwały sejm. z 10. lipca 1902	—	10.000	—	—
		Suma rubryki III. .	2,790.416	25.800	2,911.568	2,779.294
			2,816.216			

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się . . . . . 2 816.216 K
W roku 1902 uchwalono . . . . . 2,779 294 „
Na rok 1903 preliminuje się zatem *więcej* o . . . . . 36.922 K

Do poz. 39. Wedle zamknięć rachunkowych wydatki tej pozycyi wynoszą:

	W latach			Razem	Przeciętnie
	1899	1900	1901		
	K	K	K	K	K
A) Koszta leczenia.					
Lwów, szpital powszechny . .	367.741	304.506	361.105	1,033.352	344.451
Kulparków, zakład dla obłąkanych	382 808	393.876	391.584	1,168.268	389.423
Kraków, szpital św. Łazarza .	364.038	381.925	366.630	1,112.593	370.864
„ c. k. Klinika . . .	47.255	50.137	40.170	137.562	45.854
29 szpitali prowinc. w kraju. .	941,028	922 956	959.640	2,823.624	941.208
Szpitale zagraniczne	233.025	321.441	291.346	845.812	281.937
B) Koszta przewozu chorych, sprawdzanie taks aptekarskich, stemple, druki i inne . . .	2.427	4.179	3.588	10.194	3.398
Razem . .	2,338.322	2,379.020	2,414.063	7,131.405	2,377.135

Z uwagi że w ostatniem 3-leciu, koszta leczenia wykazane ad *A)* corocznie się zwiększają, preliminuje się je na podstawie wynikłości z roku ostatniego (1901) w okrągłej sumie 2,410.000 K, to jest *mniej* o 4.063 K niż rzeczywiście w tym roku wydano, *więcej* zaś od uchwalonej na rok 1902 kwoty 2,380.000 K o 30.000 K. Kwota ta conajmniej będzie potrzebną ze względu na coroczne zwiększanie się ilości dni leczenia i na przybytek nowych szpitali prowincyonalnych. Dwa szpitale, mianowicie: w Dolinie i Jarosławiu, zostały już uznane przez Wys. Sejm za publiczne w r. 1902 a należy się jeszcze spodziewać, że i szpitale w Kałuszu, w Kosowie, Nadwórnie, Skałacie, Tarnobrzegu i Turce, w najbliższej przyszłości uznane zostaną za publiczne. Wreszcie na zwiększenie się kosztów wpływa także i podwyższenie taks szpitalnych.

Ilość zapłaconych dni leczenia wynosiła w r. 1899 — 1,684.614; w r. 1900 — 1,854.651; w r. 1901 — 1,888.912. Ogólna ilość dni leczenia w krajowych szpitalach i zakładach wynosiła: w r. 1899 — 1,728.734; w r. 1900 — 1,793.684; w r. 1901 — 1,801.769.

Do poz. 40. Wedle specyalnego preliminarza.

Do poz. 40. a). Nie preliminuje się jako wydatku jednorazowo uchwalonego w r. 1902.

Do poz. 40 b). Pozycya ta zamieszczoną została w preliminarzu szpitala powszechnego we Lwowie.

Do poz. 41. i 42. Wedle specyalnych preliminarzy.

Do poz. 43. Z przyznanego przez Wys. Sejm, uchwałą z d. 12. lipca 1902 L. s. 1.371 kredytu na rok 1902 *zwyczajnego* 7.000 K. i *nadzwyczajnego* 7.000 K, razem więc 14 000 K wyasygnował Wydział krajowy uchwałą do LW. 67.021/902 następujące koszta utrzymania:

I. Koszta dłużne Magistratowi we Lwowie:

LW. 52.731/899. Za gminę Połomeję pow. Pilzno, koszta utrzymania Anieli Dąbrowskiej . . . . . 181 K 80 gr
„ 2.987/901. Za gminę Budziwój pow. Rzeszów, koszta utrzymania Heleny Bomby . . . . . 817 „ 28 „
„ 4.387/901. Za gminę Alfredówka pow. Tarnobrzeg, koszta utrzymania Józefa Starunia . . . . . 61 „ 30 „
„ 8.077/901. Za gminę Porzecze pow. Rudki, koszta utrzymania Józefa Czernacha . . . . . 269 „ 85 „
„ 29.758/901. Za gminę Połomeję pow. Pilzno, koszta utrzymania Konstancyi Dąbrowskiej . . . . . 232 „ 40 „

Do przeniesienia . . 1.562 K 63 gr

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

	Z przeniesienia . .	1.562 K	63 gr
LW.	60.665/901. Za gminę Felsendorf pow. Cieszanów, koszta utrzymania Wilhelminy Bausner	170 „	— „
„	84.085/901. Za gminę Karaczynów pow. Gródek, połowa kosztów utrzymania Józefa Zająca	174 „	50 „
„	84.225/901. Za gminę Dłużniów pow. Sokal, koszta utrzymania Maryi Rozalii 2. im. Ryziewicz	93 „	33 „
„	86.326/901. Za gminę Księżymost pow. Mościska, koszta utrzymania Parańki Łuć	130 „	— „
„	42.106/902. Za gminę Nowosiółki pow. Lwów, koszta utrzymania Antoniny Błońskiej	44 „	— „
„	46.238/902. Za gminę Podciemno pow. Lwów, koszta utrzymania Maryi Kuziemko w Bartatowie	635 „	20 „
„	48.159/902. Za gminę Nowosiółki pow. Lwów, koszta utrzymania Olgi Horak oddanej na wychowanie Katarzynie Iwańskiej	270 „	— „

II. Koszta dłużne Magistratowi w Peszcie:

„	60.390/901. Za gminę Wola wadowska pow. Mielec, koszta utrzymania Ignacego Silbera	408 „	— „
„	5.815/902. Za gminę Wiśnicz pow. Bochnia, koszta utrzymania Lotti Goldberger	894 „	28 „
„	37.282/900. Za gminę Kotów pow. Brzeżany, reszta kosztów utrzymania Adolfa Frosch a	100 „	— „
„	76.386/901. Za gminę Obodówka pow. Zbaraż, koszta utrzymania Elżbiety Barszczewskiej	83 „	34 „
„	29.100/902. Za gminę Ponice pow. Nowy Targ, koszta utrzymania Stefana i Jana Skawskich	155 „	12 „
„	32.588/902. Za gminę Brunary wyżne pow. Grybów, koszta utrzymania Julii Bazniewicz	1.664 „	80 „
„	45.609/902. Za gminę Kopaliny pow. Bochnia, koszta utrzymania Stanisławy Wnęk	1.054 „	84 „
„	49.764/902. Za gminę Stare Bystre pow. Nowy Targ, koszta utrzymania Jana Ciszka	931 „	34 „

III. Koszta dłużne Magistratowi w Wiedniu:

LW	87.280/900. Za gminę Szczawnica wyżna pow. Nowy Targ, koszta utrzymania familii Gayerów	3.069 „	76 „
„	79.212/901. Za gminę Grabie pow. Bochnia, koszta utrzymania Maryi i Hermana Warmuth false Traurig	258 „	13 „
„	90.726/901. Za gminę Iwaczów pow. Tarnopol, koszta utrzymania Tauby Apfelbaum recte Barbach	128 „	40 „
„	5.815/902. Za gminę Wiśnicz pow. Bochnia, koszta utrzymania dziecka Salomona Eitingera	277 „	86 „
„	36.491/902. Za gminę Ropa pow. Gorlice, koszta utrzymania Heleny Sarneckiej i Karola Kopeckiego.	352 „	54 „
„	52.707/902. Za gminę Skrzydlna pow. Limanowa, koszta utrzymania Wojciecha Pazdury	123 „	47 „
IV. „	8.940/901. Za gminę Kasina wielka pow. Limanowa, koszta utrzymania Jana Chruszka u Zofii Olszewskiej w Mszanie dolnej . .	864 „	— „
V. „	30.609/902. Za gminę Śnietnica pow. Grybów, koszta utrzymania Jacka Korbicza w Koszycach	117 „	— „
VI „	58.734/901. Za gminę Libiąż mały pow. Chrzanów, koszta utrzymania Wiktoryi Bigaj w Krakowie	456 „	30 „
	razem więc wypłacił Wydział krajowy	14.018 K	84 gr
	i w ten sposób wyczerpał uchwalony na rok 1902 kredyt i przekroczył go nieznacznie o	18 K	84 gr

Mimo to jednak pozostały jeszcze niepokryte a przyjęte już na fundusz krajowy następujące koszta utrzymania:

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

LW. 26.568/902.	Za gminę Gorzyce, pow. Dąbrowa, koszta utrzymania Maryi Orca w gminie Chrestau w Czechach	768 K	— gr
„ 51.352/902.	Za gminę Jamelnę pow. Gródek, koszta utrzymania Józefa Śliwińskiego w gminie m. Lwowa	597 „	— „
„ 37.653/902.	Za gminę Brodki pow. Lwów, koszta utrzymania Katarzyny Tymczyszyn w gminie Kuhajów	126 „	60 „
	Razem	1.491 K	60 gr

Ponieważ nadto wniesiono już obecnie dalsze prośby o pokrycie rozmaitych kosztów utrzymania z funduszu krajowego, których załatwienie jest właśnie w toku a to:

za gm. Dobrynia	pow. Jasło, koszta utrzymania Staniszewskiego w Peszcie w kwocie	101 „	60 „
„ „	Lesienice pow. Lwów, koszta utrzymania Grzegorza Słowiaka w Peszcie w kwocie	605 „	52 „
„ „	Czarny Dunajec pow. Nowy Targ, koszta utrzymania familii Wank w Badin na Węgrzech w kwocie	1.361 „	24 „
„ „	Trzcsówka pow. Kolbuszowa, koszta utrzymania Antoniny Mikowej w Krakowie w kwocie	150 „	20 „
„ „	Bieśnik pow. Gorlice, koszta utrzymania Rozalii Przybyło w Peszcie w kwocie.	57 „	32 „
„ „	Mikłaszów pow. Lwów, koszta utrzymania Józefa Golca we Lwowie w kwocie	285 „	06 „
„ „	Kobylec pow. Bochnia, koszta utrzymania Emila Zdebskiego w Marienburgu w kwocie	91 „	80 „
„ „	Zwertów pow. Żółkiew, koszta utrzymania Antoniego Markowskiego w Wiedniu w kwocie.	134 „	25 „
„ „	Roztoka-Brzeziny pow. Nowy Sącz, koszta utrzymania i transportu Anny Mikulec w Wiedniu w kwocie	375 „	— „
„ „	Markowa, koszta utrzymania Wacława Łuski w Antschelberg . .	263 „	— „
„ „	Janów, koszta utrzymania Natana Hackla w Budapeszcie . . .	676 „	24 „
	Razem . . .	5.592 K	83 gr

Nie ulega zaś wątpliwości, że do końca roku 1902 jak i w ciągu roku 1903 wpłyną jeszcze dalsze prośby gmin, na uwzględnienie których kredyt zwyczajny 7.000 K byłby stanowczo niewystarczający, przeto Wydział krajowy uchwałą do LW. 54.652/1902 postanowił upraszać usilnie Wysoki Sejm o przyznanie na rok 1903, podwyższonego kredytu w kwocie 12.000 K, tembardziej, że i z przecięcia wydatków roku 1901 w kwocie 9 200 K i 1902 w kwocie 14.000 K, wypadałoby na rok 1903 — 11.600 K. (LW. 54.652/1902).

Do poz. 44 a) i 44 b) Nie preliminuje się jako wydatków jednorazowo uchwalonych w r. 1902.

Do poz. 45. Wedle osobnego preliminarza.

Do poz. 46. W roku 1901 wynosiły koszta utrzymania podrzutków w Wiedniu i w Pradze 45.267 K, we Lwowie 192 K, w Bobrku 7.152 K, razem 52.611 K. Z uwagi wszakże iż koszta te corocznie wzrastają, nie obniża się ich, lecz preliminuje się je okrągło 55.000 K, to jest o 342 K mniej jak na r. 1902 uchwalono. Nadmienia się przytem iż w tej preliminowanej kwocie uwzględnia się już i utrzymanie podrzutków lwowskich dla pomieszczenia tego rodzaju kosztów w jednej pozycyi i z tego powodu *nie przedkłada się osobnego preliminarza* dla funduszu podrzutków we Lwowie uwzględnianego dawniej w byłej rubryce XI. wydatków „dotacye dla zakładów krajowych".

Do poz. 47. W obec utworzenia w r. 1902 nowej seryi 10. okręgów sanitarnych przeważnie w powiatach, w których 1% dodatków do podatków bezpośrednich nie wystarcza na pokrycie płac, nadto w obec coraz liczniej wpływających żądań o subwencye przewidziane w §. 12. ustawy z dnia 2. lutego 1891 Nr. 17. Dz. u. kr., wreszcie w obec spodziewanego w ciągu roku obsadzenia wakujących okręgów – zachodzi potrzeba podwyższenia tej pozycyi przynajmniej o 5.000 K (L. W. 72.463/1902).

Do poz. 48. Koszta na leki wynosiły w r. 1899 — 7.546 K, w r. 1900 — 5.634 K, w r. 1901 — 7.715 K, razem 20.895 K, przeciętnie 6.965 K. — preliminuje się, jak na rok 1902 — 7.200 K.

Do poz. 50. Wynikłości wedle zamknięć rachunkowych wynosiły: w r. 1899 — 131.285 K, w r. 1900 — 155.197 K, w r. 1901 — 146.080 K, razem 462.562 K, przeciętnie 144.187 K.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Ponieważ c. k. Rząd przyrzekł ponosić koszta szczepienia ospy z konieczności, z c. k. Skarbu Państwa (LW. 71.689/1901 i LW. 46.706/1902) które wynosiły: w roku 1898 — 15.044 K, w roku 1899 — 16.499 K, w roku 1900 — 2.048 K, Razem 33.591 K, a przeciętnie 11.197 K, posostaje 132.990 K.

Gdy nadto Wydział krajowy, celem zapobieżenia wzrostowi wydatków, obniżył płatnym lekarzom szpitali powszechnych i lekarzom okręgowym, za szczepienie w granicach należących do ich okręgu sanitarnego, dyety dzienne z 7 K, na 6 K, (LW. 19.079/1901) przeto preliminuje się okrągło 132.000 K, czyli o 8.000 K, mniej niż na r. 1902 uchwalono.

Do poz. 54. i 55. b. Nie preliminuje się jako wydatków jednorazowo uchwalonych na r. 1902.

Do poz. 56. Wedle planu umorzenia do L. W. 75.529/902.

Do poz. 64. Preliminuje się wydatek nadzwyczajny 10.000 K, w myśl uchwały sejmowej z dnia 10. lipca 1902 (L. W. 53.201/902).

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
IV.		**Dobroczynność.**				
	65	Dom ubogich i sierót w Krakowie . .	10.848	—	10.848	10.848
	66	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000	—	2.000	2.000
	67	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie . . .	2.400	—	2.400	2.400
	68	Zakład osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu	1.000	—	1.000	1.000
	69	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, subwencya zwyczajna	400	—	400	400
	70	Dtto j. w., rata amortyzacyjna pożyczki 65.000 K zaciągnąć się mającej na budowę domu podrzutków, I. i II. rata (z okresu umorzenia 34½ lat)	—	3.575	—	3.600
	71	Ryczałt na zasiłki dla Ochronek, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 5. lutego 1896	5.000	—	3.600	5.000
	72	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200	—	200	200
	73	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, *zasiłek stały*	400	—	400	400
	74	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie	200	—	200	200
	75	Zgromadzenie Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie	200	—	200	200
	76	Towarzystwo opieki nad sługami im św. Jadwigi we Lwowie	200	—	200	200
	77	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej:				
		a) subwencya zwyczajna	200	—	200	200
		b) jednorazowy zasiłek na budowę domu	—	—	—	2.000
	78	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000	—	1.000	1.000
	79	Zakład św. Jadwigi w Krakowie *(stała subwencya)*	1.200	—	1.200	1.200
		Do przeniesienia .	25.248	3.575	23.848	30.848

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
IV.		Z przeniesienia .	25.248	3.575	23.848	30.848
	80	Przytulisko brata Alberta we Lwowie i Krakowie *(stała subwencya)* . .	2.000	—	2.000	2.000
	81	Ks. Siemiaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie	1.600	—	1.600	1.600
	82	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K zaciągnąć się mającej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie (III. rata z 30 to lecia w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902)	—	1.600	—	1.600
	83	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 do dyspozycyi Wydziału krajowego .	4.500	--	4.500	4.500
	83*a)*	Dla przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4 w Krakowie *(jednorazowy zasiłek)*	—	—	500	500
	84	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.400	—	2.400	2.400
	85	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200	—	200	200
	86	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200	—	200	200
	86*a)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy diaków gr. kat. dyecezyi przemyskiej (jednorazowo)	—	—	200	200
	86*b)*	Dtto j. w., lwowskiej	—	—	200	200
	86*c)*	dtto j. w., stanisławowskiej . .	—	—	200	200
	86*d)*	Komitet herbaciarni centowej we Lwowie	—	—	200	200
	87	Kongregacya ruska SS. Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami)	1.000	—	1.000	1.000
	87*a)*	SS. Służebniczki w Krystynopolu na budowę domu nowicyatu	—	—	—	2.000
	87*b)*	Zgromadzenie SS. Służebniczek w Starej Wsi na rozszerzenie nowicyatu, *jednorazowo*	—	—	1.000	1.000
	88	Ks. Cyryl Sielecki gr. kat. proboszcz w Żużlu, na nowicyat ruskich Sióstr Sakramentek Najśw. Maryi Panny do rozporządzenia Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami)	200	—	200	200
	88*a)*	OO. Bazylianie w Dobromilu, na budowę domu nowicyatu w Krechowie *(jednorazowo)*	—	—	—	2.000
	88*b)*	Dla stowarzyszenia sług katolickich im. św. Zyty w Krakowie, *jednorazowy zasiłek*	—	—	—	200
		Do przeniesienia .	37.348	5.175	38.248	51.048

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
IV.		Z przeniesienia .	37.348	5.175	38.248	51.048
	89	Dla stowarzyszenia sług katolickich im. św. Zyty we Lwowie, *jednorazowy zasiłek*	—	200	—	—
	89*a)*	Pogorzelcom w załatwieniu wniesionych petycyj, do rozporządzenia Wydziału krajowego	—	—	8.200	1.200
	90	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki zaciągniętej dla pogorzelców (z przyznanych na lat 10 po 3.000 K, IV. rata — w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 10. kwietnia 1900 r.)	—	3.000	3.000	3.000
	91	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (najwyżej 4%) od pożyczek 400.000 K zaciągniętych na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (IX. rata z przyznanych przez 20 lat	—	16.000	16.000	16.000
	91*a)*	Dla pogorzelców gmin Poturzyca, Krechowice, Lubela i Dzieduszyce wielkie w myśl uchwały Wys. Sejmu z 30. grudnia 1901 *(jednorazowo)* . . .	—	—	—	2.400
	91*b)*	Dla pogorzelców gminy m. Lubaczowa w myśl uchwały Wys. Sejmu z 23. czerwca 1902	—	—	—	2.000
	91*c)*	Dla pogorzelców gminy Wierzbica, powiat Rawa	—	—	—	200
	91*d)*	Dla pogorzelców gminy Kleszczówka, powiat Rohatyn	—	—	—	400
	91*e)*	Dla pogorzelców gminy Poddębce, powiat Rawa	—	—	—	400
	91*f)*	Dla pogorzelców gmin Podliski małe i Serdyn, powiat Lwów	—	—	—	400
	91*g)*	Dla dotkniętych przez cyklon mieszkańców Brzeżan i okolicy	—	—	—	800
	91*h)*	Dla pogorzelców gm. Kulawa, powiat Żółkiew	—	—	—	200
		Suma rubryki IV. .	37.348	24.375	65.448	78.048
			61.723			

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 61.723 K
W roku 1902 uchwalono . . 78.048 „
Zatem na rok 1903 preliminuje się *mniej* o . . . 16.325 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Do poz. 70. Wydatek *mniejszy* o 25 K z powodu zmiany planu umorzenia. Uzasadnienia w osobnem sprawozdaniu Wydziału krajowego (LW. 75.921/902).				
		Do poz. 77 a) 83 a) 86 a)—86 d) 87 a) 87 b) 88 a) 88 b) 89 a) i 91 a)—91 h). Nic się nie preliminuje, gdyż odnośne wydatki w r. 1902 uchwalone były jednorazowo.				
		Do poz. 89. Wydatek *nadzwyczajny* — uzasadniony w sprawozdaniu z czynjednoności.				
V.		**Oświata.**				
		I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.				
	92	Akademia umiejętności w Krakowie: *a)* zasiłek stały . . . . 52.000 K *b)* zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod kierownictwem profesora Dra Smolki w Archiwum Watykańskiem (na trzechlecie 1901/2—1903/4) . . . . 4.000 „ *c)* na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . . . . . 5.000 „	61.000	—	61 000	61 000
	93	Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 2.400 K	14.400	—	14.120	14.400
	94	Sawczyńska Jadwiga, wdowa po śp. Zygmuncie Sawczyńskim, stały roczny dodatek do pensyi emerytalnej . .	—	1.000	1.000	1.000
	95	Ilnicka Marya, wdowa po członku Rady szkolnej krajowej śp. Bazylim Ilnickim, stały dożywotni datek roczny	—	720	720	720
		II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.				
	96	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego.	7,861.194	-	6,418.794	6,700.802
	97	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego emerytalnego	694.529	—	580.883	636.550
	98	Na subwencyę dla istniejących już internatów, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową	12.000	—	12.000	12.000
	99	Na budowę domów dla internatów . .	—	40.000	40.000	40.000
		Do przeniesienia .	8,643.123	41.720	7,128.517	7,466.472

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
V.		Z przeniesienia .	8,643.123	41.720	7,128.517	7,466.472
		III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.				
	100	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej *(stała subwencya)*	20.000	—	11.200	16.000
	100*a)*	Prywatne seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie *jednorazowo*	—	—	2.000	2.000
	100*b)*	Preisendanz Franciszek, kierownik pryw. seminaryum nauczycielskiego żeńsk. w Krakowie *jednorazowo*	—	—	2.000	2.000
	101	Prywatna średnia szkoła żeńska w Krakowie, zasiłek stały	1.000	—	1.000	1.000
	102	Kurs naukowy żeński w Tarnowie . .	800	—	—	400
	103	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie	6.400	—	4.800	6.400
	104	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie	200	—	200	200
	105	Instytut dla dziewcząt w Przemyślu:				
		a) stała subwencya	400	—	400	400
		b) jednorazowy zasiłek na dalsze pokrycie deficytu budowy własnego domu	—	—	2.000	2.000
	106	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej	600	—	600	600
	107	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową	10.000	—	10.000	10.000
	108	Internat X. X. Zmartwychwstańców we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	9.000	—	9.000	9.000
	109	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie:				
		a) na stypendya dla 85 wychowanków à 240 K . . 20.400 K				
		b) na utrzymanie zakładu . 5.000 „				
		c) na amortyzacyę pożyczki 36.000 K na budowę II. piętra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu, IV rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934) . . 1.990 „	27.390	—	23.790	27.390
	110	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	800	—	800	800
	111	Zakład dla ciemnych we Lwowie . .	6 000	—	4.000	6.000
	112	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie	2.000	—	2.000	2.000
	113	dtto j. w. w Krakowie	2.000	—	2.000	2.000
		Do przeniesienia .	8,729.713	41.720	7,204 307	7,554.662

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
V.		Z przeniesienia .	8,729.713	41.720	7,204.307	7,554.662
	114	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	4.000	—	4.000	4.000
	115	Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich w Austryi na cele Towarzystwa i wydawnictwa . . .	—	600	—	400
	115*a)*	Stowarzyszenie ku wychowaniu izraelic. sierót w Krakowie *jednorazowy zasiłek*	—	—	—	200
	116	Zakład błog. Kunegundy w Nowym Sączu kształcenia wzorowych gospodyń .	600	—	600	600
	117	Zgromadzenie Sióstr Urszulanek w Kołomyi, zasiłek na częściową amortyzacyę pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego, I. rata z 20 lecia . .	—	500	—	—
	118	Na restauracyę budynku szkolnego SS. Felicyanek w Uhnowie, *jednorazowa* subwencya w myśl uchwały sejmowej z dnia 8. lipca 1901	—	1.200	—	—
		IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa.				
	119	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Uniwersytecie lwowskim	1.000	—	—	1.000
	120	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na pokrycie kosztów Walnego Zgromadzenia	400	—	400	400
	121	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	3.000
	122	dtto w Krakowie j. w., zasiłek stały. .	3.000	—	3.000	3.000
	123	dtto j. w. w Tarnowie	200	—	200	200
	124	Polskie Stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200	—	200	200
	125	dtto „Przytulisko“ we Wiedniu . . .	200	—	200	200
	126	Biblioteka polska we Wiedniu . . .	400	—	400	400
	127	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi ryczałt do rozp. Wydz. kraj.	3.000	—	3.000	3.000
	128	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na koszta podróży członków na Walne Zgromadzenie	200	—	200	200
	129	Czytelnia polska w Białej, I. rata z przyznanej pożyczki 14.000 K, rozłożonej na 7 lat po	—	2.000	—	—
	130	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych	10.000	—	10.000	10.000
	131	Towarzystwo pedagogiczne, zasiłek na wydawnictwo „Szkoły“	1.000	—	1.000	1.000
		Do przeniesienia .	8,756.913	46.020	7,230.507	7,582.462

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
V.		Z przeniesienia .	8,756.913	46.020	7,230.507	7,582.462
	132	Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ . .	2.000	—	2.000	2.000
	133	Na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“.	800	—	800	800
	134	Wydawnictwo dziełek ludowych, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	2.000	—	2.000	2.000
	135	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na wydawnictwa	1.400	—	1.400	1.400
	136	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo dzieł tegoż do rozporządzenia Wydziału krajowego i wypłaty w miarę postępu wydawnictwa	800	—	800	800
	137	Kollegium profesorów Szkoły politechnicznej we Lwowie, na wydawnictwa biblioteki politechnicznej, X. rata (ostatnia) subwencyi 10 000 K rozłożonej na 10 lat.	1.000	—	1.000	1.000
	137*a)*	Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie, na wydawnictwo źródeł do dziejów rozbioru Polski *jednorazowo*	—	—	—	500
	138	Towarzystwo ludoznawcze na wydawnictwo czasopisma „Lud“	200	—	200	200
	139	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa na wydawnictwo .	500	—	200	500
	139*a)*	Dla czasopisma „Architekt“ w Krakowie	—	—	—	400
	140	Dla „Gazety handlowo-geograficznej“ .	200	—	200	200
	141	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie . .	200	—	200	200
	142	Redakcye pism dla dzieci „Mały Światek“ i „Wiek młody“ we Lwowie . . .	200	—	200	200
	143	*a)* Na wydawnictwo polskich podręczników dla szkół średnich . 3.000 K *b)* Na wydawnictwo ruskich książek szkolnych . . . 12.000 „	15.000	—	15.000	15.000
	144	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwo czasopisma „Dzwinok“ .	400	—	400	400
	145	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwo rusko-ukraińskiej biblioteki	600	—	600	600
	146	Zasiłek dla ruskiej gazety „Uczytel“ do rozporządzalności Wydziału kraj. .	1.000	—	1.000	1.000
	147	Towarzystwo „Proświta“ na wydawnictwo dzieł ludowych, do rozporządzenia Wydziału krajowego (z zastrzeżeniem, iż subwencya ta wypłaconą być ma z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i nie zawierają szkodliwych tendencyi, tudzież odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897)	6.000	—	6.000	6.000
		Do przeniesienia .	8,789.213	46.020	7,262.507	7,615.662

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
V.		Z przeniesienia .	8,789.213	46.020	7,262.507	7,615.662
	148	Towarzystwo im. Szewczeńki na wydawnictwo ruskiej biblioteki historycznej we Lwowie do rozporządzalności Wydziału krajowego	1.000	—	1.000	1.000
	149	Komisya archeograficzna Towarzystwa imienia Szewczeńki we Lwowie na wydawnictwa historycznych materyałów do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	3.000
	150	Towarzystwo im. Szewczeńki we Lwowie na wydawnictwa naukowe, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	4.000	—	4.000	4.000
	151	Komisya etnograficzna Towarzystwa imienia Szewczenki na wydawnictwa do rozporządzalności Wydziału krajowego	1.000	—	1.000	1.000
	151*a*)	Komisya etnograficzna Towarzystwa imienia Szewczeńki, na etnograficzną ekspedycyę naukową, *jednorazowo* do rozporządzalności Wydziału krajowego .	—	—	1.000	1.000
	152	Ks. Dżułyński, gr. kat. proboszcz w Łapszynie, na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“, do rozporządzalności Wydziału krajowego	800	—	800	800
	153	Wydawnictwo historyi rozwoju narodu ruskiego w XIX. wieku, *jednorazowo*	—	200	—	—
	154	OO. Bazylianie na wydawnictwo pism religijno-moralnej treści	400	—	400	400
	155	Towarzystwo numizmatyczno-archeologiczne w Krakowie, na wydawnictwo czasopisma poświęconego archeologii, *jednorazowo*	—	400	—	—
		V. Teatry i sztuki piękne.				
	156	Teatr polski w Krakowie	16.000	—	16.000	16.000
	157	Dyrektorowi teatru miejskiego w Krakowie p. Józefowi Kotarbińskiemu (w uznaniu jego usiłowań celem rozwoju i utrzymania tej sceny na wysokości jej bezpośredniej przeszłości i istotnych jej cywilizacyjnych i narodowych zadań *zasiłek nadzwyczajny* na rok 1903 do rozporządzenia Wydziału krajowego	—	4.000	—	4.000
	158	Budowa teatru w Krakowie, XVIII. i XIX. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945)	15.000	—	15.000	15.000
		Do przeniesienia .	8,830.413	50.620	7,304.707	7,661.862

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
V.		Z przeniesienia .	8,830.413	50.620	7,304.707	7,661.862
	159	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału kraj.: *a)* dramat i komedya . . . 28.400 K *b)* opera polska . . . . 20.000 „	48.400	—	48.400	48.400
	160	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie p. Tadeuszowi Pawlikowskiemu (w uznaniu niepospolitych jego zasług i poniesionych ofiar ku postawieniu dramatycznej sceny polskiej we Lwowie na równi z pierwszorzędnemi scenami) zasiłek *nadzwyczajny* na r. 1903 do rozporządzalności Wydziału krajowego	—	8.000	—	8.000
	161	Na nagrody konkursowe dla utworów dramatycznych polskich	—	2.000	—	—
	162	Budowa teatru we Lwowie na pokrycie IX. i X. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półrocza 1934)	33.696	—	33.696	33.696
	163	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“ do rozporządzalności Wydziału krajowego	18.500	—	14.500	14.500
	163*a)*	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“ zasiłek *nadzwyczajny* na rok 1902 do rozporządzalności Wydziału krajowego	—	—	—	2.000
	164	Towarzystwo teatru ludowego we Lwowie, *zasiłek*	—	—	—	1.000
	165	Dla teatru ludowego w Krakowie, *zasiłek jednorazowy*	—	2.000	—	1.000
	166	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie XV. rata umorzenia pożyczki 200.000 K na budowę gmachu (aż do r. 1911 włącznie)	—	14.000	14.000	14.000
	167	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki V. rata z 33-lecia).	—	1.000	1.000	1.000
	168	Towarzystwo imienia Matejki Jana w Krakowie	1.000	—	1.000	1.000
	169	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	6.000	—	6.000	6.000
	170	Towarzystwo muzyczne we Lwowie . .	8.000	—	6.000	8.000
	171	Towarzystwo muzyczne w Krakowie . .	1.600	—	1.600	1.600
	172	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie	4.000	—	4.000	4.000
	173	Towarzystwo muzyczne w Brodach . .	—	400	400	400
	174	Towarzystwo muzyczne w Tarnowie . .	—	200	—	—
		Do przeniesienia .	8,951.609	78.220	7,435.303	7,806.458

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
V.		Z przeniesienia .	8,951.609	78.220	7,435.303	7,806.458
	175	Towarzystwo muzycz. „Harmonia“ w Krakowie.	600	—	600	600
	176	Towarzystwo przyjaciół muzyki w Tarnopolu	600	—	600	600
	177	Towarzystwo „Kapeli narodowej“ we Lwowie, *jednorazowy* zasiłek do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	—	600	—	—
	178	Wydziałowi krajowemu do rozporządzalności i przyznania zasiłków po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki śpiewu Towarzystw śpiewackich we Lwowie „Lutni“, „Bojana“ i „Echa“ zaś w Krakowie: „Lutni“ ryczałt w kwocie	3.000	—	3.000	3.000
	179	Zboińska Józefa, wdowa po artyście sceny polskiej *jednorazowo*	—	100	100	100
	180	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku Feliksie Lipińskim	300	—	200	300
		VI. Rozmaite.				
	181	Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studyum w szkole operacyjnej (na pół roku)	500	—	1.000	1.000
	182	Dla stowarzyszeń akademickich ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	2.800	—	2.800	2.800
	183	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów (ryczałt do rozp. Wydziału kraj. w porozumieniu z Radą szkolną krajową).	1.200	—	1.200	1.200
	184	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki (opieki nad terminatorami) we Lwowie	200	—	—	200
	185	Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie	600	—	600	600
	186	Korosteńska Felicya, była nauczycielka szkoły PP. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywotnie z łaski, *rocznie*	—	160	200	160
	187	Dla wdowy po profesorze Ogonowskim, Faliny Ogonowskiej, stały roczny dożywotni datek	—	720	720	720
	188	Na koszta wycieczek naukowych uczniów c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie	400	—	—	—
		Suma Rubryki V. . .	8,961.809	79.800	7,446.323	7,817.738
			9,041.609			

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 9,041.609 K
W roku 1902 uchwalono . . . . . 7,817.738 „
zatem na rok 1903 preliminuje się *więcej* o . . . 1 223.871 K

Do poz. 96 i 97. Wedle osobnych preliminarzy do LW. 78.715/1902 i LW. 75.145/1902 i uchwały do LW. 93.770/1902.

Do poz. 100. Więcej o 4.000 K w myśl uchwały sejmowej z d. 11. lipca 1902 i uzasadnienia w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 54.504/1902.

Do poz. 100 a) i 100 b). Nie preliminuje się jako wydatków jednorazowych z r. 1902.

Do poz. 102. Więcej o 400 K, gdyż w r. 1902 wstawiono subwencyę tylko za jedno półrocze.

Do poz 105 ad b). Nie preliminuje się jako wydatku uchwalonego jednorazowo w roku 1902.

Do poz. 115. Więcej o 200 K w myśl uzasadnienia w sprawozdaniu z czynności Departamentu I. (LW. 60.573/1902).

Do poz. 115 a). Nie preliminuje się jako wydatku jednorazowo uchwalonego w r. 1902.

Do poz. 117 i 118. Wydatki nadzwyczajne, zapreliminowane w załatwieniu petycyj, wniesionych do Wys. Sejmu i przekazanych Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia w preliminarzu r. 1903. (LW. 76.927/1902).

Do poz. 129. Pozycya nowa, uzasadniona w osobnem sprawozdaniu Wydziału kraj.

Do poz. 137 a), 139 a) i 151 a). Nie preliminuje się jako wydatków jednorazowych z r. 1902.

Do poz. 153, 155 i 161. Pozycye nowe, uzasadnione w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 74.838/1902, 84.215/1902 i 74 838/1902).

Do poz. 163. Więcej o 4.000 K w myśl uzasadnienia w sprawozdaniu z czynności Dep. I. Wskutek tego też odpadł preliminowany na rok 1902 wydatek *nadzwyczajny* w kwocie 2.000 K. (LW. 86.364/1901).

Do poz. 163 a) i 164. Nie preliminuje się jako wydatków jednorazowo uchwalonych w r. 1902.

Do poz. 165. Więcej o 1.000 K w myśl uzasadnienia w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 37.916/1902 i 54.495/1902).

Do poz. 174 i 177. Pozycye nowe, uzasadnione w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 77.098/1902 i 73.650/1902).

Do poz. 181. Mniej o 500 K z powodu wstawienia tego stypendyum tylko na pół roku, od roku zaś 1904 pozycya ta odpadnie zupełnie. (LW. 37.283/1902).

Poz. 188. Pozycya nowa w załatwieniu wniesionej prośby do LW. 23.877/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VI.		**Pomniki historyczne.**				
	189	Na utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników znajdujących się w naszym kraju . .	8.000	—	8.000	8.000
	190	Badanie i ocalenie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	1.000	1.000
	191	Dla Muzeum narodowego w Krakowie:				
		a) stała subwencya	3.000	—	1.600	3.000
		b) na odnowienie starych cechowych obrazów ruskich, *jednorazowo* .	—	2.000	—	—
		c) na reorganizacyę, adaptacye i rozszerzenie Muzeum narodowego, I. rata z przyznanych 30.000 K na lat 5 po	—	6.000	—	—
		Do przeniesienia .	12.000	8.000	10.600	12.000

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VI.		Z przeniesienia .	12.000	8.000	10.600	12.000
	192	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:				
		1. Dyrektor we Lwowie . . 2.400 K				
		2. „ w Krakowie . 2.400 „				
		3. Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K, i trzy dodatki pięcioletnie po 200 K 4.000 „				
		4. Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K i dodatek aktywalny 480 K . . 2.680 „				
		5. Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktyw. 600 K . . 3.400 „				
		6. Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.200 K, dodatek aktyw. 480 K . . 2.680 „				
		7. 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K 1.200 „				
		8. 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne . . . . 600 „				
		9. Czynsz za najem lokalu we Lwowie 1.600 K i miejski 5% podatek wodociągowy: za rok 1901 (od 16. marca do 31. grudnia) . . . 54 „ za rok 1902 i 1903 po 76 K . . . 152 „ 1.806 „				
		10. Stróże we Lwowie i w Krakowie: płaca po 840 K, dodatek aktyw. po 100 K, dodatek na mundur po 100 K 2.080 „				
		11. Opał, potrzeby kancelaryjne i rozmaite wydatki . . 1.200 „	24.446	—	20.900	24.303
	193	Na restauracyę kościoła katedralnego na Wawelu VIII. rata roczna z przyznanej na lat 10 subwencyi 200.000 K	—	20.000	20.000	20.000
	193a)	Na restauracyę gr. kat. cerkwi katedralnej w Stanisławowie V. rata z przyznanych na 5 lat 20.000 K . . .	—	—	4.000	4.000
	194	Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie, V. rata (ostatnia) z przyznanych na 5 lat 20.000 K	—	4.000	4.000	4.000
		Do przeniesienia .	36.446	32.000	59.500	64.303

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VI.		Z przeniesienia .	36.446	32.000	59.500	64.303
	195	Komitetowi budowy pomnika Ad. Mickiewicza we Lwowie, III. rata z przyznanych 20.000 K na lat 5 po 4.000 K (uchw. Sejmu z 9. lipca 1901) .	—	4.000	4.000	4.000
	195*a)*	Na restauracyą ratusza w Husiatynie — (uchw. Sejmu z 9. lipca 1901) . .	—	—	1.675	1.675
	196	Konwentowi PP. Klarysek w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Andrzeja z przyznanych 4.000 K, III. rata roczna w myśl uchwały z dnia 9. lipca 1901	—	1.000	1.000	1.000
	197	Zgromadzeniu O. O. Augustynów w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Katarzyny z przyznanych 6.000 K, III. rata (ostatnia) z trzechlecia w myśl uchwały sejmowej z dnia 9. lipca 1901	—	2.000	2.000	2.000
	198	Komitetowi cerkiewnemu parafialnemu w Haliczu, na restauracyę cerkwi Bogarodzicy w Haliczu z przyznanych 9.000 K, III. rata (ostatnia) z trzechlecia (uchwała Sejmu z dnia 9. lipca 1901)	—	3.000	3.000	3.000
	199	Na restauracyę kościoła katedralnego ob. łaciń. w Przemyślu z przyznanych 10.000 K w 5 ratach rocznych, III. rata w myśl uchwały sejmowej z d. 9. lipca 1901	—	2.000	2.000	2.000
	200	Na konserwacyę zamku w Olesku . .	600	—	—	—
	201	Na restauracyę kościoła farnego w Krośnie, pierwsza połowa z przyznanych 5.000 K	—	2.500	—	—
	202	Na restauracyę starożytnej bramy i baszty w Bieczu, *jednorazowo* . . .	—	1.000	—	—
	203	Na restauracyę cerkwi św. Jura w Drohobyczu, *jednorazowo*	—	600	—	—
	203*a)*	Szaraniewiczowej Annie, wdowie po c. k. prof. Uniwersytetu i konserwatorze dla Galicyi wschodniej, *jednorazowy zasiłek*	—	—	—	720
		Suma rubryki VI.	37.046	48.100	73.175	78.698
			85.146			

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 85.146 K
W roku 1902 uchwalono . . . . . 78.698 „

Zatem na rok 1903 preliminuje się *więcej* o . . . . . 6.448 K

Do poz. 191 b) i *c)*. Nowe wydatki nadzwyczajne w myśl uchwały do LW. 55.200/902 uzasadnione w osobnem sprawozdaniu Wydziału krajowego.

Do poz. 192. Wydatek nieco większy głównie z powodu wstawienia kredytu na opłatę miejskiego podatku wodociągowego (LW. 7.561/902).

Do poz. 193 a), *195 a)* i *203 a)*. Nie preliminuje się jako wydatków jednorazowo uchwalonych w roku 1902.

Do poz. 200, *201*, *202* i *203*. Pozycye nowe uzasadnione w sprawozdaniu Dep. I.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VII.		**Bezpieczeństwo publiczne.**				
		I. Kwaterunkowe żandarmeryi.				
	204	Ryczałty:				
		a) Czyszczenie koszar i innych pomieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	21.171	—		21.146
		b) Oświetlenie koszar	7.418	—		7.405
		c) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	156	—		130
		d) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy	6.728	—		6.728
		e) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	2.620	—		2.618
		f) Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych, żołnierzy i służących	7.552	—		7.547
		g) Naprawa bielizny pościelnej . . .	659	—		659
		h) Pranie koców zimowych i letnich, sienników i poduszek włosiennych i słomianych	1.757	—		1.756
		i) Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych . .	4.119	—		4.116
		k) Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek . . .	16.404	—		16.404
		l) Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych	3.239	—		3.239
		m) Opał i oświetlenie pomieszkań oficerów, wachmistrzów rachunkowych i woźnych	4.621	—		4.569
		n) Rozmaite inne wydatki	1.529	—		1.526
		Razem ryczałty . .	77.973	—		77.843
	205	Najem pomieszkań i koszar	407.467	—		391.389
	206	Wartość czynszowa:				
		a) dawnego gmachu lwowskiego 25.872 K				
		b) dobudowanego skrzydła gmachu lwowskiego . . . . 11.486 „				
		c) realności w Czortkowie . . 1.400 „	38.758	—		38.758
		Do przeniesienia .	524.198	—		507.990

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VII.		Z przeniesienia .	524.198	—		507.990
	207	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków . .	2.000	—		2.000
	207*a)*	Na sprawienie 29 łóżek dla żandarmów-aspirantów podoficerskich i żandarmów próbnych	—	2.592		—
	208	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenia ilości posterunków . . .	4.000	—		4.000
	209	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie . .	6.000	—		6.000
	210	Na wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich	6.700	—		6.700
		Suma działu I. . .	542.898	2.592	533.759	526.690
		II. Szupaśnictwo.				
	211	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych	43.000	—	43.300	46.500
		Suma rubryki VII. .	585.898	2.592	577.059	573.190
			588.490			

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 588.490 K
W roku 1902 uchwalono . . . . . 573.190 „
zatem na rok 1903 preliminuje się *więcej* o . . . . . 15.300 K

Do poz. 204 a—n ryczałty więcej o drobną kwotę . . . . 130 K

Pod poz. 205. „Najem pomieszkań i koszar *więcej* o . . . 16.078 K a to:
Na podstawie nowych kontraktów podwyższono czynsze najmu w 97 dawnych posterunkach o łączną sumę . . . . . 15.519 K
w 6 nowo otwartych posterunkach wynoszą czynsze . . . . . 2.418 „
razem *więcej* . . . 17.937 K
Natomiast czynsze zniżone w 16 posterunkach wynoszą . . . . . 1.859 „
pozostaje podwyższenie jak wyżej . . 16.078 K

Do poz. 207 a). Wydatek *nadzwyczajny* stosownie do uchwały Wydziału krajowego do LW. 89.637/901.

Preliminarz kwaterunkowego żandarmeryi ułożony jest na podstawie projektu przedłożonego przez c. k. 5. kraj. Komendę żandarmeryi do LW. 27.239/902 z uwzględnieniem jednak zmian jakie zaszły od chwili przedłożenia projektu po koniec września 1902.

Wedle tabeli dyslokacyjnej stan czynny korpusu c. k. żandarmeryi w Galicyi był z dniem 1. lipca 1902 następujący:

Przy sztabie: 1 pułkownik, komendant, 4 majorów, 2 poruczników (adjutantów), 1 podporucznik (adjutant), 1 kapitan-rachmistrz, 1 porucznik rachmistrz, 1 podporucznik rachmistrz, 3 wachmistrzów rachunkowych, 2 komendantów posterunkowych pomocników rachunkowych, 3 pisarzy adjutantury (2 wachmistrzów, 1 komendant posterunkowy) i 3 woźnych.

Przy oddziale naukowym: 1 rotmistrz, 1 porucznik, 1 podporucznik, 2 wachmistrzów podoficerów instrukcyjnych, 2 podoficerów rachunkowych (1 wachmistrz, 1 komendant posterunkowy).

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Przy komendach oddziałowych: 15 rotmistrzów (1 przydzielony do c. k. Ministeryum obrony krajowej) 12 poruczników, 10 podporuczników, 8 poruczników rachunkowych, 5 podporuczników rachunkowych, 78 wachmistrzów jako komendantów powiatowych, 510 komendantów posterunkowych, 2137 żandarmów.

Komend oddziałowych 26, komend powiatowych 78, stacyi posterunkowych 552.

Do poz. 211. Wydatki na szupaśnictwo wynosiły:

w r. 1899	44.531 K
„ „ 1900	40.994 „
„ „ 1901	43.300 „
razem . .	128.825 K
przeciętnie . .	42.942 „
preliminuje się więc w zaokrągleniu	43.000 „

Szupasowano w r. 1899 osób 4.520, w roku 1900 osób 4.220, zaś w roku 1901 osób 3.853. (LW. 54.867/902.)

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.		**Komunikacye.**				
		I. Na drogi.				
		A) Koszta zarządu.				
	212	Płace inżynierów, konduktorów, rysowników i służby drogowej:				
		a) Dyrektor, płaca . . . 6.400 K				
		dodatek aktywalny . . . 960 „	7.360	—	7.360	7.360
		b) zastępca dyrektora, płaca . 4.800 K				
		dodatek aktywalny . . . 840 „				
		„ funkcyjny . . . 800 „	6.440	—	6.440	6.440
		c) 5 inżynierów starszych:				
		płaca po 4.800 K . . . 24.000 K				
		dodatki aktyw. po 840 K . 4.200 „	28.200	—	28.070	28.200
		d) 9 inżynierów I. klasy:				
		płaca po 3.600 K . . . 32.400 K				
		dodatki aktywalne:				
		α) dla 2 po 720 K . . . 1.440 „				
		β) „ 5 „ 600 „ . . . 3.000 „				
		γ) „ 2 „ 480 „ . . . 960 „	37.800	—	38.837	37.800
		e) 9 inżynierów II. klasy:				
		płaca po 2.800 K . . . 25.200 K				
		dodatki aktywalne:				
		α) dla 6 po 600 K . . . 3.600 „				
		β) „ 2 „ 500 „ . . . 1.000 „				
		γ) „ 1 „ 400 „ . . . 400 „	30.200	—	29.508	30.200
		f) 12 inżynierów adjunktów:				
		płaca po 2.200 K . . . 26.400 K				
		dodatki aktywalne:				
		α) dla 11 po 480 K . . 5.280 „				
		β) „ 1 „ 400 „ . . . 400 „	32.080	—	25.683	32.080
		g) 4 praktykantów techniczn:				
		dla 2 adjutum po 1.400 K 2.800 K				
		„ 2 „ „ 1.200 „ 2.400 „	5.200	—	3.680	5.200
		Do przeniesienia .	147.280	—	139.578	147.280

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.		Z przeniesienia .	147.280	—	139.578	147.280
	212	*h)* asystent manipul. — płaca . 1.600 K dodatek aktywalny . . . 360 „	1.960	—	1.400	1.400
		i) 10 konduktorów starszych: płaca po 1.800 K . . . 18.000 „ dodatek aktyw. po 300 K 3.000 „	21.000	—	21.000	21.000
		k) 10 konduktorów I. klasy, płaca po 1.600 K . . . 16.000 K dodatek aktyw. po 200 K 2 000 „	18.000	—	17.746	18.000
		l) 10 konduktorów II. klasy, płaca po 1.400 K . . . 14.000 K dodatek aktyw. po 150 K 1.500 „	15.500	—	9.287	15.500
		m) 12 konduktorów III. klasy, płaca po 1 200 K . . . 14.400 K dodatek aktyw. po 150 K 1.800 „	16.200	—	12.373	16.200
		n) rysownicy i dyetaryusze	2.556	—	5.822	2.556
		o) 342 dróżników	103.000	—	103.523	103.000
		Suma płac .	325.496	—	310.729	324.936
	213	**Zaliczki na płace.**				
		Dla inżynierów i konduktorów . . .	6.000	—	4.985	5.000
	214	**Pięciolecia i dwulecia.**				
		Zastępcy dyrektora: Jankowskiemu (2) po 400 K. *Inżynierom starszym* po 400 K: Czaplickiemu (2) 800 K; Pintowskiemu (1) 400 K; Kinelowi począwszy od 1. maja 1903 — 267 K. *Inżynierom I. klasy* po 300 K: Barancewiczowi (2) 600 K; Jodłowskiemu (2) 600 K; Kesslerowi (1) 300 K; Turskiemu (1) 300 K; Stojowskiemu począwszy od 1. maja 1903 — 200 K. *Inżynierom II. klasy* po 200 K: Bogdanowiczowi (1) 200 K; Katyllowi, Orzelskiemu i Żebrowskiemu Tadeuszowi od 1. maja 1903 po 133 K. *Inżynierom adjunktom* po 120 K: Libańskiemu od 1. lipca 1903 — 60 K; Żebrowskiemu Eustachemu od 5. września 1903 — 38 K. *Praktykantom technicznym* po 200 K: Pielechowi (1) 200 K; Krugowi od 1. kwietnia 1903 — 150 K; Janiczkowi od 22. lipca 1903 — 88 K; Jakubikowi od 1. września 1903 — 67 K. *Starszym konduktorom* po 100 K: Brandtowi, Brzezińskiemu, Holinkowskiemu, Koryckiemu i Lesiewiczowi od 1. maja 1903 po 67 K. *Kon-*				
		Do przeniesienia .	331.496	—	315.714	329.936

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.	214	Z przeniesienia .	331.496	—	315.714	329.936
		duktorom I. klasy po 100 K: Bilińskiemu, Christowi i Gackiemu począwszy od 1. maja 1903 po 67 K *Konduktorowi II. klasy* po 100 K: Deyczakowskiemu od 1. sierpnia 1903 — 42 K. *Konduktorowi III. klasy* po 100 K: Widemu (2) 200 K	6.247	—	2.997	2.625
	215	**Dodatki osobiste.** Dla inżynierów I. klasy: Antoniego Barancewicza 300 K, zaś dla Turskiego Władysława 400 K	700	—	783	1.000
	216	**Ryczałty.**				
		a) na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:				
		1. dla 12 inżynierów okręgowych . . . . . 13.600 K				
		2. dla 42 konduktorów . 22.682 „	36.282	—	29.262	28.802
		b) na pomieszczenie biur okręgowych:				
		1. dla inżyniera w Krakowie . . . . . 240 K				
		2. dla 10 inżynierów okręgowych po 120 K . . . 1.200 „	1.440	—	1.430	1.440
		c) na przybory kancelaryjne:				
		1. dla 11 inżynierów okręgowych po 96 K . . . 1.056 K				
		2. dla 42 konduktorów po 32 K . . . . . 1.344 „	2.400	—	2.141	2.400
			40.122	—	32.833	32 642
	217	**Remuneracye i zapomogi** dla urzędników i sług	7.000	—	7.000	7.000
	218	**Instrumenty, wzory i naczynia.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie . . .	10.000	—	9.945	10.000
	219	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyi nadzwyczajnych	16.000	—	14.801	16.000
	220	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	13.200	—	10.000	10.960
		Suma kosztów zarządu	424.765	—	394.073	410.163
		B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.				
	221	Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych i koszta budowy większych mostów	—	120.000	102.557	120.000
		Do przeniesienia .	424.765	120.000	496.630	530.163

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.		Z przeniesienia .	424.765	120.000	496.630	530.163
		C) Utrzymanie dróg krajowych.				
	222	Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1.829 kilometrów	860.000	—	886.910	860.000
			860.000	—	886.910	860.000
		D) Zasiłki.				
	223	*a)* Na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	920.000	—	981.365	920.000
		b) Na zasiłki dla powiatów, na utrzymanie i poprawę dróg powiatowych i gminnych w myśl §. 28 ustawy drogowej, stały roczny zasiłek . .	80.000	—	79.480	80.000
	224	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych	50.000	—	24.416	50.000
	225	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 15) V. rata .	—	40.000	40.000	40.000
			1,050.000	40.000	1,125.261	1,090.000
		E) Wydatki na myta.				
	226	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	7.000	—	7.852	7.000
	227	Koszta komisyjne, ogłaszania, licytacye, podatki i inne	4.000	—	4.634	4.000
	228	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	300	—	460	300
			11.300	—	12.946	11.300
	229	*F) Pensye i zaopatrzenia.*				
		1. Raciborski Ludwik, emerytowany nadinżynier	6.490	—	6.490	6.490
		2. Reutt Gustaw, emerytowany dyrektor	—	—	6.600	7.200
		3. Grzegorzewski Stanisław, emerytowany starszy inżynier, rocznie . .	4.800	—	3.600	4.800
		4. Świtkowski Mieczysław, emerytowany starszy inżynier, rocznie . .	3.952	—	659	3.952
		5. Kurniewicz Ignacy, emerytowany inżynier I. klasy, rocznie	3.339	—	2.504	3.389
		6. Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor	988	—	988	988
		7. Darowski Stanisław, emerytowany konduktor	460	—	460	460
		8. Dybowski Tadeusz, emerytowany konduktor	1.024	—	1.024	1.024
		9. Reicher Stanisław, emerytowany konduktor	1.092	—	1.092	1.092
		Do przeniesienia .	22.145	—	23.417	29.395
			2,346.065	160.000	2,521.747	2,491.463

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.	229	Z przeniesienia .	2,346.065	160.000	2 521.747	2,491.463
			22.145	—	23.417	29.395
		10. Rieger Karol, emerytowany konduktor	1.008	—	1.008	1.008
		11. Skwarczyński Jan, emerytowany konduktor	962	—	962	962
		12. Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze	700	—	700	700
		13. Bieńkowska Stanisława, wdowa po inżynierze, pensya roczna 1.400 K dla syna Tadeusza do 16. lutego 1906, rocznie po . 140 K	1.540	—	1.680	1.574
		14. Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze, pensya roczna	700	—	700	700
		15. Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze, pensya roczna . 1.200 K dla dzieci: Olgi do 24. marca 1903, Konstantego do 21. maja 1903, Zofii do 10. lutego 1905, Maryi do 29. maja 1907 i Jana do 8. października 1915 po 120 K. 435 „	1.635	—	1.800	1.800
		16. Zielińska Katarzyna, wdowa po inżynierze, pensya 1.000 K i dla syna Tadeusza do 9. marca 1910 . . . . . 100 „	1.100	—	1.100	1.100
		17. Dziakiewiczowa Rozalia, wdowa po konduktorze, 650 K pensya dla syna Bertolda do 27. czerwca 1906 . . 65 „	715	—	780	734
		18. Grzymalina Melania, wdowa po konduktorze, pensya	500	—	500	500
		19. Hrankowska Julia, wdowa po konduktorze, pensya . . . 440 K i dla córki Stanisławy do 1. marca 1905 . . . . 44 „	484	—	484	484
		20. Hlawaty Józefa, wdowa po konduktorze, pensya . . 600 K i dla syna Karola do 4. listopada 1904 po . . . 60 „	660	—	660	660
		21. Hryniewiczowa Emilia, wdowa po konduktorze, pensya	650	—	650	650
		22. Helferowa Anna, wdowa po konduktorze, pensya roczna	520	—	520	520
		23. Rząśnicka Helena, wdowa po konduktorze, pensya	650	—	867	650
		Do przeniesienia .	33.969	—	35.828	41.437
			2,346.065	160.000	2,521.747	2,491.463

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.	229	Z przeniesienia .	2,346.065	160.000	2,521.747	2,491.463
			33.969	—	35.828	41.437
		24. Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze, pensya roczna . 800 K dla dzieci: Anisy Antoniny do 27. stycznia 1903 i Rudolfa Jana do 10. lipca 1911 po 160 K . . . 172 „	972	—	1.173	1.120
		25. Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu technicznym, dożywotni dar z łaski	600	—	600	600
		26. Chrzanowska Ignacowa, j. w. . .	600	—	600	600
		27. Szeliska Laura, wdowa po konduktorze, dożywocie	334	—	333	334
		28. Chodorowska Leokadya, wdowa po konduktorze, dożywocie	200	—	200	200
		29. Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze, pensya wdowia . 1.400 K i dla dzieci: Jana do 26. lutego 1903 i Romana do 4. lipca 1915 po 280 K . 324 „	1.724	—	1.962	1.960
		30. Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze, pensya 1.000 K i dla dzieci: Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii (pogrobowiec) do 19. sierpnia 1923 po 200 K. . . . 600 „	1.600	—	1.600	1.600
		31. Łatkowska Karolina, wdowa po inżynierze, pensya . 800 K i dla dzieci: Alfonsyny do 14. lipca 1905 i Jana do 9. sierpnia 1907 po 160 K . 320 „	1.120	—	1.120	1.120
		32. Chamcowa Anna, wdowa po konduktorze, pensya	800	—	800	800
		33. Zielińska Marya, córka po inżynierze, zaopatrzenie dożywotnie	100	—	100	100
		34. Żukowska Wiktorya, wdowa po konduktorze emerytowanym, pensya . . . . . 800 K i dla syna Romana do 18. marca 1911 . . . . 124 „	924	—	924	924
		35. Borzęcka Marya, wdowa po emerytowanym konduktorze, pensya . .	500	—	500	500
		36. Rachwalski Jan, b. drożnik, zaopatrzenie roczne	180	—	180	180
		37. Dziedzic Jan, b. drożnik, j. w. . .	180	—	180	180
		38. Harasym Jan, b. drożnik, j. w. . .	189	—	189	189
		39. Kamiński Jan, b. drożnik, j. w. .	150	—	150	150
		Do przeniesienia .	44.142	—	46.439	51.994
			2,346.065	160.000	2,521.747	2,491.463

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.	229	Z przeniesienia .	2,346.065	160.000	2,521.747	2,491.463
			44.142	—	46.439	51.994
		40. Malik Jan, b. drożnik, j. w. . .	150	—	150	150
		41. Rzeszotko Jędrzej, b. drożnik, j. w.	120	—	120	120
		42. Tyz Onufry, b. drożnik, j. w. . .	90	—	90	90
		43. Gabryś wojciech, b. drożnik j. w. .	150	—	150	150
		44. Dobosz Jan, b. drożnik j. w. . .	132	—	132	132
		45. Jezierski Paweł, b. drożnik j. w. .	156	—	156	156
		46. Zajączkowski Franciszek, b. drożnik j. w.	180	—	180	180
		47. Michalski Tomasz, b. drożnik j. w.	195	—	194	195
		48. Opach Józef, b. drożnik j. w. . .	168	—	126	168
		49. Kaliński Jan, b. drożnik j. w. . .	140	—	70	140
		50. Podbielska Anna, wdowa po konduktorze, rocznie	900	—	—	825
		51. Kondecki Józef, b. drożnik j. w. .	128	—	53	128
		52. Starczewski Feliks, b. drożnik j. w.	189	—	—	159
		53. Turczyniak Jurko, b. drożnik j. w.	142	—	—	119
		54. Sowiński Grzegorz, b. drożnik j. w.	178	—	—	130
		55. Mazur Michał, b. drożnik j. w. . .	151	—	—	114
		56. Majocha Kazimierz, b. drożnik j. w.	67	—	—	—
		57. Duchowicz Jacko, b. drożnik j. w. .	178	—	—	—
		58. Reuttowa Marya, wdowa po dyrektorze, pensya . . . . 2.400 K i dla dzieci: Karola do 19. czerwca 1903 i Leona, do 14. kwietnia 1907 rocznie po 480 K . . . . . 706 „	3.106	—	—	—
		59. Schönthalerowa Michalina, wdowa po konduktorze, pensya . 800 K i dla dzieci: Maryi do 15. czerwca 1908 i Bernardy do 20. maja 1921 po 160 K rocznie . . . . . 320 „	1.120	—	—	—
		— Ramza 1⁰ voto Pochowska, dla córki	—	—	232	170
		Diaków Eliasz, b. drożnik j. w. .	—	—	180	180
		— Birgfellner Jan, sierota po śp. inżynierze	—	—	160	—
		— Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze dar z łaski *jednorazowo* . .	—	—	—	100
		— Gering Julia, córka emerytowanego konduktora, dar z łaski *jednorazowo* .	—	—	—	200
		— Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze dar z łaski *jednorazowo* . .	—	—	—	200
		— Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor dar z łaski *jednorazowo* .	—	—	—	100
			51.782	—	48.432	55.900
		Suma wydatków na drogi .	2,397.847	160.000	2,570.179	2,547.363
			2,557.847			

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.		**II. Na kolcje żelazne.**				
	230	*Koszta zarządu.*				
		Płace i emolumenta etatowe:				
		a) dyrektor, płaca . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 960 „	7.360	—	4.867	7.360
		b) zastępca dyrektora, płaca . 4.800 K dodatek aktywalny . . 840 „ „ funkcyjny . . . 800 „	6.440	—	5.653	6,440
		c) 2 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K . . . 9.600 K dodatek aktywalny po 840 K 1.680 „	11.280	—	9.870	11.280
		d) inżynier I. klasy, płaca . 3.600 K dodatek aktywalny . . 720 „	4.320	—	4.320	4.320
		e) 2 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . . . 5.600 K dodatek aktywalny po 600 K 1.200 „	6.800	—	6.440	6.800
		f) 2 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . . . 4.400 K dodatek aktywalny po 480 K 960 „	5.360	—	2.010	5.360
		g) referent administrac., płaca 4.800 K dodatek aktywalny . . 840 „	5.640	—	5.640	5.640
		h) sekretarz, płaca . . . 4.800 K dodatek aktywalny . . 840 „	5.640	—	5.640	5.640
		i) adjunkt konceptowy, płaca 2.800 K dodatek aktywalny . . 600 „	3.400	—	3.280	3.400
		k) koncepista, płaca . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . 480 „	2.680	—	—	2.680
		l) konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca . . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . 720 „	4.320	—	4.320	4.320
		m) 2 adjunktów rachunkowych płaca roczna po 2.800 K . 5.600 K dodatek aktywalny po 480 K 960 „	6.560	—	—	6.560
		n) oficyał rachunkowy, płaca . 2 200 K dodatek aktywalny . . 360 „	2.560	—	—	2.560
		o) asystent rachunkowy, płaca 1.600 K dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	1.800	1.800
		p) adjunkt administracyjno manipulacyjny, płaca . . . 2.800 K dodatek aktywalny . . 480 „	3.280	—	2.560	3.280
		r) inspicyent rysownik, płaca 1.600 K dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	1.800	1.800
		s) asystent manipulacyjny dla spraw taryfowych płaca . 1.600 K dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	—	1.800
		Do przeniesienia .	81.520	—	58.200	81.040

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.	230	Z przeniesienia .	81.520	—	58.200	81.040
		t) asystent manipulac., płaca 1.600 K dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	1.800	1.800
		u) woźny, płaca . . . . 1.000 K dodatek aktywalny . . 100 „ na ubior . . . . . 100 „	1.200	—	1.200	1.200
		Suma płac .	84.680	—	61.200	84.040
	231	**Dodatki pięcioletnie.**				
		a) Referentowi administracyjnemu (1) Paszkowskiemu rocznie 400 K *b) Sekretarzowi* (1) Skwarczyńskiemu z rocznych 400 K począwszy od 1. maja 1903 267 K *c) Starszemu inżynierowi* (1) Machalskiemu rocznie . . 400 K *d) Inżynierowi I. kl.* (1) Bobrowskiemu rocznie . . 300 K *e) Asystentowi rachunkowemu* (1) Imiałowi, rocznie . . . 100 K *f) Oficyałowi administracyjno-manipulacyjnemu* (1) Filippiemu, rocznie . . . . 180 K *g) Asystentowi manipulacyjnemu* (1) Salutryńskiemu rocznie 100 K *h) Inspicyentowi rysownikowi* (1) Grabowiczowi, rocznie . . 100 K *i) Woźnemu* (1) Stroblowi, rocznie 60 K	1.907	—	333	985
	231*a)*	**Dodatki osobiste.**				
		a) Dyrektorowi Kułakowskiemu rocznie . . . . . 6.000 K *b)* Bronisławowi Chodkiewiczowi, konsulentowi dla spraw taryfowych i komercyalnych . . . . . 400 K	6.400	—	900	5.400
	232	**Zaliczki na płace.**				
		Dla urzędników	2.500	—	1.943	2.500
	233	**Zasługi.**				
		Dwóch stróżów po 600 K . . .	1.200	—	—	1.200
	234	**Remuneracye i zapomogi.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo .	1.000	—	1.000	1.000
		b) Dla urzędników i funkcyonaryuszów	2.000	—	2.000	2.000
			3.000	—	3.000	3.000
		Do przeniesienia .	99.687	—	67.376	97.125

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.		Z przeniesienia .	99.687	—	67.376	97.125
	235	**Pensye i zaopatrzenia.**				
		a) Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze, pensya wdowia 2.400 K dla dzieci: Kazimierza do 2. maja 1911, Stanisława do 14. lutego 1913 i Feliksa do 21. sierpnia 1916 po 480 K 1.440 K	3.840	—	2.240	3.840
		b) Chylewska Olga, wdowa po czasowym starszym inżynierze, dar z łaski przez 3 lata, rocznie po 500 K od roku 1901 dla córki Anny ostatnia rata . .	500	—	500	500
			4.340	—	2.740	4.340
	236	**Instrumenty, wzory i sprzęty.**				
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie .	2.400	—	3.487	2.400
	237	**Koszta komisyjne.**				
		a) dla urzędników i funkcyonaryuszów				
		α) w sprawach funduszu krajowego . . . . 10.000 K				
		β) zaliczkowo w sprawach Towarzystw kolejowych 16.000 K	26.000	—	24.937	15.000
		b) dla członków krajowej Rady kolejowej	2.000	—	1.602	2.000
			28.000	—	26.539	17.000
	238	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych oraz map i planów.** . . .	1.480	—	2.250	1.480
	239	**Koszta kancelaryjne.**				
		Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne itp. wydatki	4.000	—	3.027	4.000
	240	**Koszta utrzymania personalu nieetatowego**	—	22.770	46.940	22.770
	241	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskutecznione przez obcych funkcyonaryuszów	4.800	—	14.245	4.800
	242	**Koszta najmu lokalu na biuro** . . .	4.200	—	4.158	4.200
		Suma kosztów zarządu .	148.907	22.770	170.762	158.115
	243	**Dotacya dla funduszu kolejowego** na cele budowy kolei lokalnych, V rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17. marca 1899 przez lat 71 .	750.000	—	750.000	750.000
		Do przeniesienia .	898.907	22.770	920.762	908.115

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.		Z przeniesienia .	898.907	22.770	920.762	908.115
	244	**Subwencya dla c. k. Rządu** na budowę kolei od stacyi Pałahicze do Tłumacza XII rata, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 28. listopada 1890 przez lat 15	—	4.000	4.000	4.000
		Suma wydatków na koleje żelazne .	898.907	26.770	924.762	912.115
		do tego: Suma wydatków na drogi .	2,397.847	160.000	2,570.179	2,547.363
		Ogólna suma Rubr. VIII. .	3,296.754	186.770	3,494.941	3,459.478
			3,483.524			

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się wydatki w kwocie . . . . . 3,483.524 K
Na rok 1902 uchwalone wydatki wynoszą . . . . . 3,459 478 „

Z porównania okazują się wydatki preliminowane na rok 1903 *większe* o kwotę . . . . . 24.046 K

Do poz. 212. Preliminuje się wydatek *większy* o . . . . . 560 K

Uzasadnione w osobnem sprawozdaniu o etacie.

Do poz. 213. Preliminuje się *więcej* o . . . . . 1.000 K

z powodu pomnożenia etatu urzędników dróg krajowych uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 10. lutego 1898 r. w skutek czego bardzo wielu prośbom urzędników z braku kredytu musiano zaliczek odmawiać. Zauważa się jednak, że kredyt na zaliczki uchwalonym był przez Wysoki Sejm do włącznie r. 1900 w kwocie 7.000 K. Dopiero w budżecie na rok 1901 zmniejszono go celem wstawienia nowego kredytu dla urzędników krajowego biura kolejowego (Rbr. VIII. dział II. poz. 238.).

Do poz. 214. Preliminuje się *więcej* o . . . . . 3.622 K

stosownie do przypadających na rok 1903 dodatków pięcioletnich.

Do poz. 215. Preliminuje się *mniej* o . . . . . 300 K

wskutek ubyłego dodatku osobistego dla inżyniera Barancewicza, któremu w miejsce tegoż dodatku przybyło dalsze pięciolecie (LW. 38 927/98).

Do poz. 216 a). Preliminuje się wydatek w ogóle *większy* o . . . . . 7.480 K

z powodu podwyższenia kredytu na objazdy dróg dla inżynierów okręgowych o 1.000 K zaś dla konduktorów o 6.480 K t. j. o 40% w stosunku do dotychczasowego kredytu.

Podwyższenie to spowodowała konieczna potrzeba, wywołana drożyzną, a kredyt dotychczas na ten cel od r. 1893 zupełnie nie uległ zmianie pomimo powiększenia etatu; wskutek czego Wydział krajowy zmuszony był od kilku lat rok rocznie dotychczasowy kredyt przekraczać, a nawet przyznawać w niektórych okręgach zamiast ryczałtów wynagrodzenia za objazdy dróg krajowych wedle poszczególnych partykularzy.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Do poz. 220. Preliminuje się wydatek *większy* o . . . . . 2.240 K
na podstawie uchwały Wys. Sejmu z 11. lipca 1902 na stypendya dla 11 uczniów, licząc po 290 K rocznie, wskutek czego już w budżecie na rok 1902 podwyższył Wys. Sejm na ten sam cel kredyt o 960 K.

Do poz. 229. Preliminuje się w ogóle wydatek *mniejszy* o . . . . . 4.118 K
na podstawie statutu emerytalnego i wskutek odpadłych jednorazowych darów z łaski.

Do poz. 230. Preliminuje się na podstawie osobnego sprawozdania o . . . 640 K
więcej jak na rok 1902 z powodu zrównania wedle skali rządowej dodatków aktywalnych dla najniższych kategoryi urzędników wymienionych pod lit *o), r), s), t),* zresztą pozostawia się bez zmiany (LW. 83.781/902 i 93.770/902).

Do poz. 231. Preliminuje się *więcej* o . . . . . 922 K
stosownie do przypadających nowych dodatków w pełnych należytościach dodatków pięcioletnich.

Do poz. 231 a). Preliminuje się *więcej* o . . . . . 1.000 K
z powodu wstawienia dodatku osobistego dyrektorowi Kułakowskiemu w pełnej rocznej kwocie 6.000 K po myśli uchw. Wys. Sejmu z 11. lipca 1902.

Do poz. 237. Preliminuje się *więcej* o . . . . . 11.000 K
na podstawie przecięcia z 3-ch lat ubiegłych a to:

Wydatki na ten cel wynosiły r. 1899	31.790 K
„ „ „ „ „ „ 1900	28.063 „
„ „ „ „ „ „ 1901	24 937 „
Ogółem	84.790 K
przeciętny więc wydatek wynosi	28.263 „
wstawiono zaś	26.000 „

stosownie do wyników r. 1902. Z powodu zaś, że w Rubr. V. doch. przy poz. 28 podane są dochody z tytułu zwrotu zaliczkowo poniesionych wydatków administracyjnych od Towarzystw kolejowych w interesie tychże towarzystw wypłaconych, dlatego wydatki tej pozycyi rozdzielono na dwie subpozycye i na podstawie przeciętnego wydatku wstawiono osobny kredyt na bezzwrotne koszta komisyjne pod *a),* zaś pod *b)* zwrotne w takiej kwocie, w jakiej przy Rubr. V, pozycya 28 doch. wstawiono.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
IX.		**Budowy wodne i melioracye.**				
		A) Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze.				
	245	Płace urzędników, utrzymanie ekspozytur i stypendya:				
		a) Dyrektor biura:				
		płaca . . . . . 6.400 K				
		dodatek aktywalny . . 960 „	7.360	—	7.360	7.360
		b) zastępca dyrektora:				
		płaca . . . . . 4.800 K				
		dodatek aktywalny . . 840 „				
		„ osobisty . . 800 „	6.440	—	6.440	6.440
		Do przeniesienia .	13.800	—	13.800	13.800

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
				Korony			
IX.	245	Z przeniesienia .		13.800	—	13.800	13.800
		c) 8 starszych inżynierów: płaca po 4.800 K . .	38.400 K				
		dodatki aktyw. po 840 K	6.720 „	45.120	—	33.700	33.840
		d) referent administracyjno-prawny: płaca	4.800 K				
		dodatek aktywalny . .	840 „	5.640	—	5.640	5.640
		e) 11 inżynierów I. klasy: płace po 3.600 K . .	39.600 K				
		dodatki aktywalne dla 8 inżynierów we Lwowie po 720 K	5.760 „				
		dla 2 inżynierów w Tarnowie i Stanisławowie po 600 K	1.200 „				
		dla inżyniera w Jaśle .	480 „				
		Razem .	47.040 K				
		Z tego pokryją fundusze budowy, pobory 7 inżynierów za 9 miesięcy po 3.240 K	22.680 K	24.360	—	25.380	26 520
		f) 11 inżynierów II. klasy: płaca po 2.800 K . .	30.800 K				
		dodatki aktyw. po 600 K	6.600 „				
		Razem .	37.400 K				
		Z tego pokryją fundusze budowy, pobory 2 inżynierów za 9 miesięcy po 2.550 K	5.100 „	32.300	—	19.809	23.800
		g) 11 inżynierów-adjunktów: płaca po 2.200 K . .	24.200 K				
		dodatki aktyw. po 480 K	5.280 „				
		Razem .	29.480 K				
		Z tego pokryją fundusze budowy, pobory 9 inżynierów-adjunktów za 9 miesięcy po 2.010 K .	18.090 „	11.390	—	10.458	19.430
		h) 1 inżynier komasacyjny: płaca	2.800 K				
		dodatek aktywalny . .	600 „	3.400	—	—	—
		i) 3 adjunkt. komasacyjnych: płaca po 2.200 K . .	6.600 K				
		dodatki aktyw. po 480 K	1.440 „	8.040	—	7.021	8.040
		k) 2 praktykantów technicznych: adjuta po 1.400 K		2.800	—	2.585	2.800
		Do przeniesienia .		146.850	—	118.393	133.870

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
IX.	245	Z przeniesienia .	146.850	—	118.393	133 870
		l) Dodatki pięcioletnie: dla dyrektora Andrzeja Kędziora (2) po 800 K razem 1.600 K; zastępcy dyrektora Józefa Jankowskiego (2) po 400 K razem 800 K; sekretarza Leopolda Brąglewicza (1) 400 K; starszych inżynierów po 400 K; Stanisława Chrząszczewskiego (2) 800 K, Jana Blautha pierwszy od 1/3 1903 r. 333 K; Stanisława Szczepanowskiego pierwszy od 1/3 1903 — 333 K; inżynierów I. klasy po 300 K: dla Ferdynanda Hillbrichta (2) 600 K; Karola Boziewicza (1) 300 K; Aleksandra Wierzbickiego (1) 300 K; Józefa Gryzieckiego pierwszy od 1/2 1903 250 K; Jana Bochniaka pierwszy od 1/3 1903 250 K; inżynierów II. klasy po 240 K: Jana Pisza (1) 240 K; Tadeusza Rozwadowskiego (1) 240 K; Konstantego Wiśniewskiego pierwszy od 4/3 1903 — 198 K; inżynierów-adjunktów po 200 K: Józefa Górskiego pierwszy od 4/3 1903 — 165 K; Stefana Stobieckiego pierwszy od 4/3 1903 — 165 K	6.974	—	2.671	4.317
		m) dodatki osobiste: dla 3 inżynierów I. klasy i inżyniera kultury torfowisk po 400 K . .	1.600	—	1.200	1.600
		n) dyetaryusze: 2 dyetaryuszy w biurze centralnem po 4 K . . . . . 2.920 K ryczałt na rysownika ekspozytury w Krakowie . 960 „	3.880	—	3.048	3.880
		o) utrzymanie ekspozytur: w Krakowie . . . . 900 K w Jaśle . . . . . 800 „ w Tarnowie, Jarosławiu i Stanisławowie po 700 K 2.100 „	3.800	—	3.650	3.800
		p) stypendya dla słuchaczy inżynieryi na politechnice lwowskiej i na podróże naukowe inżynierów melioracyjnych	8.000	—	1.241	8.000
		Suma pozycyi 245 .	171.104	—	130.203	155.467
	246	Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych: wynagrodzenie 44 dozorców, zajętych przez 5 miesięcy zimowych przy projektach melioracyi prywatnych po 60 K miesięcznie	13.200	—	9.674	13.200
		Do przeniesienia .	184.304	—	139.877	168.667

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
IX.		Z przeniesienia .	184.304	—	139.877	168.667
	247	Dotacya funduszu emerytalnego dozorców melioracyjnych	1.000	—	1.000	1.000
	248	Zaliczki na płace dla inżynierów i dozorców melioracyjnych	2.000	—	1.877	2.000
	249	Remuneracye i zapomogi dla inżynierów i dozorców melioracyjnych . . .	6.000	—	5.990	6.000
	250	Pensye i zaopatrzenia: *a)* Biegański Antoni, emerytowany inżynier-adjunkt . . . 848 K *b)* Karpuszki sieroty: Adam Olgierd do 31. grudnia 1904 r. i Helena Janina do 31. stycznia 1909 r. pensya sierocińska po 140 K i dodatek na wychowanie po 100 K . . . 480 „ *c)* Misiakiewicz Julian, emerytowany inżynier II. kl. 1.200 „ *d)* Gedlowa Marya, wdowa po inżynierze I. klasy . 1.400 „	3.848	—	4.061	4.048
	251	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa narzędzi, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych	8.000	—	6.874	6.000
	252	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—	10.243	11.000
	253	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .	16.000	—	16.000	16.000
	254	Na zdjęcia i projekty: *a)* dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 27. września 1882 r.) . . 10.000 K *b)* dla melioracyi prywatnych (w myśl uchwały Sejmowej z dnia 6. kwietn. 1892) 26.000 „	36.000	—	38.328	36.000
	255	Koszta komisyjne z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych i konserwacyi publicznych robót melioracyjnych	2.000	—	581	2.000
		Suma działu A .	270.152	—	224.831	252.715
		B) Wykonanie budowli wodnych.				
	256	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich: *a)* na regulacyę Biały z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca, XII rata z piętnastolecia . . . . . 86.634 K *b)* na regulacyę Dniestru, między Rozwadowem a Żurawnem, XI rata (z 15to-lecia) 85.334 „				
		Do przeniesienia . 171.968 K				

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
				Korony			
IX.	256	Z przeniesienia .	171.968 K				
		c) na regulacyę górnego Dniestru z dopływami, V rata (z 28-lecia)	131.428 „				
		d) na regulacyę Soły, IV rata (z 18to-lecia)	79.556 „				
		e) na regulacyę Łomnicy, IV rata (z 24-lecia) . . .	79.616 „	462.568	—	382.981	462.568
	257	Zasiłki 33⅓% na lokalne regulacye rzek niespławnych (w myśl uchwały sejmowej z d. 6. października 1902):					
		a) na regulacyę Skawy od Jaroszowic do Witanowic, III rata (ost) . .		5.560	—		
		b) na regulacyę Raby:					
		1. pod Pcimiem, III rata (ostatnia)	4.046 K				
		2. pod Targowiskami, III rata (ostatnia) . . .	4.560 „				
		3. pod Dąbrowicą . .	4.775 „	13.381	—		
		c) na regulacyę Dunajca:					
		1. pod Krościenkiem . .	9.819 K				
		2. „ Zarzeczem i Czerńcem	33.039 „	42.858	—		
		d) na regulacyę Wisłoki:					
		1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą, III rata (ostatnia)	7.146 K				
		2. pod Kędzierzem i Żyrakowem, III rata (z 4-rolecia)	8.038 „	15.184	—		
		e) na regulacyę Sanu: pod Krasiczynem i Korytnikami, III rata (ostatnia)		6.242	—		
		f) na regulacyę Wisłoka:					
		1. pod Rzeszowem i Drabinianką, II rata . .	12.000 K				
		2. pod Babicą i Zarzeczem (*zasiłek dodatkowy*) . .	10.960 „	22.960	—		
		g) na premiowanie zawiklania odsypisk		1.000	—		
		h) 40% datek kraju na pokrycie kosztów generalnego projektu regulacyi rzek, stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi		—	—		
		i) do dyspozycyi Wydziału krajowego .		30.000	—		
		Suma pozycyi 257 .		137.185	—	140.254	137.498
	258	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (*na zasadzie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116):*					
		a) na regulacyę rzeki Bugu od granicy państwa do ujścia Pełtwi, XI rata (z 12-lecia)	39.600 K				
		Do przeniesienia .	39.600 K	599.753	—	523.235	600.066

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
IX.	258	Z przeniesienia . 39.600 K	599.753	—	523.235	600.066
		b) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, VIII rata (z 15-lecia) 40.400 „				
		c) na uzupełnienie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, VI rata (z 8-lecia) . . . . . 89.740 „				
		d) na regulacyę środkowej sekcyi Gniłej Lipy, VI rata (z 7-lecia) . . . . . 39.542 „				
		e) na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia z dopływami V rata (z 8 lecia) . . 31.950 „				
		f) na obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem, a granicą państwa, VI rata (z 8-lecia) . . 43.548 „				
		g) na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, III rata . . 33.066 „				
		h) na obwałowanie lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach, II rata . . . . . 26.000 „				
		i) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki) z dopływami, II rata . . . . . 33.280 „				
		k) na regulacyę potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami, II rata . . . . — „				
		l) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach: Niżańskim i Kolbuszowskim, II rata . 30.000 „				
		m) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim, I rata . . . . 90.000 „				
		n) na zabudowanie debr w gminie Mikołajów nad Dniestrem, I rata . . . . 21.075 „	518.201	—	345.980	436.726
	259	Na konserwacyę krajowych robót melioracyjnych:				
		a) regulacyi Trześniówki . . 1.000 K				
		b) „ Łęgu . . . 1.500 „				
		c) „ Przegnojówki . 1.000 „				
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy (do roku 1910) . . . 1.000 „	4.500	—	4.500	4.500
		Do przeniesienia .	1,122.454	—	873.715	1,041.292

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
IX.		Z przeniesienia .	1,122.454	—	873.715	1,041.292
	260	Zasiłki na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z d. 26. listopada 1889 r.):				
		a) na konserwacyę osuszenia bagien rudnickich (do r. 1908) . . 2.800 K				
		b) na drenowanie gruntów włościańskich, III rata (z 10-lecia) . . . . . 50.000 „				
		c) na regulacyę Lubaczówki pod Czerwoną Wolą, III rata (ostatnia) . . . 4.480 „				
		d) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach, II rata (z 3-lecia) . 3.200 „				
		e) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (pow. Żółkiew), II rata (do roku 1904) . . . . 8.333 „				
		f) na regulacyę Seretu pod Tudorowem, II rata (ostatnia) 6.000 „				
		g) na zabudowanie potoku Szkleniec i lokalną regulacyę potoków Białki i Meszny w gminie Mikuszowice (pow. Biała), I rata . . 10.630 „				
		h) na zabudowanie potoku Jaworzyny (pow. Nowy Sącz), I rata . . . . . 12.525 „				
		i) na zabudowanie potoku Wielopole (powiat Nowy Sącz), I rata . . . . 10.167 „				
		k) na osuszenie pastwiska gminnego w Jasionce (pow. Rzeszów) . . . . . 1.667 „				
		l) na osuszenie gruntów w gminach Wisłoboki, Podliski małe i Zapytów (pow. Lwów) 4.600 „				
		m) na osuszenie gruntów w gminie Rogóżno (pow. Żydaczów), I rata . . . . 7.167 „				
		n) na zabudowanie potoku Tumierz . . . . . 11.556 „				
		o) na subwencyonowanie fabryk drenarskiech . . — „				
		p) do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . 20.000 „	153.125	—	109.256	156.996
	261	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:				
		1. w Jaworznie . . . 700 K				
		2. „ Starem Siole (Suchowoli) . . . . 500 „				
		Do przeniesienia . 1.200 K	1,275.579	—	982.971	1,198.288

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
				Korony			
IX.	261	Z przeniesienia .	1.200 K	1,275.579	—	982.971	1,198.288
		3. w Korzenicy (pow. Jarosław)	500 „				
		4. „ Rzęśnie polskiej .	500 „				
		5. „ Grzędzie . . .	500 „				
		6. „ Ostrowczyku polnym	400 „				
		7. „ Przegnojowie . .	500 „				
		8. „ Derewni . . .	500 „				
		9. „ Byszowie . . .	500 „				
		10. „ Chwatowie . . .	500 „				
		11. „ Stojanowie . . .	500 „				
		12. „ Tetewczycach . .	500 „				
		13. „ Woli Baryłowej .	100 „				
		14. „ Wysocku (powiat Brody)	500 „				
		15. „ perymetrze bagien Stojanowskich (na gruntach włościańskich)	1.000 „				
		16. „ perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich)	1.000 „	8.700	—	10.000	8.200
	262	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla Spółek wodnych, II rata (z dziesięciolecia)		—	100.000	—	100.000
		Suma działu B. .		1,284.279	100 000	992.971	1,306.488
		„ „ A. .		270.152	—	224.831	252.715
		Suma rubryki IX. .		1,554.431	100.000	1,217.802	1,559.203
				1,654.431			

Wyjaśnienia.

Na rok 1902 uchwalono w tej rubryce . . . . 1,559.203 K
„ „ 1903 preliminuje się . . . . . 1,654.431 „
preliminuje się zatem *więcej* o . . 95.228 K

a mianowicie:

W poz. 245. preliminuje się *więcej pod lit. c)* na pobory 2 starszych inżynierów 11.280 K
pod literą e) na pobory 1 inżyniera I. klasy . . . . . 4.320 „
„ „ *f)* „ „ 1 „ II. „ . . . . . 3.400 „
w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dn. 4. lipca 1902 r. o powiększeniu personalu kraj. biura melioracyjnego *pod lit. h)* wydatek . 3.400 „
na pokrycie poborów 1 inżyniera komasacyjnego, o którą to siłę zamierza Wydział krajowy powiększyć personal komasacyjny ze względu na spodziewane wejście w życie krajowych ustaw agrarnych.
pod lit k) na pięcioiecia . . . . . 2.657 „
razem *więcej* o . . 25.057 K
Ponieważ zaś przewiduje się *zmiejszenie* tego wydatku o pobory zajętych przy budowie inżynierów o kwotę . . . . . 9.420 „
zatem w rezultacie okazuje się wydatek *większy* o . . 15.637 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

W poz. 246, 247, 248, 249 preliminuje się wydatek w tej samej wysokości jak na r. 1902.

W poz. 250 preliminuje się wydatek *mniejszy* o 200 K, gdyż odpada uchwalony przez Wysoki Sejm w budżecie 1902 jednorazowy dar z łaski dla Zofii Biegańskiej.

W poz. 251 preliminuje się wydatek *większy* o 2.000 K na sprawienie przyborów geodetycznych dla 4 inżynierów melioracyjnych i 1 inżyniera komasacyjnego, którzy mają być w roku 1903 zaangażowani.

W poz. 252, 253, 254 i 255 preliminuje się wydatki w tych samych kwotach jak na r. 1902.

W poz. 256 preliminuje się na systematyczną regulacyę rzek karpackich w myśl obowiązujących ustaw, wydatek 462.568 K, jak na rok 1902.

W poz. 257 preliminuje się wydatek *mniejszy* o 313 K, który zostanie uzasadniony w osobnem sprawozdaniu o budowlach wodnych i melioracyach.

W poz. 258 preliminuje się na popieranie publicznych robót melioracyjnych *pod lit. a)* do *i)* tudzież *pod lit. l)* jak na rok 1902 . . . . . 407.126 K

Nadto wstawia się I. ratę 45% zasiłku krajowego na uzupełnienie obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim w myśl uchwalonego przez Wysoki Sejm z dn. 11. lipca 1902 projektu ustawy . . . . . 90.000 „

i I. ratę 50% zasiłku krajowego na zabudowanie debr w gminie Mikołajów nad Dniestrem, zgodnie z projektem ustawy, który Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi w przedłożeniu o budowlach wodnych i melioracyach w kwocie . 21.075 „

razem . . 518.201 K

w porównaniu zatem z kwotą uchwaloną na r. 1902 . . 436.726 „

więcej o . . 81.475 K

Nadmienia się przytem, że w pozycyi tej *pod lit. k)* nie wstawiono II. raty na regulacyę potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami, gdyż do chwili zamknięcia preliminarza, uchwalony przez Wysoki Sejm d. 1. maja 1900 r. projekt ustawy, mający za przedmiot tę regulacyę, nie uzyskał Najwyższej sankcyi, w razie zaś wejścia w życie tej ustawy użytą zostanie w r. 1903, na wykonanie robót uchwalona w budżecie r. 1902 pierwsza rata w kwocie . 29.600 K

W poz. 259 preliminuje się na konserwacyę publicznych robót melioracyjnych datek krajowy w kwocie 4.500 K jak na rok 1902.

W poz. 260 wstawiono na drobne roboty melioracyjne dotacyę . . . 153.125 K

która zostanie uzasadnioną w przedłożeniu o budowlach wodnych i melioracyach.

W porównaniu z dotacyą r. 1902 . . . . . 156.996 „

okazuje się wydatek *mniejszy* o . . . 3.871 K

W poz. 261 preliminuje się na doświadczenia z kulturą torfowisk 8.700 K, a więc wydatek *większy* niż w roku 1902 o 500 K, gdyż mimo ukończenia doświadczeń na 3 polach wzorowych (w Dublanach, Ubiniu i Hnilicach) zamierzonem jest założenie nowych 4 pól wzorowych w Korzenicy (dobrach Wysockich pow. Jarosław), Rzęsnie polskiej i Grzędzie (pow. Lwów) tudzież w Wysocku (pow. Brody).

W poz. 262 wstawiono na powiększenie funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych II. ratę z 10-lecia 100.000 K jak na r. 1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
X.		**Rolnictwo.**				
		I. Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, pensye i emerytury urzędników fachowych.				
	263	Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye nauczycieli niższych szkół rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	6.000	—	2.917	6.000
		Do przeniesienia .	6.000	—	2.917	6.000

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	6.000	—	2.917	6.000
	264	Urzędnicy fachowi dla spraw rolniczych: *a)* radca: płaca . . . . . 6.400 K, dodatek aktywalny 960 „, i „ pięcioletni (z rocznych 800 K) od 1. maja 1903 . 533 „, *b)* adjunkt konceptowy: płaca 2.800 „, dodatek aktywalny . 600 „	11.293	—	10.670	10.760
	265	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie spraw rolniczych, pensya wdowia, rocznie . . . . . 1.200 K, dodatek do pesyi wdowiej . 400 „	1.600	—	1.600	1.600
		II. Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.				
	266	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	49.662	5.040	49.335	48.364
	267	Stacya doświadczalna botaniczno rolnicza we Lwowie	17.316	450	16.452	16.996
	268	Akademia rolnicza w Dublanach . . .	188.162	18.410	160.663	182.850
	269	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . .	31.436	—	32.447	29.876
	270	Szkoła gorzelnicza „ . .	9.870	600	9.500	9.870
	271	Gorzelnia krajowa „ . .	12.160	4.000	10.858	16.592
	272	Folwark „ . .	40.352	4.417	44.083	39.352
	273	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	24.664	1.990	19.399	23.570
	273*a)*	Budowle w dublańskich zakładach rolniczych	—	—	—	46.632
	274	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	140.250	18.170	129.995	143.298
	275	Folwark w Czernichowie	14.638	3.063	14.708	15.378
	276	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence	28.040	1.700	27.285	31.603
	277	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy	33.400	500	32.619	30.700
	278	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach	35.219	740	35.181	34.134
	278*a)*	Na adaptacyę budynków szkoły rolniczej w Kobiernicach	—	—	—	3.000
	279	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	36.340	2.850	37.371	33.740
	280	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole pod Krosnem	37.804	5.212	38.883	35.932
	281	Szkoły zimowe rolnicze: *a)* w Niewiarowie	2.122	—	2.240	2.116
		b) w Wojsławiu	1.910	—	1.126	1.910
	282	Na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	16.000	—	16.000	16.000
	283	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa	1.600	—	1.600	1.600
	284	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	26.703	35.200	21.120	24.790
	285	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	15.970	2.000	18.336	14.970
		Do przeniesienia .	782.511	104.342	734.388	821.633

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	782.511	104.342	734.388	821.633
	285*a)*	Na zakupno 4 morgów gruntu dla zakładu sadowniczego w Zaleszczykach	—	—	—	12.500
	286	Akademia weterynaryi we Lwowie: *a)* subwencya c. k. Rządowi . 4.000 K *b)* asekuracya budynku . . 82 „ *c)* 4 stypendya dla uczniów kucia koni . . . . . 600 „	4.682	—	4.692	4.682
	287	Krajowy nauczyciel weterynaryi: płaca . . . . . 3 000 K dodatek aktywalny . . . 600 „ ryczałt na koszta podróży . 1.000 „ 1 dodatek pięcioletni 400 K i 2-gi od 9. grudn. 1903 r. 22 K 422 „	5.022	—	4.480	5.000
	288	Na stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie	1.500	—	1.000	1.500
	289	Stypendya dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół średnich i niższych rolniczych	10.000	—	7.470	10.000
	290	Stypendya dla uczniów kraj. szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie .	5.000	—	5.004	5.000
	291	Stypendya dla uczniów i abituryentów kraj. szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, wysyłanych na praktykę	2.400	—	685	2.400
	292	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych . .	2.000	—	2.000	2.000
	293	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	1.650	2.000
	294	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych	1.600	—	1.200	1.600
	295	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	6.000	—	8.597	5.000
	295*a)*	Kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych	—	—	2.000	2.000
	295*b)*	Ryczałt na polepszenie płac nauczycieli niższych szkół rolniczych	—	—	—	1.780
		III. Wydatki na ogólne cele rolnictwa.				
	296	Na rozmaite zasiłki mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego, tudzież wiedzy rolniczej, do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	8.000	—	11.083	8.000
	297	Towarzystwu gospodarskiemu galic. we Lwowie	9.000	—	8.000	8.000
	298	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	9.000	—	8.000	8.000
	299	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników (LW. 91.141/02) *jednorazowo*	—	1.000	—	—
		Do przeniesienia .	848.715	105.342	800.249	901.095

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	848.715	105.342	800.249	901.095
	300	Dla Kółek rolniczych:				
		a) na koszta zakładania i lustracye tychże	12.000	—	10.000	12.000
		b) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich . . .	8.000	—	4.000	8.000
		c) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych	4.000	—	2.400	4.000
		d) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności kółek rolniczych pod kierunkiem i kontrolą Zarządu .	8.000	—	4.000	8.000
	301	Na wydawnictwa czasopism:				
		a) Towarz. rolniczemu w Krakowie, na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“	1.000	—	1.000	1.000
		b) Na wydawnictwo „Rolnika“ i „Przeglądu mleczarskiego“	1.000	—	—	1.000
		c) Na wydawnictwo: „Przewodnika Kółek rolniczych	1.000	—	—	1.000
		d) Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo czasop. „Sylwan“ .	400	—	400	400
		e) Na wydawnictwo innych czasopism, ryczałt do dyspozycyi Wydziału kraj.	3.000	—	2.200	3.000
	301*a)*	Dotacya na podwyższenie stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego	—	—	60.000	60.000
	302	Na utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie	34.598	—	33.698	33.948
	303	Na zalesienie wydm piasczystych, 8-ma rata z 10-lecia od r. 1896 (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 23. stycznia 1896)	5.000	—	5.000	5.000
	304	Na koszta komisyj komasacyjnych . .	—	4.000	—	—
		IV. Wydatki na poszczególne cele rolnictwa.				
		A) Na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.				
	305	Na podniesienie hodowli bydła w myśl uchwały Wys. Sejmu z 11. lipca 1902:				
		a) druga i trzecia półroczna rata z 10-lecia od 1. lipca 1902 począwszy .	75.000	—	60.000	67.500
		b) na koszta komisyi licencyonujących po myśli §. 4. ust. z dnia 20. lipca 1892 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. VII. dochodów) . . .	18.000	—	17.615	16.000
	305*a)*	Na urządzenie wystaw okręgowych i targów na bydło rozpłodowe, obu komitetom Towarzystwa gospodarczego *(jednorazowo)*	—	—	—	1.500
		Do przeniesienia .	1,019.713	109.342	1,000.562	1,123.443

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	1,019.713	109.342	1,000.562	1,123.443
	306	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarczem lwowskiem, płaca . . . . . 3.000 K ryczałt na koszta podróży . 1.000 „	4.000	—	4.000	4.000
	307	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego)	4.000	—	4.000	4.000
	308	Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy galic. Towarzystwie gospodarczem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem w Krakowie po 1.200 K	2.400	—	2.400	2.400
	309	Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną	2.000	—	1.677	2.000
	310	Towarzystwu hodowców czerwonego bydła *(jednorazowo)*	—	4.000	4.000	—
	311	Na subwencyonowanie ogierów prywatnych, w celu podniesienia chowu koni włościańskich i roboczych gospodarskich, do dyspozycyi c. k. Towarzystw gospodarskich w porozumieniu z komitetem doradczym przy c. k. Namiestnictwie (I. rata z nowego sześciolecia od r. 1903)	10.000	—	10.000	10.000
	312	Na podniesienie chowu świń, obydwom Towarz. gospodarczym po 4.000 K, II. rata z nowego czterolecia od r. 1902	—	8.000	8.000	8.000
	313	Na podniesienie chowu świń w okolicach dotkniętych klęską pomoru trzody — obydwu Towarzystwom gospodarczym, I. rata z trzechlecia (LW. 76.777/1902)	—	12.000	—	—
	314	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:				
		a) na założenie krajowej szkoły mleczarskiej w Staromieściu pod Rzeszowem, I. rata z pięciolecia (LW. 87.598/1902)	—	6.000	—	—
		b) na utrzymanie tej szkoły od 1. maja 1903 (LW. 89.601)	7.934	100	—	—
		c) krajowy instruktor mleczarstwa — płaca z ryczałtem na koszta podróży	4.500	—	4.500	4.500
		d) instruktor-adjunkt, płaca z ryczałtem na koszta podróży	2.900	—	2.900	2.900
		e) pomocnik instruktora mleczarstwa (LW. 31.126/1902)	1.440	—	64	1.400
		f) stypendya dla serkarzy	2.000	—	1.200	6.000
		Do przeniesienia .	1,060.887	139.442	1,043.303	1,168.643

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	1,060.887	139.442	1,043.303	1,168.643
	315	Towarzystwo chowu drobiu we Lwowie.	400	—	600	400
	316	„ „ „ w Jarosławiu	400	—	—	400
	317	Zakład produkcyi narybku w Oparach — V. (ostatnia) rata	1.200	—	1.200	1.200
	318	Towarzystwo rybackie w Krakowie . .	800	—	800	800
		B) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa wiejskiego.				
	319	Towarzystwo dla podniesienia uprawy tytoniu, III. (ostatnia) rata 6.000 K i subwencya rządowa (jak rubr. VII. doch.) . . . 2 000 „	8.000	—	8.000	8.000
	320	Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie.	1.300	—	2.526	1.300
	321	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie (subw. *zwyczajna*)	1.300	—	1.300	1.300
	322	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie na zakupno gruntu — III. rata z sześciolecia od r. 1901 (w myśl uchwały sejmowej z 24/6 1901).	—	6.000	6.000	6.000
	323	Subwencye na cele sadownictwa:				
		a) na kursa sadownicze w Kołomyi .	600	—		600
		b) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku	1.000	—	1.100	1.000
		c) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Łańcucie	400	—		400
		d) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej na utrzymanie instruktora sadownictwa	1.000	—	—	—
		e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Dżurowie	600	—	—	—
	324	Zasiłek dla zakładu sadowniczego pp. Niemczewskich w Okopach (I. rata z trzechlecia)	—	1.000	—	—
	324*a)*	Na zasiłki dla spółek owocarskich Towarzystw ogrodniczych	—	—	—	2.000
	324*b)*	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych	—	—	2.000	2.000
	324*c)*	Horodyńskiej Antoninie, na produkcyę nasion traw na gruntach torfowych.	—	—	1.000	1.000
		V. Na organizacye spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.				
	325	Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla spółek oszczędności i pożyczek do wysokości 2,000.000 K, V. rata z pięćdziesięciolecia od roku 1899. (w myśl uchwały sejmowej z dnia 16/9. 1899)	40.000	—	40.000	40.000
		Do przeniesienia .	1,117.887	146.442	1,107.829	1,235.043

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	1,117.887	146.442	1,107.829	1,235.043
	326	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, utrzymania biura patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek: *a)* utrzymanie biura . . . 17.716 K *b)* podróże lustracyjne i kursa praktyczne . . . . . 16.875 „ *c)* wydawnictwa . . . . 13.500 „ *d)* zasiłki dla nowych spółek oszczędności i pożyczek . 20.000 „	68.091	—	49.374	52.700
		VI. Na zapobieganie rolniczym klęskom elementarnym i na łagodzenie ich skutków.				
	327	Na koszta strzeżenia granic kraju w razie wybuchu zarazy na bydło. . . .	2.000	—	—	2.000
	328	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i na dalsze doświadczenia .	8.000	—	8.000	8.000
	329	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1899. IV. rata z sześciolecia na opłatę odsetek od pożyczek zaciągniętych przez Wydziały powiatowe (w myśl uchwały sejmowej z dnia 30/12. 1899). . .	—	8.006	13.067	10.564
	330	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1900 (w myśl uchwały sejmowej z d. 21/12. 1900) przez 6 lat, od r. 1901 począwszy .	—	5.198	3.067	5.970
	330*a)*	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w latach 1900, 1901 i 1902	—	—	—	4.000
	330*b)*	Dla dotkniętych klęską powodzi w r. 1902	—	—	—	100.000
		Suma rubryki X. .	1,195.978	159.646	1,181.337	1,418.277
			1,355.624			

Wyjaśnienia.

Na rok 1902 uchwalono . . . . . 1,418.277 K
„ „ 1903 preliminuje się . . . . . 1,355.624 „
zatem *mniej* o . . 62.653 K

mianowicie:

W poz. 264. więcej o 533 K z powodu wstawienia pierwszego dodatku pięcioletniego dla radcy od 1. maja 1903.

W poz. 266—273, 274—278, 279, 280, 284 i 285 różnice uzasadniono w specyalnych preliminarzach tych zakładów.

W poz. 273a), 278a) i 285a) wydatki odpadają, jako *jednorazowo* w r. 1902 uchwalone.

W poz. 281. Preliminarze kosztów utrzymania krajowych zimowych szkół rolniczych w Niewarowie i Wojsławiu, uchwalone do LW. 47385/902 i 63700/902 przedstawiają się jak następuje:

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

a) Krajowa zimowa szkoła rolnicza w Niewiarowie.

I. Płace nauczycieli.

1.	Kierownik, zarazem nauczyciel wędrowny, płatny z rubr. X. poz. 282	— K	
2.	Wynagrodzenie katechety	100 „	
3.	„ nauczyciela do nauk elementarnych	300 „	400 K

II. Koszta administracyjne.

4.	Koszta dzierżawy ogrodu i sadu koło szkoły	200 K	
5.	Zarząd: *a)* koszta kancelaryjne	112 „	
	b) stróż	360 „	
6.	Opał i oświetlenie	240 „	
7.	Utrzymanie budynków (asekuracya, kominiarz etc.)	200 „	1.112 „

III. Potrzeby naukowe.

8.	Przybory do nauki	40 K	
9.	Środki naukowe: *a)* książki	40 „	
	b) przedmioty demonstracyjne	60 „	
	c) sad szkolny i ogród	20 „	
10.	Próby demonstracyjne w okolicy z uprawą i nawożeniem	240 „	
11.	Na zakładanie i ulepszenie gnojarń włościańskich	150 „	550 „
	IV. Rozmaite nieprzewidziane		60 „
	Suma wydatków		2.122 K

b) Krajowa zimowa szkoła rolnicza w Wojsławiu.

I. Płace nauczycieli.

1.	Kierownik, zarazem nauczyciel wędrowny płatny z rubr. X. poz. 282	— K	
2.	Wynagrodzenie katechety	100 „	
3.	„ nauczyciela do nauk elementarnych	300 „	400 K

II. Koszta administracyjne.

4.	Zarząd: *a)* koszta kancelaryjne	100 „	
	b) stróż	360 „	
5.	Opał i oświetlenie	240 „	
6.	Utrzymanie budynków (asekuracya, kominiarz etc.)	200 „	900 „

III. Potrzeby naukowe.

7.	Przybory do nauki	40 K	
8.	Środki naukowe: *a)* książki	40 „	
	b) przedmioty demonstracyjne	60 „	
	c) sad szkolny	20 „	
9.	Próby demonstracyjne w okolicy z nasieniem i nawozami sztucznymi	240 „	
10.	Na urządzenie i ulepszenie gnojarń włościańskich	150 „	550 „
	IV. Rozmaite nieprzewidziane		60 „
	Suma wydatków		1.910 K

W poz. 287 więcej o 22 K z powodu wstawienia drugiego dodatku pięcioletniego z rocznych 400 K od dnia 9. grudnia 1903.

W poz. 295. więcej o 1.000 K, ponieważ kredyt dotychczasowy nie wystarczał.

W poz. 295. a) nic nie preliminowano, gdyż w r. 1903 kurs nie będzie urządzony.

W poz. 295. b) wydatek odpada, jako *jednorazowo* na r. 1902. uchwalony a odnośne kwoty zamieszczone są w specyalnych preliminarzach szkół rolniczych.

W poz. 297. i 298. ogółem więcej o 2.000 K. Podwyższenie to uzasadniono w sprawozdaniu z czynności Dep. III.

W poz 299. jednorazowy, nadzwyczajny wydatek w myśl uchwały do LW. 90141/1902, uzasadniony w sprawozdaniu z czynności Dep. III.

W poz. 301. a) wydatek odpada, ostatnią bowiem ratę preliminowano w r. 1902.

W poz. 302. różnicę uzasadniono w specyalnym preliminarzu, uchwalonym do LW. 47315/1902.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

W poz. 304. nowy nadzwyczajny wydatek uzasadniony osobnem sprawozdaniem.

W poz. 305. ad a) więcej o 7.500 K, mianowicie preliminuje się II. i III. ratę półroczną z dziesięciolecia od 1. lipca 1902 począwszy. (W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1. lipca 1902.)

W poz. 305 ad b) więcej o 2.000 K (z uwzględnieniem subwencyi rządowej 8.000 K w rubr. VII. doch.). Podwyższenie to uzasadniono w sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła.

W poz. 305 a) nie preliminowano wydatku, jako *jednorazowo* na r. 1902 uchwalonego.

W poz. 310 nadzwyczajny jednorazowy wydatek, uzasadniony w sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła.

W poz. 313 nowy wydatek nadzwyczajny, jako I. rata z trzechlecia (w myśl uchwały do Lw. 76.777/902). Uzasadnienie w osobnem sprawozdaniu.

W poz. 314 ad a) wydatek nowy w myśl uchwały do Lw. 89.601/902 uzasadniony w sprawozdaniu Wydz. kraj. z czynności dotyczących gospodarstwa nabiałowego w kraju.

W poz. 314 ad b). Preliminarz krajowej mleczarni w Staromieściu pod Rzeszowem, uchwalony do Lw. 89.601/902 przedstawia się jak następuje:

I. Płace nauczycieli:

1. Nauczyciel fachowy zarazem kierownik zakładu:		
płaca	3.000 K	
dodatek aktywalny	300 „	3.300 K
2. Instruktor mleczarstwa do robót praktycznych, zarazem dozorca uczniów, płaca (mieszkanie w naturze)		1.200 „
3. Nauczyciel pomocniczy do nauk elementarnych		480 „
II. Wydatki administracyjne		1.800 „
III. Utrzymanie uczniów:		
wikt 12 uczniów po 360 K rocznie	4.320 K	
pranie	200 „	4.520 „
IV. Potrzeby naukowe		600 „
Razem		11.900 K
Ponieważ szkoła zacznie funkcyonować dopiero od 1. maja 1903 roku, potrąca się z powyższej kwoty $^1/_3$ część wydatku		3.966 „
Zostaje		7.934 K
Oprócz tego preliminuje w rubr. II. *nadzwyczajny jednorazowy wydatek* na druki i świadectwa w kwocie		100 K

W poz. 314 ad e) więcej o 40 K w myśl uchwały do Lw. 31.126/902.

W poz. 314 ad f) mniej o 4.000 K ponieważ z otwarciem szkoły mleczarskiej, nie będą kursa mleczarskie urządzane.

Uzasadnienie w osobnem sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności dotyczących gospodarstwa nabiałowego w kraju.

W poz. 323 ad d) i e) tudzież w poz. 324 wydatki nowe uzasadnione w sprawozdaniu z czynności Dep. III.

W poz. 324 a). Wydatek odpada jako *jednorazowo* na rok 1902 uchwalony.

W poz. 324 b) i 324 c). Wydatki odpadają, gdyż w roku 1902 uchwalono ostatnie raty subwencyj.

W poz. 326 więcej o 15.391 K wedle preliminarza uchwalonego do Lw. 85.541/902 jak następuje:

I. Utrzymanie biura:

1. Płace:			
a) Dyrektor — płaca	4.800 K		
dodatek aktywalny	840 „		
„ osobisty	800 „	6.440 K	
b) lustrator I.		2.400 „	
c) „ II.		2.400 „	
d) „ III.		2.400 „	
e) praktykant rachunkowy		1.000 „	
f) magazynier i ekspedyent		876 „	
g) służący		600 „	16.116 K
2. Podróże lustracyjne			13.875 „
3. Wydawnictwa Biura			2.500 „
Do przeniesienia			32.491 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

	Z przeniesienia . . .	32.491 K
4.	Sprzęty, przybory kancelaryjne i inne	1,000 „
5.	Portorya	600 „
		34.091 K
II.	*Wydawnictwo formularzy i książek dla spółek*	11.000 „
III.	*Zasiłki dla spółek*	20.000 „
IV.	*Praktyczne kursa* (letni i zimowy)	3.000 „
	Suma wydatków . . .	68.091 K

W poz. 329 mniej o 2.558 K w miarę zmniejszania się kapitałów pożyczek zaciągniętych przez Wydziały powiatowe Odsetki w tej pozycyi preliminuje się wedle następującego obliczenia:

za Wydział powiatowy w Bochni z pierwotnej pożyczki 20.000 K spłacalnej w 6 ratach rocznych od roku 1900 począwszy, po spłaceniu 3 rat po 3.333 K 33 gr — 6% od reszty kapitału 10.000 K 03 gr . . . . . 600 K — g

za Wydział powiatowy w Krakowie z pierwotnej pożyczki 40.000 K spłacalnej j. w. po spłaceniu 3 rat po 6.666 K 66 gr — 5% od reszty kapitału 20.000 K 02 gr . . . . . 1.000 „ — „

za Wydział powiatowy w Chrzanowie z pierwotnej pożyczki 13.000 K spłacalnej j. w. po spłaceniu 3 rat po 2.166 K 66 gr — 4% od reszty kapitału 6.500 K 02 gr . . . . 260 „ — „

za Wydział powiatowy w Wadowicach z pierwotnej pożyczki 85.000 K spłacalnej w 6 ratach rocznych od roku 1901 począwszy po spłaceniu 2 rat po 14.666 K 66 gr — 5½% od reszty kapitału 55.666 K 68 gr . . . . . 3.061 „ 67 „

za Wydział powiatowy w Wieliczce z pierwotnej pożyczki 60.000 K spłacalnej w 12 ratach ½ rocznych od roku 1900 począwszy po 5.000 K:

po spłaceniu 5-ej raty 6% za I. półrocze od reszty kapitału 35.000 K	1.050 K	
po spłaceniu 6-ej raty 6% za II. półrocze od reszty kapitału 30.000 K	900 „	1.950 „ — „

za Wydział powiatowy w Sanoku z pierwotnej pożyczki 10.000 K spłacalnej w 10 ratach ½ rocznych od roku 1900 począwszy po 1.000 K:

po spłaceniu 5-ej raty 6% za I. półrocze od reszty kapitału 5.000 K	150 K	
po spłaceniu 6-ej raty 6% za II. półrocze od reszty kapitału 4.000 K	120 „	270 „ — „

za Wydział powiatowy w Myślenicach z pierwotnej pożyczki 20.000 K spłacalnej j. w. po 2.000 K:

po spłaceniu 5-ej raty 6% za I. półrocze od 10.000 K	300 K	
po spłaceniu 6-ej raty 6% za II. półrocze od 8.000 K	240 „	540 „ — „

za Wydział powiatowy w Limanowej z pierwotnej pożyczki 12.000 K spłacalnej j. w. po 1.200 K:

po spłaceniu 5-ej raty 6% za I. półrocze od 6.000 K	180 K	
po spłaceniu 6-ej raty 6% za II. półrocze od 4.800 K	144 „	324 „ — „
	Razem . . .	8.005 K 67 g

W poz. 330 mniej o 772 K w miarę zmniejszania się kapitałów. Odsetki w tej pozycyi preliminują się wedle następującego obliczenia:

za Wydział powiatowy w Myślenicach z pierwotnej pożyczki 10.000 K spłacalnej w 12 ratach ½ rocznych po 833 K 33 gr:

po spłaceniu 3-ej raty 5% za I. półrocze od 8.333 K 34 gr	208 K 33 gr	
po spłaceniu 4-ej raty 5% za II. półrocze od 7.500 K 01 gr	187 „ 50 „	395 „ 83 „
	Do przeniesienia . . .	395 K 83 g

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Z przeniesienia . . .		395 K 83 g
za Wydział powiatowy w Krośnie z pierwotnej pożyczki 19.400 K spłacalnej j. w. po 1.666 K 66 gr:		
po spłaceniu 3-ej raty 5% za I. półrocze od 16.066 K 68 gr	401 K 67 g	
po spłaceniu 4-ej raty 5% za II. półrocze od 14.400 K 02 gr	360 „ — „	761 „ 67 „
za Wydział powiatowy w Zbarażu z pierwotnej pożyczki 40.000 K spłacalnej j. w po 3.333 K 33 gr:		
po spłaceniu 3-ej raty 5% za I. półrocze od 33.333 K 34 gr	833 K 33 g	
po spłaceniu 4 ej raty 5% za I. półrocze od 30.000 K 01 gr	750 „ — „	1.583 „ 33 „
za Wydział powiatowy w Brzesku z pierwotnej pożyczki 50.000 K spłacalnej j. w. po 4.166 K 66 gr:		
po spłaceniu 3-ej raty 5% za I. półrocze od 45.833 K 34 gr	1.145 K 83 g	
po spłaceniu 4 ej raty 5% za II. półrocze od 41.666 K 68 gr	1.041 „ 66 „	2.187 „ 49 „
za Wydział powiatowy w Bochni, III. i IV. rata wedle planu umorzenia do Lw. 24.652/1902		270 „ — „
Razem		5.198 K 32 g

W poz 330 a) i 330 b) wydatki odpadają, jako *jednorazowo* na rok 1902 uchwalone.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XI.		**Górnictwo.**				
	331	Remuneracya referenta spraw górniczych przy Wydziale krajowym	3 328	—	3.328	3.328
	332	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000	—	3.412	5.000
	333	Subwencya na wycieczki międzynarodowego kongresu geologicznego po Galicyi i polskie publikacye prac tegoż kongresu, dotyczących Galicyi *(nadzwyczajne)*	—	1.000	—	—
	334	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . .	17.783	15.500	15.373	17.760
	335	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych	3.400	—	1.883	2.000
	336	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	800	—	200	—
	337	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000	—	—	1.000
	338	Stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i akademii górniczych	5.000	—	2.484	3.400
	339	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	300	—	300	300
		Suma rubryki XI. .	36.611	16.500	26.980	32.788
			53.111			

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się . . . . . 53.111 K
W roku 1902 uchwalono . . . . . 32.788 „

zatem na rok 1903 preliminuje się *więcej* o . . . 20.323 K

Do poz. 333, 336, 338. W myśl uchwały Rady górniczej z 8. listopada 1902 (LW. 54937/902).

Do poz. 334. Na podstawie osobnego preliminarza uchwalonego do LW. 73.685/902, który przedstawia się następująco:

A. Wydatki zwyczajne.

I. Płace nauczycieli.

1. Nauczyciel fachowy górnictwa: *a)* płaca . . .	2.200 K		
b) dodatek aktywalny	400 „		
c) „ osobisty	400 „	3.000 K	
2. Nauczyciel fachowy wiertnictwa: *a)* płaca . .	2.200 K		
b) dodatek aktywalny	400 „		
c) „ osobisty	400 „	3.000 „	
3. Nauczyciel pomocniczy, względnie asystent: *a)* płaca	1.400 K		
b) dodatek aktywalny	200 „	1.600 „	
4. Nauczyciel religii		100 „	
5. Wynagrodzenie za udzielanie nauki hygieny, pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach i nadzwyczajne wykłady		200 „	
6. Koszta wycieczek nauczycieli		500 „	8.400 K

II. Koszta administracyjne.

7. Ryczałt administracyjny dla kierownika szkoły	800 K	
8. Koszta kancelaryjne (inseraty, druki, portorya i stemple) . .	200 „	
9. Usługa szkoły	600 „	1.600 „

III. Utrzymanie szkoły.

10. Najem budynku szkolnego	1.333 K	
11. Utrzymanie budynku, mycie podłóg, czyszczenie kominów etc.	150 „	
12. Sprzęty szkolne	150 „	
13. Opał	400 „	
14. Oświetlenie	100 „	2.133 „

IV. Potrzeby naukowe.

15. Książki i czasopisma	300 K	
16. Przybory do nauki	100 „	
17. Modele i przyrządy demonstrac. dla kursu wiertniczego . .	250 „	
18. „ „ „ „ „ górniczego . .	250 „	900 „

V. Utrzymanie uczniów.

19. Czynsz za dom na internat	1.300 K	
20. Utrzymanie budynku i sprzętów	100 „	
21. Nowe sprzęty	150 „	
22. Stypendya uczniów	2.000 „	
23. Wycieczki uczniów	400 „	
24. Opał i oświetlenie internatu	500 „	4.450 „
VI 25. Wydatki nieprzewidziane		300 „
Suma wydatków zwyczajnych		17.783 K

B. Wydatki nadzwyczajne.

VII 26. Zakupno części parceli przyległej do zakupionego już gruntu i na wystawienie budynku szkolnego, pierwsza połowa z 31.000 K.	15.500 „
Razem	33.283 K

Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na utrzymanie szkoły, preliminowana jest w rubr. VIII. poz 65. dochodów.

Do poz. 335. Więcej o 1.400 K. na płacę asystenta stacyi. (LW. 54.937/902).

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XII.		**Przemysł i rękodzieła.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki XII.				
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające .	72.273	—	63.527	69.196
		II. Szkoły fachowe przemysłowe i warsztaty instrukcyjne:				
		A) dla wyrobów z drzewa i łoziny .	62.841	15.700	42.003	74.796
		B) „ „ garncarskich . .	16.608	3.000	12.901	14.464
		C) „ „ ze skóry . . .	10.248	500	9.788	10.568
		D) „ „ tkackich . . .	35.908	7.600	33.825	35.422
		E) „ „ powroźniczych .	600	—	600	600
		F) „ „ koronkarskich i haftu	12.146	—	9.440	10.216
		G) „ „ kapeluszniczych .	3.600	—	—	—
		G_1) „ murarstwa	—	—	—	600
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych	5.240	—	4.240	5.240
		I) C. k. szkoły fachowe przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego	11.532	17.000	18.998	16.382
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego	99.240	3.700	80.252	86.340
		IV. Wydatki komisyi krajowej dla spraw przemysłowych	14.930	—	8.951	9.400
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe	22.000	—	87.507	134.000
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego . .	50.000	—	34.000	38.200
		Razem	417.166	47.500	406.032	505.424
		Suma rubr. XII. wydatków fund. kraj.	464.666			
		Poszczególnienie.				
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.				
	340	W Białej	1.830	—	1.566	1.626
	341	„ Bochni.	1.069	—	979	1.118
	342	„ Brodach	908	—	780	730
	343	„ Brzeżanach	1.009	—	1.094	1.095
	344	„ Buczaczu	1.000	—	1.200	900
	345	„ Chrzanowie	1.300	—	2.200	1.294
	346	„ Drohobyczu	2.109	—	2.036	1.405
	347	„ Gorlicach.	1.048	—	1.034	1.035
	348	„ Jarosławiu	1.210	—	883	1.120
	349	„ Jaśle	1.060	—	1.454	1.047
	350	„ Kałuszu	1.164	—	739	1.164
	351	„ Kołomyi I.	1.074	—	2.046	1.430
	352	„ „ II.	1.098	—	—	—
	353	„ Krakowie na Kleparzu. . . .	2.340	—		2.326
	354	„ „ w Ogrodzie angielskim .	1.360	—		1.352
	355	„ „ na Smoleńsku	1.360	—	7.642	1.352
	356	„ „ „ Kazimierzu	1.360	—		1.352
	357	„ „ „ Dajworze	1.460	—		1.458
	358	„ Krośnie	1.271	—	1.346	1.246
		Do przeniesienia .	25.030	—	24.999	23.050

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XII.		Z przeniesienia .	25.030	—	24.999	23.050
	359	We Lwowie im. św. Anny.	1.925	—		1.920
	360	„ „ „ „ Antoniego . . .	1.584	—		1.584
	361	„ „ „ Czackiego	1.603	—		1.603
	362	„ „ „ Elżbiety	947	—		947
	363	„ „ „ Konarskiego	1.329	—	12.338	1.329
	364	„ „ „ św. Marcina	1.584	—		1.584
	365	„ „ „ Mickiewicza	1.290	—		1.290
	366	„ „ „ Piramowicza	947	—		947
	367	„ „ „ Staszica	1.610	—		1.610
	368	„ „ „ Bernsteina (izraelicka) .	900	—	1.376	900
	369	W Łańcucie	947		504	922
	370	„ Myślenicach	846	—	996	814
	371	„ Nowym Sączu	1.450	—	928	1.450
	372	„ Nowym Targu	1.174	—	1.304	1.174
	373	„ Podgórzu	957	—	893	957
	374	„ Przemyślu I. w śródmieściu . . .	1.137	—		1.134
	375	„ „ II. na przedmieściu lwowsk.	1.294	—	2.332	1.294
	376	„ Rzeszowie.	1.310	—	1.120	1.247
	377	„ Samborze.	1.467	—	1.472	1.316
	378	„ Sanoku	1.151	—	876	1.151
	379	„ Sądowej Wiszni	1.350	—	2.100	1.350
	380	„ Stanisławowie	2.665	—	1.774	2.000
	381	„ Starym Samborze	1 600	—	—	1.600
	382	„ Starym Sączu.	891	—	1.046	891
	383	„ Stryju	1.110	—	665	1.110
	384	„ Tarnopolu	870	—	1.164	900
	385	„ Tarnowie	1.070	—	1.109	1.070
	386	„ Tarnobrzegu	815	—	402	785
	387	„ Trembowli	1.600	—	—	1.600
	388	„ Turce	1.600	—	—	1.600
	389	„ Wadowicach	968	—	1.111	968
	390	„ Wieliczce	943	—	1.120	940
	391	„ Złoczowie	1.025	—	856	1.075
	392	„ Żółkwi.	874	—	974	874
	393	„ Żywcu	1.210	—	720	1.210
	394	Na uzupełnienie przyborów i na druki administracyjne dla szkół	1.000	—	564	1.000
	395	Na nagrody za najlepsze rysunki zawodowe uczniów II. klasy przemysłowej	1.200	—	784	1.000
	396	Na nowo założyć się mające szkoły w r. 1903	1.000	—	—	1.000
		Razem	72.273	—	63.527	69.196
		II. Szkoły fachowe przemysłowe i warsztaty instrukcyjne.				
		A) Dla wyrobów z drzewa i łoziny.				
	397	Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli .	2.400	—	2.000	2.400
	398	„ „ „ Rudkach . . .	962	—	171	1.440
	399	Kraj. szkoła koszykarska w Dynowie .	1.420	—	—	2.130
	400	„ „ „ „ Dżurowie .	1.200	—	639	1.212
		Do przeniesienia .	5.982	—	2.810	7.182

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
XII.		Z przeniesienia .	5.982	—	2.810	7.182
	401	Kraj. szkoła koszykarska w Jurkowie .	1.010	—	—	1.630
	402	„ „ „ „ Leżajsku .	2.550	300	—	—
	403	„ „ „ „ Siedlcu . .	630	450	775	1.000
	404	„ „ „ „ Skołyszynie.	2.330	—	464	2.160
	405	„ „ „ „ Niżniowie .	1.420	—	1.173	1.430
	406	„ „ „ „ Wielowsi .	1.212	450	—	2.930
	407	„ „ „ „ Wojsławiu .	860	—	347	870
	408	„ „ „ „ Zatorze . .	1.046	—	384	1.096
	409	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Albigowej	600	—	600	600
	410	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Bilince	800	—	883	800
	410*a)*	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Pohorcach	—	—	681	600
	411	Subwencya dla szkoły przemysłowej w Żurawnie	840	—	840	840
	412	Kraj. warsztat kołodziejski w Grybowie .	2.640	—	3.783	5.600
	413	„ „ „ „ Grzymałowie	3.180	2.000	3.272	3.480
	414	Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej.	10.670	—	8.993	8.942
	415	Kraj. szkoła kołodziejska w Tłumaczu .	5.580	—	—	6.592
	416	Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie:				
		a) na utrzymanie	4.759	—	7.944	8.492
		b) I. rata pożyczki 75.000 K na budowę szkoły	4.200	—	—	—
	417	Kraj. szkoła stolarska w Kalwaryi . .	7.600	10.000	6.498	17.300
	418	Kraj. warsztat naukowy dla wyrobu zabawek w Jaworowie:				
		a) na utrzymanie	2.372	—	2.556	2.452
		b) I. rata pożyczki komunal. 56.000 K na budowę szkoły	2.560	—	—	800
	419	Na konferencye i kurs rysunkowy dla instruktorów koszykarskich	—	2.500	—	—
		Razem	62.841	15.700	42.003	74.796
		B) Dla wyrobów garncarskich.				
	420	Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi . .	8.890	—	7.599	8.570
	421	„ kurs keramiczny w Podgórzu . .	6 918	3.000	5.302	5.094
	422	Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem	800	—	—	800
		Razem	16.608	3.000	12.901	14.464
		C) dla wyrobów ze skóry.				
	423	Kraj. warsztat szewski w Witkowie . .	3.962	—	3.852	4.062
	424	„ „ „ „ Starym Sączu.	3.696	—	3.170	3.766
	425	„ szkoła szewska w Dobczycach . .	2.590	500	2.766	2.740
		Razem	10.248	500	9.788	10.568

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XII.		*D) Dla wyrobów tkackich.*				
	426	Kraj. szkoła tkacka w Krośnie . . .	9.824	—	9.190	9.692
	427	„ instrukcyjny warsztat tkacki w Glinianach.	3.472	—	2.889	3.052
	428	„ instrukcyjny warsztat tkacki w Gorlicach	740	—	556	500
	429	„ instrukcyjny warsztat tkacki w Korczynie	2.400	—	1.838	2.200
	430	„ instrukcyjny warsztat tkacki w Kosowie	3.200	1.600	2.614	3.296
	431	„ instrukcyjny warsztat tkacki w Łańcucie: *a)* na utrzymanie. . . .	2.050	—	2.270	2.040
		b) na budowę szkoły. . .	—	5.000	—	—
	432	„ instrukcyjny warsztat tkacki w Rychwałdzie	2.310	—	2.183	2.110
	433	„ instrukcyjny warsztat tkacki w Wilamowicach	1.540	—	1.244	2.370
	434	Subwencya dla produkcyjnego warsztatu tkackiego w Budzanowie	1.280	—	800	800
	435	Kraj. szkoła sukiennicza w Rakszawie .	9.092	1.000	10.241	9.362
		Razem	35.908	7.600	33.825	35 422
		E) Dla wyrobów powroźniczych.				
	436	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju.	600	—	600	600
		F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu.				
	437	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Kańczudze	1.722	—	1.722	1.722
	438	Kraj. szkoła koronkarska w Zakopanem .	4.960	—	4.400	4.454
	439	„ „ „ „ Bobowej .	900	—	400	900
	440	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie	800	—	800	800
	441	Kraj. szkoła hafciarska w Makowie . .	3.164	—	1 518	1.740
	442	Subwencya dla szkoły koronkarskiej u SS. Miłosierdzia w Przeworsku . .	600	—	600	600
		Razem . . .	12.146	—	9.440	10.216
		G) Dla wyrobów kapeluszniczych.				
	443	Subwencya jako I. rata pożyczki komunalnej 60.000 K na budowę warsztatu kapeluszniczego w Myślenicach . .	3.600	—	—	—
		G_1) Dla murarstwa.				
	443*a*)	Kurs dla podmajstrzych murarskich w Sieniawie	—	—	—	600

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XII.		*H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.*				
	444	Szkoła rzemieślnicza dla kobiet w Krakowie	2.000	—	1.000	2.000
	445	Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie	1.400	—	1.400	1.400
	446	Szkoła specyalna robót kobiecych u PP. Benedyktynek w Przemyślu . . .	840	—	840	840
	447	Towarzystwo „Pracy kobiet“ w Kołomyi	1.000	—	1.000	1.000
		Razem . . .	5.240	—	4.240	5.240
		I) C. k. Szkoły fachowo-przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego				
	448	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—	2.200	2.200
	449	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	3.400	—	3.400	3.400
	450	C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach:				
		a) na utrzymanie	3.108	—	2.342	3.108
		b) na koszta budowy studni, bielenie i rulety	—	—	2.260	—
		c) na zapomogi dla majstrów . . .	800	—	800	800
	451	C. k. szkoła kowalska w Sułkowicach:				
		a) subwencya na utrzymanie	1.024	—	996	1.024
		b) na kurs majstrów	1.000	—	1.000	1.000
		c) na budowę, reszta z 27.000 K . .		17.000	6.000	4.850
		Razem . .	11.532	17.000	18.998	16.382
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.				
	452	Kraj. keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	9.240	—	9.159	9.240
	453	Na utrzymanie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie .	3.600	—	3.500	3.500
	454	Szkoła rzemieślnicza w Drohobyczu . .	8 000	—	—	8.000
	455	Muzeum przemysłowe we Lwowie . .	6.000	—	6.000	6.000
	456	„ „ w Krakowie . .	6 000	—	6.000	6 000
	457	Na stypendya przemysłowe:				
		a) na zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przemysł.	3.600	—	3.000	3.600
		b) na inne stypendya przemysłowe . .	28.000	—	34.122	24.000
	458	Na nauczycieli wędrownych dla tkactwa, koszykarstwa i szewstwa	6.000	—	4.348	6.000
	459	Na kursa majsterskie	8.000	—	3.734	3.200
	460	Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w roku 1903	10.000	—	5.000	6.000
		Do przeniesienia .	88.440	—	74.863	75.540

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XII.		Z przeniesienia .	88.440	—	74.863	75.540
	461	Na druki dla szkół zawodowych . . .	—	1.000	—	—
	462	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych . .	4.000	—	940	4.000
	463	Daniszewski Fr. zaliczka roczna na płacę, spłacalna w 120 ratach	—	2.700	—	—
	464	Czyrniańska, stały dar z łaski . .	800	—	800	800
	465	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	6.000	—	3.649	6.000
		Razem . .	99.240	3.700	80.252	86.340
		IV. Wydatki Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.				
	466	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł .	400	—	400	400
	467	Biuro Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych:				
		a) koszta podróży, dyety i inne wydatki	4.000	—	3.551	4.000
		b) sekretarz:				
		α) płaca	4.800	—	3.200	3.200
		β) dodatek aktywalny	840	—	1.200	1.200
		c) aplikant	1.050	—	—	—
		d) mundant	600	—	600	600
		e) referent techniczny:				
		α) płaca	2.700	—	—	—
		β) dodatek aktywalny	540	—	—	—
		Razem . .	14.930	—	8.951	9.400
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.				
	468	Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	20.000	—	10.507	20.000
	469	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—	2.000	2.000
	470	Dotacya krajowa funduszu przemysłowego	—	—	75.000	100.000
	470*a)*	Na urządzenie wystawy specyalnej w r 1902	—	—	—	12.000
		Razem . .	22.000	—	87.507	134.000
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.				
	471	Szkoła handlowa w Krakowie:				
		a) na utrzymanie	16.000	—	12.000	12.000
		b) na budowę szkoły; I. rata pożyczki 70.000 K.	—	—	—	4.200
	472	Na akademię handlową we Lwowie . .	16.000	—	16.000	16.000
	473	Na stypendya dla młodzieży handlowej .	3.000	—	2.400	2.400
	474	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie“ za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych	15.000	—	3.600	3.600
		Razem . .	50.000	—	34.000	38.200

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Wyjaśnienia.

Na rok 1902 uchwalono	505.424 K
„ „ 1903 preliminuje się	464.666 „
zatem *mniej* o	40.758 K

z następujących powodów:

W dziale I. *poz. 343—393.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 2.877 K z powodu utworzenia drugiej szkoły przemysłowej uzupełniającej w Kołomyi na którą wstawia się *poz. 352* kwotę 1.098 K, tudzież z powodu zaprowadzenia dwóch nowych klas równorzędnych w Drohobyczu i Stanisławowie na które preliminuje się pod *poz. 346* i *380 więcej* o 1.369 K, po wyjęciu tych nowych wydatków preliminuje się na dawne szkoły właściwie *więcej* tylko o 410 K z powodu wprowadzenia nauki religii ewangielickiej w Białej i grecko-katolickiej w Samborze oraz z powodu odmówienia subwencyi przez powiat dla szkoły w Brodach, jak szczegółowe preliminarze tych szkół dołączone do sprawozdania krajowej komisyi przemysłowej.

W dziale I. *poz. 394.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.000 K z powodu przeniesienia kredytu na przybory i druki z nadzwyczajnych do zwyczajnych kredytów.

W dziale I. *poz 395.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 200 K z powodu utworzenia nowych szkół.

W dziale I. *poz 396.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.000 K z powodu przeniesienia kredytu na nowe szkoły z nadzwyczajnych do zwyczajnych.

W dziale I. *poz. 394* i *396.* W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 2.000 K z powodu przeniesienia tych kredytów do zwyczajnych, j. w.

W dziale II. grupa A). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.775 K z powodu wstawienia kredytu na nową szkołę koszykarską w Leżajsku w kwocie 2.550 K, tudzież większych wydatków na szkołę stolarską w Stanisławowie o 467 K i na warsztat zabawkarski w Jaworowie o 1.680 K a wynikłych wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. lipca 1902, którą polecono w miejsce opłacanego dotychczas czynszu za lokal wstawić odpowiednie raty od zaciągnąć się mających pożyczek na budowę tych szkół — po wyjęciu tych nowych wydatków w kwocie 4.697 K i uwzględnieniu, iż odpadła subwencya w kwocie 600 K z powodu zwinięcia szkoły koszykarskiej w Pohorcach, preliminuje się ogółem na zwyczajne potrzeby dawnych szkół *więcej* o 678 K a to z powodów przytoczonych w szczegółowych preliminarzach tych zakładów.

W dziale II. grupa A). W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 1.030 K z powodu iż w miejsce kredytów zeszłorocznych na narzędzia dla Grzymałowa i Kamionki 750 K, na materyały dla Tłumacza i Jaworowa 2.200 K, na adaptacyę budynków w Niżniowie, Grybowie i Grzymałowie 3.780 K, tudzież na urządzenie warsztatu mechanicznego w Kalwaryi 10.000 K, czyli razem w miejsce 16.730 K, preliminuje się na narzędzia dla Leżajska i Siedlca 500 K, na adaptacyę budynków w Wielowsi 450 K, na szopę materyałową i lakiernię w Grzymałowie 2.000 K, na kursa koszykarskie w Siedlcu 250 K, drugą połowę na budowę szkoły i warsztatów maszynowych w Kalwaryi 10.000 K, tudzież na konferencye i kurs rysunkowy dla instruktorów koszykarskich 2.500 K, razem tedy preliminuje się 15.700 K.

W dziale II. grupa B). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 2.244 K z powodu przyznania dodatku na pomieszkanie kierownikowi i przodownikowi w Kołomyi, tudzież zrównania płacy kierownika w Podgórzu do wysokości w jakiej pobierają na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 9. lipca 1901 wszyscy inni kierownicy ze studyami technicznymi — jak dołączone preliminarze tych zakładów.

W dziale II. grupa B). W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 2.900 K z powodu wstawiewienia kredytu w kwocie 3.000 K dla Podgórza, na wybudowanie koniecznie potrzebnych pieców dla nauki praktycznej a natomiast skreślenia dotychczasowego kredytu 100 K na kurs drenarski w Kołomyi wskutek braku frekwentantów.

W dziale II. grupa C). W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 120 K, różnica w tym dziale wynosi właściwie 3.320 K, lecz kredyt 3.200 K na majsterskie kursa szewskie przeniesiono do działu III. pod *poz. 459.*, w obec tego rzeczywisty wydatek *mniejszy* jest tylko o 120 K a to z powodu znacznego podniesienia dochodów ze sprzedaży wyrobów w Starym Sączu jak dołączone szczegółowe preliminarze tych szkół.

W dziale II. grupa C). W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 300 K z powodu iż w miejsce kredytu zeszłorocznego na narzędzia dla Witkowa w kwocie 200 K okazała się konieczna potrzeba wstawienia dla Dobczyc kredytu w kwocie 500 K na zakupno maszyny do obrębiania dziurek.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

W dziale II. grupa D). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.226 K głównie z powodu wstawienia większej subwencyi o 480 K dla warsztatu tkackiego w Budzanowie, wstawienia dodatku na mieszkanie 300 K dla instruktora w Glinianach, dodatków osobistych po 200 K dla instruktorów w Łańcucie, Korczynie i Rychwałdzie, tudzież zrównania płacy o 240 K instruktora w Gorlicach, jak dołączone szczegółowe preliminarze tych zakładów.

W dziale II. grupa D). W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 6.860 K z powodu iż w miejsce zeszłorocznych kredytów na narzędzia dla Kosowa, Łańcuta i Rakszawy w kwocie 740 K, wstawia się 1.600 K na konieczną adaptacyę budynku szkolnego w Kosowie, 1.000 K na urządzenie kursu dla starszych sukienników w Rakszawie i 5.000 K na budowę szkoły tkackiej w Łańcucie.

W dziale II. grupa F). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.930 K z powodu wstawienia kredytu 1.200 K na nauczyciela rysunków w Makowie tudzież drobnych podwyższeń płac siłom nauczycielskim w Makowie i przodownicom w Zakopanem, jak dołączone szczegółowe preliminarze tych szkół.

W dziale II. grupa G). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 3.600 K z powodu koniecznej potrzeby.

W dziale II. grupa G_1). W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 600 K z powodu iż otwarcie kursu nie przychodzi do skutku.

W dziale II. *poz. 451 c).* W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 12.150 K z powodu, iż w miejsce II. raty w kwocie 4.850 K na spłatę pożyczki 21.000 K, która w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901 miała być zaciągniętą na pokrycie reszty kosztów budowy — wstawia się obecnie całą potrzebną resztę na budowę w kwocie 17.000 K, gdyż zaciąganie już tak niskiej pożyczki nie opłaciłoby się. Pierwotnie nie było potrzeby zaciągania tej pożyczki ze względu iż budowę dopiero w tym roku rozpoczęto.

W dziale III. *poz. 453.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 100 K, wedle potrzeby jak dołączony szczegółowy preliminarz stacyi.

W dziale III. *poz. 457 b).* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4,000 K z powodu, iż dotychczasowy kredyt 24.000 K nie wystarcza na tak znaczną ilość ubogich uczniów, gdyż przy najskrupulatniejszem nadawaniu, same stypendya da kształcenie się tylko w zakładach krajowych wynoszą 31.908 K, nie licząc zagranicznych — a z drugiej strony pokrywanie co roku tak znacznych przekroczeń w tej pozycyi (bo w r. 1898 na 11.578 K 30 gr, w roku 1899 na 14.321 K, w roku 1900 na 6.613 K 97 gr) w drodze dozwolonego virement, z kredytu wyznaczonego na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe, staje się zaporą w uwzględnianiu licznie napływających podań o zasiłki samoistnych producentów.

W dziale III. *poz. 459.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.800 K z powodu, iż oprócz urządzania dotychczasowych kursów szewskich jest zamiar w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901 urządzania także kursów dla tych rzemiosł, dla których dotąd niema w kraju szkół ani też warsztatów zawodowych a mianowicie, kursów krawieckich, blacharskich i masarskich.

W dziale III. *poz. 460.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4 000 K z powodu, iż w przyszłym roku spodziewane jest otwarcie kilku większych szkół zawodowych, jak szkoły stolarskiej i mechaniczno-ślusarskiej w Tarnopolu, szkoły szewskiej w Kołomyi i innych.

W dziale III. *poz. 461.* W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 1.000 K z powodu potrzeby nowego nakładu druków na księgi administracyjno-rachunkowe dla zakładów zawodowych, gdyż nakład z r. 1894 został już wyczerpany.

W dziale III. *poz. 463.* W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 2.700 K wedle osobnego sprawozdania do LW. 90.136/902.

W dziale III. *poz. 464.* W wydatkach zwyczajnych wchodzi tu przeniesiony z dawnej rubr. XVII. (poz. 461) zasiłek dożywotni dla Czyrniańskiej.

W dziale IV. *poz. 467.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 5.530 K a mianowicie, celem zrównania poborów sekretarza Komisyi z poborami unormowanymi dla sekretarzy Wydziału krajowego, wstawia się *więcej* o 1.240 K, następnie z powodów przytoczonych w sprawozdaniu krajowej Komisyi przemysłowej wstawia celem powiększenia tego biura kredyt na jednego aplikanta od 1. kwietnia 1903 w kwocie 1.050 K z rocznych 1.400 K, tudzież dla referenta technicznego jak pobory unormowane dla inżyniera I. klasy w kwocie 3.240 K z rocznej płacy 3.600 K i dodatku 720 K.

W dziale V. *poz. 470. a).* W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 12.000 z powodu iż odpada kredyt udzielony na urządzenie wystawy specyalnej.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

W dziale VI. *poz. 471 a).* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.000 K z powodu koniecznej potrzeby podwyższenia subwencyi ze względu na zbyt wielkie ciężary ponoszone przez gminę m. Krakowa z tytułu utrzymania tej szkoły.

W dziale VI. *poz. 471 b).* W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 4 200 K z powodu, iż nie wstawia się II. raty na spłatę pożyczki, która miała być zaciągniętą na budowę szkoły handlowej, albowiem prowadzone w tym kierunku układy z gminą miasta Krakowa dotychczas nie zostały jeszcze ukończone.

W dziale VI. *poz. 473.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 600 K z powodu koniecznej potrzeby tak ze względu na znaczną ilość zgłaszających się kandydatów, jakoteż ogólnej potrzeby popierania wykształcenia handlowego — wskutek czego też kredyt na ten cel wyznaczony na r. 1902 musiał być przekroczoay o 750 K.

W dziale VI. *poz. 474.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 11.400 K z powodu koniecznej potrzeby większego poparcia Związku przemysłowego celem umożliwienia znaczniejszego rozszerzenia dotychczasowej agencyi handlowej jak sprawozdanie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XIII.		**Długi krajowe.**				
	475	Umorzenie pożyczki 80.800 K zaciągniętej w galic. Kasie oszczędności na budowę kulparkowską: *a)* XLVIII i XLIX rata kapitału . . . . 3.526 K 22 gr *b)* 5% odsetki . . . 1.772 „ 16 „	5.298	—	5.231	5.264
	476	Umorzenie pożyczki 20 000 K zaciągniętej przez Zgromadzenie S. S. Miłosierdzia św. Wincentego á Paulo we Lwowie w galic. Kasie oszczędności: *a)* XLIV i XLV rata kapitału . . . . 620 K 62 gr *b)* 5% odsetki . . . 416 „ 16 „ *c)* podatek dochodowy od odsetek około . — „ — „	1.237	—	1.225	1.391
	477	Umorzenie pożyczki 10 000 K zaciągniętej przez Zbór izraelicki w Krakowie w tamtejszej Kasie oszczędności: *a)* XXI rata kapitału . 733 K 36 gr *b)* 5¼% odsetki z góry 58 „ 29 „ *c)* koszta stemplowe . 2 „ 50 „	794	—	784	789
	478	Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie, oddziałowi chorych i położnic, jakoteż funduszowi podrzutków krakowskich, zwrot reszty kapitału 693 592 K 68 gr użytych na budowę tegoż szpitala, mianowicie: *a)* XIII rata kapitału 18.527 K 88 gr *b)* 4½% odsetki . . 20.628 „ 58 „	39.156	—	39.156	39.156
	479	Funduszowi szkolnemu krajowemu, odsetki od efektów im. wartości 448.562 K 10 gr, wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej, na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	25.775	—	25.775	25.775
		Do przeniesienia .	72.260	—	72.171	72.375

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XIII.		Z przeniesienia .	72.260	—	72.171	72.375
	480	Umorzenie 4% pożyczki krajowej z r. 1893 im. wartości 58,850.000 K zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego:				
		a) XX i XXI rata kapitału 554.700 K				
		b) 4% odsetki . . . . 2,176.304 „				
		c) druki, inseraty, porta, prowizya banków za pośrednictwo w wypłacie kuponów i wylosowaniu obligacyj . 5.270 „	2,736.274	—	2,641.383	2,736.892
	481	Na spłatę niezgłoszonych obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych:				
		I. Obligacyj:				
		a) Galicyi wschodniej				
		b) „ zachodniej				
		c) W. Ks. Krakowskiego	6.000	—	2.835	6.000
		II. Kuponów:				
		a) Galicyi wschodniej				
		b) „ zachodniej				
		c) W. Ks. Krakowskiego				
	481*a)*	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek	—	—	—	—
	482	Umorzenie pożyczki 160.000 K, zaciągniętej na hipotekę gmachu sejmowego, na budowę skrzydła tegoż gmachu dla biura melioracyjnego, ($^1/_3$ część) XIV i XV raty (z rocznych 8.400 K):				
		a) w kapitale ($^1/_3$ część) 728 K 26 gr				
		b) w 4% odsetkach ($^1/_3$ część) . . . . . 1.949 „ 88 „				
		c) $^1/_8$% na administracyę ($^1/_3$ część) . . 121 „ 86 „				
		d) stempel od kwitu ($^1/_3$ część) . . . . . 10 „ — „	2.810	—	2.810	2.810
	483	Umorzenie pożyczki 800.000 K zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:				
		a) XXIX i XXX rata kapitału . . . . 33 237 K 12 gr				
		b) 4$^1/_2$% odsetki z góry 19.746 „ 88 „	52.984	—	52.984	52.984
		Do przeniesienia .	2,870.328	—	2,772.183	2,871.061

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XIII.		Z przeniesienia .	2,870.328	—	2,772.183	2,871.061
	484	Umorzenie pożyczki 200.000 K na odbudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie XIII i XIV rata: w kapitale . . . 2.672 K 92 gr; w 4% odsetkach . 7.366 „ 66 „; 1/8 % na administracyę 460 „ 42 „; stemple do kwitu . 40 „ — „	10.540	—	10.540	10.540
	484*a)*	Umorzenie pożyczki z funduszu uposażenia kasy krajowej, użytej na pokrycie niedoboru wedle zamknięć rachunku funduszu krajowego z r. 1900	—	—	—	284.535
	485	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	60	—	26	150
		Suma rubryki XIII.	2,880.928	—	2,782.749	3,166.286

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się . . . . . 2,880.928 K
W roku 1902 uchwalono . . . . . 3,166.286 „
zatem na r. 1903 preliminuje się *mniej* o . . . . . 285.358 K

Do poz. 475. Wedle planu umorzenia do LW. 23.201/1879, z uwzględnieniem zmiany pożyczki na hipoteczną (LW. 19.211/1889). Z końcem r. 1903 pozostanie dług w kapitale 34.547 K 98 gr.

Do poz. 476. Wedle planu umorzenia do LW. 34.066/1881. Z końcem r. 1903 pozostanie dług w kapitale 12.165 K 36 gr. Wydatku na podatek dochodowy od odsetek nie preliminowano, gdyż od czasu nowej ustawy podatkowej, Kasa Oszczędności podatku tego nie zarachowuje.

Do poz. 477. Wedle planu umorzenia do LW. 25.755/1884 z uwzględnieniem obniżenia odsetek z 5 1/2 % na 5 1/4 % (LW. 55.696/1889). Z końcem r. 1903 pozostanie dług w kapitale 1.110 K 38 gr.

Do poz. 478. Wedle planu umorzenia do LW. 21.674/1890. Z końcem r. 1903 pozostanie dług w kapitale 439.884 K 76 gr.

Do poz. 479. Po myśli uchwały Wys. Sejmu z dnia 22. września 1892, wedle obliczenia pomieszczonego przy odnośnej pozycyi dochodów funduszu szkolnego krajowego.

Do poz. 480. ad a). Na umorzenie pożyczki w sumie . . . . . 58,850.000 K
zostaną wylosowane obligacye po koniec r. 1902 na łączną kwotę 4,305.100 „
pozostanie w kapitale . . . . . 54,544.900 K
w r. 1903 przypada do spłaty XX i XXI rata kapitału w kwocie 554.700 „
pozostanie tedy z końcem r. 1903 dług w kapitale . . . . . 53,990.200 K

Do poz. 480. ad b). Na podstawie planu umorzenia.

Do poz. 480. ad c). Preliminuje się przeciętną wynikłość z ostatnich trzech lat, po wyłączeniu mylnych wydatków a mianowicie:

w r. 1899 . . 4.968 K
„ „ 1900 . . 6.466 „
„ „ 1901 . . 4.379 „

razem 15.813 K a przeciętnie 5.271 K, preliminuje się więc w zaokrągleniu 5.270 K.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Do poz. 481. Wedle zamknięć rachunkowych za r. 1901 wynosiła zaległość w niespłaconych obligacyach: *a)* w Galicyi wschodniej . . . . . 48.510 K
b) „ „ zachodniej . . . . . 28.665 „
c) „ W. Księstwie Krakowskiem . . . . . 3.780 „
Razem . . . 80.955 K

Na poczet tej należytości wypłacono po koniec maja 1902:
a) w Galicyi wschodniej . . . . 945 K
b) „ „ zachodniej . . . . — „
c) „ W. Księstwie Krakowskiem . 1.155 „ 2.100 „
pozostaje więc jeszcz do spłaty . . . 78.855 K

Z uwagi, że wynikłość z r. 1901 wynosi 2.835 K a w bieżącym roku za 5 miesięcy 2.100 K, tudzież ze względu że wskutek zaginienia obligacyi, znaczna ich część do wypłaty nie przypadnie, preliminuje się na wszystkie trzy fundusze 6.000 K.

Do poz. 482. Wedle planu umorzenia do LW. 58.901/1896. Z końcem r. 1903 pozostanie dług w kapitale 145.688 K 81 gr., z którego $^1/_3$ część przypada do umorzenia na fundusz krajowy, zaś $^2/_3$ na Bank krajowy.

Do poz. 483. Wedle planu umorzenia do LW. 11.680/1889. Z końcem r. 1903 pozostanie dług w kapitale 430.415 K 56 gr.

Do poz. 484. Wedle planu umorzenia do LW. 71.122/1896. Z końcem r. 1903 pozostanie dług w kapitale 183.491 K 19 gr.

Do poz. 484. a). Nic się nie preliminuje, gdyż cały dług spłacony będzie w r. 1902.

Do poz. 485. Wynikłości wedle zamknięcia raohunków wynosiły:
w r. 1899 . . 9 K
„ „ 1900 . . 129 „
„ „ 1901 . . 26 „
razem 164 K a przeciętnie 54 K, preliminuje się w zaokrągleniu 60 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XIV.		**Rozmaite.**				
	486	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	60.000	—	60.000	60.000
	487	Na fundacyę wieczystą imienia Jego Ces. Król. M Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—	24.000	24.000
	488	Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	6.000	6.000
	489	Na prace misyonarskie w polskiej kolonii robotniczej w Mariebo (Loland — Dania)	—	400	—	—
	490	Na kościół polski we Wiedniu (V i VI rata z 20 rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10-ciu z ogólnej sumy 30.000 K w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 4. maja 1900	3.000	—	3.000	3.000
	491	Funduszowi koszar krajowych, dotacya na pokrycie 4% odsetek od pożyczek 3,000.000 K, zaciągniętych w c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego, na dostarczenie c. k. Skarbowi wojskowemu koszar krajowych . . .	94.120	—	103.726	99.157
		Do przeniesienia .	187.120	400	196.726	192.157

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XIV.		Z przeniesienia .	187.120	400	196.726	192.157
	492	Na szkołę kadetów we Lwowie, VI rata z przyznanych gminie m. Lwowa przez lat 28, od r. 1898 począwszy, w myśl uchwały Wys. Sejmu z d. 5. lutego 1898 po	5.000	—	5.000	5.000
	493	Na pokrycie 60% dodatku do podatku zarobkowego, opłacać się mającego przez fundusz propinacyjny w myśl §. 100 ustawy z d. 25. paźdz. 1896 Nr. 220 Dz. p. p. i uchwały Sejmu z dnia 29. stycznia 1898 r.	82.104	—	82.104	82.104
	494	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych za ubytek w dochodach, opłacanych do końca r. 1897 z galic. fund. propinacyjnego w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 29. stycznia 1898	100.000	—	95.999	100.000
	495	Na koszta urządzenia i utrzymania jednego kursu dla pisarzy gmin wiejskich .	8.000	—	7.764	17.000
	496	Na cele Domu polskiego w Morawskiej Ostrawie	500	—	500	500
	497	Towarzystwo tatrzańskie, subwencya (jak corocznie)	1.000	—	1.000	1.000
	497*a)*	Na zakupno majętności Zielona od Honorata Wachowicza, celem przyjścia z pomocą mieszkańcom gm. Zielona (w myśl uchwały sejmowej z d. 26. czerwca 1901)	—	—	—	50.000
	498	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych, *zasiłek stały*	9.000	—	9.000	9.000
	499	Na biura pośrednictwa pracy	—	5.000	—	—
		Suma rubr. XIV. .	392.724	5.400	398.093	456.761
			398.124			

Wyjaśnienia.

Do poz. 489. Pozycya nowa, uzasadniona w sprawozdaniu z czynności.

Do poz. 491. Wedle specyalnego preliminarza, dołączonego jako alegat do Rubr. XIV wydatków (LW. 58 340/1902).

Do poz. 495. Mniej o 9.000 K z powodu wstawienia wydatku tylko na jeden kurs dla pisarzy gminnych (LW

Do poz. 497 a). Odpada jako wydatek jednorazowo na r. 1902 uchwalony.

Do poz. 499. Pozycya nowa, uzasadniona w osobnem sprawozdaniu.

CZĘŚĆ II.

DOCHODY.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
I.		**Zarząd.**				
	1	Dochód z 3%wych wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych .	25.000	—	26.356	20.888
	2	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych z płac	30.700	3.525	40.830	38.000
	3	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	5.000	—	6.594	4.000
	4	Sprzedaż książek i druków	6.000	—	7.804	4.400
	5	Różne przygodne	200	—	115	200
		Suma rubryki I. .	66.900	3.525	81.699	67.488
			70.425			

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się . . . . . 70.425 K
W roku 1902 uchwalono . . . . . 67.488 „
zatem na r. 1903 preliminuje się *więcej* o . . . . . 2.937 K

Do poz. 1. Wynikłości wedle zamknięcia rachunków wynosiły:

w roku 1899	22.963 K	
„ „ 1900	26.591 „	
„ „ 1901	26.356 „	75.910 K
przeciętnie . . .		25.303 „
preliminuje się w zaokrągleniu . .		25.000 „

Do poz. 2. Wynikłości wynosiły w roku 1899 . . . . 30.283 K

„ „ 1900	31.469 „	
„ „ 1901	30.323 „	92.075 K
przeciętnie . . .		30.691 „
preliminuje się w zaokrągleniu . .		30.700 „

w zwyczajnych.

Preliminowany z tego tytułu dochód w r. 1903 dotyczy zwrotu zaliczek udzielonych z rubr. II. wyd., podczas gdy cyfry dotyczące zamknięcia rachunku za rok 1901 i budżetu za r. 1902 obejmują także zwroty zaliczek udzielonych z rubr. VIII. i IX. wyd., których zwrot obecnie preliminuje się osobno w dochodach rubr. V. w kwocie 6.700 K. i VI. doch. w kwocie 1.400 K. — Razem więc z tytułu zwrotu zaliczek od urzędników preliminuje się w tych trzech rubrykach 38.800 K czyli o 800 K *więcej* niż na r. 1902 uchwalono. — Nadto preliminuje się *w nadzwyczajnych* kwotę 3.525 K z tytułu reszty w dniu 1. stycznia 1903 zaliczki od Chudzikiewicza Stanisława, dla którego wstawiono do rubr. II. wydatków nową zaliczkę 7.200 K.

Do poz. 3. *Więcej* o 1.000 K z powodu rozszerzenia stacyi elektrycznej (LW. 69639/1902).

Do poz. 4. Ze sprzedaży ruskich książek szkolnych i innych uzyskano:

w roku 1899	6.221 K	
„ „ 1900	4.525 „	
„ „ 1901	7.804 „	18.550 K
przeciętnie . . .		6.183 „
preliminuje się w zaokrągleniu . .		6.000 „

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
II.		**Sprawy zdrowotne.**				
	6	Nadwyżka dochodów szpit. św. Łazarza w Krakowie: oddział chorych . . . 27.531 K; „ syfilit. . . . 14.400 „; „ obłąkanych . . 3.349 „	45.280	—	39.048	60.110
	7	dtto — szpit. lwowskiego, oddziału chorych i położnic z klinikami . . .	—	—	—	4.579
	8	dtto — zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	41.481	—	88.588	53.386
	9	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych . . .	55.000	—	69.495	42.000
	10	Zwroty od gmin za dawniejsze koszta leczenia	150	—	30	400
	11	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzanie rachunków aptekarskich .	1.020	—	1.085	1.020
		Suma rubryki II. .	142.931	—	198.246	161.495

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 142.931 K
W roku 1902 uchwalono . . . . . 161.495 „
zatem na rok 1903 preliminuje się *mniej* o . . . . . 18.564 K

Do poz. 6., 7. i 8. Na podstawie szczegółowych preliminarzy.

Do poz. 9. Wynikłości wedle zamknięć rachunkowych wynosiły:

w roku 1899	46.870 K	
„ „ 1900	49.820 „	
„ „ 1901	69.495 „	166.185 K
przeciętnie . . .		55.395 „
preliminuje się w zaokrągleniu . .		55.000 „

Do poz. 10. Wynikłości wynosiły w roku 1899 . . . . 400 K
„ „ 1900 . . . . 16 „
„ „ 1901 . . . . 30 „ 446 K
przeciętnie . . . . 148 „
preliminuje się w zaokrągleniu . . 150 „

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
III.		**Pomniki historyczne.**				
	12	Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie	450	—	320	450

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
IV.		**Bezpieczeństwo publiczne.**				
	13	Nadwyżka od funduszu policyi krajowej	3.503	—	871	4.217
	14	Kwaterunkowe Żandarmeryi	54.724	—	53.310	53.260
	15	Noclegowe Żandarmeryi	86.049	—	86.050	86.049
	16	Udział administracyi politycznej za kwaterunek Żandarmeryi	23.844	—	23.752	23.895
	17	Dochód:				
		a) z gmachu lwowskiego dla c. k. Żandarmeryi (dawnego) . . 25.872 K				
		b) z gmachu lwowskiego c. k. Żandarmeryi (dobudowanego skrzydła) . . . 11.486 „				
		c) z realności dla c. k. Żandarmeryi w Czortkowie . 1.400 „	38.758	—	38.758	38.758
	17*a)*	Dochód z czynszu za kantynę w gmachu dla c. k. Żandarmeryi we Lwowie .	—	—	416	—
	18	Zwroty wydatków szupasowych . .	14.000	—	13.913	14.500
		Suma rubryki IV. .	220.878	—	217.070	220.679

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 220.878 K
W roku 1902 uchwalono . . . . . 220.679 „
zatem na r. 1903 preliminuje się *więcej* o . . . . . 199 K

Do poz. 13. Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza.

Do poz. 14. Kwaterunkowe zawiera w sobie wynagrodzenie z c. k. Skarbu Państwa za kwatery:

10 oficerów przy sztabie . .	11.128 K
2 majorów eksponowanych w Krakowie i Przemyślu . .	3.068 „
14 rotmistrzów	13.688 „
40 oficerów niższych stopni .	21.584 „
3 wachmistrzów rachunkowych .	1.368 „
3 woźnych	1.368 „
na kancelaryę dla sztabu . .	2.520 „
razem jak wyżej .	54.724 K

Do poz. 15. Noclegowe obliczone jest za 2.508 głów dziennie po 9·4 g za jednego żołnierza, za cały rok.

Do poz. 16. Udział administracyi politycznej mieści w sobie zwroty kwaterowego 2 oficerów i za umieszczenie w koszarach posterunkowych 226 żandarmów przeznaczonych dla kontroli bydła.

Do poz. 17. a) Pozycyę tę zamieszczono ze względu na wynikłości z r. 1901.

Do poz. 18. Wedle zamknięcia rachunków wynosiły dochody:

w roku 1899	13.773 K	
„ „ 1900	14.983 „	
„ „ 1901	13.913 „	42.669 K
przeciętnie		14.223 „
preliminuje się w zaokrągleniu . . .		14.000 „

(LW. 54867/1902.)

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
V.		**Komunikacye.**				
	19	Myta na drogach krajowych	464.000	—	496.219	464.000
	20	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne	2.600	—	2.529	2.200
	21	Grzywny za przestępstwa drogowe . .	320	—	331	320
	22	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych . . .	1.500	—	1.752	1.700
	23	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice-Konieczna na rurociąg naftowy	1.796	—	1.796	1.796
	24	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk-Dynów	—	3.858	7.167	3.858
	25	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na budowę drogi powiatowej, Jaworów-Niemirów-Rawa ruska	—	60.000	61.000	60.000
	25*a)*	Zwrot kosztów podróży uczniów szkoły konduktorów na praktykę letnią, z poz. 186 rubr. X. wydatków r. 1902	—	—	—	100
	26	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	5.000	—	5.849	5.000
	27	Zwrot zaliczkowo poniesionych wydatków administracyjnych spowodowanych budową kolei lokalnych od Towarzystw kolejowych: *a)* z tytułu kosztów komisyjnych . . . . . 16.000 K *b)* z tytułu kosztów utrzymania personalu nieetatowego . . . . . 22.770 „	—	38.770	42.387	30.270
	28	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych na płace urzędników Oddziału techniczno-drogowego i krajowego biura kolejowego	6.700	—	—	—
	29	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową): *a)* Buczacz, rata roczna 2.000 K — g *b)* Czortków, „ „ — „ — „ *c)* Krosno, „ „ — „ — „ *d)* Nowy Targ „ „ — „ — „ *e)* Sanok „ „ 1.592 „ — „ *f)* Stanisławów, rata r. 1.510 „ 82 „ *g)* Tłumacz, rata roczna — „ — „	5.103	—	8.778	9.582
		Suma rubr. V. .	487.019	102.628	627.808	578.826
			589.647			

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Wyjaśnienia.

Do poz. 20. Dochody wynosiły: w roku 1899 . . . . . 2.998 K
„ „ 1900 . . . . . 2 282 „
„ „ 1901 . . . . . 2.529 „
razem . . . 7.809 K
przeciętnie 2.603 K przyjmuje się więc w zaokrągleniu . . . 2 600 „

Do poz. 21. Dochody wynosiły: w roku 1899 . . . . . 454 K
„ „ 1900 . . . . . 360 „
„ „ 1901 . . . . . 331 „
razem . . . 1.145 K
przeciętnie 381 K wstawia się jak w roku 1902 . . . . 320 „

Do poz. 22. Preliminuje się *mniej* o 200 K niż w roku 1902 z tego powodu, iż gmina miasta Sokołów (powiatu Kolbuszowa) uiściła już w ciągu roku 1902 ostatnią ratę datku dobrowolnego na budowę drogi krajowej Rzeszów-Nadbrzezie.

Do poz. 23. Jak w roku 1902 stosownie do przypadającej raty na rok 1903 w kwocie 1.796 K.

Do poz. 24. Jak w roku 1902 stosownie do przypadającej raty na rok 1903 od Wydziału powiatowego w Łańcucie (uchwała Wys. Sejmu z dnia 20. lutego 1898 na umorzenie reszty należytości, która w chwili układania niniejszego preliminarza wynosi 7.715 K 64 g.

Do poz. 25. Wstawiono 60.000 K na budowę drogi Jaworów Niemirów-Rawa ruska stosownie do oznajmienia c. k. Namiestnictwa, iż taką kwotę w preliminarzu budżetu rządowego na r. 1903 wstawiono (LW. 84.292/902).

Do poz. 25. a) Nie preliminowano żadnego dochodu, z powodu, iż wydatki na ten cel pokrywają fundusze odnośnych dróg bezpośrednio.

Do poz. 26. Preliminuje się jak na rok 1902.

Do poz. 27. Wstawiono *więcej* . . . . . 8.500 K
t. j. w takiej samej kwocie w jakiej wstawiono wydatki w rubr. VIII. poz. 237 *β*) i 240.

Do poz. 28. Dochody wynosiły: w roku 1899 . . . . . 5.528 K 34 g
„ „ 1900 . . . . . 6.496 „ 76 „
„ „ 1901 . . . . . 8.277 „ 10 „
razem . . . 20.302 K 20 g
przeciętnie . . . . 6.767 „ — „
wstawiono więc w zaokrągleniu . . . . . 6.700 „ — „
Cyfry odnoszące się do zamknięcia rachunków z r. 1901 i budżetu na r. 1902, zamieszczono w rubr. I. przy poz. 2. dochodów.

Do poz. 29. Preliminuje się *mniej* o 4.479 K t. j. o datki od Wydziałów powiatowych w Czortkowie, Krośnie i Tłumaczu, od których ostatnie raty wstawione zostały do budżetu na rok 1902, tudzież z powodu odpisania reszty zaległego datku od Wydziału powiatowego w Nowym Targu. (LW. 23.070/1902.)

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VI.		**Budowy wodne i melioracye.**				
	30	Zwrot zaliczek na płace	1.400	—	—	—
	31	Zwroty kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych	4.413	—	—	3.504
	32	Subwencya ze Skarbu państwa dla biura melioracyjnego	16.000	—	16.000	16.000
	33	Subwencya ze Skarbu państwa dla dozorców melioracyjnych	4.000	—	4.000	4.000
		Do przeniesienia .	25.813	—	20.000	23.504

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VI.		Z przeniesienia .	25.813	—	20.000	23.504
	34	Subwencya ze Skarbu państwa na utrzymanie technika dla kultury i eksploatacyi torfowisk	2.000	—	2.000	2.000
		Suma rubryki VI. .	27.813	—	22.000	25.504

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 27.813 K
W roku 1902 uchwalono . . . . . 25.504 „
zatem na rok 1903 preliminuje się *więcej* o . . . . . 2.309 K

Do poz. 30. Wynikłości wynosiły według zamknięcia rachunków:

w r. 1899	988 K	
„ „ 1900	1.085 „	
„ „ 1901	2.230 „	4.303 K
przeciętnie	„	1.434 „
preliminuje się w zaokrągleniu . .	„	1.400 „

Cyfry odnoszące się do zamknięcia rachunków za r. 1901 i budżetu r. 1902 zamieszczono w rubr. I. przy poz. 2 dochodów.

Do poz. 31. Preliminuje się w myśl uchwały Wys. Sejmu z 16. lutego 1894 zwrot zaliczek wypłaconych z rub. IX. funduszu krajowego w latach dawniejszych, od funduszu obwałowania Wisły w powiecie dąbrowskim, w sumie . . . 4.412 K. 52 g. Pierwszą ratę datku krajowego dla powyższego funduszu wstawiono równocześnie do preliminarza rubr. IX. wydatków funduszu kraj. na r. 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VII.		**Rolnictwo.**				
	35	Zwroty zaliczek od nauczycieli szkół rolniczych	4.000	—	4.330	3.400
	35*a)*	Zarząd centralny galic. Towarz. dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie, zwrot reszty pożyczki	—	—	200	—
	36	Dochody ze szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	14.780	—	14.440	14.760
	37	Akademia rolnicza w Dublanach . .	98.953	—	68.692	71.037
	38	Szkoła niższa rolnicza „ . . .	7.396	—	7.263	7.396
	39	Folwark „ . . .	41.624	—	46.449	40.094
	40	Szkoła gorzelnicza „ . . .	5.300	—	5.300	5.000
	41	Gorzelnia krajowa „ . . .	9.700	—	8.468	13.808
	42	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	3 500	—	3.558	3.500
		Do przeniesienia .	185.253	—	158.700	158.995

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VII.		Z przeniesienia .	185.253	—	158.700	158.995
	43	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	61.350	—	48.443	62.500
	44	Folwark w Czernichowie	12.940	—	17.673	11.840
	45	Szkoła niższa rolnicza w Horodence . .	7.400	—	8.048	7.400
	46	„ „ „ „ Jagielnicy . .	13.110	—	18.233	12.110
	47	„ „ „ „ Kobiernicach .	15.030	—	19.758	15.180
	48	„ „ „ „ Bereźnicy . .	13.060	—	15.522	11.060
	49	„ „ „ „ Suchodole . .	13.658	—	19.156	12.380
	50	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . .	9.360	—	9.186	9.360
	51	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	6.000	—	800	5.700
	52	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	4.000	—	2.786	4.000
	53	Dochody kraj. składu publicznego w Krakowie	36.550	—	35.563	34.600
	54	Od Rady pow. w Zaleszczykach, na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (4-ta rata) .	—	1.000	1 000	1.000
	55	Od gminy miata Zaleszczyki jak wyżej .	—	200	200	200
	56	Subwencya z c. k. Skarbu państwa — na założenie zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, 3-cia rata z przyrzeczonych 40.000 K	—	7.000	12.000	7.000
	57	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	8.000	—	8.000	8.000
	58	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie instruktora mleczarstwa .	2.000	—	2.000	2.000
	59	Subwencya na utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa	1.200	—	1.200	1.200
	60	Subwencya na koszta licencyonowania buhajów	8.000	—	—	8.000
	61	Subwencya na 2 instruktorów hodowli bydła	4.000	—	—	4.000
	62	Subwencya z c. k. Skarbu państwa — na podniesienie uprawy tytoniu . . .	2.000	—	2.000	2.000
	63	Subwencya na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi	2.000	—	2.000	2.000
	63*a)*	Subwencya na kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych	—	—	1.000	1.000
	64	Dochody Biura patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek:				
		a) Zwroty za druki i książki . . .	11.000	—	—	—
		b) Subwencya rządowa na cele Spółek oszczędności i pożyczek	—	10.000	—	—
		Suma rubryki VII. .	415.911	18 200	383.268	381.525
			434.111			

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Wyjaśnienia.

Do poz. 35. Więcej 600 K na podstawie przecięcia z trzech lat ostatnich i z powodu wstawienia wyższego kredytu w wydatkach rubr. X. poz. 295.

Do poz. 35 a. Pozycya ta odnosi się tylko do wynikłości z r. 1901.

Do poz. 36 do 53. Uzasadnienie w specyalnych preliminarzach tych zakładów.

Do poz. 63 a. Dochód ten odpada, albowiem w r. 1903 nie będzie kursu rolniczego dla nauczycieli szkół ludowych, skutkiem czego i w rubr. X. wydatków z r. 1903, odpadł uchwalony na r. 1902 wydatek.

Do poz. 64. Na podstawie specyalnego preliminarza uchwalonego do (LW. 85.541/902.)

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.		**Górnictwo.**				
	65	Subwencya ze Skarbu Państwa na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	9.000	—	9.000	9.000
IX.		**Przemysł i rękodzieła.**				
	66	Zwroty zaliczek od nauczycieli szkół i zakładów przemysłowych	2.800	—	3.260	2.400
	67	Konwent PP. Benedyktynek w Przemyślu, zwrot bezprocentowej pożyczki udzielonej w sumie 10.000 K na budowę szkoły robót kobiecych, VII. rata .	—	600	600	600
	67a)	Kalwarya gmina, zwrot pożyczki 8.000 K udzielonej na budowę szkoły stolarskiej	—	—	1.600	1.600
	68	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki 6.000 K udzielonej na zakupno realności dla szkoły koszykarskiej w Dżurowie, VI. rata	—	400	—	400
	69	Kańczuga, szkoła koronkarska, zwrot pożyczki 600 K na zakupno materyału i wypłatę robocizny, spłacalnej w 5 ratach rocznych po 120 K, od r. 1902 począwszy	—	120	—	120
	70	Stary Sącz, warsztat szewski, zwrot pożyczki 800 K na zasilenie kapitału obrotowego (I. i II. rata)	—	160	—	—
	71	Surówka August, stolarz we Lwowie, zwrot pożyczki 500 K udzielonej na rozwinięcie pracowni artystyczno-stolarskiej (I. i II. rata)	—	100	—	—
		Suma rubr. IX. .	2.800	1.380	5.460	5.120
			4.180			

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się w tej rubryce . . . 4.180 K
W roku 1902 uchwalono . . . . . 5.120 „
zatem na r. 1903 preliminuje się *mniej* o . 940 K

Do poz. 66. Dochody wynosiły wedle zamknięcia rachunków:

w roku 1899	— K	
„ „ 1900	2.390 „	
„ „ 1901	3.260 „	5.650 K
przeciętnie		2.825 „
preliminuje się w zaokrągleniu		2.800 „

Do poz. 67. W myśl warunków spłaty do LW. 44.301/95 wierzytelność z końcem roku 1903 wyniesie 5.800 K, zupełna zaś spłata tej pożyczki nastąpi w r. 1913.

Do poz. 67a) Nic się nie preliminuje, albowiem spłata tej pożyczki ustaje z końcem r. 1902.

Do poz. 68. W myśl warunków spłaty do LW. 14 701/898 wierzytelność z końcem r. 1903 wyniesie 5.800 K a zupełne jej umorzenie nastąpi w r. 1912.

Do poz. 69. W myśl warunków spłaty do LW. 73.927/901 wierzytelność z końcem r. 1903 wyniesie 360 K a zupełne jej umorzenie nastąpi w r. 1906.

Do poz. 70. Pozycya nowa. Pożyczka udzielona z funduszu kraj. rubr. XII do spłaty w 10 ciu półrocznych ratach po 80 K (LW. 83 397/1896). Wierzytelność z końcem r. 1903 wyniesie 640 K, a zupełne jej umorzenie nastąpi w r. 1906.

Do poz. 71. Pozycya nowa. Pożyczka udzielona z funduszu kraj. rubr. XII. do spłaty w 10-ciu półrocznych ratach po 50 K (LW. 38.875/1902). Wierzytelność z końcem r. 1903 wyniesie 400 K, a zupełne jej umorzenie nastąpi w r. 1906.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
X.		**Długi krajowe.**				
	72	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:				
		I. Od obowiązanych:				
		a) Wypłata kapitałów i rent:				
		Galicya wschodnia . . 101 K 86 g				
		„ zachodnia . . — „ — „				
		W. Ks. Krakowskie . — „ — „	102	—	1.501	102
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:				
		Galicya wschodnia . . . 1.150 K				
		„ zachodnia . . . 145 „				
		W. Ks. Krakowskie . . 5 „	1.300	—	1.419	1.300
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów:				
		Galicya wschodnia . . . 22.000 K				
		„ zachodnia . . . 3.000 „				
		W. Ks. Krakowskie . . 200 „	25.200	—	29.635	25.000
	73	Z aktywów funduszu pożyczki krajowej z r. 1873.	400	—	—	400
		Suma rubryki X. .	27.002	—	32.555	26.802

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminuje się w tej rubryce . . . 27.002 K
W roku 1902 uchwalono . . . . . 26.802 „
zatem na rok 1903 preliminuje się *więcej* o . 200 K

Do poz. 72. ad I. a). Preliminuje się na podstawie planu umorzenia.

Do poz. 72. ad I. b). Wynikłości z trzech lat ostatnich wynoszą:

w roku 1899 (wyjątkowo wyższa kwota) . .	4.074 K	
„ „ 1900	1.365 „	
„ „ 1901	1.419 „	6.858 K
przeciętnie		2.286 „

ze względu jednak na wynikłość z r. 1901 wynoszącą 1.419 K tudzież z uwagi, że dochodu tej pozycyi nie można z góry dokładnie obliczyć, preliminuje się prawdopodobny dochód 1.300 K.

Do poz. 72. ad II. Według zamknięć rachunkowych, zaległości w dodatkach indemnizacyjnych z końcem r. 1901 wynosiły:

a) w Galicyi wschodniej	134.918 K 90 g		
b) „ „ zachodniej	17.618 „ 76 „		
c) „ Wielkiem Księstwie Krakowskiem . .	7.162 „ 01 „	159.699 K 67 g	

Z uwagi że wpływy z tego tytułu wynoszą w r. 1899 32.188 K
„ „ 1900 22.844 „
„ „ 1901 29.635 „
tudzież z uwagi, że po koniec kwietnia 1902 dochody te wynoszą zaledwie 6.957 K 26 g preliminuje się:

a) w Galicyi wschodniej	22.000 K
b) „ „ zachodniej	3.000 „
c) „ W. Wielkiem Księstwie Krakowskiem . .	200 „
razem .	25.200 K

Do poz. 73. Preliminowany dochód stanowi ratę z pożyczki udzielonej powiatowi grybowskiemu, która w myśl uchwały sejmowej z dnia 3. maja 1900, ma być spłaconą w 16-tu latach po 400 K rocznie od 1. stycznia 1901 począwszy (LW. 40.994/900 i 58.070/901) Na rok 1903 wstawia się 3-ą ratę w kwocie 400 K. Wierzytelność ta z końcem r. 1903 wyniesie 4.800 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XI.		**Rozmaite.**				
	74	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	—	—
	75	Bohorodczany, powiat, zwrot bezprocentowej pożyczki 8.339 K 20 g. z tytułu zapłaconej c. k. Skarbowi Państwa w zastępstwie powiatu reszty bezprocentowej pożyczki 10.000 K udzielonej w r. 1899 powiatowi bohorodczańskiemu za poręczeniem kraju, VIII rata	—	834	833	834
	75*a)*	Dochód z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866.	—	—	9.152	1.045
	76	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich .	24.000	—	24.502	28.000
		Do przeniesienia .	24.000	834	34.487	29.879

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
XI.		Z przeniesienia .	24 000	834	34.487	29.879
	77	Bonifikacya z c. k. Skarbu Państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego	712.234	—	686.452	742.000
	78	Bonifikacya z galic. fund. propinacyjnego: *a)* dla kraju . . . . 300.000 K *b)* „ powiatów . . . 100.000 „	400.000	—	400 000	400.000
	79	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody	1.520	—	787	1.520
		Suma rubryki XI. .	1,137.754	834	1,121.726	1,173 399
			1,138.588			
		Wyjaśnienia.				
		Do poz. 75 a). Nic się nie preliminuje, albowiem do budżetu na r. 1902 wstawiono już ostatnie raty wedle planu umorzenia.				
		Do poz. 76. Dochody z taks myśliwskich wynosiły w ostatniem 3-leciu: w r. 1899 25.836 K, w r. 1900 — 22.335 K, w r. 1901 — 24.502 K, razem 72 673 K, przeciętnie 24.224 K, — preliminuje się w zaokrągleniu 24 000 K.				
		Do poz. 77. Mniej o 29.766 K, stosownie do preliminarza państwowego na r. 1903, wedle którego na Galicyę przypada tylko 712.234 K (LW. 86.271/02).				
XII.		**Opłaty konsumcyjne.**				
	80	Dochody z krajowej opłaty konsumcyjnej: *a)* od piwa . . . . . 700.000 K *b)* 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina . . . 60.000 „ *c)* Udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu w myśl ustawy z d 8. lipca 1901 Nr. 86 mianowicie: 28·3423% od 19,600.000 K 5.555.090 K	6,315 090	—	3,633.448	6,201.720

Wyjaśnienia.

ad a) Dochód z krajowych opłat konsumcyjnych od piwa w myśl ustawy z dnia 4. lipca 1899 Nr. 93. Dz. u. kr. preliminuje się na podstawie zawartych kontraktów dzierżawnych, jak na rok 1902 w kwocie 700.000 K.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

ad b) 30% dodatek od podatku od wina, moszczu, zacieru winnego i moszczu owocowego wynosił w roku 1899 — 59.666 K, w roku 1900 — 63.111 K, w roku 1901 — 66.638 K, razem 189.415 K, przeciętnie 63.138 K, preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 60.000 K.

ad c) Udział kraju w nadwyżce dochodów z powyższego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu preliminuje się 5,555.090 K na zasadzie ustawy z d. 8. lipca 1901 roku Nr. 86 Dz. p. p. mianowicie 28·3423% od sumy 19,600.000 K (Lw. 86.271/902)

W ogólności dochody z krajowych opłat konsumcyjnych na rok 1903 preliminuje się *większe* o 113.370 K.

(Lw. 84.436/902).

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
XIII.	81	**Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych.**	—	178.522	—	—
		Wyjaśnienie. Na rok 1903 wstawia się całą nadwyżkę dochodów z rachunku roku 1901 wynoszącą 178.521 K 77 gr.				
XIV.		**Dodatki do podatków.**				
	82	Dodatki do podatków od ogólnej sumy podatków 23,600.000 K (wydatność 1 grosza = 236.000 K):				
		1. Dla Galicyi wschodniej i zachodniej:				
		a) od podatku gruntowego i domowego w sumie 16,850.924 K (92%) po 60 g = 10,110.554 K				
		b) od podatku zarobkow. i innych podatków w sumie 4,861.076 K (92%) po 66 g = ... 3,208.310 „				
		2. Dla Wielkiego Księstwa Krakowskiego:				
		a) od podatku gruntowego i domowego w sumie 1,465.298 K (8%) po 49 g = ... 717.996 „				
		b) od podatku zarobkow. i innych podatków w sumie 422.702 K (8%) po 55 g = ... 232.486 „	14,269.346	—	15,485.616	13,964.338
		Wyjaśnienia. Na podstawie wyłuszczonej szczegółowo w sprawozdaniu o budżecie na r. 1903.				

LW. 78.715/902 i 93.770/902.

I. Alegat

do preliminarza funduszu krajowego na rok 1903.

Fundusz szkolny krajowy.

PRELIMINARZ

na rok

1903.

Alegat do rubr. V poz. 96 wydatków funduszu krajowego.

z załącznikami:

1. Wykaz liczebny posad etatowych nauczycieli systemizowanych na rok 1902/1903.
2. „ „ „ „ „ religii „ „ „ 1902/1903
3. „ imienny wdów po naucz. i byłych nauczycieli którym przyznano stałe dary z laski.
4. „ liczebny szkół według klas i kwot na ryczałty na drobne potrzeby szkolne.
5. „ posad nauczycieli nadetatowych przyzwolonych na rok 1902/1903.
6. „ przekształconych i nowo zorganizowanych szkół od 1. lipca 1901 do 15. maja 1902.
7. „ konferencyi okręgowych.
8. „ zaliczek dla gmin na budynki szkolne.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	W niosek na rok 1903. zwyczajne	W niosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Wydatki.				
I.	1-7	**Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych**	9,704.190	—	8,368.311	8,580.000
II.	8-11	**Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzenie kursów wakacyjnych, rocznicznych i specyalnych, oraz remuneracye za roboty ręczne**	116.200	—	101.303	116.200
III.	12	**Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	13.000	—	12.959	13.000
IV.	13-16	**Dodatek do funduszu emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski**	94.173	5.000	92.493	98.710
V.	17	**Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół** . . .	200.000	200.000	199.211	400.000
VI.	18-21	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych** . . .	303.588	640	260.644	230.178
VII.	22	**Na przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych** . . .	44.700	—	36.920	44.700
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe**	10.000	—	10.000	10.000
IX.	24	**Na konferencye okręgowe** . . .	83.376	—	72.174	79.263
X.	25	**Stypendya dla uczniów i uczennic Seminaryów nauczycielskich** . . .	200.000	—	199.418	200.000
		Do przeniesienia . .	10,769.227	205.640	9,353.433	9,772.051

Preliminarz na rok 1903. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Z przeniesienia . .	10,769.227	205.640	9,353.433	9,772.051
XI.	26	**Na rozmaite wydatki**	24.600	—	23.600	23.600
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye**	—	48.136	46.906	47.236
		Suma wydatków . . .	10,793.827	253.776	9,423.939	9,842.887
		Ogółem . .	11,047.603			
		W porównaniu z kwotą uchwaloną na r. 1902	9.842.887			
		okazuje się wydatek większy o . .	1,204.716			
		a mianowicie:				
		Rubr. I. więcej o 1,124.190 K mniej —				
		„ IV. „ o 463 „ „ —				
		„ VI. „ o 74.050 „ „ —				
		„ IX. „ o 4.113 „ „ —				
		„ XI. „ o 1.000 „ „ —				
		„ XII. „ o 900 „ „ —				
		Razem więcej o 1,204.716 K mniej —				
		Ogółem więcej jak wyżej o 1,204.716 co przy pojedynczych rubrykach i pozycyach szczegółowo wyjaśniono.				

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Dochody.				
I.	1-7	**Odsetki od kapitałów**	69.023	—	69.554	68.839
II.	8-15	**Dochody z dóbr, realności i innych praw**	43.416	—	43.447	43.416
III.	16-26	**Dodatki**	2,827.704	—	2,788.416	2,815.704
IV.	27	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—	5.670	5.670
V.	28	**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
VI.	29	**Taksy od spadków**	130.000	—	106.058	95.000
VII.	30	**Rozmaite wpływy**	—	—	108.707	—
VIII.	31	**Dodatek z c. k. Skarbu państwa** . .	109.886	—	109.886	109.886
IX.	32	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	710	—	4.941	3.570
		Suma dochodów własnych. .	3,186.409	—	3,236.679	3,142.085
		Z porównania z sumą wydatków. . .	10,793.827	253.776		
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	7,607.418	253.776		
		Razem . .	7,861.194			
		W porównaniu uchwalonych dochodów na rok 1902.	3,142.085			
		z preliminowanymi dochodami na rok 1903	3,186.409			
		okazuje się prawdopodobny wzrost dochodów o	44.324			
		a mianowicie:				
		W rubr. I. więcej o 184 K				
		„ „ III. „ 12.000 „				
		„ „ VI. „ 35.000 „				
		„ „ IX. mniej o — 2.860 K				
		Razem więcej o 47.184 K mniej 2.860 K				

Preliminarz na rok 1903. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		wogóle więcej jak wyżej o 44.324 K.				
		Porównując zwiększone dochody o 44.324 K				
		ze zwiększonymi wydatkami o 1,204.716 K				
		okazuje się zwiększony niedobór o 1,160.392 K				
		spowodowany; zorganizowaniem 73 nowych szkół i rozdzieleniem 8 szkół przepełnionych, każdej na 2 szkoły odrębne; reorganizacyą 96 szkół na więcej klasowe; stałem obsadzeniem większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych, wreszcie podwyższeniem płac nauczycieli po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 11. lipca 1902 a w końcu naturalnym rozwojem szkół w ogóle.				

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Wydatki.				
I.		**Płace i dodatki.**				
	1	Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych . . 6,264.000 K a oprócz tego na mocy uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902 dodatkowo jako zwiększenie kosztów poprawy płac nauczycielskich . . . . 636.190 K	6,900.190	—	5,887.224	6,016.000
	2	Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych	1,390,000	—	1,153.031	1,254.000
	3	Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	359.000	—	295.876	330.000
	4	Na remuneracye za udzielenie nauki religii .	110.000	—	109.896	100.000
	5	Na dodatki pięcioletnie nauczycieli . .	660.000	—	654.315	630.000
	6	Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	225.000	—	208.030	200.000
	7	Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych .	60.000	—	59.939	50.000
		Suma rubryki I. . .	9,704.190	—	8,368.311	8,580.000
II.		**Remuneracye i zasiłki.**				
	8	Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli .	44.0 00	—	44.000	44.000
	9	Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:				
		1) Na 4 kursa wakacyjne dla niekwalifikowanych sił nauczycielskich po 2.700 K razem . . . . 10.800 K				
		2) Na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół wiejskich:				
		Do przeniesienia 10.800 K.	44.000	—	44.000	44.000

Preliminarz na rok 1903. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Z przeniesienia 10.800 K.	44.000	—	44.000	44.000
		a) całoroczny kurs rolniczy . . . . 6.000 K *b*) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze 7.000 K *c*) kurs uprawy tytoniu . . . 1.000 K 14.000 K	24.800	—	5.500	24.800
	10	Na kursa nauki zręczności dla nauczycieli, a to:	6.400	—	3.200	6.400
		a) 2 kursa slöjdu drzewnego 3.200 K *b*) 1 kurs koszykarstwa . . 1.600 K *c*) 1 kurs kartoniarstwa . . 1.600 K				
	11	Remuneracye na naukę robót ręcznych .	41.000	—	48.603	41.000
		Suma rubryki II. . .	116.200	—	101.303	116.200
III.	12	**Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	13.000	—	12.959	13.000
IV.		**Dodatki i dary z łaski.**				
	13	Dodatek stały do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego	25.600	—	25.600	25.600
	14	Interkalarya przypadające z funduszu szkolnego krajowego na rzecz krajowego funduszu szkolnego emerytalnego za I. kwartał w razie opróżnienia posad nauczycielskich	51.073	—	49.908	50.870
	15	Na emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół .	—	5.000	3.152	5.000
	16	Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli, a to: *a*) stałe według wykazu „C)“ 11.000 K 18 h. a oprócz tego na mocy uchwały Sejmu z dnia 9. lipca 1902 dodatkowo . 500 „ — *b*) jednorazowe . . . 6.000 „ — Razem . .	17.500	—	13.833	17.240
		Suma rubryki IV. . .	94.173	5.000	92.493	98.710

Wydatki. Fnndusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
V.	17	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół** . . .	200.000	200.000	199.211	400.000
VI.	18	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół** . .	140.000	—	115.343	80.000
	19	Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie	560	640	16	1.200
	20	Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe .	143.028	—	129.989	136.978
	21	Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	20.000	-	15.296	12.000
		Suma rubryki VI. . .	303.588	640	260.644	230.178
VII.	22	**Na przybory naukowe:**				
		a) ogólnej natury . . . 36.000 K				
		b) dla nauk praktycznych:				
		1) na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych. . . 3.500 K				
		2) na narzędzia dla ogrodów szkolnych 1.000 K				
		3) na warstaty i narzędzia do słojdu 2.000 K				
		4) na urządzenie pracowni koszykarskich . . . 1.000 K				
		5) na przybory do robót kartoniarskich . . . 600 K				
		6) na urządzenie gospodarstwa kobiecego . . . 600 K 8.700K	44.700	—	36.920	44.700
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe**	10.000	—	10.000	10.000
IX.	24	**Na konferencye okręgowe**	83.376	—	72.174	79.263
X.	25	**Na stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich** . .	200.000	—	199.418	200.000

Preliminarz na rok 1903. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
XI.	26	**Na rozmaite wydatki a to:**				
		a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . . . . 3.000 K.				
		b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych . . . 3.600 „				
		c) na wydawnictwo dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . . . . . 5.000 „ na podstawie odezwy Wydziału kraj. do L. 40.658/902 dodatkowo . . . . . 1.000 „				
		d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego . 12.000 „				
		Razem . .	24.600	—	23.600	23 600
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:**				
		a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie . . .	—	6.000	6.000	6.000
		b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu	—	3.000	3.000	3.000
		c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu . . , .	—	6.336	6.006	6.336
		d) dla szkoły żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie . . . . 1.600 K na podstawie odezwy Wydziału krajowego do L. 39.562 z r. 1902 jednorazowo . . 400 K	—	2.000	1.600	1.600
		e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki w Krakowie	—	5.000	5.000	5.500
		Do przeniesienia . .	—	22.336	21.606	21.936

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Do przeniesienia . .	—	22.336	21.606	21.936
		f) dla szkoły wydziałowej żeńskiej św. Tomasza w Krakowie	—	1.500	1.000	1.000
		g) dla szkoły żeńskiej Augustyanek w Krakowie	—	1.400	1.400	1.400
		h) dla szkoły żeńskiej w Stryju utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne .	—	1.000	1.000	1.000
		i) dla szkoły izraelickiej w Brodach . .	—	12.000	12.000	12.000
		k) dla internatu PP. Bazylianek we Lwowie	—	1.000	1.000	1.000
		l) dla szkoły zręczności oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie .	—	600	600	600
		m) dla szkoły sióstr miłosierdzia w Rozdole	—	1.200	1.200	1.200
		n) dla szkoły sióstr Felicyanek w Besku .	—	400	400	400
		o) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu .	—	3.000	3.000	3.000
		p) dla szkoły sióstr Felicyanek w Uhnowie	—	600	600	600
		r) dla krakowskiej gminy ewangielickiej na ukończenie budowy szkoły przy kościele św. Marcina	—	—	1.000	—
		s) dla Zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4-klas. szkoły utrzymywanej przez SS. Felicyanki . .	—	500	500	500
		t) dla szkoły w Bełzie utrzymywanej przez SS. Felicyanki	—	600	600	600
		u) dla Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach na umorzenie długu zaciągniętego na budowę szkoły . . , . . .	—	—	1.000	—
		w) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych . .	—	2.000	—	2.000
		Suma rubryki XII. . .	—	48.136	46.906	47.236

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. poz. 1. Wydatki na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych wynoszą według załączonego wykazu A) . . . . . 6,960,270 K

z kwoty tej potrąca Rada szkolna krajowa tytułem interkalaryów na podstawie dotychczasowych wyników 10% t. j. kwotę . . 696.027 K

zostaje przeto . . . . . 6,264.243 K

a preliminuje się po zaokrągleniu wydatek w kwocie . . . 6,264.000 K

Na rok 1902 proponowany został ten wydatek w wysokości 6,016.000 K

Wydatek na rok 1903 preliminowany, jest więc większy od dozwolonego na rok 1902 o . . . . . 248.000 K

a oprócz tego na mocy uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902 dodatkowo na podwyżkę płac nauczycielskich . . . . . 636 190 K

Przyczyny tego wzrostu są:

1) w zorganizowaniu 73 nowych szkół i rozdzieleniu 8 szkół przepełnionych, każdej na dwie szkoły odrębne a to męskie i żeńskie;

2) w reorganizacyi 96 szkół na więcej klasowe, z tych jednej 5-cio klasowej wydziałowej połączonej z 4 klasową pospolitą na 6 klasową wydziałową połączoną z 4 klasową pospolitą, jednej 3 klasowej wydziałowej połączonej z 4 klasową pospolitą na 5 klasową wydziałową, z 4 klasowych pospolitych, dziewięciu 6 klasowych pospolitych na 3 klasowe wydziałowe połączone z 4 klasową pospolitą, jednej 4 klasowej pospolitej na 3 klasową wydziałową z 4 klasową pospolitą, pięć 5 klasowych na 6 klasowe, pięć 4 klasowych mieszanych na 5 klasowe mięszane, trzech 4 klasowych na 5 klasowe, pięć 3 klasowych na 4 klasowe, pięć 2 klasowych na 4 klasowe, jednej 1 klasowej na 4 klasową mięszaną i pięć 1 klasowych na 2 klasowe;

3) w stałem obsadzeniu większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych;

4) i na mocy uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902 na podwyżkę płac nauczycieli dodatkowo . . . . . 636.190 K

Do rubryki I. poz. 2. Wedle wykazu E) przypada na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych kwota . . . . . 1,544.628 K

od tej kwoty potrąca c. k. Rada szkolna krajowa z powodu posad nieobsadzonych lub obsadzonych siłami niekwalifikowanemi na podstawie dotychczasowych wyników 10% w kwocie . . . 154.462 K

zostaje przeto . . . . . 1,390.166 K

a preliminuje się okrągło . . . . . 1,390.000 K

zatem więcej o . . . . . 136.000 K
niż proponowano na rok 1902.

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Do rubryki I. poz. 3. Wedle wykazu B) wynoszą płace wraz z dodatkami na mieszkanie nauczyciel religii kwotę . . . . . 448.800 K

od tej kwoty strąca c. k. krajowa Rada szkolna tytułem opróżnionych posad na podstawie wyników 20% w kwocie . . . 89.760 K

zostaje zatem . . . . . 359.040 K

a preliminuje się okrągło . . . . . 359.000 K

to jest o . . . . . 29.000 K

więcej niż proponowano na rok 1902 a to z powodu systemizowania nowych posad nauczycieli religii.

Do rubryki I. poz. 4. Preliminuje się o ~~25.000~~ *10.000* K więcej niż na rok 1902 uwzględniając wzrost naturalny na podstawie dotychczasowych wyników.

Do rubryki I. poz. 5. Preliminuje się o ~~60.000~~ *30.000* K więcej niż na r. 1902 z powodu wzrostu liczby nauczycieli i kwinkweniów.

Do rubryki I poz. 6. Ze względu na to, że faktyczny wydatek spowodowany głównie zaprowadzeniem nauki podzielnej wynosił już w roku 1901 o 8.030 K. więcej aniżeli preliminowano na rok 1902 proponuje się ten wydatek na rok 1903 w kwocie . . . . . 225.000 K

zatem o 25.000 K więcej niż na rok 1902

Do rubryki I. poz. 7. Preliminuje się więcej o 10.000 K niż na rok1 902 z powodu wzrostu liczby urlopów.

Do rubryki II. poz. 8. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki II. poz. 9. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki II. poz. 10. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki II. poz. 11. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki III. poz. 12. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki IV. poz. 13. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki IV. poz. 14. Preliminuje się wydatek w wysokości faktycznej kwoty z powodu opróżnionych posad nauczycielskich.

Do rubryki IV. poz. 15. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki IV. poz. 16. Preliminuje się mniej o 240 K. niż na rok 1902 z powodu śmierci jednej nauczycielki, natomiast więcej o 500 K. po myśli uchwały W. Sejmu z dnia 9 lipca 1902 a to dla Gabryeli Ludwińskiej 100 K i dla Michała Michalskiego 400 K rocznie. Wogóle więcej o 260 K aniżeli na rok 1902.

Do rubryki V. poz. 17. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki VI. poz. 18. Preliminuje się o 60.000 K więcej niż na rok 1902 z powodu wzrostu orzeczeń przyznających zasiłki te na mocy ustawy.

Do rubryki VI. poz. 19. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki VI. poz. 20. Preliminuje się wedle wykazu D) więcej o 6.050 K niż na 1902 z powodu przeistoczenia szkół na więcej klasowe i nowo zorganizowania szkół ludowych.

Do rubryki VI. poz. 21. Preliminuje się o 8.000 K więcej niż na rok 1902 z powodu wzrostu liczby szkoł.

Do rubryki VII. poz. 22. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki VIII. poz. 23. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki IX. poz. 24. Preliminnje się więcej o 4.113 K niż na rok 1902 na podstawie załączonego wykazu G).

Do rubryki X. poz. 25. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki XI. poz. 26. Preliminuje się tak samo jak na rok 1902.

Do rubryki XII. poz. 27. Preliminuje się więcej o 900 K jak na rok 1002, z powodu przyznania kwoty 400 K tytułem jednorazowej subwencyi dla 5 klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej w Jaworowie utrzymywanej przez SS. Bazylianki, LW. 39.562/902, tudzież kwoty 500 K tytułem podwyższenia dotychczasowej subwencyi w kwocie 1000 K dla szkoły wydziałowej żeńskiej św. Tomasza w Krakowie jak LW. 76.924/902.

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Dochody.				
I.		**Odsetki od kapitałów.**				
	1	Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół:				
		a) 6% od 10.000 K., w listach zastawnych Zakł. kredytow. w Krakowie 600 K. — g.				
		b) 4½% od 26.400 K., w listach zastawnych Banku krajowego . . . 1.188 „ — „				
		c) 4½% od 224.800 K., w obligacyach gal. pożyczek krajowych . . 10.116 „ - „				
		d) 4½% od 186.600 K., w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 8.397 „ — „				
		e) 4% od 1.200 K., w listach zastawnych galic Towarzystwa kredytow. ziemskiego . . . 48 „ — „				
		f) 4% od 135.000 koron w listach zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego 5.400 „ — „				
		g) 4% od 659 K. 70 g., w książeczkach galic. Banku krajowego . . 26 „ 38 „	25.776	—	25.776	25.776
	2	Od 4% listów zast, galic. Bauku krajowego nominalnej wartości 16.800 K będących własnością majątku zarodowego . .	672	—	664	664
	3	Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płacę nauczycieli:				
		a) 4% od 73.000 kor. w obl. galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . . . 2.920 K. — g.				
		Do przeniesienia 2.920 K. — g.	26.448	—	26.440	26 440

Preliminarz na rok 1903. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
				Korony			
		Z przeniesienia . .	2.920 K. — g.	26.448	—	26.440	26.440
		b) 4% od 867.800 koron w listach zastawnych galicyjskiego Banku krajowego	34.712 „ — „				
		c) 4% od 1.400 K., w listach zastawnych galic. Towarz. kred. ziemsk.	56 „ — „				
		d) 4% od 41.200 kor. w list. zast. gal. Tow. kredyt. ziemskiego . . .	1.648 „ — „				
		e) 4% od 4.000 K., w oblig. galic. funduszu propinacyjnego	160 „ — „				
		f) 4% od 200 K., losu państwowego z r. 1860	3 „ — „				
		g) 4% od 44.000 K., w obligacyach kolejow. galic. Banku krajowego . .	1.760 „ — „				
		h) 4% od 15.958 K. 40 g., w książeczkach galic. Banku krajowego i gal. Kasy oszczędności	638 „ 33 „	41.902	—	41.285	40.573
	4	5% od kapitałów hipotekowanych w wal. wiedeńskiej:					
			Kapitał / Odsetki				
		a) u bractwa św. Anny w Jarosławiu .	75 zł. — kr. / 3 K. 15 g.				
		b) na realności Nr. 35 w Mościskach .	7 „ 30 „ / — „ 32 „				
		c) na realności Nr. 48, 106, 202 w Mościskach .	25 „ — „ / 1 „ 05 „				
		d) na dobrach Gdów	187 „ 30 „ / 7 „ 88 „				
		e) u bractwa szkaplerza w Bochni .	50 „ — „ / 2 „ 10 „				
		Do przeniesienia	345 zł. — kr. / 14 K. 50 g.	68.350	—	67.725	67.013

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Z przeniesienia 345 złr. — kr. 14 K 50 g.	68.350	—	67.725	67.013
		f) u bractwa Niep. pocz. NPM. w Łukawicy . 112 „ 30 „ 4 „ 73 „ *g*) u bractwa różańcowego w Bruśniku . . 250 „ — „ 10 „ 50 „ *h*) u bractwa różańcowego w Woli Lubeckiej . 267 „ 30 „ 11 „ 25 „ 975 zł. — kr. 40 K. 98 g.	41	—	41	41
	5	5% od kapitałów hipotekowanych w walucie polskiej: *a*) na dobrach Branice Kapitał 5.000 złp. — gr. Odsetki 125 K. 04 g.	125	—	1.190	1.278
	6	5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w wal. polskiej. *a*) Nr. 342 I 521 V. Kapitał. 949 złp. 13 gr. Odsetki. 23 K. 73 g. *b*) Nr. 171 I. 256 II. 421 „ 26 „ — „ — „ 1.371 złp. 09 gr. 23 K. 73 g.	24	—	71	24
	7	5% od kapitałów hipotekowanych na rzecz pojedynczych szkół: *a*) od kapitału 4.200 zł., czyli 8.400 K., na dobrach Zwiernik i Budy dla szkoły w Zwierniku . . . 420 K. — g. *b*) od 100 talarów na dobrach Niegowice dla szkoły w Niegowicach . . . 21 „ — „ *c*) od 420 zł., czyli 840 K. na dobrach Kańczuga dla szkoły w Grodzisku . . 42 „ — „	483	—	527	483
		Suma rubryki I. . .	69.023	—	69.554	68.839

Preliminarz na rok 1903. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1901
			Korony			
II.		**Dochody z dóbr, realności i innych praw:**				
	8	Czynsz z ogrodu szkolnego w Dunajowie .	2	—	—	2
	9	„ „ „ w Krukienicach .	4	—	—	4
	10	„ z wydzierżawionych gruntów w Zagórzu	10	—	10	10
	11	„ „ „ „ Pilźnie .	704	—	704	704
	12	„ „ „ „ Skawiuie	372	—	409	372
	13	„ od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku, będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego	324	—	324	324
	14	Czysty dochód z gruntów i realności pojedynczych szkół	10.000	—	10.000	10.000
	15	Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron	32.000	—	32.000	32.000
		Suma rubryki II. . .	43.416	—	43.447	43.416
III.		**Dodatki.**				
	16	Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne:				
		a) miasto Zeleszczyki . 24 K. 46 g.				
		b) Zaleszczyki stare . 3 „ 24 „				
		c) obszar dworski . — „ 30 „	28	—	—	28
	17	Od tarnowskiej gminy żydowskiej, dodatek na utrzymanie IV klasy przy szkole głównej	52	—	39	52
	18	Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego	210	—	210	210
	19	Od każdoczesnego proboszcza obrz. łaciń. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa	84	—	84	84
	20	Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 zł. m. k. od właściciela dóbr w Bolesławiu	52	—	52	52
	21	Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 28618 na 2.350 złr., czyli 4.700 K.	198	—	198	198
		Do przeniesienia . .	624	—	583	624

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Z przeniesienia. . .	624	—	583	624
	22	Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38006 na 950 zł., czyli 1.900 K.	80	—	120	80
	23	Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gminy miasta Białej na płacę nauczycieli. .	747.000	—	676 390	760.000
	24	Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych	10.000	—	17.407	25.000
	25	Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich	1,440.000	—	1,438.308	1,440.000
	26	3% dodatek okręgowy	630.000	—	655.608	590.000
		Suma rubryki III. . . .	2,827.704	—	2,788.416	2,815.704
IV.	27	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—	5.670	5.670
V.	28	**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
VI.	29	**Taksy od spadków**	130.000	—	106.058	95.000
VII.	30	**Rozmaite wpływy**	—	—	108.707	—
VIII.	31	**Dodatek z c. k. Skarbu Państwa** . .	109.886	—	109.886	109.886
IX.	32	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	710	—	4.941	3.570

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. poz. 1 a) do g). Preliminuje się na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 22 września 1892 i z 16 lutego 1894 a względnie z 9 lipca 1902.

Do rubryki I. poz. 2 i 3 a) do h). Preliminuje się na podstawie stanu efektów z końcem roku 1901 wykazanego w zamknięciu rachunków za ten rok, tudzież od 24.300 K w oblig. kolejowych Banku krajowego zakupionych w r. 1902 za spłacone kapitały hipotekowane na dobrach Dojazdów i Głęboka. (LW. 14.120/902).

Do rubryki I. poz. 4 do 7. Preliminuje się na podstawie stanu kapitałów hipotekowanych w dniu układania preliminarza. — Do poz. 5. preliminuje się mniej niżeli na rok 1902 o kwotę 1.153 K z powodu, że 5% odtetki od kapitałów hipotekowanych na dobrach dojazdów i Głęboka odpadają. Kapitały te bowiem zostały spłacone sumą 23.065 K 45 h za którą zakupiono obligacye kolejowe Banku krajowego nominalnej wartości 24.300 K z kuponem 1/10 1902 płatnym, od których odsetki w kwocie 972 K preliminuje się łącznie w poz. 3 g. (LW. 14.120/902).

Do rubryki II. poz. 8. do 13. Preliminuje się na podstawie umów istniejących.

Do rubryki II. poz. 14 i 15. Preliminuje się jak na rok 1902.

Do rubryki III. poz. 16 do 22. Preliminuje się na podstawie istniejących zobowiązań.

Do rubryki III. poz. 23. Wedle wykazu A) dołączonego do zamknięcia rachunków za rok 1901 sprostowana należytość prestacyi szkolnych na płacę nauczycieli i potrzeby szkolne w kwotach ryczałtowych wynosi ogółem . . . . 728.490 K 66 h.

Ponieważ jednak w sumie tej nie mieści się należytość gminy miasta Jarosławia za r. 1902 w kwocie . . . 18.732 „ — „

która została pokrytą napłatną z lat poprzednich przeto po doliczeniu właściwa należytość wynosi ogółem . . . 747.222 K 66 h. i preliminuje się w zaokrągleniu 747.000 K.

Do rubryki III. poz. 24. Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne przejęte od byłych funduszów szkolnych okręgowych wynoszą z końcem roku 1901 jeszcze sumę . . . . . 144.450 K. 07 h.

W roku 1901 uiszczono z tego tytułu 17.406 K 88 g., zaś w roku 1902 do końca września tylko 1.206 K. 79 g. Dla braku innej podstawy opierając się na tych wynikłościach preliminuje się na rok 1903 przypuszczalny dochód z tego tytułu w kwocie 10.000 K.

Do rubryki III. poz. 25. Należytość dodatków do podatków od gmin, obszarów dworskich i innych stron na rok 1901, wymierzona na podstawie nowych ustaw podatkowych a wypośrodkowana wedle przedłożonych przez c. k. Urzędy podatkowe wykazów, wynosi wedle zamknięcia rachunków za ten rok ogółem . 1,431.383 K 31 g. a w zaokrągleniu preliminuje się przypuszczalny dochód jak na rok 1902 w sumie 1,440.000 K.

Dochody. Fundusz szkolny krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Do rubryki III. poz. 26. Należytość na rok 1901 3% dodatków okręgowych wypośrodkowana na podstawie wykazów urzędów podatkowych wynosi wedle zamknięcia rachunków ogółem kwotę . . . . . 633.838 K. 22 g. a preliminuje się z tego tytułu przypuszczalny dochód w zaokrąglonej kwocie 630.000 K.

Do rubryki IV. Preliminuje się jak na rok 1902.

Do rubryki V. Nic się nie preliminuje dla braku wynikłości od lat wielu.

Do rubryki VI. Preliminuje się przypuszczalny dochód na podstawie ustawy krajowej z dnia 6 grudnia 1894 Dz. ust. i rozp. kraj., Nr. 19 z roku 1896 z uwzględnieniem wzrastającej co roku wynikłości a wynoszącej w roku 1901 kwotę 106.057 K 49 g., zaś w czasie od 1 stycznia do 30 września 1902 już kwotę 108.031 K. 98 h.

Do rubryki VII. Nic się nie preliminuje jak w latach poprzednich.

Do rubryki VIII. Dodatek stały z c. k. Skarbu Państwa.

Do rubryki IX. Preliminuje się przypadające raty na rok 1903 (jak wykaz pod H).

L. 14.828.

Wykaz A.

liczby posad etatowych nauczycieli szkół ludowych, oraz nauczycieli szkół wydziałowych systemizowanych na r. 1902/3 z przywiązanemi do nich płacami, dodatkami za kierownictwo i na mieszkanie wedle stanu posad z dniem 15. maja 1902.

Liczba posad	Wyszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	I. Klasa (miasto Kraków).		
8	Dyrektorów szkół wydziałowych z dodatkiem za kierownictwo	2.400	19.200
8	Nauczycieli szkół wydziałowych po	2.200	17.600
16	„ „ „ „	1.980	31.680
14	Kierowników szkół pospolitych po	2.000	28.000
18	Nauczycieli starszych po	1.980	35.640
31	„ „ „	1.760	54 560
21	„ młodszych po	1.100	23.100
116	Razem . .	—	209.780
	II. Klasa.		
41	Dyrektorów szkół wydziałowych po	2.200	90.200
48	Nauczycieli „ „ „	1.980	95.040
88	„ „ „ „	1.760	154.880
76	Kierowników szkół pospolitych „	1.800	136.800
13	Nauczycieli starszych po	1.760	22.880
89	„ „ „	1.540	137.060
178	„ „ „	1.320	234.960
135	„ młodszych po	990	133.650
—	Nauczycieli robót ręcznych, spiewu i gimnastyki . .	—	2.800
668	Razem . .	—	1,008.270
	III. K l a s a		
167	Kierowników szkół ludowych po	1.600	267.200
3	Nauczycieli starszych po	1.400	4.200
169	„ „ „	1.320	223.080
339	„ „ „	1.100	372.900
239	„ młodszych po	880	210.320
917	Razem . .	—	1,077.700

Liczba posad	Wyszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	IV. Klasa		
966	Kerowników szkół ludowych po	1.100	1,062.600
104	Nauczycieli starszych po	1.000	104.000
1.069	„ „ „	900	962.100
2.139	„ „ „	800	1,711.200
978	„ młodszych po	770	753.060
	93 dodatków na mieszkanie po	100	9.300
	94 „ „ „ „	90	8.460
	186 „ „ „ „	80	14.880
5.256	Razem . .	—	4,625 600

Liczba posad	Wyszczególnienie	Razem	Uwaga
		Koron	
	Zestawienie.		
116	Nauczycieli miasta Krakowa.	209.780	
668	„ w II. klasie	1,008.270	
917	„ „ III. „	1,077.700	
5.256	„ „ IV. „	4,625,600	
6.957	Razem . . .	6,921.350	
	Do tego:		
40	Nauczycieli dopełniających kursów rolniczych .	38.920	
6.997	Ogółem . . .	6,960.270	
	Po strąceniu 10% tytułem interkalaryów . .	696.027	
	Zostaje . . .	6.264.243	
	Czyli okrągło . . .	6,264.000	

L. 14.828.

Wykaz B.

posad etatowych nauczycieli religii systemizowanych na rok 1902/3 z przywiązanemi, do nich płacami i dodatkami na mieszkanie.

Ilość posad	Poszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	I. Klasa (miasto Kraków).		
4	Nauczycieli religii szkół wydziałowych po	2.200	8.800
5	„ „ „ „ „	1.980	9.900
7	„ „ „ pospolitych „	1.980	13.860
7	„ „ „ „ „	1.760	12.320
23	Razem . . .	—	44.880
	II. Klasa.		
29	Nauczycieli religii szkół wydziałowych po	1.980	57.420
29	„ „ „ „ „	1.760	51.040
18	„ „ „ pospolitych „	1.760	31.680
18	„ „ „ „ „	1.540	27.720
36	„ „ „ „ „	1.320	47.520
130	Razem . . .	—	215.380
	III. Klasa.		
26	Nauczycieli religii szkół pospolitych po	1.540	40.040
62	„ „ „ „ „	1.320	81.840
15	„ „ „ „ „	1.100	16.500
103	Razem . . .	—	138.380
	IV. Klasa.		
38	Nauczycieli religii szkół pospolitych po	1.320	50.160
294	Ogółem . . .	—	448.800
	Po strąceniu 20% interkalare	—	89.760
	Zostaje . . .	—	359.040
	a preliminuje się okrągło . . .	—	359.000

L. 14.828.

Wykaz C.

stałych darów z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli.

L. porz.	Imię i nazwisko	Kwota roczna K.	h.
1	Hołubowicz Petronela	126	—
2	Horakowska Marya	78	—
3	Klos Franciszka	70	—
4	Seniów Agata	76	—
5	Klesiewicz Julia	72	—
6	Rogozińska Józefa	80	—
7	Witowska Julia	102	—
8	Dmytryk Michał	400	—
9	Januszewska Wiktorya	334	—
10	Prokopowicz Emila	60	—
11	Guzkiewicz Aniela	160	—
12	Czaporowska Tekla	102	—
13	Rogoszewski Jan	360	—
14	Martusiewicz Marya	160	—
15	Ferencewicz Agata	250	—
16	Jałbrzykowska Agnieszka	240	—
17	Mikiewicz Eleonora	40	—
18	Strojkowska Julia	120	—
19	Proszalewicz Marya	80	—
20	Jankowska Julia	200	—
21	Nowomiejska Karolina	102	—
22	Dubiel Amalia	126	—
23	Kołtko Wiktorya	120	—
24	Kruczkowski Leopold	60	—
25	Makarewiczowa Marya	120	—
26	Iwancio Damian	240	—
27	Kamińska Tekla	78	—
28	Kołdrasińska Zofia	160	—
29	Bernadzikiewicz Antonina	40	—
30	Dąbrowska Stefania dla 3 dzieci	80	—
31	Bukowski Szymon	150	—
32	Knihinicka Jadwiga	120	—
33	Kabarowska Michalina	166	—
34	Dąbrowska Marya	140	—
35	Panek Rozalia	100	—
36	Imańska Walerya	144	—
37	Hilowa Klementyna	40	—
38	Hornatkiewicz Antoni	192	50
39	Korol Wincenty	90	—
40	Jabłoński Karol	25	—
41	Kobryniowa Joanna	120	—
	Do przeniesienia	5.523	50

L. porz.	Imię i nazwisko	Kwota roczna K.	h.
	Z przeniesienia	5.523	50
42	Zahorska Barbara	100	—
43	Boguszowa Józefa	200	—
44	Dubilowa Marya	200	—
45	Warchałowska Marya	100	—
46	Łopatyński Teofil	500	—
47	Stebnicka Albina	200	-
48	Wojnrowarska Marya.	160	—
49	Jednakowska Teofila	300	—
50	Marecka Marya	300	—
51	Kowalska Amalia	240	—
52	Dolińska Paulina	216	68
53	Niementowska Emilia	100	—
54	Sadowa Helena	240	—
55	Picykowa Klementyna	200	—
56	Konecka Teresa	240	—
57	Płoszczak Cyryla	240	—
58	Iwanicka Bronisława	240	—
59	Hanulowa Ludwika	400	—
60	Dudyński Zacharyasz	300	—
61	Pelczar Ludwik	400	—
62	Michajłukowa Marya	200	—
63	Stojałowski Mieczysław	200	—
64	Baleyowa Józefa	200	—
	Razem . . .	11.000	18

L. 14.828.

Wykaz D.

ryczałtów na drobne potrzeby szkolne.

Liczba szkół	Rodzaj szkół	Pojedynczo	Razem
		Koron	
3.069	szkół ludowych jednoklasowych po	20	61.380
854	„ „ dwu „ „	30	25.620
39	„ „ trzy „ „	40	1.560
182	„ „ cztero „ „	50	9.100
85	„ „ pięcio „ „	60	5.100
76	„ „ sześcio „ „	70	5.320
1	„ „ siedmio „ „	80	80
2	„ wydziałowych po	160	320
6	„ wydziałowych po	140	840
38	„ „ „	110	4.180
	utrzymanie warsztatu w Sokalu	—	1.088
	40 dopełniających kursów rolniczych po	110	4.400
4.352	szkół dla nauczycieli etatowych razem	—	118.988
	a dla 2267 nauczycieli nadetatowych i na chemikalia dla 137 szkół po	10	24.040
	Ogółem . . .	—	143.028

L. 14.828.

Wykaz E.

posad nauczycieli nadetatowych przyzwolonych na rok szkolny 1902/3 z przywiązanemi do nich wynagrodzeniami.

Nr.	Okręg szkolny	Ogólna liczba nauczycieli nadetatowych	Z tej liczby przypada na I. kl. z wynagrodzeniem w walucie koronowej 1188	I. kl. 1056	II. kl. 1056	II. kl. 924 i 792	III. kl. 660	IV. kl. 600	Uwaga
1	Biała	22	—	—	—	—	8	14	
2	Bóbrka	36	—	—	—	—	10	26	
3	Bochnia	64	—	—	2	10	11	41	
4	Bohorodczany	18	—	—	—	—	1	17	
5	Borszczów	25	—	—	—	—	3	22	
6	Brody	33	—	—	3	8	1	21	
7	Brzesko	47	—	—	—	—	9	38	
8	Brzeżany	39	—	—	—	9	4	26	
9	Brzozów	13	—	—	—	—	1	12	
10	Bnczacz	39	—	—	—	9	9	21	
11	Chrzanów	45	—	—	—	—	13	32	
12	Cieszanów	24	—	—	—	—	4	20	
13	Czortków	37	—	—	—	—	12	25	
14	Dąbrowa	20	—	—	—	—	4	16	
15	Dobromil	13	—	—	—	—	2	11	
16	Dolina	53	—	—	—	—	20	33	
17	Drohobycz	30	—	—	8	8	—	14	
18	Gorlice	29	—	—	—	9	3	17	
19	Gródek	21	—	—	—	9	4	8	
20	Grybów	13	—	—	—	—	5	8	
21	Horodenka	24	—	—	—	—	7	17	
22	Husiatyn	39	—	—	—	—	5	34	
23	Jarosław	35	—	—	10	1	4	20	
24	Jasło	22	—	—	5	5	—	12	
25	Jaworów	16	—	—	—	5	3	8	
26	Kałusz	36	—	—	—	—	10	26	
27	Kamionka	31	—	—	—	—	12	19	
28	Kolbuszowa	21	—	—	—	—	5	16	
29	Kołomyja	75	—	—	15	26	1	33	
30	Kossów	27	—	—	—	—	13	14	
31	Kraków miasto	45	25	20	—	—	—	—	
32	Kraków okolica	42	—	—	—	—	—	42	
33	Krosno	31	—	—	—	8	5	18	
34	Łańcut	37	—	—	—	—	8	29	
35	Limanowa	19	—	—	—	—	4	15	
36	Lisko	9	—	—	—	—	5	4	
37	Lwów miasto	—	—	—	—	—	—	—	
	Do przeniesienia	1.130	25	20	43	107	206	729	

Nr.	Okręg szkolny	Ogólna liczba nauczycieli nadetatowych	Z tej liczby przypada na						Uwaga
			I. kl.		II. kl.		III. kl.	IV. kl.	
			z wynagrodzeniem w walucie koronowej						
			1188	1056	1056	924 i 792	660	600	
	Z przeniesienia .	1.130	25	20	43	107	206	729	
38	Lwów okolica . .	47	—	—	—	—	5	42	
39	Mielec . . .	12	—	—	—	—	3	9	
40	Mościska . . .	24	—	—	—	—	13	11	
41	Myślenice . . .	14	—	—	—	—	2	12	
42	Nadwórna . . .	26	—	—	—	—	10	16	
43	Nisko . . .	26	—	—	—	—	7	19	
44	Nowy Sącz . .	51	—	—	16	8	6	21	
45	Nowy Targ . .	21	—	—	—	—	8	13	
46	Peczeniżyn . .	6	—	—	—	—	3	3	
47	Pilzno . . .	13	—	—	—	—	5	8	
48	Podgórze . . .	34	—	—	7	9	3	15	
49	Podhajce . . .	18	—	—	—	—	6	12	
50	Przemyśl . . .	68	—	—	17	23	1	27	
51	Przemyślany . .	29	—	—	—	—	9	20	
52	Przeworsk . . .	20	—	—	—	—	7	13	
53	Rawa . . .	17	—	—	—	—	5	12	
54	Rohatyn . . .	22	—	—	—	—	6	16	
55	Ropczyce . . .	24	—	—	—	—	14	10	
56	Rudki . . .	17	—	—	—	—	6	11	
57	Rzeszów . . .	38	—	—	12	5	6	15	
58	Sambor . . .	15	—	—	7	2	—	6	
59	Sanok . . .	16	—	—	2	4	3	7	
60	Skałat . . .	28	—	—	—	—	8	20	
61	Śniatyn . . .	26	—	—	—	9	3	14	
62	Sokal . . .	38	—	—	—	6	2	30	
63	Stanisławów . .	46	—	—	13	15	2	16	
64	Staremiasto . .	16	—	—	—	—	9	7	
65	Strzyżów . . .	16	—	—	—	—	3	13	
66	Stryj	36	—	—	3	14	—	19	
67	Tarnobrzeg . .	28	—	—	—	—	9	19	
68	Tarnopol . . .	32	—	—	8	6	2	16	
69	Tarnów . . .	38	—	—	7	14	4	13	
70	Tłumacz . . .	38	—	—	—	—	18	20	
71	Trembowla . .	23	—	—	—	8	4	11	
72	Turka . . .	10	—	—	—	—	3	7	
73	Wadowice . .	26	—	—	3	4	2	17	
74	Wieliczka . .	38	—	—	10	2	4	22	
75	Zaleszczyki . .	11	—	—	—	—	4	7	
76	Zbaraż . . .	20	—	—	—	—	6	14	
77	Złoczów . . .	33	—	—	8	—	4	21	
78	Żółkiew . . .	40	—	—	—	8	9	23	
79	Żydaczów . . .	19	—	—	—	—	7	12	
80	Żywiec . . .	17	—	—	—	—	5	12	
	Razem .	2.267	25	20	156	244	442	1380	

Obliczenia wydatku na powyższe wynagrodzenia.

25	nauczycieli	po 1.188 K	razem	29.700 K
20	„	„ 1.056 „	„	21.120 „
156	„	„ 1.056 „	„	164.736 „
244 { 122	„	„ 924 „	„	112.728 „
244 { 122	„	„ 792 „	„	96.624 „
442	„	„ 660 „	„	291.720 „
1380	„	„ 600 „	„	828.000 „
2267		Ogółem	„	1,544.628 „
		a potrąciwszy tytułem 10%		154.462 K
		zostaje		1.390.166 K
		a preliminuje się okrągło		1,390.000 K

L. 14828.

Wykaz F.

przekształconych i nowo zorganizowanych szkół od 1/7 1901 do 15/5 1902.

Wykaz szkół przekształconych.

Ilość szkół	z klasowej	na klasową	Uwaga
1	5 kl. wydź. z 4 pospol.	6 klasową wydź. z 4 posp.	
1	3 „ „ „ „	5 „ „ „ „	
9	6 „ pospolitych	3 „ „ „ „	
1	4 „ pospolitych	3 „ „ „ „	
5	5 „ pospolitych	6 „ pospolite	
3	5 „ mięszanych	5 klasowe męskie 5 klasowe żeńskie	
5	4 „ „ „	4 „ męskie 4 „ żeńskie	
5	4 „ „ „	5 „ mięszane	
3	4 „ „ „	5 „ „	
5	3 „ „ „	4 „ „	
5	2 „ „ „	4 „ „	
1	2 „ w Wiktorowie	1 „ w Wiktorowie górnym 1 „ „ dolnym	
1	1 „ „ „	4 „ mięszaną	
59	1 „ „ „	2 „ „	
Razem 104			

Wykaz szkół nowozorganizowanych.

67 szkół	1 klasowych
1 szkoła	2 klasowa
5 szkół	4 klasowych
Razem 73 szkół	

L. 14828.

Wykaz G.

Konferencye okręgowe.

Liczba nauczycieli etatowych	6.997
„ „ nadetatowych	2.267
Razem . . .	9.264

Licząc na każdego nauczyciela po 9 koron wypada kwota 83.376

Załącznik H. do preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1903.

WYKAZ

zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne

od roku 1876 po koniec roku budżetowego 1901.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1903 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1901	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
1	Babuchów	gmina	1.000	—	—	—	—	—
2	Bachorzec	„	1.000	—	—	—	—	—
3	Balice	„	600	—	—	—	—	—
4	Baliñce	„	1.200	—	—	—	—	—
5	Bar	„	400	—	—	—	—	—
6	Barańczyce	„	800	—	—	—	—	—
7	Bartków	„	800	—	—	—	—	—
8	Bartków i Posadowa	„	400	—	—	—	—	—
9	Bartkówka	„	600	—	—	—	—	—
10	Barwald	„	3.000	—	—	—	—	—
11	Baranówka	„	400	—	—	—	60	—
12	Bereźnica szlach i rustyk	„	600	—	—	—	—	—
13	Berdadówka	„	1.000	—	—	—	—	—
14	Biała	„	1.200	—	—	—	—	—
15	Biesiadki i Zerków	„	1.600	—	—	—	320	—
16	Bihale	„	1.000	—	—	—	—	—
17	Biskupice	„	2.000	—	—	—	—	—
18	Biskupice	„	1.000	—	—	—	—	—
19	Blich	„	1.000	—	—	—	—	—
20	Błozew dolna	„	200	—	—	—	—	—
21	Błudniki	„	400	—	—	—	—	—
22	Bohutyn	„	600	—	—	—	—	—
23	Bolestraszyce	„	2.000	—	—	—	—	—
24	Boniszyn	„	1.000	—	—	—	—	—
25	Boratyn	„	600	—	—	—	—	—
26	Borek	„	200	—	—	—	—	—
27	Borszczów	„	3.000	—	—	—	—	—
28	Bóbrka	miasto	2.000	—	—	—	—	—
29	Bóbrka	gmina	2.000	—	—	—	—	—
30	Brzezina	„	400	—	—	—	—	—
31	Brzostowa góra	„	400	—	—	—	—	—
32	Brzoza królewska	„	650	—	—	—	—	—
33	Brzoza królewska	„	400	—	—	—	—	—
34	Brzyszczki	„	540	—	—	—	—	—
35	Buczacz	„	3.000	—	—	—	—	—
36	Bukowina	„	800	—	—	—	—	—
37	Burcze	„	400	—	—	—	—	—
38	Burczyce	„	200	—	—	—	—	—
39	Busk	„	2.000	—	—	—	—	—
40	Busowisko	„	400	—	—	—	—	—
41	Buszkowice	„	400	—	—	—	—	—
42	Capowce	„	600	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . .		41.840	—	—	—	380	—

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1903 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1901	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia , . .		41.840	—	—	—	380	—
43	Cetula	gmina	1.200	—	—	—	—	—
44	Cetula	„	400	—	—	—	40	—
45	Chłopice	„	400	—	—	—	120	—
46	Chocimierz	„	1.000	—	—	—	—	—
47	Chodnowice	„	400	—	—	—	—	—
48	Cholewiana góra	„	800	—	—	—	—	—
49	Chorośnica	„	1.000	—	—	—	—	—
50	Chudyjowce	„	400	—	—	—	40	—
51	Chyrów	„	1.200	—	—	—	—	—
52	Cieniawa	„	1.000	—	—	—	100	—
53	Cieszacin	„	400	—	—	—	—	—
54	Cikowiec	„	800	—	—	—	80	—
55	Cmolas	„	400	—	—	—	—	—
56	Czaple	„	400	—	—	—	—	—
57	Czarnokońce małe	„	500	—	—	—	—	—
58	Czarny potok	„	800	—	—	—	—	—
59	Czekaj	„	300	—	—	—	—	—
60	Czyków	„	800	—	—	—	—	—
61	Czerepin	„	600	—	—	—	—	—
62	Czernichowce	„	4.000	—	—	—	—	—
63	Czerniejów	„	1.000	—	—	—	—	—
64	Czerniszówka	„	200	—	—	—	—	—
65	Czudec	miasto	1.000	—	—	—	—	—
66	Czudec przedmieście	gmina	1.000	—	—	—	—	—
67	Czukiew	„	2.000	—	—	—	—	—
68	Czystopady	„	400	—	—	—	—	—
69	Czyszki powiat Brody	„	400	—	—	—	—	—
70	Czyszki powiat Lwów	„	400	—	—	—	—	—
71	Dąbrowa	„	12.000	—	—	—	—	—
72	Dąbrówka polska	„	1.000	—	—	—	—	—
73	Darachów	„	1.200	—	—	—	—	—
74	Daszawa	„	1.000	—	—	—	—	—
75	Debrzów	„	2.000	—	—	—	—	—
76	Dębina	„	800	—	—	—	—	—
77	Dębno	„	1.200	—	—	—	—	—
78	Dębno	„	400	—	—	—	—	—
79	Dobromil	miasto	6.000	—	—	—	—	—
80	Dobromirka	gmina	800	—	—	—	—	—
81	Dobrotwór	„	600	—	—	—	—	—
82	Dora	„	600	—	—	—	—	—
83	Doroszów wielki	„	800	—	—	—	—	—
84	Dubie	„	600	—	—	—	—	—
85	Dubiecko	„	3.000	—	—	—	—	—
86	Duhowce z Dechową	„	800	—	—	—	—	—
87	Dudyńce	„	400	—	—	—	—	—
88	Dukla	„	1.600	—	—	—	—	—
89	Dukla	„	4.000	—	—	—	—	—
90	Dulcza wielka	„	1.600	—	—	—	—	—
91	Dunkowice	„	2.000	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia		107.440	—	—	—	760	—

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1903 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1901	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . . .		107.440	—	—	—	760	—
92	Dylągówka	gmina	600	—	—	—	—	—
93	Dzwiniaczka	„	1.200	—	—	—	120	92
94	Dzurków	„	1.000	—	—	—	—	—
95	Dżuryn	„	2.400	—	—	—	240	—
96	Falejowa z Raczkową	„	400	—	—	—	—	—
97	Faszczówka	„	1.000	—	—	—	—	—
98	Firlejówka	„	200	—	—	—	—	—
99	Folwarki żydaczowskie	„	1.640	—	—	—	—	—
100	Gaje starobrodzkie	„	1.200	—	—	—	—	—
101	Ganczary	„	1.000	—	—	—	—	—
102	Garajowice	„	260	—	—	—	—	—
103	Giedlarowa	„	600	—	—	—	—	—
104	Gierzyce	„	600	—	—	—	—	—
105	Glinik	„	1.000	—	—	—	—	—
106	Głębokie	„	400	—	—	—	—	—
107	Głuchowice ad Gaje	„	600	—	—	—	—	—
108	Gołkowice	„	1.600	—	160	—	160	—
109	Gołogóry	„	1.000	—	—	—	—	—
110	Gołogóry	miasteczko	1.600	—	—	—	—	—
111	Górki	gmina	400	—	—	—	—	—
112	Góra ropczycka	„	400	—	—	—	—	—
113	Grabie	„	400	—	—	—	—	—
114	Grochowce	„	1.000	—	—	—	—	—
115	Gródek	„	1.000	—	—	—	100	—
116	Gruszów wielki	„	600	—	—	—	—	—
117	Grzymałów	„	2.000	—	—	—	—	—
118	Gwoździec i Cisowlas	gminy	3.000	—	150	—	316	52
119	Hadynówka	gmina	1.200	—	—	—	—	—
120	Hadyńkowce	„	1.000	—	—	—	—	—
121	Hawcze	„	1.000	—	—	—	—	—
122	Hermanowice	„	500	—	—	—	—	—
123	Hniliczki	„	1.200	—	—	—	—	—
124	Hniliczki wielkie	„	3.000	—	—	—	—	—
125	Hodów	„	1.200	—	—	—	—	—
126	Hodowice	„	800	—	—	—	—	—
127	Hołowczyńce	„	300	—	—	—	—	—
128	Hołowiecko	„	600	—	—	—	—	—
129	Hostów	„	1.000	—	—	—	—	—
130	Hruszów i Kłonica	„	1.060	—	—	—	—	—
131	Husisko oleskie	„	200	—	—	—	—	—
132	Husiatyn	„	1.600	—	—	—	—	—
133	Huta przedborska	„	200	—	—	—	—	—
134	Hyżne	„	800	—	—	—	—	—
135	Hołowczyńce	„	200	—	—	—	—	—
136	Ispas	„	600	—	—	—	—	—
137	Izdebnik	„	2.000	—	—	—	—	—
138	Jamnica	„	300	—	—	—	—	—
139	Jarocin	„	600	—	—	—	—	—
140	Jaryczów stary	„	1.000	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		154.900	—	310	—	1.697	44

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1903 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1901	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . .		154.900	—	310	—	1.697	44
141	Jasienica	gmina	400	—	—	—	—	—
142	Jasień	„	2.000	—	—	—	—	—
143	Jaszczew	„	800	—	—	—	—	—
144	Jazłowczyk	„	600	—	—	—	—	—
145	Jażów nowy	„	400	—	—	—	—	—
146	Jędruskowce	„	400	—	—	—	40	—
147	Jezieżanka	„	600	—	—	—	—	—
148	Jordanów	„	2.000	—	—	—	—	—
149	Jurowce	„	400	—	—	—	—	—
150	Kalne	„	300	—	—	—	—	—
151	Kałusz	„	4.000	—	—	—	—	—
152	Kamienne	„	400	—	—	—	—	—
153	Kamienopol	„	600	—	—	—	—	—
154	Kędzierzawce	„	400	—	—	—	—	—
155	Kierlikówka z Ujazdem i Rdzawą	„	400	—	—	—	—	—
156	Klikowa	„	800	—	—	—	—	—
157	Klimiec	„	600	—	—	—	—	—
158	Klimkówka	„	800	—	—	—	—	—
159	Kłaj	„	600	—	—	—	—	—
160	Kłodno	„	400	—	—	—	—	—
161	Kobielnica ruska	„	1.100	—	—	—	—	—
162	Kobierzyn	„	500	—	—	—	—	—
163	Kobierzyn	„	800	—	—	—	—	—
164	Kobło stare	„	400	—	—	—	—	—
165	Kobyłowłoki	„	2.000	—	—	—	—	—
166	Kolbuszowa	„	1.400	—	—	—	—	—
167	Kołomyja	„	2.000	—	—	—	—	—
168	Komarno	„	2.000	—	—	—	—	—
169	Komarno	„	1.000	—	—	—	—	—
170	Konieczkowa	„	1.000	—	—	—	—	—
171	Kopki	„	600	—	—	—	—	—
172	Korczyn powiat Stryj	„	1.200	—	—	—	—	—
173	Korczyn powiat Krosno	„	1.000	—	—	—	—	—
174	Kornatowice	„	1.200	—	—	—	—	—
175	Koropiec powiat Czortków	„	800	—	—	—	—	—
176	Koropiec powiat Złoczów	„	600	—	—	—	—	—
177	Korszyłówka	„	1.000	—	—	—	—	—
178	Kosienice	„	600	—	—	—	—	—
179	Kosmacz	„	700	—	—	—	—	—
180	Kosowa	„	1.200	—	—	—	—	—
181	Kostarowce	„	1.200	—	—	—	—	—
182	Kowalowa	„	1.000	—	—	—	—	—
183	Kozielniki	„	400	—	—	—	—	—
184	Kozy	„	1.000	—	—	—	—	—
185	Krakowiec	miasto	600	—	—	—	—	—
186	Krakowiec	gmina	800	—	—	—	—	—
187	Krasne	„	400	—	—	—	—	—
188	Krasne	„	200	—	—	—	—	—
189	Krasów	„	400	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		198.900	—	310	—	1.737	44

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dane		Raty w r. 1903 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1901	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . .		198.900	—	310	—	1.737	44
190	Kreców	gmina	400	—	—	—	—	—
191	Kropiwna i Uhorce	„	600	—	—	—	—	—
192	Krościenko	„	400	—	—	—	—	—
193	Krościenko	„	2.000	—	—	—	—	—
194	Krotoszyn	„	1.000	—	—	—	—	—
195	Krówniki	„	800	—	—	—	—	—
196	Królin	„	204	—	—	—	—	—
197	Krożyki	„	400	—	—	—	—	—
198	Kryłos	„	1.000	—	—	—	—	—
199	Krynica	„	2.000	—	—	—	—	—
200	Krystynopol	„	1.200	—	—	—	—	—
201	Krzaczkowa	„	800	—	—	—	—	—
202	Kręcin	„	1.000	—	—	—	—	—
203	Krzyszkowice	„	2.000	—	—	—	—	—
204	Krzywcze	„	1.600	—	—	—	—	—
205	Księżnice	„	400	—	—	—	—	—
206	Kulików	„	4.000	—	—	—	—	—
207	Kulparków	„	1.200	—	—	—	—	—
208	Kuty	„	6.000	—	—	—	—	—
209	Lachowice	„	1.200	—	—	—	—	—
210	Lacka Wola	„	1.200	—	—	—	—	—
211	Lacka Wola	„	400	—	—	—	—	—
212	Lacko wielkie i małe	„	1.200	—	—	—	—	—
213	Lacko	„	200	—	—	—	—	—
214	Lanckorona	„	1.200	—	—	—	—	—
215	Leśniowice	„	400	—	—	—	80	—
216	Leszczowate	„	1.200	—	—	—	180	—
217	Leszczyn	„	400	—	—	—	—	—
218	Leszczyna	„	1.600	—	—	—	160	—
219	Leszniów	„	800	—	—	—	—	—
220	Leżajsk	„	10.000	—	—	—	—	—
221	Lipniki	„	600	—	—	—	—	—
222	Lipnica dolna	„	800	—	—	—	—	—
223	Lipnica murowana	„	1.200	—	—	—	—	—
224	Lipnica wielka	„	600	—	—	—	—	—
225	Lisko	„	1.600	—	—	—	—	—
226	Lisowice	„	1.800	—	—	—	—	—
227	Lisowice	„	600	—	—	—	—	—
228	Lubaczów	„	4.000	—	—	—	—	—
229	Lubcza	„	1.200	—	—	—	—	—
230	Lubiana	„	800	—	—	—	—	—
231	Lubla	„	400	—	—	—	—	—
232	Lubycza	„	300	—	—	—	—	—
233	Łańcut	gmina	4.000	—	—	—	—	—
234	Łańcut	miasto	8.000	—	—	—	—	—
235	Łęki	„	1.000	—	—	—	—	—
236	Łęki	„	400	—	—	—	—	—
237	Łęki	„	3.000	—	—	—	300	—
238	Łojowa	„	300	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		276.304	—	310	—	2.457	44

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1903 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1901	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . . .		276.304	—	310	—	2.457	44
239	Łoniowa	gmina	1.600	—	—	—	320	—
240	Łopatyn	„	2.000	—	—	—	—	—
241	Łoszniów	„	1.000	—	—	—	—	—
242	Łoszniów	„	1.000	—	—	—	—	—
243	Łowce	„	600	—	—	—	—	—
244	Łuczyce	„	300	—	—	—	—	—
245	Łukowa	„	500	—	—	—	—	—
246	Magdałówka	„	1.200	—	—	—	—	—
247	Majdan gołogórski	„	400	—	—	—	—	—
248	Majdan górny	„	400	—	—	—	—	—
249	Majdan lipowiecki	„	600	—	—	—	—	—
250	Makowisko	„	400	—	—	—	240	—
251	Malawa	„	2.000	—	—	—	—	—
252	Manasterzec	„	800	—	—	—	—	—
253	Marcinkowice	„	400	—	—	—	—	—
254	Markowa	„	1.200	—	—	—	—	—
255	Markowce	„	800	—	—	—	—	—
256	Meteniow	„	600	—	—	—	—	—
257	Męcina	„	258	—	—	—	—	—
258	Męcinka	„	300	—	—	—	—	—
259	Michałkowa	„	300	—	—	—	—	—
260	Mielnica	„	600	—	—	—	—	—
261	Milatyn	„	400	—	—	—	—	—
262	Milówka	„	1.000	—	—	—	—	—
263	Mitulin	„	600	—	—	—	—	—
264	Młyniska	„	1.200	—	—	—	—	—
265	Mołotów z Demidowem	gmina	400	—	—	—	—	—
266	Mościska	„	4.000	—	—	—	—	—
267	Mostki	„	600	—	—	—	—	—
268	Mszaniec	„	400	—	—	—	—	—
269	Myściowa	„	500	—	—	—	—	—
270	Myślatycze	„	1.000	—	—	—	150	—
271	Mysłowa	„	600	—	—	—	—	—
272	Myszkowice	„	800	—	—	—	—	—
273	Nadwórna	„	800	—	—	—	—	—
274	Nadwórna	„	6.400	—	—	—	—	—
275	Nagorzany	„	800	—	—	—	—	—
276	Nahorce	„	800	—	—	—	—	—
277	Nałuże	„	800	—	—	—	—	—
278	Narajów	„	400	—	—	—	—	—
279	Nawarya	„	400	—	—	—	—	—
280	Nawsie	„	800	—	—	—	—	—
281	Niemiłów	„	1.600	—	—	—	—	—
282	Niepołomice	„	322	—	—	—	—	—
283	Niepołomice	„	2.000	—	—	—	—	—
284	Nieszkowice	„	600	—	—	—	—	—
285	Nisko	„	3.000	—	—	—	—	—
286	Niwra	„	1.000	—	—	—	—	—
287	Nowosielce	„	1.200	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		325.984	—	310	—	3.167	44

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1903 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1901	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . .		325.984	—	310	—	3.167	44
288	Nowoszyce	gmina	400	—	—	—	—	—
289	Nowy Sącz	„	800	—	—	—	—	—
290	Nowy Targ	„	2.000	—	—	—	—	—
291	Ochladów	„	200	—	—	—	—	—
292	Ochrymowce	„	1.600	—	—	—	—	—
293	Odrzykoń	„	1.200	—	—	—	—	—
294	Okleśna	„	3.000	—	—	—	—	—
295	Okniany	„	400	—	—	—	—	—
296	Okniany	„	200	—	—	—	—	—
297	Olchawa	„	400	—	—	—	—	—
298	Oleszyce	„	2.000	—	—	—	—	—
299	Oleszyce stare	„	4.000	—	—	—	—	—
300	Olchowiec	„	600	—	—	—	—	—
301	Olszanica	„	1.000	—	—	—	—	—
302	Olszanik	„	800	—	—	—	—	—
303	Ortyniec	„	600	—	—	—	—	—
304	Osiak powiat Biała	„	1.000	—	—	—	—	—
305	Osiek „ Wadowice	„	800	—	—	—	—	—
306	Osik „ Jasło	„	500	—	—	—	—	—
307	Osielec	„	1.000	—	—	—	—	—
308	Ostrów	„	1.200	—	—	—	—	—
309	Ostrów	„	400	—	—	—	—	—
310	Ostrowczyk polny	„	600	—	—	—	—	—
311	Oświęcim	„	1.000	—	—	—	—	—
312	Ożydów	„	1.000	—	—	—	—	—
313	Padew narodowa	„	1.000	—	—	—	—	—
314	Pawłokoma	„	500	—	—	—	—	—
315	Peczeniżyn	„	400	—	—	—	—	—
316	Petlikowce	„	1.000	—	—	—	—	—
317	Pierzchów	„	400	—	—	—	—	—
318	Pietrycze	„	400	—	—	—	—	—
319	Piłatkowce	„	200	—	—	—	40	—
320	Pisarowce	„	600	—	—	—	—	—
321	Pisarzowice	„	1.000	—	—	—	—	—
322	Piskorowice	„	1.000	—	—	—	—	—
323	Pistyń	„	1.200	—	—	—	—	—
324	Pistyń	„	800	—	—	—	—	—
325	Pleśniany	„	300	—	—	—	—	—
326	Pleszowice	„	400	—	—	—	—	—
327	Pniów	„	400	—	—	—	—	—
328	Pobereże powiat Żydaczów	„	1.200	—	—	—	—	—
329	Pobereże powiat Stanisławów	„	2.000	—	—	—	—	—
330	Pobużany	„	400	—	—	—	—	—
331	Podborce	„	1.000	—	—	—	—	—
332	Podhorodec	„	1.000	—	—	—	—	—
333	Podłęże	„	258	—	—	—	—	—
334	Podwysokie	„	2.000	—	—	—	—	—
335	Pohorce	„	400	—	—	—	—	—
336	Polanka	„	600	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		371.128	—	310	—	3.207	44

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r 1903 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1901	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . .		371.128	—	310	—	3.207	44
337	Pomorzany	gmina	600	—	—	—	—	—
338	Poraż	„	400	—	—	—	—	—
339	Porąbka	„	800	—	—	—	—	—
340	Porchowa	„	400	—	—	—	—	—
341	Poręba radlna	„	400	—	—	—	—	—
342	Porszna	„	600	—	—	—	—	—
343	Potok złoty	„	1.000	—	—	—	—	—
344	Potok	„	800	—	—	—	—	—
345	Przedborz	„	400	—	—	—	—	—
346	Przedmieście dynowskie	„	400	—	—	—	—	—
347	Przemyśl miasto	„	12.000	—	—	—	—	—
348	Przewłoczna powiat Złoczów	gmina	600	—	—	—	—	—
349	Przewłoczna „ Brody	„	600	—	—	—	—	—
350	Przewrotne	„	1.600	—	—	—	—	—
351	Przybówka	„	800	—	—	—	—	—
352	Przybyszówka	„	600	—	—	—	—	—
353	Przysietnica	„	600	—	—	—	—	—
354	Przysietnica	„	400	—	—	—	—	—
355	Przyszów kameralny	„	400	—	—	—	—	—
356	Pstrągowa	„	1.000	—	—	—	20	—
357	Pstrągowa	„	1.800	—	—	—	260	—
358	Pustomyty	„	400	—	—	—	—	—
359	Raba	„	300	—	—	—	—	—
360	Radenice	„	600	—	—	—	180	—
361	Rydłowice	„	800	—	—	—	—	—
362	Radymno	„	6.000	—	—	—	—	—
363	Radziechów	„	11.300	—	—	—	—	—
364	Rajtarowice	„	600	—	—	—	—	—
365	Rajtarowice	„	1.000	—	—	—	100	—
366	Rakowczyk	„	1.000	—	—	—	—	—
367	Rakszawa	„	400	—	—	—	—	—
368	Rasztowce	„	1.000	—	—	—	—	—
369	Rawa	„	1.000	—	—	—	—	—
370	Rażniów	„	400	—	—	—	—	—
371	Reniów	„	400	—	—	—	—	—
372	Reszniate	„	400	—	—	—	—	—
373	Resznate	„	400	—	—	—	—	—
374	Rodatycze	„	1.000	—	—	—	—	—
375	Rohatyn	„	10.000	—	—	—	—	—
376	Ropczyce	„	4.000	—	400	—	—	—
377	Rosochowąciec	„	400	—	—	—	—	—
378	Rozhurcze	„	1.200	—	—	—	—	—
379	Rożniatów	„	600	—	—	—	—	—
380	Rożniatów	„	600	—	—	—	—	—
381	Równe	„	800	—	—	—	—	—
382	Równia	„	400	—	—	—	—	—
383	Ruda	„	400	—	—	—	—	—
384	Rudki	„	3.200	—	—	—	—	—
385	Rudki	„	1.000	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		446.942	—	710	—	3.767	44

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1903 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1901	
		K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . . .	446.942	—	710	—	3.767	44
386	Rychwald gminy	400	—	—	—	—	—
387	Ryczychów „	400	—	—	—	—	—
388	Rykow „	600	—	—	—	—	—
389	Rzepiennik strzyżewski „	1.000	—	—	—	—	—
390	Rzepniów „	200	—	—	—	—	—
391	Rzeszotary „	2.400	—	—	—	240	—
392	Rzeszów „	6.000	—	—	—	—	—
393	Sadzawka „	400	—	—	—	40	—
394	Sanok „	2.400	—	—	—	—	—
395	Sarna „	2.000	—	—	—	—	—
396	Schönanger „	1.000	—	—	—	—	—
397	Semerówka „	400	—	—	—	—	—
398	Siary „	1.000	—	—	—	—	—
399	Siedliska ad Tołszczew „	600	—	—	—	—	—
400	Sielce „	800	—	—	—	—	—
401	Siemiechów „	1.000	—	—	—	—	—
402	Siemukowce „	1.200	—	—	—	—	—
403	Siemuszowa „	400	—	—	—	—	—
404	Sieniawa Dybków i Wylewa „	3.165	92	—	—	1.666	32
405	Siennów „	2.000	—	—	—	—	—
406	Sieprawa i Łuczanka „	1.600	—	—	—	—	—
407	Sierakośce „	600	—	—	—	—	—
408	Skała „	1.000	—	—	—	—	—
409	Skała „	4.000	—	—	—	—	—
410	Skawa „	200	—	—	—	20	—
411	Skniłów powiat Lwów „	1.000	—	—	—	—	—
412	Skniłów „ Złoczów „	600	—	—	—	—	—
413	Skoryki „	400	—	—	—	—	—
414	Sławna „	400	—	—	—	—	—
415	Słobudka koszyłowiecka „	800	—	—	—	—	—
416	Słochynie „	400	—	—	—	—	—
417	Snowicz „	600	—	—	—	—	—
418	Sokolniki „	1.400	—	—	—	—	—
419	Sokolniki „	2.000	—	—	—	—	—
420	Sokołów „	600	—	—	—	—	—
421	Sokołów „	4.000	—	—	—	—	—
422	Sołonka wielka „	600	—	—	—	—	—
423	Smarzów „	800	—	—	—	—	—
424	Spas „	600	—	—	—	—	—
425	Srednia „	400	—	—	—	—	—
426	Srodopołce „	1.200	—	—	—	—	—
427	Sroki „	400	—	—	—	—	—
428	Sromowce „	600	—	—	—	—	—
429	Stare miasto „	1.000	—	—	—	—	—
430	Stary Wiśnicz „	200	—	—	—	—	—
431	Starzawa „	1.000	—	—	—	—	—
432	Stechnikowce „	400	—	—	—	—	—
433	Stojanów „	800	—	—	—	—	—
434	Strachocina „	800	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .	502.867	92	710	—	5.733	76

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana K.	gr.	Raty w r. 1903 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1901 K.	gr.
	Z przenisieenia . . .		502.867	92	710	—	5.733	76
435	Stroniatyn	gmina	2.000	—	—	—	—	—
436	Stronibaby	„	400	—	—	—	—	—
437	Stryjówka	„	3.000	—	—	—	—	—
438	Stryłki	„	400	—	—	—	—	—
439	Strzeszyn	„	800	—	—	—	—	—
450	Stubienko	„	1.000	—	—	—	—	—
451	Stubno	„	1.200	—	—	—	—	—
442	Stulsko	„	2.000	—	—	—	—	—
443	Stupnica i Kotowania	gminy	800	—	—	—	—	—
444	Stulsko	gmina	1.600	—	—	—	—	—
445	Suchodół	„	800	—	—	—	—	—
446	Suchodoły	„	1.000	—	—	—	—	—
447	Suchowola	„	800	—	—	—	—	—
448	Suszno	„	600	—	—	—	—	—
449	Suszyca rykowa	„	400	—	—	—	—	—
450	Sutkowice	„	1.600	—	—	—	—	—
451	Swilcza	„	1.200	—	—	—	—	—
452	Szczawa	„	600	—	—	—	—	—
453	Szczebnie	„	200	—	—	—	—	—
454	Szmańkowce	„	800	—	—	—	—	—
455	Szybalin	„	400	—	—	—	—	—
456	Tarnowa górna i dolua	gminy	400	—	—	—	—	—
457	Tarnobrzeg z Dzikowem	„	600	—	—	—	—	—
458	Tarnawica leśna	gmina	600	—	—	—	—	—
459	Tartaków	miastecko	1.600	—	—	—	—	—
460	Temeszów	gmina	800	—	—	—	—	—
461	Terło szlacheckie i rustykalne	gminy	400	—	—	—	—	—
462	Tersów	gmiua	400	—	—	—	—	—
463	Trościanіec mały	„	1.200	—	—	—	—	—
464	Trzciana powiat Rzeszów	„	800	—	—	—	—	—
465	Trzciana „ Bochnia	„	1.000	—	—	—	—	—
466	Trzcianiec „ Mościska	„	1.600	—	—	—	—	—
467	Trzcianiec „ Dobromil	„	1.200	—	—	—	—	—
468	Trzeboś	„	1.200	—	—	—	—	—
469	Trzebowiska	„	400	—	—	—	—	—
470	Tudiów	„	400	—	—	—	—	—
471	Tuligłowy powiat Jarosław	„	2.000	—	—	—	—	—
472	Tuligłowy „ Mościska	„	348	—	—	—	—	—
473	Turka	„	2.000	—	—	—	—	—
474	Turze powiat Stanisławów	„	400	—	—	—	—	—
475	Turze „ Staremiasto	„	600	—	—	—	—	—
476	Tyczyn	„	600	—	—	—	—	—
477	Tyczyn	„	1.200	—	—	—	—	—
478	Tyśmieuica	„	1.600	—	—	—	—	—
479	Udnów	„	800	—	—	—	—	—
480	Uhełna	„	400	—	—	—	—	—
481	Uhnów	„	1.000	—	—	—	—	—
482	Ułanów	„	800	—	—	—	—	—
483	Ułazów	„	400	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . .		549.215	92	710	—	5.733	76

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1903 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1901	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . . .		549.215	92	710	—	5.733	76
484	Urlów	gmina	400	—	—	—	—	—
485	Urlów z Chrabieżą	gminy	400	—	—	—		—
486	Urzejowice	gmina	1.000	—	—	—	—	—
487	Uście biskupie	„	600	—	—	—	—	—
488	Uście solne	„	645	—	—	—	—	—
489	Uście solne	„	4.000	—	—	—	—	—
490	Uścieszko	„	400	—	—	—	—	—
491	Ustyanowa	„	400	—	—	—	40	—
492	Usznia	„	1.000	—	—	—	—	—
493	Waniowice	„	600	—	—	—	—	—
494	Werchrata	„	800	—	—	—	—	—
495	Weryń	„	3.000	—	—	—	—	—
496	Wesoła	„	400	—	—	—	—	—
497	Wesołów	„	2.400	—	—	—	—	—
498	Wiązowa	„	600	—	—	—	—	—
499	Widełki	„	1.200	—	—	—	—	—
500	Wielkie oczy	„	4.000	—	—	—	—	—
501	Wierzbiany	„	600	—	—	—	—	—
502	Wiewiórka	„	600	—	—	—	—	—
503	Winniki	„	4.000	—	—	—	—	—
504	Witków nowy	„	1.200	—	—	—	—	—
505	Witkowice	„	1.600	—	—	—	—	—
506	Witkowice	„	600	—	—	—	—	—
507	Witoszyńce	„	400	—	—	—	—	—
508	Witryłów	„	400	—	—	—	—	—
509	Włosian	„	800	—	—	—	—	—
510	Wola czarnokoniecka	„	1.600	—	—	—	—	—
511	Wola derewlańska	„	400	—	—	—	—	—
512	Wola koblańska	„	400	—	—	—	—	—
513	Wola pławska	„	400	—	—	—	—	—
514	Wola senkowa	„	600	—	—	—	—	—
515	Wolica ługowa	„	1.800	—	—	—	—	—
516	Wolica ługowa i piaskowa	gminy	800	—	—	—	—	—
517	Wólka sokołowska	gmina	400	—	—	—	—	—
518	Wólczniów	„	2.000	—	—	—	—	—
519	Wołoskowce	„	2.000	—	—	—	—	—
520	Wołosów	„	600	—	—	—	—	—
521	Wołoszczyzna	„	1.200	—	—	—	—	—
522	Wybranówka	„	800	—	—	—	—	—
523	Wysocko	„	400	—	—	—	—	—
524	Wysoka	„	300	—	—	—	—	—
525	Wysoka	„	400	—	—	—	—	—
526	Wysoka łańcucka	„	1.600	—	—	—	—	—
527	Wyżniany	„	400	—	—	—	—	—
528	Zagórzany	„	600	—	—	—	—	—
529	Zagórzyce	„	2.000	—	—	—	—	—
530	Zakliczyn	„	645	60	—	—	—	—
531	Zakomarze	„	800	—	—	—	—	—
532	Załęrze	„	200	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		601.606	52	710	—	5.773	76

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana K.	gr.	Raty w r. 1903 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1901 K.	gr.
	Z przeniesienia . .		601.606	52	710	—	5.773	76
533	Załęże	gmina	600	—	—	—	—	—
534	Zamarstynów	„	800	—	—	—	—	—
535	Zarudce	„	400	—	—	—	—	—
536	Zarzecze	„	248	—	—	—	—	—
537	Zawidce	„	400	—	—	—	—	—
538	Zawidowice	„	800	—	—	—	—	—
539	Zazdrość	„	1.000	—	—	—	—	—
540	Zboiska	„	400	—	—	—	—	—
541	Zbydniów część I.	„	400	—	—	—	—	—
542	Zbyszyce i Wielkonosze	„	600	—	—	—	—	—
543	Zdziarzec	„	1.200	—	—	—	—	—
544	Znbrza	„	3.000	—	—	—	—	
545	Żwór	„	400	—	—	—	—	—
546	Żabcze	„	800	—	—	—	—	—
547	Żabin	„	300	—	—	—	—	—
548	Żołynia	„	800	—	—	—	—	—
549	Żółkiew	„	3.000	—	—	—	—	—
550	Żulice	„	800	—	—	—	—	—
551	Żulice	„	800	—	—	—	—	—
552	Żurawniki	„	800	—	—	—	—	—
553	Żurawno	„	4.000	—	—	—	—	—
554	Żurawno	„	6.000	—	—	—	—	—
555	Żużel	„	800	—	—	—	—	—
556	Żydaczów	„	4.000	—	—	—	—	—
	Suma		633.954	52	710	—	5.773	76
	a po odpisaniu niezrealizowanych asygnat pod pozycyami 31, 57, 116, 126, 157, 229, 231, 259, 333, 359, 372, 379, 386, 438, 483, 490, 496, 509, w kwocie		9.558	—	—	—	—	—
	rozdzielono tytułem zaliczek w rzeczywistej sumie		624.396	52	710	—	5.773	76

Z zaległości wykazanych po koniec roku 1901 w kwocie . . . 5.773 K 76 gr

a) zaległe raty z lat dawniejszych . . . . . 3.382 K 84 gr.

b) „ „ z roku 1901 . . . . . 2.390 „ 92 „

Suma jak wyżej . . 5.773 K 76 gr.

LW. 75.145/902 i 93.770/902.

I. a) Alegat

do preliminarza funduszu krajowego na rok 1903.

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

PRELIMINARZ

na rok

1903.

Sporządzony przez Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

Alegat do rubr. V. poz. 97 wydatków funduszu krajowego.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Wydatki.				
I.		**Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek**	75.000	—	60.780	70.000
II.		**Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek**	570.776	—	484.947	510.000
III.		**Pensye dla wdów po nauczycielach** .	226.233	—	199.129	220.000
IV.		**Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach**	55.773	—	49.339	50.000
V.		**Odprawy i kwartały pozgonne** . .	25.000	—	25.121	30.000
VI.		**Zwroty z wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek**	2.000	—	2.594	1.600
VII.		**Koszta zarządu**	100	—	134	100
VIII.		**Rozmaite wydatki**	—	—	19.903	—
		Suma wydatków . . .	954.882	—	841.947	881.700

Wyjaśnienie.

Do rubryki I. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 39 i 41 ustawy z 1. stycznia 1889 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 16) i na podstawie załączonego do LW. 75.145/902 wykazu „B“ w którym wyszczególnione są wszystkie emerytury czasowe dotychczas zaasygnowane a obliczone na . . . . . 68.036 K 60 g.

Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił:

W roku 1899 . . 50.878 K 12 g.
„ „ 1900 . . 53.216 „ 24 „
„ „ 1901 . . 60.779 „ 94 „

Ze względu na naturalny wzrost preliminuje się 75.000 K.

Do rubryki II. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 39 i 41 powyżej powołanej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 75.145/902 wykazu „C“ w którym wyszczególnione są wszystkie emerytury dożywotnie dotychczas zaasygnowane a obliczone na 562.751 K 22 g.

Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił:

W roku 1899 . . 373.766 K 90 g.
„ „ 1900 . . 415.066 „ 39 „
„ „ 1901 . . 484 947 „ 28 „

Ze względu na naturalny wzrost preliminuje się 570.000 K a oprócz tego na mocy uchwały Sejmu z dnia 9. lipca 1902 dodatkowo . . . 776 K

razem . . 570.776 K

Wydatki.

Do rubryki III. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 43 i 45 powyż powołanej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 75.145/902 wykazu „D“ w którym wyszczególnione są wszystkie pensye dla wdów po nauczycielach zaasygnowane a obliczone na . . . . . 219.456 K 34 g.

Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił:

W roku	1899 . .	165.533 K 93 g.
„ „	1900 . .	180.817 „ 46 „
„ „	1901 . .	199.128 „ 87 „

Ze względu na naturalny wzrost preliminuje się 225.000 K a oprócz tego na mocy uchwały Sejmu z dnia 9. lipca 1902 dodatkowo . . . 1.233 „

razem . . 226.233 K

Do rubryki IV. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 46 i 47 ustawy z 1 stycznia 1889 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 16) i na podstawie załączonego do LW. 75.145/902 wykazu „E“ w którym wyszczególnione są wszystkie dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach dotychczas zaasygnowane a obliczony na 46.950 K. 80 g.

Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił:

W roku	1899 . .	40.479 K 79 g.
„ „	1900 . .	42.040 „ 38 „
„ „	1901 . .	49.338 „ 94 „

Ze względu na naturalny wzrost preliminuje się 55 000 K a oprócz tego na mocy uchwały Sejmu z dnia 9. lipca 1902 dodatkowo . . . 773 „

razem . . 55.773 K

Do rubryki V. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 40, 44 i 49 powyż powołanej ustawy i preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat mianowicie wypłacono:

W roku	1899 . .	19 859 K 79 g.	
„ „	1900 . .	31.168 „ 72 „	
„ „	1901 . .	25.120 „ 78 „	
	Razem	76.149 K 29 g.	przeciętnie 25.383 K. 9 g.
a preliminuje się.	. . .	25.000 K	

Do rubryki VI. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 53 powyż powołanej ustawy i preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat mianowicie wypłacono:

W roku	1899 . .	1.103 K 18 g.	
„ „	1900 . .	1 487 „ 39 „	
„ „	1901 . .	2.593 „ 68 „	
	Razem	5.184 K. 25 g.	przeciętnie 1.728 K 8 g.
a preliminnje się	. . . . .	2.000 K	

Do rubryki VII. Wydatek ten jest zwrotem etatowi skarbowemu kosztów za druki przez c. k. główną Kasę krajową we Lwowie i c. k. Urzędy podatkowe na cele krajowego funduszu szkolnego emerytalnego rocznie spotrzebowane: na rok 1903 preliminuje się 100 K jak na rok 1902.

Do rubryki VIII. Nie preliminuje się nic z powodu, że wynikłości tej rubryki są tylko przebieżne i znajdują pokrycie w rubryce dochodów „Rozmaite dochody“.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Dochody.				
I.		**Odsetki od kapitałów**	2.680	—	2.640	2.680
II.		**Datki stałe z krajowego funduszu szkolnego**	25.600	—	25.600	25.600
III.		**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
IV.		**Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich**	51.073	—	50.248	50.870
V.		**Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek**	160.000	—	160.094	150.000
VI.		**Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej**	21.000	—	21.222	16.000
VII.		**Rozmaite dochody**	—	—	597	—
VIII.		**Zwroty z emerytur czasowych** . .	—	—	35	—
IX.		„ „ **dożywotnich** . .	—	—	552	—
X.		„ **z pensyi wdów**	—	—	—	—
XI.		„ **z dodatków na wychowanie dzieci**	—	—	77	—
XII.		„ **z odpraw i kwartałów pozgonnych**	—	—	—	—
		Suma dochodów . . .	260.353	—	261.065	245.150
		W porównaniu ze sumą wydatków . .	954.882	—	841.947	881.700
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego .	694.529	—	580.882	636.550

Wyjaśnienie.

Do rubryki I. Preliminuje się na podstawie załączonego wykazu „A“.

Do rubryki II. Na podstawie art. 52, ustęp 6 ustawy z 1. stycznia 1889 (Dz. ustaw i rozp. kraj. Nr. 16) jako stały dodatek udzielany rocznie z krajowego funduszu szkolnego.

Do rubryki IV. Na podstawie art. 52, ustęp d) wyż powołanej ustawy, preliminuje się tu jako dochód kwotę 51.073 K — wykazaną jako wydatek w preliminarzu funduszu szkolnego krajowego na rok 1903, która z powodu opróżnionych posad nauczycielskich ma być przeprowadzoną z funduszu szkolnego krajowego do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego.

Do rubryki V. Na podstawie art. 52 ustęp f) wyż powołanej ustawy i wynikłości z ostatnich trzech lat, mianowicie:

Dochody.

W roku 1899 . . 137.991 K 48 g.
„ „ 1900 . . 195.702 „ 75 „
„ „ 1901 . . 160.094 „ 52 „
a preliminuje się 160.000 K.

Do rubryki VI. Na podstawie art 50 wyż powołanej ustawy i wynikłości z ostatnich trzech lat mianowicie:

W roku 1899 . . 14 534 K 96 g.
„ „ 1900 . . 22.906 „ 10 „
„ „ 1901 . . 21.222 „ 28 „
a preliminuje się 21.000 K.

Do rubryki VII. Nie preliminuje się z powodu, że wynikłości tej rubryki są tylko przebieżnn.

Do L. 14.827

Wykaz A.

wszystkich efektów wartościowych krajowego funduszu szkolnego emerytalnego do preliminarza na rok 1903.

Liczba porządkowa	Bliższe oznaczenie efektów	z dnia	Serya	Liczba	Stopa %	opiewa na kwotę				Odsetki			
						Pojedynczo		Razem		Pojedynczo		Razem	
						K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	I. Efekta majątku zakładowego.												
1	List zastawny galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego.	1. Lipca 1893	I.	1411	4%	20.000	—	—	—	800	—		—
2	„	„	I.	1412	„	20.000	—	—	—	800	—	—	—
3	„	„	I.	1413	„	20.000	—	—	—	800	—	—	—
4	„	„	III.	26648	„	2.000	—	—	—	80	—	—	—
5	„	„	III.	26649	„	2.000	—	—	—	80	—	—	—
6	„	1. stycznia 1894	IV.	1197	„	1.000	—	—	—	40	—	—	—
7	„	1. lipca 1893	V.	7137	„	200	—	—	—	8	—	—	—
8	„	„	V.	7138	„	200	—	—	—	8	—	—	—
9	„	„	V.	7139	„	200	—	—	—	8	—	—	—
10	„	1. stycznia 1882.	V.	154	„	200	—	—	—	8	—	—	—
11	„	„	V.	155	„	200	—	—	—	8	—	—	—
12	„	1. stycznia 1894	V.	3952	„	200	—	—	—	8	—	—	—
13	„	„	V.	3953	„	200	—	—	—	8	—	—	—
14	„	„	V.	3954	„	200	—	—	—	8	—	—	—
15	„	„	V.	3955	„	200	—	—	—	8	—	—	—
16	„	„	V.	25927	„	200	—	67.000	—	8	—	2.680	—
17	książeczka wkładkowa galic. kasy oszczędności.	27. styczn. 1894	—	29748	„	89	98	—	—	—	—	—	—
18	„	3. lutego 1894	—	31314	„	10	46	100	44	—	—	—	—
	Razem .	—	—	—	—	—	—	67.100	44	—	—	2.680	—

Uwaga: Odsetki od książeczek kasy oszczędności kapitalizuje się, zatem z tego tytułu nie wykazuje się żadnego dochodu.

LW. 72.761|1902.

II. Alegat

do preliminarza funduszu krajowego na rok 1902.

PRELIMINARZE

a)—s)

na rok

1903:

a)	Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	tr. 2
b)	Stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie	„ 5
c)	Akademii rolniczej w Dublanach	„ 7
d)	Niższej „ „	„ 15
e)	Szkoły gorzelniczej w Dublanach	„ 18
f)	Gorzelni w Dublanach	„ 20
g)	Folwarku w Dublanach	„ 22
h)	Stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach	„ 25
i)	Średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	„ 27
j)	Folwarku w Czernichowie	„ 34
k)	Niższej szkoły rolniczej w Horodence	„ 37
l)	„ „ „ „ Jagi lnicy	„ 40
m)	„ „ „ „ Kobiernicach	„ 43
n)	„ „ „ „ Bereźnicy	„ 47
o)	„ „ „ „ Suchodole	„ 50
p)	Szkoły ogrodniczej w Tarnowie	„ 53
r)	Krajowego zakładu sadowniczego w Zaleszczykach	„ 56
s)	Krajowego składu publicznego w Krakowie	„ 59

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

a) Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 52.350/902

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca . . 4.800 K. dodatek aktywalny . 840 „ dodatek osobisty . . 1.200 „ dodatek pięcioletni . 161 „	7.001	—	6.840	6.840
	2	Trzech profesorów fachowych: *a*) dla dwóch, płaca po 3.280 6.560 K. dodatki aktywalne po 720 1.440 „ dodatki 5-letnie dla jednego 1.074 „ *b*) dla jednego ex ra statum, płaca . . . . 3.280 „ dodatek aktywalny . 720 „	13.074	—	4.800	4.800
	3	Trzech nauczycieli-adjunktów: *a*) dla dwóch, płaca po 2.400 4.800 K. dodatki aktywalne po 600 1.200 „ dodatek osobisty dla jednego 300 „ dodatki 5-letnie dla jednego 600 „	6.900	—	10.200	10.437
		b) dla jednego płaca 2.400 K. } Posada dodatek aktywalny 600 „ } nieobsadz.				
	4	Docenci (nauczyciele-pomocnicy): *a*) języka polskiego i niemieckiego 1.800 K. *b*) fizyki eksperymentalnej . 600 „ *c*) matematyki . . . 1.000 „ *d*) zarysu inżynieryi, konstrukcyi i rysunków . . . 1.600 „ *e*) chemii ogólnej: *α*) za wykłady . . 600 K. *β*) za prowadzenie ćwiczeń w laboratoryum chemii . . . 400 „ 1.000 „ *f*) ekonomii społecznej . . 400 „ *g*) encyklopedyi rolnictwa . 600 „ *h*) zarysu prawa i administracyi 500 „ *i*) nauki o pomocy w nagłych wypadkach , . . 200 „	7.700	—	7.700	7.700
		Suma rubryki I. .	34.675	—	29.540	29.777
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	5	Strzelecka Julia, wdowa po b. dyrektorze, pensya	1.400	—	584	1.400
	6	Tyniecki Władysław, b. dyrektor, emerytura	4.400	—	4.400	4.400
	7	Moroz Ludwika, wdowa po dozorcy, dożywotnie zaopatrzenie . . .	120	—	120	120
	7a	Strzelecka Julia, jednorazowo . . .	—	—	—	400
	7b	Strzelecki Henryk, były dyrektor, emerytura	—	—	3.033	—
		Suma rubryki II. .	5.920	—	8.137	6.320
		Do przeniesienia . .	40.595	—	37.677	36.097

a) Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Preliminarz na rok 1903. LW 52.350/1902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia .	40.595	—	37.677	36.097
III.		**Koszta administracyi.**				
	8	Koszta kancelaryjne, druki i portorya .	600	—	898	700
	9	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . .	480	—	300	480
	10	Ubezpieczenie budynków i zbiorów . .	80	—	48	80
	11	Opał, oświetlenie i należytość za wodę .	880	—	712	800
	12	Utrzymanie budynków	400	2.700	733	1.685
	13	Sprzęty i ruchomości	100	400	187	300
	14	Dozorca domu i pomocnik dozorcy . .	1.080	—	1.080	1.080
	15	Podatki	45	—	13	40
		Suma rubryki III. .	3.665	3.100	3.971	5.165
IV.		**Środki naukowe.**				
	16	Biblioteka i czytelnia	600	—	800	600
	17	Laboratorya: *a*) chemii ogólnej i technologicznej 280 K. *b*) botaniczno-fizyologiczne . 120 „	400	—	298	400
	18	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń: *zwycz.* *nadzw.* *a*) do geografii fizycznej i politycznej . . . . 20 K. — K. *b*) do fizyki . . . . 40 „ 400 „ *c*) „ meteorologii i klimatologii . . . . . 40 „ — „ *d*) do inżynieryi leśnej . 300 „ 340 „ *e*) „ botaniki, fizyologii, geognozyi i mineralogii . 120 „ — „ *f*) do zoologii . . . . 40 „ — „ *g*) „ technologii chemicznej 100 „ — „ *h*) „ leśnictwa w ogóle i uprawy lasu . . . 300 „ — „	960	740	1.684	1.360
	19	Na założenie szkółki drzewek w Winnikach, Brzuchowicach i Zubrzy . . .	—	1.200	1.295	1.300
	20	Wycieczki naukowe z uczniami . .	2.000	—	2.004	2.000
	21	Utrzymanie ogrodu przy szkole . .	300	—	444	300
		Suma rubryki IV. .	4.260	1.940	6.525	5.960
V.		**Spłata pożyczki.**				
	22	Gal. Kasie oszczędności we Lwowie, rata na kapitał i odsetki . . .	57 i 58 1.042	—	1 042	1.042
VI.	23	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	120	100
		Suma wydatków .	49.662	5.040	49.335	48.364
		Razem .	**54.702 K.**			

a) Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 52.350/1902.

Wyjaśnienia.

Do rubr. *I.* W myśl wyjaśnień w **sprawozdaniu** o krajowych zakładach rolniczych preliminuje się pod poz. 2. pobory dla trzech profesorów fachowych, a mianowicie dla dwóch etatowych i jednego extra statum, natomiast pod poz. 3, preliminuje się pobory nie dla trzech, ale dla dwóch nauczycieli adjunktów.
Ogólną sumę wydatków na rok 1903 preliminuje się w kwocie 4.898 K., wyższej od sumy uchwalonej na rok 1902, a mianowicie pod poz. 1. *więcej o 161 K.*, na pokrycie pierwszego dodatku pięcioletniego z rocznych 400 K., od 6 sierpnia 1903, dla dyrektora p. Maryana Małaczyńskiego, pod poz. 2. *więcej o 8.274 K.*, na pokrycie poborów dla dwóch profesorów fachowych po 4.000 K., razem 8.000 K., tudzież trzeciego dodatku pięcioletniego z rocznych 400 K., dla profesora Demianowskiego od 24. kwietnia 1903 kwotę 274 K., jednak pod poz. 3 preliminuje się *mniej o 3.537 K.*, to jest o pobory jednego nauczyciela adjunkta w sumie 3.00 K., tudzież o dodatki pięcioletnie dla dwóch nauczycieli adjunktów wynoszące sumę 537 K.,

Do rubr. *II.* Preliminuje się *mniej o 400 K.*, ponieważ odpada jednorazowo przyznany pod poz. 7. a) datek dla p. Julii Strzeleckiej, wdowy po b. dyrektorze.

„ „ *III.* Wydatki zwyczajne preliminuje się *wyżej o 285 K.*, nadzwyczajne o *1.315 K.*, a mianowicie: w wydatkach zwyczajnych pod poz. 8. preliminuje się więcej o 100 K., na opłatę za telefon, pod poz. 11. więcej o 80 K., na opłatę za wodę z wodociągów miejskich, pod poz. 12. więcej o 100 K., dotychczasowy bowiem kredyt 300 K., jest niewystarczający, gdyż czyszczenie kanałów i kominów wynosi 240 K., a pozostała suma 60 K., nie może wystarczyć na utrzymanie budynków, wreszcie pod poz. 15. więcej o 5 K., na pokrycie należytości ekwiwalentowej. *W nadzwyczajnych* preliminuje się pod poz 12. kwotę 2.700 K., na postawienie parkanu, tudzież pod poz. 13. kwotę 400 K., na sprawienie 10 stolików do sal wykładowych kosztem 150 K., dwóch szafek do biblioteki kosztem 150 K., i jednego stołu do pantografowania map kosztem 100 K.

„ „ *IV.* Wydatki zwyczajne bez zmiany, w nadzwyczajnych preliminuje się *więcej o 240* K., preliminuje się bowiem pod poz 18. d) kwotę 340 K. na sprawienie nowego przyrządu do pomiarów, natomiast mniej o 100 K., na założenie szkółek drzewek w Winnikach, Brzuchowicach i Zubrzy.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	14.000	—	14.000	14.000
II.	2	**Opłaty od uczniów:**				
		a) wpisowe od 20 uczniów po 4 K. 80 K.				
		b) czesne od 30 uczniów po 20 „ 600 „	680	—	440	660
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	—	100
		Suma dochodów .	14.780	—	14.440	14.760
		W porównaniu z wydatkami	54.702	—	49.335	48.364
		okazuje się **niedobór**	39.922	—	34.895	33.604

Wyjaśnienia.

Do rubr. *II.* Zależnie od liczby uczniów preliminuje się *więcej o 20 K.*

Na rok 1902 uchwalono wydatki 48.364 K., dochody 14.760 K., niedobór 33.604 K.
„ „ 1903 preliminuje się „ 54.702 „ „ 14.780 „ „ 39.922 „
Zatem na rok. 1903 większe: wydatki o 6.338 K., dochody o 20 K., niedobór o 6.318 K.

b) Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Preliminarz na rok 1903. LW. 55.357/1902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace personalu.**				
	1	Kierownik stacyi				
	2	Asystenci:	1.200	—	1.200	1.200
		a) Asystent pierwszy etatowy, płaca . . 2.000 K.				
		dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.				
		b) 2 Asystentów nieetatowych, płaca po 1.200 K. 2.400 K.				
		na mieszkanie po 400 „ 800 „				
		„ opał po 78 K. . 156 „ 3.356 „	5.556	—	4.103	5.556
	3	Laborant, płaca . . . 1.100 K.				
		na mieszkanie . . 360 „	1.460	—	1.460	1.460
		Suma rubryki I. .	8.216	—	6.763	8.216
II.		**Koszta administracyi.**				
	4	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne 800 K.				
		b) służący . . 720 „	1.520	150	1.462	1.400
	5	Najem pomieszkania	1.680	—	1.620	1.680
	6	Oświetlenie i opał	500	—	500	500
		Suma rubryki II. .	3.700	150	3 582	3.580
III.		**Utrzymanie stacyi.**				
	7	Koszta utrzymania stacyi . . .	2.000	300	3.023	2.000
	8	„ „ ogrodu górskiego na połoninach . .	800	—	557	600
	9	Utrzymywanie pól doświadczalnych i analizy z pól utrzymywanych kosztem Towarzystwa gospodarczego . .	1.200	—	694	1.200
	10	Koszta druków i wydawnictw . .	200	—	646	200
	11	Prenumerata pism i zakupno dzieł fachowych	400	—	292	400
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów .	800	—	895	800
		Suma rubryki III. .	5.400	300	6.107	5.200
		Suma wydatków .	17.316	450	16.452	16.996
		Razem .	**17.766 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. Wydatek na płacę służącego podwyższono o 120 K., ze względu na to, że służący za dotychczasowe wynagrodzenie nie może wyżywić rodziny, a będąc zajętym przez cały dzień w stacyi nie może mieć żadnego ubocznego zajęcia, celem przysporzenia sobie dochodów na utrzymanie. W nadzwyczajnych preliminuje się 150 K., na sprawienie kasy ogniotrwałej.

„ *III. poz. 7 i 8.* Wydatki tych pozycyj podwyższono ogółem o 500 K., dotychczasowe bowiem udotowanie tych pozycyj okazuje się niewystarczającem. W nadzwyczajnych preliminuje się 300 K. jako drugą ratę na zakupno maszyny do pisania.

b) Stacya doświadczalna botaniczno rolnicza we Lwowie.

Dochody. Preliminarz na rok 1903. LW. 55.357/902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	2.000	—	2.000	2.000
II.	2	**Dochód z analiz**	1.600	—	736	1.600
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu** . . .	400	—	51	400
		Suma dochodów .	4.000	—	2.787	4.000
		W porównaniu z wydatkami .	17.766	—	16.452	16.996
		Okazuje się **niedobór**	13.766	—	13.665	12.996

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1902.

Na rok 1902 uchwalono wydatki 16.996 K., dochody 4.000 K., niedobór 12.996 K.
„ „ 1903 preliminuje się „ 17.766 „ „ 4.000 „ „ 13.766 „
Zatem na rok 1903 większe wydatki o 770 K., dochody bez zmiany, większy niedobór o 770 K.

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 78.344/1902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycy	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace profesorów i docentów.**				
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	1	Dyrektor. płaca . .	4.800 K.	— K.		
		dodatek aktywalny	720 „	— „		
		„ pięcioletni	600 „	— „		
		„ osobisty .	— „	5.080 „		
		„ na utrzymanie koni	— „	1.000 „	6.120	6.080	12.200	12.200
	2	4 profesorów fachowych:				
		płace po 4.000 K. .	16.000 K.			
		dodatki aktywalne po 720 K. . . .	2.880 „			
		dodatki pięcioletnie .	1.687 „		20.567	--		20.480
	3		*zwycz.*	*nadzwycz.*		
		5 profesorów fachowych:				
		płace po 2.600 K.	13.000 K.	— K.		
		dodatki aktywalne po 480 K. . .	2.400 „	— „		
		dodatki pięcioletnie	800 „	— „		
		dodatek osobisty	— „	600 „	16.200	600	32.354	16.800
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	4	3 profesorów adjunktów:				
		płace po 2.000 K.	6.000 K.	— K.		
		dodatki aktywalne po 400 K. . .	1.200 „	— „		
		dodatki pięcioletnie	767 „	— „		
		„ osobiste .	— „	700 „	7.967	700	8.100	8.500
	5	Asystent botaniki			1.200	—	1.200	1.200
	6	„ rolnictwa			1.200	—	—	1.200
	7	„ zoologii			1.200	—	—	—
	8	Docent weterynaryi			960	—	960	960
	9	„ leśnictwa			480	—	480	480
	10	„ ogrodnictwa			400	—	400	400
	11	„ meliora yi			480	—	480	480
	12	„ historyi i literatury polskiej .			1.200	—	1.200	1.200
	13	„ hodowli ryb			400	—	400	400
	14	„ hygieny			200	—	—	200
	14a	„ hodowli			—	—	1.600	—
		Suma rubryki I. .			58.574	7.380	59.374	64.500
		Do przeniesienia . .			58 574	7.380	59 374	64.500

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 78.344/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia . .	58.574	7.380	59.374	64.500
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**				
	15	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . . 300 „	2.700	—	2.625	2.700
	16	Sekretarz dyrekcyi, zarazem magazynier, płaca . . . . 2.000 K. dodatek pięciol tni . . 240 „	2.240	—	2.170	2.240
		Suma rubryki II. .	4.940	—	4.795	4.940
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**				
	17	Kapelan, płaca . . . 600 K. dodatek osobisty . . 200 „	800	—	800	800
	18	Lekarz zakładowy, płaca . . .	1 200	—	1.300	1.200
	19	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . .	800	—	720	720
	20	Ogrodnik, płaca	1.200	—	1.200	1.200
	21	Zawiadujący biblioteką	400	—	400	400
		Suma rubryki III. .	4.400	—	4 420	4.320
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	22	Służba wyższa: *a)* Tercyan szkoły, zarazem woźny, płaca . 560 K. na ubiór . . 100 660 K				
		b) Laborant w pracowni botaniki 480 „				
		c) „ mechaniki i fizyki 480 „				
		d) Laboran i w pracowniach rolniczych, dwóch po 480 K. 960 „				
		e) Laborant w pracowni chemii 480 „				
		f) „ „ „ zoologii i hodowli 480 „				
		g) Preparator . . . — „	3.540	—	4.067	4.116
	23	Służba niższa: *a)* Dozorca domu i magazynu . 480 K. *b)* 2 trożów domowych zarazem nocnych, po 432 K. . 864 „	1.344	—	1.226	1.344
	24	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) . . .	200	—	232	200
		Suma rubryki IV. .	5.084	—	5.525	5.660
		Do przeniesienia .	72.998	7.380	74.114	79.420

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 78.344/1902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia .	72.998	7.380	74.114	79.420
V.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	25	Kahanowa Aleksandra, wdowa po profesorze	1.200	—	1.200	1.200
	26	Anowa Berta, „ „ „	600	—	600	600
	27	Kasprzycka Julia, „ „ ogrodniku, pensya wdowia . . . 300 K. dodatek do pensyi . . 160 „ dodatek na wychowanie 1 dziecka 100 „	560	—	660	660
	28	Macherowa Marya, wdowa po instruktorze melioracyjnym	100	—	100	100
	29	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy, zaopatrzenie	100	—	100	100
	30	Dendorowa Marya, wdowa po furmanie, zaopatrzenie	100	—	100	100
	31	Eberhardt Jan, b. dozorca domu, zaopat z.	200	—	200	200
	32	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze pensya wdowia . . 1.200 K. dodatek do pensyi . . 400 „	1.600	—	500	1.200
	33	Rylski Tomasz, były profesor, emerytura .	4 600	—	1.150	4.600
	34	Błaszkiewiczowa Rozalia, wdowa po tercyanie, zaopatrzenie	280	—	—	—
	35	Kubicka, wdowa po docencie weterynaryi, zaopatrzenie	480	—	—	—
	36	Znatowicz Eugeniusz, były preparator, zaopatrzenie	480	—	—	—
	36*a*	Machcowa Karolina, jednorazowy datek .	—	—	—	100
	36*b*	Pańkowski Kazmierz, b. profesor, emerytura	—	—	1.500	—
		Suma rubryki V. .	10.300	—	6.110	8.860
VI.		**Koszta administracyjne.**				
	37	Zarząd: *a*) potrzeby kancelaryjne . .	1.000	670	1.502	1.200
		b) koszta podróży w interesach zakładu . . .	200	—	208	200
	38	Opał gmachu szkolnego . . .	3 400	—	2.620	3 400
	39	Oświetlenie gmachu szkolnego i obejść .	660	—	415	660
	40	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . .	4.500	840	5.115	4.000
	41	„ dziedzińców i ścieżek . .	500	800	789	400
	42	„ parku	400	—	400	400
	43	Ubezpieczenie budynków . . .	1.300	—	949	1.300
	44	Najem pomieszkań: *a*) dla lekarza . . . 240 K. *b*) „ asystenta botaniki . . 192 „ *c*) „ „ rolnictwa . 192 „ *d*) „ „ zoologii . . 192 „ *e*) „ sekretarza dyrekcyi . . 420 „ *f*) „ dyetaryusza w kanc. dyr. 192 „ 1.428 K.				
		Do przeniesienia .	11.960	2.310	11.998	11.560
			83.298	7.380	80.224	88.280

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 78.344/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia 1.428 K.	83.298	7.380	80.224	88.280
			11.960	2.310	11.998	11.560
VI.	44	*g*) dla ogrodnika . . . 360 „				
		h) „ laboranta przy katedrze mechaniki . . . 192 „				
		i) „ laboranta przy katedrze rolnictwa . . . 192 „				
		k) „ drugiego laboranta przy katedrze rolnictwa . 192 „				
		l) „ laboranta przy katedrze hodowli . . . 192 „				
		ł) „ profesora rolnictwa . — „				
		m) „ „ fizyki . . — „	2.556	—	2.009	3.912
	45	Płaca kominiarza	420	—	382	420
	46	Sprzęty i ruchomości	240	160	234	240
	47	Koszta przewozu prelegentów . .	3 500	—	3 789	3 000
	48	„ lustracyi zakładu . . .	200	—	209	200
	49	„ nabożeństwa . . .	100	—	348	100
	50	Apteka i inne koszta sanitarne . .	500	—	759	500
		Suma rubryki VI. .	19.476	2.470	19.728	19.932
VII.		**Potrzeby naukowe.**				
	51	Dotacye na zbiory i laboratorya: *zwycz.* *nadzw.*				
		a) dla profesora fizyki . 300 K. — K.				
		a) stacya meteorologiczna 180 „ — „				
		b) dla profesora chemii i technologii . . . 1.440 „ — „				
		c) dla profesora mineralogii i geologii . . . 120 „ — „				
		d) dla profesora botaniki . 870 „ 1.340 „				
		e) dla profesora zoologii . 300 „ — „				
		ε) laboratoryum zootomiczne . . . 520 „ — „				
		f) dla profesora fizyologii i anatomii zwierząt . 390 „ — „				
		g) dla profesora chemii rolniczej . . . 1.320 „ — „				
		h) dla profesora rolnictwa . 1.070 „ — „				
		i) „ „ hodowli . 600 „ — „				
		k) „ docenta weterynaryi 100 „ 300 „				
		l) „ prof. administracyi . 100 „ — „				
		m) „ „ mechaniki rolniczej i budownictwa . 750 „ — „				
		μ) na ćwiczenia w użyciu narzędzi rolniczych 200 „ — „				
		n) dla docenta melioracyi . 100 „ — „				
		o) „ „ ogrodnictwa 100 „ — „				
		p) „ „ leśnictwa . 20 „ — „	8.480	1.640	9.253	9.970
		Do przeniesienia .	8.480	1.640	9.253	9.970
			102.774	9.850	99.952	108.212

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 78 344/902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia .	102.774	9.850	99.952	108.212
			8.480	1.640	9.253	9.970
VII	52	Utrzymanie mleczarni:				
		a) laborant, płaca . 720 K.				
		doda ek na mieszka i 240 „ 960 K.				
		b) dokupno i naprawa przyrządów i naczyń . . 200 „				
		c) dowóz wody i lodu . . 60 „				
		d) światło i opał . . 450 „	1.670	—	—	1.430
	53	Biblioteka i czytelnia:				
		a) przykupno dzieł . . 1.000 K.				
		b) oprawa książek . . 100 „				
		c) czasopisma . . 900 „	2.000	—	1 992	2.000
	54	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	1.500	—	1.112	1.300
	55	Wycieczki naukowe uczniów . . .	1 200	—	1.200	1.200
	56	Utrzymanie pasieki	120	—	—	60
	57	Ogród: zwycz. nadzwycz.				
		a) botaniczny . . 1.500 K. 400 K.				
		b) owocowy . . 200 „ — „				
		c) druk katalogu . 50 „ — „	1.750	400	1.536	2.250
	58	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty, ponoszone wskutek zastosowania stanu inwentarza do potrzeb akademii	2.000	—	2.000	2.000
		Suma rubryki VII. .	18.720	2.040	17.093	20.210
VIII.		**Spłata długów i podatki.**				
	59	Bankowi krajowemu we Lwowie III. i IV. rata kapitału z odsetkami 4% od pożyczki hipotecznej 100 000 K. .	4.650	—	—	4 650
	60	Podatek gruntowy i domowy . . .	1.026	—	1.026	1.026
		Suma rubryki VIII. .	5.676	—	1.026	5.676
IX.	61	**Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie** na miejscach fundusz. po 700 K.	8.400	—	8.400	8.400
X.	62	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—	9.364	200
XI.		**Utrzymanie internatu.**				
	63	*a*) Administrator domu zakł., płaca 960 K.				
		wikt . . . . 588 „				
		opał i światło . . . 200 „	1.748	—	1.794	1.748
		b) Portyer, płaca . . . 300 K.				
		wikt . . . . 360 „				
		opał i światło . . . 80 „				
		ubranie . . . . 120 „	860	—	860	860
		Do przeniesienia .	2.608	—	2.654	2.608
			135.770	11.890	135.835	142.698

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 78.344/902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Z przeniesienia .	135.770	11.890	135.835	142.698
			2.608	—	2.654	2.608
XI.	63	*c*) Magazynier (jak pobory portyera) . . . . 860 K. pierwsze pięciolecie . . 80 „	940	—	860	860
		d) Trzech lokajów, płaca po 192 K. . . . . 576 K. wikt po 348 K. . . 1.044 „ opał i światło po 80 K. . 240 „ ubranie po 120 K. . . 360 „	2.220	—	1.504	2.220
		e) Trzech stróżów po 408 K rocznie .	1.224	—	1.224	1.224
	64	Wikt 80 uczniów przez 10 miesięcy po 49 K.	39 200	—	20 979	24.500
	65	Pranie i naprawa pościeli . . .	800	—	561	600
	66	Opał internatu	2.400	—	2.477	2.100
	67	Oświetlenie „	1.600	—	1.916	1.600
	68	Utrzymanie *a*) budynku 800 K. — K (*zwycz.* *nadzwycz.*) *b*) sprzętów 600 „ 6.520	1.400	6 520	2.653	4.440
		Suma rubryki XI. .	52 392	6.520	34.828	40.152
		Suma wydatków	188.162	18.410	170.663	182.850
		Razem .	206.572 K			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. Preliminuje się ogółem więcej o 1.454 K., skutkiem przypadającego w roku 1903 piątego pięciolecia dla prof. Dra Wawnikiewicza od 13 października 1903 w kwocie 187 K., pierwszego pięciolecia dla profesora adjunkta Dra Kowalewskiego od 1. marca 1903 w kwocie 167 K. wreszcie skutkiem zapreliminowania nowej pozycyi dla asystenta zoologii w kwocie 1.200 K.

„ „ *III.* Wydatki ogółem *większe o 80 K.*, skutkiem podwyższenia wynagrodzenia dla dyetaryusza dyrekcyi, dotychczasowe bowiem jego pobory (720 K.) na utrzymanie były niewystarczające.

„ „ *IV.* Płace laborantów zrównano podwyższając je do kwoty 480 K., rocznie dla każdego, przez co zwiększa się wydatek o kwotę 384 K., gdy jednak odpadł wydatek na płacę dla preparatora katedry zoologii w kwocie 960 K.. przeto ostateczna suma tej rubryki okazuje się *niższą o 576 K.*, od uchwalonej na rok 1902.

„ „ *V.* Wydatki *większe o 1.440 K.*, wskutek dodatku do pensyi wdowiej dla p. Pańkowskiej w kwocie 400 K., i wstawienia nowych pozycyj 34, 35 i 36 tytułem stałego zaopatrzenia dla Kubickiej, wdowy po docencie w kwocie 480 K., dla Błażkiewiczowej, wdowy po tercyanie w kwocie 280 K., i dla Znatowicza, byłego preparatora w kwocie 480 K., (Bliższe uzasadnienie tych pozycyj **w sprawozdaniu** o szkołach rolniczych w Dublanach). Odpada natomiast dodatek na wychowanie jednego dziecka dla Julii Kasprzyckiej w kwocie 100 K.; tudzież jednarazowe zaopatrzenie dla Macherowej Karoliny w kwocia 100 K.

„ „ *VI. poz. 37.* W wydadkach nadzwyczajnych preliminuje się 200 K., na zmianę druków skutkiem zmiany nazwy wyższej szkoły i 470 K., tytułem I. raty z ogólnej należytości 1.400 K. za telefon.

„ „ *VI. poz. 40.* Wydatki zwyczajne na utrzymanie budynków podwyższa się z 4.000 K., na 4.500 K., dotychczasowy bowiem kredyt był niewystarczający, jak to niejednokrotnie przy zamknięciach rachunkowych podnoszono. W wydadkach nadzwyczajnych preliminuje się 840 K, na restauracyę kaplicy zakładowej.

„ „ *VI. poz, 41.* Wydatki zwyczajne podwyższono o 100 K., gdyż drogi i ścieżki w zakładzie pozostawiają wiele do życzenia, skutkiem czego w porze słotnej jest bardzo utrudniona komunikacya. W nadzwyczajnych preliminuje się 800 K., na wyżwirowanie drogi między gościńcem a zakładem, w porze bowiem słotnej dojazd do zakładu z ciężarem z gościńca jest prawie niemożliwy.

„ „ *poz. 44.* W wydadkach zwyczajnych preliminuje się nowe pozycye, a mianowicie: na pomieszkanie asystenta zoologii 192 K.. i dla laboranta rolnictwa podobnie jak dla laborantów innych katedr 192 K., a nadto podwyższa się relutum za pomieszkanie dla sekretarza Wieleżyńskiego z 360 K., na 420 K, t. j. w wysokości faktycznie opłacanego czynszu najmu mieszkania. Ogólnie więc preliminuje się w tej pozycyi w wydatkach zwyczajnych *więcej o 444 K.*, natomiast *odpadają* wydatki nadzwyczajne w kwocie *1.800 K.*

„ „ *poz. 46.* W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 160 K., na sprawienie 40 krzeseł do sal wykładowych.

„ „ *VI. poz. 47.* Wydatki *większe o 500 K.*, a więc w kwocie 3.500 K., to jest w wysokości przyznanego zasiłku konsorcyum dla utrzymania stałych dojazdów ze Lwowa do Dublan z obowiązkiem bezpłatnego przewozu prelegentów i funkcyonaryuszów w sprawach urzędowych (LW. 69.904 1902).

„ „ *VII, poz. 51.* W wydadkach zwyczajnych zaokrąglono kredyt dla profesora hodowli do kwoty 600 K., a dla docenta ogrodnictwa bardzo małą dotychczas dotacyę 20 K., do 100 K., przez co wydatki zwyczajne podniosły się o 110 K., w nadzwyczajnych preliminuje się 1) dla profesora botaniki 100 K.. na sprawienie 2 szaf na zbiory muzealne, 40 K., na zakupno słojów na preparaty, i 1.200 K., na zakupno 5 mikroskopów po 240 K., dla ćwiczeń z uczniami. 2) dla docenta weterynaryi 250 K., na zakupno fantomu do ćwiczeń w udzielaniu pomocy przy poradach i 50 K., na uzupełnienie zbioru szczęk zwierzęcych.

„ „ *poz. 52.* Preliminuje się 240 K., tytułem dodatku na mieszkanie dla laboranta mleczarni.

„ „ *poz. 54.* Na utrzymanie pola doświadczalnego podwyższono kredyt zwyczajny o 500 K., bo obszar zwiększył się o 4 morgi pola, wydatki nadzwyczajne preliminowane na rok 1902 odpadają.

„ „ *poz. 56.* Na utrzymanie pasieki zamiast 60 K, preliminuje się 120 K., dotychczasowa bowiem dotacya była zbyt szczupła a zachodzi potrzeba wymiany zastarzałych uli.

„ „ *poz. 57.* Dotacyę zwyczajną na ogród botaniczny podwyższa się z 1.200 K., na 1.500 K., dotyczasowy bowiem kredyt nie wystarcza nawet na opłacenie robocizny. W nadzwyczajnych preliminuje się 400 K., na odrestaurowanie szklarenki, nadto preliminuje się pod nową pozycyą 200 K., na utrzymanie świeżo założonego ogrodu owocowego.

„ „ *XI.* Wszystkie podwyższenia kredytów tej rubryki tłumaczy się większą liczbą uczniów przyjętych, a mianowicie wydatki zwyczajne podniosły się o 16.080 K., nadzwyczajne o 2.680 K. Pozycyę 68 rozdziela się na dwie podpozycye to jest a) utrzymanie budynków, b) utrzymanie sprzętów, i podwyższa się dotacyę o 800 K., dotychczasowy bowiem kredyt zwyczajny tej pozycyi nie wystarczał na pokrycie nawet połowy potrzeb. W nadzwyczajnych preliminuje się 6 520 K., na urządzenie 24 nowych pomieszkań dla uczniów w internacie.

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Dochody. Preliminarz na rok 1903. LW. 78.344/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu państwa . . .	20.000	—	20.000	20.000
	2	Z funduszu kultury krajowej . .	9.221	—	7.722	8.421
		Suma rubryki I. .	29.221		27.722	28.421
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	3	Wpisowe od 68 uczniów po 10 K. 680 K. na uwolnienie 12 uczniów od opłaty . . . . 120 „	560	—	310	300
	4	Czesne od 68 uczniów po 200 K 13.600 K. na uwolnienie 12 uczniów od opłaty . . . . 2 400 „	11 200	—	4.480	6.000
	5	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach od 68 uczniów po 16 K. 1.088 K. na uwolnienie 12 uczniów od opłaty . . . . 192 „	896	—	360	480
	6	Opłaty za utrzymanie w internacie: *a)* od 68 uczniów po 700 K. 47.600 K *b)* od 12 uczniów przyjętych na koszt funduszu kraj. (obacz rubr. IX. wyd.) po 700 K. . 8.400 „	56 000	—	34.317	35.000
		Suma rubryki II. .	68 656	—	39.467	41.780
III.	7	**Dochód z pasieki**	20	—	70	20
IV.	8	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	480		484	240
V.	9	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego**	176	—	175	176
VI.	10	**Dochody rozmaite**	400	—	774	400
		Suma dochodów .	98.953	—	68.692	71 037
		W porównaniu z wydatkami .	206.572	—	170.663	182.850
		Okazuje się **niedobór** .	107 619	—	101.971	111.813

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 2. Dochód *większy o 800 K.* na podstawie szczegółowego preliminarza funduszu kultury krajowej na rok 1903 (LW. 54.713|902).

„ „ *II.* Preliminuje się dochody ogółem *większe o 26.876 K*, zależnie od większej liczby uczniów.

„ „ *IV.* Dochód *większy o 240 K.*, z powodu *większego* o 4 morgi obszaru pola doświadczalnego.

	dochody.	wydatki.	niedobór.
Na rok 1902 uchwalono:	71.037 K.,	182.850 K.,	111.813 K.
„ „ 1903 preliminuje się:	98.953 „	206.572 „	107.619 „
Przeto na rok 1903:	większe o 27.916 K.,	większe o 23.722 K.,	mniejszy o 4.194 K.

d) Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 78.344|1902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Zastępstwo nauczycieli do nauk fachowych	2.750	—	2.645	2.750
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „ dodatek pięcioletni . 300 „	2.940	—	2.480	2 480
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 200 „ „ pięcioletni . 160 „	1.760	—	1.760	1.760
	4	Docent weterynaryi	300	—	280	300
	5	Koszta nabożeństwa i nauki religii dla uczniów obu obrządków . .	1.600	—	1.600	1.600
	6	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—	1.200	1.200
		Suma rubryki I. .	10.550		9.965	10.090
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	7	Szalayowa Jadwiga, wdowa po nauczycielu do nauk fachowych, pensya . .	1.100	—	500	—
III		**Koszta administracyjne.**				
	8	Zarząd: Remuneracya dyrektora akademii rolniczej	800	—	800	800
	9	Opał i oświetlenie	700	—	767	700
	10	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie i kominiarz	800	—	762	800
	11	Sprzęty i ruchomości	200	—	571	200
		Suma rubryki III. .	2.500	—	2.900	2.500
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	12	Stołowanie 36 uczniów po 328 K. 50 g.	11.826	—	12.931	11.826
	13	Odzież, pościel i pranie dla 36 uczniów po 120 K.	4.320	—	4.259	4.320
		Suma rubryki IV. .	16.146	—	17.190	16.146
		Do przeniesienia . .	30.296	—	30.555	28.736

d) Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903 LW. 78 344/1902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia .	30.296	—	30.555	28.736
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	14	Zaprzęgi do demonstracyi . . .	160	—	68	160
	15	Przybory do pisania i nauki uczniów .	400	—	429	400
	16	Przykupno modeli, machin i narzędzi .	400	—	357	400
		Suma rubryki V. .	960	—	854	960
VI.	17	**Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . . . . .**	80	—	80	80
VII.	18	**Rozmaite nieprzewidziane . . .**	100	—	958	100
		Suma wydatków .	31.436	—	32.447	29.876

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 2. Preliminuje się *więcej o 460 K.*, z powodu regulacyi płacy nauczyciela po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 30 czerwca 1902.

„ „ *I. poz* 5. Preliminuje się więcej o 800 K., ponieważ złączono pozycyę 5 i 11 budżetu roku 1902 w jedną pozycyę.

„ „ *II.* Preliminuje się nową pozycyę, tytułem pensyi wdowiej dla Jadwigi Szalay, wdowy po nauczycielu pomocniczym do nauk fachowych.

W innych rubrykach pozostają wydatki bez zmiany, jak na rok 1902.

d) Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903. LW 78.344/902 **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Zarobek 36 uczniów po 36 K.** . .	1.296	—	1.124	1.296
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	139	100
		Suma dochodów .	7.396	—	7.263	7 396
		W porównaniu z wydatkami .	31.436	—	32.447	29.876
		Okazuje się **niedobór** .	24.040	—	25.184	22.480

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się w wysokości uchwalonych dochodów na rok 1902.

	dochody.		wydatki,		niedobór.
Na rok 1902 uchwalono:	7 396 K.,		29.876 K.,		22.480 K.
„ „ 1903 preliminuje się:	7.396 „		31.436 „		24.040 „
Przeto na rok 1903: bez zmiany	— K.,	większe o	1 560 K.,	większy o	1.560 K.

e) Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 71 955/902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Dyrektor szkoły i gorzelni . . .	1.200	—	1.200	1.200
	2	Adjunkt, jednocześnie gorzelnik w gorzelni	2.000	—	2.000	2.000
	3	Docenci:				
		a) matematyki i rysunków . .	300	—	300	300
		b) fizyki	300	—	300	300
		c) chemii	300	—	300	300
		d) gorzelnictwa	1.000	—	1.000	1.000
		e) nauki o kotłach i maszynach .	400	—	400	400
		f) nauki o opodatkowaniu . .	400	—	400	400
		g) administracyi i rachunkowości .	120	—	120	120
		h) nauki o fabrykacyi drożdży prasowanych	400	—	400	400
		i) nauki o fermentach . . .	300	—	—	300
		Suma rubryki I. .	6.720	—	6.420	6.720
II.		**Koszta administracyjne.**				
	4	Druki, inseraty, portorya i t. p. . .	60	—	64	60
	5	Koszta przewozu prelegentów . .	250	—	253	250
	6	„ podróży dyrektora w sprawach szkolnych	120	—	66	120
		Suma rubryki II. .	430	—	383	430
III.		**Potrzeby naukowe.**				
	7	Wyższej szkole rolniczej za użycie laboratoryum	160	—	160	160
	8	Przyrządy do laboratoryum gorzelni. .	100	600	108	100
	9	Koszta produkcyi drożdży prasowanych .	300	—	233	300
	10	Książki i czasopisma	120	—	127	120
	11	Wycieczki profesorów z uczniami . .	400	—	400	400
		Suma rubryki III. .	1.080	600	1.028	1.080
IV.	12	**Zapomogi dla uczniów:**				
		a) z funduszów krajowych 600 K.				
		b) z subwencyi państwowej 1.000 „	1.600	—	1.600	1.600
V.	13	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	40	—	69	40
		Suma wydatków .	9.870	600	9.500	9.870
		Razem .	10.470 K.			

Wyjaśnienia.

Wydatki zwyczajne preliminuje się bez zmiany jak na rok 1902.

W nadzwyczajnych preliminowano w rubryce III. poz. 8. kwotę 600 K., na zakupno modelowej słodowni na lasach dla celów demonstracyjnych.

e) Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903 LW. 71.955/902. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:**				
		a) na utrzymanie szkoły . . .	3.000	—	3.000	3.000
		b) na zapomogi dla uczniów .	1.000	—	1.000	1.000
		Suma rubryki I. .	4.000	—	4.000	4.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.300	—	1.300	1.000
		Suma dochodów .	5.300	—	5.300	5.000
		W porównaniu z wydatkami	10.470	—	9.500	9 870
		okazuje się **niedobór**	5.170	—	4.200	4.870

Wyjaśnienia.

W rubryce II. preliminuje się dochód *większy o 300 K.*, na podstawie rzeczywistych wynikłości z lat poprzednich.

	wydatki.	dochody.	niedobór.
Na rok 1902 uchwalono:	9.870 K.,	5.000 K.,	4.870 K.
„ „ 1903 preliminuje się:	10.470 „	5.300 „	5.170 „
Prelim. się zatem na r. 1903 większe o	600 K.,	o 300 K,	o 300 K.

f) Krajowa gorzelnia w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 71.955/1902

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace.**				
	1	Maszynista	1.400	—	1.400	1.400
	2	4 robotników po 30 K. miesięcznie przez 5 miesięcy i jeden przez cały rok .	960	—	856	1.380
		Suma rubryki I. .	2.360	—	2.256	2.780
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**				
	3	Opał przez 5 miesięcy	1.900	—	1.865	2.100
	4	Ziemniaki (1.800 q. po 2 K. 40 g.) .	4 320	—	3.547	5.280
	5	Jęczmień (80 q. po 14 K.) . . .	1.120	—	932	1.232
	6	Żyto, kukurudza i proso (40 q. po 14 K.)	560	—	575	2.520
	6a	15% jęczmienia	—	—	—	420
	7	Światło, smarowidło, drożdże i t. p. .	400	—	89	400
	8	Naprawa maszyn i uzupełnienie przyrządów	600	200	598	600
	9	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników	400	—	362	400
		Suma rubryki II. .	9.300	200	7·968	12.952
III.		**Rozmaite.**				
	10	Utrzymanie budynków i podwórza . .	200	3.800	44	560
	11	Podatek zarobkowy	200	—	549	200
	12	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni . .	100	—	41	100
		Suma rubryki III. .	500	3.800	634	860
		Suma wydatków .	12.160	4.000	10.858	16.592
		Razem .	**16.160 K.**			

Wyjaśnienia

Do rub. I. poz. 2. Preliminuje się *mniej o 420 K.* na podstawie rzeczywistych wynikłości z lat poprzednich.

„ „ *II.* Wydatki zwyczajne preliminuje się w sumie niższej o 3.652 K., preliminuje się bowiem wartość surowca potrzebnego do wyrobu 200 Hl. alkoholu to jest w wyso-

f) Krajowa gorzelnia w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 71.955/1902. **Wydatki.**

kości przyznanego kontyngentu, podczas gdy w latach poprzednich preliminowano wartość surowca na 300 Hl. alkoholu. W nadzwyczajnych preliminuje się 200 K., na zarządzoną już naprawę aparatu odpędowego (LW. 64.034/902).

„ „ *III.* Wydatki zwyczajne preliminuje się pod poz. 10 wyższe o 120 K., według rzeczywistej potrzeby, w nadzwyczajnych wstawia się kredyt 3.800 K., na budowę domu dla służby na podstawie kosztorysu architekty Wydziału krajowego. Bliższe uzasadnienie w sprawozdaniu o zakładach dublańskich.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (200 hl. po 33 K.)	6.600	—	5.954	9.600
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (2500 Hl po 20 g.)	500	—	435	608
III.	3	**Bonifikacya** za 200 Hl. spirytusu po 10 K.	2.000	—	1.479	3.000
IV.	4	**Zwroty od zakładów dublańskich** za roboty maszynisty	600	—	600	600
		Suma dochodów .	9.700	—	8.468	13.808
		W porównaniu z wydatkami .	16.160	—	10.858	16.592
		okazuje się **niedobór**	6.460	—	2.390	2.784

Wyjaśnienia.

Dochody w ogólności preliminuje się niżej o 4.108 K., jak wyjaśnienie do rubryki II. wydatków.

Znaczny stosunkowo, bo 6.400 K., wynoszący niedobór powstał głównie z powodu preliminowania kredytów nadzwyczajnych w kwocie 4.000 K., znajdujących uzasadnienie w wyjaśnieniach do wydatków, resztującą zaś nadwyżkę wydatków w kwocie 2.460 K., zwyczajnych przypisać należy. 1) niekorzystnemu położeniu gorzelni pod samą stolicą kraju, co powoduje drożyznę opału i surowców, 2) wadliwej konstrukcyi gorzelni, aparat bowiem odpędowy nie odpowiada wymogom dzisiejszej techniki, gdyż nie zezwala na prowadzenie pary zwrotnej, co wywołałoby oszczędność w opale. Szczegółowe uzasadnienie wydatków i dochodów gorzelni podaje się w sprawozdaniu o zakładach dublańskich.

	wydatki.	dochody.	niedobór.
Na rok 1902 uchwalono:	13.808 K.,	16.592 K,	2.784 K.
„ „ 1903 preliminuje się:	9.700 „	16.160 „	6.460 „
Zatem na rok 1903 mniejsze o	4.108 K.,	mniejsze o 432 K.,	większy o 3.676 K.

g) Folwark w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903 LW. 59.658/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**				
	1	Płace i zasługi	4.500	—	6.017	4.500
	2	Najem robotnika	9.000	—	9.495	9.000
	3	Zmiana i dokupno nasienia	600	—	564	600
	4	Dokupno nawozów dopełniających:				
		a) na pole 2.100 K.				
		b) na łąki 400 „	2 500	—	2.934	2.500
	5	Dokupno karmy (owsa, makuchów, kiełków)	8 600	—	8.451	8.600
	6	Wymiana zużytych koni i uprzęży	1.000	—	908	1.000
	7	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	600	3.136	1.118	1.900
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	1.000	—	1.321	1.000
	9	Utrzymanie dróg i rowów	200	1.281	99	100
	10	Melioracye łąk:				
		a) Utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materyałów 300 K.				
		b) Wynagrodzenie łąkowego 400 „	700	—	587	700
	10a	Drenowanie pól	—	—	1.800	—
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradu	1.000	—	1.201	1.000
	12	Kuchnia folwarczna	600	—	836	600
	13	Koszta kancelaryjne	160	—	70	160
	14	Światło i smarowidło	100	—	158	100
	15	Kultura lasu i utrzymanie stawów	300	—	—	300
	16	Posyłki i jazdy w sprawach folwarku	200	—	230	200
		Suma rubryki I.	31.060	4.417	35.789	32.260
II		**Ekwiwalent i podatki.**				
	17	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie	2.200	—	—	—
	18	Podatki, daniny i opłaty	1.600	—	1.936	1.600
		Suma rubryki II.	3.800	—	1.936	1.600
III.		**Spłata długów i renty.**				
	19	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:				
		a) 49 i 50 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 10.000 K. 600 K.				
		b) 37 i 38 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 23.200 K. 1.392 „	1.992	—	1.877	1.992
	20	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	3.200	—	3.200	3.200
		Suma rubryki III.	5 192	—	5.077	5.192
IV.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	300	—	1.281	300
		Suma wydatków	40.352	4.417	44.083	39.352
		Razem	**44.769 K.**			

g) Folwark w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 59.658/902. **Wydatki.**

Wyjaśnienia.

Do rub. *I.* W wydatkach zwyczajnych na gospodarstwo preliminuje się więcej o 200 K., wskutek małego powiększenia w miarę potrzeby kredytu w poz. 7. i 9, na utrzymanie budynków i na utrzymanie dróg i rowów.

W wydadkach nadzwyczajnych preliminuje się pod poz. 7. na restauracyę stajni o czem w sprawozdaniu o szkołach dublańskich 3 136 K., (LW. 66.920|902) tudzież na rekonstrukcyę drogi dojazdowej 1.281 K., t. j 50% kosztów przewidzianych kosztorysem technicznym — drugą połowę pokrywa fundusz drogowy.

„ „ *II.* Na rok 1903 wstawia się do preliminarza nową pozycyę na wypłatę należytości ekwiwalentowej za VI. dziesięciolecie.

g) Folwark w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 59 658/1902. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Dochody z gospodarstwa.**				
	1	*a*) Ze sprzedaży ziemiopłodów 18.800 K. *b*) Za owies i siano . . 1.000 „	19.800	—	21.371	19.800
	2	Z wynajętych łąk i pastwisk . . .	3.300	—	3.446	2.600
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
		a) Krowiarnia: *α*) mleko . . 7.000 K. *β*) przychowek . 4.200 „ 11.200 K.				
		b) Nierogacizna . . . 700 „				
		c) Owce . . . . 150 „				
		d) Braki i opasy, oraz spieniężenie paszy i różnych karm 3.000 „				
		e) Ryczałt od szkół za straty, wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb tychże szkół . . . . 2.000 „	17.050	—	18.032	16 520
	4	Za wynajęte konie	200	—	1.450	100
	5	Z lasu i stawów	800	—	1.305	600
		Suma rubryki I. .	41.150		45.604	39.620
II.		**Z dzierżaw.**				
	6	Czynsz z karczmy	224	—	316	224
	7	Z polowania	50	—	50	50
		Suma rubryki II. .	274	—	366	274
III.	8	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—	479	200
		Suma dochodów .	41.624	—	46.449	40.094
		W porównaniu z wydatkami .	44.769	—	44.083	39.352
		okazuje się **nadwyżka** { **dochodów** .	—	—	2.366	742
		{ **wydatków** .	3.145	—	—	—

Wyjaśnienia.

Do rub. *I.* Dochody ogółem *większe o 1.530 K.* na podstawie rzeczywistych wynikłości z la. ubiegłych.

	wydatki.	dochody.	nadwyżka doch
Na rok 1902 uchwalono:	39.352 K.,	40.094 K.,	742 K.
„ „ 1903 preliminuje się:	44,769 „	41.624 „	niedobór 3.145 „
Zatem na rok 1903 większe o	5.417 K.,	o 1.530 K.,	„ o 3.887 K.

h) Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 77.791/1902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace personalu.**				
	1	Kierownik stacyi	1.200	—	1 200	1.200
	2	3 Asystentów:				
		a) Asystent pierwszy (etatowy), płaca . 2.000 K. dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.				
		b) Asystent drugi (nieetatowy) płaca . 1.600 K. na mieszkanie . 240 „ „ opał . . 78 „ 1.918 „				
		c) Asystent trzeci (nieetatowy) płaca . 1.200 K. na mieszkanie . 240 „ „ opał . . 78 „ 1.518 „	5.636	—	5.450	5.636
		zwycz. *nadzwycz.*				
	3	Laborant, płaca . 900 K. — K. na mieszkanie 200 „ — „ dodatek nadzwycz. do płacy . . — „ 360 „	1.100	360	1.100	1.460
	4	Trzech służących, płace po 432 K. 1.296 K. dodatek na mieszkanie po 144 „ 432 „	1.728	—	864	864
		Suma rubryki I. .	9.664	360	8.614	9.160
II.		**Utrzymanie stacyi.**				
	5	Koszta utrzymania stacyi . . .	5.000	1.630	3.162	5.630
	6	„ prowadzenia doświadczeń wegetacyjnych i wazonowych . . .	1.000	—	1.238	1.000
	7	„ prowadzenia doświadczeń polowych na fermach doświadczalnych . .	5.000	—	3.847	4.000
	8	Koszta kancelaryjne	800	—	760	800
	9	Druki sprawozdań	900	—	180	900
	10	Prenumerata pism i zakupno podręczników	500	—	332	320
	11	Koszta podróży kierownika i asystentów .	1.400	—	924	1.400
	12	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszów stacyi	400	—	342	360
		Suma rubryki II. .	15 000	1 630	10.785	14.410
		Suma wydatków .	24.664	1.990	19.399	23.570
		Razem .	**26.654 K.**			

h) Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 77.791/1902.

Wyjaśnienia.

Do rub *I.* Pod pozycyami 1—3 preliminuje się wydatki w wysokości kredytów przyznanych na rok 1902. Pod pozycyą 4 wstawia się pobory dla 3 służących, gdyż jeden z dotychczasowych może być użyty do robót mechanicznych wykonywanych dotychczas przez Asystentów, w ten bowiem tylko sposób może podołać stacya zwiększonym czynnościom. — Celem zrównania poborów służących stacyi z poborami laborantów Akademii, którzy mają mieszkania w naturze, preliminuje się dla służących stacyi dodatki na mieszkanie.

Do rub. *II.* Wydatki zwyczajne podwyższono ogółem o 2.200 K., w miarę wzrostu czynności stacyi. W nadzwyczajnych wydatkach preliminuje się 1.630 K., jako drugą ratę na urządzenie pompy dla ułatwienia filtrowania.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	2.000	—	2.000	2.000
II.	2	**Dochód z analiz**	1.500	—	1.558	1.500
		Suma dochodów .	3.500	—	3.558	3.500
		W porównaniu z wydatkami .	26.654	—	19 399	23.570
		Okazuje się **niedobór**	23.154	—	15 841	20.070

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1902.

	wydatki.	dochody.	niedobór.
Na rok 1902 uchwalono:	23.570 K.,	3.500 K.,	20.070 K.
„ „ 1903 preliminuje się:	26.654 „	3.500 „	23.154 „
Zatem na rok 1903 większe o	3.084 K.,	bez zmiany —	większy o 3.084 K.

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 65.297/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Dyrektor, płaca . . . 4.000 K. dodatek aktywalny . 640 „ dodatek osobisty . . 800 „	5.440	—	5.040	5.040
	2	Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących, płaca . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . 520 „ „ pięcioletni . 400 „	3.720	—	3.720	3.720
	3	8 profesorów, płaca po 2.800 K. 22.400 K. dodatki aktyw. po 520 K. 4.160 „ „ pięcioletnie . 5.000 „	31.560	—	30 427	30.858
	4	Docent weterynaryi	1.600	—	1.600	1.600
	5	„ leśnictwa	800	—	800	800
	6	„ sadownictwa i warzywnictwa, oraz chmielarstwa i uprawy wikli .	400	—	400	400
	7	„ hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	—	—	200
	7a	„ języka francuskiego . . .	—	—	—	440
	8	Nauczyciel muzyki i śpiewu . . .	1.000	—	—	880
	9	Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych, płaca . . . . 1.600 K. dodatek aktywalny . 280 „ trzy dodatki pięcioletnie . 600 „	2.480	—	2.080	2.080
	10	2 prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki: płace po 1.600 K. . . 3.200 K. dodatek pięcioletni dla jednego . . . . 200 „ wikt po 720 K. . . 1.440 „ światło po 20 K. . . 40 „	4.880	—	4.880	4.880
		Suma rubryki I. .	52.080	—	48 947	50.898
II.		**Płace urzędników administracyjnych, etatowych.**				
	11	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . 240 „	2.640	—	2.400	2.540
	12	Pisarz Dyrekcyi, a zarazem magazynier, płaca	1 200	—	1.200	1.200
		Suma rubryki II. .	3.840	—	3.600	3 740
		Do przeniesienia .	55.920	—	52.547	54.638

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 65.297/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Z przeniesienia .	55.920	—	52 517	54.638
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**				
	13	Lekarz zakładowy, płaca . 1.000 K. opał . . . . . 100 „	1.100	—	1.100	1.100
	14	Ogrodnik zakładowy, płaca . 1.000 K. 3 dodatki pięcioletnie po 100 K. 300 „	1.300	—	1.200	1.300
	15	Pomocnik ogrodnika, płaca . 400 K. wikt . . . . . 576 „	976	—	976	976
		Suma rubryki III. .	3.376	—	3.276	3.376
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	16	Służba wyższa: *a*) Tercyan szkoły, zarazem woźny: płaca z wiktem . 800 K. na ubiór . . 100 „ 900 K. *b*) Woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakładową: płaca z wiktem . 500 K. na ubiór . . 100 „ 600 K. *c*) Portyer bramy głównej: płaca z wiktem . 600 K. na ubiór . . 100 „ 700 K. *d*) Portyer drugiej bramy zakładowej: płaca . 350 K. na ubiór . . 100 „ 450 K. *e*) Lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym: płaca z wiktem i ubranie 516 K.	3.166	—	2.844	2 966
	17	Służba niższa: *a*) Służący przy laboratoryum chemii: płaca z wiktem . . 372 K. *b*) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych: płace z wiktem po 372 K. 1.116 K. *c*) stróż domowy, płaca z wiktem 372 K. *d*) Stróż, zarazem ogrodniczek przy parku, płaca z wiktem 372 K.	2.232	—	1.808	2.202
	18	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	250	—	120	250
		Suma rubryki IV. .	5.648		4 772	5.418
		Do przeniesienia .	64.944	—	60.595	63.432

i) Srednia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Preliminarz na rok 1903. LW 65.297/1902 **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia .	64.944	—	60 595	63.432
V.		**Emerytury i zaopatrzenia.**				
	19	Bastgen Roman, b. dyrektor, emerytura .	2.496	—	2.496	2.496
	20	Dr. Prażmowski Adam, b. profesor, emeryt.	1.290	—	1.290	1.290
	21	Piotrowska Antonina, wdowa po b. profesorze, pensya wdowia	1.200	—	1.200	1.200
	22	Ancuta Władysław, b. instruktor, emerytura	1.260	—	—	—
	22a	Dr. Stefczyk Franciszek, b. profesor; emeryt.	—	—	1.472	1.472
		Suma rubryki V. .	6.246	—	6.458	6.458
VI.		**Koszta administracyjne.**				
	23	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły . . 400 K. *b*) potrzeby kancelar. szkoły 300 „ *c*) druki i inseraty . . 200 „ *d*) portorya i przesyłki . 300 „ *e*) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych . 900 „ *f*) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . . . 300 „	2.400	—	2.076	2.700
	24	Opał w gmachu szkolnym i internacie .	3.200	—	3.200	3.200
	25	Oświetlenie „ „ „ .	2.000	—	1.864	2.000
	26	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . .	2.200	2 500	10.641	5.450
	27	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie podłóg i okien i t. p. . . .	800	—	2.625	800
	28	Koszta urządzenia parku . . .	—	1.500	2.003	1.000
	29	Zabezpieczenie budynków i zbiorów .	900	—	773	900
	30	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły	2.500	—	1.888	1.888
	31	Płaca kominiarza	360	—	360	360
	32	Sprzęty i ruchomości	400	600	300	300
	33	Koszta lustracyi zakładu . . .	400	—	227	600
	34	Koszta nabożeństwa	240	150	240	240
	35	Na aptekę	400	—	400	400
	36	Utrzymanie dziedzińców i parku . .	600	—	600	600
	37	Budowa domów mieszkalnych . .	—	12.500	—	—
		Suma rubryki VI. .	16.400	17.250	27.197	20.438
VII.		**Utrzymanie uczniów.**				
	38	Żywność (60 uczniów po 540 K.) . .	32.400	—	19.344	32.400
	39	Pranie za ryczałtowem wynagrodzeniem .	1.492		1.097	1.492
		Do przeniesienia	33 892		20.441	33.892
			87.590	17.250	94.250	90.328

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 65.297/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia .	87.590	17.250	94 250	90.328
			33.892	—	20.441	33.892
VII.	40	Służba internatu:				
		a) 4 chłopców do obsługi uczniów: płaca z wiktem po 372 K., 1.488 K.				
		b) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki, płaca z wiktem . . . 800 „				
		mieszkanie, opał i światło . . . 240 „ 1.040 K.	2.528	—	1.476	2.488
	41	Sprzęty:				
		a) do sal sypialnych . . 200 K.				
		b) „ infirmeryi . . 60 „				
		c) „ sali rekreacyjnej i gimnastycznej . . 100 „	360	600	290	310
	42	Odzież dla 60 uczniów po 120 K. . .	7 200	—	5 168	7.200
	43	Pościel	200	—	200	200
		Suma rubryki VII. .	44 180	600	27.575	44.090
VIII.		**Potrzeby naukowe.**				
	44	Eksperymenta przy wykładach:				
		a) dla profesora administracyi 50 K.				
		b) „ „ rolnictwa . 60 „				
		c) „ „ hodowli . 50 „				
		d) „ „ zootomii . 40 „				
		e) „ „ weterynaryi 50 „				
		f) „ „ botaniki . 60 „				
		g) „ „ fizyki . 40 „				
		h) „ „ miernictwa . 50 „				
		i) „ „ chemii ogólnej 100 „				
		j) „ „ mleczarstwa 100 „				
		k) „ „ rybactwa . 50 „				
		l) narzędzia ręczne do praktyki gospodarskiej . . 100 „	750	—	694	750
	45	Zbiory i muzea:				
		a) zbiór rolniczy . . . 200 K.,				
		b) „ hodowlany . . 200 „				
		c) „ fizyczny . . . 200 „				
		d) „ geograficzny . . 50 „				
		e) „ botaniczny . . 100 „				
		f) „ zoologiczny . . 100 „				
		g) „ zootomiczny . . 100 „				
		h) „ mechaniczny . . 100 „				
		i) „ mineralogiczny . . 40 „				
		j) „ technologiczny . . 160 „				
		k) „ okazów leśnych . 60 „				
		Do przeniesienia 1.310 K.	750	—	694	750
			131.770	17.850	121.825	134.418

i) Srednia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Preliminarz na rok 1903. LW. 65.297/902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
VIII.	45	Z przeniesienia 1.310 K.	131.770	17.850	121.825	134.418
			750	—	694	750
		l) zbiór okazów weterynaryjn. 60 „				
		m) „ narzędzi rolnicz. . 200 „				
		n) „ modeli do budownictwa 50 „				
		o) „ przyrządów mierniczych 100 „				
		p) „ mleczarski . . 100 „				
		r) „ ogrodniczy . . 100 „				
		s) „ melioracyjny . . 50 „				
		t) „ rybacki . . . 50 „				
		u) Stacya meteorologiczna . 60 „	2.080	—	2.053	2.080
	46	Laboratorya: *zwycz. nadzwycz.*				
		a) chemii ogóln. i gabinet 600 K. — K.				
		b) chemii rolniczej . 400 „ — „				
		c) „ technologicznej 200 „ 120 „				
		d) zootomiczne . . 200 „ — „				
		e) roślinno-fizyologiczne 200 „ — „				
		f) rolnicze . . . 200 „ — „	1.800	120	1.800	1.800
	47	Biblioteka:				
		a) przykupno dzieł . . . 800 K.				
		b) oprawa książek . . . 100 „				
		c) czasopisma naukowe i polityczne . . . . 400 „	1.300	100	1.284	1.300
	48	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego . . .	1.000	100	999	1.400
	49	Ogród botaniczny	200	—	200	200
	50	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	400	—	400	400
	51	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami	600	—	569	600
		Suma rubryki VIII.	8.130	320	7.999	8.530
IX.	52	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	350	—	171	350
		Suma wydatków .	140.250	18.170	129.995	143.298
		Razem .	158.420 K.			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 1. Preliminuje się *więcej o 400 K.*, na pokrycie podwyższonego dodatku osobistego dla dyrektora Sikorskiego.

„ „ *I. poz. 3.* Preliminuje się *więcej o 702 K.*, z powodu przypadających pełnych dodatków pięcioletnich dla profesora Kuhla i Birkenmajera, tudzież dla profesora Mahlsburga od 1. lipca 1903.

„ „ *I. poz. 8. Podwyższono* kredyt o 120 K., na koszta dojazdu nauczyciela muzyki i śpiewu do szkoły. Wynagrodzenie dla docenta języka francuskiego odpada.

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 65.297/902

„ „ *I. poz. 9.* Ponieważ odpadł częściowy zwrot poborów instruktora za administracyę folwarku przeto *zwiększył się* wydatek o 400 K.

„ „ *II. poz. 11.* Z powodu przypadającego pełnego dodatku pięcioletniego dla kasyera *podwyższa się* kredyt o 100 K.

„ „ *IV. poz. 16. a, Podwyższono* pobory tercyana o 200 K., w miarę jego zasług.

„ „ *IV poz 17.* Z powodu zrównania poborów służby preliminuje się *więcej 30 K.*

„ „ *V.* Odpadła wprawdzie emerytura dla byłego profesora Dra Stefczyka w kwocie 1.472 K., natomiast preliminuje się dla byłego instruktora Władysława Aucuty emeryturę w kwocie 1.260 K.

„ „ *VI poz. 23.* Wydatek *mniejszy o 300. K.*, gdyż do posług administracyjnych używa się koni folwarcznych.

„ „ *VI.* Ogółem wydadki zwyczajne tej rubryki preliminuje się w sumie wyższej o 212 K., według rzeczywistych potrzeb. W nadzwyczajnych preliminuje się pod poz. 26 kwotę 2.500 K., na adaptacye budynków, pod poz. 28 kwotę 1500 K., na dalsze koszta urządzenia parku, pod poz. 32 kwotę 600 K., na sprawienie szafek dla uczniów, pod poz. 34 kwotę 150 K., na sprawienie ornatu i dywanu do kaplicy, wreszcie pod poz. 37 kwotę 12.500 K. na budowę domów mieszkalnych. Bliższe uzasadnienie potrzeby tych kredytów znajdzie się w sprawozdaniu o szkołach rolniczych.

„ „ *VII.* Preliminuje się w wydatkach zwyczajnych ogółem *więcej o 90 K.*, a mianowicie na pokrycie poborów służby w internacie więcej o 40 K., celem zrównania tych poborów z poborami służby zakładu, tudzież o 50 K., więcej na sprzęty do sali rekreacyjnej i gimnastycznej. W wydatkach nadzwyczajnych wstawia się 600 K., na sprawienie fortepianu.

„ „ *VIII.* Wydatki zwyczajne bez zmiany, jak na rok 1902 uchwalono. W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 120 K., na sprawienie tablic ściennych technologicznych, 100 K., na sprawienie mapy Galicyi Piwockiego i zbioru ustaw administracyjnych, wreszcie 100 K., na oszklenie oranżeryi.

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Preliminarz na rok 1903. LW. 65.297/902. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	14.000	—	14.000	14.000
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	2	Opłaty na utrzymanie 60 uczniów po 700 K.	42.000	—	29.966	42.000
	3	*a*) Czesne szkolne od 60 uczniów po 100 K. . 6.000 K. po strąceniu czesnego od 15 uczniów, uwolnionych od opłaty przez Wydział kraj. 1.500 „ 4.500 K.				
		b) Czesne za naukę śpiewu . 250 „	4.750	—	3.100	5.900
		Suma rubryki II. .	46.750	—	33.066	47.900
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** .	400	—	698	400
IV.	5	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—	679	200
		Suma dochodów .	61.350	—	48.443	62.500
		W porównaniu z wydatkami	158.420	—	129.995	143.298
		okazuje się **niedobór**	97.070	—	81.552	80.798

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. Dochody mniejsze o 1.150 K., ponieważ nie preliminuje się żadnego dochodu z opłat czesnego za naukę języka francuskiego i muzyki.

	wydatki	dochody	niedobór
Na rok 1902 uchwalono	143.298 K.,	62.500 K.,	80.798 K.
„ „ 1903 preliminuje się	158.420 „	61.350 „	97.070 „
Zatem na r. 1903 większe:	wydatki o 15.122 K.,	dochody o 1.150 K.,	niedobór o 16.272 K.

j) Folwark w Czernichowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 53.175/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kw uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**				
	1	Płace i zasługi: *a*) Nauczyciel-instruktor za administracyę folwarku . . . 400 K. *b*) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . 2.600 „	3.000	—	2 610	3.000
	2	Najem robotnika: *a*) do gospodarstwa folwarcznego . . . 1.400 K. *b*) do chmielarni: *α*) zawiadowca chmielarni 100 „ *β*) roboty przy chmielarni 300 „	1.800	—	1.426	2.010
	3	Dokupno i zmiana nasienia . . .	600	—	517	600
	4	„ nawozów dopełniających . .	400	—	222	400
	5	„ słomy i karmy . .	1.800	—	2.274	1.800
	6	Zastąpienie zużytych koni . . .	—	300	—	500
	7	Inwentarz użytkowy (naprawa uprzęży) .	400	500	305	400
	8	Utrzymanie budynków folwarcznych .	200	1.763	191	200
	9	Naprawa narzędzi i sprzętów, oraz kucie koni	250	—	246	250
	10	Utrzymanie rowów	200	—	65	200
	11	Zabezpieczenie od pożarów i gradobicia .	100		43	100
	12	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smarowidło	120	—	114	120
	13	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	60	—	50	50
		Suma rubryki I. .	8.930	2.563	8.063	9.630
II.		**Las i plantacye wikla.**				
	14	Służba, roboty i zalesienie . .	1.700	—	1.839	1.700
	15	Utrzymanie wikli i uzupełnienie plantacyi	500	500	992	1.000
	16	Wynagrodzenie ogrodnika . . .	500	—	500	500
		Suma rubryki II. .	2.700	500	3.331	3.200
III.	17	**Utrzymanie brzegów Wisły** . .	340	—	394	340
III.*a*)	17*a*)	**Naprawa pieca wapiennego** . . .	—	—	814	—
IV	18	**Podatki i daniny**	1.660	—	1.156	1.200
V.	19	**Spłata kapitałów i odsetek dłużnych:** Bankowi krajowemu we Lwowie XIV. i XV. rata, wraz z 4% odsetkami od pożyczki 13.000 koron . . .	608	—	607	608
VI.	20	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	400	—	344	400
		Suma wydatków .	14.638	3.063	14.709	15.378
		Razem .	**17.701 K.**			

j) Folwark w Czernichowie.

Preliminarz na rok 1903. LW 53.175/1902. **Wydatki.**

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. Wydatki zwyczajne *podwyższono* w pozycyi 13 o *10. K.*, wedle potrzeby, w nadzwyczajnych preliminuje się pod poz. 6 na zastąpienie zużytych koni 300 K., pod poz. 7 na sprawienie powoziku 500 K., wreszcie pod pozycyą 8 na nadzwyczajne adaptacye 1763 K.

„ „ *IV. Podwyższa się* kredyt o *460 K.*, na pokrycie wymierzonej należytości ekwiwalentowej,

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Z gospodarstwa.**				
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	2.000	—	2.770	1.200
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych: (krowiarnia)	2.000	—	2.400	2.000
	3	Z wynajętych ról i pastwisk . . .	1.200	—	1.343	1.100
	4	Za wynajęte konie	800	—	921	800
	5	Za nawóz stajenny do ogrodów . .	100	—	—	100
		Suma rubryki I.	6.100	—	7.434	5.200
		Z lasu i wikla.				
II.	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego	3.000	—	4.723	2.800
III.	7	Z wikla i trawy wśród wikla . .	3.000		2.816	3.000
		Suma rubryki II. .	6.000		7.539	5.800
IV.	8	**Z pieca wapiennego**	600	—	600	600
		Do przeniesienia .	12.700	—	15.573	11.600

j) Folwark w Czernichowie.

Dochody. Preliminarz na rok 1903. LW. 53.175/902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Z przeni si nia .	12.700	—	15.573	11.600
IV.		**Inne dochody.**				
	9	Olborne za łamanie kamienia . . .	100	—	126	100
	10	Z dzierżawy placu targowego zwanego „Rynek“	40	—	40	40
		Suma rubryki IV. .	140	—	166	140
V.	11	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—	1.934	100
		Suma dochodów	12.940	—	17.673	11.840
		W porównaniu z wydatkami	17.701	—	14.709	15.378
		okazuje się **niedobór**	4.761	—	—	3.538
		Nadwyżka dochodu	—	—	2.964	—

Wyjaśnienia.

Na podstawie rzeczywistych wynikłości z lat poprzednich podwyższono w preliminarzu na rok 1903 dochody rubryki I o 900 K., a rubryki II o 200 K., ogólną zatem sumę dochodów o 1.100 K.

	wydatki	dochody	niedobór
Na rok 1902 uchwalono:	15.378 K.,	11.840 K.,	3.538 K.
„ „ 1903 preliminuje się	17.701 „	12.940 „	4.761 „
Zatem na r. 1903 większe:	wydat. o 2.323 K.,	dochody o 1.100 K.,	niedobór o 1.223 K

k) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Preliminarz na rok 1903. LW. 47.303/1902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „	3.300	—	2.880	2 880
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „	2.640	—	1.367	2.200
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	600	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ dodatek pięcioletni . 160 „	1.700	—	1.100	1.133
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat. . .	600	—	575	600
		Suma rubryki I. .	9 440	—	6.522	8.013
II.		**Koszta administracyi.**				
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1.040	—	1.040	1.040
	7	Opał	1.400	—	1.391	1.400
	8	Oświetlenie	300	—	328	300
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	600	1.200	2 800	5.430
	10	Sprzęty i ruchomości	300	—	298	300
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	300	1.026	800
	12	Ekwiwalent i podatek od gruntu szkolnego	100	—	59	60
		Suma rubryki II. .	4.540	1.500	6.942	9.330
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie . . . dla 40 uczniów po				
	14	Odzież, pościel i pranie . 300 K.	12.000	—	11.869	12.000
	15	Lekarz i apteka	300	—	308	300
	16	Uczeń praktykant	300	—	150	300
		Suma rubryki III. .	12.600	—	12.327	12.600
		Do przeniesienia	26.580	1.500	25.791	29.943

k) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 47.303/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia . .	26.580	1.500	25.791	29 943
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty itp.) . .	240	—	240	240
	18	Środki naukowe: *a*) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi 300 K. *b*) biblioteka i czytelnia . 160 „ *c*) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) 200 „	660	—	847	660
	19	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	40	—	43	240
	20	Wycieczki z uczniami	100	—	26	100
		Suma rubryki IV. .	1.040	—	1.156	1.240
V.		**Kursy specyalne.**				
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	93	100
	22	„ mleczarstwa	100	—	69	100
	23	„ uprawy tytoniu	120	—	80	120
		Suma rubryki V. .	320	—	242	320
VI.	24	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	200	96	100
		Suma wydatków .	28.040	1.700	27.285	31.603
		Razem .	**29.740 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. Preliminuje się *więcej o 1427 K.*, z powodu regulacyi płac nauczycieli w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 30. czerwca 1902.

„ „ *II.* »Koszta administracyi« preliminuje się w wydatkach zwyczajnych jak w r. 1902 uchwalono z podwyższeniem wydatku w poz. 12 do kwoty 100 K., w skutek wymierzonego ekwiwalentu.

W nadzwyczajnych wydatkach preliminuje się według wniosku dyrekcyi pod *poz. 9* kwotę 1.200 K., a pod *poz. 11.* kwotę 500 K. Pierwszy z tych wydatków służyć ma: a) na przestawienie 6-ciu walących się kominów kosztem 600 K. b) na otynkowanie budynków zewnątrz kosztem 200 K., c) postawienie 6 pieców w miejsce dotychczasowych przepalonych i zniszczonych kosztem 400 K, drugi zaś wydatek na sprawienie noweg wózka, dotychczasowy bowiem jest tak zrujnowany objazdami, celem kontroli uczniów pracujących na rozległych polach dworskich, że dalsza naprawa jest niemożliwa.

k) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Preliminarz na rok 1903. LW. 47.303/1902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa**	6.000	—	6.000	6 000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**				
		a) Rada powiatowa horodeńska, 3 stypendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K. . . . 900 K.				
		b) Gmina miasta Horodenki, 1 stypendyum . . 200 „	1.100	—	1. 250	1.100
III.	3	**Dochód z ogrodu** (pola) szkolnego i z ogródka doświadczalnego tytoniowego	300	—	798	300
		Suma dochodów .	7.400	—	8.048	7.400
		W porównaniu z wydatkami .	29.740	—	27.285	31.603
		okazuje się **niedobór** .	22.340	—	19.237	24.203

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1902 uchwalono.

	wydatki		dochody		niedobór
Na rok 1902 uchwalono:	31.603 K.,		7.400 K.,		24.203 K.
„ „ 1903 preliminuje się:	29.740 „		7.400 „		22.340 „
Zatem na rok 1903 mniejsze o	1.863 K.,	bez zmiany	—	mniejszy o	1.863 K.

I) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 47.303/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „ dodatki pięcioletnie . 1.100 „ dodatek osobisty . . 400 „	4.800	—	4.080	4.080
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „ dodatki pięcioletnie . 1.000 „	3 640	—	2.800	2 800
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	821	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „	1.540	—	1.142	1.200
		remuneracya za naukę pszczelnictwa i sadownictwa	—	200	200	200
	5	Katecheta obrz. łac. i gr. kat. . .	500	—	500	500
		Suma rubryki I .	11.680	200	9.543	9.980
II.		**Koszta administracyi.**				
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna 240 K. *b*) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny . . 600 „	1.040	—	795	1.040
	7	Opał	1.200	—	1.000	1.200
	8	Oświetlenie	200	—	131	200
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	700	300	928	700
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—	425	400
		Suma rubryki II. .	3.540	300	3.279	3.540
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	11	Stołowanie,				
	12	Odzież, pościel i pranie } dla 40 uczniów po 300 K.	12.000	—	9.551	12.000
	13	Lekarz i apteka	400	—	485	400
	14	Uczeń praktykant	300	—	—	300
		Suma rubryki III. .	12.700	—	10.036	12.700
		Do przeniesienia .	27.920	500	22.858	26.220

1) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Preliminarz na rok 1903. LW. 47.303/1902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Z przeniesienia .	27.920	500	22.858	26.220
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	15	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (papier, zeszyty, książki i t. p.) .	200	—	129	200
	16	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . . 300 K.				
		b) biblioteka i czytelnia . . 200 „				
		c) ogród szkolny . . . 40 „	540	—	534	540
	17	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	40	—	—	40
	18	Wycieczki z uczniami . . .	100	—	—	100
		Suma rubryki IV. .	880	—	663	880
V.		**Kursy specyalne.**				
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	100	100
	20	„ uprawy i suszenia tytoniu . .	200	—	200	200
		Suma rubryki V. .	300	—	300	300
VI.	21	**Gospodarstwo:**				
		a) Wydatki na gospodarstwo . 4.100 K.				
		b) Czynsz dzierżawny za grunta, odstąpione szkole przez skarb jagielnicki . . 100 „	4.200	—	8 486	3.200
VIII.	22	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	312	100
		Suma wydatków . .	33.400	500	32.619	30.700
		Razem .	**33.900 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. Preliminuje się *więcej o 1.700 K.*, z powodu regulacyi płac nauczycielskich, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 30. czerwca 1902.

„ „ *II. poz. 9.* W nadzwyczajnych preliminuje się 300 K., na poszycie stajni i przeniesienie schodów piwnicznych. Przez przeniesienie schodów zyskuje zakład jeden pokój, będący dotychczas dojściem do piwnicy.

l) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Dochody. Preliminarz na rok 1903. LW. 47.303/1902

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . .	450	—	600	450
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—	986	960
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa szkolnego** .	5 700	—	10.593	4 700
—	—	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	—	—	54	—
		Suma dochodów .	13.110	—	18.233	12.110
		W porównaniu z wydatkami .	33.900	—	32.619	30.700
		okazuje się **niedobór** .	20.790	—	14.386	18 590

Wyjaśnienia.

	wydatki	dochody	niedobór
Na rok 1902 uchwalono	30.700 K.,	12.110 K.,	18.590 K.
„ „ 1903 preliminuje sie	33.900 „	13.110 „	20.790 „
większe zaten na rok 1902 o	3.200 K.,	*większe o* 1.000 K.,	*większy o* 2.200 K.

m) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 47.303/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „	3.300	—	2.880	2.880
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „ dodatek pięcioletni . 300 „	2.940	—	2.200	2.300
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	1.200	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ „ pięcioletni . 27 „	1.567		1.100	1.100
	5	Katecheta obrz. łać., płaca 500 K. wydatki z powodu nabożeństwa . . . 200 „	700	—	396	700
		Suma rubryki I. .	9.707	—	7.776	8.180
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	6	Ziemiański Zygmunt, były nauczyciel, emerytura	504	—	504	504
III.		**Koszta administracyi.**				
	7	Zarząd: *a)* pomoc kancelaryjna . . 240 K. *b)* koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . 200 „ *c)* sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1.040	—	907	1.040
	8	Opał	1.200	—	847	1.200
	9	Oświetlenie	300	—	236	300
	10	Utrzymanie budynków	600	—	6.363	600
	11	Sprzęty i ruchomości	200	—	396	200
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	799	800
		Suma rubryki III. .	4.140	—	9.548	4.140
		Do przeniesienia	14.351	—	17 82 8	12.824

m) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 47.303/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia	14.351	—	17.828	12.824
IV		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie . . . } dla 40 uczniów				
	14	Odzież, pościel i pranie } po 300 K. .	12.000	—	10 955	12.000
	15	Lekarz i apteka	300	—	204	300
	16	Uczeń praktykant	300	—	—	300
		Suma rubryki IV. .	12.600	—	11 159	12.600
V		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty, itp.) . .	240	—	238	240
	18	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . 300 K.				
		b) biblioteka i czytelnia 200 „				
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy itp.) 100 „	600	540	932	1.042
	19	Wycieczki z uczniami	100	—	55	100
		Suma rubryki V. .	940	540	1.225	1.382
VI		**Kursy specyalne**				
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	70	100
	21	„ mleczarstwa	100	—	99	100
	22	„ stelmachstwa	—	200	—	—
		Suma rubryki VI. .	200	200	169	. 200
VII	23	**Gospodarstwo:**				
		a) Wydatki na gospodarstwo 5 200 K.				
		b) Czynsz dzierżawny:				
		α) za folwark z inwentarzem . 1.608 K }				
		β) za wynajętą ubikacyę na mleczarnię . . 100 „ }				
		γ) za wynajęte mieszkanie dla służby . . 120 „ 1.828 „ }	7.028	—	14 742	7.028
VIII	24	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—	58	100
		Suma wydatków .	35.219	740	45.181	24.134
		Razem .	**35.959 K.**			

m) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 47303|902. **Wydatki.**

Wyjaśnienia.

Do rub. *I.* Preliminuje się *więcej o 527 K.*, z powodu regulacyi płac nauczycielskich w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 30. czerwca 1902.

„ „ *V.* Wydatki zwyczajne na potrzeby naukowe preliminuje się jak na rok 1902 uchwalono. W nadzwyczajnych zaś wstawia się 540 K., na zakupno małej młocarni z kieratem.

„ „ *VI.* Wydatki zwyczajne preliminuje się bez zmiany, w nadzwyczajnych wstawia się pod poz. 22 kwotę 200 K., na urządzenie kursu stelmachstwa na wzór istniejących już takich kursów w Bereźnicy i Suchodole.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	6.600	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**				
		a) Rada powiatowa bialska 900 K.				
		b) „ „ chrzanowska 300 „				
		c) opłata od ucznia za pół roku 150 „	1.350	—	1.800	1.500
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—	960	960
IV.	4	**Dochód** z pola i ogrodu szkolnego .	120	—	195	120
V.	5	**Dochody z gospodarstwa:**				
		Dochód z folwarku	6.600	—	10.803	6.600
		Suma dochodów .	15.030	—	19.758	15.180
		W porównaniu z wydatkami .	35.959	—	45.181	34.134
		Okazuje się **niedobór** .	20.929	—	25.423	18.954

m) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Dochody. Preliminarz na rok 1903. LW. 47303 902.

Wyjaśnienia.

Do rub. 11. Dochody z opłat na utrzymanie uczniów preliminuje się wedle wniosku przedłożonego przez Dyrekcyę szkoły.

	wydatki		dochody		niedobór
Na rok 1902 uchwalono	34.134 K.,		15.180 K.,		18.954 K.
„ „ 1903 preliminuje się	35.959 „		15.030 „		20.929 „
Zatem na rok 1903 *większe o*	1.825 K.,	*mniejsze o*	150 K.,	*większy o*	1.975 K.

n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereżnicy.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. L.W. 47.303/902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „ dodatek pięcioletni . 400 „	3.700	—	3.047	3.280
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny 240 „	2.640	—	2.200	2.200
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	500	1.220
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „	1.540	—	1.100	1.100
	5	Katecheta obrz łać. i gr. kat. *zwycz.* *nadzwycz.* płaca . , 960 K. — K. wydatki z powodu nabożeństwa . . . 100 „ 700	1.060	700	744	960
		Suma rubryki I. .	10.140	700	7.591	8.740
II		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	6	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu, pensya wdowia . . 1.200 K. dodatek na wychowanie 4-ga dzieci à 120 K. . 480 „	1.680	—	1680	1.680
III.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd: *a)* pomoc kancelaryjna 240 K. *b)* koszta kancelaryjne 200 „ *c)* sługa szkolny i stróż nocny . . . 600 „	1.040	—	959	1.040
	8	Opał	1.200	—	1.258	1.200
	9	Oświetlenie	300	—	364	300
	10	Utrzymanie budynków	700	1.500	600	900
	11	Sprzęty i ruchomości	300	—	277	300
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	800	800
	13	Asekuracya i podatek	200	—	140	200
		Suma rubryki III. .	1.540	1.500	4.398	4.740
		Do przeniesienia	13.360	2.200	13.669	15.150

n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 47303/902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Z przeniesienia .	16.360	2.200	13.669	15.160
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	14	Stołowanie . . .) dla 40 uczniów po				
	15	Odzież, pościel i pranie) 300 K.	12.000	—	11.753	12.000
	16	Lekarz i apteka	300	—	141	300
	17	Uczeń praktykant	300	—	391	300
		Suma rubryki IV. .	12.600	—	12.284	12.600
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papiery, zeszyty i t. p.) .	240	—	238	240
	19	Środki naukowe:				
		zwyez. nadzwycz.				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi 300 K — 590 K				
		b) biblioteka i czytelnia 200 „ — „				
		c) ogród szkolny . . 100 „ 60 „	600	650	594	600
	20	Wycieczki z uczniami	80	—	41	80
		Suma rubryki V. .	920	650	873	920
VI.		**Kursy specyalne.**				
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	—	100
	22	„ mleczarstwa	100	—	60	100
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . .	160	—	127	160
		Suma rubryki VI. .	360	—	187	360
VII.	24	**Gospodarstwo:**				
		Wydatki na gospodarstwo . . .	6.000	—	10.203	4.600
VIII	25	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	155	100
		Suma wydatków .	36.340	2.850	37.371	33.740
		Razem . .	39.190 K.			

n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 47 303/902.

Wyjaśnienia.

Do rub. I. poz. 1, 2, 4, Preliminuje się *więcej o 1.300 K.*, z powodu regulacyi płac nauczycielskich w myśl uchwały wysokiego Sejmu z dnia 30. czerwca 1902.

„ „ *I. poz.* 5. Preliminuje się ogółem *więcej o 800 K.*, a mianowicie: w zwyczajnych preliminuje się po raz pierwszy wydatek 100 K., na pokrycie kosztów nabożeństwa w kaplicy zakładowej, w nadzwyczajnych jednorazowo 700 K., na urządzenie kaplicy w zakładzie.

„ „ *III.* Wydatki zwyczajne preliminuje się bez zmiany, w nadzwyczajnych preliminuje się w poz. 10 na przestawienie pieców 200 K., na przerobienie stajni z powodu usunięcia z budynku wozowni, drewutni i t. p., celem powiększenia liczby stanowisk dla inwentarza żywego, kwotę 700 K., na wyrzucenie podłóg z trzech izb w domu administracyjnym, zniszczonych przez grzyb i zastąpienie ich betonem 600 K., razem 1.500 K.

„ „ *V.* W wydatkach nadzwyczajnych wstawiono pod pozycyą 19 kwotę 650 K., z której przeznaczono kwotę 590 K., na zakupno plewnika, zaś kwotę 60 K., na urządzenie chmielarni.

„ „ *VII.* Wydatki na gospodarstwo preliminuje się w sumie o 1.400 K., *wyższej* niż na rok poprzedni, gdyż wskutek intenzywniejszego gospodarowania, rzeczywiste wyniki są od szeregu lat wyższe od preliminowanych. Podwyższenie to wydatków nie wpływa jednak zupełnie na niedobór funduszu szkoły, gdyż równocześnie podwyższa się dochody z gospodarstwa.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—	—	960
III.	3	**Dochód z gospodarstwa:**				
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego . 6.000 K.				
		b) „ z ogrodu . 100 „	6.100	—	9.371	4.100
		Rozmaite nieprzewidziane . . .	—	—	151	—
		Suma dochodów .	13.060	—	15.522	11.060
		W porównaniu z wydatkami	39.190	—	37.371	33.740
		okazuje się **niedobór** .	26.130	—	21.849	22.680

n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Dochody. Preliminarz na rok 1903. LW. 47.303|902.

Wyjaśnienia.

Do rub. III. Dochód z gospodarstwa preliminuje się wyższy o 2.000 K., ze względu na rzeczywiste wyniki lat poprzednich.

	wydatki	dochody	niedobór
Na rok 1902 uchwalono	33.740 K.,	11.060 K.,	22.680 K.
„ „ 1903 preliminuje się	39.190 „	13.060 „	26.130 „
Zatem na rok 1903 *większe o*	5.450 K.,	2.000 K.,	3.450 K.

o) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Preliminarz na rok 1903. LW. 47.303/1902. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „	3.300	—	2.880	2.880
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „	2.640	—	2.200	2.200
	3	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . 1.600 K. dodatek aktywalny . 160 „	1.760	—	1.760	1.760
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—	1.200	1.200
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ dodatek pięcioletni . 34 „	1.574	—	1.100	1.100
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat. . .	800	—	400	400
		Suma rubryki I. .	11.274	—	9.540	9.540
II.		**Pensye i zaopatrzenia.**				
	7	Górska Paulina, zaopatrzenie . . .	800	—	—	—
III.		**Koszta administracyjne.**				
	8	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1.040	—	913	1.040
	9	Opał	1.200	—	1.125	1.200
	10	Oświetlenie	350	—	301	300
	11	Utrzymanie budynków . . .	600	850	493	1.900
	12	Sprzęty i ruchomości	300	—	375	300
	13	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	300	754	800
		Suma rubryki II. .	4.290	1.150	3.961	5.540
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	14	Stołowanie . . .) dla 45 uczniów				
	15	Odzież, pościel i pranie) po 300 K.	13.500	—	10.721	13.500
	16	Lekarz i apteka	400	—	505	300
	17	Uczeń praktykant	300	—	—	300
		Suma rubryki III. .	14.200	—	11.226	14.100
		Do przeniesienia .	30.564	1.150	24.727	29.180

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Wydatki Preliminarza na rok 1903. LW. 47. 303/902

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia .	30 564	1·150	24·727	29·180
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty i t. p.) .	240	—	220	240
	19	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . 300 K.				
		b) biblioteka i czytelnia . . 200 „				
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . 100 „	600	—	539	600
		d) Ogrodzenie szkółek drzew owocowych, pola doświadczalnego i okazowego	—	400	—	—
		Środki naukowe zakupione z subwencyi przyznanej na ten cel przez c. k. Rząd .	—	—	2·000	—
	20	Wycieczki naukowe z uczniami . .	100	—	69	100
		Suma rubryki IV. .	940	400	2.828	940
VI.		**Kursy specyalne.**				
	21	Kurs mleczarstwa	100	400	103	100
	22	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	70	100
	23	„ wyprawy lnu i konopi . . .	100	—	66	550
	24	„ stelmachstwa i koszykarstwa .	100	—	98	100
		Suma rubryki V. .	400	400	337	850
VII.	25	**Gospodarstwo**:				
		a) Wydatki na gospodarstwo . . 4.800 K. *zwycz.* 1.200 K. *nadzwycz.*				
		b) Czynsz dzierżawny z gruntów dzierżawionych od gminy 1.000 „ 462 „	5.800	1.662	10.716	4.862
VIII.	26	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	1.600	275	100
		Suma wydatków .	37.804	5.212	38.883	35.932
		Razem .	**43.016** K.			

Wyjaśnienia

Do rub. I. Pod poz. 1, 2, 5, preliminuje się ogółem *więcej o 1.334 K.*, z powodu regulacyi płac nauczycielskich w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 30. czerwca 1902, a pod poz. 6 *więcej o 400 K.*, dla katechety obrządku gr. katolickiego.

„ „ *II.* Wstawia się nową pozycyę na pokrycie zaopatrzenia dla wdowy po nauczycielu Górskim w kwocie 800 K. Uzasadnienie w sprawozdaniu o szkołach rolniczych.

O) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Preliminarz na rok 1903. LW 47303|1902 **Dochody.**

„ „ *III. poz. 9.* Preliminuje się *więcej o 50 K.*, z powodu postawienia trzech lamp na podwórzu szkolnem.

„ „ *III. poz. 10.* Wydatki zwyczajne preliminuje się *wyżej o 100 K.*, w miarę przewidywanej potrzeby, w nadzwyczajnych preliminuje się 350 K., na postawienie 5 pieców, a 500 K., na oszalowanie chlewni według kosztorysu.

„ „ *III. poz. 12.* W nadzwyczajnych wstawia się wydatek 300 K., na sprawienie wózka, wydatki zwyczajne pozostają bez zmiany tak, jak na rok 1902 uchwalono.

„ „ *IV. poz. 15.* Preliminuje się *więcej o 100 K.*, na podstawie rzeczywistych potrzeb.

„ „ *V.* Wydatki zwyczajne preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1902 uchwalono w nadzwyczajnych poz. d) wstawia się 400 K., na ogrodzenie szkółek drzew owocowych i pola doświadczalnego.

„ „ *VI. poz. 20.* Na zakupno nowej centryfugi do mleka preliminuje się w nadzwyczajnych 400 K.

VII. Wydatki zwyczajne podwyższono o 1400 K., stosownie do rzeczywistych wyników, podwyżka ta jednak nie wpływa na ostateczny niedobór, gdyż odpowiednio podwyższono dochody.

„ „ W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 462 K., tytułem czynszu za donajętych na 6 lat 14 morgów pola i 1 200 K., na częściowe odrenowanie wydzierżawionych na 60 lat gruntów.

„ „ *VIII.* W nadzwyczajnych preliminuje się 1.600 K., na rekonstrukcyę drogi dojazdowej (400 m. po 4 K.).

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—	6 000	6.000
		Z c. k. Skarbu Państwa na zakupno środków naukowych	—	—	2.000	—
		Od Rady powiatowej w Krośnie	—	—	240	—
II.	2	Suma rubryki I.	6.000	—	8.240	6.000
		Opłaty na utrzymanie uczniów.				
III.	3	Od jednego ucznia za pół roku	150		275	300
IV.	4	**Zarobek 42 uczniów po 24 K.**	1.008	—	1.008	1.080
		Dochód z gospodarstwa szkolnego	6.500	—	9.519	5.000
		Rozmaite nieprzewidziane	—	—	114	—
		Suma dochodów	13 658	—	19.156	12.380
		W porównaniu z wydatkami	43.016	—	38.883	35.932
		Okazuje się **niedobór**	29.358	—	19.727	23.552

o) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Preliminarz na rok 1903 LW. 47.303|1902. **Dochody.**

Wyjaśnienia.

Do rub. *II* Preliminuje się opłatę na utrzymanie jednego ucznia za pół roku, gdyż uczeń ten kończy w roku 1903 szkołę.

„ „ *III.* Dochód *mniejszy o 72 K.*, odpowiednio do liczby uczniów.

„ „ *IV.* Dochód *większy o 1.500 K.*, ze względu na rzeczywiste wynikłości.

	wydatki	dochody	niedobór
Na rok 1902 uchwalono	35.932 K.,	12 380 K.,	23.552 K.
„ „ 1903 preliminuje się	43.016 „	13.658 „	29.358 „
Zatem na rok 1903 większe o	7.084 K.,	1.278 K.,	5.806 K.

p) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Wydatki Preliminarz na rok 1903. LW. 49,371/1902 i LW. 93.770/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „ dodatki pięcioletnie . 800 „	4.100	—	3.480	3.480
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy: płaca . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „ dodatek pięcioletni . 300 „ ryczałt na mieszkanie . 400 „	3.340	—	2.400	2.400
	3	Nauczyciel pomocniczy do miernictwa i rysunków, płaca . .	480	—	480	480
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ „ pięcioletni . 213 „ ryczałt na mieszkanie . 360 „	2.113	—	1.660	1.660
	5	Ochmistrz i instruktor, płaca . 1.200 K. dodatek na mieszkanie . 240 „	1.440	—	1.140	1.440
	6	Kapelan i katecheta: płaca . 300 K. wydatki z powodu nabożeństwa . . . 100 „	400	—	394	400
		Suma rubryki I. .	11.873	—	9.554	9.860
II.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd: a) pomoc kancelaryjna . 240 K. b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . 200 „ c) sługa szkolny i stróż nocny . . . . 720 „	1.160	—	674	1.160
	8	Opał ubikacyj szkolnych . . .	900	—	900	900
	9	Oświetlenie	300	—	277	300
	10	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	400	—	526	500
	11	Na dobudowę I. piętra w gmachu szkolnym i wybudowanie domu administracyjnego, I. rata	—	34.800	—	—
	12	Sprzęty i ruchomości	200	—	208	200
		Suma rubryki II. .	2.960	34.800	2.585	3.060
		Do przeniesienia .	14.833	34.800	12.139	12.920

p) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 49.371/902, LW. 93.770/902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia . .	14.833	34.800	12.139	12.920
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie . . . dla 25 uczniów				
	14	Odzież, pościel i pranie po 330 K.	8.250	—	6.056	8.250
	15	Lekarz i apteka	240	—	161	240
	16	Uczeń praktykant	480	—	—	480
		Suma rubryki III. .	8.970	—	6.217	8.970
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki	240	—	240	240
	18	Zbiory środków do demonstracyi . .	200	200	197	200
	19	Biblioteka i czytelnia	200	200	200	200
	20	Wycieczki naukowe	200	—	199	200
	21	Na utrzymanie ogrodu szkolnego . .	2.000	—	1.892	2.000
		Suma rubryki IV. .	2.840	400	2.728	2.840
V	22	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	60	—	36	60
		Suma wydatków .	26.703	35.200	21.120	24.790
		Razem .	61.903 K.			

Wyjaśnienia.

Do rub. *I.* Preliminuje się więcej o 2.013 K., z powodu regulacyi płac nauczycielskich. w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 30 czerwca 1902.

„ „ *II.* Wydatki zwyczajne preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1902. W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 34.800 K., na budowle w Tarnowie, których bliższe uzasadnienie znajduje się w sprawozdaniu o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie za rok 1900|901 (Aleg. 73.).

„ „ W nadzwyczajnych wydatkach wstawiono pod poz 18 kwotę 200 K., na sprawienie okazów do demonstracyi, tudzież pod poz. 19 kwotę 200 K., na przykupno dzieł.

p) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Preliminarz na rok 1903. LW 49.371/902 i 93770/903. **Dochody**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—	6.000	6.000
	2	Od gminy miasta Tarnowa . . .	500	—	500	500
	3	Od Rady powiatowej w Tarnowie . .	600	—	600	600
		Suma rubryki I. .	7.100	—	7.100	7.100
II.	4	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . .	200	—	240	200
III.	5	**Dochód z ogrodu szkolnego** . .	2.000	—	1.846	2.000
IV.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	60	—	—	60
		Suma dochodów .	9.360	—	9.186	9.360
		W porównaniu z wydatkami .	61.903	—	21.120	24.790
		okazuje się **niedobór** .	52.543	—	11.934	15.430

Wyjaśnienia.

Dochody na rok 1903 preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1902 uchwalono.

	wydatki	dochody	niedobór
Na rok 1902 uchwalono:	24.790 K.,	9.360 K.	15.430 K.
„ „ 1903 preliminuje się	61 903 „	9.360 „	52.543 „
Zatem na rok 1903 większe o	37.113 K.,	bez zmiany —	większy o 37.113 K.

r) Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 46934/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		WYDATKI.				
I		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca . . . . . 2 600 K. dodatek aktywalny . : . 280 „	2.880	—	2.880	2.880
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy, płaca . , . . 2.000 K dodatek aktywalny . . . 200 „	2.200	—	—	—
		Suma rubryki I. .	5.080	—	2.880	2.880
II		**Koszta administracyjne.**				
	3	Koszta kancelaryjne	200	—	200	200
	4	Stróż zakładu	600	—	580	600
	5	Furman	360	—	—	360
	6	Opał	600	—	598	600
	7	Oświetlenie	250	—	236	250
	8	Utrzymanie budynków	200	—	4.748	200
	9	Wynagrodzenie za użytkowanie wody .	600	—	—	600
	10	Sprzęty i ruchomości	100	—	137	100
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	755	800
	12	Ubezpieczenie budynków i zbiorów oraz podatki	240	—	164	240
		Suma rubryki II. .	3.950	—	7.418	3.950
III		**Potrzeby zakładu.**				
	13	Pomocnik ogrodnika, płaca . 720 K. na mieszkanie . . 120 „	840	—	720	840
	14	*a*) Najem robotnika . . 1.500 K. *b*) zapłata za robociznę uczniom 2.000 „	3.500	—	3.036	3.000
	14 *a*	Wyszutrowanie dróg	—	—	—	400
	14 *b*	Kupno dziczków i drzew dla rozszerzonego ogrodu	—	—	1.606	1.500
	15	Materyały i drobne wydatki na ogród .	300	—	346	300
	15 *a*	Kupno drzew matecznych . . .	—	—	300	—
	16	Nawozy	600	—	399	400
	17	Nasiona	500	—	199	500
	18	Środki do nauki i pracy: *a*) narzędzia . . 300 K. *b*) biblioteka . . 100 „	400	—	401	400
	19	Płótno żaglowe na szpalery . . .	—	2.000	—	—
		Suma rubryki III. .	6.140	2.000	7.007	7.340
		Do przeniesienia	15.170	2.000	17.305	14.170

r) Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1903. LW. 46.934/1902.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		Z przeniesienia . .	15.170	2.000	17.305	14.170
III.		**Rozmaite.**				
	20	Koszta objazdów	600	—	469	600
	21	Wydatki nieprzewidziane . . .	200	—	562	200
		Suma rubryki IV. .	800	—	1.031	800
		Suma wydatków .	15.970	2.000	18.336	14.970
		Razem .	**17.970 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rub. I. Pod poz. 2. Preliminuje się 2.200 K., ponieważ w roku 1903 zostanie już obsadzona posada inspektorą ogrodu, a zarazem nauczyciela fachowego.

„ „ *III. poz. 14a.* Z powodu podniesienia się ceny robotnika, przez powstanie plantacyj buraków cukrowych w okolicy, tudzież skutkiem większego o 4 morgi obszaru pod uprawę *podwyższono* wydatek o *500 K*,

„ „ *III. poz. 16.* Z powyższych powodów podwyższono również wydatek na nawozy o 200 K.,

„ „ „ *III. poz 19.* Na płótno żaglowe na szpalery preliminuje się jednorazowo w nadzwyczajnych 2.000 K.

r) Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 46.934/1902. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu państwa** .	5.000	—	—	5.000
II.	2	**Dochód z ogrodu szkolnego** . .	1 000	—	800	700
		Suma dochodów .	6.000	—	800	5.700
		W porównaniu z wydatkami .	17.970	—	18.336	14.970
		okazuje się **niedobór** .	11.970	—	17.536	9.270

Wyjaśnienia.

Do rub. II. Preliminuje się więcej o 300 K., z powodu zwiększonego o 4 morgi obszaru pola pod uprawę.

	wydatki		dochody		niedobór
Na rok 1902 uchwalono	14.970 K.,		5.700 K.,		9.270 K.
Na rok 1903 preliminuje się	17.970 „		6.000 „		11.970 „
Zatem na rok 1903 większe o	3.000 K.,	większe o	300 K.,	większy o	2.700 K.

s) Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu w Krakowie.

Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Koszta zarządu i służby.**				
	1	Dyrektor	3.000	—	3.000	3.000
	2	Likwidator	2.400	—	2.400	2.400
	3	Buchalter	1.500	—	1.380	1.500
	4a	Praktykant	720	—	720	720
	4b	Dyurnista	450	—	360	360
	5	Magazynier	2.000	—	2.000	2.000
	6	Woźny	940	—	920	880
	7	Odźwierny	580	—	528	580
	8	Stróż	600	—	600	600
		Suma rubryki I.	12.190	—	11.908	12.040
II		**Koszta administracyi.**				
	9	Podatki:				
		a) zarobkowy	497	—	1.000	497
		b) czynszowy	1.600	—	1.531	1.600
		c) należytość ekwiwalentowa III. rata za VI. dziesięciolecie do r. 1910	1.281	—	—	—
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:				
		a) budynki administracyjne	200	—	474	260
		b) magazynów zbożowych	1.400	—	1.502	1.400
		c) urządzenie wodociągów i naprawa studni	—	—	—	531
	11	Zabezpieczenie:				
		a) budynków od ognia	400	—	404	400
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	320	—	317	320
	12	Potrzeby kancelaryjne:				
		a) ogłoszenia i dzienniki	100	—	114	140
		b) księgi i druki	600	—	580	700
		c) telefon	100	—	100	100
		d) rozmaite kancelaryjne	200	—	187	280
	13	Opał i światło	650	—	725	500
	14	Opłata drogi dojazdowej	300	—	300	300
	15	Remuneracye noworoczne	1.700	—	1.600	1.600
		Suma rubryki II.	9.348	—	8.834	8.628
		Do przeniesienia	21.538	—	20.742	20.668

s) Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu w Krakowie.

Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Z przeniesienia .	21.538	—	20.742	20.668
III.		**Ekspozytura cłowa.**				
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa . .	600	—	600	600
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**				
	17	Robocizna	10.000	—	10.040	10.000
	18	Szpagat, wory	360	—	372	360
	19	Asekuracya	1.000	—	900	1.370
	20	Stemple i porta	800	—	787	900
	21	Rozmaite	100	—	99	50
		Suma rubryki IV. .	12.260	—	12.198	12 680
V.	22	**Odsetki od dotacyi**	200	—	158	—
		Suma wydatków .	34.598	—	33.698	33.948

Należytości wynosiły w roku:

				1899	*1900*	*1901*	*Razem*	*Przeciętnie*
W	*rubr.*	*II.*	*poz.*	*9a)*	291 K.	497 K.	1.000 K.	1.788 K.	596 K.
„	„	„	„	*9b)*	1.300 „	1.605 „	1.531 „	4.436 „	1.478 „
„	„	„	„	*10a)*	254 „	259 „	474 „	987 „	329 „
„	„	„	„	*10b)*	1.204 „	1.277 „	1.502 „	3.983 „	1.327 „
„	„	„	„	*11a)*	490 „	395 „	404 „	1.289 „	429 „
„	„	„	„	*11b)*	1.272 „	321 „	317 „	1.910 „	636 „
„	„	„	„	*12a)*	129 „	136 „	114 „	379 „	126 „
„	„	„	„	*12b)*	742 „	558 „	580 „	1.879 „	626 „
„	„	„	„	*12d)*	290 „	227 „	187 „	704 „	234 „
„	„	„	„	*13*	515 „	593 „	725 „	1.833 „	611 „
„	„	„	„	*14*	378 „	302 „	300 „	980 „	327 „
„	„	„	„	*15*	1.600 „	1.650 „	1.600 „	4.850 „	1.617 „
„	„	*IV.*	„	*17*	9.698 „	9.148 „	10.041 „	28 887 „	9.629 „
„	„	„	„	*18*	1.240 „	698 „	372 „	2.310 „	770 „
„	„	„	„	*19*	800 „	1.372 „	900 „	3.072 „	1.024 „
„	„	„	„	*20*	900 „	705 „	787 „	2.392 „	797 „
„	„	„	„	*21*	32 „	50 „	99 „	181 „	60 „
„	„	*V.*	*Odsetki od dotac.*		129 „	162 „	157 „	448 „	149 „

s) Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu w Krakowie,

Wydatki.

Wyjaśnienia.

Do Rubr. I. poz. 4b) *Więcej* o 90 K., z powodu koniecznej potrzeby podwyższenia płacy dyurniście.
„ „ „ „ *6)* *Więcej* o 60 K. na sprawienie woźnemu płaszcza służbowego.
„ „ *II.* „ *9c)* Preliminuje się na podstawie orzeczenia c. k. Urzędu wymiaru należytości (L. W. 57.062/1902).
„ „ „ „ *10a)* Wedle przewidywanej potrzeby.
„ „ „ „ *12a)* *b)* i *d)* Stosownie do faktycznej potrzeby.
„ „ „ „ *13.* Preliminuje się na podstawie przeciętnej wynikłości z trzech lat ostatnich.
„ „ „ „ *15.* Podwyższono o 100 K. ze względu na potrzebę remunerowania niższych funkcyonaryuszy kolejowych.
„ „ *IV.* „ *19.* i *20.* Preliminuje się na podstawie wynikłości z trzech lat ostatnich.
„ „ „ „ *21.* Stosownie do faktycznej potrzeby.
„ „ *V.* „ *22.* Preliminuje się przewidywane 4% półroczne odsetki od zaliczki około 10.000 K., jaką Dyrekcya corocznie na potrzeby Składu zaciąga.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Składowe od zboża i towarów** . .	15.300	—	12.270	14.400
II.		**Manipulacye przy zbożu, względnie towarach.**				
	2	Dostawa wagonów	1 500	—		1.100
	3	Ekspedycya	100	—		100
	4	Wyładowanie	4.550	—		4.500
	5	Załadowanie	3.200	—		3.200
	6	Asekuracya	1.700	—		1·700
	7	Stemple i porta	1.150	—		1.100
	8	Odsetki	1.000	—	23.293	1.000
		Rozmaite:				
		a) czyszczenie i wietrzenie . .	5.600	—		5.100
		b) załatwianie formalności cłowych .	730	—		600
		c) wypożyczanie worów . . .	550	—		600
		d) szpagat	630	—		700
		e) zawiadomienia odbiorcze . .	540	—		500
		Suma rubryki II. .	21 250	—	23.293	20.200
		Suma dochodów .	36 550	—	35.563	34.600
		W porównaniu z wydatkami .	34.598	—	33.698	33.948
		Nadwyżka dochodu .	1.952	—	1.865	652

s) Krajowy skład publiczny dla zboża i spirytusu w Krakowie.

Dochody.

Należytości wynosiły w roku:

	1899	*1900*	*1901*	*Razem*	*Przeciętnie*
W rubr. I poz. 1.	16.569 K.	12.697 K.	16.487 K.	45.753 K.	15.251 K.
„ „ *II* „ *2*	1.364 „	1.293 „	1.610 „	4.267 „	1.422 „
„ „ „ „ *3*	95 „	69 „	160 „	324 „	108 „
„ „ „ „ *4*	4.457 „	4.300 „	4.808 „	13.565 „	4.522 „
„ „ „ „ *5*	3.687 „	3.084 „	2.720 „	9.491 „	3.163 „
„ „ „ „ *6*	2.212 „	1.440 „	1.463 „	5.115 „	1.705 „
„ „ „ „ *7*	1.124 „	1.009 „	1.212 „	3.345 „	1.115 „
„ „ „ „ *8*	1.169 „	864 „	973 „	3.006 „	1.002 „
„ „ „ „ *9a*	6.158 „	4.888 „	5.586 „	16.632 „	5.544 „
„ „ „ „ *9b*	647 „	482 „	1.060 „	2.189 „	729 „
„ „ „ „ *9c*	902 „	486 „	265 „	1.653 „	551 „
„ „ „ „ *9d*	674 „	576 „	626 „	1.876 „	625 „
„ „ „ „ *9e*	520 „	525 „	562 „	1.607 „	536 „

Wyjaśnienia.

W dochodach — Rubr. I. i II. preliminuje się przeważnie na podstawie wynikłości z ostatnich trzech lat

L. W. 72.761|1902.
Alegat **C.** do sprawozdania Wydziału kraj. o budżecie krajowym na r. 1903.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

PRELIMINARZ

na rok

1903.

L. W. 50.185 i 72.618|1902.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony						
		WYDATKI.							
I.	1-22	Płace i emolumenta etatowe	72.406	7.299	7.782	2.462	89.949	81.926	87.588
II.	23-31	Koszta utrzymania osób nieetatowych	55.935	25.778	6.457	10.026	98.196	88.355	96 131
III.	32-52	Pensye i emerytury	21.048	3.053	1.481	1.077	26.659	27.521	27.467
IV.	53-60	Zaopatrzenia i dary z łaski	1.068	192	66	66	1.392	1.117	1.384
V.	61	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	142	34	12	12	200	50	200
VI.	52-65	Remuneracye i zapomogi	5.840	1.280	840	240	8.200	6.675	7.200
VII.	66-77	Koszta gospodarcze: 1. zwyczajne	136.116	106.089	21.204	37.015	300.424	274.177	269.426
		2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	**1.501**	—
VIII.	78-88	Koszta sanitarne: 1. zwyczajne	30.919	49.217	4.896	16.778	101.810	95.667	83.402
		2. **nadzwyczajne**	—	**9.300**	—	—	**9.300**	**2.473**	—
IX.	89	Koszta kancelaryjne	2.200	1.500	300	500	4.500	4.438	3.600
X.	90	Koszta kapliczne	426	102	36	36	600	600	600
XI.	91-95	Utrzymanie budynków: 1. zwyczajne	14.962	7.286	1.464	2.478	26.190	28.271	23.960
		2. **nadzwyczajne**	**5.384**	**6.395**	**139**	**2.639**	**14.557**	**18 394**	**6.322**
XII.	96-97	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	—	—	—	3.520	3.520	3.520
XIII.	98	Podatki i daniny	71	17	6	6	100	189	100
XIV.	99-101	Rozmaite	3.846	360	416	128	4.750	4.201	4.750
XV.	102	Zapomogi dla położnic	—	—	8.000	5.000	13.000	—	13.000
XVI.	103	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	100	100	200	66	200
XVII	104	Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii	32.000	—	—	—	32.000	32.000	32 00
		Razem 1. zwyczajne	380.499	202.207	53.060	75.924	711.690	648 773	654.528
		Razem 2. **nadzwyczajne**	**5.384**	**15.695**	**139**	**2.693**	**23 857**	**22.368**	**6.322**
		Suma wydatków	385.883	217.902	53.199	78.563	735.547	671.141	660.850
			603.785 K.		131.762 K.				
		DOCHODY.							
I.	1-2	Dodatki	56.200	—	300	—	56.500	55.947	59.000
II.	3	Opłaty pośmiertne	25.000	—	—	—	25.000	17.836	25.000
III.	4-6	Zwroty kosztów leczenia	362.400	—	53.600	—	416.000	415.559	428.000
IV.	7-8	Dochody z realności i dóbr	940	—	2.060	—	3.000	1.966	3.000
V.	9-10	Rozmaite	3.188	—	12	—	3.200	2.327	2.600
VI.	11	Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu	141.102	—	52.963	—	194.065	35.167	117.758
		Suma dochodów	588.830	—	108.935	—	697.765	528.802	635.358
		W porównaniu z wydatkami	603.785	—	131.762	—	735.547	671.141	672.173
		Okazuje się **niedobór**	**14.955**	—	**22.827**	—	**37.782**	142.339	36.815

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych na r. 1903 z uchwalonemi na r. 1902.

Wydatki preliminowane na r. 1903 wynoszą . . . . 735.547 K.
„ uchwalone „ „ 1902 „ . . . . . 660.850 „
preliminuje się zatem na r. 1903 *więcej* o kwotę . . . . 74.697 K.
a mianowicie:

w rubr.	I.	ogółem	*więcej* o	2.361 K.	
„ „	II.	„	„ „	2.065 „	
„ „	III.	„	mniej „		808 K.
„ „	IV.	„	więcej „	8 „	
„ „	VI.	„	„ „	1.000 „	
„ „	VII.	„	„ „	30.998 „	
„ „	VIII.	„	„ „	27.708 „	
„ „	IX.	„	„ „	900 „	
„ „	XI.	„	„ „	10.465 „	
			Razem więcej o	75.505 K.	*mniej* o 808 K.

Z porównania *więcej* j. w. o 74.697 K.

Dochody preliminowane na rok 1903 wynoszą . . . . 697.765 K.
„ uchwalone „ „ 1902 „ . . . . 635.358 „
preliminuje się zatem na r. 1903 *więcej* o kwotę . . . . 62.407 K.
a mianowicie:

w rubr.	I.	ogółem	mniej o		2.500 K.
„ „	III.	„	„ „		12.000 „
„ „	V.	„	więcej o	600 K.	
„ „	VI.	„	„ „	76.307 „	
			Razem *więcej* o	76.907 K.	*mniej* o 14.500 K.

Z porównania *więcej* j. w. o 62.407 K.

Wynik zatem na rok 1903 jest *mniej korzystny* o różnicę w kwocie . . . 12.290 K.
a zgodny z różnicą niedoborów obu lat.

Uwaga do preliminarza wogóle.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 25. listopada 1889 r. postanowił, aby rozdział dochodów i wydatków wspólnych przeprowadzono na podstawie dzielnika, którym ma być ilość dni leczenia. Na rok 1903 przyjęto przypuszczalną ilość dni leczenia, a to:

dla funduszu chorych . . .	203.000	dni czyli	71%
„ „ klinik . . .	48.000	„ „	17%
„ „ położnic . . .	18.000	„ „	6%
„ „ kliniki położn. ginekol. .	16.000	„ „	6%
Razem .	285.000	dni czyli	100%

i wedle tego dzielnika uskuteczniono rozdział wszystkich wspólnych dochodów i wydatków niniejszego preliminarza.

Ilość dni leczenia 285.000 przyjęto na podstawie przecięcia z ostatnich trzech lat a mianowicie było dni leczenia: w roku 1899—293.718, w roku 1900—280.977, w roku 1901—278.833 razem 853.528 przeciętnie 284.509.

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
	WYDATKI.							
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**							
1	Dyrektor: *a*) płaca . 5.800 K. *b*) dodatek na mieszkanie z opałem 1.200 „	4.970	1.190	420	420	7.000	3.989	5.677
2	6 prymaryuszów: *a*) płaca po 2.400 K. 14.400 K. *b*) dodatki pięcioletnie po 400 K. . 5.492 „ *c*) dodatek osobisty dla 1. prymar. . 200 „	20.092	—	—	—	20.092	19.800	21.000
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa po 1.300 K. . .	1.300	—	1.300	—	2.600	2.600	2.600
4	9 sekundaryszów I. kl. po 1.400 K.	9.800	—	2.800	—	12.600	12.200	12.600
5	7 „ II. „ „ 1.200 „	8.400	—	—		8.400	8.400	8.400
6	3 praktykantów lekarskich, adjutum po 600 K. . .	1.800	—	—	—	1.800	1.800	1.800
7	Akuszerka I. płaca . .	—	—	800	—	800	—	800
8	Akuszerka II.: *a*) płaca 600 K. *b*) dodatek pięciol. 80 „	—	—	680	—	680	607	680
9	Kierownik oddziału chorób zakaźnych *a*) płaca . 1.600 K. *b*) dod. pięciol. 800 „	2.400	—	—	—	2.400	1.600	1.600
10	2 kapelanów: *a*) płaca po 1.200 K. 2.400 K. *b*) dodatki na mieszkanie po 400 K. 800 „	2.272	544	192	192	3.200	3.200	3.200
11	Rządca: *a*) płaca . 2.400 K. *b*) dodatek pięciol. 400 „ *c*) wikt I. klasy . 800 „ *d*) opał 47.736 m. drzewa po 7·40 K. 353 „ *e*) oświetlenie 120 kgr. nafty i 12 kgr. świec . 70 „	2.857	684	241	241	4.023	4.102	4.023
12	2 oficyałów: *a*) płaca po 2.000 K. 4.000 K. *b*) dodatki aktywalne po 300 K. 600 „ *c*) 3 dodatki pięcioletnie po 300 K. 900 „	3.905	935	330	330	5.500	4.900	5.134
	Do przeniesienia .	57.796	3.353	6.763	1.183	69.095	63.198	67.514

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wykładkość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	57.796	3.353	6.763	1.183	69.095	63.198	67.514
13	2 pisarzy: a) płaca po 1.200 K. 2.400 K. b) 3 dodatki pięcioletnie po 200 K. 414 „ c) dodatek na mieszkanie po 200 K. 400 „ d) dodatek osobisty dla jednego pisarza . . 400 „	2.566	614	217	217	3.614	3.400	3.434
14	Pisarz w izbie przyjęcia: a) płaca . . 1.200 K. b) dodatek pięciol. . 200 „ c) wikt z pieczywem II. kl. . . 600 „	1.420	340	120	120	2.000	2.002	2.000
13	Dozorca domu: a) płaca . . 1.200 K. b) dodatek pięciol. 100 „ c) wikt z pieczywem II. kl. . . 600 „	1.349	323	114	114	1.900	1.902	1.900
16	2 aplikantów, płaca po 1.000 K.	1.420	340	120	120	2.000	2.000	2.000
17	Aptekarz: a) płaca . . 1.600 K. b) dodatek pięcioletni 200 „ c) dod. na mieszkanie 400 „ d) dodatek osobisty 400 „	780	1.352	104	364	2 600	2.600	2 600
18	Maszynista: a) płaca . . 1.200 K. b) wikt II. klasy (wzmocniony) . 720 „	1.363	327	115	115	1.920	1.920	1.920
19	Woźny: a) płaca . . 1.000 K. b) 3 dodatki pięcioletnie po 60 K. . 180 „ c) dodatek na ubior 100 „	909	217	77	77	1.280	1.280	1.280
20	Odźwierny: a) płaca . . 1.000 K. b) 2 dodatki pięcioletnie po 60 K. . 120 „ c) dodatek na ubiór 100 „	866	208	73	73	1.220	1.194	1.220
	Razem . .	68.469	7.074	7.703	2.383	85.629	79.496	83.868
	Do tego:							
21	Zaliczki na płace . . .	3.000	—	—	—	3.000	2.430	2.400
22	Dodatek 10% do płac dla urzędników administracyjnych .	937	225	79	79	1.320	—	1.320
	Suma rubryki I. .	72.406	7.299	7.782	2.462	89.949	81.926	87.588

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Do poz. 1, 3—8, 10, 11, 14—22. Preliminuje się jak na rok 1902.

„ „ *2.* Wstawia się wogóle mniej o kwotę 908 K. a to z powodu iż odpadają 3 dodatki pięcioletnie zmarłego śp. Dr. Widmana w kwocie . . . . 1.200 K.
natomiast zaś przypada I. dodatek pięcioletni dla Dr. Świątkiewicza z rocznych 400 K. od 8. kwietnia 1903 w kwocie . . . . 292 „
zatem mniej j. w. o kwotę . 908 K.

„ „ *9.* Preliminuje się więcej o 800 K. celem zrównania płacy do poboru prymaryuszy. Wydatek ten usprawiedliwia Wydział krajowy osobnem sprawozdaniem (LW. ~~18.885/1902~~). 79734/02

„ „ *12.* Wstawia się więcej o 366 K. na uzupełnienie II. dod. pięcioletniego dla ofic. Szymańskiego i I. dod. dla ofic. Strzeleckiego.

„ „ *13.* Preliminuje się na uzupełnienie I. dodatku pięcioletniego dla pisarza Surmińskiego kwotę 166 K. zaś na II. dod. pięcioletni pisarza Lewickiego od 7. grudnia 1903 kwotę 14 K. zatem razem kwotę 180 K.

„ „ *21.* Preliminuje się na zaliczki zwrotne z płac więcej o 600 K. ponieważ dotychczasowy kredyt okazał się dla licznego personalu niedostateczny.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**							
23	27 Sióstr Miłosierdzia:							
	a) płaca Siostry przełożonej . . 160 K.							
	b) 26 Sióstr oddziałowych po 160 K. 4.160 „							
	c) wikt z pieczywem Siostry przełożon. 330 „							
	d) wikt z pieczywem 26 Sióstr oddziałowych po 330 K. 8.580 „							
	e) ryczałt za pranie bielizny Siostry przełożonej . 44 „							
	f) ryczałt za pranie bielizny 26 Sióstr oddz. po 43·50 K. 1.131 „	9.447	3.826	566	566	14.405	15.524	14.945
24	Pomocnik kapelana . .	—	200	—	200	400	—	400
25	Dyetaryusze, płaca:							
	3 po 3 K. dziennie 3.285 K.							
	2 „ 2·80 K. „ 2.044 „							
	2 „ 2·70 „ „ 1.971 „							
	2 „ 2.40 „ „ 1.752 „	6.427	1.539	543	543	9.052	8.567	8.687
	Do przeniesienia	15.874	5.565	1 109	1.309	23.857	24.091	24.032

Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
II.	Z przeniesienia .	15.874	5.565	1.109	1.309	23.857	24.091	24.032
26	Dla 2 funkcyonar. pełniących służbę w izbach przyjęcia Zakładu i kliniki położ.-genekolog., tudzież w klinikach ogólnych wikt z pieczywem po 600 K. . .	—	600	300	300	1.200	1.204	1.200
27	2 stypendya stałe dla akuszerek po 240 K. . . .	—	—	480	—	480	480	480
28	2 pomocników aptekarza, dla jednego po 6 K., dla drugiego po 5 K. dziennie .	1.606	1.526	401	482	4.015	3.605	4.015
29	Służba oddziałowa:							
	a) płaca:							
	1) Oddział chorych:							
	1 nadzorcy oddz. kił. męskiego . . 480 K.							
	1 sługi na oddz. chirurgicznym . 360 „							
	2 nadzorczyń na od. kił. kob. po 288 K. 576 „							
	2 sług po 240 K. . 480 „							
	6 „ „ 192 „ . 1 152 „							
	15 „ „ 168 „ . 2.520 „							
	26 „ „ 144 „ . 3.744 „							
	9 „ „ 120 „ . 1.080 „	10.392	—	—	—	10.392	—	10.296
	62 osób							
	2) Służba dla klinik (oddział chorych):							
	2 sług po 240 K . 480 K.							
	10 „ „ 192 „ . 1.920 „							
	15 „ „ 168 „ . 2.520 „							
	7 „ „ 144 „ . 1.008 „	—	5.928	—	—	5.928	—	5.304
	34 osób							
	3) Oddział położnic:							
	2 sług po 168 K. . 336 K.							
	5 „ „ 144 „ . 720 „	—	—	1.056	—	1.056	—	1.056
	7 osób							
	4) Służba dla klinik (oddział położnic):							
	1 nadzorczyni . 360 K.							
	2 sług po 192 K. . 384 „							
	3 „ po 168 „ . 504 „							
	9 „ po 144 „ . 1.296 „	—	—	—	2.544	2.544	—	2.304
	15 osób.							
	Do przeniesienia .	27.872	13.619	3.346	4.635	49.472	29.380	48.687

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
II.	Z przeniesienia .	27.872	13.619	3 346	4.635	49.472	29.380	48.687
29	*b*) wikt: dla nadzorcy, 2 nadzorczyń oddziału kiłowego, tudzież nadzorczyni kliniki położniczo-ginekologicznej po 600 K.	1.800	—	—	600	2.400	—	2.400
	c) wikt dla 114 osób po 220 K.	12 980	7.480	1.540	3.080	25.080	—	24.200
	d) gratyfikacye . .	426	102	36	36	600	—	600
	e) bluzy dla 114 osób po 20 K.	1.180	680	140	280	2.280	—	2.200
	Wydatki poz. 29.	—	—	—	—	*50.280*	*42.008*	*48.360*
30	Służba domu:							
	a) płaca:							
	1) Oddział chorych:							
	1 łaziebnego (bez wiktu) . . 600 K.							
	2 sług po 240 K. . 480 „							
	4 „ „ 216 „ . 864 „							
	2 „ „ 192 „ . 384 „							
	10 „ „ 168 „ . 1.680 „	4.008	—	—	—	4.008	—	4.008
	19 osób							
	b) Wikt dla 18 osób po 220 K.	3.960	—	—	—	3.960	—	3.960
	2) Oddział kliniczny (oddział chorych):							
	a) płaca:							
	1 odźwierny a zarazem dozorca pompy przy ul. Piekarskiej . 360 K.							
	1 odźwierny przy ul. Pijarów . 360 „							
	1 palacz do kaloryferów . . 312 „							
	2 parobków do posług po 168 K. 336 „ 1.368 K.							
	5 osób							
	b) wikt:							
	2 odźwiernych i 1 palacza z kolacyą mięsną po 300 K. . . 900 K.							
	wikt 2 parobków po 220 K. . 440 „ 1.340 K.							
	2.708 K.							
	Do przeniesienia .	52.226	21.881	5.062	8.631	87.800	71.388	86.055

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
II.	Z przeniesienia 2.708 K.	52.226	21.881	5.062	8.631	87.800	71.388	86.055
30	*c)* dodatek na mundur dla 2 odźwiernych po 100 K. 200 K.	—	—	—	—	—	—	—
	d) dodatek na umundurow. 2 parobków po 50 K. . 100 K.	—	3.008	—	—	3.008	—	2.788
	3) Oddział położnic z kliniką położn. ginekol.							
	a) płaca:							
	1 palacza przy kaloryferach . 312 K.							
	1 parobka przy głównej bramie wchodowej . 168 „							
	3 parobków do posług po 168 K. 504 „ 984 K.							
	5 osób							
	b) wikt dla palacza z kolacyą mięsną . . 300 „							
	wikt dla 4 parobków po 220 K. 880 „ 1.180 K.	—	—	1.082	1.082	2.164	—	2.164
	c) gratyfikacya dla służby domu	142	34	12	12	200	—	200
	Wydatki pozycyi 30.	—	—	—	—	*13.340*	*11.852*	*13.120*
31	Służba wspólna:							
	a) płaca:							
	pomocnika maszynisty zarazem ślusarza 600 K.							
	1 chłopca w ślusarni 216 „							
	2 palaczy po 350 K. . 700 „							
	bez wiktu: dozorczyni laborat. 480 „							
	bez wiktu: stróża nocnego . 648 „							
	bez wiktu: „ kaplicznego 240 „	2.048	490	173	173	2.884	—	2.884
	7 osób							
	b) wikt:							
	pomocnika maszynisty 600 „							
	2 palaczy i 1 chłopca z kolacyą mięsną po 300 K. . . 900 „							
	wikt III. klasy kaplicznego . . 220 „	1.221	293	103	103	1.720	—	1.720
	c) gratyfikacye z końcem roku	213	51	18	18	300	—	200
	d) bluzy 6 sług po 20 K. .	85	21	7	7	120	—	120
	Wydatki pozycyi 31.	—	—	—	—	*5.024*	*5.115*	*4.924*
	Suma rubryki II. .	55.935	25.778	6.457	10.026	98.196	88.355	96.131

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do poz. 23. Preliminuje się wogóle mniej o 540 K. na koszt wiktu a to na podstawie przecięcia z ostatnich trzech lat.

„ „ *24.* Jak na r. 1902.

„ „ *25.* Wstawia się więcej o 365 K. a to z powodu koniecznej potrzeby podwyższenia płac dla dwóch najstarszych dyetaryuszy, którzy wobec szczupłego personalu etatowego nie mają na razie widoków do awansu.

„ „ *26—28.* Jak na r. 1902.

„ „ *29a).* Preliminuje się na płace więcej o 960 K. a mianowicie dla nadzorczyń chorych oddziału kiłowego o 96 K., zaś dla czterech sług na oddziałach klinicznych o 864 K. zwrotnych przez c. k. Rząd.

„ „ *29b) d).* Wstawia się na wikt i bluzy dla wyżej pomnożonej ilości służby wogóle więcej o 960 K.

„ „ *30.* Preliminuje się wogóle więcej o 220 K. a to na płace dla 1 odźwiernego przy ulicy Pijarów 120 K., zaś na ubiór dla 2 parobków zajętych przy klinikach 100 K.

„ „ *31.* Wstawia się na gratyfikacyę dla służby wspólnej zamiast podwyższenia płac więcej o kwotę 100 K., reszta jak na r. 1902 uchwalono.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
III.	**Pensye i emerytury.**							
32	Burkhardt Franciszka, wdowa po oficyale	221	53	19	19	312	312	312
33	Finger Fryderyka, wdowa po b. profesorze kliniki	630	—	—	—	630	630	630
34	Neuheuser Karolina, wdowa po prymaryuszu	1.200	—	—	—	1.200	1.200	1 200
35	Jaroszyńska Eugenia, wdowa po oficyale	473	113	40	40	666	667	666
36	Köstlich Józefa, wdowa po oficyale	473	113	40	40	666	828	774
37	Marczak Helena, wdowa po pisarzu	497	119	42	42	700	700	700
38	Dr. Chądzyński Jan, b. prymaryusz	2 477	—	—	—	2.477	2.477	2.477
39	Piro Karol, b. odźwierny	437	105	37	37	616	616	616
40	Dr. Kilarski Józef, b. prymaryusz	2.391	—	—	—	2.391	2.391	2.391
41	Gralewska Zofia wdowa po oficyale . . 1.150 K. „ „ dodatek na wychowanie dzieci 115 K.	898	215	76	76	1.265	1.265	1.265
42	Jezierski Eustachy, b. pis. (zmarł)	—	—	—	—	—	1.600	1.600
43	Feigel Katarzyna, wdowa po prosektorze	852	204	72	72	1.200	1.200	1.200
44	Dwoje małoletnich dzieci po prymaryuszu Dr. Krówczyńskim	400	—	—	—	400	400	400
	Do przeniesienia	10.949	922	326	326	12.523	14.286	14.231

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
III.	Z przeniesienia .	10.949	922	326	326	12.523	14.286	14 231
45	Malinowski Erazm, b. rządca .	2.556	612	216	216	3.600	3 600	3.600
46	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz	597	143	50	50	840	840	840
47	Bogusz Wiktor, b. oficyał .	960	230	81	81	1 352	1 352	1.352
48	Dr. Głowacki Bolesław, b. dyrektor	2.869	687	242	242	4.040	4.040	4.040
49	Berthleff Klementyna, wdowa po dyrektorze . . .	1.278	306	108	108	1.800	1.800	1.800
50	Widman Michalina, wdowa po prymaryuszu . . .	1.200	—	—	—	1.200	1.200	1.200
51	Maruszczak Karolina, b. akuszerka	—	—	404	—	404	403	404
52	Jezierska Leontyna wdowa po pisarzu	639	153	54	54	900	—	—
	Suma rubryki III. .	21.048	3.053	1 481	1.077	26.659	27.521	27.467
	Do poz. 32—35, 37—41, 43—51 Jak na rok 1902.							
	„ „ *36.* Preliminuje się mniej o 108 K. z powodu ukończenia wieku normalnego syna Stefana Józefa z dn. 10. sierpnia 1902.							
	„ „ *42.* Nic się nie preliminuje gdyż emeryt zmarł w dniu 19. maja 1902. (LW. 36.470|1902).							
	„ „ *52.* Wstawia się nowo przyznaną statutową emeryturę wdowie po zmarłym pisarzu śp. Jezierskim. (LW 41.080|902).							
IV.	**Zaopatrzenia i dary z łaski**							
53	Czarnecka Wiktorya, b. dozorczyni	144	—	—	—	144	144	144
54	Christl Laura, sierota po kontrolorze (zmarła) . .	—	—	—	—	—	112	112
55	Matwijko Grzegorz, b. parobek	171	41	14	14	240	240	240
56	Kozłowski Dmytro, b. parobek	85	21	7	7	120	120	120
57	Wacnik Agata, b. dozorczyni .	128	—	—	—	128	128	128
58	Grochowska Rozalia, wdowa po odźwiernym, dar z łaski .	171	41	14	14	240	240	240
59	Witoszyńska Dominika, b. nadzorczyni pralni . .	284	68	24	24	400	133	400
60	Sempik Marya wdowa po parobku	85	21	7	7	120	—	—
	Suma rubryki IV. .	1.068	192	66	66	1.392	1.117	1.384

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	Fundusz chorych kliniczny	Fundusz położnic szpitalny	Fundusz położnic kliniczny	Razem	Wykłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
	Do poz. 53, 55 – 59. Jak na rok 1902.							
	„ „ *54.* Nic się nie preliminuje z powodu śmierci emerytki w dniu 8. grud. 1901. (LW. 3.163|902).							
	„ „ *60.* Wstawia się nowo przyznane zaopatrzenie na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 11. lipca 1902.							
V. 61	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . .	142	34	12	12	200	50	200
	Do poz. 61. Jak na rok 1902.							
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**							
62	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych	1.704	408	144	144	2.400	2.400	2.400
63	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich pełniących służbę w szpitalu dłużej 1 roku	3.000	—	600	—	3.600	3.075	3.600
64	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych .	1.136	272	96	96	1.600	1.200	1.200
65	Dla lekarzy klinicznych za wykonywanie czynności kancelaryjnych przez czas 10 miesięcy . . .	—	600	—	—	600	—	—
	Suma rubryki VI. .	5.840	1.280	840	240	8.200	6.675	7.200
	Do poz. 62—63. Jak na rok 1902.							
	„ „ *64.* Preliminuje się więcej o 400 K. na propozycyę profesora anatomii jeżeli c. k. Rząd wydatek ten zwróci.							
	„ „ *65.* Wstawia się nową pozycyę 600 K. dla lekarzy klinicznych wynagrodzenie za czynności kancelaryjne przez czas trwania kursu 10 miesięcznego z zastrzeżeniem, że wydatek ten zwróci c. k. Rząd.							

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
VII.	**Koszta gospodarcze.**							
66	Żywienie chorych:							
	a) Zwykła strawa i dodatki:							
	1) dla pozostających w szpitalu	77.140	57.600	7.200	14.400	156.340	144.840	150.000
	2) dla rekonwalescentów w zakładzie św. Józefa	—	—	—	—	—	198	1.000
	b) 5 Sióstr Miłosier. w kuchni:							
	α) płaca po 160 K. 800 K.							
	β) wikt z pieczywem i dodatkami po 330 K. 1.650 „							
	γ) ryczałt za pranie bielizny po 43·50 K. . 218 „	1.067	1.014	267	320	2.668	2.620	2.770
	c) Koszta utrzymania służby kuchennej:							
	α) płaca 10 sług rocznie po 144 K. . 1.140 K.							
	płaca 3 sług rocznie po 120 K. . 360 „ 1.800 K							
	β) wikt z pieczywem po 220 K. . . 2.860 K.							
	γ) gratyfikacye . . 80 „							
	δ) na fartuchy, kaftany i czepki po 10 K. 130 „	1.948	1.851	487	584	4.870	4.014	4.740
	d) opał i para do gotowania w kuchni . . .	1.440	1.368	360	432	3.600	3.682	2.300
	e) naczynia i sprzęty kuchenne	781	187	66	66	1.100	787	1.100
	f) pieczywo dla chorych .	9.064	2.780	656	500	13.000	13.156	13.000
	g) wino dla chorych . .	3.052	2.190	286	472	6.000	5.302	6.000
67	Wikt II. klasy dla akuszerki dyżurnej . . .	—	—	500	—	500	470	500
68	Wikt I. klasy dla lekarza i aptekarza dyżurnego . .	710	170	60	60	1.000	987	1.000
69	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj w szpitalu i klinikach, tudzież ogrzewanie motoru benzynowego w zakładzie położnic	9.300	10.400	4.500	5.600	29.800	35.363	26.400
70	*a*) Oświetlenie naftą z dotyczącemi potrzebami. .	2.700	300	—	—	3.000	4.951	3.000
	b) Oświetlenie elektryczne .	600	13.600	1.400	6.730	22.330	12.888	9.000
	Do przeniesienia .	107.802	91.460	15.782	29.164	244.208	229.258	220.810

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
VII.	Z przeniesienia .	107.802	91.460	15.782	29.164	244.208	229.258	220.810
71	Sprzęty, zakupno i naprawa: 1. zwyczajne .	4.000	2.600	300	1.000	7.900	7.188	7.000
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	**1.000**	—
72	Fiakrowe dla rządcy . .	284	68	24	24	400	400	4 0
73	Utrzymanie ogrodu: 1. zwyczajne: a) spacerowego i warzywnego . . 400 K. b) płaca ogrodnika 400 K., wikt 680 K. 1.080 „	1.051	251	89	89	1.480	1.434	1.400
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	**501**	—
74	Utrzymanie pralni: a) opał, praczki i inne potrzeby	6.500	2.200	2.800	2.500	14.000	12.212	14.000
	b) 2 Siostry Miłosier. w pralni: α) płaca po 160K. 320 K. β) wikt po 330 K. 660 „ γ) ryczałt na pranie bielizny po 43·50 K. . . 88 „	352	268	181	267	1 068	1.048	1.108
75	Bielizna pościel i odzież: a) zakupno i naprawa . .	12.800	7.700	1.200	3.000	24.700	16.644	18.000
	b) 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie bielizny i szwalni: α) płaca po 160 K. 320 K. β) wikt z pieczywem i dodatkami po 330 K. 660 „ γ) ryczałt na pranie bielizny po 43·50 K. . 88 „	427	342	128	171	1.068	1.048	1.108
76	Słoma do sienników . .	1.200	—	—	—	1.200	1.295	1.200
77	Opłata za wodę z wodociągów miejskich . . .	1.700	1.200	700	800	4.400	3.650	4.400
	Razem 1. zwyczajne .	136.116	106.089	21.204	37.015	300.424	274.177	269.426
	Razem 2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	**1.501**	
	Suma rubryki VII. .	136.116	106.089	21.204	37.015	300.424	275.678	269.426

Do poz. 66a) 1). Wydatki na żywienie wynosiły:

	Na oddz. chorych.		na oddz. klinik.		na oddz. położn.		na klinice położn.	
	na dni:	kwotę:	na dni:	kwotę:	na dni:	kwotę:	na dni:	kwotę:
W r. 1899	216.296	85.512 K.	44.082	45.594 K.	19.884	8.654 K.	13.456	10.439 K.
„ 1900	200.654	81.224 „	46.138	53.361 „	19.083	7.658 „	15.102	12.300 „
„ 1901	200.218	70.570 „	46.612	54.147 „	15.542	6.312 „	16.461	13.811 „
Razem .	617-168	234.306 K.	136.832	153.102 K.	54.509	22.624 K.	45.019	36.550 K.
Przeciętnie	205.722	78.102 „	45.610	51.034 „	18.169	7.541 „	15.006	12.183 „

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Koszt żywienia 1 dnia według obliczenia zarządu szpitala kosztował w pierwszych miesiącach r. 1902 na oddz. chorych 38 gr., na klinikach 1 K. 20 gr., na oddz. położnic 40 gr., na klin. położ. ginekol. 90 gr. Ponieważ za podstawę do preliminarza przyjęto ilość dni leczenia na oddz. chorych 203.000 dni na oddz. klinik 48.000, na oddz. położnic 18.000, na klinice położ. ginekolog. 16.000, prelim. się koszt żywienia na oddz. chorych 77.140 K., na oddz. klinik 57.600 K., na oddz. położnic 7.200 K., na klinice położniczo-ginekol. 14.400 K. razem 156.340 K. zatem mniej o 3.660 K. jak na r. 1902.

Do poz. 66a) 2. Nic się nie preliminuje zgodnie z wnioskiem dyrektora a to z powodu iż zarząd zakładu św. Józefa utrudnia przyjęcie rekonwalescentów i stawia coraz mniej korzystne warunki, zresztą wobec mniejszej ilości chorych niema koniecznej potrzeby korzystania z tego zakładu.

„ „ *66b).* Preliminuje się mniej o 102 K. z powodu niższego kosztu wiktu i zaokrąglenia ryczałtu na pranie.

„ „ *66c).* Wstawia się na bluzy, fartuchy i czepki dla służby kuchennej więcej o 130 K. jak na rok 1902.

„ „ *66d).* Opał do kuchni kosztował w r. 1899 1.986 K., w r. 1900 2.360 K., w r 1901 3.682 K. razem 8.028 K. przeciętnie 2.676 K. wstawia się z uwagi na wynik roku ostatniego zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala kwotę 3.600 K.

„ „ *66e).* Wydatek wynosił w r. 1899 1.123 K., w r. 1900 1.147 K., w r. 1901 787 K. razem 3.057 K. przeciętnie 1.019 K. preliminuje się jak na r. 1902 kwotę 1.100 K.

„ „ *66f).* Pieczywo dla chorych kosztowało w r. 1899 13.133 K., w r. 1900 11.854 K., w r. 1901 13.156 K. razem 38 143 K. przeciętnie 12.714 K. preliminuje się jak na rok 1902 kwotę 13.000 K.

„ „ *66g).* Wino kosztowało w r. 1.899 5.846 K., w r. 1900 5.791 K. w r. 1901 5.302 K. razem 16.939 K. przeciętnie 5.646 K. wstawia się j k na rok 1902 kwotę 6.000 K.

„ „ *67, 68.* Jak na rok 1902.

„ „ *69.* Opał kosztował w r. 1899 30.334 K., w r. 1900 32.516 K., w r. 1901 35.363 K. razem 98.213 K. przeciętnie 32.737 K. preliminnje się mimo niższych cen węgli zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala kwotę 29.800 K., tj. więcej o 3.400 K. jak na rok 1902.

„ „ *70.* Preliminuje się na oświetlenie naftą jak na rok 1902, zaś na oświetlenie elektryczne obliczoną przez zarząd szpitala kwotę 22.330 K., z której przeważna część przypadająca na kliniki zwróconą zostanie przez c. k. Rząd.

„ „ *71.* Wydatki wynosiły w r. 1899 8.146 K., w r. 1900 6.990 K., w r. 1901 7.188 K. razem 22.324 K. przeciętnie 7.444 K. wstawia się na żądanie pp. Profesorów dla uzupełnienia sprzętów na klinikach kwotę 7.900 K. zatem więcej o 900 K. jak na r. 1902.

„ „ *72* Jak na rok 1902.

„ „ *73.* Preliminuje się wogóle więcej o 80 K. na wikt dla ogrodnika a to z powodu wyższych cen niektórych artykułów żywności.

„ „ *74.* Pranie kosztowało w r. 1899 14.125 K., w r. 1900 13.960 K., w r. 1901 13.260 K. razem 41.345 K. przeciętnie 13.781 K. wstawia się jak na rok 1902 kwotę 14. K.

„ „ *75a).* Bielizna kosztowała w r. 1899 17.852 K., w r. 1900 14.739 K., w r. 1901 16.645 K. razem 49.236 K. przeciętnie 16.412 K. preliminuje się z uwagi na potrzebę uzupełnienia bielizny na klinikach wskutek żądania pp. Profesorów ogółem kwotę 24.700 K. zatem więcej o 6.700 K. jak na rok 1902.

„ „ *76, 77.* Jak na rok 1902.

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
VIII.	**Koszta sanitarne.**							
78	Lekarstwa	9.000	15.300	1.000	5.500	30.800	28.123	24.000
79	Utrzymanie apteki: 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie sanitarnym: *a*) płaca po 160 K. 320 K. *b*) wikt z pieczywem i dodatk. po 330 K. 660 „ *c*) ryczałt na pranie bielizny po 43·50 K. 88 „	320	555	44	149	1.068	1.048	1.108
80	2 laborantów do apteki: *a*) 1 laborant, płaca bez wiktu . . 640 K. *b*) 1 pomocnik, płaca 144 „ *c*) wikt z pieczywem dla pomocnika . 220 „ *d*) gratyfikacye . 60 „	319	554	42	149	1.064	1.017	1.024
81	Ambulatoryum . . .	600	—	200	—	800	12	800
82	Potrzeby sanitarne . .	12.000	24 000	2.500	8.000	46.500	49.444	40.000
83	Potrzeby fotograficzne do Röntgena i aparat. zwykłych .	—	2 000	—	—	2.000	—	—
84	Szczudła, buty, opaski, okulary i t. p. . . .	3.000	1.100	150	300	4.550	5 104	3.800
85	Laboratoryum . . .	350	800	50	600	1.800	157	400
86	Wino stare dla ciężko chorych	—	1.228	—	400	1.628	1.496	1.170
87	Instrumenta chirurgiczne: 1. zwyczajne .	3.200	3.200	700	1.500	8.600	6.124	8.100
	2. **nadzwyczajne** .	—	**9.300**	—	—	**9 300**	**2.473**	—
88	Koszta pogrzebowe . .	2.130	480	210	180	3.000	3.142	3.000
	Razem 1. zwyczajne .	30.919	49.217	4.896	16.778	101.810	95.667	83.402
	Razem 2. **nadzwyczajne** .	—	**9.300**	—	—	**9.300**	**2.473**	—
	Suma rubryki VIII .	30.919	58.517	4.896	16.778	111.110	98.140	83.402

Do poz. 78. Wydatki wynosiły w r. 1899 18.767 K., w r. 1900 26.165 K., w r. 1901 28.123 K. razem 73.055 K. przeciętnie 24.351 K. wstawia się z uwagi na wynik roku ostatniego i wymogów klinicznych zgodnie z wnioskiem dyrektora 30.800 K.

„ „ *79.* Preliminuje się wogóle mniej o 40 K. z powodu niższego kosztu wiktu Sióstr Miłosierdzia.

„ „ *80.* Wstawia się remuneracya dla laborantów więcej o 40 K. ponieważ dotychczasowa kwota okazała się niewystarczająca.

„ „ *81.* Jak na rok 1902.

„ „ *82.* Wydatki wynosiły w r. 1899 40.200 K., w r. 1900 38.306 K., w r. 1901 49.444 K. razem 127.950 K. przeciętnie 42.650 K. preliminuje się z uwagi na wynik roku ostatniego i wymogów klinicznych zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala kwotę 46.500 K. tj. więcej o 6.500 K. jak na rok 1902.

„ „ *83.* Wstawia się na przybory fotograficzne do Röntgena i aparatów kwotę 2.000 K. która przypada w całości na c. k. Rząd.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Do poz. 84. Preliminuje się wogóle więcej o 750 K. jak na r. 1902 a to na przyrządy i okulary dla oddziałów klinicznych na wniosek pp. Profesorów

„ „ *85.* Wstawia się na potrzebne wydatki dla laboratoryum na oddziałach klinicznych kwotę 1.400 K. zaś dla oddziałów szpitalnych jak na r. 1902 bez zmiany.

„ „ *86.* Wino kosztowało w r. 1899 1.088 K., w r. 1900 1.170 K., w r 1901 1.496 K. razem 3.754 K. p zeciętnie 1.251 K. preliminuje się z powodu większego zapotrzebowania na klinikach i wyższych cen wina kwotę 1.628 K.

„ „ *87.* Wydatki zwyczajne wynosiły w r. 1899 5.500 K., w r. 1900 5.340 K., w r. 1901 6.124 K. razem 16.964 K., przeciętnie 5.654 K. preliminuje się z powodu koniecznej potrzeby wymiany zniszczonych instrumentów na oddz. klinicznych kwotę 8.600 K. tj. więcej o 500 K. jak na r. 1902. Na wydatki nadzwyczajne wstawia się dla oddz. klinicznych kwotę 9.300 K. która przypada w całości do zwrotu od ck. Rządu.

„ „ *88.* Jak na rok 1902.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
IX.	**Koszta kancelaryjne.**							
89	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	2.200	1.500	300	500	4.500	4.438	3.600
	Do poz. 89. Wydatki wynosiły w r. 1899 5.400 K. w r. 1900 3.141 K. w roku 1901 4.438 K. razem 12.979 K. przeciętnie 4.326 K. preliminuje się z powodu znaczniejszych kosztów inseracyjnych zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala kwotę 4.500 K. zatem więcej o 900 K. jak na r. 1902.							
X. 90.	**Koszta kapliczne** . .	426	102	36	36	600	600	600
	Do poz. 90. Jak na r. 1902.							
XI.	**Utrzymanie budynków.**							
91	Konserwacye i reperacye:							
	1. zwyczajne .	11.000	6.000	1.000	2.000	20.000	21.563	18.000
	2. **nadzwyczajne:**	—	—	—	—	—	**10.026**	**4.000**
	a) Na sprawienie akomulatorów i zegarów kontrolnych V. rata . . .	**1.649**	**395**	**139**	**139**	**2.322**	**2.322**	**2.322**
	b) Na wymianę starego rurociągu	**1.078**	—	—	—	**1.078**	—	—
	c) Naprawa dachu na starym gmachu . . .	**2.657**	—	—	—	**2.657**	—	—
	d) Adaptacya klinik . .	—	**6.000**	—	**2.500**	**8.500**	—	—
	Do przeniesienia { 1. zwyczajne .	11.000	6.000	1.000	2.000	20.000	21.563	18.000
	{ 2. **nadzwyczaj.** .	**5.384**	**6.395**	**139**	**2.639**	**14.557**	**12.348**	**6.322**

Wydatki # Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych kliniczny	Wniosek na rok 1903. Fundusz położnic szpitalny	Wniosek na rok 1903. Fundusz położnic kliniczny	Wniosek na rok 1903. Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
XI.	Z przeniesienia 1. zwyczajne .	11.000	6.000	1.000	2.000	20.000	21.563	18.000
	2 **nadzwycz.** .	**5.384**	**6.395**	**139**	**2.639**	**14.557**	**12.348**	**6.322**
92	Utrzymanie maszyny i wodociągów: 1. zwyczajne .	2.000	300	150	150	2.600	1.816	2.600
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	**6.046**	—
93	Pompowanie wody prądem elektrycznym . . .	264	200	136	200	800	1.978	600
94	Asekuracya budynków . .	420	480	70	20	990	964	960
95	Kominiarze i straż ogniowa .	1.278	306	108	108	1.800	1.950	1.800
	Razem 1. zwyczajne .	14.962	7.286	1.464	2.478	26.190	28.271	23.960
	2. **nadzwyczajne** .	**5.384**	**6.395**	**139**	**2.639**	**14.557**	**18.394**	**6 322**
	Suma rubryki XI. .	20.346	13.681	1.603	5.117	40.747	46.665	30.282

Do poz. 91. Wydatki zwyczajne wynosiły w r. 1899 20.867 K, w r. 1900 17.473 K., w r. 1901 21.563 K. razem 59.903 K. przeciętnie 19.967 K. preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 20.000 K. tj. więcej o 2.000 K. jak na rok 1902.

Na wydatki nadzwyczajne preliminuje się:

a) przypadająca 5-ta i ostatnia rata za sprawione akomulatory i zegary kontrolne kwotę 2.322 K. (Uchw. Wys. Sejmu z 27. marca 1899).

b) na wymianę zniszczonego rurociągu w starym budynku szpitalnym wedle przedłożonego kosztorysu 1.078 K.

c) na naprawę dachu na starym gmachu szpitalnym wedle kosztorysu kwotę 2.657 K.

d) na adaptacyę oddziałów klinicznych według wniosków pp. Profesorów kwotę 8.500 K. jeżeli takową zwróci c. k. Rząd. Ogółem wstawia się na powyższe wydatki kwotę 14.557 K.

„ „ *92.* Jak na r. 1902.

„ „ *93.* Wstawia się zgodnie z wnioskiem dyrektora kwotę 800 K. zatem więcej jak na na rok 1902 o 200 K.

„ „ *94.* Preliminuje się na podstawie wypłaconej należytości w roku 1902 kwotę 990 K.

„ „ *95.* Jak na rok 1902.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
XII.	**Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego.**							
96	5% od kwoty 6.705 złr. 03 kr. m. k. = 14.080·60 K. za część budynku użytego dawniej dla oddz. położnic . .	704	—	—	—	704	704	704
97	5% od kwoty 26.820 złr. 11 kr. m. k. = 56.322.36 K. za część budynku użytego dla oddziału chorych . .	2 816	—	—	—	2.816	2.816	2.816
	Suma rubryki XII .	3 520	—	—	—	3.520	3.520	3.520
	Do poz. 96 – 97. Jak na r. 1902.							
XIII. 98	**Podatki i daniny** . .	71	17	6	6	100	189	100
	Do poz. 98. Jak na r. 1902.							
XIV.	**Rozmaite.**							
99	Utrzymanie biblioteki . .	376	—	24	—	400	642	400
100	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń . . .	1.936	—	264	—	2.200	96	2.200
101	Przypadkowe:							
	a) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	426	102	36	36	600	597	600
	b) ubezpieczenie służby od wypadków . . .	398	88	32	32	550	564	550
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane .	710	170	60	60	1.000	2.302	1.000
	Suma rubryki XIV .	3.846	360	416	128	4 750	4.201	4.750
	Do poz. 99 – 101. Preliminuje się zgodnie z kwotami na r. 1902 uchwalonemi.							
XV.	**Zapomogi dla położnic.**							
102	Dla położnic opuszczających wraz z dziećmi zakład . .	—	—	8.000	5.000	13.000	—	13.000
	Do pos. 102. Wydatki wynosiły w roku 1899 12.120 K., w roku 1900 13.068 K., w roku 1901 12.948 K. razem 38.136 K. przeciętnie 12.712 K. preliminuje się jak na rok 1902 uchwaloną kwotę 13.000 K.							

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
XVI.	**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**							
103	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zost ły . .	—	—	100	100	200	66	200
	Do poz. 13. Jak na rok 1902.							
XVII 104	**Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitaliku św. Zofii** .	32.000	—	—	—	32.000	32.000	32.000
	Do poz. 104. Preliminuje się na podstawie ugody zawartej z Towarzystwem szpitala św. Zofii ryczałt w kwocie 32.000 K.							

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Dochody.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Koruny						
	DOCHODY.							
I.	**Dodatki.**							
1	Od c. k. Skarbu za 781·58 m. drzewa opałowego po 7·30 K. część przypadająca na te oddziały . . .	2.700	—	300	—	3.000	3.062	3.000
2	Od kasy miejskiej $^1/_5$ część dochodów z myta . .	53.500	—	—	—	53.500	52.885	56.000
	Suma rubryki I. .	56.200	—	300	—	56.500	55.947	59.000
	Do poz. 1. Jak na rok 1902.							
	„ „ *2* Dochody wynosiły w r. 1899 54.164 K., w r. 1900 53.499 K., w r. 1901 52.885 K. razem 160.548 K. przeciętnie 53.516 K. wstawia się w zaokrągleniu 53.500 K. zatem mniej o 2.500 K. jak na r. 1902.							
II. 3	**Opłaty pośmiertne** . .	25.000	—	—	—	25.000	17.836	25.000
	Do poz. 3. Dochody wynosiły w r. 1899 26.225 K. w r. 1900 51.479 K., w r. 1901 17.835 K. razem 95.539 K. przeciętnie 31.346 K. z uwagi na wynik roku ostatniego preliminuje się jak na r. 1902 uchwaloną kwotę 25.000 K.							
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**							
4	Od funduszu krajowego galicyjskiego	310.000	—	50.000	—	360.000	361.105	372.000
5	Od samopłacących . . .	40.000	—	3.000	—	43.000	48.010	38.000
6	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych .	12.400	—	600	—	13.000	6.444	18.000
	Suma rubryki III. .	362.400	—	53.600	—	416.000	415.559	428.000

Dochody. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do poz. 4. Dochody wynosiły w r. 1899 367.742 K., w r. 1900 304.506 K., w r. 1901 361.105 K. razem 1,033.353 K. przeciętnie 344.451 K. preliminuje się na podstawie wyniku roku ostatniego prawdopodobny dochód w kwocie 360.000 K. czyli mniej o 12.000 K. jak na r. 1902.

„ „ *5.* Dochody wynosiły w roku 1899 42 356 K., w r. 1900 28.758 K., w roku 1901 48.010 K. razem 129.124 K. przeciętnie 43.041 K. preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 43.000 K. tj. więcej o 5.000 K. jak na rok 1902.

„ „ *6.* Dochody wynosiły w r. 1899 18.051 K., w r. 1900 15.694 K., w r. roku 1901 6.444 K. razem 40.189 K. przeciętnie 13.396 K. wstawia się z uwagi na wynik roku ostatniego tylko kwotę 13.000 K. zatem mniej o 5 000 K. jak w roku 1902.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
IV.	**Dochody z realności i ogrodu.**							
7	Dochód z ogrodu szpitalnego .							
8	Czynsz od c. k. Rządu za użyte ubikacye, na szkołę i klinikę położnych . .	940	—	60	—	1.000	606	1.000
		—	—	2.000	—	2.000	1.360	2.000
	Suma rubryki IV. .	940	—	2.060	—	3.000	1.966	3.000
	Do poz. 7—8. Jak na r. 1902.							
V.	**Rozmaite.**							
9	Rozmaite nieprzewidziane .	188	—	12	—	200	22	200
10	Zwrot zaliczek na płace . .	3.000	—	—	—	3.000	2.305	2.400
	Suma rubryki V. .	3.188	—	12	—	3.200	2.327	2.600
	Do poz. 9—10. Preliminuje się zwrot zaliczek na płacę więcej o 600 K. odpowiednio do większego wydatku w rubr. I. poz. 21. wydatków.							
VI.	**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu.**							
11	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad taksę szpitalną w klinikach .	141.102	—	52.963	—	194 065	30.000	117.758
	Do przeniesienia .	141.102	—	52.963	—	194.065	30.000	117.758

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Dochody.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
	Z przeniesienia .	141.102	—	52.963	—	194 065	30.000	117.758
11a	Zwrot kosztów urządzenia kliniki położniczo-ginekologicznej i szkoły położnych	—	—	—	—	—	5.167	—
	Suma rubryki VI. .	141.102	—	52.963	—	194.065	35.167	117.758

Do poz. 11. Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na stronie 2 niniejszego prel minarza:

a) na oddziale chorych kwotę . . . . . 217.902 K.
strąciwszy koszt utrzymania 48.000 dni leczenia po zwykłej taksie szpitalnej 1 K. 60 gr. dziennie, który fundusz kraj. ponosi . . 76.800 „
okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . . 141.102 K.
którą obowiązany jest zwrócić c. k. Rząd.

b) na oddziale położnic wynoszą wydatki . . . 78.563 „
potrąciwszy koszt utrzymania 16.000 dni po 1 K. 60 gr. dziennie,
którą ponosi fundusz krajowy . . . . . 25.600 „
okazuje się nadwyżka wydatków. . . . . 52.963 K.
która przypada do zwrotu od c. k. Rządu.

LW. 72.761|902.
Alegat D do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1903.

Lit. D.

Krajowy zakład dla obłąkanych

na Kulparkowie.

PRELIMINARZ

na rok

1903.

W załączeniu preliminarz folwarku jako osobny alegat.

LW. 51.557|902.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z r. 1901.	Kwota uchwalona na r. 1902.
			Korony		
		WYDATKI.			
I.	1-13	Płace i emolumenta etatowe	48 001	49.818	49.965
II.	14-19	Koszta utrzymania osób nieetatowych	83.898	77 443	77.873
III.	20-30b	Pensye i emerytury	14.530	6.752	6.754
IV.	31-33	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	192	206	206
V.	34	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	80	40	. 80
VI.	35-36	Remuneracye i zapomogi	2.050	2.012	2.100
VII.	37-45	Koszta gospodarcze zakładu: 1. zwyczaj e	218.036	212.071	213.536
		2. **nadzwyczajne**	**6.000**	—	—
VIII.	46-49	„ „ folwarku	29.100	26.819	28.560
IX.	50-54	„ sanitarne: 1. zwyczajne	12.950	11.310	12.920
		2. **nadzwyczajne**	—	—	**400**
X.	55	„ kancelaryjne	1.000	957	1.000
XI.	56	„ kapliczne	500	552	500
XII.	57-62	„ utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń: 1. zwyczajne	20.780	15.451	17.480
		2. **nadzwyczajne**	**200**	**5.288**	**4 450**
XIII.	63	Podatki z ekwiwalentem i daniny	200	80	200
XIV.	64-67	Rozmaite	6.170	4.685	6 120
XV.	68	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	120	119	120
		Razem 1. zwyczajne	437.607	408.315	417 414
		2. **nadzwyczajne**	**6.200**	**5.288**	**4.850**
		Suma wydatków	443.807	413.603	422.264
		DOCHODY.			
I.	1	Odsetki od kapitałów	308	460	460
II.	2-3	Dodatki	1.400	1.434	1.400
III.	4-5	Dochody z dóbr	35.200	33.699	34.910
IV.	6-8	Zwroty kosztów leczenia	442.500	460.779	433 000
V.	9-12	Rozmaite	5.880	5.819	5.880
		Suma dochodów	485.288	502.191	475.650
		W porównaniu z wydatkami	443.807	413.603	422 264
		Okazuje się **nadwyżka**	**41.481**	88.588	53.386

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych na rok 1903 z uchwalonemi na rok 1902.

Wydatki preliminowane na rok 1903 wynoszą				443.807 K.	
„ uchwalone „ „ 1902 „				422.264 „	
Wydatki *większe* o					21.543 K.
a to:					
w rubr I. ogółem mniej o		1.964 K.			
„ II. „ więcej „				6.025 K.	
„ III. „ „ „				7.776 „	
„ IV. „ mniej „		14 „			
„ VI. „ „ „		50 „			
„ VII. „ więcej „				10.500 K.	
„ VIII. „ „ „				540 „	
„ IX. „ mniej „		370 K.			
„ XII. „ „ „		950 „			
„ XIV. „ więcej „				50 K.	
Razem mniej o		3.348 K.	więcej o	24.891 K.	
Z porównania *więcej* j. w. o			21.543 K.		
Dochody preliminowane na rok 1903 wynoszą				485.288 K.	
„ uchwalone „ „ 1902 „				475.650 „	
preliminuje się zatem *więcej* o					9.638 K.
a to:					
w rubr. I. mniej o		152 K.			
„ III. więcej o				290 K.	
„ IV. „ „				9.500 „	
Razem mniej o		152 K.	więcej o	9.790 K.	
Z porównania *więcej* j. w. o			9.638 K.		
Wynik zatem na rok 1903 jest *mniej korzystny* o kwotę					11.905 K.
a zgodny z różnicą nadwyżek obu lat.					

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony		
	WYDATKI.				
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**				
1	Dyrektor: *a)* płaca	4.400 K.			
	b) dodatek osobisty				
	c) dodatki pięcioletnie po 600 K. . . .		4.400	7.800	7.800
2	2 prymaryuszów: *a)* płaca po 3.000 K. .	6.000 K.			
	b) relutum za wikt po 816 K.	1.632 „			
	c) dodatki pięciol. po 400 „	1.200 „	8.832	8.770	8.832
3	2 sekundaryuszów: *a)* płaca po 2.000 K. .	4.000 K.			
	b) relutum za wikt po 816 K.	1.632 „			
	c) dodatki pięciol. po 300 „	900 „	6.532	6.285	6.532
4	2 kapelanów: *a)* płaca po 800 K. . .	1.600 K.			
	b) relutum za wikt rz. kat. kapel.	600 „			
	c) wikt w naturze gr. kat. kapel.	600 „			
	d) dodatki pięcioletnie po 100 K.	600 „	3.400	3.372	3.400
5	Rządca: *a)* płaca	2.400 K.			
	b) relutum za wikt . . .	816 „			
	c) „ „ mieszkanie z ogrodem	675 „			
	d) „ „ opał i oświetlenie .	454 „			
	e) dodatki pięcioletnie po 400 K. .	1.200 „	5.545	4.416	4.416
6	2 oficyałów: *a)* płaca po 2.120 K. . .	4.240 K.			
	b) dodatki osobiste po 600 K. .	1.200 „			
	c) dodatki pięcioletnie po 300 K.	1.500 „	6.940	6.640	6.740
7	2 pisarzy: *a)* płaca po 1.200 K. . . .	2.400 K.			
	b) relutum za wikt po 720 K. .	1.440 „			
	c) dodatki pięcioletnie po 160 K. .	480 „	4.320	4.160	4.213
8	Maszynista: *a)* płaca	1.200 K.			
	b) relutum za wikt . . .	720 „	1.920	1.920	1.920
9	Woźny: *a)* płaca	1.000 K.			
	b) dodatek na ubiór . . .	100 „			
	c) dodatki pięcioletnie po 60 K. .	180 „	1.280	1.280	1.280
10	Odźwierny przy furcie zakładowej:				
	a) płaca	1.000 K.			
	b) dodatek na ubiór	100 „			
	c) dod. pięciol. po 60 K. . . .	120 „	1.220	1.220	1.220
11	Odźwierny przy bramie wjazdowej:				
	a) płaca	1.000 K.			
	b) dodatek na ubiór	100 „			
	c) „ pięcioletni . . .	60 „	1.160	1.100	1.160
	Razem . . .		45.549	46.963	47.513
	Do tego:				
12	Dodatek (5%) do płac dla urzędników administracyjnych .		452	—	452
13	Zaliczki na płace		2.000	2.855	2.000
	Suma rubryki I. .		48.001	49.818	49.965

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony		
	Do poz. 2, 8—13. Preliminuje się jak na rok 1902.				
	„ „ *1.* Wstawia się mniej o 3.400 K. z powodu iż odpadł dodatek osobisty i pięciolecia dyrektora Dr. Neussera przeniesionego w dniu 1. list. 1902 w stały stan spoczynku. (LW. 52.002/1902).				
	„ „ *5.* Budynek folwarczny przeznaczono na pomieszczenie chorych, wskutek czego udziela lono rządcy relutum za odjęte mieszkanie, ogród, opał i oświetlenie, w łącznej kwocie 1.129 K. (LW. 78.801/1902).				
	„ „ *6.* Preliminuje się więcej o 200 K. na uzupełnienie drugiego dodatku pięcioletniego oficyała Wierzbiańskiego.				
	„ „ *7.* Wstawia się więcej o 107 K. na uzupełnienie drugiego dodatku pięcioletniego dla pisarza Gorczycy.				
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**				
14	19 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych:				
	a) płaca rocznie po . . 160 K.	3.040 K.			
	b) wikt z pieczywem i dodatkami po 440 „	8.360 „	11.400	11.305	11.400
15	Dyetaryusz: *a*) płaca po 2 K. 50 gr. dziennie .	913 K.			
	b) relutum za wikt . . .	720 „	1.633	1.632	1.633
16	Służba wyższa:				
	a) płaca ślusarza.	600 K.			
	„ stolarza	480 „			
	„ krawca	360 „			
	„ szewca	360 „			
	„ 2 palaczy przy maszynie parowej 360 i 312 K. . . .	672 „			
		2.472 K.			
	b) wikt z pieczywem 6-ciu osób służby wyższej po 450 K.	2.700 „			
	c) gratyfikacye	200 „	5.372	5.175	5.372
17	Służba oddziałowa:				
	a) płaca 3 dozorców rocznie po 360 K. .	1.080 K.			
	„ 6 „ „ „ 288 „ .	1 728 „			
	„ 9 „ „ „ 240 „ .	2.160 „			
	„ 41 „ „ „ 192 „ .	7.872 „			
	„ 1 łaziebnego „ „ 192 „ .	192 „			
	„ 3 dozorczyń „ „ 288 „ .	864 „			
	„ 12 „ „ „ 240 „ .	2.880 „			
	„ 10 „ „ „ 192 „ .	1.920 „			
	„ 24 „ „ „ 168 „ .	4.032 „			
	„ 1 łaziebnej „ „ 168 „ .	168 „	22.896	20.870	21.408
	razem 110 osób				
		Do przeniesienia . .	41.301	38.982	39.813

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony		
II.	Z przeniesienia . .	41.301	38.982	39.813
17	*b)* dodatki z tytułu podwyższenia za każdy rok służby w tej samej kategoryi uzyskane po koniec roku 1902:			
	dla 8 dozorców rocznie po 120 K. . 960 K.			
	„ 11 „ „ „ 72 „ . 792 „			
	„ 13 „ „ „ 48 „ . 624 „			
	„ 12 „ „ „ 24 „ . 288 „			
	„ 6 dozorczyń rocznie po 120 „ . 720 „			
	„ 2 „ „ „ 96 „ . 192 „			
	„ 7 „ „ „ 72 „ . 504 „			
	„ 8 „ „ „ 48 „ . 384 „			
	„ 12 „ „ „ 24 „ . 288 „	4.752	3.140	3.744
	razem 79 osób			
	c) na podwyższenie płac w ciągu r. 1903. przypadające tak dla dozorców jak i dozorczyń	600	—	600
	d) wikt z pieczywem:			
	1) dla dozorcy, pełniącego zarazem obowiązki kościelnego, wedle normy dla służby wyższej . . . . 450 K.			
	2) dla 109 osób po 260 K. . . . 28.340 „	28.790	27.715	26.710
	e) bluzy dla 110 osób po 13 K. . . .	1.430	1.326	—
	f) gratyfikacye z końcem roku	650	600	600
	Wydatki poz. 17. . .	*59.118*	*53.651*	*53.062*
18	Premia dla dozorców Podhalicza Jana i Kuli Wojciecha za wysłużonych lat 10, dukatów w złocie po 10 czyli razem 20	240	120	480
19	Służba domowa:			
	a) α) płaca dla 13 sług . . . . 2.376 K.			
	β) płaca dla diaka dochodzącego . . 240 „			
	b) wikt z pieczywem dla 13 sług po 250 K. . 3.250 „			
	c) gratyfikacye z końcem roku . . . 100 „			
	d) bluzy dla 13 sług po 13 K. . . 169 „	6.135	5.560	5.926
	Suma rubryki II. .	83.898	77.443	77.873

Do poz. 14—16. Preliminuje się jak na rok 1902.

„ „ *17a)* Z powodu ciągłego wzrostu chorych, dotychczasowa ilość służby oddziałowej okazała się niedostateczną — wstawia się zatem na konieczne pomnożenie dozorców i dozorczyń o 8 osób — więcej o 1.788 K. jak na rok 1902.

„ „ *17b).* Wstawia się po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. października 1878 i zgodnie z wnioskiem dyrektora przypadającą na podwyższenie płac dla służby kwotę 4.752 K. czyli więcej o 1008 K. jak na rok 1902.

„ „ *17c).* Jak na rok 1902.

17d). Preliminuje się na wikt dla pomnożonej służby więcej o 2.080 K.

„ „ *17e, f).* Wstawia się na bluzy dla 110 osób i na gratyfikacyę dla pomnożonej ilości służby więcej o 1.480 K. jak na rok 1902 uchwalono.

„ „ *18.* Wstawia się na wniosek dyrektora premię dla dwóch dozorców po 10 dukatów w złocie za dziesięcioletnią nienaganną służbę. (Uchw. Wys. Sej. z dnia 17|10. 1888).

„ „ *19.* Preliminuje się wogóle więcej o 209 K. jak na rok 1902, a to: dla jednego sługi pełniącego obowiązki diaka 40 K. i na bluzy dla sług 169 K., których w roku zeszłym nie sprawiono. (LW. 3.459|1902).

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba rubryk. i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony		
III.	**Pensye i emerytury.**			
20	Burghardt Franciszka, wdowa po kontrolorze, z rocznych . . . . . 350 K.	38	38	38
21	Dr. Dobiński Włodzimierz, były prymaryusz . . .	1.134	1.133	1.134
22	Węgrzyn Jan, były dozorca	120	120	120
23	Krzyżak Antoni, były dozorca	288	288	288
23a	Południak Anna, była dozorczyni (zmarła) . . .	—	240	240
24	Dr. Pluciński Michał, b. prymaryusz	3.596	3.595	3.596
25	Dzuła Roman, były dozorca	160	160	160
26	Długosz Apolonia, była dozorczyni	192	192	192
27	Krzyżanowska Michalina, wdowa po maszyniście . .	650	650	650
28	Hinke Filomena, była dozorczyni	272	272	272
29	Olszowy Jędrzej, b. dozorca	64	64	64
30	Dr. Neusser Gustaw, b. dyrektor	7.800	—	—
30a	Chrestiuk Eliasz, b. dozorca	120	—	—
30b	Sebzda Katarzyna, b. dozorczyni	96	—	—
	Suma rubryki III. .	14 530	6.752	6.754
	Do poz. 20—29. Preliminuje się jak na rok 1902, z opuszczeniem emerytury byłej dozorczyni Południak Anny z powodu śmierci tejże w miesiącu czerwcu 1902.			
	„ „ *30.* Wstawia się nowo przyznaną emeryturę dla b. dyrektora Dr. Neusera kwotę 7.800 K., w której to sprawie przedkłada się osobne sprawozdanie do LW. 52.002|1902.			
	„ „ *30a, b).* Preliminuje się nowo przyznaną emeryturę byłemu dozorcy i dozorczyni na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 5|10 1878. (LW. 58.977|1902).			
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**			
31	Christl Laura, sierota po kontrolorze (zmarła) . .	—	14	14
32	Tobiasiewicz Edward, dożywotnia zapomoga . . .	120	120	120
33	Kamiński Jan „ „ . .	72	72	72
	Suma rubryki IV. .	192	206	206
	Do poz. 31—33. Preliminuje się jak na rok 1902 z opuszczeniem zaopatrzenia Christl Laury z powodu śmierci tejże w dniu 8. grudnia 1901.			
V. 34	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . .	80	40	80
	Do poz. 34. Jak na rok 1902.			
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**			
35	Za sprawdzanie recept	50	12	100
36	Remuneracye i zapomogi	2.000	2.000	2.000
	Suma rubryki VI. .	2.050	2.012	2.100
	Do poz. 35—36. Wstawia się na sprawdzanie recept mniej o 50 K. jak na rok 1902 a to na podstawie wyników z lat ostatnich.			

Wydatki. # Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z r. 1901.	Kwota uchwalona na r. 1902.
		Korony		
VII.	**Koszta gospodarcze zakładu.**			
37	Żywienie chorych:			
	a) zwykła strawa i dodatki	110.000	107.878	110.000
	b) 5 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:			
	α) płaca rocznie po . . 160 K. 800 K.			
	β) wikt z dodatkami rocznie po . 440 „ 2.200 „	3.000	2.975	3.000
	c) Służba kuchenna i magazynowa:			
	α) płaca dla 2 po 168 K. . . 336 „			
	„ „ 5 „ 144 „ . . 720 „			
	„ „ 5 „ 120 „ . . 600 „ 1.656 K.			
	β) wikt 12 sług po 230 „ . . . 2.760 „			
	γ) fartuchy, czepki i bluzy dla 12 osób po 14 K. . . . . 168 „			
	δ) gratyfikacye . . . . . 80 „	4.664	4.553	4.664
	d) drzewo i węgle do kuchni	8.200	8.257	7.500
	e) naczynia i sprzęty kuchenne	1.200	940	1.200
	f) pieczywo z piekarzem i drzewem	20.000	19.941	22.0 0
	g) wino dla chorych	1.300	1.305	1.000
38	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	20.000	20.170	17.200
39	Oświetlenie naftą	5.000	5.084	4 600
40	Sprzęty gospodarcze:			
	a) zakupno i naprawa { 1. zwyczajne . . .	4.600	4 514	4.600
	{ 2. **nadzwyczajne**:			
	a) na zakupno wagi pomostowej . , 2.400 K.			
	b) „ „ 50 łóżek . . . 2.200 „	**4 600**	—	—
	b) Siostra Miłosierdzia w magazynie sprzętów:			
	α) płaca, rocznie . . . . 160 K.			
	β) wikt z dodatkami . . . . 440 „	600	595	600
41	Utrzymanie 2 par koni z woźnicami { 1. zwyczajne .	3.200	3.610	3.200
	naprawą wozów, uprzęży i t. p. { 2. **nadzwyczajne**:			
	a) a zakupno 1 pary koni . . . 800 K.			
	b) na naprawę powozu i zakupno wózka 600 „	**1 400**	—	—
42	Utrzymanie parku i ogrodów spacerowych . . .	400	442	400
43	Utrzymanie pralni:			
	a) drzewo, praczki i inne potrzeby . . 11.300 K.			
	b) gratyfikacya praczek . . . . 80 „	11.380	11.480	11.080
	c) 2 Siostry Miłosierdzia:			
	α) płaca, rocznie po 160 K. 320 K.			
	β) wikt z pieczywem i dodatkami po 440 „ 880 „	1.200	1.190	1.200
44	Bielizna, pościel i odzież:			
	a) zakupno i naprawa	20.000	16.026	18.000
	b) 1 Siostra Miłosierdzia:			
	α) płaca rocznie . . . . 160 K.			
	β) wikt z dodatkami . . . . 440 „	600	595	600
	c) 2 szwaczki:			
	α) płaca, po . . 216 K. . . 432 K.			
	β) wikt z pieczywem po 230 „ . . 460 „	892	861	892
45	Słoma do sienników	1.800	1.655	1.800
	Razem { 1. zwyczajne .	218.036	212.071	213.536
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**6.000**	—	—
	Suma rubryki VII. . .	224.036	212.071	213.536

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Do poz. 37a). Wydatki wynosiły: w r. 1899 96.955 K., w r. 1900 106.443 K., w r. 1901 107.878 K. razem 311.276 K., przeciętnie 103.758 K. Preliminuje się z powodu ciągłego wzrostu chorych jak na 1902 r. kwotę 110.000 K.

„ „ *37b, c, e*). Preliminuje się jak na r. 1902.

„ „ *37d*) Wydatki wynosiły w r. 1899 7.247 K., w r. 1900 8.844 K., w r. 1901 8,258 K. razem 24.349 K., przeciętnie 8.116 K. Preliminuje się w zaokrągleniu 8.200 K.

„ „ *37f*). Pieczywo kosztowało w r. 1899 19.562 K., w r. 1900 19.523 K., w r. 1901 19.941 K. razem 59.026 K. przeciętnie 19.675 K. Wstawia się w zaokrągleniu 20.000 K. zatem mniej o 2.000 K. jak na r. 1902.

„ „ *37g*) Wino kosztowało w r. 1899 740 K., w r. 1900 1.141 K., w r. 1901 1.305 K., razem 3.186 K., przeciętnie 1.062 K, Preliminuje się z uwagi na wynik roku ostatniego tudzież większej ilości chorych zgodnie z wnioskiem dyrektora kwotę 1.300 K., zatem więcej o 300 K. jak na rok 1902.

„ „ *38.* Wydatki wynosiły w r. 1899 15.739 K., w r. 1900 19.515 K., w r. 1901 20.170 K. razem 55.424 K., przeciętnie 18.474 K. Preliminuje się ze względu na wynik roku ostatniego i wyższych cen opału kwotę 20.000 K.

„ „ *39.* Oświetlenie kosztowało w r. 1899 4.381 K., w r. 1900 5.367 K. w r. 1901 5.084 K. razem 14.832 K. przeciętnie 4 944 K. Wstawia się w zaokrągleniu 5.000 K.

„ „ *40a).* Preliminuje się na wydatki zwyczajne jak na r. 1902 uchwaloną kwotę 4.600 K., zaś jako nadzwyczajne na sprawienie wagi pomostowej do ważenia węgli, słomy itd., której zakład nie posiadał kwotę 2.400 K. a to na podstawie kosztu takiej wagi sprawionej dla krajowego szpitala we Lwowie. (LW. 52.255|1902). Na sprawienie 50 łóżek z powodu przepełnienia zakładu chorymi kwotę 2.200 K. (LW. 74.546|1902).

„ „ *40b*). Wstawia się jak na r. 1902.

„ „ *41.* Na wydatki zwyczajne preliminuje się jak na r. 1902, zaś na zakupno jednej pary koni w miejsce niezdatnych do użytku, tudzież na naprawę zniszczonego powozu, wreszcie na kupno nowego wózka w miejsce starego wstawia się ogółem kwotę 1.400 K. jako wydatek nadzwyczajny.

„ „ *42.* Jak na rok 1902.

„ „ *43a*). Pranie kosztowało w r. 1899 10.394 K., w r. 1900 11.632 K, w r. 1901 11.400 K. razem 33.426 K. przeciętnie 11 142 K. Preliminuje się z powodu większej ilości chorych kwotę 11.300 K zgodnie z wnioskiem dyrektora, zat m więcej o 300 K. jak na r. 1902.

„ „ *43b, c*). Jak na rok 1902.

„ „ *44a*). Bielizna kosztowała w r. 1899 11.999 K., w r. 1900 15.891 K., w r. 1901 16.026 K. razem 43.916 K., przeciętnie 14.638 K. Preliminuje się z powodu koniecznej potrzeby uzupełnienia bielizny do wymaganej instrukcyą wysokości kwotę 20.000 K. zatem więcej o 2.000 K. jak na r. 1902 uchwalono, resztę sub. pozycyj bez zmiany.

„ „ *45.* Jak na rok 1902.

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych ua Kulparkowie.

Liczba rubryk. i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony		
VIII.	**Koszta gospodarcze folwarku.**			
46	Gospodarstwo rolne z kosztami utrzymania dozorcy robót, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów . . .	26.000	24.285	26.000
47	Utrzymanie ogrodów warzywnych z kosztem utrzymania ogrodnika	2.740	2 209	2.250
48	Podatek gruntowy z ekwiwalentem	200	160	150
49	Asekuracya budynków gospodarskich i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki folwarku . . .	160	165	160
	Suma rubryki VIII. .	29.100	26.819	28.560
	Do poz. 46—49. Preliminuje się na podstawie osobnego preliminarza folwarku dołączonego jako osobny alegat.			
IX.	**Koszta sanitarne.**			
50	Lekarstwa z apteki na recepty	1.000	592	1.000
51	„ w materyałach i potrzeby sanitarne . .	11.000	9.965	11.000
52	Instrumenta chirurgiczne	200	148	200
53	Utrzymanie prosektoryum	150	115	120
54	Koszta pogrzebowe ubogich chorych i Sióstr Miłosierdzia, tudzież utrzymanie cmentarza: 1. zwyczajne .	600	490	600
	2. **nadzwyczajne**:	—	—	**400**
	Razem: 1. zwyczajne .	12.950	11.310	12 920
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	**400**
	Suma rubryki IX. .	12.950	11.310	13.320
	Do poz. 50. Lekarstwa kosztowały: W r. 1899 1072 K., w r. 1900 948 K., w r. 1901 592 K. razem 2.612 K. przeciętnie 870 K. Wstawia się z powodu większej ilości chorych jak na r. 1902 uchwaloną kwotę 1.000 K.			
	„ „ *51.* Wydatki wynosiły: w r. 1899 9.102 K. w r. 1900 11.132 K., w r. 1901 9.965 K. razem 30.199 K. przeciętnie 10.066 K. Preliminuje się z powodu jak wyżej kwotę 11.000 K.			
	„ „ *52* i *54.* Jak na rok 1902.			
	„ „ *53.* Preliminuje się z powodu większej ilości chorych zgodnie z wnioskiem dyrektora 150 K.			

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
		Korony		
X.	**Koszta kancelaryjne.**			
55	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne itp.	1.000	957	1.000
	Do poz. 55. Wydatki wynosiły: w r. 1899 884 K., w r. 1900 1.123 K., w r. 1901 957 K. razem 2.964 K., przeciętnie 988 K., preliminuje się w zaokrągleniu jak na rok 1902 kwotę 1.000 K.			
XI. 56	**Koszta kapliczne**	500	552	500
	Do poz. 56. Jak na rok 1902.			
XII.	**Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.**			
57	Konserwacye i reperacye z pokostowaniem podłóg, czyszczenie kanałów i filtra: 1. zwyczajne . . .	15.000	10.593	12 000
	2. **nadzwyczajne** . .	—	**5.288**	**4 450**
58	Gratyfikacya dla służby za robotę szklarską . . .	80	80	80
59	Utrzymanie urządzeń mechanicznych 1. zwyczajne .	1.400	864	1.400
	2. **nadzwyczajne** .			
	Urządzenie telefonu II. rata	**200**	—	—
60	Asekuracya budynków i ruchomości	1.200	1.181	1.200
61	Kominiarze i straż ogniowa	1.500	1.133	1.200
62	Utrzymanie dróg dojazdowych i wewnątrz zakładu . .	1.600	1.600	1.600
	Razem 1. zwyczajne .	20.780	15.451	17.480
	2. **nadzwyczajne** .	**200**	**5.288**	**4.450**
	Suma rubryki XII. .	20.980	20.739	21.930
	Do poz. 57. Wydatki wynosiły: w r. 1899 11.622 K., w r. 1900 11.879 K., w r. 1901 10.593 K. razem 34.092 K., przeciętnie 11.364 K. Wstawia się z powodu zamierzonych a koniecznie potrzebnych robót konserwacyjnych kwotę 15.000 K. czyli więcej o 3 000 K. jak na rok 1902.			
	„ „ *58, 60* i *62.* Jak na rok 1902.			
	„ „ *59.* Preliminuje się wydatki zwyczajne jak na rok 1902 kwotę 1.400 K., zaś na urządzenie telefonu ze Lwowa do zakładu kosztem 1000 K. wstawia się II. ratę jako wydatek nadzwyczajny 200 K. Resztujące 3 raty po 200 K. wstawione zostaną w następnych latach. (LW. 28.330|1902).			
	„ „ *61.* Wstawia się więcej jak na rok 1902 o kwotę 300 K. na sprawienie zniszczonych sprzętów pożarnych.			

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony		
XIII 63	**Podatki z ekwiwalentem i daniny**	200	80	200
	Do poz. 63 Jak na r. 1902.			
XIV.	**Rozmaite.**			
64	Utrzymanie biblioteki lekarskiej . . .	400	444	400
65	Książki i czasopisma dla chorych	500	536	500
66	Myto drogowe	440	371	440
67	Przypadkowe:			
	a) ubezpieczenie służby od wypadku choroby . .	100	106	100
	b) „ „ i robotników od wypadku .	350	346	300
	c) zabawy z tańcami i wycieczki chorych . . .	440	403	440
	d) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy .	1.000	772	1.000
	e) koszta komisyi	40	30	40
	f) koszta uroczystości rozdania nagród służbie dozorującej chorych	160	102	160
	g) ryczałt na wydatki przełożonego obszaru dworskiego	40	40	40
	h) fiakry dla Sióstr Miłosierdzia, ich spowiednika, inżyniera Wydziału krajowego nadzorującego roboty konserwacyjne, pastora na pogrzeby ewangelików .	100	65	100
	i) koszta przywozu i odstawienia umysłowo chorych do zwrotu od gmin przynależności	2.400	1.345	2.400
	k) inne nieprzewidziane	200	125	200
	Suma rubryki XIV. .	6.170	4.685	6.120
	Do poz. 64–66. Preliminuje się jak na r. 1902 uchwalono.			
	„ „ *67a – k*). Wstawia się pod b) więcej o 50 K. jak na r. 1902 na podstawie wynikłości z ostatnich lat.			
XV. 68	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** .	120	119	120
	Do poz. 68. Jak na rok 1902.			

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony		
	DOCHODY.			
I.	**Odsetki od kapitałów.**			
1	*a*) 4% od oblig. prop. imiennej wartości 2.850 zł. = 5.700 K. . . . . 228 K. *b*) 4% od listów gal. Banku krajowego imiennej wartości 1.000 zł. = 2.000 K. . . . 80 „	308	460	460
	Suma rubryki I. .	308	460	460
	Do poz. 1. Preliminuje się o 152 K. mniej jak na r. 1902, ponieważ część efektów spieniężono na zakupno realności przytykającej do zakładu. (LW. 17.037|902).			
II	**Dodatki.**			
2	Od c. k. Skarbu relutum za drzewo opałowe . . .	1.200	1.234	1.200
3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	200	200	200
	Suma rubryki II. .	1.400	1.434	1.400
	Do poz. 2 i *3.* Preliminuje się jak na rok 1902.			
III.	**Dochody z dóbr.**			
4	Dochód z gospodarstwa rolnego, z chowu trzody, krowiarni i rzezi wołów	32.200	31.477	32.060
5	Dochód z ogrodów	3.000	2.222	2.850
	Suma rubryki III. .	35.200	33.699	34.910
	Do poz. 4 i *5.* Wstawia się wogóle kwotę 35.200 K. a to na podstawie osobnego prelim. folwarku zakładu .			
IV.	**Zwroty kosztów leczenia.**			
6	Od funduszu krajowego galicyjskiego	380.000	391.584	370.000
7	Od samopłacących	60.000	67.313	60.000
8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych. .	2.500	1.882	3.000
	Suma rubryki IV. .	442.500	460.779	433.000

Dochody. # Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z r. 1901.	Kwota uchwalona na r. 1902.
		Korony		
	Do poz. 6. Dochody wynosiły: w r. 1899 382.808 K., w r. 1900 393.876 K., w r. 1901 391.584 K. razem 1,168.268 K. przeciętnie 389.422 K. Preliminuje się kwotę 380.000. K. zatem więcej o 10.000 K. jak na rok 1902.			
	„ „ *7.* Dochody wynosiły: w r. 1899 57.054 K., w r. 1900 69.600 K., w r. 1901 67.314 K. razem 193.968 K., przeciętnie 64.656 K. Wstawia się jak na rok 1902 uchwaloną kwotę 60.000 K.			
	„ „ *8.* Dochody wynosiły: w r. 1899 4.921 K., w r. 1900 2 867 K., w r. 1901 1.882 K., razem 9.670 K. przeciętnie 3.223 K. Preliminuje się z uwagi na wynik dwóch ostatnich lat kwotę 2.500 K. zatem mniej o 500 K. jak na rok 1902.			
V.	**Rozmaite.**			
9	Zwroty z zarobku chorych w myśl §. 22. statutu . .	740	684	740
10	Zwroty zaległych kosztów przywozu i odstawienia . .	2·000	1.902	2.000
11	Zwroty zaliczek udzielonych na płace	2 600	2.447	2.600
12	Przypadkowe: *a)* ze sprzedaży rzeczy z użytku wydzielonych	300	297	300
	b) depozyta po zmarłych	200	454	200
	c) inne drobne nieprzewidziane . .	40	34	40
	Suma rubryki V. .	5.880	5.818	5.880
	Do poz. 9—12. Preliminuje się jak na rok 1902.			

Alegat do projektu preliminarza krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie Rubr. VIII. poz. 46—49 wydatków i rubr. III. poz. 4—5 dochodów.

Projekt budżetu

folwarku zakładu kulparkowskiego

na rok

1903.

Sporządzony w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 27. listopada 1890 r.

LW. 51.557|1902.

Wydatki. # Folwark zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie				Wniosek na rok 1903	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
					Korony		
	WYDATKI.						
I.	**Na gospodarstwo rolne, krowiarnię, trzodę chlewną i woły.**						
1	Płace i zasługi:						
	a) Dozorca gospodarczy:						
	α) płaca . . .	360 K.					
	β) wikt z pieczywem .	550 „					
	γ) gratyfikacya . .	40 „		950 K.			
	b) Służba 3 dziewki:						
	α) płaca po 120 K. . . .		360 K.				
	β) wikt z pieczywem po 230 K. .		690 „				
	γ) gratyfikacya dla powyższej służby i dojarek . . .		120 „	1.170 „	2.120		
2	Zarobek robotników:						
	a) zajętych przy roli			750 K.			
	b) zajętych w krowiarni			150 „	900		
3	Zakupno nasion				1.000		
4	Zakupno nawozu (nawóz własny)				—		
5	Zakupno karmy				8.000		
6	Zakupno ściółki (z sienników)				120		
7	Zakupno krów w miejsce wybrakowanych . . .				4.000		
8	Zakupno wołów roboczych				4.000		
9	Zakupno trzody chlewnej				5.500		
10	Utrzymanie maszyn i narzędzi rolniczych . . .				360		
	Suma rubryki I. .				26.000	24.285	26.000
II.	**Na ogród warzywny.**						
11	Utrzymanie ogrodnika i pomocnika:						
	a) płaca 360 K. i 240 K. . . .			600 K.			
	b) wikt z pieczywem 550 K. i 230 K. .			780 „			
	c) gratyfikacya 40 K. i 20 K. . . .			60 „	1.440		
12	Płaca robotnika dziennego i robocizna wołów . .				1.000		
13	Zakupno nasion				200		
14	Zakupno nawozu (nawóz własny)				—		
15	Reparacya sprzętów, narzędzi i różne drobne . .				100		
	Suma rubryki II. .				2.740	2.209	2.250
III. 16	**Podatek gruntowy z ekwiwalentem . . . .**				200	160	150
IV. 17	**Asekuracya budynków gospodarczych i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki . . .**				160	165	160

Folwark zakładu kulparkowskiego. Dochody.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony		
	DOCHODY.			
I.	**Z gospodarstwa rolnego etc.**			
1	Ze sprzedaży ziemiopłodów: owsa . około 80 ctr. mtr. po 12 K. — gr. 960 K. słomy owsianej „ 100 „ „ po 2 „ — „ 200 „ siana . . „ 600 „ „ po 3 „ — „ 1.800 „ paszy zielonej „ 2000 „ „ po — „ 40 „ 800 „ buraków . „ 800 „ „ po 1 „ 40 „ 1.120 „ kartofli . . „ 400 „ „ po 3 „ — „ 1.200 „	6.080		
2	Ze sprzedaży mleka około 700 hktl. po 14 gr. za litr .	9.800		
3	„ „ lub rzezi krów wybrakowanych . .	3.000		
4	„ „ „ cieląt	520		
5	„ „ „ wołów	4.200		
6	„ „ „ trzody	8.600		
	Suma rubryki I. .	32 200	31.477	32.060
II. 7	**Ze sprzedaży warzyw i owoców**	3.000	2.222	2.850
	SUMARYUSZ.			
	WYDATKI.			
I. 1-10	Na gospodarstwo rolne etc.	26.000	24.285	26.000
II. 11-15	Na ogród warzywny	2.740	2.209	2.250
III. 16	Podatek gruntowy z ekwiwalentem	200	160	150
IV. 17	Asekuracya od ognia i nieprzewidziane	160	165	160
	Suma wydatków .	29.100	26.819	28.560
	DOCHODY.			
I. 1-6	Z gospodarstwa rolnego etc.	32.200	31.477	32.060
II. 7	Z ogrodu warzywnego	3.000	2.222	2.850
	Suma dochodów .	35.200	33.699	34.910
	Zestawienie.			
	Dochody	35.200	33.699	34 910
	W porównaniu z wydatkami	29.100	26.819	28.560
	Preliminuje się **czysty dochód**	**6.100**	6.880	6.350

LW. 72.761|1902.
Alegat **E.** do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1903.

Lit. E.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

PRELIMINARZ

na rok

1903.

LW. 51.137|1902.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilityczn.	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony						
		WYDATKI.							
I.	1-22	Płace i emolumenta etatowe	45.727	7.975	13.326	13.736	80.764	76.100	79.938
II.	23-30	Koszta utrzymania osób nieetatowych	35.077	6.000	10.936	16.678	68.691	71.307	66.391
III.	31-41a	Pensye i emerytury	5.646	1.611	3.708	1.637	12.602	13.519	13.072
IV.	42-49g	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	966	131	566	249	1 912	2.652	2 632
V.	50	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	50	10	21	19	100	—	100
VI.	51-52	Remuneracye i zapomogi	3.000	600	1.260	1.140	6.000	6.000	6.000
VII.	53-63	Koszta gospodarcze:							
		1. zwyczajne	105.013	21 009	43.529	39.419	208.970	207.510	207 470
		2. **nadzwyczajne**	**1.653**	—	—	**1.323**	**2.976**	—	**400**
VIII.	64-70	Koszta sanitarne:							
		1. zwyczajne	17.592	3.398	7.237	6.457	34.684	46.963	32.084
		2. **nadzwyczajne**	**2.300**	—	—	—	**2.300**	**142**	**300**
IX.	71	Koszta kancelaryjne	1.150	230	483	437	2.300	2.347	2.200
X.	72	Koszta kapliczne:							
		1. zwyczajne	432	86	181	165	864	906	864
		2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	**2.978**	**2120**
XI.	73-76	Utrzymanie budynków:							
		1. zwyczajne	5.600	1.120	2.352	2.128	11.200	10.513	10.900
		2. **nadzwyczajne**	**800**	**100**	**210**	**190**	**1.000**	**3.935**	**4 200**
XII.	77	Podatki i daniny	2.686		—	—	2.686	2.255	2.348
XIII.	78-80	Rozmaite	2.016	266	558	506	3.346	3.539	3.346
XIV.	81	Zapomogi dla położnic	—	6.200	—	—	6.200	—	6.400
XV.	82	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	1.200		—	1.200	1.228	1.200
XVI.	83-84	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika i w Łobzowie							
XVII.	85-87	1. zwyczajne	32.000	14.600	—	—	46.600	44.799	44.600
XVIII	88	2 **nadzwyczajne**	—	**2.400**	—	—	**2.400**	—	—
XIX.	89	Zapisy	214	—	—	—	214	214	214
		Wydatki konkurencyjne	100	—	—	—	100	47	100
		Dyety, koszta podróży i różne inne	200	—	—	—	200	226	200
		Razem 1. zwyczajne	257.469	64.436	84.157	82.571	488.633	490 125	480 059
		Razem 2 **nadzwyczajne**	**4.453**	**2.500**	**210**	**1.513**	**8.676**	**7.055**	**7.020**
		Suma wydatków	261.922	66.936	84.367	84.084	497.309	497.180	487.079
		DOCHODY.							
I.	1-3	Odsetki od kapitałów	36.132	2.747	430	270	39.579	40.083	39.984
II.	4-11	Dochody z dóbr i realności	22.821	695	31	29	23.576	23.398	23.744
III.	12-14	Zwroty kosztów leczenia	229.000	45.800	96.180	87.020	458.000	452.429	467.000
IV.	15-16	Dochody rozmaite	1.500	60	126	114	1.800	1.456	1.800
V.	17-18	Zwroty od c. k. Skarbu Państwa	—	1.600	2.000	—	3.600	1.600	3.600
		Suma dochodów	289.453	50.902	98.767	87.433	526.555	518.966	536.128
		w porównaniu z wydatkami	261.922	66.936	84.367	84.084	497.309	497.180	487.079
		okazuje się: **nadwyżka**	**27.531**	—	**14.400**	**3.349**	**45.280**	**21.786**	**49 049**
		niedobór	—	**16.034**	—	—	**16.034**	—	—
		W ogóle **nadwyżka**	—	—	—	—	**29.246**	21.786	49.049

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych na r. 1903 z uchwalonemi na r. 1902.

Wydatki preliminowane na rok 1903 wynoszą				497.309 K.	
„ uchwalone „ „ 1902 „				487.079 „	
preliminuje się zatem na rok 1903 *więcej* o kwotę					10.230 K.
a mianowicie:					
w rubr.	I. ogółem	więcej o .	826 K.		
„ „	II. „	„ „ .	2.300 „		
„ „	III. „	mniej „		470 K.	
„ „	IV. „	„ „		720 „	
„ „	VII. „	więcej „ .	4.076 K.		
„ „	VIII. „	„ „ .	4.600 „		
„ „	IX. „	„ „ .	100 „		
„ „	X. „	mniej „		2.120 „	
„ „	XI. „	„ „		2.900 „	
„ „	XII. „	więcej „ .	338 „		
„ „	XIV. „	mniej „		200 „	
„ „	XVI. „	więcej „ .	4.400 „		
Razem *więcej* o			16.640 K.	*mniej* o	6.410 K.
Z porównania *więcej* j. w. o					10.230 K.

Dochody preliminowane na rok 1903 wynoszą.		526.555 K.	
„ uchwalone „ „ 1902 „		536.128 „	
preliminuje się zatem na r. 1903 *mniej* o kwotę			9.573 K.
a mianowicie:			
w rubr. I. ogółem mniej o .	405 K.		
„ „ II. „ „ „ .	168 „		
„ „ III. „ „ „ .	9.000 „		
Razem *mniej* o kwotę	9.573 K.		

Wynik zatem na rok 1903 jest *mniej korzystny* o kwotę . . . . . 19.803 K.
a zgodny z różnicą nadwyżek obu lat.

Uwaga do preliminarza wogóle.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 25. listopada 1882 roku postanowił, aby rozdział dochodów i wydatków wspólnych przeprowadzano na podstawie dzielnika, którym ma być ilość dni leczenia. Na rok 1903 przyjęto przypuszczalną ilość dni leczenia a to:

dla funduszu	I. chorych . . .	131.000 dni czyli	50%
„ „	II. położnic . . .	26.000 „ „	10%
„ „	III. syfilitycznych . .	56.000 „ „	21%
„ „	IV. obłąkanych . .	50.000 „ „	19%
	Razem . .	263.000 dni czyli	100%

i wedle tego dzielnika uskuteczniono rozdział wszystkich wspólnych dochodów i wydatków niniejszego preliminarza.

Ilość dni leczenia 263.000 przyjęto na podstawie przecięcia z ostatnich trzech lat a mianowicie było dni leczenia: w roku 1899—269.035, w roku 1900—261.664, w roku 1901—259.232 razem 789.931 dni, przeciętnie 263.300 dni.

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilityczn.	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
	WYDATKI.							
I	**Płace i emolumenta etatowe.**							
1	Dyrektor: *a)* płaca . 3.200 K. *b)* dodatek osobisty 2.000 „ *c)* 2 dodatki pięcioletnie po 600 K. . 650 „ *d)* relut. za mieszk 1.200 „	3.525	705	1.480	1.340	7.050	7.000	7.000
2	5 prymaryuszów: *a)* płaca po 2.400 K. 12.000 K. *b)* dodatki pięcioletnie po 400 K. . 3.200 „	9.200	—	2.400	3.600	15.200	14.863	16.027
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa po . . . 1.300 K	1.300	1.300	—	—	2.600	2.600	2.600
4	7 sekundaryuszów I. kl. po 1.400 „	5.600	1.400	1.400	1.400	9.800	9.800	9.800
5	7 „ II. „ „ 1.200 „	6.000	—	1.200	1.200	8.400	8.267	8.400
6	3 praktykant., adjutum „ 600 „	1.800	—	—	—	1.800	1.800	1.800
7	Akuszerka: *a)* płaca . 800 „ *b)* wikt II. klasy . 510 „	—	1.310	—	—	1.310	1.310	1.310
8	Aptekarz: *a)* płaca. . 1.600 K. *b)* dodatek osobisty 400 „ *c)* 3 dodatki pięcioletnie po 200 K. 600 „ *d)* dodatek na mieszkanie . . 400 „	1.500	300	630	570	3.000	3.000	3 000
9	Prosektor, płaca . .	800	160	336	304	1.600	1.600	1.600
10	Chemik patologii, płaca .	700	140	294	266	1.400	1.400	1.400
11	Kapelan: *a)* płaca . 1.200 K. *b)* dodatek na mieszkanie . . 400 „	800	160	336	304	1.600	1.600	1 600
12	Rządca: *a)* płaca . 2.400 K. *b)* dodatek osobisty 120 „ *c)* 2 dodatki pięciolet. po 400 K. . 800 „ *d)* wikt I. klasy . 800 „	2.060	412	865	783	4.120	4.120	4.120
13	2 oficyałów: *a)* płaca po 2.000 K. 4.000 K. *b)* dodatki aktywalne po 300 K. . 600 „ *c)* dodatki pięciol. 300 K. . . 786 „	2.693	539	1 131	1.023	5.386	4.900	4.921
14	2 pisarzy: *a)* płaca po 1.200 K. 2.400 K. *b)* dodatki na mieszkanie po 200 K. 400 „ *c)* 1 dodatek pięciol. z rocz. 200 K. . 124 „	1.462	292	614	556	2.924	2.800	2.800
15	Pisarz w izbie przyjęcia chorych: *a)* płaca . . 1.200 K. *b)* wikt II. klasy (wzmocniony) . 720 „ *c)* dodatek pięcioletni 200 „ *d)* dodat. na mieszk. 200 „	1.160	232	487	441	2.320	2.130	2.200
	Do przeniesienia .	38.600	6.950	11.173	11.787	68.510	67.190	68.578

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1001.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	38.600	6.950	11.173	11.787	68 510	67.190	68.578
16	2 aplikantów:							
	a) płaca po 1 000 K. 2.000 K.							
	b) dodatek osobisty 190 „	1.095	219	460	416	2.190	1.095	2.190
17	Maszynista:							
	a) płaca . . 1.100 K.							
	b) relutum za wikt 720 „	960	192	403	365	1.920	1.920	1.920
18	Dozorca domu:							
	a) płaca . . 1.200 K.							
	b) 3 dodat. pięciol. po 100 K. . 300 „							
	c) wikt II. kl. (wzmocniony) . . 600 „	1.050	210	441	399	2.100	1.977	2.096
19	Woźny: *a*) płaca . 1.000 „							
	b) dodat. na mieszk. 192 K.							
	c) dodat. na ubiór . . 100 „	646	129	271	246	1.292	1.292	1.292
20	Odźwierny: *a*) płaca . 540 K.							
	b) dodat. na mieszk. 192 „							
	c) wikt II. kl. (wzmocniony) . . 600 „							
	d) dodatek na ubiór 100 „	716	143	301	272	1.432	1.342	1.342
	Razem	43.067	7.843	13.049	13.485	77.444	74.816	77.418
21	Dodatek 10% do płac dla urzędników administr. . .	660	132	277	251	1.320	—	1.320
22	Zaliczki na płace . . .	2.000		—	—	2.000	1.284	1.200
	Suma rubr. I	45.727	7.975	13.326	13.736	80.764	76.100	79.938

Do poz. 3—11, 16, 17, 19 i 21. Jak na rok 1902.

„ „ *1.* Preliminuje się na II. dodatek pięcioletni od 1. grudnia 1903 kwotę 50 K.

„ „ 2. Wstawia się mniej o 827 K. gdyż odpadły dodatki pięcioletnie zmarłego ś. p Dr. Zarewicza.

„ „ *12.* Preliminuje się wogóle jak na r. 1902, zaś pod lit. b) zmniejszono dodatek osobisty o 233 K., a natomiast wstawiono tę samą kwotę na uzupełnienie II. dodatku pięciolet.

„ „ *13.* Wstawia się więcej o kwotę 465 K. a to: na uzupełnienie II. dodatku pięcioletniego dla oficyała Zielińskiego 279 K., zaś na I. dodatek dla oficyała Szczepańskiego od 18. maja 1903 kwotę 186 K.

„ „ *14.* Preliminuje się więcej o 124 K. na I. dodatek pięcioletni dla pisarza Szwejkowskiego z rocznych 200 K. od 18. maja 1903.

„ „ *15.* Preliminuje się więcej o 120 K. na wzmocniony wikt II. kl., jaki pobierają funkcyonaryusze innych zakładów krajowych.

„ „ *18.* Wstawia się więcej na uzupełnienie III. dodatku pięcioletniego o kwotę 4 K.

„ „ *20.* Preliminuje się na wzmocniony wikt II. kl. kwotę 600 K., zatem więcej o 90 K. jak na rok 1902.

„ „ *22.* Na zaliczki zwrotne z płac preliminuje się więcej o 800 K. jak na rok 1902, ponieważ dotychczasowy kredyt w stosunku do licznego personalu okazał się niedostateczny.

Wydatki. # Krajowy szptal. św Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**							
23	18 Sióstr Miłosierdzia: *a)* płaca: *α)* 16 Sióstr oddziałow. po 160 K. 2.560 K. *β)* 2 Sióstr wspólnych po 160 K. 320 K. *b)* wikt: *α)* 18 Sióstr po 420 K. 7.560 „ *β)* 3 emerytek po 420 K. 1.260 „ *γ)* 4 postulantek po 420 K 1.680 „ *c)* pranie bielizny dla 25 Sióstr Miłos. po 22 K. 64 gr. 566 „	7.553	1.627	2.719	2.047	13.946	14.608	13.946
24	Pomocnik kapelana, płaca	400	80	168	152	800	800	800
25	Pomocnik aptekarza, płaca po 5 K. dziennie	913	182	383	347	1.825	1.825	1.825
26	Dyetaryusze: płaca 6 po 3 K. dziennie	3.285	657	1.380	1.248	6.570	7.665	6 570
27	Stypendyum dla akuszerki	—	240	—	—	240	240	240
28	Służba wyższa: *a)* płaca: *α)* 2 odźwiernych dla pawilonu chirurgicznego i oddziału obłąkanych po 312 K. 624 K. dodatek na ubiór dla tychże po 120 K. 240 „	432	—	—	432	864	780	864
	β) stolarza	250	50	105	95	500	441	500
	γ) 2 palaczy do maszyny parowej po 470 K. i 350 K.	410	82	172	156	820	700	700
	δ) palacza do obsługi kaloryferów w pawilonie chirurg.	350	—	—	—	350	317	350
	η) 2 nadzorców chorych po 360 K.	360	—	360	—	720	569	576
	b) wikt: *α)* dla 7 osób po 330 K. 2.310 K. *β)* II. klasy dla stolarza 510 „	1.410	282	592	536	2.820	2.600	2.820
	c) dodatek na mieszkanie dla stolarza po 16 K. mies.	96	19	40	37	192	192	192
	d) gratyfikacye z końcem roku	120	24	50	46	240	—	240
	Wydatki pozycyi 28	—	—	—	—	*6.506*	*5.599*	*6.242*
	Do przeniesienia	15 579	3.243	5.969	5.096	29.887	30.737	29.623

Krajowy szpital św Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
II.	Z przeniesienia .	15.579	3.243	5.969	5.096	29.887	30.737	29.623
29	Służba oddziałowa: *a)* płaca:							
	dla 4 dozorców po 240 K.	—	—	—	960	960		960
	„ 9 „ „ 216 „	648	—	216	1.080	1.944		1.944
	„ 12 „ „ 192 „	1.728	—	192	384	2.304		2.304
	„ 12 „ „ 168 „	1.344	—	672	—	2.016		2.016
	„ 4 dozorczyń „ 216 „	—	—	—	864	864		864
	„ 8 „ „ 192 „	768	192	192	384	1.536		1.536
	„ 7 „ „ 168 „	336	168	168	504	1.176		1.176
	„ 18 „ „ 144 „	1.728	432	—	432	2.592		2.016
	razem 74 osób.							
	b) wikt dla 74 osób po 220 K. rocznie	8.360	1.100	1.760	5.060	16.280		15.400
	c) bluzy dla 74 osób po 20 K.	760	100	160	460	1.480		1.400
	d) gratyfikacye z końcem roku	75	150	315	285	1.500		1.000
	Wydatki poz. 29 .	—		—	—	*32.652*	*34.353*	*30.616*
30	Służba wspólna:							
	a) płaca:							
	dla 3 parobk. po 240 K. 720 K.							
	„ 11 „ „ 192 „ 2.112 „	1.416	283	595	538	2.832		2.832
	razem 14 osób.							
	b) wikt dla 14 parobków po 220 K.	1.540	308	647	585	3.080		3.080
	c) bluzy dla 14 parobków .	50	10	21	19	100		100
	d) gratyfikacye z końcem roku	70	14	29	27	140		140
	Wydatki poz. 30 .	—	—	—	—	*6.152*	*6.217*	*6.152*
	Suma rubr. II. .	35.077	6.000	10.936	16.678	68.691	71.307	66.391

Do poz. 23 - 27 i *30*. Preliminuje się jak na rok 1902 uchwalono.

„ „ *28* Wstawia się wogóle więcej o 264 K., a mianowicie: na podwyższenie płacy starszemu palaczowi do maszyny o 120 K., zaś dwóm nadzorcom chorych po 72 K. czyli 144 K. w celu pozyskania odpowiedniejszych osób.

„ „ *29*, Preliminuje się w tej pozycyi o 2.036 K., a to 1.536 K. na pomnożenie o 4 sług z powodu przepełnienia tego oddziału (LW. 47 062|1902), z których 1. przypada na oddział chirurgiczny, zaś 3 na oddział obłąkanych. Wreszcie wstawiono zamiast proponowanego przez dyrektora szpitala polepszenia płac służbie na gratyfikacyę więcej o kwotę 500 K. jak na rok 1902.

III.	**Pensye i emerytury.**							
31	Bulikowska Izabela, wdowa po prymaryuszu . . .	—	—	700	—	700	700	700
32	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu . . .	500	—	—	—	500	500	500
33	Nycz Karol, b. rządca szpitala .	1.512	302	635	575	3 024	3.024	3.024
34	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka	—	750	—	—	750	749	750
35	Wojciechowski Wiktor, b. oficyał	870	174	365	331	1.740	1.740	1.740
36	Huczko Jan, b. odźwierny .	254	51	107	96	508	508	508
	Do przeniesienia .	3.136	1.277	1.807	1.002	7.222	7.221	7.222

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
III.	Z przeniesienia .	3.136	1.277	1.807	1.002	7.222	7.221	7.222
37	Rydel Helena, wdowa po prymaryuszu	600	—		—	600	600	600
37a	Lesiecka Marya, 2-do voto Baumanowa, wdowa po oficyale dodatek na wychowanie syna	—	—	—	—	—	120	90
38	Paszkowska Ksawera, wdowa po prymaryuszu dodatek na wychowanie 2-ch synów .	240	—	—	—	240	240	240
38a	Werner Franciszek, były oficyał (zmarł)	—	—	—	—	—	1.280	1.280
39	Harajewicz Ludwika, wdowa po b. dyrektorze . . .	700	140	294	266	1.400	1.400	1.400
40	Gergiel Dominik, b. woźny .	520	104	218	198	1.040	1.040	1.040
41	Zarewicz Antonina, wdowa po prymaryuszu . . .	—	—	1.200		1.200	1.200	1.200
41a	Placer Marya, wdowa po lekarzu (zmarła) . . .	—	—	—	—	—	418	—
41b	Cybulska Marya, wdowa po maszyniście . 600 K. dodat. na wychowanie 6 dzieci 300 „	450	90	189	171	900	—	—
	Suma rubr. III. .	5.646	1.611	3.708	1 637	12.602	13.519	13.072
	Do poz. 31 37 i *39 41.* Jak na rok 1902.							
	„ „ *37a*) i *38a*). Nic się nie preliminuje z powodu iż ustaje prawo pobierania dodatku na wychowanie z d. 30. września 1902, tudzież z powodu śmierci emeryta.							
	„ „ *41b*). Wstawia się nowo przyznaną statutową emeryturę i dodatek na wychowanie dzieci dla wdowy po maszyniście zmarłym dnia 19. września 1902. (LW. 68.017 i 71.989 1902).							
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**							
42	Kudas Regina, była dozorczyni	—	—	146		146	146	146
43	Flasińska Fel., wdowa po pisarzu	150	30	63	57	300	300	300
44	Dudek Marya, wdowa po gazowniku . . .	60	12	25	23	120	120	120
45	Tekielska Julia, b. dozorczyni	—	—	146	—	146	146	146
	Do przeniesienia .	210	42	380	80	712	712	712

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
IV.	Z przeniesienia .	210	42	380	80	712	712	712
46	Moskalik Andrzej, b. maszynista	360	72	151	137	720	720	720
47	Wicherek Maryanna, b. posługaczka, stałe zaopatrzenie	120	—	—	—	120	120	120
48	Bachut Tekla b. posługaczka .	192	—	—	—	192	—	192
49	Major Anna b. praczka . .	84	17	35	32	168	—	168
49a	Skibska Marya, wdowa po dyetar., jednoraz. zapomoga .	—	—	—	—	—	200	—
49b	Stroińska Stefania córka b. aptekarza jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	200	200
49c	Głowacka Marya, wdowa po dyetar. jednoraz. zapomoga .	—	—	—	—	—	200	—
49d	Flasińska Felicya, wdowa po pisarzu, jednoraz. zapomoga	—	—	—	—	—	200	—
49e	Suchoń Aniela, wdowa po odźwiernym, jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	300	300
49f	Kudłek Elżbieta, wdowa po posługaczu, jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	—	120
49g	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka zapomoga jednoraz.	—	—	—		—	—	100
	Suma rubr. IV. .	966	131	566	249	1 912	2.652	2.632
	Do poz. 42—49g). Preliminuje się zgodnie z kwotami na r. 1902 uchwalonemi, z wypuszczeniem jednorazowych zapomóg.							
V. 50.	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . .	50	10	21	19	100	—	100
	Do poz. 50. Jak na rok 1902.							
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**							
51	Dla funkcyonaryuszów szpitalnych	1.200	240	504	456	2.400	2.400	2.400
52	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich . . .	1.800	360	756	684	3.600	3.600	3.600
	Suma rubr. VI. .	3.000	600	1.260	1.140	6.000	6.000	6.000
	Do poz. 51—52. Jak na r. 1902.							

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfility cznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
VII.	**Koszta gospodarcze.**							
53	Żywienie chorych:							
	a) Zwykła strawa i dodatki .	58.000	11.600	24 360	22.040	116.000	111.310	116.000
	b) 5 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni:							
	α) płaca po 160 K. rocznie . . 800 K.							
	β) wikt po 420 K. rocznie . . 2.100 „							
	γ) pranie bielizny po 22·64 K. . 114 „	1.507	301	633	573	3.014	3.145	3.014
	c) Służba kuchenna i magazynowa:							
	α) płaca dla 11 sług po 144 K. . 1.584 K.							
	β) wikt tychże po 220 K. . . 2.420 „							
	γ) gratyfikacye z końcem roku . 100 „							
	δ) kaftany i czepki dla 11 sług . 100 „	2.102	420	883	799	4.204	4.678	4.204
	d) Opał do kuchni i pod kotły parowe	1.250	250	525	475	2.500	2.625	2.400
	e) Naczynia i sprzęty kuchenne	300	60	126	114	600	600	600
	f) Pieczywo z opałem, piekarzem i pomocnikami .	6.000	1.200	2.520	2.280	12.000	11.847	12.000
	g) Wino dla chorych . .	1.800	360	756	684	3.600	4.482	3.200
54	Wikt I. klasy z pieczywem i winem lekarza dyżurnego .	400	80	168	152	800	819	800
55	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	7.500	1.500	3.150	2.850	15.000	17.628	14.000
56	Oświetlenie:							
	a) koszt gazu (1 mtr.³ po 17 gr.) . . 5.000 K.							
	b) nafta, świece itp. 3.400 „	4.200	840	1.764	1.596	8.400	9.600	8.400
57	Sprzęty gospodarcze:							
	1. zwyczajne . .	2.000	400	840	760	4.000	4.365	4.000
	2. **nadzwyczajne:**	—	—	—	—	—	—	**400**
58	Utrzymanie jednej pary koni z furmanem, reparacyą wozów, uprzęży itp. . .	700	140	294	266	1.400	1.341	1.400
59	Utrzymanie ogrodów:							
	a) warzywnego . . .	1.328	272	—	—	1.600	1.176	1.600
	b) spacerowego . . .	200	40	84	76	400	401	400
	c) płaca ogrodnika . .	420	84	176	160	840	770	840
	Do przeniesienia 1. zwyczajne .	87.707	17.547	36.279	32.825	174.358	174.787	172.858
	Do przeniesienia 1. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	**400**

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
VII.	Z przeniesienia { 1. zwyczajne .	87.707	17.547	36.279	32.825	174.358	174.787	172.858
	{ 2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	**400**
60	Utrzymanie pralni:							
	a) opał, praczki, mydło itp. . 10.600 K.							
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:							
	α) płaca po 160 K. 320 K.							
	β) wikt „ 420 „ 840 „							
	γ) pranie „ 22K.64gr.46 „ 1.206 „							
	c) pranie bielizny służby . . 800 „	6.303	1.261	2 647	2.395	12.606	12.658	12.606
61	Bielizna, pościel i odzież:							
	a) zakupno i naprawa:							
	{ 1. zwyczajne .	8.000	1.600	3.360	3 040	16.000	15.712	16.000
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**1.653**	—	—	**1 323**	**2.976**	—	—
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:							
	α) płaca po 160 K. 320 K.							
	β) wikt po 420 „ 840 „							
	γ) praniepo 22·64 „ 46 „ 1.206 K.							
	c) utrzymanie 2 szwaczek:							
	α) płaca po 180 K. 360 K.							
	β) wikt „ 220 „ 440 „ 800 „	1.003	201	403	399	2.006	2.121	2.006
62	Słoma do sienników . .	500	100	210	190	1.000	1.552	1.000
63	Opłata za wodę z wodociągów miejskich (1m³ po 20 gr.)	1.500	300	630	570	3.000	680	3.000
	Razem { 1. zwyczajne .	105.013	21.009	43.529	39.419	208.970	207.510	207.470
	{ 2. **nadzwyczajne** .	**1.653**	—	—	**1.323**	**2.976**	—	**400**
	Suma rubr. VII.	106.666	21.009	43.529	40.742	211.946	207.510	207.870

Do poz. 53a) c). Wydatki wynosiły w r. 1899 113.913 K., w r. 1900 112.485 K., w r 1901 111.310 K., razam 337.708 K., przeciętnie 112.569 K., koszt żywienia w I. kwartale 1902 wynosił za 1 dzień 44·2 gr., a pomnożywszy tę cyfrę przez przeciętną ilość dni leczenia 263.000, wyniesie roczny koszt kwotę 115.720 K., wstawia się zatem w zaokrągleniu jak na r. 1902 uchwaloną kwotę 116 000 K. Reszta pozycyi bez zmiany. Ilość dni leczenia wynosiła w r. 1899—269.035, w r. 1900—261.664, w r. 1901—259.232.

„ „ *53d).* Opał do kuchni kosztował w r. 1899—2.100 K. w r. 1900—2.715 K., w r. 1901 2.625 K., razem 7.440 K., przeciętnie 2.480 K., preliminuje się 2.500 K.

Do poz. 53c) i *54.* Jak na rok 1902.

„ „ *53f).* Pieczywo kosztowało w r. 1899—12.778 K., w r. 1900—11.688 K., w r. 1901 11.847 K., razem 36.313 K., p zeciętnie 12.104 K., wstwaia się jak na rok 1902 uchwaloną kwotę 12.000 K.

„ „ *53g).* Wino kosztowało w r. 1899—2.882 K., w r. 1900—3.352 K., w r. 1901—4.482 K. razem 10.716 K., przeciętnie 3.572 K., preliminuje się z powodu wyższych cen wina

i większego zapotrzebowania kwotę 3.600 K., zatem więcej o 400 K. jak na rok 1902 uchwalono.

Do poz. 55. Opał kosztował w r. 1899 13.423 K., w r. 1900 16.567 K., w r. 1901 17.628 K., razem 47.618 K., przeciętnie 15 872 K., preliminuje się kwotę 15 000 K., zatem więcej o 1.000 K. jak na rok 1902 uchwalono.

„ „ *56.* Koszt gazu wynosił w r. 1899 4.818 K., w r. 1900 5.886 K.. w r. 1901 6.493 K., razem 17.197 K., przeciętnie 5.732 K., preliminuje się jak w latach poprzednich na gaz kwotę 5.000 K., zaś na oświetlenie naftą kwotę 3.400 K., zatem ogółem 8.400 K.

„ „ *57.* Wydatki wynosiły w r. 1899 3 921 K., w r. 1900 4.062 K, w r. 1901 4.365 K., razem 12 348 K., przeciętnie 4.116 K., wstawia się jak na r. 1902 kwotę 4.000 K.

„ „ *58* i *59.* Jak na rok 1902.

„ „ *60.* Pranie kosztowało w r. 1899 9.723 K., w r. 1900 10.895 K., w r. 1901 10.600 K., razem 31.218 K., przeciętnie 10.406 K.. preliminuje się z uwagi na wyniki lat ostatnich jak na r. 1902 uchwaloną kwotę 10.600 K., reszta pozycyi bez zmiany.

„ „ *61.* Bielizna kosztowała w r. 1899 14.011 K., w r. 1900 13.929 K., w r. 1901 15.712 K., razem 43.652 K., przeciętnie 14.550 K., wstawia się z powodu podrożenia materyałów surowych jak na r. 1902 kwotę 16.000 K. jako wydatek zwyczajny. Na przerobienie i naprawę 180 zniszczonych materaców na oddziałach chirurgicznym i obłąkanych preliminuje się przez zarząd szpitala obliczoną kwotę 2.976 K. jako wydatek nadzwyczajny. (LW. 65.400 i 76.713|1902). Reszta pozycyi pozostaje bez zmiany.

„ *62* i *63.* Zgodnie z kwotami na r. 1902 uchwalonemi.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
VIII.	**Koszta sanitarne.**							
64	Lekarstwa	4.800	960	2.016	1.824	9.600	12.882	9.000
65	Utrzymanie apteki:							
	a) opał . . . 250 K.							
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:							
	α) płaca po 160 K. 320 K.							
	β) wikt po 420 „ 840 „							
	γ) pranie po 22 „ 64 gr. . 46 „ 1.206 K.							
	c) 2 laborantki:							
	α) płaca po 144 K. 288 K.							
	β) wikt po 220 „ 440 „ 728 K.	1.092	218	459	415	2.184	2.319	2.184
66	Laboratoryum chem.-patologiczne	100	—	100	—	200	200	200
67	Potrzeby sanitarne: 1. zwyczajne .	10.000	2.000	4.200	3.800	20.000	28.766	18.000
	2. **nadzwyczajne**:							
	a) na zakupno nowego sterylizatora . . 1.280 K.							
	b) na zak. stołu operac. 420 „	**1.700**	—	—	—	**1.700**	—	—
68	Przybory opatrunkowe . .	500	—	—	—	500	599	500
69	Instrumenta chirurgiczne: 1. zwyczajne .	900	180	378	342	1.800	1.888	1.800
	2. **nadzwyczajne** .	**600**	—	—	—	**600**	**142**	**300**
70	Koszta pogrzebowe . .	200	40	84	76	400	309	400
	Razem 1. zwyczajne .	17.592	3.398	7.237	6.457	34.684	46.963	32.084
	Razem 2. **nadzwyczajne** .	**2.300**	—	—	—	**2.300**	**142**	**300**
	Suma rubr. VIII.	19.892	3.398	7.237	6.457	36.984	47.105	32.384

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Do poz. 64. Lekarstwa kosztowały w r. 1899 6.937 K., w r. 1900 9.506 K., w r. 1901 12.882 K., razem 29.325 K., przeciętnie 9.775 K., preliminuje się z powodu zapotrzebowania droższych leków dla klinik kwotę 9.600 K., zatem więcej o 600 K. jak na r. 1902.

„ „ *65, 66, 68* i *70.* Preliminuje się jak na rok 1902.

„ „ *67.* Wydatki zwyczajne wynosiły w r. 1899 18.376 K., w r. 1900 20.189 K., w r. 1901 28.766 K., razem 67.331 K., przeciętnie 22.443 K., wstawia się z powodu podanego przy poz. 62. kwotę 20·000 K., zatem więcej o 2.000 K. jak na r. 1902.

Jako wydatek nadzwyczajny preliminuje się zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala:

a) na zakupno sterylizatoto a w miejsce starego, zupełnie zniszczonego kwotę 1.280 K.

b) na zakupno nowego stołu operacyjnego dla oddziału chirurgicznego kwotę 420 K., czyli razem kwotę 1.700 K.

„ „ *69.* Na wydatki zwyczajne preliminuje się jak na r. 1902 kwotę 1.800 K., zaś na uzupełnienie brukujących instrumentów wstawia się jako wydatek nadzwyczajny kwotę 600 K.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
IX.	**Koszta kancelaryjne.**							
71	Druki, litografie, przybory do pisania, koszta insercyjne itp.	1.150	230	483	437	2.300	2.347	2.200
	Do poz. 71. Wydatki wynosiły w r. 1899 1.870 K., w r. 1900 2.332 K., w r. 1901 2.346 K., razem 6.548 K., przeciętnie 2 183 K., wstawia się ze względu na wynik dwóch ostatnich lat kwotę 2.300 K. t. j. o 100 K. więcej jak na r. 1902.							
X.	**Koszta kapliczne**							
72	*a*) Utrzymanie kościoła: 1. zwyczajne	250	50	105	95	500	500	500
	2. **nadzwyczajne:**	—	—	—	—	—	**2.978**	**2.120**
	b) 1 posługaczka *α*) płaca 144 K.							
	β) wikt 220 „	182	36	76	70	364	406	364
	Razem: 1. zwyczajne	432	86	181	165	864	906	864
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	**2.978**	**2.120**
	Suma rubr. X.	432	86	181	165	864	3 884	2.984
	Do poz. 72. Wstawia się jak na rok 1902.							

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
XI.	**Utrzymanie budynków.**							
73	Konserwacye i reparacye:							
	1. zwyczajne . . .	4.000	800	1.680	1.520	8.000	7.926	8 000
	2. **nadzwyczajne** . .	—	—	—	—	—	**3.935**	**4.200**
—	Na ułożenie dębowej posadzki w aptece szpitalnej . .	**500**	**100**	**210**	**190**	**1.000**	—	—
74	Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej . .	500	100	210	190	1.000	979	1.000
75	Asekuracya budynków i ruchomości	500	100	210	190	1.000	728	1.000
76	Czyszczenie kominów . .	600	120	252	228	1.200	880	900
	Razem 1. zwyczajne .	5.600	1.120	2.352	2.128	11.200	10.513	10.900
	Razem 2. **nadzwyczajne** .	**500**	**100**	**210**	**190**	**1.000**	**3.935**	**4.200**
	Suma rubr. XI.	6.100	1.220	2.562	2.318	12.200	14.448	15.100

Do poz. 73. Wydatki zwyczajne wynosiły w r. 1899 7.272 K., w r. 1900 7.810 K., w r. 1901 7.926 K., razem 23.008 K., przeciętnie 7.669 K., preliminuje się zaokrągloną przeciętną w kwocie 8.000 K. jak na r. 1902 uchwalono.

Na wydatki nadzwyczajne wstawia się kwotę 1.000 K. z powodu koniecznej potrzeby wymiany zniszczonej posadzki w aptece szpitalnej.

„ „ *74* i *75*. Jak na rok 1902 uchwalono.

„ „ *76*. Preliminuje się więcej o 300 K. jak na r. 1902, a to z powodu zawarcia z przedsiębiorcą czyszczenia kominów nowej ugody, według której zmuszony był szpital dotychczasowe wynagrodzenie podwyższyć.

XII.	**Podatki i daniny.**							
77	*a)* z gruntów i realności szpitalnych . . .	210	—	—	—	210	153	210
	b) z dóbr w Prądniku czerwon.	1.614	—	—	—	1.614	1.240	1.614
	c) ekwiwalent . . .	862	—	—	—	862	862	524
	Suma rubr. XII. .	2.686	—	—	—	2.686	2.255	2.348

Do poz. 77. Preliminuje się więcej o 338 K. jak na rok 1902, z powodu wyższego wymiaru należytości ekwiwalentowej.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilityczny	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
XIII.	**Rozmaite.**							
78	Utrzymanie biblioteki lekarskiej	200	40	84	76	400	396	400
79	Książki i czasopisma dla chorych	100	20	42	38	200	214	200
80	Przypadkowe:							
	a) Ubezpiecz. służby od wypadków	50	10	21	19	100	119	100
	b) Ubezpieczenie służby na wypadek choroby . .	80	16	33	31	160	132	160
	c) 17. i 18. rata amortyzacyjna od pożyczki 12.000 K. na osuszenie gruntów w Tropiszowie po 342 K. 86 gr. .	686	—	—	—	686	686	686
	d) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy .	400	80	168	152	800	959	800
	e) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane . .	500	100	210	190	1.000	1.033	1.000
	Suma rubr. XIII.	2.016	266	558	506	3.346	3.539	3.346
	Do poz. 78, 79 i *80.* Jak na rok 1902.							
XIV.	**Zapomogi dla położnic.**							
81	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic .	—	6.200	—	—	6.200	—	6.400
	Do poz. 81. Wydatki ponoszone dawniej przez fundusz podrzutków wynosiły: w r. 1899 6.384 K., w r. 1900 6.312 K., w r. 1901 5.772 K., razem 18.468 K., przeciętnie 6.156 K., preliminuje się w zaokrągleniu 6.200 K. zatem mniej o 200 K. jak na r. 1902 uchwalono.							
XV.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na oddziale położnic.**							
82	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci . . .	—	1.200	—	—	1.200	1.228	1.200
	Do poz. 82. Jak na rok 1902							

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
XVI.	**Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika i w Łobzowie.**							
83	Utrzymanie mamek i dzieci ssących: 1. zwyczajne: *a*) w szpitalu św. Ludwika . . 7.150 K. *b*) u Sióstr Miłosierdzia w Łobzowie . 7.450 K.	—	14.600	—	—	14.600	12.799	12.600
	2. nadzwyczajne . . .	—	**2.400**	—	—	**2.400**	—	—
84	Ryczałt za leczenie i utrzymanie chorych dzieci w szpitalu św. Ludwika . . .	32.000	—	—	—	32.000	32.000	32.000
	Razem: 1. zwyczajne .	32.000	14.600	—	—	46.600	44.799	44.600
	Razem: **2. nadzwyczajne** .	—	**2.400**	—	—	**2.400**	—	—
	Suma rubr. XVI.	32.000	17.000	—	—	49.000	44.799	44.600

Do poz. 83. 1) Wydatki wynosiły w r. 1899 12.392 K., w r. 1900 12.833 K., w r. 1901 12.799 K., razem 38.023 K., przeciętnie 12.674 K., preliminuje się w ogóle kwotę 14.600 K., t. j. więcej o 2.000 K., jak na rok 1902 z powodu nowo zawartej umowy ze szpitalem św. Ludwika i Siostrami Miłosierdzia w Łobzowie.

Do poz. 83. 2) Wskutek powyższej umowy z Siostrami Miłosierdzia w Łobzowie wstawia się na koszta urządzenia zakładu, jako wydatek nadzwyczajny (jednorazowo) kwotę 2.400 K., (Lw. 83226|1902).

Do poz. 84. Jak na r. 1902.

XVII.	**Zapisy.**							
85	Szembeka na odprawian. Mszy św.	76	—	—	—	76	75	76
86	Wencla na obdzielanie rekonwalescentów . . .	58	—	—	—	58	58	58
87	Gałeckiego i Klozowej na odprawianie Mszy św. . .	80	—	—	—	80	81	80
	Suma rubr. XVII.	214	—	—	—	214	214	214
	Do poz. 85—87. Jak na r. 1902.							
XVIII. 88	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** .	100	—	—	—	100	47	100
	Do poz. 88. Jak na r. 1902.							
XIX.	**Dyety, koszta podróży i różne inne.**							
89	W sprawach funduszu jako właściciela dóbr . . .	200	—	—	—	200	226	200
	Do poz. 89. Jak na rok 1902.							

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Dochody.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilityczn.	obłakanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
	DOCHODY.							
I.	**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**							
1	Od efektów:							
	a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. im. wart. 69.000 Kor. po strąceniu 1/2% podatku rentowego . .	2.714	32	—		2.746	—	2 718
	b) 4 1/2% od list. zast. gal. Banku kraj. im. wart. 19.700 zł. = 39.400 K. . . .	1.530	153	90	—	1.773	—	1.908
	c) 4% od listów zast. gal. Banku kraj.:							
	α) już w posiadaniu majątku będących im. wart. 185.200 Kor.	6.560	800	48	—	7 408	—	7.412
	β) zakupić się mających za kapitał 17.593 K. 64 gr. zwrócony przez fund. kraj. im. wart. 18.000 Kor. .	684	36	—	—	720	—	708
	d) 4% od obligacyi galic. funduszu propinacyjnego im. wart. 16.350 zł. = 32.700 K.	732	576	—	—	1 308	—	1.308
	e) 3·6% od książeczki gal. Banku krajowego opiewającej na 85 955 K. 93 g. . .	3.028	66	—	—	3.094	—	—
	Dochody pozycyi 1.	—	—	—	—	*17.049*	*13.772*	*14,054*
	Od kapitałów:							
	a) 4 1/2% od reszty przez fund. kraj. dłużnego kapitału w kwocie 435.297 K. 56 g.	18.548	1.040	—	—	19.588	21.071	20.346
	b) 4% od kapitału przypadającego od kahału w Olkuszu	18	—	—	—	18	—	18
	c) od gotówki ulokowanej w funduszu kraj 4% od 3.100 K	80	44	—	—	124	2.436	2.761
	Dochody pozycyi 2.	—	—	—	—	*19.730*	*23.507*	*23 125*
3	Od fundacyj:							
	a) Bieńkowskiego . .	353	—	—	—	353	—	353
	b) Dąbkowskiego . . .	386	—	—	—	386	—	391
	c) Gałeckiego . . .	38	—	—	—	38	—	38
	d) Klozowej (mszalna) . .	26	—	—	—	26	—	26
	e) Klozowej (szpitalna) . .	13	—	—	—	13	—	13
	f) Ligęzy	525	—	—	—	525	—	525
	Do przeniesienia .	35.235	2.747	138	—	38.120	37,279	38.525

Dochody. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	35.235	2.747	138	—	38.120	37.279	38.525
3	*g)* Małeckiego . . .	186	—	—	—	186	—	186
	h) Pruskiego . . .	407	—	—	—	407	—	407
	i) Tarły	132	—	88	26	246	—	246
	k) Wencla	58	—	—	—	58	—	58
	l) Wolnych mularzy . .	114	—	—	—	114	—	114
	m) Mszalna	—	—	204	—	204	—	204
	n) Trzebickiego . . .	—	—	—	244	244	—	244
	Dochody pozycyi 3.	—	—	—	—	*2.800*	*2.804*	*2.805*
	Suma rubr. I. .	36.132	2.747	430	270	39.579	40.083	39.984
	Do poz. 1—2. Preliminuje się wogóle mniej o 340 K. wedle faktycznego stanu efektów i kapitałów i z powodu zniżonej stopy procentowej od książeczek wkładkowych.							
	„ „ *3.* Preliminuje się mniej o 5 K. z powodu mniejszego dochodu fundacyi ś. p. Dąbkowskiego.							
II.	**Dochody z dóbr i realności.**							
4	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszowa w Król. Pol. 3.590 rubli á 2 K. 54 gr. .	9.118	—	—	—	9.118	9.047	9.118
5	Czynsz dzierżawny z Prądnika czerwonego . . .	8.336	—	—	—	8.336	8.505	8.336
6	Czynsz emfiteutyczny z folwarku Przegini duchownej .	100	—	—	—	100	—	100
7	Czynsz za wynajęcie 3 sal dla c. k. kliniki syfilitycznej . . 1.100 K. ryczałt za opał i oświetlenie . . 500 „	1.600	—	—	—	1.600	1.600	1.600
8	Za mieszkanie z opałem asystenta przy c. k. szkole położnych	240	—	—	—	240	240	240
9	Dochód z ogrodów szpitalnych .	3.320	680	—	—	4.000	3.776	4.200
10	Ryczałt od c. k. Rządu za odwożenie zwłok z kliniki na cmentarz . . .	75	15	31	29	150	230	150
11	Czynsz od c. k. Skarbu wojskowego za grunt na drogę w Prądniku Czerwonym .	32	—	—	—	32	—	—
	Suma rubr. II. .	22.821	695	31	29	23.576	23.398	23.744

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Dochody.

Do poz. 4—8 i *10.* Wstawia się zgodnie z kwotami na r. 1902. uchwalonemi.

„ „ *9.* Dochód wynosił w r. 1899 3.196 K., w r. 1900 4.255 K., w r. 1901 3.776 K., razem 11.227 K., przeciętnie 3.742 K., preliminuje się kwotę 4.000 K., zatem mniej o 200 K. jak na r. 1902 uchwalono.

„ „ *11.* Wstawia się przypadający czynsz za wydzierżawiony grunt (411½%) na rozszerzenie drogi w Prądniku Czerwonym, wskutek umowy zawartej z c. k. Skarbem wojskowym na czas od 1. września 1901 do 31. sierpnia 1.921 za rocznem wynagrodzeniem w kwocie 32 K. 41 gr. (LW. 20.157/1902).

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903					Wynikłość roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Fundusz				Razem		
		chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych			
		Korony						
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**							
12	Od funduszu krajowego galicyjskiego	185.000	37.000	77.700	70.300	370.000	366.630	380.000
13	Od samopłacących . . .	28.500	5.700	11.970	10.830	57.000	56.817	56.000
14	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . .	15.500	3.100	6.510	5.890	31.000	28.982	31 000
	Suma rubr. III.	229.000	45.800	96.180	87.020	458.000	452.429	467.000

Do poz 12. Dochody wynosiły w r. 1899 364·038 K., w r. 1900 381.925 K., w r. 1901 366.630 K., razem 1,112 593 K., przeciętnie 370.864 K., preliminuje się z uwagi na wynik roku ostatniego 370.000 K., zatem mniej o 10.000 K. jak na rok 1902 uchwalono.

„ „ *13.* Dochody wynosiły w r. 1899 58.928 K., w r. 1900 57.101 K., w r. 1901 56.817 K., razem 172.846 K., przeciętnie 57.615 K., wstawia się kwotę 57.000 K., zatem więcej o 1.000 K. jak na rok 1902 uchwalono.

„ „ *14.* Dochody wynosiły w r. 1899 35.450 K., w r. 1900 33.443 K., w r. 1901 28.982 K., razem 97.875 K., przeciętnie 32.625 K., z uwagi na wynik roku ostatniego preliminuje się jak na r. 1902 kwotę 31.000 K.

IV. 15	**Dochody rozmaite** . .	300	60	126	114	600	532	600
	Do tego:							
16	Zwrot dawniejszych zaliczek na płace	1.200	—	—	—	1.200	924	1.200
	Suma rubr. IV. .	1.500	60	126	114	1.800	1.456	1.800
	Do poz. 15 i *16.* Jak na r. 1902.							

Dochody. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
V.	**Zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**							
17	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. szkole położnych . . .	—	1.600	—	—	1.600	1.600	1. 00
18	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice syfilitycznej . . .	—	—	2.000	—	2 000		2.000
	Suma rubr. V.	—	1.600	2 000	—	3.600	1 600	3.600
	Do poz. 17 i 18. Preliminuje się zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala jak na r. 1902 uchwalono.							

LW. 72.761|1902.
Alegat F. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1903.

Lit. F.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

PRELIMINARZ

na rok

1903.

LW. 51 137|1902.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Wydatki.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903.	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace urzędników.**			
	1	Funkcyonaryusze szpitala za czynności przy tym funduszu	100	100	100
II.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	2	Druki, przybory do pisania i inne . . .	40	40	40
III.		**Remuneracye.**			
	3	Za gorliwe pielęgnowanie dzieci	40	48	40
IV.		**Koszta utrzymania podrzutków.**			
	4	Za utrzymanie dzieci przyjętych na mocy ustawy z 10. maja 1873 (Art. V.) w miarę własnych funduszów	3.294	2.834	3.301
V.	5	**Koszta leczenia dzieci**	20	—	20
VI.		**Rozmaite.**			
	6	Koszta pogrzebowe, podróży i inne . . .	100	140	100
		Ogólna suma wydatków .	3.594	*3.162	3 601

Wyjaśnienia.

Do poz. 1, 2, 3, 5 i *6*. Preliminuje się jak na r. 1902.

„ „ *4*. Wstawia się mniej o 7 K. jak na rok 1902 stosownie do dochodów własnych tego funduszu.

* **Uwaga:** Podana wynikłość z r. 1901 różni się od odnośnego zamknięc.a rachunków o kwotę 6.210 K. t. j. o zapomogi dla położnic wypłacone w kwocie . . 5.772 K. i o nadwyżkę dochodów oddaną do majątku zarodowego . . 438 „

Razem j. w. 6.210 K.

Fundusz podrzutków w Krakowie. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903	Wynikłość z roku 1901	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony		
		DOCHODY.			
I.		**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyi.**			
	1	Od efektów:			
		a) 4% listy zastawne gal. Banku kraj. zostające w posiadaniu 27.600 K. . . 1.104 K.			
		4% listy zastawne gal. Banku kraj. zakupić się mające za kapitał 934 K. 24 gr. przez fundusz krajowy do zwrotu przypadający 900 K. . . 36 „	1.140	1.139	1.180
		b) 4½% listy zastawne gal. Banku krajowego 5.400 zł. = . . . 10.800 K. — gr.	486	549	540
		c) 4% obligacye gal. funduszu propinacyjnego 6.950 zł. = . 13.900 „ — „	556	556	556
		d) 4% listy zastawne gal. Towarzystwa ziemskiego . . 800 „ — „	32	31	31
		e) 3·6% od książ. wkładk. Banku kraj. na . . . . 4.898 „ 42 „	176	—	—
		Dochody poz. 1. .	*2.390*	*2.275*	*2.307*
	2	Od kapitałów:			
		4½% od reszty kapitału dłużnego przez fundusz krajowy . . . . 23.115 K. 08 gr.	1.040	1.119	1.080
	3	5% od kapitału fundacyjnego Tarły . . .	164	164	164
	4	Od gotówki ulokowanej w funduszu krajowym .	—	42	50
		Ogólna suma dochodów .	3.594	3.600	3.601

Do poz. 1. Preliminuje się wogóle więcej o 83 K jak na rok 1902 z powodu dokupna efektów.
„ „ *2.* Wstawia się mniej o 40 K. a to na podstawie planu umorzenia, według którego fundusz krajowy wypożyczony kapitał spłaca.
„ „ *3.* Jak na rok 1902.
„ „ *4.* W roku 1902 wycofano lokacyę w funduszu krajowym i ulokowano na książeczkę Banku krajowego.

Uwaga: Podana wynikłość z r. 1901 różni się od odnośnego zamknięcia rachunków o kwotę 5.772 K. t. j. o pobraną dotacyę z funduszu krajowego.

LW. 72.761/1902.
Alegat G. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1903.

Lit. G.

Fundusz policyi krajowej.

PRELIMINARZ

na rok

1903.

LW. 54.868/1902.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Wydatki. G. Fundusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	W niosek na rok 1903. zwyczajne	W niosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Wydatki.				
I.	1	Utrzymanie więźniów w domach przymusowej pracy i poprawy	7.514	—	9.226	6.800
II.	2	Sporządzanie planów i kosztorysu założyć się mającej krajowej osady poprawczej dla nieletnich chłopców . . .	—	—	800	—
III.	3	Rozmaite	10	—	—	10
		Suma wydatków .	7.524	—	10.026	6.810

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Domy przymusowej pracy, które weszły w życie w innych prowincyach państwa na mocy ustawy z dnia 24. maja 1885 (Dz. u. p. Nr. 90) nie istnieją dotychczas w Galicyi, jednak koszta za utrzymanie w tychże domach poprawieńców i niewoleńców przynależnych do Galicyi ponosi fundusz policyi kraj. Koszta te z powodu swej zmienności nie dadzą się ściśle obliczyć, przeto preliminuje się przeciętną cyfrę na podstawie wynikłości z trzech lat.

Wydatki z tego tytułu wynosiły w roku 1899 . . 6.662 K
„ „ 1900 . . 6.652 „
„ „ 1901 . . 9.226 „ = razem 22.540 K zatem przeciętnie 7.514 K.

Liczba poprawieńców i niewoleńców w domach przymusowej pracy wynosiła: w 1899 roku 34, w 1900 roku 31, w 1901 roku 34.

Do rubryki II. Pozycya ta odpadła jako uchwalona jednorazowo.

Do rubryki III. jak na rok 1902.

policyi krajowej. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Dochody.				
I.		**Odsetki.**				
	1	5% od kapitału zahipotekewanego na realności w Krakowie w kwocie 109 zł. p. 1 gr.	3	—	3	3
	2	4% od listów zastawnych Banku krajowego imiennej wartości 264 600 K. . .	10.584	—	10.784	10.584
	3	4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego imiennej wartości 11.000 K. .	440	—	110	440
	4	4% od książeczek Banku krajowego na 154 K. 96 gr.	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	11.027	—	10.897	11.027
II.		Rozmaite	—	—	—	—
		Suma dochodów .	11.027	—	10.897	11.027
		W porównaniu z wydatkami . . .	7.524	—	10.026	6.810
		okazuje się **nadwyżka dochodów** . która wpłynie do funduszu krajowego.	3.503	—	871	4.217

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. pozycya 1. Kapitał zahipotekowany na realności Nr. 204 Dz. VII., w Krakowie wynosi 109 złp. 1 gr. czyli 54 K 50 gr.

Do rubryki I. pozycya 2 i 3. Preliminuje się według obecnego stanu efektów.

Do rubryki I. pozycya 4. Nic się nie preliminuje z powodu kapitalizowania odsetek.

Do rubryki II. Nic się nie preliminuje, gdyż z tego tytułu nie są spodziewane dochody.

LW. 72.761/1902.
Alegaty H—K do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1903.

Lit. H.—K.

PRELIMINARZE

na rok

1903.

H. Fundnsz kultury krajowej . . . . . str. 2
I. „ stanowy sierociński . . . . . „ 4
K. „ Aleksandra hr. Stadnickiego . . . . . „ 6

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Wydatki. H. Fundusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Wydatki.				
I.	1	Zwroty grzywien	30	—	48	30
II.		**Rozmaite.**				
	2	Zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach	9.221	—	7.722	8.421
	3	Nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu krajowego	—	—	2.393	—
		Suma wydatków .	9.251	—	10.163	8.451

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. poz. 1. Na możliwe zwroty preliminuje się jak w latach poprzednich.

Do rubryki II. poz. 2. Na zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach, preliminuje się całkowite dochody, po potrąceniu wydatku jak rubr. I. poz. 1.

kultury krajowej. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Dochody.				
I.	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego w sumie 87.600 K. . .	3.504	—	3.504	3.504
	2	Odsetki od 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego w sumie 1.200 K.	47	—	47	47
II.	3	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne	5.700	—	6.612	4.900
		Suma dochodów .	9.251	—	10.163	8.451

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. poz. 1 i 2. Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego i Towarzystwa kredytowego ziemskiego, preliminuje się na podstawie obecnego ich stanu, po potrąceniu podatku rentowego od listów Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Do rubryki II. poz. 3. Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne wpłynęły:

w roku 1899	5.533 K
„ 1900	5.166 „
„ 1901	6.612 „
Razem . .	17.311 K
przeciętnie	5.770 „
preliminuje się okrągło	5.700 K

LW. 54.713/1902.

Wydatki. I. Fundusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Wydatki.				
I.		**Utrzymanie sierót.**				
	1	Siedm miejsc w Zakładzie św. Antoniego we Lwowie po 240 K. . . .	1.680	—	1.680	1.680
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej, utrzymywanej przez Zjednoczone galic. Towarzystwo dla ogrodownictwa i pszczelnictwa we Lwowie po 126 K. . .	504	—	378	504
	3	Cztery miejsca w Zakładzie św. Józefa w Krakowie po 240 K. . . .	960	—	960	960
		Suma rubryki I.	3.144	—	3.018	3.144
II.	4	Rozmaite	10	—	23	10
		Suma wydatków .	3.154	—	3.041	3.154
		Zapas z końcem roku 1901 . . .	—	—	126	—
		Razem . . .	—	—	3.167	—

Wyjaśnienia.

Wydatki preliminuje się jak na rok 1901.

stanowy sierociński. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Dochody.				
I.		**Odsetki.**				
	1	4½% od listów zastawnych galic. Banku krajowego imiennej wartości 5.600 K.	252	—	252	252
	2	4% od listów zastawnych gal. Banku krajowego na 26.200 K.	1.048	—	1.068	1.048
	3	4% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego na 52.200 K. (po potrąceniu podatku rentowego) .	2.057	—	2.057	2.057
	4	4% od obligacyi pożyczki krajowej z roku 1893 na 3.000 K.	120	—	120	120
	5	4% od obligacyi funduszu propinacyjnego na 1.200 K.	48	—	48	48
	6	4% od obligacyi kolejowych Banku krajowego na 4.400 K.	176	—	104	176
	7	4% od książeczki Banku krajowego na 94 K. 91 gr.	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	3.701	—	3.649	3.701
II.	8	Rozmaite	—	—	23	—
		Suma dochodów .	3.701	—	3.672	3.701
		W porównaniu z wydatkami . . .	3.154	—	3.167	3.154
		okazuje się **nadwyżka** . . .	547	—	505	547
		która zostanie zużytą na pomnożenie majątku zarodowego.				

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Preliminuje się według rzeczywistego stanu efektów w czasie układania niniejszego preliminarza.

Odsetek od książeczki wkładkowej Banku krajowego nie preliminowano, gdyż odsetki te kspitalizuje się.

LW. 54.655/1902.

Wydatki. K. Fundusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Koroun			
		Wydatki.				
I.	1	Wynagrodzenie za czynności około wydawnictwa aktów grodzkich i ziemskich z archiwum bernardyńskiego . .	—	—	1.200	—
II.	2	30% rabat księgarski za sprzedaż aktów grodzkich	30	—	—	30
III.	3	Koszta druku i oprawy aktów grodzkich i ziemskich	1.984	—	—	1.990
IV.	4	Rozmaite: koszta administracyjne . .	6	—	—	.
		Suma wydatków .	2.020	—	1.200	2.020

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Nie preliminuje się nic — natomiast pozostawia się takie same koszta druku gotowego już materyału, jak w roku poprzednim (LW. 62.508/1900).

Do rubryki II. Preliminuje się rabat odpowiedni wysokości rubryki I. dochodów.

Do rubryki III. Koszta nakładu wydawnictwa w ścisłem zastosowaniu do istotnych dochodów tego funduszu.

Do rubryki IV. Preliminuje się 6 K. jako możliwy przewidziany wydatek.

Aleksandra hr. Stadnickiego. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Dochody.				
I.	1	Sprzedaż aktów grodzkich i ziemskich .	100	—	—	100
II.		**Odsetki.**				
	2	4% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego na 2.200 K. (po potrąceniu podatku rentowego) .	87	—	87	87
	3	4% od obligacyi pożyczki krajowej z roku 1893 na 20.700 K.	828	—	828	828
	4	4½% od listow zastawnych galic. Banku krajowego na 1.400 K. . . .	63	—	63	63
	5	4% od listów zastawnych gal. Banku krajowego na 21.600 K.	864	—	864	864
	6	4% od obligacyi pożyczki m. Lwowa na 2.000 K. (po potrąceniu podatku rentowego)	78	—	78	78
	7	4% od książeczki wkładkowej Banku krajowego na 74 K. 74 gr. . . .	—	—	6	—
III.		Rozmaite	—	—	—	—
		Suma dochodów .	2.020	—	1.926	2.020

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Preliminuje się na podstawie przeciętnej wynikłości z lat 1896, 1897 i 1898 albowiem w latach 1899, 1900 i 1901 nie było żadnej sprzedaży.

Do rubryki II. Odsetki od papierów wartościowych, preliminuje się według rzeczywistego stanu efektów w czasie układania niniejszego preliminarza.

Odsetek od książeczei wkładkowej nie preliminnje się z powodu ich kapitalizowania.

Do rubryki III. Nie preliminuje się nic, gdyż z tego tytułu żadne dochody nie są przewidziane.

LW. 54.654/1902.

LW. 81.171 i 93.770/1902.

Alegat do sprawozdania
Wydziału krajowego o budżecie
kraj. na rok 1903.

PRELIMINARZE

szczegółowe

krajowych szkół i warsztatów przemysłowych

na rok 1903

(do rubryki XII. wydatków funduszu krajowego)

zestawione na podstawie dat podanych przez

Komisyę krajową dla spraw przemysłowych i uchwały Wydziału krajowego do l. 81.171 i 93 770/1902.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki.

A. Szkoły dla wyrobów z drzewa i łoziny.

I. Czerwona Wola. Szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
Zapas kasowy z r. 1900. .	—	2.299	—	—	—	
— Zasiłki na zapomogi uczniów	—	—	—	—	—	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.600	1.294	2.300	—	2.300	
— Za sprzedany materyał . .	—	448	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	400	100	400	—	400	
b) od c. k. Rządu . . .	2.000	2.000	2.000	—	2.000	
c) z funduszów krajowych .	2.400	2.000	2.400	—	2.400	Jak na rok 1902.
Razem . . .	7.400	8.141	7.100	—	7.100	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) koszta nadzoru	300	213	300	—	300	
c) remuneracye	—	240	—	—	—	
— Utrzymanie lokalu . . .	—	50	—	—	—	Lokalu dostarcza bezpłatne J. O. Książe Jerzy Czartoryski.
2. Opał	380	301	380	—	380	
3. Oświetlenie	100	69	100	—	100	
4. Farba, trzcina, gwoździe etc.	400	203	400	—	400	
5. Materyał surowy	1.600	2.404	1.800	—	1.800	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901.
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	240	91	150	—	150	Mniej wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki . .	300	238	300	—	300	
8. Wynagrodzenie uczniów .	1.200	646	790	—	790	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1901.
9. Wydatki kancelaryjne . .	80	45	80	—	80	
10. Na zapomogi uczniom i przybory dla abituryentów . .	1.600	1.992	1.600	—	1.600	
— Zapas kasowy na r. 1902. .	—	449	—	—	—	
Razem . . .	7.400	8.141	7.100	—	7.100	

2. Rudki. Szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	4.000	4.028	4.000	—	4.000	
2. Subwencye:						
a) na Rady powiatowej . .	610	500	610	—	610	Wliczono tu dobrowolne zobowiązana pp. Mieczysława Lewickiego, hr. K. Lanckorońskiego, Ludwika br. Brückmana i Albina Rayskiego.
b) od c. k. Rządu	1.200	800	1.200	—	1.200	
c) z funduszów krajowych .	1.440	171	962	—	962	Mniej głównie z powodu iż odpada kredyt na nauczyciela rysunków i dojazdy do Milczyc i Pohorzec.
Razem . . .	7.250	5.499	6.772	—	6.772	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor	1.440	1.200	1.440	—	1.440	
b) administrator	300	300	300	—	300	
c) przodownik	—	—	120	—	120	Więcej z powodu wzrostu frekwencyi uczniów i produkcyi wyrobów.
— nauczyciel rysunków i rachunkowości	240	—	—	—	—	Mniej z powodu niebsadzenia tej posady z braku kandydata.
— instruktorowi na koszta dojazdu do Milczyc i Pohorzec	200	83	—	—	—	Mniej z powodu zaniechania produkcyi w tej okolicy.
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	180	66	100	—	100	Mniej wedle potrzeby.
3. Opał	240	185	240	—	240	Lokalu dostarcza JW. hr. Felicya Fredrowa za rocznym czynszem 10 kor., a reszta wstawionego kredytu służy na utrzymanie lokalu.
4. Oświetlenie	50	43	50	—	50	
5. Usługa	72	72	72	—	72	
6. Materyał	2.000	1.356	1.600	—	1.600	Wedle potrzeby.
7. Wynagrodzenie uczniów , .	1.878	1.627	2.000	—	2.000	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	82	200	—	200	
9. Wydatki kancelaryjne i portorya	50	52	50	—	50	
10. Rozmaite inne wydatki . .	200	126	200	—	200	
11. Na kulturę łoziny . . .	200	307	400	—	400	Więcej wedle potrzeby. Kredyt ten wstawia się na zaprowadzenie właznej kultury łoziny na ofiarowanym w tym celu obszarze przez JW. hr. Felicyę Fredrową.
Razem . . .	7.250	5.499	6.772	—	6.772	

3. Dynów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	300	—	300	—	300	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina zobowiązała się uchwałą rady z dnia 13. sierpnia 1899 l. 762 poz. IV. (LW. 74.677|901) do dostarczania przez lat 6. budynku, oświetlenia, opału i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	—	200	—	200	ad 2 *a*) Rada powiatowa uchwałą z dnia 25 czerwca 1900 zobowiązała się dawać przez lat 6 po 200 K. rocznie.
b) od Tow. zaliczkowego .	—	—	100	—	100	
c) od c. k. Rządu . . .	600	—	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych .	2.130	—	1.420	—	1.420	ad 2 *d*) Mniej głównie z powodu preliminowania wyższej subwencyi od c. k. rządu.
Razem , . .	3.230	—	3.020	—	3.020	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor; płaca , . .	1.280	—	1.080	—	1.080	Mniej z powodu, iż odpada dodatek na mieszkanie w kwocie 200 K. albowiem instruktor otrzymał mieszkanie w naturze.
b) administrator	200	—	200	—	200	
2. Materyał	1 000	—	1.000	—	1.000	
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	—	300	—	300	Więcej z powodu potrzeby zakupna narzędzi.
4. Wynagrodzenie uczni . .	400	—	300	—	300	Mniej wedle potrzeby.
5. Rozmaite inne wydatki . .	150	—	140	—	140	
Razem . . .	3.230	—	3.020	—	3.020	

4. Dżurów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.800	1.464	1.800	—	1.800	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	300	300	300	—	300	W myśl uchwały Rady powiatowej w Śniatynie z dnia 24. marca 1892 (LW. 16.391|92), która oprócz 300 K. dostarcza pomieszczenia dla szkoły i pomieszkania dla instruktora.
b) od c. k. Rządu	1.000	1.000	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych . .	1.212	639	1.200	—	1.200	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	4.312	3.403	4.300	—	4.300	

Rozchód						
1. Płace:						
Instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
2. Utrzymanie lokalu . . .	150	40	150	—	150	Lokalu dostarcza bezpłatnie Wydział powiatowy, a wstawiony kredyt potrzebny jest na utrzymanie lokalu.
3. Opał	140	174	140	—	140	
4. Oświetlenie	50	34	50	—	50	
5. Usługa	72	—	60	—	60	Mniej wedle potrzeby.
6. Materyał	1.400	1.009	1.400	—	1.400	
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	300	26	300	—	300	
8. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne . .	200	24	200	—	200	
9. Wynagrodzenie uczniów . .	800	896	800	—	800	
Razem . . .	4.312	3.403	4.300	—	4.300	

5. Jurków. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	600	—	600	—	600	
2. Subwencye:						
a) od gminy Tworkowa . .	—	—	20	—	20	Na mocy uchwały z dnia 6 października 1898.
b) od Rady powiatowej .	600	—	600	—	600	W myśl zobowiązania Rady powiatowej z dnia 9. stycznia 1901 r. L. 5202|00 (LW. 61.443|01).
c) od c. k. Rządu	600	—	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych	1.630	—	1.010	—	1.010	Mniej z powodu preliminowania wyższej subwencyi państwowej i mniejszego wydatku na materyał.
Razem . . .	3.430	—	3.230	—	3.230	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor fachowy . . .	1.080	—	1.080	—	1.080	
b) administrator	200	—	200	—	200	
— Lokal, opał, oświetlenie i usługa	—	—	—	—	—	Na mocy deklaracyi z dnia 24. maja 1901 r. (LW. 61443|01) JW. Adam hr. Marasse dostarczać ma bezpłatnie, lokalu opału, oświetlenia i usługi.
2. Materyał	1.200	—	1.000	—	1.000	Mniej z powodu zakupienia materyału zapasowego.
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	—	200	—	200	
4. Wynagrodzenie uczni . . .	600	—	600	—	600	
5. Rozmaite inne wydatki . .	150	—	150	—	150	
Razem . . .	3.430	—	3.230	—	3.230	

6. Siedlec Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	480	662	1.200	—	1.200	Więcej z powodu rozwoju szkoły i wzrostu produkcyi.
— Zaliczka z r. 1900 na urządzenie	—	306	—	—	—	
1 Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	Rada powiatowa w Bochni uchwałą z dnia 14. lipca 1899 L. 1636 obowiązała się przez 6 lat dawać począwszy od r. 1900 corocznie na utrzymanie szkoły 400 K. (LW. 2.770|900).
b) od c. k. Rządu . . .	1.000	500	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	1.000	775	630	450	1.080	Więcej wedle potrzeby jak niżej.
Razem . . .	2.880	2.643	3.230	450	3.680	

Rozchód.

1. Płace:						
a) Instruktor	960	960	1.080	—	1.080	Więcej z powodu rozwoju szkoły i większego zajęcia.
b) administrator	200	200	240		240	
— Lokal, opał, oświetlenie i usługa	—	—	—	—	—	Lokalu, opału, oświetlenia i usługi dostarcza bezpłatnie gmina, w myśl uchwały Rady gminnej z dnia 31. sierpnia 1898 (LW. 2.770/900).
2. Materyał	800	563	1.000	—	1.000	Więcej odpowiednio do poz. 1. doch.
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	300	104	160	200	360	Więcej z powodu potrzeby sprawienia maszyny do robienia taśm tudzież wzorów i modeli.
4. Wynagrodzenie uczniów . .	470	242	600	—	600	Więcej jak poz. 2.
5. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne . .	150	174	150	—	150	
6. Na kurs starszych robotników	—	—	—	250	250	Więcej z powodu koniecznej potrzeby.
— Zaliczka na materyały . .	—	400	—	—	—	
Razem . . .	2.880	2.643	3.230	450	3.680	

7. Skołyszyn Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.600	4 048	3.600	—	3.600	
— Rozmaite zwroty	—	139	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od Rady powiatowej . .	—	240	—	—	—	
a) od c. k. Rządu . . .	1.600	1.000	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych .	2.160	464	2.330	—	2.330	Więcej głównie z powodu wstawienia kredytu na wynajem lokalu.
Razem . . .	7.360	5.891	7.530	—	7.530	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor	1.080	960	1.200	—	1.200	Więcej z powodu znaczniejszej produkcyi i większego zajęcia.
b) nauczyciel przedmiotów pomocn.	360	360	360	—	360	
c) administrator	240	240	240	—	240	
d) pomocnik instruktora .	480	—	480	—	480	
2. Wynajem lokalu	—	—	400	—	400	Kredyt ten wchodzi na podstawie umowy z dnia 23 września 1902 L.W. 67.508 z obecną właścicielką Skołyszyna JW. Julią Czyszczanową.
3. Usługa	180	59	180	—	180	
4. Opał	200	139	200	—	200	
5. Oświetlenie	70	74	70	—	70	
6. Materyał	2.300	1.622	2.000	—	2.000	Mniej z powodu materyału zapasowego.
7. Wynagrodzenie uczniów .	1.600	1.376	1.600	—	1.600	
8. Srodki naukowe	100	63	100	—	100	
9. Uzupełnienie inwentarza .	200	190	200	—	200	
10. Ubezpieczenie budynku i inwentarza	150	64	100	—	100	Mniej wedle potrzeby.
11. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne .	400	532	400	—	400	
— Zwrot chwilowej pożyczki z r. 1900	—	212	—	—	—	
Razem . . .	7.360	5.891	7.530	—	7.530	

8. Niżniów. Krajowa szkoła koszykarska

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.200	2.267	2.200	—	2.200	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	
a) od Rady powiatowej . .	500	500	500	—	500	Wydział powiatowy deklaracyą z dnia 8. października 1901 r. L. 3228/00 (LW 71011/00) zobowiązał się dawać coroczną subwencyę w kwocie 500 K.
b) od c. k. Rządu . . .	1.400	900	1.400	—	1.400	
c) z funduszów krajowych .	1.430	1.173	1.420	—	1.420	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	5.530	4.840	5.520	—	5.520	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) administrator	300	225	240	—	240	Mniej z powodu przyznania w tej wysokości wynagrodzenia.
c) katecheci	100	100	160	—	160	Więcej z powodu udzielania nauki religi rzym. i grec. kat.
d) nauczyciel rachunków i rysunków	240	—	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	500	500	500	—	500	Pomieszczenia dla szkoły dostarcza bezpłatnie WP. Jan Urbański. Wstawiony zaś kredyt służy jako II rata na pokrycie kosztów adaptacyi budynku, gdyż rozp. do LW. 17114/01 przyrzeczono opłacać Wydziałowi pow. przez 6 lat po 500 K. rocznie za ulokowanie szkoły.
3. Utrzymanie lokalu . . .	—	—	100	—	100	
4. Opał	360	300	440	—	440	
5. Oświetlenie	60	64	60	—	60	
6. Usługa	80	70	90	—	90	*ad 3*) Więcej z powodu potrzeby odpowiedniego utrzymania budynku.
7. Materyał	1.400	1.028	1.200	—	1.200	*ad 4* i *6*) Więcej wedle potrzeby. *ad 7*) Mniej z powodu materyału zapasowego.
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	250	9	250	—	250	
9. Wynagrodzenie uczniów . .	800	958	800	—	800	
10. Rozmaite inne wydatki . .	240	386	240	—	240	
Razem . . .	5.530	4.840	5.520	—	5.520	

9. Wielowieś Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	600	—	1.600	—	1.600	Więcej z powodu spodziewanego rozwoju szkoły.
2. Subwencye:						
a) od gminy	100	—	100	—	100	Gmina zobowiązała się uchwałą rady z dnia 25. marca 1901 dostarczać dla szkoły budynek z ogródkiem i drewutnią tudzież po 100 k. rocznie (LW 66.576|901.)
b) od Rady powiatowej . .	200	—	200	—	200	ad 2 *b*) Wydział powiatowy uchwałą rady z dnia 27. marca 1901 (LW. 66.576|901). zobowiązał się na cały czas istnienia szkoły płacić na utrzymanie po 200 K. rocznie.
c) od c. k. Rządu . . .	—	—	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych .	2.930	—	1.212	450	1.662	ad d) Mniej z powodu preliminowania subwencyi od c. k. Rządu.
Razem . . .	3.830	—	4.112	450	4.562	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor						
α) *płaca . . 1.200 K.*						
β) *dod. na mieszk. 200 „*	1.400	—	1.400	—	1.400	
b) administrator	200	—	200	—	200	
2. Budowa szopy i restauracya budynku	—	—	—	450	450	Z powodu koniecznej potrzeby wybudowania szopy na skład materyałów i restauracyi budynku.
3. Dostawa opału i oświetlenie	100	—	140	—	140	
4. Usługa	180	—	72	—	72	ad 3) JW. Zdzisław hr. Tarnowski zobowiązał się deklaracyą z dnia 8. kwietnia 1901 dostarczać dla szkoły przez lat 10 po 3 sągi drzewa łupanego miękkiego na miejscu w lesie tudzież po 10 kóp rocznie wikliny na pniu w kępach
5. Materyał z dostawą . . .	1.000	—	1.200	—	1.200	
6. Wynagrodzenie uczniów . .	600	—	800	—	800	
7. Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	—	200	—	200	ad 5 i 6) Więcej stosownie do poz. 1 doch.
8. Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	150	—	100	—	100	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.830	—	4.112	450	4.562	

10. Wojsław. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.200	1.303	1.600	—	1.600	Więcej z powodu wysprzedaży zapasu wyrobów.
— Rozmaite zwroty	—	7	—	—	—	
2. Subwencye:						
b) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	W myśl uchwały Rady powiatowej w Śniatynie z dnia 17 sierpnia 1896, L. 966 (L. W 54.044/96).
c) od c. k. Rządu . . .	1.000	960	1.200	—	1.200	
c) od Wnego Pana Stefana Sękowskiego	100	—	100	—	100	Oprócz gotówki w kwocie 100 kor. dostarcza WP. Sękowski lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
d) z funduszów krajowych .	870	347	860	—	860	*ad 2 d*) Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.570	3.017	4.160	—	4.160	

Przychód.						
1. Płace:						
a) instruktor	840	840	1.080	—	1.080	Więcej z powodu zwiększonych czynności.
b) administrator	200	200	200	—	200	
c) nauczyciel pomocniczy .	240	180	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	—	—	320	—	320	Z powodu koniecznej potrzeby wynajęcia odpowiedniejszego lokalu na szkołę. Dotychczasowy zaś lokal dostarczany bezpłatnie przez WPana Stefana Sękowskiego służyć ma za mieszkanie dla uczniów.
3. Oświetlenie oraz dowóz i rąbanie drzewa	160	140	200	—	200	
4. Usługa	120	72	120	—	120	ad 3) Więcej wedle potrzeby.
5. Materyał	1.000	602	1.000	—	1.000	
6. Wynagrodzenie uczniów .	600	277	600	—	600	
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	200	84	200	—	200	
8. Rozmaite inne wydatki . .	210	222	200	—	200	Mniej wedle potrzeby.
— Zaliczka na materyał zapasowy	—	400	—	—	—	
Razem . . .	3.570	3.017	4.160	—	4.160	

II. Zator. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.400	1.828	2.400	—	2.400	
2. Subwencye:						
a) od gminy	360	360	360	—	360	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
c) od c. k. Rządu . . .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
d) z funduszów krajowych .	1.096	385	1.046	—	1.046	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	5.256	3.973	5.206	—	5.206	

Rozchód.

1. Płace						
a) instruktor	1.200	1.190	1.200	—	1.200	
b) pomieszkanie dla instruktora	156	167	156	—	156	Za taką cenę wynajęto pomieszkanie dla instruktora (LW. 22.041/901).
c) administrator	200	200	240	—	240	Więcej z powodu zwiększonych czynności.
d) nauczyciel rysunków i rachunkowości	240	—	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	540	500	540	—	540	Na podstawie kontraktu zawartego do r. 1904 włącznie z właścicielem domu (LW. 17600 1901 r.)
3. Opał	140	81	130	—	130	
4. Oświetleni	40	46	50	—	50	Wedle potrzeby.
5. Usługa	70	8	30	—	30	
6. Materyał	1.000	572	1.000	—	1.000	
7. Wynagrodzenie uczniów . .	1.400	1.103	1.400	—	1.400	
8. Uzupełnienie inwentarza . .	100	8	100	—	100	
9. Srodki naukowe	60	—	20	—	20	Mniej wedle potrzeby.
10. Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	110	98	100	—	100	
Razem . . .	5.256	3.973	5.206	—	5.206	

12. Grybów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1, Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.100	6.636	6 400	—	6.400	Więcej z powodu większej frekwencyi uczniów i wzrostu produkcyi.
— Rozmaite zwroty	—	30	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lokalu opału oświetlenia i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu . . .	3.000	3.000	3.200	—	3.200	
c) z funduszów krajowych .	5.600	3.783	2.640	—	2.640	Mniej z powodu iż odpada kredyt na restauracyę budynku.
Razem . . .	14.900	13.649	12.440	—	12.440	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik	2.000	1.400	2.000	—	2.000	Z tego kredytu pokrywa się płacę przodownika kowalskiego w kwocie 1.200 kor. i wydatek na remuneracyę 200 kor. za prowadzenie tymczasowego kierownictwa.
b) przodownik kowalski . .						
c) przodownik kołodziejski .	1.080	1.080	1.080	—	1.080	
d) pomocnik kołodziejski .	720	720	840	—	840	Więcej z powodu, iż za niższe płace nie można utrzymywać odpowiedniej siły.
e) pomocnik kowalski . .	—	—	600	—	600	*ad 1e*) Z powodu znacznego przybycia uczniów do działu kowalskiego.
f) administrator	480	480	480	—	480	
g) nauczyciel	460	458	460	—	460	
h) katecheta	100	100	100	—	100	
2. Materyał kołodziejski z dost.	1.700	1.682	1 600	—	1.600	Mniej wedle potrzeby.
3. Środki naukowe	240	135	240	—	240	
4. Narzędzia warsztatowe . .	280	371	200	—	200	Mniej wedle potrzeby.
5. Zakupno żelaza	2.000	2.298	2.000	—	2.000	
6. „ węgla i koksu . .	400	520	400	—	400	
7. Wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków . .	300	461	300	—	300	
8. Wynagrodzenie uczniów za robotę	1.800	1.555	1.800	—	1.800	
9. Rozmaite wydatki . . .	240	696	240	—	240	
10. Ubezpieczenie od ognia inwentarza i budynków . .	100	93	100	—	100	
— Restauracya budynku zakładowego	3.000	1.600	—	—	—	Odpada jako kredyt jednorazowy
Razem . . .	14.900	13.649	12.440	—	12.440	

13 Grzymałów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.400	6.712	7.000	—	7.000	Mniej na podstawie wynikłości za rok 1901.
— Rozmaite zwroty	—	4	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu	3.400	3 100	3.400	—	3.400	
c) z funduszów krajowych	3.480	3.272	3.180	2.000	5.180	Więcej z powodu wstawienia kredytu na budowę szopy, lakierni i studni.
Razem	16.280	13.088	14.580	2.000	16.580	
Rozchód						
1. Płace:						
a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.320	1.200	1.320	—	1.320	
b) instruktor kowalski	1.200	1.080	1.200	—	1.200	
c) przodownik kołodziejski	1.080	1.080	1.080	—	1.080	
d) pomocnik kowalski	840	—	840	—	840	
e) administrator						
α) *płaca 1.200 K.*						
β) *dodat. na mieszkanie 200 „*	1.200	1.200	1.400	—	1.400	Więcej z powodu potrzeby przyznania dodatku na mieszkanie.
f) nauczyciel nauk dopełn.	330	330	330	—	330	
g) katecheta	100	—	100	—	100	
2. Utrzymanie lokalu	480	87	200	—	200	Mniej z powodu, iż odpada kredyt nadzwyczajny na naprawę dachu i roboty adaptacyjne.
3. Opał	160	—	140	—	140	ad 3. Mniej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	100	40	100	—	100	
5 Usługa	264	264	264	—	264	
6. Materyał kołodziejski	1.500	1.857	800	—	800	Mniej z powodu materyału zapasowego.
7. Zakupno żelaza	2.000	1.685	2.000	—	2.000	
8. „ koksu	500	393	500	—	500	
9. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	550	461	350	—	350	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na zakupno pieców żelaznych.
10. Ubezpieczenie budynków własnych, materyałów i inwentarza	56	54	56	—	56	
11. Uczniom za robotę	1.200	642	1.000	—	1.000	
12. Lakiernik, tapicer i materyał	3.000	2.209	2.500	—	2.500	Mniej stosownie do poz. 1 doch.
13. Rozmaite inne wydatki	400	423	400	—	400	
14. Na budowę szopy, lakierni i studni	—	—	—	2.000	2.000	Kredyt ten koniecznie potrzebny z powodu braku odpowiedniej szopy do suszenia materyałów drzewnych i izby w której mogłyby być lakierowane wyroby bez narażenia na uszkodzenie pyłem i prochem.
— Pożyczka chwilowa funduszu zapomogowego uczniów	—	83	—	—	—	
Razem	16.280	13.088	14.580	2.000	16.580	

14 Kamionka strumiłowa. Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:						
a) kołodziejsko-kowalskich .	9.800	8.626	10.000	—	10.000	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi.
b) ciesielskich	400	293	300	—	300	
— Rozmaite	—	19	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu . . .	3.400	2.800	3.600	—	3.600	
b) z funduszów krajowych .	8.942	8.993	10.670	—	10.670	Więcej z powodu potrzeby.
Razem . . .	22.542	20.731	24 570	—	24.570	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik						
α) *płaca . . 3.600 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 250 „*						
γ) *dodatek na mieszkanie 600 „*	3.600	3.600	4.450	—	4.450	Więcej z powodu przypadającego I dodatku pięcioletniego od 1. marca 1903 r. z rocznych 300 K. tudzież potrzeby przyznania dodatku na pomieszkanie.
b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełniając.	2.400	2.400	2.400	—	2.400	
c) instruktor kołodziejski .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
d) instruktor ciesielstwa .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
e) majster kowalski . . .	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
f) przodownik kołodziejski .	—	—	840	—	840	Z powodu koniecznej potrzeby ze względu na większą produkcyę.
g) pomocnik kowalski . . .	840	360	480	—	480	
h) „ kołodziejski .	—	180	360	—	360	*ad 1 g i h*) Wedle potrzeby.
i) katecheta obrz. rz. kat. .	100	117	100	—	100	
j) katecheta obrz. gr. kat .	100	100	100	—	100	
2. Wynajem budynku . . .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
3 Opał	200	92	240	—	240	
4. Oświetlenie	170	93	200	—	200	Więcej wedle potrzeby.
5. Usługa	192	192	240	—	240	
6. Materyał drzewny z dostawą	1.200	668	1.200	—	1.200	
7. Ubezpieczenie budynków i inwentarza	200	241	120	—	120	Mniej wedle potrzeby.
8. Środki naukowe, przybory do rysowania i pisania i uzupełnienie inwentarza . .	1.600	854	1.200	—	1.200	Mniej z powodu iż odpada kredyt na sprawienie nowych narzędzi.
9. Wydatki administracyjne i kancelaryjne	400	518	400	—	400	
10. Zakupno żelaza z dostawą	2.800	2.425	2.800	—	2.800	
11. „ węgla i koksu .	700	746	700	—	700	
12. Uczniom IV. roku za wyroby bednarskie i kołodziejskie	1.000	937	1.200	—	1.200	Więcej stosownie do poz. 1. doch.
13. Za wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków . .	2.000	2.168	2.500	—	2.500	
Razem . . .	22.542	20.731	24.570	—	24.570	

15. Tłumacz. Krajowy warsztat kołodziejski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nzdzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.000	—	4.000	—	4.000	Więcej z powodu otwarcia drugiego roku nauki.
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	1.000	—	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu . . .	3.000	—	3.600	—	3.600	
c) z funduszów krajowych .	6.592	—	5.580	—	5.580	Mniej z powodu iż odpada kredyt na materyał zapasowy i preliminowania wyższej subwencyi państwowej.
Razem . . .	13.592	—	14.180	—	14.180	

Rozchód.

1, Płace:						
a) kierownik	1.920	—	2.700	—	2.700	Z powodu iż odpada dodatek na mieszkanie albowiem kierownik ma dostać mieszkanie w naturze.
b) pomocniczy nauczyciel do rysunków						
a) *płaca . . . 1.200 K.*						
β) *dod. na mieszk. 300 „*	—	—	1.500	—	1.500	Kredyt ten koniecznie potrzebny ze względu na naukę rysunków.
c) przodownik kołodziejski .	1.080	—	980	—	980	Mniej z powodu iż odpada dodatek na mieszkanie po 100 koron.
d) przodownik kowalski . .	960	—	860	—	860	
e) nauczyciel do nauk wieczornych	500	—	480	—	480	Mniej wedle potrzeby.
f) katecheci obu obrządków	240	—	240	—	240	
2. Wynajem mieszkania dla kierownika i przodowników	—	—	520	—	520	Wydatek ten wchodzi w miejsce dodatków na mieszkanie skreślonych pod poz. 1 a, c, d)
3. Opał	140	—	300	—	300	Więcej z powodu większej ilości uczniów.
4. Oświetlenie	60	—	160	—	160	
5. Usługa	192	—	240	—	240	
6. Materyał drzewny . . .	4.000	—	2.000	—	2.000	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na materyał zapasowy.
7. „ żelazny z dostawą	2.400	—	1.400	—	1.400	*ad 7*) Mniej wedle potrzeby.
8. Węgiel i koks	—	—	400	—	400	*ad 8*) Wydatek pokrywany był dotychczas z kredytu pod 7.
9. Wynagrodzenie uczniów . .	800	—	800	—	800	
10. Środki naukowe	300	—	600	—	600	Więcej z powodu otwarcia drugiego roku nauki.
11. Uzupełnienie inwentarza . .	100	—	200	—	200	
12. Na wyplatanie, lakierowanie i t. p.	600	—	400	—	400	Mniej wedle potrzeby.
13. Rozmaite wydatki administracyjne	300	—	400	—	400	Więcej z powodu jak poz. 10.
Razem . . .	13.592	—	14.180	—	14.180	

16. Stanisławów. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wyniklość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.000	4.684	6.000	—	6.000	
— Rozmaite	—	21	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	1.600	1.600	1.600	—	1.600	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
c) z Kasy oszczędności .	400	400	400	—	400	
d) od c. k. Rządu . . .	3.000	2.600	4.500	—	4.500	
e) z funduszów krajowych .	8.492	7.944	4.759	—	4759	Mniej z powodu preliminowania wyższej subwencyi od c. k. Rządu i przeniesienia raty od zaciągnąć się mającej pożyczki na budowę, która wchodzi w miejsce czynszu za lokal pod osobną pozycyę 416 b. rubr. XII wyd. fund. kraj.
Razem . . .	19.692	17.449	17.459	—	17.459	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik i nauczyciel fachowy:						
α) *płaca . . 2.700 K.*						
β) *dod. na mieszk. 600 „*						
γ) *I. dod. pięciol. 167 „*	3.300	3.000	3.467	—	3.467	Więcej z powodu przypadającego I dodatku pięcioletniego od 1. marca 1903. z rocznych 200 koron.
b) nauczyciel snycerstwa .	1.080	960	1.080	—	1.080	
c) werkmistrz stolarstwa .	1 080	960	1.080	—	1.080	
d) nauczyciel rysunków odręcznych	960	960	960	—	960	
e) nauczyciel pomoc. rysunków technicznych . , .	240	40	240	—	240	
f) nauczyciel stylistyki, niemieckiego, polskiego i rachunków	750	648	750	—	750	
g) pomocnik stolarstwa . .	840	720	840	—	840	
h) „ tokarstwa . .	840	—	840	—	840	
i) katecheci obu obrząd. .	100	100	100	—	100	
— Wynajem lokalu	2.400	2.400	—	—	—	W miejsce wydatku na wynajem lokalu wchodzi w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. lipca 1902 w rub. XII wyd. fund. pod poz. 416 b) rata w kwocie 4.200 koron od pożyczki 75.000 kor. na budowę szkoły
2. Opał	320	301	320	—	320	
3. Oświetlenie	250	185	250	—	250	
4. Usługa . . . . . , .	432	432	432	—	432	
5. Materyał	1.600	872	1.600	—	1.600	
6. Środki naukowe dla szkoły i uczniów	600	785	600	—	600	
7. Rozmaite inne wydatki . .	400	576	400	—	400	
8. Środki pomocnicze warsztatowe (bajcy, okucia, lustra i t. p.) . , ...	1.600	1.222	1.600	—	1.600	
9. Wynagrodzenie uczniom za roboty	2.400	1.528	2.400	—	2.400	
10. Na uzupełnienie inwentarza i dokupno narzędzi . . .	500	1.260	500	—	500	
— Zaliczka na opłacenie wyższego czynszu za lokal w r. 1902.	—	500	—	—	—	
Razem . . .	19.692	17.449	17.459	—	17.459	

17. Kalwarya. Krajowa szkoła stolarska

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.000	2.434	3.000	—	3.000	Więcej z powodu wzrostu produkcyi i wprowadzenia działu maszynowego.
— Rozmaite	—	69	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	200	—	200	Gmina zobowiązuje się na utrzymanie szkoły w nowym budynku płacić rocznie 200 kor.
a) od c. k. Rządu . . .	3.500	3.000	4.000	—	4.000	
b) z funduszów krajowych .	17.300	6.498	7.600	10.000	17.600	Więcej z powodu wprowadzenia warstatów mechanicznych, j. n.
Razem . . .	22.800	12.001	14.800	10.000	24.800	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor kierujący . .	2.600	2.400	2.600	—	2.600	
b) werkmistrz dla stolarstwa maszynowego i tokarstwa	—	—	600	—	600	Wydatek ten wstawia się od 1. września 1903 z powodu zaprowadzenia warsztatów mechanicznych.
c) werkmistrz dla stolarstwa szkolnego meblowego .						
a) *płaca . . . 1.200 K.*						
β) *dod. na mieszk. 300* „	1.500	1.500	1.500	—	1.500	
d) werkmistrz snycerstwa .	1.200	960	1.200	—	1.200	
e) przodownik stolarski . .	720	600	720	—	720	
— przodownik tokarstwa .	720	—	—	—	—	
f) maszynista	—	—	400	—	400	Wydatek ten wstawia się na palacza kotłów od 1. września 1903 r. z powodu jak poz. 1 b).
g) nauczyciel pomocniczy rysunków	600	574	600	—	600	
h) nauczyciel języka polskiego i korespondencyi przem.	300	272	300	—	300	
i) nauczyciel języka niemieckiego	300	272	300	—	300	
k) nauczyciel rachunków i rachunkowości	400	327	400	—	400	
l) katecheta	160	132	160	—	160	
Do przeniesienia . . .	8.500	7.037	8.780	—	8.780	

Rozchód	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
Do przeniesienia . . .	8.500	7.037	8.780	—	8.780	
2. Opał maszynowy	—	—	200	—	200	Wydatek ten wstawia się z powodu zaprowadzenia działu maszynowego.
3. Pomocnik maszynisty, odźwierny i służący	—	—	220	—	220	
4. Materyał	700	714	800		800	Więcej z powodu wzrostu produkcyi.
5. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów . .	500	148	500	—	500	
6. Rozmaite inne wydatki . .	600	490	600	—	600	
7. Środki pomocnicz · warsztatowe	400	814	800	—	800	Więcej z powodu jak poz. 2.
8. Wypłaty uczniom za roboty	900	1.436	1.400	—	1.400	Więcej z powodu jak poz. 1. doch.
9. Uzupełnienie inwentarza .	200	399	200	—	200	
10. Na wieczorny kurs majsterski	1.000	963	1.300	—	1.300	*ad 10)* Więcej z powodu znacznego wzrostu frekwencyi i przyjęcia trzeciej siły nauczycielskiej do nauki rysunku wolnorę-cznego.
11. Na urządzenie warsztatów mechanicznych	10.000	—	—	10.000	10.000	Kredyt ten wraz z kredytem zeszłorocznym 10.000 K. i zwrotem subwencyi od gminy 13.000 kor., na budynek w którym obecnie mieści się szkoła — razem więc 33.000 kor., służyć ma na budowę nowej szkoły w której pomieszczony zostanie oddział maszynowy w celu podniesienia produkcyi taniego przemysłu meblowego.
Razem . . .	22.800	12.001	14.800	10.000	24.800	

18. Jaworów. Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.000	5.622	6.000	—	6.000	Więcej z powodu wzrostu produkcyi.
— Zwroty za opakowanie i dostawę	—	278		—	—	
2. Subwencye;						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lokalu na warsztat, pomieszkania dla instruktora, opału światła i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu . . .	1.500	—	2.500	—	2.500	
c) z funduszów krajowych .	2.452	2.556	2.372	—	2.372	Mniej z powodu preliminowania wyższej subwencyi państwowej.
Razem . . .	7.152	8.656	11.072	—	11.072	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
a) *płaca* . . . *1.440 K*						
β) *dodat. osob.* . *360* „	1.440	1.440	1.800	—	1.800	
b) administrator	500	499	600	—	600	Więcej z powodu znacznie zwiększonych czynności, wskutek nadmiernej produkcyi spowodowanej bardzo wielkim popytem za wyrobami.
c) pomocnik do rzeźbiarstwa	240	200	360	—	360	
d) pomocnik do tokarstwa .	240	220	360	—	360	
e) pomocnik do wykańczania i malowania robót .	—	—	360	—	360	
2. Utrzymanie lokalu i stróża .	192	49	192	—	192	
3. Materyał drzewny . . .	900	631	1 000	—	1.000	Więcej z powodu jak poz. 1 doch.
4. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów . .	300	86	400	—	400	Więcej z powodu znaczniejszej frekwencyi.
5. Rozmaite inne wydatki kancelaryjne	540	710	500	—	500	Mniej wedle potrzeby.
6. Środki pomocnicze warsztatowe	700	822	1.500	—	1.500	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Wypłaty uczniom za roboty	1.600	2.727	3.000	—	3.000	
8. Uzupełnienie inwentarza .	500	160	1.000	—	1.000	Więcej z powodu potrzeby dokupna narzędzi.
— Zaliczka na materyały . .	—	800	—	—	—	
— Koszta opakowania i dostawa wyrobów	—	312	—	—	—	
Razem . . .	7.152	8.656	11.072	—	11.072	

B) Szkoły garncarskie

19. Kołomyja. Krajowa szkoła garncarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.000	5.585	5.500	—	5.500	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901.
— Ze sprzedaży materyałów .	—	106	50	—	50	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenie dla szkoły wraz z opałem i oświetleniem, a zausługę dodaje służącemu 96 koron.
— od Rady powiatowej .	—	—	—	—	—	
a) od c. k. Rządu . . .	6.000	5.600	6.000	—	6.000	Rada powiat. przeznacza 100 kor. na stypendya dla uczniów.
b) z funduszów krajowych .	8 570	7.599	8.890	—	8.890	Więcej z powodu przyznania kierownikowi i dwom przodownikom dodatków na pomieszkanie pobieranych już przez resztę personalu.
Razem . . .	18.570	18.890	20.440	—	20.440	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca . . . 3.600 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 400* „						
γ) *dodat. na mieszk. 600* „	4.000	4.000	4.600	—	4.600	Więcej z powodu przyznania dodatku na mieszkanie w kwocie 600 kor. Dodatek pięcioletni pobiera od dnia 1. stycznia 1899 r. w kwocie 400 k. rocznie.
b) nauczyciel rysunków:						
α) *płaca . . . 2.400 K.*						
β) *dodat. na mieszk. 400* „						
γ) *I. dod. pięciol. 300* „	3.040	2.800	3.100	—	3.100	Więcej z powodu iż wchodzi dodatek pięcioletni za cały rok a który pobiera od dnia 13. marca 1902 w kwocie 300 kor. rocznie.
c) przodownik do nauki toczenia i formowania:						
α) *płaca . . . 1.440 K.*						
β) *dodat na mieszk. 300* „	1.440	1.440	1.740	—	1.740	
d) instruktor do nauki katlarstwa:						
α) *płaca . . . 1.440 K.*						
β) *dodat. na mieszk 300* „						
γ) *I. dod. pięciol. 160* „	1 900	1.900	1.900	—	1.900	Pobiera I. dodatek pięcioletni od dnia 1 stycznia 1900 w kwocie 160 koron.
e) przodownik do nauki modelowania:						
α) *płaca . . . 1.440 K.*						
β) *dod. na mieszk. 300* „	1.440	1.440	1.740	—	1.740	Więcej z powodu przyznania dodatku na mieszkanie w kwocie 300 kor. jak poz. b. i d.
Do przeniesienia . . .	11.820	11.580	13.080	—	13.080	

Rozchód	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
Z przeniesienia . . .	11.820	11.580	13.080	—	13.080	
f) nadzwyczajny nauczyciel przedmiotów pomocnicz. .	300	245	300	—	300	
g) katecheta obrz. rzym. kat.	100	100	100	—	100	
h) katecheta obrz. gr. kat. .	100	100	100	—	100	
i) pomocnik kancelaryjny .	360	360	360	—	360	
2. Rąbanie drzewa	80	78	80	-	80	
3. Usługa.	760	768	760	—	760	
4. Materyał i opał techniczny .	1.300	1.390	1.500	—	1.500	Więcej z powodu większej produkcyi jako poz. 1 doch.
5. Środki naukowe	450	721	400	—	400	Mniej wedle potrzeby.
6. Rozmaite inne wydatki i kancelaryjne	560	522	560	—	560	
7. Wynagrodzenie uczniów. praktykantów, czeladników i majstrów	1.500	2.079	2.000	—	2.000	Więcej z powodu jak poz. 1 doch.
8. Wynagrodzenie robotników dziennych	500	467	500	—	500	
9. Uzupełnienie inwentarza i zakupno narzędzi	400	203	400	—	400	
— Koszta odbycia kursu drenarskiego	100	—	—	—	—	Odpada z powodu braku frekwentantów.
10. Ubezpieczenie inwentarza .	240	277	300	—	300	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	18.570	18.890	20.440	—	20.440	

20. Podgórz. Krajowy kurs dla przemysłu keramicznego.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Koron				
— Zapas z r. 1900 na urządzenie	—	591	—	—	—	
— Rozmaite	—	2	—	—	—	
1. Subwencye:						
a) od gminy	1.000	1,500	1.000	—	1.000	W myśl uchwały Rady gminnej z dnia 30. listopada 1899 obowiązującej na sześć lat. (LW. 49.256/1900).
b) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	Rada powiatowa w Wieliczce wedle sprawozdania z dnia 5. października 1899 L. 5.191 postanowiła przyczyniać się do utrzymania datkiem rocznym w kwocie 200 kor. i przeznaczyła na stypendya również 200 kor. (LW. 49.256/900).
c) od Izby handlowej w Krakowie	600	—	—	—	—	*ad 1 c)* Mniej gdyż izba handlowa w Krakowie deklaracyą z dnia 7. października 1899 L. 4722 obowiązała przyczyniać się corocznie kwotą 600 koron tylko na stypendya dla uczniów a nie na utrzymanie kursów.
d) od c. k. Rządu . . .	4.000	3.000	5.000	—	5.000	*ad 1 d*). Więcej z powodu wstawienia kredytu na budowę pieców do nauki praktycznej i zrównania płacy kierownika.
e) z funduszów krajowych .	5.094	5.302	6.918	3.000	9.918	
Razem . . .	10.894	10.595	13.118	3.000	16.118	

Rozchód.

1. Subwencye:						
a) kierownik (płaca) . . .	2.600	3.200	3.600	—	3.600	Więcej celem zrównania płacy do wysokości w jakiej pobierają wszyscy kierownicy ze studyami technicznemi.
b) wynagrodzenie nauczycieli	3.744	2.194	4.498	—	4.498	*ad 1 b*) Wynagrodzenie płatne jest od godziny udzielonej nauki a mianowicie 1066 godzin po 3 kor. i 266 godzin po 5 kor.
2. Wynajem lokalu	2.400	825	2.400	—	2.400	
3. Opał	300	279	500	—	500	
4. Oświetlenie lokalu . . .	150	77	240	—	240	Więcej z powodu większego lokalu.
5. Usługa	400	417	480	—	480	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	1.000	3.382	1.000	—	1.000	
7. Rozmaite inne wydatki . .	300	221	400	—	400	Więcej wedle potrzeby.
8. Budowa pracowni i pieców	—	—	—	3.000	3.000	Kredyt ten wstawia się na budowę pieców do nauki praktycznej.
Razem . . .	10.894	10.595	13.118	3.000	16.118	

C. Szkoły dla wyrobów ze skóry.

21. Witków. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.700	3.838	3.800	—	3.800	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901 i zwiększonej frekwencyi uczniów. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszta produkcyi t. j. materyału i robocizny a zyski idą na spłatę zaliczki zwrotnej udzielonej na fundusz obrotowy.
— Zapas funduszu obrotowego z r. 1900.	—	48	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu . . .	1.600	1.500	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych .	4.062	3.851	3.962	—	3.962	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na kopyta i narzędzia.
Razem . . .	8.362	9.237	9.362	—	9.362	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik warsztatu . .	720	720	720	—	720	
b) instruktor fachowy . .	960	960	960	—	960	
c) pomocnik instruktora .	960	960	960	—	960	
d) przodownik	960	960	960	—	960	
e) katecheta obrz. rzym. i grecko kat.	200	200	200	—	200	
f) nauczyciele pomocniczy .	720	790	720	—	720	
2. Na utrzymanie lokalu . .	100	143	200	—	200	Pomieszczenia dla warsztatu i opału dostarcza JE. JW. Stanisław hr. Badeni. Większy kredyt zwyczajny wstawia się na naprawę podłóg i murów.
3. Opał	—	—	100	—	100	*ad 3*) Wydatek ten wstawia się z powodu iż dostarczanych bezpłatnie 6 sągów nie wystarcza.
4. Oświetlenie	50	86	50	—	50	
5. Usługa	192	204	192	—	192	
6. Materyał	2.400	2.958	3.000	—	3.000	*ad 6*) Więcej stosownie do poz. 1. doch.
7. Wynagrodzenie uczniów .	300	343	500	—	500	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	600	74	600	—	600	
9. Rozmaite drobne wydatki .	200	318	200	—	200	
— Reszta kosztów utrzymania uczniów	—	184	—	—	—	
— Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1902. .	—	137	—	—	—	
— Spłata funduszu obrotowego IX i X. raty pożyczki fund. kraj.	—	200	—	—	—	
Razem . . .	8.362	9.237	9.362	—	9.362	

22. Stary Sącz. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	9.000	10.249	10.300	—	10.300	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszta produkcyi t. j. materyał i robociznę a zyski idą na spłatę zaliczki zwrotnej udzielonej na fundusz obrotowy.
— Zapas funduszu obrotowego z r. 1900	—	24	—	—	—	
2. Subwencye:						
od gminy	—	—	—	—	—	Gmina z uchwałą z dnia 29. listopada 1898, odmówiła dalszego subwencyonowania tego zakładu.
a) od Rady powiatowej . .	600	600	600	—	600	*ad 2 a*) Na podstawie oświadczenia Wydziału powiatowego z dnia 14 sierpnia 1899 L. 1450.
b) od c. k. Rządu . . .	1.200	1.200	1.400	—	1.400	*ad 2 c*) Mniej z powodu wyższego preliminowania subwencyi od c. k. Rządu.
c) z funduszów krajowych .	3.766	3.170	3 696	—	3.696	
Razem . . .	14.566	15.243	15.996	—	15.996	

Rozchód

1. Płace:						
a) kierownik warsztatu . .	600	600	600	—	600	
b) instruktor fachowy . .	1.400	1.400	1.600	—	1.600	Więcej z powodu zwiększonych czynności spowodowanych znaczną produkcyą wyrobów.
c) przodownik	960	960	960	—	960	
d) pomocnik warsztatowy .	960	200	960	—	960	
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	700	697	700	—	700	
3. Opał	160	182	180	—	180	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901
4. Oświetlenie	90	88	100	—	100	
5. Usługa	96	96	96		96	
6. Materyał	7.900	8.052	8.000	—	8.000	Więcej stosownie do poz. 1. doch.
7. Wynagrodzenie uczniów . :	1.100	2.086	2.000		2.000	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	382	600	—	600	Więcej z powodu potrzeby zakupna nowych narzędzi.
9. Rozmaite inne wydatki . .	200	365	200	—	200	
— Na spłatę IX i X raty z r. 1900 pożyczki z fund. kraj.	—	135	—	—	—	
Razem . . .	14.566	15.243	15.996	—	15.996	

23. Dobczyce Krajowa szkoła szewska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.200	1.905	2 500	—	2.500	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywać ma przedewszystkiem koszta produkcyi t. j. materyał i robociznę.
— Rozmaite	—	11	—	—	—	
— Chwilowa pożyczka z fund. zapomogowego uczniów . .	—	60	—	—	—	
1. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenia dla szkoły, opału, oświetlenia i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	Na mocy uchwały Rady powiatowej z dnia 15. grudnia 1897.
b) od c. k. Rządu . . .	900	900	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	2.740	2.766	2.590	500	3 090	Więcej z powodu wstawienia kredytu na zakupno maszyny do obrębiania dziurek.
Razem . . .	6.040	5.842	6.290	500	6.790	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik warsztatu .	600	600	600	—	600	
b) instruktor fachowy . .	1.080	1.080	1.200	—	1.200	Więcej z powodu potrzeby przydzielenia do tej szkoły jednego z lepszych instruktorów.
c) pomocnik instruktora .	960	960	960	—	960	
d) nauczyciel	480	400	480	—	480	
e) katecheta	120	120	120	—	120	
2. Materyał	1.600	1.767	1.700	—	1.700	Więcej z powodu jak poz. 1 doch.
3. Wynagrodzenie uczniów za robotę	500	269	500	—	500	
4. Uzupełnienie inwentarza .	300	333	300	500	800	Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na zakupno maszyny do obrębiania dziurek.
5. Środki naukowe	200	97	200	—	200	
6. Rozmaite wydatki i kancelaryjne	200	216	230	—	230	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	6.040	5.842	6.290	500	6.790	

D. Szkoły tkackie.

24. Krosno. Krajowa szkoła tkacka.

Przychód.	uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyj. Towarz. produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Ze sprzedaży kartonów . .	800	596	800	—	800	
— Rozmaite zwroty	—	54	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	
— od Rady powiatowej .	—	—	—	—	—	
a) od c. k. Rządu . . .	8.000	7.000	8.000	—	8.000	
b) z funduszów krajowych .	9.692	9.190	9.824		9.824	Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły.
Razem . . .	18.492	16.840	18.624	—	18.624	Rada powiatowa odmówiła dalszego subwencyonowania szkoły. *ad 2 b*) Więcej z powodu iż odpada subwencya powiatowa.

Rozchód.

A) Szkoła:						
1, Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca . . . 3.600 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 400 „*						
γ) *II. „ „ 400 „*	4.400	4.400	4.400	—	4.400	Kierownik pobiera II. dodatek pięcioletni od 1 stycznia 1899.
b) nauczyciel rysunków;						
α) *płaca . . . 2400 K.*						
β) *dod. na mieszk. 400 „*						
γ) *I. dod. pięciol. 300 „*	3.100	3.100	3.100	—	3.100	Nauczyciel pobiera I. dodatek pięcioletni w kwocie 300 K. od dnia 1. stycznia 1902.
c) pomocnik do nauki rysunków	600	—	600	—	600	
d) instruktor w tkalni ręcznej:						
α) *płaca . . . 1.440 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 160 „*						
γ) *II. „ „ 160 „*	1.720	1.600	1.760	—	1.760	Więcej z powodu przypadającego II dodatku pięcioletniego za cały rok. Dodatek ten pobiera instruktor od 1. kwietnia 1902. w kwocie 160 koron rocznie.
e) przodownik	840	840	960	—	960	
f) nauczyciele przedmiotów pomocniczych	1.292	1.026	1.292	—	1.292	
g) pisarz w kancelaryi kierownika	720	960	720	—	720	
2. Ubezpieczenie inwentarza .	360	28	360	—	360	
3. Opał	1.300	965	1.300	—	1.300	
4. Oświetlenie	260	236	260	—	260	
5. Usługa	480	506	552	—	552	Więcej z powodu koniecznej potrzeby.
— Materyał	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu jak poz. 1. doch.
6. Uzupełnienie inwentarza .	400	304	400	—	400	
7. Środki naukowe	700	1.205	700	—	700	
8. Rozmaite inne wydatki, przybory rysunkowe i próbki do dekompozycyi	1.100	613	1.000	—	1.000	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1901.
— Wydatki nieprzewidziane .	—	200	—	—	—	
Razem . . .	17.272	15.983	17.404	—	17.404	

Rozchód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
B) Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.						
1. Płace:						
a) wynagrodzenie kierownika	240	240	240	—	240	*Ad 1.* Kierownik i nauczyciel rysunków wykonują do tkanin szkice i obliczają jak one do danych maszyn zastosowane być mają, nadto dozorują wykonanie deseni na carta rigata, z których wybija się kartony.
b) wynagrodzenie nauczyciela rysunków . . .	160	160	160	—	160	
c) wynagrodzenie przodownika	120	120	120	—	120	
2. Materyał, desenie i wynagrodzenie za robotę . . .	700	337	700	—	700	
Razem . . .	1.220	857	1.220	—	1.220	

Zestawienie rozchodu.

A) szkoła	17.272	15.983	17.404	—	17.404
B) pracownia dla wyrabiania wzorów i wybijania kartonów	1.220	857	1.220	—	1.220
Suma wydatków	18.492	16.840	18.624	—	18.624

25. Gliniany. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych i rozmaite	—	63	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa tkaczy, które w zamian tak na wyrób jakoteż do celów naukowych dostarczabezpłatnie przędzy i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
a) od gminy	240	240	240	—	240	Gmina daje 240 koron na lokal, opał i oświetlenie dla warsztatu.
b) od Rady powiatowej w Przemyślanach	100	100	100	—	100	
c) od c. k. Rządu	2.400	2.400	2.400	—	2.400	
d) z funduszów krajowych .	3.052	2.889	3.472	—	3.472	Więcej z powodu dodatku na mieszkanie dla instruktora i podwyższenia płacy przodowników.
Razem . . .	5.792	5.692	6.212	—	6.212	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor fachowy:						
α) *płaca . . 1.600 K.*						
β) *I dod. pięciol. 160 „*						
γ) *dod. na mieszk 300 „*	1.760	1.760	2.060	—	2.060	Więcej z powodu potrzeby przyznania dodatku na mieszkanie w miejsce lokalu który użyty został na rozszerzenie warsztatu.
b) przodownik	600	600	720	—	720	*ad 1b*) Więcej z powodu pilności.
c) nauczyciel pomocniczy .	240	240	240	—	240	
d) na si y pomocnicze przybieranie przez Tow. tkackie	1.000	1.000	1.000	—	1.000	
e) katecheta obrz. rzym i gr. kat.	200	200	200	—	200	
2. Wynajem lokalu	720	720	720	—	720	
3. Opał	200	262	200	—	200	
4. Oświe lenie	40	28	40	—	40	
5. Usługa	72	68	72	—	72	
6. Środki naukowe	700	738	700	—	700	
7. Uzupełnienie inwentarza .	200		200	—	200	
8. Rozmaite inne wydatki . .	60	76	60	—	60	
Razem . . .	5.792	5.692	6.212	—	6.212	

26. Gorlice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Tow. produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1 Subwencye:						
a) od gminy	300	300	300	—	300	Gmina zobowiązała się na mocy deklaracyi z dnia 26. października 1892, dostarczać bezpłatnie pomieszczenia dla szkoły, pomieszkania dla instruktora, tudzież opału, oświetlenia i usługi. Pismem jednak z dnia 18. kwietnia 1901 l. 1241 (LW. 28.848 901) postanowiła zamiast dawania pomieszkania w naturze dla instruktora, płacić na ten cel ryczałt w kwocie 300 K. rocznie
b) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	
c) od c. k. Rządu . . .	900	700	900	—	900	
d) z funduszów krajowych .	500	556	740	—	740	
Razem . . .	2.100	1.956	2.340	—	2.340	*ad 1 b*) Na podstawie zobowiązania z 14. lipca 1892 L. 223. *ad 1 d*) Więcej z powodu zrównania płacy instruktora.
Rozchód.						
1. Płace:						
Instruktor						
a) *płaca . . . 1.440 K.*						
β) *dodat. na pomieszkanie . 300 „*	1.500	1.500	1.740	—	1.740	Więcej z powodu potrzeby zrównania płacy do wysokości w jakiej pobierają wszyscy instruktorowie kierujący warsztatami. Dodatek na pomieszkanie pokrywa gmina jak poz. 1 a) doch.
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	311	400	—	400	
3. Rozmaite inne wydatki . .	200	145	200	—	200	
Razem . . .	2.100	1.956	2 340	—	2.340	

27. Korczyna. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona 902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nzdzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachuuek miejscowego Tow. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
— Rozmaite	—	16	—	—	—	
1. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza w myśl uchwały z dnia 22. kwietnia 1886 (LW. 23.760|86) bezpłatnie opału oświetlenia i usługi.
a) od c. k. Rządu . . .	1.440	1.440	1.400	—	1.400	
b) z funduszów krajowych .	2.200	1.838	2.400	—	2.400	Więcej z powodu dodatku osobistego dla instruktorów.
Pazem . . .	3.640	3.294	3.800	—	3.800	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca . . . 1.440 K*						
β) *I. dod. pięciol. 160* „						
γ) *II.* „ „ *160* „						
δ) *dod. osobisty 200* „	1.760	1.760	1.960	—	1.960	Więcej z powodu potrzeby przyznania dodatku osobistego w kwocie 200 kor. na który instruktor ten zasługuje swoją wytrwałą pracą od roku 1899. Drugi dodatek pięcioletni pobiera od dnia 1. stycznia 1899.
b) przodownik	840	840	840	—	840	
c) pomocniczy nauczyciel rachunków	240	240	240	—	240	
d) pomocniczy nauczyciel rysunków	200	200	200	—	200	
— Wynajem lokalu . . .	—	—	—	—	—	Dostarcza bezpłatnie miejscowe Towarzystwo tkaczy.
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	440	139	400	—	400	Muiej wedle potrzeby.
3. Rozmaite inne wydatki . .	160	115	160	—	160	
Razem . . .	3.640	3.294	3 800	—	3.800	

28. Kosów. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona r. rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Koron y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Tow. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
2. Subwencye:						
a) od gminy	80	80	80	—	80	
b) od Rady powiatowej . .	300	300	300	—	300	
c) od c. k. Rządu	1.500	1.400	1.500	—	1.500	
d) z funduszów krajowych .	3.296	2.614	3.200	—	3.200	Mniej z powodu iż odpadł kredyt na zakupno krosien i przyborów.
Razem . . .	5.176	4.394	5.080	—	5.080	

Rozchód

1 Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca. . . 1.440 K.*						
β) *dodat. osob. . 200 „*						
γ) *dod. na mieszk. 300 „*						
δ) *I. dod. pięciol. 160 „*	2.016	1.656	2.100	—	2.100	Więcej z powodu potrzeby podwyższenia dodatku na mieszkanie do wysokości normalnej przyjętej w innych miejscowościach. Dodatek pięcioletni pobiera od 1. stycznia 1902 r w kwocie 160 kor. rocznie.
b) przodownik	720	720	840	—	840	
c) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej . . .	360	360	360	—	360	*ad 1 b*) Więcej z powodu długoletniej służby i ubóstwa tegoż.
d) katecheta	80	80	80	—	80	
e) pomocnik administr. . .	300	300	300	—	300	
— Lokal	—	—	—	—	—	Pomieszczenia dla warsztatu dostarcza Towarzystwo tkackie.
2. Opał	240	249	240	—	240	
3, Oświetlenie	120	89	120	—	120	
4. Usługa	240	240	240	—	240	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	800	466	500	—	500	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na zakupno krosien i przyborów.
6. Rozmaite inne wydatki . .	300	234	300	—	300	
Razem . . .	5.176	4.394	5.080	—	5.080	

29. Łańcut. Krajowy naukowy warsztat tkacki im. Franciszka Józefa.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarzystwa produkcyjnego i handlowego, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych, i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
a) od gminy	500	500	500	—	500	
b) od Rady powiatowej . .	600	600	600	—	600	
c) od c. k. Rządu	1.500	800	1.500	—	1.500	
d) z funduszów krajowych .	2.040	2.270	2.050	—	2.050	Więcej z powodu dodatku osobistego dla instruktora.
Razem . . .	4.640	4 170	4.650	—	4.650	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca . . 1.440 K.*						
β) *dod. na mieszk 360* „						
γ) „ *pięcioletni 160* „						
δ) „ *osobisty. 200* „	1.960	1.960	2.160	—	2.160	Więcej z powodu potrzeby przyznania dodatku osobistego w kwocie 200 kor. ze względu na gorliwą i skuteczną pracę tego instruktora. Dodatek pięcioletni w kwocie 160 kor. rocznie pobiera od dnia 1. stycznia 1900.
b) przodownik	800	720	800	—	800	
2. Donajem lokalu , . . .	480	480	480	—	480	
3. Opał i oświetlenie . . .	570	348	500	—	500	*ad 3*) Mniej wedle potrzeby.
4. Usługa	360	360	360	—	360	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	320	217	200	—	200	Mniej z powodu iż odpada kredyt na zakupno szaf.
6. Rozmaite wydatki . . , .	150	85	150	—	150	
Razem . . .	4.640	4.170	4 650	—	4.650	

30. Rychwałd. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarz. tkaczy, które z zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakotez do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenia dla warsztatu wraz z opałem, oświetleniem i usługą.
a) od Rady powiatowej . .	400	—	400	—	400	
b) od c. k. Rządu	1.000	960	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	2.110	2.183	2.310	—	2.310	Więcej z powodu dodatku osobistego dla instruktora.
Razem . . .	3.510	3.143	3.710	—	3.710	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor fachowy:						
α) *płaca . . 1.440 K.*						
β) *dod. osobisty. 200 „*	1.440	1.440	1.640	—	1.640	Więcej z powodu potrzeby przyznania dodatku osobistego w kwocie 200 kor. ze względu na pilność i ubóstwo tegoż instruktora.
b) nauczyciel czytania pisania i rachunków . . .	600	600	600	—	600	
c) przodownik warsztatowy.	720	720	720	—	720	
d) katecheta	100	100	100	—	100	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	105	400	—	400	
3. Rozmaite inne wydatki . .	200	155	200	—	200	
4. Na ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego . .	50	23	50	—	50	
Razem . . .	3.510	3.143	3.710	—	3.710	

31. Wilamowice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminnje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarz. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
a) od gminy	400	400	400	—	400	*ad 1 a*) Oprócz tego dostarcza gmina bezpłatnie pomieszczenia dla warsztatu wraz z opałem, oświetleniem i usługą.
b) od Rady powiatowej . .	100	100	100	—	100	
c) od c. k. Rządu	1.000	800	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych .	2.370	1.244	1.540	—	1.540	Mniej z powodu iż odpada kredyt na nieprzewidziane wydatki.
Razem . . .	3.870	2.544	3.040	—	3.040	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca . . . 1.440 K.*						
β) *1. dod. pięciol. 160 „*	1.600	1.600	1.600	—	1.600	Instruktor pobiera I. dodatek pięcioletni w kwocie 160 k. od dnia 1. stycznia 1900 r.
b) przodownik	600	550	840	—	840	Więcej wedle potrzeby.
— katecheta	100	—	—	—	—	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	223	400	—	400	
3. Rozmaite inne wydatki . .	160	163	180	—	180	Więcej wedle potrzeby.
4. Na zabezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego . .	10	8	20	—	20	
— Na nieprzewidziane . . .	1.000	—	—	—	—	Odpada jako kredyt jednorazowy.
Razem . . .	3.870	2.544	3.040	—	3.040	

32. Rakszawa Krajowa szkoła sukiennicza

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie wszelkich materyałów potrzebnych tak do wyrobów, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
— Rozmaite zwroty	—	70	—	—	—	
— Od kierownika za oświetlenie w mieszkaniu	50	50	—	—	—	
1. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	1.000	1.000	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu . . .	6.000	5.600	6.000	—	6.000	
c) z funduszów krajowych .	9.362	10.241	9.092	—	9.092	Mniej z powodu iż odpadły kredyta nadzwyczajne na wodociągi i beczkę żelazną.
Razem . . .	16.412	16.961	16 092	—	16.092	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik	4 000	4.000	4.000	—	4.000	
b) instruktor tkactwa . .	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
c) instruktor farbiarstwa .	1 440	1.440	1.440	—	1 440	
d) nauczyciel pomocniczy .	600	600	600	—	600	
e) pomocnik kancelaryjny i nauczyciel buchalteryi i stylistyki	960	960	960	—	960	
f) przodownik w tkalni . .	720	720	720	—	720	
g) pomocnik warsztatowy w tkalni	384	384	384	—	384	
h) pomocnik warsztatowy w farbiarni	384	384	384	—	384	
i) stróż nocny	300	300	300	—	300	
2. Utrzymanie lokalu . . .	400	1.396	400	—	400	
3. Opał	1.400	1.124	1.400	—	1.400	
4. Oświetlenie . . . , . .	200	198	200	—	200	
5. Usługa	384	384	384	—	384	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	740	745	540	—	540	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na rozszerzenie wodociągu do farbiarni. Z kredytu tego pokrywane są także koszta wyjazdów kierownika do Towarzystwa produkcyjno-handlowego w Łańcucie.
7. Rozmaite inne wydatki . .	440	426	440	—	440	
8. Na ubezpieczenie budynków i inwentarza	300	270	300	—	300	
9. Koszta utrzymania w ruchu tkalni mechanicznej . . .	2.320	2.190	2.200	—	2.200	*ad 9)* Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na beczkę żelazną do przewozu benzyny.
Razem . . .	16.412	16.961	16.092	—	16.092	

E. Szkoły dla wyrobów koronkarskich i haftów.

33. Zakopane. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.500	3.095	3.200	—	3.200	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1901.
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu	1.600	1.200	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych .	4.454	4.400	4.960	—	4.960	Więcej z powodu dodatku pięcioletniego dla kierowniczki i podwyższenia płac dwom nauczycielkom.
Razem . . .	9.554	8.695	9.760	—	9.760	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierowniczka: *α*) *płaca . . . 1.680 K.* *β*) *I. i II. dod. pięc. 320* „ *γ*) *III dod. pięciol 160* „	2.054	2.000	2.160	—	2.160	Więcej z powodu przypadającego dodatku pięcioletniego za cały rok. Dodatek ten w kwocie 160 kor. rocznie pobiera kierowniczka od 1. września 1902.
b) nauczycielka pomocn. I.	720	720	840	—	840	*ad 1 b*) Więcej ze względu na długoletnią pilną służbę.
c) „ „ II.	400	400	480	—	480	*ad 1 c*) Więcej ze względu na dotychczasowe niskie wynagrodzenie.
d) „ „ III.	400	400	400	—	400	
e) nauczyciel rysunków . .	480	480	480	—	480	
f) katecheta	100	100	100	—	100	
g) nauczyciel czytania, pisania i rachunków . . .	240	240	240	—	240	
h) pomocnik kancelaryjny .	360	360	360	—	360	
2. Wynajem lokalu	800	800	1.000	—	1.000	Więcej z powodu podwyższenia czynszu.
3. Opał	200	117	200	—	200	
4. Oświetlenie	120	31	120	—	120	
5. Usługa	200	208	200	—	200	
6. Materyał	600	630	600	—	600	
7. Uzupełnienie inwentarza .	100	68	100	—	100	
8. Środki naukowe	200	43	200	—	200	
9, Rozmaite wydatki . . .	280	87	280	—	280	
10. Wynagrodzenie uczennic .	2.300	2.011	2.000	—	2.000	Mniej na podstawie wynikłości za rok 1901.
Razem . . .	9.554	8.695	9.760	—	9.760	

34. Bobowa Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	400	—	700	—	700	Więcej z powodu spodziewanego rozwoju szkoły.
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu	800	600	800	—	800	
c) z funduszów krajowych .	900	400	900	—	900	
Razem . . .	2.300	1.200	2.600	—	2.600	

Rozchód.						
1. Płaca nauczycielki . . .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
2. Opał i oświetlenie . . .	—	—	100	—	100	Wydatek konieczny, gdyż gmina deklaracyą do LW 58479|99 zobowiązała się do bezpłatnego dostarczania tylko lokalu i usługi, skutkiem tego szkoła pokrywała dotychczas wydatki na opał i oświetlenie z kredytu na rozmaite.
3. Materyał	320	—	300	—	300	
4. Środki na kowe i uzupełnienie inwentarza	80	—	200	—	200	Wedle potrzeby.
5. Wynagrodzenie uczennic .	600	—	400	—	400	
6. Rozmaite inne wydatki .	100	—	100	—	100	
7. Na nieprzewidziane . . .	—	—	300	—	300	Kredyt ten wstawia się na niezbędne naprawki budynku celem zabezpieczenia na zimę.
Razem . . .	2.300	1.200	2.600	—	2.600	

35. Maków. Krajowa szkoła hafciarska.

Przychód.	Kwota uchwalona 902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	900	2.288	2.300	—	2.300	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901.
— Rozmaite zwroty	—	22	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	96	96	96	—	96	
b) na Rady powiatowej . .	50	50	50	—	50	
— od pow. Kasy oszczędności w Myślenicach	—	50	—	—	—	
c) od c. k. Rządu . . .	1.000	700	1.200	—	1.200	
d) z funduszów krajowych .	1.740	1.518	3.164	—	3.164	Więcej z powodu wstawienia kredytu, na nauczyciela rysunków i podwyższenia płac jak niżej
Razem . . .	3.786	4.724	6 810	—	6.810	

Rozchód.

1. Płace:						
a) nauczycielka kierująca .	1.200	1.200	1.400	—	1.400	Więcej z powodu wzrostu czynności.
b) nauczycielka do rysunków	—	—	1.200	—	1.200	Kredyt ten koniecznie potrzebny w celu pozyskania należycie ukwalifikowanej siły do udzielania nauki rysunków.
c) nauczycielka pomocnicza	400	400	600	—	600	
d) katecheta	200	200	200	—	200	*ad 1 c i d*) Więcej ze względu na konieczną potrzebę.
e) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fa howy nadzór	200	200	400	—	400	
2. Opał i usługa	312	360	360	—	360	Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna pomoc w Makowie, dostarczało dla szkoły na mocy umowy do LW. 3611|895 dwóch pokoi za zwrotem kosztów opału i usługi w kwocie 100 k., rocznie. Od roku zaś 1900 podniosło ten ryczałt do kwoty 312 K. oddając do użytku szkoły trzecią ubikacyę. Obecnie zaś podnosi ten ryczałt na kwotę 360 kor. rocznie.
— Oświetlenie	24	—	—	—	—	
3. Materyał	300	928	900	—	900	
4. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	200	217	400	—	400	
5. Wynagrodzenie uczennic .	600	1.087	1.100	—	1.100	
6. Rozmaite inne wydatki . .	350	132	250	—	250	*ad 4*) Więcej z powodu większej frekwencyi.
Razem . . .	3.786	4.724	6.810	—	6.810	*ad 5*) Więcej z powodu jak poz. 1 doch. *ad 6*) Mniej wedle potrzeby.

36. Lwów. Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Dochody własne:						
a) opłata za badanie materyałów na ich przydatność przemysłową, niemniej opłaty od przemysłowców. fabryk i w ogóle za czynności w ich interesie przez stacyę wykonane . . .	700	798	700	—	700	
b) dochód ze sprzedaży typowych wyrobów stacyi, jak wzorów zastosowania szkliw, polew, farb, emalij i nowych technik stacyi	100	183	100	—	100	
2. Dotacya z funduszu krajowego	9.240	9.159	9.240	—	9.240	Jak na rok 1901.
Razem . . .	10.040	10.140	10.040	—	10.040	

Rozchód.

1. Płace:						
a) Kierownik:						
α) *płaca . . . 4.000 K.*						
β) *dod. aktywalny 720* „						
γ I. dod. pięcioletni 400 „						
δ) *II.* „ „ *400* „						
ε) *III.* „ „ *400* „	5.920	5.759	5.920	—	5.920	Kierownik pobiera III. dodatek pięcioletni od dnia 26. maja 1901.
b) Adjunkt	720	720	720	—	720	
c) Laborant (po 120 kor. miesięcznie)	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
2. Usługa (po 50 kor. miesięcz.)	600	600	600	—	600	
3. Uzupełnienie ingredencyi keramicznych	200	154	200	—	200	
4. Opał lokalu stacyi . . .	300	352	300	—	300	
5. Opał pieców technicznych .	240	172	240	—	240	
6. Gaz do oświetlania i do celów technicznych	200	128	200	—	200	
7. Koszta kancelaryjne, frachty i portorya	160	132	160	—	160	
8. Biblioteka i czasopisma . .	160	59	160	—	160	
9. Wydatki nieprzewidziane .	100	192	100	—	100	
— Budowa pieca muflowego .	—	432	—	—	—	
Razem . . .	10.040	10.140	10.040	—	10.040	

37. Lwów. Stacya doświadczalna mechaniczno-technologiczna.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Opłaty od stron za przeprowadzone badania.	300	—	1.200	—	1.200	Więcej z powodu całkowitego wejścia w życie stacyi.
2. Dotacya z funduszów krajowych	3.500	3.500	3.600	—	3.600	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.800	3.500	4.800	—	4.800	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik	—	—	1.200	—	1 200	Kredyt ten wstawia się na renumeracyę za kierownictwo stacyą.
b) asystent	1.600	175	1.600	—	1.600	
c) latorant	1.200	1.175	1.200	—	1.200	
2. Opał, gaz i woda	100	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne .	800	1.987	600	—	600	Mniej wedle potrzeby
4. Rozmaite	100	63	100	—	100	
Razem . . .	3.800	3.500	4.800	—	4.800	

Alegat do rubr. XVII. wydatków preliminarza fund. kraj. na rok 1903.

PRELIMINARZ

funduszu koszar krajowych

na rok

1903.

LW. 58.340/1902.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Dochody. Fundusz koszar

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Dochody.				
I.	1	Pozostałość kasowa	—	—	2.944	2.850
II.	2	Wynagrodzenie za koszary i szpitale wojskowe	147.763	—	147.243	147.768
III.	3	Odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych	1.500	—	1.348	3.000
IV.	4	Dotacya z funduszu krajowego	94.120	—	103.726	99.157
		Suma dochodów .	243.388	—	255.261	252.775

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Jeżeli do końca roku 1902 wypłacona zostanie należytość za grunta zajęte pod koszary krajowe w przewidzianej w preliminarzu na rok 1902 kwocie 8.247 k. 53 g. to nie tylko nie będzie żadnej pozostałości kasowej, lecz nawet okaże się niedobór w preliminowanej w rubr. VIII. wydatków w wysokości około 1.600 k.

Do rubryki II. Wynagrodzenie roczne za koszary i szpitale wojskowe:

1.	Za koszary we Lwowie na Wulce	39.627 K	71 gr.
2.	„ ujeżdżalnię we Lwowie na Wulce	4.751 „	51 „
3.	„ stajnię na 24 remont we Lwowie na Wulce . . .	525 „	60 „
4.	„ koszary w Zaleszczykach	25.239 „	80 „
5.	„ „ w Trembowli.	23.999 „	77 „
6.	„ „ w Rawie ruskiej	23.751 „	10 „
7.	„ „ w Mostach wielkich	19.608 „	80 „
8.	„ mieszkanie pułkownika w Mostach wielkich . . .	2.239 „	12 „
9.	„ „ sztabu i koszary pionierów w Mostach wielkich	3.278 „	83 „
10.	„ szpital w Mostach wielkich	2.190 „	30 „
11.	„ „ w Zaleszczykach	2.555 „	70 „
	Razem .	147.768 K	24 gr.

Do rubryki III. Rzeczywiste wyniki wynosiły: w r. 1899 4.365 K
„ „ 1900 1.687 „
„ „ 1901 1.348 „
Razem 7.400 K.

przeciętnie rocznie 2 467 K, ze względu jednak na wynikłości dwóch lat ostatnich preliminuje się tylko 1.500 K.

Do rurbyki IV. W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 8. lutego 1895 preliminuje się dotacyę w wysokości odsetek przypadających za rok 1903 funduszowi propinacyjnemu od reszty pożyczki. (Jak rubr. II. wyd.)

krajowych. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902
			Korony			
		Wydatki.				
I.	1	Częściowa spłata pożyczki 3,000.000 K. (13. i 14. rata)	130.000	—	115 800	113.700
II.	2	4% odsetki od reszty pożyczki 3,000.000 K. wziętej w c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego . . .	94.120	—	103.726	99.157
III.	3	Asekuracya budynków koszar krajowych .	2.800	—	2.664	2.800
IV.	4	Konserwacya budynków koszar krajowych .	14.320	—	14.240	14.310
V.	5	Koszta budowy	—	—	—	22.248
VI.	6	Zaliczki zwrócone	—	—	13.339	—
VII.	7	Rozmaite wydatki	548	—	346	560
VIII.	8	Niedobór prawdopodobny z końcem r. 1902	1.600	—	—	—
		Suma wydatków .	243.388	—	250.115	252.775

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Całą nadwyżkę budżetową przeznacza się na spłatę kapitału pożyczkowego.

Do rubryki II. Dnia 31/12 1902 reszta pożyczki wyniesie . . 2,450.500 K
Dnia 1/1 1903 spłacona zostanie 13 rata . . 65.000 „
pozostanie dług . . . . . 2,385.500 K
Od tej sumy 4% odsetki za czas od 1/1 do 30/6 1903 wyniosą . . . . . 47.710 K
1/7 1903 spłacona zostanie 14 rata . . . 65.000 K
zostanie dług . . . . . 2,320.500 K
od którego odsetki za czas od 1/7 do 31/12 1903 wyniosą . . . . . 46.410 K
preliminuje się przeto . . . . . 94.120 K

Do rubryki III. Preliminuje się jak na rok 1902.

Do rubryki IV. Na podstawie ugody z c. k. Skarbem wojskowym do LW. 9823/900 wstawia się stały wydatek w wysokości $^1/_2$% rocznie od kosztów budowy koszar 14.320 K.

Do rubryki V. i VI. Nie preliminuje się żadnych kwot, ponieważ nie zachodzi potrzeba tego.

Wydatki. Fundusz koszar krajowych.

Do rubryki VII. Preliminuje się jak na rok 1902 z różnicą potrzebną do wyrównania rachunku.

Do rubryki VIII. Nadwyżka dochodów funduszu lokowana na 3·6% rachunku bieżącym w Banku krajowym wyniesie wraz ze spodziewanemi odsetkami w dniu 31. grudnia 1902 około . . . . . 56.137 K

Wydatki zaś spodziewane po koniec grudnia 1902:

1) 4% odsetki od resztującego długu 2,450.500 K za II. półrocze 1902 z dołu	49.010 K	
2) Należytości rządowe, koszta syndyka i inne około	479 „	
3) Należytości za grunta zajęte pod koszary (jak preliminarz na rok 1902)	8.248 „	57.737 K
przeto niedobór kasowy wyniesie około		1.600 K

i tę kwotę wstawia się w preliminarz na rok 1903.

Niedobór ten nieprzewidziany w preliminarzu na rok 1902 powstanie skutkiem tego, że dotacyę z funduszu krajowego pobrano dopiero po uchwaleniu przez Wysoki Sejm budżetu na rok 1902, przez co nie mogą wpłynąć do funduszu w roku 1902 odsetki w preliminowanej wysokości.

LW. 63.946/902.

Alegat do preliminarza funduszu krajowego na rok 1903.

PRELIMINARZ

podatków bezpośrednich

na rok

1903

nadesłany przez c. k. krajową Dyrekcyę skarbu we Lwowie odezwą z dnia 26. czerwca 1902 L. 74.357 (LW. 46.306/1902).

Liczba porządkowa	Nazwa rubryk	Wynik poprzedniego roku 1901		Przyzwolony kredyt na rok 1902		Wniosek na następny rok 1903		Uwaga
		K.	h.	K.	h.	K.	h.	
	Pokrycie							
1	Podatek gruntowy	8,085.591	—	7,920.000	—	9,317.660	—	
2	Podatek domowo-klasowy	3,165.916	—	2,800.000	—	3,300.000	—	
3	Podatek domowo-czynszowy	4,611.463	—	4,390.000	—	5,030.000	—	
4	5% podatek od budynków wolnych od podatku domowo-czynszowego	660.171	—	495.000	—	600.000	—	
5	Dotychczasowy podatek zarobkowy i dochodowy	162.986	—	46.000	—	40.000	—	
6	Powszechny podatek zarobkowy	2,129.712	—	2,400.000	—	2,400.000	—	
7	Podatek zarobkowy od obnośników i przedsiębiorstw wędrownych	9.012	—	8.400	—	9.000	—	
8	Podatek zarobkowy od przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków	3,123.719	—	2,500.000	—	2,600.000	—	
9	Podatek rentowy	1,006.952	—	850.000	—	870.000	—	
10	Podatek osobisto-dochodowy	2,880.016	—	3,450.000	—	3,200.000	—	
11	Podatek od wyższych poborów służbowych	68.655	—	90.000	—	95.000	—	
12	Należytości egzekucyjne	1,325.609	—	1,100.000	—	1,100.000	—	
13	Odsetki zwłoki	239.732	—	160.000	—	160.000	—	
14	Kary	3.716	—	—	—	5.000	—	
	Suma	27,473.250	—	26,209.400	—	28,726.660	—	

LW. 46.306/1902.

Alegat do preliminarza funduszu krajowego na rok 1903.

WYKAZ A)

podatków państwowych preliminowanych na rok 1903 od których **mają być** pobierane dodatki krajowe.

Liczba porz.	Nazwa podatku (rodzaj)	Pojedyńczo K.	Razem K.	Uwaga
1	**Podatek gruntowy.**	—	9,317.660	
2	**Podatek domowy.**			
	a) domowo-klasowy	3.300.000		
	b) „ czynszowy	5,030.000		
	c) 5% „ od domów uwolnionych od podatku czynszow.	600.000	8,930.000	
3	**Inne podatki.**			
	a) ogólno zarobkowy	2,440.000		
	b) zarobkowy od domokrążców i wędrownych przedsiębiorstw	9.000		
	c) zarobkowy od przedsiębiorstw obowiązanych do publicznego składania rachunków	2,600.000		
	d) podatek rentowy od fasyonowanych . . .	120.000		
	e) podatek od wyższych poborów służbowych . .	95.000	5.264.000	
	Suma ogólna A)	—	**23,511.660**	

WYKAZ B)

podatków państwowych preliminowanych na rok 1903, od których **nie mają być** pobierane dodatki krajowe.

1	Podatek rentowy pobierany w drodze potrąceń . .	—	750.000	
2	„ osobisto-dochodowy cały	—	3.200.000	
3	Należytości egzekutnego	—	1,100.000	
4	Procenta zwłoki	—	160.000	
5	Kary (grzywny)	—	5.000	
	Suma ogólna B)	—	**5,215.000**	

Zestawienie:

Suma A)	23,511.660 K.	
„ B)	5,215.000 „	
Razem .	28,726.660 K.	

zgodnie z preliminarzem podatków państwowych na rok 1903.

N. B. Wedle zasięgniętej w krótkiej drodze informacyi w c. k. Krajowej Dyrekcyi Skarbu, podatki wymienione pod poz. 1. i 2. a), b), c), wstawione są do preliminarza *brutto* bez wszelkich potrąceń co do opustów; zaś podatki wymienione pod poz. 3., wstawione są do preliminarza *netto* po uwzględnieniu opustów.

LW. 89.145/1902.

We Lwowie, dnia 16. grudnia 1902.

Alt. 216

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie prowizoryum budżetowego na I. kwartał 1903 r.

Wysoki Sejmie!

Z powodu zwołania sesyi sejmowej pod koniec roku, a tem samem niemożności uchwalenia budżetu na r. 1903 przed rozpoczęciem roku budżetowego, Wydział krajowy przedkłada wniosek na uchwalenie trzymiesięcznego prowizoryum budżetowego.

Uchwała proponowana obejmuje upoważnienie do czynienia wydatków zwyczajnych na podstawie budżetu roku 1902 i do pobierania dodatku krajowego według stopy, uchwalonej na r. 1902.

Zarazem nadmienia Wydział krajowy, że nie otrzymał odpowiedzi na rezolucyę Wys. Sejmu, powziętą w dniu 27. czerwca 1902 przy uchwalaniu dwumiesięcznego prowizoryum budżetowego na r. 1902, a wzywającą c. k. Rząd, aby wyjednał zwoływanie Sejmu w takiej porze i na tak długo, aby Sejm mógł przysługujące mu z mocy konstytucyi prawa i obowiązki w należyty sposób spełniać, a przedewszystkiem budżet przed rozpoczęciem roku budżetowego uchwalić.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1903 na podstawie budżetu z r. 1902.

II. Sejm upoważnia do pobierania na rzecz funduszu krajowego dodatku do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatku do państwowego podatku gruntowego, domowo-czynszowego, domowo-klasowego i 5% podatku od wolnych domów w wysokości 60 groszy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatku do państwowych podatków bezpośrednich osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220. z wyjątkiem podatku osobisto-

dochodowego w wysokości 66 groszy od każdej korony całej, przypisanej należytości tych podatków;

c) opodatkowani w mieście Krakowie i w powiatach: krakowskim i chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków:

wymienionych w II a. w wysokości 49 groszy, zaś wymienionych w II b. w wysokości 55 groszy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

III. Upoważnienia, udzielone pod I i II, obowiązują do dnia 31. marca 1903.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Romanowicz
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 96.547/902.

We Lwowie, dnia 27. grudnia 1902.

Aleg. 217

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 28. marca 1899 polecił był Wys. Sejm na wniosek komisyi budżetowej Wydziałowi krajowemu... „przedsięwziąć jak uajrychlej studya i przeprowadzić rokowania z rządem w tym celu, by już w preliminarzu na rok 1900 zapewnionem zostało krajowi nowe źródło dochodów, niezawisłe od dodatków do podatków bezpośrednich, a wystarczające na pokrycie nieuniknionego wzrostu potrzeb cywilizacyjnych i ekonomicznych kraju".

W uchwale tej nie ma wprawdzie bliżej określonego tego źródła; ze sprawozdania jednak komisyi budżetowej, motywującego między innemi i wniosek powyższy, łatwo wywnioskować, które źródło miała na myśli komisya, przedstawiając ów wniosek, a w ślad za nią Wys. Sejm zamieniając go w uchwałę.

Miał to być wydatniejszy udział kraju w dochodach z podatku spożywczego od wódki i piwa, a wydatniejszy nie tylko przez dopuszczenie kraju do korzystania z tych źródeł w wyższej niż dotychczas mierze, ale także przez wprowadzenie takiego systemu poborowego, któryby zapewniał krajowi ile możności cały, nieuszczuplony dochód z tych źródeł.

Licząc się jednak z trudnościami, na jakie napotka urzeczywistnienie tej myśli, podniosła zarazem komisya budżetowa, że jakkolwiek zrealizowanie takiego projektu byłoby nadzwyczaj pomyślnym wypadkiem dla budżetu krajowego, trudno przemilczeć, iż wszystkie rządy austryackie uważały zawsze podatki spożywcze jako dziedzinę, zastrzeżoną wyłącznie skarbowości państwowej, że zatem i obecnie wypadnie się liczyć z prawdopodobnym oporem rządu i że zgoda pod tym względem albo wcale nie nastąpi, albo się znacznie opóźni.

Z wiarą w powodzenie słusznej sprawy rozpoczął mimo to ówczesny Marszałek krajowy niebawem po zamknięciu sesyi sejmowej akcyę celem pozyskania innych krajów do podjęcia wspólnych kroków u rządu dla zapewnienia krajom koronnym znaczniejszego dochodu z podatku spożywczego od wódki i piwa. W memoryale z dnia 1. sierpnia 1899 L. 52521 (przedłożonym Wys. Sejmowi jako alegat do sprawozdania z czynności Wydziału krajowego Al. 1. V. sesyi VII. per.) przedstawiono szczegółowo zadania, jakie kraj ma do spełnienia i środki, jakie mu służą do przeprowadzenia tych zadań, wykazano, że środki te są niewystarczające a zwiększyć się nie dadzą, i zażądano, by w ogóle dopu-

szczono kraje do korzystania z podatków spożywczych w ten sposób, by im przysługiwało prawo nakładania dodatku do państwowego podatku od wódki w wysokości 20 K. z hektolitra i od piwa w wysokości 2 K. z hektolitra.

Skutki tych starań są Wys. Sejmowi ze sprawozdań Wydziału krajowego z r. 1900 i 1901 znane. Na zebraniu Marszałków wszystkich krajów, zwołanem przez c. k. rząd na 28. listopada 1899, oświadczył p. Minister skarbu, że c. k. rząd gotów jest w interesie sanacyi funduszów krajowych przyznać wszystkim krajom koronnym prawo nakładania dodatku krajowego do podatku spożywczego od wódki w wysokości 20 gr. z hektolitrostopnia absolutnego spirytusu pod warunkiem, że w krajach, w których istnieje opłata krajowa od wódki, opłata ta zostanie zniesioną, tudzież pod warunkiem, że przedłożenie rządowe, zawierające projekt ustawy, zaprowadzającej ten dodatek, zostanie we wszystkich sejmach bez zmiany, uchwalone.

Gdy ten ostatni warunek się nie ziścił, bo Sejm Dalmatyński odrzucił projekt ustawy, c. k. rząd pragnąc wywiązać się z danego przyrzeczenia, przeprowadził projekt ten przez Radę państwa, zmieniając go o tyle, że w miejsce projektowanego dodatku krajowego nastąpiło drogą ustawy państwowej podwyższenie państwowego podatku od wódki o 20 groszy na hektolitrostopniu czystego alkoholu i że uzyskana z tego podwyższenia kwota rozdziela się między poszczególne kraje wedle ilości wypitej w każdym kraju wódki.

Żądaniu tedy Wydziału krajowego, który w wspomnianym memoryale z 1. sierpnia 1899 domagał się dla kraju prawa nakładania dodatku do podatku spożywczego od wódki w wysokości 20 K. z hektolitra, stało się choć w odmiennej formie w zupełności zadość.

Inaczej przedstawia się rzecz z opodatkowaniem piwa na rzecz kraju. Tu już c. k. rząd na konferencyi Marszałków krajowych zajął nieprzychylne stanowisko dowodząc, że ze względów techniki podatkowej i polityki finansowej niemożebnem jest zaprowadzenie dodatku krajowego do podatku od piwa i że musi się pozostać i nadal przy dotychczasowej opłacie konsumcyjnej i w dotychczasowej wysokości. A na żądanie ówczesnego Marszałka krajowego, by przynajmniej rząd przejął na siebie pobór istniejącej opłaty i tym sposobem uwolnił kraj od straty, na jaką jest narażony przy wydzierżawianiu prawa tego poboru, oświadczył c. k. rząd, iż rzecz tę weźmie pod rozwagę i nie wątpi, że mu się powiedzie wynaleść sposób ściągania opłaty od piwa, zapewniający krajowi prawie cały dochód z tego źródła.

Mimo rezolucyi Wys. Sejmu z dnia 9. lipca 1901, mimo ponownego memoryału Wydziału krajowego z 23. września 1901 L. 49100, w którym domagano się stanowczo podwyższenia dotychczasowej opłaty z 1 K. na 2 K. i zmiany w sposobie poboru, c. k. rząd zachowywał się milcząco.

Dopiero na skutek żądań Wydziału krajowego czeskiego, postawionych w myśl uchwał Sejmu czeskiego z dnia 4. lipca 1901, zdecydował się c. k. Rząd na pewne ustępstwa w tej sprawie, mianowicie zgodził się na zaprowadzenie w Czechach krajowej opłaty od piwa w wysokości 1 K. 40 gr. od hektolitra, a zarazem zapewnił krajowi pomoc organów skarbowych przy poborze tej opłaty w całym kraju z wyjątkiem stolicy za miernem wynagrodzeniem, mającem wynosić $2^1/_2\%$ od dochodu *brutto* z tej opłaty.

Na podstawie tego porozumienia i za zgodą c. k. rządu opracowany w tym duchu projekt ustawy przedłożył Wydział krajowy czeski swojemu Sejmowi w ciągu ubiegłej sesyi. Sejm wprowadził doń jedną kardynalną zmianę: podniósł opłatę z ustalonej wśród rokowań rządu z Wydziałem krajowym kwoty 1 K. 40 gr. z hektolitra na 2 K. I mimo, że uchwała Sejmu czeskiego powzięta 22. lipca b. r. była jednomyślną, mimo, że dochód z tej opłaty przewidziany posłużyć ma w całości na polepszenie płac nauczycieli szkół ludowych, c. k. rząd do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie przedłożył jej do sankcyi jedynie, jak twierdzi, dla tego, że uważa opłatę krajową w kwocie 2 K. za wysoką i uniemożliwiającą w przyszłości skarbowi państwa szukania w tym artykule powszechnej konsumcyi wydatniejszego źródła dochodu.

Że jednak zasady co do uiszczania i poboru opłaty — na co się c. k. rząd zgadza — w tej projektowanej ustawie są dla skarbu krajowego nader korzystne, bo mu zapewniają cały dochód z opłaty, postanowił Wydział krajowy skorzystać z tego wzoru i zużytkować go przy pobieraniu naszej opłaty, zaprowadzonej ustawą z dnia 4. lipca 1899 Dz. u. kr. Nr. 93. w wysokości 1 K. z hektolitra. Licząc się zaś z tem, że c. k. rząd, mając obok uchwały Sejmu czeskiego, żądającej opłaty w wysokości 2 K.. z hektolitra

także uchwałę Sejmu galicyjskiego, domagającą się wyższej opłaty od dotychczasowej, a domagającą się dlatego, bo krajowi największemu w państwie, mającemu do spełnienia ważne żądania cywilizacyjne i ekonomiczne a niemogącemu tym zadaniom sprostać wprost dla braku środków, muszą być dostępnemi wydatniejsze źródła dochodu — licząc się tedy z tem, że c. k. rząd zmieni wobec tego swe dotychczasowe stanowisko i zgodzi się na wprowadzenie wyższej krajowej opłaty od piwa, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi zarazem w tej ustawie wniosek na podwyższenie dotychczasowej opłaty do wysokości 1 K. 70 gr. z hektolitra.

Al. ./· Ustawa przedłożona ./· wzorowana na ustawie czeskiej, wprowadza pobór opłaty w własnym zarządzie przy użyciu urzędów podatkowych jako kas poborowych w całym kraju z wyjątkiem stolicy, gdzie kasą poborową ma być kasa krajowa, tak, jak to jest przewidziane w rozporządzeniu wykonawczem do czeskiej ustawy, opracowanem już przez tamtejsze c. k. Namiestnictwo.

Że zaś opłata sama jest podatkiem konsumcyjnym, który właściwie powinien uiścić konsument, a to jest wprost niewykonalne, przeto i projektowana nowela podobnie jak wszystkie prawie austryackie ustawy o podatkach spożywczych wybiera tę opłatę u tego, który bezpośrednio konsumentowi produkt do spożycia podaje i przytem do ceny produktu dolicza opłacony już przez siebie podatek konsumcyjny.

O ile się rozchodzi o piwo w kraju wyprodukowane i w kraju spożywane, to może je konsumentowi bezpośrednio podać

1. albo sam przedsiębiorca browaru i to:

a) wprost u siebie w browarze, względnie w lokalu na to przeznaczonym, na szklanki;

b) na zamówienie przesłać koleją, wozem, i t. p.

2) albo szynkarz.

I w jednym i w drugim wypadku zapłacić ma opłatę krajową nie konsument, lecz podający piwo konsumentowi, zatem 1. piwowar, 2. szynkarz.

Wydział krajowy, jako władza pobierająca tę opłatę, musi tedy dokładnie wiedzieć, ile wyprodukowanego w kraju piwa podał do spożycia piwowar, a ile szynkarze, by na podstawie tych dat ściągnąć od nich opłatę.

Projektowana nowela wkłada w § 3. na piwowarów obowiązek prowadzenia rejestru wydawanego z browaru piwa, pozostawiając rozporządzeniu wykonawczemu bliższe określenie, w jaki sposób mają te wykazy być prowadzone oraz dokąd i kiedy przesyłane.

Wedle rozporządzenia wykonawczego, przygotowanego już, jak nadmieniono, dla ustawy czeskiej a tem samem dostępnego i dla nas, ma każdy piwowar prowadzić na druku, dostarczonym przez Wydział krajowy, wykaz wydawanego względnie wysyłanego szynkarzom piwa. Do wykazu tego ma wpisywać w miarę wydawania imię i nazwisko szynkarza, miejsce jego zamieszkania i ilość wydanego lub wysłanego mu piwa. Oprócz tego ma piwowar wystawić jeszcze dla każdej wysyłki boletę na druku, dostarczonym przez Wydział krajowy. Boletę pisze się podwójnie przy pomocy niebieskiego papieru do kopiowania. Oryginał ma piwowar odedrzeć i wraz z przesyłką piwa przesłać szynkarzowi; kopia zaś zostaje przy wykazie.

Oprócz wykazu piwa, wydanego szynkarzom, ma piwowar prowadzić także wykaz piwa, wysłanego za granice krajów, a więc w kraju niekonsumowanego, i tem samem niepodlegającego opłacie krajowej.

Co siedm dni, a więc cztery razy na miesiąc, ma piwowar oba wykazy zamknąć i przesłać je Wydziałowi krajowemu.

Władze zaś skarbowe mają co miesiąca wykazywać Wydziałowi krajowemu urzędownie stwierdzoną ilość wywarzonego w browarach piwa.

Mając te daty, t. j. urzędownie stwierdzoną ilość wywarzonego w pewnym browarze piwa, tudzież ilość wydanego przez ten browar piwa szynkarzom w kraju i odbiorcom poza granicami kraju, wie tem samem Wydział krajowy, ile browar piwa sam wyszynkował, względnie nie szynkarzom wydał, zatem od jakiej ilości winien uiścić opłatę.

Prócz tego dowiaduje się jeszcze Wydział krajowy z wykazów, którzy szynkarze i w jakiej ilości w danym okresie tj. od 7-u do 7-u dni otrzymali piwo. Oddziera tedy z wykazów znajdujące się tam kopie bolet i przesyła je Urzędom podatkowym, w których okręgu ci szynkarze się znajdują, celem odebrania od nich przypadającej opłaty.

W razie nieuiszczenia w terminie opłaty nastąpi jej ściągnięcie z mocy §. 8. projektowanej noweli w sposób przepisany dla ściągania zaległych podatków państwowych.

Tak się rzecz przedstawia co do sposobu uiszczania i pobierania opłaty od piwa produkowanego i konsumowanego w kraju.

Co do piwa pozakrajowego, jednak austryackiej proweniencyi, sprowadzonego do kraju i w kraju konsumowanego, wkłada §. 5. projektowanej noweli na publiczne przedsiębiorstwa przewozowe obowiązek zawiadamiania Wydziału krajowego o każdej nadeszłej do kraju przesyłce takiego piwa z podaniem jego ilości, tudzież adresu odbiorcy. Na podstawie tych dat przypisze Wydział krajowy w odnośnym Urzędzie podatkowym przypadającą opłatę do ściągnięcia.

Co się tyczy wreszcie piwa, sprowadzanego do kraju z poza granic Przedlitawii, to urzędy cłowe wymierzając i ściągając przypadającą skarbowi państwa należytość cłową i podatek od piwa ściągną zarazem przypadającą funduszowi krajowemu opłatę.

Tak się przedstawiają w szczegółach postanowienia projektowanej ustawy. Termin wejścia w życie ustanawia Wydział krajowy w 14 dni po jej ogłoszeniu wraz z rozporządzeniem wykonawczem, a kres jej obowiązywania na 31. grudnia 1909, z tem samem zastrzeżeniem, jakie zawierała swego czasu nieweszła w życie z powodów na wstępie niniejszego sprawozdania wyłuszczonych ustawa o dodatku do podatku od wódki.

Efekt finansowy, jaki da projektowany tą ustawą sposób poboru i uiszczenia opłaty od piwa, przedstawia się na podstawie przybliżonego rachunku, jak następuje:

Na podstawie urzędowych dat, dostarczonych Wydziałowi krajowemu z c. k. kraj. Dyrekcyi skarbu, było w Galicyi:

w r. 1899	czynnych browarów	125,	które wyprodukowały	1,113.337 hl. piwa
w r. 1890	„ „	117,	„ „	1,155.937 „ „
w r. 1901	„ „	107,	„ „	1,139.318 „ „
			w ciągu trzech lat	3,408.592 hl. piwa,

zatem przeciętnie rocznie wyprodukowano 1,136.197 hl. piwa.

Część tej produkcyi eksportowano poza granice kraju, wynosiła ona stosunkowo nie wiele, bo

w r. 1899	34.574 hl.
w r. 1900	29.577 „
w r. 1901	30.576 „
w trzechleciu	94.727 hl.

zatem przeciętnie rocznie 31.576 hl.

Natomiast jednak importowano do kraju niewątpliwie pokaźną ilość, dat jednak co do importu obcego piwa Wydział krajowy nie posiada; przypuszczać wszakże wolno bez popełnienia znaczniejszej omyłki, że import piwa równał się co najmniej eksportowi, czyli że przeciętna cyfra rocznej produkcyi równa się cyfrze konsumcyi.

Licząc po 1 K. z hektolitra i strącając z rocznej cyfry produkcyi pewien procent na osuszkę dla browarów, tak jak to rozporządzenie do czeskiej ustawy przewiduje, czyli jednem słowem przyjmując 1,050.000 hl. jako ostateczną ilość konsumowanego w kraju piwa, a tem samem podlegającego krajowej opłacie, otrzymamy dochód brutto . . . . . 1,050.000 K.

Potrącając $2^1/_2\%$ na wynagrodzenie skarbu państwa za pomoc przy poborze t. j. . . . . 26.250 K.

oraz na koszta własnej administracyi . . . . 72.000 „ 98.250 „

otrzymamy netto . . 951.750 K.

Że zaś dochód z tej samej opłaty przy dzisiejszym sposobie poboru preliminuje się po potrąceniu kosztów administracyjnych tylko na kwotę 696.000 K., jest zatem mniejszy od powyżej obliczonego o 255.750 K.

Przy projektowanem podwyższeniu opłaty na 1 K. 70 h. z hektolitra przyniesie ta opłata skarbowi krajowemu rocznie więcej brutto o . 735.000 K.

potrącając od tej kwoty $2^1/_2\%$ dla skarbu państwa za pomoc urzędów podatkowych t. j. . . . . 18.375 „

(koszta administracyjne własnej pozostają niezmienione).

przybywa rocznie netto . . . . . 716.625 K.

A że przy 1 K. przybyłoby we własnej administracyi . . . 255.750 „

przybyłoby zatem . . . . . 972.375 K.

rocznie ponad dzisiejszy dochód z tego zródła.

Koszta własnej administracyi preliminowano w Czechach w przybliżeniu na $2^1/_2\%$ od dochodu brutto t. j. na kwotę 360.000 K.

Oczywiście sumy tej nie można wziąć w całej wysokości jak koszt przypuszczalny naszej administracyi. W Czechach terytoryalne mniejszych jest 660 browarów a w następstwie tego i wielka ilość piwiarń, u nas zaledwie 107 browarów, a tem samem znacznie mniejsza ilość piwiarń i wogóle lokali, w których podają piwo. Czynności zatem kontrolne a co zatem idzie, ilość personalu do sprawowania kontroli będzie u nas znacznie mniejszą.

Jednakowoż nie należy przytem zapominać, że kraj nasz terytoryalnie znacznie od Czech większy, o kształcie nieproporcyonalnie wydłużonym, mając wprawdzie tylko 107 browarów, ma je rozrzucone na znacznych przestrzeniach i w znacznych od siebie odległościach, wymagać będzie aparatu kontrolnego w stosunku do Czech znacznie większego. A potrzeba ta spowoduje w stosunku do dochodu, jaki z tego źródła wpłynie, znaczniejszy, niż w Czechach wydatek.

Wydział krajowy mniema, że podwyższając przyjęty w Czechach wydatek w wysokości $2^1/_2\%$ od dochodu brutto o $1^1/_2\%$, zatem oznaczając go na 4% od naszego dochodu brutto 1,785.000 K., zatem w zaokrągleniu na 72.000 K. rocznie preliminuje wydatek, odpowiadający jego zdaniem ściśle rzeczywistej potrzebie, a nadto niższy o 1% od wydatku, jaki Wysoki Sejm w uchwale z 12. lipca 1902 na ten cel przeznaczył.

Konkretnych wniosków co do organizacyi biura poboru krajowej opłaty od piwa tudzież co do etatu płac i osób, w tem biurze zajętych, Wydział krajowy na teraz Wys. Sejmowi jeszcze nie przedkłada.

Doświadczenia na tem polu w ciągu roku 1903 poczynione, należyte ocenienie potrzeby ilości osób, jakie w tym dziale administracyi krajowej zatrudnić wypaduie, by rzecz samą dobrze a bez zbytniego ciężaru dla funduszu krajowego poprowadzić, będą dla Wydziału krajowego podstawą, na której oprze swe przyszłoroczne wnioski co do organizacyi takiego biura.

Na rok nadchodzący uprasza tylko Wydział krajowy we wniosku pod 2 o upoważnienie do czynienia wydatków w stosunku do rocznej kwoty 72.000 K na wprowadzenie w życie organizacyi biura poboru krajowej opłaty od piwa.

Kończąc na tem niniejsze sprawozdanie, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

·/· 1. Załączony ·/· projekt do ustawy.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatku w stosunku 72.000 K rocznie na wprowadzenie w życie organizacyi biura poboru krajowej opłaty od piwa, zanim następnemu Sejmowi przedłożony będzie etat tego biura.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki m. p.

Sprawozdawca:
Tadeusz Romanowicz m. p.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem, o poborze krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Piwo, konsumowane w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z W. ks. Krakowskiem, podlega opłacie krajowej w wysokości 1 K. 70 gr. z hektolitra.

§. 2.

Opłatę krajową winni uiszczać:

1. Przedsiębiorca browaru za piwo, podległe opłacie krajowej, które sam szynkuje, lub odstępuje osobom prywatnym w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem, nie trudniącym się ani wyszynkiem, ani sprzedażą piwa.

2. Szynkujący lub sprzedający za wszystko jeszcze nieopłacone piwo, które nabywają.

3. Prywatni (L. 1.) za piwo sprowadzone z miejscowości, położonej poza obrębem obszaru, w którym niniejsza ustawa obowiązuje.

§. 3.

Opłata krajowa, którą mają uiszczać przedsiębiorcy browaru, płatną jest w chwili wydania piwa ze składów browaru, a opłata, którą mają uiszczać osoby, wymienione w §. 2 l. 2 i 3. w chwili odbioru piwa. Rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy postanowi, kiedy osoby obowiązane do uiszczania krajowej opłaty konsumcyjnej mają zgłaszać odbiór, względnie wydanie piwa podlegającego tej opłacie, oraz określi, kiedy i w jaki sposób należy opłatę tę uiścić.

Poszczególnym osobom, obowiązanym do płacenia krajowej opłaty, lub całym grupom, może Wydział krajowy zezwolić na uiszczanie opłaty ryczałtowej na podstawie zawartego układu.

§. 4.

Szynkujący lub sprzedający piwo nie własnego wyrobu obowiązani są, dopóki się trudnią tym przemysłem, dozwolić urzędnikowi krajowemu, sprawującemu kontrolę, wstępu do wszystkich lokalności, gdzie się piwo sprzedaje i przechowuje, a na żądanie przedłożyć mu dowody na odbiór piwa względnie na uiszczoną opłatę krajową.

Przedsiębiorcy browarów i właściciele samoistnych składów piwa mają wykazywać ilości wydanego piwa w sposób, podany w rozporządzeniu wykonawczem.

§. 5.

Każda gmina jest obowiązana organom, powołanym do wykonania postanowień niniejszej ustawy, użyczyć bezwłocznie potrzebnej pomocy w czasie ich urzędowej czynności, skoro tej pomocy zażądają.

§. 6.

Publiczne przedsiębiorstwa przewozowe są obowiązane organom, wymienionym w rozporządzeniu wykonawczem, donosić o każdej przesyłce piwa, nadeszłej do odbiorcy, zamieszkałego w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, a nadanej w jednym z reszty Królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, podając zarazem adres odbiorcy i dzień, w którym mu wydano przesyłkę.

§. 7.

I. Szynkujący lub sprzedający piwo nie własnego wyrobu, tudzież prywatni są obowiązani — jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy posiadają w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem zapas piwa, przewyższający 1 hl. — donieść o tem pisemnie najpóźniej w pięć dni po wejściu w życie tej ustawy organom, które w drodze wykonawczej będą do tego przeznaczone, podając ilość piwa i miejsce jego przechowania, a to celem urzędowego skonstatowania zapasu. Dodatkową opłatę krajową wynoszącą 70 gr. z hektolitra, przypadającą za zapas, przenoszący 1 hl., który jest wolny od tej dodatkowej opłaty, mają wymienione osoby uiścić w ciągu 8 dni po dokonanym przypisie.

Przy wymierzaniu dodatkowej opłaty krajowej uwzględnioną będzie dotychczasowa opłata, o ile udowodnionem będzie, że opłatę tę uiszczono funduszowi krajowemu wedle taryfy.

II. Każdy przedsiębiorca browaru jest obowiązany najpóźniej do dnia piątego po wejściu w życie niniejszej ustawy przedłożyć organom, które w rozporządzeniu wykonawczem będą do tego przeznaczone, na piśmie w 2 egzemplarzach szczegółowy wykaz zapasów piwa, znajdującego się w dniu wejścia w życie tej ustawy w jego browarze (lokalach fermentacyjnych i piwnicach) i ewentualnie na składzie, znajdującym się po za browarem, jednak w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem, a prowadzonym na własny rachunek. Zarazem jest obowiązany zezwolić tym organom na skontrolowanie dokładności tego wykazu przez całkowite lub próbne zbadanie zapasów.

§. 8.

O zażaleniach w przedmiocie krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa rozstrzyga Wydział krajowy z wyjątkiem postępowania karnego (§. 9).

Zażalenie można wnosić albo na ręce urzędnika krajowego, sprawującego kontrolę (§. 7), albo też bezpośrednio do Wydziału krajowego w ciągu 14 dni, licząc od następnego dnia, w którym stronę uwiadomiono o zarządzeniu, przeciwko któremu występuje.

Jeżeli zażalenie było nadane na pocztę, czas biegu pocztowego będzie odliczony przy obrachowaniu czternastu-dniowego terminu wówczas tylko, gdy nadanie na pocztę nastąpiło za urzędowem poświadczeniem (recepis).

W razie gdy ostatni dzień terminowy przypada na niedzielę lub święto, termin upływa dopiero z następnym dniem powszednim.

§. 9.

Przekroczenia tej ustawy i przepisów wykonawczych, o ile nie podpadają pod postanowienia kodeksu karnego, ulegną karze pieniężnej od 2 do 200 K., lub karze aresztu od 6 godzin do 14 dni.

Postępowanie karne ma się odbywać według przepisów rozporządzenia ministeryalnego z dnia 3. kwietnia 1855 Dz. p. p. Nr. 61. Przekroczenia tej ustawy przedawniają się po upływie roku.

Dla przedsiębiorców browaru liczy się roczny termin dopiero od dnia obrachunku.

Władze polityczne ściągają po myśli cesarskiego rozporządzenia z dnia 20. kwietnia 1854. Dz. p. p. Nr. 96. kary pieniężne na rzecz ubogich tej gminy, w której obrębie nastąpiło przewinienie.

§. 10.

Kara nie uwalnia od uiszczenia należnej opłaty. Opłata przedawnia się po upływie trzech lat, licząc od dnia, w którym organy, sprawujące kontrolę, upewniły się o ukróceniu opłaty.

§. 11.

Niezapłaconą opłatę krajową należy ściągać w sposób, przepisany dla ściągania zaległych podatków państwowych.

§. 12,

Ustawa niniejsza wchodzi w życie w czternaście dni po ogłoszeniu jej wraz z rozporządzeniem wykonawczem w dzienniku u. i r. kr. i obowiązuje do dnia 31. grudnia 1909.

Gdyby jednak w ciągu tego okresu prócz kwot, należących się funduszowi krajowemu według artykułów IX, X, XII i XIII postanowień wprowadczych do ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 i z mocy ustawy z dnia 8. lipca 1901 Dz. p. p. Nr. 86, przyznano funduszowi krajowemu z zasobów państwa na resztę tego okresu roczną sumę, któraby dorównywała lub przewyższała kwotę czystego dochodu, jaki w poprzedzającym roku kalendarzowym fundusz krajowy miał na zasadzie niniejszej ustawy, traci niniejsza ustawa moc swoją już od chwili, kiedy nastąpi przyznanie takiej rocznej sumy.

Rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy, wyda c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z c. k. krajową Dyrekcyą skarbu i Wydziałem krajowym.

§. 13.

Postanowienia ustawy z dnia 4. lipca 1899 Dz. u. kr. Nr. 93 o poborze krajowych opłat konsumcyjnych., o ile tyczą się poboru opłaty konsumcyjnej od piwa, tracą moc obowiązującą z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

§. 14.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Mojemu Ministrowi skarbu.

Przedłożenie rządowe.

L. 15.078/pr.

Lwów, dnia 22. grudnia 1902.

Aleg. 218

Do

Jego Excelencyi Jaśnie Wielmożnego Pana

Dra Andrzeja hr. Potockiego

c. i k. rzecz. Tajnego Radcy, Marszałka krajowego i t. d.

we

Lwowie.

Excelencyo!

Na mocy Najwyższego postanowienia z 8. lipca b. r. i wskutek reskryptu P Ministra spraw wewnętrznych z 10. lipca b. r. L. 29.252 mam zaszczyt złożyć do laski marszałkowskiej, jako przedłożenie rządowe, dołączony w polskim tekście i ruskiem tłumaczeniu projekt ustawy krajowej o uwolnieniu budynków ze zdrowemi i taniemi mieszkaniami dla robotników od dodatków do podatku domowo-klasowego, domowo-czynszowego, tudzież od 5% podatku od dochodów z domów czasowo uwolnionych od podatku.

Równocześnie dołączam uwagi objaśniające do tego projektu.

Proszę Waszą Excelencyę, aby zechciał to przedłożenie rządowe umieścić na porządku dziennym najbliższego posiedzenia Sejmu krajowego.

Proszę przyjąć wyrazy mojego wysokiego poważania.

C. k. Namiestnik:

Piniński w. r.

Ustawa

o uwolnieniu budynków ze zdrowemi i taniemi mieszkaniami dla robotników od dodatków do podatku domowo-klasowego, domowo-czynszowego i od 5% towego podatku od dochodu z domów czasowo wolnych od podatku.

Za zgodą Sejmu krajowego Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Budynki wymienione w ustawie z dnia 8. lipca 1902 Dz. p. p. N. 144, mieszczące w sobie zdrowe i tanie mieszkania dla robotników, wolne są na przeciąg czasu, na który przyznano im na podstawie powyższej ustawy uwolnienie od podatku domowo-klasowego, domowo-czynszowego i od 5%towego podatku od dochodu z domów czasowo uwolnionych od podatku, również od opłaty wszelkich dodatków krajowych i powiatowych, jak niemniej od połowy dodatków gminnych do wyżej wymienionych podatków państwowych.

§. 2.

Uchwała reprezentacyi gminnej może orzec rozszerzenie ustanowionej w §. 1. wolności do połowy dodatków gminnych także na dalszą część, względnie na resztę tych dodatków.

§. 3.

Gdyby przyznane ustawą z 8. lipca 1902 Dz. p. p. N. 144 ulgi miały przedwcześnie wygaśnąć, wygaśnie równocześnie i uwolnienie od dodatków.

§. 4.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 5.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i Skarbu.

Uwagi objaśniające

do przedłożenia rządowego w sprawie uwolnienia budynków mieszczących w sobie zdrowe i tanie mieszkania dla robotników od dodatków do podatku domowo-klasowego, domowo-czynszowego tudzież od 5%-towego podatku od dochodu z domów czasowo uwolnionych od podatku.

Według §. 23. ustawy z 8. lipca 1902 Dz. p. p. Nr. 144 o ulgach dla budynków ze zdrowemi i taniemi mieszkaniami dla robotników mają te ulgi wejść w życie tylko w tych królestwach i krajach, w których ustawodawstwo krajowe takim budynkom przyzna także uwolnienie od wszelkich dodatków krajowych i powiatowych oraz zniżenie dodatków gminnych do wymienionych w §. 1. wyżej wspomnianej ustawy podatków państwowych do stopy conajmniej 50%, a to na cały czas, przez który trwać ma uwolnienie tych budynków od podatków państwowych.

Jedynym więc celem przedłożonego projektu ustawy jest stworzenie warunków do wejścia w życie wyżej wspomnianej ustawy w Galicyi.

W szczególności zawiera §. 1. projektu minimum tych ulg, jakich wymaga ustawa państwowa ze względu na dodatki autonomiczne.

§. 2. ma umożliwić poszczególnym gminom przyznanie dalej idących ulg co do dodatków gminnych.

§. 3. odnosi się do tych wypadków, w których w myśl §§. 7. i 14. ustawy z dnia 8. lipca 1902 Dz. p. p. N. 144 ulgi przyznane przez państwo przedwcześnie wygasną.

Pragnąc usilnie zaprowadzone ustawą państwową ulgi jak najrychlej wprowadzić w życie, przedkłada Rząd dołączony projekt ustawy Wysokiemu Sejmowi.

L. S. 1687/902

We Lwowie dnia 29. grudnia 1902.

Aleg. 219

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Wysoki Sejmie!

Z chwilą wprowadzenia krajowych opłat konsumcyjnych odczuwano powszechnie, że sposób poboru tych opłat przy ówczesnym oporze c. k. rządu przyjścia w pomoc krajom za pośrednictwem organów rządowych co do tego poboru obciąży nierówuomiernie konsumenta w stosunku do dochodu, który wpływać będzie do kasy skarbu krajowego. Była to jedna z najbardziej słabych stron tuż co wspomnianych opłat, które we wszystkich Sejmach krajowych niejednokrotnie podnoszone bywały wywołując jednocześnie krytykę zachowania rządowego.

Owe traktowanie autonomicznego gospodarstwa finansowego krajów jako rzeczy niemającej ścisłego związku z ogólnem finansowem gospodarstwem państwa budziło częste a usprawiedliwione skargi.

Po długich latach zdecydował się wreszcie c. k. Rząd przyjść trudnym stosunkom finansowym krajów w pomoc przez podniesienie podatku od wódki na rzecz krajów.

Ustawa w tej mierze uchwalona przez Radę państwa była dla sanowania stosunków krajów a zwłaszcza naszego kraju pierwszorzędnego znaczenia.

Zaletą jej obok finansowych korzyści jest dla gospodarstwa społecznego przedewszystkiem to, że pomiędzy konsumentem a skarbem krajowym niema pośrednika, ciągnącego znaczne zyski przez źle i niewłaściwie zastosowane wykonywanie poboru.

Projekt, przedłożony Wys. Sejmowi, co do poboru opłaty konsumcyjnej na rzecz kraju od piwa, uchylający dotychczasowy sposób poboru tej opłaty, jakkolwiek nie jest tem, czem odbywający się obecnie pobór tej opłaty od wódki, gdyż nakłada obowiązek kontroli niemały i kosztowny na administracyę autonomiczną krajową, — to jednak jest znaczną poprawą stanu obecnego,

Wedle bowiem tego projektu opłata pobieraną będzie w chwili, gdy piwo przechodzi z miejsca wyrobu w konsum, a tylko w wyjątkowych razach, gdy piwo z poza granic kraju wprowadzanem będzie, odpowiedzialność, nałożona §. 2. projektowanej ustawy zwróci się jedynie do osoby importującej rzeczony napój.

Komisya bndżetowa uznając tę zasadniczą zaletę tego projektu, jego bezwzględną wyższość nad to, co dotąd istniało, po dłuższej dyskusyi przedkłada projekt ten Wys. Sejmowi do przyjęcia z jedyną zmianą, odnoszącą się do terminu wejścia nstawy w życie. Gdy wedle §. 12. al. 1. projektu Wydziału krajowego ustawa w mowie będąca miała wejść w życie w dni 14 po jej ogłoszeniu łącznie z rozporządzeniami wykonawczemi w Dz. u. i r. kr., komisya budżetowa uznała za stosowne zaproponować termin stały, a to zarówno z uwagi na dziś jeszcze w mocy będące kontrakty, dotyczące dzierżaw kraj. opłaty konsumcyjnej od piwa, jak niemniej z myślą na to, by dać z góry oznaczony czas do stosownych przygotowań wszystkim interesowanym a nie ścieśniać ostatecznie terminu faktycznie do dni 14.

Po tej jedynej zmianie, którą komisya budżetowa Wys. Sejmowi proponuje, uważamy za stosowne dotkuąć samego nowego obciążania przez podniesienie opłaty kraj. od piwa przy hetolitrze z 1 K. na 1 K. 70 gr.

Jak każde nowe obciążenie przy niezmiernych opłatach, istniejących na potrzeby państwa i na potrzeby samorządu jest dla podatkujących ciężkiem, to jednak z pomiędzy jedynego źródła, jakie krajowi do wyboru stoi, t. j. podatków stałych, a opłaty tuż co wspomniane, mniema komisya, że ta ostatnia będzie dla ogółu ludności znośniejszą i łatwiejszą w ponoszeniu.

Do tego przypuszczenia uprawnia jeszcze jedna nader ważna okoliczność, że w tej samej wysokości ma być wprowadzona opłata krajowa w Czechach i że co do jej wysokości toczył się do niedawna spór między Reprezentacyą kraju, a c. k. rządem, który pierwotne uchwały sejmu czeskiego, obejmujące opłatę od piwa w wysokości 2 k. z hektolitra nie chciał akceptować i jako ostateczną granicę oznaczył opłatę przez czas niniejszem proponowaną. Skoro więc reprezentacya kraju czeskiego, kraju, w którym piwo uważanem jest za codzienne, niezbędne pożywienie ludności, uznała za stosowne szukać nowych dochodów dla skarbu swego przez nałożenie opłat na ten napój, a nie uciekała się do zwykłego środka pomnożenie dochodów za pomocą podwyższenia dodatków do podatków stałych, które są niższe w Czechach od naszych dodatków, to snać przeważyło w tej reprezentacyi przekonanie, że ludność łatwiej zniesie podrożenie ceny piwa, niż podniesienie dodatków.

Jeżeli więc w Czechach zdecydowano się na ten krok, to tem łatwiejszą decyzya kraju naszego musi być pod tym względem, w którym konsumcya piwa jest jeszcze nieznaczną, bo czyni $^1/_6$ część konsumcyi czeskiej. W przeświadczeniu więc, że projekt Wydziału krajowego co do nowego sposobu poboru opłaty krajowej konsumcyjnej od piwa jest znaczną poprawą stanu obecnego, a podniesienie samej opłaty mniej dotkliwie odczuje ludność, niż każde inne podwyższenie dodatków, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki sejm raczy uchwalić:

1) Załączony ·/. projekt ustawy;

2) Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatku w stosunku 72.000 K rocznie na wprowadzenie w życie organizacyi biura poboru krajowej opłaty od piwa, zanim następnemu Sejmowi przedłożony będzie etat tego biura.

Za przewodniczącego
Abrahamowicz.

Sprawozdawca
Abrahamowicz.

Alegat

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem, o poborze krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Piwo, konsumowane w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z W. ks. Krakowskiem, podlega opłacie krajowej w wysokości 1 K. 70 gr. z hektolitra.

§. 2.

Opłatę krajową winni uiszczać:

1. Przedsiębiorca browaru za piwo, podległe opłacie krajowej, które sam szynkuje, lub odstępuje osobom prywatnym w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem, nie trudniącym się ani wyszynkiem, ani sprzedażą piwa.

2. Szynkujący lub sprzedający za wszystko jeszcze nieopłacone piwo, które nabywają.

3. Prywatni (L. 1.) za piwo sprowadzone z miejscowości, położonej poza obrębem obszaru, w którym niniejsza ustawa obowiązuje.

§. 3.

Opłata krajowa, którą mają uiszczać przedsiębiorcy browaru, płatną jest w chwili wydania piwa ze składów browaru, a opłata, którą mają uiszczać osoby, wymienione w §. 2. l. 2 i 3. w chwili odbioru piwa. Rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy postanowi, kiedy osoby obowiązane do uiszczania krajowej opłaty konsumcyjnej mają zgłaszać odbiór, względnie wydanie piwa podlegającego tej opłacie, oraz określi, kiedy i w jaki sposób należy opłatę tę uiścić.

Poszczególnym osobom, obowiązanym do płacenia krajowej opłaty, lub całym grupom, może Wydział krajowy zezwolić na uiszczanie opłaty ryczałtowej na podstawie zawartego układu.

§. 4.

Szynkujący lub sprzedający piwo nie własnego wyrobu obowiązani są, dopóki się trudnią tym przemysłem, dozwolić urzędnikowi krajowemu, sprawującemu kontrolę, wstępu do wszystkich lokalności, gdzie się piwo sprzedaje i przechowuje, a na żądanie przedłożyć mu dowody na odbiór piwa względnie na uiszczoną opłatę krajową.

Przedsiębiorcy browarów i właściciele samoistnych składów piwa mają wykazywać ilości wydanego piwa w sposób, podany w rozporządzeniu wykonawczem.

§. 5.

Każda gmina jest obowiązana organom, powołanym do wykonania postanowień niniejszej ustawy, użyczyć bezwłocznie potrzebnej pomocy w czasie ich urzędowej czynności, skoro tej pomocy zażądają.

§. 6.

Publiczne przedsiębiorstwa przewozowe są obowiązane organom, wymienionym w rozporządzeniu wykonawczem, donosić o każdej przesyłce piwa, nadeszłej do odbiorcy, zamieszkałego w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, a nadanej w jednym z reszty Królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, podając zarazem adres odbiorcy i dzień, w którym mu wydano przesyłkę.

§. 7.

I. Szynkujący lub sprzedający piwo nie własnego wyrobu, tudzież prywatni są obowiązani — jeżeli w dniu wejścia w życie niniejszej ustawy posiadają w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem zapas piwa, przewyższający 1 hl. — donieść o tem pisemnie najpóźniej w pięć dni po wejściu w życie tej ustawy organom, które w drodze wykonawczej będą do tego przeznaczone, podając ilość piwa i miejsce jego przechowania, a to celem urzędowego skonstatowania zapasu. Dodatkową opłatę krajową wynoszącą 70 gr. z hektolitra, przypadającą za zapas, przenoszący 1 hl., który jest wolny od tej dodatkowej opłaty, mają wymienione osoby uiścić w ciągu 8 dni po dokonanym przypisie.

Przy wymierzaniu dodatkowej opłaty krajowej uwzględnioną będzie dotychczasowa opłata, o ile udowodnionem będzie, że opłatę tę uiszczono funduszowi krajowemu wedle taryfy.

II. Każdy przedsiębiorca browaru jest obowiązany najpóźniej do dnia piątego po wejściu w życie niniejszej ustawy przedłożyć organom, które w rozporządzeniu wykonawczem będą do tego przeznaczone, na piśmie w 2 egzemplarzach szczegółowy wykaz zapasów piwa, znajdującego się w dniu wejścia w życie tej ustawy w jego browarze (lokalach fermentacyjnych i piwnicach) i ewentualnie na składzie, znajdującym się po za browarem, jednak w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Ks. Krakowskiem, a prowadzonym na własny rachunek. Zarazem jest obowiązany zezwolić tym organom na skontrolowanie dokładności tego wykazu przez całkowite lub próbne zbadanie zapasów.

§. 8.

O zażaleniach w przedmiocie krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa rozstrzyga Wydział krajowy z wyjątkiem postępowania karnego (§. 9.)

Zażalenie można wnosić albo na ręce urzędnika krajowego, sprawującego kontrolę (§. 4.), albo też bezpośrednio do Wydziału krajowego w ciągu 14 dni, licząc od następnego dnia, w którym stronę uwiadomiono o zarządzeniu, przeciwko któremu występuje.

Jeżeli zażalenie było nadane na pocztę, czas biegu pocztowego będzie odliczony przy obrachowaniu czternastu-dniowego terminu wówczas tylko, gdy nadanie na pocztę nastąpiło za urzędowem poświadczeniem (recepis).

W razie gdy ostatni dzień terminowy przypada na niedzielę lub święto, termin upływa dopiero z następnym dniem powszednim.

§. 9.

Przekroczenia tej ustawy i przepisów wykonawczych, o ile nie podpadają pod postanowienia kodeksu karnego, ulegną karze pieniężnej od 2 do 200 K., lnb karze aresztu od 6 godzin do 14 dni.

Postępowanie karne ma się odbywać według przepisów rozporządzenia ministeryalnego z dnia 3. kwietnia 1855 Dz. p. p. Nr. 61. Przekroczenia tej ustawy przedawniają się po upływie roku.

Dla przedsiębiorców browaru liczy się roczny termin dopiero od dnia obrachunku.

Władze polityczne ściągają po myśli cesarskiego rozporządzenia z dnia 20. kwietnia 1854. Dz. p. p. Nr. 96. kary pieniężne na rzecz ubogich tej gminy, w której obrębie nastąpiło przewinienie.

§. 10.

Kara nie uwalnia od uiszczenia należnej opłaty. Opłata przedawnia się po upływie trzech lat, licząc od dnia, w którym organy, sprawujące kontrolę, upewniły się o ukróceniu opłaty.

§. 11.

Niezapłaconą opłatę krajową należy ściągać w sposób, przepisany dla ściągania zaległych podatków państwowych.

§. 12.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie dnia 1. kwietnia 1903 ~~w czternaście dni po ogłoszeniu jej wraz z rozporządzeniem wykonawczem w dzienniku u. i r. kr.~~ i obowiązuje do dnia 31. grudnia 1909.

Gdyby jednak w ciągu tego okresu prócz kwot, należących się funduszowi krajowemu według artykułów IX, X, XII i XIII postanowień wprowadczych do ustawy z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 i z mocy ustawy z dnia 8. lipca 1901 Dz. p. p. Nr. 86, przyznano funduszowi krajowemu z zasobów państwa na resztę tego okresu roczną sumę, któraby dorównywała lub przewyższała kwotę czystego dochodu, jaki w poprzedzającym roku kalendarzowym fundusz krajowy miał na zasadzie niniejszej ustawy, traci niniejsza ustawa moc swoją już od chwili, kiedy nastąpi przyznanie takiej rocznej sumy.

Rozporządzenie wykonawcze do niniejszej ustawy, wyda c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z c. k. krajową Dyrekcyą skarbu i Wydziałem krajowym.

§. 13.

Postanowienia ustawy z dnia 4. lipca 1899 Dz. u. kr. Nr. 93 o poborze krajowych opłat konsumcyjnych., o ile tyczą się poboru opłaty konsumcyjnej od piwa, tracą moc obowiązującą z dniem wejścia w życie niniejszej ustawy.

§. 14.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych i Mojemu Ministrowi skarbu.

LW. 91.974/02.

We Lwowie, dnia 7. grudnia 1902.

[Alog. 22]

SPRAWOZDANIE

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

z czynności urzędowych.

Wysoki Sejmie!

W myśl postanowień §. 26. Statutu krajowego przedkłada Wydział krajowy sprawozdanie z czynności swoich za czas od 1. stycznia do końca listopada 1902 r.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, w. r.

Sprawozdawca
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

Z CZYNNOŚCI

„BIURA PREZYDYALNEGO“

WYDZIAŁU KRAJOWEGO

za czas od 1. stycznia do końca listopada 1902 r.

BIURO PREZYDYALNE.

Gratulacye i kondolencye.

Z okazyi uroczystości zaślubin Najdostojniejszej Arcyksiężniczki Elżbiety przesłał Wydział krajowy adres z życzeniami.

Z powodu zgonu ś. p. Maryi Dunajewskiej przesłał Wydział krajowy JE. Dr. Julianowi Dunajewskiemu pismo z wyrazami najgłębszego współczucia.

Z powodu śmierci ś. p. Henryka Siemiradzkiego przesłał Wydział krajowy pozostałej wdowie pismo kondolencyjne.

Z powodu śmierci b. posła sejmowego i zastępcy Członka Wydziału krajowego, ś. p. Dra Walerego Waygarta przesłał Wydział krajowy rodzinie zmarłego pismo z wyrazami współczucia.

Z powodu obchodu 60-letniej pracy na polu publicznem przesłał Wydział krajowy Ludwikowi Górskiemu, prezesowi Towarzystwa kredytowego ziemskiego w Warszawie, pismo z życzeniami i wyrazami uznania.

Zmiany w składzie Wys. Sejmu.

Wskutek złożenia mandatu przez p. Zygmunta Jaworskiego został przy wyborze uzupełniającym z kuryi miast w okręgu wyborczym Gorlice—Jasło wybrany posłem na Sejm krajowy Adam hr. Skrzyński.

Zmiany w składzie Członków Wys. Sejmu.

W składzie członków Wys. Sejmu zasiadających na mocy §. 3. lit. a) i b) statutu krajow. zaszły następujące zmiany:

Rektorem c. k. Uniwersytetu Jagiellońskiego na rok szkolny 1902/3 został wybrany Profesor Ks. Dr. Tadeusz Gromnicki.

Rektorem c. k. Uniwersytetu lwowskiego na r. szkolny 1902/3 został wybrany Profesor Dr. Władysław Ochenkowski.

Rektorem c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie na rok szkolny 1902/3 został wybrany Profesor Tadeusz Fiedler.

Urlopy Członków Wydziału kr. i urzędowanie zastępców Członków Wydziału kr.

Z dłuższych urlopów korzystali Członkowie Wydziału krajowego: Zastępca Marszałka kraj., Dr. Tadeusz Pilat i Mieczysław Onyszkiewicz.

W czasie nieobecności Członka Wydziału krajowego, Mieczysława Onyszkiewicza urzędował zastępca Członka Wydziału krajowego, Jan Trzecieski.

Zmiany w rozdziale czynności Departamentów Wydziału kr.

Zarządzeniem z dnia 30. stycznia 1902 poruczył JE. hr. Marszałek kierownictwo:

Departamentu I. Dr. Józefowi Wereszczyńskiemu;

Departamentu II. Tadeuszowi Romanowiczowi;

Departamentu III. Dr. Tadeuszowi Pilatowi;
Departamentu IV. Kazimierzowi Laskowskiemu, po złożeniu zaś przez niego godności członka Wydziału krajowego Dr. Stanisławowi Dąmbskiemu.
Departamentu V. Mieczysławowi Onyszkiewiczowi;
Departamentu VI. Michałowi Glidziukowi.
Zakres działania każdego Departamentu przedstawia podany niżej:

Rozdział czynności Wydziału krajowego.

Prezydyum.

1. Sprawdzanie wyborów poselskich.
2. Sprawy tyczące się Sejmu, dyety i koszta podróży pp. Posłów, urządzenie i utrzymywanie lokalności sejmowych, kancelaryi sejmowej, biblioteki sejmowej, zakontraktowanie stenografów dla Sejmu, drukarnie i druki sejmowe, rachunki sejmowe itp.
3. Sprawy tyczące się Wydziału krajowego (Marszałek krajowy, Członkowie i ich zastępcy, sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego itd.)
4. Sprawy zamku królewskiego na Wawelu.
5. Przepisy służbowe i systemalia.
6. Instrukcye.
7. Sprawy osobiste wszystkich urzędników i dyetaryuszy pracujących w biurach Wydziału krajowego, w krajowem biurze sprzedaży soli i w biurze Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek, sprawy osobiste weterynarza krajowego.
   (Podróże urzędowe i załatwianie partykularzy osób wyż wymienionych należą do Departamentu, który wydał polecenie wyjazdu).
8. Sprawy służby stałej Wydziału krajowego, jakoteż służby przynajętej.
9. Sprawy emerytów, sprawy wdów i sierót po osobach pod 7. i 8. wymienionych.
10. Podania o zasiłki i zapomogi, o ile nie pochodzą od instytucyi, korporacyi i stowarzyszeń (podobne podania osób zbiorowych należą do poszczególnych Departamentów w miarę ich zakresu działania).
11. Prenumerata dzienników politycznych codziennych i peryodycznych dla Wydziału krajowego i czytelni poselskiej w czasie Sejmu (prenumerata pism fachowych w miarę potrzeby poszczególnych Departamentów należy do tychże według ich zakresu działania).

Departament I.

1. Sprawy gmin i powiatów. Kurs pisarzy gminnych.
2. Policya ogniowa, straże ochotnicze pożarne, asekuracya przymusowa budynków.
3. Kasy zaliczkowe gminne i powiatowe, oraz wszystkie Kasy oszczędności.
4. Sprawy wykupna ciężarów gruntowych i serwitutów.
5. Administracya funduszu koszarowego, pożyczki koszarowe, budowa koszar.
6. Fundacya śp. Edwarda Lewińskiego.
7. Fundacya na cele gminne i powiatowe, jakoteż nadzór nad niemi.
8. Syndyk Wydziału krajowego.

9. Sprawy religijne, a mianowicie: patronatu, konkurencyi etc.
10. Sprawy publicznego oświecenia w ogóle.
11. Fundusz szkolny krajowy.
12. Taksy na fundusz szkolny krajowy.
13. Język w szkołach i urzędach.
14. Rada szkolna krajowa.
15 Szkoły ludowe, średnie, Szkoła politechniczna, Uniwersytety, Akademia umiejętności.
16. Biblioteki i zakłady naukowe, zbiory, muzea, z wyjątkiem roluiczych.
17. Bursy i internaty.
18. Stypendya pedagogiczne.
19. Teatralne sprawy.
20. Emerytura aktorów sceny polskiej we Lwowie.
21. Fundacya Stanisława hr. Skarbka.
22. Zakład narodowy im. Ossolińskich, ordynacya Przeworska i inne ordynacye.
23. Sprawy pomników historycznych i archiwów aktów grodzkich i ziemskich.
24. Towarzystwa i szkoły muzyczne.
25. Szkoły sztuk pięknych, zasiłki z funduszu krajowego dla artystów.
26. Szkoły gimnastyczne i Towarzystwa gimnastyczne Sokół.
27. Szkółki Froeblowskie.
28. Sprawy wystawy krajowej z r. 1894 i wydawnictwa pamiątkowego tejże.
29. Stowarzyszenia rękodzielników Gwiazda, Skała, Zoria, oraz inne stowarzyszenia z zawodów rękodzielniczych, przemysłowych i handlowych — subwencyonowanie tychże.
30. Fundusz szkół ludowych z r. 1872.
31. Fundacye stypendyjne z wyjątkiem fundacyj w miarę specyalnego przeznaczenia, przydzielonych do innych Departamentów i tamże wymienionych.
32. Inne fundacye, fundusze i legata na cele publiczne z wyjątkiem specyalnie innym Departamentom przekazanych i tamże wymienionych.
33. Towarzystwa dobroczynności, zakłady sierot, ochronki — subewencyonowanie tychże.

Departament II.

1. Organizacya buchalteryi i kasy krajowej i fachowy zwierzchni nadzór nad tymi oddziałami.
2. Budżet krajowy, dodatki na fundusz krajowy, (fundusz indemnizacyjny), wszystkie fundusze pożyczek krajowych, w ogóle sprawy dotyczące kredytu krajowego.
3. Banki obce.
4. Galicyjskie Towarzystwo kredytowe ziemskie i wszystkie prywatne Towarzystwa kredytowe.
5. Sprawy tyczące się handlu i przemysłu, komisyi przemysłowej, szkolnictwa przemysłowego i fachowo-handlowego, stypendyów handlowych i przemysłowych z funduszu krajowego, oraz fundacyj:

   a) Czarkowskiej-Golejewskiej;
   b) Steczkowskiego;
   c) Wystawy krajowej z roku 1877;
   d) ks. Michny z Krościeńka;
   e) Urzędników i sług kolei Karola Ludwika;
   f) Adamskich.

6. Sprawy tyczące się ceł.
7. Sprawy tyczące się jarmarków i targów, wag i miar, cementowania, prawa wekslowego, handlowego i lichwiarstwa.

8. Sprawy górnicze, inżynier-górnik, szkoły górnicze i wiertnicze, stypendya i zasiłki z funduszu krajowego dla uczniów tychże szkół.
9. Sprawy sprzedaży soli i kainitu.
10. Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego.

Departament III.

1. Sprawy tyczące się gospodarstwa krajowego, a mianowicie: rolnictwa, przemysłu rolniczego i chowu bydła i w ogóle dobytku gospodarskiego, leśnictwa i łowiectwa, rybołowstwa, policyi polowej i lasowej, sprawy reformy agrarnej, sprawy towarzystw mających na celu gospodarstwo krajowe — Kółka rolnicze.
2. Sprawy Komisyi rolniczej.
3. Sprawy regulacyi i melioracyi, komasacya gruntów.
4. Biuro melioracyjne, jego organizacya, ekspozytury biura melioracyjnego.
5. Sprawy osobiste urzędników umieszczonych stale w ekspozyturach biura melioracyjnego.
6. Sprawy osobiste niższych organów służby melioracyjnej.
6. b) Sprawy emerytów wdów i sierot po osobach pod l. 5. 6. wymienionych.
7. Kurs dozorców melioracyjnych.
8. Dublany, szkoły rolnicze, wyższa i niższa szkoła gorzelnicza, stacye doświadczalne, gorzelnia, folwark.
9. Czernichów szkoła i folwark.
10. Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.
11. Szkoła ogrodnictwa w Tarnowie.
12. Niższe szkoły rolnicze w Bereźnicy, Kobiernicach, Horodence, Jagielnicy, Suchodole, zakładanie i organizacya nowych szkół rolniczych.
13. Nauczyciele wędrowni, szkoły zimowe.
14. Mleczarstwo, kursa mleczarskie, instruktorowie mleczarstwa.
15. Weterynarya (z wyjątkiem spraw osobistych weterynarza-Prez.), kursa weterynarskie, stypendya weterynarskie, szkoła kucia koni, stypendya dla tejże szkoły.
16. Sadownictwo, Zakład sadowniczy w Zaleszczykach, Inspektor sadownictwa.
17. Gorzelnictwo.
18. Spław drzewa.
19. Sprawy b. szkoły uprawy lnu i konopi w Gródku.
20. Subwencye dla zakładów i instytucyi z działu gospodarstwa rolnego i leśnego.
21. Stypendya i zasiłki z funduszu krajowego dla młodzieży oddającej się studyom zawodowym w dziale gospodarstwa rolnego, leśnego, w dziale melioracyjnym i t. p.
22. Fundusz kultury krajowej, grzywny do tego funduszu wpływające.
23. Biuro statystyczne, zbiory ziemiopłodów, daty statystyczne z tego działu.
24. Pożyczki i zapomogi dla dotkniętych nieurodzajem.
25. Zaraza bydła.
26. Ochrona zwierząt pożytecznych.
27. Ustawa łowiecka i lasowa.
28. Szkody zrządzone przez dzikie zwierzęta.
29. Bank krajowy.
30. Biuro Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek.
31. Magazyn zbożowy w Krakowie i sprawy b. magazynu we Lwowie.
32. Biura pośrednictwa pracy.
33. Prenumerata czasopism zawodowych z działu kultury.
34. Sprawy fundacyi dla uczniów krajowych szkół rolniczych i na cele rolnicze.

I. w Czernichowie.

a) Bodziocha;
b) Jeleńskiego Napoleona;
c) Wężyków Leonarda i Ludwiki;
d) Więckowskiego Józefa.

II. w Dublanach:

a) Brześciańskiej Kunegundy;
b) Bohdanowicza Dominika;
c) Krzeczunowicza Ignacego;
d) Krzeczunowicza Waleryana;
e) Kucharskiego Jana ks.;
f) Czajkowskiego Waleryana.

Departament IV.

1. Sprawy tyczące się komunikacyi lądowej, a mianowicie dróg wszelkiego rodzaju i kolei żelaznych. Szkoła konduktorów.
2. Sprawy osobiste inżynierów okręgowych, konduktorów drogowych i drożników.
3. Sprawy emerytów, wdów i sierót po osobach pod 2. wymienionych.
4. Sprawy mytnicze.
5. Sprawy szlachectwa, wpis do metryk szlacheckich.
6. Miejsca funduszowe w Akademii Maryi Teresy we Wiedniu.

Departament V.

1. Sprawy sanitarne wogóle, organizacya służby zdrowia w granicach ustawy z r. 1891.
2. Szpitale, zakłady położnicze, domy chorych na umyśle, zakłady i fundacye dla podrzutków.
3. Koszta leczenia (korespondencya o nie z Władzami krajowemi i pozakrajowemi) Kasy chorych.
4. Kliniki dla fakultetn medycznego we Lwowie.
5. Choroby epidemiczne.
6. Szczepienie ospy.
7. Wykonywanie nadzoru nad uzdrowiskami krajowemi i nominacye delegatów do Komisyi zdrowotnych, układanie statutów w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.
8. Lecznica lwowska. — Kolonie lecznicze. — Subwencye dla szpitali utrzymywanych przez zgromadzenie Sióstr Miłosierdzia, wogóle subwencye w celach leczniczych.
9. Zakłady dla ciemnych, dla głuchoniemych.
10. Szkoła dozorczyń przy szpitalu lwowskim.
11. Fundacya Józefa Kosvitzkiego dla ciemnych w Krakowie.
12. Fundacya Teresy hr. Weissenwolfowej.
13. Fundacya Żmigrodzkiego dla rekonwalescentów szpitala lwowskiego.
14. Fundacya Warschauera dla rekonwalescentów szpitala krakowskiego.
15. Fundacya Wenzla dla rekonwalescentów szpitala krakowskiego.
16. a) Fundacya K. Bieleckiego dla rekonwalescentów szpitala krakowskiego.
16. b) Fundacya ś. p. Morawieckiego.

17. Stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, poświęcającego się chirurgii.
18. Inne fundacye na rzecz szpitali, domów zdrowia, chorych w szpitalu i t. p.
19. Stypendya dla akuszerek.

Departament VI.

1. Statut krajowy, ordynacya wyborcza, regulamin sejmowy.
2. Granica kraju, ich obrona.
3. Sprawy wychodźtwa i emigracyi.
4. Konskrypcya.
5. Rekrutacya i kwaterunki, wogóle sprawy z wojskowością w związku będące (z wyjątkiem administracyi funduszu koszarowego, pożyczek koszarowych, budowy koszar).
6. Sprawy uwolnienia od pospolitego rnszenia.
7. Podwody dla wojska.
8. Fundusze dła inwalidów wojskowych z ces. i kr. armii.
9. Fundacya jubileuszowa Ces. Fr. Józefa I. z r. 1888 ku wyposażeniu miejsc bezpłatnych dla gal. młodzieży polskiej i ruskiej w ces. i kr. wyższych zakładach wojskowych.
10. Miejsca funduszowe w ces. i kr. zakładach wojskowych na podstawie dawniejszych aktów fundacyjnych.
11. Sprawy żandarmeryi krajowej.
12. Szupaśnictwo.
13. Sprawy będące w związku z ustawodawstwem w przedmiocie prawa cywilnego, karnego i postępowania sądowego.
14. Księgi hipoteczne, wnioski ustawodawcze w tym przedmiocie, opinia co do zezwolenia na wydzielanie z dóbr tabularnych, zmianę wpisu do ksiąg publicznych.
15. Sprawy sądowe wogóle.
16. Terytoryalny podział kraju ze względu na okręgi sądowe, wydawanie opinii co do ustanawiania nowych sądów.
17. Terytoryalny rozdział kraju ze względu na granice reprezentacyi powiat.
18. Fundusz policyi krajowej.
19. Domy poprawy i domy pracy przymusowej.
20. Sprawy izraelitów, wyjąwszy szpitali i szkół.
21. Fundacya ś. p. Józefa Kosvitzkiego dla poprawionych skazańców.
22. Sprawy propinacyjne, zarząd miejskimi funduszami propinacyjnymi.
23. Opłaty konsumcyjne, ich pobór i wydzierżawiania.
24. Sprawy katastru gruntowego.
25. Sprawy podatkowe.
26. Taksy i należytości rządowe.
27. Wymiar taks od dekretów nominacyjnych urzędników i służby krajowej.
28. Poczty i telegrafy. (Reklamacye z powodu nieprawnej lub za wysokiej opłaty portoryum, należą do zakresu działania departamentów, w których agendzie dostrzeżono fakta przekroczenia przepisów pocztowych).
29. Zapomogi i pożyczki z powodu klęski pożaru.
30. Fundusz zapomogi dla włościan b. obwodu Tarnowskiego.
31. Zwierzchni nadzór nad oddziałem manipulacyjnym w Wydziale krajowym, nadzór nad gmachem Wydziału krajowego, ewentualnie najem lokalności dla rozmieszczenia biur Wydziału krajowego, konserwacya gmachu, zabezpieczenie potrzeb gospodarczych i kancelaryjnych Wydziału krajowego.

Nominacye i zmiany w składzie urzędników i sług Wydziału krajowego. (Co do oddziału konceptowego, rachunkowego, kasowego, manipulacyjnego, dalej co do działu służby daty obok podane obejmują cały peryod sprawozdania, co do innych oddziałów ograniczają się do czasu od 15. lutego 1902 po koniec listopada tegoż roku, t. j. od czasu, w którym wszystkie sprawy osobiste funkcyonaryuszy Wydziału kraj. w miejscu pracujących załatwia biuro prezydyalne.)

Od ostatniego sprawozdania zaszły następujące zmiany w składzie urzędników i sług Wydziału krajowego.

I. W oddziale konceptowym:

Z dniem 31. stycznia 1902 ustąpił dobrowolnie ze służby aplikant konceptowy, Władysław Wayda.

Uchwałą z dnia 4. lutego 1902 do LW. 9.417 zamianowany został aplikantem konceptowym Dr. Stanisław Leonard Koncewski.

W dniu 11. maja 1902 zmarł emerytowany Radca Wydziału krajowego, Edmund Mochnacki. Pozostałej po nim wdowie przyznał Wydział krajowy kwartał pośmiertny w kwocie 1.808 K. i pensyę wdowią w kwocie 2.400 K.

W dniu 31. maja 1902 zmarł pensyonowany koncepista, Bronisław Schaeffer. Pozostałej po nim rodzinie przyznał Wydział krajowy kwartał pośmiertny w kwocie 272 K. 80 gr.

Wskutek zwiększenia przez Wys. Sejm etatu konceptowego urzędników Wydziału krajowego o jedną posadę Radcy i jedną posadę Sekretarza zamianował Wydział krajowy uchwałą z dnia 5. sierpnia 1902 do LW. 57.421:

Radcą, tytularnego Radcę, Eugeniusza Pierożyńskiego,

Sekretarzami: Wicesekretarzy, Bronisława Schworma i Władysława Słomkowskiego.

Wicesekretarzami: adjunktów, Zdzisława Gaszyńskiego i Stanisława Theodorowicza.

Adjunktami: koncepistów, Wincentego Kirschnera i Konstantego Jasińskiego.

Koncepistami: aplikantów, Władysława Wrabca i dr. Zbigniewa Pazdrę.

Aplikantami z adjutum wyższem: aplikantów z adjutum niższem, Wincentego Samolewicza i Jana Bartosińskiego.

Aplikantami z adjutum niższem: dyetaryuszy, Bronisława Glanza i Władysława Kozickiego.

Uchwałą z dnia 31. października 1902 LW. 79.179, przeniesiony został ze względów służbowych sekretarz, dr. Witold Lewicki w stały stan spoczynku z pensyą emerytalną obliczoną w stosunku 20 lat służby t. j. w kwocie 3.072 K. rocznie.

II. W oddziale techniczno-drogowym.

Przekazana uchwałą Wys. Sejmu z dnia 11. lipca 1902 Ls. 1.371 Wydziałowi krajowemu do zbadania sprawa podwyższenia poborów asystenta manipulacyjnego, Waleryana Wolskiego, będzie traktowana w osobnem sprawozdaniu.

Uchwałą z dnia 11. marca 1902 do LW. 16.784 zamianował Wydział krajowy Franciszka Sienkiewicza praktykantem technicznym II. klasy.

W dniu 30. maja 1902 zmarł inżynier adjunkt, Józef Hohn, matce zmarłego przyznał Wydział krajowy kwartał pośmiertny w kwocie 550 K.

Uchwałą z dnia 7. lipca 1902 do LW. 28.611 zamianował Wydział krajowy prowizorycznym inżynierem adjunktem praktykanta technicznego, Franciszka Sienkiewicza.

Uchwałą z dnia 14. października 1902 do LW. 73.847 mianowany został Władysław Penot praktykantem tachnicznym II. klasy.

W dniu 8. listopada 1902 zmarł emerytowany dyrektor oddziału techniczno-drogowego, Gustaw Reutt. Pozostałej po nim wdowie przyznał Wydział krajowy kwartał pośmiertny, pensyę wdowią w kwocie rocznej 2.400 K. i dwa dodatki po 480 K. rocznie na wychowanie dwojga dzieci.

III. W krajowem biurze melioracyjnem.

Uchwałą z dnia 4. kwietnia 1902 mianowany został prowizoryczny inżynier-adjunkt, Włodzimierz Runge stale inżynierem adjunktem.

Z dniem 4. października wystąpił dobrowolnie ze służby praktykant techniczny, Józef Nowicki.

Uchwałą z dnia 7. lipca 1902 mianowany został Maryan Nawrocki prowizorycznie inżynierem-adjunktem.

Uchwałą z dnia 1. sierpnia 1902 mianowany został:
Stanisław Flisowski prowizorycznie inżynierem adjunktem,
Andrzej Gnoiński prowizorycznie praktykantem technicznym.

Uchwałą z dnia 2. września 1902 do LW. 61.491 mianowany został Antoni Dyląg prowizorycznie inżynierem-adjunktem extra statum.

Z dniem 21. października 1902 zwolniony został na własne żądanie ze służby praktykant techniczny, Karol Skofleg.

IV. W oddziale rachunkowym.

Uchwałą z dnia 15. kwietnia 1902 do LW. 21.582 mianowani zostali:
Asystentami, praktykanci, Adam Żurowski i Kazimierz Złotnicki.
Praktykantem, aplikant, Franciszek Kuliczkowski.
Aplikantami, dyetaryusze, Kajetan Lisiewicz i Alexander Policki.

Uchwałą z dnia 5. sierpnia 1902 do LW. 52.793 mianowani zostali:
Adjunktem, oficyał, Aleksander bar. Lewartowski.
Oficyałem, asystent, Jan Nosakowski.
Asystentem, praktykant, Julian Wołoszyński.
Praktykantem, aplikant, Kazimierz Androchowicz.
Aplikantem, dyetaryusz, Włodzimierz Kuhn.

Uchwałą z dnia 21. października 1902 do LW. 74.166 mianowani zostali:
Praktykantem, aplikant, Kajetan Lisiewicz.
Aplikantem, dyetaryusz, Władysław Bielich.

Z dniem 4. września 1902 do LW. 63.545 zwolnionym został ze służby na własne żądanie aplikant, Włodzimierz Kuhn.

W dniu 4. kwietnia 1902 zmarł asystent Oddzialu rachunkowego, Aleksy Węgrzynowicz. Pozostałej po nim wdowie wyasygnował Wydział krajowy kwart pośmiertny w kwocie 400 K. i przyznał pensyę wdowią w kwocie 800 K. rocznie i dodatek na wychowanie córki w kwocie 160 K. rocznie.

W dniu 7. marca 1902 zmarła Józefa Orzechowska, wdowa po rewidencie rachunkowym Wydziału krajowego. Pozostałemu po niej nieletniemu synowi Tadeuszowi przyznał Wydział krajowy uchwałą z dnia 7. lipca 1902 do LW. 30.904 pensyę sierocińską w kwocie 350 K. rocznie aż do dojścia do pełnoletności.

V. W oddziale kasowym.

Uchwałą z dnia 5. sierpnia 1902 do LW. 57.422 mianowany został oficyałem asystent kasowy, Jan Zych.

Uchwałą z dnia 7. października 1902 do LW. 69.406 mianowany został praktykantem dyetaryusz, Zdzisław Popowicz.

VI. W oddziale manipulacyjnym.

Uhwałą z dnia 22. lipca 1902 do LW. 53.020 przeniesiono na własne żądanie z powodu nadwątlonego stanu zdrowia dyrektora kancelaryi, dr. Antoniego Grotta w stały stan spoczynku z pełną pensyą emerytalną za 40 lat służby.

Uchwałą z tego samego dnia do LW. 53.676 mianowany został dyrektorem kancelaryi ekspedytor, Kazimierz, Piotrowski.

Uchwałą z dnia 5. sierpnia 1902 mianowani zostali:
Kancelistami extra statum asystenci manipulacyjni: Stanisław Grodecki i Aleksander Łatkowski.
Asystentem, pisarz etatowy, Włodzimierz Szewczuk.
Pisarzem etatowym aplikant, Tadeusz Chudzikiewicz.

VII. W krajowem biurze kolejowem.

Uchwałą z dnia 14. stycznia 1902 do LW. 75.794 mianowany został dyrektorem krajowego biura kolejowego Inspektor kolei państwowych, Stanisław Kułakowski.

Uchwałą z dnia 31. stycznia 1902 do LW. 55.319 mianowany został stałym zastępcą Dyrektora krajowego biura kolejowego prowizoryczny zastępca Dyrektora tegoż biura, Zygmunt Motylewski.

Uchwałą z dnia 26. marca 1902 do LW. 21.373 mianowany został stałym inżynierem starszym krajow. biura kolejowego prowizoryczny inżynier I. klasy tegoż biura, Roman Krzyżanowski.

Uchwałą z dnia 31. maja 1902 do LW. 37.313 mianowany został inżynierem adjunktem Ferdynand Gissman, inżynier adjunkt c. k. kolei państwowych.

VIII. W biurze patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek.

Uchwałą z dnia 29. lipca 1902 do LW. 42.156 mianowany został prowizorycznym praktykantem rachunkowym dyetaryusz tegoż biura, Jan Szwed.

Uchwałą z dnia 26. września 1902 do LW. 42.157 mianowany został lustratorem Józef Zatcher.

Uchwałą z dnia 19. września 1902 do LW. 55.642 mianowany został dyrektorem biura patronatu kierownik tegoż biura, dr. Franciszek Stefczyk. Pobory jego służbowe zostały przyznane w wysokości przez Wys. Sejm uchwałą z dnia 11. lipca 1602 l. s. 1371 oznaczonej.

Uchwałą z dnia 24. października 1902 do LW. 72.429 został na własne żądanie uwolnionym ze służby lustrator, Jan Pietruszewicz, a w jego miejsce mianowany lustratorem Bazyli Korol.

IX. W krajowem zarządzie sprzedaży soli.

Uchwałą z dnia 7. października 1902 do LW. 67.361 nadano kierownikowi biura sprzedaży soli w uznaniu zasług położonych około organizacyi i rozwoju zarządu sprzedaży soli w ogóle, w uwzględnieniu nadto zasług położonych przy zmianie sposobu opakowania soli tytuł Radcy Wydziału krajowego, przyznając mu po myśli uchwały Wys. Sejmu z dnia 4. kwietnia 1900 r. §. 11. stałą remuneracyę w rocznej kwocie 1.720 K.

Uchwałą z tego samego dnia przyznano roczne remuneracye stałe: Ludwikowi Marcinkiewiczowi, adjunktowi konceptowemu, Kazimierzowi Sędzimirowi, kontrolorowi i Andrzejowi Kociatkiewiczowi, adjunktowi rachunkowemu tegoż biura po 900 K. rocznie a Władysławowi Kamieńskiemu, oficyałowi rachunkowemu, 360 K.

X. W etacie służby stałej.

Uchwałą z dnia 11. marca 1902 do LW. 18.978 mianowany został portyerem gmachu sejmowego woźny, Walenty Podlacha.

Uchwałą z dnia 26. marca 1902 do LW. 22.282 mianowani zostali:

1) prowizorycznym woźnym, prowizoryczny portyer przy krajow. szpitalu lwowskim, Gerard Misiągiewicz;

2) stałym woźnym stróż, Grzegorz Kuplowski;

3) zastępcą woźnego stróż, Jan Buja.

Uchwałą z dnia 3. października 1902 do LW. 70.802 przeniesiony został z powodu nadwątlonego stanu zdrowia w stały stan spoczynku woźny kasy krajowej, Józef Kowalski z pełną emeryturą za całych 40 lat służby.

Uchwałą z dnia 28. października 1902 do LW. 77.981 mianowani zostali:

prowizorycznym woźnym kasowym prowizoryczny woźny, Gerard Misiągiewicz;

woźnym stałym zastępca woźnego, Jana Buja;

woźnym w etacie krajow. Zarządu sprzedaży soli Kazimierz Szpunar.

Pobory służbowe krajow. nauczyciela weterynaryi

Wykonując uchwałę Wys. Sejmu z dnia 11. lipca 1902 L. s. 1.371, normującą pobory służbowe krajowego nauczyciela weterynaryi, asygnował Wydział krajowy Teofilowi Sochaniewiczowi pobory w wysokości w powołanej wyżej uchwale sejmowej oznaczone.

Sprawa zmniejszenia objętości sprawozdań sejmowych.

Wykonując uchwały Wys. Sejmu z dnia 10. lipca 1902 L. s. 1371, polecającą Wydziałowi krajowemu wzięcie pod rozwagę kwestyę zaoszczędzenia wydatków na druki sejmowe przez zmniejszenie ich objętości, wydał Wydział krajowy do LW. 51.292 odpowiednie polecenie do wszystkich urzędników Wydziału krajowego.

Sprawa petycyi Leona Borkowskiego o zapewnienie utrzymania.

Na posiedzeniu dnia 10. lipca 1902 do L. s. 1371 powziął Wys. Sejm następującą uchwałę: „Petycyę l. s. 514 Leona Borkowskiego, dyetaryusza, o zapewnienie utrzymania w razie niemożności dalszej pracy, przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia w razie gdyby petent istotnie po dwudziestuletniej służbie stał się do pracy niezdolnym". W myśl powyższej uchwały wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu na r. 1903 kwotę 240 K., jako stałe zaopatrzenie dla Leona Borkowskiego.

W sprawie petycyi Maryi Zajączkowskiej o podwyższenie pensyi wdowiej.

Uchwałą z d. 10. lipca 1902 przekazał Wys. Sejm petycyę p. Maryi Zajączkowskiej, wdowy po pisarzu etatowym, Wydziałowi krajowemu do zbadania, o ile prośba petentki o podwyższenie pensyi wdowiej ze względu na analogiczne wypadki zasługuje na uwzględnienie tudzież do ewentualnego przedłożenia Sejmowi wniosku.

Stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu Wydział krajowy poddał sprawę p. Maryi Zajączkowskiej ponownemu badaniu, a wynik tego badania przedstawia się następnie:

Kiedy po śmierci ś. p. Jana Zajączkowskiego w grudniu 1898 przyszło do rozpatrzenia prośby p. Maryi Zajączkowskiej o wyznaczenie jej pensyi wdowiej, dodatku na wychowanie trojga małoletnich dzieci (z pierwszego małżeństwa nieboszczyka) i kwartału pośmiertnego, Wydział krajowy prośbie tej odmówił, a to ze względu na lata służby ś. p. Zajączkowskiego i postanowienia statutu emerytalnego z 15. lutego 1898. Okazało się mianowicie, że ś. p. Zajączkowski, który jako pisarz etatowy w oddziale manipulacyjnym złożył przysięgę służbową 31. lipca 1894, liczył w chwili śmierci służby policzalnej do emerytury lat cztery i cztery i pół miesiąca, brakło więc podstawy do wymierzenia pensyi wdowiej w pierwszym rzędzie wymaganej, §. 16. bowiem statutu emerytalnego z r. 1898 przepisuje, że pensyę wdowią otrzymać mogą te wdowy, których małżonkowie zmarli w służbie przez wysłużenie przynajmniej lat dziesięciu. Z kolei przyszła pod rozwagę kwestya, czy niema możności do policzenia wyjątkowego służby krótszej w myśl §. 11. statutu emeryt. Powodów, o których mówi §. 11. w ustępie pierwszym i drugim nie można było zastosować, pozostawało jeszcze postanowienie §. 11. ustęp trzeci, upoważniające Wydział krajowy do policzenia urzędnikom Wydziału kraj., którzy bezpośrednio przed posunięciem ich na stałą posadę, pełnili dłużej obowiązki na posadach nieetatowych (mianowicie w zawodzie manipulacyjnym służyli jako aplikanci lub dyetaryusze) do policzenia najwyżej 5 lat z czasu przebytego w służbie praktykantów, elewów, aplikantów i dyetaryuszy.

Otóż ś. p. Zajączkowski miał rzeczywiście w stanie swej służby dłuższy peryod służby za wynagrodzeniem dziennem, służył bowiem jako dyetaryusz od 24. maja 1883 do 1. marca 1894 r. a od tego dnia aż do nominacyi pisarzem etatowym t. j. do 31. lipca 1894 był aplikantem oddziału manipulacyjnego.

Z upoważnienia jednak statutowego Wydział krajowy nie mógł skorzystać, bo ś. p. Zajączkowski, lubo był urzędnikiem i w ogóle pracownikiem pożytecznym, przecież kilkakrotnie popadł w śledztwo dyscyplinarne, zakończone dlań naganami, gdy tymczasem wyjątkowe policzenie lat służby może według §. 11. Statutu tylko w tym wypadku nastąpić, jeżeli urzędnicy, o któ-

rych się rozchodzi, pełnili przez cały czas swej służby obowiązki swe wzorowo i zachowywali się nienagannie.

Stosownie do takiego stanu rzeczy, Wydział krajowy zawiadomił p. Zajączkowską rozp. z d. 23. grudnia do L. 79.864 o niemożności wyjątkowego traktowania jej sprawy, odmówił pensyi wdowiej, w następstwie (§. 21. Statutu) kwartału pośmiertnego, a tak samo w myśl §. 22. ustęp drugi St. em. odmówił przyznania dodatków na wychowanie dzieci i ograniczył się tylko na przyznaniu p. Zajączkowskiej odprawy wdowiej (§. 20. St. em.) w wysokości półrocznej ostatniej płacy ś. p. męża — a przy wymiarze tym zrobił Wydział krajowy użytek z upoważnienia zawartego w §. 49. St. em. z dnia 15. lutego 1898 roku, na mocy którego można było względem p. Zajączkowskiej, jako wdowy po urzędniku mianowanym przed 1-szym lipca 1898 zastosować korzystniejsze w tym wypadku postanowienie dawniejszego Statutu emerytalnego z d. 21. stycznia 1889 r.

P. Zajączkowska odprawę przyznaną podniosła, w podaniu jednak do LW. 92.302 ex 1898 zastrzegła się, że decyzyą Wydziału krajowego czuje się boleśnie dotkniętą i że następnie uda się do Wys. Sejmu o przyznanie pensyi wdowiej. Rzeczywiście w r. 1899 wniosła p. Zajączkowska petycyę do Wys. Sejmu, ponawiając swą prośbę o pensyę wdowią, o dodatki na wychowanie dzieci i o kwartał pośmiertny. Petycya p. Zajączkowskiej znalazła swe załatwienie w uchwale Wys. Sejmu z d. 24. marca 1899, którą przyznano petentce stały dar z łaski w kwocie rocznych 150 zł. w. a. Dar ten pobiera p. Zajączkowska po dziś dzień, bo lubo p. Zajączkowska zarówno w r. 1900 jak i w r. 1901 ponowne w swej sprawie petycye wniosła, i prośby te podówczas uwzględnienia nie znalazły — mianowicie w r. 1900 petycya formalnego załatwienia nie doznała, ale komisya wniosła przejście do porządku dziennego (L. S. 707) w roku zaś 1901 uchwałą z d. 8. lipca przeszedł Sejm nad petycyą p. Zajączkowskiej do porządku dziennego.

Obecnie wskutek trzeciej z rzędu petycyi p. Zajączkowskiej sprawa jej zaopatrzenia wdowiego przychodzi ponownie pod rozwagę, wobec jednak przedstawionego powyżej stanu rzeczy Wydział krajowy ponownie nie znajduje dla siebie w przepisach Statutu emerytalnego upoważnienia do wyjątkowego traktowania prośby p. Zajączkowskiej, a postawienie wniosku uwzględniającego jej życzenia wkraczałoby już — zdaniem Wydziału krajowego — w dziedzinę łaski, leżącą tylko w zakresie Wys. Sejmu.

Do postawienia przychylnego wniosku nie upoważniają również Wydziału krajowego inne analogiczne wypadki. I tak, takie samo odmowne stanowisko, jak wobec p. Zajączkowskiej, zajął Wydział krajowy, gdy szło o przyznanie pensyi wdowiej dla p. Apolonii Sternalowej, wdowy po urzędniku rachunkowym, dla p. Karoliny Wojtowiczowej i p. Augusty Gerglowej, wdów po woźnych Wydziału krajowego, we wszystkich tych wypadkach bowiem zmarli mężowie nie dosłużyli 10 lat, stanowiących konieczną podstawę do nabycia prawa do zaopatrzeń emerytalnych a do wyjątkowego traktowania nie było warunków.

Inne — ale pozornie tylko — zajął stanowisko Wydział krajowy w sprawie pensyi dla wdowy po Aleksym Węgrzynowiczu, asystencie rachunkowym. W tym wypadku przyznał Wydział krajowy pensyę wdowią p. Maryi Węgrzynowiczowej i dodatek na wychowanie dla dziecka, mimo iż ś. p. Węgrzynowicz miał zaprzysiężonej służby lat ośm (od 2. marca 1894 do dnia śmierci 4. kwietnia 1902) a jako dyetaryusz służył od 5. maja 1892 tak, że razem służył lat 9 i 11 miesięcy. W tym wypadku w myśl §. 11. Statutu emerytalnego wobec nienagannej służby ś. p. Węgrzynowicza, zrobił Wydział krajowy użytek z danego mu upoważnienia, przy czem Wydział krajowy powołać się jeszcze musi na postanowienie końcowego ustępu §. 12. Statutu emerytalnego, które przy obliczeniu czasu służby pozwala liczyć ułamki roku za cały rok, o ile one — jak w danym wypadku — przekraczają sześć miesięcy.

Darowizna hr. Heleny Mierowej.

Mamy do podania wiadomość z dziedziny ofiarności obywatelskiej na cele publiczne, mianowicie aktem notaryalnym z dnia 6. czerwca 1902 darowała Helena z hr. Turkułłów hr. Mierowa na przypadek swej śmierci, realność swą (dom) we Wiedniu przy ulicy Liechtensteina pod l. 51 położoną, na rzecz kraju, przeznaczając ją na biura i mieszkanie Ministra dla Galicyi, z tem zastrzeżeniem, że gdyby realność ta na powyższy cel z jakichkolwiek powodów użytą być nie mogła — Wydział krajowy oznaczy inny stosowny cel. Wydział krajowy darowiznę tę przyjął — i pismem odpowiedniem za hojny ten dar podziękował.

Sprawa opróżnienia Wawelu.

Sprawa zawarcia układu o opróżnienie Wawelu, dobiega nareszcie do końca. C. k. Miuisterstwo Skarbu reskryptem z 1. lutego 1903 l. 5.638 zawiadomiło krajową Dyrekcyę skarbu, że c. i k. Ministerstwo wojny zgadza się na wyraźne oznaczenie w zawrzeć się mającej umowie, ostatecznego terminu opróżnienia całego Wawelu, i że tym terminem będzie 31. grudnia 1909 r. Wobec tego Wydział krajowy pospieszył z oświadczeniem gotowości do zawarcia formalnej umowy o opróżnienie Wawelu pod warunkami dawniej już ułożonemi i przez obie strony przyjętemi, dołączając oraz prośbę o przyspieszenie sformalizowania kontraktu tak, aby roboty około nowych budowli wojskowych zaraz z nastaniem pory wiosennej mogły być rozpoczęte.

SPRAWOZDANIE

z czynności

Departamentu I. Wydziału krajowego

za czas od 1. grudnia 1901 do końca listopada 1902 r.

(17 alegatów).

Departament I.

Szef Departamentu: Dr. Józef Wereszczyński, Członek Wydziału krajowego.

Departament I. przydzielone ma do załatwienia następujące sprawy:

I. Sprawy powiatowe i gminne z odnośnemi fundacyami, oraz sprawy policyi ogniowej i straże ochotnicze pożarne.

2. Administracya funduszów pożyczkowych na budowę koszar dla wojska.

3. Sprawy szkolne, teatralne, archiwa krajowe i pomniki historyczne.

4. Sprawy fundacyjne i stypendyjne.

Niniejsze sprawozdanie obejmuje działy spraw powiatowych i gminnych, policyi ogniowej, stypendyjnych i fundacyjnych oraz szkolnych i teatralnych.

Sprawy funduszów koszarowych, są przedmiotem osobnych sprawozdań.

A) Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej sankcyi.

a) Ustawy i uchwały sankcyonowane.

Zezwolenie powiatowi Jarosław na wyższe dodatki powiatowe na r. 1901.

Najwyższem postanowieniem z dnia 7. lutego 1902 sankcyonowaną została uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 24. czerwca 1901, zezwalająca Reprezentacyi powiatowej w Jarosławiu na pobór w r. 1901 43% dodatków powiatowych do przypisanych w powiecie państwowych podatków bezpośrednich a to obok 10% ustawowego dodatku powiatowego na powiatowy fundusz dróg gminnych.

O powyższem zawiadomionio Wydział powiatowy reskryptem z 7. marca 1902 l. 15.435.

Zezwolenie gminie Liszna na pobór wyższych dodatków do podatków bezpośrednich na r. 1901.

Najwyższem postanowieniem z dnia 29. grudnia 1901 sankcyonowaną została uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 17. czerwca 1901 zezwalająca gminie Liszna w powiecie sanockim na pobór w r. 1901 197% dodatku gminnego do państwowych podatków bezpośrednich z wyjątkiem podatku osobisto dochodowego.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Sanoku rozporządzeniem z 21. stycznia 1902 LW. 4.522.

Zezwolenie Reprezentacyi powiatowej w Mościskach na pożyczkę 116.000 K.

Najwyższem postanowieniem z dnia 22. stycznia 1902 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 26. czerwca 1901 projekt ustawy, zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Mościskach na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 116.000 K na uporządkowanie finansowej gospodarki powiatu.

O tem postanowieniu zawiadomiono Wydział powiatowy w Mościskach reskryptem z dnia 11. lutego 1902 l. 9.614.

Zezwolenie Reprezentacyi powiatowej w Grybowie na pożyczkę 30.000 K.

Najwyższem postanowieniem z dnia 8. stycznia 1902 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. lipca 1901 projekt ustawy, zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Grybowie na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki 30.000 K.

O tem postanowieniu zawiadomiono Wydział powiatowy reskryptem z dnia 11. lutego 1902 l. 8.909.

Ustawa o wcieleniu gminy Ruska wieś i przysiółków Staroniwa i Drabinianka do gminy m. Rzeszowa.

Najwyższem postanowieniem z dnia 9. lutego 1902 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 24. czerwca 1901 projekt ustawy o wcieleniu gminy Ruska wieś i przysiółków gmin Staroniwa i Drabinianka do gminy miasta Rzeszowa.

O tem zawiadomiono magistrat miasta Rzeszowa rozporządzeniem z 15. marca 1902 l. 18.107.

Ustawa o wcieleniu wsi Skole do miasteczka Skole.

Najwyższem postanowieniem z dnia 12. stycznia 1902 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 1. maja 1900 projekt ustawy o wcieleniu gminy Skole wieś do gminy Skole miasteczko powiatu stryjskiego.

O tem postanowieniu zawiadomiono Wydział powiatowy w Stryju reskryptem z dnia 10. lutego 1902 l. 10.012.

Ustawa o wyłączeniu Górki narodowej i Witkowic ze związku gminy Prądnik biały i utworzenie z nich samoistnej gminy.

Najwyższem postanowieniem z dnia 25. kwietnia 1902 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 26. czerwca 1901 projekt ustawy o wyłączeniu miejscowości Górka narodowa i Witkowice ze związku gminy Prądnik biały i utworzeniu z nich samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą Witkowice.

O powyższem postanowieniu zawiadomiono Wydział powiatowy w Krakowie reskryptem z dnia 7. lipca 1902 l 41.183.

Ustawa o wyłączeniu Józefówki ze związku gminy Kupczyńce i utworzeniu samoistnej gminy.

Najwyższem postanowieniem z dnia 30. sierpnia 1902 otrzymał sankcyę uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 projekt ustawy o wyłączeniu miejscowości Józefówka ze związku gminy Kupczyńce powiatu tarnopolskiego i o utworzeniu z niej samoistnej gminy administracyjnej.

O tem zawiadomiono Wydział powiatowy w Tarnopolu reskryptem z dnia 3. października 1902 l. 69.685.

Podwyższenie gwarancyi kraju dla wkładek w gal. Kasie oszczędn.

Najwyższem postanowieniem z 18. listopada 1902 sankcyonowaną została uchwała Wysokiego Sejmu z 11. lipca 1902, którą podwyższono gwarancyę kraju dla wkładek w galic. Kasie oszczędności do sumy 80,000.000 K, o czem Dyrekcya Kasy uwiadomioną została reskryptem z 12. grudnia 1902 L. W. 91.020.

Ustawy zezwalające gminom na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu itp.

Najwyższem postanowieniem z dnia 22. kwietnia 1902 otrzymały sankcyę uchwalone na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 28. grudnia 1901 projekty ustaw, zezwalającyeh na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu dla następujących gmin:

Kulików, Kopyczyńce, Lisko, Tyśmienica.

O powyższem postanowieniu zawiadomił Wydział krajowy odnośne Wydziały powiatowe reskryptem z 16. maja 1902 l. 33.102.

Najwyższem postanowieniem zaś z 18. listopada 1902 sankcyonowany został uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 23. czerwca 1902 projekt ustawy nadającej gminie Kamionka strumiłowa prawo poboru opłat gminnych od napojów spirytusowych i piwa, o czem zawiadomiono Wydział powiatowy reskryptem do L. W. 92.100/1902.

b) Ustawy i uchwały jeszcze nie sankcyonowane

1. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 23. czerwca 1902 zezwalająca gminie Liszna w powiecie sanockim na pobor w r 1902 173% dodatku gminnego do państwowyoh podatków bezpośrednich.

2. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 5. lipca 1902 projekt ustawy o wcieleniu gminy Załubińcze do gminy miasta Nowego Sącza.

W sprawie tej na rekwizycyę c. k. Prezydyum Namiestnictwa przesłał Wydział krajowy c. k. rządowi akta pismem z 7. października 1902 L. W. 63.062.

3. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 8. lipca 1902 projekt ustawy o zezwoleniu Reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 20.000 K.

4. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 30. czerwca 1902 projekt ustawy zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Cieszanowie na przyjęcie imieniem powiatu gwarancyi do wysokości 200.000 K za wkładki i należyte ich oprocentowanie w założyć się mającej powiatowej Kasie oszczędności.

5. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1902 projekt ustawy, zezwalającej Reprezentacyi powiatowej w Śniatynie na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki 60.000 K i 21.000 K na budowę mostu kratowego na Prucie i na budowę drogi Dżurów-Ilińce.

Pismem z dnia 21. września 1902 l. 11.220 (LW. 68.675) zażądało c. k. Prezydyum Namiestnictwa wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych dto 15. września 1902 l. 38.436 wyjaśnienia, w jakiej instytucyi kredytowej i na jaki procent zamierza powiat powyższe pożyczki zaciągnąć.

Nadesłaną przez Wydział powiatowy odpowiedź zakomunikowano c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem tutejszem z 20. października 1902 L. W. 73.651.

6. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 28. grudnia 1901 projekt ustawy, zezwalającej gminie miasta Przeworska na pobór opłaty gminnej od psów.

W sprawie tej przedkłada Wydział krajowy osobne sprawozdanie.

7. Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1902 projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów we Lwowie do połączenia swych domowych zbiorników kloacznych z kanałami miejskimi publicznymi oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

8. Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 4. lipca 1901 projekt ustawy o wyłączeniu ze związku gminy Skowierzyn przysiółka Nowiny i utworzeniu z niego samoistnej gminy administracyjnej pod nazwą „Nowiny“.

Na pismo c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 7. marca 1902 l. 2.188, zażądał Wydział krajowy od Wydziału powiatowego w Tarnobrzegu i odesłał powyższemu c. k. Prezydyum przy pismie swem z 6. listopada 1902 l. 73.271 odbitki map katastralnych i wyciąg z protokołu parcelowego gminy Skowierzyn.

9. Uchwała Wysokiego Sejmu z dnia 12. lipca 1902, którą przyznano porękę kraju dla zaciągnąć się mającej przez gminę Zakopane pożyczki inwestycyjnej w kwocie 400.000 K.

Wreszcie przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 9. kwietnią 1900 projekt ustawy o zezwoleniu gminie miasta Starego Sącza na pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa i miodu.

Jakto już w zeszłorocznem sprawozdaniu podaliśmy, przedłożenie powyższego projektu do Najwyższej sankcyi zostało za zgodą Wydziału krajowego z 3. września 1901 l. 58.327 wstrzymane z powodu uznania przez c. k. Namiestnictwo reskryptem z 4. kwietnia 1901 l. 24.900 w drodze instancyi, dawnych uprawnień gminy do poboru tych opłat.

Ponieważ w dalszym ciągu c. k. starostwo w Nowym Sączu orzeczeniem z 10. lutego 1902 l. 20.199/1901 unormowało także wysokość powyższych opłat, a Namiestnictwo prawomocnem orzeczeniem z dnia 16. maja 1902 l. 39.308 utrzymało w mocy orzeczenie c. k. starostwa i w ten sposób finalnie załatwiony został spór o te opłaty między gminą i władzą polityczną, przeto powołany wyżej projekt ustawy, która miała na celu jedynie uchylenie tego sporu, stał się bezprzedmiotowym.

c) Odmowa sankcyi.

Projekt ustawy o środkach prawnych przeciw postanowieniom Reprezentacyi gminnych i powiatowych.

Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 11. kwietnia 1900 projekt ustawy normującej sposób użycia środków prawnych przeciw postanowieniom Reprezentacyi gminnych i powiatowych nie uzyskał Najwyższej sankcyi.

Z tego powodu przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie z dnia 20. czerwca 1902 LW. 16.380.

B) Uchwały nie podlegające sankcyi.

Reforma ustawy gminnej dla gmin wiejskich.

W kwestyi reformy ustawodawstwa gminnego, podaje Wydział krajowy w dalszym ciągu do wiadomości Wysokiego Sejmu, że biuro statystyczne wydało już dwa opracowania materyałów do powyższego celu zebranych, mianowicie: „Pisarze gminni w Galicyi“ i „Wydatki administracyjne gmin“. Obie te prace mieszczą się w „Wiadomościach statystycznych o stosunkach krajowych“ w szczególności pierwsza z nich w tomie XVIII. „Wiadomości“ jako zeszyt II-gi, druga zaś w tomie XIX. również jako zeszyt II.

Trzecia praca traktująca o sile podatkowej gmin względnie o „Podatkach bezpośrednich“ jest przygotowana do druku. Prócz tego przygotowuje biuro statystyczne zarys dotychczasowych usiłowań reformy ustawy gminnej dla wsi. W ścisłym związku z powyższą sprawą pozostaje kwestya określenia granic poruczonego zakresu działania gmin i wynagradzania gmin za sprawowanie tych czynności, nie została dotąd przez c. k. Rząd załatwioną, mimo ponowienia przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1902 rezolucyi do c. k. Rządu, ażeby w jak najkrótszym czasie w drodze konstytucyjnej przeprowadził ustawę — określającą dokładnie granice poruczonego zakresu działania gmin i normującą wynagrodzenie gmin za sprawowanie czynności tego poruczonego zakresu działania“.

Sprawę tę przypomniał Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z 22. października 1902 LW. 56.576, a zarazem podał do wiadomości c. k. Prezydyum uchwalone przez Wysoki Sejm dnia 4. lipca 1902 polecenie do Wydziału krajowego, ażeby w powyższej sprawie „nawiązał rokowania z c. k. Rządem i wszelkich użył środków do rychłego i skutecznego jej załatwienia dążących.

Pismo to zostało również bez odpowiedzi.

Ordynacya wyborcza dla 30 miast, objętych ustawą z 13. marca 1889.

Jak to już w poprzednich sprawozdaniach Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi przedstawił, wypracował Wydział krajowy projekt ordynacyi wyborczej dla 30 miast podlegających ustawie z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24 i przesłał go c. k. Namiestnictwu do wyrażenia opinii i ewentualnego uzupełnienia postanowieniami, jakie byłyby wskazane wobec praktycznych wyników judykatury sprawowanej przez c. k. Namiestnictwo.

Jednakże i w tym roku nie otrzymał Wydział krajowy żadnej odpowiedzi w tej sprawie, mimo że ją przypomniał w piśmie swem z 4. lutego 1902 L. W. 75.619/1901.

Zmiana §. 19. ord. wyb. powiat.

Na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1902 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Petycye Rad powiatowych o zmianę §. 19. powiatowej ordynacyi wyborczej, przekazuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby w tej sprawie przedłożył odpowiednie wnioski“.

W wykonaniu powyższej uchwały przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

Wybór członków Wydziału gal. Kasy oszczędności we Lwowie.

O dokonanym przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 25. czerwca 1902 wyborze ośmiu członków Wydziału galic. Kasy oszczędności we Lwowie po myśli §. 49. statutu tej Kasy na dalsze trzechlecie, zawiadomiono interesowanych reskryptem z dnia 28. czerwca 1902 l. 45.108.

Sposób użytkowania majątku i dobra gminy Skole wieś, wcielonej do gminy Skole miasteczko.

Na posiedzeniu z dnia 1. maja 1900 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy wprowadzeniu w życie ustawy o połączeniu gminy Skole wieś ze Skolem miasteczkiem, wydał odpowiednie zarządzenia, normujące sposób oddzielnego użytkowania z przedmiotów majątku obu gmin, w myśl zastrzeżeń zawartych w Art. II. ustawy — mianowicie z pastwisk i lasów, które mają być w przyszłości oddzielnie administrowane, tudzież przyszłej kasy pożyczkowej dotychczasowej wsi Skole".

Ponieważ wspomniana wyżej ustawa uzyskała sankcyę Najwyższem postanowieniem z dnia 12. stycznia 1902, przeto Wydział krajowy reskryptem z 8. kwietnia 1902 LW. 19.891 zakomunikował uchwałę powyższą Wydziałowi powiatowemu w Stryju z wezwaniem, ażeby w tym względzie przedłożył odpowiednie wnioski.

Wydział powiatowy uczynił temu zadość relacyą z 14. października względnie 10. listopada 1902 a sprawa jest w toku załatwienia.

Koszta utrzymania ubogich, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin.

Na posiedzeniu dnia 12. lipca 1902 uchwalił Wysoki Sejm zwyczajny kredyt w ryczałtowej kwocie 7.000 K i nadzwyczajny kredyt również w kwocie 7.000 K, razem więc 14.000 K na pokrycie kosztów utrzymania ubogich, jakie wypadnie w zastępstwie gmin przyjąć na fundusz krajowy.

Całkowite zużycie powyższów kredytów na cel powyższy jest szczegółowo przedstawione w uzasadnieniu wstawionego do Rubr. III. preliminarza funduszu krajowego na r. 1903 zwyczajnego kredytu na ten sam cel w podwyższonej kwocie 12.000 K.

Uchwalając wymieniony wyżej kredyt 14.000 K polecił zarazem Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu uwzględnić petycyę gminy Janów powiatu Gródek o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania w Budapeszcie dzieci Natana Hakla w kwocie 676 K 24 gr.

Dla wykonania powyższej uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. lipca 1902 zażądał Wydział krajowy od Wydziału powiatowego w Gródku aktów przedmiotowych sprawy a po ich zbadaniu stwierdził — o czem Wysokiemu Sejmowi przy powzięciu powyższej uchwały nie było wiadomem — że gmina Janów posiada fundusz ubogich w kwocie 14.000 K, z którego na swoje inwestycye pożyczyła około 10.250 K, tak że pozostaje jeszcze w tym funduszu około 3.750 K do wolnej dyspozycyi gminy a kwota ta wystarcza aż nadto do pokrycia pretensyi gminy miasta Budapesztu.

Wobec tego Wydział krajowy uchwałą z dnia 25. listopada 1902 l. 75.620 zniewolony był nie uwzględnić powyższej petycyi gminy Janów.

Połączenie gminy i obszaru dworskiego Dolna wieś z m. Myślenice.

Ponieważ interesowane w sprawie wcielenia gminy i obszaru dworskiego Dolna wieś do gminy Myślenic strony same nie popierają rozpoczętej w tym kierunku akcyi, nie postarały się bowiem i w tym roku o przedłożenie projektu uregulowania stosunków posiadania i użytkowania własności gmin połączyć się mających, przeto Wydział krajowy uważa zamiar rzeczonego połączenia za zaniechany.

Wyłączenie kolonii Bredtheim z gm. Majdan średni i utworzenie z niej gminy samoistnej.

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu z 22. marca 1899 Wydział krajowy podaje do wiadomości Wysokiej Izby, że po wszechstronnem zbadaniu sprawy wyłączenia kolonii Bredtheim ze związku gminy Majdan średni i utworzenia z tej kolonii osobnej gminy administracyjnej, nie może popierać odnośnej petycyi kolonistów wobec Wysokiego Sejmu.

Wyłączenie przysiółka Sajków z gminy Werbiż i przyłączenie do gminy Horożany małej.

W poprzednich sprawozdaniach zawiadomiliśmy Wysoki Sejm, że sprawę zamierzonego wyłączenia przysiółka Sajków z gminy Werbiż i przyłączenia go do gminy Horożany małej przesłaliśmy c. k. Namiestnictwu do wyrażenia opinii, czy ze względów publicznych nie zachodzą jakie przeszkody przeciwko podobnej zmianie granic.

W roku bieżącym Wydział krajowy również nie otrzymał na to odpowiedzi i dlatego odniósł się do c. k. Namiestnictwa ponownie o załatwienie sprawy.

C) Rezolucye do c. k. Rządu.

Określenie granic poruczonego zakresu działania gmin i wynagrodzenie ich za te czynności.

Jak już wyżej nadmieniliśmy, na powziętą przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 4. lipca 1902 rezolucyę, domagającą się od c. k. Rządu, „ażeby w jak najkrótszym czasie w drodze konstytucyjnej przeprowadził ustawę określającą dokładnie granice poruczonego zakresu działania gmin i normującą wynagrodzenie gmin za sprawowanie czynności tego poruczonego zakresu ich działania“, nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi. Wskutek tego odniósł się Wydział krajowy w tej sprawie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem z 22. października 1902 l. 56.576, w którem przypomniał c. k. Rządowi powyższą rezolucyę a zarazem podał do jego wiadomości uchwalone w dniu powyższym równoczesne polecenie do Wydziału krajowego, „ażeby w sprawie tej nawiązał rokowania z c. k. Rządem i wszelkich użył środków do rychłego i skutecznego jej załatwienia dążących“.

Na to pismo Wydział krajowy również nie otrzymał odpowiedzi.

Doręczanie stronom przez urzędy gminne pism urzędowych

Dnia 4. lipca 1902 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę: „Wzywa się Rząd do wydania c. k. władzom politycznym, służbowym, sądowym i szkolnym polecenia, ażeby pisma urzędowe, wezwania i inne jakiekolwiek rozporządzenia, za pośrednictwem c. k. urzędów pocztowych i składnic pocztowych lub też za pośrednictwem własnych swoich organów bezpłatnie, a nie za pośrednictwem magistratów i zwierzchności gminnych stronom doręczały“.

Wskutek tej rezolucyi wystosowało c. k. Prezydyum Namiestnictwa okólnik z dnia 27. sierpnia 1902 l. 8.808/pr. do wszystkich c. k. starostw z przypomnieniem obowiązujących w tym względzie rozporządzeń i instrukcyi, według których doręczanie stronom pism urzędowych starostwa ma się odbywać z reguły przez pocztę a w siedzibie starostwa, przez woźnych urzędowych, doręczanie zaś za pośrednictwem zwierzchności gminnych ma być uskutecznianem tylko w wyjątkowych wypadkach.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa wezwało też c. k. starostwa do ścisłego przestrzegania powyższych przepisów.

Okólnik ten podał Wydział krajowy do wiadomości Wydziałów powiatowych reskryptem z dnia 6. listopada 1902 l. 78.418.

Zarazem zawiadomiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydział krajowy, że równocześnie przedłożyło powyższą uchwałę Wysokiego Sejmu właściwym Ministerstwom względnie udzieliło krajowej Radzie szkolnej, o ile idzie o doręczanie pism władz innych a nie politycznych.

D) Inne sprawy ważniejsze.

Nadzór nad majątkami gmin i zakładów gminnych, nad działalnością Reprezentacyi

W okresie od ostatniego sprawozdania dokonał Wydział krajowy lustracyi w następnych gminach:

Z miast objętych ustawą z dnia 13. marca 1889, w Krośnie, Buczaczu, Przemyślu, Jaworowie, Tarnopolu i Trembowli.

Z powodu nieprawidłowego urzędowania wydano orzeczenie dyscyplinarne przeciw zastępcy burmistrza w Buczaczu.

gminnych tudzież nad Reprezentacyami powiatowemi.

Z powodu większych nieporządków w administracyi gminnej i rażącego zaniedbywania ściągania zaległości czynnych, tudzież zupełnego zaniedbywania obowiązków ze strony najważniejszych Komisyi Rady gminnej w Jaworowie zastała taż Rada gminna rozwiązaną i tymczasowy zarząd ustanowiony.

Oprócz tego delegował Wydział krajowy komisyę w specyalnych sprawach, a mianowicie do Jasła i Wadowic w sprawie pożyczek, które te gminy zaciągnąć zamierzały, i do Drohobycza w sprawie budowy zakładu gazowego. Zarządowi tej ostatniej gminy wytknął Wydział krajowy surowo, że przystąpił do budowy kosztownego zakładu, nie wyczekując przyzwolenia Wydziału krajowego na użycie na ten cel całego zakładowego majątku w papierach, jakkolwiek Wydział krajowy sobie to wyraźnie zastrzegł i w ogóle przystąpił do budowy bez należytego przygotowania.

Zatwierdzenie Rady powiatowej postarał się Magistrat uzyskać na podstawie wniosku nagłego, jakkolwiek Prezes Rady powiatowej na posiedzeniu Rady powiatowej wyraźnie oświadczył, że Wydział powiatowy nie miał sposobności tej ważnej sprawy zbadać.

Wydział krajowy udzielił dalej pomocy rachunkowej gminom Bochni i Sanoka.

II. Ze 131 gmin objętych ustawą z dnia 3. lipca 1896 dokonano lustracyi w Delatynie, Haliczu, Kałuszu, Łańcucie, Nadwórnej, Niemirowie, Żurawnie, Bolechowie, Rawie i Rymanowie. Na podstawie wyniku tych lustracyi wydał Wydział krajowy liczne zarządzenia i czuwa nad ich wykonaniem.

Z powodu większych nieprawidłowości w zarządzie gminy Niemirowa poczynił Wydział krajowy kroki celem złożenia z urzędu naczelnika gminy.

W Kałuszu wstrzymał Wydział krajowy budowę kosztownych wodociągów, do której do budowy gmina, nieobznajomiona z tego rodzaju robotami, bez należytych przygotowań przystąpić zamierzała, co stratami gminie groziło. Gminie udzielono potrzebnych wskazówek.

W końcu zarządził Wydział krajowy bądź to na prośbę Wydziałów powiatowych bądź na prośbę członków gmin lustracyę w następnych gminach wiejskich:

Bzowica (powiat Złoczów), Lackie (powiat Buczacz), Lipnik (powiat Biała), Moszków (powiat Sokal), Ottynia (powiat Tłumacz), Synowódzko (powiat Stryj), Tustanowice (powiat Drohobycz), Wołostków (powiat Mościska), Żabie (powiat Kossów), Pysznica (powiat Nisko), Grząska i Przedmieście (powiat Łańcut), i poczynił na tej podstawie ważne zarządzenia.

W skutek ciężkich nadużyć sprawdzonych w gospodarstwie gminy Tustanowic został naczelnik gminy z urzędu złożony, a akty odesłano Sądowi karnemu.

Stosunki gospodarstwa gminnego w Ottynii są rzeczywiście opłakane. Na podstawie dochodzeń przeprowadzonych w roku 1896 przez Wydział krajowy został złożony z urzędu naczelnik gminy, zastępca naczelnika i asesor z dalszemi zaostrzeniami. Nowo wybrany naczelnik gminy został zawieszony w urzędowaniu z powodu śledztwa karnego o zbrodnię nadużycia władzy urzędowej i sprzeniewierzenia. Dodać do tego należy, że Rada gminna urzęduje już 9 lat, a to wskutek protestów wnoszonych przeciw dokonanym wykazom.

Jak najszybsze ukonstytuowanie się nowo wybranej Rady jest jedynym środkiem zaradczym i w tym przedmiocie odnieśliśmy się do o. k. Namiestnictwa.

Z dochodzeń przeprowadzonych w gminie Żabiu okazało się, że członkowie gminy przywłaszczyli sobie bardzo znaczną ilość gruntów gminy.

Załatwienie dochodzenia w toku, tak samo jak i dochodzenia w Pysznicy.

Z wyników lustracyi przeprowadzonej w Lipniku podbielskim, przyszedł Wydział krajowy do wiadomości, że ludność polska w Lipniku sta-

nowiąca co najmniej połowę ludności gminy, jednak uboga, nie cieszy się równouprawnieniem z ludnością niemiecką i nie doznaje opieki tych władz, które się nią opiekować winny, a już wcale nie użycza jej tej opieki Rada gminna. Nic lepiej nie ilustruje tamtejszych stosunków jak fakt, że Rada gminna jako taka jest członkiem niemieckiego „Schulvereinu“ z wkładkami wypłacanemi z budżetu, że od tegoż „Schulvereinu“ otrzymuje za skuteczną działalność uznanie, które z szczególnem zadowoleniem uchwałami do wiadomości przyjmuje. Nadto gmina jako taka jest członkiem pangermańskiego stowarzyszenia „Nordmark“ z wkładkami. Szczególniej upośledzoną jest ludność polska co do szkoły, do czego się Wydział powiatowy (w jego dawniejszym składzie) w nieoględny sposób przyczynił.

Gdy niemiecki „Schulverein“ szkołę w Lipniku założyć postanowił, Rada gminna chcąc mu zaofiarować budynek, postanowiła zaciągnąć na pokrycie kosztów budowy dwie pożyczki w kwocie 7.000 zł. i 5.000 zł.

Wydział powiatowy zatwierdził powyższe pożyczki, nie zważając na to, że „Schulverein“ jest instytucyą prywatną i że gmina jako taka niema prawa zaciągać pożyczek w interesie instytucyi prywatnych, zwłaszcza że raty pożyczek pokrywane będą dodatkami gminnymi do podatków, a zatem spłacane będą i przez ludność polską, przeciw której działalność towarzystwa jest skierowaną.

Nie dość jednak na tem. Z początku pokrywał „Schulverein“ wszystkie wydatki szkolne i płace nauczycieli, powoli jednak zaczął te wydatki spychać na gminę.

Wydatki gminy na rzecz szkoły „Schulvereinu“ wynosiły:

w roku	1898 . .	1.540·90 K
„	1899 . . .	1.642·99 „
„	1900 . . .	2.023·70 „
„	1901 . . .	2.585 85 „

Wydatki te pokrywane są dodatkami gminnymi do podatków, które wzrosły do wysokości 67%.

W zeszłym roku postanowiła Rada gminna w Lipniku wybudować szkołę ludową w Leszczynie, przysiółku Lipnika. Ponieważ składki, jakie pomiędzy sobą robili, na ten cel nie wystarczały, przeto postanowiono użyć na pokrycie kosztów budowy kapitału propinacyjnego w kwocie 4.194 K, który przez Wydział krajowy jako zakładowy majątek uznany został i zaciągnąć pożyczkę w kwocie 12.000 K. Od przyzwolenia Rady powiatowej na użycie zakładowego kapitału i na pożyczkę zawisłe było przyjście do skutku budowy szkoły i Wydziałowi powiatowemu nastręczała się sposobność wyjednania dla polskiej ludności korzystniejszych warunków co do nauki języka polskiego, tem więcej, że Wydziałowi powiatowemu wiadomo było, że Towarzystwo szkoły ludowej robi wysiłki, ażeby w tem miejscu ze swych skromnych funduszów polską szkołę urządzić.

Tymczasem Wydział powiatowy, nie badając bliżej sprawy i nie przedkładając jej Radzie powiatowej, zatwierdził sam — jakkolwiek nagłości w myśl §. 36. Ust. o Rep. pow. nie było, — tak użycie kapitału propinacyjnego jak i pożyczkę bez jakichkolwiek zastrzeżeń na rzecz ludności polskiej.

W obec dokonanych faktów nie pozostało Wydziałowi krajowemu nic innego, jak wytknąć Wydziałowi powiatowemu jego nieoględne postępowanie i wyrazić nadzieję, że Wydział powiatowy w obecnym jego składzie ściślej się będzie trzymał przepisów i bronił interesów ludności.

Również zawiadomił Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa i Rady szkolnej krajowej o stanie rzeczy z prośbą o czuwanie nad tem, ażeby zasada równouprawnienia nie była naruszaną.

W końcu donosi Wydział krajowy, że w myśl uchwał Wysokiego Sejmu badał w Zakopanem, jakie inwestycye są dla rozwoju tej miejscowości najpotrzebniejsze.

Obok nadzoru nad gminami dokonywał Wydział krajowy nadzoru nad Reprezentacyami powiatowemi i w tym okresie dokonał lustracyi Wy-

działów powiatowych w Krośnie, Stanisławowie, Wieliczce, Jaworowie, Przemyślu, Śniatynie i w Turce.

Załatwienie wyników lustracyi w Turce w toku.

Nadto udzielał Wydział krajowy pomocy rachunkowej szczególniej celem sporządzenia, względnie sprostowania zamknięć rachunkowych Wydziałom powiatowym w Krakowie, Łańcucie, Sokalu, Cieszanowie, Grybowie, Rawie, Zbarażu i Żółkwi.

Wydział krajowy przeprowadził również lustracyę gospodarstwa miasta Krakowa wszelako tylko o tyle, o ile wzgląd na gwarancyę kraju dla pożyczek gminy tego wymagał.

Przy tej sposobności sprawdzono, że wadliwości w urządzaniu administracyi akcyzy i gazowni pod względem rachunkowo-kasowym zostały już w przeważnej części usunięte.

Skontrum kasy głównej wykazało niedobór funduszu administracyjnego w dniu skontra w kwocie 129.872 K, który to niedobór pokryły nadwyżki innych funduszów pozostających w zarządzie gminy. Zarazem sprawdzono, że niedobór ten nie jest chwilowym, tylko od paru lat niemal ustawicznym. Głównym powodem tego niedoboru jest fakt, że rzeczywiste wydatki gminne nie mają w dochodach gminnych należytego pokrycia.

Ponieważ ten stan, gdyby potrwał dłużej, mógłby spowodować nieporządek w gospodarce gminnej, liczne zaległości bierne, które ostatecznie musiałyby pożyczkami być wyrównane, przeto zawezwał Wydział krajowy z naciskiem Magistrat do czuwania nad tem, ażeby budżet na rok 1903 miał najzupełniejsze pokrycie.

Nadto sprawdzono, że fundusz wodociągowy ma nie tylko znaczne niedobory, lecz że w ogólności potrzeba będzie około 400.000 K ponad preliminowaną kwotę celem wyrównania wszystkich należytości. Nadwyżka wydatków wodociągowych spowodowaną została przeważnie żądaniami wojskowości i wskutek niekorzystnego terenu.

Że fundusz wojskowy przyczynić się był winien do budowy wodociągów we fortecy, to nie ulega żadnej wątpliwości.

Z kolei badała komisya użycie ostatniej pożyczki zaciągniętej w funduszu propinacyjnym w wysokości 1,000 000 K i sprawdzono, że użycie tej pożyczki nie jej w części zgodne z programem inwestycyjnym, uchwalonym przez Radę miejską a zatwierdzonym przez Wydział krajowy.

Jakkolwiek wydatki pozaprogramowe są zupełnie usprawiedliwione, zawezwano Magistrat, ażeby się ściśle stosował do wytkniętego programu.

W końcu zawezwany został Magistrat, ażeby kwotę 240.000 K pobraną z funduszu przeznaczonego przez Sejm na budowę kanału i użytą czasowo za pozwoleniem Wydziału krajowego na zakupno gruntów pofortyfikacyjnych, temuż funduszowi budowy kanału refundował.

Wreszcie donosi Wydział krajowy odnośnie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 30. czerwca 1902, że wydaną została szczegółowa instrukcya dla komisyonujących, zawierająca kwestyonaryusz tych ważniejszych agend i działów gospodarki, na które komisyonujący szczególniejszą uwagę zwrócić i w złożonej relacyi wyjaśnić winien.

Kurs dla pisarzy gmin wiejskich przy Wydziale krajowym.

Czwarty czteromiesięczny kurs dla pisarzy gminnych odbył się w czasie od 1. marca do 30. czerwca 1902. Z przyjętych na ten kurs 50 kandydatów, trzech się na kurs nie zgłosiło, zaś pięciu z kursu wystąpiło, ukończyło zatem kurs 42 uczniow. Z tych jeden z powodu choroby do egzaminu nie przystąpił, wszyscy zaś inni poddali się egzaminowi. Wynik tego egzaminu był następujący:

8 uczniów złożyło egzamin z postępem celującym;
17 uczniów z postępem bardzo dobrym;
12 uczniów z postępem dobrym;
4 uczniów z postępem dostatecznym.

Na podstawie powyższego egzaminu uznał Wydział krajowy 41 uczniów za uzdolnionych do pełnienia funkcyi pisarza gmin wiejskich i wydał im stosowne świadectwa kwalifikacyjne, w których oprócz stopnia

postępu w naukach i pilności 20 uczniów uzyskało poświadczenie, że brali udział na kursie także w ćwiczeniach w języku ruskim i posiadają potrzebną do urzędowania znajomość obu języków krajowych w słowie i piśmie. Uczniowie czwartego kursu pisarzy gminnych pobrali zasiłki z funduszu krajowego w kwocie 3.395 K, z funduszów powiatowych w kwocie 3.555 K i z funduszów gminnych 90 K.

Ogólny koszt utrzymania rzeczonego kursu będzie mógł być zestawiony dopiero z końcem roku łącznie z kosztami utrzymania piątego czteromiesięcznego kursu, który otwartym został w dniu 1. października 1902. Na kursie piątym bierze udział 41 uczniów.

Ograniczenie opłaty gminnej od piwa.

Jeszcze rozporządzeniem z dnia 30. marca 1891 l. 6241, ustanowiło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem Skarbu maksymalną wysokość opłat gminnych od piwa, zastrzegając, że opłaty te łącznie z pobieranemi krajowemi opłatami konsumcyjnemi od piwa, nie mogą przenosić 1 zł. 70 ct. czyli 3 K 40 gr. od jednego hektolitra piwa. Ponieważ krajowa opłata wynosi 50 ct. czyli 1 K od hektolitra, przyznawano zazwyczaj gminom opłatę od piwa najwyżej 2 K 40 gr.

Obecnie zawiadomiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydział krajowy pismem z dnia 14. grudnia 1901 l. 14.226/pr., że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, chcąc zapobiedz, ażeby zbyt wysokie opłaty komunalne od piwa nie były przeszkodą w zaprowadzeniu osobnej opłaty krajowej na piwo, postanowiło rozporządzeniem z dnia 11. listopada 1901 l. 37.996, iż opłata gminna od piwa nie może przenosić kwoty 2 K od hektolitra. Postanowienie to podano do wiadomości i zastosowania się wszystkim Wydziałom powiatowym okólnikiem z dnia 23. grudnia 1901 l. 87.647. Uwzględniając jednak potrzebę zastąpienia powstałego skutkiem takiego obniżenia opłaty gminnej od piwa — dochodów zwłaszcza gmin ubogich, które tego rodzaju opłatami stale podtrzymują swą równowagę budżetową, postanowiło c. k. Ministerstwo następnem rozporządzeniem z 22. marca 1902 l. 11.044, zakomunikowanem Wydziałowi krajowemu pismem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 27. kwietnia 1902 l. 36.625, że w wypadkach uwzględnienia godnych można dozwolić gminom pobierać opłatę od piwa w wysokości 2 K 40 gr od jednego hektolitra, że jednakże takie zezwolenie tylko po koniec roku 1904 udzielonem być może.

Pożyczki gminy miasta Lwowa przez kraj poręczone.

W sprawie pożyczek gminy miasta Lwowa przez kraj poręczonych, powołuje się Wydział krajowy na zeszłoroczne swe sprawozdanie.

Tu zaznacza się tylko, że 4½% pożyczka w kwocie 6,500.000 K została już wyczerpaną, zaś 4% pożyczka w sumie 10 milionów złotych czyli 20 milionów koron, nie jest jeszcze wyczerpaną w następujących pozycyach:

a) Z kredytu 500.000 zł. przeznaczonego na budowę kanałów i przesklepienie Pełtwi i Pasieki przyzwolił Wydział krajowy użyć na przesklepienie Pełtwi poniżej targowicy zbożowej . . 78.150 zł. — ct.
poprzednio już przyzwolono . . . . . 200.039 „ — „
wyczerpano przeto kredyt do wysokości . . . 278.189 zł. — ct.

b) Z kredytu 200.000 zł. przeznaczonego na budowę szkół, przyzwolono w poprzednich latach . 151.606 zł. — ct.

c) Z kredytu 600.000 zł. przeznaczonego na budowę koszar przyzwolono w poprzednich latach . 460.809 „ — „

d) Z kredytu przeznaczonego na rozszerzenie gazowni miejskiej a wynoszącego 250.000 zł., zezwolił Wydział krajowy użyć na dalsze rozszerzenie rurociągów gazowych . . . . . 15.685 „ 45 „
poprzednio już przyzwolono . . . . . 234.314 „ — „
kredyt wyczerpano więc do . . . . . 249.999 zł. 45 ct.

e) Z kredytu 250.000 zł. przeznaczonego na adaptacyę gmachu ratuszowego, zezwolił Wydział krajowy w poprzednich latach użyć . . . . . 3.219 „ — „

f) Z kredytu 635.315 zł. przeznaczonego na pokrycie wydatków połączonych z przeprowadzeniem inwestycyi i zrealizowania pożyczki, przyzwolił Wydział krajowy użyć . . . . . 596.209 zł. — ct.

Obok powyższych pożyczek zaciągnęła gmina miasta Lwowa w roku bieżącym nową pożyczkę w sumie 1,200.000 K na pokrycie przekroczenia kosztów budowy wodociągu w kwocie 400.000 K, budowy rzeźni miejskiej w kwocie 189.269 K, budowy teatru miejskiego w kwocie 350.000 K, strażnicy pożarnej 19.588 K, na budowę domu na realn. l. 726 2/4 110.000 K i na pokrycie strat przy sprzedaży oblig. komun. 105.000 K.

Z powodu bezrobocia wreszcie w roku bieżącym i powstałych z tego powodu rozruchów we Lwowie, uzyskała gmina miasta Lwowa ze skarbu państwa bezprocentową pożyczkę w sumie 1,000.000 K zwrotną w 10 latach od roku 1908. Pożyczka ta przeznaczoną jest w $^2/_3$ częściach na rozszerzenie kanalizacyi miasta, zaś w $^1/_3$ części na budowę szkół w mieście.

Dodatki gminne od podatku dochodowego z dzierżawy prawa propinacyi za lata 1893 do 1897.

Okólnikiem z 14. marca 1902 LW. 10.455, zwrócił Wydział krajowy uwagę Wydziałów powiatowych, że jeden z adwokatów krajowych narzucił się gminom w kraju na ich zastępcę prawnego w celu rzekomego wywalczenia od c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego dodatków gminnych do podatku dochodowego z dzierżawy prawa propinacyi na lata 1893 do 1897, za co zastrzegł sobie 25% rzekomo wywalczonej sumy dodatków, podczas gdy gminy zupełnie nie potrzebują podobnego zastępstwa, gdyż same mogą się tą sprawą zająć i nie ponosić żadnej straty z uzyskanych dodatków. C k. Dyrekcya bowiem we wszystkich uzasadnionych wypadkach wypłaca rzeczone dodatki bez żadnych przeszkód. Z tego powodu wezwał Wydział krajowy Wydziały powiatowe, ażeby same zajęły się tą sprawą, i pośredniczyły między gminami i c. k. Dyrekcyą galic. funduszu propinacyjnego.

Środek ten okazał się zupełnie dostatecznym i skutecznym, albowiem którykolwiek z Wydziałów powiatowych przedłożył c. k. Dyrekcyi dokładne wykazy, uzyskał żądane dodatki gminne.

Popieranie przemysłu krajowego i własnych sił technicznych przy inwestycyach gminnych.

Rozwój naszych miast i miasteczek stworzył potrzebę wprowadzenia rozmaitych inwestycyi, jak budowy wodociągów, kanałów, gazowni i t. p. Ponieważ jednak gminy niemal z reguły odnosiły się w tych sprawach do firm przemysłowych niekrajowych, firmom tym poruczały wykonywanie robót a nawet zatrudniały techników niekrajowych, przeto Wydział krajowy okólnikiem z 16. lipca 1902 LW. 43.426 wezwał Wydziały powiatowe, ażeby zwróciły uwagę gmin na istnienie firm przemysłowych w kraju i na dobór techników krajowych, do których gminy zwracać się winny a w ten sposób żeby gminy przyczyniły się do podtrzymania i rozwoju przemysłu krajowego.

Przypomnienie gminom i powiatom terminu do wykazywania dodatków gminnych i powiatowych.

Celem zapobieżenia szkodliwym następstwom, jakie za sobą pociąga późne nadsyłanie władzom podatkowym wykazów uchwalonych dodatków powiatowych i gminnych na potrzeby powiatów i gmin, przypomniał Wydział krajowy ponownie okólnikiem z dnia 18. lutego 1902 l. 10.580 Wydziałom powiatowym, że najpóźniejszym terminem do przedkładania c. k. Starostwom powyższych wykazów, jest 15. luty każdego roku budżetowego i wezwał Wydziały powiatowe do ścisłego przestrzegania tego terminu.

Zdarzały się bowiem wypadki, że urzędy podatkowe w połowie roku budżetowego a nawet w trzecim kwartale, nie wiedziały jeszcze o wysokości uchwalonych dodatków.

Pokwitowanie na odbiór dodatków gminnych.

Z powodu skonstatowania przez komisyę Wydziału krajowego w pewnym wypadku, iż funkcyonaryusze urzędu podatkowego pobierali wynagrodzenie od wójtów za sporządzania poprawnie napisanych kwitów na dodatki gminne, wydało c. k. Prezydyum krajowej Dyrekcyi Skarbu okólnik do wszystkich c. k. Urzędów podatkowych z daty 6. czerwca 1902 l. 2410, surowo wzbraniający podobnego postępowania.

Okólnik ten podał Wydział krajowy do wiadomości Wydziałów powiatowych reskryptem z dnia 27. czerwca 1902 l. 41.503.

Instrukcya ministeryalna co do budowy kominów fabrycznych.

C. k. Namiestnictwo zawiadomiło Wydział krajowy pismem z dnia 30. kwietnia 1902 l. 44.641, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z c. k. Ministerstwem handlu wydało do wszystkich c. k. Starostw instrukcyę wraz z pouczeniem z dnia 24. marca 1902 l. 38.290/901, o warunkach, pod jakimi władze przemysłowe zezwalać mogą na budowę lub przebudowanie wysokich kominów fabrycznych murowanych. Z tego powodu zawiadomił Wydział krajowy o tem wszystkie Wydziały powiatowe okólnikiem z dnia 7. lipca 1902 l. 33.852, i wezwał je do poinformowania o istnieniu tej instrukcyi wszystkich gmin powiatu, przyczem zwrócił uwagę, że w podobnych wypadkach budowy lub rekonstrukcyi kominów fabrycznych, mają władze autonomiczne — w myśl postanowień odnośnych ustaw budowniczych — przed wydaniem konsensu budowlanego, żądać od budującego prócz dwóch planów budowy potrzebnych do konsensu budowlanego, jeszcze trzeciego planu dla władzy przemysłowej a następnie porozumieć się z tą władzą przemysłową.

Nowela do ustawy wodociągowej dla m. Lwowa oraz przepisy wykonawcze do ustawy samej.

W zeszłorocznem sprawozdaniu zawiadomił Wydział krajowy Wysoki Sejm, że osobnem sprawozdaniem zamierza przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt noweli do ustawy wodociągowej miasta Lwowa w celu uchylenia strat dla gminy, spowodowanych wprowadzeniem przy budynkach niepodlegających podatkowi domowo-czynszowemu — opłaty od metra sześciennego zużytej wody i wolnością właścicieli domów do połączenia swych realności z wodociągiem miejskim dopiero w trzechletnim terminie.

Przed przedłożeniem jednak tego projektu postanowił Wydział krajowy uchwałą z dnia 26. listopada 1901 l. 67.899, zasięgnąć zdania c. k. Rządu w tej sprawie.

Według pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 10. czerwca 1902 l. 6297, oświadczyło się c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych po porozumieniu się z c. k. Ministerstwem Skarbu przeciw temu projektowi — głównie w kierunku zamierzonego wprowadzenia przy budynkach niepodlegających podatkowi domowo czynszowemu, stałej opłaty minimalnej od każdego metra kwadratowego zabudowanej powierzchni, o ileby zaś należytość w ten sposób obliczona była mniejszą od wartości wody wykazanej wodomierzem, zatem rzeczywiście użytej, nadwyżka wody miałaby opłaconą być podług ceny każdego metra sześciennego wody.

Wobec tego zaniechał Wydział krajowy dalszej akcyi w tej sprawie a odpowiedź c. k. Rządu zakomunikował Magistratowi miasta Lwowa reskryptem z 25. czerwca 1902 l. 41 505.

Regulamin do ustawy wodociągowej dla miasta Lwowa zatwierdził Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem reskryptem z dnia 31. października 1902 LW. 78.419.

Rekursy w sprawach zarządu majątkiem i dobrem gmin i ich zakładów.

W czasie od 1. listopada 1901 do końca listopada 1902 wpłynęło do Wydziału krajowego 278 rekursów w przedmiocie administracyi majątkiem i dobrem gmin i ich zakładów. Z tych rekursów uwzględniono w całości lub częściowo 33, nie uwzględniono zaś 162, zwrócono do uzupełnienia 83.

Rekursy w sprawach budowniczych.

W czasie od 1. listopada 1901 do końca listopada 1902 wpłynęło do Wydziału krajowego 308 rekursów w sprawach budowniczo-policyjnych. Z tych załatwiono merytorycznie, mianowicie uwzględniono 16, zatwierdzono orzeczenie niższej instancyi 201, zwrócono do uzupełnienia 91. Nie wchodzą tu w rachubę rekursy odnoszące się do budowli — przy drogach publicznych, które załatwia Departament IV. Wydziału krajowego.

Złożenie z urzędu naczelników gmin.

Od 1. listopada 1901 do końca listopada 1902 złożyło c. k. Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego 31 naczelników gmin na podstawie wyników dyscyplinarnych dochodzeń przeciw winnym przeprowadzonych.

Orzeczenia c. k. Trybunału administracyjnego.

C. k. Trybunał administracyjny odrzucił następujące zażalenia:

1. Samuela Samole i Mojżesza Teitelbauma w Kołaczycach przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 7. grudnia 1900 l. 79.444 i z dnia 11. stycznia 1901 l. 86.902/00 w sprawie oznaczenia miejsc do kąpieli dla izraelitów (orzecz. z 23. paźdz. 1901 L. 7.845).

2. Feliksa Rittera i towarzyszy w Nowym Sączu przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 24. kwietnia 1899 l. 10.719 w sprawie unieważnienia ich wyboru do wydziału miejskiej kasy oszczędności (orzecz. z 25. listop. 1901 L. 7.644).

3. Gminy Chrzanów przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 5. marca 1901 l. 11.739 w sprawie obowiązku gminy do ustanowienia ukwalifikowanego organu technicznego dla gminy (orzecz. z 18. paźdz. 1901 L. 7.728).

4. Zygmunta Kulczyckiego w Skałacie przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 7. sierpnia 1901 l. 39.765 w sprawie wyznaczenia mu pensyi za pełnienie funkcyi woźnego Wydziału powiatowego (orzecz. z 30. grudnia 1901 L. 9.820).

5. Feliksa Gintowta-Ubysza przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 9. kwietnia 1901 l. 18.955 w sprawie kosztów ułożenia chodnika wzdłuż domu żalącego się (orzecz. z 30. grudn. 1901 L. 10.000).

6. Sprincy Szudmak przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 10. maja 1901 l. 26.982 w sprawie budowniczej w Krakowie (orzecz. z 25. lutego 1902 L. 1889).

7. Antoniego Walichiewicza w Busku przeciw orzeczeniu tutejszemu z 2. sierpnia 1901 L. 36.765 w sprawie budowlanej (orzecz. z 27. stycznia 1902 L. 899).

8. Zażalenie Wydziału powiatowego w Kałuszu przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z 19. czerwca 1902 l. 2.386 w sprawie usunięcia Jarosława Korytowskiego z urzędu członka komitetu budowy szpitala powiatowego.

9. Zażalenie Jakóba Salamona z Cergowa (ad Dukla) przeciw orzeczeniom Wydziału krajowego z dnia 8 listopada 1901 l. 72.795 oraz z 9. maja 1902 l. 22.825 w sprawie budowniczej.

10. Zażalenie Romana Palcha i towarzyszy w Jaśle przeciw tutejszemu orzeczeniu z dnia 23. kwietnia 1901 L. 25.367 w sprawie darowizny przez gminę Jasło gruntu pod budowę klasztoru OO. Franciszkanów (uwiad. z 23. grudnia 1901 L. 9.740).

11. Zażalenie (częściowo) członków byłej gminy Turka górna przeciw tutejszemu orzeczeniu z 22. listopada 1899 L. 56.202 w sprawie używania części odsetek w kwocie 67 zł 50 ct. od zapisu długu państwa na 2.400 zł. na potrzeby cerkwi miejscowej.

C. k. Trybunał orzeczeniem z 30. listopada 1901 L. 8.974 zarazem orzekł, że na podstawie budżetów gminy Turka należy zbadać, o ile powyższe odsetki były tam od roku 1883 wstawiane i podług tego ponownie orzec, czyli i o ile odsetki te żalącym się przypadają.

12. Częściowo zażalenie Mojżesza Marguliesa i towarzyszy z Uhnowa przeciw tutejszemu orzeczeniu z 30. czerwca 1900 L. 40.328 w sprawie ugody o własność dobra gminy Uhnów, przeniesioną na gminę chrześcijańską.

C. k. Trybunał orzekł zarazem wyrokiem z 29. listopada 1901 L. 8.896, że zawarcie ugody sądowej w tej sprawie, nie usuwa obowiązku Wydziału krajowego do rozpatrzenia, czyli ugoda ta ze stanowiska nadzoru może być zatwierdzoną. Wskutek tego Wydział krajowy na podstawie wyniku zbadania sprawy przez swoją komisyę, orzeczeniem z dnia 2. lipca 1902 L. 17.779 ugodę powyższą zatwierdził.

Przeciw temu zatwierdzeniu wniesione zostało ponowne zażalenie do c. k. Trybunału, który jednak jeszcze sprawy nie rozstrzygnął.

Natomiast zniósł c. k. Trybunał administracyjny następujące orzeczenia Wydziału krajowego:

1. orzeczenie z dnia 24. listopada 1899 l. 58.648, którem w myśl wielokrotnych orzeczeń c. k. Trybunału w analogicznych wypadkach wydanych, nie uwzględniono rekursu Jana Hoszowskiego w Roztoczkach (powiat Dolina) w sprawie wspólnego użytkowania lasu gminnego, odsyłając go do drogi prawa (orzecz. z 30. listop. 1901 L. 8.973).

2. Orzeczenie Wydziału krajowego z 16. stycznia 1901 l. 93 w sprawie użytkowania pastwiska gminnego przez Hersza Hausera w Gorzycach. C. k. Trybunał orzekł bowiem, że odnośna uchwała Rady gminnej winna była być interesowanemu specyalnie doręczoną a przez ogólne ogłoszenie jej treści w gminie nie mogła wobec interesowanego stać się prawomocną (orzecz. z 6. lutego 1902 L. 10.039/901).

3 Orzeczenie z dnia 7. września 1899 l. 50.504, któremu nie uwzględniono rekursu Leiby Siegla w Uhnowie, w sprawie wykluczenia go od obrad tymczasowego Zarządu gminy w sprawie zarządu lasem i pastwiskiem gminy (orzeczenie z 29. listopada 1901 l. 8894). Prócz tego zniósł c. k. Trybunał trzy orzeczenia tutejsze z powodu braków w postępowaniu i z tego powodu zarządził Wydział krajowy uzupełnienie sprawy w każdym poszczególnym wypadku dla uzyskania podstawy do wydania ponownego orzeczenia.

Rachunki i preliminarze powiatów i gmin.

Zestawione przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego wykazy zamknięć rachunkowych i preliminarzy, tudzież wykazy dodatków gminnych do podatków bezpośrednich przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi, a mianowicie:

Aleg. A. 1. Zamknięcie rachunków za r. 1901 w dochodach funduszów powiat.
Aleg. B. 2. Zamknięcie rachunków za r. 1901 w wydatkach funduszów powiat.
Aleg. C. 3. Zamknięcie rachunków za r. 1901 w dochodach 30 miast.
Aleg. D. 4. Zamknięcia rachunków za r. 1901 w wydatkach 30 miast
Aleg. E. 5. Zamknięcie rachunków za r. 1900 w dochodach gmin małomiejskich i wiejskich.
Aleg. F. 6. Zamknięcie rachunków za r. 1900 w wydatkach gmin małomiejskich i wiejskich.
Aleg. G. 7. Preliminowane na r. 1902 dochody funduszów powiatowych.
Aleg. H. 8. Preliminowane na r. 1902 wydatki funduszów powiatowych.
Aleg. I. 9. Preliminowane na r. 1902 dochody 30 miast.
Aleg. K. 10. Preliminowane na r. 1902 wydatki 30 miast.
Aleg. L. 11. Preliminowane na r. 1901 dochody gmin małomiejskich i wiejskich.
Aleg. M. 12. Preliminowane na r. 1901 wydatki gmin małomiejskich i wiejskich.
Aleg. N. 13. Wykaz dodatków na cele gminne podług budżetów na r. 1901.

Autonomiczne instytucye kredytowe w roku 1900.

Sporządzone przez Oddział rachunkowy Wydziału krajowego wykazy autonomicznych instytucyi kredytowych podług stanu za r. 1900 przedkłada się Wysokiemu Sejmowi a mianowicie:

Al. I—IV.
1. Wykaz gminnych kas pożyczkowych.
2. Wykaz powiatowych kas pożyczkowych.
3. Wykaz powiatowych kas oszczędności.
4. Wykaz miejskich kas oszczędności.

Przedkładanie Wysokiemu Sejmowi powyższych rachunków, preliminarzy i wykazów instytucyi autonomiczno-kredytowych, okazało się najlepszym środkiem do zniewolenia reprezentacyi gminnych do rzeczywistego sporządzania budżetów i zamknięć rachunkowych za każdy rok przedmiotowy, a reprezentacyi powiatowych do dopilnowania, iżby gminy rachunki te i budżety sporządzały i Wydziałom powiatowym do rewizyi przedkładały.

Ponadto dają one gotowy materyał poglądowy do wszelkich prac ustawodawczych zostających w związku z gospodarstwem gminnem i obciążeniem kontrybuentów.

Dodatki gminne do podatków bezpośrednich.

Z mocy ustawy krajowej z dnia 18. marca 1866 Dz. u. kr. Nr. 36. względnie z mocy §. 82. ustawy z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51. i §. 86. ustawy z 13. marca 1889 Dz. u. kr. Nr. 24., zezwolił Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem na pobór wyższych dodatków gminnych do podatków bezpośrednich (nie licząc dodatków szkolnych) na r. 1902 następującym gminom:

Powiat Biała.

Biała miasto	100%
Bór łodygowski	100 „
Bór wilkowski	100 „
Bujaków	98 „
Bystra	75 „
Godziska nowa	55 „
Godziska stara	54 „
Hałcnów	100 „
Hecznarowice	59 „
Hucisko	53 „
Janowice	61 „
Kalna	55 „
Kozy	73 „
Krnki	58 „
Lipnik	67 „
Meszna	74 „
Osiek	54 „
Rybaszowice	60 „
Salmopol	55 „
Starawieś dolna	55 „
Straconka	54 „

Powiat Bóbrka.

Bóbrka miasto	57%
Brzozdowce	62 „
Hranki	85 „
Hucisko	84 „
Pietniczany	65 „
Rehfeld	90 „
Suchodół	67 „
Szołomyja	64 „
Wołoszczyzna	64 „
Wołowe	90 „

Powiat Brzeżany.

Augustówka	64%
Baranówka	70 „
Demnia	100 „
Dmuchawiec	54 „
Dworce	100 „
Hucisko	70 „
Kaplińce	100 „
Kalne	64 „
Komarówka	57 „
Krasne	75 „
Krasnopuszcza	100 „
Medowa	88 „
Mieczyszczów	59 „
Nadorożniów	70 „
Olchowiec	60 „

Podwysokie	98%
Plichów z Wolicą	100 „
Płotycza	71 „
Potoczany	62 „
Raj	72 „
Rohaczyn wieś	53 „
Szumlany	86 „
Teofipólka	67 „
Urmań	54 „
Wiktorówka	72 „
Złoczówka	55 „

Powiat Dobromil.

Dobra rustykalna	72%
Jureczkowa	56 „
Kropiwnik	51 „
Lachawa	62 „
Łopuszanka	100 „
Obersdorf	96 „
Prinzenthal	93 „
Rostoka	57 „
Starzawa	53 „
Wolica	72 „

Powiat Dolina.

Bubniszcze	81%
Debelówka	82 „
Duba	71 „
Dubszara	71 „
Engelsberg	84 „
Hoffnungsau	90 „
Kniażołuka	79 „
Kniażowskie	64 „
Lalin	100 „
Lecówka	82 „
Ludwikówka	74 „
Łuhy	80 „
Łużki	57 „
Maksymówka	60 „
Mizuń stary	77 „
Niagryn „	90 „
Niżniów górny	57 „
Nowoszyn	57 „
Olchówka	76 „
Pöchersdorf	100 „
Rypne	89 „
Salamonowa górka	60 „
Seneczów	57 „
Słoboda bolechowska	60 „
Teresówka	84 „
Turza mała	64 „
Witwica	100 „

Powiat Drohobycz.

Drohobycz miasto	58%
Bania kotowska	100 „
Bystrzyca	80 „
Dołhe ad Podbórz	71 „

Gaje wyżne	57%
Königsau	75 „
Modrycz	55 „
Podmanasterek	76 „
Raniowice	66 „
Rybnik	67 „
Rychcice	54 „
Saska kameralna	95 „
Smólna	55 „
Stanyla	56 „
Winniki	55 „
Załokieć	64 „
Zdzianna	64 „

Powiat Gorlice.

Banica	55%
Czarne	70 „
Długie	69 „
Dominikowice	62 „
Gładyszów	55 „
Konieczna	74 „
Lipne	94 „
Łosie	55 „
Ług	59 „
Matasłów	60 „
Nieznajowa	65 „
Pstrążne	65 „
Radocyna	54 „
Ropki	68 „
Uście ruskie	55 „
Wapienne	63 „
Wirchne	78 „
Zdynia	83 „

Natomiast odmówiono 63% dodatku dla gminy Olszyny i 86% dodatku dla gminy Racławice.

Powiat Grybów.

Odmówiono zezwolenia na dodatki gminne gminom:

Berdechów ad Bobowa	74%
Bieliczna	64 „
Brunary wyżne	81 „
Kamianna	90 „
Pławna	65 „

Powiat Husiatyn.

Hadynkowce	61%
Szydłowce	96 „

Powiat Jaworów.

Krakowiec	59%
Wielkie oczy	79 „

Powiat Kałusz.

Odmówiono zezwolenia na dodatki gminne:

Majdan	78%
Mysłów	60 „
Równia	61 „
Słoboda równiańska	58 „

Powiat Kraków.

Boleń	54%
Bronowice małe	60 „
Bronowice wielkie	65 „
Czulice	53 „
Dziekanowice	69 „
Garlica murowana	73 „
Łęg	73 „
Łobzów	70 „
Mydlniki	78 „
Przylasek rusiecki	74 „
Trojanowice	59 „
Węgrzynowice	58 „

Powiat Nowy Sącz.

Tropie	80%
Wojkowa	94 „
Wola krogulecka	70 „

Powiat Nowy Targ.

Czarny Dunajec	60%

Powiat Przemyślany.

Podusilna	59%
Świerz	60 „

Natomiast odmówiono 57% dodatku dla gminy Zadwórze.

Powiat Rawa.

Einzigen	100%
Olszanka	70 „
Wróblaczyn	67 „

Powiat Sanok.

Falejówka	65%
Jaćmierz	78 „
Jaśliska	53 „
Posada jaćmierska	83 „
Raczkowa	72 „
Wola hrecowska	56 „
Wolica	64 „
Zarszyn	54 „

Powiat Sambor.

Błażowa	90%
Czaple	68 „
Glinne	53 „

Gminie Monasterzec odmówiono zezwolenia na 82% dodatki, gminie Barań-

czyce 79%, zaś gminie Uherce zapłatyńskie 55%.

Powiat Skałat.

Nowosiółka grzymałowska . . . 68%

Powiat Śniatyn.

Zabłotów 100%

Powiat Stary Sambor.

Gminie Felsztyn odmówiono zezwolenia na 59% dodatek.

Powiat Stryj.

Chromohorb	72%
Dołhe	95 „
Felicienthal	90 „
Grabowice skolskie	74 „
Hrebenów	63 „
Klimiec	58 „
Karlsdorf	99 „
Kawczykąt	65 „
Kłodnica	86 „
Łany sokołowskie	60 „
Łotatniki	54 „
Łukawica wyższa	62 „
Łubieńce	66 „
Morszyn	64 „
Podhorce	56 „
Podhorodce	54 „
Rożanka niższa	75 „
Skole wieś	96 „
Smorze dolne	57 „

Powiat Tarnobrzeg.

Antoniów	77%
Baranów	66 „
Brandwica	51 „
Dzików	56 „
Kaimów	74 „
Kocmierzów	62 „
Machów	61 „
Motycze szlacheckie	86 „
Nagnajów	73 „
Rozwadów	56 „
Turbia	61 „
Zbydniów	65 „

Powiat Tarnów.

Dąbrówka szczep.	55%
Lubinka	54 „
Pawęzów	51 „
Ryglice	52 „

Powiat Wieliczka.

Wieliczka 80%

Natomiast odmówiono 51½% dodatek dla gminy Dobczyce.

Powiat Złoczów.

Dla gminy Oleska odmówiono zezwolenia na 59% dodatek.

Powiat Żółkiew.

Brzyszcze	90%
Fujna	100 „
Kaszelów	65 „
Lipina	65 „
Piły	62 „
Przedrzemichy	63 „
Stanisławka	60 „
Udnów	65 „
Więzowa	80 „
Wulka kunińska	67 „

Dodatki gminne do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Z mocy ustawy krajowej z 13. marca 1889, Dz. u. kr. Nr. 24 (§. 86) i ustawy krajowej z 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51 (§. 82), zezwolił Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem następującym gminom na pobór wyższych dodatków gminnych do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina:

Husiatyn 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1902 począwszy.
Jarosław 100% od mięsa na lat 5 od r. 1902.
Kalwarya Zebrzydowska 75% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1902.
Kołomyja 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1903.
Leżajsk 75% od mięsa na lat 5 od r. 1902.
Skole 75% od mięsa na lat 5 od r. 1902.
Tarnów 100% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1902.
Rzeszów 100% od mięsa na lat 5 od r. 1903.
Sanok 80% od mięsa i wina na lat 5 od r. 1903.
Trembowla 100% od mięsa na lat 5 od roku 1903.

Opłaty gminne od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. d.

Na mocy postanowień §. 87. ustawy gminnej z 13. marca 1889, Dz. u. kr. Nr. 24, jakoteż z mocy §. 83. ustawy gminnej z 3. lipca 1896, Dz. u. kr. Nr. 51, zezwolił Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa następującym gminom na dalszy pobór opłat gminnych od napojów spirytusowych piwa, miodu i t. p.:

Bochnia od r. 1902 do końca r. 1907.
Brzesko od r. 1903 do końca r. 1906.
Buczacz od 25. sierpnia 1902 do końca września 1909.
Chrzanów od r. 1903 do końca r. 1905.
Gorlice od r. 1902 do końca r. 1907.
Od piwa jednak po 2 K 40 gr tylko na rok 1902. Od roku 1903 może gmina uzyskać tylko po 2 K od hektolitra.
Mościska od r. 1902 do końca r. 1907.
Sądowa Wisznia od r. 1902 do końca r. 1907.
Sieniawa od r. 1903 do końca r. 1907, jednak tylko co do opłat od napojów spirytusowych, opłata natomiast od piwa w dotychczasowej wysokości tylko na 2 lata t. j. od r. 1903 do końca r. 1904. Od roku 1905 może gmina otrzymać tylko po 2 K od hektolitra.
Stary Sambor od r. 1902 do końca r. 1910.
Zabłotów od r. 1903 do końca r. 1907.

Zezwalając gminie m. Gorlice na dalszy pobór opłat załatwił tem samem Wydział krajowy przekazaną mu w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 30. grudnia 1901 jako komisyi petycyę członków tej gminy o zniesienie względnie zniżenie dotychczasowych opłat.

Opłaty od psów.

Na mocy postanowień §. 83. ust. gm. z r. 1896, zezwolił Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem, gminie Andrychów na dalszy pobór opłaty gminnej od psów przez lat pięć.

Policya ogniowa.

Subwencya dla krajowego Związku ochotniczego straży pożarnych.

Uchwaloną przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 12. lipca 1902 subwencyę 9.000 K dla krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych we Lwowie wypłacił Wydział krajowy na ręce Rady zawiadowczej tego Związku w dwóch równych ratach półrocznych t. j. 1. stycznia 1902 i 1. lipca 1902 na podstawie swej uchwały z 31. grudnia 1901 l. 86.640.

Obrona pożarna w gminach wiejskich i powiatowe kursa pożarnictwa.

Rozpoczęta w poprzednich latach akcya mająca na celu zorganizowanie obrony pożarnej po wsiach nie wydała dotychczas zadowalniających wyników, a tak usilnie przez Wydział krajowy zalecane zawiązywanie straży pożarnych postępuje bardzo powoli.

Główną przyczyną tego stanu rzeczy jest brak uzdolnionych instruktorów, którzyby na miejscu sprawą utworzenia i fachowego wyćwiczenia straży zająć się mogli. Wydział krajowy bowiem miał niejednokrotnie sposobność przekonać się, że gminom nie zbywa na chęciach uczynienia zadość wymaganiom czyto Wydziałów powiatowych, czy krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych, czy Wydziału krajowego, pod względem policyi ogniowej. Na polecenia odnośne nabywały gminy przyrządy pożarne i sikawki, ale na tem kończyły się zazwyczaj ich zabiegi a ostatecznie należycie zorganizowanej straży dla braku ukwalifikowanych kierowników nie posiadają.

Powiatowe kursa pożarnictwa, które miały właśnie na celu przygotować dla gmin wiejskich takich instruktorów, a które w roku ubiegłym w 9 powiatach przeprowadzone, tak dobry wydały rezultat, zostały w tym roku urządzone tylko przez 4 powiaty a mianowicie w Borszczowie, Złoczowie, Drohobyczu i Dąbrowie, nic więc dziwnego, że wobec tak nieznacznego przyrostu ukwalifikowanych instruktorów, organizowanie straży pożarnych po wsiach niezwykle się przewleka.

Kursa pożarnictwa dla instruktorów miejskich i małomiejskich straży pożarnych.

Chcąc chociaż w części zaradzić powszechnie dającemu się odczuwać brakowi odpowiednio ukwalifikowanych instruktorów pożarnictwa, urządził krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych w maju r. 1902 dwutygodniowy kurs pożarnictwa dla wyćwiczenia takich instruktorów.

Wskutek wezwania Wydziału krajowego z dnia 25. marca 1902 l. 20.797, wystosowanego do Wydziałów powiatowych, ażeby skłoniły gminy nie posiadające instruktorów do wysłania odpowiednich kandydatów, przybyło na rzeczony kurs 25 delegatów gmin z rozmaitych stron kraju, a wszyscy ci uczestnicy pokończyli nauki kursu z zadowalniającym rezultatem. Prócz tego zaprowadzono naukę pożarnictwa przy urządzonych przez Wydział krajowy kursach dla pisarzy gminnych, kursa te więc przysparzają również gminom ludzi należycie z obroną pożarną obznajomionych.

Ponieważ, jakto krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych stwierdził, wiele gmin miejskich i małomiejskich, w których ochotnicza straż pożarna przyjęła na siebie obowiązki gminnej straży pożarnej, nie postarało się wbrew postanowieniom §. 22. ustawy o policyi ogniowej z 10. lutego 1891, dz. u kr. Nr. 18, o instruktora dla straży, przeto Wydział krajowy okólnikiem z dnia 23. czerwca 1902 l. 37.048, przypomniał gminom tym za pośrednictwem odnośnych Wydziałów powiatowych posta-

nowienia rzeczonej ustawy i wezwał je do urządzenia lokalnych kursów pożarnictwa kosztem gminy.

Lustracye straży pożarnych.

Celem utrzymania w należytej organizacyi istniejących już straży pożarnych uskuteczniał krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych podobnie jak i w poprzednich latach lustracye tych straży.

W r. 1902 przeprowadził Związek w 33 gminach takie lustracye a na podstawie relacyi o ich wyniku wydawał Wydział krajowy odpowiednie zarządzenia.

Rewizye ogniowe.

Z poprzednich sprawozdań wiadomo już Wysokiemu Sejmowi, jaką wagę przywiązuje Wydział krajowy do systematycznego odbywania rewizyi ogniowych po domach w miastach i miasteczkach. Niestety mimo wielokrotnych pouczeń o doniosłości tego środka prewencyjnego przeciw pożarom, obowiązek wykonywania tych rewizyi nie jest należycie przestrzegany. Po dzień zamknięcia niniejszego sprawozdania przedłożyło tylko 41 powiatów relacye o odbytych rewizyach.

Statystyka pożarów.

W r. 1901 zgłoszono 694 miejscowości nawiedzonych pożarem. Według przedłożonego przez krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych zestawienia statystycznego pożarów z ubiegłego roku spłonęło 2.441 domów mieszkalnych, 2.780 zabudowań gospodarskich, 15 zakładów przemysłowych i 1 kościół.

Z 694 pożarów przypada na wsie 525, na miasta i miasteczka 169.

Pożary na wsi zniszczyły 1.184 domów mieszkalnych i chat, w miastach 1.257 domów. Z liczby zaś zniszczonych ogółem 2.780 zabudowań gospodarskich przypada na wsie 1.997, na miasta i miasteczka 783.

Ogółem szkodę materyalną obliczono na 10,895.977 K, w tem 2,606.416 K przypada na ludność wiejską.

Ludność wiejska ubezpieczyła szkody do wysokości 1,237.118 K, ludność zaś miejska do kwoty 5,194.786 K.

Wypadków śmierci z powodu pożarów było ogółem 8, z tego 3 wypadki wydarzyły się w miastach, 5 zaś na wsi.

Badania przyczyn pożarów wykazały, że w 84 wypadkach powodem ognia było rozmyślne podpalenie, takich wypadków na wsi było 63. W 99 wypadkach wybuchł pożar z powodu nieostrożnego obchodzenia się z ogniem i światłem, dalej stwierdzono, że w 39 wypadkach wadliwa budowa przyczyniła się do powstania ognia i że 32 pożarów wzniecił piorun. Przyczyny jednak znacznej części pożarów nie dało się wcale wykryć.

Przystępowanie do krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych.

Oceniając korzyści, jakie odnoszą straże pożarne zwłaszcza zaś te, które przyjęły na siebie obowiązki gminnej straży, jeśli przystąpią do krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych, wezwał Wydział krajowy Wydziały powiatowe okólnikiem z dnia 20. stycznia 1902 l. 83.213, ażeby za pośrednictwem swych delegatów, niemniej magistratów i zwierzchności gminnych, starały się skłonić nienależące jeszcze do Związku straże, do rychłego przystąpienia do tego Związku.

Wskutek tego wezwania przystąpiło do Związku 29 straży a z pośród tych 9 ochotniczych straży wiejskich.

Pogotowie pożarne podczas publicznych widowisk.

Pismem z dnia 3. października 1902 l. 2.375 przedłożył krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych 1.114 egzemplarzy wydanej własnym nakładem rozprawki pod tytułem „Pogotowie pożarne podczas publicznych widowisk“.

Ponieważ Wydział krajowy jeszcze rozporządzeniem swem z 7. czerwca 1901 l. 35.859 uznał pożyteczność przedłożonego wówczas przez Związek projektu tej rozprawki, przeto okólnikiem z dnia 6. listopada 1902 l. 77.564 rozesłał do Wydziałów powiatowych powyższą broszurkę dla rozpowszechnienia jej po odnośnych gminach.

Broszurka pod tytułem „Tłumnica".

Na prośbę krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych z dnia 27. marca 1902 l. 288 rozesłał Wydział krajowy okólnikiem z dnia 27. marca 1902 l. 14.985 do Wydziałów powiatowych przedłożone pismem Związku 75 egzemplarzy broszurki, traktującej o bardzo prymitywnym a skutecznym przyrządzie do gaszenia iskier „Tłumnicą" zwanym.

Sprawy fundacyjne, stypendyjne i religijne, towarzystw dobroczynności i ochronek.

Sprawa utworzenia i udotowania stacyi parafialnej obrz. łac. w Dołhej Wojniłowskiej.

Pismem z dnia 21. października 1902 l. 113.015 oznajmiło c. k. Namiestnictwo, że sprawę utworzenia rz. k. probostwa w Dołhej wojniłowskiej przedłożyło równocześnie c. k. Ministerstwu wyznań i oświecenia.

Sprawa expozytury w Skomielnej białej.

Na dwukrotne zapytania wystosowane w tej sprawie do c. k. Namiestnictwa nie ma dotąd odpowiedzi,

Petycya O. Włodzimierza Koziorowskiego w Horodnicy o subwencyę dla domu starców i kalek w Kudryńcach.

Petycyę tę przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 10. lipca 1902 l. s. 1.371 Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania.

Przyszedłszy do przekonania, że chodzi tu o fundacyę prywatną (zapis ś. p. Jana Daszkiewicza) Wydział krajowy oznajmił petentowi pismem z dnia 15. października 1902 l. 53.467, że w sprawie tej nie przedstawi Wysokiemu Sejmowi żadnych wniosków, nie może bowiem doradzić wspierania prywatnych fundacyi z funduszów krajowych.

Petycye o subwencye na budowę a względnie restauracyę kościołów, cerkwi i kaplic.

Petycye l. s. 680 komitetu dla reparacyi kościoła i plebanii w Bednarowie, l. s. 775 klasztoru OO. Bazylianów we Lwowie, l. s. 813 komitetu budowy kaplicy szkolnej w Nowym Sączu, l. s. 916 komitetu parafialnego w Drohobyczu, l. s. 1.129 gminy Wołostków, l. s. 442 ks. Dominika Zarytkiewicza, l. s. 660 komitetu cerkiewnego w Siedliskach, l. s. 729 komitetu kościelnego w Siedlcach i l. s. 783 komitetu kościelnego w Radocynie przekazane przez Wysoki Sejm uchwałami z dnia 11. i 12. lipca 1902 Wydziałowi krajowemu do załatwienia, zwrócił Wydział krajowy petentom bez skutku z powodu braku funduszów, gdyż na ten cel nie wyznaczono w budżecie żadnego kredytu.

Sprawa pożyczki 40.000 K dla towarzystwa tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie.

Uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 12. lipca 1902 l. 1.523, którą opłatę 4% od pożyczki 40.000 K przez towarzystwo obok wymienione zaciągnąć się mającej, uchwaloną pierwotnie na lat 10, o dalszych lat 20 przedłużono, podał Wydział krajowy Towarzystwu do wiadomości. Stosując się zaś do uwag, zawartych w odnośnem sprawozdaniu komisyi budżetowej, zażądał Wydział krajowy od Towarzystwa, iżby w swoim czasie, zgłaszając się o wypłatę subwencyi, przedłożyło oświadczenie, zeznane w sposób prawnie obowiązujący, że przez cały czas trwania subwencyi domy, wybudowane dla dostarczenia tanich mieszkań dla robotników, wyłącznie do tego celu służyć będą, tudzież iżby wykazało się spełnieniem tych wszystkich warunków, które określa ustawa państwowa o uwolnieniu od podatków tanich mieszkań dla robotników.

Sprawozdanie o rozdaniu ryczałtu 5.000 K wyznaczonego w rubr. VI. p. 56. budżetu krajowego na rok 1902 na zasiłki dla ochronek.

Uchwałą z dnia 17. października 1902 l. 53.267 przyznał Wydział krajowy z tego ryczałtu następujące zasiłki: ochronce w Krośnie 200 K, Komitetowi ochron dla małych dzieci w Krakowie 1.100 K, Towarzystwu ochronek chrześcijańskich we Lwowie 1.000 K, ochronce w Wadowicach 100 K, ochronce im. Leona XIII w Rzeszowie 200 K, ochronce PP. Ekonomek w Tarnopolu 200 K, ruskiej ochronce we Lwowie 200 K, ochronce małych dzieci połączonej ze szwalnią dla ubogich dziewcząt we Lwowie na ulicy Żółkiewskiej 100 K, Przytulisku im. św. Józefa we Lwowie 100 K, ochronce SS. Służebniczek w Zaleszczykach 100 K, ochronce małych dzieci w Śniatynie 100 K, ochronce im. Sienkiewicza w Zbarażu 100 K, ochronce polskiej w Drohobyczu 200 K, ochronce w Podgórzu 200 K, Zakładowi św. Heleny we Lwowie 100 K. Towarzystwu ochronek w Samborze 100 K, ochronce w Chrzanowie 100 K. W ten sposób zużyto z tego ryczałtu kwotę 4.200 K, rozdanie reszty w kwocie 800 K nastąpi w styczniu 1903.

Ryczałt 6.000 K wyznaczony w rubr. XVII. p. 462 budżetu krajowego na rok 1902 na misye katolickie.

Rozdział tego ryczałtu nie mógł nastąpić w okresie, objętym niniejszem sprawozdaniem, ponieważ brakowało jeszcze opinii niektórych konsystorzów.

Masa spadkowa ś. p. Wiktora hr. Baworowskiego.

Spór wytoczony przez ś. p. Włodzimierza hr. Baworowskiego o unieważnienie testamentów ś. p. Wiktora hr. Baworowskiego, a kontynuowany przez spadkobierców powoda, zakończył się ostatecznie ugodą, zawartą dnia 10. maja 1902 wobec c. k. Sądu krajowego lwowskiego. W myśl tej ugody odstąpiła strona powodowa od sporu za przyznaniem jej sumy 100.000 K. Za nieznaczną stosunkowo ofiarą uwolniono fundacyę od sporu, który uniemożliwiał zakończenie pertraktacyi spadkowej i utrudniał gospodarkę, czyniąc potrzebnem zasięganie zatwierdzenia sądu pertraktacyjnego we wszystkich ważniejszych sprawach.

Obecnie nie zachodzi już żadna przeszkoda przeciw wymierzeniu należytości rządowej i wydaniu dekretu dziedzictwa.

Praca około uporządkowania biblioteki postępuje naprzód pod kierownictwem p. o. bibliotekarza Dra Józefa Korzeniowskiego. Bliższych szczegółów w tym względzie nie możemy podać, gdyż ostatnie nasze sprawozdanie obejmuje cały rok 1901, a sprawozdanie p. o. bibliotekarza z roku 1902 otrzymamy dopiero w roku 1903.

W organizacyi służby bibliotecznej zaszła tu zmiana, że uchwałą z dnia 10. października 1902 l. 6.719 przyznaliśmy famulusowi bibliotecznemu takie pobory, jakie mają famulusy biblioteki uniwersyteckiej.

Uchwałą z dnia 10. października 1902 l. 9.020 przyjął Wydział krajowy do wiadomości wydany przez p. o. biliotekarza a przez kuratora fundacyi potwierdzony regulamin pracowni naukowej.

Uporządkowanie masy spadkowej postąpiło o tyle, że niektóre spory zakończyły się wyrokami. Wywalczone pretensye pozaspokajano, załatwiono też kilka sporów w drodze ugody.

Gospodarkę w dobrach fundacyjnych prowadził Wydział krajowy łącznie z kuratorem fundacyi wedle zasad administracyi, ułożonych w porozumieniu z nim, a przyjętych przez sąd pertraktacyjny. Dobra fundacyjne i młyny są wydzierżawione, we własnej administracyi pozostają tylko lasy, zagospodarowane wedle nowego planu, który Wydział krajowy w roku 1898 zatwierdził. Sprzedaż odbywa się na podstawie cennika, ustanowionego przez Wydział krajowy uchwałą z dnia 4. stycznia 1901 l. 86.915/900.

W dobrach fundacyjnych zarządzono w roku 1902 następujące dalsze budowle i restauracye: wybudowanie magazynu dla młynu w Myszkowicach, w którym to celu nabyto pod budowę realność lwh. 56. gm. kat.

Myszkowice, pokrycie dachów na szpichlerzu i ekonomówce w Myszkowicach blachą żelazną cynkowaną, odrestaurowanie ekonomii w Józefówce, budowę nowego mostu na odnodze Gniezny w Łoszniowie. W realności pod l. 2. ul. Kornela Ujejskiego we Lwowie zarządzono rozmaite roboty restauracyjne i adaptacyjne. Nadto prowadzono w dalszym ciągu budowę młyna w Krowince i nowych domów mieszkalnych dla dzierżawców w Łoszniowie i Łuce wielkiej i dla zarządcy ekonomicznego w Łoszniowie.

Skollaudowano zaś w ciągu roku 1902 młyn z urządzeniem w Krowince, magazyn dla młyna w Myszkowicach i roboty restauracyjne i adaptacyjne w realności pod l. 2. ul. Kornela Ujejskiego.

Wedle zamknięć rachunkowych za rok 1901 wydano w tymże roku na inwestycye i konserwacye 129.091 K 76 h, na spłatę kapitałów i odsetek dłużnych 1.960 K, na podatki 20.669 K 70 h, na daniny, konkurencye itp. ciężary 4.594 K 53 h, na spłatę dawnych pretensyi (przeważnie w drodze sądowej wywalczonych) 30.691 K 24 g.

Budżet na rok 1902 ustanowiony przez Wydział krajowy na wniosek kuratora wykazuje dochody (łącznie z pozostałością z roku 1901, która wynosiła 10.020 K 87 g.) w kwocie 325.664 K 89 g., wydatki w kwocie 224.488 K 65 g., nadwyżkę dochodów w kwocie 101.176 K 24 g.

W dochodach stanowią czynsze dzierżawne z dóbr 118.418 K, czynsze dzierżawne z gruntów oddzielnie wydzierżawionych, karczm i domów 6.151 K 10 g, czynsze dzierżawne z młynów 37.668 K 34 g., dochody z lasów 38.900 K, odsetki od kapitałów fundacyjnych 95.731 K 57 g.

W wydatkach wynoszą płace łącznie z honoraryum syndyka i p. o. bibliotekarza 25.610 K, gracye 2.308 K, raty długów i odsetki od kapitału hipotekowanego 2.605 K, konkurencye i ciężary 4.400 K, podatki rządowe 26 000 K, asekuracya budynków 6 000 K, wydatek na lasy 5.700 K, zwrot dawnych długów 2.000 K. Przyrost majątku polegać będzie i w tym roku na inwestycyach.

W końcu podaje Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że przyznał z funduszów masy em. nauczycielowi Floryanowi Izdebskiemu, który przez długie lata świadczył śp. Wiktorowi hr. Baworowskiemu rozliczne usługi, dożywotnią rentę w kwocie 400 K, a byłemu gajowemu Mikołajowi Popadeńczukowi dożywotnie zaopatrzenie w kwocie 20 K miesięcznie.

W poruszonej ze strony rodziny fundatora sprawie wydania dzieł tegoż kosztem fundacyi zajął Wydział krajowy stanowisko dla tej myśli przychylne. Ostateczna dycyzya w tym względzie nie zapadła jeszcze.

Fundacye stypendyjne i dobroczynne.

Fundacye aktywowane w ciągu roku 1901/2.

W ciągu roku 1901/2 wprowadziliśmy w życie fundacyę imienia śp. Michała Morawieckiego. Dochody tej fundacyi są przeznaczone na utrzymywanie sierót podrzutków we Lwowie wyznania chrześcijańskiego, bez różnicy płci, zarząd jej należy do Wydziału krajowego, który obracać ma dochody fundacyi na powyższy cel w sposób, jaki za najodpowiedniejszy uzna. Na teraz utrzymuje Wydział krajowy kosztem fundacyi ośm sierót-podrzutków wyznania chrześcijańskiego w zakładzie Towarzystwa im. Dziesiątka Jezus we Lwowie.

Fundacye aktywowane z początkiem roku 1902/3.

Z początkiem roku 1902/3 wprowadziliśmy w życie następujące fundacye:

1. Fundacyę Józefa i Maryanny ze Staszewskich małżonków Bielaków dla dziewcząt. W fundacyi tej istnieją dwa stypendya po 170 K, przystępne dla szkół wydziałowych, gimnazyów żeńskich (także prywatnych) i dla seminaryów nauczycielskich żeńskich, a przeznaczone dla córek mieszczan m. Liska wyznania rz. lub gr. katolickiego, z pierwszeństwem dla krewnych fundatorów, w braku zaś takich kandydatek dla uczenic wyznania rz. lub gr. katolickiego pochodzących z m. Liska lub z powiatu politycznego Lisko. Rozdawnictwo służy fundatorom a po ich

zgonie Radzie chrześciańskiej m. Liska w połączeniu z parochami obu obrządków. Zarząd sprawuje Wydział krajowy.

2. Fundacyę Józefa i Maryanny ze Staszewskich małżonków Bielaków dla chłopców. W fundacyi tej istnieje jedno stypendyum na 250 K, przystępne tylko dla uczniów szkół średnich w kraju, a przeznaczone dla synów mieszczan liskich, z pierwszeństwem dla krewnych fundatora obrz. gr. kat. po tych zaś obrz. rz. kat., ewentualnie dla uczniów obrz. gr. kat. pochodzących z powiatu liskiego. Rozdawnictwo służy fundatorom a po ich zgonie Radzie chrześciańskiej m. Liska łącznie z proboszczami obu obrządków. Zarząd należy do Wydziału krajowego.

3. Fundacyę Antoniego Bielskiego, w której istnieje jedno stypendyum na 210 K, przeznaczone dla uczniów lub uczenic szkół publicznych (z wyłączeniem ludowych początkowych) religii katolickiej, narodowości polskiej lub ruskiej. Ubogim krewnym fundatora służy pierwszeństwo, zarząd i rozdawnictwo należą do Wydziału krajowego.

4. Fundacyę ś. p Jana Drelichowskiego dla uczniów lwowskiej c. k. szkoły politechnicznej. W fundacyi tej istnieją dwa stypendya po 400 K, przeznaczone dla najpilniejszych, najzdolniejszych i najbiedniejszych uczniów trzech najwyższych lat c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie. Rozdawnictwo służy każdoczesnemu c. k. Namiestnikowi Galicyi, zarząd sprawuje Wydział krojowy.

5. Fundacyę Fani Kapeluszowej. W fundacyi tej istnieje jedno stypendyum na 100 K, przeznaczone dla celujących uczniów c. k. wyższego realnego gimnazyum w Brodach. Zarząd i rozdawnictwo należą do Wydziału krajowego.

6. Fundacyę księdza Jana Szaflarskiego i Franciszki Xawery Czajkowskiej. W fundacyi tej istnieje jedno stypendyum w rocznej kwocie 240 K przeznaczone dla ubogich młodzieńców uczęszczających do gimnazyum lub na świecki wydział uniwersytetu, a mianowicie w pierwszym rzędzie dla potomków brata fundatora w ich zaś braku dla synów mieszkańców Czarnego Dunajca, z pierwszeństwem dla noszących nazwisko „Szaflarski“. Rozdawnictwo służy fundatorowi, po jego zaś zgonie przejdzie na Wydział krajowy, który sprawuje też zarząd fundacyi.

Fundacye ukonstytuowane w ciągu roku 1901/2.

W ciągu roku 1901/2 ukonstytuowaliśmy fundacye Józefa i Maryanny ze Staszewskich małżonków Bielaków dla chłopców i dla dziewcząt, fundacyę ś. p. Antoniego Bielskiego, fundacye ś. p. Jana Drelichowskiego dla lwowskiej c. k. szkoły politechnicznej i dla lwowskiej c. k. szkoły realnej i fundacyę Fani Kapeluszowej. Wszystkie te fundacye weszły już w życie z wyjątkiem fundacyi ś. p. Jana Drelichowskiego dla lwowskiej c. k. szkoły realnej, która to fundacya nie posiąda jeszcze dostatecznego dochodu.

Sprawozdanie o dawniejszych fundacyach dotąd nieaktywowanych.

Nawiązując do dawniejszych swych sprawozdań za czas od 1. lipca 1890 do końca grudnia 1901, podajemy w dalszym ciągu, co następuje:

Fundacya ś. p. Dyonizego Bertolego.

Ukonstytuowanie tej fundacyi i wprowadzenie jej w życie nastąpi, skoro jej majątek (książeczka gal. Banku krajowego na 1.084 K 40 gr) urośnie przez kapitalizacyę do takiej wysokości, iżby z jego dochodów można było utworzyć odpowiednie stypendyum dla młodzieży polskiej, kształcącej się w muzyce. Należytość rządowa jest już zapłacona.

Fundacya ś. p. Ezechiela Berzewiczego.

Majątek tej fundacyi jest już zrealizowany, a należytość rządowa zapłacona. Ukonstytuowanie jej nastąpi prawdopodobnie w ciągu roku 1902/3, gdyż projekt aktu fundacyjnego znajduje się już od czerwca 1902 w c. k. Namiestnictwie. W takim razie wejdzie fundacya w życie z początkiem roku szkolnego 1903/4.

Fundacya stypendyjna imienia Karola Bielawskiego.

Dziedzic fundatora nie złożył dotąd w Wydziale krajowym żadnej kwoty na poczet kapitału fundacyjnego w kwocie 40.000 K, płatnego dnia 5. czerwca 1903. Kapitał ten został zabezpieczony w stanie biernym dóbr Nehrybka i Sielec. Należytość rządowa jest już zapłacona.

Fundacya ś. p. Józefa Blicharskiego na utrzymanie nauczyciela przy szkole ludowej w Jamnicy.

Część majątku fundacyjnego, wynosząca 14.900 K w efektach, znajduje się już w Wydziale krajowym, odsetki od niej służą w myśl woli fundatora na częściowe pokrycie płacy nauczyciela szkoły ludowej w Jamnicy.

Akcya w sprawie zrealizowania reszty majątku fundacyjnego jest już na ukończeniu. Co do przeważnej części pretensyi zaszła potrzeba odpisania z powodu niemożności ich wywalczenia a względnie ściągnięcia, stwierdzonej przez c. k. Prokuratoryę Skarbu i syndyka Wydziału krajowego. Ściągnięcie jednej pretensyi w drodze ugodowej jest w toku.

Fundacya ś. p. Dra Jana Buszka.

Dotąd nie otrzymał Wydział krajowy od c. k. Namiestnictwa odpowiedzi w sprawie przelania prawa zarządu tej fundacyi na Wydział krajowy, ani też żadnej wiadomości w sprawie akcyi około zrealizowania jej majątku.

Fundacya ś. p. Edwarda Chrzanowskiego.

Majątek tej fundacyi jest już zrealizowany i znajduje się w depozycie sądowym, należytość rządowa od niej jest zabezpieczona przez wydzielenie z masy odpowiedniego funduszu. Wydanie majątku w zarząd Wydziału krajowego, ukonstytuowanie fundacyi i wprowadzenie jej w życie nastąpi prawdopodobnie dopiero po śmierci brata fundatora, Władysława, któremu służy dożywotnie prawo pobierania odsetek od majątku fundacyjnego i obracania ich wedle swego uznania na cele dobroczynne i nabożne.

Fundacya ś. p. Kazimierza Czarniakowskiego.

Majątek tej fundacyi jest już oddawna zabezpieczony. Ciężące na nim dożywocia nie zgasły dotąd, nie można zatem przystąpić do ukonstytuowania i aktywowania fundacyi.

Fundacye ś. p. Jana Drelichowskiego.

Obie fundacye zostały w ciągu r. 1901/2 ukonstytuowane i jedna z nich, a mianowicie fundacya dla Politechniki lwowskiej weszła w życie z początkiem r. szk. 1902/3. Druga fundacya, przeznaczona dla lwowskiej szkoły realnej nie może być jeszcze aktywowaną, gdyż wedle woli fundatora mają w niej istnieć dwa stypendya po 500 K, na co potrzeba dyspozycyjnego dochodu 1.000 K, na teraz zaś wynosi dochód brutto tylko 948 K. Wobec tego zachodzi potrzeba kapitalizowania dochodów przez parę lat.

Fundacya ś. p. Izabeli Duszyńskiej.

Wedle ostatniej wiadomości, która doszła do Wydziału krajowego w marcu 1902, uchwała działowa co do ceny kupna realności spadkowej l. w. h. 365 w Haliczu nie była jeszcze wówczas prawomocną. Z tej ceny kupna ma być zaspokojony legat fundacyjny.

Fundacya ś. p. ks. Franciszka Foxa.

Majątek tej fundacyi jest już zrealizowany i znajduje się w Wydziale krajowym, fundusz na pokrycie należytości rządowej jest już zebrany. Ukonstytuowanie fundacyi nastąpi prawdopodobnie w ciągu r. 1902/3 po ostatecznem załatwieniu kwestyi projektu aktu fundacyjnego, w którym to względzie Wydział krajowy wniósł do c. k. Namiestnictwa przedstawienie, dotąd niezałatwione.

Fundacya ś. p. Michała Gątkiewicza.

Fundacya ta, której majątek jest już zrealizowany, ma wedle woli fundatora wejść w życie po śmierci jego żony Anny. Na teraz kapitalizuje się dochody fundacyi.

Fundacya ś. p. Dra Kornela Hoffmanna.

Stan rzeczy nie uległ zmianie, gdyż dożywotniczka Amalia Kozakiewicz pozostaje jeszcze przy życiu.

Fundacye ś. p. Angieliki Hoffmann de Sternhort.

Majątek obu fundacyi jest już zrealizowany i przypadająca od nich należytość rządowa uiszczoną. Akty fundacyjne są już wygotowane i znajdują się obecnie w c. k. Namiestnictwie, dokąd je w celu zaklauzulowania przesłano. Po zatwierdzeniu aktów nastąpi aktywowanie fundacyi.

Fundacye ś. p. Leopoldyny z Rylskich Horodeńskiej.

Pismem z dnia 18. listopada 1902 l. 122.396, zezwoliło c. k. Namiestnictwo na ukonstytuowanie obu fundacyi i zarządziło wydanie efektów do nich należących Wydziałowi krajowemu. Wobec tego nastąpi ukonstytuowanie w ciągu r. 1902/3, poczem będzie można fundacyę imienia fundatorki wprowadzić w życie. Aktywowanie drugiej fundacyi (imienia Rylskich) będzie zależało od tego, czy nie zajdzie potrzeba znaczniejszych inwestycyi w dobrach fundacyjnych. Sprawdzenie stanu rzeczy w tym względzie jest w toku.

Fundacya ś. p. Ludwika Jankowskiego.

Legat fundacyjny, płatny po śmierci żony fundatora, jako dożywotniczki, został jeszcze w r. 1877 na dobrach Bożyków z przyl. zaintabulowany. Dożywotniczka pozostaje przy życiu.

Fundacya imienia Izydora Kowalewskiego.

Akt fundacyi odesłano c. k. Namiestnictwu w celu zamieszczenia na nim klauzuli zatwierdzającej, ukonstytuowanie nastąpi zatem niewątpliwie w ciągu r. 1902/3. Aktywowanie fundacyi będzie moglo nastąpić dopiero po wymierzeniu i uiszczeniu należytości rządowej.

Fundacya ś. p. Stanisława Karzykiewicza.

Zrealizowanie majątku niniejszej fundacyi potrwa w myśl zawartego już kontraktu dzierżawy a raczej sprzedaży spadkowej apteki i realności do końca r. 1911, do tego bowiem czasu wpłynąć ma ratami cena kupna. Raty mają obecnie wpływać do Wydziału krajowego. Ukonstytuowanie i aktywowanie fundacyi nastąpi po całkowitem zrealizowaniu jej majątku.

Fundacya ś. p. Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Aktywowanie tej fundacyi nastąpi w myśl art 21. aktu fundacyjnego dopiero wtedy, gdy z jej dochodów będzie można po odtrąceniu 10% na pomnożenie majątku zakładowego wypłacać corocznie trzy posagi w kwotach 1.000 K, 800 K i 600 K. Aż do tej chwili, która nadejdzie, skoro czyste stałe dochody fundacyi dosięgną kwoty 2.666 K 66 gr, będą dochody kapitalizowane. Na teraz wynoszą one 1.631 K.

Fundacya Kopca Unii lubelskiej.

Aktywowanie tej fundacyi nastąpi w myśl art. III. aktu fundacyjnego dopiero wtedy, gdy dochody wystarczą na wypłatę jednego stypendyum o rocznych 240 koronach. Obecnie wynoszą dochody 156 K rocznie.

Fundacya ś. p. Wojciecha Kucharskiego.

Wedle ostatniej wiadomości, otrzymanej w kwietniu 1902, pozostaje jeszcze do zrealizowania na rzecz fundacyi 22 pretensyi, których ściągnięcie jest w toku. Ukonstytuowanie i aktywowanie fundacyi nastąpi po zupełnem uporządkowaniu jej stanu majątkowego i po wydaniu dekretu dziedzictwa.

Fundacya ś. p. Leona Jana Kantego dw. im. Kuczyńskiego.

C. k. Namiestnictwo nie wydało dotąd Wydziałowi krajowemu reszty zrealizowanego już w całości majątku tej fundacyi. Skoro to tylko nastąpi, będzie można fundacyę ukonstytuować i w życie wprowadzić, gdyż należytość rządowa jest już zapłacona.

Fundacya imienia Teofila Lenartowicza.

Fundacya ta jest już ukonstytuowaną. Wprowadzenie jej w życie nastąpi w myśl art. XV. aktu fundacyjnego dopiero wtedy, gdy z jej dochodów, wynoszących na teraz 200 K rocznie, będzie można wypłacać po opędzeniu innych wydatków jedno stypendyum w rocznej kwocie 200 K.

Ewentualna fundacya ś. p. Józefa Lityńskiego.

Uchwałą c. k. Sądu obwodowego w Stanisławowie z dnia 29. sierpnia 1901 l. cz. IV 132/92 obciążono majątek nieruchomy ś. p. Józefa Lityńskiego czyli realność pod l. k. 25¼ w Stanisławowie substytucyą fideikomisarną na rzecz niniejszej ewentualnej fundacyi w $\frac{8242}{12712}$ częściach i pra-

wa fundacyi ubezpieczono przez wpis na karcie *B* obejmującego tę realność wykazu hipotecznego l. 1129 ks. gr. gm. kat. Stanisławów. W ten sposób została fundacya należycie zabezpieczoną. C. k. Namiestnictwo zaś poleciło c. k. Starostwu w Stanisławowie pismem z dnia 28. lipca 1902 l. 70.528, by w razie bezpotomnej śmierci Zofii Maryi dw. im. Lityńskiej i Melanii Olgi dw. im. Lityńskiej zawiadomiło o tem c. k. Prokuratoryę Skarbu w celu zrealizowania należnego wówczas fundacyi majątku.

Fundacya ś. p. Józefa Majewskiego.

Majątek tych fundacyi jest zrealizowany, projekty aktów fundacyjnych znajdują się już od września 1901 w c. k. Namiestnictwie, wobec tego nastąpi ukonstytuowanie fundacyi prawdopodobnie w najbliższej przyszłości. Wprowadzenie ich w życie wypadnie jednak odroczyć, gdyż teraźniejsze dochody nie wystarczają na wypłatę stypendyów w oznaczonej przez fundatora wysokości po 240 K rocznie.

Fundacya ś. p. Dra Kajetana Maramorosza.

Ukonstytuowanie i aktywowanie obu tych fundacyi, ubezpieczonych na teraz na znajdujących się w depozycie sądowym papierach wartościowych masy spadkowej, nastąpi dopiero po zgonie dożywotniczek i zapłaceniu należytości rządowej.

Fundacya ś. p. Ignacego Marynowskiego.

Ukonstytuowanie i aktywowanie tej fundacyi nastąpi w myśl woli fundatora dopiero po uporządkowaniu nabytego na jej rzecz majątku ziemskiego Kłodzienko i po umorzeniu znacznej części długu.

Fundacya Zygmunta i Fryderyki Michalewiczów.

Ukonstytuowanie tej fundacyi nastąpi prawdopodobnie w ciągu roku 1902/3, w którym należy się spodziewać ostatecznego rozstrzygnięcia spornych między Wydziałem krajowym a c. k. Namiestnictwem kwestyj co do niektórych postanowień ułożonego przez Wydział krajowy projektu aktu fundacyjnego.

Fundacya ś. p. Michała Missbergera.

Zapisana na fundacyę roczna renta 2.000 K została przez uniwersalną spadkobierczynię Maryę Missbergerową zabezpieczona na dobrach Koniuchy i na posiadłościach rustykalnych whl. 1180 i 726 gm. kat. Nastasów. Od uchwał niższych instancyi, uznających to zabezpieczenie za dostateczne, wniosła c. k. Prokuratorya Skarbu, która żądała była uzupełnienia zabezpieczenia przez złożenie kwoty 6 000 K, rekurs do Najwyższego Trybunału, dotąd nie załatwiony.

Fundacya niniejsza ma wejść w życie dopiero po zgonie wdowy, po fundatorze pozostałej.

Fundacya ś. p. Antoniego Monsona.

Stan rzeczy nie uległ zmianie, gdyż wdowa po fundatorze, której służy prawo dożywotniego użytkowania majątku fundacyjnego, pozostaje jeszcze przy życiu.

Fundacya familijna ś. p. Dra Adama Morawskiego.

W myśl §. 5. aktu fundacyjnego nastąpi reaktywowanie niniejszej fundacyi, skoro jej dochody wystarczą na wypłatę jednego stypendyum o rocznych 210 K. Obecnie wynoszą dochody 200 K rocznie i będą kapitalizowane, dokąd wymaganej wysokości nie dosięgną.

Fundacya imienia Najjaśniejszego Pana na zakupno pni pszczół i szczepek drzew owocowych dla ukończonych uczniów szkół ludowych powiatu turczańskiego.

Majątek tej fundacyi znajduje się już w Wydziale krajowym, który w najbliższej przyszłości ułoży nowy projekt aktu fundacyjnego.

Fundacya ś. p. Adama Jelity Neronowicza.

Ukonstytuowanie i aktywowanie tej już zrealizowanej fundacyi ma nastąpić w myśl woli fundatora i zapadłej stosownie do niej decyzyi c. k. Namiestnictwa dopiero po śmierci żony fundatora, Anny z Gaszyńskich Neronowiczowej, w każdym zaś razie nie wcześniej, jak w r. 1916.

Fundacya ś. p. Ignacego Ohanowicza.

Ukonstytuowanie i aktywowanie tej fundacyi nastąpi po śmierci dożywotnika Grzegorza Ohanowicza, brata fundatora i zapłaceniu należytości rządowej.

Fundacya ś. p. Magdaleny Pasieczańskiej.

Stan rzeczy nie uległ zmianie, gdyż Marya Mokłowska, Joanna Nowak, Malwina Kulczycka i Karolina Łukasiewicz, którym z woli fundatorki służy dożywotnie prawo poboru odsetek od zrealizowanego już majątku niniejszej fundacyi, pozostają jeszcze przy życiu.

Fundacya imienia śp. Ryszarda Pieściorowskiego.

Fundacya ta jest już prowizorycznie aktywowaną. Ukonstytuowanie jej nastąpi w najbliższej przyszłości, gdyż spór o niektóre postanowienia aktu fundacyjnego został już ostatecznie rozstrzygnięty.

Wygotowany akt fundacyjny przesłano już c. k. Namiestnictwu do zatwierdzenia.

Fundacya śp. Ignacego Pierzchały.

Aktywowanie tej fundacyi, ukonstytuowanej jeszcze w r. 1892/3 nastąpi w myśl art. IV. aktu fundacyjnego z początkiem roku szkolnego 1906/7 jako jedenastego roku szkolnego od roku, z którego dochodów należytość rządową ostatecznie umorzono. Aż do tego czasu będą dochody kapitalizowane.

Fundacya śp. Oktawa Pietruskiego.

Fundacya ta nie może być jeszcze ukonstytuowaną z powodu, że bliższe określenie jej przeznaczenia ze strony dawców jeszcze nie nastąpiło. Na razie kapitalizuje się dochody fundacyi.

Fundacya śp. Dr. Tytusa Przesmyckiego.

Majątek tej fundacyi jest już zrealizowany.

Pismem z d. 19. grudnia 1901 l. 126.323 oświadczyło c. k. Namiestnictwo, że zgadza się na tymczasowe aktywowanie niniejszej fundacyi przed wygaśnięciem dożywotniej renty Emilii Wyspiańskiej, która to renta nie pochłania całego dochodu fundacyi. Wskutek tego ułożył Wydział krajowy projekt tymczasowego aktu fundacyjnego i przesłał go c. k. Namiestnictwu. Tymczasowe aktywowanie fundacyi nastąpi, skoro c. k. Namiestnictwo wyda tymczasowy akt fundacyjny, zapłaci należytość rządową i zarządzi przeniesienie majątku fundacyi do Wydziału krajowego.

Fundacye Karoliny Remerowej.

Pismem z d. 14. grudnia 1901 l. 77.663 przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu projekty obu aktów fundacyjnych do zbadania i przedstawił mu oraz wniosek tymczasowego aktywowania fundacyi stypendyjnej. Decyzya c. k. Namiestnictwa nie nadeszła dotąd.

Ewentualna fundacya śp. Zygmunta br. Romaszkana.

Fundacya ta jest tylko ewentualną i została już należycie zabezpieczoną przez zaintabulowanie na spadkowych dobrach.

Fundacya bursy im. ks. Leona Sapiehy.

Stan rzeczy nie uległ zmianie. Dochody kapitalizuje się na razie, dokąd nie dojdą do odpowiedniej wysokości.

Fundacya śp. ks. Aleksandra Słowińskiego.

Wygotowany akt fundacyjny przesłano c. k. Namiestnictru do zatwierdzenia. Ukonstytuowanie fundacyi nastąpi zatem w ciągu roku 1902/3, aktywowanie zaś po zapłaceniu należytości rządowej z bieżących dochodów.

Fundacya p. n. Stypendyum im. Eligiusza i Karoliny Sobolewskich.

Realizacya majątku tej fundacyi jest już na ukończeniu, poczem będzie można przystąpić do jej ukonstytuowania.

Fundacya śp. Józefa Soleskiego.

Postępowanie spadkowe zostało zakończone, realności fundacyjne są oddane w zarząd Wydziału kaajowego. Należytość rządowa zostanie zapłacona w 10 latach, bez odsetek zwłoki, na co c. k. Ministerstwo skarbu na prośbę Wydziału krajowego już zezwoliło. Wobec tego jest rzeczą prawdopodobną, że ukonstytuowanie i aktywowanie fundacyi będzie mogło nastąpić w niedalekiej przyszłości.

Fundacya śp. Franciszka Stachiewicza.

Fundacya ta, ukonstytuowana jeszcze w r. 1895/6, wejdzie w życie w myśl art. XII. aktu fundacyjnego dopiero wtedy, gdy jej dochody wynoszące na teraz 536 K rocznie, wystarczą na wypłatę jednego stypendyum o rocznych 600 K. Na razie kapitalizuje się dochody fundacyi.

Fundacya imienia śp. Edwarda Adama hr. Stadnickiego.

Majątek tej fundacyi jest już w całości zrealizowany. Korespondencya w sprawie projektu aktu fundacyjnego jest w toku. Aktywowanie fundacyi nastąpi po jej ukonstytuowaniu i po zapłaceniu z bieżących dochodów należytości rządowej, na który to cel nie zebrano jeszcze dostatecznej kwoty.

Fundacya im. Magdaleny i Bonifacego Stillerów.

C. k. Sąd krajowy cywilny we Lwowie zarządził już wydanie z depozytów sądowych do dyspozycyi c. k. Namiestnictwa wszystkich funduszów, wchodzących w skład majątku zakładowego niniejszej fundacyi. Wobec tego jest prawdopodobnem, że jej ukonstytuowanie i aktywowanie będzie mogło nastąpić w niedalekiej przyszłości.

Fundacya im. Stupnickich i Jankowskich, utworzona przez ś. p. Marcelego Stupnickiego.

Fundacya ta jest już od roku 1884/5 prowizorycznie aktywowaną. C. k. Namiestnictwo zgodziło się na ostateczne wnioski Wydziału krajowego co do aktu fundacyjnego; wygotowany w myśl tej decyzyi akt fundacyjny przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu do zatwierdzenia. Ukonstytuowanie fundacyi nastąpi zatem — o ileby znowu jakie nieprzewidziane przeszkody nie zaszły — w ciągu roku 1902/3.

Fundacye ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Czarnego Dunajca i dla Dębicy.

W myśl woli fundatora kapitalizuje się dochody obu tych fundacyi, dokąd ich majątki, wynoszące pierwotnie po 1.000 K, nie urosną każdy do sumy 512.000 K. Potem dopiero ma nastąpić ukonstytuowanie i aktywowanie tych fundacyi.

Ewentualna fundacya Leopolda Szmoniewskiego.

Zabezpieczenia tej fundacyi nie można żądać, ponieważ żona testatora ma z tegoż woli nieograniczone prawo rozporządzania przeznaczonym na fundacyę majątkiem aktami między żyjącymi.

Fundacya śp. Dr. Józefa Trybulca.

Odezwą z d. 20. marca 1902 l. 18.171 oznajmiło c. k. Namiestnictwo, że majątek fundacyi stypendyjnej im. Dr. Józefa Trybulca jest już w całości zrealizowany, że jednak są jeszcze w toku dochodzenia niektóre drobne pretensye, zgłoszone do majątku fundacyjnego, a powstałe jeszcze za życia fundatora. Po uregulowaniu tych pretensyi będzie można przystąpić do ukonstytuowania i aktywowania fundacyi.

Fundacya ś. p. Juliusza i Filomeny z Mamczyńskich małżonków Weberów.

Hipotecznie zabezpieczono tę fundacyę już w r. 1899. Jej ukonstytuowanie i aktywowanie może nastąpić dopiero po zgonie żony fundatora, której służy dożywotnie użytkowanie całego majątku.

Fundacya im. Konrada Wilczyńskiego.

W myśl art. IV. aktu niniejszej fundacyi wynosić ma stypendyum 360 K rocznie. Obecnie wynosi dopiero dochód brutto 364 K rocznie, aktywowanie będzie zatem mogło nastąpić dopiero za parę lat.

Fundacya ś. p. Bazylego Wolana.

Ułożony przez Wydział krajowy a przez grono nauczycielskie c. k. II. gimnazyum w Przemyślu bez zmiany przyjęty projekt aktu fundacyjnego znajduje się już w c. k. Namiestnictwie. Ukonstytuowanie fundacyi nastąpi zatem w ciągu r. r. 1902/3, od początku zaś r. 1903/4 wprowadzi się ją w życie.

Fundacya śp. Antoniego Zawiszy.

C. k. Namiestnictwo przyjęło wypracowany przez Wydział krajowy projekt aktu fundacyjaego i wydało mu majątek fundacyi. Obecnie jest w toku spieniężenie tego majątku w celu zastąpienia stanowiących go efektów zagranicznych krajowymi walorami pupilarnymi. Po dokonaniu tej zmiany nastąpi ukonstytuowanie fundacyi, aktywowanie jej wypadnie zapewne odroczyć, nie ma bowiem prawdoponobieństwa, iżby teraźniejsze jej dochody wystarczyły na wypłatę stypendyów w oznaczonej przez fundatora wysokości.

Fundacya Jędrzeja i Maryi Zemłów.

O postępie sprawy zrealizowania majątku tej fundacyi nie otrzymał Wydział krajowy od ostatniego sprawozdania żadnej wiadomości.

Fundacye nowo przybyłe i nowo powstałe.

Fundacya śp. Jana Oberca.

Zmarły w Buczaczu dnia 9. sierpnia 1899 c. k. emer. kapitan obrony krajowej, ś. p. Jan Oberc zapisał rozporządzeniem ostatniej woli z dnia 9. maja 1899 cały swój majątek przedstawiający wedle inwentarza czystą wartość około 83.000 K na utworzenie fundacyi, której celem ma być zaopatrywanie w odzież uczniów c. k. gimnazym w Buczaczu i tamtejszych szkół ludowych męskich, tudzież uczenic szkół ludowych żeńskich w Buczaczu. W szczególności mają być procenta obracane, w połowie dla gimnazyum, po jednej czwartej zaś dla szkół męskich i żeńskich, na sprawianie biednym a pilnym i moralnym uczniom i uczenicom wyznania chrześciańskiego, ubrania zimowego i letniego i obuwia, gimnazyalistom zaś także mundurków. Majątek składa się wyłącznie z wierzytelności, opartych w części na aktach notaryalnych i hipotekach, w części zaś na skryptach i wekslach niehipotekowanych. Realizacya jest w toku. Należytość rządowa jest już zapłacona.

Na propozycyę c. k. Namiestnictwa oświadczył Wydział krajowy uchwałą z d. 3. lipca 1902 l. 40.375, że gotów jest przyjąć zarząd tej fundacyi i objąć ten zarząd po całkowitem zrealizowaniu majątku. Rozdawnictwo przekazał fundator dyrektorom odnośnych zakładów naukowych.

Ewentualna fundacya śp. Mikołaja Zubrzyckiego.

Ś. p. Mikołaj Zubrzycki legował kodycylem z daty Mogiły ad Hostów 20. sierpnia 1884 należące do niego $^{8}/_{10}$ realności l. d. 106 w Hostowie Franciszkowi Zubrzyckiemu i tegoż męskim spadkobiercom z tem zastrzeżeniem, że ani Franciszkowi Zubrzyckiemu, ani też spadkobiercom jego nie wolno będzie tej realności sprzedać ani obciążać. W razie, jeżeliby po Franciszku Zubrzyckim żadni męscy sukcesorowie nie pozostali, lub jeśliby Franciszek Zubrzycki lub jego męscy sukcesorowie realności tej na swą własność przyjąć nie chcieli, przypaść ma tych $^{8}/_{10}$ realności na stypendya dla uczniów, uczęszczających do szkół publicznych, pochodzących w prostej linii od ojca fundatora, w braku takich dla pochodzących od śp. Justyna Zubrzyckiego, jeżeliby takich nie było, dla pochodzących od Marcelego Zubrzyckiego, a jeśliby i takich nie było, dla pochodzących od Piotra Zubrzyckiego. Zarząd i rozdawnictwo tej ewentualnej fundacyi poruczył testator Wydziałowi krajowemu.

Pismem z d. 23. sierpnia 1902 l. 56.256 oświadczył Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu, że przyjmuje zarząd i rozdawnictwo tej ewen-

tualnej fundacyi, wszelakoż tylko w razie, jeżeli w braku wskazanych powyżej uprzywilejowanych kandydatów stypendya będą mogły być pobierane także przez obcych.

Zarazem prosił Wydział krajowy o zarządzenie zabezpieczenia niniejszej ewentualnej fundacyi.

Fundacya śp. Edwarda Lewińskiego.

W r. 1902 rozdzielił Wydział krajowy w myśl §. 5. listu fundacyjnego ś. p. Edwarda Lewińskiego odsetki od majątku zakładowego tej fundacyi w kwocie 2.700 K między 27 włościan powiatu dobromilskiego.

Od roku 1883, w którym fundacya weszła w życie, otrzymały zapomogi następujące powiaty: w r. 1883 Żydaczów, 1884 Mościsk, 1885 Kraków, 1886 Żywiec, 1887 Stary Sambor, 1888 Bochnia, 1889 Turka, 1890 Chrzanów, 1891 Rohatyn, 1892 Wieliczka, 1893 Borszczów, 1894 Brzozów, 1895 Ropczyce, 1896 Przemyślany, 1897 Nowy Targ, 1898 Jaworów, 1899 Dąbrowa, 1900 Cieszanów, 1901 Tarnów, 1902 Dobromil.

Fundacya książąt Jabłonowskich dla ubogich w Podkamieniu.

W zeszłorocznem swem sprawozdaniu zawiadomił już Wydział krajowy Wysoki Sejm, że c. k. Prokuratorya skarbu wytoczyła pozew właścicielom dóbr Podkamień (ad Rohatyn) o uznanie obowiązku do uiszczania z tych dóbr prestacyi należnych fundacyi ks. Jabłonowskich.

Mimo przypomnienia sprawy w roku bieżącym, nie otrzymał Wydział krajowy dotychczas żadnej odpowiedzi.

Fundacya na dom roboczy w Nowym Sączu.

Jak to już Wydział krajowy w zeszłorocznem swem sprawozdaniu Wysokiemu Sejmowi oznajmił, aktywowanie fundacyi na Dom roboczy w Nowym Sączu nastąpi wówczas, kiedy majątek zakładowy urośnie do takiej wysokości, iż będzie można wybudować dom przeznaczony na zakład przymusowej pracy. Kapitał tej fundacyi wynosił z końcem r. 1901 w efektach kwotę 77.450 K 27 g.

Inne fundacye gminne, mianowicie fundacya domu ubogich w Strzeliskach nowych śp. Stanisława Piotrowskiego, fundacya śp. H. Straszewskiego dla ubogich zarobników w Boguchwale, fundacya śp. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan pięciu gmin powiatu Podhajce i fundacya Apolinarego Hoppena dla ubogich gminy Swaryczów, — z powodu rzeczywistego ich aktywowania, nie wymagają już osobnej inwigilacyi a rachunki ich coroczne są w ewidencyi książkowej Wydziału krajowego.

I. Stan majątku zarodowego funduszów stypendyjnych.

A. W efektach:

1. Zapas z dniem 1. stycznia 1902 r. (z wyłączeniem fundacyi:		
a) Brześciańskiej Kunegundy;		
b) Bodziocha Tomasza;		
c) Bohdanowicza Dominika;		
d) Jeleńskiego Napoleona I.;		
e) „ „ II.;		
f) Krzeczunowicza Ignacego;		
g) „ Waleryana;		
h) Kucharskiego Jana, które należą do depart. III.;		
i) Cesarza Franciszka Józefa I. jubileuszowej, należącej do departamentu VI.), wynosił . . .	8,379.848 K	95 g.
2. Zakupiono po dzień 31. października 1902 . .	251.724 „	11 „
3. Wpłynęło po dzień 31. października 1902 na rzecz nowo przybyłych fundacyi	150.770 „	92 „
razem . . .	8,782.343 K	98 g.
4. Spieniężono po dzień 31. października 1902 . .	161.270 „	55 „
pozostaje . . .	8,621.073 K	43 g.

B. W realnościach i dobrach:

Winniki z przyległościami . .		135.750 K 06 g.		
Godowa		79.944 „ — „		
Realność w Strzyżowie . .		54.040 „ 12 „		
Realność w Rzeszowie . .		75.547 „ 60 „		
Gmach c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie		156.845 „ 48 „		
Gmach internatu przy temże seminaryum w Rzeszowie . .		118.408 „ 20 „		
Kłodzienko		320.000 „ — „		
Szypowce . .	dotychczas nie oszacowano	— „ — „		
Kochanowka .		— „ — „		
Kuźmina dol. i gór.		— „ — „		
Urlów ($^3/_4$ części)		— „ — „		
Jacowce . .		— „ — „		
Realność w Tarnopolu		— „ — „	930.535 K 46 g.	

C. W należytościach czynnych:

Fundacya Lipińskich, wierzytelności do Konst. Lipińskiego .	1.239 K 18 g.		
„ Cieszewskiego i Zawadzkiego kapitał hipotekowany na realności galic. Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie .	17.473 „ 70 „		
„ hr. Łosia kapitał hipotekowany na dobrach Werchrata . . .	12.727 „ 29 „		
„ Olszewskiego kapitał hipotekowany na dobrach Sietnica z przyległościami	8.400 „ — „		
„ Głowińskiego kapitał hipotekowany na realności Popijarskiej:			
a) od funduszu obłąkanych	56.322 „ 39 „		
b) od funduszu położnic.	14.080 „ 60 „		
„ Głowińskiego, druga połowa ceny kupna parcel lasowych w Winnikach.	2.368 „ 13 „	112.611 „ 29 „	
Ogółem wynosi stan majątku zarodkowego funduszów stypendyjnych po koniec października 1902 .		9,674.220 „ 18 „	
Z końcem października 1901 wynosił stan majątku zarodowego		9,413.809 „ 26 „	
W porównaniu zatem z rokiem ubiegłym zwiększył się majątek zarodowy w czasie od 1. listopada 1901 do 30. października 1902 o . . .		260.410 K 92 g.	

II. Stan majątku zarodowego funduszów naukowych, dobroczynnych i pomnikowych.

A. W efektach:

Fundusz „Macierzy polskiej“	77.143 K 52 g.
„ Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowsk.	6.316 „ 42 „

Fundusz Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych żebrać się wstydzących			9.758 K	28 g.
„ Ludwiki Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi			18.400 „	94 „
„ Aleksandra hr. Stadnickiego			47.974 „	74 „
„ pomnika Kościuszki w Krakowie			31.625 „	04 „
„ Komarnickich			3.908 „	46 „
„ Jędrzejowiczowej			16.291 „	06 „
„ Russanowskiej			129.476 „	55 „
„ stanowy sierociński			92.694 „	91 „
„ Ludwika i Anny Helclów			1,891.871 „	23 „
„ Siemianowskich III. (dla wdów po nauczycielach szkół ludowych)			46.553 „	79 „
„ Siemianowskich IV. (posagowa dla ubogich dziewcząt)			43.841 „	40 „
„ Bursy im. ks. Leona Sapiehy „dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych“			43.170 „	45 „
„ Skrzyńskiego (dla panien szlacheckich)			49.818 „	99 „
„ „ (dla dziewcząt wiejskich)			7.497 „	04 „
„ Kośvitzky'ego Józefa II. dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie			7.635 „	01 „
„ Niezabitowskiej Ludwiki:				
a) dla „domu pracy pod godłem Opatrzności“ we Lwowie	3.307 K	90 g.		
b) dla „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	21.329 „	— „	24.636 „	90 „
„ z legatu Józefa Ciemierzyńskiego			574 „	16 „
„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce			20.000 „	— „
„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn			20.000 „	— „
„ Wacława Tyzenhauza			6.683 „	62 „
„ Mariem Gewürtz dla ubogich izraelitów miasta Dębicy			2.602 „	70 „
„ Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie dwunastu sierót w zakładzie św. Heleny“ we Lwowie			51.611 „	82 „
„ Antoniego Schiffnera			4.888 „	02 „
„ Franciszka Kochmana:				
a) dla literatów polskich			59.475 „	40 „
b) posagowa dla dziewcząt służących			41.620 „	42 „
„ ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej:				
a) dla Czarnego Dunajca			1.232 „	94 „
b) dla Dębicy			1.233 „	38 „
„ Maryi Feliksy Czarkowskiej dla rzemieślników pochodzenia polskiego			559.933 „	48 „
„ Wincentego Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych			121.426 „	68 „
„ Teofili z Łukowskich Wirt i Malwiny z Łukowskich dla osieroconych dziewcząt			16.864 „	20 „
„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła na zakupno książek do czytania dla uczniów szkół przemysłowych			7.093 „ 2.504 „	61 „ 56 „
„ Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego:				
Dział I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach			48.114 „	32 „

Dział II.	„ku wspieraniu artystów i literatów“	44.161 K	32 g.
„ III.	„ku popieraniu celów galicyjskiego Towarzystwa muzycznego . .	42.588 „	01 „
„ IV.	„ku wspieraniu ubogich sług pryw.“	44.958 „	19 „
„ V.	„posagowy dla ubogich dziewcząt służących	25.181 „	97 „
„ VI.	„ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła. . .	35.335 „	59 „
Fundusz Józefa Krupacza dla c. i k. inwalidów .		672 „	18 „
„ Pietruskich		427 „	20 „
„ Eustachego Szumańskiego		120.000 „	— „
„ Łukasiewicza		9.103 „	11 „
„ Kowalewskiego Izydora		17.000 „	— „
„ jub. Ces. Franc. Józefa I. na zakupno pni pszczół		3.268 „	88 „
„ Hoffmanowej de Sternhort dla sierót po wojskowych		6.734 „	52 „
„ Hoffmanowej de Sternhort dla sierót po włościanach		6.734 „	55 „
„ Potockiego hr. Jakóba.		6.642 „	44 „
„ pam. Tadeusza Kościuszki [1]) . . .		47.331 „	80 „
Razem w efektach . . .		3,924.615 K	80 g.

B. W należytościach czynnych:

Fundusz Skrzyńskiego (dla panien szlacheckich) kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami	15.909 K	10 g.	
Fundusz Skrzyńskiego (dla dziewcząt wiejskich) kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami	3.181 „	82 „	
Fundusz Ludwiki Niezabitowskiej dla „domu pracy pod godłem „Opatrzności“, pożyczka udzielona na budowę własnego domu . .	21.648 „	— „	
Razem w należytościach czynnych .		40.738 K	92 g.

C. W realnościach:

Fundusz Ludwika i Anny Helclów, kapitały wyłożone na budowę i urządzenie „domu ubogich“ w Krakowie	1,467.335 K	10 g.
Ogółem wynosi majątek zarodowy funduszów naukowych, dobroczynnych i pomnikowych w efektach, należytościach czynnych i realnościach z końcem października 1902	5,432.689 K	82 g.
Z końcem października 1901 wynosił majątek zarodowy powyższych funduszów w efektach, należytościach czynnych i realnościach . . .	5,354.100 „	22 „
Z porównania tedy z rokiem poprzednim okazuje się zwiększenie tych funduszów o . . .	78.589 K	60 g.
(W kwocie tej mieści się już majątek 3 nowo utworzonych fundacyj w sumie	20.111 K	51 g.)
Do wyżej wykazanego stanu funduszów dobroczynnych, naukowych i pomnikowych . . .	5,432.689 „	82 „

[1]) Kapitał powyższej fundacyi zmniejszył się o 20.000 K, gdyż w takiej wysokości spieniężono efekta majątku zakładowego na wydatki dla Komitetu administracyjnego.

Doliczywszy stan majątków zarodowych funduszów stypendyjnych . . . . . 9,674.220 K 18 g.

Okazuje się, że kapitały, efekta, wartości dóbr fundacyj, departamentowi I. przydzielone, wynoszą ogółem . . . . . 15,106.910 K — g.

a gdy w roku 1901 z końcem października ogół tych majątków wynosił . . . . . 14,767.909 „ 48 „

przeto w porównaniu z rokiem poprzednim zwiększył się o . . . . . 339.000 „ 52 „

Doliczywszy do wykazanego powyżej stanu majątków zarodowych funduszów przydzielonych departamentowi I. w sumie . . . . . 15,106.910 „ — „

stan majątków zarodowych z końcem października 1902 dwudziestu jeden funduszów dobroczynnych i stypendyjnych, przydzielonych innym departamentom *) a pozostających w zarządzie Wydziału krajowego, w łącznej sumie . . . . . 735.455 „ 93 „

okazuje się ogólny stan majątków zarodowych funduszów stypendyjnych, dobroczynnych i pomnikowych w sumie . . . . . 15,842.365 K 93 g.

---

*) Departament II. fund. dobr. Edw. Lewińskiego . 68.255 K 41 g.
„ „ „ „ Piotra hr. Wodzickiego 53.768 „ 20 „
„ „ „ „ Stanisława Piotrowskiego dla domu ubogich w Strzeliskach nowych . . 23.528 „ 88 „
„ „ „ „ Sącz „dom roboczy“ . 79.200 „ 85 „
„ „ „ „ Straszewskiego dla ubogich robotników w Boguchwale . . . 5.479 „ 33 „
„ „ „ zbiorowych kassierocych 110 „ 35 „
„ III. „ dobr. Wężyków . . . 6.755 „ 68 „
„ „ „ styp. Brześciańskiej Kuneg. . 10 587 „ 49 „
„ „ „ „ Bodziocha Tomasza . 35.303 „ 83 „
„ „ „ „ Bohdanowicza Dominika 24.210 „ 75 „
„ „ „ „ Jeleńskiego Napoleona dla szkoły rolniczej w Czernichowie . . 58.229 „ 59 „
„ „ „ „ Krzeczunowicza Ignac. . 33.415 „ 99 „
„ „ „ „ „ Waler. . 18.621 „ 57 „
„ „ „ „ ks. Kucharskiego Jana 16.451 „ 86 „
„ V. „ dobr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców . . . . 5.077 „ 20 „
„ „ „ „ Weissenwolffowej na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą 15.745 „ 43 „
„ „ „ „ Kośvitzky'ego dla ciemnych w Krakowie . 3.282 „ 56 „
„ „ „ Morawieckiego Michała dla podrzutków . . 67.895 „ 05 „
„ VI. „ „ galic. inwalidów wojsk. 74.993 „ 51 „
„ „ „ „ niżankowicki inw. wojsk. 6.212 „ 20 „
„ „ „ „ Kośvitzky'ego dla poprawy. złoczyńców . 3.281 „ 90 „
„ „ „ styp. Jubil. ces. Franciszka Józefa I. . . . 125.048 „ 30 „

Razem jak wyżej . 735.455 K 93 g.

Sprawy szkolne.

Podwyższenie płac nauczycieli szkół ludowych.

Najwyższem postanowieniem z 21. października 1902, raczył Najj. Pan użyczyć sankcyi uchwalonemu przez W. Sejm na posiedzeniu z 11. lipca 1902 projektowi ustawy, którą zmieniono Art. 11. ustawy krajowej z dnia 1. stycznia 1889 Nr. 16 Dz. u. kr., w brzmieniu ustanowionem ustawą z 6. lipca 1899 Nr. 85. Dz. u. kr., o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych.

Sprawa pobierania od gmin kwot konkurencyjnych na rzecz funduszów szkolnych miejscowych.

W zeszłorocznem sprawozdaniu z czynności przedstawił Wydział krajowy powody, dla których uchwalony przez W. Sejm na posiedzeniu z 5 maja 1900 projekt ustawy o sposobie pobierania od gmin kwot konkurencyjnych na rzecz funduszów szkolnych miejscowych, dotychczas nie został przedłożonym do Najwyższej Sankcyi.

C. k. Ministerstwo wyznań i oświaty zakwestyonowało mianowicie niektóre przepisy przedłożonego mu przez Radę szkolną krajową rozporządzenia wykonawczego do wspomnianej ustawy i zażądało wypracowania innego projektu takiego rozporządzenia w porozumieniu z władzami skarbowemi i Wydziałem krajowym.

Celem szczegółowego omówienia zarzutów przez Ministerstwo podniesionych i obmyślenia zasad, na jakichby ewentualnie nowy projekt rozporządzenia oprzeć należało, odbyła się 27. lutego 1902 w Wydziale krajowym konferencya reprezentantów Rady szkolnej krajowej, c. k. kraj. Dyrekcyi Skarbu i Wydziału krajowego, na której całą tę sprawę wszechstronnie i wyczerpująco omówiono. W rezultacie tej narady wypracowała c. k. Rada szkolna krajowa i udzieliła Wydziałowi krajowemu pismem prezydyalnem z 25. maja 1902 l. 1586/pr. dwa alternatywne projekty nowego rozporządzenia wykonawczego a to, jeden oparty na wskazówkach w reskrypcie ministeryalnym podanych, drugi zaś wypracowany w myśl uwag na konferencyi objawionych. Ze swej strony oświadczyło się c. k. Prezydyum za utrzymaniem w mocy pierwotnego rozporządzenia wykonawczego, które po najdokładniejszem zbadaniu okazało się jedynie praktycznem i odpowiedniem celowi a nadto jedynie zgodnem z intencyą, jaka przewodniczyła Wys. Sejmowi przy uchwalaniu powyższej ustawy.

Wydział krajowy ze swej strony oświadczył się również przy pozostawieniu w mocy pierwotnego projektu zwłaszcza, że wątpliwości przeciw niemu podnoszone, nie są należycie uzasadnione. Jedynie na wypadek, gdyby c. k. Ministerstwo trwało na swem odpornem stanowisku, oświadczył się Wydział krajowy, aby umożliwić wprowadzenie w życie tak pożądanej ustawy, za pewnem ograniczeniem przyznanego funduszom szkolnym pierwszeństwa, w ten mianowicie sposób, że fundusze szkolne będą miały prawo zabierać na swe potrzeby jedynie $^3/_4$ dodatków gminnych, reszta zaś na inne cele gminne może być użytą. Decyzya c. k. Ministerstwa nie jest dotychczas Wydziałowi krajowemu wiadomą.

Ustanowienie nowych stałych posad nauczycieli religii w szkołach ludowych.

Na wniosek c. k. Rady szkolnej krajowej na zasadzie §. 1. ustawy z dnia 22. czerwca 1899 Nr. 81 Dz. u. kr., zgodził się Wydział krajowy na utworzenie następujących dalszych posad stałych nauczycieli religii, a mianowicie posady:

1. nauczyciela religii gr. kat. dla 4-klasowej szkoły ludowej męskiej i żeńskiej w Kulikowie, oraz dla szkół do parafii gr. kat. w Kulikowie należących, a mianowicie dla 1-klasowej szkoły ludowej w Hrebeńcach;

2. osobnego nauczyciela religii rz. kat. przy 4-klasowej szkole mięszanej w Mikulińcach, z obowiązkiem udzielania nauki religii w szkołach do rz. kat. parafii w Mikulińcach należących, a to w 3-klasowej szkole w Ładyczynie i jednoklasowych szkołach w Łuczce i Woli Mazowieckiej;

3. osobnego nauczyciela religii rz. kat. dla 4-klasowej szkoły ludowej mięszanej w Baranowie, oraz szkół do parafii rz. kat. w Baranowie należących a to w 2-klasowej szkole w Domasynach i jednoklasowej w Woli gołego;

4. osobnego nauczyciela religii rz. kat. dla 4-klasowej szkoły ludowej w Jezierzanach, oraz szkół do tejże rz. kat. parafii należących a to 2 klasowych szkół ludowych w Zalesiu, Kolędzianach i Dawidkowcach, tudzież jednoklasowych w Tarnawce, Piłatkowcach i Zielińcach;

5. osobnego nauczyciela religii rz. kat. przy 4-klasowej szkole żeńskiej w Jarosławiu oraz 2-klas. szkoły ludowej im. Staszica, 2-klas. w Szówsku i 3-klas. mięszanej połączonej z kursem rolniczym w Pawłosiowie;

6. drugiego nauczyciela rz. kat. religii dla 5-klas. szkoły męskiej w Jaworznie oraz dla 2 klasowych szkół w Byczynie, Jeleniu i Niedzieliskach;

7. osobnego nauczyciela religii rz. kat. dla 5-klas. szkoły ludowej mięszanej w Dynowie oraz jednoklasowych w Bartkówce, Przedmieściu Dynowskiem i Ulanicy, do rz. kat. parafii w Dynowie należących;

8. osobnego nauczyciela religii rz. kat. dla 5-klas. szkoły mięszanej w Zatorze oraz jednoklasowych w Podolszu, Rudzach i Trzebieńczycach do rz. kat. parafii zatorskiej należących;

9. osobnego nauczyciela religii rz. kat dla 5-klas. szkoły mięszanej w Chodorowie oraz dwuklasowej mięszanej w Zagóreczku i jednoklasowych w Wołczatyczach i Suchorowie do rz. kat. parafii Chodorowskiej należących;

10. osobnego nauczyciela religii rz. kat. dla 5-klas. szkoły mięszanej w Kańczudze oraz jednoklasowej w Siedleczce do rz. kat. parafii w Kańczudze należącej;

11. nauczyciela religii rz. kat. dla 4-klas. szkoły ludowej w Mszanie dolnej;

12. nauczyciela religii rz. kat. dla 5-klasowej szkoły ludowej w Czarnej Wsi;

13. nauczyciela religii gr. kat. dla 4-klas. szkoły ludowej męskiej i żeńskiej w Perehińsku;

14. nauczyciela religii rz. kat. w Tuchowie;

15. nauczyciela religii rz. kat. dla szkoły 4 klas. w Pruchniku;

16. nauczyciela religii rz. kat. dla 4-klasowej szkoły ludowej w Bierzanowie;

17. drugiego nauczyciela religii rz. kat. dla 5-klas. szkoły ludowej w Łańcucie;

18. drugiego nauczyciela religii rz. kat. dla 5-klasowej szkoły ludowej żeńskiej w Leżajsku;

19. nauczyciela religii rz kat. dla 4-klas. szkoły w Błażowej;

20. nauczyciela religii rz. kat, i

21. nauczyciela religii gr. kat. dla 5 klasowej szkoły ludowej mięszanej w Cieszanowie.

Organizacya szkół wydziałowych.

W roku 1902 przeprowadziła Rada szkolna krajowa w myśl ustawy z 23. maja 1895 Nr. 57 Dz. u. kr., po zasięgnięciu opinii Wydziału krajowego co do ponoszenia zwiększonych z tego powodu wydatków na płace nauczycieli organizacyę następujących szkół wydziałowych:

1. w Jaśle przekształcono 5-klasową szkołę wydziałową żeńską połączoną z 4-klasową szkołą pospolitą na sześcioklasową szkołę wydziałową żeńską, tudzież sześcioklasową szkołę pospolitą męską na 3-klasową szkołę wydziałową połączoną z 4-klasową szkołą pospolitą. Gmina m. Jasła płacić ma na częściowe pokrycie płac nauczycieli oprócz 9% dodatków do podatków, rocznie 6 000 K z dochodu majątku zarodowego, która to prestacya nie może być obniżoną, jak długo będzie istniała w Jaśle 6-klasowa szkoła wydziałowa żeńska. Nadto obowiązaną jest gmina płacić rocznie 600 K na częściowe pokrycie płac nauczycieli szkoły wydziałowej męskiej.

2. W Krakowie zorganizowano nową 3 klasową szkołę wydziałową żeńską, połączoną z 4-klasową szkołą pospolitą, — jako XX-tą. Zwiększony wydatek na płace nauczycieli ponosić będzie w całości fundusz szkolny kraj.;

3. w Radziechowie wskutek uchwały Wys. Sejmu z dnia 4 lipca 1902 przekształcono istniejącą tam 6-klasową szkołę pospolitą męską na

3-klasową szkołę wydziałową połączoną z 4-klasową szkołą pospolitą. Na pokrycie zwiększonych wskutek tego przekształcenia wydatków na płace nauczycieli uiszczać ma gmina m. Radziechowa gotówką rocznie 100 K resztę wydatku ponosić będzie fundusz szkolny krajowy.

Reorganizacya szkół ludowych w Buczaczu.

Na mocy orzeczenia c. k. Rady szkolnej krajowej z 4. lutego 1895 l. 32224, utworzoną została w Buczaczu 5 klasowa szkoła męska i 6-klasowa żeńska. — Po przekształceniu szkoły męskiej na 6 klasową, wystąpiła c. k. Rada szkolna krajowa z wnioskiem przekształcenia obu szkół na 3-klasowe szkoły wydziałowe połączone z 4-klasowemi pospolitemi, i przyjęcia nadwyżki na płace nauczycieli na fundusz szkolny krajowy, która według obliczenia Rady szkolnej wynosić miała 8.720 K. Wydział krajowy do wniosku tego nie przychylił się, żądając, by gmina m. Buczacza ze swej strony przyczyniła się odpowiednią kwotą na utrzymanie tych szkół. — Wskutek tego zobowiązała się gmina dodawać rocznie po 2.000 K, poczem Wydział krajowy przyjął resztę prestacyi na fundusz szkolny krajowy. — Petycyi tej gminy o uwolnienie od płacenia powyższej kwoty, przekazanej przez Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania, tenże nie uwzględnił.

Prestacye szkolne gminy miasta Leżajska.

Wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1. lipca 1902, polecającej Wydziałowi krajowemu petycyę gminy miasta Leżajska do uwzględnienia, odniósł się Wydział krajowy pismem z 10. października 1902 r. l. 47.966 do Rady szkolnej krajowej z oświadczeniem, że zgadza się, aby gmina m. Leżajska począwszy od 1. stycznia 1903 uwolnioną była od dotychczasowej dobrowolnej prestacyi na płace nauczycielskie w kwocie 700 K a natomiast zobowiązaną została od tego czasu do ustawowej 6% prestacyi szkolnej. Wobec tego Rada szkolna krajowa rozporządzeniem z 15. stycznia 1903 l. 1376 zmieniła orzeczenie organizacyjne w ten sposób, że gmina m. Leżajska począwszy od 1. stycznia 1903 obowiązaną jest uiszczać na płace nauczycielskie tylko dodatki pieniężne w wysokości 6% całej należytości wszystkich podatków bezpośrednich razem z dotychczasowemi dodatkami państwowemi; że prestacya ta rozłożoną i pobieraną być ma od wszystkich kontrybuentów gminy.

Uchwały Wys. Sejmu w sprawie podwyższenia subwencyi na stypendya dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych i założenia nowych seminaryów nauczycielskich.

Uchwały w tych dwóch sprawach powzięte na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 10. lipca 1902 zakomunikowane zostały J. Eksc. p. Namiestnikowi, a Rada szkolna krajowa przedstawiła te uchwały p. Ministrowi wyznań i oświaty, o którego decyzyi Wydział krajowy dotychczas nie został zawiadomiony.

W sprawie założenia nowych Seminaryów nauczycielskich.

Uchwałą z 9. lipca 1901 wezwał Wysoki Sejm c. k. Rząd do założenia w najkrótszym czasie dalszych Seminaryów nauczycielskich a zwłaszcza w pierwszym rzędzie w Białej.

C. k. Rada szkolna krajowa pismem z 12. lipca 1902 l. 15.843, zawiadomiła Wydział krajowy, że przedstawiła już c. k. Ministerstwu wyznań i oświaty wnioski co do otwarcia c. k. Seminarium nauczycielskiego w Białej od r. szk. 1902/903, że jednak decyzya dotychczas nie nadeszła. Nadto oznajmiła c. k. Rada szkolna, że wskutek reskryptu p. Ministra z 12. czerwca 1902 l. 3998 podjęto ponownie rokowania z gminą m. Starego Sącza celem otwarcia w tem mieście Seminaryum nauczycielskiego od roku szkolnego 1903/904 począwszy.

Budowa domów dla internatów uczniów Seminaryów nauczycielskich.

Uchwalony w budżecie na r. 1902 ryczałt 40.000 K na budowę domów dla internatów rozdzielił Wydział krajowy, przeznaczając dla 2-go internatu męskiego we Lwowie . . . . . 12.000 K
dla internatu męskiego w Krakowie . . . . . 10.000 K
dla internatu w Zaleszczykach . . . . . 10.000 K
dla internatu w Krośnie . . . . . 6.000 K
wreszcie na rozszerzenie internatu w Tarnopolu . . . 2.000 K

Subwencya dla szkoły polskiej w Białej.

Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej wstawił Wysoki Sejm do budżetu fund. kraj. na r. 1902 subwencyę w kwocie 16.000 K a zarazem na posiedzeniu z 11. lipca 1902, uchwalił rezolucyę wzywającą Wydział krajowy, aby wziął pod rozwagę i o ile możności uwzględnił petycyę tej szkoły o podwyższenie subwencyi na 20.000 K.

Frekwencya w szkole polskiej w Białej od czasu jej otwarcia wynosiła:

w r.	1898/899	356	dzieci
„	1899/900	408	„
„	1900/901	370	„
„	1901/902	401	„

Szkoła podzieloną była w r. szk. 1901/902 na 5 klas a 9 oddziałów, nadto przybyła w tym roku klasa I. w przysiółku Leszczyny ad Lipnik, tak, że nauki udzielało 10 sił nauczycielskich.

Ze względu, że szkoła niemiecka w Białej jest 7-klasową, zmuszony był Zarząd Towarzystwa szkoły ludowej, dla utrzymania równorzędności ze szkołą niemiecką, otworzyć od 1. września 1902 I. i II. klasę wydziałową mieszaną, skutkiem czego dotychczasowy wydatek na płace nauczycieli wynoszący 15.440 K, wzrósł na 18 808 K. Doliczając do tego wydatku inne jakoto na opał, usługę, przybory naukowe itp., koszt ogólny utrzymania szkoły w Białej wynosi rocznie około 25.000 K.

Wobec tego Wydział krajowy uznał petycyę o podwyższenie subwencyi rocznej za uzasadnioną, i wstawił do preliminarza na r. 1903 subwencyę na utrzymanie szkoły polskiej w Białej w kw. 20.000 K.

Wydawnictwo „Arcydzieł polskich i obcych pisarzy“ Felixa Westa w Brodach.

Uchwałą z dnia 11 lipca b. r. przekazał w Sejm petycyę Felixa Westa, księgarza-nakładcy w Brodach, o subwencyę na wydawnictwo „Arcydzieł polskich i obcych pisarzy“ Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia.

Przejrzawszy dokładnie wydane dotychczas tomiki tego Wydawnictwa, przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że tak pod względem wyboru dzieł jak i opracowania ich dla użytku szerszych warstw odpowiada ono bardzo dobrze celowi wydawnictwa popularnego zwłaszcza, że i cena tomików w stosunku do bardzo starannej edycyi jest nadzwyczajnie umiarkowaną.

W przekonaniu o pożyteczności tego wydawnictwa stwierdził Wydział krajowy nadto okoliczność, że c. k. Rada szkolna reskryptami z 23. marca b. r. L. 7510, z 3. maja b. r. L 12100 i z 27. lipca b. r. L. 20925 uznała to wydawnictwo godnem polecenia dla młodzieży szkół średnich i zakładów pokrewnych.

Wobec tego podtrzymanie wydawnictwa p. Feliksa Westa wydało się Wydziałowi krajowemu pożądanem a to przedewszystkiem ze względu na pożyteczność jego dla młodzieży szkół średnich, dla której jako podręcznik do poznania arcydzieł literatury polskiej i obcych głównie jest przeznaczonem.

Z tych powodów postanowił Wydział krajowy odnieść się do c. k. Rady szkolnej krajowej z wnioskiem, aby z kredytu przez Wysoki Sejm na wydawnictwo polskich podręczników dla szkół średnich przeznaczonego zakupiła bezpośrednio u wydawcy po 100 egzemplarzy dziełek dotychczas wydanych i rozdzieliła te dziełka według swego uznania między bibioteki krajowych szkół średnich dla użytku uczącej się młodzieży.

Petycya gminy Wylewy o odpisanie pożyczki na budowę szkoły.

Petycya ta przekazaną została Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i zdania sprawy na najbliższej sessyi sejmowej.

Badanie tej sprawy jest w toku.

Petycya gminy Łodzina (pow. Sanocki) o uwolnienie od prestacyi na płace nauczyciela.

Uchwałą z dnia 1. lipca 1902 przekazał Wys. Sejm tę petycyę Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i przedłożenia wniosku na najbliższej sessyi.

Pismem z 22. września 1902 l. 47.969 przesłał Wydział krajowy powyższą petycyę z prośbą o objawienie zdania po zbadaniu sprawy, dotychczas jednak sprawa ta nie została jeszcze załatwioną.

Petycya p. Jadwigi Łępkowskiej w sprawie zapisu dla szkoły ludowej w Równi.

Petycyę p. Jadwigi z Micińskich Łępkowskiej w sprawie funduszów przez ś. p. Ksawerego Polanowskiego na założenie szkoły ludowej w Równi przeznaczonych, przekazał Wysoki Sejm uchwałą z 10. lipca 1902 Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Wydział krajowy przesłał petycyę Radzie szkolnej krajowej z prośbą o udzielenie wszystkich do tej sprawy odnoszących się aktów i o objawienie zdania, czyli petycya jest uzasadniona. Dotychczas nie otrzymał Wydział krajowy żadnych bliższych wyjaśnień w tej sprawie.

Petycya gminy Iskrzynia (pow. Krosno) o uwolnienie od prestacyi na płacę nauczyciela.

Petycyę tę Wysoki Sejm uchwałą z 2. lipca 1902 odstąpił Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia wniosku na najbliższej sesyi. Wydział krajowy odniósł się pismem z 25. września 1902 l. 53.418 do Rady szkolnej krajowej z prośbą o zbadanie i objawienie zdania. Sprawa dotychczas jest w toku badania.

Sprawa budowy nowego gmachu dla gimnazyum w Brzeżanach.

Z powodu interpelacyi wniesionej w tej sprawie w Sejmie, c. k. Rada szkolna w pismie z 28. października 1902 l. 29.105 nadesłała Wydziałowi krajowemu obszerne wyjaśnienie, z którego wynika, że skarb państwa uchyla się od udzielenia potrzebnego na budowę nowego gmachu funduszu. P. Minister wyznań i oświaty reskryptem z 9. stycznia 1902 l. 9.512 oznajmił, że na budowę nowego gmachu byłby skłonnym zgodzić się w tym tylko razie, jeżeliby gmina miasta Brzeżan podjęła się wystawić odpowiedni budynek własnym kosztem z użyciem ofiarowanego na utrzymanie gimnazyum kapitału w papierach wartościowych w nominalnej wartości 81.500 K, który to budynek wynająłby Rząd dla gimnazyum za umiarkowanym odpowiednim czynszem w wymiarze uwzględniającym poniesione przez gminę koszta budowy i dane stosunki.

Na podstawie tych warunków poleciła Rada szkolna krajowa reskryptem z 7. maja 1902 l. 2.632 c. k. starostwu w Brzeżanach prowadzenie rokowań z gminą miasta Brzeżan oraz ze skarbem dóbr Brzeżan co do wykupna świadczeń w naturaliach na tym skarbie na rzecz gimnazyum ciążących.

Rada szkolna oświadcza, że skoro tylko uzyskaną zostanie podstawa do dalszych konkretnych zarządzeń, nie omieszka poczynić odpowiednich zarządzeń dla sfinalizowania tej bezsprzecznie zbyt długo przewlekającej się sprawy.

Izraelicka szkoła ludowa chłopców i dziewcząt w Brodach.

Nadzór i kontrolę nad zakładem tym sprawuje z ramienia Wydziału krajowego poseł na Sejm JWny Oktaw Sala. W sierpniu 1902 nadesłał on Wydziałowi krajowemu daty statystyczne i niektóre spostrzeżenia poczynione podczas hospitacyi. Okazuje się stąd, że w roku szkolnym 1901/1902 uczęszczało do tej szkoły 436 chłopców i 506 dziewcząt, a grono nauczycielskie, liczące 22 członków, z zadań swych wywiązywało się pod względ-

dem pedagogicznym i dydaktycznym wzorowo. Rozporządzeniem z 28. lipca 1901 l. 10.081 zaprowadziła tam Rada szkolna krajowa wykład języka ruskiego, liczba godzin wykładowych polskich przewyższała w dwójnasób tak w szkole chłopców jak dziewcząt liczbę godzin wykładowych niemieckich.

Zakład dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej.

Dnia 19. października 1902 odbyło się w obecności delegata Wydziału krajowego uroczyste otwarcie Zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej we Lwowie. Zakład ten jest instytucyą lwowskiej gminy wyznaniowej izraelickiej, subwencyonowaną przez Rząd i kraj. Celem Zakładu jest kształcenie kandydatów na nauczycieli religii w szkołach ludowych i wydziałowych w Galicyi. Językiem wykładowym w tymże Zakładzie ma być według statutu, język polski. Na razie jednak dwa przedmioty a mianowicie homiletyka i wstęp do filozofii religijnej wykładane są po niemiecku, z powodu, że nauczyciel tych przedmiotów, p. rabin Dr. Caro, będący zarazem kierownikiem Zakładu, nie włada na tyle językiem polskim, aby mógł się nim przy wykładzie posługiwać. Stan ten, według zapewnienia Przełożeństwa gminy izraelickiej jest tylko przejściowym i potrwa tak długo, dopóki nie znajdzie się nauczyciel, któryby przedmioty owe mógł wykładać w języku polskim.

Subwencya dla Dra Eugeniusza Piaseckiego w kwocie 200 K na podróż naukową celem zbadania postępów w nauce gimnastyki i systemie wychowania fizycznego.

W wrześniu 1901 odbył Dr. Eugeniusz Piasecki lekarz i nauczyciel gimnastyki we Lwowie podróż naukową, na którą Wysoki Sejm przeznaczył kwotę 200 K. Podczas podróży swej zwiedził Dr. Piasecki 5 miast niemieckich i Stockholm; spostrzeżenia swe zebrał w obszernem sprawozdaniu przedłożonem Wydziałowi krajowemu w maju 1902 opisując w niem sposób budowania sal i boisk gimnastycznych, przyrządy i zabawy gimnastyczne, następnie metodę nauki gimnastyki i jej bygienę tak, jak je pojmują za granicą, wszystko to uzupełnione krytyką lekarza-gimnastyka i poparte powoływaniem się na powagi naukowe w tym kierunku.

Obszerne to sprawozdanie, zakończone jest umotywowanemi wnioskami zmian w metodzie nauki gimnastyki, praktykowanej dotychczas w naszych szkołach.

Subwencya dla Towarzystwa numizmatyczno-archeologicznego w Krakowie.

W listopadzie b. r. wniosło Towarzystwo to prośbę do Wydziału krajowego o udzielenie wydatniejszej subwencyi na wydawnictwo czasopisma poświęconego archeologii. W r. 1902 uchwalił Wysoki Sejm na ten cel subwencyę 200 K. Ze względu, że „wiadomości numizmatyczno-archeologiczne“ są jedynem polskiem czasopismem w tej gałęzi nauki, uchwalił Wydział krajowy kwotę 400 K, tytułem jednorazowej subwencyi, wstawić do preliminarza budżetu na r. 1903.

Subwencya dla kursu naukowego żeńskiego w Tarnowie.

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu wstawiono do preliminarza na r. 1903 subwencyę w kwocie 800 K w miejsce dotychczasowej 400 K.

Podwyższenie subwencyi dla szkoły P. P. Augustyanek w Krakowie.

Stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu przesłał Wydział krajowy petycyę PP. Augustyanek Radzie szkolnej krajowej do zaopiniowania, czy i o ile petycya ta na uwzględnienie zasługuje.

Odpowiedź Rady szkolnej krajowej z wnioskiem podwyższenia subwencyi z 1.600 K na 2.000 K nadeszła już po przedłożeniu Wysokiemu Sejmowi preliminarza budżetu na r. 1903, wskutek czego podwyższenie to dopiero w preliminarzu na r. 1904 może być zaproponowane.

Petycya Zgromadzenia PP. Kanoniczek w Krakowie o podwyższenie subwencyi na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej.

Jeszcze w r. 1900 polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu porozumieć się z Radą szkolną krajową co do podwyższenia PP. Kanoniczkom subwencyi w kwocie 1.000 K. Rada szkolna krajowa uznała wówczas to podwyższenie wobec przekształcenia szkoły na wydziałową jako słuszne, proponując udzielenie PP. Kanoniczkom subwencyi w kwocie 1.500 K, do czego jednakowoż wówczas ze względów budżetowych nie przyszło. Gdy zaś w roku bieżącym Wysoki Sejm przekazał ponownie Wydziałowi krajowemu petycyę PP. Kanoniczek do zbadania, tenże, polegając na objawionej już raz w tym względzie opinii Rady szkolnej krajowej, postanowił wstawić do preliminarza na r. 1903 podwyższoną subwencyę 1.500 K.

Petycya PP. Sakramentek we Lwowie o subwencyę na restauracyę budynku klasztornego.

Uchwałą z dnia 4. maja 1900 przekazał Wys. Sejm petycyę P. P. Sakramentek Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Na prośbę Wydziału krajowego zarządziła wówczas c. k. Rada szkolna krajowa zbadanie sprawy i pismem z 24. października 1900 l. 28.433 przedłożyła wynik z oświadczeniem, że petycya PP. Sakramentek zasługuje na uwzględnienie. Klasztor ten utrzymuje bowiem swoim kosztem 5 klasową szkołę wydziałową żeńską, połączoną z 4-klasową pospolitą, opłaca z własnych funduszów 5 nauczycieli i 6 nauczycielek świeckich, z dochodów zaś swoich, po opędzeniu wydatków na utrzymanie Sióstr zakonnych, utrzymanie kościoła, opłacenie kapelana i służby kościelnej — nie może zebrać funduszów dostatecznych na restauracyę budynku klasztornego, w którym mieści się szkoła. Opłaty uczenic, których klasztor przyjmuje około 50 rocznie, wynoszą przeciętnie po 600 K rocznie, ale prawie połowa uczenic przebywa w internacie za zniżoną opłatą a trzy uczenice otrzymują miejsca bezpłatne. Niepomyślne stosunki budżetowe nie pozwoliły Wydziałowi krajowemu pomimo tej przychylnej opinii Rady szkolnej krajowej przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosku na udzielenie konwentowi proszonej subwencyi.

Na sesyi sejmowej r. 1902 PP. Sakramenki ponowiły swą petycyę a Wysoki Sejm uchwałą z dnia 12. lipca 1902 odstąpił ją Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Mając już w aktach opinię Rady szkolnej, oświadczającą się za udzieleniem subwencyi, zażądał Wydział krajowy jeszcze tylko pewnych wyjaśnień od samego konwentu w szczególności co do funduszów, jakimi konwent na zamierzoną restauracyę budynku klasztornego, której koszta na 30.000 K są preliminowane, rozporządza lub jeszcze zebrać się spodziewa. Wydział krajowy zaznaczył przytem, że gdy ewentualna subwencya z funduszu krajowego na ten cel, mogłaby z natury rzeczy, tylko kwotą stosunkowo nieznaczną zasilić fundusz na restauracyę potrzebny, nie mógłby wobec Wysokiego Sejmu uzasadnić wniosku na udzielenie subwencyi, dopóki by nie miał pewności, że restauracya rzeczywiście przyjdzie do skutku. W odpowiedzi na to oznajmił konwent, że gdy restauracya dachu z wiosną roku 1903 musi bezwarunkowo być podjętą, poczyniono już w c. k. Namiestnictwie kroki celem dewinkulacyi papierów wartościowych, będących własnością klasztoru, że część funduszu potrzebnego uzyska z kwesty w tym celu podjętej i ze ściągnięcia pretensyj zaległych za utrzymanie konwiktorek, a brakującą resztę spodziewa się pokryć subwencyą od Wysokiego Sejmu. Dalej oznajmił konwent, że utrzymywana przezeń szkoła liczyła w ostatnich 6 latach 40—50 pensyonarek, z których corocznie około 8 pensyonarek utrzymywano bezpłatnie a połowę za cenę znacznie zniżoną. Z dochodu z opłat, wynoszącego 20.000 K rocznie, wydawano około 5.600 K na opłatę nauczycieli, resztę zaś na utrzymanie pensyonarek. Konwent przedłożył nadto szczegółowy wykaz dochodów i wydatków, z którego wynika, że konwentowi brak środków na pokrycie nadzwyczajnych wydatków.

Na podstawie tych danych tudzież przychylnej opinii Rady szkolnej krajowej i mając na uwadze potrzebę przyjścia z pomocą konwentowi utrzymującemu szkołę, a przeto w pewnej mierze wyręczającemu fundusz szkolny krajowy — Wydział krajowy uchwalił przedstawić Wysokiemu

Sejmowi wniosek na udzielenie subwencyi jednorazowej w kwocie 6.000 K na restauracyę budynku klasztornego, mieszczącego szkołę. Gdy jednak badania ukończone zostały już po zamknięciu preliminarza na r. 1903, przeto zamierza Wydział krajowy — jeżeli Wysoki Sejm inaczej nie postanowi — wstawić tę subwencyę do preliminarza funduszu szkolnego krajowego na r. 1904.

Petycya SS. Dominikanek w Rawie o subwencyę na rozszerzenie budynku szkoły żeńskiej.

Petycyę tę przesłał Wydział krajowy stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu Radzie szkolnej krajowej celem zaopiniowania. Sprawa znajduje się w toku badania.

Petycya Zgromadzenia SS. Urszulanek w Kołomyi o subwencyę na zapłacenie procentu od pożyczki zaciągniętej na rozszerzenie budynku szkolnego.

Wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z 8. lipca 1901. r. postanowił był Wydział krajowy w porozumieniu z Radą szkolną krajową wstawiać do preliminarza budżetu przez lat 20 począwszy od r. 1903 kwotę 300 K na częściowe oprocentowanie i umorzenie pożyczki przez Zgromadzenie SS. Urszulanek na rozszerzenie budynku szkolnego zaciągniętej. O tej swej uchwale zdał Wydział krajowy sprawę Wysokiemu Sejmowi w sprawozdaniu z czynności zeszłego roku. Gdy zaś wniesioną w roku 1902 petycyę SS. Urszulanek o podwyższenie tego zasiłku Wysoki Sejm odesłał Wydziałowi krajowemu do zbadania, postanowił tenże ze względu na przyznaną przez Radę szkolną dodatnią działalność powyższego Zgromadzenia i wykazaną niedostateczność środków na spłacenie zaciągniętego długu, podnieść ten zasiłek do kwoty 500 K, corocznie przez lat 20 wypłacać się mający.

Subwencya dla Zgromadzenia SS. Nazaretanek we Lwowie.

W r. 1901 Zgromadzenie SS. Nazaretanek we Lwowie wniosło petycyę do Wysokiego Sejmu o przyznanie stałej subwencyi dla utrzymywanego przez Zgromadzenie Zakładu wychowawczego.

Wydział krajowy stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu odniósł się do Rady szkolnej krajowej o opinię. Wobec nader przychylnej opinii tejże Rady postanowił Wydział krajowy wstawić do budżetu na r. 1903 kwotę 800 K tytułem subwencyi dla powyższego zakładu.

Podwyższenie subwencyi dla 5-klasowej szkoły wydziałowej żeńskiej SS. Bazylianek w Jaworowie.

Stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu przekazującej Wydziałowi krajowemu petycyę SS. Bazylianek w Jaworowie o podwyższenie subwencyi do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową, Wydział krajowy zwrócił się do tejże Rady z prośbą o opinię. Wobec przychylnego dla SS. Bazylianek zdania Rady szkolnej krajowej, postanowił Wydział krajowy wstawić do preliminarza funduszu szkolnego krajowego na r. 1903 tytułem jednorazowej subwencyi dla szkoły wydziałowej żeńskiej SS. Bazylianek w Jaworowie kwotę 400 K, skutkiem czego subwencya dla tej szkoły na r. 1903 proponowana jest w kwocie 2.000 K zamiast dotychczasowych 1.600 K.

Fundusz szkolny krajowy.

Zaległości czynne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych.

Należytości czynne byłych funduszów szkolnych okręgowych przelane do funduszu szkolnego krajowego, wynosiły z końcem października 1901 wedle ostatniego sprawozdania ogółem . . 141.057 K 87 g

Zaległość ta jednak ulega i ulegać będzie ciągłym zmianom, aż do zupełnego jej umorzenia, a to z powodu że c. k. krajowa Rada szkolna przeprowadza jeszcze dalsze obrachunki ze stronami konkurencyjnemi i na podstawie tych obrachunków prostuje zaległości przez c. k. Urzędy podatkowe pierwotnie wykazane. Na podstawie takich poszczególnych ob-

rachunków odpisano w czasie od 1. listopada do końca grudnia 1901. roku od powyższej zaległości ogółem kwotę . . . . . 568 K 70 g
natomiast dopisano ogółem kwotę . 5.351 „ 77 „
czyli w porównaniu dopisano ogółem . . . 4.783 K 07 g

Ogółem należytości czynne z powyższego tytułu wynosiły z końcem roku 1901 kwotę . . . 145.840 K 94 g
Na poczet tej należytości spłacono w powyższym czasie . . . . . 1.390 „ 87 „
pozostało w zaległości z końcem roku 1901 . . 144.450 K 07 g
jak to w zamknięciu rachunków za rok 1901 wykazano, z której wedle budżetu miałaby wpłynąć w r. 1902 kwota 25.000 K.

Na podstawie powyżej wymienionych obrachunków tudzież z powodu przeniesienia do rubryki prestacye szkolne odpisano w ciągu roku 1902 od powyższej zaległości ogółem kwotę . 1.168 K 30 g
natomiast dopisano . . . 123 „ 11 „
czyli z porównania odpisano ogółem . . . 1.045 „ 19 „

Ogólne należytości czynne z powyższego tytułu wynoszą z końcem października 1902 kwotę . . 143.404 K 88 g
Na poczet tej należytości spłacono w roku 1902 po koniec października t. j. od czasu, do którego nadesłano dzieniki kas rzędowych . . . . 1.646 „ 02 „
pozostaje zatem zaległość z końcem października 1902 141.758 K 86 g

Oprócz tego miał fundusz szkolny krajowy do żądania od miejskiego funduszu szkolnego okręgowego krakowskiego tytułem zwrotu udzielonych z funduszu krajowego po koniec r. 1894 zaliczek kwotę 262.490 K 80 g
Z kwoty tej odpisano na podstawie aktu LW. 67.882 ex 1900 ogółem kwotę . . . . 13.184 „ 18 „
pozostała reszta . . . 249.306 K 62 g
którą Wysoki Sejm uchwałą z 8. lipca 1901 przy LW. 48.981 ex 1901 zezwolił spłacić w 20 równych rocznych ratach począwszy od r. 1900.

Na poczet tej należytości zapłaciła gmina Kraków dnia 26. lutego 1901. roku artykuł dziennika 10 kwotę . . . . . 7.536 K 70 g
i dnia 21. grudnia 1901. artykułu dziennika 90 kwotę - . 7.536 „ 70 „ 15.073 „ 40 „
pozostaje przeto z tego tytułu w zaległości z końcem października 1902 kwota . . . . . 234.233 K 22 g

Oprócz tego znajduje się na przypisie w księgach kontowych funduszu szkolnego krajowego kwota 69.512 K jako zwrot zaliczki udzielonej miejskiemu funduszowi szkolnemu okręgowemu krakowskiemu w r. 1895, której płynność wszakże zależną jest od sprawdzenia przez c. k. Radę szkolną krajową zamknięcia rachunków za ten rok.

Prestacye szkolne.

Należytość zaległa z początkiem roku 1901 z tytułu wszystkich prestacyi szkolnych wynosiła wedle zamknięcia rachunków za rok 1900. kwotę . . . . . 1,831.530 K 01 g
Należytość bieżąca za rok 1901 wedle zamknięcia rachunków za ten rok wynosiła . . . 2,793.712 „ 19 „
razem . 4,625.242 K 20 g
z tego odpisano w ciągu roku 1901 ogółem . . 98.759 „ 95 „
pozostało . 4,526.482 K 25 g
na to zapłacono w roku 1901 . . . . 2,770.306 „ 26 „

pozostała zaległość z końcem roku 1901. . . 1,756.175 K 99 g
a po strąceniu zaległości biernych w łącznej kwocie 76.077 „ 89 „
właściwa zaległość czynna z końcem r. 1901 wynosi 1,680.098 K 10 g
Należytość bieżąca prestacyi szkolnych za rok 1902 wynosi wedle budżetu . . . . . 2,790.000 „ — „
ogólna należytość na rok 1902 . . . . 4,470.098 K 10 g
Na poczet tej należytości wpłynęło po koniec października 1902 . . . . . 2,081.279 „ 65 g
Niespłacone prestacye z końcem października 1902 r. wynoszą . . . . . 2,388.818 K 45 g

Celem spiesznego i energicznego ściągania tych zaległych prestacyi, o ile one nie są spłacane razem z podatkami, przesyła się co roku szczegółowe wykazy wszystkim c. k. Starostwom, a zarazem uprasza się równocześnie Prezydyum c. k. Namiestnictwa o przynaglenie w tej sprawie.

Ostatnie takie zarządzenie, dotyczące stanu zaległości po koniec roku 1901, wydano do LW. 41.811/902.

Oprócz tego przeprowadza się liczne specyalne korespondencye w tej mierze.

Zaliczki na budynki szkolne.

Stan niespłaconych zaliczek na budynki szkolne z końcem r. 1900 wynosił . . . . . 17.293 K 99 g
w roku 1901 odpisano . . . . . 840 „ — „
pozostało . 16.453 K 99 g
na to spłacono w roku 1901 . . . . 4.941 „ 28 „
stan niespłaconych zaliczek z końcem r. 1901 . 11.512 K 71 g
z której to kwoty wedle budżetu miałaby wpłynąć w roku 1902 kwota 3.570 K.
W ciągu roku 1902 do 31. października spłacono 3.249 „ 40 „
stan niespłaconych zaliczek z końcem października 1902 wynosi . . . . . 8.263 K 31 g.

Od czasu utworzenia po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 22 września 1892 osobnego funduszu pożyczkowego na budowę szkół nie udziela się już zaliczek z funduszu szkolnego krajowego, lecz tylko ściąga się raty dotychczas niespłacone.

Taksy szkolne.

Zaległe należytości taks spadkowych przypadające na rzecz krajowego funduszu szkolnego wynosiły z początkiem r. 1901 ogółem 82.546 K 91 g
Należytość za rok 1901 . . . . 137.782 „ 07 „
razem . 220.328 K 98 g
z tego odpisano w roku 1901 . . . . 3.828 „ 99 „
pozostało . 216 499 K 99 g
w roku 1901 spłacono . . . . . 106.057 „ 49 „
zaległość z końcem roku 1901 wynosiła . . . 110.442 K 50 g
kwota preliminowana na rok 1902 . . . 95.000 „ — „
razem . 205.442 K 50 g
na co spłacono po koniec października 1902 . . 123.725 „ 84 „
a więc stan niespłaconych taks spadkowych z końcem października 1902 wynosi . . . . 81.716 K 66 g.

Odezwą Wydziału krajowego do LW. 40.219/902 i 40.740/902 przesłano wszystkim c. k. Starostwom szczegółowe wykazy zaległych z końcem roku 1901 taks szkolnych z prośbą ściągnięcia tychże, a równocześnie proszono Prezydyum c. k. Namiestnictwa o przynaglenie Starostw do tej czynności.

Oprócz tego prowadzi się w tej sprawie z c. k. Sądami, Starostwami, Urzędami podatkowymi, Dyrekcyami skarbowemi i Magistatem lwowskim bardzo liczne korespondencye.

Inne należytości funduszu szkolnego krajowego.

Inne należytości czynne wynosiły z końcem roku 1901 a to:

Odsetki od kapitałów	1.986 K	30 g
Dochody z dóbr, realności i innych praw	5.689 „	72 „
Daniny	254 „	16 „
Rozmaite wpływy	28.162 „	43 „
razem	36.092 K	61 g

Należytości bieżące na rok 1902 wedle budżetu:

Odsetki od kapitałów	68.839 „	— „
Dochody z dóbr, realności i innych praw	43.416 „	— „
Daniny	704 „	— „
Zysk ze sprzedaży książek szkolnych	5.670 „	— „
Dodatek z c. k. Skarbu Państwa	109.886 „	— „
Rozmaite wpływy	— „	— „
Ogółem należytość przypadająca do spłaty w 1901 r.	264.607 K	61 g
Z tego odpisano w ciągu roku 1902	754 „	08 „
pozostało	263.853 K	53 g
Na to wpłynęło do 31. października 1902 ogółem	193.908 „	85 „
Pozostaje do pobrania z końcem października 1902	69.944 K	68 g.

Zaległości te w znacznej części wpłyną po koniec roku 1902 zwłaszcza odsetki od kapitałów i zysk ze sprzedaży książek szkolnych, które to należytości płatne są w grudniu, tudzież dodatek z c. k. Skarbu Państwa, płatny w ratach miesięcznych.

Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Majątek tego funduszu wynosił z końcem roku 1901 w gotówce 1 gr., w efektach nominalnej wartości 204.066 K 56 g.

Odsetki od efektów w r. 1902 przyniosły dochodu około 8.100 K, z którego rozdzielono tytułem bezzwrotnych zasiłków na budowę szkół a to:

po 600 K gminom: Drabinianka, Łoniowa, Obłaźnica i Stupnica razem	2.400 K
po 500 K gminom: Baranówka, Jaźniny, Narajów wieś i Sól razem	2.000 „
po 400 K gminom: Doroszów mały, Babice, Borki, Ryszkowa Wola i Temeszów razem	2.000 „
gminie Bachórz	350 „
po 300 K gminom: Przysietnica, Ruda kameralna i Tumirz razem	900 „
po 200 K gminom: Hussów i Wola jasienicka razem	400 „
ogółem rozdzielono	8.050 K

Utrzymanie pomników historycznych.

Wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich z fundacyi Aleksandra hr. Stadnickiego.

W ciągu r. 1902 wyszedł z druku Tom XVII. tego wydawnictwa obejmujący dalszy ciąg zapisek sądowych województwa ruskiego.

Manuskrypt Tomu XVIII, aprobowany przez komisyę wydawniczą na posiedzeniu z 5. listopada 1902, oddano w listopadzie 1902 do druku z terminem wykończenia i wydania po dzień 1. grudnia 1903.

Komisya wydawnicza uchwaliła zarazem poruczyć p. Dr. Antoniemu Prochasce przygotowanie materyałów do Tomu XIX, który w myśl programu, ułożonego na posiedzeniu z 8. listopada 1900, obejmie zapiski sądowe Halickie od r. 1472 i Przeworskie od r. 1466 aż do r. 1506 doprowadzone. W następnym tomie XX. wydrukowaną zostanie reszta najważniejszych zapisek sądowych, a w szczególności zapiski sądowe grodzkie i ziemskie województwa Bełzkiego, i na tem ukończonem zostanie wydawnictwo najstarszych zapisek sądowych województw Ruskiego i Bełzkiego. Od XXI. Tomu rozpoczętem zostanie wydawnictwo Laudów sejmikowych.

Do komisyi wydawniczej w miejsce zmarłego członka, ś. p. Dra Izydora Szaraniewicza, zaproszono prof. Dra Ludwika Finkla, a nadto pomnożono liczbę członków komisyi zaproszeniem do niej prof. Dra Władysława Abrahama.

Skład komisyi wydawniczej jest obecnie następujący: Prof. Dr. Władysław Abraham, Prof. Dr. Oswald Balzer, Prof Dr. Ludwik Finkel, Dr. Wojciech Kętrzyński, Prof. Dr. Antoni Małecki, X. kanonik Antoni Petruszewicz, redaktor wydawnictwa, Dr. Antoni Prochaska. Posiedzeniom komisyi przewodniczy członek Wydziału krajowego Dr. Józef Wereszczyński jako szef Departamentu I.

Petycya kraj. archiwum aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie o subwencyę na wydawnictwa.

Dyrektor kraj. Archiwum aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie wniósł w czerwcu 1902 bezpośrednio do Wysokiego Sejmu petycyę o przyznanie dotacyi po 2400 K na przeciąg lat 30 na wydawnictwo materyałów historycznych, prawniczych, językowych i kulturalnych z Archiwum aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie.

Do wniesienia tej petycyi skłoniła p. Dra Piekosińskiego okoliczność, że wydawnictwo aktów grodzkich i ziemskich z fundacyi ś. p. Aleksandra hr. Stadnickiego na mocy uchwały sejmowej z dnia 16. stycznia 1866, pobierało przez szereg lat subwencyę w kwocie 1200 złr. z funduszu domestykalnego. Sprawę tę przedstawił Wydział krajowy szczegółowo w swem sprawozdaniu z czynności przedłożonem Wys. Sejmowi na sessyi r. 1900/901 (Alegat 19) a ze sprawozdania tego wynika, że powodem, który skłonił Wys. Sejm do przyznania wspomnianej subwencyi (wypłacanej od r. 1865 do końca 1886 a więc przez lat 22) był warunek postawiony przez fundatora co do terminu wprowadzenia fundacyi w życie. Od zrealizowania tego warunku zależało istnienie samejże fundacyi, więc dotacya z funduszu domestykalnego była konieczną dla utrzymania a raczej dla ocalenia fundacyi.

Z tego precedensu nie można przeto wysnuwać, jak to czyni Dyrektor Archiwum krakowskiego, żadnych uprawnień dla tego Archiwum, a sprawę tę można oceniać jedynie z ogólnego stanowiska budżetowego. Z tego zaś stanowiska Wydział krajowy nie mógłby, na teraz przynajmniej, przemawiać za uwzględnieniem wspomnianej petycyi.

Rozszerzenie lokalu kraj. Archiwum aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie.

W sprawie tej zwrócił się Wydział krajowy do Prezydyum c. k. wyższego Sądu krajowego z prośbą o oddanie przynajmniej dwóch sal, należących niegdyś do archiwum. Pismem z 8. sierpnia 1902, l. 6020 oznajmiło Prezydyum, że wobec szczupłości budynku Sądu wyższego, w którym się mieści Archiwum, życzenie Wydziału kraj. nie może być na razie urzeczywistnionem; nastąpić to może dopiero po wybudowaniu projektowanego gmachu dla apelacyi krakowskiej, skoro w tym gmachu znajdą się zbędne dla c. k. Sądów lokalności.

Odpowiedzią tą musiał Wydział krajowy zadowolnić się, nie ma bowiem możności zrealizowania na innej drodze słusznych swoich żądań.

Petycya Dra Włodzimierza Demetrykiewicza o subwencyę na objazdy naukowe w celu ukończenia monografii archeologicznej Galicyi.

Życzliwe poparcie Akademii umiejętności w Krakowie, uznanie c. k. centralnej Komisyi sztuki i zabytków historycznych we Wiedniu, jakoteż prace naukowe z dziedziny archeologii, drukowane nakładem Akademii, skłoniły Wydział krajowy do przedstawienia Wys. Sejmowi wniosku na przyznanie Drowi Włodzimierzowi Demetrykiewiczowi jednorazowego zasiłku w kwocie 1000 koron na zebranie materyałów do monografii archeologicznej Galicyi. Zasiłek ten wstawił Wydział krajowy do preliminarza na r. 1903.

Restauracya Zamku w Olesku.

W roku 1901 przedstawiło Lwowskie koło konserwatorów w petycyi do Wys. Sejmu wystosowanej pilną potrzebę odrestaurowania tych sal w Zamku Oleskim, w których zachowały się dotychczas zabytki mające wartość artystyczną i z któremi związana jest tradycya urodzenia i lat

młodocianych Jana III. Kosztorys sporządzony przez architekta Halickiego, obliczył cały koszt restauracyi tych sal na 10.000 koron; z tej kwoty Koło konserwatów pokryło 3.000 K., zaś Wys. Sejm w budżecie na r. 1901 przeznaczył na ten cel kwotę 2000 K. Z uzyskanym w ten sposób funduszem przystąpiono bezzwłocznie do robót i rozpoczęto je od restauracyi narożnej t. zw. królewskiej sali ozdobionej artystycznym kominkiem, bogatą sztukateryą i obrazami stropowemi, które już przedtem kosztem koła konserwatorów zostały odrestaurowane. Przeprowadzono rekonstrukcyę stropu nad salą i nyżą, odrestaurowano ściany i ornamentacye w stiuku i drzewie, wstawiono trzy stylowe okna i dwoje drzwi a co najważniejsza, artysta rzeźbiarz odczyścił, uzupełnił i do dawnego stanu przywrócił wspaniały kominek barokowy.

Już koszt tych robót przenosi znacznie subwencyę sejmową a pozostaje jeszcze w sali królewskiej do wykonania nowa posadzka. Na restauracyę reszty sal brak funduszu, z którego to powodu dalsze roboty musiały być wstrzymane. Koło c. k. konserwatorów zwróciło się przeto w r. 1902 z ponowną petycyą do Wys. Sejmu o udzielenie dalszej subwencyi, aby rozpoczęte dzieło do końca doprowadzić. Petycya ta wraz z innemi niezałatwionemi, została przekazaną Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Ze względu na wielką pamiątkową i historyczną ważność Zamku Oleskiego oraz na okoliczność, że zabytek ten jest własnością kraju, zamierzał Wydział krajowy przedstawić Wys. Sejmowi w preliminarzu na r. 1903 wniosek na udzielenie dalszej subwencyi w kwocie 3000 K. na dokończenie restauracyi sal królewskich, a od zamiaru tego odstąpił jedynie ze względu na równowagę budżetową. Wydatek ten uważa jednak za pilny i potrzebny i nie omieszka, skoro tylko okoliczności na to pozwolą, wstawić go do preliminarza w najbliższym czasie.

Restauracya kościoła OO. Franciszkanów w Krośnie.

Uchwałą z dnia 11. lipca 1902 przekazał Wys. Sejm petycyę OO. Franciszkanów w Krośnie o subwencyę na dalszą restauracyę ich kościoła, Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Konwent o własnych siłach rozpoczął restauracyę starożytnego i pełnego pamiątek kościoła i przeprowadził ją do tego stopnia, że na pokrycie wydatków potrzebną jest jeszcze kwota 57.000 K. Z tej kwoty, 10.000 K. przeznaczonych na restauracyę dzwonnicy, można potrącić z powodu, że roboty około dzwonnicy można jeszcze na czas pewien odroczyć, pozostaje więc do pokrycia 47.000 K.

Na pokrycie tego wydatku konwent ma zapewnione następujące źródła dochodów z zapisów prywatnych 5000 K., za msze św. odprawiane przez obcych księży rocznie 2000 K., co przez cztery lata, na które restauracya została rozłożoną, uczyni 8000 K., z ofiar osób prywatnych po 3000 K. rocznie, co przez 4 lata uczyni 12.000 K. razem 25.000 K. Doliczając do tego subwencyę rządową, o którą Konwent poczynił starania, i która wyniesie około 10.000 K, można fundusze na pokrycie wydatków obliczać na 35.000 K.

Pozostaje więc do pokrycia 12.000 K, na które już absolutnie braknie środków. Ten deficyt ze względu na wielką artystyczną i zabytkową wartość kościoła powinienby, zdaniem Wydziału krajowego, ponieść fundusz krajowy. Gdy zaś restauracya, jak już wspomniano, rozłożoną jest na lat 4, przeto i subwencya w czterech ratach rocznych wypłaconą być może. Z tego powodu postanowił Wydział krajowy, jeżeli Wys. Sejm inaczej nie uchwali, wstawić do preliminarza na r. 1904 na restauracyę kościoła OO. Franciszkanów w Krośnie kwotę 3000 K. jako pierwszą ratę subwencyi 12.000 K. płatną w czterech ratach rocznych, od roku 1904 począwszy.

Restauracya kościoła Bożego Ciała w Krakowie.

Uchwałą z dnia 27. marca 1899 przeznaczył Wys. Sejm na restauracyę kościoła Bożego Ciała w Krakowie subwencyę 6000 zł. a. w., płatną w trzech ratach rocznych po 2000 zł. Przy pomocy tej subwencyi wypłaconej w latach 1899, 1900 i 1901 do rąk c. k. Konserwatora, przystąpiono do restauracyi tej starożytnej świątyni, należącej do najwspanialszych i najpiękniejszych zabytków architektury gotyckiej w naszym kraju. Na całej

nawie głównej i presbiteryum dano nowy dach z dachówki umyślnie zamówionej a w przeważnej części także nowe wiązanie dachowe; pokryto na nowo zakrystyę i skarbiec, odnowiono niemal w zupełności nadwerężone ciosowe gzymsy pod okapem dachu dokoła kościoła, odnowiono starannie piękny zazębiony szczyt facyaty, odwodniono zagłębiony dziedziniec przez kanalizacyę poprowadzoną wzdłuż ścian kościoła, wreszcie zebrano rozprószone po oknach kościoła i rozsypujące się od starości starożytne witraże, które zebrane razem wypełnią całe jedno wielkie okno presbiteryum.

Roboty powyższe dokonane pod okiem konserwatora pochłonęły już przeszło 70.000 koron. Na tę sumę złożyły się oprócz subwencyi sejmowej 12.000 K., subwencya miasta Krakowa w kwocie 16.000 K., datek Zgromadzenia XX. kanoników Lateraneńskich 14.000 K., resztę zaś pokryto drogą ofiarności prywatnej i groszowych składek.

Mimo tych wysileń daleko jeszcze do końca restauracyi. Pozostają jeszcze do pokrycia dachy na nawach bocznych znajdujące się w stanie wielkiego zniszczenia, trzeba dokoła kościoła dać nowy cokół, kopuły trzech krucht pokryć miedzią, przyczem nie obejdzie się także bez znacznej kamieniarskiej roboty; trzeba dalej uporządkować ogrojec pod wieżą, na całej wieży dać nowy hełm, okna w całym kościele odnowić, umocnić i oszklić, wreszcie odrestaurować śliczne stalle rzeźbione. Suma wydatków potrzebnych jeszcze na restauracyę wynosi według kosztorysu sporządzonego w grudniu 1902 około 100.000 K. Niektóre z tych robót dadzą się wprawdzie jeszcze bez szkody dla całości na czas jakiś odroczyć, jednak są roboty niezbędne, które w najbliższej przyszłości wykonane być muszą, i na to potrzebna jest suma około 50.000 K.

Na pokrycie tego wydatku ma konwent XX. kanoników Lateraneńskich w ciągu najbliższego trzechlecia, w którem roboty te wykonane być mają, dotychczas zapewnione pokrycie w kwocie 16.000 K. a mianowicie resztę subwencyi od gminy m. Krakowa w kwocie 4000 K. i subwencyę z funduszu religijnego przyznaną reskryptem c. k. Ministerstwa wyznań i oświaty z 21. marca 1902 l. 3023 w kwocie 12.000 K., płatną w trzech ratach rocznych, w latach 1903, 1904 i 1905. Nadto opierając się na tem, że w ciągu ostatnich trzech lat zebrano z datków prywatnych na cel restauracyi przeszło 23.000 K., liczy Konwent także na pewien dalszy dochód z tego źródła. Gdy jednak dochód ten wobec wyczerpanej już ofiarności prywatnej znacznym być nie może, zwrócił się Konwent w petycyi wniesionej w lipcu 1902 do W. Sejmu z prośbą o udzielenie dalszej subwencyi z funduszu krajowego.

Wydział krajowy zbadawszy dokładnie petycyę i opierając się na bardzo życzliwej opinii c. k. konserwatorów, stwierdzającej ważność i konieczność dalszej restauracyi, postanowił przedstawić Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie na cel restauracyi kościoła Bożego Ciała w Krakowie dalszej subwencyi w kwocie 12.000 K, płatnej w trzech ratach rocznych począwszy od r. 1904, i wstawić, jeżeli Wys. Sejm inaczej nie postanowi, do preliminarza budżetu krajowego na r. 1904 pierwszą ratę tej subwencyi w kwocie 4000 K.

Starożytny ołtarzyk w kościele O. O. Bernardynów w Rzeszowie.

Konwent O. O. Bernardynów w Rzeszowie wniósł 25. czerwca 1902 petycyę o subwencyę na restauracyę starożytnego ołtarza marmurowego znajdującego się w podziemiach kościoła w grobach Ligęzów.

Petycya ta uchwałą Wys. Sejmu z 11. lipca 1902 odstąpiona do zbadania Wydziałowi krajowemu, została na prośbę Wydziału krajowego zbadaną przez grono c. k. konserwatorów we Lwowie i zaleconą do uwzględnienia. Według pisma c. k. konserwatorów ołtarzyk z marmuru czarnego i alabastru znajdujący się w krypcie grobowej Ligęzów pochodzi z epoki późnego renesansu, a rzeźby na nim są znacznej wartości artystycznej. Jako cenny zabytek artystyczny i historyczny, związany z dziejami rozwoju naszej sztuki, ołtarzyk ten w wysokim stopniu zasługuje na opiekę, zachować go zaś można tylko przez przeniesienie go z wilgotnego pod-

ziemia do kościoła i poddając całość umiejętnej restauracyi pod dozorem konserwatora.

Wskutek tej opinii postanowił Wydział krajowy przedstawić Wys. Sejmowi wniosek na udzielenie potrzebnej na cel powyższy subwencyi 600 K. Gdy jednak opinia c. k. konserwatorów nadeszła już po zamknięciu preliminarza na r. 1903, przeto wstawi Wydział krajowy subwencyę tę dopiero do preliminarza na r. 1904.

Subwencya na restauracyę ikonostasu w Sieniawie.

Na restauracyę starożytnego ikonostasu w gr. kat. cerkwi w Sieniawie przeznaczył Wys. Sejm w budżecie na r. 1898 600 K, zaś w budżecie na r. 1901 kwotę 2.000 K, razem więc 2.600 K. W r. 1902 weszła do Wys. Sejmu petycya ks. Ignacego Wachnianina, proboszcza w Sieniawie, o udzielenie na cel powyższy dalszej subwencyi, ponieważ fundusze dotychczasowe nie wystarczają na pokrycie kosztów tej restauracyi.

Uchwałą z dnia 11. lipca 1902 przekazał Wys. Sejm tę petycyę Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Koło c. k. konserwatorów Galicyi wschodniej zapytane o opinie w tej sprawie, oświadczyło pismem z 20. grudnia 1902, że uważa dotychczasowe zasiłki sejmowe na restauracyę ikonostasu w Sieniawie za wystarczające i nie może poprzeć prośby komitetu cerkiewnego o dalszy zasiłek na ten cel. Zdaniem Koła restauracya ikonostasu dałaby się wykonać za cenę znacznie niższą od tej, za którą komitet oddał roboty, a nadto komitet nie powinien liczyć wyłącznie na subwencyę krajową ale starać się drogą konkurencyi parafialnej i składek prywatnych uzupełnić brakującą kwotę.

Petycya o subwencyę na budowę murowanej Cerkwi w Bohorodczanach.

Grecko-katolicki komitet parafialny w Bohorodczanach wniósł w r. 1902 petycyę do Wys. Sejmu o zasiłek z funduszów krajowych na budowę nowej murowanej cerkwi w Bohorodczanach, podając, jako najważniejszy motyw swej prośby, konieczność umieszczenia w bezpiecznem miejscu sławnego starożytnego Ikonostasu, który w obecnej ciasnej drewnianej cerkiewce, położonej wśród lichych zabudowań małomiasteczkowych, narażony jest w wysokim stopniu na niebezpieczeństwo pożaru.

Wysoka wartość artystyczna Ikonostasu bohorodczańskiego, pochodzącego ze Skitu Maniawskiego, z datą powstania sięgającą końca XVII. lub początku XVIII. wieku, powszechnie jest znaną i uznaną. O ileby przeto chodziło o restauracyę tego cennego zabytku, nie byłoby żadnej kwestyi i Wydział krajowy nie wahałby się przedstawić Wys. Sejmowi odpowiedniego w tym względzie wniosku.

Budowy jednak nowej cerkwi nie można uważać za jedyny i najwłaściwszy sposób ochrony Ikonostasu przed ewentualnem zniszczeniem. O wiele więcej wskazanem byłoby przeniesienie go do jakiejś większej, katedralnej cerkwi, gdzieby nie tylko było zupełne prawie bezpieczeństwo, ale nadto umożliwionym byłby łatwiejszy dostęp do Ikonostasu znacznie szerszym kołom ludności.

Nadto budowa nowej cerkwi jest sprawą konkurencyi parafialnej i nie wchodzi w zakres konserwatorstwa, popieranego subwencyami z funduszów krajowych. Według informacyi przez Wydział krajowy zasięgniętych jest właśnie w toku sporządzenie planu i kosztorysu budowy cerkwi, poczem rozprawa konkurencyjna zostanie zarządzoną. W tem stadyum powzięcie jakiejkolwiek decyzyi co do przyczynienia się funduszu krajowego do kosztów budowy cerkwi byłoby w każdym razie przedwczesnem.

Restauracya Cerkwi św. Jura w Drohobyczu.

Do preliminarza na r. 1903 wstawił Wydział krajowy subwencyę na ten cel w kwocie 600 K z powodów podanych w sprawozdaniu z czynności za r. 1901.

Restauracya starożytnej cerkwi Narodzenia Najświętszej Panny Maryi w Rohatynie.

W r. 1899 udzielił Wys. Sejm komitetowi tej cerkwi subwencyę w kwocie 500 zł. (1.000 K), które Wydział krajowy wyasygnował do rąk c. k. Koła konserwatorów Galicyi wschodniej z wezwaniem do przedłożenia w swoim czasie sprawozdania z użycia tejże subwencyi. — Komitet parafialny przedłożył plan i kosztorys odbudowy, według którego kwota 10.000 zł. miałaby być potrzebną na przeprowadzenie

należytej restauracyi. Ponieważ jednak plany były niedokładne a kosztorys nadto dowolnie sporządzony, przeto Wydział krajowy na wniosek c. k. Koła konserwatorów plany te zwrócił komitetowi z poleceniem wykonania tychże przez ludzi fachowych i zbierania funduszów na cel restauracyi wśród ludności miejscowej. Poleceniu temu Komitet uczynił zadość, wybierając architektę Mokłowskiego do przeprowadzenia potrzebnych robót. Wskutek ponownej petycyi uchwalił Wys. Sejm w roku 1900 subwencyę 4.000 K, którą to kwotę wyasygnował Wydział krajowy do rąk c. k. Koła konserwatorów w r. 1902 po zatwierdzeniu przez nie planów i kosztorysów na 28.000 K obliczonego, wzywając równocześnie Koło do objawienia zdania, czyby nie należało przystąpić już do rozpoczęcia restauracyi.

Starożytna bożnica w Żółkwi.

Bożnica izraelicka w Żółkwi, zabytek z końca XVII. wieku, znajduje się w stanie wymagającym jak najrychlejszej restauracyi. W celu uzyskania potrzebnych na ten cel funduszów wniosła gmina izraelicka w Żółkwi 27. czerwca 1902 do Wys. Sejmu petycyę, którą uchwałą z dnia 11. lipca 1902 Wys. Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Zdaniem c. k. konserwatorów, do których Wydział krajowy w tej mierze się odniósł, bożnica Żółkiewska należy do najciekawszych tego rodzaju budowli w kraju a zaniedbany jej stan obecny wymaga rychłej i umiejętnej restauracyi. Wobec tej opinii, która nadeszła już po zamknięciu preliminarza budżetu krajowego na r. 1903, postanowił Wydział krajowy wstawić do preliminarza na r. 1904 na restauracyę tej bożnicy subwencyę w proponowanej przez c. k. konserwatorów kwocie 1.000 K.

Sprawy teatralne i muzyczne.

Teatr polski we Lwowie.

Uchwałą z dnia 10. lipca 1902 wstawił Wys. Sejm do budżetu krajowego w r. 1902 dla dyrektora teatru miejskiego we Lwowie, p. Tadeusza Pawlikowskiego „w uznaniu niepospolitych jego zasług i ofiar poniesionych dla postawienia dramatycznej sceny polskiej we Lwowie na równi z pierwszorzędnemi scenami“ zasiłek nadzwyczajny do rozporządzalności Wydziału krajowego w kwocie 8.000 K. Uchwałę tę powzięto na wniosek komisyi budżetowej, która przy nim zamieściła uwagę, że jeżeli w kierunku i dyrekcyi teatru nie zajdą zmiany, Wydział krajowy dotacyę ową w preliminarzu na r. 1903 ponowić winien.

Ze względu, że premisy, na jakich komisya budżetowa wniosek swój oparła, nie uległy w ciągu r. 1902 żadnej zmianie a scena lwowska pod dyrekcyą p. Pawlikowskiego utrzymuje się niezmiennie na tym wysokim poziomie artystycznym, na którym obecny kierownik ją postawił, Wydział krajowy wstawił do preliminarza na r. 1903 oprócz subwencyi w dotychczasowych kwotach, także dotacyę nadzwyczajną dla p. Tadeusza Pawlikowskiego w kwocie 8.000 K.

Teatr polski w Krakowie.

W myśl wskazówki zawartej w sprawozdaniu komisyi budżetowej z r. 1902 wstawił Wydział krajowy do preliminarza na r. 1903 oprócz zwyczajnej subwencyi dla teatru krakowskiego, nadto tytułem nadzwyczajnych dotacyi dla obecnego dyrektora p. Józefa Kotarbińskiego kwotę 4.000 K.

Pomimo pewnych braków w personalu teatralnym, którym zresztą przy niedostatecznych środkach niełatwo zaradzić, nie da się bowiem zaprzeczyć, że teatr krakowski pod obecną dyrekcyą zachował charakter poważnego przybytku sztuki i że obecny kierownik tak repertuarem jak i starannością w wystawianiu sztuk usiłuje w miarę środków służących mu do dyspozycyi utrzymać scenę krakowską na wysokości jej zadań cywilizacyjnych i narodowych.

Nadmienia się, że sprawozdania komisyi teatralnej za drugie półrocze 1902 r. Wydział krajowy dotychczas nie otrzymał, wskutek czego druga rata subwencyi za r. 1902 jeszcze nie została asygnowaną.

Subwencya dla teatru ludowego w Krakowie.

Do preliminarza budżetu krajowego na rok 1903 wstawił Wydział krajowy subwencyę dla teatru ludowego w Krakowie w kwocie 2.000 K, proponując w ten sposób Wysokiemu Sejmowi podwyższenie uchwalonej na r. 1902 subwencyi o 1.000 K.

Podwyższenie to znajduje uzasadnienie głównie w nałożonym na ten teatr obowiązku urządzania pewnej liczby przedstawień w miastach prowincyonalnych, co znacznie podwyższa koszta administracyi teatru. Nałożenie zaś na przedsiębiorcę takiego obowiązku uważał Wydział krajowy tem bardziej za wskazane, że w kraju naszym niema ani jednego wędrownego polskiego teatru, któryby miał możność spełniania w sposób odpowiedni zadań, jakie instytucya taka ma do spełnienia. Obecny kierownik krakowskiego teatru ludowego, p. Stanisław Knake-Zawadzki daje pod tym względem pewną gwarancyę, a Wydział krajowy mniema, że usiłowania jego zmierzające do zapewnienia bytu dobrej prowincyonalnej wędrownej scenie polskiej, zasługują na poparcie.

Oprócz nałożenia na przedsiębiorcę obowiązku urządzania przedstawień w miastach prowincyonalnych zastrzegł sobie Wydział krajowy prawo nadzoru i kontroli a w szczególności prawo czynienia zmian w repertuarze, który przedsiębiorca dwa razy do roku, w miesiącu wrześniu i kwietniu przedkładać jest obowiązanym.

Konkurs dramatyczny polski.

Ostatni konkurs dramatyczny polski rozpisany przez Wydział krajowy na podstawie uchwały sejmowej z roku 1890 rozstrzygnięty został w marcu 1900 r., wskutek czego rozpisanie nowego konkursu nastąpić powinno w r. 1903.

Wydział krajowy wstawił przeto do preliminarza budżetu funduszu krajowego na r. 1903 na nagrody konkursowe kwotę 2.000 K, powiększając o 500 K fundusz dotychczasowy. Drobne to podwyższenie uzasadnione jest przedewszystkiem niedostatecznością dotychczasowej dotacyi a nadto ma choć w części zastąpić ubytek spowodowany tem, że konkurs roku 1898 pozostał bez rezultatu, skutkiem czego nastąpiło przesunięcie trienniów konkursowych o całe dwa lata. Wydział krajowy nadmienia wreszcie, że na życzenie komisyi konkursowej odstąpił od swej uchwały z 12. maja 1899, według której miano przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek, aby zamiast rozpisywania konkursów, rozdawano co lat 5 trzy nagrody w kwotach po 1.500 K, 1.000 K i 500 K za najlepsze utwory dramatyczne przedstawione w okresie 5-letnim na scenach polskich we Lwowie i w Krakowie. Jakkolwiek bowiem konkursy nie zawsze wydają rezultat oczekiwany, to zawsze są pożądanym bodźcem dla młodszych autorów, którzy mają w konkursie sposobność wybić się na wierzch pod osłoną tajemnicy.

Teatr ruski.

Na podstawie sprawozdań Wydziału Towarzystwa „Ruska Besida“ we Lwowie i komisyi artystycznej, stan teatru ruskiego w czasie od 1. października 1901, po koniec września 1902 przedstawia się, jak następuje:

Kierownictwo teatru pozostaje od r. 1901 w rękach p. Michała Hubczaka, któremu tak Wydział wspomnianego Towarzystwa jak i komisya artystyczna wyrażają uznanie za dodatnią działalność około rozwoju ruskiej sceny narodowej. W szczególności podnoszą jako zasługę dyrektora wzbogacenie repertuaru nowemi oryginalnemi sztukami, nabytemi osobiście u autorów w umyślnie w tym celu podjętej podróży do Warszawy i Kijowa. Również personal powiększony został w tym czasie pozyskaniem kilku zdolniejszych sił aktorskich i składa się obecnie z 30 osób, oprócz orkiestry i personalu pomocniczego. Teatr ruski dał w tym czasie ogółem 169 przedstawień, odwiedzając po kolei następujące miasta i miasteczka: Przemyśl, Sambor, Drohobycz, Stryj, Dolinę, Kałusz, Stanisławów, Czortków, Trembowlę, Husiatyn, Borszczów, wreszcie Kamieniec Podolski.

Na podstawie tych sprawozdań i wniosków komisyi artystycznej, Wydział krajowy wypłacił do rąk Wydziału Ruskiej Besidy uchwaloną na r. 1902 subwencyę zwyczajną w dwóch ratach półrocznych, oraz subwencyę nadzwyczajną na r. 1902 uchwaloną, w kwocie 2.000 K.

Do preliminarza na r. 1903 wstawił Wydział krajowy w ślad zapowiedzi uczynionej w zeszłorocznem sprawozdaniu, subwencyę w kwocie o 4.000 K wyższej t. j. w kwocie 18.500 K zamiast dotychczasowych 14.500 K.

Petycya Towarzystwa muzycznego i Konserwatoryum w Krakowie o podwyższenie subwencyi.

W petycyi tej, odesłanej przez Wysoki Sejm Wydziałowi do zbadania, podnosi Towarzystwo muzyczne, że wobec znacznego wzrostu frekwencyi uczniów, których liczba przenosi już 200, wzmogły się w wysokim stopniu wydatki na płace nauczycieli tem więcej, że taksy za udzielanie nauki pozostały niezmienione. Te zatem powody, jak i ustalona jak najlepsza opinia tego Zakładu skłoniły Wydział krajowy do powzięcia uchwały wstawienia do preliminarza budżetu na r. 1903 podwyższonej o 2.000 K subwencyi w kwocie 6.000 K.

Względy na równowagę budżetu zniewoliły jednak następnie Wydział krajowy do odłożenia tego projektowanego podwyższenia na rok następny.

Towarzystwo muzyczne w Samborze.

Od r. 1895 do r. 1901 wstawiał Wysoki Sejm corocznie do budżetu krajowego subwencyę w kwocie 200 K dla Towarzystwa muzycznego w Samborze, uwzględniając petycye każdorocznie przez to Towarzystwo wnoszone. Także w r. 1902 wniosło Towarzystwo petycyę o tę subwencyę, jednak petycya ta tym razem nie została przez Wysoki Sejm załatwioną.

Wskutek tego Towarzystwo nie otrzymawszy w r. 1902 subwencyi, wniosło do Wydziału krajowego w grudniu 1902 r. podanie o wstawienie kwoty 200 K do preliminarza na r. 1903. Gdy jednak w chwili wniesienia tego podania preliminarz na r. 1903 był już zamknięty, nie był Wydział krajowy w możności uwzględnienia tego podania w preliminarzu na r. 1903, postanowił jednak ze względu na rozwój i pożyteczną działalność Towarzystwa muzycznego w Samborze wstawić dla niego subwencyę w kwocie 200 K do preliminarza budżetu na r. 1904.

Subwencya dla Towarzystwa muzycznego w Tarnowie.

Wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z 11. lipca 1902, którą petycyę tego Towarzystwa przekazano Wydziałowi krajowemu do zbadania, Wydział krajowy odniósł się do Wydziału Rady powiatowej i magistratu w Tarnowie celem uzyskania informacyi, czy i o ile prośba Towarzystwa muzycznego na uwzględnienie zasługuje. Wobec nader przychylnych dla tegoż Towarzystwa opinij, stwierdzających nader dodatnią jego działalność nietylko w samem mieście ale i okolicy przez szerzenie zamiłowania na polu muzyki, wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu kwotę 200 K jako subwencyę na r. 1903.

Subwencya dla „Kapeli narodowej we Lwowie.

Po rozwiązaniu lwowskiej „Harmonii“ w r. 1901 kilkunastu jej członków, którzy wraz z rodzinami znaleźli się bez chleba, zawiązało się w nowe stowarzyszenie a po zatwierdzeniu statutów przez c. k. Namiestnictwo wprowadzili je w życie pod nazwą „Kapeli Narodowej“. Kapela ta, będąca obecnie jedyną cywilną orkiestrą we Lwowie, posiada szkołę muzyczną, kształcącą na razie 6 uczniów z klasy robotniczej i rzemieślniczej. Orkiestra liczy 19 członków umundurowanych. Liczne dotychczasowe produkcye, tak we Lwowie jak i na prowincyi a również i cel kształcenia w muzyce instrumentalnej młodzieży i trwałe utrzymanie we Lwowie cywilnej orkiestry, zjednały Towarzystwu sympatyę; magistrat miasta Lwowa przeznaczył „Kapeli“ subwencyę 300 K, a zarazem oddał na jej użytek część instrumentów i biblioteki muzycznej dawnej „Harmonii“. Z powyższych motywów postanowił także Wydział krajowy na prośbę Towarzystwa przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie „Kapeli narodowej“ jednorazowej subwencyi w kwocie 600 K i wstawił tę kwotę do preliminarza budżetu funduszu krajowego na r. 1903.

Zakład narodowy im. Ossolińskch.

W myśl §. 41. i 58. ustawy fundacyjnej Zakładu narod. im Ossolińskich kasa krajowa Wydziału krajowego przechowuje majątek zarodowy zakładu w efektach, pobiera dochody działu bibliotecznego, z których na podstawie asygnat kuratora literackiego daje zasiłki w miarę potrzeby kasie podręcznej, będącej pod zarządem tegoż kuratora.

Kontrolę rachunkową wykonuje Wydział krajowy.

Obrót pieniężny w r. 1900 był następujący:

A. Stan ogólny majątku z końcem roku 1900 wynosił:

a) w papierach wartościowych		917.161 K 41 g.	
a po strąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu na rzecz funduszu rezerwowego . .	58.073 K 26 g.		
kaucyi dzierżawcy	9.000 „ — „		
i depozytu tymczasowego kuratoryi ekonomicznej	18.833 „ 31 „	85.906 „ 57 „	
pozostaje jako majątek zakładowy			831.254 K 84 g.
b) w kapitałach hipotekowanych zapisy:			
Chołoniewskiego .	6.300 K — g.		
Neronowicza . .	1.050 „ — „		
Pawlikowskiego .	4.725 „ — „		12.075 „ — „
c) w funduszach bibliotecznych:			
1. dobra i realności . .		685.887 K 33 g.	
2. zbiory		333.481 „ 92 „	
3. nakłady		47.604 „ 62 „	
4. sprzęty		12.327 „ 18 „	1,079.301 „ 05 „
d) w gotówce i należytościach czynnych: .			27.789 „ 20 „
		Razem . .	1,950.420 K 09 g.

Tenże majątek wynosił z końcem r. 1901:

a) w papierach wartościowych		922.787 K 60 g.	
a po potrąceniu wydzielonego kapitału w myśl statutu, na rzecz funduszu rezerwowego .	62.767 K 79 g.		
kaucyi dzierżawcy	9 000 „ — „		
i depozytu tymczasowego kuratoryi ekonomicznej . .	19.479 „ 47 „	91.247 „ 26 „	
pozostaje jako majątek zakładowy			831.540 „ 34 „
b) w kapitałach hipotecznych (jak w r. 1900) .			12.075 „ — „
c) we funduszach bibliotecznych:			
1. dobra i realności . .		685.887 K 33 g.	
2. zbiory		341.378 „ 76 „	
3. nakłady		49.115 „ 20 „	
4. sprzęty		12.112 „ 22 „	1,088.493 „ 51 „
d) w gotówce i należytościach czynnych . .			19.438 „ 20 „
		Razem . .	1,951.547 K 05 g.

Po potrąceniu należytości biernych . . . . 4.631 K 84 g.
okazuje się stan majątku z końcem roku 1901 . . 1,946.915 K 21 g.

Z porównania stanu majątku z końcem roku 1900 z takimże stanem z końcem roku 1901 okazuje się ogólny ubytek majątku o . . . . . 3.504 „ 88 „

Z porównania stanu pojedynczych rubryk tego funduszu z końcem lat 1900 i 1901 okazuje się przyrost lub ubytek, jak następuje:

a) stan majątku zakładowego w efektach wynosił z końcem roku 1900 . . . 831.254 K 84 g.
z końcem zaś roku 1901 wynosił . 831.540 „ 34 „
okazuje się zatem przyrost o . . 285 K 50 g.

b) stan kapitałów hipotekowanych bez zmiany.

c) stan funduszów bibliotecznych:

1. dobra i realności bez zmiany.
2. zbiory w r. 1900 333.481 K 92 g.
„ „ „ 1901 341.378 „ 76 „
przyrost o. . . . . 7.896 „ 84 „
3. nakłady w r. 1900 47.604 K 62 g.
„ „ „ 1901 49.115 „ 20 „
przyrost o . . . . . 1.510 „ 58 „
4. sprzęty w r. 1900 12.327 K 18 g.
„ „ „ 1901 12.112 „ 22 „
ubytek o . . . . . 214 „ 96 „

d) w gotówce i należytościach czynnych:

w r. 1900 . 27.789 K 20 g.
„ „ 1901 . 19.438 „ 20 „
ubytek o . . . . . 8.351 „ — „

razem przyrosty w sumie . . 9.692 K 92 g.
od tego ubytki j. w. pod *c)* 4 i *d)* . 8.565 „ 96 „
zostaje czysty przyrost . . . 1.126 K 96 g.
a po uwzględ. należ. biernych w sumie 4.631 „ 84 „
Okazuje się tedy ogólny ubytek jak wyżej . . 3.504 K 88 g.

B. Obroty netto w majątku obrotowym wynosiły w r. 1901.

A. Dochody:

a) Dochody w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Rata od kuratora ekonomicznego . 12.600 K — g.
Czynsz z gmachu i rozmaite . . 2.645 „ — „

Dochód z dóbr Rakowca i z lasu .	20.809	K	85	g.				
Odsetki od kapitałów . . .	20.274	„	74	„				
„ „ legatów	658	„	—	„				
Odsetki od gotowizny lok. w Banku	209	„	50	„				
Ze sprzedaży własnych wydawnictw	498	„	92	„				
Stała roczna opłata od wydawnictwa książek szkolnych . . .	20.000	„	—	„				
Zwrot za zgubione książki . .	181	„	03	„	77.877	K	04	g.

II. Przenośne:

Subwencya sejmowa na ochronę zabytków historycznych . .	1.000	K	—	g.				
Pobrano z gotówki lokowanej w Banku krajowym	90	„	50	„	1.090	„	50	„
Suma . . .					78.967	K	54	g.
Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1901 . . .					5.571	„	81	„
Razem . . .					84.539	K	35	g.

b) Dochody w efektach:

Depozyt kuratoryi ekonomicznej	201	K	80	g.
Fundusz zapasowy	83	„	70	„
„ rezerwowy	4.694	„	53	„
Depozyt tymczasowy kuratora ekonomicznego . .	646	„	16	„
Suma . .	5.626	K	19	g.
Zapas kasowy z dniem 1. stycznia 1901 . . .	917.161	„	41	„
Razem . .	922.787	K	60	g.

B. Wydatki:

a) Wydatki w gotówce:

I. Rzeczywiste:

Zakupno książek i manuskryptów .	5.630	K	07	g.				
Prenumerata czasopism . . .	2.234	„	78	„				
Oprawa książek, czasopism i manuskryptów	2.060	„	77	„				
Drobne wydatki na bibliotekę .	559	„	20	„				
Naprawy i ulepszenia w gmachu .	1.245	„	39	„				
Urządzenie wodociągów . . .	8.000	„	—	„				
Ekwiwalent i podatki od gmachu zakładowego	2.975	„	85	„				
Asekuracya gmachu	87	„	04	„				
Koszta administracyjne . .	879	„	36	„				
Opał i światło	3.769	„	20	„				
Płace urzędników i sług łącznie z podatkiem od płac . . .	32.150	„	—	„				
Remuneracye, zapomogi i emerytalne pensye	2.612	„	27	„				
Koszta kanceleryjne . . .	1.760	„	36	„				
Płace stypendystów	4.529	„	50	„				
Drobne muzealne wydatki . .	193	„	58	„				
Zakupione medale	76	„	—	„				
Ruchomości biurowe i biblioteczne	401	„	40	„				
Zakupione obrazy	130	„	—	„				
Koszta nakładów własnych . .	2.009	„	50	„	71.304	K	27	g.

II. Przenośne:

Zakupione przedmioty za subwencyę sejmową i zapłacone koszta podróży w sprawie zabytków historycznych	520 K — g.		
Zaliczkowo zapłacone koszta kancelaryjne za administracyę dóbr fundacyjnych	13 „ 10 „		
Zwrot zaliczki wydawnictwu książek szkolnych	10.000 „ — „	10.533 K	10 g.
Suma . . .		81.837 K	37 g.
Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1901 . . .		2.701 „	98 „
Razem . . .		84.539 K	35 g.

b) Wydatki w efektach:

Zapas kasowy z dniem 31. grudnia 1901 . . .	922.787 „	60 „
Zgodnie z dochodami . .	922.787 K	60 g.

C. Zaległości czynne wynoszą:

1. Administracya dóbr fundacyjnych zaliczkowo zapłacone koszta kanoelaryjne Dr. Bilińskiego . .	13 K	10 g.
2. Na rachunku bieżącym w Banku krajowym . .	862 „	— „
3. W czynszach dzierżawnych: od Michalewskiego Konstantego	17.238 „	95 „
4. Za asekuracyę budynków dworskich: od Michalewskiego Konstantego	181 „	36 „
5. Z zapisu Neronowicza	105 „	— „
Razem . .	18.400 K	41 g.

D. Zaległości bierne:

1. Opłata za drukarnię wydawnictwa książek szkolnych: zaliczka na rachunek opłaty .	4.000 K —		
2. Zaliczka sejmowa na ochronę zabytków historycznych . .	631 „ 84 „	4.631 „	84 „
Nadwyżka należytości czynnych z końcem roku 1901		13.768 K	57 g.

Fundacya Stanisława hr. Skarbka.

W tej sprawie przedkłada Wydział krajowy osobne sprawozdanie.

Zasiłki i rozmaite.

Zasiłki dla kształcących się w naukach i sztukach.

W budżecie na r. 1902 przyznał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 12. lipca 1902 ryczałt w kwocie 6.000 K do rozporządzalności Wydziału krajowego na zasiłki dla kształcących się w naukach i sztukach.

Z powyższej kwoty przyznał Wydział krajowy następujące zasiłki:

a) na kształcenie się w malarstwie: Annie Zajączkowskiej 300 K, Maryi Rosenbuschowej 400 K, Uszerowi Deliktischowi 300 K, Maryi Czajkowskiej 200 K, Janinie Aleksandrowiozównej 300 K, Stanisławowi Czajkowskiemu 200 K, Juliuszowi Polowi 200 K i Zefirowi Ćwiklińskiemu 300 K.

b) na kształcenie się w rzeźbiarstwie: Władysławowi Mazurowi 300 K;

c) na kształcenie się w śpiewie: Wandzie Nałęcz Zawistowskiej 600 K, Helenie Ruszkowskiej 800 K, Michałowi Nikopoliemu 400 K, Władysła-

wowi Lewickiemu 300 K, Wandzie Tarnawieckiej 200 K, Apolonii Ogrodnikównej 150 K, Antoniemu Stein Krzemieńskiemu 500 K i Hugonowi Zatheyowi 200 K.

d) na kształcenie się w muzyce: Janinie Samolewiczównej 300 K, i Maryi Praschilównej 100 K.

Ponieważ ogólna suma wszystkich zasiłków przekracza ryczałt o 50 K, przeto kwotę tę dodano z funduszu dyspozycyjnego.

Zasiłki dla stowarzyszeń akademickich.

Wysoki Sejm przeznaczył uchwałą z dnia 11. lipca 1902 kwotę 2.800 K jako ryczałt dla stowarzyszeń akademickich, do rozporządzenia Wydziału krajowego.

Z ryczałtu tego przyznał Wydział krajowy następujące zasiłki:

400 K: Czytelni akademickiej we Lwowie; po 300 K Bratniej pomocy słuchaczów wszechnicy lwowskiej i Bratniej pomocy słuchaczów politechniki lwowskiej;

po 200 K: Bibliotece słuchaczów prawa we Lwowie, Bibliotece słuchaczów prawa uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie,Domowi techników we Lwowie i Towarzystwu wzajemnej pomocy uczczniów Uniwersytetu Jagielońskiego w Krakowie;

po 150 K: Bratniej pomocy słuchaczów akademii weterynaryjnej we Lwowie, Czytelni akademickiej im. A. Mickiewicza w Krakowie i Bibliotece uczniów Wydziału lekarskiego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie;

po 100 K: Bratniej pomocy słuchaczów wszechnicy lwowskiej jako komitetowi budowy „Domu akademickiego“ we Lwowie, Kuchni akademickiej w Krakowie i ruskiemu Towarzystwu słuchaczów politechniki „Osnowa“ we Lwowie.

Zasiłki dla internatów istniejących przy Seminaryach nauczycielskich.

Uchwałą z dnia 10. lipca 1902 przeznaczył Wysoki Sejm 12.000 K na zasiłki dla istniejących już Internatów przy seminaryach nauczycielskih.

Ryczałt ten rozdzielił Wydział krajowy w porozumieniu z ck. Radą szkolną krajową w sposób następujący:

1. Zarządowi Internatu św. Jozafata dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego we Lwowie 800 K.

2. Zarządowi II. Internatu dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego we Lwowie 800 K.

3. Zarządowi Internatu Towarzystwa św. Wincentego dla uczniów Seminaryum naucz. w Krakowie 1.600 K.

4. Zarządowi Internatu dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego w Krośnie 600 K.

5. Zarządowi Internatu dla kandydatów c. k. Seminaryum nauczycielskiego w Samborze 1.500 K.

6. Zarządowi Towarzystwa opieki nad Internatem dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w Sokalu 800 K.

7. Zarządowi Internatu dla uczniów c. k. Seminaryum naucz. męskiego w Stanisławowie 500 K.

8. Kuratoryi Internatu św. Józefa dla uczniów c. k. Seminaryum naucz. w Tarnowie 1400 K.

9. Zarządowi Towarzystwa opieki nad Internatem dla uczniów c. k. Seminaryum naucz. w Zaleszczykach 700 K.

10. Zarządowi Towarzystwa opieki obywatelskiej nad Internatem dla kandydatek c. k. Seminaryum naucz. żeńskiego we Lwowie 900 K.

11. P. Helenie Zawadzkiej, kierowniczce prywatnego Internatu dla seminarzystek we Lwowie 500 K

12. Zarządowi Internatu dla uczenic c. k. Seminaryum naucz. żeńskiego w Krakowie 1.400 K.

13. Zarządowi Internatu Sióstr Felicyanek dla uczenic c. k. Seminaryum naucz. żeńskiego w Przemyślu 1.000 K.

14. Zarządowi Internatu dla uczenic c. k. Seminaryum naucz. żeńskiego Panien Benedyktynek w Przemyślu 500 K.

Zasiłki dla burs mieszczących ubogą młodzież polską i ruską.

Uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 11. lipca 1902 ryczałt na zasiłki dla burs w kwocie 12.000 K rozdzielił Wydział krajowy między następujące bursy:

Bursie im. św. Kazimierza w Tarnowie, bursie polskiej ks. Dymnickiego w Rzeszowie, ruskiej w Tarnopolu i ruskiej św. Mikołaja w Przemyślu po 600 K, bursie im Kopernika w Jarosławiu, nauczycielskiej w Tarnopolu, Batorego w Wadowicach, ruskiego Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie i ruskiej w Nowym Sączu po 470 K, bursie im Kraszewskiego w Stanisławowie, jubileuszowej Franciszka Józefa I. w Sanoku, bursie w Przemyślu, bursie im. Jakubowicza w Brzeżancch i ruskiej św. Mikołaja we Lwowie po 400 K, bursie dla synów nauczycieli szkół ludowych w Krakowie, im. Mickiewicza w Drohobyczu, polskiej w Kołomyi, bursie im. T. Kościuszki w Nowym Sączu, gimnazyalnej w Bochni i Samborze i ruskiego Towarzystwa pedagogicznego w Stanisławowie po 300 K;

bursie dla uczniów gimnazyalnych w Jaśle, ruskiej im. Jana Chrzciciela w Drohobyczu, ruskiej św. Michała w Kołomyi, ruskiej w Brzeżanach i ruskiej św. Włodzimierza w Samborze po 200 K; bursie ruskiej św. Onufrego w Jarosławiu 150 K.

Subwencye dla Stowarzyszeń rzemieślniczych we Lwowie i na prowincyi.

Z ryczałtu uchwalonego przez Wysoki Sejm w kwocie 3.000 K otrzymały w r. 1902 zasiłki następujące Towarzystwa:

„Gwiazda“ we Lwowie 200 K, w Drohobyczu, Jarosławiu, Kołomyi, Rzeszowie, Stanisławowie, Brodach, Tarnowie i Tarnopolu po 100 K, w Gródku 50 K, „Praca“ w Tarnowie 125 K, Skała we Lwowie 200 K, Zorya we Lwowie 250 K, Ojczyzna w Tarnowie 100 K, Ruska bursa przem we Lwowie 100 K, Przyjaźń w Rzeszowie 150 K, we Lwowie 300 K, w Tarnopolu 100 K, Towarzystwo im. Tad. Kościuszki w Przemyślu, Gwiazda w Krakowie, Gwiazda w Samborze i Przyjaźń w Grybowie po 75 K, Przyjaźń w Jaworznie 100 K, Zorja w Przemyślu, Towarzystwo Kilińskiego we Lwowie i takież Towarzystwo w Stanisławowie po 50 K, Jad Charuzim we Lwowie 100 K.

Kwoty te przewyższają ryczałt 3.000 K o kwotę 25 K, dodaną z funduszu dyspozycyjnego.

Subwencya dla Związku polskich gimn. Towarzystw sokolich i dla tychże Towarzystw na prowincyi.

Dodatnia działalność Związku przez wydawanie podręczników i dzieł gimnastycznych, kształcenie nauczycieli gimnastyki, wysyłanie ludzi fachowych poza obręb kraju dla poznania nowych metod, skłoniła Wydział krajowy do uchwały przedłożenia Wysokiemu Sejmowi w preliminarzu na r. 1903 wniosku na podwyższenie dotychczasowej subwencyi z 400 K na 600 K.

Co do Towarzystw sokolich na prowincyi, to subwencyę z roku 1902 w kwocie 4.000 K rozdzielono następująco:

Towarzystwu w Przemyślu i Rzeszowie po 400 K, w Bochni i Stanisławowie po 300 K, w Kołomyi 250 K, w Jarosławiu, Podgórzu, Stryju i Wadowicach po 200 K, w Jaworowie 150 K, w Bóbrce, Brzesku, Brzeżanach, Buczaczu, Gorlicach, Mościskach, Wieliczce, Zaleszczykach, Żółkwi i we Lwowie dla Sokoła rukiego po 100 K, w Jordanowie i Myślenicach zaś po 50 K. Pozostaje jeszcze kwota 300 K, którą po nadejściu opinii Związku przyzna Wydział albo w całości Towarzystwu w Tarnopolu, albo rozdzieli ją między toż Towarzystwo a Towarzystwo w Nowym Targu.

Zarazem nadmienia się, że skutkiem mylnego zrozumienia stylizacyi rozporządzenia Wydziału krajowego, żądającego od Sokoła ruskiego we Lwowie podobnie jak od innych Towarzystw, przedłożenia sprawozdania z użycia subwencyi, tenże Sokół ruski subwencyi nie przyjął, motywując swój krok zbyt znacznym kosztem „druku“ podobnego sprawozdania.

Z powodu petycyi wniesionej do Wydziału krajowego a wykazującej dosadnie wielki brak funduszów w Towarzystwach na prowincyi, zamierzał Wydział krajowy już w preliminarzu na r. 1903 zamiast dotychczasowej subwencyi 4.000 K wstawić subwencyę 8.000 K. Jedynie wzgląd na równowagę budżetową skłonił Wydział krajowy do odstąpienia na teraz od tego zamiaru.

Subwencya na utrzymanie 15 uczniów narodowości ruskiej w internacie X. X. Zmartwychwstańców we Lwowie.

Sprawozdanie przedłożone przez przełożonego XX. Zmartwychwstańców wykazuje, że z 15 uczniów przyjętych na fundusz wymieniony dwaj uzyskali świadectwo dojrzałości, reszta zaś, a w niej trzech z odznaczeniem, przeszła do klas wyższych.

Wogóle utrzymywał w r. 1901/1902 Internat u siebie 137 uczniów, a w tej liczbie prócz powyższych piętnastu, 8 zupełnie bezpłatnie, 31 zaś za znaczną zniżką zwyczajnej opłaty. Celujących było 13, maturzystów 4, z postępem dobrym 113, z postępem niedostatecznym tylko 7.

Subwencya dla stowarzyszenia sług katolickich pod wezwaniem św. Zyty we Lwowie.

Towarzystwo to zostające pod pretektoratem JE. księdza Arcybiskupa Dra Bilczewskiego utrzymuje schronisko dla sług chwilowo bez zajęcia, udziela bezpłatnej opieki lekarskiej, pośredniczy w wyszukaniu pracy, urządziło też szwalnię i kurs dla analfabetów. Ze względu zaś na wielki brak sług należycie fachowo wykształconych utworzyło to Towarzystwo u siebie szkołę gotowania i prasowania z podziałem nauki na kursy trzymiesięczne, a według planu spodziewa się co roku dać około 50 sługom zawodowe wykształcenie.

Po zbadaniu petycyi do Wysokiego Sejmu wniesionej postanowił Wydział krajowy, ze względu na pożyteczność Towarzystwa, wstawić do preliminarza na r. 1903 kwotę 200 K jako subwencyę dla tego Towarzystwa.

Petycya czytelni polskiej w Kutach.

Stowarzyszenie Czytelni Polskiej w Kutach wniosło 30. czerwca 1902 do Wysokiego Sejmu petycyę o udzielenie subwencyi na pokrycie reszty ceny kupna własnego domu oraz na adaptacyę tegoż. Uchwałą z dnia 11. lipca 1902 odstąpił Wysoki Sejm tę petycyę Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Czytelnia polska w Kutach założoną została przed laty 10 przez ks. Jakóba Moszoro, obecnego infułata ormiańskiej kapituły we Lwowie oraz przez ks. Jana Smagowicza — w celu krzewienia oświaty i kultury wśród warstw szerokich ludu i mieszczaństwa w tym najdalej na południowy wschód wysuniętym zakątku kraju. Zadania te spełnia Czytelnia Polska zapomocą rozpożyczania doborowych książek, których już około 1.000 tomów w swej bibliotece posiada, dalej zapomocą wykładów popularnych naukowej treści, urządzanie zabaw towarzyskich, przedstawień amatorskich oraz przez kultywowanie spiewu kościelno-choralnego. Brak sali odpowiedniej na liczniejsze zebrania, zniewolił Towarzystwo do zakupna własnego domu murowanego za cenę 6.000 K, z której jednak zaledwie połowę zdołano zapłacić gotówką, 2.000 K pożyczono na hipotekę domu, 1.000 K zaś nie ma dotychczas pokrycia. Dom ten, aby odpowiadał celowi, wymaga adaptacyi przez dobudowę większej sali, na co potrzebną jest kwota 3.000 K, której Towarzystwo nie posiada. Na ten cel głównie miałaby być użytą subwencya, o którą Towarzystwo w swej petycyi prosi Wydział Rady powiatowej w Kossowie, do którego Wydział krajowy zwrócił się o informacyę, popiera petycyę, oświadczając w swem pismie z 10. grudnia 1902 l. 1.964, „że Wydział czytelni polskiej w Kutach spełnia swe zadanie wzorowo i dlatego zasługuje na uwzględnienie swej prośby“.

Petycya p. Iwana Lewickiego o subwencyę na wydawnictwo historyi rozwoju narodu ruskiego w XIX. wieku.

Wydawnictwo to obejmuje ułożone w porządku alfabetycznym bardzo szczegółowe monografie osób, które od r. 1772 począwszy w życiu publicznem Rusi galicyjskiej odegrały lub odgrywają jeszcze jakąś ważniejszą rolę. W tem, programem określonem zadaniu tkwi już poniekąd ocenienie wartości i pożytku dzieła, którego autor zresztą dał się już poznać społeczności ruskiej poprzednio (w r. 1895) wydaną 2 tomową Bibliografią ruską.

Zasięgnąwszy jeszcze autentycznej informacyi w drodze poufnej tak o autorze jak i jego wydawnictwie, uznał Wydział krajowy wydawnictwo to godnem pewnego poparcia i wstawił do preliminarza na r. 1903 kwotę 200 K tytułem jednorazowego zasiłku na cele tego wydawnictwa.

Wystawy obrazów na prowincyi.

Dyrekcya lwowskiego Towarzystwa sztuk pięknych postanowiła urządzać w większych miastach prowincyonalnych wystawy dzieł sztuki a to przedewszystkiem dzieł pierwszorzędnej wartości artystów naszych. Zamiar ten wprowadziła Dyrekcya w życie już w ciągu roku 1902, urządzając w czasie od marca do maja 1902 w czterech miastach Galicyi wschodniej wystawy sztuki obejmujące, oprócz 90 obrazów młodszych artystów, pierwszorzędne arcydzieła, jak prof. Brandta „Kulig Sobieskiego“, nieznany obraz Grottgera „Sobieski pod Wiedniem“, znakomite portrety z prywatnej własności pendzla Pochwalskiego i Augustynowicza.

Wystawy te zwiedziło razem osób 4.000, ale rezultat finansowy był ujemny i przyniósł Towarzystwu dotkliwą stratę materyalną.

To spowodowało Dyrekcyę Towarzystwa do wniesienia petycyi do Wysokiego Sejmu o udzielenie stałej rocznej subwencyi w kwocie 2.000 K na urządzanie co roku wystaw sztuki w głównych miastach prowincyonalnych Galicyi.

Wydział krajowy, któremu uchwałą z dnia 11. lipca 1902 Wysoki Sejm odstąpił petycyę powyższą do zbadania, musi z uznaniem wyrazić się o pobudkach, jakie Dyrekcyę Towarzystwa sztuk pięknych skłoniły do powzięcia postanowienia, mającego na celu szerokim kołom otworzyć podwoje sztuki i zapoznać je z wyborowemi dziełami artystów naszych. Rozszerzając w ten sposób zakres swej dotychczasowej działalności, spełniać będzie Towarzystwo w wyższej niż dotąd mierze szlachetną swą misyę kulturalną a wątpić nie można, że po przełamaniu początkowych trudności znajdzie w poparciu ogółu także materyalne warunki powodzenia.

Zważywszy, że wyniki pierwszej próby zrobionej przez Towarzystwo w powyższym kierunku nie mogą dać dostatecznej podstawy do ocenienia żywotności tego przedsięwzięcia, uznał Wydział krajowy, że przedwczesnem byłoby przedstawiać Wysokiemu Sejmowi jakiekolwiek wnioski co do przyznania stałej subwencyi na cel wspomniany.

Spółka „Ochrony i pomocy narodowej w Białej“.

Na posiedzeniu z dnia 27. czerwca 1902 postawił p. ks. Stojałowski wniosek udzielenia Spółce ochrony i pomocy narodowej w Białej pożyczki bezprocentowej 25.000 K na budowę domu robotniczego w Lipniku, oraz zapomogi 5.000 K na urządzenie Ochronki polskiej pod zarządem SS. Felicyanek w domu nabytym przez Spółkę w Bielsku.

Uchwałą z dnia 12. lipca 1902 przekazał Wysoki Sejm wniosek co do udzielenia pożyczki bezprocentowej 25 000 K na budowę domu robotniczego w Lipniku, Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesyi sejmowej.

Wskutek tej uchwały Wydział krajowy zwrócił się przedewszystkiem do Dyrekcyi samejże Spółki o udzielenie bliższych wyjaśnień o organizacyi, zakresie działania i stanie finansowym Spółki a równocześnie poczynił inne kroki dla zebrania potrzebnych informacyj. Badania nie są jeszcze ukończone; ale informacye już dotąd zebrane chociaż potwierdzają konieczną i pilną potrzebę przyjścia w pomoc zagrożonej na kresach ludności polskiej, to jednak z drugiej strony odsłaniają takie przeszkody prawnej natury, przed których usunięciem przychylne załatwienie wniosku w tej formie, w jakiej został podanym, nastąpićby nie mogło. W obecnem stadyum nie może jeszcze Wydział krajowy przedstawić Wysokiemu Sejmowi żadnego wniosku załatwienia tej sprawy.

Macierz Polska.

Z przedłożonego Wydziałowi krajowemu sprawozdania z działalności „Macierzy Polskiej“ w r. 1902 podajemy najważniejsze szczegóły.

Na czele Rady Nadzorczej Macierzy Polskiej stoi jako kurator Marszałek krajowy Andrzej hr. Potocki, obok niego zasiadają w Radzie Nadzorczej książę Andrzej Lubomirski i ks. Infułat Feliks Zabłocki. Z powodu niedobrego stanu zdrowia ustąpił w tym roku Mie-

czysław hr. Rey. Na opróżnione po nim miejsce, jako też na miejsce po zmarłym śp. księdzu arcybiskupie Isakowiczu kooptowała Rada Nadzorcza Najprzewielebniejszego ks. Arcybiskupa Józefa Bilczewskiego i JE. Stanisława hr. Badeniego.

Przewodniczącym Rady wykonawczej pozostaje nadal prof. Dr. Ludwik Finkel, zastępcą przewodniczącego Członek Wydziału krajowego i Zastępca marszałka, Dr. Tadeusz Pilat, w skład zaś Rady wchodzą jako członkowie pp. Dr. Tadeusz Skałkowski, Najprzew. ks. Arcybiskup Józef Teodorowicz, dyrektor Władysław Tyniecki, prof. Dr. Ignacy Zakrzewski i radca szkolny c. k. inspektor krajowy, Mieczysław Zaleski.

Wskutek połączenia się w roku bieżącym Fundacyi „Macierzy Polskiej“ z Fundacyą im. „Tadeusza Kościuszki“ zaprosiła Rada wykonawcza Macierzy Polskiej w myśl uchwały z 29. maja 1902 roku członków komitetu Fundacyi im. Kościuszki prof. Dr. Antoniego Kalinę i dyrektora Jana Soleskiego do stałego współudziału w obradach Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej“.

Sekretarzem „Macierzy Polskiej“ jest prof. Dr. Konstanty Wojciechowski, czynności administratora pełni p. Józef Bałaban.

Jak w latach poprzednich, tak i w bieżącym roku starała się Rada wykonawcza nie stracić z oka żadnego z celów, przekazanych jej statutem i tradycyą, owszem, z zadowoleniem stwierdzić należy, że czynności jej były w tym roku ożywione, a rezultat usiłowań można wogóle nazwać pomyślnym.

W bibliotece Macierzy wydała Rada wykonawcza, stosownie do obowiązujących uchwał, książek cztery, w ogólnej objętości 62 arkuszy druku. Oto ich wykaz:

1. *Konstytucya austryacka* napisał Dr. Zdzisław Próchnicki. (Z powsz. wykł. uniw.) stron. 180.

2 *O budowie i pielęgnowaniu ciała ludzkiego podczas zdrowia i choroby.* Napisał i 60-ma rycinami objaśnił Dr. Henryk Kowalski. Str. 456.

3. *Święty Kazimierz królewicz polski.* Napisał Dr. Fryderyk Papée. Str. 64.

4. *Nad Niemnem* — powieść Elizy Orzeszkowej wydała Antonina Morzkowa. Str. 292.

Nie zapomniała również Rada wykonawcza o dziale gospodarczym i wydała jako 75. numer „Wydawnictwa“: *Praktyczne rady i wskazówki chowu królików* napisane przez M. C. Prawdzica Str. 44.

Prócz wymienionych czterech tomików „Biblioteki“ i dwóch tomików „Wydawnictw“, wybito nadto w tym roku z stereotypów 5.000 egzemplarzy pism poetycznych Adama Mickiewicza.

W wydawanem przez „Macierz“ czasopiśmie „Niedziela“ da się zauważyć zmiana na lepsze. Nowa redakcya powiększyła treść gazetki, zwróciła baczną uwagę na sprawy bieżące i ujęła podawane wiadomości w szczegółowe działy. Utworzyła stałą rubrykę dla „gospodarstwa handlu i przemysłu“, nadto drugą rubrykę „Z pism ludowych“, w której znajdują od czasu do czasu pomieszczenie ważniejsze artykuły z gazetek, wydawanych dla ludu, w stosownem streszczeniu. Liczba prenumeratorów „Niedzieli“ podniosła się do końca roku 1902 o 160, a nowi czytelnicy należą *wyłącznie do włościan.* Ogólna liczba prenumeratorów wynosi 1.274.

„Kalendarza Macierzy Polskiej“ dostarczył, jak w roku ubiegłym, na podstawie zawartego układu, p Kasper Woynar.

Ogółem wybito w tym roku z funduszów „Macierzy Polskiej“ 26.000 egzemplarzy książeczek, a więc o 2.000 egzemplarzy więcej niż w roku poprzednim.

Rozeszło się 32.196 egzemplarzy, czyli w porównaniu z rokiem ubiegłym o 12.604 egzemplarzy więcej. Od początku istnienia „Macierzy Polskiej“ wybito 686.000 egzemplarzy, rozeszło się 615.034.

Objawem pocieszającym jest, że wydawnictwa „Macierzy“ poczęły się w roku bieżącym rozchodzić również w Królestwie Polskiem, przez cenzurę bowiem przeszedł szereg dziełek „Macierzy“. Główny skład książeczek

„Macierzy Polskiej“ dla Królestwa i Cesarstwa znajduje się, na mocy zawartego w r. b. układu, w księgarni E. Wendego i Spółki.

Sprawa powtórnego wydania Encyklopedyi „Macierzy“, której nakład w 5.000 egzemplarzy został w przeciągu niespełna 4 lat w zupełności wyczerpany, jest przedmiotem osobnego sprawozdania Wydziału krajowego.

Stosownie do przepisu Art. 26. aktu fundacyi „Macierz Polska“ przedkłada Wydział krajowy z zarządu majątku zakładowego tej fundacyi następujące sprawozdanie:

Rok 1902.

A) Dochody.

	Gotówka	Efekta
1. Subwencya i datki dobrowolne:		
a) subwencya z funduszu krajowego . . .	10.000 K — gr.	
b) subwencya od gminy m. Lwowa . . .	400 „ — „	
c) subwencya od Rady pow. m. Stanisławowa . .	24 „ — „	
2. Dochód ze sprzedaży wydawnictw własnych . .	13.805 „ — „	
3. Odsetki od efektów . .	3.182 „ — „	
4. Efekta zakupione . . .	. . . .	2.200 K — gr.
Suma dochodów .	27.411 K — gr.	2.200 K — gr.
5. Do tego zapas z początkiem roku 1902 . . .	5.151 „ 29 „	76.943 „ 52 „
Razem .	32.562 K 29 gr.	79.143 K 52 gr.

B) Wydatki.

	Gotówka	Efekta
1. Koszta wydawnictw własnych.	20.619 K 79 gr.	
2. „ administracyi . .	6.123 „ 63 „	
3. Zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców .	1.920 „ — „	
4. Odsetki bierne i podatek rentowy od kuponów . .	11 „ 80 „	
5. Efekta spieniężone . .	. . . .	2.138 K 40 gr.
Suma wydatków .	28.675 K 22 gr.	2.138. K 40 gr.
6. Do tego zapas z końcem r. 1902	3.887 „ 07 „	77.005 „ 12 „
Razem .	32.562 K 29 gr.	79.143 K 52 gr.

Wykazany powyżej pod poz. 6. wydatków zapas z końcem r. 1902 w gotówce 3.887 K 07 gr. jest zapasem majątku obrotowego; zaś w efektach 77.005 K 12 gr. jest zapasem majątku zarodowego fundacyi.

Fundacya im. Tadeusza Kościuszki.

W roku 1902 weszła w życie fundacya im. Tadeusza Kościuszki złączona ściśle z Macierzą Polską i mająca wspólne z nią zadania i cele. W zeszłorocznem swem sprawozdaniu z czynności podał Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu główne postanowienia statutu tej fundacyi oraz stan jej majątku, który wynosi przeszło 67.000 K a nadto 30.000 K ulokowanych na hipotece realności szkoły polskiej w Białej. Zarząd majątku zarodowego fundacyi spoczywa w ręku Wydziału krajowego, administracyę dochodów zaś sprawuje komitet administracyjny, w którego skład wchodzą wszyscy członkowie Rady wykonawczej Macierzy Polskiej oraz dwaj członkowie Zarządu głównego Towarzystwa pedagogicznego, przez ten Zarząd delegowani.

Pierwsze posiedzenie odbył komitet administracyjny dnia 4. czerwca 1902, uchwalono na nim regulamin, który wprowadza jak najściślejszy Związek fundacyi z Macierzą Polską, postanawiając, że wszelkie wydawnictwa fundacyi oznaczone będą jako „Wydawnictwo Macierzy Polskiej nakładem fundacyi im. T. Kościuszki".

Postanowiono również, że Zarząd wydawnictw, sprzedaż, wysyłkę ich i wszelkie inne połączone z tem czynności administracyjne wykonywać będzie administracya Macierzy Polskiej. Regulamin ten zatwierdził Wydział krajowy uchwałą z 24. czerwca 1902.

Stosownie do propozycyi Rady wykonawczej Macierzy Polskiej uchwalono wydać jako pierwszą książkę z fundacyi — dzieło o Tadeuszu Kościuszce. Książka ta napisana przez p. Antoniego Chołoniewskiego wyszła z druku w jesieni 1902 r. Zdobi ją 40 rycin i 2 tablice kolorowane wojsk kościuszkowskich. Dzieło to wydrukowano w 7.500 egzemplarzy, a powodzenie jego jest nadzwyczajne.

Drugie wydawnictwo, pomyślane na obszerną skalę jest właśnie w toku przygotowania. Korzystając z postanowienia statutu, który pozwala użyć na cele wydawnictwa, sposobem pożyczki, pewną część majątku zarodowego fundacyi, zwrócił się komitet administracyjny do Wydziału krajowego z prośbą o pozwolenie na użycie z majątku zarodowego sumy 20.000 K na wydawnictwo dzieła pod tyt. „Polska — obrazy i opisy". Dzieło to wychodzić ma zeszytami i podać wszechstronny opis ziem polskich, skreślony przez znanych literatów i uczonych. Będzie to rodzaj popularnej illustrowanej encyklopedyi rzeczy polskich. Zbadawszy dokładnie przedłożony sobie plan wydawnictwa tego i zapewniwszy zwrot pożyczki majątkowi zarodowemu, Wydział krajowy uznał, że uchwała komitetu administracyjnego oparta jest ściśle na postanowieniach statutu, udzielił jej przeto swego zatwierdzenia.

„Proświta". Towarzystwo „Proświta" przedłożyło Wydziałowi krajowemu seryę książeczek wydanych dla ludu w r. 1902. Serya ta obejmuje dziełka następujące: Illustrowany kalendarz na r. 1902, Wybór deklamacyj, Historyę Moskwy, O łączeniu gruntów czyli komasacyi, Na posłuchanie do Wiednia, Z czego umarła Melasia, Pierwszy gorzelnik i Synek Bogdana.

Po zbadaniu tych dziełek i przekonaniu się, że ani pod względem pisowni ani tendencyi nie wykraczają przeciw ustanowionym przez Wysoki Sejm warunkom, postanowił Wydział krajowy wypłacić Towarzystwu „Proświta" subwencyę 6.000 K na r. 1902 uchwaloną.

Sprawozdania ze swej działalności w r. 1902 Towarzystwo nie przedłożyło Wydziałowi krajowemu z powodu, że sprawozdania takie ogłasza drukiem raz na dwa lata, a najbliższe, obejmujące lata 1902 i 1903, wydane zostanie dopiero w następnym roku.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ul. Lindego l. 4.

Sumaryczne zestawienie
dochodów 74 Wydziałów powiatowych
podług zamknięć rachunkowych za rok 1901.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27
							Wpływy nadzwyczajne					Dochody na cele komunikacyjne														
							ze sprzedaży																			
Liczba porządkowa	Nazwa powiatów	Czynsze z domów i gruntów i inne opłaty	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek i t. p.	Dodatki na cele administracyjne	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	gruntów i realności	papierów wartościowych	z zaciągniętych pożyczek	zaliczki otrzymane i zwrócone	Budowle i konserwacye wodne	dodatki do podatków i dotacye na: fundusz dróg powiatowych	dodatki do podatków i dotacye na: powiatowy fundusz dróg gminnych	subwencye na drogi: powiatowe	subwencye na drogi: gminne	pożyczki i otrzymane zaliczki na drogi: powiatowe	pożyczki i otrzymane zaliczki na drogi: gminne	myta drogowe mostowe, przewozowe	wpłaty za nieodrobione i nieużyte prestacye w robociźnie i materyale	zwroty za utrzymanie publicznych dojazdów kolejowych	zwrócone zaliczki i dochody rozmaite drogowe	zapas kasowy z roku poprzedniego	Bonifikacya z funduszu propinacyjnego	Razem	Należytości czynne pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	1.717 96	52 80	19.369 30	17.961 48	8.902 32	. .	. .	. .	145 25	. .	20.506 18	62.525 32	. .	. .	. .	. .	4.661 .	2.478 53	1.149 27	13.828 47	43.835 45	2.276 .	199.409 32	2.329 51	
2	Bóbrka	. .	21 54	14.402 85	2.100 54	473 68	. .	460 31	. .	. .	. .	. .	50.765 .	. .	. .	. .	. .	. .	768 90	3 311 17	2.273 24	3.037 52	1.558 .	79.172 75	1.236 27	
3	Bochnia	. .	. .	29.357 62	78 01	2.006 56	. .	9.500 .	. .	33.208 37	. .	856 15	60.761 20	. .	. .	20.500 .	23.925 71	22.778 50	970 44	96 30	27.310 21	6.002 11	1.176 .	238.520 18	34.238 41	
4	Bohorodczany	. .	. .	17.119 60	680 54	. .	. .	. .	. .	1.524 65	. .	. .	12.760 17	. .	5 000 .	. .	. .	. .	560 .	. .	. .	4.441 93	744 .	42.830 89	17.851 41	
5	Borszczów	. .	. .	23.052 42	125 40	. .	. .	. .	10.000 .	17.331 64	. .	23.052 41	30.848 56	1.657 98	. .	. .	. .	3.060 04	224 94	. .	12.540 96	4.488 34	1.120 .	127.002 69	35.870 45	
6	Brody	616 .	. .	85.240 82	1.312 06	107 93	. .	. .	. .	11.774 05	. .	43.077 97	30.721 54	28.000 .	11.000 .	6.000 .	4.000 .	7.804 52	1.186 76	5.030 54	11.709 03	562 40	1.249 50	249.393 12	66.692 32	
7	Brzesko	. .	. .	19.978 .	993 67	8.486 58	. .	486 38	50.000 .	59.415 69	. .	22.979 .	55.164 10	. .	15.000 .	. .	12.000 .	9.051 84	1.424 42	. .	3.494 82	10.288 54	1.320 .	265.082 99	52.178 72	
8	Brzeżany	1.557 02	. .	47.407 59	483 10	5.207 11	. .	4.439 44	. .	3.796 94	. .	. .	50.179 88	. .	3.959 70	. .	. .	230 05	988 10	9.657 49	2.277 46	1.066 47	1.646 .	131.916 35	49.460 71	
9	Brzozów	. .	28 .	10.811 11	26 66	852 91	. .	. .	. .	7.231 74	. .	15.874 18	41.084 55	. .	. .	. .	. .	6.329 18	286 .	. .	3.680 52	7.589 61	820 .	94.614 46	12.551 51	
10	Buczacz	. .	. .	83.641 76	848 .	8.572 73	. .	. .	. .	5.056 59	. .	8.762 57	30.999 45	. .	100.954 62	. .	. .	5.200 .	819 92	2.779 88	5.595 72	909 39	3.242 .	257.382 63	16.972 04	
11	Chrzanów	1.112 .	. .	24.297 10	3.588 14	2.597 08	. .	. .	. .	3.482 72	. .	37.228 45	57.872 41	. .	13 000 .	. .	. .	22.000 .	10.370 60	2.548 49	3.498 72	17.064 70	2.976 .	201.636 41	75.917 64	
12	Cieszanów	. .	. .	22.251 21	325 87	1.538 23	. .	. .	. .	1.471 35	. .	28.919 28	22.151 21	14.000 .	. .	. .	. .	9.370 18	38 .	. .	16.853 87	1.634 92	1.299 .	119.903 12	13.166 84	
13	Czortków	. .	65 60	21.218 67	538 40	. .	. .	6.533 .	. .	783 38	. .	4.982 94	19.718 59	. .	. .	. .	. .	3.240 .	724 66	. .	8.502 50	3.184 99	1 302 .	70.789 73	4.512 62	
14	Dąbrowa	240 34	836 .	11.843 .	331 40	80 42	. .	7.108 66	11.407 19	1.409 36	. .	14.576 04	25.155 98	6.943 69	. .	. .	. .	13.593 52	155 20	. .	10.963 14	1.648 87	1.122 .	107.414 81	47.824 79	
15	Dobromil	400 .	. .	46.051 78	2.598 52	532 81	. .	. .	. .	6.716 98	. .	. .	11.552 80	. .	46.108 .	. .	9.000 .	2.248 69	147 20	2.507 15	361 40	1.414 59	1.310 .	130.949 92	53.431 55	
16	Dolina	. .	133 27	38.964 41	28.575 21	1.356 27	. .	. .	10.140 59	6.514 08	. .	. .	24.193 01	. .	. .	. .	. .	1.536 84	1.145 60	. .	11.407 25	755 .	1.632 .	126.353 53	99.037 09	
17	Drohobycz	400 .	. .	37.611 30	8.169 24	6.675 71	. .	. .	. .	49.375 44	. .	96.909 84	74.884 26	14 500 .	87.433 31	. .	6.301 87	13.307 66	1.530 61	. .	3.570 52	17.557 56	1.522 .	419.749 32	186.640 87	
18	Gorlice	449 97	. .	40.196 72	4.177 12	78 39	. .	44 25	28.307 20	22.139 41	. .	. .	72.479 02	. .	23.222 70	. .	. .	6.137 87	583 38	459 61	1.385 46	. .	880 .	200.541 10	25.520 60	
19	Gródek	1.500 .	. .	59.466 72	824 66	6.757 21	. .	. .	13.200 .	6.157 49	. .	. .	49.479 79	6 435 52	5.929 95	. .	. .	5.333 65	925 14	. .	4.826 90	. .	1.272 .	161.609 03	11.234 87	
20	Grybów	100 .	119 93	12.958 18	130 37	444 81	. .	2.282 96	. .	3.581 18	. .	9.650 43	8.023 71	1.580 .	3.800 .	. .	1.100 .	5.637 51	777 78	. .	1.719 22	897 64	754 .	53.557 72	7.824 06	
21	Horodenka	100 .	. .	52.415 20	6.304 60	. .	. .	. .	. .	1.223 77	. .	. .	25.104 91	. .	. .	. .	. .	1.777 64	17 90	. .	4.741 47	23.333 60	892 .	115.411 09	150.596 22	
22	Husiatyn	240 .	231 37	29.022 45	2.061 20	266 17	. .	. .	24.000 .	1.324 10	. .	20.309 22	28.915 98	16.000 .	. .	1.685 .	. .	3.780 .	14 .	2.369 56	513 82	282 40	1.236 .	132.251 27	51.525 68	
23	Jarosław	4.456 67	. .	27.708 82	155 38	21.755 91	. .	. .	. .	41.358 62	. .	33.874 14	158.631 93	10.000 .	30.800 .	. .	168.000 .	14.521 72	2.219 53	. .	6.906 86	3.102 09	1.776 .	520.267 72	100.597 79	
24	Jasło	1.600 .	. .	20.902 56	451 80	1.055 93	. .	. .	. .	332 14	. .	13.649 84	45.199 47	. .	9.000 .	. .	4.000 .	6.586 85	2.133 94	855 98	13.471 03	5.406 39	760 54	125.406 47	1.087 83	
25	Jaworów	. .	. .	25.861 50	561 32	1.548 52	. .	10.481 70	. .	2.405 22	. .	. .	15.920 73	. .	28.000 .	. .	. .	5.499 92	1.563 42	. .	1 374 94	12.573 51	924 .	106.714 78	66.215 31	
26	Kałusz	1.700 .	. .	25.075 15	780 20	2.287 47	. .	. .	20.000 .	20.126 32	. .	. .	20.055 42	. .	. .	. .	. .	300 .	59 20	. .	18.244 38	376 80	1.320 .	110.324 94	25.392 09	
27	Kamionka	300 .	. .	15.210 30	2.871 12	. .	. .	. .	4.000 .	4.485 55	. .	39.294 34	31.345 32	10.700 .	25.000 .	64.000 .	10.000 .	20.639 30	1.623 10	. .	61.718 51	12 54	876 .	292.071 08	112.701 80	
28	Kolbuszowa	. .	. .	12.891 55	97 98	2.265 52	. .	. .	. .	2.635 81	. .	17.079 23	13.630 88	14.000 .	. .	. .	. .	9.747 94	1.248 32	. .	6.743 94	3.063 43	786 .	84.190 55	16.715 84	
29	Kołomyja	. .	276 43	79.108 84	100 .	1.158 02	. .	21.242 92	. .	13.172 33	. .	. .	29.390 04	4.100 .	11.500 .	. .	6.000 .	9.890 .	1.682 73	583 63	3.088 68	3.420 50	1.398 .	186.112 12	29.445 52	
30	Kossów	400 .	. .	11.394 39	880 46	2.589 92	. .	. .	. .	2.351 59	. .	31.149 20	15.574 57	. .	. .	. .	. .	. .	1.117 58	. .	8.942 12	15.633 19	1 796 .	91.829 02	44.348 17	
31	Kraków	. .	1.475 02	23.124 09	55.449 41	13.309 .	. .	. .	. .	18.332 23	. .	8.671 46	60.978 29	. .	7.416 32	5.000 .	. .	3.264 10	504 .	. .	4.416 44	1.197 83	2.906 .	206.039 19	110.619 18	
32	Krosno	. .	. .	20.923 23	157 .	1.484 35	. .	. .	. .	15.877 64	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	680 .	39.124 22	4.498 98		
33	Limanowa	. .	. .	28.532 52	135 49	3.174 43	. .	. .	. .	5.997 76	. .	11.426 56	16 956 79	. .	29.000 .	. .	. .	2.922 70	191 90	846 69	3.465 91	13.684 30	1.374 .	117.708 05	5.196 34	
34	Lisko	. .	. .	13.856 42	2.015 54	2.249 85	. .	. .	. .	4.557 98	. .	11.546 52	32.524 14	. .	57.255 66	. .	. .	15.459 85	1.249 78	. .	5.024 24	4.621 17	774 .	162.335 15	6.080 96	
35	Lwów	18.159 88	191 53	63.476 21	. .	8.851 87	. .	. .	. .	11.410 86	. .	. .	73 890 .	. .	8.000 .	. .	3.000 .	. .	3.525 55	. .	793 04	3.237 48	2.360 .	196.896 42	49.070 56	
36	Łańcut	. .	. .	19.000 18	272 15	. .	. .	. .	. .	20.265 15	. .	31.799 08	63.591 30	. .	8.176 43	7.417 29	. .	11.901 93	847 58	. .	10.162 94	1.119 25	1.970 .	176.523 28	40.146 93	
37	Mielec	. .	240 .	52.413 09	5.403 37	318 77	. .	2.000 .	. .	11.908 35	1.297 38	13.252 43	47.442 28	. .	10.000 .	. .	16.000 .	3.098 88	5.508 58	. .	1.892 59	4.223 46	1.160 .	176.159 18	91.109 47	
38	Mościska	. .	. .	25.019 64	788 87	. .	. .	. .	. .	3.095 01	. .	7.926 68	18.639 14	. .	10.020 68	. .	17.599 99	13.876 65	734 90	. .	16.386 68	. .	1.078 .	115.166 24	31.934 69	
39	Myślenice	. .	. .	18.869 38	3.560 45	3.428 52	. .	8.666 67	10.000 .	1.136 68	. .	. .	26.573 83	. .	39.248 .	. .	2.000 .	4.022 24	6 .	1.717 23	7.576 07	3.319 06	1.188 .	131.312 08	4.650 80	
40	Nadwórna	. .	. .	29.236 62	10.020 50	450 34	. .	. .	. .	10.337 42	. .	. .	14.462 83	. .	10.000 .	. .	. .	4.293 38	. .	. .	10.220 37	729 20	1.536 .	91.286 66	2.662 04	
41	Nisko	. .	713 74	59.333 32	325 21	7.583 .	. .	19.066 28	. .	24.178 34	. .	. .	58.109 72	. .	10.000 .	. .	. .	6.076 73	9.218 61	6.220 27	2.232 70	2.423 30	1.298 .	201.779 22	10.208 .	
42	Nowy Targ	800 .	. .	26.535 78	320 46	558 54	. .	. .	. .	5.292 55	. .	20.332 05	18.020 23	. .	. .	5.000 .	3.000 .	3.020 .	1.057 .	. .	2.436 88	2 34	1.180 .	87.555 83	6.318 04	
43	Pilzno	. .	. .	6.044 80	436 .	8.970 04	. .	. .	15.819 45	1.843 60	. .	12.694 08	29.606 22	. .	13.500 .	. .	. .	5.418 48	545 75	. .	1.728 83	4.988 68	540 .	102 135 93	1.897 90	
44	Podhajce	. .	. .	35.508 79	191 70	. .	. .	. .	37.155 62	2.296 68	. .	. .	9.188 59	22.971 23	30.045 51	5.499 23	. .	16.262 32	877 20	. .	3.142 87	9.140 60	1.554 .	173.334 34	19.596 21	
45	Przemyśl	866 66	. .	31.944 52	1.663 66	1.673 69	. .	. .	. .	27.141 80	15.600 28	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	912 .	79.806 61	. .	
46	Przemyślany	. .	. .	14.285 88	25 12	. .	. .	. .	. .	260 .	. .	19.052 26	50.298 52	. .	21.798 73	. .	8.746 75	8.524 40	5.645 26	1.528 09	14.388 40	343 37	1.570 .	146.466 78	9.501 50	
47	Rawa	5.000 .	. .	13.852 88	83 90	9.381 94	. .	. .	. .	12.851 23	. .	11.902 28	39.026 21	33.000 .	9.719 16	. .	47.823 46	4.480 .	103 .	3.948 52	4.784 43	. .	1.785 .	197.772 01	125.296 90	
48	Rohatyn	. .	. .	17.230 99	330 .	8.258 44	. .	. .	. .	15.420 23	. .	. .	44.161 90	. .	12.794 14	. .	14.000 .	. .	2.806 56	. .	495 35	1.361 10	1.240 .	118.098 71	42.236 78	
49	Ropczyce	. .	. .	9.524 53	558 42	986 72	. .	. .	. .	3.372 87	. .	4.761 56	45.720 38	2.000 .	4.000 .	. .	. .	2.760 .	1.065 40	. .	9.051 30	9.483 81	1.350 .	94.634 99	10.370 36	
50	Rudki	380 .	. .	14.787 35	190 .	9.485 05	. .	. .	. .	971 03	. .	9.065 02	17.876 86	. .	. .	. .	. .	1.800 .	650 77	. .	830 84	18.178 18	1.007 .	75.222 10	545 50	
51	Rzeszów	. .	. .	33.252 50	10.220 40	200 31	. .	. .	. .	12.886 81	. .	95.007 02	55.631 54	14.000 .	8.000 .	46.949 39	34.700 .	36.001 14	2.987 40	1.867 74	6.243 18	15.538 73	2.088 .	375.574 16	67.126 14	
52	Sambor	. .	336 85	23.434 41	1.375 07	386 .	. .	. .	. .	23.157 44	. .	270 21	46.340 91	. .	740 22	. .	7.790 .	10.699 92	2.377 38	. .	5.342 55	559 26	932 .	123.742 22	106.638 05	
53	Sanok	3.061 84	140 .	27.926 28	161 81	. .	33 .	. .	. .	4.785 44	. .	. .	33.881 31	9.500 .	. .	. .	12.966 66	2.392 42	1.162 25	774 05	9.291 71	181 01	962 .	107.187 11	11.390 64	
54	Sącz Nowy	2.943 63	1.498 39	54.268 17	. .	15.321 15	. .	. .	. .	1.857 84	. .	31.330 35	32.797 07	16.000 .	32.000 .	. .	. .	15.577 94	317 88	. .	738 55	236 17	1.702 .	206.689 09	1.096 74	
55	Skałat	. .	. .	22.962 12	1.705 33	4.614 83	. .	. .	. .	1.447 63	. .	. .	43.053 98	. .	17.054 96	. .	. .	8.796 .	4.804 50	462 90	407 .	135 39	. .	105.444 64	17.701 33	
56	Śniatyn	. .	. .	34.969 14	20.951 01	. .	. .	. .	52.820 .	34.050 46	. .	14.048 90	. .	17.000 .	. .	. .	. .	12.900 .	. .	. .	211 .	679 73	706 .	188.336 24	7.660 41	
57	Sokal	1.562 40	320 89	73.750 95	519 80	286 42	. .	. .	. .	41.694 87	. .	6.990 20	38.188 50	37.842 98	. .	. .	. .	3.529 92	1.250 98	. .	3.617 90	58 85	1.845 .	211.459 66	20.070 24	
58	Stanisławów	2.335 .	. .	33.795 49	727 98	2.217 93	. .	. .	. .	8.882 42	. .	. .	46.872 97	. .	. .	. .	. .	6.621 66	64 98	. .	23.300 46	521 15	1.156 .	126.496 04	19.075 12	
59	Stary Sambor	889 88	. .	16.867 71	548 .	1.145 55	. .	. .	. .	13.882 60	. .	10.574 77	8.710 49	. .	. .	. .	. .	2.986 10	. .	. .	4.773 68	12.138 89	740 .	73.263 67	29.146 87	
60	Stryj	. .	354 89	25.511 79	26.698 11	211 56	. .	. .	. .	8.170 82	6.279 51	7.288 80	44.283 57	10.097 24	12.429 39	. .	. .	7.985 81	1.728 74	6.346 94	17.346 83	5.110 22	1.240 .	180.154 22	80.665 27	
61	Tarnobrzeg	. .	. .	24.563 76	3.227 15	. .	. .	56.156 23	60.000 .	24.790 38	. .	22.674 20	29.894 70	. .	17.000 .	. .	. .	15.300 .	2.993 58	. .	37.109 34	1.949 63	1.572 .	297.230 97	82.524 89	
62	Tarnopol	250 .	. .	43.070 61	. .	. .	. .	. .	. .	1.658 11	. .	. .	. .	. .	133.330 95	. .	25.500 .	12.039 .	3.645 18	. .	10.020 15	4.509 17	1.882 .	236.405 17	52.654 05	
63	Tarnów	767 .	. .	13.474 22	187 56	6.455 08	90 .	. .	. .	4.460 45	20.764 81	28.073 62	42.022 .	. .	22.254 14	. .	. .	20.531 74	8.910 35	. .	6.526 68	10.753 82	342 .	185.613 47	14.919 78	
64	Tłumacz	624 .	. .	46.346 45	24.399 65	3.323 92	. .	1.911 74	. .	12.425 41	. .	. .	46.492 66	. .	14.000 .	. .	. .	. .	140 .	. .	27.848 16	12 338 93	1.948 .	196.793 92	11.843 61	
65	Trembowla	. .	. .	39.520 37	989 56	18 97	. .	. .	. .	8.158 69	. .	22.786 51	24.049 25	. .	25.000 .	10.000 .	8.700 .	7.168 86	4.799 82	1.259 96	9.917 66	321 33	800 .	163.490 98	19.877 40	
66	Turka	. .	128 45	44.416 24	1.650 52	3.698 92	. .	1.920 48	. .	20.442 29	. .	1.000 .	17.575 83	. .	2.000 .	. .	. .	4.277 53	652 20	. .	6.484 39	2 429 26	1.452 .	119.128 11	48.893 14	
67	Wadowice	64 .	. .	34.678 09	4.342 32	. .	. .	. .	. .	70.921 67	. .	13.337 73	24.881 78	1.000 .	30.599 29	. .	. .	2.479 46	180 42	928 26	25.745 17	13.998 45	1.542 .	224.643 64	80.050 81	
68	Wieliczka	1.123 40	. .	41.141 76	1.819 66	59 36	. .	. .	. .	14.768 53	. .	6.856 .	54.858 82	2.135 .	86.277 42	. .	38.173 55	29.556 76	577 79	4.757 28	4.948 44	97 45	1.584 .	288.735 22	80.539 71	
69	Zaleszczyki	. .	. .	44.483 04	574 .	2.414 57	. .	. .	10.000 .	6.628 77	. .	13.900 95	27.145 72	. .	23.000 .	. .	12.000 .	1.660 .	368 .	4.275 66	37.414 50	412 33	706 .	184.978 54	68.935 57	
70	Żaraż	433 26	28 61	13.379 40	106 03	4.057 68	. .	2.000 .	40.000 .	11.337 56	. .	. .	41.648 14	. .	36.801 32	. .	42.028 61	4.611 50	247 08	. .	4.880 29	. .	458 .	202.018 48	85.034 59	
71	Złoczów	5.019 30	1.200 42	97.430 19	50.082 08	3.254 14	. .	14.000 .	40.000 .	2.391 44	. .	38.430 90	38.031 62	4.000 .	46.900 .	. .	. .	7.993 68	310 58	13.649 74	3.109 89	785 82	2.106 .	367.795 30	32.555 26	
72	Żółkiew	952 .	. .	22.728 37	7.365 82	29 08	. .	. .	. .	3.376 78	. .	. .	45.575 75	. .	12.054 91	. .	. .	6.174 20	2.060 28	5.346 67	9.084 20	12.541 07	1.000 .	128.289 08	11.642 08	
73	Żydaczów	800 .	340 .	23.039 21	851 72	767 23	. .	. .	12.641 14	9.803 49	. .	9.637 24	17.384 52	. .	. .	. .	. .	4.115 92	2.626 42	. .	7.559 65	2.433 40	998 .	92.997 94	8.598 63	
74	Żywiec	. .	1.219 96	11.382 84	532 28	242 74	. .	. .	. .	10 459 18	. .	13.649 62	26.867 17	. .	. .	. .	. .	11.515 .	141 38	. .	19.211 01	1.638 84	1.024 .	97.884 02	15.095 74	
	Razem	62.922 21	9.953 69	2,384.754 25	329.095 66	211.517 53	90 .	184.300 97	449.491 19	878.513 20	43.941 98	981.018 41	2,619.085 28	297.468 64	1,229.725 51	172.050 91	538.356 60	556.360 64	114.695 87	85.279 07	651.197 43	371.001 01	96.733 04	12,216.567 99		

Sumaryczne zestawienie

wydatków 74 Wydziałów powiatowych

podług zamknięć rachunkowych za rok 1901.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
Liczba porządkowa	Nazwa powiatów	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Utrzymanie budynków, czynsze za najem biur	Podatki	Koszta komisyjne	Subwencye na cele: oświaty, szkolne	Subwencye na cele: sanitarne itp.	Subwencye na budowle, konserwacye wodne itp.	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy z końcem roku	Nadzwyczajne wydatki: kupno gruntów, domów itp.	Nadzwyczajne wydatki: kupno papierów wartościowych	Nadzwyczajne wydatki: spłata długów zasiłków itp.	Nadzwyczajne wydatki: zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki na cele komunikacyjne: koszta administracyjne drogowe	Wydatki na cele komunikacyjne: budowa i utrzymanie dróg powiatowych	Wydatki na cele komunikacyjne: budowa i utrzymanie dróg gminnych	Wydatki na cele komunikacyjne: budowa i utrzymanie publicznych dojazdów kolejowych	Wydatki na cele komunikacyjne: spłata długów	Wydatki na cele komunikacyjne: zaliczki udzielone i zwrócone, wydatki rozmaite drogowe	Wydatki na cele komunikacyjne: zapas kasowy pozostały z końcem roku	Hodowla bydła	Razem	Długi i zaległości bierne, pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	8.670 11	.	1.055 90	1.126 10	132 91	1.768 38	1.028 .	1.620 .	. .	21.892 79	3.189 37	. .	. .	5.079 40	4.362 23	9.399 99	13.612 19	39 487 68	1.686 20	10.000 .	9.911 55	64.986 52	400 .	199.409 32	87.084 44	
2	Bóbrka	6 399 84	1.000 .	610 86	696 .	. .	. .	800 .	1.949 46	. .	3.318 36		. .	. .	2.666 70	. .	7.720 .	. .	43.729 74	8.448 39	. .	370 40	1.963 .	. .	79.172 75	.	
3	Bochnia	9.000 .	1.136 12	826 36	114 33	49 22	1.981 59	3.540 .	4.387 74	. .	1.787 65	2.211 79	. .	14.845 50	23.779 34	11.261 30	17.575 .	18 077 32	36.449 60	. .	41.000 .	47.930 66	2.166 18	400 .	288.520 18	49.373 71	
4	Bohorodczany	6.463 98	. .	1.440 .	. .	. .	1.379 90	100 .	3.720 .	. .	2.223 10	1.437 96	. .	. .	1.433 32	956 53	4.148 .		11.080 97	. .		192 .	7.341 13	914 .	42.830 89	21.465 87	
5	Borszczów	9.208 .	. .	929 63	. .	849 08	1.474 30	2.080 .	1.150 .	. .	2.837 40	2.358 44	. .	. .	25.330 .	5.552 55	13.676 46	22.888 15	16.770 66	544 80	11.640 51	6.461 57	3.251 14	. .	127.002 69	121.022 16	
6	Brody	16.925 40	2.370 30	1.806 22	814 84	144 20	2.162 32	. .	3.942 83	. .	63.900 37	2.256 82	. .	. .	2.395 50	3.458 .	11.092 67	69.408 12	31.753 57	11.511 06	9.916 22	7.912 13	7.478 99	143 56	249.393 12	202.821 93	
7	Brzesko	9.020 .	. .	2.102 06	800 .	177 60	562 51	1.230 .	6.149 98	. .	4.977 65	46.495 15	. .	. .	9.733 33	52.310 .	6.680 .	25.701 25	58.092 69	. .	14.733 40	16.073 98	10.043 39	200 .	265.082 99	65.982 93	
8	Brzeżany	9.461 .	1.989 36	476 50	894 87	. .	585 81	2.300 .	2.519 88	. .	8.934 89	6.053 37	. .	. .	8.418 63	27.489 35	9.687 30		38.286 88	10.212 37	2.000 .	2.001 88	1 26	600 .	131.910 35	150.984 80	
9	Brzozów	6.380 .	. .	600 .	1.910 .	. .	167 .	248 .	2.800 .	. .	1.575 75	64 75	. .	. .	5.000 .	372 .	5.225 73	12.140 14	53.406 83	. .	1.000 .	3.458 45	265 81	. .	94.614 46	22.107 19	
10	Buczacz	11.135 48	. .	1.482 61	3.087 91	. .	. .	4.800 .	5.336 28	. .	2.236 59	23.364 87	. .	. .	1.000 .	48.717 34	13.989 68	7.785 28	111.077 75	2.877 69	14.361 26	3.254 14	2.275 77	600 .	257.382 63	61.962 .	
11	Chrzanów	12.181 33	1.360 .	1.626 05	690 11	280 38	. .	. .	4.016 67	. .	3.219 09	213 93	. .	. .	6.112 66	15.852 02	33.316 17	37.561 63	67.982 35	12.876 33	. .	1.426 61	2.921 08	. .	201.636 41	75.798 40	
12	Cieszanów	9.908 24	130 .	571 32	886 95	. .	423 10	200 .	1.950 .	. .	2.308 .	4.264 06	. .	. .	3.497 82	2.896 17	2.844 .	52.576 44	12.976 20	4.073 18	8.399 20	6.749 20	5.249 24	. .	119.903 12	160.057 20	
13	Czortków	6.820 .	616 .	2.448 88	1.245 23	. .	227 28	540 20	1.200 .	. .	334 48	2.355 36	. .	4.000 .	7.968 27	2.380 37	5.940 .	5.928 62	10.326 .	. .	. .	10.544 2	7.609 92	300 .	70.789 78	46.009 46	
14	Dąbrowa	6.310 24	1.130 26	814 .	315 26	. .	869 64	300 .	909 84	. .	1.294 14	1.435 74	. .	1.929 71	3.162 04	15.734 10	9.550 02	22.873 23	23.104 15	. .	2.493 51	14.729 53	. .	459 40	107.414 81	59.876 58	
15	Dobromil	12.455 08	. .	611 41	471 30	215 03	. .	290 .	5.600 .	. .	1.328 66	2.500 05	. .	. .	550 33	33.419 35	4.532 .		38.802 02	2.115 30	23.880 02	2.675 02	1.335 47	168 88	130.949 92	64.358 50	
16	Dolina	8.240 .	1.440 .	1.340 96	5.086 24	152 11	3.169 24	. .	9.216 56	. .	14.800 30	325 28	. .	23.867 27	14.437 92	4.840 .	7.059 .		12.129 83	515 .	. .	18.610 50	723 37	400 .	126.358 53	56.360 44	
17	Drohobycz	14.933 13	1.500 .	1.854 45	588 56	14 20	552 01	3.670 80	1.216 42	. .	8.882 56	7.839 36	. .	20.000 .	29.588 15	13.514 .	12.406 .	53.352 50	112.252 27	. .	1.600 .	112.161 13	23.223 78	600 .	419.749 32	211.627 17	
18	Gorlice	8.759 92	2.000 .	614 .	2.597 84	133 60	3.473 92	3.046 .	3.072 98	. .	7.229 01	5 58	. .	. .	50.745 17	14.252 90	15.740 10		30.862 89	686 82	1.047 50	55.933 83	. .	309 04	200.541 10	112.169 94	
19	Gródek	7.865 86	. .	1 218 21	. .	668 08	1.815 43	. .	3.184 97	. .	9.314 77	4.797 54	. .	. .	25.892 19	34.214 03	9.145 28	9.837 32	45.956 37	. .	. .	4.491 95	3.012 03	200 .	161.609 03	105.021 22	
20	Grybów	4.028 .	1.040 .	580 92	992 .	. .	. .	. .	1.803 38	3.306 68	1.375 22	386 88	. .	1.932 35	2.068 .	800 .	6.874 40	8.315 87	11.655 04	. .	1.501 .	4.596 43	243 55	. .	53.557 72	29.842 .	
21	Horodenka	5.701 98	800 .	907 65	303 24	96 70	598 02	1.670 .	8.822 79	. .	21.661 02	6.424 48	. .	. .	10.341 84	3.117 85	6.705 97	5.212 04	22.204 89	. .	. .	4.251 84	16.590 78	. .	115.411 09	133.814 22	
22	Husiatyn	8.580 .	21 10	321 32	1.277 19	531 17	1.100 34	4.790 52	3.033 34	. .	6.055 09	4 23	18.120 27	. .	5.154 79	9.165 68	8.052 98	27.140 06	23.115 22	2.798 47	8.789 68	3.601 53	298 29	. .	132.251 27	218.756 36	
23	Jarosław	12.830 .	2.052 .	840 .	2.607 80	1.025 65	427 78	1.388 .	5.549 74	1.952 69	1.697 30	1.820 99	4.740 99	. .	62.231 14		25.737 .	47.852 68	114.039 04	339 .	228.561 03	1.133 22	3.441 67	. .	520.267 72	261.941 78	
24	Jasło	7.400 .	2.000 .	169 05	1.945 66	. .	. .	4.820 .	3.108 32	. .	2.088 09	2.375 85	. .	. .			4.084 67	18.511 .	8.67 63	41.903 23	958 33	2.000 .	16.453 43	13.313 21	600 .	125.406 47	4.100 .	
25	Jaworów	6.439 98	320 .	801 64	2.030 01	. .	. .	. .	1.600 .	. .	7.517 92	1.754 20	. .	416 08	17.655 30	2.247 24	6 928 .		49.399 18	. .	. .	8.855 75	749 50	. .	106.714 78	78.460 43	
26	Kałusz	6.525 14	1.000 .	747 20	449 88	1.319 42	600 .	4.813 20	. .	3.070 97	464 46	. .	10.763 77	27.791 37	9.017 63	9.319 33		21.341 43	. .	. .	12.701 14	. .	400 .	110.321 94	64.609 01	
27	Kamionka	8.120 .	600 .	1.127 85	440 35	. .	718 29	2.027 86	528 24	. .	124 82	806 76	. .	. .	10.647 26	1.400 .	13.049 46	53.900 53	94.668 75	241 06	18.843 54	70.486 97	13.137 80	1.201 54	292.071 08	174.808 41	
28	Kolbuszowa	7.808 08	720 .	338 46	826 76	50 80	663 10	1.100 .	2.500 .	. .	1 688 67	2.041 46	. .	. .	1.666 67	1.252 .	8 442 52	18.133 70	17.988 42	. .	17.512 18	3.984 73	2.473 .	. .	84.190 55	23.988 42	
29	Kołomyja	11.080 .	1.370 36	936 60	1.261 76	66 42	1.593 86	5.315 .	3.757 28	. .	7.858 28	1.383 77	. .	21.242 92	13.263 72	47.136 56	14.497 .	10.001 32	32.875 01	477 22	317 76	11.567 98	309 25	. .	186.112 12	19.664 68	
30	Kossów	7.840 .	1.796 .	200 .	277 94	. .	678 70	1.403 .	3.065 68	. .	1.034 22	2.115 68	. .	. .	844 .		8.767 .	26.752 .	12.985 96	. .	. .	3 357 38	20.555 32	156 14	91.829 02	23.880 56	
31	Kraków	13.406 16	. .	1.975 79	3.320 29	233 .	. .	. .	4.816 .	. .	12.348 66	11.829 73	. .	43.102 76	15.416 61	7.873 81	15.596 62	9.173 77	60.887 47	. .	1.200 .	4.129 37	456 21	272 94	206.039 19	86.094 97	
32	Krosno	5.508 .	964 .	1.015 14	1.856 60	. .	152 40	3.892 .	7.986 94	. .	872 24	2.955 50	6.812 58	. .	3.716 42	2.980 .								412 40	39.124 22	.	
33	Limanowa	5.503 .	576 .	322 86	417 75	. .	822 31	530 .	576 .	. .	7.159 87	. .	. .	. .	1.882 22	18.379 56	5.793 30	11.359 83	41.579 54	1.020 29	2.400 .	1.271 84	18.113 68	. .	117.708 05	12.322 89	
34	Lisko	5.785 .	. .	492 46	760 .	. .	1.115 19	727 .	3.110 .	. .	1.372 04	6.358 37	. .	. .	4.103 .	750 .	14.564 81	22.921 19	96.750 64	. .	. .	1.627 22	1.898 23	. .	162.335 13	622 34	
35	Lwów	16.052 .	1.000 .	2.678 80	18.148 27	167 09	1.743 34	960 .	2.136 .	. .	3.692 41	. .	. .	579 46	15.958 52	41.560 .	8.146 18		53.424 14	. .	6.210 14	17.701 06	8.080 02	658 99	196.896 42	221.105 38	
36	Łańcut	10 494 .	. .	637 .	1.200 .	. .	42 .	4.690 .	4.082 86	. .	3.274 72	88 70	. .	. .	9.947 27	6.616 71	8.953 98	39.527 22	59.673 58	. .	10.182 07	16.690 25	. .	422 92	176 523 28	161.219 84	
37	Mielec	7.326 .	1.855 .	1.517 75	5.286 67	. .	. .	874 .	. .	1.094 69	18.909 86	16.616 15	. .	. .	10.376 56	25.820 .	7.316 .	18.169 .	52.474 .	. .	. .	673 65	7 490 57	119 28	176.159 18	120.142 10	
38	Mościska	7.365 60	1.934 .	345 53	664 56	3.006 56	1.594 20	578 40	4.003 .	. .	2.447 20	. .	. .	. .	6.284 57	1.262 .	4.099 71	10.004 83	39.753 89	. .	17.427 10	13.900 09	. .	500 .	115 166 24	180.624 66	
39	Myślenice	7.540 .	877 12	457 46	625 46	135 70	890 07	850 .	5.673 60	3.166 67	1.068 93	3.888 04	. .	. .	12.333 27	11.460 .	5.311 77	2.021 31	54.581 44	2.883 19	. .	3.652 84	13.842 21	50 .	131.312 08	24.110 .	
40	Nadwórna	11.007 26	. .	. .	. .	. .	2 308 08	1.000 .	3.999 92	. .	12.700 34	574 67	. .	. .	15.283 82	7.554 87	4.105 .	23 799 06	. .	800 .	8.110 .	43 64	. .	. .	91.286 66	4.800 .	
41	Nisko	5.340 .	. .	2.361 50	1.553 37	94 55	1.619 54	3.507 .	7.302 28	. .	9.913 84	. .	. .	28.595 80	55.783 48	1.498 89	734 56		56.526 78	8.157 78	. .	13.012 91	5.176 94	600 .	201.779 22	5.394 03	
42	Nowytarg	7.614 20	. .	776 03	192 91	157 20	1.448 65	400 .	4.500 21	. .	4.746 79	2.212 60	. .	. .	12.167 73	360 .	10.362 60	14.073 84	10.708 44	513 38	. .	13.745 67	3.375 58	200 .	87.555 83	800 .	
43	Pilzno	4.222 30	. .	286 37	200 .	. .	. .	699 92	631 58	. .	958 77	547 14	19.639 83	. .	4.000 90	1.940 .	6.048 .	11.236 25	46.509 88	. .	800 .	4.072 36	187 04	. .	102.185 93	71.907 72	
44	Podhajce	9.408 32	800 .	459 36	570 19	52 60	. .	1.473 20	1.300 .	. .	8.799 17	5.456 81	. .	. .	40.217 08	7.464 51	12.216 32	7.795 58	58.206 62	. .	7.968 08	7.744 69	3.901 81	. .	173.834 34	132.035 29	
45	Przemyśl	14.860 .	1.800 .	2.853 02	. .	. .	. .	1.050 .	2.900 .	20.858 18	5.844 83	4.236 01	. .	. .	7.320 58	18.089 99									79.806 61	.	
46	Przemyślany	5.942 .	. .	475 30	816 42	. .	815 11	1.700 .	3.771 88	. .	1.125 31	342 64	. .	. .	. .	752 34	8.531 96	19.597 53	71.534 18	1.871 46	8.222 22	20.468 43	100 .	400 .	146.460 78	135.833 60	
47	Rawa	5.500 .	600 .	. .	1.933 64	1.622 16	1.699 67	. .	2.000 .	. .	1.852 75	722 32	. .	. .	22.800 40	4.273 98	6.224 .	60.110 54	60.705 24	1.150 23	20.540 13	6.036 95	. .	. .	197.772 01	134.965 03	
48	Rohatyn	8.104 .	360 84	1.865 79	200 02	. .	2.115 84	992 .	4.716 66	. .	5.939 53	9.355 06	. .	. .	2.625 57	4.627 82	3.830 40		71.633 24	976 62	. .	155 32	. .	600 .	118.098 71	15.661 65	
49	Ropczyce	4.499 84	. .	1.103 30	. .	. .	997 36	2.200 .	2.600 .	. .	886 36	1.681 42	. .	. .	. .	3.469 58	6.751 74	8.343 82	37.809 36	. .	18.365 60	7.926 61	. .	. .	94.634 99	.	
50	Rudki	7.479 20	1.000 .	540 .	. .	400 .	790 50	880 .	1.670 .	. .	1.805 12	10.830 55	. .	. .	1.027 96	. .	5.140 .	12.400 37	14.768 95	. .	. .	651 .	15.441 35	397 10	75.222 10	9.546 82	
51	Rzeszów	13.414 46	1.430 .	1.593 55	10.450 89	143 60	199 98	590 .	1.999 95	6.717 37	2.746 59	298 46	. .	. .	7.190 17	14.763 .	23.213 03	110.457 89	48.214 03	1.572 25	59.769 57	62.477 31	8.222 06	200 .	375.574 16	260.511 31	
52	Sambor	16.114 32	1.770 07	1.496 23	. .	455 51	2.040 23	560 .	2.680 26	. .	1.204 85	13 91	. .	. .	21.694 41	9.856 18	13.488 18	5.192 91	18.732 68	. .	6.428 .	16.929 75	5.085 38	. .	123.742 22	79.6-8 65	
53	Sanok	8.455 11	1.281 07	484 38	. .	906 11	663 40	845 .	4.700 15	. .	1.444 68	6 08	. .	. .	5.622 24	12.861 53	11.565 69	5.715 50	15.494 88	227 87	13.881 89	22.148 68	684 90	197 95	107.187 11	119.927 48	
54	Sącz nowy	8.020 .	. .	1.419 87	2 451 27	. .	1.104 48	9.430 20	1.247 83	. .	1.786 .	17.939 01	. .	. .	. .	35.640 35	15.416 .	51.500 85	43.077 01	. .	. .	6.443 62	10.762 60	. .	206.639 09	51.598 83	
55	Skałat	8.080 .	400 .	480 .	560 .	126 66	. .	3.000 .	1.200 .	. .	3.861 47	1.816 31	. .	. .	3.718 76	7.312 88	13.389 78	. .	59.577 86	536 73	. .	1.200 16	184 03	. .	105.444 64	46.658 88	
56	Śniatyn	9.519 92	960 .	863 60	1.161 31	. .	411 60	2.784 20	7.064 91	. .	6.479 74	. .	. .	23.000 .	65.180 64	26.069 69	3.996 .	13.356 30	. .	24.899 62	1.524 65	1.064 06	. .	188.3 6 24	202.336 17	
57	Sokal	11.546 58	1.080 .	1.896 04	15.548 68	913 80	1.094 74	1.300 .	14.602 89	. .	40.082 53	. .	. .	. .	19.071 70	9.866 40	9.966 80	49.748 28	26.444 27	2.125 .	. .	5.220 28	951 67	. .	211.459 66	186.011 17	
58	Stanisławów	7.445 81	1.820 .	1.611 67	2.988 20	. .	221 76	3.330 .	3.386 84	. .	5.484 59	6.185 03	. .	. .	12.376 98	3.564 .	15.064 41	3.157 02	14.728 03	. .	9.629 88	30.061 24	4.740 58	700 .	126.496 01	45.418 05	
59	Stary Sambor	8.791 60	1.791 50	475 42	. .	. .	1.066 58	. .	2.799 84	. .	3.934 75	244 75	. .	. .	12.019 10	1.950 .	3.151 80	7.594 95	10.309 29	. .	12.000 .	1.363 60	5.770 49	. .	73.263 67	24.729 .	
60	Stryj	13.643 92	2.043 12	520 83	767 59	. .	597 61	690 .	999 98	3.704 83	5.392 26	304 32	. .	26.407 58	5.789 84	2.898 92	12.411 60	18.857 25	22.839 21	6.346 94	32.133 89	23.409 15	275 38	120 .	180.154 22	96.207 01	
61	Tarnobrzeg	8.147 91	1.209 70	923 62	181 65	188 72	629 56	1.101 62	3.263 45	11.000 .	26.802 86	1.041 84	. .	81.385 .	7.340 38	28.370 93	6.520 .	28.474 75	54.053 07	. .	6.612 90	27.897 64	2.085 37	. .	297.230 97	208.169 40	
62	Tarnopol	11.230 .	2.738 .	1.608 24	1.171 13	260 78	4.131 53	1.040 .	4.402 .	. .	11.336 15	1.250 13	. .	. .	17.548 27	4.207 27	18.487 31	12.359 25	80.344 77	13.975 13	46.608 21	4.207 .	. .	. .	236.405 17	150.861 98	
63	Tarnów	7.016 83	1.608 .	831 26	2.200 .	. .	857 56	4.770 .	2.082 88	20 764 81	1.342 42	1.245 93	. .	. .	2.666 66	682 92	10.456 66	31.103 08	68.513 04	. .	2.000 .	10.710 58	16.547 55	213 29	185.613 47	69.413 88	
64	Tłumacz	10.753 36	. .	1.936 61	. .	934 66	1.922 52	46.356 10	2.000 .	. .	6.311 65	1.063 06	6.911 74	. .	2 787 84	11.919 07	10.656 67		30.300 59	2.299 44	6.960 .	45.047 47	7.837 07	796 07	196.793 92	54.326 15	
65	Trembowla	7.030 50	2.209 .	900 .	1.102 20	139 88	775 94	. .	4.999 88	. .	16.469 26	583 31	. .	. .	5.288 12	8.590 .	8.347 95	23.207 26	45.299 79	656 .	9.589 45	24.821 27	3.481 17	. .	163.490 98	100.839 22	
66	Turka	8.226 40	1.846 97	600 .	1.301 88	. .	2.128 36	2.010 .	2.680 .	. .	4.446 79	4.495 48	. .	12.780 30	27.947 10	16.145 62	1.641 .	4.922 80	16.286 79	. .	. .	10.595 64	872 98	200 .	119.128 11	70.738 12	
67	Wadowice	6.940 .	1.000 .	1.237 70	1.200 .	. .	270 20	1.247 .	6.577 27	1.200 .	33.416 02	. .	. .	. .	19.511 13	38.026 98	13.366 13	40.804 96	50.191 87	2.474 16	. .	7.180 22	. .	. .	224.643 64	131.666 66	
68	Wieliczka	8.870 .	504 10	2.023 95	889 65	. .	837 86	900 .	2.439 93	. .	4.290 86	3 42	. .	. .	37.676 08	380 .	43.719 41	. .	97.309 04	5.019 29	. .	45.314 88	37.685 49	871 26	288.735 22	392.061 67	
69	Zaleszczyki	8.908 .	1.078 80	660 42	894 .	93 66	534 59	1.300 .	6.400 .	. .	4.323 70	637 36	. .	. .	15.672 26	24.500 95	7.389 84	927 .	93.429 28	4.207 22	6.907 18	6.796 43	115 21	202 64	184.978 54	187.732 59	
70	Zbaraż	5.589 78	. .	440 .	1.300 .	. .	233 45	400 .	2.529 88	. .	3.963 93	1.367 66	. .	. .	11.672 12	44.024 22	4.549 92		90 009 20	. .	. .	34.139 55	1.798 77	. .	202.018 48	112.285 87	
71	Złoczów	11.810 .	795 .	3.105 77	5.680 53	. .	1.108 18	800 .	2.140 .	. .	73.974 59	10.314 48	. .	. .	10.406 30	88.833 35	6.195 72	47.484 58	82.025 69	10.470 62	. .	2.897 59	8.752 95	1.000 .	367.795 30	193.211 21	
72	Żółkiew	7.400 .	600 .	787 04	. .	. .	335 38	810 .	1.955 80	. .	3.325 42	1.901 16	6.906 17	. .	8.323 72	17.800 .	5.925 38		54.652 02	5.346 67	5.000 .	4.626 15	2.594 19	. .	128.289 08	56.104 69	
73	Żydaczów	9.544 92	1.900 .	858 70	236 56	344 59	1.862 73	. .	2.199 86	. .	3.934 22	. .	. .	. .	23.601 66	2.342 82	9.953 79	18.452 25	6.005 31	. .	2.856 77	4.033 39	4.875 37	. .	92.997 94	49.378 05	
74	Żywiec	4.959 89	. .	539 73	792 04	. .	188 48	1.200 .	1.325 34	. .	1.133 60	649 74	. .	. .	12.833 52	3.840 .	19.026 52	2.808 .	1.138 06	9.201 .	38.248 10	. .	. .	. .	97.884 02	9.533 87	
	Razem	650.900 98	66.223 79	76.888 21	122.361 86	16 278 40	69.821 80	163.163 22	251.158 24	76.836 89	586.159 30	259.440 86	73.895 35	341.876 10	956.366 08	951.586 26	734.318 95	1,309.726 45	3,131.860 76	142.432 49	817.158 75	985.528 04	416.411 31	19.179 40	12,216.567 99		

Alegat C. do sprawozdania Wydziału kraj. z czynności Dep. I. 1902 r.

Wykaz dochodów

podług zamknięć rachunkowych za rok 1901

30 miast (objętych ustawą z r. 1889).

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Czynsze i opłaty: z dóbr	z domów, rzeźni, budek itp.	z gruntów, kamieniołomów itp.	z lasów, wiklin itp.	z fabryk cegielń, wapienników	z koszar i kwaterunku wojska	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek itp.	Z dzierżawy praw i przywilejów: propinacya i opłaty komunalne	placowe, targowe, straganowe, sprzedaż śmiecia	miary i wagi, polowanie i rybołostwo	Taksy	Z dzierżawy dodatków krajowych konsumcyjnych	Dodatki na cele ściśle gminne: od podatków bezpośrednich	konsumcyjne: od mięsa	od wina	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży gruntów i realności	papierów wartościowych	z pożyczek zaciągniętych	zaliczki otrzymane i zwrócone	Wpływy drogowe	Na cele szkolne: dodatki i inne	Depozyta i kapitały obce	Razem	Należytości czynne pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	. .	17.250 .	323 73	13.586 24	41.184 75	. .	119 62	143.309 37	7.845 20	. .	8.169 39	. .	. .	. .	. .	63.474 16	62.387 97	. .	. .	. .	164.363 90	. .	. .	. .	522.014 83	96.605 11	
2	Bochnia	. .	21.750 55	. .	64 40	509 60	7.431 99	1.752 36	103.600 .	13.267 94	144 32	548 70	. .	8.939 32	12.800 04	910 08	5.772 47	492 46	. .	77.093 12	. .	5.787 59	. .	773 11	. .	261.638 55	23.304 17	
3	Brody	. .	6.380	464 .	. .	. .	54.373 33	396 20	84.768 08	9.210 58	1.254 64	465 40	. .	21.579 44	17.114 .	2.200 .	3.411 16	4.007 92	. .	. .	. .	6.541 76	. .	1.932 .	. .	214.098 81	29.808 16	
4	Brzeżany	. .	26.564 40	. .	. .	. .	12.372 82	. .	94.620 86	764 10	100 .	. .	10.220 83	7.028 97	8.800 .	2.178 37	1.352 24	2.526 88	. .	92.384 73	. .	4.013 80	12.438 71	. .	. .	275.316 66	27.521 03	
5	Buczacz	. .	8.217 05	. .	. .	. .	. .	. .	. .	200 62	.	. .	9.000 .	2.931 90	14.146 40	759 26	535 36	48 03	. .	. .	. .	. .	. .	15.175 27	. .	51.013 89	4.839 02	
6	Drohobycz	. .	22.574 04	50.687 41	2.056 82	. .	. .	15.613 41	108.084 .	3.895 .	22 .	30 .	. .	32.188 46	17.053 87	. .	11.554 33	3.871 21	. .	35.227 50	. .	11.563 96	. .	. .	. .	314.422 81	30.874 02	
7	Gorlice	. .	24.285 91	63 24	110 .	400 .	. .	8.740 41	57.533 70	3.936 20	655 47	104 40	13.350 .	. .	. .	900 .	9.678 33	230 17	. .	. .	. .	12.340 40	. .	64 02	. .	132.392 75	76.152 51	
8	Gródek	. .	27.832 21	10.452 09	2.270 26	. .	16.931 68	4.570 21	68.355 54	6.558 87	770 60	. .	. .	. .	. .	. .	5.581 11	225 26	16.219 .	. .	9.674 69	3.470 36	. .	494 07	. .	173.405 95	27.778 99	
9	Jarosław	. .	21.831 77	1.399 20	. .	. .	43.488 67	2.377 14	200.000 .	21.693 53	251 .	3.042 85	20.646 .	18.380 99	22.000 .	6.412 .	52.221 98	. .	. .	. .	364.000 .	49.104 90	. .	. .	. .	826.850 71	230.398 75	
10	Jasło	. .	12.155 .	805 90	. .	2.110 .	. .	720 34	61.000 .	9.824 82	16 .	1.273 18	. .	13.936 54	10.300 .	841 50	3.190 48	2.155 11	838 40	136.891 66	400.000 .	4.929 36	. .	. .	. .	660.988 29	6.651 32	
11	Jaworów	. .	12.841 68	41 50	11.945 .	1.236 33	1.308 .	11.150 98	28.100 .	4.271 05	200 99	1.350 52	10.000 .	. .	6.125 53	1.500 .	3.372 72	21 48	. .	. .	57.115 46	10.190 47	. .	1.250 .	. .	161.022 13	17.760 91	
12	Kołomyja	. .	4.656 70	7.481 05	. .	. .	80.561 96	157 31	244.609 02	11.309 31	. .	759 60	. .	46.492 02	63.798 52	8.330 .	1.290 81	5.090 81	. .	80.882 82	. .	34.134 85	. .	5.897 10	73.947 40	669.399 28	65.144 17	
13	Krosno	9.687 30	6.086 78	2.626 44	129 70	. .	. .	1.262 92	70.701 20	6.091 40	84 87	1.014 06	4.916 66	. .	4.792 89	1.045 .	2.066 78	599 49	1.600 .	21.710 35	29.500 .	4.609 34	632 58	9.000 .	. .	178.157 76	44.205 87	
14	Podgórze	. .	26.418 85	11.540 43	. .	97.724 83	624 61	1.130 20	70.971 44	30.459 22	89 70	1.632 96	57.929 40	. .	20.926 15	604 .	57.893 59	274 99	. .	. .	. .	4.563 43	. .	. .	. .	382.783 80	23.210 78	
15	Przemyśl	900 .	50.897 15	2.205 02	618 35	. .	78.962 73	1.935 76	455.115 39	. .	. .	6.781 80	37.666 67	. .	. .	. .	95.325 91	95.271 07	666 .	. .	. .	19.926 91	. .	. .	. .	846.272 76	42.071 61	
16	Rzeszów	. .	38.410 50	1.687 30	. .	48.893 42	101.459 32	125 46	103.243 70	3.910 40	487 68	2.469 54	. .	. .	36.020 .	1.920 .	8.078 06	458 95	. .	45.521 10	162.200 .	36.953 59	. .	. .	. .	591.839 02	94.959 .	
17	Sambor	. .	53.061 67	6.994 45	. .	. .	. .	2.808 34	109.582 60	7.438 58	. .	1.086 20	. .	21.750 31	11.823 21	360 .	271 40	11.140 91	176 .	. .	. .	8.014 21	. .	. .	. .	234.507 88	57.169 47	
18	Sanok	3.288 .	12.682 96	1.733 64	1.811 .	. .	23.326 28	1.154 14	68.260 10	4.274 20	151 .	1.257 52	9.186 06	12.524 65	. .	. .	22.405 17	4.945 05	. .	. .	60.000 .	5.000 31	. .	. .	. .	231.995 08	13.318 66	
19	Sącz Nowy	1.558 29	11.856 98	4.201 43	47.467 86	. .	27.883 47	1.670 56	101.661 65	5.624 75	100 81	2.499 90	. .	17.177 49	13.056 94	450 .	26.308 15	5.924 97	. .	. .	656.088 89	32.764 20	. .	3.488 .	. .	968.784 84	119.400 77	
20	Śniatyn	.	4.319 66	11.584 29	. .	. .	. .	663 11	61.673 04	5.179 16	43 .	2.040 64	. .	14.001 10	11.854 50	1.718 .	902 40	569 38	. .	9.999 .	115.046 54	6.703 58	. .	. .	. .	246.297 40	37.140 08	
21	Sokal	.	14.078 93	465 50	. .	. .	80 .	. .	25.000	1.697 34	760 02	79 20	22.000 .	15.497 19	6.018 08	300 .	17.420 64	317 80	1.167 .	. .	4.000 .	2.254 90	3.900 .	1.203 35	. .	116.240 45	4.888 07	
22	Stanisławów	59.626 61	78.780 37	1.413 .	. .	94.317 30	108.407 98	22.295 94	273.964 52	544 04	115 78	180 80	26.200 .	40.438 79	87.584 .	6.321 15	9.040 30	10.341 63	255 .	136.006 28	130.000 .	59.391 38	. .	. .	. .	1,145.224 87	277 318 65	
23	Stryj	14.313 56	60.899 78	6.552 59	10.437 24	. .	3.054 91	3.054 34	86.338	8.238 63	162 .	1.774 78	100.588 .	16.574 39	. .	. .	6.573 59	7.649 59	453 26	14.000 .	. .	17.537 55	. .	. .	. .	858.202 21	99.994 92	
24	Tarnopol	. .	5.754 62	. .	. .	. .	. .	197 40	184.100 74	17.707 38	. .	.	. .	48.616 14	.	. .	124.795 01	505 58	. .	. .	. .	8.539 81	. .	. .	. .	390.216 68	9.684 06	
25	Tarnów	4.151 80	24.065 50	1.548 24	. .	. .	45.422 30	807 .	245.729 22	9.777 13	351 02	1.579 60	17.666 67	80.682 16	31.860 .	3.410 .	12.595 66	1.719 08	. .	. .	. .	12.503 27	1.932 30	. .	. .	495.801 45	31.782 87	
26	Trembowla	. .	43.310 18	35.323 70	56.165 .	. .	434 14	350 73	. .	3.071 01	200 .	48 40	32.606	400 68	7.334 .	480 .	3.879 96	12.490 67	201 .	20.416 79	1.736 .	13.509 36	. .	. .	. .	231.958 72	24.055 93	
27	Wadowice	. .	10.360 06	1.100 94	1.589 27	. .	. .	6.415 91	56.000 .	12.486 68	302 70	494 80	10.007 39	8.020 36	9.683 17	. .	4.669 96	5.267 18	. .	38.822 69	45.581 16	2.542 09	. .	. .	. .	213.344 36	5.175 36	
28	Wieliczka	. .	6.990 15	16.125 57	883 40	. .	. .	6.972 48	36.036 17	4.043 90	68 20	. .	21.864 73	. .	7.446 64	540 .	15.729 49	1.086 18	. .	. .	. .	476 18	. .	. .	. .	117.763 09	3.433 43	
29	Złoczów	. .	10.650 .	164 10	. .	12.593 54	15.113 62	41 35	47.019 38	6.244 79	. .	2.025 66	. .	6.231 22	28.861 37	47.019 38	5.315 52	46 17	. .	. .	. .	6.540 78	. .	. .	. .	187.866 88	7.463 09	
30	Żółkiew	11.236 64	3.564 93	5.568 08	314 40	1.087 50	63.904 22	46 78	20.200 .	1.737 62	27 20	607 20	50.000 .	. .	17.000 .	1.340 .	5.817 91	7.272 79	6.350 .	. .	. .	20.383 45	. .	. .	. .	216.458 72	8.070 79	
	Razem	104.757 20	668.528 38	182.553 84	148.949 39	300.057 27	685.142 03	104.530 40	3,204.577 12	221.303 45	6.359 .	41.317 60	453.849 09	423.892 62	466.399 31	89.538 74	580.525 85	246.938 78	27.925 66	718.906 04	2,034.942 74	568.656 29	18.904 09	39.277 42	73.947 40	11,411.279 66		

Wykaz wydatków
podług zamknięć rachunkowych za rok 1901
30 miast (objętych ustawą z r. 1889).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31
Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Administracya dóbr, utrzymanie budynków, realności itp.	Czynsze za dzierżawę: prawa propinacyjnego	Czynsze za dzierżawę: krajowych opłat konsumcyjnych	Podatki, ekwiwalenty, opłaty skarbowe	Cele dobroczynne, ubogich i inne	Policya miejscowa	Aresztanci i szupaśnicy	Straż pożarna itp.	Straż polowa i lasowa	Wydatki na cele sanitarne	Oświetlenie miasta	Przedsiębiorstwa gminne i wodociągi	Dyety i koszta podróży	Rekrutacya, kwaterunek i inne cele wojskowe	Wydatki na cele: szkolne i oświaty	Wydatki na cele: parafialne i wyznaniowe	Wydatki na cele: drogowe	Wydatki nadzwyczajne: kupno gruntów, domów, budowli itp.	Wydatki nadzwyczajne: kupno papierów wartościowych	Spłata długów	Zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy z końcem roku	Razem	Wszystkie długi i inne należytości bierne, pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	28.156 .	3.356 80	4.237 66	17.897 36	. .	. .	1.175 70	21.049 19	17.511 61	691 65	1.173 42	6.048 54	5 820 58	7.310 84	49.497 71	. .	942 22	49.588 62	114 .	2.409 .	140.988 74	. .	32.081 51	91.881 28	27.282 27	10.805 13	522.014 83	1,518.352 11	
2	Bochnia	34.355 77	4.908 69	1.426 81	7.716 70	15.600 .	. .	16.242 79	740 60	1.157 05	.	1.495 47	. .	1.234 14	3.474 59	9.191 44	107 70	3.461 32	76.621 57	4.398 88	. .	. .	19.526 85	43.765 80	9.289 57	6.647 16	275 85	261.638 55	581.967 89	
3	Brody	22.644 94	4.893 16	14.993 48	3.459 83	10.400 .	. .	3.402 78	2.027 81	22.253 64	901 42	3.010 88	. .	11.421 56	8.081 14	. .	. .	74.367 55	14.764 35	. .		3.600		. .	2.917 47	17.369 03	3.589 77	214.098 81	824.272 23	
4	Brzeżany	23.498 61	360 .	1.264 57	7.341 81	49.566 02	10.000 .	6.635 18	890 58	8.356 18	58 33	7.966 84	. .	7.003 31	2.730 10	. .	510 80	5.008 62	27.407 21	. .	9.333 34	52.488 14	1.800 .	39.736 .	2.011 50	5.000 85	6.349 17	275.316 66	580.434 56	
5	Buczacz	7.920	. .	2.693 18	1.157 06	. .	. .	210 77	2.580 16	8.412 70	62 10	1.029 57	.	2.600 .	3.975 56	1.399 22	230	. .	1.248	. .	. .	.	.	10.388 90	3.240 62	3.865 96	. 09	51.013 89	152.226 26	
6	Drohobycz	38.604 61	2.200 .	2.580 22	16.166 33	. .	. .	21.321 23	8.170 65	15.214 10	205 68	11.870 57	1.208 30	9.706 13	6.556 99	1.036 80	488 16	339 14	55.252 47	1.490 .	5.181 23	34.548 41	35.227 50	. .	15.842 94	13.917 46	17.300 39	314.422 31	518.937 73	
7	Gorlice	20.554 .	1.089 .	1.411 41	2.680 27	32.100 .	12.450 .	7.460 53	560 .	1.232 07	260 55	1.615 20	. .	1.119 40	2.206 53	. .	400 .	90 .	8.597 87	320 .	1.251 17	2.307 55	. .	16.365 10	9.099 10	8.777 21	496 29	132.392 75	258.731 10	
8	Gródek	23.373 41	2.940 08	3.602 70	8.548 20	7.000 .	. .	20.729 28	4.454 85	4.608 90	353 88	5.222 44	993 68	3.620 .	1.556 78	. .	633 15	5.815 66	18.811 96	534 24	2.713 52		668 .	30.270 64	12.292 27	18.786 15	876 16	173.405 95	395.476 42	
9	Jarosław	36.162 .	3.722 81	10.073 55	13.219 34	3.000 .	21.146 36	31.914 91	. .	26.896 87	. .	23.617 90	. .	9.616 41	9.764 04	. .	901 28	11.184 42	19.274 78	71 12	22.718 14	402.150 42	15.595 93	94.658 72	56.268 82	13.030 04	1.862 55	826.850 71	1,135.766 97	
10	Jasło	11.948 20	463 .	2.550 51	8.198 46	6.400 .	. .	16.783 17	. .	9.203 51	311 11	1.626 06	. .	3.794 55	3.588 .	179 84	406 40	421 70	23.601 78	. .	5.840 69	4.044 83	186.891 66	274.837 27	3.821 39	4.105 07	141.971 09	660.988 29	403.754 88	
11	Jaworów	13.818 75	2.857 04	2.355 56	4.163 76	23.100 .	. .	3.219 28	1.573 70	4.093 85	106 42	440 94	2.455 54	3.650 07	737 88	6.007 44	268 38	. .	9.934 42	. .	6.566 74	34.794 54		20.440 23	11.862 42	4.444 87	4.130 33	161.022 16	183.319 41	
12	Kołomyja	52.358 58	4.748 12	15.530 79	35.892 84	. .	. .	16.679 61	6.464 52	36.596 49	887 34	10.128 55	. .	19.556 09	21.094 65	6.749 84	680 .	3.739 54	61.080 36	. .	. .	. .	74.091 02	135.648 96	18.723 21	140.718 01	8.035 76	669.399 28	2,570.082 36	
13	Krosno	8.362	822 .	1.038 40	2.112 80	17.500 .	5.900 .	6.452 34	516 76	4.726 20	90 .	1.999 32	180 .	6.274 45	2.280 78	. .	20 .	224 16	21.218 77	60 .	5.729 13	54.400 .	409 55	30.532 58	3.361 65	3.419 59	527 28	178.157 76	317.467 92	
14	Podgórze	40.347 .	5.147 70	6.242 51	14.119 80	. .	. .	21.783 63	7.953 46	17.508 76	57 68	14.543 29	760 .	11.610 34	54.077 36	20.640 74	198 06	571 .	25.011 47	6.100 .	22.179 43	8.814 22	. .	57.363 78	5.644 35	33.219 76	8.888 77	382.788 80	933.282 04	
15	Przemyśl	66.557 39	6.741 44	9.408 95	21.631 70	. .	37.666 67	42.821 54	5.620 .	19.861 82	2.319 56	36.172 90	2.732 68	28.292 96	34.250 75	2.103 47	. .	96.301 38	57.716 57	300 .	7.735 57	220.258 24	846 08	59.468 82	8.469 93	63.555 94	15.488 40	846.272 76	527.798 56	
16	Rzeszów	39.019 55	3.512 05	6.379 62	7.348 98	8.265 .	. .	15.217 01	1.361 50	20.439 30	107 50	11.138 49	. .	9.395 72	10.214 38	35.180 18	499 28	41.195 59	41.842 96	. .	. .	134.260 51	44.640 85	94.349 67	48.314 04	18.266 15	890 24	591.839 02	1,514.898 16	
17	Sambor	32.284 46	6.220 94	6.799 25	22.539 15	. .	. .	15.963 73	902 .	12.039 49	23 98	11.255 93	. .	7.662 33	3.347 72	. .	. .	25.503 39	15.804 42	. .	11.430 55	.	.	45.074 50	2.132 04	9.458 54	6.065 46	234.507 88	701.084 86	
18	Sanok	21.115 .	1.861 .	4.529 34	5.869 64	4.804 30	. .	13.135 28		7.985 06	54 .	2.436 46	. 80	1.415 84	4.077 28	. .	. .	5.806 26	18.534 73	1.152 34	5.007 71	46.725 92	20.348 .	37.056 02	6.338 07	23.106 28	686 35	231.995 08	627.795 52	
19	Sącz nowy	45.038 44	7.022 46	7 305 78	14.210 34	. .	. .	23.357 38	3.458 18	20.049 12	244 32	14.520 70	1.878 25	11.026 71	4.349 49	. .	1.695 02	8.315 45	48.198 67		640 80	455.237 27	196.399 15	25.502 07	52.681 72	15.238 56	7.419 50	963.784 34	1,033.648 41	
20	Śniatyn	14.300 .	4.097 49	3.162 82	3.997 80	10.809 01	. .	14.723 81	1.044 .	10.887 12	702 76	1.024 51	144 .	6.100 99	1.870 23	2.938 82	482 68	. .	17.051 83	536 84	1.756 11	57.623 92	10.000 .	9.870 94	3.484 76	65.131 53	4.621 48	246.297 40	245.141 78	
21	Sokal	11.819 33	1.216 50	2.406 25	5.095 39	. .	. .	8.259 41	2.846 .	5.880 34	316 70	950 74	502 20	20.450 78	2.449 85	. .	. .	198 54	21 375 16	378 .	2.596 02	1.000	. .	14.252 14	1.093 93	4.767 32	8.386 85	116.240 45	268.756 23	
22	Stanisławów	70.296 54	23.303 51	12.488 80	34.154 79	57.000 .	26.200 .	40.978 63	15.390 74	33.898 74	1.490 20	38.227 78	.	12.859 38	18.511 33	140.389 84	.	29.815 83	45.535 49	4.586 61	131.058 11	7.350 35	123.091 28	201.703 82	59.404 31	12.121 82	5.372 47	1,145.224 87	2,619.554 12	
23	Stryj	9.676 64	9.609 95	5.201 50	21.076 64	30.040 .	.	7.199 78	8.540 23	22.575 51	756 30	14.813 94	1.913 60	9.697 88	6.481 97	1.433 13	17 .	5.191 75	73.358 37	. .	11.381 83	392 04	. .	38.205 05	13.112 46	54.846 18	12.680 46	358.202 21	653.819 62	
24	Tarnopol	78.149 47	3.772 .	7.323 85	17.783 63	. .	. .	36.537 08	21.774 70	26.396 04	652 83	30.187 92	. .	17.706 31	7.892 62	6.027 29	1.161 60	3.797 70	39.890 90	1.927 25	.	. .	. .	6.129 83	6.856 36	75.333 60	415 70	390.216 68	66.462 11	
25	Tarnów	36.935 18	18.835 39	2.948 84	1.840 .	. .	19.333 33	44.524 62	15.009 93	42.663 37	396 04	14.095 67	. .	21.192 60	23.866 99	3.804 68	281 90	11.290 16	38.191 20	. .	15.614 96	20.670 20	. .	130.764 18	12.093 55	25.719 19	709 47	495.801 45	2,102.482 26	
26	Trembowla	11.242 60	3.917 82	1.343 80	11.691 75	. .	. .	11.586 45	. .	6.103 21	134 54	3.308 15	11.511 63	10.821 61	1.720 46	2.434 09	433 96	29.979 65	20.500 29	. .	.	. .	. .	76.239 60	11.319 31	12.843 56	4.826 24	231.958 72	306.943 34	
27	Wadowice	25.422 02	902 68	2.580 65	8.546 73	25.000 .	8.553 75	1.386 15	3.887 32	1.265 42	336 66	809 57	1.163 06	1.533 44	2.991 10	3.481 20	466 94	. .	14.965 31	. .	9.962 .	50.783 01	31.200 .	12.496 94	2.718 54	2.282 51	609 36	213.344 36	307.290 36	
28	Wieliczka	4 980 65	6.387 33	1.434 85	7.689 16	. .	. .	31.033 89	2.344 43	11.158 26	105 98	2.914 95	. .	2.166 55	1.566 14	604 14	186 62	152 82	18.172 03	. .	104 92	400 .	. .	11.703 32	1.561 60	10.512 06	2.583 39	117.763 09	308.738 32	
29	Złoczów	29.514 51	2.790 68	25.483 24	. .	. .	. .	28.534 03	3.913 50	13.481 08	1.756 90	1.196 57	. .	. .	2.759 03	. .	863 80	2.070 83	20.411 74	. .	7.018 57	2.141 96	. .	35.008 .	8.534 98	661 50	1.725 96	187.866 88	292 70	
30	Żółkiew	29.489 22	. .	1.673 77	1.754 15	7.000 .	. .	5.788 17	2.410 .	8.118 .	144 28	2.302 61	300 .	740 54	1.747 .	. .	678 12	9.426 90	14.741 .	. .	4.314 16	17.012 20	. .	82.512 49	17.062 45	5.771 39	3.472 27	216.458 72	1,069.369 33	
	Razem	887.944 87	182.644 64	160.467 61	327.844 41	307.584 33	141.250 41	515.058 16	145.485 01	440.573 81	13.528 71	271.097 34	33.787 28	258.090 17	255.551 53	293.094 82	11.610 35	375.211 58	913.693 30	21.968 58	292.543 70	1,751.990 47	710.735 87	1,666.426 38	501.434 64	700.699 51	280.962 18	11,411.279 66		

Wykaz dochodów
podług zamknięć rachunkowych za rok 1900
gmin małomiejskich i wiejskich.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Czynsze i opłaty: z dóbr	z domów, rzeźni, budek itp.	z gruntów, kamieniołomów itp.	z lasów, wiklin itp.	z fabryk cegielń, wapienników itp.	z koszar i kwaterunku wojska	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek itp.	Z dzierżawy praw i przywilejów: propinacya i opłaty komunalne	placowe, targowe, straganowe, sprzedaż śmiecia	miary i wagi, polowanie i rybołóstwo	Taksy	Z dzierżawy dodatków krajowych konsumcyjnych	Dodatki na cele ściśle gminne: od podatków bezpośrednich	konsumcyjne: od mięsa	od wina	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży gruntów i realności	ze sprzedaży papierów wartościowych	z pożyczek zaciągniętych	zaliczki otrzymane i zwrócone	Wpływy drogowe: myto drogowe, mostowe, przewozowe, kopytkowe	wartość zużytych prestacyj w robociźnie i materyale, w naturze	subwencye, ekwiwalent, zapas kasowy i inne drogowe	Na cele szkolne: dodatki i inne	Razem	Należytości czynne pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	8.831 22	17.248 25	20.766 17	18.515 54	5.003 21	3.881 70	18.363 27	11.837 88	11.889 93	4 500 78	4.459 30	. .	101.070 18	8.193 78	2.120 .	28.392 51	24.173 24	3.408 84	15.592 75	2.316 78	1.828 03	20 10	33.070 33	5.220 91	3.535 70	353.740 70	36.301 76	
2	Bóbrka	. .	1.441 78	13.805 07	1.168 20	324 60	. .	4.419 03	2.000 .	6.919 23	1.328 86	1.464 90	. .	46.275 06	5.180 84	. .	5.324 70	12.320 06	2.221 10	. .	3.079 09	1.053 62	1.300 .	19.042 30	. .	12.938 28	141.613 22	7.745 38	
3	Bochnia	. .	9.927 26	41.314 11	1.060 72	. .	. .	12.859 37	. .	8.431 19	3 495 49	6.330 59	3.883 35	49.732 18	6.207 90	846 70	4.904 25	14.113 92	1.813 40	1.015 24	9.045 90	847 56	802 04	15.796 50	. .	40.887 05	233.265 72	25.833 39	
4	Bohorodczany	2.327 95	4.414 36	4.975 27	304 50	. .	. .	2.139 13	3 000 .	3.193 93	455 .	2.535 40	. .	29.463 98	5.165 85	1.660 .	2.870 26	2.885 54	. .	12 60	268 .	617 36	855 60	8.272 30	172 36	13.737 92	89.277 61	3.326 78	
5	Borszczów	. .	3.810 76	4.541 59	. .	. .	. .	9.980 44	2.336 56	4.036 36	1.330 62	2.258 32	200 .	56.686 87	10.350 76	. .	6.642 75	18.679 57	. .	5.238 45	15.668 28	6.967 36	. .	19.848 .	. .	14.695 77	183.272 46	225.575 40	
6	Brody	2.506 .	7.205 32	5.436 73	10.231 37	1.356 60	. .	8.462 02	. .	3.795 18	1.003 88	355 44	. .	63.312 43	1.661 28	. .	15.575 23	11.662 16	548 86	. .	. .	2.448 35	. .	33.007 72	761 16	8.502 87	177.832 40	25.916 89	
7	Brzesko	20.845 69	23.482 80	6 .	9.142 70	6.801 89	. .	22.100 93	2.500 .	18.267 55	4.251 88	8.363 04	. .	74.917 34	4.760 30	. .	9.415 99	25.548 83	50 20	. .	16.015 58	8.607 61	. .	. .	. .	1.523 30	256.601 65	23.892 33	
8	Brzeżany	. .	4.349 74	1.055 44	5.371 99	336 76	. .	5.166 83	. .	3.476 50	4.925 55	. .	. .	74.043 02	2.107 50	. .	4.318 85	4.890 84	. .	. .	3.071 91	. .	. .	24.017 30	16.781 40	1.364 38	155.278 61	. .	
9	Brzozów	. .	9.246 70	5.922 86	455 28	. .	. .	6.293 69	5 337 73	6.380 68	681 78	3.094 66	. .	23.434 98	1.962 18	1.911 22	2.139 96	15.819 15	1.077 64	5.855 33	13.990 18	136 .	. .	14.304 60	34.750 01	15.055 30	167.850 43	40.640 36	
10	Buczacz	. .	790 .	13.134 12	20 10	. .	. .	3.079 25	. .	2.731 .	1.599 50	. .	. .	69.404 77	8.030 .	390 .	12.182 32	11.615 92	126 91	. .	2.241 32	59 20	. .	34.348 61	101.768 98	1.665 24	263.185 24	. .	
11	Chrzanów	. .	12.476 78	12.282 73	2.182 11	105 14	. .	1.197 44	. .	8.279 01	2.999 30	4.796 89	6.000 .	66.331 80	12.558 58	1.366 .	12.430 41	20.715 04	9.091 50	17 38	28.507 69	1.191 82	. .	23.738 .	44.387 87	50.543 30	321.149 29	5.384 19	
12	Cieszanów	12.947 86	3.074 86	4.435 92	4.474 34	. .	. .	5.210 55	15.600 .	1.098 .	1.172 58	2.813 48	. .	39.520 67	1.261 40	. .	3.183 65	8.603 29	620 .	. .	2.071 62	52 04	. .	66 82	. .	276 36	106.483 44	18.432 04	
13	Czortków	. .	10.433 .	8.340 65	. .	700 .	10.714 67	6.884 48	4.000 .	1.696 25	568 26	3.709 09	. .	57.244 59	12.309 .	385 50	3.822 80	7.622 72	902 .	. .	5.451 69	1.915 47	. .	. .	. .	. .	136.700 17	. .	
14	Dąbrowa	. .	9.993 35	21.993 84	308 48	3.254 60	. .	3.648 04	693 62	11.402 69	2.514 81	4.350 18	. .	82.294 47	4.609 .	437 77	2.451 32	9.633 13	8.773 18	16 .	10.311 33	16.823 .	. .	25.642 .	. .	505 19	169.656 .	14.677 46	
15	Dobromil	. .	13.315 14	3.024 43	4.195 28	. .	. .	5.693 12	27.264 50	2.951 17	548 75	452 64	. .	40 058 29	2.819 91	188 08	3.074 38	8.759 87	16 .	. .	4.153 12	2.175 08	. .	. .	. .	30 .	118.719 76	. .	
16	Dolina	2.447 68	19.155 58	16.827 94	4.441 50	869 88	. .	27.209 43	10.732 80	4.944 75	4.048 46	3.795 60	. .	77.125 80	. .	. .	16.756 11	15.807 21	218 12	34.840 .	31.290 07	3.982 27	867 .	. .	. .	5.350 31	277.710 51	21.030 97	
17	Drohobycz	20.883 22	4.240 50	18.675 33	11.232 09	11.982 70	. .	7.103 18	. .	414 .	2.393 73	40 96	. .	115.637 72	9.042 46	. .	6.175 97	7.632 33	. .	. .	851 36	96 .	. .	46.788 .	. .	. .	263.184 55	. .	
18	Gorlice	. .	790 82	1.657 46	1.184 17	400 .	. .	4.259 20	. .	1.267 89	1.974 76	2.384 57	. .	32.326 45	. .	. .	1.051 42	12.806 70	. .	. .	3.348 72	. .	. .	22.324 10	7.899 51	34.148 02	127.773 79	1.621 27	
19	Gródek	. .	914 04	19.312 53	1.301 36	. .	. .	7.715 76	. .	452 .	1.374 05	. .	. .	20.331 63	1.870 02	45 .	16.161 56	5.399 14	. .	. .	2.000 .	. .	. .	. .	. .	467 .	77.344 09	7.809 33	
20	Grybów	. .	8.091 17	2.237 50	2.502 82	. .	. .	4.462 25	21.617 40	5.816 94	192 66	2.511 52	. .	33.219 09	1 194 10	. .	28.831 20	5.826 26	269 92	. .	11.082 87	1.897 28	12.230 60	. .	. .	596 92	142.080 51	7.689 54	
21	Hordenka	. .	6.385 43	7.226 24	. .	. .	. .	4.606 10	. .	12.116 07	168 20	5.185 48	. .	62.489 67	9.778 78	. .	6.275 40	13.533 81	. .	1.312 62	497 95	1.886 94	. .	. .	. .	. .	133.462 69	. .	
22	Husiatyn	. .	8.445 40	5.202 21	387 30	. .	. .	8.850 74	826 52	10 200 04	846 86	7.481 04	. .	42.286 74	12.040 82	. .	7.104 55	11.551 92	34 .	1.600 .	6.867 61	675 40	. .	15.544 10	5.286 50	15.044 49	160.276 24	30.501 77	
23	Jarosław	. .	9.243 44	28.193 80	7.618 31	. .	. .	11.709 39	. .	7.843 51	4.598 16	6.380 38	. .	41.960 21	6.140 16	1.678 60	11.498 16	13.067 42	50 .	. .	1.411 .	3.050 31	. .	33.772 .	3.760 48	507 75	192.488 08	. .	
24	Jasło	2 455 80	5.636 91	6.772 06	203 26	. .	. .	7.980 74	. .	7.617 50	1.930 05	554 46	. .	45.429 91	3.553 43	. .	5.876 96	6.421 53	. .	. .	15.247 06	33 87	. .	35.406 63	. .	15.466 71	160.588 88	23.748 20	
25	Jaworów	. .	112 .	7.706 58	2.493 20	. .	. .	3.764 90	800 .	1.633 81	1.412 16	1.809 60	. .	34 360 93	2.158 82	102 .	2.816 12	6.173 25	. .	. .	3.449 64	47 44	. .	13.196 .	5.765 36	16.008 83	103.750 64	90.449 26	
26	Kałusz	1.622 90	7.314 31	14.772 19	3.519 52	. . 16	. .	9.593 13	10.676 .	6 852 25	2.024 39	1.708 43	. .	29.268 38	155 50	. .	14.511 28	6.440 45	. .	273 44	62.818 09	277 52	1.113 22	. .	. .	8.037 03	180.978 19	80.524 90	
27	Kamionka	. .	5.645 26	23.398 21	6.836 33	2.757 79	. .	11.765 20	6 749 62	2.693 54	2.845 21	5.717 57	. .	75.373 59	7.092 24	. .	11.986 42	12.493 25	85 .	3.301 49	10.099 76	2.184 02	1.990 87	4 .	. .	10.261 02	203.280 39	. .	
28	Kolbuszowa	. .	10.521 26	3 299 22	4.396 47	20 .	. .	6.006 52	5 192 86	11.947 75	1.844 12	4.943 14	. .	37.311 94	3.556 52	201 36	1.028 33	5.650 46	162 08	. .	2.652 30	1.061 45	. .	. .	. .	. .	99.795 78	. .	
29	Kołomyja	21.735 04	765 20	9.862 12	505 88	. .	. .	2.331 50	. .	10.499 71	3.184 30	711 28	2.191 46	59.257 38	542 84	. .	2.485 64	17.052 90	190 .	4.969 14	32.577 80	1.874 35	35 90	18.913 06	. .	240 30	189.925 80	. .	
30	Kossów	. .	3.477 11	18 115 61	7.602 01	. .	. .	940 60	5.800 .	3.234 92	544 08	194 90	. .	57.261 14	11.098 24	795 46	11.439 43	21.085 24	1.057 81	13.079 35	2.042 19	1.465 95	. .	27.813 02	. .	1.773 15	188.820 21	23.221 61	
31	Kraków	. .	15.139 88	18.737 02	. .	. .	. .	2.705 16	1.120 .	1.633 .	4.514 09	5.677 69	. .	42.129 31	4.908 92	24 .	81.732 27	17.586 19	40 .	. .	54.041 30	2.330 15	. .	. .	. .	50.845 96	303.164 94	1.153 88	
32	Krosno	4.277 .	8.338 04	49 60	. .	. .	. .	6.884 04	. .	2.651 82	1.040 84	. .	1.600 .	26.323 46	3.251 40	1.672 14	5.258 88	8.777 80	. .	. .	133 36	. .	. .	29.779 40	19.354 .	10.973 99	130.315 77	126.529 98	
33	Limanowa	6.340 10	940 .	10.509 86	. .	. .	. .	12.821 31	60 .	6.102 15	1.078 82	1.533 20	. .	20.385 85	640 01	. .	1.143 85	5.894 08	700 .	. .	61.624 47	468 34	. .	. .	. .	. .	130.242 04	5.744 91	
34	Lisko	6.575 28	20 .	391 .	. .	. .	. .	2.693 33	. .	12.163 78	1.069 20	. .	. .	41.014 42	10.551 29	. .	6.377 88	577 56	. .	. .	974 .	. .	. .	26.682 .	. .	. .	109.089 75	. .	
35	Lwów	17.279 01	7.791 55	31.755 69	4.207 75	. .	. .	9.645 33	5.340 .	8.934 36	5.858 68	928 93	. .	106.688 85	9.354 27	65 60	12.937 15	21.636 19	11.920 60	. .	31.258 74	12.932 42	. .	28.417 40	84.475 92	3.257 32	414.680 76	98.244 27	
36	Łańcut	. .	20.861 01	21.961 .	1.364 84	612 54	2.243 22	16.544 59	. .	12.151 24	3 297 19	14.634 36	. .	71.795 37	12.697 65	21.682 50	19.134 46	21.042 92	4.105 19	. .	7.436 08	2.020 37	960 44	23.436 .	53.436 42	. .	331.417 39	2.236 14	
37	Mielec	4.334 .	11.650 30	607 70	. .	. .	180 04	5.171 81	7 200 .	4.840 60	1.569 92	2.495 11	. .	42.092 25	12.613 .	666 80	8.126 47	4.578 57	4.550 .	4.431 03	13.135 72	2.173 34	. .	15.163 20	7.997 12	2.207 27	155.784 25	6.837 56	
38	Mościska	10.545 50	17.993 02	1.890 54	1.162 24	. .	. .	12.594 55	9.907 28	7.205 89	1.106 82	2.771 03	. .	38.746 17	3.178 76	240 .	4.730 39	9.717 57	1.731 96	. .	2.321 30	800 79	. .	14.291 70	9.545 20	2.287 30	152.768 01	74.116 03	
39	Myślenice	19.483 55	2.406 20	14.625 16	. .	. .	. .	11.942 19	42.754 .	7.866 43	2.086 56	3.242 38	. .	40.108 99	1.569 73	. .	6.334 10	17.390 88	3.403 .	3.352 .	5.783 13	1.236 76	. .	35.018 .	. .	. .	218.598 06	26.916 08	
40	Nadwórna	9.839 06	13.749 44	1.532 63	3 320 45	. .	. .	1.395 77	6.000 .	4.185 50	3.894 78	2.393 72	. .	39.536 04	6.543 .	. .	19.159 01	12.190 07	121 80	. .	1.243 68	966 12	. .	26.068 .	13.837 32	13.148 74	179.125 13	20.091 43	
41	Nisko	197 80	10.633 64	1.425 77	2.022 18	. .	. .	3.064 35	28 35	275 09	2.068 94	. .	. .	30.034 75	. .	. .	2.171 79	7.117 89	787 84	. .	4.023 89	. .	. .	14.977 60	80 .	. .	78.909 88	19.109 90	
42	Nowy Targ	19.898 88	7.209 50	21.911 19	6.413 30	. .	. .	11.296 55	54.379 .	3.190 95	2.207 07	4.764 89	. .	49.780 33	3.282 .	890 .	10.180 80	11.265 02	. .	. .	8.020 98	8.848 20	. .	. .	. .	. .	223.538 66	. .	
43	Pilzno	1.768 90	2.174 38	49 88	. .	. .	. .	4.664 07	19.080 .	7.002 55	809 02	. .	. .	16.031 39	1.666 45	1.666 45	4.024 72	2.992 32	11 80	4.882 60	16.150 .	1.458 .	. .	11.627 40	15.188 42	9.472 94	120.721 29	7.306 52	
44	Podhajce	735 .	1.151 75	13.903 09	843 26	. .	. .	5.216 72	2.880 64	301 20	7.361 53	. .	. .	43.264 21	6.550 .	381 .	11.080 01	9.151 43	. .	. .	3.246 28	223 76	. .	24.862 60	. .	625 .	131.777 48	. .	
45	Przemyśl	. .	5.088 89	35.995 96	8.134 12	. .	. .	18.665 58	. .	. .	3.780 97	8 .	. .	27.735 66	60 .	1.572 40	5.221 51	11.952 03	1.475 08	. .	7.139 41	846 62	. .	. .	. .	. .	122.676 23	22.571 61	
46	Przemyślany	3.933 66	10.625 65	5.959 86	983 46	864 .	3.148 62	. .	9.224 36	1.074 80	82 60	4.200 .	52.333 79	1.390 .	. .	9.008 45	6.175 59	. .	. .	2.736 01	2.264 67	. .	34.956 14	. .	831 80	149.293 46	9.557 42		
47	Rawa	12.000 .	20.883 62	9.533 12	10.792 06	102 98	272 61	12.403 26	1.239 98	6.061 84	1.625 72	4.379 83	. .	48.815 18	4.140 .	302 24	13.569 90	17.817 81	1.288 .	22.255 82	10.092 95	17.971 02	608 04	209 26	8.213 20	8.822 76	233.400 70	. .	
48	Rohatyn	19.577 67	9.037 83	4.676 01	10.932 36	842 86	801 68	2.474 06	21 000 .	13.990 18	857 32	68 .	15.480 .	35.954 92	6.760 10	82 48	34.079 17	14.704 91	264 08	2.237 39	30.857 81	3.878 01	. .	35.596 70	50.742 74	15.360 22	328.256 .	26.849 03	
49	Ropczyce	. .	23.915 71	8.940 38	19 40	. .	. .	6.416 82	6.296 .	6.845 83	1.714 20	3.071 74	1.004 .	44.241 94	4.400 02	607 92	11.470 99	6.221 44	. .	2.657 19	30.404 97	1.397 40	. .	. .	. .	. .	159.635 95	. .	
50	Rudki	. .	5.761 20	7.582 80	68 .	. .	. .	3.008 64	. .	11.880 .	388 28	. .	4.110 40	33.447 66	. .	. .	6.393 44	5.983 20	. .	. .	12.000 .	. .	. .	. .	. .	. .	90.618 62	. .	
51	Rzeszów	7.881 03	9.936 06	. .	618 52	200 .	8.177 90	3.103 .	8.307 52	2.635 63	120 80	. .	71.587 59	11.274 92	34 .	10.023 06	23.745 79	2.774 98	. .	39.849 23	1.890 40	. .	. .	. .	3.937 94	206.098 37	61.040 88		
52	Sambor	22.640 36	1.570 38	15.052 76	4.087 48	. .	. .	6.607 40	. .	. .	4.108 02	. .	. .	26.565 96	. .	. .	7.860 14	7.616 60	. .	. .	2.100 .	. .	. .	. .	. .	1.526 58	99.735 68	9.925 52		
53	Sanok	386 .	4.553 06	11.775 21	4.541 85	787 46	. .	8.107 73	2.818 12	3.854 47	1.646 50	653 76	. .	43.280 39	1.698 09	50 .	7.407 65	6.135 71	377 20	27.215 97	15.975 43	6.564 70	409 36	33.395 60	. .	561 20	181.695 76	2.687 61	
54	Sącz nowy	. .	14.779 36	3.345 60	17.759 06	2.413 40	4.524 04	24.255 77	26.200 88	8.470 10	2.253 09	4.382 40	859 46	47.855 25	3.409 26	100 .	2.686 85	13.382 90	812 60	. .	1.200 .	16.189 47	. .	. .	. .	. .	194.879 49	. .	
55	Skałat	. .	2.823 80	6.701 14	. .	. .	. .	11.678 37	. .	3.756 03	148 76	. .	. .	60.559 42	11.696 99	. .	10.137 02	15.820 58	1.654 80	. .	28.578 55	2.819 30	. .	. .	. .	18.772 74	175.147 50	. .	
56	Śniatyn	16.681 79	14.089 26	22.683 71	3.392 18	. .	. .	3.197 46	59.280 27	7.777 10	659 40	. .	. .	40.017 35	11.808 75	1.035 16	20.029 90	9.818 90	330 18	. .	12.656 51	6.831 99	. .	. .	. .	. .	230.338 91	47.203 85	
57	Sokal	. .	15.317 97	9.492 09	15.515 84	3.833 98	1.200 .	20.746 38	22.049 38	437 17	1.047 78	4.670 78	. .	60.885 06	9.883 91	340 .	19.927 14	25.987 65	3.066 .	6.682 55	15.137 68	3.123 54	620 .	. .	. .	29.173 01	279.137 91	. .	
58	Stanisławów	35 20	13.395 62	52.836 47	6.788 20	2.720 82	. .	6.613 07	84 .	559 10	2.232 70	1.505 28	. .	47.259 59	12.320 .	201 34	5.780 67	23.442 75	2.688 80	. .	110.781 33	25.512 64	410 .	. .	. .	765 42	315.932 90	21.993 81	
59	Sambor Stary	10.912 09	5.125 58	4 278 52	548 49	. .	. .	2.011 22	24.393 34	226 83	687 18	. .	. .	23.348 54	4.000 08	40 .	2.054 23	4.524 96	. .	1.829 96	25.125 14	695 12	. .	. .	. .	. .	109.801 28	. .	
60	Stryj	3.884 36	12.182 74	1.518 79	70 .	. .	. .	2.663 30	. .	4.808 23	2.851 99	2.130 72	. .	48.078 62	. .	. .	7.906 43	6.857 64	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	24.258 86	117.212 18	. .	
61	Tarnobrzeg	6.357 98	35.241 09	8.603 16	2.479 40	. .	. .	2.509 60	. .	4.108 99	3.794 32	4.717 58	1.783 35	51.425 60	9.253 72	260 .	10.595 67	10.019 29	1.168 48	144 96	9.411 83	5.132 13	. .	14.657 60	10.252 74	1.405 40	193.322 87	25.469 39	
62	Tarnopol	3.115 26	18 545 73	134 70	993 09	. .	. .	10.228 14	. .	2.820 08	762 04	2.898 64	. .	65.357 85	4.678 90	. .	4.734 14	7.622 16	472 46	22.562 84	7.860 83	37.090 70	. .	12.992 40	59.428 79	25.699 77	287.998 52	54.230 76	
63	Tarnów	7.440 50	5.771 49	542 24	. .	. .	. .	8.467 60	100 .	2.552 42	2.128 .	992 38	. .	21.098 21	876 40	483 11	733 71	9.917 19	44 .	2.270 78	1.787 08	140 .	. .	. .	. .	13.736 53	79.081 64	6.987 13	
64	Tłumacz	996 60	4.017 74	7.727 80	1.230 36	. .	. .	2.586 20	. .	8.018 24	1.026 90	2.973 32	. .	60.135 10	15.983 41	141 .	6.539 28	16.626 92	. .	. .	8.629 87	720 88	. .	51.438 .	. .	. .	188.791 62	60.322 97	
65	Trembowla	1.596 86	16.401 14	530 .	. .	. .	. .	3.083 20	682 50	3.875 70	382 42	1.043 08	2.526 84	54.380 43	1.207 54	1.080 .	3.800 02	13.925 97	378 78	1.600 .	1.657 .	2.051 82	. .	13.652 .	13.603 56	. .	137.458 86	28.699 43	
66	Turka	1.913 13	3.054 54	3 473 39	. .	. .	. .	2.816 75	. .	2.138 47	102 12	1.293 92	. .	28.548 64	4.649 68	. .	2.791 33	6.185 30	. .	5.880 40	2.332 40	414 38	. .	24.165 50	8.375 61	. .	98.130 56	. .	
67	Wadowice	13.909 42	11.732 75	2.350 24	1.055 .	. .	. .	17.343 36	6.306 97	15.171 76	4.436 77	3.209 54	. .	61.373 02	1.120 12	5.992 12	9.976 27	22.025 74	381 53	11.101 46	17.734 28	4.378 56	. .	32.359 .	6.766 31	6.695 22	255.422 44	15.530 98	
68	Wieliczka	703 03	13.919 43	1.688 86	. .	. .	. .	12.580 57	. .	2.044 .	4.604 42	. .	190 .	28.245 36	. .	. .	9.340 .	19.010 27	. .	2.157 .	1.088 01	2.794 13	62 65	26.180 75	8.039 35	36.801 82	168.944 65	1.147 07	
69	Zaleszczyki	31 98	1.470 08	2.188 81	. .	. .	. .	8.554 07	4.200 .	1.311 62	414 50	4.443 31	. .	46.568 05	4.132 50	100 .	4.578 54	49.353 72	. .	. .	5.645 96	48 .	. .	. .	. .	5.231 34	138.274 48	12.914 07	
70	Zbaraż	569 .	925 50	6.396 04	142 80	. .	. .	5.534 75	. .	1.503 20	246 38	594 16	. .	39.432 94	4.507 92	6.000 .	7.261 16	8.084 99	10 .	. .	4.607 48	4.028 47	. .	13.334 .	16.369 94	530 65	120.076 88	. .	
71	Złoczów	4.937 72	24.836 85	12.939 60	2.213 14	. .	. .	8.088 44	509 40	2.290 18	1.381 36	5.961 05	. .	83.912 01	4.398 92	. .	2.962 93	13.711 47	52 40	. .	7.559 86	211 88	. .	50 40	. .	8.675 57	184.638 18	35.408 27	
72	Żółkiew	7.530 14	616 .	1.908 80	80 .	. .	. .	7.550 42	. .	. .	1.120 24	. .	. .	34.747 35	. .	. .	4.184 .	5.626 96	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	498 42	63.863 33	. .	
73	Żydaczów	2.273 12	7.726 93	58.558 47	13.274 62	. .	. .	22.551 20	14.200 .	8.456 51	4.609 50	3.569 49	6.830 97	. .	1.815 .	248 .	12.049 04	16.066 54	. .	. .	5.996 21	1.680 56	362 50	. .	. .	32.930 59	213.198 25	29.764 75	
74	Żywiec	. .	20.775 58	1.988 70	17.488 78	21.052 22	. .	2.045 42	. .	15.752 52	2.455 44	780 50	. .	67.593 31	3.406 54	7.080 .	4.342 14	11.121 82	160 .	. .	10.200 .	2.341 18	758 18	. .	. .	2 321 03	191.644 38	23.814 46	
	Razem	194.883 43	580.313 77	939.387 02	327.790 28	88.351 62	24.881 96	594.502 30	477.178 60	416.336 36	153.843 44	180.395 05	50.809 81	3,550.137 40	368.071 46	65.165 95	710.567 40	917.340 44	75.545 12	207.885 24	940.962 67	259.628 12	22.908 80	1,008.163 14	612.261 48	604.019 68	13,370.928 54		

Alegat F. do sprawozdania Wydziału krajowego z czynności Dep. I. 1902 r.

Wykaz wydatków

podług zamknięć rachunkowych za rok 1900

gmin małomiejskich i wiejskich.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Administracya dóbr, utrzymanie budynków, realności itp.	Czynsze za dzierżawę: prawa propinacyjnego	Czynsze za dzierżawę: krajowych opłat konsumcyjnych	Podatki, ekwiwalenty, opłaty skarbowe	Cele dobroczynne, ubogich i inne	Policya miejscowa	Aresztanci i szupaśnicy	Straż pożarna itp.	Straż polowa i lasowa	Wydatki na cele sanitarne	Oświetlenie miasta	Przedsiębiorstwa gminne	Dyety i koszta podróży	Rekrutacya, kwaterunek i inne cele wojskowe	Wydatki na cele: szkolne i oświaty	Wydatki na cele: parafialne i wyznaniowe	Wydatki na cele drogowe: gotówką	Wydatki na cele drogowe: wartość wszelkich z użytych prestacyj	Wydatki na cele drogowe: zapas kasowy drogowy z końcem roku	Wydatki nadzwyczajne kupno: gruntów, domów, budowli itp.	Wydatki nadzwyczajne kupno: papierów wartościowych	Spłata długów	Zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy z końcem roku	Melioracya	Melioracye	Razem	Wszystkie długi i inne należytości bierne, pozostałe z końcem roku	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	40.650 21	1.078 12	6.136 87	12.952 42	. .	. .	16.756 84	13.040 59	17.682 04	777 41	4.661 78	2.135 96	8.022 82	4.699 .	3.969 60	. .	1.259 14	57.482 91	8.879 92	5.849 75	32.130 88	3.827 98	15.498 22	4.161 .	19.378 69	1.604 78	45.481 70	26.683 12	. .	. .	358.740 70	315.158 48	
2	Bóbrka . . .	23.246 68	. .	3.627 78	1.532 87	. .	. .	12.367 85	220 32	5.115 37	323 39	1.335 66	2.089 .	3.870 72	1.012 10	2.243 08	. .	1.068 40	15.901 79	985 02	2.045 11	19.048 80	. .	10.639 82	. .	9.348 25	314 .	16.183 23	9.099 08	. .	. .	141.613 22	52.633 39	
3	Bochnia . . .	33.867 69	116 .	9.158 42	1.713 70	. .	. .	16.968 49	2.580 28	2.668 66	988 08	2.108 08	. .	378 48	674 14	11.762 89	. .	1.272 55	34.352 50	6.534 55	962 82	15.796 50	. .	. .	3.621 02	17.886 58	525 22	12.674 56	57.164 56	. .	. .	283.265 72	90.858 12	
4	Bohorodczany	17.586 96	488 33	2.825 49	3.705 68	. .	. .	6.993 73	206 39	4.290 39	66 53	1.439 64	1.114 31	1.330 65	265 82	308 52	1.668 13	237 80	11.502 39	866 22	851 66	7.673 08	50 88	1.562 .	. .	15.185 21	178 60	5.905 67	3.523 58	. .	. .	89.277 61	10.182 07	
5	Borszczów . .	33.611 24	102 20	4.584 42	976 74	. .	. .	3.349 35	611 60	10.178 65	137 58	1.321 22	. .	3.218 26	599 41	. .	. .	802 57	28.058 80	490 23	. .	19.848 .	. .	11.415 38	1.000 .	16.236 02	4.214 28	27.737 33	14.789 28	. .	. .	188.272 46	22.493 35	
6	Brody	26.738 17	280 95	4.166 54	8.286 92	10 40	. .	13.197 29	664 20	4.726 42	253 47	3.281 93	3.372 97	2.921 54	219 26	908 57	1.160 08	2.060 86	18.139 59	12.372 71	1.810 60	38.089 82	408 06	1.653 28	2.850 .	10.566 22	3.591 85	12.040 86	9 570 84	. .	. .	177.882 40	33.802 01	
7	Brzesko . . .	35.287 68	166 36	4.529 49	19.563 27	. .	. .	14.943 73	1.228 40	5.415 77	409 99	1.411 68	902 .	10.758 98	896 04	5.256 71	5.481 43	1.757 14	62.338 26	21.313 82	. .	. .	. .	2.486 07	862 90	19.976 11	3.104 51	6.816 07	32.346 24	. .	. .	256.601 65	. .	
8	Brzeżany . .	26.385 12	3.204 68	2.517 39	12.329 68	305 80	. .	6.639 59	126 .	241 42	78 08	2.931 53	50 .	4.037 72	223 62	. .	4.888 21	471 39	24.263 10	882 47	3.809 42	24.016 60	16.419 48	. .	. .	7.790 44	127 20	8.167 68	5.877 04	. .	. .	155.278 61	118.589 49	
9	Brzozów . . .	18.726 34	57 29	1.673 35	3.093 31	. .	. .	5.393 50	195 87	5.923 54	158 52	1.375 56	578 50	3.559 22	673 98	. .	. .	1.021 47	20.052 87	. .	35.629 74	14.304 60	. .	5.218 10	7.085 32	12.582 15	83 02	11.782 81	18.886 37	. .	. .	167.850 48	75.516 95	
10	Buczacz . . .	31.272 96	300 .	12.131 85	. .	. .	. .	11.390 35	74 89	. .	4 03	35 40	. .	. .	. .	. .	. .	336 .	28.298 47	605 84	100.762 89	34.185 .	1.275 .	. .	. .	1.514 90	19.981 82	20.566 84	. .	. .	. .	268.185 24	. .	
11	Chrzanów . .	30.491 18	720 .	9.304 04	47.447 25	. .	. .	6.940 47	1.920 98	19.873 74	1.139 61	2.442 36	2.167 .	5.290 68	3.127 52	. .	. .	3.405 81	50.543 80	5.902 28	44.387 87	23.738 .	. .	7.085 68	13.030 58	18.264 37	291 70	18.031 11	15.653 86	. .	. .	321.149 29	100.417 82	
12	Cieszanów . .	26.540 53	366 62	2.887 36	2.450 76	2.002 50	. .	11.951 50	861 82	3.140 10	90 10	899 58	1.791 32	1.027 76	425 36	. .	2.525 24	687 94	18.275 51	18 .	. .	. .	. .	266 20	1.438 02	5.574 04	1.405 52	7.852 96	10.851 55	707 95	. .	106.483 44	20.643 94	
13	Czortków . .	23.856 65	542 .	5.219 45	12.113 98	. .	. .	6.702 57	406 34	6.849 90	218 84	1.672 50	5.749 .	2.727 54	1.644 47	. .	. .	1.206 28	17.346 85	3.379 65	1.739 19	. .	. .	1.984 02	885 .	21.488 43	1.889 74	9.704 81	9.978 46	. .	. .	186.700 17	. .	
14	Dąbrowa . . .	19.788 26	. .	3.170 21	20.519 99	. .	. .	11.996 10	747 38	2.518 80	120 45	118 .	70 .	5.690 91	608 36	3.856 25	. .	511 74	15.214 61	1.961 51	162 20	25.642 .	. .	8.906 16	9.874 .	14.244 18	10 .	11.867 17	12.555 72	. .	. .	169.656 .	125.658 34	
15	Dobromil . .	18.511 50	1.288 80	2.028 70	3.382 51	6.098 52	. .	10.752 89	1.240 53	5.898 88	274 64	2.109 86	2.843 26	2.299 84	444 18	2.108 28	1.487 95	1.093 25	27.100 33	2.094 74	1.202 81	. .	. .	. .	. .	6.781 54	1.470 43	4.943 62	18.067 70	. .	. .	118.719 76	. .	
16	Dolina . . .	31.604 31	2.242 77	3.782 52	9.263 74	. .	. .	17.747 85	3.167 85	12.827 .	217 20	3.588 84	1.835 17	10.595 19	2.385 84	. .	4.896 45	1.110 60	41.894 28	3.472 25	1 60	. .	. .	4.619 48	58.571 22	15.542 29	1.018 21	25.078 77	22.257 13	. .	. .	277.710 51	14.160 64	
17	Drohobycz . .	37.563 47	48 .	7.426 12	5.216 81	. .	. .	48.024 61	593 85	15.640 98	655 68	3.760 23	8.654 42	5.241 03	6.300 .	. .	878 74	377 18	17.795 06	3.080 39	2.144 70	45.755 80	. .	. .	. .	5.844 25	550 .	9.990 58	24.813 82	9.539 85	8.839 08	268.184 55	. .	
18	Gorlice . . .	15.539 20	. .	1.505 16	1.249 13	. .	. .	1.659 77	. .	4.052 70	120 84	12 20	670 .	2.525 56	. .	. .	. .	649 62	36.434 47	16 .	7.899 51	22.324 50	. .	. .	. .	7.201 33	. .	11.693 08	14.220 72	. .	. .	127.778 79	6.078 29	
19	Gródek . . .	19.838 34	. .	1.881 43	4.841 63	. .	. .	11.109 11	101 .	1.608 02	100 46	3.615 92	. .	101 64	377 50	. .	1.885 52	896 72	3.102 51	. .	. .	. .	. .	2.477 38	. .	871 02	2.000 .	23.358 49	177 40	. .	. .	77.344 09	6.659 70	
20	Grybów . . .	12.695 45	. .	2.452 62	5.196 06	. .	. .	8.630 88	486 81	5.786 71	448 25	562 96	2.098 78	8.213 29	226 12	120 60	2.045 06	932 20	18.378 51	1.316 40	304 29	11.782 30	448 80	1.071 .	. .	35.856 21	7.229 27	5.733 47	8.093 24	2.022 28	. .	142.080 51	54.111 04	
21	Horodenka . .	29.175 48	205 16	9.619 88	8.671 25	. .	. .	9.113 19	1.671 75	6.685 77	148 71	5.826 78	10 .	1.764 75	1.055 53	. .	1.894 32	698 09	16.592 84	2.156 .	. .	. .	. .	4.923 58	. .	5.041 84	926 68	19.044 14	8.242 45	. .	. .	138.462 69	. .	
22	Husiatyn . .	24.983 78	76 74	5.865 40	11.547 72	. .	. .	4.119 64	331 52	6.993 15	20 80	6.461 50	. .	9.060 20	1.318 18	. .	. .	549 71	21.099 94	448 26	2.500 90	17.907 88	988 29	600 .	2.280 .	15.616 65	1.487 .	16.554 63	9.969 90	. .	. .	160.276 24	147.459 54	
23	Jarosław . .	32.585 35	501 43	3.172 91	6.931 80	. .	. .	25.263 03	413 33	6.611 51	88 46	1.241 .	1.762 58	184 38	1.303 50	. .	. .	815 57	19.744 43	3.060 42	3.227 50	32.346 70	1.958 28	168 .	. .	17.087 47	357 30	19.011 33	14.696 80	. .	. .	192.488 08	. .	
24	Jasło	23.794 11	. .	3.526 50	9.512 52	. .	. .	3.448 78	587 30	9.071 87	160 88	3.504 87	1.495 32	6.813 12	882 62	3.091 62	. .	1.399 74	21.569 68	7.771 83	. .	35.408 63	. .	. .	. .	7.615 15	995 59	10.892 61	9.596 64	. .	. .	160.588 88	50.507 .	
25	Jaworów . . .	12.829 .	. .	1.121 55	2.759 73	. .	. .	5.677 67	319 65	1.668 20	126 47	2.355 09	2.988 72	1.446 95	118 44	. .	. .	1.241 95	18.408 32	5.660 95	5.718 52	18.186 .	. .	. .	. .	6.728 24	71 94	12.719 21	10.084 04	. .	. .	103.750 64	66.893 49	
26	Kałusz . . .	22.508 87	74 12	1.362 54	8.863 14	1.189 98	. .	11.754 15	344 84	8.982 87	2 22	4.259 72	1.237 62	2.571 88	1.331 27	10.751 47	. .	433 98	19.842 97	1.881 08	6.656 40	. .	. .	35.728 75	. .	13.925 12	1.820 .	19.554 36	5.950 84	. .	. .	180.978 19	134.581 54	
27	Kamionka . .	28.243 94	406 40	5.444 86	7.766 98	. .	. .	15.950 60	1.533 55	10.478 88	180 79	1.268 44	2.658 68	5.355 12	8.443 43	3.574 55	4.244 05	1.425 .	48.510 92	719 .	. .	. .	. .	4.276 24	4.968 17	18.275 65	771 54	18.898 51	14.925 09	. .	. .	208.280 39	. .	
28	Kolbuszowa .	19.086 42	. .	4.350 31	4.618 22	. .	. .	3.667 53	926 93	6.164 22	102 53	225 02	1.158 78	5.400 16	953 06	313 90	. .	908 20	17.292 86	4.021 99	. .	. .	. .	1.739 38	. .	13.725 98	128 80	4.815 81	10.195 28	. .	. .	99.795 78	. .	
29	Kołomyja . .	28.868 46	. .	4.698 09	3.887 32	. .	. .	12.796 29	1.629 35	4.797 31	44 18	2.357 97	622 60	8.136 52	. .	1.457 65	2.911 90	646 84	21.156 05	. .	. .	15.856 .	. .	7.680 74	10.340 25	29.769 40	2.153 22	18.434 18	16.746 48	. .	. .	189.925 80	. .	
30	Kossów . . .	24.528 39	96 .	4.631 96	2.036 61	. .	. .	11.419 89	70 .	13.174 94	110 60	1.485 .	3.764 30	9.089 38	1.538 83	1.064 80	. .	358 52	23.954 26	760 72	. .	27.813 02	. .	24.080 32	1.900 .	4.641 05	1.549 52	16.125 27	14.676 88	. .	. .	188.820 21	41.452 86	
31	Kraków . . .	25.497 87	. .	4.229 25	2.661 87	. .	. .	8.370 72	1.173 96	5.689 40	979 29	2.285 89	2.295 50	10.448 47	1.386 50	112 16	. .	2.564 56	48.489 81	8.849 64	3.654 64	. .	. .	16.144 89	2.927 .	49.200 96	1.614 92	89.367 96	15.219 68	. .	. .	308.164 94	153.707 59	
32	Krosno . . .	18.745 82	. .	1.484 34	2.198 41	. .	. .	5.867 30	20 .	3.446 40	20 .	892 .	2.076 80	1.507 50	500 .	8.024 46	. .	755 90	11.235 18	4.740 42	17.707 87	28.199 80	1.646 63	6.096 .	. .	8.028 74	. .	10.627 90	1.474 80	. .	. .	130.815 77	1.484 80	
33	Limanowa . .	13.004 40	. .	2.589 07	2.271 58	. .	. .	2.472 07	1.016 09	3.680 57	116 55	233 66	590 .	290 53	440 02	. .	3.094 92	662 26	9.259 75	3.178 23	167 26	. .	. .	32.788 86	. .	41.798 19	2.898 87	5.743 38	4.045 78	. .	. .	130.242 04	1.699 18	
34	Lisko	23.952 .	. .	2.732 29	3.088 53	. .	. .	6.484 65	. .	5.521 20	53 .	1.035 46	1.477 80	962 39	650 .	1.939 45	. .	1.356 08	10.843 96	. .	189 68	26.682 .	. .	. .	. .	11.239 04	. .	10.867 22	. .	. .	. .	109.089 75	. .	
35	Lwów	53.915 35	. .	6.298 79	14.424 17	. .	. .	24.483 14	1.803 38	7.546 .	548 28	2.073 72	3.784 96	1.219 99	478 55	275 .	11.145 17	3.210 89	44.622 86	4.534 50	83.308 97	28.417 40	1.166 95	15.505 46	200 .	33.886 55	3.588 94	47.748 24	18.895 16	3.150 84	. .	414.680 76	142.378 11	
36	Łańcut . . .	34.569 72	1.454 .	4.371 34	21.724 52	882 21	. .	23.803 11	3.796 54	16.282 93	416 19	2.890 62	1.371 66	18.545 35	3.552 98	. .	. .	1.928 60	36.891 43	8.420 49	8.468 51	76.816 30	. .	6.271 88	. .	15.598 45	1.468 71	16.254 88	26.136 97	. .	. .	381.417 39	3.475 86	
37	Mielec	29.225 79	. .	2.370 57	5.411 10	. .	. .	10.047 90	813 66	2.254 20	202 08	2.519 01	172 70	2.071 75	1.028 68	. .	. .	1.882 08	17.249 60	2.489 61	7.997 12	14.404 40	758 80	3.437 91	2.881 08	24.279 52	. .	17.351 88	7.489 86	. .	. .	155.784 25	72.259 10	
38	Mościska . .	27.601 64	360 .	3.117 72	4.704 13	. .	. .	18.347 74	1.880 07	6.894 13	178 72	1.896 03	2.167 72	3.016 77	1.390 56	. .	2.633 34	1.131 21	18.668 74	5.379 28	8.348 50	14.291 70	1.196 70	4.684 47	. .	6.092 50	487 82	7.906 80	10.892 22	. .	. .	152.768 01	96.988 57	
39	Myślenice . .	24.862 34	1.335 82	1.813 66	5.645 18	14.968 .	. .	9.430 84	711 84	5.923 03	690 97	1.632 18	3.610 60	59 60	1.819 32	. .	. .	1.242 28	36.787 60	13.480 64	409 28	35.013 .	. .	3.580 94	7.729 01	20.614 71	920 61	17.089 16	9.828 .	. .	. .	218.598 06	30.922 07	
40	Madwórna . .	32.446 89	. .	3.636 49	5.846 75	. .	. .	10.809 70	653 20	10.252 49	262 46	980 88	2.525 80	1.842 56	1.366 99	3.781 56	. .	284 64	13.139 80	2.000 .	13.762 57	26.068 .	74 75	4.502 65	. .	8.220 49	1.559 48	24.170 38	10.936 60	. .	. .	179.125 13	76.398 92	
41	Nisko	8.981 31	. .	784 03	3.737 26	. .	. .	9.547 01	152 70	1.133 63	115 82	620 56	1.765 95	7.511 90	. .	. .	3.057 88	792 20	12.735 93	732 16	8 40	14.976 80	. .	. .	. .	4.224 18	. .	5.829 05	2.203 11	. .	. .	78.909 88	19.665 55	
42	Nowytarg . .	27.853 55	661 50	3.955 70	15.756 76	. .	40 .	13.985 05	655 58	7.950 88	771 23	4.143 44	5.084 42	898 03	3.074 96	25.668 07	3.266 78	1.223 81	23.898 04	5.903 62	7.427 .	. .	. .	. .	. .	33.088 73	5.599 67	13.789 05	18.892 84	. .	. .	228.588 66	. .	
43	Pilzno	16.045 63	. .	708 30	6.038 74	. .	. .	6.803 35	1.411 60	5.506 78	358 04	1.522 45	52 .	157 67	1.215 64	. .	. .	403 65	10.806 21	3.035 86	15.188 42	11.627 40	. .	600 .	4.600 .	20.331 75	600 .	9.108 18	4.604 62	. .	. .	120.721 29	42.194 82	
44	Podhajce . . .	29.405 61	680 .	3.960 69	2.578 35	. .	. .	11.478 87	7.189 01	3.442 08	1 70	4.296 71	89 .	4.157 56	400 66	. .	. .	386 79	15.241 22	569 86	1.000 .	21.058 45	. .	466 22	. .	9.607 44	2.287 98	9.550 96	3.983 32	. .	. .	181.777 48	. .	
45	Przemyśl . .	19.456 52	. .	2.179 87	4.726 81	. .	. .	25.332 75	224 02	2.928 .	116 75	577 06	2.278 14	1.564 94	69 44	. .	. .	677 13	11.646 44	3.406 42	591 55	. .	. .	4.792 22	1.155 09	6.993 73	882 .	22.449 98	10.117 87	. .	. .	122.676 23	27.180 49	
46	Przemyślany .	20.476 72	342 80	2.396 86	2.235 07	. .	. .	10.193 18	503 15	4.505 29	190 97	974 98	2.463 49	2.442 87	924 01	6.645 82	4.129 22	1.276 91	20.304 22	199 10	. .	34.224 46	. .	827 80	1.762 .	8.982 80	312 85	15.406 84	7.276 09	. .	. .	149.293 46	11.872 51	
47	Rawa	33.716 52	. .	4.140 74	13.367 50	. .	. .	14.217 93	3.554 09	8.106 81	543 60	2.533 62	84 .	5.859 86	881 78	453 84	. .	2.303 76	16.389 12	. .	44.841 63	. .	. .	2.244 20	848 92	35.373 75	16.819 84	17.401 02	9.718 17	. .	. .	233.400 70	. .	
48	Rohatyn . . .	29.124 71	1.594 96	3.260 27	8.053 79	21.009 40	. .	16.974 51	1.550 49	9.315 94	269 28	2.230 58	2.141 98	6.213 73	1.759 90	11.291 83	4.512 53	1.691 77	16.782 74	330 40	50.742 74	35.596 70	717 10	22.755 87	4.930 82	19.186 84	6.775 03	12.352 40	37.139 69	. .	. .	328.256 .	169.340 86	
49	Ropczyce . .	28.614 07	. .	6.130 99	8.221 03	1.747 78	. .	6.323 56	1.662 42	8.279 71	879 48	905 97	. .	212 50	1.752 12	. .	300 .	690 98	29.342 07	4.927 79	. .	. .	. .	24.447 33	. .	20.920 51	479 52	9.413 80	9.384 87	. .	. .	159.635 95	880 81	
50	Rudki	13.212 17	. .	1.584 86	17.872 29	. .	. .	9.026 04	198 96	4.572 02	. .	146 .	1.353 15	2.507 20	376 93	. .	. .	1.357 74	12.270 28	. .	. .	. .	. .	. .	. .	7.655 70	. .	11.326 11	7.159 17	. .	. .	90.618 62	. .	
51	Rzeszów . . .	31.077 80	10 .	4.226 42	11.798 82	. .	. .	7.222 98	1.357 18	8.478 47	145 53	1.535 13	. .	448 71	1.021 22	. .	4.996 21	3.417 30	30.355 05	10.749 68	663 78	. .	. .	. .	. .	45.880 22	. .	12.701 74	30.012 13	. .	. .	206.098 37	116.784 86	
52	Sambor	15.821 78	. .	892 12	3.149 52	. .	. .	23.508 88	478 22	4.400 86	293 .	486 .	2.738 56	955 84	. .	3.232 40	2.410 04	824 08	21.658 82	7.778 62	. .	. .	. .	. .	. .	2.679 64	1.845 60	5.742 66	844 04	. .	. .	99.735 68	8.781 13	
53	Sanok	19.690 44	. .	3.790 72	5.271 41	. .	. .	11.022 56	597 52	5.572 27	101 39	1.742 44	3.078 35	372 10	646 12	725 52	5.168 02	3.005 57	11.683 77	3.495 06	. .	33.294 80	. .	37.458 51	699 94	15.187 01	1.958 99	8.161 45	8.981 80	. .	. .	181.695 76	17.227 61	
54	Sącz nowy . .	43.092 07	983 80	5.356 87	3.806 59	. .	. .	18.517 20	4.955 57	5.875 29	152 92	1.461 40	3.960 87	3.305 68	998 40	191 84	5.345 17	2.917 31	30.641 53	4.784 07	. .	. .	1.872 38	15.600 25	1.050 .	7.158 54	9.690 63	9.905 21	13.256 40	. .	. .	194.879 49	. .	
55	Skałat	27.070 40	80 .	5.546 60	1.483 23	. .	. .	6.231 49	. .	13.680 54	275 08	1.774 25	. .	24.218 48	3.418 74	. .	8.775 44	925 90	18.982 03	1.778 57	. .	. .	. .	7.045 48	. .	20.924 49	8.087 16	10.088 43	14.761 24	. .	. .	175.147 50	. .	
56	Śniatyn . . .	45.713 42	4.652 55	4.197 68	6.635 85	10.863 51	. .	23.401 53	1.222 05	14.984 12	23 91	516 46	. .	6.523 58	2.035 49	. .	3.758 80	472 56	26.666 46	586 .	. .	. .	. .	720 .	. .	27.396 01	8.335 08	32.626 32	9.058 58	. .	. .	230.339 91	190.447 13	
57	Sokal	30.559 35	1.285 76	4.723 99	26.990 75	. .	15 .	20.603 79	596 19	7.858 67	205 54	685 80	2.892 74	5.111 12	494 97	8.340 30	10.911 05	1.230 66	40.593 59	1.300 .	3.416 80	22 80	. .	28.337 34	4 .	18.968 64	11.052 04	29.744 15	28.197 87	. .	. .	279.137 91	. .	
58	Stanisławów .	28.027 91	2.082 .	6.070 12	8.202 09	. .	. .	15.097 13	1.337 31	13.023 12	177 .	4.308 41	1.809 95	5.418 60	2.086 54	1.418 80	. .	746 10	26.606 43	1.622 57	6.184 45	. .	. .	104.886 01	. .	39.000 95	9.404 92	14.679 36	28.798 13	. .	. .	315.982 90	87.105 89	
59	Stary Sambor .	11.860 57	1.234 .	1.320 98	7.788 48	. .	. .	8.716 41	987 37	4.081 80	511 32	2.229 17	2.564 88	214 86	657 67	. .	2.107 17	724 31	12.024 17	518 70	1.151 98	. .	. .	13.296 91	92 52	13.464 87	175 .	6.812 06	17.266 58	. .	. .	109.801 28	. .	
60	Stryj	19.706 11	. .	3.596 92	7.183 82	. .	. .	17.098 05	. .	7.519 80	73 04	1.303 09	4.060 .	5.595 27	1.643 72	448 72	3.993 17	24.239 87	3.163 .	. .	. .	82 80	757 46	. .	5.636 10	. .	5.682 60	5.550 27	. .	. .	117.212 18	. .	
61	Tarnobrzeg .	25.661 28	520 .	3.277 97	18.416 24	. .	. .	29.036 26	916 92	7.705 26	37 28	1.304 98	1.929 26	3.815 30	700 34	5.440 99	. .	1.315 96	17.780 35	2.281 40	8.037 80	14.987 54	1.885 .	2.009 47	2.158 88	7.519 60	2.198 05	18.732 50	15.709 74	. .	. .	193.322 87	38.578 40	
62	Tarnopol . .	20.742 98	182 20	5.544 97	18.663 .	. .	. .	9.973 82	958 66	8.359 84	287 86	2.341 48	603 20	8.148 16	699 35	. .	5.509 27	512 81	29.803 17	718 91	59.428 79	12.992 40	. .	25.105 44	2.538 .	15.385 76	39.795 84	15.571 32	9.142 29	. .	. .	287.998 52	90.482 28	
63	Tarnów . . .	15.526 25	147 32	1.407 41	2.437 49	. .	. .	4.419 06	644 98	4.161 98	85 23	1.118 42	249 07	2.349 66	686 62	. .	2.575 50	327 .	18.219 90	4.391 85	. .	. .	. .	384 68	200 .	3.775 50	203 10	4.645 68	11.179 94	. .	. .	79.081 64	27.778 95	
64	Tłumacz . . .	32.128 48	. .	2.458 60	1.773 61	. .	. .	5.387 32	408 80	6.500 80	51 40	1.320 56	1.320 59	5.772 14	1.474 70	. .	. .	1.108 17	20.419 67	. .	. .	50.514 .	. .	7.566 93	. .	14.755 28	657 73	21.255 54	13.917 85	. .	. .	188.791 62	132.465 75	
65	Trembowla . .	18.885 52	72 .	3.028 39	4.331 94	. .	. .	4.946 89	457 22	5.926 82	55 54	628 58	231 .	2.791 02	229 78	. .	. .	128 77	26.753 67	381 58	11.262 11	18.652 .	587 96	5.730 45	20 .	7.364 65	3.946 54	13.440 51	12.610 92	. .	. .	187.458 86	24.574 02	
66	Turka	10.476 05	596 46	2.612 97	1.672 81	. .	. .	4.584 21	733 62	2.821 60	61 76	410 .	1.289 40	6.025 66	317 90	217 .	. .	654 28	5.797 53	5.422 11	7.873 11	24.165 50	502 50	. .	. .	8.254 17	440 .	7.826 86	5.575 56	. .	. .	98.130 56	. .	
67	Wadowice . .	25.032 84	401 52	3.568 89	5.795 13	. .	. .	8.045 90	2.956 77	7.057 04	618 60	1.288 56	760 .	7.627 30	1.364 15	. .	3.480 88	1.722 59	38.975 47	4.379 78	6.977 65	32.359 .	. .	24.831 08	9.960 57	23.125 55	2.539 52	14.997 44	27.561 21	. .	. .	255.422 44	162.436 62	
68	Wieliczka . .	34.501 99	12 48	6.478 56	973 31	. .	. .	6.076 12	1.912 58	10 .	397 87	1.178 09	10 .	582 11	489 76	. .	601 02	823 44	29.759 28	2.937 77	10.887 68	26.130 75	. .	4.241 56	437 61	1.300 24	3.497 66	11.707 77	24.005 05	. .	. .	168.944 65	1.519 80	
69	Zaleszczyki .	16.820 84	. .	4.247 40	5.166 02	. .	. .	3.769 12	883 20	8.444 47	217 40	1.286 93	. .	4.242 97	1.327 12	. .	4.126 98	320 86	16.148 94	542 07	2.056 94	. .	. .	100 .	628 52	8.293 72	69 20	7.498 29	52.186 49	. .	. .	138.274 48	86.098 68	
70	Zbaraż . . .	15.187 97	368 .	2.700 58	2.124 88	. .	. .	4

Sumaryczne zestawienie
dochodów 74 Wydziałów powiatowych
podług budżetów na rok 1902.

Liczba porządkowa	Nazwa powiatów	Czynsze z domów i gruntów i inne opłaty	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek i t. p.	Dodatki na cele administracyjne	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży gruntów i realności	Wpływy nadzwyczajne: z zaciągniętych pożyczek	Wpływy nadzwyczajne: zaliczki otrzymane i zwrócone	Budowle i konserwacye wodne	Dochody na cele komunikacyjne: dodatki do podatków i dotacye na fundusz dróg powiatowych	Dochody na cele komunikacyjne: dodatki do podatków i dotacye na powiatowy fundusz dróg gminnych	Dochody na cele komunikacyjne: subwencye na drogi powiatowe	Dochody na cele komunikacyjne: subwencye na drogi gminne	Dochody na cele komunikacyjne: pożyczki i otrzymane zaliczki na drogi powiatowe	Dochody na cele komunikacyjne: pożyczki i otrzymane zaliczki na drogi gminne	Dochody na cele komunikacyjne: myta drogowe mostowe, przewozowe	Dochody na cele komunikacyjne: wpłaty za niedrobione i nieużyte prestacye w robociźnie i materyale	Dochody na cele komunikacyjne: zwroty za utrzymanie publicznych dojazdów kolejowych	Dochody na cele komunikacyjne: zwrócone zaliczki i dochody rozmaite drogowe	Dochody na cele komunikacyjne: zapas kasowy z roku poprzedniego	Bonifikacya z funduszu propinacyjnego	Razem	Wysokość opłaconych w gminie podatków	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	% K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	% K. gr.	% K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	1.728 .	26 40	6 24.145 62	800 .						6 24.145 .	18½ 66.368 .	8.048 .				2.180 .			280 .		2.276 .	129.997 02	402.427 .	
2	Bóbrka			7 13.555 47		358 76						25 49.154 17							5.929 55	200 .	1.000 .	1.558 .	71.340 70	216.146 34	
3	Bochnia			9 23.940		4.000 .			22.369 33		2 5.320 .	19 48.940 .				20.000 .	19.802 .	700 .	108 .	350 .	1.500 .	1.176 .	148.205 33	266.000 .	
4	Bohorodczany			20 21.518 40	600 .				4.786 72			16 11.050 64		2.600 .				1.000 .		1.400 .	7.341 13	744 .	51.040 39	105.010 91	
5	Borszczów			7 23.856	20 .				6.529 92			10 34.080 .	5.128 08		10.000 .		2.930 .	50 .		6.829 .	2.400 .	1.120 .	116.799 .	340.804 .	
6	Brody	616 .		29 87.005 51	831 17	5.589 21		61.604 33	5.914 .		18 54.003 44	16 29.207 41	52.427 88	11.000 .			10.978 .	1.000 .	29.750 29	26.321 59	9.587 30	1.666 .	387.502 18	300.019 02	
7	Brzesko			8 17.600 .	100 .	3.500 .			9.513 33		13 28.600 .	17 37.400 .		25.200 .		13.000 .	8.752 .	400 .		1.275 .	7.700 .	1.320 .	154.360 33	220.000 .	
8	Brzeżany	3.084 .		5 14.210 61	620 06	5.207 11			17.448 86		9 25.295 34	10 30.000 .		28.761 05	2.000 .		1.653 .		28.969 61	22.179 11	1.066 47	1.646 .	182.141 22	284.412 28	
9	Brzozów		8 .	8 11.600 .					1.741 .		14 20.300 .	18 18.850 .					7.374 .	800 .		300 .	2.805 70	802 .	64.580 70	152.439 39	
10	Buczacz	2.000 .		27½ 89.104 09	20 .						2½ 8.100 37	10 32.401 49		46 000 .			5.200 .	1.000 .		2.000 .		3.242 .	189.067 95	324.014 87	
11	Chrzanów	1.344 .	346 .	6 21.000 .	150 .	1.600 .			3.687 .		8 28.000 .	4 49.000 .					24.000 .	3.200 .	873 .	1.680 .		2.976 .	137.856 .	350.000 .	
12	Cieszanów			14 21.000 .	50 .				2.641 .		12 18.000 .	10 15.000 .	14.000 .				9.360 .		2.990 .	2.000 .		866 .	85.907 .	177.636 46	
13	Czortków			11 22.000 .	6 .				1.295 46		3½ 7.000 .	17 34.000 .		3.200 .			3.740 .	700 .				1 802 .	73.243 46	200.000 .	
14	Dąbrowa	240 .	336 .	9 17.314 .					2.600 .		6½ 12.505 .	13½ 25.971 .					12.675 .			966 .		556 .	73.163 .	193.923 03	
15	Dobromil	1.540 .		6 6.000 .					12.020 .			36 47.945 .					2.400 .	700 .	2.790 .			1.310 .	74.705 .	102.600 .	
16	Dolina		400 .	19 34.200 .	400 .	500 .			6.520 .			10 18.000 .		10.000 .			3.160 .	2.400 .			5.300 .	1.224 .	82.104 .	180.000 .	
17	Drohobycz	400 .		5 34.275 .					9.383 51		11 75.409 .	10 68.553 .	5.000 .	59.511 .			13.414 .	300 .		410 .		1.522 .	268.177 51	685.538 22	
18	Gorlice	4.692 .		12 32.352 .	100 .	13.000 .			2.707 .			24 64.704 .					6.941 .	3.320 .	2.676 .			1.760 .	132.252 .	269.600 .	
19	Gródek	1.500 .		34 61.200 .		4.797 54		30.000 .	3.479 73			16 18.832 12	7.749 40	51.892 87			4.517 .	2.000 .		4.066 .		848 .	190.882 46	201.613 42	
20	Grybów			17 13.600 .					1.920 .		12 9.600 .	10 8.000 .		600 .			5.400 .	100 .		300 .		754 .	40.274 .	79.630 08	
21	Horodenka			20 58.800 .	24 .				5.700 .													1.500 .	66 024 .	294.000 .	Budżetów drogowych pomimo urgensów nie przedłożono.
22	Husiatyn	300 .		12 33.600 .	344 .				120 .		7 20.000 .	10 28.000 .	16 000 .		20.000 .		4.000 .			5.600 .		1.236 .	129.200 .	313.769 .	
23	Jarosław	5.980 .		8½ 30.260 .	120 12				10.076 04	150 .	5 17.516 .	26½ 124.923 88	6.000 .	25.300 .			16.522 .	2.316 .	280 .	4.400 .		1.776 .	245.620 04	515.553 33	
24	Jasło	1.600 .		8½ 21.080 .					332 14		4½ 11.160 .	18 44.640 .					6.430 .	600 .	375 80			992 .	87.209 94	248.000 .	
25	Jaworów			12 22.062 31	500 .	2.754 40			5.361 80			10 17.496 29		50.000 .			4.400 .	1.000 .		4.500 10	480 97	924 .	109.479 87	183.852 57	
26	Kałusz	1.700 .		24 39.827 50		795 56		24.000 .	4.946 .			10 35.660 17					370 .	160 .				1.320 .	108.779 23	164.941 75	
27	Kamionka	300 .		9½ 22.980 .	870 .				2 941 08		6 17.235 .	10 28.725 .	28.600 .	44.800 .	15.000 .		21.748 90	1.200 .		2.047 60		876 .	188.223 58	287.250 .	
28	Kolbuszowa			10 13.000 .	860 .	500 .			2.849 .		13 16.900 .	10 13.000 .	8.000 .				8.916 .	2.900 .		6.990 .	6.000 .	786 .	80.701 .	130.000 .	
29	Kołomyja		331 .	19 59.892 84	383 33	1.389 77			6.042 .		1 3.200 .	25 60.400 .					9.890 .	2.080 .	2.632 33			1.398 .	148.089 27	320.000 .	
30	Kossów	400 .		7 10.844 .					8.955 .		20 30.816 .	10 15.440 80								2.150 .		1.796 .	70.401 80	154.919 .	
31	Kraków		581 .	9 25.263 .	216 .				19.210 .		3 8.421 .	25 78.385 .		16.024 .			3.270 .	1.000 .		624 .		2.9 6 .	150.900 .	312.807 .	
32	Krosno			7 14.000 .	3.400 .			8.000 .	5.020 87		7 14.000 .	14 28.000 .	15.000 .		13.000 .		5.400 .	600 .	1.020 .	7.567 24	5.000 .	682 .	120.690 11	200.000 .	
33	Limanowa			8¼ 28.333 .	50 .	2.000 .					10 14.569 50	10 14.595 22					2.930 50	224 .		805 60	15.500 .	1.374 .	80.381 82	109.112 .	
34	Lisko			3 5.400 .	250 .	6.057 47			6.220 .		7 12.600 .	17 30.600 .		20.000 .			15.800 .	2.000 .		6.375 .	1.988 72	774 .	108.065 19	180.000 .	
35	Lwów			6 26.600 .		1.147 82			4.397 20			25 104.500 .					448 .	4.000 .		500 .	5.840 95	2.360 .	149.793 97	422.032 17	
36	Łańcut			7 21.000 .					10.089 02		11 33.000 .	28 84.000 .					12.634 .	800 .		850 .		1.970 .	164.343 02	300.000 .	
37	Mielec		963 26	27 54.000 .	40 .				35.842 26		5½ 11.000 .	10 49.730 08		10.000 .			8.165 60	840 .		267 80		1.160 .	172.009 .	200.000 .	
38	Mościska			13 22.525 36	200 .			116.000 .	4.042 06		4 6.930 88	10 17.327 20		11.600 .		25.860 15	14.376 .	1.877 80		200 .		1.078 .	222.017 45	203.849 41	
39	Myślenice			10 14.695 .	540 .	7.358 .			2.747 .			20 29.390 .					3.540 .	40 .	1.480 .	1.429 .	400 .	1.180 .	62.799 .	154.524 63	
40	Nadwórna			20 28.000 .					9.478 42			10 14.000 .		9.000 .			7.700 .					1.536 .	69.714 42	140.000 .	
41	Nisko			39 51.480 .		4.000 .			10.000 .			39 51.480 .					4.920 .	5.000 .	4.220 72	400 .	500 .	1.298 .	133.298 72	132.000 .	
42	Nowytarg	800 .		15 23.100 .					3.371 .		11 16.940 .	10 15.400 .					3.020 .	400 .		1.414 .		944 .	65.389 .	154.000 .	
43	Pilzno	1.025 .		10 11.200 .		547 14					8 8.960 .	22 24.640 .		15.500 .			5.793 32	400 .			324 55	540 .	68.930 01	121.694 01	
44	Podhajce			16 40.320 .	120 .				2.220 28		5 12.600 .	10 45.360 .		15.600 .			14.440 .			740 .		1.887 .	133.287 28	250.000 .	
45	Przemyśl			5 34.500 .	2.099 50	4.326 01		10.804 .	25.924 26			61.000 .		11.195 .		6.000 .		3.125 60		6.796 47	3 10	1.140 .	166.913 94	707.943 51	
46	Przemyślany			9 16.200 .							11 19.800 .	21 53.800 .					8.440 .	968 10	934 72	200 .		1.570 .	103.912 82	185.632 91	
47	Rawa	2.000 .		5 10.000 .		7.518 .		700 .			5 10.000 .	18 36.000 .	8.500 .	12.241 .			4.300 .	5.620 74	3.600 .	4 415 62		1.020 .	105.915 36	200.000 .	
48	Rohatyn			8 21.493 37					1.758 .			48.360 07										1.240 .	72.851 44	268.667 14	
49	Ropczyce			5 9.605 20					1.433 67		4 7.684 .	13 44.973 .					2.762 .	725 .				1.354 .	68 536 87	192.104 60	
50	Rudki	380 .		10 15.000 .		1.970 .					5 7.500 .	13 19.500 .					2.160 .	500 .	6.337 .	269 .	2.462 18	1.342 .	57.420 18	172.000 .	
51	Rzeszów			7 28.000 .	196 .				2.623 50			15 60.000 .		14.000 .		20.000 .		1.000 .		508 50		2.088 .	128.416 .	400.000 .	
52	Sambor	530 .	336 .	10 27.631 44					11.206 56			10 41.498 24					6.600 .	2.000 .		4.134 .	5.000 .	932 .	99.868 24	310.170 52	
53	Sanok	2.904 .	126 .	12 25.544 .	313 .				5.434 .			10 21.280 .		6.800 .			5.781 .	550 .		3.140 .		962 .	72.834 .	241.626 94	
54	Sącz nowy	2.800 .		7 22.400 .		200 .					9 27.771 .	55.771 .	1.000 .	3.000 .			16.577 .	200 .		40 .		1.702 .	131.461 .	320.000 .	
55	Skałat			8 20.800 .	5.000 .	1.200 .			900 .			15 39.000 .		12.013 .			8.796 .	8.000 .		160 .		1.670 .	97.539 .	306.281 09	
56	Śniatyn	400 .		11 19.800 .	220 .				20.508 20		16 28.800 .	15 27.000 .	9.200 .				15.490 .			60 .		706 .	122.184 20	198.658 67	
57	Sokal	1.560 .		18 60.354 .	350 .				14.450 .		7 28.471 .	10 33.536 .						1.000 .		1.400 .		1.476 .	137.597 .	335.362 .	
58	Stanisławów	1.580 .	200 .	5 33.879 .	2.276 .	6.185 .		3.631 .	428 .			10 55.948 95					5.317 .	4.628 .		3.250 70	4.959 32	1.156 .	123.438 97	677.590 .	
59	Stary Sambor	968 .		25 25.272 25					18.376 32		7 7.070 .	10 11.032 .					3.402 .	100 .		4.329 .	1.000 .	740 .	72.289 67	101.489 31	
60	Stryj			8 26.880 .	220 .	1.000 .			3.668 .	5.141 .	1 3.360 .	9 30.240 .		14.000 .		38.290 .	8.860 .		7.280 .	480 .	6.840 .	1.240 .	147.499 .	336.000 .	
61	Tarnobrzeg			13 23.335 .					12.542 .		12 21.540 .	10 32.450 .			400 .		15.300 .	500 .		1.150 .	1.000 .	1.420 .	109.637 .	179.500 .	
62	Tarnopol	500 .		7 34.548 .		1.751 .			16.373 .			13 104.400 .		19.250 .			13.285 .	3.823 .	5.060 .		5.539 .	1.780 .	206.309 .	480.000 .	
63	Tarnów	767 .	200 .	9 35.150 .	50 .	2.000 .			2.078 .	16.736 58	7½ 27.945 .	20 44.100 .		22.900 .	3.622 12	1.490 .	19.990 60	5.500 .		5.926 40		344 76	188.800 46	372.673 .	
64	Tłumacz	600 .		17 39.092 92	20 .	1.000 .			5.022 33			12 50.590 83		8.000 .				4.900 .	800 .		3.000 .	1.948 .	114.474 08	229.538 35	
65	Trembowla			17 34.000 .	320 .				4.500 .		8 16.000 .	10 33.000 .		4.000 .			6.560 .	1.200 .		11.000 .		1.100 .	111.680 .	200.000 .	
66	Turka			38 43.757 .	531 .				15.067 .		3.000 .	10 18.515 .	32.000 .	2.000 .			3.100 .			1.000 .		1.452 .	120.422 .	115.154 .	
67	Wadowice		780 81	13 32.278 40	857 .				38.562 38		5 12.414 77	10 23.188 99	1.000 .	16.500 .			3.036 .	300 .	92.996 33	5.977 .		2.542 .	230.533 68	248.295 44	Niedobór w kwocie 46.588 kor. ma być pokryty zaciągnąć się mającą pożyczką.
68	Wieliczka	1.173 .		5 16.000 .	240 .				1.400 .		2 6.400 .	13 41.600 .					27.880 .	2.000 .	3.195 .	1.504 .		1.584 .	102.976 .	320.000 .	
69	Zaleszczyki			11½ 30.515 02	500 .				1.000 .		5 13.267 40	11½ 29.980 22		200 .			1.660 .	200 .				706 .	77.828 64	265.348 .	
70	Zbaraż	800 .		8 15.754 32	126 .	100 .			7.352 72			12 43.323 48		28.537 22			5.000 .			200 .	374 .	238 .	96.805 74	218.809 19	
71	Żółkiew	960 .		9 19.800 .			1.924 81		1.190 .			18 40.700 .		10.000 .			5.916 .	800 .			7.929 85	1.000 .	90.220 66	226.758 06	
72	Żydaczów	800 .	385 .	. 16.446 84	822 58	2.410 73			4.322 99		9.593 99	19.187 86	8.523 09				6.824 .	2.000 .		2.069 .	2.454 64	1.247 50	77.088 22	195.794 85	
73	Złoczów	5.200 .		21 81.900 .	200 .	3.000 .			2.081 64		4 15.600 .	10 69.400 .					7.993 68					2.106 .	187.481 32	314.000 .	
74	Żywiec			5 11.231 .	40 .	200 .			1.292 .		9 20.160 .	17 38.187 .					11.515 .	500 .	1.200 .			1.024 .	85.342 .	224.632 .	
	Razem	53.171 .	5.519 47	. 2,098.907 47	25.995 76	97.963 52	1.924 81	254.739 33	494.197 04	22.027 58	. 877.359 69	. 2,887.713 11	226.176 45	686.025 14	63.622 12	125.046 15	534.082 60	96.851 24	204.398 66	175.426 73	115.297 88	99.791 26	9,096.231 01		

Sumaryczne zestawienie
wydatków 74 Wydziałów powiatowych
podług budżetów na rok 1902.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
								Subwencye				Nadzwyczajne wydatki			Wydatki na cele komunikacyjne								
								na cele								budowa i utrzymanie							
Liczba porządkowa	Nazwa powiatów	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Utrzymanie budynków, czynsze za najem biur	Podatki	Koszta komisyjne	oświaty, szkolne	sanitarne itp.	na budowle, konserwacye wodne itp.	Wydatki rozmaite	kupno gruntów, domów itp.	spłata długów zasiłków itp.	zaliczki udzielone i spłacone	koszta administracyjne drogowe	dróg powiatowych	dróg gminnych	publicznych dojazdów kolejowych	spłata długów	zaliczki udzielone i zwrócone, wydatki rozmaite drogowe	Hodowla bydła	Razem	Uwaga
		K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	K. gr.	
1	Biała	9.370 80	. .	730 .	1.820 .	225 .	2.000 .	3.171 .	2.206 .	. .	4.207 42	. .	4.950 30	. .	10.466 .	30.570 .	52.000 .	5.080 .	. .	2.856 .	400 .	129.997 02	
2	Bóbrka	6.400 .	1.000 .	600 .	. .	. .	. .	300 .	5.296 .	. .	3.143 97	. .	. .	. .	8.404 .	. .	46.060 .	2.100 .	. .	132 73	. .	71.340 70	
3	Bochnia	9.340 .	3.628 .	900 .	240 .	50 .	1.900 .	4.160 .	5.290 .	. .	2.118 65	. .	23.558 31	. .	19.810 .	16.671 .	59.198 .	. .	. .	961 .	300 .	148.125 26	
4	Bohorodczany	5.400 .	100 .	720 .	9.620 .	. .	1.600 .	200 .	3.800 .	. .	2.940 .	. .	833 32	600 .	4.016 .	. .	16.375 77	. .	600 .	2.400 .	1.200 .	50.405 09	
5	Borszczów	9.308 .	. .	960 .	. .	300 .	1.000 .	2.200 .	1.900 .	. .	3.825 82	. .	10.132 10	2.100 .	8.500 .	27.963 78	26.647 27	890 50	10.200 .	10.871 53	. .	116.799 .	
6	Brody	18.883 40	2.613 51	1.100 .	2.735 38	. .	2.400 .	. .	4.840 .	. .	6.600 .	. .	45.516 54	73.003 61	11.786 .	67.817 44	47.577 52	5.926 36	44.910 30	24.705 99	800 .	361.216 55	
7	Brzesko	9.260 .	1.700 .	1.000 .	1.200 .	500 .	500 .	1.050 .	5.225 .	. .	2.185 .	. .	8.333 33	. .	7.160 .	33.015 .	67.880 .	2.400 .	4.200 .	8.552 .	200 .	154.360 33	
8	Brzeżany	12.420 .	3.473 42	1.400 .	710 .	. .	800 .	1.700 .	3.400 .	. .	3.280 .	. .	9.076 20	5.100 .	5.650 .	. .	79.480 98	54.442 35	. .	860 .	600 .	182.392 95	
9	Brzozów	6.500 .	. .	1.848 .	. .	. .	270 .	1.200 .	. .	. .	1.100 .	. .	900 .	1.600 .	6.020 .	25.628 85	17.000 .	. .	1.000 .	1.395 23	. .	64.462 08	
10	Buczacz	11.680 .	. .	1.200 .	920 .	700 .	1.000 .	400 .	5.782 16	. .	2.600 .	. .	4.500 .	49.800 .	15.668 .	8.000 .	49.700 .	1.000 .	12.286 26	1.275 74	800 .	167.312 16	
11	Chrzanów	12.164 .	4.960 .	1.000 .	800 .	310 .	250 .	. .	5.000 .	. .	. .	. .	5.793 .	600 .	18.920 .	36.579 .	47.757 .	1.310 .	. .	1.800 .	. .	137.243 .	
12	Cieszanów	10.148 .	140 .	360 .	960 .	. .	200 .	240 .	1.300 .	. .	3.065 .	. .	4.244 .	3.900 .	3.288 .	39.497 .	13.420 .	4.484 .	. .	. .	. .	85.246 .	
13	Czortków	6.820 .	616 .	1.000 .	600 .	200 .	400 .	360 .	4.400 .	. .	2.216 56	. .	5.292 80	1.058 10	5.940 .	7.843 82	34.804 62	. .	. .	600 .	300 .	72.651 90	
14	Dąbrowa	6.560 .	900 .	600 .	. .	. .	800 .	514 .	1.100 .	. .	1.018 .	. .	5.898 .	2.894 .	13.640 .	19.561 .	14.820 .	. .	260 .	4.198 .	400 .	73.163 .	
15	Dobromil	12.670 .	. .	600 .	300 .	160 .	. .	500 .	5.340 .	. .	1.000 .	. .	. .	200 .	4.654 .	. .	19.233 .	7.688 .	17.760 .	3.500 .	100 .	73.705 .	
16	Dolina	10.460 .	3.440 .	600 .	1.100 .	120 .	2.000 .	. .	9.180 .	. .	6.150 .	. .	. .	10.000 .	7.440 .	. .	24.520 .	1.500 .	. .	5.100 .	200 .	81.810 .	
17	Drohobycz	17.908 .	1.500 .	. .	. .	1.600 .	. .	5.770 .	. .	. .	5.487 27	. .	9.315 24	4.000 .	16.706 .	17.670 12	105.967 16	. .	14.800 .	63.554 82	. .	264.278 61	
18	Gorlice	11.660 .	2.000 .	1.420 .	3.000 .	. .	1.200 .	4.700 .	2.232 .	. .	2.100 .	. .	23.736 .	. .	17.340 .	. .	45.900 .	. .	. .	16.401 .	400 .	132.089 .	
19	Gródek	7.908 .	. .	1.200 .	. .	1.000 .	1.500 .	400 .	3.500 .	. .	1.501 .	. .	36.775 .	47.862 27	8.582 .	10.202 40	52.212 25	. .	9.377 04	1.700 .	200 .	183.918 96	
20	Grybów	4.028 .	1.040 .	480 .	992 .	. .	1.600 .	400 .	2.120 .	3.306 .	1.108 .	. .	400 .	600 .	7.264 .	7.958 .	6.458 .	. .	1.000 .	1.320 .	200 .	40.274 .	
21	Horodenka	7.352 .	800 .	600 .	60 .	150 .	900 .	1.400 .	10.160 .	. .	36.131 38	. .	9.270 62	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	100 .	66.924 .	Budżetów drogowych pomimo urgensów nie przedłożono.
22	Husiatyn	10.700 .	. .	1.140 .	2.000 .	600 .	1.600 .	1.100 .	2.600 .	. .	1.860 .	. .	4.400 .	5.600 .	10.500 .	40.400 .	28.900 .	4.000 .	12.800 .	1.000 .	. .	129.200 .	
23	Jarosław	13.670 .	1.240 .	940 .	4.163 .	1.100 .	1.360 .	1.620 .	6.124 .	1.950 .	4.462 10	. .	12.442 94	1.000 .	21.009 32	27.564 .	105.564 .	420 .	31.768 56	1.086 .	240 .	237.723 92	
24	Jasło	7.960 .	2.000 .	450 .	920 .	900 .	300 .	680 .	3.600 .	800 .	3.640 .	. .	2.000 .	. .	9.538 .	11.300 20	35.210 .	563 70	. .	6.275 71	600 .	86.737 61	
25	Jaworów	7.940 .	2.928 .	680 .	3.000 .	. .	. .	. .	1.648 .	. .	4.081 41	944 50	4.815 28	5.204 42	4.928 .	. .	70.409 26	. .	. .	2.900 .	360 .	109.838 87	
26	Kałusz	8.600 .	1.146 .	300 .	750 .	1.000 .	600 .	4.900 .	. .	400 .	. .	. .	35.077 06	19.116 .	7.440 .	. .	24.930 17	. .	. .	3.820 .	200 .	108.779 23	
27	Kamionka	9.808 .	. .	1.000 .	500 .	. .	400 .	2.008 .	6.263 26	. .	1.140 34	. .	6.330 80	116 68	13.749 .	34.988 .	93.680 .	. .	15.180 40	1.459 10	400 .	187.023 58	
28	Kolbuszowa	8.428 .	720 .	640 .	600 .	60 .	800 .	800 .	2.480 .	. .	2.367 .	. .	. .	500 .	9.064 .	21.000 .	22.200 .	. .	8.000 .	2.440 .	. .	80.099 .	
29	Kołomyja	11.080 .	1.333 33	600 .	1.040 .	2.000 .	1.500 .	5.970 .	3.920 .	. .	5.440 .	. .	6.769 32	27.800 96	14.960 .	9.400 .	42.530 .	5.109 66	5.200 .	3 380 .	. .	148.033 27	
30	Kossów	7.340 .	1.796 .	40 .	400 .	250 .	400 .	1.840 .	7.300 .	. .	689 .	. .	840 .	. .	8.860 .	26.816 .	8.730 .	. .	200 .	3.800 80	400 .	69.701 80	
31	Kraków	9.980 .	2.000 .	1.000 .	1.120 .	3.507 .	250 .	200 .	5.166 .	. .	2.617 .	. .	17.300 .	2.000 .	16.584 .	8.861 .	38.269 .	. .	35.759 11	6.286 89	. .	150.900 .	
32	Krosno	5.364 .	820 .	800 .	2.480 .	280 .	. .	1.620 .	3.000 .	. .	362 91	. .	6.499 96	10.000 .	8.666 .	42.300 .	29.844 .	1.400 .	4.063 24	3.240 .	50 .	120.690 11	
33	Limanowa	5.660 .	576 .	320 .	450 .	. .	800 .	100 .	577 .	. .	21.126 72	. .	1.880 76	. .	5.974 .	11.331 77	26.193 .	1.074 12	2.400 .	1.918 45	. .	80.381 82	
34	Lisko	4.800 .	. .	1.146 .	800 .	. .	1.400 .	400 .	3.360 .	. .	1.140 .	. .	4.806 .	305 47	13.576 .	23.500 .	41.600 .	. .	4.000 .	6.687 72	550 .	108.065 19	
35	Lwów	16.732 .	. .	2.892 80	. .	. .	1.800 .	960 .	2.200 .	. .	2.535 02	. .	2.525 20	4.440 .	7.980 .	. .	13.600 .	. .	89.762 30	3.846 65	400 .	149.673 97	
36	Łańcut	10.326 .	144 .	700 .	1.200 .	. .	200 .	5.100 .	4.600 .	. .	3.882 34	. .	6.666 68	. .	10.960 .	33.000 .	46.800 .	. .	14.192 .	25.732 .	240 .	163.748 02	
37	Mielec	7.700 .	2.060 .	490 .	1.160 .	. .	. .	3.954 .	. .	11.671 58	20.676 60	. .	14.163 26	30.130 08	7.900 .	11.900 .	56.416 14	363 34	1.000 .	2.424 .	. .	172.009 .	
38	Mościska	8.624 .	2.164 .	380 .	3.060 .	600 .	1.800 .	400 .	3.932 .	. .	1.600 .	. .	120.385 42	4.0 0 .	5.664 .	11.683 25	31.382 90	. .	21.356 62	8.085 26	500 .	222.017 45	
39	Myślenice	6.940 .	200 .	1.040 .	200 .	150 .	1.400 .	800 .	6.400 .	900 .	. .	. .	6.000 .	1.890 .	6.708 .	. .	26.151 .	1.000 .	. .	2.620 .	400 .	62.799 .	
40	Nadwórna	5.600 .	. .	600 .	4.400 .	. .	2.200 .	6.760 .	4.600 .	. .	976 .	. .	3.878 42	9.000 .	7.160 .	. .	22.740 .	. .	800 .	. .	1.000 .	69.714 42	
41	Nisko	8.550 .	. .	980 .	500 .	280 .	1.200 .	3.000 .	200 .	. .	3.588 .	. .	10.000 .	38.280 .	1.608 .	600 .	49.476 35	6.331 06	. .	8.505 31	200 .	133.298 72	
42	Nowytarg	7.440 .	354 20	1.500 .	2.806 80	364 .	1.600 .	700 .	3.500 .	. .	2.900 .	. .	6.850 .	. .	7.128 .	15.062 .	11.993 .	452 .	. .	5.539 .	200 .	68.389 .	
43	Pilzno	3.920 .	. .	460 .	2.782 .	. .	100 .	400 .	850 .	. .	500 .	. .	4.000 90	. .	6.351 50	10.607 86	20.915 90	. .	14.493 70	3.606 14	200 .	69.188 .	
44	Podhajce	9.200 .	1.400 .	300 .	930 .	. .	. .	1.000 .	1.690 .	. .	4.000 .	. .	2.310 08	20.493 .	11.320 .	14.602 78	53.191 04	. .	7.660 .	2.700 .	. .	130.706 90	
45	Przemyśl	14.980 .	1.800 .	2.632 .	. .	. .	. .	1.050 .	2.900 .	15.605 72	5.464 91	. .	9.483 39	23.804 .	9.880 .	. .	70.637 .	634 25	4.464 02	3.139 15	. .	166.474 44	
46	Przemyślany	6.320 .	1.800 .	600 .	420 .	150 .	1.000 .	1.780 .	2.800 .	. .	1.500 .	. .	. .	1.160 .	8.808 .	15.107 51	47.200 .	1.632 .	10.319 43	3.310 .	400 .	104.806 94	
47	Rawa	5.120 .	3.600 .	500 .	1.600 .	1.232 .	1.600 .	. .	2.000 .	. .	2.000 .	. .	3.586 .	. .	7.400 .	13.678 .	14.000 .	4.037 .	44.663 .	. .	. .	105.016 .	
48	Rohatyn	8.304 .	1.044 84	1.252 .	. .	. .	1.600 .	700 .	3.338 .	. .	3.202 53	. .	. .	3.044 .	4.735 92	1.756 .	43.812 15	. .	. .	100 .	600 .	73.989 44	
49	Ropczyce	4.876 .	. .	1.000 .	. .	. .	1.000 .	1.200 .	2.600 .	. .	1.000 .	. .	. .	247 70	6.458 .	8.400 .	17.267 .	. .	12.700 .	10.610 .	. .	66.358 70	
50	Rudki	7.640 .	2.500 .	540 .	. .	400 .	1.000 .	1.680 .	2.000 .	. .	1.508 .	. .	. .	. .	5.600 .	9.171 29	14.185 28	8.337 .	. .	1.434 61	400 .	56.396 18	
51	Rzeszów	13.540 .	1.000 .	1.748 .	1.000 .	520 .	480 .	700 .	2.200 .	4.000 .	2.371 50	. .	4.698 50	450 .	7.620 .	. .	65.605 .	. .	22.283 .	. .	200 .	128.416 .	
52	Sambor	16.100 .	1.969 .	995 60	688 .	. .	2.750 .	440 .	2.980 30	300 .	1.869 72	. .	10.683 38	1.800 .	12.976 .	5.353 60	30.552 .	4.850 .	2.600 .	2.860 64	100 .	99.868 24	
53	Sanok	9.384 .	1.360 .	700 .	300 .	560 .	700 .	1.100 .	4.500 .	. .	1.572 .	. .	7.600 .	6.800 .	12.209 20	2.000 80	17.750 .	200 .	. .	2.848 .	300 .	69.884 .	
54	Sącz nowy	9.000 .	2.800 .	900 .	1.500 .	800 .	600 .	2.300 .	300 .	. .	5.200 .	. .	2.860 .	27.971 .	15.703 .	34.316 .	20.369 .	. .	. .	6.100 .	800 .	131.519 .	
55	Skała	8.500 .	400 .	480 .	400 .	360 .	1.600 .	400 .	2.200 .	. .	2.400 .	. .	10.668 .	2.082 .	12.100 .	. .	54.509 .	. .	. .	1.320 .	. .	97.419 .	
56	Śniatyn	8.520 .	960 .	950 .	600 .	. .	600 .	2.600 .	600 .	. .	800 .	. .	25.952 89	. .	11.396 .	12.700 .	10.400 .	. .	43.808 20	2.255 .	. .	122.142 09	
57	Sokal	12.180 .	1.080 .	1.000 .	1.500 .	500 .	1.000 .	700 .	2.200 .	. .	5.300 .	. .	54.116 .	22.500 .	8.315 .	. .	24.350 .	5.735 .	. .	1.235 .	200 .	141.911 .	
58	Stanisławów	9.300 .	3.820 .	1.592 .	3.940 .	. .	600 .	3.320 .	4.800 .	. .	8.837 .	. .	5.493 .	. .	14.560 .	878 83	38.635 32	. .	. .	20.029 80	. .	115.805 95	
59	Stary Sambor	9.392 .	1.534 .	1.437 60	497 56	417 50	940 .	1.440 .	3.000 .	. .	2.040 .	. .	13.133 44	10.220 .	4.160 .	9.966 .	5.412 .	. .	. .	5.922 .	840 .	70.352 10	
60	Stryj	12.421 03	1.635 12	2.924 .	800 .	300 .	200 .	2.620 .	2.200 .	26.240 85	1.720 .	. .	6.868 .	1.000 .	14.719 .	18.280 .	35.670 .	13.355 .	4.705 .	1.200 .	. .	146.558 .	
61	Tarnobrzeg	8.308 .	600 .	2.272 .	660 .	200 .	600 .	1.780 .	3.900 .	. .	5.842 64	. .	5.939 36	6.795 .	6.680 .	15.700 .	22.950 .	950 .	9.863 .	16.597 .	. .	109.637 .	
62	Tarnopol	11.230 .	2.648 .	600 .	1.640 .	380 .	3.600 .	3.190 .	5.460 .	. .	11.509 .	. .	13.179 .	800 .	14.228 .	10.664 .	78.633 .	15.656 .	28.844 .	5.700 .	120 .	204.081 .	
63	Tarnów	7.096 .	208 .	797 20	2.200 .	. .	. .	4.170 .	2.400 .	35.236 58	3.500 .	. .	1.200 .	. .	15.412 .	32.046 98	51.168 84	. .	20.240 .	12.447 62	200 .	188.328 22	
64	Tłumacz	10.230 .	. .	1.100 .	. .	400 .	1.800 .	11.650 .	6.080 .	2.000 .	7.651 86	. .	5.671 39	300 .	11.284 .	. .	42.600 .	500 .	6.960 .	5.646 83	600 .	114.474 08	
65	Trembowla	8.663 .	1.112 .	900 .	400 .	150 .	1.500 .	850 .	2.800 .	. .	2.635 .	. .	19.610 .	. .	7.775 .	24.120 .	15.950 .	. .	19.633 .	4.982 .	600 .	111.680 .	
66	Turka	8.320 .	600 .	2.850 .	100 .	. .	1.200 .	2.000 .	2.920 .	. .	2.984 .	. .	15.294 .	23.000 .	3.176 .	36.124 .	18.360 .	. .	. .	1.955 .	200 .	119.089 .	
67	Wadowice	7.140 .	1.000 .	1.300 .	1.200 .	. .	1.600 .	1.100 .	8.737 49	. .	14.590 .	. .	43.715 13	200 .	13.156 .	8.000 .	125.748 .	45.584 18	. .	3.751 .	300 .	277.121 80	Niedobór w kwocie 46.588 K ma być pokryty zaciągnąć się mającą pożyczką.
68	Wieliczka	10.070 .	. .	1.800 .	200 .	665 .	1.300 .	500 .	2.300 .	. .	3.100 .	. .	. .	200 .	16.939 .	17.700 .	35.300 .	6.700 .	. .	5.900 .	900 .	103.574 .	
69	Zaleszczyki	8.439 70	1.032 .	600 .	1.160 .	196 .	1.200 .	2.000 .	5.650 .	. .	4.176 .	. .	3 358 38	. .	7.984 .	2.800 .	25.500 .	. .	6.702 12	1.600 .	200 .	72.598 20	
70	Zbaraż	5.280 .	600 .	600 .	1.800 .	. .	500 .	1.300 .	4.000 .	. .	1.051 04	. .	9.000 .	. .	4.624 .	. .	51.800 .	. .	10.915 07	5.105 93	200 .	96.776 04	
71	Złoczów	8.200 .	600 .	800 .	600 .	. .	400 .	1.200 .	2.370 .	. .	2.164 81	. .	2.440 .	4.500 .	6.898 80	. .	50.268 17	1.800 .	6.800 .	578 88	600 .	90.220 66	
72	Żółkiew	10.813 .	1.900 .	900 .	400 .	820 44	2.000 .	200 .	2.446 14	. .	2.320 .	. .	4.679 60	. .	10.620 .	24.725 .	12.046 .	. .	470 .	770 .	. .	75.104 51	
73	Żydaczów	6.360 .	1.055 .	3.620 .	3.232 .	1.000 .	1.350 .	600 .	2.200 .	. .	8.180 .	. .	10.446 .	. .	12.700 .	21.960 .	65.232 .	3.750 .	4.000 .	38.000 .	1.000 .	184.685 .	
74	Żywiec	4.960 .	. .	680 .	1.090 .	. .	840 .	1.340 .	1.400 .	. .	620 .	. .	. .	2.067 .	4.268 .	29.436 .	21.177 .	1.200 .	10.000 .	5.481 .	. .	84.559 .	
	Razem	663.288 93	87.450 42	74.787 20	88.246 74	25.456 94	73.590 .	126.887 .	247.666 35	102.410 73	298.472 52	944 50	778.037 10	518.535 29	712.166 74	1,058.778 28	2,849.824 09	222.405 52	655.299 87	430.416 53	20.900 .	9,045.564 08	

Wykaz dochodów
podług budżetów na rok 1902
30 miast (objętych ustawą z r. 1889).

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Czynsze i opłaty: z dóbr	z domów, rzeźni, budek itp.	z gruntów, kamieniołomów itp.	z lasów, wiklin itp.	z fabryk cegieln, wapienników, wodociągów	z koszar i kwaterunku wojska	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek itp.	Z dzierżawy praw i przywilejów: propinacya i opłaty komunalne	placowe, targowe, straganowe, sprzedaż śmiecia	miary i wagi, polowanie i rybołostwo	Taksy	Z dzierżawy dodatków krajowych konsumcyjnych	Dodatki na cele ściśle gminne: od podatków bezpośrednich	konsumcyjne: od mięsa	konsumcyjne: od wina	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży gruntów i realności	ze sprzedaży papierów wartościowych	z pożyczek zaciągniętych	zaliczki otrzymane i zwrócone	Wpływy drogowe	Na cele szkolne: dodatki i inne	Razem	Wysokość opłacanych w gminie podatków	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	% K gr.	% K gr.	% K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K. gr.	K gr.	K gr.	K. gr.	
1	Biała	. .	36.815 .	438 43	8.827 .	40.000 .	. .	146 .	12.000 .	8.190 .	. .	6.200 .	. .	96 134.137 .	. . .	. . .	49.208 77	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	295.962 20	114.261 60	
2	Bochnia	. .	10.595 .	9.000 .	50 .	1.000 .	7.650 .	450 .	103.660 .	15.880 .	97 20	2.560 .	. .	20 8.800 .	. 20.090 .	. 910 .	1.238 80	. .	. .	. .	. .	2.560 .	1.991 80	950 .	187.477 80	. .	
3	Brody	. .	6.380 .	619 .	. .	. .	53.592 22	294 40	91.777 77	5.381 60	. .	5.950 .	. .	40 21.000 .	73¼ 17.114 .	100 2.200 .	. .	. .	. .	. .	. .	7.438 .	20.668 60	1.600 .	234.015 59	53.000 .	
4	Brzeżany	. .	28.216 .	. .	. .	. .	39.181 67	3.900 .	110.700 .	13.854 08	100 .	150 .	4.500 .	. . .	50 8.800 .	100 2.400	200 .	. .	. .	. .	. .	7.070 .	15.515 .	. .	234.586 75	. .	
5	Buczacz	. .	200 .	. .	. .	. .	. .	40 .	. .	8.100 .	. .	. .	9.825 .	48 15.994 .	100 14.146 .	100 704 .	1.652 .	. .	. .	. .	. .	1.775 .	15.300 .	. .	67.736 .	33.000 .	
6	Drohobycz	. .	21.848 20	. .	57.201 15	. .	. .	15.264 40	108.097 86	. .	32 .	2.211 .	. .	58 49.905 87	50 17.568 .	. .	8.600 .	. .	. .	. .	. .	500 .	4.732 13	. .	283.960 61	99.316 14	
7	Gorlice	. .	25.102 48	63 24	. .	. .	. .	4.842 64	90.150 .	3.925 .	46 40	150 .	. .	. . .	. . .	. 9.900 .	4.361 21	. .	3.600 .	. .	. .	6.889 48	. .	401 24	149.431 69	. .	
8	Gródek	. .	26.224 90	8.223 58	4.800 .	. .	17.657 39	3.962 46	68.355 54	7.471 .	2.109 .	245 .	. .	20 7.525 58	. . .	. . .	1.922 65	. .	. .	. .	. .	4.758 18	. .	. .	153.255 28	376.279 .	
9	Jarosław	. .	56.120 69	1.344 80	. .	. .	3.954 50	1.016 30	200.000 .	24.343 .	251 .	3.940 .	9.300 .	16 9.460 80	50 25.000 .	100 5.200 .	19.000 .	6.000	. .	. .	. .	12.000 .	34.483 82	. .	411.414 91	157.695 07	
10	Jasło	. .	13.470 .	596 .	. .	200 .	. .	200 60	61.000 .	11.963 23	26 .	20 .	. .	30 12.000 .	100 10.300 .	100 910 50	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	2.200 .	112.886 33	. .	
11	Jaworów	. .	12.808 69	36 .	9.775 16	2.510 .	. .	11.941 94	23.100 .	3.845 .	107 .	1.500 .	10.000 .	50 11.000 .	10 7.500 .	. 300 .	23.973 76	. .	. .	. .	. .	130 .	86 76	. .	118.614 31	22.224 06	Niedobór zostanie pokryty zaległościami prestacyi szkolnych.
12	Kołomyja	. .	3.204 .	7.986 .	. .	. .	55.506 .	1.000 .	243.000 .	10.704 .	22 .	860 .	. .	40 56.000 .	100 64.800 .	100 8.330 .	986 .	16.000 .	. .	. .	. .	16.818 .	39.820 .	6.544 .	530.980 .	140.000 .	
13	Krosno	6.685 .	32.166 .	3.148 .	. .	. .	. .	5.114 .	70.700 .	6.138 .	144 .	910 .	. .	36 10.800 .	100 9.200 .	. . .	1.982 .	500 .	3.064 .	6.846 .	300.000 .	5.595 .	2.543 .	2.000 .	467.535 .	30.000 .	
14	Podgórze	. .	32.766 .	13.310 .	. .	58.000 .	986 .	11.462 .	70.971 44	34.430 .	89 .	4.640 .	58.228 56	. . .	. 20.500 .	. 700 .	38.800 .	. .	. .	. .	. .	141.500 .	4.100 .	. .	484.983 .	. .	
15	Przemyśl	3.733 .	54.124 .	. .	. .	. .	15.384 .	2.642 .	460.050	12.350 .	. .	5.200 .	. .	. . .	. . .	. . .	70.903 .	15.438 40	. .	. .	. .	100.000 .	1.600 .	. .	740.424 40	. .	Niedobór 57.306 K 60 gr. pokryje pożyczka zaciągnąć się mająca.
16	Rzeszów	. .	72.856 .	1.796	. .	20.682 .	90.597 .	73 .	114.807 .	3.107 .	498 .	2.785 .	. .	. . .	100 37.200 .	100 1.920 .	7.608 .	. .	. .	. .	. .	14.611 .	1.000 .	. .	369.540 .	. .	Niedobór 280.000 K pokryje pożyczka zaciągnąć się mająca w kwocie 280.000 K.
17	Sambor	. .	65.199 86	8.044 90	. .	. .	.	9.471 52	101.400 .	730 .	. .	3.620 .	. .	40 38.800 .	. 11.800 .	. 312 .	2.100	. .	. .	. .	. .	3.420 .	. .	. .	244.898 28	. .	
18	Sanok	3.766 .	16.945 .	1.837 34	1.856 .	. .	20.418 92	742 .	68.260	4.280 .	171 .	1.990 .	10.340 .	25 9.977	. . .	. . .	39.393 36	. .	. .	. .	. .	510 .	. .	. .	180.486 62	39.831 83	
19	Sącz Nowy	1.668 84	25.769 43	2.409 30	12.175 .	. .	41.918 47	4.258 44	105.000 .	5.564 .	105 14	2.370 .	. .	16 16.000 .	50 12.000 .	50 600 .	3.241 56	. .	1.400 .	. .	. .	. .	26.633 33	2.523 10	263.636 61	. .	
20	Śniatyn	. .	5.709 31	9.834 28	. .	. .	. .	400 .	29.134 31	12.616 61	95 .	2.212 70	28.802 .	35 11.930 50	100 11.000 .	100 1.700 .	5.388 56	. .	. .	. .	. .	2.742 45	. .	6.406 .	127.971 72	34.087 16	
21	Sokal	. .	14.400 .	650 .	. .	. .	80 .	. .	47.000 .	5.670 .	1.940 .	80 .	. .	50 16.606 .	. 6.200 .	. 300 .	240 .	. .	24 .	. .	20.000	2.230 .	5.400 .	8.652 .	129.472 .	. .	
22	Stanisławów	7.541 .	61.629 .	2.061 .	. .	110.845 .	109.593 .	23.477 .	83.400 .	1.050 .	. .	70.450 .	272.618 .	. . .	100 91.591 .	100 6.831 .	57.350 .	10.000 .	16.569 .	. .	. .	12.176 .	. .	. .	937.181 .	. .	
23	Stryj	13.364 88	38.741 32	7.068 24	6.018 20	. .	16.531 90	4.015 21	86.338 .	7.058 .	. .	1.668 .	80.338 .	18 28.358 .	50 23.500 .	. . .	150 .	. .	. .	. .	. .	8.072 .	. .	. .	321.221 75	. .	
24	Tarnopol	. .	7.317 20	1.050 .	. .	. .	13.050 .	197 40	184.100 .	11.310 .	850 .	. .	. .	41 90.769 50	. 46.800 .	. 3.720 68	53.710 .	. .	. .	. .	. .	9.240 .	. .	. .	422.114 78	221 389 56	
25	Tarnów	4.504 60	26.889 .	3.823 24	. .	. .	44.769 87	863 .	246.230 .	6.204 .	161 .	3.530 .	13.000 .	26 54.326 .	100 63.720 .	100 6.820 .	8.059 .	. .	. .	. .	. .	19.952 .	. .	. .	505.851 71	236.200 .	
26	Trembowla	. .	45.942 90	33.765 90	48.000 .	. .	652 08	272 21	32.600 .	2.405 .	251 .	730 .	. .	. . .	100 7.350 .	50 553 .	1.300 .	3.666 24	. .	. .	. .	13.062 59	. .	. .	190.550 92	. .	
27	Wadowice	. .	5.202 20	1.356 40	2.450 .	. .	5.862 17	4.631 36	61.000 .	7.104 66	52 .	450 .	10.000 .	47 19.276 53	. 9.800 .	. . .	12.296 .	4.000 .	. .	. .	21.600	1.280 .	. .	. .	166.361 32	41.013 91	
28	Wieliczka	. .	9.281 .	16.308 .	. .	. .	. .	4.673 .	36.036 .	6.689 .	68 .	. .	. .	81 22.171 .	. 7.400 .	. 540 .	9.020 .	1.790 .	. .	2.000 .	19.000 .	1.254 .	6.610 .	. .	142.840 .	. .	
29	Złoczów	. .	10.650 .	122 .	. .	10.090 .	14.914 .	40 .	47.000 .	5.508 .	. .	1.900 .	47.000 .	11 9.185 84	50 16.000 .	50 12.000 .	6.285 .	. .	. .	. .	. .	7.953 .	. .	. .	188.647 84	53.238 97	
30	Żółkiew	. .	10.150 .	9.566 87	320 .	. .	76.677 50	40 .	88.540 .	2.472 .	61 .	687 .	. .	. . .	. . .	. . .	6 701 39	22 25	11.000 .	. .	. .	768 50	. .	. .	207.006 51	. .	
	Razem	41.263 32	778.723 18	144.458 52	151.472 51	243.327 .	627.976 69	115.440 88	3,044.408 92	248.343 18	7.275 74	127.008 70	548.951 56	654.023 62	559.379 .	66.851 18	435.466 06	57.416 89	35.657 .	8.846 .	612.100 .	167.505 20	174.784 44	31.276 34	8,871.044 93		

Wykaz wydatków
podług budżetów na rok 1902
30 miast (objętych ustawą z r. 1889).

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29
Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Administracya dóbr, utrzymanie budynków, realności itp.	Czynsze za dzierżawę: prawa propinacyjnego	Czynsze za dzierżawę: krajowych opłat konsumcyjnych	Podatki, ekwiwalent, opłaty skarbowe	Cele dobroczynne, ubogich i inne	Policya miejscowa	Aresztanci i szupaśnicy	Straż pożarna itp.	Straż polowa i lasowa	Wydatki na cele sanitarne	Oświetlenie miasta	Przedsiębiorstwa gminne i wodociągi	Dyety i koszta podróży	Rekrutacya, kwaterunek i inne cele wojskowe	Wydatki na cele: szkolne i oświaty	Wydatki na cele: parafialne i wyznaniowe	Wydatki na cele: drogowe	Wydatki nadzwyczajne: kupno gruntów, domów, budowli itp.	Wydatki nadzwyczajne: kupno papierów wartościowych	Wydatki nadzwyczajne: spłata długów	Wydatki nadzwyczajne: zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki rozmaite	Razem	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	28.156 .	3.193 32	3.500 .	11.420 .	. .	. .	600 .	23.388 25	17.274 .	900 .	1.300 .	6.376 .	34.650 .	10.118 58	64.524 .	. .	520 .	50.406 .	84 .	2.450 .	. .	. .	20.141 .	12.000 .	5.600 .	296.606 15	
2	Bochnia	25.424 40	4.382 24	1.565 .	1.774 .	15.600 .	. .	17.346 .	6.548 .	5.397 .	. .	6.088 .	482 32	4.900 .	3.735 .	7.560 .	200 .	2.850 27	29.041 .	665 52	8.198 .	. .	. .	41.797 70	2.560 .	3.020 .	189.124 45	
3	Brody	32.846 10	. .	2.550	1.600 .	10.600 .	.	3.450 34	3.000 .	20.268 .	1.200 .	4.536 .	. .	18.616	10.000	4.500 .	800 .	15.475 .	16.930 .	. .	21.368 60	600 .	. .	57.000 .	2.200 .	5.400 .	232.940 04	
4	Brzeżany	23.688 50	360 .	1.610 .	3.250 .	59.300 .	4.000 .	7.000 .	1.860 .	8.410 .	50 .	7.300 .	. .	4.757 .	2.800 .	3.800 .	100 .	5.876 .	7.650 .	. .	28.663 .	24.000 .	. .	33.899 80	900 .	5.310	234.184 30	
5	Buczacz	9.320 .	810 .	1.825 .	. .	. .	. .	131 .	700 .	8.700 .	75 .	1.090 .	. .	6.838 .	3.820 .	. .	. .	. .	1.008 .	. .	15.300 .	. .	. .	10.085 44	6.190 .	1.000 .	66.891 44	
6	Drohobycz	38.155 78	5.149 92	2.421 43	10.015 .	. .	. .	16.914 .	8.762	29.626 .	100 .	4.287 20	1.780 40	4.060 .	7.776 .	2.010 .	300 .	400 .	55.000 80	2.770 .	29.843 70	32.777 36	. .	20.000 .	3.210 .	8.600 52	288.960 11	
7	Gorlice	18.000 .	2.495 .	1.792 .	2.804 .	48.000 .	9.000 .	10.205 .	1.120 .	8.482 40	150 .	1.660 .	864 .	3.990 .	2.400 .	920 .	. .	90 .	13.026 .	320 .	1.510 .	. .	. .	17.272 37	5.600 .	4.730 92	149.431 69	
8	Gródek	19.407 98	2.645 .	3.875 33	6.088 .	. .	. .	21.098 11	3.459 .	5.782 .	. .	6.910 .	2.129 26	6.700 .	. .	. .	600 .	9.142 .	21.206 .	1.534 24	1.972 .	. .	. .	32.656 14	. .	8.100 .	153.255 06	
9	Jarosław	41.093 42	3.949 84	5.344 40	11.476 .	3.000 .	9.300 .	32.585 47	.	24.836 .	400 .	25.249 34	880 .	15.520 .	11.800 .	. .	300 .	9.368 .	35.482 .	35 56	66.286 24	8.500 .	. .	94.708 32	12.000 .	9.900 .	412.014 09	
10	Jasło	12.800 .	500 .	1.750 .	10.700 .	6.400 .	. .	9.740	360 .	9.350 .	98 .	1.400 .	. .	3.520 .	3.900 .	. .	800 .	198 .	24.628 66	. .	5.960 .	. .	. .	11.781 67	6.000 .	3.000 .	112.886 33	
11	Jaworów	11.980 .	1.188 22	950 .	6.165 16	. .	. .	4.190 87	1.423 .	4.852 .	100 .	1.100	2.102 .	6.366 .	800 .	1.725 .	200 .	30 .	16.246 .	105 .	4.186 76	. .	. .	10.901 69	. .	55.362 86	129.474 56	
12	Kołomyja	56.868 62	5.158 .	5.363 .	14.168 34	. .	. .	23.120 .	6.888 .	40.148 .	966 .	12.386 92	. .	18.670 .	13.172 .	21.313 .	1.000 .	8.274 .	65.432 .	. .	39.820 .	. .	. .	163.048 96	24.100 .	12.669 .	532.565 84	
13	Krosno	9.504 .	600 .	1.220 .	10.410	17.554 .	. .	11.778 .	. .	4.526 .	100 .	1.516 .	300 .	2.520 .	2.800 .	. .	1.800	230 .	34.089 .	100 .	3.216 .	142.548 .	120.000 .	87.757 .	2.638 .	12.300 .	467.506 .	
14	Podgórze	46.680 .	4.943 .	7.020 .	9.700	. .	. .	23.400 .	8.812 .	23.996	200 .	8.784 .	760 .	14.086 .	32.000 .	17.512 .	1.000 .	1.100 .	28.600 .	4.660 .	16.400 .	141.500 .	. .	81.274 .	2.000 .	12.750 .	487.177 .	
15	Przemyśl	76.936 .	8.921 .	9.685 .	20.314 .	. .	. .	42.804 .	4.006 .	19.972 .	3.200 .	36.828 .	2.996 .	23.733 .	35.016 .	4.359 .	.	31.793 .	64.101	300 .	4 .	292.779 .	. .	58.001 .	48.000	13.983 .	797.731	
16	Rzeszów	37.224 .	2.937 .	1.284 .	10.768 .	. .	. .	33.210 .	2.926 .	19.074 .	225 .	9.569 .	. .	9.292 .	12.555 .	28.884 .	500 .	35.400 .	45.348 .	800 .	10.000 .	283.018	. .	83.220 .	4.300 .	19.023 .	649.557 .	
17	Sambor	29.440 .	5.046 .	4.000 .	23.576 .	. .	. .	30.000 .	1.748 .	12.671 80	220 .	10.977 56	. .	7.000 .	3.300 .	. .	.	13.823 .	32.776 74	. .	9.500 .	. .	. .	49.700 .	3.100 30	8.018 88	244.898 28	
18	Sanok	21.485 .	1.862 20	4 149 36	19.135	4.800 .	. .	14.971 20	. .	9.114 .	150 .	2.300 .	880 .	2.333 .	4.400 .	. .	. .	4.200	18.050 .	1.152 34	4.600	.	. .	38.033 28	2.000	26.418 49	180.033 87	
19	Sącz nowy	46.303 .	4.427 20	6.760 45	8.332	. .	. .	15.897 61	3.200 .	17.526 98	400 .	14.754 42	1.775 .	12.916 50	8.000 .	. .	1.000 .	13.794 40	34.431 64	18 80	29.283 33	.	. .	41.637 41	1.520 .	9.152 28	271.131 02	
20	Śniatyn	11.720 .	3.568	3.130 24	5.160 .	10.800 .	. .	12.635 32	1.044 .	14.646 .	785	1.000 .	144 .	10.726 40	2.270 .	2.400 .	440 .	. .	16.796 28	536 .	1.777 70	1.600 .	. .	16.696 95	3.933 93	5.161 90	126.971 72	
21	Sokal	12.300 .	1.708 50	2.430 .	3.050 .	. .	. .	16.800 .	2.996 .	6.549 .	400 .	964 .	480 .	5.263 33	2.100 .	. .	450 .	765 .	22.192 .	378 .	25.400	3.648 20	. .	17.472 76	1.400	2.730 .	129.471 79	
22	Stanisławów	79.307 .	20.920 .	10.665 .	26.501 .	57.000 .	12.600 .	16.847 .	19.250 .	60.906 .	1.916 .	33.242 .	. .	47.622 .	18.220 .	104.734 .	. .	12.313 .	54.651 .	4.770 .	45.600 .	88.000 .	. .	164.083 .	46.600 .	9.154 .	934.901 .	
23	Stryj	48.490 93	11.026 40	1.000 .	14.686 12	26.200 .	. .	9.723 05	7.220 .	26.350 60	390 .	17.728 .	4.538 70	11.624 .	9.200 .	7.505 86	58 .	5.000 .	46.084 76	597 70	10.465 .	2.200 .	. .	50.072 20	600 .	10.509 43	321.221 75	
24	Tarnopol	55.694 15	3.700 .	7.920 .	14.797 60	. .	. .	21.656 .	23.320 .	96.816 .	800 .	13.715 .	3.380 .	37.591 43	15.200 .	27.412 .	. .	2.400 .	4.494 58	2.908 .	500 .	500 .	. .	97.612 14	8.511 80	47.611 74	426.540 44	
25	Tarnów	34.940 .	11.484 .	2.203 .	24.362 .	. .	18.000 .	48.693 .	7.800 .	44.855 16	476 .	15.575 46	1.600 .	29.844 .	23.950 .	4.263 .	614	10.634 .	40.099 86	5.389 75	13.546 .	. .	. .	143.010 .	10.961 .	16.755 .	504.055 23	
26	Trembowla	13.708 64	3.930 10	1.456 04	28.512 .	. .	. .	13.163 88	. .	5.604 .	150 .	2.190 .	3.454 .	7.130 .	1.500 .	1.900 .	300 .	1.208 .	24.738 88	. .	870 .	12.627 76	. .	57.443 78	6.097 68	8.720 .	189.704 76	
27	Wadowice	20.646 .	1.463 32	958 .	7.678 .	35.500 .	9.020 .	13.275 15	3.250 .	1.650 .	400 .	2.000	660 .	4.182 .	3.091 .	3.090 .	400 .	. .	15.918 .	. .	9.160 .	16.200 .	. .	14.106 64	800 .	2.912	166.360 11	
28	Wieliczka	23.450 .	6.448 .	1.740 .	4.920 .	. .	. .	12.213 .	2.377 .	11.250 .	300 .	2.290 .	4.948 .	8.420 .	1.700 .	1.624 .	500 .	300 .	36.865 .	400 .	7.310 .	2.000 .	. .	9.232 .	5.469 .	4.084 .	142.840 .	
29	Złoczów	26.280 .	4.098 .	2.077 .	5.360 .	. .	. .	21.344 .	3.900 .	20.508 .	200 .	3.850 .	. .	4.200 .	2.000 .	19.953	200 .	1.500 .	20.501 .	210 .	6.746 .	703 .	. .	35.008 .	7.520 .	2.600 .	188.758 .	
30	Żółkiew	21.637	3.772 .	2.488 .	11.210 .	7.000 .	. .	8.118 .	1.462 .	6.636 .	. .	7.392 .	984 .	12.160 .	2.000 .	. .	400 .	400 .	14.008	. .		4.250 .	. .	83.849 09	. .	19.440 42	207.206 51	
	Razem	928.486 52	130.690 76	102.732 35	327.832 22	301.754 .	56.920 .	512.910 .	150.319 25	525.276 94	14.351 .	257.977 90	41.513 68	374.280 66	249.623 58	329.988 86	11.962 .	187.083 37	889.802 20	27.734 91	410.031 33	1,057.446 32	120.000 .	1,641.502 34	230.211 71	349.017 44	9,229.399 54	

Wykaz dochodów
podług budżetów na rok 1901
gmin małomiejskich i wiejskich.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Czynsze i opłaty: z dóbr	z domów, rzeźni, budek itp.	z gruntów, kamieniołomów itp.	z lasów, wiklin itp.	z fabryk cegielń, wapienników itp.	z koszar i kwaterunku wojska	Odsetki od papierów wartościowych, pożyczek itp.	Z dzierżawy praw i przywilejów: propinacya i opłaty komunalne	placowe, targowe, straganowe, sprzedaż śmiecia	miary i wagi, polowanie i rybołostwo	Taksy	Z dzierżawy dodatków krajowych konsumcyjnych	Dodatki na cele ściśle gminne: od podatków bezpośrednich	konsumcyjne: od mięsa	od wina	Dochody rozmaite	Zapas kasowy z roku poprzedniego	Wpływy nadzwyczajne: ze sprzedaży gruntów i realności	ze sprzedaży papierów wartościowych	z pożyczek zaciągniętych	zaliczki otrzymane i zwrócone	Wpływy drogowe: myto drogowe, moetowe, przewozowe, kopytkowe	wartość zużytych prestacyj w robociźnie i materyale, w naturze	subwencye, ekwiwalent, zapas kasowy i inne drogowe	Na cele szkolne: dodatki i inne	Razem	Wysokość opłacanych w gminie podatków	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	8.649 60	17.150 40	26.044 14	10.202 96	400 .	3.748 .	17.962 44	10.411 .	11.799 30	2 983 13	3.820 48	. .	100.222 33	8.086 60	2.120 .	11.597 81	15.130 84	. .	. .	. .	400 .	79 74	35.504 21	6.615 65	10.726 35	303.655 08	261.200 74	
2	Bóbrka	. .	1.426 45	5.102 54	520	181 .	. .	3.580 56	2.000 .	6.901 .	911 15	870 .	. .	51.064 78	5.408 10	. .	749 44	211 26	. .	. .	. .	. .	1.300 .	19.632 40	. .	14.059 31	113.918 29	35.572 26	
3	Bochnia	18.008 02	10.681 .	18.894 78	1.129 16	. .	. .	14.075 37	. .	8.544 66	3 566 56	6.188 06	2.530 .	19.763 09	6.326 60	552 .	901 32	2.459 05	. .	3.670 .	800 .	1.603 .	32.107 .	. .	43.489 08	195.288 75	181.388 34	
4	Bohorodczany	1.196 .	4.719 .	6.663 67	17 .	. .	. .	1.959 16	. .	2.341 79	1.132 80	2.005 .	1 660 .	28.414 75	5.552 66	. .	2.959 87	2.010 25	. .	. .	. .	855 60	7.041 20	. 86	3.411 85	71.941 46	46.873 11	
5	Borszczów	. .	4.957 39	4 867 26	. .	. .	. .	9.274 74	. .	5.209 .	1.253 80	3.254 50	. .	61.031 75	10.493 67	. .	1.289 92	2.038 26	. .	1.815 64	. .	. .	21.827 .	. .	28.454 29	155.742 22	257.995 94	
6	Brody	31 .	3.283 31	7 507 20	1.643 .	. .	. .	3.318 58	. .	2.585 .	1.586 66	. .	. .	56.153 51	4 790 10	. .	1.749 .	15.870 48	. .	. .	. .	. .	26.294 76	13.093 40	26.449 42	169.355 42	174.992 36	
7	Brzesko	20.707 39	18.124 .	70 .	7.670 .	6.651 42	. .	24.039 23	2.500 .	16.977 36	5.454 30	8.430 60	. .	63 059 98	5.281 .	. .	3.078 32	7.388 69	. .	. .	. .	391 36	. .	. .	. .	189.818 65	. .	
8	Brzeżany	. .	4.441 50	811 60	2.883 .	. .	. .	5.064 .	. .	3.267 .	2.568 71	. .	. .	85.916 36	2.573 20	. .	168 .	188 90	. .	. .	. .	. .	20.025 80	18.583 35	. .	146.491 42	. .	
9	Brzozów	. .	11.031 36	6.209 02	190 .	. .	. .	5.354 66	4.357 69	7.271 80	902 78	2.451 .	. .	21.781 21	1.913 96	1.820 44	1.600 .	9.596 69	. .	2.704 44	232 47	. .	32.425 10	. .	16.209 60	126.052 22	114.851 30	
10	Buczacz	. .	2.292 .	12.130 31	6 .	. .	. .	3.259 16	. .	2.731 .	2.041 61	. .	550 .	77.056 77	9.225 .	382 80	8.847 48	352 02	. .	. .	. .	. .	37.290 .	. .	. .	156.164 15	203.443 28	
11	Chrzanów	. .	12.132 60	9.621 30	677 60	200 .	. .	1.669 94	. .	8.066 .	3.394 30	4.821 52	. .	66.128 74	17.911 .	7.240 .	1.311 .	16.003 14	. .	2.263 08	120 .	. .	49.011 70	21.659 .	62.090 78	284.321 70	357.969 96	
12	Cieszanów	12.352 82	3.154 80	5.603 74	274 70	424 .	. .	5.178 77	26.000 .	1.710 60	1.155 90	3.915 48	. .	31.595 45	1.140 .	. .	358 75	8.248 45	. .	. .	560 .	. .	. .	. .	8.509 91	110.178 37	130.066 31	
13	Czortków	. .	23.337 40	4.505 52	. .	702 .	10.714 67	5.056 80	4.000 .	1 816 .	683 40	3.925 .	. .	60.048 21	12.303 .	601 .	4.369 46	1.062 04	. .	. .	1.078 96	. .	. .	. .	. .	134.203 46	157.635 18	
14	Dąbrowa	. .	10 214 76	22.067 94	413 56	500 .	. .	3.158 47	. .	11.347 60	2.762 92	3.585 16	. .	18.629 41	4.608 .	436 .	2.582 77	2.873 93	. .	5.605 83	. .	. .	25.642 .	. .	18.417 87	132.841 22	132.355 .	
15	Dobromil	. .	11.230 72	600 62	4.190 72	. .	. .	6.258 .	31.400 .	1.950 .	680 99	. .	. .	23.625 79	2.824 46	610 88	9 316 67	792 66	. .	918 .	643 50	. .	. .	. .	1.400 .	96.443 01	81.135 35	
16	Dolina	2.726 25	16.702 27	16.025 35	497 .	320 .	. .	24.925 36	10.826 40	5.096 38	2.234 10	5.632 74	. .	49.013 33	7.525 .	194 .	9.614 99	1.678 43	. .	. .	4.354 08	. .	. .	. .	23.138 78	180.529 61	149.823 61	
17	Drohobycz	15.924 02	6.133 .	36.634 29	2.886 70	10.236 76	. .	6.876 33	. .	400 .	1.586 94	41 95	. .	132.692 64	8.720 .	. .	4.324 58	766 71	46 67	. .	. .	. .	50.901 50	. .	. .	278.082 09	486.999 78	
18	Gorlice	. .	206 .	1.962 25	10 .	200 .	. .	3.905 06	. .	895 22	1.817 52	2.512 67	. .	31.966 04	. .	. .	. .	399 33	. .	. .	. .	. .	23.043 20	10.040 22	32.344 44	109.301 95	113.916 20	
19	Gródek	. .	327 40	19.678 63	162 .	. .	. .	4.778 52	1.020 .	613 .	1 317 16	. .	. .	32.195 48	1.826 .	60 .	1.054 .	348 61	. .	. .	. .	. .	. .	. .	17.441 37	80.320 17	108.021 37	
20	Grybów	. .	10.250 90	2.432 26	991 60	. .	. .	4.081 42	19.000 .	4.696 .	331 16	. .	. .	33.219 09	2 661 20	1.000 .	1.993 50	2.342 49	100 .	. .	108 .	850 .	. .	. .	80 .	84.140 62	65.735 12	
21	Hordenka	. .	6.010 .	4.576 40	. .	. .	50 .	4.448 56	. .	12 067 .	973 40	4.483 20	. .	58.929 23	10.792 .	. .	320 .	514 47	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	103.164 26	. .	
22	Husiatyn	. .	7.518 80	4.611 30	443 .	500 .	. .	8.499 88	. .	11.574 .	766 80	6.925 58	. .	52.815 69	11.890 .	. .	5.171 96	. .	. .	. .	640 .	. .	19.368 80	80 .	18.807 80	149.613 61	180.878 65	
23	Jarosław	. .	11.780 67	29.085 61	1.415 10	. .	. .	12.444 50	2.400 .	5 595 40	5.184 68	9.981 20	. .	32.720 55	5.950 .	1.473 .	2.692 78	625 03	. .	. .	. .	. .	34.188 .	2.390 .	18.125 77	176.052 29	202.185 75	
24	Jasło	. .	2.697 16	5.565 30	2.746 50	. .	. .	8.770 38	. .	4.938 70	1.953 02	1.498 96	. .	53.548 78	2.964 .	1.600 .	1.171 74	9.627 78	. .	1.619 60	400 .	. .	35.408 63	. .	19.584 06	156.094 61	159.336 10	
25	Jaworów	. .	65 .	5.714 20	94 .	. .	. .	3.989 40	. .	1 677 30	888 86	2.691 .	800 .	39 993 97	850 .	102 .	86 05	163 50	. .	. .	. .	. .	13.753 20	8.236 .	24.405 55	103.510 03	121.218 18	
26	Kałusz	9.774 36	7.077 52	10 571 97	1.371 70	. .	. .	7.305 49	10.676 .	8.357 96	2.040 94	2.200 16	4.357 18	34.958 16	198 05	. .	2.145 51	200 .	. .	63.105 45	10 80	1.949 43	. .	. .	1.327 72	167.628 40	128.903 91	
27	Kamionka	. .	5.011 50	22.195 75	1.507 .	30 .	. .	13.480 47	7.748 .	2.817 10	2.278 18	2.246 .	. .	40.750 20	4.097 10	. .	8.867 74	317 64	. .	2.500 .	. .	2.000 .	. .	. .	46.350 57	162.197 25	. .	
28	Kolbuszowa	. .	19.537 26	2.582 .	790 94	123 .	180 .	3.573 44	. .	10 002 88	1.540 12	3.121 38	. .	21.012 87	1.352 72	. .	1.219 90	1.368 94	. .	2.297 80	. .	. .	. .	. .	16.349 30	85.047 55	103.940 18	
29	Kołomyja	25.090 48	1.893 50	6.366 86	300 .	. .	. .	1.408 74	. .	5 440 .	1.853 66	100 .	8.901 70	87.378 86	. .	. .	3.805 40	120 .	. .	200 .	120 .	. .	21.225 20	. .	371 .	164.569 90	168.201 68	
30	Kossów	. .	5.620 .	18 277 76	3.819 .	. .	. .	1.185 40	5 800 .	1.569 32	602 72	120 .	. .	44.814 .	12.776 66	1.258 .	3.398 77	2.143 79	. .	. .	572 .	. .	29.723 .	. .	26.039 27	162.659 69	121.986 13	
31	Kraków	. .	15.198 92	17 705 71	. .	. .	. .	2.867 60	1.120 .	1.597 .	5.603 78	5.130 05	. .	51.339 79	4.662 .	24 .	2.234 14	2.166 12	. .	737 .	2.000 .	978 .	. .	. .	56.581 75	170.445 86	184.974 93	
32	Krosno	. .	3.778 .	10.909 22	49 60	. .	. .	6.834 04	. .	1.392 62	1.040 84	. .	1.600 .	25.364 42	3.603 54	2.420 .	20 989 76	. .	. .	199 96	. .	. .	29.570 56	15.763 56	25.720 47	149.286 59	212.186 56	
33	Limanowa	. .	8.105 20	1.816 96	477 40	. .	. .	13.457 46	. .	6.642 .	1.379 54	1.703 98	. .	22.538 46	708 .	. .	388 .	2.290 76	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	59.502 76	89.349 27	
34	Lisko	. .	5.978 72	348 80	80 .	. .	. .	2.701 15	. .	12.229 60	265 39	75 .	. .	41.954 65	9.339 77	. .	2.707 10	635 71	2.800 .	50 .	. .	. .	26.682 .	. .	. .	105.847 89	116.691 .	
35	Lwów	28.416 25	6.315 08	39.476 14	2.245 02	. .	. .	12.106 26	5.610 .	8.409 40	6 644 88	460 .	. .	101.450 96	9.351 60	204 70	9 227 59	10.676 35	98 .	. .	10.833 31	824 30	183 34	47.247 .	64.783 32	44.915 81	409.479 31	315.890 86	
36	Łańcut	. .	24.418 96	24.550 71	473 .	500 .	2.244 .	16.417 69	1.000 .	13.976 60	3.448 71	6.888 12	15.391 .	36.818 39	14.470 .	933 70	1.669 18	2.019 42	400 .	. .	20.500 .	. .	466 .	33.847 99	5.316 99	45.778 64	271.529 10	277.430 97	
37	Mielec	. .	5.862 92	9.090 13	675 14	. .	75 .	4.066 06	. .	5.005 56	1.833 30	1.588 .	2.400 .	43.604 37	12.736 .	666 80	24.883 69	57 02	. .	. .	60 .	. .	15.544 80	3.796 40	90 .	132.035 19	137.792 93	
38	Mościska	. .	10.992 .	17.896 37	700 .	1.000 .	. .	12.906 28	9.912 90	6.798 20	1.160 08	2.890 20	. .	35.942 61	3.100 .	240 .	6.112 .	1.486 05	. .	433 14	507 .	. .	15.138 80	9.155 40	13.621 37	149.991 80	143.605 12	
39	Myślenice	. .	18.192 42	2.371 50	10.353 72	. .	. .	14.226 98	39.166 .	7.367 04	2.219 92	3.512 60	3.400 .	21.791 69	300 .	432 75	5 543 68	7.844 22	. .	133 34	1.134 54	. .	35.013 .	. .	38.647 94	211.651 84	146.377 80	
40	Nadwórna	. .	9.642 05	17.238 72	594 .	4.800 .	. .	2.778 43	6.000 .	4 747 17	2.822 32	3.636 12	. .	36.121 21	7.716 48	. .	2.816 88	2.343 13	. .	400 .	580 .	. .	39.279 .	2.615 .	12.741 72	156.867 23	108.322 .	
41	Nisko	. .	220 .	1.782 82	7.078 31	. .	. .	2.840 90	. .	161 .	1.830 15	. .	. .	26.515 72	. .	. .	240 05	4 54	. .	. .	. .	. .	9.450 60	. .	1.221 .	51.340 09	82.057 90	
42	Nowy Targ	. .	20.858 64	7.741 94	13.098 29	5.208 .	. .	12.586 58	64 204 .	3.042 .	1.517 69	4.789 10	. .	60.748 28	6.000 .	1.500 .	2.589 98	1.300 16	. .	. .	1.797 45	. .	. .	. .	. .	206.982 11	143.170 18	
43	Pilzno	. .	3.139 20	2.655 80	. .	. .	. .	6.161 74	19.080 .	7.971 74	1.002 10	. .	. .	13.637 43	1.895 34	1.895 34	2.771 52	1.040 66	240 .	. .	655 .	. .	. .	. .	11.612 63	73.898 70	80.388 59	
44	Podhajce	174 79	4.635 50	15.508 40	414 40	. .	. .	3.922 44	. .	2.668 .	806 85	8.780 .	. .	50.430 06	6.750 .	381 .	1.240 .	1.319 36	. .	. .	. .	. .	24.802 60	. .	. .	121.828 40	151.842 08	
45	Przemyśl	. .	4.025 50	39.088 33	696 83	. .	. .	17.670 56	. .	66 .	3.486 08	. .	. .	35.115 20	300 .	1.314 .	5.235 01	6.864 91	162 50	. .	720 .	. .	. .	. .	. .	114.945 90	181.589 75	
46	Przemyślany	. .	4.578 15	7.610 40	2.673 20	150 .	288 .	3.104 40	. .	5.300 40	1.162 42	600 .	4.200 .	34 534 47	4.866 .	. .	3.560 .	5.518 21	. .	. .	. .	. .	14.186 80	. .	24.350 05	116.682 50	134.654 27	
47	Rawa	. .	19.555 80	12.136 53	3.101 62	80 .	312 .	12.209 80	334 .	8.529 92	3.126 56	5.481 22	. .	61.831 10	. .	. .	10.662 07	9.487 42	. .	. .	. .	351 18	. .	500 .	. .	147.699 22	168.842 59	
48	Rohatyn	14.965 36	4.839 80	8.356 51	2.154 78	1.980 .	700 .	2.618 28	36.080 .	11 453 .	1.627 40	472 .	545 .	39.879 60	17.099 .	84 60	4.689 89	513 93	. .	392 58	865 .	310 .	37.820 30	49.318 74	21.924 53	258.640 25	176.088 81	
49	Ropczyce	. .	23.209 40	5.901 20	10 .	. .	. .	7.120 40	6.846 .	8.024 80	1.872 93	. .	2.951 30	44 829 96	. .	509 96	1.440 .	582 97	. .	3.000 .	160 .	. .	. .	1.000 .	. .	107.458 42	142.322 05	
50	Radki	. .	6.770 62	4.657 50	220 20	. .	. .	4.185 42	. .	12.071 20	659 68	. .	2.454 .	28.446 53	. .	. .	3.234 84	745 77	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	63.445 76	. .	
51	Rzeszów	. .	6.311 53	8.177 89	168 80	60 .	. .	7.947 62	300 .	7.730 97	3.115 75	550 .	1.200 .	80.475 40	6.911 40	62 .	2.526 23	75 14	. .	3.000 .	2 .	. .	. .	. .	400 .	129.014 73	192.748 59	
52	Sambor	28.467 17	1 394 .	4.196 76	688 24	. .	. .	4.863 18	. .	. .	2.754 .	. .	. .	44.395 63	. .	. .	1.258 51	464 80	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	88.482 29	136.541 54	
53	Sanok	2.450 .	1.034 .	8.117 88	2.350 26	1.098 .	. .	11.726 72	1.773 .	3.731 20	1.567 90	1.807 .	. .	48.801 64	1.529 28	1.112 80	645 06	601 26	. .	1.430 12	646 68	240 .	33.787 56	. .	. .	124.450 36	137.065 58	
54	Sącz nowy	. .	14.878 20	7.692 14	19.210 26	1.510 .	. .	26.483 69	35.500 .	9.883 55	1.868 40	3.000 60	. .	41.816 19	3.700 05	1.489 10	417 49	1.702 20	. .	. .	2.395 .	. .	. .	. .	. .	171.046 87	165.499 .	
55	Skałat	. .	2.939 80	4.256 46	. .	. .	. .	8.873 10	. .	5.566 .	384 40	. .	. .	64.188 40	14.639 .	. .	3.619 .	2.177 78	800 .	. .	. .	. .	. .	. .	21.934 .	129.377 94	201.560 .	
56	Śniatyn	30.843 59	12.932 44	9.887 90	930 .	. .	. .	3.055 32	57.886 31	8.308 17	111 64	. .	. .	47.271 68	10.500 .	1.800 .	12.025 68	4.059 75	28 .	. .	1.600 .	. .	. .	. .	. .	201.185 48	178.295 17	
57	Sokal	2.000 .	15.153 96	14.492 19	7.847 10	. .	. .	17.826 95	18.100 .	30 .	1.258 31	4 767 28	. .	64.956 02	10.310 80	340 .	3.275 87	860 .	. .	396 16	292 81	612 .	. .	. .	52.951 39	210.468 84	194.325 28	
58	Stanisławów	2.269 46	13.954 82	51.655 98	928 94	1.024 34	. .	6.759 20	2.484 .	1.050 20	3.536 80	1.983 80	. .	55.442 70	15.989 72	405 .	2.002 84	1.400 .	3.040 90	16.895 18	4.124 78	. .	. .	. .	49 92	184.998 58	145.529 17	
59	Sambor Stary	. .	12.492 .	5.639 64	936 83	. .	. .	3.086 56	25.220 .	27 13	665 92	. .	. .	20.375 93	4.000 .	. .	1.518 02	219 84	. .	13.188 39	870 02	. .	. .	. .	. .	88.235 28	83.323 60	
60	Stryj	. .	3.514 .	14.412 49	945 .	90 .	. .	4.018 .	. .	4 700 .	4.319 70	1.671 .	. .	45.395 15	4.500 .	. .	593 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	15 409 04	99.562 38	139.681 81	
61	Tarnobrzeg	. .	6.891 .	29.927 13	60 .	600 .	. .	4.077 44	. .	5.383 .	3.765 63	6.200 38	. .	37.726 .	8.699 .	2.360 .	2.286 54	1.351 82	. .	100 .	. .	. .	21.979 60	120 .	16.865 12	148.392 66	118.723 62	
62	Tarnopol	. .	3.186 .	3.854 40	7.882 74	350 .	. .	9 955 44	. .	2.738 64	676 92	3.016 91	. .	64.699 94	4.542 .	. .	3.679 95	30 53	. .	. .	. .	. .	19.245 .	. .	64.541 58	188.900 05	206.306 83	
63	Tarnów	. .	8.311 44	8.001 70	1.122 30	. .	. .	8.373 20	100 .	3.498 40	2 498 66	62 .	. .	21.451 38	821 20	327 20	566 .	269 96	. .	. .	. .	1.721 30	. .	. .	20.922 84	78.047 53	116.162 06	
64	Tłumacz	4.079 26	3.204 14	4.788 18	818 .	58 .	. .	3.909 82	. .	. .	1.630 44	5.056 60	. .	55.447 19	9.525 54	4.141 .	1.808 93	. .	. .	600 .	. .	13.429 .	51.438 .	. .	21.998 38	181.927 48	171.568 17	
65	Trembowla	. .	3.643 25	12.775 53	220 .	. .	. .	3.821 .	. .	1.418 .	651 82	1.341 .	. .	43.145 78	5.741 25	. .	321 24	1.812 87	. .	. .	1.715 .	. .	13.392 .	6.786 42	18.380 07	115.165 23	139.216 20	
66	Turka	. .	598 80	2.688 30	1.170 90	. .	. .	2 233 30	. .	2.104 .	2.235 30	. .	. .	20.422 92	6.210 .	. .	423 40	2.279 69	. .	894 35	460 .	. .	24.335 .	6.595 .	12.864 93	85.515 89	81.692 50	
67	Wadowice	. .	12.710 69	12.923 48	1.616 20	40 .	. .	12.498 10	6.504 .	16.230 74	4.132 04	3.042 34	. .	35.174 31	1.200 .	5.763 .	4.223 37	11.353 82	. .	3.000 .	630 .	. .	32.844 .	6.830 38	39.791 92	210.508 39	154.628 35	
68	Wieliczka	. .	1.370 .	13.541 58	1.214 .	. .	. .	11.441 77	. .	1.707 .	4.677 70	. .	. .	48.803 88	230 .	. .	26.396 41	9.118 34	. .	. .	. .	. .	36.173 40	5.443 92	42.652 51	202.770 51	153.078 44	
69	Zaleszczyki	. .	1.584 .	564 40	. .	. .	. .	14.030 92	5.200 .	1.456 10	601 42	5.037 .	. .	40.557 69	3.972 .	600 .	253 65	100 04	45 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	74.002 22	164.662 36	
70	Zbaraż	. .	2.746 .	3.852 98	. .	. .	. .	6.166 20	6.000 .	350 16	294 .	2 .	. .	46.655 41	. .	. .	3.821 42	536 31	. .	120 .	. .	. .	13.881 60	3.600 .	690 .	88.716 08	125.040 16	
71	Złoczów	5.704 76	64 .	2.174 60	110 .	. .	. .	7.445 42	. .	. .	1.134 82	. .	. .	52.746 48	. .	. .	5.135 62	5.447 59	. .	. .	. .	. .	. .	. .	700 12	80.663 41	145.480 26	
72	Żółkiew	. .	5.831 58	23.745 54	4.722 58	. .	. .	9.495 92	. .	3.058 76	2.657 90	4.691 18	. .	93.544 67	4.883 .	. .	497 24	9.085 54	. .	1.317 38	1.379 30	. .	. .	. .	6.277 08	171.187 67	256.524 55	
73	Żydaczów	302 .	5.903 29	70.122 83	5.193 18	. .	. .	22.895 12	14.207 .	2.653 .	6.690 81	2.984 54	. .	. .	1.200 .	100 .	25.51 83	8.288 62	. .	2.856 67	2.341 90	. .	. .	. .	488 79	148.772 58	81.448 78	
74	Żywiec	. .	29.823 34	2.223 80	15.715 24	13.079 76	. .	3.152 56	. .	7.178 34	2.316 02	200 .	9.700 .	81.769 77	. .	. .	7.034 43	6.877 06	. .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	179.069 82	226.221 12	
	Razem	234.132 58	609.271 83	683.524 54	160.693 92	52.546 28	18.311 67	597.784 35	500.708 70	386.509 19	153.505 48	177.241 66	62.640 18	3,479.154 73	392.042 05	48.557 07	300.801 79	229.842 85	7.761 07	812 20	168.884 40	37.984 43	28.028 11	1,110.572 31	261.928 61	1,111.709 24	11,010.798 14	

Wykaz wydatków
podług budżetów na rok 1901
gmin małomiejskich i wiejskich.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy	Pobory funkcyonaryuszów	Emerytury i zaopatrzenia	Koszta kancelaryjne	Administracya dóbr, utrzymanie budynków, realności itp.	Czynsze za dzierżawę: prawa propinacyjnego	Czynsze za dzierżawę: krajowych opłat konsumcyjnych	Podatki, ekwiwalenty, opłaty skarbowe	Cele dobroczynne, ubogich i inne	Policya miejscowa	Aresztanci i szupaśnicy	Straż pożarna itp.	Straż polowa i lasowa	Wydatki na cele sanitarne	Oświetlenie miasta	Przedsiębiorstwa gminne	Dyety i koszta podróży	Rekrutacya, kwaterunek i inne cele wojskowe	Wydatki na cele: szkolne i oświaty	parafialne i wyznaniowe	drogowe: gotówką	drogowe: wartość wszelkich z użytych prestacyj	drogowe: zapas kasowy drogowy z końcem roku	Wydatki nadzwyczajne: kupno gruntów, domów, budowli itp.	Wydatki nadzwyczajne: kupno papierów wartościowych	spłata długów	zaliczki udzielone i spłacone	Wydatki rozmaite	Zapas kasowy z końcem roku	Koszta konskrypcyi	Melioracya	Razem	Uwaga
		K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	K gr.	
1	Biała	42.809 60	1.002 .	6.392 87	11.949 48	. .	. .	15.601 04	12.250 15	17.174 .	826 32	4.024 .	2.459 10	9.361 06	4.561 .	1.640 .	. .	1.730 40	50.783 42	5.949 96	7.580 25	34.700 07	24 .	. .	. .	23.797 19	2.470 30	24.762 92	21.855 95	. .	. .	303.655 08	
2	Bóbrka	23.617 .	. .	3.204 50	820 56	. .	. .	6.851 31	39 80	6.110 .	139 06	1.266 .	2.296 .	3.249 .	850 .	2.600 .	. .	607 40	16.967 94	672 10	1.614 16	19.132 40	. .	1.250 .	. .	10.147 53	. .	11.983 53	. .	. .	. .	113.418 29	
3	Bochnia	84.591 .	. .	9.074 10	2.530 67	. .	. .	19.085 38	2.298 60	2.955 60	. .	1.516 40	. .	886 40	550 .	3.391 96	. .	791 14	37.118 49	6.370 59	600 .	32.107 .	. .	. .	. .	14.260 62	800 .	14.834 29	11.526 51	. .	. .	195.288 75	
4	Bohorodczany	16.331 82	. .	2.960 80	3.475 36	12 .	. .	7.848 41	453 60	5.214 .	348 .	1.609 .	1.446 .	1.843 12	200 .	150 .	1.502 53	295 .	12.719 63	369 72	372 .	7.068 60	. .	570 .	. .	5.323 08	200 .	5.755 12	359 76	. .	. .	76.397 55	
5	Borszczów	28.044 .	103 .	4.892 30	1.669 98	. .	. .	9.418 24	450 .	14.633 .	40 .	1.019 .	200 .	8.500 .	720 .	1.100 .	. .	770 .	31.523 19	882 96	. .	21.827 .	. .	440 .	. .	8.476 44	2.728 04	16.683 79	. .	. .	. .	154.120 94	
6	Brody	26.167 36	. .	3.308 34	7.857 31	. .	. .	13.715 12	655 .	5.123 .	140 .	2.389 .	3.679 .	5.437 .	150 .	. .	5.097 80	1.361 60	27.293 40	949 26	13.777 98	39.668 76	. .	440 .	. .	12.882 96	. .	7.991 74	1.188 91	. .	. .	179.278 54	
7	Brzesko	86.359 50	. .	3.830 30	14.374 35	. .	. .	13.917 46	2.397 19	5.154 60	384 .	1.946 20	1.188 .	5.734 .	1.608 .	6.586 .	3.976 .	1.318 52	62.994 50	4.402 46	. .	. .	. .	408 .	. .	15.048 84	1.439 74	4.775 92	. .	. .	. .	187.788 88	
8	Brzeżany	28.329 20	55 .	2.674 40	4.207 .	. .	. .	5.364 74	100 .	380 .	85 .	3.656 10	. .	4.522 .	300 .	. .	5.000 52	. .	34.299 99	64 17	2.902 70	20.025 80	18.588 35	540 50	400 .	2.921 20	. .	12.319 26	. .	. .	. .	146.730 93	
9	Brzozów	17.546 12	. .	1.841 40	3.334 09	. .	. .	4.565 62	260 .	6.709 08	142 .	1.096 60	318 .	4.459 66	500 .	. .	. .	920 42	23.113 30	. .	1.300 .	32.425 10	. .	1.050 .	. .	8.953 56	. .	9.245 90	7.771 37	. .	. .	126.052 22	
10	Buczacz	43.629 .	. .	13.754 41	. .	. .	. .	12.300 79	. .	. .	94 90	584 .	. .	4.562 82	. .	. .	. .	408 .	25.473 05	21 .	. .	38.377 14	. .	. .	. .	1.910 34	. .	7.287 22	. .	. .	. .	148.352 67	
11	Chrzanów	29.352 58	720 .	7.889 .	16.803 69	. .	. .	6.980 23	1.145 98	28.089 60	894 75	4.044 .	2.624 .	6.906 .	3.596 .	. .	. .	1.887 92	62.090 78	2.526 81	21.659 .	49.011 70	. .	. .	. .	21.793 41	. .	10.471 98	10.834 28	. .	. .	284.321 71	
12	Cieszanów	28.449 34	. .	2.500 40	3.105 84	2.000 .	. .	18.244 46	839 40	3.611 .	170 .	2.021 .	1.854 .	2.614 .	670 .	. .	2.258 .	272 .	10.357 91	331 31	. .	. .	. .	335 60	. .	14.924 26	. .	18.705 21	1.914 64	. .	. .	110.178 37	
13	Czortków	26.063 .	430 .	7.597 12	8.074 62	. .	. .	7.087 08	120 .	7.220 .	96 .	1.340 .	7.206 .	3.542 91	1.052 .	4.100 .	3.307 .	1.246 01	20.492 42	2.820 90	804 .	. .	. .	. .	. .	25.267 .	700 .	5.637 45	. .	. .	. .	134.203 46	
14	Dąbrowa	20.141 52	. .	2.833 66	7.911 06	. .	. .	11.398 60	534 .	4.124 .	277 .	688 .	. .	7.110 55	786 .	. .	. .	525 94	19.191 14	1.921 05	. .	25.642 .	. .	. .	2.247 10	13.228 39	. .	10.382 84	. .	. .	. .	128.937 85	
15	Dobromil	22.786 .	844 80	2.244 .	6.308 20	. .	. .	12.764 98	1.712 .	6.569 .	156 .	3.184 .	3.023 42	3 819 12	620 .	6.000 .	1.060 40	868 65	24.981 86	2.840 91	1.700 .	. .	. .	. .	. .	678 76	900 .	11.173 48	. .	. .	. .	113.735 58	
16	Dolina	32.739 54	1.957 17	3.768 77	9.885 16	50 .	. .	19.927 06	3.440 .	13.834 40	232 .	2.440 .	2.325 .	11.016 97	2.300 .	128 80	3.408 80	909 10	46.276 21	3.137 17	. .	. .	. .	800 .	. .	9.919 54	1.900 .	10.489 08	15 48	. .	. .	180.900 25	
17	Drohobycz	43.095 80	1.196 80	2.992 90	6.577 58	. .	. .	58.926 34	3.340 .	11.111 .	361 40	9.273 14	3.981 .	8.903 15	3.120 56	. .	326 30	377 60	23.029 96	713 13	12.798 70	39.629 90	. .	. .	. .	1.759 94	. .	29.608 13	. .	4.194 .	. .	270.317 33	
18	Gorlice	15.667 70	. .	1.488 40	3.590 94	. .	. .	1.527 96	420 .	4.092 30	103 .	390 .	982 79	2.826 74	. .	. .	. .	641 .	32.344 44	. .	10.040 22	23.043 20	. .	. .	. .	6.127 88	. .	5.020 38	. .	. .	. .	108.301 95	
19	Gródek	19.187 85	. .	1.375 .	3.063 55	. .	. .	14.477 25	32 .	1.546 .	252 .	5.122 .	. .	384 .	. .	2.363 60	321 .	. .	19.752 50	. .	200 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	14.101 99	. .	. .	. .	82.128 74	
20	Grybów	13.604 60	. .	1.972 60	4.586 62	. .	. .	9.692 09	400 .	5.738 80	272 .	1.201 30	2.275 .	5.344 80	480 .	. .	1.483 .	436 71	16.709 18	576 92	. .	. .	. .	. .	1.200 .	7.243 92	2.470 .	5.400 08	410 .	. .	. .	81.497 62	
21	Horodenka	33.271 .	. .	7.333 80	3.672 55	3.000 .	3.186 .	8.903 77	1.304 87	10.654 .	. .	2.620 .	. .	3.674 .	1.000 .	. .	3.868 .	625 .	160 .	262 .	. .	. .	. .	5.575 .	. .	5.766 .	. .	5.716 79	. .	672 .	652 .	101.764 28	
22	Husiatyn	25.599 20	76 .	4.832 .	6.216 72	. .	. .	4.261 68	212 .	8.032 .	124 .	6.685 22	. .	12.733 12	1.060 .	. .	. .	620 33	27.859 .	1.701 58	3.204 64	14.080 56	. .	. .	. .	14.131 04	1.400 .	13.955 52	. .	. .	. .	146.784 61	
23	Jarosław	32.046 .	302 .	3.002 44	4.342 38	. .	. .	27.709 87	752 .	7.196 .	127 .	2.144 76	1.522 .	1.340 .	. .	. .	. .	592 28	22.853 08	1.979 74	2.390 .	34.188 .	. .	. .	. .	19.679 50	. .	12.820 57	1.065 17	. .	. .	176.052 29	
24	Jasło	23.791 10	. .	2.931 36	4.035 44	. .	. .	3.868 29	205 80	10.241 02	146 .	1.228 .	1.438 50	6.041 40	200 .	2.895 19	. .	1.410 92	25.691 40	7.939 78	. .	84.836 80	. .	. .	. .	10.830 58	1.670 .	12.927 57	. .	. .	. .	152.329 15	
25	Jaworów	13.881 76	. .	1.376 50	1.395 40	. .	. .	9.031 14	48 .	1.856 48	163 .	5.667 38	2.292 .	6.301 01	140 .	100 .	. .	967 .	15.930 22	3.852 54	8.236 .	13.753 20	. .	480 .	. .	2.787 65	. .	14.622 99	627 76	. .	. .	103.510 03	
26	Kałusz	21.686 44	74 12	1.388 20	4.995 70	. .	. .	11.658 53	40 .	10.061 .	10 .	3.446 70	1.913 80	4.951 06	1.240 .	104 .	415 40	455 04	18.205 41	60 .	3.356 .	. .	. .	52.132 62	. .	20.678 45	131 67	9.744 99	. .	. .	. .	166.749 18	
27	Kamionka	33.179 20	192 .	3.741 80	4.386 62	. .	. .	19.120 10	1.451 24	13.574 52	191 88	3.630 75	2.213 .	3.116 14	1.300 .	. .	3.507 40	494 68	47.933 30	585 16	20 .	. .	. .	580 65	142 80	12.880 22	. .	9.391 17	564 62	. .	. .	162.197 25	
28	Kolbuszowa	20.689 70	. .	4.394 32	1.765 30	. .	. .	4.200 75	540 .	3.714 40	864 .	177 .	861 54	5.223 92	640 .	500 .	. .	557 26	18.827 93	4.381 85	. .	. .	. .	296 .	. .	8.313 49	2.771 12	6.294 81	34 16	. .	. .	85.047 55	
29	Kołomyja	29.856 40	. .	4.814 94	5.193 68	. .	. .	14.544 28	1.556 .	4.868 .	228 .	1.955 60	1.158 .	3.935 28	824 .	989 .	3.164 20	739 .	36.905 24	120 .	. .	19.970 45	. .	860 .	. .	17.142 68	200 .	15.545 20	. .	. .	. .	164.569 90	
30	Kossów	24.556 20	96 .	4.733 .	3.098 34	. .	. .	12.446 04	618 .	11.426 .	260 .	1.656 .	4.790 .	10.693 06	1.362 .	600 .	. .	443 40	30.200 71	984 47	. .	29.723 .	. .	1.600 .	. .	4.739 20	105 09	18.034 72	494 46	. .	. .	162.659 69	
31	Kraków	26.778 89	. .	4.518 40	2.613 98	. .	. .	8.984 79	918 .	6.316 .	1.086 81	2.096 .	2.478 10	16.632 97	1.312 .	. .	. .	2.910 54	43.581 66	14.229 79	1.872 .	. .	. .	700 .	. .	21.697 93	570 76	11.022 02	. .	. .	. .	170.320 14	
32	Krosno	13.745 82	. .	1.484 34	978 41	820 .	400 .	5.887 30	218 .	3.446 40	20 .	722 .	2.076 80	1.507 50	500 .	8.094 46	. .	755 90	12.862 66	12.566 46	15.763 56	29.370 56	3.500 .	. .	8.800 .	. .	7.226 30	18.490 12	. .	. .	. .	149.236 59	
33	Limanowa	14.088 10	. .	5.101 24	2.526 96	. .	. .	2.848 28	154 .	3.101 40	140 20	222 .	685 34	2.170 .	378 .	. .	2.645 90	648 99	10.568 52	3.223 83	220 90	. .	. .	. .	. .	3.903 98	2.542 07	3.229 72	. .	. .	. .	58.399 43	
34	Lisko	25.677 .	. .	2.673 30	4.221 70	. .	. .	6.518 01	. .	5.394 .	80 60	554 .	1.490 .	476 .	730 .	3.062 .	. .	1.487 .	12.172 31	. .	. .	26.682 .	. .	. .	. .	9.900 .	. .	4.729 97	. .	. .	. .	105.847 89	
35	Lwów	60.327 99	. .	6.333 97	18.049 09	. .	42 32	32.821 20	262 .	8.264 56	396 94	4.696 .	5.099 02	1.273 40	654 40	. .	10.864 61	2.043 75	56.051 80	605 72	64.966 66	47.247 .	. .	5.200 .	. .	41.756 77	48 20	38.541 41	3.932 .	. .	. .	409.479 31	
36	Łańcut	35.028 .	1.133 .	5.427 64	24.299 68	. .	. .	23.367 60	2.555 .	18.570 86	600 80	7.301 20	820 80	15.418 87	3.400 .	. .	. .	723 84	42.317 90	3.460 74	5.316 99	38.847 99	. .	14.453 50	. .	12.146 58	. .	17.585 74	6.772 37	. .	. .	274.549 10	
37	Mielec	27.561 24	. .	2.330 68	6.746 90	. .	. .	7.564 66	100 .	2.672 .	238 .	2.429 50	90 .	2.266 .	1.650 .	. .	. .	1.408 88	13.349 24	1.194 10	3.796 40	15.544 80	. .	1.400 .	. .	9.191 53	. .	33.722 26	. .	. .	. .	133.251 19	
38	Mościska	28.634 68	948 .	2.477 .	3.061 08	. .	. .	28.826 .	1.508 .	6.954 50	321 .	1.513 .	2.207 20	2.957 62	1.270 .	. .	2.824 .	775 72	22.843 28	2.477 20	8.526 80	15.138 80	. .	882 .	. .	8.910 56	960 60	5.974 76	. .	. .	. .	149.991 80	
39	Myślenice	26.529 60	828 .	1.816 .	6.991 46	14.968 .	. .	12.808 47	1.320 48	6.290 .	868 .	2.720 .	1.938 .	. .	1.648 .	. .	. .	1.042 .	35.089 40	15.209 63	. .	35.013 .	. .	5.992 04	. .	18.296 88	2.174 54	15.617 19	. .	. .	. .	207.160 69	
40	Nadwórna	28.028 .	. .	2.076 20	5.578 37	. .	. .	12.088 34	1.020 .	10.979 80	440 .	422 .	4.766 .	5.625 36	2.762 .	360 .	. .	236 .	13.218 50	. .	6.567 .	39.279 .	. .	841 49	. .	11.593 02	200 .	10.786 15	. .	. .	. .	156.867 23	
41	Nisko	10.681 .	. .	975 .	. .	. .	. .	9.346 79	148 .	1.190 .	10 .	60 .	1.519 .	5.715 66	. .	. .	2.640 76	339 10	15.811 44	316 02	. .	9.450 60	. .	. .	. .	299 08	. .	4.212 99	. .	. .	. .	32.715 44	
42	Nowytarg	28.253 90	450 .	3.496 48	8.360 16	. .	. .	23.692 98	1.342 .	9.152 .	492 82	4.919 .	5.631 27	1.106 .	1.138 .	13.200 .	2.979 76	1.016 14	47.880 23	4.898 96	2.802 90	. .	. .	. .	. .	42.055 68	. .	9.066 99	. .	. .	. .	211.430 27	
43	Pilzno	16 690 07	. .	962 .	8.161 76	. .	. .	6.231 56	900 .	6.036 .	273 .	1.120 .	130 .	550 .	680 .	3.200 .	. .	293 84	14.508 09	2.311 87	. .	. .	. .	. .	. .	5.121 75	149 46	6.495 99	. .	. .	. .	73.815 39	
44	Podhajce	29.708 50	680 .	3.621 09	2.724 93	. .	. .	13.155 72	600 .	3.454 .	100 .	6.280 08	619 42	3.900 .	300 .	. .	. .	320 .	13.073 07	. .	600 .	19.124 50	. .	486 .	. .	7.697 96	911 92	6.153 42	11 08	. .	. .	118.521 69	
45	Przemyśl	20.913 08	. .	2.516 58	2.450 66	. .	. .	32.245 64	80 .	3.251 20	192 05	1.093 58	3.420 40	1.730 53	80 .	. .	. .	748 90	9.897 30	. .	708 41	. .	. .	682 50	. .	6.233 42	560 .	20.230 27	. .	. .	. .	107.029 52	
46	Przemyślany	20.579 20	470 70	2.196 70	2.336 90	. .	. .	9.986 52	154 .	5.221 40	128 .	824 .	2.561 .	3.416 .	1.044 .	4.175 18	3.417 .	744 32	24.974 40	. .	. .	14.186 80	. .	. .	200 .	12.704 45	458 84	6.940 48	. .	. .	. .	116.719 89	
47	Rawa	37.147 22	. .	3.854 .	8.096 47	. .	. .	15.770 31	1.675 .	8.196 58	844 .	1.782 19	. .	4.169 12	1.060 .	1.600 .	4.163 22	1.822 26	20.749 46	1.066 .	6.919 07	. .	. .	. .	. .	9.217 03	3.365 37	16.201 92	. .	. .	. .	147.699 22	
48	Rohatyn	36.516 .	1.318 .	5.408 68	2.435 84	21.000 .	. .	18.380 75	5.224 .	7.129 80	310 .	2.782 16	. .	6.636 26	1.544 02	8.506 66	3.440 07	339 34	21.135 19	. .	49.318 74	37.820 30	. .	1.482 .	. .	18.115 12	848 33	9.137 10	. .	. .	. .	258.828 36	
49	Ropczyce	22.082 20	. .	5.465 38	4.088 84	. .	. .	5.518 27	720 .	7.910 .	1.070 .	1.506 60	. .	461 .	1.635 .	. .	808 .	632 .	27.619 73	4.134 48	. .	. .	. .	100 .	. .	19.237 84	. .	6.249 86	. .	. .	. .	108.737 20	
50	Rudki	14.454 .	. .	1.780 .	7.304 .	. .	. .	8.161 72	200 .	3.392 .	. .	360 .	3.014 .	1.312 .	480 .	. .	. .	. .	4.260 .	. .	. .	. .	. .	. .	. .	5.393 .	. .	12.835 04	. .	. .	. .	63.445 76	
51	Rzeszów	28.782 72	33 12	3.762 92	16.775 43	. .	. .	5.969 47	394 34	7.749 88	548 60	1.694 61	. .	542 .	942 .	. .	4.037 38	1.456 02	26.302 96	11.192 70	. .	. .	. .	. .	. .	10.658 06	. .	10.391 16	. .	. .	. .	131.233 37	
52	Sambor	15.242 20	. .	1.159 10	2.251 26	. .	. .	27.472 78	131 11	4.028 .	32 .	570 .	2.480 .	. .	. .	. .	2.136 .	346 38	7.261 60	1.829 65	. .	. .	. .	. .	. .	10.675 68	. .	12.866 53	. .	. .	. .	88.482 29	
53	Sanok	18.767 65	. .	2.974 44	2.794 94	. .	. .	11.146 89	221 .	5.639 58	418 83	1.820 60	2.127 38	1.525 63	468 .	1.150 .	3.662 .	2.148 34	9.976 48	1.288 36	20 .	33.686 40	. .	2.214 86	766 .	22.271 82	834 12	5.834 37	. .	. .	. .	131.236 64	
54	Sącz nowy	38.803 50	1.754 .	5.084 60	6.689 .	. .	. .	19.136 20	1.411 68	7.790 .	215 .	1.069 .	4.591 .	4.084 .	2.623 .	. .	3.957 78	1.044 34	29.750 42	7.435 14	842 .	. .	. .	8.100 .	. .	14.378 46	2.260 .	9.705 80	813 95	. .	. .	171.038 87	
55	Skałat	28 652 .	. .	4.780 40	2.327 50	. .	. .	5.995 30	200 .	13.414 .	284 .	774 80	. .	11.980 32	3.211 .	. .	7.382 .	753 60	21.981 56	1.381 80	. .	. .	. .	8.120 .	. .	10.421 06	. .	6.326 .	. .	. .	. .	127.935 34	
56	Śniatyn	46.299 52	4.662 .	6.133 72	7.421 44	10.800 .	. .	21.648 64	36 .	13.024 40	648 70	240 .	. .	2.938 97	2.130 .	7.877 06	3.158 37	503 80	33.713 81	586 .	1.700 .	. .	. .	. .	. .	20.945 61	1.600 .	14.811 33	353 11	. .	. .	201.185 48	
57	Sokal	34.436 80	1.640 .	3.789 68	17.822 70	. .	. .	26.072 66	795 30	5.843 .	261 .	748 .	2.890 .	6.996 .	488 52	5.764 .	8.296 .	935 .	62.817 53	. .	1.580 .	. .	. .	. .	650 .	14.882 17	240 .	7.316 99	5.614 33	508 .	. .	210.388 18	
58	Stanisławów	32.952 .	300 .	4.588 50	4.190 22	. .	. .	13.901 49	36 36	18.461 56	34 74	4.125 66	1.512 .	2.440 80	2.240 .	600 .	. .	816 90	46.559 85	. .	2.805 80	. .	. .	2.060 .	50 .	37.028 22	4.848 80	8.215 94	960 94	. .	. .	183.724 28	
59	Stary Sambor	19.202 50	1.204 .	1.479 86	4.377 48	. .	. .	11.913 84	1.158 20	6.005 .	175 62	1.353 50	2.869 80	120 .	865 .	. .	2.710 06	738 87	8.522 50	235 .	. .	. .	. .	200 .	234 .	16.789 23	240 50	7.340 32	. .	. .	. .	88.235 28	
60	Stryj	19.880 80	. .	1.640 .	4.566 34	. .	. .	16.654 15	1 08	9.296 .	64 .	890 80	4.146 .	4.288 .	420 .	. .	449 32	4.391 14	15.409 04	5.932 38	. .	. .	. .	1.320 .	. .	5.547 33	. .	4.647 47	118 53	. .	. .	99.662 38	
61	Tarnobrzeg	19.402 .	. .	7.477 19	14.829 41	. .	. .	26.261 07	180 .	10.606 .	122 .	2.758 .	8.974 43	5.771 15	800 .	400 .	. .	1.524 64	15.715 12	1.922 72	2.850 .	19.249 60	. .	700 .	. .	5.755 88	. .	7.740 51	352 94	. .	. .	148.392 66	
62	Tarnopol	22.247 .	213 30	4.856 87	9.062 29	. .	. .	9.082 38	420 .	7.767 .	96 .	1.531 .	687 .	7.048 52	700 .	. .	9.428 80	320 80	30.690 08	37.545 80	. .	19.245 .	. .	500 .	. .	19.949 04	. .	6.486 37	1.022 80	. .	. .	188.900 05	
63	Tarnów	15.832 60	. .	1.414 .	852 40	. .	. .	4.538 03	822 40	3.764 60	190 .	1.502 .	146 40	2.175 .	469 .	. .	1.765 .	262 .	28.040 75	6.817 73	. .	. .	. .	. .	. .	4.135 21	66 .	5.356 10	. .	. .	. .	77.649 22	
64	Tłumacz	32.277 80	76 64	2.966 90	2.578 40	. .	. .	6.784 73	. .	7.134 .	38 .	1.920 .	922 .	11.540 .	1.956 .	. .	. .	849 24	24.355 69	. .	184 .	51.438 .	. .	6.492 38	. .	6.636 30	. .	14.791 56	. .	. .	. .	172.891 64	
65	Trembowla	19.493 .	76 .	8.148 20	2.104 48	. .	. .	4.513 03	492 .	4.516 .	66 .	3.630 .	212 .	4.925 29	340 .	. .	. .	216 .	26.521 75	758 02	6.726 42	13.392 .	60 .	2.495 .	. .	6.368 30	4.920 82	8.647 53	1.548 39	. .	. .	115.165 23	
66	Turka	12.423 .	664 .	1.870 .	2.761 10	. .	. .	4.851 99	362 .	5.767 .	59 14	750 .	1.838 .	985 22	800 .	1.150 .	. .	375 20	9.190 08	3.674 85	6.595 .	24.835 .	. .	. .	647 .	1.544 .	. .	5.123 31	250 .	. .	. .	85.515 89	
67	Wadowice	26.336 54	251 .	3.986 68	6.416 06	. .	. .	7.576 89	2.327 48	7.488 40	621 24	2.957 .	687 .	7.575 98	1.800 .	. .	3.155 .	2.180 70	47.193 80	7.868 27	7.360 88	32.844 .	. .	2.905 06	3.246 09	24.565 94	150 .	10.936 42	78 46	. .	. .	210.508 39	
68	Wieliczka	37.754 26	. .	5.518 40	1.107 28	. .	. .	6.303 13	2.445 18	. .	738 20	715 .	. .	2.560 .	264 .	. .	695 40	1.648 66	35.897 49	8.838 74	6.413 76	36.213 40	. .	15.020 .	3.488 58	5.305 87	253 82	15.268 67	4 270 67	12.100 .	. .	202.770 51	
69	Zaleszczyki	21.048 20	. .	4.358 40	1.217 38	. .	. .	4.215 14	296 .	9.426 .	196 .	2.592 34	. .	3.748 24	800 .	. .	3.172 .	318 02	1.800 .	407 62	2.100 .	. .	. .	. .	. .	12.308 32	. .	5.640 34	. .	. .	. .	73.639 .	
70	Zbaraż	16.921 40	. .	2.478 20	2.864 15	. .	. .	4.063 17	3.440 .	2.080 .	118 .	2.580 80	. .	3.628 80	. .	900 .	. .	720 90	13.459 97	223 58	4.526 .	12.955 60	. .	1.014 .	. .	6.897 48	. .	9.844 08	. .	. .	. .	88.716 08	
71	Złoczów	13.563 40	1.065 80	1.366 62	1.374 .	. .	. .	11.784 35	. .	1.892 .	158 20	470 .	1.871 80	923 30	691 .	292 04	2.486 90	617 68	28.638 12	. .	. .	. .	. .	. .	. .	30 .	1.920 44	11.152 73	. .	370 08	. .	80.663 41	
72	Żółkiew	36.060 11	. .	5.257 60	15.722 53	. .	. .	25.818 30	626 .	7.097 60	228 10	5.049 90	4.023 64	9.170 89	1.222 46	. .	6.412 .	1.848 .	25.668 37	263 52	685 .	. .	. .	784 .	. .	11.686 73	981 74	12.631 18	. .	. .	. .	171.187 67	
73	Żydaczów	34.671 08	900 .	4.238 02	10.965 89	. .	. .	34.685 45	1.710 .	6.301 .	124 80	4.475 72	2.460 .	7.157 72	2.771 22	1.000 .	. .	290 .	35.427 41	1.172 38	. .	. .	. .	40 .	. .	19.327 04	840 .	8.285 20	. .	8.975 75	. .	180.818 68	
74	Żywiec	47.910 08	1.040 .	2.310 57	27.496 60	. .	. .	6.348 55	1.461 68	5.638 70	642 01	1.932 78	85 .	. .	1.873 16	. .	4.005 99	1.264 54	32.273 16	3.281 08	. .	. .	. .	. .	. .	14.339 29	. .	21.976 42	. .	. .	. .	173.879 61	
	Razem	1,959.398 68	26.756 45	276.794 18	449.318 96	52.650 .	3.628 82	996.330 05	75.681 42	518.668 02	20.834 21	168.125 97	128.065 95	838.485 41	84.464 34	92.216 35	140.981 54	66.441 61	1,921.161 27	223.687 68	804.322 94	1,095.275 03	22.067 85	151.494 20	22.021 57	887.418 29	58.558 59	834.244 32	84.263 14	27.119 78	652 .	11,030.126 85	

Wykaz

uchwalonej stopy procentowej dodatków na cele gminne podług budżetów na r. 1901.

Liczba porz.	Nazwa powiatu	Ilość gmin i przeciętna stopa procentowa dodatków gminnych przez nie pobieranych bez dodatku drogowego. %					Razem gmin		Ogółem gmin	Uwaga
		do 20	od 21—50	od 51—100	od 101 i wyżej	przeciętnie	z dodatkami gminnymi	bez dodatków gminnych		
1	Biała	13	32	20	—	37½	65	3	68	
2	Bóbrka	13	72	5	—	36½	90	—	90	
3	Bochnia	68	43	—	—	20	111	28	139	
4	Bohorodczany	4	23	—	—	6	27	10	37	
5	Borszczów	22	53	—	—	26	75	—	75	
6	Brody	18	81	—	—	34½	99	3	102	
7	Brzesko	3	103	—	—	63½	106	6	112	
8	Brzeżany	2	51	21	—	37	74	1	75	
9	Brzozów	12	40	—	—	26	52	4	56	
10	Buczacz	9	75	—	—	44½	84	4	88	
11	Chrzanów	11	71	—	—	40	82	2	84	
12	Cieszanów	13	51	—	—	32	64	2	66	
13	Czortków	6	39	—	—	38½	45	—	45	
14	Dąbrowa	42	47	—	—	24½	89	16	105	
15	Dobromil	9	69	16	—	39	94	2	96	
16	Dolina	8	64	15	—	46	87	—	87	
17	Drohobycz	14	49	12	—	44	75	4	79	
18	Gorlice	17	56	13	—	36	86	1	87	
19	Gródek	15	52	—	—	33	67	2	69	
20	Grybów	14	54	1	—	35	69	3	72	
21	Horodenka	13	36	—	—	25	49	—	49	
22	Husiatyn	15	33	3	—	29	51	—	51	
23	Jarosław	67	28	—	—	16½	95	16	111	
24	Jasło	61	90	—	—	31	151	3	154	
25	Jaworów	4	65	—	—	36	69	4	73	
26	Kałusz	16	48	1	—	32	65	4	69	
27	Kamionka	34	54	—	—	23	88	4	92	
28	Kolbuszowa	5	53	—	—	35	58	4	62	
29	Kołomyja	26	46	—	—	30	72	3	75	
30	Kossów	4	39	—	—	36	43	2	45	
31	Kraków	17	80	6	—	34	103	6	109	
32	Krosno	32	39	—	—	23	71	12	83	
33	Limanowa	26	60	—	—	32	86	5	91	
34	Lisko	17	134	—	—	35	151	3	154	
35	Lwów	55	70	—	—	32	125	6	131	
36	Łańcut	62	37	—	—	17	99	9	108	
37	Mielec	19	76	—	—	32	95	1	96	
38	Mościską	9	64	—	—	18	73	5	78	
39	Myślenice	38	17	—	—	15	55	10	65	
40	Nadwórna	3	30	—	—	40	33	—	33	
41	Nisko	7	50	—	—	33	57	1	58	

Liczba porz.	Nazwa powiatu	Ilość gmin i przeciętna stopa procentowa dodatków gminnych przez nie pobieranych bez dodatku drogowego %					Razem gmin		Ogółem gmin	Uwaga
		do 20	od 21—50	od 51—100	od 101 i wyżej	przeciętnie	z dodatkami gminnymi	bez dodatków gminnych		
42	Nowy Targ	23	50	—	—	50	73	3	76	
43	Pilzno	29	30	—	—	21	59	2	61	
44	Podhajce	11	50	3	—	39½	64	1	65	
45	Przemyśl	44	58	—	—	30	102	20	122	
46	Przemyślany	24	42	1	—	28	67	2	69	
47	Rawa	19	47	5		32	71	3	74	
48	Rohatyn	37	58	—	—	23½	95	4	99	
49	Ropczyce	20	56	—	—	34	76	3	79	
50	Rudki	17	53	—		29	70	3	73	
51	Rzeszów	21	87	—	—	36	108	8	116	
52	Sambor	17	57	1	—	36	75	11	86	
53	Sanok	17	95	8	1	37	121	7	128	
54	Sącz Nowy	57	90	3	—	31	150	17	167	
55	Skałat	15	48	1	—	29	64	—	64	
56	Śniatyn	6	22	—	—	36½	28	13	41	
57	Sokal	20	76	—	—	33	96	3	99	
58	Stanisławów	10	56	—	—	42	66	8	74	
59	Stary Sambor	12	42	—	—	29	54	5	59	
60	Stryj	14	67	17	—	42½	98	3	101	
61	Tarnobrzeg	8	50	10	—	32	68	3	71	
62	Tarnopol	11	70	—	—	34	81	2	83	
63	Tarnów	15	60	7	—	38	82	3	85	
64	Tłumacz	11	54	—	—	29	65	—	65	
65	Trembowla	4	33	3	—	34	40	2	42	
66	Turka	27	46	—	—	26	73	1	74	
67	Wadowice	38	49	1	—	21	88	15	103	
68	Wieliczka	43	111	1	—	42	155	10	165	
69	Zaleszczyki	15	40	—	—	29	55	2	57	
70	Zbaraż	25	33	—	—	24	58	—	58	
71	Złoczów	29	109	—	—	32	138	2	140	
72	Żółkiew	14	49	8	—	36	71	2	73	
73	Żydaczów	20	33	—	—	33	53	21	74	
74	Żywiec	19	51	—	—	29	70	—	70	
	Razem	1.535	4.146	182	1	2.382	5.864	368	6.232	

Wykaz

gminnych kas pożyczkowych za rok 1900.

L. porz.	Nazwa powiatu	Ilość gmin	Ilość kas pożyczkowych	Stan kasy z końcem roku 1900. K.	Stan kasy z końcem roku 1900. gr.	Uwaga.
1	Biała	69	—	—	—	Niema żadnych kas.
2	Bóbrka	90	66	281.356	89	
3	Bochnia	141	105	140.247	76	
4	Bohorodczany . . .	37	17	41.140	—	
5	Borszczów	75	57	208.947	94	
6	Brody	103	65	168.890	09	
7	Brzesko	112	109	561.421	35	
8	Brzeżany	75	51	184.211	64	
9	Brzozów	56	44	208.723	74	
10	Buczacz	86	80	277.420	97	
11	Chrzanów.	84	2	3.181	39	Kasa w Brzezince i Luszowicach rozwiązana w r. 1899.
12	Cieszanów	69	—	—	—	Mimo licznych urgensów
13	Czortków	45	45	294.152	59	wykazu nie nadesłano.
14	Dąbrowa	105	96	271.525	31	
15	Dobromil	96	2	14.701	17	
16	Dolina	89	52	162.999	32	Mimo licznych urgensów
17	Drohobycz	79	—	—	—	wykazu nie nadesłano.
18	Gorlice	89	89	194.026	54	
19	Gródek	70	2	21.812	69	
20	Grybów	72	72	154.000	68	
21	Horodenka	50	—	—	—	Mimo licznych urgensów
22	Husiatyn	51	53	411.979	06	wykazu nie nadesłano.
23	Jarosław	111	91	375.583	16	
24	Jasło	155	147	295.124	08	
25	Jaworów	73	25	40.432	49	
26	Kałusz	69	69	301.459	42	
27	Kamionka	92	81	314.057	59	
28	Kolbuszowa. . . .	62	57	255.258	21	
29	Kołomyja	75	61	134.012	56	
30	Kossów.	45	13	312.963	69	
31	Kraków	109	—	—	—	Niema żadnych kas.
32	Krosno	84	81	315.373	60	
33	Limanowa	90	91	190.563	76	
34	Lisko	154	4	9.689	69	
35	Lwów	130	90	356.407	03	
36	Łańcut	108	83	567.441	39	
37	Mielec	96	94	358.278	50	
38	Mościska	78	18	92.781	23	
	Do przeniesienia .	3.274	2.012	7,520.165	53	

L. porz.	Nazwa powiatu	Ilość		Stan kasy z końcem roku 1900.		Uwaga.
		gmin	kas pożycz-kowych	K.	gr.	
	Z przeniesienia .	3.274	2.012	7,520.165	53	
39	Myślenice	67	7	22.892	02	
40	Nadwórna	38	7	23.253	59	
41	Nisko	60	42	167.789	93	
42	Nowy Targ	76	12	50.947	02	
43	Pilzno	61	41	125.570	21	
44	Podhajce	65	57	284.184	—	
45	Przemyśl	123	58	199.482	24	
46	Przemyślany . . .	69	15	72.863	68	
47	Rawa	72	20	185.902	82	
48	Rohatyn	100	99	239.453	48	
49	Ropczyce	79	52	85.705	13	
50	Rudki	73	7	81.547	25	
51	Rzeszów	116	107	368.615	31	
52	Sambor.	86	21	60.878	16	
53	Sanok	130	53	174.821	06	
54	Nowy Sącz	167	56	178.587	45	
55	Skałat	62	64	588.827	22	
56	Śniatyn.	41	14	68.821	37	
57	Sokal	99	75	256.750	07	
58	Stanisławów . . .	75	25	104.806	86	
59	Stary Sambor . . .	58	21	54.362	70	
60	Stryj	102	20	176.324	27	
61	Tarnobrzeg	71	63	318.189	84	
62	Tarnopol	83	85	653.123	01	
63	Tarnów	85	83	297.307	46	
64	Tłumacz	60	30	136.764	37	
65	Trembowla	43	30	249.691	61	
66	Turka	74	3	13.265	54	
67	Wadowice	111	5	31.628	21	
68	Wieliczka.	156	45	28.167	84	
69	Zaleszczyki	57	36	167.423	23	
70	Zbaraż	62	49	218.173	83	
71	Złoczów	141	107	342.103	87	
72	Żółkiew	74	12	75 150	64	
73	Żydaczów	73	62	392.732	93	
74	Żywiec	70	1	83.725	60	
	Razem .	6.253	3.504	14,079.999	35	

Wykaz

powiatowych kas pożyczkowych za rok 1900.

L. porz.	Powiat	Stan kasy z końcem roku 1900 K	g	Uwaga
1	Brzesko	35.241	–	
2	Borszczów	9.370	44	W likwidacyi.
3	Czortków	2.123	—	„
4	Dobromil	106.095	72	
5	Drohobycz	220.634	49	
6	Horodenka	—	—	Kasa przestała istnieć.
7	Jaworów	29.754	68	W likwidacyi.
8	Kossów	123.323	84	
9	Nadwórna	44.228	16	
10	Pilzno	62 413	88	
11	Rzeszów	126.607	28	
12	Sambor	337.478	90	
13	Turka	102.770	16	W likwidacyi.
14	Wieliczka	256.047	49	
15	Złoczów { *a)* Stan kasy dawnej .	3.389	69	W likwidacyi.
	{ *b)* „ „ .	10.542	51	nowopowstałej.
16	Żydaczów	10.548	56	W likwidacyi.
	Razem . .	1,480.569	80	

Wykaz

powiatowych kas oszczędnosci za rok 1900.

L. porz.	Powiat	Wysokość wkładek K	g	Pożyczki hipoteczne K	g	Pożyczki komunalne K	g	Weksle K	g	Zastaw papierów wartościowych K	g	Fundusz rezerwowy K	g	Stan z końcem roku 1900 K	g	Uwaga
1	Bochnia	1,605 996	09	1,085.138	83	43.730	—	292.880	—	5.360	—	63.934	09	1,643.251	93	
2	Bohorodczany	88.060	70	22.584	93	5.143	32	62.312	—	215	22	1.745	42	95.212	43	
3	Brody	490.491	37	321.605	37	9.870	64	113.753	41	46.249	38	25.242	88	519.380	12	
4	Brzeżany	386.303	05	267.963	81	—	—	111.507	60	1.140	22	—	—	398.985	75	
5	Buczacz	191.105	07	13.764	85	3.400	—	178.238	—	4.086	—	684	18	253.853	92	
6	Dolina	918.347	04	433.854	66	6.746	66	121.043	—	820	—	37.242	27	989.463	85	
7	Horodenka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Mimo licznych urgensów wykazu nie przedłożono.
8	Kałusz	777.896	55	307.373	63	66.201	78	284 663	93	3.570	—	28.824	96	888.650	21	
9	Kolbuszowa	152.386	20	132.354	92	—	—	10.324	—	100	—	3.475	42	155.852	92	
10	Kraków	13,613.962	15	10,178.653	67	111.326	94	1,013.700	26	32.835	—	491.868	44	14,548.450	04	
11	Myślenice	907.652	52	589.329	72	24.708	02	128.127	—	1.397	64	39.150	49	960.567	07	
12	Nowy-Targ	449.694	67	234.840	62	—	—	171.068	31	7.210	—	2.546	33	464.576	37	
13	Ropczyce	787.710	15	536.941	96	—	—	244.939	18	2.704	—	33.852	41	847.307	42	
14	Sambor	297.507	43	132.809	02	7.656	64	129.217	38	—	—	29.629	12	301.768	85	
15	Śniatyn	190.583	85	246.619	88	—	—	267.275	—	—	—	—	—	696.139	86	
16	Tarnobrzeg	353.330	75	320.257	62	—	—	20.178	60	3.313	95	3.313	95	367.372	—	
17	Trembowla	514.073	94	183.690	—	—	—	213.256	96	9.866	84	49.352	18	578.206	25	
18	Wadowice	3,674.134	31	2,024.524	87	140.588	08	744.224	95	65.846	50	232.124	36	3,961.819	71	
19	Wieliczka	2,607.792	12	1,651.617	39	—	—	596.537	77	4.736	76	126.023	82	2,910.336	11	
20	Zaleszczyki	217.639	19	158.400	83	5.315	54	46.882	51	4.328	09	6.531	27	231.434	02	
	Razem	28,224.667	15	18,842.326	58	424.687	62	4,770.129	86	193.779	60	1,175.540	59	30,812.628	83	

Wykaz

miejskich kas oszczędości za rok 1900.

L. porządk.	Miejscowość	Wysokość wkładek oszczędności K	g	Pożyczki hipoteczne K	g	Pożyczki komunalne K	g	Weksle K	g	Zastaw papierów wartość. K	g	Fundusz rezerwowy K	g	Stan kasy z końcem roku 1900 K	g	Uwaga
1	Biała	10,831.938	32	8,543.342	51	500.000	—	57.157	64	65.090	—	838.748	94	11,465.341	98	
2	Bochnia	2,241.247	47	1,484.538	35	—	—	510.014	90	25.519	—	194.856	51	2,522.776	82	
3	Dobromil	200.856	16	128.886	50	—	—	69.355	—	1.710	—	2.794	58	209.412	08	
4	Drohobycz															Mimo licznych urgensów zamknięcie nie nadesłano
5	Jarosław	1,233.644	24	904.766	53	—	—	339.248	96	8.128	—	31.188	28	1,315.613	88	
6	Jasło	2,586.266	95	1,083.951	32	234.816	88	452 759	70	26.990	42	209.231	19	2,664.367	49	
7	Kołomyja	3,812.664	31	2,698 856	39	1.850	28	796.755	97	41.432	72	279.464	12	4,104.990	98	
8	Kraków	27.856.271	02	18,166.732	90	280.564	20	1,412.692	17	449.047	—	2,220.048	47	31,735.752	95	
9	Podgórze	1,260.963	25	594.665	77	—	—	576.777	62	7.637	—	7.982	80	1,292.859	88	
10	Rzeszów	2,536.538	90	1,688.700	85	523	36	688.613	—	664	—	376.277	79	3,057.296	58	
11	Sambor	4,505.410	26	3,032.084	28	541.791	60	446.014	—	21.241	73	400.666	13	4,553.163	71	
12	Sącz-Nowy	3,679.861	08	2,781.080	49	46.468	84	195.906	68	58.854	—	283.093	35	3,737.686	47	
13	Sokal	602.337	17	499.739	90	6.666	68	55.114	81	120	—	18.390	49	610.297	40	
14	Śniatyn	231.275	14	120.095	40	—	—	126.817	—	614	—	5.288	06	272.277	76	
15	Stanisławów	5,807.766	42	4,239.969	35	151.580	—	793.104	06	11.900	37	441.118	02	6,621.097	19	
16	Stryj	1,184.612	81	546.323	43	34.175	34	356.017	63	31.120	—	74 533	25	1,327.987	38	
17	Tarnopol	4,804.521	93	2,642.780	27	203.776	62	1,659.347	80	131.891	—	541.529	15	5,283.035	78	
18	Tarnów	8.877.762	48	5,752.320	48	796.165	29	786.020	84	68.005	—	542.090	07	9,097.539	64	
19	Żywiec	1.120.078	14	750.276	—	—	—	223.431	69	—	—	67.254	60	1,157.042	22	
	Razem	83,374.016	05	55,659.110	72	2,798.379	09	9,545.149	47	949.964	24	6,534.555	80	91,028.540	19	

Sprawozdanie

z czynności

Departamentu II. Wydziału krajowego

za czas od 1. stycznia do 31. października 1902.

Departament II.

Szef Departamentu: Tadeusz Romanowicz, członek Wydziału krajowego.

Sprawy finansowe, sprawy przemysłowe, sprawy fundacyi stypendyjnych, przeznaczonych dla przemysłowców i rękodzielników, sprawy górnicze i sprawy krajowej sprzedaży soli.

I. Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej sankcyi.

Uchwała w przedmiocie prowizoryum budżetowego na cztery pierwsze miesiące roku 1902.

W załatwieniu sprawozdania Komisyi budżetowej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie prowizoryum budżetowego na cztery pierwsze miesiące 1902 r., powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 30. grudnia 1901 następujące uchwały:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1902 na podstawie budżetu z roku 1901.

II. Sejm upoważnia do pobierania na rzecz funduszu krajowego dodatków do państwowych podatków bezpośrednich a mianowicie:

a) dodatku do państwowego podatku gruntowego, domowo-czynszowego, domowo-klasowego i 5% podatku od wolnych domów w wysokości 60 gr. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatku do państwowych podatków bezpośrednich osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. p. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego w wysokości 66 gr., od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

c) opodatkowani w mieście Krakowie, w powiatach krakowskim i chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków wymienionych w II. a) w wysokości 49 gr., zaś od wymienionych w II. b) w wysokości 55 gr. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

III. Upoważnienia powyższe pod I. i II. udzielone, obowiązują po dzień 30. kwietnia 1902.

IV. Wzywa się c. k. Rząd, aby zwołał Sejm na dłuższą sesyę najpóźniej w ciągu miesiąca marca r. 1902.

Uchwały pod II. i pod III. uzyskały Najwyższe zatwierdzenie, o czem c. k. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy pismem z dnia 12. lutego 1902 l. 1.753.

Najwyższe rozporządzenie, upoważniające do pobierania dodatków krajowych od dnia 1. maja do 30. czerwca 1902 r.

Gdy pomimo przytoczonej wyżej uchwały Wys. Sejmu ad IV. zwołanie Sejmu tak się opóźniło, iż uchwalenie budżetu przed upływem terminu, przez Wys. Sejm dla prowizoryum oznaczonego stawało się nieprawdopodobnem, Wydział krajowy pismem z dnia 9. kwietnia 1902 l. 25.399 zwrócił się do Prezydyum c. k. Namiestnictwa z prośbą o wyjednanie we właściwej drodze zwołania Wys. Sejmu, w takim czasie, by była możność uchwalenia dalszego prowizoryum budżetowego, gdyby zaś to nie mogło nastąpić, o wyjednanie Najwyższego rozporządzenia, przedłużającego prowizoryum budżetowe do 30. czerwca 1902 r.

Najwyższem rozporządzeniem, podanem do wiadomości Wydziału krajowego pismem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 29. kwietnia 1902 l. 4782, zezwolono na rozpisanie i pobór dodatków do państwowych podatków bezpośrednich na rzecz funduszu krajowego, według wymiaru ustanowionego na rok 1901, także przez czas od 1 maja 1902 r. do 30. czerwca 1902, co Wysoki Sejm przyjął do wiadomości uchwałą z dnia 27. czerwca 1902 roku.

Uchwała w przedmiocie prowizoryum budżetowego na lipiec 1902.

W załatwieniu sprawozdania komisyi budżetowej o wniosku Wydziału krajowego w sprawie prowizoryum budżetowego na miesiąc lipiec 1902 r. powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 27. czerwca 1902 następujące uchwały:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości, że Wydział krajowy czynił w miesiącach maju i czerwcu 1902 wydatki zwyczajne z funduszu krajowego na podstawie budżetu z r. 1901.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do czynienia wydatków zwyczajnych z funduszu krajowego na rachunek roku budżetowego 1902 na podstawie budżetu z r. 1901.

III. Sejm upoważnia do pobierania na rzecz funduszu krajowego dodatków do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatku do państwowego podatku gruntowego, domowo-czynszowego, domowo-klasowego i 5% podatku od wolnych domów w wysokości 60 gr. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatku do państwowych podatków bezpośrednich osobistych, wprowadzonych ustawą z 25 października 1896 Dz. p. p. Nr. 220, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 66 gr. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

c) opodatkowani w mieście Krakowie, w powiatach krakowskim i chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków wymienionych w III a) w wysokości 49 gr. zaś wymienionych III b) 55 gr. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

IV. Upoważnienia pod II i III udzielone obowiązują po dzień 31. lipca 1902.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, by wyjednał zwołanie Sejmu w takiej porze i na tak długo, by Sejm mógł przysługujące mu z mocy konstytucyi prawa i obowiązki w należyty sposób spełniać, a przedewszystkiem budżet, przed rozpoczęciem roku budżetowego uchwalić.

VI. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi program finansowy, obejmujący plan gospodarstwa budżetowego na szereg lat najbliższych, a to przynajmniej na okres ośmioletni.

W programie tym obliczy Wydział krajowy wydatki budżetu krajowego i obmyśli sposób ich pokrycia, tak, aby zapewnioną była na szereg lat, objęty programem, równowaga między wydatkami a dochodami na tenże okres czasu zapewnionymi,

Uchwały pod III i pod IV uzyskały Najwyższe zatwierdzenie, o czem c. k. Prezydyum Namiestnictwa zawiadomiło Wydział krajowy pismem z dnia 9. lipca 1902 r. l. 7822.

Na uchwałę pod V nie dał c. k. Rząd do tej pory żadnej odpowiedzi.

Co do uchwały pod VI polecającej wygotowanie programu finansowego na szereg lat najbliższych, Wydział krajowy musiał na razie wstrzymać się z opracowaniem takiego programu i przedłożeniem go Wysokiemu Sejmowi. Gdy bowiem uchwalony przez Wys. Sejm projekt ustawy zmieniającej pobór krajowej opłaty od piwa i podwyższającej tę opłatę z 1 K na 1 K 70 gr. w razie uzyskania Najw. sankcyi, o czem wątpić nie mamy powodu, dopiero z dniem 1-go kwietnia 1903 wejdzie w życie — przeto do ułożenia programu finansowego brak jeszcze w tej chwili dostatecznej podstawy. Gdy podwyższenie dochodów z opłaty od piwa będzie już urzeczywistnione a wynik jego cyfrowo wiadomy, będzie można przystąpić do wykonania uchwały Wys. Sejmu co do nowego programu

finansowego. Na razie zatem Wydział krajowy poprzestać musi na zbieraniu i zestawieniu koniecznych do tego materyałów *pro praeterito*.

Uchwała finansowa na rok 1902.

W załatwieniu sprawozdania komisyi budżetowej uchwalił Wysoki Sejm na posiedzeniach z dnia 10, 11. i 12. lipca 1902 budżet funduszu krajowego na r. 1902, a zarazem powziął następujące uchwały:

I. Na rok 1902 ustanawia się wydatki funduszu krajowego w sumie 22,921.684 K, a dochody własne tego funduszu w sumie 8,852.008 K.

II. 1) Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1902 pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowice:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-klasowego, domowo-czynszowego i 5% podatku od domów wolnych po 60 gr. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220, z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego z wysokości 66 g. od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2) Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach Krakowskim i Chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1. *ad a*) wymienionych po 49 g., zaś od podatków w tymże ustępie *ad b*) wymienionych po 55 gr. od każdej korony całej należytości tych podatków.

3) Kwoty przyzwolone na r. 1902 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu krajowego w znaczeniu ściślejszem, niemniej w funduszu krajowym w znaczeniu obszerniejszem, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu:

a) w rubryce I między pozycyami 5, 6, 7 i między pozycyą 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami a, b, c, d, pozycyi 23;

c) w rubryce X. między pozycyami 187 i 188, tudzież między pozycyami 192, 193 i 194;

d) w rubryce XV między pozycyami 269 c i 270, dalej 297, 298 i 299, tudzież między pozycyami 317, 318, 319; dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych szkół;

e) w rubryce XVI między pozycyami 323—375, między pozycyami 378 i 441, między pozycyami 442 i 445, między pozycyami 439 i 446, wreszcie między pozycyami działów A, B, C, D i F wydatków na szkoły przemysłowe zawodowe, połączone z warstatami wzorowymi, wszakże tylko w granicach każdego działu z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, by po przeprowadzeniu z c. k. Rządem odpowiednich rokowań, przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej projekt do ustawy o poborze krajowych opłat konsumcyjnych od piwa, któryby umożliwił pobór tych opłat przez organy państwowe i zapewnił krajowi cały dochód z tej opłaty brutto, przeznaczając na koszta administracyi i kontroli najwyżej 5%.

Uchwała pod II. uzyskała Najwyższe zatwierdzenie cesarskiem rozporządzeniem z dnia 20. września 1902.

W sprawie poboru krajowych opłat konsumcyjnych od piwa (uchwała pod III.) przedłożył Wydział krajowy osobne sprawozdanie, przez Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 28. grudnia 1902 załatwione.

II. Sprawy finansowe.

Podatek pensyjny od wyższych poborów.

W sprawozdaniu swem za czas od 15. listopada 1898 do 15. listopada 1899 przedstawił Wydział kraj. Wysokiemu Sejmowi sprawę dodatku krajowego do podatku pensyjnego od wyższych poborów i stanowisko c. k. Rządu w tej mierze.

Przeciwko odnośnemu reskryptowi c. k. Ministerstwo skarbu z d. 25. sierpnia 1900 l. 43109 i zarządzeniu c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie z dnia 12. października 1900 l. 111.337, wniósł Wydział krajowy pismem z dnia 8. stycznia 1901 l. 83.528/1901 przedstawienie do c. k. Ministerstwa skarbu.

Alegat.

C. k. Ministerstwo skarbu, opierając się na orzeczeniu c. k. Trybunału administracyjnego z dnia 22 lutego 1901 l. 1396, które się tu załącza ·/. nie uwzględniło rozporządzeniem z dnia 28. października 1901 l. 64020 wyż wymienionego przedstawienia Wydziału krajowego, orzekając, że ustanowione Najwyższem postanowieniem z dnia 25. listopada 1858 (Dpp. Nr. 20) uwolnienia mają i nadal moc ustawy, że zatem dodatek autonomiczny do podatku pensyjnego od wyższych poborów nie może być pobierany od urzędników państwowych, krajowych i gminnych.

Ankieta finansowa.

Uchwałą z dnia 9. lipca 1901 polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu „powołać ankietę w celu obmyślenia środków, dążących do dostatecznego zaopatrzenia funduszu krajowego i zaprosić do jej składu przedstawicieli c. k. Rządu".

W wykonaniu tego polecenia zaprosił Wydział krajowy na dzień 21. kwietnia 1902 szereg osobistości dla wysłuchania ich zdania co do wyszukania nowych źródeł dochodu dla funduszu krajowego.

Z pośród zaproszonych przybyli posłowie: J. E. Stanisław hr. Badeni, J. E, Dawid Abrahamowicz, Kramarczyk, prof. Dr. Leo, prof. Dr. Milewski, Rayski; członkowie Wydziału krajowego Laskowski, Dr. Pilat, Romanowicz, Dr. Wereszczyński.

Obradom przewodniczył Marszałek krajowy, który w zagajeniu wskazał, jakie wydatki nadzwyczajne czekają w najbliższych latach fundusz krajowy, a w szczególności udział kraju w kosztach regulacyi rzek i w kosztach budowy kanałów, tudzież budowy koszar dla wojska, umieszczonego dotąd na Wawelu.

Dyskusya toczyła się głównie około dwóch punktów: obmyślenia pokrycia przynajmniej w najbliższych latach wydatków wzrastających normalnie z roku na rok, oraz wynalezienia źródeł, któreby umożliwiły pokrywać nadzwyczajne wydatki następnych lat przynajmniej do roku 1910.

Co do najbliższych lat uznano, że oszczędne budżetowanie i spodziewany dochód z zaprowadzenia opłaty konsumcyjnej od piwa powinny w ciągu najbliższych lat utrzymać równowagę w budżecie krajowym przy zatrzymaniu dotychczasowej stopy w dodatku krajowym do podatków bezpośrednich.

Co do lat dalszych, kiedy wydatki nadzwyczajne na regulacyę rzek i budowę kanałów niepomiernie wzrosną, należałoby wydatki te, o ile się nie powiedzie uzyskać w tym czasie nowych źródeł dochodu, pokrywać pożyczką z góry co do wysokości oznaczoną, jednak emitowaną corocznie tylko w miarę rzeczywistej potrzeby. Ubocznym niejako, chociaż nie do odrzucenia, dochodem mógłby tu być zysk z prowadzenia we własnym zarządzie robót koło budowy kanałów, o co się należy postarać. Co do budowy koszar celem opróżnienia Wawelu, to fundusz na to potrzebny powinien się znaleść w pożyczce, zaciągniętej w funduszu solnym.

O ile się rozchodzi: o nowe źródła dochodu dla skarbu krajowego, to zdaniem ankiety należałoby łącznie i w porozumieniu z innemi krajami domagać się udziału krajów w opodatkowaniu innych jeszcze artykułów spożywczych czy to przez dopuszczenie krajów do udziału w tych podatkach, czy

też przez zaprowadzenie samoistnych opłat na rzecz krajów. Nie należy również zapominać, że rząd robi studya nad zaprowadzeniem monopolu spirytusowego, że tedy zapewnienie krajom udziału w dochodach z monopolu byłoby wskazanem.

W sprawach dodatków do podatków dla funduszu krajowego.

Na zasadzie ustawy państwowej z 5. kwietnia 1893 Dz. u. P. N. 55 i art. I. ustawy krajowej z 18. lipca 1893 Dz. u. K. N. 38 o czasowem uwolnieniu od podatku domowo-czynszowego tudzież od dodatków krajowych i gminnych tych domów we Lwowie, które będą nowo wybudowane w miejsce 181 domów, przeznaczonych na zburzenie dla poprawy stosunków zdrowotnych, uwolnił Wydział krajowy w ciągu roku 1902 trzy takie domy od krajowych dodatków od podatku domowo-czynszowego. Przy tej sposobności powstała kwestya, czy domy takie mają być uwolnione także od dodatku do 5%-wego podatku państwowego, które opłacają domy wolne od podatku domowo-czynszowego. Wydział krajowy orzekł, że dodatek krajowy do 5%-wego podatku ma być opłacany. Wychodził bowiem z założenia, że skoro ustawa państwowa z d. 5. kwietnia 1893 uwalnia te domy tylko od podatku domowo-czynszowego nie zaś od 5%-wego podatku, opłacanego przez wszelkie domy, z mocy jakiejkolwiek ustawy od tamtego podatku wolne, to logicznie biorąc i uwolnienie od dodatku krajowego w tym samym zakresie należy pojmować, w jakim nastąpiło uwolnienie od podatku państwowego. Nie ulega też żadnej wątpliwości, że ustawodawca nie miał zamiaru iść w tem uwolnieniu od dodatku krajowego dalej, aniżeli ustawa państwowa — o czem świadczy wyraźne w ustawie krajowej powołanie się na ustawę państwową i wyraźna w art. I. ustawy krajowej wzmianka o uwolnieniu od państwowego podatku domowo-czynszowego. To też jeżeli w tym samym artykule powiedziano, że domy te będą wolne „od dodatku do podatku dla funduszu krajowego“ to z tego ogólnikowego określenia nie można wyprowadzić wniosku, że się to odnosi do jakiegokolwiek innego podatku prócz wymienionego następnie podatku domowo-czynszowego, w takim razie bowiem byłby ustawodawca użył liczby mnogiej; „od dodatków do podatków dla funduszu krajowego“.

Sprawa ta wskutek odwołania się jednego z interesowanych oparła się o Trybunał administracyjny, który jednak do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania nie wydał orzeczenia.

W pewnym poszczególnym wypadku zmuszony był Wydział krajowy ponownie upomnieć się u c. k. Władz skarbowych o równomierne ściąganie zaległości dodatków autonomicznych z zaległościami podatków państwowych. Od pewnego naczelnika gminy należał się jeszcze z lat 1889 do 1892 zwrot pobranych przezeń do urzędu podatkowego nie zwróconych pieniędzy podatkowych w łącznej kwocie 1170 zł. 60 ct. (2.340 kor. 30 gr.). Ministerstwo skarbu w r. 1901 upoważniło krajową Dyrekcyę skarbu do odpisania z powodu nieściągalności kwoty 577 K 14 gr., która z powyżej ogólnej kwoty przypada na podatki państwowe — a co do dodatków autonomicznych w kwocie 1763 K 18 gr. poleciło odnieść się do Wydziału krajowego o zezwolenie na odpisanie. Wydział krajowy wobec stwierdzonej nieściągalności nie mógł zezwolenia tego odmówić — zwrócił wszakże uwagę Dyrekcyi skarbu, że powyższy wypadek jest jaskrawym dowodem, iż podwładne organa skarbowe nie stosują się do kilkakrotnych dawnych rozporządzeń Dyrekcyi Skarbu, według których urzędy podatkowe miały wpłacone przez kontrybuentów kwoty r ó w n o m i e r n i e z a r a c h o w y w a ć n a p o d a t k i p a ń s t w o w e i a u t o n o m i c z n e. Gdy w powyższej kwocie zaległości jest 557 K 14 gr. podatku państwowego, 957 K 92 gr. dodatku krajowego indemnizacyjnego a reszta innych dodatków autonomicznych, przeto przy równomiernem zarachowaniu byłyby chyba dodatki krajowe i indemnizacyjne wynosiły 172% podatku państwowego gdy w rzeczywistości wynosiły one w tym czasie, tj. od 1889 do 1892 tylko 62 do 68%. Z tego zaś jasno wynika, że zarachowanie było nierównomierne, skoro zaległość krajowa wynosiła 172% zaległości państwowej, zamiast najwyżej 68%. Wydział krajowy przeto odwołując się do swoich dawnych pism w tej sprawie,

upraszał Dyrekcyę skarbu o wydanie tak skutecznych zarządzeń, żeby się nie powtarzały więcej tego rodzaju omyłki, odbijające się zawsze na funduszach autonomicznych.

III. Inne sprawy Departamentu II-go.

W oddzielnych przedłożeniach zdaje Wydział krajowy sprawę z czynności Departamentu II-go:

1) w zakresie przemysłu krajowego łącznie ze sprawozdaniem krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych;
2) w sprawach górniczych;
3) w sprawach krajowej sprzedaży soli.

Odpis

odezwy c. k. galicyjskiej krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie z dnia 16. grudnia 1901 L. 146.348.

C. k. Ministerstwo skarbu poleciło rozporządzeniem z 28. października 1901 L. 64.020 oznajmić Wydziałowi krajowemu na pismo z 8. stycznia 1901 L. 83.528 z r. 1900 wniesione jako przedstawienie przeciw uwalnianiu od dodatku krajowego podatku, który urzędnicy państwowi, krajowi i gminni opłacają od wyższych poborów służbowych, że Ministerstwo to zgodnie z c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych nie podziela wywodów Wydziału krajowego w kwestyi prawnej, czy dodanie przy sankcyonowaniu uchwały finansowej Sejmu krajowego klauzuli ograniczającej pobór dodatków krajowych jest konstytucyjnie dozwolony, a to z powodów przedstawionych Wydziałowi krajowemu w pismie Prezydynm c. k. Namiestnictwa z 28. grudnia 1899 L. 13376/pr.

Zarazem zwraca c. k. krajowa Dyrekcya skarbu z polecenia Ministerstwa skarbu uwagę Wydziału krajowego, że c. k. Trybunał administracyjny w orzeczeniu z 22. lutego 1901 L. 1396, którego odpis się dołącza, uznał wyraźnie, że ustanowione Najwyższem postanowieniem z 25. listopada 1858 (Dz. p. p. Nr. 20) uwolnienia mają i nadal moc ustawy.

Subalegat do alegatu.

Abschrift

ad Z. 64.020 ex 1901 Nr. 1396 ex 1901 V. G. H.

Im Namen Seiner Majestät des Kaisers!

Der k. k. Verwaltungsgreichtshof hat unter dem Vorsitze des k. k. Senats-Präsidenten Marquis Bacquehem, in Gegenwart der Räthe des k. k. Verwaltungsgerichtshofes Dr. Reissig, Dr. Freiherrn von Schenk, Weisser, Dr. Schön, Dr. Ritter von Popelka und Dr. Balko, dann des Schriftführers k. k. Rathsecretärs-Adjuncten Dr. Greger, über die Beschwerde der königlichen Haupstadt Prag, gegen die Entscheidung des k. k. Finanz- Ministeriums vom 7. Juli 1899, Z. 14.942, betreffend die Anrerpartierung von autonomen Zuschlägen zur Besoldungsteuer, nach der am 22. Februar 1901 durchgeführten öffentlichen mündlichen Verhandlung, und zwar nach Anhörung des Vortrages des Referenten, sowie der Ausführungen des Dr. Johann Lenoch, Hof- und Gerichts-Adwocaten in Wien, in Vertretung der Beschwerde, und der Gegenausführungen des k. k. Sectionrathes Dr. Reisch in Vertretung des belangten k. k. Finanz-Ministeriums, zu Recht erkannt:

Die Beschwerde wird als unbegründet abgewiesen.

Entscheidungsgründe:

Über den vom Stadtverordnetencollegium der königlichen Hauptstadt Prag auf Grund des §. 106 der Prager Gemeindeordnung in der Sitzung vom 6. December 1897 gefassten Besslus: im Jahre 1898 einen Gemeindezuschlag von 25% und eine Schulumlage von 14% der Besoldungsteuer von höreren Dienstbezügen auszuschreiben und einzuheben, haben die Prager städtischen Steuerämter I und II auf den ihnen von den zuständigen k. k. Steuradministrationen übermittelten Zahlungsaufträgen betreffend die Besoldungssteuer ohne Unterschied, daher auch den Staats- und Landesbeamten die Landes-Gemeinde, und Schulumlagen vorgeschrieben und sodann erst die Zahlungsaufträge den Steuerpflichtigen zugestellt.

Anlässlich dieses durch Anfragen mehrerer Staatsbeamten bei den k. k. Steueradministrationen I und II in Prag und durch eine Beschwerde des Landesausschusses wahrgenommenen Vorganges hat die k. k. Steueradministration I für die Landesbeamten unter Zurückziehung der ursprünglichen Zahlunsaufträge Duplicate derselben ausgestellt und dieselben mit der Note vom 15. November 1898, Z. 29.415. dem städtischen

Steueramte mit dem Ersuchen übermittelt, dieselben, ohne zu der darin vorgeschriebenen Besoldungsteuer Fondszuschläge vorzuschreiben, den Parteien zuzustellen, während die k. k. Steueradministration II mit der Note vom 8. November 1898, Z. 32.222, an das städtische Steueramt II das Ersuchen gestellt hat, die bisher nicht zugestellten Zahlungsaufträge über die Besoldungssteuer der Staats- und Landesbeamten, in welchen Fondszuschläge anrepartiert worden waren, behufs Ausfertigung von Duplicaten der k. k. Steueradministration zurückzustellen, die bereits zugestellten aber zu demselben Zwecke namentlich auszuweisen und die ungebürlich vorgeschriebenen Fondszuschläge zu löschen. Da einerseits die Prager städtischen Steuerämter über Beschluss des Stadtrathes vom 15. November 1898 diesem Ansuchen, andererseits die k. k. Steueradministration dem im Grunde dieses Beschlusses gestellten Ansuchen der Prager städtischen Steuerämter um Zusendung der weiteren Zahlungsaufträge betreffend die Besoldungssteuer behufs Vorschreibung der Fondsgebüren nicht entsprachen, stellte der Stadtrath der königlichen Hauptstadt Prag in der unmittelbar beim k. k. Finanz- Ministerium sub präs. 29. Februar 1898 überreichten Eingabe unter Darlegung seines Rechtstandpunktes das Begehren, es möge den k. k. Steueradministrationen I und II in Prag verodnet werden, 1) alle Zahlungsaufträge betreffend die Besoldungssteuer, soweit dies noch nicht geschehen sei, den städtischen Steuerämtern behufs Vorschreibung der Fondszuschläge mitzutheilen, 2) die von den Steueradministrationen ausgefertigten Duplicate dieser Zahlungsaufträge zu anulieren.

Mit Note der k. k. Finanz- Landes- Direction in Prag ddto 13. September 1899, Z. 81.453, wurde dem Stadtrathe „in Erledigung dieser Beschwerde" eröffnet, dass das k. k. Finanz-Ministerium mit der Entscheidung ddto. 7. Juli 1899, Z. 14.942, daran festhalte, dass die mit den Allerchöchsten Entschliessungen vom 16. Februar 1853 und 25. November 1858 den Staats- und öffentlichen Fondsbeamten eingeräumte Befreiung von den Zuschlägen zur Einkommensteuer II. Classe auch auf die Besoldungssteuer Anwendung zu finden habe, welche im Vereine mit der Personaleinkommensteuer an Stelle der früheren Einkommensteuer II. Classe eingeführt wurde.

Diese Anschauung sei schon im §. 7. der Manipulationsvorschrift (Nr. 252 R. G. Bl. ex 1897) zum Ausdrucke gelangt, da dieser Paragraph im Gegensatze zu der allgemeinen Bestimmung des Artikels 81 der Vollzugsvorschrift IV bestimmt, dass sowohl die Personaleinkommensteuer als die Besoldungssteuer- Zahlungsaufträge den Steuerpflichtigen verschlossen im Wege des Gemeindevorstandes zugestellt werden.

Das k. k. Finanz-Ministerium sei demnach nicht in der Lage, dem ausgesprochenen Wunsche rücksichtlich der Besoldungssteuer-Zahlungsaufträge von Staatsbeamten nachzukommen; rüchsichtlich jener der Landesbeamten werden die k. k. Steueradministrationen I und II gleichzeitig auf die Bestimmung des Artikels 81, Z. 2 der Vollzugsvorschrift IV verwiesen, da das k. k. Finanz- Ministerium, obwohl es der Auschauung ist, dass die bezogenen Allerhöchsten Entschliessungen auch auf Landesbeamte Anwendung zu finden haben, die weitere Action in dieser Richtung dem eigenen Ermessen des Landesausschusses überlassen zu sollen glaube, welcher gleichzeitig angegangen wird, dahin zu wirken, dass den Staatsbeamten weiterhin die autonomen Zuschläge zur Besoldungssteuer nicht vorgeschrieben werden.

Unter Einem wird in dem Intimate seitens der k. k. Finanz- Landes-Direction das Ersuchen gestellt, die Gemeinde- und Schulumlagen zur Besoldungsteuer der Staatsbeamten nicht vorschreiben zu lassen.

Die Gesetzmässigkeit dieser Entscheidung des k. k. Finanz-Ministeriums wird in der hiergerichts sub praes. 18. November 1899, Nr. 9.220, angebrachten Beschwerde des Stadtrathes der königlichen Hauptstadt Prag angefochten mit nachstehender Begründung:

§. 81 der Gemeindeordnung für Böhmen vom 16. April 1864. L. G. Bl. Nr. 7, demzufolge Hof- Staats-Landes- und öffentliche Fondsbeamte und Diener, Militärpersonen, dann deren Witwen und Waisen bezüglich ihren Dienstbezüge und aus dem Dienstverhältnisse entsprungenen Pensionen, Provisionen, Erziehunsbeiträge und Gnadengenüsse von den Zuschlägen zu den directen Steuern und überhaupt von Gemeindeumlagen nicht getroffen werden können, hat zufolge Artikel I des Einführungsgesetzes keine Anwendung

auf die Städte mit eingenem Statute, daher auch nicht auf die königliche Haupstadt Prag, welcher im Grunde des §. 106 der Prager Gemeindeordnung vom 27. April 1850 Nr. 85 L. G. Bl., das Recht zusteht, Zuschläge zu den directen Personensteuern auszuschreiben.

Dieses Recht, soweit es die Personalsteuern betrifft, bezog sich bis zum Jahre 1898 auf die Erwerbs- und Einkommensteuer. An Stelle der durch das Gesetz vom 25. October 1896, Nr. 220 R. G. Bl., aufgehobenen Einkommenstener traten die Rentensteuer, die Personaleinkommensteuer und die Besoldungssteuer, von denen die Personaleinkommensteuer allein zufolge Artikel XIII leg. cit. und durch das Landesgesetz für Böhmen dto. 24. Juni 1898, Nr. 45 L. G. Bl., von Zuschlägen befreit ist.

Daraus, dass die mit den Ministerial-Verordnungen vom 13. März 1853, Nr. 48 R. G. Bl., und vom 27. November 1858, Nr. 220 R. G. Bl., normierte Befreiung der Beamten von den Zuschlägen zu der mit dem kaiserlichen Patente vom 29. October 1849, Nr. 439 R. G. Bl., eingeführten Einkommensteuer, da dieses Patent durch Artikel II des Personalsteuergesetzes aufgehoben wurde, für künftig einzuführende Steuern selbstverständlich keine Geltung haben könne, folge, dass die Besoldungssteuer allen Zuschlägen im Königreiche Böhmen, also auch den Zuschlägen in Prag, unterliegt, daher die Gemeindevertretung von Prag zur Ausschreibung von Zuschlägen berechtigt sei, soweit dieselben die von ihr verwalteten Fonde betreffen.

Die Befreiung der Besoldungssteuer von den autonomen Zuschlägen könne aus §. 7. der Manipulationsvorschrift gerade darum nicht gefolgert werden, weil derselbe mit Artikel 81 der Vollzugsvorschrift IV im Wiedersprnche steht. Ebenso irrig sei die Anschauung, dass die Befreiung von den Zuschlägen zur Einkommensteuer II. Classe sich deshalb auch auf die Besoldungssteuer beziehe, weil dieselbe mit der Personaleinkommensteuer an die Stelle der Einkommensteuer II. Classe getreten sei, da jede dieser beiden Steuern eine ihrer Grundlage und der Art ihrer Bemessung nach durchaus selbstständige war; mit der Statuierung der Befreiung einer dieser Steuer von Zuschlägen konnte der Gesetzgeber nicht beide Steuern für zuschlagsfrei erklärt haben, zumal er jede dieser beiden Steuern, obwohl die Grundlage beider ein bestimmter Dienstbezug war, verschieden benannt hat.

Die Verwaltungsgerichtshof erkannte die Beschwerde aus nachstehenden Erwägungen für nicht begründet:

Der Beschwerdeführerin selbst stand wie der Sachverhalt zeigt, im Administrativverfahren und steht auch heute auf dem Standpunkte, dass der Stadtrath der königlichen Haupstadt Prag die Mittheilung der Zahlungsaufträge, betreffend die Besoldungssteuer der Staatsbeamten nicht an sich absolut, sondern nur wegen des ihm behauptetermassen zustehenden Rechtes der Vorschreibung von Gemeindeumlagen zu dieser Steuer und behufs Ausübung dieses Zuschlagsrechtes zu fordern berechtigt sei. Da ganz zweifellos eine allgemeine unbedingte Editionspflicht nicht behauptet werden kann und da überdies §. 267 des Gesetzes vom 25. October 1896, Nr. 220 R. G. Bl. den Steuerbehörden die Wahl freistellt, die Zustellung der nach diesem Gesetze zu erlassenden Zahlungsaufträge entweder unmittelbar durch Organe der Behörden oder durch die Gemeindevorstehung oder durch die Post zu vollziehen, kann es in der That für die Lösung der in Frage stehenden Mittheilungspflicht nur darauf ankommen, ob dem Stadtrathe das behauptete Zuschlagsrecht und damit behufs Ausübung dieses Rechtes der Anspruch auf Mittheilung der Zahlungsaufträge, betreffend die Besoldungssteuer der Staatsbeamten zusteht, wobei aber zu betonen ist, dass mit der Entscheidung des Finanz-Ministeriums selbstverständlich der Frage der subjectiven Steuerpflicht des enizelnen Steuerträgers nicht präjudiciert ist, die Entscheidung dieser Frage als Hauptfrage vielmehr ausschliesslich in die Competenz der autonomen Behörden fällt.

Nach der Rechtsanschauung des Verwaltungsgerichtshofes steht jedoch dem beschwerdeführenden Stadtrathe dieses Zuschlagsrecht nicht zu.

Das im Grunde des §. 106 des Gemeindestatutes der königlichen Haupstadt Prag dto. 27. April 1850, L. G. Bl. Nr. 85, behauptete Recht des Stadtverordneten-Collegiums, Zuschläge zu den directen Personalsteuern auszuschreiben, ist rücksichtlich der Einkommensteuer von den Amtsbezügen der Staatsbeamten und Diener schon durch

die mit Berufung auf die Allerhöchste Entschliessung vom 16. Februar 1853 erflossene Verordnung des Ministeriums des Innern vom 13. März 1853, R. G. Bl. Nr. 48, womit die Einhebung eines Gemeindezuschlages zur Einkommensteuer auf Amtsbezüge der Staatsbeamten und Diener als unzulässig erklärt wurde, aufgehoben worden. Mit der auf Grund der Allerhöchsten Entschliessung vom 25. November 1858 erflossenen Verordnung des Ministeriums des Innern vom 27. November 1858, R. G. Bl. 220. wurde überdies die Befreiung der Staats- und Fondsbeamten und Diener, dann deren Angehörigen von der Verpflichtung zur Leistung von Landes- und Grundentlastungszuschlägen zur Einkommensteuer von ihren Amtsbezügen und Ruhegenüssen ausgesprochen. Da zur Zeit der Erlassung dieser Allerhöchsten Entschliessungen die Amtsbezüge der Staatsbeamten nur der Einkommensteuer II. Klasse unterworfen waren, so sollte und musste die Befreiung dieser Steuer von den Landes- und Gemeindeumlagen die gänzliche Umlagefreiheit der Staatsbeamten zur Folge haben.

Der Wille des Gesetzgebers, die Umlagefreiheit der Amtsbezüge der Staatsbeamten zu statuiren, konnte bei dem Umstande, als nur die Einkommensteuer als einzige Staatsabgabe auf den Amtsbezügen der Staatsbeamten ruhte und durch die Landes und Gemeindeumlagen nur in der Art von Zuschlägen zu dieser Steuer getroffen werden konnte, nicht wohl anders, als durch Eximirung der auf dem Amtsbezuge der Staatsbeamten ruhenden Einkommensteuer ausgesprochen werden.

Diese Erwägung, so wie der Umstand, dass die durch das Gesetz vom 25. October 1896, Nr. 220 R. G. Bl., eingeführte Besoldungsteuer von höheren Dienstbezügen ihrer Art und ihrem Objekte nach mit der Einkommensteuer II. Classe identisch ist, rechtfertigt den Schluss, dass die mit den citierten Allerhöchsten Entschliessungen normierte Umlagenbefreiung der Amtsbezüge der Staats-Beamten dadurch, dass an Stelle der auf ihren Amstbezügen ruhenden Einkommensteuer II. Classe die ihrem Objecte und ihrer Art nach gleiche Besoldungssteuer getreten ist, nicht aufgehoben ist, zumal die Intention des Gesetzgebers, die Umlagenfreiheit nicht nur für die Einkommensteuer II. Classe, sondern auch für jede etwa in Hinkunft an deren Stelle tretende Steuer gewähren zu wollen, auch daraus erhellt, dass der §. 81 der Gemeindeordnung für Böhmen vom 16. April 1864 L. G. Bl. Nr. 7. gleich dem für die andern Kronländer erlassenen Gemeindeordnungen die Befreiung von den Zuschlägen hinsichtlich der Dienstbezüge der Staatsbeamten generell ausgesprochen hat.

Der Umstand aber, dass durch Artikel XIII des Personalsteuergesetzes und im Grunde des Landesgesetzes vom 24. Juni 1898, Nr. 45 L. G. Bl., von den Landes- und allen übrigen der Landesgesetzgebung vorbehaltenen Zuschlägen nur die Personaleinkommensteuer befreit ist, nicht aber auch die Besoldungssteuer, vermag ein Argument, dafür nicht abzugeben, dass mit dem kaiserlichen Patente vom 29. October 1849, Nr. 439 R. G. Bl., auch die Allerhöchsten Entschliessungen vom Jahre 1853 und 1858 hinfällig geworden sind, da es sich bei der Personaleinkommensteuer um die gesetzliche Regelung der Frage handelte, ob die bis dahin gesetzlich nicht festgesetzte allgemeine Freilassung dieser Steuer von autonomen Zuschlägen platzzugreifen hat oder nicht, während es sich rücksichtlich der Besoldungssteuer um die Aufrechthaltung einer gesetzlich bereits ausgesprochenen Befreiung von Landes- und Gemeindeumlagen handelt.

Es kanu sonach aus der allgemeinen Befreiung der Personaleinkommensteuer allein von den autonomen Zuschlägen nicht a contrario auf die Aufhebung der durch Specialnormen bereits ausgesprochenen Umlagebefreiung der Staatsbeamten geschlossen werden.

Demgemäss hat durch die Verweigerung der Mittheilung der Zahlungsaufträge, betreffend die Besoldungssteuer der Staatsbeamten an die städtischen Steuerämter in Prag behufs Vorschreibung der Fondszuschläge die Verletzung eines Rechtes der Stadtgemeinde Prag nicht stattgefunden.

Auf die Bestimmung der Volzugsvorschrift IV, Artikel 81, Z. 2, Absatz 2, vornach die Zahlungsaufträge rücksichtlich der Besoldungssteuer behufs Beisetzung der allfälligen Zuschläge und zur Zustellungsveranlassung dem Steueramte zuzufertigen sind, kann sich die Beschwerde schon darum nicht stützen, weil diese Zustellungsart nur vor

den Fall vorgesehen ist, dass die Zuschläge zur Vorschreibung zu gelangen haben, was vorliegendenfalls nicht zutrifft.

Zur Erlassung der Spezialbestimmung des §. 7. Z. 3. der Manipulationsvorschrift (Finanz- Ministerial-Erlass om 27. October 1897, Nr. 252 R. G. Bl.) vornach die rücksichtlich der Personaleinkommen- und Besoldunssteuer ausgefertigten Zahlungsaufträge betreffend die von den Hovf Staats-öffentlichen Fondscassen, sowie von den Cassen der k. und k. Privat- und Fam elienfonds auszuzahlenden Dienstbezüge den Steuerpflichtigen verschlossen zuzustellen siind, erscheint das k. k. Finanz-Ministerium im §. 235 des Personalsteuergesetzes ausdrcklich autorisiert, daher die Giltigkeit dieser Bestimmung der Manipulationsvorschrifta nzuerkennen war.

Demgemäss war dieBeschwerde als unbegrünndet abzuweisen.

Wien, am 22. Februar 1901.

SPRAWOZDANIE

z czynności

Departamentu III. Wydziału krajowego

za czas od 1. stycznia 1902 do 30. listopada 1902 r.

Departament III.

Szef departamentu: Dr. Tadeusz Pilat, Członek Wydziału krajowego;
jego zastępca: Stanisław Jędrzejowicz.

Sprawy kultury krajowej i melioracye. Szkoły rolnicze. Bank krajowy. Sprawy kredytu rolniczego i włościańskiego. Organizacya Spółek oszczędności i pożyczek i innych stowarzyszeń rolniczych. Sprawy agrarne. Biura pośrednictwa pracy. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Departament III. przedkłada osobne sprawozdania w następujących przedmiotach:

1. Sprawozdanie o krajowych zakładach naukowych rolniczych, gorzelni i folwarku w Dublanach.
2. Sprawozdanie o krajowej średniej szkole rolniczej i folwarku w Czernichowie.
3. Sprawozdanie o krajowej szkole gospodarstwa lasowego we Lwowie.
4. Sprawozdanie o krajowych niższych szkołach rolniczych.
5. Sprawozdanie o krajowych doświadczalnych stacyach rolniczych.
6. Sprawozdanie o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.
7. Sprawozdanie o krajowym Zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach.
8. Sprawozdanie z czynności odnoszących się do podniesienia gospodarstwa nabiałowego i założenia szkoły mleczarskiej w Rzeszowie.
9. Sprawozdanie o krajowych rolniczych szkołach zimowych i o czynnościach nauczycieli wędrownych.
10. Sprawozdanie z czynności dotyczących podniesienia hodowli bydła.
11. Sprawozdanie o projekcie ustawy o tępieniu myszy polnych.
12. Sprawozdanie z czynności Biura Patronatu Wydziału krajowego nad Spółkami oszczędności i pożyczek.
13. Sprawozdanie o Banku krajowym.
14. Sprawozdanie o krajowym składzie publicznym w Krakowie.
15. Sprawozdanie w przedmiocie przywrócenia „obrotu mlewa“.
16. Sprawozdanie z uzasadnieniem wniosku o przyznanie subwencyi krajowej na podniesienie hodowli świń w okolicach dotkniętych pomorem.
17. Sprawozdanie o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych i melioracyi gruntowych.
18. Sprawozdanie o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich.
19. Sprawozdanie z czynności w sprawach podniesienia rybactwa.

Nadto, gdyby odpowiedź c. k. Rządu co do przedłożonego projektu ustawy o tworzeniu włości rentowych nadeszła, przedłoży Departament III. także sprawozdanie w tym przedmiocie.

Ustawy i uchwały podlegające Najwyższej Sankcyi i zatwierdzeniu.

Ustawy o tworzeniu włości rentowych.

Uchwalone przez Wys. Sejm na posiedzeniu z d. 8. lipca 1901 r. projekty ustaw „o tworzeniu włości rentowych“, nie uzyskały sankcyi, a stanowisko c. k. Rządu w tej sprawie określonem zostało dopiero w reskrypcie c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 23. czerwca 1902 r. l. 16.270, zakomunikowanym Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 28. czerwca 1902 r. l. 7.298. Do odezwy tej dołączone zostały „uwagi“, wypracowane przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z innemi interesowanemi Ministerstwami, podnoszące cały szereg zarzutów odnośnie do uchwalonych przez Wys. Sejm projektów ustaw, i wskazówek, określających zmiany i uzupełnienia, które zdaniem c. k. Ministerstwa rolnictwa na podstawie porozumienia z innemi Ministerstwami należałoby w projektach owych przeprowadzić, by c. k. Rząd mógł sprawę przedstawić do Najwyższej Sankcyi. Gdy żądane zmiany — jakkolwiek nie dotyczyły zasad głównych projektów — wymagały przedłożenia sprawy ponownie pod uchwałę Wys. Sejmu, zarządził Wydział krajowy, mimo że o stanowisku c. k Rządu w tej doniosłej sprawie zawiadomiony został zbyt późno, bo już w czasie obradowania Sejmu, wypracowanie nowego, do uwag c. k. Ministerstwa zastosowanego projektu ustawy tak, by sprawa mogła być przedmiotem obrad i uchwał Sejmu, wówczas zebranego. Tej uchwale Wydziału krajowego nie mogło się stać zadość wskutek odroczenia sesyi sejmowej już w dniu 12. lipca 1902, a więc w terminie, który nie pozwalał sprawy tak ważnej w Komisyi i w pełnym Sejmie poddać odpowiedniemu rozbiorowi. Wobec tego a zarazem w uwzględnieniu tej okoliczności, iż z brzmienia „uwag“, przez c. k. Ministerstwo nadesłanych, trudno było powziąć pewność, czy wypracowany z ich uwzględnieniem projekt ustawy, będzie w razie uchwalenia go przez Wys. Sejm, przedłożony do Najwyższej Sankcyi z wnioskiem przychylnym, postanowił Wydział krajowy uchwałą z d. 29. lipca 1902 r. LW. 45.790 odnieść się do c, k. Ministerstwa rolnictwa i przedkładając wypracowany nowy projekt ustawy, upraszać o jego zbadanie i określenie stanowcze stanowiska c. k. Rządu w tej sprawie a mianowicie o oświadczenie, czy projekt ten — w razie uchwalenia go przez Wys. Sejm — c. k. Rząd przedłoży do Najwyższej Sankcyi. Równocześnie zakomuuikował Wydział krajowy wypracowany projekt ustawy i pismo do c. k. Ministerstwa rolnictwa wystósowane, a zawierające określenie stanowiska zajętego przez Wydział krajowy wobec uwag c. k. Ministerstwa rolnictwa, JE. Panu Ministrowi dla Galicyi i JE. Prezesowi Koła Polskiego w Wiedniu, upraszając o poparcie tego stanowiska i wyjednanie rychłej decyzyi c. k. Rządu.

Do chwili wygotowania niniejszego sprawozdania nie został Wydział krajowy zawiadomiony o decyzyi c. k. Rządu w tej sprawie, wiadomo mu tylko, że przedłożony projekt jest przedmiotem studyów i porozumiewania się c. k. Ministerstw interesowanych: rolnictwa, spraw wewnętrznych, Skarbu i sprawiedliwości.

Ustawa o zmianie ustawy o licencyonowaniu buhajów

Odezwą z dnia 17. marca 1902 L. 2920 zawiadomiło Prezydyum c. k. Namiestnictwa Wydział kraj., że projekt ustawy krajowej, zmieniającej §§. 2 i 9 ustawy z dnia 20. lipca 1892 D. u. k. N. 51 o licencyonowaniu i utrzymywaniu buhajów gminnych i przedłużającej moc obowiązującą §. 21. tej ustawy otrzymał Najwyższą Sankcyę.

Ustawa o używaniu ogierów prywatnych.

Uchwalony na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 30. czerwca 1902 projekt ustawy, zaprowadzającej zmianę ustawy z dnia 8. grudnia 1881 Nr. 71 Dz. u. kr. o używaniu do stanowienia ogierów, będących prywatną własnością, został przedłożony do Najwyższej Sankcyi, ale nie uzyskał jej do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania.

Uchwała w sprawie gwarancyi kraju za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności lokowanych w Banku krajowym.

Uchwała powzięta na posiedzeniu Wys. Sejmu z d. 8. lipca 1902 r. a przyjmująca na fundusz krajowy gwarancyę za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności, umieszczonych w Banku krajowym aż do wysokości 16,000.000 koron, przedłożona c. k. Rządowi pismem Marszałka krajowego z d. 8. lipca 1902 r. L. S. 1363, została zatwierdzoną Najwyższem postanowieniem z d. 18. listopada 1902 r., o czem Wydział krajowy został zawiadomiony pismem Prezydyum c. k. Namiestnictwa z d. 4. grudnia 1902 L. 14098/pr. O zarządzeniach szczegółowych wskutek tego wydanych zdaje Wydział krajowy sprawę w przedłożeniu o Banku krajowym.

Uchwały w sprawie zmiany statutu Banku krajowego.

Uchwalone przez Wys. Sejm na posiedzeniu z d. 8. lipca 1902 r. zmiany statutu Banku krajowego, mianowicie w §. 89. ustęp 2-gi, uzyskały zatwierdzenie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych po porozumieniu z c. k. Ministerstwem skarbu w reskrypcie z d. 28. listopada 1902 r. L. 48603 i zostały ogłoszone w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Uchwała w sprawie zaciągnięcia pożyczki na hipotekę gmachu sejmowego w celu budowy nowego jego skrzydła dla powiększenia biur Banku krajowego.

Powzięta przez Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 8 lipca 1902 uchwała, upoważniająca Wydział krajowy do zaciągnięcia w Banku krajowym pożyczki hipotecznej na hipotekę gmachu sejmowego w sumie nieprzekraczalnej 900.000 koron, przedłożona c. k. Rządowi dla uzyskania jej Najwyższego zatwierdzenia, została poparta pismem Wydziału krajowego z d. 29. lipca 1902 r. LW. 52163 do c. k. Prezydyum Namiestnictwa wystósowanem, w którem Wydział krajowy upraszał o rychłe przedłożenie tej uchwały do zatwierdzenia. Do chwili wygotowania niniejszego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy zawiadomienia o decyzyi c. k. Rządu.

Ustawa w sprawach regulacyi rzek i melioracyi.

O projektach ustaw: w sprawie regulacyi rzek i w sprawach melioracyjnych zdaje Wydział krajowy sprawę w przedłożeniu: „o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych“.

Sprawa akcyi sadowniczej w kraju.

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu dnia 2. lipca 1902 poseł ks. Antoni Wilczkiewicz postawił następujące wnioski:

„1. Wydział krajowy wezwie wszystkie reprezentacye powiatowe, aby pozakładały, o ile dotąd nie mają szkoły rolniczej lub ogrodniczej, sadownicze szkółki na zakupionej w tym celu ziemi lub też wydzierżawionej na dłuższy szereg lat.

2. Szkółki powiatowe udzielać będą szczepków za zwrotem własnych kosztów.

3. Na zakupno gruntu pod szkółki drzew udzielać będzie kraj subwencyj w wydatniejszej mierze niż dotąd lub na życzenie Wydziałów powiatowych bezprocentowych pożyczek.

4. Wydział krajowy postara się, aby na konferencyach nauczycielskich okręgowych instruktorzy sadownictwa pojawiali się i nauczali o sadzeniu, szczepieniu i hodowaniu drzew owocowych, wreszcie na właściwej drodze uczyni zabiegi, aby na wzór innych krajów kary nakładane na szkodników ogrodowych były ostrzejsze, niż dotąd, i z całą bezwzględnością stosowane“.

Wydział powiatowy w Dąbrowie w piśmie do Wydziału krajowego, podnosząc doniosłe znaczenie wniosków ks. Wilczkiewicza, uważa ze swej strony w celu rozszerzenia i ugruntowania akcyi sadowniczej w kraju za konieczne:

1. Zakładanie przy wszystkich szkołach ludowych szkółek drzew owocowych i dzikich, w celu obsadzania i zalesiania nieużytków.

2. Pouczanie nauczycieli ludowych sadownictwa w szkołach ogrodniczych w czasie wakacyjnym oraz włączenie przedmiotu sadownictwa do egzaminu w seminaryach nauczycielskich.

3. Zakładanie obok szkół wydziałowych szkół ogrodniczych.

4. Ułożenie normalnego doboru owoców.

5. Założenie kilku jeszcze krajowych szkół ogrodniczych w celu produkcyi drzewek na większą skalę.

Pismo to Wydziału powiatowego w Dąbrowie poparły osobnemi przedłożeniami Wydziały rad powiatowych w : Chrzanowie, Mielcu, Przemyślanach, Cieszanowie, Grybowie, Samborze, Białej, Gródku, Borszczowie, Tarnobrzegu, Brzeżanach, Tarnopolu, Rudkach, Myślenicach, Sokalu, Łańcucie, Krośnie, Kałuszu, Bóbrce, Nowym Sączu, Kamionce, Zbarażu, Sanoku, Żółkwi, Tarnowie, Buczaczu i Kosowie.

Usilne to poparcie prawie połowy wszystkich Wydziałów powiatowych w kraju jest najlepszym dowodem, jak sprawa sadownicza jest żywotną i jak poważnie traktuje się ją, widząc w niej słusznie w przyszłości nowe źródło dochodu.

Wydział krajowy baczną zwracał uwagę na tę rokującą pomyślny rozwój gałęź gospodarstwa krajowego i starał się już z pierwszą chwilą żywszego obudzenia się u nas ruchu na polu sadowniczem przez znaczniejsze i z pewnym planem rozdawane subwencye skierować tenże ruch na drogi racyonalnej produkcyi handlowej. Dawniejsza produkcya miejscowa, czasem nawet wyborowa, nie przedstawiała materyału do handlowego zbytu, była ona bowiem wynikiem najczęściej roboty amatorskiej bez pewnego ściślejszego planu stworzenia w tym dziale poważniejszego źródła dochodu. Brak potrzebnej wiedzy, odpowiedniego dla naszych warunków a taniego materyału w drzewkach, nieudolność handlowa wreszcie, składały się na to, aby pole to tak długo leżało odłogiem.

Działalność Wydziału krajowego skierowała się też głównie ku tym trzem kierunkom, uważał on bowiem, że przez wyrobienie poprawy tych właśnie warunków, sadownictwo samo przez się musi wejść na normalne tory rozwoju. Brak odpowiednich a nie drogich sił fachowych zaspakajają obecnie krajowe zakłady w Tarnowie i Zaleszczykach a po części i szkółka na Wulce Kapitańskiej pod Lwowem. Nauczyciele ludowi nabywają potrzebnych praktycznych wiadomości na czasowych kursach, urządzanych przez Towarzystwo ogrodnicze krakowskie, Towarzystwo gospodarskie lwowskie i zakład w Zaleszczykach. Nad podniesieniem wiedzy w zakresie ogrodnictwa u włościan pracują krajowi instruktorowie: Goliński i Traczewski, oraz powiatowy instruktor w Limanowej Lichański. Produkcya drzewek ograniczała się do niedawna tylko do zakładów handlowych, które nie obawiając się konkurencyi, dosyć drogo drzewka te sprzedawały. Obecnie coraz bardziej rozwijające się zakłady publiczne krajowe w Zaleszczykach, Tarnowie i Krakowie, powiatowy w Limanowej, tudzież dalsze w Wadowicach, Kołomyi, Dżurowie i Olesku, oraz kilka większych zakładów handlowych zaopatrują właścicieli sadów już dziś w materyał lepszy i tańszy, niż firmy zagraniczne. Dość też dużo drzewek dostarczają coraz bardziej mnożące się szkółki, zakładane przy większych wiejskich ogrodach dworskich.

Do niedawna zupełnie zależni od zagranicznej produkcyi drzewek, dziś możemy śmielej myśleć o organizacyi sadownictwa u nas, mając tyle materyału dostarczanego przez zakłady własne, subwencyonowane lub handlowe. Do ostatecznego uporządkowania materyału tego postanowił dążyć Wydział krajowy przez ułożenie odpowiedniego dla naszego klimatu doboru owoców, któryby zarazem odpowiadał i potrzebom handlu. Materyał zebrany ku temu celowi po całym kraju jest już opracowany a na naradzie, którą ma zamiar zwołać Wydział krajowy w marcu b. r. ułożonym będzie ostatecznie dobór owoców. Z chwilą uchwalenia tego doboru wszystkie zakłady krajowe lub subwencyonowane muszą się tegoż przy masowej produkcyi ściśle trzymać, przez co samo przez się przyjdzie do ujednostajnienia całej produkcyi w kraju i stworzenia w ten sposób materyału dla handlu, który domaga się większych ilości jednostajnego towaru.

Oprócz tej zasadniczej sprawy postanowił jeszcze Wydział krajowy na naradzie tej poruszyć sprawę organizacyi i ujednostajnienia całej akcyi sadowniczej, sprawę nomenklatury owocarskiej oraz wzmocnienia ochrony prawnej, jaką obecne ustawodawstwo otacza sady i przydrożne drzewa.

Strona handlowa zbytu owoców była do niedawna w zupełnie obcych rękach, drobny handel w rękach zwykłych wiejskich pośredników, wielki w rękach Niemców. Zawiązujące się obecnie spółki owocarskie zaczynają już powoli brać handel w swoje ręce, wydatnie w kierunku tym działają: Towarzystwo ogrodnicze krakowskie oraz Spółki tarnowska, zaleszczycka i nowo zawiązana zawodowa lwowska. Wydział krajowy nie widzi zatem zasadniczej różnicy pomiędzy tem, co się już dziś na tem polu robi, a co jest objęte wnioskiem p. ks. Wilczkiewicza. Działalność obecna Wydziału krajowego stwarza podstawy dla akcyi, do której zmierza ów wniosek a Wydział krajowy będzie mógł do rozwinięcia tej akcyi przystąpić dopiero wtedy, gdy uchwały zwołanego fachowego zebrania dadzą racyonalne do tego podstawy, tylko w ten sposób bowiem zorganizowane sadownictwo może stać się czasem poważnem źródłem dochodu dla wielu okolic naszego kraju, nie narażając nikogo na zawód a kraju na niepotrzebny lub nieodpowiednio umieszczony wydatek.

Rozszerzenie żądań zawartych we wniosku ks. Wilczkiewicza w petycyi Wydziału powiatowego dąbrowskiego, przez dodanie postulatu: zakładania przy każdej szkole ludowej szkółki drzewek owocowych, uważa Wydział krajowy za niewłaściwe a nawet w skutkach swych dla racyonalnego rozwoju sadownictwa za wprost szkodliwe. Łącząc kwestye praktycznego nauczania z produkcyą drzewek, Wydział krajowy uważa, że produkcya drzewek na wielką skalę po cenach dla naszego włościanina dostępnych powinna opierać się głównie na większych zakładach publicznych. W nich też powinien znaleść włościanin nietylko możność zakupienia dobrych i tanich drzewek, lecz także odpowiednie pouczenia a wreszcie i ułatwienie zbytu wyprodukowanego owocu. Ilość dziś istniejących publicznych zakładów jest bezwarunkowo za małą i dążyć się powinno do powiększenia ich liczby w kraju. Powstawanie zakładów nowych winno jednak być normowanem, przez wzgląd na zdolność finansową tych zakładów, możność ich utrzymania się z własnych dochodów, większe bowiem ich rozdrabnianie ze względu na znaczniejsze koszta utrzymania byłoby wprost szkodliwem. Zadanie zakładów tych nie jest tak łatwem a prowadzenie ich wskutek tego wymaga poważniejszej a więc lepiej już płatnej siły. Szkółki małe prowadzone przez dyletantów lub ogrodniczków są wprost szkodliwe, materyał bowiem przez nie wyprodukowany najczęściej zamiast zachęcać, tylko zniechęcić może do sadownictwa. Akcya krajowa na tego rodzaju dyletanckich próbach opierać się nie może. Subwencye tak krajowe jak i rządowe, powinny być skierowane głównie do ustalenia zakładów powiatowych a nawet dążyć do łączenia subwencyi kilku powiatów w celu założenia wspólnego zakładu. Najlepszy przykład zakładu takiego mamy w powiecie limanowskim, który pierwszy stworzył zdrowe podstawy do podniesienia sadownictwa u siebie przez założenie powiatowej szkółki drzewek owocowych i utworzenie stałej posady powiatowego instruktora sadownictwa. Zakładanie okręgowych szkółek nie może ujemnie wpływać na działalność zakładów handlowych, szkółki te bowiem przeznaczone do masowej produkcyi pewnych tylko odmian, zostawiają obszerne pole działania tym, u nas tak nielicznym zakładom handlowym, produkcyi drzewek dla ogrodów dworskich i amatorskich, które takiem ograniczeniem gatunków nigdy zadowolić się nie mogą.

Przechodząc do działalności na polu sadowniczym i ogrodowniczym w roku sprawozdawczym Wydział krajowy pomija w tem miejscu zdanie sprawy z działalności ogrodniczej szkoły w Tarnowie, zakładu sadowniczego w Zaleszczykach i obydwóch krajowych instruktorów sadownictwa, przedstawia ją bowiem w osobnych sprawozdaniach.

Zakład sadowniczy w Krakowie.

Zakład sadowniczy krakowski, założony przez tamtejsze Towarzystwo ogrodnicze a zostający pod opieką komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego, dzięki wydatnym subwencyom kraju i c. k. Rządu oraz dobremu kierownictwu rozwija się bardzo pomyślnie. Przesłane zamknięcie rachunków za czas od 29. października 1900 roku do 31. grudnia 1901 r. jest tego najlepszym dowodem. Koszta zakupna gruntu wyniosły 53.166 K.

30 g., którą to kwotę, korzystając z kredytu hipotecznego i prywatnej poręki, pokryto pożyczkami w Banku krajowym i krakowskiej Kasie oszczędności. Raty amortyzacyjne są tak rozłożone, że dług ten nawet po upływie czasu, na który zakład ma zapewnione subwencye krajowe i państwowe, z łatwością będzie mógł być umarzanym.

Wydatki na utrzymanie roczne wynoszą w roku 1900 2.661 K. 55 g., w roku 1901 17.320 K. 14 g. W wydatkach tych pomieszczone są jeszcze kwoty należące do kosztów założenia, jak oparkanienie 2.553 K. i zwrot zaliczek 1.900 K. W wydatkach zwyczajnych płaca personalu wynosi 2.998 K., robocizna 2.841 K 79 g., raty amortyzacyjne i procenta 3.478 K 67 g. i reszta na nasiona, nawozy i t. p.

Dochody za czas ten wynosiły 22.965 K 52 g., w czem subwencye 12.500 K, zaliczka na koszta założenia 5.500 K, dochód z warzyw i t. p. 4.465 K 52 g.

Mimo znacznych wydatków daje na większą skalę zakreślona produkcya drzewek owocowych obok znacznego dochodu z warzyw gwarancyę, że zakład przy dalszej tak wzorowej administracyi będzie mógł w przyszłości rozwijać się samodzielnie bez oglądania się na subwencye.

Powiatowy zakład sadowniczy w Limanowej

Z pomiędzy wszystkich powiatowych lub po powiatach założonych publicznych zakładów sadowniczych bezwarunkowo najlepiej obmyślanym i zorganizowanym jest zakład limanowski. Wszędzie spotykamy tylko działalność jednostronną, to jest produkcyę drzewek owocowych, mało gdzie dba się o utrzymanie i uszlachetnienie tego, co już jest lub o opiekę nad tem, co ze szkółki wychodzi. Rada powiatowa zakładając zakład sadowniczy, postarała się nietylko o zakupno odpowiedniego gruntu ale także o jak najlepszego kierownika, którego przyjęła w charakterze urzędnika powiatowego, polecając mu oprócz prowadzenia szkółek także udzielanie instrukcyi i kontrolę ruchu sadowniczego w całym powiecie. Opiekę i pouczenia swe rozciąga instruktor nietylko na ogrody włościańskie ale i na dworskie. Pomoc jego otrzymują włościanie bezpłatnie, dwory zaś za pewnem wynagrodzeniem, którego połowa wpływa do kasy Rady powiatowej, połowę zaś otrzymuje instruktor.

Produkcya pierwotna drzewek obrachowana na 10.000 sztuk, dziś z powodu przewidywanego już wzrostu zapotrzebowania została znacznie rozszerzoną. Koszta zakupna ogrodu, oparkanienie i założenie szkółek wynoszą 3.300 K, który to wydatek poniósł z własnych funduszów Wydział Rady powiatowej. Przeciętny preliminarz wydatków rocznych wynosi 5.300 K, w czem płaca ogrodnika i pomocnika 2.600 K, robocizna 1.500 K, nasiona i nawozy 600 K, nieprzewidziane 600 K. Stałe dochody, prócz subwencyi krajowych i państwowych, do roku 1906 preliminuje się na 1.400 K., w czem subwencya Rady powiatowej 1.000 K, dochody z jarzyn 400 K. Dochody od roku 1906 przewiduje się w wysokości 6.400 K, w czem dochód z drzewek 6.000 K, licząc sztukę po 60 g., reszta zaś za warzywa. Od roku więc 1906 zakład ten samodzielnie będzie się mógł już utrzymać.

Uznając racyonalność oraz odpowiednią organizacyę tego zakładu, przyznał mu Wydział krajowy za radą Sekcyi stałej Komisyi rolniczej 1.000 K subwencyi i zwrócił się do c. k. Rządu o poparcie tej tak użytecznej powiatowej instytucyi. Wynikiem starań tych było udzielenie subwencyi c. k. Ministerstwa rolnictwa w kwocie 1.000 K. Udzielając subwencyi, doradzał jednak Wydział krajowy powiatowi, połączyć się w tej wspólnej akcyi z sąsiednimi powiatami, przez co zakład sam mógłby zyskać na trwałości i zwiększyć znacznie swą użyteczność. Usiłowania Wydziału powiatowego limanowskiego w tym kierunku nie były bez skutku. Wydział powiatowy brzeski zobowiązał się do zakupywania trzech do czterech tysięcy drzewek rocznie, do czego przyłączyły się jeszcze powiaty nowotarski i myślenicki bez oznaczenia jednak na razie ilości drzewek. Stałe to roczne zakupno, ta najodpowiedniejsza forma subwencyonowania tego rodzaju zakładów, dozwoliła już na pewne rozszerzenie ogrodu a więc i stosunkowe zwiększenie dochodów w przyszłości.

Gdy chwila produkcyi drzewek zacznie się dopiero w roku 1906 i do tego czasu zakład będzie mógł istnieć jedynie przy pomocy subwencyi, przeto w celu umożliwienia działalności pożytecznej zakładu Wydział krajowy przedstawia Wys. Sejmowi w preliminarzu wydatków budżetu na rok 1903 w rub. X. poz. 323 d) wniosek przyznania Wydziałowi powiatowemu w Limanowej subwencyi w kwocie 1.000 K., mając nadzieję, że i c. k. Rząd równie wysoką subwencyę udzielić zechce.

Szkółka drzewek owocowych Tow. ogrodniczego w Wadowicach.

Rozbudzeniem sadownictwa w powiecie Wadowickim zajęło się tamtejsze Towarzystwo ogrodnicze. Działalność tego towarzystwa skierowaną jest głównie do produkcyi drzewek owocowych. Ogród towarzystwa wielkości czterech i pół morga, założony na gruncie wydzierżawionym od miejscowego proboszcza na lat 15 jest już oparkaniony i prawie cały, doprowadzony do odpowiedniej kultury. Ogród prowadzony jest dobrze w kierunku czysto praktycznym. W roku 1900 zaszczepiono 8.346 drzewek, w 1901 8.510 drzewek, w roku 1902 8.870 drzewek, w roku 1903 projektuje się zaszczepienie 10.000 drzewek i w tej ilości prodkcya roczna drzewek ma się stale utrzymać. Pierwsza sprzedaż drzewek rozpocznie się w jesieni r. b. Dobór odmian przeprowadziło krakowskie Tow. ogrodnicze. Z końcem roku 1901 liczyło Towarzystwo 77 członków. Stan kasy przedstawiał się w następujący sposób: dochody 5.772 K 55 h, w czem subwencye wynosiły 3.400 K. (c. k. Rząd 1 800 K, W. Sejm 600 K, Rada powiatowa 600 K, miejscowa Kasa Oszczędności 600 K) Rozchody wynosiły 5.322 K 35 h, w czem koszta administracyjne i płace 2.007 K 12 h, robocizna 1.157 K 14 h, nawozy i nasiona 881 K 97 h, i t. p. Długi Towarzystwa powstałe wskutek pokrycia kosztów założenia wynoszą 3.988 K 68 h, których spłacanie rozłożone jest na cały szereg lat Wobec tego, iż stały rozchód wynosić będzie około 5.000 K, dochód zaś przy produkcyi 10.000 drzewek rocznie 6.000 K, możność samodzielnego utrzymania się zakładu jest zapewniona. Wydział krajowy, mając na oku użyteczność działalności Towarzystwa, udzielił w r. 1902 za Radą sekcyi stałej Komisyi rolniczej 600 K na jego cele.

Szkółka drzewek owocowych w Olesku.

Kółko rolnicze w Olesku, korzystając z subwencyi Wysokiego Sejmu w kwocie 1.000 K i pomocy Wydziału krajowego, który pozwolił na ten cel użyć części gruntu koło zamku oleskiego i udzielił fachowej pomocy, przystąpiło do założenia szkółki drzewek owocowych w celu zaspokojenia potrzeb miejscowej ludności. W sprawozdaniu za rok 1901 Wydział krajowy przytoczył szczegółowo powody, dla których preliminował dla tamtejszego Kółka rolniczego subwencyę i przedstawił już obraz ruchu sadowniczego wśród włościan okolicy Oleska. W roku sprawozdawczym Wydział krajowy ponownie wysłał p. Brzezińskiego do Oleska, polecając mu zajęcie się założeniem ogrodu oraz przedstawienie szczegółowego planu i kosztorysu utworzenia szkółki. Część robót została już wykonaną, koszt zaś założenia obrachowano na 2.184 K i 50 h.

Powodując się wielką użytecznością tego zakładu, który przy dobrej organizacyi powinien już po kilku latach samodzielnie się utrzymywać, Wydział krajowy wstawił do preliminarza na rok 1903 do rubryki X. poz. 323 b) 1.000 K na ten cel, w nadziei, że c. k. Rząd podobnie, jak to uczynił za rok 1902, przez udzielenie subwencyi w kwocie 500 K, i w dalszych latach pomocy swej nie odmówi.

Szkółka drzewek owocowych w Dżurowie.

Od kilku lat istniejąca już szkółka drzewek owocowych w Dżurowie, założona przy tamtejszej szkole koszykarskiej ma na celu oprócz produkcyi drzewek także i pouczanie o sadownictwie chłopców zajętych w tamtejszej szkole koszykarskiej. Dotychczasowy rozwój szkółki tej jest zupełnie normalny, prowadzenie drzewek oraz pouczenia uczniów idą dobrze. W celu dopomożenia jej w dalszym rozwoju Wydział krajowy preliminuje w wydatkach na rok 1903 w rub. X. poz. 323 e) subwencyę 600 K.

Szkółka drzewek owocowych w Kołomyi.

Szkółka w Kołomyi założoną została w roku 1898 przez tamtejszy oddział zjednoczonego galic. Tow. pszczelniczo-ogrodniczego przy znacz-

niejszej pomocy Wydziału powiatowego i miasta Głównym celem zakładu tego oprócz produkcyi drzewek, było urządzanie stałych kursów sadowniczych dla wojska. Kursa te z powodu zakazu Ministerstwa wojny zostały jednak zawieszone a natomiast urządza się obecnie kursa dla nauczycieli ludowych i włościan. Znaczny obszar szkółek dobrze założonych i prowadzonych oraz opieka powiatu dają gwarancyę dalszego pomyślnego rozwoju. Wydział krajowy w tej nadziei preliminuje w wydatkach na rok 1903 w rubryce 323 a) subwencyę 600 K, na kursa sadownicze w Kołomyi.

Szkółka drzewek owocowych w Łańcucie

Szkółka drzewek owocowych w Łańcucie założoną została przez powiatowy Zarząd kółek rolniczych w roku 1899. Produkcya obrachowaną jest na 8—10 000 drzewek rocznie, nadzór nad szkółką ma tamtejszy ogrodnik pałacowy. W celu umożliwienia prowadzenia tej szkółki wstawił Wydział krajowy do preliminarza wydatków na rok 1903 do rub. X. poz. 323 c) 400 K, kwotę tej samej wysokości co roku zeszłego.

Zakład sadowniczy braci Niemczewskich w Okopach św. Trójcy.

Niezwykle łagodne warunki klimatyczne oraz pod każdym względem doskonałe położenie skłoniło pp. Niemczewskich do założenia na 15 morgowej przestrzeni, w widłach Dniestru i Zbrucza, zakład usadowniczego. Celem zakładu tego jest:

1. Produkcya najszlachetniejszych drzew owocowych w odmianach do naszego klimatu i gleby zastosowanych.

2. Produkcya winogron kuracyjnych, tudzież takich odmian, które do przeróbki na wina się nadają.

3. Produkcya szczepów drzew owocowych i winorośli na sprzedaż po możliwie najtańszych cenach dla włościan, szkół ludowych i t. d.

4. Przeróbka owoców i winogron na wino, susz i t. d.

5. Urządzenie wzorowej suszarni owoców.

6. Wprowadzenie w życie handlu owoców w stanie suszonym i przeróbkach

7. Wyrób koszów i koszyków do pakowania owoców dla przesyłki i nakoniec

8. Urządzenie zakładu kuracyjnego winogronowego, którego brak w naszym kraju dotkliwie się odczuwa.

W pierwszych już latach istnienia zakładu tego przekonali się pp. Niemczewscy, że obszar zajęty przez nich jest nieco za mały a ogród nie jest tak zakulturowanym, jakby sobie tego życzyli. Nie mając odpowiednich środków do przeprowadzenia całego planu w tym zakresie, jaki sobie postawili, zwrócili się do Wydziału krajowego z prośbą o udzielenie pożyczki z funduszu przemysłowo rolniczego. Wydział krajowy, uznając ich użyteczną działalność, która nietylko ma egoistyczny zysk na oku ale przez poruszenie zupełnie nowej gałęzi przemysłu, uprawy winogron, staje się wzorem tego rodzaju zakładów dla całej okolicy, udzielił pp. Niemczewskim 3% pożyczkę w kwocie 10.000 K, spłacalną w 16 ratach, z których pierwsza miała przypaść do spłaty w dwa lata po podniesieniu pożyczki. Pożyczka ta wpłynęła bardzo dodatnio na rozwinięcie dalsze tego zakładu, który na razie rozszerzony o dwa morgi z czasem zwiększy się do morgów 30. Obecna przestrzeń 17 morgowa podzieloną jest na dwie nierówne części, z których część większa około 10 morgów zajętą jest pod morelarnie, sad i szkółki (około 10.000 szczepów), część mniejsza około 7 morgów zajętą jest pod winnice i szkółki winorośli (około 100 000 sadzonek).

Na pewniejszych już finansowych podstawach ugruntowany zakład nie tylko zaczął rozwijać się pomyślniej ale nawet oddziaływać na najbliższą okolicę. Więksi właściciele a szczególnie włościanie zaczęli się coraz bardziej zabierać do zakładania winnic. Bardzo odpowiednie warunki w wielu miejscach granicznych tych powiatów, oraz wielka rentowność uprawy winorośli zachęcała do rozszerzania kultur tam, gdzie tylko położenie gruntu na to pozwalało. Z chwilą jednak większego rozwoju uprawy winorośli powstało dosyć znaczne zapotrzebowanie sadzonek tejże, których zakupno o tyle jest jeszcze utrudnionem, że dziś istniejących kilka winnic sadzonek nie sprzedaje, zakład zaś sadowniczy w Zaleszczykach jest jesz-

cze zbyt młodym a wobec różnorodności kierunków działania na zbyt małej przestrzeni założonym, aby zadaniu temu mógł już dziś podołać. Słuszna obawa filoksery i innych chorób winorośli powstrzymuje od sprowadzania sadzonek z Węgier, Dolnej Austryi i Francyi. Aby brak ten zaspokoić, trzeba się było postarać o dobre i tanie sadzonki na miejscu, to bowiem mogło dawać tylko pewność pomyślnego rozwoju uprawy winorośli w całej okolicy. Najodpowiedniejszą miejscowością ku temu był właśnie zakład sadowniczy w Okopach św. Trójcy, w którym jako główne zadanie postawiono sobie uprawę winorośli. Zgłoszenie też, jakie w tym kierunku uczynili pp. Niemczewscy, uznał Wydział krajowy ze wszech miar za pożyteczne, zakład ten bowiem przez to stawał się nie tylko wzorem uprawy winorośli ale i źródłem, skąd mogliby więksi i mniejsi właściciele czerpać potrzebne sadzonki.

W celu ułatwienia tej działalności postanowił Wydział krajowy za radą sekcyi stałej Komisyi rolniczej, wystąpić z wnioskiem do Wysokiego Sejmu udzielenia zasiłku dla zakładu sadowniczego pp. Niemczewskich na lat trzy w kwocie rocznej po 1.000 K i wstawił pierwszą ratę do preliminarza wydatków na rok 1903 w rub. X. poz. 324. Udzielenie subwencyi tej uczynił Wydział krajowy zależnem od:

1. poddania się zakładu braci Niemczewskich pod kontrolę kraj. Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach;

2. stałego dostarczania sadzonek winnorośli po cenie 10 groszy za sztukę (cena handlowa 30 groszy);

na które to warunki bracia Niemczewscy się zgodzili.

Spółki handlowe owocarskie.

Ze spółek handlowych, obecnie istniejących, najenergiczniej rozwija swą działalność spółka sadownicza w Tarnowie. Jakkolwiek założona dopiero od roku spółka ta umiała sobie zdobyć nie tylko targ miejscowy ale i zaufanie wielu producentów nawet z dalszych okolic. Brak kapitału obrotowego a po części i obawa przed zbyt ryzykownymi interesami, których drobne nawet niepowodzenie mogłoby wpłynąć na zachwianie spółki, nie dozwala dziś jeszcze na przeprowadzenie większych transakcyi handlowych z firmami zagranicznemi. Obecna działalność ogranicza się głównie do sprzedaży owoców w małych partyach, przeważnie w kiosku spółki w Tarnowie. Na pozór skromna ta działalność odbiła się już bardzo wyraźnie w handlu miejscowym owocami. Uczciwa konkurencya spółki wpłynęła równocześnie na podniesienie cen lepszego towaru u producentów i na obniżenie ceny owoców na targu tarnowskim. Obecne dochody z sadów dworskich i włościańskich wskutek bezpośredniego zakupna owoców przez spółkę są trzy do czterech razy większe, niż dawniejsze czynsze dzierżawne sadowników. Równocześnie ceny lokalne gruszek na straganach tarnowskich z chwilą otwarcia kiosku spółki spadły z 64 h, na 36 h, śliwek z 28 h na 16 h i t. p. Wydział krajowy, uznając tę nader dodatnią działalność spółki, udzielił jej, za radą sekcyi stałej Komisyi rolniczej, subwencyę w kwocie 500 K, c. k. Rząd w kwocie 800 K. W celu wzmożenia kapitału obrotowego okazał Wydział krajowy, gotowość udzielenia spółce z funduszu przemysłowo rolniczego pożyczki w kwocie 4.000 K. Pożyczka ta ze względów formalnych nie została jednak jeszcze podniesioną.

Oprócz sprzedaży owoców spółka ta zajmuje się jeszcze wyrobem win owocowych, których zapas obecnie wynosi około 80 Hkl.

Wystawy.

W roku sprawozdawczym odbyła się tylko jedna wystawa owoców, urządzona przez Towarzystwo ogrodnicze w Tarnowie. Wystawa ta połączoną była z zebraniem miłośników oraz znawców sadownictwa, którzy obradowali nad specyalnemi kwestyami sadowniczemi, dziś będącemi dla nas bardzo na czasie. Wystawa sama, jakkolwiek w roku nieurodzaju, wypadła bardzo dobrze, okazy nadesłane zostały prawie z całej zachodniej Galicyi.

Krajowa Komisya dla spraw rolniczych.

Z końcem roku 1901 upłynął drugi okres działalności kraj. Komisyi, dla spraw rolniczych. W myśl §. 3 statutu, Wydział krajowy zarządził

ukonstytuowanie się Komisyi na następne sześciolecie 1902—1908. W tym celu wydelegował dwóch członków Wydziału krajowego pp: Dr. Tadeusza Pilata i Mieczysława Onyszkiewicza i powołał z poza Wydziału czterech członków Komisyi a mianowicie pp.: Tadeusza Cieńskiego, Dr. Stanisława Dąmbskiego, Dr. Józefa Milewskiego i Stanisława hr. Stadnickiego.

Komitet c. k. Towarzystwa Gospodarskiego Galicyjskiego na posiedzeniu w dniu 8. stycznia 1902 r wybrał delegatów w osobach pp.: Stanisława Brykczyńskiego, Tadeusza Langiego i Władysława Tynieckiego, zaś Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego pp.: Karola Czecza, Adama Jordana i Dr. Witołda Miliewskiego.

Zarząd Główny Towarzystwa „Kółek rolniczych“ wybrał swoim delegatem p. Artura Cieleckiego, zaś Wydział Gal. Towarzystwa leśnego p. Kazimierza Achta.

W ten sposób wydelegowani członkowie Komisyi rolniczej na pierwszem pełnem posiedzeniu w dniu 6. marca 1902 z. wybrali jednogłośnie jeszcze czterech członków Komisyi a mianowicie: pp. Adolfa br. Brunickiego, Excell. Dawida Abrahamowicza, Dr. Jana Hupkę i Stanisława Jędrzejowicza.

Na tem samem posiedzeniu pełnej Komisyi wybrano wiceprezesami: pp. Stanisława hr. Stadnickiego i Karola Czecza jak niemniej siedmiu członków Sekcyi stałej na następne sześciolecie. Do sekcyi stałej wybrani zostali pp.: Mieczysław Onyszkiewicz, Stanisław Brykczyński, Dr. Stanisław Dąmbski, Stanisław Jędrzejowicz, Stanisław hr. Stadnicki, Karol Czecz i Tadeusz Langie. Przewodniczącym sekcyi stałej w myśl statutu Komisyi jest szef Dep. rolniczego w Wydziale krajowym Dr. Tadeusz Pilat.

Nowo wybrana Sekcya stała, odbyła w roku 1902 pięć posiedzeń w dniach: 7. marca, 30. kwietnia, 30. czerwca, 18. lipca, 21. i 22. listopada, na których załatwiono 102 spraw odesłanych Komisyi do zaopiniowania przez Wydział krajowy.

Do ważniejszych spraw, które były na porządku dziennym obrad Komisyi rolniczej w r. 1902, należały:

1. Sprawa tępienia pomoru świń.
2. Sprawa wolnego obrotu mlewem.
3. Sprawa założenia kraj. szkoły mleczarskiej.
4. Sprawa ajencyi handlowej dla produktów nabiałowych.
5. Sprawa podtrzymania produkcyi buraków cukrowych w kraju przy obecnem położeniu przemysłu cukrowniczego.
6. Projekt ustawy w sprawie przymusowego tępienia myszy polnych.
7. Sprawa subwencyi na podniesienie chowu koni roboczych i włościańskich.
8. Sprawa subwencyi na podniesienie chowu nierogacizny.

Wreszcie Sekcya stała jako kuratorya kraj. niższych szkół rolniczych nie jednokrotnie w ciągu roku miała sposobność wyrazić swoją opinię w ważniejszych sprawach dotyczących tychże Zakładów naukowych, przyczem w pracach komisyjnych jako delegat c. k. Rządu brał udział radca dworu, p. Władysław Struszkiewicz.

Rozdawnictwo pożyczek udzielonych ze stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego.

Przedłożone w sprawozdaniu Wydziału krajowego o „zamknięciu rachunków funduszów krajowych“ za r. 1901, zamknięcie rachunku stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego, wykazuje stan tego funduszu z dniem 31. grudnia 1901, jak następuje:

1. Należytości czynne	369.191	K	70 gr.
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym	41.446	„	— „
Czysty stan funduszu . . .	410.637	K	70 gr.
Dochody funduszu wynosiły:			
1. Zwroty udzielonych pożyczek . . .	53.286	K	— gr.
2. Odsetki od pożyczek	6.879	„	17 „
3. „ zwłoki	172	„	99 „
4. „ z lokacyi w Banku krajowym. .	3.738	„	34 „
5. Drobne dochody.	5	„	— „
Razem . .	64.081	K	50 gr.

Wydatki funduszu były:

1. Pożyczki udzielone			
a) na cele przemysłu rolniczego . . .	85.200	K —	gr.
b) funduszowi krajowemu chwilowa pożyczka	80.000	„ —	„
2. Koszta administracyi	5.135	„ 50	„
Razem . .	170.335	K 50	gr.

Zapas kasowy ulokowany w Banku krajowym z końcem r. 1900 wynosił 147 700 K, dodawszy go do wyżej wykazanej sumy dochodów w r. 1901, uzyskamy sumę 211.781 K 50 gr., od której strącone wydatki w kwocie 170.335 K 50 gr., dają zapas z końcem r. 1901 w Banku krajowym ulokowany 41.446 K.

Wyżej wymieniona pożyczka chwilowa w kwocie 80.000 K, zaciągnięta w r. 1900 na rzecz funduszu krajowego z powodów wyłuszczonych w sprawozdaniu z czynności Wydziału krajowego za r. 1901, została spłaconą w styczniu r. 1902, nie mógł więc zwrot jej być uwzględnionym w powyższem zamknięciu rachunkowem.

W ciągu czasu od 31. grudnia 1901 r. po chwilę zamknięcia niniejszego sprawozdania wpłynęło podań o pożyczki z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego 27. Suma żądań w podaniach tych zawartych wynosiła 346.900 K. Nadto pozostały z poprzedniego okresu czasu, objętego zeszłorocznem sprawozdaniem 2 podania merytorycznie załatwione dopiero w r. 1902, których żądanie dawało sumę 58.000 K. Łącznie tedy suma żądań do uwzględnienia w okresie objętym niniejszem sprawozdaniem wynosiła 404.900 Koron.

Żądano w podaniach tych:

a) w 12 wypadkach pożyczki na założenie lub rozszerzenie mleczarni, a łączna kwota tych żądań dawała sumę 43.900 K., Wydział krajowy zaś uwzględnił wszystkie te podania, przyznając pożyczki na cele mleczarstwa w kwocie łącznej 33.300 K, zredukował więc dotyczące żądania tylko o 24·40%;

b) w 5 wypadkach pożyczki na założenie lub rozszerzenie fabryk rurek drenarskich i cegielni, przyczem łączna kwota tych żądań wyniosła 84.000 K, Wydział krajowy zaś przyznał w tej kategoryi pożyczek do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania tylko jedną pożyczkę w kwocie 6.000 K, t. j. w żądanej wysokości, odmówił 2 prośbom łącznie przedstawiającym żądanie 18.000 K, jako nie nadającym się do uwzględnienia z funduszu dla przemysłu rolniczego, 2 zaś prośby jako wymagające bliższego zbadania nie mogły być jeszcze załatwione;

c) w 3 wypadkach pożyczki na założenie gorzelni, przyczem łączna kwota żądań wynosiła 94.000 K, a Wydział krajowy zgodnie z dotychczasową praktyką swoją podań tych nie uwzględnił, wychodząc z zapatrywania, że fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego w swej obecnej wysokości nie może służyć na popieranie rozwoju tak już silnej gałęzi przemysłu rolniczego jak przemysł gorzelniany, udzielenie bowiem kilku tylko pożyczek wyczerpałoby cały dochód funduszu;

d) w jednym wypadku pożyczki na budowę młyna, gdzie żądanie wynosiło 26.000 K, a przyznana przez Wydział krajowy pożyczka wyniosła 13.000 K, redukcya zatem żądania dała 50%;

e) w 5 wypadkach pożyczki na eksploatacyę względnie kulturę torfów, a łączna kwota tych żądań dawała 47.000 K, przyczem Wydział krajowy przyznał 3 pożyczki na kulturę torfowisk każda po 1.000 K, t. j. w wysokości żądanej, odmówił jednej pożyczki w kwocie 4.000 K, badanie bowiem fachowe wykazało, że eksploatacya nie mogłaby się opłacić, wreszcie jednego podania nie załatwił, proszący bowiem o pożyczkę dotąd nie przedłożył zażądanych bliższych wyjaśnień i informacyi;

f) w jednym wypadku pożyczki na cele rozszerzenia i podniesienia handlu rolniczemi artykułami (Towarzystwo okręgowe rolnicze w Wieliczce), gdzie żądanie wynosiło 60.000 K, Wydział krajowy zaś przyznał pożyczkę w kwocie 40.000 K, zredukował więc żądanie o 33·33%;

g) w jednym wypadku pożyczki na cele handlowo-ogrodnicze (Spółka ogrodniczo-sadownicza w Tarnowie), gdzie żądano 10.000 K, a pożyczki udzielił Wydział krajowy w kwocie 4.000 K, redukując żądanie o 60%, ze względów bezpieczeństwa pożyczki;

h) w jednym wypadku pożyczki na założenie zakładu hodowli i selekcyi nasion buraków cukrowych, gdzie żądanie wynosi 40.000 K., a Wydział krajowy zarządził fachowe zbadanie założonego już zakładu i poweźmie decyzyę, skoro opinię fachową otrzyma.

Ogółem tedy z 29 podań, które wpłynęły, względnie z roku zeszłego pozostały do załatwienia, załatwił Wydział krajowy 19 przychylnie, wydając promesy, które opiewają na łączną sumę 101.300 K., odmówił 6 prośbom, nie mógł zaś dotąd załatwić 4 prośb

Bank krajowy wypłacił w ciągu czasu objętego niniejszem sprawozdaniem 15 pożyczek w łącznej kwocie 59.900 K., reszta zaś promes oczekuje zrealizowania.

Czterem dłużnikom funduszu pożyczkowego, którzy wnieśli prośbę o udzielenie prolongat w spłacie pożyczek lub o zmianę pierwotnie ustanowionych warunków, zezwolił Wydział krajowy na nieznaczne zmiany terminów spłaty, zastosowane do warunków, w jakich się przedsiębiorstwa znalazły, a nie pogarszające bezpieczeństwa pożyczek.

Subwencye na cele kultury krajowej.

W wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu wyasygnował Wydział krajowy następujące kredyty przez Wysoki Sejm na cele kultury krajowej przyznane:

1. Na popieranie celów Towarzystwa ogrodniczego w Krakowie (zwyczajny) 1.300 K (LW. 55.063) i drugą ratę (z sześciu) na zakupno gruntu dla zakładu sadowniczego na Prądniku pod Krakowem (nadzwyczajny) 6.000 K. (LW. 5 988 i 55.602).

2. Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie 1.300 K. (LW. 55.559).

3. Komitetowi c. k. Towarzystwa gospodarskiego galic. we Lwowie (LW. 20.980 i 55.611) 8.000 K.

4. Komitetowi c k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie 8.000 K. (LW. 37.671).

5. Krajowemu Towarzystwu chowu drobiu, gołębi i królików we Lwowie (LW. 55.580) 400 K.

6. Towarzystwu chowu drobiu i królików w Jarosławiu (LW. 55.575) 400 K.

7. Krakowskiemu Towarzystwu rolniczemu na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“ (LW. 55.582) 1.000 K.

8. Galicyjskiemu Towarzystwu gospodarskiemu na wydawnictwo „Rolnika“ (LW. 55.579) 1.000 K.

9. Głównemu Zarządowi Kółek rolniczych na wydawnictwo „Przewodnika dla Kółek rolniczych“ (LW. 55.579) 1.000 K.

10. Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo organu Towarzystwa „Sylwan“ (LW. 55.583) 400 K.

11. Redakcyi czasopisma „Bartnik postępowy“ (LW. 55.579) 600 K.

12. Towarzystwu weterynarskiemu galicyjskiemu na wydawnictwo „Przeglądu weterynarskiego“ (LW. 55.579) 600 K.

13. Towarzystwu ogrodniczemu w Krakowie na wydawnictwo organu Towarzystwa „Ogrodnictwo“ (LW. 55.579) 600 K.

14. Towarzystwu gorzelników polskich na wydawnictwo „Gorzelnika“ (LW. 55.579) 400 K.

15. Redakcyi „Głosu rolniczego“ w Tarnowie (LW. 55.579) 300 K.

16. Towarzystwu ogrodniczemu w Tarnowie (LW. 55.576) 600 K.

17. Na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Dżurowie (LW. 55.576) 600 K.

18. Towarzystwu ogrodniczemu „Selskij Hospodar“ w Olesku (LW. 55.576) 300 K.

19. Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków (LW. 55.596) 2.000 K.

20. Na urządzenie szkółki drzew owocowych w Kołomyi (LW. 55.571) 600 K.

21. j. w. w Łańcucie (LW. 55.571) 400 K.

Nadto po zasięgnięciu opinii krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, udzielił Wydział krajowy:

1. Towarzystwu chowu drobiu, gołębi i królików we Lwowie na urządzenie wystawy (LW. 32.458) 200 K.

2. Towarzystwu ogrodniczemu w Wadowicach (LW. 32.524) 600 K.

3. Na urządzenie szkółki drzew owocowych w Lanckoronie (LW. 19.003) 500 K.

4. Wydziałowi powiatowemu w Limanowej na utrzymanie instruktora sadownictwa (LW. 32.753) 1.000 K.

5. Oddziałowi pokuckiemu Towarzystwa gospodarskiego na urządzenie wystawy maszyn rolniczych w Kołomyi (LW. 34.145) 300 K.

6. Towarzystwu ogrodniczemu w Tarnowie na urządzenie wystawy (LW. 55.177) 300 K.

7. Towarzystwu chowu drobiu w Jarosławiu (LW. 63.776) 200 K.

8. Na założenie szkółki drzew owocowych w Olesku (LW. 64.237) 1.000 K.

9. Zjednoczonemu Towarzystwu dla ogrodnictwa i pszczelnictwa na urządzenie wystawy pszczelniczej we Lwowie (LW. 67.484) 400 K.

10. Spółce sadowniczo-ogrodniczej w Tarnowie (LW. 78.656) 500 K.

11. Witołdowi Traczewskiemu na odbycie kursu sadowniczego w Krakowie (LW. 19.948) 250 K.

12. Dr. Golińskiemu na podróż naukową do Tyrolu (LW. 59.652) 400 K.

13. Komitetowi Tow. gospodarskiego na 4 stypendya dla uczniów szkoły chmielarskiej w Starem Siole (LW. 15.943) 1.000 K.

14. Maryanowi Dąbrowskiemu, kierownikowi kursu rolniczego w Olesku na kształcenie się w ogrodnictwie (LW. 52.161) 1.000 K.

15. Instruktorowi sadownictwa w powiecie limanowskim, Lichańskiemu na wycieczkę do Bośnii, celem zbadania sposobów suszenia śliwek (LW. 52.942) 300 K.

16. Antoniemu Kulpaczyńskiemu, czeladnikowi kowalskiemu na kursie kucia koni w c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie, na utrzymanie podczas kursu (LW. 70.287) 100 K.

Petycye odstąpione Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosku.

Uchwałami z dnia 11. lipca 1902 przekazał Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosków petycye Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego i rolniczego krakowskiego o podwyższenie stałych subwencyi na ogólne cele Towarzystw.

Towarzystwo gospodarskie galicyjskie prosiło o podwyższenie subwencyi z 8.000 K. do 12.000 K. rocznie, motywując swą prośbę wzrostem wydatków administracyjnych, połączonych z rozszerzeniem się działalności Towarzystwa i koniecznością pokrywania z funduszów bieżących pensyi dla wdów po urzędnikach.

Towarzystwo rolnicze krakowskie wniosło prośbę o podwyższenie subwencyi stałej do kwoty 10.000 K. rocznie, przytaczając na poparcie swej petycyi fakt, że zakres czynności Towarzystwa wzrasta z każdym rokiem tem bardziej, iż obejmuje obok ochrony ogólnych ekonomicznych i prawnych interesów rolników także czynności gospodarczo-handlowe. Równomiernie z tem wzrastają zatem koszta administracyjne, powiększone nadto emeryturą wdowią w kwocie 1.000 K. Na pokrycie tych wydatków Towarzystwo nie rozporządza żadnym majątkiem własnym.

W uznaniu słuszności powyższych motywów, Wydział krajowy, pragnąc nadto traktować obydwa Towarzystwa równomiernie, jak dotychczas, chociaż Towarzystwo gospodarskie lwowskie rozciąga swą działalność na większy obszar terytoryalny, przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek podwyższenia stałych subwencyi na ogólne cele Towarzystw rolniczych do rocznej kwoty 9.000 K. (Rubr. X. poz. 297 i 298 preliminarza na rok 1903).

Wnioski, odnoszące się do petycyi Towarzystw rolniczych o podwyższenie subwencyi na chów koni przedkładamy na innem miejscu niniejszego sprawozdania; sprawę subwencyi dla Towarzystwa hodowców czerwonego bydła poruszamy w sprawozdaniu z czynności, dotyczących podniesienia hodowli bydła.

W preliminarzu budżetu na rok 1903 proponuje Wydział krajowy zgodnie z opinią krajowej Komisyi dla spraw rolniczych jednorazową subwencyę w kwocie 1.000 K na utrzymanie biura rachunkowego przy c. k. Towarzystwie rolniczem krakowskiem.

Biuro to założył Komitet w dniu 1. lipca 1901 r. celem udzielania pomocy buchalteryjnej właścicielom większych majątków bądź przez bezpośrednie prowadzenie całej rachunkowości gospodarczej, bądź przez udzielanie poszczególnych informacyi, zestawianie fasyi, kontroli rachunków etc. (petycya LW. 90.141).

Wydział krajowy, uznając myśl powziętą przez Komitet jako praktyczną i najzupełniej na czasie — uprasza Wysoki Sejm o uchwalenie proponowanego wydatku, który przyczyni się do rozwoju biura przez częściowe dostarczenie środków na utrzymanie kierownika i sił pomocniczych. Na cel powyższy przyznało c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z dnia 8. lipca 1902 subwencyę w kwocie 2.000 K. za czas od dnia otwarcia biura.

Stypendya A) Stypendya dla kandydatów na nauczycieli gospodarstwa rolnego w krajowych szkołach rolniczych.

Na posiedzeniu z dnia 11. lipca 1902 uchwalił Wysoki Sejm w Rubr. XV. budżetu krajowego na rok 1902 następujący wydatek:

Poz. 277. Stypendya dla kandydatów, kształcących się na nauczycieli szkół średnich i niższych rolniczych 10.000 K.

W bieżącym roku pobierali stypendya następujący kandydaci:

Tadeusz Chrząszcz, który zrezygnował na razie ze stypendyum w kwocie 800 K przedłużonego jeszcze na rok 1902/3 w celu uzupełnienia studyów w przemysłach fermentacyjnych, pragnąc przedewszystkiem złożyć egzamin kwalifikacyjny na nauczyciela średnich szkół rolniczych, co było warunkiem prolongaty.

Franciszek Nowak, który odbył roczną praktykę rolniczą w Lipicy górnej u p. Głowińskiego, a następnie w Podhorcach obok Stryja u barona Juliana Brunickiego.

Ludwik Romanowski, który odbył roczną praktykę gospodarską w dobrach Pełkinie, własności księcia Witołda Czartoryskiego, a następnie w Urzejowicach, majątku p. Hermana Turnaua.

Ponieważ obydwaj ci kandydaci nie złożyli w myśl warunku dekretów egzaminu dyplomowego w Akademii rolniczej w Dublanach, Wydział krajowy przedłużył im termin ten do końca lipca 1903 z zagrożeniem, że wrazie niespełnienia warunku wezwie ich do zwrotu wypłaconych stypendyów.

Na rok 1902/3 otrzymali stypendya:

Tadeusz Gołogurski, któremu przedłużono stypendyum w kwocie 2.000 K na dalszy rok jeden celem umożliwienia mu uzupełnienia wiadomości w dziedzinie mechaniki rolniczej i budownictwa wiejskiego, zarówno teoretycznie na uniwersytecie w Berlinie, jak też praktycznie w dobrach księcia Szwarzenberga w Czechach i we wzorowych gospodarstwach północnych Węgier.

Bolesław Strusiewicz, który otrzymał przedłużenie stypendyum w kwocie 2.000 K na rok 1902/3 na studya i praktykę laboratoryjną w dziedzinie hodowli i mleczarstwa w uniwersytecie w Getyndze.

Karol Huppenthal, któremu przedłużono stypendyum rolnicze w kwocie 2.000 K jeszcze na rok jeden dla umożliwienia mu ukończenia studyów i praktyki laboratoryjnej w wyższych zakładach naukowych za granicą, w pierwszym rzędzie w uniwersytecie we Wrocławiu.

B) Stypendya dla leśników.

Pomiędzy abituryentami, kończącymi szkołę lasową w bieżącym roku nie znalazł się żaden uczeń, zasługujący na stypendyum dla leśników.

C) Stypendya ogrodnicze.

Za radą sekcyi stałej Komisyi rolniczej udzielił Wydział krajowy Wojciechowi Walczakowi, ukończonemu uczniowi szkoły ogrodniczej w Tarnowie, stypendyum w kwocie 1.000 K celem dalszego praktycznego kształcenia się w zawodzie ogrodniczym. Stypendysta praktykował najpierw w szkółkach p. C. Ulricha w Górcach pod Warszawą, przyczem zaznajomił się z innymi zakładami ogrodniczymi w Warszawie, następnie zaś udał się do Chatenay pod Paryżem, gdzie pracuje u firmy Croux et Fils.

Nadto otrzymał stypendyum w kwocie 2.000 K Michał Zając, nauczyciel do nauk elementarnych w krajowej średniej szkole rolniczej w Jagielnicy, na odbycie ośmiomiesięcznego kursu sadowniczego i uprawy winorośli w zakładzie pomologicznym w Wädensweil w Szwajcaryi, a następnie czteromiesięcznej praktyki w stacyi doświadczalnej oinologicznej w St. Michele.

D) Stypendya mleczarskie.

W roku bieżącym pobierali stypendya na wykształcenie się w mleczarstwie następujący kandydaci: 1. Franciszek Górecki, b. kierownik mleczarni w Bołszowcach, otrzymał stypendyum w kwocie 600 K na wyjazd za granicę, gdzie odbył kurs czteromiesięczny mleczarstwa w Hameln z pomyślnym wynikiem, a nadto złożył egzamin z nadzoru maszyn i kotłów parowych. 2. Stanisław Kostka, ukończony słuchacz studyum rolniczego w Krakowie przy pomocy stypendyum w kwocie 800 K, odbył sześciotygodniowy kurs mleczarski w Hameln, zwiedził następnie składy masła w Hamburgu, poczem udał się do Szlezwiku i Danii dla zapoznania się z tamtejszą stacyą doświadczalną mleczarską i organizacyą mleczarstwa włościańskiego; wreszcie zaznajomił się z budową i montowaniem centryfug w Towarzystwie akcyjnem Alfa Separator w Wiedniu. Po powrocie do kraju był p. Kostka zatrudniony przy dwumiesięcznym kursie mleczarskim w Rzeszowie, obecnie zaś otrzymał posadę praktykanta nauczycielskiego w krajowej niższej szkole rolniczej w Kobiernicach. 3. Benjamin Cybulski, który po ukończeniu z celującym postępem studyum rolniczego w Krakowie, był przez kilka miesięcy asystentem w krajowej stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach, otrzymał stypendynm w kwocie 800 K na zimowe półrocze roku szkolnego 1902/3 celem uzupełnienia studyów w dziale mleczarstwa i hodowli zwierząt domowych na uniwersytecie w Lipsku.

Teofil Piotrowski, który w roku ubiegłym otrzymał stypendyum mleczarskie, z pomocy tej zrezygnował.

E) Fundacye stypendyjne dla uczniów kraj. szkół rolniczych.

Z przydzielonych do Dep. III. fundacyi stypendyjnych, przeznaczonych dla uczniów krajowych szkół rolniczych, otrzymali stypendya następujący uczniowie:

Z fundacyi ś. p. Tomasza Bodziocha, uczeń szkoły czernichowskiej: Michał Stanisław (dw. im.) Kern z I. kursu 200 K. Z fundacyi ś. p. Dominika Bohdanowicza, uczniowie Akademii rolniczej w Dublanach: Włodzimierz Bzowski z roku III., Franciszek Długoski z roku I. i Edward Zabłocki z roku II., wszyscy po 200 K. Z fundacyi ś. p. Ignacego Krzeczunowicza, uczniowie Akademii rolniczej w Dublanach: Łucyan Cegliński z roku II. i Andrzej Gajek z roku III. po 400 K.

Na rok szkolny 1902/3 zawakowały następujące stypendya:

Z fundacyi ś. p. Tomasza Bodziocha trzy po 200 K rocznie. Z fundacyi ś. p. Napoleona Jeleńskiego trzy po 400 K rocznie. Z fundacyi ś. p. Dominika Bohdanowicza dwa po 200 K rocznie. Z fundacyi ś. p. księdza Jana Kucharskiego jedno o 600 K rocznie. Z fundacyi ś. p. Ignacego Krzeczunowicza dwa po 400 K rocznie. Z fundacyi ś. p. Waleryana Krzeczunowicza jedno o rocznej kwocie 280 K.

Konkursy na stypendya powyższe ogłoszone zostały we właściwym czasie, a nadanie stypendyów nastąpi jak corocznie w miesiącu grudniu.

F) Stypendya dla uczniów c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie.

Stosownie do reguł, przyjętych przez Wydział krajowy w roku zeszłym na podstawie propozycyi Rektoratu c. k. Akademii weterynaryi nadano z uchwalonego przez Wysoki Sejm na ten cel funduszu w kwocie 1.000 K stypendya następującym uczniom tej Akademii: Augustynowi Antoniemu (2 im.) Romańskiemu z I. roku i Leonowi Wacławowi (2 im.) Jaroschowi, słuchaczowi II. roku po 500 koron na przeciąg roku szkolnego 1901/2. Gdy stypendysta Romański z powodu słabości musiał Akademię opuścić, skutkiem czego utracił stypendyum — nadano je słuchaczowi roku I. Teofilowi Kondyjowskiemu.

Na posiedzeniu z dnia 11. lipca 1902 wstawił Wysoki Sejm do Rubr. XV. poz. 270 budżetu krajowego na stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi wydatek w kwocie 1.500 K. Wobec powiększenia funduszu na powyższe stypendya o 500 K, ogłoszono na rok szkolny 1902/3 konkurs na 3 stypendya po 500 K z tem, że pierwszeństwo mają uczniowie, którzy w roku ubiegłym stypendyum pobierali, jeżeli wymaganym warunkom i w tym roku uczynią zadość.

Do czasu zamknięcia niniejszego sprawozdania Rektorat c. k. Akademii weterynaryi nie nadesłał jeszcze podań kandydatów wraz z opinią grona profesorów.

G) Zasiłki dla uczniów kursu kucia koni.

Do rubryki XV. poz. 269 *c)* wydatków budżetu krajowego na rok 1902 wstawił Wysoki Sejm, jak co roku kwotę 600 K na cztery stypendya dla uczniów kursu kucia koni.

Wskutek polecenia Wysokiego Sejmu z r. 1901 co do zbadania sprawy stypendyów dla uczniów szkoły kucia koni, zasięgnął Wydział krajowy zdania Rektoratu c. k. Akademii, który nadesłał sprawozdanie z kilku lat ostatnich o liczbie uczniów pobierających naukę podkuwania koni, o ich postępach w naukach, jak również i o opłatach, jakie uiszczać winni uczniowie przy wstąpieniu do szkoły. Rektorat zakończył sprawozdanie wnioskiem podwyższenia funduszu na stypendya powyższe. Atoli krajowa Komisya dla spraw rolniczych, której to sprawozdanie przedłożono do zaopiniowania, uchwaliła doradzać Wydziałowi krajowemu, aby nie powiększał kwoty, przeznaczonej na stypendya dla uczniów kursu kucia koni. Wobec tego Wydział krajowy nie przedkłada wniosku podwyższenia tego funduszu.

Na przedstawienie Rektoratu c. k. Akademii weterynaryi we Lwowie, udzielił Wydział krajowy zamiast 4 stypendyów po 150 K 5 stypendyów po 120 K następującym czeladnikom kowalskim, przyjętym na sześciomiesięczny kurs podkuwania koni: Józefowi Gołkiewiczowi, Michałowi Lewickiemu, Stefanowi Przytule, Jakóbowi Rauthowi i Janowi Rękasie. Nadto bardzo ubogiemu i pilnemu uczniowi Antoniemu Kulpaczyńskiemu udzielił Wydział krajowy zasiłku w kwocie 100 K z funduszu dyspozycyjnego (poz. 298. Rubr. XV.) dla umożliwienia mu ukończenia kursu kucia koni.

Krajowy nauczyciel weterynaryi.

W zakres czynności krajowego nauczyciela weterynaryi, którego obowiązki pełni stale p. Teofil Sochaniewicz — wchodzi nauka weterynaryi i hygieny zwierzęcej w krajowych niższych szkołach rolniczych.

Prócz tego obowiązany jest krajowy nauczyciel weterynaryi przedkładać Wydziałowi krajowemu fachowe opinie w sprawach, wchodzących w zakres wiedzy weterynarskiej, dokonywać badań i szczepień rozpoznawczych celem wykrycia gruźlicy u bydła rogatego w oboraoh zarodowych, dla podtrzymania w nich zdrowego i pewnego materyału hodowlanego, wreszcie w wolnym czasie urządzać popularne wykłady z zakresu weterynaryi i hygieny zwierzęcej.

Stosownie do szczegółowego z góry ułożonego i zatwierdzonego planu czynności nauczycielskich na r. 1901/2 odbył p. Sochaniewicz kurs nauki weterynaryi w następujących niższych szkołach rolniczych: w Bereźnicy od 1. do 28. lutego, w Suchodole od 16. marca do 22. kwietnia, w Horodence od 9. maja do 8. czerwca b. r.

W Bereźnicy korzystało z 48 godzin naukowych 9 uczniów, w Suchodole z 48 godzin 16 uczniów, w Horodence z 54 godzin 17 uczniów.

Wynik ogólny egzaminów był bardzo dobry: 20 uczniów bowiem uzyskało stopień bardzo dobry, 13 stopień dobry, a 9 dostateczny.

Krajowy nauczyciel weterynaryi opracował w r. 1902 na polecenie Wydziału krajowego uzupełniony w myśl postulatów c. k. Namiestnictwa program dalszej akcyi tępienia gruźlicy u bydła, który był przedmiotem obrad ankiety złożonej z przedstawicieli hodowców i nauki weterynaryjnej, zwołanej przez Wydział krajowy na dzień 15. listopada b. r. Bliższe szczegóły w tej sprawie podajemy w osobnem sprawozdaniu o czynnościach, odnoszących się do podniesienia hodowli bydła.

Znaczną część roku poświęcił nauczyciel weterynaryi badaniom i szczepieniom rozpoznawczym tuberkuliną obór zarodowych w obrębie działalności Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego we Lwowie; w porozumieniu z tym Komitetem przeszczepił mianowicie następujące obory:

1. Oborę zarodową pełnej krwi Simmenthal w Pisarówce pow. Brzeżany	32	sztuk
2. Oborę prywatną krwi mięszanej przeważnie ras nizinnych w Jasionowie pow. Brody	123	„
3. Oborę prywatną krwi mięszanej w Zamościu ad Brzeżany	69	„
4. Oborę prywatną pół krwi Simmenthal w Nuszczu pow. Złoczów	88	„
5. Oborę prywatną krwi mięszanej, przeważnie ras górskich Szwyc i Simmenthal w dobrach tłumackich	339	„
6. Oborę prywatną pół krwi Simmenthal w Strupkowie pow. Tłumacz	56	„
7. Oborę zarodową pełnej krwi Simmenthal w Rozwienicy pow. Jarosław (2. raz)	66	„
8. Oborę zarodową pełnej i pół krwi Oldenburg w Mikulicach pow. Przeworsk (3. raz)	59	„
9. Oborę prywatną pół krwi Oldenburg w Przeworsku (folw. Dolne) pow. Przeworsk	103	„
10. Oborę zarodową pełnej krwi Simmenthal w Mycowie pow. Sokal (2. raz)	92	„
11. Oborę zarodową pełnej i pół krwi Simmenthal w Hulczu pow. Sokal	110	„
12. Oborę zarodową pełnej i pół krwi Oldenburg w Balicach pow. Mościska (3. raz)	87	„
13. Oborę zarodową pełnej i pół krwi Simmenthal w Firlejówce pow. Złoczów (3. raz)	59	„
14. Oborę prywatną krwi mięszanej we Firlejówce pow. Złoczów (3. raz)	52	„
15. Oborę zarodową pełnej krwi Simmenthal w Zarszynie pow. Sanok	136	„
Razem	1.472	sztuk.

Ogółem w ciągu roku 1902 zbadał p. Sochaniewicz z polecenia Wydziału krajowego 1.472 sztuk bydła rogatego w 15 oborach.

W ogólności od rozpoczęcia akcyi tępienia gruźlicy u bydła rogatego w kraju od r. 1899 po koniec roku 1902 zbadał weterynarz krajowy w kierunku gruźlicy przeważnie w oborach zarodowych wschodniej części kraju 4.156 sztuk.

Szczegółowe sprawozdanie z tegorocznej akcyi tępienia gruźlicy u bydła rogatego przedkładamy w sprawozdaniu o podniesieniu hodowli bydła.

Sprawy podniesienia hodowli koni

Na posiedzeniu z dnia 11. lipca 1902 uchwalił Wysoki Sejm w rubryce XV. poz. 302 budżetu krajowego na r. 1902 następujący wydatek: „na subwencyonowanie ogierów prywatnych w celu podniesienia chowu koni włościańskich i roboczych gospodarskich do dyspozycyi c. k. Towarzystwom gospodarskim w porozumieniu z Komitetem doradczym dla

spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie VI. (ostatnia) rata z sześciolecia od roku 1897 począwszy 10.000 K".

Równocześnie polecił Wysoki Sejm uchwałą z dnia 1. lipca 1902 Wydziałowi krajowemu, aby na podstawie wniosków, przedłożonych przez obydwa Towarzystwa rolnicze, wstawiał do rubryki XV. preliminarza budżetu krajowego subwencyę odpowiednią na podniesienie chowu koni, począwszy od r. 1903 na dłuższy okres czasu — przekazując dotyczące tej sprawy petycye Towarzystw gospodarskich krajowych Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku.

Zarówno Towarzystwo gospodarskie lwowskie, jak i krakowskie Towarzystwo rolnicze zwróciło się do Rządu i do Wysokiego Sejmu z prośbą o znaczne podwyższenie dotychczasowej subwencyi: pierwsze prosiło mianowicie o przyznanie rocznej subwencyi w kwocie 20.000 K na przeciąg lat dziesięciu, drugie o subwencyę roczną 15.000 K na takiż sam przeciąg czasu.

W umotywowaniu swych petycyi powołały się Towarzystwa na okoliczność, że dotychczasowa subwencya w kwocie 10000 K, rozdzielana w stosunku jak 1 : 2 pomiędzy oba Komitety, okazała się dla stosunków i potrzeb kraju naszego tak szczupłą, że o postawieniu szerszego, na dalszą metę obliczonego programu dla podniesienia chowu koni roboczych i włościańskich na razie mowy być nie mogło. Głównym celem, któremu w myśl intencyi Towarzystw, miałaby służyć podwyższona subwencya, jest zakupno ogierów, po których przychówek odpowiadałby potrzebom rolniczym kraju. Do takiego właśnie zużycia subwencyi krajowej skłania Towarzystwa postępowanie Rządu, który w stosunku do innych krajów monarchii w kraju naszym najmniejsze ponosi koszta celem utrzymania stadnych ogierów. Wedle dat, zaczerpniętych z urzędowych publikacyi c. k. Ministerstwa rolnictwa — w r. 1900 oprócz 395 ogierów na 114 stacyach w Galicyi — znajdowało się jeszcze 112 ogierów „w najmie", za które hodowcy drogo musieli płacić; natomiast ogierów „in Privatpflege", a więc za darmo miało w Galicyi w r. 1900 nie więcej hodowców, jak tylko ośmiu. Tymczasem we wszystkich innych krajach koronnych znajdowało się w tym samym roku na 395 stacyach 1.242 ogierów, natomiast „w najmie" był j e d e n tylko ogier, za którego hodowca płacił, a 352 ogierów było oddanych hodowcom za darmo „in Privatpflege". Jak małego poparcia w sprawie podniesienia chowu koni doznaje Galicya od Rządu, dowodzą następujące cyfry, z których okazuje się, że Galicya posiada najmniejszą ilość ogierów rządowych w stosunku do ogólnej ilości klaczy; i tak jeden ogier przeznaczony był w r. 1899:

w	Galicyi	do	pokrywania	około	631 klaczy
„	Czechach	„	„	„	164 „
na	Morawach	„	„	„	183 „
„	Ślązku	„	„	„	171 „
„	Bukowinie	„	„	„	230 „

Ta mała ilość ogierów rządowych jest bezsprzecznie powodem tego, że znaczna część klaczy pozostaje niezapłodnioną, albo zupełnie niepokrytą — wobec czego Towarzystwa rolnicze postanowiły zużywać subwencyę krajową przedewszystkiem na zakupno odpowiednich reproduktorów; natomiast subwencyę państwową przeznaczają, stosownie do reskryptu c. k. Ministerstwa z dnia 10. sierpnia 1896 L. 15.452 na subwencyonowanie licencyonowanych ogierów, będących prywatną własnością hodowców, oraz na premiowanie klaczy, pozwalających rokować nadzieje dobrego przychowku.

Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, której Wydział krajowy petycye Towarzystw gospodarskich udzielił do zaopiniowania, jakkolwiek uznała słuszność tych postulatów — ze względu jednak na stosunki finansowe kraju — nie mogła doradzać Wydziałowi krajowemu wstawienia do preliminarza wyższych kwot, jak te, które dotąd Wysoki Sejm na ten cel przeznaczał zwłaszcza, że Ministerstwo rolnictwa w piśmie swem z dnia 28. czerwca 1902 przesłanem c. k. Namiestnictwu zaznaczyło stanowczo, że kraj nie może ze względów budżetowych liczyć na wydatniejszą sub-

wencyę Rządu, jak dotychczas. Natomiast wyraziła Komisya życzenie, aby Wydział krajowy zajął się zebraniem dat co do chowu koni w Galicyi i wytknął powody, dlaczego ten chów upada, w nadziei, że wnioski, oparte na tych materyałach mogłyby zaważyć na szali obecnych zapatrywań c. k. Ministerstwa rolnictwa tak dalece, że wydatność subwencyi, a przedewszystkiem sposób subwencyonowania musiałyby dla Galicyi uledz zupełnej zmianie, zwłaszcza, że tą gałęzią gospodarstwa i jej upadkiem Rząd we własnym interesie jest niepomiernie zaniepokojony.

Przychylając się do tej opinii Komisyi rolniczej, Wydział krajowy postanowił przedstawić Wysokiemu Sejmowi w preliminarzu budżetu na rok 1903 wniosek przyznania Towarzystwom gospodarskim subwencyi na podniesienie chowu koni roboczych i włościańskich w dotychczasowej wysokości t. j. w kwocie 10.000 K rocznie na przeciąg lat sześciu. Raczy zatem Wysoki Sejm propozycyę powyższą zatwierdzić.

Zarazem zwrócił się Wydział krajowy do Komitetów obydwu Towarzystw z wezwaniem do przedłożenia memoryałów w sprawie chowu koni i przyczyn upadku tej ważnej gałęzi gospodarstwa. Ze sprawozdań Towarzystw gospodarskich o działalności na polu hodowli koni w r. 1901 wyjmujemy następujące daty:

A. Towarzystwo gospodarskie galicyjskie we Lwowie wobec odmownej odpowiedzi c. k. Ministerstwa rolnictwa na wszystkie jego postulaty, ograniczyło całą swą akcyę w tym roku do subwencyonowania licencyonowanych ogierów, do premiowania klaczy i źrebiąt przy klaczach a wreszcie do zakupna ogierów i tworzenia nowych stacyi. Komitet udzielił subwencyi po 300 K 27 właścicielom ogierów licencyonowanych, które delegaci Towarzystwa za odpowiednie do poprawy koni włościańskich i roboczych uznali.

Wystawy koni włościańskich i roboczych odbyły się w Przeworsku, Obertynie, Stanisławowie i Zbarażu. Na każdą z tych wystaw był delegowany jeden lub więcej członków sekcyi, którzy o odbytych wystawach wyrazili się z wielkiem uznaniem, twierdząc, że mamy jeszcze w kraju nadzwyczajny materyał koni włościańskich, który poprawiany dobrymi ogierami oryentalnymi nie tylko nie zaginie, ale podnosić się musi.

Najdodatniejszą akcyą, którą Towarzystwo miało do zanotowania, było zakupno ogierów, dawanych na stacye pojedynczym hodowcom. W roku 1901, uważając zakupno ogierów za czynnik nader ważny, użyło Towarzystwo całej pozostałej z lat ubiegłych reszty kasowej, dodając do niej większą połowę subwencyi krajowej na ten cel i zakupiło 9 ogierów rasy oryentalnej pełnej i pół krwi i wyjątkowo jednego ogiera rasy angielskiej pół krwi, lecz bardzo grubego i silnie zbudowanego. Ogiery te zakupione zostały w Gumniskach, Denysowie, Tarnowie, Jezupolu, Olejowie i Pardubitz.

Tym sposobem z końcem roku 1901 miało Towarzystwo 17 ogierów własnych, umieszczonych na stacyach.

Wszyscy właściciele stacyi są z otrzymanych ogierów zupełnie zadowoleni, ogiery są płodne, bo nie nadużywane, a okoliczni włościanie kontenci, że nie potrzebują do często bardzo odległych stacyi rządowych, klaczy doprowadzać.

B. Krakowskie Towarzystwo rolnicze zmuszone było akcyę podniesienia chowu koni włościańskich prowadzić w ramach, ograniczonych reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 10. sierpnia 1896 L. 15.452, o ile ta akcya odnosiła się do subwencyi państwowej, tj. akcya ta ograniczała się na subwencyonowaniu licencyonowanych ogierów, będących prywatną własnością hodowców. Komitet przyznał w r. 1901 5-ciu włościanom subwensye po 300 K, a trzem po 200 K.

Zakupno ogierów i tworzenie stacyi z funduszu subwencyjnego krajowego doznało w r. 1901 znacznego ograniczenia, bo w ten sposób utworzoną została jedna tylko stacya, mianowicie w Kościelnikach u p. hr. Teresy Wodzickiej przez zakupno za kwotę 1.010 K w Stawczanach ogiera oryentalnego „Konkurenta“.

Po koniec 1901 r. Komitet miał prócz nowo utworzonej stacyi w Kościelnikach, 15 subwencyjnych stacyi ogierów — utworzonych w latach poprzednich.

Komitet uważając zakupno ogierów z funduszów subwencyjnych krajowych za czynnik bardzo ważny i dodatni, postanowił resztę kasową z r. 1900, jak nie mniej i z r. 1901 użyć na zakupno większej ilości ogierów oryentalnych i w tym celu wysłać w listopadzie 1901 specyalną komisyę, składającą się z pp.: hr. Aleksandra Romera i Stefana Bojanowskiego na Wołyń i Ukrainę celem zwiedzenia tamtejszych stad koni arabskich, a przedewszystkiem w Sławucie i Antoninach. Dokładne sprawozdanie z tej podróży, zredagowane przez członka Komisyi p. Stefana Bojanowskiego, ogłosił Komitet w organie Towarzystwa „Tygodniku rolniczym“ z r. 1902. Wprawdzie Komisya nie zakupiła ani na Wołyniu ani na Ukrainie żadnego ogiera, gdyż stada tamtejsze większą część reproduktorów wyprzedały już poprzednio w r. 1900, a inne były za drogie, to jednakże Komitet wysłanie wspomnianej Komisyi uważa za rzecz dodatnią, gdyż Komisya przedłożyła Komitetowi nader obfity materyał informacyjny co do jakości stad, które zwiedziła, a materyał ten ma znaczenie na przyszłość dla dalszej akcyi zakupowania odpowiednich na stacye subwencyjne ogierów.

W obrębie działalności Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego Krakowskiego odbyły się w r. 1901 dwa rządowe premiowania koni, a mianowicie w Krakowie i w Nowym Sączu. Ponieważ hodowcy przy okazyi premiowań rządowych mogą przedstawiać swe licencyonowane ogiery, celem ubiegania się o subwencyę Towarzystwa rolniczego, przeto Komitet wysłał na obydwa wspomiane premiowania swego delegata, celem ewentualnego zaproponowania Komitetowi do subwencyonowania tych ogierów, po których możnaby się spodziewać, że ich potomstwo będzie należało do kategoryi dobrych koni roboczych. Z przedstawionych 12 ogierów nie okazał się jednak żaden godnym subwencyi.

B) Jarmarki na konie (remonty).

Podobnie, jak w poprzednich latach, postanowiło c. k. Ministerstwo obrony krajowej na wiosnę i w jesieni r. 1902 zakupić remonty, a to wyłącznie dla c k. obrony krajowej na jarmarkach, które odbyły się według z góry ułożonego planu w kilkunastu miejscowościach Galicyi. W ten sposób chciało Ministerstwo ułatwić hodowcom korzystną sprzedaż koni Skarbowi wojskowemu z pominięciem pośredników. Jarmarki wiosenne odbywały się w marcu, jesienne zaś we wrześniu i październiku. Wydział krajowy, któremu c. k. Namiestnictwo doniosło o terminie jarmarków, zawiadamiał o tem interesowanych za pośrednictwem Wydziałów powiatowych, polecając jak najszersze opublikowanie tych ogłoszeń, aby zachęcić hodowców koni do licznego obesłania jarmarków.

C) Premiowanie koni.

C. k. Namiestnictwo podało do wiadomości Wydziału krajowego programy wiosennego i jesiennego premiowania koni w r. 1902 w połączeniu z subwencyonowaniem prywatnych ogierów licencyonowanych.

Wiosenne premiowenie koni odbyło się w czasie od 7. czerwca do 2. lipca w pięciu miejscowościach Galicyi zachodniej, a mianowicie w Nisku wyłącznie dla koni włościańskich drobnej rasy, hodowanych z dawien dawna przez galicyjskich włościan bez domieszki innej krwi, a nadto dla klaczy w kraju chowanych: w Przeworsku, Nowym Sączu, Wadowicach i Tarnowie. Jako nagrody państwowe rozdano premie pieniężne w łącznej kwocie 360 K, a nadto srebrne medale państwowe za chów koni.

Jesienne premiowanie koni odbyło się w czasie od 6. do 26. września dla klaczy w kraju chowanych w Galicyi wschodniej w 5 miejscowościach, a mianowicie: w Gródku, Lubaczowie, Stryju, Worochcie i Skałacie.

Prócz srebrnych medali państwowych za chów koni rozdano nagrody pieniężne również w kwocie 360 K.

Sprawa podniesienia uprawy tytoniu w kraju. instruktorowie uprawy tytoniu.

Podobnie jak w latach ubiegłych wyasygnował Wydział krojowy Towarzystwu dla podniesienia uprawy tytoniu w Śniatynie subwencyę w kwocie 6.000 K, uchwaloną w rubr. XV. budżetu kraj. na r. 1902. Zarazem odniósł się Wydział krajowy z prośbą do c. k. Ministerstwa rolnictwa o przyznanie Tow. uprawy tytoniu zasiłku także z funduszów państwowych w wysokości wystarczającej przynajmniej na pokrycie kosztów praktycznych kursów uprawy tytoniu, które Towarzystwo rok rocznie urządza.

Odezwa nasza, w której podnieśliśmy dodatnią czynność Towarzystwa i brak jakichkolwiek własnych środków oprócz subwencyi z funduszów krajowych i państwowych, miała ten skutek, że c. k. Ministerstwo wyasygnowało istotnie zasiłek w kwocie 4.000 K, na poczet kosztów kursów uprawy tytoniu w r. 1901 i 1902. Asygnatę do zrealizowania w terminie prekluzywnym po koniec roku 1902 doręczono atoli protokołowi podawczemu Wydziału krajowego dopiero w dniu 31. grudnia 1902 o godzinie 1. w południe, tak, że podniesienie wyasygnowanej kwoty w *c. k. głównej kasie* krajowej, urzędującej do godziny 2 po południu, było rzeczą fizycznie niemożliwą. Wydział krajowy zawiadomił o tem bezzwłocznie c. k. Namiestnictwo z prośbą o wyjednanie zmiany asygnaty, co jednak dotąd jeszcze nie nastąpiło.

Przedłożone Wydziałowi krajowemu udokumentowane zamknięcie rachunków Towarzystwa uprawy tytoniu za r. 1901 przedstawia się następująco:

A) Dochody:

Zapas kasowy z r. 1900	2.407	K
Subwencya z funduszów krajowych	6.000	„
Subwencya państwowa na utrzymanie instruktora	2.000	„
Zwrot zaliczki na płacę	60	„
Razem	10.467	K

B) Rozchody:

Płace, honorarya i inne wydatki administacyjne	3.053	K
Stacya doświadczalna w Zabłotowie	200	„
Koszta kursów uprawy tytoniu, urządzonych w Horodence i Zabłotowie	2.049	„
Urządzenia rozsadników tytoniowych, zakupno narzędzi i środków naukowych	3.173	„
Razem	8.475	K
W porównaniu z dochodami	10.467	„
pozostaje reszta kasowa	1.992	K,

wstawiona do preliminarza na r. 1902 jako pierwsza pozycya dochodów.

W r. 1902 urządził Komitet Towarzystwa dwa praktyczne kursa uprawy tytoniu dla naczelników i pisarzy gminnych. Jeden kurs odbył się w Borszczowie od 10. do 18. sierpnia przy udziale 16 frekwentantów, drugi w Gwoździcu od 14. do 21. września, z udziałem 64 naczelników i pisarzy gminnych z powiatów horodeńskiego, śniatyńskiego i kołomyjskiego. Na życzenie Rady szkolnej krajowej zajął się Komitet również urządzeniem kursu uprawy tytoniu dla nauczycieli szkół ludowych w Borszczowie w d. 28. lipca do 8. sierpnia. Wszystkie te trzy kursa przeprowadził p. Zygmunt Jakliński, dyrektor fabryki tytoniu w Borszczowie.

Z działalności Towarzystwa w ubiegłym roku podnieść należy założenie stacyi doświadczalnej dla uprawy rośliny tytoniowej w majątku p. St. Łążyńskiego w Załuczu nad Prutem w miejsce zwiniętej dawnej stacyi w Zabłotowie. Obok porównawczych prób z uprawą tytoniu i użyciem nawozów sztucznych, przy uprawie tytoniu mało dotychczas stosowanych, przeprowadzać się będzie w stacyi w Załuczu systematyczne ba-

dania nad roślinnymi i zwierzęcymi szkodnikami rośliny tytoniowej. Inicyatywę Towarzystwa w badaniach chorób rośliny tytoniowej należy z tem większem powitać zadowoleniem, że dział ten leżał dotąd zupełnie u nas odłogiem, z prawdziwą szkodą dla samej produkcyi, fachowa zaś pomoc prof. Raciborskiego, którą pozyskał Komitet dla swej akcyi, pozwala spodziewać się, że Towarzystwu przypadnie w udziale zasługa nietylko inicyatywy lecz rzeczywistego postępu w tym dziale produkcyi.

Na zaproszenie Komitetu zwiedził prof. Raciborski plantacye tytoniu na Podolu i Pokuciu i wydał staraniem i nakładem Towarzystwa przystępny opis chorób tytoniu w Galicyi i sposobów ich zwalczania. Do dalszych systematycznych badań nad patologią rośliny tytoniowej i nad skutecznem tępieniem szkodników zwierzęcych służyć będzie, jak wspomnieliśmy, stacya doświadczalna w Załuczu.

Propagandę racyonalnej uprawy tytoniu prowadziło Towarzystwo, jak w latach ubiegłych, przy pomocy instruktora uprawy tytoniu, który objeżdża plantacye i udziela na miejscu pouczeń o właściwem obchodzeniu się z rośliną tytoniową. Dla zachęty rozdziela instruktor poprawne przybory i narzędzia w tej uprawie używane, jak skrzynie do rozsadników, konewki do podlewania, eksykatory, zakupione z funduszów Towarzystwa.

Szczególniejszą uwagę zwraca się w czasie tych wędrownych instrukcyi na sposób suszenia liścia tytoniowego, bo w tym właśnie względzie konserwatyzm plantatorów włościańskich zmniejsza w wysokim stopniu zysk z plantacyi. Wyrugować wadliwe suszenie liścia na opłotkach i strzechach, rozpowszechnić natomiast poprawne suszenie w umyślnych suszarniach — jest jednem z najważniejszych zadań Towarzystwa. Normalne suszarnie tytoniowe stawiane kosztem Towarzystwa w gospodarstwach włościańskich mają być zachętą, zarazem wzorem do naśladowania. W r. 1902 stanęły trzy takie suszarnie, według projektu instruktora Macka, w Zabłotowie Rudnikach i Załuczu, każda kosztem około 450 K.

Środek ten okazał się bardzo skutecznym, że przytoczymy tylko opinię p Jaklińskiego, dyrektora fabryki tytoniu w Borszczowie, który w sprawozdaniu swem o przeprowadzonych kursach uprawy tytoniu zaznacza, że suszarnie Towarzystwa demonstrowane uczestnikom kursu wywołały odrazu, bez osobnej agitacyi, zwrot ku lepszej uprawie tytoniu, gdyż pozwalają namacalnie ocenić różnice dobrego a niewłaściwego suszenia liścia. Tylko w tej drodze da się, zdaniem p. Jaklińskiego, podnieść wartość tytoniu galicyjskiego, który dostarcza dotychczas zaledwie 5% liścia mogącego służyć do obwijania i pokrycia cygar, gdy n. p. Holandya dostarcza takich liści w wysokości 60% całej produkcyi tytoniu.

Uchwały w sprawie Towarzystwa Kółek rolniczych i sprawy tego Towarzystwa dotyczące.

W ubiegłej sesyi powziął Wysoki Sejm w sprawach Towarzystwa Kółek rolniczych następujące uchwały:

I. Na posiedzeniu z d. 1. lipca 1902 uchwalił W. Sejm wśród rozpraw nad sprawozdaniem Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu z czynności Dep. III Wydziału krajowego za czas od 31. grudnia 1900 do 1. stycznia 1902 r., następującą rezolucyę: „Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przy układaniu preliminarza budżetu funduszu krajowego na r. 1903 wziął pod rozwagę możliwie podwyższenie subwencyi dla Kółek rolniczych“.

II. Na posiedzeniu w d. 11. lipca 1902 r. wśród rozpraw nad preliminarzem budżetu krajowego przyznał Wys. Sejm w poz. 283 Rubr. XV. wydatków tegoż budżetu, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego następujące subwencye:

1.	na koszta zakładania i lustracyi Kółek rolniczych . .	12.000 K
2.	na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich	8.000 „
3.	na utrzymanie praktycznych kursów dla sklepikarzy Kółek rolniczych	4.000 „
4.	na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek	8.000 „
	Razem . .	32.000 K

III. Wśród tychże rozpraw nad poz. 289 Rubr. XV. preliminarza budżetu wydatków funduszu krajowego na r. 1902 przyznał Wysoki Sejm Towarzystwu Kółek rolniczych na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“ subwencyę w kwocie . . . . . 1.000 K

IV. Wśród tychże rozpraw powziął Wysoki Sejm także następującą uchwałę:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby uznając dodatnią działalność Kółek rolniczych, otoczył tę instytucyę swą opieką i swem poparciem starał się uzyskać dla tegoż Towarzystwa również wydatną subwencyę u c. k. Rządu“.

W wykonaniu uchwały pod II. przytoczonej wyasygnował Wydział krajowy, który już poprzednio był wypłacił Towarzystwu na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu o prowizoryum budżetowem połowę subwencyi przypadających mu w myśl budżetu na r. 1901 uchwalonego, resztę obecnie w myśl powyższej uchwały przypadającej subwencyi reskryptem z d. 25. lipca 1902 r. LW. 50.160 w kwocie łącznej 23.600 K. W wykonaniu uchwały pod III. przytoczonej, asygnował Wydział krajowy reskryptem d. 2. września 1902 LW. 55.079 subwencyę na wydawnictwo „Przewodnika“ przyznaną w kwocie 1.000 K.

O wykonaniu uchwał pod I. i IV. podanych, wspominamy w końcu niniejszego sprawozdania, przechodząc obecnie do treściwego przedstawienia rozwoju Towarzystwa w r. 1901, na podstawie sprawozdania przedłożonego w lipcu 1902 przez Zarząd Główny Towarzystwa. W przedstawieniu tem omawiamy oczywiście głównie te działy działalności Towarzystwa, które Wysoki Sejm popiera swemi subwencyami.

Szczegółowy rachunek funduszów Towarzystwa obejmujący też subwencye przyznane przez Sejm na rok 1901 przedstawia się, jak następuje:

Przychody:

1.	Subwencya Wysokiego Sejmu na cele wspólne . .	10.000 K	— gr.
2.	„ „ „ dodatkowa . .	4.000 „	— „
3.	„ „ „ na lustratorów handlowych	4.000 „	— „
4.	Subwencya Wysokiego Sejmu na kursa dla sklepikarzy	2.400 „	— „
5.	Subwencya Wysokiego Sejmu na wprowadzenia pól doświadczalnych	1.500 „	— „
6.	Subwencya Wydziału krajowego na wydawnictwo Przewodnika	1.000 „	— „
7.	Subwencya c. k. Rządu przez Tow. gospodarskie na lustracye gospodarcze	11.250 „	— „
8.	Subwencya c. k. Rządu na wzorowe gnojarnie .	500 „	— „
9.	Subwencya c. k. Rządu przez Tow. rolnicze na cele rolnicze	2.000 „	— „
10.	Subwencya Związku handlowego Kółek . . .	500 „	— „
11.	Subwencya Tow. wzaj. ubezpieczeń w Krakowie .	1.000 „	— „
12.	Subwencya fundacyi Dra Towarnickiego . .	2.000 „	— „
13.	Subwencye Rad powiatowych	510 „	— „
14.	Subwencya Bazaru w Czernichowie . . .	600 „	— „
15.	Wkładki członków wspierających	2.316 „	50 „
16.	Wkładka członka założyciela.	200 „	— „
17.	Odsetki z lokacyi funduszów.	330 „	64 „
18.	Ze sprzedaży Przewodnika handlowego i wydawnictw	480 „	53 „
19.	Za Przewodnik Kółek rolniczych	5.437 „	85 „
20.	Zwroty kosztów lustracyi handlowych . . .	1.087 „	93 „
21.	Na rachunku przechodowym z Kółkami. . .	36 „	46 „
22.	Dochody nadzwyczajne.	100 „	— „
23.	Saldo z r. 1900	7.056 „	01 „
	Suma . . .	58.305 K	92 gr.

Rozchody:

1. Za lokal	1.481 K	34	gr.
2. Za opał i światło	136 „	—	„
3. Druki i litografie	1.628 „	70	„
4. Portorya, stemple, podatki i ogłoszenia	1.357 „	36	„
5. Utensylia kancelaryjne	776 „	76	„
6. Nadzwyczajne i nieprzewidziane	1.096 „	—	„
7. Książki dla bibliotek Kółek i czasopisma	998 „	12	„
8. Zwrot kosztów Zarządom powiatowym	300 „	—	„
9. Wydawnictwo Przewodnika Kółek	8.945 „	98	„
10. Podróże delegatów	451 „	90	„
11. Na koszta „Ogólnej Rady“	715 „	44	„
12. Na wydawnictwa Towarzystwa	1.218 „	54	„
13. Koszta urządzenia pól doświadczalnych	5.006 „	02	„
14. Koszta podróży insp. gosp.	1.386 „	37	„
15. Subwencye przy zakupnie nasion	1.894 „	57	„
16. Subwencye na wzorowe gnojarnie	96 „	40	„
17. Na kursa handlowe w Czernichowie	6.380 „	—	„
18. Na koszta lustracyi handlowych	5.360 „	—	„
19. Płace lustratorów handlowych	3.766 „	65	„
20. Płace inspektorów rolniczych	6.975 „	—	„
21. Płace kierownika biura i urzędników manipul. i sługi	6.000 „	—	„
22. Zaliczki na płace	170 „	—	„
23. Depozyta na książeczkę Kasy oszczędności	2.800 „	—	„
24. Saldo na r. 1902	364 „	76	„
Suma	58.365 K	92	gr.

Ogólna liczba Kółek, które z końcem r. 1900 istniały, wynosiła 1.555, w ciągu roku 1901 powstało Kółek nowych 49, a stwierdzono upadek 55 Kółek, które dawniej powstały tak, że ogólna liczba Kółek upadłych od czasu zawiązania Towarzystwa wynosi 306 na przeciąg lat 19.

Sprawozdanie o działalności Kółek w r. 1901 opiera się na materyale z roku na rok obfitszym, pochodzącym z sprawozdań przez Kółka nadsyłanych a następnie przez Zarząd Towarzystwa w statystyczne zestawienia ujętych. Materyał dla tej statystyki staje się z roku na rok obfitszym: podczas gdy w r. 1898 sprawozdania nadesłało tylko 340, w r. 1899 528, w r. 1900 729 Kółek, to za rok 1901 mógł się Zarząd w swej statystyce oprzeć na sprawozdaniach 898 Kółek. Statystyka ta wykazuje przedewszystkiem, do jakich zawodów i warstw społecznych należą ludzie pracujący w Kółkach rolniczych, stwierdzając, że: duchowni przewodniczyli w 246 Kółkach, (27%), byli zastępcami przewodniczących w 38 Kółkach (4·3%), sekretarzami w 21 Kółkach (2·4%); właściciele dóbr przewodniczyli w 66 Kółkach (7·4%), zastępowali przewodniczących w 11 Kółkach (1·3%); nauczyciele ludowi przewodniczyli w 34 Kółkach (3·74%), zastępowali przewodniczących w 25 Kółkach (2·7%), byli sekretarzami w 187 Kółkach (20·8%); włościanie przewodniczyli w 482 Kółkach (53·7%), byli zastępcami przewodniczących w 711 Kółkach (79·2%), sekretarzami w 563 Kółkach (62·7%); osoby innych zawodów przewodniczyły w 65 Kółkach (7·3%), zastępowały przewodniczących w 77 Kółkach (8·5%), były sekretarzami w 91 Kółkach (10·1%). Dla ścisłości dodajemy, że w chwili przedkładania sprawozdań wakowało stanowisko przewodniczącego w 5 Kółkach, zastępcy przewodniczącego w 36 Kółkach i sekretarza w 36 Kółkach. Liczba członków w Kółkach objętych statystyką wynosiła: 40.691. Posiedzeń w Kółkach odbyło się w ciągu roku ogólnych: 3.977, zwyczajnych: 7.509 i zarządów: 5.436 razem więc zebrań było: 16.922. Wartość budynków stanowiących własność Kółek objętych statystyką obliczono na 515.653 K. W kółkach istnieją biblioteki liczące: 58.818 książek i czytelnie, w których trzymano: 2.246 czasopism.

O działalności gospodarczej Kółek świadczą następujące cyfry: Kółka sprowadziły w r. 1901 nasion za kwotę 70.518 K, nawozów sztucznych za 251.860 K, maszyn i narzędzi rolniczych za 17.621 K, drzewek

owocowych za 2 669 K. Kółka przeprowadziły drenowanie na powierzchni 1 211 morgów. Przy Kółkach istniał cały szereg przedsiębiorstw produkcyjnych i tak: 17 Kółek miało wspólne śpichlerze, 9 mleczarnie spółkowe, 7 piekarni, 96 rzeźni, kasy pożyczkowe 39, kasy Raiffeisenowskie należące do Patronatu Wydziału krajowego: 60. Nadto 40 Kółek utrzymywało zbiornice pocztowe, 89 ochotnicze straże pożarne; 136 Kółek miało sikawki. Myta dzierżawiło 5 Kółek. O działalności na polu handlowem świadczą następujące cyfry: przy objętych statystyką Kółkach istniało sklepików: 707, z tej liczby: 368 sklepów prowadzono w własnym zarządzie Kółek, 240 było wydzierżawionych, 99 sklepów używało tylko firmy Kółka a stanowiły własność i przedsiębiorstwa prywatnych jednostek. Udziały złożone na przedsiębiorstwa handlowe wynosiły: 411.517 K a z dzierżawy sklepów wpłynęło do kas Kółek rolniczych: 31.640 K. Trafiki posiadało: 344 sklepików Kółek, sprzedaż lub wyszynk wina prowadziło 381 sklepików Kółek, prawo sprzedaży napoi słodzonych miało 134 sklepików; 38 Kółek objęło w r. 1901 dzierżawę propinacyi. Zboża zakupiono w Kółkach za 21.183 K, jaj za 186 828 K. Budynki będące własnością Kółek były w r. 1901 ubezpieczone na kwotę 500.310 K, towary zaś w sklepach Kółek na kwotę 711.780 K. O ofiarności członków Kółek objętych statystyką świadczą cyfry ofiar złożonych za pośrednictwem Kółek na cele publiczne, mianowicie złożono na potrzeby kościołów kwotę: 23.957 K, na cele ogólnego dobra kwotę 9.779 K, łącznie tedy 33.736 K, która to kwota w porównaniu z sumą, jaką podała statystyka za r. 1900: 20.393 K, wykazuje wzrost znaczny.

Cyfry te przedstawiając wyniki działalności 65% ogółu Kółek rolniczych, fungujących prawidłowo, świadczą, jakiemi ogniskami ekonomicznego i moralnego dźwigania się ludności włościańskiej są Kółka.

Z kolei przechodzimy do przedstawienia w głównych przynajmniej zarysach działalności Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych, działalności, która obok kontroli nad poszczególnemi Kółkami, obok pomocy dla nich, ma też na celu dawanie inicyatywy do podejmowania wspólnych, zbiorowych akcyi, których wymagają już to ekonomiczne, już moralne interesa ogółu jednostek skupiających się w Kółkach rolniczych. Działalność ta zarządu obejmowała jak w latach ubiegłych tak i w roku omawianym działy: rolniczy, handlowy, ogólno ekonomiczny obejmujący sprawy kredytowe, sprawę organizacyi stowarzyszeń i przedsiębiorstw tworzonych przy Kółkach, i wreszcie dział podniesienia oświaty i moralności wśród członków Kółek. Kolejno podnosimy najważniejsze momenty działalności Zarządu na tych polach.

W dziale rolniczym, jak to już zaznaczono w poprzednich sprawozdaniach o tym przedmiocie, skierowano obecnie (od r. 1900) działalność Zarządu głównego do urządzania pól doświadczalnych na małej własności, które nie mają służyć do przeprowadzania studyów nad tą lub ową odmianą zbóż, lecz których celem jest proste praktyczne badanie, która z odmian zboża, które próbom już poddane zostały, najlepiej się nadaje do warunków pewnej okolicy. Przy doświadczeniach dobierano tedy odmiany, o których wiadomem było, że najłatwiej dadzą się przystósować do gleby i warunków klimatycznych danej miejscowości a przyjęto przy całem postępowaniu za zasadę, że prócz zmiany nasienia nie należy zmieniać nic, ani uprawy, ani nawożenia, ani czasu i sposobu zasiewu, w ten tylko bowiem sposób można było pozyskać pierwszych zwolenników prób na małej własności. Wątpliwości, jakie w początkach akcyi podnoszono, czy małorolna ludność potrafi zrozumieć cel, do którego zakładenie pól próbnych zmierza, okazały się już w początkach nieuzasadnionemi, małorolna bowiem ludność nie tylko cel ten pojęła, ale, jak podnosi Zarząd Główny Towarzystwa w swem sprawozdaniu, zajęła się tą sprawą nadzwyczajnie tak, że już przy zaprowadzaniu pierwszych prób z nawozami sztucznemi na łąkach zgłoszeń rolników gotowych oddać swe grunta pod próby było kilkadziesiąt a przy zakładaniu pierwszych pól próbnych z zbożami jaremi zgłoszeń wpłynęło tyle, że zaledwie połowę można było uwzględnić. Zainteresowanie się tą sprawą ludności nie skończyło się — jak to zaznacza

sprawozdanie Zarządu — tam, gdzie można coś wziąć, ale objawiało się i dalej: prawie wszyscy przeprowadzający próby wypełnili swe czynności przy polach skrupulatnie, znaczna ich większość nadesłała wymagane sprawozdania, a Zarząd podnosi nadto z naciskiem fakt, że znaczna część gospodarzy, u których próby przeprowadzono, poczuła się z własnej ochoty, bez nacisku ze strony towarzystwa do obowiązku zwrotu części kosztów poniesionych na próby. Szczęśliwie zatem zdołano wybierając powyższą drogę postępowania, utrafić w potrzebę ludności, obudzić wśród włościaństwa zajęcie się nią o wiele żywsze, niż dawnemi lustracyami gospodarstw. Sprawozdanie Towarzystwa podaje o wynikach, osiągniętych na polach próbnych bardzo ciekawe i zajmujące dla rolników zestawienia tychże wyników (str. 12—32 sprawozdania z czynności Towarzystwa Kółek rolniczych za r. 1901) w r. 1901 osiągniętych, których nie podobna przedrukowywać, Wydział krajowy poprzestaje tedy na zaznaczeniu, że pól próbnych z zbożami ozimemi urządzono 18 o powierzchni 20 morgów, takichże pól z zbożami jaremi założono 128 a mianowicie 75 z owsem na 69 morgach, 53 z jęczmieniem na $47^1/_2$ morgach, że wreszcie doświadczeń z nawożeniem łąk podjęto 75 w różnych okolicach kraju. Nadto podjęto 2 próby doświadczeń nawozowych pod hreczkę w Łoszniowie, w powiecie trembowelskim, które jednak nie dały odpowiednich wyników, mimo znacznych kosztów dla Towarzystwa, tak, że obecnie postanowiono doświadczeń tych dalej nie prowadzić a odniesiono się z prośbą do rolniczo-chemicznej Stacyi doświadczalnej w Dublanach, by zechciała z swej strony podjąć przeprowadzenie doświadczeń w tej sprawie pierwszorzędnej doniosłości dla włościańskich gospodarstw na Podolu, uprawiających w znacznej ilości hreczkę. Sprawozdanie Zarządu głównego o tej części jego działalności kończy się poglądem na czynności podjęte z końcem r. 1901 a mające na celu dalsze przeprowadzenie akcyi tej w r. 1902. Z tego ustępu podajemy do wiadomości Wys. Sejmu jedynie najważniejsze szczegóły, przekonujące o tem, że akcya w r. 1902 nie doznała zastoju, lecz owszem rozwinęła się znacznie. Z jesienią r. 1901 założono w 18 powiatach pola próbne z odmianami zbóż ozimych, a mianowicie: 18 pól z żytem, 19 pól z pszenicą; prób z nawozami sztucznemi na łąkach założono 71 w 29 powiatach; pól próbnych z odmianami zbóż jarych założono w 33 powiatach: 138 a to: 75 z owsem a 63 z jęczmieniem. Prócz tych przygotowawczych czynności dla akcyi r. 1902, zwrócono uwagę włościan na pożyteczność uprawy mało u nas rozpowszechnionej seradelli, wybornej rośliny pastewnej zwłaszcza na gruntach lekkich i sapach. Celem zachęcenia do tej uprawy i dania włościanom sposobności zapoznania się z nią wezwano Kółka rolnicze w powiatach: Niskim, Kolbuszowskim, w południowej części pow. Tarnobrzeskiego, Mieleckiego, Jaworowskiego i wschodniej części powiatu: Mościskiego, do zgłaszania się o nasienie seradelli, którego Towarzystwo gotowem było dostarczyć bezpłatnie po 25 klgr., to jest na obszar 1 morga, na Kółko. Zgłoszenia z tych właśnie powiatów nie wpłynęły zbyt licznie. Ogółem rozdano 930 kgr. nasienia, które wzięły Kółka wymienionych wyżej powiatów w liczbie 23. W zamian za uzyskane nasienie mają Kółka nadesłać z jesienią sprawozdania o udaniu się tego posiewu. Wreszcie podjął Zarząd główny także inicyatywę, mającą na celu zachęcenie do odświeżenia nasienia ziemniaków na odmiany szlachetne z nowych hodowli. Rozdano mianowicie w okolicy Lwowa 5 Kółkom 800 kg. ziemniaków z 4 odmian a mianowicie: z bardzo wczesnych „Lech“, z średnich: „Krakus“ i „Gracya“, z późnych: „Taczała“. Odbiorcy zobowiązali się zasadzić ziemniaki w równych warunkach a po zbiorze zdać szczegółowo sprawę z wyników osiągniętych.

Działalność Zarządu głównego na polu podniesienia rolnictwa nie ogranicza się do urządzania pól próbnych, lecz obejmuje także pośrednictwo w nabywaniu: nasion, nawozów sztucznych i narzędzi rolniczych. W pośrednictwie w nabywaniu nasion ma akcya Zarządu głównego 2 cele na oku: 1. zwracanie uwagi włościan na uprawę roślin użytecznych, głównie roślin pastewnych, 2. wyzwolenie nabywców nasion od wyzysku nieuczciwych handlarzy małomiasteczkowych, narzucających włościanom towar lichy

i nieodpowiedni, przez umożliwienie włościanom nabywania jak najlepszej jakości towaru pod jak najkorzystniejszymi warunkami. Zadanie pierwsze spełniał zarząd przez ogłaszanie artykułów odpowiednich i pouczeń w „Przewodniku“ jak np. o esparcecie, przelocie, seradelli, lucernie, burakach i marchwi pastewnych, bulwach i t. d, tudzież przez to, że przeznaczał pewną kwotę, już to na zakupno nasion, których upowszechnienie uznał za pożyteczne, celem rozdawania ich bezpłatnie, już to na uprzystępnienie ceny nasion włościanom. Zużyta na te cele w r. 1902 kwota przeniosła kwotę 2000 K. Zadanie drugie, niewątpliwie znacznie trudniejsze — a o trudnościach tych znaleść można w sprawozdaniu Zarządu głównego ciekawe szczegóły — spełniał Zarząd w roku 1901 przez zwracanie uwagi włościan na wyzysk i oszustwa, jakich ofiarą padają, zakupując nasiona niekontrolowane przez kraj. Stacyę botaniczno-rolniczą i nie gwarantowane. Z drugiej strony starał się Zarząd uzyskać ulgi w cenie u dostawców nasion, a gdy te nie były dość wydatne, wpływał na obniżkę ceny, pokrywając pewien jej procent z własnych funduszów. W r. 1901 głównym artykułem działalności pośrednictwa Zarządu było nasienie koniczyny czerwonej. Zakupiono tego nasienia dla Kółek 13.200 kg. przeważnie plombowanej przez kraj. Stacyę doświadczalną botaniczno-rolniczą, przyznając z funduszów Towarzystwa subwencyę wysokości 7·7% czyli 10 koron na worek tego nasienia. Zarząd podnosi w swem sprawozdaniu, że usiłowania podjęte w kierunku szerzenia wśród ludu przekonania o pożyteczności zakupywania nasion kontrolowanych i to w większych ilościach za wspólnie do Zarządu wnoszonemi zgłoszeniami, odniosły już pożądany rezultat, czego wyrazem są zgłoszenia na r. 1902 uskutecznione a z wiosną tegoż roku zgłoszone. Zarząd wskutek tych zgłoszeń zakupił: 30801 kg. koniczyny dla Kółek, mimo że z powodu braku funduszów mógł w tej ilości przyznać subwencyę tylko przy zakupnie 25.000 kg. i to tylko w wysokości 5% ceny, resztę zaś: 5.800 kg. zakupiły Kółka bez subwencyi. Podobnie jak w sprawie zakupna nasienia koniczyny rozwija się też stopniowo pośrednictwo Zarządu przy innych nasionach a w r. 1901 zwłaszcza przy zakupnie nasienia lnu, które dzięki poparciu obu Towarzystw gospodarskich w kraju, mógł Zarząd pod dogodnemi dla włościan warunkami przeprowadzić. Oto szereg cyfr z wykazu zamówień nasion na sezon wiosenny r. 1902, ilustrujących ten rozwój działalności.

Zamówienia na koniczynę czerwoną wyniosły od 139 Kółek: 30.801 kg., na inne konicze od 9 Kółek: 365 kg., na lucernę od 12 Kółek: 167 kg., na esparcetę od 1 Kółka 5 kg., na seradellę od 4 Kółek: 160 kg., na przelot od 1 Kółka: 2 kg., na różne trawy od 16 Kółek: 345 kg., na buraki pastewne od 46 Kółek: 1.200 kg., na marchew pastewną od 8 Kółek: 29½ kg, na kukurudzę od 7 Kółek: 439 kg., na sorgo od 2 Kółek: 20½ kg, na sporek olbrzymi od 1 Kółka 20 kg., na łubiny od 2 Kółek: 250 kg. na żyto jare, jęczmień i owies od 7 Kółek: 1.315 kg., na groch i wykę od 2 Kółek: 150 kg., na len inflancki od 40 Kółek: 386 worków i 14 garncy. Ogół tych zamówień wyniósł kwotę: 56.364 koron 84 gr. a subwencya, jaką Zarząd mógł przyjść z pomocą zamawiającym, przedstawia kwotę 2.079 K 84 gr.

Podobnie rozwija się też zakupno nawozów sztucznych za pośrednictwem Zarządu głównego, obejmując — acz powoli — coraz szersze warstwy ludności, które zaczynają się przekonywać, że nawozy sztuczne kupowane tanio i z znacznemi ulgami kredytowemi u handlarzy prowincyonalnych i agentów firm, nie poddających się kontroli, są ze względu na swą wartość najdroższemi. Usiłowania Zarządu Głównego, by uzyskać opusty w cenie nawozów sztucznych dla członków Kółek, zostały o tyle uwieńczone pomyślnym skutkiem, że przy zakupnie znaczniejszych ilości odrazu uzyskuje się opusty w cenie bądź co bądź dość wydatne. Trudność stanowi sprawa kredytowania ceny, której na razie nie można rozwiązać tak pomyślnie, by także ci członkowie Kółek, którzy nie mogą ceny uiścić od razu, mogli ze zniżek uzyskanych korzystać. Kwestyi tej nie może Zarząd Główny rozwiązać sam, nie może bowiem w braku funduszów własnych uiszczać ceny w zastępstwie kupujących, ani dawać za nich po-

ręki, któraby mogła Towarzystwo na straty narazić, słusznie jednak stara się temu stanowi rzeczy zaradzić, propagując myśl, by lokalne instytucye kredytowe a zwłaszcza Spółki oszczędności i pożyczek, jako znające stosunki majątkowe swych członków, udzielaniem kredytu na wspólnie przez członków za pośrednictwem Zarządu głównego Towarzystwa Kółek rolniczych zakupywane nawozy przyczyniły się do rozwiązania tej sprawy z korzyścią dla swych członków. Zarząd główny zakupił dla członków Kółek w jesieni r. 1901 i z wiosną r. 1902 wagonów żużli różnoprocentowych 61, wagonów mąki kościanej $11^1/_2$, superfosfatu mineralnego wagonów 3, kainitu wagonów $5^3/_4$ i 350 kg. saletry, czyli razem $81^1/_4$ wagonów nawozów sztucznych.

Pośrednicząca działalność Zarządu głównego obejmuje także zakupno maszyn i narzędzi rolniczych. W r. 1901 zamówiły Kółka te za pośrednictwem Zarządu głównego maszyn i narzędzi rolniczych za cenę 12.137 koron 30 gr., przy której uzyskały opust w kwocie 2 092 K 82 g. czyli 17·2% od ceny sprzedażnej. Obok sieczkarń i młocarń, na które do niedawna ograniczały się zamówienia członków Kółek, występuje już obecnie coraz częściej zapotrzebowanie ulepszonych narzędzi do uprawy roli służących. Zarząd główny podnosząc ten pocieszający objaw podnoszenia się uznania konieczności poprawy mechanicznej kultury roli, kreśli w swem sprawozdaniu trudność walki, jaką w sprawie zakupna maszyn przez włościan prowadzić musi z agentami firm, wyrabiających specyalną markę tych maszyn dla chłopów galicyjskich a narzucających włościanom swój bezwartościowy towar, walki, którą Zarząd prowadzić może jedynie przy pomocy artykułów, zamieszczanych w „Przewodniku“ i pouczeń udzielanych okolicznościowo przez swych inspektorów rolniczych. Odnosi ona jednak powolne i stopniowe zwycięstwa. Zamówienia z roku na rok wzrastają, jak tego dowodzi nietylko porównanie wyniku r. 1901 z dawniejszemi latami, ale także ruch, jaki wykazują zamówienia na maszyny z wiosną 1902 r. czynione, które do 1. czerwca dały 721 maszyn i narzędzi sprzedanych za cenę 28.051, przy czem kupujący zyskali na tem zakupnie około 40%.

Zanim skończymy szkic działalności Zarządu głównego w dziale rolniczym, wspomnieć nam trzeba bodaj w paru słowach, że dział ten obejmuje jeszcze subwencyonowanie gnojarni, krzewienie melioracyi rolnych, krzewienie i lustracye Spółek mleczarskich i czynności zmierzające do podniesienia sadownictwa. W sprawozdaniu podnosi Zarząd, że odnośnie do sprawy subwencyonowania gnojarni wzorowo urządzonych Zarząd w r. 1901 udzielił subwencyi na ten cel tylko w 2 wypadkach a działalność swą w tej sprawie skierował obecnie na inne niż dotąd tory, przekonawszy się, że subwencyonowanie w dotychczas przyjęty sposób nie prowadzi dość skutecznie do celu. Obecnie zebrał Zarząd główny cały szereg opisów postępowauia z gnojem, praktykowanego w kraju, a stwierdziwszy na ich podstawie, że największe zacofanie w sposobie obchodzenia się z gnojem panuje w powiatach: Wieliczka, Nisko, Kolbuszowa, Mościska, Sambor i Sokal, postanowił swą akcyę pouczania i subwencyonowania postępu skoncentrować na te powiaty. Rozpisano więc w „Przewodniku“ konkurs na nagrody za ulepszenia przy obchodzeniu się z gnojem przeprowadzone w gospodarstwach członków Kółek w tych 6 powiatach. W ten sposób zamierza Zarząd wyznaczaniem corocznych nagród oddziaływać stopniowo na gospodarstwa włościańskie w całym kraju. Odnośnie do krzewienia myśli podejmowania melioracyi rolnych wśród włościan działał Zarząd przez: 1. zamieszczanie w „Przewodniku“ odpowiednich artykułów; 2. żywe słowo inspektorów rolniczych, mających w czasie swych podróży niejednokrotnie sposobność zwrócenia uwagi na korzyści, jakieby drenowanie przynieść mogło gospodarstwu i pouczenia o sposobie postępowania; 3. przez udzielanie wskazówek i informacyi pisemnych. Z inicyatywy Zarządu w r. 1901 zdrenowało 25 Kółek 757 morgów a Zarząd sądzi, że w r. 1902 ruch na tem polu znacznie się wzmoże. Odnośnie do sprawy podniesienia mleczarstwa polecił Zarząd główny jednemu z inspektorów rolniczych zwiedzenie kolejne tych wszystkich miejscowości,

w których już to są czynne mleczarnie Kółek, już to są projektowane, celem zbadania nietylko samej fabrykacyi i wogóle technicznej przeróbki mleka na masło lub sery, lecz także warunków hodowli bydła, zbadanie sposobu żywienia bydła i poznania tych wszystkich czynników, które z hodowlą stoją w związku a więc: produkcyi paszy, urządzeń stajennych, gnojarni i t. d. Lustracye te połączone z pouczeniami ludności wykonano w r. 1901 w 19 miejscowościach, w których Kółka rozwinęły działalność na polu mleczarstwa.

Akcya Zarządu głównego mająca na celu popieranie rozwoju sadownictwa wśród członków Kółek przybrała w roku objętym sprawozdaniem żywsze niż dotychczas tempo. Z jednej strony było to wynikiem żywszego zainteresowania się ludności włościańskiej tą gałęzią gospodarstwa, z drugiej stoi niewątpliwie w związku z faktem, że Zarząd główny pozyskał na asystenta w oddziale rolniczym swego biura, siłę dla sadownictwa fachową, mogącą wykładami na zebraniach i pouczeniami szerzyć zachętę wszędzie, gdzie warunki miejscowe odpowiadają podniesieniu sadownictwa. W r. 1901 odbyły się wykłady o sadownictwie na zebraniach powiatowych Kółek rolniczych w Tłumaczu, Rzeszowie, Monasterzyskach i Szczercu, tudzież na zebraniach Oddziałów Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, w Stryju i Jarosławiu. Nadto odbyły się wykłady o sadownictwie w 6 Kółkach powiatu Lisko, w 4 Kółkach pow. Łańcuckiego, w 5 Kółkach powiatu Brzeskiego, w 5 Kółkach powiatu Bocheńskiego, w 3 Kółkach powiatu Mościskiego i w jednem Kółku powiatu Lwowskiego, razem w 24 Kółkach, w których zamiłowanie do sadownictwa i sprzyjające warunki gleby i klimatu wskazywały, że akcya ta nie pójdzie na marne. Nadto urządził Zarząd główny popularne kilkudniowe kursa sadownicze w Żegocinie w pow. Bocheńskim, w Klimkówce w pow. Sanockim i w Olesku w pow. Złoczowskim. Wreszcie zaznaczyć należy, że Zarząd główny podjął się też udzielania wskazówek co do zakupna drzewek owocowych i sadzonek i pośredniczy w tych zakupnach, dział ten jednakże czynności w r. 1901 nie rozwinął się jeszcze wydatniej.

Działalność zarządu głównego na polu handlowem skierowaną była z jednej strony do wprowadzenia w życie postanowień instrukcyi dla sklepów Kółek rolniczych, wydanej w r. 1900 w celu prawnego uregulowania stosunku między sklepami a zakładającemi je Kółkami, tudzież w celu określenia norm, wedle których przedsiębiorstwa sklepowe Kółek winny być prowadzone, z drugiej strony miała — jak w latach poprzednich — zadanie wykonywania nad sklepami kontroli i nadzoru, udzielania prowadzącym je Kółkom rad i wskazówek tudzież pomocy w celu usunięcia trudności, jakie się nastręczać mogą już to w prowadzeniu sklepu, już w prowadzeniu rachunków przedsiębiorstw handlowych ludziom, którzy znajomości świata handlowego, nie będąc z kupcami zawodowymi, nie mają, którzy też nie są zawodowo z prowadzeniem ksiąg obeznani. Pierwsze zadanie wprowadzenia w życie wspomnianej instrukcyi spełniał i spełnia Zarząd powoli i stopniowo nie chcąc zbyt energicznem postępowaniem narażać na szwank wielu handlowych przedsiębiorstw po wsiach, któreby mogły upaść lub poważnie się zachwiać w razie innego postępywania. Uznając w instrukcyi przez się wydanej, że sklepy noszące firmę sklepów Kółek rolniczych winny być prowadzone jako przedsiębiorstwa spółkowe na rachunek członków Kółka, nie powinny zaś być nigdy prywatnej jednostki własnością, wyjątkowo zaś mogłyby być wydzierżawiane na korzyść Kółka, nie może Zarząd jednakże wypuścić z swej opieki tych licznych sklepów, które są wydzierżawione wprawdzie, bo w kółkach odnośnych nie ma dość jednostek, któreby się prowadzeniem ich zająć mogły, ale które prowadzą handel uczciwie, nie może też z całą stanowczością występować przeciw sklepom będącym prywatną własnością jednostek, a firmę Kółek noszącym, jeśli właściciele prowadzą handel uczciwie i rzetelnie. Organa Zarządu w jednym w drugim wypadku badają stan rzeczy, przedstawiają korzyści, jakie przynosi prowadzenie sklepu Kółku w własnym zarządzie, starają się, gdzie przeprowadzenie zmiany stanu stanu rzeczy jest na razie niemożliwem, przeprowadzić w umowie dzierżawnej zmiany, zapewniające

Kółku możność wywierania wpływu na sposób prowadzenia sklepu i zapewnienia mu odpowiednich korzyści finansowych od dzierżawiącego. Tam, gdzie sklep stał się prywatną własnością jednostki, a gdzie między jego właścicielem, używającym firmy Kółka, a Kółkiem utrzymała się pewna łączność działania dla wspólnego celu, tam organa Zarządu starają się ten dotychczasowy luźny stosunek zamienić na dzierżawny przez to, że Kółko i jego członkowie składają na przedsiębiorstwo udziały i w ten sposób odzyskują na nie wpływ. Gdzie właściciel sklepiku nie poczuwa się do żadnych obowiązków wobec Kółka, z którego firmy korzysta, lub gdzie tej firmy nadużywa, utrudniając nawet działalność Kółka, tam rzecz prosta występuje Zarząd z całą energią przedsiębiorąc kroki, które z firmy sklepiku firmę Kółka usuwają.

Co do lustracyi handlowych podaje sprawozdanie wiadomość, iż 3 lustratorów zlustrowało w r. 1901: 231 Kółek. W 134 Kółkach prowadzone były sklepiki jako przedsiębiorstwo spółkowe w myśl wspomianej instrukcyi, w 41 sklepiki były wydzierżawione, w 31 wypadkach były sklepiki prywatną własnością jednostek używających tylko firmy Kółka, w 13 wypadkach sklepiki upadły, w 6 wypadkach lustracye były właściwie pouczeniem, czy są warunki założenia sklepiku i jakby go należało zorganizować.

W 134 sklepikach prowadzonych jako spółkowe przedsiębiorstwa Kółek wynosił obrót roczny: 3,397.520 K; wartość towarów znalezionych podczas lustracyi, obliczona po cenie zakupna lub po cenie sprzedaży lecz z odtrąceniem 20%, wynosiła: 326,036 K; inwentarze sklepowe i nieruchomości oszacowane były na 151.293 K; w udziałach złożono na te przedsiębiorstwa: 137.757 K. a ich fundusze rezerwowe wynosiły: 130.674 K, wierzytelności sklepów wynosiły: 231.073 K, a długi towarowe i pieniężne: 373.383 K, wreszcie gotówka w kasie wynosiła: 35.518 K. Wśród tych sklepów 107 wykazało nadwyżkę w łącznej kwocie 126.013 K, 27 sklepów niedobór w łącznej kwocie: 25.906 K. Na niedobór ten składa się przedewszystkiem suma: 12.288 K, jako strata jednego tylko sklepu (w Muszynie), gdzie po 10 latach pomyślnego rozwoju sklepu brak dozoru na miejscu i fachowego kierownictwa spowodował katastrofę, dalej niedobór w 1.979 K jednego z sklepów Kółek w pow. Chrzanowskim spowodowany niesumiennością sklepikarza, gdzie jednak szkoda da się powetować w krótkim czasie, a reszta niedoboru (w łącznej kwocie: 9.639 K) rozkłada się prawie równomiernie na 25 Kółek tak, iż przeciętny niedobór wynosi na Kółko: 385 K. Niedobory te są poczęści tylko wynikiem błędnej gospodarki lub niesumienności sklepikarzy, po części bowiem są one wynikiem sprostowań poprzednio przez Zarząd Kółek nieodpowiednio zestawionych bilansów.

W 41 Kółkach, których sklepy były wydzierżawione, wynosił obrót roczny: 232.200 K, a dzierżawcy wpłacili Kółkom tytułem rocznych czynszów: 5 456 K. Przeciętny czynsz dzierżawny za sklep wynosił 133 K.

Lustracye w interesie i na żądanie Kółek zamożniejszych przedsiębrane, dokonywane były za zwrotem części lub całego wydatku, jaki lustracya spowodowała. Zwroty te uczyniły w roku objętym sprawozdaniem: 995 K 40 gr.

Porównanie cyfr wyżej podanych z dawnymi, które przytoczono w zeszłorocznem sprawozdaniu o tym przedmiocie, wykazuje wzrost liczby sklepów w własnym zarządzie Kółek prowadzonych (134, gdy w r. zeszłym: 109) wzrost liczby sklepów Kółek wykazujących nadwyżki (107, gdy w r. zeszłym 90), wzrost obrotu rocznego (3,397.520 K, gdy w roku zeszłym 2,693 910 K).

Drugą sprawę wchodzącą w ramę działalności handlowej Zarządu głównego jest sprawa utrzymania praktycznych kursów handlowych w Czernichowie, kształcących sklepikarzy wiejskich. Szkoła ta w r. 1901 rozwijała się prawidłowo kosztem 6.380 K. Uczniów było w r. 1901: 23. Z tych ukończyło cały kurs czteromiesięczny: 19 a 4 przeszło na drugi oddział z rokiem 1902. Z 19 uczniów ukończonych 12 jest zajętych w sklepikach wiejskich, jeden jest w sklepie w mieście powiatowem, 2 jest chwilowo bez zajęcia a 4 nie podało zarządowi kursów wiadomości o tem, czy

znaleźli jakie zatrudnianie. 22 uczniów korzystało z stypendyów, które im Zarząd główny przyznał z zasiłku, jaki na ten cel otrzymuje od fundacyi ś. p Dra Towarnickiego.

Mimo starań Zarządu głównego nie można było w roku objętym sprawozdaniem przeprowadzić myśli urządzenia wędrownych kursów handlowych, nie zebrało się bowiem nigdzie dostatecznej liczby kandydatów chcących korzystać z nauki na takim kursie.

Niżej przedstawiamy sprawozdanie z rozdawnictwa pożyczek z pożyczkowego funduszu, utworzonego przez Wysoki Sejm dla podniesienia działalności handlowej wśród ludności włościańskiej, tu więc zaznaczamy jedynie, że i w tej sprawie korzystał Wydział krajowy z współdziałania Zarządu Głównego Towarzystwa Kółek rolniczych, który wszystkie prośby o pożyczki badał i przedstawiał Wydziałowi krajowemu wnioski co do ich uwzględnienia.

Omawiając oba powyższe działy czynności Zarządu Głównego Towarzystwa Kółek rolniczych: rolniczy i handlowy, mieliśmy sposobność potrącić niejednokrotnie o działalność tego Zarządu na polu organizacyi assocyacyi ludności wiejskiej już to o celach wytwórczych wprost, już o celach kredytowych, tu więc zaznaczamy tylko, że działalność Zarządu mająca na oku przygotowanie gruntu dla organizacyi stowarzyszeń i spółek włościańskich w roku objętym sprawozdaniem nie tylko nie osłabła lecz raczej się rozwinęła. Zarząd Towarzystwa Kółek nie ustając w popieraniu działalności kraju na polu krzewienia Spółek oszczędności i pożyczek, zajmował się — jak o tem już wspomniano — sprawą badania warunków dla tworzenia Spółek melioracyjnych i udzielaniem odpowiednich pouczeń i informacyi, Spółek mleczarskich, sadowniczych i owocarskich, Spółek wspólnego zakupywania nasion i nawozów sztucznych, mogących powstawać obok Spółek kredytowych, a nadto podjął też za inicyatywą swego członka Dra Franciszka Stefczyka, myśl propagowania wśród członków Kółek nowego typu assocyacyi rolniczej, jaki stanowią rozpowszechnione już w Niemczech rolnicze Spółki magazynowe. Uznając wielką doniosłość tej akcyi, dążącej do wyzwolenia włościan od wyzysku małomiasteczkowych kupców zbożowych, wydał Zarząd główny treściwą broszurę Dra Stefczyka pod tytułem: „Rolnicze Spółki magazynowe“ i wziął inicyatywę w zwoływaniu zgromadzeń po powiatach, na których z sprawą tworzenia takich Spółek możnaby szerokie warstwy włościaństwa zapoznać. Pierwsze takie Zgromadzenie odbyło się w początkach r. 1902 w Bochni i uchwaliło Spółkę magazynową zawiązać a akcya dalsza mająca zebranie odpowiedniej ilości udziałów na celu jest w toku.

Na koniec przechodzimy do działu czynności Zarządu Towarzystwa na polu p o d n i e s i e n i a o ś w i a t y i w i e d z y w ś r ó d członków Kółek. Zarząd działa tu, pomijając demonstracye i pouczenia na polach doświadczalnych w zakresie rolnictwa i lustracye w zakresie handlu wiejskiego, przez: 1. wydawnictwa, a to dziełek treści ekonomicznej i Przewodnika Kółek rolniczych, 2. popieranie rozwoju czytelń i biblioteczek przy Kółkach. W roku objętym sprawozdaniem wydał Zarząd Towarzystwa następujące broszury: 1. „Kilka słów o pastwiskach“ napisał T. J. P., 2. „Wyrób win z jagód i owoców“, napisał Z. Jałbrzykowski, 3. „Wskazówki dla włościan w sprawach spadkowych i opiekuńczych“, napisał J. Tałasiewicz, 4. „Rolnicze Spółki magazynowe“ napisał Dr. Fr. Stefczyk i 5. „O sianożęciach“ napisał T. J. P. (po rusku). Broszury te sprzedawane po cenach nader przystępnych (od 6—40 gr.) rozeszły się w znacznej liczbie, a to tem więcej, że podane pod 1. 2. i 5 zaleciła Rada szkolna krajowa do bibliotek szkolnych szkół typu wiejskiego. Zarząd w r. 1901 zasilił Biblioteczki Kółek wydawnictwami, które zakupił za kwotę 448 K 12 gr., licząc w tem już i czasopisma. Nadto informował Zarząd w „Przewodniku“ dla Kółek kółka i ich członków o nowo wydanych książkach zasługujących na rozpowszechnienie, ułatwiając ich zakupno w ten sposób, iż Zarząd nabywa książki użyteczne w większych ilościach a uzyskany opust w cenie odstępuje go nabywcom. Głównym środkiem podniesienia oświaty wśród członków Kółek jest wydawany przez Zarząd „Przewodnik Kółek rolniczych“, jedyne pismo fachowo-rolnicze dla ludu, w którem obok artykułów zawie-

rających wskazówki w sprawach rolniczych, gospodarskich i ogólno ekonomicznych znajdują czytelnicy nadto wiadomości i pouczenia w przeróżnych sprawach dla włościan żywotnych, z wyjątkiem jedynie spraw politycznych, których Przewodnik nie dotyka wcale. W ostatnich czasach powiodło się Redakcyi obudzić głębsze zainteresowanie się sprawą „Przewodnika“ wśród członków Kółek, zachęcić ich do zamieszczania w Przewodniku ich poglądów w licznych sprawach gospodarskich w pismie omawianych, poglądów, które nie tylko są pewnym probierzem, o ile udzielane w artykułach rady i wskazówki zostały należycie zrozumiane i ocenione wśród interesowanych gospodarzy wiejskich i o ile okazały się wśród różnych warunków praktycznemi, ale nadto niejednokrotnie dostarczają Redakcyi i Towarzystwu cennego materyału do podjęcia jakiejś akcyi w nowym kierunku. Doświadczenie poucza, że głosy włościan zamieszczane w rubryce: „Głosy ze wsi“ mają też ten dodatni skutek, że włościanin prędzej i łatwiej wierzy słowom innego włościanina, opartym na doświadczeniu niż wywodom osób, których działalności na roli nie widział, głosy te więc są silnym bodźcem poparcia rad i wskazówek w pismie zamieszczanych. Wymiana myśli z czytelnikami w ten sposób osiągnięta wiąże też czytelników z pismem i Towarzystwem silniej i skuteczniej. „Przewodnik“ zyskuje też coraz szersze koła czytelników. Gdy w r. 1898 liczba prenumeratorów wynosiła 552, to w r. 1901 osiągła 1.480, a więc bez mała się potroiła. Mimo tego koszta wydawnictwa — przy cenie prenumeraty 2 K — przenoszą znacznie dochody z prenumeraty i ogłoszeń i mimo ofiarności współpracowników, których honorarya w r. 1901 wyniosły tylko 70 K, wydawnictwo ma jeszcze niedobór znaczny, którego subwencya przez Wysoki Sejm obecnie przyznana nie pokrywa, lecz który ciąży na funduszach Towarzystwa.

Przedstawiwszy działalność Towarzystwa Kółek rolniczych we wszystkich działach przez Wysoki Sejm subwencyonowanych, Wydział krajowy zaznacza, że działalność tę uznaje za nader skuteczną i cenną i że dał temu wyraz w swych zeszłorocznych wnioskach, zawartych w preliminarzu budżetu krajowego na r. 1902, podnoszących bardzo znacznie, bo o 11.900 K, stałe subwencye kraju dla Towarzystwa, a przez Wysoki Sejm w uchwałę zamienionych. Jeśli wobec tego uznania Wydział krajowy, mając w uchwałach Wysokiego Sejmu u wstępu pod I. i IV. przytoczonych polecenie, by „otoczył swą opieką Towarzystwo Kółek rolniczych“ i „by wziął pod rozwagę możliwe podwyższenie subwencyi dla tego Towarzystwa“, nie przedkłada Wysokiemu Sejmowi obecnie wniosku podwyższenia subwencyi, to czyni to przedewszystkiem dlatego, iż stan finansów kraju niepomyślny, nakazywał Wydziałowi krajowemu, jak największą oględność w preliminowaniu wydatków, wskutek czego musiały nawet wnioski o subwencye dla najużyteczniejszych instytucyi, uledz w preliminarzu na r. 1903 znacznej redukcyi, a dalej także dlatego, że sądzi, iż działalność Towarzystwa winna się rozwijać stopniowo, bez gwałtownych skoków a wobec podwyższenia subwencyi w budżecie r. 1902, jak na nasze stosunki znacznego, byłoby podwyższenie subwencyi już na r. 1903 przyspieszeniem tempa rozwoju zbyt nagłem. Nadto musi Wydział krajowy zaznaczyć, iż subwencya kraju dla Towarzystwa Kółek rolniczych w wysokości przyznanej na r. 1902 stanowi wobec sumy wydatków, jaką wykazuje zamknięcie rachunków za rok 1901: 57.941 K, 55·22% tejże sumy, nie licząc subwencyi na wydawnictwo „Przewodnika“, podczas gdy subwencye ze skarbu państwa płacone bądź bezpośrednio bądź pośrednio, licząc w tem 6.400 K przyznane w r. 1902 na lustracye i kursa handlowe, wynoszą razem tylko 17.960 K, czyli stanowią tylko 30·89% wyżej podanej sumy wydatków Towarzystwa w r. 1901, i gdy dochody własne Towarzystwa, w r. 1901: 10.590 K, stanowiły tylko 33·30% subwencyi krajowej a 18·27% ogólnej sumy wydatku. Cyfry te wskazują zdaniem Wydziału krajowego, że przedewszystkiem należy uzyskać wydatniejszą subwencyę ze skarbu państwa, o co też Wydział krajowy odniósł się do c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 25. lipca 1902 LW. 50.160 i nie wątpi, że w uznaniu pożytecznej działalności Towarzystwa c. k. Rząd

przyzna mu wydatniejszą pomoc niż dotąd a dalej, mniema Wydział krajowy, że należy dążyć do podniesienia własnych dochodów Towarzystwa przez ściślejsze finansowe związanie poszczególnych Kółek z centralnym organem Towarzystwa, wprowadzając umiarkowane, do stosunków naszych zastosowane opłaty Kółek na pokrycie bodaj w części kosztów działalności tego organu. Wydział krajowy nie wątpi, że działalność Zarządu głównego jest, jak należy, przez Kółka oceniana, mniema tedy, że zmiana ustroju Towarzystwa w powyżej zaznaczonym kierunku nie powinna natrafić w łonie Towarzystwa na opozycyę a oczywiście czynniki wyższe, jak: kraj i Rząd tem hojniej będą skłonne popierać Towarzystwo, im dobitniej okażą czynniki bezpośrednio interesowane w działalności Towarzystwa ofiarność na cele utrzymania i rozwinięcia jego działalności, dając tem wyraz uznania dla jej pożyteczności.

Rozdawnictwo pożyczek z funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych.

W sprawozdaniu z czynności Departamentu III. Wydziału krajowego za czas od 31. grudnia 1900 do 1. stycznia 1901 r. (Aleg. 7. sprawozdań stenograficznych z I. sesyi VIII. peryodu sejmowego) podano daty o rozdawnictwie pożyczek z funduszu pożyczkowego, utworzonego przez Wysoki Sejm dla podniesienia handlowej działalności Kółek rolniczych i o stanie tegoż funduszu w czasokresie objętym powyższem sprawozdaniem. Obecnie przedstawia Wydział krajowy dane po dzień 30. listopada 1902 r.

Bilans funduszu za rok 1901 przedstawiał się, jak następuje:

1. Należytości czynne u Kółek	47.843 K	40 gr.
2. Zapas kasowy ulokowany w Banku krajowym	21.908 „	— „
Stan majątku zatem	69.751 K	40 gr.
Na który złożyły się:		
1. Dotacya krajowa w kwocie	68.000 K	— gr.
2. Przyrost dotacyi	1.751 „	40 „
Razem jak wyżej	69.751 K	40 gr.
Dochody funduszu w r. 1901 wynosiły:		
1. Dotacya z funduszu krajowego	6.000 K	— gr.
2. Zwroty pożyczek udzielonych Kółkom	20.490 „	53 „
3. Odsetki zwłoki	1 „	90 „
4. Odsetki od lokacyi w Banku	536 „	84 „
Razem	27.029 K	27 gr.
Wydatki w tymże czasie były:		
1. Pożyczki udzielone Kółkom	12.000 „	— „
2. Koszta administracyi w Banku	406 „	27 „
Razem	12.406 K	27 gr.

Nadwyżka dochodów wynosiła zatem: 14.623 K a gdy do niej doliczymy zapas kasowy z końcem r. 1900 ulokowany w Banku w kwocie 7.285 K, otrzymamy stan lokacyi w Banku z końcem r. 1901: 21.908 K.

Wedle przedłożonego przez Bank krajowy wyciągu z rachunku bieżącego funduszu pożyczkowego zamkniętego po dzień 30. czerwca 1902 r. wynosiły w temże półroczu:

A. Dochody funduszu:		
1. Ze spłaty rat pożyczek udzielonych	10.233 K	39 gr.
2. Z odsetek od ulokowanej w Banku gotówki.	261 „	73 „
Razem przeto	10.495 K	12 gr.
B. Wydatki funduszu:		
1. Wypłacone Kółkom pożyczki	18.300 K	— gr.
2. Wydatki administracyjne	3 „	12 „
Razem przeto	18.303 K	12 gr.

a gdy do dochodów wyżej wykazanych należy doliczyć zapas kasowy ulokowany z końcem r. 1901 w Banku w kwocie, jak wyżej wykazano: 21.908 K, to po potrąceniu sumy wydatków otrzymujemy sumę 14.100 K, która z dniem 30. czerwca 1902 r. stanowiła zapas gotówkowy funduszu ulokowany w Banku krajowym.

Bilansu za r. 1902 oczywiście w chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania zestawić nie można, będzie on bowiem przedłożony przez Bank krajowy dopiero z początkiem r. 1903 i objęty zamknięciem rachunków, które Wydział krajowy Wys. Sejmowi przedstawi za r. 1902. W okresie od 1. stycznia 1902 do 30. listopada 1902 wydał Wydział krajowy następujące promesy na pożyczki dla Kółek rolniczych:

Kółku rolniczemu:

w	Barwałdzie średnim (pow. Wadowice) na	1.000 K
„	Bażanówce (pow. Sanok) na	800 „
„	Bełzcu (pow. Rawa) na	200 „
„	Fehlbachu-Kobylnicy (pow. Jaworów) na . . .	1.000 „
„	Felsztynie (pow. Stary Sambor) na	1.500 „
„	Glińsku (powiat Żółkiew) na	800 „
„	Gródku (Przedmieście czerlańskie (pow. Gródek) na .	600 „
„	Kleczy górnej (pow. Wadowice) na	600 „
„	Lubatowej (pow. Krosno) na	800 „
„	Lublińcu (pow. Cieszanów) na	500 „
„	Łozowej (pow. Tarnopol) na	400 „
„	Łnkowicy (pow. Limanowa) na	1.000 „
„	Marcyporembie (pow. Wadowice)	1.000 „
„	Monasterzyskach (pow. Buczacz) na	800 „
„	Pawłosiowie (pow. Jarosław) na	1.000 „
„	Petrance (pow. Kałusz) na	800 „
„	Próchniku (pow. Jarosław) na	1.000 „
„	Radochońcach (pow. Mościska) na	600 „
„	Samborze (Spółce handlowej, Kółek roln.) na . . .	3.000 „
„	Sądkowej (pow. Jasło) na	400 „
„	Sołotwinie (pow. Żywiec) na	700 „
„	Stróży (pow. Myślenice) na	300 „
„	Wojaszówce (pow. Jasło) na	800 „
„	Zmiennicy (pow. Brzozów) na	300 „
	Razem . . .	19.900 K

Nadto wystawił Wydział krajowy następujące promesy dla Czytelni „Proświty“:

w	Strzelbicach (pow. Stary Sambor) na	800 K
„	Wierzbicy (pow. Rawa) na	800 „
„	Załużu (pow. Rohatyn) na	400 „
	Razem . . .	2.000 K

Łącznie tedy na podania, które po dzień 30. listopada 1902 wpłynęły, wydano 27 promes na łączną sumę 21.900 K. Prośby w tych 27 promesach uwzględnione opiewały na łączną sumę: 27.600 K. Wydział krajowy zredukował zatem żądania w prośbach tych zawarte o 20·66% a to głównie żądania o pożyczki w znaczniejszych kwotach, gdzie nie było dostatecznej pewności dla ich udzielenia, żądania zaś o pożyczki nie przenoszące 800 K uwzględnił Wydział krajowy w całej pełni.

Nie uwzględniono czterech próśb. Jedna z nich pochodziła od prowincyonalnego Towarzystwa spożywczego nie mającego nic wspólnego z handlem ludności włościańskiej i Kółkami rolniczemi, druga od Kółka rolniczego wprawdzie utworzonego jednak przez członków, którzy z rolnictwem nie mają nic wspólnego, trzecia była prośbą jednostki a nie Kółka, czwarta wreszcie zawierała żądanie udzielenia pożyczki na mleczarnię, zawiadomiono więc proszących, że na ten cel uzyskać mogą pożyczkę z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego. Odmownie załatwione prośby zawierały żądania pożyczek w ogólnej łącznej kwocie 11.400 K.

Po dzień zamknięcia niniejszego sprawozdania wypłacił Bank krajowy 32 promes bądź pozostałych z r. 1901 do zrealizowania, bądź wydanych w ciągu r. 1902 następującym Kółkom i Czytelniom „Proświty“:

Kółku rolniczemu	w	Barwałdzie	pożyczkę w kwocie .	1.000 K
„ „	„	Bażanowie	„ „ „ .	800 „
„ „	„	Chorostkowie	„ „ „ .	2.000 „

Kółku rolniczemu	w	Dobczycach	pożyczkę	w	kwocie	1.000 K
„ „	„	Fehlbachu-Kobylnicy	pożyczkę	w	kwocie	1.000 „
„ „	„	Felsztynie	pożyczkę	w	kwocie	1.500 „
„ „	„	Glińsku	„	„	„	800 „
„ „	„	Gródku	„	„	„	600 „
„ „	„	Kleczy górnej	„	„	„	600 „
Czytelni Proświty	w	Knihiniczach	„	„	„	600 „
Kółku rolniczemu	w	Lubatowej	„	„	„	800 „
„ „	„	Lublińcu	„	„	„	500 „
„ „	„	Łazowej	„	„	„	400 „
„ „	„	Łukowicy	„	„	„	1.000 „
„ „	„	Marcyporembie	„	„	„	1.000 „
„ „	„	Mikulińcach	„	„	„	2.000 „
„ „	„	Monasterzyskach	„	„	„	800 „
„ „	„	Pawłosiowie	„	„	„	1.000 „
„ „	„	Petrance	„	„	„	800 „
„ „	„	Poroninie	„	„	„	1.500 „
„ „	„	Radochońcach	„	„	„	600 „
Spółce handlowej	w	Samborze	„	„	„	3.000 „
Kółku rolniczemu	w	Sądkowej	„	„	„	400 „
Czytelni Proświty	w	Strzelbicach	„	„	„	800 „
„ „	„	Wierzbicy	„	„	„	800 „
Kółku rolniczemu	w	Wiśniczu Starym	„	„	„	400 „
Czytelni Proświty	w	Wołczyńcu	„	„	„	500 „
„ „	„	Wyszatycach	„	„	„	1.000 „
Kółku rolniczemu	w	Zagórzu	„	„	„	3.000 „
Czytelni Proświty	w	Załużu	„	„	„	400 „
Kółku rolniczemu	w	Zmiennicy	„	„	„	300 „
Czytelni Proświty	w	Żurowie	„	„	„	900 „
		Razem				31.800 K

Wydział krajowy udzielił prolongat w spłacie pożyczek w czterech wypadkach, zasługujących na uwzględnienie.

Pomoc z powodu klęski powodzi w r. 1902.

Uchwałą z dnia 12. lipca 1902 r. wstawił Wys. Sejm do budżetu krajowego na r. 1902 w Rubr. XVII. wydatków kwotę 100.000 K. na udzielenie pomocy ludności rolniczej nawiedzonej w zeszłym roku klęską powodzi. Fundusz ten pozostawiony został Wydziałowi krajowemu do dyspozycyi, celem zużycia go w okolicach kraju najbardziej klęską dotkniętych na bezzwrotne zapomogi w formie zasiłków pieniężnych lub dostarczenia ziarna na zasiewy, względnie przez dostarczenie zarobku przy robotach publicznych.

Na podstawie szczegółowych sprawozdań, otrzymanych z dwunastu powiatów położonych wyłącznie w zachodniej części kraju nad Wisłą i jej dopływami nabrał Wydział krajowy przekonania, że szkody wyrządzone powodzią w r. 1902 są dość znaczne i to nie tylko w plonach rolnych ale może stosunkowo nawet znaczniejsze w różnego rodzaju środkach komunikacyjnych. Jakkolwiek ogólna kwota szkód wyrządzonych przez powódź według poszczególnych obliczeń Wydziałów powiatowych dochodząca do sumy 5 milionów koron, mogłaby być za wysoko obliczoną, jak zwykle bywa w podobnych wypadkach, to jednak w każdym razie Wydział krajowy miał do dyspozycyi kwotę, która mogła zaspokoić tylko małą cząstkę rzeczywistych potrzeb. Skutkiem tego postanowił Wydział krajowy w zasadzie nie udzielać z funduszu 100.000 K. żadnych doraźnych zapomóg w gotówce, gdyż przy zastosowaniu tego rodzaju pomocy mniej by było gmin czy jednostek skutecznie wspartych a znacznie więcej niezadowolonych, którzy nie mogliby nic otrzymać z tego funduszu. Ponieważ zaś z drugiej strony szkody wyrządzone przez powódź na drogach powiatowych i gminnych, w mostach i na wałach rzecznych były w niektórych powiatach bardzo znaczne, a brak funduszów miejscowych nie pozwalał na natychmiastowe wykonanie tych robót, przeto Wydział kra-

jowy przedewszystkiem postanowił na te cele zużyć fundusz oddany do jego dyspozycyi, będąc przekonanym, że nie tylko przyczyni się najodpowiedniej do ogólnego dobra tamtejszych okolic, ale niemniej, że i najskuteczniej wspomoże miejscową ludność i to tę właśnie jej warstwę, która z powodu zubożenia poszukiwać będzie zarobku.

W myśl powyższego przedstawienia fundusz zapomogowy rozdzielony został w następujący sposób:

a) Na budowle wodne:

1. Wydziałowi powiatowemu w Krakowie na rowy osuszające celem odwodnienia niziny nadwiślańskiej między Dłubnią a granicą państwa . . . . . 10.000 K
2. Na zabudowanie potoku Młoszówka w powiecie Chrzanowskim . . . . . 6.000 „
3. Na osuszenie pastwiska w Jankowicach w pow. Chrzanowskim . . . . . 2.850 „
4. Na rowy osuszające w Kostrzu w pow. Wielickim . . . . . 5.000 „
5. Na budowę wału nadwiślańskiego w powiecie bocheńskim . . . . . 10.000 „
6. Na regulacyę Skawy w pow. wielickim . . 6.901 „ 78 gr
7. Właścicielom gruntów w Radwanie pow. Dąbrowski . . . . . 5.490 „
8. Na naprawę wałów nadwiślańskich na obszarze dworskim i w gminie Ochodzy w pow. Wielickim . . . . . 1.500 „
9. Na dokończenie robót regulacyjnych na potoku Sosnówce w pow. Wielickim. . . . 500 „

Ogółem na powyższe cele wydano łączną kwotę . 48.241 „ 78 „

b) Na naprawę dróg i mostów:

Pragnąc mieć jak najdokładniejsze wiadomości o szkodach wyrządzonych w komunikacyach, zażądał Wydział krajowy od wszystkich powiatów nawiedzonych klęską powodzi, szczegółowych wykazów uszkodzonych dróg i mostów. Na podstawie nadesłanych sprawozdań w stosunku do wielkości uszkodzeń, które obliczono w przybliżeniu na 800.000 K, jak niemniej i w miarę rozmiarów klęski powodziowej i wynikającej stąd potrzeby większej pomocy dla poszczególnych powiatów, Wydział krajowy udzielił następujące zasiłki na naprawę przerwanych komunikacyi:

Wydziałowi powiatowemu:

w Chrzanowie . . .	11.500 K.
„ Krakowie . . .	5.000 „
„ Białej	3.500 „
„ Wadowicach . .	3.500 „
„ Żywcu	3.500 „
„ Wieliczce . . .	3.000 „
„ Myślenicach . . .	2.000 „
„ N. Targu . . .	2.500 „
„ Bochni	2.000 „
„ Brzesku . . .	1.000 „
Ogółem wydano na ten cel	38.000 K.

c) Na doraźną pomoc:

Wydział krajowy rozporządziwszy na budowle wodne i drogowe kwotą 86.241 K. w wyjątkowych tylko wypadkach mógł udzielić pomocy w innej postaci. Między innymi na usilną prośbę Wydziału pow. krakowskiego wyasygnowaliśmy temu powiatowi kwotę 4000 K. na odbudowanie zniszczonych domów skutkiem powodzi w dwóch gminach tamtejszego powiatu. Włościanom gm. Kłokoczyn, dzierżawiącym łąki, które w r. 1902 pięciokrotnie woda zalała, udzieliliśmy zasiłku w kwocie 776 K na opłacenie czynszów. Wreszcie czterem drobnym dzierżawcom z powiatu wielickiego i dwom z powiatu krakowskiego udzielona została zapomoga w kwocie 2.000 K i 1.000 K., po sprawdzeniu poprzednio przez miejscowe

Wydziały powiatowe, że okoliczności przytoczone w podaniach dzierżawców są prawdziwe i że oni rzeczywiście skutkiem zeszłorocznej powodzi zubożeli do tego stopnia, że bez takiej pomocy nie mogliby swych gospodarstw dalej prowadzić. Zasiłki wyasygnowane zostały na ręce prezesów Rad powiatowych z zastrzeżeniem, że udzielone być mogą w postaci dostarczonych nawozów sztucznych lub też ziarna na zasiew. Łącznie w tych trzech wypadkach rozporządził Wydział krajowy kwotą 7.776 K.

Tym sposobem na cele pomocy z powodu zeszłorocznej klęski powodzi wydał Wydział krajowy.

a) na budowle wodne	48.241 K.	78	gr.
b) na naprawę dróg i mostów . . .	38.000 „	—	„
c) na doraźną pomoc	7.776 „	—	„
razem . .	94.017 K.	78	gr.

Poza tem z tego samego funduszu udzieliliśmy jednorazowych zapomóg z powodu klęski gradobicia, Wydziałom powiatowym: w Myślenicach 400 K. dla gminy Jasiennicy, w Jarosławiu 400 K. dla gmin: Czudowiec i Cząstkowiec, i Wydziałowi powiatowemu w Złoczowie 400 K. dla gmin: Białkowce i Serwery. Wreszcie Wydziałowi pow. w Chrzanowie udzieloną została zaliczka w kwocie 4000 K. na wykonanie pilnych robót przy drogach powiatowych, uszkodzonych powodzią, która to zaliczka ma być zwróconą funduszowi krajowemu z zapomogi, jaką tamtejszy powiat ma otrzymać od c. k. Rządu.

Z rozporządzonej dotychczas kwoty 94.017 K. 78 gr. otrzymało z powodu powodzi jedenaście poniżej wyszczególnionych powiatów zasiłki w wysokości.

Kraków . .	20.776 K.	
Chrzanów . .	20.350 „	
Wieliczka . .	12.000 „	
Bochnia . .	12.000 „	
Wadowice . .	10.401 „	78 gr.
Wieliczka . .	8.000 „	
Dąbrowa . .	5.490 „	
Biała . . .	3.500 „	
Żywiec . . .	3.500 „	
Myślenice . .	2.500 „	
Nowy Targ . .	2.500 „	
Brzesko . .	1.000 „	

W przybliżeniu wysokość otrzymanych zasiłków odpowiada stosunkowi szkód, jakie powódź wyrządziła w tych kilkunastu powiatach.

Niemniej polecił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu, aby zbadał szkody i przyszedł z odpowiednią pomocą ludności miasta Makowa. Z nadesłanego sprawozdania Wydziału powiatowego w Myślenicach okazało się jednak, że gmina ta bynajmniej nie może być zaliczoną do rzędu gmin, które poniosły w r. 1902 skutkiem powodzi znaczniejsze szkody, przeciwnie nawet w pow. myślenickim było kilka gmin jak: Głogoczów, Budzów, Krzyszkowice, Wola Radziszowska, gdzie wylew spowodował znaczniejsze uszkodzenie plonów, Wydział krajowy nabrał zatem przekonania, że niema dostatecznych powodów do wyjątkowego wyróżnienia tej gminy przy rozdzieleniu zasiłków ze skromnego funduszu, jaki mu służył do dyspozycyi, tembardziej, że Wydział pow. w Myślenicach, otrzymał zasiłek w kwocie 2.500 K. na naprawę uszkodzonych komunikacyi w powiecie.

Zalesienie wydm piaszczystych.

W roku 1901 zalesiano wydmy piaszczyste w tych samych ośmiu powiatach jak w latach poprzednich t. j. Cieszanowskim, Jarosławskim, Mościskim, Mieleckim, Jaworowskim, Niskim, Sokalskim i Tarnobrzeskim.

Według projektu miano w tym roku: założyć szkółki na przestrzeni 206 arów, założono zaś na 186 arach; nowe zalesienia, miano wykonać na 70·84 ht. wykonano zaś na 58·96 ht., natomiast poprawki i uzupełnienia dawnych zalesień wykonano na cokolwiek większym obszarze, bo na 118·83 ht. Przy wykonaniu tych robót zużyto ogółem w szkółkach:

219 klg. sosny pospolitej
12 „ olszy czarnej
5 „ akacyi

zaś przy nowych zalesieniach i przy uzupełnieniu dawniejszych wysadzono:

3625 tysięcy sadzonek sosny pospolitej
119 „ „ olszy czarnej
30 „ „ akacyi
8 „ „ brzozy

ponadto zużyto 346 sztuk łat i 79 fur gałęzi.

Według nadesłanego przez c. k. Inspektorat lasowy wykazu koszta robót wykonanych w r. 1901 wynosiły: w materyałach 2.106 K 29 gr., w robociźnie zaś 2.086 K 34 gr., przyczem zużyto 167 dni ciągłych i 5799 pieszych; pierwsze koszta pokryte zostały z krajowego funduszu na zalesienie wydm piaszczystych, robocizny zaś dostarczyły interesowane gminy, w obrębie których odbywało się zalesienie.

Po myśli żądania c. k. Inspektoratu lasowego wyasygnowaliśmy w r. 1902 z funduszu przeznaczonego na zalesienie wydm następujące kwoty.

Wydziałowi powiatowemu		w	Sokalu	1.100 K
„	„	„	Jaworowie	1.000 „
„	„	„	Mościskach	900 „
„	„	„	Tarnobrzegu	600 „
„	„	„	Cieszanowie	400 „
„	„	„	Mielcu	400 „
„	„	„	Nisku	400 „
„	„	„	Jarosławiu	200 „
			Razem	5.000 K.

Wydatki z zaliczek w ten sposób asygnowanych powiatom, bywają co roku sprawdzane na podstawie kwitów i dokumentów.

Czynności krajowego biura statystycznego.

W okresie będącym przedmiotem sprawozdania wydało krajowe biuro statystyczne w zeszycie II. tomu XIX. Wiadomości statystycznych pracę Dr. Zbigniewa Pazdro pod tytułem: Wydatki administracyjne w gminach podlegających ustawie gminnej z r. 1866 na podstawie zamknięć rachunkowych.

Do druku oddane zostały następujące rozprawy:

1. Siła podatkowa gmin wiejskich w Galicyi przez Dr. Joachima Bartoszewicza.

2. Reforma ustawodawstwa gminnego w Galicyi od r. 1867 przez Dr. Joachima Bartoszewicza.

3. Zaludnienie gmin i obszarów dworskich według spisu z 1900 r. przez Dr. Zbigniewa Pazdro.

Na ukończeniu zaś są następujące prace:

1. Statystyka wyborów sejmowych z r. 1901 i

2. Materyały statystyczne do strajków rolnych w Galicyi w r. 1902.

W ciągu roku sprawozdawczego 1902 ułożone zostały i posłane do Wiednia tablice do III. rocznika statystyki krajów koronnych, wydawanego przez centralną Komisyę statystyczną w Wiedniu przy współpracownictwie wszystkich Wydziałów krajowych względnie krajowych biur statystycznych.

Ułożono również część tablic dla IV. rocznika statystyki krajów koronnych; tablice te niebawem odesłane będą do Wiednia.

Tom VII. „Podręcznika Statystyki Galicyi“ jest w druku i wkrótce ukaże się tegoż część pierwsza, obejmująca następujące działy: I. Obszar, podział terytoryalny i ludność. II. Ruch ludności. III. Stosunki zdrowotne i zakłady humanitarne. IV. Stosunki kościelne. V. Zakłady naukowe i wychowawcze. VI. Prasa. VII. Stowarzyszenia. VIII. Własność ziemska i IX. Rolnictwo.

Sprawozdanie

z czynności

Departamentu IV. Wydziału krajowego

w zakresie dróg

za czas od 1. listopada 1901 do 31. października 1902.

(z 6 alegatami).

Departament IV.

Szef Departamentu: Dr. Stanisław Dąmbski, członek Wydziału krajowego

A.

Ustawy i uchwały, podlegające Najwyższej sankcyi.

a) Ustawy i uchwały sankcyonowane.

Ustawa o udzieleniu gminie miasta Nowego Sącza koncesyi do poboru myta kopytkowego.

Najwyższem postanowieniem z dnia 29. grudnia 1901 otrzymał sankcyę projekt ustawy, którym udzielono gminie miasta Nowego Sącza prawo do poboru myta kopytkowego.

Uchwały o udzieleniu koncesyi na pobór myt.

Najwyższemi postanowieniami z dnia 7. lutego 1902 i z dnia 30. marca 1902 zatwierdzone zostały uchwały Wysokiego Sejmu, któremi udzielono koncesyi na pobór myta:

Radzie powiatowej w Samborze od mostu na rzece Strwiążu w Biskowicach;

Radzie powiatowej w Brodach na drodze powiatowej Brody-Leszniów-Szczurowice;

Wydziałowi powiatowemu w Tarnopolu na drodze gminnej II. kl. Tarnopol-Grzymałów;

Wydziałowi powiatowemu w Bochni na drodze gminnej I. kl. Wiśnicz-Lipnica murowana;

Wydziałowi powiatowemu w Przemyślanach na drodze gminnej I. kl. Przemyślany-Pomorzany;

Radzie powiatowej w Rawie ruskiej na drodze powiatowej Rawa ruska-Niemirów;

Gminie Sielec od mostu na rzece Racie;

Obszarowi dworskiemu w Dobrzechowie od mostu na rzece Wisłoku pod Dobrzechowem na drodze gminnej Dobrzechów-Wysoka;

Radzie powiatowej w Kolbuszowej na drodze powiatowej Kolbuszowa-Mielec;

Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce na drodze gminnej I. kl. Świątniki-Swoszowice;

Wydziałowi powiatowemu w Myślenicach od dwóch mostów, zbudowanych w Bystrej na rzece Skawie i potoku Bystrzance przy drodze gminnej I. kl. Bystra-Osielec;

Obszarowi dworskiemu w Łuce od przewozu przez rzekę Dniestr w Łuce;

Obszarowi dworskiemu w Piekarach od przewozu przez rzekę Wisłę między Piekarami a Tyńcem;

Radzie powiatowej w Sokalu na drodze powiatowej Sokal-Tartaków-Perespa;

Obszarowi dworskiemu w Sufczynie od dwóch mostów na rzece Stubnicy w Sufczynie;

Radzie powiatowej w Wieliczce na drodze powiatowej Dobczycko-Szczyrzyckiej, od mostu powiatowego na rzece Rabie w Dobczycach i na drodze powiatowej Wielicko-Dobczyckiej;

Radzie powiatowej w Rzeszowie od przewozu przez rzekę Wisłok w Babicy;

Radzie powiatowej w Sokalu na drodze powiatowej Sokal-Uhrynów;

Wydziałowi powiatowemu w Pilźnie na drodze gminnej I. kl. Kamienica dolna-Głobikowa;

Wydziałowi powiatowemu w Tarnowie na drodze gminnej II. kl. Tuchów-Olszyny;

Radzie powiatowej w Drohobyczu na drodze powiatowej Drohobycz-Borysław;

Wydziałowi powiatowemu w Brzozowie na drodze gminnej I. kl. Brzozów-Wara;

Radzie powiatowej w Nowym Sączu od mostu na rzece Kamienicy w Łęgu ad Nawojowa.

b) Uchwały jeszcze nie sankcyonowane.

Jeszcze nie sankcyonowane uchwały o udzieleniu koncesyi na pobór myt

Dotychczas nie otrzymały Najwyższego zatwierdzenia następujące uchwały sejmowe o udzieleniu koncesyi mytniczej:

z dnia 23. czerwca 1902.

Wydziałowi powiatowemu w Mielcu na drodze gminnej I. kl. Mielec-Borowa;

Wydziałowi powiatowemu w Brzesku od mostu na rzece Uszwicy w Borzęcinie na drodze gminnej I. kl. Szczurowa Waryś;

Wydziałom powiatowym w Brzesku i Tarnowie na drodze gminnej I. kl. Bogumiłowice-Miechowice małe;

Wydziałowi powiatowemu w Samborze od mostu na rzece Strwiążu w Czaplach na drodze gminnej I. kl. Sambor-Czaple;

Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce na rzece Krzyworzece w Wiśniowy na drodze gminnej I. kl. Czasław-Wiśniowa;

Wydziałowi powiatowemu w Złoczowie od mostu gminnego I. kl. na rzece Pełtwi w Kutkorzu;

Spółce Harklowskiej „Edward Dzwonkowski i Ska w Harklowy“ od przewozu przez rzekę Ropę pod Skołyszynem;

z dnia 25. czerwca 1902.

Gminie w Gromcu od przewozu przez rzekę Wisłę w Gromcu;

Radzie powiatowej w Buczaczu na drodze powiatowej Buczacz-Potok złoty;

z dnia 4. lipca 1902.

Obszarowi dworskiemu w Koniuszkach siemianowskich od dwóch mostów na Dniestrze, na drodze wiodącej do Hordyni;

Radzie powiatowej w Drohobyczu na drodze powiatowej Drohobycz-Chyrawka-Glinne;

Wydziałowi powiatowemu w Drohobyczu na drogach gminnych I. kl. Lisznia-Podbuż i Wygoda-Medenice;

z dnia 8. lipca 1902.

Radzie powiatowej w Tarnowie na drodze powiatowej Tuchów-Ryglice-Jodłowa;

Wydziałowi powiatowemu w Wieliczce na drodze gminnej I. kl. Podgórze-Swoszowice-Świątniki-Mogilany;

z dnia 9. lipca 1902.

Radzie powiatowej w Jaworowie na drodze powiatowej Jaworów-Niemirów;

z dnia 11. lipca 1902.

Obszarowi dworskiemu wspólnie z gminą w Surochowie od mostu na rzece Szkle.

B.

Uchwały sejmowe, nie podlegające Najwyższej sankcyi i sprawy Wydziałowi krajowemu przekazane i polecone.

Sprawa udzielenia Wydziałowi powiatowemu w Podhajcach koncesyi na pobór myta.

Uchwałą z dnia 27. czerwca 1902 odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycyę Wydziału powiatowego w Podhajcach o udzielenie koncesyi na pobór myta mostowego.

Petycyę tę przesłał Wydział krajowy Wydziałowi powiatowemu do uzupełnienia w myśl wskazówek, zawartych w okólniku z dnia 17. grudnia 1897 L. 78.453.

Uchwała o podwyższeniu subwencyi na ukończenie budowy drogi Brzozów-Nozdrzec.

Uchwałą z 9. lipca 1902 podwyższył Wysoki Sejm subwencyę z funduszu krajowego na ukończenie budowy drogi gminnej I. kl. Brzozów-Nozdrzec z 50% na 60%, począwszy od r. 1902 — o czem zawiadomiono Wydział powiatowy w Brzozowie rozporządzeniem z 6. sierpnia 1902 l. 53.390.

Uchwała o podwyższeniu subwencyi krajowej na budowę drogi Lutowiska-Cisna.

Uchwałą z 9. lipca 1902 podwyższył Wysoki Sejm subwencyę z funduszu krajowego na budowę drogi gminnej I. kl. Lutowiska-Cisna z 50% na 60% rzeczywistych kosztów budowy począwszy od r. 1902 — o czem zawiadomiono Wydział powiatowy w Lisku rozporządzeniem z 6. sierpnia 1902 l. 53.393.

Uchwała o podwyższeniu subwencyi na rekonstrukcyę drogi Kamienica-Głobikowa.

Uchwałą z 9. lipca 1902 podwyższył Wysoki Sejm subwencyę z funduszu krajowego na rekonstrukcyę drogi gminnej I. kl. Kamienica dolna-Głobikowa z 50% na 60% — o czem zawiadomiono Wydział powiatowy w Pilźnie rozporządzeniem z 6. sierpnia 1902 l. 53.392.

C.

Wezwania do c. k. Rządu.

Sprawa przewozu na Wiśle między Nadbrzeziem i Sandomierzem.

Na posiedzeniu z dnia 17. czerwca 1901 uchwalił Wysoki Sejm dla gminy Nadbrzezie koncesyę na pobór opłat mytniczych od przewozu przez rzekę Wisłę między Nadbrzeziem a Sandomierzem w Królestwie polskiem.

Uchwały tej nie przedłożono do Najwyższej sankcyi. Wobec tego na prośbę gminy Nadbrzezie powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 12. lipca 1902 następującą uchwałę:

„I. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby uchwałę sejmową z 17. czerwca „1901 r., bezzwłocznie przedłożył do Najwyższej sankcyi i ażeby usprawie- „dliwił, dlaczego tego dotąd nie uczynił."

„II. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby bezzwłocznie zabronił firmie Gold- „lust i Ska poboru opłat od przewozu osób i towarów na Wiśle między Nad- „brzeziem a Sandomierzem."

Na zapytanie z dnia 25. września 1902 l. 56.238 oznajmiło c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu, że uchwałę z 17. czerwca 1901 co do udzielenia gminie Nadbrzezie koncesyi mytniczej przedłożyło ponownie c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych relacyą z dnia 25. września 1902 l. 9.411/pr. W sprawie zabronienia firmie Goldlust i Ska poboru opłat od przewozu nie otrzymaliśmy od c. k. Rządu żadnej wiadomości.

Wskutek próśb gminy Nadbrzezie i firmy Goldlust i Ska z Krakowa przeprowadziło c. k. Starostwo w Tarnobrzegu w myśl swych odezw z 18. października 1902 l. 27.427 i l. 28.333 dochodzenie na miejscu dnia 6. i 7. listopada 1902 w sprawie udzielenia konsensu wodno-prawnego na urządzenie przewozu przez Wisłę w Nadbrzeziu.

W tej komisyi wziął udział delegat Wydziału krajowego — i złożył oświadczenie sprzeciwiające się udzieleniu konsensu firmie Goldlust i Ska.

Orzeczenie rządowe dotąd niewiadome.

C.

Drogi krajowe.

Utrzymanie dróg krajowych.

Utrzymanie dróg krajowych i ich stan w r. 1902 nie może być uważany wogóle jako normalny, a to, ze względu na bezśnieżną, lecz wilgotną i zmienną zimę, oraz wobec słotnego lata — wskutek czego pokład drogowy uległ znaczniejszemu aniżeli zwykle zużyciu i w niektórych miejscach przewrotom, wymagającym wzmocnienia, a także częściowych rekonstrukcyi.

Pomniejszych mostów drewnianych i przepustów zamieniono na stałe (murowane kryte płytami lub o żelaznych trawersach, sklepione względnie betonowe, lub konstrukcyi żelazno-betonowej) sztuk 128.

Średni koszt utrzymania jednego kilometra dróg krajowych w roku 1901 wynosił 485 Koron.

Rekonstrukcye dróg krajowych.

W przedmiocie rekonstrukcyi dróg krajowych Wydział krajowy zdaje sprawę, jak następuje:

1. Przełożenie 400 m. b. drogi krajowej Buczacz-Tłuste w Koszyłowcach ukończono w zupełności.

2. Rekonstrukcya drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica między Zbyszyczami a Dąbrową na długości 5.580 m. b. wykonana przy udziale subwencyi państwowej. Budowę tę prowadzono w r. b. na dalszej przestrzeni i ukończono na długości 3.600 m. b. oraz przygotowano część kamienia na szuter dla dalszej przestrzeni. Roboty te wykonano według projektu przyjętego przez c. k. Prezydyum Namiestnictwa. Na rzecz tej rekonstrukcyi asygnowano dotychczas 97.000 Koron.

Powolny postęp budowy jest spowodowany wyjątkowo trudnymi warunkami technicznymi, a mianowicie z powodu usuwistych gruntów nad Dunajcem, przez które droga prowadzi.

3, Rekonstrukcyi drogi krajowej Rohatyn-Tarnopol w km. 78, 79 i 80 na długości 2.125 m. b. wykonano w r. b. 750 m. b.

4. Rekonstrukcya dr. kr. Jarosław-Bełzec:

a) w Oleszycach na długości 1.518 m. b. w budowie,
b) w Cieszanowie „ „ 300 „ „ w toku wykończenia.

5. Rekonstrukcya drogi krajowej Krasne-Busk w Busku na długości 150 m. b. w wykonaniu.

6. Rekonstrukcya drogi krajowej Rzeszów-Nadbrzezie w Rzeszowie na długości 200 m. b. na ukończeniu.

7. Wskutek budowy ścieków względnie chodników uregulowano drogi krajowe:

a) Czyżyny-Cło w Mogile	na długości	150	*m.*
„ „ w Pleszowie	„ „	270	„
b) Zator-Sucha w Zatorze	„ „	50	„
c) Krościenko-Szczawnica w Szczawnicy	na długości	200	*m.*
d) Skała-Zaleszczyki w Dobrowlanach	„ „	50	„
„ „ w Zaleszczykach	„ „	80	„
e) Czortków-Skała w Skale	„ „	400	„
f) Dębica-Nadbrzezie w Tarnobrzegu	„ „	125	„
g) Rohatyn-Tarnopol w Rohatynie	„ „	150	„
h) Jarosław-Bełzec w Jarosławiu	„ „	71	„
i) Dynów-Sanok w Dynowie	„ „	160	„
k) Kopyczyńce-Husiatyn w Husiatynie	„	73	„
l) Buczacz-Monasterzyska w Buczaczu	„	415	„
m) Żółkiew-Krystynopol w Mostach wielkich	„	155	„

8. Na drodze krajowej Nowy Targ-Zakopane założono konstrukcyę żelazną 11 m. światła na potoku Bystrym w Zakopanem.

Rezultat licytacyi wydzierżawienia stacyj mytniczych na drogach krajowych.

Z dniem 31-go grudnia 1901 upłynął zwyczajny termin dzierżawy dla 38 stacyj mytniczych na drogach krajowych.

Na dzierżawę tych myt rozpisał Wydział krajowy licytacyę.

Cena wywołania przyjęta do tej licytacyi w wysokości dotychczasowego czynszu wynosiła łączną kwotę . . . . . 102.606 K.
Gdy rezultat częściowych licytacyi wykazał łączną kwotę 114.946 „
przeto w porównaniu z ceną wywołania wypadł korzystniej o 12.340 „

Z wyż wspomnianych 38 stacyi mytniczych wydzierżawiono:

34 wyżej ceny wywołania
3 w wysokości pobieranego czynszu
1 niżej ceny wywołania.

Rezultat ogólny administracyjny myt krajowych.

Dochód z myt na drogach krajowych w roku 1900, wedle zamknięć rachunkowych z tego roku, w rzeczywistości uczynił kwotę 472.193 K. 62. g

Że zaś dochód z dzierżawy tych myt w roku 1899
przyniósł . . . . . 475.387 „ 63 „
przeto był mniejszy w roku 1900 o kwotę . . . . 3.194 K 01 g

Dochód mytniczy preliminowano na rok 1901
w kwocie . . . . . 464.000 K — g
a według zamknięć rachunkowych z tego roku przyniósł
w rzeczywistości kwotę . . . . . 496.219 „ 03 „
zatem w porównaniu z rokiem 1900 zwiększył się o kwotę 24.025 K 41 g

Podług kontraktów dzierżawnych na rok 1902 ogólna cyfra dochodu z wydzierżawionych myt na drogach krajowych wynosi — po uwzględnieniu już opustów z czynszów za dzierżawę myt

krajowych na stacyach w Ottynii, Tyrawie wołoskiej i Załużu — łączną kwotę . . . . . 497.778 K — g

Zaległości w dochodach mytniczych.

Zaległość z końcem roku 1900 wynosiła . . 48.168 „ 97 „
z której odpisano . . . . . 225 K 88 g
ściągnięto . . . . . 11.338 „ 86 „ 11.564 „ 74 „
pozostała zatem w rzeczywistości zaległość w kwocie . . 36.604 K 23 g

Zaległość ta przedstawia się szczegółowo w następujący sposób:

a) cięży na zawodnych dzierżawcach myt a mianowicie:

w Bagienicy . . .	2.585 K 04 g	
„ Bohutynie i Rozhadowie .	9.255 „ 41 „	
„ Dębnie, Nowym Targu za Białym Dunajcem, Nowym Targu za Czarnym Dunajcem, Obidowej, Poroninie i Szaflarach . . .	2.041 „ 81 „	
„ Miechocinie . . .	662 „ 38 „	
„ Niedzicy	1.453 „ 32 „	
„ Raszkowie i Serafińcach .	4.931 „ 56 „	
„ Repechowie i Szpilczynie .	1.550 „ 56 „	
„ Rozwadowie . . .	1.195 „ 39 „	
„ Suchostawie . . .	4.589 „ 70 „	
„ Żydatyczach (Podliskach małych)	2.437 „ 62 „	30.702 K 79 g

b) Pochodzi z dzierżawy myt na drodze krajowej Jarosław-Bełzec . . . . . 1.945 „ 08 „
i z dzierżawy myta w Żółkwi . . . . . 956 „ 36 „

c) Pochodzi z opustu czynszu z myt na drodze krajowej Zator-Sucha w kwocie . . . . . 3.000 „ — „
którą przypisano do zwrotu Towarzystwu akcyjnemu kolei Siersza-Trzebinia-Skawce.

Razem j. w. 36.604 K 23 g

Przeciw dzierżawcom ad a) wdrożono kroki sądowe, dzierżawcom zaś ad b) zezwolono na ratalną spłatę należytości.

Domki mytnicze.

Przedsięwzięto budowę nowych domków mytniczych w Krzyżu i Kutcach.

Zarządzono naprawę domków mytniczych w Białokiernicy, Dobrowlanach, Kozłówce, Miechocinie, Ottynii, Poroninie, Smykowcach, Szlachcińcach, Dżurynie, Czortkowie, Monasterzyskach, Kosowie, Bagiennicy, Kaszowie, Tyśmienicy, Dębnie, Staromieściu, Wielowsi, Wojciechówce, Zaleszanach i Biegonicach.

Sprzedano stary domek mytniczy w Mostach wielkich i zarządono sprzedaż starego domku w Ottynii.

Rewizya i regulacya myt na drogach krajowych.

W roku 1902 przeprowadził Wydział krajowy rewizyę wszystkich taryf mytniczych na rogatkach krajowych. Dla wszystkich wydaje nowe taryfy.

W Ottynii przeniósł Wydział krajowy rogatkę na przełożoną część drogi krajowej.

W porozumieniu z c. k. Namiestnictwem Wydział krajowy zaprowadził na drodze krajowej Nowy Targ-Zakopane nowe myto drogowe „na Ustupiu“ oraz przyłączył w Szaflarach do myta mostowego nowe myto drogowe.

Na rogatce w Biegonicach zniżył Wydział krajowy opłaty drogowe przy równoczesnem podwyższeniu takichże opłat mostowych i zaprowadził w Gołkowicach przy istniejącem mycie mostowem myto drogowe.

W Krościenku przy istniejącem mycie drogowem zamierza Wydział krajowy zaprowadzić myto mostowe.

Także postanowił Wydział krajowy ustawić rogatkę w Załubińczu pod Nowym Sączem dla poboru myta mostowego i przyłączyć do niej opłaty drogowe z rogatki w Zabełczu.

Na życzenie c. k. Ministerstwa spraw wewn. zarządził Wydział krajowy dochodzenie w sprawie przeniesienia rogatki w Bieśniku i przyłączenia do niej opłat drogowych z rogatki w Gródku.

Również przeprowadza Wydział krajowy dochodzenia w sprawie przesunięcia rogatki i zmiany taryfy w Jarosławiu.

Także postanowił Wydział krajowy przenieść rogatki w Monasterzyskach i Bohutynie.

W Kozowej, Nowym dworze i Kurowie zmienił Wydział krajowy taryfy. Sprawa zmiany taryfy w Starej Skale jest w toku załatwienia.

Po zbadaniu zaniechał Wydział krajowy przeniesienia rogatki w Dąbiu oraz zmiany opłat na rogatkach w Gorzycach, Skawcach, Łanach polskich, Borszczowie i Kasperowcach.

Sprawa datków dobrowolnych deklarowanych na budowę dróg krajowych.

Alegat I.

Według załączonego wykazu./· datków dobrowolnych na budowę dróg krajowych pozostała do spłacenia z końcem roku 1901 jeszcze należytość wynosi 10.236 K.

Spłata tej należytości wpływać ma do funduszu krajowego ratami a mianowicie:

1. Na drogę krajową Lwów-Stojanów

a) Rada powiatowa w Kamionce strumiłowej należytość 6.000 K — spłaca w ratach rocznych po 1.000 K;

b) gmina Kamionka strumiłowa — należytość 4.236 K spłaca rocznie po 500 K;

2. na drogę krajową Rzeszów-Nadbrzezie

spłaciła już gmina Sokołów resztę należytości.

Zmiany w etacie służby dróg krajowych.

1. Dekretem z dnia 12. stycznia 1902 r. LW. 280 mianował Wydział krajowy ukończonego słuchacza inżynieryi p. Witołda Bandrowskiego, praktykantem technicznym II. klasy, z adjutum o rocznych 1.200 K.

Wiadomość o dalszych nominacyach w biurze techniczno-drogowem podaje sprawozdanie biura prezydyalnego.

2. W dniu 6. stycznia 1902 r. zmarł starszy konduktor dróg krajowych Łukasz Podbielskl w Przemyślu. Pozostałej po nim wdowie pani Annie Podbielskiej przyznał Wydział krajowy pensyę wdowią w kwocie 900 K.

3. Dekretem z dnia 21. stycznia 1902 r. LW. 3.919/02 mianował Wydział krajowy ukończonego ucznia szkoły konduktorów drogowych Józefa Piątkowskiego prowizorycznym konduktorem III. klasy.

4. Dekretem z dnia 24. stycznia 1902 r. LW. 3.920 mianował Wydział krajowy:

a) Antoniego Kordzika w Cieszanowie dotychczasowego konduktora I. kl. starszym konduktorem dróg krajowych;

b) Tadeusza Czerskiego w Buczaczu, dotychczasowego konduktora II. kl, etatowym konduktorem I. kl.;

c) Juljusza Olchowskiego, Ferdynanda Pakoszewskiego i Stanisława D' Hautriv' a dotychczasowych konduktorów III. klasy, etatowymi konduktorami II. kl.

D.

Drogi powiatowe i gminne.

O ogólnym stanie budowy dróg powiatowych i gminnych, tudzież o pomocy technicznej udzielonej powiatom, przedłożymy Wysokiemu Sejmowi osobne sprawozdanie.

SUBWENCYE

udzielone z funduszu krajowego w r. 1901 na budowę i rekonstrukcyę dróg powiatowych i gminnych.

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	gr.	Ogół Kor.	gr.
1	Biała	Na budowę drogi powiatowej Biała-Jawiszowice			10.984	75
2	Bóbrka	„ budowę drogi gminnej Bryńce-Choderkowce	5.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	387	46	5.387	46
3	Bohorodczany	„ budowę drogi gminnej Sołotwina-Dzwiniacz-Chlebówka . . .			5.000	—
4	Borszczów	„ budowę drogi powiatowej Jezierzany-Ułaszkowce . . .	1.657	98		
		„ budowę drogi powiatowej j. w. koszta komisyjne . . .	18	45	1.676	43
5	Brody	„ budowę drogi powiatowej Brody-Leszniów-Szczurowice . . .	24.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Mszaniec-Załoźce	11.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	1.277	98	36.277	92
6	Brzesko	„ budowę drogi gminnej Mokrzyska-Radłów			6.000	—
7	Brzeżany	„ budowę drogi gminnej Horodyszcze-Kozłów			20.650	10
8	Brzozów	„ budowę drogi powiatowej Brzozów-Nozdrzec	10.000	—		
		„ budowę drogi powiatowej j. w. koszta komisyjue . . .	1.071	—		
		„ budowę drogi powiatowej j. w. odciski litograficzne . . .	18	20	11.089	20
9	Buczacz	„ budowę drogi gminnej Jazłowiec-Niżniów	28.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	347	79	28.347	79
10	Cieszanów	„ budowę drogi powiatowej Lubaczów-Hruszów	4.236	08		
		„ budowę drogi powiatowej Oleszyce-Cewków	9.763	92	14.000	—
11	Dobromil	„ budowę drogi powiatowej Krościenko-Kuźmina . . .	11.000	—		

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
		Na budowę drogi powiatowej j. w. koszta komisyjne . . .	334	26	11.334	26
12	Drohobycz	„ budowę drogi gminnej Wygoda-Medenice	17.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Lipowice-Litynia	5.000	—		
		„ budowę dróg gminnych j. w. koszta komisyjne	727	70		
		„ budowę dróg gminnych j. w. odciski litograficzne . . .	15	40		
		„ budowę drogi powiatowej Hubicze-Drohobycz tudzież na utrzymanie drogi powiatowej Hubicze-Schodnica netto po potrąceniu zwrotów	32.327	67		
		„ naprawę szkód elementarnych na drodze Hubicze-Drohobycz . .	1.640	—		
		„ ubezpieczenie robotników zajętych na drodze Hubicze-Drohobycz	259	16	56.969	93
13	Gorlice	„ budowę drogi gminnej Gładyczów-Uście-ruskie			3.000	—
14	Gródek	„ budowę drogi gminnej Gródek-Dobrzany	8.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Gródek-Hoszany	4.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Gródek-Komarno koszta komisyjne .	80	61	12.080	61
15	Grybów	„ budowę drogi gminnej Krużlowa-Wojnarowa			1.000	—
16	Husiatyn	„ budowę drogi powiatowej Probużna-Dębówka	16.000	—		
		„ budowę drogi powiatowej j. w. koszta komisyjne . . .	595	94	16.595	94
17	Jarosław	„ budowę drogi gminnej Bystrowice-Przeworsk	18.766	15		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	17	92		
		„ budowę drogi gminnej Sieniawa-Majdan	15.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Jarosław-Bystrowice, koszta komisyjne .	18	45	33.802	52
18	Jasło	„ budowę drogi gminnej Kąty-Desznice-Rostajne . . .			9.000	—
19	Jaworów	„ budowę drogi powiatowej Jaworów-Niemirów			38.000	—
20	Kamionka	„ budowę drogi strategicznej Busk-Żelechów	4.000	—		
		„ budowę drogi gminnej w Streptowie	3.917	18		

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
		Na budowę drogi gminnej Radziechów-Kulików	14.082	82	22.000	—
21	Kolbuszowa	„ budowę drogi powiatowej Kolbuszowa-Mielec			14.000	—
22	Limanowa	„ budowę drogi gminnej Kamionka-mała-Mszana dolna . . .	10.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Młynne-Ujanowice	6.000	—	16.000	—
23	Lisko	„ budowę drogi gminnej Lutowiska-Cisna	15.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. odciski litograficzne . . .	44	73	15.044	73
24	Lwów	„ budowę drogi gminnej Lwów-Brzuchowice	21.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	96	57		
		„ budowę drogi gminnej j. w. ubezpieczenie robotników . . .	399	95		
		„ budowę drogi gminnej j. w. odciski litograficzne . . .	21	28	21.517	80
25	Łańcut	„ budowę dróg gminnych Przeworsk-Markowa i Przeworsk-Bystrowice	19.284	23		
		„ budowę dróg gminnych j. w. koszta komisyjne	21	69		
		„ budowę drogi gminnej Krzeczowice-Urzejowice	2.892	21	22.198	13
26	Mielec	„ budowę drogi gminnej Mielec-Borowa			8.000	—
27	Mościska	„ budowę drogi gminnej Pakość-Hussaków-Radochońce . .	6.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	497	97	6.497	97
28	Myślenice	„ budowę drogi gminnej Biertowice-Żembrzyce	11.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Lubień-Mszana dolna	2.589	42		
		„ budowę drogi gminnej Jordanów-Spytkowice	7.949	39	21.538	81
29	Nadwórna	„ budowę drogi gminnej Nadwórna-Łanczyn	20.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. i Delatyn-Łuczki, koszta komisyjne .	1.619	40		
		„ budowę drogi gminnej j. w. odciski litograficzne . . .	59	43		
		„ ubezpieczenie muru oporowego pod Nazawizowem . . .	1.093	80	22.772	63

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
30	Nisko	Na budowę drogi gminnej Majdan Stany-Rozwadów . . .	44.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	462	61		
		„ budowę drogi gminnej j. w. ubezpieczenie robotników . . .	190	96		
		„ budowę drogi gminnej Nisko-Przyszów	3.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Jeżów-Nart	3.000	—	50.653	57
31	Nowy-Targ	„ budowę drogi gminnej Łysa polana-Morskie Oko . . .	45.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w koszta komisyjne	2.283	08		
		„ budowę drogi gminnej j. w. ubezpieczenie robotników . . .	320	54		
		„ rozkopanie zasp snieżnych na drodze Zakopane-Łysa polana .	400	—		
		„ konserwacyę drogi j. w. i koszta komisyjne	120	71		
		„ konserwacyę dróg gminnych w Zakopanem i koszta komisyjne .	1.529	33		
		„ rekonstrukcyę ulicy Chramcówki w Zakopanem	9.200	—		
		„ rekonstrukcyę ulicy Sienkiewicza w Zakopanem	3.000	—		
		„ rekonstrukcyę ulicy Przecznica w Zakopanem	2.030	—		
		„ konserwacyę drogi gminnej Chabówka-Sieniawa-N. Targ . .	108	39		
		„ konserwacyę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne . . .	20	67	64.012	72
32	Pilzno	„ budowę drogi gminnej Pilzno-Wielopole			13.000	—
33	Podhajce	„ budowę dróg gminnych Podhajce-Denysów i Podhajce-Bożyków .			12.581	—
34	Przemyśl	„ budowę drogi gminnej Chałupki-medyckie-Nienowice . . .	6.461	15		
		„ budowę drogi gminnej Stronio-wice-Medyka	6.511	12	12.972	27
35	Przemyślany	„ budowę drogi gminnej Przemyślany-Pomorzany . . .	11.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	197	67	11.197	67
36	Rawa	„ budowę drogi gminnej Lubycza-Józefówka	9.719	16		
		„ budowę drogi powiatowej Rawa-Niemirów	31.000	—		

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
		Na budowę drogi gminnej Rawa-Uhnów	2.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Hruszów-Niemirów - Magierów - Dobrosin, koszta komisyjne . . .	3.121	24		
		„ budowę drogi gminnej j. w. odciski litograficzne . . .	123	06	45.963	46
37	Rohatyn	„ budowę drogi gminnej Konkolniki-Słoboda konkolnicka . . .	1.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Bukaczowce-Kołokolin . . .	1.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Puków-Stratyn	6.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Rohatyn-Potok-Czercze	4.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	123	20	12.123	20
38	Ropczyce	„ budowę drogi gminnej Kolbuszowa-Sędziszów . . .			4.000	—
39	Rzeszów	„ budowę mostu na Wisłoce pod Dobrzechowem	1.418	44		
		„ budowę mostu j. w. koszta komisyjne	26	68		
		„ budowę drogi powiatowej Tyczyn-Jawornik	8.000	—	9.445	12
40	Sambor	„ budowę drogi gminnej Przemyśl-Rudki			340	22
41	Sącz-Nowy	„ budowę drogi gminnej Chełmiec-Chomranice, koszta komisyjne .	22	32		
		„ budowę drogi gminnej Tylicz-Wojków, koszta komisyjne .	45	78		
		„ uporządkowanie drogi w Wojkowie	2.000	—	2.068	10
42	Skałat	„ budowę drogi gminnej Krasne-Okno			10.000	—
43	Śniatyn	„ budowę drogi powiatowej Zabłotów-Rożnów	14.000	—		
		„ ubezpieczenie mostu kratowego na Prucie pod Zabłotowem .	2 897	48		
		„ budowę drogi gminnej Dżurów-Ilińce	6.000	—	22.897	48
44	Sokal	„ budowę dróg powiatowych Bełz-Waręż i Sokal-Tartaków . .	20.000	—		
		„ budowę drogi powiatowej Tartaków-Perespa	9 000	—		
		„ budowę drogi powiatowej Sokal-Uhrynów	10.000	—	39.000	—

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
45	Stary Sambor	Na budowę drogi gminnej Ławrów-Mszaniec, odciski litograficzne .			26	60
46	Stryj	„ budowę dróg powiatowych Słobódka-Sokołów, Stryj-Żurawno- i Tuchołka-Smorze . . .			14.000	—
47	Tarnobrzeg	„ budowę drogi gminnej Gorzyce-Czekaj	5.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	1.588	65		
		„ budowę drogi gminnej Rozwadów-Brandwica	438	72		
		„ budowę drogi gminnej Radomyśl-Chwałowice	5.000	—	12 027	37
48	Tarnopol	„ budowę drogi gminnej Chomy-Obarzańce			4.500	—
49	Tarnów	„ budowę drogi gminnej Tarnów-Ryglice	10.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Koszyce-wielkie-Wierzchosławice . .	3.000	—	13.000	—
50	Tłumacz	„ budowę drogi gminnej Tłumacz-Bohorodyczyn	12.000	—		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	288	64	12.288	64
51	Trembowla	„ budowę drogi gminnej Janów-Kobyłowłoki	4.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Semenów-Buczacz	11.000	—	15.000	—
52	Turka	„ budowę drogi powiatowej Turka-Czarna			13.000	—
53	Wadowice	„ budowę drogi gminnej Biertowice-Zembrzyce	11.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Brody-Skawinki-Budzów . . .	3.000	—		
		„ budowę drogi powiatowej Brzeźnica-Pasieki	1.000	—	15.000	—
54	Wieliczka	„ budowę drogi gminnej Podgórze-Bonarka-Szwoszowice . . .	12.500	—		
		„ budowę drogi gminnej Świątniki-Szwoszowice	4.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Prokocim-Bieżanów-Wągrzce-Grabie .	3.000	—		
		„ budowę drogi gminnej Zagórzany-Lubomierz	4.796	04		
		„ budowę drogi gminnej Gorzków-Dobczyce	3.000	—	27.296	04
55	Zbaraż	„ budowę drogi gminnej Zbaraż-Berezowice-Buda zbarazka .	2.801	32		

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
		Na budowę dróg gminnych Zbaraż-Podwołoczyska i Zbaraż-Berezowice	28.000	—	30.801	32
56	Złoczów	„ budowę drogi powiatowej Złoczów-Dunajów . . .	14.013	57		
		„ budowę drogi gminnej Przemyślany-Pomorzany . . .				
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	279	94	14.293	51
57	Żółkiew	„ budowę drogi powiatowej Żółkiew-Batiatycze-Kamionka .	7.774	63		
		„ budowę drogi gminnej Derewnia-Turynka	5.085	19		
		„ budowę drogi gminnej j. w. koszta komisyjne	128	78	12.988	60
58	Żydaczów	„ budowę drogi powiatowej Stryj-Żurawno			2.523	09
		Razem .			987.766	96
		Po potrąceniu:				
		a) zwróconej przez Wydział pow. w Śniatynie nadpłaconej subwencyi na drogę Stecowa-Borowce .	2.897	48		
		b) zwróconej przez Wydział pow. w Starym Samborze nadpłaconej subwencyi na drogę Ławrów-Mszaniec	992	92		
		c) zwróconej przez Dyrekcyę c. k. kolei państw. w Krakowie reszty z zaliczki na rekonstrukcyę ulicy Chramcówki w Zakopanem .	76	51		
		d) datków dobrowolnych na utrzymanie drogi gminnej Zakopane-Jaszczurówka-Łysa polana . .	2.435	—	6.401	91
		Pozostają wydatki **netto** jak zamknięcie rachunków za rok 1901 .			981.365	05

SUBWENCYE

udzielone z funduszu krajowego w roku 1901 z mocy §. 28. ustawy drogowej.

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
1	Brzesko	Na utrzymanie dróg gminuych . .			3.000	—
2	Brzozów	„ naprawę szkód elementarnych .			3.000	—
3	Buczacz	„ naprawę szkód elementarnych .			2.000	—
4	Dąbrowa	„ naprawę mostu w Podborzu na dr. gm. Smągorzów-Olesko .			1.000	—
5	Grybów	„ naprawę szkód elementarnych .			3.000	—
6	Kolbuszowa	„ zasilenie powiatowych funduszów drogowych			2.000	—
7	Kraków	„ zasilenie powiatowych funduszów drogowych			6.000	—
8	Limanowa	„ naprawę szkód elementarnych .			3.000	—
9	Myślenice	„ uporządkowanie części drogi gm. Chabówka-Raba wyżna-Bielanka .	2.000	—		
		„ naprawę szkód elementarnych .	6.000	—	8.000	—
10	Nadwórna	„ naprawę szkód elementarnych .			5.000	—
11	Nisko	„ naprawę szkód elementarnych .			2.000	—
12	Nowy Targ	„ konserwacyę drogi gminnej Zakopane-Jaszczurówka-Łysa polana	7.000	—		
		„ konserwacyę dróg gminnych w Zakopanem	5.480	—		
		„ uporządkowanie drogi gminnej Chabówka-Raba wyżna-Bielanka	2.000	—		
		„ naprawę szkód elementarnych na drogach powiatowych i gminnych	2.000	—	16.480	—
13	Pilzno	„ naprawę szkód elementarnych na drogach powiatowych i gminnych	5.000	—		
		„ zasilenie powiatowych funduszów drogowych	3.000	—	8.000	—

L. p.	Powiat	Droga	Szczegół Kor.	Szczegół gr.	Ogół Kor.	Ogół gr.
14	Ropczyce	Na konserwacyę drogi powiatowej Czekaj-Wielopole . . .			2.000	—
15	Rzeszów	„ zasilenie powiatowych funduszów drogowych			5.000	—
16	Sącz Nowy	„ naprawę szkód elementarnych .			5.000	—
17	Śniatyń	„ naprawę mostu kratowego na Prucie pod Zabłotowem . .			3.000	—
18	Wieliczka	„ naprawę szkód elementarnych .			2.000	—
		Razem .			79.480	—
		zgodnie z zamknięciem rachunków za rok 1901.				

Zakładowy fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.

Zakładowy fundusz pożyczkowy na budowę dróg powiatowych i gminnych wynosił po koniec roku 1900 . . . 720.000 K — g

Dotacya z funduszu krajowego III rata z przyznanych 15 rat (uchwała Sejmu z 17. lutego 1898 r.) 40.000 „ — „

Razem . 760.000 K — g

Po koniec roku 1900 udzielono Wydziałom powiatowym pożyczek w sumie . . . . . 1,742.723 „ — „

W roku 1901 udzielono pożyczek a to: Wydziałowi powiatowemu:

w Brodach . . .	4.000 K.	
w Brzesku . . .	12.000 „	
w Jarosławiu . . .	10.000 „	
w Kamionce strum. . .	15.000 „	
w Krakowie . . .	5.000 „	
w Nowym Targu . .	10.000 „	
w Rzeszowie . . .	20.000 „	
w Trembowli . . .	8.000 „	84.000 „ — „

Razem 74 Wydziałowi powiatowym . . . 1,826.723 K — g

Na rachunek tych pożyczek spłacono
po koniec roku 1900 . . . . 1,004.028 K 24 g.
a w roku 1901 . . . . 144.170 „ 06 „

Ogółem spłacono 1,148.198 „ 30 „

Po porównaniu z sumą udzielonych pożyczek j. w. pozostaje do zwrotu w latach następnych . . 678.524 „ 70 „

jak to w zamknięciu rachunku tego funduszu za rok 1901 (str. 335) wykazano.

Od ulokowanej rozporządzalnej gotówki na 3% rachunku bieżącym uzyskano odsetki po koniec roku 1900 . . . . . 19.053 K 69 g
a w roku 1901 . . . . . 1.899 „ 74 „
razem uzyskano . 20.953 „ 43 „

Od Wydziałów powiatowych otrzymano z tytułu 6% odsetek zwłoki za niedotrzymanie terminu spłaty rat pożyczkowych po koniec roku 1900 . . . . 4.821 „ 85 „
a w roku 1901 . . . . . 1.059 „ 22 „
Razem . 5.881 K 07 g

Bilans z końcem roku 1901.

Należytości czynne:

1. Od Wydziałów powiatowych:

a) z tytułu zwrotu kapitału . 678.524 K 70 g
b) „ „ 6% odsetek zwłoki . 21 „ 34 „ 678.546 K 04 „

2. Na 3% rachunku bieżącym funduszu krajowego 106.445 „ 04 „

Suma należytości czynnych . 784.991 „ 08 „
Należytości bierne . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . 784.991 „ 08 „

Z końcem roku 1900 czysty stan czynny wynosił . . . . . 742.017 „ 28 „
a że, jak wyżej wykazano, takiż stan wynosi z końcem roku 1901 . . . . . 784.991 „ 08 „
z porównania okazuje się przyrost majątku w roku 1901 o kwotę . . . . . 42.973 „ 80 „

Zgodnie z tymże przyrostem wykazanym w zamknięciu rachunku tego funduszu za rok 1901.

Ewidencya miejscowych i powiatowych funduszów dróg gminnych.

W załączeniu pod $^1/_2$ przedkładamy wykaz dochodów i wydatków miejscowych funduszów dróg gminnych za r. 1900, zaś pod $^1/_3$ wykaz wynikłości zamknięć rachunkowych powiatowych funduszów dróg gminnych tudzież funduszów dróg powiatowych za r. 1900.

Al. 2.
Al. 3.

Sprawa uznania dróg za drogi gminne I. klasy.

W roku bieżącym uznał Wydział krajowy — na wniosek odnośnych wydziałów powiatowych — za drogi gminne I. klasy:

W powiecie Bobreckim jedną drogę długości: 0·8 klm
„ Nowotarskim . . . . 1·760 „
„ Jaworowskim . . . . 4·356 „
„ Przemyślańskim . . . . 8·759 „
„ Rawskim . . . . . 34·119 „
„ Ropczyckim . . . . 18·000 „
„ Starosamborskim dwie drogi długości . . . . . 19·000 „

w powiecie Tarnobrzeskim jedną drogę długości	3·367	klm
„ Tarnopolskim jedną drogę długości	18·000	„
„ Żółkiewskim jedną drogę długości	0·955	„

E.

Publiczne dojazdy kolejowe.

W czasie od 1. listopada 1901 roku, do dnia zamknięcia niniejszego sprawozdania, przedstawiają się dalsze wyniki w urządzeniu publicznych dojazdów kolejowych, jak następuje:

1. W powiecie Chrzanowskim.

a) Zamierzoną budowę dojazdu kolejowego od stacyi Jaworzno, kolei lokalnej Piła-Jaworzno do drogi powiatowej Wrocławskiej, wstrzymano, gdyż wskutek przedłużenia kolei Piła-Jaworzno dotychczasowa stacya w Jaworznie „na Borach“, przeniesioną zostanie do samego Jaworzna.

b) Wydział pow. w Chrzanowie prowadzi budowę publicznego dojazdu kol. Szczakowa-Jaworzno od roku 1899, dotychczas wszakże nie przeprowadził jeszcze kolaudacyi budowy.

2. W powiecie Cieszanowskim.

Sprawa uznania za publiczny dojazdu kolejowego Horyniec-Narol, nie doszła do skutku, c. k. Namiestnictwo bowiem w odezwie swej z dnia 22. stycznia 1901 r. L. 60701, wystosowanej do Wydziału krajowego, oświadczyło, że zasadniczo nie mogłoby się zgodzić na uznanie potrzeby budowy tego dojazdu kol., ponieważ Narol nie jest miasteczkiem najbliżej stacyi Horyńca położonem, a nadto jest już z najbliższą stacyą kolejową Bełzcem połączone drogą krajową.

W ten sposób więc usiłowania Wydziału pow. Cieszanowskiego nie osiągnęły pomyślnego rezultatu.

3. W powiecie Drohobyckim.

Wydział powiatowy w Drohobyczu przygotowuje akcyę przedwstępną w celu uznania potrzeby publicznego dojazdu kolejowego od stacyi w Borysławiu do drogi powiatowej w Borysławiu.

4. W powiecie Gródeckim.

a) W sprawie uznania za publiczny dojazdu kolejowego od stacyi kolei w Rodatyczach, linii kolei Lwów-Kraków do gościńca państw. w Rodatyczach, gdy między c. k. Namiestnictwem a Wydziałem krajowym nie przyszło do porozumienia, udzielone zostały dotyczące akta c. k. Ministerstwu spraw wewn., które według odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 7. marca 1902 L. 25017 orzekło w porozumieniu z c. k. Ministerstwem kolei żel., że nie ma warunków do uznania projektowanego dojazdu w Rodatyczach za publiczny, ponieważ w Rodatyczach nigdy nie istniała ani nie istnieje stacya przeznaczona dla ruchu publicznego, lecz jest tam tylko wymijalnia przeznaczona wyłącznie dla służbowych celów kolejowych ewentualnie wojskowych.

b) Sprawa urządzenia publicznych dojazdów kolejowych od stacyi 1 w Stawczanach, 2 w Lubieniu wielkim, na linii nowo budującej się kolei Lwów-Sambor, została przedłożoną c. k. Namiestnictwu do wydania orzeczenia.

5. W powiecie Horodeńskim.

Uznany za publiczny orzeczeniem c. k. Namiestnictwa z dnia 21. września 1899 do L. 94961, dojazd kolejowy od stacyi Horodenka miasto linii kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, do gościńca państw.-Kołomyja-Horodenka, nie został dotychczas wybudowany przez Wydział pow. w Horodence.

6. W powiecie Husiatyńskim.

Dojazd kol. od stacyi w Hadynkowcach do miasteczka w Probużnej, pozostaje dotychczas jeszcze niewykończonym na przestrzeni grobli w Hadynkowcach, z powodu nieuregulowanego stosunku z właścicielem obszaru dworskiego w Hadynkowcach, co do obowiązku rekonstruowania i utrzymywania istniejącej szluzy i grobli.

7. W powiecie Krakowskim.

Publiczny dojazd kolejowy od stacyi Bieńczyce linii kolei lokalnej Kraków-Kocmyrzów do drogi krajowej Kraków-Baran, został wykończony i do publicznego użytku oddany.

8. W powiecie Lwowskim.

a) Dojazd kolejowy od stacyi w Barszczowicach do miasteczka Jaryczowa nowego, został uznany za publiczny i jest w toku budowy.

b) Również dojazd kolejowy od stacyi Szczerzec stacya linii kolei Lwów-Stryj-Ławoczne do miasta Szczerca jest w toku budowy.

9. W powiecie Łańcuckim.

Sprawa dojazdu kolejowego od stacyi w Grodzisku na linii kolei Przeworsk-Rozwadów do miasteczka w Grodzisku, pozostaje dotychczas jeszcze w stadyum przygotowawczem z powodu zaszłej potrzeby przerobienia projektu.

10. W powiecie Nadwórniańskim.

Sprawa dojazdu kol. od stacyi w Nadwórnie linii kolei Stanisławów-Woronienka do gościńca państwowego w Nadwórnie, z powodu zaszłej potrzeby przerobienia projektu, pozostaje również jeszcze w stadyum przygotowawczem.

11. W powiecie Niskim.

Dojazd kolejowy od stacyi w Łętowni linii kolei Przeworsk-Rozwadów do drogi krajowej Rzeszów-Nadbrzezie w miejscowości Jeżowe, został uznany za publiczny orzeczeniem c. k. Namiestnictwa z dnia 28. czerwca 1902 L. 71425,—budowa w toku.

12. W powiecie Rawskim.

Rozszerzenie dotychczasowego publicznego dojazdu kolejowego od stacyi w Rawie ruskiej linii kolei Lwów-Bełzec do miasta w Rawie, zostało uznane za potrzebne orzeczeniem c. k. Namiestnictwa z dnia 18. paźdz. 1902 L. 124.680/02. Koszta rozszerzenia preliminowano w kwocie 28.500 K.

13. W powiecie Rudeckim.

Z powodu budującej się nowej linii kolei Lwów-Sambor- granica węgierska zaprojektowano w powiecie Rudki budowę następujących 4-ech publicznych dojazdów kolejowych:

1. od stacyi Rudki do gościńca państw. o dług. 1 klm. 420,5 m.
2. od stacyi Komarno-Buczały do drogi powiatowej o dług. 0·450 m.
3. od stacyi w Chłopczycach do gościńca państw. o dług. 2 klm. 215,5 m.
4. od stacyi Koniuszki siemianowskie do gościńca państwowego.

14. W powiecie Rzeszowskim.

1. Rozszerzenie publicznego dojazdu kolejowego, łączącego stacyę Rzeszów-Staroniwa z gościńcem państwowym Lwowsko-Krakowskim, zostało uznane za potrzebne orzeczeniem c. k. Namiestnictwa z dnia 6. stycznia 1902 L. 81775/01.

2. W sprawie drugiego dojazdu kolejowego od stacyi w Strzyżowie na linii kolei Rzeszów-Jasło, zarządziło c. k. Namiestnictwo przeprowadzenie ponownej rozprawy konkurencyjnej. Obecnie sprawa ta została przedłożoną ponownie c. k. Namiestnictwu do wydania orzeczenia.

3. Sprawa dwóch dojazdów kolejowych od stacyi w Rzeszowie:

a) do gościńca państwowego w mieście Rzeszowie;

b) przez Ruską wieś do drogi krajowej w mieście Rzeszowie, przedłożoną została c. k. Namiestnictwu dla wydania orzeczeń, dotychczas wszakże załatwienie jej jeszcze nie nastąpiło.

15. W powiecie Samborskim.

Z powodu budującej się nowej linii kolei Lwów-Sambor-Granica węg. wdrożoną została akcya przygotowawcza względem budowy dojazdu kolejowego do stacyi Kalinów (Kaisersdorf).

16. W powiecie Staro-Samborskim.

Z powodu j. w. Wydział krajowy wezwał Wydział powiatowy w Starym Samborze do wdrożenia akcyi przygotowawczej w celu urządzenia dojazdu kolejowego od stacyi Strzyłki do gościńca państwowego.

17. W powiecie Turczańskim.

Z powodu j. w. Wydział krajowy wezwał Wydział powt. w Turce do wdrożenia akcyi przygotowawczej w celu urządzenia następujących dojazdów kolejowych:

a) od stacyi Jasienica zamkowa do gościńca państwowego,
b) od stacyi Turka do gościńca państwowego,
c) od stacyi Jabłonka niżna do gościńca państwowego prowadzącego do Boryni,
d) od stacyi Sianki do gościńca państwowego na Młakach.

Dotychczas przeprowadzoną została rozprawa konkurencyjna tylko względem budowy dojazdu ad c.).

18. W powiecie Wadowickim.

1. Dojazd kolejowy od stacyi w Mucharzu na linii kolei lokalnej Trzebinia-Skawce do drogi krajowej Zator-Sucha, został zbudowany i do użytku publicznego oddany.

2. Wydział powiatowy w Wadowicach, uznając potrzebę budowy dojazdu kolejowego od stacyi w Lenczu do gościńca państwowego Kraków-Wadowice w Solcy ad Brody, spowodował rozprawę konkurencyjną i przedstawił następnie sprawę Wydziałowi krajowemu w celu wyjednania orzeczenia. Wydział krajowy zwrócił odnośny projekt do przerobienia i ponownego przeprowadzenia rozprawy konkurencyjnej.

19. W powiecie Złoczowskim.

W sprawie odwodnienia istniejącego dojazdu kolejowego Ożydów-Olesko, zostało wydane orzeczenie przez c. k. Namiestnictwo. Wykonanie uskutecznia Wydział powiatowy w Złoczowie.

F.

Inne ważniejsze sprawy.

Szkoła praktyczna konduktorów drogowych.

O wynikach pierwszego roku nauki II-go triennium szkoły praktycznej konduktorów drogowych przedkładamy następujące sprawozdanie. Po przeprowadzeniu egzaminu wstępnego, do którego zgłosiło się 60 kandydatów a przystąpiło tylko 51, uznano jako dostatecznie uzdolnionych do słuchania wykładów szkolnych 42, przyjęto zaś z braku miejsca w sali szkolnej tylko 35. Z 35 uczniów pobierało stypendya w tymże roku z funduszu krajowego 15, a jeden był stypendystą Wydziału powiatowego w Chrzanowie. Dziewiętnastu uczniom z braku funduszów nie można było udzielić zapomóg.

Ze względu że postępy niektórych uczniów przyjętych wykazywały braki w naukach, uwolniono ośmiu z pierwszego kursu dla uniknięcia w przyszłości zawodu tak szkole jak i uczniom, skutkiem czego z końcem roku szkolnego pozostało 27 uczniów, którzy po przeprowadzeniu egzaminu kursowego z dniach od 3. do 14. kwietnia 1902 w dniu 16. kwietnia 1902 zostali wysłani na praktykę letnią w myśl §. 6. regulaminu szkoły. Tak wynik pomienionego egzaminu jak również umieszczenie uczniów na praktyce letniej
Al. 4. 1902 r. znajduje się w dołączonem ¹/₄ zestawieniu.

Kierownictwo szkoły poruczono starszemu inżynierowi p. I. Kinelowi. Wydatki rozdzielone na kategorye w powyższym roku szkolnym wynoszą, jak następuje:

1.	Płaca nauczycieli . .	4192·00 K	
2.	Dodatek za kierownictwo szkoły	600·— „	
3.	Stypendya 16 uczniów . .	3940·— „	
4.	Zapomogi	160·— „	
5.	Obsługa	108·20 „	
6.	Zakupno a) modeli 110·60 K		
	b) wzorów książek i ich oprawa 133·52 „	244·12 „	
7.	Przybory do pisania i rysowania	598·55 „	
8.	Portorya	13·50 „	
9.	Różne	340·36 „	
	Ogółem . .		10.196·73 K

a że roczna dotacya szkoły wynosi 10.000 K
stypendyum Wydz. pow. w Chrzanowie 290 „
Razem . . . 10.290·00 K

zaoszczędzono przeto . . . . . 93·27 „

Ze względu, że każdy uczeń najlepiej się kształci, słuchając wykładów szkolnych i robiąc z nich notatki, przez co zmuszony jest niejako do ciągłej pracy i uwagi w szkole a najlepiej zapamięta przedmioty wykładane, zaniechano wydawania podręczników szkolnych, które uwalniałyby niejako uczniów od pilnej uwagi na wykładach. Tak pojęty obowiązek szkoły wydał korzystne rezultaty, gdyż nauczył uczniów pracować i nie spuszczać się na z góry przygotowane podręczniki.

W dniu 17. listopada 1902 r. rozpoczęto naukę zimową na II. kursie drugiego triennium szkoły, które obejmuje następujące przedmioty, a udzielanie ich poruczono:

Budowa dróg starszemu inż., p. k. Strońskiemu,
Roboty sztuczne — star. inż., p. H. Czaplickiemu,
Miernictwo z niwelacyą — inż., adj. p. L. Grochowi,
Materyały budowlane — inż., p. M. Stróżeckiemu,
Wiadomości przyrodnicze i stosow. — inż., p. M. Czajkowskiemu,
Trygonometrya — praktykant. biura drogowego, p. K. Pielechowi,
Rysunek techniczny i kaligrafia inż. adj., p. Borowiczce,
Wiadomości administracyjne adj. Oddziału rachunkowego, p. Z. Kossowskiemu,
Język polski, Geografia i historya prof. gimn., p. J. Szafranowi,
Język ruski — emyrytowanemu kierownikowi szkoły ludowej, p. M. Sawickiemu.

Ze względu, że w innych szkołach będących pod zarządem Wydziału krajowego — jak w szkole drenowań melioracyjnych i pisarzy gminnych wszyscy uczniowie uczęszczający otrzymywali stypendya, pomimo że przy wstąpieniu do tych szkół wymagano od nich znacznie mniejszego stopnia wykształcenia teoretycznego niż w szkole konduktorów drogowych, Wysoki Sejm przyznał stypendya dla pozostałych 11 uczniów tej szkoły, którzy w pierwszym roku nauki nie mogli otrzymywać zapomóg, choć pracowali szczerze, tak że obecnie z liczby 27 uczniów w szkole jest 26 stypendystów z funduszu krajowego a jeden stypendysta Wydzialu powiatowego w Chrzanowie.

Krajowe warsztaty dla wyrobów betonowych.

Ruch wyrobów betonowych w 5-u krajowych warstatach, a mianowicie: w Rzeszowie, Jarosławiu, Żółkwi, Kamionce Strum. i Borszczowie w roku 1902 do 1-go listopada przedstawia się, jak następuje:

1) Na budynki i narzędzia wydano . . . . . 7.656·15 K
2) Na wyroby betonowe „ . . . . . 64.932·00 „
razem . 72.588·15 K

Wyrobiono:

a) rur . . . . . 10.334 sztuk
b) krawężników, płyt i t. p. . . . . 37.719 „
razem . 48.053 sztuk

Sprzedano (z pozostałych wyrobów betonowych z roku 1901 i wyprodukowanych w roku 1902)

a) rur . . . . . 9.695 sztuk
b) krawężników, płyt i t. p. . . . . 34.412 „
razem . 44.107 sztuk

Ze sprzedaży uzyskano		68.766·29 K
Pozostało w warstatach:		
a) rur		5.338 sztuk
b) krawężników, płyt i t. p.		9.999 „
	razem .	15.337 sztuk
Wartość tych wyrobów wynosi:		38.852·45 K
c) materyały surowe		1.185·00 „
	razem .	40.037·45 K

Koszta założenia pomienionych warstatów, oraz koszta wyrobów betonowych od roku 1899, to jest od założenia warstatów, do 1. listopada 1902 r. przedstawiają się, jak następuje:

1) Na założenie warstatów wydano		37.329·94 „
2) Na wyroby betonowe		190.917·24 K
	razem .	228.247·18 K
Wyrobiono:		
a) rur		30.451 sztuk
b) krawężników, płyt i t. p.		67.642 „
	razem .	98.093 sztuk
Sprzedano:		
a) rur		25.113 sztuk
b) krawężników, płyt i t. p.		57.643 „
	razem .	82.756 sztuk
Ze sprzedaży uzyskano:		191.399·35 K

Nadwyżka wartości pozostałych wyrobów i materyałów wynosi 3.189·62 K, przeznaczona na pokrycie kosztów administracyi i dalszej produkcyi. Najwięcej rozwinął się warstat w Rzeszowie.

W warstacie tym w roku 1902 wyrobiono rur 5572 szt. i 33.700 szt. krawężników, płyt i t. p., co stanowi 1045 metr. sześć. betonu.

Sprzedano zaś 4752 rur i 30.194 szt. krawężników, płyt i t. p. — co stanowi 859 metr. sześć. betonu.

Na wyroby te wydano: 34.858·10 K

Ze sprzedaży zaś (z pozostałych wyrobów z r. 1901 i wyprodukowanych w r. 1902) uzyskano 37.023·56 K.

Według sprawozdań przedłożonych przez Wydziały powiatowe (L. W. 48613/902) założono dotychczas w 18 powiatach 20 warstatów do wyrobów betonowych, w trzech zaś powiatach założenie warstatów jest w toku. Na założenie tych warstatów udzielono w myśl okólnika do L. W. 14670/99 trzem powiatom pożyczkę bezprocentową w łącznej kwocie — 14.000 koron. Z powyższego okazuje się, że oprócz kilku prywatnych fabryk do wyrobów betonowych, a mianowicie: we Lwowie, Krakowie, Tarnowie, Kołomyi etc. — znajduje się obecnie w kraju 25 warstatów autonomicznych.

Projekt ustawy o sadzeniu i ochronie drzew przydrożnych

W dalszym ciągu zeszłorocznego sprawozdania oznajmiamy, że dotychczas nie otrzymaliśmy opinii c. k. Rządu co do zmienionego projektu ustawy o sadzeniu i ochronie drzew przydrożnych — o co urgowaliśmy c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwami z 28. października 1901 l. 59086, 29. stycznia 1902 l. 6552, 19. marca 1902 l. 20701, 6. czerwca 1902 l. 32435, 17. lipca 1902 l. 50068, 9. września 1902 l, 62499 i 29. października 1902 l. 75428.

Sprawa budowy drogi z Brodów do Sokala względnie Krystynopola

W dalszym ciągu zeszłorocznego sprawozdania, oznajmiamy, iż rozporządzeniem z 14. stycznia 1902 l. 69348 wezwaliśmy Reprezentacye powiatowe w Brodach, Kamionce strum. i Sokalu do wspólnego porozumienia się i powzięcia jednolitych decyzyi w sprawie budowy drogi z Brodów do Sokala względnie Krystynopola. Na powyższe rozporządzenie nie otrzymaliśmy dotychczas pomimo urgensów odpowiedzi od wszystkich Wydziałów powiatowych.

Sprawa budowy drogi Gorzyce-Czekaj

Budowa drogi Gorzyce — Czekaj rozpoczętą została w r. 1901. Na budowę tej drogi przyznano do L. W. 13460/97 subwencyę krajową w wysokości 30%.

C. k. Rząd przyznał zasiłek ryczałtowy w kwocie 24.000 kor. (L. W. 3840/01) i na poczet tego zasiłku wyasygnował . . . 19.000 K.

Reszta zaś wyasygnowaną zostanie po ukończeniu i skolaudowaniu budowy.

Z funduszu krajowego asygnowano dotychczas . . 15651.17 K

Koszt ogólny budowy drogi Gorzyce—Czekaj 5·05 km. długiej obliczono na 86.000 koron.

Dotychczas wykończono drogę na długości 3300 m. b., oraz wykonano roboty ziemne na długości 1400 m. b., i dostarczono potrzebny szuter.

Sprawa budowy drogi pienińskiej

W. Sejm polecił uchwałą z 15. lutego 1894 Ls. 1156, udzielić pomocy technicznej i subwencyi ponad normalną wysokość, na budowę drogi „Pienińskiej“ na terytoryum Galicyi, wynoszącej 1760 m. b., z czego w roku 1895 zbudowano już 372 m. b. kosztem 21.000 K.

Obecnie po uzyskaniu datków ofiarowanych przez: Komisyę zdrojową w Szczawnicy 6500 K, przez Reprezentacyę powiatową w Nowym Targu 1000 K i w gruntach odstąpionych bezpłatnie przez właścicielkę dóbr Szczawnicy ocenionych na 290 K., jak niemniej po uznaniu, na wniosek Wydziału powiatowego, tej drogi za gm. I kl., zarządzono dalsze roboty na pozostałej przestrzeni 1388 m. b. i wybudowano z tego 700 m. b.. Na koszta budowy asygnowano 26000 K.

Rachunki funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych.

Podług załączonego ·/5 wykazu (od poz. 1 do 14 i 15) funduszu pro praeterito budowy dróg krajowych i powiatowych po koniec roku 1901 przedstawiają się wynikłości rachunków 13 dróg w 8 powiatach, jak następuje:

Aiegat 5.

Należytości od stron konkurencyjnych		135.553 K 14 g
Zapas gotówką i efektami		7.537 „ 81 „
Razem .		143.090 K 95 g
Należytości bierne przypadające stronom konkurencyjnym do wypłaty za przerobne . .		185.450 K 35 g
Po strąceniu zaś nadwyżki	4.591 K 89 g	
od niedoboru	46.951 „ 29 „	
okazuje się niedobór		42.359 K 40 g,
który od niedoboru, wykazanego w sprawozdaniu za rok 1900 w kwocie		34.549 K 91 g
zwiększył się o kwotę		7.809 K 49 g
Natomiast nadwyżka w kwocie j. w.		4.591 K 89 g
od zwyżki wykazanej w sprawozdaniu za rok 1900 w kwocie .		12.400 „ 30 „
zmniejszyła się o kwotę .		7.808 K 41 g.

Z należytości czynnych odpisano w ciągu roku 1901 z powodu, że pierwotne przypisy w księgach likwidacyjnych były niejasne i zbyt ogólnikowe, łączną kwotę 6.971 K 10 g.

Z tych samych przyczyn, podniesionych w poprzednich sprawozdaniach (za lata 1897, 1898, 1899 i 1900) odpisano w roku 1902 (po koniec listopada 1902) — na podstawie zatwierdzonych już przez Wydział krajowy aktów, mianowicie z funduszu pro praeterito budowy drogi:

a) krajowej Brzeżany — Podwołoczyska (L. W. 44.343 i 52.980/1902).	784 K 63 g
b) powiatowej Tarnopol — Brody (L. W. 39.930 i 62.182/1902).	99 „ 43 „
razem .	884 K 06 g.

Stan zebranych dotychczas zapasów kasowych, ulokowanych na książeczki wkładkowe Banku krajowego — przechowane tymczasowo w depozytach funduszu krajowego — wynosił według sprawozdania za rok 1900 numer:

a) 8.229 kwotę	11.474 K 91 g	
b) 9.556 „	12.237 „ 86 „	= 23.712 K 77 g.

Doliczając do tego narosłe od obydwu książeczek procenta za:

α, drugie półrocze 1901 (L. W. 4.260/1902) w kwocie . . .	474 K 24 g	
β, pierwsze półrocze 1902 (L. W. 51.277/1902) w kwocie. . .	483 „ 73 „	= 957 K 97 g

wynosi stan rzeczonych zapasów po koniec czerwca 1902 (L. W. 51.277/1902) kwotę . 24.670 K 74 g.

Rachunki budowy dróg krajowych:

1. Czortków—Skała 2. „ —Monasterzyska 3. „ „	powiatu czortkowskiego
4. Strussów—Buczacz	„ buczackiego
5. Przemyśl—Sanok 6. Sanok—Rzeszów	„ sanockiego

zostały już ukończone, a odnośne zapasy kasowe wyszczególnione w powołanym wykazie pod poz. 2 do 5 tudzież 6 i 7 i nadesłane do Kasy Wydziału krajowego, dolokowane zostały do pomienionych wyżej książeczek Banku krajowego (L. W. 61.972 i 63.674/1902).

Nadto odpisaną została z funduszu pro praeterito budowy drogi krajowej Strussów — Buczacz byłego obwodu czortkowskiego należytość bierna (zaliczka zwrotna funduszowi pro praeterito budowy drogi krajowej Czortków—Monasterzyska powiatu czortkowskiego) w kwocie jak L. W. 61.972/1902 — 952 K 32 g.

Do L. W. 39.930/1902 zawiadomiono c. k. Namiestnictwo, że Wydział krajowy zgadza się na wypłacenie ze ściągniętych należytości czynnych funduszu pro praeterito budowy drogi powiatowej Grzymałów—Skałat—Smykowce kwoty . . . . . 3.357 K 16 g. gminom powiatu tarnopolskiego i skałackiego tytułem częściowej zapłaty należytości (biernych) za przerobne do budowy pomienionej drogi powiatowej wynoszących kwotę 32.624 K 93 g; zwrócono jednak uwagę c. k. Namiestnictwa, że zdaniem Wydziału krajowego należałoby uniknąć rozdrabniania wypłat dla uchronienia funduszów, które gminy otrzymają — od roztrwonienia, a wypłaty uskuteczniać, płacąc poszczególnym gminom przypadającą należytość możliwie odrazu w całości.

Do LW. 52980/902 i 62182/902 uwiadomiono c. k. Namiestnictwo, że Wydział krajowy nie może się zgodzić na wypłacenie z zebranych dotychczas zapasów funduszów pro praeterito innych dróg krajowych i powiatowych tytułem nadpłaconych należytości za przerobne do budowy pro praeterito dróg:

a) krajowych:

α) Strussów-Buczacz obwodu tarnopolskiego 6-ciu gminom powiatu trembowelskiego kwoty . . . . . .7.776 K — g.,

β) Brzeżany-Podwołoczyska;

b) powiatowej Tarnopol-Brody, gminom powiatu zbarazkiego kwoty . . . . . 10.022 K 60 g.

gdyż po myśli §. 16. protokołu oddania pro praeterito dróg krajowych i powiatowych w zarząd Reprezentacyi krajowej z dnia 17. stycznia 1868 LW. 619 wypłacanie zaległych należytości za przerobne nastąpić może tylko z funduszu dotyczącej drogi, o ile wystarczy gotówki do ich uiszczenia, a nadwyżki po ukończeniu spraw i po zapłaceniu przypadających należytości w kasach pozostałe, pozostawione zostaną do dyspozycyi Wydziału krajowego.

Do LW. 62182/1902 oświadczono ponadto c. k. Namiestnictwu, że zdaniem Wydziału krajowego, c. k. Rząd powinien jak najprędzej przystąpić do zapłacenia w całości wszystkich należytości biernych funduszów budowy dróg pro praeterito, chociażby nawet należytości czynne w całości ściągnięte nie były, lub wogóle nie pokrywały w całości zaległych należytości biernych. Na wypadek, jeśliby c. k. Rząd zgodnie z tem zapatrywaniem Wydziału krajowego postanowił zapłacić w całości wszystkie należytości bierne wszystkich funduszów budowy dróg pro praetorito i do tego w krótkim czasie przystąpił, Wydział krajowy byłby skłonnym — nie zrzekając się dla funduszu krajowego prawa do otrzymania ewentualnej reszty, jakaby po zlikwidowaniu wszystkich funduszów pozostała — oddać do dyspozycyi c. k. Rządu na cele tej zapłaty wszystkich należytości biernych, całego zebranego dotychczas zapasu deponowanego w funduszu krajowym i wynoszącego wraz z narosłymi procentami po koniec pierwszego półrocza 1902 kwotę — jak wyżej wykazano . . . . . 24670 K 74 g.

O postanowieniu c. k. Rządu w tej sprawie proszono c. k. Namiestnictwo zawiadomić Wydział krajowy w możliwie najkrótszym czasie.

Uchwałę powyższą zmuszony był Wydział krajowy powziąć z tego powodu, że z udzielonych do sprawdzenia rachunków funduszów pro praeterito budowy:

a) drogi krajowej Lwów-Rohatyn (LW. 44343/1902) za lata 1900 i 1901 okazało się, iż c. k. Władze w dwuletnim okresie tym nic w tej sprawie nie zdziałały;

b) 4-ch dróg obwodu tarnopolskiego, a mianowicie: krajowej, Brzeżany-Podwołoczyska, Brzeżany-Tarnopol i Strussów-Buczacz tudzież powiatowej Tarnopol-Brody (LW. 52980/1902) za rok 1901 wynikło, że na rachunek zaległych datków konkurencyjnych (należytości czynnych) wynoszących ogółem kwotę . . . . . 71448 K. 68 g.
ściągnięto w roku 1901 zaledwie kwotę . . . . 642 K. 12 g.
(Brzeżany-Podwołoczyska 435 K 94 g. i Strussów-Buczacz 206 K 18 g. j. w. 642 K 12 g.) i że ściąganie pomienionych zaległości odbywa się nader leniwo, albowiem odnośne c. k. Władze nie dokładają prawie żadnych starań, aby sprawę zakończenia powyższych rachunków doprowadzić do skutku.

Dlatego Wydział krajowy — wyrażając oświadczenie to c. k. Namiestnictwu, odwołał się ponownie w obu powyższych wypadkach do uchwały Wys. Sejmu z dnia 14. listopada 1889 LS. 1244 (alegat 135), komunikowanej już tylekrotnie c. k. Namiestnictwu, a tyczącej się ostatecznego zakończenia od tylu lat ciągnącej się sprawy funduszu pro praeterito budowy wszystkich dróg.

Ubezpieczenia robotników i drożników od wypadków.

Zgodnie z ustawą z dnia 28. grudnia 1887 (Dz. p. p. z. r. 1888 Nr. 1) ubezpieczono w roku 1901 tych robotników i drożników na drogach krajowych i subwencyonowanych, którzy byli użyci przy robotach drogowych prowadzonych we własnym zarządzie.

Z tego zodowiązania wynikłe koszta poniesiono z funduszu krajowego:

1) Na roboty zwyczajne wykonywane przy utrzymaniu dróg krajowych i przy robotach w warsztatach betonowych w kwocie . . . . . 585 K 45 g.

2) Na roboty nadzwyczajne (przy budowie mostów, w kamieniołomach i cegielniach) a to:

a) na drogach krajowych . .	490 K 86 g.	
b) na drogach subwencyonowanych i dojazdach kolejowych . .	1413 „ 63 „	1904 „ 49 „
Razem . . .		2489 K 94 g.
Z porównania z rokiem 1900 w kwocie .		2704 „ 21 „
Okazuje się, że koszt z tego tytułu wynosił w roku 1901 mniej o		214 K 27 g.

spowodowany mniejszą ilością robót we własnym zarządzie w r. 1901.

Przedłużenie udzielonych koncesyj mytniczych.

Na podstawie postanowienia §. 9. ust. 5. ustawy drogowej Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem przedłużył koncesyę na dalszych lat pięć do pobierania opłat mytniczych, a mianowicie:

Wydziałowi powiatowemu w Nisku na drogach gminnych I. kl. Rudnik-Tarnogóra i Nisko-Ulanów-Rudnik;

c. i k. Skarbowi wojskowemu od mostu na rzece Wiarze w Krównikach;

Radzie powiatowej w Gródku na drodze powiatowej Gródecko-Kamienobrodzkiej;

Radzie powiatowej w Kołomyi na drodze powiatowej Kołomyja-Obertyn;

Radzie powiatowej w Krośnie na drodze powiatowej Komborsko-Żmigrodzkiej;

Radzie powiatowej w Żywcu na drodze powiatowej Międzybrodzkiej;

Radzie powiatowej w Żydaczowie na drodze powiatowej Żydaczów-Żurawno;

Wydziałowi powiatowemu w Mościskach na rzecz utrzymania dwóch mostów na rzece Wiszni w Małnowie;

Radzie powiatowej w Mościskach na drodze powiatowej Hodyńsko-Samborskiej;

Radzie powiatowej w Mościskach od mostu powiatowego na rzece Wiszni w Słomiance;

Radzie powiatowej w Mościskach od mostu powiatowego na rzece Wiszni w Podgaci;

Wydziałowi powiatowemu w Mielcu na drodze gminnej I. klasy Tuszów-Brzeście-Sadkowa góra;

Radzie powiatowej w Przemyślu od mostu powiatowego na rzece Wiarze w Drozdowicach;

Radzie powiatowej w Brzesku na drogach powiatowych Jurków-Wytrzyska z Wrzępi do Woli przemykowskiej, Bogumiłowice-Zakliczyn, Słotwina-Szczurowa i Wrzępia-Dołęga;

Wydziałowi powiatowemu w Mościskach na rzecz utrzymania dwóch mostów a mianowicie na rzece Wiszni i na jej dopływie w Sądowej Wiszni tudzież na rzecz utrzymania wybudowonej drogi od granicy powiatu Jaworow-

skiego w Ożomli przez Sądową Wisznię i Dmytrowice ku Samborowi prowadzącej;

Radzie powiatowej w Wadowicach od mostu na rzece Skawie przy drodze powiatowej Wadowicko-Czernichowskiej;

Radzie powiatowej w Ropczycach na drodze powiatowej Czekaj-Wielopole od mostu na rzece Wielopolce w Ropczycach;

Radzie powiatowej w Trembowli na drodze powiatowej Trembowelsko-Budzanowskiej w Budzanowie;

Radzie powiatowej w Stanisławowie na drodze powiatowej Halicz-Podhajce i od mostu na rzece Lipie pod Tustanią;

Radzie powiatowej w Brzozowie na drodze powiatowej Brzozowsko-Domaradzkiej;

Wydziałowi powiatowemu w Sanoku na drogach gminnych Rymanów-Bukowsko i Sanok-Bukowsko;

Radzie powiatowej w Kolbuszowie na drodze powiatowej Kolbuszowa-Majdan;

Wydziałowi powiatowemu w Skałacie na rzecz utrzymania drogi gminnej Grzymałów-Sorocko-Trembowla;

Radzie powiatowej w Wadowicach od mostu na rzece Skawie w Zembrzycach;

Radzie powiatowej w Dolinie od mostu powiatowego na rzece Siwce przy drodze dojazdowej do dworca kolejowego w Krechowicach;

Radzie powiatowej w Samborze na drodze powiatowej Samborsko-Mościskiej;

Radzie powiatowej w Krakowie od przewozu przez rzekę Wisłę między Mogiłą a Rybitwami;

Radzie powiatowej w Bochni na drogach powiatowych Bocheńsko-Limanowskiej i Bocheńsko-Ujskiej;

Obszarowi dworskiemu w Wołczyńcu od mostu na rzece Bystrzycy;

Obszarowi dworskiemu w Gawłuszowicach od przewozu przez rzekę Wisłok w Gawłuszowicach;

Wydziałowi powiatowemu w Gorlicach na drogach gminnych Ropa-Wysowa, Biecz-Golanka i Libusza-Lipinki;

Obszarowi dworskiemu w Brzyściu od przewozu przez rzekę Wisłok w Brzyściu;

Radom powiatowym w Lisku i Turce na drodze powiatowej Ustrzyki-Lutowiska.

Nadto przedłużył Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem na przeciąg dalszych lat trzech gminie miasta Brody koncesyę do pobierania myta kopytkowego.

Kontrola nad miastami pobierającemi kopytkowe.

Tak jak w latach poprzednich wykonywał Wydział krajowy kontrolę nad miastami, które na mocy specyalnych ustaw uprawnione są do pobierania myta kopytkowego, a w szczególności w Brodach, Brzeżanach, Jarosławiu, Kołomyi, Nowym Sączu, Przemyślu, Rzeszowie, Stanisławowie, Tarnopolu, Tarnowie i Żółkwi, jakoteż nad Wydziałem powiatowym w Buczaczu pobierającym powyższą opłatę w zastępstwie gminy m. Buczacza.

Wydział powiatowy buczacki i Magistraty innych pomienionych miast przedłożyły preliminarze drogowe na rok bieżący, które były na miejscu badane, a następnie przedmiotem odpowiednich zarządzeń Wydziału krajowego. W podobny sposób załatwione zostały rachunki drogowe za rok ubiegły z miast:

Brzeżany, Jarosław, Nowy Sącz, Stanisławów, Tarnopol, Tarnów, Żółkiew i Buczacz.

Nie przedłożono zaś tych rachunków z miast: Brodów, Przemyśl i Kołomyja, co przypomnieliśmy odnośnym Wydziałom powiatowym.

Nadto zarządziliśmy rozporządzeniem z 29. listopada 1902 l. 38.477 lustracyę gospodarki drogowej w Rzeszowie.

Subwencye państwowe na budowę i rekonstrukcyę dróg powiatowych i gminnych.

W załączeniu ·/6 przedkładamy Wysokiemu Sejmowi wykaz zezwolonych w r. 1902 kredytów ze skarbu państwa na budowę i rekonstrukcyę dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

C. k. Trybunał administracyjny zniósł:

Al. 6. Orzeczenia c. k. Trybunału administracyjnego.

Orzeczenie Wydziału krajowego z dnia 2-go listopada 1900 d. 68380, którem nałożono na Schaję Guttera w Krakowie jednorazowy datek w kwocie 4010 kor. za niezwykłe zużycie wywozem drzewa nieomyconych dróg gminnych w obrębie gmin Jabłonicy, Lipnicy górnej, Bączala górnego, Lisowa i Skołyszyna.

Nie zostały dotychczas przez c. k. Trybunał administracyjny rozstrzygnięte zażalenia następujące:

1) zażalenie Karola Korna i Andrzeja Walczaka właścicieli kamieniołomów z Bielska przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 29-go listopada 1901 l. 79429, którem nałożono na nich obowiązek płacenia do kasy Wydziału powiatowego w Białej z powodu używania w niezwykły sposób drogi gminnej I kl. Lipnik-Straconka transportami kamienia na utrzymanie tej drogi corocznie począwszy od 1-go stycznia 1899 r. przez tak długi czas, jak długo w tej samej mierze zużywać będą niezwykle wymienioną drogę, osobne datki a mianowicie: na Karola Korna osobny datek w kwocie 600 kor. i na Andrzeja Walczoka osobny datek w kwocie 200 kor. rocznie,

2) zażalenie Eliasza Lufta i Samuela Freundmanna, właścicieli fabryki gipsu w Ostrowie przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 24-go stycznia 1902 d. 79846, którem zobowiązano właścicieli fabryki gipsu w Ostrowie do uiszczenia jednorazowego datku w kwocie 1000 kor. na budowę dojazdu kolejowego w Szczercu,

3) zażalenie Dr. Ludwika Lisińskiego, przełożonego obszaru dworskiego w Łuce z częścią Zazul, imieniem Julii Lisińskiej, właścicielki pomienionych dóbr przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 7-go stycznia 1902 L. 66240/01, którem zatwierdzono orzeczenie Wydziału powiatowego w Złoczowie z dnia 21-go maja 1902 L. 1723 w sprawie częściowego przełożenia drogi gminnej II. klasy w Łuce,

4) zażalenie Judy Rubla, właściciela dóbr, cegielni, gorzelni i rafineryi spirytusu z Sobniowa, przeciw orzeczeniu Wydziału krajowego z dnia 14-go stycznia 1902 L. 81823/01 w sprawie nałożenia na niego datku za niezwykłe zużywanie nieomyconych dróg gminnych z Jasła do Sobniowa i z Sobniowa do Zołkowa,

5) zażalenie firmy Jakób i Józef Kohn w Wiedniu i Smolniku przeciw orzeczeniu Wydzialu krajowego z dnia 29-go listopada 1901 L. 72165 w sprawie nałożenia na nią jako właścicielkę tartaku parowego w Smolniku obowiązku opłacenia osobnego datku na utrzymanie nieomyconej drogi powiatowej Ustrzyki-Lutowiska w powiecie turczańskim położonej.

Nadto

6) zażalenie Wydziału krajowego imieniem funduszu krajowego wniesione przeciw c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych w Wiedniu, wskutek orzeczenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 17-go marca 1902 do L. 41402/00, którem zniesiono orzeczenie c. k. Namiestnictwa z dnia 16-go marca 1898 r. L. 20546 zarządzajace wywłaszczenie w gminie Siedleczka położonych, w temże orzeczeniu bliżej określonych gruntów dla budowy drogi krajowej Kańczuga-Dynów, o ile orzeczenie to dotyczy rekurentów Adalberta Krzana i tow.

Akademia im. Maryi Teresy w Wiedniu.

Odezwami z 1-go października 1901 L. 103762 i 4-go października 1901 L.106155 zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy o opróżnieniu trzech miejsc funduszowych w Akademii im. Maryi Teresy w Wiedniu. Po rozpisaniu konkursu przez Wydział krajowy z dnia 11-go października 1901 do L. 67350 uczyniono przedstawienie do Najwyższego Tronu.

Najwyższem postanowieniem z dnia 25-go grudnia 1901 nadał Najjaśniejszy Pan, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, miejsca funduszowe: Zbigniewowi Kulczyckiemu, Ludwikowi Grodzickiemu i Juliuszowi Wiczkowskiemu.

Następnie odezwą z dnia 28-go października 1902 r. L. 127957 zawiadomiło c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy o opróżnieniu jednego miejsca funduszowego na rok szkolny 1902/1903 z prośbą o rozpisanie konkursu na powyższe miejsce funduszowe i przedstawienie propozycyi co do obsadzenia tego miejsca. Wobec tego rozpisał Wydział krajowy konkurs z dnia 11-go listopada 1902 do L. 79222 z terminem do 2-go grudnia 1902 r. do wnoszenia podań.

Sprawy szlachectwa i zmiany nazwiska.

W czasie od 1. listopada 1901 do 31. października 1902, udzielił Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu we Lwowie opinii w 85 sprawach tyczących się zmiany nazwisk. W powyższym czasie załatwił Wydział krajowy 7 próśb w sprawie szlachectwa staropolskiego, wydał 22 certyfikaty szlachectwa, wreszcie załatwił 46 spraw, odnoszących się w ogóle do szlachectwa.

Co do szlachectwa staropolskiego, to w dwóch wypadkach nastąpiło Najwyższe zatwierdzenie, w dwóch wypadkach uznano tylko szlachectwo staropolskie jako zagraniczne z odnośnym herbem, co zaś do reszty, to Najwyższa decyzya jeszcze dotąd nie nadeszła.

Alegat 1. do sprawozdania z czynności Dep. IV. Wydziału kraj. za rok 1901/1902.

WYKAZ

datków dobrowolnych deklarowanych na budowę dróg krajowych po koniec roku 1901.

L. porz.	Przedmiot	Należytość						Odpisano		Pozostaje		Uiszczenie		Pozostała należytość					
		zaległa		bieżąca		razem								z lat ubiegł.		z roku bież.		razem	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	I. Droga Lwów-Stojanów.																		
1	Rada powiatowa w Kamionce strumiłowej	7.000	—	—	—	7 000	—	—	—	7.000	—	1.000	—	6.000	—	—	—	6.000	—
2	Gmina Kamionka strumiłowa . .	4.736	—	—	—	4.736	—	—	—	4.736	—	500	—	4.236	—	—	—	4.236	—
	II. Droga Rzeszów-Nadbrzezie.																		
3	Gmina Sokołów	251	92	—	—	251	92	—	—	251	92	251	92	—	—	—	—	—	—
	Suma .	11.987	92	—	—	11.987	92	—	—	11.987	92	1.751	92	10.236	—	—	—	10.236	—

WYKAZ

dochodów i wydatków miejscowych funduszów dróg gminnych za rok 1900.

Liczba porządkowa	Powiat	Długość dróg gminnych w km.	Ilość rodzin obowiązanych do prestacyi	Wartość prestacyi		Dochody w gotówce: Dotacya z powiat. fund. dróg gminnych		Czynsze z myta		Inne dochody		razem		Zużyto dni pieszych i ciągłych wartości		Wydatki w gotówce		Pozostałość w nieodrobionych prestacyach		Zapas kasowy w gotówce		Uwaga
				K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	
1	Biała	496.438	13.886	32.110	40	11.261	48	—	—	9.74	25	20.985	73	29.761	20	10.052	14	2.349	20	10.933	59	
2	Bóbrka	896.314	11.906	19.049	60	18.329	54	1.300	—	2.52	48	22.202	02	18.154	40	21.816	46	895	20	385	56	
3	Bochnia	628.966	17.930	17.929	50	25.836	35	—	—	—	—	25.836	35	17.336	50	25.836	35	593	—	—	—	
4	Bohorodczany	453.000	10.315	24.756	—	7.714	98	—	—	[illegible]5	—	7.739	98	24.654	—	7.739	98	102	—	—	—	
5	Borszczów	514.622	21.586	21.586	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19.848	—	—	—	1.738	—	—	—	
6	Brody	995.269	19.410	31.056	—	11.849	73	—	—	—	—	11.849	73	30.381	30	11.849	73	674	70	—	—	
7	Brzesko	645.392	14.714	23.542	40	7.935	11	—	—	68	62	8.203	73	22.726	—	8.094	50	816	40	109	23	
8	Brzeżany	588.887	12.518	20.028	80	21.835	47	—	—	—	—	21.835	47	18.962	—	21.835	47	1.066	80	—	—	
9	Brzozów	269.290	13.799	14.304	60	20.457	01	—	—	14.73	17	34.830	18	14.304	60	34.830	18	—	—	—	—	
10	Buczacz	810.600	18.100	36.200	—	99.135	29	—	—	2.01	62	101.146	91	34.925	—	101.039	71	1.275	—	107	20	
11	Chrzanów	459.100	12.547	25.094	—	23.259	59	—	—	24.03	30	47.562	89	23.435	—	47.048	45	1.659	—	514	44	
12	Cieszanów	760.376	12.290	14.748	—	4.390	—	—	—	—	—	4.390	—	14.748	—	4.390	—	—	—	—	—	
13	Czortków	459.000	12.699	17.778	60	10.916	54	—	—	—	—	10.916	54	16.319	40	10.916	54	1.459	20	—	—	
14	Dąbrowa	599.710	8.395	14.604	—	1.383	86	—	—	—	—	1.383	86	14.506	20	1.383	86	97	80	—	—	
15	Dobromil	344.000	10.795	25.442	60	3.746	30	—	—	—	—	3.746	30	23.776	90	3.746	30	1.665	70	—	—	
16	Dolina	530.529	16.859	50.083	80	6.886	—	—	—	11.62	73	18.511	73	46 639	30	18.511	73	3.444	50	—	—	
17	Drohobycz	592.010	23.249	64.281	32	2.179	16	—	—	540	—	2.719	16	63.060	32	2.719	16	1.221	—	—	—	
18	Gorlice	376.970	12.117	25.209	20	49.916	65	6.055	10	—	—	55.971	75	24.201	10	55.971	75	1.008	10	—	—	
19	Gródek	618.520	9.529	20.465	20	4.726	33	40	—	[illegible]2	—	4.838	33	19.669	08	4.838	33	796	12	—	—	
20	Grybów	376.025	7.468	12 230	60	12.62[illegible]	69	—	—	—	—	12.628	69	11.782	30	12.628	69	448	30	—	—	
21	Horodenka	544.167	16.090	20.764	80	7.369	40	—	—	3.0[illegible]32		10.433	72	14.193	—	8.906	26	6.571	80	1.527	46	
22	Husiatyn	742.057	16.303	19.563	60	4.396	78	—	—	—	—	4.396	78	17.178	40	3.348	89	2.385	20	1.047	89	
23	Jarosław	964.880	16.886	33.772	—	18.630	54	—	—	[illegible]7	40	18.837	94	31.646	70	18.512	56	2.125	30	325	38	
24	Jasło	647.696	16.938	34.493	80	11.342	82	—	—	6[illegible]7	07	18.114	89	34.066	—	18.100	75	427	80	14	14	
25	Jaworów	725.645	11.367	13.640	40	5.765	36	—	—	[illegible]	—	5.771	36	13.136	—	5.765	36	504	40	6	—	
26	Kałusz	564.241	15.386	38.212	—	—	—	400	—	[illegible]	80	527	80	37.535	20	527	80	676	80	—	—	
27	Kamionka	744.250	16.743	16.743	—	4.909	41	—	—	1.8[illegible]	54	6.767	95	14.608	—	6.472	06	2.135	—	295	89	
28	Kolbuszowa	486.761	12.403	15.953	10	3.393	40	—	—	1.7[illegible]	08	5 099	48	13.926	92	4.756	04	2.026	18	343	44	
29	Kołomyja	421.000	19.409	20.581	10	30.739	59	—	—	—	—	30.739	59	18.997	60	30.739	59	1.583	50	—	—	
30	Kossów	640.400	14.831	29.662	—	—	—	—	—	[illegible]5	—	75	—	27.844	02	—	—	1.817	98	75	—	
31	Kraków I. kl.	101.247	4.686	11.247	60	33.159	79	—	—	—	—	33.159	79	5.378	40	33.159	79	5.869	20	—	—	
	„ II. „	—	14.030	22.424	40	24.033	60	—	—	[illegible]9	70	24.903	30	18.970	80	24.903	30	3.453	60	—	—	
32	Krosno	371.923	12.225	29.779	40	15.502	46	—	—	6[illegible]5	85	21.538	31	28.199	80	19.435	93	1.579	60	2.102	38	
33	Limanowa	563.395	12.378	14.853	60	26.980	27	—	—	10.3[illegible]8	37	37.308	64	14.190	30	34.684	92	663	30	2.623	72	
34	Lisko	655.724	13.418	26.836	—	14.490	15	—	—	—	—	14.490	15	26.836	—	14.490	15	—	—	—	—	
35	Lwów	1,055.590	19.886	34.544	20	81.286	60	166	—	6.9[illegible]1	46	88.374	06	30.223	15	87.624	48	4.321	05	749	58	
36	Łańcut	1,005.700	24.036	24.036	—	9.577	05	—	—	—	—	9.577	05	23.799	82	9.577	05	236	18	—	—	
37	Mielec	888.316	12.636	15.163	20	37.586	54	—	—	—	—	37.586	54	14.404	40	37.586	54	758	80	—	—	
38	Mościska	541.202	12.907	15.488	40	6.206	29	—	—	2.[illegible]2	21	8.348	50	14.291	70	8.348	50	1.196	70	—	—	
39	Myślenice	453.000	14.760	33.603	—	—	—	—	—	—	—	—	—	33.603	—	—	—	—	—	—	—	
40	Nadwórna	406.312	13.034	26.068	—	9.652	98	—	—	4[illegible]	34	13.837	32	24.099	—	13.762	57	1.969	—	74	75	
41	Nisko	512.700	11.235	17.976	—	2.410	81	—	—	[illegible]	68	2.892	49	10.176	17	2.410	81	7.799	83	481	68	
42	Nowy Targ	571.400	14.547	36.830	80	12.216	02	—	—	—	—	12.216	02	35.109	90	12.216	02	1.720	90	—	—	
43	Pilzno	272.894	7.933	11.999	20	15.188	42	—	—	—	—	15.188	42	11.627	40	15.188	42	371	80	—	—	
44	Podhajce	825.629	11.610	25.458	22	—	—	—	—	—	—	—	—	21.994	29	—	—	3.463	93	—	—	
45	Przemyśl	—	15.326	30.652	—	16.062	44	—	—	—	—	16.062	44	29.430	—	16.062	44	1.222	—	—	—	
46	Przemyślany	738.201	11.864	14.236	80	8.864	57	—	—	—	—	8.864	57	13.045	96	8.864	57	1.190	84	—	—	
47	Rawa	—	17.404	20.884	80	—	—	—	—	—	—	—	—	18.616	90	—	—	2.267	90	—	—	
48	Rohatyn	786.700	18.095	37.820	30	49.318	74	310	—	—	—	49.628	74	36.710	70	49.628	74	1.109	60	—	—	
49	Ropczyce	592.033	12.796	15.896	40	51.183	68	—	—	—	—	51.183	68	15.157	40	51.183	68	739	—	—	—	
50	Rudki	617.455	11.729	16.420	60	14.539	65	—	—	145	—	14.684	65	15.744	60	14.684	65	676	—	—	—	
51	Rzeszów	889.800	25.510	51.020	—	32.165	58	—	—	140	68	32.306	26	50.020	—	32.306	26	1.000	—	—	—	
52	Sambor	494.558	14.224	22.758	40	29.167	28	—	—	—	—	29.167	28	20.996	80	29.167	28	1.76[illegible]	60	—	—	
53	Sanok	500.735	14.495	39.654	16	32.570	92	—	—	—	—	32.570	92	38.581	36	32.570	92	1.072	80	—	—	
54	Sącz nowy	895.259	17.465	27.502	50	23.690	06	11.375	—	21.2[illegible]	43	56.286	49	25.471	60	56.286	49	2.030	90	—	—	
55	Skałat	604.500	14.606	17.527	20	11.376	30	—	—	—	—	11.376	30	11.753	30	11.376	30	5.773	90	—	—	
56	Śniatyn	347.800	16.566	23.205	95	—	—	—	—	—	—	—	—	21.205	45	—	—	2.000	50	—	—	
57	Sokal	816.600	16.382	15.199	20	30.482	40	—	—	7.2[illegible]4	35	37.756	75	13.639	70	37.633	01	1.559	50	123	74	
58	Stanisławów	332.400	—	24.047	50	—	—	—	—	180	68	180	68	22.528	44	169	54	1.519	06	11	14	
59	Stary Sambor	260.280	8.241	13.185	60	9.050	—	—	—	—	—	9.050	—	12.681	60	9.050	—	504	—	—	—	
60	Stryj	915.100	14.073	30.172	80	27.558	08	—	—	21	—	27.579	08	28.825	40	27.579	08	1.347	40	—	—	Niedobór: 2.782 K. 30 h. na pokrycie w pozostałości za nieodrobione prestacye L. W. 10.785/02.
61	Tarnobrzeg	592.273	12.320	18 320	80	2.041	80	—	—	4.81[illegible]	38	6.852	18	14.347	30	9.634	48	3.973	50	—	—	
62	Tarnopol	1,075.000	16.743	16.853	20	60.028	79	1.920	—	44[illegible]	13	62.427	92	12.992	40	62.316	24	3.860	80	111	68	
63	Tarnów	691.908	11.938	14.325	60	36.746	76	—	—	—	—	36.746	76	9.371	60	36.746	76	4.954	—	—	—	
64	Tłumacz	581.151	20.426	50.889	60	134.870	—	—	—	—	—	134.870	—	50.238	40	134.870	—	651	20	—	—	
65	Trembowla	474.500	12.916	15.499	20	12.012	44	—	—	8.79[illegible]	22	20.805	66	13.652	—	20.172	01	1.847	20	633	65	
66	Turka	489.550	12.336	24.668	—	7.873	11	—	—	—	—	7.873	11	24.165	50	7.873	11	502	50	—	—	
67	Wadowice	753.734	17.087	34.174	—	15.917	13	—	—	—	—	15.917	13	34.165	—	15.917	13	9	—	—	—	
68	Wieliczka	822.030	15.219	28.947	90	8.075	00	—	—	—	—	8.075	60	27.825	15	8.075	60	1.122	75	—	—	
69	Zaleszczyki	887.648	14.175	17.009	40	8.570	—	—	—	—	—	8.570	—	15.705	60	8.570	—	1.303	80	—	—	
70	Zbaraż	677.314	10.442	14.070	60	16.365	90	—	—	[illegible]4	16.369	94	13.343	50	16.369	94	727	10	—	—		
71	Złoczów	1,430.490	26.630	30.104	40	3.478	98	—	—	1[illegible]	12	5.206	10	26.778	30	4.431	43	3.326	10	774	67	
72	Żółkiew	688.600	13.411	13.411	—	19.226	72	—	—	—	—	19.226	72	11.192	—	19.226	72	2.219	—	—	—	
73	Zydaczów	483.700	10.854	15.195	60	21.869	35	—	—	—	—	21.869	35	15.058	40	21.869	35	137	20	—	—	Niedobór w gotówce 85 K. 16 h. pokryty z wykupionych prestacyi jak L W. 75.625/01.
74	Żywiec	453.245	17.372	35.743	—	38.084	07	—	—	1.75[illegible]	72	39.840	79	34.620	11	39.925	95	1.122	89	—	—	
	Razem	45,013.711	1,076.434	1,829.590	95	1,440,416	71	21.566	10	156.850	74	1,618.833	55	1,703.091	04	1,598.328	80	126.499	91	23.372	21	
	po potrąceniu niedoborów poz. 61 i 74																	—	—	2.867	46	
	Rzeczywista pozostałość																	124.469	01	20.504	75	

Alegat 3. do sprawozdania z czynności Dep. IV. Wydz. kraj. za r. 1901/2.

W Y K A Z

wynikłości zamknięć rachunkowych funduszów drogowych.

Drogi gminne. **1900.** **Drogi powiatowe.**

L. porz.	Nazwa powiatu	Dochody		Wydatki		Zapas kasowy		Dochody		Wydatki		Zapas kasowy	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	Biała . . .	60.376	16	56.233	21	4.142	95	68.994	11	29.301	61	39.692	50
2	Bóbrka . . .	71.526	73	68.489	21	3.037	52	—	—	—	—	—	—
3	Bochnia. . .	114.373	33	109.340	34	5.032	99	45.925	97	44.956	85	969	12
4	Bohorodczany.	17.885	18	13.443	25	4.441	93	—	—	—	—	—	—
5	Borszczów . .	43.285	39	43.256	95	28	44	48.812	02	44.352	12	4.459	90
6	Brody . . .	51.824	10	51.771	42	52	68	61.068	18	60.965	72	102	46
7	Brzesko . .	60.649	65	54.943	51	5.706	14	28.185	78	27.914	48	271	30
8	Brzeżany . .	59.983	72	58.917	25	1.066	47	—	—	—	—	—	—
9	Brzozów . .	40.256	76	37.430	18	2.826	58	34.102	34	29.339	31	4.763	03
10	Buczacz. . .	133.117	90	132.693	82	424	08	13.141	38	12.656	07	485	31
11	Chrzanów . .	74.163	22	71.936	41	2.226	81	89.446	76	74.608	87	14.837	89
12	Cieszanów . .	28.566	99	28.566	99	—	—	77.109	56	75.474	64	1.634	92
13	Czortków . .	28.325	89	27.988	09	337	80	14.236	13	11.388	94	2.847	19
14	Dąbrowa . .	46.166	38	45.200	40	965	98	26.943	71	26.270	82	672	89
15	Dobromil . .	51.407	73	50.384	99	1.022	74	—	—	—	—	—	—
16	Dolina . . .	33.978	70	33 223	70	755	—	—	—	—	—	—	—
17	Drohobycz . .	134.188	07	129.532	39	4.655	68	114.285	07	101.383	19	12.901	88
18	Gorlice . . .	95.215	23	95.215	23	—	—	—	—	—	—	—	—
19	Gródek . . .	38.895	65	38.895	65	—	—	8.440	42	8.440	42	—	—
20	Grybów . . .	17.081	32	16.248	58	832	74	16.445	59	16.380	69	64	90
21	Horodenka .	43.965	52	24.497	90	19.467	62	13.184	18	9.328	20	3.855	98
22	Husiatyn . .	29.721	42	29.655	14	66	28	42.759	25	42.620	28	138	97
23	Jarosław . .	147.595	20	144.493	11	3.102	09	39.429	21	39.429	21	—	—
24	Jasło . . .	83.078	22	81.526	05	1.552	17	25.203	52	23.349	30	1.854	22
25	Jaworów . .	57.835	66	45 262	15	12.573	51	—	—	—	—	—	—
26	Kałusz . . .	52.549	18	52.177	38	371	80	—	—	—	—	—	—
27	Kamionka . .	136.929	39	125 733	14	11.196	25	101.775	40	101.762	86	12	54
28	Kolbuszowa .	23.127	39	20.099	26	3.028	13	39.837	37	39.802	07	35	30
29	Kołomyja . .	48.562	05	48.165	99	396	06	19.501	21	16.476	77	3.024	44
30	Kossów . . .	37.935	85	30.807	74	7.128	11	44.063	77	35.558	69	8.505	08
31	Kraków . . .	88.865	29	88.865	29	—	—	12.599	67	12.599	67	—	—
32	Krosno . . .	44.132	49	38.136	97	5.995	52	50.674	99	48.837	05	1.837	94
33	Limanowa . .	38.096	07	25.664	95	12.431	12	16.898	20	15.645	02	1.253	18
34	Lisko . . .	59.316	90	59.922	45	19.394	45	29.175	16	26.554	44	2.620	72
35	Lwów . . .	118.093	63	114.856	15	3.237	48	—	—	—	—	—	—
36	Łańcut . . .	92.448	18	91.328	93	1.119	25	62.885	70	62.885	70	—	—

L. porz.	Nazwa powiatu	Dochody		Wydatki		Zapas kasowy		Dochody		Wydatki		Zapas kasowy	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
37	Mielec . . .	79.002	84	79.002	84	—	—	17.230	74	13.007	28	4.223	46
38	Mościska . .	48.708	47	48.708	47	—	—	15.962	08	15.962	08	—	—
39	Myślenice . .	78.116	69	77.992	19	124	50	4.120	—	925	44	3.194	56
40	Nadwórna . .	24.912	18	24.182	98	729	20	—	—	—	—	—	—
41	Nisko . . .	67.327	02	64.903	72	2.423	30	23.658	61	23.658	61	—	—
42	Nowytarg . .	21.277	54	21.275	20	2	34	19.852	24	19.852	24	—	—
43	Pilzno . . .	44.375	70	39.387	02	4.988	68	18.120	52	18.120	52	—	—
44	Podhajce . .	78.384	50	69.243	90	9.140	60	22.551	38	22.551	38	—	—
45	Przemyśl . .	100.992	46	100.992	46	—	—	—	—	—	—	—	—
46	Przemyślany .	91.685	—	91.685	—	—	—	22.342	11	22.342	11	—	—
47	Rawa . . .	100.118	62	100.118	62	—	—	96.240	20	96.240	20	—	—
48	Rohatyn . .	63.373	30	62.012	20	1.361	10	1.764	59	1.764	59	—	—
49	Ropczyce . .	60.667	49	51.183	68	9.483	81	7.188	73	7.188	73	—	—
50	Rudki . . .	23.370	51	15.094	62	8.275	89	19.247	18	9.344	89	9.902	29
51	Rzeszów . .	90.106	56	89.905	86	200	70	191.484	49	177.946	46	13.538	03
52	Sambor . . .	69.811	28	69.416	03	395	25	21.248	48	21.084	47	164	01
53	Sanok . . .	78.720	35	78.718	01	2	34	2.318	62	1.935	59	383	03
54	Sącz nowy . .	40.389	05	40.152	88	236	17	41.189	79	41.189	79	—	—
55	Skałat . . .	71.924	39	71.789	—	135	39	—	—	—	—	—	—
56	Śniatyn . . .	34.894	32	34.837	24	57	08	40.672	05	39.992	32	679	73
57	Sokal . . .	37.576	38	37.572	97	3	41	77.584	39	77.446	56	137	83
58	Stanisławów .	69.728	91	69.292	15	436	76	6.250	11	6.165	72	84	39
59	Stary Sambor .	13.869	55	10.439	92	3.429	63	31.247	09	22.537	83	8.709	26
60	Stryj	51.062	66	46.653	41	4.409	25	59.345	23	58.642	66	702	57
61	Tarnobrzeg .	43.346	01	42.681	73	664	28	48.930	11	47.684	76	1.245	35
62	Tarnopol . .	147.802	62	143.565	26	4.237	36	14.312	36	14.040	55	271	81
63	Tarnów . . .	53.736	40	50.982	71	2.753	69	67.654	29	63.623	71	4.030	58
64	Tłumacz . .	147.208	93	147.208	93	—	—	—	—	—	—	—	—
65	Trembowla .	59.382	68	59.375	42	7	26	49.734	68	49.730	61	4	07
66	Turka . . .	20.709	29	18.630	58	2.078	71	3.698	98	3.348	43	350	55
67	Wadowice . .	89.153	44	89.153	44	—	—	29.305	16	15.311	71	13.993	45
68	Wieliczka . .	132.162	46	132.074	99	87	47	39.408	56	39.398	58	9	98
69	Zaleszczyki .	57.172	97	56.797	35	375	62	14.164	07	14.127	36	36	71
70	Zbaraż . . .	92.459	84	92.459	84	—	—	—	—	—	—	—	—
71	Złoczów . .	77.159	58	76.374	26	785	32	32.197	31	32.197	31	—	—
72	Żółkiew . .	89.158	38	76.617	31	12.541	07	—	—	—	—	—	—
73	Żydaczów . .	27.618	72	27.618	72	—	—	26.484	61	24.051	21	2.433	40
74	Żywiec . . .	41.502	20	41.502	20	—	—	24.570	36	22.931	47	1.638	89
	Razem .	4,822.489	83	4,614.507	28	207.982	55	2,235.203	77	2,062.628	16	172.575	61

II. Trienium. Pierwszy rok nauki.

Zestawienie

klasyfikacyjne uczniów szkoły praktycznej konduktorów drogowych za rok szkolny 1901 — 1902.

Numer lokacyi egzaminu kursowego	Nazwisko, imię i rok urodzenia ucznia	Rok szkolny 1901 — 1902 klasa I.			Ogólny wynik praktyki letniej w roku 1902 klasa I.	Uwagi
		Nauka zimowa		Roboty drogowe, do których przydzielono ucznia na praktykę letnią		
		Ostateczna ilość punktów egzam. kursowego	Ogólny wynik egzaminu kursowego			
1	**Dąbrowski Apolinary** (styp.) 1881	594	bardzo dobry	Odbył praktykę w okręgu nowosądeckim przy rekonstrukcyi drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica.	Z powodu niemożliwości w tak krótkim czasie zrobienia zestawienia na podstawie przedłożonych przez uczniów dzienników zajęć służbowych, klasyfikacyę tej kolumny pozostawia się do roku przyszłego.	
2	**Krakowski Felicyan** (styp.) 1875	572	bardzo dobry	w okręgu rzeszowskim, częścią w biurze inżyniera okręgowego, częścią przy budowie mostu w Warchołach.		
3	**Szczerban Aleksander** (styp.) 1877	530	bardzo dobry	w okręgu nowotargskim przy konserwacyi drogi kkajowej i dróg gminnych w Zakopanem.		
4	**Stachyra Ignacy** (styp.) 1882	518	bardzo dobry	w okręgu nowosądeckim częścią w biurze inżyniera okręgowego, częścią przy budowie mostu na Popradzie.		
5	**Janusz Aleksander** (styp.) 1877	471	dobry	w okręgu krakowskim w biurze inżyniera okręgowego.		
6	**Brąglewicz Franciszek** (styp.) 1881	470	dobry	w biurze oddz. techniczno-drogowego Wydz., kraj. potem przy budowie i trasie drogi pow. Krościenko-Kuźmina.		
7	**Grzybowski Wojciech** (styp.) 1883	469	dobry	w okręgu rzeszowskim w warstatach wyrobów betonowych i na drodze krajowej Dębica-Nadbrzezie.		
8-9	**Flisowski Franciszek** (styp.) 1876	456	dobry	przy trasie drogi pow. Kosów-Jasionów górny i w oddz. techn.-drog.		
8-9	**Osiński Adam** (styp.) 1883	456	dobry	w okręgu stanisławowskim przy drodze kraj. Tyśmienica-Kołomyja.		
10	**Kwieciński Władysł.** (styp.) 1877	455	dobry	w okręgu nowosądeckim przy rekonstrukcyi drogi krajowej Zakliczyn-Sącz - Niedzica.		
11	**Goebel Zbigniew** (styp.) 1876	453	dobry	w biurze oddz. technicz.-drog., potem przy rekonstr. drogi Kulparkowskiej.		
12	**Gedrojć Tadeusz** (styp.) 1880	441	dobry	przy budowie drogi powiatowej Hubicze-Drohobycz.		
13	**Duszyński Karol** 1883	440	dobry	przy trasie drogi powiatowej Kosów-Jasioniów górny i oddz. techniczno-drogowem.		
14	**Mikusiński Felicyan** 1884	436	dobry	w oddziale techn.-drog. i przy budowie drogi Nadwórna - Łanczyn i trasie Delatyn - Łuczki.		
15	**Simon Gustaw** (styp.) 1883	435	dobry	w służbie Wydziału powiat. w Drohobyczu przy budowie drogi gminnej Schodnica - Rybnik.		
16-17	**Gostomski Mieczysław** 1872	412	dobry	w oddz. techn. drog., w służbie Wydziału powiatowego w Gródku i przy dojeździe kolejowym w Jezierney.		
16-17	**Klapa Karol** 1877	412	dobry	w okręgu jarosławskim przy warstatach wyrobów betonowych i przy usuwisku w Krasiczynie.		
18-19	**Biehałowicz Władysław** 1886	409	dobry	przy budowie drogi Ławrów-Mszaniec.		
18-19	**Schmidt Paweł** (styp.) 1882	409	dobry	przy rekonstrukcyi drogi kulparkowskiej i przy budowie drogi Przemyślany-Pomorzany.		Stypendysta Wydziału powiatowego w Chrzanowie.
20	**Bałtowski Jan** 1884	402	dobry	w okręgu rzeszowskim przy warstatach wyrobów betonowych.		
21	**Skołyński Eliasz** 1883	397	dostateczny	w okręgu stanisławowskim w biurze inżyniera okręgowego i na drodze krajowej Tyśmienica - Kołomyja.		
22	**Kozak Dymitr** 1873	387	dostateczny	w biurze oddziału techniczo-drogowego i w okręgu lwowskim przy warstatach betonowych w Żółkwi.		
23	**Smerecki Antoni** 1881	382	dostateczny	w okręgu lwowskim przy konserwacyi drogi krajowej Lwów - Rohatyn i Zimnawoda - Hoszany.		
24	**Szameit Kazimierz** 1872	352	dostateczny	w służbie Wydziału powiatowego w Drohobyczu przy budowie drogi Liszna-Podbuż.		bez języka ruskiego
25	**Tokarski Eugeniusz** 1882	371	dostateczny	w biurze oddziału techniczno-drogowego i przy budowie drogi Pienińskiej w Szczawnicy.		bez języka ruskiego. 348 punktów.
26	**Dubik Adam** (styp.) 1872	346	dostateczny	w okręgu jarosławskim przy warstacie wyrobów betonowych.		
27	**Gliszczyński Stanisław** 1881	338	dostateczny	w okręgu lwowskim w pracowni wyrobów betonowych w Żółkwi, w biurze oddziału techniczno-drogowego i przy rekonstrukcyi drogi kulparkowskiej.		

W y-

stanu funduszów pro praeterito budowy dróg

Liczba porz.	Fundusz pro praeterito budowy drogi	Administruje c. k. Starostwo w	Z należytości czynnych z końcem r. 1900 wykazanych w kwocie K.	g.	odpisano kwotę K.	g.	Wyni- Akty- Należytości czynne od stron konkurencyjnych K.	g.
1	kraj. Lwów-Rohatyn . . .	Bóbrce	10.666	57	—	—	10.666	57
2	„ Czortków-Skała . .	Czortkowie	4.392	83	4.392	83	—	—
3	„ Czortków-Monasterzyska .							
4	„ Czortków-Monasterzyska .	Buczaczu						
5	„ Strussów-Buczacz . .							
6	„ Przemyśl-Sanok . .	Sanoku	1.987	51	777	91	—	—
7	„ Sanok-Rzeszów . .		1.940	37	1.530	76	—	—
8	pow. Tarnawa-Radoszyce . .		269	60	269	60	—	—
9	„ Tarnopol-Brody . .	Tarnopolu	20.933	54	—	—	20.933	54
10	kraj. Brzeżany-Podwołoczyska .		25.166	46	—	—	24.429	52
11	„ Brzeżany-Tarnopol . .		391	59	—	—	91	59
12	„ Strussów-Buczacz . .		24.584	54	—	—	24.172	18
13	„ Jarosław-Bełzec . .	Jarosławiu	—	—	—	—	—	—
14	pow. Grzymałów - Skałat - Smykowce	Skałacie	56.127	73	—	—	55.227	89
15	Drogi obwodowe byłego obwodu nowosądeckiego . .	Limanowej	31	85	—	—	31	85
		Razem .	146.492	59	6.971	10	135.553	14

k a z

krajowych i powiatowych z końcem 1901 roku.

kłości z końcem roku 1901.										
w a				Pasywa		Z porównania okazuje się				Uwagi
Zapas kasowy gotówką i efektami		razem		Należytości bierne od stron konkurencyjnych		Zwyżka		Niedobór		
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	
2.460	49	13.127	06	10.578	65	2.548	41	—	—	(L. W. 44.343/1902).
2	26	2	26	—	—	2	26	—	—	Rachunki za czas od 1. stycznia 1901 do 31. maja 1902 uznano za ukończone, a zapasy kasowe w kwocie j. obok 2 kor. 26 g. dolokowano do książ. Banku kraj. W. 8.229. Nadto oddisano należytość bierną w kwocie 952 kor, 32 g. (L. W. 84.689/1901 i 61.972/1902).
71	03	71	03	—	—	71	03	—	—	Rachunki za czas od 1. stycznia 1901 do 19. czerwca 1902 uznano za ukończone, a zapas kasowy w kwocie 71·03 + 30·84 = 161 kor. 87 g. dolokowano do książ. Banku kraj. Nr. 9 556. Zapasy te łącznie z zapasami z wymienionych obok 3 dróg w kwocie . . . . 5.696 „ 37 „ wynoszą kwotę . . 5.798 kor. 24 g. (L. W. 63.674/1902).
30	84	30	84	—	—	30	84	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
2	04	20.935	58	19.626	17	1.309	41	—	—	(L. W. 52.980/1902).
1.491	89	25.921	41	39.549	42	—	—	13.628	01	
506	50	598	09	—	—	598	09	—	—	
600	36	24.772	54	45.432	62	—	—	20.660	08	
35	10	35	10	8.841	90	—	—	8.806	80	Zapas 35 kor. 10 g. dolokowano do książ. Banku kraj. Nr. 9.556 (L. W. 63.674/1902).
2.337	30	57.565	19	61.421	59	—	—	3.856	40	(L. W. 39.930/1902).
—	—	31	85	—	—	31	85	—	—	Jak w roku 1900.
7.537	81	143.090	95	185.450	35	4.591	89	46.951	29	
								42.359	40	

Alegat 6. do sprawozdania z czynności Dep. IV. Wydziału krajowego za rok 1901 / 1902.

WYKAZ

kredytów zezwolonych **na rok 1902** ze Skarbu Państwa na budowę dróg krajowych, powiatowych i gminnych.

L. porząd.	Nazwa drogi	Droga położona w powiecie	Długość drogi w klmt.	Zezwolone		
				koszta budowy względnie przyznany zasiłek	kredyta	
					do r. 1901	na r. 1902
				waluta koronowa		
	I. Budowy wykonywane przez c. k. Rząd					
1	Droga Żurawno-Knihynicze i most na Dniestrze	Rohatyn Żydaczów	21·780	310.400	230.000	40.000
2	Droga Iskań - Bircza	Dobromil Przemyśl	16·680	100.800	—	30.000
	II. Zasiłki udzielone lub przyznane Wydziałowi krajowemu lub Wydziałom powiatowym					
3	Podliski małe - Jaryczów nowy - Żelechów wielki	Lwów Kamionka str.	24·971	203.000	40.000	50.000
4	Błażowa - Rzeszów	Rzeszów	9·118	20.000	10.000	10.000
5	Gorzyce - Czekaj wrzawski	Tarnobrzeg	5·200	24.000	10.000	14.000
6	Busk - Żelechów	Złoczów Kamionka str.	9·142	119.200	60.000	20.000
7	Jaworów - Niemirów - Rawa ruska	Jaworów Rawa ruska	37·975	240.000	100.000	70.000
8	Sieniawa - Bukowiec	Jarosław	15·647	60.000	50.000	10.000
9	Rawa ruska - Uhnów	Rawa ruska	19·500	8.500	—	8.500
10	Mokrzyska - Biskupice	Brzesko	26·000	20.000	—	5.000
	Razem		186·013	1,105.900	500.000	257.500

L. W. 11.582/1903.

SPRAWOZDANIE

z czynności

Departamentu IV. Wydziału krajowego

w sprawach kolejowych

za czas od 30. listopada 1901 do 1. grudnia 1902.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

TREŚĆ.

I. Koleje lokalne będące w budowie.

1. Kolej lokalna Przeworsk-Bachórz (Dynów) 3
2. Przedłużenie kolei lokalnej Piła-Jaworzno 3

II. Koleje lokalne będące w ruchu.

3. Uwagi ogólne 4
4. Wyniki eksploatacyjne w r. 1901 5
5. Dochody w r. 1902 11

III. Krajowy fundusz kolejowy.

6. Obciążenie 11
7. Zasoby 13

IV. Projektowane koleje lokalne.

8. Uwagi ogólne i rozporządzalne fundusze 13
9. Kolej lokalna Janów-Jaworów 15
10. „ „ Lwów-Podhajce 15
11. „ „ Tarnów-Szczucin 16
12. „ „ Zakopane-Świnnica 18

V. Krajowa Rada kolejowa.

13. Sesya wiosenna 1902. 18
14. Sesya jesienna 1902. 18

VI. Sprawy ogólne.

15. Krajowe biuro kolejowe 19
16. Działalność kr. biura kolejowego pod względem komercyalnym i taryfowym 19

I. Koleje lokalne będące w budowie.

1. Kolej lokalna Przeworsk-Bachórz (Dynów).

Koncesyę na budowę wąskotorowej kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów) udzieliło c. k. Ministerstwo kolei żelaznych dokumentem koncesyjnym z 15. lutego 1902 (Dz u. p. Nr. 39. z r. 1902) Księciu Andrzejowi Lubomirskiemu.

Po zatwierdzeniu wyniku komisyi obchodowej dla t. zw. alternatywy tunelowej przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych przystąpił Wydział krajowy do przysądzenia budowy kolei.

Budowa ta wraz z przeprowadzeniem wykupna gruntów poruczoną została firmie: „Gwalbert Ziembicki i Feliks Ilnicki“ po następujących cenach:

a) Część I. tj. przestrzeń od 0·0 do km 33·8, a mianowicie od stacyi Przeworsk do stacyi Jawornik polski włącznie za cenę ryczałtową 1,306.000 koron z terminem ukończenia 1. lipca 1904.

b) Część II. tj. przestrzeń od km 33·8 do km 47·4 a mianowicie od stacyi Jawornik polski do stacyi Bachórz włącznie za cenę ryczałtową 1,044 000 koron z terminem ukończenia 1. września 1904.

Dla bezpośredniego nadzoru budowy ustanowiono kierownictwo budowy z siedzibą w Przeworsku.

Naczelne kierownictwo budowy jakoteż zastępstwo koncesyonaryusza, sprawuje Wydział krajowy.

Budowy wszelkie wykonuje się na podstawie warunków, przepisów i typów (normalii) wypracowanych przez krajowe biuro kolejowe a zatwierdzonych przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych, oraz w granicach technicznych warunków koncesyjnych z 15. lutego 1902 ogłoszonych w dzienniku rozporządzeń dla kolei żelaznych i żeglugi z dnia 1. marca 1902 pod. l. 24.

Co do dostawy konstrukcyi żelaznych dla mostów to staraniem Wydziału krajowego będzie, aby o ile możności przy tej dostawie uwzględnioną została fabryka krajowa.

Sprawa stacyi złączenia Przeworsk została już w porozumieniu z c. k. Dyrekcyą kolei państwowych we Lwowie uregulowaną i plan odnośny uzyskał wymagane zatwierdzenie c. k. Ministerstwa kolei żelaznych.

Zatwierdzenie takie uzyskały również i plany wszystkich innych stacyi.

Koncesyonaryusz zawarł już umowę z Rządem o udział państwa, jak również z Wydziałem krajowym o gwarancyę kraju.

Pożyczka pierwszeństwa zaciągnięta będzie w Banku krajowym.

Sprawę potrzeby podwyższenia kapitału budowy i sposobu pokrycia z tego powodu wynikającej nadwyżki kosztów przedstawia Wydział krajowy osobnem sprawozdaniem.

2. Przedłużenie kolei lokalnej Piła-Jaworzno

Budowę przedłużenia kolei lokalnej Piła-Jaworzno zapewnił Wysoki Sejm uchwałą z dnia 11. lipca 1902:

„1. Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia zezwolenia Towarzystwu akcyjnemu „kolej lokalna Piła-Jaworzno“ na budowę bezpośredniego połączenia kolejowego obecnej stacyi Jaworzno z kopalnią węgla gwarectwa Jaworznickiego względnie z miastem Jaworznem;

2. Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia temuż Towarzystwu kolejowemu z krajowego funduszu kolejowego na ciężar rachunku gwarancyi czteroprocentowej pożyczki bieżącej z 20. letnim terminem umorzenia w wysokości potrzebnej do przeprowadzenia budowy pod 1) wymienionej, w sumie najwyższej 370.000 koron pod warunkiem, a) że zwrot tej pożyczki z dochodów kolei odpowiednio zapewniony będzie; b) że c. k. Rząd zapewni towarzystwu kolejowemu wstawienie w rachunek prowadzenia ruchu rat rocznych oprocentowania po 4 od sta i umorzenia tej pożyczki z prawem korzystania z przyznanego kredytowania tychże należytości prowadzenia ruchu.

3. Częściowo zmieniając uchwałę sejmową z dnia 8. lutego 1896, upoważnia się Wydział krajowy do bezwarunkowego udzielenia imieniem kraju na rzecz kolei lokalnej Piła-Jaworzno na czas do końca roku 1968 gwarancyi dochodu potrzebnego do oprocentowania po cztery od sta wraz z umorzeniem prawidłowem kolejowej pożyczki pierwszeństwa w wysokości 928.000 koron.

4. Wzywa się Wydział krajowy do poczynienia odpowiednich kroków celem dotrzymania przez interesentów miejscowych deklaracyi w sprawie dostarczenia dla kolei lokalnej Piła-Jaworzno dostatecznych ilości frachtów".

Przeprowadzenie budowy poruczył Wydział krajowy inżynierowi Edwardowi Uderskiemu z Krakowa na podstawie ograniczonej rozprawy ofertowej za cenę ryczałtową 213.351 koron tj. o 32.952 koron poniżej ceny kosztorysowej.

Budowa rozpoczęła się w połowie września br. i jest w ogólności do połowy doprowadzona. Zamiarem Wydziału krajowego było oddać przedłużenie to z 1. stycznia 1903 dla publicznego ruchu. Z powodu jednak niekorzystnej pogody w jesieni i wczesnej zimy ukończenie budowy musiało być wstrzymane a otwarcie linii odłożone do czerwca przyszłego roku.

Bezpośredni nadzór budowy sprawuje eksponowany do Jaworzna starszy inżynier biura kolejowego.

Na podstawie trzeciego punktu przytoczonej tu uchwały Wysokiego Sejmu odniósł się Wydział krajowy do Rządu o przyznanie kwalifikacyi pupilarnej dla obligów pierwszeństwa kolei lokalnej Piła-Jaworzno.

Stosownie do czwartego punktu powyższej uchwały zaznacza Wydział krajowy, że sprawy zobowiązania właścicieli kopalni węgla w Jeleniu do dostarczenia pewnej ilości przesyłek, z oka nie spuszcza; według opinii jednak syndyka Wydziału krajowego po myśli deklaracyi tychże właścicieli obrachunek, czy zadość uczynili swemu zobowiązaniu, będzie mógł nastąpić dopiero po upływie 15 lat, gdyż zobowiązanie to opiewa na subsydyarne dostarczenie 4—5.000 wagonów przesyłek „przeciętnie" na przeciąg lat piętnastu.

II. Koleje lokalne będące w ruchu.

3. Uwagi ogólne.

Czynności finalizacyjne około sześciu kolei lokalnych przez kraj popartych a będących już w ruchu postępują o tyle naprzód, że należy się spodziewać, iż w ciągu roku 1903. będą mogły być ostatecznie zamknięte rachunki budowy niektórych tych kolei, o ile zamknięcia te nie będą wstrzymane przez okoliczności od Wydziału krajowego niezależne.

Celem zabezpieczenia korpusu kolei Trzebinia-Skawce sporządzono projekta uzupełniających robót żądanych przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych; a wykonanie ich nastąpi po zatwierdzeniu tych projektów przez c. k. władze kolejowe.

W ogóle rozmiar robót około utrzymania linii kolejowych jest normalny; jedynie na kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka przy 19 mostach i przepustach między Gwoździcem a Horodenką okazały się wskutek użycia kamienia gipsowego i wadliwego wykonania rysy i uszkodzenia, które pociągną za sobą prędzej lub później potrzebę przebudowania, względnie zupełnego wymienienia murów tych objektów. Roboty te będą roz-

łożone na dłuższy przeciąg czasu; na rok 1903. przeznaczono do wymiany 3 przepusty, których stan jest już dzisiaj groźny; przy kilku innych muszą być zbudowane drewniane prowizorya w celu podchwycenia żelaznych konstrukcyi. Dokładnego programu co do wymiany innych uszkodzonych objektów na razie ustanowić nie można było, gdyż zależy on od dalszego zachowania się murów tych objektów i od miary postępującego psucia się kamieni.

Wyniki eksploatacyjne za rok 1901. są w ogólności pomyślniejsze niż za rok 1900. W szczególności podnieść należy zmniejszenie kosztów prowadzenia ruchu, przez co podniósł się stosunek procentowy wydatków do dochodów.

Dochody czyste za rok 1901. przez kraj popartych kolei lokalnych wzmogły się o tyle w porównaniu do dochodów za rok 1900, że zwolniły kraj z tytułu tego poparcia od zobowiązań funduszu kolejowego w roku 1901 w 41·3%, podczas gdy zwolnienie to w r. 1900. wynosiło 33·1%.

4. Wyniki eksploatacyjne w r. 1901.

Sprawozdanie z wyniku eksploatacyi poszczególnych kolei z osobna, pożytecznem będzie poprzedzić zestawieniem, dającem porównawczy obraz ruchu tak osobowego jak towarowego, każdej z nich tudzież ich dochodów i wydatków z obliczeniem tych wszystkich dat na jeden kilometr i z wykazaniem procentowego stosunku wydatków do dochodów. W ten sposób dany będzie sumaryczny przegląd porównawczy intenzywności ruchu tych kolei i stopnia ich rentowności lub bierności.

W roku 1901.

na kolei	długość kolei *km*	przewieziono		wynosiły		stosunek procentowy wydatków do dochodów
		osób	ton	dochody *K*	wydatki *K*	
Borki wielkie-Grzymałów	32·638	33.083	26.419	121.959	81.870	*67·12%*
zatem na 1 km		*1.015*	*810*	*3.741*	*2.511*	
Łupków-Cisna	24·9415	6.758	21.822	77.224	56.206	*71·82%*
zatem na 1 km		*271*	*875*	*3.137*	*2.254*	
Trzebinia-Skawce-Siersza	59·783	51.542	296 705	333.823	233.391	*69·94%*
zatem na 1 km		*862*	*4.962*	*5.582*	*3.904*	
Chabówka-Zakopane	43·284	122.533	29.442	282.257	172.272	*61·03%*
zatem na 1 km		*2.830*	*680*	*6.518*	*3.978*	
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	111·977	189.143	42.268	412.419	357.550	*86·70%*
zatem na 1 km		*1.689*	*377*	*3.682*	*3.192*	
Piła-Jaworzno	21·287	8.484	31.935	25.406	40.100	*157·92%*
zatem na 1 km		*398*	*1.500*	*1.193*	*1.884*	
Kraków-Kocmyrzów	19·947	48.000	58.800	102.503	79.604	*77·66%*
zatem na 1 km		*2.406*	*2.948*	*5.139*	*3.991*	

W szczególności, i w porównaniu do wyników r. 1900, przedstawiają się wyniki eksploatacyjne tychże kolei lokalnych w r. 1901, jak następuje:

1. Kolej lokalna Borki wielki-Grzymałów.

I. Dochody z przewozu.

	1900 r.		1901 r.	
1. Za przewóz osób cywilnych. . . .	27.069.63	K	28.524.38	K
2. „ „ „ wojskowych . . .	625.99	„	444.91	„
3 „ „ pakunków.	390 83	„	383.98	„
4. „ „ towarów przesyłkami pospiesz.	9.340.43	„	4.700.47	„
5. „ „ „ „ zwykłemi	85.441.49	„	86.218.85	„
Suma dochodów	122.868.37	K	120.272.59	K
II. Dochody różne	2.613.31	„	1.687.—	„
Razem suma dochodów	125.481.68	K	121.959.59	K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	3 779.31	K	3.394.24	K
2. Nadzór i konserwacya kolei . .	24.579.17	„	21.714 70	„
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	15.730.16	„	14.264.45	„
4. „ parowozów i warsztatów .	35.276.88	„	31.905.59	„
Suma wydatków . .	79.365.52	K	71.278.98	K
II. Wydatki różne[1])	8 971 29	„	10.591 82	„
Razem suma wydatków .	88.336.81	K	81.870.80	K
Pozostaje nadwyżka dochodu .	37.144.87	„	40.088.79	„

2. Kolej wąskotorowa Łupków-Cisna.

I. Dochody z przewozu.

	1900 r.		1901 r.	
1. Za przewóz osób cywilnych . . .	5.067.06	K	4.713.62	K
2. „ „ „ wojskowych . . .	52	„	15.97	„
3. „ „ pakunków	74.69	„	108.85	„
4. „ „ towarów przesyłkami pospiesz.	344 23	„	255.67	„
5. „ „ „ „ zwykłemi	66.633.44	„	71.945.09	„
Suma dochodów	72.119.94	K	77.039.20	K
II. Dochody różne	646.61	„	184.88	„
Razem suma dochodów	72.766.55	K	77.224.08	K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	2.903.65	K	2.403.23	K
2. Nadzór i konserwacya kolei . .	28.421.94	„	20.535.26	„
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	13.511.36	„	13.060.74	„
4. Obsługa parowozów i warsztatów .	16.139.60	„	14 468.59	„
Suma wydatków . .	60.976.55	K	50.467.82	„
II. Wydatki różne[2])	4.692.56	„	5.738.39	„
Razem suma wydatków .	65.669.11	K	56.206.21	K
Pozostaje nadwyżka .	7.097.44	„	21.017.87	„

[1]) Podatek gruntowy domowy wraz z dodatkami, opłaty do zakładów humunitarnych, najem parowozów i wozów, ubezpieczenie personalu od wypadków, biuro centralnego zarządu Towarzystwa, dodatek administracyjny Banku krajowego od rat pożyczki pierwszeństwa. i t. d.

[2]) jak odnośnik [1]).

3. Kolej lokalna Trzebinia-Skawce.

I. Dochody z przewozu.

	1900 r.		1901 r.	
1. Za przewóz osób cywilnych . . .	29.826.57	K	34.730.62	K
2. „ „ „ wojskowych . . .	626.57	„	777.54	„
3. „ „ pakunków	294.47	„	347.16	„
4. „ „ towarów przesyłkami pospiesz.	243.31	„	1.073.29	„
5. „ „ „ „ zwykłemi	279.256.39	„	290.322.10	„
Suma dochodów	310.247.31	K	327.250.71	K
II. Dochody różne	18.315.79	„	6.572.79	„
Razem suma dochodów	328.563.10	K	333.823.50	K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	10.405.84	K	8.896.62	K
2. Nadzór i konserwacya kolei . .	81.525.00	„	53.690.76	„
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	71.028.27	„	63.653.70	„
4. Obsługa parowozów i warsztatów .	55.488.57	„	60.588.15	„
Suma wydatków . .	218.447.68	K	186 829.23	K
II. Wydatki różne[3])	39.325.62	„	46.562.07	„
Razem suma wydatków .	257.773.30	K	233.391.30	K
Pozostaje nadwyżka .	70.789.80	„	100.432.20	„

4. Kolej żelazna Chabówka-Zakopane.

I. Dochody z przewozu.

	1900 r.		1901 r.	
1. Za przewóz osób cywilnych . . .	117.321.45	K	138.286.70	K
2. „ „ „ wojskowych . . .	3.847.94	„	3.595.02	„
3. „ „ pakunków	8 612.66	„	9.082.53	„
4. „ „ przesyłek pospiesznych . .	8.397.24	„	10.660.18	„
5. „ „ „ zwykłych . .	123.170.96	„	114.741.98	„
Suma dochodów	261.350.25	K	276.366.41	K
II. Dochody różne	8.362.00	„	5.890.80	„
Razem suma dochodów	269.712.25	K	282.257.21	K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	7.175.39	K	7.143.85	K
2. Dozór i utrzymanie kolei . . .	65.790.58	„	54.750.53	„
3. Służba ruchu i komercyalna . .	40.989.92	„	39.030.95	„
4. Obsługa parowozów i warsztatów .	36.727.90	„	49.095.66	„
Suma wydatków .	150.683.79	K	150.020.99	K
II. Wydatki różne[4])	6.483.59	„	22.251.60	„
Razem suma wydatków .	157.167.38	K	172.272.59	K
Pozostaje czysty dochód .	112.544.87	„	109.984.62	„

[3]) Koszta współużywania dworców prywatnych kolei, zresztą jak odnośnik[1]).
[4]) jak odnośnik[1]).

5. Kolej lokalna Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

I. Dochody z przewozu.

	1900 r.		1901 r.	
1. Za przewóz osób cywilnych . . .	89.138.57	K	108.053.97	K
2. „ „ „ wojskowych . . .	5.820.30	„	10.538.40	„
3. „ „ pakunków	1.300.91	„	1.936.98	„
4. „ „ towarów przesyłkami pospiesz.	8.991.82	„	13.617.12	„
5. „ „ „ „ zwykłemi	108.717.78	„	252.723.71	„
Suma dochodów	213.969.38	K	386.870.18	K
II. Dochody różne	10.556.25	„	25.549.50	„
Razem suma dochodów	224 525.63	K	412 419.68	K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	13.741.79	K	13.935.66	K
2. Nadzór i konserwacya kolei . .	137.313.83	„	124.195.43	„
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	50.042.19	„	43.393.39	„
4. Obsługa parowozów i warsztatów .	84.789.44	„	106.497.97	„
Suma wydatków . .	285.887.25	K	288.022.45	K
II. Wydatki różne	102.664.70	„	69.528.—	„
Razem suma wydatków .	388.551.95	K	357.550.45	K
Pozostaje niedobór .	164.026.32	„	54.869.23	„

6. Kolej lokalna Piła-Jaworzno

za czas pierwszego roku obrachunkowego, to jest od dnia 27. października 1900 r. do dnia 31. grudnia 1901 r.

I. Dochody z przewozu.

1. Za przewóz osób cywilnych	3.653.59	K
2. „ „ „ wojskowych	31.78	„
3. „ „ pakunków	8.80	„
4. „ „ towarów przesyłkami pospiesznemi . .	65.53	„
5. „ „ „ „ zwykłemi . . .	23.212.01	„
Suma dochodów . .	26.971.71	K
II. Dochody różne . . .	328.48	„
Razem suma dochodów . .	27.300.19	K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	1.922.23	K
2. Nadzór i konserwacya kolei	15.671.02	„
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych . .	9.489.51	„
4. Obsługa parowozów i warsztatów . . .	13.284.54	„
Suma wydatków . .	40.367.30	K
II. Wydatki różne . . .	7.565.78	„
Razem suma wydatków . .	47.933.08	K
Pozostaje niedobór . .	20.632.89	„

7. Kolej lokalna Kraków-Kocmyrzów.

I. Dochody z przewozu.

	1900 r.	1901 r.
1. Za przewóz osób cywilnych . . .	17.928.33 K	21.235.54 K
2. „ „ „ wojskowych . . .	279.03 „	480.09 „
3. „ „ pakunków	119.90 „	175.14 „
4. „ „ towarów przesyłkami pospiesz.	1.588.56 „	977.38 „
5. „ „ „ „ zwykłemi	53.712.55 „	77.484.92 „
Suma dochodów . .	73.628.37 K	100.353.07 K
II. Dochody różne	3.576.74 „	2.150.06 „
Razem suma dochodów . .	77.205.11 K	102.503.13 K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	2.798.69 K	3.376.24 K
2. Nadzór i konserwacya kolei . .	9.468.82 „	11.399.51 „
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	24.026.11 „	21.866.26 „
4. Obsługa parowozów i warsztatów .	22.479.77 „	34.259.37 „
Suma wydatków . .	58.773.39 K	70.901.38 K
II. Wydatki różne .	4.596.14 „	8.702.90 „
Razem suma wydatków . .	63.369.53 K	79.604.28 K
Pozostaje nadwyżka . .	13.835.58 „	22.898.85 „

Zestawienie dotychczasowej rentowności kolei lokalnych 1-go programu.

Kolej	otwarcie ruchu nastąpiło	Wynik eksploatacyi w koronach + (nadwyżka dochodów nad wydatki ruchu) — (niedobór)				
		1897	1898	1899	1900	1901
Borki wielkie-Grzymałów	$^{12}/_{8}$ 1897	+10423·77	+26031·45	+27393·24	+37144·87	+40088·79
Łupków-Cisna	$^{22}/_{1}$ 1898	—	—43661·50	—6307·90	+7097·44	+21017·87
Trzebinia-Skawce	$^{15}/_{8}$ 1899	—	—	+16029·23	+70789·80	+100432·20
Chabówka-Zakopane	$^{25}/_{10}$ 1899	—	—	+7769·11	+112544·87	+109984·62
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	$^{18}/_{11}$ 1899	—	—	—12263·88	—164026·32	+54869·23*
Piła-Jaworzno	$^{27}/_{10}$ 1900	—	—	—	−5938·98	—14693·91
Kraków-Kocmyrzów	$^{11}/_{12}$ 1899	—	—	—	+13835·58	+22898·85

*) Część kosztów rekonstrukcyi linii wskutek powodzi z r. 1900 w kwocie 176228.88 koron obciąża rachunek zwłoki kosztów exploatacyi.

Zestawienie

wyniku eksploatacyi kolei lokalnych pierwszego okresu i obciążenia kraju z tytułu poparcia tych kolei za rok 1901.

1	2	3	4			5		6	7		8		9	10
Kolej lokalna	Długość eksploatacyjna w kilom.	otwarta dnia	Roczne nominalne obciążenie funduszu krajowego z tytułu udziału kraju			Nadwyżka eksploatacyjna		Niedobór eksploatacyjny	Użycie nadwyżki eksploatacyjnej		Pokrył fundusz krajowy z tytułu nominalnego obciążenia (jak rubr. 4.)		Z końcem roku 1901 niepokryty niedobór eksploatacyjny	Uwaga
			przez objęcie gwarancyi dochodu w koronach	przez objęcie akcyi pierwszeństwa lub zakładowych w koronach	łącznie koron	kwota koron	w stosunku proc. do rocznego nominalnego obciążenia	kwota koron	na pokrycie niedoborów eksploatacyjnych z lat poprzednich koron	na oprocentowanie i umorzenie pożyczek pierwszeństwa lub akcyi objętych przez kraj	koron	w stosunku procent, do rocznego nom. obciążenia	koron	
Borki wielkie-Grzymałów	32·638	12/8 1897	52.152·—	—	52.152·—	40.088·79	76·87	—	—	40.088·79	10.131·21	19·43	—	
Łupków-Cisna	24·9415	22/1 1898	—	45.836·23	45.836·23	21.017·87	45·85	—	21.017·87	—	45.836·23	100%	21.854·09	W r. 1902 reszta niedoboru w kwocie K 21.854·09 została już pokryta z dochodów kolei, a ponadto wpłynęło K 7.500 jako nadwyżka eksploatacyjna po koniec III. kwartału 1902.
Trzebinia-Skawce	59·783	15/5 1899	144.778·56	11.911·90	156.947·92	100.432·20	63·99	—	—	100.432·20	38.954·82	24·82	—	
Chabówka-Zakopane	43·284	25/10 1899	98.724·76	—	98.724·76	112.544·87	113·99	—	—	98.724·76	—	—	—	
Delatyn-Kołomyja Stefanówka	111·977	18/11 1899	227.032·—	—	227.032·—	54.869·23	24·17	—	54.869·23	—	227.032·—	100%	121.420·97	Z kosztów odbudowy zniszczonych powodzią w r. 1900 przestrzeni linii kwota K 176.228·88 przeszła w r. 1902 na rachunek eksploatacyi — o tyle też wzrasta niepokryta reszta niedoboru eksploatacyjnego.
Piła-Jaworzno	21·287	27/10 1900	40.070·—	—	40.070·—	—	—	20.632·89	—	—	39.080·—	97·53%	—	W rubryce 4. podane jest nominalne obciążenie kraju przeciętnie. Pożyczka pierwszeństwa bowiem zaciągniętą była przez emissyę własnych obligacyi, zatem plan umorzenia wykazuje różne roczne kwoty, gdyż losują się obligacye brzmiące na okrągłe kwoty po K 2000.
Kraków-Kocmyrzów	19·947	11/12 1899	—	8.956·31	8.956·31	22.898·85 *)	—	—	—	—	8.956·31	100%	44.968·48	

Uwaga do rubryki 5 i 8: O ile cyfry rubryki 5 i 8 łącznie nie pokrywają w zupełności cyfry rubryki 4, pokrycie różnicy nastąpiło przez wliczenie bankowego dodatku administracyjnego od pożyczek pierwszeństwa do kosztów eksploatacyjnych, oraz przez odsetki od funduszów odnośnego Towarzystwa pochodzących z nadwyżek eksploatacyjnych.

*) Nadwyżka eksploatacyjna kolei lokalnej Kraków-Kocmyrzów użytą została na pokrycie zobowiązań dotyczących kapitału pierwszeństwa; kraj partycypuje w kapitale zakładowym.

5. Dochody w r. 1902.

Z miesięcznych tymczasowych wykazów wiadome są dotychczas dochody brutto od 1. stycznia do końca września r. b., które w przeciwstawieniu za takiż okres czasu w r. 1901 przedstawiają się, jak następuje:

Kolej lokalna	od 1/1 do 30/9 *1901*	*1902*	*zatem w r. 1902*
Borki wielkie-Grzymałów . .	83.224 K	86.500 K	+3.276
Łupków-Cisna	56.974 „	63.300 „	+6.326
Trzebinia-Skawce	252.376 „	225 500 „	—26 876
Chabówka-Zakopane . . .	221.750 „	215.700 „	—6.050
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	247.930 „	287.900 „	+39.970
Piła Jaworzno	17.952 „	31.000 „	+13.048
Kraków-Kocmyrzów . . .	66.903 „	70.400 „	+3.497

III. Krajowy fundusz kolejowy.

6. Obciążenie.

Obciążenie tego funduszu zwiększyło się w niniejszym okresie sprawozdawczym o gwarancyę na podstawie uchwały Wydziału krajowego z dnia 30. marca 1900. r., powziętej z mocy uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 20. marca 1899. i 30. grudnia 1899 r, udzieloną dla pożyczki pierwszeństwa na kolej Przeworsk-Bachórz (Dynów) w kwocie K 2,266.000. Gdy zaś, jak to Wydział krajowy oddzielnem sprawozdaniem Wysokiemu Sejmowi przedkłada, wykazana tamże niedostateczność pierwotnego kosztorysu i pierwotnie preliminowanego kapitału zakładowego wymaga powiększenia kapitału zakładowego o K 866.000, co pociąga za sobą konieczność podwyższenia gwarancyi kraju dla oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa do kwoty 2,844.000 kor., przeto to podwyższenie zaliczyć już należy do wiadomych obciążeń funduszu kolejowego.

A) Pożyczki już zaciągnięte.	Suma imienna pożyczki	Raty półroczne pożyczki i stemple od kwitów na te raty
I. Pożyczki imieniem kraju zaciągnięte na pokrycie subwencyj bezzwrotnych:	Koron	Koron
a) na rzecz kolei Chodorów-Podwysokie .	2,000.000	43.645·50
b) „ „ „ Przeworsk-Rozwadów .	500.000	10.950·—
Suma I. . . .	2,500.000	54.595·50
II. Pożyczki gwarantowane przez kraj:		
c) na kolej Borki wielkie Grzymałów . .	1,200.000	26.158·50
d) „ „ Trzebinia-Skawce	3,320.000	72.616·78
e) „ „ Chabówka-Zakopane	2,260.000	49.362·38
f) „ „ Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	5,200.000	113.871·—
g) „ „ Piła Jaworzno	928.000	20.035·—
Suma II. . . .	12,908.000	282.043·66

III. Pożyczki kraju na pokrycie wpłat na objęte przez kraj:)*	Suma imienna pożyczki	Raty półroczne pożyczki i stemple od kwitów na te raty
	Koron	Koron
h) akcye pierwsz. kolei Łupków-Cisna .	930.000	20.296·22
i) akcye zakł. kolei Kraków-Kocmyrzów w sumie imiennej 200.000 koron, tudzież akcye pierwsz. kolei Trzebinia-Skawce w sumie imiennej 266.000 kor. (z powodu powiększenia kapitału zakładowego) i akcye pierwsz. kolei Łupków Cisna w sumie imiennej 120.000 koron (podobnież z powodu powiększenia kapitału zakładowego) .	600.000	13.176·—
Suma III. . .	1,530.000	33.472·22
A. (Sumy I., II. i III. łącznie)	16,938.000	370.111·38
B) Pożyczki na rzecz kolei Przeworsk-Bachórz gwarantowane lub gwarantować się mające:		około
a) w pierwotnej wysokości	2,266.000	64.800·—
b) dodatkowa	578.000	
	2,844.000	64.800·—
Sumy A. i B. łącznie . .	19,782.000	około 435.000·—

Zobowiązania zatem, oparte na rocznej dotacyi krajowego funduszu kolejowego i na jego zasobach, wynoszą r o c z n i e około K 870.000.

Ponadto, z mocy uchwał Wysokiego Sejmu, istnieją już inne, formalnie jeszcze nie przeprowadzone zobowiązania, na razie kapitałowo tylko wyrazić się dające, a mianowicie:

1. w przedmiocie udziału kraju w zwiększonych kosztach budowy kolei lokalnych Trzebinia-Skawce, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno. Na tymczasowe pokrycie tych zwiększonych kosztów budowy Wysoki Sejm uchwałą z d. 4. maja 1900. przyznał dla pierwszej z tych kolei kredyt do wysokości K 900.000, dla drugiej do wysokości K 820.800, dla trzeciej do wysokości K 340.000 — zatem łącznie do wysokości K 2,060.800, z zastrzeżeniem przeprowadzenia z c. k. administracyą państwa rokowań o częściowe przez państwo pokrycie tych zwiększonych kosztów. Gdy temu zastrzeżeniu stało się zadość, i ustawą z d. 1, lipca 1901. Dz. u. p. Nr. 85 zapewnionym został w pokryciu zwiększonych kosztów budowy tych kolei udział państwa, a to w kwocie K 309.000 co do kolei Trzebinia-Skawce, K 365.000 co do kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i K 133.000 co do kolei Piła-Jaworzno — t. j. łącznie K 807.000, przeto w myśl powołanej uchwały Wysokiego Sejmu kredyt,

*) Nie wykazuje się tu zaciągniętej przez kraj w sumie 1,574.000 koron pożyczki celem zastąpienia gwarantujących interesentów kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka w objęciu i wpłacie akcyi tej kolei. Raty tej pożyczki wynoszą półrocznie koron 34.336·24. Gwarancya tych rat jest pewna, raty wpływają, — chociaż więc i za tę pożyczkę odpowiada fundusz kolejowy, nie wynika z niej stały ciężar dla tego funduszu.

względnie udział kraju w zwiększonych kosztach budowy tych trzech kolei redukowałby się do kwoty K 1,253.800.

Zaznacza atoli Wydział krajowy, iż jak w r. 1900, tak i dziś jeszcze nie jest możliwem ustalenie tych zwiększonych kosztów budowy, względnie potrzebnego powiększenia kapitałów zakładowych tych trzech kolei, a to z powodu różnych wiszących spraw dotyczących czy to usunięcia braków budowy, czy szkód zrządzonych powodziami, czy uzupełnień budowy, czy pretensyi osób trzecich, czy nierozwikłanych lub spornych obrachunków. Stan tych spraw wiszących lub nierozwikłanych każe przewidywać przekroczenie kwot preliminowanych w r. 1900. i nakazuje zarezerwować znaczniejszą kwotę na przewidywaną potrzebę większego udziału kraju w powiększeniu kapitałów zakładowych tych trzech kolei.

2. Uchwałą z d. 11. lipca 1902. r. w przedmiocie budowy przedłużenia kolei lokalnej Piła-Jaworzno do kopalni gwarectwa Jaworznia-skiego i do miasta Jaworzna w celu sanacyi tej kolei upoważnił Wydział krajowy do udzielenia na jej rzecz z krajowego funduszu kolejowego pożyczki bieżącej w sumie K 370 000.

3. Uchwałą z d. 12. lipca 1902. r. w przedmiocie poparcia budowy projektowanej kolei lokalnej Lwów-Podhajce Wysoki Sejm zatwierdził oświadczenie Wydziału krajowego uczynione c. k. Rządowi co do gotowości objęcia przez kraj w pełnej imiennej wartości akcyi pierwszeństwa tej kolei na kwotę K 1,500 000.

4. Uchwałą z d. 4. lipca 1901. r. Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do objęcia akcyi zakładowych istniejącego Towarzystwa kolei lokalnej Lwów-Janów w sumie K 300.000 w razie budowy kolei Janów-Jaworów. Gdy warunkom, od których Wysoki Sejm to upoważnienie zależnem uczynił, stało się w zupełności zadość, Wydział krajowy dał zapewnienie objęcia rzeczonych akcyi, w pełnej imiennej wartości wpłacić się mających, w sumie K 300.000.

7. Zasoby.

Stan zasobów krajowego funduszu kolejowego wynosi w dniu 24. listopada 1902 r., jak następuje (L. W. 87.632/02):

w 4% obligacyach kolejowych Banku krajowego na sumę imienną K 22.000, nabytych po kursie 97%. .	K	21.340·—
na lokacyi tymczasowej w Banku krajowym (rachunek 3%)	„	1,890.634·42
w zaliczkach dla poszczególnych kolei lokalnych . .	„	1,936.363·61
w oprocentowanych przez gwarantów akcyach pierwszeństwa kolei Chabówka-Zakopane	„	370.000·—
w zaległych ratach interesentów	„	20.998·01
Suma .	K	4,239.336·04
strącając z tego należytości bierne a mianowicie:		
1. Towarzystwu kolei Łupków-Cisna resztę na zakupno akcyi przy powiększeniu kapitału zakładowego .	„	27.781·67
2. C. k. Ministerstwu kolei resztę subwencyi na budowę kolei Chodorów-Podwysokie	„	48.300·—
razem .	K	76.081·67
pozostaje stan czynny zasobów	K	4,163.254·37

IV. Projektowane koleje lokalne.

8. Uwagi ogólne i rozporządzalne fundusze.

Wysoki Sejm upoważnił zasadniczo uchwałami z 4. lipca 1901. i z 12. lipca 1902. Wydział krajowy do poparcia przez kraj budowy następujących kolei lokalnych:

1. Z Nowego względnie Starego Sącza do Szczawnicy;
2. z Tarnopola do Zbaraża;
3. z Podgórza na Myślenice do Lubienia;
4. z Borysławia przez Truskawiec do Stebnika;

5. z Janowa do Jaworowa i
6. ze Lwowa do Podhajec.

Przyczynienie się kraju do budowy tych wszystkich kolei zależne jest od stanu rozporządzalnych zasobów funduszu kolejowego.

Na pokrycie zobowiązań tego funduszu służą:

a) dotacya roczna tego funduszu po 750.000 do końca r. 1968;

b) odsetki od stanu czynnego zasobów funduszu, wykazanych w punkcie 7 niniejszego sprawozdania i

c) stałe roczne zwolnienie funduszu kolejowego od ciążących zobowiązań, pochodzące z przewyżki dochodów kolei lokalnych nad wydatki.

Wydział krajowy przedkładając Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem z dnia 3. czerwca 1901. wnioski o dalszym programie poparcia budowy kolei lokalnych, preliminował te roczne zwolnienia w kwocie okrągłej 200.000 koron. Wyniki eksploatacyjne za rok 1901, stwierdzają te obliczenia, nie dozwalają jednak spodziewać się na dłuższy szereg lat wyższej rentowności.

Z tego powodu Wydział krajowy ponownie, jak w powołanem sprawozdaniu swojem, z całą stanowczością odradzać musi Wysokiemu Sejmowi przy obecnej dotacyi funduszu kolejowego, przyjmować do obrachunku większe zwolnienia funduszu kolejowego. Dopiero wtedy możnaby preliminować te zwolnienia w większej sumie, gdy w przyszłości przez dłuższy szereg lat koleje lokalne pierwszego okresu akcyi kraju będą dawać stale zwiększone czyste dochody i wykazywać korzystniejsze wyniki eksploatacyjne.

Biorąc tedy za podstawę powyżej wykazane trzy źródła dochodów funduszu kolejowego do obliczenia dochodów jego będących obecnie do dyspozycyi, zaznaczamy, że w interesie odpowiedniego zarządu funduszem kolejowym wskazanem jest pokrywanie udziałów kraju, które mają być gotówką wpłacone, z nagromadzonych dotychczas zasobów funduszu kolejowego wykazanych w punkcie 7. niniejszego sprawozdania.

Jak w punkcie 6. sprawozdania podniesiono, istnieje już z mocy uchwał Wysokiego Sejmu zobowiązanie wpłaty sumy 300.000 koron na rzecz kolei lokalnej Janów-Jaworów i sumy 370.000 koron na przedłużenie kolei Piła-Jaworzno.

Na tej podstawie oblicza Wydział krajowy rozporządzalne zasoby funduszu kolejowego w następujący sposób: stan czynny zasobów funduszu kolejowego (punkt 7. sprawozdania) koron 4,163.254·37
od tego: udział w gotówce na kolej lokalną:

a) Janów-Jaworów	300.000 K	
b) przedłużenie kolei lokal. Piła-Jaworzno	370.000 „	
c) zaliczki na powiększenia kapitałów kolei lokalnych Trzebinia-Skawce, Piła Jaworzno i Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	1,253.800 „	1,923.800·—
Pozostaje stan czynny zasobów funduszu kolejowego		koron 2,239.454·37

Przyjmując stałe oprocentowanie tych zasobów po 3 od sta, preliminuje Wydział krajowy stałe dochody krajowego funduszu kolejowego:

a) 3% od pozostających zasobów funduszu kolejowego t. j. od kwoty 2,239.454·37 koron	koron	67.183·—
b) dotacya roczna po	„	750.000·—
c) zwolnienia (jak wyżej)	„	200.000·—
Łącznie roczna suma dochodów: koron 1,017.183·—		

Zobowiązania funduszu kolejowego wynoszą w ratach od pożyczek, jak wykazano w punkcie 6. niniejszego sprawozdania . . K 870.000.—

Nadto udział kraju w kapitale zakładowym projektowanej kolei lokalnej Lwów-Podhajce w nominalnej sumie 1,500.000 koron przedsta-

wia przy uwzględnieniu strat na kursie roczne obciążenie w kwocie . . . . . K 70.720·—

Odliczywszy przeto od dochodów zobowiązania roczne w kwocie koron . . . . . 940.720·—

otrzymamy przewyżkę dochodów w rocznej kwocie koron . 76.463·—, która przedstawia pozostający do dyspozycyi kapitał w kwocie koron 1,730.000 jako granicę, w której Wydział krajowy będzie mógł przy dotychczasowej dotacyi funduszu krajowego zrobić użytek z upoważnień zawartych w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 4. lipca 1901. co do poparcia tą uchwałą objętych projektowanych kolei lokalnych drugiego programu — z tem jednak zastrzeżeniem, że jak już poprzednio (punkt 6) zaznaczono, potrzeba większego jeszcze nad preliminowany w r. 1900. udziału kraju w powiększeniu kapitałów zakładowych kolei lokalnych Trzebinia-Skawce, Piła-Jaworzno i Delatyn-Kołomyja-Stefanówka zmniejszy jeszcze tę do dyspozycyi pozostającą kwotę. Nadto w kwocie tej miałby znaleść ewentualnie pomieszczenie udział kraju w kosztach przedłużenia kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów) na południową stronę od miasteczka Dynowa.

Z kwoty tej z powyższem zastrzeżeniem korzystać będą koleje lokalne t. z. programu 2 go w miarę dopełnienia warunków zastrzeżonych uchwałą sejmową z 4. lipca 1901. (Ustęp V).

Od czasu sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w sprawach kolejowych za czas od 1. grudnia 1900. do 30. listopada 1901. i sprawozdania kolejowej komisyi Wysokiego Sejmu z 27. czerwca 1902. L S. 1.088/902 ze strony starających się o koncesye na koleje Sącz-Szczawnica, Borysław-Stebnik, Tarnopol-Zbaraż i Podgórze-Myślenice nie poczyniono dalszych starań względnie nie uzyskano pomyślnych rezultatów.

Jedynie kolej lokalna Tarnów-Szczucin jest dojrzałą do dalszego traktowania, jak to poniżej przedstawiamy, (punkt 11. niniejszego sprawozdania).

9. Kolej lokalna Janów-Jaworów

Komisya reambulacyjna dla projektowanej kolei Janów-Jaworów przeprowadzoną została w r. 1902 z wynikiem pomyślnym.

Towarzystwo kolei lokalnej Lwów Janów jako starające się o koncesyę na budowę i exploatacyę przedłużenia kolejowego Janów-Jaworów dopełniło wszelkich warunków zastrzeżonych uchwałą sejmową z 4. lipca 1901. i na tej podstawie zawarł Wydział krajowy z pomienionem Towarzystwem umowę spółkową w przedmiocie objęcia przez krajowy fundusz kolejowy akcyi zakładowych tej kolei w kwocie 300.000 koron po myśli wyż powołanej uchwały sejmowej.

Na podstawie publicznej licytacyi została budowa linii Lwów-Janów oddaną firmie Słonecki i Ska, z terminem ukończenia budowy do 31. października r. 1903.

10. Kolej lokalna Lwów-Podhajce.

Na posiedzeniu z dnia 12. lipca 1902 powziął Wysoki Sejm w sprawie poparcia budowy kolei lokalnej Lwów-Podhajce następujące uchwały:

I. Sejm przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości oświadczenie Wydziału krajowego, na podstawie tegoż uchwały z dnia 27. maja 1902, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Sejm uczynione c. k. Rządowi co do gotowości objęcia przez kraj akcyi pierwszeństwa projektowanej kolei Lwów-Podhajce na kwotę 1,500.000 koron, w pełnej imiennej wartości wpłacić się mających, — pod warunkiem, iż budowa tej kolei zapewnioną będzie w ten sposób, iż reszta kapitału potrzebnego ponad udział interesentów miejscowych i ponad wymieniony wyżej udział kraju będzie dostarczoną bądź przez objęcie przez państwo akcyi równorzędnych z objąć się mającemi przez kraj, bądź przez zagwarantowanie przez państwo takichże równorzędnych akcyi.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby poczynił starania u c. k. Rządu dla uzyskania dla tej kolei subwencyi państwowej w wysokości przynajmniej 12,000.000 koron.

III. Sejm uznaje kolej Lwów-Podhajce za równorzędną z objętemi uchwałą sejmową z dnia 4. lipca 1901 kolejami lokalnemi w ten sposób, iż postanowienia ustępu V. tej uchwały w całej pełni do niej zastosowane być mają.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w razie zmiany obecnych podstaw finansowych projektu budowy przed objęciem akcyi, względnie przed zapewnieniem bezzwrotnej subwencyi przedłożył Sejmowi ponownie sprawozdanie z odpowiednimi wnioskami.

V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wdrożyć rokowania z c. k Rządem w tym kierunku, iżby kolej Lwów-Podhajce była zbudowaną i eksploatowaną jako kolej państwowa i na ten wypadek upoważnia Wydział krajowy do zapewnienia na rzecz budowy tej kolei tej samej kwoty 1,500.000 koron jako subwencyi bezzwrotnej (á fond perdu), zamiast objęcia akcyi pierwszeństwa.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby projektowana kolej Lwów-Podhajce zamieszczoną została w przedłożeniu rządowem do Rady państwa o tych kolejach których budowa zapewnioną ma być w r. 1903.

VII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przy wyborze trasy projektowanej kolei Lwów-Podhajce starał się uwzględnić życzenia miasta Lwowa, o ile na to środki wystarczą i o ile będzie to zgodnem z interesami finansowymi i ekonomicznymi kraju.

Uchwały powyższe zakomunikował Wydział krajowy c. k. Ministerstwu kolei żelaznych w Wiedniu z prośbą o zamieszczenie kolei Lwów-Podhajce w przedłożeniu rządowem do Rady państwa o tych kolejach, których budowa zapewnioną być ma w ciągu roku 1903.

W piśmie tem do Ministerstwa położono główny nacisk na to, żeby kolej Lwów-Podhajce była zbudowaną i exploatowaną jako kolej państwowa, w którym to wypadku zapewniono w myśl punktu V. wyż powołanych uchwał udział kraju w kwocie 1,500.000 jako subwencyę bezzwrotną (á fond perdu) zamiast objęcia akcyi.

Wynik rewizyi trasy kolei Lwów-Podhajce względnie Podborce-Podhajce zatwierdzony już został przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych, przyczem zadecydowało Ministerstwo przestudyowanie kilku zmian trasy celem możliwego obniżenia kapitału budowy.

Konsorcyum nie przystąpiło jeszcze do wypracowania projektów dla odnośnych zmian, gdyż wyczekuje z jednej strony dokładniejszej dyrektywy Ministerstwa w sprawie tych alternatyw a z drugiej strony musi się wstrzymać z dalszymi wydatkami na studya, dopóki sposób dostarczenia potrzebnego dla budowy kapitału nie będzie zapewniony.

Rokowania konsorcyum z c. k. Rządem w sprawie uzyskania subwencyi państwowej w odpowiedniej wysokości i ułożenia planu sfinansowania są w toku i jest uzasadniona nadzieja, że doprowadzą do korzystnego rezultatu i do wstawienia tej kolei w przedłożenie rządowe do Rady państwa o tych kolejach lokalnych, których budowa konstytucyjnie zapewnioną być ma w r. 1903.

11. Kolej lokalna Tarnów-Szczucin.

Rewizya trasy projektowanej kolei lokalnej Tarnów-Szczucin wraz z komisyą stacyjną przeprowadzoną została w lutym b. r. z wynikiem pomyślnym.

Wynik ten zatwierdzony został przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych reskryptem z dnia 26. maja 1902 l. 3.763/3, przyczem Rząd postawił cały szereg wymogów podyktowanych interesem ogólno-państwowym (strategicznym) co do urządzenia stacyi złączenia Tarnów jak również założenia i rozmiarów innych stacyi na szlaku projektowanej kolei.

Tak wskutek powyższych wymogów wojskowości, jak niemniej wskutek preliminowania wyższych cen na zakupno gruntów (na podstawie dokładnych badań) oraz wskutek podniesienia cen żelaza, wyższych kosztów złączenia z c. k. koleją państwową w Tarnowie i t. p. wzrósł pierwotnie preliminowany imienny kapitał zakładowy w łącznej kwocie 2,700.000 koron do kwoty 3,250.000 koron.

Konsorcyum starające się o koncesyę na pomienioną kolej domaga się od Wydziału krajowego, aby Rząd zwolnił kolej lokalną od wykony-

wania dodatkowych robót i urządzeń wymaganych przez wojskowość a zbędnych zupełnie dla potrzeb lokalnych albo też aby pokrył sam z funduszów ogólno-państwowych odnośne zwiększenia kosztów budowy.

Wydział krajowy uznając słuszność powyższych przedstawień konsorcyum, zamierza domagać się od Rządu przyznania stosunkowo wyższej subwencyi państwowej i proponuje dla zrealizowania w mowie będącej kolei następujący program sfinansowania:

a) udział kraju (w myśl uchwały sejmowej z 4. lipca 1901) 50% t. j.	1,625.000	K
b) udział państwa	1,125.000	„
c) udział interesentów miejscowych	500.000	„
Ogółem . .	3,250.000	K.

Pertraktacye przeprowadzone z interesentami miejscowymi w granicach powyższego programu sfinansowania uwieńczone zostały pomyślnym rezultatem, gdyż interesenci podnieśli pierwotnie na nich przypadający udział w wysokości $^1/_6$ części kapitału t. j. $\frac{2{,}700.000}{6} = 450.000$ koron do kwoty 500.000 koron i tym sposobem dopełnili swoich zobowiązań.

Obecnie zamierza Wydział krajowy wdrożyć rokowania z Rządem w przedmiocie uzyskania subwencyi państwowej w kwocie 1,125.000 koron, również domagać się od Rządu o zamieszczenie projektowanej kolei Tarnów-Szczucin w przedłożeniu rządowem do Rady państwa o tych kolejach lokalnych, których budowa zapewnioną być ma w ciągu r. 1903.

Wypracowanie projektu szczegółowego nastąpi w najbliższym czasie, zaliczenie potrzebnych na ten cel funduszów uskutecznionem zostanie z krajowego funduszu kolejowego za zwrotem odnośnych kosztów z kapitału budowy kolei Tarnów-Szczucin.

Na wypadek gdyby powyższa kolej z jakichkolwiek bądź powodów do skutku nie przyszła, zapewnia Wydział powiatowy w Dąbrowie krajowemu funduszowi zwrot kosztów wyłożonych na wypracowanie projektu szczegółowego z własnych funduszów a to w tym celu, aby wypracowanie projektu szczegółowego i przeprowadzenie Komisyi obchodowej jak najprędzej nastąpić mogło a tem samem aby umożliwić jak najszybsze rozpoczęcie budowy tej kolei.

W myśl powołanej już uchwały sejmowej z 4. lipca 1901. miałaby kolej Tarnów-Szczucin budowaną być jako kolej wąskotorowa.

Przeciwko temu wniosło tak konsorcyum jak i Wydział powiatowy w Dąbrowie (ten ostatni imieniem wszystkich interesowanych czynników miejscowych) przedstawienie do Wydziału krajowego z tem, że w razie budowy kolei Tarnów-Szczucin o torze wąskim uchylają się wszyscy od jakiegokolwiek finansowego udziału na rzecz tej kolei, gdyż uważają ze względu na miejscowe stosunki jedynie tor normalny za odpowiedni dla ekonomicznych interesów okolicy, przez którą trasa kolei ma przechodzić.

Wydział krajowy po dokładnem rozpatrzeniu całej sprawy, zbadaniu warunków miejscowych, tak pod względem technicznym jak ekonomicznym i komercyalnym doszedł do przekonania, że powyższe przedstawienia miejscowych stron interesowanych są uzasadnione.

Konfiguracya terenu — przez który projektowana kolej przechodzi — jest bowiem tego rodzaju, że przy zastosowaniu toru wąskiego nie dałoby się ani przez użycie łuków o mniejszych promieniach ani też przez zastosowanie maksymalnych spadków — znaczniejszych oszczędności osiągnąć, a w każdym razie nie takich, któreby równoważyły niekorzyści wynikające z zastosowania toru wąskiego.

Wobec tego stanu rzeczy postanowił Wydział krajowy przychylić się do żądania stron interesowanych i przedstawić o s o b n e m s p r a w o z d a n i e m Wysokiemu Sejmowi wniosek co do zmiany uchwały sejmowej z 4. lipca 1901 w tym kierunku, aby projektowana kolej lokalna Tarnów-Szczucin budowaną była o torze n o r m a l n y m.

Odnośnie do rentowności kolei Tarnów-Szczucin zaznaczyć należy, że po lewej stronie Wisły postanowił Rząd rosyjski założyć przystań na

Wiśle w Rataju, również projektowanym być ma po prawej stronie Wisły port koło Szczucina.

Założenie pomienionych portów wpłynie niewątpliwie na zwiększenie rentowności kolei, gdyż cały ruch do i od przystani odbywać się będzie projektowaną koleją.

12. Kolej lokalna Zakopane-Świnnica.

Na posiedzeniu z 4. lipca 1902 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„*Petycyę konsorcyum kolejowego dla kolei Zakopane-Świnnica, oraz petycyę Towarzystwa Tatrzańskiego przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnie postawienia na najbliższej sesyi sejmowej odpowiedniego wniosku*".

Jak wyżej wykazano, zasoby funduszu kolejowego nie są wystarczające dla zupełnego przeprowadzenia budowy kolei popartych przez Wysoki Sejm uchwałami z 4. lipca 1901. i 12. lipca 1902.

Z tego już powodu Wydział krajowy nie może wziąć wcale pod rozwagę przedstawienia wniosku o poparcie kolei Zakopane-Świnnica.

Nadto akcya kraju skierowaną być winna w pierwszym rzędzie ku poparciu budowy kolei gospodarczych, mających na celu podniesienie ekonomiczne kraju. Dopiero po uzupełnieniu sieci kolejowej ekonomicznemi liniami będzie można ewentualnie zająć się liniami zbytkownemi, a taki charakter miałaby przeważnie linia Zakopane-Świnnica.

V. Krajowa Rada kolejowa.

13. Sesya wiosenna 1902.

P i ą t a zwyczajna sesya krajowej Rady kolejowej w III. trzechleciu 1900/1902 odbyła się dnia 22. maja 1902 r. pod przewodnictwem J. E. Marszałka krajowego, Andrzeja hr. Potockiego.

Na sesyi tej podał Wydział krajowy do wiadomości krajowej Rady kolejowej zarządzenia poczynione skutkiem uchwał Rady kolejowej powziętych na poprzedniej sesyi oraz przedstawił dalszy dotychczasowy postęp akcyi kraju na polu popierania kolei niższorzędnych.

Sprawozdanie dotyczące przyjęła krajowa Rada kolejowa do wiadomości i powzięła nadto następujące uchwały:

a) przyspieszenie chyżości pociągów osobowych na przestrzeni Kraków-Zakopane.

b) wyjednanie podwyższenia subwencyi państwowej na kolej lokalną Tarnów-Szczucin z powodu wymogów wojskowości.

14. Sesya jesienna 1902.

S z ó s t a zwyczajna sesya krajowej Rady kolejowej, ostatnia w obecnem trzechleciu, odbyła się dnia 12. listopada 1902.

Na sesyi tej podał Wydział krajowy do wiadomości krajowej Rady kolejowej uchwały powzięte przez Wysoki Sejm na ostatnej sesyi w przedmiocie popierania kolei niższorzędnych oraz przedstawił dalszy dotychczasowy postęp dotyczącej akcyi kraju jak niemniej i zarządzenia poczynione wskutek wyż przytoczonych uchwał krajowej Rady kolejowej z poprzedniej jej sesyi.

Sprawozdanie dotyczące przyjęła Rada kolejowa do wiadomości a nadto zgłoszono następujące wnioski;

1. aby Wydział krajowy wdrożył potrzebne starania celem upaństwowienia kolei północnej ces. Ferdynanda z dniem 31. grudnia 1904.

2. aby Wydział krajowy wyjednał u Rządu, by tenże wprowadził odpadki naftowe jako materyał do opalania lokomotyw na galicyjskich liniach kolei państwowych.

Zarządzenia, jakie Wydział krajowy w sprawach powyższych poczyni, podane będą do wiadomości krajowej Rady kolejowej na następnej sesyi.

Z sesyą obecną skończył się t r z e c i okres trzechletni krajowej Rady kolejowej powołanej do życia z dniem 1. stycznia 1900 r.

Wobec tego przystąpił Wydział krajowy do złożenia nowej krajowej Rady kolejowej na c z w a r t e trzechlecie 1903/1905 i odniósł się w myśl postanowień §. 1. statutu organizacyjnego tejże Rady do wyszczególnio-

nych tamże siedmiu korporacyi względnie instytucyj z wezwaniem do zaproponowania swych kandydatów.

Po nadejściu tych propozycyi będzie mógł Wydział krajowy przystąpić tak do zamianowania tych siedmiu członków, jak również i do bezpośredniego powołania dalszych siedmiu członków według własnego uznania po myśli postanowień powołanego już statutu organizacyjnego krajowej Rady kolejowej.

VI. Sprawy ogólne.

15. Krajowe biuro kolejowe.

W czasie objętym niniejszem sprawozdaniem t. j. od 1. grudnia 1901 do 30. listopada 1902 przydzielono krajowemu biuru kolejowemu do załatwienia aktów Wydziału krajowego sztuk . . . 2.588

nadto w tymże czasie miało biuro kolejowe, jako organ prowadzący administracyę poszczególnych Towarzystw kolejowych, do załatwienia aktów Towarzystwa kolei

lokalnej	Borki w.-Grzymałów	196
„	Łupków-Cisna	149
„	Trzebinia-Skawce	144
„	Chabówka-Zakopane	227
„	Delatyn-Kołomyja-Stefanówka . .	496
„	Piła Jaworzno	238
„	Przeworsk-Bachórz	140
aktów biura kolejowego ogólnej natury . .		142
	czyli łącznie . .	4.320 sztuk.

W czasie powyższym zajęte było krajowe biuro kolejowe w dalszym ciągu czynnościami finalizacyjnemi wybudowanych już kolei pierwszego okresu oraz czynnościami prowadzenia ruchu na tychże liniach kolejowych.

Następnie wypracowało kraj. biuro kolejowe operat przysądzenia budowy kolei Przeworsk-Bachórz jak również budowy przedłużenia kolei Piła-Jaworzno do gwarectwa w Jaworznie.

16. Działalność krajowego biura kolejowego pod względem komercyalnym i taryfowym.

Jak w latach ubiegłych, tak i w tym roku prowadziło krajowe biuro kolejowe ewidencyę taryf kolejowych i sporadycznych zniżek taryfowych, z której w drodze informacyi korzystali pp. Referenci komisyi sejmowych i departamentów Wydziału krajowego.

Oprócz tego udzielało krajowe biuro kolejowe w krótkiej drodze fachowych wyjaśnień z dziedziny taryfoznawstwa rolniczym i przemysłowym instytucyom, Towarzystwom i osobom prywatnym.

W sprawach taryfowych ogólnego dla kraju znaczenia podjęło krajowe biuro kolejowe inicyatywę pomyślnym uwieńczoną skutkiem.

Między innemi przyjęło c. k. Ministerstwo kolei żelaznych wniosek Wydziału krajowego wypracowany przez krajowe biuro kolejowe a dotyczący obniżenia taryf dla buraków cukrowych, wytłoków i szlamu saturacyjnego, udzieliło dalszej zniżki dla materyałów przeznaczonych do budowy dróg publicznych i weszło z Wydziałem krajowym w pertraktacye w przedmiocie zniżek taryfowych dla krajowych i powiatowych warsztatów wyrobów betonowych.

Starania krajowego biura kolejowego skłoniły również w zasadzie c. k. Dyrekcyę lasów i dóbr skarbowych do zakładania nowych publicznych składów drzewa, z których pierwszy otwarto już w bieżącym roku w Horodence.

Studya rentowności przeprowadziło krajowe biuro kolejowe dla dwóch projektowanych kolei lokalnych a mianowicie dla kolei Lwów-Podhajce, względnie Podborce-Podhajce i dla kolei Lwów-Kamionka strumiłowa Stojanów.

Nakoniec dla podniesienia rentowności istniejących już kolei lokalnych subwencyonowanych przez kraj, tudzież w interesie rolnictwa, przemysłu i handlu rozwijającego się w obszarze ciążenia krajowych kolei lokalnych, przeprowadzono wiele zmian i zarządzeń taryfowych, które, o ile z prowizorycznych wyników eksploatacyi za rok bieżący wnosić można, celowi swemu zupełnie odpowiedziały.

Wydział krajowy uprasza Wysoki Sejm o przyjęcie do wiadomości niniejszego sprawozdania.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

z czynności

Departamentu V. Wydziału krajowego

za czas od 1. listopada 1901 do 31. października 1902 r.

(z 9 alegatami).

Departament V.

Szef Departamentu: Mieczysław Onyszkiewicz, Członek Wydziału krajowego.

Wydatki na cele zdrowia publicznego. Al. I.

W r. 1901 wydał fundusz krajowy na cele zdrowia publicznego 2,716.467 K. Kwota ta jest większą od kwoty preliminowanej budżetem o 151.019 K, od kwoty wydanej w r. 1900 o 167.822 K.

W szczególności wypłacił fundusz krajowy:

Z rubr.	III.	za koszta leczenia	2,459.330 K
„ „	IV.	za szczepienie ochronne	171.337 „
„ „	V.	za leki podczas epidemii	87.181 „
„ „	VI.	na zasiłki dla zakładów leczniczych . .	11.200 „
„ „	XI.	na dotacye zakładów	185.665 „
		Razem . .	2,914.713 K.

W ciągu roku wpłynęło:

z rubr.	IV.	Nadwyżka od szpitala w Krakowie . .	39.048 K
	„	od zakładu w Kulparkowie . .	88.588 „
„ „	V.	Zwroty: od szpitali prowincyonalnych . .	69.495 „
	„	od gmin	30 „
„ „	XI.	„ za sprawdzanie rachunków aptekarskich	1.085 „
		Razem . .	198.246 K.

Po strąceniu tej kwoty od wypłaconych 2,914.713 K pozostaje czysty wydatek 2,716.467 K. W porównaniu z r. 1900 wypłacono z Rubr. III. funduszu krajowego za koszta leczenia ubogich 39.300 K więcej; z Rubr. IV. o 6.603 K mniej; z Rubr. V. za koszta podczas epidemii i urządzenia okręgów sanitarnych o 10.711 K więcej; w Rubr. VI. zasiłki dla zakładów o 2.000 K więcej; wreszcie z Rubr. XI. na dotacye zakładów o 120.485 K więcej; w ogóle zaś o 165.893 K więcej aniżeli w roku poprzednim.

W dochodach wpłynęło do funduszu krajowego nadwyżek: od szpitala św. Łazarza w Krakowie o 26.821 K mniej, a od zakładu umysłowo chorych w Kulparkowie o 2.861 K więcej aniżeli w r. 1900. Zwroty od gmin za zaległe koszta leczenia z lat przed 1875 (kiedy jeszcze gminy ponosiły połowę kosztów leczenia za swoich ubogich) o 370 K mniej niż było preliminowanem i o 14 K więcej aniżeli w r. 1900.

Al. II. Wszystkie szpitale publiczne w kraju rozporządzały 5.317 łóżkami. Chorych we wszystkich naszych zakładach leczniczych wraz z klinikami pielęgnowano 71.601, to jest 2.803 więcej aniżeli w roku poprzednim.

Dni leczenia było 1,801.769 to jest o 8.085 więcej aniżeli w r. 1900. Umarło 4.766 to jest o 232 mniej, aniżeli w roku poprzednim. W szczególności odsetek śmiertelności chorych wynosił w szpitalach krajowych z klinikami 7·3, u położnic wraz z ginekologicznemi 1·7, u obłąkanych 12·0, u dzieci wraz z oseskami 22·1, w szpitalach prowincyonalnych 5·5, w ogóle zaś we wszystkich zakładach leczniczych 6·7. Cała kuracya chorego trwała w szpitalach krajowych i klinikach przeciętnie 18·9 dni, w prowincyonalnych 21·9, w zakładach położnic 17·7, w zakładach dla umysłowo chorych 165·09 dni; w szpitalach dla dzieci 26·04, w klinikach 17·1. Ilość chorych leczonych w szpitalach krajowych wraz z klinikami wynosiła dziennie 1.179; w szpitalach prowincyonalnych 2.472; w zakładach położnic 160; w zakładach dla umysłowo chorych 946; w szpitalach dla dzieci 177; w ogóle zaś we wszystkich zakładach leczniczych 4.934.

Wydatki wynosiły we wszystkich szpitalach razem 2,576.912 K z tego wypada na szpitale krajowe i kliniki 833.335 K, na zakłady położnic 150.918 K, na zakłady obłąkanych 488.776 K, na szpitale prowincyonalne 1,027.084 K, oprócz tego fundusz krajowy subwencyonował szpitale dla dzieci kwotą 76.799 K.

Cała kuracya chorego kosztowała przeciętnie w spitalach krajowych i klinikach 36 K 75 gr.; w prowincyonalnych 24 K 99 gr.; w zakładach położnic 45 K 96 gr.; w zakładach dla umysłowo chorych 233 K 53 gr. Koszt dnia leczenia wynosił w zakładach krajowych i klinikach 1 K 93 gr.; w prowincyonalnych 1 K 14 gr.; w zakładach położnic 2 K 59 gr.; w zakładach dla obłąkanych 1 K 41 gr. Żywienie chorych kosztowało w szpitalach krajowych i klinikach 57·5 gr.; w prowicyonalnych 38·7 gr.; w zakładach dla położnic 65·4 gr.; w zakładach dla obłąkanych 50·2 gr.

W 1901 r. fundusz krajowy wypłacił na utrzymanie podrzutków i płace żywicielek:

Za	3	dzieci	we Lwowie . . .	192 K	- gr.
„	36	„	w Krakowie . . .	2.834 „	20 „
„	325	„	w Wiedniu . . .	44.947 „	89 „
„	11	„	w Pradze (za I. kwartał).	319 „	26 „
„	53	„	w Bobrku u ks. Ogińskiej	7.152 „	19 „
			Razem . .	55.445 K	54 gr.

Zapomogi dla położnic udzielono we Lwowie 12 948 K, w Krakowie 5.772 K.

Al. III. Wykaz wydatków w trzech naszych zakładach krajowych w roku 1901 porównuje te wydatki, które wpływają na koszta prawdziwego utrzymania chorego i dają dokładny obraz gospodarności zarządów.

Żywienie samo na dzień i chorego kosztowało w szpitalu lwowskim 44·99 gr., na oddziałach klinicznych w tymże szpitalu 122·90 gr., w szpitalu św. Łazarza w Krakowie 53·50 gr., a w zakładzie dla umysłowo chorych w Kulparkowie 49·20 gr. Dla porównania kosztu wiktuałów w trzech zakładach krajowych załączamy wykaz IV.

Al. IV.

Wydatki w rubr. III. budżetu krajowego na koszta leczenia ubogich, które wynosiły w r. 1872 — 495.028 K, a w r. 1875, gdy były przyjęte koszta leczenia ubogich w całości na fundusz krajowy, 585.222 K, w 28 lat urosły do kwoty 2,459.330 K.

Zaległości kosztów leczenia wynoszą w szpitalu lwowskim 395.780 K, w krakowskim 233.660 K, w kulparkowskim zakładzie 171.065 K, w prowincyonalnych 478.550 K, razem 1,279.055 K.

Dla porównania przedstawiamy jak w latach poprzednich tablicę kosztów leczenia ubogich chorych w pięciu najludniejszych prowincyach monarchii według dat rządowych za pięć lat.

Koszta leczenia ubogich chorych od r. 1895 do r. 1899 — podług Oesterreichische Statistik „Sanitätswesen“.

Rodzaj szpitala	Galicya					Czechy					Dolna Austrya					Styrya					Tyrol b. Vorarlbergu				
	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Koszt	Na dzień	Ilość szpitali	Leczono	Dni leczenia	Kozzt	Na dzień
Szpitale powszechne	26	49.144	1,094.475		0·61	70	69 883	1,617.072		0·85	25	72.855	1,805.781		1·11	14	27.944	724.186		0·80	24	14.297	489 788		0·85
Zakłady obłąkanych	2	1.843	286.134		0·76	5	5.884	1,368.598		0·66	5	3.651	837.838		1·02	2	1.620	411.772		0·52	2	812	190.749		0·86
Zakłady położnic	2	1.881	29.107		0·86	1	3.719	79.714		1·41	1	10.360	150.298		1·38	1	564	10.924		1·24	1	656	17.958		1·49
1895.	30	52.868	1,409.716	983.946		76	79.486	2,065.384	2,463.610		31	86 866	2,793.917	3.095.910		17	30.128	1,146.882	884.793		27	15.765	698.495	633.818	
Szpitale powszechne	26	46.801	1,114.168		0·61	73	67.694	1,749.322		0·94	26	70.338	1,878.682		1·39	14	26.051	720.992		0·81	24	13.023	499.341		0·86
Zakłady obłąkanych	2	1.877	293.665		0·74	5	6 283	1,417.695		0·69	5	4.396	988.739		0·98	2	1.711	429.662		0·64	2	800	185.793		0·85
Zakłady położnic	2	2.100	32.526		0·71	1	3.872	86.276		1·44	1	10.893	161.151		1·29	1	588	12.363		1·18	1	650	17.427		1·54
1896.	30	50.778	1,440.359	947.173		79	77.849	3,253.293	2,810.865		32	85.627	2,028.572	3,723.351		17	28.350	1,163.017	907.258		27	14.473	702.561	635.468	
Szpitale powszechne	27	51.857	1,143.071		0·61	73	80.611	1,864.993		0·92	28	76.570	1,859.147		1·18	14	29.622	739.751		0·83	24	15.347	521.907		0·86
Zakłady obłąkanych	2	1.833	294.733		0·76	5	6.244	1,468.854		0·72	5	4.026	910 090		1·00	2	1.733	441.408		0·62	2	821	188.911		0·92
Zakłady położnic	2	2.205	29.917		0·92	1	3.941	93.893		1·46	1	10.810	161.734		1·29	1	555	10.205		1·50	1	731	18.997		1·63
1897.	31	55.895	1,467.721	975.303		79	90.796	3,427.740	2,956.083		34	91.406	2,930.971	3,323.991		17	31.910	1,191.364	939.602		27	16.899	729.815	652 312	
Szpitale powszechne	28	56.307	1,198.790		0·62	75	86.624	1,927.972		0·98	28	80.007	1,912.803		1·24	15	31.275	750.728		0·88	24	15.740	516.436		0·88
Zakłady obłąkanych	2	1.914	301.949		0·78	5	6.272	1,507.325		0·76	5	4.083	928.724		1·00	2	1.854	460.995		0·59	2	883	200.318		0·89
Zakłady położnic	2	2.327	35.491		0·91	1	3.533	82.151		1·73	1	11.551	162.291		1·29	1	652	11.092		1·43	1	783	19.753		1·40
1898.	32	60.548	1,536.230	1,026.572		81	96.429	3,517.448	3,252.703		34	95.641	3,003.818	3,520.238		18	33.781	1,222.815	991.539		27	17 406	736.507	687.709	
Szpitale powszechne	29	57.311	1,252.782	766.469	0·61	77	88.062	1,989.890	1,974 261	0·99	28	83.372	1,986.201	2,443.544	1·23	15	32.414	781.038	692.919	0·89	24	16.229	533.042	484.585	0·91
Zakłady obłąkanych	2	2.031	311.766	205.049	0·78	5	6.394	1,564.044	1,275.705	0·78	5	4.556	993.322	1,118.156	1 06	2	1.732	465.238	345.594	0·65	2	920	205 387	174.105	0·87
Zakłady położnic	2	1.700	27.324	64.255	0·91	1	3.511	78.635	156.182	1·99	1	10.824	153.088	216.742	1·41	1	1.292	22.212	22.568	1·01	1	790	20.384	50.959	1·38
1899.	33	61.098	1,291.872	1,035.773		83	97.967	3,332.569	3,406.148		34	98.752	3,032.611	3,778.442		18	45.438	1,268.488	1,061.081		27	17.939	758.813	709.649	

W sprawie elektrycznego oświetlenia klinik.

Przewidując, że zniszczone wskutek nadmiernego zapotrzebowania klinik urządzenia stacyi elektrycznej w gmachu szpitala powszechnego wkrótce przestaną już funkcyonować, odnieśliśmy się odezwą z dnia 11. października 1901 L. 68.383 do c. k. Namiestnictwa z przedstawieniem koniecznej potrzeby rekonstrukcyi tychże urządzeń, a ewentualnie wdrożenia rokowań o pobieraniu dla klinik siły elektrycznej z miejskiej stacyi centralnej.

W odpowiedzi na przedstawienie c. k. Namiestnictwo przedłożyło w czerwcu 1902 wyczerpujący operat studyów poczynionych przez swoje organa fachowe ina podstawie osiągniętych wyników i rokowań, przeprowadzonych z Magistratem m. Lwowa i gal. Towarzystwem dla przedsiębiorstw elektrycznych, oświadczyło się za połączeniem klinik z miejską stacyą centralną.

Według deklaracyi Magistratu gmina m. Lwowa zgodziła się na połączenie klinik z siecią przewodów miejskiego zakładu elektrycznego i na wykonanie tego połączenia własnym kosztem pod następującymi warunkami: *a)* prąd elektryczny dostarczany będzie po cenie 60 gr. za kilowat godzinę dla celów oświetlenia, zaś po cenie 30 gr. do celów przemysłowych (rąbanie drzewa, pompowanie wody i t. d); *b)* zegarów kontrolnych dostarczy zakład elektryczny za normalnym czynszem miesięcznym; *c)* prąd dostarczony będzie miał napięcie 2×220 Volt; *d)* Magistrat żąda zobowiązania się do pobierania prądu przynajmniej przez lat 10 i w ilości co najmniej 18.000 kilowatgodzin rocznie; *e)* niezależnie od opłaty za światło ma być płaconem wynagrodzenie o rocznych 1 500 K na amortyzacyę i oprocentowanie włożonego kapitału. Wynagrodzenie to zmniejszać się będzie w miarę zwiększania ilości kilowatgodzin ponad 18 000 rocznie.

Koszta instalacyi oświetlenia elektrycznego budynków klinicznych wedle oferty galic. akcyjnego Towarzystwa dla przedsiębiorstw elektrycznych wyniosą nadto 14.600 K.

Przedstawiając te oferty, zaproponowało c. k. Namiestnictwo, aby opłata należytości za oświetlenie ubikacyj klinicznych naukowych i wynagrodzenie na amortyzacyę przypadło na c. k. Skarb państwa w całości, zaś Wydział krajowy poniósł połowę kosztów instalacyi wewnątrz budynków klinicznych t. j. 7.300 K, lub też gdyby Wydział krajowy zdeklarował się ponieść tylko $^1/_3$ część kosztów instalacyjnych, do czego objawiliśmy gotowość, domagało się c. k. Namiestnictwo ponoszenia przez fundusz krajowy również połowy rocznego udziału na amortyzacyę obliczonego na 1.500 K, t. j. 750 K rocznie. Wreszcie c. k. Namiestnictwo upraszało nas o zawarcie formalnej umowy z Magistratem i akcyjnem Tow. dla instalacyj elektrycznych na powyższych warunkach, a to w myśl umowy zawartej z c. k. Administracyą Państwa co do pomieszczenia klinik i zaopatrywania ich potrzeb za zwrotem z c k. Skarbu państwa wydatków ponad zwykłą normę szpitalną.

Ponieważ przyjęcie jednorazowej spłaty połowy kosztów instala cyjnych w sumie 7.300 K przedstawiało się korzystniejszem aniżeli druga przedstawiona alternatywa, zgodziliśmy się na poniesienie połowy kosztów instalacyjnych wewnątrz budynków klinicznych w sumie 7.300 K i podjęliśmy się przeprowadzenia potrzebnych robót na zasadzie umów z gminą miasta Lwowa o połączenie klinik z miejską stacyą centralną, tudzież z Tow. akcyjnem co do robót instalacyjnych. Przytem z całą stanowczością zastrzegliśmy się, że oświetlenie klinik wykonanem będzie ściśle tylko według opracowanych przez organa c. k. Namiestnictwa wykazów szczegółowych lamp elektrycznych i czasu oświetlenia, że zatem granice tem obliczeniem zakreślone pod żadnym warunkiem przekroczone być nie mogą, wszelkie zaś dalej idące żądania pp. profesorów tylko do c. k. Rządu zwrócone być mają. Przedmiotem bowiem robót w mowie będących ma być według oświadczenia c. k. Namiestnictwa, wyłącznie tylko wymiana instalacyi elektrycznej w klinikach w jej ramach dotychczasowych na inną, zastosowaną do silniejszego napięcia elektryczności w przewodzie miejskim, przeto istniejąca obecnie w budynkach klinicznych sieć przewodów

elektrycznych nie ulegnie zmianom sięgającym poza granice kosztorysu przedłożonego przez c. k. Namiestnictwo, uwzględniającego ilości żarówek, lamp łukowych i t. d., a któreby mogły spowodować przekroczenie kosztorysu.

Dalej zażądaliśmy, aby roboty w mowie będące były wykonane pod fachowym nadzorem technika, wyznaczonego ze strony c. k. Namiestnictwa, który przeprowadzi następnie wspólnie z delegatami c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego kolaudacyę i odbiór wykonanego połączenia i instalacyi wewnętrznej budynków klinicznych i stwierdzi protokolarnie zgodność tych robót z projektem i wykazem szczegółowym, udzielonym Wydziałowi krajowemu przy odezwie wyżej powołanej, LW. 39.636/902 (13. czerwca).

Na odezwę tę c. k. Namiestnictwo d. 12. września do L. 106.909 odpowiedziało, że c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświecenia zgodziło się w zasadzie na wyłączenie lwowskich klinik uniwersyteckich z niedostatecznego zakładu elektrycznego instalowanego w powszechnym szpitalu i połączenie ich za pomocą nowych instalacyj z miejskim zakładem elektrycznym. Ze względu jednak na sposób pokrycia odnośnych kosztów zwrócił p. Minister uwagę na następujące szczegóły: do kosztów urządzenia istniejącego w szpitalu zakładu elektrycznego, z którego dotychczas także kliniki korzystały, przyczynił się Skarb państwa datkiem 16.000 K. Gdy obecnie używanie tego zakładu elektrycznego przez kliniki musi być całkiem zaniechane i przewody w lokalnościach klinicznych muszą być wymienione, pozostałby wspomniany wyżej datek Skarbu państwa na koszta urządzenia szpitalnego zakładu elektrycznego niezamortyzowany, zwłaszcza że kliniki zaledwie pięć lat z niego korzystały, stąd wynika zdaniem c. k. Ministerstwa słuszny tytuł domagania się od kraju odpowiedniego wynagrodzenia przynajmniej w drodze kompensacyi, ile że z urządzonego z pomocą Skarbu państwa zakładu elektrycznego obecnie wyłącznie szpital, a więc Zakład krajowy ma korzystać. Takiej kompensaty musiałoby tem więcej żądać, jeżeli nowo urządzić się mający zakład elektryczny obejmie wszystkie klinikom przydzielone ubikacye, a więc i sale chorych, które przecież stanowią integralną część szpitala. Wobec tego nie uważa p. Minister rozdziału kosztów wymienienia przewodów w lokalnościach klinicznych po 7.300 K na Skarb państwa i Kraj za odpowiedni danym stosunkom, lecz oczekuje przyjęcia odpowiednio wyższej sumy na fundusz krajowy, obok osobnej kompensaty w drodze jakichś innych świadczeń ze strony Kraju za wymieniony wyżej zasiłek udzielony przez Skarb państwa na urządzenie zakładu elektrycznego w szpitalu krajowym.

Nie wyjaśniono również co do bieżących wydatków, na które opłacać się ma, według zawrzeć się mającego z gminą miejską układu, przy co najmniej dziesięcioletnim okresie kontraktowym i przy rocznem zużyciu 18.000 godzin tytułem wynagrodzenia 1.500 K, czy Skarb państwa ponosić ma cały wydatek na oświetlenie także klinicznych sal chorych, coby się sprzeciwiało zajętemu przez p. Ministra stanowisku, według którego godzi się jedynie na ponoszenie kosztów oświetlenia ściśle klinicznych lokalności, a więc sal wykładowych i tem podobnych lokalów naukowych. O ile więc chodzi o oświetlenie klinicznych sal chorych, musiałby fundusz krajowy partycypować w rocznem wynagrodzeniu 1.500 K na koszta oświetlenia klinik.

Zaś c. k. Namiestnictwo wezwało Wydział krajowy, byśmy wobec powyższych uwag p. Ministra wyjaśnili momenta wpływające na wymiar tak jednorazowego jak i rocznego datku Skarbu państwa i oświadczyli się co do wspomnianych wyżej przez p. Ministra oczekiwanych dalszych koncesyj ze strony kraju.

W odpowiedzi na tę odezwę a w szczególności na podniesione w niej żądanie wynagrodzenia w drodze kompensaty z powodu przyczynienia się c. k. Skarbu państwa do kosztów oświetlenia elektrycznego klinik datkiem w sumie 16.000 K, Wydział krajowy oświadczył, że zniewolonym jest przypomnieć — iż na wprowadzenie systemu elektrycznego

oświetlenia klinik, zgodził się tylko na usilne domaganie ze strony Administracyi państwa, motywowane potrzebami nauki, bowiem dla celów szpitalnych było to zupełnie zbytecznem, a nadto o wiele kosztowniejszem jak praktykowane oświetlenie naftowe.

Udział funduszu krajowego w kosztach pierwotnej instalacyi oświetlenia elektrycznego wynosił, jak to już w odezwie naszej 13. czerwca b. r. do L. 39.636 zaznaczyliśmy, kwotę przenoszącą 32.000 K, a więc przeszło $^2/_3$ ogólnego wydatku. Nadto już w drugim roku istnienia klinik, wobec szybko wzrastających potrzeb tychże, okazała się konieczność rekonstrukcyi akumulatorów kosztem przeszło 11.000 K, do którego to wydatku c. k. Skarb państwa żadną kwotą się nie przyczynił, jakkolwiek zwiększenie siły elektrycznej nastąpiło skutkiem zaopatrywania w światło dwóch nowych klinik, ocznej i dermatologicznej, podczas gdy pierwotny udział Skarbu państwa obejmował zaledwie $^1/_3$ część kosztów instalacyj, przewidzianych tylko dla trzech klinik. Gdy zaś z biegiem czasu i jak to kilkakrotnie podnosiliśmy, wobec nadmiernego zapotrzebowania elektryczności przez kliniki również zrekonstruowane i wzmocniona baterya akumulatorów uległa zniszczeniu i wskutek tego okazała się dla oświetlenia niewystarczającą, przeto poszkodowanym z tego tytułu jest tylko fundusz krajowy.

Z tych więc powodów nie może być mowy o obowiązku funduszu krajowego do jakiejkolwiek kompensaty udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach pierwotnej instalacyi oświetlenia elektrycznego.

Jeżeli zaś pomimo to Wydział krajowy zgodził się na proponowany w odezwie d. 2. czerwca b. r. L. 24.840 współudział w kosztach wynikających z zamierzonego połączenia klinik z miejską stacyą centralną i przyjął na siebie obowiązek przeprowadzenia robót instalacyjnych i usprawiedliwienia tego nowego wydatku wobec Wysokiego Sejmu, uczynił to jedynie w chęci możliwego ułatwienia w szybkiem zapewnieniu klinikom ich potrzeb i wymogów naukowych, uważając atoli deklaracyę swą w powyższym kierunku jako najdalszą granicę ofiarności, której przekroczyć nie możemy.

Gdyby atoli deklaracya powyższa oparta na przeprowadzonej w tym względzie konferencyi z delegatem c. k. Namiestnictwa i propozycyi alternatywnej zawartej w odezwie 2. czerwca b. r. L. 24.840 uznaną być miała przez c. k. Administracyę państwa jako niewystarczająca, w takim razie Wydział krajowy byłby zmuszonym do cofnięcia oświadczenia złożonego w tej mierze w odezwie swej d. 13. czerwca b. r. L. 39.636.

Wreszcie co do przeprowadzenia robót instalacyjnych, jakkolwiek zgodnie z zapatrywaniem c. k. Namiestnictwa uznajemy wykonanie tychże jako naglące ze względu na potrzeby klinik, Wydział krajowy podnieść musi, iż skutkiem przeszło trzechmiesięcznej zwłoki w załatwieniu odezwy wyżej powołanej, mimo kilkukrotnych z naszej strony urgensów, wykonanie tych robót w ciągu roku bieżącego przedstawiłoby niezwykłe trudności. Najodpowiedniejsza bowiem do tego celu pora t. j. czas feryj uniwersyteckich już upłynęła i na wypadek, gdyby roboty instalacyjne obecnie rozpoczęte być miały, zachodziłaby konieczność wstrzymania na pewien czas wykładów w klinikach, a nadto wobec świeżo dokonanych robót konserwacyjnych w ubikacyach klinicznych, Wydział krajowy musiałby domagać się zwrotu kosztów, jakie następnie skutkiem nieuniknionych dezolacyj i uszkodzeń wynikną.

Nakoniec ze względu na okoliczność, iż już w urgensie z 22. lipca b. r. do L. 52.521 zwróciliśmy uwagę c. k. Namiestnictwa, iż dalsza zwłoka w załatwieniu odezwy naszej z 13. czerwca b. r. do L. 39.636 uniemożliwi przeprowadzenie robót w czasie feryj uniwersyteckich, Wydział krajowy zastrzega się niniejszem przed jakąkolwiek odpowiedzialnością z powodu braków i niedogodności, jakie ewentualnie wyniknąć mogą dla klinik skutkiem niemożności wykonania robót instalacyjnych dla oświetlenia elektrycznego LW. 70.620/902 (10. października).

W sprawie zwalczania chorób syfilitycznych w powiatach Kosowskim i Nadwórniańskim.

C. k. Namiestnictwo uwiadomiło nas w końcu lutego, że Ministerstwo spraw wewnętrznych w celu zwalczania chorób syfilitycznych w powiatach kosowskim i nadwórniańskim, poleciło c. k. Namiestnictwu poczynienie odpowiednich kroków w celu ustanowienia w danych miejscowościach lekarzy epidemicznych i dostarczenia im na koszt Skarbu państwa lokalów ordynacyjnych i urządzenie tychże. Nadto upraszało c. k. Namiestnictwo o zarządzenie czasowego rozszerzenia szpitali powszechnych w Śniatynie, Kołomyi i Stanisławowie, a to w ten sposób, aby obok tych szpitali ustawiono baraki szpitalne czerwonego krzyża wraz z urządzeniem, które w razie przychylenia się do tego wniosku c. k. Namiestnictwo odeszle do wymienionych powiatów na koszt c. k. Skarbu państwa.

Co się zaś tyczy żądanej subwencyi z c. k. Skarbu państwa w wysokości $^1/_3$ część kosztów budowy szpitali powszechnych w Kosowie i Nadwórnie to jest po 40.000 K na każdy z nich, oznajmił c. k. Rząd, że rzecz tę weźmie „pod rozwagę“, gdy zostaną mu przedłożone plany i kosztorysy tych szpitali.

Na to odpowiedzieliśmy, iż ogólnikowa obietnica c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych „wzięcia pod rozwagę“ sprawy udzielenia na ten cel zasiłku z c. k. Skarbu Państwa, nie czyni zadość rezolucyom Wys. Sejmu w tej sprawie powziętym, opartym na zapewnieniu w tym względzie, udzielonem w odezwie c k. Namiestnictwa z dnia 12. listopada 1900 r. l. 97.782, tudzież nie odpowiada warunkom wymienionym w odezwach naszych dnia 16. kwietnia i 22. maja 1901 r. do l. 23.631 i 32.483, pod jakiemi Wydział krajowy mógłby przedstawić Wys. Sejmowi wnioski do uchwalenia budowy powyższych szpitali i udzielenia dotacyi z funduszów krajowych, pokrywającej trzecią część kosztów budowy. Zarządzając równocześnie opracowanie planów i kosztorysów budowy oraz upatrzenie odpowiednich placów dla wymienionych szpitali, ponowiliśmy zarazem zastrzeżenie, iż ze względu na motywa, przytoczone w odezwach naszych, dopiero po otrzymaniu konkretnego zapewnienia udziału c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy w równomiernej wysokości z dotacyą powiatów i z funduszu krajowego, sprawozdanie i wnioski odnośne Wys. Sejmowi przedłożyć będziemy mogli.

Co się tyczy proponowanego w reskrypcie p. Ministra czasowego rozszerzenia szpitali powszechnych w Śniatynie, Kołomyi i Stanisławowie, przez ustawienie przy tychże baraków szpitalnych Czerwonego Krzyża, Wydział krajowy odwołując się do oświadczenia zawartego w odezwie z dnia 4. grudnia 1900 do l. 78.820, oznajmił, iż z powodów tam przytoczonych, niemniej z uwagi na niebezpieczeństwo pożaru, jakieby stąd zagrażać mogło zabudowaniom szpitali, nie mógłby korzystać z uprzejmej gotowości wypożyczenia i przewiezienia tych baraków kosztem c. k. Skarbu państwa. Nadto ustawienie takich czasowych baraków nie zaradziłoby potrzebie budowy szpitali dla zwalczania chorób kiłowych, panujących w powiatach kosowskim i nadworniańskim, z drugiej zaś strony stanowiąc poniekąd rozszerzenie szpitali powszechnych w Śniatynie, Kołomyi i Stanisławowie wymagałoby zezwolenia ze strony Wys. Sejmu, a to ze względu na uchwałę z dnia 21. lipca 1880, ograniczającą w ogólności zarządzenia Wydziału krajowego w tym kierunku, bez uprzedniego upoważnienia Sejmu.

Wreszcie co do pomnożenia liczby okręgów sanitarnych w powiatach kosowskim i nadwórniańskim nadmieniliśmy, iż trzeci okręg sanitarny w powiecie kosowskim z siedzibą lekarza w Uścierykach dnia 24 paźdz. 1901 r. utworzonym już został, aktywowanie zaś czwartego okręgu w powiecie nadwórniańskim zależnem jest od udzielenia Wydziałowi krajowemu opinii c. k. Namiestnictwa, o którą odezwą naszą z dnia 17. lutego b. r. do l. 11.542 upraszaliśmy ponownie, z powodu zaszłych wątpliwości co do oznaczenia miejsca siedziby tego okręgu. LW. 16.881 (4. marca 1902).

W odezwie dnia 10. czerwca 1902 c. k. Namiestnictwo zawiadomiło nas, że opierając się na upoważnieniu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, ustanowiło od 15. czerwca w powiecie kosowskim pięciu,

a w powiecie nadwórnańskim czterech lekarzy dla zwalczania chorób wenerycznych i wydało dla tych lekarzy instrukcyę.

Dalej zakomunikowało nam c. k. Namiestnictwo, że w najbliższym czasie z zapasów Towarzystwa Czerwonego Krzyża wysyła całkowite urządzenie szpitalne na 10 łóżek do Żabiego, celem urządzenia prowizorycznego szpitala w najętym na ten cel i przez lekarza urzędowego za odpowiedni uznanym domu. Szpital ten będzie utrzymywany za subwencyą ze strony gminy, powiatowej kasy chorych, towarzystwa akcyjnego dla eksploatacyi drzewa i Zarządu fundacyi Skarbkowskiej. Nadto w każdej siedzibie lekarza, przeznaczonego do leczenia chorych syfilitycznych, urządza c. k. Namiestnictwo kosztem Skarbu państwa lokale ambulatoryjne i wyposaża je w potrzebne przybory i instrumenta. Koszta za leki do leczenia ambulatoryjnego ubogich chorych w dwóch trzecich częściach będzie pokrywać Skarb państwa, a jedną trzecią fundusz krajowy. Każdy z delegowanych lekarzy będzie pobierał ze Skarbu państwa, oprócz zwrotu kosztów podróży do miejsca przeznaczenia i z powrotem dziennie po 7 K, jakoteż kilometrowe za wszystkie podróże w przydzielonym mu okręgu, podjęte w celu wykrycia chorych lub ich leczenia.

Namiestnictwo wyraża nadzieję, że Wydział krajowy ze swej strony postara się u Sejmu krajowego o rozszerzenie czasowe szpitali publicznych w Stanisławowie, Kołomyi, ewentualnie w Śniatynie, zanim budowa powiatowych szpitali w Kosowie i Nadwórnie będzie mogła być rozpoczętą.

W końcu zawiadamia c. k. Namiestnictwo, że profesor Dr. Włodzimierz Łukasiewicz w końcu lipca 1902 wyjedzie wspólnie z c. k krajowym referentem sanitarnym do powiatów kosowskiego i nadwórniańskiego celem przekonania się na miejscu o rozmiarach zarazy, o sposobie postępowania lekarzy delegowanych i przedstawienia swych postrzeżeń i uwag.

Przyjmując do wiadomości zarządzenia c. k. Namiestnictwa w tej sprawie Wydział krajowy na prośbę c. k. Namiestnictwa przyznał dwom wolnopraktykującym lekarzom, delegowanym do tej czynności, a ograniczonym tylko do dyet (7 kor. dziennie) i do zwrotu kosztów podróży, dodatkowy zasiłek z funduszu krajowego po pięć koron dziennie od dnia objęcia obowiązków i przez czas pełnienia tychże tymczasowo na rok jeden.

Co się tyczy podniesionej w odezwie kwestyi rozszerzenia szpitali powszechnych w Stanisławowie, Kołomyi i Śniatynie oznajmiliśmy c. k. Namiestnictwu, że wobec licznych i finansowo bardzo doniosłych przedłożeń na cele sanitarne nie możemy wejść do Sejmu jeszcze na bieżącej sesyi z żądaniem dalszych kredytów. Przyczem podnieśliśmy jednak, że sprawa budowy i rozszerzenia szpitala powszechnego w Kołomyi jest w toku rokowań i czynności przygotowawczych. Przedłożenie Wys. Sejmowi wniosków co do budowy nowych szpitali w Kosowie i Nadwórnie zależnem jest — jak to przedstawiliśmy w odezwie 8. kwietnia 1902 do l. 16.881 — od zapewnienia przyrzeczonego z c. k. Skarbu państwa udziału w kosztach budowy równomiernego z dotacyą na ten cel z funduszów państwa i kraju. LW. 41.388/902. Plany i kosztorysy budowy szpitali w Kosowie i Nadwórnie przedłożyliśmy c k. Namiestnictwu.

W sprawie emerytury lekarzy okręgowych.

Na posiedzeniu d. 10. lipca 1902 Wysoki Sejm uchwalił rezolucyę następującej treści: „Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wziął pod rozwagę sprawę przyznania lekarzom okręgowym prawa do emerytury, tudzież zaopatrzenia dla pozostałych po nich wdów i sierót i sprawozdanie w tym przedmiocie przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi".

W wykonaniu tej rezolucyi wydaliśmy do wszystkich Wydziałów tych powiatów, w których są utworzone okręgi sanitarne, okólnik następującej treści:

„Sprawa uchwalenia statutu emerytalnego dla lekarzy okręgowych poruszoną już została w r. 1900 na zjeździe tychże lekarzy, odbytym we Lwowie, niemniej petycyami komitetu lekarzy okręgowych dwukrotnie do Wysokiego Sejmu wniesionemi. Również weszły prośby w tym przedmiocie wraz z projektem zmian dotychczasowej ustawy z d. 2. lutego 1891 Nr. 17. dz. u. kr. i instrukcyi służbowej tak do Wydziału krajowego jak

i do c. k. Namiestnictwa. Na podstawie doświadczeń zebranych w okresie dziesięcioletnim istnienia powołanej ustawy, Wydział krajowy podjął już w roku 1900 badania i kroki przedwstępne w kierunku rewizyi, względnie zmian niektórych postanowień dotychczasowej ustawy, a wyniki tych badań, łącznie ze sprawą statutu emerytalnego dla lekarzy okręgowych będą obecnie wzięte pod rozwagę. Z uwagi na postanowienia §. 8., 11. i 15. ustawy z d. 2. lutego 1891 Nr. 17. dz. u. kr. normujące charakter i stanowisko lekarzy okręgowych, prawo ich nominacyi, tudzież oznaczenie wysokości płac, które ustanawia Rada powiatowa, powołanym byłby w pierwszym rzędzie fundusz powiatowy do ponoszenia wydatków na emerytury dla lekarzy okręgowych, jako funkcyonaryuszów powiatowych, następnie zaś interesowani lekarze przez składanie pewnych procentów od płac, wreszcie fundusz krajowy.

„Celem zebrania odnośnych dat i materyałów jako podstawy do opracowania poleconego przez Wysoki Sejm sprawozdania i ewentualnych wniosków, które przedewszystkiem oprzeć pragniemy na opinii i deklaracyach Reprezentacyi powiatowych, Wydział krajowy wzywa do oświadczenia w jakiej wysokości Rada powiatowa skłonną by była do partycypowania w wydatkach na płace emerytalne lekarzy okręgowych i zaopatrzenia pozostałych po nich wdów i sierót, tudzież o podanie sposobu, w jaki Rada powiatowa tamtejsza postanowi uzupełniać corocznie udział powiatu we funduszu emerytalnym dla powyższych funkcyonaryuszów.

„Zarazem wzywamy Wydział Rady powiatowej, ażeby polecił tamtejszym lekarzom okręgowym dokładne wypełnienie i własnoręczne podpisanie dołączonej listy służbowej, którą następnie Wydział stwierdzi i jaknajrychlej przedłożyć nam zechce. Wreszcie wzywamy Wydział, ażeby ze względu na potrzebę dłuższego czasu, jakiego bardzo obszerny i żmudny temat opracowania i zestawienia dat ze wszystkich powiatów wymagać będzie, przedłożył Wydziałowi krajowemu oświadczenie swoje, względnie uchwałę Rady powiatowej w sprawie niniejszej najpóźniej do 15. listopada b. r. L. 55 437/902“.

W terminie okólnikiem powyższym oznaczonym wpłynęło 21 odpowiedzi ze strony Wydziałów powiatowych, z których przeważna liczba ograniczyła się do przedstawienia tylko list służbowych lekarzy okręgowych, zapowiadając zakomunikowanie opinii w czasie późniejszym, to jest po powzięciu odnośnej uchwały przez Radę powiatową. Ze szczupłej liczby tych odpowiedzi wynika, że niektóre Wydziały powiatowe uchwaliły już dawniej zobowiązania co do emerytur dla swych lekarzy okręgowych. Kilka powiatów zgadza się w zasadzie na przyznanie pewnego procentu na ten cel z funduszów powiatowych. Inne zaś, uznając słuszność domagań lekarzy okręgowych, oświadczyły, iż z powodu braku funduszów i ubóstwa gmin powiatu nie mogą deklarować się do jakiegokolwiek udziału we funduszu emerytalnym, pozostawiając ponoszenie tego wydatku wyłącznie funduszowi krajowemu

Wobec daleko sięgającej doniosłości finansowej dla skarbu krajowego, jaką uchwalenie statutu emerytalnego dla lekarzy okręgowych przedstawia, Wydział krajowy sądzi, iż sprawa ta wszechstronnie i wyczerpująco przy współudziale wszystkich czynników interesowanych zbadaną być musi, tem więcej, że ma przekonanie, iż do współudziału w sprawie emerytury lekarzy okręgowych powinien być także pociągnięty Rząd, organizacya ta bowiem jest dopełnieniem państwowej sanitarnej organizacyi w powiatach.

Z tego też powodu nie jesteśmy w możności przedłożyć Wysokiemu Sejmowi już obecnie konkretnych wniosków, które oparte być muszą na ścisłem i dokładnem przestudyowaniu całego materyału, tembardziej, ile że ze sprawą ewentualnego uchwalenia statutu emerytalnego łączy się nieodbicie konieczność opracowania wniosków do zmian, względnie uzupełnienia niektórych postanowień dotychczas obowiązującej ustawy z dnia 2. lutego 1901, Nr. 17. dz. u. kr. Czynności przedwstępne w tym kierunku podjęte już zostały w zeszłym roku przez Wydział krajowy, mianowicie odezwą d. 3. marca 1900 l. 84.223 odniósł się Wydział krajowy do c. k. Na-

miestnictwa z przedstawieniem odnośnych postulatów zjazdu lekarzy i zapatrywań Wydziału krajowego co do ewentualnych zmian w dotychczas
Al. IX. obowiązującej ustawie i instrukcyi (Al. IX.). Odpowiedź, jaką otrzymaliśmy w tej sprawie z c. k. Namiestnictwa, służyć będzie jako substrat do opracowania dalszych wniosków.

Celem uzyskania szerszych podstaw do opracowania projektu statutu emerytalnego dla lekarzy okręgowych, zwróciliśmy się również do Wydziałów krajowych innych krajów, reprezentowanych w Radzie państwa, o bliższe szczegóły obowiązujących ustaw i postanowień co do organizacyi służby zdrowia, a to w przypuszczeniu, że daty otrzymane zużytkować będzie można przy odnośnem sprawozdaniu i wnioskach. Z nadesłanych częściowo odpowiedzi jednak wynika, iż w przeważnej liczbie krajów koronnych nie wprowadzono jeszcze postanowień normujących zaopatrzenie lekarzy gminnych, względnie okręgowych i ich wdów i sierot i że w tym kierunku zbierane są dopiero materyały do studyów przedwstępnych. Wogólności organizacya gminnej służby zdrowia w tych krajach nie jest jednolicie przeprowadzoną, a udział funduszów krajowych w wydatkach na ten cel nie jest unormowany stale i opiera się na udzielaniu gminom subwencyi na pokrycie odnośnych wydatków, których wysokość zależną jest od warunków miejscowych (Bukowina, Wyższa Austrya, Styrya, Szląsk, Karyntya, Tyrol, Czechy, Solnogród, Gorycya). W Niższej Austryi uchwalił Sejm na wniosek Wydziału krajowego w r. 1902 kwotę 5.000 koron na zapomogi dla wdów pozostałych po subwencyonowanych z funduszu krajowego lekarzach gminnych, a zarazem polecił Wydziałowi krajowemu wdrożenie rokowań z c. k. Rządem o udział skarbu państwa w wydatkach na zaopatrzenie tych lekarzy.

Wobec faktu, iż kwestya stałego unormowania postanowień co do zaopatrzenia lekarzy na starość i ich wdów i sierot w innych krajach monarchii nie jest jeszcze rozwiązaną, względnie stanowi dopiero przedmiot studyów i rokowań, Wydział krajowy, licząc się z położeniem materyalnem kraju naszego, tudzież z uwagi na okoliczność, iż wydatki funduszu krajowego i powiatów, wzrastające corocznie, w miarę pomnażania się okręgów, przy obecnych warunkach organizacyi służby zdrowia sięgają cyfry ćwierć miliona koron rocznie, tembardziej powodować się musi troskliwością i oględnością przy opracowaniu sprawozdania i przedłożenia wniosków, polecony powołaną na wstępie rezolucyą Wysokiego Sejmu.

W sprawie budowy nowych klinik.

C. k. Namiestnictwo we Lwowie w odezwie z d. 18. marca 1902 udało się do Wydziału krajowego z następującem wezwaniem:

„Na sesyi sejmowej d. 9. lipca 1901 uchwaloną została rezolucya wzywająca rząd, aby w najbliższej przyszłości utworzył w uniwersytecie lwowskim klinikę dla pediatryi, psychiatryi, otiatryi, laryngologii i dentystyki, oraz postarał się o lepsze pomieszczenie dla kliniki dermatologicznej i okulistycznej.

Zaznaczając, iż sprawy utworzenia dalszych klinik niepodobna traktować przed zabezpieczeniem dla nich odpowiedniego umieszczenia, uważam za potrzebne w tym ostatnim względzie, w szczególności w przedmiocie umieszczenia kliniki okulistycznej i dermatologicznej poczynić następujące uwagi: Już przed uchwaleniem przez W. Sejm powyższej rezolucyi komunikując Wydziałowi krajowemu odezwą z dnia 31. maja 1901 L. 39.491 reskrypt Ministerstwa wyznań i oświaty z d. 1. kwietnia 1901 L. 8.463 dotyczący umieszczenia kliniki dermatologicznej, miałem sposobność określić bliżej stanowisko administracyi oświaty i zaznaczyć, że skoro z powodu braku miejsca w gmachu szpitala okazuje się potrzeba budowy nowego gmachu dla rzeczonej kliniki, skarb państwa, nie mogąc podjąć się tej budowy, gotów byłby przyczynić się do jej kosztów. Stanowisko to ma znaczenie zasadnicze i nie mogłaby od niego Administracya oświaty odstąpić tak co do budowy gmachu dla kliniki dermatologicznej, jak i co do budowy gmachów dla dalszych, powstać jeszcze mających klinik, a to pominąwszy względy finansowe, przedewszystkiem z tego powodu, że do dostarczenia klinikom pomieszczenia, (a to takiego, któreby potrzebom

i zadaniu klinik odpowiadało), kraj w pierwszej linii jest obowiązany tak na podstawie umowy z d. 9. sierpnia 1892 (art. III. i XI) zawartej z Administracyą oświaty co do utworzenia wydziału lekarskiego we Lwowie, jako też dla tego, że w myśl tej umowy każda klinika stanowi oddział szpitala krajowego.

Stanowisko powyższe Administracyi oświaty znajduje swe uzasadnienie także i w tej okoliczności, że już trzy gmachy dla klinik (położniczej, chirurgicznej i lekarskiej) wystawione zostały przy subwencyi rządowej przez kraj, stanowią jego własność i przez jego organa są administrowane, wobec czego wzniesienie dalszych budynków klinicznych jako budynków eraryalnych i co się z tem łączy, administrowanie ich przez organa państwowe, wprowadziłoby do administracyi klinik, prowadzonej przez kraj wcale nieporządaną i dla kraju i dla administracyi oświaty niejednolitość, oraz różnorodne komplikacye.

Jeżeli zatem Wydział krajowy, bez względu na przytoczone okoliczności w odezwie swej z d. 19 lipca 1901 l. 40.412, zajął w sprawie budowy gmachów klinicznych stanowisko intencyom Administracyi oświaty wręcz przeciwne, proponując, aby te gmachy przy pomocy subwencyi krajowej przez skarb państwa były stawiane, muszę to przypisać tylko temu, że Wydział krajowy zapewne nie chciał się z góry czemkolwiek wiązać, nie mając pewności co do miary, w jakiej skarb Państwa byłby gotów przyczynić się do kosztów budowy w razie jej prowadzenie przez kraj.

Pragnąc jednak usilnie, aby myśl życzenia Wys. Sejmu, wyrażonego w powołanej na wstępie rezolucyi, klinika dermatologiczna i okulistyczna, a ewentualnie także dalsze utworzyć się mające kliniki, otrzymały umieszczenie odpowiadające ich zadaniu, co wymagać będzie wzniesienia nowych budynków, przedstawiłem Panu Ministrowi Wyznań i Oświaty relacyą z d. 18. września 1901 L. 82.698 wniosek o wydatniejsze przyczynienie się skarbu Państwa do kosztów budowy gmachów, któreby dla celów klinicznych kraj w przyszłości miał wystawić, tudzież wniosek o upoważnienie mnie do wejścia w tym względzie w bliższe rokowania z Wydziałem krajowym na podstawie programu uwzględniać mającego nietylko potrzeby kliniki dermatologicznej i okulistycznej, lecz także wszystkich dalszych utworzyć się mających klinik (z wyjątkiem kliniki pediatrycznej połączyć się mającej ze szpitalikiem dziecięcym św. Zofii)".

Zawiadamiając Wydział krajowy o krokach w sprawie rzeczonej poczynionych c. k. Namiestnik upraszał, aby motywa przytoczone wyżej na uzasadnienie stanowiska zajętego przez Administracyę oświaty, zechciał już teraz bliżej i życzliwie rozważyć, zanim na podstawie upoważnienia p. Ministra będzie mógł zaprosić Wydział krajowy do rokowań w tej sprawie, wyrażając nadzieję, że wpłynie to na zmianę dotychczasowego stanowiska Wydziału krajowego i przyczyni się do szybszego toku i pomyślnego rezultatu tych rokowań.

W odpowiedzi na tę odezwę oświadczyliśmy, że przychylając się do życzenia c. k. Namiestnictwa i modyfikując swe stanowisko w odezwie z d. 19. lipca 1901 r. l. 40.412, Wydział krajowy gotów byłby podjąć się przeprowadzenia budowy gmachów dla dalszych powstać jeszcze mających klinik, a w szczególności klinik, wymienionych w Art. XI. umowy z d. 9. sierpnia 1892 przy odpowiednim udziale c. k. Skarbu państwa w kosztach budowy, wszakże z zastrzeżeniem, iż przedmiotem rokowań w tej sprawie odbyć się mających będzie na razie tylko sprawa budowy klinik jeszcze nie istniejących. Ze względów zaś na doświadczenia poczynione przy budowie kliniki medycznej i chirurgicznej oświadczyliśmy, iż na wypadek dojścia do skutku porozumienia co do szczegółów zamierzonej budowy i sposobu pokrycia wydatków będziemy domagać się, ażeby odnośne plany i kosztorysy wykonane zostały przez organa techniczne c. k. Rządu i ażeby w komitecie budowy współdziałał delegat wyznaczony z ramienia c. k. Namiestnictwa. Wreszcie upraszaliśmy o oznajmienie terminu rokowania odbyć się mającego, oraz osobistości do tychże powołanych. LW. 20.868/902.

W sprawie pokrycia kosztów robót w budynku kliniki lekarskiej.

Dnia 14. kwietnia otrzymaliśmy następujące pismo od c. k. Namiestnictwa:

„Po porozumieniu się z Wydziałem krajowym i na podstawie planów zatwierdzonych uchwałą z d 23. sierpnia 1901 l 57.701 c. k. Namiestnictwo zarządziło rozszerzenie sal chorych w klinice lekarskiej, które Dyrektor tej kliniki prof. Dr. Gluźiński uznał za bezwarunkowo konieczne z powodu, że rozmieszczenie łóżek, jakie tylko możliwe było w tych salach, przy dotychczasowych ich rozmiarach, okazywało się jako w wysokim stopniu szkodliwe dla zdrowia chorych, a nadto dla tego, że w salach tych nie dało się łóżek ustawić w sposób dla nauki klinicznej niezbędnie potrzebny t. j tak, aby wykładający w sali profesor oraz uczniowie mogli swobodnie przechodzić pomiędzy niemi, względnie aby mogli każdego chorego przy badaniu go, względnie jego łóżko bez przeszkody okrążać. Ponieważ Wydział krajowy odezwą d. 4. listopada 1900 l. 60.852 odmówił udziału funduszu krajowego w kosztach przeprowadzenia powyższego rozszerzenia sal, przeto c. k. Namiestnictwo odniosło się do c. k. Ministerstwa Wyznań i Oświecenia o przyjęcie kosztu obliczonego na 6.000 koron na fundusz państwowy. Pan Minister, wychodząc ze stanowiska, że rozszerzenie sal chorych nie nastąpiło wyłącznie w interesie nauki klinicznej, miało ono bowiem dopiero pośrednio, w drugiej linii, uchylić wspomniane wyżej niedogodności w nauce klinicznej, zaś przedewszystkiem miało zapobiedz szkodliwym skutkom dawnego niehygienicznego umieszczenia chorych, czyli miało na celu interesa chorych, których ochrona jest rzeczą spitala, względnie Wydziału krajowego, polecił 13. marca ponownie odnieść się do Wydziału krajowego względem przyjęcia na fundusz krajowy odpowiedniej części kosztu rozszerzenia sal. Wskutek tego mam zaszczyt upraszać Wydział krajowy o oświadczenie się, jaką kwotą przyczyni się do kosztu przeprowadzonej w salach chorych kliniki lekarskiej adaptacyi. Ze względu że sprawa niniejsza musi być najpóźniej do końca kwietnia b. r. przedłożoną c. k. Ministerstwu w celu wstawienia do budżetu na rok 1903 części kosztów. przypaść mającej na Skarb Państwa mam zaszczyt upraszać o najrychlejszą odpowiedź".

Na wezwanie to odpisaliśmy w następujący sposób:

Odpowiadając na odezwę z d. 10 kwietnia l. 31.578 Wydział krajowy wyrazić musi przedewszystkiem zdziwienie swoje, iż sprawa adaptacyi w klinice lekarskiej, którą uważaliśmy jako merytorycznie załatwioną odezwami naszemi 4. listopada 1900 r. do l. 60.852 i d. 23. sierpnia 1901 do l. 57.701, obecnie skutkiem żądania p. Ministra Wyznań i Oświaty w stadyum nowych rokowań wprowadzoną została. Wydział krajowy ponawia zarazem z całą stanowczością oświadczenie zawarte w wyżej powołanych odezwach, iż do kosztów rekonstrukcyj, przeprowadzonych w celach naukowych w budynku kliniki lekarskiej żadną miarą się nie przyczyni i usprawiedliwienia jakiegokolwiek wydatku z tego tytułu przed Wysokim Sejmem podjąć się nie może. Wobec podniesionego w odezwie naszej d. 4. listopada 1900 r. faktu, iż budowa kliniki lekarskiej wykonaną została na podstawie zatwierdzonych przez c. k. Ministerstwo planów szczegółowych nie mniej zastrzeżenia, iż Wydział krajowy jako właściciel budynku na proponowane adaptacye, motywowane celami nauki klinicznej tyko pod tym warunkiem się zgadza, iż wszelkie wynikłe stąd koszta c. k. Skarb państwa pokryje, uważać musimy domaganie się p. Ministra Wyznań i Oświaty udziału funduszu krajowego w tych kosztaoh jako nieuzasadnione. Proponowane bowiem przez Profesora kliniki rozszerzenie sal chorych, wychodzące poza granice, zakreślone planami budowy, zatwierdzonymi przez c. k. Ministerstwo — nastąpilo wyłącznie w interesie nauki klinicznej dla dogodności wykładów i uczniów, dla celów szpitalnych zaś rozszerzenie to było zupełnie zbyteczne i niepotrzebne. Z tych też powodów nie może być imputowanym Wydziałowi krajowemu pod żadnym warunkiem jakikolwiek obowiązek co do udziału w kosztach adaptacyj, zarządzonych przez c. k. Namiestnictwo na żądanie p. c. k. profesora kliniki lekarskiej. 16. kwietnia 1902 l. 26.804.

Koszta utrzymania chorych na klinikach we Lwowie.

Według umowy zawartej z Rządem w r. 1892 i zatwierdzonej przez Wysoki Sejm dnia 24 marca tegoż roku (Ls. 1.213) koszta utrzymania chorych na klinikach we Lwowie, o ile przekraczać będą obowiązującą normę szpitala, winien pokrywać skarb państwa.

Od r. 1899 Wysoki Sejm trzykrotnie wzywał c. k. Rząd, aby na poczet tych należytości z funduszów państwowych udzielał zaliczki z góry, każdego kwartału, jak to się dzieje w Krakowie, a nadto polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu wziąć pod rozwagę, czy dla funduszu krajowego nie będzie koniecznem usunąć się od wspólnej administracyi szpitalnej z klinikami uniwersyteckimi i tylko płacić Rządowi za każdy dzień leczenia chorego taksę ustanowioną dla szpitala lwowskiego.

Na wszystkie te wezwania c. k. Rząd nie dał stanowczej odpowiedzi i ograniczał się do przysyłania od czasu do czasu niewielkich kwot. Wskutek tego byliśmy zniewoleni, za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa, przypomnieć ponownie c. k. Rządowi, iż c. k. skarb państwa dłużny jest funduszowi krajowemu z tytułu nadwyżki kosztów utrzymania chorych klinicznych w roku 1901 kwotę 127.868 K 64 gr., ponadto zaś należytość funduszu krajowego z powyższego tytułu za trzy kwartały roku bieżącego wynosi w przybliżeniu sto tysięcy koron, na którą to należytość nie otrzymaliśmy żadnej dotąd zaliczki z c. k. skarbu państwa. Zarazem oświadczyliśmy, iż dłuższe niedotrzymywanie ze strony administracyi państwa warunków umowy i pomijania milczeniem zarówno usilnych przedstawień Wydziału krajowego o trudnem położeniu funduszu krajowego, jaki ten anormalny stan wytwarza, jak i rezolucya Wysokiego Sejmu doprowadzić by musiała do konieczności uchylenia się od wspólnej administracyi szpitala lwowskiego z oddziałami klinicznymi, tudzież zaliczkowego pokrywania ich potrzeb nadzwyczajnych, na które nie dozwalają zasoby funduszu krajowego przy tak nadmiernej cyfrze zaległości. Bowiem skutkiem zwłoki w otrzymywaniu należących się od c. k. skarbu państwa zwrotów wydatków na cele kliniczne corocznie w budżecie preliminowanych, która uniemożliwia prawidłową gospodarkę w granicach kredytów uchwalonych, fundusz krajowy zaciągać musi pożyczki oprocentowane na odnośne dotacye dla szpitala. LW. 75.980/1902 10. października.

Wyniki szczepienia ospy ochronnej.

C. k. Namiestnictwo uwiadomiło, że według sprawozdań starostów co do jakości krowianki użytej w ubiegłym roku dla dorocznych szczepień od ospy okazuje się, że przeciętny odsetek przyjęcia się krowianki w r. 1901, od poszczególnych dostawców pochodzący, był następujący: krowianka Kretowicza dała wynik dodatni 97·4% u szczepionych, 83·2% u rewakcynowanych; Kubickiego 96·3% u szczepionych, 88·7% u rewakcynowanych; wreszcie u Barańskiego 87·1% u szczepionych a 74·2% u rewakcynowanych.

Równocześnie krowianka, z zakładu państwowego w Wiedniu użyta dla szczepień z konieczności w kraju i dla dorocznego szczepienia w mieście Krakowie dała pomyślny rezultat 88·5% u szczepionych, a 87·6% u rewakcynowanych. LW. 14.233/1902.

Zmiany w instrukcyi co do szczepienia ospy ochronnej.

Celem zmniejszenia wydatków na coroczne szczepienie ospy ochronnej, a zarazem ulepszenia samego procederu szczepienia, przeprowadził Wydział krajowy konferencyę z delegatami c. k. Namiestnictwa co do zmian, jakieby wprowadzić należało w istniejącej instrukcyi dla szczepień ochronnych. Konferencya odbyła się dnia 19. grudnia 1901 i na podstawie przyjętych na niej zasad c. k. Namiestnictwo wystosowało do wszystkich starostw okólnik polecający:

1. Podział powiatu na okręgi szczepienia w ten sposób, aby te okręgi w zupełności były zastosowane do podziału na okręgi sanitarne. W okręgach mają być uwzględnione stosunki topograficzne, aby przez zbyteczne powroty do miejsca zamieszkania, lub niepotrzebny przejazd przez to miejsce, wreszcie przez wybór dłuższej drogi nie pomnażano kosztów szczepienia.

2. Oprócz lekarzy urzędowych, którym będzie poruczone szczepienie, uwzględnić przedewszystkiem lekarzy okręgowych i tych lekarzy w po-

wiecie zamieszkałych, którym nic nie stoi na przeszkodzie do ścisłego i dokładnego wypełnienia tej czynności. Lekarze miejscy i okręgowi są obowiązani w miejscu swego zamieszkania wykonywać szczepienie bezpłatnie.

3. Wszystkich lekarzy, którym będzie powierzone szczepienie, należy wezwać, aby tej czynności dokonywali aseptycznie, za pomocą aseptycznie utrzymywanych narzędzi. W szczególności zobowiązać lekarzy szczepiących, aby zmywali miejsca operacyjne eterem za pomocą sterylizowanej gazy albo waty. Stosowania ochronnych nakrywek (tegminy) na miejsce szczepienia nie wymaga się. Wydatki połączone z postępowaniem aseptycznem ponoszą lekarze szczepiący sami.

4. Ponieważ kontrolę ochronnego szczepienia będą wykonywać krajowi inspektorowie sanitarni, należy przeto przestrzegać, aby na 14 dni przed rozpoczęciem szczepienia każdy lekarz szczepiący przedłożył starostwu plan szczepienia i rewizyi swego okręgu, w którym oprócz dnia ma być także i godzina czynności w każdej miejscowości dokładnie oznaczoną, o każdej zaś zmianie czasu szczepienia winien lekarz szczepiący wcześnie zawiadomić starostwo. LW. 7.997/1902.

Okólnik ten wywołał podanie Tow. samopomocy lekarzy w Krakowie do c. k. Namiestnictwa z prośbą, aby podobnie jak krowiankę, dostarczano lekarzom szczepiącym eteru siarczanego i opatrunków, jakich wymaga antyseptyczne szczepienie; aby uwzględniając, że zmienione w ten sposób postępowanie przy szczepieniu wymagać musi więcej czasu, większej staranności, a nawet w wielu razach odpowiedniej asysty, podwyższono lekarzom dotychczasowe zbyt niskie wynagrodzenie za szczepienie; aby nareszcie zwolniono lekarzy od przymusowego przedkładania ścisłego chronologicznego planu szczepienia w poszczególnych miejscowościach.

Komunikując nam to podanie, c. k. Namiestnictwo wyraziło opinię, że żądanie, aby lekarzom szczepiącym dostarczano eteru siarczanego i aseptycznie utrzymywanych narzędzi (aparaciku do szczepienia), nie jest uzasadnione, gdyż każdy lekarz, przystępujący do jakiegokolwiek rękoczynu, a tem samem i do szczepienia, winien być zaopatrzony w potrzebne do tego własne narzędzia, które odpowiadać powinny wymaganiom nauki lekarskiej. Nieuzasadnionem jest także żądanie cofnięcia rozporządzenia co do przedkładania planu i terminów szczepienia w poszczególnych miejscowościach, gdyż od dotrzymania terminów przez lekarzy, zależy dokładność w przeprowadzeniu szczepienia, ludność bowiem w czasie robót polnych nie będzie narażoną na stratę czasu, a nadto wszelka kontrola zwłaszcza władz wyższych, tak ze strony Wydziału krajowego jak i c. k. Namiestnictwa byłaby niemożliwą, gdyby lekarze nie byli obowiązani szczepić według planu, w terminach z góry przez nich samych oznaczonych. Co do żądanego podwyższenia wynagrodzenia za szczepienie Namiestnictwo sądzi, że byłoby pożądanem, aby Wydział krajowy zebrał z krajów koronnych austryackich, w których zaprowadzono aseptyczny sposób szczepienia, obowiązujące normy do szczepienia i porównał z normami przyjętemi w Galicyi dla ocenienia, o ile żądanie to jest uzasadnione.

W odpowiedzi na tę odezwę zaznaczyliśmy, iż Wydział krajowy podziela opinię c. k. Namiestnictwa w odezwie powyższej wyrażoną, lecz wobec nadmiernego obciążenia funduszu krajowego wydatkami na koszta szczepienia, corocznie wzrastającymi, a mając na uwadze siły i zasoby materyalne kraju, nie mniej inne ważne i pilne potrzeby, nie mógłby przedstawić Wysokiemu Sejmowi żądania zwiększenia ciężaru z tytułu podwyższenia dotychczasowej skali wynagrodzenia za czynności szczepienia ospy ochronnej. LW. 29.253/1902.

W sprawie wypłaty wynagrodzenia za szczepienie ospy w gminie Krystynopolu.

C. k. Namiestnictwo wydało orzeczenie, iż gmina Krystynopol, która nie obsadziła w należytym czasie posady lekarza gminnego, winna zapłacić koszta szczepienia przeprowadzonego przez innego lekarza szczepiącego. LW. 25 006/1902.

W sprawie kosztów szczepienia z konieczności.

Wskutek przedstawienia naszego z dnia 12. maja 1901 do L. 19.077 iż fundusz krajowy ponosił dotąd niesłusznie koszta szczepienia ospy z konieczności, które jako spowodowane epidemią winny być pokrywane z c. k. skarbu państwa, c. k. Namiestnictwo w odezwie dnia 12. października 1901 L. 98.385 przychyliło się do tego zapatrywania, oznajmiając zarazem, iż na przyszłość koszta szczepienia z konieczności będą płacone z c. k. skarbu państwa.

Przyjmując do wiadomości to oświadczenie, odnieśliśmy się zarazem do c. k. Namiestnictwa z żądaniem, aby koszta szczepienia ospy z konieczności poniesione z funduszu krajowego w okresie od r. 1891 do 1901 w kwocie ogólnej 77.252 K 41 gr. były zwrócone funduszowi krajowemu ze skarbu państwa, na zasadzie postanowień ustawy z dnia 30. kwietnia 1870 dz. u. p. Nr. 68. powołanej w odezwie c. k. Namiestnictwa dnia 12. października 1901 r. L. 98.385. Nadmieniliśmy zarazem, iż w razie potrzeby przedłożymy odnośne akta i szczegółowe rachunki dotyczące wypłat z funduszu krajowego kosztów podróży i dyet z powodu zarządzonego szczepienia ospy z konieczności w każdym roku i w powiecie z osobna. LW. 20.751/1902.

W sprawie ograniczenia ustawy o akuszerkach okręgowych.

Uchwałą Wysokiego Sejmu z d. 30. grudnia 1901 przekazanym został Wydziałowi krajowemu jako komisyi wniosek posła Szajera i towarzyszy w kierunku ograniczenia ustawy o akuszerkach okręgowych egzaminowanych, względnie o dopuszczeniu w razach nagłych do udzielania pomocy położniczej także t. zw. babek wiejskich.

Komunikując wniosek powyższy c. k. Namiestnictwu, Wydział kraj. powołał się na odezwę swoją z d. 26. października 1897 do L. 64.581, przy której przesłał protokół obrad ankiety, odbytej dla zbadania wniosku posła Styły, zmierzającego do zmiany §. 17. ustawy z 2. lutego 1891 Nr. 17. d. u. kr. W odezwie tej oznajmiliśmy c. k. Namiestnictwu, iż Wydział krajowy podziela wyrażone w ciągu obrad ankiety zapatrywanie, iż gdzie niema jeszcze egzaminowanych akuszerek, zachodzi konieczność tolerowania praktyki położniczej przez tak zwane babki wiejskie. Z uwagi bowiem na okoliczność, iż organizacya egzaminowanej służby akuszeryjnej na zasadach postanowień ustawy postępować musi powolnie, a to dla braku ukwalifikowanych kandydatek, pomimo przyznawania przez powiaty subwencyi na odbywanie kursów położnictwa, nie mniej z powodu trudności natury materyalnej, w obec czego dalekiem jest jeszcze urzeczywistnienie postulatu, ażeby każda gmina posiadała egzaminowaną akuszerkę, niepodobnem jest zupełne wykluczenie od niesienia pomocy kobiet wiejskich, zwłaszcza w wypadkach nagłych.

Z powodów wyżej przytoczonych, tudzież wobec szczegółów podniesionych we wniosku posła Szajera i towarzyszy, Wydział krajowy sądzi, iż bez naruszenia postanowień zasadniczych ustawy z d. 2. lutego 1891 pożądanem byłoby wydanie stosownych wskazówek c. k. Starostwom w kierunku dopuszczania pomocy położniczej przez kobiety wiejskie w braku akuszerek egzaminowanych, lub w wypadkach nagłych, gdy pozyskanie ukwalifikowanej położnej z powodu jej nieobecności jest niemożliwem. Wydział krajowy zapytał zarazem o opinię, czy nie byłoby wskazanem zobowiązanie lekarzy okręgowych do udzielania kobietom wiejskim, trudniącym się niesieniem pomocy w gminach okręgu, wykładów popularnych jak przy porodach postępować należy, w którym to celu kobiety te zgłaszaćby się miały przynajmniej raz na miesiąc w siedzibie urzędowej lekarza okręgowego i wykazać się z posiadania potrzebnych przyborów. W ten sposób uchyloneby być mogły choć w części nieszczęśliwe wypadki powodowane nieudolnością tak zw. babek, zaś uboga ludność wiejska nie byłaby narażoną na zupełny brak jakiejkolwiek pomocy, z którego to powodu tak liczne i częste powstają zażalenia. LW. 1672/902.

Do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania na odezwę tę nie otrzymaliśmy odpowiedzi c. k. Namiestnictwa.

Podrzutki.

Z J. O. Maryą z hr. Potulickich księżną Ogińską, właścicielką dóbr w Bobrku, zawarliśmy umowę w przedmiocie utrzymywania nieślubnych dzieci przynależnych do Galicyi, umieszczonych w wiedeńskim zakładzie podrzutków (Niederösterreichische Findelanstalt) a również dzieci utrzymywanych kosztem funduszu podrzutków w Krakowie, rozmieszczanych dotąd przez Dyrekcyę krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie u żywicielek w gminach okolicznych. Na mocy tej umowy J. O. Ks. Ogińska obowiązała się wszystkie obecnie w zakładzie wiedeńskim utrzymywane dzieci przynależne do Galicyi, jako też i te, które w latach następnych tam oddane zostaną bez różnicy narodowości i wyznania, również dzieci utrzymywane kosztem funduszu podrzutków w Krakowie w swoim zakładzie dla opuszczonych dzieci w dobrach jej w Bobrku urządzonym utrzymywać, to jest żywić, ubierać, pielęgnować i wychowywać aż do ich dziesiątego roku życia włącznie. J. O. Księżna obowiązała się dzieci te przewieść do zakładu kosztem własnym. W miarę rozporządzalnego pomieszczenia w zakładzie będą wzięte także i dzieci z zakładu podrzutków w Pradze. Imieniem funduszu krajowego obowiązaliśmy się płacić za każde dziecko, począwszy od dnia przyjęcia do 10. roku życia włącznie, po 14 koron w miesięcznych ratach z dołu na podstawie przedstawionych nam rachunków. Układ ten może być rozwiązany za jednorocznem wypowiedzeniem jednej ze stron, jednakże dzieci do zakładu do dnia wypowiedzenia przyjęte, mają pozostać w zakładzie aż do ukończenia 10. roku życia, wyjąwszy gdyby Wydział krajowy zażądał wcześniejszego oddania tych dzieci. J. O. księżna Ogińska przyjęła na siebie obowiązek nietylko opiekowania się powierzonemi sobie dziećmi przez czas pobytu ich w zakładzie, lecz nadto oświadczyła gotowość opiekowania się temi dziećmi także po opuszczeniu przez nie zakładu o tyle, że będzie się starała umożliwić im przygotowanie się do jakiegoś pożytecznego zawodu. J. O. księżna Ogińska zobowiązała się także we wszystkich sprawach utrzymywania i pielęgnowania powierzonych sobie dzieci zastosowywać się do poleceń i wskazówek Wydziału krajowego i zezwolić, aby Wydział krajowy przez swoje organa wykonywał kontrolę nad jej zakładem. Mając wzgląd na to, że w Bobrku z czasem będzie miejsca mało i że okolica jest bardzo droga, J. O. ks. Ogińska wymówiła sobie możność przeniesienia części zakładu do innej miejscowości w Galicyi, której na razie wymienić nie może, ale gdzieby się dzieci również jak w Bobrku chowały, a to pod kontrolą Wydziału krajowego LW. 64839/901.

Delegat Wydziału krajowego, który w maju b. r. zakład w Bobrku zwiedził i znalazł w zakładzie 122 dzieci, utrzymywanych kosztem funduszu krajowego, prócz tego 30 przyjętych, utrzymywanych przez księżnę Ogińską. Dzieci wyglądały zdrowo i dobrze odżywione. Dozór i opiekę nad dziećmi sprawują Siostry zakonne, które udzielają dzieciom w wieku szkolnym będącym, nauki czytania i pisania. Dzieci starsze pobierają naukę szycia i haftu, dla chłopców mają być założone pracownie w dziale rozmaitych rzemiosł. Po zbudowaniu nowego budynku na 200 dzieci zostanie urządzony lokal izolacyjny i szpitalik dla chorych dzieci. Projekt statutu dla tego zakładu już został ułożony. LW. 37.795/902.

Sprawa podziału sekundaryuszów na dwie klasy.

Przy rozprawie nad budżetem szpitala św. Łazarza w Krakowie, polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu 9. lipca 1901 r., aby zbadał, czy potrzebny jest dotychczasowy podział sekundaryuszów na 2 klasy, względnie, aby przedłożył wniosek zniesienia tego podziału.

Wydział krajowy po zasięgnięciu opinii krajowej Rady zdrowia, przyszedł do przekonania, że podział sekundaryuszów na klasy jest potrzebny i nadal utrzymany być powinien tak w interesie szpitala jak i samych lekarzy. Młodzi lekarze bowiem, rozpoczynający swą pracę zawodową w szpitalu, powinni pozostawać w stosunku zawisłości do swych przełożonych, którzy w nagrodę za gorliwe pełnienie obowiązków mogą im zapewnić posunięcie się na wyższe nieco stanowisko sekundaryusza I. klasy. Oprócz moralnego wpływu prymaryuszów i ich przykładu i ten bodziec spodziewanego awansu przyczynia się do spełniania obowiązków ciężkich

nieraz, przykrych, a często takich, które choć lekarza samego nie kształcą naukowo w jego zawodzie — jednak dla dobra zakładu podjęte być muszą jak n. p. spisywanie historyi chorób, relew, ekstraktów, wykazów statystycznych, korespondencyj rozmaitych i t. d.

Także w razie nieobecności prymaryuszów lepiej, że go zastąpi sekundaryusz, odznaczony stopniem wyższym, aby łatwiej znalazł posłuszeństwo u młodszych, niewyćwiczonych jeszcze sekundaryuszów i praktykantów.

Z tych zatem powodów Wydział krajowy postanowił nie przedkładać Wysokiemu Sejmowi wniosku na zniesienie podziału sekundaryuszów.

Utrzymanie osesków z mamkami.

Uchwałą z dnia 27. lutego 1889 r. LW. 8637, zatwierdził Wydział krajowy zawartą z krakowskiem Towarzystwem opieki szpitalnej dla dzieci ugodę, na podstawie której szpital św. Ludwika miał przyjmować oseski wraz z mamkami, nadsyłane ze szpitala św. Łazarza w Krakowie. Z tego tytułu opłacał szpital św. Łazarza w ostatnich czasach (— jak pozycya 83 rubr. XVI. budżetu z r. 1902 —):

rocznie ryczałtowo	1. tytułem czynszu rocznego za lokal w szpitalu św. Ludwika	500 K
	2. na utrzymanie personalu lekarskiego i służby	1.000 „
	3. na opał i oświetlenie	200 „
	4. na utrzymanie dzieci z mamkami (po 2 K za mamkę z dwojgiem dzieci), preliminowano na r. 1902 kwotę . .	10.900 „
	razem . .	12.600 K.

Ponieważ osesków przybywało z każdym rokiem coraz więcej i oddział ich w szpitalu św. Ludwika stale był przepełniony, a gdy nadto ubikacye przez te dzieci zajmowane potrzebne się okazały do rozszerzenia przepełnionego również oddziału chorób zakaźnych w tymże szpitalu dziecięcym, przeto Towarzystwo opieki szpitalnej wypowiedziało ugodę z końcem roku 1902. (LW. 1663/1900).

Wydział krajowy przyjmując do wiadomości wypowiedzenie, wezwał Dyrekcyę szpitala św. Łazarza w Krakowie do obmyślenia na czas od 1. stycznia 1903 nowego, stosownego pomieszczenia dla osesków z mamkami.

Ponieważ zaś otrzymaliśmy w lecie b. r. wiadomość, że Towarzystwo opieki dla dzieci byłoby skłonne przyjmować nadal do szpitala św. Ludwika chore oseski z mamkami, dlatego polecił Wydział krajowy (LW. 48.517/902) Dyrekcyi szpitala św. Łazarza porozumieć się z Towarzystwem w tej sprawie, — co też pomyślnym uwieńczone zostało skutkiem, a dla umieszczenia osesków zdrowych z mamkami poleciliśmy traktować z Siostrami Miłosierdzia.

I te rokowania wypadły pomyślnie, a oseski zdrowe znajdą z mamkami pomieszczenie od stycznia 1903 w zakładzie SS. Miłosierdzia w Łobzowie.

Wskutek jednak rozdzielenia osesków na powyższe dwie katogorye — chorych w szpitalu św. Ludwika i zdrowych u SS. Miłosierdzia zwiększyć się musi odnośna pozycya budżetu szpitala św. Łazarza w r. 1903 o kwotę 4.400 koron, ponieważ Siostry Miłosierdzia według projektu ugody, mającej się z niemi zawrzeć otrzymają — podobnie jak obecnie pobiera szpital św. Ludwika:

rocznie ryczałtowo	1. tytułem czynszu za lokal . . . . . (o 100 koron mniej niż szpital św. Ludwika.)	400 K
	2. na utrzymanie personalu lekarskiego i służby . (o 400 kor. więcej niż szpital św. Ludwika.)	1.400 „
	3. na opał i oświetlenie	200 „
	Oprócz tego otrzymać mają SS. Miłosierdzia na koszta urządzenia tego oddziału osesków jednorazową zaliczkę w kwocie	2.400 „
	przeto wydatek cały w r. 1903 wzrośnie o kwotę .	4.400 K.

Okręgi sanitarne.

Z uchwalonej przez Wysoki Sejm nowej seryi okręgów sanitarnych na rok 1902 polecono rozporządzeniem Wydziału krajowego 1. sierpnia b. r. l. 52.183, rozpisać konkursy na okręgi w Uhnowie, Dobczycach, Ha-

liczu, Olesku, Strzeliskach nowych i Delatynie. Zaś co do okręgów, utworzonych uchwałą Wys. Sejmu dnia 4. lipca b. r. l. 1210, a mianowicie w Milówce, Sołotwinie, Tłustem i Kutach odnieśliśmy się do c. k. Namiestnictwa o opinię w sprawie oznaczenia miejscowości do tych okręgów przydzielić się mających.

Na rok 1903 Wydział krajowy nie może przedłożyć wniosków o dalsze pomnożenie liczby okręgów sanitarnych, a to z tego powodu, iż odnośne żądania wpłynęły w zbyt małej liczbie, redukują się bowiem tylko do trzech miejscowości, a i co do tych nie dopełniono jeszcze wskazanych w §. 5. ustawy z r. 1891 (2. lutego Nr. 17), czynności przedwstępnych, na podstawie których możnaby stosownie do postanowień §. 4. powyższej ustawy domagać się opinii c k. Namiestnictwa a tem samem przedstawić oparte na niej konkretne wnioski.

W jednym wypadku, po przekonaniu się, iż lekarz okręgowy zaniedbywał swe obowiązki służbowe, zatwierdziliśmy uchwałę Wydzialu powiatowego uwolniającą lekarza ze służby.

Interpelacya posła J. Stapińskiego w sprawie Dra Dreifacha.

Odpowiadając na interpelacyę posła Jana Stapińskiego i tow. z powodu ustępu relacyi Inspektora szpitali, dotyczącego kwalifikacyi naukowej w akuszeryi lekarza okręgowego w Łące powiatu samborskiego, zapowiedział Wydział krajowy, że zasięgnie jeszcze bliższych w tej mierze wyjaśnień za pośrednictwem powołanych ustawą organów kontrolujących czynności lekarzy okręgowych i zamieści je w najbliższem sprawozdaniu z czynności Departamentu V.

Na wystosowane tym celem zapytanie do c. k. Starostwa w Samborze i Wydziału samborskiej Rady powiatowej odpowiedziało pierwsze: że w Starostwie niema żadnych zażaleń na Dra Dreifacha, któreby dowodziły jakichkolwiek braków wiedzy fachowej, a zwłaszcza z zakresu położnictwa; że podniesione uwagi inspektora szpitali galic. oparte na wrzekomem twierdzeniu ś. p. Dra Skalskiego mogły polegać na prywatnie zebranych danych przez ostatniego, atoli dzisiaj nie dadzą się sprawdzić wobec tego, że Dr. Skalski nie żyje; polegając zaś na zdaniu obecnego lekarza powiatowego, tudzież na sprawozdaniu c. k. Radcy dworu Dra Merunowicza z r. 1901 zaznacza c. k. Starostwo, że Dr. Dreifach pełni obowiązki swoje obecnie bez zarzutu. (29. lipca 1902).

Zaś Wydział samborskiej Rady powiatowej w relacyi swej z dnia 6. września 1902 r. pisze: że do dnia 18. grudnia 1895 nie wnoszono przeciwko Drowi Dreifachowi żadnych zażaleń z powodu jego urzędowania, przeciwnie wywiady nasze przy wielokrotnych stykaniach się z osobistościami zamieszkałemi w Łące i okolicy jakoteż sprawozdania Dra Dreifacha doprowadziły nas do przekonania, że Dr. Dreifach obowiązki lekarza okręgowego należycie wypełnia.

Dopiero dnia 18. grudnia 1895 otrzymaliśmy pismo tutejszego c. k. Starostwa, jako wedle otrzymanego doniesienia Dr. Dreifach odmówił lekarskiej pomocy Franciszkowi i Annie Bygielom cierpiącym wskutek poparzenia. — W piśmie tem zauważył także c. k. Starosta, że Dr. Dreifach nie dał dowodów dodatniej działalności, nie zjednał sobie zaufania mieszkańców, wyzyskuje materyalnie ludność okręgu, i nie posiada potrzebnych wiadomości z zakresu akuszeryi.

Na pismo to przedsięwzięliśmy odpowiednie dochodzenia, które uchwałą z dnia 8. lutego 1896 l. 331, dla braku podstaw do postępowania dyscyplinarnego, zastanowiliśmy.

Pod dniem 25. stycznia 1896 l. 172, otrzymaliśmy pismo tutejszego c. k. Starostwa z zawiadomieniem, iż wedle doniesienia miał Dr. Dreifach odmówić pomocy lekarskiej Silfie Werter chorej wskutek poronienia płodu. Z przesłuchania jednak Silfy i Berisza Werterów okazało się, że doniesienie to nie jest prawdziwem, a gdy c. k. Starostwo prośbie naszej o wymienienie donosiciela, którego przesłuchanie było wskazanem, zadosyć nie uczyniło, już więcej sprawą tą nie zajmowaliśmy się.

W dniu 27. października 1896 udzieliło nam tutejsze c. k. Starostwo raport żandarmeryi o wrzekomych nadużyciach Dra Dreifacha, je-

dnakże zarządzone na pismo to dochodzenia wykazały, że Dr. Dreifach nie dopuścił się czynów kwalifikujących go do postępowania dyscyplinarnego.

Więcej zażaleń przeciwko Drowi Dreifachowi do Wydziału powiatowego nie weszło. — Akta omówionych powyżej spraw załączamy pod ·/.

W końcu zauważamy, że i obecnie zasięgaliśmy w drodze poufnej wiadomości o działalności Dra Dreifacha, otrzymaliśmy jednak odpowiedzi raczej dodatnie aniżeli ujemne.

Sprawa uszkodzeń cielesnych i śmierci Dra Dobii.

Sprawa śmiertelnych uszkodzeń cielesnych ś. p. Dra Dobii, poruszona przez posła Stapińskiego na posiedzeniu Wysokiego Sejmu 30. czerwca 1902 r. była przedmiotem śledztwa przeprowadzonego przez sąd karny krakowski, a dozorca Wincenty Krawczyk zostawał w więzieniu przez trzy miesiące, pod zarzutem zbrodni zabójstwa Dnia 20. września b. r. sprawa ta została sądzoną wobec sądu przysięgłych, którzy wydali werdykt zaprzeczający winie podsądnego, wskutek czego trybunał uwolnił Krawczyka od winy i kary. LW. 68.574/902.

Mianowanie Dyrektora szpitala lwowskiego.

C. k. Namiestnictwo wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 23. sierpnia 1902 r. l. 35.180, uwiadomiło Wydział krajowy, iż Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 15. sierpnia 1902 raczył Najmiłościwiej namianować Dra Józefa Leopolda Walentego Ostoję Starzewskiego dyrektorem powszechnego szpitala we Lwowie.

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie niniejsze przyjąć do wiadomości

Marszałek krajowy:
A. Potocki, *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz, *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie
Inspektora szpitali.

Szpital powszechny krajowy we Lwowie i kliniki.

Ruch chorych w lwowskim szpitalu w roku 1901 według oddziałów był następujący:

Oddziały szpitalne	Ilość łóżek	Chorych leczono	Dni leczenia	Średni pobyt	Łóżko było zajęte dni	Śmiertelność		Leczono dziennie
						Liczbowo	%	
I. Oddz. chorób wewn.	91	2 199	25.215	11·4	277	284	12·9	68
II. „ „ „	103	1.955	25.950	13·2	244	251	12·8	71
III. „ „ „	47	750	10.677	14·2	227	39	5·0	28
Od. chirurgiczny. . .	138	2.035	46.897	23·0	339	146	7 1	128
„ kiłowo-skórny męsk.	137	1.425	29.653	20·8	216	3	0·2	81
„ „ kob..	116	1.249	35.678	21·3	307	16	1·2	97
„ Oczny	80	1.296	22.231	17·1	277	—	—	60
„ ginekologiczny . .	31	200	4.043	20·2	130	9	4·5	11
„ zakaźny	49	119	3.918	32·8	79	26	21·8	10
„ położniczy . . .	48	897	11.506	12·0	239	20	2·2	31
Razem . . .	840	12.125	218 768	18 0	260	794	6·5	599
W roku 1900 było . .	840	12.401	219.448	19·1	261	833	7·2	599
Szpital św. Zofii dla dzieci	110	1.198	31.534	26·3	286	199	16 6	87
Klinika chorób wewn. .	59	494	12.528	25·4	212	25	5·0	34
„ „ chirurg.	59	425	12.077	28·4	204	34	8·0	33
„ „ dermatol.	35	208	10.100	48·5	288	1	0·4	27
„ „ ocznych	46	738	12.319	16·6	267	—	—	33
„ położnicza . .	63	623	9.099	14·6	144	5	0·8	24
„ ginekologiczna .	25	237	7.566	31·9	32	9	3·8	20

Część administracyjna. Oprócz zwykłych dorocznych robót konserwacyjnych, wykonano następujące ważniejsze roboty i ulepszenia:

1. W pomieszczeniu Sióstr Miłosierdzia, oprócz gruntownego odświeżenia, rozszerzono nieco pomieszkanie w ten sposób, że część ciemnego korytarza przyłączono do jednej z sal sypialnych, ażeby umożliwić powiększenie tej ostatniej chociaż o dwa łóżka; z powodu bowiem zwiększenia liczby zakonnic brakowało miejsca dla nich; obecnie stoją jeszcze dwa łóżka na korytarzu. Z powodu ciasnego pomieszczenia wiele Sióstr zapa-

dało na choroby płucne, potrzeba więc było pozaprowadzać takie urządzenia, któreby umożliwiły łatwą desinfekcyą, a przedewszystkiem możność utrzymania wzorowej czystości. W tym celu ustępowe miejsca oddzielono ścianką od reszty korytarza, posadzkę w korytarzu zrobiono z terazzo, salę sypialną na pierwszem piętrze oddzielono małym kurytarzykiem od izby gościnnej; w kurytarzach dano lakierowane lamperye, aby można było zmywać ściany w razie potrzeby płynem desynfekcyjnym. Wreszcie w miarę rozporządzalnych funduszów trzeci rok z rzędu sprawia zarząd po kilka łóżek żelaznych, usuwając w ten sposób trudne do gruntownego zdezynfekcyonowania łóżka drewniane.

2 W biurach zarządowych dokonano bardzo potrzebnych i praktycznych adaptacyi, które umożliwiły utworzenie poczekalni dla zgłaszających się stron. Dotąd interesowani oczekiwać musieli na nieopalanym kurytarzu, co wywoływało niejednokrotnie skargi Wogóle adaptacye dokonane stopniowo w ciągu ostatnich czterech lat w biurach zarządowych stworzyły zupełnie odpowiedni celowi lokal.

3. Przeprowadzono dalsze przekształcenie suteren, przez co uzyskano dość obszerne lokale, które w tak przepełnionym szpitalu są wielką pomocą w czasie robót konserwacyjnych i we wszelkich nadzwyczajnych wypadkach. W jednej z tych ubikacyj urządzono archiwum, którego szpital nie posiadał.

4. W sali do laparotomij w klinice chirurgicznej dano dużą jednolitą lustrzaną szybę, wstawioną do żelaznych okiennych ram, przez co sala uzyskała znakomite światło. W tejże sali zniesiono ogrzewanie kaloryferami, natomiast postawiono piec kaflowy, pozwalający utrzymać potrzebną temperaturę. Obok sali laparatomijnej urządzono pokoik, w którym sterylizują się płyny, narzędzia i opatrunki. W parterze kliniki chirurgicznej urządzono dwa ambulatorya, jedno dla mężczyzn, drugie dla kobiet z osobnymi wchodami z zewnątrz budynku, przez co usunięto wszelką styczność leczonych ambulatoryjnie z leczonymi w klinice i zapobieżono zawleczeniu jakiejkolwiek bądź choroby zakaźnej. Wszystkie te przeistoczenia zostały dokonane we własnym zarządzie, pod okiem i kierunkiem Rządcy szpitala.

5. W klinice chorób wewnętrznych, kosztem rządu, powiększono cztery duże sale dla chorych przez przyłączenie do każdej z nich przylegających magazynów. Uzyskano w ten sposób duże sale, a pomieszczone w nich łóżka mają obecnie ilość powietrza wymaganą przez hygienę. Magazyny zaś pomieszczono w dalszym trakcie skrzydła bocznego, w miejscu, gdzie poprzednio istniały zupełnie zbyteczne drewniane schody.

Ponadto, z kredytu przeznaczonego na konserwacye, w suterenach, gdzie dawniej miała być apteka, urządzono pomieszczenie dla przyrządów hydropatycznych i gimnastyki lekarskiej, a mianowicie w sali przeznaczonej na łazienkę dano posadzkę betonową z należytym odpływem, ściany polakierowano, a do wysokości dwóch metrów wyłożono szamotowemi taflami. W dwóch pokojach ściany pomalowano i postawiono piece kaflowe.

6. W klinice położniczo-ginekologicznej, w parterze, urządzono pracownię naukową, do której doprowadzono gaz i wodę.

7. W klinice ocznej, w dużej sali dla chorych operowanych, zrobiono posadzkę z terazzo; od tej sali oddzielono niewielką część i w ten sposób stworzono pokoik na pomieszczenie przyrządu sterylizacyjnego. W poczekalni dla ambulatoryjnych chorych i w przylegającej do niej sali operacyjnej dla tychże chorych dano podłogę z terazzo.

8. W klinice dermatologicznej ustawiono drugą wannę porcelanową z urządzeniem tuszów zimnych i ciepłych. Brak miejsca w tej klinice nie pozwala na żadne ulepszenia, które są w niejednym kierunku potrzebne.

9. W aptece szpitalnej, w dużej sali do ekspedycyi i w magazynie dano posadzkę terazzo.

10. W zakładzie położniczo-ginekologicznym ustawiono dwie drewniane ścianki dla odgrodzenia głównej klatki schodowej od bocznych schodów w celu zapobieżenia przeciągom.

W roku bieżącym wodociągi szpitalne połączono z siecią rur wodociągów miejskich w ten sposób, że budynki kliniczne dla chorób wewnętrznych, chirurgicznych, położniczo-ginekologiczny, klinika oczna i dermatologiczna mają oddzielne połączenia i zegary wodne. Główny gmach szpitalny ma oddzielny zegar wodny, który wykazuje wyłącznie ilość wody spotrzebowanej przez oddziały szpitalne. Woda idąca do kuchni, pralni i do maszyny parowej jest czerpaną z własnej studni, wykopanej na gruncie, przylegającym do ulicy Piekarskiej. Obliczono, że woda pompowana z własnej studni za pomocą prądu elektrycznego, kosztuje zaledwie 7—8 hal. za metr sześcienny, podczas gdy Magistrat żąda za metr 60 halerzy. W tej sprawie toczą się obecnie rokowania między szpitalem i miastem o obniżenie ceny do 15 hal. za metr sześcienny, w każdym jednak razie na potrzeby domu administracyjnego szpital będzie czerpać z własnej studni, bo to taniej wypadnie.

Jak to już w poprzedniem sprawozdaniu mojem z lustracyi szpitala zaznaczyłem, akumulatory, wskutek nadmiernego zapotrzebowania światła elektrycznego, wypowiadają służbę, a w roku bieżącym przestały już funkcyonować. W sprawie tej Dyrekcya wniosła obszerne sprawozdanie, które było podstawą do wdrożenia akcyi wspólnie z c. k. Rządem o połączenie gmachów klinicznych ze stacyą elektryczną miejską. Sprawa ta dotychczas nie jest uregulowaną przez c. k. Rząd, a zarząd szpitala radzi sobie z oświeteniem klinik w ten sposób, że do godziny jedenastej w nocy są one oświetlone prądem elektrycznym wprost z maszyny, od 11 zaś w salach chorych i na kurytarzach świecą lampy naftowe. Wskutek ustania działania akumulatorów koszt jednej amper godziny w r. 1901 wynosił 6·02 gr., czyli że normalna 16-świecowa lampa przez godzinę świecenia kosztowała przeciętnie 8·03 gr. Ogółem w roku 1901 wyprodukowano 241.610 amper-godzin.

W roku 1901 wyprano ogółem 610.564 sztuk bielizny; koszt prania wynosił 13.190 kor. 99 h.; jedna więc sztuka w przecięciu kosztowała 2·16 hal. Z powyższej ilości wyprano:

Dla kliniki wewn., chirurg., dermatol. i ocznej .	100.849	sztuk
„ „ położniczo-ginekologicznej . .	102.778	„
„ zakładu położniczo-ginekologicznego . .	108.083	„
„ oddziałów szpitalnych	298.854	„

Ogólna zaległość kosztów leczenia z końcem 1901 roku wynosiła 395.780 kor. W zaległości powyższej figurują przeważnie kasy chorych i Stowarzyszenia, które są dłużne ósmą część wszystkich zaległości. Pomimo wszelkich upomnień i zagrożeń kasy i stowarzyszenia ociągają się z zapłatą. Zarząd szpitala czyni możliwe wysiłki w kierunku zmniejszenia zaległości; obecnie zestawiają się zaległe koszta leczenia w wykazy dla odnośnych władz, w których sprawy o koszta leczenia nie są załatwione. Zestawienia te posłużą Wysokiemu Wydziałowi krajowemu do energicznego wystąpienia i zniewolenia urzędów do szybszego załatwienia tych spraw. Że w kancelaryi szpitalnej urzędnicy pracują dobrze, najlepiej przekonać może cyfra załatwionych aktów. Od początku kwietnia 1901 r. do 31. marca 1902 wpłynęło 58.431 aktów; z tego załatwiono 58.293, w zaległości więc zostało 138 aktów. Jeżeli rezultat tej ogromnej pracy jest tak marny, jeżeli cyfra zaległości kosztów leczenia rośnie nieustannie, jest to winą żółwiego biegu spraw i przyzwyczajenia się do tego biurokracyi, zwłaszcza co się tyczy kosztów szpitalnych.

W kuchni i w magazynach znalazłem porządek i czystość wzorową. Obecnie wskutek zarządzenia Dyrektora, codziennie, w czasie wydawania obiadu, lekarz dyżurny sprawdza dobroć potraw, przygotowanych w kuchni i uwagi swe zapisuje w książce, co tydzień przedstawianej Dyrekcyi dla kontroli. W kuchni też znajduje się książka, gdzie się zapisuje, ile każdego dnia przyjęto mięsa od przedsiębiorcy dostawy. Oprócz lekarza dyżurnego kontroluje kuchnię rządca i dyrektor. Dlatego też obecnie nie słyszałem żadnej skargi na pożywienie ani ze strony pp. prymaryuszów, ani ze strony chorych. W magazynie kuchennym wiktuały w najlepszym gatunku. W piekarni czystość wzorowa, a chleb i bułki wypiekane bez zarzutu. Jak przedstawiłem w roku ubiegłym, pieczenie chleba i bułek we własnym zarządzie i zaprowadzenie szycia bielizny przez stale pracujące szwaczki przyczyniło się do znacznych oszczędności.

Część lecznicza. Na czele tego działu muszę wymienić zmiany i ulepszenia, które obecny Dyrektor wprowadził w szpitalu.

1. Sposób przydzielania na oddziały szpitalne młodszych, bezpłatnych lekarzy pomocniczych, uległ następującej zmianie: każdy nowowstępujący do szpitala lekarz musi obecnie przejść w pierwszym roku kolejno wszystkie najgłówniejsze działy chorób (oddz. chirurgiczny, wewnętrzny, położniczo ginekologiczny, weneryczno-skórny, oczny i dziecięcy). Zmiana oddziałów odbywa się regularnie co dwa miesiące. Dopiero po roku, na podstawie własnego doświadczenia, praktycznie zdobytego, do jakiego działu medycyny ma zamiłowanie i zdolności, może młody lekarz wybrać oddział na stały dalszy pobyt. Ten system przyniesie znaczne korzyści lekarzom i szpitalowi: pomocniczy lekarze szpitalni zdobywają szerszą podstawę praktyczną do pracy w obranym kierunku, obznajamiają się z całokształtem służby lekarskiej w szpitalu, mogą spełniać z dużo większą znajomością rzeczy nader ważne i odpowiedzialne obowiązki lekarza dyżurnego, a wreszcie prymaryusze, mają sposobność poznać i ocenić dokładnie wszystkie młodsze siły lekarskie.

2. Na przedstawienie też Dyrektora, od d 16. listopada 1901 roku, za zezwoleniem Wydziału krajowego, bezpłatni lekarze pomocniczy szpitala głównego, z policzeniem czasu służby, zostają kolejno co dwa miesiące przydzielani do służby lekarskiej przy szpitalu dziecięcym św. Zofii. Prócz niezaprzeczonych korzyści dla ogólnego praktycznego wykształcenia młodych lekarzy szpitalnych, miało zarządzenie to na celu pozyskanie dla szpitala głównego sił lekarskich, któreby były w możności kwalifikować chore dzieci, zgłaszające się do izby przyjęcia.

3. Dyrektor też rozesłał do prymaryatów oddziałów szpitalnych w zwięzłem zestawieniu tablice porównawcze cen leków, najczęściej używanych w praktyce szpitalnej. Leki, mające identyczne lub podobne działanie lecznicze zestawiono w grupy. Wskutek tego zarządzenia uzyskano bez uszczerbku dla wyników leczenia znaczne obniżenie kosztów aptecznych na oddziałach szpitalnych.

4. Częściowo wprowadzono w szpitalu z doskonałym rezultatem używanie waty celulozowej zamiast waty Brunsa. Wata celulozowa okazałą się szczególnie do większych opatrunków bardzo dobra. Cena jej wynosi na kilogramie o 30 hal. mniej niż waty bawełnianej Brunsa. Ponieważ wata celulozowa wyrabia się z drzewa t. j. z materyału, który mamy w kraju podostatkiem, wdrożono akcyę w celu rozpowszechnienia jej używania w krajowych szpitalach i skłonienia krajowych fabryk papieru do produkowania tej waty.

5. Biblioteka lekarska, zawierająca wiele cennych dzieł lekarskich, dotąd rozrzucona po oddziałach i mieszkaniach prywatnych, wskutek tego częścią zniszczona i zdekompletowana, znalazła pomieszczenie w sali posiedzeń, w szafach umyślnie na ten cel sporządzonych. Katalogowaniem i uporządkowaniem dzieł zajął się z niezwykłą gorliwością Dr. Fechter, sekundaryusz szpitala, roku ubiegłego obrany bibliotekarzem.

6. Dyrektor zmienił porę wydawania obiadu i wieczerzy. Rozdawanie obiadu chorym o 11. godzinie w południe, a wieczerzy o 5. wieczorem miało dużo złych stron. Chorzy od godziny piątej po południu musieli być bez pożywienia do drugiego dnia rano; obiad rozdawany o 11. rano przypadał właśnie na czas, kiedy w całej pełni odbywa się wizyta lekarska na oddziałach; dozorcy oddziałowi musieli już o pół do jedenastej udawać się po obiad do nieco oddalonej kuchni; wreszcie siostra miłosierdzia, zajęta dzieleniem obiadu, musiała być nieobecną na salach chorych w czasie wizyty lekarskiej, to jest właśnie wtedy, kiedy jest najbardziej potrzebną. Obiad przeniesiono na godzinę 12. w południe, a wieczerzę na 6. po południu.

7. Bardzo praktycznem w skutkach okazało się zarządzenie, wydane izbie przyjęcia, aby chorym nieuleczalnym lub z innych powodów nie kwalifikującym się do leczenia w szpitalu udzielał lekarz dyżurny porady lekarskiej bezpłatnie. W szczególności zastosowano to postępowanie do chorych na gruźlicę płuc, którym, jak długoletnie doświadczenie wykazało, pobyt w szpitalu nie korzyść lecz wprost szkodę przynosi i naraża chorych sąsiednich na gruźlicze zakażenie. Tacy nieprzyjęci chorzy, którzy dawniej, często dopiero za pomocą interwencyi policyi, musieli być z budynku szpitalnego wydalani, obecni zadowoleni, z nadzieją wyzdrowienia dobrowolnie odchodzą do domów.

W ubiegłym 1901 roku leczono wogóle w szpitalu 11.228 chorych w ciągu 204.262 dni; przeciętnie chory pozostawał w szpitalu 19.1 dni. Umarło 6·8%. Nie przyjęto do szpitala około 3 000 chorych nie nadających się do szpitalnego leczenia. W klinikach leczono 1.865 chorych w ciągu 47.024 dni; średni pobyt chorych w klinikach wynosił 25·2 dni.

Na oddziale I. chorób wewnętrznych, mieszczącym się na drugiem piętrze, kancelarya lekarska znajduje się na pierwszem piętrze. Jest to wielka niedogodność. W tym roku przy robotach konserwacyjnych zarząd zamierza cienką ścianką odciąć z wielkiej sali jedno okno i utworzony w ten sposób pokój obrócić na kancelaryę, aby jednak nie tracić miejsca na cztery łóżka dla chorych, przyłączyć do sali część korytarza, w której może stanąć taka sama ilość łóżek. Przy tej okoliczności muszę oddać sprawiedliwość rządcy szpitala, który umie usuwać wszelkie braki w sposób najkorzystniejszy, nie wychodząc z ram budżetu, a wszystko to zrobić nie tylko dobrze, ale i z pewną elegancyą. Na oddziale tym w dniu inspekcyi znalazłem 97 chorych.

Na oddziale II. chorób wewnętrznych chorych było 68. Przy tym oddziale znajduje się pracownia chemiczna dla badań płynów patologicznych, przysyłanych z różnych oddziałów szpitalnych. Do pracy w laboratoryum chemicznem został przydzielony Dr. Zajączkowski, sekundaryusz I. klasy, gdyż docent Dr. Wiczkowski, obecnie prymaryusz oddziału, dawniejszy chemik szpitalny, nie był w stanie podołać dwom tak ważnym obowiązkom, jak prowadzenie oddziału dużego i dokonywanie rozbiorów chemicznych dla całego szpitala. Powierzenie pracowni sekundaryuszowi było wskutek tego na razie konieczne, jakkolwiek z natury rzeczy tego rodzaju prowizoryum nie może zastąpić stałej siły fachowej, a szpital stracił wskutek tego w osobie doktora Zajączkowskiego starszego sekunndaryusza dla pracy oddziałowej. W przyszłości należałoby koniecznie restytuować posadę chemika szpitalnego. Tak duży szpital jak lwowski nie może się obchodzić, przy dzisiejszych wymaganiach nauki lekarskiej, bez rozbiorów chemiczno-bakteryologicznych, dokonywanych przez fachowo wykształconą siłę lekarską. Posyłanie płynów patologicznych do rozbioru do pracowni uniwersyteckiej, oddalonej od szpitala, jest bardzo utrudnione i nie może zadowolnić pracowników szpitalnych

Na trzecim oddziale chorób wewnętrznych znalazłem 32 chorych. Wielką wadą oddziału tego jest brak stałego miejsca ustępowego. Poleciłem rządcy rozpatrzyć czy nieda się zużytkować w tym celu przestrzeni zajętej schodami prowadzącemi do suteren, dawno już nieużywanemi.

Na oddziale chirurgicznym znalazłem 128 chorych. Zaległości operacyjnych nie było żadnych, w roku ubiegłym na oddziale tym dokonano 1.974 operacyj chirurgicznych a mianowicie: złośliwe nowotwory 126, tracheotomie 22, struma 36, przepukliny 64, herniotomie 15, resekcye jelit 35, laparatomie 74, sectio alta 16, urethrotomie 16, operacye na kościach 248, trepanacyj 12. W ambulatoryum w roku ubiegłym dano pomoc chirurgiczną w 3.811 wypadkach, a w chorobach gardła, uszu i nosa 1.004 razy.

Na oddziale kiłowo-skórnym męskim było 84 chorych. Prymaryusz bardzo prosił o kupienie dla oddziału drugiej wanny porcelanowej. Prośbę tę zakomunikowałem p. dyrektorowi dla zbadania.

Na oddziale kiłowo-skórnym żeńskim było 96 chorych. Brakujący stół do badania jest już zamówiony. Sprawa, ciągnąca się już od dłuższego czasu a mianowicie sprawa kupienia mikroskopu została pomyślnie załatwiona. Leczenie, a szczególnie nader ważne wobec społeczeństwa odpowiedzialne rekonwaleskowanie chorych wenerycznych, może się obecnie odbywać z całą wymaganą ścisłością. Żądanie prymaryusza o przeniesienie kancelaryi oddziałowej na miejsce, gdzie obecnie jest kuchenka, zakomunikowałem p. dyrektorowi, tak samo jak i żądania wszystkich panów profesorów klinicznych.

W pawilonie dla zakaźnych znalazłem trzech chorych na tyfus wysypkowy, dziesięciu na tyfus brzuszny, dwóch na szkarlatynę, a jednego na błonicę. Kierownik tego oddziału Dr. Arnold obecnie zachorował, a miejsce jego objął jeden z sekundaryuszów. Polepszenie bytu kierownika tego oddziału przez zamianowanie go prymaryuszem, z odpowiednią płacą, jest bardzo wskazanem, bo lekarz ten z powodu służby na oddziale zakaźnym niema żadnej praktyki prywatnej; co gorzej, nikt mu nawet mieszkania nie chce nająć w mieście, a najbliżsi obawiają się nawet rękę podać.

Aptekę szpitalną ekspedytor p. Lisowski prowadzi wzorowo. Leki są utrzymywane i przygotowywane z zupełnem zadowoleniem lekarzy. Kilkakrotna rewizya rządowa nie znalazła nic do zarzucenia pod względem dobroci sprowadzonych leków i ekspedycyi ich. Rachunkowość apteczna wykonywa się według szematów udzielonych z Wydziału krajowego z wielką skrupulatnością. Pracy w aptece z powodu przyłączenia klinik do szpitala jest bardzo dużo. Dyżury dzienne i nocne odbywają się tu bez zarzutu.

Szpital św. Zofii w ostatnim czasie, wskutek braku materyalnych środków własnych i niskiego wynagrodzenia za pielęgnowanie dzieci podupadł bardzo znacznie pod względem ilości bielizny, narzędzi lekarskich i stanu budynków, nie odnawianych i nienaprawianych nieustannie, jak tego wymagają zakłady podobnego rodzaju. Udzielenie pomocy w kwocie 4 tysięcy koron, przyznanej zakładowi na rok bieżący, da możność chociaż w części uzupełnienia tych braków. Napływ wielki chorych wymaga rozszerzenia zakładu przez wybudowanie jeszcze jednego pawilonu dla dzieci cierpiących na choroby oczu, lub dotkniętych gruźlicą, ale środków na to niema. Sprawa budowy kliniki pediatrycznej nie wyszła jeszcze ze stadyum pertraktacyi z rządem i Towarzystwem, od którego rząd wymaga wiele świadczeń, ofiarując za to jak zwykle, zbyt małe wynagrodzenie. LW. 28.310/1902.

Na radzie dnia 25. kwietnia przyjęto do wiadomości.

Szpital św. Łazarza w Krakowie.

Ruch chorych w szpitalu św. Łazarza w Krakowie w roku 1901 był następujący:

Nazwa oddziałów		Ilość łóżek	Leczono	Dni leczenia	Średni pobyt	Łóżko zajęte było	Śmiertelność		Leczono dziennie
							Liczbowa	%	
Oddział chorób	wewnętrznych .	222	3.861	72.836	18·86	327·10	673	17·43	199
	zakaźnych . .	28	130	1.910	14·69	68·21	15	11·53	5
	chirurg. i laryngol.	126	1.685	51.144	30·33	405·90	129	7·65	140
	ocznych . . .	20	344	7.609	22·11	380·45	—	—	20
	położniczo-ginekol.	30	695	15.497	22·29	516·56	11	1·58	42
	weneryczno-skórn.	130	1.362	34.977	25·68	269·05	9	0·65	95
	umysłowych . .	115	424	49.079	115·75	426·77	37	8·72	134
Szkoła położnych . .		30	632	10.804	17·09	360·43	2	0·31	29
Klinika wener.-skórna		65	907	15.376	16·87	236·55	6	0·65	42
Razem . .		766	10.040	259.232	25·81	338·00	882	8·8	710
W szpitalu św. Ludwika dla dzieci . .		108	1.045	26.981	25·74	231·30	250	22·00	73
Oseski w tymże szpitalu		12	216	6.305	29·18	525·41	95	43·98	17
Razem . .		120	1.261	33.286	26·39	272·38	345	27·35	91

Nie przyjęto w ciągu r. 1901 mężczyzn 720, kobiet 834. Razem 1554.

Najwyższy stan był 27/2 i 28/2 i wynosił 805.

Najniższy stan był 6/9 i wynosił 658.

Z czynności administracyjno-gospodarczych od ostatniego sprawozdania dokonano: We własnym zarządzie zrobiono 20 żelaznych łóżek, dla wymiany drewnianych zupełnie zużytych. Zrobiono trzy szafy do przechowywania leków i opatrunków, a także dwa stoły z drzewa wiązowego, ściętego w ogrodzie szpitalnym. Naprawiono maszynę tłukową do prania koców. Odnowiono i polakierowano dwie sale operacyjne w pawilonie chirurgicznym. Pokryto nową papą dachy nad stodołą i dwoma altanami w ogrodzie. Odnowiono kościół św. Łazarza na zewnątrz od strony północnej i zachodniej. Dach główny i dachy nad nawami pokryto w części nową, a w części starą dachówką, a wewnątrz położono nową posadzkę płytową w dwóch kolorach. Naprawiono motor gazowy do pompowania wody. Ponieważ naprawa w fabryce krajowej trwała dwa miesiące, potrzeba było przez ten czas używać wody z wodociągów miejskich, a nie z własnej studni. W ubikacyi przy głównej kuchni położono posadzkę kamionkową, a w ubikacyi przy głównych łazienkach, podłogę betonową. Na budynku ekonomicznym pokryto dach nową blachą cynkową i na tymże budynku naprawiono 20 kominów. W refektarzu Sióstr Miłosierdzia i w pawilonie chorób gorączkowych na oddziale mężczyzn, z powodu okazującej się wilgoci na ścianach, odbito tynk i wyłożono miejsca wilgotne płytami izolacyjnemi.

Płótno potrzebne na bieliznę dla chorych, sprowadzano z Towarzystwa tkaczy w Korczynie; płócienka i drelichy z krajowej fabryki

Grünspana w Andrychowie; koce i sukna z fabryki Zajączka i Lankosza w Kętach; węgle kamienne ze Sierszy.

Bielizny wyprano 407 900 kilogramów czyli 863.280 sztuk, kosztem 12.807 koron, zatem wypranie jednej sztuki kosztowało 1.4835 gr.

Wskutek prośby p. Antoniego Pieprzaka, dzierżawcy dóbr Trupieszowa, będących własnością funduszu szpitalnego, o pozwolenie przeniesienia dzierżawy na p. Apolinarego Jordana Rozwadowskiego, długoletniego dzierżawcy dóbr Margr. Wielopolskiego w Królestwie polskiem, po zebraniu odpowiednich informacyj co do osoby tego ostatniego i jego środkach finansowych, Wydział krajowy zgodził się na przeniesienie nań praw i obowiązków dotychczasowego dzierżawcy Trupieszowa. LW. 25871/902.

Rozpisano licytacyę na dzień 10. września na budowę domu, który ma stanąć w ogrodzie szpitalnym dla izolacyi chorych, dotkniętych chorobami zakaźnemi.

Porozumiałem się z Wiel. Wizytatorką Sióstr Miłosierdzia w sprawie pielęgnowania zdrowych osesków, dotychczas odsyłanych do szpitala św. Ludwika dla dzieci. Wizytatorka zgadza się przyjąć te dzieci do pielęgnowania i wkrótce przedstawi warunki, na jakich to będzie mogła dokonać.

Pod względem leczniczym:

Na oddziale chorób wewnętrznych z pomiędzy ogólnej liczby chorych leczonych, najwięcej było dotkniętych chorobami płuc (30·5%), które w ostatnich czasach szerzyły się z niezwykłą złośliwością. Pomiędzy chorobami płucnemi dominujące stanowisko zajmowała gruźlica, na którą chorowało 294 osób. Zauważono, że chorzy leżący około dotkniętych zmianami gruźliczemi, zwłaszcza jeżeli cierpieli na zapalenie błon opłucnych, zarażali się gruźlicą. Okoliczność tę prymaryusz przypisuje brakowi należytej wentylacyi i urządzenia pawilonów szpitalnych, przeznaczonych dla pomieszczenia chorych gorączkujących, zwłaszcza przy ciągłem ich przepełnieniu chorymi. Zapalenie płuc włóknikowe leczone było u 52 osób. Epidemia influenzy miała przebieg wcale łagodny. Ilość chorych na raka żołądka w ostatnich czasach zwiększyła się bardzo znacznie, zwłaszcza pomiędzy mężczyznami. Na 54 przypadków duru brzusznego zmarło 10 osób: przyczyną śmierci było porażenie serca. Na oddziale tym było 67 przypadków zapalenia różanego.

Chirurgicznych operacyj wykonano w szpitalu w r. 1901 dziewięćset dwa (Strunna 90, hernije 139, laparotomij 70, operacyj raka 186, trepanacyj 36, złamań 32, zwichnień 17 itd.); ambulatoryjnie leczono do 3.000 osób.

W zakaźnym pawilonie leczono 124 osób; w tej liczbie na odrę 23, na szkarlatynę 21, na ospę i ospicę 14, dysenteryę 9, karbunkuł 6, na dur plamisty 3, dyfteryę 11, na wściekliznę 2. Zauważono, iż wypadków ospy najwięcej było w lipcu i wrześniu, a na wiosnę nie było ani jednego; błonica panowała w styczniu i lutym. Przebieg chorób tych był w ogóle pomyślnym.

Na ocznym oddziale w 1901 r. leczono 344; na wenerycznym 736; w tej liczbie kiłowych było 370. Na tym ostatnim oddziale ambulatoryjnie leczono do 1500 osób.

Na oddziale położnic pielęgnowano 293 matek, 170 dzieci; bliźniąt było 5, ulicznych porodów 5. Ginekologicznych leczono 373.

Na oddziale chorób umysłowych leczono wogóle 424 chorych, przeciętny stan wynosił 134, a w dniu inspekcyi było 144 na 115 etatowych łóżkach; przepełnienie bardzo wielkie; około 30 chorych spi na siennikach, położonych na ziemi w kurytarzach.

Rozbiorów chemicznych różnych płynów patologicznych dokonano 458.

Sekcyj pośmiertnych prosektor dokonał 978.

Żywienie chorych bardzo dobre, bielizny ilość dostateczna. Pralnia mechaniczna w porządku. Aptekarz Jakliński jest bardzo ciężko chory na oczy i zagrożony utratą wzroku. Pomocnik zastępuje go w aptece.

Zakład w obecnej chwili musi ponieść znaczny wydatek, bo potrzeba będzie 180 materacy zupełnie zniszczonych wygotować, włosień skręcić na nowo i po dodaniu pewnej ilości tego ostatniego, napełnić poduszki. Drugi wydatek, dość znaczny, będzie naprawa miejsc ustępowych, które w całym zakładzie są bardzo popsute, lub zniszczone przez chorych.

Szpital św. Łazarza ma bardzo wiele kłopotu z ludźmi pokąsanymi przez wściekłe zwierzęta i leczącymi się u prof. Bujwida. Chodzą bowiem dwa razy dziennie do zakładu profesora, a jedzą w szpitalu i śpią na siennikach na korytarzach pawilonów dla chorób gorączkowych, odejmując chorym i bez tego szczupłą ilość czystego powietrza. Wskutek tego sprawiają nieład, nieporządek; co chwila przepadają różne rzeczy, należące do szpitala i do chorych. Potrzeba koniecznie zapobiedz temu przez pomieszczenie tych ludzi w jakimkolwiek z sąsiednich domów, jak to już miałem zaszczyt przedstawić w roku przeszłym.

Przed frontem budynku administracyjnego, od strony ogrodu, znajduje się były grunt Bujalskiego, który obecnie przeszedł na własność powiatowej kasy oszczędności. Jest to grunt, który wchodzi w realność szpitalną klinem i gdy go z czasem zabudują, może stać się bardzo niedogodnym sąsiadem. Obecnie grunt ten jest do kupienia za tanie pieniądze, a szpital św. Łazarza ma własne fundusze. Czy nie wartoby było nabyć tego gruntu i przyłączyć go do szpitala, który wkrótce nie będzie miał gdzie się rozszerzać.

Wentylacya na oddziale gorączkujących, przy zwykłem tam przepełnieniu jest bardzo słabą, tem więcej, że obszerne korytarze, które gdzie indziej służą jako rezerwa dla świeżego powietrza, jak już wspomniałem, są zajęte przez pokąsanych przez wściekłe zwierzęta. Jedyny sposób polepszenia tego stanu rzeczy jest ponowne zaprowadzenie wentylacyi gazowej, która istniała dawniej, gdy szpital miał własny gaz.

Susznia zimowa szpitala jest bardzo mała i źle urządzona, bo ciepłe powietrze przypływa, natomiast powietrze napełnione wilgocią niema swobodnego ujścia. Potrzeba, by dyrektor zawezwał techników i polecił im zbadać, jak naprawić zimową susznię i jak przekształcić letnią susznię na zimową.

Czy nie wypadałoby zarządzić szkontrum kasy i inwentarza w szpitalu św. Łazarza, szkontrum bowiem ostatnie dokonano przed czterema laty.

Z p. Dyrektorem szpitala nie widziałem się, wyjechał bowiem do Gracu w sprawie Morskiego Oka.

Na Radzie d. 7. października 1902 uchwalono zaurgować sprawę umieszczenia dzieci chorych z Towarzystwem św. Ludwika i dzieci zdrowych z Siostrami Miłosierdzia. Zarządzić szkontrum kasy i inwentarza. Polecić dyrekcyi przedstawić wnioski w sprawie umieszczenia pokąsanych przez wściekłe zwierzęta.

Zakład dla umysłowo chorych w Kulparkowie.

Ruch chorych w zakładzie dla umysłowo chorych w Kulparkowie w ostatnich sześciu latach był następujący:

Rok	Ilość łóżek	Leczono	Dni leczenia	Opuścili zakład				Śmiertelność		Średni pobyt	Dziennie
				wyleczonych	za rewersem	do innych zakładów	zbiegli	Liczbowa	%		
1896	572	1.427	245 933	240	83	13	2	154	10·7	172	673
1897	572	1.387	245.944	211	312	3	—	178	12·8	178	673
1898	652	1.453	251.580	240	66	8	2	168	11·5	173	689
1899	652	1.565	261.751	272	369	10	1	184	11·7	167	717
1900	652	1.605	284.045	248	325	9	—	219	13·6	176	778
1901	652	1.669	296.450	221	121	4	4	214	12·7	177	812

W zakładzie, w obecnej chwili, jest takie wielkie przepełnienie, jakiego od samego początku istnienia jego dotychczas nie było. Zakład ten może pomieścić 652 chorych, jest zaś w nim obecnie 858, czyli o 206 chorych więcej, aniżeli hygieniczne warunki pozwalają. To też powietrze w salach i korytarzach, pomimo energicznego przewietrzania, jest bardzo nieczyste i cuchnące — do czego mocno się przyczyniają wadliwie urządzone miejsca ustępowe i brak wody do spłukiwania i zamknięcia rur spadowych, chroniącego od dostawania się gazów do korytarzy i sal.

Przepełnienie to zwiększa nadzwyczajnie pracę lekarzy i dozorców, a oprócz tego naraża w większym stopniu na zajścia między chorymi i na możliwość wzajemnych uszkodzeń. Każdy lekarz ma do wyegzaminowania zwyż 200 chorych codziennie i do zanotowania przebiegu choroby tyluż osób. Stan ten znacznie się pogorszył wskutek ciężkiej choroby dyrektora, który był duszą zakładu i kierownikiem leczniczej części. Dozorców na oddziale męskim jest 55, na żeńskim dozorczyń 47 — razem 102; wtedy gdy według przyjętej normy powinno być 111. Jeżeli więc choroba dyrektora znacznie się przedłuży, potrzeba będzie dać pomoc lekarską zakładowi, roboty bowiem jest tak wiele, że lekarze po nocach piszą historye chorób, które muszą być zawsze w porządku, we dnie bowiem na to czasu nie ma. Muszę jednak dodać, że pomimo nawału pracy żadnego zaniedbania nie zauważyłem i że historye chorób tak dawnych chorych jak i nowych są w zupełnym porządku i doprowadzone do ostatniej chwili.

W roku ubiegłym pielęgnowano 1.669 chorych w ciągu 296.450 dni; przeciętnie zatem było dziennie w zakładzie 812 chorych W sposobie pielęgnowania nie zaszła żadna zmiana, gdyż dawniej używany system trzymania niespokojnych w łóżkach, okazał się bardzo praktycznym i korzystnym dla leczenia. Leczono w r. 1901 na zadumę 48, na szaleństwo gwałtowne 40, na obłąkanie ostre (Amentia) 502, pomięszanie zmysłów 186, na chorobę umysłową okresową 42, ze zmianami w mózgu 144, z nerwicami (hysteria) 26, z porażeniem 83, z padaczką 163, na obłęd opilczy 70, niedołęstwo umysłu wrodzone (idyotyzm) 16, głupotę następową 46 — razem 914.

Jako następstwo przypełnienia jest niezmiernie prędkie i wielkie zużycie bielizny i odzieży, a stąd brak ich dotkliwy. Trudno nawet uwierzyć, że pomimo znacznej sumy przeznaczonej na r. 1902 w budżecie na zakupno bielizny, po uszyciu jej jeszcze będzie brakować taka znaczna ilość:

	Według normy powinno być	Z końcem r. 1901 pozostało	W r. 1902 wysortuje się	Z kwoty preliminowanej można sprawić w r. 1902	Będzie więc razem	Brak
Koszul dla mężczyzn .	3.480	2.065	500	500	2.065	1.425
„ „ kobiet . .	3.360	1.851	600	500	1.751	1.609
Kalesony	2.175	1.140	500	500	1.140	1.035
Chustki do nosa . . .	855	269	40	200	429	426
Kaftaniki sukienne . .	420	291	30	50	311	109
„ drelichowe .	1.260	648	250	100	498	762
Powszewki	4.132	2.402	380	500	2.522	1.610
Wsypki do sieczki . .	2.010	1.343	60	100	1.383	627
Pończochy i szkarpetki.	1.710	907	150	200	957	753
Prześcieradła	9.262	5.549	800	750	5.599	3.663
Ręczniki	2.677	797	120	200	877	1.800
Spodnice	2.100	1.102	250	300	1.152	948
Pokrowce do koców. .	1.710	925	40	50	935	775
Spodnie sukienne . .	879	478	80	150	542	322
„ drelichowe . .	1.305	424	250	200	374	931
Surduty sukienne . .	870	452	130	150	472	398
„ drelichowe . .	1.305	578	230	200	548	757
Koce	2.010	1.919	120	150	1.949	61
Buty	100	108	60	50	98	2
Trzewiki dla mężczyzn.	435	321	100	150	371	64
„ „ kobiet .	420	87	80	200	207	413

Oprócz corocznych robót konserwacyjnych w r. 1901 wykonano: 1. Czwartą część dachu nad gmachem głównym pokryto żelazną pocynkowaną blachą, zamiast żelaznej lakierowanej, zużytej zupełnie. 2. W pawilonie oddziału kobiet na parterze i w pawilonie oddziału męskiego na I. piętrze urządzono dwa klozety wodą spłukiwane i wodą hermetycznie zamykane, wskutek czego w tych pawilonach dla krzykliwych pozbyto się fetorów, które panują w głównym budynku. 3. W głównym gmachu w 17 salach i 4 korytarzach ściany pomalowano klejową farbą, przez co uniknie się przez dłuższy czas kosztów corocznego bielenia i uzyskano, że sale wyglądają lepiej. 4. Poprawiono częściowo malowidła kaplicy zakładowej, istniejące już 26 lat, a dołem dano olejną lamperyę dla uniknięcia wycierania malowanych ścian. Pomimo to pozostaje w zakładzie zrobić bardzo jeszcze wiele, bo zewnętrznie budynek główny, a zewnętrznie i wewnętrznie budynek gospodarczy potrzebują znacznych i kosztownych reparacyj, bo są nadszarpane przez czas i zniszczone przez przesadną oszczędność.

Pralnię należy porządnie odnowić i zmienić całą podłogę; potrzeba będzie urządzić parnię tak konieczną w zakładach podobnego rodzaju; zakład posiadający folwarczne gospodarstwo nie ma spichrza, nie ma szop i wozowni, a służba folwarczna nie ma odpowiedniego pomieszczenia. — Obecnie służba ta spi w krowiarni i w stajni, w ubikacyach nieopalonych, co może oddziałać bardzo niekorzystnie na ich zdrowie. Należy też usunąć gnojarnię, zbyt blisko położoną do oddziału mężczyzn.

Wynik gospodarstwa folwarcznego w r. 1901 przedstawia się, jak następuje:

Dochody	K	gr.	Wydatki	K	gr.
Z uprawy pól . . .	6.601	36	Na uprawę pól. . .	4.521	02
Z chowu trzody . .	8.810	59	Na trzodę chlewną .	6.269	19
Z gospodarstwa mlecznego i krów . . .	11.052	87	Na gospodarstwo mleczne i krowiarnię .	8.630	85
Z zakupna wołów . .	5.012	26	Na woły	4.862	50
Z ogrodów warzywnych	2.222	06	Na ogrody	2.208	53
			Podatek gruntowy. .	160	—
			Asekuracya budynków gospod., inwentarza i krescencyi . . .	165	03
			Saldo zysków wszystkich działów . . .	6.882	02
Razem . .	33.699	14	Razem . .	33.699	14

Rok ubiegły nie był sprzyjający dla uprawy kapusty, dwa bowiem mrozy zniszczyły po dwakroć flance, a i drzewa owocowe w sadzie ucierpiały także, bo kwiat zmrożony opadł, przez co prawie nie było dochodu z sadu.

W ciągu roku 1901 we własnym zarządzie wyrobiono 386 klg. masła i 193 klg. sera. Krów utrzymywano przeciętnie 35, z których wyprodukowano 69.255 litrów mleka, po 14 gr. za litr.

Trzody chlewnej w r. 1901 było 235 sztuk.

W r. 1901 zakupiono 20 wołów, które po obrobieniu roli, wywiezieniu nawozu, zwiezieniu siana, płodów rolnych i ogrodowych sprzedano.

Rachunek zysków i strat jest następujący:

Zyski	K	gr.	Straty	K	gr.
Zysk z uprawy pól .	2.080	34	Wspólny wydatek na		
„ z chowu trzody .	2.541	40	podatek gruntowy		
„ z gospodarstwa			i asekuracyę . .	325	03
mlecznego .	2.422	02			
„ z zakupna wołów	149	76	Saldo: czysty zysk .	6.882	02
„ z ogrodów warzywnych . .	13	53			
Razem . .	7.207	05	Razem . .	7.207	05

Pracujących chorych przy różnych robotach w r. 1901 było 1.020 w ciągu 15.361 dni. Chorzy użyci w polu i ogrodzie plewili i okopywali jarzyny, suszyli siano i nakładali na fury, pomagali przy stawianiu stert, suszyli i wiązali owies, byli czynni przy zwózce; zimą zaś używani przy młócce, kopaniu kartofli, zbieraniu buraków pastewnych, układaniu w piwnicach, szatkowaniu kapusty i robieniu porządków w podwórzach. Chorzy zajęci przy krowiarni zwozili zieloną paszę, rznęli z niej i ze słomy sieczkę, buraki pastewne, siekali i zwozili do ubijania w kadziach, przebierali w ciągu zimy buraki w piwnicach. Uszyto bielizny nowej i naprawiono starej 15.165 sztuk. W ostatnim czasie dyrektor zarządził robotę słomianych materaców ze słomy układanej wzdłuż i w poprzek, 7 warstwami. Jest to bardzo pożyteczne zarządzenie, bo takie materace mogą służyć lat kilka, są elastyczne i mało ustępują materacom z rozharu. Obłąkani zarobili 1.368 K 74 gr. Pożywienie chorych jest dobre i dostateczne, a wszystkie wiktuały zupełnie odpowiedniej dobroci. Przy mnie przywiezione mięso obejrzałem i znalazłem je dobrem. Stajnia dla krów potrzebuje odświeżenia, w dniu inspekcyi bowiem od 37 krów otrzymano zaledwie 167 litrów mleka.

Obejrzałem plac kupiony na polecenie Wys. Wydziału krajowego i mający 1·5 morga obszaru; potrzeba będzie posłać technika dla wytknięcia granicy wzdłuż sąsiedniej realności, aby można było natychmiast odgrodzić tę część, która już w tym roku może być zużytkowaną jako łąka i jako ogród owocowy.

W końcu uważam za obowiązek wypowiedzieć zdanie moje o leczeniu i pielęgnowaniu chorych umysłowo, oparte na trzydziestoletniej obserwacyi.

Podstawą leczenia chorych na umyśle jest i zdaje się zawsze będzie staranie o jaknajlepsze hygieniczne warunki, to jest o dobre urządzenie zakładów, spokój, świeże powietrze, odpowiednie pożywienie i dobrą usługę. Środki lecznicze nie skracają przebiegu choroby, lecz zmniejszają jej natężenie i pozwalają uczynić chorych znośniejszymi dla otaczających i dla zakładu. Środki zwykle używane: chloral, morfina, sulfonal, foenacetyna, bromek sody, elektryczność i kąpiele są to bezspornie czynniki ważne dla leczenia różnych objawów choroby w czasie pobytu chorego w zakładzie, ale niepodobna twierdzić, aby one wpływały na leczenie. Średni czas pobytu chorych w zakładach naszych wynosi około sześciu miesięcy. Im wcześniej obłąkani są oddawani do zakładu, tem prędzej odzyskują powrót do stanu dawnego, chociaż zawsze można u nich zauważyć pewne zmiany psychiczne, których dawniej nie było, a mianowicie brak energii i wytrwałości, słabszą pamięć, pewną gnuśność w myśleniu i prędkie nużenie się przy wszelkiej pracy umysłowej. Jednak wyzdrowieniec już jest do pewnego stopnia zdolnym do pracy umysłowej. W wielu razach stan jest polepszony tylko w tym względzie, że chory staje się lepszym i znośniejszym, aniżeli był przed chorobą.

Polepszenie wydarza się najczęściej w obłąkaniu peryodycznem, a prawie nigdy przy obłąkaniu porażennem, które w ostatnich czasach stało się prawdziwie chorobą modną wśród inteligentnej klasy ludności. W tej ostatniej — z wyjątkiem wypadków, gdy choroba wystąpiła na tle kiłowem, lub na tle alkoholicznego zatrucia — uleczenie jest nadzwyczaj rzadkiem. Niedołęstwo porażenne nie kończy się jednak śmiercią po 3 lub 4 latach, jak sądzono dawniej, bo widziano przypadki, iż chorzy tego rodzaju żyli 10 a nawet 20 lat.

Dla chorych uleczalnych najlepiej służy samotność, w której należy ich pozostawiać jak najdłużej, oczywiście mając ciągle ich na oku. Nieuleczalnych zaś najlepiej traktować jako zdrowych na umyśle, pozwolić im żyć o ile można swobodnie i brać udział w robotach i w zabawie. Ale im większą jest swoboda chorego w zakładzie, tem większą jest praca lekarza i jego odpowiedzialność. W ogóle obłąkanie należy uważać jako objaw cierpienia fizycznego, cierpienia mózgu, które wymaga przedewszystkiem spokoju dla organu chorego i bezczynności, a rozrywki, odwiedzania krewnych są dla nich męczarnią i szkodzą mocno. Mylnem jest zapatrywanie, że odosobnienie i leżenie w łóżku zwiększa zanurzanie się chorego w chorobliwych myślach; owszem dla melancholika jest korzystnym spokój i odosobnienie, podczas gdy rozrywki i pozostawanie wśród szalejących szkodzą mu mocno.

Wyszukanie odpowiedniej posługi dla umysłowo-chorych jest rzeczą pierwszorzędnej wagi i niesłychanie trudne — bo do tego potrzeba ludzi silnych fizycznie, inteligentnych, dobrego serca i bystrego umysłu, bo chcąc należycie pielęgnować tego rodzaju chorych, potrzeba przywiązać się do nich, umieć przebaczyć ich psoty, nieraz brutalność i nie mieć żalu do nich, ale być zawsze przytomnym, aby uchronić ich samych i otoczenie od nieszczęścia. Każdy chory umysłowo słucha i przyjmuje wiele od tego, którego lubi lub szanuje, ale nie zniesie nic od szorstkiego, złego serca i źle wychowanego dozorcy lub dozorczyni. Wiedząc jednak, jak trudno wymagać od źle wychowanego i bez inteligencyi posługacza, aby przepracowany, nieraz głodny, bo nie miał czasu posilić się, zmęczony i niewyspany nie wpadł z złość, gdy mu obłąkany spać nie daje lub jedzenie przerywa, pojmiemy, jak jest ważnem a trudnem wyszukanie dobrych dozorców dla pielęgnowania umysłowo chorych i że nie należy zbyt

surowo i bez wyrozumiałości sądzić o odpowiedzialności lekarzy i dozorców w nieszczęśliwych wypadkach, jakie się zdarzają we wszystkich zakładach obłąkanych na całej kuli ziemskiej.

Szpitale prowincyonalne.

Ruch chorych w szpitalach prowincyonalnych i wydatki na ich utrzymanie w ciągu ostatnich sześciu lat były następujące:

Rok	Ilość łóżek	Ilość leczonych	Dni leczenia	Średni pobyt	Śmiertelność		Ilość leczonych dziennie	Koszt utrzymania wszystkich szpitali	Koszt leczenia chorego	Koszt dnia leczenia	Koszt dnia żywienia
					Liczbowo	%					
1896	1.909	28.515	663.599	23·2	1.790	6·2	1.801	365.092 zł.	12·09 zł.	55·0 ct.	20·3 ct.
1897	2.033	30.662	700.363	22·5	1.941	6·3	1.918	366.400 „	11·94 „	52·3 „	18·3 „
1898	2.115	35.191	775.509	22·0	2.183	6·2	2.124	418.635 „	12·52 „	55·6 „	19·7 „
1899	2.216	36.811	828.179	22·5	2.213	6·0	2.268	447.524 „	12·15 „	54·0 „	19·2 „
1900	2.336	39.909	896.736	22·5	2.424	6·1	2.456	998.006 K.	25·— K.	111·3 g.	39·8 g.
1901	2.424	41.091	902.434	21·9	2.242	5·5	2.472	1,027.084 „	24·99 „	113·8 „	38·7 „

Biała. — Szpital bialski, położony nad brzegiem rzeki Białki w końcu lipca i w początku sierpnia był dwa razy w wielkim niebezpieczeństwie. Wskutek zerwania chmury w górach, Białka wystąpiła z brzegów a woda tak się podniosła, że zalała zupełnie piwnice szpitala i wtargnęła na podwórze i do korytarzy, ta że pogotowie wojska przybyło już dla przenoszenia chorych w bezpieczniejsze miejsce. Na szczęście wody opadły i przenosiny stały się niepotrzebnemi; budynek jedynie został mocno zawilgocony. — W dniu inspekcyi szpital restaurowano; skrobano ściany, bielono wszędzie i malowano. Chorzy, których liczba w dniu tym wynosiła 75, byli pomieszczeni w kilku zaledwie salach bardzo gęsto. Wreszcie stosunki tutejsze, które przedstawiłem w roku poprzednim, mało się zmieniły. — Wskutek napływu chorych spowodowanego szczęśliwymi wynikami leczenia i operacyj, ciasnota tu jest stale bardzo wielka. Siostry zakonne są pomieszczone w sposób urągający wszelkim wymogom hygieny. Oddział kobiet syfilitycznych stale pozostaje na strychu prawego skrzydła, w niskiej sali, gdzie podłoga jest spróchniała i podparta z dołu belkami. Komitet szpitalny od Nowego roku zbierał się dwa razy tylko, przewodniczący bowiem komitetu mieszka w oddaleniu pięciu mil, w Wadowicach, nie może więc często przyjeżdżać do Biały, ważniejsze więc sprawy muszą być posyłane do niego.

Zbadałem wszystkie produkta żywienia, znajdujące się wspiżarni szpitalnej i przekonałem się, iż są w najlepszym gatunku. Wikt chorych w roku ubiegłym kosztował 48 h na dzień i osobę z powodu drożyzny w mieście. Żywienie jest dobre, dostateczne i smacznie sporządzone. Magazyn bielizny w porządku; ilość bielizny jest dostateczna a płótno krajowe, sprowadzene z Wilamowic bardzo ładne i mocne. — Część lecznicza jest w całem znaczeniu wzorowa. Szpital ten dla młodego lekarza może służyć jako szkoła znakomita, gdyż Dyrektor śledzi nieustannnie za nauką i wszystko co jest godnego zastosowania do leczenia, zaprowadza natychmiast w szpitalu, sam pisze historye choroby i zapiski naukowe, a salę operacyjną urządził w taki sposób, że nie tylko posiada wszystko, co po-

*

trzeba do najpostępowszego operowania i pielęgnowania ran, ale nie jedna klinika pozazdrościć mogłaby tych ulepszeń i dogodności, które wprowadził do leczenia i dla postawienia najdokładniejszej dyagnozy. W roku bieżącym w sali operacyjnej sprawiono wielkie okno z jednej grubej szklannej szyby i elektryczne oświetlenie dla operowania w nocy i w dzień pochmurny, dalej przyrząd do grzania wody, do aseptycznych opatrunków, do desynfekcyi sal po wyjściu zakaźnych, piecyki gazowe własnego pomysłu, ulepszone narzędzia chirurgiczne i t. d. Jest to szpital w całem znaczeniu leczący choroby, a nie przytułek chorób chronicznych długotrwałych, które się zaostrzyły chwilowo — Kancelarya szpitalna w porządku. Pisarz p. Armatys, według opinii Dyrektora jest pracowity i zna rzecz swoją. Dano mu chwilowo pomieszczenie w kancelaryi szpitalnej. Uznając, iż jest to zarządzenie nieodpowiednie, poleciłem usunąć go ze szpitala, ale zdaje się, że potrzeba będzie, jak w innych szpitalach, przyznać mu relutum na mieszkanie, życie tu bowiem jest bardzo drogie, a roboty tak wiele, że musi pracować w biurze prawie dzień cały. Zaległości kosztów leczenia w dniu inspekcyi wynosiły 16.144 K. Samopłacący zaś w roku bieżącym przynieśli szpitalowi dochodu 1092 zł.

Na Radzie d. 19. września uchwalono: przyjąć do wiadomości.

Bochnia. — Szpital ten, jeden z najmniejszych pomiędzy zakładami prowincyonalnymi, w dwóch ostatnich latach zaczął cierpieć na przepełnienie, szczególnie w zimowej porze. W dniu inspekcyi znalazłem 79 chorych na 55 etatowych łóżkach, dyrektor zaś szpitala mówił mi, że nieraz ilość chorych dochodziła do 90. Jakkolwiek nie znalazłem ani jednego, któryby nie kwalifikował się do szpitalnego leczenia, jednak największa ilość chorób leczonych należała do rzędu chronicznych jak katary płuc, reumatyzmy, tuberkuły i t. d. Szpital ten, jak donosiłem w roku przeszłym, należy do najuboższych i najbardziej zaniedbanych przez miejscowe autonomiczne władze. — Braki jego są znane Wysokiemu Wydziałowi krajowemu, który polecił magistratowi przedstawić plan budowy nowego domu administracyjnego na miejscu obecnego zniszczonego przez wilgoć i grzyb, gdzie mieszkają Siostry zakonne, chorujące jedna po drugiej na reumatyzm. Plan i kosztorys tego budynku są już gotowe, ale uboga gmina niema środków na wybudowanie, a Rada powiatowa odmówiła wszelkiej pomocy, jakkolwiek powiat bardzo wiele korzysta z tego szpitala. Dyrektor mówił mi, że Komitet ma zamiar prosić Wydział krajowy o pozwolenie wynajęcia sąsiedniego domu na pomieszkanie zakonnic, nim budowa nowego domu administracyjnego przyjdzie do skutku. Inwentarz bielizny przy obecnem przepełnieniu jest niedostateczny, wynosi bowiem zaledwie dwie zmiany tak, że bielizna znajduje się w nieustannem praniu, a chorzy często muszą leżeć we własnej. Studni tak potrzebnej szpitalowi dotychczas niema, potrzeba więc wozić wodę beczkami. Pomieszczenia osobnego dla zakaźnych niema tak, że ci ostatni muszą leżeć na salach wspólnych, narażając innych na zakażenie; miejsca ustępowe są wspólne dla obu płci. Maglu własnego szpital nie posiada, a ilość narzędzi chirurgicznych jest bardzo skromna. Osobnej sali operacyjnej niema, tak że na czas operacyi z pokoju, w którym stoi stół operacyjny, potrzeba wynosić wszystkich chorych. — Zresztą czystość i porządek w zakładzie są należyte; żywienie dobre i dostateczne, a kosztowało w roku ubiegłym po 46 h na dzień i chorego. Wiktuały wszystkie w spiżarni znalazłem odpowiedniej dobroci. Ze służby szpitalnej lekarze są zadowoleni. — W końcu mam zaszczyt przedstawić następującą propozycyę: Szpital bocheński, znajdujący się pomiędzy dwoma wielkimi szpitalami krakowskim i tarnowskim i oddalony od nich na godzinę drogi do kolei żelaznej, mógłby być bez wielkiej szkody zniesiony jako szpital powszechny, tem więcej że posiada tak wiele braków trudnych do usunięcia. Ze względu jednak na to, że przepełnienie zakładów dla umysłowo chorych doszło do tak wysokiego stopnia, że dalej cierpianem być nie może, czy nie byłoby wskazanem urządzić w Bochni z obecnego szpi-

tala filii obłąkanych dla szpitala krakowskiego, w którym na wzór dawnych filij w Przemyślu i w Żółkwi mogliby przebywać chorzy umysłowi nieuleczalni, spokojni a jednak niebezpieczni społeczeństwu. Obecny budynek dla ludzi fizycznie zdrowych byłby odpowiednim i mógłby pomieścić 40 chorych mężczyzn lub kobiet z odpowiednią posługą. — Koszt przekształceń potrzebnych w budynku pokryje się z łatwością w parę lat różnicą taksy utrzymania chorych.

W ubiegłym roku leczono w szpitalu bocheńskim w ogóle 991 chorych; zmarło 54 to jest 5.4%. Na choroby organów oddechowych leczono 125, w tej liczbie 79 na tuberkuły. Z zakaźnych chorób leczono na skarlatynę 6, na dyfteryę 8, na tyfus 5, na choroby weneryczne 76; chirurgicznych operacyi większych i mniejszych dokonano 74; porodów w szpitalu było 13.

Na radzie dnia 8. kwietnia 1902 przyjęto do wiadomości.

Brody. — Jest to jeden z pierwszych zakładów leczniczych, który pod zwierzchnictwem Wydziału krajowego został wybudowany z przeznaczeniem na szpital, a zatem urządzony według nowoczesnych wskazówek hygieny szpitalnej. Oddany pod kierunek lekarza, odznaczającego się wiedzą, energią, niezmiernem zamiłowaniem porządku i czystości, szpital ten utrzymuje się do obecnej chwili w tym stanie, w jakim był przy swojem narodzeniu, nadto upiększył się jeszcze roślinnością zasadzoną przed frontem budynku i dopełnił się wybudowaniem szop gospodarczych, w których przechowują się różne rupiecie, słoma, drzewo i t. d., postawieniem domu przedpogrzebowego, a nareszcie sztachetowem ogrodzeniem, którem zostało otoczone całe terytorium szpitalne. Mając na czele Komitetu szpitalnego posła Salę, znanego ze swojej obowiązkowości i zapobiegliwości, szpital ten jest zagospodarowany i administrowany niezmiernie oszczędnie, zawsze posiadał i obecnie posiada choć mały zapas rezerwowy na nieprzewidziane wydatki. Zapas ten jednak nie wystarcza na usunięcie tych braków, jakie istnieją w szpitalu i które wystąpiły na jaw wskutek ostatnich ulepszeń, dokonanych w szpitalach już po zbudowaniu tego zakładu, a mianowicie nie ma tu budynku dla odosobnienia chorych, dotkniętych zakaźnemi chorobami; mieszczą się oni pomiędzy innymi chorymi, narażając ich na niebezpieczeństwo zakażenia. Rządca gospodarczy od samego początku swego mianowania na posadę przed dwudziestu laty, otrzymał pomieszkanie w szpitalu, wśród chorych, i do dziś tam pozostaje, narażony z rodziną na różne choroby panujące w zakładzie. To też smutne następstwa nie długo dały na się czekać i człowiek ten stracił troje dzieci z zakaźnych chorób. Co więcej, takie pomieszczenie rządcy w zakładzie, gdzie on zajmuje trzy pokoje i kuchnię, bardzo ścieśnia przestrzeń przeznaczoną dla chorych, tak że oddział żeński pomieszczony na parterze, jest szczupły i w razie większego napływu chorych potrzeba ich mieścić w osobnym budynku, gdzie się znajduje kuchnia i pralnia. Wielkim byłoby postępem, gdyby szpital ten mógł otrzymać pawilon dla zakaźnych i żeby rządcę z rodziną przenieść do budynku stojącego w ogrodzie, oddając pomieszkanie jego chorym, a przez to usuwając go od niebezpieczeństwa, które zawsze groźnie wisi nad głową jego i rodziny. Gospodarstwo tu jest bardzo dobre i oszczędne we wszystkich kierunkach, wikt jest należycie przyrządzony i dostateczny, kosztuje zaś 39 hal. na dzień i chorego. Wiktuały odpowiedniej dobroci. Czystość wszędzie wzorowa. Bielizny jednak jest tylko na trzy zmiany na etatową ilość łóżek, to jest za mało. Kancelarya jest prowadzona dobrze; zaległości do dnia inspekcyi było 3.091 koron. Samopłacący w 1901 roku zapłacili 1.061 koron. Stan kasy w efektach wynosi 1.062, w gotówce 2.584 kor. Dług zaciągnięty w Wydziale krajowym wynosi 3.000 kor. Największe zaległości kosztów leczenia są w starostwie brodzkiem, które latami całemi nie odpowiada na odezwy szpitala. Poleciłem wykaz tych zaległości przedstawić W. Wydziałowi krajowemu. Część lecznicza nie pozostawia nic do życzenia. W r. 1901 leczono tu

949 chorych w ciągu 19.641 dni. Przeciętny pobyt chorego 20·6 dni. Śmiertelność 5·1%. W roku ubiegłym leczono 200 osób na choroby weneryczne, 100 na oczne, 10 na tyfus wysypkowy i brzuszny, 5 na szkarlatynę, 45 na gruźlicę, 65 na choroby skórne, 12 na różę, porodów odbyło się w szpitalu 17, chirurgicznych operacyi większych i mniejszych wykonano 204. I tu jak w Złoczowie najwięcej było z zapaleniem płuc i z reumatyzmem. Ilość narzędzi chirurgicznych dostateczna i są bardzo dobrze utrzymane. Wszystkie potrzeby spitala zakupuje się u krajowych producentów. W szpitalu tym, jak i w niektórych innych, jest zaprowadzony zwyczaj, aby chorzy ambulanci, otrzymujący opatrunek, za ten ostatni składali do puszki po kilka lub kilkanaście centów, z tego to dochodu, wynoszącego rocznie do kilkunastu zł., daje się pomoc ubogim chorym, wychodzącym ze szpitala. Ambulatoryjnie leczono w roku ubiegłym 2.353 chorych, a w tym roku 649. Leczenie ambulatoryjne jest wielkiem dobrodziejstwem dla miasta i zasługą dla szpitala, zmniejszając ilość tych, którzyby wstąpili do szpitala dla leczenia.

Na Radzie d. 6. maja 1902 przyjęto do wiadomości.

Brzeżany. — Po postawieniu sztachet żelaznych na podmurowaniu otaczającem budynek od ulicy, szpital brzeżański przedstawia się wspaniale. Przy wykonaniu tego ogrodzenia we własnym zarządzie zaoszczędzono około 200 zł. na zatwierdzonym kosztorysie. Drewniane sztachety, otaczające budynek z frontu, zostały przeniesione do ogrodu i posłużyły do ogrodzenia go w tylnej części, poprzednio dostępnej dla wszystkich. W budynkach szpitalnych, magazynach i w podwórzach znalazłem wszędzie czystość wzorową, ład i porządek. Bielizny jest ilość dostateczna. Płótno sprowadza się z fabryk krajowych. W roku ubiegłym sprawiono w sali operacyjnej miednice z pedałami i dość znaczną ilość narzędzi chirurgicznych. Szpital nie ma żadnych ważniejszych braków, a dyrektor szpitala tak oszczędnie umie gospodarować, że szpital ten stosując się do rozporządzenia ministra spraw wewnętrznych, posiada kapitał rezerwowy w kwocie 3286 koron, pozwalający tak kierować gospodarstwem, że zakład nigdy nie doznaje kłopotów finansowych. Zaległości kosztów leczenia w dniu inspekcyi wynosiły 11.267 koron. Żywienie chorych jest dobre i kosztuje około 36 hal. na dzień i na chorego. Wszystkie wiktuały w szpitalu są dobrego gatunku. Chorzy pytani na różnych salach oświadczyli, że są zadowoleni z pożywienia. Szpital utrzymuje z odpadków dwa wieprzki. W ogóle muszę przyznać p. dyrektorowi, iż kieruje szpitalem z wielką umiejętnością, pracowitością i energią, które mu zyskały ogólne uznanie w mieście i okolicy. W szpitalu w dniu lustracyi znalazłem 82 chorych. Pomiędzy nimi nie było ani jednego, któryby nie kwalifikował się do pielęgnowania szpitalnego. Jak pomiędzy mężczyznami, tak i pomiędzy kobietami jest bardzo wiele chorych na oczy. Leki ordynują się oszczędnie. Na 1.013 chorych, leczonych w roku przeszłym, leczono na choroby weneryczne 117, na tyfus brzuszny i wysypkowy 21, na błonice 2, porodów siłami natury 25, z pomocą lekarską 18, na oczy chorowało 123, dokonano większych i mniejszych operacyi chirurgicznych 118. Stosunki osobiste w szpitalu są bardzo dobre. Wodociągi z ciepłą i zimną wodą urządzone w roku przeszłym, funkcyonują dobrze. Bieliznę z wyjątkiem koszul, które oddają się do szycia szwaczkom w mieście po 18 ct. od sztuki, szyją siostry zakonne. W ogóle Siostry miłosierdzia pełnią swe szczytne obowiązki wzorowo tak przy chorych jak w gospodarstwie i w kuchni.

Na Radzie d. 6. maja przyjęto do wiadomości.

Drohobycz. — Dzięki znakomitym zdolnościom lekarskim dyrektora, jego sumienności, zapobiegliwości i niezmiernej pracowitości, szpital drohobycki prosperuje. Ruch chorych tu jest nadzwyczajnie wielki, pobyt

w zakładzie dość krótki, bo zaledwie wynoszący 20 dni przeciętnie, a śmiertelność tylko 4·4%, co należy uważać za procent bardzo mały wobec ciągłego i wielkiego przepełnienia szpitala, spowodowanego sławą lekarza i bardzo wielkiej ilości operacyi ciężkich, które się tu dokonują. W roku ubiegłym wykonano w szpitalu 284 większych i mniejszych operacyi, w tym zaś roku, do dnia inspekcyi w końcu marca — 84, wśród których było 6 laparotomij i dwie herniotomie, bardzo powikłane zrostami. Przeciętnie na 80 etatowych łóżkach pielęgnowano 122 chorych dziennie a w dzień lustracyi (23. marca) 156, wśród których nie było ani jednego, któryby nie kwalifikował się do szpitalnego leczenia. Przy tem zwrócić muszę uwagę, że tę ogromną pracę dyrektor dokonuje z jednym tylko pomocniczym lekarzem. Wskutek wielkiego przepełnienia dzieci mieszczą się po dwóch na łóżku, a dorośli na siennikach położonych na ziemi. Piąta część chorych byli syfilityczni, a prawie taka sama ilość dotkniętych chorobami ocznemi. Czystość w szpitalu wzorowa. W roku ubiegłym osuszono zawilgoconą ścianę, naprawiono miejsca ustępowe i rynny dachowe, polakierowano klatkę schodową na wysokość człowieka; korytarzyk prowadzący na strych przedzielono i urządzono bardzo dogodną salkę operacyjną dla wypadków septycznych; tamże ustawiono kuchenkę do sterylizowania opatrunków i narzędzi chirurgicznych. W kancelaryi sprawiono szafę mieszczącą aptekę podręczną; w sali operacyjnej w ścianie zrobiono jeszcze jedną oszkloną szafkę na narzędzia chirurgiczne i pokryto parapet okienny szklanną płytą, która służy jako stolik na instrumenta w czasie operacyi. Desynfektor sprowadzony z Dohrmundu za 600 marek funkcyonuje bardzo dobrze. Bielizny szpital posiada ilość dostateczną nawet na zwiększoną liczbę chorych; płótno zakupuje się w Korczynie, a bieliznę szyją same siostry służebniczki. Żywienie chorych jest smacznie sporządzone, a ilość dostateczna. Wiktuały dobre, nawet mięso nie pozostawiało nic do życzenia, chociaż Drohobycz słynie z tego, że dobrego mięsa dostać tu nie można. Koszt żywienia wynosi od 34—38 halerzy. Szpital hoduje dwa wieprzki i posiada konia własnego. Z powodu złego pomieszczenia Sióstr zakonnych w prawem skrzydle budynku, przeniesiono je na lewe skrzydło, a dawne ich mieszkanie oddano chorym. W jednym pokoiku odciętym od większej sali, zakonnice urządziły kapliczkę, do której chorzy przychodzą modlić się w niedzielę i święta. Kancelaryę prowadzi pisarz Zylski, przy pomocy dyurnisty. Zaległości dochodzą prawie do 30 tysięcy koron. Skoro przybędzie pomocnica w osobie Siostry zakonnej, może się ilość ta zmniejszy, ale nawet dla dwóch ludzi stale pracujących przy takim wielkim ruchu chorych w zakładzie zmniejszenie zaległości będzie zadaniem nie łatwem. W kancelaryi szpitala tarnowskiego, gdzie ruch chorych jest prawie taki sam, oprócz dwóch sióstr pracuje jeszcze dyurnista, dobrze obznajomiony z manipulacyą kancelaryjną. Samopłacący w r. 1901 zapłacili szpitalowi 3.000 koron. Szpital posiada rezerwowy kapitał w kwocie 11.600 koron, a pozostałość kasowa z przeszłego roku wynosiła 9.833 koron. Byłem u p. burmistrza, aby się dowiedzieć, jak stoi sprawa sprzedaży budynku szpitalnego. P. burmistrz powiedział mi, że sprawa ta będzie poruszona w tym tygodniu w Radzie gminnej, która powezmie uchwałę odsprzedania domu funduszowi szpitalnemu za 50 tysięcy koron. Interes ten jest bardzo dobry dla szpitala, bo czynszem, obecnie opłacanym, ten ostatni w 20 lat będzie mógł pokryć cenę kupna i przyjść do własnego budynku. Uchwałę Rady gminnej p. burmistrz przedstawi Wydziałowi krajowemu do decyzyi. Mając mały zapasik pieniężny, można będzie w ogrodzie wybudować dom administracyjny, a wszystkie ubikacye, zajęte obecnie przez administracyę można będzie oddać chorym. Nawet nie potrzeba będzie budować osobnego izolacyjnego budynku dla zakaźnych, bo można ich pomiescić w obecnej kuchni, posiadającej zupełnie osobne wejście. Po kupieniu domu potrzeba będzie natychmiast zbudować kanał dla odprowadzania wód gospodarczych do sąsiedniego potoku. P. burmistrz mówił mi, że rozłożenie spłaty na lat 20 nie przedstawi żadnej trudności.

Na Radzie 4. kwietnia 1902 roku przyjęto do wiadomości; polecono komitetowi szpitalnemu energiczniejsze ściąganie zaległości kosztów leczenia.

Gorlice. — Jak szczęśliwy był wybór Dra Krasowskiego na dyrektora większego szpitala prowincyonalnego w Stanisławowie, świadczy uznanie, które posiada u wszystkich klas ludności powiatu gorlickiego i szczery żal z utraty jego. Oddanie się zakładowi i ubogim chorym i zasługi jego były tak wysoko cenione, że znalazły wyraz w fakcie, który jeszcze nie zdażył się ani razu w ciągu mego trzydziestoletniego inspektoratu. Dowiedziawszy się od fizyka powiatowego, objeżdżającego gminy, że szpital posiada tylko czterdzieści łóżek etatowych i że wszyscy po nad etat chorzy szukający opieki i pomocy szpitalnej, muszą spać na siennikach rozciągniętych na ziemi, włościanie powiatu gorlickiego, na propozycyę wójtów, zebrali pomiędzy sobą składkę wynoszącą 1.500 złr. i ofiarowali je na zakupno brakujących łóżek i inne potrzeby szpitala. Muszę przytem oddać sprawiedliwość Radzie powiatowej gorlickiej, że po ojcowsku opiekuje się szpitalem i zawsze znajduje jakiegoś dobrodzieja, który udzieli pomocy na sprawienie lub na naprawę różnych rzeczy, jakie nieustannie są potrzebne w gospodarstwie. P. Płocki naprzykład ofiarował na szpital 1.000 złotych. Drugą szczęśliwą okolicznością jest to, że Dr. Frydman, członek komitetu szpitalnego, a zarazem fizyk powiatowy, jedyny ze wszystkich lekarzy powiatowych, tak po obywatelsku zajmuje się losem szpitala, że co chwila daje dowody wielkiej przychylności dla tej instytucyi. Dzięki tym środkom materyalnym, które szpital otrzymał zupełnie niespodziewanie, postawiono bramę wjazdową, naprawiono wodociągi i piec dostarczający ciepłą wodę do łazienek i sali operacyjnej, naprawiono piec piekarski i wózek szpitalny, kotły w pralni, sterylizator, urządzono odpływowe kanaliki w sali operacyjnej i dano dwa nowe zamknięcia wodne, wytynkowano piwnice, dano tam podłogę z cegieł na płask położonych i zalanych cementem, kupiono centryfugę, naprawiano drzwi, u których futryny były rozruszane, zrobiono 25 nasadek kominowych, przebudowano ognisko przy kotle, dając cegłę szamotową, dano trzy nowe piece mejdyngerowskie w korytarzach dotąd nieopalanych, wybrukowano wjazd przy bramie, zrobiono wentylatory w dwóch miejscach ustępowych, przebudowano odpływ z łazienki i dano nową rurę odpływową, zamieniono lodownię, w której lód się nie trzymał, na skład węgli, osztachetowano ogród i zrobiono mnóstwo innych drobnych napraw. Kancelaryę prowadzi siostra zakonna bardzo pilnie i ze znajomością rzeczy. Zaległości w dniu inspekcyi wynosiły 1.600 K. Wszystkie książki i inwentarze prowadzą się prawidłowo. Do gospodarstwa domowego należy ogród dostarczający warzywa szpitalowi, dwa wieprzki i trochę drobiu. Z tego gospodarstwa w bieżącym roku sprawiono sanki na zimę. Wszystkie produkta w szpitalnej szpiżarni znalazłem w dobrej jakości. Żywienie chorych dobrze przyrządzone i dostateczne; chorzy pytani na różnych salach oświadczyli, że z wiktu są zadowoleni. Koszt żywienia na dzień i osobę wynosi 40 gr. Szpital utrzymany we wzorowej czystości i porządku, tak że wejść miło na każdą salę. Bielizny ilość dostateczna nawet na 100 chorych. Wszystkie materyały na odzież, obuwie, na bieliznę i sprzęty kupują się w fabrykach krajowych. W r. 1901 leczono w tym szpitalu 852 w ciągu 24 312 dni. Średni pobyt chorych w zakładzie był dość wysoki (28·5 dni), dyrektor bowiem zasłynął ze szczęśliwych operacyj chirurgicznych, te ostatnie więc są przeważające. Operacyj chirurgicznych w ubiegłym roku wykonano 184, ocznych 14, usznych 10. Z chorób zakaźnych leczono, na tyfus 4 i na choroby weneryczne 32. Ambulatoryjnie leczono 1.776, przyczem drobnych operacyj dokonano 223. Instrumentaryum oczne, ginekologiczne i chirurgiczne bardzo ładne i pełne. Sala operacyjna doskonale urządzona. Siostry zakonne asystują przy

operacyach. Wogóle potrzeba powiedzieć, że jest to jeden ze szpitali prowincyonalnych bardzo dobrze i ładnie urządzonych.

Na Radzie 26 września 1902 uchwalono: przyjąć do wiadomości.

Husiatyn. — Szpital ten rozwija się coraz lepiej i zupełnie prawidłowo, a przyszłość jego pod kierunkiem tak przychylnym i ojcowskim Rady powiatowej i jej prezesa zupełnie zabezpieczona. Zbudowany pierwotnie na 42 łóżka dziś, wskutek lepszego rozmieszczenia, mieści 70 łóżek, a bywały dnie, kiedy szpital musiał przyjąć nawet 108 chorych. Przeciętnie w roku ubiegłym pielęgnowano dziennie 69. Śmiertelność wynosiła 2·9%. Wystawa ciał zmarłych jest tak urządzona, że krewni mogą odwiedzać nieboszczyków, nie wchodząc do zakładu, a przez to unika się nieporządku, jaki był z tem połączony. Są tu jeszcze pewne braki, a mianowicie brak dobrze urządzonych łazienek, jak w głównym budynku tak i w pawilonie dla zakaźnych, ale niema najmniejszej wątpliwości, że brak ten zostanie usunięty bardzo prędko. Kanalizacya potrzebuje jeszcze dopełnienia przez doprowadzenie kanału aż do pawilonu dla zakaźnych. Przy tych robotach potrzeba będzie zbadać, czy niema jakiego błędu w systemie syfonowych zamknięć, bo stamtąd dochodzą cuchnące gazy, czego być niepowinno. Ścieżki w ogrodzie zostały wyszutrowane; w pokojach przeznaczonych dla Sióstr zakonnych postawiono nowe piece kaflowe; do sali operacyjnej zakupiono przyrządy do płynów desynfekcyjnych i do przechowywania przyrządów opatrunkowych. W pawilonie zakaźnym zrobiono schody prowadzące na strych, czego poprzednio nie było. Front budynku upiększono figurą Matki Boskiej i zasadzeniem wielu drzewek. W roku ubiegłym leczono w szpitalu 1.058 chorych w ciągu 25.229 dni leczenia. W tej liczbie dotkniętych chorobami wenerycznemi było 101, na tuberkuły leczono 31, na choroby oczne 22, chirurgicznych operacyj dokonano 323. Wogóle chirurgia tu kwitnie, dyrektor bowiem jest bardzo dobrym operatorem. Lecz właśnie ta okoliczność, że w szpitalu odbywa się tak wiele operacyj, zmusza komitet szpitalny do prośby, aby Wydział krajowy zezwolił na przyjęcie do szpitala lekarza pomocniczego, co najmocniej popieram, bo siły jednego człowieka, przy takim jak obecnie nawale pracy, nie są wystarczające przy chwilowej pomocy lekarza, przychodzącego do trudniejszych operacyj, które tu dokonują się jak w klinikach i z bardzo szczęśliwymi wynikami. Ordynacya leków jest oszczędna i tania. Kancelaryę prowadzi siostra zakonna bardzo dobrze i z wielką znajomością rzeczy. Zaległości kosztów leczenia w obecnej chwili wynoszą 7.281 K Od samopłacących w roku ubiegłym otrzymano 3.193 K. Gospodarstwo jest bardzo oszczędne. Żywienie dobre i należycie przyrządzone, kosztuje dziennie na jednego chorego do 39 hal. Kuchnia okazała się zbyt mała, nie przewidywano bowiem, że tak prędko szpital się rozrośnie. Potrzeba będzie ją powiększyć. Wiktuały w średnim gatunku, lecz pomieszczenie szpiżarni w samej kuchni nie jest dobrem i potrzeba będzie pomyśleć o innem. Gospodarstwo domowe składa się tylko z ogrodu warzywnego i z 2 krów, trzoda bowiem chlewna w roku przeszłym wskutek epizocyi została wybita, a szpital otrzymał wynagrodzenie w kwocie 527 K; z tego kapitaliku kupił dwie krowy za 300 K, które dają dziennie po 12 kwart mleka. Komitet szpitalny ma zamiar prosić o pozwolenie kupienia jednego konia i wózka. Jest to rzecz bardzo potrzebna, bo szpital jest oddalony od miasta, komunikacya więc bardzo utrudniona zwłaszcza w roztopy jesienne i wiosenne. Koszt utrzymania nie będzie wielki, bo po ustąpieniu kawałka gruntu miejskiego, przylegającego do szpitala siano i owies zebrane w tem miejscu wystarczą na wyżywienie konia i nie będzie potrzeby płacić za fiakry księżom odwiedzającym chorych, odpadnie też koszt wywożenia zmarłych, a zakonnice będą mogły dostać się do kościoła, nie tracąc tyle czasu ile obecnie.

Na Radzie dnia 9. maja przyjęto do wiadomości.

Jasło. — Budynek szpitala jasielskiego składa się z dwóch części starej i nowej, zbudowanej przed kilkunastu laty. W tej ostatniej są cztery wielkie i odpowiednio wysokie sale, które właściwie są szpitalem i mogą wygodnie pomieścić 60 chorych. Sale te, po dwie jedna nad drugą, stanowią skrzydła budynku, środkowa zaś część, stara, składa się z małych pokoików, ponurych i ciemnych, z niedogodnym rozkładem. W tej ostatniej mieści się kancelarya lekarska, służąca zarazem za salę operacyjną, kancelarya zarządu, magazyny, kuchnia ze spiżarnią, trupiarnia, ustępowe miejsca, pralnia, skład rupieci i pokój dla zakaźnych. Na piętrze zaś są pomieszczone Siostry zakonne, kaplica i pokoje dla dotkniętych chorobami wenerycznemi kobiet. Osobnego pomieszczenia dla zakaźnych niema, a ustępowe miejsca są tak wadliwie urządzone, że psują powietrze w całej środkowej części zakładu. Łazienek szpital niema, a wanny przynoszą się na sale chorych, co jest bardzo uciążliwe zwłaszcza przy małej ilości służby (5). Z czoła i z tyłu zakładu znajdują się przestrzenie przeznaczone na spacery dla chorych. Ponieważ wysokie kasztany z frontu budynku zabierały światło słoneczne salom chorych i sali operacyjnej, poleciłem je wyciąć, zostawiając jeden rząd przy samej ulicy. Czystość i porządek w zakładzie, jak wszędzie u Sióstr miłosierdzia nie pozostawia nic do zarzucenia. Gospodarstwo ograniczone jest na zbiór małej ilości ziemniaków w ogrodzie i utrzymanie kilku sztuk trzody chlewnej, żywienie chorych kosztuje różnie, według miesięcy od 38—45 hal. Chorzy z wiktu są zadowoleni. Dyrektor jest doskonałym gospodarzem i bardzo dbałym, aby żadna z rubryk budżetu nie była przekroczona i żeby nie robiono żadnego wydatku bez koniecznej potrzeby. Kilkakrotne przykrości, których doznał dyrektor od urzędników kasy gminnej, w której są złożone fundusze szpitala i występowanie w roli, która im nie przysługuje według instrukcyi, jest powodem że przewodniczący komitetu szpitalnego, po porozumieniu z marszałkiem powiatowym, ma zamiar prosić zezwolenia Wysokiego Wydziału krajowego na przeniesienie funduszów szpitala do kasy powiatowej. Sądzę, że dla uniknięcia przykrych zajść, które się mogą powtórzyć, byłoby wskazanem przychylić się do tej prośby. Kancelaryjne czynności odbywają się prawidłowo i bardzo energicznie. Zaległości z dawnych lat niema zupełnie, z wyjątkiem dwóch pozycyj Józefa Siennickiego na 31 K, Jana Jojka na 14 K 88 h., które zostały odesłane do Wydziału krajowego do decyzyi. Ponieważ kasa chorych w Krośnie nie tylko nie chciała płacić za swoich chorych członków, ale już od lat kilku nie odpowiadała na wezwania szpitala, Dyrektor szpitala zaskarżył ją do sądu i ten ostatni przyznał pretensyę szpitala za słuszną i pozwolił na zajęcie mobiliarne kasy krośnieńskiej. Pomimo energicznego oporu starosty temu zarządzeniu sądowemu, grabież została dokonaną. Kasa krośnieńska, aby uniknąć skandalu publicznej sprzedaży jej mebli, zapłaciła dłużne 300 zł., procenta i koszta sądowe. Jest to bardzo pouczający przykład dla innych szpitali, które nie mogą ściągnąć należytości od kas chorych, jak mają postępować w takich razach. W roku ubiegłym leczono w szpitalu 777 chorych w ciągu 16.550 dni. Przeciętnie chorzy przebywali w szpitalu 21·3 dni, śmiertelność wynosiła 6·5. Średnia ilość chorych leczonych dziennie na 100 etatowych łóżkach wynosiła zaledwie 45 osób. Otwarcie dwóch szpitali prowincyonalnych w Gorlicach i Krośnie wpłynęło bardzo ujemnie na ilość leczonych chorych, a zarazem i na dochody szpitalne, które spadły bardzo nisko, tak że prawdopodobnie przyjdzie się tu podwyższyć taksę dzienną leczenia. W roku ubiegłym z chorób zakaźnych leczono na tyfus 3, na choroby weneryczne 80, porodów odbyło się 16, chirurgicznych operacyj większych i mniejszych dokonano 166. W dniu inspekcyi chorych było 45, pomiędzy nimi nie znalazłem ani jednego, któryby nie kwalifikował się do pielęgnowania szpitalnego. Stosunki osobiste wszystkich pracujących w szpitalu są jak najlepsze.

Na Radzie dnia 26. września 1902 uchwalono: Zawezwać komitet, by przedstawił wnioski zmierzające do poprawienia wadliwych wychodków i ściślejszego odseparowania chorych na choroby zakaźne.

Kołomyja. — P. Burmistrz miasta Kołomyi zakomunikował mi, że już obecnie posiada wykaz dóbr miejskich, nieobdłużonych, z którym w tych dniach pojedzie do Lwowa, aby otrzymać promesę na pożyczkę przeznaczoną na budowę nowego szpitala. Po otrzymaniu tej promesy natychmiast przedstawi Wydziałowi krajowemu plan i kosztorys nowego szpitala, z prośbą o poparcie u Wysokiego Sejmu, aby drugą połowę kosztów budowy przyjął na fundusz krajowy, był to bowiem warunek, który Wydział krajowy postawił miastu. Nadzieja, że wkrótce przyjdzie do budowy nowego szpitala, jest przyczyną, że nic się nie robi w starym, oprócz dorocznego bielenia. Ze względu, że jak w mieście Kołomyi, tak i w okolicy, choroby oczne prawie nagminnie z braku lekarza fachowego od wielu lat panują, i coraz więcej się szerzą, bardzo szczęśliwem było mianowanie sekundaryuszem szpitala Dra Łuniewskiego, który wykształcił się w tej gałęzi wiedzy lekarskiej w ciągu pięciu lat pod okiem znakomitego profesora i może obecnie przyjść z pomocą ubogim ludziom, którzy do tego czasu nie mieli do kogo się udać. Kancelaryjne czynności są prowadzone dobrze. W dniu inspekcyi zaległości kosztów leczenia wynosiły 5.763 koron, w liczbie tej jednak znajdują się akta, przygotowane do drugiego kwartalnego rachunku, które razem wynoszą 1.300 koron. Najwięcej trudności do ściągnięcia należytości przedstawiają takie, w których strona jest skazana wyrokiem sądu na ponoszenie kosztów, bo starostwa nie chcą zajmować się ściąganiem ich, a gminy nie są w stanie tego zrobić. Szpital utrzymuje krowę, dwa konie, dwa wieprzki, kilkanaście sztuk drobiu i ogród warzywny. W roku 1901 wydatki na to gospodarstwo były następujące:

Dochód z ogrodu .	141 K 42 h	wydatek	53 K 90 h
Trzody . . .	360 „ 40 „	„	268 „ 19 „
krowy . . .	140 „ 88 „	„	56 „ 93 „
drobiu i jaj .	95 „ 84 „	„	22 „ 20 „
ogółem .	738 K 54 h	wydatek	401 K 22 h

Cała nadwyżka idzie na utrzymanie koni i wózka. Wiktuały w spiżani średniej dobroci. Wikt chorych, według słów prymaryusza i samych chorych, dobry i dobrze przyrządzony, koszt jego 36 hal. dziennie na osobę Bielizny szpital posiada ilość dostateczną. W roku ubiegłym leczono 1.022 chorych w ciągu 26.684 dni. Przeciętny pobyt w szpitalu wynosił 26·1 z powodu bardzo wielkiej ilości dotkniętych chorobami wenerycznemi, których leczenie wymaga najczęściej około sześciu tygodni. Tych ostatnich w szpitalu leczono 405, na tyfus chorowało 6, na błonicę 1, na tuberkuły 12, na choroby oczne 28, porodów było 6, chirurgicznych operacyj dokonano 120. Ilość narzędzi lekarskich dostateczna. Ordynacya leków oszczędna. W dniu inspekcyi znalazłem 69 chorych (37 mężczyzn i 42 kobiet) w tej liczbie dotkniętych chorobą weneryczną zwyż 80% t. j. 27 mężczyzn i 29 kobiet. Zakażeni przychodzą najczęściej z Żukowa, powiatu horodeńskiego, z Żabia, z Hryniawy pow. Kosowskiego, z Kluczowa wielkiego i Kluczowa małego, a także z Peczeniżyna i Kniażdworu pow. Peczeniżyńskiego. Szczególnie ciężkie, trzeciorzędne wypadki przychodzą z Żabia, Żukowa i z Kluczowa wielkiego i małego. Szpital ten jest dobrze zagospodarowany, bo posiada żelazny kapitał w kwocie 4 523 kor. a oprócz tego w dniu lustracyi w kasie szpitalnej było 2.779 K 45 h. Na radzie d. 13. maja 1902 przyjęto do wiadomości.

Krosno. — Szpital powszechny w Krośnie jest zbudowany na 30 łóżek; przeciętna zaś liczba chorych leczonych tu w roku bieżącym wynosiła 29. Ponieważ dzienna taksa leczenia, ustanowiona dla tego szpitala wynosi 1 20 K za dorosłych a 60 h dla dzieci, dzienny dochód nie przekraczał kwoty 34·80 K. Ze względu jednak, że ściąganie kosztów leczenia postępuje powoli i zawsze są dość znaczne zaległości, niezawisłe od kancelaryi szpitalnej, dochód dzienny, który ma pokryć wszystkie potrzeby

Zakładu nie przenosi 30 koron. Cyfra ta nie jest dostateczną, jak to już przewidywał Wydział krajowy wtedy, gdy się opierał budowie szpitali powszechnych o małej ilości łóżek, administracya ich bowiem jest tak kosztowną jak i większych szpitali i taksa ich musi być znacznie wyższa jak w innych zakładach. Wspólnie z zastępcą chorego Dyrektora ułożyłem budżet szpitala tego na rok przyszły i pomimo wszelkich starań, aby być jaknajoszczędniejszymi okazało się, iż obecna taksa daleko nie pokrywa niezbędnych potrzeb szpitala i że dla prawidłowego prowadzenia gospodarstwa potrzebną jest taksa najmniej 1·50 K dziennie, gdyż dla pokrycia koniecznych potrzeb brakuje 3.240 K. Bez tego dodatku szpital istnieć nie może. Już obecnie jest zadłużony na wszystkie strony; lekarze i posługa nie otrzymali płacy swojej za dwa miesiące ostatnie, a dostawcy artykułów żywności swej należytości. Szpital krośnieński zastałem w chwili napraw spowodowanych żądaniami tutejszego Starostwa; gruz i pył napełniał wszystkie sale i kurytarze, nie można więc było wprowadzić jakiegokolwiek porządku, a chorzy byli zepchani do kilku sal. Naprawy żądane zostały już wszystkie dokonane i za dni kilka szpital będzie doprowadzony do porządku; szkoda tylko, że niektóre przekształcenia zrobione na żądanie Starostwa zniszczyły podłogę i lakierowanie ścian, bo odnowa tego będzie kosztowna. Niektóre z tych przekształceń kosztowały drogo, a są bezużyteczne, piece bowiem kamyczkowe mogły jeszcze przestać lat kilka i być powoli zastąpione kaflowemi przy każdorocznej restauracyi budynków; ośmnaście zaś wentylatorów, które zrobiono w ścianie licowej, kosztują drogo, a są zupełnie bezużyteczne, bo to czego się osiągnęło urządzeniem tych wentylatorów, można było łatwiej uzyskać przez otwarcie górnej kwatery okien. Poleciłem zastępcy Dyrektora, aby zażądał od Starostwa komisyjnego sprawdzenia, iż wszystkie żądania jego zostały spełnione, aby można było przedstawić ten dokument c. k. Namiestnictwu i spowodować wysłanie uchwały sejmowej o nadanie szpitalowi temu charakteru publiczności i powszechności do sankcyi cesarskiej. Przy inspekcyi zauważyłem następujące braki i potrzeby szpitala:

1. Nie ma jeszcze niektórych narzędzi chirurgicznych, koniecznie potrzebnych do różnych operacyj. 2. Potrzeba będzie przed zimą wszystkie okna pokitować, bo czy to wskutek użycia złego kitu, czy też wskutek panujących bardzo silnych wiatrów kit opadł i szyby w oknach źle się trzymają. 3. Potrzeba będzie opatrzyć i naprawić kocioł do gotowania bielizny, bo według słów przełożonej Sióstr zakonnych, jest on uszkodzony przy wmurowywaniu i ciecze; potrzeba też będzie dodać na zewnątrz wodomierz, aby można było widzieć, ile wody zawiera kocioł. W pralni też musi być naprawiona płóczkarnia, bo jest tak głęboka, iż płukanie bielizny może odbywać się tylko w bardzo męczącej postawie. 4. Spiżarnię potrzeba będzie przenieść do innej ubikacyi, obecna bowiem wskutek ochładzania się w niej pary, przenikającej z kuchni, jest tak wilgotna, że niepodobna w niej przechowywać wiktuałów, zwłaszcza mąki. 5. Potrzeba sprawić pantofle dla chorych, gdyż sprawione w roku ubiegłym są zniszczone zupełnie. 6. Szpital potrzebuje konia i wózka, jest bowiem tak oddalony od miasta, że niepodobna wymagać od funkcyonaryuszów, aby chodzili do szpitala pieszo, zwłaszcza w czasie roztopów wiosennych i jesiennych i zawiei zimowych. Naprawa ścian i podłóg popsutych przy robieniu pieców i wentylatorów będzie się odbywać powoli w ciągu roku w miarę możności. Gospodarstwem szpitalnem kierują siostry zakonne „Służebnice Serca Jezusowego“ tak zwane Pelczarki. Jest ich cztery pierwszego choru i trzy drugiego, te ostatnie pełnią obowiązki posługaczek z płacą 12 koron miesięcznie. Oprócz tego jest jeden dozorca obznajomiony z posługą przy chorych, zwłaszcza chirurgicznych; pobiera 24 K miesięcznie; nareszcie jeden stróż, który utrzymuje porządek około domu, rąbie drzewo i roznosi go do sal chorych. Poleciłem zastępcy Dyrektora zbadać dokładnie, czy wszystko, co było żądanem przez Wydział krajowy pod względem wewnętrznego urządzenia szpitala, zostało dokonanem i przysłać wykaz, czego jeszcze należy żądać od powiatu i gminy; widziałem bowiem, że niektóre żądania dotychczas nie są spełnione, naprzykład

nie ma daszków nad drzwiami wchodowemi, aby uchronić kurytarz od wody deszczowej, która tam przecieka i od śniegu. Dachówki zostały umocowane polepą i obecnie dach nigdzie nie przecieka. Wikt chorych dobry i dostateczny; kosztuje od 35—45 h. dziennie według miesięcy. Bielizny ilość dostateczna na 30 chorych. Szpital utrzymuje parę sztuk trzody chlewnej i uprawia półmorgowy ogród. Chorych zastałem 22. Od dnia przybycia zastępcy chorego Dyrektora dokonano 15 operacyj chirurgicznych większych i mniejszych. Przeciętnie w ciągu miesiąca jest 950 dni leczenia. Ambulantów leczy się około 10 dziennie.

Na Radzie 26. września przyjęto do wiadomości.

Lubaczów. — Po wybudowaniu szpitała w Lubaczowie, Wydział powiatowy ze względu na poniesione koszta utrzymania chorych, które były dość znaczne, uprosił Wydział krajowy, aby szpital został przyjęty na etat krajowy, chociaż wiele rzeczy, które powinny były być zrobione, nie były jeszcze dokonane, obiecując wszystkie braki usunąć w krótkim czasie. — Wydział krajowy za zgodą Wysokiego Sejmu przychylił się do tej prośby, żądając jednak, aby Wydział powiatowy jak najprędzej przeprowadził kanalizacyę, obrukowanie szpitala, rozprowadzenia wody po budynku, urządził salę operacyjną, zbudował szopy gospodarskie, urządził dom przedpogrzebowy i zakupił dezynfektor, który być winien w każdym szpitalu. — Cieszanowski Wydział powiatowy 12 lipca 1897 r. L. 1.577 doniósł Wydziałowi krajowemu że w miarę funduszów starać się będzie: 1. Obrukować budynek szpitalny, 2. urządzić kanalik odpływowy na wody gospodarcze z wyłączeniem jednak płynnych części latryn, tudzież urządzić zlew w kuchni; 3. urządzić w zwykły sposób niebrukowany dojazd do truparni i uzupełnić urzędzenie tejże; 4 zakupić potrzebną ilość stor do okien; 5. postarać sie o stół operacyjny i 6 zakupić dwie szafki na bieliznę. — Reszty zaś a mianowicie wybudowania stajenki, urządzenia składu na słomę, zakupno konia i wózka, zakupno desynfektora i przeprowadzenie rury wodociągowej od rezerwowaru wody do dalszych części szpitala, Wydział powiatowy oświadczył, że dla braku funduszów wykonać nie może, zwłaszcza że postulaty tego rodzaju nie są wcale zawarte w dotyczących przepisach i urządzeniu szpitali prowincyonalnych. Odpowiadając na tę relacyę, Wydział krajowy (1897 r. 23. lipca l. 45.293) wezwał Wydział powiatowy, aby oprócz tych robót, które wymienił w sprawozdaniu swojem, urządził bezwarunkowo rozprowadzenie wody z rezerwoaru do dalszych części budynku szpitalnego, celem zmniejszenia ilości służby potrzebnej do roznoszenia wody po budynku, zarazem stanowczo polecił postawić szopę na świeżą słomę, której szpital potrzebuje w znacznej ilości. Wreszcie Wydział krajowy oznajmił, iż kanał odpływowy mający być urządzony do odprowadzania wód gospodarczych, powinien także odprowadzać płynne odchody latryn, kanał bowiem jest integralną częścią budynku i powinien być wykonany przed oddaniem budynku do użytku. — Niestety obietnice Wydziału powiatowego i polecenia Wydziału krajowego tylko w bardzo małej części zostały wykonane. Z wyjątkiem wadliwie zrobionego obrukowania budynku, bez rowków odprowadzających wodę z rynien, zbudowania szop i niedostatecznego urządzenia domu przedpogrzebowego, wszystkie polecenia i własne obietnice nie zostały dokonane. — Kanału dotychczas niema, woda nie jest rozprowadzoną po budynku, niema desynfektora, niema stołu operacyjnego i operacye muszą być dokonywane na zwykłem stole z wielką niewygodą jak lekarza tak i operowanego. Wydział powiatowy obiecuje dopełnić braki, a rok za rokiem ubiega i nic się nie robi, tymczasem wskutek braku odpływu zużytych wód budynek zawilgaca się, psuje, a zakład położony wśród sosnowego lasku traci czystość powietrza. Upraszam o zmuszenie powiatu do spełnienia zobowiązań, bez których szpital należycie funkcyonować nie może. Chorych w szpitalu zastalem 45. W salach, w magazynach i składach czystość i pożądek należyty. Bielizny jest na cztery zmiany na etatową ilość łóżek. Posługi oprócz pięciu Sióstr Józe-

fitek jest 7, żelaznych łóżek 56. Wikt chorych dobry i dostateczny. — W roku ubiegłym leczono 917 chorych; w tej liczbie 44 na choroby weneryczne, 9 na tyfus, 5 na szkarlatynę a 2 na błonicę. Na suchoty płucne chorowało 26, z nich umarło 8. Operacyi chirurgicznych mniejszych i większych dokonano 110; leczono na oczy 106. Wydatki na leki i sanitarne potrzeby są umiarkowane. Okolice miejscowe bagniste dostarczają szpitalowi bardzo wiele chorych na zimnicę; w roku ubiegłym było leczonych tych ostatnich 28. Instrumentów chirurgicznych ilość dostateczna i dobrze utrzymana. Stosunki osobiste w szpitalu są dobre.

Na Radzie dnia 26. września 1902 uchwalono: Wezwać Wydział powiatowy do wykonania uzupełniających budowli i urządzeń, do których się zobowiązał i wstawienia potrzebnej na ten cel kwoty do budżetu.

Podhajce. — Dobra opinia, którą obecny Dyrektor wyrobił szpitalowi szczęśliwem leczeniem, ludzkiem obejściem się i starannem pielęgnowaniem chorych, jest przyczyną nieustannego przepełnienia zakładu, który będąc zbudowanym na 85 łóżek według przecięcia rocznego, mieści chorych 111, bywają zaś dnie, kiedy liczba leczonych w szpitalu dochodzi do 150 i wyżej. W dniu lustracyi szpitala znalezłem 129 chorych, a między nimi nie było ani jednego, którego należałoby wydalić, jako nienadającego się do pielęgnowania szpitalnego. Przeciętny pobyt chorego wynosi 21·4 dni. Śmiertelność jest bardzo nie wysoka, wynosiła bowiem w ubiegłym roku 4.6%. Z chorób leczonych w szpitalu zaznaszam, iż na tuberkuły leczono 112, na choroby weneryczne 169, na tyfus 15, na choroby oczne 198, porodów w szpitalu odbyło się 27 siłami natury i 8 przy pomocy lekarskiej. Chirurgicznych operacyi większych i mniejszych dokonano 204. Największa ilość leczonych była dotknięta chorobami przyrządu oddechowego (242) następnie organów trawienia (212) i chorobami skóry (210) W roku ubiegłym doniosłem, że taksa 110 h na dzień i chorego jest w tym szpitalu niedostateczną i z tego powodu niepodobna usunąć tych braków, które się przedstawiają. — Szpital z powodu budowy pawilonu zaciągnął znaczne długi, na spłatę których musi z budżetu swego wydzielić 3.723 K rocznie, czyli prawie 10 h na dzień i chorego Zostaje więc na wszystkie inne wydatki zaledwie jedna korona. Ponieważ szpital jest stary, źle zbudowany z samego początku, jest tu ciągle mnóstwo naglących napraw, pochłaniających bardzo znaczną część dochodów. Stąd to pochodzi, że szpital ma bielizny zaledwie na dwie zmiany, że niema za co naprawić rujnującej się studni, miejsc ustępowych, sufitu nad pralnią, parkanu otaczającego terytoryum szpitalne, niema na sprawienie choć skromnego urządzenia w kancelaryi lekarskiej, naprawy pieców kamyczkowych i t. d. Dlatego też w magazynie bielizny nic nie znalezłem, cała bowiem ilość, którą szpital posiada, była na chorych lub w praniu; można więc przedstawić sobie, jak się niszczy bielizna od tego nieustannego prania. Wikt chorych był dobrze i smacznie przyrządzony; wiktuały średniej dobroci, lepszych wymagać zakład nie może, będąc nieustannym dłużnikiem dostawców. Gospodarstwo szpitalne składa się z dwóch krów i sześciu wieprzków. Dochód brutto z tego gospodarstwa wynosi około 580 K. Siostrze przełożonej wskazałem, jak ma być na przyszłość prowadzony rachunek w tym dziale gospodarstwa szpitalnego. Książki kancelaryjne w porządku; zaległości kosztów leczenia w dniu inspekcyi wynosiły 10 071 K. Szpital od samopłacących rocznie ma dochodu 3.170 K; z funduszu zaś krajowego około 44 tysięcy K. Stosunki osobiste pomiędzy pracującymi w szpitalu są zupełnie dobre. Komitet szpitalny będzie prosić Wydział krajowy o udzielenie pewnej remuneracyi praktykantowi szpitalnemu Dr. Salpeterowi, za pomoc w pielęgnowaniu chorych prawie w ciągu dwóch lat, a pomoc ta rzeczywiście przy takiem przepełnieniu szpitala jest potrzebną. Aptekarzowi przedstawiającemu rachunki apteczne szpitala bardzo nieakuratnie, zakomunikowałem, że nie otrzyma zapłaty, dopóki nie przedstawi rachunków kwartalnych;

zaliczek zaś dawać nie pozwoliłem, bo prawdopodobnie te ostatnie były najważniejszym powodem tych spóźnień.

Na radzie d. 6. maja przyjęto do wiadomości. Sprawa podwyższenia taksy będzie rozważoną po zbadaniu zamknięcia rachunkowego.

Przemyślany. — Po przyjeździe do Przemyślan natychmiast wspólnie z Komitetem szpitalnym opatrzyłem dom, należący do funduszu szpitalnego, gdzie się mieści obecnie starostwo, dla przekonania się, czy wymagania tego ostatniego, aby szpital, jako właściciel domu, dokonał dość kosztownych zmian, są słuszne i rzeczywiście wskazane. Wspólnie z Komitetem obeszliśmy wszystkie wskazane ubikacye i przekonaliśmy się, że obecny stan budynku bardzo mało się różni od tego stanu, w jakim znajdował się przed półtora rokiem (1. stycznia 1901), gdy rząd wynajmował budynek ten na pomieszczenie starostwa. Badania budowniczego, który zerwał podłogę dla przekonania się o stanie belek, wykazały, że belki te są zdrowe, tylko nieco cieńsze, jak być powinny i za daleko od siebie ułożone, wskutek czego zgięły się trochę pod ciężarem podłogi i mebli na niej stojących. Z tego więc względu uznaliśmy, że można będzie zrobić niektóre naprawy, a mianowicie pod gabinetem starosty zaciągnąć trawers żelazny, który według kosztorysu budowniczego kosztować będzie 90 K.; w miejscu ustępowem na parterze naprawić sufit, w przedpokoju zerwać podłogę starą i położyć nową, naprawić lub na nowo postawić 3 piece kamyczkowe i pomalować ściany w parterze i na piątrze, o które prosi starosta. Wszystko to może być dokonane we własnym zarządzie kosztem około 800 K. Co do żądania ściągnięcia murów ankrami, które miało kosztować 1235 K., jest to rzecz zupełnie niepotrzebna. Rysy w ścianach budynku istnieją już od wielu lat, jak to widać z ich starości i utworzyły się wskutek nierównomiernego osiadania fundamentów. Nie grożą one niebezpieczenstwem budynkowi lub żyjącym w nim ludziom i mogą stać jeszcze wiele lat bez żadnej naprawy, owszem sądzę, że roboty ankrowania mogłyby wstrząsnąć ścianami i wywołać powiększenie tych rysów. Przy tegorocznych robotach konserwacyjnych można będzie przekonać się przez zatarcie wapnem, czy te rysy odnowią się. Ze względu, że tak wielki wydatek na restauracyą domu nie był przewidzianym w budżecie, potrzeba będzie udzielić szpitalowi zaliczki, zwrotnej małemi ratami w ciągu kilku lat.

Drugą sprawą bardzo ważną dla szpitala, a mianowicie dostarczaniem zakładowi dobrej wody do picia w ilości obfitszej aniżeli może dostarczyć obecna studnia, zająłem się z członkami komitetu bardzo starannie i postanowiliśmy wykopać jeszcze jedną studnię w pewnem oddaleniu od obecnie istniejącej, gdyż było wszelkie prawdopodobieństwo, że tam znajdzie się dobra woda do picia i prania na tej samej głębinie jak woda w studni sąsiedniej realności, zasilająca wodą całe miasto, a mianowicie w 14—16 metrach. Studnia szpitalna daje wodę czystą, niezłą do picia, woda ta jednak tworzy obfity osad przy gotowaniu i przy praniu, oraz ilość jej nie jest dostateczną na potrzeby szpitalne. Na wykopanie studni Wydział krajowy przed kilku laty wstawił do budżetu kwotę: 1.000 zł., która została złożoną w miejscowej kasie oszczędności i obecnie wynosi około 1100 zł., które spodziewam się, że wystarczą na wykonanie tych robót. Kopanie będzie dokonane przez miejscowego studniarza i prawdopodobnie będzie kosztować około 350 zł., reszta zaś będzie zużytą na kupno dobrej pompy ssąco tłoczącej. Trzecią sprawą była prośba Izraelitów miejskich, aby żydom leczącym się w szpitalu pozwolono mieć wikt koszerny, a w tym celu udzielić kahałowi z sum szpitalnych tyle, ile kosztuje mięso dla nich przeznaczone. Żądaniu temu odmówiłem ze względu na nieporządek, któryby mógł wyniknąć z tego powodu, jednak zgodziłem się na to, że jeżeli kahał będzie dostarczać wiktu koszernego izraelitom, leczonym w zakładzie, (a których liczba jest bardzo ograniczona, bo nie przenosi 4 lub 5 w przecięciu), to wikt ten może być przynoszony do kuchni szpi-

talnej a Siostry zakonne rozdadzą go chorym w salach. Noszenia zaś do sal i stykania się z leczonymi zabroniłem dla uniknięcia nieporządków i nadużyć, które dziać się mogą, jak to wykazało doświadczenie.

Gospodarstwo szpitalne prowadzone jest wzorowo. Szpital posiada pięć sztuk trzody chlewnej, dwa konie i trzy krowy, które dają 1100 litrów mleka na miesiąc, tak że szpital nie tylko nie kupuje mleka ale i masła. Ogrody otaczające szpital dobrze uprawione, dostarczają ziemniaków, sałaty i innych jarzyn, koniczyny dla koni itd. Dochody byłyby znaczne, gdyby nie pochłaniało ich utrzymanie koni. W każdym razie gospodarstwo w końcu roku przedstawia około 50 K dochodu, a koszt żywienia chorego wynosi od 33—39 halerzy na dzień. Wikt jest dobry i dostateczny, jak poświadczyli lekarze i chorzy. Chleb pieką zakonnice we własnym zarządzie. Poleciłem zaprowadzenie w kuchni książki, w której jeden z lekarzy codziennie powinien zaznaczyć dobroć wiktu lub napisać swoje uwagi. W całym szpitalu znalazłem czystość i porządek wzorowy; w magazynach bielizna w ilości dostatecznej, nawet przy większej ilości łóżek. wystarcza na trzy zmiany.

W roku ubiegłym leczono przeciętnie po 73 chorych na 44 etatowych łóżkach. W dniu inspekcyi było 91 chorych, w których liczbie operowanych było 27, a 25 chorych na oczy. Chorych nie kwalifikujących się do leczenia szpitalnego nie znalazłem. Rezultaty leczenia są znakomite, śmiertelność bowiem wynosi 3.3%, a przeciętny pobyt chorych w zakładzie 17·1 dni, jest to więc po Sokalu drugi szpital, gdzie średni pobyt chorych tak niski. Dyrektor szpitala zyskał sobie sławę bardzo dobrego i sumiennego lekarza, zwłaszcza wśród ludności włościańskiej, która chętnie garnie się do szpitala. Roboty tu jednak jest tak wiele, że potrzeba będzie dać stałego pomocnika, o co będzie prosić Komitet szpitalny. Operacyi w szpitalu odbywa się bardzo wiele i z szczęśliwym wynikiem. Chorych wenerycznych leczono tu w roku ubiegłym zaledwie 39. Kancelaryę prowadzi zakonnica dobrze; zaległości kosztów leczenia w dniu inspekcyi wynosiły 2.988 K. Siostry zakonne wprowadzają zamiast zwykłych dozorczyń młode zakonnice, które pełnią niższą służbę. Ruch chorych w tym szpitaliku od początku istnienia jego był następujący:

Rok	Pozostało z r. poprzedniego	Przyjęto	Leczono w ogóle	Ilość operowanych	Wydalono			Zmarło	Pozostało w leczeniu	Średni czas leczenia	Procent śmiertelu.	Ilość dni leczenia
					Wyleczonych	Z polepszeniem	Nieuleczonych					
1897 od 20/XI	—	20	20	3	7	3	—	—	10	14	—	261
1898	10	783	793	120	495	248	24	26	50	16	3	13.199
1899	50	1.167	1.217	265	719	347	52	39	60	16	3·1	20.425
1900	60	1.408	1.468	304	833	478	58	41	58	15	3·5	22.500
1901	58	1.506	1.564	310	964	387	76	52	—	17	3	26.779
Ogółem		4.184	5.062	1.002	3.018	1.463	210	158	—	15·7	—	83.162

Na Radzie 7. czerwca przyjęto do wiadomości.

Przemyśl. — Plac obrany pod budowę nowego szpitala w Przemyślu przez komisyę sanitarną, złożoną z przedstawicieli rządu i władz autonom. w dniu 21. października 1901 r. jest oddalony od środka miasta, to jest od mostu na Sanie, o półtora kilometra, ze wszystkich stron otwarty i niezabudowany. Od strony północnej graniczy z ulicą Aleksandra Dworskiego, od strony wschodniej z gruntami ks. Lubomirskiego, leżącymi na terytoryum gminy Bakończyc; od południa i zachodu z kilkunastu morgami niezabudowanymi, należącymi do p. Jankiewiczowej. Sąsiedztwo z gminą Bakończyc daje gwarancyę, że grunta leżące na wschodniej stronie placu obranego nie zostaną zabudowane w bliskiej przyszłości. Na granicy za-

chodniej i południowej zaprojektowano drogę 10 metrów szeroką, wskutek czego odległość budynków szpitalnych od budynków prywatnych z tej strony nie będzie nigdy poniżej 25—30 metr. Najbliższe większe kompleksy domów i kominy fabryczne są odległe od obranego gruntu około 500 m. Grunt wybrany jest zupełnie suchy i przepuszczający. Od 15—25 ctm. jest czarnoziem, potem dwa metry il czarny, przepuszczający i spoczywający na warstwie żółtej gliny jednometrowej grubości; pod nią zaś znajduje się gruby piasek i drobny żwir. Piasek ten dochodzi do kilkumetrowej grubości i w miarę pogłębienia zawiera żwir coraz grubszy. Stosunkowo dość wysoki stan wody zaskórnej potrzeba będzie obniżyć do należytej głębokości przez założenie systemu drenów i studni, która do chwili przeprowadzenia kanału w ulicy Aleksandra Dworkiego, funkcyonować będzie jako zbiornik, przyjmujący wodę z rur drenowych. Plan drenowania został ułożony przez inżyniera naszego p. Blautha. Grunt nachyla się w kierunku południowo-zachodnim; pochylenie to wynosi około 0·3%. Grunt obrany mierzy 6250 sążni kwadratowych czyli 22.481 m kw., z tego odpada na drogę 2000 sążni, pozostaje przeto 5 700 s. kw. czyli 20.481 m. kw. Ponieważ szpital ma być zbudowany na 200 łóżek, na każde łóżko przypadnie 120 m. kw., co odpowiada zupełnie najdalej idącym wymogom hygieny. Plac wybrany ma oprócz tego następujące bardzo ważne zalety, a mianowicie: jest zasłonięty od ostrych wiatrów, a położenie jego wedle stron świata dozwala na takie usytuowanie budynków szpitalnych, które pozwolą promieniom słonecznym dochodzić do wszystkich sal i zakątków, co jest tak pożądanem w każdym budynku, dbającym o najkorzystniejsze warunki hygieniczne. Jest wszakże i jedna dość poważna wada, a mianowicie sąsiadująca z tym gruntem karczma, należąca do miasta. Jak długo nie będzie zbudowany wodociąg w Przemyślu, wodę do szpitala będą dostarczać studnie wykopane na placu. Odprowadzanie wód opadowych i wody zużytej będzie się uskuteczniać za pomocą rur betonowych, ułożonych w miejscu najwyższem 1·2 m. pod terenem i rowu otwartego istniejącego na granicy wschodniej. Stałe ekskrementa będą wywożone.

Wybrany grunt składa się z dwóch części. Jedna należy do Pani Jankiewiczowej, druga zaś frontowa, przylegająca do ulicy Al. Dworskiego do miasta. Pierwszy, właścicielka zgodziła się odsprzedać po 4 zł. za sążeń kwadratowy, drugi zaś miejski, rada miejska uchwaliła odstąpić za 10 zł. za sążeń kwadr.. Grunt więc cały będzie kosztować 62.276 koron. Jakkolwiek obecny budynek szpitalny, wraz z gruntem doń należącym, został oceniony przez znawców na 81 000 K., jednak w drodze ugody lub licytacyi można spodziewać się otrzymać zań około 100.000 koron. Słyszałem, iż miasto potrzebuje tego gruntu i chętnie go nabędzie. Plany przyszłego budynku są już gotowe i będą przysłane natychmiast, skoro zarząd szpitala otrzyma od profesora Bujwida wynik bakteryologicznego badania wody, znajdującej się na gruncie, mającym być zakupionym.

W szpitalu przemyskim znalazłem przepełnienie chorymi takie, jakiego dotychczas nie było, bo na 175 etatowych łóżkach znajdowało się 260 chorych, a przed kilku dniami było nawet 266 chorych, toteż niema miejsca nawet na ziemi dla położenia siennika, a między chorymi nie znalazłem ani jednego, któryby nie kwalifikował się do szpitalnego leczenia. W obawie, aby nie wywołało fatalnych następstw takie przepełnienie, musiałem polecić Dyrektorowi, aby ograniczył liczbę przyjmowanych do 250. Szpital ten, jak we wszystkich miejscach, gdzie znajdują się żołnierze w znacznej ilości, leczy bardzo wielką ilość chorych wenerycznych, samych dziewcząt w dniu inspekcyi było 58. Zaprowadzony w szpitalu oddział oczny i ambulatoryum oczne oddają wielkie usługi miastu i okolicy. W roku ubiegłym leczono na oczy 423 osób, którzy byli opatrywani 10.623 razy. Oddział ten prowadzi sekundaryusz dr. Ciechański. Chirurgicznych przypadków jest tu także bardzo wiele: w roku ubiegłym operowano 464 osób, w tej liczbie samych laparatomij i herniotomij było 20; w tym roku dokonano 34 większych operacyi, a w tej liczbie 4 laparatomji. W pawilonie zakaźnym było tylko jedno dziecko chore na szkarla-

tynę. Pracy w tym szpitalu lekarze mają bardzo wiele, ale muszę im oddać sprawiedliwość, że pracują bardzo sumiennie i z wielką ludzkością. Poleciłem, aby możliwie ograniczono przyjmowanie do zakładu tuberkulicznych, szpital bowiem przy takiem przepełnieniu nie może im oddać żadnej usługi, owszem przyspiesza fatalny koniec. W r. 1901 leczono tu na tuberkuły 141 osób, a z nich zmarło 73, to jest zwyż 50%. Szpital ten posiada także oddział dzieci, oddany pod kierunek sekundaryusza Dra Stankiewicza. Trzeci sekundaryusz Dr. Doliński ma część chirurgicznych, przypadki ginekologiczne i weneryczne u kobiet. Szpital przemyski dla młodych lekarzy, chcących nabyć praktyki lekarskiej, jest prawdziwą skarbnicą. Narzędzi chirurgicznych szpital posiada ilość dostateczną; utrzymane są dobrze. Gospodarstwo prawidłowe i oszczędne. Bielizny jest ilość dostateczna, pomimo napływu chorych. Szyją bieliznę same siostry. Wiktuały w spiżarni, mięso i pieczywo należytej dobroci; szpital utrzymuje trzy sztuki nierogacizny z odpadków. Wszystkie potrzeby szpitalne są zaspakajane produktami krajowemi. Budynek szpitalny jest w kompletnej ruinie. Z 20 sal, w których leżą chorzy, 11 jest podstęplowanych podłużnie, za co zapłacono 800 koron. a w niektórych salach potrzeba będzie zrobić także podciągi poprzeczne. Są sale, w których dla podtrzymywania sufitu musiano postawić od 12—15 słupów. Wskazuje to, jak jest koniecznem przystąpienie do budowy nowego szpitala, porządna bowiem reparacya będzie bardzo kosztowna. Kancelarya w porządku Pracuje w niej pisarz i trzy zakonnice. Ze względu, iż jest to największy szpital pomiędzy prowincyonalnymi zakładami, zaległości nie są wielkie, w dniu inspekcyi bowiem wynosiły 20.706 koron. W r. 1901 ściągnięto od samopłacących 8.576 koron, w bieżącym zaś roku 1096 koron. Z pracowitości obecnego pisarza p. Dycowskiego Dyrektor jest bardzo zadowolony. Jak jest mozolnem ściąganie kosztów leczenia może poświadczyć ta okoliczność, że nieraz potrzeba wysłać 12 ponagleń, nim się dostanie potrzebne dane dla jednego chorego. Jeżeli chorzy płacą za siebie w szpitalu, to pieniądze przyjmuje przełożona Sióstr Miłosierdzia, a kwit zapłaty podpisuje Dyrektor, poczem pieniądze odsyła się do kasy, ewidencya więc dochodów jest bardzo dokładna. Wszystkie szpitale mają wielki kłopot z kasami chorych, które nie płacą należytości pomimo ciągłych przypomnień. Kasa chorych w Jarosławiu już od długiego czasu jest dłużną 2.000 koron i pomimo udawania się do Starostwa nie uiszcza się z długu.

Na Radzie 4. kwietnia przyjęto do wiadomości.

Rzeszów. — Czynsz najmu domu należącego do miasta, na pomieszczenie szpitala powszechnego wynosi 3.600 koron rocznie. Według zebranych informacyi dom ten możnaby nabyć na własność szpitala na podstawie ustawy z dnia 28. lipca 1897 r. za pół ceny, wydanej przez gminę na budowę to jest za 50 tysięcy koron. Ze względu iż dla spłaty tej sumy w dwudziestu latach, to jest w 40 półrocznych ratach, licząc po 4% potrzeba 1.804 K 08 gr. (według obliczenia oddziału rachunkowego), wnoszę, aby kupió ten dom od miasta, czynszem bowiem najmu, prawie bez żadnego dodatku można będzie spłacić wartość domu. — Szpital ten nie posiada studni z dobrą wodą do picia, prania i gotowania, jedzenia, potrzeba więc wozić ją beczkami. Dla tej czynności szpital musi utrzymywać dwóch stróżów, woda więc kosztuje tu drogo. Zresztą woda, którą przywożą, nie należy do najczystszych, a okolica bliższa nie posiada żadnych źródeł, skąd by ją można było sprowadzić, wiercenie zaś studzien artezyjskich jest dość kosztowne i nie podobna przewidzieć, czy dobroć otrzymanej wody opłaci koszta wiercenia i dobywania jej z głębi. — Liczba chorych i dni leczenia ich w porównaniu z rokiem przeszłym podskoczyła bardzo znacznie, było bowiem zwyż 4 tysięcy dni leczenia więcej. W dniu inspekcyi zastałem 134 chorych na 116 etatowych łóżkach. — W tej liczbie leczono na:

oddziele chorób wewnętrznych.	.	21	mężczyzn i	18 kobiet
oddziele chorób chirurgicznych	.	12	„ „	21 „

oddziele chorób ocznych . .	.	8 mężczyzn	i 14 kobiet
oddziele chorób wenerycznych	.	20 „	„ 20 „
Razem . .		61 mężczyzn	i 73 kobiet.

Śmiertelność w roku ubiegłym wynosiła 6·4%. — W liczbie 1447 pielęgnowanych w szpitalu, leczono na gruźlicę płuc 24, na tyfus 27, na szkarlatynę 4, na choroby weneryczne 192, na dyfteryę 12, dokonano większych i mniejszych operacyi 753, porodów w szpitalu odbyło się 20, z nich tylko dwa przy pomocy lekarza. Przy leczeniu dyfteryi zwykle używano wstrzykiwań limfą antidyfteryczną Bujwida przy jednoczesnej intubacyi. Oddział oczny oddaje wielkie usługi miastu i okolicy. — Ze względu iż zamknięcia rachunkowe za r. 1900 wykazywały z końcem grudnia 24.891 K zaległości kosztów leczenia, zbadałem książki i przekonałem się, iż w dniu inspekcyi zostało do ściągnięcia jeszcze 14.619 K, a zatem o 10.272 K mniej. — Obecnie w kancelaryi pracuje dyurnista i jedna siostra zakonna. Magazyny zastałem w porządku; bielizny obecnie jest ilość dostateczna. Płótno i koce sprowadzają się z fabryk krajowych. — Żywienie chorych, według słów przełożonej Sióstr Miłosierdzia, kosztuje 42 gr. na dzień i na chorego. Wiktuały dobrego gatunku; chorzy pytani w salach oświadczyli, że żywienie jest dobre i smacznie przyrządzone. Szpital utrzymuje cztery sztuki nierogacizny. Ogród urządzony obok szpitala oddaje znakomite usługi szpitalowi. W składach wszędzie porządek należyty. — W pawilonie dla zakaźnych znalazłem jednego tylko chorego na dyfteryę. Stosownie do polecenia Wydziału krajowego zakonnice tam pomieszczone, zostały przeniesione do gmachu głównego. — Ilość narzędzi chirurgicznych jest dostateczna ale sala operacyjna nie jest taką, jakiej wymaga aseptyczne operowanie. Wydatki na leki i opatrunki są umiarkowane.

Na Radzie dnia 4. kwietnia uchwalono: Podjąć rokowania z gminą o zakupno budynku szpitalnego. Wezwać komitet do zbadania, w jaki sposób możnaby zapewnić szpitalowi odpowiednią wodę.

Sambor. — Zaraz po przybyciu do Sambora udałem się na plac budowy nowego szpitala. Wszystkie budynki już są pod dachem. Zewnętrzna robota przedstawia się bardzo dobrze, wewnątrz zajrzeć nie mogłem, bo wszystko było zamknięte. Dalsze roboty będą przedsięwzięte zaraz po świętach wielkanocnych. Kosztorys budowy nie obejmuje osztachetowania i oparkanienia całego terytoryum szpitalnego i kanalizacyi, które mają być wykonane za sumę wyręczoną ze sprzedaży starego budynku. — Kahał żydowski samborski oświadczył chęć zakupna starego budynku szpitalnego za 21 tysięcy koron na ochronkę dla dzieci izraelickich. Zapytanie, czy Wysoki Wydział krajowy zgodzi się na tę cenę, zostało wysłane oddawna, a dotychczas, jak słyszałem od p. przewodniczącego komitetu szpitalnego, niema jeszcze żadnej odpowiedzi. — Ze względu, że według zebranych na miejscu wiadomości, niema innych ochotników do nabycia tego budynku, potrzeba będzie zgodzić się na propozycyę, bo ten jedyny kupiec może odstąpić, a wtedy nie będzie można ukończyć budowy nowego szpitala. Miasto otrzymało pozwolenie zaciągnięcia pożyczki w miejskiej kasie oszczędności, ale dla tej ostatniej c. k. Namiestnictwo nie udzieliło jeszcze pozwolenia dla wydania pieniędzy. Potrzeba więc będzie ponownie udać się do c. k. Namiestnictwa z prośbą, ażeby sprawę tę przyspieszyło, bo te formalności prowadzą tylko do straty czasu i do wydatków zupełnie nieprodukcyjnych. W szpitalu zastałem przepełnienie takie wielkie, jak i w szpitalu przemyskim, bo na 63 etatowych łóżkach i na przestrzeni, gdzie nie powinno być więcej na 40, było 96 chorych. Nietylko dzieci leżały po dwóch na jednem łóżku, ale nawet i dorośli. Zrobiłem lekarzowi ordynacyjnemu, zastępującemu chorego dyrektora, wymówkę za przyjmowanie chorych ponad możliwość stosownego ich pomieszczenia. Otrzymałem odpowiedź, że nie może oprzeć się wymaganiom magistratu, nasyłającego nieustannie chorych do pielęgnowania w szpitalu. Odmowa przyjęcia na-

raża tak szpital jak i lekarza na obwinienie o nieludzkość, a często nawet do niczego nie doprowadza, bo chorzy siadają przed szpitalem, krzyczą, płaczą i błagają, dopóki ich nie przyjmą. Miasto zadłużone straszliwie, niema żadnego przytułku dla swoich starców i kalek, żadnego domu dla nieuleczalnych, w każdym więc razie, gdy jakaś komplikacya zagraża życiu chorego, odsyła do szpitala i zakład musi przyjąć, a następnie trudno się go pozbyć. — Przy takim natłoku chorych ilość bielizny jest zupełnie niedostateczna. Przedstawiam wykaz:

	Jest:	powinno być:	brakuje:	Sztuka kosztuje:	Ogólny koszt:
Koszul . .	181	252	71	2 K 50 gr	177 K 50 gr
Czepków .	40	120	80	— „ 40 „	32 „ — „
Ręczników .	80	252	172	1 „ — „	172 „ — „
Prześcieradeł	302	441	139	5 „ — „	695 „ — „
Kalesonów .	66	99	33	2 „ 20 „	72 „ 60 „
Poszewek .	210	534	306	1 „ 60 „	214 „ 20 „
Wsypek . .	94	189	95	1 „ 13 „	107 „ 35 „
Sienników .	99	189	90	4 „ 20 „	378 „ — „
Koców . .	108	126	18	10 „ — „	180 „ — „
Pantofli . .	58	126	68	1 „ 45 „	98 „ 60 „
Szlafroków .	38	66	25	5 „ — „	140 „ — „
Spodnic . .	28	90	62	3 „ — „	186 „ — „
Kaftaników .	42	60	15	1 „ 60 „	28 „ 80 „
Płaszczy . .	—	10	10	10 „ — „	100 „ — „
Butów . .	—	10	10	9 „ — „	90 „ — „
Spodni . .	—	4	4	4 „ — „	16 „ — „
				Razem . . .	2.688 K 05 gr.

Brakuje więc bielizny za 2.688 K, licząc łóżek etatowych 63, można więc sobie przedstawić, jaki jest brak, gdy w szpitalu jest 95—100 chorych. To też kołdry nie są podszyte, bo niema prześcieradeł, a chorzy chodzą po 2 tygodnie w niezmienionej bieliźnie, więc brudno, a częste pranie prowadzi do zniszczenia i tej małej ilości. — W budżecie tegorocznym szpitala obcięto prawie wszystkie pozycye, aby mieć możność pokrycia raty budowlanej od pożyczki bez podwyższenia taksy. Na bieliznę naprzykład wstawiono tylko 500 K, to jest prawie trzy razy mniej aniżeli komitet szpitalny wymagał, tymczasem za 500 K niepodobna kupić nawet potrzebnej ilości prześcieradeł, a o zakupnie koszul i innych rzeczy mowy nawet niema. — Rata budowlana wynosi rocznie 5.400 K czyli po 24 halerzy na dzień leczenia chorego. Z taksy więc dziennej wynoszącej 1 20 h. pozostaje na wszystkie potrzeby 96 hal. (48 ct.), co przy obecnej drożyźnie jest zupełnie niewystarczające. Dodać muszę, że obrachowanie przyszłych dochodów szpitala według trzechletniego przecięcia dni leczenia jest zupełnie mylne, bo szpital nigdy niema tyle dochodów, ile jest dni leczenia, a zawsze jest mniej o 2 do 3 tysięcy koron jak świadczą zamknięcia rachunkowe i nieustannie wzrastające zaległości kosztów leczenia. W początku roku zaległości te wynosiły 13.887 K, obecnie zaś wynoszą 16.000 K. Starostwa zaś z pewną obojętnością traktują prośby zarządów szpitalnych o przyspieszenie ściągania kosztów leczenia. Widziałem akta, w których wysłane było 12 urgensów i zawsze napróżno. Wstawienie rat amortyzacyjnych do budżetu przy pozostawieniu dawnej taksy kompletnie zepsuło gospodarstwo szpitalne, bo nie mając środków do istnienia, zakład robił długi na wszystkie strony i doszedł do tego, że traci nawet kredyt. Widziałem się z przewodniczącym komitetu radcą Słotwińskim, który mnie zainterpelował, dlaczego dotychczas niema odpowiedzi na prośbę jego o podwyższenie taksy. Przedstawiłem mu, że podobne prośby nie mogą być spełnione bez jednoczesnego przedstawienia zamknięć rachunkowych. Oświadczył mi zatem, że w tych dniach wyszle zamknięcia rachunkowe i ponownie będzie prosić o zwiększenie taksy a zarazem o spłacenie zaciągniętych długów. — Od sekretarza magistratu dowiedziałem się, że w kwietniu zaczną już kłaść chodnik płytowy, aby połączyć miasto z nowym szpitalem. Pożywienie chorych jest dobre; wiktuały należytej dobroci; chorzy są zadowoleni

z wiktu; szpital utrzymuje trzy wieprzki i ma niewielki dochód z ogrodu szpitalnego. Do nowego domu potrzeba będzie sprawić porządny stół operacyjny, którego zakład nie posiada, i zakupić jeszcze dość znaczną ilość narzędzi chirurgicznych.

Na Radzie dnia 8. kwietnia uchwalono: Sprawę podniesienia taksy rozpatrzyć przy sprawdzaniu zamknięcia rachunkowego za r. 1901.

Sprawę zakupna domu załatwić osobnym aktem

Wytknąć Dyrektorowi nie stosowanie się do §. 6. ustawy z roku 1897 i § 8. instrukcyi dla Dyrektora.

Sanok. — Szpital sanocki należy do zakładów z utrwaloną reputacyą jako zakład wzorowy pod względem leczenia, administracyi i gospodarstwa. Od chwili, gdy otrzymał pomoc Wys. Sejmu i przystąpił do budowy własnego budynku, urządzonego według wymogów hygieny, stale posiadał dyrektorów zdolnych i pracowitych, którzy umieli zarobić sobie na reputacyę sumiennych i znających rzecz swoją lekarzy, a zakładowi reputacyę miejsca, gdzie ludność jest leczona rzeczywiście, według najnowszych wskazówek nauki. Obecny kierownik zakładu już w szpitalu lwowskim, gdzie oprócz zwykłych zajęć przyjął na siebie obowiązek wykładów małej chirurgii w szkole dozorczyń, dał siebie poznać jako bardzo zdolny lekarz operator i z pewnością podtrzyma godnie tradycyę tego szpitala. W tym zakładzie leczniczym od początku istniały pewne braki, które nie łatwo było usunąć, a mianowicie: brak obszerniejszego ogrodu do przechadzki rekonwalescentów i ogrodu warzywnego, nie było maglowni, która najniestosowniej mieściła się w domku dla zakaźnych, nie było sali operacyjnej, gdzieby można było zrobić operacyę aseptyczną, piece kamyczkowe, zużywając dużo opału, grzały niedostatecznie, łazienki były źle urządzone, a miejsca ustępowe, urządzone dawnym systemem, pozostawiały bardzo wiele do życzenia. Powoli wszystkie te braki zaczęły ustępować, dzięki uznaniu, które mieli dyrektorowie i udziałowi społeczności, która przyszła im w pomoc, a także troskliwej opiece Wydziału krajowego. Za pieniądze uzbierane z publicznej zabawy przykupiono spory kawał gruntu sąsiedniego i przyłączono go do podwórza szpitalnego, na tym gruncie założono ogród warzywny, który służy dla ulepszenia wiktu chorych. Druga takaż zabawa publiczna, której dochód przeznaczono na korzyść szpitala, dała możność urządzenia w zakładzie takiej sali operacyjnej, którejby nie powstydziła się nawet klinika, jest bowiem urządzona bardzo ładnie i praktycznie. Następnie korzystając z nabytego placu, już obecny dyrektor przeniósł w głąb, aż na samą zewnętrzną granicę drewutnię i dom przedpogrzebowy z salą sekcyjną. Na magiel zbudowano domek drewniany, w którym znajduje się także pokój na pomieszczenie kucharki i praczki. W czterech największych salach postawiono bardzo ładne piece kaflowe, zastąpiono sześć zbutwiałych okien nowemi, ogrodzono nabytą realność, ulepszono łazienki, podłogę w jednej sali dano nową, w dwóch salach polakierowano ściany na wysokość człowieka, zbudowano chlewki na cztery wieprzki i kurniki na drób, który szpital utrzymuje, a spiżarnię nie dobrze pomieszczoną przeniesiono na strych. Zostały obecnie do naprawienia miejsca ustępowe, które będąc umieszczone bardzo blisko korytarza szpitalnego, a do tego będąc urządzone dawnym systemem dołowym, zanieczyszczają powietrze. Komitet szpitalny zamierza prosić Wysoki Wydział krajowy o udzielenie pożyczki, spłacalnej w przeciągu lat kilku dla urządzenia miejsc ustępowych w sposób postępowy, co ze względu na oszczędne i bardzo porządne gospodarstwo jak najmocniej popieram. Plan i kosztorys tej budowy będzie wkrótce zrobiony i przedstawiony Wys. Wydziałowi krajowemu. Studnia szpitalna, mająca 10 metrów głębokości i bardzo dobrą wodę do picia, wskutek posuchy tegorocznej tak mało dostarczała wody, iż nietylko do wanien, ale i dla kuchni potrzeba było wozić wodę beczkami. Wskutek uchwały Rady miejmiejskiej budowania koszar dla wojsk tu stacyonujących, — niemiłe i nie-

pożądane dla szpitala sąsiedztwo baraków wojskowych, zostanie usunięte. Żywienie chorych jest dobre i dostateczne. Kosztuje na osobę i na dzień leczenia 42—44 hal. jest to nieco więcej, aniżeli w sąsiednich szpitalach z powodu iż chorzy, których wiele jest z miejscowych fabryk, zamiast zupy wyprosili sobie na śniadanie kawę mleczną z bułką lub chlebem. Magazyn bielizny w porządku. Wszystkie przedmioty do ubrania i do pościeli sprowadzają się z krajowych fabryk. W roku ubiegłym w szpitalu tym leczono 1.210 chorych w ciągu 33.221 dni leczenia. Średni pobyt 27·4 dni. Śmiertelność 4·6%. Przeciętna ilość chorych leczonych dziennie na 80 łóżkach była 91. Tyfus w okolicach Sanoka panował epidemicznie, w samym szpitalu leczono 28, na choroby weneryczne 133, na suchoty 43, z których 8 umarło w szpitalu; operacyi większych i mniejszych dokonano 147, na oczy leczono 87, porodów w szpitalu było 13, z tych 11 odbyło się siłami natury, a tylko dwa przy pomocy lekarza. W dniu inspekcyi w szpitalu było 67 chorych. Ilość narzędzi lekarskich dostateczna; są one dobrze utrzymane. Leki i sanitarne wydatki są umiarkowane. Stosunki osobiste panujące w szpitalu jak najlepsze.

Na Radzie 26. września 1902 uchwalono: przyjąć do wiadomości.

Nowy Sącz. — Jak wiadomo Wys. Wydziałowi krajowemu, szpital nowosądecki pod względem budynku jest niezmiernie lichy, stary i zniszczony, wewnątrz jest zaś szczupły na pomieszczenie wszystkich zgłaszających się chorych i nie ma tych ubikacyi, które zostały uznane jako konieczne dla pielęgnowania chorych w każdym dobrze urządzonym szpitalu. Operacye chirurgiczne muszą się odbywać w kancelaryi lekarskiej, w której ruch jest zawsze wielki, okna zaś tej kancelaryi są tak umieszczone, że z sąsiednich domów, otaczających szpital, można widzieć wszystko, co się tam dzieje. Nie ma osobnego pokoju dla operowania septycznych, chorzy kąpią się w ubikacyi przeznaczonej na pralnię, w której okna nie ma, kuchnia jest tak mała, że ledwie można w niej obrócić się, nie ma miejsca na magazyn bielizny, która jest złożona w różnych szafach; spiżarnia jest tak mała, że w niej się mieści zaledwie tygodniowa ilość potrzebnych zapasów spożywczych; nie ma żadnego pokoju osobnego dla pomieszczenia dotkniętych chorobami zakaźnemi, którzy muszą leżeć wpośród innych chorych, szpital nie posiada żadnego ogrodu, gdzieby chory przychodzący do zdrowia mógł odetchnąć świeżem powietrzem; do tego dodać należy studnię, z której zakład czerpie wodę, ze zgniłym zrębem, mocno cuchnące ustępowe miejsca i dach, przez który woda deszczowa przecieka — oto jest obraz szpitala. Kilka wielkich pożarów, którym miasto uległo, wielkie obdłużenie jego wskutek tych nieszczęść i zupełna obojętność Rady powiatowej na losy tego zakładu, oddającego tak wielkie usługi całemu powiatowi, przyczyniły się do tego, że jest to szpital pod względem pomieszczenia najgorszy ze wszystkich prowincyonalnych zakładów leczniczych, a jeżeli dotychczas nie wybuchła w nim żadna epidemia, a nawet i śmiertelność nie jest wielka (5·1%), to przypisać można tylko łasce Pana Boga. Podwyższenie taksy leczenia bardzo dodatnio wpłynęło na gospodarstwo szpitalne. Bielizny obecnie jest ilość dostateczna. Płótna, perkaliki, koce i wszystkie inne rzeczy służące do ubrania i pielęgnowania chorych są wyrobu krajowego. Wikt chorych dostateczny i dobrze przyrządzony, kosztuje 36 h. na osobę dziennie. Chorzy, pytani w różnych salach, oświadczyli, że są zadowoleni z wiktu. Pielęgnowanie ich jest bardzo staranne i umiejętne. W szpitalu tym zawsze jest wielka liczba położnic i dotkniętych chorobami wenerycznemi. Operacyi chirurgicznych z dodatnim wynikiem dokonano 112 w ciągu pierwszych dziewięciu miesięcy bieżącego roku. Chorych w dniu inspekcyi było 56 na 60 etatowych łóżkach. Pomiędzy nimi nie było takich, którzyby nie kwalifikowali się do szpitalnego leczenia. Siostra przełożona uskarżała się na nadzwyczajną trudność odszukania dobrej męskiej posługi za zapłatą, która im przeznaczona, bo wolą iść do fabryk, płacących znacznie więcej lub szukać szczę-

ścia za morzem. W roku ubiegłym w szpitalu leczono 21 na tyfus brzuszny, z tej liczby umarło 3, na choroby weneryczne leczono 161, na tuberkuły 36, operacyi chirurgicznych dokonano 147, zwykłych porodów odbyło się w szpitalu 41, z pomocą zaś lekarską 6. Wydatek na leki i sanitarne potrzeby jest tu bardzo umiarkowany (7 6 hal). Instrumentów chirurgicznych jest ilość dostateczna i są należycie utrzymane. W roku bieżącym zakupiono w fabryce krajowej łóżko żelazne dla rodzących, tak urządzone, że można na nim odbywać położnicze operacye. Lekarzom przypomniałem rozporządzenie Wys. Wydziału krajowego z roku 1876, iż wszyscy chorzy syfilityczni przysłani przez władze rządowe i policyjne powinni być przyjęci i leczeni w szpitalu, były bowiem skargi, iż nie przyjęto przysłanych chorych, którzy oświadczyli, że mogą się leczyć w domu własnym kosztem. W szpitalu czystość i porządek Siostry zakonne utrzymują wzorowo. Kancelarya funkcyonuje prawidłowo, ściąganie kosztów leczenia jest tak skuteczne, że szpital popłacił wszystkie swoje długi przedsiębiorcom żywienia, za opatrunki i narzędzia chirurgiczne, za bieliznę i zaliczkę wziętą z Wydziału krajowego. P. burmistrz miasta, uznając potrzebę przeniesienia szpitala na inne miejsce i wybudowania nowego zakładu, polecił budowniczemu miejskiemu przygotować plany i kosztorysy. Udałem się przeto do Magistratu i budowniczemu udzieliłem potrzebnych wskazówek, aby mógł natychmiast przystąpić do tej pracy.

Na Radzie dnia 26. września 1902 uchwalono: Polecić komitetowi, by w porozumieniu z gminą poczynił potrzebne kroki przygotowawcze (szukanie placu — obmyślenie planu i t. d.) dla wniosku o budowę nowego szpitala.

Śniatyn. — Pod względem zewnętrzym i wewnętrznego urządzenia, jest to jeden z najładniejszych szpitali prowincyonalnych. Dwaj ludzie dobrej woli i wielkiej energii połączywszy swoje siły, przy pomocy Wysokiego Sejmu zbudowali w Śniatynie zakład wzorowy pod wszystkimi względami. Wszelkie postępy hygieny szpitalnej zostały tu uwzględnione. Sala operacyjna i jej anexa są ślicznie urządzone, łazienki i miejsca ustępowe tak samo, jest i wanna porcelanowa dla lekarzy i Sióstr zakonnych, łóżka wszystkie są żelazne, siatkowe, kuchnia i pralnia nie pozostawiają nic do życzenia, ilość bielizny dostateczna, lodownia, ładny ogród do spaceru, suche, wielkie, dobrze przewietrzane piwnice, wody doskonałej w obfitości, zręczni, sumienni i ludzcy lekarze, mający zaufanie w mieście i okolicy. Nic więc dziwnego, że cierpiąca ludność garnie się do szpitala, tak że zbudowany na 42 łóżka, musi nieraz mieścić po 80 i więcej chorych. Jest tylko jedna wada, której uniknąć z powodu braku funduszów było niepodobna, a mianowicie brak pawilonu dla zakaźnych. Spodziewam się jednak, że i to z czasem zostanie usuniętem, bo zakład ciągle pozostaje pod dozorem i kierunkiem tychże obywateli, którzy go stworzyli. Tymczasem chorzy zakaźni, gdy się zdarzą, mieszczą się na dole w jednej z sal skrzydła zachodniego, które zaraz po wyjściu chorego desynfekcyonuje się. Inspekcye odbywałem przed ruską wielkanocą, kiedy wypuszczono mnóstwo chorych, zastałem tylko 53, a między nimi nie było ani jednego, któryby nie kwalifikował się do szpitalnego leczenia. Przyjemnie wejść na salę, tak tu czysto, takie świeże powietrze, taki spokój dla chorych i nieustanny dozór, takie zaufanie do lekarzy tu pracujących. Śmiertelnść w szpitalu jako rezultat leczenia i pielęgnowania minimalny, wynosi bowiem zaledwie 2·3% to jest mniej, aniżeli śmiertelność w całym powiece. Średni pobyt chorych 24 dni, co należy przypisać znacznej ilości chorych wenerycznych, których liczba w ciągu roku wynosiła 78. Cięższe wypadki pochodzą z Wołczkowiec i Zabłotowa. W ciągu ubiegłego roku na tyfus leczono 9, na choroby oczne 36, na tuberkuły 44, operacyj chirurgicznych dokonano 92. Wypadki operacyjne, które tu zastałem w leczeniu, należą do bardzo pięknie wykonanych. Chorzy w różnych salach oświadczyli, że wikt jest dobry, dostateczny i dobrze przyrządzony. Wiktuały w spiżarni w bardzo

dobrym gatunku. Szpital utrzymuje trzy wieprzki i drób. Z gospodarstwa domowego w roku ubiegłym otrzymano następujące rezultaty:

Dochód z ogrodu wynosił	261	K	31	h	wydatek	26	K	— h
z trzody	180	„	—	„	„	47	„	25 „
z drobiu i jaj . . .	44	„	02	„				
Razem . .	305	K	33	h		73	K	83 h.

Czysty więc dochód wynosił 231 K 50 h. Dochód z ogrodu mógłby być daleko znaczniejszy, gdyby tylną część jego poza lodownią przeznaczyć na ogród warzywny i oddzielić go od przedniej części przeznaczonej dla chorych. W roku przeszłym zrobiono następujące ulepszenia: w sali operacyjnej i w pokoju do sterylizacyi opatrunków, a także w domu przedpogrzebowym, urządzono podłogę betonową, zamiast wanny cynkowej postawiono dwie wanny betonowe dla chorych, w pralni wstawiono jeszcze jeden kocioł, żywopłotem otoczono ogród Księgi gospodarcze w porządku. Zaległości kosztów leczenia przedstawiają się tak:

Zaległości wykazane w zamknięciu rach. 1901 r.	26.690	K	92 h
Za czwarty kwartał	7.022	„	24 „
Zostawało więc	19.668	K	6 h
Zaległe koszta do 25. kwietnia 1902 . . .	10.773	„	36 „
Razem . .	30.442	K	04 h
Rachunek z I. kwar. 1902 będzie wynosił około	15 000	„	
Pozostanie więc do ściągnięcia około . . .	15.000	„	
Od samopłacących w r. 1901 otrzymano . .	183	„	20 „

Wydział krajowy polecił mi zbadać, czy jest potrzebną piąta Siostra Miłosierdzia w tym szpitalu. Ze względu na bardzo znaczne oddalenie kościoła od Szpitala dla Sióstr zakonnych, byłoby bardzo wielkiem dobrodziejstwem przybytek jednej jeszcze Siostry, ale ze względu na to, że szpitale takie jak Kołomyja, Sambor, Sącz nowy, Brzeżany, Wadowice, mające więcej chorych, obchodzą się czterema siostrami, ze względu że nawet miejsca w szpitalu niema dla pomieszczenia piątej siostry, jestem przeciwnym powiększeniu ilości sióstr zakonnych w tym szpitalu aż do chwili, kiedy naturalny rozwój jego nie będzie wymagać tego.

Na Radzie d. 9. maja przyjęto do wiadomości.

Sokal. — Jest to jedyny szpital prowincyonalny zbudowany według systemu pawilonowego. Jeden pawilon przeznaczony dla chorych mężczyzn, drugi dla chorych kobiet, trzeci dla zakaźnych, a czwarty dla administracyi. Ten ostatni zawiera kancelaryę lekarską, pomieszkanie Sióstr zakonnych, kapliczkę, kuchnię, pralnię, łazienki, parnię, kotlarnię, spiżarnię, a na strychu wędzarnię. Wszystkie te budynki są otoczone ogrodem bardzo ładnie urządzonym i ogrodzonym parkanem, około którego znajduje się dom przedpogrzebowy z salą sekcyjną i desynfektorem, chlewki na 5 sztuk wieprzków, drewutnia i słomiarnia. W ogrodzie nasadzono mnóstwo świerków i rzadkich okazów drzew szpilkowych i innych, które sprowadził kosztem swoim Dyrektor szpitala. Jak zewnętrznie, tak i pod względem wewnętrznego urządzenia, jest to najpiękniejszy ze szpitali prowincyonalnych we wschodniej Galicyi, mający przyszłość zupełnie zapewnioną, ma bowiem miejsce na 100 chorych, jest bardzo dobrze zorganizowany i na czele jego stoją lekarze posiadający zaufanie mieszkańców miejscowych i okolicznych.

W szpitalu w roku bieżącym i w r. 1901 dokonano następujących napraw i ulepszeń: podniesiono mur klatek schodowych, naprawiono polepę strychową, urządzono półki na rzeczy chorych, naprawiono suszarnię zimową i studnię, zbudowano w ogrodzie ładną altanę dla rekonwalescentów i Sióstr, urządzono na strychu bardzo praktyczną wędzarnię, kupiono wielką szafę na bieliznę, ogrodzono miejsce przeznaczone na susznię letnią i na ogród warzywny, postawiono piece żelazne w korytarzach i kupiono podręczną lodownię.

Szpital dla oszczędzenia pracy ludzkiej potrzebuje taniego motoru do studni, oprócz tego przedłużenia kanałów wentylacyjnych aż nad dach budynków i lepszego oświetlenia strychu, za pomocą kilku dachówek szklannych, lub oknami z żaluzyami i większej ilości bielizny, gdyż ta, która jest, wystarcza zaledwie na dwie i pół zmiany.

Wikt chorych dobry i smacznie sporządzony. Wiktuały w szpiżarni — dobrej jakości, a cena tych wiktuałów, wskutek konkurencyi żydów została doprowadzona do bajecznej taniości, tak, że przedsiębiorca ponosi ciągłe i znaczne straty. Chorych zastałem w szpitalu 67. Syfilitycznych w dniu inspekcyi nie było ani jednego. W szpitalu sokalskim od lat kilku odbywają się próby leczenia gruźlicy za pomocą hetolu czyli cynamo nianu sody, wstrzykiwanego do żył w okolicy łokciowej, przy jednoczesnem starannem ulepszaniu odżywiania ustroju i utrzymywaniu chorego w możliwie jaknajczystszem powietrzu. Skuteczność tego środka w wielu wypadkach, zwłaszcza u osób dotkniętych zgęszczeniem płuc w szczytach, pochodzącym od nacieków gruźliczych jest niewątpliwa, tak że nieraz otrzymywano rezultat, który można wprost nazwać świetnym. Osoby gorączkujące, kaszlące, pocące się nieustannie, po trzechmiesięcznem leczeniu wychodziły ze szpitala zupełnie uleczone lub ze znacznem polepszeniem. Jeżeli kawerny już się utworzyły hetol, przestaje być skutecznym. W gruźlicy stawów i gruźlicy skóry (lupus) hetol oddziaływa także dość dobrze, w gruźlicy zaś kości mieszanka jodoglicerynowa jest skuteczniejszą, — operacya ta jest nieco żmudna, bo oparta na aseptyce płynu wstrzykiwanego, narzędzi, pola operacyjnego i opatrunku. Wstrzykiwania odbywają się co dwa dni. Leczenie jest bardzo tanie, bo 5 gramów hetolu kosztuje jedną koronę, a jednocześnie wstrzykuje się 5—25 milligramów za pomocą wstrzykawki. Jest to sposób zalecony przez Alberta Landerera w Studtgardzie.

Szpital dotychczas jeszcze nie posiada kanału odpływowego. Wszystkie nieczystości spływają do jamy, którą oczyszcza się kilkatrotnie w ciągu roku i sam wywóz nieczystości kosztuje 1.000 koron. Z niecierpliwością też Dyrektor oczekuje budowy seminaryum męskiego, które ma stanąć obok szpitala i przyjąć udział w budowie wspólnego kanału do Bugu, aby pozbyć się tego wielkiego wydatku, który ciąży na budżecie szpitalnym.

Jakkolwiek szpital zadłużył się funduszowi krajowemu, od którego niedawno otrzymał nową pożyczkę spłacalną w 20 kwartalnych ratach, lecz mam nadzieję, że przy wielkiej zdolności administracyjno-gospodarczej Dyrektora szpitala i przy nieustannej dbałości jego o możliwą oszczędność, szpital pomimo znacznej spłaty będzie się rozwijał prawidłowo tem więcej, że ilość szukających pomocy szpitalnej nieustannie się zwiększa.

W Sokalu dzięki zabiegom p. Marszałka powiatowego, Wincentego Kraińskiego stanęła bardzo piękna instytucya: „Powiatowy zakład dla starców i kalek". — Jest w nim obecnie 16 osób a może się pomieścić do 60 w dwóch pawilonach, z których jeden jest przeznaczony dla mężczyzn, drugi zaś dla kobiet. Opiekę i kierunek tym zakładem przyjęły na siebie trzy siostry Albertynki. Koszt utrzymania jednej osoby dziennie wynosi 22 23 centów.

Na zakład użyto dawny dom Rady powiatowej, który odrestaurowano i otoczono parkanem od zewnętrz. Na utrzymanie zakładu przeznaczono kapitał 10.000 zł. utworzonym z kar i 10.000 zł., które dał powiat. Z procentu od tych 20.000 zł. z wpływu za kary, który rocznie wynosi do 1.000 zł. i z darów prywatnych będą utrzymywani pensyonarze zakładu. Hr. Tad. Dzieduszycki obiecał dostarczać zakładowi po 50 sążni drzewa rocznie, hr. Plater pewną ilość korcy ziemniaków itd. — Miasto kosztem swoim ufundowało cztery łóżka.

Na Radzie dnia 26. września 1902 uchwalono: przyjąć do wiadomości.

Stanisławów. — Szpital stanisławowski, jak wiadomo Wysokiemu Wydziałowi krajowemu, posiada kilkanaście morgów własnego gruntu, na którym zaprowadzono gospodarstwo folwarczne. Rezultaty tego gospodarstwa były w roku 1901 następujące:

1. Ogród i łąka. Za rozmaite warzywa i ogrodowiny, siano, otawę i trawę świeżą, otrzymano . .	1.465	K 44	gr.
Na robotników w ogrodzie, zakupno narzędzi ogrodniczych, nasion, utrzymanie gazonów i inspektów wydano	255	„ 28	„
Czysty więc dochód wynosił	1.210	„ 16	„
2. Krowiarnia. Za 9.422 litrów świeżego mleka i za sprzedane 7 sztuk cieląt otrzymano . . .	1.401	„ 98	„
Za żywność dla bydła, kuracyę, stanowienie krów i utrzymanie stajni i obory, wydano	970	„ 54	„
Czysty więc zysk wynosił	431	„ 44	„
3. Trzoda chlewna. Sprzedano 20 sztuk małych prosiąt, zużyto 5 większych sztuk na kuchnię szpitalną i otrzymano dochód z knura	705	„ 42	„
Wydano na zakupno osypki, na utrzymanie chlewów i na drobne wydatki	254	„ 04	„
Czysty więc dochód wynosił	451	„ 38	„
4. Drób. Za 66 sztuk drobiu oddanego na kuchnię szpitalną, za 574 jaj i 7 kg. pierza	114	„ 67	„
Zakupno żywności dla drobiu	17	„ —	„
Czysty więc dochód wynosił	97	„ 67	„
Ogólny dochód w roku 1901 był	3.687	„ 51	„
Ogólny wydatek w roku 1901 był	1.496	„ 86	„
Czysty więc dochód z gospodarstwa	2.190	K 65	gr.
Koszta utrzymania koni i pojazdu	369	„ 92	„
Przeto oddano gotówką do kasy	1.820	„ 73	„

Krów obecnie jest 10, trzody chlewnej 11, drobiu 60 sztuk. Dyrektor szpitala jest bardzo dobrym gospodarzem i administratorem dochodów szpitalnych. Przy nim cały szpital prawie odnowił się i niema roku, aby przy bardzo niskiej taksie, bo 104 h. na dzień i na chorego i nie robiąc żadnych długów, nie wprowadził jakiego ważnego ulepszenia. I tak w roku przeszłym w korytarzach na pierwszem i drugiem piętrze zrobiono posadzkę kamionkową, a ściany pomalowano klejową farbą; korytarze też obecnie ogrzewają się i w tym celu postawiono na każdem piątrze po dwa żelazne piece. Zaprowadzono dzwonki elektryczne, kaplicę całą odnowiono i naprawiono; kupiono mikroskop bardzo ładny za 700 K i miedziane baniaki do kuchni. Urządzono salę do badań chemicznych, bakteryologicznych i do badania chorych; na wszystkich salach są obecnie umywalnie dla chorych; łazienki i miejsca ustępowe naprawiono i uporządkowano Bielizny w magazynach jest ilość dostateczna, jednem słowem szpital ten jest zasobny i dobrze zagospodarowany. Ze względu, że syfilis, panujący w pewnych miejscach wprost epidemicznie, daje ogromny kontyngens chorych dla szpitala stanisławowskiego (732 w r. 1901), starałem się dowiedzieć, z jakich wsi przybywają ci chorzy najczęściej i dowiedziałem się, iż te wsie są następujące: 1. Bibków, pow. Bohorodczany pod Nadwórną, gdzie według słów wójta wszyscy są zarażeni od najmłodszego do najstarszego wskutek zwyczaju spania razem. W tej wsi forma zakażenia jest bardzo łagodna i z łatwością poddaje się leczeniu. 2. Mikuliczyn i Pasieczna, powiatu Nadwórniańskiego, gdzie przeciwnie forma zakażenia jest bardzo ciężka i przechodzi prędko w trzeciorzędne objawy. 3. Powiatu Tłómackiego, wsie: Grąbicz, Otynia, Uhornik. 4. Kałuskiego: wieś Niebyłów. 5. Bohorodczańskiego wieś Porohy. Według opinii prymaryusza szpitala, człowieka dokładnie obznajomionego z warunkami miejscowemi, najlepszem postępowaniem z tymi chorymi byłoby leczenie ich na miejscu przez lekarzy eksponowanych lub rządowych, którzy mogliby objeżdżać te

wsie raz lub dwa razy na tydzień, przywożąc z sobą maść merkuryalną do wcierań, lub sublimat do wstrzykiwań. Lud chętniej by poddawał się temu leczeniu, nie odrywając się od pracy, mniej by to kosztowało i przy tej czynności możnaby było pouczyć ludność, jak się zachować należy, aby uchronić dzieci i osoby niewinne od zarażenia i zarazem uratować ludność najpiękniejszą od zdegenerowania.

Jak prawie wszędzie, w szpitalu stanisławowskim jest stałe przepełnienie chorymi, bo na 120 etatowych łóżkach w roku ubiegłym pielęgnowano przeciętnie 136 chorych, chociaż przeciętny pobyt chorego, wynoszący 18·8 dni wskazuje, że tu nie przetrzymuje się chorych bez koniecznej potrzeby. W dniu inspekcyi znalazłem chorych 129, a było w tym roku czasami do 180 chorych. Pielęgnowanie umiejętne, ludzkie i bardzo staranne. Dyrektor bardzo chwalił pracowitość, sumienność i wiedzę lekarską sekundaryusza Dra Żuławskiego. W roku ubiegłym leczono na tyfus brzuszny i wysypkowy 20, na szkarlatynę 10, na tuberkuły 148, porodów było 42, na choroby oczne leczono 118, operacyj chirurgicznych dokonano w ciągu roku 398 i t. d. Jedna z sióstr zakonnych zachorowała na tyfus wysypkowy, ale obecnie jest już rekonwalescentką. Wikt chorych jest dobrze i smacznie przyrządzony; chorzy pytani na salach oświadczyli, że z wiktu są zazowoleni. Koszt dnia żywienia około 40 h. Sala operacyjna jest bardzo dobrze urządzona. Ilość narzędzi lekarskich dostateczna; leki kosztują bardzo tanio, a właściwie taniej jak wszędzie indziej. Kancelarya szpitalna w porządku. Zaległości kosztów leczenia w dniu lustracyi wynosiły 16.174 K 33 h. W roku 902 od samopłacących otrzymano 7.423 K 56 h. Szpital jest jeszcze dłużny Wydziałowi krajowemu tytułem otrzymanej zaliczki 3.500 K.

Na Radzie dnia 6. maja przyjęto do wiadomości,

Stryj. — Szpital stryjski jak pod względem budynku i wewnętrznego urządzenia, tak też wzorowej czystości i administracyi należy do naszych najlepszych prowincyonalnych zakładów. Nic więc dziwnego, że i tu jest nieustanne przepełnienie. Przeciętna ilość chorych w ciągu roku ubiegłego wynosiła 126 na 99 etatowych łóżkach, a w dzień inspekcyi znalazłem 147, a zatem o trzecią część więcej, aniżeli szpital może mieścić. Pomiędzy chorymi nie znalazłem ani jednego, któryby nie kwalifikował się do szpitalnego leczenia. Wśród chorych bardzo wielka liczba wypadków chirurgicznych, a trzecia część wenerycznych. W roku ubiegłym dokonano tu 314 mniejszych i większych operacyj chirurgicznych z bardzo szczęśliwymi rezultatami, na oczy leczono 68; podano pomoc w trudnych porodach w 28 wypadkach; z zakaźnych chorób leczono na tyfus 20 chorych, na różę 6, na influenzę 40. W szpitalu są dwie sale operacyjne, dla wypadków septycznych i aseptycznych, ta ostatnia jest tak dobrze urządzona, że nie ustąpi najlepszym klinicznym; ilość narzędzi chirurgicznych jest dostateczną. Dyrektor darował szpitalowi bardzo ładny i praktyczny przyrząd do noszenia chorych po schodach i przenoszenia z sali na salę. Wydatki na leki są umiarkowane. Posługa bardzo dobra. Sióstr miłosierdzia jest sześć, z których jedna pracuje w kancelaryi. Przełożona zakonnic pod względem oszczędności i umiejętności zastosowania się do środków posiadanych, jest doskonałą gospodynią. Pożywienie chorych dobre i dostateczne, wiktuały odpowiedniej dobroci. Szpital utrzymuje dwa wieprzki i trzy krowy, z których jedna jest jałówką. Dziennie otrzymuje się 30 litrów mleka. W roku ubiegłym naprawiono dach kryty żelazną blachą i pomalowano go na nowo, urządzono ustępowe miejsca bardzo dobrze, naprawiono kuchnię i pralnię, gdzie ustawiono żelazny piec, którego dawniej nie było. Bielizny jest ilość dostateczna. Płótno zakupuje się w Korczynie. Wogóle wszystko, co się znajduje w szpitalu, należy do produktów krajowych. Braki tego szpitala są następujące: niema pawilonu izolacyjnego dla zakaźnych chorób, które z tego powodu muszą być leczone na ogólnych salach. Szopy gospodarcze, w których mieszczą się krowy i wieprzki, gdzie znajduje się desynfektor, skład na drzewo i słomę a także gdzie mieszka stróż, są tak zniszczone przez grzyb, że grożą zawaleniem się. Wiele okien

zupełnie spróchniałych potrzebuje zamiany na nowe. Parkan, otaczający szpital, jest zupełnie zniszczony, ale w budżecie jest wstawiona suma dostateczna na postawienie sztachet żelaznych; do tej roboty będzie można przystąpić zaraz po świętach. Książki w kancelaryi są prowadzone prawidłowo, zaległości jednak kosztów leczenia nie zmniejszają się, z powodu braku pomocy ze starostw. W końcu ubiegłego roku zaległości te w szpitalu stryjskim wynosiły 27.471 K, gdyby te pieniądze można było otrzymać, szpital naprawiłby wszystkie swe braki. Suma wszystkich zaległości szpitali prowincyonalnych wynosiła 1. stycznia 1900 433.282 K a razem z trzema zakładami krajowymi 1,240.466 K. Samopłacący w stryjskim szpitalu przynieśli w roku ubiegłym 9.677 K. W kancelaryi użalano mi się, że największa część spraw dotyczących kosztów leczenia obcokrajowych zalega w Wydziale krajowym.

Na Radzie dnia 28. marca 1902 przyjęto do wiadomości i uchwalono zawezwać komitet szpitalny do złożenia sprawozdania i wniosku co do restauracyi szopy.

Tarnopol. — Wskutek świąt ruskich szpitale we wschodniej Galicyi położone w końcu kwietnia opróżniły się bardzo znacznie, tak, że w Tarnopolu, gdzie przeciętnie w ciągu roku jest około 90 chorych, było w dniu inspekcyi tylko 80 i to tylko ciężko chorych. Wśród nich znalazłem kilkunastu tuberkulicznych, których polecam wszędzie przyjmować tylko w ostatecznej potrzebie, kiedy do tego zmuszają krwotoki, lub wysoka gorączka, szpitalne bowiem leczenie gruźlicy prawie żadnej nie przynosi korzyści. Wprawdzie pomimo braku swojskich środków przeciwko tuberkułom, nie można powiedzieć, aby medycyna była zupełnie bezsilną w walce z tą chorobą, bo ustrój napadnięty przez laseczniki gruźlicze, sam stawia opór im, nie poddaje się, a jeżeli przyjdzie się mu z pomocą, to może opanować chorobę i wrócić do zupełnego zdrowia. Pomoc ta dotyczy trzech warunków potrzebnych organizmowi, a mianowicie dobrego odżywiania się, spokoju moralnego i fizycznego i czystego, świeżego powietrza. Pierwszy warunek potrzebuje forsownego odżywiania chorych, któreby wyrównało straty organizmu i pozwoliło mu zachować w całej pełni swą żywotność. Już temu pierwszemu z tych zadań szpital nie może zadość uczynić, bo często chory nie ma łaknienia, trzeba więc starać się zmieniać nieustannie pożywienie, dając to, czego chory zapragnąć może, a tego nie da się osiągnąć w szpitalu; przepełnienie prawie nieustanne i brak ciągłej odnowy powietrza, widok cierpiących, obce twarze i całe otoczenie, stanowią przyczynę, że szpitale nie odpowiadają wymogom dwóch następnych warunków. W szpitalu tarnopolskim w ubiegłym roku leczono 1.289 chorych w ciągu 32 089 dni. W tej liczbie na choroby weneryczne 262, na gruźlicę 55, na tyfus wysypkowy i brzuszny 13, na szkarlatynę 1, na ospę 1, na błonicę 2, na choroby oczne 119, porodów było 27 siłami natury i 12 przy pomocy lekarskiej, chirurgicznych zaś operacyi dokonano 139 większych i 94 mniejszych, na choroby skóry leczono 89. Pod względem budynku szpital tarnopolski jest jednym z najpiękniejszych pośród szpitali prowincyonalnych, zwłaszcza obecnie, kiedy wewnątrz murów otaczających ze wszystkich stron zakład, urządzono ogrody spacerowe dla chorych i warzywne, a front budynku upiększono ładnemi sztachetami żelaznemi i kwiatowemi ogródkami. Ale i tu są wady wymagające prędkiego usunięcia, a pierwszą jest pomieszczenie pralni w suterenach. Przy nieustannem praniu wywiązująca się para wodna, z zawierającymi się w niej wyziewami, napełnia nie tylko samą suterenę, ale korytarze sąsiednie i dostaje się do parteru, zawilgocając ściany i psując tam czystość powietrza. Jak tylko będą zrobione jakie oszczędności gospodarcze, potrzeba będzie przenieść pralnię do innego miejsca, aby nie stała się powodem ruiny głównego budynku. Prócz tego pralnia, urządzona w suterenach, jest bardzo ciemną i praczki oślepione parą, pracując długo, dostają anemii, opadają z sił, a bielizna wychodzi

z prania nie tak czysta, jak być powinna Drugą wadą jest studnia. Szpital stoi na wzniesieniu, studnia więc jest głęboką, a pompowanie wody do rezerwoaru urządzonego na strychu jest bardzo ciężkiem, utrudniającem i potrzebującem utrzymywania większej ilości posługi, jakby należało, przytem pompa, nieumiejętnie targana przez ludzi zmęczonych, psuje się nieustannie, tak że jej naprawa już do 600 koron kosztowała. Komitet ma zamiar urządzić pompowanie elektrycznym motorem, połączonym z centralną stacyą elektryczną miejską. Motor ten będzie prędzej, dokładniej i taniej dostarczać w dy zakładowi. Według wiadomości zebranych na miejscu motor taki, urządzony w klasztorze ojców Jezuitów, kosztuje 700 koron; elektryczność zużywana dziennie na pompowanie kosztować będzie 20 h. dziennie, tak mi mówił Dyrektor. Trzecią wadą są gańce porcelanowe w miejscach ustępowych, które lud nasz, nie przywykły do szanowania cudzej własności, potłukł i tak zepsuł, że stały się niemożebnymi do użycia. Poleciłem natychmiast zastąpić je żelaznymi, lakierowanymi, będzie to kosztować do 240 kor. Gospodarstwo szpitalne ogranicza się dotychczas na utrzymaniu trzody chlewnej, która przyniosła szpitalowi dochodu w roku przeszłym 180 kor., a w tym roku 240 kor. Bielizny szpital posiada ilość dostateczną na etatową ilość łóżek Chorzy pytani w różnych salach oświadczyli, że z pożywienia są zadowoleni. Czynności kancelaryjne są prowadzone dobrze. Ilość zaległych kosztów leczenia w dniu inspekcyi wynosiła 14.667 koron. W roku ubiegłym od samopłacących szpital otrzymał 4 299 koron. Ambulatoryjnie leczono w r. 1901 840; w roku 1902 — 219 osób.

Na Radzie 9. maja 1902 uchwalono wezwać Komitet do przedstawienia wniosków co do odpowiedniejszego pomieszczenia pralni.

Tarnów. — Zaniepokojony niekorzystnym stanem gospodarki szpitalnej i wielką ilością zaległości kosztów leczenia, udałem się do Tarnowa aby tak jedne jak i drugie zbadać bliżej, i obmyślić wspólnie z Dyrektorem szpitala, w jaki sposób temu zaradzić. Długi powstały przedewszystkiem stąd, że inwestycye, jakkolwiek bardzo potrzebne, prowadzono, nie oglądając się na budżet i nie prosząc o pozwolenie Wydziału krajowego. Dla uniknięcia tego na przyszłość poleciłem jak Dyrektorowi, tak zarówno i przełożonej Sióstr Miłosierdzia dołożyć wszelkich starań, aby żadna z rubryk budżetu nie była przekroczoną i żeby nie robiono żadnej inwestycyi, która nie była przewidzianą w budżecie; oprócz tego omówiliśmy wszystkie wydatki, w których można będzie zrobić jakiekolwiekbądź oszczędności. Zaległości kosztów leczenia, które w końcu 1901 roku wynosiły 28.716 kor., powstały przedewszystkiem wskutek choroby zmarłego w końcu przeszłego roku pisarza, który będąc dotknięty ciężkiem cierpieniem, nie mógł pracować z taką energią, jak wymaga ta ważna czynność, gdyż od niej zależy dobrobyt szpitala. Ponieważ Wydział krajowy uchwalił zezwolić 300 kor. na najęcie pomocy kancelaryjnej, przyjęto pisarza, który dawniej pracował w szpitalu i jest obznajomiony z manipulacyą, połączoną z ściąganiem kosztów leczenia i poruczono mu załatwianie wszystkich spraw dawnych od r. 1890 do r. 1899, do ściągania zaś kosztów leczenia za ostatnie trzy lata przeznaczono dwie Siostry Miłosierdzia, które są już dobrze obznajomione z tą czynnością. Mam nadzieję, że w ten sposób w lat parę ureguluje się gospodarstwo zupełnie. Dałem też wskazówki co do prowadzenia rachunków z gospodarstwa domowego. Zastępca Dyrektora Dr. Rogalski prowadzi szpital umiejętnie i z wielkim taktem. Wszystkie operacye wykonuje sam, a było tych operacyi od początku roku 87. W Doktorze Stronczaku znalazł bardzo dobrego pomocnika, lecz wielka liczba chorych, szukających opieki szpitalnej, wymaga prędszego zamianowania drugiego sekundaryusza. Chorych w szpitalu znalazłem 169 na 140 etatowych łóżkach, w pośród nich nie było ani jednego, któryby nie kwalifikował się do szpitalnego leczenia. Oprócz tego według zapisków szpitalnych udzielono porady i pomocy 202 osobom, które się leczyły ambula-

toryjnie. W szpitalu znalazłem bardzo wiele przypadków chirurgicznych. W roku ubiegłym leczono wogóle 2 378 osób w ciągu 46.709 dni; w tej liczbie na tuberkuły płucne leczono 97, na choroby weneryczne 197, na tyfus 27, na szkarlatynę 6; operacyi większych i mniejszych dokonano 358; porodów siłami natury było 73, z pomocą zaś lekarską 14; śmiertelność wynosiła 6·6%. Wikt chorych, według rachunków przedłożonych mi przez Siostrę przełożoną, kosztuje 42 h. na dzień i chorego. Chorzy pytani na różnych salach, oświadczyli, że z wiktu są zadowoleni zupełnie. Wiktuały w spiżarni należytej dobroci; szpital utrzymuje cztery wieprzki, karmiąc je odpadkami Bielizny znalazłem ilość dostateczną; płótno sprowadza się z Korczyny; do szycia jest jedna szwaczka, której pomagają zakonnice i chore. Czystość wszędzie wzorowa. Sala operacyjna zawiera wszystko, co jest potrzebne do operacyi; ilość narzędzi chirurgicznych jest dostateczna. W tym roku zakupiono bardzo ładny drobnowidz. Aby doprowadzić szpital do zupełnego porządku, potrzeba będzie naprawić parkan, który zgnił w części i zawalił się, naprawić chlewki i urządzić lepiej miejsca ustępowe, ale na to obecnie środków pieniężnych nie ma.

Na Radzie 8. kwietnia przyjęto do wiadomości; potrzebne restauracye uchwalono zarządzić przy zatwierdzeniu przeliminarza na rok 1903.

Wadowice. — W roku bieżącym wszystkie sale na parterze głównego budynku i pawilonu zakaźnego były pobielane i lamperye odnowione. Modrzewiowe posadzki, położone na miejsce przez grzyb zniszczonych, zostały polakierowane, łazienki tak na męskim jak i na żeńskim oddziale polakierowano w całości; dom przedpogrzebowy, sala sekcyjna, spiżarnia i pokoje służących odnowiono i wybielono, wszystkie drzwi w głównym budynku i w pawilonie dla zakaźnych polakierowano ponownie, naprawiono cztery piece, uporządkowano całe obejście szpitalne, urządzono ogród owocowy i warzywny, część okien nieodpowiedniej konstrukcyi zastąpiono nowemi, przy wejściu do mieszkania Sióstr zakonnych urządzono werandę, w kuchni postawiono nowy piec kaflowy, a do pralni zakupiono bardzo praktyczną maszynę do prania, sprawiono 10 łóżek żelaznych dla dzieci, miejsca ustępowe i zlewy tam znajdujące się naprawiono. W ogóle zrobiono w tym zakładzie bardzo wiele, a jednak zostało jeszcze nie mało do zrobienia, budynek bowiem, wskutek nieodpowiedniego fachowego dozoru przy budowie, ma tyle braków, że w krótkim czasie niepodobna je usunąć. Przedewszystkiem cała północna ściana zakładu jest zawilgocona, z powodu iż okna w budynku głównym nie są zaopatrzone w gzymsy nadokienne, ani w daszki, okna klatki schodowej nie są zabezpieczone okapem, a wskutek tego w porze deszczowej woda przecieka na schody i zawilgaca budynek, rynny dachowe nie są zaopatrzone jak się należy, a wskutek tego woda ścieka po murze, wilgotny tynk odpada i odkrywa mur. W sali operacyjnej na pierwszem piętrze zrobiono ciężką betonową podłogę na zwykłem belkowaniu; podłoga ta zgięła się i chwieje, a co gorzej wskutek wadliwego urządzenia spadu woda przecieka na salę chorych pod nią położoną. Jakkolwiek rewizya belek wykazała, iż nie są one uszkodzone, mogą jednak w krótkim czasie uledz przegniciu, jeżeli się tego nie naprawi. Piec w pralni jest zrujnowany i jeden z kotłów miedzianych mocno zniszczony. Badałem cały budynek bardzo szczegółowo i przyszedłem do przekonania, że braki istniejące dadzą się powoli usunąć bez znacznych jednorazowych wydatków. Muszę przytem oddać sprawiedliwość siostrom zakonu Nazaretanek, które obsługują zakład, iż są bardzo zapobiegliwe, pracowite, dbałe o wzorową czystość, ład i porządek w całym zakładzie. Zachęciłem przełożoną, żeby całą posługę szpitalną niższą zastąpiła zakonnicami drugiego chóru, wpłynie to bowiem na całe gospodarstwo bardzo dodatnio, gdyż każda robota będzie dokonaną sumiennie i dokładnie. Obecnie już jest jedna taka zakonnica

przy praniu, i jestem przekonany iż bielizna będzie się konserwować nieporównanie lepiej aniżeli dawniej, spodziewam się też, że przy tej zmianie można będzie piec chleb we własnym zarządzie, co wpłynie na dobroć jego i obniży koszt żywienia. Bielizny szpital posiada nie wiele, cała jest sprawiona z płótna krajowego, szyją zaś ją w chwilach swobodnych same siostry. Żywienie chorych dobre i smacznie przyrządzone, pieczywo dostarczane przez piekarzy — niezłe. Koszt dzienny wiktu wynosi 41 gr. Wskutek zarządzenia władzy miejskiej szpital nie trzyma trzody chlewnej, tak, że gospodarstwo domowe ogranicza się na pielęgnowaniu drobiu i uprawie ogrodu. Kancelaryę Siostra zakonna prowadzi dobrze i z wielką akuratnością. Zaległości kosztów leczenia wynosiły w dniu inspekcyi 697 koron. W ciągu ubiegłego roku wpłynęło od samopłacących i od obcych funduszów 1.892 kor. 40 gr. W roku 1901 leczono w ogóle 760 chorych w ciągu 18.702 dni. Przeciętny pobyt chorych w zakładzie 24·6 dni. Śmiertelność wynosiła 6·4%. Prawie czwarta część chorych t. j. 121 leczoną była na choroby organów oddechowych. Na gruźlicę leczono 27, z nich umarło 12, t. j. 44%. Z chorób zakaźnych leczono na tyfus 7, na ospę 1, na dyfteryę 2, na choroby weneryczne 52. Operacyi chirurgicznych dokonano 52. W szpitalu znalazłem bardzo wiele chorych na oczy, zwłaszcza dzieci, i chorych na złośliwą febrę — okolice bowiem Wadowic są bagniste. W zakładzie jest tylko jeden lekarz, a wskutek tego wszelkie większe operacye są niezwykle utrudnione, bo bezpłatną pomoc lekarską trudno otrzymać, tak że chorzy muszą nieraz długi czas oczekiwać operacyi ze szkodą swoją i funduszu szpitalnego. W razie choroby lekarza lub jego wyjazdu, nie ma komu go zastąpić. Z tych względów byłoby bardzo do życzenia, aby służbę lekarską wzmocnić w tym szpitalu przez mianowanie pomocniczego lekarza.

Na Radzie 19. września 1902 uchwalono: przyjąć do wiadomości sprawę mianowania lekarza pomocniczego i wziąć pod rozwagę przy zatwierdzaniu budżetu.

Zaleszczyki. — Szpital ten był przerobiony, jak wiadomo Wysokiemu Wydziałowi krajowemu, z starej karczmy. Jedna sala została przybudowaną przez właściciela Zaleszczyk, barona Seweryna Brunickiego, i w ten sposób zakład ten mógł mieścić hygienicznie do 50 łóżek. Szczęśliwy wybór kierownika, bardzo zdolnego lekarza, stał się powodem prawdziwego natłoku chorych. Szpital od wielu lat jest przepełniony ustawicznie, tak, że przeciętnie na 52 etatowych łóżek w roku 1901 leczono dziennie 73 chorych, a były dnie, kiedy liczba ich dochodziła do 120 i 150. W ciągu ostatnich lat dziesięciu, pomimo nieustannych napraw budynek szpitalny zaczął chylić się ku upadkowi, wilgoć przenikała mury, podłogi gniły, cały teren naokoło szpitala był przesiąknięty wilgocią. Dodać do tego należy, że sam szpital nie odpowiada najskromniejszym wymogom hygieny, bo nie posiada ani jednego pokoju do pomieszczenia dotkniętych chorobami zakaźnemi, narażając cały szpital na największe niebezpieczeństwo; jednak niezmordowana praca Dra Sołowskiego, jego zapobiegliwość i umiejętne zarządzenia uchroniły szpital od fatalnych następstw przepełnienia, ale uchronić nie mogły budynku od następstw starości, które wystąpiły w ostatnim czasie. Znalazłem szpital w stanie kompletnie niemożliwym do dalszego zamieszkania. Już w czasie ostatniej zimy wilgoć w budynku tak się rozwielmożniła, że ściany niektórych sal przemokły do sufitu, a codziennie posługa musiała ścierkami zbierać wodę ściekającą z murów, i wynosić do kanału; sieniki chorych gniją od wilgoci, podłoga zbutwiała w wielu miejscach, a może tam jest już nawet grzyb, bo w salach daje się czuć charakterystyczny zapach grzyba, domieszany do wyziewów chorych i zaduchu, którego przy nieustannem przepełnieniu uniknąć niepodobna. Przed kilku dniami w dwóch salach spruchniały sufit zaczął się walić, i musiał być podpartym drewnianymi słupami. Udałem się na strych tego parterowego budynku i przekonałem się, iż chodzić po

nim niebezpiecznie, a tymczasem tu się suszy bielizna. Nie dość tego: Kanał szpitalny, wykonany kosztem tysiąca zł. przestał funkcyonować wskutek bardzo małego spadu, i wody gospodarskie nietylko nie odpływają na zewnątrz, ale dostaje się na podwórze szpitala i spływają do zbiornika tam urządzonego, woda cuchnąca z sąsiedniego browaru, także się cofa w tym kierunku, tak, że służba szpitalna musi dwa razy na tydzień wynosić po kilkadziesiąt konewek tej wody i wylewać ją do rowu przechodzącego na zewnątrz szpitala, bo inaczej wystąpi z rezerwoaru i zaleje cały szpital. Ale takie wynoszenie cuchnącej wody na zewnątrz może być zakazane, a wtedy przyjdzie się zamknąć szpital. Nie ma innego sposobu, jak przystąpić do budowy nowego szpitala, a przedewszystkiem zakupić kawał gruntu zajęty przez szkołę sadowniczą, i jeszcze nie kupiony. Na szczęście szpital posiada pewne zasoby na budowę, a mianowicie:

1) własny kapitał rezerwowy, złożony na książeczce Kasy oszczędności	8.276	K 40	h
2) dar śp. Tomasza Wartanowicza . . .	8.000	„ —	„
3) dług gminy szpitalowi	2.424	„ —	„
4) subwencya Wydziału powiatowego .	4.200	„ —	„
5) z książeczki Kasy oszczędności Nr. 10	9.875	„ 56	„
„ „ „ „ 74	934	„ 60	„
Razem .	33.710	K 56	h

Możnaby wprawdzie szukać innego miejsca na szpital, gdzieby kanalizacya mogła być łatwiejszą, a cały plac zajęty przez szpital przyłączyć do ogrodu szkoły ogrodniczej, ale poszukiwanie nowych placów, kupno i t. d. odwlekłoby całą sprawę na długo, a to jest niemożliwem. Tymczasem prosiłem dyrektora, aby korzystając, że teraz chorych jest mniej, bo wielu przed świętami opuściło szpital, kazał naprawić sufity, o ile się da, podeprzeć, gdzie potrzeba, zastąpić zgniłe deski nowemi, ale robić to wszystko jak najmniejszym kosztem, aby nie uszczuplać zasobów na przyszłą budowę. Gospodarstwo w tym szpitalu zawsze było i jest dobre i bardzo oszczędne. Ilość bielizny dostateczna, narzędzi chirurgicznych także, leczenie niezmiernie staranne i bardzo szczęśliwe, bo śmiertelność w tym szpitalu, przy takich fatalnych stosunkach, wynosi 3·1%; wikt dobry, a dzień żywienia kosztuje 30 hal. W dniu inspekcyi znalazłem 53 chorych.

Na Radzie d. 9. maja 1902 uchwalono przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek uznania potrzeby budowy szpitala w Zaleszczykach na 60 łóżek i o upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki na pokrycie połowy kosztów budowy. Wybrać, względnie opracować plan i kosztorys takiego szpitala, oraz oznaczyć miejsce, na którem szpital stanie. Wdrożyć z gminą i powiatem rokowania o pokrycie drugiej połowy kosztów.

Złoczów. — Do jakiego stopnia są spróchniałe belki powały w szpitalu złoczowskim, jeszcze nie jest sprawdzonem, bo przed przystąpieniem do zdarcia podłogi, potrzeba będzie urządzić komunikacyę pomiędzy salami chorych, które są oddzielone ubikacyą, gdzie się dało zauważać osiadanie podłogi na piętrze. Z powodu świąt zaledwie za dni kilka można będzie przystąpić do tej roboty. Zewnętrznie nie widać jeszcze pękania tynku w suficie, tylko pewne wygięcie. Naprawa nie pociągnie za sobą znacznych wydatków, ograniczy się bowiem na przebiciu jednego muru dla komunikacyi i podstęplowaniu sufitu na niewielkiej przestrzeni. W każdym jednak razie potrzeba będzie pomyślić o innem pomieszczeniu dla chorych, szpital bowiem złoczowski, wobec szpitali prowincyonalnych wybudowanych w nowszym czasie i według wskazówek szpitalnej hygieny, jest prawdziwą anomalią. Sale chorych są małe, niskie, bez wszelkiej wentylacyi, obrócone w większej części na północ, a więc nie oświetlone słońcem i zawilgocone w niektórych miejscach. Niema tu żadnego miejsca dla skutecznego oddzielenia zakaźnych, którzy muszą leżeć pośród innych chorych, narażając

ich na niebezpieczeństwo zarażenia. Tu się zaraził tyfusem plamistym lekarz pomocniczy i jedna z zakonnic. Niema sali operacyjnej, należycie urządzonej ani poczekalni dla chorych przychodzących; niema wodociągów dostarczających wodę na salę w dostatecznej ilości. Ustępowe miejsca znajdują się na zewnątrz budynku, można więc sobie przedstawić, jaka jest trudność z obsługą chorych, nie mogących się dźwignąć z łóżka i jakie jest niebezpieczeństwo dla innych w czasie zimy i dni słotnych, tem więcej że szlafroki, któremi mogą posługiwać się chorzy, są tylko letnie. Pomieszczenie Sióstr Miłosierdzia jest bardzo wilgotne i z tego powodu te ostatnie często chorują. Szpital ten jednak nie posiada żadnych zapasów pieniężnych, którymi możnaby się posłużyć dla budowy nowego i lepszego pomieszczenia, oprócz 8 tysięcy koron z fundacyi Wojny, która dotychczas wypłacała tylko procenta, a kapitału wydać nie może lub nie chce. — Gospodarstwo tego szpitala jest prowadzone bardzo rozumnie i oszczędnie, wziął je bowiem w swoje ręce Dyrektor i nadzwyczajnie starannie śledzi za tem, żeby żaden niepotrzebny wydatek nie zepsuł równowagi budżetowej. Sam też śledzi i sprawdza kwartalne rachunki, wykreśla z wykazów pozycye zapłacone lub te, które zostały przyjęte na koszt funduszu krajowego, sam prowadzi różne gospodarcze rachunki, pisze protokoły posiedzeń, sam wchodzi w najdrobniejsze potrzeby chorych i można powiedzieć, że większą część dnia przepędza wśród tych ostatnich. Dlatego też Dyrektor jest bardzo ceniony ogólnie i lubiany przez chorych, mających do niego wielkie zaufanie. — W szpitalu tym z wyjątkiem dni letnich jest prawie nieustanne przepełnienie, a ilość chorych wynosi od 90–100 na 80 etatowych łóżkach. Bielizny jest na cztery zmiany, w wypadku jednak przepełnienia zachodzi wielka trudność zadośćuczynienia tej ważnej potrzebie każdego zakładu leczniczego. Żywienie chorych według słów Dyrektora i oświadczenia leczonych jest dobre i dostateczne; wiktuały w spiżarni znalazłem w bardzo dobrym gatunku. Szpital utrzymuje cztery sztuki trzody chlewnej, z której dochód za zezwoleniem komitetu jest obracany na wydatki nieprzewidziane budżetem. Żywienie chorych kosztuje około 40 h. dziennie. Kancelarya w porządku. Zaległości kosztów leczenia w dniu inspekcyi wynosiły 3.249 K. Od samopłacących w roku 1901 otrzymano 1.341 K 20 h. W roku ubiegłym leczono w szpitalu złoczowskim 1440 chorych w ciągu 27.818 dni. Przeciętny pobyt chorych w zakładzie wynosił 19·3 dni. Śmiertelność była 7·7%. — Ambulatoryjnie leczono 840 chorych, w roku zaś bieżącym 219. Przy badaniu obecnie znajdujących się w zakładzie chorych, nie znalazłem ani jednego, któryby nie kwalifikował się do szpitalnego leczenia; mnóstwo chorych było dotkniętych zapaleniem płuc i reumatyzmami, które tu panują prawie epidemicznie. W roku ubiegłym leczono 165 chorych wenerycznych, 9 na tyfus, 6 na błonicę, 4 na szkarlatynę, 179 na choroby oczne, 71 na tuberkuły. Większych i mniejszych operacyj dokonano 161. Na choroby skórne leczono 109, na różę 16, co już samo świadczy o niezdrowem pomieszczeniu chorych w tym szpitalu. Instrumentarium chirurgiczne jest dostateczne. Ordynacya leków bardzo tania i oszczędna.

Na radzie dnia 6 maja przyjęto do wiadomości.

Żółkiew. — W ciągu r. 1901 i w bieżącym roku dokonano bardzo wiele korzystnych dla zakładu inwestycyi, a mianowicie: osztachetowano terytoryum szpitalne, obok pomieszczenia zakaźnych zbudowano miejsca ustępowe osobne, urządzono śmieciarkę i skład na piasek, glinę i wapno; wybetonowano miejsca ustępowe w głównym budynku i w pawilonie dla kobiet; w obejściu szpitalnem urządzono 800 metrów kwadrat. dróg szutrowanych i 310 metrów bieżących chodników ceglowych łączących szpitalne budynki między sobą; zasiano na nowo gazony, pasadzono na nich drzewa i krzewy i otoczono słupkami dębowymi i drutem żelaznym, zreperowano dachy i rynny; polakierowano podłogi w 12 salach i dach na głównym budynku; kupiono przyrząd dla sterylizowania opatrunków w sali

operacyjnej kosztem 360 koron i w tejże sali sporządzono szafę żelazną, takiż stół i dwa stołki pokryto blachą mosiężną. Wszystkie te inwestycye bardzo podniosły tak zewnętrzny widok całego zakładu jak i wewnętrzne urządzenie jego. — Chociaż szpital posiada cztery studnie, niema jednak dostatecznej ilości wody do prania i do kąpieli, a ta, która w nich jest, nie może być użytą do picia i gotowania strawy, tak że potrzeba codziennie przywozić trzy do czterech beczek do prania i na kąpiele i jedną beczkę do picia i gotowania pożywienia. Ta ostatnia bierze się z wodociągu miejskiego, sprowadzającego wodę ze wzgórz Haraju. Ze względu że w całej Żółkwi niema ani jednej studni z wodą możliwą do picia, jakkolwiek próby kopania i wiercenia były robione w rozmaitych miejscach, zdaje się, iż będzie najpraktyczniej wymurować jedną większą studnię, aby mieć wodę zaskórną na potrzeby gospodarskie, a wodę do picia i gotowania pożywienia przywozić jak dotychczas z wodociągu miejskiego, nim rozwój miasta nie zmusi do urządzenia wodociągów i zbiorników miejskich w różnych miejscach. Zbadałem cały kanał miejsko-szpitalny od początku jego aż do ujścia do rzeki Świni. — Jest w nim ośm włazów, a w tej liczbie jeden na terytoryum szpitalnem. Ruch płynów nigdzie nie jest zatamowany i tylko w 3. 4. i 5. włazie osad piasku i ziemi jest większy, dochodzi bowiem do 25, 20 i 15 centymetrów, dalej zaś coraz się zmniejsza a około ujścia wynosi zaledwie kilka centimetrów. Dowodzi to, że w okolicy 3., 4. i 5 włazu jest jakieś zgięcie kanału, które winno być naprawione, bo tam będzie zawsze gromadzić się namuł i może wstrzymać odpływ nieczystości ze szpitala. W każdym razie urządzenie tego kanału nadzwyczajnie polepszyło sanitarne warunki szpitala, gdyż atmosfera otaczająca zakład nie jest już tak zatruwana wyziewami odchodowymi jak dawniej. Szpital zwiedzałem w czasie dorocznych restauracyi, a pomimo to wszędzie znalazłem porządek i czystość. Bielizny szpital posiada bardzo mało. Wszystkie produkta spożywcze w tym roku zalicytowano dość tanio. Żywienie chorych dobre, koszt jego wynosił 36 hal. na osobę dziennie. Finansowe sprawy szpitala tego z powodu budowy domu administracyjnego i kanału nie są jeszcze uregulowane, szpital bowiem płaci już od dawna raty na pokrycie tych wydatków, a taksa leczenia, która miała być podwyższoną w celu dania szpitalowi możności pokrycia tego wydatku, nie jest dotychczas podwyższoną. Wskutek tego szpital w tym roku sprawił bardzo mało bielizny, tak że przy wielkiem napływie chorych ta ostatnia zaledwie wystarcza na półtora zmiany. W 1901 roku leczono tu 2452 chorych w ciągu 48.510 dni leczenia. Średni pobyt chorych w zakładzie wynosił 19·7 dni. Śmiertelność 5·1%. Przeciętna ilość leczonych dziennie na 120 łóżkach była 133. Z chorób zakaźnych w roku 1901 leczono tu na szkarlatynę 6, na błonicę 23, na tyfus brzuszny 63, na choroby weneryczne 169, na tuberkuły 90; z tych ostatnich zmarło 21. Większych i mniejszych operacyi dokonano 448, na choroby oczu leczono 178; porodów w zakładzie odbyło się 13 siłami natury i 6 przy pomocy lekarskiej. Wydatek na leki i sanitarne potrzeby był umiarkowany. Stosunki osobiste nie pozostawiają nic do życzenia.

Na Radzie 26. września 1902 uchwalono: przyjąć do wiadomości.

Żywiec. — Komitet szpitala powszechnego w Żywcu w bieżącym roku przedstawił dwie prośby: o postawienie osobnego budynku, któryby pomieścił kuchnię, pralnię, maglarnię i spiżarnię i o podniesienie dotychczasowej taksy z kwoty 106 h na 110 h, tj. o 2 centy. Wysoki Wydział krajowy polecił mi, abym zbadał obie te sprawy przy tegorocznej lustracyi szpitala i zdał relacyę. Spełniając polecenie, mam zaszczyt donieść, że przy budowie szpitala w r. 1886 obszerne sutereny pod głównym budynkiem były przezoaczone na umieszczenie kuchni, spiżarni, pralni, maglarni i na różne gospodarskie składy i magazyny. Budowano w latach bardzo suchych, zaszła więc przykra omyłka, bo suteryny były zbyt głęboko zbudowane, tak że w następnych dżdżystych latach wystąpiły wody gruntowe, zalewając je prawie na wysokości pół metra i robiąc te sutereny zupełnie

bezużytecznemi w ciągu siedmiu lub ośmiu miesięcy w roku. Ten stan rzeczy zmusił, iż kuchnię, spiżarnię, łazienki i całą służbę, która miała tu znaleść pomieszczenie, przeniesiono na parter i pierwsze piętro głównego budynku do ubikacyi ciasnych i nieodpowiednich, bo przeznaczonych do zupełnie innych celów. Obecnie kuchnia i spiżarnia mieszczą się w jednym dość ciemnym pokoju, gdzie wiktuały psują się wskutek panującego gorąca, a nadto trudno w niej swobodnie się poruszać. Piec kuchenny jest także zbyt mały, bo w niektórych miesiącach zimowych potrzeba gotować pożywienie prawie dla 200 ludzi dziennie. Z braku należytej wentylacyi w tym szczupłym lokalu zapachy kuchenne rozchodzą się po całym szpitalu, zanieczyszczając powietrze zakładu, potrzebującego jak najwięcej świeżego powietrza. W celu zapobieżenia tym niedogodnościom Komitet szpitalny przedstawił Wysokiemu Wydziałowi krajowemu plan budowy osobnego domu na pomieszczenie kuchni, szpiżarni, pralni i maglarni z kosztorysem wynoszącym 18.000 K, z których połowę miałby pokryć fundusz krajowy a drugą połowę powiat. Uznając słuszność tej prośby, starałem się przekonać, czy ze strony Rady powiatowej, która już tak wiele zrobiła dla szpitala, nie będzie jakiego protestu, tem więcej że ostatnie powodzie naraziły powiat na wielkie wydatki z powodu zepsutych dróg i zniszczonych mostów. Przekonałem się jednak, że Rada powiatowa jak zawsze jest przychylną temu zakładowi i zrobi wszystko, co potrzeba, aby zapewnić rozwój tego szpitala. — Prośba o podwyższenie taksy o dwa centy jest także zupełnie uzasadniona podrożeniem wszystkich artykułów spożywczych, węgla i zwiększenia wymogów służby szpitalnej. Cena na mięso, mleko, jaja, masło i mąkę, niestannie idzie w górę. Aptekarze zmówiwszy się, nie chcą dawać 25% upustu za leki jak dawniej, a tylko 15%, wzmaga się więc wydatek w tej pozycyi, Nareszcie i służba szpitalna żąda większego wynagrodzenia. Mnóstwo fabryk w Żywcu i jego okolicach daje możność znacznego zarobku ludziom silnym fizycznie i szukającym pracy, jest więc obawa, że jeżeli szpital nie polepszy bytu dozorcom i dozorczyniom, zakład utraci wszystkich najlepszych dozorców, wyćwiczonych w pielęgnowaniu i obsłudze chorych. Nareszcie w następnym roku przypadnie wypłacić pierwsze kwinkwenium dyrektorowi w kwocie 210 K. Wszystko to przemawia za uwzględnieniem prośby Komitetu szpitalnego. — Przechodząc do spraw bieżacych, donoszę, że w r. 1902 dokończono pokrycia dachu na głównym gmachu blachą cynkową, urządzono bardzo ładnie dom przedpogrzebowy, salę sekcyjną, sprawiono materace z kory drzewnej na 48 łóżek, uporządkowano skład na węgle i t. d. — W sali operacyjnej znalazłem nową bateryę elektryczną dla galwanokaustyki, stojaki, sterylizatory i t. d. a arcyksiąże Stefan darował szpitalowi przyrząd Finzena dla leczenia wilków żrących (lupus), wyprysków różnych itd. za pomocą fioletowych promieni słonecznych. — Żywienie chorych bardzo dobre i pomimo drożyzny w roku ubiegłym kosztowało 40 groszy na dzień i osobę, w tym roku wskutek podrożenia wszystkich artykułów żywności koszt ten znacznie się zwiększy. — Bielizny szpital ma ilość dostateczną nawet przy przepełnieniu, które niekiedy dochodzi do 169 osób na 92 etatowych łóżkach. — Szpital utrzymuje 5 wieprzków, trochę drobiu i jarzyny czerpie z własnego ogrodu. — Kancelaryę prowadzi Siostra zakonna dobrze, zaległości kosztów leczenia wynosiły w dniu inspekcyi zaledwie kilkaset koron. Sprawa prowadzenia rachunków kasowych została przedłożoną na wysoką dyecyzyę W. Wydziału krajowego. — Fundusz rezerwowy wynosi 2.670 koron. — W Szpitalu żywieckim w 1902 r. leczono 1.469 chorych w ciągu 30.939 dni leczenia, średni pobyt wynosił 21 dni, śmiertelność 6·3%. Z chorób zakaźnych leczono na błonicę 34 z bardzo dobrym wynikiem, za pomocą inhalacyi i wstrzykiwania serum antidyfterycznego prof. Bujwida, na tyfus 24, na odrę 14, na szkarlatynę 7, na choroby weneryczne 41, operacyj chirurgicznych dokonano 101. Na tuberkuły leczono 87, znich zmarło 13. W szpitalu leczy się zawsze dużo dzieci, wiele też jest chorych na oczy. W dniu inspekcyi znalazłem w szpitalu 90 chorych a operowanych od początku roku było 110.

Na Radzie 19. września 1902 uchwalono: Podwyższenie taksy wziąć pod rozwagę przy zamknięciu rachunków. — Sprawozdanie przyjęto do wiadomości.

Zakłady subwencyonowane.

1. Zakład ciemnych mieści się obecnie w okazałym budynku przy ul. Św. Zofii. W roku 1902 wychowywano w zakładzie 24 chłopców i 16 dziewcząt. Uczniowie czytają i piszą według dwóch metod; wykłady obejmują: katechizm z historyą świętą, język polski, geografię, historyę własnego kraju, arytmetykę, botanikę i zoologię, ściśle do potrzeb wychowanków zastosowanych. Produkcye muzyczne na fortepianie, skrzypcach i organach są uprawiane przez wychowanków bardzo starannie i świadczą, z jakiem zamiłowaniem i poświęceniem nauczyciele zajmują się dziećmi. Roboty ręczne i koszykarskie zdumiewają dokładnością swoją. Dochód roczny wynosił 34.436 K 42 h, wydatek 34.104 K 33 h. Majątek zakładowy 678.153 K; tu się wlicza koszt budynku nowo postawionego.

2. Zakład głuchoniemych. W zakładzie wychowywano w ubiegłym roku 64 chłopców i 45 dziewcząt. Dochód roczny 61.444 K 36 h. Majątek, wliczając w to budynek, 549.623 K 28 h. Uczniowie i uczenice zdawali egzamin z rachunków, polskiej gramatyki, historyi i geografii polskiej, z czytania i pisania, a także wymawiania całych zdań; wychowankowie wykonują rysunki, wyroby koronkowe, szyją bieliznę, buty i odzież. Dział robót ręcznych jest tu najważniejszym, bo wychowankowie po ukończeniu studyów opuszczają zakład jako fachowi rzemieślnicy, stając się samoistnymi i pożytecznymi członkami społeczeństwa.

3. Szkoła głuchoniemych p. Bardacha. Z 250 żydowskich głuchoniemych dzieci, które wedle statystyki Galicyi znajdują się w kraju, 16 w tutejszej szkole znalazło możność kształcenia się. Dzieci uczą się: historyi biblijnej od stworzenia świata do Mojżesza, czytania polskiego, pisania i odczytywania z ust, gramatyki polskiej i czterech działań rachunkowych. Chłopców było 12, dziewcząt 4. Egzamin (8/VII) wypadł bardzo chlubnie dla nauczających.

4. Zakład Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie. Leczono chorych 261, z tego wyzdrowiało 254, umarło 7; pozostało do dalszego leczenia 8. Dni leczenia było 3.308. Dzieci żyjących w zakładzie było 13, przychodzących 81, razem 94. Dochód ogólny wynosił 4.927 K. Wydatek 4.867 K. Datek Wys. Sejmu wynosił 600 K. Ofiar 869, procenta od kapitałów 1.913 K.

5. Budujący się zakład „Dzieciątka Jezus“ dla podrzutków. W dniu wizytacyi było 14 dzieci ssących i 8 mamek, które karmią po 2 dzieci każda. 3 Siostry zakonne. Dzieci znajdowały się w ogrodzie na czystem powietrzu. Budynek nowy stanął na stromym szkarpie, wznoszącym się nad starym zakładem. Dom składa się z dwóch części: piątrowej i parterowej. Na piątrze w dwóch pokojach będą się mieścić zakonnice, a w drugich dwóch dzieci. Na parterze będzie 5 wielkich sal na pomieszczenie 30 dzieci, albo nawet i więcej w razie potrzeby. W środku budynku jest weranda, sprawiająca tę niedogodność, że środkowa wielka sala jest pozbawiona bezpośredniego działania promieni słonecznych.

6. Zakład Św. Józefa dla nieuleczalnych we Lwowie. W roku ubiegłym został wykończony szósty budynek w Zakładzie św. Józefa, obejmujący oprócz ubikacyj gospodarczych, mieszkalnych pokojów 37, tak że cały zakład posiada około 100 pokojów mieszkalnych dla chorych. Między nimi są pokoje większe na kilka łóżek, inne są to tak zwane separatki na jedną osobę. Najnowszy budynek posiada na każdem piętrze osobne łazienki i doskonałą wentylacyę; parter przeznaczony wyłącznie

dla mężczyzn, a oba piątra dla kobiet. Jest on urządzony na podobieństwo zagranicznych pensionów, gdzie się otrzymuje pomieszkanie, wikt, światło, pranie, opiekę domową, lekarską i pociechy religijne. Pomieszkania udziela zakład darmo, ale nie mając kapitałów żelaznych, musi żądać zwrotu za wikt, który rocznie kosztuje około 48.000 K. Łóżek fundowanych zakład posiada 12, a mianowicie 4 łóżka fundowane przez ś. p. Hr. Czarkowską, 6 łóżek fundowanych przez p. Anielę Kielanowską i 2 łóżka opłacane z funduszu krajowego dla rekonwalescentów szpitala lwowskiego. Za wikt zakład bierze 30, 60 i 80 K. miesięcznie według trzech klas. Płacący od 80 do 100 K. miesięcznie mieszkają w osobnych pokojach. Zakład posiada dwa ogródki: owocowy i warzywny. Za zakładem jest góra piaskowa, którą się niweluje obecnie i z czasem ma tam być założony ogród dwumorgowy. Zakład ulepsza się i rozszerza coraz więcej i daje z każdym rokiem opiekę coraz większej liczbie osób. Zakład przyjmuje wszelkich chorych, nawet umysłowo chorych spokojnych, epileptyków, sparaliżowanych, nerwowych, suchotników, ciemnych i t. d.

Dochody zakładu w roku 1901 wynosiły 47.205 K 03 h.
Wydatki „ „ „ „ 47.854 „ 69 „

Niedobór w kwocie 649 K 66 h pokryły Siostry Józefitki z funduszów zgromadzenia swego.

Leczono w zakładzie chorych 151 osób, opuściło zakład 26; umarło 15. Chorzy byli w zakładzie 48.097 dni Nieuleczalni w szpitalu powsz. przez 894, 20 Sióstr było przez 7 300 dni. Razem więc 56.291 dni. Utrzymanie więc chorego wraz z administracyą kosztowało 85 halerzy.

7. **Lwowskie Towarzystwo ratunkowe.** Dzięki ofiarności gminy m. Lwowa Towarzystwo Ratunkowe w r. 1901 otrzymało piękny lokal, złożony z pięciu jasnych ubikacyi w gmachu straży pożarnej przy placu Strzeleckim. Wezwania pogotowia ratunkowego coraz się wzmagają, instytucja ta bowiem staje się bardzo popularną w naszej stolicy. Wezwania pogotowia ratunkowego do nieszczęśliwych wypadków z końcem roku 1901 dosięgły poważnej cyfry 25.470. W przyszłości zamierza Tow. ratunkowe utworzyć rodzaj małego szpitala o kilku łóżkach w swoim lokalu, celem tymczasowego pomieszczenia tych chorych, których groźny stan chorobowy (wstrząśnienie mózgu, krwotoki, udary mózgowe) nie pozwalają na natychmiastowe przewiezienie ich do domu, lub do szpitala powszechnego. Od początku do końca 1901 roku udzielono pomocy 5.523 osobom. Dochody Towarzystwa tego wynosiły w 1901 roku 11.758 K, wydatki 9.070 K.

8. **Poliklinika powszechna.** Na poliklinice w r. 1901 leczono: na od. chorób wewnętrznych 1.674 osób, nerwowych 541, dzieci 1231, chirurgicznym 1143, kobiecym 912, na oddziale chorób krtani i usznych 671, ocznych 1.904, jamy ust 902, skórnych i wenerycznych 1206. Razem 10.184.

Wykonano operacyj: na oddziale chirurgicznym 634, na ginetologicznym 73, laryngologicznym 109, razem 816.

Al. V. **Alegat V.** przedstawia wykaz zamknięć rachunkowych szpitali prowincyonalnych.

Al. VI. **Alegat VI.** przedstawia wykaz budżetów szpitali prowincyonalnych na rok 1903.

Al. VII. **Alegat VII.** przedstawia wykaz dochodów rzeczywistych w szpitalach prowincyonalnych w r. 1901 według zatwierdzonych zamknięć rachunkowych.

Al. VIII. **Alegat VIII.** przedstawia wykaz chorób leczonych w szpitalach powszechnych krajowych i prowincyonalnych w r. 1901.

Al. IX. **Alegat IX.** Odpis odezwy Wydziału krajowego z dnia 2. kwietnia 1901 r. do L. W. 84.223/900 do c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Porównanie

rzeczywistych wydatków na cele zdrowia publicznego w roku 1901 z takimiż wydatkami w roku 1900.

Rubryka	Pozycya	Zamknięcie rachunków	1901			1900	
		Wydatki	Wydano	Preliminowano	Różnica	Wydano	Różnica
			K	K	K	K	K
III.	36	Koszta leczenia	2,459.330	2,380.000	+ 79.330	2,420.030	+ 39.300
IV.	37—38	„ szczepienia	171.337	156.000	+ 15.337	177.940	— 6.603
V.	39—41	„ sanitarne	87.181	99.200	— 12.019	76.470	+ 10.711
VI.		Zasiłki dla zakładów dobroczynności (leczniczych):					
	42	Szpitale S. S. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie . . . 1.800 K					
	43	Szpital S. S. Miłosierdzia w Nowosiółkach . . . 600 „					
	49	Zakład św. Józefa we Lwowie . . . 2.000 „					
	50	Kolonia lecznicza w Rymanowie . . . 1.000 „					
	51	Lecznica lwowska . . . 2.000 „					
	51 *a)*	„ „ nadzwyczajna subwencya na wewnętrzne urządzenie . . . 2.000 „					
	52	Kolonia lecznicza w Rabce . . . 600 „					
XVII.	449	Towarzystwo ratunkowe we Lwowie . . . 600 „					
	450	„ „ w Krakowie . . . 600 „	11.200	11.200	—	9.200	+ 2.000
		Dotacye zakładów:					
XI.	210	Lwów, oddział chorych . . . 98.195 K	—	—	—	31.480	— 31.480
		„ „ położnic . . . 44.144 „	142.339	26.541	+115.798	8.944	+133.395
	211	Kulparków	—	—	—	—	—
	212	Lwów, podrzutki	20.292	16.427	+ 3.865	16.438	+ 3.854
	213	Kraków, szpital św. Łazarza: oddział położnic	17.262	6.981	+ 10.281	2.006	+ 15.256
	214	„ podrzutki	5.772	6.500	— 728	6.312	— 540
		Razem	2,914.713	2,702.849	+211.864	2,748.820	+165.893
		Dochody	Wpłynęło	Preliminowano	Różnica	Wpłynęło	Różnica
			K	K	K	K	K
IV.	12	Nadwyżka od szpitala w Krakowie: Oddział chorych . . . — K					
		„ syfilitycznych . . . 15.630 „					
		„ obłąkanych . . . 23.418 „	39.048	47.700	— 8.652	65.869	— 26.821
	13	Nadwyżka od szpitala we Lwowie, oddział chorych	—	—	—	—	—
	14	„ „ zakładu w Kulparkowie	88.588	54.580	+ 34.008	85.727	+ 2.861
V.	18	Zwroty od szpitali prowincyonalnych	69.495	33.800	+ 35.695	49.820	+ 19.675
	19	„ „ gmin	30	400	— 370	16	+ 14
XI.	51	„ za rachunki aptekarskie	1.085	920	+ 165	742	+ 343
		Razem	198.246	137.400	+ 60.846	202.174	— 3.928
		Wydatek rzeczywisty	2,716.467	2,565.449	+151.018	2,546.646	+169.821

Ruch chorych i koszta w naszych zakładach leczniczych w roku 1901.

Poszczególnienie	Ilość: Łóżek dla chorych	chorych	zmarłych	dni leczenia	Procent śmiertelności	Średni czas leczenia: dni	Wydatki na chorych: K	gr.	Koszta: całej kuracyi jednego chorego: K	gr.	jednego dnia leczenia: K	gr.	jednego dnia wiktu chorych i służby: gr.	sanitarne leki z utrzymaniem apteki, narzędzia chirurg. i przybory opatrunkowe lub chem. pat. na 1 dzień: gr.	Taksa od dorosłych: K	gr.	Taksa od dzieci: gr.
A. Szpitale powszechne:																	
krajowy we Lwowie oddział chorych .	761	11.028	765	200.218	6·9	19·0	325.721	01	29	53·6	1	62·7	44·6	14·8	1	60	80
„ „ „ kliniki . . .	287	2.725	74	46.612	2·7	17·1	188.665	96	69	23·5	4	04·8	133·0	98·4	1	60	80
„ w Krakowie . oddział chorych	526	7.382	826	157.672	11·1	21·3									1	26	1·26
„ w Krakowie . kliniki . .	95	1.539	8	26.180	0·5	17·0	318.948	23	35	75·3	1	73·5	52·3	20·9	1	30	1·30
Suma A. . .	1.669	22.674	1.673	430.682	7·3	18·9	833.335	20	36	75·3	1	93·5	57·5	26·5	—	—	—
B. Szpitale prowincyonalne:							Należytość bież.										
gminny w Białej	105	1.459	83	35.939	5·7	24·6	43.446	79	26	25·4	1	06·6	41·8	10·9	1	14	60
„ „ Bochni	55	991	54	21.108	5·4	21·3	25.415	18	25	65	1	20·4	42 2	13	1	34	68
„ „ Brodach.	70	949	48	19.641	5·1	20·7	22.627	56	23	84·4	1	15 2	39·6	16	1	08	54
„ „ Brzeżanach	82	1.013	67	26.406	6·6	26·0	30 406	06	30	02	1	15 1	36·4	13	1	18	60
„ „ Drohobyczu	120	2.209	98	44.525	4·4	20·2	46.937	70	21	24·6	1	0·54	34·4	19 3	1	06	53
powiatowy w Gorlicach	64	852	32	24.312	3·8	28·5	25.223	92	29	60·6	1	03·8	36·6	8·7	1	20	60
gminny w Husiatynie	70	1.053	31	25.229	2·9	23·0	23.730	56	22	54	—	94·1	39·2	14·3	1	20	60
„ „ Jaśle	100	777	51	16.550	6·6	22·4	22.705	85	29	48 8	1	31·8	45·7	10·8	1	24	60
„ „ Kołomyi	70	1.022	46	26.684	4·5	26·2	27.441	71	26	85·1	1	02·8	35·9	13·4	1	04	52
powiatowy w Krośnie (za 5 miesięcy) .	30	225	17	4.271	7·6	16·0	5.595	11	20	96	1	31	38·8	21·9	1	20	60
„ „ Lubaczowie	50	970	44	20.439	4·5	21·1	20.329	85	20	95·8	—	99·5	37·8	9	1	20	60
gminny w Nowym Sączu	60	797	41	21.343	5·1	26·8	22.989	50	28	84·5	1	07·7	38·4	7·9	1	34	68
powiatowy w Podhajcach	85	1.898	89	40.750	4·7	21·5	46.283	89	24	38·6	1	14	35	16·5	1	10	56
gminny w Przemyślu	175	3.001	282	71.370	9·4	25·4	73.815	39	26	29·7	1	03·4	37·4	18·1	—	98	50
powiatowy w Przemyślanach . . .	44	1.564	52	26.779	3·3	17·1	31.152	09	19	92·4	1	16 3	37·8	11·7	1	20	60
gminny w Rzeszowie	116	1.447	94	40.867	6·5	28·2	48.252	11	33	34·6	—	23	41·7	10·5	1	28	64
„ „ Samborze	62	943	72	22.183	7·6	23·5	24.751	26	26	24·7	1	11·5	34·9	13·9	1	20	60
„ „ Sanoku	80	1.210	57	33.221	4·7	27·5	38.417	74	31	75	1	15·6	39·4	14·6	1	30	64
„ „ Śniatynie	42	879	21	21.110	2·4	24·0	24.565	66	27	94·7	1	16·4	33·2	21·6	1	56	78
powiatowy w Sokalu	100	2.316	73	33.541	3·2	14·5	45.268	98	19	54·6	1	35	41·1	14·1	1	20	60
gminny w Stanisławowie	120	2.652	140	49.913	5·3	18·8	59.675	75	22	50·2	1	19·6	40·5	12·3	1	04	80
„ „ Stryju	99	1.819	95	44.950	5·2	24·7	52.028	89	28	60·3	1	15·7	40	17·8	1	40	70
„ „ Tarnowie	140	2.378	158	46.709	6·6	19·7	65.280	91	27	45·2	1	39·7	54·7	16·5	1	24	62
„ „ Tarnopolu	100	1.289	88	32.089	6·8	24·9	39.532	27	30	66 9	1	23 2	37·1	14·5	1	28	64
„ „ Wadowicach	41	760	49	18.702	6·4	24·6	22.810	05	30	01·3	1	22	41·7	12	1	52	76
„ „ Zaleszczykach	52	1.257	39	26.536	3·1	21·1	23.602	32	18	77·6	—	88 9	29·1	19·1	1	02	52
powiatowy w Złoczowie	80	1.440	101	27.818	7·0	19·3	29.701	04	20	62·6	1	06·8	36·1	8·6	1	16	58
gminny w Żółkwi.	120	2.452	127	48.510	5·2	19·8	53.068	32	21	64·3	1	09·4	35·7	15·4	1	—	50
powiatowy w Żywcu	92	1.469	93	30.939	6·3	21·1	32.033	20	21	80·6	1	03·5	40	12·7	1	06	54
Suma B. . .	2.424	41.091	2.242	902.434	5·5	21·9	1,027.083	66	24	99 5	1	13·8	38·7	14·1	—	—	—
C. Zakłady położnicze:							Wydatki na chorych.										
krajowy we Lwowie oddział szpitalny .	79	1.097	29	15.542	2·6	14·2	42.520	43	38	76	2	73·6	49 8	23·7	1	60	—
„ „ „ klinika położ. gin. .	88	860	14	16.461	1·6	19.1	62.338	50	72	48·6	3	78·7	94·4	94·9	1	60	—
„ w Krakowie . oddział . .	30	695	11	15.497	1·6	22·3									1	26	—
„ w Krakowie . klinika . .	30	632	2	10.804	0·3	17·1	46.058	98	34	70·9	1	75 1	56·4	22·8	1	80	—
Suma C. . .	227	3.284	56	58.304	1·7	17·7	150.917	91	45	95·5	2	58·8	65·4	43·4	—	—	—
D. Zakłady dla obłąkanych:																	
krajowy w Kulparkowie	652	1.669	214	296.450	12·8	177·6	408.315	36	244	64·6	1	37·7	49·2	03·6	1	60	—
„ „ Krakowie	115	424	37	49.079	8·7	115·8	80.460	33	189	76·5	1	63 9	56·4	04·7	1	60	—
Suma D. . .	767	2.093	251	345.529	12·0	165·09	488.775	69	233	52 9	1	41·5	50 2	03·7	—	—	—
E. Szpitale dla dzieci:																	
Szpital św. Zofii we Lwowie . . .	110	1.198	199	31.534	16·6	26·3	32.000	—	26	71·1	1	01·5	—	—	1	60	80
„ „ Ludwika w Krakowie . .	108	1.045	250	26.981	23·9	25·8	32.000	—	30	62·2	1	18·6	—	—	1	26	—
Oddział osesków z mamkami . . .	12	216	95	6.305	44·0	29·2	12.799	20	59	25·5	2	03·0	—	—	1	26	—
Suma E. . .	230	2.459	544	64.820	22·1	26·4	76.799	20	31	23·1	1	18·5	—	—	—	—	—
Suma A., B., C., D. i E. . .	5.317	71.601	4.766	1,801.769	6·7	25·2	2,576.911	66	35	97·9	1	43	—	—	—	—	—

1

WYKAZ

wydatków w trzech szpitalach krajowych w r. 1901.

Liczba porządkowa	Poszczególnienie	Lwów — Oddział szpitalny	Lwów — Oddział kliniczny	Kraków	Kulparków	Lwów — Oddział szpitalny	Lwów — Oddział kliniczny	Kraków	Kulparków
		Ilość dni leczenia w r. 1901				na dzień leczenia przypada			
		215.760	63.073	259.232	296.450				
		278.833							
		K	K	K	K	gr.	gr.	gr.	gr.
1	Żywienie chorych (od żywienia do wina)	97.085	77.514	138.688	145.849	44·99	122·90	53·50	49·20
2	Bielizna (od zakupna do utrzymania szwaczek)	8.391	9.302	17.832	17.482	3·88	14·75	6·88	5·90
3	Pranie	8.344	4.916	12.658	12.670	3·86	7·80	4·88	4·28
4	Opał sal	12.967	22.397	17.628	20.170	6·01	35·51	6·86	6·80
5	Oświetlenie	7.701	10.137	9.600	5.084	3·61	16·07	3·70	1·72
6	Leki i apteka (sprawdzanie recept, aptekarz i pomocnik)	13.683	22.710	20.026	604	6·34	36·00	7·73	0·20
7	Koszta sanitarne i instrumenta chirurgiczne (laboratoryum)	22.527	39.810	31.595	10.113	10·44	63·12	12·18	3·41
8	Sprzęty	4.077	3.111	4.365	5.109	1·88	4·93	1·68	1·73
9	Słoma do sienników	1.295	—	1.552	1.655	0·60	—	0·60	0·56
10	Utrzymanie kapelanów i kaplicy	2.926	874	3.306	3.924	1·35	1·38	1·27	1·33
11	„ koni	—	—	1.341	3.610	—	—	0·52	1·22
12	„ ogrodów, pól i folwarków	1.112	322	2.347	26.935	0·51	0·51	0·91	9·09
13	Koszta pogrzebowe (prosektoryum)	2.452	690	309	605	1·14	1·10	0·12	0·20
14	Utrzymanie budynków (asekuracya, kominiarze, drogi)	14.448	10.029	9.534	14.753	6·70	15·90	3·69	4·98
15	„ dyrektora, lekarzy, akuszerek, stypendya akuszerek, dyetaryusze, wikt dyżurny	59.924	2.780	57.364	24.488	27·77	4·41	22·13	8·26
16	Koszta zarządu	15.288	5.892	19.656	18.816	7·09	9·34	7·58	6·35
17	Utrzymanie Sióstr Miłosierdzia	11.205	4.319	14.608	11.305	5·19	6·85	5·64	3·81
18	Służba wyższa i niższa	39.154	19.821	46.169	64.505	18·15	31·43	17·81	21·75
19	Czynsze	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Koszta kancelaryjne	2.400	2.038	2.347	957	1·14	3·23	0·91	0·32
21	Wodociągi i maszyna parowa (maszynista)	3.761	5.603	3.579	2.784	1·74	8·88	1·34	0·94
22	Pensye i emerytury	23.183	4.337	13.519	6.752	10·74	6·87	5·22	2·27
23	Zaopatrzenia, dary z łaski i odprawy kwart. pośm.	900	267	2.652	246	0·41	0·43	1·02	0·08
24	Remuneracye i zapomogi	5.847	828	6.000	2.000	2·70	1·31	2·32	0·67
25	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	—	—	—	1·63	—	—	—
26	Zapisy	—	—	214	—	—	—	0·08	—
27	Podatki i daniny	166	23	2.255	240	0·07	0·04	0·86	0·08
28	Wydatki w sprawach patronatu	—	—	47	119	—	—	0·02	0·04
29	Dyety i koszta podróży	—	—	226	—	—	—	0·08	—
30	Utrzymanie dzieci na oddziale położnic	13	53	1.228	—	—	0·08	0·48	—
31	Rozmaite wydatki	3.442	758	3.539	4.685	1·60	1·20	1·33	1·58
	Razem	365.811	248.531	444.184	405.460	169·54	394·04	171·34	136·77
	Do tego:								
	Zaliczki na płace (Rubr. I.)	2.430	—	1.284	2.855	—	—	—	—
	Utrzymanie dzieci, osesków i mamek w szpitalu	32.000	—	44.799	—	—	—	—	—
	Nadzwyczajne budowle, urządzenia mechaniczne klinik, apteki, ogrodów i t. p.	16.687	5.681	6.913	5.288		—	—	—
	Ogólny wydatek	416.928	254.212	497.180	413.603	—	—	—	—

WYKAZ

spotrzebowanych ważniejszych produktów i artykułów gospodarczych w trzech zakładach krajowych w r. 1901 z oznaczeniem miary, wagi i przeciętnej ceny.

Produkta		Lwów	Kraków	Kulparków	Lwów		Kraków		Kulparków	
		Dni leczenia			Ceny					
		283.500	334.612	296.450	K	gr.	K	gr.	K	gr.
Mięsa wołowego	klgr.	32.329	27.704	59.601		94	1	06		93
„ cielęcego	„	31.239	21.088	15.548		92	1	02		93
„ wieprzowego	„	—	—	5.219		—		—		93
„ baraniego	„	—	—	—		—		—		—
Masła	„	4.460	3.957	2.086	2	16·75	1	76·64	1	91·84
Smalcu	„	1.950	1.237	2.438	1	30	1	21·3	1	24·34
Słoniny	„	5.749	5.981	8.900	1	30	1	9·3	1	13·78
Mleka niezbierango	litr.	218.060	140.601	69.255		14		13·29		14·00
„ zbieranego	„	24.780	47.175	—		7		6·89		—
Mąki pszennej Nr. 1	klgr.	9.400	1.857	2.609		26·87		27·16		25·69
„ „ „ 2	„	13.600	—	12.731		25·87		—		23·65
„ „ „ 4	„	8.600	7.659	—		23·87		24·05		—
„ „ „ 5	„	3.200	2.650	—		22·90		22·89		—
„ kukurudzianej	„	2.440	—	641		17·31		—		19·49
„ hreczanej	„	—	—	—		—		—		—
Bułek	„	41.634	42.428	35.517		29·13		26·8		25·90
Chleba	„	55.314	43.769	116.569		14·64		16·39		14·57
Cukru	„	1.817	5.701	4.005		86·08		84·5		85·55
Kawy	„	3.481	1.833	1.756	3	35	2	18	2	14·82
Ryżu	„	6.553	7.116	9.684		38		34·68		32·51
Krup jęczmiennych	„	4.819	8.134	11.588		22·53		19·40		21·30
„ jaglanych	„	4.516	4.800	2.321		21·90		25		20·98
„ hreczanych	„	4.736	249	6.453		28·27		31·91		30·86
„ pszennych	„	—	3,181	—		—		28·13		—
„ perłowych	„	3.284	4.955	5.344		31·68		21·82		20·12
„ krakowskich	„	609	824	381		39·86		52·82		49·35
Nafta	litr.	9.176	7.144	12.178		39·24		37·6		43
Owsa	centnarów (100 kil.)	—	2.555	123·80		—	15	33	10	—
Siana	„ „	—	5.475	685·86		—	4	40	6	30
Słomy	„ „	263·62	281·10	1.011·19	4	90	5	29	4	7·4
Węgla kamiennego	„	14.803·27	13.825·75	7.017·20	3	0·6	1	60 59	2	42·60
Mydła	„	24·37	55·—	21·33		58·18		56·44		67·76
Drzewa bukow. 4 mtr.	sąż.	361	59·5	343·5	31	92	27	67	30	—
Wina białego i czerw.	litr.	15.134	10.297	1.649		67·75		71·81		80·29
Ziemniaków	kilogr.	133.584	112.843	235.989		2·77		2·52	2	97·83

Zamknięcia rachunków

z obrotów funduszów szpitali prowincyonalnych zatwierdzonych przez Wydział krajowy za rok 1901.

Poszczególnienie	Biała		Bochnia		Brody		Brzeżany		Drohobycz		Gorlice		Husiatyn		Jasło		Kołomyja		Krosno (za 5 miesięcy)		Lubaczów		Nowy Sącz		Podhajce		Przemyśl		Przemyślany		Rzeszów		Sambor		Sanok		Śniatyn		Sokal		Stanisławów		Stryj		Tarnopol		Tarnów		Wadowice		Zaleszczyki		Złoczów		Żółkiew		Żywiec		Razem	
	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.	K	gr.
Wydatki.																																																								
a) Rzeczywiste.																																																										
Czynsz najmu	—	—	—	—	—	—	2.000	—	2.700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.600	—	720	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bielenie i restauracya zwykła	605	04	1.058	46	704	76	263	33	959	14	357	11	241	77	420	66	848	48	57	10	565	15	477	58	836	76	716	03	1.066	23	220	48	108	02	718	37	715	—	1.447	43	600	—	1.189	15	557	42	1.342	64	67	76	266	82	524	78	2.832	29	1.667	84		
Budowy nadzwyczajne	5.143	37	—	—	—	—	1.888	25	1.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	632	02	668	57	—	—	—	—	1.644	08	3.388	54	—	—	6.248	17	2.244	67	—	—	1.329	88	5.133	98	—	—	1.772	76	15.085	—	2.576	87		
Podatki	1	20	46	82	27	11	—	—	876	97	5	42	—	—	14	40	7	82	—	—	—	—	—	—	28	01	1	54	1.402	04	—	—	5	52	—	—	13	91	—	—	—	—	2	19	12	59	—	30	20	87	2	32	9	02	18	75		
Asekuracya od ognia	47	94	35	76	36	16	—	—	42	55	73	20	105	19	39	34	58	61	103	92	66	88	30	42	157	62	80	50	343	66	6	41	35	38	46	54	51	39	185	53	43	50	33	76	55	34	83	44	20	17	47	78	74	82	259	09	91	75		
Czyszczenie kominów	40	—	19	52	134	16	7	80	48	—	80	—	80	—	45	—	24	—	—	—	30	—	50	—	80	—	60	—	84	—	20	—	30	—	87	96	30	—	91	12	120	36	160	—	80	—	233	44	100	70	18	—	38	—	—	—	48	—		
Czyszczenie i desinfekcya kanałów i kloak	—	—	183	60	350	—	80	—	341	60	—	—	44	30	27	—	250	—	—	—	96	—	45	30	190	92	56	—	223	20	112	88	60	18	72	—	41	—	1.054	—	11	—	149	—	640	—	111	80	123	98	160	—	75	20	220	—	38	79		
Żywność chorych, SS. Miłosierdzia i służby	16.857	29	10.614	24	8 360	50	11.077	91	17.085	58	11.035	04	10.382	10	9.293	67	10.884	31	1.774	60	10.387	09	10.645	55	21.782	25	27.899	63	11.781	95	17.831	77	8.707	02	14.990	89	8 230	65	13.509	17	23.335	77	20.601	16	13.742	19	22.960	03	9.335	20	8.689	37	11.617	15	18 103	37	14.311	—		
Wino, piwo i wódka	973	68	191	70	—	—	48	74	403	76	290	61	244	29	247	80	232	23	48	60	472	73	247	27	250	29	1.308	13	343	76	1.193	07	238	34	324	37	195	09	380	—	377	06	428	60	473	57	34	96	799	48	255	98	364	54	489	—	749	38		
Lekarstwa	1.739	96	2.243	03	1.706	98	3 260	39	4.468	23	725	—	1.675	36	1.773	67	3.298	50	396	64	1.013	87	520	91	6.301	50	7.539	41	1.552	21	2.472	39	1.916	66	4.118	23	3.553	19	2.532	67	4.230	94	2.864	81	2.718	98	3 867	96	1 878	54	3.487	68	1.420	85	2.501	87	1.959	15		
Sanitarne	2.248	43	470	37	240	60	462	69	3.323	93	1.344	12	981	33	106	83	272	62	428	03	619	05	1.535	29	164	43	4.125	94	1.266	86	1.541	86	968	74	1.089	52	599	49	1.767	66	1.490	99	4.862	20	983	99	427	63	293	63	1.449	64	459	67	3.089	97	1.080	42		
Instrumenty chirurgiczne	94	66	20	43	266	50	252	—	796	43	38	40	167	43	67	22	12	—	—	—	282	86	214	66	262	50	4	38	338	82	163	36	332	88	151	—	402	70	268	86	429	04	265	82	309	42	493	56	36	—	125	78	500	02	545	22	372	18		
Koszta pogrzebowe (trumny i wywóz zmarłych)	891	90	102	80	292	80	342	20	250	96	105	70	88	80	119	78	274	50	73	20	74	56	186	40	402	30	1.354	30	294	80	352	—	313	20	388	80	32	40	384	—	603	80	390	—	904	—	289	50	258	40	140	70	374	92	284	10	362	80		
Utrzymanie kaplicy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Bielizna, pościel i odzież	3.055	13	788	86	1.149	08	2 005	54	3.218	34	1.427	10	677	33	804	42	1.198	44	4	98	1.305	52	1.231	26	1.848	53	3.846	09	1.600	—	4.004	44	1.167	78	2.171	08	2.229	07	2.302	24	2.731	45	2 856	53	1 406	05	426	64	107	86	982	42	1.593	59	4.509	28	1.600	68		
Pranie (mydło, soda i farby)	291	12	243	03	47	58	64	60	372	12	197	59	163	36	210	08	174	11	31	40	214	85	225	26	365	81	496	42	260	96	729	90	171	04	298	24	251	99	127	54	353	76	334	10	367	62	149	54	161	93	83	06	132	80	280	—	229	88		
Sprzęty	637	74	538	48	144	63	172	61	1.005	56	1.023	28	348	86	120	03	604	86	—	—	491	73	115	51	370	—	611	68	656	36	771	27	315	81	1.112	62	457	03	3 934	57	2 124	99	963	61	398	28	634	91	871	06	209	68	560	02	933	54	467	92		
Opał	1.692	26	1 542	—	1.582	—	1.658	66	1.499	90	2.743	43	1.593	04	1.580	10	1.530	80	448	—	1.167	56	1.607	60	2.296	—	3.874	—	1.559	20	3.039	24	1.427	97	1.080	—	1.632	—	3.935	78	3.429	—	2.180	—	2.492	38	2.555	44	1.767	90	584	40	1.362	16	3.759	10	1.792	90		
Światło	909	60	272	14	146	42	265	11	411	51	475	42	245	18	201	04	406	72	80	62	272	11	467	14	475	27	656	10	423	66	313	77	191	29	446	30	282	32	557	84	833	81	404	40	615	38	337	14	241	72	99	56	240	66	784	51	500	99		
Słoma	278	80	148	80	164	14	26	78	133	30	119	68	79	40	74	64	101	14	18	40	449	82	103	06	94	—	505	40	265	50	264	70	111	12	163	34	31	26	128	10	277	70	266	30	82	72	—	—	202	96	35	64	94	46	701	72	166	—		
Potrzeby kancelaryjne	597	59	202	79	318	83	217	10	328	01	197	45	53	13	140	08	279	60	78	98	152	18	315	12	258	77	627	09	252	91	337	—	318	81	307	18	210	56	841	07	549	04	565	16	220	33	444	30	132	62	281	92	253	38	130	70	166	84		
Opłata telefonów	—	—	—	—	—	—	—	—	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Utrzymanie konia z uprzężą	—	—	—	—	—	—	—	—	833	85	371	62	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Płaca dyrektora	2.000	—	1.600	—	1.600	—	1.600	—	1.600	—	1.400	—	1.600	—	1.600	—	1.361	64	581	30	1.383	26	1.983	30	1.600	48	2.400	—	1.400	—	1.800	—	1.400	—	1.766	66	1.400	—	1.600	06	2 000	—	1.800	—	1.800	—	1.999	92	1.400	—	1.600	—	1.600	—	1.800	—	1.600	—		
„ sekundaryuszy	1.200	—	1.000	01	1.000	—	1.000	—	1.000	—	200	—	190	—	999	96	916	72	—	—	1.000	—	800	—	1.000	48	3 400	—	500	—	2.000	10	800	—	1.000	—	916	63	1.000	15	2.400	—	1 000	—	1.000	—	1.800	—	—	—	1.331	86	1.000	—	2.000	—	1.000	—		
„ akuszerki i cyrulika	270	—	128	—	52	—	114	—	136	—	—	—	8	—	49	96	36	—	—	—	12	—	258	30	65	—	300	—	52	—	76	—	9	—	90	—	8	—	60	—	180	—	120	—	125	—	264	—	36	—	44	—	76	—	103	86	20	—		
„ Sióstr zakonnych (rządy)	1.120	—	640	—	1.200	—	1.000	—	960	—	800	—	800	—	640	—	640	—	266	64	1.000	—	1 840	—	800	—	1.332	—	800	—	1.120	—	640	—	920	—	640	—	640	—	1.120	—	960	—	920	—	800	—	800	—	640	—	800	—	1.200	—	1.120	—		
„ pisarza	200	—	—	—	—	—	958	33	1.000	—	—	—	—	—	852	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	1.000	32	1.200	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—	—	—	1.200	—	1.000	—	1.000	—	1.153	33	—	—	1.000	—	1.000	—	720	—	—	—		
„ dyurnistów	—	—	—	—	460	32	—	—	320	—	—	—	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	790	—	—	—	—	—	730	—	—	—	60	—	—	—	—	—	680	—	320	—	418	—	520	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Wynagrodzenie urzędników gminnych lub powiatowych	200	—	200	—	200	—	200	—	200	—	200	—	200	—	240	—	200	—	—	—	200	—	200	—	100	—	400	—	200	—	360	—	200	—	100	—	200	—	200	—	300	—	200	—	160	—	300	—	200	—	100	—	200	—	240	—	200	—		
Płaca kapelanów (fiakrowe)	160	—	130	—	100	—	100	—	100	—	100	—	100	—	27	14	100	—	5	80	200	—	100	—	150	—	120	—	200	—	100	—	—	—	100	—	—	—	30	—	200	—	106	—	88	60	100	—	50	—	100	—	100	—	160	—	160	—		
„ służby niższej	1.104	—	1.464	—	912	—	864	—	732	—	1.279	20	977	—	872	—	1.144	—	411	97	900	—	1.092	—	1.170	—	2.736	—	936	—	1.452	—	1.264	—	1.260	—	1.118	—	1.624	—	2.208	—	1.800	—	1.680	—	2.184	—	787	72	667	—	840	—	2.258	—	1.254	—		
Za sprawdzanie recept	29	18	18	27	14	66	28	52	49	21	—	—	4	97	21	26	38	76	—	—	14	58	10	91	70	58	131	54	16	82	24	33	26	79	36	33	17	20	33	19	25	26	41	55	—	—	38	44	22	72	60	26	20	67	31	83	24	18		
Odprawy, prowizya i emerytury	333	33	1.311	29	—	—	250	—	1.476	—	—	—	—	—	1.056	—	431	—	—	—	—	—	1.541	66	1.026	68	1.880	—	—	—	817	74	144	—	1.594	—	—	—	679	88	1.177	—	2.296	50	596	—	1.616	—	330	—	709	32	2.178	—	528	—	—	—		
Remuneracye	60	—	70	—	150	—	160	—	180	—	70	—	60	—	100	—	360	—	—	—	60	—	170	—	180	—	280	—	70	—	320	—	70	—	280	—	100	—	310	—	265	—	240	—	320	—	—	—	60	—	150	—	170	—	—	—	90	—		
Relutum za pomieszkanie, opał i wikt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Spłata długów w kapitale	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.239	04	—	—	1.658	37	—	—	307	70	1.177	50	—	—	2.583	52	—	—	2.886	08	1.239	82	—	—	623	82	—	—	—	—	—	—	—	—		
„ odsetek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	630	39	—	—	1.309	83	—	—	1.678	07	743	96	—	—	—	—	—	—	77	92	4.221	92	—	—	1.847	38	—	—	—	—	—	—	—	—		
Ciężar fundacyjny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	353	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Rozmaite drobne	664	57	130	78	68	31	37	50	3	75	139	58	124	20	159	08	355	85	18	94	552	91	113	77	295	96	494	18	292	95	627	50	71	94	78	77	206	73	2.060	60	130	11	664	24	609	07	338	03	173	15	260	78	254	27	486	16	335	82		
Suma wydatków rzeczywistych	43.446	79	25.415	18	629	54	30.406	06	47.931	70	24.798	87	23.308	44	21.903	16	27.441	71	4.829	12	22.984	71	26.328	27	46.283	89	69.421	38	31.820	66	46.451	21	24.751	26	38.417	74	27.954	20	45.268	98	59.675	75	54.273	56	40.323	27	46.839	12	27.864	98	23.602	32	29.701	04	64.045	63	34.000	14	1.031.118	68
b) Przenośne:																																																												
Zwrot zaliczek funduszowi krajowemu, powiatow. i gmin.	—	—	2.458	40	31	20	1.600	—	2.400	—	1.000	—	4.714	78	1.500	—	—	—	—	—	1.500	—	1.200	—	19.524	24	—	—	2.123	07	2.000	—	100	—	2.084	39	6.184	—	112	—	800	—	6.000	—	6.508	91	2.400	—	2.000	—	666	80	2.000	—	7.800	—	—	—	76.707	79
Zaliczki do wyrachowania	3.200	—	2.200	—	60	—	11.770	—	3.400	—	—	—	19.550	42	600	—	2.400	—	—	—	600	—	4.160	—	—	—	5.200	—	—	—	7.000	—	1.650	—	4.800	—	6.250	—	—	—	3.479	52	800	—	548	42	1.800	—	900	—	—	—	—	—	2.100	—	—	—	82.468	36
„ na płace	600	—	80	—	—	—	100	—	—	—	—	—	—	—	—	—	136	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	32	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.048	50
Gotówka na zakupno efektów	—	—	—	—	178	65	1.285	68	3.089	62	—	—	—	—	—	—	72	87	—	—	—	—	—	—	45	50	—	—	2.200	—	—	—	—	—	—	—	6.000	—	—	—	—	—	540	61	—	—	—	—	—	—	3.055	58	—	—	—	—	241	18	16.709	69
Zwrócone kaucye i depozyta	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	74	10	—	—	168	56	157	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.288	40	504	—	—	—	—	—	—	—	60	—	—	—	—	—	2.410	66
Przeprowadzenia rachunkowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.800	—	—	—	214	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	58	40	—	—	58	80	47	66	—	—	12	40	—	—	—	—	—	—	11	86	—	—	—	—	7.203	38
Wydatki ogólne	47.246	79	30.153	58	21.899	39	45.161	74	56.839	32	25.872	97	54.373	64	24.171	72	30.421	84	4.829	12	25.084	71	31.688	27	65.853	63	74.621	38	36.143	73	55.451	21	26.733	76	45.360	53	46.388	20	45.439	78	64.002	93	62.902	57	47.897	—	51.039	12	30.764	98	27.325	30	31.812	90	73 945	63	34.241	32	1,217.667	06
Dochody ogólne	47.324	22	30.833	78	21.974	26	45.866	05	66 672	71	29.633	80	54.373	64	24.178	68	34.691	12	4 977	40	25.154	87	31.707	77	65.908	22	74.662	62	36.143	73	55.576	74	26.872	89	45.360	53	46.756	30	45.468	02	67.048	30	65.132	27	48.248	34	51 061	15	30.767	12	28.112	24	33.437	82	73.957	86	34.246	92	1,246.149	37
Od tego potrąciwszy dochody przenośne	6.915	19	2.259	06	1.638	65	11.830	—	9.918	—	816	40	26.350	42	762	56	2.640	06	4.000	—	600	—	4.520	—	18.885	—	5.200	—	1.308	53	6.809	18	1.532	50	5.072	93	19.969	47	58	80	7.179	62	2.088	40	9 798	14	2.300	—	1.064	42	635	70	71	86	20.190	—	3.400	—	177.814	89
Okazują się dochody rzeczywiste	40.409	03	28.574	72	20.335	61	34.036	05	56.754	71	28.817	40	28.023	22	23.416	12	32 051	06	977	40	24.554	87	27.187	77	47.023	22	69.462	62	34.835	20	48.767	56	25.340	39	40.287	60	26.786	83	45.409	22	59.868	68	63.043	87	38.450	20	48.761	15	29.702	70	27.476	54	33.365	96	53 767	86	30.846	92	1,068.334	48

Z O

Poszczególnienie	Biała		Bochnia	
	K	gr.	K	gr.
Wydatki.				
a) Rzeczywiste.				
Czynsz najmu	—	—	—	—
Bielenie i restauracya zwykła	605	04	1.058	46
Budowy nadzwyczajne	5.143	37	—	—
Podatki	1	20	46	82
Asekuracya od ognia	47	94	35	76
Czyszczenie kominów	40	—	19	52
Czyszczenie i desinfekcya kanałów i kloak	—	—	183	60
Żywność chorych, SS. Miłosierdzia i służby	16.857	29	10.614	24
Wino, piwo i wódka	973	68	191	70
Lekarstwa	1.739	96	2.243	03
Sanitarne	2.248	43	470	37
Instrumenty chirurgiczne	94	66	20	43
Koszta pogrzebowe (trumny i wywóz zmarłych)	891	90	102	80
Utrzymanie kaplicy	—	—	—	—
Bielizna, pościel i odzież	3.055	13	788	86
Pranie (mydło, soda i farby)	291	12	243	03
Sprzęty	637	74	538	48
Opał	1.692	26	1 542	—
Światło	909	60	272	14
Słoma	278	80	148	80
Potrzeby kancelaryjne	597	59	202	79
Opłata telefonów	—	—	—	—
Utrzymanie konia z uprzężą	—	—	—	—
Płaca dyrektora	2.000	—	1.600	—
„ sekundaryuszy	1.200	—	1.000	01
„ akuszerki i cyrulika	270	—	128	—
„ Sióstr zakonnych (rządcy)	1.120	—	640	—
„ pisarza	200	—	—	—
„ dyurnistów	—	—	—	—
Wynagrodzenie urzędników gminnych lub powiatowych	200	—	200	—
Płaca kapelanów (fiakrowe)	160	—	130	—
„ służby niższej	1.104	—	1.464	—
Za sprawdzanie recept	29	18	18	27
Odprawy, prowizya i emerytury	333	33	1.311	29
Remuneracye	60	—	70	—
Relutum za pomieszkanie, opał i wikt	—	—	—	—
Spłata długów w kapitale	—	—	—	—
„ odsetek	—	—	—	—
Ciężar fundacyjny	—	—	—	—
Rozmaite drobne	664	57	130	78
Suma wydatków rzeczywistych	43.446	79	25.415	18
b) Przenośne:				
Zwrot zaliczek funduszowi krajowemu, powiatow. i gmin..	—	—	2.458	40
Zaliczki do wyrachowania	3.200	—	2.200	—
„ na płace	600	—	80	—
Gotówka na zakupno efektów	—	—	—	—
Zwrócone kaucye i depozyta	—	—	—	—
Przeprowadzenia rachunkowe	—	—	—	—
Wydatki ogólne	47.246	79	30.153	58
Dochody ogólne	47.324	22	30.833	78
Od tego potrąciwszy dochody przenośne	6.915	19	2.259	06
Okazują się dochody rzeczywiste	40.409	03	28.574	72

Budżety

szpitali prowincyonalnych zatwierdzonych przez Wydział krajowy na rok 1903.

Poszczególnienie	Biała	Bochnia	Brody	Brzeżany	Drohobycz	Gorlice	Husiatyn	Jasło	Kołomyja	Krosno	Lubaczów	Nowy Sącz	Podhajce	Przemyśl	Przemyślany	Rzeszów	Sambor	Sanok	Śniatyn	Sokal	Stanisławów	Stryj	Tarnopol	Tarnów	Wadowice	Zaleszczyki	Złoczów	Żółkiew	Żywiec	**Razem**
	WALUTA KORONOWA																													
Dochody.																														
Z własnych dochodów:																														
Z dóbr, realności, gruntów, legatów, zapisów, datków, odsetek od efektów etc.	10	330	112	209	782	400	300	400	570	200	400	100	200	400	6.800	340	50	208	150	260	2.014	440	150	1.000	—	360	820	6	200	
Z kosztów leczenia:																														
Od galicyjskiego funduszu krajowego, samopłacących i obcych funduszów	41.000	28.100	21.600	31.860	47.000	29.400	30.000	21.700	34.500	13.800	25.000	28.000	48.600	85.200	31.000	49.500	31.200	39.000	34.000	39.600	57.500	54.000	41.600	58.300	28.880	26.000	32.480	53.900	32.860	
Rozmaite dochody	40	—	—	20	20	360	—	30	80	50	100	50	50	50	—	20	—	52	50	—	50	100	50	100	20	10	60	50	100	
Suma dochodów	41.050	28.430	21.712	32.089	47.802	30.160	30.300	22.130	35.150	14.050	25.500	28.150	48.850	85.650	37.800	49.860	31.250	39.260	34.200	39.860	59.564	54.540	41.800	59.400	28.900	26.370	33.360	53.956	33.160	1,114.303
Wydatki.																														
Czynsz najmu	—	—	—	2.000	2.700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Bielenie i restauracya zwykła	600	1.800	400	300	1.000	400	400	200	500	200	460	400	600	800	1.000	300	50	300	500	300	600	1.000	400	800	300	400	500	800	500	
Budowy nadzwyczajne	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—	—	400	1.200	800	1.050	560	—	3.300	—	—	2.500	5.000	1.700	1.300	500	—	—	400	—		
Podatki	2	45	30	—	877	6	—	8	10	20	—	—	30	4	1.335	4	50	40	20	—	30	40	10	13	1	20	2	4	30	
Asekuracya od ognia	48	36	40	30	40	80	150	40	60	74	70	130	150	80	350	6	70	50	80	186	80	50	56	90	22	50	78	276	92	
Czyszczenie kominów	50	20	70	20	50	80	100	30	24	40	30	50	100	60	100	20	50	90	50	100	120	160	80	180	70	35	38	70	48	
Czyszczenie i desinfekcya kanałów i kloak	600	160	280	100	300	100	50	30	250	90	120	90	250	56	200	120	70	60	50	1.000	10	150	640	120	100	160	75	220	40	
Żywność chorych, SS. Miłosierdzia i służby	17.100	10.600	8.900	11.600	17.600	11.500	11.900	8.700	11.100	5.300	9.700	9.800	18.000	30 600	11 800	18.600	10.900	14.200	9.000	15.400	23.500	21.000	14 600	24.200	9.600	9.400	12.500	20.100	14.900	
Wino, piwo i wódka	1.000	200	40	100	400	400	400	120	200	100	400	300	250	1.000	300	600	400	300	200	400	500	450	450	500	500	260	400	500	800	
Lekarstwa	2.200	1 700	1.600	2.200	3.600	1.000	2.000	1.200	2 200	850	1.680	900	3.300	6.000	2.000	2 600	1.920	2.400	1.760	2.600	4.000	3.000	2.500	3.300	1.900	2.600	1.500	2.870	2.500	
Sanitarne	1.600	500	400	600	1.800	1.400	1.000	100	1.100	440	840	1.100	1.800	2.000	1.100	1.600	700	1.200	900	1.300	1.500	3.000	1.200	1.710	300	1.040	400	2.600	1.000	
Instrumenty chirurgiczne	200	200	120	500	500	200	200	100	200	150	300	290	1.000	400	300	200	200	150	500	200	500	300	300	300	100	200	400	500	400	
Koszta pogrzebowe (trumny i wywóz zmarłych)	800	150	240	350	300	200	100	200	300	200	150	500	400	1.200	300	400	300	300	150	600	600	400	700	200	300	200	400	500	400	
Utrzymanie kaplicy	100	100	—	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	100	150	—	100	
Bielizna, pościel i odzież	1.000	1.000	750	1.800	1.800	2.000	1.000	400	900	400	1.000	1.400	4.500	4.000	1.600	2.000	2.000	2.000	1.000	1.200	3.000	2 740	1.000	3.000	1.500	1.500	1.000	3.000	1.800	
Pranie (mydło, soda i farba)	300	300	100	100	160	250	200	200	180	120	200	200	400	500	250	500	200	250	300	120	400	350	350	300	160	150	140	300	250	
Sprzęty	1.000	500	200	300	600	600	700	100	250	50	350	180	1.000	800	300	600	200	800	1.000	200	710	720	400	600	230	300	1.500	500	550	
Opał	1.400	1.400	1.600	1.700	1.400	2.800	2.000	1.700	1.400	900	1.150	1.100	2.000	3.800	1.600	2.500	1.500	1.550	1.700	3.000	3.200	2.200	2.500	4.000	1.700	800	1.500	3.800	1.600	
Światło	900	200	150	200	450	500	300	200	300	250	350	400	400	650	400	400	250	400	300	400	720	450	550	800	300	150	260	800	500	
Słoma	280	150	150	80	130	200	150	75	100	80	200	100	100	500	300	200	150	200	50	150	300	300	100	400	200	75	100	700	200	
Potrzeby kancelaryjne	600	200	300	300	400	300	250	150	200	150	170	250	250	600	300	400	150	260	200	500	400	500	250	500	160	270	250	450	200	
Opłata telefonów	—	—	—	—	75	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	—	150	—	—	—	—	—	50
Utrzymanie konia z uprzężą	—	—	—	—	400	400	—	—	300	—	400	—	—	—	500	—	300	—	—	—	—	—	—	—	100	—	—	—	—	
Płaca dyrektora	2.700	1.840	1.840	1.840	2.070	1.400	1.600	1.840	1.600	1.400	1.400	1.400	1 840	2.760	1.747	2.070	1.610	1.600	1 810	1.840	2.000	2.300	2.070	2.000	1.610	1.840	1.600	2.300	1.840	
„ sekundaryuszy	1.200	1.150	1.150	1.150	1.380	1.000	1.000	1.150	1.000	500	1.000	1.150	1.150	3.580	1.000	2.150	920	1.000	1.000	1.150	2.580	1.380	1.000	2.400	—	1 000	1.150	2.380	1.000	
„ akuszerki i cyrulika	280	100	50	120	200	60	40	80	40	100	12	300	70	350	100	100	—	80	50	40	140	120	100	328	60	50	100	100	30	
„ Sióstr zakonnych (rządcy)	960	640	1.320	800	1.120	960	960	640	640	640	800	640	800	1.332	800	1.120	640	960	640	640	1.280	960	960	1.280	800	640	800	1.320	1.120	
„ pisarza	1.000	—	—	1.000	1.000	—	—	1.000	1.320	—	—	1.320	1.000	1.200	—	—	1.000	—	1.100	1.000	1.200	1.000	1.100	—	—	1.100	1.000	720	—	
„ dyurnistów	—	—	480	—	—	—	—	—	—	—	—	200	300	—	—	730	—	—	—	200	720	—	—	300	—	—	—	—	—	
Wynagrodzenie urzędników gminnych lub powiatowych	200	200	200	200	200	200	200	240	200	100	200	200	100	400	200	360	200	200	200	200	200	200	160	400	200	100	200	240	200	
Płaca kapelanów (fiakrowe)	160	100	100	100	100	100	50	30	100	100	100	100	150	240	200	100	80	100	100	160	200	150	100	200	50	100	200	160	160	
„ służby niższej	1.104	1.464	912	1.008	1.152	1.392	1.248	720	1.152	936	840	1.008	1.152	2.736	1.056	1.848	1.200	1.152	960	1.680	2.400	2 016	1.560	2.040	1.008	720	1.128	2 300	1.296	
Za sprawdzanie recept	30	20	20	30	40	—	10	25	40	10	12	30	70	130	20	50	34	40	16	35	40	42	50	50	20	30	20	45	30	
Odprawy, prowizya i emerytury	334	1.291	—	—	1.476	—	—	1.056	1.293	—	—	1.099	1.120	1.880	—	840	144	1.594	—	660	2.177	2.234	548	1.760	280	710	1.720	528	—	
Remuneracye	160	70	60	170	190	90	100	—	160	50	70	170	180	280	80	210	170	80	160	160	300	220	200	160	70	150	180	150	90	
Relutum za pomieszkanie, opał i wikt	—	—	—	—	—	—	—	—	200	150	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Spłata długów w kapitale	2.000	1.600	—	—	—	1.000	400	1.000	6.900	400	—	—	3.357	14.600	1.782	2.000	1.472	1.890	6.584	3.200	2.000	—	5.170	4.800	2.683	—	566	2.800	—	
„ odsetek	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	366	—	1.432	—	2.928	—	—	—	—	—	—	—	2.088	—	—	—	—	
Ciężar fundacyjny	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	353	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Rozmaite drobne	400	150	60	39	25	200	670	100	80	130	200	200	120	100	300	150	200	310	200	300	120	400	350	200	300	90	100	300	300	
Suma wydatków	40.308	27 886	21.562	28.837	43.635	28.918	29.278	21.534	34.399	14.030	22.304	25.507	47.605	83 891	33.902	47.038	30.158	36.956	30.680	39.021	58.227	52.932	41.404	58.331	27.312	24.240	29.957	51.733	32.026	1,063 611

WYKAZ

dochodów rzeczywistych oraz stanu czynnego i biernego w szpitalach prowincyonalnych w roku 1901

według zatwierdzonych zamknięć rachunkowych.

Liczba porządkowa	Szpitale	Koszta leczenia od: galicyjskiego funduszu krajowego K	gr.	obcych funduszów krajowych K	gr.	samopłacących K	gr.	Dochody własne i rozmaite wraz z zapasem kasowym K	gr.	Ogólne dochody K	gr.	Stan czynny z końcem roku 1901: zaległe koszta leczenia K	gr.	Rozmaite inne należytości K	gr.	Razem K	gr.	Stan bierny z końcem roku 1901: Niespłacone należytości dostawców i t. p. K	gr.	Zaliczki i pożyczki K	gr.	Razem K	gr.	Czysty stan czynny
1	Biała	24.179	34	6.533	34	9.248	64	447	71	40.409	03	16.184	64	1117	38	17.302	02	5.416	64	3.800	—	9.216	64	
2	Bochnia	27.239	58	—	—	1.205	24	129	90	28.574	72	5.838	08	4143	76	9.981	84	2.103	39	8.400	—	10.503	39	
3	Brody	15.552	08	746	40	909	54	127	59	20.335	61	5.934	56	4124	20	10.058	76	3.078	30	3.650	—	6.728	30	
4	Brzeżany	31.613	78	1.675	75	381	56	364	96	34.036	05	18.589	21	4229	99	22.819	20	8	36	400	—	408	36	
5	Drohobycz	44.671	72	581	16	3.000	30	8.501	53	56.754	71	29.771	90	21290	45	51.062	35	203	10	2.000	—	2.203	10	
6	Gorlice	24.052	80	—	—	2.265	—	2.499	60	28.817	40	10.123	20	3760	83	13.884	03	1.629	51	6.600	—	8.229	51	
7	Husiatyn	22.713	60	—	—	3.193	80	2.115	82	28.023	22	17.232	40	—	—	17.232	40	3.163	24	2.400	—	5.563	24	
8	Jasło	21.331	68	1.315	38	267	30	501	76	23.416	12	6.062	80	541	76	6.704	56	2.177	45	2.300	—	4 477	45	
9	Kołomyja	26.553	88	—	—	2.952	02	2.545	16	32.051	06	11.363	68	7919	20	19.282	88	10	—	—	—	10	—	
10	Krosno (za 5 miesięcy)	646	80	147	60	183	—	—	—	977	40	2.753	40	148	28	2.901	68	765	99	4.000	—	4.765	99	
11	Lubaczów	23.932	80	533	40	57	60	31	07	24.554	87	11.943	—	70	16	12.013	16	2.538	14	—	—	2.538	14	
12	Nowy Sącz	23.975	10	864	38	596	36	1.751	93	27.187	77	21.563	92	19	80	21.583	72	425	—	8.145	78	8.570	78	
13	Podhajce	43.557	16	64	42	3.105	84	295	80	47.023	22	10.071	—	1190	30	11.261	30	1.350	02	22.045	82	23.395	84	
14	Przemyśl	60.402	38	919	02	7.703	62	437	60	69.462	62	33.822	38	7145	26	40.967	64	11.349	36	—	—	11.349	36	
15	Przemyślany	27.508	20	—	—	1.127	—	6.200	—	34.835	20	14.473	60	2100	—	16.573	60	—	—	21.853	70	21.853	70	
16	Rzeszów	44.340	96	3.239	06	647	68	539	86	48.767	56	27.139	06	1286	33	28.425	39	6.846	86	25.000	—	31.846	86	
17	Sambor	23.302	92	520	60	62	60	1.454	27	25.340	39	15.859	34	601	13	16.460	47	1.630	24	66.620	30	68.250	54	
18	Sanok	37.396	07	2.725	49	—	—	166	04	40.287	60	18.161	74	1075	50	19.237	24	8.086	04	15.083	15	23.169	19	
19	Śniatyn	24.466	26	388	90	183	20	1.748	47	26.786	83	26.690	92	5140	30	29.831	22	—	—	53.232	—	53.232	—	
20	Sokal	44.712	60	122	76	548	20	26	26	45.409	22	8.030	07	3035	88	11.065	95	6.926	18	40.832	96	47.759	14	
21	Stanisławów	47.955	20	1.195	10	6.727	05	3.990	83	59.868	68	28.856	95	8145	63	37.002	58	21	19	4.000	—	4.021	19	
22	Stryj	51.028	08	9.317	24	1.444	68	1.253	87	63.043	87	26.985	91	3595	09	30.581	—	—	—	7.545	14	7.545	14	
23	Tarnopol	33.420	02	162	64	4.137	34	730	20	38.450	20	17.992	76	371	34	18.364	10	4.624	41	87.954	96	92.579	37	
24	Tarnów	44.669	07	4.070	47	—	—	21	61	48.761	15	35.637	39	22	03	35.659	42	20.365	67	26.200	—	46.565	67	
25	Wadowice	27.002	80	1.431	08	461	32	807	50	29.702	70	9.086	32	202	14	9.288	46	2.542	84	51.795	12	54.337	96	
26	Zaleszczyki	23.676	36	3.070	22	559	18	170	68	27.476	54	12.003	90	10661	13	22.665	03	751	88	—	—	751	88	
27	Złoczów	28.847	94	—	—	1.341	26	3.176	76	33.365	96	13.673	90	10484	92	24.158	82	10	—	2.566	68	2.576	68	
28	Żółkiew	48.167	46	653	—	678	88	4.268	52	53.767	86	15.345	64	1286	17	16.631	81	10.613	26	14.200	—	24.813	26	
29	Żywiec	25.160	38	2.748	74	1.747	80	1.190	30	30.846	92	7.358	04	3676	04	10.034	08	1.414	01	—	—	1 414	01	—
	Razem	925.077	02	43.025	85	54.736	01	45.495	60	1,068.334	48	478.549	71	104485	—	583.034	71 *)	98.051	08	480.625	61	578 676	69	4.358 K 02 gr.

*) Wykazana suma stanu czynnego nie obejmuje wartości budynków i inwentarza, której w zamknięciach nie podano.

Ruch chorych

w szpitalach krajowych i w szpitalach prowincyonalnych w Galicyi w 1901 roku.

Liczba porządkowa	Szpitale	Leczono	Choroby organów oddechowych						Choroby krążenia krwi	Choroby organów trawienia	Choroby organów moczowych	Choroby nerwowe	Choroby umysłowe	Choroby skóry		Choroby organów ruchu	Zaburzenia w odżywianiu	Porody		Zatrucia	Choroby oczne	Choroby uszne	Choroby chirurgiczne	Agonia	Choroby zakaźne					Zimnica	Choroby weneryczne	Ogółem
			W ogóle	Zapalenie płuc	Tuberkuły	Influenza	Krup	Kokluszz						W ogóle	Razem			Zwykłe	Z pomocą					Odra	Skarlatyna	Ospa	Błonica	Tyfus			
1	Lwów	11.228	802/33	290/55	857/234	102	—	—	397/74	792/63	606/53	387/26	374/2	1273/75	79/4	854/17	386/45	615	131	58/4	1349	372	1974	—	24	12	3	8	100/19	32	1705/2	10694/774
2	Kraków	10.040	703/88	265/94	350/115	—	—	—	353/87	537/55	899/62	899/62	281/37	1285/36	98/7	866/31	508/33	438	773/6	12	325	24/7	2036	130/69	24	25/2	18/3	12	121/28	49	1054/9	9408/882
3	Biała	1.459	137/3	26/12	74/19	—	—	—	31/10	152/14	108/9	66/3	7	257/4	19	143/1	39/1	24	12	11	75	17/1	231	—	—	2	—	—	6/1	32	98/1	1334/83
4	Bochnia	991	125/1	30/6	79/17	—	—	—	17/5	66/7	58/4	26/2	5	104	10	72/1	18/5	8	5	—	61	3	74	1/1	—	6/2	—	8	5	13	95/2	942/54
5	Brody	949	106/1	41/6	45/12	13	5	—	17/6	77/10	28/6	14/3	5/1	65	12	29	3	11	6	—	100	3	204/1	2/2	3	5	1	—	10/1	26	100	896/48
6	Brzeżany	1.013	108/11	25/5	32/9	—	2/1	—	5/3	110/7	47/8	13/2	2	44	8/1	38/2	8	22	1	1	123	3	118/1	—	1	—	—	2/1	21/7	5	117	946/67
7	Drohobycz	2.209	280/10	47/5	84/13	24	6	—	60/23	198/13	191/6	50/6	2	222/7	22	214	26/1	25	18/1	4/2	182	20	284	—	1	2/2	—	32/2	26/6	3	140	2086/98
8	Gorlice	852	77/8	—	—	—	—	—	12/3	55/1	32/5	24/3	3	55	2	28	11	—	—	2	85	10	184	4/4	—	—	—	—	4	1	32	776/32
9	Husiatyn	1.053	75/4	43/3	31/3	—	1/1	—	45/10	72/2	37/1	36	1	138/5	4	95	28	—	—	5	22	12	323	—	—	—	—	—	1	3	111	958/31
10	Jasło	777	40/7	64/15	32/10	10	—	—	9/2	29	22/7	20	—	81/4	17	59/1	28	10	6	1/1	54	3	166/2	—	—	—	1	—	3	—	80/2	684/51
11	Kołomyja	1.022	48/1	18/5	12/8	9	—	—	13/6	51/5	67/10	19/6	6	98	—	11	9	2	4	—	28	—	120/1	3/3	1	—	—	1	6	—	405	938/46
12	Krosno	225	—	10/3	28/2	—	—	—	4	4/2	4/1	2/1	—	16	3	3	—	—	—	—	5	2	143/4	—	—	—	—	—	4/1	—	15	195/17
13	Lubaczów	917	82/2	37/4	26/8	4	—	—	10/2	114/6	49/4	22/2	—	175/3	—	60	26	2	1	—	106	13	110	7/7	—	5/2	—	2/2	9/1	28	44	856/44
14	Podhajce	1.898	242/6	9	112/24	—	—	1	72/25	72/25	212/13	29/1	22	210	12	87	29	27	8	—	197	15	204	—	—	—	—	4	15/3	7	162/2	1790/89
15	Przemyślany	1.564	181/2	15/3	67/4	29/2	22/2	—	31/9	31/9	257/11	47/4	2	327/7	11	86/1	28/2	—	13	9	239	22	283/4	1/1	—	1	—	—	7	5	39	1479/52
16	Przemyśl	3.001	354/30	91/41	141/73	—	2/2	—	74/25	252/36	225/22	36/9	3	48	24/2	121	30	43	27/2	5/4	168/1	7	464/18	—	3	7/1	1	22/8	40/11	2	496/2	2795/282
17	Rzeszów	1.447	143/25	40/14	24/8	7	12/2	3	49/13	78/2	42/6	33/6	3/1	102/1	12	42	19/5	18	2	—	341	5	753	—	2	4	—	—	27/5	8/1	192/1	1337/94
18	Sambor	943	136/27	14/6	14/3	12	—	—	12/4	43/10	68/7	6	12	62	7	45	17	—	—	1	78	—	175	2/2	—	3	—	—	14/3	1	167/3	891/72
19	Sanok	1 210	61/4	28/5	43/8	19	2/1	—	31/9	122/5	78/5	49/4	—	139/1	12	54	13/1	11	2	—	15	6	147	—	1	—	—	1	29/3	3	138	1148/57
20	Sącz Nowy	797	17	15/3	36/8	—	—	—	16/4	65/7	62/3	15/3	—	94/3	2	57	4	41	6	3	21	9	147	1/1	—	—	—	—	21/3	4	161	733/41
21	Śniatyn	879	73/1	10/3	44/2	7	—	—	41/8	93/2	44	34/1	3	109	9	162/1	33	—	—	—	36	5	92	1/1	4	1	1	—	9	17	78/2	814/73
22	Sokal	2.316	393/6	37/8	80/6	—	5/1	—	60/10	319/10	129/1	56/4	—	292/3	20	53	119	4	2	13	158	24	315/4	3/3	1	11/4	—	19/3	30/10	13	60	2206/73
23	Stanisławów	2 652	188/12	37/9	148/42	28	1	—	88/18	187/15	80/9	51/8	9	228	25/2	55	58/4	38	4	2	118	11	398/14	3/3	—	10	1	—	20/3	5	732	2516/140
24	Stryj	1.819	154/20	88/14	4/4	40	2	1	27/7	91/5	106/13	24/8	4	263/6	6	174/7	17	5	28/2	1	68	10/1	314	—	2	—	—	—	20/1	10/1	542/3	1705/95
25	Tarnopol	1.289	130/7	22/9	55/24	10	1/1	—	46/15	89/8	45/5	34/4	1	89/1	8	59	9/1	27	12/2	3/1	119	—	233	3/3	—	1	1	1	13/1	—	262	1206/88
26	Tarnów	2.378	255/1	36/9	93/25	39/1	32/5	—	108/36	221/2	154/22	71/8	7	356	11	105	37/4	73	14	2	112	8	358	37/37	3/1	6/2	—	—	27/4	16	197	2210/158
27	Wadowice	760	76/10	15/3	27/12	3/1	—	—	22/2	23/4	22/2	13/1	1	216/2	4	52/1	21/2	7	—	—	51	4	52	4/4	—	—	1	2/1	7	64	52	712/49
28	Zaleszczyki	1.257	71/7	13/1	83/8	—	—	—	20/2	90/2	41/4	41/1	3	200	7/1	90	54/4	2	—	5	108	7	159	1/1	—	1	—	—	2/1	2	224	1188/39
29	Złoczów	1.440	148/1	31/7	71/31	14	—	—	94/25	108/4	65/11	46/7	—	109	16	178	28/1	13	3	1	89	3	161/1	6/6	—	4/1	—	6/3	9/1	18	135/2	1356/101
30	Żółkiew	2.452	201/11	30/3	90/21	18	20	4	70/20	261/6	141/8	80/8	—	342/1	13	234	50/19	13	6/1	2	179	14	448	12/12	—	6/1	—	23/3	64/11	26	169	2301/127
31	Żywiec	1.469	196/6	26/6	87/13	11	—	8	58/18	167/23	74/7	60/2	8	191/3	10	139/1	65/1	4	2	6	126	7	101	4/4	14/1	7/2	—	34/5	24/1	15	41	1369/93

Dolna cyfra oznacza, ile było zmarłych.

Odpis

odezwy Wydziału krajowego we Lwowie z dnia 2. kwietnia 1901 r. do LW. 84.223/1900 do c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Powołując się na odezwę swoją z dnia 21. listopada 1900 L. 33.361 Wydział krajowy przesyła c. k. Namiestnictwu w załączeniu przedstawienie Komitetu zjazdu lekarzy okręgowych z prośbą o opinię co do postulatów i wniosków w tem przedstawieniu zawartych a zmierzających do zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 2. lutego 1891 Nr. 17. Dz. ust. kraj. tudzież rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy. Przedstawienie w tym kierunku wniósł Komitet zjazdu lekarzy okręgowych równocześnie i do c. k. Namiestnictwa, oraz petycyę do Wysokiego Sejmu o uchwalenie statutu emerytalnego dla lekarzy okręgowych. Nie przesądzając uchwały Wysokiego Sejmu, jaka na skutek petycyi powyższej ewentualnie powziętą zostanie i która w danym razie wpłynąć, by musiała również na zmianę, względnie uzupełnienie niektórych postanowień ustawy a w szczególności §. 8. traktującego o nominacyach niemniej §. 7. przez oznaczenie wieku normalnego oraz na zmianę instrukcyi służbowej lekarzy okręgowych dotąd obowiązującej, Wydział krajowy pragnie zebrać potrzebne dane do uzasadnienia rewizyi postanowień ustawy wyżej powołanej i umotowywania odnośnych wniosków w tym przedmiocie. Przechodząc do poszczególnych postulatów przedstawionych w dołączonej prośbie, oświadcza się Wydział krajowy za utrzymaniem zgodnie z postanowieniami §. 6. ustawy dotąd obowiązującego podziału politycznego przy tworzeniu okręgów sanitarnych. Proponowany bowiem podział topograficzny nie uważamy za wskazany jako wprowadzający zamęt i utrudnienia administracyjne a to w wypadkach, gdyby na jeden okręg składały się gminy i miejscowości należące do dwóch lub trzech powiatów. Wprawdzie §. 6. ustawy dozwala wyjątkowo i na wniosek jednego z interesowanych powiatów na połączenie w jeden okręg sanitarny miejscowości z sąsiednich powiatów, połączenie to jednak wprowadzone tylko w kilku powiatach Turka, Drohobycz, Jasło, Lwów, Sambor okazało się w praktyce jako nieodpowiednie i powodujące rozliczne reklamacye a na skutek przedstawień odnośnych reprezentacyi w dwóch powiatach już zniesionem zostało. Co do obowiązkowych objazdów okręgu nadmieniamy, iż okólnikiem z dnia 26. października 1898 do L. 59.167 zakomunikowanym c. k. Namiestnictwu odezwą do tej samej liczby polecił Wydział krajowy, ażeby lekarze okręgowi przedkładali w okresach półrocznych sprawozdania z czynności. Wydział krajowy sądzi jednak, iż lekarze okręgowi nie powinni ograniczać się do zwiedzania swych gmin tylko raz na pół roku a to dla zebrania materyału do sprawozdania, w takim razie bowiem działalność ich chybiłaby celowi, a obowiązki nałożone instrukcyą a w szczególności ustępem 1. instrukcyi co do udzielania bezpłatnej pomocy ubogim chorym ograniczałyby się właściwie tylko do gminy będącej siedzibą lekarza. Z tych powodów, tudzież z uwagi na okoliczność iż w przeważnej liczbie okręgów ryczałty na objazdy stopniowo podwyższone zostały względnie już przy aktywowaniu w najwyższej cyfrze t. j. w kwocie 800 K rocznie ustanowione, — Wydział krajowy uważa za wskazane, ażeby lekarze okręgowi nie czekając na wezwanie, zwiedzali z urzędu częściej jak raz na pół roku gminy do okręgu przydzielone, po uprzedniem uwiadomieniu tych gmin o odbyć się mającej lustracyi. Wydział krajowy nie podziela zapatrywania wyrażonego w prośbie Komitetu, jakoby częstsze jak półroczne wyjazdy inspekcyjne lekarzy okręgowych miały być daremne i bezowocne. Stosunki sanitarne bowiem szczególnie w gminach wiejskich nie są tak uporządkowane a policya zdrowia tak należycie przestrzeganą, iżby lekarz okręgowy przy częstszej jak półrocznej lustracyi nie znalazł żadnych usterek i powodów do wytknień i pouczenia ani też chorych potrzebujących pomocy. Nadmieniamy przytem, iż ryczałty

objazdowe ustanowione zgodnie z wnioskiem c. k. Namiestnictwa wynoszą tylko w bardzo małej liczbie okręgów poniżej 600 K rocznie, a mianowicie w okręgach gdzie stosunki komunikacyjne i ilość gmin doń przydzielonych nie uzasadniają potrzeby ich podwyższenia. Nawiązując zaś do §. 12 ustawy Wydział krajowy zwrócić musi uwagę c. k. Namiestnictwa na konieczność zmiany instrukcyi służbowej dla lekarzy okręgowych, w ustępie g. zgodnej z brzmieniem §. 12 lit. b. ustawy mianowicie co do obowiązku dokonywania bezwarunkowo przez lekarza okręgowego oględzin bydła i mięsa przynajmniej w miejscu siedziby okręgu. Z postanowień wyżej powołanego paragrafu względnie ustępu b. wynika bowiem, iż lekarz okręgowy obowiązanym jest dokonywać oględzin a opłaty za tę czynność wpływać mają do funduszu powiatowego i służyć między innemi na pokrycie płac lekarzy okręgowych, podczas gdy w ustępie g. instrukcyi nałożono tylko obowiązek nadzoru nad wykonywaniem przepisów tyczących się oględzin. Sprzeczność ta dała powód do licznych reklamacyi ze strony interesowanych powiatów, które wobec uchylania się lekarzy okręgowych od czynności oględzin tracą zapewnione ustawowo funduszom powiatowym źródło dochodów. Brak dochodów z tego tytułu nie jest obojętnym również dla funduszu krajowego a to z uwagi na postanowienia końcowego ustępu §. 12. co do udzielania subwencyi na pokrycie płac lekarzy okręgowych. Co się tyczy wniosku zawartego w prośbie Komitetu zjazdu, ażeby lekarzom okręgowym przyznano koszta podróży podczas szczepienia ospy na równi z innymi lekarzami wolno praktykującymi względnie powiatowymi, Wydział krajowy nie może oświadczyć się za uwzględnieniem tego postulatu. Lekarze okręgowi bowiem pobierają ryczałty na koszta podróży inspekcyjnych, które odbywać mogą w okresie szczepienia ospy. Za przeprowadzenie zaś czynności szczepienia w gminach należących do okręgu a położonych poza obrębem siedziby otrzymują osobne dyety a to w myśl postanowień §. 14. ustawy. Natomiast uznaje Wydział krajowy jako uzasadnione i dla dobra służby zdrowia wskazane żądanie odnośne do §. 14. ustawy, iżby lekarze okręgowi otrzymali upoważnienie do wpisywania leków ubogim chorym dotkniętym chorobą epidemiczną a to natychmiast po skonstatowaniu epidemii. Wreszcie zauważa Wydział krajowy, iż w interesie i dla dobra służby lekarskiej okręgowej pożądanem jest uzupełnienie §. 7. ustawy postanowieniem co do wieku normalnego kandydatów, którzy prócz kwalifikacyi zawodowych podań posiadać winni i odpowiedne fizyczne uzdolnienia. Nadto wskazaną jest także zmiana §§. 8. i 11. traktujących o nominacyi i ustanowieniu płac lekarzy okręgowych. Z biegiem czasu bowiem i w miarę pomnażania liczby okręgów w powiatach wytworzyła się ta niewłaściwość, iż w jednym i tym samym powiecie urzędują lekarze o nierównych płacach i odmiennym charakterze służbowym a to: lekarze mianowani z poborami ustanowionymi przez Wydział powiatowy, tudzież lekarze, których nominacya i ustanowienie płacy podlega zatwierdzeniu Wydziału krajowego. Postanowienie zaś §. 11. ustawy „iż wydatki na płace lekarzy okręgowych ponosi fundusz powiatowy“ stało się odnośnie do pewnej liczby powiatów bezprzedmiotowem. W wielu powiatach bowiem 1% podatków bezpośreduich przypisanych do poboru w powiecie wystarcza zazwyczaj tylko na pokrycie płac dwóch lekarzy okręgowych, przy ustanowieniu zaś trzeciego okręgu ponosi całą roczną płacę lekarza fundusz krajowy, a nie powiatowy, a to z tytułu przewidzianej §. 12. ustawy subwencyi na pokrycie przewyżki wydatków na płace lekarzy okręgowych. Są jednak powiaty, których dochody z 1% podatków nie wystarczają na płacę nawet dwóch lekarzy okręgowych.

Z tych powodów oraz celem wprowadzenia jednolitości w postępowaniu przy nominacyach i oznaczaniu płacy wskazanem jest, ażeby przed wydaniem dekretu nominacyjnego lekarzy okręgowych i ustanowieniem ich płac w ogólności przedkładane były Wydziałowi krajowemu odnośne wnioski i propozycye co do wyboru kandydatów wraz z wszystkiemi podaniami do zatwierdzenia.

Komunikując uwagi powyższe, upraszamy c. k. Namiestnictwo o objawienie Wydziałowi krajowemu zapatrywań swoich w kierunku rewizyi postanowień ustawy z dnia 2. lutego 1891 Nr. 17. Dz. u. kr.

SPRAWOZDANIE

z czynności

Departamentu VI. Wydziału krajowego

za czas od 1. listopada 1901 do końca października 1902.

(5 alegatów).

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Departament VI.

Szef Departamentu: Michał Glidziuk, Członek Wydziału krajowego.

W zakresie czynności tego Departamentu zaszła ta zmiana, że sprawy biura pośrednictwa pracy przeszły do Dep. III., natomiast sprawy dotyczące poczty, przeszły do Dep. VI.; w innych działach nie zaszły żadne zmiany i załatwiane były te same sprawy, jakie w poprzedniem sprawozdaniu za czas od 16. listopada 1900 do końca października 1901 wykazano. — W czasie od 1. listopada 1001 po koniec października 1902 wpłynęło do Departamentu VI. 6563 exhibitów, z których wszystkie zostały załatwione.

Sprawy terytoryalne.

Sankcya ustawy o wyłączeniu przysiółków Bortniki i Kuliki.

Uchwalony przez Wysoki Sejm na posiedzeniu z 7. lipca 1901 projekt ustawy o wyłączeniu przysiółków Bortniki i Kuliki ze związku gminy administracyjnej Stołpin powiatu brodzkiego i przyłączeniu ich do związku gminy Bołożynów powiatu złoczowskiego utrzymał Najwyższą sankcyę postanowieniem cesarskiem z 13. lipca 1902, o czem zawiadomiony został Wydział krajowy odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 1. sierpnia 1902 l. 8773/pr.

Kahujów, Honiatycze i Werbiż z przysiółkiem Sajków.

Rozporządzeniem c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z 4. marca 1902 l. 24.842 zostały w myśl uchwały Wys. Sejmu z 8. marca 1899 gminy i obszary dworskie Kahujów, Honiatycze i Werbiż z przysiółkiem Sajków wyłączone z okręgu sądu powiatowego w Komarnie i sądu obwodowego w Samborze i przydzielone do okręgu sądu powiatowego w Szczercu i sądu krajowego we Lwowie.

Rozporządzenie to weszło w wykonanie z dniem 1. października 1902.

Odnośnie do powyższego rozporządzenia Wydział krajowy przedstawia sprawozdaniem z 25. kwietnia 1902 lW. 29165 projekt do ustawy o przeniesienie tych gmin i obszarów dworskich z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Rudkach do okręgu Reprezentacyi powiatowej we Lwowie.

Odpowiedź c. k. Rządu na rezolucyę W. Sejmu z 6. lipca 1901 w sprawie kreowania nowych sądów.

Odezwą z 25. stycznia 1902 l. 162/pr. zawiadomiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydział krajowy w sprawie rezolucyj powziętych przez Wys. Sejm na dniu 6. lipca 1901 przy sposob-

ności obrad nad sprawozdaniem z działalności Departamentu VI. Wydziału krajowego, co następuje:

Na rezolucyę w sprawie aktywowania względnie utworzenia nowych sądów obwodowych i powiatowych oznajmił p. Minister sprawiedliwosci reskryptem z 31. grudnia 1901 l. 24318/1, że stan rzeczy przedstawiony w reskrypcie z 8. maja 1901 l. 7958 (którego treść podano do wiadomości Wydziału krajowego pismem z 15. czerwca 1901 l. 5333/pr. IW. 40313/901) dotąd nie uległ zmianie.

Ministerstwo sprawiedliwości nie mogło mianowicie wyjednać wstawienia potrzebnych na aktywowanie utworzonych już sądów w Galicyi kredytów do budżetu państwowego na r. 1902.

Poruszoną zaś między innemi w rezolucyi sprawę utworzenia sądu obwodowego w Mielcu i sądu powiatowego w Jezierzanach uznało Ministerstwo sprawiedliwości jeszcze w r. 1896 po dojrzałej rozwadze na mniej nagłą, nie przychyliło się więc do tych wniosków względnie odroczyło ich merytoryczne traktowanie.

Podjęcie tych wniosków na nowo przed aktywowaniem sądów już utworzonych, tudzież kilku sądów przez Ministerstwo projektowanych nie może nastąpić.

Przedstawienie Wydziału krajowego do Rządu o aktywowanie sądu obwodowego w Czortkowie.

Ze względu na oświadczenie c. k. Prezydyum Namiestnictwa w powyższej odezwie, że stan rzeczy przedstawiony w reskrypcie Ministerstwa z 8. maja 1901 l. 7958 dotąd nie uległ zmianie i że Ministerstwo spraw. nie mogło wyjednać wstawienia potrzebnego kredytu na aktywowanie sądów w budżecie na r. 1902, wystosował Wydział krajowy na dniu 28. marca 1902 l. 7456 przedstawienie do c. k. Rządu na ręce Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie, w którem opierając się na kilkakrotnych uchwałach Wys. Sejmu a mianowicie z 15. lutego 1897, z 10. marca 1899, 28. kwietnia 1900 i 26. lipca 1901 tudzież na innych precedensach jak ofiarności gminy Czortkowa i uznaniu samego c. k. Rządu — oznajmił, iż nie może pogodzić się ze zwłoką w aktywowaniu sądu obwodowego w Czortkowie i wystąpił do c. k. Prezydyum Namiestnictwa z prośbą, ażeby potrzebę jak najrychlejszego aktywowania sądu w Czortkowie zechciało przedstawić c. k. Ministerstwu sprawiedliwości i wyjednało potrzebny na to kredyt w budżecie państwowym na r. 1902.

Petycya gminy Sapohów.

Gmina Sapohów wniosła na dniu 23. czerwca 1902 petycyę do Wys. Sejmu o wydzielenie z sądu powiatowego w Mielnicy a przydzielenie do sądu powiatowego w Borszczowie, którą to petycyę Wys. Sejm przekazał uchwałą z 4. lipca 1902 l. 661 Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia odpowiedniego wniosku na najbliższej sesyi sejmowej. W tej sprawie zarządził Wydział krajowy dochodzenie na dniu 25. lipca 1902 IW. 52178.

Sprawa dotychczas nie jest ukończoną a Wydział powiatowy w Borszczowie nie przedłożył mimo urgowania wymaganego sprawozdania.

Petycya gminy miasteczka Peczyniżyna w sprawie przyłączenia kilku gmin do okręgu sądu powiatowego w Peczyniżynie.

Uchwałą z 4. lipca 1902 ls. 270 Wysoki Sejm przekazał Wydziałowi krajowemu petycyę miasteczka Peczeniżyna z 30. grudnia 1901 r. o wydzielenie gmin Iwanowce, Tłumaczyk i Szeparowce z okręgu sądu powiatowego i Starostwa w Kołomyi i gmin Sadzawka, Łanczyn, Osławy białe, Osławy czarne, i Potok czarny z okręgu sądu powiatowego w Delatynie i Starostwa w Nadwórnie a przydzielenie ich do okręgu sądu powia-

towego i Starostwa w Peczeniżynie — do zbadania i postawienia wniosku na najbliższej sesyi sejmowej.

W wykonaniu tej uchwały zarządziliśmy na dniu 25. lipca 1902 lW. 52179 dochodzenie w tej sprawie przez Wydziały powiatowe w Kołomyi i Nadwórnie.

Sprawozdaniem z 15. października 1902 l. 3535 zawiadomił Wydział powiatowy w Kołomyi, że Rady gminne gmin Iwanowiec, Tłumaczyka i Szeparowiec jednogłośnie sprzeciwiły się wyłączeniu ich ze Sądu i Starostwa w Kołomyi a przyłączenia do Sądu i Starostwa w Peczeniżynie, a Wydział powiatowy uznając słuszność tych uchwał Rad gminnych również ze swej strony uważa przyłączenie tych gmin do okręgu Peczeniżyńskiego za nader szkodliwe. — Gminy te bowiem położone przy szosie krajowej, od 4 do 16 kilometrów od Kołomyi zaledwo oddalone, oddzielone są od powiatu Peczeniżyńskiego rzeką Prutem, na której zaledwie jeden most położony jest w Kołomyi.

Chcąc zatem dostać się do Peczeniżyna potrzeba najpierw przybyć do Kołomyi a stąd jeszcze 13 kilometrów drogi przebyć do Peczeniżyna. — Gdy nadto Kołomyja jako większe miasto obwodowe zkoncentrowane ma wszystkie wyższe władze rządowe i wojskowe, szkoły i koleje a nadto ruch handlowy, w którym bliżej położone gminy z pożytkiem biorą udział, przeto przyłączenie tych gmin do okręgu Peczeniżyńskiego, gdzie handel bardzo słaby i komunikacya utrudniona, równałoby się ruinie materyalnej tych gmin.

Z tych powodów uchwalił Wydział powiatowy petycyi gminy Peczeniżyna nie popierać a ze względu, że Rada powiatowa tak rychło zwołaną być nie może i w sprawie tej z pewnością innej uchwały nie powźmie, na razie bez przedłożenia żądanej uchwały Rady powiatowej sprawę przedstawił Wydziałowi krajowemu z tem, że odpis uchwały Rady powiatowej dodatkowo na żądanie przedłoży.

Również co do gmin Sadzawki, Łanczyna, Osław biały i Osław czarny, oraz Potoka czarnego oznajmił Wydział powiatowy w Nadwórnie sprawozdaniem z 18. października 1902 l. 2741, że nie leży w interesie tych gmin wyłączenie ich z dotychczasowego okręgu sądowego w Delatynie i Starostwa w Nadwórnie i że żadna z tych gmin o to nigdy się nie starała i wszystkie przeciw temu protestują — dlatego też i Wydział powiatowy uchwałą z 18. września 1902 l. 2429 postanowił przyjść do Rady powiatowej z wnioskiem sprzeciwienia się przyłączeniu tych gmin do powiatu peczeniżyńskiego a powziąć się mającą uchwałę Rady powiatowej przedłoży w swoim czasie.

W sprawozdaniu też z 29. grudnia 1902 l. 2741 przedłożył też Wydział powiatowy uchwałę Rady powiatowej w Nadwórnie z 23. grudnia 1902, którą Rada powiatowa, licząc się z życzeniem odnośnych Reprezentacyj gminnych, postanowiła sprzeciwić się wyłączeniu gmin Sadzawki, Łanczyna, Osław białych i czarnych, tudzież Potoka czarnego z powiatu Nadwórniańskiego i sądowego Delatyńskiego.

W obec takich sprawozdań Wydziałów powiatowych w Kołomyi i Nadwórnie postanowił i Wydział krajowy dalszych dochodzeń w powyższej sprawie zaniechać i ograniczyć się na przedstawieniu stanu rzeczy Wysokiemu Sejmowi w sprawozdaniu ogólnem z czynności Wydziału krajowego.

Sprawa przeniesienia siedziby sądu powiatowego z Wiśniowczyka do Złotnik.

Gminy Złotniki, Chatki, Sokołów, Burkanów, Sokolniki, Siemikowce, Bieniawa, Sosnów, Rakowiec, Małowody, Rosochowaciec oraz obszary dworskie tych gmin powiatu podhajeckiego wniosły były na sesyi sejmowej w r. 1901 petycyę o przeniesienie siedziby sądu powiatowego z Wiśniowczyka do Złotnik.

Petycya ta jako niezałatwiona przez Wys. Sejm przekazaną została na dniu 9. lipca 1901 l. 103 Wydziałowi krajowemu, który ze względu na uchwały Wys. Sejmu z 29. maja 1875 i z 19. października 1878 oświadczające się już raz za tem przeniesieniem — zarządził ponowne w tej sprawie dochodzenie.

Rada powiatowa w Podhajcach na posiedzeniu z 15. marca 1902 oświadczyła się za kreowaniem nowego sądu w Złotnikach a nie za przeniesieniem sądu z Wiśniowczyka do Złotnik, jak petycya opiewała.

Wydział krajowy na dniu 11. lutego 1902 l W. 24519 postanowił odnieść się do Prezydyum wyższego Sądu kraj. we Lwowie o opinię; ze względu atoli, że przeniesienie siedziby sądu powiatowego w Wiśniowczyku do Złotnik stało się z powodu budowy gmachu sądowego w Wiśniowczyku prawie rzeczą niewykonalną, uchwalił postawić c. k. Prezydyum wyższego Sądu kraj. wniosek o wyjednanie zaprowadzenia roków sądowych w Złotnikach.

Odezwą z 3. czerwca 1902 l. 7186 c. k. Prezydyum wyższego sądu krajowego zawiadomiło Wydział krajowy, że w sprawie przeniesienia siedziby Sądu powiatowego z Wiśniowczyka do Złotnik, wskutek licznych petycyj gminy Złotniki i gmin sąsiednich wnoszonych do władz sądowych i do Ministerstwa sprawiedliwości zostały z polecenia tegoż Ministerstwa przeprowadzone jeszcze w latach 1900 i 1901 wyczerpujące dochodzenia. — Wynikiem tych dochodzeń było, że tak wyższy Sąd krajowy we Lwowie jakoteż Prezydyum tegoż sądu wydały w powyższej sprawie opinie nieprzychylne i oświadczyły się za pozostawieniem siedziby sądu powiatowego nadal w Wiśniowczyku a przeciw przeniesieniu tegoż sądu do Złotnik. — Powodem tego był zupełny brak odpowiednich budynków w Złotnikach a nadto i inne względy techniczne i sanitarne, wreszcie z powodu niedostatecznych środków komunikacyjnych, albowiem Wiśniowczyk leży na ostatecznym południowym krańcu powiatu i od 12 gmin północnych tego powiatu zanadto jest oddalonym.

Ostatecznie zgodnie z wnioskiem Prezydyum wyższego sądu krajowego postanowiło Ministerstwo sprawiedliwości reskryptem z 25. września 1901 l. 19.614/1 odstąpić od projektu przeniesienia siedziby sądu powiatowego z Wiśniowczyka do Złotnik.

Wobec tego oświadczyło Prezydyum Wyższego Sądu, że nie jest w możności przedstawić Ministerstwu wniosku na przeniesienie siedziby wspomnianego sądu, zwłaszcza, że Zarząd sprawiedliwości nabył już i objął w posiadanie skarbu Państwa ofiarowany bezpłatnie przez gminę Wiśniowczyk plac budowlany pod budowę gmachu rządowego na pomieszczenie sądu powiatowego wraz z aresztami i urzędu podatkowego.

Budowa ta rozpoczęła się dnia 10. kwietnia 1902 i prawdopodobnie z początkiem przyszłego roku zostanie oddaną do użytku sądowego.

Co do wyjednania roków sądowych oznajmiło Prezydyum wyższego Sądu, że zarządziło równocześnie dochodzenie dla zbadania tej sprawy i ostateczna dycyzya w tym przedmiocie przysługuje Ministerstwu sprawiedliwości, a Prezydyum wyższego sądu nie będzie mogło poprzeć wniosku na wyjednanie roków

sądowych dla wszystkich gmin petycyonujących. — Najodpowiedniejszem miejscem dla odbywania roków sądowych byłyby Złotniki, a do okręgu roków sądowych w Złotnikach możnaby wciągnąć niektóre najbliżej Złotnik położone gminy.

O wyniku tej sprawy obiecało Prezydyum Wyższego sądu w swoim czasie zawiadomić jeszcze Wydział krajowy. Odezwą z 12. grudnia 1902 L. 7554 zawiadomiło c. k. Prezydyum Wyższego Sądu Wydział krajowy, że na podstawie rozporządzenia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z 11. listopada 1902 L. 23741 zarządziło wprowadzenie regularnych roków sądowych w Siemikowcach dla gmin i obszarów dworskich Iszczków i Rossochowaciec, raz w miesiącu przez dzień jeden od stycznia 1903 począwszy, które odbywać się będą 15. każdego miesiąca, a wrazie, gdyby ten dzień przypadał na niedzielę, albo na święto rzymsko lub grecko katolickie, w najbliższym poprzednim dniu powszednim.

Zarazem oznajmiło, iż o tem zarządzeniu zarządziło Prezydyum Wyższego Sądu reskryptem z 23. listopada 1902 L. 20705 należyte ogłoszenie tych roków sądowych po myśli §. 29 ustawy z 27. listopada 1896 Nr. 217 D. u. p. i §. 55 instrukcyi sądowej.

Petycya gminy i obszaru dworskiego w Brylińcach o wyłączenie w okręgu Sądu powiatowego i Urzędu podatkowego w Niżankowicach, a przyłączenie do okręgu Sądu powiatowego i Urzędu podatkowego w Przemyślu wniesiona do Wys. Sejmu na dniu 27. czerwca 1901 do L. s. 1166.

Petycya ta jako niezałatwiona przekazaną została Wydziałowi krajowemu. Zarządziliśmy dochodzenie w tej sprawie pod dniem 2. sierpnia 1901 l. W. 51451, wynikiem którego było, iż Wydział powiatowy sprawozdaniem z 28. kwietnia 1902 l. 7891, Rada powiatowa w Przemyślu na posiedzeniu z 21. marca 1902 oświadczyła się przychylnie za petycyonującą gminą a to ze względu na znacznie bliższą i dogodniejszą odległość Bryliniec do Przemyśla aniżeli do Niżankowic i ze względu na grawitowanie ze wszystkiemi sprawami do Przemyśla.

Zasięgaliśmy również co do tej petycyi opinii władz sądowych, jednak Prezydyum wyższego sądu krajowego odezwą z 9. września 1902 r. l. 13117 nie przychyliło się do tej petycyi i oznajmiło, iż zgodnie z opinią sądu powiatowego w Niżankowicach i sądu obwodowego w Przemyślu nie może zgodzić się na to wydzielenie, gdyż w złej komunikacyi, która stanowi główne uzasadnienie prośby petycyonującej gminy, nie może uważać słusznej podstawy dla żądanej zmiany terytoryalnej okręgów sądowych, — a nie uważa za wskazane zwiększenie choćby nieznacznie agendy obszernego już nader okręgu przemyskiego sądu powiatowego a zmniejszanie szczupłego obszaru sądu w Niżankowicach, choćby zmiana ta nie wywołała zresztą żadnej różnicy co do obsady dotyczących sądów.

Wobec nieprzychylnego oświadczenia się władz sądowych w tej sprawie — postanowił Wydział krajowy nie przedstawiać tej sprawy Wys. Sejmowi z poparciem ze swej strony.

Sprawa przeniesienia siedziby sądu powiatowego ze Ślemienia do Suchy.

Odezwą z 14. lipca 1902 l. 7513 c. k. wyższy Sąd krajowy w Krakowie oznajmił, iż wskutek prośby 15 gmin okręgu sądowego w Ślemieniu tudzież 5 posłów do Rady państwa o pozostawienie siedziby sądu powiatowego w Ślemieniu, wezwało Ministerstwo sprawiedliwości reskryptem z 1. kwietnia 1902 l. 5281/2 wyższy Sąd krajowy o przeprowadzenie ponownych dochodzeń i wydanie opinii, czyli względy opurtunistyczne przemawiają za zwinięciem sądu powiatowego w Ślemieniu a utworzeniem sądu powiatowego w Suchy. Zarazem wezwało Ministerstwo o wzięcie pod rozwagę, czyli uchwałą wyższego sądu krajowego z 25. lutego 1896 l. 9501, którą zaprojektowano przyłączenie do okręgu sądu

żywieckiego 10 gmin od strony zachodniej z okręgu sądu ślemieńskiego o powierzchni 65·13 kilom. z ludnością 8148, tudzież utworzenie sądu powiatowego w Suchy z 10 wschodnich gmin i obszarów dworskich obecnie do sądu w Ślemieniu należących o powierzchni 22.134 kilom. z ludnością 18.447 dusz, oraz z 3 gmin do wadowickiego sądu powiatowego należących tj. z gmin Śleszowice, Tarnawa i Zembrzyce o powierzchni 38·89 klm. z ludnością 5126 dusz, — ma być w całości w mocy utrzymaną i do którego sądu należałoby włączyć gminę Marcówkę. — Wezwane Prezydyum sądu obwodowego w Wadowicach po przeprowadzeniu dochodzeń zgodnie z Trybunałem tegoż sądu przedłożyło opinię, że względy opurtunistyczne przemawiają stanowczo za zwinięciem sądu powiatowego w Ślemieniu a utworzeniem sądu powiatowego w Suchy, że projekt sądu krajowego wyższego z 25. lutego a właściwie z 22. lutego 1896 l. 9501 mimo oświadczenia się nieprzychylnego kilku gmin, jako dla ogółu ludności korzystny winien być w całości w mocy utrzymany i że gmina Marcówka przytykająca bezpośrednio do Zembrzyc a oddalona od Wadowic o 21 kilom. a zaś od Suchy o 6·5 klm. ze względu na łatwiejszą komunikacyę ze Suchą powinna być przyłączoną do utworzyć się mającego sądu powiatowego w Suchy.

Ponieważ wobec tego projektu do wydzielenia gmin Tarnawy dolnej i górnej, Śleszowic, Zembrzyc i Marcówki wraz z obszarami dworskiemi z okręgu sądu powiatowego w Wadowicach a przyłączenia do utworzyć się mającego sądu powiatowego w Suchy potrzebna jest opinia Sejmu krajowego, przeto sąd krajowy wyższy domagał się od Wydziału krajowego wyjednania w tym kierunku opinii Sejmu krajowego po myśli §. 2. ustawy z 11. czerwca 1868 l. 59 D. p. p.

Wydział krajowy nie zgodził się jednak na tę propozycyę i uchwałą z 23. grudnia 1902 r. l. 52436 oznajmił Prezydyum wyższego sądu krajowego w Krakowie, przy zwrocie udzielonych mu aktów, że obstaje przy uchwale Sejmu kraj. z 6. lutego 1895 o utworzenie sądu powiatowego w Jeleśni, tudzież, aby siedziba sądu powiatowego w Ślemieniu przeniesioną została do Suchej, jednak bez terytoryalnej zmiany administracyjnego powiatu Wadowice. — Wobec tego zatem oznajmił Wydział krajowy, że nie może przedstawić Wys. Sejmowi wniosku na wydzielenie z powiatu wadowickiego gmin Tarnawa dolna i górna, Sleszowic, Zembrzyc i Marcówki wraz z obszarami dworskimi.

Sprawa zakupna gruntów od pp. Honorata Spirydyona Wachowiczów dla włościan gminy Zielonej.

W sprawie zakupna majętności Zielonej dla włościan tamtejszych ułożoną została przedewszystkiem przez c. k. Prokuratoryę skarbu oferta przez Honorata i Spirydyona Wachowiczów wnieść się mająca na sprzedaż ich majętności po 600 koron za morg bez względu na jakość kultury. Na ofertę tę wniesioną na dniu 6. i 8. kwietnia zgodził się Wydział krajowy na dniu 25. kwietnia 1902, a również i c. k. Namiestnictwo po zgodzeniu się na warunki oferty interesowanych włościan przyjęło tę ofertę bez zastrzeżenia.

Następnie wysłany został na miejsce do Zielonej delegat c. k. Prokuratoryi Skarbu celem zbadania stanu własności i posiadania nieruchomości objętych ofertą i zarządzone zostało po ustaleniu faktycznego stanu posiadania gruntów ofertą objętych, rozparcelowanie zakupić się mających gruntów przez delegowanego do tego ze strony c. k. Ministerstwa c. k. inspektora do spraw agrarnych wspólnie z delegowanym do tego przez Wydział krajowy inżynierem melioracyjnym.

Cały zakupiony i między włościan rozparcelowany obszar gruntów położonych w gminach Zielonej, Sidorowie, Wasylkowie i Kociubińczykach wyniósł ogółem 425 mor. 218 s. kw., z tego rozparcelowano między włościan . . 422 „ 695 „
a na nowo utworzone drogi polowe przypadło . . . . . 2 „ 1123 „
Za to zapłacono za 422 m. 695 s. kw. po 300 koron kwotę . . . . . 126.730 K. 31 h.
zaś za 2 m. 1123 s. kw. zajęte na drogi polowe kwotę . . . . . 1.621 „ 13 „
Razem . . . 128.351 „ 44 „

z subwencyi rządowej i krajowej, zaś druga połowa w kw. 126.730 K. 31 h. ma być zapłaconą przez włościan z pożyczki zasiągnąć się mającej w Banku krajowym.

Cała cena kupna gruntów wyniosła 255.081 K. 75 h. a na każdego z 103 włościan, którzy otrzymali 4-morgowe działy gruntowe wypadła cena po 2.440 K. 97 h., a na 2 rodziny włościańskie, które otrzymały po 3-morgowe działy gruntowe wypadła cena kupna po 1.830 K. 92 h.

Kontrakty kupna i sprzedaży zostały przy interwencyi delegata c. k. Prokuratoryi Skarbu przez interesowanych włościan, oraz pp. Honorata i Spirydyona Wachowiczów podpisane, a sprzedane grunta włościanom na dniu 7. października w fizyczne posiadanie oddane na podstawie operatu parcelacyjnego.

Z przypadającej ceny kupna w kw. 128.351 K. 44 h. z subwencyi rządowej i krajowej wypłacić się mającej, zatrzymano kwotę 6.218 K. 68 h. tytułem kaucyi aż do eksonerowania zakupionych części gruntów, a 100 koron tytułem kaucyi na zabezpieczenia zapłacania podatków z gruntów położonych w Kociubińczykach, zaś resztę w kw. 122.032 koron 76 hal. wypłacono w gotówce pp. Honoratowi Wachowiczowi i Spirydyonowi na dniu 10. października 1902, a odbiór tej sumy potwierdzony został własnoręcznym podpisem interesowanych.

Cały opisany wyżej stan rzeczy uwidoczniony jest w przedłożonych Wydziałowi krajowemu w odpisie protokołach z 7, 9. i 10. października 1902 sporządzonych przy współudziale delegatów Namiestnictwa i c. k. Prokuratoryi Skarbu, oraz interesowanych włościan i sprzedających właścicieli.

W końcu zaznaczamy, że przyzwolona uchwałą Wys. Sejmu z 26. czerwca 1901 subwencya z funduszu krajowego w kw. 50.000 K wypłaconą została przez Wydział krajowy rozporządzeniem z 5. września 1902 l. W. 64023 c. k. Namiestnictwu do rąk urzędów pomocniczych c. k. Namiestnictwa, że dalszą akcyę co do zgłoszenia kontraktów kupna i sprzedaży do wymiaru należytości skarbowej, zaintabulowania włościan za właścicieli zakupionych gruntów i zaciągnięcia pożyczek w Banku krajowym na pokrycie reszty ceny kupna w kw. 126.730 K. 31 h. przeprowadzi delegat c. k. Prokuratoryi Skarbu po otrzymaniu zrektyfikowanego planu parcelacyjnego przez wyznaczonego ze strony Ministerstwa inspektora kraj. komisyi dla spraw agrarnych w Bernie Antoniego Jelinka.

Wniosek posła Okuniewskiego i towarzyszy o zmianę ustawy o lichwie w kierunku zapobieżenia spekulacyi gruntami.

Już w przeszłorocznem sprawozdaniu z czynności swoich Wydział krajowy przedstawił zarządzenia, jakie wydał z powodu wniosku b. posła Okuniewskiego w przedmiocie zmiany ustawy o lichwie w kierunku zapobieżenia spekulacyi gruntami i z powodu uchwały Wysokiego Sejmu z 8. lipca 1901, polecającej

Wydziałowi krajowemu zbadanie tej sprawy i przedłożenie sprawozdania na jednej z najbliższej sesyi sejmowej.

W przeszłym roku Wydział krajowy zaznaczył tylko opinie, jakie otrzymał z trybunałów podległych wyższemu Sądowi krajowemu w Krakowie.

Ze sprawozdań nadesłanych Wydziałowi krajowemu w dalszym ciągu z c. k. sądów powiatowych. obwodowych i krajowych przez Prezydya c. k. wyższego Sądu krajowego we Lwowie i w Krakowie, okazuje się, że wypadki spekulacyi gruntami włościańskiemi i wyzysku ludności wiejskiej w sposób we wniosku Dr. Okuniewskiego podany — w wielu powiatach sądowych wcale się nie trafiają, w niektórych zaś pojawiają się tylko sporadycznie.

Mianowicie na 69 c. k. sądów powiatowych Galicyi zachodniej wykazało 12 sądów sporadyczne wypadki spekulacyjnego kupna idealnych części posiadłości wiejskich i wytoczenia sporów o zniesienie współwłasności przez sprzedaż w drodze licytacyi, zaś na 115 sądów Galicyi wschodniej wykazało 44 sądów podobnych spekulacyj.

Najwięcej, takich wypadków wykazują sądy powiatowe Śniatyn, Horodenka, Zabłotów, Przemyślany i Bursztyn.

Z ogólnej a dość znacznej ilości sporów o zniesienie współwłasności przez sprzedaż w drodze przymusowej publicznej licytacyi, o ile z osoby powoda wnosić można, że nabył część idealną posiadłości w celach spekulacyjnych — nastąpiło zniesienie współwłasności przez przymusową sprzedaż w sądzie powiatowym w Śniatynie w 4 wypadkach, w sądzie powiatowym w Zabłotowie w 4 wypadkach, w sądzie powiatowym w Horodence w 2 wypadkach, w sądzie powiatowym w Starym Samborze w jednym wyyadku. W reszcie wypadkach spory ukończone zostały ugodą sądową przez fizyczny podział, a w przeważnej ilości przez sprzedaż spornej części idealnej posiadającemu takową faktycznie.

Przedłożony przez sąd powiatowy w Horodence dokładny wykaz kupionych części idealnych posiadłości gruntowych i odsprzedaż takowych bez poprzedniego wytaczania sporu, stwierdza, że spekulacya ta przybrała tam znaczne rozmiary, a spekulanci od tego interesu podatek zarobkowy opłacają.

Nie da się zaprzeczyć, że podobne spekulacye pochodzące głównie z wyzysku, ciemnoty i waśni rodzinnych, oddziaływują szkodliwie na ekonomiczny rozwój gospodarstw wiejskich. Chcąc atoli ocenić, czyli i ile okazałoby się korzystnem wydanie noweli, którąby podobne wypadki spekulacyi karała i czyli obowiązujące ustawy nie wystarczają, aby podobnym spekulacyom zapobiedz można, należy przedewszystkiem wziąć pod ocenę źródło powstawania współwłasności co do gospodarstw włościańskich i przyczynę, jaka powoduje współwłaściciela do sprzedaży jego części idealnej posiadłości.

Notorycznie jest znanem, że w Galicyi wschodniej księgi gruntowe zostały wadliwie założone, że bardzo często można się spotkać z taką usterką, iż posiadłości fizycznie podzielone i samoistne gospodarstwa stanowiące, zapisane zostały przy zatwierdzeniu ksiąg gruntowych na kilka osób.

Nabywanie takich fikcyjnych części współwłasności w celach spekulacyjnych i wytaczanie sporów na podstawie §. 843. ustawy cywilnej w celu zniesienia współwłasności przez publiczną przymusową sprzedaż, nie może pociągnąć żadnych złych następstw dla reszty współwłaścicieli, gdy sędzia, nie przyjmując

stanu hipotecznego jako jedyny i wyłączny dowód współwłasności, zbada, że takowa nie jest faktyczną tylko fikcyjną, a do zbadania takiego faktu jest sędzia po myśli §. 180. proc. cyw. obowiązany.

Dalsze tworzenie się współwłasności co do gruntów włościańskich ma swe źródło głównie i przeważnie w dekretach przyznania spadku i w ostatniej woli rozporządzenia.

Powstałe stąd współwłasności wywołują nieporozumienia rodzinne i stanowią główny teren operacyjny dla takich spekulantów gruntowych.

Badając przyczyny, dla jakich taki współwłaściciel sprzedaje swą idealną część według stanu księgi gruntowej lub według treści dekretu dziedzictwa, przychodzi się do przeświadczenia, że sprzedawca jest ten, który z mocy dekretu dziedzictwa lub ostatniej woli rozporządzenia, wprawdzie za właściciela idealnej części posiadłości zaintabulowany został, faktycznie atoli nic z tego nie posiada, gdyż współwłaściciel, który będąc zarazem współspadkobiercą, zagarnął wszystko w swoje posiadanie i należącą mu się prawnie część jego ani fizycznie wydzielić nie chce ani go też w inny sposób zaspokoić. — Dlatego czy to dla nieudolności czy też dla braku środków do prowadzenia sporu, częstokroć sam wyszukuje takiego spekulanta i ze względu na prowadzić się mający jeszcze spór za stosunkowo małą cenę kupna sprzedaje swoją współwłasność.

Stąd też pochodzi, że znaczna ilość sporów o zniesienie współwłasności kończy się w ten sposób, że współwłaściciel posiadający już sporną część, kupuje, a że ceny kupna zaraz nie płaci, spekulant taki dobre zyski stąd dla siebie wyciąga.

Lecz i w takich razach, gdzieby w takim sporze ugoda do skutku nie przyszła, obowiązujące ustawy wystarczają, aby uchronić gospodarstwo od przymuszonej licytacyi w celu zniesienia współwłasności i od wynikającej stąd ruiny gospodarczej.

Nowe ustawy procesowe i przepisy prawa materyalnego podają sędziemu dosyć środków przeciw wszelakim ekonomicznie szkodliwym dążnościom pojedyńczych indywiduów.

Jeżeli bowiem wyrokiem orzeczonem zostanie tylko, że wspólna własność ma być zniesioną, a sposób zniesienia takowej pozostawi się egzekucyi wyroku, wtedy strony mogą w pełni korzystać z postanowień §. 841. ust. cyw. ewentualnie sędzia egzekucyjny o sposobie zniesienia współwłasności postanawia.

Zdaniem Wydziału krajowego wydanie podobnej noweli, do jakiej wniosek Dr. Okuniewskiego zmierza, nie zapobiegłoby spekulacyom gruntowym, gdyż takowa odnosiłaby się tylko do wypadków dobrowolnej umowy, nie obejmowałaby zaś kupna idealnych części w drodze przymusowej sprzedaży i dalszych złych następstw stąd wypływających — lecz przeciwnie mogłaby być wprost szkodliwą z powodu niemożności wyszukania kupca na część współwłasności dla takiego, który albo sam nie chce się procesować ze swoim współwłaścicielem albo też nie może.

Z tych tedy powodów Wydział krajowy postanowił nie przedkładać Wysokiemu Sejmowi wniosku na wezwanie c. k. Rządu do przedłożenia w drodze ustawodawczej noweli do ustawy o lichwie z 28. maja 1881 L. 47. Dz. p. p., wedle której spekulacya gruntami byłaby karaną, jako niedozwolona lichwa.

Żandarmerya.

Zakupywanie potrzeb kwaterunkowych c. k. żandarmeryi, oraz mundurów i bielizny u firm krajowych.

Przy sposobności sprawdzania przedłożonego przez c. k. 5. komendę krajowej żandarmeryi we Lwowie rachunku zakupna łóżek i pościeli dla 40 żandarmów, o których stan korpusu żandarmeryi do Galicyi w r. 1901 powiększony został, zwrócił Wydział krajowy pod dniem 25. listopada 1901 L. W. 59.745 uwagę c. k. 5. komendy kr. żandarmeryi, że niektóre przedmioty w znacznej ilości zakupywane są dla żandarmeryi po za granicami kraju, a wszczególności odnosi się ten zarzut do prześcieradeł i poszewek, sienników i nasypek, które zakupywane są u firmy G. Tölser w Lichtenau w wyższej Austryi i do koców na nakrycia łóżek letnich i zimowych zakupywanych u firmy Schaumann et Comp. w Korneuburgu — co nie da się pogodzić z uchwałą Wys. Sejmu z 24. września 1892, wzywającą c. k. Rząd, ażeby przy zakupnie przedmiotów do urządzenia kwater c. k. żandarmeryi, na które z mocy ustawy kraj dostarcza funduszów oraz przy zakupnie wszelkich innych potrzeb żandarmeryi jako to mundurów, butów etc. etc. opłacanych z budżetu państwowego, zastosował rozporządzenia wydane w celu uwzględnienia przemysłu krajowego przy dostawach wojskowych. — W konkluzyi Wydział krajowy domagał się sprawiania i zamawiania takich rzeczy za pośrednictwem Bazaru krajowego lub też bezpośrednio w odnośnych zakładach w Krośnie, Korczynie, Rakszawie i innych tym podobnych zakładach krajowych.

W odpowiedzi na to wezwanie oznajmiła c. k 5. komenda żandarmeryi, że całe zapotrzebowanie kancelaryjne, kuchenne i koszarowe oraz sukna zamawia w kraju w Galicyi, jedynie dostawę koców, prześcieradeł i bielizny przed upływem zawartych kontraktów zamawia c. k. Ministeryum aż do r. 1904 u firm G. Tölser w Lichtenau i Schaumana w Korneuburgu.

Sprawa udzielania zaliczek na poczet czynszu najmu za pobraniem %.

Z powodu wzmagających się ciągle próśb o udzielanie zaliczek na poczet czynszu najmu za mieszkania dla posterunków c. k. żandarmeryi wystąpiła c. k. 5 komenda żandarmeryi we Lwowie z wnioskiem, ażeby na przyszłość takie zaliczki udzielane były ale tylko za pobraniem odsetek zwłoki w wysokości od 3 do 4%. Wyjątek należałoby zdaniem komendy żandarmeryi robić tylko, gdyby rozchodziło się o jaką nową budowę przy odrestaurowaniu koszar albo o jakieś nadzwyczaj kosztowne adaptacye.

Uchwałą z 17. lutego 1902 LW. 11883 Wydział krajowy postanowił przy udzielaniu zaliczek na czynsze najmu przyzwalać takowe tylko za potrącaniem 3—4 prc. na rzecz funduszu krajowego.

Odmówienie stałego uwolnienia od podatku budynku c. k. 5 komendy krajowej żandarmeryi we Lwowie.

Odezwą z 26. sierpnia 1902 L. 15044 zawiadomiła c. k. Administracya podatków we Lwowie Wydział krajowy, że Ministerstwo skarbu reskryptem z 6. sierpnia 1902 L. 45757 nie uwzględniło rekursu Wydziału krajowego przeciw orzeczeniu c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu we Lwowie z 28. marca 1897 L. 88441, o ile odmówiono niem stałego uwolnienia od podatku budynku L. sp. 70¼ we Lwowie z tytułu przeznaczenia na koszary żandarmeryi.

Ministerstwo Skarbu wyszło z tego założenia, że ustawa kwaterunkowa z 11. czerwca 1879 D. p. p. No. 93, wymieniając w §. 18, iż uwolnienie od podatku przysługuje tylko tym budynkom, które przeznaczone są stale na cele kwaterunku „wojska“,

a gdy w §. 4. tej ustawy wyjaśniono, że przez wojsko należy rozumieć wojsko stojące, marynarkę wojenną i obronę krajową — przeto ustawa ta nie ma żadnego zastosowania do budynku przeznaczonego na pomieszczenie komendy i oficerów żandarmeryi i w ogólności kwaterunku żandarmeryi — również uznało c. k. Ministerstwo skarbu, iż naprowadzone w rekursie postanowienia dekretu kancelaryi nadwornej z 10. lutego 1835 L. 135 nie mają zastosowania do budynku żandarmeryi, ponieważ według tych postanowień przez wyraz kasarnie wojskowe, należy rozumieć tylko te kasarnie, które są własnością państwa i kraju i za które nie pobiera się ani czynszu ani innego wynagrodzenia.

Z powodu powyższego roztrzygnięcia c. k. Ministerstwa skarbu wniósł Wydział krajowy w przepisanym terminie na dniu 27. października 1902 r. zażalenie do c. k. Trybunału administracyjnego.

Stan rzeczy w innych prowincyach Monarchii.

Wydział krajowy odniósł się z zapytaniem do Wydziałów krajowych, czy koszary żandarmeryi mieszczą się w budynkach krajowych i czy budynki takie mają przyznane stałe uwolnienie od podatków i na mocy jakich postanowień.

Z nadeszłych odpowiedzi okazało się, że komendy żandarmeryi pomieszczone są w budynkach stanowiących własność kraju tylko w Niższej Austryi (we Wiedniu), w Salcburgu (w mieście) i na Morawii w Bernie.

W Wiedniu uwolnione są ubikacye przeznaczone na mieszkanie dla żandarmeryi od podatku domowego na mocy dekretu kancelaryi nadwornej z 2. listopada 1836 L. 4099.

W Salcburgu w drodze rekursu orzekło Ministerstwo Skarbu reskryptem z 11. października 1886 L. 29819, że ubikacyom w budynkach krajowych oddanym bezpłatnie żandarmeryi przysługuje stałe uwolnienie od podatku w myśl dekretu kanc. nadw. z 22. października 1820 L. 1843.

Wreszcie w Bernie odmówiła kraj. Dyrekcya Skarbu prośbie Wydziału kraj. o przyznanie krajowym koszarom żandarmeryi stałego uwolnienia od podatku domowego, przeciw czemu wniósł morawski Wydział kraj. rekurs.

W innych krajach Monarchi żandarmerya nie jest pomieszczoną w budynkach stanowiących własność kraju.

W Wyższej Austryi budynek taki dopiero jest w budowie.

W Czerniowcach uwolniony był budynek mieszczący w sobie żandarmeryę na mocy orzeczenia krajowej Dyrekcyi Skarbu z 19. września 1884 L. 11590, jednak wedle oznajmienia c. k. Administracyi podatków we Lwowie Ministerstwo Skarbu zarządziło wymiar podatku domowego z tego budynku, ponieważ okazało się, że budynek ten nie jest oddany bezpłatnie na ten cel.

Opodatkowanie gmachu żandarmeryi we Lwowie.

Nakazem płatniczym z dnia 26. października 1902 L. 17050 nałożyła c. k. Administracya podatków we Lwowie od fasyonowanego dochodu z budynku pod Nr. $70^1/_4$ i $70^1/_4$ A., w którym pomieszczoną jest c. k. 5. komenda krajowej żandarmeryi we Lwowie, 5% podatek za lata 1890—1902 z budynku frontowego w kw. 4499 i 88 kor. i za lata 1897—1902 z dobudowanego skrzydła w kw. 1.374·2 kor., a nadto wymierzyła $26^2/_3$% płatny podatek czynszowy za r. 1902 z budynku głównego w kw. 1.242 i 47 K. i za r. 1897 z dobudowanego skrzydła w kw. 187.68 K.

Przeciw temu wymiarowi wniósł Wydział krajowy rekurs w przepisanym terminie.

Pomnożenie stanu żandarmeryi w Galicyi.

Rozporządzeniem c. k. Ministerstwa obrony krajowej z 20. czerwca 1902 Nr. 22.717 X., pomnożony został z dniem 15. grudnia 1902 r. stan żandarmeryi w Galicyi o 1 rotmistrza, 2 oficerów służbowych, 2 oficerów rachunkowych, 15 postenführerów i 37 żandarmów. — Z powodu tego pomnożenia ustanowioną została w Złoczowie komenda oddziałowa ze stanem 1 rotmistrza, jednego porucznika i jednego oficera rachunkowego; drugi oficer rachunkowy przydzielony został do sztabu we Lwowie. W Podgórzu komenda oddziałowa z 1 porucznikiem jako komendantem.

Nowe posterunki ustanowione zostały w 16 miejscowościach. — W 8 miejscowościach posterunki żandarmeryi zostały wzmocnione o 1 żandarma.

Rozporządzeniem c. k. Ministerstwa obrony krajowej z 26. marca 1902 l. 11185 pomnożony został stan żandarmeryi o 1 oficera rachunkowego przy sztabie 5. komendy we Lwowie, dla którego ze względu, iż w gmachu żandarmeryi nie było dostatecznego miejsca, musiało być mieszkanie najęte w mieście.

Stan obecny żandarmeryi w Galicyi.

Według listy dyslokacyjnej c. k. żandarmeryi przedłożonej Wydziałowi krajowemu przez c. k. 5. komendę krajowej żandarmeryi we Lwowie na dniu 1. lipca 1902 wynosił stan żandarmeryi w Galicyi z dniem 1. lipca 1902 — 5 oficerów sztabowych, 58 oficerów, 2740 żandarmów, 26 komend oddziałowych, 552 posterunków.

Do tego trzeba doliczyć pomnożenie stanu żandarmeryi z dniem 15. grudnia 1902 na podstawie powyższego rozporządzenia Ministerstwa obrony krajowej z 20. czerwca 1902.

Sprawa kwaterunku żandarmeryi w Karyntyi.

Odezwą z 16. lipca 1902 l. 10857 zawiadomił nas Wydział krajowy w Karyntyi, że Sejm karyncki na posiedzeniu z 4. lipca polecił Wydziałowi krkjowemu odnieść się do c. k. Rządu o przedłożenie Radzie Państwa w najkrótszym czasie projektu do ustawy o przyjęcie kwaterunku żandarmeryi jako wojskowo zorganizowanego korpusu, przeznaczonego przedewszystkiem dla celów państwowych, jakoteż wszelkich kosztów na urządzanie koszar, na sprawianie i uzupełnienie kosztów kancelaryjnych — na Skarb Państwa oraz do wniesienia w tym względzie petycyi do Izby posłów i Izby Panów celem spowodowania uchwalenia odpowiedniej strony.

Takie przedstawienie do c. k. Rządu na ręce c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie wniósł był Wydział krajowy jeszcze w r. 1900 odezwą z 26. października l. 65.939, o czem karyncki Wydział krajowy zawiadomiliśmy.

Sprawy propinacyjne.

Zmiana w sposobie pobierania subwencyi rządowej propinacyjnej dla miast.

C. k. Ministerstwo Skarbu reskryptem z 23. kwietnia 1902 l. 1164 zezwoliło, aby odszkodowanie dla uprawnionych właścicieli prawa propinacyjnego przyznane wedle rozporządzenia c. k. Ministerstwa Skarbu z 31. maja 1889 l. 2205 na podstawie §. 26. ustawy z 20. czerwca 1888 (Dz. u. p. Nr. 95 i Dz. rozp. Min. skar. Nr. 22) w rocznej kwocie 2,000.000 koron a wypłacane dotychczas na podstawie asygnat wydawanych co miesiąca, wypłacano odtąd raz na zawsze do rąk c. k. Dyrekcyi gal. fun duszu propinacyjnego miesięcznie z dołu aż do zupełnego umorzenia tj. do końca kwietnia 1911.

Polecono przeto kasie krajowej rozp. do l. W. 37206/1902, ażeby z każdej pobrać się mającej raty podnosiła z tutejszej c. k. głównej kasy krajowej co miesiąca przypadającą subwencyę rządową propinacyjną dla miast począwszy od 1. stycznia 1902 r. aż do zupełnego umorzenia tj. do końca kwietnia 1911 w kw. 18.145 K. 13 h. względnie po strąceniu przez c. k. główną kasę krajową co miesiąca należytości stemplowej od kwitu na pobór zasiłku ze Skarbu Państwa w kw. 57 K 50 h. — w kwocie 18087 koron 83 halerzy do funduszu propinacyjnego miast, — nie czekając, jak to dotychczas miało miejsce, asygnaty osobnej na każdy miesiąc.

Stan funduszu propinacyjnego miast.

Majątek funduszu propinacyjnego miast wynosił:

z końcem r. 1901	6,450.750 K.	6 h.
z końcem r. 1900	5,944 283 K.	87 h.
zwiększył się zatem o	506.466 K.	19 h.

W celu energiczniejszego ściągania opłat propinacyjnych, udał się Wydział krajowy odezwą do l. W. 40207/902 do c. k. Prezydyum Namiestnictwa celem polecenia Starostwom szybkiego ich ściągania.

Sprawy szupasowe.

Skrócenie postępywania z szupaśnikami z Węgier wydalonymi.

Z powodu wyroku Trybunału państwowego z 19. stycznia 1901 L. 496/1900 w sprawie skargi niższo-austryackiego Wydziału krajowego przeciw galicyjskiemu Wydziałowi krajowemu o odmówiony zwrot kosztów szupasowych wystąpił niższo-austr. Wydział krajowy z propozycyą do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych w kierunku uproszczenia postępowania z szupaśnikami z Węgier przybywającemi. Skrócenie to ma się odbywać z zachowaniem wszelkich momentów ustawy szupasowej z r. 1871, a rozchodzi się tylko o to, ażeby szupaśnicy nie byli przytrzymywani zbyt długi czas na granicznych stacyach szupasowych, ażeby wyrzucić niepotrzebną całą pisaninę, o ile ona nie jest koniecznie potrzebną i ażeby jeżeli z dokumentów węgierskich przynależność szupaśnika jest widoczna, nie spisywano niepotrzebnie nowych protokołów i nie dochodzono ponownie przynależności. Wydział krajowy na zapytanie c. k. Namiestnictwa z 20. kwietnia 1902 L. 37279 ze względu, że zarządzenie o skrócenie postępowania, którego się domagał niższo-austryacki Wydział krajowy od c. k. Ministerstwa, są zgodne z postanowieniami ustawy szupasowej z r. 1871.

Uchwałą z 9. maja 1902 do L. W. 30916 przyłączył się Wydział krajowy do wniosków niższo-austryackiego Wydziału krajowego w reskrypcie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych do c. k. Namiestnictwa we Lwowie z 21. marca 1902 L. 7168 wyszczególnionych w sprawie ponownych zmian dotychczasowego postępowania z szupaśnikami, odstawionymi do granicznych stacyj szupasowych na podstawie orzeczeń władz węgierskich.

Dotychczas jednak nie otrzymaliśmy z c. k. Rządu zawiadomienia o wprowadzeniu w życie jakiejkolwiek zmiany, projektowanej przez niższo-austryacki Wydział krajowy.

Trudności z szupaśnikami na stacyi granicznej w Ławocznem.

Starostwo w Stryju zwróciło się na dniu 5. listopada 1902 z zażaleniem na Zwierzchność gminną w Ławocznem, iż szupaśników, których władze węgierskie wydalają przez granicę do Galicyi i których konwojanci oddają jej jako najbliższej galicyj-

skiej stacyi szupasowej, zamiast wysyłać ich dalej do miejsca przynależności, wypuszcza na wolność, a ci pozostawieni bez wszelkich środków do życia albo wracają napowrót do Węgier, albo pozostają w kraju jako włóczęgi i stają się ciężarem ofiarności publicznej. — Odniesienie się to Starostwa do Wydziału krajowego spowodowane zostało wniesionem do Starostwa przedstawieniem i prośbą Zwierzchności gminnej w Ławocznem o uregulowanie spraw szupasowych na tej stacyi, przyczem Zwierzchność gminna oznajmiła, że gmina Ławoczne odpowiadać może przepisom szupasowym tylko pod warunkiem, jeżeli:

1) gminie będzie udzielone pozwolenie odstawiać każdego szupaśnika nadesłanego z Węgier bez zapytania Starostwa do Skolego;

2) jeżeli Wydział krajowy udzieli gminie funduszu na pobudowanie domu dla szupaśników i zobowiąże się zwracać gminie koszta utrzymania za wszystkie dnie pobytu szupaśnika.

Przyczyna tych anormalnych stosunków na stacyi szupasowej w Ławocznem ma leżeć w tem, że władze węgierskie wydalając obcokrajowców do granicy galicyjskiej, nie oznaczają na kartach szupasowych ich miejsc przynależności i przezto stacya szupasowa nie wie, co ma z takim przybyszem począć.

W odpowiedzi na tę odezwę Wydział krajowy pismem z 9. grudnia 1902 L. 80518, oznajmił Starostwu, że żądania gminy przechodzą po za ramy istniejących ustaw szupasowych z 27. lipca 1871 N. 88 D. p. p. i ustawy krajowej z 15. listopada 1874 Nr. 65 D. u. kr. i że gmina Ławoczne nie może ciężary i obowiązki, jakie na mocy ustaw na niej ciążą, przerzucać na inne gminy.

Co do sposobu postępowania z szupaśnikami, to Wydział krajowy nie może zająć innego stanowiska, jak to, które w tym względzie istniejące przepisy prawne stanowią; o ile zaś rozchodzi się o ulżenie gminie ciężarów i udzielenia odpowiednich funduszów, to w tym względzie może gmina Ławoczne zwrócić się do Sejmu z odpowiednią petycyą.

Wreszcie zwrócił Wydział krajowy uwagę Starostwa na postanowienia §. 5. węgierskiego statutu szupasowego, polecającego przedewszystkiem skonstatowanie przynależności dotyczącego szupaśnika, z tem, że jeżeli niemożliwość podołania obowiązkom szupasowym przez gminę Ławoczne ma swoją przyczynę w tem, że władze węgierskie, wydalając obcokrajowców do granicy galicyjskiej, nie oznaczają na kartach szupasowych ich miejsc przynależności, to wypadałoby wyjednać w Rządzie węgierskim należytego wykonywania przez władze węgierskie postanowień statutu węgierskiego pod względem przynależności wydalanych do granicy galicyjskiej szupaśników.

Licytacya na dostawę odzieży dla szupaśników.

W roku 1902 przeprowadzono licytacyę na dostawę odzieży dla szupaśników wyprawianych ze stacyj szupasowych miast Lwowa, Krakowa i Przemyśla w czasie od 1. stycznia 1903 po koniec grudnia 1905 r.

Wynik licytacyi wypadł dla Krakowa po dotychczasowych cenach, dla Lwowa i Przemyśla za niektóre przedmioty cokolwiek drożej.

Morskie Oko.

Na posiedzeniu z 28. grudnia 1901 powziął Wys. Sejm następującą uchwałę:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby

1) zapomocą wszystkich przysługujących mu środków dążył do jak najprędszego ukończenia ubolewania godnego granicznego sporu pomiędzy Galicyą a Węgrami w sprawie Morskiego Oka;

2) ażeby w moc ustawy z dnia 25. stycznia 1897 d. u. p. Nr. 92 postarał się o jak najprędsze zejście się sędziów polubownych w celu wyboru superarbitra i o jak najrychlejsze rozpoczęcie prac sądu;

3) ażeby c. k. Rząd, wobec faktu, że obydwu Rządom tak austryackiemu jak i węgierskiemu przysługuje jako reprezentantom stron interesowanych prawo czynienia przedstawień zwróconych bądź to do całego sądu polubownego, bądź to do mianowanego przez Austryę sędziego, a to bez uszczerbku dla nieograniczonej autonomii sądu — starał się wykazać potrzebę udania całego sądu polubownego z przewodniczącym na czele na miejsce sporu w celu naocznych oględzin przedmiotu sporu i przesłuchania świadków;

4) ażeby zalecił sądowi polubownemu potrzebę powołania do rozpraw delegata Wydziału krajowego;

5) ażeby ubezpieczył najściślejszą neutralność dziś spornego terytoryum i osłonił tak rzeczone terytoryum jak i mieszkańców Galicyi przed gwałtami żandarmeryi węgierskiej i węgierskich mieszkańców granicznych;

6) ażeby polecił c. k. żandarmeryi odbywanie nieprzerwanej straży na spornem terytoryum w podobny sposób, jak to czyni żandarmerya węgierska;

7) ażeby postarał się o wydanie polegających na zasadzie równości zupełnie identycznych instrukcyi dla c. k. żandarmeryi w sprawie traktowania mieszkańców Galicyi i Węgier na spornem terytoryum.

Równocześnie uchwalił Wys. Sejm następującą rezolucyę do Wydziału krajowego:

Poleca się Wydziałowi krajowemu wydanie map 1) wykazujących synoptycznie, że graniczne pretensye węgierskie w latach 1774—1824 dotyczyły innych gmin i terytoryów, które nawet z obecnie spornem terytoryum nie sąsiadowały;

2) stwierdzających, że pretensye węgierskie od r. 1824 do dziś dnia ciągle się zmieniały, obejmując w latach 1824, 1834, 1858 i 1883 za każdym razem inne terytoryum.

Sprawa spornego terytoryum około Morskiego Oka między Galicyą a Węgrami roztrzygniętą została wyrokiem Sądu polubownego z 13. września 1902 w Gracu. — Na podstawie tego wyroku, którego drukowany jeden egzemplarz przedłożony Wydziałowi krajowemu na dniu 15. października 1902 przez obrońcę profesora uniwersytetu Dra Oswalda Balzera, załączamy.

Aleg. 1.

Sąd orzekł, że granica pomiędzy Galicyą a Węgrami przy Morskiem Oku w Tatrach idzie od szczytu Morskiego Oka w kierunku północnym przez szczyt Żabiego, grzbiet Żabiego i Siedmin Granatów, aż do miejsca, gdzie grzbiet się kończy, spada i zaczyna się spłaszczać. — Od tego miejsca idzie granica dalej do tego punktu Potoku Rybiego, gdzie od zachodu od góry Czuby mały potok wpływa do potoku Rybiego, mniej więcej 700 metrów przed ujściem potoku Bybiego do potoku Podupłaski Od tego ostatniego punktu aż do ujścia tworzy koryto Bybiego granicę.

Na pokrycie wydatków tym sporem spowodowane, a to na podróży dr. Balcera do Gracu, Wiednia i t. d., Dr. Czołowskie-

go do Wiednia w sprawie poszukiwań za dokumentami w archiwum Ministerstwa finansów, przewóz aktów i t. d. i t. d, asygnował Wydział krajowy do rąk profesora dr. Balzera kwotę 2180 koron 6 halerzy, którą tenże szczegółowym rachunkiem w zupełności wyrachował i z wyrachowania tej kwoty pod dniem 11. listopada 1902 do L. W. 74. 484 wydane mu zostało absolutoryum.

Co do rezolucyi do Wydziału krajowego powziętej przy sposobności uchwały Wys. Sejmu z 28. grudnia 1901, nastąpiło ustne porozumienie z dr. Czołowskim, który oświadczył wobec szefa departamentu VI. gotowość sporządzenia map synoptycznych wskazanych uchwałą Wys. Sejmu i wręczenia ich w swoim czasie sądowi polubownemu.

Gmach sejmowy.

Maszyna elektryczna.

Uchwałą z 8. lipca 1902 r. Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do uzupełnienia urządzeń maszynowych w gmachu sejmowym wytwarzających światło elektryczne kosztem 30.000 koron i wstawił w budżet r. 1902 kwotę 15.000 kor., jako wydatek nadzwyczajny, oraz polecił Wydziałowi krajowemu wstawić na tenże cel kwotę 15.000 kor. w preliminarz budżetu kraj. na r. 1903.

W wykonaniu tej uchwały sprowadził Wydział krajowy dynamo-maszynę od firmy Siemens et Halske o wydatności 33 kilowattów przy 150 Voltach i jedną rozdzielnicę wraz z wszelkiemi aparatami potrzebnemi dla dwu dynamo-maszyn i bateryi akumulatorów za ryczałtem 7609.35 koron na podstawie oferty tejże firmy z 31. lipca 1902 L. 5220 z zastrzeżeniem gwarancyi objętej ofertą; zaś motor gazowy o sile 30 koni od firmy Langen et Wolf za ryczałtową kwotę 13.798 koron na podstawie oferty tej firmy z 28. lipca 1902 z zastrzeżeniem również gwarancyi ofertą podanej.

Roboty murarskie oddane zostały przedsiębiorcy Lewińskiemu a roboty dotyczące zabezpieczenia dostatecznej ilości gazu zakładowi miejskiemu we Lwowie. Wszystkie te roboty zostały w ustanowionym terminie, tj. w połowie października 1902 należycie wykonane.

Taryfa za wodę z wodociągu miejskiego.

Na mocy postanowień §. 10. ustawy z 25. listopada 1900 r. dz. u. kr. Nr. 16 z r. 1901 zatwierdził Wydział krajowy uchwałą z 31. października 1902 r. L. W. 78419 w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem w myśl odezwy tegoż z 7. października 1902 L. 88549 przepisy wykonawcze do ustawy wodociągowej gminy m. Lwowa, wraz z taryfą do tej ustawy.

W myśl tej zatwierdzonej taryfy przypada za wodę na potrzeby domowe w budynkach opłacających na podstawie przepisu §. 5. lit. b. ustawy wodociągowej za każdy metr kubiczny zużytej wody po 40 halerzy z policzeniem od 15. marca 1901. r.

Stosownie do tej uchwalonej taryfy zostały sprostowane rachunki za wodę z wodociągu miejskiego w gmachu sejmowym i w gmachu krajowej komendy żandarmeryi po 40 halerzy za metr sześcienny wody i należytość wypłaconą.

Sprawy wojskowe.

Uchwała Wys Sejmu z d. 6. lipca 1901 wzywająca c. k. Rząd do przeprowadzenia w drodze ustawy:
1) ażeby rekruci, rezerwiści i landwerzyści otrzymali zupełne odszkodowanie i zwrot kosztów za podróże do odbycia przepisanej służby wojskowej i z powrotem do domu we wszystkich wypadkach stawiennictwa.
2) aby wszelkie szkody materyalne, jakie ponosi wojskowy przez to, jeżeli się nie z własnej winy podczas służby wojskowej nabawi choroby lub kalectwa, były jemu względnie rodzinie jego ze skarbu wojskowego w zupełności wynagrodzone.
3) ażeby wszyscy obowiązani do służby wojskowej synowie rolników byli na czas żniw zwalniani od służby, a do ćwiczeń wojskowych powoływani tylko w czasie wolnym od zasiewów i żniw. Osobliwie, ażeby ciężkie stosunki gospodarskie czy rodzinne wystarczały do zwolnienia zupełnego urlopnika od ćwiczeń wojskowych.
4) aby urlopnikom biednym, którzy odbyli 2 lub 3 letnią służbę wojskową, dawano w chwili urlopowania stare mundury wojskowe, zamiast je sprzedawać za bezcen przekupniom.

Odezwą z dnia 10. marca 1902 L. 819/pr. oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydziałowi krajowemu, że uchwałę tę Wys. Sejmu sprawozdaniem z dnia 6. grudnia 1901 L. 14591/pr. przedłożyło pp. c. k. Ministrom spraw wewnętrznych i obrony krajowej.

Dotąd nie otrzymał Wydział krajowy zawiadomienia o decyzyi powziętej w tej sprawie przez c. k. władzę centralną.

Pospolite ruszenie.

Rezultat starań Wydziału krajowego w r. 1902 o uwolnienie urzędników i funkcyonaryuszów autonomicznych od służby w pospolitem ruszeniu na wypadek mobilizacyi przedstawia się następująco:

Proponowano		Z tej liczby uzyskało uwolnienie		Nie uwolniono zatem wcale
c. k. Komendzie obrony krajowej	w ilości	po koniec marca 1903	do 15-go dnia mobilizacyjnego	
we Lwowie . .	72	72	—	—
w Krakowie . .	32	29	3	—
w Przemyślu . .	8	8	—	—
Ogółem .	112	109	3	—

Galicyjski fundusz inwalidów wojskowych z r. 1866.

We fundacyi tej od czasu poprzedniego sprawozdania nie zaszła żadna zmiana. Z fundacyi tej pobierają roczne wsparcia dożywotnie: 58 inwalidów po 50 kor., a 1 inwalida 60 kor.

Fundacya ku wsparciu okaleczonych w wojnie z r. 1866 żołnieży, przynależnych do dawnego powiatu Niżankowickiego.

Z fundacyi tej korzystają obecnie 3 inwalidzi wojskowi, pobierając roczne wsparcia dożywotnie po 72 kor.

Fundusz inwalidów wojskowych z lat 1813—1815.

Na skutek ponownego zapytania c. k. Namiestnictwa z d. 2. października 1902 L. 110893 oświadczył Wydział krajowy, że gotów jest przyjąć w zarząd kraju jedenaście dwunastych części całego majątku funduszu tego, z tem zastrzeżeniem, że z przyjęciem administracyi tym funduszem nie przejdą na Wydział krajowy żadne inne zobowiązania i ciężary, jak tylko te, które są połączone ze zwykłą administracyą funduszów. Przytem oznajmiło c. k. Namiestnictwo, iż po nadesłaniu powyższej deklaracyi zostanie zarządzone wydanie Wydziałowi krajowemu przypadającej części majątku fundacyjnego.

Fundacya jubileuszowa im. Najjaśniejszego Pana dla utrzymywania kształcących się w zakładach wojskowych wyższych.

Na rok szkolny 1902/1903 opróżnionych było we fundacyi tej 9 miejsc bezpłatnych. Na skutek rozpisanego przez Wydział krajowy konkursu zgłosiło się na powyższe miejsca tylko 6 kandydatów, z których Najwyższem postanowieniem z dnia 10. lipca 1902 przyjęci zostali do akademii marynarki: Roman Wimpeller, a

do akademii technicznej: Stanisław Dziadyk, Władysław Meidinger, Leon Senyk i Adolf Turek. W myśl art. III. aktu fundacyjnego udzielił Wydział krajowy wszystkim pomienionym aspirantom jako niezamożnym ryczałtów po 80 kor. na koszta podróży do rzeczonych zakładów wojskowych.

Galicyjskie miejsca funduszowe w c. i k. niższych wojskowych zakładach wychowawczych i naukowych.

Miejsc tych bezpłatnych wakowało na rok szkolny 1892/903 pięć.

Do konkursu rozpisanego przez Wydział krajowy zgłosiło się 21 kandydatów, a z pomiędzy 17-stu ukwalifikowanych zostali przyjęci w myśl propozycyi Wydziału krajowego i na mocy Najwyższego postanowienia Jego ces. i król. Apostolskiej Mości z dnia 10. lipca 1902:

ze stanu szlacheckiego:

Karol Osuchowski, Józef Ożegalski, Michał Wojciechowski i Kazimierz hr. Starzeński na I. rok niższej wojskowej szkoły realnej w Koszycach, zaś Artur Pepłowski na II. rok tejże szkoły.

Zarazem zezwolił Najjaśniejszy Pan, aby na wypadek jeśliby który z tych aspirantów z jakiejkolwiek przyczyny nie mógł być przyjęty, powołano na to miejsce fundacyjne Emila Goltentala, Eustachego Saika lub Józefa Wołoszczuka.

Podwody.

Odnośnie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. lipca 1901 wzywającej c. k. Rząd do podwyższenia wynagrodzenia za podwody dostarczane dla celów wojskowych i publicznych zawiadomiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z dnia 25. września 1902 l. 7821/pr. Wydział krajowy, że według reskryptu p. Ministra obrony krajowej z 7. lipca 1902. l. 2898|pr w temże Ministerstwie wygotowany już jest projekt ustawy o dostarczaniu podwód wojskowych w czasie pokoju i wniesiony zostanie w Radzie państwa.

Wspomniane Ministerstwo zwróciło przytem uwagę, że we wszystkich krajach koronnych z wyjątkiem Galicyi i Bukowiny fundusz krajowy dopłaca ludności dostarczającej podwody dodatek do wynagrodzenia płaconego przez Rząd.

Sprawy tyczące się ustawodawstwa cywilnego i karnego.

W sprawach tych z okresu niniejszego sprawozdania nie ma nic do zaznaczenia.

Fundacya śp. Józefa Kośvitzky'ego dla poprawionych złoczyńców wypuszczonych z domu karnego w Krakowie.

Jednorazowe wsparcie z fundacyi tej, wynoszące za rok 1902 kwotę 124 kor., nadał Wydział krajowy uchwałą z 4. marca 1902 LW. 15150 w myśl aktu fundacyjnego i na wniosek c. k. Sądu krajowego karnego w Krakowie Wojciechowi Sosinowi, górnikowi z Wieliczki.

Poczty i telegrafy.

Uchwała Wys. Sejmu z d. 6. lipca 1901, którą wezwano c. k. Rząd, aby dał odpowiedź na rezolucyę Wys. Sejmu z 5. maja 1900: a) w przedmiocie obniżenia opłaty za telegramy wysyłane do Rosyi i zrównania jej z należytością opłacaną za telegramy wysyłane do Niemiec. b) w przedmiocie zniesienia zaprowadzonej kaucyi przy nadawaniu telegramów do takich miejscowości, w których telegram ma być doręczony przez posłańca, a zaprowadzenia natomiast stałej opłaty na posłańca.

Wedle odezwy ck. Prezydyum Namiestnictwa z d. 3. grudnia 1901 L. 14161/pr. i z dnia 25. stycznia 1902 L. 162/pr. uchwała ta Wys. Sejmu przedłożoną została p. Ministrowi handlu relacyą z 27 listopada 1901 l. 12031/pr.

Petycya gmin Okulice, Bratucice, Buczków, Dąbrówka, Ostrów szlachecki i Bogucice o założenie w Okulicach składnicy pocztowej względnie ustanowienie dla tych gmin listonosza wiejskiego.

Petycyę tę przekazaną przez Wys. Sejm uchwałą z 11. lipca 1902 Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia, przesłał Wydział krajowy pismem z 4. paźdz. 1902 LW. 69634 c. k. Dyrekcyi poczt we Lwowie z poparciem. Na to pismem z dnia 29. grudnia 1902 L. 137456 oznajmia c. k. Dyrekcya poczt Wydziałowi krajowemu, że zwróciła się do Józefa Muchy, kierownika szkoły ludowej w Okulicach, w sprawie objęcia prowadzenia składnicy pocztowej w tej miejscowości. Zarazem nadmieniła ta Dyrekcya, że jakkolwiek okoliczne gminy prawdopodobnie ze względu na opłaty, w swoim czasie oświadczyły się przeciw zaprowadzeniu służby listonosza wiejskiego, to c. k. Dyrekcya poczt zwraca się w tej mierze jeszcze raz do c. k. Starostwa w Bochni, celem nakłonienia gmin do złożenia dodatniej deklaracyi.

Sprawy tyczące się podatków i należytości.

Uchwała Wys. Sejmu z d. 6. lipca 1901 wzywająca c. k. Rząd do odpowiedzi na uchwałę sejmową z dn. 5. maja 1900, ażeby: a) mianując w myśl §. 179 ustawy z dnia 25. paźdz. 1896 l. 220 dz. p. p. członków komisyi do podatków osobistych, mianował tylko

W odpowiedzi na tę uchwałę Wys. Sejmu zakomunikowało c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z 25. stycznia 1902 L. 162/pr. Wydziałowi krajowemu reskrypt p. Ministra skarbu z dnia 26. grudnia 1901 L. 78032, który brzmi:

„Co do pierwszego punktu tej rezolucyi Rząd nie może zrzec się przyznanego mu w §. 179. ustawy o podatkach osobistych z 25. października 1896 dz. u. p. Nr. 220 prawa powoływania do komisyj szacunkowych pewnej liczby czynnych urzę-

ludzi niewątpliwie niezawisłych, o ile możności jak najmniej czynnych urzędników skarbowych;

b) aby stanowczo zabronił organom skarbowym agitowania i w ogóle mięszania się do wyboru rzeczonych komisyj i aby takowe po myśli §. 183 powołanej ustawy, przeprowadzał nie c. k. urzędnik skarbowy, lecz c. k. urzędnik polityczny właściwego Starostwa przy pomocy komisyi wyborczej złożonej z czterech członków kontrybuentów.

dników państwowych. Na delegowanie zastępców Rządu do tych komisyj położono nawet przy obradach nad ustawą o podatkach osobistych w Izbie Panów szczególny nacisk (por. stenogr. protokoły Izby Panów z 83 posiedzenia XI. sesyi dnia 10. paźdz. 1896 S. 1060 i następ.).

Co do drugiego punktu tej rezolucyi należy zaznaczyć, że według §. 26. przepisów wyborczych do komisyj podatkowych (załącznik D. rozp. wykonawczego z 28. stycznia 1897 dz. p. p. Nr. 35) komisarzem wyborczym przy wyborach do komisyj szacunkowych dla podatku osobisto-dochodowego jest naczelnik tej władzy politycznej I. instancyi, która ma wybór przeprowadzić, względnie wyznaczony przez niego zastępca.

Trudno zaś zrozumieć, dlaczegoby właśnie urzędnicy skarbowi mieli być zasadniczo wykluczeni od zastępowania naczelnika władzy politycznej w przeprowadzaniu wyborów do komisyj, powołanych do spełniania specyalnych zadań administracyi skarbowej. Zresztą nie wyjaśniono w rezolucyi sejmowej ani jednem słowem, jakie niekorzyści mogłoby pociągnąć za sobą przeprowadzanie tych wyborów przez urzędników skarbowych.

Złożenie komisyi wyborczej z grona uprawnionych do wyboru jest w §. 28. powołanego przepisu wyborczego przewidziane i pozostawione uznaniu komisarza wyborczego, a imperatywne postanowienie, że komisya składać się ma z 4 członków, byłoby wobec notorycznie nadzwyczaj słabego udziału wyborców przy wyborach nietylko niepotrzebne, lecz nawet w wielu wypadkach wprost niewykonalne.

Rozumie się zresztą samo przez się, że agitacya i mieszanie się do wyborów ze strony urzędników skarbowych jest niedopuszczalne. Wydawanie jednak w tym względzie jakiejś ogólnej normy jest zbyteczne, zwłaszcza, że dotąd nie było w tym kierunku żadnych zażaleń i że zażaleń takich — z uwagi na zupełną bezstronność stanowisk urzędników skarbowych wobec komisyj — nie należy się spodziewać w przyszłości".

Uchwała Wys. Sejmu z d. 6. lipca 1901.

I. Wnioski posłów Tad. Skałkowskiego i Wład. Czajkowskiego w sprawie wadliwego wykonywania ustaw i przepisów skarbowych, tudzież wniesioną dnia 1. b. m. do L. s. 1362 petycyę grona obywateli w tym samym przedmiocie przesyła Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby sprawy we wnioskach i w petycyi objęte zbadał a po zasięgnięciu zdania osób kompetentnych przedłożył Sejmowi wnioski swoje na najbliższej sesyi sejmowej.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę, jakie przepisy prawne wydać należy, aby Sejm krajowy w myśl §. 24. statutu krajowego mógł wykonywać przyznany mu statutem wpływ spółdziałający i nadzorujący w sprawach podatkowych.

Odnośnie do ostatniego sprawozdania z czynności Dep. VI. za czas od 16. listopada 1900 do 31. października 1901 zaznacza Wydział krajowy, że wybrana w tej sprawie ankieta na posiedzeniu swojem z dnia 27. maja 1902 obradowała nad przedłożonymi jej referatami dotyczących członków ankiety, sformułowała swoje wnioski, poczem generalny swój referat wraz z tymi wnioskami przedłożyła Wydziałowi krajowemu w dniu 10. czerwca 1902.

Obecnie Wydział krajowy zajmuje się badaniem całego zebranego i dostarczonego mu przez ankietę materyału, która to pracę, wymagająca mozolnych studyów i dłuższego czasu, gdy zostanie ukończoną, nie omieszka Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi swojego sprawozdania wraz z wnioskami.

Uchwała Wys. Sejmu z d. 30. grudnia 1901 wzywająca c. k. Rząd, by we właściwej drodze wyjednał usunięcie miasta Krakowa z listy miast opłacających podatek domowo-czynszowy według wyższej stopy, a zaliczenie go do miast, które opłacają ten podatek według stopy niższej.

Pismem z 2. maja 1902 L. 4957 oznajmiło ck. Prezydyum Namiestnictwa Wydziałowi krajowemu, że uchwałę tę Wys. Sejmu przedłożyła ck. krajowa Dyrekcya skarbu c. k. Ministerstwu skarbu sprawozdaniem z 20. stycznia 1902 l. 272/pr.

Uchwała Wys. Sejmu z d. 30. grudnia 1901, wzywająca c. k. Rząd, by w drodze właściwej przeprowadził usunięcie m Krakowa z rzędu t zw. miast zamkniętych.

Wedle pisma c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 26. czerwca 1902 L. 7097 uchwała ta Wys. Sejmu przedłożoną została sprawozdaniem c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu z dnia 26. lutego 1902 l. 379/pr. c. k. Ministerstwu skarbu.

Jednakże tak na tę uchwałę jak i poprzednią nie nadeszła dotąd decyzya c. k. Rządu.

Uchwała Sejmu z dnia 4. lipca 1902, którą wezwano c. k. Rząd:
1) by posady geometrów przy każdym c. k. Sądzie powiatowym utworzył;
2) aby jak najspieszniej zarządził rewizyę istniejących ksiąg gruntowych i aby w tych wypadkach, gdzie wady w księgach tych się okażą, i gdzie tego zajdzie potrzeba, bądź do poprawy ksiąg, bądź też do nowego ich założenia przystąpił.

Na uchwałę tę Wys. Sejmu nie otrzymał dotąd Wydział krajowy oświadczenia się ze strony c. k. Rządu.

Natomiast w odpowiedzi na odezwę Wydziału krajowego z dnia 13. sierpnia 1901 LW. 51450, którą udzielono ck. Prezydyum kraj. Dyrekcyi skarbu z poparciem niezałatwione przez Wys. Sejm:

1. sprawozdanie komisyi petycyjnej Wys. Sejmu z petycyi Wydziału powiatowego w Turce o pomnożenie personalu geometrów ewidencyjnych przynajmniej o jedną posadę z stałą siedzibą w Boryni i

2. petycyę Koła włościańskiego Rady powiatowej w Tarnobrzegu o pomnożenie posad geometrów.

Oznajmiła Wydziałowi krajowemu c. k. kraj. Dyrekcya skarbu w piśmie z dnia 16. maja 1902 l. 95809, „iż Administracya skarbowa już od szeregu lat dąży do tego, aby w siedzibie prawie wszystkich sądów znajdowali się geometrzy ewidencyjni.

Urzeczywistnieniu tych dążeń stoi jednak na przeszkodzie brak ukwalifikowanych kandydatów na posady geometrów.

W miarę zwiększania się ilości ukwalifikowanych kandydatów Administracya skarbowa będzie tworzyć nowe urzędy ewidencyjne, przedewszystkiem u tych Sądów powiatowych, w których okręgu będą tego wymagały stosunki ludności, specyalnie co do kreowania siedziby geometry ewidencyjnego w Boryni, krajowa Dyrekcya skarbu nadmienia, iż obecnie jest to niemożebnem z powodów wyżej naprowadzonych, zaś w razie przeniesienia do Boryni jednego z geometrów, urzędujących w Turce, nastąpiłby tak nieznośny podział pracy tych geometrów, iż czwarta część zadania geometry, przydzielonego wyłącznie tylko dla spraw ewidencyjnych powiatu podatkowego i sądowego Turka stałaby się niewykonalną“.

Wybór 6 członków i tyluż zastępców do komisyi apelacyjnej dla podatku osobisto-dochodowego i wybór 4 członków i 5 zastępców do komisyi krajowej powszechnego podatku zarobkowego.

O wyborze tym, dokonanym przez Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 30. grudnia 1901 zawiadomił Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z 4. stycz. 1902 LW. 599.

Rezygnacya Stanisława Larysz Niedzielskiego z zastępstwa członka krajowej komisyi apelacyjnej dla podatku osobisto-dochodowego.

P. Stanisław Larysz Niedzielski, wybrany przez Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 11. kwietnia 1900 z kuryi wielkiej własności zastępcą członka krajowej komisyi apelacyjnej dla podatku osobisto-dochodowego, wniósł był dnia 3. marca 1902 na ręce Wydziału krajowego rezygnacyę z powyższej funkcyi z powodu wybrania go członkiem komisyi szacunkowej dla tegoż podatku w Wieliczce. Podanie to — w myśl art. 62. ust. 2. przepisu wykonawczego z 24. kwietnia 1897 dz. p. p. Nr. 108 — przesłał Wydział krajowy Prezydyum c. k. kraj. Dyrekcyi skarbu do dalszego urzędowania, które jednakże postanowieniem z dnia 24. kwietnia 1902 L. 1262/pr. rezygnacyi tej p. Niedzielskiego nie przyjęło, bo wybór na członka powiatowej komisyi szacunkowej nie został zatwierdzony ze względu na postanowienia ust. 3. §. 187. ustawy z 25. października 1896 dz. u. p. Nr. 220, w myśl którego członek lub zastępca członka komisyi apelacyjnej nie może być w jej okręgu równocześnie członkiem lub zastępcą członka komisyi szacunkowej.

Broszurka o niewyzyskanych ulgach podatkowych dla domów włościańskich.

Zarząd główny Towarzystwa Kółek rolniczych we Lwowie wydał drukiem broszurkę pod tytułem: „Niewyzyskane ulgi podatkowe dla domów włościańskich“, upraszając Wydział krajowy w podaniu swojem z dnia 18. sierpnia 1902 l. 7804, ażeby broszurkę tę zalecił Zwierzchnościom gminnym do nabycia po cenie 10 hal. za egzemplarz.

Wydział krajowy mając na uwadze doświadczenie względnie daty statyczne, które pouczają, że nasza ludność włościańska z powodu własnej niezaradności i nieznajomości przepisów nie korzysta w przeważnej części z ulg podatkowych, jakich ustawy dozwalają co do czasowego uwolnienienia nowo zbudowanych domów od podatku domowego i co do zniżonego podatku domowo-klasowego od domów, obejmujących tylko jedną część mieszkalną, położonych samotnie bez związku z osadą gminną, albo wprawdzie we wsi, ale zbudowanych z trzciny, ziemi, chrustu lub kołów; i gdy powyższa broszurka oparła się ściśle na odnośnych przepisach ustawowych i poucza w sposób przystępny nietylko o wnoszeniu próśb o wolne od podatku lata ale także o innych ulgach w podatku domowym dla domów włościańskich, okólnikiem z dnia 30. września 1902 LW. 62000 zalecił broszurkę tę Wydziałom powiatowym do nabycia dla gmin i pouczenia ludności włościańskiej.

Na skutek okólnika tego, broszurki rzeczone nabyły dotąd 45 Wydziałów powiatowych w łącznej ilości 3502 egzemplarzy w języku polskim i 566 w języku ruskim.

Należytości prawne wedle poz. tar. 40 ustawy z dnia 13. grudnia 1862 dz. u. p. Nr. 89 od posad służbowych urzędników i sług krajowych.

Wymiary należytości tych, dokonywane od r. 1889 bezpośrednio przez Wydział krajowy, wyniosły w dalszym ciągu:

1. za II. półrocze 1901 . . . 4483 K 24 gr.
2. za I. „ 1902 . . . 4366 K 90 gr.

Z kwot tych pokrył fundusz krajowy — na mocy uchwał Wys. Sejmu z dnia 20. października 1882 i 15. paździer. 1883, tytułem połowy tych należytości:

ad 1. kwotę . . . . 2113 K 09 gr.
ad 2. „ . . . . 1956 K 25 gr.

Projektowana krajowa osada poprawcza dla nieletnich chłopców.

Na rezolucyę Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901, wzywającą ck. Rząd, aby powziął decyzyę co do przyczynienia się z fun-

duszów państwowych do kosztów ufundowania i utrzymywania osady poprawczej dla nieletnich chłopców, otrzymał Wydział krajowy odezwę ck. Namiestnictwa z dnia 1. lipca 1902 l. 66097, wedle której c. k. Ministerstwo spraw wewn. oznajmiło reskryptem z dnia 1. czerwca 1902 L. 47818/901, „że nowo sporządzony projekt osady poprawczej dla 150 nieletnich przestępców na gruntach dóbr Bylice przedstawia się wprawdzie poniekąd korzystniej, aniżeli pierwotny projekt i odpowiada pod wielu względami wskazówkom udzielonym reskryptem tego Ministerstwa z dnia 1. lutego 1896 L. 24896, ma jednak jeszcze liczne wadliwości, dla których i teraz jeszcze nie może stanowić podstawy do akcyi budowlanej i winien być ponownie przerobiony.

Co się tyczy kwestyi ocenienia projektu ze stanowiska sanitarnego, a w pierwszym rzędzie co do położenia projektowanego zakładu, to oznajmiło c. k. Ministerstwo, że nie uważa wątpliwości, podniesionych przez galic. krajową Radę zdrowia pod względem stosowności miejsca obranego dla tego projektowanego zakładu poprawczego z powodu bezpośredniego sąsiedztwa stawu, jak niemniej pod względem opatrzenia tego zakładu w dobrą wodę do picia, za uchylonych przeciwnem twierdzeniem Wydziału krajowego, ponieważ nie przedłożono wyniku badań, na których opiera się odezwa Wydziału krajowego z dnia 29. lipca 1898 LW. 46061.

Aby więc osądzić, czy mający się zakupić kompleks gruntów odpowiedni jest pod budowę projektowanego zakładu, należy jeszcze przed zawarciem kontraktu kupna przeprowadzić potrzebne badania na miejscu. Ze względu na braki nowosporządzonego projektu w powyższym reskrypcie szczegółowo omówione, ck. Ministerstwo spraw wewn. oświadczyło dalej, iż i tym razem nie może jeszcze oznaczyć wysokości żądanej subwencyi państwowej, aczkolwiek udzielenie jej w zasadzie przyrzeka z uwagi na postanowienia § 2. ustawy z 24. maja 1885 dz. u. p. Nr. 90 i stosownie do zapewnienia danego reskryptem z dnia 1. lutego 1896 L. 24896.

W myśl tedy tego reskryptu ministeryalnego zawezwało c. k. Namiestnictwo Wydział krajowy do ponownego przerobienia planów budowy wedle wskazówek ministeryalnych i aby wziął pod rozwagę podniesione ze stanowiska sanitarnego wątpliwości co do przydatności miejsca obranego pod budowę tego zakładu i co do zaopatrzenia go w dobrą wodę do picia.

Wobec tego ostatniego zastrzeżenia odniósł się przedewszystkiem Wydział krajowy do c. k. Namiestnictwa odezwą z dn. 30. września 1902 LW. 6927 z zapytaniem, w jaki sposób i kiedy wskazane badanie pod względem sanitarnym miałoby być przeprowadzone, mianowicie czy przy udziale delegata sanitarnego c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego, czy też wystarczającem byłoby, ażeby okoliczność tę zbadał jedynie z polecenia c. k. Namiestnictwa c. k. lekarz powiatowy w Samborze.

Teraźniejszy zaś właściciel obszaru gruntowego w Bylicach na cel będącego w mowie zakładu poprawczego w r. 1895 upatrzonego, oświadczył na zapytanie Wydziału krajowego gotowość sprzedaży funduszowi krajowemu pomienionej majętności, co też Wydział krajowy na razie przyjął do wiadomości, bez żadnych zresztą zobowiązań ze swej strony.

Po otrzymaniu ze strony c. k. Namiestnictwa odpowiedzi na powołaną wyżej odezwę z 30. września 1902 LW. 69217 i stosownie do wyniku ponownych badań sanitarnych, będzie Wydział krajowy dopiero w możności powziąć ostateczną dalszą decyzyę

swoją i zarządzć ewentualnie przerobienie planów i kosztorysów jakiego domaga się c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych.

Zapomogi i subwencye.

Z rubr. VI. budżetu. Udzielone przez Wys. Sejm uchwałami z dn. 10 lipca 1902 subwencye:

1. Towarzystwu Miłosierdzia pod godłem Opatrzności we Lwowie w kwocie 2400 kor.

2. Stowarzyszeniu opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie, w kwocie 200 kor.;

Z rubr. VII. budżetu: 3. dla ks. Kazimierza Siemaszki na: „Dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców w Krakowie“, w kwocie 1600 kor.,

wypłacił Wydział krajowy:

Towarzystwu ad 1) rozporządzeniem z 13. sierpnia 1902 LW. 53265, Stowarzyszeniu ad 2) rozporządzeniem z 29. lipca 1902 LW. 53353, wreszcie ad 3) ks. Siemaszce rozp. z 1. sierpnia 1902 LW. 54554.

Z rubr. XVII. funduszu krajowego (fund. dysp.) 1. Z ryczałtu 2400 kor., udzielonego uchwałą Wys. Sejmu z dnia 30. grudnia 1901, rozdzielił i wyasygnował Wydział krajowy rozp. z dn. 7. stycznia 1902 LW. 598 wsparcia dla pogorzelców:

a) gminy Lubeli w pow. Żółkiewskim 800 kor.

b) gminy Krechowce w pow. Stanisławowskim 500 kor.

c) gminy Poturzyca w pow. Sokalskim, 700 kor. i

d) gminy Dzieduszyce wielkie w pow. Stryjskim 400 kor.

2. Udzieloną przez Wys. Sejm uchwałą z 23. czerwca 1902 jednorazową zapomogę 2000 kor. pogorzelcom m. Lubaczowa wyasygnował Wydział krajowy rozp. z dnia 3. lipca 1902 LW. 45292 na ręce Wydziału powiatowego w Cieszanowie.

3. Udzielone zaś przez Wys. Sejm uchwałami z dnia 12. lipca 1902 wsparcia dla pogorzelców:

a) gminy Kulawa w pow. Żółkiewskim, w kwocie 200 kor.,

b) gminy Wierzbica w pow. Rawskim w kwocie 200 kor.,

c) gminy Poddębce w pow. Rawskim w kwocie 400 kor.,

d) gminy Kleszczówna w pow. Rohatyńskim, w kwocie 400 kor. i

e) gmin Podliski małe i Serdyca w pow. Lwowskim w kwocie 400 kor., wyasygnował Wydział krajowy rozporz. z dn. 29. lipca 1902 LW. 53874 i z dnia 5. sierpnia 1902 LW. 54863 na ręce dotyczących Wydziałów powiatowych.

4 Wreszcie z ryczałtu 1200 kor. udzielonego uchwałą Wys. Sejmu z dnia 12. lipca 1902 rozdzielił Wydział krajowy — po zasięgnięciu opinii dotyczących Wydziałów powiatowych i wyasygnował rozp. z dnia 30. września 1902 LW. 63996 wsparcia następującym pogorzelcom:

a) gminy Międzybrodzie w powiecie Żywieckim, 218 koron 20 gr.,

b) gminy Moszczanicy w powiecie Żywieckim, 272 K 74 gr. i

c) gminy Romanów w powiecie Bobreckim, 709 K 06 gr.

5. Nakoniec wskutek wniesionych bezpośrednio do Wydziału krajowego próśb pogorzelców o wsparcia, udzielił Wydział krajowy z funduszu dyspozycyjnego w okresie, który niniejsze sprawozdanie obejmuje, pogorzelcom:

gminy	Borzecin	w pow.	Brzeskim	140	kor.
„	Łapszyn	„	Brzeżańskim	130	„
„	m. Cieszanowa	„	Cieszanowskim	190	„
„	Kobylnica rus.	„	Jaworowskim	100	„
„	Radziechów	„	Kamioneckim	960	„
„	Horpin	„		100	„
„	Podliski małe	„	Lwowskim	200	„
„	Dublany			200	„
„	Zarudce			130	„
„	m. Dunajów	„	Przemyślańskim	220	„
„	Kleszczówna	„	Rohatyńskim	160	„
„	Hoszany	„	Rudeńskim	140	„
„	Touste	„	Skałackim	500	„
„	Spasów	„	Sokalskim	460	„
„	Łany	„	Stanisławowskim	100	„
„	Jelenkowate	„	Stryjskim	80	„
„	Sokolniki	„	Tarnobrzeskim	280	„
„	Słobudka strus.	„	Trembowelskim	90	„
„	Piaseczna	„	Żydaczowskim	500	„
„	Rozdół				
			Razem	4680	kor.

Krajowa opłata konsumcyjna od piwa i 30% dodatek krajowy do podatku od wina.

I. W budżecie krajowym na r. 1902 preliminowano:

a) dochód z opłaty krajowej od piwa w kwocie	700.000 kor.
b) 30% dodatek krajowy do podatku od wina w kwocie	60.000 „
razem	760.000 kor.

przyczem miano na względzie wynik licytacyi, rozpisanej na dzierżawę prawa poboru kraj. opłaty konsumcyjnej od piwa w całym kraju na okres od 1. września 1901 do ewentualnie 31. grudnia 1904 i przypuszczalny dochód od piwa w m. Krakowie i z 30 prc. dodatku od podatku od wina.

Tymczasem w śródczasie obliczony na r. 1903 na podstawie umów dzierżawnych dochód z piwa w kwocie 635.291 K 95 gr. zmniejszył się skutkiem rozwiązania kontraktów z kilkoma dzierżawcami, którzy umów tych nie dotrzymali, a stan ich majątkowy nie dawał gwarancyi zabezpieczenia pretensyi funduszu krajowego.

Mianowicie ubytek ten miał miejsce:

1. co do powiatu Buczackiego, wydzierżawionego za 8100 K, za który przy ponownej licytacyi otrzymano za czas od 1. lipca 1902 czynsz roczny w kwocie 4250 kor.;

2. w powiecie Rohatyńskim, wydzierżawionym za 6000 K, za który przy ponownej licytacyi otrzymano za czas od 1. stycznia 1902 czynsz roczny w kwocie 5400 kor.;

3. w powiecie Dolina, umówionym za czynsz roczny 5500 K był Wydział krajowy zmuszony dla zabezpieczenia tej dzierżawy opuścić oferentowi od 1. września 1901 kwotę 1500 kor. i zawrzeć ostatecznie umowy za łączną kwotę 4000 kor;

4. to samo miało miejsce w powiecie Żółkiewskim, umówionym pierwotnie za czynsz roczny 4.500 kor., gdzie czynsz ten zredukowano ostatecznie także od 1. września 1901 na kwotę 4000 kor.

5. co do okręgu sądowego Brzostek w powiecie polit. Pilzneńskim, wydzierżawionego za czynsz roczny 900 kor., za który przy ponownej licytacyi uzyskano za czas od 1. grudnia 1902 czynsz roczny 750 kor,

i 6. co do okręgu sądowego Żmigród w powiecie polit. Jasielskim, wydzierżawionego za 2100 kor., rozpisana licytacya ponowna okazała wynik w kwocie 1300 kor. od 1. grudnia 1902.

Tym sposobem dochód z wydzierżawionej od dnia 1. września 1901 krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa zmniejszył się w roku 1902 o łączną kwotę 4512 kor. 50 gr., czyli z kwoty ogólnej 635.291 kor. 95 gr., zmniejszył się na kwotę 630.779 K 45 groszy.

Dochód z poboru kraj. opłaty konsumcyjnej od piwa i z dodatku od wina w mieście Krakowie wyniósł za r. 1902 kwotę . . . 66.297 kor. 84. gr.

zaś dochód z dodatku do podatku od wina na prowincyi na podstawie wyniku z 1901 wyniesie około . . . . . 66.000 „ — „

wreszcie dochód z zakładu Kulparkowskiego wedle taryfy pobierany za piwo przyniósł za rok 1902 kwotę . . . . . 214 „ 10 „

tak, iż całego stąd dochodu dla funduszu krajowego spodziewać się można za rok 1902 w sumie . . . . . 763.291 kor. 39 gr.

Co się tyczy zaś dochodu tylko z piwa na rok 1903, to takowy — w porównaniu z dochodem obliczonym wyżej za rok 1902 i po uwzględnieniu z jednej strony obniżonych jak wyżej czynszów, z drugiej strony zaś podwyżki czynszu o 1100 kor., jaką płacić obowiązani są wedle kontraktu dzierżawcy w powiecie Turka — obniży się o kwotę 6300 kor. t. j. z kwoty 635.291 kor. 95 gr. na kwotę 628.991 kor. 95 gr.

II. Co się tyczy zaległości czynszowych, wykazanych w poprzedniem sprawozdaniu za lata dawniejsze t. j. 1899, 1900 i 1901 w ogólnej kwocie 2636 kor. 78 gr., to takowe w częściowej kwocie 674 kor. 40 gr. zostały w drodze egzekucyi ściągnięte tak, iż w toku egzekucyi znajduje się jeszcze reszta 1962 kor. 38 gr. Bieżące zaś zaległości czynszowe co kwartału zdarzające się, bywają niezwłocznie z możliwym pospiechem egzekwowane.

III. Wreszcie oznajmia Wydział krajowy, że na mocy ustawy z dnia 18. sierpnia 1901 dz. u. kr. Nr. 60 i rozp. wykon. z dnia 31. sierpnia 1901 dz. u. kr. Nr. 61 przyznał i wypłacił dotąd z funduszu krajowego zwrot kraj. opłaty konsumcyjnej od spirytusu i słodzonych wódek 41 szynkarzom w łącznej kwocie 6513 kor. 88 gr., którzy udowodnili uiszczenie kraj. opłaty konsumcyjnej wedle taryfy i dodatkowe opodatkowanie u nich zapasu tego samego spirytusu w dniu 1. września 1901.

Emigracya.

Komunikaty c. k. Rządu o stosunkach wychodźców galicyjskich w Ameryce.

Odezwą z 20. stycznia 1902 l. 549/pr., z 4. kwietnia 1902 l. 3718/pr., z 22. kwietnia 1902 l. 4492/pr., z 6. maja 1902 l. 5073 i z 22. września 1902 l. 10882 udzieliło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydziałowi krajowemu w dalszym ciągu do wiadomości:

Alegat 2.

1. załączony odpis sprawozdania c. k. poselstwa austro-węgierskiego w Buenos Ayres o stanie wychodźtwa galicyjskiego w Argentynie;

Alegat 3. 2. odpis odezwy c. k. Ministerstwa spraw zagranicznych, tyczącej się stosunków w Argentynie i zamierzonej propagandy za wychodźtwem do tego kraju;

Alegat 4. 3. trzy wycinki gazety niemieckiej, wychodzącej w Buenos Ayres, zawierające opis położenia wychodźców polskich w Argentynie, który to opis według opinii c. i k. Poselstwa brazylijskiego jest prawdziwy, z wyjątkiem jedynie mylnych wiadomości o prześladowaniu kolonistów przez przedsiębiorców;

Alegat 5. 4. odpis sprawozdania ck. Konsulatu w Montrealu o położeniu wychodźców galicyjskich w Kanadzie i

5. reskrypt c k. Ministerstwa spraw wewn. z 5. września 1892 l. 34176, wedle którego i doniesienia c. k. Ministra rezydenta w Buenos-Ayres przybyło do portów argentyńskich w czasie od stycznia po koniec maja 1902 ogółem 600 wychodźców z Galicyi, udających się do Missiones. W czerwcu 1902 przybyło do Buenos Ayres 547 wychodźców, a w początkach lipca b. r. oczekiwano wylądowania nowych 590 emigrantów, którzy mieli przybyć na parowcach, „Pfalz“ i „Toscana“ z Bremy, względnie z Genui.

Według zapewnień dyrektora argentyńskiego urzędu emigracyjnego wychodźcy ci przybyli tam w zadowalniającym stanie, a gerent austr. c. i k. konsulatu w Buenos Ayres, który interweniował przy zmianie pieniędzy, stwierdził, że niektórzy z nich posiadali gotówkę do 100 kor.

Wychodźcy ci przybyli z powiatu Tłumackiego z gmin: Ottynia, Podpieczary, Olszanica i Pohonia.

Odpis odezwy ad 2) c. i k. Ministerstwo spraw zagranicznych, tyczącej się stosunków w Argentynie i zamierzonej propagandy za wychodźtwem do tego kraju, podał Wydział krajowy okólnikiem z dnia 15. kwietnia 1902 LW. 25066 do wiadomości wszystkim Wydziałom powiatowym z uwagą, że byłoby wskazanem, ażeby Wydziały powiatowe, o ile będą to uważały za stosowne ze względu na stosunki emigracyjne w powiecie, stan rzeczy w powyższej odezwie c. k. Ministerstwa spraw zagranicznych przedstawiony, podały dla przestrogi gminom do wiadomości.

Odpisu zaś ad 4) sprawozdania c. i k. Konsulatu w Montrealu o położeniu wychodźców galicyjskich w Kanadzie, udzielił Wydział krajowy pismem z dnia 24. maja 1902 LW. 33830 gr. kat. konsystorzom biskupim we Lwowie, Przemyślu i Stanisławowie do wiadomości i ewentualnego użytku z uwagi na zamieszczony w tem sprawozdaniu ustęp o stosunkach religijnych emigrantów obrządku grecko-katolickiego.

Zasiłek na zbadanie stosunków emigracyjnych w Ameryce.

Wreszcie uchwałą z dnia 3. października 1902 LW. 71067 udzielił Wydział krajowy z funduszu dyspoz. posłowi Janowi Stapińskiemu zasiłek 600 kor. celem zbadania stosunków emigracyi galicyjskiej w Ameryce, wzywając go do przedłożenia w swoim czasie Wydziałowi krajowemu sprawozdania o wyniku tych badań

ABSCHRIFT.

SCHIEDSGERICHT

betreffend

die Feststellung der Grenze zwischen Österreich beziehungsweise Galizien und Ungarn beim sogenannten Meerauge.

Mit dem k. k. österreichischen Reichsgesetze vom 26. Jänner 1897 R. G. Bl. Nr. 32. und mit dem königlich ungarischen Gesetzartikel II. vom Jahre 1897 wurden die k. k. österreichische und die königlich ungarische Regierung ermächtigt, die Feststellung der Grenze zwischen Galizien und Ungarn nächst dem sogenannten „Meerauge" im Tatragebirge der Entscheidung durch ein zu bestellendes Schiedsgericht zu überlassen. In Ausführung dieses Gesetzes hat die k. k. österreichische Regierung den k. und k. geheimen Rath und Kämmerer, k. k. Oberlandesgerichtspräsidenten in Lemberg Jur. Dr. Alexander Ritter von Mniszek-Tchorznicki, dagegen die königlich ungarische Regierung den k. und k. geheimen Rath, Präsidenten der königlichen Gerichtstafel in Pozsony (Pressburg) Koloman Lehoczky de Kisrákó und Bistricska zu Schiedsrichtern bestellt. Das Amt des Obmannes hat zufolge der auf ihn gefallenen Wahl der Schidsrichter der Präsident des schweizerischen Bundesgerichtes Jur. Dr. Johannes Winkler übernommen. Zur Aushilfe im Referate wurde den Schiedsrichtern von den beiderseitigen Regierungen der k. k. Hofrath und Finanzprokurator in Lemberg Dr. Victor Korn und der Richter an der Pressburger königlichen Gerichtstafel Dr. Ludwig Lában zugewiesen. Die Vertretung der Interessen der österreichischen Reichshälfte und des Landes Galizien vor dem Schiedsgerichte ist dem ordentlichen Universitätsprofessor in Lemberg Dr. Oswald Balzer, die Vertretung der Interessen Ungarns dagegen dem königlich ungarischen Sectionsrathe im Ministerium des Innern Julius v. Böles übertragen worden. Nachdem das schiedsrichterliche Collegium sich am 5. und 6. April 1902 in Wien constituirt und ein Statut zur Normirung des Verfahrens beschlossen hatte, wurde unter dem Vorsitze des Obmannes eine mündliche und öffentliche Verhandlung im Sinne dieses Statutes durchgeführt, welche am 21. August 1902 in Graz begonnen und am 31. August vorläufig abgebrochen wurde. Im Laufe dieser Verhandlung wurden die Behauptungen und Forderungen beider Streittheile nebst den geltend gemachten urkundlichen Beweisen durch die beiden Schiedsrichter dargelegt.

Vom 1. bis zum 8. September hat sich das Schiedsgericht zur Vornahme des Localaugenscheines von Graz weg in das Gebiet der Hohen Tatra begeben. Von den Streitobjecten werden hier besonders erwähnt zwei Bergseen, von denen der obere (Cote 1584) in Galizien Czarny staw (Schwarzer See) in Ungarn Tengerszem (Meerauge), der untere (Cote 1393) in Galizien Morskie oko (Meerauge), in Ungarn Halastó (Fischsee) genannt wird.

Am Augenscheine hat auch der als Sachverständiger beigezogene Fridolin Becker, Oberst im schweizerischen Generalstabe und Professor am Polytechnikum in Zurich, theilgenommen. Am 10. September wurde in der wiederum Graz aufge-

nommenen öffentlichen Verhandlung der Bericht des Sachverständigen und der Schlussvortrag jedes der beiden Parteivertreter angehört.

In den Sitzungen vom 11., 12. und 13. September erfolgte unter Prüfung der von beiden Theilen producirten Urkunden und der sonstigen Beweise die Berathung.

Am 13. September hat das Gericht folgende

Entscheidung

gefällt.

I. Die Grenze geht von der Meeraugenspitze (auf der sub 1 beiliegenden
A. durch den Sachverständigen angefertigten Skizze Punkt A) in nördlicher Richtung
B. über die Froschseespitze (Punkt B der Skizze), den Żabie-grat und Siedem granatów bis zu der Stelle, wo der Rücken als Grat aufhört, sich senkt und zu
C. verflachen beginnt (Punkt C der Skizze). Von dieser Stelle geht die Grenze weiter an denjenigen Punkt des Fischenbaches, wo von Westen vom Czuba-
D. Berge her ein kleiner Bach in den Fischseebach mündet (Punkt D der Skizze) ungefähr 700 Meter oberhalb der Einmündung des Fischseebaches in den Podpłaskibach.

Von diesem letzteren Punkte D. der Skizze an bis zur Einmündung
E. (Punkt E der Skizze) bildet das Rinnsal des Fischseebaches die Grenze.

II. Der vom Vertreter der k. k. österreichischen Regierung für seine Committentschaft zu Protokoll gestellte Vorbehalt, gegen Ungarn später eventuell weitere Gebietsansprüche bis zum sogenannten polnischen Kamme zu erheben, wird als mit dem Inhalte und dem Zwecke der beiderseitigen den Schiedsvertrag bildenden Gesetze im Widerspruche stehend, daher unzulässig, zurückgewiesen.

Gründe.

Ad I. Bei der Lösung der Aufgabe, welche dem Schiedsgerichte durch die beiderseitigen Gesetze, die in ihrer Übereinstimmung den Schiedsvertrag bilden, gestellt wurde, ist vor allem zu ermitteln, in welcher Weise die Competenz des Schiedsgerichtes umschrieben worden sei.

Nach dem Wortlaute dieser Gesetze ist eine Beschränkung nur in territorialer Beziehung, nämlich dahin gegeben, dass das schiedsrichterliche Erkenntnis bloss jenes Territorium betreffen kann, welches in Streit gezogen worden ist.

Diesfalls sind somit die beiderseitigen Begehren massgebend. Österreichischerseits wird die Feststellung der trockenen Grenzlinie von der Meeraugenspitze über den Żabie-grat bis zum Zusammenflusse des Fischseebaches und des Podupłaskibaches verlangt, wie sie mit den Buchstaben f, e, d auf der in 2 beiliegenden Skizze ersichtlich ist, welche zwar in den topographischen Details mit der Wirklichkeit nicht ganz übereinstimmt, jedoch die beiderseits angesprochenen Grenzen verdeutlicht und bloss zu diesem Zwecke dem Urtheile beigeheftet wird. Die ungarische Streitpartei dagegen begehrt die Feststellung der nassen Grenze von der Meeraugenspitze längs des Fischseebaches, wie sie in derselben Skizze mit den Buchstaben f, a, b, c, d bezeichnet ist.

Sonst enthalten jene Gesetze gar keine Bestimmung darüber, auf welche Art und Weise das Schiedsgericht die Feststellung der Grenze vorzunehmen habe, ob es sich namentlich darum handle, bereits in früherer Zeit fixirte Grenzen zu erforschen, oder ob das Schiedsgericht ermächtigt sei, die Grenze nach eigenem gewissenhaften Ermessen zu bestimmen.

Beim Fehlen irgend welcher beschränkenden Bestimmung hierüber, hat das Schiedsgericht den Standpunkt eingenommen, dass die Feststellung der fraglichen Grenze seinem freien auf eingehender Würdigung aller vorgebrachten Umstände beruhenden Ermessen überlassen sei.

Nichtsdestoweniger hat das Schiedsgericht an der Hand der producirten Urkunden in erster Linie die Frage geprüft, ob auf dem strittigen Gebiete eine in frü-

herer Zeit durch beiderseitiges Einverständnis der Streitpartien fixirte Grenze als vorhanden anzunehmen sei.

In dieser Richtung sind in der Verhandlung Behauptungen beiden Streittheile vorgekommen; Ungarn hat sich hauptsächtlich auf den zwischen Alberta Lasko und Georg Horváth Palocsa am 8. October 1589 geschlossenen Kaufvertrag und auf die königliche Genehmigungsurkunde vom 1. März 1594, dann auf die bei der Grenzregulirungscommission in den Jahren 1793 und 1794 durch den galizischen Fiskaladjuncten Gregor Ritter v. Nikorowicz gemachten Äusserungen, Österreich aber auf verschiedene Rechtsacte, insbesondere auf die Josephinische Vermessung, dann auf die Benützung, den Verkauf und die Übergabe der Cameralherrschaft Zakopane sammt Attinentien an Emanuel Homolacz im Jahre 1824 berufen.

Nach eingehendster Prüfung der diesbezüglichen Urkunden ist jedoch das Schiedsgericht zu der Überzeugung gelangt, dass aus denselben irgend eine einverständlich fixirte Grenze nicht abgeleitet werden könne.

Der Lasko Palocsa'sche Vertrag vom 8. October 1589, welcher mit der Donationsurkunde des Kaisers Rudolf II. als Königs von Ungarn vom 1-ten Mai 1594 genehmigt worden ist, dann die auf dasselbe Kaufgeschäft sich beziehende Urkunde vom 16. März 1595, welche die Einführung des Käufers Georg Horváth von Palocsa in den Besitz des Kaufobjectes durch das Zipser Domcapitel als locus credibilis betrifft, enthalten allerdings die unzweifelhaft zu den heutigen Streitobjecten gehörenden Gebiete Ribiistaw und Około Ribnieho Stawu.

Es wurde auch von österreichischer Seite zugegeben, dass Ungarn sich in der Zeitperiode vom Jahre 1589 bis zum Jahre 1624 im Besitze des gegenwärtig strittigen Gebietes befunden und die Souverenetät innegehabt habe.

Allein es darf andrerseits nicht übersehen werden, dass in den bezogenen Urkunden auch Ortschaften und Riede enthalten sind, welche, wie zum Beispiel Bukowinka, Pod czerwenim, Kiczora, heute unstreitig zu Galizien gehören, ja selbst ziemlich tief in Galizien westlich von dem jetzt strittigen Gebiete liegen.

Ferner ergibt sich aus den beiderseitigen Anführungen und vorgelegten Urkunden, dass in den ersten Jahrzehnten des XVII. Jahrhunderts in jenen Gegenden beiderseits gewaltthätige Eingriffe vorkammen, welche Beschwerdecorrespondenzen zwischen Kaiser Ferdinand II. und König August III. von Polen nach sich gezogen haben, und dass aus diesem Anlasse Grenzcommissionen bestimmt wurden, über deren Wirken jede Auskunft fehlt.

Es ist von Ungarn insbesondere geltend gemacht worden, dass die Familie Palocsay durch den polnischen Starosten Nikolaus v. Komorowski aus dem Besitze des Gebietes westlich vom Białka flusse entsetzt worden sei, und in der Verhandlung wurde durch die österreichische Streitpartei eine Urkunde producirt, laut welcher Komorowski im Namen des Königs von Polen durch polnische behördliche Organe in den Besitz der Ortschaften Brzegi, Bukowina und Białka eingeführt worden ist.

Nun ist nach dem Ergebnisse des Localaugenscheines und nach dem ganz entschiedenen Gutachten des Sachverständigen nicht der Fischseebach (gegenwartige ungarische Prätensionslinie) sondern der östlich des Gebirgsrückens fliessende Poduplaski-bach als Stammfluss der Białka anzusehen, woraus folgt, dass das jetzt strittige Gebiet topographisch mit den Ortschaften Brzegi, Bukowina und Białka ein Ganzes bildet.

Es ist daher schwer anzunehmen, dass Komorowski in den Besitz jener Ortschaften bloss bis zum Fischseebache eingeführt, und dass bloss der am rechten Ufer des Fischseebaches gelegene, jetzt strittige geringe Theil des Ganzen im Besitze Ungarns belassen worden wäre.

Die Beweislast wurde hier nach allgemeinen processualen Gründsätzen Ungarn, nicht Österreich treffen. Ein diesbezüglicher Beweis wurde nicht geführt und bleibt somit einfach die Thatsache bestehen, dass ungarischerseits einst über das heutige Streitobject als Theil eines grössern Ganzen verfügt wurde, dieses Ganze aber seit langer Zeit wieder unbestritten zu Galizien gehört. Es kann daher aus jener frühern Verfügung mangels jeden Beweises, dass der Theil seither anders behandelt worden sei als das Ganze augenscheinlich nichts zu Gunsten des ungarischen Anspruches gefolgert werden.

Die beiderseits producirten sogenannten Seeger-Török'schen Karten sind im gegebenen Falle von keiner entscheidender Bedeutung, weil sie aus der Zeit vor der Erwerbung Galiziens durch Österreich und vor dem Warschau'er Vertrage vom 18. September 1773 stammen, welcher den völkerrechtlichen Rechtstitel dieser Erwerbung bildete.

Zu jener Zeit, vor dem Warschau'er Vertrage, war Polen ein selbständiger Staat, die einseitige Grenzbezeichnung durch Seeger und Török für Polen nicht verbindlich; es erscheint daher überflüssig, sich in eine nähere Besprechung der verschiedenen Deutungen und in eine Kritik der Seeger-Török'schen Karten einzulassen.

Die späteren österreichisch-ungarischen militärischen Karten stützen sich offenbar auf die ersten Seeger'schen Aufnahmen, ja sie schlossen selbst ein noch weiteres Gebiet nach Ungarn ein, als dasjenige, welches von Ungarn bei den gemeinsamen Commissionen in den Jahren 1837, 1858, 1883 verlangt wurde und auf welches auch in der gegenwärtigen Verhandlung das ungarische Begehren gerichtet worden ist.

In den älteren Karten erscheint der Białka-fluss als Grenze bezeichnet. Gerade aber die Frage, wo der Ursprung des Flusses Białka zu suchen sei, ist ein Kernpunkt des Streites, und es erschien daher von hervorragender Relevanz, diesen Ursprung der Białka zu ermitteln.

Nach dem Gutachten des Experten bilden der Fischseebach und der Podupłaskibach durch ihre Vereinigung den Białka-fluss, und ist der Podupłaski-bach sowohl nach Wasserfülle als nach Ausdehnung des Einzugsgebietes der bedeutendere. Nur er hat etwas vom Flusscharakter wie er der Białka im unteren Laufe, das heisst von der Vereinigungsstelle der beiden Bäche abwärts, eigen ist, wogegen das Gewässer aus dem Fischseethale (der Fischseebach) durchaus den Charakter eines Baches hat.

Das durch die Seen geklärte Wasser des Fischseebaches fliesst in seinem untersten Laufe allerdings weissschäumend über dunkle Blöcke und macht den Eindruck einer eigentlichen Quelle. Der Podupłaski-bach ist im Gegensatze dazu Geschiebe führend; dieses Geschiebe ist weiss und verleiht im Gegensatze zum Fischseebache dem Wasser eine weisslich trübe Farbe. Oberhalb des Einflusses des Fischseebaches verliert der Podupłaski-bach zwar den Charakter des eigentlichen Flusses, er gibt sich aber ganz entschieden als Stammlauf der Białka zu erkennen, wie den auch das Bachbett des Podupłaski-baches von jenem des Fischseebaches als eines wilderen Gewässers sich ganz typisch unterscheidet

Dieses Gutachten des Sachverständigen findet seine Unterstützung auch in den älteren bei der Verhandlung vorgelegten Mappen, in welchen der Białkafluss erst von dem Zusammenflusse des Fischseebaches und des Podupłaski-baches an als Białka bezeichnet ist, ferner in dem Umstande, dass in mehreren Mappen der Podupłaskibach auch Biała woda (Weisses Wasser) genannt wird und die Namen Białka und Biała woda in polnischer Sprache gleichbedeutend sind. Das Gutachten des Sachverständigen, welches dahin geht, dass der Ursprung des Białka-flusses in dem Vereinigungspunkte der beiden erwähnten Bäche zu suchen sei und dass, wenn derselbe Name weiter oben beigelegt werden wollte, bloss der Podupłaski-bach, keinesfalls aber der Fischseebach als Białka bezeichnet werden könnte, weil der Name eines Flusses sich nach dem Hauptlaufe und nicht nach einem Seitenbache fortsetzt ist für das Schiedsgericht nach der eigenen Anschauung des Termins und nach den bei dem Localaugenscheine gewonnenen Eindrücken vollkommen überzeugend, und nachdem übrigens ein Gegenbeweis gegen diese Expertise nicht angetragen worden ist, so muss dieselbe für das Schiedsgericht als Grundlage des Erkenntnisses gelten.

Angesichts dessen entfallen alle für den ungarischen Anspruch geltend gemachten Ausfürungen, welche auf Grund einiger Mappen den Fischseebach als den oberen Lauf des Białkaflusses und den Ursprung des Fischseebaches als den Ursprung des Białkaflusses darstellen wollten.

Von österreichischer Seite ist mit der sogenannten Josephinischen Vermessung argumentiert worden, welche in den Jahren 1785 bis 1789 stattgefunden hat, und bei welcher ein Theil des jetzt strittigen Gebietes, nämlich der Wald, als galizisches Gebiet zu Steuerzwecken vermessen worden ist. Die ungarische Streitpartei hat zwar die Identität des jetzt strittigen Waldes mit einem Theile des als las pański Rybie unter No top. 4328 mit 532 Joch 886 Quadratklafter im Josephinischen Vermessungs-

buche enthaltenen Waldes bestritten; allein der Sachverständige hat diese Identität mit ü erzeugenden Gründen, für welche auf das dem Protokolle angeschlossene Gutachten verwiesen wird in entschiedener Weise bestätigt.

Gleichwohl kann diese Josephinische Vermessung, welche obschon sie gewiss als ein Act der Ausübung der Gebietshoheit aufgefasst werden muss, nicht als ein solcher Act anerkannt werden, durch welchen die Staatsgrenze rechtskräftig bestimmt worden wäre, weil die Vermessung durch die österreichischen Catastralorgane einseitig ohne die Mitwirkung ungarischer Behörden vorgenommen worden ist, und die Catastralorgane nicht die Macht gehabt haben, die Staatsgrenze zu bestimmen, vielmehr diese Macht bloss dem Herscher zugekommen wäre, welcher Galizien Österreich und die revindicirten Zipfer Städte Ungarn einverleibt hatte.

Die Josephinische Catastralvermessung bildet somit im gegenwärtigen Streite keinen entscheidenden Beweis, und es kann ihr nur ebenso wie den österreichischerseits vorgelegten literarischen Werken, welche die Zugehörigkeit der beiden Seen zu Galizien in mehr oder minder deutlicher Weise bestätigen, nur die Bedeutung von Indicien zugesprochen werden, welche darauf hinweisen, dass in der letzten Zeit vor dem Übergange Galiziens das Königreich Polen sich im Besitze des strittigen Gebietes befunden haben dürfte, und das auch Österreich nach der Erwerbung Galiziens als Rechtsnachfolger Polens diese Besitzausübung fortgesetzt habe.

Einen besonders wichtigen Punkt in dem gegenwärtigen Grenzstreite bilden die Protokolle der gemischten Grenzkommission, welche in den Jahren 1793 und 1794 ihres Amtes gewaltet hat. Laut dem auf dem Erlasse des k. k. Staatsministers Saurau vom 27. März 1828 Z. 6375 basirten Erlasse des galizischen Statthalters vom 28. April 1828 Z. 3109 hatten Seine Majestät der Kaiser und König zufolge ungarischen Landtagsbeschlusses, nach welchem eine förmliche Grenzberichtigung zwischen dem Königreiche Ungarn und den angrenzenden Provinzen vorgenommen werden sollte, mit dem Hofdecrete vom 28. December 1792 Z. 176 angeordnet, dass hiezu galizischerseits eine articuläre Commission zu beordern sei. Laut dem Berichte der galizischen Statthalterei vom 16 März 1828, Z. 1949 wurde zu diesem Grenzberichtigungsgeschäfte als Generalcommissär der Gubernialrath v. Erggelet beordert, welchem zwei politische Beamte, ein Ingenieur und ein Fiscaladjunct, zugewiesen worden sind. Diese Commission hat nun in der Weise verfahren, dass die vorkommenden Grenzdifferenzen durch die Parteien in förmlichen Satzschriften dargelegt wurden und die ungarischen Privatparteien ebenso wie der ungarische Fiscus Klagen auf Zuspruch verschiedener Gebiete gegen den galizischen Fiscus zu Handen des Vorstandes des galizischen Fiscalamtes Oliwa einbrachten. Die Prozesse würden nicht zu Ende geführt, gediehen blos theils bis zur Replik, theils bis zur Duplik, weil im Jahre 1794 zufolge kaiserlicher Entschliessung die Verhandlung abgebrochen und deren Fortsetzung einem späteren Zeitpunkte vorbehalten wurde. Die Verhandlungsprotokolle sind somit weder abgeschlossen, noch unterschrieben. Von ungarischer Seite wurde in den erwähnten Prozessen der Anspruch auf ein viel grösseres Gebiet mit ungefähr 130.000 Einwohnern im Umfange von 47 Quadratmeilen, mit der Stadt Neumarkt, 3 Märkten und 234 Dörfern, nämlich die sogenannte Török'sche Grenze bis an das Beskidengebirge, beansprucht, und es hat der Fiscaladjunkt Gregor Ritter v. Nikorowicz in seiner Vertheidigung gegen diese Ansprüche Äusserungen vorgebracht, welche von ungarischer Seite als verbindliche Anerkennung der im gegenwärtigen Streite verlangten nassen Grenze gedeutet worden sind. Diese Aeusserungen wurden in den Vorträgen der beiden Schiedsrichter wörtlich angegeben und mögen aus denselben nur folgende zwei als besonders wichtig angeführt werden. In dem Prozesse des ungarischen Fiscus gegen den galizischen machte Nikorowicz in seiner Einrede vom 13. September 1793 die Aeusserung: „*ho die linea granicialis inter Scepusium et Galiciam penes montem Rybi Staw cum fluvio Białka descendit in fluvium Dunajec*"; dann weiter: „*a praefato monte Rybi Staw progreditur limes inter Scepusiensem comitatum et Sandecensem circulum erga septentrionem usque ad caput rivuli Białka, quem Hungari Bela nominant*". – Dieser Aeusserung hat Nikorowicz eine mit dem Buchstaben M bezeichnete Mappe beigelegt, welche die Verdeutlichung jener Beschreibung bezweckt. In einem zweiten Prozesse gibt Nikorowicz am 4. April 1794 in seiner Vertheidigung gegen die Ansprüche des Zipser Comitates auf das Gebiet zwischen dem Weissen und dem Schwarzen Dunajec an, dass ein Berg oder eine Bergkette, deren Gipfel eine Grenze bildet, beliebig benannt

werden könne, und dass dies der Fall sei zwischen Ungarn und Galizien in der Neumarkter Gegend, wo die Grenze über die Berge Grzebienie, Mały Wierch, Pięć Stawy etc. sich hinziehe. Er wiederholt ferner, dass die Grenze vom Berge Gruby Wierch zum Rybi Staw und zum Ursprunge (caput) des Flusses Białka sich hinziehe.

Diese Aeusserungen deuten auf eine trockene Grenze durch Gebirgsbrücken bis zum Ursprunge des Flusses Białka. Wenn im Sinne der ungarischen Version der mons Rybi Staw, welcher in diesen Aeusserungen vorkommt, als die Meeraugenspitze verstanden und dabei der Ursprung des Flusses Białka oberhalb des oberen Sees gesucht werden wollte, dann wären diese Aeusserungen mit der Natur des Terrains nicht zu vereinbaren, weil jene Runse oberhalb des oberen Sees, welche nach ungarischer Angabe den Beginn des Flusses Białka bilden soll, in einem Sattel westlich von der Meeraugenspitze und nicht nördlich von derselben sich befindet. Jene durch eine grosse Felspartie sich hinabziehende Runse konnte auch nie und von niemanden als ein Bach bezeichnet werden. Aus den Aeusserungen in ihrer Vergleichung mit dem Terrain ergibt sich daher, dass Nikorowicz die trockene Grenze des in nördlicher Richtung von der Meeraugenspitze sich hinziehenden Żabie-Rückens gemeint und dabei als Ursprung des Flusses Białka den Zusammenfluss des Poduplaski und des Fischseebaches gemeint haben muss.

Bezeichnend ist ferner in dieser Richtung, dass in allen Aeusserungen des Nikorowicz irgend welche Erwähnung der beiden im strittigen Gebiete liegenden Seen vollständig fehlt, obgleich diese Seen zweifellos die markantesten Objecte in der von ungarischer Seite behaupteten nassen Grenze bilden würden, und dass anderseits der Polnische Kamm genannt erscheint, welcher ja heute viel weiter östlich mitten im unstreitig ungarischen Gebiete gelegen ist. Dies alles deutet wohl auf die trockene Grenze über Bergrücken bis zum Zusammenflusse des Poduplaski- und des Fischseebaches.

Dem widerspricht jedoch die Mappe M, in welcher die Grenzlinie neben dem Fischseebache eingezeichnet ist. Die Mappe ist nach dem Gutachten des Experten keine selbständige, auf Grund einer Terrainaufnahme gezeichnete Karte, sondern blos eine rohe, aus verschiedenen Mappen verfasste Zeichnung, welche die Veranschaulichung der Berge vollständig vermissen lässt. Sie rührt offenbar nicht von Nikorowicz selber her, wurde von einem anderen gezeichnet, ist daher nicht direct die eigene Emanation des Nikorowicz und enthält oberhalb des oberen Sees einen Bach als Ursprung des Fischseebaches eingezeichnet, welcher Bach nach dem Resultate des Localaugenscheines und dem Gutachten des Sachverständigen in der Natur thatsächlich gar nicht vorhanden ist.

Angesichts dieses Widerspruches der Mappe mit dem Texte der Aeusserungen des Nikorowicz, welche für sich selbst auf den trockenen Gebirgsrücken als Grenze hindeuten, geht es überhaupt nicht an, aus diesen Aeusserungen eine verbindliche Anerkennung der ungarischen nassen Linie in der Art abzuleiten, dass darauf gegenwärtig ein für die ungarischen Ansprüche günstiges schiedsrichterliches Urtheil gestützt werden könnte.

Im Gegentheile hat der Text der Aeusserungen Nikorowicz mehr Wert als die Angabe der aus den angeführten Gründen unzuverlässigen Mappe M und dieser Text spricht in verschiedener Weise für die österreichische Version, das heisst für die trockene Grenze.

Ueberdies muss hervorgehoben werden, dass mit der von weiland der Kaiserin Maria Theresia am 23. März 1754 für die Grenzregulirungs-Commission des Jahres 1755 erlassenen Instruction, welche laut den oben bezogenen Berichten des galizischen Statthalters und dem bezogenen Erlasse des Staatsministers dem Gubernialrathe Erggelet zum Gebrauche bei der Commission in den Jahren 1793 und 1794 mitgetheilt worden war, die Allerhöchste Schlussfassung in der Weise vorbehalten wurde, dass im Falle der Einigung beider Theile die Genehmhaltung, im Falle widersprechender Ansprüche aber die kaiserliche Schlussfassung einzuholen sei.

Es versteht sich übrigens gewissermassen von selbst, dass der galizische Fiscus, beziegungsweise der Fiscaladjunct Nikorowicz, dessen Aufgabe dahin ging, sich gegen den viel weiteren Anspruch Ungarns auf die Beskidenlinie zu vertheidigen, nicht berechtigt war, Anerkennungen bezüglich der Landesgrenze in einer für den

Staat bindenden Weise auszusprechen, dass es jedenfalls hiezu einer höheren Genehmigung bedürft hätte.

Es mag diesfalls noch wiederholt bemerkt werden, dass jene Commissionsverhandlung nicht zu Ende geführt wurde, dass eine Ergänzung und Erläuterung jener Aeusserungen im Falle der Fortsetzung der Commissions-Verhandlung denkbar gewesen wäre, dass weiter Nikorowicz, wenn er wirklich die nasse Grenze des Fischseebaches gemeint hätte, sich mit der im Josephinischen Vermessungsbuche enthaltenen Grenzbeschreibung, welche die trockene Grenze über Gebirgsrücken feststellte, in Widerspruch gesetzt haben würde, und dass angesichts dessen sogar eine *restitutio in integrum ob malam defensionem* von österreichischer Seite zu allerletzt nicht ausgeschlossen gewesen sein dürfte. Aus den Commissions-Verhandlungen der Jahre 1793 und 1794 kann somit eine einverständliche Fixirung der Staatsgrenze keineswegs abgeleitet werden.

Die späteren Vorfälle, welche von beiden Staatsparteien für ihre Ansprüche ins Feld geführt worden sind, wie die Besuche der Erzherzoge und Statthalter bei den beiden Seen, der Verkauf und die Uebergabe des Streitobjectes an Emanuel Homolacz im Jahre 1824, Weiterverpachtungen und Geldbussen, welche gegen galizische Bauern wegen des Weidens auf dem strittigen Territorium verhängt wurden, sodann die aus diesen Zeiten, beziehungsweise aus verschiedenen Decennien des XIX. Jahrhunderts stammenden Werke der Literatur und die Mappen bilden bloss stärkere oder schwächere Indicien zu Gunsten der einen oder der anderen Version, sind somit nicht beweiskräftig und kommen ausser Betracht. Der Vergleich, welchen Clementine Homolacz mit den minderjährigen Palocsay'schen Erben im Jahre 1858 geschlossen hat, erscheint auf den ersten Blick allerdings als ein Indicium für den Anspruch Ungarns, indem Clementine Homolacz für ihre Person auf das strittige Gebiet zu Gunsten ihrer ungarischen Gegenpartei verzichtet hat. Allein der Antrag der Privatparteien, dass die so verglichene Grenze auch als Landesgrenze anerkannt werde, ist von der österreichischen Regierung nicht genehmigt worden und es kann daher jener lediglich über Privatrechte abgeschlossene Vergleich einen Rechtsgrund zur Entscheidung der Staatsgrenzfrage nicht bilden.

Aus diesen Ausführungen ergibt sich, dass im vorliegenden Falle eine durch einen Staatsvertrag ausdrücklich oder auch nur stillschweigend von beiden Seiten einverständlich oder durch eine sonstige beide Theile bindende souveräne Entscheidung fixirte Landesgrenze auf dem strittigen Gebiete aus den vorhandenen Behelfen nicht zu entnehmen ist.

Aber auch auf Grund eines unvordenklichen Besitzes, welche allenfalls die Grenze fixiren würde, kann die Entscheidung im gegebenen Falle nicht gefällt werden. Unter unvordenklichem Besitzstande wird ein solcher Besitzstand verstanden, wo der Beweis, dass es jemals anders war, nicht geführt werden kann und wo keine lebende Person von einem anderen Stande der Dinge jemals gehört hatte. Dieser Besitz muss ferner ununterbrochen und unangefochten sein (Heffter-Geffeken, das europäische Völkerrecht, VIII. Ausgabe, 1888, Seite 39, Seite 155; Rivier, Droit des Gens 1896, Tome I, Seite 182); und ist es selbstverständlich, dass der so qualificirte Besitz bis in die Jetztzeit, das heisst bis zu der Zeit, in welcher die Differenz in der zum Abschluss eines Schiedsvertrages führenden Constellation aufgetreten ist, fortgedauert haben musste. Dass diese Requisite in casu erfüllt seien, davon ist keine Rede. Seit beiläufig mindestens anderthalb Jahrhunderten wurden Hoheitsrechte auf dem strittigen Gebiete von beiden Regierungen ausgeübt, jedoch nie mit Anerkennung durch die Gegenpartei und häufig unter Auftreten ausgesprochener Conflicte. Wenn von österreichischer Seite besonderes Gewicht darauf gelegt worden ist, dass wenigstens von der Komorowski'schen Occupation (1624) bis zum Auftreten von Seeger und Török (1769) Polen im ungestörten Besitze und dass dies eine genügend lange Zeit gewesen sei, um der osterreichischen Partei den Rechtstitel der erwerbenden Verjährung zuzuerkennen, so erscheint nach dem vorher Gesagten dieses Argument für die jetzige Zeit, in welcher das Schiedsgericht zu sprechen hat, als völlig unbehelflich.

So sieht sich denn das Schiedsgericht veranlasst, zu der ihm nach Massgabe des Schiedsvertrages unzweifelhaft zustehenden Prüfung der Frage der natürlichen Grenze überzugehen.

Nach dem Gutachten des Experten stellt sich das Thal des Poduplaski-Baches nach seiner topographischen Lage und Beschaffenheit als das Hauptthal, das Thal des Fischseebaches dagegen als das Neben- oder Seitenthal dar und es bildet das Thal des Poduplaski-Baches die natürliche Fortsetzung des Thales der Białka nach aufwärts.

Nach demselben Gutachten entspringt der Fischseebach im unteren See, der von allen Seiten grössere oder kleinere Bäche aufnimmt. Der wichtigste dieser den unteren See speisenden Wasserläufe ist jener Bach, welcher aus dem oberen See ausfliesst und kann daher dieser Bach als der Ober oder Stammlauf des Fischseebaches angesehen werden. Der obere See wird durch eine Anzahl kleiner Wasseradern gespeist, welche theilweise sichtbar über die Felsen, theilweise unsichtbar unter Schnee und Bergschutt dem See zufliessen. Der bedeutendste Wasserzufluss stammt aus der tiefsten und am meisten mit Lawinenschnee gefüllten Rinne, welche von der tiefsten Stelle im sogenannten Ochsenrücken 600 Meter westlich der Meeraugenspitze den Anfang nimmt und dem oberen See zufliesst. Keine dieser Rinnen führt aber nach der Meeraugenspitze hin. Eine natürliche Linie, welche vom oberen See nach der Meeraugenspitze gehen würde, gibt es nicht und als Grenze, wenn man einmal eine in der Tiefe des Thales verlaufende Linie annehmen wollte, würde sich einzig und allein jene oben erwähnte Rinne qualificiren, welche vom Ochsenrücken herunter führt. Von der Meeraugenspitze verläuft ein Berggrat mit geringen Ausbiegungen in im allgemeinen nördlicher Richtung gegen die Ausmündung des Fischseethales. Das erste Drittel dieses Grates ist felsig und wild, vielfach zerrissen und namentlich um die Froschseespitze in einzelne Gräte und kleine Gipfel aufgelöst; von der Froschseespitze direct östlich des Sees senkt sich der Hauptgrat um circa 400 Meter und setzt sich dann bis in die sogenannte Siedem granatów fort. Dieses zweite Drittel weist noch Höhen von 2023 bis 1753 Meter auf, im dritten Drittel hört der eigentliche Felsgrat auf, und es bildet sich ein sogenannter Rücken, der mit Weide und Wald bedeckt ist und schwach gegen Nordosten abbiegt. Von einer Stelle an, die auf kürzester Linie etwa 200 Meter vom Fischseebache und ungefähr 700 bis 750 Meter von der Mündung des Fischseebaches in den Poduplaski-Bach entfernt ist, verflacht sich dieser Rücken und fällt in nordöstlicher Richtung sanft ab in den Winkel zwischen den beiden Bächen. Dieser unterste Theil des Żabie-Berges oder Grates gegen den Zusammenfluss der beiden Bäche hin bildet eher einen Theil des westlichen Hanges des Poduplaski-Thales als des Żabie Grates, weil dieser Grat an den Fischseebach an der Stelle stösst, wo vom Westen her vom Czuba Berge herunter eine Bachrinne einmündet. Bis an die vorerwähnte etwa 200 Meter vom Fischseebach entfernte Stelle ist der Żabie Grat ausgesprochen als Grenzgrat qualificirt. An dieser Stelle befindet sich der letzte noch ausgesprochene im Terrain gekennzeichnete Punkt des Grates, eine kleine Absenkung, eine Nase, die mit Wald bewachsen ist und sich sowohl von Osten als von Westen her am Grate abzeichnet. Sie befindet sich ungefähr 150 Meter oberhalb des Weges, der von der rechten Thalseite aus dem Fischseethale in das Poduplaski-Thal hinunterführt. Als natürliche Grenzen qualificiren sich nach dem Gutachten des Experten und nach eigener Ansicht des Gerichtes alle natürlichen Hindernisse: in der Tiefe, das ist in der Niederung, die Wasserläufe, und zwar mehr ihres Bettes, beziehungsweise ihrer schwer zu überwindenden Ufer halber, als wegen des Wassers, das vielfach in seinem Stande schwankt, im Gebirge qualificiren sich als natürliche Grenzen die Berggräte. Wo der Wasserlauf nach Beschaffenheit des Rinnsales und nach Wasserfülle seinen Charakter als Hindernis verliert, geht die Grenze natürlicherweise auf den Berggrat über, und zwar immer entschiedener, je höher man kommt. Auf der einen Seite nehmen die Wasserlinien an Bedeutung als Hindernis ab, die Gräte dagegen zu. An irgend einer Stelle wird die Grenze überspringen vom Flusse zum Grate, von der Rinne zum Rücken (vergl. auch Artikel II des Berliner Vertrages von 1878 bei Rivier, Tome I, S. 169). Diese Stelle ist meistens etwas verwischt, weil eben zwei oder mehr Bäche zusammentreffen, welche durch Ausgrabung oder Auffüllung den Fuss eines sonst ausgesprochenen Grates umformen und verflachen können.

In vorliegendem Falle erscheint somit als die natürlichste Grenze, wenn diese dem Flusse Białka aufwärts folgend, bis zum Ursprunge dieses Flusses, also bis zum Zusammenflusse des Fischseebaches und des Podupłaski-Baches bereits gegeben ist, von diesem Zusammenflusse weiter aufwärts der Bergrücken Żabie nach der höchsten Spitze im Grate, dass ist der Meeraugenspitze. Mit der Annahme dieser natü lichen Grenze scheinen dem Sachverständigen auch die verschiedenen alten Grenzbeschreibungen übereinzustimmen, welche von den beiden im strittigen Gebiete gelegenen Seen gar keine Erwähnung thun.

Die im vorstehenden markirten Ansichten des Experten und des Gerichtes finden eine Unterstützung auch in den Ausführungen der Schriftsteller über das Völkerrecht, welche entweder den Flüssen die Grenzqualification ganz absprechen (Heffter-Geffcken, S. 151) oder aber zum mindesten dem Gebirgskamme den Vorzug einräumen (Garcis, Völkerrecht 1887, S. 66; Rivier, Tome I, S. 166).

In der That kann auch in casu auf der strittigen Strecke die natürliche Grenze zwischen Ungarn und Galizien nur auf dem zackigen Zabie-Rücken, nicht aber in dem kleinen Fischseebache gefunden werden, welcher durch den Wald hindurchfliesst und nicht einmal den Wald, der auf beiden Seiten einen einheitlichen Charakter behält, trennt. Dieser Bach wäre schliesslich auch aus dem Grunde als Grenze nicht zweckmässig, weil das Bachbett, namentlich in seinem oberen flacheren Theile veränderlich ist und Streitigkeiten bezüglich der Ueberbrückungen gewiss nicht ausgeschlossen wären. Dazu kommt, dass das strittige Gebiet von Galizien leicht zugänglich, für Galizien von entschieden grösserem, für Ungarn dagegen von geringerem Werte ist, und dass daher das Interesse an diesem Gebiete jedenfalls von galizischer Seite her viel intensiver erscheint.

So musste denn trotz der kraftvollen Ausführungen der ungarischen Vertreter im wesentlichen die österreichischerseits angesprochene trockene Grenze über den Bergrücken Żabie festgestellt werden. Das Schiedsgericht sieht, wie hier noch zusammenfassend constatirt wird, diese Grenze nicht nur für die natürliche an, sondern es hält, nachdem die Ursprungsstelle der Białka, so wie es geschehen ist, festgestellt wurde und nach der Interpretation, die es infolge der Verhandlungen den Aeusserungen des Nikorowicz geben musste, dafür, dass auch die urkundlichen Momente im höheren Masse für diese Grenze sprechen als für die von Ungarn beanspruchte Grenze.

Vom streng principiellen Standpunkte aus müsste diese trockene Grenze bis zum Zusammenflusse des Fischseebaches und des Popupłaski-Baches führen.

Andererseits hat jedoch das Schiedsgericht in Betracht gezogen, dass der gegenwärtige Streit eigentlich doch nur auf ein Missverständnis bezüglich des oberen Laufes und des Ursprunges des Flusses Białka zurückzuführen ist, und dass die ungarische Streitpartei insbesondere mit Rücksicht auf ihre Auffassung der Aeusserungen des Fiscaladjuncten Nikorowicz und auf die officiellen Militärkarten sich offenbar im guten Glauben befunden hat, zumal es erst einer langwierigen Verhandlung bedurfte, um das erwähnte Missverständnis aufzuklären.

Ferner hat das Schiedsgericht berücksichtigt, dass nach dem Gutachten des Sachverständigen der eigentliche Grat des Żabie-Rückens in seiner Absenkung bei der Nase als eigentlicher Grat aufhört, in seinem weiteren Verlaufe als Rücken bis zum Zusammenflusse beider Bäche undeutlich ist und daher als Grenzlinie abgesteckt werden müsste, und dass endlich dieser unterste Theil des Żabie-Bergrückens mehr einen Theil des ungarischen Podupłaski-Thales als eine Fortsetzung des Żabie-Grates darstellt. Da nun diese Nase einen fixen, leicht kenntlichen Punkt bildet, welcher blos ungefähr 200 Meter von jenem gegebenen fixen Punkte entfernt ist, wo der vom Czuba-Bache herkommende Gebirgsbach in den Fischseebach einmündet, so wurde zwischen diesen zwei fixen Punkten eine Linie gezogen, welche die Grenze zu bilden hat, während weiter die Grenze längs des Fischseebaches bis zu dessen Mündung in den Podupłaski-Bach gehen soll. Mit dieser Lösung wird ein Theil des Waldes, welcher ganz entschieden die materiell wertvollste Partie des strittigen Gebietes ist, Ungarn zugeschieden.

Hiedurch ist auch die Gelegenheit zu Conflicten in dem bisher strittigen Gebiete auf das Minimum reducirt, und erscheint sichergestellt, dass der durch den

gegenwärtigen Eigenthümer der ungarischen Güter Jurgo Javorina eingefriedete und gepflegte schöne Wald durch die Grenzlinie nicht geschnitten werde.

In dieser Weise wurde daher aus Billigkeitsgründen und praktischen Rücksichten auf ein friedliches Zuzammenleben der beiderseitigen Grenzbewohner den Interessen Ungarns im Rahmen der durch die Terrainbeschaffenheit gegebenen Möglichkeit thunlichst Rechnung getragen.

Schliesslich sei bemerkt, dass die ungefähr 200 Meter lange Linie von dem Punkte, wo der Żabie-Grat als Grat aufhört, bis zum Punkte, wo der vom Czuba-Berge herkommende Gebirgsbach in den Fischseebach einmündet, jedenfalls durch Grenzpfähle oder Grenzsteine abzustecken sein wird, und dass diese Thätigkeit, welche auf keine Terrainschwierigkeiten oder Zweifel stossen kann, der Verfügung der beiderseitigen Regierungen überlassen bleibt, weil sie schon in den Bereich des Vollzuges des gegenwärtigen Schiedsspruches fällt.

Ad II. Im Laufe der Verhandlung hat Professor Dr. Balzer als Vertreter Oesterreichs und des Landes Galizien im Namen seiner Comittentschaft den Vorbehalt eingebracht, eventuell in einem späteren Zeitpunkte die unverjährbaren Rechte Galiziens auf eine weiter östlich gerückte Grenze bis zum Polnischen Kamme geltend zu machen und zu verfolgen. Diesen Vorbehalt hat Dr. Balzer damit begründet, dass ein analoger Vorbehalt von Seite Ungarns bezüglich einer weiter bis zu den Beskiden reichenden Grenze in einem ungarischen Referate enthalten sei. Thatsächlich wurde aber ungarischerseits der erwähnte Vorbehalt in der Verhandlung gar nicht vorgebracht, vielmehr hat der ungarische Vertreter in ganz correkter Weise erklärt, sich dem zu fällenden schiedsrichterlichen Spruche fügen zu wollen. Angesichts dessen fehlte dem österreichischen Vertreter die von ihm vorgebrachte formelle Veranlassung zu seinem Vorbehalte. Er dürfte zu demselben überdies gar nicht legitimirt gewesen sein, da seine Vollmacht doch nur auf die Beanspruchung des jetzt in Streit gezogenen Gebietes gerichtet sein konnte. Aber auch abgesehen davon, muss das Schiedsgericht diesen seiner Stellung und der Rechtskraft seines Spruches nahetretenden Vorbehalt umsohestimmter zurückweisen, als in dem Schiedsvertrage gewiss keine blos provisorische und temporäre, sondern eben eine endgiltige Feststellung der Staats und Landesgrenze innerhalb der Begehren der beiden Regierungen intendirt war, und es sich um die definitive Beilegung des Grenzstreites in jenem Gebiete mit Ausschluss irgend welcher weiterer Vorbehalte handelt. Der Vorbehalt des Professor Dr. Balzer ist daher mit dem Inhalte und dem Zwecke des Schiedsvertrages im Widerspruche, somit unzulässig.

Graz, am 13. September 1902.

Winkler *m. p.*

Tchórznicki *m. p.* ***Lehoczky*** *m. p.*

Nr. XLIII. B.

Odpis.

An das k. und k. Ministerium des Auessern.

Hochgeborener Graf!

Mittels Berichtes VIII, vom 26. Januar l. Js. hatte ich die Ehre auf Grund der officiellen argentinischen Jahresrechenschafts-Berichte des Immigrationsamtes über die schwierigen Anfänge der galizischen Auswanderung nach Argentinien und die Gründung der Colonie „Apostoles“ (1897—1899) zu berichten.

Auch der eben erschienene (sub. XLI. F. vorgelegte) Jahres-Rechenschaftsbericht pro 1900 widmet fast ein ganzes Kapitel (Capitulo II. Seite 17) der galizischen Einwanderung und erlaube ich mir Nachstehendes, das Wesentlichste daraus anzuführen.

Das Territorium von Misiones sei Dank der eifrigen Propaganda der Direction des Immigrationsamtes ein starker Anziehungspunkt für die Einwanderer geworden. Der Reichthum des Bodens und die Möglichkeit billig Land zu bekommen trägen viel dazu bei.

Der Strom der galizianischen Einwanderung lenke sich noch immer nach Misiones, wo die Colonien Apostoles und Azara die Basis bildeten. Von 1136 Einwanderern, die im Jahre 1900 nach Misiones kamen, waren 953 (nicht 980, wie irrthümlich auf Seite 19) österreichische Polen gewesen, alles Ackerbauer, angezogen durch die Propaganda ihrer bereits in Misiones angesiedelten Landsleute.

Im Monate Juni kam die stärkste Partie Galizianer mit dem Dampfer „Sicilia“ aus Genua: 722 Individuen, wovon 668 sich in 137 Familien vertheilten.

Die Galizianer bildeten immer überaus zahlreiche Familien, wie die Direction gleich bei Beginn dieses Einwanderungs-Stromes zu constatiren Gelegenheit gehabt.

Alle diese Leute, Ackerbauer, besassen ein kleines Kapital, welches sie durch den Verkauf ihres Anwesens in der Heimath realisirt hatten und mit welchem sie sich nun in Apostoles dauernd ansiedeln wollten.

Sie führten grosses Gepäck und allerlei Ackergeräthe mit sich, ja mit der Dampfer „Sicilia“ hatten sie 41 Wagen, 45 Pflüge und 75 Eggen mitgebracht.

Die Direction hebt hervor, dass im Laufe des Jahres 1900 eine Commission von galizischen Bauern eingetroffen wäre in der Absicht um an Ort und Stelle im Territorium Misiones die Lebensbedingungen und Verhältnisse kennen zu lernen und hierüber zahlreichen Landesleuten in der Heimath zu berichten, die nur darauf warteten um sodann herüber zu wandern. Im Monate August hatten sich der Direction die galizischen Landleute Gerwazy Paluga, Michael Simczuk, Georg Grygoreryn, Jan Markiewich und Wladislau Makeiliwicz (?) vorgestellt. Sie waren am 17. Juni mit

Dampfer „Sicilia“ hier eingetroffen, hatten Misiones besucht, sich von dessen Vorzügen überzeugt und mehr wollten nunmehr nach der Heimath zurückkehren um ihre eigenen und mehr als 200 andere Familien abzuholen. Nachdem bereits mehrere derartige Commissionen mit positivem Erfolg hierher gekommen waren, hatte die Direction auch diesmal nicht gezögert den Leuten die Rückreise zu zahlen.

Zum Schlusse berichtet die Direction, dass sie sich wegen Errichtung von Seelsorgern, Schulen und Postämtern verwendet hatte und dass sowohl der Erzbischof wie auch die Regierung die besten Versprechungen gemacht hatten.

Es muss auffallen, dass die Direction in ihrem sonst so ausführlichen Berichte eigentlich gar nichts über den Stand und die Prosperität der Colonien selbst bringt.

Ich habe bereits wiederholt darauf hingewiesen, dass insoweit es überhaupt möglich ist, die Wahrheit zu erfahren, unsere Colonisten in Folge des Mangels an Communicationsmitteln und Absatzmärkten des ungewohnten Climas, der völlig unsicheren und bestechlichen Justiz, der Willkür und Unehrlichkeit der Beamten, des Lieferantenmonopols und dgl. m. einen schlechten Tausch machen, wenn sie daheim ihr noch so kleines Hab und Gut verkaufen um hier einer unsicheren Zukunft entgegenzusehen.

Indem ich Euere Excellenz bitte auch diesen Bericht dem galizischen Landesausschusse mittheilen zu wollen, benutze ich diesen Anlass zum erneuerten Ausdruck meiner tiefen Ehrfurcht.

Buenos Aires, den 19. September 1901.

L. Koziebrodzki, m. p.

Odpis

odezwy c. i k. Ministerstwa spraw zagranicznych we Wiedniu z dnia 11. marca 1902. L. 11282/8 do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych.

Der k. u. k. Ministerresident in Buenos Aires meldet, dass auch heuer wieder ein grosser Theil der Ernte in Apostoles durch die Ameisen zerstört wurde und dass die seitens der Regierung eingesetzte Localcommission in ihren Bemühungen zur Vernichtung dieser Schädlinge keinen Erfolg aufzuweisen hat. Bei dieser Gelegenheit macht Graf Koziebrodzki darauf aufmerksam, dass Herr J. Białostocki, Administrator der Colonie Apostoles, sich demnächst nach Europa begibt und dass es angezeigt sein werde, sein Thun und Lassen zu überwachen, da er den Versuch machen dürfte, unter der galizischen Landbevölkerung für Misiones Propaganda zu machen. Hievon beehrt man sich das löbliche Ministerium behufs gefälliger Instruierung der in Betracht kommenden Behörden in Kenntnis zu setzen

Apostoles und Azara,

zwei Experimental-Kolonien in Misiones.

Seit dem Jahre 1897 entfalten Agenten der Firma Missler in Bremen rege Thätigkeit, um unter der Landbevölkerung in Galizien und der Bukowina Propaganda zur Auswanderung nach dem argentinischen Misiones-Territorium, speciell nach der Kolonie Apostoles zu machen. Ihr Bemühen war bis zur Stunde von unerwartetem Erfolge gekrönt, wozu hauptsächlich die Nachrichten beitrugen, welche die bereits in Apostoles ansässigen Kolonisten in die Heimath sandten, und welche die Verhältnisse in der transatlantischen neuen Heimath ins günstigste Licht stellten. Der Zufall liess mich vom Inhalt eines solchen Briefes Kenntniss nehmen, und seine Lektüre rief unwillkürlich den Verdacht in mir hervor, dass er der bestimmten Absicht eines Vermittlers und nicht der individuellen Auffassung des Absenders diente. Den jeder Bildung und Weltkenntniss baren Empfänger — einen galizischen Polen — verlockt die Schilderung, und es kostet dem Bremer Agenten wenig Mühe, die etwa auftauchenden Bedenken zu zerstreuen und den Mann zum Entschlusse auszuwandern zu überreden. Seine geringe Habe ist bald zu Schleuderpreisen verkauft, er bezahlt dem Agenten die Schiffsreise nach Buenos Aires, der ihn so rasch als möglich nach Bremen befördert

So scheidet er zwar mit schwerem Herzen, aber immer voll Hoffnungen. In Bremen wird er von Angestellten der Firma Missler übernommen und mit dem nächsten Schiff des Lloyd nach Buenos Aires geschickt, wo schon seine Ankunft erwartet und er zum Ziele seiner Reise geleitet wird, so dass er mit dem Bezahlen der Schiffskarte an den Agenten aller Sorgen ledig ist. Auffallend war mir bei dieser ganzen Angelegenheit der Umstand, wenn die Verhältnisse in Apostoles so gut und vielversprechende sind, dass als Kolonisationsmaterial die österreichischen Polaken und Ruthenen ausersehen wurden, die doch wegen Mangel an Bildung, Fleiss und noch anderer Eigenschaften am wenigsten für Kolonisation geeignet sind. Es frappirte mich zudem, dass das ganze Geschäft des Werbens der Kolonisten einzig der Firma Missler überlassen wurde, die oben in Fragen der Gewissenhaftigkeit ziemlich laxe Begriffe hat, wie dies aus einer ganzen Reihe Affairen mit Kolonisten für Nordamerika und Brasilien hervorgeht und die dem Bremer Senat den Entschluss nahelegten, der Firma die Konzession zu entziehen.

Meine Vermuthugen, dass es nicht ganz reine Geschäfte sind, haben sich noch verstärkt, als ich erfuhr, dass die Firma einen Agenten in Apostoles hat, in der Person eines Polaken aus Lemberg, der die Geschäfts- und Schreib-Angelegenheiten der Kolonisten, die doch meistentheils Analfabeten sind, besorgt. Dieser ist also auch der Urheber aller der günstigen Briefe, dachte ich mir.

Mein Respekt vor der Tüchtigkeit der Firma Missler wuchs, zugleich aber auch meine Befürchtungen betreffs des Schicksals der Polaken in Apostoles.

Als ich vor einem Jahre hier in Buenos Aires mit einigen in amtlichen Kreisen wirkenden Herren sprach, haben mich die verschiedenen Ansichten und Urtheile über Kolonisation und die Zukunft der Kolonisten in Misiones, respektive in Apostoles, sehr überrascht. Juan Alsina, Direktor des Einwanderungsamtes, der doch kein Skeptiker ist, hatte sich über das ganze Kolonisationsprojekt des Gouverneurs La-

nusse höchst zweifelhaft ausgesprochen. Aehnliche Urtheile habe ich auch von anderen Seiten gehört, obzwar ich auch solcher erwähnen muss, die festes Vertrauen in das Gelingen des Kolonisationsprojektes Lanusse hegen. Doch muss ich bemerken, dass weder die Skeptiker noch die Optimisten genug wichtige Gründe für ihre Ansichten und Behauptungen angeben konnten. Misiones ist im Ganzen genommen für die Herren in Buenos Aires „Terra incognita", für deren Kenntniss, trotz seiner Geschichte und des, man kann sagen Jahrhunderte dauernden Streites mit Brasilien, von Argentinien zu wenig Mühe und Geld geopfert wurde.

Bevor ich Buenos Aires verliess, um die Reise auf dem Uruguay nach Misiones anzutreten, habe ich getrachtet, mir, so weit es möglich war, alle Schriften und Nachrichten betreffs Misiones zu besorgen und studirte sie ziemlich genau durch in der Ahnung, dass ich mich mit dem Problem Misiones länger zu beschäftigen haben würde, als es ursprünglich in meiner Absicht lag.

Im Anfange der Amtsperiode des Gouverneurs Lanusse zu Ende des Jahres 1896 bestanden in Misiones die Nationalkolonien Santa Ana, Candelaria, Cerro Corá, San Javier, Corpus, San José, San Ignacio und Bompland, aber ihr Gedeihen war das denkbar zweifelhafteste.

Deshalb hatte der Gouverneur sich entschieden, eine neue Musterkolonie zu gründen und auf Anrathen eines gewissen Carlos Lencisa, Juez de Paz in Apostoles, wählte er diese — als den geeignetesten Ort — dazu. Apostoles ist eine alte jesuitische Reduccion, gegründet im Jahre 1632. Die Jesuiten haben sie zuerst in der Sierra Tapé gegründet und Natividad genannt. Fünf Jahre nachher flüchteten aus Angst vor den Einfällen der portugiesischen Mameluken aus Sao Pablo die Ansiedler und verlegten die Reduccion an den Ort der heutigen Nationalkolonie. Der Ort war in der Mitte des Weges zwischen Santo Tomé und Candelaria gelegen, welche beiden Reducciones ein Camino carril verband. Die Gegend war und blieb bis heute ungeeignet und der vielen Sümpfe wegen zeitweise unzugänglich. Die Entfernung von Posadas ist mehr als 15 Leguas, und zum Uruguaystrome ist es auch nicht viel näher. Den systematischen Meliorationsarbeiten der Jesuiten gelang es bald, die Reduccion zu relativer Blüthe zu bringen — ob zwar sie doch immer am Mangel von Verbindungswegen und anderen Missständen litt. Nach der Vertreibung der Jesuiten ist auch Apostoles ganz heruntergekommen und die gänzliche Vernachlässigung der primitiven Wege hatte es unzugänglich gemacht.

So lesen wir in den Berichten der portugiesisch-spanischen Kommission, welche eine Reise von San Borja nach Candelaria auf dem alten Camino carril machte, viele Klagen über das häufige Unterbrechen der Reise der tiefen Sümpfe wie San Estanislao wegen. In derselben Schrift wird die geographische Lage von Apostoles zu 27° 54' 27" s. Br. und 56° 30' w. L. v. Greenw. bestimmt, und angegeben, dass dort sich die Wässer zum Parana und Uruguay theilen. Später ist Apostoles noch tiefer gesunken und diente Viehdieben und Raubbanden als Zufluchtsort. So war es noch vor 6 bis 7 Jahren. Der Zensus vom Jahre 1895 gibt den Distrikt Apostoles für beinahe ganz wüst an. Kein Vieh, keine Kulturen, kein von Holz oder Steinmaterial gebautes Haus, nur 170 aus Lehm errichtete und mit Gras gedeckte Ranchos notirt dieser Zensus. Dieses Terrain, von Concepcion, dem natürlichen Mittelpunkte der dortigen Gegend, durch die Flüsschen Leon, Concepcion, Funes getrennt, hatte der Gouverneur für seine neue Kolonie gewählt. Dieser Distrikt hat 690 qkm und war, wie ich schon erwähnte, beinahe menschenleer. Der Zensus vom Jahre 1895 gibt zwar als Bewohner 295 Personen im Städtchen und 968 im Kamp an — aber der grössere Theil derselben, Brasilianer, kehrte nach Ertheilen der allgemeinen Amnestie nach Brasilien zurück — und die Uebriggebliebenen, von welchen sehr Viele nur vom Viehdiebstahl lebten, verliessen die Gegend auch, indem sie sich nicht den drakonischen Maassregeln des Gouverneurs aussetzen wollten; — so kann man mit Recht das oben geschriebene Wort „menschenleer" anwenden.

Und die Kolonisten? Diese Frage hat ein Zufall entschieden. In dem brasilianischen Theile von Misiones und an anderen Orten wie San Angeles, begann die Regierung in den achtziger Jahren mit österr. Polaken und Ruthenen zu kolonisiren. Diese Leute sind beinahe ohne Bedürfnisse und Ansprüche, ruhig im Benehmen wenn sie nüchtern sind, lassen sich leicht beherrschen und arbeiten auch, wenn sie Initiative und feste Führung erhalten. Die ungeregelten brasilianischen Verhältnisse haben

einige Familien zur Auswanderung bewogen, welche zu Fuss mit den Resten ihrer Habe am Rücken nach Misiones kamen. Als sie Arbeit fanden, waren sie ziemlich fleissig und begnügten sich auch mit dem kleinsten Lohn. Auf diese wurde der Gouverneur aufmerksam gemacht und nach kurzem Beobachten fand er die Polaken zu Kolonisten geeignet. Er trat mit der Firma Missler in Bremen in Verbindung und mit Erfolg. Die ersten 14 Familien kamen im August 1897 nach Apostoles an und wurden von ihm auf verschiedene Arten unterstützt und begünstigt. Anfänglich hatte der Gouverneur selbst nicht gewusst, wie die Sache anzufassen sei, deshalb mussten auch die ersten Kolonisten nur mit 8 ausgeliehenen Ochsen arbeiten, und auch vieles Andere war nur provisorisch eingerichtet. Doch in kurzer Zeit hatte sich das gebessert.

Um die Kolonisten für das Territorium zu gewinnen und ihnen das Leben für die erste Zeit zu ermöglichen, wandte er die Bestimmungen, des Kolonisationsgesetzes vom Jahre 1876 an, welche wie folgt lauten:

1. Die Regierung bezahlt die Reisekosten für den Kolonisten von der Stelle, wo er ausgeschifft wird, bis zum Orte, für welchen er sich entschieden hat.

2. Es wird ihm der zum Errichten des Hauses, des Ankaufs von Vieh, Samen und der Arbeitsinstrumente nöthige Betrag geliehen, so auch das Nöthige für seinen Lebensunterhalt bis zur ersten Ernte. Doch darf der Betrag St. 1000 für einen Kolonisten nicht übersteigen. Rückzahlbar ist die Summe in fünf Jahresraten

Unter Bezugnahme auf das Ergänzungsdekret vom Jahre 1897 reduzirte der Gouverneur den Darlehensbetrag auf St. 500 m/n pro Kolonist und die zugewiesene Bodenfläche auf 50 Hektar.

Auf diese Weise hatte der Gouverneur das Feld für seine Zwecke vorbereitet.

In Apostoles wurde der Pole Josef Bialostocki aus Warschau als Administrator ernannt; im Immigrations-Hotel in Buenos Aires wurde ein Pole als Dolmetscher angestellt und in dem Bureau der Immigration-Direktion ist auch ein Beamter, der russisch und polnisch spricht.

Weiter wurde eine Kommission „honoraria de Inmigracion" in Misiones ernannt und zu deren Vorsitzenden ein Freund des Gouverneurs, Ramon Bloset, gewählt.

Die Erfolge dieser Thätigkeit liessen nicht lange auf sich warten. In kurzer Zeit vermehrte sich die Bewohnerschaft in Apostoles nicht nur durch polnische Einwanderer aus Europa, sondern auch die schon in Brasilien angesiedelten Polaken und Deutsche begannen Apostoles als Ziel ihrer Wanderung zu wählen.

Nach der Staatsangehörigkeit waren 501 Argentiner (244 Männer), 171 Brasilianer (154), 2 Orientalen, 17 Paraguayer (9 Männer), 8 Deutsche (3), 1279 Oesterreicher (662), 2 Spanier, 8 Franzosen (5), 14 Italiener (10), 2 Schweizer und 4 Angehörige anderer Staaten (2). Man zählte hiervon im Städtchen:

Ackerbauer	6	Argentiner	22	Fremde
Handwerker	—	„	10	„
Taglöhner	32	„	—	„
Beamte	3	„	8	„
Geschäftsleute . . .	4	„	10	„
Professionslose . . .	—	„	3	„
In den Chacras:				
Ackerbauer	17	„	34	„
Handwerker	20	„	13	„
Taglöhner	—	„	9	„
Beamte	—	„	1	„
Geschäftsleute . . .	—	„	3	„
Professionslose . . .	—	„	1	„
Im Ganzen 398 erwachsene Arbeiter.				
Im Kamp endlich:				
Ackerbauer	68	„	100	„
Handwerker	—	„	4	„
Taglöhner	10	„	25	„
Geschäftsleute	2	„	4	„
Im Ganzen 214 Erwachsene.				

In Ergänzung des Bildes werde ich noch die Zeit des Aufenthaltes der österr. Kolonisten angeben. Kürzere Zeit als 5 Jahre wohnen dort 1312 Personen; 6—11 Jahre 12 Personen; 12—20 Jahre 3 Personen und mehr als 20 Jahre eine Person.

Am 15. Januar 1899 waren in Apostoles 122 polnische Familien ansässig: die Zahl stieg stetig, so dass am 2. Januar 1901 der Zensus für Apostoles schon 2644 Bewohner ermittelte. Im Laufe der ersten sechs Monate des laufenden Jahres sind gewiss weitere 2000 Personen angelangt, so dass wir sagen können, dass Apostoles gegen 5000 Bewohner zählt, was gewiss ein schöner Erfolg genannt werden könnte.

Dem angemessen wuchs auch die bebaute Fläche und der Viehstand. Dort wo im Jahre 1895 Brachland war, sind jetzt auf dem von Kolonisten angekauften Lande (5317 Hektar) nach besagtem Zensus 1576 h bebaut und zwar 8 h Tabak, 1025 h Mais, 145 h Mandioca, 224 Bohnen, 92 Reis, 73 Kartoffeln, 81 Mani, 94 Lein, 2 Baumwolle und 2 mit Cuckerrohr. Ueber den Viehstand gibt der zitirte Zensus an: 6613 Rinder, 4390 Pferde, 437 Esel und Maulthiere, 1330 Schafe, 974 Schweine und gegen 2000 Ziegen.

Die Bewohner des Distriktes Apostoles zählten am 2. Januar 1901 2644 Personen. Von diesen wohnten im Städtchen 263, in Chacras 1578 und im Kamp 794 Personen. Gegen das Jahr 1895 ist dies ein Zuwachs von 1384 Personen — 105%. Von den Bewohnern des Städtchens waren 163 Argentiner (90 Männer) und 110 Fremde (67 Männer). In Chacras leben 301 Argentiner (155), Fremde 1386 (653), im Kamp endlich 503 Argentiner (244), 293 Fremde (166 Männer).

Auf den ersten Blick möchte der Erfolg des Kolonisationsprojektes unbestreitbar scheinen. Leider täuscht uns der erste Blick.

Durch Agitation und gut angebrachte Unterstützung ist es gelungen, in der kurzen Frist von 2—4 Jahren in dem Distrikt genug Bewohner zusammenzutreiben, und auch die Auslagen und Mühe damit waren nicht allzu gross. Der Gouverneur gibt in seinen Berichten an das Ministerium des Innern an, dass er zu diesem Zwecke bis zum 23. Oktober 1899 $ 37,288 ausgegeben hatte, und rechnen wir weitere $ 62,712 bis zum Jahre 1901 hinzu, so wäre das Koloniebudget mit nicht mehr als $ 100,000 belastet, welche Summe im Verhältniss zu den Erfolgen gewiss unbedeutend ist und gut verzinst in die Staatskassen zurückkehren müsste, wenn Apostoles wirklich die nöthigen Bedingungen für eine Ackerbaukolonie besitzen würde. Betrachten wir nun in Kürze die natürlichen Bedingungen. Die erste Bedingung ist fruchtbarer Boden und gesundes Klima. Gesundes Klima ist aber nicht im weitesten Sinne des Wortes gedacht — es genügt nicht ein Klima: wo die Luft frei von Miasmen, bezw. verschiedenen Infektions-Krankheiten ist, wie es die Malaria und andere endemische Uebel sind, welche den Europäer in manchen Gegenden Mittelbrasilien, Paraguays, Venezuela etc. heimsuchen. Weitere Bedingung ist naher Markt für die Bedürfnisse und den Absatz der Produkte und gute, billige Verbindung mit ihm. Fehlen diese Bedinhungen, so ist es nothwendig, den kollektiven Anbau solcher Naturprodukte einzuführen, deren Ertrag so gross ist, dass nach Abzug der Arbeits- und Exportkosten, welch letztere bei kooperativem System niemals zu hoch sind, noch ein Ueberschuss für den Kolonisten erübrigt wird, der ihm ermöglicht, in ziemlichem Wohlstand leben zu können.

Es gibt zwar noch andere Bedingungen, wenn die Kolonisirung mit intelligenten und selbstbewussten Elementen gelingen soll, diese kommen aber bei Apostoles nicht in Betracht. Die österr. Polaken und Ruthenen sind sehr genügsame Leute, die ausser Sättigung und mässigem Alkoholgenuss beinahe keine andere Bedürfnisse kennen.

Was soll man nun von Apostoles sagen, wenn nicht einmal diese Leute zufrieden sind — nicht leben können — und lieber nach 2-jähriger Arbeit, alles zurücklassend, flüchten, um anderswo als Peone sich durchzubringen!

Die argentinische Journalistik, wenn sie von Apostoles schreibt, behauptet, das der dortige Boden sehr fruchtbar sei. Weit gefehlt! Der Boden in Apostoles ist nicht fruchtbar — wenigstens nich so wie der Boden in Mittel- und Nordmisiones. Es ist jedem Kenner bebannt, dass die Bodenformation zweierlei Art ist. Der Süden ist nur die Fortsetzung der Formation des nördlichen Corrientes, und zwar für Kulturen weniger günstig als letztere. Die andere Formation, die am Parana im Distrikte Candelaria und am Uruguay oberhalb Santa Maria beginnt, ist etwas hügelig

dicht mit Urwald bedeckt und sehr wasserreich. In diesem durch hunderjährige Abfälle der ihn bedeckenden Wälder und vom Wasser der vielen Quellen aufgelockerten Boden sprossen und wachsen Tausende bunter und bizarrer Pflanzenformen wie in einem natürlichen Glashause.

Die erste Formation, zu welcher auch der Boden in Apostoles gehört, geht von Süden, der Grenze von Corrientes, zum Norden und Nordosten in der Länge von circa 20 Leguas und umfasst die Distrikte Concepcion bis zu Santa Maria am Uruguay, San José, Apostoles, Posadas und zum Theile die Distrikte Candelaria und Cerro Gorra.

Die Bodenoberfläche dieser Formation ist wenig hügelig, entweder ganz ohne Bäume oder mit einem schmalen längs der Ufer der Flüsschen sich ziehenden Streifen niedriger Waldvegetation. Die Ebene selbst ist mit jenem schütteren, hohen, harten Grase bedeckt, das uns an die Pampa bei Buenos Aires erinnert, mit der sie auch den Sumpfreichthum gemeinsam hat. Oefters muss man stundenweite Umwege machen, um nicht sammt dem Pferde in einem dieser verdächtigen Sümpfe zu verschwinden, wie es schon Manchem geschah.

Der durch die röthliche Farbe auffallende, schwere, mit Sand gemischte Boden ist überreich an Eisenoxydocker. Unter dieser Schicht, die regelmässig bis zur Tiefe von 2 bis $2^1/_2$ m. geht, stösst meistentheils Quarzfelsen an. Dieser Boden wird in der Regenzeit (der Regenfall beträgt jährlich nach den amtlichen Daten in Yguazu gegen 2000 mm., Apostoles 1400 mm.) geradezu kleberartig weich und ungangbar. Des geringen Gefälles halber wird das Wasser faulig, vernichtet die Keimkraft des im Boden liegenden Samens — ja auch die Wurzelknollen der Pflanzen werden beschädigt. Nach dieser Regenzeit (in welcher zuweilen das Thermometer bis zu 2° unter Null fällt, die Wärme bis zu 40° C. im Schatten und am Mittag steigt) trocknet die Oberfläche des Bodens rasch aus, wird hart und der Boden ist wie mit einer Rinde bedeckt, die das Austrocknen der unteren Schicht verhindert; mit der steigenden Hitze springt er in breiten Rissen und zerreisst dabei die Wurzeln der Pflanzen.

Zu Santa Maria am Uruguay wurden folgende Temperaturmaxima beobachtet: Januar $37^1/_2$° C, Februar $36^1/_3$, März $35^1/_5$, April 32, Mai $28^1/_5$, Juni 21, Juli $28^1/_5$, August $31^1/_5$, September 31, Oktober $32^1/_4$, November 36, Dezember 42° C.

In Apostoles wurden um 1°—2° höhere Maximaltemperaturen beobachtet, und dass diese hohe Temperatur für den Menschen nich behaglich ist, liegt nahe. Besonders die Mittagsstunden sind unerträglich. Von 11 Uhr bis 3 ist die Gegend wie ein Backofen, wo man beinahe nicht athmen kann. Die heisse, trockene Luft voll feinen Staubes, der in dieser Zeit die Oberfläche der Pflanzen und des Bodens bedeckt, reizt die Lunge und verursacht öfters heftige Brustschmerzen. Jede Bewegung unter den Strahlen der glühenden Sonne ist unmöglich. Diese Hitze nöthigte schon zur Zeit der Jesuiten zur Einrichtung nur halbtägiger Feldarbeit, sie zwang auch jetzt den Gouverneur dazu, zwischen 11—3 Uhr im Sommer jede Arbeit zu verbieten. Diese Hitze vernichtet den grösseren Theil der nach der Regenzeit übriggeblieben Kulturen.

Und was alle diese Uebelstände überstanden hat, das vernichten Milionen grosser Ameisen und eine Art gefrässiger Raupen, die schlimmer hausen als die Heuschrechen, nur erscheinen diese nicht so regelmässig alljährlich wie die ersteren. Dieser Thatsache, deren Bedenklichkeit selbst der Gouverneur nicht bestreitet, will man durch Ernennung eines Sachkundigen entgegentreten. Es ist begreiflich, dass die Gegend, in welcher Apostoles liegt, kein Paradies ist.

Nach meiner Meinung sind die Chancen der Ackerbauertrages und damit das Bestehen der Kolonie nach dieser Richtung sehr gering. Die bisherigen Resultate können nicht im Geringsten befriedigen. Die Versuche mit Getreidearten sind vollkommen misslungen, auch Mais gibt nicht einmal mittelmässige Ernte, von anderen Pflanzen gedeiht blos die Mandioca gut, Erdäpfel und Mani mittelmässig. Das Experiment mit Baumwolle- und Leinpflanzung lässt vorläufig kein Urtheil zu Tabak- oder Zuckerrohrpflanzung in grossem Maassstabe kann nicht unternommen werden, die erste des niedrigen Preises wegen, die zweite der hohen Besteuerung des Alkohols wegen (1 Liter Alkohol $ 1), der Reis schliesslich könnte vielleicht guten Absatz finden, jedoch sind die Erinnerungen an das Unternehmen Artigas in El Tigre bei Concepcion nicht ermuthigend.

Artigas hatte die alten Kanäle der Jesuiten benützt, die vielleicht schon damals zum selben Zwecke gebaut wurden, sie um 8000 m verlängert, die Pflanzung auf grosser Fläche mit bedeutenden Kapital und erfahrenen Kräften unternommen, und trotzdem nach 3—4jährigen Versuchen und dem Verluste von $ 40,000 wieder aufgegeben. Der Reis von Misiones ist kleinkörnig und brüchig, auch meistentheils röthlich gefärbt, so dass er auf keine Weise mit dem unter dem Namen Bremer Reis importirten Produkt konkurriren kann. Das musste Artigas, der Grosshändler mit Produkten war, einsehen, der zugleich eine Reismühle errichtet hatte, und das sieht auch der Gouverneur ein. Der Reis kann höchstens den dortigen Bedarf decken, Exportwaare wird er niemals werden, und derselben Meinung ist auch der Geschäftsman, der in Buenos Aires den Reis auf dem Markte einführen wollte. Wenn man endlich doch mit einer Pflanze Glück haben würde, sind die Ausfuhrkosten so gross, dass der Pflanzer leer ausgehen würde, wenn er nicht noch zuzahlen müsste. Der Transport mit seinen hohen Tarifen ist die Lebensfrage für Apostoles und ganz Misiones, So lange diese Frage nicht zu Gunsten von Misiones gelöst wird, kann man keinen Fortschritt, keine Entfaltung der natürlichen Hilfsquellen erwarten. Davon hängt die Zukunft von Apostoles ab, wovon auch der Gouverneur überzeugt ist. Schon in seiner dem Minister des Innern vor 2 Jahren eingereichten Denkschrift beklagt er sich schwer über diese Verhältnisse; dasselbe auch in diesen Tagen.

Der Transporttarif auf dem Paraná ist von Posadas nach Corrientes $ 16 für 1 Tonelada, bis nach Buenos Aires $ 30. Die Tarife auf dem Uruguay in den wenigen Monaten seiner Schiffbarkeit stimmen mit dem obigen überein. Diese Tarife sind höher als die transatlantischen, ausserdem entspricht die Verbindung, die von der Firma Mihanovich besorgt wird, nicht den Bedürfnissen und würde einem mehr entwickelten Geschäftsleben in Misiones besonders ihrer Langsamkeit wegen nicht genügen. Die Eisenbahnstrecke, die Anfang Februar d. J. der Oeffentlichkeit übergeben wurde unh Monte Caseros mit Santo Tomé verbindet, genügt auch nicht vollständig. Ihre Tarife stehen den anderen nicht nach, und das einmalige, nach dem Stande des Wassers oft zweimalige Ueberladen der Waaren vertheuert sie nicht nur, sondern bedeutet auch grossen Zeitverlust. Für Apostoles kommt noch der Transport bis nach Santo Tomé hinzu, welche Station von der Grenze der Misiones wenigstens 2 Tagereisen entfernt ist. Alle sonstigen Unkosten mit dem Transporte nach Santo Tomé, der wenigstens 5 Tage verlangt (2 Tage für Hinfahrt, 1 Tag Abladen und 2 Tage Rückfahrt) vertheuern alle Waaren über Gebühr.

Herr Lanusse kennt den Stand der Dinge gut und weiss, wenn es ihm nicht gelingen wird, in kurzer Zeit für Misiones niedrigere Tarifsätze zu erzielen, dass Apostoles an diesem Misstand zu Grunde geben muss.

Die einzige regelmässige, zugleich Postverbindung mit Santo Tomé und Posadas besorgt die Galera — welche durch Apostoles fährt — einmal wöchentlich hin und zurück. Die Reise dauert nach der Jahreszeit 2 Tage und kostet per Person 12 Pesos. Dazu kommt noch die Auslage für das Uebernachten in Playadiro, das an der Grenze von Corrientes liegt, wo man sich das wenige, was man dem Reisenden vorlegt, viel theurer bezahlen lässt als in Santo Tomé oder Buenos Aires (für ein äusserst frugales Nachtmahl, Bett und Frühkaffee $ 3).

So steigen die Auslagen der Reise von Apostoles nach Santo Tomé oder Posadas bis auf $ 16—18. Der Tarifsatz für Waaren beträgt 10 Cts. per Kilo. Aehnliche Preise verlangen auch Privateigenthümer für die Miethe ihrer Karren.

Wenn wir noch erwägen, dass alle Waaren, deren Transportauslage also auf $ 40 steigen, 10 Tage, ja noch viel länger unterwegs sind, so lässt sich begreifen, wie drückend die Lage in Apostoles ist. Ich möchte gern Waaren kennen lernen, welche bei diesen Verhältnissen einen Preis erzielen würden, der alle die Auslagen deckt und dem Produzenten wie dem Exporteur einen Nutzen bringen könnten. Vor einigen Jahren noch lohnte sich der Anbau von Tabak, als er mindenstens $ 10 für 10 k. im Preise stand; jetzt, wo er höchstens mit $ 3—3·50 im Orte bezahlt wird, lohnt er sich nicht mehr, und ich kenne Personen, die damit bei harter, eigener Arbeit, nach langjähriger Mühe, ihr mitgebrachtes Vermögen in Misiones liessen.

Uebrigens verstehen die Polaken die mühsame Prozedur mit dem Tabak nicht, und haben blos 2 Hektar damit bepflanzt. Alles in Allem genommen, wenn der Boden

in Apostoles fruchbar wäre und auch die Ernte gut ausfallen würde, langt der Gewinn bei den jetzigen Verhältnissen höchstens dazu, das nackte Leben zu fristen.

Der Leser könnte nun meinen, dass vielleicht die Viehzucht den Ackerbaue entschädigen würde. Jedoch auch da hat es seinen Haken. Wenn auch im besten Falle der Zuwachs 33% betragen würde, wie amtlich behauptet wird — in Wirklichkeit sind es nicht mehr als 20% — ist der Gewinn bei 100 Stück Vieh, wenn wir den Durchschnittspreis für einen dreijährigen Novillo auf $ 20 stellen, $ 400. Abgesehen davon, dass bei mehr als 100 Stück Vieh sein eigenes Land nicht mehr als Weide für diese genügt und der Ackerbauer $ 1 m/n per Stück jährliche Weidepacht bezahlen muss, wenn nicht Krankheiten seinen Viehbestand verringern, so beträgt sein Gewinn, bei $ 3000 Kapital, durch den Zuwachs jährlich $ 300, der sich nach Abrechnung verschiedener Auslagen auf höchstens $ 250 beläuft, was einer Verzinsung von $7^1/_2$% gleichkommt. Es ist also keine besonders günstige Kapitals-Anlage und kann man solches vortheilhafter in Buenos Aires oder wo anders verwenden. An Milchwirthschaft oder Butterzubereitung im grösseren Masstabe ist des Absatzmangels wegen gar nicht zu denken.

Uebrigens sind unsere Polaken nicht mit grossen Kapitalien hier angekommen, in ihrer Heimath hat das Land nicht so hohen Preis wie in anderen europäischen Ländern, und die Auswanderer haben gewiss noch weniger dafür bekommen als üblich.

Wenn sie mit Geld gekommen wären, würden sie die Unterstützung der Regierung nicht brauchen, ebenso wenig sie die brutale Behandlung seitens der Administrations-Angestellten vertragen würden. Ich habe Apostoles wie Azara Experimental-Kolonien und die Polaken Experimental-Kolonisationsmaterial genannt. Gelingt dieses Experiment, gut. Was dann, wenn es misslingt? Das hat der Gouverneur nicht bedacht. Gouverneur Lanusse ist im Grunde ein milder Charakter, angemessen gebildet mit ziemlich breiter Geschäftsübersicht, Unparteilichkeit ist aber nicht gerade seine schwache Seite, und in der Verwaltung des Territoriums fühlt man zu oft den zweifachen Maasstab. Im Ganzen sorgt er um den Fortschritt des Territoriums und Hebung des Wohlstandes der Bewohner, sowie für die Sicherheit des Eigenthums. Vielleicht wählt er nicht immer die rechten Mittel dazu. Doch wer ist nicht unfehlbar!?

Auch als er die Schwierigkeiten seines Unternehmens erkannt hatte und die Möglichkeit des Misslingens hervortrat — auch dann verliess er zwar den betretenen Weg nicht, aber er handelte mit den Leuten honnet und mild und bemühte sich ihr Schicksal so erträglich als möglich zu machen.

Jedoch seine Angestellten und die Waarenlieferanten sind gegen die Polaken gewissenlos hart. In dieser Hinsicht macht nicht einmal der Administrator selbst eine Ausnahme. Er und der Agent der Firma Missler bemühen sich wenigstens vor den Fremden, ihrem Handeln eine konventionelle Form zu geben und ihr Einschreiten genügend zu begründen, aber sein Untergebener, ein Jüngling von 18—20 Jahren, der übrigens blos Instrument des Administrators ist, tobt manchmal wie wüthend und prägt den Kolonisten die Belehrung über die Wichtigkeit seiner eigenen Person durch Hiebe seiner Geissel ein. Es ist traurig, dass in der freien Argentinischen Republik Bewohner von den Staatsangestellten thätlich misshandelt werden! Noch beschämender ist es, dass gegen diesen Missbrauch der Gewalt bisher weder der österr. Konsularagent in Posadas, noch der österr.-ung. Gesandte hier in Buenos Aires interveniert haben. Vielleicht haben sie darüber bisher nicht genügend verbürgte Nachrichten erhalten.

Die Polen sind passiven Charakters, sie ertragen ihr Schicksal und beklagen sich gegen die Fremden nicht, aus Angst, und wenn sie in den Verhältnissen nicht länger aushalten können, verlassen sie einfach zu Fusse Apostoles, Einige von ihnen arbeiten in der Palermo-Brauerei und könnten nette Geschichten erzählen.

Zu dem Beamten hatte sich früher auch noch der sein Interesse im Auge behaltende Priester — Pilk — zugesellt der jedoch in letzter Zeit nach Concepcion versetzt und durch einen polnischen Priester abgelöst wurde. Ein für die Kolonisten herbes Kapitel ist das mit den Pan-Lieferanten — wie sie die Polen nennen; von diesen werden sie gerade so gewissenlos beschwindelt wie von den Juden in ihrer früheren Heimath. Unter diesen möchte die Thätigkeit des Hauptlieferanten Fernando Sanches einer Beleuchtung bedürfen, in welcher man einige dunkle Winkel entdecken würde, wie denn auch aus seinen früheren Leben und seiner Beschäftigung myste-

riöse Gerüchte in Apostoles kursiren. Es ist zu erwarten, dass seitens des Gouverneurs Schritte gethan werden, um die allgemeinen Verhältnisse zu Gunsten der Kolonisten zu verändern — mehr ist zur Zeit nicht in seiner Macht, oder aber dass dieser nicht weiter den Misserfolg verheimliche und keine neuen Kolonisten den Verhältnissen opfern wird.

Es gibt in Misiones genug besser situirte Distrikte, wo man mit Hoffnung auf sicheren Erfolg arbeiten kann.

Ich werde mit meinem Artikel in gewissen Kreisen nicht viel Freunde gewinnen und wenig Dank ernten, seine Veröffentlichung schien mir aber der Sache halber opportun.

Dr. Fr. Stach.

Do L. W. kraj. 33830/902.

Abschrift

ad 11010/8. eines Berichtes des k. u. k. Cousulates in Montreal vom 4. Februar 1902.

In Erledigung des hohen Erlasses vom 4 Dezember v. J. Z. 77360/8 betreffs weitere, an den h. a. Bericht vom 6. November 1899 N. 847 anschliessende Berichterstattung über die Verhältnisse unserer hier eingewanderten Staatsangehörigen hat der ergebenst gefertigte k. u. k. General Consul die Ehre gehorsamst zu melden, dass dieser Gegenstand seit dem obigen Berichte im Prinzipe keinerlei horvorzuhebende Aenderung erfahren hat. Der Strom der Einwanderung aus der österr ungar. Monarchie hat während der letzten 4 Jahre fast ungeschwächt angehalten u. betrug deren Gesammtzahl wie folgt:

1898	4.472	
1899	7.387	
1900	6.066	
1901	5.746	. 23.671

Hierin sind jedoch die Juden nicht eingerechnet, welche von der canadischen Einwanderungsbehörde in deren Jahrbüchern als gesonderte Nation, resp. Rasse angeführt werden, ohne Rücksicht auf deren Herkunftsland. Es kamen während der letzten 4. Jahre insgesammt 10.096 Juden nach Canada. Die vorstehend angeführten Zahlen zerfallen folgender Massen:

Oesterreicher deutscher Zunge	950	
Galizianer und Bukovinär	21.077	
Böhmen und Mährer	27	
Dalmatiner und Hercegoviner	41	
Ungarn	1.509	
Croaten und Slovenen	67	23.671.

die den Einwanderern seitens der canadischen Regierung gebotenen Begünstigungen bestehen unverändert u. wenn überhaupt von einer Wendung der allgemeinen wirtschaftlichen und socialen Verhältnisse derselben die Rede sein kann, muss dieselbe mit Rücksicht auf den h. a. bereits mehr fahrt und erläuternd gemeldeten geschäftlichen Wolstand stetigen industriellen Aufschwung u. gewaltigen Aufbau- und Entwicklung der so überaus reichen natürlichen Hilfsquellen des Landes, als eine Wendung zum Besseren erklärt werden. Jeder Neu-Eigewanderte hat selbstredend aus den s. z. angeführten Gründen eine mehr oder weniger harte Schule durchzumachen: doch sobald er der englischen Sprache einigermassen mächtiger wird u. im Stande ist, mit der einheimischen Bevölkerung direct zu verkehren, har derselbe viel gewonnen. Es ist eine erfreuliche Thatsache, dass das seitens der Opposition in der ersten Zeit gefasste Vorurtheil unseren Staatsangehörigen gegenüber im stetigen Schwinden ist u. gewonnen dieselben infolge deren Haltung während des Eisenbahnstrickes im verflossenen Sommer, zwischen der Bewölkerung an Ansehen u. Achtung. In Regierungskreisen wird gleichfalls sehr lobend über den allenthalten ins Auge fallenden Fortschritt u. zunehmenden Wolstand der Galizianer, Ruthenen u. Ungarn gesprochen. Mit Bezug auf deren kirchliche Verhältnisse ist deren Lage weniger erfreulich. Laut Mittheilung des röm. kath. Bischofs Mgv. Emile Legal Coadjutor der Diöcese St. Albert, Provinz

Alberta, sowie auch des Generalvicars von Calgary, Alberta, Pater Albert Lacombe, gibt es gegenwärtig nur einen katholischen Priester des ruthenischen Ritus zwischen den österr. ung. Staatsangehörigen und ist derselbe nachdem er über ein Jahr in der Diöcese St. Albert freiwillig thätig war, wol aus mehr oder weniger finanziellen Gründen nach Winnipeg, Manitoba, gekehrt. Seine Stelle wird jetzt durch einen polnischen Priester des lateinischen Ritus soweit sich das Volk seiner geistlichen Dienste zu bedienen geneigt ist, eingenommen. Ausser diesen Leiden gibt es laut Aussage des Bischofes Mgr. Legal in den Diöcesen St. Albert, Alberta, sodann St. Boniface, Manitoba und Saskatchewan, keine daselbst stätig wohnhaften Priester des ruthenischen Ritus; doch wurden die verschiedenen Ansiedelungen zu wiederholten Malen von aus den Vereinigten Staaten kommenden Geistlichen besucht. Was russische (schismatische) Priester betrieft, ist seit ca. einem Jahre ein solcher in der Colonie Wostok, Provinz Alberta in der Diöcese St. Albert, wohnhaft und wurden die übrigen Ansiedelungen zeitweilig von reisenden Geistlichen der schismatischen Kirche besucht. Der schismatische Bischof von San. Francisco, California, soll in letzterer Zeit auch anwesend gewesen sein. Die approximative Zahl der Ansiedler ruthenischen Ritus beträgt im Districte Dauphin, Manitoba, 12—15.000; Dominion City Manitoba und Umgebung ca. 3—4000; Yorktan, Assinoboia und Umgebung ca. 2.000; Pine Creek Saskatschewan etwa 2—3.000; sodann in Alberta in den Districten Star, Wostok, Beaver Lake, Victoria, zusammen ca. 5.000; östlich von Edmonton, Alberta, und Umgebung etwa 2000, schliesslich Lethbridge und Canneore, Alberta, ca. je 1—2000. Von den eben angeführten Zahlen fallen etwa 75% der katholischen und 25% der schismatischen Kirche zu. Trotz eifriger Bemühungen und gethaner Vorstellungen bei der Propaganda in Rom, gelang es den leitenden Bischöfen nicht, passende, der betreffenden Sprachen kundiger Priester des ruthenischen Ritus heranzuziehen. Der Hauptgrund in diesem Uebelstande besteht darin, dass Rom nicht geneigt ist verheirathete Geistliche des ruthenischen Ritus, welche in Galizien und Bukivina zahlreich sind, zur Ausübung ihrer geistlichen Pflichten hier zuzulassen. Ein weiterer Grund ist, dass diejenigen Priester, welche in den letzten Jahren theils freiwillig, theils von der Propaganda in Rom dort entsandt, eintrafen, nicht genügende finanzielle Beiträge von den weit zerstreuten Ansiedlern genossen und deren Verbleiben daselbst und Aufbauung einer geregelten Kirchengemeinde zu ermöglichen. Wenn nun, wie es auch thatsächlich der Fall ist, protestantische Pastoren und insbesondere schismatische Geistliche, welche durchaus kein Geheimnis daraus machen, dass sie von der russischen Regierung kräftige finanzielle Unterstützung erhalten und somit nicht gezwungen sind die Opferwilligkeit der Ansiedler in so hohen Masse in Anspruch zu nehmen, wie die römisch katholischen Missionäre, mit verlockenden Propositionen an die Ansiedler herantreten, ist es leicht absehbar welch schädigen den Einflusse österreich. ungar. Staatsangehörige und somit die Interessen der Monarchie ausgesetzt sind. Diesen gefährlichen Verhältnissen könnte am kräftigsten entgegengearbeitet werden, wenn das Beispiel der russischen Regierung. was finanzielle Beiträge anbelangt, nach Thunlichkeit nachgeahmt und die Ausbildung und Entsendung passender, junger Priester des ruthenischen Ritus recht bald veranlasst würde. Was die den Einwanderern seitens der Regierung gebotenen Begünstigungen betrifft, wäre folgendes zu bemerken. Jeder Familienvorstand, Witwe oder junger Mann, welcher 18. Lebensjahr überschritten hat, kann ein Viertel Section (160) acres ist ca 250 Morgen Land als freie Heimstände von der Regierung gegeu Zahlung der Vermessung- und Regiestrationsgebüren von insgesammt 10 Dollars erhalten. Durch die Uebernahme einer freien Heimstände wird der Ansiedler verpflichtet, das Land während dreier Jahre urbar zu machen, zu bebauen und zu bewohnen. Während dieser Zeit darf der Ansiedler nicht länger als 6 Monate jährlich von seiner Heimstadte abwesend sein, widrigensfalls er seine Rechte verliert. Das Regierungsland besteht, je nach dessen Lage, aus Prairie oder Waldland, oder auch beides gemischt, und wird bei Vertheilung desselben an Ansiedler, deren resp. Wünschen thunlichst Sorge getragen. Weniger bemittelten Ansiedlern stelt die Regierung auf Wunsch, gegen ein nominelles Entgelt, Zugkraft und Maschinen der zunächst gelegenen landwirtschaftlichen Versuchsstationen in abwechselnder Reihenfolge zur Verfügung und können dieselben auch Anbausammen der besten Sorte von den Genannten Stationen beziehen. Im westlichen Canada, insbesondere in der Provinz Manitoba u. Britisch Columbia gibt es Gesetze, welche den angehenden Landwirth gegen rücksichts-

lose Glaubiger, in gewöhnlichen Schuldangelegenheiten in hohem Masse in Schutz nehmen. Regierungsland, kann auch durch directen Ankauf, frei von Ansiedlungsverpflichtungen, erworben werden.

Die Canadian Pacific Eisenbahn hat längs ihrer Bahnlinien grosse Strecken Landes zu verkaufen und stellt sich der Preis in den nachstehenden Provinzen folgender Massen:

In Manitoba	3	8	Dollar pro acre
In Assiniboia, östl. v. 3. Mer. . .	3—5	„	„ „
In „ westl. v. 3. Mer. . .	3—4	„	„ „
In Alberta (das beste Land) . . .	3	„	„ „
In Saskatchewan	3	„	„ „

Der Kaufpreis kann sofort erlegt, oder in bequemen Abschlagszahlungen geleistet werden.

Die Verkaufsbedingungen anderer Eisenbahngesellschaften und Grossgrundbesitzer sind den vorangeführten ähnlich. Die Kosten der Bebauung eines acres mit Weizen stellt sich laut angestellter Erhebungen der landwirtschaftlichen Versuchsstation in Brandon, Manitoba, einschliesslich Arbeitslohn Entschädigung für Abnützung der Ackergeräthe, Transportkosten zum Markte etc. auf 7. 87 was einem Durchschnittsertrage eines acre von etwa 25 Bushel, Weizen sehr günstig gegenüber steht. Die ländischen Schulen ungefähr drei Meilen von einander entfernt, und wird der Unterricht daselbst kostenfrei ertheilt. Alles Grundeigenthum wird zu diesem Zwecke mit einer geringen Steuer belegt, ohne Unterschied ob dasselbe benutzt wird oder nicht; so auch ob der Eigenthümer Kinder hat oder nicht. Hiedurch wird den Armen wie den Reichen die gleiche Gelegenheit geboten, ihre Kinder unterrichten und ausbilden zu lassen. Da, wo die Ansiedler sich selbst keine besonderen Lasten aufbürden, sind die Abgaben sehr niedrig und betragen dieselben nur wenige Cents von jedem Acre Lande. Die Landesregierung erspart grosse Summe aus den Zöllen und indirecten Abgaben und bewilligt aus diesen Ersparnissen den verschiedenen Provinzialregierungen bedeutende Beihilfe. Für Manitoba betragen die Letzteren ungefähr 2.00 pro Jahr u. Kopf der Bevölkerung. Die Provinzialregierungen sind so mit in die Lage gesetzt nur ganz niedrige Steuern zu erheben. Die grössten Auslagen werden für Unterhalt der Schulen, Strassen und Brückenbau, Förderung der landwirtschaftlichen Vereine, Asyle etc. gemacht u. zahlt der Landwirt in Manitoba z. B. nur ca. die Hälfte der in den Vereinigten Staaten von den Landwirthen erhobenen Steuern. Die Handelskammern in den Hauptplätzen studieren die Erfordernisse für Handel und Landwirtschaft u. wirken indirect sehr erspriesslich für die letztere. Während der Erntzeit erhält ein tüchtiger Farmarbeiter gewöhnlich einen Monatslohn von 30—35 Dollar nebst Kost und Schlafstelle. Der Lohn für Leute in Jahresstellen richtet sich nach den Leistungen der Betreffenden und mag wol zum Betrage vom 15 - 20 Dollar pro Monat nebst Kost und Wohnung angesetzt werden. Schliesslich wäre noch zu bemerken, dass ein Mann nach einem ununterbrochenen Aufenthalte von 3 Jahren in Canada, bei unbescholtenem Lebenswandel Bürger werden kann.

LW. 42.721/902.

We Lwowie, dnia 12. grudnia 1902.

Alg. 221

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmian etatowych.

Wysoki Sejmie!

Mając na oku potrzeby administracyi, chcąc także dla części urzędników tj. urzędników o najniższej płacy, żyjących w trudnych warunkach, stworzyć lepsze warunki bytu, postanowił Wydział krajowy przedstawić Wys. Sejmowi kilka wniosków do zmian w etacie osób i płac.

O ile szło o pokrycie budżetowe, odmienne cyfry wydatku są już w preliminarzu budżetu na rok 1903 (Rubr. II. p. 20*h*, *i* — p. 21. *g. h* — p. 25 *f g* — Rubr. VIII. p. 212 *h*. — p. 230 *o*, *r*, *s*, *t*), w niniejszem zaś sprawozdaniu Wydział krajowy uzasadni swe wnioski.

Zmiana etatu osób jest nie wielka i ogranicza się tylko na proponowanem podwyższeniu liczby urzędników w oddziale manipulacyjnym.

Jestto oddział, który od czasu organizacyi urzędu Wydziału krajowego, mającej już za sobą poważną liczbę lat, stosunkowo najmniej uzyskał zasilenia, mimo iż agendy Wydziału krajowego wzrastały stopniowo.

I tak etat pierwotny uchwalony przez Wys. Sejm 3 marca 1896 tworzy oddział manipulacyjny złożony z 9 osób tj. Dyrektora jako przełożonego, archiwisty, protokolisty i sześciu kancelistów.

Uchwała sejmowa z d. 3. stycznia 1874 wprowadzająca liczne zmiany etatowe, zmienia w oddziale manipulacyjnym tylko wysokości poborów.

W roku 1878 wskutek uchwały sejmowej z d. 4. października przybywa w etacie manipulacyjnym posada expedytora.

W roku 1880 uchwałą z 13. lipca zwinięto dwie posady kancelistów a utworzono natomiast trzy posady asystentów manipulacyjnych, tak, że odtąd składał się oddział manipulacyjny z 11 urzędników i w tym składzie pozostał aż do roku 1894, w którym Wys. Sejm, idąc za wnioskiem Wydziału krajowego pozostawia bez zmiany liczbę posad wyższych (Dyrektora, archiwisty, expedytora i protokolisty), taksamo liczbę posad średnich (4 kancelistów) natomiast podnosi liczbę asystentów z 3 na 5 i tworzy 3 posady pisarzy etatowych i 3 posady aplikantów (niemających właściwie charakteru urzędników i jako takich nie przypuszczonych od razu do praw emerytalnych).

Uchwała Wys. Sejmu z 15. lutego 1898 reguluje tylko i podwyższa pobory urzędników Wydziału kraj. w ogóle a temsamem i urzędników manipulacyjnych, jeżeli więc idzie o obliczenie sił rozporządzalnych w tym oddziale, oprzeć się trzeba na stanie unormowanym w r. 1894 to jest przed 9 laty. Oddział manipulacyjny liczy tedy obecnie oprócz przełożonego nad nim Dyrektora, piętnastu urzędników i 3 aplikantów, oddanych pracy, która z roku na rok wzrasta, siły natomiast, które te czynności zwiększone załatwić mają, pozostały — w tem niemal już dziesięcioleciu — w tym samym na liczbę stanie.

Wspomniany przybytek pracy będziemy się starali pokrótce przedstawić.

Oddział manipulacyjuy w organizacyi każdego urzędu jest organem pomocniczym a głównie wykonawczym, początkowem i końcowem kołem w ma-

szynie urzędowej i czynność jego wzrasta w miarę rozwoju agend w głównych działach. Rozwój ten w ostatnich latach (mamy zawsze na myśli period czasu od roku 1893/4) dał się widzieć prawie w każdym dziale akcyi Wydziału krajowego— a widząc zwiększoną potrzebę widząc zwiekszone wymagania kraju do zadań i działalności Wydziału krajowego Wysoki Sejm bądź zasilał istniejące już oddziały dodaniem dalszych sił, bądź tworzył nowe działy. I tak podnosimy tu liczne zmiany w etacie biura melioracyjnego, nie zakończone zresztą, przewidywać raczej należy potrzebę dalej idących zmian, koniecznych przy usiłowaniach skierowanych ku poprawie ekonomicznych stosunków kraju. Jest dalej do podniesienia kilka zmian w etacie konceptowym (uchwała Wys. Sejmu z 17. stycznia 1896 upoważniła do przybrania sił fachowo-rolniczych, uchwała z 30. czerwca 1902 podaje posadę radcy i sekretarza) jest jedna zmiana mała w oddziale rachunkowym (dodanie posady adjunkta rownież uchwałą Sejmu z 30. czerwca 1902) większe jednak przybytki etatowe powstają przez organizacyę nowych biór i oddziałów. Tu zaliczyć musimy przedewszystkiem utworzenie oddziału kolejowego z etatem, który wzrósł stopniowo do osób 16, (bez sił pomocniczych, zajętych czasowo, tj. dziewięciu urzędników i 11 funkcyonaryuszy pracujących za dziennem wynagrodzeniem) biuro krajowej sprzedaży soli, utworzone przed rokiem 1894 ale zreorganizowane w ostatnich latach i zasilone większą liczbą urzędników, biuro patronatu nad spółkami oszczędności i pożyczek, a wreszcie przybywa biuro opłat piwnych. Każdy rok niemal przynosił z sobą stopniowo przyrost sił w oddziałach, z których każdy z osobna rozszerzając swą działalność, dodawał zawsze zajęcia oddziałowi manipulacyjnemu, liczącemu nominalnie tąż samą stale liczbę pracowników etatowych, faktycznie nawet mniejszą — bo jeden urzędnik manipulacyjny od dawna stale jest zajęty w bibliotece Wydziału krajowego. Ma wprawdzie oddział manipulacyjny prócz sił stałych etatowych siły pomocnicze przybierane za wynagrodzeniem dziennem, siły te jednak mają swój rozległy dział pracy z góry wyznaczony (wygotowywanie expedycyj), przy ważniejszych czynnościach manipulacyjnych nie należałoby ich używać, zwłaszcza, że zmieniając się często, nie wyrabiają się do tego stopnia, by na wyrękę z ich strony zawsze z zaufaniem liczyć można, tak, że główny ciężar pracy zapewniającej należyta funkcyonowanie dziennika podawczego, prawidłowe spełnienie poleceń, wyexpedyowanie właściwe i w porę, utrzymanie w ewidencyi toku czynności, należytą pomoc archiwum musi polegać na barkach personalu etatowego, który o tejsamej liczebnej sile ma obecnie do załatwienia nie tężsamą lecz wciąż wzmagającą się czynność, bo składają się na nią wzmożone siły innych oddziałów. Szczególnie ważną jest należyta pomoc archiwum — najgłówniejsza to może czynność w dziale manipulacyjnym — zorganizowana dobrze i pełniona sumiennie oddaje niepospolite usługi i ułatwia pracę referentom, jeżeliby zaś zawodziła, utrudni bardzo pracę i o szkodę przyprawi.

Że czynności manipulacyjne z pomnożeniem się czynności Wydziału krajowego w ogóle wzrosły, że praca oddziału manipulacyjnego chcąc choć według sił sprostać potrzebie, musiała się stać uciążliwą, przekonywują także i liczby protokołu podawczego. Nie sięgając do lat dawniejszych, do porównania pierwotnego etatu manipulacyjnego z liczbą exhibitów w pierwszych początkowych latach urzędowania Wydziału krajowego, dajemy tu cyfry wpływu exhibitów z lat ostatnich (od r. 1893):

W roku	exhibitów
1893	69.774
1894	74.748
1895	84.456
1896	83.410
1897	82.723
1898	82.423
1899	88.017
1900	88.455
1901	90.884
1902	97.667

Wzrost wpływu jest widoczny a w roku 1903 z otwarciem biura opłat piwnych, liczba exhibitów wzrośnie znacznie więcej.

Wprawdzie akt aktowi nie równy i nie równe też czynności kolejno we wszystkich oddziałach wywołuje, zawsze jednak i ta cyfra jest miarą wzrostu czynności świadczącą, że w przecięciu istnieje potrzeba większej pracy, że temsamem ci, którzy tą pracą mają się zająć i jej podołać, muszą być liczniejsi lub oddać się powinni pracy z większem jeszcze wytężeniem, z większą jeszcze wytrwałością. I praca jednak, dodanie jej większej energii i napięcia ma swe granice zakreślone obawą, że praca więcej wytężona i pospieszna może nie być wolną od usterek, uchybień — a w dalszym ciągu może przynieść szkodę dla rzeczy.

W tej mierze, oddając sprawiedliwość dobrej woli i poczuciu obowiązków naszych urzędników w ogóle a także i urzędników oddziału manipulacyjnego, nie możemy zamilczeć, że drobne usterki skutkiem pośpiechu, przeoczenia zdarzały się w toku czynności manipulacyjnych.

Szkody znaczniejszej nie było jeszcze, by do niej jednak nie dopuścić, uważamy pomnożenie sił w oddziale manipulacyjnym za konieczne.

Propozycya nasza zawiera prośbę o dodanie dwóch sił tylko (jednego kancelisty i jednego asystenta) z rang środkowych, co przysporzy wydatku rocznego o 4.460 koron, licząc się bowiem z rosnącą potrzebą wydatków wogóle, ograniczamy się do zaproponowania pomocy mniejszej od tej, o którą prosi kierownictwo tego oddziału. Prócz względów oszczędności sądzimy, że pomoc ta wystarczy, bo uznając, że wzrost czynności w innych oddziałach przysparza niepomiernie czynności oddziałowi manipulacyjnemu, pamiętamy, że pewną nieznaczną część manipulacyi załatwia się także wprost w niektórych oddziałach, jako to w oddziale kolejowym, w biurze sprzedaży soli, w biurze patronatu spółek jak i w biurze opłat piwnych.

Warunki bytu we Lwowie stają się trudniejszemi w miarę wzrostu miasta i jego ludności, dlatego mimo regulacyi płac, uchwalonej przez Wys. Sejm w d. 15. lutego 1898 wpływają do Wydziału krajowego z kół interesowanych prośby o dalszą poprawę płac. I tak w roku ubiegłym wpłynęły do Wydziału krajowego: do L. 42.721 prośba urzędników oddziału manipulacyjnego z petycyą do Wys. Sejmu o zrównaniu ich płac z poborami urzędników manipulacyjnych przy władzach państwowych (prócz tego o zmianę tytułów w 3 niższych rangach, o podwyższenie adjutów dla aplikantów i o zapewnienie, że lata na aplikanturze spędzone, będą policzalne przy przeniesieniu w stan spoczynku); do L. 45.843 prośba urzędników rachunkowych i kasowych o zrównanie ich pod względem poborów służbowych z urzędnikami państwowymi, zaliczenie praktykantów rachunkowych i kasowych do XI. klasy rangi urzędników państwowych, o zniżenie lat służby do pełnej emerytury dla wszyctkich urzędników rachunkowych i kasowych z 40 na 35 lat (jak to dziś jeszcze mają sobie przyznane wyjątkowo urzędnicy konceptowi i techniczni Wydziału krajowego mianowani przed 1. lipca 1898 i jak mają bez wyjątku wszyscy urzędnicy Banku krajowego), wreszcie o przyznanie emerytur ewentualnie pensyj wdowich już po 5 latach służby według przepisów ustawy pensyjnej rządowej; nakoniec do LW. 76.533 wpłynęła prośba woźnych Wydziału krajowego o podwyższenie poborów służbowych.

Biorąc pod rozwagę przedstawione prośby, Wydział krajowy stwierdza ponownie, że stosunki bytu po miastach, specyalnie we Lwowie skutkiem wysokości czynszów mieszkalnych, podrożenia artykułów żywności, wyższego wynagrodzenia obsługi, większych kosztów utrzymania służących, itp. nie są łatwe i nie bardzo można mieć nadzieję, że się na lepsze ułożą przynajmniej nie w bliskiej przyszłości. Wydział krajowy podnosi dalej, że w zasadzie wysokość poborów przyznanych urzędnikom państwowym tworzy zawsze wytyczną przy oznaczeniu wysokości wynagrodzenia dla urzędników krajowych, bo gdzie są teżsame lub zbliżone zadania służby, gdzie są wymagane prawie teżsame kwalifikacye, tam i między wysokością poborów i innemi prawami, wchodzącemi w skład uposażenia służbowego, nie mogą panować różnice znaczniejsze, bo inaczej władza wynagradzająca lepiej ściągnie zawsze lepsze siły i pozyska je na stałe. Wydział krajowy przyznając to wszystko, co niejako przemawiałoby w ogóle za słusznością żądań przedstawionych w petycyach, musi znów podnieść i to, co mówi przeciw uwzględnieniu żądań. Otóż porównanie cyfrowe płac naszych urzędników rachunkowych, kasowych i manipulacyjnych, przysługujących im dodatków

z płacami i dodatkami urzędników państwowych w odpowiednich kategoryach i rangach służbowych nie wszędzie wykazuje zniżkę na niekorzyść urzędników krajowych, niekorzystne zaś dla naszych urzędników różnice powstały wskutek wyższej przeważnie cyfry dodatków aktywalnych, wskutek systemu czteroleci, co wobec dodatków pięciotetnich u nas, wskutek wreszcie dodatków z tytułu starszeństwa, których nie zna etat poborów służby krajowej. Przeciw reformie płac w kierunku ich podwyższenia przemawia jednak przedewszystkiem fakt, że ostatnia ogólna regulacya, połączona ze znacznem obciążeniem skarbu krajowego miała miejsce zbyt niedawno, (r. 1898), jej dodatnich i mniej dodatnich stron może jeszcze nie można dostatecznie ocenić, dlatego o reformie na większe rozmiary, któreby jakby pamięć o ogóle nakazywała, znalazły zastosowanie do urzędników z wszystkich oddziałów, byłoby myśleć zawcześnie. Dlatego też Wydział krajowy pozwala sobie jedynie przemówić za częściowem podwyższeniem poborów urzędników dwóch najniższych kategoryi w oddziale rachunkowym, kasowym, manipulacyjnym a w konsekwencyi także w oddziale techniczno-drogowym i kolejowym to jest tam wszędzie, gdzie już dziś potrzeba częściowej poprawy wynagrodzenia jest stanowczo wskazaną.

Proponowana przez nas reforma przypadnie mianowicie w udziale: w oddziale rachunkowym 9 asystentom, 12 praktykantom, w oddziale kasowym 2 asystentom, 2 praktykantom, w oddziale manipulacyjnym 5 asystentom i 3 pisarzom, w oddziale techniczno-drogowym dotychczasowemu pisarzowi, wreszcie w oddziale kolejowym asystentowi rachunkowemu, inspicyentowi rysownikowi, asystentowi manipulacyjnemu dla spraw taryfowych, wreszcie asystentowi manipulacyjnemu.

Dla wszystkich tu wyliczonych urzędników proponujemy tylko wyższe dodatki aktywalne.

Dotychczas te dodatki wynosiły u naszych urzędników w kategoryach wyżwymienionych po 200 koron a przeznaczeniem głównem tego dodatkowego poboru jest dostarczyć pokrycia na opłatę mieszkania.

Otóż wobec wysokości czynszów mieszkalnych we Lwowie kwota 200 kor. jest bezwzględnie za niską, choćby na opłatę skromnego kawalerskiego mieszkania, tem więcej niedostateczną, na opłatę mieszkania, dla urzędników mających już rodzinę.

Proponujemy podnieść tę dotychczasową skromną kwotę do miary dodatków aktywalnych w odpowiednich stopniach służby rządowej, tj. do kwoty 360 koron rocznie. Podwyższenie dodatku aktywalnego o 160 koron (łączny wydatek wskutek podwyższenia 38 dodatków aktywalnych wyniesie 6.080 koron) nie zaciąży zbytnio na rubryce kosztów zarządu a przyczyni się do poprawy egzystencyi kilkudziesięciu urzędników krajowych, od których, jako od urzędników już wypróbowanych i wogóle w pełni sił wieku stojących, wymaga się pracy intensywnej, często jednak bez widoków szybszego posunięcia na wyższe stopnie.

Podwyższenie płac, dodatkowych poborów dla urzędników innych stopni nie proponujemy, bo prócz względów budżetowych uważamy, jak już wspomnieliśmy, reformę regulacyi płac z r. 1898 za przedwczesną.

Woźni znowu i słudzy etatowi Wydziału krajowego wogóle nie byli wprawdzie objęci regulacyą co dopiero wspomnianą — co do zmiany ich poborów jednak, choć wysokość ich pochodzi z r. 1874, nie widzimy dostatecznych powodów, któreby za reformą przemawiały. Brak ograniczenia, co do liczby pięcioleci, których z biegiem lat służby mogą się dosłużyć, zapewnia im stopniowy wzrost poborów a przypuszczenie ich do korzyści statutu emerytalnego bez obowiązku opłacania wkładki bieżącej a tylko z obowiązkiem do opłaty jednorazowych datków jest w każdym razie dużego znaczenia dla ich rodzin. Dlatego mimo petycyi woźnych i sług etatowych nie przedkładamy Wys. Sejmowi żadnego w tej mierze wniosku.

Do postawienia wniosku nie skłaniają nas również inne życzenia z trzech petycyi naszych urzędników i sług etatowych.

I tak nie uważamy za uzasadnione prośby funkcyonaryuszy oddziału manipulacyjnego o podwyższenia adjutów dla aplikantów manipulacyjnych. Adjutum to w wysokości 1000 koron rocznie uważamy za dostateczne pierwsze wynagrodzenie dla młodego człowieka, rozpoczynającego zawód praktyczny, do którego nie wymaga się studyów znaczniejszych (niższe gimnazyum i odpowiednie klasy klasy szkoły realnej).

Prośba o zapewnienie, że lata aplikantury policzy się przy przeniesieniu w stan spoczynku, jest w gruncie rzeczy bezprzedmiotową, bo statut emerytalny z r. 1898 daje w tej mierze Wydziałowi krajowemu rozległe upoważnienia — prawda, że pod warunkiem zawsze wzorowej służby i nienagannego zachowania się w jej całym ciągu, co znów leży całkiem w mocy interesowanych.

Prośbę o zmianę tytułów pomijamy także, sądząc, że petenci sami nie przywiązują do niej większego znaczenia, nadmieniamy przecież, że tytuły „kancelisty“ i „pisarza“ (o ich zmianę idzie petentom) mają za sobą dawniejszą tradycyę, która przetrwała dużo zmian.

Pozostawiamy dalej bez wniosku prośbę z petycyi urzędników rachunkowych i kasowych o obniżenie lat służby, potrzebnych do uzyskania pełnej emerytury z lat 40 na 35 lat a to z powodu, już raz wypowiedzianego, że reforma przepisu nie dawno, bo przed 5 laty, uchwalonego temsamem nie dość wypróbowanego byłaby przedwczesną.

Stosuje się to i do dalszego życzenia petycyi urzędników rachunkowych i kasowych, by emeryturę, względnie pensyę wdowią można było przyznać już po 5 latach (według przepisów ustawy pensyjnej rządowej). Pomijając nawet wzgląd na doraźną przedwczesność wszelkiej reformy statutu emerytalnego, podnosimy, że tenże statut w wypadkach zasługujących na wyjątkowe traktowanie daje znów Wydziałowi krajowemu w §. 11. ustęp 1 i 2-gi daleko idące upoważnienia.

Uchwałą z d. 11. lipca 1902 odstąpił Wys. Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia w preliminarzu na r. 1903 petycyę Waleryana Wolskiego, pisarza etatowego oddziału techniczno-drogowego, o zrównanie jego dotychczasowych poborów z poborami takiego samego manipulanta w biurze kolejowem a mającego rangę asystenta manipulacyjnego.

Przedewszystkiem nadmieniamy, że p. Wolskiego, jako pisarza etatowego oddziału techniczno-drogowego zaliczyliśmy już do kategoryi tych funkcjonaryuszów, dla których zaproponujemy podwyższenie dodatku aktywalnego o 160 kor. W ten sposób stanie się prośbie p. Wolskiego już częściowo zadość, że zaś w samem poleceniu Wys. Sejmu widzimy poniekąd wskazówkę ku uwzględnieniu jego życzeń, przeto pozwolimy sobie postawić i dalszy wniosek, by dotychczasową jego płacę, wynoszącą 1200 koron, podnieść do wysokości 1600 koron a to przez propozycyę, by w etacie osób i płac oddziału techniczno-drogowego znieść posadę pisarza etatowego a zamienić ją na posadę asystenta manipulacyjnego z płacą 1600 koron, dodatkiem aktywalnym w kwocie jak wyżej wspomniano, 360 koron i prawem do 3 dodatków po 100 koron.

Pomijając wzgląd na p. Wolskiego, pozostającego w służbie krajowej od r. 1884 — początkowo w służbie konduktorskiej przy drogach krajowych, później z upadkiem zdrowia w biurach Wydziału krajowego — pomijając intencyę przyjścia mu z pomocą, sądzimy, iż dla jednolitości pożądanem jest, by urzędnik sprawujący czynności manipulacyjne w oddziale techniczno-drogowym, pobierał takie same wynagrodzenie, jakie ma zapewnione urzędnik manipulacyjny w oddziale kolejowym na pracę równą, bo w tym samym zakresie i o tym samym stopniu odpowiedzialności.

Na podstawie powyższego wywodu poddając jednak naprzód pod uchwałę podwyższenie dodatków aktywalnych a następnie dopiero zmiany w etacie osób, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie niniejsze przyjmuje Sejm do wiadomości.

II. Zmieniając dawniejsze uchwały co do wysokości dodatków aktywalnych asystentów i praktykantów w oddziale rachunkowym i kasowym, asystentów i pisarzy etatowych w oddziale manipulacyjnym, pisarza etatowego względnie

asystenta manipulacyjnego w oddziale techniczno-drogowym, inspicyenta-rysownika i asystentów manipulacyjnych w oddziale kolejowym ustanawia się wysokość dodatków uktywalnych dla wymienionych wyżej urzędników na kwotę 360 koron rocznie.

III. W etat urzędników oddziału manipulacyjnego przy Wydziale krajowym ustanawia się dwie nowe posady mianowicie posadę kancelisty i posadę asystenta manipulacyjnego z poborami do posad tych przywiązanymi.

IV. W etacie urzędników oddziału techniczno-drogowego przy Wydziale krajowym zwija się posadę pisarza etatowego, natomiast ustanawia się posadę asystenta manipulacyjnego z płacą 1600 koron rocznie, dodatkiem aktywalnym w kwocie rocznych 360 koron i prawem do 3 dodatków pięcioletnich po 100 koron rocznie.

Uchwałą tą załatwia się petycyę p. Waleryana Wolskiego, dotychczasowego pisarza etatowego w oddziale techniczno-drogowym.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 79.382/1903.

We Lwowie, dnia 31. października 1902.

Aleg. 222

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania Władysławowi Markowskiemu, byłemu stróżowi w gmachu Sejmowym zaopatrzenia w drodze łaski.

Wysoki Sejmie!

Władysław Markowski pełnił obowiązki stróża w gmachu sejmowym od r. 1891 do końca r. 1902 za wynagrodzeniem rocznem 600 K. i z prawem do wolnego mieszkania w gmachu sejmowym — a to w pierwszych dwóch latach zastępczo, a w następnych stale. Z końcem roku 1902 został z powodu nieudolności do dalszej pracy, wynikłej z ciężkiej choroby piersiowej — od obowiązków uwolnionym. Przez cały czas służby spełniał Markowski swe obowiązki wzorowo. Gdy dla tej gałęzi służby nie ma norm zaopatrzenia, prosimy Wysoki Sejm, by uwzględniając wzorową służbę Markowskiego i jego zupełną nieudolność do dalszej pracy i zarobkowania, przyznał mu w drodze łaski dar dożywotni. Powołując się w tej mierze na dawniejsze uchwały Wysokiego Sejmu, zapadłe w analogicznych wypadkach, wnosimy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyznaje dla Władysława Markowskiego — byłego stróża przy gmachu sejmowym stały dar z łaski rocznych 300 kor.

Z Rady Wydziału kraj. Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakow.

Marszałek Krajowy:

S. Badeni *m. p.*

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński *m. p.*

Członek Wydziału krajowego.

LW. 53262/902. We Lwowie, dnia 16. grudnia 1902.

Ala. 23

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi niektórych Wydziałów powiatowych o zmianę §. 19. ordynacyi wyborczej powiatowej.

Wysoki Sejmie!

Wydziały powiatowe w Mielcu, Kamionce, Tarnobrzegu, Żółkwi, Mościskach, Wadowicach, Bochni, Nowym Targu, Brzeżanach i Husiatynie wniosły do Wys. Sejmu równobrzmiące petycye, domagające się zmiany §. 19. powiatowej ordynacyi wyborczej, popierając prośbę tej samej treści wniesioną podczas ostatniej sesyi ubiegłej kadencyi sejmowej przez Wydziały powiatowe w Trembowli i Sokalu.

W szczególności Wydział powiatowy w Trembowli wniósł petycyę, w której przedstawia, że gdy w myśl §. 19. ordynacyi wyborczej powiatowej do wyboru delegatów, którzy w kuryi miejskiej wybierać mają członków Rady powiatowej z tej kuryi, powołaną jest Rada gminna, przeto w razie rozwiązania reprezentacyi gminnej i ustanowienia zarządu w myśl §. 109. ust. gm. nie może ukonstytuować się nowa Rada powiatowa. Jako przykład przytacza trembowelski Wydział powiatowy, że wskutek rozwiązania rad gminnych to w Budzanowie, to w Trembowli urzęduje tamtejsza Rada powiatowa i Wydział już 9 lat.

Załatwiając powyższe petycye, uchwalił Wys. Sejm na wniosek komisyi administracyjnej, co następuje:

„Petycye wymienione na początku niniejszego sprawozdania o zmianę §. 19. powiatowej ordynacyi wyborczej przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby w tej sprawie przedłożył odpowiednie wnioski.“

Wykonując powyższe polecenie Wys. Sejmu, składa Wydział krajowy następujące sprawozdanie:

Przedewszystkiem zauważyć musi Wydział krajowy, że wypadek przytoczony przez Wydział powiatowy w Trembowli, który dał powód do wniesienia petycyi, popartej przez inne Wydziały powiatowe, należy do wyjątkowych, które bardzo rzadko powtórzyć się mogą.

Ażeby wskutek rozwiązania Rady gminnej powstały komplikacye z wyborami do Rady powiatowej i w następstwie pewne niedogodności, potrzeba dwóch ewentualności, a mianowicie, ażeby rozwiązanie Rady gminnej, do kuryi miejskiej należącej, zeszło się przypadkowo z upływem sześciolecia Rady powiatowej. Rozwiązania w innym czasie nie mają oczywiście wpływu na skład Rady powiatowej.

Nadto wywołać może stagnacyę w wyborze Rady powiatowej przydługie urzędowanie tymczasowego zarządu w czasie, gdy termin wyborów do Rady powiatowej już nadszedł.

Ze spostrzeżeń, jakie Wydział krajowy poczynił, wynika, że dłuższe urzędowanie tymczasowego zarządu jest po największej części spowodowane protestami i zażaleniami do Trybunału administracyjnego z powodu dokonanych wyborów do nowej Rady gminnej. Są miasta, w których żaden wybór bez protestów i zażaleń się nie obejdzie.

Zaradzenie takim wyjątkowym wypadkom, jakie Wydział powiatowy w Trembowli przytoczył, nie jest tak łatwe.

Możnaby ten cel osiągnąć albo przez interpretacyę ustaw obowiązujących w miastach i miasteczkach z dnia 13. marca 1889 i z d. 3. lipca 1896, albo przez nowelę do §. 19. Ust. o Repr. pow.

Według postanowienia powyżej przytoczonych ustaw wstępuje zarząd ustanowiony po rozwiązaniu reprezentacyi gminnej we wszystkie atrybucye Magistratu, względnie Zwierzchności gminnej i Rady gminnej.

§. 112. ustawy z d. 13. marca 1889 i §. 109. ustawy z d. 3. lipca 1896 wyliczają dokładnie te sprawy, które Zarządowi gminnemu w zastępstwie Rady gminnej załatwiać nie wolno i które zastrzeżone są Reprezentacyi gminnej wyszłej z wyborów.

Ponieważ pomiędzy temi sprawami zastrzeżonemi wyraźnie Radzie gminnej wyszłej z wyborów niema wymienionych wyborów do Rady powiatowej, względnie delegatów do Rady powiatowej, przeto wynikałoby z tego, że Zarządowi gminnemu przysługiwałoby prawo dokonania powyżej wymienionych wyborów, tak jak innych wyborów przewidzianych w ustawach dokonuje.

Jeżeli się zważy na okoliczność, że w Zarządzie gminy zasiadają reprezentanci wszystkich trzech kół wyborczych równomiernie, jeżeli się nadto zważy, że do Zarządu powoływani są najpoważniejsi obywatele, na których aż cztery Władze zgodzić się muszą, albowiem propozycye wychodzą ze starostw w porozumieniu z Wydziałami powiatowymi a nominuje c. k. Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym, to przyznać należy, że interes publiczny nicby na takiej interpretacyi nie stracił.

Gdyby jednak powyższa interpretacya ze względu na zasady wyborcze się nie utrzymała, w takim razie byłaby druga alternatywa, to jest nowela do §. 19. ust. ord. pow.

Jednak i tutaj występują trudności. Stojąc na gruncie zasad wyborczych, wybory dokonywane przez Radę gminną mogłyby zastąpić bezpośrednie wybory przez gminę jako taką.

Pominąwszy nawet okoliczność, że tego rodzaju bezpośrednie wybory wymagają dłuższego czasu, podnieść nadto należy z naciskiem, że bezpośrednie wybory z gminy, a wybory z Rady gminnej, w której trzy koła wyborcze są w równej sile reprezentowane, nie mogą być uważane jako równoznaczne i Wydział krajowy takiego wyłomu z zasad obowiązującej ordynacyi wyborczej powiatowej na rzecz jednego powiatu proponowaćby nie mógł.

Wobec powyższego stanu rzeczy Wydział krajowy nie mógłby doradzać Wys. Sejmowi ani zastosowania interpretacyi, ani też noweli w jakimkolwiekbądź kierunku, sądzi bowiem, że poruszona kwestya da się w praktyczny sposób załatwić w ten sposób, że c. k. Rząd w razie nadchodzącego terminu wyborów do Rady powiatowej zarządzi za wczasu rozpisanie wyborów do Rad gminnych, w tych gminach należących do kuryi miejskiej, w których reprezentacye gminne są rozwiązane, i starać się będzie protesty wniesione przeciw dokonanym wyborom w możliwie najkrótszym czasie załatwić. W ten sposób nie będzie przekroczony termin wyborów do Rady powiatowej, albo tylko nieznacznie, jak się to i w zupełnie normalnych stosunkach często zdarza, wszelako bez najmniejszej szkody administracyi powiatowej zwłaszcza, że według wyraźnych postanowień §. 14. Ust. o Repr. pow. tak Rada powiatowa jak i Wydział powiatowy urzędują aż do wstąpienia nowo obranej Rady powiatowej i Wydziału powiatowego.

Wydział krajowy wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy załączoną ./. rezolucyę uchwalić.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

***A. Potocki**, w. r.*

Sprawozdawca:

***Józef Wereszczyński**, w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

Uchwała.

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w wypadkach zbliżającego się terminu wyborów do Rady powiatowej zarządzał zawczasu przeprowadzenie wyborów w tych gminach do kuryi miejskiej należących, w których Rady gminne rozwiązane zostały i ażeby możliwie przyspieszał załatwienie protestu przeciw dokonanym wyborom, ażeby w ten sposób wybory do Rady powiatowej w terminie, ustawą oznaczonym, odbyć się mogły.

LW. 53.475/903

Lwów, dnia 21. sierpnia 1903

224

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 koron na budowę drogi Probużna-Dębówka.

Wysoki Sejmie!

W r. 1897 przystąpiła Reprezentacya powiatowa w Husiatynie do budowy drogi powiatowej Probużna-Dębówka. Długość tej drogi wynosi około 14 klm., a koszta budowy obliczono w przybliżeniu na 140.000 K.

Na budowę tej drogi, jako mającej ważniejsze znaczenie komunikacyjne, przyznał Wydział krajowy subwencyę z funduszu krajowego w wysokości 50% kosztów budowy.

Na ten sam cel postanowiła Rada powiatowa uchwałą z 30. maja 1901 zaciągnąć imieniem powiatu pożyczkę bezprocentową w kwocie 20.000 K z zakładowego funduszu drogowego, utworzonego uchwałą Wysokiego Sejmu z 13 października 1882 r.

Zezwolenie jednak na zaciągnięcie tej pożyczki udzielone być może w myśl § 24 ust. o Repr. powiat. tylko w drodze ustawy krajowej.

Według bowiem zamknięcia rachunkowego i inwentarza powiatu za r. 1902 długi i zaległości bierne powiatu wynoszą:

1) w funduszu administracyjnym:

a) Reszta pożyczki komunalnej zaciągniętej w Banku krajowym na zakupno zarodowych akcyi kolei podolskich	33.917	K.	88 gr.
b) Reszta pożyczek hipotecznych zaciągniętych w Banku kraj.	28.926	„	44 „
c) Zwrot powiatowemu funduszowi dróg gminnych chwilowych pożyczek	21.150	„	— „

2) w funduszu dród powiatowych:

a) Reszta pożyczki komunalnej zaciągniętej w Banku krajowym na budowę dróg	45.773	„	48 „

b) tak samo		32.086 K. 84 gr.
c) Funduszowi krajowemu zwrot pożyczek bezprocentowych .		30.000 „ — „
d) zwrot chwilowych pożyczek u stron		7.000 „ — „
e) Bankowi krajowemu zwrot chwilowej pożyczki . .		10.000 „ — „
f) powiatowemu funduszowi dróg gminnych zwrot chwilowych pożyczek		11.785 „ — „
g) zaległe wkładki na fundusz emerytalny		5 „ 25 „
3) W powiatowym funduszu dróg gminnych:		
Zaległości bierne w łącznej kwocie		268 K. 54 gr.
4) W funduszach dojazdów kolejowych:		
a) zaliczka udzielona z funduszu dróg powiatowych	8 K. — gr.	
b) zaliczka udzielona z powiatowego funduszu dróg gminnych	250 „ — „	258 K. — gr.
Dla dojazdu kolejowego w Chorostkowie:		
c) pożyczka udzielona z powiatowego funduszu dróg gminnych	7070 K. — gr.	
d) Zwrot funduszowi krajowemu nadwyżki z udzielonych zaliczek w r. 1899 i 1900 na datki konkurencyjne	265 K. 88 gr.	7.335 K. 88 gr.
Dla dojazdu kolejowego w Hadynkowcach:		
e) zaliczka udzielona z funduszu dróg powiatowych	1.400 K. — gr.	
Dla dojazdu kolejowego w Kopyczyńcach:		
f) zaliczka udzielona z powiatowego funduszu dróg gminnych	1.000 K. — gr.	2.400 K. — gr.
5) W funduszu powiatowego warstatu dla wyrobów betonowych, zwrot funduszowi krajowemu bezprocentowej pożyczki		5.000 K. — gr.
	Razem .	235.907 K. 31 gr.
Od tego potrąca się:		
a) resztę pożyczek hipotecznych zaciągniętych w Banku krajowym j. w.		28.926 K. 44 gr.
Pozostaje przeto obciążenie powiatu z końcem roku 1902 w kwocie		206.980 „ 87 „
Ponieważ przypisane w r. 1902 podatki bezpośrednie w powiecie wynoszą kwotę 311.092 K., z czego 50% stanowi . .		155.546 „ 16 „
Przeto okazuje się, że z końcem r. 1902 maksymalna granica obciążenia powiatu przekroczoną została o kwotę . .		51.434 K. 71 gr.

Przekroczenie to powstało z powodu zaciągania (bez zezwolenia Wydziału krajowego) z wyżej podanych tak zwanych chwilowych pożyczek, jak niemniej z powodu zaległości biernych.

Ten stan rzeczy usprawiedliwia Wydział powiatowy w swej relacyi z 16. czerwca 1903 r., l. 1048, przedewszystkiem konieczną potrzebą uzyskania środków na pokrycie kosztów budowy szpitala powiatowego w sposób, któryby ułatwił uznanie go za powszechny i publiczny. Wskutek tego koszta budowy preliminowane pierwotnie w kwocie 80.400 K. wyniosły faktycznie 151.545 K. 48 gr, a powstałe w ten sposób przekroczenie pokryto chwilowemi pożyczkami z własnych funduszów samoistnych, lub w Banku krajowym, nie chcąc ludności przeciążać wyższymi dodatkami do podatków.

W taki sam sposób pokryto także przekroczenie kosztów budowy dróg w powiecie preliminowanych pierwotnie na kwotę 270 168 K., a wynoszących faktycznie 399.208 K. 68 gr.

Przekroczenie to zaś spowodowane zostało podług powyższej relacyi powiatu, konieczną potrzebą wykończenia rozpoczętych takich robót, których niewykończenie w sezonie budowlanym groziło znaczniejszą stratą przez zepsucie robót już dokonanych.

Chwilowe te pożyczki i zaległości bierne zamierza powiat pokryć w przeciągu lat 4 przez użycie na ten cel zaciągnąć się mającej pożyczki bezprocentowej w kwocie 20.000 K. na wyrównanie długów względnie zaległości powstałych z budowy drogi Probużna-Dębówka, tudzież przez wstawianie do budżetu powiatowego przez lat cztery odpowiedniej kwoty ratalnej.

Wydział krajowy przeto, uznając potrzebę zaciągnięcia powyższej pożyczki, — wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni m. p.

Sprawozdawca:
Dr. J. Wereszczyński m. p.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia ..... w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 20.000 Koron na częściowe pokrycie kosztów budowy drogi powiatowej Probużna-Dębówka.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 87.957/902. We Lwowie dnia 5. grudnia 1902.

Aleg. 225.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. grudnia 1901 do 30. listopada 1902.

Wysoki Sejmie!

W czasie od 1. grudnia 1901 do 30. listopada 1902 zaszły następujące zmiany w krajowych funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska:

I. Krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych: W ciągu roku 1902 wypłacono jedynie Feiwlowi Rohatynowi drugą połowę z przyrzeczonej mu w r. 1897 pożyczki na budowę koszar dla obrony krajowej z Złoczowie . . . . . 80.000 K

Doliczając do tego wykazaną w zamknięciu rachunków za r. 1901 należytość z takiego samego tytułu u gmin i osób prywatnych . . . . . 2,696.828 „ 32 g

okazuje się suma należytości . . . . . 2,776.828 K 32 g

W roku 1902 do 30. listopada wpłynęło tytułem zwrotu 255.609 „ 64 „

pozostaje przeto na pożyczkach z dniem powyższym . . 2,521.218 „ 68 „

Do tego zapas kasowy . . . . . 394.223 „ 34 „

okazuje się stan funduszu . . . . . 2,915.442 K 02 g

Gdy zaś dotacye tego funduszu przez Wysoki Sejm uchwalone wynosiły . . . . . 2,783.000 „ — „

przeto fundusz ten wzrósł o . . . . . 132.442 K 02 g,

w co nie wchodzą jeszcze odsetki z chwilowych lokacyi w r. 1902 dopiero z końcem roku przypadające.

Wzrost powyższy powstał z chwilowych lokacyi i z odsetek zwłoki od rat w terminie niepłaconych. — Obecnie nie zalega żadna rata pożyczkowa u gmin lub osób prywatnych.

W roku 1902 przyrzekł Wydział krajowy następujące dalsze pożyczki:

1. Gminie Nowy Sącz (LW. 16.232/902) na budowę koszar dla dwóch batalionów obrony krajowej dalszą pożyczkę w kwocie . . . . 140.000 K.
2. Gminie Czortków (LW. 44.068/902) na budowę koszar dla wojska pożyczkę w kwocie . . . . . 20.000 „
3. Gminie Stanisławów (LW. 55.656/902) na budowę koszar dla dwóch batalionów obrony krajowej . . . . . 140.000 „

Wszystkie te pożyczki zwrotne będą w ciągu lat 20 i mają one zupełne pokrycie w dotychczasowym stanie funduszu.

Natomiast odmówił Wydział krajowy:

1. Gminie Nowy Sącz (LW. 16.232/902) na cudową koszar dla trzeciego batalionu obrony krajowej, mającego dotąd swe pomieszczenie w Tarnowie 150.000 K.
2. Gminie Dębica (LW. 22.036/902) na budowę szpitala wojskowego . . . . . 137.000 „
3. Gminie Trembowla (LW. 65.764/902) na rekonstrukcyę wychodków w koszarach . . . . . 10.000 „
4. Gminie Czortków (LW. 57.037/902) nabudowę koszar j. w. dalszych . . . . . 15.000 K.

5. Gminie Chrzanów (LW. 84.833/901) na budowę koszar dla 1 szwadronu konnicy . . . . . 120.000 K

II. Krajowy fundusz pożyczkowy byłego galic. korpusu ochotników z r. 1859 na budowę koszar i szpitali dla wojska, wynosił początkowo . 103.498 K

Obecnie zaś wynosi w pretensyi do gminy Gródek . 66.000 K
i w zapasie ulokowanym w Banku krajowym . . . 52.643 „ 118.643 „

zwiększył się więc o kwotę . . . . . 15.145 K

III. Krajowy fundusz na budowę koszar krajowych, dłużny jest z dniem 30. listopada 1902 galic. funduszowi propinacyjnemu z 3 mil. kor. . 2,450.500 K.

Na rok 1903 preliminuje Wydział krajowy do spłaty z własnych dochodów tego funduszu, preliminowanych na rok 1903 w sumie 147.768 K, 13. i 14. półroczną ratę kapitału razem 130.000 K wynoszącego, czyli więcej o 16.300 K aniżeli w r. 1902.

Natomiast na zasadzie uchwały Wysokiego Sejmu z 8. lutego 1895 wstawia Wydział krajowy do preliminarza na rok 1903, dla funduszu propinacyjnego tytułem 4% odsetek od resztującego długu kwotę 94.120 K, czyli o 5.037 K mniej, aniżeli na rok 1902.

Stajnia na 24 remont w kraj. koszarach dla kwaleryi na Wulce we Lwowie została w dniu 2. grudnia 1901 oddaną wojskowości do użytku i od tego terminu pobiera też Wydział krajowy taryfowe za nią wynagrodzenie. Budowa tej stajni kosztowała 13.973 K.

Uchwałą z 21. października r. b. LW. 71.740 zgodził się Wydział krajowy i zezwolił na przerobienie dotychczasowego magazynu na wiktuały (jedna ubikacya) w szpitalu wojskowym w Mostach wielkich, na salę operacyjną a natomiast na dobudowanie magazynu na wiktuały do budynku akcesoryjnego kosztem około 1.300 K, za co Wydział krajowy pobierać będzie w myśl reskr. c. k. państwowego Ministerstwa wojny z 22. września 1902 oddział 8. Nr. 3.235/H. B., 6% odsetki jako wynagrodzenie.

Stan tabularny gruntów zajętych pod krajowe koszary w Mostach wielkich został o tyle uregulowany, że na podstawie zawartego w tym roku kontraktu kupna i sprzedaży tych gruntów, został fundusz krajowy za właściciela zaintabulowany.

Natomiast mimo interwencyi syndyka tutejszego i bezpośredniego odniesienia się Wydziału krajowego do poprzedniego właściciela tych gruntów, nie mógł Wydział krajowy dotąd uzyskać zwolnienia rzeczonych gruntów z pod prawa zastawu dla pożyczek 15.000 zł. i 560.000 zł. obciążających ogół dóbr Mosty wielkie i dlatego wstrzymał wypłatę ceny kupna, której oprocentowanie ustało w lipcu 1902, jakto kontraktem zastrzeżone zostało.

Sprawa wdrożenia sporu sądowego o uzyskanie wyższego wynagrodzenia za dostarczone przez kraj koszary dla wojska, jest w toku.

W sporze zaś między byłymi przedsiębiorcami budowy koszar krajowych w Trembowli a wojskowością, która im tę budowę do wykonania oddała, nie otrzymał Wydział krajowy żadnych dalszych wiadomości ani uchwał sądowych.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Wydział krajowy wnosi —

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego o funduszach pożyczkowych na budowę koszar dla wojska za czas od 1. grudnia 1901 do 30. listopada 1902, Sejm przyjmuje do wiadomości.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Andrzej Potocki *m. p.*

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński *m. p.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 61.128/1903.

We Lwowie, dnia 21. sierpnia 1903.

Aleg. 226

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o rachunkach galicyjskiej Kasy oszczędności za rok 1902.

Wysoki Sejmie!

W myśl §. 38., ustęp drugi, statutu Galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie, przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi ·/. rachunki rzeczonej Kasy za r. 1902. ·/.

Wydział krajowy zaznacza przytem, że sprawozdanie jego z 3. czerwca 1902 LW. 36.912 co do rachunków rzeczonej Kasy za rok 1901, przez Wysoki Sejm załatwione jeszcze nie zostało.

Rachunki Kasy za rok 1902 zostały tak, jak i rachunki za lata poprzednie, sporządzone przez Naczelnego Buchaltera Kasy, mianowanego w myśl §. 51. punkt 12. statutu, przez Marszałka kraju, a sprawdzone zostały szczegółowo przez mianowaną w ten sam sposób Dyrekcyę Kasy i przez Komisyę kontrolującą z trzech członków wybranych przez Wydział Kasy ze swego grona. Na tej podstawie Wydział Kasy uchwałą swą z 23. kwietnia 1903 przyjął rzeczone rachunki i uchwalił wniosek do Walnego Zgromadzenia Towarzystwa Kasy o udzielenie jej Zarządowi absolutoryum, Walne Zgromadzenie zaś uchwałą z 9. maja 1903 rachunki te przyjęło ze swej strony i uchwaliło jednomyślnie prosić Wysoki Sejm o przyznanie Zarządowi Kasy wspomnianego wyżej absolutoryum.

Wobec powyższego przedstawia Wydział krajowy poniżej Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek.

Zarazem podaje Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi do wiadomości, że uchwała Wysokiego Sejmu z 11. lipca 1902, podwyższająca gwarancyę kraju za wkłady w gal. Kasie oszczędności z 70,000.000 K. na 8,000.000 K. uzyskała sankcyę Najwyższem postanowieniem z 18. listopada 1902, wskutek czego uległ odpowiedniej zmianie §. 2. statutu Kasy, oraz, że o dokonanym przez Wysoki Sejm uchwałą z 25. czerwca 1902 wyborze ośmiu członków Wydziału Kasy na dalsze trzechlecie, zawiadomił Wydział krajowy Zarząd Kasy i wybranych — reskryptem z 28. czerwca 1902 LW. 45.108.

Wreszcie podaje Wydział krajowy do wiadomości Wysokiego Sejmu, że odstąpiony mu uchwałą Wysokiego Sejmu z 1. lipca 1902 wniosek posła Maryewskiego o dopuszczenie nadzoru Wydziału krajowego nad kasami oszczędności poręczonemi przez gminy lub powiaty, przedstawił Wydział krajowy c. k. Prezydyum Namiestnictwa pismem swem z 3.

października 1902 LW. 46.801, przyczem wznowił zarazem, względnie przypomniał c. k. Rządowi rezolucye Wysokiego Sejmu jeszcze z 4. maja 1900 o ustanowienie przy c. k. Namiestnictwie fachowo uzdolnionych organów dla wykonywania zastrzeżonego c. k. Rządowi nadzoru nad kasami oszczędności, oraz o rewizyę regulatywu dla kas oszczędności z 2. września 1844 i wydanego dla tych kas wzorowego statutu.

Pismem zaś z 21. stycznia 1903 L. 13.166/1902 oznajmiło c. k. Prezydyum Namiestnictwa Wydziałowi krajowemu, że sprawę powyższą przedłożyło Panu Ministrowi spraw wewnętrznych a skoro nadejdzie decyzya, zostanie o niej Wydział krajowy zawiadomiony.

Decyzya ta dotąd tu nie nadeszła.

Wydział krajowy przeto wnosi, Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje do wiadomości niniejsze sprawozdanie Wydziału krajowego z 21. sierpnia 1903 LW. 61.128.

2) Sejm udziela Zarządowi Galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków tejże Kasy za rok 1902.

Marszałek kraju:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LIX.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

GALICYJSKIEJ

KASY OSZCZĘDNOŚCI

WE LWOWIE

za rok

1902.

SPRAWOZDANIE WYDZIAŁU.

L. $\frac{2551}{I.}$ /1903

Szanowne Zgromadzenie!

W myśl §. 44. punkt 1. i §. 51. punkt 6. statutu galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie, Wydział Kasy przedkłada Szanownemu Zgromadzeniu sporządzone przez Dyrekcyę a sprawdzone w myśl §. 58. statutu przez Komisyę rewizyjną Wydziału rachunki galic. Kasy oszczędności we Lwowie za rok 1902 i uprasza:

Szanowne Zgromadzenie raczy uchwalić następujący wniosek do Wysokiego Sejmu:

Walne Zgromadzenie Członków Towarzystwa galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie, przyjmując do wiadomości rachunki galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie za rok 1902., wnosi: Wysoki Sejm raczy w myśl §. 38. statutu udzielić Zarządowi galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków za rok 1902.

We Lwowie, dnia 23. kwietnia 1903.

Z Wydziału galic. Kasy oszczędności we Lwowie:

Przewodniczący
Stanisław Niezabitowski wlr.

SPRAWOZDANIE DYREKCYI.

L. $\frac{2352}{I.}$ /03

Szanowny Wydziale!

W przeciwieństwie do lat ostatnich, w których na targach pieniężnych panowała wysoka stopa procentowa, rok 1902, z którego zamknięcie rachunków mamy zaszczyt przedłożyć Szanownemu Wydziałowi, odznaczał się nadzwyczajną taniością i obfitością pieniędzy. Wprawdzie już w marcu roku 1901 po przeszło dwuletniej przerwie powrócił Bank austro-węgierski do 4% stopy przy eskoncie weksli, ale wrażenie wyjątkowych trudności pieniężnych trwało dłużej a nagromadzone w zakładach emisyjnych zapasy efektów ciążyły na targu papierów lokacyjnych, w szczególności papierów galicyjskich, których kursy niezmienne prawie przez rok cały utrzymały się na niskim poziomie z czasów wysokiej stopy procentowej.

Rok 1901 był rokiem przejściowym i dopiero w roku 1902 rozpoczyna się jakby nowy okres nieznanej dotąd u nas taniości pieniędzy, a Bank austro-węgierski dnia 5. lutego obniża po raz pierwszy od swego istnienia oficyalną stopę eskontu weksli poniżej 4% na $3^1/_2$ od sta.

Obniżenie stopy procentowej podziałało korzystnie na rozwój kursów. Lokacyjne papiery galicyjskie podnoszą się w ciągu lutego i marca znacznie w cenie, wolniej w dalszych miesiącach i notowania z końcem roku, mimo ciągle trwającej obfitości gotówki dorównują zaledwie kursom z grudnia 1898, w którym czasie odczuwano już dotkliwie brak gotówki a Bank austro-węgierski liczył w eskoncie po 5 od sta.

Poniżej umieszczona tabelka podaje kursa, jakie płacono ostatniego grudnia lat 1898 do 1902 za rentę wspólną i 4% papiery galicyjskie i charakteryzuje niezwykłe stosunki, jakie poprzedziły dotąd trwającą taniość pieniędzy.

	1898	1899	1900	1901	1902
4·2% austr. renta wsp pap . . .	101.70	98.40	98.45	98.95	101.30
4% list. zast. gal. Tow. kred. ziem. 56 l.	94.90	92.30	92.—	92.—	96.—
4% list. zast. Banku kraj.	98.—	95.75	92.50	92.—	97.—
4% „ hip. gal. Banku hipot. . .	96.50	91.—	89.65	90.25	95.75
4% oblig. poż. m. Lwowa	94.30	91 80	87.75	87.75	94.50
4% oblig. gal. fund. prop.	97.80	97.75	96.—	97.30	98.80

Naturalnym wynikiem ofitości gotówki był zwiększony jej napływ do gal. Kasy oszczędności i nie ulegało wątpliwości, że wkładki, które dnia 31. stycznia 1902 wynosiły K. 69,288.494·12 przekroczyłyby w ciągu półrocza ustanowioną statutem granicę 70 milionów koron, gdyby nie wprowadzone z dniem 1. marca 1902 obniżenie odsetek dla nowych wkładek z 4 na 3·6 od sta.

Obraliśmy 3·6 od sta dla dogodności stosowania tej stopy procentowej i w przekonaniu, że zniżka ta wystarczy, by wkładki nawet po dopisaniu półrocznych procentów nie przekroczyły sumy K. 70,000.000·—*)

Postanowienia statutu zmusiły Zarząd galicyjskiej Kasy oszczędność do obniżenia odsetek od wkładek, ale przemawiał za obniżeniem także wzgląd na trudności zyskownego użycia kapitałów, od których Kasa z wliczeniem podatku rentowego 4·06% opłaca, bez uwzględnienia kosztów administracyi, wynoszących około ½%.

Cztero procentowa stopa opłacana od wkładek w galicyjskiej Kasie oszczędności składanych, zachęcałaby do sprzedaży papierów wartościowych, realizowania zysków i lokowania gotówki w gal. Kasie oszczędności a nadwyżki wkładek w obec małych zgłoszeń o pożyczki hipoteczne, w obec zmniejszonej podaży weksli do eskontu i trudności uzyskania w bankach od lokowanej gotówki nawet 3½% musiałyby być użyte na zakupno papierów wartościowych a gal. Kasa oszczędności przyjęłaby na siebie ryzyko spadku kursów bez zysku na procentach.

Galicyjska Kasa oszczędności nie jest zbiornicą tylko drobnych oszczędności lecz i większe kapitały szukają w niej stałej lub chwilowej lokacyi a rozłożenie kapitału wkładkowego K. 69,020 500·— na 89.141 książeczkach wykazuje następujące zestawienie:

Dnia 31. grudnia 1902	4%	3¾%	Razem
Ilość książeczek poniżej K. 200·—	32546	13821	46367
od K. 200·— do K. 1.000·—	16846	6814	23660
„ „ 1.000·— „ „ 2.000·—	6327	1779	8106
„ „ 2.000·— „ „ 4.000·—	5388	1061	6449
„ „ 4.000·— „ „ 6.000·—	2901	315	3216
„ „ 6.000·— „ „ 8.000·—	529	135	664
„ „ 8.000·— „ „ 10.000·—	163	63	226
„ „ 10.000·— „ „ 20.000·—	52	295	347
nad „ 20.000·—	—	106	106
	64752	24389	89141

*) Galicyjska Kasa oszczędności opłacała od wkładek w latach od 1844 do 1854 zależnie od wysokości wkładki i terminu wypowiedzenia 3, 3½ i 4 od sta, od 1855 do 1866 3½ i 4 od sta, w roku 1866 3½ i 5%, od 1. lipca 1867 do końca roku 1869 4½% i 5%, od roku 1870 do 1. kwietnia 1881 5% a od tego terminu 4%.

Przeciętnie na jedną książeczkę przypada kapitał K. 774·28 a na 4559 książeczkach z wkładkami nad K. 4.000 ulokowany był kapitał K. 27,540.261·29 (tj prawie 40% sumy wkładek). Z kwoty tej na książeczki 4% przypada K. 18,475.370·86, czyli 36% kapitału czteroprocentowych wkładek a na książeczki oprocentowane po 3¾% K. 9,964 890·43 tj. 51%.

Szczegóły ruchu wkładek w roku 1902 przedstawiają następujące cyfry:

Złożyło stron 83.900	kwotę K.	29,002.861·88,	przeciętna wkładka K. 345·68
Zwrócono stronom 104.537	„	31,469.582·90,	przeciętny zwrot „ 301·04
Przewyżka zwrotów	„	2,466.721·02	

W miesiącu styczniu i lutym, a więc przed obniżeniem stopy procentowej wzrosły wkładki o K 852 707·17 i wynosiły z końcem lutego K. 69,785.195·58. Po obniżeniu stopy procentowej wypłaty przewyższają znacznie wkładki a od 1. marca do końca półrocza podjęto K. 1,453.184·97 więcej, niż złożono.

Stan kapitału wkładkowego wynosił w dniu 30 czerwca 1902 K. 68,332.010·61 a po dopisaniu
K. 1.286.168 01 za narosłe w półroczu odsetki
K. 69,618.178·62 i dosięgał dozwolonej statutem granicy wkładek. W drugiem półroczu wkładki dalej maleją, do czego przyczyniło się obniżenie od 1. lipca 1902 stopy procentowej od wkładek nad K. 10.000, wprowadzone w myśl wniosku Dyrekcyi na podstawie uchwały Szanownego Wydziału z dnia 8. marca 1902.

Przewyżka zwrotów nad wkładkami wynosi od 1. lipca do końca września K. 1,477.607·90 a wkładki redukują się do K. 68,140.570·72.

Tak znaczne wypłaty wyczerpywały ruchome lokacye Kasy, zmuszały do redukcyi portfelu wekslowego a ponieważ Wysoki Sejm uchwałą z dnia 10. lipca 1902 podwyższył poręke dla wkładek gal. Kasy oszczędności do K. 80,000 000 i obawa przekroczenia statutowej granicy była odsuniętą, Dyrekcya gal. Kasy oszczędności kierowana ostrożnością wniosła podwyższenie stopy procentowej liczonej wkładkom z 3·6 na 3¾ od sta, od 1. listopada 1902 począwszy.

W ciągu siedmiu miesięcy nie przyzwyczaiła się publiczność do stopy 3·6% i przy małym ruchu wkładki stale się zmniejszały. Czy ogłoszenie o podwyższeniu i nieznaczne podwyższenie o 0·15% czy też inne czynniki działały dodatnio na ruch wkładek, tego stwierdzić nie można, ale ubytek wkładek w ostatnim kwartale, w którym wkładki zwykle maleją, wynosił już tylko K. 388.635·32.

Stan pożyczek hipotecznych i komunalnych wynosił z końcem r. 1902.

	K. 40,850.232·67
co w porównaniu ze stanem z 31. grudnia 1901 . .	„ 40,435.325·68
przedstawia przyrost	K. 414.906·99

W ciągu roku 1902 zaliczono nowych pożyczek:

hipotecznych: na dobra	sztuk	6	na K.	445 000—
„ „ realności miejskie . .	„	84	„ „	1,442.000·—
„ „ „ wiejskie . . .	„	1	„ „	4.000·—
komunalnych	„	3	„ „	246.000·—
	razem sztuk	94	na K.	2,137.000·—

Z przeniesienia	K. 2,137.000·00
a że w tym czasie spłacono doraźnie i amortyzacyą .	K. 1,722.093 01
przeto pozostał wykazany wyżej przyrost . . .	K. 414.906·99

Z końcem roku 1901 było 26 hipotek w egzekucyi. W ciągu roku 1902 dano do egzekucyi 37 hipotek a ponieważ w tymże samym czasie z powodu częściowego lub całkowitego wyrównania zaległości ratalnych cofnięto 36 spraw egzekucyjnych, zaś przymusową sprzedażą nieruchomości załatwiono 4, przeto z końcem r. 1902 pozostało w egzekucyi 23 hipotek.

Rachunek dóbr i realności nabytych wynosił.

z dniem 31. grudnia 1901 . . .	K. 1,333.754·87
z dniem 31. grudnia 1902 . . .	„ 1,854.509·98
zwiększył się zatem o . . .	K. 520.755·11

albowiem w ciągu roku 1902 byliśmy zmuszeni nabyć na licytacyi 8 realności we Lwowie i 1 majątek ziemski (Bełejów). Uwzględniwszy dokonaną w ciągu roku 1902 sprzedaż dwóch realności we Lwowie, mieliśmy z dniem 31. grudnia 1902 nabytych licytacyjnie nieruchomości: 2 majątki ziemskie (Brzostek i Bełejów), 5 gruntów budowlanych we Lwowie, 1 realność w Brzuchowicach, 11 domków robotniczych w Zamarstynowie, 5 piątrowych kamienic w Zamarstynowie i 24 domów czynszowych we Lwowie.

Ostateczna likwidacya dóbr Brzostek zostanie w ciągu roku 1903 ukończoną. Dobra Bełejów odsprzedaliśmy w r. 1903. Jest też nadzieja, że sprzedaż realności lwowskich pójdzie obecnie żywszem tempem w obec zwiększonego na nie popytu.

Dochody z dóbr i realności nabytych figurują w rachunku strat i zysków za r. 1902. ze sumą 68.458·93 K., co odpowiada oprocentowaniu 3·65 od sta wartości bilansowej tych objektów w sumie 1,854 509 98 K. Gdy jednak między tymi objektami znajdują się: realność lk. 391 ¼ Lwów ze sumą 375.714·19 K. nabyta 10. lipca 1902., realność lk. 135 ¾ Lwów ze sumą 214.746·49 K. nabyta 16. lipca 1902 i dobra Bełejów ze sumą 135.553 29 K. nabyte dopiero 15. września 1902, gdy zatem w ogólną sumę dochodów wliczone zostały dochody z tych trzech znacznych nieruchomości tylko za pół, względnie ćwierć roku w kwocie 6.349·70 K., przeto oprocentowanie kapitału włożonego w resztę nabytych nieruchomości wynosi ponad 5%.

Pozycya: „Interesa w likwidacyi“, obejmująca resztę nieodpisanych dotąd wierzytelności do ś. p. Stanisława Szczepanowskiego, ś. p. Kazimierza Odrzywolskiego i p. Wacława Wolskiego zwiększyła się w porównaniu ze stanem z dnia 31. grudnia 1901. o sumę 1,011 002·47 K. i wynosi z dniem 31. grudnia 1902. sumę 9,575 480·96 K. Na to powiększenie złożyły się dwa momenta: kupno od Banku dla górnictwa i przemysłu w Berlinie połowy kopalni nafty W. Wolski, K. Odrzywolski i Spółka w Borysławiu i Nahujowicach a następnie niedobór administacyjny kopalń, znajdujących się w zarządzie Kasy. — Kupno to okazało się koniecznem, albowiem druga połowa kopalni Borysławskiej i Nahujowickiej, należąca do firmy Wolski i Odrzywolski, obciążona była zaliczką w sumie zwyż 214.000 K., daną przez wymieniony Bank na popęd kopalni i przez ten Bank wypowiedzianą. Kasa znalazła się

zatem w przymusowem położeniu albo spłacenia tej zaliczki albo też zupełnego zrezygnowania z kopalni Borysławskiej. Do tej drugiej ewentualności nie podobna było dopuścić z powodu, że bez kopalni Borysławskiej wartość przedsiębiorstw kopalnianych Kasy zmniejszyłaby się była znacznie w obec faktu, że produkcya kopalni w Schodnicy z przyczyny naturalnego wyczerpywania się spadła od roku 1899. z 3.351 na 1.643 wagonów a reszta objektów przedstawiała jedynie nieodkryte tereny. Z tego powodu, oraz korzystając z faktu, iż wymieniony Bank uprzystępnił warunki sprzedaży swojej połowy rzeczonych kopalni, spłacono mu ową zaliczkę a nadto wydatkiem 386.015·30 K. nabyto jego połowę kopalni. Gdy produkcya tej kopalni dochodzi obecnie do 200 wagonów ropy miesięcznie i łatwo może być powiększoną, skoro ceny ropy się poprawią, zdaje się być niewątpliwem, że powyższy interes był interesem koniecznym i korzystnym.

Znane przesilenie w przemyśle naftowym i spadek cen ropy z 7. koron poniżej 2. koron za cetnar metryczny sprawiły, że kopalnie Kasy wykazują za rok 1902. niedobór kasowy. Niedobór ten znajduje jednak częściowe pokrycie w niesprzedanych po dzień 31. grudnia 1902. zapasach ropy a to w 568. wagonach ropy schodnickiej oraz w 411. wagonach ropy borysławskiej.

Na ogół biorąc, przedsiębiorstwa kopalniane Kasy zyskały od r. 1899. zarówno na wydatności jak i na wartości sprzedażnej skutkiem zwiększonej produkcyi i skutkiem dodatnich rezultatów próbnych wierceń na terenach naftowych Kasy w Nahujowicach, Grąziowy i Kosmaczu. Dopóki jednak trwać będzie obecne przesilenie, dopóty sprzedaż tych objektów za cenę możliwą do przyjęcia, mimo usilnych starań Dyrekcyi, mało jest prawdopodobną.

Rachunek zysków i strat bez uwzględnienia odzyskanych strat i odpisów daje nadwyżkę dochodów K. 58.027·32 i użytym został na pokrycie odpisanych weksli w procesie.

Szczegółowe wykazy ruchu do pozycyi bilansowych przedstawiają bieg interesów w ciągu roku i niewymagają dalszych objaśnień.

We Lwowie, dnia 23. kwietnia 1903.

Dyrekcya galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie:

Antym Nikorowicz w. r. *Dr Jan Kanty Steczkowski* w. r.

Dr. Edward Stroynowski w. r.

A.

FUNDUSZ OBROTOWY.

Spis załączników

do zamknięcia rachunków funduszu obrotowego z dniem 31. grudnia 1902.

1. Ruch kasy za rok 1902.
2. Wykaz efektów funduszu obrotowego.
3. Zestawienie ruchu za rok 1902. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz ich stanu z dniem 31. grudnia 1902.
4. Zamknięcie rachunku strat i zysków za rok 1902.
5. Bilans z dniem 31. grudnia 1902.

Ruch Kasy za rok 1902.

Wyszczególnienie	Pobory		Wypłaty	
	w walucie koronowej			
Zapas gotówki z dnia 1. stycznia 1902.	303.564	89	—	—
Dobra i realności nabyte	259.451	62	385.078	99
Efekta funduszu obrotowego	594.594	—	2,349 303	70
Interesa w likwidacyi	257.798	52	1,190.461	60
Koszta utrzymania Zakładu	1.095	29	248.825	56
Koszta utrzymania gmachu	—	—	4.775	35
Lokacye w bankach	7,217.635	16	4,876.436	05
Lombard efektów własnych	4,290.000	—	5,064.890	17
Podatki i należytości rządowe	61.375	87	48.113	67
Pożyczki hipoteczne na dobra	687.634	70	445.000	—
Pożyczki hipoteczne na realności miejskie	845.094	25	1,442.000	—
Pożyczki hipoteczne na posiadłości wiejskie	647	98	4.000	—
Pożyczki gmin i powiatów	188.716	08	246.000	—
Pożyczki towarzystw zarobkowych i gospodarczych	400	—	—	—
Pożyczki spółek oszczędności i pożyczek	8.900	—	44.000	—
Procenta	2,741.805	35	185.346	81
Prowizye	92.441	15	43	71
Rachunki różne	11,482.926	91	11,984.389	03
Reszty cen kupna dóbr i realności odsprzedanych	91.721	59	—	—
Ruchomości	5.698	97	5.110	53
Stacya elektryczna	42.471	26	74.110	62
Weksle	34,873.693	83	34,436.322	10
Weksle w procesie	233 599	12	8.969	95
Wkładki oszczędności	29,002.881	88	31,469.6· 2	90
Wkładki na rachunek bieżący	5,412.729	61	3,468.055	32
Wkładki w austryackich kasach oszczędności	—	—	103.399	—
Zaliczki na papiery wartościowe	175.724	05	201.580	97
Pozostałość gotówki z dniem 31. grudnia 1902	—	—	586.786	05
	98,872.602	08	98,872.602	08

Zestawienie:

Pobory w roku 1902.	98,569.037·19
Wypłaty w roku 1902.	98,285 816.03
Obrót kasowy w roku 1902.	196,854.853·22

Wykaz efektów funduszu obrotowego.

Wyszczególnienie efektów	Pierwszy kupon płatny dnia	Wartość imienna wal. koron. kor.	h.	Wartość po kursie %	obiegowa w walucie koronowej kor.	h.	Wartość kuponu bieżącego do 31. 12. 1902. kor.	h.
4·2% austryacka jednolita renta papierowa	1/5. 1903.	1,500.000	—	101.30	1,519.500	—	10.325	—
4·2% austryacka jednolita renta papierowa	1/2. 1903.	100.000	—	101.20	101.200	—	1.738	33
4·2% austryacka jednolita renta srebrna	1/7. 1903.	100.000	—	101.15	101.150	—	—	—
4% austryackie losy państwowe z roku 1860. (sztuki po fl. 500).	1/5. 1903.	23.000	—	151.25	34.787	50	187	49
4% austryackie losy państwowe z roku 1860. (sztuki po fl. 100).	1/5. 1903.	5.600	—	182.00	10.192	—		
4% austryacka renta koronowa	1/3. 1903.	400.000	—	100.25	401.000	—	5 288	88
4% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej	1/5. 1903.	21.900	—	97.50	21.352	50	143	56
4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego	30/6. 1903.	269.560	—	98.80	266.266	—	—	—
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa	1/5. 1903.	1,084.200	—	94.50	1,024.569	—	7.107	53
4½% obligacye pożyczki miasta Lwowa	1/3. 1903.	478.000	—	100.70	481.346	—	7.110	25
4½% listy hipoteczne galicyjskiego banku hipotecznego	1/5. 1903.	1,500.200	—	100.15	1,502.450	30	11.063	97
4% listy hipoteczne galicyjskiego banku hipotecznego	1/5. 1903.	200.200	—	95.75	191.691	50	1.312	42
4% listy zastawne galicyjskiego towarzystwa kredytowego ziemskiego 56-letnie	30/6. 1903.	1,161.200	—	96.00	1,114.752	—	—	—
4½% listy zastawne banku krajowego	30/6. 1903.	288.000	—	101.00	290 880	—	—	—
4% listy zastawne banku krajowego	30/6. 1903.	957.000	—	97.00	928.290	—	—	—
5% obligacye komunalne banku krajowego II. emisyi	1/4. 1903.	167.200	—	102.25	170.962	—	2.066	78
4½% obligacye komunalne banku krajowego III. emisyi	1/4. 1903.	479.200	—	100.50	481.596	—	5.331	10
4% obligacye komunalne banku krajowego IV. emisyi	1/4. 1903.	150 000	—	96.50	144.750	—	1.483	33
4% obligacye kolejowe banku krajowego	1/4. 1903.	900.000	—	96,50	868.500	—	8.900	—
4% listy zastawne banku austro-węgierskiego 50-letnie	1/4. 1903.	600.000	—	100 50	603.000	—	5.933	33
akcye banku austro-węgierskiego (sztuk 20)	II. 1902.	28.000	—	1540*)	39.800	—	696	11
		10,413.200	—		10,289.034	80	68.688	08
Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do 31. grudnia 1902.					68.688	08		
efekta funduszu obrotowego z dniem 31. grudnia 1902. przedstawiają wartość					10,357.722	88		

*) za sztukę.

Zestawienie

ruchu za rok 1902 w poszczególnych rachunkach bilansu oraz ich stanu

z dniem 31. grudnia 1902.

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor	h.	kor.	h.
	Stan czynny.				
I.	**Kasa:**				
	Pozostałość z dniem 31. grudnia 1902. (patrz ruch kasy str. 2)	. . .		586.786	05
II.	**Gmach własny:**				
	Z dniem 31. grudnia 1902. stan niezmieniony	. . .		2,110.476	10
III.	**Stacya elektryczna:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.:				
	z tytułu wydatków na rozszerzenie stacyi do dnia 31. grudnia 1901.	70.553	13		
	z tytułu zaległych z dniem 31. grudnia 1901. należytości od konsumentów światła elektrycznego	20.393	60		
	razem . . .	90.946	73		
	W ciągu roku 1902. zaliczono:				
	na dalsze wydatki na rozszerzenie stacyi . . . . . 46.321·06				
	na koszta ruchu stacyi . . . 35.522·16	81.843	22		
	łącznie . . .	172.789	95		
	W tymże czasie zainkasowano na rachunek stacyi od konsumentów . . . . . 60.090·06				
	za potrąceniem prowizyi inkasowej . . . . . 173·37	59.916	69		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	. . .		112.873	26
IV.	**Pożyczki hipoteczne na dobra:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. . sztuk 161	17,148.952	44		
	W ciągu roku 1902. zaliczono . » 6	445 000	—		
	łącznie . . . sztuk 167	17,593.952	44		
	W ciągu roku 1902. spłacono . » 9	687.634	70		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902. sztuk 158	. . .		16,906.317	74
	Do przeniesienia	. . .		19,716.453	15

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . . .	. .	.	19,716.453	15
V.	**Pożyczki hipoteczne na realności miejskie:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902 . . sztuk 1491	20,754.720	80		
	W ciągu roku 1902. zaliczono » 84	1,442.000	—		
	łącznie . . . sztuk 1575	22,196.720	80		
	W ciągu roku 1902. spłacono . . » 53	845.094	25		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902. . sztuk 1522	. .	.	21,351.626	55
VI.	**Pożyczki hipoteczne na posiadłości wiejskie:**				
	W ciągu roku 1902. zaliczono. . sztuk 1	4.000	—		
	W tymże czasie spłacono . . . » —	647	98		
	Stan z dniem 31 grudnia 1902 . sztuka 1	. .	.	3.352	02
VII.	**Reszty cen kupna dóbr i realności odsprzedanych:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. . sztuk 11	294.500	—		
	Przy hipotece dóbr i realności, w ciągu roku 1902. odsprzedanych, pozostawiono . . . » 4	87.700	—		
	łącznie . . . sztuk 15	382.200	—		
	W ciągu roku 1902. spłacono . . » 4	91.721	59		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902. . sztuk 11	.	.	290.478	41
VIII.	**Pożyczki gmin i powiatów:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. . . sztuk 53	2,531.652	44		
	W ciągu roku 1902. zaliczono. . » 3	246.000	—		
	łącznie . . . sztuk 56	2,777.652	44		
	W ciągu roku 1902. spłacono . . » 4	188.716	08		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902. sztuk 52	. .	.	2,588.936	36
IX.	**Pożyczki towarzystw zarobkowych i gosp.:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. . . sztuk 2	7.500	—		
	W ciągu roku 1902. spłacono . . » —	400	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902. . sztuk 2	. .	.	7.100	—
	Do przeniesienia	. .	.	43,957.946	49

Pozycya bilansu		W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia	. .	.	43,957 946	49
X.	**Pożyczki spółek oszczędności i pożyczek:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902 . . sztuk 13	73.700	—		
	W ciągu roku 1902. zaliczono . » 10	44.000	—		
	łącznie . sztuk 23	117.700	—		
	W ciągu tegoż roku spłacono . . » —	8.90	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902. . sztuk 23	. .	.	108.800	—
XI.	**Zaliczki na zastaw terminowy efektów:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. . . stron 83	59 857	25		
	i podkład w efektach wartości imiennej . . . 81.781·95				
	W ciągu roku 1902. zaliczono dla . . . . . » 133	104.395	—		
	i przyjęto efekta wartości imiennej . . . . 149.168·55				
	łącznie . . . . 230.950·50 stron 216	164.252	25		
	W ciągu roku 1902. pobrano od . . . . . » 80	74.054	60		
	i wydano efekta wartości imiennej . . . . . 104.992·96				
	Stan z dniem 31. grudnia 1902. . . . . stron 136	. .		90.197	65
	i podkład w efektach wartości imiennej . . 125.957.54				
XII.	**Rachunki bieżące pokryte efektami:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. . . . . rach. 19	164 981	—		
	i podkład w efektach wartości imiennej . . 774.945·17				
	W ciągu roku 1902. zaliczono	94.877	86		
	dopisano procentów	9.224	19		
	i przyjęto efekta wartości imiennej 78.782.19				
	Do przeniesienia . . 853.727.36 rach. 19	269.083	05	44,156.944	14

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . 853,727.36 rach. 19	269.083	05	44,156.944	14
	W ciągu roku 1902. pobrano na spłatę	78 607	55		
	zwinięto rachunek 1				
	i wydano efekta wartości imiennej . . . . . 38.859·13				
	Stan z dniem 31. grudnia 1902. . . . . rach. 18	190.475	50		
	w czem 14 stron winno	. .	.	190.823	50
	zaś 1 strona ma do żądania	348	—		
	i podkład w efektach wartości imiennej . . . 814.868·23				
XIII.	**Eskontowane obce**:				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.	320	50		
	W ciągu roku 1902. eskontowano efekta wylosowane i kupony w kwocie	23.487	10		
	łącznie	23.807	60		
	W tymże czasie zrealizowano	23.396	50		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	. .	.	411	10
XIV.	**Weksle**:				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. . sztuk 5.533	10,160.605	46		
	W ciągu roku 1902. eskontowano » 23.277	35,221.586	44		
	łącznie . . sztuk 28.810	45,382.191	90		
	W ciągu roku 1902. ubyło:				
	przez spłatę szt. 21.140 32,382.331·69				
	przez reeskont. . . » 2.238 2,975.941·40				
	przez przeniesienie na rk. weksli w procesie » 119 507.914·70 » 23.497	35,866.187	79		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.:				
	w portfelu . . . . . sztuk 5.313	9,516.004	11		
	w reeskoncie . . . . . » 106	258.677	29		
	łącznie . . . sztuk 5.419	. .	.	9,774.681	40
	Do przeniesienia	. .	.	54,122.860	14

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia	. . .		54,122.860	14
XV.	**Efekta funduszu obrotowego:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. nom. 7,591 100	7,250.450	50		
	W ciągu roku 1902.:				
	przeniesiono z funduszu rezerwowego . . . . . » 203 000	209.992	50		
	zakupiono . . . . . » 3,898.700	3,837.385	20		
	zyskano:				
	na wylosowaniu . . . 1,113.50				
	na spieniężeniu . . . 25,297.47				
	na zwyżce kursu dnia 31. grudnia 1902. 292.873.63	319.284	60		
	łącznie . . nom. 11.692.800	11,617 112	80		
	W ciągu roku 1902.:				
	spieniężono nom. 1,216.000 za 1,264.094·—				
	zrealizowano wylosowane » 63.600 » 63.984·— 1,279.600	1,328.078	—		
	Stan efektów z dniem 31. grudnia 1902. . . . . nom. 10,413.200	10,289.034	80		
	Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do dnia 31 grudnia 1902.	68.685	08		
	wartość efektów wynosi łącznie, jak wykaz szczegółowy strona 3	. . .		10,357.722	88
XVI.	**Lokacye w bankach:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.	1,238.827	—		
	W ciągu roku 1902. ulokowano w bankach .	6,636.120	09		
	z procentów dopisanych przybyło	36 391	92		
	łącznie . . .	7,911.339	01		
	W ciągu roku 1902.:				
	podjęto z banków 9,531.973 21				
	i od długów w bankach zapłacono odsetki w kwocie . . . 34.787·30	9,566.760	51		
	Do przeniesienia . . .	1,655.421	50	64.480.583	02

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . . .	. . .		64,480.583	02
	Z dniem 31. grudnia 1902. saldo na rzecz banków wynosi, jak z przeniesienia . .	1,655.421	50		
	W tem saldzie mieści się dług dwu banków w kwocie	. . .		633.441	50
	zaś jeden bank ma do żądania kwotę . . .	2.288.863	—		
XVII.	**Wkładki w austryackich kasach oszczędności:**				
	W ciągu roku 1902. ulokowano w kasach .	160.000	—		
	z procentów dopisanych przybyło	2.686	99		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	. . .		162.686	99
XVIII.	**Procenta zaległe z dniem 31. grudnia 1902.:**				
	od pożyczek hipotecznych na dobra	280.975	52		
	od pożyczek hipotecznych na realności miejskie	311.050	41		
	od reszt cen kupna	183	19		
	od pożyczek gmin i powiatów	181	70		
	od pożyczek spółek oszczędności i pożyczek .	—	72		
	od zastawów	236	23		
	Stan zaległości procentowych z dniem 31. grudnia 1902.	. . .		592.627	77
XIX.	**Dobra i realności nabyte:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.	1,333.754	87		
	W ciągu roku 1902.:				
	wydatki gotowe na zakupno dóbr i realności, obciążonych wierzytelnościami Zakładu, wynosiły . . . . . 245.739·13				
	na ciężar dóbr i realności nabytych zlikwidowano pretensye Zakładu pochodzące:				
	z pożyczek hipotecznych . . . . 188.567·45				
	z weksli t. z. kaucyjnych . . . . . 131.388·56				
	ze skupu obcych pretensyj hipot. 458.805·08	778.761·09	1,024.500	22	
	Do przeniesienia	2,358.255	09	65,869.339	28

Pozycya bilansu				W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia			2,358.255	09	65,869.339	28
	W ciągu roku 1902.:						
	na rachunek odsprzedaży dóbr i realności nabytych pobrano:						
	wpłaty w kwocie . i reszty cen kupna przy hipotekach odsprzedanych pozostawione . .	415.652·79 87.700.—	503.352·79				
	odpisano przez rachunek strat i zysków za rok 1902. . .		392·32	503.745	11		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.			. . .		1,854.509	98
XX.	**Weksle w procesie**:						
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.			1,021.002	90		
	W ciągu roku 1902.:						
	oddano do zaskarzenia 119 weksli na kwotę		507.914·70				
	wyłożono na koszta kwotę . . .		19.402·40				
	rachunkom uregulowanym dopisano tytułem procentów kwotę .		19.505.88	546.822	98		
	łącznie			1,567.825	88		
	W ciągu roku 1902.:						
	otrzymano pokrycie:						
	w spłatach dłużników	384.293·94					
	z rachunku realności nabytych . . .	131.388·56	515.682·50				
	odpisano pretensye nieściągalne:						
	przez rachunek strat i zysków za rok 1902.	176.291·67					
	z rezerwy na pokrycie dubiosów . . .	75.000·—	251.291·67	766.974	17		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.			800.851	71		
	Na to saldo składają się dłużnicy z kwotą .			. . .		802.641	02
	zaś pozostałość na wekslach spłaconych, przeznaczona na pokrycie kosztów procesowych i należytości skarbowych, wynosi . . .			1.789	31		
	Do przeniesienia . . .			. . .		68,526.490	28

Pozycya bilansu				W walucie koronowej			
				kor.	h	kor.	h.
	Z przeniesienia . . .			. .	.	68,526.490	28
XXI.	**Interesa w likwidacyi:**						
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.			8,564.478	49		
	W ciągu roku 1902. zaliczono:						
	na kopalnie nafty w Schodnicy:						
	zarządowi kopalń na bieżące wydatki	415.000·—					
	na pokrycie rachunków i należytości od tegoż zarządu, w kasie naszej do zapłaty prezentowanych	642.252·40					
	na zwrot zaliczki, pobranej w roku 1901. na zapasy ropy zamagazynowanej .	100.000·—					
	na podatek zarobkowy za rok 1902. . .	8.440·81					
	à conto należytości skarbowej od kontraktu kupna kopalń w Schodnicy	5.000·—	1,170·693·21				
	na kopalnie nafty w Borysławiu-Nahujowicach:						
	na cenę kupna drugiej połowy kopalń od banku górniczego i przemysłowego w Berlinie . . .	386.065·30					
	na zwrot pretensyi tegoż banku, z tytułu zaliczek na koszta ruchu kopalni udzielonych . . .	213.964·86					
	na koszta ruchu tejże kopalni	20.000·—	620.030·16				
	na kopalnie nafty w Kosmaczu .		39.416·53				
	na sekwestracyjny zarząd realności lk. 391¼ (dom naftowy) we Lwowie		8.229·92				
	na rachunek gwarectwa kopalń węgla Myszyn-Dżurów		16.614·88				
	Do przeniesienia . .		1,854.984 70	8,564.478	49	68,526.490	28

Pozycya bilansu				W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . .		1,854.984·70	8.564.478	49	68.526.490	28
	na koszta podróży, sądowe i syndykackie		6.029·07				
	na opłatę należytości skarbowych od zabezpieczenia pretensyj do St. Szczepanowskiego, W. Wolskiego & K. Odrzywolskiego .		18.151·47	1.879.165	24		
	łącznie			10,443.643	73		
	W ciągu roku 1902. pobrano:						
	na rachunek kopalń w Schodnicy:						
	należytość za 108.113·35 cetnar. metr. ropy, objętej w roku 1902. przez Związek galic. producentów ropy .	423.245·76					
	należytości inne . .	28.792·12	452.037·88				
	na rachunek kopalń w Borysławiu:						
	należytość za 42.865·10 cetnar. metr. ropy, objętej w roku 1902. przez Związek galic. producentów ropy .	81.490·14					
	należytości inne . .	6.434·94	87.925·08				
	za ropę z kopalni w Kosmaczu .		917·59				
	z realności lk. 391¹/₄ (dom naftowy) we Lwowie:						
	z rachunku dochodów sekwestra . . .	5.148·36					
	udział w licytacyjnej cenie kupna i uzupełnienie wartości bilansowej tejże realności nabytej .	322.133·86	327.282·22	868.162	77		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.			. .	.	9,575.480	96
XXII.	**Różni dłużnicy**:						
	związek galicyjskich producentów ropy . .			295.024	60		
	bank parcelacyjny we Lwowie			72.479	47		
	gmina miasta Lwowa (zaliczka na dalszą budowę muzeum przemysłowego)			100.000	—		
	Do przeniesienia			467.504	07	78,101.971	24

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia	467.504	07	78,101.971	24
	rachunek żyrowy w banku austro-węgierskim	16.610	59		
	rachunek czekowy w pocztowej kasie oszczędności	44.798	54		
	wadya licytacyjne	637	—		
	fundusz dyspozycyjny dyrekcyi	321	68		
	zaliczki na płace urzędników i woźnych . .	18.592	96		
	zaliczki do kasy podręcznej	540	04		
	protesty wekslowe	63	—		
	rachunki różnych osób	12.897	29		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902	. .	.	561.965	17
XXIII.	**Ruchomości:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.	58.020	23		
	W ciągu roku 1902. dokupiono za kwotę . .	5.109	48		
	łącznie	63.129	71		
	W tymże czasie pobrano od stron za druki .	5.941	57		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	. .	.	57.188	14
XXIV.	**Rachunki przechodnie:**				
	zwrot należny z tytułu nadpłaconych podatków	5.147	11		
	zaległe z dniem 31. grudnia 1902. dochody z dóbr i realności nabytych, przypadające do zainkasowania w roku 1903. na rachunek roku 1902.	1.520	90		
	zaległe z dniem 31. grudnia 1902. należytości za przechowanie depozytów obcych . .	74	—		
	pokryte w roku 1902. wydatki na koszta utrzymania Zakładu, przypadające na ciężar roku 1903.	134	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	. .	.	6.876	01
	Stan czynny bilansu z dniem 31. grudnia 1902.	. .	.	78.728 000	56
	Stan bierny.				
XXV.	**Wkładki oszczędności:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. książecz. 81.755	68,932.488	41		
	W ciągu roku 1902.:				
	przyjęto wkładki od 83.900 stron	29,002.861	88		
	Do przenies. stron 83.900 książecz. 81.755	97,935.350	29		

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia stron. 83.900 książecz. 81.755	97,935.350	29		
	i wydano nowych książeczek . 38.398				
	dopisano do kapitału nieodebrane z dniem 30. czerwca i 31. grudnia 1902. procenta . .	2,554.732	61		
	łącznie . . . książeczek 120.153	100,490.082	90		
	W tymże czasie:				
	zwrócono 104.537 stronom	31,469.582	90		
	i ściągnięto z obiegu książeczek 31.012				
	Stan z dn. 31. grudnia 1902. książeczek 89.141	. .	.	69,020.500	—
	W tem mieszczą się wkładki:				
	na 4% : książ. 64.752 w kwocie 51,244.316·09				
	» 3·75% : » 24.389 » 17,776.183·91				
	łącz. jak wyż. » 89 141 » 69,020.500·—				
	W ciągu roku 1902. załatwiono ogółem 188.437 stron.				
XXVI.	**Wkładki na rachunek bieżący:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.	3,809.253	07		
	W ciągu r. 1902. pobrano . . 6,907.027·17				
	i dopisano procentów . . . . 143.410·63	7,050.437	80		
	łącznie	10,859.690	87		
	W tymże czasie wypłacono	4,981.473	49		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	. .	.	5,878.217	38
XXVII.	**Giro-obligo z weksli reeskontowanych:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. . . sztuk 199	251.417	30		
	W ciągu roku 1902. reeskontowano » 2.238	2.975.941	40		
	łącznie . . . sztuk 2.437	3,227.358	70		
	Do dnia 31. grudnia 1902. wykupiono » 2.331	2,968.681	41		
	Z dniem 31. grudnia 1902. pozostało w reeskoncie . . . . . sztuk 106	. .	.	258.677	29
	Do przeniesienia	. .	.	75.157.394	67

Pozycya bilansu			W walucie koronowej kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia		. .	.	75,157.394	67
XXVIII.	**Lombard efektów własnych**:					
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.		750.000	—		
	W ciągu roku 1902. na lombard efektów własnych pobrano		4,290.000	—		
	łącznie		5,040.000	—		
	W tymże czasie spłacono		5,040.000	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.		. .	.	—	—
XXIX.	**Długi w bankach**:					
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.:					
	patrz pozycya XVI. strona 8.		. .	.	2,288.863	—
XXX.	**Rezerwy specyalne**:					
	na pokrycie różnicy kursu efektów:					
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.:					
	w fund. rezerwow. 680·30					
	» » obrotow. 33.689·10	34.369·40				
	nadwyżka zysku rachunkowego ponad straty rachunkowe na różnicy kursu efektów z dnia 31. grudnia 1902.	292.873·63				
	Z kwoty łącznej	327.243·03				
	zwrócono rachunkowi strat i zysków straty rachunkowe na różnicy kursu efektów za lata 1899. i 1900. na ciężar tegoż rachunku umorzone, a do dnia 31. grudnia 1902. już powetowane	78.914·63				
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.		248.328	40		
	na pokrycie dubiosów:					
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. .	177.000·—				
	W ciągu roku 1902. użyto na częściowe umorzenie strat na wekslach w procesie, jak pozycya XX. strona 10. . .	75.000·—				
	Do przeniesienia		248.328	40	77,446.257	67

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia	248.328	40	77,446.257	67
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.:				
	na pokrycie możliwych strat na wekslach i realnościach nabytych 100.000				
	na pokrycie nadpłaty z dnia 16. 2. 1899. z rachunku różnych osób 2.000	102.000	—		
	Stan obu rezerw łącznie	. .	.	350.328	40
XXXI.	**Różni wierzyciele:**				
	fundusz sporny dawnej fundacyi pamiątkowej	332.137	59		
	wierzyciele z rków bieżących pokrytych efektami, jak pod pozycyą XII.	348	—		
	rachunki bieżące z pożyczek hipotecznych .	13.679	94		
	kaucye z pożyczek hipotecznych	89.354	76		
	kaucye wekslowe	8.626	46		
	pozostałość na rku weksli w procesie spłaconych, jak pod pozycyą XX.	1.789	31		
	należytości stemplowe od zastawów . . .	32	90		
	rachunki różnych osób	117.624	86		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	. .	.	563.593	82
XXXII.	**Rachunki przechodnie:**				
	przypadające do uregulowania w roku 1903. wydatki za rok 1902.:				
	na rachunek utrzymania Zakładu . . . . . 3.931·16				
	na rachunek utrzymania gmachu . . . . . 110·—				
	na rachunek podatków . . 1.240·17				
	na rachunek dóbr i realności nabytych . . . . . 136·63	5.417	96		
	pobrane w roku 1902. należytości, przypadające na rok 1903.:				
	dochody z dóbr i realności nabytych . . . . . 2.717·38				
	Do przeniesienia . 2.717·38	5.417	96	78,360.179	89

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Z przeniesienia . . 2,717.38	5.417	96	78,360.179	89
	należytość za przechowanie depozytów obcych . . . . 41·90				
	prowizye . . . . . 6·37	2.765	65		
	rezerwa na pokrycie 6% wkładki, należnej funduszowi emerytury od funduszu obrotowego do dnia 31. grudnia 1902. . . .	13.351	32		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	. .	.	21.534	93
XXXIII.	**Procenta pobrane na rok 1903.:**				
	od pożyczek hipotecznych na dobra	97.691	29		
	od pożyczek hipotecznych na realności miejskie	130.993	45		
	od pożyczek hipotecznych na posiadłości wiejskie	—	46		
	od reszt cen kupna dóbr i realności odsprzedanych	971	94		
	od pożyczek gmin i powiatów	34.512	04		
	od pożyczek towarzystw zarobkowych i gospodarczych	66	36		
	od pożyczek spółek oszczędności i pożyczek .	1.300	35		
	od zastawów	324	51		
	od weksli	80.425	34		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	. .	.	346.285	74
	Stan bierny bilansu z dn. 31. grudnia 1902.	. .	.	78,728.000	56

Zamknięcie rachunku

za rok

Wydatki		W walucie koronowej koron	h.	koron	h.
Procenta wypłacone i dopisane:					
od wkładek oszczędności:					
wypłacone w ciągu roku 1902. . .	133.940·78				
skapitalizowane dnia 30. czerwca i 31. grudnia 1902.	2,554.732·61	2,688.673	39		
od wkładek na rachunek bieżący		143.410	63		
od rachunków bieżących i kaucyj z pożyczek hipotecznych		786	02		
od weksli reeskontowanych		8.700	68		
od lombardu efektów własnych		24.533	92		
od długów w bankach		34.787	30	2,900.891	94
Prowizye wypłacone		. .	.	333	61
Koszta utrzymania Zakładu:					
płace stałe i dodatki funkcyjne		154.260	—		
koszta ogólne		144.930	41	299.190	41
Koszta utrzymania gmachu		. .	.	4.837	75
Podatki i należytości rządowe:					
podatek rentowy		41.429	52		
podatki za funkcyonaryuszów		5.698	42		
należytość ekwiwalentowa od majątku nieruchomego		3 400	98		
podatki od gmachu własnego		2.042	67	52.571	59
Straty i odpisy:					
na realnościach nabytych		392	32		
na wekslach:					
straty odpisane	176.291·67				
straty odzyskane w ciągu roku 1902.	39.742·04	136.549	63	136.941	95
				3,394.767	25

Kasyer:
Wiktor Osiadacz.

Likwidator:
Leopold Wilimowski.

We Lwowie, dnia

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Zygmunt Skowroński.*

Dr. Adolf Lilien.

strat i zysków

1902.

Dochody	W walucie koronowej			
	koron	h.	koron	h.
Procenta pobrane:				
od pożyczek hipotecznych na dobra	791.916	65		
od pożyczek hipotecznych na realności miejskie	1,059.343	97		
od pożyczek hipotecznych na posiadłości wiejskie	55	40		
od reszt cen kupna dóbr i realności odsprzedanych	11.257	14		
od pożyczek gmin i powiatów	119.314	87		
od pożyczek towarzystw zarobkowych i gospodarczych	363	01		
od pożyczek spółek oszczędności i pożyczek	5.243	49		
od zastawów	3.551	83		
od rachunków bieżących pokrytych efektami	9.224	19		
od weksli	625.859	99		
od efektów funduszu obrotowego	437.826	72		
od lokacyi w bankach	36.391	92		
od wkładek w austryackich kasach oszczędności	2.686	99		
od różnych rachunków	8.362	77	3,111.398	94
Prowizye pobrane:				
od wkładek niewypowiedzianych	26.108	54		
od rat hipotecznych i komunalnych za zwłokę	62.566	39		
różne	8.548	85	97.223	78
Czynsze z gmachu własnego			12.360	—
Dochody z dóbr i realności nabytych			68.458	93
Zysk zrealizowany na różnicy kursu efektów			26.410	97
Odzyskane straty rachunkowe na różnicy kursu efektów z lat 1899. i 1900.			78.914	63
			3,394.767	25

31. grudnia 1902.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

Dyrekcya Gal. Kasy Oszczędności:

Antym Nikorowicz,
Dyrektor.

Dr. Jan Kanty Steczkowski,
Dyrektor.

Dr. Edward Stroynowski,
zastępca Dyrektora.

Bilans

z dniem 31.

Pozycya bilansu	Stan czynny		Koron	h.
I.	Kasa		586.786	05
II.	Gmach własny		2,110.476	10
III.	Stacya elektryczna		112.873	26
IV.	Pożyczki hipoteczne na dobra		16,906.317	74
V.	Pożyczki hipoteczne na realności miejskie		21,351.626	55
VI.	Pożyczki hipoteczne na posiadłości wiejskie		3.352	02
VII.	Reszty cen kupna dóbr i realności odsprzedanych		290.478	41
VIII.	Pożyczki gmin i powiatów		2,588.936	36
IX.	Pożyczki towarzystw zarobkowych i gospodarczych		7.100	—
X.	Pożyczki spółek oszczędności i pożyczek		108.800	—
XI.	Zaliczki na zastaw terminowy efektów		90.197	65
XII.	Rachunki bieżące pokryte efektami		190.823	50
XIII.	Eskontowane obce		411	10
XIV.	Weksle:			
	w portfelu	9.516.004·11		
	w reeskoncie	258.677·29	9,774.681	40
XV.	Efekta funduszu obrotowego		10,357.722	88
XVI.	Lokacye w bankach		633.441	50
XVII.	Wkładki w austryackich kasach oszczędności		162.686	99
XVIII.	Procenta zaległe z dniem 31. grudnia 1902.		592.627	77
XIX.	Dobra i realności nabyte		1,854.509	98
XX.	Weksle w procesie		802.641	02
XXI.	Interesa w likwidacyi		9,575.480	96
XXII.	Różni dłużnicy		561.965	17
XXIII.	Ruchomości		57.188	14
XXIV.	Rachunki przechodnie		6.876	01
			78,728.000	56

Kasyer:
Wiktor Osiadacz.

Litwidator:
Leopold Wilimowski.

We Lwowie, dnia

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. *Dr. Zygmunt Skowroński.*
Dr. Adolf Lilien.

Zakładu

grudnia 1902.

Pozycya bilansu	Stan bierny		Koron	h.
XXV.	**Wkładki oszczędności**		69,020.500	—
XXVI.	**Wkładki na rachunek bieżący**		5,878.217	38
XXVII.	**Giro-obligo z weksli reeskontowanych**		258.677	29
XXIX.	**Długi w bankach**		2,288.863	—
XXX.	**Rezerwy specyalne:**			
	na pokrycie różnicy kursu efektów . .	248.328·40		
	na pokrycie dubiosów	102.000.–	350.328	40
XXXI.	**Różni wierzyciele**		563.593	82
XXXII.	**Rachunki przechodnie**		21.534	93
XXXIII.	**Procenta pobrane na rok 1903**		346.285	74
			78,728.000	56

31. grudnia 1902.

Naczelny buchalter:
Karol Czauderna.

Dyrekcya Galic. Kasy Oszczędności:

Antym Nikorowicz,
Dyrektor.

Dr. Jan Kanty Steczkowski,
Dyrektor.

Dr. Edward Stroynowski.
zastępca Dyrektora.

B.

FUNDUSZ REZERWOWY.

Spis załączników

do zamknięcia rachunków funduszu rezerwowego z dniem 31. grudnia 1902.

1. Zestawienie ruchu za rok 1902. w poszczególnych rachunkach funduszu rezerwowego oraz wykaz ich stanu z dniem 31. grudnia 1902.
2. Rachunek strat i zysków za rok 1902.
3. Bilans z dniem 31. grudnia 1902.

ZESTAWIENIE

ruchu za r. 1902. w poszczególnych rachunkach funduszu rezerwowego oraz wykaz ich stanu z dniem 31. grudnia 1902.

Pozycya			W walucie koronowej			
			kor.	h.	kor.	h.
	Stan czynny.					
I.	**Kasa** w rachunku bieżącym u Zakładu:					
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.		3.442	—		
	W ciągu roku 1902. wpłynęło za efekta przeniesione do funduszu obrotowego z walutą dnia 31. grudnia 1901.		210.891	83		
	łącznie		214.333	83		
	W tymże czasie wypłacono funduszowi obrotowemu na pokrycie straty bilansowej za rok 1901.	213.653·53				
	i z powodu przeniesienia wszystkich efektów do funduszu obrotowego wydano zarazem temuż funduszowi utworzoną w zamknięciu rachunków za rok 1901 rezerwę kursową dla tychże efektów	680·30	214.333	83		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.		. . .		—	—
II.	**Efekta funduszu rezerwowego:**					
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. z doliczeniem wartości kuponów bieżących do dnia 31. grudnia 1901.	nom. 203.000	209.992	50		
		. . . . .	899	33		
	łącznie	nom. 203.000	210.891	83		
	W ciągu roku 1902. przeniesiono do funduszu obrotowego z walutą dnia 31. grudnia 1901.	» 203.000	210.891	83		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	nom. —	. . .		—	—
	Stan czynny funduszu rezerwowego z dniem 31. grudnia 1902.		. . .		—	—

Pozycya		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
	Stan bierny.				
III	**Fundusz rezerwowy:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.	213.653	53		
	W roku 1902. wydano funduszowi obrotowemu na umorzenie straty bilansowej za rok 1901.	213.653	53		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	—	—		
IV.	**Rezerwa na pokrycie różnicy kursu efektów:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902	680	30		
	W roku 1902. z powodu przeniesienia wszystkich efektów do funduszu obrotowego wydano temuż funduszowi	680	30		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	—	—		
	Stan bierny funduszu rezerwowego z dniem 31. grudnia 1902.	—	—		

Rachunek strat i zysków funduszu rezerwowego

za rok 1902.

WYDATKI	Wal. koron. kor.	h.	DOCHODY	Wal. koron. kor.	h.
Strata bilansowa funduszu obrotowego za rok 1901	213.653	53	**Ubytek** funduszu rezerwowego **za rok 1902** . .	213.653	53
	213.653	53		213.653	53

Bilans funduszu rezerwowego

z dniem 31. grudnia 1902.

Poz. bilansu	Stan czynny	Wal. koron. kor.	h.	Poz. bilansu	Stan bierny	Wal. koron. kor.	h.
I.	**Kasa**	—	—	III.	**Fundusz rezerwowy**	—	—
II.	**Efekta funduszu rezerwowego** . .	—	—	IV.	**Rezerwa na pokrycie różnicy kursu efektów**	—	—
		—	—			—	—

We Lwowie dnia 31. grudnia 1902.

Kasyer: *Wiktor Osiadacz.*

Likwidator: *Leopold Wilimowski.*

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. Dr. Zygmunt Skowroński. Dr. Adolf Lilien.

Dyrekcya gal. Kasy Oszczędności:

Antym Nikorowicz, Dyrektor. *Dr. Jan Kanty Steczkowski*, Dyrektor.

Dr. Edward Stroynowski, Zastępca dyrektora.

Naczelny buchalter: *Karol Czauderna*

C.

FUNDUSZ EMERYTURY.

Spis załączników

do zamknięcia rachunków funduszu emerytury z dniem 31. grudnia 1902.

1. Wykaz efektów funduszu emerytury.
2. Zestawienie ruchu za rok 1902. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz wykaz ich stanu z dniem 31. grudnia 1902.
3. Rachunek strat i zysków za rok 1902.
4. Bilans z dniem 31. grudnia 1902.

Wykaz efektów funduszu emerytury.

Wyszczególnienie efektów	Pierwszy kupon płatny dnia	Wartość imienna wal. koron. kor.	h.	Wartość po kursie %	Wartość obiegowa w walucie koronowej kor.	h.	Wartość kuponu bież. do 31/12. 1902 kor.	h.
4% austryackie losy państwowe z roku 1860.:								
a) sztuki po koron 1000·—	1/5. 1903.	3.000	—	151.25	4.537	50	47	20
b) sztuki po koron 200·—	1/5. 1903.	4.200	—	182.00	7.644	—		
4·2% austryacka jednolita renta papierowa z roku 1868.	1/5. 1903.	14.000	—	101.30	14.182	—	96	36
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1896.	1/5. 1903.	7.000	—	94.50	6.615	—	45	88
4½% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1900.	1/3. 1903.	30.200	—	100.70	30.411	40	449	22
4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego	30/6. 1903.	80.000	—	98.80	79.040	—	—	—
4% listy zastawne galic. Tow. kredytowego ziem. 56-letnie	30/6. 1903.	294.000	—	96.00	282.240	—	—	—
5% obligacye komunalne Banku krajowego II. emisyi	1/4. 1903.	200.000	—	102.25	204.500	—	2.472	22
4½% obligacye komunalne Banku krajowego III. emisyi.	1/4. 1903.	45.000	—	100.50	45.225	—	500	62
4½% listy hipoteczne galicyjskiego Banku hipotecznego	1/5. 1903.	180.000	—	100.15	180.270	—	1.327	50
		857.400	—		854.664	90	4.939	—
Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do 31. grudnia 1902.					4.939	—		
efekta z dniem 31. grudnia 1902. przedstawiają wartość					859.603	90		

ZESTAWIENIE

ruchu za r. 1902. w poszczególnych rachunkach bilansu oraz ich stanu

z dniem 31. grudnia 1902.

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		koron	h.	koron	h.
	Stan czynny.				
I.	**Kasa** w rachunku bieżącym u Zakładu:				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.	8.145	50		
	W ciągu roku 1902. wpłynęło do kasy:				
	od dyrektorów, urzędników i woźnych wpłaty . . . . . 6.449·42				
	za efekta wylosowane . . . . 43.160·—				
	za kupony od efektów . . . 36.900·—				
	za procent od rachunku bieżącego . . . . . 1.023·20	87.532	62		
	łącznie	95.678	12		
	W tymże czasie wypłacono:				
	na pensye emerytów, wdów i sierót . . . . . 25.602·66				
	na zakupno efektów . . . . 61.502·11				
	na podatki i należytości rządowe . . . . . 273·62	87.378	39		
	Pozostałość na rachunku bieżącym z dniem 31. grudnia 1902.	. .		8.299	73
II.	**Efekta** funduszu emerytury:				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902. . nom. 838.400	814.585	50		
	W ciągu roku 1902.:				
	zakupiono . . . . . » 62.000	60.800	—		
	zyskano:				
	na wylosowaniu . . 1.837·50				
	na zwyżce kursu dnia 31. grudnia 1902. . 20.601.90	22.439	40		
	łącznie . . . nom. 900.400	897.824	90		
	W tymże czasie:				
	zrealizowano wylosowane . . » 43.000	43.160	—		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902. nom. 857.400	854.664	90		
	Z doliczeniem wartości kuponów bieżących do dnia 31. grudnia 1902.	4.939	—		
	wartość efektów z dniem 31. grudnia 1902. wynosi łącznie, jak wykaz szczegółowy str. 31	. . .		859.603	90
	Stan czynny bilansu z dniem 31. grudnia 1902.	. . .		867.903	63

Pozycya bilansu		W walucie koronowej			
		koron	h.	koron	h.
	Stan bierny.				
III.	**Fundusz emerytury:**				
	Stan z dnia 1. stycznia 1902.	827.852	80		
	Przyrost, jak rachunek strat i zysków za rok 1902. str. 27.	40.050	83		
	Stan z dniem 31. grudnia 1902.	. .	.	867.903	63
	Stan bierny bilansu z dniem 31. grudnia 1902.	.	.	867.903	63

Rachunek strat i zysków funduszu emerytury

za rok 1902.

WYDATKI	Wal. koron. kor.	h.	DOCHODY	Wal. koron. kor.	h.
Pensye emerytów, wdów i sierót . .	25.602	66	Wpłaty dyrektorów, urzędników i woźnych .	6.049	42
Podatki i należytości rządowe . . .	273	62	Kupony od efektów	36.415	09
Przyrost z nadwyżki dochodów własnych za rok 1902.	40.050	83	Zysk na różnicy kursu efektów . . .	22.439	40
			Procent od rachunku bieżącego . . .	1.023	20
	65.927	11		65.927	11

Bilans funduszu emerytury

z dniem 31. grudnia 1902.

Pozycya bilansu	Stan czynny	Wal. koron. kor.	h.	Pozycya bilansu	Stan bierny	Wal. koron. kor.	h.
I.	Kasa	8.299	73	III.	Fundusz emerytury	867.903	63
II.	Efekta funduszu emerytury . .	859.603	90				
		867.903	63			867.903	63

We Lwowie, dnia 31. grudnia 1902.

Kasyer: *Wiktor Osiadacz.*

Likwidator: *Leopold Wilimowski.*

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eug. Pierożyński. *Dr Zygm. Skowroński.*

Dr. Adolf Lilien.

Dyrekcya galic. Kasy oszczędności:

Antym Nikorowicz, Dyrektor. *Dr. Jan Kanty Steczkowski,* Dyrektor.

Dr. Edward Stroynowski, zastępca Dyrektora.

Naczelny buchalter: *Karol Czauderna.*

D.

FUNDUSZE ODRĘBNE

i

DEPOZYTA OBCE.

Spis załączników.

1. Fundusze odrębne, zostające pod zarządem Zakładu.
2. Depozyta obce.
3. Wykaz depozytów obcych według kategoryi efektów i rodzaju depozytu.

Fundusze odrębne,

zostające pod zarządem Zakładu.

Oznaczenie funduszu		W walucie koronowej			
		kor.	h.	kor.	h.
1. Fundacya imienia F. K. Laskowskiego na nagrody dla sług lwowskich:					
Stan z dnia 1. stycznia 1902.:					
$4^1/_2$% listy hipoteczne galic. Banku hipotecznego im. wart. kor. 20.800 po kursie 97·75%	20.332·—				
gotówka na rachunku bieżącym u Zakładu	48 —	20.380	—		
W ciągu roku 1902. przybyło:					
za kupony od efektów	936·—				
za procent od lokacyi na rku bieżącym	16.—				
ze zwyżki kursu z dniem 31. grudnia 1902.	499·20	1.451	20		
łącznie		21.831	20		
W tymże czasie wydano:					
na plakatowanie obwieszczeń o premiowaniu	6·—				
na nagrody dla sług	994·—	1.000	—		
Stan fundacyi z dniem 31. grudnia 1902.:					
$4^1/_2$% listy hipoteczne galic. banku hipotecznego z kuponami pr. $^1/_5$. 1903. wartości imiennej koron 20.800 po kursie 100.15%				20.831	20
2. Fundacya stypendyjna dla dzieci urzędników i sług Zakładu:					
Stan z dnia 1. stycznia 1902.: 4% książeczka wkładkowa Zakładu Nr. 28856		18.625	47		
W ciągu roku 1902. przybyło z procentu od wkładki		741	33		
łącznie		19.366	80		
W tymże czasie wypłacono na stypendyum		400	—		
Stan fundacyi z dniem 31. grudnia 1902. na 4% książeczkach wkładkowych Zakładu:					
Nr. 28856.	9.341·13				
Nr. 100635.	9.625 67			18.966	80
Stan funduszów odrębnych z dniem 31. grudnia 1902				39.798	—

Depozyta obce.

Rodzaj depozytu	Wartość imienna efektów	
1. Kaucye urzędników	4.160	11
2. Efekta przyjęte na zastaw	125.957	54
3. Efekta na pokrycie rachunków bieżących . . .	814.868	23
4. Depozyta w przechowaniu	1,147.996	28
5. Depozyta różne	607.276	15
Stan depozytów obcych z dniem 31. grudnia 1902. . .	2,700.258	31

We Lwowie, dnia 31. grudnia 1902.

Kasyer: *Wiktor Osiadacz.* Likwidator: *Leopold Wilimowski.* Naczelny buchalter: *Karol Czauderna.*

Dyrekcya Gal. Kasy Oszczędności:

Antym Nikorowicz, Dyrektor. *Dr. Jan Kanty Steczkowski,* Dyrektor.

Dr. Edward Stroynowski, zastępca Dyrektora.

Komisya rewizyjna Wydziału:

Eugeniusz Pierożyński. Dr. Zygmunt Skowroński, Dr. Adolf Lilien

Wykaz depozytów obcych

według kategoryi efektów i rodzaju depozytu.

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	Rodzaj depozytu					Razem
		kaucye urzędników	zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Akcye galic. banku hipotecznego	1/1. 1903.				35.200 —		35.200 —
Akcye galic. banku kredytowego						36.000 —	36.000 —
Akcye banku anglo-austryackiego	1/1. 1903.			12.000 —			12.000 —
Akcye wiedeńskiego banku związkowego	1/1. 1903.			14.800 —			14.800 —
Akcye banku austro-węgierskiego	II. 1902.				1.400 —		1.400 —
Akcye austr. Zakładu kredytowego dla hand. i przem.	1/1. 1903.			20.000 —			20.000 —
Akcye kolei lwowsko-czerniowieckiej	1/5 1903.			10.000 —			10.000 —
Akcye kolei koszycko-bogumińskiej	1/1. 1903.			45.600 —			45.600 —
Akcye kolei północnej cesarza Ferdynanda	1/1. 1903.			39.200 —			39.200 —
Akcye kolei Elbethal	1/1. 1903.			19.600 —			19.600 —
Akcye wschodnio-czeskiego towarzystwa górniczego	1/1. 1903.				1.600 —		1.600 —
Akcye fabryki papieru »Steyrermühle«	1/1. 1903.			3.000 —			3.000 —
Akcye cukrowni przeworskiej	dyw. 1902.					8.000 —	8.000 —
Do przeniesienia				164.200 —	38.200 —	44.000 —	246.400 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	Rodzaj depozytu					Razem
		kaucye urzędników	zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Z przeniesienia				164.200 —	38.200 —	44.000 —	246.400 —
4% listy zastawne galic. Twa kred. ziem. nieokresowe	30/6. 1903.			60.000 —			60.000 —
4% listy zastawne galic. Twa kred. ziem. 41-letnie	30 6. 1903.			8.000 —			8.000 —
4% listy zastawne galic. Twa kred. ziem. 56-letnie	30 6. 1903.		30.600 —	221 800 —	466.400 —	86.000 —	804.800 —
4½% listy zastawne banku krajowego	30 6. 1903.		660 —	6.800 —	45.300 —		52.700 —
4% listy zastawne banku krajowego	30 6 1903.		2.100 —	59.500 —	7.200 —		68.800 —
5% listy hipoteczne galic. Banku hipotecznego	1 3. 1903.			2.000 —			2.000 —
4½% listy hipoteczne galic. Banku hipotecznego	1 5. 1903.		9.600 —	58.400 —	209.400 —	3.200 —	280.600 —
4% listy hipoteczne galic. banku hipotecznego	1 5. 1903.		200 —	4.000 —	23.400 —		27.600 —
4% listy zastawne banku austro-węg. 40½-letnie	1 4. 1903.				400 —		400 —
4% listy zastawne banku austro-węg. 50-letnie	1 4. 1903.					60.000 —	60.000 —
5% listy zastawne domen państwowych	1 3. 1903.			2.640 —			2.640 —
4% austr. losy państwowe z roku 1860.	1 5. 1903.		2.800 —	600 —	200 —		3.600 —
Austr. losy państwowe z roku 1864.			900 —	300 —			1.200 —
Węgierskie losy państwowe z roku 1870.			2.300 —	200 —	200 —	400 —	3.100 —
Węgierskie losy »Basilika« z roku 1886.			10 —				10 —
Do przeniesienia			49.110 —	588.440 —	790.700 —	193.600 —	1,621.850 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	Rodzaj depozytu					Razem
		kaucye urzędników	zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Z przeniesienia			49.110 —	588.440 —	790.700 —	193 600 —	1,621.850 —
4% losy regulacyi Cisy z roku 1880.	1/4. 1903.		1.600 —	400 —	1.000 —		3.000 —
Losy austr. czerwonego krzyża z roku 1882.			40 —		560 —		600 —
Losy węgier. czerwonego krzyża z roku 1882.			50 —		250 —		300 —
Losy włoskie czerwonego krzyża z roku 1885.			175 —		1.100 —		1 275 —
Austryackie losy kredytowe z roku 1858.			1.800 —	600 —	400 —		2.800 —
3% losy ogóln. austr. Zakładu kred. ziem. I. emisyi z roku 1880.	1/6. 1903.		8.000 —	5.600 —	3.400 —		17.000 —
3% losy ogóln. austr. Zakładu kred. ziem II. emisyi z roku 1889.	1/2. 1903.		10.600 —	10.400 —	3.200 —		24.200 —
4% losy węgierskiego banku hipotecznego z roku 1884.	1/6. 1903.		6.800 —		2.000 —		8.800 —
Losy fundacyi Rudolfa z r. 1864.				40 —			40 —
Losy miasta Budy z roku 1859.			80 —				80 —
Losy miasta Krakowa z roku 1872.			1.880 —	160 —	320 —	80 —	2.440 —
Losy miasta Wiednia z roku 1874.			2.000 —				2.000 —
Losy serbskie tytoniówe z r. 1888.					20 —		20 —
5% rosyjskie losy państwowe z roku 1864.	1/1. 1903.				200 —		200 —
Do przeniesienia			82.135 —	605.640 —	803.150 —	193.680 —	1,684.605 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	Rodzaj depozytu					Razem
		kaucye urzędników	zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Z przeniesienia . .	. .	. . .	82.135 —	605.640 —	803.150 —	193.680 —	1,684.605 —
4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893.	1/5. 1903.	. . .	. . .	30.000 —	4.000 —	. . .	34.000 —
4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego . .	30/6. 1903.	. . .	2.300 —	16.400 —	57.400 —	. . .	76.100 —
4½% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1900.	1/3. 1903.	. . .	600 —	4.100 —	. . .	10.000 —	14.700 —
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa z roku 1896.	1/5. 1903.	. . .	12.200 —	. . .	1.000 —	20.000 —	33.200 —
4% obligacye indemnizacyjne węgierskie . .	1/5. 1903.	. . .	. . .	2.000 —	2.000 —	. . .	4.000 —
5% obligacye komunalne banku krajowego II. emisyi.	1/4. 1903.	. . .	200 —	24.000 —	56.200 —	. . .	80.400 —
4½% obligacye komunalne banku krajowego III. emisyi.	1/4. 1903.	. . .	. . .	2.400 —	. . .	. . .	2.400 —
4% obligacye kolejowe banku krajowego . .	1/4. 1903.	. . .	. . .	7.200 —	. . .	. . .	7.200 —
4% obligacye kolei Rudolfa z roku 1893. . .	1/1. 1903.	. . .	. . .	800 —	. . .	. . .	800 —
6% obligacye pożyczki bułgarskiej . . .	1/4 1903.	. . .	. . .	. . .	500 —	. . .	500 —
4% priorytety kolei Rudolfa z roku 1884. . .	1/4. 1903.	. . .	. . .	7.600 .	800 —	. . .	8.400 —
4% priorytety kolei Karola Ludwika . . .	1/1. 1903.	. . .	. . .	. . .	400 —	. . .	400 —
4% priorytety kolei lwowsko-czerniowieckiej nieopodatkowane	1/5. 1903.	. . .	. . .	. . .	600 —	. . .	600 —
4% priorytety I. węgiersko-galicyjskiej kolei z r. 1887.	1/1. 1903.	. . .	. . .	. . .	800 —	. . .	800 —
Do przeniesienia . .	. .	. .	97.435 —	700.140 —	926.850 —	223.680 —	1,948.105 —

Nazwa efektu	z kuponem płatnym	Rodzaj depozytu					Razem
		kaucye urzędników	zastawy	podkład rków bieżących	depozyta w przechowaniu	depozyta różne	
Z przeniesienia . .	. .	. .	97.435 —	700.140 —	926.850 —	223.680 —	1,948.105 —
4% priorytety kolei-północnej cesarza Ferdynanda z roku 1886.	1/3. 1903.	. .	. .	. .	800 —	. .	800 —
4% priorytety kolei Pilsen-Priesen z roku 1894 .	1/1. 1903.	. .	. .	. .	300 —	. .	300 —
4·2% austr. jednolita renta papierowa z roku 1868.	1/2. 1903.	. .	200 —	1.800 —	1.000 —	2.000 —	5.000 —
4·2% austr. jednolita renta papierowa z roku 1868.	1/5. 1903.	. .	2.000 —	4.000 —	7.200 —	24.000 —	37.200 —
4·2% austr. jednolita renta srebrna z roku 1868. .	1/1. 1903.	. .	. .	1.200 —	400 —	. .	1.600 —
4% węgierska renta złota	1/1. 1903.	. .	. .	21.600 —	. .	. .	21.600 —
4% węgierska renta koronowa	1/6. 1903.	4.000 —	. .	4.000 —	. .	. .	8.000 —
Asygnaty kasowe	. .	. .	. .	. .	2.000 —	. .	2.000 —
Książeczki udziałowe, wkładkowe i oszczędności .	. .	160 11	26.322 54	82.128 23	209.446 28	357.596 15	675.655 31
Razem . . .	. .	4.160 11	125.957 54	814 868 23	1,147.996 28	607.276 15	2,700.258 31

WYKAZ

ruchu wkładek, zysków i stanu funduszów:

rezerwowego i emerytury

od powstania zakładu

po dzień 31. grudnia 1902. roku.

Wy-

ruchu wkładek, zysków i stanu

od powstania zakładu po »

	Ruch wkła											
	Wkładki				Zwrócenia				Stan kapitału włożonego po zważeniu wkładek ze zwróceniami i po dopisaniu prowizyi narosłej			
		mon. konw.				mon. konw.				mon. konw.		
	stron	Zł.	kr.	dr.	stron	Zł.	kr.	dr.	stron	Zł.	kr.	dr.
W roku 1844	10.062	1,092.852	15	1	1.620	152.601	26	1	7.771	955.278	21	.
„ „ 1845	11.496	1,254.205	30	.	5.864	544.584	05	1	13.731	1,707.994	38	3
„ „ 1846	11.986	1,148.946	03	.	9.520	895.373	13	3	17.091	2,021.836	23	1
„ „ 1847	11.839	1,017.916	38	.	10.644	858.736	39	1	19.412	2,255.281	50	.
„ „ 1848	4.958	420.468	22	.	12.665	1,183.470	31	3	14.188	1,549.604	42	.
„ „ 1849	5.972	775.541	17	2	5.980	551.752	37	2	13.487	1,832.291	36	1
„ „ 1850	5.058	689.842	12	2	6.704	741.623	28	.	12.273	1,846.091	51	3
„ „ 1851	5.604	724.084	34	.	6.366	713.356	31	1	11.953	1.923.812	49	2
„ „ 1852	7.356	1,136.221	47	.	6.371	703.483	24	1	12.929	2,433.166	.	.
„ „ 1853	8.231	1,429.076	50	.	7.167	940.560	39	3	13.900	3,021.945	40	1
„ „ 1854	7.060	1,104.421	01	.	9.186	1,390.058	42	.	12.518	2,840.836	40	3
„ „ 1855	7.427	1,395.558	43	.	7.543	1,101.586	40	1	12.791	3,246.873	04	.
„ „ 1856	7.265	1,061.516	06	2	8.222	1,291.589	32	2	12.490	3,130.138	17	.
„ „ 1857	8.054	1,033.513	52	.	7.255	1,047.486	45	2	13.076	3,234.489	18	3
„ „ 1858	8.664	979.303	07	3	7.190	1,009.115	59	3	14.013	3,325.201	01	1
Do przeniesienia .	121.032	15,263.468	19	02	112.297	13,125.380	17	.				
czyli w austr. wal . . .		16,026.641	74	.		13,781.649	30	.				

KAZ

funduszów: rezerwowego i emerytury

dzień 31. grudnia 1902.

dek						Wykaz zysków						Stan funduszów					
Prowizya przez wkładających uzyskana						Straty			Zyski								
skapitalizowana			wypłacona			funduszu rezerwowego					obrotowego	rezerwowego			emerytury		
mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.			mon. konw.		
Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.	Zł.	kr.	dr.
15.027	32	.	855	36	.	.	.	.	458	25	3	2.830	48	1	13.674	44	.
43.094	53	.	3.754	13	3	.	.	.	551	.	.	9.553	02	1	23.922	25	1
60.268	55	1	5.544	53	.	.	.	.	966	27	3	6.633	14	3	31.522	07	3
74.265	28	.	6.319	27	2	.	.	.	1.273	29	2	11.670	45	3	44.466	23	.
57.325	01	3	9.562	11	2	.	.	.	1.796	27	.	16.078	31	.	62.341	21	.
58.898	14	1	3.674	06	.	.	.	.	2.518	35	1	4.462	10	.	68.322	06	1
65.581	31	.	4.675	51	.		.	.	2.760	12	3	7.117	21	2	78.199	40	2
66.992	55	.	4.780	58	.	.	.	.	3.159	15	2	6.717	21	3	87.076	17	3
76.614	47	3	4.059	23	2	.	.	.	3.767	03	.	8.679	09	1	99.522	30	.
100.263	30	.	5.808	05	.	.	.	.	4.187	47	.	16.266	31	3	109.976	48	3
104.528	41	2	8.079	01	1	.	.	.	4.333	16	.	18.166	52	2	132.476	57	1
112.064	20	2	6.884	47	2	14.300	44	2	.	.	.	10.578	36	3	128.754	49	2
113.338	39	.	8.197	41	.	3.482	30	.	.	.	.	15.361	09	2	140.633	29	.
118.323	55	1	6.417	01	2	.	.	.	4.457	47	2	16.706	39	1	161.797	55	3
120.524	34	2	6.139	23	2	.	.	.	6.870	51	1	12.943	12	2	181.611	59	2
1,187.112	58	3	84.732	40	.	17.783	14	2	37.100	38	1	163.765	26	3			
1,246.468	63	.	88.969	30	.	18.672	40	.	38.955	67	.	171.953	71	.	190.692	59	.

Powstał w roku 1860.

(Ciąg

	Ruch wkła								
	Wkładki			Zwrócenia			Stan kapitału włożonego po zważeniu wkładek ze zwróceniami i po dopisaniu prowizyi narosłej		
		wal. austr.			wal. austr.			wal. austr.	
	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.
Z przeniesienia .	121.032	16,026.641	74	112.297	13,781.649	30	.	.	.
W roku 1859	7.992	987.339	50	7.969	1,164.611	95	14.190	3,437.058	73
„ „ 1860	8.991	1,159 301	98	7.885	1,055.347	59	15.284	3,672.835	01
„ „ 1861	8.492	931.673	57	8.681	1,203.193	54	15.606	3,532.409	36
„ „ 1862	8.752	1,018.777	54	9.184	1,182.619	86	15.705	3,496.834	85
„ „ 1863	7,850	780.714	10	8.393	1,042.541	70	15.191	3,360.739	24
„ „ 1864	8.352	825.8 9	24	8.029	1,016.178	56	15.194	3,292.705	65
„ „ 1865	7.111	545.066	49	8.932	1,050.6 4	38	14.038	2,898.895	73
„ „ 1866	10 496	1,348.005	79	9.314	1,168.208	85	14.801	3,216.425	66
„ „ 1867	14.745	1,826.213	15	9.736	1,192.401	06	17.916	4,023.550	15
„ „ 1868	13.798	1,630 026	87	11.890	1,408.179	21	19.359	4,435.684	82
„ „ 1869	16.035	2,196.056	15	12.270	1,624.708	66	21.722	5,230.285	12
„ „ 1870	17.638	2,283.201	40	16.952	2,282.174	30	22.868	5,478.627	86
„ „ 1871	20.719	2 831.039	59	19.115	2,383.131	88	24.463	6,200.115	43
„ „ 1872	22.181	2 877.938	27	21.460	2,821.081	73	25.495	6,551.062	29
„ „ 1873	22.897	3,291.711	75	22.925	3,208.314	23	25.885	6,937.945	11
„ „ 1874	27.554	3,884.572	28	22.454	3,318.084	41	28.445	7,841.120	44
„ „ 1875	29.054	4,612.705	37	25.057	3,823.148	63	30.651	9,018.306	92
„ „ 1876	28.921	5,176.495	90	20.376	5,148.521	52	31.185	9,457.521	05
„ „ 1877	28.145	4,380.405	27	28.519	4,326.987	20	32.097	9,958.015	75
„ „ 1878	29.924	4,721.115	90	28.770	4,480.746	90	33.284	10,677.273	.
„ „ 1879	31.034	4,066.762	29	28.552	3,792.507	84	35.363	11,474.927	33
„ „ 1880	28.093	2,229.725	55	26.466	2,451.878	23	36.377	11,804.417	24
„ „ 1881	27.614	3,193.956	02	26.586	3,077.889	72	37.278	12,396.418	43
„ „ 1882	30.961	4,767.383	11	29.629	4,169.220	58	38.980	13,487.801	40
„ „ 1883	30 885	4,481,798	51	33.955	4,932.936	89	38.974	13,539.957	01
„ „ 1884	35.372	5,880.902	20	38.695	5,800.712	12	40.629	14,135.761	78
„ „ 1885	36.942	5,715.256	72	39.389	5,642.114	38	42.354	14,744.971	89
„ „ 1886	39.214	6,493.447	54	41.008	5,688.051	98	44.731	16,135.396	56
„ „ 1887	40.027	7,267.282	46	41.577	7,133.569	90	46.290	16,874.447	83
„ „ 1888	41.764	8,059.701	29	42.905	6,754.388	07	49.086	18,837.432	96
„ „ 1889	45.339	7,986.053	99	46.724	7,367.520	99	52.351	20,188.872	24
Do przeniesienia .	847.924	123,477.081	53	824.694	115,493.256	16			

d a l s z y.)

d e k				Wykaz zysków						Stan funduszów			
Prowizya przez wkładających uzyskana				Straty		Zyski				rezerwowego		emerytury	
skapitalizowana		wypłacona		funduszu rezerwowego				obrotowego					
Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.
1,246.468	63	88.969	30	18.672	40	38.955	67	171.953	71				
122.870	11	8.043	27	3.790	11	.	.	14.070	52·5	199.973	00·5		
131.821	89	6.936	49	.	.	15.651	98·5	24 120	53	159.204	08	28.065	84
131.094	32	6.412	41	.	.	4.511	20	20.159	36	179.216	47	35.980	06
128.267	81	7 866	97	.	.	11.212	80	22.468	62·5	200.725	89·5	46.306	96
125.731	99	6.403	66	7 039	33·5	.	.	18.497	94	201.409	50	58.225	48
122.335	73	6.335	45	.	.	8.493	01	17.395	39·5	215.153	90·5	69.920	87
111.757	97	6.205	72	10.944	47·5	.	.	16 178	02	215.938	61	79.311	66
137.732	99	9.138	43	.	.	16 692	83	22.108	89	253·440	33	83.398	42
173.312	40	9.399	33	.	.	19.633	21	18.574	39	285.047	93	76.620	10
190.287	1	11.395	11	.	.	11.929	39	29 234	25	312.411	57	82.247	18
223.252	81	14.321	59	.	.	23.585	33·5	27.328	81	361.040	60·5	88.334	66
247.315	64	18.912	75	.	.	11.738	22 5	27.898	96	308.347	31	101.285	26
273.579	86	19.888	26	.	.	20 888	30	32.474	63·5	416.322	07	108.494	86
294.090	32	22.557	58	.	.	6.335	84	34.970	37	406.779	48	115.373	04
303.485	30	26.268	50	.	.	13.616	83	5.534	52	408.408	16	120.625	77
336.687	46	26.399	58	.	.	21 269	76	67.607	12	432.998	63	132.610	83
387.629	74	31.493	99	.	.	37.063	29	53.029	51·5	507.019	14	148.711	13
411.239	75	44.399	99	9·143	32	.	.	8.409	06	528.008	72	156.108	07
447.076	63	34.154	70	.	.	46.932	21	79.401	46	587.805	62	168.328	66
478.888	25	35.444	21	.	.	38.983	15	66.491	.	669.333	44	181.665	91
523.399	88	27.196	94	.	.	81.849	23	137.317	54	794.715	01	206.805	61
551.642	59	18.088	16	.	.	56.647	44	127.885	44	892.910	02	218.567	26
475.934	89	21.359	23	.	.	57.134	31	138.562	05	1,000.030	91	228.833	94
493.220	44	26.716	84	.	.	16 078	52	76.875	92	1,119.391	57	234.985	25
503.293	99	32.415	18	.	.	48.848	84	104.998	69	1,423.138	43	243.131	10
515.614	69	32.814	87	.	.	86.696	17	69.041	31	1,535.494	13	266.875	67
536.067	77	35.015	63	.	.	91.971	99	70.922	10	1,617.678	96	275.761	82
585.029	11	33.089	33	.	.	61.818	19	83.388	52	1,656.585	30	284.231	54
605.338	71	44.502	66	6.945	54	.	.	60.157	35	1,647.406	47	285 705	56
657.671	91	38.594	63	.	.	146.825	25	131.139	25	1,840.496	36	300.927	56
732.906	28	44.003	93	.	.	133.206	01	121.764	43	2,024.914	78	312.813	22
12,205.046	87	794.744	69	56.535	18	1,128.568	98·5	1,899.959	68·5				

(Ciąg

	Ruch wkła								
	Wkładki			Zwrócenia			Stan kapitału włożonego po zważeniu wkładek ze zwróceniami i po dopisaniu prowizyi narosłej		
		wal. austr.			wal. austr.			wal. austr.	
	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.	stron	Zł.	kr.
Z przeniesienia . . .	847.924	123,477.081	53	824 694	115,493.256	16	.	.	.
w roku 1890.	47.299	8,992.362	40	47.779	7,862.308	02	56.167	22,114.705	45
„ „ 1891.	48.871	8,738,568	47	50.777	8,355.093	19	59.206	23,358.637	53
„ „ 1892.	54.428	9,510.636	59	59.854	9,585.299	03	61.531	24,173.497	97
„ „ 1893.	61.276	10.551.460	33	62.090	10,008.532	59	65.356	25,658.149	36
„ „ 1894.	60.918	10,592.125	53	66.953	9,940.017	88	67.415	27.300.539	25
„ „ 1895.	64.170	11,447.473	31	72.049	11,694.436	71	69.510	28,081.738	61
„ „ 1896.	69.972	12,587.636	87	75.530	11,716.655	83	73.669	30.050,121	88
„ „ 1897.	73.976	13,452.663	67	81.872	12,650.056	26	76.675	32,022.248	45
„ „ 1898.	72.877	13,516.698	58	86.380	13,513.508	52	78.973	33,250.555	19
„ „ 1899.	68.863	18,290.015	41	87.725	21,196.195	92	73.789	31,446.338	84
		241,156.722	69		232,015,360	11			
w walucie koronowej		koron	h.		koron	h.		koron	h.
		482,313.445	38		464,030.720	22			
w roku 1900.	78.108	29,342.659	96	86.872	27,609.506	96	77.154	67,089.936	59
„ „ 1901.	88.265	32,354.893	52	96.555	33,036 260	61	81.755	68,932.488	41
„ „ 1902.	83.900	29,002.861	88	104.537	31,469.582	90	89.141	69,020.500	—
	1,720.847	573,013.860	74	1,803.667	556,146.070	69			
Dodawszy do zwróceń wkładki				1,720.847	573,013.860	74			
okazuje się 59-letni obrót				3,524.514	1.129,159.931	43			

Dodawszy obie
okazuje się zysk wkła-

d a l s z y.)

d. e k				Wykaz zysków i strat								Stan funduszów			
Prowizya przez wkładających uzyskana				Straty		Zyski		Straty		Zyski		rezerwowego		emerytury	
skapitalizowana		wypłacona		funduszu rezerwowego				funduszu obrotowego							
Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.	Zł.	kr.
12,205.046	87	794.744	69	56.535	18	1,128.568	98·5	.	.	1,899.959	68·5	.	.	.	.
795.778	83	44.943	07	.	.	127.972	60	.	.	120·352	82	2,162.069	41	323.760	80
860.456	80	49 923	69	.	.	118.994	08	.	.	135.133	18	2,339.059	88	330.141	82
889.522	88	53.435	73	.	.	131.061	04	.	.	115.102	76	2,478.110	08	339.376	91
941 723	65	59.480	66	.	.	111.415	33	.	.	104.521	61	2,584.051	65	348.728	68
990.282	24	53.212	14	.	.	160 444	08	.	.	150.713	01	2,733.282	12	355.643	59
1,028.162	76	74.339	64	.	.	113.624	61	.	.	138.841	58	2,853.395	39	363.508	27
1,097.402	23	64.328	97	.	.	145 399	50	.	.	158.048	.	3,004.577	79	373.575	82
1,169.519	16	68.932	42	.	.	145.634	15	.	.	169.931	13	3,150.211	94	383.845	32
1,225.116	68	72.465	83	.	.	119.662	69	1,990.989	53	.	.	4,106.063	40	391.047	18
1,101.964	16	128.908	33	.	.	6.867	12·5	975.661	10·5	.	.	2,121.940	99·5	391.653	93
22,304.976	26	1,464.715	17	56.535	18	2,309.644	19	2,966.650	63·5	2,992.603	77·5				
koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.	koron	h.
44,609.952	52	2,929.430	34	113.070	36	4,619.288	38	5,933.301	27	5,985 207	55				
2,464.105	91	129.086	18	7.138	84	. . .		2,088 601	63	. . .		2,285.420	94	803.120	33
2,523 918	91	124.869	64	.	.	16.834	22	213.653	53	. . .		213.653	53	827.852	80
2,554.732	61	133.940	78	.	.	. . .		. . .		. . .		. . .		867.903	63
52,152.70	95	3,317.326	94	120.209	20	4,636 122	60	8,235.556	43	5,985.207	55				
prowizye .		52,152.709	95					od tego straty		8,235.556	43				
dających .		55,470 036	89					strata funduszu obrotowego		2,250.348	88				
Do zysków funduszu rezerwowego doliczywszy dary i zwroty od kosztów utrzymania						154.816	83								
a od kwoty łącznej						4,790.939	43								
odliczywszy straty funduszu rezerwowego						120.209	20								
okazuje się nadwyżka zysku . .						4,670.730	23								
Ze stratą funduszu obrotowego zestawiwszy zysk funduszu rezerwowego										4,670.730	23				
okazuje się nadwyżka zysków w ogóle										2,420.381	35				
Z tego użyto: na dary dobroczynne								623.444·59							
do dyspozycyi Dyrekcyi na różne cele humanitarne								721.548·56							
na wyposażenie różnych funduszów								385.427·38							
na umorzenie pożyczki ciężącej na gmachu własnym								689.960·82		2,420.381	35				
Zatem majątek własny Zakładu w funduszu rezerwowym z dniem 31. grudnia 1902. wynosi, jak wykaz										—	—				

TOWARZYSTWO
GALIGYJSKIEJ KASY OSZCZĘDNOŚCI
WE LWOWIE.

*1. Dr. Władysław Abraham
*2. Julian Abrysowski
*3. Stanisław Agopsowicz
4. J. E. Stanisław hr. Badeni
5. Dr. Oswald Balzer
6. Aleksander Barwiński
7. J. E. Dr Leon Biliński
*8. Jerzy hr. Borkowski
9. Mieczysław hr. Borkowski
10. Leon Bratkowski
*11. Stanisław Ciuchciński
*12. Dr. Stanisław Dobiecki
13. Ignacy Drexler
14. Dr. Władysław Dulęba
15. Edmund Duniewicz
*16. Dr. Jan Dylewski
*17. Alfred Dzikowski
*18. Dr. Józef Ekielski
*19. Dr. Edward Festenburg
*20. Aleksander Getritz
*21. Józef Gizowski
22. Dr. Stanisław Głąbiński
*23. Wincenty Gnoiński
24. Roman br. Gostkowski
*25. Ferdynand Gross
*26. Władysław Gubrynowicz
27. Seweryn Henzel
28. Antoni Jaegermann, R. Dworu
*29. Zygmunt Kędzierski
30. Dr. Henryk Kolischer
31. Karol Kropiowski
32. Dr. Jarosław Kułaczkowski
*33. Kazimierz Laskowki, R. Dworu
34. Ks. Zygmunt Lenkiewicz
*35. Jan Lerski
*36. Dr. Adolf Lilien
37. J. E. Herman br. Loebl
*38. J. O. ks. Andrzej Lubomirski
39. Rafał Łępkowski
40. Dr. Godzimir Małachowski
41. Dr. Antoni Małecki
42. Stanisław Markiewicz
*43. Eranciszek Mozer
44. Józef Mysłowski
*45. Julian Niedźwiecki
*46. Stanisław Niezabitowski
*47. Zdzisław Onyszkiewicz
48. Dr. Wiktor Opolski
*49. Dr. Józef Pająk
*50. Eugeniusz Pierożyński
51. J. E. Dr. Leonard Piętak
52. Dr. Tadeusz Pilat, R. Dworu
53. Dr. Edward Podlewski, R. Dworu
54. Stanisław Przyłuski
55. Dr. Bronisław Radziszewski
56. Albin Rayski
*57. Edmund Riedl
58. Dr. Emanuel Roiński
59. Tadeusz Romanowicz
60. Dr. Erazm Romanowski
*61. Andrzej Romaszkan
*62. Dr. Józef Rożański
*63. Dr. Rudolf Różyczki
64. Dr. Romuald Schubert
65. Jan Schulz
*66. Karol Sklepiński
67. Gustaw Seyfarth
*68. Dr. Zygmunt Skowroński
*69. Dr. Tadeusz Sołowij
70. Ks. Jan Stopczyński
*71. Dr. Edward Stroynowski
*72. Leon Syroczyński
73. Albert Szkowron
74. Władysław Tustanowski
*75. Narcyz Ulmer
*76. Ludwik Winiarz
77. Korneli Winter
78. Ks. Feliks Zabłocki

*) Oznaczeni gwiazdką byli obecni na Walnem Zgromadzeniu dnia 9. maja 1903.

Zarząd Galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

A. **TOWARZYSTWO** j. w.

B. **WYDZIAŁ.**

Przewodniczący: *Stanisław Niezabitowski* j. w.

Zastępca przewodniczącego: *Dr. Józef Pająk* j. w.

CZŁONKOWIE j. w.

Dr. Władysław Abraham
Ignacy Drexler
Dr. Jarosław Kułaczkowski
Dr. Adolf Lilien
Eugeniusz Pierożyński
Jan Schulz
Karol Sklepiński
Dr. Zygmunt Skowroński
Dr. Edward Stroynowski

C. **DYREKCYA.**

Dyrektorowie:

Antym Nikorowicz
Dr. Jan Kanty Steczkowski

Zastępca Dyrektora:

Dr. Edward Stroynowski, j. w.

Komisarz rządowy: *Jan Adam Czeżowski,* *Radca c. k. Namiestnictwa.*

Zastępca Komisarza rządowego: *Stanisław Zimny,* *Radca c. k. Namiestnictwa.*

Syndyk: *Dr. Paweł Dąbrowski,* *Adwokat krajowy.*

URZĘDNICY.

Naczelny Buchalter: Karol Czauderna

Kasyer: Wiktor Osiadacz

Likwidator: Leopold Wilimowski

Rewidenci I. kl.
- Eugeniusz Grużewski
- Jan Pazirski
- Zygmunt Szulakiewicz

Sekretarz: Adam Bartkowski

Rewidenci II. kl.
- Jan Górski
- Franciszek Żmudziński
- Walery Struszkiewicz

Referent hipoteczny: Filibert Czaykowski

Adjunkci I. kl.:
- Jan Czabański
- Henryk Grabiński
- Piotr Tustanowski
- Wincenty Zieniewski

Adjunkci II. kl.:
- Walery Kaszyński
- Emil Müller
- Antoni Królikowski
- Juliusz Starkel

Asystenci I. kl.:
- Kazimierz Pepłowski
- Emil Sarnicki
- Stefan Bobowski
- Edward Kienzler
- Bronisław Radziszewski

Asystenci II. kl.:
- Michał Przestrzelski
- Józef Piórkiewicz
- Feliks Merunowicz

Asystenci III. kl.:
- Antoni Liske
- Stanisław Czernicki

PRAKTYKANCI.

Józef Czarnecki
Witold Linhardt
Józef Jägermann
Bolesław Żołyński
Leon Zagórski
Jan Kokurewicz
Jan Antoni Prochenko

SŁUŻBA.

Maszynista:	Teofil Liebich
Woźny I. kl.:	Józef Waszkoryk
Woźni II. kl.:	Karol Hofman Aleksander Kawecki Jan Czapla
Woźni III. kl.:	Andrzej Hanusek Józef Falkiewicz Jan Wilfahrt

LW. 39598/903. We Lwowie, dnia 5. września 1903.

Aleg. 227

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie utworzenia funduszu pożyczkowego na zakupno sikawek dla gmin względnie straży pożarnych.

Wysoki Sejmie!

Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych wielokrotnie użalał się, że organizowanie straży pożarnych natrafia na wielkie trudności a często wprost jest niemożliwem z powodu braków funduszów, czyto u gmin, czy u powstających w gminach ochotniczych straży, sprawienie sikawki, bez której o obronie pożarnej mowy być nie może.

Na pomoc w tym względzie ze strony kraju nie mogą gminy liczyć, gdyż Wydział krajowy nie rozporządza dotychczas żadnymi funduszami na te cele, a pomoc Krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych ogranicza się dla szczupłości jego funduszów tylko do sporadycznych wypadków.

Wobec tego i z uwagi, że opłakane stosunki bezpieczeństwa ogniowego po wsiach i miasteczkach wymagają jak najrychlejszej poprawy i że akcya powinna być powszechną i potrzebuje wielkiego wkładu pieniędzy, przedstawił krajowy Związek Wydziałowi krajowemu myśl utworzenia krajowego funduszu pożyczkowego w kwocie 100.000 K. na zakupno sikawek dla gmin, względnie straży pożarnych.

Krajowy Związek podnosi przytem, że dla bardzo wielu gmin w naszym kraju nabywanie sikawek jest dostępne tylko przy pomocy dogodnej ratalnej spłaty

Dopóki istniało Gal. akc. Towarzystwo handlowe, korzystały gminy z udzielanego przez nie na ten cel kredytu, po zlikwidowaniu zaś Towarzystwa utraciły gminy możność zaopatrywania się w sikawki, prywatne bowiem przedsiębiorstwa ubogiej gminie kredytu nie udzielają.

Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie udziela wprawdzie kredytu na zakupno taborów pożarnych, jednak udziela go przedewszystkiem tym gminom, w których za pośrednictwem Towarzystwa ubezpieczono znaczną część mienia i budynków, lub które same o taki kredyt Towarzystwa się starały. Skutkiem tego pomoc Towarzystw jakkolwiek bardzo cenna, zasadniczo uwzględnia tylko interesa poszczególnych miejscowości.

Tymczasem potrzeba wymaga, ażeby akcya organizacyjna była ile możności systematyczną, powszechną i prowadzoną całemi okolicami kraju równocześnie.

Fundusz projektowany nie ulegnie zużyciu, gdyż udzielane z niego zasiłki byłyby zwrotne i oprocentowane.

Dla szczegółowego rozpatrzenia tego projektu sprosił Wydział krajowy Komisyę złożoną z 3 reprezentantów Krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych, Prezesów Rady powiatowej w Krakowie i Sokalu jako reprezentantów powiatów, w których gorliwie wspierano organizacyę obrony pożarnej, dalej prezeza Związku Kółek rolniczych i reprezentanta Krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń.

Narada pod przewodnictwem Szefa Departamentu I. odbyła się dnia 6. maja 1903 a rezultat jej jest następujący:

Wszyscy członkowie ankiety uznali jednomyślnie potrzebę utworzenia projektowanego funduszu pożyczkowego, wszyscy bowiem wyrazili przekonanie, że przeważna część gmin wiejskich i małomiejskich bez pomocy kredytowej, nie jest w stanie zaopatrzyć się w sikawki.

Na uzasadnienie skuteczności zamierzonej akcyi przytoczono dodatnie rezultaty podjętej w tym kierunku działalności Wydziału powiatowego w Sokalu, gdzie gminy korzystały z kredytu otworzonego im przez Reprezentacyę powiatu w wysokości 30.000 koron. Obecnie wszystkie gminy tego powiatu w liczbie 95 posiadają zorganizowane straże pożarne, a każda z tych straży posługuje się sikawką o konstrukcyi odpowiadającej miejscowej potrzebie. Wszystkie te straże funkcyonują dobrze a gminy wyrównały w całości swe zobowiązania.

Za skutecznością pomocy kredytowej a zarazem za bezpieczeństwem pożyczek przemawiają nadto wyniki dwudziestoletniej działalności Krakowskiego Towarzystwa wzajemnych ubezpieczeń na polu podnoszenia obrony pożarnej w kraju.

Towarzystwo to (podług wykazu przy Komisyi przedstawionego) udzieliło od r. 1882 do r. 1902 pożyczek na zakupno sikawek i przyrządów ogniowych w łącznej sumie 441.000 koron.

Pożyczki były oprocentowane początkowo po 5%, od r. 1894 po 4%.

Gminy, które korzystały z tych pożyczek, spłacały według oświadczenia Reprezentanta Towarzystwa przypadające raty zawsze regularnie.

Ścisła zaś kontrola agencyi asekuracyjnych, za pośrednictwem których Towarzystwo udziela pożyczek, daje również rękojmię nietylko spłacania rat pożyczkowych ale i należytego utrzymywania przyrządów pożarnych.

Utworzenie funduszu pożyczkowego według zgodnych zapatrywań członków komisyi, będzie dalej podstawą do systematycznej organizacyi straży pożarnych po gminach; nie oczekując bowiem inicyatywy ze strony poszczególnych gmin, będzie można przeprowadzać stopniowo całymi powiatami organizacyę straży we wszystkich gminach. Taka jednoczesna akcya w danym okręgu obudzi nietylko żywszy interes miejscowych czynników, ale ułatwi znacznie zadanie organizacyjne, gdyż nie będzie się rozpraszać, a ułatwi zarazem możność zbiorowego wyćwiczenia i pouczenia powstających straży, nadto zaś ułatwiony będzie nadzór nad utrzymaniem przyrządów pożarnych i lustrowanie czynności straży.

Uznawszy zasadniczo potrzebę i korzyści utworzenia funduszu pożyczkowego, rozpatrywała komisya szczegóły odnoszące się do dysponowania funduszem, możności korzystania z niego i sposobu udzielania pożyczek a wynikiem tego są uchwalone przez komisyę wnioski:

1. Starać się u Wysokiego Sejmu o uchwalenie funduszu pożyczkowego w wysokości 100.000 kor. na zakupno sikawek dla gmin i straży pożarnych przez wstawianie na ten cel do budżetu krajowego po 10.000 kor. przez lat 10.

2. Funduszem tym będzie zarządzać i dysponować Wydział krajowy, w szczególności będzie on decydował w każdym poszczególnym wypadku o udzielaniu pożyczek jak i w ogóle o podjęciu akcyi organizacyjnej.

3. Organem doradczym Wydziału krajowego ze stanowiska fachowego będzie Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych, ze stanowiska zaś znajomości stosunków i potrzeb miejscowych, Wydziały powiatowe i Zarząd Kółek rolniczych; uznano bowiem, że organizacya Kółek może sprawie oddać wielkie usługi.

4. Za pośrednictwem Wydziałów powiatowych, Krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych i Kółek rolniczych będą udzielane pożyczki gminom i Kółkom rolniczym, tym ostatnim za poręką zasługujących na kredyt członków odnośnego Kółka.

5. Wysokość udzielać się mających pożyczek będzie zawisłą od fachowego ocenienia co do jakości potrzebnej sikawki, pożyczka nie powinna jednak przekraczać z reguły 500 koron.

6. Dla uniknięcia kosztów nie należałoby żądać zeznawania skryptu we formie aktu notaryalnego.

7. Pożyczki będą spłacalne w ciągu 5 lat, zazwyczaj w dziesięciu równych ratach półrocznych.

8. Ażeby fundusz nie stał się biernym, będą pożyczki oprocentowane na 4% od każdocześnie dłużnego kapitału.

9. W razie nieuiszczenia raty w terminie zapadłości, będą dłużnicy obowiązani opłacać 6% odsetki zwłoki.

10. W razie zaś stwierdzenia, że zakupione sikawki nie są należycie utrzymywane, będą dłużnicy obowiązani opłacać zamiast zwyczajnych 4% odsetek 6% odsetki od dłużnego kapitału jako poenale.

Podzielając w zupełności zapatrywania i intencye ankiety, Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi do uwzględnienia jej wnioski jako swoje własne z tym dodatkiem, że Wydział krajowy w miarę rozwoju akcyi organizacyjnej w rozmaitych częściach kraju, będzie mianował swoich delegatów, którzy niezawiśle od kontroli wykonywanej przez Związek strażacki, Kółka rolnicze i Wydziały powiatowe będą sprawowali nadzór nad należytem utrzymaniem zakupionych przyrządów oraz nad funkcyonowaniem straży.

Zarazem postanowił Wydział krajowy uchwałą swoją z 3. lipca 1903 ponowić swój projekt z r. 1899 o ustawowe opodatkowanie czynnych w kraju naszym Towarzystw asekuracyjnych na rzecz obrony pożarnej, na razie nie przedkłada jednak Wysokiemu Sejmowi tego projektu, zarządził bowiem dalsze badanie i uzupełnienie sprawy w sposób żądany przez Sejmową Komisyę administracyjną w jej sprawozdaniu do l. s. 1408/99 Aleg. 268.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm ustanawia fundusz pożyczkowy w kwocie 100.000 koron na zakupno sikawek.

2. Z funduszu tego będą udzielane 4% pożyczki gminom i strażom pożarnym zorganizowanym przez Kółka rolnicze.

3. Zarząd funduszu pożyczkowego będzie sprawować Wydział krajowy, który określi zarazem szczegółowe warunki zaciągania i spłaty pożyczek.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby na utworzenie powyższego funduszu pożyczkowego na zakupno sikawek wstawiał do budżetu funduszu krajowego przez lat dziesięć począwszy od 1. stycznia 1905 po 10.000 koron rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 62.138/1903.

We Lwowie, dnia 1. lipca 1903.

Aleg. 228

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1901.

Wysoki Sejmie!

A) Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi pod *A)* zamknięcie rachunków majątku obrotowego fundacyi ś. p. Stanisława hr. Skarbka za rok 1901,
B) tudzież pod *B)* wykaz stanu majątkowego za tenże rok wszystkich, pod zarządem fundacyi Skarbkowskiej zostających funduszów z następującem sprawozdaniem:

Na rok 1901 preliminowano w majątku obrotowym:

dochody *netto* w sumie		614.501 K 61 gr.
wydatki *netto* w sumie		615.843 „ 75 „
preliminowano przeto niedobór w kwocie . . .		1.342 K 14 gr.

Zauważa się, że zatwierdzony przez Wydział krajowy preliminarz wykazywał nadwyżkę dochodów w kwocie 4.811 K 06 gr., a niedobór powyższy powstał skutkiem uchwalenia przez Radę administracyjną dodatkowych kredytów w łącznej sumie 6.153 K 20 gr.

Zamknięcie rachunków majątku obrotowego fundacyi za rok 1901 przedstawia następujące wyniki:

Dochody rzeczywiste *brutto* wynosiły sumę	758.655 K 14 gr.	
Wydatki rzeczywiste *brutto* . .	752.693 „ 39 „	
Z porównania sumy wynikłości dochodów ze sumą wydatków okazuje się nadwyżka dochodów w kwocie . .		5 961 K 75 gr.
a w rezultacie wynik *korzystniejszy od budżetu* o . .		7.303 „ 89 „

Gdy bowiem wynik dochodów podług zamknięcia rachunków wynosi . . . . 758.655 K 14 gr.
podług budżetu zaś . . . 614.501 „ 61 „

przeto było dochodów więcej niż preliminowano o .		144.153 K 53 gr
a wynik wydatków podług zamknięcia	752.693 K 39 gr.	
podług budżetu	615.843 „ 75 „	
przeto wydatki były większe od preliminowanych o .		136.849 „ 64 „
Z porównania okazuje się wynik kasowy w roku 1901 ogółem *korzystniejszy* jak wyżej o		7.303 K 89 gr.

Z zestawienia dochodów i wydatków poszczególnych rubryk w porównaniu z preliminarzem otrzyma się wyniki *korzystniejsze* od preliminarza w następujących rubrykach:

w rubr.	I.	„Zarząd centralny“ o . . .	3.531 K	65 gr.
„ „	III.	„Gmach teatru“ o	243 „	26 „
„ „	V.	„Dobra ziemskie“ o . . .	10.924 „	15 „
„ „	VII.	„Realności lwowskie“ o . . .	148 „	33 „
„ „	IX.	„Prowizye czynne“ o . . .	7.346 „	67 „
„ „	XII.	„Przygodne“ o	1.623 „	02 „
		Razem .	23.817 K	08 gr.

niekorzystniejsze zaś:

w rubr.	VIII.	„Pożyczki“ o	6.213 K — gr.		
„ „	XII.	„Zakład w Drohowyżu“ o	10.300 „ 19 „	16.513 „	19 „
Z porównania okazuje się wynik *korzystniejszy* jak wyżej o				7.303 K	89 gr.

Do głównych, wyżej wyszczególnionych różnic, podała Kuratorya fundacyi Wydziałowi krajowemu w sprawozdaniu z dnia 27. sierpnia 1902 L. 1.122 następujące wyjaśnienia:

Rubryka I. »*Zarząd centralny*«. Korzystniejszy wynik tej rubryki o 3.531 K 65 gr. powstał skutkiem zaoszczędzenia na najmie, opale biur i kosztach podróży w interesach fundacyi, kwoty . . . . . 2.619 K 45 gr.

a nadto wskutek zwrotu od stron nieprelimiowanych kosztów spornych . . . . . 912 „ 20 „

Razem j. w. . . 3.531 K 65 gr.

Wyniki tej rubryki wraz z wynikami rubryki II. »*Legaty i gracye*« stanowią właściwe koszta zarządu, a wynoszą *netto:*

w rubryce I.	„Zarząd centralny“ . . .	50.904 K	35 gr.
w rubryce II.	„Legaty i gracye“ . . .	32 350 „	— „
	Razem .	83.254 K	35 gr.

Rubryka III. »*Gmach teatru*« wykazuje w zamknięciu:

dochody	87.119 K	85 gr.	
wydatki	50.767 „	79 „	
czysty dochód			36.352 K 06 gr.
preliminowano zaś dochody w kwocie . . .	70 500 K	— gr.	
wydatki w kwocie . .	34.391 „	20 „	
czysty dochód			36.108 „ 80 „
Z porównania okazuje się wynik *korzystniejszy* o .			243 K 26 gr.

ponieważ zaoszczędzono na asekuracyi 152 K 46 gr.

a nadto byli lokatorowie gmachu wpłacili więcej na rachunek zaległych czynszów aniżeli preliminowano o kwotę . . 90 K 80 gr.

Zaległości w czynszach z gmachu teatralnego wynosiły z końcem roku 1900 . . . . . 3.134 K 38 gr.

w ciągu roku 1901 wpłynęło . .	690 K	80 gr.	
odpisano	948 „	06 „	1.638 „ 86 „
pozostało z końcem roku 1901 w zaległości . .			1.495 „ 52 gr.

W rubryce IV. »*Przedsiębiorstwo teatralne*« nie było w roku 1901 żadnych wynikłości.

Rubryka V./VI. „Dobra ziemskie“.

Według budżetu wynosić miał w roku 1901: dochód . 467.538 K 85 gr.
wydatek . 271.214 „ 25 „

przeto spodziewano się czystego dochodu z dóbr . 196.324 K 60 gr.
gdy zaś uzyskano w dochodach 480.971 K 94 gr
a wydano 273.723 „ 19 „ 207.248 „ 75 „

czysty dochód był zatem większy o . . . 10.924 K 15 gr.

Z porównania dochodów preliminowanych w kwocie . . . 467.538 K 85 gr
z uzyskanymi w kwocie . . 480.971 „ 94 „

ukazuje się wynik korzystniejszy o . . 13.433 „ 09 „

a z porównania wydatków preliminowanych w kwocie . . 271.214 K 25 gr
z rzeczywistymi w kwocie . 273.723 „ 19 „

okazuje się wynik mniej korzystny o . . 2.508 „ 94 „

w rezultacie wynik lepszy (j. w.) o . . . 10.924 K 15 gr.

Korzystniejsze wyniki od preliminarza wykazują następujące pozycye w tej rubryce:

1. Kulików o . . . . 196 K 84 gr
2. Brzozdowce o . . . . 623 „ 68 „
3. Drohowyże o . . . . 2.211 „ 22 „
4. Ostałowice o . . . . 177 „ 45 „
5. Rożniatów-Duba o . . . 1.529 „ 92 „
6. Smorze-Klimiec o . . . 6.777 „ 81 „
7. Żabie o . . . . . 2.914 „ 25 „
8. Rozmaite o . . . . 3.962 „ 55 „ 18.393 K 72 gr

niekorzystniejsze zaś:

9. Opary-Słońsko o. . . . 5.807 K 69 gr
10. Żydaczów o . . . . 732 „ 36 „
11. Przedsiębiorstwo w dobrach o . 929 „ 52 „ 7.469 „ 57 „

w rezultacie wynik korzystniejszy jak wyżej o . 10.924 K 15 gr.

1. *Dobra Kulików.* Mniej znaczne różnice przy poszczególnych pozycyach bądź to na korzyść, bądź na niekorzyść budżetu dają ostatecznie w rezultacie wynik korzystniejszy o 196 K 84 gr.

2. *Dobra Brzozdowce.* Powodem korzystniejszego wyniku w tej pozycyi w stosunku do preliminarza były głównie większe dochody ze sprzedaży drzewa, o ile bowiem oprócz pomniejszych różnic zaoszczędzono na podatkach i datkach konkurencyjnych 1.471 K 97 gr, to natomiast wydano więcej w wartości drzewa dla dzierżawcy o 1.133 K 10 gr i nie otrzymano w preliminowanej wysokości czynszu dzierżawnego z dóbr z powodu przyznania dzierżawcy odszkodowania w kwocie 623 K 80 gr za przecięcie łąk i odjęcie od dzierżawy 7 m 226□° skutkiem regulacyi rzeki Dniestru.

3. *Dobra Drohowyże*, wykazują wynik korzystniejszy od preliminarza głównie z powodu zwrotu nadpłaconych podatków z lat ubiegłych, które skompensowane z wyższemi podatkami za rok 1901 dają zaoszczędzenie 489 K 53 gr, nie preliminowany zwrot reszty zaliczki danej na restauracyę śluzy przy młynie w Demni wyniósł 333 K 09 gr, na datkach konkurencyjnych oszczędzono 319 K 07 gr a na wyrębie stosów 576 K 90 gr. Nadto uzyskano ponad preliminarz dochody ze sprzedaży drzewa w kwocie 596 K 79 gr i z dzierżawy dóbr i młynów 344 K 18 gr. Po uwzględnieniu wyższych wydatków na utrzymanie budynków o 454 K 77 gr okaże się — z uwzględnieniem drobniejszych różnic — wynik korzystniejszy jak wyżej o 2.211 K 22 gr.

4. *Dobra Ostałowice* dają wynik korzystniejszy o 178 K 45 gr. Na wynik taki złożyły się drobniejsze różnice przy kilku pozycyach między preliminarzem a rzeczywistemi wynikłościami. Jedynie czynsz dzierżawny z dóbr Ostałowice wpłynął w wyższej o 521 K 50 gr sumie od preliminowanej, którym pokryto wyższe o 433 K 43 gr podatki.

5. *Dobra Rożniatów-Duba* wykazują wynik korzystniejszy o 1.529 K 92 gr. Na taki wynik złożyły się przedewszystkiem wyższe dochody z dzierżawy dóbr Ro-

*

żniatów o 1.709 K 03 gr z powodu spłaty części zaległości i wyższy o 1.031 K czynsz z łąki „Moczar“, zapłacono bowiem w roku 1901 oprócz czynszu za tenże rok nadto należytości za lata poprzednie. Natomiast uzyskano dochód mniejszy od preliminowanego czynszu z dóbr Duba, o 536 K 54 gr i z dzierżawy gruntów przedsiębiorstwu eksploatacyi nafty w Rypnem, o 1.346 K 33 gr z powodu że kwoty te pozostały w zaległości z końcem roku 1901.

Należytość za niewywiercenie obowiązkowych szybów nie zostało dotychczas sądownie przyznana. W innych pozycyach dochodów okazują się korzystniejsze wyniki w drobniejszych sumach, służą one jednak na pokrycie nieznacznych przekroczeń w wydatkach. Co do poszczególnych pozycyi dochodów z lasów to okazują się przeważnie lepsze wyniki w dochodach jednak w drobniejszych sumach.

6. *Dobra Smorze-Klimiec.* Na korzystniejszy wynik w tej pozycyi złożyły się przedewszystkiem wyższe dochody, a mianowicie: z gruntów folwarcznych w Smorzu i Klimcu skutkiem częściowej spłaty zaległości o 1.082 K 32 gr z pasz i polan lasowych o 1.694 K 64 gr, ze sprzedaży drzewa o 2.684 K 43 gr nadto zaoszczędzono na podatkach 579 K 66 gr, przekroczono zaś jedynie wydatki na budynki i kultury lasowe kwotą 569 K 34 gr.

7. *Dobra Żabie*, wykazują wynik korzystniejszy o 2.914 K 25 gr, ponieważ obok pomniejszych różnic uzyskano wyższe dochody z tartaku o 2.400 K skutkiem dopłaty do czynszu dzierżawnego po 600 K rocznie na czas od 1. marca 1898 do 1. marca 1902, z parcel i dróg o 249 K 74 gr i z pasz leśnych o 816 K a nadto oszczędzono na podatkach 703 K 27 gr i na płacach służby leśnej 200 K 10 gr, przekroczono natomiast wydatki na kultury i budynki kwotą 710 K 38 gr, a wreszcie nie uzyskano preliminowanego dochodu z karczmy, gdyż w zamian za karczmę oddał dzieżawca parcele leśne.

8. „*Rozmaite*“. Na korzystniejszy wynik w tej pozycyi wpłynęły przedewszystkiem zaoszczędzenia w wydatkach na dobra w kwocie 680 K 94 gr, w wydatkach z powodu wykonania planów gospodarstwa lasowego w kwocie 1.804 K 54 gr. w wydatkach na ustalenie granic w dobrach fundacyi w kwocie 838 K 53 gr i uzyskano wyższe ponad preliminarz dochody z kar leśnych i z pniowego o 536 K 10 gr tudzież z lasów o 102 K 44 gr.

9. *Dobra Opary-Słońsko* wykazują wynik niekorzystniejszy od budżetu o 5.807 K 69 gr. Powodem takiego wyniku było przedewszystkiem przekroczenie wydatków na utrzymanie budynków dzierżawnych kwotą 3.818 K 24 gr a to z powodu kosztów przebudowy wylęgarni ryb, tudzież przekroczenie datków konkurencyjnych kwotą 1.324 K 27 gr z powodu wypłaty datku do kosztów restauracyi cerkwi w Oparach. Oprócz powyższych przekroczeń okazał się niedobór dochodów w kwocie 1.393 K 19 gr z tytułu czynszu dzierżawnego z dóbr Opary, a powstała z tego powodu zaległość ma być wyrównana w dniu 30. kwietnia 1902. Pomijając mniej znaczne różnice okazują się natomiast wyższe dochody ze sprzedaży drzewa o kwotę 334 K 86 gr i zaoszczędzenie w podatkach w kwocie 418 K 50 gr.

10. *Dobra Żydaczów.* Na niekorzystniejszy wynik w tej pozycyi wpłynęły głównie podatki, zapłacono bowiem z tego tytułu ponad preliminarz kwotę 730 K 74 gr.

11. *Przedsiębiorstwa w dobrach* dały w porównaniu z preliminarzem wynik niekorzystniejszy o 929 K 52 gr, a mianowicie z przedsiębiorstwa eksploatacyi torfu w Smorzu mniejszy o 787 K 24 g, ze stawów rybnych większy o 11 K 59 gr a natomiast większe wydatki na koszta podróży urzędników o 153 K 87 gr, po skompensowaniu razem jak wyżej o 929 K 52 gr.

Czysty dochód z poszczególnych dóbr przedstawia się, jak następuje:

1. Brzozdowce	41.416	K	93 gr
2. Drohowyże	71.132	„	31 „
3. Opary i Słońsko	5.990	„	37 „
4. Ostałowice	8.794	„	06 „
5. Różniatów-Duba	20.249	„	88 „
6. Smorze-Klimiec	26.144	„	41 „
7. Żabie	20.207	„	58 „
8. Żydaczów	18.208	„	64 „
9. Przedsiębiorstwo w dobrach	2.510	„	48 „
Razem	214.654	K	66 gr.

a po strąceniu nadwyższki wydatków w pozycyach:

10. Kulików . . .	2.308 K 46 gr	
11. „Rozmaite“ . .	5.097 „ 45 „	7.405 K 91 gr
wynosił czysty dochód .		207.248 K 75 gr

W myśl polecenia Wysokiego Sejmu podała Kuratorya następujące uzasadnienie różnic w czystych dochodach z dóbr za lata 1899, 1900 i 1901, a mianowicie:

1. *Z dóbr Brzozdowce* wynosił czysty dochód w 1899 roku 32.354 K 24 gr, w 1900 roku 36.859 K 97 gr, w 1901 roku 41.416 K 93 gr. Niższy dochód w roku 1899 w stosunku do dochodów lat następnych powstał wskutek wzrostu datków konkurencyjnych do kosztów budowy cerkwi w Brzozdowcach, tudzież wydatków na wyrąb stosów, co podniesiono w sprawozdaniu za rok 1900, a ponieważ wydatki z tych tytułów były w roku 1901 niższe niż w latach poprzednich a nadto uzyskano wyższe dochody w porównaniu z rokiem o 6.803 K 56 gr ze sprzedaży drzewa, przeto i ogólny wynik roku 1901 był lepszy niż w latach 1899 i 1900.

2. *Z dóbr Drohowyże* uzyskano czysty dochód w 1899 roku 67.839 K 24 gr, w 1900 roku 59.947 K 62 gr, w 1901 roku 71.132 K 31 gr. Niższy dochód roku 1900 uzasadniony już został w sprawozdaniu za tenże rok tem, że zapłacono w stosunku do roku 1899 wyższe o 1.813 K 37 gr podatki, tudzież koszta restauracyi budynków dzierżawnych o 4.666 K 82 gr. Na wyższy zaś dochód w roku 1901 wpłynęły głównie dochody ze sprzedaży drzewa, które w porównaniu z takimi dochodami roku 1900 dały wynik korzystniejszy o 8.587 K 76 gr.

3. *Dobra Opary i Słońsko* wykazują czysty dochód w 1899 roku 6.779 K 32 gr, w 1900 roku 33.064 K 80 gr, w 1901 roku 5.990 K 37 g. Mniejszy dochód roku 1899 znajduje usprawiedliwienie w tem, że dzierżawca dóbr Opary pozostał dłużnym z tytułu czynszu dzierżawnego za ten rok kwotę 8.659 K 32 gr, która częściowo dopiero w roku 1900 wyrównaną została, a ponieważ w roku 1900 wpłynął większy dochód o 22.571 K 51 gr ze sprzedyży dębów, przeto i wynikłość tego roku ukazała się tak znacznie różną od wynikłości roku poprzedniego. W roku 1901 preliminowano i uzyskano znacznie niższe dochody ze sprzedaży drzewa a natomiast wydano więcej na utrzymanie i restauracyę budynków dzierżawnych, oprócz tego dzierżawca dóbr Opar i łąk zwanych „Buczały“ zalegał z resztą czynszu dzierżawnego w kwocie 2.593 K 19 gr, i głównie te trzy przyczyny złożyły się na tak znaczną różnicę w czystych dochodach roku 1901. Wyższe koszta restauracyi budynków dzierżawnych pokrywa częściowo pożyczka zaciągnięta na ten cel z majątku zarodowego w kwocie 3.787 K.

4. *Dobra Ostałowice* dały czysty dochód z dóbr w 1899 roku 4.868 K 50 gr, w 1900 roku 9.028 K 18 gr, w 1901 roku 8.794 K 06 gr. Niższy dochód roku 1899 w porównaniu z latami następnymi powstał głównie z powodu znaczniejszych w tym roku kosztów restauracyi budynków dzierżawnych.

5. *Z dóbr Rożniatów* wynosił czysty dochód w 1899 roku 14.188 K 78 gr, w 1900 roku 16.981 K 96 gr, w 1901 roku 20.249 K 88. Różnice powyższe powstały z tego powodu, że dzierżawcy dóbr Rożniatów wyrównali zaległości z roku 1899 w roku 1900, w roku zaś 1901 preliminowano i uzyskano ze sprzedaży drzewa dochód wyższy o 5.657 K 93 gr niż w roku 1900.

6. *Z dóbr Smorze-Klimiec* wykazano czysty dochód w 1899 roku 30.816 K 62 gr, w 1900 roku 17.386 K 07 gr, w 1901 roku 26.144 K 41 gr. Ponieważ w roku 1899 zapłacono zaległy czynsz dzierżawny za rok 1898 za grunta folwarczne w Smorzu tudzież za pasze leśne w rewirach Smorze i Klimiec, przeto i dochód czysty w tym roku wyższy był od dochodu lat następnych; że zaś w roku 1900 uzyskano niższe dochody ze sprzedaży drzewa spławnego a natomiast zwiększyły się wydatki na kultury leśne, przeto i ogólny wynik tego roku okazał się gorszy.

7. *Dobra Żabie* dały czystego dochodu w 1899 roku 33.185 K 28 gr, w 1900 roku 17.444 K 62 gr, w 1901 roku 20.207 K 58 gr. W roku 1900 uzyskano ze sprzedaży drzewa budulcowego mniej o 15.755 K 49 gr, a wydano na kultury i budynki więcej o 5.222 K 28 gr niż w roku 1899, przeto i czysty dochód w tym roku okazał się niższy od dochodu roku 1899, że zaś w roku 1901 uzyskano większy dochód ze sprzedaży drzewa materyałowego, przeto i wynik tego roku był lepszy.

8. *Dobra Żydaczów* wykazują czysty dochód w 1899 roku 18.124 K 66 gr, w 1900 roku 19.572 K 84 gr, w 1901 roku 18.208 K 64 gr. Zwiększenie się dochodu roku 1900 w porównaniu z dochodami lat 1899 i 1901 powstało skutkiem zapłacenia niższych podatków.

9. Z dóbr Kulików był czysty dochód w roku 1899 w kwocie 9.302 K 42 gr. w roku 1900 w kwocie 11.020 K 20 gr., w roku zaś 1901 okazał się niedobór w kwocie 2.308 K 46 gr. Zwiększenie się dochodu roku 1900 spowodowane zostało częściową spłatą ceny kupna realności „Kapitanówka“ w Kulikowie. Ponieważ w r. 1901 odpadł dochód z odsprzedaży koszar żandarmeryi w Kulikowie, wynoszący w roku 1900 kwotę 4.762 K 50 gr. i że wypłacono w roku 1901 tytułem datku konkurencyjnego do kosztów budowy nowej cerkwi w Kulikowie kwotę 9.408 K 55 gr., przeto i ostateczny rezultat w tym roku przedstawia się jako niedobór w kwocie 2.308 K 46 gr.

Należytości czynne w rubryce »*Dobra ziemskie*« zmniejszyły się w ciągu roku 1901 o 7.285 K 22 gr., gdy bowiem z końcem roku 1900 wynosiły 52.399 K 67 gr., to z końcem roku 1901 (z uwzględnieniem odpisów w kwocie 1.696 K 74 gr.) wynoszą 45.114 K 45 gr., a mianowicie winni byli dzierżawcy tudzież inne strony z końcem tegoż roku:

1.	z dóbr Kulików	4.926 K	62 gr.
2.	„ „ Brzozdowce	— „	— „
3.	„ „ Drohowyże	10.349 „	90 „
4.	„ „ Opary i Słońsko	14.499 „	19 „
5.	„ „ Ostałowice	2.871 „	84 „
6.	„ „ Roźniatów-Duba	2.887 „	44 „
7.	„ „ Smorze-Klimiec	3.208 „	56 „
8.	„ „ Żabie	1.000 „	— „
9.	„ „ Żydaczów	4.696 „	— „
10.	z przedsiębiorstwa w dobrach	466 „	24 „
11.	w dziale „Rozmaite“	208 „	66 „
	Razem jak wyżej	45.114 K	45 gr.

Rubryka VII. »*Realności lwowskie*«. Dochody tej rubryki preliminowano

w kwocie		22.913 K	50 gr.
wydatki w kwocie		2.593 „	56 „
Czysty więc spodziewany dochód miał wynosić		20.319 K	94 gr.
a gdy uzyskano w dochodach	23.069 K 50 gr.		
wydano zaś	2.601 „ 23 „	20.468 „	27 „
uzyskano zatem więcej o		148 K	33 gr.

głównie z powodu dodania do dzierżawy gruntów pod fabrykę dachówek i sztucznego kamienia kawałka gruntu, przez co uzyskano czynsz wyższy.

Rubryka IX. »*Prowizye czynne*« wykazuje w porównaniu z preliminarzem dochód większy o 7.346 K 67 gr., skutkiem przyrostu w ciągu roku 1901 stanu efektów, tudzież skutkiem wpływu niepreliminowanych odsetek, uzyskanych z chwilowej lokacyi gotówki.

Rubryka XII. »*Przygodne*«. Ponieważ uzyskano ponad preliminarz w prowizyach zwłoki 625 K 35 gr., w dochodach nieprzewidzianych 47 K, a wydano zaś z tego tytułu mniej o 950 K 67 gr., przeto i ogólny rezultat jest lepszy o 1.623 K 2 gr.

Rubryka VIII. »*Pożyczki*«. Stan pożyczek zaciągniętych przez majątek obrotowy fundacyi przedstawia się, jak następuje:

1.	*Do majątku zarodowego* dłużną była fundacya z początkiem roku 1901	339.527 K	80 gr.
	do tego dług dzierżawców	32.700 „	— „
	w ciągu roku 1901 dopożyczono	3.787 „	— „
	Razem	376.014 K	80 gr.

Od tego:

a) częściowe umorzenie pożyczek zaciągniętych przez majątek obrotowy . . . . 14.740 K — gr.

b) częściowe umorzenie pożyczek zaciągniętych przez dzierżawców . . 7.900 „ — „ 22.640 K — gr.

pozostaje do majątku zarodowego dług . . . 353.374 K 80 gr.
z czego na dzierżawców przypada . . . . 24.800 „ — „

na fundacyę zaś reszta . . . . . 328.574 K 80 gr.

2 Do depozytów wynosił dług z początkiem roku 1901 . . . . . 30.000 K — gr.
w ciągu roku 1901 spłacono . . 10.000 „ — „

pozostaje dług do depozytów . . . . . 20.000 „ — gr.

Ogółem więc długi majątku obrotowego fundacyi wynoszą z końcem roku 1901 sumę . . . . . 348.574 K 80 gr.
a ponieważ z początkiem roku 1901 wynosiły . . 369.527 „ 80 „

zmniejszyły się przeto o kwotę . . . . 20.953 K — gr.

Przytem nadmienia się, że z końcem roku 1901 pozostała w zapasie kasowym majątku obrotowego suma ogólna 62.136 K 28 gr.

Wynik obrotów w Zakładzie Drohowyskim.

Z przedłożonego sprawozdaniem Dyrekcyi Zakładu Drohowyskiego z dnia 13. maja 1902 roku zamknięcia rachunków za rok 1901 okazuje się rezultat gospodarki w Zakładzie w porównaniu z preliminarzem dochodów i wydatków niekorzystniejszy o kwotę 10.300 K 19 gr.

Gdy bowiem w roku 1901 na utrzymanie Zakładu wydano kwotę . . . . . 305.045 K 30 gr.
a preliminowano . . . . . 193.518 „ 74 „

wydano przeto więcej o . . . . . 111.526 K 56 gr.
po uwzględnieniu jednak wypłaconych przez Zakład na rachunek Kasy centralnej różnych należytości w kwocie . 101.226 „ 37 „

okaże się rzeczywiste przekroczenie jak wyżej w kwocie 10.300 K 19 gr.

Koszt utrzymania Zakładu wynosił w roku 1901 sumę 203.818 K 93 gr., a mianowicie:

wydatki netto w rubrykach:

I. Administracya . . .	32.734 K 28 gr.	
II. Żywność	77.284 „ 76 „	
III. Odzież	24.330 „ 92 „	
IV. Opał i oświetlenie . .	6.409 „ 37 „	
V. Pranie	5.105 „ 81 „	
VI. Łazienki	179 „ 20 „	
VII. Apteka i szpital . .	5.572 „ 40 „	
VIII. Kaplica i inwentarz . .	1.672 „ 95 „	
IX. Szkoła	45.819 „ 97 „	
X. Konserwacya . . .	13.499 „ 05 „	
XI. Ogród	666 „ 57 „	
XVII. Rozmaite	5.324 „ 35 „	218.599 K 63 gr.

dochody netto w rubrykach:

XII. Folwark	4.278 K 38 gr.	
XIII. Piekarnia	2.010 „ 90 „	
XIV. Pracownia krawiecka żeńska	2.851 „ 19 „	
XV. Młyn i rzeźnia . . .	225 „ 48 „	
XVI. Warstaty	5.414 „ 75 „	14.780 „ 70 „

Koszt zatem utrzymania Zakładu *netto* wynosi . . 203.818 K 93 gr.
a w porównaniu z preliminowaną dotacyą . . . . 193 518 „ 74 „

okazuje się przekroczenie jak wyżej w kwocie . . 10.300 K 19 gr.

Według zamknięcia rachunków Zakładu za rok 1901 wykazuje Dyrekcya:

A) Zaoszczędzenia w rubrykach:

VI. Łazienki	156 K — gr.	
X. Konserwacya	1.351 „ 75 „	
XII. Folwark	3.191 „ 40 „	
XIII. Piekarnia	410 „ 90 „	5.110 K 05 gr.

B) Przekroczenia w rubrykach:

I. Administracya	243 K 78 gr.	
II. Żywność	5.347 „ 56 „	
III. Odzież	567 „ 42 „	
IV. Opał i oświetlenie	453 „ 87 „	
V. Pranie	662 „ 81 „	
VII. Apteka i szpital	164 „ 20 „	
VIII. Kaplica i cmentarz	112 „ 95 „	
IX. Szkoła	33 „ 15 „	
XI. Ogród	666 „ 57 „	
XIV. Pracownia krawiecka żeńska	348 „ 81 „	
XV. Młyn i rzeźnia	974 „ 52 „	
XVI. Warsztaty	4.260 „ 25 „	
XVII. Rozmaite	1.574 „ 35 „	15.410 K 24 gr.

z porównania z zaoszczędzeniami wynika ogólne budżetowe przekroczenie, jak wyżej wykazano . . . . . 10.300 K 19 gr.

Według podanych przez Dyrekcyę wyjaśnień, powody znaczniejszych różnic są następujące:

Do rubr. I. »Administracya«. Wydatki tej rubryki przekroczono ogółem o . . . . . 366 K 78 gr.

wypłacono bowiem płacę i zasługi stosownie do stanu funkcyonaryuszów, ale ponieważ wpłynął niepreliminowany dochód za użycie koni administracyjnych w kwocie . . . 123 „ — „

przeto przekroczenie zmniejsza się do sumy . . 243 K 78 „

Do rubr. II. »Żywność«. Przekroczenie wydatków w rub. II. 5.062 K 55 gr.

powiększone o niedobór dochodu . . . . . 285 „ 01 „

daje ostateczne przekroczenie . . . . . 5.347 K 56 gr.

Z przekroczenia tego przypada kwota 996 K 55 gr. na urządzenia w kuchni, reszta zaś na koszta żywienia.

Przekroczenie kredytu na urządzenie w kuchni spowodowane zostało głównie wysokiemi kosztami bielenia kotłów miedzianych i naczyń blaszanych wskutek nadmiernego wzrostu cen cyny.

Powodem wyższych wydatków na koszta żywienia był w ogólności lepszy wikt dla sierót i starców, w lecie bowiem 1901 roku 35 sierót piło przez 6 tygodni wody mineralne i w tym czasie, jak niemniej po przeprowadzeniu kuracyi musiano tym sierotom dawać wikt szpitalny. Nie był to właściwy wikt szpitalny dla chorych, lecz wikt dla rekonwalescentów, potrzebujących intenzywniejszego i obfitszego odżywiania się.

Do rubr. III. »Odzież«. Ogółem w rubryce III. przekroczono wydatki kwotą . . . . . 526 K 12 gr.

a po dodaniu niedoboru dochodów . . . . 41 „ 30 „

okazuje się ostateczne przekroczenie budżetowe w wysokości . . . . . 567 K 42 gr.

Przyczyną tego przekroczenia było podrożenie materyału na ubrania letnie, a nadto ten powód, że w budżecie reflektowano na wyzwolenie 19-tu chłopców, wyzwolono zaś 21, a wydalono i uwolniono 16, razem 37 chłopców, którym trzeba było dać odpowiednie ubrania.

Do rubr. IV. »Opał i oświetlenie«. Wydatki na opał przekroczono kwotą . . . . . 673 K 10 gr.

na oświetleniu natomiast oszczędzono . . . 219 „ 23 „

w rezultacie zatem okazuje się ogólne przekroczenie rubryki IV. według rzeczywistych potrzeb w kwocie . . 453 K 87 gr.

Do rubr. V. »*Pranie*«. Z porównania przekroczenia w wydatkach . . . . . 691 K 23 gr.
z nadwyżką w dochodach . . . . . 28 „ 42 „
wynika ostateczne przekroczenie budżetowe . . 662 K 81 gr.
które spowodowane było głównie przekroczeniem wydatków na opał, kredyt bowiem na ten cel wyznaczony był za niski. Oprócz tego okazała się nieprzewidziana a konieczna potrzeba naprawy dwóch magli kosztem 112 K.

Do rubr. VI. »*Łazienki*«. W rubryce tej wydano mniej, niż preliminowano o 156 K według rzeczywistych potrzeb w tym roku.

Do rubr. VII. »*Apteka i szpital*«. Ogólne przekroczenie wydatków . . . . . 934 K 49 gr.
po strąceniu zwrotów i wartości zapasu medykamentów 770 „ 29 „
wynosi . . . . . 164 K 20 gr.
z powodu, że znaczniejsza liczba uczniów piła wody mineralne.

Do rubr. VIII. »*Kaplica i cmentarz*«. Wydatki tej rubryki przekroczono kwotą . . . . . 153 K 79 gr.
że zaś zapas przyborów przedstawiał z końcem roku wartość 40 „ 84 „
ostateczne więc przekroczenie w tej rubryce wynosi . 112 K 95 gr.
z powodu sprawienia nowych komż kapłańskich i nowych komż i sukienek dla chłopców do Mszy św. służących.

Do rubr. IX. »*Szkoła*«. Wydatki na szkołę przekroczono w ostatecznym rezultacie nieznaczną kwotą 33 K 15 gr., które to przekroczenie nie wymaga bliższych wyjaśnień.

Do rubr. X. »*Konserwacya*«. W wydatkach na konserwacyę zaoszczędzono . . . . . 1.298 K 59 gr.
a po dodaniu nadwyżki dochodów . . . . 53 „ 16 „
zaoszczędzono ogółem . . . . . 1.351 K 75 gr.
Koszta utrzymania czystości ogólnie biorąc, są niższe od preliminowanych, przekroczenie nastąpiło tylko w wydatkach na naprawę i czyszczenie studzien, wydatki te bowiem z góry dokładnie przewidzieć się nie dadzą. Przyczyną ogólnego zaoszczędzenia było głównie zmniejszenie do możliwych granic wydatków na roboty nadzwyczajne a następnie niższe koszta pompowania wody.

Do rubr. XI. »*Ogród*«. Niekorzystne warunki, a mianowicie większa trudność zbytu produktów, kosztowna uprawa ziemi, z powodu jej jakości, obowiązek utrzymywania nieproduktywnego parku a wreszcie liczne klęski elementarne w r. 1901 spowodowały w wydadkach przekroczenie . . . . 311 K 61 gr.
a w dochodach niedobór . . . . . 354 „ 96 „
w końcowym więc rezultacie przekroczenie budżetowe, a raczej niedobór dochodów w wysokości . . . . 666 K 57 gr.
Według bilansu czysty zysk z ogrodu wynosi 195 K 23 gr.

Do rubr. XII. »*Folwark*«. W poszczególnych pozycyach tak wydatków, jak i dochodów znajdują się wprawdzie znaczne różnice, lecz ogólny wynik jest pomyślny.
Ogólne przekroczenie wydatków . . . . 3 123 K 29 gr.
porównane z nadwyżką dochodów . . . . 6.314 „ 69 „
daje jako ostateczny wynik nadwyżkę dochodów w wysokości . 3.191 „ 40 gr.
Czysty zysk według bilansu folwarku wynosi w roku 1901 4.225 K 38 gr.

Do rubr. XIII. »*Piekarnia*«. Obrót w piekarni niższy był od przewidzianego, zaoszczędzono zatem w wydatkach . . . . . 1.055 K 50 gr.
przez co też powstał niedobór dochodów w kwocie . 644 „ 60 „
wobec czego zaoszczędzenie redukuje się do kwoty . 410 K 90 gr.
Szczegółowy bilans piekarni wykazuje czysty zysk 2.010 K 90 gr.

Do rubr. XIV. »*Pracownia krawiecka żeńska*«. Z powodu słabszej od przewidzianej budżetem produkcyi wyrobów okazuje się niedobór w dochodach . . . . . 880 K 43 gr.
a w porównaniu z zaoszczędzeniami w wydatkach . 531 „ 62 „
ogółem dochód mniejszy od preliminowanego o . . 348 „ 81 gr.
Bilans pracowni wykazuje w roku 1901 czysty zysk w wysok. 3.091 K 19 g.

Do rubr. XV. »Młyn i rzeźnia«. W wydatkach na młyn powstało przekroczenie . . . . . 457 K 68 gr.
w dochodach nadwyżka . . . . . 728 „ 97 „
zatem w ostatecznym rezultacie nadwyżka dochodów w sumie 271 K 29 gr.
czyli wynik o powyższą kwotę korzystniejszy od preliminowanego.

W rzeźni wydatkach okazują się same zaoszczędzenia, wynoszące ogółem . . . . . 1.054 K 89 gr.
w dochodach natomiast niedobór . . . . 2.300 „ 70 „
wynik więc końcowy daje niedobór dochodów w kwocie 1.245 K 81 „
a po strąceniu nadwyżki dochodów z młyna w sumie . 271 „ 29 „
ogólny niedobór tej rubryki . . . . . 974 K 52 gr.
za nisko bowiem liczono wartości dostarczonego dla kuchni mięsa, przez co też i bilans z rzeźni wykazuje czystą stratę w kwocie . . . 445 K 81 gr.
lecz gdy bilans z młyna wykazuje czysty zysk . . 671 „ 29 „
przeto i ogólny bilans tej rubryki wykazuje czysty zysk 225 K 48 gr.

Do rubr. XVI. »Warsztaty«. Przez cały rok 1901 maszyna parowa była nieczynna, jako zupełnie zużyta, odpadły więc koszta utrzymania ruchu maszyny, lecz przez to odpadły i dochody z ruchem maszyny połączone.
Wobec tego powstał niedobór w dochodach . . 2.552 K 41 gr.
a doliczywszy do tego spowodowane koniecznością przekroczenie wydatków w innych pozycyach o . . . . 1.707 „ 84 „
otrzyma się ostateczny niedobór budżetowy w kwocie . 4.260 K 25 gr.
Czysty zysk według szczegółowego bilansu wynosi 5.481 K 75 gr.

Do rubr. XVII. »Rozmaite«. Ostateczny wynik tej rubryki okazuje się jako przekroczenie budżetowe w kwocie 1.574 K 35 gr., które spowodowane zostało głównie wydatkami przygodnymi, nieobjętymi budżetem.

Stan utrzymywanych w roku 1901 sierót i prebendaryuszów.

	Stan z r. 1900	Przybyło w r. 1901	Ubyło w r. 1901	Stan z końc. r. 1901
1. Sieroty chłopcy	227	36	39	224
2. Sieroty dziewczęta	109	18	17	110
3. Prebendaryusze	36	1	3	34
4. Prebendaryuszki	34	—	2	32
razem	406	55	61	400

Stan więc utrzymywanych osób zmniejszył się o 2 sieroty, 2 prebendaryszów i 2 prebendaryuszki.

Koszta utrzymania sierót i prebendaryuszów wynosiły, jak wyżej wykazano *netto* . . . . . 203.818 K 93 gr.
a po strąceniu wydatków nadzwyczajnych, nie wchodzących we właściwe koszta utrzymania w łącznej sumie . . 9.733 „ 34 „
pozostaje jako właściwy koszt utrzymania w roku 1901 suma . . . . . 194.085 K 59 gr.

Ilość dni utrzymywanych osób wynosiła 141.725, przeto utrzymanie jednej osoby kosztowało dziennie 1 K 36$^{9}/_{10}$ gr., czyli rocznie 499 K 68 gr., w porównaniu z rokiem 1900 dziennie więcej o 12·9 gr., a rocznie o 47 K 08 gr.

Ogólny stan majątku fundacyi wraz z należącymi do niej funduszami wykazuje z końcem roku 1901 sumę . . . . . 6,605.877 K 52 gr.
a gdy stan ten z końcem roku 1900 wynosił sumę . 6,564.139 „ 40 „
okazuje się przyrot w roku 1901 w sumie . . . . 41.738 K 12 gr.

Przyrost ten spowodowany zoątał zwiększeniem się majątku:

1. zarodowego fundacyi o . . .	12.525 K	52 gr
2. obrotowego o	18.479 „	01 „
3. własnej asekuracyi o	5.563 „	11 „
4. zarodowego funduszu Władysława hr. Skarbka o	1.173 „	98 „
5. rezerwowego funduszu Władysława hr. Skarbka o	2.668 „	50 „
6. funduszu emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka o . .	1.328 „	— „
razem jak wyżej . .	41.738 K	12 gr.

Przyrost w majątku zarodowym fundacyi Stanisława hr. Skarbka spowodowany został:

a) złożeniem reszty ceny kupna za odsprzedane młyny i karczmy w Olchówce w roku 1896			26 K — gr
b) przy kupnie efektów imiennej wartości	493.200 K — gr		
za gotówkę	472.547 „ 12 „		20.652 „ 88 „
razem . .			20.678 K 88 gr
po strąceniu ceny kupna gruntów z powodu regulacyi Dniestru w Brzozdowcach . . .	1.362 K 71 gr		
tudzież straty przy sprzedaży efektów imiennej wartości	435.900 K — gr		
za gotówkę . .	429.109 „ 35	6.790 „ 65 „	8.153 „ 36 „
okaże się przyrost jak wyżej . .			12.525 K 52 gr

Przyrost w majątku obrotowym spowodowany został:

a) zwiększeniem się zapasu gotówki o		7.059 K 14 gr
b) wzrostem wartości inwentarza o		2.267 „ 32 „
c) zmniejszeniem się należytości biernych o		27.550 „ 24 „
razem . .		36.876 K 70 gr

Po potrąceniu ubytków:

a) przez umniejszenie się stanu aktywów Zakładu w Drohowyżu o . .	909 K 03 gr		
b) przez częściową spłatę zaległych należytości czynnych . . .	14.437 „ 86 „		
c) przez odpisanie z należytości czynnych	2.850 „ 80 „		
d) przez ubytek w rachunku dóbr Kulików	200 „ — „		18.397 „ 69 „
okaże się przyrost majątku obrotowego, jak wyżej w sumie .			18.479 K 01 gr.

Fundusz własnej asekuracyi powiększył się o 5.563 K 11 gr. a mianowicie,

zapas gotówki wzrósł o	7.333 K 91 gr
zmniejszyły się natomiast należytości czynne o . . .	1.770 „ 80 „
w rezultacie przyrost jak wyżej	5.563 K 11 gr.

W funduszu zarodowym Władysława hr. Skarbka wzrósł

stan efektów o	1.800 „ — „
a zmiejszył się stan gotówki o	626 „ 02 „
w rezultacie zatem okazuje się przyrost majątku jak wyżej w kwocie	1.173 K 98 gr.

W funduszu rezerwowym Władysławą hr. Skarbka wzrósł

stan efektów o	2.900 „ — „
zmniejszył się zaś stan gotówki o	231 „ 50 „
w rezultacie okazał się przyrost jak wyżej w kwocie . .	2.668 K 50 gr.

Przyrost funduszu emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka powstał wskutek wzrostu stanu efektów o . 3.000 K

zmniejszenie się natomiast stanu gotówki o	1.489 K 99 gr	
i należytości czynnych	182 „ 01 „	1.672 „
w rezultacie przyrost jak wyżej o		1.328 K

Co do powyższych funduszów zauważa się że:

1. *Majątek zarodowy fnndacyi Stanisława hr. Skarbka* składa się:

a) z dóbr ziemskich w wartości	2,545.566	K	56 gr
b) z realności lwowskich w wartości	1,230.403	„	58 „
c) z Zakładu sierót w Drohowyżu w wartości	1,074.071	„	12 „
d) z efektów imiennej wartości	1,069.100	„	— „
e) z należytości czynnych w sumie	355.239	„	56 „
f) z gotówki	473	„	35 „
razem	6,274.854	K	17 gr
po strąceniu długów hipotecznych	683	„	17 „
czysty stan majątku zarodowego wynosi sumę	6,274.171	K	— gr.

2. *Majątek obrotowy fundacyi Stanisława hr. Skarbka* wykazuje w stanie czynnym:

a) zapas kasowy w gotówce	61.736	K	28 gr
b) „ „ w efektach	400	„	— „
c) „ „ w wartości aktywów Zakładu w Drohowyżu	83.827	„	12 „
d) inwentaryalna własność dóbr Kulików	11.912	„	13 „
e) wartość ruchomości	196.320	„	83 „
f) należytości czynne	76.284	„	51 „
razem	430.480	K	87 gr
w stanie biernym należytości bierne	376.651	„	41 „
przeto czysty stan czynny	53.829	K	46 gr.

Rada administracyjna zezwoliła na odpisanie w należytościach czynnych kwoty 2.850 K 80 gr, a mianowicie: w rubryce III. odpisano kwotę 948 K 06 gr jako nieściągalny czynsz od 3 byłych lokatorów gmachu teatralnego — w rubryce V. odpisano jako nieściągalne zaległe należytości w łącznej sumie 1.696 K 74 gr, wreszcie w rubryce „Przenośne“ odpisano kwotę 206 K tytułem reszty zaliczki na płacę b. dyrektora Zakładu Michała Stepka z powodu śmierci dłużnika.

3. *Fundusz własnej asekuracyi* składa się:

a) z zapasu kasowego w gotówce	18.603	K	25 gr
b) z zapasu kasowego w efektach	15.521	„	64 „
c) z należytości czynnych	369	„	42 „
Czysty stan czynny	34.494	K	31 gr.

4. *Majątek zarodowy funduszu Władysława hr. Skarbka* składa się:

a) z zapasu gotówki	171	K	41 gr
b) z zapasu efektów	180.800	„	— „
Czysty stan czynny	180.971	K	41 gr.

Zauważa się, że w roku 1901 wypłacono z tego funduszu sześciu byłym wychowankom Zakładu po 500 do 900 K tytułem zapomóg na założenie samoistnych warsztatów.

5. *Majątek rezerwowy funduszu Władysława hr. Skarbka* składa się:

a) z gotówki w kasie	49	K	86 gr
b) z zapasu efektów	16.000	„	— „
Czysty stan czynny	16.049	K	86 gr.

6. *Fundusz emerytury urzędników fnndacyi Stanisława hr. Skarbka* składa się:

a) z gotówki w kasie	1.107	K	60 gr
b) z efektów imiennej wartości	43.900	„	— „
c) z należytości czynnych	1.353	„	88 „
Czysty stan czynny	46.361	K	48 gr.

7. *Depozyta obce* wykazują z końcem roku 1901:

a) gotówkę	34.828	K	88 gr
b) efekta	222.537	„	68 „
c) należytości czynne	20.000	„	— „
Suma	277.366	K	56 gr.

posłuży na pokrycie należytości biernych:

efektami	202.737 K 68 gr	
gotówką	74.628 „ 88 „	
razem jak wyżej	277.366 K 56 gr.	

Według zamknięć zachunkowych wynosi zapas gotówki z końcem roku 1901:

a) w majątku zarodowym fundacyi Stanisława hr. Skarbka	473 K 35 gr	
b) w majątku obrotowym fundacyi Stanisława hr. Skarbka	61.736 „ 28 „	
c) w majątku zarodowym funduszu Władysława hr. Skarbka	171 „ 41 „	
d) w majątku rezerwowym funduszu Władysława hr. Skarbka	49 „ 86 „	
e) w funduszu asekuracyi własnej	18.603 „ 25 „	
f) w funduszu emerytury urzędników fundacyi St. hr. Skarbka	1.107 „ 60 „	
g) w depozytach	34.828 „ 88 „	
razem	116.970 K 63 gr.	

Zapas zaś efektów:

a) w majątku zarodowym fundacyi Stanisława hr. Skarbka	1,069.100 „ — „	
b) w majątku obrotowym fundacyi Stanisława hr. Skarbka	400 „ — „	
c) w majątku zarodowym funduszu Władysława hr. Skarbka	180.800 „ — „	
d) w majątku rezerwowym funduszu Władysława hr. Skarbka	16.000 „ — „	
e) w funduszu własnej asekuracyi	15.521 „ 64 „	
f) w funduszu emerytury urzędników fundacyi St. hr. Skarbka	43.900 „ — „	
g) w depozytach	222.537 „ 68 „	
razem	1,548.259 K 32 gr.	
Stan zatem zapasów z końcem roku 1901 po dodaniu do tej sumy zapasu w gotówce	116 970 „ 63 „	
wynosi ogółem	1,665.229 K 95 gr.	

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy zamknięcie rachunków fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1901 przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy,

St. Badeni, w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Al. A. do LW. 62.138/1902.

Zamknięcie rachunku majątku obrotowego

Dochody.

Liczba porządkowa budżetu	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	g	Należytość bieżąca K	g	Należytość razem K	g	Uiszczenie K	g	Zaległość ostateczna K	g	Kwota budżetem uchwalona K	g	W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość mniejsza K	g	większa K	g
	A. Rzeczywiste.																
I.	Zarząd centralny . .	422	56	841	98	1.264	54	912	20	352	34	—	—	—	—	912	20
II.	Legaty i gracye . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
III.	Gmach teatru: należytość zaległa 3.134 K 38 g odpisano 948 „ 06 „	2.186	32	86.429	05	88.615	37	87.119	85	1.495	52	70.500	—	—	—	16.619	85
IV.	Przedsiębiorstwo teatralne	—	—	—	—	—		—	—	—	—	—		—		—	—
V/VI.	Dobra ziemskie: należytość zaległa 52.399 K 67 g odpisano 1.696 „ 74 „	50.702	93	475.383	46	526.086	39	480.971	94	45.114	45	467.538	85	—	—	13.433	09
VII.	Realności lwowskie .	—	—	23.069	50	23.069	50	23.069	50	—	—	22.913	50	—	—	156	—
VIII.	Pożyczki	32 700	—	3.787	—	36.487	—	11.687	—	24.800	—	7.900	—	—	—	3.787	—
IX.	Prowizye czynne . .	—	—	51.595	93	51.595	93	51.595	93	—	—	44.249	26	—	—	7.346	67
X.	Prowizye bierne . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI.	Zakład w Drohowyżu	—	—	101.226	37	101.226	37	101.226	37	—	—	—	—	—	—	101.226	37
XII.	Przygodne	651	—	2.072	35	2.723	35	2.072	35	651	—	1.400	—	—	—	672	35
	Razem . . .	86.662	81	744.405	64	831.068	45	758.655	14	72.413	31	614.501	61	—	—	144.153	53
	B. Przenośne.																
	a) gotówka: należytość zaległa 4.265 K 56 g odpisano 206 „ — „	4.059	56	158.095	37	162.154	93	158.283	73	3.871	20	—	—	—	—	—	—
	b) efekta	--		104.540	05	104.540	05	104.450	05	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zestawienie.																
A)	Dochody rzeczywiste .	86.662	81	744.405	64	831.068	45	758.655	14	72.413	31	—	—	—	—	—	—
B)	Dochody przenośne. .																
	a) gotówka	4.059	56	158.095	37	162.154	93	158.283	73	3.871	20	—	—	—	—	—	—
	b) efekta	—	—	104.540	05	104.540	05	104.540	05	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem { gotówka .	90.722	37	902.501	01	993.223	38	916.938	87	76.284	51	—	—	—	—	—	—
	Ogółem { efekta . .	—	—	104.540	05	104.540	05	104.540	05	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do tego:																
	1. Zapasy z początkiem roku 1901: *a)* w got. 54.677 K 14 g *b)* w efekt. 400 „ — „ razem . 55.077 K 14 g																
	2. Wartość materyałów i wyrobów Zakładu w Drohowyżu: 84.736 K 15 g							139.813	29								
	Zgodnie ze sumą wyd.							1,161.292	21								

fundacyi Stanisława hr. Skarbka za rok 1902.

Wydatki.

Liczba porządkowa budżetu	Nazwa rubryki	Należytość: zaległa K	g	bieżąca K	g	razem K	g	Uiszczenie K	g	Zaległość ostateczna K	g	Kwota budżetem uchwalona K	g	W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość: mniejsza K	g	większa K	g
	A. Rzeczywiste.																
I.	Zarząd centralny . .	—	—	51.816	55	51.816	55	51.816	55	—	—	54.436	—	2.619	45	—	—
II.	Legaty i gracye . . .	399	11	32.350	—	32.749	11	32.350	—	399	11	32.350	—	—	—	—	—
III.	Gmach teatru . . .	—	—	50.767	79	50.767	79	50.767	79	—	—	34.391	20	—	—	16.376	59
IV.	Przedsiębiorstwo teatralne	36	24	—	—	36	24	—	—	36	24	—	—	—	—	—	—
V/VI.	Dobra ziemskie . . .	1.341	26	275.025	95	276.367	21	273.723	19	2.644	02	271.214	25	—	—	2.508	94
VII.	Realności lwowskie .	—	—	2.601	23	2.601	23	2.601	23	—	—	2.593	56	—	—	7	67
VIII.	Pożyczki	402.227	80	3.787	—	406.014	80	32.640	—	373.374	80	22.640	—	—	—	10.000	—
IX.	Prowizye czynne . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X.	Prowizye bierne . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XI.	Zakład w Drohowyżu	109	68	305.045	30	305.154	98	305.045	30	109	68	193.518	74	—	—	111.526	56
XII.	Przygodne	—	—	3.749	33	3.749	33	3.749	33	—	—	4.700	—	950	67	—	—
	Razem . . .	404.114	09	725.143	15	1,129.257	24	752.693	39	376.563	85	615.843	75	3,570	12	140.419	76
																136.849	64
	B. Przenośne.																
	a) gotówka	87	56	158.095	37	158.182	93	158.095	37	87	56	—	—	—	—	—	—
	b) efekta	—	—	104.540	05	104.540	05	104.540	05	—	—	—	—	—	—	—	—
	Zestawienie.																
A)	Wydatki rzeczywiste gotówką	404.114	09	725.143	15	1,129.257	24	752.693	39	376.563	85	—	—	—	—	—	—
B)	Wydatki przenośne:																
	a) gotówka	87	56	158.095	37	158.182	93	158.095	37	87	56	—	—	—	—	—	—
	b) efekta	—	—	104.540	05	104.540	05	104.540	05	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem { gotówka	404,201	65	883.238	52	1,287.440	17	910.788	76	376,651	41	—	—	—	—	—	—
	Ogółem { efekta	—	—	104.540	05	104.540	05	104.540	05	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do tego:																
	1) **Zapas** z końcem r. 1901:																
	a) w got. 61.736 K 28 g																
	b) w efekt. 400 „ — „																
	razem . 62.136 K 28 g																
	2) **Wartość materyałów i wyrobów** Zakładu w Drohowyżu: 83.827 K 12 g							145.963	40								
	Zgodnie ze sumą doch.							1,161.292	21								

Al. B. do spraw. Wydz. kraj. LW. 62.138/1902.

Stan majątków fundacyjnych Stanisława hr. Skarbka z końcem roku 1901.

I. Stan majątku zarodowego z końcem roku 1901.

Stan czynny:

1 Wartość dóbr ziemskich		2,545.566 K 56 g	
2. Realności lwowskie		1,230.403 „ 58 „	
3. Zakład w Drohowyżu		1,074.071 „ 12 „	
4. Efekta imiennej wartości		1,069.100 „ — „	
5. Należytości czynne (pożyczki dane majątkowi obrotowemu i inne należytości)		355.239 „ 56 „	
6. Zapas w gotówce		473 „ 35 „	6,274.854 K 17 g
Stan bierny:			
Długi hipoteczne			683 „ 17 g
Czysty stan czynny			6,274.171 K — g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900			6,261 645 „ 48 „
okazuje się przyrost			12.525 K 52 g

II. Stan majątku obrotowego z końcem roku 1901.

Stan czynny:

1. Zapas kasowy:			
a) w gotówce	61.736 K 28 g		
b) Aktywa Zakładu w Drohowyżu	83.827 „ 12 „	145.563 K 40 g	
2. Zapas kasowy w efektach		400 „ — „	
3. Ruchomości		196.320 „ 83 „	
4. Inwentaryalna wartość dóbr Kulików		11.912 „ 13 „	
5. Należytości czynne		76.284 „ 51 „	430.480 K 87 g
Stan bierny: Należytości bierne			376.651 „ 41 „
Czysty stan czynny			53.829 K 46 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900			35.350 „ 45 „
okazuje się przyrost			18.479 K 01 g

III. Stan majątku własnej asekuracyi z końcem roku 1901.

Stan czynny:

1. Zapas kasowy w gotówce	18.603 K 25 g	
2. Zapas kasowy w efektach	15.521 „ 64 „	
3. Należytości czynne (zaległe premie)	369 „ 42 „	34.494 K 31 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		34.494 K 31 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		28.931 „ 20 „
okazuje się przyrost		5 563 K 11 g

IV. Stan majątku zarodowego funduszu Władysława hr. Skarbka z koń. r. 1901.

Stan czynny:

1. Gotówka w kasie	171 K 41 g	
2. Efekta w kasie	180.800 „ — „	180.971 K 41 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		180.971 K 41 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		179.797 „ 43 „
okazuje się przyrost		1.173 K 98 g

V. Stan majątku rezerwowego funduszu Władysława hr. Skarbka z koń. r. 1901.

Stan czynny:		
1. Gotówka w kasie	49 K 86 g	
2. Efekta w kasie	16.000 „ — „	16.049 K 86 g
Stan bierny:		— „ — „
Czysty stan czynny		16.049 K 86 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		13.381 „ 36 „
okazuje się przyrost		2.668 K 50 g

VI. Stan funduszu emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka z końcem roku 1901.

Stan czynny:		
1. Gotówka w kasie	1.107 K 60 g	
2. Efekta w kasie	43.900 „ — „	
3. Należytości czynne	1.353 „ 88 „	46.361 K 48 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		46.361 K 48 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900		45.033 „ 48 „
okazuje się przyrost		1.328 K — g

Zestawienie.

Stan czynny:			
I.	Majątek zarodowy fund. St. hr. Skarbka	6,274.854 K 17 g	
II.	„ obrotowy „ „ „ „	430.480 „ 87 „	
III.	Fundusz własnej asekuracyi	34.494 „ 31 „	
IV.	Majątek zarodowy fund. Wład. hr. Skarbka	180.971 „ 41 „	
V.	„ rezerwowy „ „ „ „	16.049 „ 86 „	
VI.	Fundusz emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka	46.361 „ 48 „	6,983.212 K 10 g
Stan bierny:			
I.	Majątek zarodowy fund. Stan. hr. Skarbka	683 K 17 g	
II.	„ obrotowy „ „ „ „	376.651 „ 41 „	
III.	Fundusz własnej asekuracyi	— „ — „	
IV.	Majątek zarodowy fund. Wład. hr. Skarbka	— „ — „	
V.	„ rezerwowy „ „ „ „	— „ — „	
VI.	Fundusz emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka	— „ — „	377.334 „ 58 g
Czysty stan czynny			6,605.877 K 52 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1900			6,564.139 „ 40 „
okazuje się przyrost			41.738 K 12 g
a mianowicie przyrost:			
I.	W majątku zarodowym fund. St. hr. Skarbka	12.525 K 52 g	
II.	„ „ obrotowym „ „ „ „	18.479 „ 01 „	
III.	W funduszu własnej asekuracyi	5.563 „ 11 „	
IV.	W majątku zarodowym funduszu Władysł. hr. Skarbka	1.173 „ 98 „	
V.	W majątku rezerwowym funduszu Władysława hr. Skarbka	2.668 „ 50 „	
VI.	W funduszu emerytury urzędników fundacyi Stanisława hr. Skarbka	1.328 „ — „	
	Razem jak wyżej		41.738 K 12 g

L. W. 96.574/903. We Lwowie, dnia 10. lutego 1903.

Aleg 220

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z przedłożeniem sprawozdania Rady szkolnej krajowej o stanie wychowania publicznego za rok szkolny 1901/902.

Wysoki Sejmie!

Rada szkolna krajowa nadesłała Wydziałowi krajowemu swe sprawozdanie o stanie wychowania publicznego (Szkoły ludowe, seminarya nauczycielskie, szkoły średnie, przemysłowe i handlowe) za rok szkolny 1901/902.

Sprawozdanie to Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Wysokiemu Sejmowi.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 9505/03.

We Lwowie, dnia 20. lutego 1903.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj emerytowanych nauczycieli i wdów po nauczycielach o podwyższenie emerytury, względnie udzielenie pensyi wdowiej lub daru z łaski.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 2. lipca 1902 przekazał Wysoki Sejm dwie petycye nauczycieli ludowych o podwyższenie emerytury Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajową i zdania sprawy.

Na równi z petycyami, objętemi powyższem poleceniem, traktował Wydział krajowy, podobnie jak w poprzednich latach, także i takie petycye, co do których nie zapadła wprawdzie uchwała Wysokiego Sejmu, które jednak zostały załatwione przez komisyę szkolną i tylko z powodu zamknięcia sesyi sejmowej pod rozprawy w Wys. Izbie nie przyszły, jakoteż i te, które z powodu zamknięcia budżetu w komisyi budżetowej, przekazano Wydziałowi krajowemu, lub które spadły zupełnie z porządku dziennego w Wys. Sejmie z powodu zamknięcia sesyi lub wreszcie te, które weszły wprost do Wydziału krajowego, a ze względu na okoliczności w nich przytoczone, zasługiwały na zbadanie.

Po otrzymaniu opinii od Rady szkolnej krajowej co do tych wszystkich petycyj Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć następujące sprawozdanie:

1. Dymitr Kulczycki, emerytowany nauczyciel w Czystopadach, wniósł prośbę o przyznanie mu dodatku pięcioletniego za czas służby od r. 1886 do 31. lipca 1892, i o ewentualne wliczenie tego dodatku do emerytury.

Zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek na przejście do porządku dziennego nad tą petycyą.

2. Jakób Szemlej, emerytowany nauczyciel, wniósł petycyę o przyznanie mu i wliczenie do emerytury 5-go dodatku pięcioletniego, oraz o wypłacenie 741 K 65 h. zatrzymanych wskutek zwłoki w przyznaniu mu ostatnich trzech dodatków pięcioletnich.

Rada szkolna krajowa przyznała Jakóbowi Szemlejowi trzeci dodatek pięcioletni od roku 1893 zamiast od roku 1890 po myśli art. 13. ustawy z dnia 1. stycznia 1889

Dz. u. i rozp. kr. Nr. 16, ponieważ służba petenta nie była w latach 1888, 1889 i 1890 skuteczną. Z tej też przyczyny dalsze dodatki pięcioletnie odpowiednio od czasu przyznania petentowi trzeciego pięciolecia przyznano mu o trzy lata później, niżby były petentowi przypadły w normalnych warunkach. Rada szkolna krajowa nadmienia, że z uwagi na okazaną następnie poprawę petenta, oraz z powodu, że niezadowalniające wyniki jego pracy w wymienionych latach mogą być w części wytłumaczone trudnymi warunkami, w jakich się petent wówczas znajdował z powodu biedy i chorób w rodzinie, prośba jego poniekąd byłaby uzasadnioną. Wobec powyższego wnosi Wydział krajowy na udzielenie petentowi jednorazowego zasiłku w kwocie 300 koron.

3. Zacharyasz Dudyński, emerytowany nauczyciel, wniósł prośbę o podwyższenie mu przyznanej emerytury z 300 na 600 K.

Rada szkolna krajowa popiera tę prośbę z powodu, że petent spełniał swe obowiązki gorliwie z wynikiem dostatecznym i zachowywał się chwalebnie w czasie swej 42-letniej służby nauczycielskiej, oraz z przyczyny, że rodzina petenta jest niezamożną i jako taka nie może przyjść z skuteczną pomocą petentowi.

Zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej, przedstawia Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek.

4. Helena Komarkiewiczowa, wdowa po nauczycielu ludowym, petycyonowała o przyznanie jej pensyi wdowiej.

Mąż petentki śp. Jan Komarkiewicz rozpoczął służbę w zawodzie nauczycielskim dnia 1. grudnia 1873 w Pakoszówce w okręgu sanockim, nie mając przepisanej kwalifikacyi do tego zawodu i pracował w tym okręgu do końca września 1884.

Od 1. września 1885 pracował w szkołach ludowych okręgu gorlickiego aż do swej śmierci tj. do grudnia 1899.

Rada szkolna krajowa nie popiera petycyi petentki o przyznanie jej stałego zaopatrzenia wdowiego. Wobec tego jednak, że petentka jest osobą niezamożną i w podeszłym wieku, stawia wniosek na przyznanie petence jednorazowego zasiłku w kwocie 100 K.

Wydział krajowy zgodnie z tą opinią Rady szkolnej krajowej przedkłada Wys. Sejmowi odpowiedni wniosek.

5. Bazyli Bułka, emerytowany nauczyciel szkoły ludowej w Podmichałowicach, wniósł prośbę o policzenie do emerytury lat służby od 1. kwietnia 1863 do 31. października 1890.

W służbie petenta zaszły trzy przerwy, wynoszące 6 lat i 10 miesięcy, gdyby te przerwy uznano za usprawiedliwione, miałby Bułka lat 31 służby policzalnej do emerytury.

Rada szkolna krajowa wnosi, aby petentowi w drodze łaski podwyższyć emeryturę o czwartą część ostatniej jego płacy 900 K wraz z jednym dodatkiem pięcioletnim 100 K, tj. o kwotę 250 K, tak że petent otrzymałby zamiast dotychczasowej emerytury z ustawy 275 K w drodze łaski razem 525 K.

Wydział krajowy wniosek ten ze swej strony popiera i Wysokiemu Sejmowi przedkłada.

6. Helena Gutkowska, wdowa po nauczycielu, wniosła petycyę o podwyższenie pensyi wdowiej.

Rada szkolna krajowa przeniosła męża petentki śp. Łukasza Gutkowskiego, nauczyciela ludowego w Smykowcach, z powodu stwierdzonej niezdolności fizycznej do służby w czasowy stan spoczynku i przyznała mu po 10-letniej służbie emeryturę w kwocie 200 K rocznie, równającą się $^{10}/_{40}$ częściom jego ostatniej płacy 700 K i jednego dodatku 5-letniego w kwocie 100 K.

Lukasz Gutkowski zmarł 9. lutego 1899, a wdowie po nim przyznano w myśl art. 45. ust. 2. ustawy z 1. stycznia 1889 Dz. u. i rozp. kr. Nr. 16 pensyę wdowią równającą się emeryturze zmarłego męża, odmówiono zaś dodatku na wychowanie dzieci ze względu na przepis art. 46. ust. 2. powołanej ustawy, ponieważ pensya wdowy po emerytowanym nauczycielu wraz z dodatkiem na wychowanie dzieci nie może być wyższą od emerytury, jaką pobierał zmarły nauczyciel w stanie spoczynku.

Gdyby śp. Gutkowski umarł w czynnej służbie, otrzymałaby wdowa po nim pensyę równającą się $^1/_2$ części jego płacy, zatem 266 K 66 h., a dla dzieci przypadłby do-

datek na wychowanie w kwocie 133 K 34 h. tak, że dodetak i pensya wdowia nie przekraczałaby połowy poborów zmarłego.

Ze względu że śp. Łukasz Gutkowski nie z własnej winy przeszedł na emeryturę, że praca jego w ogóle była zadowalniającą, i że wdowa po nim, mając 200 K rocznie, znajduje się z dwoma niezaopatrzonemi dziećmi w nędzy, popiera c. k. Rada szkolna krajowa petycyę niniejszą i wnosi na wyjednanie dodatku na wychowanie dwojga dzieci po 100 K rocznie dla każdego do czasu osiągnięcia 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia, skutkiem czego otrzymałaby petentka zaopatrzenie równe temu, gdyby jej śp. mąż zmarł w czynnej służbie. Wydział krajowy popiera ten wniosek Rady szkolnej krajowej i przedkłada go Wys. Sejmowi.

7. Wanda Bierczyńska, wdowa po nauczycielu ludowym, wniosła petycyę o przyznanie pensyi wdowiej i o zaopatrzenie dla trojga dzieci. Mąż petentki śp Stanisław Bierczyński urodzony w r. 1866, a zmarły w r. 1897, złożył egzamin dojrzałości w c. k. seminaryum nauczycielskiem w Krakowie w czerwcu 1883.

We wrześniu tego roku wstąpił na praktykę przy szkołach miejskich w Krakowie a od 15. października 1884 otrzymał posadę tymczasowego nauczyciela przy szkole ludowej w Wieliczce. W r. 1888 przeniesiony do szkoły ludowej w Podgórzu, pozostawał tam do r. 1896. W r. 1897 złożył egzamin kwalifikacyjny na nauczyciela dla szkół ludowych pospolitych. W r. 1895 powołany został na kurs przygotowawczy do egzaminu wydziałowego i po złożeniu tego egzaminu przeniesiony do 5. kl. szkoły ludowej w Oświęcimiu, następnie zaś do takiej samej szkoły w Mielcu, gdzie po krótkim pobycie zmarł dnia 28. listopada 1897, pozostawiając wdowę i troje dzieci.

Śmierć zaskoczyła go w chwili, gdy miał się podać o nadanie stałej posady starszego nauczycieia w Mielcu, którą byłby niezawodnie otrzymał.

Mąż petentki, będąc na tymczasowej posadzie w Podgórzu, nie starał się o stabilizacyę, oczekując reorganizacyi szkół miejskich w Podgórzu, która też rzeczywiście po jego śmierci nastąpiła. Służył bez przerwy od 1. paźdz. 1884 do 28. kwietnia 1897 tj. przeszło lat 13 i gdyby umarł na stałej posadzie, wdowa po nim otrzymałaby na podstawie art. 45. ust. z $^1/_1$ 1889 Dz. u. i rozp. kr. Nr. 16 pensyę wdowią w kwocie 300 koron a dla dzieci dodatek 150 K rocznie.

Według opinii przełożonych władz szkolnych zachowywał się śp. Bierczyński zawsze wzorowo a praca jego była skuteczną. Petentka wdowa jest tymczasową nauczycielką w Mielcu, zachowuje się wzorowo i pobiera 600 K rocznie, z czego musi utrzymać siebie i troje dzieci, z których najstarszy syn uczęszcza do 1. klasy gimnazyum. Ze względu, że śp. Bierczyński wysłużył w zawodzie nauczycielskim lat 13, że miał wszelkie warunki do stabilizacyi, dalej uwzględniając przykre położenie petentki, c. k. Rada szkolna krajowa wnosi na wyjednanie dla petentki pensyi wdowiej w kwocie 240 K i dodatku na wychowanie trojga dzieci po 50 K rocznie do czasu osiągnięcia każdego z nich 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia. Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej przedkłada Wys. Sejmowi odpowiedni wniosek.

8. Michał Rozumiłowski, emerytowany nauczyciel w Samborze, wniósł prośbę o udzielenie mu jednorazowego zasiłku.

Petent pobiera 900 K rocznie tytułem emerytury i jak sam w petycyi swej nadmienia, wystarczyłaby mu ta skromna emerytura, gdyby niespodziewane nieszczęścia, które nawiedziły go w ostatnich trzech latach. Oto w krótkim przeciągu czasu stracił petent syna dorosłego, który miałby być kiedyś jedyną podporą jego starości i osłodą ostatnich dni życia. Wkrótce po tym ciosie stracił żonę, wreszcie dorosła jego córka zapadła na ciężką chorobę piersiową. Wobec takiego stanu rzeczy wnosi Rada szkolna krajowa ze względu na nadzwyczajne stosunki osobiste petenta na udzielenie mu jednorazowego zasiłku w kwocie 200 koron. Wydział krajowy popiera gorąco ten wniosek i przekłada go Wysokiemu Sejmowi.

Na podstawie powyższego sprawozdania, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycyą Dymitra Kulczyckiego, emer. nauczyciela, o dodatkowe przyznanie i wliczenie do emerytury dodatku pięcioletniego za czas służby od r. 1886 do 31. lipca 1892.

2. Szemlejowi Jakóbowi, emerytowanemu nauczycielowi, udziela Sejm w drodze łaski jednorazowy zasiłek w kwocie 300 K.

3. Dudyńskiemu Zacharyaszowi, emerytowanemu nauczycielowi w Wygnance, podwyższa Sejm w drodze łaski począwszy od 1. stycznia 1903 emeryturę z kwoty 300 K. na 600 K rocznie.

4. Komarkiewiczowej Helenie, wdowie po nauczycielu, udziela Sejm jednorazowy zasiłek w drodze łaski w kwocie 100 K.

5. Bułce Bazylemu, emer. naucz. ludowemu, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury 10 lat służby i odpowiednio podwyższa emeryturę, począwszy od 1. stycznia 1903 na kwotę 525 K.

6. Gutkowskiej Helenie, wdowie po nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski począwszy od 1. stycznia 1903 dodatek na wychowanie dwojga dzieci po 100 K rocznie dla każdego, aż do czasu osiągnięcia 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia.

7. Bierczyńskiej Wandzie, wdowie po nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski, począwszy od 1. stycznia 1903 stałe zaopatrzenie w kwocie 240 K rocznie, oraz dodatek na wychowanie trojga dzieci po 50 K rocznie dla każdego aż do ukończenia przez każde z nich 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia.

8. Rozumiłowskiemu Michałowi, emerytowanemu nauczycielowi ludowemu w Samborze, przyznaje Sejm w drodze łaski jednorazowy zasiłek w kwocie 200 koron na pokrycie kosztów pogrzebu żony i syna petenta oraz na częściowe pokrycie kosztów leczenia chorej córki.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.

L. W. 21.191/903.

We Lwowie dnia 1. września 1903.

Aleg. 231

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj 1) Eleonory Zielińskiej, wdowy po nauczycielu ludowym o przedłużenie jej córce Maryi Edwardzie dw. im. Zielińskiej datku na wychowanie aż do ukończenia nauk; 2) Anyzyi Oleksińskiej wdowy po nauczycielu ludowym o podwyższenie przyznanego datku na wychowanie sześciorga jej dzieci.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 20. lutego 1903 l. 9505 przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi szereg wniosków w przedmiocie petycyj emerytowanych nauczycieli i wdów po nauczycielach o podwyższenie emerytury względnie pensyi wdowiej lub daru z łaski. Po wydrukowaniu tego sprawozdania przedłożyła c. k. Rada szkolna krajowa opinię o petycyi 1) Eleonory Zielińskiej wdowy po nauczycielu ludowym o przedłużenie jej córce Maryi Edwardzie dw. im. Zielińskiej datku na wychowanie aż do ukończenia studyów i o petycyi 2) Anyzyi Oleksińskiej, również wdowy po nauczycielu ludowym o podwyższenie przyznanego datku na wychowanie jej sześciorga dzieci.

Wobec tego przedkłada Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi dodatkowe sprawozdanie w przedmiocie tych dwóch petycyj, jak następuje:

1. Eleonora Zielińska wdowa po nauczycielu ludowym wniosła petycyę o przedłużenie jej córce Maryi Edwardzie dw. im. Zielińskiej datku w kwocie 4 K. 86 h. miesięczne od dnia 28. listopada 1902 aż do ukończenia nauk, względnie do otrzymania pierwszej posady nauczycielskiej. Rada szkolna krajowa przyznała Eleonorze Zielińskiej wdowie po Antonim Zielińskim nauczycielu ludowym w Woli Filipowskiej, rozporządzeniem z dnia 20. czerwca 1884 l. 7.513 wydanem w myśl ustawy z r. 1873 zaopatrzenie w kwocie rocznej 116 zł. 66 ct. w. a., równające się $^1/_8$ części ostatniej etatowej płacy zmarłego jej męża wraz z dwoma pięcioleciami, oraz dwa dodatki dla pozostałych dwojga małoletnich dzieci w łącznej kwocie 58 zł. 34 ct. rocznie, czyli dla każdego dziecka po 29 zł. 16 ct. rocznie aż do ukończenia 20. roku życia lub uzyskania wcześniejszego zaopatrzenia. Ponieważ jedna z córek petentki Władysława Antonina dw. im. Zielińska ukończyła w r. 1898 dwudziesty rok życia, a następnie uzyskała posadę nauczycielki w Bieńczycach pod Krakowem, przeto z dniem 17. stycznia 1898 ustała wypłata dodatku dla

tej córki petentki. Gdy zaś druga córka petentki Marya Edwarda dw. im. Zielińska ukończyła z dniem 28. listopada 1902 dwudziesty rok życia, przeto ustała również wypłata dodatku na jej wychowanie w powyższym dniu. Zważywszy jednak, że Marya Edwarda dw. im. Zielińska nie ukończyła w tym czasie jeszcze seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie, do którego uczęszcza i znajduje się na utrzymaniu matki liczącej 63 lat życia i pobierającej szczupłą pensyę wdowią w kwocie 19 K. 44 h. miesięcznie, nieposidaającej żadnego majątku, wnosi Rada szkolna krajowa na pozostawienie petence w drodze łaski wspomnianego dodatku na wychowanie córki Maryi Edwardy dw. im., aż do ukończenia przez nią seminaryum nauczycielskiego, względnie do czasu uzyskania innego wcześniejszego zaopatrzenia.

Wydział krajowy popiera ze swej strony ten wniosek i Wysokiemu Sejmowi przedkłada.

2. Anyzya Oleksińska wdowa po nauczycielu ludowym wniosła petycyę o udzielenie jej w drodze łaski stałego daru na utrzymanie, względnie wychowanie jej sześciorga dzieci.

Rada szkolna krajowa przyznała rozporządzeniem z dnia 26. września 1896 l. 23.143, wydanem na zasadzie ustawy z dnia 1. stycznia 1889 dz. u. i rozp. kr. Nr. 16 Anyzyi Oleksińskiej, wdowie po ś. p. Janie Oleksińskim nauczycielu 1 kl. szkoły ludowej w Siarach, zmarłym dnia 27. sierpnia 1896, pensyę wdowią w kwocie 233 K. 32 h., równającą się $^1/_3$ części ostatniej płacy męża, wraz z dodatkiem pięcioletnim, a dla 5 dzieci tj. Zofii, ur. w r. 1884, Czesławy Seweryny ur. w r. 1886, Oktawiana Stanisława ur. w r. 1888, Romana Tomasza ur. w 1889 i Tadeusza Zygmunta ur. w r. 1895 dodatek na wychowanie w kwocie 116 K. 63 h. czyli dla każdego dziecka po 23 K. 33 h. rocznie W pięć miesięcy po śmierci męża petentki urodziło się szóste dziecko.

Zważywszy, że petentka, która przeniosła się po śmierci męża do Radwaniec, cierpi nędzę, zwłaszcza, że dwoje dzieci jest nieuleczalnie chorych, i wymaga ciągłej opieki, zważywszy dalej, że ś. p. Jan Oleksiński służył 22 lat w zawodzie nauczycielskim, i wynik jego pracy mimo długotrwałej choroby był wogóle dostatecznym, wnosi Rada szkolna krajowa na przyznanie petentce podwyższonego daru z łaski z kwoty 116 K. 64 h. na roczną kwotę 240 K. i na tak długo, dopóki każde z sześciorga jej dzieci nie osiągnie 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia.

Wydział krajowy popiera ten wniosek i przedkłada go Wysokiemu Sejmowi.

Na podstawie powyższego sprawozdania, Wydział krajowy zatem wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Eleonorze Zielińskiej, wdowiepo nauczycielu, pozostawia się w drodze łaski przyznany datek na wychowanie jej córki Maryi Edwardy dw. im. Zielińskiej o miesięcznych 4 K. 86 h. od dnia 28. listopada 1902 aż do ukończenia przez córkę petentki seminaryum nauczycielskiego żeńskiego, względnie do czasu uzyskania innego wcześniejszego zaopatrzenia.

2. Anyzyi Oleksińskiej, wdowie po nauczycielu, podwyższa się w drodze łaski przyznany datek na wychowanie jej dzieci z rocznej kwoty 116 K. 64 h. na 240 K. rocznie na tak dłngo, dopóki każde z 6 dzieci nie osiągnie 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. J. Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 50.826/903.

We Lwowie, dnia 13. czerwca 1903.

Alog. 232

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj kilku gmin o zniżenie prestacyj na płace nauczycieli.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 10. lipca 1902 r. przekazał Wysoki Sejm petycye kilku gmin w przedmiocie zniżenia prestacyj szkolnych Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową i przedłożenia wniosków.

Stosownie do powyższego polecenia Wydział krajowy, po otrzymaniu opinii co do tych petycyj od Rady szkolnej krajowej, ma zaszczyt przedłożyć następujące sprawozdanie:

1. Gmina Kupienin pow. dąbrowskiego uiszczała na mocy dobrowolnej deklaracyi z dnia 25. czerwca 1890 r. na płacę nauczyciela tamtejszej szkoły rocznie 150 złr., którą to prestacyę obniżono orzeczeniem reorganizacyjnem z dnia 2. października 1894 r. l. 58.738, z uwzględnieniem art. 16. ustawy krajowej z dnia 24. kwietnia 1894 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 49 na kwotę 117 złr. 57 ct., co przedstawia 11% dodatków od opłacanych w gminie podatków bezpośrednich. Ponieważ stan majątkowy gm. Kupienina jest dość pomyślny, pokrywa ona bowiem swoje potrzeby z własnych dochodów bez potrzeby nakładania dodatków do podatków państwowych, oświadcza się Wydział krajowy, zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej kraj. przeciw uwzględnieniu prośby.

2. Gmina m. Grybowa p. grybowskiego wraz z wcielonym do niej obszarem dworskim opłaca w myśl ust. III. orzeczenia reorganizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 4. lutego 1895 l. 30254/894 oprócz 6% ustawowej prestacyi z mocy dawniejszego zobowiązania rocznie kwotę 3000. kor.

Ponieważ kwotę tę — dobrowolnie przyjętą na siebie — uiszcza gmina z dochodów swego majątku zakładowego — przeto Wydział krajowy, zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej oświadcza się przeciw uwzględnieniu prośby.

3) Gmina Uścieczko pow. Zaleszczyki uiszcza na opłacenie nauczycieli tamtejszej szkoły, według orzeczenia reorganizacyjnego c. k. Rady szkolnej krajowej z dnia 19. grudnia 1894 l. 29.546 z mocy dawniejszego dobrowolnego zobowiązania rocznie kwotę 272 K. 40 h.

Ponieważ powyższa prestacya przedstawia tylko 6% opłacanych w gminie podatków bezpośrednich i gmina ustawowo obowiązana jest ją niszczać — przeto Wydział

krajowy, zgodnie z opinią Rady szkolnej krajowej oświadcza się przeciw uwzględnieniu prośby.

4) Gmina Łodzina p. sanockiego opłacała z mocy dobrowolnego zobowiązania na płacę nauczyciela tamtejszej szkoły ludowej opócz ustawowej 6% prestacyi kwotę 59 złr. 62 ct.

Orzeczeniem reorganizacyjnem Rady szkolnej krajowej z dnia 22. grudnia 1894 r. l. 30718 zniżono powyższą prestacyę na mocy art. 4. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Dz. u. k. Nr. 49 o 3% podatków bezpośrednich opłacanych w gminie w r. 1893. Prestacya ta wynosi obecnie kwotę 53 złr. 8 ct., którą gmina corocznie płaci od 1. stycznia 1895.

Gdy według opinii Wydziału powiatowego w Sanoku stosunki gminy nie są korzystne a przez obniżenie prestacyi o 3% nie doznała Łodzina prawie żadnej ulgi, Rada szkolna krajowa proponuje obniżenie w drodze łaski dotychczasowej prestacyi w kwocie 106 K. 16 h. — przedstawiającej 27% dodatków do podatków — do wysokości 10% podatków.

Wydział krajowy przedkłada wniosek ten Wysokiemu Sejmowi.

5. Gmina m. Obertyna pow. Horodenka uiszcza na płace nauczycielskie tamtejszej szkoły według orzeczenia reorganizacyjnego c. k. Rady szkolnej kraj. z dnia 23. stycznia 1895 l. 31.566 z mocy dawniejszego dobrowolnego zobowiązania roczną kwotę 1.199 K. 32 h.

Ponieważ prestacya ta przedstawia zaledwie 10% dodatków do podatków bezpośrednich, a stan majątkowy gminy m. Obertyna według zamknięć rachunków gminnych, jest wcale pomyślny — oświadcza się Wydział krajowy, zgodnie z opinią n. k. Rady szkolnej krajowej przeciw uwzględnieniu prośby.

6. Gmina Zwertów pow. żółkiewskiego uiszczała na płacę nauczyciela tamtejszej szkoły z mocy dobrowolnego zobowiązania kwotę 200 złr. rocznie.

W myśl art. 4. ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49. Dz. u. kraj. zniżono tę prestacyę orzeczeniem reorganizacyjnem Rady szkolnej krajowej z dnia 4. stycznia 1895 l. 31.224 o 3% opłacanych w r. 1893 w gminie podatków bezpośrednich — tak, że gmina Zwertów opłaca od 1-go stycznia 1895 tytułem rzeczonej prestacyi kwotę 167 złr. 72 ct.

Z uwagi, że gmina Zwertów jest małą, ubogą i opłaca już i tak 69% dodatków do podatków bezpośrednich, popiera c. k. Rada szkolna krajowa petycyę gminy i zaleca obniżenie w drodze łaski dotychczasowej prestacyi w kwocie 335 K. 44 h. — przedstawiającej 16% dodatków do podatków — do wysokości 10%

7. Gminie Woli dębińskiej w powiecie brzeskim obniżono orzeczeniem reorganizacyjnem Rady szkolnej krajowej z dnia 4. października 1894 l 15.708 opłacaną na podstawie dobrowolnej deklaracyi prestacyę na płacę nauczyciela szkoły lud. w Dembnie w kwocie 48 złr. 20 ct. o 3% podatków bezpośrednich płaconych w gminie tej w r. 1893. Prestacya ta wynosi kwotę 40 złr. 27 ct., którą gmina corocznie płaci od 1. stycznia 1895.

Z uwagi, że według sprawozdania Wydziału powiat. w Brzesku i Rady szkol. okręg. tamże gmina Wola dębińska dla braku majątku i z powodu ubóstwa mieszkańców nie jest w możności uiszczać tak wysokiej kwoty — proponuje Wydział krajowy zgodnie z opinią Rady szkolnej kzajowej — uwolnić gminę Wolę dębińską od dotychczasowej dobrowolnej prestacyi, a zobowiązać ją do uiszczania tylko 6% ustawowej prestacyi, która w stosunku do podatków bezpośrednich opłacanych przez tę gminę w r. 1902 wynosiłaby 31 K 31 h.

8. Gmina Iskrzynia pow. krośnieńskiego, opłacała według aktu fundacyjnego z d. 14. listopada 1878 na płacę nauczyciela tamtejszej szkoły gotówką rocznie 75 złr., którą to prestacyę obniżono orzeczeniem reorganizacyjnem z dnia 26. października 1894 l. 17.224 o 3% podatków bezpośrednich wraz z dodatkami państwowymi, opłacanych w rzeczonej gminie w r. 1894.

W ten sposób obniżoną prestacyę opłaca gmina Iskrzynia od 1. stycznia 1895 w formie dodatków pieniężnych w wysokości 15% podatków.

Obecnie popiera c. k. Rada szkolna krajowa, ze względu na udowodniony zły stan majątkowy gminy — petycyę Iskrzyni i poleca obniżenie w drodze łaski rzeczonej

prestacyi z 15% do wysokości 10% podatków, a Wydział krajowy popiera ze swej strony ten wniosek.

9. Gmina m. Ropczyce winna uiszczać w myśl orzeczenia z dnia 4. lutego 1895 l. 30.596 na płace nauczycielskie swoich pięcioklasowych szkół, męskiej i żeńskiej z mocy dawniejszego dobrowolnego zobowiązania, rocznie kwotę 2.200 K. Ponieważ gmina m. Ropczyc oprócz powyższego dobrowolnego datku nie uiszcza na ten cel żadnej ustawowej prestacyi, a stosunki majątkowe gminy nie przemawiają nawet za obniżeniem prestacyi, tembardziej, że gmina posiada własny majątek zarodowy o przeciętnym czystym rocznym dochodzie 6.000 K, z którego nie płaci w myśl końcowego nstępu art. 16. nst. z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49. Dz. u. kraj. żadnej prestacyi — przeto Wydział krajowy, zgodnie z opinią c. k. Rady szkolnej krajowej — nie może oświadczyć się za uwzględnieniem tej petycyi.

10. Gminie Maszkienicom pow. brzeskiego obniżono orzeczeniem reorganizacyjnem Rady szkolnej kraj. z dnia 22. grudnia 1894 w myśl art. 4. alinea 2 ustawy z dnia 24. kwietnia 1894 Nr. 49. Dz. u. kraj. prestacyę z kwoty 252 K. do kwoty 199 K 48 h.

Ponieważ gmina Maszkienice dla braku majątku i z powodu ubóstwa mieszkańców nie jest w możności uiszczać tak wysokiej prestacyi, która przedstawia obecnie około 11% dodatków do podatków bezpośrednich — Wydział krajowy popierając wniosek c. k. Rady szkolnej krajowej — oświadcza się za obniżeniem powyższej prestacyi do wysokości 6% dodatków do podatków bezpośrednich.

11. Gmina Kidałowice pow. Jarosławskiego płaciła na mocy dobrowolnego zobowiązania prestacyę na płacę nauczyciela w kwocie 100 złr. rocznie, którą to prestacyę zniżono jej następnie o 3% podatków bezpośrednich, tak, że od roku 1895 płaci tylko 169 K 52 h.

Kwota ta przedstawia 17% dodatków do podatków bezpośrednich w gminie opłacanych, a gdy gmina Kidałowice według zgodnego poświadczenia Wydziału powiatowego i Rady szkolnej okręgowej jest bardzo ubogą i nakładać musi znaczne dodatki do podatków na pokrycie potrzeb gminnych, przeto Wydział krajowy na wniosek Rady szkolnej krajowej oświadcza się za zniżeniem tej gminie powyższej prestacyi aż do wysokości 10% dodatków do podatków, a to począwszy od 1. stycznia 1899 roku.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Począwszy od 1. stycznia 1903 r. zniża się w drodze łaski dotychczas uiszczane prestacye na płace nauczycieli gminom: Woli dębińskiej powiatu brzeskiego z kwoty 80 K 54 h na kwotę 31 K 31 h.; Łodzinie powiatu sanockiego z 27% do wysokości 10%; Zwertowowi powiatu żółkiewskiego z 16% do wysokości 10%; Iskrzyni pow. krośnieńskiego z 15% do wysokości 10% i Maszkienicom pow. brzeskiego z 11% do wysokości 6%; wreszcie gminie Kidałowice pow. Jarosławskiego, począwszy od 1. stycznia 1899, z 17% na 10% całej należytości podatków bezpośrednich wraz z dodatkami państwowymi w tych gminach corocznie spłacanych.

2. Nad petycyami gmin: Kupienina powiatu dąbrowskiego, m. Grybowa powiatu grybowskiego, Uścieczka powiatu zaleszczyckiego, m. Obertyna powiatu horodeńskiego i m. Ropczyc powiatu ropczyckiego o obniżenie prestacyj, uiszczanych na płace nauczycieli, przechodzi się do porządku dziennego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Zastępca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydz. kraj.

LW. 95.862/1902. We Lwowie, dnia 14. lipca 1903.

Alt. 233

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie podwyższenia dotacyi krajowej dla Akademii Umiejętności w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

C. k. Akademia Umiejętności w Krakowie wniosła w październiku 1902 do Wydziału krajowego następujące podanie:

„Od dłuższego już czasu Akademia Umiejętności znajduje się w nader trudnem położeniu finansowem. Dotacya państwowa wynosząca 40.000 koron rocznie, oraz dotacya krajowa wynosząca 52.000 koron nie mogą razem wystarczyć na zaspokojenie wzrastających z roku na rok potrzeb Akademii.

Moralna powaga Akademii krakowskiej z każdym rokiem rośnie. Ogłaszane przez nią prace i wydawnictwa wywołują coraz to większy ruch naukowy. Liczba gotowych do pracy uczonych wzmaga się nieustannie. Poza Akademią nie ma żadnej instytucyi, któraby mogła ogłaszać rezultaty badań uczonych polskich. Równocześnie powiększa się coraz skala wymagań stawianych do wydawnictw akademickich. Minęły bezpowrotnie już czasy, w których wystarczało publikowanie pewnej ilości tomów bez względu na ich wyższą wartość naukową i na zaopatrzenie we wszystkie dodatkowe tablice i reprodukcye, które dzisiaj są już niezbędne. Coraz rozleglejsze stosunki Akademii krakowskiej z pokrewnemi instytucyami w Europie i innych częściach świata zmuszają do drukowania wydawnictw Akademii w znacznie większej ilości egzemplarzy. Stąd rosną ustawicznie koszta wydawnicze i koszta przesyłek. Już same te względy wystarczyłyby do wykazania, że dotychczasowe uposażenie Akademii wystarczyć nie może. Zarząd Akademii może jednak przytoczyć inne szczegółowe okoliczności, które sprawiają, że w granicach obecnego budżetu tok czynności Akademii normalnie naprzód postępować nie może.

1. Wydział filologiczny przedsięwziął nowe wydawnictwo „Biblioteka przekładów klasyków greckich i łacińskich“ — bardzo doniosłe dla szerokich warstw publiczności polskiej, która dotychczas tylko w sposób bardzo niedoskonały zapoznawać się mogła z literaturą starożytną.

2. Komisya językowa prócz zwykłych swoich wydawnictw otrzymała polecenie opracowania wyczerpującego słownika staropolskiego. Mozolna ta praca wymagać będzie znacznego bardzo nakładu.

3. Komisya literacka podjęła myśl zinwentaryzowania wszystkich rękopisów, rozrzuconych na przestrzeni dawnej Polski, a zawierających zabytki odnoszące się do historyi piśmiennictwa i języka polskiego. Organizacyą tego przedsięwzięcia została już przeprowadzoną, ale środki, którymi Akademia rozporządza, nie pozwalają wróżyć, ażeby praca w tym kierunku postępować mogła z należytą energią.

4. Komisya historyi sztuki, której wydawnictwa są chlubą Akademii krakowskiej, ma dotacyę bardzo szczupłą, a publikacye jej są niesłychanie kosztowne. W zakresie tej Komisyi wydawanie rozpraw lub opisów bez odpowiednich reprodukcyi byłoby bezcelowe. Reprodukcye zaś takie wymagają bardzo znacznych kosztów, tem większych, że zagraniczne Akademie starają się w tym dziale o jak najwykwintniejsze tablice.

5. Komisya historyczna podjęła plan zebrania w Akademii krakowskiej fotograficznych zdjęć wszystkich oryginalnych dokumentów polskich od XII. do połowy XIV. stulecia. Praca ta w połowie już dokonana, jest nader doniosłą, bo zachowuje dla przyszłej generacyi absolutnie wierne reprodukcye dokumentów, których część z powodu starożytności co roku niszczeje. Zadanie to jednak wymaga ciągłych podróży i połączone jest z tem większymi kosztami, że zdjęcia fotograficzne dokonywane bywają naturalnej wielkości. Inne wydawnictwa Komisyi historycznej wymagają również znacznie większego jak przedtem nakładu. Dawniej uwzględniano przeważnie materyał będący pod ręką. Dzisiaj musi się dążyć do wyczerpania materyału należącego organicznie do siebie. Stąd konieczność przedsiębrania kosztownych podróży i zbierania znacznej ilości odpisów.

6. Komisya prawnicza podjęła krytyczne wydawnictwo zbioru ustaw polskich *(Volumina legum)*, którego pierwszy tom jest już do druku przygotowany. Podróże naukowe podjęte w celu przygotowania materyałów do tego pomnikowego wydawnictwa, pochłonęły znaczne już bardzo sumy a przyznana przez Wysoki Sejm nadzwyczajna subwencya na cele Komisyi prawniczej w wysokości 12.000 koron, płatnych w czterech ratach, już się wyczerpała.

7. Wydział historyczno-filozoficzny walczy corocznie z nadmiarem samych rozpraw przysyłanych do druku. Niepodobieństwem jest odsuwać prace przynoszące nowe i doniosłe rezultaty, ale z chwilą szerszego uwzględniania tych rozpraw Wydział II. wpada natychmiast w znaczne przekroczenia swych dotacyi.

8. Najwięcej jednak z powodu niedostatecznych środków finansowych cierpi Wydział (III.) matematyczno-przyrodniczy. Rozwój naukowy na tem polu jest coraz większy. Rezultaty badań muszą być ogłaszane natychmiast i to nie tylko w języku polskim, ale i w obcych, mianowicie w biuletynie Akademii. Inaczej bowiem prawo pierwszeństwa naszych polskich uczonych byłoby zatracone a impuls do mozolnych badań złamany. Wydawnictwa Wydziału matematyczno-przyrodniczego wymagają niezbędnie wielkiej ilości bardzo kosztownych tablich jedno- lub kilkubarwnych. Tablice takie kosztują nieraz znaczne bardzo sumy a bez nich rezultaty badań nie dałyby się uwidocznić. W roku bieżącym (1902) przekroczenie Wydziału III. wynosi 12.000 koron, a wstrzymać postęp robót i wydawnictw jest dla Zarządu Akademii niepodobieństwem. Znaczyłoby to przerwać w rezultatach swoich ten rozpęd, który nadają twórczości naukowej na tem polu prace w laboratoryach i klinikach, a dla których jedynem ujściem są wydawnictwa Akademii.

9. Komisya antropologiczna ma przed sobą całe nieuwzględnione pole ludoznawstwa *(Folklore)*. Badania nad zwyczajami, mieszkaniami i ubiorem naszego ludu muszą być przedsięwzięte i publikowane. Nie może już wystarczać praca dorywcza, koniecznem jest systematyczne opracowanie olbrzymiego a bardzo trudno dostępnego materyału. Tu znowu niezbędne są reprodukcye, których koszt przenosi kilkakrotnie dotacyę tej Komisyi.

10. Komisya archeologiczna prawie zupełnie w pracach swoich została wstrzymaną. Rozkopywanie mogił i kurhanów, gromadzenie materyałów przedhistorycznych, najskromniejsze ogłaszanie ich reprodukcyi, to wszystko razem wymaga nakładu, na który Akademię obecnie nie stać.

11. Od niedawna rozpoczęła swe istnienie w Londynie, na szeroką skalę zakreślona, nowa Instytucya mająca za zadanie opracowywać bibliografię nauk przyrodniczych. Zaproszona do współudziału akademia krakowska podjęła się wydawać Bibliografię przyrodniczą polską, co stanowi w wydatkach Wydziału III. nową a bardzo pokaźną rubrykę.

Zarząd Akademii zmuszony jest na każdem swem posiedzeniu rozpatrywać się w tych i innych jeszcze postulatach przedstawianych przez Wydziały i Komisye. Na wszelkie wnioski odpowiedź brzmi jednostajnie, że dotacya Akademii na podjęcie nowych wydawnictw lub ich ulepszenie nie starczy. Wynika z tego pewne rozgoryczenie u członków i współpracowników a grozi zupełne zniechęcenie do dalszej pracy. Zarząd Akademii w świadomości, jak wielka na nim wobec społeczeństwa polskiego ciąży odpowiedzialność, udał się z początkiem roku bież. do Wysokiego Ministerstwa oświaty z prośbą o podwyższenie rocznej dotacyi przynajmniej o 10.000 koron rocznie. Preliminarz jednak budżetu państwowego na rok 1903 zgotował Zarządowi niemiłą niespodziankę. Dotacya nie została podwyższona. Zarząd myślał również, że w inny sposób podniesie dochody Akademii Umiejętności. Kolej szczawnicka mogła była podnieść rentowność tej części majątku Akademii, która dotychczas bierną zawsze bywała. Projekt kolei do Szczawnicy również upadł.

Wobec tych okoliczności Zarząd Akademii postanowił udać się z całą otwartością do Wysokiego Wydziału krajowego z gorącą prośbą, ażeby Wysoki Wydział krajowy zechciał wstawić do preliminarza budżetu krajowego na rok 1903 jako dotacyę dla Akademii Umiejętności w Krakowie nie dotychczasową kwotę 52.000 koron, ale kwotę 80.000 koron.

Jeżeli Wysoki Wydział krajowy zechce łaskawie prośbę Zarządu Akademii Umiejętności uwzględnić i w tym duchu uchwałę Wysokiego Sejmu przeprowadzić, wtedy dopiero Akademia przez pewien okres lat będzie mogła posłannictwu swojemu służyć i słuszne życzenia społeczeństwa polskiego zaspokoić.

Równocześnie Zarząd Akademii Umiejętności uprasza Wysoki Wydział krajowy, ażeby zechciał sprowokować uchwałę Wysokiego Sejmu wzywającą Wysoki Rząd centralny do podwyższenia przynajmniej od roku 1904 dotacyi rządowej z 40.000 na 50.000 koron".

Ponieważ w powyższem podaniu Akademii Umiejętności wykazano dostatecznie konieczną potrzebę podwyższenia dotychczasowej dotacyi krajowej, zamierzał Wydział krajowy już w preliminarzu na rok 1903 umieścić na ten cel wyższą od dotychczasowej kwotę wydatku i jedynie wzgląd na utrzymanie równowagi budżetowej skłonił go do odroczenia o rok jeden wykonania tego postanowienia. W preliminarzu funduszu krajowego na rok 1904 Wydział krajowy licząc się ze stanem finansów krajowych, uwzględnia prośbę c. k. Akademii Umiejętności o tyle, że oprócz dotychczasowej stałej dotacyi w sumie 52.000 koron wstawia jako wydatek nadzwyczajny kwotę 18.000 koron, preliminuje w ten sposób dotacyę w ogólnej sumie 70.000 koron zamiast 80.000 koron, o które Akademia w swem podaniu uprasza. Wydział krajowy zaznacza przytem, że przez wstawienie kwoty 18.000 koron w rubrykę wydatków nadzwyczajnych nie zamierzał bynajmniej kwestyonować trwałej potrzeby zwiększenia dotacyi, pragnął jedynie decyzyę pod tym względem pozostawić Wysokiemu Sejmowi.

Co do prośby Akademii Umiejętności o wezwanie c. k. Rządu, aby dotychczasową dotacyę z c. k. Skarbu państwa w kwocie 40.000 kor. podwyższył na 50.000 koron, Wydział krajowy mniema, że słuszne to żądanie nie wymaga bliższego uzasadnienia, i przedstawia Wys. Sejmowi odpowiedni wniosek:

Wydział krajowy wnosi więc:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Tytułem zasiłku dla c. k. Akademii Umiejętności w Krakowie wstawia się do budżetu na r. 1904 zamiast dotychczasowych 52.000 koron sumę 70.000 koron.

2. Wzywa się c. k. Rząd, aby do preliminarza budżetu państwowego począwszy od roku 1904 wstawiał jako dotacyę państwową dla c. k. Akademii Umiejętności w Krakowie zamiast dotychczasowych 40.000 koron sumę 50.000 koron.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 20.797/1903.

Lwów, dnia 14. października 1902.

Vlog. 234

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie subwencyi dla Muzeum Narodowego w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Przy rozprawach nad budżetem na rok 1902 Wysoki Sejm uchwałą z dnia 11. lipca 1902, odstąpił petycye Muzeum narodowego l. s. 145 i 1040 Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia w budżecie na rok 1903.

W petycyach tych Prezydent miasta Krakowa imieniem Zarządu Muzeum narodowego prosi, aby oprócz stałej corocznie uchwalanej subwencyi, która od roku 1902 z kwoty 1.600 K na kwotę 3.000 K podwyższoną została, przyznano dla Muzeum narodowego jednorazową subwencyę w znaczniejszej kwocie z powodu reorganizacyi i rozszerzenia Muzeum, a nadto subwencyę w kwocie 2.000 K specyalnie na cel odnowienia i utrwalenia ruskich obrazów cechowych z dawnych wieków.

Muzeum narodowe w Krakowie mieściło się do niedawna w jednej połowie pierwszego piętra Sukiennic, drugą połowę tego piętra zajmowało Towarzystwo sztuk pięknych. Po przeniesieniu się tego Towarzystwa do własnego nowego budynku postanowiła gmina miasta Krakowa oddać całe pierwsze piętro Sukiennic na użytek Muzeum, aby w ten sposób umożliwić wystawienie bardzo wielu cennych przedmiotów i zbiorów, które dotychczas, dla braku miejsca, przechowywać musiano w zamkniętych pakach, oraz, aby uzyskać pomieszczenie dla napływających licznie nowych okazów muzealnych. Wskutek rozszerzenia lokalu muzealnego okazała się potrzeba odnowienia i urządzenia tego lokalu a oraz sprawienia najniezbędniejszych sprzętów. Wydatki na ten cel pierwotnie w kwocie 20.000 K preliminowane, dosięgły w roku 1901 kwoty blisko 40.000 K, którą gmina poniosła z własnych funduszów. Nadto czekają gminę dalsze bardzo znaczne wydatki na rekonstrukcyę kaloryferów i instalacyę wodociągową, które gmina preliminuje w kwocie około 35.000 K, wreszcie okazała się konieczna gruntowna rekonstrukcya dachu na gmachu Sukiennic, a to głównie dla zabezpieczenia drogocennych pamiątek i kosztownych zabytków sztuki, umieszczonych na I. piętrze tego gmachu.

Wszystkim tym wydatkom gmina m. Krakowa przy obecnych niepomyślnych stosunkach swoich finansów w żaden sposób sama podołać nie może. Odwołuje się przeto do pomocy kraju a to na tej podstawie. że Muzeum narodowe, jakkolwiek jest własnością gminy m. Krakowa, jest przecież Instytucyą publiczną, w wysokim stopniu kulturalną, która służy interesom nietylko gminy ale całego kraju.

Uwzględniając to i mając dalej na uwadze, że po dokonanej równocześnie z rozszerzeniem lokalu muzealnego reorganizacyi Muzeum, stałe wydatki gminy m. Krakowa na utrzymanie Muzeum znacznie się wzmogły, postanowił Wydział krajowy przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek na udzielenie tej gminie jednorazowej subwencyi w kwocie 30.000 K na częściowe pokrycie wydatków z powodu reorganizacyi i rozszerzenia Muzeum narodowego. Zarazem postanowił Wydział krajowy, ze względów budżetowych, zaproponować Wysokiemu Sejmowi rozłożenie tej

subwencyi do wypłaty na 5 lat, a korzystając z upoważnienia udzielonego uchwałą z 11. lipca 1902 wstawił pierwszą ratę tej subwencyi w kwocie 6.000 K do preliminarza budżetu krajowego na rok 1903

W drugiej petycyi (l. s. 1.040) prosi Prezydent m. Krakowa o udzielenie subwencyi w kwocie 2.000 K na odnowienie starych ruskich obrazów cechowych. Przy sposobności odnowienia i rozszerzenia lokalu Muzeum narodowego, okazała się konieczność odnowienia także wielu zabytków celem wystawienia ich na widok publiczny. Na ten cel przeznaczyła gmina ze swej strony kwotę 1.500 K, która zaledwie wystarczy na odnowienie krakowskich obrazów cechowych z dawnych wieków. W daleko gorszym jednak stanie znajdują się obrazy ruskie, których Muzeum narodowe posiada sztuk 56. Wszystkie te obrazy malowane są *alla tempera* na podkładzie gipsowym, który kawałkami odpada. Chodzi więc o to, aby tak znaczna liczba cennych obrazów sztuki ruskiej nie przepadła na zawsze tak, jak się to stało z kilkoma obrazami, których już dziś nie da się uratować. Na zupełne odnowienie i utrwalenie obrazów ruskich potrzebną jest kwota 2.000 K, którą też Wydział krajowy jako jednorazowy wydatek, wstawił do preliminarza budżetu na rok 1903.

Wreszcie tytułem stałej subwencyi dla Muzeum narodowego preliminuje Wydział krajowy, jak w roku ubiegłym, kwotę 3.000 K nadmieniając, że według pisma c. k. Namiestnictwa z 12 listopada 1902 l. 134.118. P. Minister Wyznań i Oświaty zezwolił na przyznanie Muzeum narodowemu w Krakowie subwencyi z funduszów Państwa w takiej samej kwocie 3.000 K począwszy od roku 1903.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy niniejsze sprawozdanie przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskim.

Marszałek krajowy:
A. Potocki *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 77.108/1903. We Lwowie, dnia 31 sierpnia 1903.

Aleg. 235

Sprawozdanie dodatkowe

Wydziału krajowego do sprawozdania o budżecie krajowym na rok 1903.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 16. grudnia 1902 LW. 72.761/902 przedłożył Wydział krajowy projekt budżetu na rok 1903, który też uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 29. grudnia r. z. przekazany został komisyi budżetowej do sprawozdania. Równocześnie wniósł Wydział krajowy projekt ustawy, podwyższającej krajową opłatę od piwa z 1 K na 1 K 70 g od hektolitra, a Wysoki Sejm uchwalił ten projekt na posiedzeniu z d. 30. grudnia 1902. Gdy jednak w czasie przedkładania budżetu na rok 1903 nie było jeszcze pewności, czy ustawa ta przyjdzie do skutku i kiedy wejdzie w życie, przeto Wydział krajowy nie mógł preliminować podwyższonego dochodu z opłaty od piwa, zamknął też preliminarz niedoborem w kwocie 453.555 K, a w projekcie ustawy finansowej wniósł, ażeby Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do pokrycia tego niedoboru oczekiwanem powiększeniem dochodu z krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa, a w razie gdyby ustawa nie weszła w życie, albo tak się opóźniła, że podwyższony dochód nie wystarczyłby na pokrycie całego niedoboru, do pokrycia niedoboru, a względnie jego reszty, przez zaciągnięcie wewnętrznej pożyczki.

Skutkiem nazbyt opóźnionego zwołania Wysokiego Sejmu, budżet na r. 1903 dotąd nie jest uchwalony, ustawa zaś, zmieniająca dawną ustawę o poborze krajowych opłat konsumcyjnych i podwyższająca opłatę od piwa z 1 K na 1 K 70 g z równoczesnem zaprowadzeniem nowego sposobu poboru tej opłaty, otrzymała sankcyę dnia 13 lutego b. r. i weszła w życie z dniem 1. kwietnia b. r. Wysoki Sejm przystąpi więc do uchwalenia budżetu na rok 1903 w chwili, gdy nowa ustawa już od pół roku obowiązuje i gdy finansowy jej wynik jest już o tyle wiadomy, że można odpowiednią kwotę do budżetu na rok 1903 wstawić, przez co ogólne cyfry budżetu takiej ulegną zmianie, iż budżet ten zamknąć można bez niedoboru. Wobec tego Wydział krajowy czuł się obowiązanym, Wysokiemu Sejmowi wyniki te przedstawić i wnioski swe do budżetu na rok 1903 odpowiednio zmienić.

Wynik finansowy nowej ustawy przedstawia się na rok 1903 jak następuje:

A. Dochód.

W czasie od d. 1. kwietnia do 31. lipca b. r. więc w przeciągu 4 miesięcy przypisano:

a) za piwo krajowe 469.200 K czyli w przecięciu miesięcznem	117.300 K	
b) za piwo obce 42.000 K — przeciętnie . . .	10.500 „	
razem . .	127.800 K	
co za 9 miesięcy od 1. kwietnia do 31. grudnia uczyni . .		1,150.200 K
c) obrachunek kwartalny z browarami przyniósł 25.000 K, będzie zatem za trzy kwartały		75.000 „
razem *brutto* . .		1,225.200 K

Z przeniesienia . .		1,225.200 K
Od tego należy potrącić:		
a) na ewentualne odpisy, wysoko licząc 2%, — co czyni	24.504 K	
b) zwrot tym browarom, które przed 1. kwietnia opłaciły dawną opłatę 1 K od hl., a których zapasy z d. 1. kwietnia znalezione, zostały obłożone nową opłatą 1 K 70 g, — co uczyni najwyżej .	54.000 „	
razem		78.504 „
pozostaje *netto* . . .		1,146.696 K
a okrągło		1,146.000 K
Dochód z dawnych opłat, obowiązujących do dnia 1. kwietnia wpłynął w kwocie	176.362 K	
zaległości do ściągnięcia	8.000 „	
razem . . .	184.362 K	okrągło 184.000 „
Ogół dochodu zatem z opłaty od piwa w r. 1903 . .		1,330.000 K

B. Wydatki.

Koszta personalu i lokalu wynoszą rocznie 45.000 K		
więc za 3 kwartały	34.200 K	
Urządzenie biura i zapasy druków	5.800 „	
razem		40.000 K
Zostaje czysty dochód . . .		1,290.000 K
Że zaś na rok 1903 preliminowano w rubr. XII *a)* dochodów jako dochód z opłaty od piwa		700.000 „
przeto będzie dochód *wyższy* o .		590.000 K
Preliminarz budżetu na rok 1903 zamknął Wydział kraj. niedoborem		453.555 „
który zatem w tej zwyżce dochodu znajdzie zupełne pokrycie — i pozostałaby zwyżka		136.445 K
Osobnem sprawozdaniem wnosi Wydział krajowy, aby Wysoki Sejm przeznaczył kwotę 400.000 K na zapomogi dla ludności, dotkniętej klęską powodzi i gradobicia w roku 1903 i pokrył z tego $^1/_4$ część, t. j. kwotę		100.000 „
ze zwyżki tak zmienionego preliminarza, resztę zaś za pomocą pożyczki. Skutkiem tego zostanie w budżecie roku 1903 zwyżka w kwocie		36.445 K

Zmiany, jakie skutkiem tego zajdą w preliminarzu r. 1903 są następujące:

A. W dochodach należy do rubr. XII „Opłaty konsumcyjne“ wstawić jako dochód z opłaty od piwa . . . . . 1,330.000 K
że zaś preliminowano . . . . . 700.000 „
przeto rubryka ta wykaże dochód wyższy o . . . . . 630.000 K
czyli będzie wynosić zamiast . . . . . 6,315.090 „
6,945.090 K

B. W wydatkach należy:

a) do rubr. II. poz. 35. „Administracya dochodów z krajowej opłaty od piwa“ wstawić nowy wydatek . . . . . 40.000 K
i będzie ta pozycya wynosiła 44.000 K. Zatrzymanie wstawionej pierwotnie kwoty 4.000 K Wydział krajowy tem usprawiedliwia, że przed wejściem w życie nowej ustawy były w I. kwartale b. r. wydatki na zarząd dawnych opłat — i że może się jeszcze w ciągu roku bieżącego okazać potrzeba pewnych uzupełnień w urządzeniu i w drukach.

b) do rubryki X „Rolnictwo“, dział VI „na zapobieganie rolniczym klęskom elementarnym i na łagodzenie ich skutków“ należy wstawić jako poz. 330 *a)* „na pomoc dla ludności dotkniętej klęską powodzi i gradobicia w roku 1903“ . . . . 100.000 „

razem podwyższenie wydatków o . . 140.000 K

Końcowe cyfry preliminarza przedstawią się w obec tego jak następuje:

Dochody preliminowano na . . .	23,427.983 K	
przybywa do tego	630.000 „	
Suma		24,057.983 K
Wydatki preliminowano na . . .	23,881.538 K	
przybywa do tego	140.000 „	
Suma		24,021.538 „
Z porównania okazuje się *zwyżka* j. w. . .		36.445 K

Na zasadzie powyższego sprawozdania Wydział krajowy cofa ustęp 3. wniosku swego do uchwały skarbowej na rok 1903 „o pokryciu niedoboru budżetu“ na tenże rok i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. do rubryki XII dochodów budżetu krajowego na rok 1903 wstawia się jako dochód z krajowych opłat konsumcyjnych 6,945.090 K;
2. do rubr. II wydatków tegoż budżetu, poz. 35, wstawia się na administracyę krajowych opłat konsumcyjnych 44.000 K;
3. do rubr. X wydatków tegoż budżetu wstawia się jako poz. 330 *a*) „na pomoc dla ludności, dotkniętej klęską powodzi i gradobicia w r. 1903“ 100.000 K.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Romanowicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 65.341/903.

We Lwowie, dnia 31. sierpnia 1903.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1904.

Wysoki Sejmie!

Z mocy postanowień statutu krajowego i instrukcyi, przedkłada Wydział krajowy projekt budżetu krajowego na rok 1904, obejmujący:

A) Ogólny preliminarz na rok 1904.

B) Preliminarz funduszu krajowego, wraz ze specyalnymi preliminarzami a mianowicie:

I. Fundusze i zakłady dotowane ze skarbu krajowego.

Preliminarz funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu, wraz ze szczegółowymi preliminarzami:

do	rubr.	V.	poz.	93	funduszu szkolnego krajowego,
„	„	„	„	94	funduszu szkolnego emerytalnego,
„	„	X.	„	256	szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie,
„	„	„	„	257	stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie,
„	„	„	„	258 i 259	Akademii rolniczej i niższej szkoły rolniczej w Dublanach,
„	„	„	„	260 – 263	szkoły gorzelniczej, gorzelni krajowej i folwarku, tudzież stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach,
„	„	„	„	264 i 265	średniej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie,
„	„	„	„	266 – 270	szkół rolniczych w Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereźnicy i w Suchodole,
„	„	„	„	272	krajowej szkoły mleczarskiej w Rzeszowie,
„	„	„	„	275 i 276	szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach,
„	„	„	„	294	składu publicznego w Krakowie,
„	„	XII.		—	38 preliminarzy szkół przemysłowych zawodowych,
„	„	XIV.	„	492	funduszu koszar krajowych.

C) Preliminarz szpitala powszechnego we Lwowie (oddziału chorych i położnic z klinikami),

D) „ zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie,

E) „ szpitala św. Łazarza w Krakowie (czterech oddziałów),

G) „ funduszu policyi krajowej.

II. Fundusze samoistne.

F) Preliminarz funduszu podrzutków w Krakowie,

H) „ „ kultury krajowej,

I) „ „ stanowego sierocińskiego,

K) „ „ Aleksandra hr. Stadnickiego.

Przy sporządzaniu projektu budżetu na rok 1904, zachował Wydział krajowy nowy układ budżetu, zastosowany pierwszy raz w projekcie budżetu na rok 1903, a przedstawiony Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem z dnia 16. grudnia 1902 roku LW. 72.761.

Sprawozdania tego Wys. Sejm w skutek znacznie spóźnionego zwołania sesyi nie mógł dotąd jeszcze załatwić — Wydział krajowy jednak sądził, że z powodów w sprawozdaniu tem podanych w układzie budżetu na r. 1904 trzymać się powinien tegoż samego co w roku zeszłym, chociaż przez Wysoki Sejm dotąd nie zaaprobowanego, szematu rubryk.

Przy poszczególnych pozycyach preliminarza, zamieszczone są wynikłości z ostatniego roku, z którego rachunki są zamknięte, t. j. za rok 1902.

Zaś w wyjaśnieniach do każdego preliminarza dodanych, uzasadnia Wydział krajowy szczegółowo wysokość preliminowanych kwot wydatków i dochodów, tudzież różnic między cyframi wstawionemi do projektu na rok 1904, a nieuchwalonym dotychczas preliminarzem budżetu na rok 1903.

W wyjaśnieniach tych i w kolumnie przeznaczonej na wykazanie cyfr budżetu roku poprzedniego, przyjmuje Wydział krajowy za podstawę porównania obu tych preliminarzy, kwoty projektu budżetu na rok 1903, przedstawionego Wysokiemu Sejmowi przy LW. 72.761/1902, a dotychczas nie uchwalonego.

Porównanie to wykazuje w roku 1904:

dochody wyższe o	1,798.821 K
wydatki wyższe o	1,265.376 „
wynik *korzystniejszy* o	533.445 K
gdyż zamiast niedoboru, który na rok 1903 preliminowano na	453.555 K
daje preliminarz na rok 1904 zwyżkę . . .	79.890 „
razem j. w. . . .	533.445 K

W porównaniu tem nie wzięto w rachubę cyfr dodatkowego sprawozdania do budżetu na rok 1903, równocześnie osobnem sprawozdaniem z dnia 31. sierpnia 1903 r. LW 77.108 Wysokiemu Sejmowi przedstawionego.

Wedle tego dodatkowego sprawozdania zmienia się budżet na rok 1903 w następujący sposób:

W dochodach:

W rubryce XII. podwyższono opłaty konsumcyjne od piwa (z powodu wejścia w życie od 1. kwietnia 1903 nowej ustawy) z 700.000 K na 1,330.000 K, t. j. o . . . . . 630.000 K
a gdy wedle pierwotnego projektu preliminowano w rubr. XII. dochodów 6,315.090 „
przeto cała ta rubryka wynosić będzie. . . . . 6,945.090 K

W wydatkach:

1. w rubr. II. poz. 35 na administracyę dochodów z krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa do preliminowanych pierwotnie . 4.000 K
dodano na personal, urządzenie biura i druki dla nowych opłat . . . . . 40.000 K
wynosić więc będzie łączny wydatek . . . . 44.000 K
zaś 2. w rubr. X. w dziale VI. dodano poz. 330 *a)* dla dotkniętych klęską elementarną w r. 1903 100.000 „
razem dodano w wydatkach . . . 140.000 K

Wskutek tego końcowe cyfry sumaryusza za rok 1903 zmienią się jak następuje:

Dochody były	23,427 983 K	
przybyło	630.000 „	
Suma dochodów . . .		24,057.983 K
Wydatki były	23,881.538 K	
przybyło	140.000 „	
Suma wydatków . . .		24.021.538 „
i pozostanie nadwyżka dochodów za r. 1903 .		36.445 K
zamiast pierwotnie wykazanego niedoboru, w kwocie		453.555 K

Jeżeli cyfry preliminarza na rok 1904 porównać z podanemi tu cyframi końcowemi, uzupełnionego preliminarza na r. 1903 — okażą się w r. 1904:

dochody wyższe o . . . . . 1,168.821 K
wydatki wyższe o . . . . . 1,125.376 „
wynik korzystniejszy — czyli nadwyżka budżetowa wyższa o . . . . . 43.445 K

Do preliminarza na rok 1904 nie wstawił Wydział krajowy dochodów z zaciągnąć się mających pożyczek i odpowiednich wydatków, na które pożyczki te są przeznaczone. Są one objęte specyalnemi sprawozdaniami, w których Wydział krajowy wnosi zaciągnięcie następujących pożyczek:

1. na kupno i urządzenie zakładu dla nieuleczalnych obłąkanych w Krystynopolu . . . . . 400.000 K
2. na budowę dwóch pawilonów i rozmaite przekształcenia w Kulparkowie . . . . . 820.000 „

natomiast wstawiono w rubr. XIII. poz. 485 i 486 wydatków tylko przypuszczalne raty annuitetowe od tych pożyczek

3. na wspomożenie ludności dotkniętej klęską elementarną w roku 1903 . . . . . 300.000 „

na co wstawiono tylko w rubr. X. poz. 325 ratę annuitetową w kwocie 42.000 K.

4. $^1/_9$ część z pożyczki 7,000.000 K na pokrycie 40% datku krajowego na regulacyę rzek kanałowych, na umorzenie której wstawiono tylko w rubr. IX. poz. 246 ratę annuitetową 18.047 K, wreszcie:
5. na podwyższenie wałów nadwiślańskich . . . . . 150.000 „

od której również wstawiono do rubr. IX. poz. 248 *s)* tylko I-szą ratę amortyzacyjną w kwocie 21.000 K.

Pożyczki te wynoszą łącznie kwotę . . . 1,670.000 K

Po tych ogólnych uwagach przystępujemy do szczegółowego przedstawienia różnic między poszczególnemi rubrykami preliminarza obecnego a poprzedniego, jak następuje:

I. W funduszu krajowym w ściślejszem znaczeniu.

A. W wydatkach.

			więcej	*mniej*
W rubryce	II.	„Zarząd“ — więcej o . . . głównie z powodu podwyższenia o 56.000 K, wydatków na administracyę dochodów z kraj. opłat konsumcyjnych od piwa, o 8.000 K na dyurna i o 4.846 K na pensye i zaopatrzenia — a obniżenia o 17.780 K wydatku na gmach sejmowy i jego utrzymanie, tudzież o 5.650 K na nadzwyczajne zaliczki na płace.	47.627 K	
„ „	III.	„Sprawy zdrowotne“ więcej o . . przeważnie wskutek podwyższenia kosztów leczenia ubogich o 90.000 K	92.550 „	
„ „	IV.	„Dobroczynność“ mniej o . . . z powodu opuszczenia jednorazowego wydatku z r. 1903 w tej wysokości.		200 K
„ „	V.	„Oświata“ więcej o . . . . . głównie z powodu podwyższenia subwencyi dla Akademii umiejętności w Krakowie o 18.000 K, — niedoboru funduszu szkolnego krajowego	520.823 „	
		Do przeniesienia . .	661.000 K	200 K

*

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	661.000 K	200 K
		o 439.384 K, — wreszcie niedoboru funduszu szkolnego emerytalnego o 70.339 K, natomiast opuszczenia rozmaitych subwencyj jednorazowo w r. 1903 preliminowanych.		
W rubryce	VI.	„Pomniki historyczne“ mniej o . a mianowicie ubyły wydatki jednorazowe, lub ostatnie raty wydatków, uchwalonych na szereg lat, w sumie 12.726 K — przybyły zaś: restauracya sal zamkowych w Olesku 3.000 K, restauracya ołtarza w kościele OO. Bernardynów w Rzeszowie 600 K, restauracya kościoła OO. Franciszkanów w Krośnie 2.000 K, restauracya kościoła Bożego Ciała w Krakowie 3.000 K i restauracya zabytków w kościele św. Mikołaja w Krakowie 1.500 K.		2.626 „
„ „	VII.	„Bezpieczeństwo publiczne“ więcej o mianowicie zwiększono przeważnie wydatek na żandarmeryę wedle specyalnego preliminarza przedłożonego przez c. k Komendę żandarmeryi.	42.135 „	
„ „	VIII.	„Komunikacye“ więcej o . . . mianowicie podwyższono w dziale I. „Drogi“ A. Koszta zarządu o 49.258 K, B. Nowe budowy i rekonstrukcye dróg o 50.000 K, D. Zasiłki o 30.000 K. w dziale II. „Koleje Żelazne“ o 3.373 K. zniżono zaś w dziale I. „Drogi“ F. Pensye i zaopatrzenia o 4.338 K.	128.293 „	
„ „	IX.	„Budowy wodne i melioracye“ więcej o . . . . . Podwyższono: dział A. Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze o 17.378 K, dział B. wykonanie budowli wodnych o 178.390 K.	195.768 „	
„ „	X.	„Rolnictwo“ więcej o . . . a mianowicie: podwyższono w dziale I. „Krajowa komisya dla spraw rolniczych, pensye i emerytury urzędników fachowych“ o 267 K, w dziale III. „Wydatki na ogólne cele rolnictwa“ o 6.078 K — w dziale IV. „Wydatki na poszczególne cele rolnictwa“ o 12.420 K — w dziale V. „Na organizacye spółek kredytowych wśród ludności rolniczej“ o 18.580 K i w dziale VI. dodano nową pozycyę (325) ratę amortyzacyjną od pożyczki 300.000 K dla dotkniętych w roku 1903 klęską elementarną w kwocie 42.000 K.	40.735 „	
		Do przeniesienia . .	1,067.931 K	2.826 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .	1,067.931 K	2.826 K
		Obniżono natomiast w dziale II. „Krajowe zakłady rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa“ ogółem o 25.684 K i w dziale VI. „Na zapobieganie rolniczym klęskom elementarnym i na łagodzenie ich skutków“, o kwotę 12 926 K.		
W rubryce	XI.	„Górnictwo“ więcej o . . .	1.005 „	
		głównie z powodu podwyższenia wydatków na utrzymanie krajowej szkoły górniczej w Borysławiu.		
„	„ XII.	„Przemysł i rękodzieła więcej o .	153.630 „	
		głównie z powodu wstawienia I. raty 100.000 K na uzupełnienie funduszu przemysłowego do 5 milionów, tudzież na całoroczne utrzymanie szkoły rzemiosł w Drohowyżu o 16.000 K na budowę szkoły ślusarsko-mechanicznej w Tarnopolu 15.000 K, na budowę internatu w Rakszawie 10.000 K, na budowę szkoły koszykarskiej w Rudkach 5.000 K i na pokrycie reszty kosztów budowy szkoły stolarskiej w Kalwaryi 7.000 K.		
„	„ XIII.	„Długi krajowe“ więcej o . .	40.236 „	
		głównie z powodu nowego wydatku na raty od pożyczki zaciągnąć się mającej na kupno zamku w Krystynopolu i urządzenie tamże zakładu dla nieuleczalnych obłąkanych o 21.650 K, i od pożyczki na budowę pawilonów w Kulparkowie o 22.192 K.		
„	„ XIV.	„Rozmaite“ więcej o . . .	5.400 „	
		głównie z powodu nowego wydatku 16.000 K jako raty od pożyczki na wystawienie budynków wojskowych w Krakowie, celem opróżnienia Zamku na Wawelu. Natomiast zmniejszono dotacyę dla fund. koszar krajowych o 15.200 K tudzież na biura pośrednictwa pracy o 5.000 K.		
		W ogóle preliminuje się na r. 1904 więcej o	1,268.202 K	
		mniej o		2.826 K
		w rezultacie zaś preliminuje się na r. 1904 wydatki większe o . .	1,265.376 K.	

B. W dochodach.

W rubryce	I.	„Zarząd“ mniej o		225 K
		z powodu mniejszych zwrotów zaliczek na płace o 4.225 K a większych wkładek emerytalnych urzędników krajowych o 3.000 K i większego dochodu ze sprzedaży książek i druków o 1.000 K.		
		Do przeniesienia . .		225 K

			więcej	*mniej*
		Z przeniesienia . .		225 K
W rubryce	II.	„Sprawy zdrowotne“ mniej o . . głównie z powodu przewidywanej mniejszej nadwyżki dochodów szpitala św. Łazarza o 17.307 K — natomiast większej nadwyżki dochodów od zakładu Kulparkowskiego o 7.927 K tudzież większych zwrotów zaliczek od szpitali o 3.000 K		6.480 „
„ „	IV.	„Bezpieczeństwo publiczne“ więcej o głównie z powodu podwyższenia dochodu z kwaterunku żandarmeryi o 2.556 K i noclegowego o 7.103 K.	9.979 K	
„ „	V.	„Komunikacye“ mniej o . . . głównie z powodu, iż odpada subwencya rządowa na budowę dróg w kwocie 60.000 K a natomiast preliminuje się dochód z myt wyższy o 22.300 K.		45.613 „
„ „	VI.	„Budowy wodne i melioracye“ więcej o głównie z powodu przewidywanych wyższych zwrotów kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych o 42.003 K	42.303 „	
„ „	VII.	„Rolnictwo“ więcej o . . . z powodu wyższych dochodów szkół i zakładów rolniczych o 8.897 K tudzież dochodów Biura patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek o 3.440 K.	12.337 „	
„ „	IX.	„Przemysł i rękodzieła“ więcej o . z powodu nowych rat płatnych w r. 1904.	700 „	
„ „	X.	„Długi krajowe“ — mniej o . . z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów.		5.108 „
„ „	XI.	„Rozmaite“ więcej o . . . głównie z powodu przewidywanej wyższej bonifikacyi z c. k. Skarbu Państwa za zrzeczenie się dodatku do podatku osobisto-dochodowego o 137.766 K.	136.766 „	
„ „	XII.	„Opłaty konsumcyjne“ więcej o . z powodu wejścia w życie podwyższonej opłaty krajowej od piwa — a przewidywanego natomiast niższego dochodu z opłaty od wódki.	649.910 „	
„ „	XIII.	„Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych“ więcej o	704.260 „	
		W ogóle preliminuje się na rok 1904 w dochodach własnych, bez dodatków do podatków:		
		więcej o . . .	1,556.255 K	
		mniej o . . .		57.426 K
		W rezultacie zaś preliminuje się na rok 1904, dochód większy o . .	1,498.829 K	
		W dodatkach do podatków preliminuje Wydział krajowy z powodów poniżej wyłuszczonych więcej o . .	299.992 „	
		Ogółem przeto więcej o .	1,798.821 K	

W układaniu preliminarza na rok 1904 Wydział krajowy nie zbaczał z drogi, której zgodnie z intencyami Wysokiego Sejmu od szeregu lat się trzyma — ażeby unikać podwyższenia dodatków do podatków i zachwiania równowagi budżetowej, w preliminowaniu wyższych wydatków trzymać się miary koniecznej, ale nie posuwać oszczędności tak daleko, żeby na tem ucierpieć miała prowadzona przez Wysoki Sejm akcya ku podniesieniu kraju pod względem ekonomicznym i postępu oświaty, w preliminowaniu zaś dochodów postępować tak ostrożnie, ażeby nie narazić gospodarki skarbowej kraju na nieprzewidziane niedobory w razie, gdyby które ze źródeł dochodów miało zawieść.

Jeżeli mimo umiarkowanego preliminowania wydatków jednak w porównaniu z poprzednim preliminarzem wzrastają one o poważną sumę 1,265.376 K — to możemy przedewszystkiem wskazać na kierunek, w jakim to podwyższenie nastąpiło. Oto pomiędzy rubrykami, wykazującemi znaczniejsze, ponad 100.000 K podwyższenie wydatku — pierwsze miejsce trzyma rubr. V. „Oświata“, której cyfra wzrosła o 520.823 K — jako dalsze następstwo uchwalonego przez Wysoki Sejm polepszenia płac nauczycielskich i przyspieszonego tempa w dalszej organizacyi szkół ludowych. Drugą z rzędu jest rubr. IX. „Budowy wodne i melioracye“ z podwyżką wydatku o 195.768 K, której wzrost jest wyrazem uchwalonego przez Wysoki Sejm programu akcyi ku zreformowaniu opłakanej w naszym kraju gospodarki wodnej — następnie rubr XII. „Przemysł“ z wzrostem wydatku o 153.630 K — zgodnie z coraz silniejszem w kraju odczuciem konieczności żywszej akcyi ku odrodzeniu przemysłu krajowego — wreszcie rubr. VIII. „Komunikacye“ — z wzrostem o 128.293 K. A jeżeli dodamy, że bezpośrednio po tych następuje rubryka III. „Sprawy zdrowotne“ z wzrostem o 92.550 K — to mamy w samych napisach tych rubryk charakterystykę kierunku, w jakim rozwój budżetu naszego postępuje: oświata, postęp ekonomiczny i zdrowie. Jest to zresztą kierunek, którego Wysoki Sejm od szeregu lat się trzyma. Wydział krajowy przeto nie wątpi, że i w tym roku podwyższenia wydatków na te cele zyskają uznanie Wysokiego Sejmu.

Jeżeli mimo zachowania koniecznego umiarkowania w preliminowaniu wydatków, Wydział krajowy w roku bieżącym staje przed Wysokim Sejmem z wnioskami o zaciągnięcie pożyczek w łącznej sumie 1,670.000 K, tudzież o uchwalenie emitowania w ciągu 9 lat większej, 7 milionowej pożyczki, na udział kraju w budowie kanałów, z czego w r. 1904 tylko mała część przyjdzie do emisyi — to powołując się na zawarte w osobnych sprawozdaniach uzasadnienie każdej z tych pożyczek, musi tu co do wszystkich ogólnikowo zaznaczyć, że są one przeznaczone częścią na wydatki inwestycyjne w pełnem znaczeniu tego wyrazu, częścią zaś spowodowane ciężkiemi w roku bieżącym klęskami elementarnemi. Są to zatem wszystko wydatki, których nawet w krajach, mających zupełnie niezawisłą skarbowość i stosunki skarbowe najlepiej uregulowane, nie pokrywa się z budżetu jednorocznego, ale rozkłada się je na dłuższy szereg lat. Pokrycie tych wydatków pożyczkami jest tem bardziej uzasadnione, że w budżetach naszych są zawsze znaczne kwoty pokrywane w jednym roku na cele ściśle inwestycyjne — i że to nowe obdłużenie jest zrównoważone w części spłatami kapitałowemi na dawniej zaciągnięte pożyczki, w części zaś wypłacanemi z bieżących budżetów dotacyami na fundusze pożyczkowe, pomnażające majątek funduszu krajowego. Funduszów takich jest w majątku kraju 9 (na budowę koszar, spółek wodnych, drogowy, rolniczy, hodowlany, kółek rolniczych, kas Raiffeisena, przemysłowy i kolejowy), a według zamknięcia rachunków z r. 1902 ich czysty stan czynny wynosi 10,621.653 kor.

Przechodząc do dochodów, Wydział krajowy zwraca uwagę, że dochód rubr. XII. „Opłaty konsumcyjne“ nie wzrósł o całą tę kwotę, o jaką nowa opłata od piwa powinna być wyższą od dawnej, t. j. o 900.000 K — a to z powodu, że równocześnie spadł dochód z opłaty od wódki, który musieliśmy preliminować w kwocie o 255.090 K niższej, niż przyjęto na r. 1903, a to zgodnie z faktycznymi wynikami. Ubytku tego nie równoważy podwyższenie dochodu z bonifikacyi za zrzeczenie się prawa poboru dodatku do podatku osobisto-dochodowego, co zgodnie z wynikami preliminujemy o 137.766 K wyżej, niż na rok 1903. Najważniejszą pozycyę podwyższonego dochodu stanowi pozostałość z rachunków lat ubiegłych z kwotą 882.782 K o 704.260 K więcej, niż na r. 1903. Fakt, że jest to dochód jednorazowy, którego powtórzenie się zależy od wielu nieprzewidzianych okoliczności a w roku

klęsk elementarnych bardzo wątpliwem się staje w obec koniecznych, znacznych ulg podatkowych — uzasadnia poważne obawy co do budżetu na rok 1905.

Wreszcie dodatki do podatków bezpośrednich — ta zawsze jeszcze podstawowa rubryka dochodów funduszu krajowego. Wydział krajowy w układaniu budżetu trzymał się — jak już wspomniano — reguły niepodwyższania stopy dodatków krajowych i preliminuje ją w dotychczasowej wysokości, wystarczającej zupełnie na pokrycie wydatków roku 1904. Również nie proponuje Wydział krajowy żadnej zmiany w stosunku stopy dodatków do podatków realnych (gruntowego i domowego) a do podatków osobistych, ulegających dodatkowi krajowemu — zatrzymuje więc 60% dla pierwszych a 66% dla drugich podatków. Powody, które nas skłaniają do zatrzymania *status quo* w tej sprawie — wyłuszczył Wydział krajowy w sprawozdaniu o budżecie krajowym na rok 1903 i tutaj się tylko na te motywy powołuje; nie zaszła bowiem żadna okoliczność, któraby zmianę zajętego tam stanowiska uzasadniała.

Co do wydatności grosza dodatku — trzymamy się zdawna przyjętej zasady preliminowania jej na podstawie przecięcia z wyników ostatnich lat trzech — wszakże z dość znacznem zaokrągleniem *in minus*, usprawiedliwionem tegoroczną klęską elementarną, która musi się odbić na dochodach podatkowych roku 1904.

Wydatność grosza wynosiła:

w roku 1900 . .	227.273 K
„ „ 1901 . .	256.451 „
„ „ 1902 . .	256.295 „
razem . .	739.999 K
czyli przeciętnie .	246.666 „

Na rok 1903 preliminowano 236.000 K. — Wydział krajowy przyjmuje na rok 1904 okrągło 240.000 K. Jest zaś przekonany, że mimo skutków klęski elementarnej preliminowanie takie nie jest zbyt śmiałe. Jest ono bowiem o 6.666 K niższe od trzechletniego przecięcia — ale przeszło o 16.000 K niższe od wyniku ostatnich dwóch lat, w których nastąpiło tak znaczne podwyższenie. Przyjmując zaś wydatność grosza dodatków na 240.000 K, pozostaje Wydział krajowy zawsze jeszcze niżej preliminarza państwowego, w którym według załączonego do niniejszego sprawozdania alegatu, przyjęto sumę podatków państwowych, ulegających dodatkom krajowym, na 24,162.000 K — z czego wynikałaby wydatność grosza o 1.620 K wyższa od tej, jaką przyjęliśmy za podstawę. Jest też obliczony w ten sposób dochód z dodatków do podatków o 933.471 K niższy od rzeczywistego dochodu w roku 1902 — a w różnicy tej znajduje dostateczny wyraz przewidywany ubytek dochodów podatkowych, jako następstwo klęsk elementarnych i spowodowanych niemi opustów podatków.

Według podanego poniżej obliczenia dochód z dodatków będzie w roku 1904 wyższy od preliminowanego na rok 1903 o 299.992 K. W tym wzroście dochodu mieści się oprócz przyjętej za podstawę wyższej wydatności grosza dodatków w ogóle, także i różnica wynikająca z ustawy z dnia 31. lipca 1894 o ulgach w wymiarze dodatków do podatków w mieście Krakowie i powiatach krakowskim i chrzanowskim. Według tej ustawy ulga dla opodatkowanych w W. Ks. Krakowskiem z powodu konwersyi długu indemnizacyjnego, spada stopniowo w okresach 5-letnich i właśnie obecnie, na czas od roku 1904 do 1908 włącznie, zmniejsza się ta ulga z dotychczasowych 11 na 8 groszy — co oczywiście spowoduje wyższy dochód.

Z uwzględnieniem różnicy między dwoma działami podatków, mającemi różną stopę dodatków, tudzież między W. Ks. Krakowskiem a resztą kraju — otrzymamy na podstawie wydatności grosza 240.000 K wynik następujący:

1. Dodatki do podatku gruntowego i domowego od **18,713.683** K na:

a) Galicyę wschodnią i zachodnią 92.3%	od	17,272.729 K	po 60 g.	= 10,363.637 K
b) W. Ks. Krakowskie 7 7%	od	1,440.954 „	po 52 „	= 749.296 „

2. Dodatki do podatku zarobkowego i innych podatków od **5,286.317** K na:

a) Galicyę wschodnią i zachodnią 92·3%	od	4,879.271 „	po 66 »	= 3,220.319 „
b) W. Ks. Krakowskie 7·7%	od	407.046 „	po 58 „	= 236.086 „
Suma dodatków				14,569.338 K

Ta kwota dochodów z dodatków wystarcza zupełnie na pokrycie wydatków — sumaryusz bowiem preliminarza wykazuje:

w wydatkach	25,146.914 K
w dochodach własnych	10,657.466 „
pozostaje do pokrycia	14,489.448 K
a gdy preliminowany dochód z dodatków do podatków, przyjmując wydatność grosza podatkowego na . . . 240.000 K	
przyniesie kwotę	14,569.338 „
wynika z porównania nadwyżka dochodów w kwocie . .	79.890 K

II. Fundusze dotowane ze skarbu krajowego.

	Dochody:	Wydatki:
Suma ogólna tego działu wynosi	1,763.971 K	1,747.119 K
na rok 1903 preliminowano	1,720.635 „	1,684.187 „
przeto na rok 1904 preliminuje się w dochodach *więcej* o	43.336 K	
w wydatkach *więcej* o		62 932 K

Uzasadnienie różnic przedstawiono w preliminarzach specyalnych funduszów tego działu.

III. Fundusze samoistne.

	Dochody:	Wydatki:
Suma ogólna w tym dziale wynosi	18.789 K	18.157 K
z porównania wynika nadwyżka dochodów . . .	632 K	

Na zasadzie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

I. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączone preliminarze funduszów krajowych na rok 1904.

II. Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1904 pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo-klasowego i 5%-owego podatku od domów wolnych, po 60 halerzy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 66 halerzy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2. Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach Krakowskim i Chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków w ustępie 1 ad a) wymienionych, w wysokości 52 halerzy, zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych, po 58 halerzy od każdej korony całej należytości tych podatków.

3. Kwoty przyzwolone na rok 1904 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu krajowego w znaczeniu ściślejszem, niemniej w funduszu krajowym w znaczeniu obszerniejszem, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu:

a) w rubryce I, między pozycyami 5, 6 i 7 i między pozycyą 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami a, b, c, d pozycyi 26;

c) w rubryce VIII. między pozycyami 208 i 209 tudzież między pozycyami 213, 214, 215 i 216.

d) w rubryce X. między pozycyami 277 c) i 279 dalej 253, 283 i 287;

dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych szkół;

e) w rubryce XI. między pozycyami 327, 328 i 329;

f) w rubryce XII. między pozycyami 391 i 460 między pozycyami 457 a 467 między pozycyami 458 a 459, między pozycyami 464 a 466 a), wreszcie między pozycyami działów *A*, *B*, *C*, *D*, i *F* wydatków na szkoły przemysłowe zawodowe, połączone z warsztatami wzorowymi, wszakże tylko w granicach każdego działu z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *m. p.*

Sprawozdawca:
Romanowicz *m. p.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 65.341/1903.

Lit. *A.*

PROJEKT

BUDŻETU KRAJOWEGO

NA ROK

1904.

Projekt budżetu fundu-

Liczba porz.	Al. pod literą	Rubryka	Nazwa funduszów i zakładów	Wydatki	Dochody	Z porównania okazuje się	
						Nadwyżka dochodów	Przewyżka wydatków nad dochody, czyli niedobór
				Korony			
I	B)		**Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu.**				
		I.	Reprezentacya kraju	244.572			
		II.	Zarząd	801.001			
		III.	Sprawy zdrowotne	2,908.766			
		IV.	Dobroczynność	61.523			
		V.	Oświata	9,562.432			
		VI.	Pomniki historyczne . . .	82.520			
		VII.	Bezpieczeństwo publiczne . . .	630.625			
		VIII.	Komunikacye	3,611.817			
		IX.	Budowy wodne i melioracye . .	1,850.199			
		X.	Rolnictwo	1,396.359			
		XI.	Górnictwo	54.116			
		XII.	Przemysł i rękodzieła . . .	618.296			
		XIII.	Długi krajowe	2,921.164			
		XIV.	Rozmaite	403.524			
		I.	Zarząd		70.200		
		II.	Sprawy zdrowotne		136.451		
		III.	Pomniki historyczne . . .		450		
		IV.	Bezpieczeństwo publiczne . .		230.857		
		V.	Komunikacye		544.034		
		VI.	Budowy wodne i melioracye . .		70.116		
		VII.	Rolnictwo		446.448		
		VIII.	Górnictwo		9.000		
		IX.	Przemysł i rękodzieła . . .		4.880		
		X.	Długi krajowe		21.894		
		XI.	Rozmaite		1,275.354		
		XII.	Opłaty konsumcyjne . . .		6,965.000		
		XIII.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych		882.782		
		XIV.	Dodatki do podatków, od ogólnej sumy podatków 24,000.000 K (wedle poszczególnienia w sumaryuszu lit. B) . . .		14,569.338		
			Ogólna suma funduszu krajowego .	25,146.914	25,226.804	79.890	—

szów na rok 1904.

Liczba porz.	Al. pod literą	Rubryka	Nazwa funduszów i zakładów	Wydatki	Dochody	Z porównania okazuje się	
						Nadwyżka dochodów	Przewyżka wydatków nad dochody, czyli niedobór
				Korony			
II.			**Fundusze krajowe w obszerniejszem znaczeniu.**				
	C)		Krajowy szpital powszechny we Lwowie	711.188	666.819	—	44.369
	D)		Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	507.940	557.348	49.408	—
	E)		Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie	520.501	528.777	8.276	—
	G)		Fundusz policyi krajowej . .	7.490	11.027	3.537	—
			Suma . . .	1,747.119	1,763.971	61.221	44.369
						16.852	
III.			**Fundusze samoistne.**				
	F)		Fundusz podrzutków w Krakowie .	3.640	3.640	—	—
	H)		„ kultury krajowej . .	9.352	9.352	—	—
	I)		„ stanowy sierociński . .	3.154	3.786	632	—
	K)		„ Aleksandra hr. Stadnickiego	2.011	2.011	—	—
			Suma . . .	18.157	18.789	632	—

LW. 65.341/1903
Alegat *B.* do sprawozdania
Wydziału krajowego o budżecie
krajowym na rok 1904.

Lit. *B.*

FUNDUSZ KRAJOWY

w ściślejszem znaczeniu.

PRELIMINARZ

NA ROK

1904.

W załączeniu: *a)* Preliminarz funduszu szkolnego krajowego;
b) „ krajowego funduszu szkolnego emerytalnego;
c) „ szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie;
d) „ stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie;
e) „ akademii rolniczej w Dublanach;
f) „ szkoły niższej rolniczej w Dublanach;
g) „ folwarku w Dublanach;
h) „ szkoły gorzelniczej w Dublanach;
i) „ krajowej gorzelni w Dublanach;
j) „ stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach;
k) „ szkoły rolniczej w Czernichowie;
l) „ folwarku w Czernichowie;
m) „ szkoły rolniczej w Horodence;
n) „ „ „ w Jagielnicy;
o) „ „ „ w Kobiernicach;
p) „ „ „ w Bereźnicy;
r) „ „ „ w Suchodole pod Krosnem;
s) „ krajowej szkoły mleczarskiej w Rzeszowie;
t) „ szkoły ogrodniczej w Tarnowie;
u) „ zakładu sadowniczego w Zaleszczykach;
w) „ krajowego składu publicznego w Krakowie;
x) „ zakładów przemysłowych zawodowych;
y) „ funduszu koszar krajowych;
z) „ Wykazy podatków.

Sumaryczne porównanie kwot preliminowanych

Licz. rub.	Poszczególnienie	Prelimi- Zwyczajne Korony
	Wydatki.	
I.	Reprezentacya kraju	237.972
II.	Zarząd	787.451
III.	Sprawy zdrowotne	2,904.966
IV.	Dobroczynność	38.948
V.	Oświata	9,489.632
VI.	Pomniki historyczne	36.320
VII.	Bezpieczeństwo publiczne	630.625
VIII.	Komunikacye	3,372.317
IX.	Budowy wodne i melioracye	1,750.199
X.	Rolnictwo	1,229.777
XI.	Górnictwo	37.416
XII.	Przemysł i rękodzieła	442.066
XIII.	Długi krajowe	2,921.164
XIV.	Rozmaite	387.524
	Suma wydatków	24,266.377
	Dochody.	
I.	Zarząd	70.200
II.	Sprawy zdrowotne	136.451
III.	Pomniki historyczne	450
IV.	Bezpieczeństwo publiczne	230.857
V.	Komunikacye	508.159
VI.	Budowy wodne i melioracye	70.116
VII.	Rolnictwo	428.248
VIII.	Górnictwo	9.000
IX.	Przemysł i rękodzieła	2.800
X.	Długi krajowe	21.894
XI.	Rozmaite	1,274.520
XII.	Opłaty konsumcyjne	6,965.000
XIII.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	—
	Suma dochodów własnych	9,717.695
XIV.	Dodatki do podatków, od ogólnej sumy podatków 24,000.000 K. (wydatność 1 grosza = 240.000 K.) a mianowicie:	
	1. od podatku gruntowego i domowego w sumie 18,718.683 K.:	
	a) 92·3% na Galicyę wsch. i zach. od 17,272.729 K — po 60 g. = 10,363.637 K	
	b) 7·7% na W. Ks. Krakowskie „ 1,440.954 „ — „ 52 „ = 749.296 „	
	2. od podatku zarobkowego i innych podatków w sumie 5,286.317 K:	
	a) 92·3% na Galicyę wsch. i zach. od 4,879.271 „ — „ 66 „ = 3,220.319 „	
	b) 7·7% na W Ks. Krakowskie „ 407.046 „ — „ 58 „ = 236.086 „	14,569.338
	Ogólna suma dochodów	24,287.033
	W porównaniu z wydatkami	
	Pozostaje **nadwyżka dochodów**	

na rok 1904 z preliminowanemi na rok 1903.

nuje się na rok 1904		Na rok 1903 uchwalono w budżecie razem (bez uwzględnienia dodatkowego sprawozdania L W. 77108/903)	Na rok 1904 preliminuje się zatem ogółem		Uwaga
Nadzwyczajne	Razem		więcej	mniej	
Korony					
6.600	244.572	244 572	—	—	
13.550	801.001	753.374	47.627	—	
3.800	2,908.766	2,816.216	92.550	—	
22.575	61.523	61.723	—	200	
72.800	9,562.432	9,041.609	520.823	—	
46.200	82.520	85.146	—	2.626	
—	630 625	588.490	42 135	—	
239.500	3,611 817	3,483.524	128.293	—	
100.000	1,850.199	1,654.431	195.768	—	
166.582	1,396.359	1,355 624	40.735	—	
16.700	54 116	53.111	1.005	—	
176.230	618 296	464.666	153.630	—	
—	2,921.164	2,880.928	40.236	—	
16.000	403.524	398.124	5.400	—	
880.537	25,146.914	23,881.538	1,268.202	2.826	
			1,265.376		
—	70.200	70.425	—	225	
—	136.451	142.931	—	6.480	
—	450	450	—	—	
—	230.857	220.878	9.979	—	
35.875	544.034	589.647	—	45.613	
—	70.116	27.813	42.303	—	
18.200	446.448	434.111	12.337	—	
—	9.000	9.000	—	—	
2.080	4.880	4.180	700	—	
—	21.894	27.002	—	5.108	
834	1,275 354	1,138.588	136.766	—	
—	6,965 000	6,315.090	649.910	—	
882.782	882.782	178.522	704.260	—	
939.771	10,657.466	9,158.637	1,556.255	57.426	
			1,498.829		
—	14,569.338	14,269.346	299.992	—	
939.771	25,226.804	23,427.983	1,798.821	—	
	25,146.914				
	79.890				

CZĘŚĆ I.

WYDATKI.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
I.		**Reprezentacya kraju.**				
		A. Sejm krajowy.				
	1	Koszta podróży pp. posłów	8.972	—	17.875	8.972
	2	Dyety pp. posłów	72.000	—	35.280	72.000
	3	Koszta druków	41.500	—	44.038	41.500
	4	Spisywanie sprawozdań	8.000	—	6.499	8.000
	5	Pisarze dzienni	1.300	—	978	1.300
	6	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	2.400	—	2.400	2.400
	7	Służba	2.400	—	1.987	2.400
	8	Opał	3.000	—	1.728	3.000
	9	Zamiatanie i mycie podłóg	200	—	251	200
	10	Potrzeby kancelaryjne	800	—	1.884	800
	11	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej . .	400	—	400	400
	12	Rozmaite drobne wydatki	1.000	—	797	1.000
		B. Wydział krajowy.				
	13	Marszałek krajowy . . . . 12.000 K. i dodatek na reprezentacyę 8.000 „	20.000	—	20.000	20.000
	14	Sześciu członków Wydziału krajowego po 12.000 K.	72.000	—	72.533	72.000
	15	Zastępcy	4.000	—	1.000	4.000
	16	Pietruska Stefania, stały roczny dodatek ze skarbu krajowego do pensyi emerytalnej	—	3.600	3.600	3.600
	17	Bereźnicka Marya, stały dar z łaski . .	—	600	600	600
	18	Hoszardowa Antonina, dotacya dożywotnia	—	2.400	2.400	2.400
		Suma rubryki I. .	237.972	6.600	214.250	244.572
			244.572			

Wyjaśnienia.

Wszystkie pozycye rubr. I. wstawiono w wysokości preliminowanej na rok 1903.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
II.		**Zarząd.**				
	19	Oddział konceptowy.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) 4 radców, płaca po 6.400 K 25.600 K dodatek aktywalny po 960 „ 3 840 „	29.440			
		b) 8 sekretarzy, pł. po 4.800 „ 38.400 K dodatek aktywalny po 840 „ 6.720 „	45.120			
		c) 7 wicesekr., pł. po 3.600 „ 25.200 K dodatek aktywalny po 720 „ 5.040 „	30.240			
		d) 6 adjunktów, pł. po 2.800 „ 16.000 K dodatek aktywalny po 600 „ 3.600 „	20.400			
		e) 6 koncepist., pł. po 2.200 „ 13.200 K dodatek aktywalny po 480 „ 2.880 „	16.080			
		f) 3 aplikantów, adj. po 1.400 „ 4.200 K 3 „ „ „ 1.200 „ 3.600 „	7.800			
			149.080			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Radcom po 800 K: Michalczewskiemu (3) 2.400 K; Ekielskiemu (3) 2.400 K, *Sekretarzom* po 400 K: Jabłonowskiemu (2) 800 K, Stadnickiemu (2) 800 K, Zeńczakowi (2) 800 K, i Abgarowiczowi (1) 400 K, drugi od 1. marca 1904 = 333 K razem 733 K . .	7.933			
			157.013	—	148.878	156.783
	20	Oddział rachunkowy.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) dyrektor, płaca . . . . 6.000 K dodatek aktywalny . . . 800 „	6.800			
		b) zastępca dyrektora, płaca . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 720 „	5.520			
		c) 7 rewidentów, płaca po 3.600 K . . . . . 25.200 K dodatek aktyw. po 600 K 4.200 „	29.400			
		d) 12 adjunktów płaca po 2.800 K . . . . . 33.600 K dodatek aktyw. po 480 K 5.760 „	39.360			
		e) archiwista, płaca . . . 2 200 K dodatek aktywalny . . . 400 „	2.600			
		f) protokolista, płaca . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . . 400 „	2.600			
		Do przeniesienia . {	86.280 157.013	— —	— 148.878	— 156.783

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	157.013	—	148.878	156.783
			86.280	—		
	20	*g)* 8 oficyałów, pł. po 2.200 K 17.600 K dodatek aktywalny po 360 „ 2.880 „	20.480			
		h) 9 asystentów, pł. po 1.600 „ 14.400 K dodatek aktywalny po 360 „ 3.240 „	17.640			
		i) 12 praktyk., pł. po 1.200 „ 14.400 K dodatek aktywalny po 360 „ 4.320 „	18.720			
		k) 3 aplikantów, adjutum po 1.000 K	3.000			
		l) woźny, płaca . . . . 1.000 „ dodatek aktywalny . . . 100 „	1.100			
			147.220			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Dyrektorowi Tarnawskiemu (3) 1.800 K; *Rewidentom* po 400 K: Niedzielskiemu (3) 1.200 K, Olpińskiemu (2) 800 K, Holuce (1) 400 K i drugi od 5. stycznia 1904 = 395 K, razem 795 K Marcinkowskiemu (1) 400 K i drugi od 5. stycznia 1904 = 395 K razem 795 K, Schmidtowi (1) 400 K. *Adjunktom* po 300 K: Olszewskiemu (3) 900 K, Żórawskiemu (3) 900 K, Paklerskiemu (3) 900 K, Jabłońskiemu (1) 300 K i drugi od 30. października 1904 = 51 K razem 351 K, Wronowskiemu (1) 300 K, Olszańskiemu 300 K, Natallemu (1) 300 K, Janikowskiemu (1) 300 K; *Protokoliście:* Hupczycowi (3) 600 K; *Archiwiście:* Zielińskiemu (2) 400 K; *Oficyałom* po 180 K: Januszkiewiczowi (1) 180 K, Krasuskiemu (1) 180 K, Frydmanowi (1) 180 K; *Asystentowi* Horodyskiemu (1) 100 K; *Praktykantom* po 100 K, Dąbrowskiemu (2) 200 K, Lisiewiczowi Aleksandrowi (1) 100 K i drugi od 2. sierpnia 1904 = 41 K razem 141, Kulczyckiemu (1) 100 K, Wojcickiemu (1) 100 K	12.222			
			159.442	—	151.292	158.168
	21	Oddział kasowy.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) dyrektor, płaca . . . . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 840 „	5.640			
		b) zastępca dyrektora, płaca . 4.000 K dodatek aktywalny . . . 600 „	4.600			
		Do przeniesienia .	10.240 316.455	— —	— 300.170	— 314.951

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	316.455	—	300.170	314.951
			10.240	—		
	21	*c)* kontrolor, płaca . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . . 480 „	4.080			
		d) kasyer, płaca . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . . 480 „	4.080			
		e) 2 adjunktów, pł. po 2.800 K 5.600 K dodatek aktywalny po 480 „ 960 „	6.560			
		f) 2 oficyałów, pł. po 2.200 „ 4.400 K dodatek aktywalny po 360 „ 720 „	5.120			
		g) 2 asystentów, pł. po 1.600 „ 3.200 K dodatek aktywalny po 360 „ 720 „	3.920			
		h) 2 praktyk. pł. po 1.200 K 2.400 K dodatek aktywalny po 360 „ 720 „	3 120			
		i) 2 woźnych, pł. po 1.200 „ 2.400 K dodatek aktywalny po 100 „ 200 „	2.600			
			39.720			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Dyrektorowi: Silkiewiczowi (1) 400 K; *zastępcy dyrektora:* Kotiersowi (1) 400 K; *Kontrolorowi* Rudzkiemu pierwszy od 15. grudnia 1904 13 K; *Kasyerowi* Krogulskiemu pierwszy od 15. grudnia 1904 13 K; *Adjunktom* po 300 K: Sobolewskiemu (1) 300 K, Kubemu pierwszy od 15. grudnia 1904 13 K; *Oficyałowi* Kubali (1) 180 K; *Asystentom* po 100 K, Szczepańskiemu (1) 100 K i drugi od 30. października 1904 = 17 K razem 117 K, Domiszewskiemu pierwszy od 15. grudnia 1904 = 5 K	1.441			
			41.161	—	39.816	41.100
		Oddział sanitarny.				
	22	*A) Płace i dodatki aktywalne.*				
		Inspektor szpitali, płaca . . . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 840 „	5.640			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Inspektorowi szpitali Drowi Stelli Sawickiemu (3)	1.200			
			6.840	—	6.840	6.840
	23	Na administracyjno-rachunkowe lustracye w szpitalach	—	6.000	—	6.000
		Do przeniesienia .	364.456	6.000	346.826	368.891

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	364.456	6.000	346.826	368.891
	24	Oddział statystyczny.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) naczelnik oddziału, płaca	5.600			
		b) wicesekretarz, płaca . . 3.600 K				
		dodatek aktywalny. . . 720 „	4.320			
			9.920			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Wicesekretarzowi Rutowskiemu (3) . .	1.200			
			11.120	—	10.020	11.120
	25	Oddział manipulacyjny.				
		A) Płace i dodatki aktywalne.				
		a) dyrektor, płaca	4.800			
		b) archiwista, płaca . . . 3.600 K				
		dodatek aktywalny . . 600 „	4.200			
		c) ekspedytor, płaca . . . 2.800 K				
		dodatek aktywalny. . . 540 „	3.340			
		d) protokolista, płaca . . . 2.800 K				
		dodatek aktywalny. . . 480 „	3.280			
		e) 5 kancelist., pł po 2.200 K 11.000 K				
		dodatek aktywalny po 400 „ 2.000 „	13.000			
		f) 6 asystentów, pł. po 1.600 K 9.600 K				
		dodatek aktywalny po 360 „ 2.160 „	11.760			
		g) 3 pisarzy, pł. po 1.200 „ 3.600 K				
		dodatek aktywalny po 360 „ 1.080 „	4.680			
		h) 3 aplikantów, adjutum po 1.000 K	3.000			
		i) woźny, płaca	1.200			
		k) portyer, płaca	1.000			
		l) 5 woźnych, pł. po 1.000 K 5.000 „				
		dodatek aktywalny po 100 „ 500 „	5.500			
			55.760			
		B) Dodatki pięcioletnie.				
		Archiwiście: Chudzikiewiczowi (1) 400 K. *Protokoliście*: Sobkowi (1) 300 K i drugi od 31. lipca 1904 126 K razem 426 K; *Kancelistom* po 200 K: Jaremowiczowi (2) 400 K i trzeci od 2. sierpnia 1904 K = 83 K razem 483 K, Stelmachowowi (1) 200 K i drugi od 31. lipca 1904 = 83 K, razem 283 K; Berezowskiemu pierwszy od				
		Do przeniesienia .	55.760 375.576	— 6.000	— 356.846	— 380.011

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
II.	25	Z przeniesienia .	375.576	6.000	356.846	380.011
			55.760	—	—	—
		1. kwietnia 1904 = 150 K; Szimowi pierwszy od 1. sierpnia 1904 = 83 K; *Asystentowi*: Chmielewskiemu (1) 100 K; *Odźwiernemu*: Niewiadomskiemu (4) 240 K i piąty od 1, grudnia 1904 = 5 K, razem 245 K; *Portyerowi*: Podlasze (1) 60 K; *Woźnym* po 60 K: Chermińskiemu (6) 360 K, Wołkowi (3) 180 K, Mortce (2) 120 K, i trzeci od 9. stycznia 1904 = 59 K, razem 179 K, Lewickiemu (2) 120 K	3.069			
			58.829	—	53.432	58.205
		Suma wszystkich płac z dodatkami aktywalnymi i pięcioletnimi	434.405	6 000	410.278	438.216
	26	**Dyurna.**				
		a) dla oddziału konceptowego . . .	6.954			6.954
		b) „ „ rachunkowego . . .	23.946		52.144	19.946
		c) „ „ statystycznego . . .	5.000			5.000
		d) „ „ manipulacyjnego . .	28.100			24.100
			64.000	—	52.144	56.000
	27	**Zasługi.**				
		15 stróżów: z tego 11 po 600 K, 3 po 720 K, 1 840 K, tudzież zastępca woźnego 730 K	10.330	—	10.607	10.330
	28	**Emolumenta.**				
		a) dyrektor kancelaryi na fiakra . .	100		100	100
		b) „ „ 48 m³ drzewa opałowego à 9·25 K	444		320	444
		c) ubranie dla odźwiernego i 8 woźnych po 100 K, tudzież dla zastępcy woźnego 60 K	960		960	960
		d) ubranie dla portyera	200		458	200
		e) opał dla odźwiernego 12 m³ drzewa i dla portyera 10 m³ drzewa. . .	204		94	204
		f) dodatki osobiste:				
		1. dla zastępcy dyrektora oddziału rachunkowego Wiktora Krobickiego . . . . . 400 K			400	400
		2. dla adjunkta rachunkowego Konstantego Olszewskiego. 300 „			300	300
		Do przeniesienia . 700 K	1.908	—	2.632	2.608
			508.735	6.000	473.029	504.546

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
II.	28	Z przeniesienia . 700 K	508.735	6.000	473.029	504.546
			1.908	—	2.632	2.608
		3. dla adjunkta rachunkowego Alojzego Paklerskiego . . 200 „			200	200
		4. dla asystenta rachunkowego Adolfa hr. Łosia . . . 200 „			200	200
		5. dla archiwisty Stanisława Chudzikiewicza . . . . 240 „			240	240
		6. dla aplikanta manipulacyjnego Schmida . . . . 22 „	1.362		—	—
			3.270	—	3.272	3.248
	29	**Remuneracye.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . .	5.000	—	5.001	5.000
		b) Za zastępstwo prawne Wydziału krajowego w obec c. k. Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa .	1.200	—	1.000	1.200
		c) Tłumacze	1.900	—	1.869	1.900
		d) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego	4.000	—	4.000	4.000
			12.100	—	11.870	12.100
	30	**Koszta podróży i dyety.**				
		a) W ogóle	16.000	—	14.617	16.000
		b) Dla inspektora szpitali	800	—	800	800
			16.800	—	15.417	16.800
	31	**Pensye i zaopatrzenia.**				
		1. Olewińska Julia	700	—	700	700
		2. Kalicka Jadwiga	700	—	700	700
		3. Sternalowa Emilia	700	—	700	700
		4. Zienkiewiczowa Wanda	700	—	700	700
		5. Mrozowska Emilia	700	—	700	700
		6. Terlecka Marya	433	—	433	433
		7. Kukawska Maryanna	333	—	333	333
		8. Kraczyłowa Julianna	1.200	—	1.200	1.200
		9. Kraczyłowa Julianna, dla sieroty Joanny Bronisławy do 27. stycznia 1905	120	—	120	120
		10. Pierożyńska Sydonia	1.600	—	1.600	1.600
		11. Strnadowa Kornelia	700	—	700	700
		12. Obertyński Emil	1.200	—	1.200	1.200
		13. Chermińska Katarzyna	720	—	720	720
		14. Ziembicka Jadwiga.	1.200	—	1.200	1.200
		15. Ziembicka Jadwiga, dla sierót: Józefa Wiktora i Feliksa Erazma po 120 K	240	—	240	240
		16. Wolański Julian	5.200	—	5.200	5.200
		17. Walterowa Marya	600	—	600	600
		Do przeniesienia .	17.046	—	17.046	17.046
			540.905	6.000	503.588	536.694

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
II.	31	Z przeniesienia .	540.905	6.000	503.588	536.694
			17.046	—	17.046	17.046
		18. Walterowa Marya dla sierót: Wiktora Franciszka i Maryi Zofii po 60 K .	120	—	120	120
		19. Szajnokowa Olimpia	1.200	—	1.200	1.200
		20. Stocki Bolesław	650	—	650	650
		21. Kunischowa Zofia	1.200	—	1.200	1.200
		22. Gołębski Władysław	2.376	—	2.376	2.376
		23. Czajkowskiego sierota syn Czesław Ludomir	600	—	600	600
		24. Schmitt Mieczysław	1.566	—	1.566	1.566
		25. Jelonkowa Anna	1.200	—	1.200	1.200
		26. Giziński Władysław	1.421	—	1.421	1.421
		27. Świerczewski Erazm	2.738	—	2.738	2.738
		28. Bieńkowska Walerya	1.400	—	1.400	1.400
		29. Bieńkowska Walerya, dla sieroty Janiny Apolonii	280	—	560	341
		30. Rożanowska Joanna	1.200	—	1.200	1.200
		31. Jasińska Marya	1.000	—	1.000	1.000
		32. Jasińska Marya, dla sierót: Heleny i Mieczysława Remigiusza po 200 K	400	—	400	400
		33. Trandowa Lubina	1.200	—	1.200	1.200
		34. Trandowa Lubina, dla syna Zdzisława Edwarda (do 22. sierpnia 1904) . .	155	—	240	240
		35. Kiszelkowa Franciszka	1.000	—	1.000	1.000
		36. Kiszelkowa Franciszka, dla sieroty Włodzimiry Wandy	200	—	200	200
		37. Zawadzki Michał	1.285	—	1.285	1.285
		38. Brzyski Wincenty	1.685	—	1.685	1.685
		39. Bielska Rozalia	1.800	—	1.800	1.800
		40. Bielska Rozalia, dla sieroty syna Wiktora Teofila (do 19. grudnia 1905) .	360	—	360	360
		41. Wilczyńska Olga	1.400	—	1.400	1.400
		42. Dr. Dulęba Bronisław	5.600	—	5.600	5.600
		43. Tyblewiczowa Wanda	1.180	—	1.180	1.180
		44. Urbańskiego Aurelego sierota, Edmundyna Urbańska	900	—	900	900
		45. Topolnicki Jan	1.634	—	1.634	1.634
		46. Bojkowski Józef, emeryt. portyer .	684	—	513	684
		47. Węgrzynowiczowa Marya, wdowa po asyst. rachunkowym	800	—	533	800
		48. Węgrzynowiczowa Marya, dla sieroty córki Aleksandry	160	—	107	160
		49. Mochnacka Józefa, wdowa po emer. radcy	2.400	—	1.400	2.400
		50. Orzechowskiego sierota syn, Tadeusz Saturnin (do 16. kwietnia 1910) . .	350	—	263	350
		51. Dr. Grott Antoni, emeryt. dyrektor kancelaryi	6.000	—	2.500	6.000
		52. Kowalski Józef, emer. woźny Kasy krajowej	1.620	—	270	1.620
		Do przeniesienia .	64.810	—	58.747	64.956
			540.905	6.000	503.588	536.694

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		Z przeniesienia .	540.905	6.000	503.588	536.694
II.	31		64.810	—	58.747	64.956
		53. Dr. Lewicki Witołd, emer. sekretarz	3.072	—	512	—
		54. Majewska Teresa, wdowa po adjunkcie rachunkowym: pensya wdowia rocznie . 1.200 K i zaopatrzenie dla dzieci: Jana, Tadeusza, Teodora 3 im. do d. 12. grudnia 1921, Tadeusza, Adama, Feliksa, 3 im. do d. 25. sierpnia 1923, Maryi, Anastazyi, Zofii, 3 im. do d 15. lutego 1926, dla każdego po 240 K rocznie 720 „	1.920	—	—	—
		— Orzechowska Józefa	—	—	204	—
		— Mochnacki Edmund	—	—	3.013	—
		— Bielska Rozalia dla sieroty: syna Romana Dominika.	—	—	214	—
		— Schaeffer Bronisław	—	—	455	—
		— Kwartały pośmiertne (wypłacone w r. 1902 a niewchodzące do preliminarza na rok 1904).	—	—	2.481	—
			69 802	—	65.626	64.956
	32	**Dary z łaski.**				
		1. Bojarska Józefa . . . . *stale*	200	—	200	200
		2. Kopertyńska Krystyna . . „	200	—	200	200
		3. Kopertyńska z Repichowskich Malwina . . . . . „	200	—	200	200
		4 Sternalowa Apolonia . . . „	400	—	400	400
		5. Zajączkowska Marya . . . „	300	—	300	300
		6. Gergel Augusta . . . . „	300	—	300	300
		7. Orłowicz Michał . . . . „	360	—	210	360
		8. Borkowski Leon . . . . „	240	—	—	240
		9. Markowski Władysław . . „	300	—	—	—
		— Wojtyna Antoni . . . . „	—	—	344	360
		— Sternalowa Emilia . . *jednorazowo*	—	—	300	—
		— Sapałaczyńskie Joanna i Leontyna . . . „	—	—	300	—
		— Strnadowa Kornelia . „	—	—	200	—
		— Piotrowska Rozalia . „	—	—	500	—
		— Kratochwilowa Franciszka „	—	—	200	—
		— Barycka Marya . . . „	—	—	200	—
		— Dziubińska Wanda . . „	—	—	400	—
		— Sternalowa Apolonia . „	—	—	200	—
		— Strnadowa Anna . . „	—	—	—	—
		— Niesiołowski Tymon . „	—	—	200	—
		— Babińska Helena . . „	—	—	200	—
		— Kułakowski Kazimierz. „	—	—	1.000	—
		— Zajączkowska Marya . „	—	—	200	—
			2.500	—	6.054	2.560
		Do przeniesienia .	613.207	6.000	575.268	604.210

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
II.		Z przeniesienia .	613.207	6.000	575.268	604.210
	33	**Na pokrycie połowy należytości stemplowych** od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych. . . .	4.500	—	4.726	4.500
	34	**Potrzeby kancelaryjne.**				
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajow.	8.600	—	7.503	8.600
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów .	3.000	—	3.801	3.000
		c) Potrzeby do pisania i rysowania .	4.800	—	6.677	4.800
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	4.600	—	4.998	4.600
		e) Oprawa ksiąg i druków . . .	1.000	—	1.965	1.000
		f) Opał.	8 000	—	9.741	8.000
		g) Uzupełnienie biblioteki: na książki . . . 1.600 K; na gazety . . . 1.400 „	3.000	—	3.133	3.000
		h) Rozmaite pomniejsze	3.400	—	4.065	3.400
			36.400	—	41.883	36.400
	35	**Administracya dochodów z krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa** . . .	60.000	—	3.033	4.000
	36	**Architekt:** *a)* płaca	3.600	—	3.600	3.600
		b) bilet roczny kolejowy IIej klasy	560	—	500	500
		c) dyety (w miarę odbytych podróży) i premia zabezpieczenia od wypadków. .	2.000	—	1.643	2.000
			6.160	—	5.743	6.100
	37	**Gmach sejmowy i jego utrzymanie.**				
		a) Maszynista: płaca 1.440 K, dodatek pięcioletni 100 K, 12 m³ drzewa opałowego 111 K, 45 *l* nafty 18 K .	1.669	—	1.542	1.649
		b) Kominiarz	520	—	537	520
		c) Froterowanie i zapuszczanie podłóg .	1.640	—	1 370	1.640
		d) Mycie podłóg.	200	—	228	200
		e) Zgartywanie i wywóz śniegu . .	200	—	161	200
		f) Wywóz nieczystości	100	—	523	500
		g) Zabezpieczenie od ognia . . .	520	—	410	520
		h) Podatek domowy i miejski czynszowy . . . . . 300 K tudzież należytość ekwiwalentowa za rok 1904 z VI-go dziesięciolecia 1901 — 1910 rocznie po . . . . 135 „	435	—	1.811	435
		Do przeniesienia .	5.284	—	6.582	5.664
			720.267	6.000	630.653	655.210

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
II.	37	Z przeniesienia .	720.267	6.000	630.653	655.210
			5.284	—	6.582	5.664
		i) Utrzymanie skwerów koło gmachu sejmowego . . . . 200 K wynagrodzenie ogrodnika . 100 „	300	–	300	300
		k) Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia, koszta przekształcenia i urządzenia w gmachu, tudzież inne nieprzewidziane	11.000	2.000	19.424	16.000
		l) Stacya elektryczna w gmachu sejmowym	15.000	—	13.152	15.000
		m) Koszta instalacyi wodociągów w gmachu sejmowym	—	—	17.747	—
		n) Opłata gminna za zużycie wody z wodociągu miejskiego	5.600	—	5.507	5.000
		o) Na uzupełnienie urządzeń maszynowych w gmachu sejmowym, wytwarzających światło elektryczne . .	—	—	15.000	15.000
			37.184	2.000	77.712	56.964
	38	**Zaliczki na płace.**				
		Dla urzędników i służby:				
		a) zwyczajne.	30.000	—	29.812	30.000
		b) nadzwyczajne:				
		1. dla Januszkiewicza Władysława, adjunkta rachunk., zwrotna w 120 miesięcznych ratach . . . 3.150 K				
		2. dla Złotnickiego Kazimierza, asystenta rachunk., zwrotna w 180 ratach miesięcznych 2.400 „	—	5.550	3.832	11.200
			30.000	5.550	33.644	41.200
		Suma rubryki II. .	787.451	13.550	742.009	753.374
			801.001			

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się . . . . . 801.001 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 753.374 „
Zatem na r. 1904 preliminuje się *więcej* o . . . . 47.627 K

Do poz. 19—25. Płace i dodatki aktywalne preliminuje się bez zmiany jak na r. 1903, zaś dodatki pięcioletnie *więcej* o 2.189 K stosownie do przypadających w r. 1904. należytości.

„ „ *26 ad a)* Dyurna konceptowe } preliminuje się bez zmiany jak na r. 1903.
„ „ *26 „ c)* „ statystyczne }
„ „ *26 „ b)* „ rachunkowe *więcej* o 4.000 K celem podwyższenia wynagrodzenia pewnej części dyurnistów w miarę użyteczności i ich gorliwości.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Do poz. 26 ad d) Dyurna manipulacyjne *więcej* o 4.000 K, a to na podstawie obecnych rzeczywistych wydatków tej pozycyi i z powodu, że w oddziale manipulacyjnym podczas urlopów i słabości urzędników konieczne jest zastępstwo ich dyetaryuszami, żeby nie wstrzymywać toku czynności.

„ „ *28.* „Emolumenta“ *więcej* o 22 K, jako dodatek osobisty aplikanta manipulacyjnego, Stanisława Schmida, na wyrównanie jego adjutum z pobieranem poprzednio wynagrodzeniem (LW. 37.438/903).

„ „ *31.* „Pensye i zaopatrzenia“ *więcej* o 4.846 K wedle faktycznego stanu emerytur w dniu układania preliminarza.

Nadto są pensye, zaopatrzenia i dary z łaski w następujących rubrykach funduszu krajowego (oprócz zamieszczonych w preliminarzach specyalnych):

w rubr. I. wydatków,
„ „ V. „
„ „ VIII. dziale I. „Na drogi“,
„ „ VIII. „ II. „Na koleje żelazne“,
„ „ IX.
„ „ X.
„ „ XII.

„ „ *32.* „Dary z łaski“ ogółem *mniej* o 60 K a to *mniej* o 360 K z powodu śmierci Wojtyny Antoniego, zaś *więcej* o 300 K o wstawiony dar z łaski dla Markowskiego Władysława.

„ „ *35.* Spodziewane wydatki w r. 1904. w biurze piwnem obliczone wedle stanu dzisiejszego na cały rok:

a) Płace urzędników, dyurnistów i służby	41.918 K
b) Koszta podróży w stosunku do dotychczasowych kosztów . . .	9.000 „
c) Koszta kancelaryjne, materyały, sprawienie i odnowienie sprzętów	422 „
d) Papier i druki	4.460 „
e) Najem mieszkania, wedle kontraktu	2.400 „
f) Opał i światło	300 „
g) Rozmaite	1.500 „
Preliminuje się razem	60.000 K

„ „ *36.* „Architekt“ *więcej* o 60 K na roczny bilet kolejowy z powodu 12% podatku od biletów kolejowych.

„ „ *37. ad a)* „Maszynista“ *więcej* o 20 K z powodu pełnego pięciolecia przypadającego w r. 1904.

„ „ *37. ad f)* „Wywóz nieczystości“ *mniej* o 400 K, z powodu bowiem połączenia kanałów gmachu sejmowego z głównym kanałem, odpadnie wydatek za czyszczenie kloak.

„ „ *37. ad k)* Oprócz zwyczajnych robót konserwacyjnych wymagane są na r. 1904 nadzwyczajne roboty:

1. Rekonstrukcya posadzki terrazzowej na frontowej terasie . . .	1.254 K
2. „ „ w korytarzach przy sali sejmowej . .	250 „
3. Ścianka drewniana oszklona w sali wielkiej Dep. V.	360 „
razem . . .	1.864 K

Preliminuje się na ten cel w zaokrągleniu 2.000 K.

„ „ *37. ad n) więcej* o 600 K. Za podstawę do obliczenia w tej pozycyi wzięto ilość spotrzebowanej wody w r. 1902 t. j. 13.729·5 m³ czyli w zaokrągleniu 14.000 m³ po 40 g. od 1 m³ wedle taryfy zatwierdzonej do LW. 78.419/902, co czyni kwotę 5.600 K, którą się preliminuje.

„ „ *37. ad o)* wydatek odpada, ponieważ 2-gą (ostatnią) ratę preliminowano w r. 1903.

„ „ *38. b)* „Zaliczki na płace“: Wydatek *nadzwyczajny* wedle osobnego sprawozdania a mianowicie:

ad 1. zaliczka	4.000 K
a po strąceniu reszty dawniej niespłaconej zaliczki (uwzględniając raty po koniec r. 1903)	850 „
preliminuje się . . .	3.150 K
ad 2. preliminuje się pełną kwotę	2.400 „

ponieważ petent dawnej zaliczki nie ma.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
III.		**Sprawy zdrowotne.**				
		I. Koszta leczenia ubogich chorych i wydatki na szpitale.				
	39	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych .	2,500.000	—	2,579.816	2,410.000
	40	Dotacya dla krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, oddział chorych i położnic z klinikami	44.369	—	43.199	37.782
	41	Dotacya dla krajowego zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—
	42	Dotacya dla krajowego szpitala św. Łazarza w Krakowie (odd. położnic.) .	19.697	—	—	16.034
	43	Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo) .	10.000	—	14.019	12.000
	44	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu	—	200	200	200
		II. Koszta utrzymania podrzutków.				
	45	Fundusz podrzutków w Krakowie. . .	—	—	—	—
	46	Koszta utrzymania podrzutków (wraz z utrzymaniem podrzutków we Lwowie) a więc w całym kraju i zagranicą	60.000	—	68.185	55.000
		III. Publiczna służba zdrowia.				
	47	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz subwencye dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% podatków bezpośrednich przypisanych do poboru w całym powiecie	95.000	—	88.330	95.000
	48	1/3 część kosztów lekarstw dla epidemicznie chorych	6.500	—	5.713	7.200
	49	Utrzymanie i odświeżanie krowianki . .	24.000	—	24.000	24.000
	50	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej . . .	132.000	—	126.495	132.000
		IV. Zasiłki dla zakładów sanitarnych.				
	51	Dla zakładu szczepienia wścieklizny Dr. Bujwida w Krakowie, stała subwencya	2.000	—	2.000	2.000
	52	Szpitale SS. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie . . .	1.800	—	1.800	1.800
	53	Szpital SS. Miłosierdzia w Nowosiółkach	600	—	600	600
	54	Dla szpitala św. Zofii we Lwowie subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu	1.600	—	1.600	1.600
	55	Szpital komisyi klimatycznej w Zakopanem	600	—	600	600
	56	Dla O. O. Bonifratów w Krakowie, na amortyzacyę pożyczki 60.000 K na dokończenie budowy szpitala w Krakowie (III. rata z 33-ch lecia w myśl uchwały sejm. z 10 lipca 1902) . .	—	3.600	3.600	3.600
		Do przeniesienia .	2,898.166	3.800	2,960.157	2,799.416

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
III.		Z przeniesienia .	2,898.166	3.800	2,960.157	2,799.416
	57	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie .	2.000	—	2.000	2.000
	58	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	2.000	—	2.000	2.000
	59	Kolonia lecznicza w Rymanowie . . .	1.000	—	1.000	1.000
	60	Kolonia lecznicza w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	—	600	600
	61	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe we Lwowie	600	—	600	600
	62	Towarzystwo ochotnicze ratunkowe w Krakowie	600	—	600	600
	62*a)*	Na dokończenie budowy szpitala pod wezwaniem św. Elżbiety, dla matołków i ubogich nieuleczalnych chorych w Iwoniczu, bezzwrotna subwencya w myśl uchwały sejm. z 10. lipca 1902	—	—	—	10.000
		Suma rubryki III. .	2,904.966	3.800	2,966.957	2,816.216
			2,908.766			

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się . . . . . 2,908.766 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 2,816.216 „
Zatem na rok 1904 preliminuje się *więcej* o . . . . . 92.550 K

Do poz. 39. Wedle zamknięć rachunkowych, wydatki tej pozycyi wynoszą:

	W latach 1900	1901	1902	Razem	Przeciętnie
	K	K	K	K	K
A) Koszta leczenia.					
Lwów, szpital powszechny . .	304.506	361.105	352.911	1,018.522	339.508
Kulparków, zakład dla obłąkanych	393.876	391.584	446.379	1,231.839	410.613
Kraków, szpital św. Łazarza .	381.925	366.630	372.793	1,121.348	373.783
„ c. k. Klinika . . .	50.137	40.170	50.569	140.876	46.959
Szpitale prowinc. w kraju . .	922.956	959.640	1,013.059	2,895.655	965.218
Szpitale zagraniczne	321.441	291.346	333.532	946.319	315.439
B) Koszta przewozu chorych, sprawdzanie taks aptekarskich, stemple, druki i inne . . .	4.179	3.588	10.573	18.340	6.113
Razem . .	2,379.020	2,414.063	2,579.816	7,372.899	2,457.633

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Z uwagi jednak, że koszta leczenia corocznie wzrastają, preliminuje się okrągło 2,500.000 K czyli o 90.000 K *więcej* niż do preliminarza na r. 1903 wstawione, a o 79.816 K *mniej* od rzeczywistego wydatku w r. 1902. Kwota ta będzie z pewnością potrzebna ze względu na coroczne zwiększanie się ilości dni leczenia i na przybytek nowych szpitali prowincyonalnych.

Ilość zapłaconych dni leczenia wynosiła (po strąceniu zapłaconych dni leczenia za podrzutki, osobno preliminowanych) w r. 1900 — 1,735.512 dni, w r. 1901 — 1,761.378 dni, w r. 1902 — 1,871.350 dni, razem 5,368.240, przeciętnie 1,789.413 dni.

Do poz. 40, 41 i 42. Wedle osobnych preliminarzy.

Do poz. 43. Wynikłości wedle zamknięć rachunkowych wynosiły:

w r. 1900	6.993 K 30 g
„ „ 1901	9.201 „ 66 „
„ „ 1902	14.019 „ 44 „
razem	30.214 K 40 g
przeciętnie	10.071 K 47 g

Na radzie Wydziału krajowego preliminowano w zaokrągleniu 10.000 K.

„ „ *44.* Jak corocznie.

„ „ *45.* Wedle osobnego preliminarza.

„ „ *46.* Wydatki w ostatnich 3-ch latach wynosiły: w r. 1900 — 57.449 K, w r. 1901 — 52.611 K, w r. 1902 — 68.185 K, razem 178245 K, przeciętnie 59.415 K, preliminuje się w zaokrągleniu 60.000 K, czyli o 5.000 K więcej niż na rok 1903 wstawiono.

Ilość zapłaconych dni utrzymania podrzutków wynosiła: w r. 1900 — 119.139 dni, w r. 1901 — 127.534 dni, w roku 1902 — 185.038 dni, razem 431.711 dni a przeciętnie 143.904 dni.

„ „ *48.* Wydatki wynosiły w r. 1900 — 5.634 K, w r. 1901 — 7.715 K, w r. 1902 — 5.713 K, razem 19.062 K, przeciętnie 6.354 K, preliminuje się więc w zaokrągleniu 6.500 K.

„ „ *50.* Wydatki wynosiły w r. 1900 — 155.197 K, w r. 1901 — 146.080 K, w roku 1902 — 126.495 K, razem 427.772 K, przeciętnie 142.591 K. Z uwagi jednak, że c. k. Rząd koszta szczepienia z konieczności, które do końca r. 1901 płacono z funduszu krajowego, przyjął na c. k. Skarb państwa (jak LW. 71.689/901 i LW. 46.706/902), gdy nadto Wydział krajowy obniżył płatnym lekarzom szpitali powszechnych i lekarzom okręgowym za szczepienie w granicach należących do ich okręgu sanitarnego, dyety dzienne z 7 K na 6 K (LW. 19.079/901), przeto preliminuje się 132000 K, tak, jak do preliminarza na r. 1903 wstawiono.

„ „ *62 a).* Odpada, w myśl bowiem uchwały Wys. Sejmu z dnia 10. lipca 1902, wstawiono do preliminarza na r. 1903 całą kwotę 10.000 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
IV.		**Dobroczynność.**				
	63	Dom ubogich i sierót w Krakowie . .	10.848	—	10.848	10.848
	64	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000	—	2.000	2.000
	65	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400	—	2.400	2.400
	66	Zakład osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu.	1.000	—	1.000	1.000
		Do przeniesienia .	16.248	—	16.248	16.248

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
IV.		Z przeniesienia .	16.248	—	16.248	16.248
	67	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, subwencya zwyczajna .	400	—	400	400
	68	Towarzystwo j. w., rata amortyzacyjna pożyczki 65.000 K zaciągnąć się mającej na budowę domu podrzutków, III. i IV. rata (z okresu umorzenia 34½ lat) .	—	3.575	—	3.575
	69	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 5. lutego 1896	5.000	—	5.000	5.000
	70	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200	—	200	200
	71	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, *zasiłek stały*	400	—	400	400
	72	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie	200	—	200	200
	73	Zgromadzenie Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie	200	—	200	200
	74	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	200	—	200	200
	75	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej . . .	200	—	200	200
	76	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000	—	1.000	1.000
	77	Zakład św. Jadwigi w Krakowie *(stała subwencya)*	1.200	—	1.200	1.200
	78	Przytulisko brata Alberta we Lwowie i Krakowie *(stała subwencya)* . . .	2.000	—	2.000	2.000
	79	Ks. Siemiaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy“ dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców w Krakowie	1.600	—	1.600	1.600
	80	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K zaciągnąć się mającej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie (IV. rata z 30-to lecia w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902)	1.600	—	1.600	1.600
	81	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	4.500	—	4.500	4.500
	82	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.400	—	2.400	2.400
		Do przeniesienia .	37.348	3.575	39.848	40.923

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
IV.		Z przeniesienia .	37.348	3.575	39.848	40.923
	83	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200	—	200	200
	84	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200	—	200	200
	85	Kongregacya ruska SS. Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami).	1.000	—	1.000	1.000
	86	Ks. Cyryl Sielecki gr. kat. proboszcz w Zużlu, na nowicyat ruskich Sióstr Sakramentek Najśw. Maryi Panny, do rozporządzenia Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami)	200	—	200	200
	86*a)*	Dla stowarzyszenia sług katolickich im. św. Zyty we Lwowie, *jednorazowy zasiłek*	—	—	—	200
	87	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki zaciągniętej dla pogorzelców (z przyznanych na lat 10 po 3 000 K, V. rata — w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 10. kwietnia 1900 r.)	—	3.000	3.000	3.000
	88	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (najwyżej 4%) od pożyczek 400.000 K zaciągniętych na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (X. rata z przyznanych przez 20 lat)	—	16.000	16.000	16.000
		Suma rubryki IV. .	38.948	22.575	61.448	61.723
			61.523			

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się . 61.523 K
„ „ 1903 preliminowano . 61.723 „
„ „ 1904 preliminuje się zatem *mniej* o . . . . 200 K
z powodu opuszczenia wydatku uchwalonego *jednorazowo* w r. 1903 w poz. 86*a)*.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
V.		**Oświata.**				
		I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.				
	89	Akademia umiejętności w Krakowie: *a)* zasiłek stały . . . . . 70.000 K *b)* zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod kierownictwem profesora Dra Smolki w Archiwum Watykańskiem (na trzechlecie 1901/2—1903/4) . . . . 4.000 „ *c)* na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . . . . . 5.000 „	79.000	—	61.000	61.000
	90	Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 2.400 K	14.400	—	14.200	14.400
	91	Sawczyńska Jadwiga, wdowa po śp. Zygmuncie Sawczyńskim, stały roczny dodatek do pensyi emerytalnej . .	—	1.000	1.000	1.000
	92	Ilnicka Marya, wdowa po członku Rady szkolnej krajowej śp. Bazylim Ilnickim, stały dożywotni datek roczny	—	720	720	720
		II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.				
	93	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego.	8,300.578	—	7,011.556	7,861.194
	94	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego emerytalnego	764.868	—	635.634	694.529
	95	Na subwencyę dla istniejących już internatów, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową	12.000	—	12.000	12.000
	96	Na budowę domów dla internatów . .	—	40.000	40.000	40.000
		III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.				
	97	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej, *stała subwencya* (w myśl uchwały Sejmu z d. 11. lipca 1902) . . .	20.000	—	16.000	20.000
	98	Prywatna średnia szkoła żeńska w Krakowie, zasiłek stały	1.000	—	1.000	1 000
	99	Kurs naukowy żeński w Tarnowie, w myśl uchwały Sejmu z d. 11. lipca 1902 .	800	—	400	800
	100	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie	6.400	—	6.400	6.400
	101	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie	200	—	200	200
	102	Instytut dla dziewcząt w Przemyślu .	400	—	400	400
		Do przeniesienia .	9,199.646	41.720	7,800.510	8,713.643

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
V.		Z przeniesienia .	9,199646	41.720	7,800.510	8,713.643
	103	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej	600	—	600	600
	104	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową	10.000	—	10.000	10.000
	105	Internat X. X. Zmartwychwstańców we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	9.000	—	9.000	9 000
	106	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie: *a)* na stypendya dla 85 wychowanków à 240 K . . 20.400 K *b)* na utrzymanie zakładu . 5.000 „ *c)* na amortyzacyę pożyczki 36.000 K na budowę II. piętra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu, V. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934) . . 1.990 K	27.390	—	27.390	27.390
	107	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	800	—	800	800
	108	Zakład dla ciemnych we Lwowie . .	6.000	—	6.000	6.000
	109	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie	2.000	—	2.000	2.000
	110	Towarzystwo j. w. w Krakowie . . .	2.000	—	2.000	2.000
	111	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	4 000	—	4.000	4 000
	111*a)*	Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich w Austryi, na cele Towarzystwa i wydawnictwa . . .	—	—	400	600
	112	Zakład błog. Kunegundy w Nowym Sączu na kształcenia wzorowych gospodyń.	600	—	600	600
	113	Zgromadzenie Sióstr Urszulanek w Kołomyi, zasiłek na częściową amortyzacyę pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego, II. rata z 20-lecia.	—	500	—	500
	113*a)*	Na restauracyę budynku szkolnego SS. Felicyanek w Uhnowie, *jednorazowa* subwencya	—	—	—	1.200
		IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa.				
	114	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Uniwersytecie lwowskim	1.000	—	1.000	1.000
		Do przeniesienia .	9,263.036	42.220	7,864.300	8,779.333

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
V.		Z przeniesienia .	9,263.036	42.220	7,864.300	8,779.333
	115	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego na pokrycie kosztów walnego zgromadzenia	400	—	400	400
	116	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	3.000
	117	Towarzystwo j.w. w Krakowie, zasiłek stały	3.000	—	3.000	3 000
	118	Towarzystwo j. w. w Tarnowie . . .	200	—	200	200
	119	Polskie Stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200	—	200	200
	120	Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu	200	—	200	200
	121	Biblioteka polska we Wiedniu . . .	400	—	400	400
	122	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi ryczałt do rozp. Wydz. kraj.	3.000	—	3.000	3.000
	123	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na koszta podróży członków na walne zgromadzenie	200	—	200	200
	124	Czytelnia polska w Białej, II. rata z przyznanej pożyczki 14 000 K, rozłożonej na 7 lat po	—	2.000	—	2.000
	125	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych	10.000	—	10.000	10.000
	126	Towarzystwo pedagogiczne, zasiłek na wydawnictwo „Szkoły“	1.000	—	1.000	1.000
	127	Zasiłek dla czasopisma „Muzeum“ . .	2.000	—	2.000	2.000
	128	Na wydawnictwo czasopisma „Kosmos“ .	800	—	800	800
	129	Wydawnictwo dziełek ludowych, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	2.000	—	2.000	2.000
	130	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na wydawnictwa	1.400	—	1.400	1.400
	131	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo dzieł tegoż, do rozporządzenia Wydziału krajowego i wypłaty w miarę postępu wydawnictwa	800	—	800	800
	131*a)*	Kollegium profesorów Szkoły politechnicznej we Lwowie, na wydawnictwa biblioteki politechnicznej	—	—	1.000	1.000
	132	Towarzystwo ludoznawcze na wydawnictwo czasopisma „Lud“	200	—	200	200
	133	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa, na wydawnictwo .	500	—	500	500
	134	Dla „Gazety handlowo geograficznej“ .	200	—	200	200
	135	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie . .	200	—	200	200
	136	Redakcye pism dla dzieci „Mały Światek“ i „Wiek młody“ we Lwowie . . .	200	—	200	200
		Do przeniesienia .	9,292.936	44.220	7,895.200	8,812.233

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
V.		Z przeniesienia .	9,292.936	44.220	7,895.200	8,812.233
	137	*a)* Na wydawnictwo polskich podręczników dla szkół średnich . 3.000 K *b)* Na wydawnictwo ruskich książek szkolnych . . . 12.000 „	15.000	—	15.000	15.000
	138	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na wydawnictwo czasopisma „Dzwinok“ .	400	—	400	400
	139	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na wydawnictwo rusko-ukraińskiej biblioteki	600	—	600	600
	140	Zasiłek dla ruskiej gazety „Uczytel“ do rozporządzalności Wydziału kraj. .	1.000	—	1.000	1.000
	141	Towarzystwo „Proświta“ na wydawnictwo dzieł ludowych, do rozporządzenia Wydziału krajowego *z zastrzeżeniem, iż subwencya ta wypłaconą być ma z dołu i po przekonaniu się, że wszystkie wydawnictwa Towarzystwa są pożyteczne i nie zawierają szkodliwych tendencyi, tudzież odpowiadają warunkom ustanowionym w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897)* .	6.000	—	6.000	6.000
	142	Towarzystwo im. Szewczenki, na wydawnictwo ruskiej biblioteki historycznej we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	1.000	—	1.000	1.000
	143	Komisya archeograficzna Towarzystwa im. Szewczenki we Lwowie, na wydawnictwa historycznych materyałów, do rozporządzalności Wydziału kraj.	3.000	—	3.000	3.000
	144	Towarzystwo im. Szewczenki we Lwowie, na wydawnictwa naukowe, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	4.000	—	4.000	4.000
	145	Komisya etnograficzna Towarzystwa im. Szewczenki, na wydawnictwa, do rozporządzalności Wydziału krajowego	1.000	—	1.000	1.000
	146	Ks. Dżułyński, gr kat. proboszcz w Łapszynie, na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“, do rozporządzalności Wydziału krajow.	800	—	800	800
	146*a)*	Wydawnictwo historyi rozwoju narodu ruskiego w XIX. wieku, *jednorazowo*	—	—	—	200
	147	OO. Bazylianie na wydawnictwo pism religijno moralnej treści	400	—	400	400
	147*a)*	Towarzystwo numizmatyczno-archeologiczne w Krakowie, na wydawnictwo czasopisma poświęconego archeologii, *jednorazowo*	—	—	—	400
		Do przeniesienia .	9,326.136	44.220	7,928.600	8,846.033

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
V.		Z przeniesienia .	9,326.136	44.220	7,928.600	8,846.033
		V. Teatry i sztuki piękne.				
	148	Teatr polski w Krakowie	16.000	—	16.000	16.000
	149	Dyrektorowi teatru miejskiego w Krakowie p. Józefowi Kotarbińskiemu (w uznaniu jego usiłowań celem rozwoju i utrzymania tej sceny na wysokości jej bezpośredniej przeszłości i istotnych jej cywilizacyjnych i narodowych zadań *zasiłek nadzwyczajny* na rok 1904 do rozporządzenia Wydziału krajowego	—	4.000	4.000	4.000
	150	Budowa teatru w Krakowie, XX. i XXI. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945)	15.000	—	15.000	15.000
	151	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału kraj.: *a*) dramat i komedya. . . 28.400 K *b*) opera polska . . . . 20.000 „	48.400	—	48.400	48.400
	152	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie p. Tadeuszowi Pawlikowskiemu (w uznaniu niepospolitych jego zasług i poniesionych ofiar ku postawieniu dramatycznej sceny polskiej we Lwowie, na równi z pierwszorzędnemi scenami) zasiłek *nadzwyczajny* na rok 1904 do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	—	8.000	8.000	8.000
	152*a*)	Na nagrody konkursowe dla utworów dramatycznych polskich	—	—	—	2.000
	153	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie XI. i XII. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półrocza 1934)	33.696	—	33.696	33.696
	154	Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“ do rozporządzalności Wydziału krajowego	18.500	—	16.500	18.500
	154*a*)	Dla teatru ludowego w Krakowie *zasiłek jednorazowy*	—	—	1.000	2.000
	155	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie XVI. rata umorzenia pożyczki 200.000 K na budowę gmachu (aż do r. 1911 włącznie)	—	14.000	14.000	14.000
	156	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki VI. rata z 33-lecia) . . .	—	1.000	1.000	1.000
		Do przeniesienia .	9,457.732	71.220	8,086.196	9,008.629

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
V.		Z przeniesienia .	9,457.732	71.220	8,086.196	9,008.629
	157	Towarzystwo imienia Matejki Jana w Krakowie	1.000	—	1.000	1.000
	158	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	6.000	—	6.000	6.000
	159	Towarzystwo muzyczne we Lwowie w myśl uchwały sejmu z d. 10. lipca 1902 .	10.000	—	8.000	8.000
	160	Towarzystwo muzyczne w Krakowie .	1.600	—	1.600	1.600
	161	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie	4.000	—	4.000	4.000
	162	Towarzystwo muzyczne w Brodach . .	—	400	400	400
	162*a)*	Towarzystwo muzyczne w Tarnowie . .	—	—	—	200
	163	Towarzystwo muzyczne w Samborze . .	—	200	—	—
	164	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ w Krakowie	600	—	600	600
	165	Towarzystwo przyjaciół muzyki w Tarnopolu	600	—	600	600
	165*a)*	Towarzystwo „Kapeli narodowej“ we Lwowie *jednorazowy* zasiłek do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	—	—	—	600
	166	Wydziałowi krajowemu, do rozporządzalności i przyznania zasiłków po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki, śpiewu, Towarzystw śpiewackich we Lwowie: „Lutni“, „Bojana“ i „Echa“ zaś w Krakowie „Lutni“ — ryczałt w kwocie	3.000	—	3.000	3.000
	167	Zboińska Józefa, wdowa po artyście sceny polskiej *jednorazowo*	—	100	100	100
	168	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku Feliksie Lipińskim	300	—	300	300
		VI. Rozmaite.				
	168*a)*	Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studyom w szkole operacyjnej .	—	—	—	500
	169	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	2.800	—	2.800	2.800
	170	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów (ryczałt do rozp. Wydziału kraj. w porozumieniu z Radą szkolną krajową)	1.200	—	1.200	1.200
	171	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki (opieki nad terminatorami) we Lwowie	200	—	200	200
	172	Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie	600	—	600	600
		Do przeniesienia .	9,489.632	71.920	8,125.496	9,040.329

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
V.		Z przeniesienia .	9,489.632	71.920	8,125.496	9,040.329
	173	Korosteńska Felicya, była nauczycielka szkoły PP. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywotnie z łaski *rocznie*	—	160	160	160
	174	Dla wdowy po profesorze Ogonowskim Faliny Ogonowskiej, stały roczny dożywotni datek	—	720	720	720
	174*a)*	Na koszta wycieczek naukowych uczniów ck. Szkoły politechnicznej we Lwowie	—	—	—	400
		Suma rubryki V. .	9,489.632	72.800	8,126.376	9,041.609
			9,562.432			

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 9,562.432 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 9,041.609 „
„ „ 1904 preliminuje się zatem *więcej* o . . . . . 520.823 K

Do poz. 89. Więcej o 18.000 K na podstawie osobnego sprawozdania (LW. 95.862/902).
Do poz. 93 i 94. Na podstawie osobnych preliminarzy (LW. 61.041/903 i 61.298/903).
Do poz. 111 a). Nic się preliminuje.
Do poz. 113 a), 146 a), 147 a), 152 a), 154 a), 162 a), 165 a) i 174 a). Pozycye te odpadają jako uchwalone jednorazowo w budżecie r. 1903.
Do poz. 131 a), Nie preliminuje się, gdyż ostatnią na ten cel ratę preliminowano w r. 1903.
Do poz. 159. Więcej o 2.000 K w myśl uchwały W. Sejmu z d. 10. lipca 1902.
Do poz. 163. Nowa pozycya uzasadniona w sprawozdaniu z czynności Dep. I. (LW. 92 082/902).
Do poz. 168 a) Na rok 1904 nic się nie preliminuje.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VI.		**Pomniki historyczne.**				
	175	Na utrzymanie kancelaryj konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju . .	8.000	—	8.000	8.000
	176	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	1.000	1.000
		Do przeniesienia .	9.000	—	9.000	9.000

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VI.		Z przeniesienia .	9.000	—	9.000	9.000
	177	Dla Muzeum narodowego w Krakowie:				
		a) stała subwencya	3.000	—	3.000	3.000
		b) na odnowienie starych cechowych obrazów ruskich, *jednorazowo* . .	—	—	—	2.000
		c) na reorganizacyę, adaptacyę i rozszerzenie Muzeum narodowego, II. rata z przyznanych 30.000 K na lat 5 po	—	6.000	—	6.000
	178	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:				
		1. Dyrektor we Lwowie . . 2.400 K				
		2. „ w Krakowie . . 2.400 „				
		3. Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K, i trzy dodatki pięcioletnie po 200 K 4.000 „				
		4. Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K i dodatek aktywalny 480 K . . 2.680 „				
		5. Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K . 3.400 „				
		6. Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 480 K . 2.680 „				
		7. 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K 1.200 „				
		8. 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne . . . . 600 „				
		9. Czynsz za najem lokalu we Lwowie 1.600 K i miejski 5% podatek wodociągowy za r. 1904 . 80 „ 1.680 „				
		10. Stróże we Lwowie i w Krakowie: płaca po 840 K, dodatek aktyw. po 100 K, dodatek na mundur po 100 K 2.080 „				
		11. Opał, potrzeby kancelaryjne i rozmaite wydatki . . 1.200 „	24.320	—	24.077	24.446
	179	Na restauracyę kościoła katedralnego na Wawelu, IX. rata roczna z przyznanej na lat 10 subwencyi 200.000 K	—	20.000	20.000	20.000
	179*a)*	Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie	—	—	4.000	4.000
	180	Komitetowi budowy pomnika Ad. Mickiewicza we Lwowie, IV. rata z przyznanych 20.000 K na lat 5 po 4.000 K (uchw. Sejmu z 9. lipca 1901) .	—	4.000	4.000	4.000
		Do przeniesienia .	36.320	30.000	64.077	72.446

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VI.		Z przeniesienia .	36.320	30.000	64.077	72.446
	181	Konwentowi PP. Klarysek w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Andrzeja z przyznanych 4.000 K, IV. (ostatnia) rata roczna, w myśl uchwały z dnia 9. lipca 1901	—	1.000	1.000	1.000
	181*a)*	Zgromadzeniu OO. Augustynów w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Katarzyny z przyznanych 6.000 K .	—	—	2.000	2.000
	181*b)*	Komitetowi cerkiewnemu parafialnemu w Haliczu, na restauracyę cerkwi Bogarodzicy w Haliczu, z przyznanych 9.000 K	—	—	3.000	3.000
	182	Na restauracyę kościoła katedralnego obrz. łaciń. w Przemyślu z przyznanych 10.000 K w 5 ratach rocznych, IV. rata w myśl uchwały sejmowej z dnia 9. lipca 1901	—	2.000	2.000	2.000
	183	Na konserwacyę zamku w Olesku . .	—	600	1.700	600
	184	Na restauracyę sal zamkowych w Olesku	—	3.000	—	—
	185	Na restauracyę kościoła farnego w Krośnie, druga połowa z przyznanych 5.000 K	—	2.500	—	2.500
	185*a)*	Na restauracyę starożytnej bramy i baszty w Bieczu, *jednorazowo* . . .	—	—	—	1.000
	185*b)*	Na restauracyę cerkwi św. Jura w Drohobyczu, *jednorazowo*	—	—	—	600
	186	Na restauracyę starożytnego ołtarza w kościele OO. Bernardynów w Rzeszowie, *jednorazowo*	—	600	—	—
	187	Na restauracyę kościoła OO. Franciszkanów w Krośnie I. rata z subwencyi 12.000 K płatnej w 6 ratach rocznych od r. 1904	—	2.000	—	—
	188	Na dalszą restauracyę kościoła Bożego Ciała w Krakowie I. rata z subwencyi 12.000 K płatnej w 4 ratach rocznych od r. 1904	—	3.000	—	—
	189/190	Na restauracyę zabytków w kościele św. Mikołaja w Krakowie	—	1.500	—	—
		Suma rubryki VI. .	36.320	46.200	73.777	85.146
			82.520			

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 82.520 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 85.146 „
„ „ 1904 preliminuje się zatem *mniej* o . . . . . 2.626 K

Do poz. 177 ad b), 185 a) i *185 b)*. Nie preliminuje się jako wydatków jednorazowo uchwalonych w roku 1903.

Do poz. 179 a), 181 a) i *181 b)*. Nie preliminuje się, gdyż zobowiązania co do tych pozycyj skończyły się z końcem r. 1903.

Do poz. 178. Mniej o 126 K na miejski 5% podatek wodociągowy.

Do poz. 184, 186—190. Pozycye nowe uzasadnione w sprawozdaniu Dep. I. za rok 1902 (LW. 63.200/903).

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VII.		**Bezpieczeństwo publiczne.**				
		I. Kwaterunkowe żandarmeryi.				
	191	Ryczałty:				
		a) Czyszczenie koszar i innych pomieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	21.981	—		21.171
		b) Oświetlenie koszar	7.695	—		7.418
		c) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	156	—		156
		d) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy	6.870	—		6.728
		e) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	2.697	—		2.620
		f) Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych, i służących	8.122	—		7.552
		g) Naprawa bielizny pościelnej . . .	709	—		659
		h) Pranie koców zimowych i letnich, sienników i poduszek włosiennych i słomianych	1.890	—		1.757
		i) Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych . .	4.430	—		4.119
		k) Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek . . .	17.718	—		16.404
		l) Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych	4.071	—		3.239
		m) Opał i oświetlenie pomieszkań oficerów, wachmistrzów rachunkowych i woźnych	6.729	—		4.621
		n) Rozmaite inne wydatki	1.661	—		1.529
		Razem ryczałty .	84.729	—		77.973
	192	Najem pomieszkań i koszar	446.482	—		407.467
	193	Wartość czynszowa:				
		a) dawnego gmachu lwowskiego 25.872 „				
		b) dobudowanego skrzydła gmachu lwowskiego . . . 11.486 „				
		c) realności w Czortkowie . 1.400 „	38.758	—		38.758
		Do przeniesienia .	569.969	—		524.198

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VII.		Z przeniesienia .	569.969	—		524.198
	194	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków . .	2.000	—		2.000
	194*a)*	Na sprawienie 29 łóżek dla żandarmów-aspirantów podoficerskich i żandarmów próbnych	—	—		2.592
	195	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenie ilości posterunków . .	4.000	—		4.000
	196	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie . .	6.956	—		6.000
	197	Na wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich . . .	6.700	—		6.700
		Suma działu I. . .	589.625	—	542.835	545.490
		II. Szupaśnictwo.				
	198	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych	41.000	—	37.682	43 000
		Suma rubryki VII. .	630.625	—	580.517	588.490

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 630.625 K
Na rok 1903 preliminowano „ „ „ . . . . . 588.490 „
zatem na rok 1904 preliminuje się *więcej* o . . . . . 42.135 K

Do poz. 191 a—n ryczałty *więcej* o . . . . . 6.756 K
Do poz. 192. Najem pomieszkań i koszar *więcej* o . . . 39.015 K a to:

Na podstawie kontraktów podwyższono czynsze najmu w 61 dawnych posterunkach o łączną sumę . . . . . 8.113 K
w 61 nowo utworzonych posterunkach i 2 nowych komendach oddziałowych z powodu powiększenia stanu żandarmeryi o 155 ludzi wynoszą czynsze . . . . . 36.450 „
razem *więcej* o . . . . 44.563 K
Natomiast czynsze zniżone w 19 posterunkach wynoszą . . . . . 5.548 „
pozostaje podwyższenie jak wyżej o . . . . . 39.015 K

Do poz. 194 a). Nic się nie preliminuje, albowiem był to nadzwyczajny wydatek w roku 1903.

Do poz. 196. Preliminuje się *więcej* o . . . . . 956 K
z powodu wnmiaru ekwiwalentu opłacać się mającego stosownie Lw. 4.246/03.

Preliminarz kwaterunkowego żandarmeryi ułożony jest na podstawie projektu przedłożonego przez c. k. 5. kraj. Komendę żandarmeryi do LW. 40.665/03 z uwzględnieniem zmian jakie zaszły od chwili przedłożenia projektu po dzień 24. sierpnia 1903.

Wedle tabeli dyslokacyjnej stan czynny korpusu c. k. żandarmeryi w Galicyi był w dniu 1. stycznia 1903 następujący:

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Przy sztabie: 1 pułkownik-komendant, 4 majorów, 2 poruczników (adjutantów), 1 podporucznik (adjutant), 1 kapitan rachmistrz, 1 porucznik rachmistrz, 1 podporucznik rachmistrz, 3 wachmistrzów rachunkowych, 2 komendantów posterunkowych, pomocników rachunkowych, 3 pisarzy adjutantury (2 wachmistrzów, 1 komendant posterunkowy) i 3 woźnych.

Przy oddziale naukowym: 1 rotmistrz, 2 podporuczników, 2 wachmistrzów podoficerów instrukcyjnych, 2 podoficerów rachunkowych (1 wachmistrz, 1 komendant posterunkowy).

Przy komendach oddziałowych: 15 rotmistrzów (1 przydzielony do c. k. Ministeryum obrony krajowej), 11 poruczników, 8 podporuczników, 9 poruczników rachunkowych, 4 podporuczników rachunkowych, 78 wachmistrzów jako komendantów powiatowych, 526 komendantów posterunkowych, 2.173 żandarmów czyli razem 2.792 żandarmów.

Komend oddziałowych 28, komend powiatowych 78, stacyi posterunkowych 571.

Do poz. 198. Wydatki na szupaśnictwo wynosiły:

w r. 1900	40.994 K
„ „ 1901	43.300 „
„ „ 1902	37.682 „
razem .	121.976 K
przeciętnie .	40.659 „
preliminuje się w zaokrągleniu	41.000 „

Szupasowano w roku 1900 osób 4.220, w r. 1901 osób 3.853, zaś w r. 1902 osób 4.238. LW. 62.179/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VIII.		**Komunikacye.**				
		I. Na drogi.				
	199	*A) Koszta zarządu.*				
		Płace inżynierów, konduktorów, rysowników i służby drogowej:				
		a) Dyrektor, płaca . . . 6.400 K				
		dodatek aktywalny . . . 960 „	7.360	—	7.360	7.360
		b) zastępca dyrektora, płaca . 4.800 K				
		dodatek aktywalny . . . 840 „				
		„ funkcyjny . . . 800 „	6.440	—	6.440	6.440
		c) 5 inżynierów starszych:				
		płaca po 4.800 K . . . 24.000 K				
		dodatki aktyw. po 840 K 4.200 „	28.200	—	28.603	28.200
		d) 9 inżynierów I. klasy:				
		płaca po 3.600 K . . . 32.400 K				
		dodatki aktywalne:				
		α) dla 4 po 720 . . . 2.800 „				
		β) „ 4 „ 600 . . . 2.400 „				
		γ) „ 1 „ 480 . . . 480 „	38.160	—	37.920	37.800
		e) 9 inżynierów II. klasy:				
		płaca po 2.800 K . . . 25.200 K				
		dodatki aktywalne:				
		α) dla 5 po 600 K. . . 3.000 „				
		β) „ 3 „ 500 „. . . 1.500 „				
		γ) „ 1 „ 400 „. . . 400 „	30.100	—	30.200	30.200
		Do przeniesienia .	110.260	—	110.523	110.000

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VIII	199	Z przeniesienia .	110.260	—	110.523	110.000
		f) 12 inżynierów adjunktów: płaca po 2.200 K . . . 26.400 „ dodatki aktywalne dla 12 po 480 K . . . . . 5.760 „	32.160	—	18.962	32.080
		g) 4 praktykantów techniczn: dla 2 adjutum po 1.400 K 2.800 K „ 2 „ „ 1.200 „ 2.400 „	5.200	—	6.943	5.200
		h) asystent manipul. — płaca 1.600 K dodatek aktywalny. . . 360 „	1.960	—	1.400	1.960
		i) 10 konduktorów starszych: płaca po 1.800 K . . . 18.000 K dodatek aktyw. po 300 K 3.000 „	21.000	—	21.450	21.000
		k) 10 konduktorów I. klasy, płaca po 1.600 K . . . 16.000 K dodatek aktyw. po 200 K 2.000 „	18.000	—	17.989	18.000
		l) 10 konduktorów II. klasy, płaca 1.400 K . . . . 14.000 K dodatek aktyw. po 150 K. 1.500 „	15.500	—	12.233	15.500
		m) 12 konduktorów III. klasy, płaca po 1.200 K . . . 14.400 K dodatek aktyw. po 150 K 1.800 „	16.200	—	14.063	16.200
		n) rysownicy i dyetaryusze	2.556	—	6.639	2.556
		o) 342 drożników: *α)* 100 drożników po 480 K 48.000 K *β)* 242 „ „ 420 „ 101.640 „	149.640	—	103.098	103.000
		Suma płac. .	372.476	—	313.300	325.496
	200	**Zaliczki na płace.**				
		Dla inżynierów i konduktorów . . .	6.000	—	5.023	6.000
	201	**Pięciolecia i dwulecia.**				
		Zastępcy dyrektora: Jankowskiemu (2) po 400 K. *Inżynierom starszym* po 400 K: Czaplickiemu (2) 800 K, Pintowskiemu (1) 400 K i drugie od 1. lipca 1904 — 200 K, Kinelowi (1) 400 K. *Inżynierom I. klasy* po 300 K: Jodłowskiemu (2) 600 K, Barancewiczowi (2) 600 K, Stojowskiemu (1) 300 K, Turskiemu (1) 300 K, Kesslerowi (1) 300 K. *Inżynierom II. klasy* po 200 K: Bogdanowiczowi (1) 200 K, Katyllowi (1) 200 K, Orzelskiemu (1) 200, Żebrowskiemu Tadeuszowi (1) 200 K Ziemińskiemu od 1. czerwca 1904 — 116 K 66 h. *Inżynierom adjunktom* po 120 K: Libańskiemu (1) 120 K; Żebrowskiemu Eustachemu (1) 120 K,				
		Do przeniesienia .	378.476	—	318.323	331.496

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VIII.	201	Z przeniesienia .	378.476	—	318.323	331.496
		Romanowskiemu od 1. grudnia 1904 — 10 K. *Praktykantom technicznym* po 200 K: Pielechowi (2) 400 K, Janiczkowi (1) 200 K, Jakubikowi (1) 200 K, Bandrowskiemu od 23. stycznia 1904 — 187 K 78 h, Penotowi Władysławowi od 1. listopada 1904 — 33 K 33 h. *Starszym konduktorom* po 100 K: Holinkowskiemu (1) 100 K, Lesiewiczowi (1) 100 K, Koryckiemu (1) 100 K, Brzezińskiemu (1) 100 K, Brandtowi (1) 100 K, Przetockiemu, Juńskiemu, Komorowskiemu, Laskowskiemu od 1. lutego 1904 po 91 K 66 h. *Konduktorom I. klasy* po 100 K Bilińskiemu (1) 100 K, Christowi (1) 100 K, Gackiemu (1) 100 K, Baumanowi, Mikusińskiemu, Stronczakowi od 1. lutego 1904 po 91 K 66 h. *Konduktorom II. klasy* po 100 K: Lityńskiemu od 7. kwietnia 1904 — 73 K 34 h, Żurbickiemu od 1. sierpnia 1904 — 41 K 66 h	8.445	—	2.558	6.247
	202	**Dodatki osobiste.**				
		Dla inżynierów I. klasy: Antoniego Barancewicza 600 K, dla Turskiego Władysława 400 K	1.000	—	1.000	700
	203	**Ryczałty.**				
		a) na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:				
		1. dla 12 inżynierów okręgowych . . . . . 13.600 K				
		2. dla 42 konduktorów . 22.682 „	36.282	—	30.687	36.282
		b) na pomieszczenie biur okręgowych:				
		1. dla inżyniera w Krakowie . . . . . 240 K				
		2. dla 9 inżynierów okręgowych po 120 K . . 1.080 „	1.320	—	1.430	1.440
		c) na przybory kancelaryjne:				
		1. dla 10 inżynierów okręgowych po 96 K . . 960 K				
		2. dla 42 konduktorów po 32 K . . . . . 1.344 „	2.300	—	2.157	2.400
			39.902	—	34 274	40.122
		Do przeniesienia .	427.823	—	356.155	378.565

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VIII.		Z przeniesienia .	427.823	—	356.155	378.565
	204	**Remuneracye i zapomogi** dla urzędników i sług	7.000	—	7.000	7.000
	205	**Instrumenty, wzory, naczynia** i przybory rysunkowe. Naprawa, sprawienie i uzupełnienie	10.000	—	8.798	10.000
	206	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyj nadzwyczajnych	16.000	—	15.741	16.000
	207	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	13.200	—	10.960	13.200
		B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.				
	208	Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych i koszta budowy większych mostów	—	170.000	136.931	120.000
		C) Utrzymanie dróg krajowych.				
	209	Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1.829 kilometrów	860.000	—	865.605	860.000
		D) Zasiłki.				
	210	*a)* Na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	920.000	—	1,001.000	920.000
		b) Na zasiłki dla powiatów, na utrzymanie i poprawę dróg powiatowych i gminnych w myśl §. 28 ustawy drogowej, stały roczny zasiłek . . .	80.000	—	79.565	80.000
	211	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych	80.000	—	50.000	50.000
	212	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 15) VI. rata .	—	40.000	40.000	40.000
			1,080.000	40.000	1,170.565	1,090.000
		E) Wydatki na myta.				
	213	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	7.000	—	9.061	7.000
	214	Koszta komisyjne, ogłoszenia licytacyi .	2.700	—	3.134	
	215	Podatki i ekwiwalenta od własności drogowych	1.300	—	3.284	4.000
	216	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	300	—	—	300
			11.300	—	15.479	11.300
		Do przeniesienia .	2,425.323	210.000	2,587.234	2,506.065

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VIII.		Z przeniesienia .	2,425.323	210.000	2,587.234	2,506.065
	217	*F) Pensye i zaopatrzenia.*				
		1. Raciborski Ludwik, emerytowany starszy inżynier	6.490	—	6.490	6 490
		2. Świtkowski Mieczysław, emerytowany starszy inżynier	3.952	—	3 952	3.952
		3. Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor	988	—	988	988
		4. Darowski Staninisław, emerytowany konduktor	460	—	460	460
		5. Dybowski Tadeusz, emerytowany konduktor	1.024	—	1.024	1.024
		6. Reicher Stanisław, emerytowany konduktor	1.092	—	1.092	1.092
		7. Rieger Karol, emerytowany kon duktor	1.008	—	1.008	1.008
		8. Skwarczyński Jan, emerytowany konduktor	962	—	962	962
		9. Reuttowa Marya, wdowa po konduktorze . . . . . 2.400 K — g i dla syna Leona do 14. kwietnia 1907 . . . 480 „ — „	2.880	—	280	3.106
		10. Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze	700	—	700	700
		11. Bieńkowska Stanisława jak wyżej . . . . 1.400 K — g i dla syna Tadeusza do 16. lutego 1906 . . . 140 „ — „	1.540	—	1.574	1.540
		12. Łuniewska Natalia, j. w.	700	—	700	700
		13. Baranowska Augusta, jak wyżej . . . . 1.200 K — g i dla dzieci: Zofii do 10. lutego 1905, Maryi do 29. maja 1907 i Jana do 8. października 1915 po 120 K. . . . . 360 „ — „	1.560	—	1.800	1.635
		14. Zielińska Katarzyna, j. w. 1.000 K — g i dla syna Tadeusza do 9. marca 1910 . . . 100 „ — „	1.100	—	1.100	1.100
		15. Grzegorzewska Helena, j. w. . . .	1.800	—	—	—
		16. Dziakiewiczowa Rozalia, wdowa po konduktorze. 650 K — g i dla syna Bertholda do 27. czerwca 1906 . . 65 „ — „	715	—	734	715
		17. Grzymalina Melania, j. w. . . .	500	—	500	500
		18. Hrankowska Julia, j. w. 440 K — g i dla córki Stanisławy do 1. marca 1905 . . 44 „ — „	484	—	444	484
		Do przeniesienia .	27.955 2,425.323	— 210.000	23.808 2,587.234	26.456 2,506.065

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VIII.	217	Z przeniesienia .	2,425.323	210.000	2,587.234	2,506.065
			27.955	—	23.808	26.456
		19. Hlawaty Józefa, j. w. . 600 K — g i dla syna Karola do 4. listopada 1904 . . . 50 K 67 g	651	—	660	660
		20 Hryniewiczowa Emilia, jak wyżej .	650	—	650	650
		21. Helferowa Anna, j. w.	520	—	520	520
		22. Rząśnicka Helena, j. w.	650	—	650	650
		23. Van-Roy Aniela, j. w. 800 K — g i dla syna Rudolfa Jana do 10. lipca 1911 . 160 „ — g	960	—	1.120	972
		24. Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcynaryuszu technicznym, dożywotni dar z łaski	600	—	600	600
		25. Chrzanowska Ignaca, jak wyżej . .	600	—	600	600
		26. Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze . . 1.400 K — g i dla syna Romana do 4. lipca 1915 . . . 280 „ — g	1.680	—	1.961	1.724
		27. Jawornikowa Marya, jak wyżej . . . . . 1.000 K — g i dla dzieci: Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii (pogrobowiec) do 19. sierpnia 1923 po 200 K . . . . . 600 „ — „	1.600	—	1.600	1.600
		28. Łatkowska Karolina jak wyżej . . . . 800 K — g i dla córki Alfonsyny do 14. lipca 1905 . . 160 „ — „	960	—	1.053	1.120
		29. Podbielska Anna, wdowa po konduktorze	900	—	824	900
		30. Szeliska Laura, j. w. dożywocie . .	334	—	333	334
		31. Chodorowska Leokadya jak wyżej . .	200	—	200	200
		32. Chamcowa Anna, j. w.	800	—	800	800
		33. Zielińska Marya, córka po inżynierze, zaopatrzenie dożywotnie	100	—	100	100
		34. Schönthalerowa Michalina, wdowa po konduktorze . . . . . 800 K — g i dla dzieci: Maryi do 15. czerwca 1908 i Bernardy do 20. maja 1921 po 160 K . . . . 320 „ — „	1.120	—	187	1.120
		35. Borzęcka Marya, j. w.	500	—	500	500
		Do przeniesienia .	40.780	—	36.166	39.506
			2,425.323	210.000	2,587.234	2,506.065

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VIII.	217	Z przeniesienia .	2,425.323	210.000	2,587.234	2,506.065
			40.780	—	36.166	39.506
		36. Hausnerowa Franciszka, wdowa po konduktorze 800 K — „ i dla dzieci: Romana Marcina do 11. listopada 1907 i Eugeniusza Maryana do 25. czerwca 1911 po 160 K . . . 320 „ — „	1.120	—	—	—
		37. Żukowska Wiktorya, wdowa po emerytowan. konduktorze . . . . 800 K — g i dla syna Romana do 18. marca 1911 . . . 124 „ — „	924	—	924	924
		38. Rachwalski Jan, b. drożnik, zaopatrzenie	180	—	180	180
		39. Dziedzic Jan, j. w.	180	—	180	180
		40. Harasym Jan, j. w.	189	—	189	189
		41. Kamiński Jan, j. w.	150	—	150	150
		42. Malik Jan, j. w.	150	—	150	150
		43. Rzeszotko Jędrzej, j. w.	120	—	120	120
		44. Tyz Onufry, j. w.	90	—	90	90
		45. Gabryś Wojciech, j. w.	150	—	150	150
		46. Dobosz Jan, j. w.	132	—	121	132
		47. Zajączkowski Franciszek, j. w. . .	180	—	180	180
		48. Michalski Tomasz, j. w.	195	—	194	195
		49. Opach Józef, j. w.	168	—	168	168
		50. Kaliński Jan, j. w.	140	—	140	140
		51. Kondecki Józef, j. w.	128	—	127	128
		52. Starczewski Feliks j. w.	189	—	157	189
		53. Turczyniak Jurko, j. w.	142	—	118	142
		54. Sowiński Grzegorz	178	—	133	178
		55. Mazur Michał, j. w.	151	—	53	151
		56. Majocha Kazimierz, j. w.	67	—	28	67
		57. Duchowicz Jacko, j. w.	178	—	74	178
		58. Klak Józef, j. w.	151	—	75	—
		59. Kardasz Seńko, j. w.	195	—	—	—
		60. Widy Feliks, em. konduktor, rocznie	800	—	—	—
		61. Koziara Michał, b. drożnik zaopatrzenie	150	—	—	—
		— Grzegorzewski Stanisław, emeryt. st. inżynier	—	—	4.800	4.800
		— Kurniewicz Ignacy, em. inżynier I. klasy	—	—	3.338	3.339
		— Jezierski Paweł, b. drożnik . . .	—	—	52	156
		— Reutt Gustaw, em. dyrektor . . .	—	—	8.400	—
		— Ramza I-o Pochowska Ewelina dla dzieci	—	—	95	—
		— Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze *jednorazowo*	—	—	100	—
		Do przeniesienia .	47.177	—	56.653	51.782
			2,425.323	210.000	2,587.234	2,506.065

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VIII.	217	Z przeniesienia . {	2,425.323	210.000	2,587.234	2,506.065
			47.177	—	56.653	51.782
		— Gering Julia, córka po ś. p. konduktorze, j. w.	—	—	200	—
		— Van-Roy Aniela, wdowa po konduktorze, j. w.	—	—	200	—
		— Baczyński Ferdynad, em. konduktor, jak wyżej	—	—	100	—
		62. Leszczyszyn Sawa, b. drożnik . .	161	—	—	—
		63. Nowak Jan, b. drożnik	106	—	—	—
			47.444	—	57.153	51.782
		Suma wydatków na drogi . .	2,472.767	210.000	2,644.387	2,557.847
			2,682.767			
		II. Na koleje żelazne.				
	218	*Koszta zarządu.*				
		Płace i emolumenta etatowe:				
		a) Dyrektor, płaca . . . . 6.400 K dodatek aktywalny . . 960 „	7.360	—	6.133	7.360
		b) Zastępca dyrektora, płaca. 4.800 K dodatek aktywalny . . 840 „ „ funkcyjny . . . 800 „	6.440	—	6.440	6.440
		c) 2 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K . . . 9.600 K dodatek aktywalny po 840 K 1.680 „	11.280	—	11.280	11.280
		d) 2 inżynierów I. klasy, płaca po 3.600 K . . . . . 7.200 K dodatek aktywalny po 720 K 1.440 „	8.640	—	4 320	4.320
		e) 2 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . . . . . 5.600 K dodatek aktywalny po 600 K 1.200 „	6.800	—	6.800	6.800
		f) 2 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . . . 4.400 K dodatek aktywalny po 480 K 960 „	5.360	—	3.960	5.360
		g) referent administrac., płaca 4.800 K dodatek aktywalny . . . 840 „	5.640	—	5.640	5.640
		h) sekretarz, płaca . . . 4.800 K dodatek aktywalny . . . 840 „	5.640	—	5.640	5.640
		i) adjunkt konceptowy, płaca 2.800 K dodatek aktywalny . . . 600 „	3.400	—	3.400	3.400
		k) koncepista, płaca . . . 2.200 K dodatek aktywalny . . 480 „	2.680	—	—	2.680
		Do przeniesienia .	63.240	—	53.613	58.920

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VIII.	218	Z przeniesienia .	63.240	—	53.613	58.920
		l) konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca . . . . . 3.600 K dodatek aktywalny . . . 720 „	4.320	—	4.320	4.320
		m) 1 adjunkt rachunkowy, płaca 2.800 K dodatek aktywalny . . 480 „	3.280	—	—	6.560
		n) oficyał rachunkowy, płaca 2.200 K dodatek aktywalny . . 360 „	2.560	—	—	2.560
		o) asystent rachunkowy, płaca 1.600 K dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	1.800	1.960
		p) adjunkt administracyjno-manipulacyjny, płaca . . . 2.800 K dodatek aktywalny . . 480 „	3.280	—	2.560	3.280
		r) inspicyent rysownik, płaca 1.600 K dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	1.800	1.960
		s) asystent manipulacyjny dla spraw taryfowych, płaca . 1.600 K dodatek aktywalny . . 360 „	—	—	—	1.960
		t) asystent manipulac., płaca 1.600 K dodatek aktywalny . . 360 „	1.960	—	1.800	1.960
		u) woźny, płaca . . . . 1.000 K dodatek aktywalny . . 100 „ na ubior . . . . . 100 „	1.200	—	1.200	1.200
		Suma płac .	83.760	—	67.093	84.680
	219	**Dodatki pięcioletnie.**				
		1. *Starszemu inżynierowi* (1) Machalskiemu rocznie . . . 400 K				
		2. *Inżynierowi I. kl.* (1) Bobrowskiemu rocznie . . 300 K				
		3. *Referentowi administracyjnemu* (1) Paszkowskiemu rocznie 400 K				
		4. *Sekretarzowi* (1) Skwarczyńskiemu rocznie . . . . 400 K				
		5. *Inspicyentowi* (1) Grabowiczowi, rocznie . . . . 100 K				
		6. *Asystentowi rachunkowemu* (1) Imiałowi, rocznie . . . 100 K				
		7. *Asystentowi manipulacyjnemu* (1) Salutryńskiemu, rocznie 100 K	1.800	—	948	1.907
	220	**Dodatki osobiste.**				
		a) Dyrektorowi Kułakowskiemu rocznie . . . . . 6.000 K				
		Do przeniesienia . 6.000 K	85.560	—	68.041	86.587

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VIII.	220	Z przeniesienia . 6.000 K	85.560	—	68.041	86.587
		b) Konsulentowi dla spraw taryfowych i komercyalnych Chodkiewiczowi . . . . 400 K				
		c) Inżynierowi adjunktowi Gissmanowi . . . . . 720 K	7.120	—	5.744	6.400
	221	**Zaliczki na płace.**				
		Dla urzędników	2.500	—	2.080	2.500
	222	**Zasługi.**				
		Dwóch stróżów po 600 K	1.200	—	1.115	1.200
	223	**Remuneracye i zapomogi.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . .	1.000	—	1.000	1.000
		b) Dla urzędników i funkcyonaryuszów	2.000	—	2.000	2.000
			3.000	—	3.000	3.000
	224	**Pensye i zaopatrzenia.**				
		a) Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze, pensya wdowia 2.400 K dla dzieci: Kazimierza do 2. maja 1911, Stanisława do 14. lutego 1913, Feliksa do 21. sierpnia 1916 po 480 K 1.440 K	3.840	—	3.840	3.840
		— Chylewska Olga, wdowa po czasowym starszym inżynierze dar z łaski przez 3 lata, rocznie po 500 K od roku 1901 dla córki Anny	—	—	500	500
			3.840	—	4.340	4.340
	225	**Instrumenty, przybory rysunkowe, wzory i sprzęty.**				
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . .	2.400	—	2.609	2.400
	226	**Koszta komisyjne.**				
		a) dla urzędników i funkcyonaryuszów: *α)* w sprawach funduszu krajowego . . . . 10.000 K				
		β) zaliczkowo w sprawach Towarzystw kolejowych 16.000 K	26.000	—	22.309	26.000
		b) dla członków krajowej Rady kolejowej	2.000	—	1.680	2.000
			28.000	—	23.989	28.000
	227	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych oraz map i planów** . . .	1.480	—	1.520	1.480
		Do przeniesienia .	135.100	—	112.438	135.907

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VIII.		Z przeniesienia .	135.100	—	112.438	135.907
	228	**Koszta kancelaryjne.** Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne itp. wydatki	4.000	—	4.863	4.000
	229	**Koszta utrzymania personalu nieetatowego**	—	25.500	35.650	22.770
	230	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskuteczniane przez obcych funkcyonaryuszów	6.250	—	6.253	4.800
	231	**Koszta najmu lokalu na biuro** . . .	4 200	—	4.200	4.200
		Suma kosztów zarządu .	149.550	25.500	163.404	171.677
	232	**Dotacya dla funduszu kolejowego** na cele budowy kolei lokalnych, VI. rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17. marca 1899 przez lat 71	750.000	—	750.000	750.000
	233	**Subwencya dla c. k. Rządu** na budowę kolei od stacyi Pałahicze do Tłumacza XIII. rata, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 28 listopada 1890 przez lat 15	—	4.000	4.000	4.000
		Suma wydatków na koleje żelazne.	899.550	29.500	917.404	925.677
		do tego: Suma wydatków na drogi . .	2,472.767	210.000	2,644.387	2,557 847
		Ogólna suma Rubr. VIII. .	3,372.317	239.500	3,561.791	3,483.524
			3,611.817			

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się wydatki w kwocie . . . . . 3,611.817 K
Na rok 1903 preliminowane wydatki wynoszą . . . . . 3,483.524 „

Z porównania okazują się wydatki preliminowane na rok 1904 *większe* o kwotę . . . . . 128.293 K

Do poz. 199 d) e) f) preliminuje się w ogóle *więcej* na dodatki aktywalne o . 340 K stosownie do miejsc zamieszkania inżynierów, i przeniesienia siedziby inżyniera okręgu kamioneckiego do Lwowa, wskutek czego przyznano temuż inżynierowi dodatek aktywalny I. stopnia jak LW. 15.071/903.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1903.

Do poz. 199 o) preliminuje się *więcej* o . . . . . 46.640 K
na podwyższenie dotychczasowych zasług drożników a mianowicie:
1. dla 100 drożników w miastach i miejscowościach o droższych warunkach utrzymania, jakoteż dla drożników, którzy dłuższy szereg lat w służbie krajowej pozostają i odpowiednio wypełniają swe obowiązki po 480 K . . . . . 48.000 K
2. dla 242 drożników po 420 K . . . . . 101.640 „

a więc razem . . . 149.640 K
Gdy zaś w r. 1903 preliminowano . . . . . 103.000 „
okazuje się potrzeba większego kredytu o . . . . 46.640 K

Do podwyższenia wynagrodzenia w sposób powyższy wzięto za podstawę normy ustanowione dla drożników przy drogach państwowych.

Do poz. 201 preliminuje się *więcej* o . . . . . 2.198 K
stososownie do przypadających na rok 1904 dodatków pięcio- i dwuletnich.

Do poz. 202 preliminuje się *więcej* o . . . . . 300 K
z powodu przyznania do LW. 31.188/903 inżynierowi Barancewiczowi drugiego dodatku osobistego.

Do poz. 203 b) c) preliminuje się *mniej* w łącznej kwocie o . . . . . 220 K
z powodu, iż siedzibę inżyniera okręgu kamioneckiego przeniesiono do Oddziału techniczno drogowego we Lwowie.

Do poz. 208 preliminuje się *więcej* o . . . . . 50.000 K
na potrzebę rozpoczęcia budowy mostu stałego na Dniestrze w Haliczu na drodze krajowej Bursztyn-Stanisławów.

Do poz. 211 preliminuje się *więcej* o . . . . . 30.000 K
na dojazdy przy nowobudujących się liniach kolejowych, Lwów-Sambor, Sambor-Granica węgierska, Przeworsk-Dynów, Przeworsk-Rozwadów.
Zaznacza się nadto, że obecnie wstawiona kwota 80.000 K była zawsze w tej samej wysokości preliminowaną, a tylko wyjątkowo w latach 1902 i 1903 kredyt zmniejszono do kwoty 50.000 K z braku materyałów do ukończenia rozpraw konkurencyjnych.

Do poz. 214 i 215. Rozdzielono wydatki z tym samym kredytem jak w r. 1903 dla dokładniejszej ewidencyi rodzaju wydatków.

Do poz. 217 preliminowano w ogóle *mniejszy* wydatek o . . . . . 4.338 K
na podstawie statutu emerytalnego i wskutek odpadłych jednorazowych darów z łaski.

Do poz. 218 preliminuje się *mniej* o . . . . . 920 K
z powodu zmian w etacie i w poborach tegoż. Bliższe wyjaśnienia w osobnem sprawozdaniu.

Do poz. 219 preliminowano *mniej* o . . . . . 107 K
stosownie do potrzeby przypadających pięcioleci.

Do poz. 220 preliminuje się *więcej* o . . . . . 720 K
z powodu przyznania dodatku osobistego inżynierowi Gissmanowi LW. 53.027/902.

Do poz. 224 preliminuje się *mniej* o . . . . . 500 K
gdyż dar z łaski dla córki ś. p. starszego inżyniera Chylewskiego odpadł, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 9. lipca 1901.

Do poz. 229 preliminuje się *więcej* o . . . . . 2.730 K
wedle stanu personalu nieetatowego w chwili układania niniejszego preliminarza.

Do poz. 230 preliminuje się *więcej* o . . . . . 1.450 K
a to na podstawie wynikłości r. 1902, gdyż do wykonania większej ilości planów i kopii dla budującego się przedłużenia kolei Piła-Jaworzno, nowej linii Przeworsk-Bachórz i Tarnów-Szczucin, musi być utrzymaną nadal ta sama liczba akordantów jak w r. 1902.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
				Korony			
IX.		**Budowy wodne i melioracye.**					
		A) Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze.					
	234	Płace urzędników, utrzymanie ekspozytur i stypendya:					
		a) Dyrektor biura:					
		płaca	6.400 K				
		dodatek aktywalny . .	960 „	7.360	—	7.360	7.360
		b) zastępca dyrektora:					
		płaca	4.800 K				
		dodatek aktywalny . .	840 „				
		„ osobisty . . .	800 „	6.440	—	6.440	6.440
		c) 10 starszych inżynierów:					
		płace po 4.800 K . .	48.000 K				
		dodatki aktyw. po 840 K	8.400 „				
		Razem .	56.400 K				
		Z tego pokryje fundusz budowy lewego wału Wisły pobory 1 starszego inżyniera za 9 miesięcy .	4.230 K	52.170	—	33.700	45.120
		d) referent administracyjno-prawny:					
		płaca	4.800 K				
		dodatek aktywalny . .	840 „	5.640	—	5.640	5.640
		e) 12 inżynierów I. klasy:					
		płace po 3.600 K . .	43.200 K				
		dodatki aktywalne dla 9 inżynierów we Lwowie po 720 K	6.480 „				
		dla 2 inżynierów w Tarnowie i Stanisławowie po 600 K	1.200 „				
		dla inżyniera w Jaśle .	480 „				
		Razem .	51.360 K				
		Z tego pokryją fundusze budowy pobory 6 inżynierów za 9 miesięcy po 3.240 K	19.440 „	31.920	—	25.035	24.360
		f) 12 inżynierów II. klasy:					
		płace po 2.800 K . .	33.600 K				
		dodatki aktyw. po 600 K	7.200 „				
		Razem .	40.800 K				
		Z tego pokryją fundusze budowy, pobory 7 inżynierów za 9 miesięcy po 2.550 K	17.850 „	22.950	—	22.850	32.300
		Do przeniesienia .		126.480	—	101.025	121.220

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
IX.	234	Z przeniesienia .	126.480	—	101.025	121.220
		g) 11 inżynierów-adjunktów: płace po 2.200 K . . 24.200 K; dodatki aktyw. po 480 K 5.280 „; Razem . 29.480 K. Z tego pokryją fundusze budowy, pobory 9 inżynierów-adjunktów za 9 miesięcy po 2.010 K . 18.090 „	11.390	—	18.537	11.390
		h) 1 inżynier komasacyjny: płaca . . . . . 2.800 K; dodatek aktywalny . . 600 „	3.400	—	—	3.400
		i) 3 adjunkt. komasacyjnych: płace po 2.200 K . . 6.600 K; dodatki aktyw. po 480 K 1.440 „	8.040	—	7.880	8.040
		k) 2 praktykantów technicznych: adjuta po 1.400 K	2.800	—	2.734	2.800
		l) Dodatki pięcioletnie: dla dyrektora Andrzeja Kędziora (2) po 800 K razem 1.600 K; zastępcy dyrektora Józefa Jankowskiego (2) po 400 K, razem 800 K; sekretarza Leopolda Brąglewicza (1) w kwocie 400 K i drugi od 1. marca 1904 w kwocie 333 K, razem 733 K; dla starszych inżynierów po 400 K: dla Jana Blautha (1) 400 K; Stanisława Szczepanowskiego (1) 400 K; Pawła Dyrdonia pierwszy od 14. kwietnia 1904 w kwocie 286 K; Jana Hapanowicza pierwszy od 14. kwietnia 1904 w kwocie 286 K; Franciszka Vetulaniego pierwszy od 11. listopada 1904 w kwocie 56 K; dla inżynierów I. klasy po 300 K: Ferdynanda Hillbrichta (2) 600 K; Józefa Gryzieckiego (1) 300 K; Jana Bochniaka (1) 300 K; Stanisława Ruebenbauera pierwszy od 14. kwietnia 1904 w kw. 215 K; Dra Michała Kornelli pierwszy od 1. maja 1904 w kwocie 200 K; Jana Haładaja pierwszy od 11. listopada 1904 w kwocie 42 K; dla inżynierów II. klasy po 240 K: Tadeusza Rozwadowskiego (1) 240 K; Maryana Röhricha pierwszy od 14. kwietnia 1904 w kwocie 171 K; Władysława Brodowicza pierwszy od 11. listopada 1904 w kwocie 33 K . .	6.662	—	4.313	6.974
		m) dodatki osobiste: dla 2 inżynierów I. klasy po 400 K	800	—	1.600	1.600
		Do przeniesienia .	159.572	—	136.089	155.424

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
IX.	234	Z przeniesienia .	159.572	—	136.089	155.424
		n) dyetaryusze: 2 dyetaryusze w biurze centralnem po 4 K . . . . . 2.920 K; ryczałt na rysownika dla ekspozytury w Krakowie . 960 „	3.880	—	933	3.880
		o) utrzymanie ekspozytur: w Krakowie . . . . . 900 K; w Jaśle . . . . . 800 „; w Tarnowie, Jarosławiu i Stanisławowie po 700 K 2.100 „	3.800	—	3.800	3.800
		p) stypendya dla 3 słuchaczy wydziału inżynieryi (dla 2 na cały rok po 600 K, dla 1 na 2 miesiące po 60 K miesięcznie)	1.320	—	8.000	8.000
		Suma pozycyi 234 .	168.572	—	148.822	171.104
	235	Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych: wynagrodzenie 58 dozorców, zajętych przez 5 miesięcy zimowych przy pracach biurowych (5 starszych dozorców po 90 K, 29 dozorców melioracyjnych i drenarskich po 60 K i 24 ukończonych uczniów po 50 K) . .	16.950	—	12.529	13.200
	236	Dotacya funduszu emerytalnego dozorców melioracyjnych	1.000	—	1.000	1.000
	237	Zaliczki na płace dla inżynierów i dozorców melioracyjnych	2.000	—	2.000	2.000
	238	Remuneracye i zapomogi dla inżynierów i dozorców melioracyjnych . . .	6.000	—	6.000	6.000
	239	Pensye i zaopatrzenia: *a)* Biegański Antoni, emerytowany inżynier adjunkt . . . . 848 K; *b)* Karpuszki sieroty: Adam Olgierd do 31. grudnia 1904 r. i Helena Janina do 31. stycznia 1909 r. pensya sierocińska po 140 K i dodatek na wychowanie po 100 K . . . . 480 „; *c)* Misiakiewicz Julian, emerytowany inżynier II. kl. . 1.120 „; *d)* Gedlowa Marya, wdowa po inżynierze I. klasy . . . 1.400 „; *e)* Chrząszczewska Marya, wdowa po starszym inżyn. pensya wdowia 1.800 K i dodatek na wychowanie syna Konrada Michała Jana (3 im.) . 360 „ 2.160 K	6.008	—	4.048	3.848
		Do przeniesienia .	200.530	—	174.399	197.152

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
IX.		Z przeniesienia .	200.530	—	174.399	197.152
	240	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa narzędzi, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych	8.000	—	5.087	8.000
	241	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—	10.917	11.000
	242	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .	16.000	—	16.000	16.000
	243	Na zdjęcia i projekty: *a)* dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 27. września 1882 r.) . . . 20.000 K *b)* dla melioracyi prywatnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892 . 30.000 „	50.000	—	44.316	36.000
	244	Koszta komisyjne z powodu inspekcyi robót, przez c. k. Rząd prowadzonych i konserwacyi publicznych robót melioracyjnych	2.000	—	1.593	2.000
		Suma działu A .	287 530	—	252.312	270.152
		B) Wykonanie budowli wodnych.				
	245	$12^1/_2$% datek krajowy na oprocentowanie i umorzenie obligów mających się emitować przez państwo na budowę kanałów spławnych (w myśl §. 1 ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66)	21.930	—	—	—
	246	I. rata anuitetowa na umorzenie pożyczki 7,000.000 K mającej się zaciągnąć na pokrycie 40% datku kraju do kosztów regulacyi rzek kanałowych w okresie 1904—1912 (w myśl ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103)	18.047	—	—	—
	247	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich: *a)* na regulacyę Biały z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca XIII rata z piętnastolecia . . . . . 86.634 K *b)* na regulacyę Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, XII rata (z 15-tolecia) . . . . . 85.334 „ *c)* na regulacyę górnego Dniestru z dopływami, VI rata (z 28-lecia) . . . . . 131.428 „ *d)* na regulacyę Soły, V rata (z 18 lecia) . . . . . 79.556 „ *e)* na regulacyę Łomnicy, V rata (z 24-lecia) . . . 79.616 „	462.568	—	462.568	462.568
		Do przeniesienia .	502.545	—	462.568	462.568

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
IX.		Z przeniesienia .	502.545	—	462.568	462.568
	247*a)*	Zasiłki 33 1/3 % na lokalne regulacye rzek niespławnych (w myśl uchwały sejmowej z d. 6. października 1882) . .	—	—	137.498	137.185
	248	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z d. 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 116:				
		a) na regulacyę rzeki Bugu od granicy państwa do ujścia Pełtwi, XII rata (ostatnia). . . . . 39.600 K				
		b) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, IX rata (z 15-lecia) . 40.400 „				
		c) na uzupełnienie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, VII rata (z 8-lecia) . . . . . 89.740 „				
		d) na regulacyę środkowej sekcyi Gniłej Lipy, VII rata (ostatnia). . . . . 39.542 „				
		e) na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia z dopływami, VI rata (z 8-lecia) . 31.950 „				
		f) na obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa, V rata (z 8-lecia) . . . 43.548 „				
		g) na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, IV rata . . 33.066 „				
		h) na obwałowanie lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach, III rata . . . . . 26.000 „				
		i) na regulacyę potoku Pustej (Radłosławki) z dopływami, III rata . . . . . 33.280 „				
		k) na regulacyę potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami, II rata . . . . — „				
		l) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim, III rata 30.000 „				
		m) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie dąbrowskim, II rata . . . . 90.000 „				
		n) na zabudowanie debr w gminie Mikołajów nad Dniestrem, II rata . . . . 21.075 „				
		Do przeniesienia . 518.201 K	502.545	—	600.066	599.753

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
				Korony			
IX.	248	Z przeniesienia .	518.201 K	502.545	—	600.066	599.753
		o) na zabudowanie i zalesienie debr w gminie Zniesieniu powiatu lwowskiego, I rata	28.000 „				
		p) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby, I rata (z 15-lecia) . . .	92.832 „				
		r) na obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej, I rata (z 20-lecia)	90.000 „				
		s) na umorzenie 4% pożyczki 150.000 K mającej się zaciągnąć na podwyższenie wałów nadwiślańskich od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic, tudzież na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, I rata (15.000 K na kapitał, a 6.000 K na odsetki)	21.000 „	750.033	—	436.726	518.201
	249	Na konserwacyę krajowych robót melioracyjnych:					
		a) regulacyi Trześniówki. .	1.000 K				
		b) „ Łęgu	1.500 „				
		c) „ Przegnojówki .	1.000 „				
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy (do roku 1910)	1.000 „				
		e) regulacyi Krzemienicy. .	2.500 „	7.000	—	4.500	4.500
	250	Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. listopada 1889 r.):					
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (do roku 1908) .	2.800 K				
		b) na drenowanie gruntów włościańskich, IV rata (z 10-lecia)	50.000 „				
		c) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach, III rata (ostatnia) .	3.200 „				
		d) na na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (pow. Żółkiew), III rata (ostatnia)	8.333 „				
		Do przeniesienia .	64.333 K	1,259.578	—	1,041.292	1,122.454

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
				Korony			
IX.	250	Z przeniesienia .	64.333 K	1,259.578	—	1,041.292	1,122.454
		e) na zabudowanie potoku Szkleniec i lokalną regulacyę potoków Białki i Meszny w gminie Mikuszowice (pow. Biała), II rata (ostatnia)	10.630 „				
		f) na zabudowanie potoku Jaworzyny (pow. Nowy Sącz), II rata (ostatnia) . . .	12.525 „				
		g) na zabudowanie potoku Wielopole (pow. Nowy Sącz) II rata (ostatnia) . . .	10.167 „				
		h) na osuszenie gruntów w gminie Rogóźno (pow. Żydaczów), II rata (ostatnia) .	7.167 „				
		i) na regulacyę potoku Chechło (pow. Chrzanów) . .	15.200 „				
		k) na zabudowanie potoku Więckówki (pow. Brzesko)	6.000 „				
		l) na wykopanie rowu Krzeczowskiego (pow. Bochnia)	6.400 „				
		m) na osuszenie gruntów w gminie Wola radłowska .	3.700 „				
		n) na osuszenie gruntów w gminie Borowa (powiat Mielec)	4.500 „				
		o) na osuszenie gruntów w gminie Żukowice stare (pow. Tarnów)	1.600 „				
		p) na regulacyę potoku Szkło pod Łazami i Charytanami I rata (3-lecia)	6.389 „				
		r) na osuszenie gruntów w gminie Włodzimirce, (pow. Żydaczów I rata (z 2-lecia) .	7.500 „				
		s) do dyspozycyi Wydziału krajowego	40.000 „	196.111	—	156.996	153.125
	251	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:					
		1. w Korzenicy (pow. Jarosław)	500 K				
		2. „ Rzęśnie polskiej . .	500 „				
		3. „ Grzędzie	500 „				
		4. „ Derewni	500 „				
		5. „ Byszowie	500 „				
		6. „ Woli Baryłowej . .	100 „				
		7. „ Wysocku (powiat Brody)	500 „				
		8. „ gminie Peczenia (pow. Przemyślany) . . .	1.880 „				
		Do przeniesienia .	4.980 K	1,455.689	—	1,198.288	1,275.579

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
IX.	251	Z przeniesienia . 4.980 K	1,455.689	—	1,198.288	1,275.579
		9. w perymetrze bagien Stojanowskich (na gruntach włościańskich) . . . . . 1.000 „				
		10. „ perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich) . . 1.000 „	6.980	—	8.200	8.700
	252	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla Spółek wodnych, III rata (z dziesięciolecia)	—	100.000	100.000	100.000
		Suma działu B. . .	1,462.669	100.000	1,306.488	1,384.279
		„ „ A. . .	287.530	—	252.312	270.152
		Suma rubryki IX.	1,750.199	100.000	1,558.800	1,654.431
			1,850.199			

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 uchwalono w tej rubryce . . . . . 1,654.431 K
„ „ 1904 preliminuje się . . . . . 1,850.199 „
zatem preliminuje się *więcej* o. . . 195.768 K

a mianowicie:

W poz. 234. preliminuje się *więcej:*

pod lit. c)	na pobory 2 starszych inżynierów	11.280 K
„ „ *e)*	„ „ 1 inżyniera I. klasy	4.320 „
„ „ *f)*	„ „ 1 „ II. „	3.400 „
	razem . .	19.000 K

a to w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. lipca 1902 o powiększeniu personalu kraj. biura melioracyjnego.

Natomiast preliminuje się *mniej:*

pod literą l)	na dodatki pięcioletnie	312 K
„ „ *m)*	na dodatki osobiste	800 „
„ „ *p)*	na stypendya	6.680 „
	wreszcie z tytułu zwrotu poborów 23 inżynierów zajętych przy publicznych robotach melioracyjnych	13.740 „
	razem *mniej* o . . .	21.532 K

tak, iż preliminowany w poz. 234 wydatek okazuje się ogółem *mniejszy* o 2.532 K.

W poz. 235 preliminuje się wydatek *większy* o 3.750 K, na utrzymanie kraj. dozorców melioracyjnych, zatrudnionych w ciągu pięciu miesięcy zimowych przy pracach biurowych, gdyż w r. 1903 powiększył się ten personal o 23 ukończonych uczniów kursu drenarskiego.

W poz. 236, 237 i *238* preliminuje się wydatek jak na rok 1903,

W poz. 239 preliminuje się wydatek *większy* o 2.160 K z tytułu pensyi wdowiej po ś. p. starszym inżynierze Stanisławie Chrząszczewskim i dodatku na wychowanie małoletniego syna tegoż starszego inżyniera.

W poz. 240, 241 i *242* preliminuje się wydatek jak na rok 1903.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

W poz. 243 lit. a) preliminuje się na rok 1904 na zdjęcia i projekty dla robót publicznych *więcej* o 10.000 K (mianowicie 20.000 K), gdyż wedle zamknięcia rachunków wydatek ten wynosił już w r. 1902 — 15.856 K 59 g, a jak to w sprawozdaniu z dnia 27. grudnia 1902 l. 92.425 o budowlach wodnych i melioracyach (pag. 13) nadmieniono, w r. 1903 utworzył Wydział krajowy trzecią brygadę inżynierską dla projektów robót publicznych, ażeby zapewnić krajowi odpowiedni udział w państwowym funduszu melioracyjnym, którego dotacya roczna podwyższona została z półtora na cztery miliony koron. Wydatek ten zwraca się funduszowi krajowemu z właściwego funduszu budowy, skoro przedsiębiorstwo osobną ustawą krajową zostanie zapewnione — i z tego tytułu wstawia się równocześnie w rubr. VI. poz. 31 dochodów kwotę 46.716 K.

W poz. 243 lit. b) wstawia się wydatek *większy* o 4.000 K na zdjęcia i projekty dla melioracyi prywatnych stosownie do wzrastającej liczby zgłoszeń, gdyż dotychczasowa dotacya 26.000 K już w r. 1902 została przekroczoną o kwotę 2.458 K 96 gr.

W poz. 244 preliminuje się wydatek jak na rok 1903.

W poz. 245. Wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 22. lipca 1903 l. 8.878 preliminuje c. k. Ministeryum handlu w reskrypcie z d. 17. czerwca 1903 l. 282 — na budowę kanału „Kraków — granica Szląska“ w dziewięcioleciu 1904—1912 sumę 30 milionów koron, która odpowiada nominalnej wartości wydać się mających obligacyi państwowych (przy 5% stracie na kursie) 31,578.900 K.

Przyjmując wysokość raty annuitetowej najwyżej na 5% (przy 4% odsetkach bowiem umarza się kapitał w 50 latach ratą annuitetową w wysokości 4·64%), która wynosiłaby ogółem 1,578.947 K 50 g preliminuje Wydział krajowy w myśl §. 1. ustawy z d. 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66 na rok 1904 kwotę 21.930 K na umorzenie $^1/_8$ części kapitału (3,508.766$^2/_8$ K nominalnej wartości), jaki przy równym rozdziale na 9-letni okres budowy przypuszczalnie w Galicyi zostanie przebudowany.

W poz. 246. W myśl ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 uiścić ma fundusz krajowy w 9-leciu 1904—1912 datek 40% na regulacyę rzek, stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi, w sumie 6,962.400 K.

Ze względu na stan finansów kraju, jak niemniej na to, że wydatek ten nie powinien obciążać budżetu jednego roku, lecz winien być rozłożonym na dłuższy okres, któremu korzyść przyniesie, przedkłada Wydział krajowy w osobnem sprawozdaniu Wys. Sejmowi wniosek na zaciągnięcie pożyczki 7,000.000 K, nominalnej wartości na pokrycie tego datku w 4% obligacyach krajowych, mających się umorzyć w 50-letnim okresie. Półroczna rata annuitetowa przy 50-letnim okresie umorzenia wyniesie 162.419 K. Ponieważ jednak Wydział krajowy w r. 1904 zrealizuje tylko $^1/_9$ część tej pożyczki, zatem $^8/_9$ powyższej raty wpłynie do funduszu krajowego, tak iż stosownie do rzeczywistej potrzeby preliminuje Wydział krajowy na ten cel tylko kwotę 18.047 K.

W poz. 247, która odpowiada poz. 256 preliminarza na r. 1903 wstawił Wydział krajowy na regulacyę systematyczną rzek karpackich dotacyę 462.568 K w dotychczasowej wysokości, przyczem nadmienia, że na lokalną regulacyę rzek niespławnych (poz. 257 prelim. z r. 1903) nie preliminuje żadnego wydatku, gdyż te rzeki w myśl ustawy z d. 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 mają być przy udziale państwowego funduszu kanałowego i kraju począwszy od r. 1904 przez Administracyę państwa regulowane.

W poz. 248 lit. a—n) preliminuje się na popieranie publicznych robót melioracyjnych dalsze raty zasiłków krajowych w dotychczasowej wysokości (jak poz. 258 preliminowana w r. 1903).

W poz. 248 lit. o) preliminuje się I. ratę na zabudowanie debr w Zniesieniu w kwocie 28.000 K w myśl przedłożonego Wys. Sejmowi projektu ustawy (wyjaśnienie na stronie 42 i 43 sprawozdania z dnia 27 grudnia 1902 l. 92.425 o budowlach wodnych i melioracyach).

W poz. 248 lit. p) i *r)* wstawiono pierwsze raty 40% zasiłków krajowych na obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby i od Raby do Woli rogowskiej w myśl sankcyonowanych ustaw i rozporządzeń wykonawczych, wydanych do tych ustaw. Zasiłki państwowe na to obwałowanie wstawione już zostały do preliminarza na r. 1903.

W poz. 248 lit. s). Wydatek 21.000 K uzasadniony zostanie w sprawozdaniu powodziowem.

Ogółem preliminuje się w poz. 248 na publiczne roboty melioracyjne *więcej* o 231.832 K niż na rok 1903, a to z powodu podwyższenia rocznej dotacyi państwowego funduszu melioracyjnego.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

W poz. 249 preliminuje się *więcej* o 2.500 K z tytułu 50% datku kraju na konserwacyę robót regulacyjnych na potoku Krzemienicy w myśl projektu ustawy, który Wydział krajowy Wys. Sejmowi przedkłada.

W poz. 250 (poz. 260 preliminowana w r. 1903). Preliminowany w tej pozycyi *pod lit. a—h)* wydatek uzasadniono w sprawozdaniu o budowlach wodnych i melioracyach z dnia 27. grudnia 1902 l. 92.425 (pag. 47—51).

Pod lit. i—r) preliminuje się 33½% zasiłki na popieranie mniejszych melioracyi, które mają być wykonane przy udziale stron interesowanych i państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye a konserwowane wyłącznie kosztem stron.

Pod lit. s) preliminuje Wydział krajowy dotacyę dyspozycyjną 40.000 K, o 20.000 K *wyższą* niż w r. 1903, a to z tego powodu, że dotychczas miał do dyspozycyi osobną dalszą dotacyę na regulacyę rzek niespławnych (w preliminarzu r. 1903 w kwocie 30.000 K) a w r. 1904 zajść może potrzeba wykonania nagłych robót ochronnych na górnych przestrzeniach rzek kanałowych, które nie są objęte ustawą z d. 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103.

Ogółem preliminuje się w poz. 250 wydatek 196 111 K zatem w porównaniu z r. 1903 *większy* o 42.986 K.

W poz. 251 (poz. 261 preliminowana w r. 1903) preliminuje się na doświadczenia z kulturą torfowisk wydatek *mniejszy* o 1.720 K gdyż jakkolwiek wstawiono tu zasiłek na uprawę torfowiska w Peczeni (1.880 K), odpadły subwencye na pola wzorowe w Jaworznie, Starem siole, Ostrowczyku polnym, Przegnojowie, Chwatowie, Stojanowie i Tetewczycach.

W poz. 252 (poz. 262 preliminowana w r. 1903) wstawiono dotacyę na powiększenie funduszu pożyczkowego dla Spółek wodnych (III. ratę) w dotychczasowej wysokości.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
X.		**Rolnictwo.**				
		I. Krajowa komisya dla spraw rolniczych, pensye i emerytury urzędników fachowych.				
	253	Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye nauczycieli niższych szkół rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego) .	6.000	—	1.825	6.000
	254	Urzędnicy fachowi dla spraw rolniczych: *a)* radca: płaca . . . . 6.400 K, dodatek aktywalny . 960 „, i „ pięcioletni . 800 „; *b)* adjunkt konceptowy: płaca . 2.800 „, dodatek aktywalny . 600 „	11.560	—	10.760	11.293
	255	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie spraw rolniczych, pensya wdowia, rocznie . . . . 1.200 K, dodatek do pensyi wdowiej 400 „	1.600	—	1.600	1.600
		II. Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.				
	256	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	50.147	3.410	48.215	54.702
	257	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	18.616	100	18.152	17.766
		Do przeniesienia .	87.923	3.510	80.552	91.361

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	87.923	3.510	80.552	91.361
	258	Akademia rolnicza w Dublanach . .	192.934	15.445	192.053	206 572
	259	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . .	33.560	860	33.238	31.436
	260	Szkoła gorzelnicza „ . .	9.870	—	9.606	10.470
	261	Gorzelnia krajowa „ . .	12.160	1.200	11.186	16.160
	262	Folwark „ . .	41.452	5.680	58.792	44.769
	263	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	25.664	510	23.317	26.654
	264	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	140.898	8.790	129.588	158.420
	265	Folwark w Czernichowie	15.398	5.690	20.715	17.701
	266	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence	28.140	1.900	32.695	29.740
	267	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy	33.740	3.200	30.791	33.900
	268	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach	35.452	580	39.905	35.959
	269	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	36.700	1.700	36.100	39.190
	270	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole	38.680	2.512	41.359	43.016
	271	Szkoły zimowe rolnicze:				
		a) w Niewiarowie	2.122	—	2.132	2.122
		b) w Wojsławiu	1.910	—	1.251	1.910
	272	Krajowa szkoła mleczarska w Rzeszowie.	14.800	677	—	8.034
	273	Na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	16.000	—	16.000	16.000
	274	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa	1.600	—	800	1.600
	275	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	26.810	800	22.347	61.903
	276	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach .	17.275	2.550	14.909	17.970
	277	Akademia weterynaryi we Lwowie:				
		a) subwencya c. k. Rządowi . 4.000 K *b)* asekuracya budynku . . 82 „ *c)* 4 stypendya dla uczniów kucia koni . . . . . 600 „	4.682	—	4.677	4.682
	278	Krajowy nauczyciel weterynaryi:				
		płaca . . . . . 3.000 K dodatek aktywalny . . 600 „ ryczałt na koszta podróży . 1.000 „ 2 dodatki pięcioletnie . . 800 „	5.400	—	5.000	5.022
	279	Na stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie	1.500	—	1 500	1.500
	280	Stypendya dla kandydatów, kształcących się na nauczycieli szkół średnich i niższych rolniczych	10.000	—	12.337	10.000
	281	Stypendya dla uczniów kraj. szkoły gospodarstwa lasowego	5.000	—	4.857	5.000
		Do przeniesienia .	839.670	55.604	825.707	921.091

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	839.670	55.604	825.707	921.091
	282	Stypendya dla uczniów i abituryentów kraj. szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, wysyłanych na praktykę	2.400	—	830	2.400
	283	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych .	2.000	—	2.000	2.000
	284	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	2.000	2.000
	285	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych	2.000	—	1.600	1.600
	286	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	6.000	—	5.000	6.000
		III. Wydatki na ogólne cele rolnictwa.				
	287	Na rozmaite zasiłki, mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego, tudzież wiedzy rolniczej, do dyspozycyi Wydziału krajowego .	8.000	—	9.839	8.000
	288	Towarzystwu gospodarskiemu galic. we Lwowie	9.000	—	8.000	9.000
	289	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie .	9.000	—	8.000	9.000
	290	Na subwencyonowanie konkursów i wystaw maszyn rolniczych, urządzanych przez krajowe Towarzystwa rolnicze	—	1.500	—	—
	291	Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników (LW. 91.141/02) *jednorazowo*	—	1.000	—	1.000
	292	Dla Kółek rolniczych:				
		a) na koszta zakładania i lustracye tychże	12.000	—	12.000	12.000
		b) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich . . .	8.000	—	8.000	8.000
		c) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych	4.000	—	4.000	4.000
		d) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych pod kierunkiem i kontrolą Zarządu .	8.000	—	8.000	8.000
	293	Na wydawnictwa czasopism:				
		a) Towarz. rolniczemu w Krakowie, na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“	1.000	—	1.000	1.000
		b) Na wydawnictwo „Rolnika“ i „Przeglądu mleczarskiego“	1.000	—	1.000	1.000
		c) Na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“	1.000	—	1.000	1.000
		d) Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo czasop. „Sylwan“ .	400	—	400	400
		e) Na wydawnictwo innych czasopism, ryczałt do dyspozycyi Wydziału kraj.	3.000	—	2.500	3.000
		Do przeniesienia .	918.470	58.104	900.876	1,000.491

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	918.470	58.104	900.876	1,000.491
	294	Na utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie	33.176	—	36.739	34.598
	295	Na zalesienie wydm piaszczystych, 9-ta rata z 10-lecia od r. 1896 (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 23. stycznia 1896)	5.000	—	5.000	5.000
	296	Na koszta komisyj komasacyjnych . .	—	10.000	—	4.000
		IV. Wydatki na poszczególne cele rolnictwa.				
		A) Na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.				
	297	Na podniesienie hodowli bydła w myśl uchwały Wys. Sejmu z 11. lipca 1902: *a)* czwarta i piąta półroczna rata z 10 lecia od 1. lipca 1902 począwszy . .	75.000	—	67.500	75.000
		b) na koszta komisyi licencyonujących po myśli §. 4. ust. z dnia 20. lipca 1892 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. VII dochodów) .	19.000	—	19.327	18.000
	298	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarczem lwowskiem płaca . . . 3.000 K ryczałt na koszta podróży . 1.000 „	4.000	—	4.000	4.000
	299	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktara zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego) .	4.000	—	4.000	4.000
	300	Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy galic. Towarzystwie gospodarczem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem w Krakowie po 1200 K	2.400	—	2.400	2.400
	301	Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną	2.000	—	1.988	2.000
	302	Towarzystwu hodowców czerwonego bydła *(jednorazowo)*	—	4.000	—	4.000
	303	Na subwencyonowanie ogierów prywatnych, w celu podniesienia chowu koni włościańskich i roboczych gospodarskich, do dyspozycyi c. k. Towarzystw gospodarskich w porozumieniu z komitetem doradczym przy c. k. Namiestnictwie (II. rata z nowego sześciolecia od roku 1903). .	10.000	—	10.000	10.000
	304	Na podniesienie chowu świń, obydwom Towarz, gospodarczym po 4.000 K, III. rata z nowego czterolecia od r. 1902	—	8.000	8.000	8.000
		Do przeniesienia .	1,073.046	80.104	1,059.830	1,171.489

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	1,073.046	80.104	1,059.830	1,171.489
	305	Na podniesienie chowu świń w okolicach dotkniętych klęską pomoru trzody — obydwu Towarzystwom gospodarczym, II. rata z trzechlecia (LW. 76.777/1902)	—	12.000	—	12.000
	306	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:				
		a) na założenie krajowej szkoły mleczarskiej w Staromieściu pod Rzeszowem II. i III. rata z pięciolecia (LW. 87.598/902)	—	12.000	15.000	6.000
		b) krajowy instruktor mleczarstwa — płaca z ryczałtem na koszta podróży	4.560	—	5.338	4.500
		c) instruktor-adjunkt, płaca z ryczałtem na koszta podróży	2 960	—	588	2.900
		d) pomocnik instruktora mleczarstwa płaca . . . . . 1.440 K na koszta objazdów . . 800 „ (LW. 31.126/902)	2.240	—	960	1.440
		e) stypendya dla serkarzy	2.000	—	6.000	2.000
	307	Towarzystwu chowu drobiu we Lwowie	400	—	400	400
	308	„ „ „ w Jarosławiu	400	—	400	400
	309	Zakład produkcyi narybku w Oparach, I. rata z pięciolecia (LW. 92.840/902)	—	1.200	1.200	1.200
	310	Towarzystwo rybackie w Krakowie. .	800	—	800	800
		B) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa wiejskiego.				
	311	Towarzystwu dla podniesienia uprawy tytoniu III. (ostatnia) rata, 6.000 K i subwencya rządowa (jak rubr. VII. doch.) . . . 2.000 „	8.000	—	8.000	8.000
	312	Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie	1.300	—	1.300	1.300
	313	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie (subwencya *zwyczajna*)	1.300	—	1.300	1.300
	314	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie na zakupno gruntu — IV. rata z sześciolecia od r. 1901 (w myśl uchwały sejmowej z 24. czerwca 1901) . .	—	6.000	6.000	6.000
	315	Subwencye na cele sadownictwa:				
		a) na kursa sadownictwa w Kołomyi .	600	—	600	600
		b) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku	1.000	—	1.500	1.000
		c) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Łańcucie	400	—	400	400
		d) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej na utrzymanie instruktora sadownictwa (LW. 56216/903) . . .	1.500	—	—	1.000
		Do przeniesienia .	1,100.506	111.304	1,109.616	1,222.729

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
X.	315	Z przeniesienia .	1,100.506	111.304	1,109.616	1,222.729
		e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Dżurowie	600	—	—	600
		f) na utrzymanie szkółki drzew owocowych, Towarzystwa „Selski hospodar“ w Olesku	—	1.000	—	—
	316	Zasiłek dla zakładu sadowniczego pp. Niemczewskich w Okopach (II. rata z trzechlecia)	—	1.000	—	1.000
	317	Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych	—	2.000	2.000	—
	318	Na produkcyę nasion traw w stacyi doświadczalnej dla kultury torfów w dobrach Wysockich (pow. Jarosław) .	—	1.000	—	—
		V. Na organizacye spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.				
	319	Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla spółek oszczędności i pożyczek do wysokości 2,000.000 K, VI. rata z pięćdziesięciolecia od roku 1899 (w myśl uchwały sejmowej z dnia 16. września 1899)	40.000	—	40.000	40.000
	320	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, utrzymania biura patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek:				
		a) utrzymanie biura . . . 24.246 K				
		b) podróże lustracyjne i kursa praktyczne . . . . . 23.425 „				
		c) wydawnictwa . . . . 15.000 „				
		d) zasiłki dla nowych spółek oszczędności i pożyczek . 24.000 „	86.671	—	52.770	68.091
		VI. Na zapobieganie rolniczym klęskom elementarnym i na łagodzenie ich skutków.				
	321	Na koszta strzeżenia granic kraju w razie wybuchu zarazy na bydło . .	2.000	—	—	2.000
	322	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i na dalsze doświadczenia .	—	—	8.000	8.000
	323	Na potrzeby ludności, dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1899 V. rata z sześciolecia, na opłatę odsetek od pożyczek zaciągniętych przez Wydziały powiatowe (w myśl uchwały sejmowej z dnia 30. grudnia 1899) .	—	4.152	10.564	8.006
		Do przeniesienia .	1,229.777	120.456	1,222.950	1,350.426

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
X.		Z przeniesienia .	1,229.777	120.456	1,222.950	1,350.426
	324	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1900 w (myśl uchwały sejmowej z dnia 21. grudnia 1900) przez lat 6, od roku 1901 począwszy	—	4.126	5.015	5.198
	325	Na wspomożenie gospodarzy wiejskich, dotkniętych klęską elementarną w r. 1903 — *wedle osobnych sprawozdań, z uwagą, że oprócz tego 100.000 K preliminuje się w dodatkowem sprawozdaniu do budżetu na r. 1903.* (I. rata amortyzacyjna pożyczki 300.000 K na kapitał 30.000 K a na 4% odsetki 12.000 K)	—	42.000	104.000	—
		Suma rubryki X. .	1,229.777	166.582	1,331.965	1,355.624
			1,396.359			

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 1,396.359 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 1,355.624 „
„ „ 1904 preliminuje się zatem *więcej* o . . . . . 40.735 K

Do poz. 254. Więcej o 267 K z powodu wstawienia w całorocznej wysokości dodatku pięcioletniego.

„ „ *256—270, 272, 275, 276, 294.* Różnice uzasadnione w specyalnych preliminarzach tych zakładów.

„ „ *271. ad a) i b).* Preliminarze krajowych zimowych szkół rolniczych w Niewiarowie i Wojsławiu uchwalone do LW. 29.080/903 przedstawiają się, jak następuje:

a) Krajowa zimowa szkoła rolnicza w Niewiarowie.

I. Płace nauczycieli.

1. Kierownik, zarazem naucz. wędrowny, płatny z rubr. X. poz. 273 . . . . . — K
2. Wynagrodzenie katechety . . . . . 100 „
3. „ nauczyciela do nauk elementarnych . . 300 „ 400 K

II. Koszta administracyjne.

4. Koszta dzierżawy ogrodu i sadu koło szkoły . . . . 200 K
5. Zarząd *a*) koszta kancelaryjne . . . . . 112 „
   b) stróż . . . . . 360 „
6. Opał i oświetlenie . . . . . 240 „
7. Utrzymanie budynków (asekuracya, kominiarz etc.) . . 200 „ 1.112 „

Do przeniesienia . 1.512 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

	Z przeniesienia .	1.512 K
III. Potrzeby naukowe.		
8. Przybory do nauki	40 K	
9. Środki naukowe: *a)* książki	40 „	
b) przedmioty demonstracyjne . . .	60 „	
c) sad szkolny i ogród	20 „	
10. Próby demonstracyjne w okolicy z uprawą i nawożeniem	240 „	
11. Na zakładanie i ulepszenie gnojarń włościańskich . .	150 „	550 „
IV. Rozmaite nieprzewidziane		60 „
Suma wydatków		2.122 K

b) Krajowa zimowa szkoła rolnicza w Wojsławiu.

I. Płace nauczycieli.		
1. Kierownik, zarazem nauczyciel wędrowny płatny z rubr. X. poz. 273	— K	
2. Wynagrodzenie katechety	100 „	
3. „ nauczyciela do nauk elementarnych . .	300 „	400 K
II. Koszta administracyjne.		
4. Zarząd: *a)* koszta kancelaryjne	100 K	
b) stróż	360 „	
5. Opał i oświetlenie	240 „	
6. Utrzymanie budynków (asekuracya, kominiarz etc.) . .	200 „	900 „
III. Potrzeby naukowe.		
7. Przybory do nauki	40 K	
8. Środki naukowe: *a)* książki	40 „	
b) przedmioty demonstracyjne . . .	60 „	
c) sad szkolny	20 „	
9. Próby demonstracyjne w okolicy z nasieniem i nawozami sztucznymi	240 „	
10. Na urządzanie i ulepszenie gnojarń włościańskich . .	150 „	550 „
IV. Rozmaite nieprzewidziane		60 „
Suma wydatków		1.910 K

Do poz. 278. Więcej o 378 K z powodu wstawienia całorocznego dodatku pięcioletniego.

„ „ *285. Więcej* o 400 K ze względu na zwiększoną ilość zakładów i liczniejszy personal nauczycielski.

„ „ *290.* Pozycya nowa, uzasadniona przy LW. 81.804/902.

„ „ *296. Więcej* o 6.000 K, jako przypuszczalne koszta, przewidziane §§. 116—119 ustawy komasacyjnej.

„ „ *297 ad b). Więcej* o 1.000 K, gdyż z powodu energicznego wykonywania ustawy o licencyonowaniu i częstszych skutkiem tego komisyj, kredyt dotychczasowy nie wystarczał.

„ „ *306 ad a). Więcej* o 6.000 K z powodu zapreliminowania dwóch rat, uzasadnionego w sprawozdaniu z czynności dotyczących podniesienia gospodarstwa nabiałowego.

„ „ *306 ad b—c). Więcej* o 120 K, jako zwiększonej różnicy w opłacie biletu kolejowego.

„ „ *306 ad d). Więcej* o 800 K na ryczałt na koszta podróży.

„ „ *315 ad d). Więcej* o 500 K w myśl uzasadnienia przy LW. 56.216/903).

„ „ *315 ad f).* Pozycya nowa, uzasadniona przy LW. 18.561/903.

„ „ *317. i 318.* Pozycye te uzasadnione przy LW. 61.855/903 i LW. 63.652/902.

„ „ *320. Więcej* o 18.580 K wedle preliminarza uchwalonego do LW. 76.965/903, jak następuje:

I. Utrzymanie biura.		
1. Płace:		
a) Dyrektor, płaca	4.800 K	
dodatek aktywalny	840 „	
„ osobisty	800 „	
„ 5-cioletni od 1. lipca 1904 . .	250 „	6.690 K
Do przeniesienia .		6.690 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

	Z przeniesienia .		6.690 K
b) korespondent, płaca	2.400 K		
dodatek aktywalny	600 „	3.000	„
c) lustrator starszy, płaca	2.600 K		
dodatek aktywalny	400 „	3.000	„
d) trzech lustratorów młodszych, płace po .	2.400 K	7.200	„
e) praktykant rachunkowy, płaca	1.200 K		
dodatek aktywalny	240 „	1.440	„
f) magazynier		876	„
g) pisarz		720	„
h) rejestrant		720	„
i) służący		600	„
		24.246 K	
2. Podróże lustracyjne i inne: Lustracyj zwyczajnych 320 nadzwyczajnych 80 po $1^1/_2$ dnia z podróżą = 600 dni. Zebrań organizacyjnych 70 po $1^1/_2$ dnia = 105. — Razem 705 dni à 25 K . . .		17.625	„
3. Sprzęty, przybory kancelaryjne etc.		1.000	„
4. Portorya		800	„ 43.671 K

II. Wydawnictwa biura Patronatu.

1. Rocznik i broszury		3.000 K	
2. Książki rachunkowe i formularze dla spółek		12.000 „	15.000 „
III. Praktyczne kursa naukowe (letni i zimowy) . . .			4.000 „
IV. Zasiłki dla 60 nowych spółek po 400 K . . .			24.000 „
Suma wydatków . . .			86.671 K

Do poz. 322. W tym roku wyjątkowo nic się nie preliminuje, ze względu na zaoszczędzenia w tej pozycyi z lat poprzednich.

„ „ *323. mniej* o 3.854 K w miarę zmniejszenia się kapitałów pożyczek zaciągniętych przez Wydziały powiatowe. Odsetki tej pozycyi preliminuje się wedle następującego obliczenia:

1. za Wydział powiat. w Bochni z pierwotnej pożyczki 20.000 K spłacalnej w 6 ratach rocznych od 31. grudnia roku 1900 począwszy, po spłaceniu 4 rat po 3.333 K 33 g — 6% od reszty kapitału 6.666 K 67 g		400 K — g
2. za Wydział powiatowy w Krakowie z pierwotnej pożyczki 40.000 K spłacalnej j. w. po spłaceniu 4 rat po 6.666 K 66 g — 5% od reszty kapitału 13.333 K i 34 g		666 „ 67 „
3. za Wydział powiatowy w Chrzanowie, z pierwotnej pożyczki 13.000 K spłacalnej j. w. po spłaceniu 4 rat po 2.166 K 66 g — 4% od reszty kapitału 4.333 K 34 g		173 „ 33 „
4. za Wydział powiatowy w Wadowicach z pierwotnej pożyczki 85.000 K spłacalnej w 8 ratach półrocznych od 1. stycznia roku 1902 począwszy, po spłaceniu 4 rat po 10.625 K — $5^1/_2$% od reszty kapitału 42.500 K (reszta po zapłaceniu w r. 1903 — 529 K 38 g)		931 „ 55 „
5. za Wydział powiatowy w Wieliczce z pierwotnej pożyczki 60.000 K spłacalnej w 12 ratach $^1/_2$rocznych od roku 1900 począwszy po 5.000 K:		
po spłaceniu 7 ej raty 6% za I. półrocze od reszty kapitału 25.000 K	750 K	
po spłaceniu 8 ej raty 6% za II. półrocze od reszty kapitału 20.000 K	600 „	1.350 „ — „
Do przeniesienia .		3.521 K 55 g

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Z przeniesienia . 3.521 K 55 g

6. za Wydział powiat. w Sanoku, z pierwotnej pożyczki 10.000 K spłacalnej w 10 ratach ½ rocznych od roku 1900 począwszy po 1.000 K:
   po spłaceniu 7-ej raty 6% za I. półrocze od reszty kapitału 3.000 K . . . . . 90 K
   po spłaceniu 8-ej raty 6% za II. półrocze od reszty kapitału 2.000 K . . . . . 60 „ 150 „ — „

7. za Wydział powiatowy w Myślenicach z pierwotnej pożyczki 20.000 K spłacalnej j. w. po 2.000 K:
   po spłaceniu 7-mej raty, 6% za I. półrocze od reszty kapitału 6.000 K . . . . . 180 K
   po spłaceniu 8 mej raty, 6% za II. półrocze od reszty kapitału 4.000 K . . . . . 120 „ 300 „ — „

8. za Wydział powiatowy w Limanowej z pierwotnej pożyczki 12.000 K, spłacalnej j. w. po 1.200 K:
   po spłaceniu 7-ej raty 6% za I. półrocze, od reszty kapitału 3.600 K . . . . . 108 K
   po spłaceniu 8-mej raty 6% za II. półrocze, od reszty kapitału 2.400 K . . . . . 72 „ 180 „ — „

Razem . . . . 4.151 K 55 g

Do po 324. mniej o 1.072 K w miarę zmniejszenia się dłużnych kapitałów. Odsetki w tej pozycyi preliminuje się wedle następępującego obliczenia:

1. za Wydział powiatowy w Myślenicach z pierwotnej pożyczki 10.000 K spłacalnej w 12 ratach ½ rocznych po 833 K 33 g:
   po spłaceniu 5-ej raty 5% za I. półrocze od 6.666 K 66 g . . . . . 166 K 67 g
   po spłaceniu 6-tej raty 5% za II. półrocze od 5.833 K 33 g . . . . . 145 „ 83 „ 312 K 50 g

2. za Wydział powiatowy w Krośnie, z pierwotnej pożyczki 19.400 K spłacalnej j. w. po 1.666 K 66 g:
   po spłaceniu 5-ej raty, 5% za I. półrocze od 12.733 K 36 g . . . . . 318 K 33 g
   po spłaceniu 6-ej raty, 5% za II. półrocze od 11.066 K 70 g . . . . . 276 „ 66 „ 594 „ 99 „

3. za Wydział powiatowy w Zbarażu, z pierwotnej pożyczki 40.000 K spłacalnej j. w. po 3.333 K 33 g:
   po spłaceniu 5-ej raty 5% za I. półrocze od 26.666 K 66 g . . . . . 666 K 66 g
   po spłaceniu 6-ej raty 5% za II. półrocze od 23.333 K 33 g . . . . . 583 „ 32 „ 1.249 „ 98 „

4. za Wydział powiat. w Brzesku z pierwotnej pożyczki 50.000 K spłacalnej j. w. po 4.166 K 66 g:
   po spłaceniu 5-ej raty 5% za I. półrocze od 37.500 K — g . . . . . 937 K 50 g
   po spłaceniu 6-ej raty 5% za II. półrocze od 33.333 K 33 g . . . . . 833 „ 34 „ 1.770 „ 84 „

5. za Wydział powiatowy w Bochni, V. i VI. rata wedle planu umorzenia do LW. 246.52/902 . . . . . 198 „ — „

Razem . . . . . 4.126 K 31 g

Do poz. 325. Preliminuje się na podstawie osobnego s rawozdania.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XI.		**Górnictwo.**				
	326	Remuneracya referenta spraw górniczych przy Wydziale krajowym	3.328	—	3.328	3.328
	327	Na badania kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000	—	4.003	5.000
	327*a)*	Subwencya na wycieczki międzynarodowego kongresu geologicznego po Galicyi i polskie publikacye prac tegoż kongresu dotyczących Galicyi . .	—	—	—	1.000
	328	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu i budowa szkoły (II-a połowa)	18.788	16.700	17.861	33.283
	329	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych	3.400	—	2.000	3.400
	330	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	600	—	—	800
	331	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000	—	1.000	1.000
	332	Stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i Akademij górniczych	5.000	—	3.316	5.000
	333	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	300	—	300	300
		Suma rubryki XI. .	37.416	16.700	31.808	53.111
			54.116			

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się . . . . . 54.116 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 53.111 „
zatem na rok 1904 preliminuje się *więcej* o . . . . 1.005 K

Do poz. 327 a) Nie preliminuje się jako wydatku uchwalonego jednorazowo na rok 1903.
„ „ *328.* Na podstawie osobnego preliminarza uchwalonego do LW. 63.180/903, który przedstawia się jak następuje:

A. Wydatki zwyczajne.

I. Płace nauczycieli.

1. Nauczyciel fachowy górnictwa: *a)* płaca	2.200 K	
b) dodatek aktywalny	480 „	
c) „ osobisty	400 „	3.080 K
2. Nauczyciel fachowy wiertnictwa: *a)* płaca	2.200 K	
b) dodatek aktywalny	480 „	
c) „ osobisty	400 „	3.080 „
3. Nauczyciel pomocniczy, względnie asyst.:		
a) płaca	1.400 K	
b) dodatek aktywalny	200 „	1.600 „
Do przeniesienia .		7.760 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Z przeniesienia .	7.760 K	
4. Nauczyciel religii	100 „	
5. Wynagrodzenie za udzielanie nauki hygieny, pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach i nadzwyczajne wykłady	100 „	
6. Koszta wycieczek nauczycieli	500 „	8.460 K
II. Koszta administracyjne.		
7. Ryczałt administracyjny dla kierownika szkoły . .	800 K	
8. Koszta kancelaryjne (inseraty, druki, portorya i stemple)	200 „	
9. Usługa szkoły	720 „	1.720 „
III. Utrzymanie szkoły.		
10. Najem budynku szkolnego	1.333 „	
11. Utrzymanie budynku, mycie podłóg, czyszczenie kominów etc.	150 „	
12. Sprzęty szkolne	250 „	
13. Opał	500 „	
14. Oświetlenie	100 „	2.333 „
IV. Potrzeby naukowe.		
15. Książki i czasopisma	200 K	
16. Przybory do nauki	200 „	
17. Modele i przyrządy demonstrac. dla kursu wiertniczego	200 „	
18 Modele i przyrządy demonstrac. dla kursu górniczego	200 „	800 „
V. Utrzymanie uczniów.		
19. Czynsz za dom na internat.	1.300 K	
20. Utrzymanie budynku i sprzętów	125 „	
21. Nowe sprzęty	250 „	
22. Stypendya uczniów	2.500 „	
23. Wycieczki uczniów	500 „	
24. Opał i oswietlenie internatu	500 „	5.175 „
VI. 25. Wydatki nieprzewidziane.		300 „
Suma wydatków zwyczajnych		18.788 K

B. Wydatki nadzwyczajne.

VII. 26. Zakupno dodatkowej parceli na budynek szkolny . . .	1.200 „
27. Na budowę domu szkolnego, druga połowa z 31.000 K . . .	15.500 „
Razem . . .	35.488 K

Subwencya c. k. Skarbu Państwa na utrzymanie szkoły, preliminowana jest w rubr. VIII. poz 65. dochodów.

Do poz. 330. Preliminuje się *mniej* o 200 K.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XII.		**Wydatki na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki XII.				
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające .	71.576	2.400	60.332	72.273
		II. Szkoły zawodowe i warsztaty naukowe:				
		A) dla wyrobów z drzewa i łoziny.	56.246	35.930	99.561	78.541
		B) „ „ garncarskich . .	18.268	400	15.175	19.608
		C) „ „ ze skóry . . .	11.568	—	10.106	10.748
		D) „ „ tkackich . . .	39.590	16.400	34.647	43.508
		E) „ „ powroźniczych .	600	—	—	600
		F) „ „ koronkarskich i haftu	11 086	—	11.352	12.146
		G) „ „ kapeluszniczych .	—	1.800	—	3.600
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych . . .	6.440	—	5.240	5.240
		I) C. k. Szkoły fachowe przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego	11.532	18.800	15.399	28.532
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego	124.200	500	78.050	102.940
		IV. Wydatki komisyi krajowej dla spraw przemysłowych	18.360	—	15.256	14.930
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe	22.000	100.000	139.774	22.000
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego .	50.600	—	35.640	50.000
		Razem . . .	442.066	176.230	520.532	464.666
		Suma rubr. XII. wydatków fund. kraj.	618.296			
		Poszczególnienie.				
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.				
	334	W Białej	1.830	—	1.626	1.830
	335	„ Bochni	1.069	—	1.118	1.069
	336	„ Brodach	947	—	730	908
	337	„ Brzeżanach	1.035	—	1.094	1.009
	338	„ Buczaczu	1.000	—	900	1.000
	339	„ Chrzanowie	929	—	994	1.300
	340	„ Drohobyczu	1.890	—	583	2.109
	341	„ Gorlicach	1 046	—	1.034	1.048
	342	„ Jarosławiu	1.210	—	740	1.210
	343	„ Jaśle	1.085	—	340	1.060
	344	„ Kałuszu	1.196	—	790	1.164
	345	„ Kętach	800	—	—	—
	346	„ Kołomyi I.	1.070	—	1.646	1.074
	347	„ „ II.	1.172	—		1.098
	348	„ Krakowie na Kleparzu . . .	2.372	—		2.340
	349	„ „ w Ogrodzie angielskim .	1.372	—		1.360
	350	„ „ na Smoleńsku . . .	1.352	—	8.144	1.360
	351	„ „ „ Kaźmierzu . . .	1.372	—		1.360
	352	„ „ „ Dajworze . . .	1.470	—		1.460
	353	„ Krośnie	1.316	—	1.246	1.271
		Do przeniesienia .	25.533	—	20.985	25.030

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XII.		Z przeniesienia .	25.533	—	20.985	25.030
	354	We Lwowie im. św. Anny	1.954	—		1.925
	355	„ „ „ „ Antoniego . . .	1.584	—		1.584
	356	„ „ „ Czackiego	1.603	—		1.603
	357	„ „ „ Elżbiety	954	—		947
	358	„ „ „ Konarskiego . . .	1.329	—	12.934	1.329
	359	„ „ „ św. Marcina . . .	1.584	—		1.584
	360	„ „ „ Mickiewicza . . .	1.290	—		1.290
	361	„ „ „ Piramowicza . . .	954	—		947
	362	„ „ „ Staszica	1.610	—		1.610
	363	„ „ „ Bernsteina (izraelicka) .	1.000	—	900	900
	364	W Łańcucie	947	—	876	947
	365	„ Myślenicach	839	—	570	846
	366	„ Nowym Sączu	1.550	—	1.110	1.450
	367	„ Nowym Targu	1.174	—	1.174	1.174
	368	„ Podgórzu	977	—	957	957
	369	„ Przemyślu I. w śródmieściu . .	1.137	—	2.332	1.137
	370	„ „ II. na przedmieściu lwowsk.	1.234	—		1.294
	371	„ Rzeszowie	1.300	—	1.247	1.310
	372	„ Samborze	1.467	—	1.316	1.467
	373	„ Sanoku	1.151	—	876	1.151
	374	„ Sądowej Wiszni	1.360	—	1.904	1.350
	375	„ Stanisławowie	2 430	—	2.171	2 665
	376	„ Starym Samborze	800	—	—	1.600
	377	„ Starym Sączu	891	—	891	891
	378	„ Stryju	1.110	—	770	1.110
	379	„ Tarnopolu	842	—	900	870
	380	„ Tarnowie	1.770	—	1.070	1.070
	381	„ Tarnobrzegu	815	—	560	815
	382	„ Trembowli	800	—	—	1.600
	383	„ Turce	800	—	—	1.600
	384	„ Wadowicach	968	—	968	968
	385	„ Wieliczce	1.190	—	1.136	943
	386	„ Złoczowie	1.145	—	1.035	1.025
	387	„ Żółkwi	874	—	450	874
	388	„ Żywcu	1.210	—	800	1.210
	389	Na uzupełnienie przyborów i na druki administracyjne dla szkół . . .	1.200	—	1.000	1.000
	390	Na nagrody za najlepsze rysunki zawodowe uczniów II. klasy przemysłowej	1.200	—	800	1.200
	391	Na nowo założyć się mające szkoły w r. 1904	1.000	—	600	1.000
	392	Na wykonanie w kraju wzorów i modeli dla szkół	—	2.400	—	—
		Razem	71.576	2.400	60.332	72.273
		II. Szkoły zawodowe i warsztaty naukowe.				
		A) Dla wyrobów z drzewa i łoziny.				
	393	Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli .	2.400	—	2.400	2.400
	394	„ „ „ Rudkach: *a)* na utrzymanie	1.002	—	1.424	962
		Do przeniesienia .	3.402	—	3.824	3.362

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XII.	394	Z przeniesienia .	3.402	—	3.824	3.362
		b) na budowę, zasiłek Wydziałowi powiatowemu	—	5.000	—	—
	395	Kraj. szkoła koszykarska w Dynowie .	580	600	674	1.420
	396	„ „ „ „ Dżurowie .	850	350	1.211	1.200
	397	„ „ „ „ Jurkowie .	410	600	1.396	1.010
	398	„ „ „ „ Leżajsku .	892	400	—	2.850
	399	„ „ „ „ Niżniowie .	1.370	—	843	1.420
	400	„ „ „ „ Siedlcu . .	440	600	879	1.080
	401	„ „ „ „ Warzycach (dawniej w Skołyszynie) . . .	1.660	600	1.675	2.330
	402	„ szkoła koszykarska w Wielowsi .	862	350	2.494	1.662
	403	„ „ „ „ Wojsławiu .	860	—	447	860
	404	„ „ „ „ Zatorze . .	1.040	—	1.059	1.046
	405	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Albigowej	600	—	600	600
	406	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Bilince	800	—	800	800
	407	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Milczycach	600	—	—	—
	408	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Żurawnie	840	—	840	840
	409	Kraj. nauk. warsztat kołodziejski w Grybowie:				
		a) na utrzymanie	2.980	—	4.272	2.640
		b) na budowę I rata 4½% pożyczki komun. 45.000 K na 33 lat . .	—	1.350	—	—
	410	Kraj. nauk. warsztat kołodziejski w Grzymałowie	3.180	—	2.614	5.180
	411	Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej	11.900	—	9.284	10.670
	412	Kraj. nauk. warsztat kołodziejski w Tłumaczu	5.720	1.500	8.260	5.580
	413	Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie:				
		a) na utrzymanie	6.530	1.400	8.976	4.759
		b) na budowę szkoły	—	—	29.751	4.200
	414	Kraj. szkoła stolarska w Kalwaryi:				
		a) na utrzymanie	8.070	—	6.850	7.600
		b) reszta kosztów budowy	—	17.000	10.000	10.000
	415	Kraj. warsztat naukowy dla wyrobu zabawek w Jaworowie:				
		a) na utrzymanie	2.660	2.000	2.812	2.372
		b) na budowę II. rata 4½% pożyczki komun. 56.000 K na 33 lat . . .	—	1.680	—	2.560
	416	Kursa rysunkowe dla instruktorów koszykarskich	—	2.500	—	2.500
		Razem	56.246	35.930	99.561	78.541

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XII.		*B) Dla wyrobów garncarskich.*				
	417	Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi . .	9.290	—	8.293	8.890
	418	„ kursa dla przemysłu keramicznego w Podgórzu	8.178	400	6.082	9.918
	419	Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem	800	—	800	800
		Razem	18.268	400	15.175	19.608
		C) Dla wyrobów ze skóry.				
	420	Kraj. nauk. warsztat szewski w Witkowie .	4.542	—	4.142	3.962
	421	„ „ „ „ w Starym Sączu	4.136	—	3.709	3.696
	422	„ szkoła szewska w Dobczycach .	2.890	—	2.255	3.090
		Razem	11.568	—	10.106	10.748
		D) Dla wyrobów tkackich.				
	423	Krajowa szkoła tkacka w Krośnie . .	10.104	—	9.204	9.824
	424	„ nauk. warsztat tkacki w Glinianach	2.946	—	3.154	3.472
	425	„ „ „ „ „ Gorlicach .	740	—	461	740
	426	„ „ „ „ „ Korczynie .	2.800	—	2.394	2.400
	427	„ „ „ „ „ Kosowie .	3.360	—	3.281	4.800
	428	„ „ „ „ „ Łańcucie:				
		a) na utrzymanie	2.210	—	2.530	2.050
		b) na budowę szkoły II. rata . . .	—	5.000	—	5.000
	429	Kraj. nauk. warsztat tkacki w Rychwałdzie	2.830	—	2.127	2.310
	430	„ „ „ „ w Wilamowicach	1.540	—	653	1.540
	431	Subwencya dla produkcyjnego warsztatu tkackiego w Budzanowie . . .	880	—	800	1.280
	432	Kraj. szkoła sukiennicza w Rakszawie:				
		a) na utrzymanie	12.180	1.400	10.043	10.092
		b) na budowę internatu:	—	10.000	—	—
		Razem	39.590	16.400	34.647	43.508
		E) Dla wyrobów powroźniczych.				
	433	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju	600	—	—	600
		F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu.				
	434	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Kańczudze	1.722	—	1.722	1.722
	435	Kraj. szkoła koronkarska w Zakopanem .	5.040	—	4.550	4.960
	436	„ „ „ „ Bobowej .	600	—	1.391	900
	437	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie	1.200	—	800	800
	438	Kraj. szkoła hafciarska w Makowie . .	1.924	—	2.289	3.164
	439	Subwencya dla szkoły koronkarskiej u SS. Miłosierdzia w Przeworsku . . .	600	—	600	600
		Razem	11.086	—	11.352	12.146

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XII.		*G) Dla wyrobów kapeluszniczych.*				
	440	Subwencya na budowę warsztatu kapeluszniczego w Myślenicach, II. rata 4½% pożyczki komunalnej 60.000 K na 33 lat	—	1.800	—	3.600
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.				
	441	Szkoła rzemieślnicza dla kobiet w Krakowie	2.000	—	2.000	2.000
	442	Szkoła przemysłu artystycznego dla kobiet w Krakowie	600	—	—	—
	443	Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie	1.400	—	1.400	1.400
	444	Szkoła specyalna robót kobiecych u PP. Benedyktynek w Przemyślu . .	840	—	840	840
	445	Towarzystwo „Pracy kobiet“ w Kołomyi	1.600	—	1.000	1.000
		Razem . . .	6.440	—	5.240	5.240
		I) C. k. Szkoły fachowo-przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego.				
	446	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—	2.200	2.200
	447	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	3.400	—	3.400	3.400
	448	C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach:				
		a) na utrzymanie	3.108	—	2.013	3.108
		b) na zapomogi dla majstrów . . .	800	—	800	800
	449	C. k. szkoła kowalska w Sułkowicach:				
		a) na utrzymanie	1.024	—	1.136	1.024
		b) na kurs majstrów	1.000	—	1.000	1.000
		c) reszta na budowę szkoły i wodociąg	—	3.000	4.850	17.000
		d) na budowę warsztatu spółkowego, I. rata od zaciągnąć się mającej pożyczki	—	800	—	—
	450	C. k. szkoła mechaniczno-ślusarska w Tarnopolu, I. rata przyrzeczonych 45.000 K na budowę szkoły	—	15.000	—	—
		Razem . . .	11.532	18.800	15.399	28.532
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.				
	451	Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	9.660	500	9.391	9.240
		Do przeniesienia .	9.660	500	9.391	9.240

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XII.		Z przeniesienia .	9.660	500	9.391	9.240
	452	Kraj. mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	3.140	—	3.500	3.600
	453	Szkoła rzemieślnicza w Drohowyżu . .	24.000	—	8.000	8.000
	454	Subwencya dla szkoły rzemieślniczej OO. Salezyanów w Oświęcimiu . . .	4.000	—	—	—
	455	Muzeum przemysłowe we Lwowie . .	6.000	—	6.000	6.000
	456	Muzeum przemysłowe w Krakowie . .	6.000	—	6.000	6.000
	457	Stypendya przemysłowe:				
		a) zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przemysł. uzupełniających	3.600	—	2.250	3 600
		b) inne stypendya przemysłowe . .	30.000	—	28.025	28.000
	458	Na nauczycieli wędrownych dla tkactwa, koszykarstwa i innych . . .	6.000	—	2.800	6.000
	459	Na kursa majsterskie	10.000	—	4.866	8.000
	460	Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w r. 1904	10.000	—	2.738	10.000
	461	Na druki dla szkół zawodowych . .	1.000	—	—	1.000
	462	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych .	4.000	—	2.065	4.000
	462*a)*	Daniszewski Fr., zaliczka roczna na płacę spłacalna w 120 ratach . . .	—	—	—	2.700
	463	Czyrniańska Teofila, stały dar z łaski .	800	—	800	800
	464	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	6.000	—	1.615	6.000
		Razem . . .	124.200	500	78.250	102.940
		IV. Wydatki komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.				
	465	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł .	400	—	400	400
	466	Biuro komisyi krajowej dla spraw przemysłowych:				
		a) koszta podróży, dyety i inne wydatki	6.000	—	9.856	4.000
		b) sekretarz:				
		α) płaca	4.800	—	3.200	4.800
		β) dodatek aktywalny	840	—	1.200	840
		c) aplikant	1.400	—	—	1.050
		d) mundant	600	—	600	600
		e) referent techniczny:				
		α) płaca	3.600	—	—	2.700
		β) dodatek aktywalny	720	—	—	540
		Razem . . .	18.360	—	15.256	14.930
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.				
	467	Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe .	20.000	—	25.926	20.000
	468	Wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—	2.000	2.000
		Do przeniesienia .	22.000	—	27.926	22.000

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XII.		Z przeniesienia .	22.000	—	27.926	22.000
	469	Dotacya krajowa funduszu przemysłowego	—	100.000	100.000	—
	469*a)*	Na urządzenie wystawy specyalnej w roku 1902	—	—	11.848	—
		Razem . . .	22.000	100.000	139.774	22.000
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.				
	470	Szkoła handlowa w Krakowie . . .	16.000	—	12.000	16.000
	471	Akademia handlowa we Lwowie . .	16.000	—	16.000	16.000
	472	Stypendya dla młodzieży handlowej .	3.600	—	4.040	3.000
	473	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie“ za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych	15.000	—	3.600	15.000
		Razem . . .	50.600	—	35.640	50.000

Wyjaśnienia.

Na rok 1903 preliminowano . . . . . 464.666 K
„ „ 1904 preliminuje się . . . . . 618.296 „
zatem *więcej* o . . . . 153.630 K

głównie z powodu wstawienia I. raty 100.000 K na uzupełnienie funduszu przemysłowego do 5,000.000 K, tudzież na całoroczne utrzymanie szkoły rzemiosł w Drohowyżu *więcej* o 16.000 K, na budowę szkoły mechanicznej w Tarnopolu 15.000 K — na budowę internatu w Rakszawie 10.000 K na budowę szkoły koszykarskiej w Rudkach 5.000 K i na pokrycie reszty kosztów budowy szkoły stolarskiej w Kalwaryi *więcej* o 7.000 K.

a w szczególności:

W dziale I. *poz. 334—388.* W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 897 K z powodu podziału kosztów utrzymania nowych szkół z roku 1903 w Starym Samborze, Trembowli i Turce na kraj i państwo i zmniejszenia w ten sposób wydatku o 2.400 K, następnie zmniejszenia subwencyi w dawnych szkołach w Chrzanowie o 371 K skutkiem zwinięcia 1 klasy kursu przygotowawczego, tudzież w Drohobyczu o 219 K i Stanisławowie o 235 K skutkiem podwyższenia subwencyi państwowej do wysokości krajowej i innych drobnych obniżeń (w Gorlicach, Kołomyi I., Myślenicach, Przemyślu, Rzeszowie i Tarnopolu) łącznie o 119 K; ogółem z powodu zmniejszenia o 3.344 K, a natomiast wstawienia kredytu na nową szkołę w Kętach 800 K i podwyższenia na dawne szkoły, z powodu otwarcia kursu handlowego w Tarnowie o 700 K tudzież na środki naukowe w Wieliczce o 247 K, w Złoczowie o 120 K, we Lwowie (Bernsteina) o 100 K i w innych szkołach o drobne podwyżki (w Brodach, Brzeżanach, Jaśle, Kałuszu, Kołomyi II., Krakowie, Krośnie, we Lwowie, Nowym Sączu, Podgórzu i Sądowej Wiszni) łącznie o 480 K a zatem zwiększenia subwencyi o 2.447 K czyli ogółem *mniej* o 897 K

W dziale I. *poz. 389.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 200 K z powodu otwarcia 4 nowych szkół.

W dziale I. *poz. 392.* W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 2.400 K z powodu wstawienia jednorazowego kredytu na wykonanie w kraju niezbędnie potrzebnych dla szkół wzorów i modeli, które dotychczas sprowadzano z obcych źródeł.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

W dziale II. grupa A). W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 6.595 K z powodu, że odpadła rata 4.200 K od pożyczki na budowę szkoły stolarskiej w Stanisławowie skutkiem nie zaciągnięcia tejże pożyczki; że na szkołę w Leżajsku wskutek przeprowadzonej organizacyi i uwzględnienia subwencyj czynników miejscowych preliminuje się *mniej* o 1.658 K; że skutkiem zwinięcia szkoły w Skołyszynie i utworzenia w to miejsce szkoły w Warzycach preliminuje się jako na nową szkołę *mniej* o 670 K; że skutkiem podwyższenia dochodów ze sprzedaży wyrobów i zmniejszenia zwyczajnego wydatku na materyał preliminuje się *mniej* w Dynowie o 840 K, w Dżurowie o 350 K, w Jurkowie o 600 K, w Niżniowie o 50 K, w Siedlcu o 190 K, w Wielowsi o 350 K i w Zatorze o 6 K wreszcie, że rata 2 560 K na budowę szkoły w Jaworowie przenosi się z wydatków zwyczajnych do nadzwyczajnych — razem preliminuje się *mniej* o 11.474 K. — Natomiast preliminuje się *więcej* dla Rudek z powodu dojazdu do Milczyc o 40 K, oraz wstawia się subwencyę dla powstałej koszykarni w Milczycach w kwocie 600 K celem poparcia produkcyi tamtejszych koszykarzy, następnie w Grybowie *więcej* o 340 K skutkiem wstawienia kredytu na konieczne naprawy w starym budynku, w Kamionce *więcej* o 1.230 K skutkiem mniejszych dochodów ze sprzedaży wyrobów, w Tłumaczu *mniej* o 140 K na pomocnika kołodziejskiego, w Stanisławowie *więcej* o 1.771 K z powodu rozszerzenia szkoły i przeniesienia do własnego budynku, w Kalwaryi *więcej* o 470 K na dodatek pięcioletni dla kierownika i drobne podwyżki płac przodowników, tudzież w Jaworowie *więcej* o 288 K głównie skutkiem wstawienia kredytu na nauczyciela rysunków, zatem razem preliminuje się *więcej* o 4.879 K czyli ogółem *mniej* j. w. o 6.595 K jak dołączone szczegółowe preliminarze zakładów należących do tej grupy.

W dziale II. grupa A). W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 20.230 K z powodu wstawienia zasiłku dla wydziału powiatowego na budowę szkoły koszykarskiej w Rudkach w kwocie 5 000 K, wstawienia I. raty półrocznej w kwocie 1.350 K na spłatę pożyczki 45.000 K zaciągnąć się mającej przez gminę na budowę szkoły kołodziejskiej w Grybowie, gdyż w dotychczasowym budynku nie tylko, że brak odpowiedniego pomieszczenia, lecz w ogóle budynek ten jest już do dalszego użytku niemożliwy; *więcej* o 7.000 K na pokrycie reszty kosztów budowy szkoły stolarskiej w Kalwaryi, jak osobne sprawozdanie; wstawienia kredytów na narzędzia i warsztaty z powodu rozszerzenia i przeniesienia do własnego budynku dla szkoły w Stanisławowie 1.400 K i dla szkoły zabawkarskiej w Jaworowie 2.000 K, następnie wstawienia na zapasy materyału koszykarskiego dla Dynowa 600 K, dla Dżurowa 350 K, dla Jurkowa 600 K, dla Leżajska 100 K, dla Siedlca 150 K, dla Warzyc 600 K, dla Tłumacza 1 500 K, tudzież skutkiem przeniesienia z nadzwyczajnych III. raty na budowę szkoły w Jaworowie 1.680 K, a którą preliminuje się tylko w wysokości półrocznej raty, gdyż pożyczka zaciągniętą zostanie dopiero w II. półroczu 1903 i skutkiem tego będzie do dyspozycyi jedna rata z preliminarza na r. 1903; czyli razem z powodu wstawienia *więcej* o 22.330 K a umniejszenia tylko o 100 K o które *mniej* wstawia się dla Wielowsi na materyał i o 2.000 K dla Grybowa, które odpadają jako kredyt jednorazowy na budowę szopy i lakierni, razem więc *zmniejszenia* o 2.100 K; preliminuje się w ogóle *więcej* j. w. o 20.230 K jak dołączone szczegółowe preliminarze zakładów należących do tej grupy.

W dziale II. grupa B). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.660 K z powodu wstawienia 400 K na dodatki pięcioletnie dla kierownika i nauczyciela w Kołomyi i o 1.260 K *więcej* dla Podgórza, wskutek wprowadzenia kredytu na laboranta, na kurs odlewania form gipsowych i na uzupełnienie wzorów i modeli — jak dołączone szczegółowe preliminarze.

W dziale II. grupa B). W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 2.600 K z powodu, iż odpadł kredyt na budowę pieców w Podgórzu 3.000 K a natomiast wstawia się 400 K na zakupno inwentarza dla kursu odlewów gipsowych, jak dołączony szczegółowy preliminarz.

W dziale II. grupa C). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.320 z powodu wstawienia dla Witkowa *więcej* o 580 K i dla Starego Sącza o 440 K na polepszenie płac instruktorom a dla Dobczyc o 300 K skutkiem zmniejszenia dochodu z produkcyi wyrobów, jak dołączone szczegółowe preliminarze.

W dziale II. grupa C). W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 500 K z powodu, iż odpadł kredyt dla Dobczyc na zakupno maszyny do obrębiania dziurek.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

W dziale II. grupa D). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 3.682 K z powodu wstawienia większej dotacyi dla Krosna o 280 K na przypadające dodatki pięcioletnie, tudzież na polepszenie płac instruktorom i przodownikom w Korczynie o 400 K w Kosowie 160 K w Łańcucie 160 K, a w Rychwałdzie ponadto skutkiem odmówienia przez powiat subwencyi 400 K *więcej* o 520 K; w Rakszawie skutkiem wprowadzenia kredytu na nauczyciela teoryi zawodowej, polepszenie płac personalowi i zwiększenia kredytu na utrzymanie w ruchu tkalni mechanicznej *więcej* o 3.088 K razem *więcej* o 4.608 K a natomiast *mniej* dla Glinian o 526 K skutkiem tego, że odpadła subwencya dla miejscowego towarzystwa tkackiego i dla Budzanowa o 400 K skutkiem wyjednania dla tego warsztatu subwencyi z c. k. Skarbu państwa — razem zatem *mniej* o 926 K czyli ogółem *więcej* j. w. o 3.682 K jak dołączone szczegółowe preliminarze tych zakładów.

W dziale II. grupa D). W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 8.800 K z powodu, iż wchodzi kredyt 10.000 K na budowę internatu dla szkoły sukienniczej w Rakszawie i 400 K na sprawienie kadzi i walcówki a natomiast odpada kredyt jednorazowy 1.600 K na adaptacyę budynku szkoły tkackiej w Kosowie, jak dołączone szczegółowe preliminarze.

W dziale II. grupa F). W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 1.060 K z powodu zmniejszenia dotacyi dla Bobowej o 300 K skutkiem podwyższenia dochodu ze sprzedaży wyrobów i dla Makowa o 1.240 K skutkiem skreślenia kredytu na nauczyciela rysunków; razem zmniejszenia o 1.540 K a natomiast zwiększenia dotacyi dla Zakopanego o 80 K i dla Jaworowa o 400 K skutkiem znacznego wzrostu frekwencyi — jak dołączone szczegółowe preliminarze.

W dziale II. *poz. 440.* W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 1.800 K z powodu, iż wstawia się tylko ratę półroczną, gdyż skutkiem zaciągnięcia pożyczki dopiero w II. półroczu 1903 zostanie do dyspozycyi jedna rata z preliminarza na r. 1903.

W dziale II. *poz. 442.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 600 K celem poparcia szkoły przemysłu artystycznego dla kobiet w Krakowie, w załatwieniu przekazanej przez Wysoki Sejm petycyi.

W dziale II. *poz. 445.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 600 K z powodu potrzeby utrzymania nauczyciela do nauki rysunków, który wobec znacznej frekwencyi i przy umiejętnej działalności towarzystwa, okazał się niezbędnym.

W dziale II. *poz. 449. c).* W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 14.000 K z powodu, iż w miejsce 17.000 K, które wstawione były jako reszta na budowę szkoły, wstawia się 3.000 K na roboty dodatkowe i wodociągi.

W dziale II. *poz. 449. d).* W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 800 K z powodu wstawienia I. raty od 8.000 K na budowę warsztatu spółkowego, którego założenie przy pomocy maszyn udzielonych z c. k. Ministerstwa wpłynie znacznie na zwiększenie i potanienie produkcyi i rozszerzenie zbytu tych wyrobów po całym kraju.

W dziale II. *poz. 450.* W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 15.000 K z powodu wstawienia I. raty z przyrzeczonych 45.000 K na budowę c. k. szkoły mechaniczno-ślusarskiej w Tarnopolu, jak osobne sprawozdanie.

W dziale III. *poz. 451.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 420 K z powodu wstawienia dodatku na mieszkanie dla adjunkta i podwyższenia płacy stróżowi, jak szczegółowy preliminarz.

W dziale III. *poz. 451.* W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 500 K z powodu wstawienia kredytu na wymianę mufli i roboty konserwacyjne w budynku.

W dziale III. *poz. 452.* W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 460 K z powodu większych dochodów własnych stacyi.

W dziale III. *poz. 453.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 16 000 K z powodu wstawienia kredytu już na całoroczne utrzymanie szkoły.

W dziale III. *poz. 454.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.000 K z powodu wstawienia subwencyi dla OO. Salezyanów na utrzymanie szkoły rzemieślniczej w Oświęcimiu — w załatwieniu petycyi odstąpionej przez Wysoki Sejm do załatwienia Wydziałowi krajowemu.

W dziale III. *poz. 457. b).* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 2.000 K z powodu, iż dotychczasowy kredyt nie wystarcza na stypendya a używanie na ten cel w drodze virement kredytu na zasiłki staje się znowu zaporą w uwzględnianiu licznych podań samoistnych producentów.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

W dziale III. *poz. 459.* Wydatki zwyczajne *większe* o 2.000 K z powodu, iż oprócz urządzania dotychczasowych kursów szewskich i krawieckich, z pozycyi tej będą jeszcze pokrywane koszta utrzymania kursu murarskiego, dla którego dotychczas wstawiało się osobny kredyt w dziale II. grupa G) i nadto w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. lipca 1901 koszta urządzenia kursów dla tych rzemiosł, dla których dotąd nie ma w kraju szkół zawodowych ani warsztatów instrukcyjnych.

W dziale III. *poz. 462. a).* Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 2 700 K z powodu, iż odpadł kredyt na zaliczkę na płacę dla Fr. Daniszewskiego nauczyciela rysunków w Krośnie.

W dziale IV. *poz. 466. a)* Wydatki zwyczajne *większe* o 2.000 K z powodu zwiększenia ilości członków krajowej Komisyi przemysłowej, częstszych wyjazdów dla zbadania przedsiębiorstw przemysłowych skutkiem licznie napływających podań o zasiłki i pożyczki z funduszu przemysłowego, tudzież na podstawie wynikłości z r. 1902.

W dziale IV. *poz. 466. c), e).* Wydatki zwyczajne *większe* o 1.430 K z powodu wstawienia kredytu dla aplikanta i referenta technicznego, na cały rok, podczas gdy w preliminarzu na r. 1903 wstawiony był kredyt tylko na czas od 1. kwietnia 1903 r

W dziale V. *poz. 469.* Wydatki nadzwyczajne *większe* o 100.000 K z powodu wstawienia I. raty na uzupełnienie funduszu przemysłowego do 5,000.000 K, jak osobne sprawozdanie.

W dziale VI. *poz. 472.* Wydatki zwyczajne *większe* o 600 K z powodu koniecznej potrzeby tak ze względu na znaczną ilość zgłaszających się kandydatów, jakoteż z powodu ogólnej potrzeby popierania wykształcenia handlowego.

Ogółem w wydatkach zwyczajnych zwyżki wynoszą 56.742 K, zniżki zaś 9.012 K; wydatki zwyczajne *większe* więc o 47.730 K.

W wydatkach nadzwyczajnych zwyżki wynoszą 127.500 K a zniżki 21.600 K; wydatki nadzwyczajne *większe* więc o 105.900 K — czyli ogółem wydatki rubr. XII. funduszu krajowego *większe* o 153.630 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XIII.		**Długi krajowe.**				
	474	Umorzenie pożyczki 80.800 K zaciągniętej w galic. Kasie oszczędności na budowę kulparkowską:				
		a) L. i LI. rata kapitału 3.747 K 70 g *b)* 5% odsetki . . . 1 587 „ 58 „	5.335	—	5.264	5.298
	475	Umorzenie pożyczki 20.000 K zaciągniętej przez Zgromadzenie SS. Miłosierdzia św. Wincentego á Paulo we Lwowie w galic. Kasie oszczędności:				
		a) XLVI. i XLVII. rata kapitału . . . . 659 K 62 g *b)* 5% odsetki . . . 583 „ 66 „	1.243	—	1.231	1.237
	476	Umorzenie pożyczki 10.000 K zaciągniętej przez Zbór izraelicki w Krakowie w tamtejszej Kasie oszczędności:				
		a) XXII. rata kapitału. 780 K 18 g *b)* 5¼ % odsetki z góry 11 „ 27 „ *c)* koszta stemplowe . 2 „ 50 „	794	—	789	794
		Do przeniesienia .	7.372	—	7.284	7.329

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XIII.		Z przeniesienia .	7.372	—	7.284	7.329
	477	Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie, oddziałowi chorych i położnic, jakoteż funduszowi podrzutków krakowskich, zwrot reszty kapitałów 693.592 K 68 g użytych na budowę tegoż szpitala, mianowicie: *a)* XIV. rata kapitału . 19.361 K 74 g *b)* 4½% odsetki . . 19.794 „ 82 „	39.157	—	39.156	39.156
	478	Funduszowi szkolnemu krajowemu, odsetki od efektów im. wartości 584.659 K 70 g, wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej, na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	25.775	—	25.775	25.775
	479	Umorzenie 4% pożyczki krajowej z r. 1893 im. wartości 58,850.000 K zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego: *a)* XXII. i XXIII. rata kapitału . . . . 577.100 K *b)* 4% odsetki . . . . 2,153.894 „ *c)* druki, inseraty, porta, prowizya banków za pośrednictwo w wypłacie kuponów i wylosowaniu obligacyj . . . . 4.650 „	2,735.644	—	2,810.521	2,736.274
	480	Na spłatę niezgłoszonych obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych: *I. Obligacyj:* *a)* Galicyi wschodniej *b)* „ zachodniej *c)* W. Ks. Krakowskiego *II. Kuponów:* *a)* Galicyi wschodniej *b)* „ zachodniej *c)* W. Ks. Krakowskiego	3.000	—	2.100	6.000
	480*a)*	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek	—	—	36.865	—
	481	Umorzenie pożyczki 160.000 K, zaciągniętej na hipotekę gmachu sejmowego, na budowę skrzydła tegoż gmachu dla biura melioracyjnego (⅓ część) XVI. i XVII. raty z rocznych 8.400 K: *a)* w kapitale (⅓ część) 760 K 22 g *b)* w 4% odsetkach (⅓ część) . . . . . 1.919 „ 79 „				
		Do przeniesienia . 2.680 K 01 g	2,810.948	—	2,921.701	2,814.534

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XIII.	481	Z przeniesienia . 2.680 K 01 g	2,810.948	—	2,921.701	2,814.534
		c) 1/8 % na administracyę (1/3 część) . . 119 „ 99 „				
		d) stempel do kwitu (1/3 część) . . . . . 10 „ — „	2.810	—	2.810	2.810
	482	Umorzenie pożyczki 800.000 K zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:				
		a) XXXI. i XXXII. rata kapitału . . . . 34.784 K 84 g				
		b) 4 1/2 % odsetki z góry 18.199 „ 16 „	52.984	—	52.984	52.984
	483	Umorzenie pożyczki 200.000 K na odbudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie, XV. i XVI. rata:				
		w kapitale . . . 2.790 K 24 g				
		w 4 % odsetkach . . 7.256 „ 24 „				
		1/8 % na administracyę 453 „ 52 „				
		stemple do kwitu . 40 „ — „	10.540	—	10.540	10.540
	484	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	40	—	303	60
	484*a*)	Na spłatę dawniejszych długów krajowych	—	—	47.964	—
	485	Umorzenie zaciągnąć się mającej 4 1/2 % pożyczki 400.000 K na kupno i urządzenie Krystynopola, I. i II. rata annuitetowa	21.650	—	—	—
	486	Umorzenie zaciągnąć się mającej 4 1/2 % pożyczki 820.000 K na lat 40 na budowę dwu pawilonów i na rozmaite przekształcenia w Kulparkowie, I. rata (półroczna) annuitetowa	22.192	—	—	—
		Suma rubryki XIII.	2,921.164	—	3,036.302	2,880.928

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się . . . . . 2,921.164 K
W roku 1903 preliminowano . . . . . 2,880.928 „
zatem na r. 1904 preliminuje się *mniej* o . . . . . 40.236 K

Do poz. 474. Wedle planu umorzenia do LW. 23.201/1879, z uwzględniem zmiany pożyczki na hipoteczną (LW. 19.211/1889). Z końcem r. 1904 pozostanie dług w kapitale 30.800 K 28 g.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Do poz. 475. Wedle planu umorzenia do LW. 34.066/1881. Z końcem r. 1904 pozostanie dług w kapitale 11.505 K 74 g.

„ „ *476.* Wedle planu umorzenia do LW. 25.755/1884 z uwzględnieniem obniżenia odsetek z $5^1/_2$% na $5^1/_4$% (LW. 55.696/1889). Z końcem 1904 pozostanie dług w kapitale 300 K 20 g.

„ „ *477.* Wedle planu umorzenia do LW. 21.674/1890. Z końcem r. 1904 pozostanie dług w kapitale 420.523 K 02 g.

„ „ *478.* Po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 22. września 1892 wedle obliczenia pomieszczonego przy odnośnej pozycyi dochodów funduszu szkolnego krajowego.

„ „ *479. ad a)* Na umorzenie pożyczki w sumie . . . . . 58,850.000 K
zostaną wylosowane obligacye po koniec r. 1903 na łączną kwotę 4,859.800 „
pozostanie w kapitale . . . . . 53,990 200 K
w r. 1904 przypada XXII. i XXIII. rata kapitału w kwocie . . 577.100 „
pozostanie tedy z końcem roku 1904 dług w kapitale . . . . 53,413.100 K

„ „ *479. ad b)* Na podstawie planu umorzenia.

„ „ *479. ad c).* Preliminuje się przeciętną wynikłość z ostatnich trzech lat, po wyłączeniu mylnych wydatków a mianowicie:

w r. 1900 . . 6.466 K
„ „ 1901 . . 4.379 „
„ „ 1902 . . 3.101 „

razem 13.946 K a przeciętnie 4.649 K, preliminuje się więc w zaokrągleniu 4.650 K.

„ „ *480.* Wedle zamknięć rachunkowych za r. 1902 wynosiła zaległość w niespłaconych obligacyach: *a)* w Galicyi wschodniej . . . . . 47.565 K
b) „ „ zachodniej . . . . . 28.665 „
c) „ W. Ks. Krakowskiem . . . . . 2.625 „
Razem . . 78.855 K

Z uwagi, że wynikłość w roku 1902 wynosi z tego tytułu 2.100 K a w roku bieżącym we wszystkich trzech funduszach *nic nie wypłacono*, tudzież ze względu, że wskutek zaginienia obligacyj znaczna ich część do wypłaty nie przypadnie, preliminuje się na wszystkie trzy fundusze tylko 3.000 K.

„ „ *481.* Wedle planu umorzenia do LW. 58.901/1896. Z końcem r. 1904 pozostanie dług w kapitale 143.408 K 15 g z którego $^1/_3$ część przypada do umorzenia na fundusz krajowy, zaś $^2/_3$ na Bank krajowy.

„ „ *482.* Wedle planu umorzenia do LW. 11.680/1889. Z końcem r. 1904 pozostanie dług w kapitale 395.630 K 72 g.

„ „ *483.* Wedle planu umorzenia do LW. 71.122/1890. Z końcem r. 1904 pozostanie dług w kapitale 180.700 K 95 g.

„ „ *484.* Wynikłości te wedle zamknięć rachunków wynosiły:

w r. 1900 . . 129 K
„ „ 1901 . . 26 „
„ „ 1902 . . — „

razem 155 K a przeciętnie 51 K, ze względu jednak, że w r. 1902 *nic nie wypłacono*, preliminuje się tylko 40 K.

„ „ *485. i 486.* Preliminuje się na podstawie osobnego sprawozdania.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Wykaz długów

objętych rubryką XIII. wydatków.

Pozycya	Pierwotna wysokość pożyczki		Kwota dłużna z początkiem roku budżetowego 1904		Rata kapitału		Odsetki		Inne		Razem	
	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
474	80.800	—	34.547	98	3.747	70	1.587	58	—	—	5.335	28
475	20.000	—	12.165	36	659	62	583	66	—	—	1 243	28
476	10.000	—	1.110	38	780	18	11	27	2	50	793	95
477	693.592	68	439.884	76	19.361	74	19.794	82	—	—	39.156	56
478	584.659	70	584.659	70	—	—	25.775	—	—	—	[1] 25.775	—
479	58,850.000	—	53,990.200	—	577.100	—	2,153.894	—	4.650	—	2,735.644	—
481	160.000	—	145.688	81	760	22	1.919	79	129	99	[2] 2.810	—
482	800.000	—	430.415	56	34.784	84	18.199	16	—	—	52.984	—
483	200.000	—	183.491	19	2.790	24	7.256	24	493	52	10.540	—
Razem	61.399.052	38	55,822.163	74	639.984	54	2,229.021	52	5.276	01	2,874.282	07
	Do tego nowe pożyczki zaciągnąć się mające w ciągu roku 1904											
485	—	—	400.000	—	—	—	—	—	—	—	21.650	—
486	—	—	820.000	—	—	—	—	—	—	—	22.192	—
										Ogółem	[3] 2,918.124	07

[1]) Preliminuje się tylko odsetki od papierów im. wartości 584.659 K 70 g.

[2]) Fundusz krajowy spłaca $^1/_3$ tej pożyczki, resztę $^2/_3$ Bank krajowy.

[3]) W sumie tej nie mieszczą się wydatki objęte poz. 480 i 484 rubr. XIII. w łącznej kwocie 3.040 K.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XIV.		**Rozmaite.**				
	487	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	60.000	—	60.000	60.000
	488	Na fundacyę wieczystą imienia Jego ces. i Król. Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—	24.000	24.000
	489	Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	6.000	6.000
	490	Na prace misyonarskie w polskiej kolonii robotniczej w Mariebo (Loland-Dania)	—	—	—	400
	491	Na kościół polski we Wiedniu (VII i VIII rata z 20 rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10-ciu z ogólnej sumy 30.000 K w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. maja 1900). . .	3.000	—	3.000	3.000
	492	Funduszowi koszar krajowych, dotacya na pokrycie 4% odsetek od pożyczek 3,000.000 K zaciągniętych w c. k. Dyrekcyi galic. Funduszu propinacyjnego, na dostarczenie c. k. Skarbowi wojskowemu koszar krajowych . . .	88.920	—	99.157	94.120
	493	Na szkołę kadetów we Lwowie, (VII rata z przyznanych gminie miasta Lwowa przez lat 28 od r. 1898 począwszy, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. lutego 1898)	5.000	—	5.000	5.000
	494	Na pokrycie 60% dodatku do podatku zarobkowego opłacać się mającego przez fundusz propinacyjny w myśl §. 100 ustawy z dnia 25. października 1896 Nr. 220 Dz. p. p. i uchwały Sejmu z dnia 29. stycznia 1898 r. . .	82.104	—	82.104	82.104
	495	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych za ubytek w dochodach opłacanych do końca roku 1897 z galicyjskiego fund. propinacyjnego, w myśl. uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 29. stycznia 1898 r.	100.000	—	100.689	100.000
	496	Na koszta urządzenia i utrzymania kursu dla pisarzy gmin wiejskich . . .	8.000	—	16.918	8.000
	497	Na cele Domu polskiego w Morawskiej Ostrawie	500	—	500	500
	498	Towarzystwo tatrzańskie — stała subwencya	1.000	—	1.000	1.000
	499	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych, *zasiłek stały*	9.000	—	9.000	9.000
	499*a)*	Na biura pośrednictwa pracy . . .	—	—	—	5.000
	500	Na odsetki od zaciągnąć się mającej pożyczki na koszta przeistoczenia zamku królewskiego na Wawelu w Krakowie na rezydencyę Jego Ces. i Król. Apost. Mości.	—	16.000	—	—
		Suma rubryki XIV. .	387.524	16.000	407.368	398.124
			403.524			

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się . . . . . 403.524 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 398.124 „
„ „ 1904 zatem *więcej* o . . . . . 5.400 K

Do poz. 489. Wydatek odpada, jako jednorazowo na r. 1903 preliminowany.

„ „ *492.* Wedle specyalnego preliminarza, dołączonego jako alegat do rubr XIV. wydatków (LW. 65.091/903.)

„ „ *499. a)* Na r. 1904 wydatku nie preliminuje się, gdyż niezużyty kredyt w r. 1903 przeniesie się na ten cel na r. 1904.

„ „ *500.* C. k. Ministerstwo skarbu w porozumieniu z c. i k. Ministeryum wojny zatwierdziło reskryptem z dnia 6. sierpnia 1903 l. 53.717 umowę główną i dodatkową w sprawie przeistoczenia zamku królewskiego na Wawelu w Krakowie na rezydencyę J. Ces. i król. Apostolskiej Mości.

W myśl przyjętych powyższą uwagą zobowiązań, przypadną po koniec 1904 roku do wypłaty następujące wydatki:

1. wynagrodzenie za kupiony przez kraj grunt na Olszy . . 192.000 K — g
2. raty zaliczek c. i k. wojsku na budowę koszar:
   a) przypadająca 1. listopada 1903 . . . 300.000 K
   b) „ 1. maja 1904 . . . . 300.000 „
   c) „ 1. sierpnia 1904 . . . 300.000 „
   d) „ 1. grudnia 1904 . . . 400.000 „
   razem . . . . . 1,300.000 „ — „
3. Zasiłek bezzwrotny gminie m. Krakowa . . . . . 125.000 „ — „
   w zamian za przyjęcie zobowiązania wykonania niektórych robót potrzebnych dla budowy nowych koszar wojskowych.
4. Wynagrodzenie za ustanowienie prawa służebności na parcelach 66/1, 21/1, 24 i 546 w Olszy, oraz za wywłaszczenie części gruntu i za zniszczenie planów, z powodu przyjętego zobowiązania wykonania kanału krytego i dołów chłannych dla zbiorników kloacznych koszar zbudować się mających na placu budowlanym Nr. 3 na Olszy . . . . . 10.700 „ — „
   Kwota oznaczona w przybliżeniu koncesyjnem orzeczeniem c. k. Starostwa w Krakowie z dnia 5. lipca 1903 l. 17.539.
5. Wynagrodzenie za kupno ralności pod. lk. 33/IV w Krakowie 51.400 „ — „
6. Należytości od kontraktu kupna realności pod poz. 5) . . 1.028 „ 26 „
7. Śp. inżynierowi Chrząszczewskiemu i jego rodzinie zwrot kosztów za pomoc techniczną przy sporządzeniu planów . 349 „ 06 „
8. Znawcy sądowi za oszacowanie . . . . . 132 „ 39 „
9. Koszta komisyjne do chwili oddania tego wyjaśnienia do druku wynosiły w roku 1903 . . . . . 1.225 „ 60 „
10. Drobne wydatki, jak oprawa projektu technicznego dołów chłonnych . . . . . 1 „ 12 „

razem . . . . . 1,681.836 K 43 g
Od tego potrącić należy . . . 800.000 „ — „
ofiarowanych na ten cel przez Kasę oszczędn. m. Krakowa,
pozostaje zatem do wypłaty . . . . . 881.836 K 43 g

Gdy jednak większa część tych zobowiązań ma być zrealizowaną, jak to z powyższego zestawienia wynika dopiero w II półroczu 1904, przeto Wydział krajowy wstawia kwotę . . . . . 16.000 K
jako odpowiadającą w przybliżeniu 4% za pół roku od sumy potrzebnej do wypełnienia przyjętych przez kraj z tego tytułu świadczeń. Wszystkie potrzebne na ten cel wydatki pokrywać będzie Wydział krajowy na razie zaliczkowo z własnych funduszów, pod jego zarządem zostających, w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. maja 1900.

CZĘSĆ II.

DOCHODY.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
I.		**Zarząd.**				
	1	Dochód z 3%-wych wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych . .	28.000	—	31.690	25.000
	2	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych z płac	30.000	—	28.429	34.225
	3	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	5.000	—	6.842	5.000
	4	Sprzedaż książek i druków	7.000	—	8.823	6.000
	5	Różne przygodne	200	—	113	200
		Suma rubryki I. .	70.200	—	75.897	70.425

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się . . . . . 70.200 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 70.425 „
Zatem na rok 1904 preliminuje się *mniej* o . . . . . 225 K

Do poz. 1. Wynikłości wedle zamknięcia rachunków wynosiły:

w r. 1900	26.591 K	
„ „ 1901	26.356 „	
„ „ 1902	31.690 „	84.637 K
przeciętnie		28.212 „
preliminuje się w zaokrągleniu . .		28.000 „

„ „ *2.* Wynikłości wedle zamknięcia rachunków wynosiły:

w. r. 1900	31.469 K	
„ „ 1901	30.323 „	
„ „ 1902	28.429 „	90.221 K
przeciętnie		30.074 „
preliminuje się w zaokrągleniu . .		30.000 „

„ „ *4.* Wynikłości wedle zamknięcia rachunków wynosiły:

w r. 1900	4.525 K	
„ „ 1901	7.804 „	
„ „ 1902	8.823 „	21.152 K
przeciętnie		7.050 „
preliminuje się w zaokrągleniu . .		7.000 „

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
II.		**Sprawy zdrowotne.**				
	6	Nadwyżka dochodów szpitala św. Łazarza w Krakowie: oddział chorych . . . 17.855 K; „ syfilit. . . . . 10 118 „; „ obłąkanych . . — „	27.973	—	24.938	45.280
	7	Nadwyżka dochodów szpit. lwowskiego, oddziału chorych i położnic z klinik.	—	—	—	—
	8	Nadwyżka dochodów zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	49.408	—	100.915	41.481
	9	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych . . .	58.000	—	59.704	55.000
	10	Zwroty gmin za dawniejsze koszta leczenia	50	—	57	150
	11	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzanie rachunków aptekarskich .	1.020	—	903	1.020
		Suma rubryki II. .	136.451	—	186.517	142.931

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 136.451 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 142.931 „
„ „ 1904 preliminuje się zatem *mniej* o . . . . . 6.480 „

Do poz. 6, 7, 8. Na podstawie szczegółowych preliminarzy.

„ „ *9.* Wynikłości wedle zamknięć rachunkowych wynosiły:
w r. 1900 . . . . . 49.820 K
„ „ 1901 . . . . . 69.495 „
„ „ 1902 . . . . . 59.704 „ 179.019 K
przeciętnie . . . . . 59.673 „
preliminuje się w zniżonem zaokrągleniu 58.000 „

„ „ *10.* Wynikłości wynosiły wedle zamknięć rachunkowych:
w r. 1900 . . . . . 16 K
„ „ 1901 . . . . . 30 „
„ „ 1902 . . . . . 125 „ 171 „
przeciętnie . . . . . 57 „
preliminuje się w zaokrągleniu . . . 50 „

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
III.		**Pomniki historyczne.**				
	12	Taksy krajowego archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie	450	—	528	450

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
IV.		**Bezpieczeństwo publiczne.**				
	13	Nadwyżka od funduszu policyi krajowej.	3.537	—	4.463	3.503
	14	Kwaterunkowe Żandarmeryi	57.280	—	53.439	54.724
	15	Noclegowe Żandarmeryi	93.152	—	86.724	86.049
	16	Udział administracyi politycznej za kwaterunek Żandarmeryi	24.630	—	24.057	23.844
	17	Dochód:				
		a) z gmachu lwowskiego dla c. k. Żandarmeryi (dawnego) . . 25.872 K				
		b) z gmachu lwowskiego dla c. k. Żandarmeryi (dobudowanego skrzydła) . . . 11.486 „				
		c) z realności dla c. k. Żandarmeryi w Czortkowie . . 1.400 „	38.758	—	38.758	38.758
	17*a)*	Dochód z czynszu za kantynę w gmachu dla c. k. Żandarmeryi we Lwowie .	—	—	416	—
	18	Zwroty wydatków szupasowych . . .	13.500	—	12.770	14.000
		Suma rubryki IV. .	230.857	—	220.627	220.878

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 230.857 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 220.878 „
„ „ 1904 preliminuje się *więcej* o . . . . . 9.979 K

Do poz. 13. Preliminuje się na podstawie szczegółowego preliminarza.

„ „ *14.* Kwaterunkowe zawiera w sobie wynagrodzenie z c. k. Skarbu Państwa za kwatery:

9 oficerów przy sztabie	11.128 K
2 majorów eksponowanych w Krakowie i Przemyślu	3.068 „
15 rotmistrzów	14.468 „
40 oficerów niższych stopni	23 360 „
3 wachmistrzów rachunkowych. . .	1.368 „
3 woźnych	1.368 „
na kacelaryę dla sztabu	2.520 „
razem jak wyżej	57.280 K

„ „ *15.* Noclegowe obliczone jest za 2.715 głów dziennie po 9·4 g za jednego żołnierza za cały rok.

„ „ *16.* Udział administracyi politycznej mieści w sobie zwroty kwaterunkowego 2 oficerów i za umieszczenie w koszarach posterunkowych 226 żandarmów przeznaczonych dla kontroli bydła.

„ „ *18.* Wedle zamknięcia rachunków wynosiły dochody:

w r. 1900	14.983 K	
„ „ 1901.	13.913 „	
„ „ 1902.	12.770 „	
razem		41.666 K
przeciętnie		13.889 „
preliminuje się w zaokrągleniu . . .		13.500 „

(L.W. 62.179/903).

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
V.		**Komunikacye.**				
	19	Myta na drogach krajowych	486.300	—	490.587	464.000
	20	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne .	2.400	—	2.675	2.600
	21	Grzywny za przestępstwa drogowe . .	360	—	412	320
	22	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych . .	1.500	—	500	1.500
	23	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice-Konieczna, na rurociąg naftowy	1.796	—	1.796	1.796
	24	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk-Dynów	—	—	3.858	3.858
	25	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na budowę dróg	—	—	81.000	60.000
	26	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	3.000	—	2.043	5.000
	27	Zwroty od Towarzystw kolejowych a mianowicie:				
		a) ryczałt za sprawowanie zarządu w zastępstwie Towarzystw kolejowych . . . . . 13.625 K				
		b) zaliczkowo poniesionych kosztów komisyjnych personalu krajowego biura kolejowego w sprawach budowy dotyczących . . 16.000 „				
		c) wydatków na roboty akordowe wykonywane w krajowem biurze kolejowem, za wynagrodzeniem od godziny, przez obcych funkcyonaryuszów w sprawach budowy . . . . 6.250 „	—	35.875	38 796	38.770
	28	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych na płace urzędników oddziału techniczno-drogowego i krajowego biura kolejowego	7.700	—	8.459	6.700
	29	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):				
		a) Buczącz, rata roczna 2.000 K — g				
		b) Sanok, rata roczna . 1.592 „ — „				
		c) Stanisławów, rata r. 1.510 „ 82 „	5.103	—	7.268	5.103
		Suma rubr. V. . .	508.159	35.875	637.394	589.647
			544.034			

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Wyjaśnienia.

Do poz. 19. Dochody z myt wynosiły w roku 1900 . . . . . 472.194 K
„ „ 1901 . . . . . 496.219 „
„ „ 1902 . . . . . 490.586 „
razem . . . 1,458.999 K
przeciętnie . . . . . 486.333 „
wstawiono więc w zaokrągleniu . . . . . 486.300 K

Do poz. 20. Dochody wynosiły w roku 1900 . . . . . 2.282 K
„ „ 1901 . . . . . 2.529 „
„ „ 1902 . . . . . 2.675 „
razem . . . 7.486 K
przeciętnie . . . . . 2.496 „
przyjmuje się więc w zaokrągleniu . . . . . 2.400 K

Do poz. 21. Dochody wynosiły w roku 1900 . . . . . 360 K
„ „ 1901 . . . . . 331 „
„ „ 1902 . . . . . 412 „
razem . . . 1.103 K
przeciętnie . . . . . 368 „
wstawiono w zaokrągleniu . . . . . 360 K

Do poz. 24. Odpada, albowiem ostatnia rata wstawioną była do preliminarza budżetu na rok 1903.

Do. poz. 25. Nie preliminuje się żadnego dochodu, gdyż c. k. Rząd spłacił przyrzeczone subwencye, a w chwili układania niniejszego preliminarza, nie otrzymano jeszcze przyrzeczeń na dalsze subwencye.

Do poz. 26. Dochody wynosiły w roku 1900 . . . . . 898 K
„ „ 1901 . . . . . 5.849 „
„ „ 1902 . . . . . 2.043 „
razem . . . 8.790 K
przeciętnie . . . . . 2.930 „
preliminuje się w zaokrągleniu . . . . . 3.000 K

Do poz. 27. Wstawiono *mniej* o 2.895 K stosownie do rzeczywistych zwrotów wydatków z rubr. VIII. poz. 226 *α*) *β*) i 230.
Zwrot zaś wstawiony pod lit. *a)* w kwocie 13.625 K obliczony jest jak LW. 84.981/1902, w stosunku do ilości kilometrów odnośnej linii kolejowej, licząc ryczałtowe wynagrodzenie za sprawowanie zarządu w zastępstwie Towarzystw kolejowych:

α) dla kolei będących w zarządzie c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie po 25 K od 1 *km*, a to dla kolei Łupków-Cisna i Borki wielkie-Grzymałów;

β) dla kolei będących w zarządzie c. k. Dyrekcyi kolei państwowych w Krakowie i Stanisławowie po 50 K od 1 *km*, a to: dla kolei Trzebinia-Skawce; Chabówka-Zakopane; Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno.

Różnica w obliczeniu jest z tego powodu, że przy sprawdzaniu rachunków eksploatacyjnych tych kolei, które są w zarządzie c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie są znacznie mniejsze koszta komisyjne z powodu, że sprawdzanie to nie powoduje wypłaty dyet i kosztów podróży odnośnym funkcyonaryuszom.

Do poz. 28. Dochody wynosiły w roku 1900 . . . . . 6.496 K 76 g
„ „ 1901 . . . . . 8.277 „ 10 „
„ „ 1902 . . . . . 8.458 „ 65 „
razem . . . 23.232 K 51 g
przeciętnie . . . . . 7.744 „ — „
wstawiono więc w zaokrągleniu . . . . . 7.700 K — g

Do poz. 29. Preliminuje się jak na rok 1903 stosownie do przypadających rat.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VI.		**Budowy wodne i melioracye.**				
	30	Zwroty zaliczek na płace	1.700	—	1.787	1.400
	31	Zwroty kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych	46.416	—	14.392	4.413
	32	Subwencya z c. k. Skarbu państwa dla biura melioracyjnego	16.000	—	16.000	16.000
	33	Subwencya z c. k. Skarbu państwa dla dozorców melioracyjnych	4.000	—	4.000	4.000
	34	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie technika dla kultury i eksploatacyi torfowisk	2.000	—	2.000	2.000
		Suma rubryki VI. .	70.116	—	38.179	27 813

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się . . . . . 70.116 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 27.813 „
Zatem na r. 1904 preliminuje się *więcej* o . . . . . 42.303 K

Do poz. 30. Wynikłości wynosiły wedle zamknięcia rachunków:

w r. 1900	1.085 K	
„ „ 1901	2.230 „	
„ „ 1902	1.787 „	5.102 K
przeciętnie		1.700 „

które się preliminuje.

„ „ *31.* Preliminuje się w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. lutego 1894. zwroty zaliczek wypłacanych z rubr. IX. fund. kraj. w latach dawniejszych:

1. od funduszu regulacyi Uszwicy (od r. 1886—1902) . . . 39.996 K 46 g
2. „ „ „ Drwinki:
   (od r. 1888—1892) . . 5.133 K 76 g
   („ „ 1900—1902) . . 1.286 „ 18 „ 6.419 „ 94 „
   razem . . . 46.416 K 40 g

Pierwszą ratę datków krajowych dla powyższych funduszów wstawiono równocześnie do preliminarza Rubr. IX. wydatków funduszu krajowego na r. 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VII.		**Rolnictwo.**				
	35	Zwroty zaliczek od nauczycieli szkół rolniczych	4.000	—	4.164	4.000
	36	Dochody ze szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	14.780	—	14.478	14.780
	37	Akademia rolnicza w Dublanach . . .	99.134	—	83.329	98.953
		Do przeniesienia .	117.914	—	101.971	117.733

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VII.		Z przeniesienia .	117.914	—	101.971	117.733
	38	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . .	7.540	—	6.984	7.396
	39	Folwark w Dublanach	42.624	—	37.832	41.624
	40	Szkoła gorzelnicza w Dublanach . . .	5.300	—	4.900	5.300
	41	Gorzelnia krajowa w Dublanach . . .	9.700	—	8.137	9.700
	42	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	4.100	—	3.861	3.500
	43	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	61.500	—	52.232	61.350
	44	Folwark w Czernichowie	12.940	—	11.448	12.940
	45	Szkoła niższa rolnicza w Horodence . .	7.400	—	7.748	7.400
	46	„ „ „ „ Jagielnicy . .	13.660	—	16.552	13.110
	47	„ „ „ „ Kobiernicach .	14.880	—	19.412	15.030
	48	„ „ „ „ Bereźnicy . .	13.560	—	18.662	13.060
	49	„ „ „ „ Suchodole . .	13.580	—	18.879	13 658
	50	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . .	9.360	—	9.957	9.360
	51	Zakład ogrodniczy w Zaleszczykach . .	8.200	—	5.801	6.000
	52	Stacya doświadczalna botaniczno rolnicza we Lwowie	4.500	—	2.804	4.000
	53	Krajowa szkoła mleczarska w Rzeszowie	6.000	—	—	—
	54	Dochody kraj. składu publicznego w Krakowie	33.850	—	28.994	36.550
	55	Od Rady pow. w Zaleszczykach, na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (5-ta rata) .	—	1.000	1.000	1.000
	56	Od gminy miasta Zaleszczyki jak wyżej	—	200	—	200
	57	Subwencya z c. k. Skarbu państwa — na założenie zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, 4-ta rata z przyrzeczonych 40.000 K	—	7.000	7.000	7.000
	58	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	8.000	—	8.000	8 000
	59	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie instruktora mleczarstwa.	2.000	—	2.000	2.000
	60	Subwencya na utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa	1.200	—	1.200	1.200
	61	Subwencya na koszta licencyonowania buhajów	8.000	—	8.000	8.000
	62	Subwencya na 2 instruktorów hodowli bydła	4.000	—	8.000	4.000
	63	Subwencya z c. k. Skarbu państwa — na podniesienie uprawy tytoniu . . .	2.000	—	2.000	2.000
	64	Subwencya na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi	2.000	—	2.000	2.000
	64*a)*	Subwencya na kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych	—	—	1.000	—
		Do przeniesienia .	413.808	8.200	396.374	413.111

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VII.		Z przeniesienia .	413.808	8.200	396.374	413.111
	65	Dochody Biura patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek:				
		a) Zwroty za druki i książki . . .	13.000	—	—	11.000
		b) Subwencya rządowa na cele Spółek oszczędności i pożyczek	—	10.000	—	10.000
		c) zwrot od fund pożyczk. za prowadzenie zbior. rach. (płaca prakt. rach.)	1.440	—	—	—
		Suma rubryki VII..	428.248	18.200	396.374	434.111
			446.448			

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje w tej rubryce . . . . . 446.448 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 434.111 „
„ „ 1904 preliminuje się zatem *więcej* o . . . . . 12.337 K

Do poz. 36—54. Uzasadnienia w specyalnych preliminarzach tych zakładów.
Do poz. 65. Wedle szczegółowego preliminarza do LW. 76.965/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
VIII.		**Górnictwo.**				
	66	Subwencya ze Skarbu Państwa na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	9.000	—	9.000	9.000
IX.		**Przemysł i rękodzieła.**				
	67	Zwroty zaliczek od nauczycieli szkół i zakładów przemysłowych	2.800	—	—	2.800
	68	Konwent PP. Benedyktynek w Przemyślu, zwrot bezprocentowej pożyczki udzielonej w sumie 10.000 K na budowę szkoły robót kobiecych, VIII. rata .	—	600	600	600
	69	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki 6.000 K udzielonej na zakupno realności dla szkoły koszykarskiej w Dżurowie, VII. rata	—	400	—	400
		Do przeniesienia .	2.800	1.000	600	3.800

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
IX.		Z przeniesienia .	2.800	1.000	600	3.800
	70	Kańczuga, szkoła koronkarska, zwrot pożyczki 600 K na zakupno materyału i wypłatę robocizny, spłacalnej w 5 ratach rocznych po 120 K, od r. 1902 począwszy	—	120	—	120
	71	Stary Sącz, warsztat szewski, zwrot pożyczki 800 K na zasilenie kapitału obrotowego (III. i IV. rata) . . .	—	160	25	160
	71*a)*	Surówka August, stolarz we Lwowie, zwrot pożyczki 500 K udzielonej na rozwinięcie pracowni artystyczno-stolarskiej (III. i IV. rata)	—	—	—	100
	72	Rudki, szkoła koszykarska, zwrot zaliczki 1.200 K udzielonej na przeprowadzenie kultury łoziny, w 3 równych, po sobie następujących ratach po 400 K (I. rata)	—	400	—	—
	73	Świątniki, szkoła ślusarska, zwrot zaliczki 2.000 K, udzielonej na utworzenie funduszu obrotowego dla prowadzenia dalszej produkcyi wyrobów ślusarskich w 5 ratach rocznych po 400 K (I. rata)	—	400	—	—
		Suma rubr. IX. .	2 800	2.080	625	4.180
			4.880			

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się . . . . . 4.880 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 4.180 „
„ „ 1904 preliminuje się zatem *więcej* o . . . . . 700 K

Do poz. 71a) Dochód odpada z powodu odpisania przez Wydział krajowy dwóch ostatnich rat, gdyż dłużnik wyjechał do Ameryki jak LW. 48.725/903.

„ „ *72.* Pożyczka udzieloną została w r. 1903 z rubr. XII. poz. 398 wyd. fund. kraj. i ma być zwróconą z dochodów, jakie szkoła uzyska z używania łoziny na rachunek własny i ze sprzedaży innym szkołom.

„ „ *73.* Pożyczka ta udzieloną została w r. 1903 z rubr. XII. poz. 450 wyd. fund. kraj. celem umożliwienia zwiększenia produkcyi ślusarskiej i ma być zwrotną począwszy od r. 1904.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
X.	74	**Długi krajowe.**				
		Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:				
		I. Od obowiązanych:				
		a) Wypłata kapitałów i rent:				
		Galicya wschodnia . . . 94 K				
		„ zachodnia . . . — „				
		W. Ks. Krakowskie . . — „	94	—	771	102
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:				
		Galicya wschodnia . . . 1.240 K				
		„ zachodnia . . . 150 „				
		W. Ks. Krakowskie . . 10 „	1.400	—	1.505	1.300
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów:				
		Galicya wschodnia . . . 18.000 K				
		„ zachodnia . . . 1.800 „				
		W. Ks. Krakowskie . . 200 „	20.000	—	11.285	25.200
	75	Z aktywów funduszu pożyczki krajowej z r. 1873 (4 rata z 16-lecia) . . .	400	—	400	400
		Suma rubryki X. .	21.894	—	13.961	27.002

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się . . . . . 21.894 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 27.002 „
„ „ 1904 preliminuje się zatem *mniej* o . . . . . 5.108 K

Do poz. 74. ad I. a). Preliminuje się na podstawie planu umorzenia.

„ „ *74. ad I. b).* Wynikłości z trzech lat ostatnich wynoszą:

w roku 1900	1.365 K	
„ „ 1901	1.419 „	
„ „ 1902	1.506 „	4.290 K
przeciętnie		1.430 „
preliminuje się przeto w zaokrągleniu		1.400 „

„ „ *74. ad II.* Według zamknięć rachunkowych, zaległości w dodatkach indemnizacyjnych z końcem r. 1902 wynosiły:

a) w Galicyi wschodniej	98.105 K 50 g		
b) „ „ zachodniej	19.725 „ 68 g		
c) „ Wielkiem księstwie Krakowskiem . .	5.374 „ 87 „	123.206 K 05 g	
Z uwagi, że wpływy z tego tytułu wynosiły w r.	1900	22.844 K	
„ „	1901	29.635 „	
„ „	1902	11.284 „	63.763 K
przeciętnie			21.254 „
preliminuje się w zaokrągleniu			20.000 „
t. j. w Galicyi wschodniej		18.000 K	
„ „ zachodniej		1.800 „	
„ Wielkiem Księstwie Krakowskiem . .		200 „	20.000 K

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XI.		**Rozmaite.**				
	76	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	—	—
	77	Bohorodczany powiat, zwrot bezprocentowej pożyczki 8.339 K 20 g z tytułu zapłaconej c. k. Skarbowi Państwa w zastępstwie powiatu reszty bezprocentowej pożyczki 10.000 K udzielonej w r. 1899 powiatowi bohorodczańskiemu za poręczeniem kraju, IX. rata	—	834	833	834
	78	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich .	23.000	—	23.093	24.000
	79	Bonifikacya z c. k. Skarbu Państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego	850.000	—	1,019.210	712.234
	80	Bonifikacya z galic. fund. propinacyjnego: *a)* dla kraju . . . . 300.000 K *b)* „ powiatów . . . 100.000 „	400.000	—	400.000	400.000
	81	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody	1.520	—	1.508	1.520
		Suma rubryki XI. .	1,274.520	834	1,444.644	1,138.588
			1,275.354			

Wyjaśnienia.

Na rok 1904 preliminuje się w tej rubryce . . . . . 1,275.354 K
„ „ 1903 preliminowano . . . . . 1,138.588 „
„ „ 1903 preliminuje się *więcej* o . . . . . 136.766 K

Do poz. 78. Dochody wedle zamknięć rachunkowych wynosiły:

w roku 1900 . . . . . 22.335 K
„ „ 1901 . . . . . 24.502 „
„ „ 1902 . . . . . 23.093 „ 69.930 K
przeciętnie . . . . . 23.310 „
preliminuje się w zaokrągleniu . . . . . 23.000 „

„ „ *79.* Wynikłości na podstawie obrachunków przedkładanych przez c. k. Rząd wynosiły:

w r. 1900 . . 713.001 K
„ „ 1901 . . 996.451 „
„ „ 1902 . . 841.207 „ 2,550.659 K
przeciętnie . . . . . 850.219 „
preliminuje się w zaokrągleniu 850.000 K.

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XII.		**Opłaty konsumcyjne.**				
	82	Dochody z krajowej opłaty konsumcyjnej:				
		a) od piwa . . . . . 1,600.000 K				
		b) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina . . . 65.000 „				
		c) Udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu . 5,300.000 „	6,965.000	—	5,852.537	6,315.000

Wyjaśnienia.

ad a) Dochód z krajowych opłat konsumcyjnych od piwa w myśl ustawy z dnia 18. lutego 1903 r. Nr. 24. Dz. u. kr. preliminuje się na podstawie dotychczasowych dochodów; mianowicie:

1. na podstawie rejestrów odbytu piwa z browarów, wynoszą należytości w przecięciu miesięcznie 117.300 K czyli rocznie . . . . . 1,407.600 K
2. należytości wynikłe z obrachunku z browarami wynoszą w przecięciu . . . . . 100.000 „
3. należytości za piwo obce, wynoszą w przecięciu . . . . 126.000 „

razem . . . . 1,633.600 K

preliminuje się zatem w zaokrągleniu . . . . . 1,600.000 „

ad b) 30% dodatek do podatku od wina, wynosił w roku 1900 — 63.334 K, w roku 1901 — 67.405 K, w r. 1902 — 68.780 K; razem 199.519 K, przeciętnie 66.506 K, preliminuje się więc w zaokrągleniu . . . . . 65.000 K

ad c) Do preliminarza na rok 1903 wstawiono jako udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu, w myśl ustawy z dnia 8. lipca 1901 r. Nr. 86. Dz. p. p. kwotę 5,550.090 K jako 28·3423% dodatek od podatku państwowego w sumie 19,600.000 K.

Ponieważ jednak do chwili układania niniejszego preliminarza, wpłynęły z powyższego tytułu dwie raty kwartalne w łącznej kwocie 2,698.000 K przeto przypuszczać można, że i za drugie półrocze 1903 otrzymamy mniej więcej taką samą kwotę,

Na tej też podstawie — w braku preliminarza rządowego, preliminuje się okrągło . . . . . 5,300.000 K

czyli o kwotę . . . . . 200.870 „

więcej od wynikłości z roku 1902.

Kwota ta odpowiada 28·3423% podatku państwowego w sumie 18,700.000 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XIII.	83	**Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych.**	—	882.782	—	178.522
		Wyjaśnienie. Na rok 1904 wstawia się całą nadwyżkę dochodów z rachunku roku 1902 wynoszącą 882.782 K 57 g.				

Fundusz krajowy. Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
XIV.	84	**Dodatki do podatków.**				
		Dodatki do podatków od ogólnej sumy podatków 24,000.000 K (wydatność 1 grosza = 240.000 K):				
		1. Dla Galicyi wschodniej i zachodniej:				
		a) od podatku gruntowego i domowego w sumie 17,272.729 K (92·3%) po 60 g = 10,363.637 K				
		b) od podatku zarobkow. i innych podatków w sumie 4,879.271 K (92·3%) po 66 g = . . . 3,220.319 „				
		2. Dla Wielkiego Księstwa Krakowskiego:				
		a) od podatku gruntowego i domowego w sumie 1,440.954 K (7·7%) po 52 *g* = ... 749.296 „				
		b) od podatku zarobkow. i innych podatków w sumie 407.046 K (7·7%) po 58 g = ... 236.086 „	14,569.338	—	15,502.809	14,269.346
		Wyjaśnienia.				
		Na podstawie wyłuszczonej szczegółowo w sprawozdaniu o budżecie na r. 1904.				

LW. 61041 ex 1903.

I Alegat

do preliminarza funduszu krajowego na rok 1904.

Fundusz szkolny krajowy.

PRELIMINARZ

na rok

1904.

Alegat do rubr. V. poz. 96 wydatków.

z załącznikami:

1. Wykaz posad etatowych nauczycieli szkół ludowych systemizowanych na rok 1903/4.
2. „ „ „ „ religii „ „ „ 1903/4.
3. „ imienny wdów po naucz. i byłych nauczycieli którym przyznano stałe dary z łaski.
4. „ liczebny szkół według klas i ryczałtów na drobne potrzeby szkolne i urzędowe.
5. „ nauczycieli nadetatowych oraz wynagrodzenie tychże.
6. „ przekształconych i nowo zorganizowanych szkół w czasie od sporządzenia preliminarza na rok 1903 do włącznie 15 maja 1903.
7. „ konferencyi okręgowych.
8. „ zaliczek dla gmin na budynki szkolne.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r 1903
			Korony			
		Wydatki.				
I.	1-7	**Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych**	10,348.600	—	8,864.742	9,704.190
II.	8-11	**Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzenie kursów wakacyjnych, rolniczych i specyalnych, oraz remuneracye za roboty ręczne**	116.200	—	113.870	116.200
III.	12	**Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	15.000	—	13.559	13.000
IV.	13-16	**Dodatek do funduszu emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski**	77.052	5.000	95.213	99.173
V.	17	**Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół** . . .	200.000	200.000	399.999	400.000
VI.	18-21	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół. utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych** . . .	329.388	640	249.507	304.228
VII.	22	**Na przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych** . . .	44.700	—	44.679	44.700
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe**	10.000	—	9.986	10.000
IX.	24	**Na konferencye okręgowe** . . .	90.000	—	79.427	83.376
X.	25	**Na stypendya dla uczniów i uczennic Seminaryów nauczycielskich** . . .	200.000	—	200.000	200.000
		Do przeniesienia . .	11,430.940	205.640	10,070.982	10,974.867

Preliminarz na rok 1904. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia . .	11,430.940	205.640	10,070.982	10,974.867
XI.	26	**Na rozmaite wydatki**	24.600	—	23.210	24.600
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye**	—	53.736	45.968	48.136
		Suma wydatków . .	11,455.540	259.376	10,140.160	11,047.603
		Ogółem . .	11,714.916			
		W porównaniu z kwotą preliminow na r. 1903	11,047.603			
		okazuje się wydatek większy o . .	667.313			
		a mianowicie:				
		Rubr. I. więcej o 644.410 K mniej —				
		„ III. „ o 2000 „ „ —				
		„ IV. „ o — „ „ 17.121 K				
		„ VI. „ o 25.800 „ „				
		„ IX. „ o 6 624 „ „ —				
		„ XII. „ o 5.600 „ „ —				
		Razem więcej o 684.434 K mniej 17.121 K				
		Ogółem więcej jak wyżej o 667.313 co przy pojedynczych rubrykach i pozycyach szczegółowo wyjaśniono.				

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
I.	1-7	**Dochody.**				
II.	8-15					
III.	16-26	**Odsetki od kapitałów**	69.378	—	70.865	69.023
IV.	27	**Dochody z dóbr, realności i innych praw**	43.490	—	43.312	43.416
V.	28	**Dodatki**	3,072.704	—	2,901.647	2,827.704
VI.	29	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—	5.670	5.670
VII.	30	**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
VIII.	31	**Taksy od spadków**	140.000	—	143.660	130.000
IX.	32	**Rozmaite wpływy**	—	—	135.701	—
		Dodatek z c. k. Skarbu państwa . .	109.886	—	109.886	109.886
		Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	150	—	2.150	710
		Suma dochodów własnych . .	3,441.278	—	3,412.891	3,186.409
		Z porównania z sumą wydatków . . .	11,455.540	259.376		
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	8,014.262	259.376		
		Razem . .	8,273.638			
		W porównaniu preliminowanych dochodów na rok 1903	3,186 409			
		z preliminowanymi dochodami na rok 1904	3,441.278			
		okazuje się prawdopodobny wzrost dochodów o	254.869			

Preliminarz na rok 1904. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		a mianowicie:				
		W rubr. I. więcej o 355 K				
		„ „ II. „ 74 „				
		„ „ III. „ 245.000 „				
		„ „ VI. „ 10.000 „				
		„ „ IX. mniej o — 560 K				
		Razem więcej o 255.429 K mniej o 560 K				
		wogóle więcej jak wyżej o 254.869 K.				
		Porównując zwiększone dochody o 254.869 K				
		ze zwiększonymi wydatkami o 667.313 K				
		okazuje się zwiększony niedobór o 412.444 K				
		spowodowany: zorganizowaniem 82 nowych szkół, reorganizacyą 116 szkół na więcej klasowe; stałem obsadzeniem większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych, wreszcie naturalnym rozwojem szkół w ogóle.				

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	W niosek na rok 1904. zwyczajne	W niosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Wydatki.				
I.		**Płace i dodatki.**				
	1	Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych	7,019.900	—	6,137.554	6,900,190
	2	Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych	1,731.800	—	1,289.024	1,390.000
	3	Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	416.900	—	359.017	359.000
	4	Na remuneracye za udzielenie nauki religii .	130.000	—	118.161	110.000
	5	Na dodatki pięcioletnie nauczycieli . .	750.000	—	693.447	660.000
	6	Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	230.000	—	206.353	225.000
	7	Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych .	70.000	—	61.186	60.000
		Suma rubryki I. . .	10,348.600	—	8,864.742	9,704.190
II.		**Remuneracye i zasiłki.**				
	8	Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli .	44.000	—	44.000	44.000
	9	Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:				
		1) Na 4 kursa wakacyjne dla niekwalifikowanych sił nauczycielskich po 2.700 K razem . . . . 10.800 K				
		2) Na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół wiejskich:				
		Do przeniesienia 10.800 K.	44.000	—	44.000	44.000

Preliminarz na rok 1904. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia 10.800 K.	44.000	—	44.000	44.000
		a) całoroczny kurs rolniczy . . . . 6.000 K *b*) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze 7.000 K *c*) kurs uprawy tytoniu . . . 1.000 K 14.000 K	24.800	—	22.710	24.800
	10	Na kursa nauki zręczności dla nauczycieli, a to: *a*) 2 kursa slojdu drzewnego 3.200 K *b*) 1 kurs koszykarstwa . . 1.600 K *c*) 1 kurs kartoniarstwa . . 1.600 K	6.400	—	6.400	6.400
	11	Remuneracye na naukę robót ręcznych .	41.000	—	40.760	41.000
		Suma rubryki II. . .	116.200	—	113.870	116.200
III.	12	**Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	15.000	—	13.559	13.000
IV.		**Dodatki i dary z łaski.**				
	13	Dodatek stały do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego	25.600	—	25.600	25.600
	14	Interkalarya przypadające z funduszu szkolnego krajowego na rzecz krajowego funduszu szkolnego emerytalnego za I. kwartał w razie opróżnienia posad nauczycielskich	33.952	—	50.870	51.073
	15	Na emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół .	—	5.000	2.748	5.000
	16	Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli, a to: *a*) stałe według wykazu „C)“ 11.500 K 18 h. *b*) jednorazowe . . . 6 000 „ —	17.500	—	15.995	17.500
		Suma rubryki IV. . .	77.052	5.000	95.213	99.173

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
V.	17	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół** . . .	200.000	200.000	399.999	400.000
VI.	18	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół** . .	150.000	-	98.154	140.000
	19	Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie	560	640	138	1.200
	20	Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe .	148.828	—	132.446	143.028
	21	Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	30.000	—	18.769	20.000
		Suma rubryki VI. . .	329.388	640	249.507	304.228
VII.	22	**Na przybory naukowe:**				
		a) ogólnej natury . . . 36.000 K				
		b) dla nauk praktycznych:				
		1) na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych. . . 3.500 K				
		2) na narzędzia dla ogrodów szkolnych 1.000 K				
		3) na warstaty i narzędzia do słójdu 2.000 K				
		4) na urządzenie pracowni koszykarskich . . . 1.000 K				
		5) na przybory do robót kartoniarskich . . . 600 K				
		6) na urządzenie gospodarstwa kobiecego . . . 600 K 8.700 K	44.700	—	44.679	44.700
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe**	10.000	—	9.986	10.000
IX.	24	**Na konferencye okręgowe**	90.000	—	79.427	83.376
X.	25	**Na stypendya dla uczniów i uczennic seminaryów nauczycielskich** . .	200.000	—	200.000	200.000

Preliminarz na rok 1904. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
XI.	26	**Na rozmaite wydatki a to:**				
		a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . . . . 3.000 K.				
		b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych . . . 3.600 „				
		c) na wydawnictwo dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . . . . . 6.000 „				
		d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego . 12.000 „				
		Razem . .	24.600	—	23.210	24.600
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:**				
		a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie . . .	—	6.000	6.000	6.000
		b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu	—	3.000	3.000	3.000
		c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu	—	6.336	6.402	6.336
		d) dla szkoły żeńskiej PP. Bazylianek w Jaworowie	—	1.600	1.600	2.000
		e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki w Krakowie	—	5.000	5.000	5.000
		f) dla szkoły wydziałowej żeńskiej św. Tomasza w Krakowie	—	1.500	1.000	1.500
		g) dla szkoły żeńskiej Augustyanek w Krakowie	—	1.400	1.400	1.400
		Do przeniesienia . .	—	24.836	24.402	25.236

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Do przeniesienia . .	—	24.836	24.402	25.236
		h) dla szkoły żeńskiej w Stryju utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne	—	1.000	1.000	1.000
		i) dla szkoły izraelickiej w Brodach . .	—	12.000	12.000	12.000
		k) dla internatu PP. Bazylianek we Lwowie	—	1.000	1.000	1.000
		l) dla szkoły zręczności oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie .	—	600	600	600
		m) dla szkoły sióstr miłosierdzia w Rozdole	—	1.200	1.200	1.200
		n) dla szkoły sióstr Felicyanek w Besku .	—	400	400	400
		o) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu .	—	3.000	3.000	3.000
		p) dla szkoły sióstr Felicyanek w Uhnowie	—	600	600	600
		r) dla Zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4-klas. szkoły utrzymywanej przez SS. Felicyanki . .	—	500	500	500
		s) dla szkoły w Bełzie utrzymywanej przez SS. Felicyanki	—	600	600	600
		t) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych . .	—	2.000	666	2.000
		u) dla P. P. Sakramentek we Lwowie na restanracyę budynku mieszczącego szkołę Wydziałową żeńską	—	6.000	—	—
		Suma rubryki XII. . .	—	53.736	45.968	48.136

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 1. Wydatki na place i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych wynoszą według załączonego wykazu A kwotę . . . . . 7,799.910 K

z tej kwoty potrąca Rada szkolna krajowa tytułem interkalaryów na podstawie dotychczasowych wyników 10% t. j. kwotę . . 779.991 K
zostaje przeto . . . . . 7,019.919 K

a preliminuje się po zaokrągleniu wydatek w kwocie . . . 7,019.900 K

Na rok 1903 proponowany został ten wydatek w wysokości . 6,900.190 K

Wydatek na rok 1904 preliminowany jest więc większy od preliminowanego na rok 1903 o . . . . . 119.710 K

Przyczyny tego wzrostu leżą:

1) w zorganizowaniu 82 nowych szkół wedle załączonego wykazu „F“.

2) w reorganizacyi 116 szkół na więcej klasowe wedle załączonegowykazu „F“,

3) w stałem obsadzeniu większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych.

Do rubr. I. poz. 2. Wedle wykazu „E“ przypada na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych kwota . . . . . 1,924.230 K

od tej kwoty potrąca c. k. Rada szkolna krajowa z powodu posad nieobsadzonych lub obsadzonych siłami niekwalifikowanemi na podstawie dotychczasowych wyników 10% w kwocie . . . . 192.423 K
zostaje przeto . . . . . 1,731.807 K

a preliminuje się okrągło . . . . . 1,731.800 K

zatem więcej o . . . . . 341.800 K
niż proponowano na rok 1903.

Do rubr. I. poz. 3. Wedle wykazu „B“ wynoszą płace wraz z dodatkami na mieszkanie nauczycieli religii kwote . . . . . 521.180 K

od tej kwoty strąca c. k. krajowa Rada szkolna tytułem opróżnionych posad na podstawie dotychczasowych wyników 20% w kwocie 104.236 K
zostaje zatem . . . . . 416.944 K

a preliminuje się okrągło . . . . . 416.900 K

t. j. o 57.900 K więcej niż proponowano na rok 1903 a to z powodu systemizowania nowych posad nauczycieli religii.

Wydatki. Fundusz szkolny krajowy.

Do rubr. I. poz. 4. Preliminuje się o 20.000 K więcej niż na rok 1903 uwzględniając wzrost naturalny na podstawie dotychczasowych wyników.

Do rubr. I. poz. 5. Preliminuje się o 90.000 K więcej niż na rok 1903 z powodu wzrostu liczby nauczycieli i kwinkweniów.

Do rubr. I. poz. 6. Preliminuje się o 5.000 K więcej niż na rok 1903 uwzględniając wzrost naturalny na podstawie dotychczasowych wyników.

Do rubr. I. poz. 7. Preliminuje się więcej o 10.000 K niż na rok 1903 z powodu wzrostu liczby urlopów.

Do rubr. II. poz. 8. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. II. poz. 9. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. II. poz. 10. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. II. poz. 11. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. III. poz. 12. Preliminuje się o 2.000 K więcej niż na rok 1903 z powodu wzrostu liczby nauazycieli.

Do rubr. IV. poz. 13. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. IV. poz. 14. Preliminuje się wydatek w wysokości faktycznej kwoty przypadającej z powodu opróżnionych posad nauczycielskich,

Do rubr. IV. poz. 15. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. IV. poz. 16. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. V. poz. 17. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. VI. poz. 18. Preliminuje się o 10.000 K więcej niż na rok 1903 z powodu wzrostu orzeczeń przyznających zasiłki a to na mocy ustawy.

Do rubr. VI. poz. 19. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. VI. poz. 20. Preliminuje się wedle wykazu „D“ więcej o 5.800 K niż na rok 1903 z powodu przeistoczenia szkół na więcej klasowe i nowo zorganizowania szkół ludowych.

Do rubr. VI. poz. 21. Preliminuje się o 10.000 K więcej niż na rok 1903 z powodu wzrostu liczby szkół.

Do rubr. VII. poz. 22. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. VIII. poz. 23. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. IX. poz. 24. Preliminuje się więcej o 33.564 K niż na rok 1903 ze względu na załączony wykaz „G“.

Do rubr. X. poz. 25. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. XI. poz. 26. Preliminuje się tak samo jak na rok 1903.

Do rubr. XII. poz. 27. Preliminuje się więcej o 5.600 K aniżeli na rok 1903, ubywa bowiem kwota 400 K przyznana tylko jednorazowo na rok 1903 dla szkoły żeńskiej P. P. Bazylianek w Jaworowie natomiast przybywa kwota 6000 K przyznana P. P. Sakramentkom we Lwowie na restauracyę budynku mieszczącego szkołę wydziałową żeńską jak akt LW. 92866/902.

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
				Korony			
		Dochody.					
I.		**Odsetki od kapitałów.**					
	1	Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół:					
		a) 6% od 10.000 K., w listach zastawnych Zakł. kredytow. w Krakowie	600 K. — g.				
		b) 4½% od 26.400 K., w listach zastawnych Banku krajowego . . .	1.188 „ — „				
		c) 4½% od 224.800 K., w obligacyach gal. pożyczek krajowych . .	10.116 „ - „				
		d) 4½% od 186.600 K., w listach zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego .	8.397 „ — „				
		e) 4% od 1.200 K., w listach zastawnych galic Towarzystwa kredytow. ziemskiego . . .	48 „ — „				
		f) 4% od 135.000 koron w listach zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego	5.400 „ — „				
		g) 4% od 659 K. 70 g., w książeczkach galic. Banku krajowego . .	26 „ 38 „	25.776	—	25.776	25.776
	2	Od 4% listów zast, galic. Banku krajowego nominalnej wartości 16.800 K będących własnością majątku zarodowego . .		672	—	672	672
	3	Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płacę nauczycieli:					
		a) 4% od 72.900 kor. w obl. galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . . .	2.916 K. — g.				
		Do przeniesienia	2.916 K. — g.	26.448	—	26.448	26.448

Preliminarz na rok 1904. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
				K o r o n y			
		Z przeniesienia . .	2.916 K. — g.	26.448	—	26.448	26.448
		b) 4% od 868.500 koron w listach zastawnych galicyjskiego Banku krajowego	34.740 „ — „				
		c) 4% od 1.400 K., w listach zastawnych galic. Towarz. kred. ziemsk.	56 „ — „				
		d) 4% od 51.200 kor. w list. zast. gal. Tow. kredyt. ziemskiego . . .	2.048 „ — „				
		e) 4% od 4.000 K., w oblig. galic. funduszu propinacyjnego	160 „ — „				
		f) 4% od 200 K., losu państwowego z r. 1860	8 „ — „				
		g) 4% od 44.000 K., w obligacyach kolejow. galic. Banku krajowego. .	1.760 „ — „				
		h) 3·6% od 15.798 K. 89 g., w książeczkach galic. Banku krajowego i gal. Kasy oszczędności	568 „ 76 „	42.257	—	41.995	41.902
	4	5% od kapitałów hipotekowanych w wal. wiedeńskiej:					
			Kapitał / Odsetki				
		a) u bractwa św. Anny w Jarosławiu .	75 złr. — kr. / 3 K. 15 g.				
		b) na realności Nr. 35 w Mościskach .	7 „ 30 „ / — „ 32 „				
		c) na realności Nr. 48, 106, 202 w Mościskach .	25 „ — „ / 1 „ 05 „				
		d) na dobrach Gdów	187 „ 30 „ / 7 „ 88 „				
		e) u bractwa szkaplerza w Bochni .	50 „ — „ / 2 „ 10 „				
		Do przeniesienia	345 złr. — kr. / 14 K. 50 g.	68 705	—	68.443	68.350

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia 345 złr. — kr. 14 K 50 g.	68.705	—	68.443	68.350
		f) u bractwa Niep. pocz. NPM. w Łukawicy . 112 „ 30 „ 4 „ 73 „				
		g) u bractwa różańcowego w Bruśniku . . 250 „ — „ 10 „ 50 „				
		h) u bractwa różańcowego w Woli Lubeckiej . 267 „ 30 „ 11 „ 25 „				
		975 zł. — kr. 40 K. 98 g.	41	—	20	41
	5	5% od kapitałów hipotekowanych w walucie polskiej: *a*) na dobrach Branice Kapitał 5.000 złp. — gr. Odsetki 125 K. 04 g.	125	—	1.888	125
	6	5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w wal. polskiej. *a*) Nr. 342 I 521 V. Kapitał. 949 złp. 13 gr. Odsetki. 23 K. 73 g. *b*) Nr. 171 I. 256 II. 421 „ 26 „ — „ — „				
		1.371 złp. 09 gr. 23 K. 73 g.	24	—	73	24
	7	5% od kapitałów hipotekowanych na rzecz pojedynczych szkół: *a*) od kapitału 4.200 zł., czyli 8.400 K., na dobrach Zwiernik i Budy dla szkoły w Zwierniku . . . 420 K. — g. *b*) od 100 talarów na dobrach Niegowice dla szkoły w Niegowicach . . . 21 „ — „ *c*) od 420 zł., czyli 840 K. na dobrach Kańczuga dla szkoły w Grodzisku . . 42 „ — „	483	—	441	483
		Suma rubryki I. . .	69.378	—	70.865	69.023

Preliminarz na rok 1904. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
II.		**Dochody z dóbr, realności i innych praw:**				
	8	Czynsz z ogrodu szkolnego w Dunajowie .	2	—	2	2
	9	„ „ „ w Krukienicach .	4	—	—	4
	10	„ z wydzierżawionych gruntów w Zagórzu	10	—	10	10
	11	„ „ „ „ Pilźnie .	704	—	704	704
	12	„ „ „ „ Skawinie	446	—	272	372
	13	„ od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku, będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego	324	—	324	324
	14	Czysty dochód z gruntów i realności pojedynczych szkół	10.000	—	10.000	10.000
	15	Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron	32.000	—	32.000	32.000
		Suma rubryki II. . .	43.490	—	43.312	43.416
III.		**Dodatki.**				
	16	Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne:				
		a) miasto Zeleszczyki . 24 K. 46 g.				
		b) Zaleszczyki stare . 3 „ 24 „				
		c) obszar dworski . — „ 30 „	28	—	31	28
	17	Od tarnowskiej gminy żydowskiej, dodatek na utrzymanie IV klasy przy szkole głównej	52	—	—	52
	18	Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego	210	—	210	210
	19	Od każdoczesnego proboszcza obrz. łaciń. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa	84	—	84	84
	20	Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 zł. m. k. od właściciela dóbr w Bolesławiu	52	—	—	52
	21	Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 28618 na 2.350 złr., czyli 4.700 K.	198	—	198	198
		Do przeniesienia . .	624	—	523	624

Dochody. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumariusz	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia. . .	624	—	523	624
	22	Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38006 na 950 zł., czyli 1.900 K.	80	—	80	80
	23	Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gminy miasta Białej na płacę nauczycieli .	747.000	—	699.245	747.000
	24	Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych	5.000	—	2.678	10.000
	25	Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich	1,660.000	—	1,554.603	1,440.000
	26	3% dodatek okręgowy	660.000	—	644.518	630.000
		Suma rubryki III. . . .	3,072.704	—	2,901.647	2,827.704
IV.	27	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—	5.670	5.670
V.	28	**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
VI.	29	**Taksy od spadków**	140.000	—	143.660	130.000
VII.	30	**Rozmaite wpływy**	—	—	135.701	—
VIII.	31	**Dodatek z c. k. Skarbu Państwa** . .	109.886	—	109.886	109.886
IX.	32	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	150	—	2.150	710

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 1. (a—g). Preliminuje się na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 22 września 1892 i z 16 lutego 1894 a względnie z 9 lipca 1902.

Do rubr. I. poz. 2. i 3. (a—h). Preliminuje się na podstawie stanu efektów z końcem roku 1902 wykazanego w zamknięciu rachunków za ten rok.

Do rubr. I. poz. 4 - 7. Preliminuje się na podstawie stanu kapitałów hipotekowanych w dniu układania preliminarza.

Do rubr. II. poz. 8 - 13. Preliminuje się na podstawie umów istniejących.

Do rubr. II. poz. 14 i 15. Preliminuje się jak na rok 1903.

Do rubr. III. poz. 16—22. Preliminuje się na podstawie istniejących zobowiązań.

Do rubr. III. poz 23. Wedle wykazu A) dołączonego do zamknięcia rachunków za rok 1902 sprostowana należytość prestacyi szkolnych na płacę nauczycieli i potrzeby szkolne w kwotach ryczałtowych wynosi ogółem 745.960 K 08 g.

Ponieważ jednak w sumie tej nie mieszczą się należytości za rok 1902 które zostały pokryte nadpłatami z lat poprzednich przeto preliminuje się w zaokrągleniu jak na rok 1903 kwotę 747.000 K — g.

Do rubr. III. poz. 24. Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne przejęte od byłych funduszów szkolnych okręgowych wynoszą z końcem roku 1902 jeszcze sumę 140.517 K 69 g. W roku 1902 uiszczono z tego tytułu tylko kwotę 2678 K 39 g. zaś w r. 1903 do końca maja wcale nic nie uiszczono.

Dla braku innej podstawy opierając się na tych wynikłościach preliminuje się na rok 1904 przypuszczalny dochód z tego tytułu tylko w kwocie 5 000 K.

Do rubr. III. poz. 25. Sprostowana należytość dodatków szkolnych do podatków od gmin, obszarów dworskich i innych stron na rok 1902. wynosi wedle przedłożonych przez wszystkie c. k. Urzędy podatkowe wykazów ogółem . . 1,484.445 K 74 g.

W uwzględnieniu wzrastającej co roku wynikłości a wynoszącej w roku 1902 kwotę 1,554.602 K 60 g., zaś w czasie od 1 stycznia do 31 maja 1903 — t. j. w miesiącach w których podatki a tem samem i dodatki słabo wpływają — już kwotę 692.462 K 14 h., preliminuje się przypuszczalny z tego tytułu dochód w kwocie okrągłej 1,660.000 K.

Do rubr. III. poz. 26. Sprostowana należytość na rok 1902 3% dodatków szkolnych okręgowy h wynosi wedle przedłożonych przez wszystkie c. k. Urzędy podatkowe wykazów ogółem sumę . . . . . 597.466 K 71 g.

Ze względu na wzrastającą co roku wynikłość a wynoszącą w roku 1902 kwotę 644.517 K 64 g. zaś w czasie od 1 stycznia do 31 maja 1903 już kwotę

284.329 K 54 g., preliminuje się przypuszczalny z tego tytułu dochód w okrągłej kwocie 660.000 K.

Do rubr. IV. Preliminuje się jak na rok 1903.

Do rubr. V. Nic się nie preliminuje dla braku wynikłości od lat wielu.

Do rubr. VI. Preliminuje się przypuszczalny dochód na podstawie ustawy krajowej z dnia 6. grudnia 1894 Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 19 z roku 1896 z uwzględnieniem wzrastającej co roku wynikłości a wynoszącej w roku 1902 kwotę 143.659 K 67 g. zaś w czasie od 1 stycznia do 31 maja 1903 już kwotę 53.303 K 74 g.

Do rubr. VII. Nic się nie preliminuje jak w latach poprzednich.

Do rubr. VIII. Dodatek stały z c. k. Skarbu Państwa.

Do rubr. IX. Preliminuje się przypadające raty na rok 1904 (jak wykaz pod H).

L. 20.141/03.

Wykaz A.

liczby posad etatowych nauczycieli szkół ludowych, oraz nauczycieli szkół wydziałowych systemizowanych na rok 1903|4 z przywiązanymi do nich płacami dodatkami za kierownictwo i na mieszkanie wedle stanu posad z dniem 15. maja 1903.

Liczba posad	Wyszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	I. Klasa (miasto Kraków).		
9	Dyrektorów szkół wydziałowych z dodatkiem za kierownictwo	2.400	21.600
9	Nauczycieli szkół wydziałowych po	2.200	19.800
18	„ „ „ „	1.980	35.640
14	Kierowników szkół pospolitych po	2.000	28.000
30	Nauczycieli starszych po	1.980	59.400
44	„ „ „	1.760	77.440
124	Razem . .	—	241.880
	II. Klasa.		
43	Dyrektorów szkół wydziałowych po	2 200	94.600
50	Nauczycieli „ „ „	1.980	99.000
93	„ „ „ „	1.760	163.680
78	Kierowników szkół pospolitych „	1.800	140.400
50	Nauczycieli „ „ „	1.760	88.000
127	„ „ „ „	1.540	195.580
255	„ „ „ „	1.320	336.600
	Nauczycieli robót ręcznych, spiewu i gimnastyki . .		2.800
696	Razem . .		1,120.660
	III. Klasa		
168	Kierowników szkół ludowych po	1.600	268.800
73	Nauczycieli „ „ „	1.540	112.420
241	„ „ „ „	1.320	318.120
481	„ „ „ „	1.100	529.100
963	Razem . .		1,228.440

Liczba posad	Wyszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	IV. Klasa		
967	Kerowników szkół ludowych po	1.100	1,063 700
1.748	Nauczycieli „ „ „	1.000	1,748.000
1.358	„ „ „	900	1,222.200
1.357	„ „ „	800	1,085.600
	273 dodatków na mieszkanie po	100	27.300
	137 „ „ „ „	90	12.330
	136 „ „ „ „	80	10.880
5.430	Razem . .		5,170.010

Liczba posad	Wyszczególnienie	Razem Koron	Uwaga
	Zestawienie.		
124	Nauczycieli miasta Krakowa.	241.880	
696	„ w II. klasie	1,120.660	
963	„ III. „	1,328.440	
5.430	„ „ IV. „	5,170.010	
7.213	Razem . . .	7,760.990	
	Do tego:		
40	Nauczycieli dopełniających kursów rolniczych .	38.920	
7.253	Ogółem . . .	7,799.910	
	Po strąceniu 10% tytułem interkalaryów . .	779.991	
	Zostaje . . .	7,019.919	
	Czyli okrągło . . .	7,019.900	

L. 20.141 z r. 1903/R S. K.

Wykaz B.

posad etatowych nauczycieli religii systemizowanych na rok 1903/4 z przywiązanemi do nich płacami i dodatkami na mieszkanie.

Ilość posad	Poszczególnienie	Pojedynczo	Razem
		Waluta koronowa	
	I. Klasa (miasto Kraków).		
4	Nauczycieli religii szkół wydziałowych po	2.200	8.800
5	„ „ „ „ „	1.980	9.900
7	„ „ „ pospolitych „	1.980	13.860
7	„ „ „ „ „	1.760	12.320
23	Razem . . .	—	44.880
	II. Klasa.		
29	Nauczycieli religii szkół wydzialowych po	1.980	57.420
29	„ „ „ „ „	1.760	51.040
21	„ „ „ pospolitych „	1.760	36.960
21	„ „ „ „ „	1.540	32.340
43	3 „ „ „ „ „	1.320	56.760
143	Razem . . .	—	234.520
	III. Klasa.		
33	Nauczycieli religii szkół pospolitych po	1.540	50.820
72	„ „ „ „ „	1.320	95.040
26	„ „ „ „ „	1.100	28.600
131	Razem . . .	—	174.460
	IV. Klasa.		
51	Nauczycieli religii szkół pospolitych po	1.320	67.320
348	Ogółem . . .	—	521.180
	Po strąceniu 20% interkalare	—	104.236
	Zostaje . . .	—	416.944
	a preliminuje się okrągło . . .	—	416.900

L. 20.141 z roku 1903/R. S. K.

Wykaz C.

stałych darów z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli.

L. porz.	Imię i nazwisko	Kwota roczna K.	h.
1	Hołubowicz Petronela	126	—
2	Horakowska Marya	78	—
3	Klos Franciszka	70	—
4	Seniów Agata	76	—
5	Klesiewicz Julia	72	—
6	Rogozińska Józefa	80	—
7	Witowska Julia	102	—
8	Dmytryk Michał	400	—
9	Januszewska Wiktorya	334	—
10	Prokopowicz Emilia	60	—
11	Guzkiewicz Aniela	160	—
12	Czaporowska Tekla	102	—
13	Rogoszewski Jan	360	—
14	Martusiewicz Marya	160	—
15	Ferencewicz Agata	250	—
16	Jałbrzykowska Agnieszka	240	—
17	Mikiewicz Eleonora	40	—
18	Strojkowska Julia	120	—
19	Praszałowicz Marya	80	—
20	Jankowska Julia	200	—
21	Nowomiejska Karolina	102	—
22	Dubiel Amalia	126	—
23	Koltko Wiktorya	120	—
24	Kruczkowski Leopold	60	—
25	Makarewiczowa Marya	120	—
26	Iwancio Damian	240	—
27	Kamińska Tekla	78	—
28	Kołdrasińska Zofia	160	—
29	Bernadzikiewicz Antonina	40	—
30	Dąbrowska Stefania dla 3 dzieci	80	—
31	Bukowski Szymon	150	—
32	Knihinicka Jadwiga	120	—
33	Kabarowska Michalina	166	—
34	Dąbrowska Marya	140	—
35	Panek Rozalia	100	—
36	Imańska Walerya	144	—
37	Hilowa Klementyna	40	—
38	Hornatkiewicz Antoni	192	50
39	Korol Wincenty	90	—
40	Jabłoński Karol	25	—
41	Kobryniowa Joanna	120	—
	Do przeniesienia	5.912	50

L. porz.	Imie i nazwisko	Kwota roczna K.	h.
	Z przeniesienia	5.419	50
42	Zahorska Barbara	100	—
43	Boguszowa Józefa	200	—
44	Dubilowa Marya	200	—
45	Warchałowska Marya	100	—
46	Łopatyński Teofil	500	—
47	Stebnicka Albina	200	—
48	Wojnowska Marya	160	—
49	Jednakowska Teofila	300	—
50	Marecka Marya	300	—
51	Kowalska Amalia	240	—
52	Dolińska Paulina	216	68
53	Niementowska Emilia	100	—
54	Sadowa Helena	240	—
55	Picykowa Klementyna	200	—
56	Kawecka Teresa	240	—
57	Płoszczak Cyryla	240	—
58	Iwanicka Bronisława	240	—
59	Hanulowa Ludwika	400	—
60	Dydyński Zacharyasz	300	—
61	Pelczar Ludwik	400	—
62	Michajlukowa Marya	200	—
63	Stojałowski Mieczysław	200	—
64	Baleyowa Józefa	200	—
65	Gabryela Ludwińska	100	—
66	Michał Michalski	400	—
	Razem . .	11.500	18

L. 20 141/03. R. S. K.

Wykaz D.

ryczałtów na drobne potrzeby szkolne.

Liczba szkół	Rodzaj szkół	Poje dyńczo	Razem
		Koron	
3.067	szkół ludowych jednoklasowych po	20	61.340
923	„ „ dwu „ „	30	27.690
39	„ „ trzy „ „	40	1.560
193	„ „ cztero „ „	50	9.650
83	„ „ pięcio „ „	60	4.980
85	„ „ sześcio „ „	70	5 950
1	„ „ siedmio „ „	80	80
2	„ „ wydziałowych po	160	320
7	„ „ „ „	140	980
40	„ „ „ „	110	4.400
	utrzymanie warsztatu w Sokalu		1.088
	40 dopełniających kursów rolniczych po	110	4.400
4.440	szkół dla nauczycieli etatowych razem	—	122.438
	a dla 2492 nauczycieli nadetatowych i na chemikalia dla 147 szkół po	10	26.390
	Ogółem . . .	—	148.828

L. 20.141/903. R. S. K.

Wykaz E.

posad nauczycieli nadetatowych przyzwolonych na rok szkolny 1903/4 z przywiązanemi do nich wynagrodzeniami.

Nr.	Okręg szkolny	Ogólna liczba nauczycieli nadetatowych	Z tej liczby przypada na						Uwaga
			I. kl.		II. kl.		III. kl.	IV. kl.	
			z wynagrodzeniem w walucie koronowej						
			1210	1100	1100	990 i 792	880 i 660	800 i 600	
1	Biała	23	—	—	—	1	8	14	
2	Bóbrka	41	—	—	—	—	13	28	
3	Bochnia	69	—	—	3	12	12	42	
4	Bohorodczany	20	—	—	—	—	1	19	
5	Borszczów	26	—	—	—	—	3	23	
6	Brody	40	—	—	3	8	3	26	
7	Brzesko	53	—	—	—	—	11	42	
8	Brzeżany	39	—	—	—	9	4	26	
9	Brzozów	13	—	—	—	—	1	12	
10	Buczacz	46	—	—	1	10	11	24	
11	Chrzanów	46	—	—	—	—	14	32	
12	Cieszanów	25	—	—	—	—	4	21	
13	Czortków	37	—	—	—	—	12	25	
14	Dąbrowa	21	—	—	—	—	5	16	
15	Dobromil	16	—	—	—	—	4	12	
16	Dolina	59	—	—	—	—	21	38	
17	Drohobycz	34	—	—	10	10	—	14	
18	Gorlice	33	—	—	—	10	4	19	
19	Gródek	21	—	—	—	9	4	8	
20	Grybów	14	—	—	—	—	6	8	
21	Horodenka	24	—	—	—	—	7	17	
22	Husiatyn	39	—	—	—	—	5	34	
23	Jarosław	38	—	—	11	2	4	21	
24	Jasło	23	—	—	5	6	—	12	
25	Jaworów	16	—	—	—	5	3	8	
26	Kałusz	36	—	—	—	—	10	26	
27	Kamionka	37	—	—	—	—	16	21	
28	Kolbuszowa	23	—	—	—	—	7	16	
29	Kołomyja	81	—	—	15	27	1	38	
30	Kossów	29	—	—	—	—	14	15	
31	Kraków miasto	48	26	22	—	—	—	—	
32	Kraków okolica	51	—	—	—	—	—	51	
33	Krosno	35	—	—	—	9	6	20	
34	Łańcut	38	—	—	—	—	9	29	
35	Limanowa	24	—	—	—	—	4	20	
36	Lisko	9	—	—	—	—	5	4	
37	Lwów miasto	—	—	—	—	—	—	—	
	Do przeniesienia 7	1.227	26	22	48	118	232	781	

Nr.	Okręg szkolny	Ogólna liczba nauczycieli nadetatowych	Z tej liczby przypada na						Uwaga
			I. kl.	II. kl.			III. kl.	IV. kl.	
			z wynagrodzeniem w walucie koronowej						
			1210	1100	1100	990 i 792	880 i 660	800 i 600	
	Z przeniesienia	1.227	26	22	48	118	232	781	
38	Lwów okolica	57	—	—	—	—	7	50	
39	Mielec	15	—	—	—	—	4	11	
40	Mościska	28	—	—	—	—	13	15	
41	Myślenice	15	—	—	—	—	2	13	
42	Nadwórna	29	—	—	—	—	12	17	
43	Nisko	28	—	—	—	—	8	20	
44	Nowy Sącz	60	—	—	20	13	6	21	
45	Nowy Targ	26	—	—	—	—	11	15	
46	Peczeniżyn	9	—	—	—	—	5	4	
47	Pilzno	14	—	—	—	—	6	8	
48	Podgórze	44	—	—	11	13	3	17	
49	Podhajce	18	—	—	—	—	6	12	
50	Przemyśl	72	—	—	19	25	1	27	
51	Przemyślany	34	—	—	—	—	10	24	
52	Przeworsk	20	—	—	—	—	7	13	
53	Rawa	19	—	—	—	—	7	12	
54	Rohatyn	23	—	—	—	—	6	17	
55	Ropczyce	24	—	—	—	—	14	10	
56	Rudki	17	—	—	—	—	6	11	
57	Rzeszów	42	—	—	12	6	7	17	
58	Sambor	17	—	—	7	3	—	7	
59	Sanok	19	—	—	2	4	5	8	
60	Skałat	30	—	—	—	—	8	22	
61	Śniatyn	31	—	—	—	11	5	15	
62	Sokal	41	—	—	—	6	2	33	
63	Stanisławów	54	—	—	14	17	2	21	
64	Staremiasto	17	—	—	—	—	10	7	
65	Stryj	42	—	—	5	17	—	20	
66	Strzyżów	18	—	—	—	—	3	15	
67	Tarnobrzeg	28	—	—	—	—	9	19	
68	Tarnopol	34	—	—	8	7	2	17	
69	Tarnów	38	—	—	7	14	4	13	
70	Tłumacz	40	—	—	—	—	19	21	
71	Trembowla	25	—	—	—	8	4	13	
72	Turka	10	—	—	—	—	3	7	
73	Wadowice	32	—	—	3	5	3	21	
74	Wieliczka	45	—	—	11	3	4	27	
75	Zaleszczyki	12	—	—	—	—	4	8	
76	Zbaraż	21	—	—	—	—	7	14	
77	Złoczów	36	—	—	8	—	4	24	
78	Żółkiew	41	—	—	—	9	9	23	
79	Żydaczów	21	—	—	—	—	8	13	
80	Żywiec	19	—	—	—	—	6	13	
	Razem	2.492	26	22	175	279	494	1496	

Obliczenie wydatku na powyższe wynagrodzenia.

	26	nauczycieli	po 1.210 K	razem	31.460 K
	23	„	„ 1.100 „	„	24.200 „
	175	„	„ 1.100 „	„	192.500 „
279	139	„	„ 990 „	„	137.610 „
	140	„	„ 792 „	„	110.880 „
494	247	„	„ 880 „	„	217.360 „
	247	„	„ 660 „	„	163.020 „
1496	748	„	„ 800 „	„	598.400 „
	748	„	„ 600 „	„	448.800 „
	2492		Ogółem	„	1,924.230 „
			a potrąciwszy tytułem interkolare 10%		192.423 K
			zostaje		1,731.807 K
			a preliminuje się okrągło		1,731.800 K

L. 20141/03. R. S. K.

Wykaz F.

przekształconych i nowo zorganizowanych szkół od 15/5 1902 do 15/5 1903.

Wykaz szkół przekształconych.

Ilość szkół	z klasowej	na klasową	Uwaga
1	3 kl. wydz. z 4 pospol.	4 klasową wydż. z 4 posp.	
2	6 „ pospolitych	3 „ „ „ „	
11	5 „ „	6 „ pospolite	
5	5 „ mięszanych	5 klasowe męskie 5 klasowe żeńskie	
1	4 „ mięszana	4 „ męskie 4 „ żeńskie	
3	4 „ „	5 „ mięszane	
1	4 „ „	5 „ „	
7	3 „ „	4 „ „	
8	2 „ „	4 „ „	
1	1 „ „	4 „ „	
76	1 „ „	2 „ „	
Razem 116			

Wykaz szkół nowozorganizowanych.

75 szkół	1 klasowych
1 szkoła	2 klasowa
5 szkół	4 klasowych
1 szkoła	3 kl. wydz. z 4 kl. posp.
Razem 82 szkół	

L. 20.141/903. R. S. K.

Wykaz G.

Konferencye okręgowe.

Liczba nauczycieli etatowych	7.253
„ „ nadetatowych	2.492
Razem . . .	9.745

Licząc na każdego nauczyciela po 9 koron wypada

kwota okrągła	90.000

Załącznik II. do preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1904.

WYKAZ

zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne

od roku 1876 po koniec roku budżetowego 1902.

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1904 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1902	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
1	Babuchów	gmina	1.000	—	—	—	—	—
2	Bachorzec	„	1.000	—	—	—	—	—
3	Balice	„	600	—	—	—	—	—
4	Balińce	„	1.200	—	—	—	—	—
5	Bar	„	400	—	—	—	—	—
6	Barańczyce	„	800	—	—	—	—	—
7	Bartków	„	800	—	—	—	—	—
8	Bartków i Posadowa	„	400	—	—	—	—	—
9	Bartkówka	„	600	—	—	—	—	—
10	Barwald	„	3.000	—	—	—	200	—
11	Baranówka	„	400	—	—	—	—	—
12	Bereźnica szlach i rustyk	„	600	—	—	—	60	—
13	Berdadówka	„	1.000	—	—	—	—	—
14	Biała	„	1.200	—	—	—	—	—
15	Biesiadki i Zerków	„	1.600	—	—	—	210	—
16	Bihale	„	1.000	—	—	—	—	—
17	Biskupice	„	2.000	—	—	—	—	—
18	Biskupice	„	1.000	—	—	—	—	—
19	Blich	„	1.000	—	—	—	—	—
20	Błozew dolna	„	200	—	—	—	—	—
21	Błudniki	„	400	—	—	—	—	—
22	Bohutyn	„	600	—	—	—	—	—
23	Bolestraszyce	„	2.000	—	—	—	—	—
24	Boniszyn	„	1.000	—	—	—	—	—
25	Boratyn	„	600	—	—	—	—	—
26	Borek	„	200	—	—	—	—	—
27	Borszczów	„	3.000	—	—	—	—	—
28	Bóbrka	miasto	2.000	—	—	—	—	—
29	Bóbrka	gmina	2.000	—	—	—	—	—
30	Brzezina	„	400	—	—	—	—	—
31	Brzostowa góra	„	400	—	—	—	—	—
32	Brzoza królewska	„	650	—	—	—	—	—
33	Brzoza królewska	„	400	—	—	—	—	—
34	Brzyszczki	„	540	—	—	—	—	—
35	Buczacz	„	3.000	—	—	—	—	—
36	Bukowina	„	800	—	—	—	—	—
37	Burcze	„	400	—	—	—	—	—
38	Burczyce	„	200	—	—	—	—	—
39	Busk	„	2.000	—	—	—	—	—
40	Busowisko	„	400	—	—	—	—	—
41	Buszkowice	„	400	—	—	—	—	—
42	Capowce	„	600	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		41.840	—	—	—	470	—

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1904 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1902	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . . .		41.840	—	—	—	470	—
43	Cetula	gmina	1.200	—	—	—	—	—
44	Cetula	„	400	—	—	—	40	—
45	Chłopice	„	400	—	—	—	120	—
46	Chocimierz	„	1.000	—	—	—	—	—
47	Chodnowice	„	400	—	—	—	—	—
48	Cholewiana góra	„	800	—	—	—	—	—
49	Chorośnica	„	1.000	—	—	—	—	—
50	Chudyjowce	„	400	—	—	—	40	—
51	Chyrów	„	1.200	—	—	—	—	—
52	Cieniawa	„	1.000	—	—	—	—	—
53	Cieszacin	„	400	—	—	—	—	—
54	Cikowiec	„	800	—	—	—	80	—
55	Cmolas	„	400	—	—	—	—	—
56	Czaple	„	400	—	—	—	—	—
57	Czarnokońce małe	„	500	—	—	—	—	—
58	Czarny potok	„	800	—	—	—	—	—
59	Czekaj	„	300	—	—	—	—	—
60	Czyków	„	800	—	—	—	—	—
61	Czerepin	„	600	—	—	—	—	—
62	Czernichowce	„	4.000	—	—	—	—	—
63	Czerniejów	„	1.000	—	—	—	—	—
64	Czerniszówka	„	200	—	—	—	—	—
65	Czudec	miasto	1.000	—	—	—	—	—
66	Czudec przedmieście	gmina	1.000	—	—	—	—	—
67	Czukiew	„	2.000	—	—	—	—	—
68	Czystopady	„	400	—	—	—	—	—
69	Czyszki powiat Brody	„	400	—	—	—	—	—
70	Czyszki powiat Lwów	„	400	—	—	—	—	—
71	Dąbrowa	„	12.000	—	—	—	—	—
72	Dąbrówka polska	„	1.000	—	—	—	—	—
73	Darachów	„	1.200	—	—	—	—	—
74	Daszawa	„	1.000	—	—	—	—	—
75	Debrzów	„	2.000	—	—	—	—	—
76	Dębina	„	800	—	—	—	—	—
77	Dębno	„	1.200	—	—	—	—	—
78	Dębno	„	400	—	—	—	—	—
79	Dobromil	miasto	6.000	—	—	—	—	—
80	Dobromirka	gmina	800	—	—	—	—	—
81	Dobrotwór	„	600	—	—	—	—	—
82	Dora	„	600	—	—	—	—	—
83	Doroszów wielki	„	800	—	—	—	—	—
84	Dubie	„	600	—	—	—	—	—
85	Dubiecko	„	3.000	—	—	—	—	—
86	Duhowce z Dechową	„	800	—	—	—	—	—
87	Dudyńce	„	400	—	—	—	—	—
88	Dukla	„	1.600	—	—	—	—	—
89	Dukla	„	4.000	—	—	—	—	—
90	Dulcza wielka	„	1.600	—	—	—	—	—
91	Dunkowice	„	2.000	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		107.440	—	—	—	750	—

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1904 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1902	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . .		107.440	—	—	—	750	—
92	Dylągówka	gmina	600	—	—	—	—	—
93	Dzwiniaczka	„	1.200	—	—	—	120	92
94	Dzurków	„	1.000	—	—	—	—	—
95	Dżuryn	„	2.400	—	—	—	240	—
96	Falejowa z Raczkową	„	400	—	—	—	—	—
97	Faszczówka	„	1.000	—	—	—	—	—
98	Firlejówka	„	200	—	—	—	—	—
99	Folwarki żydaczowskie	„	1.640	—	—	—	—	—
100	Gaje starobrodzkie	„	1.200	—	—	—	—	—
101	Ganczary	„	1.000	—	—	—	—	—
102	Garajowice	„	260	—	—	—	—	—
103	Giedlarowa	„	600	—	—	—	—	—
104	Gierzyce	„	600	—	—	—	—	—
105	Glinik	„	1.000	—	—	—	—	—
106	Głębokie	„	400	—	—	—	—	—
107	Głuchowice ad Gaje	„	600	—	—	—	—	—
108	Gołkowice	„	1.600	—	—	—	480	—
109	Gołogóry	„	1.000	—	—	—	—	—
110	Gołogóry	miasteczko	1.600	—	—	—	—	—
111	Górki	gmina	400	—	—	—	—	—
112	Góra ropczycka	„	400	—	—	—	—	—
113	Grabie	„	400	—	—	—	—	—
114	Grochowce	„	1.000	—	—	—	—	—
115	Gródek	„	1.000	—	—	—	100	—
116	Gröszów wielki	„	600	—	—	—	—	—
117	Grzymałów	„	2.000	—	—	—	—	—
118	Gwoździec i Csowlas	gminy	3.000	—	150	—	466	52
119	Hadykówka	gmina	1.200	—	—	—	120	—
120	Hadyńkowce	„	1.000	—	—	—	—	—
121	Hawcze	„	1.000	—	—	—	—	—
122	Hermanowice	„	500	—	—	—	—	—
123	Hniliczki	„	1.200	—	—	—	—	—
124	Hniliczki wielkie	„	3.000	—	—	—	—	—
125	Hodów	„	1.200	—	—	—	—	—
126	Hodowice	„	800	—	—	—	—	—
127	Hołowczyńce	„	300	—	—	—	—	—
128	Hołowiecko	„	600	—	—	—	—	—
129	Hostów	„	1.000	—	—	—	—	—
130	Hruszów i Kłonica	„	1.060	—	—	—	—	—
131	Hucisko oleskie	„	200	—	—	—	—	—
132	Husiatyn	„	1.600	—	—	—	—	—
133	Huta przedborska	„	200	—	—	—	—	—
134	Hyżne	„	800	—	—	—	—	—
135	Hołowczyńce	„	200	—	—	—	—	—
136	Ispas	„	600	—	—	—	—	—
137	Izdebnik	„	2.000	—	—	—	—	—
138	Jamnica	„	300	—	—	—	—	—
139	Jarocin	„	600	—	—	—	—	—
140	Jaryczów stary	„	1.000	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . .		154.900	—	150	—	2.277	44

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana K.	gr.	Raty w r. 1904 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1902 K.	gr.
	Z przeniesienia . .		154.900	—	150	—	2 277	44
141	Jasienica	gmina	400	—	—	—	—	—
142	Jasień	„	2 000	—	—	—	—	—
143	Jaszczew	„	800	—	—	—	—	—
144	Jazłowczyk	„	600	—	—	—	—	—
145	Jażów nowy	„	400	—	—	—	—	—
146	Jędruskowce	„	400	—	—	—	40	—
147	Jezieżanka	„	600	—	—	—	—	—
148	Jordanów	„	2 000	—	—	—	—	—
149	Jurowce	„	400	—	—	—	—	—
150	Kalne	„	300	—	—	—	—	—
151	Kałusz	„	4.000	—	—	—	—	—
152	Kamienne	„	400	—	—	—	—	—
153	Kamienopol	„	600	—	—	—	—	—
154	Kędzierzawce	„	400	—	—	—	—	—
155	Kierlikówka z Ujazdem i Rdzawą	„	400	—	—	—	—	—
156	Klikowa	„	800	—	—	—	—	—
157	Klimiec	„	600	—	—	—	—	—
158	Klimkówka	„	800	—	—	—	—	—
159	Kłaj	„	600	—	—	—	—	—
160	Kłodno	„	400	—	—	—	—	—
161	Kobielnica ruska	„	1.100	—	—	—	—	—
162	Kobierzyn	„	500	—	—	—	—	—
163	Kobierzyn	„	800	—	—	—	—	—
164	Kobło stare	„	400	—	—	—	—	—
165	Kobyłowłoki	„	2.000	—	—	—	—	—
166	Kolbuszowa	„	1.400	—	—	—	—	—
167	Kołomyja	„	2.000	—	—	—	—	—
168	Komarno	„	2.000	—	—	—	—	—
169	Komarno	„	1.000	—	—	—	—	—
170	Konieczkowa	„	1.000	—	—	—	—	—
171	Kopki	„	600	—	—	—	—	—
172	Korczyn powiat Stryj	„	1.200	—	—	—	—	—
173	Korczyn powiat Krosno	„	1.000	—	—	—	—	—
174	Kornatowice	„	1.200	—	—	—	—	—
175	Koropiec powiat Czortków	„	800	—	—	—	—	—
176	Koropiec powiat Złoczów	„	600	—	—	—	—	—
177	Korszyłówka	„	1.000	—	—	—	—	—
178	Kosienice	„	600	—	—	—	—	—
179	Kosmacz	„	700	—	—	—	—	—
180	Kosowa	„	1.200	—	—	—	120	—
181	Kostarowce	„	1.200	—	—	—	—	—
182	Kowalowa	„	1.000	—	—	—	—	—
183	Kozielniki	„	400	—	—	—	—	—
184	Kozy	„	1.000	—	—	—	—	—
185	Krakowiec	miasto	600	—	—	—	—	—
186	Krakowiec	gmina	800	—	—	—	—	—
187	Krasne	„	400	—	—	—	—	—
188	Krasne	„	200	—	—	—	—	—
189	Krasów	„	400	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		198.900	—	150	—	2.437	44

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dane		Raty w r. 1904 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1902	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . .		198.900	—	150	—	2.437	44
190	Kreców	gmina	400	—	—	—	—	—
191	Kropiwna i Uhorce	„	600	—	—	—	—	—
192	Krościenko	„	400	—	—	—	—	—
193	Krościenko	„	2.000	—	—	—	—	—
194	Krotoszyn	„	1.000	—	—	—	—	—
195	Krówniki	„	800	—	—	—	—	—
196	Królin	„	204	—	—	—	—	—
197	Krożyki	„	400	—	—	—	—	—
198	Kryłos	„	1.000	—	—	—	—	—
199	Krynica	„	2.000	—	—	—	—	—
200	Krystynopol	„	1.200	—	—	—	—	—
201	Krzaczkowa	„	800	—	—	—	—	—
202	Kręcin	„	1.000	—	—	—	—	—
203	Krzyszkowice	„	2.000	—	—	—	—	—
204	Krzywcze	„	1.600	—	—	—	—	—
205	Księżnice	„	400	—	—	—	—	—
206	Kulików	„	4.000	—	—	—	—	—
207	Kulparków	„	1.200	—	—	—	—	—
208	Kuty	„	6.000	—	—	—	—	—
209	Lachowice	„	1.200	—	—	—	—	—
210	Lacka Wola	„	1.200	—	—	—	—	—
211	Lacka Wola	„	400	—	—	—	—	—
212	Lacko wielkie i małe	„	1.200	—	—	—	—	—
213	Lacko	„	200	—	—	—	—	—
214	Lanckorona	„	1.200	—	—	—	—	—
215	Leśniowice	„	400	—	—	—	80	—
216	Leszczowate	„	1.200	—	—	—	180	—
217	Leszczyn	„	400	—	—	—	320	—
218	Leszczyna	„	1.600	—	—	—	—	
219	Leszniów	„	800	—	—	—	—	—
220	Leżajsk	„	10.000	—	—	—	—	—
221	Lipniki	„	600	—	—	—	—	—
222	Lipnica dolna	„	800	—	—	—	—	—
223	Lipnica murowana	„	1.200	—	—	—	—	—
224	Lipnica wielka	„	600	—	—	—	—	—
225	Lisko	„	1.600	—	—	—	—	—
226	Lisowice	„	1.800	—	—	—	—	—
227	Lisowice	„	600	—	—	—	—	—
228	Lubaczów	„	4.000	—	—	—	—	—
229	Lubcza	„	1.200	—	—	—	—	—
230	Lubiana	„	800	—	—	—	—	—
231	Lubla	„	400	—	—	—	—	—
232	Lubycza	„	300	—	—	—	—	—
233	Łańcut	gmina	4.000	—	—	—	—	—
234	Łańcut	miasto	8.000	—	—	—	—	—
235	Łęki	„	1.000	—	—	—	—	—
236	Łęki	„	400	—	—	—	—	—
237	Łęki	„	3.000	—	—	—	300	—
238	Łojowa	„	300	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		276.304	—	150	—	3.317	44

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1904 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1902	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . . .		276.304	—	150	—	3.317	44
239	Łoniowa	gmina	1.600	—	—	—	320	—
240	Łopatyn	„	2.000	—	—	—	—	—
241	Łoszniów	„	1.000	—	—	—	—	—
242	Łoszniów	„	1.000	—	—	—	—	—
243	Łowce	„	600	—	—	—	—	—
244	Łuczyce	„	300	—	—	—	—	—
245	Łukowa	„	500	—	—	—	—	—
246	Magdałówka	„	1.200	—	—	—	—	—
247	Majdan gołogórski	„	400	—	—	—	—	—
248	Majdan górny	„	400	—	—	—	—	—
249	Majdan lipowiecki	„	600	—	—	—	—	—
250	Makowisko	„	400	—	—	—	240	—
251	Malawa	„	2.000	—	—	—	—	—
252	Manasterzec	„	800	—	—	—	—	—
253	Marcinkowice	„	400	—	—	—	—	—
254	Markowa	„	1.200	—	—	—	—	—
255	Markowce	„	800	—	—	—	—	—
256	Meteniow	„	600	—	—	—	—	—
257	Męcina	„	258	—	—	—	—	—
258	Męcinka	„	300	—	—	—	—	—
259	Michałkowa	„	300	—	—	—	—	—
260	Mielnica	„	600	—	—	—	—	—
261	Milatyn	„	400	—	—	—	—	—
262	Milówka	„	1.000	—	—	—	—	—
263	Mitulin	„	600	—	—	—	—	—
264	Młyniska	„	1.200	—	—	—	—	—
265	Mołotów z Demidowem	gmina	400	—	—	—	—	—
266	Mościska	„	4.000	—	—	—	—	—
267	Mostki	„	600	—	—	—	—	—
268	Mszaniec	„	400	—	—	—	—	—
269	Myściowa	„	500	—	—	—	—	—
270	Myślatycze	„	1.000	—	—	—	150	—
271	Mysłowa	„	600	—	—	—	—	—
272	Myszkowice	„	800	—	—	—	—	—
273	Nadwórna	„	800	—	—	—	—	—
274	Nadwórna	„	6.400	—	—	—	—	—
275	Nagorzany	„	800	—	—	—	—	—
276	Nahorce	„	800	—	—	—	—	—
277	Nałuże	„	800	—	—	—	—	—
278	Narajów	„	400	—	—	—	—	—
279	Nawarya	„	400	—	—	—	—	—
280	Nawsie	„	800	—	—	—	—	—
281	Niemiłów	„	1.600	—	—	—	—	—
282	Niepołomice	„	322	—	—	—	—	—
283	Niepołomice	„	2.000	—	—	—	—	—
284	Nieszkowice	„	600	—	—	—	—	—
285	Nisko	„	3.000	—	—	—	—	—
286	Niwra	„	1.000	—	—	—	—	—
287	Nowosielce	„	1.200	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		325.984	—	150	—	4.027	44

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r 1904 do spłaty przypadające		Raty zaległe po końcu roku 1902	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . .		325.984	—	150	—	4.027	44
288	Nowoszyce	gmina	400	—	—	—	—	—
289	Nowy Sącz	„	800	—	—	—	—	—
290	Nowy Targ	„	2.000	—	—	—	—	—
291	Ochladów	„	200	—	—	—	—	—
292	Ochrymowce	„	1.600	—	—	—	—	—
293	Odrzykoń	„	1.200	—	—	—	—	—
294	Okleśna	„	3.000	—	—	—	300	—
295	Okniany	„	400	—	—	—	—	—
296	Okniany	„	200	—	—	—	—	—
297	Olchawa	„	400	—	—	—	—	—
298	Oleszyce	„	2.000	—	—	—	—	—
299	Oleszyce stare	„	4.000	—	—	—	—	—
300	Olchowiec	„	600	—	—	—	—	—
301	Olszanica	„	1.000	—	—	—	—	—
302	Olszanik	„	800	—	—	—	—	—
303	Ortynice	„	600	—	—	—	—	—
304	Osiak powiat Biała	„	1.000	—	—	—	—	—
305	Osiek „ Wadowice	„	800	—	—	—	—	—
306	Osik „ Jasło	„	500	—	—	—	—	—
307	Osielec	„	1.000	—	—	—	—	—
308	Ostrów	„	1.200	—	—	—	—	—
309	Ostrów	„	400	—	—	—	—	—
310	Ostrowczyk polny	„	600	—	—	—	—	—
311	Oświęcim	„	1.000	—	—	—	—	—
312	Ożydów	„	1.000	—	—	—	—	—
313	Padew narodowa	„	1.000	—	—	—	—	—
314	Pawłokoma	„	500	—	—	—	—	—
315	Peczeniżyn	„	400	—	—	—	—	—
316	Petlikowce	„	1.000	—	—	—	—	—
317	Pierzchów	„	400	—	—	—	—	—
318	Pietrycze	„	400	—	—	—	—	—
319	Piłatkowce	„	200	—	—	—	—	—
320	Pisarowce	„	600	—	—	—	—	—
321	Pisarzowice	„	1.000	—	—	—	—	—
322	Piskorowice	„	1.000	—	—	—	—	—
323	Pistyń	„	1.200	—	—	—	—	—
324	Pistyń	„	800	—	—	—	—	—
325	Pleśniany	„	300	—	—	—	—	—
326	Pleszowice	„	400	—	—	—	—	—
327	Pniów	„	400	—	—	—	—	—
328	Pobereże powiat Żydaczów	„	1.200	—	—	—	—	—
329	Pobereże powiat Stanisławów	„	2.000	—	—	—	—	—
330	Pobużany	„	400	—	—	—	—	—
331	Podborce	„	1.000	—	—	—	—	—
332	Podhorodec	„	1.000	—	—	—	—	—
333	Podłęże	„	258	—	—	—	—	—
334	Podwysokie	„	2.000	—	—	—	—	—
335	Pohorce	„	400	—	—	—	—	—
336	Polanka	„	600	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		371.128		150	—	4.327	44

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1904 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1902	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . .		371.128	—	150	—	4.327	44
337	Pomorzany	gmina	600	—	—	—	—	—
338	Poraż	„	400	—	—	—	—	
339	Porąbka	„	800	—	—	—	—	—
340	Porchowa	„	400	—	—	—	—	—
341	Poręba radlna	„	400	—	—	—	—	—
342	Porszna	„	600	—	—	—	—	—
343	Potok złoty	„	1.000	—	—	—	—	—
344	Potok	„	800	—	—	—	—	—
345	Przedborz	„	400	—	—	—	—	—
346	Przedmieście dynowskie	„	400	—	—	—	—	—
347	Przemyśl miasto	„	12.000	—	—	—	—	—
348	Przewłoczna powiat Złoczów	gmina	600	—	—	—	—	—
349	Przewłoczna „ Brody	„	600	—	—	—	—	—
350	Przewrotne	„	1.600	—	—	—	—	—
351	Przybówka	„	800	—	—	—	—	—
352	Przybyszówka	„	600	—	—	—	—	—
353	Przysietnica	„	600	—	—	—	—	—
354	Przysietnica	„	400	—	—	—	—	—
355	Przyszów kameralny	„	400	—	—	—	—	—
356	Pstrągowa	„	1.000	—	—	—	—	—
357	Pstrągowa	„	1.800	—	—	—	440	—
358	Pustomyty	„	400	—	—	—	—	—
359	Raba	„	300	—	—	—	—	—
360	Radenice	„	600	—	—	—	180	—
361	Rydłowice	„	800	—	—	—	—	—
362	Radymno	„	6.000	—	—	—	—	—
363	Radziechów	„	11.300	—	—	—	—	—
364	Rajtarowice	„	600	—	—	—	—	—
365	Rajtarowice	„	1.000	—	—	—	100	—
366	Rakowczyk	„	1.000	—	—	—	—	—
367	Rakszawa	„	400	—	—	—	—	—
368	Rasztowce	„	1.000	—	—	—	—	—
369	Rawa	„	1.000	—	—	—	—	—
370	Rażniów	„	400	—	—	—	—	—
371	Reniów	„	400	—	—	—	—	—
372	Reszniate	„	400	—	—	—	—	—
373	Resznate	„	400	—	—	—	—	—
374	Rodatycze	„	1.000	—	—	—	—	—
375	Rohatyn	„	10.000	—	—	—	—	—
376	Ropczyce	„	4.000	—	—	—	400	—
377	Rosochowaciec	„	400		—	—	—	—
378	Rozhurcze	„	1.200	—	—	—	—	—
379	Rożniatów	„	600	—	—	—	—	—
380	Rożniatów	„	600	—	—	—	—	—
381	Równe	„	800	—	—	—	—	—
382	Równia	„	400	—	—	—	—	
383	Ruda	„	400	—	—	—	—	—
384	Rudki	„	3.200	—	—	—	—	—
385	Rudki	„	1.000	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		446.942	—	150	—	5.447	44

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1904 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1902	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . . .		446.942	—	150	—	5.447	44
386	Rychwałd	gminy	400	—	—	—	—	—
387	Ryczychów	„	400	—	—	—	—	—
388	Rykow	„	600	—	—	—	—	—
389	Rzepiennik strzyżewski	„	1.000	—	—	—	—	—
390	Rzepniów	„	200	—	—	—	—	—
391	Rzeszotary	„	2.400	—	—	—	240	—
392	Rzeszów	„	6.000	—	—	—	—	—
393	Sadzawka	„	400	—	—	—	—	—
394	Sanok	„	2.400	—	—	—	—	—
395	Sarna	„	2.000	—	—	—	—	—
396	Schönanger	„	1.000	—	—	—	—	—
397	Semerówka	„	400	—	—	—	—	—
398	Siary	„	1.000	—	—	—	—	—
399	Siedliska ad Tołszczew	„	600	—	—	—	—	—
400	Sielce	„	800	—	—	—	—	—
401	Siemiechów	„	1.000	—	—	—	98	95
402	Siemukowce	„	1.200	—	—	—	—	—
403	Siemuszowa	„	400	—	—	—	—	—
404	Sieniawa Dybków i Wylewa	„	3.165	92	—	—	1 666	32
405	Siennów	„	2.000	—	—	—	—	—
406	Sieprawa i Łuczanka	„	1.600	—	—	—	—	—
407	Sierakośce	„	600	—	—	—	—	—
408	Skała	„	1.000	—	—	—	—	—
409	Skała	„	4.000	—	—	—	—	—
410	Skawa	„	200	—	—	—	—	—
411	Skniłów powiat Lwów	„	1.000	—	—	—	—	—
412	Sknilów „ Zloczów	„	600	—	—	—	—	—
413	Skoryki	„	400	—	—	—	—	—
414	Sławna	„	400	—	—	—	—	—
415	Słobudka koszyłowiecka	„	800	—	—	—	—	—
416	Słochynie	„	400	—	—	—	—	—
417	Snowicz	„	600	—	—	—	—	—
418	Sokolniki	„	1 400	—	—	—	—	—
419	Sokolniki	„	2.000	—	—	—	—	—
420	Sokołów	„	600	—	—	—	—	—
421	Sokołów	„	4.000	—	—	—	—	—
422	Sołonka wielka	„	600	—	—	—	—	—
423	Smarzów	„	800	—	—	—	—	—
424	Spas	„	600	—	—	—	—	—
425	Srednia	„	400	—	—	—	—	—
426	Srodopolce	„	1.200	—	—	—	—	—
427	Sroki	„	400	—	—	—	—	—
428	Sromowce	„	600	—	—	—	—	—
429	Stare miasto	„	1.000	—	—	—	—	—
430	Stary Wiśnicz	„	200	—	—	—	—	—
431	Starzawa	„	1.000	—	—	—	—	—
432	Stechnikowce	„	400	—	—	—	—	—
433	Stojanów	„	800	—	—	—	—	—
434	Strachocina	„	800	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . .		502.867	92	150	—	7.452	71

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana K.	gr.	Raty w r. 1904 do spłaty przypadające K.	gr.	Raty zaległe po koniec roku 1903 K.	gr.
	Z przenisieenia . .		502.867	92	150	—	7.452	71
435	Stroniatyn	gmina	2.000	—	—	—	—	—
436	Stronibaby	„	400	—	—	—	—	—
437	Stryjówka	„	3.000	—	—	—	—	—
438	Stryłki	„	400	—	—	—	—	—
439	Strzeszyn	„	800	—	—	—	—	—
440	Stubienko	„	1.000	—	—	—	—	—
441	Stubno	„	1.200	—	—	—	—	—
442	Stulsko	„	2.000	—	—	—	—	—
443	Stupnica i Kotowania	gminy	800	—	—	—	—	—
444	Stulsko	gmina	1.600	—	—	—	—	—
445	Suchodół	„	800	—	—	—	—	—
446	Suchodoły	„	1.000	—	—	—	—	—
447	Suchowola	„	800	—	—	—	—	—
448	Suszno	„	600	—	—	—	—	—
449	Suszyca rykowa	„	400	—	—	—	—	—
450	Sutkowice	„	1.600	—	—	—	—	—
451	Swilcza	„	1.200	—	—	—	—	—
452	Szczawa	„	600	—	—	—	—	—
453	Szczebnie	„	200	—	—	—	—	—
454	Szmańkowce	„	800	—	—	—	—	—
455	Szybalin	„	400	—	—	—	—	—
456	Tarnowa górna i dolna	gminy	400	—	—	—	—	—
457	Tarnobrzeg z Dzikowem	„	600	—	—	—	—	—
458	Tarnawica leśna	gmina	600	—	—	—	—	—
459	Tartaków	miastecko	1.600	—	—	—	—	—
460	Temeszów	gmina	800	—	—	—	—	—
461	Terło szlacheckie i rustykalne	gminy	400	—	—	—	—	—
462	Tersów	gmina	400	—	—	—	—	—
463	Trościanieс mały	„	1.200	—	—	—	—	—
464	Trzciana powiat Rzeszów	„	800	—	—	—	—	—
465	Trzciana „ Bochnia	„	1.000	—	—	—	—	—
466	Trzcianiec „ Mościska	„	1.600	—	—	—	—	—
467	Trzcianiec „ Dobromil	„	1.200	—	—	—	—	—
468	Trzeboś	„	1.200	—	—	—	—	—
469	Trzebowiska	„	400	—	—	—	—	—
470	Tudiów	„	400	—	—	—	—	—
471	Tuligłowy powiat Jarosław	„	2.000	—	—	—	—	—
472	Tuligłowy „ Mościska	„	348	—	—	—	—	—
473	Turka	„	2.000	—	—	—	—	—
474	Turze powiat Stanisławów	„	400	—	—	—	—	—
475	Turze „ Staremiasto	„	600	—	—	—	—	—
476	Tyczyn	„	600	—	—	—	—	—
477	Tyczyn	„	1.200	—	—	—	—	—
478	Tyśmienica	„	1.600	—	—	—	—	—
479	Udnow	„	800	—	—	—	—	—
480	Uhelna	„	400	—	—	—	—	—
481	Uhnów	„	1.000	—	—	—	—	—
482	Ulanów	„	800	—	—	—	—	—
483	Ułazów	„	400	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . .		549.215	92	150	—	7.452	71

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1904 do spłaty przypadające		Raty zaległe po koniec roku 1902	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . . .		549.215	92	150	—	7.452	71
484	Urlów	gmina	400	—	—	—	—	—
485	Urlów z Chrabieżą	gminy	400	—	—	—	—	—
486	Urzejowice	gmina	1.000	—	—	—	—	—
487	Uście biskupie	„	600	—	—	—	—	—
488	Uście solne	„	645	—	—	—	—	—
489	Uście solne	„	4.000	—	—	—	—	—
490	Uścieszko	„	400	—	—	—	—	—
491	Ustyanowa	„	400	—	—	—	40	—
492	Usznia	„	1.000	—	—	—	—	—
493	Waniowice	„	600	—	—	—	—	—
494	Werchrata	„	800	—	—	—	—	—
495	Weryń	„	3.000	—	—	—	—	—
496	Wesoła	„	400	—	—	—	—	—
497	Wesołów	„	2.400	—	—	—	—	—
498	Wiązowa	„	600	—	—	—	—	—
499	Widełki	„	1.200	—	—	—	—	—
500	Wielkie oczy	„	4.000	—	—	—	—	—
501	Wierzbiany	„	600	—	—	—	—	—
502	Wiewiórka	„	600	—	—	—	—	—
503	Winniki	„	4.000	—	—	—	—	—
504	Witków nowy	„	1.200	—	—	—	—	—
505	Witkowice	„	1.600	—	—	—	—	—
506	Witkowice	„	600	—	—	—	—	—
507	Witoszyńce	„	400	—	—	—	—	—
508	Witryłów	„	400	—	—	—	—	—
509	Włosian	„	800	—	—	—	—	—
510	Wola czarnokoniecka	„	1.600	—	—	—	—	—
511	Wola derewlańska	„	400	—	—	—	—	—
512	Wola koblańska	„	400	—	—	—	—	—
513	Wola pławska	„	400	—	—	—	—	—
514	Wola senkowa	„	600	—	—	—	—	—
515	Wolica ługowa	„	1.800	—	—	—	—	—
516	Wolica ługowa i piaskowa	gminy	800	—	—	—	—	—
517	Wólka sokolowska	gmina	400	—	—	—	—	—
518	Wółczniów	„	2.000	—	—	—	—	—
519	Wołoskowce	„	2.000	—	—	—	—	—
520	Wołosów	„	600	—	—	—	—	—
521	Wołoszczyzna	„	1.200	—	—	—	—	—
522	Wybranówka	„	800	—	—	—	—	—
523	Wysocko	„	400	—	—	—	—	—
524	Wysoka	„	300	—	—	—	—	—
525	Wysoka	„	400	—	—	—	—	—
526	Wysoka łańcucka	„	1.600	—	—	—	—	—
527	Wyżniany	„	400	—	—	—	—	—
528	Zagórzany	„	600	—	—	—	—	—
529	Zagórzyce	„	2.000	—	—	—	—	—
530	Zakliczyn	„	645	60	—	—	—	—
531	Zakomarze	„	800	—	—	—	—	—
532	Załęrze	„	200	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . . .		601.606	52	150	—	7.492	71

Liczba porządkowa	Nazwa gminy		Zaliczka pierwotnie dana		Raty w r. 1904 do spłaty przypadające		Raty zaległo po koniec roku 1902	
			K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
	Z przeniesienia . .		601.606	52	150	—	7.492	71
533	Załęże	gmina	600	—	—	—	—	—
534	Zamarstynów	„	800	—	—	—	—	—
535	Zarudce	„	400	—	—	—	—	—
536	Zarzecze	„	248	—	—	—	—	—
537	Zawidce	„	400	—	—	—	—	—
538	Zawidowice	„	800	—	—	—	—	—
539	Zazdrość	„	1.000	—	—	—	—	—
540	Zboiska	„	400	—	—	—	—	—
541	Zbydniów część I.	„	400	—	—	—	—	—
542	Zbyszyce i Wielkonosze	„	600	—	—	—	—	—
543	Zdziarzec	„	1.200	—	—	—	—	—
544	Zubrza	„	3.000	—	—	—	—	—
545	Żwór	„	400	—	—	—	—	—
546	Żabcze	„	800	—	—	—	—	—
547	Żabin	„	300	—	—	—	—	—
548	Żołynia	„	800	—	—	—	—	—
549	Żółkiew	„	3.000	—	—	—	—	—
550	Żulice	„	800	—	—	—	—	—
551	Żulice	„	800	—	—	—	—	—
552	Żurawniki	„	800	—	—	—	—	—
553	Żurawno	„	4.000	—	—	—	—	—
554	Żurawno	„	6.000	—	—	—	—	—
555	Żużel	„	800	—	—	—	—	—
556	Żydaczów	„	4.000	—	—	—	—	—
	Suma		633.954	52	150	—	7.492	71
	a po odpisaniu niezrealizowanych asygnat pod pozycyami 31, 57, 116, 126, 157, 229, 231, 259, 333, 359, 372, 379, 386, 438, 483, 490, 496, 509, w kwocie		9.558	—	—	—	—	
	rozdzielono tytułem zaliczek w rzeczywistej sumie		624.396	52	150	—	7.492	71

Z zaległości wykazanych po koniec roku 1902 w kwocie . . . 7.492 K 71 gr.

a) zaległe raty z lat dawniejszych . . . . . 4.743 K 76 gr.

b) „ „ z roku 1902 . . . . . 2.748 „ 95 „

Suma jak wyżej 7.492 K 71 gr.

LW. 61.298/903.

I. a) Alegat

do preliminarza funduszu krajowego na rok 1903.

Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

PRELIMINARZ

na rok

1904.

Sporządzony przez departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

Alegat do rubr. V. poz, 97 wydatków funduszu krajowego.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Wydatki.				
I.		**Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek**	80.000	—	65.359	75.000
II.		**Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek**	600.000	—	535.463	570.776
III.		**Pensye dla wdów po nauczycielach** .	240.000	—	216.790	226.233
IV.		**Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach**	60.000	=	51.878	55.773
V.		**Odprawy i kwartały pozgonne** . .	35.000	—	32.783	25.000
VI.		**Zwroty z wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek**	2.000	—	1.733	2.000
VII.		**Koszta zarządu**	100	—	49	100
VIII.		**Rozmaite wydatki**	—	—	4.605	—
		Zwroty z interkalaryów	—	—	180	—
		Suma wydatków . . .	1,017.100	—	908.840	954.882

Wyjaśnienie.

Do rubryki I. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 39 i 41 ustawy z 1 stycznia 1889 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 16) i na podstawie załączonego do LW. 61.298/903 wykazu „B“, w którym wyszczególnione są wszystkie emerytury czasowe dotychczas zaasygnowane a obliczone na . . . . . 74.246 K.

Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił:

W roku	1900 . .	53 216 K 24 g.
„ „	1901 . .	60.779 „ 94 „
„ „	1902 . .	65.359 „ 10 „

Ze względu na naturalny wzrost preliminuje się 80.000 K.

Do rubryki II. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 39 i 41 przytoczonej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 61.298/903 wykazu „C“, w którym wyszczególnione są wszystkie emerytury dożywotnie dotychczas asygnowane a obliczone na . . . . . 593.607 K 31 g.

Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił:

W roku	1900 . .	415.066 K 39 g.
„ „	1901 . .	484.947 „ 28 „
„ „	1902 . .	535.463 „ 37 „

Ze względu na naturalny wzrost preliminuje się 600.000 K.

Wydatki.

Do rubryki III. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 43 i 45 przytoczonej ustawy i na podstawie załączonego do LW. 61.298/903 wykazu „D“, w którym wyszczególnione są wszystkie pensye dla wdów po nauczycielach dotychczas zaasygnowane a obliczone na . . . . . 237.209 K 54 g

Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił:

W roku	1900 . .	180.817 K 46 g.
„ „	1901 . .	199.128 „ 87 „
„ „	1902 . .	216.790 „ 31 „

Ze względu na naturalny wzrost preliminuje się 240.000 K.

Do rubryki IV. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 46 i 47 ustawy z 1 stycznia 1889 (Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. 16) i na podstawie załączonego do LW. 61.298/903 wykazu „E“, w którym wyszczególnione są wszystkie dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach dotychczas zaasygnowane a obliczone na 49.519 K 61 g.

Według zamknięć rachunkowych wydatek na ten cel wynosił:

W roku	1900 . .	42.040 K 38 g.
„ „	1901 . .	49.338 „ 94 „
„ „	1902 . .	51.877 „ 92 „

Ze względu na naturalny wzrost preliminuje się 60.000 K.

Do rubryki V. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 40, 44 i 49 przytoczonej ustawy i preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, mianowicie:

Wypłacono w roku	1900 . .	31.168 K 72 g.	
„ „	1901 . .	25.120 „ 98 „	
„ „	1902 . .	32.782 „ 75 „	
	Razem .	89.072 K 45 g.	przeciętnie 29.690 K 81 g.

a preliminuje się 35.000 K.

Do rubryki VI. Wydatek ten polega na postanowieniach art. 53 przytoczonej ustawy i preliminuje się na podstawie przecięcia wynikłości z ostatnich trzech lat, mianowicie:

Wypłacono w roku	1900 . .	1.487 K 39 g.	
„ „	1901 . .	2.593 „ 68 „	
„ „	1902 . .	1.733 „ 17 „	
	Razem .	5.814 K 24 g.	przeciętnie 1.938 K 08 g.

a preliminuje się 2.000 K.

Do rubryki VII. Wydatek ten jest zwrotem Etatowi skarbowemu kosztów za druki przez c. k. główną Kasę krajową we Lwowie i c. k. Urzędy podatkowe na cele krajowego funduszu szkolnego emerytalnego rocznie spotrzebowane: na rok 1904 preliminuje się 100 K jak na rok 1903.

Do rubryki VIII. Nie preliminuje się nic z powodu, że wynikłości tej rubryki są tylko przebieżne i znajdują pokrycie w rubryce dochodów „Rozmaite dochody“.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Dochody.				
I.		**Odsetki od kapitałów**	2 680	—	2.653	2.680
II.		**Datki stałe z krajowego funduszu szkolnego**	25.600	—	25.600	25.600
III.		**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
IV.		**Interkalacya od opróżnionych posad nauczycielskich**	33.952	—	51.190	51.073
V.		**Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek**	166.000	—	166.399	160.000
VI.		**Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej**	24.000	—	24.636	21.000
VII.		**Rozmaite dochody**	—	—	2.121	—
VIII.		**Zwroty z emerytur czasowych** . .	—	—	89	—
IX.		„ „ **dożywotnich** . .	—	—	9	—
X.		„ **z pensyi wdów**	—	—	42	—
XI.		„ **z dodatków na wychowanie dzieci**	—	—	424	—
XII.		„ **z odpraw i kwartałów pozgonnych**	—	—	43	—
		Suma dochodów . . .	252.232	—	273.206	260.353
		W porównaniu ze sumą wydatków . .	1,017.100	—	908.840	954.882
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego . .	764.868	—	635.634	694.529

Wyjaśnienie.

Do rubryki I. Preliminuje się na podstawie załączonego wykazu „A“.

Do rubryki II. Na podstawie art. 52 ustęp b ustawy z 1 stycznia 1889 (Dz. ust i rozp. kraj. Nr. 16) jako stały dodatek udzielany rocznie z krajowego funduszu szkolnego.

Do rubryki IV. Na podstawie art. 52 ustęp d przytoczonej ustawy preliminuje się tu jako dochód kwotę 33.952 K wykazaną jako wydatek w preliminarzu funduszu szkolnego krajowego na rok 1904, która z powodu opróżnionych posad nauczycielskich ma być przeprowadzoną z funduszu szkolnego krajowego do funduszu szkolnego krajowego emerytalnego.

Do rubryki V. Na podstawie art. 52 ustęp f przytoczonej ustawy i wynikłości z ostatnich trzech lat mianowicie:

Dochody.

W roku 1900 . . 195.702 K 75 g.
„ „ 1901 . . 160.094 „ 52 „
„ „ 1902 . . 166.398 „ 96 „
a preliminuje się 166.000 K.

Do rubryki VI. Na podstawie art. 50 przytoczonej ustawy i wynikłości z ostatnich trzech lat mianowicie:

W roku 1900 . . 22.906 K 10 g.
„ „ 1901 . . 21.222 „ 28 „
„ „ 1902 . . 24.635 „ 77 „
a preliminuje się 24.000 K.

Do rubryki VII. Nie preliminuje się z powodu, że wynikłości tej rubryki są tylko przebieżne.

Do L. 20.142 z roku 1903.

Wykaz A.

wszystkich efektów wartościowych krajowego funduszu szkolnego emerytalnego do preliminarza na rok 1904.

Liczba porząd.	Bliższe oznaczenie efektów	z dnia	Serya	Liczba	Stopa %	opiewa na kwotę				Odsetki			
						Pojedynczo		Razem		Pojedynczo		Razem	
						K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	I. Efekta majątku zakładowego.												
1	List zastawny galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego.	1. Lipca 1893	I.	1411	4%	20.000	—	—	—	800	—		—
2	„	„	I.	1412	„	20.000	—	—	—	800	—	—	—
3	„	„	I.	1413	„	20.000	—	—	—	800	—	—	—
4	„	„	III.	26648	„	2.000	—	—	—	80	—	—	—
5	„	„	III.	26649	„	2.000	—	—	—	80	—	—	—
6	„	1. stycznia 1894	IV.	1197	„	1.000	—	—	—	40	—	—	—
7	„	1. lipca 1893	V.	7137	„	200	—	—	—	8	—	—	—
8	„	„	V.	7138	„	200	—	—	—	8	—	—	—
9	„	„	V.	7139	„	200	—	—	—	8	—	—	—
10	„	1. stycznia 1882.	V.	154	„	200	—	—	—	8	—	—	—
11	„	„	V.	33.195	„	200	—	—	—	8	—	—	—
12	„	1. stycznia 1894	V.	3952	„	200	—	—	—	8	—	—	—
13	„	„	V.	3953	„	200	—	—	—	8	—	—	—
14	„	„	V.	3954	„	200	—	—	—	8	—	—	—
15	„	„	V.	3955	„	200	—	—	—	8	—	—	—
16	„	„	V.	25927	„	200	—	67.000	—	8	—	2.680	—
17	książeczka wkładkowa galic. kasy oszczędności.	27. styczn. 1894	—	29748	„	89	98	—	—	—	—	—	—
18	„	3. lutego 1894	—	31314	„	10	46	—	—	—	—	—	—
19	„	21. stycznia 1903	—	143654	3¾%	6	50	106	94	—	—	—	—
	Razem .	—	—	—	—	—	—	67.106	94	—	—	2.680	—

Uwaga: Odsetki od książeczek kasy oszczędności kapitalizuje się, zatem z tego tytułu nie wykazuje się żadnego dochodu.

LW. 165.341/1903.

II. Alegat

do preliminarza funduszu krajowego na rok 1904.

PRELIMINARZE

a)—t)

na rok

1904:

a) Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	str.	2
b) Stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej we Lwowie	„	5
c) Akademii rolniczej w Dublanach	„	7
d) Niższej szkoły „ „	„	15
e) Szkoły gorzelniczej w Dublanach	„	18
f) Gorzelni w Dublanach	„	20
g) Folwarku w Dublanach	„	22
h) Stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach	„	25
i) Średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	„	27
j) Folwarku w Czernichowie	„	34
k) Niższej szkoły rolniczej w Horodence	„	37
l) „ „ „ „ Jagielnicy	„	40
m) „ „ „ „ Kobiernicach	„	43
n) „ „ „ „ Bereźnicy	„	47
o) „ „ „ „ Suchodole	„	50
p) Szkoły mleczarskiej w Rzeszowie	„	51
r) Szkoły ogrodniczej w Tarnowie	„	53
s) Krajowego zakładu sadowniczego w Zaleszczykach	„	56
t) Krajowego składu publicznego w Krakowie	„	59

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

a) Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904. LW. 63.394/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903.
			Korony			
I.		**WYDATKI.**				
		Płace nauczycieli.				
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca . . 4.800 K. dodatek aktywalny . 840 „ dodatek osobisty . . 1.200 „ dodatek pięcioletni . 400 „	7.240	—	6.840	7.001
	2	Trzech profesorów fachowych: *a)* dla dwóch, płaca po 3.280 6.560 K. dodatki aktywalne po 720 1.440 „ dodatki 5-letnie dla jednego 1.200 „ *b)* dla jednego extra statum, płaca . . . . 3.280 „ dodatek aktywalny . 720 „	13.200	—	4.800	13.074
	3	Trzech nauczycieli-adjunktów: *a)* dla dwóch, płaca po 2.400 4.800 K. dodatki aktywalne po 600 1.200 „ dodatek osobisty dla jednego 300 „ dodatki 5-letnie dla jednego 600 „ *b)* dla jednego płaca 2.400 K. } Posada dodatek aktywalny 600 „ } nieobsadz.	6.900	—	10.425	6.900
	4	Docenci (nauczyciele-pomocnicy): *a)* języka polskiego i niemieckiego 1.800 K. *b)* fizyki eksperymentalnej . 600 „ *c)* matematyki . . . 1.000 „ *d)* zarysu inżynieryi, konstrukcyi i rysunków . . . 1.600 „ *e)* chemii ogólnej: *α)* za wykłady . . 600 K. *β)* za prowadzenie ćwiczeń w laboratoryum chemii . . . 400 „ 1.000 „ *f)* ekonomii społecznej . . 400 „ *g)* encyklopedyi rolnictwa . 600 „ *h)* zarysu prawa i administracyi 500 „ *i)* nauki o pomocy w nagłych wypadkach . . . 200 „	7.700	—	7.720	7.700
		Suma rubryki I.	35.040	—	29.785	34.675
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	5	Strzelecka Julia, wdowa po b. dyrektorze, pensya	1.400	—	1.400	1.400
	6	Tyniecki Władysław, b. dyrektor, emerytura	4.400	—	4.400	4.400
	7	Moroz Ludwika, wdowa po dozorcy, dożywotnie zaopatrzenie . . .	120	—	120	120
	7a	Strzelecka Julia, jednorazowo . . .	—	—	400	—
		Suma rubryki II.	5.920	—	6.320	5.920
		Do przeniesienia . .	40.960	—	36.105	40.595

a) Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Preliminarz na rok 1904 LW. 64.394/903. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota uchwalona na rok 1903.
			Korony			
		Z przeniesienia .	40.960	—	36.105	40.595
III.		**Koszta administracyi.**				
	8	Koszta kancelaryjne, druki i portorya .	600	—	800	600
	9	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . .	480	—	300	480
	10	Ubezpieczenie budynków i zbiorów . .	80	—	51	80
	11	Opał, oświetlenie i należytość za wodę .	880	—	771	880
	12	Utrzymanie budynków	400	1.400	1.762	3.100
	13	Sprzęty i ruchomości	100	150	296	500
	14	Dozorca domu i pomocnik dozorcy . .	1.200	—	1.080	1.080
	15	Podatki	45	—	70	45
		Suma rubryki III. .	3.785	1.550	5.130	6.765
IV.		**Środki naukowe.**				
	16	Biblioteka i czytelnia	600	—	588	600
	17	Laboratorya:				
		a) chemii ogólnej i technologicznej 280 K.				
		b) botaniczno-fizyologiczne . 120 „	400	—	403	400
	18	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń:				
			zwycz.	*nadzw.*		
		a) do geografii fizycznej i politycznej	20 K.	— K.		
		b) do fizyki	40 „	400 „		
		c) „ meteorologii i klimatologii	40 „	— „		
		d) do inżynieryi leśnej .	300 „	200 „		
		e) „ botaniki, fizyologii, geognozyi i mineralogii .	120 „	— „		
		f) do zoologii	40 „	— „		
		g) „ technologii chemicznej	100 „	— „		
		h) „ leśnictwa w ogóle i uprawy lasu . . .	300 „	20 „	960	660	1.341	1.700
	19	Na założenie szkółki drzewek w Winnikach, Brzuchowicach i Zubrzy . .	—	1.200	1.299	1.200
	20	Wycieczki naukowe z uczniami . .	2.000	—	2.000	2.000
	21	Utrzymanie ogrodu przy szkole . .	300	—	307	300
		Suma rubryki IV. .	4.260	1.860	5.938	6.200
V.		**Spłata pożyczki.**				
	22	Gal. Kasie oszczędności we Lwowie, rata na kapitał i odsetki . . .	57 i 58 1.042	—	1.042	1.042
VI.	23	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	—	100
		Suma wydatków .	50.147	3.410	48.215	54.702
		Razem .	**53.557 K.**			

Krajowa szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 64.394/903.

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 1. Preliminuje się *więcej o 239 K.* na pokrycie pełnego dodatku pięcioletniego dla dyrektora Maryana Małaczyńskiego.

„ „ *I. poz. 2.* Preliminuje się *więcej o 126 K.* na pokrycie pełnego dodatku pięcioletniego dla profesora p. Zygmunta Demianowskiego.

„ „ *III. poz. 12.* Wydatki zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych wstawia się 1.400 K. jako dalszy kredyt na postawienie siatki drucianej.

„ „ *III. poz. 13.* W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 150 K. a mianowicie 100 K na sprawienie dwóch szafek na zbiory do nauki o ochronie lasu i 50 K. na sprawienie stołu dla profesora ochrony.

„ „ *IV.* Wydatki zwyczajne bez zmiany. W nadzwyczajnych preliminuje się pod poz. 18. kwotę 660 K., w której mieści się 400 K. jako III. rata na gabinet fizykalny, 200 K. na sprawienie sekcyjnej ramy katastralnej i wreszcie 60 K. na gablotki na zbiory do nauki o ochronie lasu.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	14.000	—	14.000	14.000
II.	2	**Opłaty od uczniów:**				
		a) wpisowe od 20 uczniów po 4 K. 80 K.				
		b) czesne od 30 uczniów po 20 „ 600 „	680	—	478	680
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	—	100
		Suma dochodów .	14.780	—	14.478	14.780
		W porównaniu z wydatkami	53.557	—	48.215	54.702
		okazuje się **niedobór**	38.777	—	33.737	39.922

Wyjaśnienia.

Dochody na rok 1904 preliminuje się w tej samej wysokości, w jakiej preliminowano je na rok 1903.

Na rok 1903 preliminowano: wydatki 54.702 K. dochody 14.780 K. niedobór 39.922 K.
» » 1904 preliminuje się: » 53.557 » » 14.780 » » 38.777 »

Preliminuje się zatem na rok 1904 wydatki mniejsze o . . . . . 1.145 K. niedobór dochody bez zmiany mniejszy o, 1.145 K.

b) Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie

Preliminarz na rok 1904 LW. 70.898/1903. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace personalu.**				
	1	Kierownik stacyi				
	2	Asystenci:	1.200	—	1.200	1.200
		a) Asystent pierwszy etatowy, płaca . . 2.000 K.				
		dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.				
		b) 2 Asystentów nieetatowych, płaca po 1.200 K. 2.400 K.				
		na mieszkanie po 400 „ 800 „				
		„ opał po 78 K. . 156 „ 3.356 „	5.556	—	5.556	5 556
	3	Laborant, płaca . . . 1.100 K.				
		na mieszkanie . . 360 „	1.460	—	1.460	1.460
		Suma rubryki I. .	8.216	—	8.216	8.216
II.		**Koszta administracyi.**				
	4	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne 800 K.				
		b) służący . . 720 „	1.520	—	1.343	1.670
	5	Najem pomieszkania	1.680	—	1.680	1.680
	6	Oświetlenie i opał	600	—	828	500
		Suma rubryki II. .	3.800	—	3.851	3.850
III.		**Utrzymanie stacyi.**				
	7	Koszta utrzymania stacyi . . .	2.500	—	2.929	2.300
	8	„ „ ogrodu górskiego na połoninach . .	1.500	100	1.264	800
	9	Utrzymywanie pól doświadczalnych i analizy z pól utrzymywanych kosztem Towarzystwa gospodarczego . .	1.200	—	928	1.200
	10	Koszta druków i wydawnictw . .	200	—	60	200
	11	Prenumerata pism i zakupno dzieł fachowych	400	—	314	400
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów .	800	—	590	800
		Suma rubryki III. .	6.600	100	6.085	5.700
		Suma wydatków .	18.616	100	18.152	17.766
		Razem .	**18.716 K.**			

Wyjaśnienia

Do r ubr. II. poz. 4. W wydatkach nadzwyczaj. odpada kredyt 150 K. prelim. na rok 1903.

„ „ *II. poz. 6.* Preliminuje się więcej o 100 K. wedle rzeczywistej potrzeby.

Do rubr. III poz. 7. W wydatkach zwyczajnych preliminuje się pod poz 7. na koszta utrzymania stacyi więcej o 500 K., gdyż na donajęcie pięciu sił pomocniczych przez 5 miesięcy a dwóch sił przez cały rok potrzeba około 1.700 K., a na bibuły, plomby i inne drobne wydatki około 1800 K., razem więc 2.500 K. co też uzasadniają zamknięcia rachunkowe z lat poprzednich.

„ „ *III. poz. 8.* Na utrzymanie ogrodu górskiego preliminuje się więcej o 700 K. W tej pozycyi mieszczą się wydatki na koszta podróży i pobytu przez 4 miesiące asystenta

b) Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Dochody. Preliminarz na rok 1904 L. W. 70.898/903.

i służącego lub preparatora, wydatki na robociznę, wreszcie na zakupno nawozów i nasion, wobec czego dotychczasowy kredyt 800 K. był niewystarczający.
W wydatkach nadzwyczajnych odpada kwota 300 K. preliminowana w poz. 7. a preliminuje się 100 K. na zakupno brony łąkowej.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	2.500	—	2.000	2.000
II.	2	**Dochód z analiz**	1.600	—	804	1 600
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu** . . .	400	—	—	400
		Suma dochodów .	4.500	—	2.804	4.000
		W porównaniu z wydatkami .	18 716	—	18.152	17.766
		Okazuje się **niedobór**	14.216	—	15.348	13.766

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. Preliminuje się więcej o 500 K, wskutek podwyższenia subwencyi z c. k Skarbu Państwa o tę kwotę.

Na r. 1903 preliminowano	wydatki	17.766 K.	dochody	4.000 K.	niedobór	13.766 K.
» » 1904 preliminuje się	»	18,716 »	»	4.500 »	»	14.216 »
Preliminuje się zatem większe:	wydatki	o 950 K.	dochody	o 500 K.	niedobór	o 450 K.

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1904. LW. 68.800/1903. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace profesorów i docentów.**				
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	1	Dyrektor, płaca . .	4.800 K.	— K.		
		dodatek aktywalny	720 „	— „		
		„ pięcioletni	600 „	— „		
		„ osobisty .	— „	5.080 „		
		„ na utrzymanie koni	— „	1.000 „	6.120	6.080	12.200	12.200
	2	4 profesorów fachowych:				
		płace po 4.000 K. .		16.000 K.		
		dodatki aktywalne po 720 K. . . .		2.880 „		
		dodatki pięcioletnie .		2.000 „	20.880			20.567
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	3	5 profesorów fachowych:			34.980	
		płace po 2.600 K.	13.000 K.	— K.		
		dodatki aktywalne po 480 K. . .	2.400 „	— „		
		dodatki pięcioletnie	1.484 „	— „		
		dodatek osobisty	— „	400 „	16.884	400		16.800
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	4	3 profesorów adjunktów:				
		płace po 2.000 K.	6.000 K.	— K.		
		dodatki aktywalne po 400 K. . .	1.200 „	— „		
		dodatki pięcioletnie	600 „	— „		
		„ osobiste .	— „	300 „	7.800	300	8.500	8.067
	5	Asystent botaniki			1.200	—	1.150	1.200
	6	„ rolnictwa			1.200	—	700	1.200
	7	„ zoologii			1.200	—	—	1.200
	8	Docent weterynaryi			960	—	64	960
	9	„ leśnictwa			480	—	480	480
	10	„ ogrodnictwa			400	—	400	400
	11	„ meliorac yi			480	—	480	480
	12	„ historyi i literatury polskiej .			1.200	—	1.200	1.200
	13	„ hodowli ryb			400	—	400	400
	14	„ hygieny			200	—	—	200
		Suma rubryki I. .			59.404	6.780	61.130	65 954
		Do przeniesienia . .			59.404	6.780	61.130	65.954

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904. LW. 68.800/1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia . .	59.404	6.780	61.130	65 954
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**				
	15	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . . 300 „	2.700	—	2.700	2.700
	16	Sekretarz dyrekcyi, zarazem magazynier, płaca . . . . 2.000 K. dodatek pięciol tni . . 240 „	2.240	—	2.240	2.240
		Suma rubryki II. .	4.940	—	4.940	4.940
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**				
	17	Kapelan, płaca . . . 600 K. dodatek osobisty . . 200 „	800	—	800	800
	18	Lekarz zakładowy, płaca . . .	1 200	—	1.042	1.200
	19	Dyetaryusz w kancela yi dyrekcyi . .	800	—	720	800
	20	Ogrodnik, płaca	1.200	—	1.200	1.200
	21	Pomocnik ogrodnika	480	—	—	—
	22	Zawiadujący biblioteką	400	—	400	400
		Suma rubryki III. .	4.880	—	4.162	4.400
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	23	Służba wyższa: *a*) Tercyan szkoły, zarazem woźny, płaca . 560 K. na ubiór . . 100 „ 660 K. *b*) Laborant w pracowni botaniki 480 „ *c*) „ mechaniki i fizyki 480 „ *d*) Laboran i w pracowniach rolniczych, dwóch po 480 K. 960 „ *e*) Laborant w pracowni chemii 480 „ *f*) „ „ „ zoologii i hodowli 480 „	3.540	—	4.231	3.540
	24	Służba niższa: *a*) Dozorca domu i magazynu . 480 K. *b*) 2 trózów domowych, i stróż nocny, po 432 K. . 1.296 „	1.776	—	1.308	1.344
	25	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) . . .	200	—	200	200
		Suma rubryki IV. .	5.516	—	5.739	5.084
		Do przeniesienia .	74.740	6.780	75.971	80.378

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1903. LW. 68.800/1903. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia . .	74.740	6.780	75.971	80.378
V.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	26	Kahanowa Aleksandra, wdowa po profesorze	1.200	—	1.200	1.200
	27	Auowa Berta, „ „ „	600	—	600	600
	28	Kasprzycka Julia, „ „ ogrodniku, pensya wdowia . . . 300 K. dodatek do pensyi . . 160 „ dodatek na wychowanie 1 dziecka 100 „	560	—	649	560
	28a	Macherowa Marya, wdowa po instruktorze melioracyjnym	—	—	100	100
	29	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy, zaopatrzenie	100	—	100	100
	30	Dendorowa Marya, wdowa po furmanie, zaopatrzenie	100	—	100	100
	31	Eberhardt Jan, b. dozorca domu, zaopatrz.	200	—	200	200
	32	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze pensya wdowia . . 1.200 K. dodatek do pensyi . . 400 „	1.600	—	1 200	1.600
	33	Rylski Tomasz, były profesor, emerytura .	4 600	—	4.600	4.600
	34	Błaszkiewiczowa Rozalia, wdowa po tercyanie, zaopatrzenie	280	—	—	280
	35	Kubicka, wdowa po docencie weterynaryi, zaopatrzenie	480	—	—	480
	36	Znatowicz Eugeniusz, były preparator, zaopatrzenie	480	—	—	480
	36a	Macherowa Karolina, jednorazowy datek .	—	—	100	—
		Suma rubryki V. .	10.200	—	8.849	10.300
VI.		**Koszta administracyjne.**				
	37	Zarząd: *a*) potrzeby kancelaryjne . . *b*) koszta podróży w interesach zakładu . . .	1.200 200	470 —	2.517 256	1.670 200
	38	Opał gmachu szkolnego . . .	3 400	—	2.788	3.400
	39	Oświetlenie gmachu szkolnego i obejść .	700	—	715	660
	40	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . .	5.500	2.200	6.228	5.340
	41	„ dziedzińców i ścieżek . .	600	—	525	1.300
	42	„ parku	400	—	360	400
	43	Ubezpieczenie budynków . . .	1.300	—	986	1.300
	44	Najem pomieszkań: *a*) dla lekarza . . . 240 K. *b*) „ asystenta botaniki . . 192 „ *c*) „ „ rolnictwa . 192 „ *d*) „ „ zoologii . . 192 „ *e*) „ sekretarza dyrekcyi . . 420 „ *f*) „ dyetaryusza w kanc. dyr. 192 „				
		Do przeniesienia 1.428 K.	13.300	2.670	14.375	14.270
			84.940	6.780	84.820	90.678

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 68·8000/903

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia 1.428 K.	84.940	6.780	84.820	90.678
			13.300	2.670	14.375	14.270
VI.	44	*g*) dla ogrodnika . . . 360 „ *h*) „ laboranta przy katedrze mechaniki . . . 192 „ *i*) „ laboranta przy katedrze rolnictwa . . . 192 „ *k*) „ drugiego laboranta przy katedrze rolnictwa . 192 „ *l*) „ laboranta przy katedrze hodowli . . . 192 „	2.556	—	3.183	2.556
	45	Płaca kominiarza	420	—	380	420
	46	Sprzęty i ruchomości	300	—	249	400
	47	Koszta przewozu prelegentów . .	3 500	—	3.900	3.500
	48	„ lustracyi zakładu . . .	300	—	299	200
	49	„ nabożeństwa	100	—	129	100
	50	Apteka i inne koszta sanitarne . .	800	—	1.403	500
		Suma rubryki VI. .	21.276	2.670	23.918	21.946
VII.		**Potrzeby naukowe.**				
	51	Dotacye na zbiory i laboratorya: *zwycz. nadzw.* *a*) dla profesora fizyki . 300 K. — K. *α*) stacya meteorologiczna 180 „ — „ *b*) dla profesora chemii i technologii . . . 1.440 „ — „ *c*) dla profesora mineralogii i geologii . . . 120 „ — „ *d*) dla profesora botaniki . 900 „ — „ *e*) dla profesora zoologii . 300 „ — „ *ε*) laboratoryum zootomiczne . . . 520 „ — „ *f*) dla profesora fizyologii i anatomii zwierząt . 390 „ — „ *g*) dla profesora chemii rolniczej . . . 1.320 „ — „ *h*) dla profesora rolnictwa . 1.070 „ — „ *i*) „ „ hodowli . 600 „ 650 „ *k*) „ docenta weterynaryi 100 „ — „ *l*) „ prof. administracyi . 100 „ — „ *m*) „ „ mechaniki rolniczej i budownictwa . 750 „ 400 „ *μ*) na ćwiczenia w użyciu narzędzi rolniczych 200 „ 1285 „ *n*) dla docenta melioracyi . 100 „ — „ *o*) „ „ ogrodnictwa 100 „ 200 „ *p*) „ „ leśnictwa . 20 „ — „	8.510	2.535	9·559	10.120
		Do przeniesienia .	8.510	2.535	9.559	10.120
			106.216	9.450	108 738	112.624

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1904 LW. 68.800/903. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		Z przeniesienia .	106.216	9.450	108.738	112.624
			8.510	2.535	9.559	10.120
VII.	52	Utrzymanie mleczarni:				
		a) laborant, płaca . 720 K. dodatek na mieszkanie 240 „ 960 K.				
		b) dokupno i naprawa przyrządów i naczyń . . 200 „				
		c) dowóz wody i lodu . . 60 „				
		d) światło i opał . . 450 „	1.670	—	2.001	1.670
	53	Biblioteka i czytelnia:				
		a) przykupno dzieł . . 1.000 K.				
		b) oprawa książek . . 100 „				
		c) czasopisma . . 900 „	2.000	—	1.931	2.000
	54	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	1.500	—	1.326	1.500
	55	Wycieczki naukowe uczniów . . .	1 500	—	1.152	1.200
	56	Utrzymanie pasieki	120	500	156	120
	57	Ogród: zwycz. nadzwycz.				
		a) botaniczny . . 1.500 K. 700 K.				
		b) owocowy . . 200 „ — „				
		c) druk katalogu . 50 „ — „	1.750	700	2.517	2.150
	58	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty, ponoszone wskutek zastosowania stanu inwentarza do potrzeb akademii	2.000	—	2.000	2.000
		Suma rubryki VII. .	19.050	3.735	20.642	20.760
VIII.		**Spłata długów i podatki.**				
	59	Bankowi krajowemu we Lwowie V. i VI. rata kapitału z odsetkami 4% od pożyczki hipotecznej 100.000 K. . .	4.650	—	4.665	4.650
	60	Podatek gruntowy i domowy . . .	1.026	—	1.026	1.026
		Suma rubryki VIII. .	5.676	—	5.691	5.676
IX.	61	**Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie** na miejscach fundusz. po 700 K.	8.400	—	8.400	8.400
X.	62	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—	6.087	200
XI.		**Utrzymanie internatu.**				
	63	*a*) Administrator domu zakł., płaca 960 K. wikt . . . . 588 „				
		opał i światło . . . 200 „	1.748	—	1.787	1.748
		b) Portyer, płaca . . . 300 K. wikt . . . . 360 „				
		opał i światło . . . 80 „				
		ubranie . . . . 120 „	860	—	860	860
			2.608	—	2.647	2.608
		Do przeniesienia .	139.542	13.185	149.558	147.660

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Preliminarz ra rok 1904 L. W. 68800/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia .	139.542	13.185	149.558	147.660
			2.608	—	2.647	2.608
XI.	63	*c*) Magazynier (jak pobory portyera) . . . . 860 K. pi rwsze pięciolecie . . 80 „	940	—	900	940
		d) Trzech lokajów, płaca po 192 K. . . . . 576 K. wikt po 348 K. . . 1.044 „ opał i światło po 80 K. . 240 „ ubranie po 120 K. . . 360 „	2.220	—	2.256	2.220
		e) Trzech stróżów po 408 K. rocznie .	1.224	—	1.406	1.224
	64	Wikt 80 uczniów przez 10 miesięcy po 49 K	39.200	—	24.297	39.200
	65	Pranie i naprawa pościeli . .	1.200	—	421	800
	66	Opał internatu	2.600	—	2.744	2.400
	67	Oświetlenie „	1.800	—	1.300	1.600
	68	Utrzymanie *a*) budynku 1.000 K. (*zwycz.*) 1.900 K. (*nadzwycz.*) *b*) sprzętów 600 „ 360 „	1.600	2.260	6.524	7.920
		Suma rubryki XI. .	53.392	2.260	42.495	58.912
		Suma wydatków	192.934	15.445	192.053	206.572
		Razem .	208.379 K.			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. Wydatki zwyczajne w tej rubryce preliminuje się ściśle na podstawie preliminarza na rok 1903 z uwzględnieniem nowych dodatków pięcioletnich a mianowicie: pełnego dodatku dlaprofesora Wawnikiewicza i nowych dodatków dla profesorów Pawlikowskiego i Pawlika od dnia 23/2 1904, z odjęciem natomiast pięciolecia Kowalewskiemu, mianowanemu w roku 1903 rzeczywistym profesorem. Wskutek tych dodatków wzrastają wydatki zwyczajne tej rubryki o 830 K. W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się dodatki osobiste w dotychczasowej wysokości dla dyr. Frommla, profesora Miczyńskiego i Manasterskiego, potrąca się zaś taki dodatek dla prof Kowalewskiego.

„ „ *III. poz. 21.* Preliminuje się nowy wydatek 480 K. na pomocnika w ogrodach botanicznym i pomologicznym. Ogród botaniczny powiększył się w trójnasób, dodano bowiem ogród pomologiczny i powiększono ogród botaniczny, każda zaś z tych części leży w innem miejscu, skutkiem czego jest utrudniony nadzór, co uzasadnia potrzebę powyższego wydatku.

„ „ *IV. poz. 24.* Preliminuje się pod *b*) pobory dla stróża nocnego w kwocie 432 K.

„ „ *V.* Preliminuje się mniej o 100 K. ponieważ odpada zaopatrzenie dla ś. p. Macherowej, wdowy po instruktorze melioracyjnym.

„ „ *VI.* W wydatkach zwyczajnych preliminuje się więcej pod poz. 37. na potrzeby kancelaryjne o 200 K., pod poz. 39. na oświetlenie gmachu szkolnego o 40 K., pod poz. 40 na utrzymanie budynków i ogrodzeń o 1.000 K. pod poz. 41 na utrzymanie dziedzińców i ścieżek o 100 K., pod poz. 46 na sprzęty i ruchumości o 60 K, pod poz. 48 na koszta lustracyi zakładu o 100 K., pod poz. 50 na aptekę i koszta sanitarne o 300 K., razem więcej o 1.800 K. Podwyższenia te wskazane istotną potrzebą preliminuje się skutkiem zwiększonej frekwencyi

W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się pod poz. 37. kwotę 470 K. tytułem

drugiej raty z ogólnej należytości 1.400 K. za telefon, a pod poz. 40 kwotę 1.700 K. na ogrodzenie domu piątrowego i 500 K. na dojazd do tego domu.

Do rubr *VII.* W wydatkach zwyczajnych podwyższa się kredyt w dwóch pozycyach wedle potrzeby, a mianowicie na zbiory i laboratorya dla profesora botaniki o 30 K i na wycieczki naukowe uczniów o 300 K. w związku z zaprowadzeniem ćwiczeń praktycznych.

W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się pod *1)* poz. 51 dla profesowa hodowli na urządzenie stajni doświadczalnej dla kilku sztuk bydła 300 K. na sprawienie wagi 130 K. i na młynki do mielenia paszy 220 K. dla profesora mechaniki rolniczej i budownictwa 400 K, na zakupno nowych i naprawę starych instrumentów mierniczych, 500 K. na sprawienie kosiarki i 785 K. na sprawienie żniwiarki, dla docenta ogrodnictwa 200 K, na zakupno modeli do nauki ogrodnictwa *2)* pod poz. 56 na naprawę stebnika i ogrodzenie pasieki 500 K. *3)* pod poz. 57 kwotę 700 K. jako II. ratę na oparkanienie ogrodu.

„ „ *XI.* W wydatkach zwyczajnych preliminuje się większe nieco kredyty w miarę potrzeby *1)* na pranie i naprawę pościeli o 400 K. *2)* na opał internatu o 200 K. *3)* na oświetlenie o 200 K. i *4)* na utrzymanie budynku o 200 K.

W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 1.900 K. na rekonstrukcyę miejsc ustępowych (L. W. 51.030/903) i 360 K. na sprawienie 15 koców, 15 wiaderek na wodę 2 łóżek żelaznych i jednego stołu i krzesła.

c) Akademia rolnicza w Dublanach.

Dochody. Preliminarz na rok 1904. LW. 68800|1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu państwa . . .	20.000	—	20.000	20.000
	2	Z funduszu kultury krajowej . . .	9.322	—	8.421	9.221
		Suma rubryki I. .	29.322	—	28.421	29.221
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	3	Wpisowe od 68 uczniów po 10 K. 680 K. na uwolnienie 12 uczniów od opłaty . . . . 120 „	560	—	590	560
	4	Czesne od 68 uczniów po 200 K. 13.600 K. na uwolnienie 12 uczniów od opłaty . . . . 2 400 „	11 200	—	8.070	11.200
	5	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach od 68 uczniów po 16 K. 1.088 K. na uwolnienie 12 uczniów od opłaty . . . . 192 „	896	—	658	896
	6	Opłaty za utrzymanie w internacie: *a)* od 68 uczniów po 700 K. 47.600 K *b)* od 12 uczniów przyjętych na koszt funduszu kraj. (obacz rubr. IX. wyd.) po 700 K. . 8.400 „	56.000	—	44.828	56.000
		Suma rubryki II. .	68.656	—	54.146	68.656
III.	7	**Dochód z pasieki**	100	—	—	20
IV.	8	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	480	—	470	480
V.	9	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego**	176	—	175	176
VI.	10	**Dochody rozmaite**	400	—	116	400
		Suma dochodów .	99.134	—	83.328	98.953
		W porównaniu z wydatkami .	208.379	—	192.053	206.572
		Okazuje się **niedobór** .	109.245	—	108.725	107.619

Wyjaśnienia.

Dochody na rok 1904 preliminuje się w tej samej wysokości, w jakiej zapreliminowano na rok 1903 z tą tylko zmianą, że w rubryce I. poz. 2. wstawiono więcej o 101 K., na podstawie osobnego preliminarza funduszu kultury krajowej, a w rubryce III. więcej o 80 K. z powodu rozszerzenia pasieki.

Na rok 1903 preliminowano	wydatki	206.572 K.,	dochody	98.953 K.,	niedobór	107.619 K.
„ „ 1904 preliminuje się	„	208.379 „	„	99.134 „	„	109.245 „
Preliminuje się zatem większe:	wydatki o	1.807 K.,	dochody	o 181 K.,	niedobór	o 1.626 K.

d) Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 64.817/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Zastępstwo nauczycieli do nauk fachowych	2.750	—	2.200	2.750
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „ dodatek pięcioletni . 300 „	2.940	—	1.653	2.940
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 200 „ „ pięcioletni . 160 „	1.760	—	1.760	1.760
	4	Docent weterynaryi	300	—	260	300
	5	Koszta nabożeństwa i nauki religii dla uczniów obu obrządków . .	1.600	—	1.600	1.600
	6	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—	1.200	1.200
		Suma rubryki I. .	10.550	—	8.673	10.550
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	7	Szalayowa Jadwiga, wdowa po nauczycielu do nauk fachowych, pensya . .	1.100	—	367	1.100
III.		**Koszta administracyjne.**				
	8	Zarząd : Remuneracya dyrektora akademii rolniczej	800	—	800	800
	9	Opał i oświetlenie	750	—	1.067	700
	10	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie i kominiarz	800	200	2.219	800
	11	Sprzęty i ruchomości	300	—	242	200
		Suma rubryki III. .	2.650	200	4.328	2.500
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	12	Stołowanie 40 uczniów po 328 K. 50 g.	13.140	—	11.705	11.826
	13	Odzież, pościel i pranie dla 40 uczniów po 120 K.	4.800	560	4.354	4.320
		Suma rubryki IV. .	17.940	560	16.059	16 146
		Do przeniesienia . .	32.240	760	29.427	30.296

d) Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904. LW. 64817/1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia .	32.240	760	29.427	30.296
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	14	Zaprzęgi do demonstracyi . . .	160	—	82	160
	15	Przybory do pisania i nauki uczniów .	400	—	423	400
	16	Przykupno modeli, machin i narzędzi .	400	—	161	400
	17	Biblioteka i czytelnia	160	—	—	—
		Suma rubryki V. .	1.120	—	666	960
VI.	18	**Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej**	100	100	80	80
VII.	19	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	3.065	100
		Suma wydatków .	33.560	860	33.238	31.436
		Razem .	34.420 K.			

Wyjaśnienia.

Do rubr. III. W wydatkach zwyczajnych preliminuje się ogółem więcej o 150 K., a mianowicie na opał i oświetlenie o 50 K. według rzeczywistej potrzeby, a na sprzęty i ruchomości o 100 K., to jest 300 K., podobnie jak w innych niższych szkołach rolniczych.

W wydatkach nadzwyczajnych wstawia się 200 K. na postawienie nowych pieców w mieszkaniu profesora Manasterskiego.

„ „ *IV.* Preliminuje się w wydatkach zwyczajnych więcej o 1.794 K. w stosunku do liczby uczniów, w wydatkach nadzwyczajnych 560 K. na sprawienie 10 koców i 10 kożuchów.

„ „ *V.* Pod poz. 17. wstawia się nowy wydatek 160 K. na bibliotekę i czytelnię, podobnie jak w innych niższych szkołach rolniczych.

„ „ *VI.* Kredyt zwyczajny podwyższa się nieznacznie o 20 K., do kwoty 100 K., jak w innych szkołach na ten cel preliminowano; w wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 100 K. na zakupno niektórych rekwizytów pożarniczych (LW. 28033/1903).

d) Niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1904. LW. 64817/1903. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Zarobek 40 uczniów po 36 K.** . .	1.440	—	750	1.296
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	234	100
		Suma dochodów .	7.540	—	6.984	7.396
		W porównaniu z wydatkami .	34.420	—	33.238	31.436
		Okazuje się **niedobór** .	26.880	—	26.254	24.040

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. Dochód większy o 144 K. stosownie do liczby uczniów

Na rok 1903 preliminowano wydatki 31.436 K., dochody 7.396 K.. niedobór 24.040 K.
„ „ 1904 preliminuje się „ 34.420 „ „ 7.540 „ „ 26.880 K.
Preliminuje się zatem większe: wydatki o 2.984 K., dochody o 144 K., niedobór o 2.840 K.

e) Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 75755/1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Dyrektor szkoły i gorzelni	1.200	—	1.200	1.200
	2	Adjunkt, jednocześnie gorzelnik w gorzelni	2.000	—	2.000	2.000
	3	Docenci:				
		a) matematyki i rysunków	300	—	300	300
		b) fizyki	300	—	300	300
		c) chemii	300	—	300	300
		d) gorzelnictwa	1.000	—	1.000	1.000
		e) nauki o kotłach i maszynach	400	—	400	400
		f) nauki o opodatkowaniu	400	—	400	400
		g) administracyi i rachunkowości	120	—	120	120
		h) nauki o fabrykacyi drożdży prasowanych	400	—	400	400
		i) nauki o fermentach	300	—	—	300
		Suma rubryki I.	6.720	—	6.420	6.720
II.		**Koszta administracyjne.**				
	4	Druki, inseraty, portorya i t. p.	60	—	123	60
	5	Koszta przewozu prelegentów	250	—	260	250
	6	„ podróży dyrektora w sprawach szkolnych	120	—	62	120
		Suma rubryki II.	430	—	445	430
III.		**Potrzeby naukowe.**				
	7	Wyższej szkole rolniczej za użycie laboratoryum	160	—	160	160
	8	Przyrządy do laboratoryum gorzelni.	100	—	141	700
	9	Koszta produkcyi drożdży prasowanych	300	—	292	300
	10	Książki i czasopisma	120	—	126	120
	11	Wycieczki profesorów z uczniami	400	—	381	400
		Suma rubryki III.	1.080	—	1.100	1.680
IV.	12	**Zapomogi dla uczniów:**				
		a) z funduszów krajowych 600 K.				
		b) z subwencyi państwowej 1.000 „	1.600	—	1.600	1.600
V.	13	**Rozmaite nieprzewidziane**	40	—	41	40
		Suma wydatków	9.870	—	9.606	10.470

Wyjaśnienia.

Wydatki zwyczajne preliminuje się bez zmiany jak w roku 1903. W wydatkach nadzwyczajnych odpada kwota 600 K. preliminowana w roku 1903 na zakupno modelowej słodowni na lasach.

e) Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Preliminarz na rok 1904 LW. 75.755|903 **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:**				
		a) na utrzymanie szkoły . . .	3.000	—	3.000	3.000
		b) na zapomogi dla uczniów .	1.000	—	1.000	1.000
		Suma rubryki I. .	4.000	—	4.000	4.000
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.300	—	900	1.300
		Suma dochodów .	5.300	—	4.900	5 300
		W porównaniu z wydatkami	9.870	—	9.606	10.470
		okazuje się **niedobór**	4.570	—	4.706	5.170

Wyjaśnienia.

Dochody na rok 1903 preliminuje się bez zmiany, jak w roku 1903.

	wydatki.	dochody.	niedobór.
Na rok 1903 prelimimowano;	10.470 K.,	5.300 K.,	5.170 K.
„ 1904 preliminuje się:	9.870 „	5.300 „	4.570 „

Prelim. się zatem wydatki mniejsze o 600 K dochody bez zmiany, niedob. mniejszy o 600 K

f) Krajowa gorzelnia w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 75755/1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace.**				
	1	Maszynista	1.400	—	1.400	1.400
	2	4 robotników po 30 K. miesięcznie przez 5 miesięcy i jeden przez cały rok .	960	—	944	960
		Suma rubryki I. .	2.360	—	2.344	2.360
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**				
	3	Opał przez 5 miesięcy	1.900	—	1.821	1.900
	4	Ziemniaki (1.800 q. po 2 K. 40 g.) .	4 320	—	3.430	4.320
	5	Jęczmień (80 q. po 14 K.) . . .	1.120	—	833	1.120
	6	Żyto, kukurudza i proso (40 q. po 14 K.)	560	—	617	560
	7	Światło, smarowidło, drożdże i t. p. .	400	—	317	400
	8	Naprawa maszyn i uzupełnienie przyrządów	600	—	571	800
	9	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników	400	—	366	400
		Suma rubryki II. .	9.300	—	7.955	9.500
III.		**Rozmaite.**				
	10	Utrzymanie budynków i podwórza . .	200	1.200	575	4.000
	11	Podatek zarobkowy	200	—	220	200
	12	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni . .	100	—	92	100
		Suma rubryki III. .	500	1.200	887	4.300
		Suma wydatków .	12.160	1.200	11.186	16.160
		Razem .	**13.360 K.**			

Wyjaśnienia.

Wydatki zwyczajne preliminuje się bez zmiany, jak w roku 1903.

W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 1.200 K. jako drugą i ostatnią ratę na budowę domu dla służby i maszynisty. Koszt budowy całego domu wynieść ma 5.000 K., z czego kwotę 3.800 K. zapreliminowano już na rok 1903 a resztę w kwocie 1.200 K. preliminuje się obecnie.

f) Krajowa gorzelnia w Dublanach.

Preliminarz na rok 1904 LW. 75.755/903. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (200 hl. po 33 K.)	6.600	—	5.431	6.600
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (2500 Hl po 20 g.)	500	—	432	500
III.	3	**Bonifikacya** za 200 Hl. spirytusu po 10 K.	2.000	—	1.675	2.000
IV.	4	**Zwroty od zakładów dublańskich** za roboty maszynisty	600	—	600	600
		Suma dochodów .	9.700	—	8 138	9.700
		W porównaniu z wydatkami .	13.360	—	11.186	16.160
		okazuje się **niedobór** .	3.660	—	3.048	6.460

Wyjaśnienie.

Dochody na rok 1904 preliminuje się bez zmiany, jak w roku 1903.

Na rok 1903 preliminowano: dochody 9.700 K., wydatki 16.160 K., niedobór 6.460 K.
„ „ 1904 preliminuje się: „ 9.700 „ „ 13.360 „ „ 3.660 „
Prelim. się zatem; dochody bez zmiany, wydatki mniejsze o 2.800 K., niedob. mniejszy o 2.800 K.

g) Folwark w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904. LW. 75919/1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		A) WYDATKI FOLWARKU.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**				
	1	Płace i zasługi	5.000	—	5.208	4.500
	2	Najem robotnika	9.000	—	9.993	9.000
	3	Zmiana i dokupno nasienia	600	—	876	600
	4	Dokupno nawozów dopełniających: *a)* na pole 2.100 K. *b)* na łąki 400 „	2 500	—	2.724	2.500
	5	Dokupno karmy (owsa, makuchów, kiełków)	8.600	—	9.863	8.600
	6	Wymiana zużytych koni i uprzęży	1.200	—	1.623	1.000
	7	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	800	5.680	1.948	3.736
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	1.000	—	1.153	1.000
	9	Utrzymanie dróg i rowów	200	—	12	1.481
	10	Melioracye łąk: *a)* Utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materyałów 300 K. *b)* Wynagrodzenie łąkowego 400 „	700	—	415	700
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradu	1.500	—	1.319	1.000
	12	Kuchnia folwarczna	700	—	833	600
	13	Koszta kancelaryjne	160	—	162	160
	14	Światło i smarowidło	100	—	174	100
	15	Kultura lasu i utrzymanie stawów	400	—	417	300
	16	Posyłki i jazdy w sprawach folwarku	200	—	219	200
		Suma rubryki I.	32.660	5.680	36.939	35.477
		Ekwiwalent i podatki.				
II	17	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie	1.400	—	14.844	2.200
	18	Podatki, daniny i opłaty	1.900	—		1.600
		Suma rubryki II.	3.300	—	14.844	3.800
III.	19	**Rozmaite nieprzewidziane**	300	—	1.928	300
		Suma działu A)	36.260	5.680	53 711	39.577
		Razem	**41.940 K.**			
		B) SPŁATA DŁUGÓW i RENTY.				
	20	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie: *a)* 51 i 52 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 10.000 K. 600 K. *b)* 39 i 40 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 23.200 K. 1.392 „	1.992	—	1.881	1.992
	21	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	3.200	—	3.200	3.200
		Suma działu B)	5.192	—	5.081	5.192
		ZESTAWIENIE.				
		Suma działu A)	41.940	—	53.711	39.577
		„ „ B)	5.192	—	5.081	5.192
		Suma wszystkich wydatków	47.132	—	58.792	44.769

g) Folwark w Dublanach.

Preliminarz na rok 1904 LW. 75919/1903. **Wydatki.**

Wyjaśnienia

Do rubr. I. poz. 1. Wskutek wyższych cen robocizny preliminuje się więcej o 500 K.

„ „ *I.* „ *6.* Preliminuje się więcej o 200 K. wskutek większej liczby (27 sztuk) koni, gdyż dotychczasowy kredyt nie wystarcza.

„ „ *I. poz. 7.* Wydatki zwyczajne podwyższa się o 200 K. wskutek rzeczywistej potrzeby. W nadzwyczajnych wydatkach preliminuje się kwotę 5.680 K., z której przypada:

1) na budowę domu dla robotników sezonowych 4.500 K.,
2) na naprawę spichlerza 180 K.,
3) na dalszą rekonstrukcyę stajni. a mianowicie na część stanowiącą dla młodzieży 1.000 K.

„ *I. poz. 11, 12, 15.* W miarę istotnych potrzeb i na podstawie rzeczywistych wyników preliminuje się więcej:

1) na zabezpieczenie od pożaru i gradu o 500 K.
2) na kuchnię folwarczną o 100 K.,
3) na kulturę i utrzymanie stawów o 100 K.

„ „ *II.* Preliminuje się ogółem mniej o 500 K., a mianowicie na pokrycie należytości ekwiwalentowej mniej o 807 K., a na podatki, daniny i opłaty więcej o 307 K. na podstawie odnośnych wymiarów władz skarbowych.

g) Folwark w Dublanach.

Dochody. Preliminarz na rok 1904 LW. 75919/1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Dochody z gospodarstwa.**				
	1	Ze sprzedaży ziemiopłodów . . .	19.000	—	12.225	19.800
	2	Z wynajętych łąk i pastwisk . . .	3.300	—	3.433	3.300
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
		a) Krowiarnia:				
		α) mleko . . 8.000 K.				
		β) przychowek . 4.200 „ 12.200 K.				
		b) Nierogacizna . . . 500 „				
		c) Owce . . . . 150 „				
		d) Braki i opasy . . . 4.000 „				
		e) Ryczałt od szkół za straty, wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb tychże szkół . . . . 2.000 „	18.850	—	19.428	17.050
	4	Za wynajęte konie	200	—	1.279	200
	5	Z lasu i stawów	800	—	1.101	800
		Suma rubryki I. .	42.150	—	37.466	41.150
II.		**Z dzierżaw.**				
	6	Czynsz z karczmy	224	—	316	224
	7	Z polowania	50	—	50	50
		Suma rubryki II. .	274	—	366	274
III.	8	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—	—	200
		Suma dochodów .	42.624	—	37.832	41.624
		W porównaniu z wydatkami folwarku .	41.940	—	53.711	39.577
		okazuje się **nadwyżka** { **dochodów** .	684	—	—	2.047
		{ **wydatków** .	—	—	15.879	—
		A po uwzględnieniu spłaty długów i renty	5.192	—	5.081	5.192
		Okaże się **niedobór**	4.508	—	20.960	3.145

g) Folwark w Dublanach.

Preliminarz na rok 1904 LW. 75919/903. **Dochody.**

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. Pod poz. 1. preliminuje się mniejszy dochód ze sprzedaży ziemiopłodów, o 800 K., natomiast pod poz. 3. większy o 1.800 K ze sprzedaży płodów zwierzęcych, zredukowano bowiem przestrzeń ziemi dla produkcyi płodów rolnych do bezpośredniej sprzedaży, w celu powiększenia produkcyi paszy, skutkiem czego spodziewać się należy większych dochodów z krowiarni i z opasów.

	dochody.	wydatki.	nadwyżkę doch.
Na rok 1903 preliminowano:	41.624 K.,	39.577 K.	2.047 K.
Na rok 1904 preliminuje się:	42.624 „	41.940 „	684 „
Zatem na rok 1904 większe o	1.000 K.,	większe o 2 363 K.	mniejsza o 1.363 K.

Z preliminowanej nadwyżki dochodów w kwocie . . . . 684 K.
przypada do pokrycia spłata długów i renta w kwocie . . 5.192 „
skutkiem czego okazuje się w ostatecznym rezultacie niedobór 4.508 K.

b) Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 75.920/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace personalu.**				
	1	Kierownik stacyi	1.200	—	1 200	1.200
	2	3 Asystentów:				
		a) Asystent pierwszy (etatowy), płaca . 2.000 K. dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.				
		b) Asystent drugi (nieetatowy) płaca . 1.600 K. na mieszkanie . 240 „ „ opał . . 78 „ 1.918 „				
		c) Asystent trzeci (nieetatowy) płaca . 1.200 K. na mieszkanie . 240 „ „ opał . . 78 „ 1.518 „	5.636	—	5.358	5.636
		zwycz. *nadzwycz.*				
	3	Laborant, płaca . 900 K. — K. na mieszkanie 200 „ — „ dodatek nadzwycz. do płacy . . — „ 360 „	1.100	360	1.460	1.460
	4	Trzech służących, płace po 432 K. 1.296 K. dodatki na mieszkanie po 144 „ 432 „	1.728	—	864	1.728
		Suma rubryki I. .	9.664	360	8.882	10.024
II.		**Utrzymanie stacyi.**				
	5	Koszta utrzymania stacyi . . .	5.500	—	5.972	6.630
	6	„ prowadzenia doświadczeń wegetacyjnych i wazonowych . .	1.200	150	657	1.000
	7	„ prowadzenia doświadczeń polowych na fermach doświadczalnych . .	5.000	—	3.917	5.000
	8	Koszta kancelaryjne	800	—	849	800
	9	Druki sprawozdań	900	—	600	900
	10	Prenumerata pism i zakupno podręczników	500	—	587	500
	11	Koszta podróży kierownika i asystentów .	1.400	—	1.505	1.400
	12	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszów stacyi	400	—	348	400
	13	Ubezpieczenie ruchomości stacyi od ognia	300	—	—	—
		Suma rubryki II. .	16 000	150	14.435	16.630
		Suma wydatków .	25.664	510	23.317	26.654
		Razem .	**26.174 K.**			

h) Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach.
Preliminarz na rok 1904. LW. 75.920/1903. **Wydatki.**

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. Preliminuje się bez zmiany jak w roku 1903.
„ „ *II.* poz 5. Na utrzymanie stacyi preliminuje się więcej o 500 K. wskutek większej czynności kontrolnej.
„ „ *II.* poz. 6 Wydatki zwyczajne podwyższa się o 200 K. na podstawie rzeczywistych wynikłości, gdyż kredyt dotychczasowy był niewystarczającym.
W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 150 K. na zakupno jednego dużego stołu pod wazony.
Do rubr. II. poz. 13. Wstawia się nową pozycyę na ubezpieczenie ruchomości stacyi od ognia.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	2.500	—	2.000	2.000
II.	2	**Dochód z analiz**	1.600	—	1.861	1.500
		Suma dochodów .	4.100	—	3.861	3.500
		W porównaniu z wydatkami .	26.174	—	23.317	26.654
		Okazuje się **niedobór**	22.074	—	19 456	23.154

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. Preliminuje się więcej o 500 K. a więc 2.500 K. t. j. w wysokości przyznanej przez c. k. Skarb Państwa subwencyi.
„ „ *II.* Dochód z analiz większy o 100 K. na podstawie rzeczywistych wynikłości z lat poprzednich.

Na rok 1903 preliminowano: wydatki. 26.654 K. dochody. 3.500 K. niedobór. 23.154 K.
„ „ 1904 preliminuje się: „ 26.174 „ „ 4.100 „ „ 22.074 „
Zatem na rok 1904: wydatki mniejsze o 480 K. doch. większ. o 600 K. nied. mniej. o 1.080 K.

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie,

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 72.256/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Dyrektor, płaca . . . 4.000 K. dodatek aktywalny . 640 „ dodatek osobisty . . 800 „	5.440	—	5.040	5.440
	2	Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących, płaca . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . 520 „ „ pięcioletni . 400 „	3.720	—	3.720	3.720
	3	8 profesorów, płaca po 2.800 K. 22.400 K. dodatki aktyw. po 520 K. 4.160 „ „ pięcioletnie . 5.566 „	32.126	—	30.857	31.560
	4	Docent weterynaryi	1.600	—	1.600	1.600
	5	„ leśnictwa	800	—	800	800
	6	„ sadownictwa i warzywnictwa, oraz chmielarstwa i uprawy wikli .	400	—	400	400
	7	„ hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	—	60	200
	8	Nauczyciel muzyki i śpiewu . . .	1.000	—	282	1.000
	9	Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych, płaca . . . . 1.600 K. dodatek aktywalny . 280 „	1.880	—	2.080	2.480
	10	2 prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki: płace po 1.600 K. . . 3.200 K. dodatek pięcioletni dla jednego . . . . 250 „ wikt po 720 K. . . 1.440 „ światło po 20 K. . . 40 „	4.930	—	4.880	4 880
		Suma rubryki I. .	52.096	—	49.719	52.080
II.		**Płace urzędników administracyjnych, etatowych.**				
	11	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . 240 „	2.640	—	2.540	2.640
	12	Pisarz Dyrekcyi, a zarazem magazynier, płaca	1 200	—	1.200	1.200
		Suma rubryki II. .	3.840	—	3.740	3.840
		Do przeniesienia .	55.936	—	53,459	55.920

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie,
Preliminarz na rok 1904 72.256/1903. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia .	55.936	—	53.459	55.920
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**				
	13	Lekarz zakładowy, płaca . 1.000 K. opał . . . . 100 „	1.100	—	1.100	1.100
	14	Ogrodnik zakładowy, płaca . 1.000 K. 3 dodatki pięcioletnie po 100 K. 300 „	1.300	—	1.300	1.300
	15	Pomocnik ogrodnika, płaca . 400 K. wikt . . . . 576 „	976	—	976	976
		Suma rubryki III. .	3.376	—	3.376	3.376
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	16	Służba wyższa: *a*) Tercyan szkoły, zarazem woźny: płaca z wiktem . 800 K. na ubiór . . 100 „ 900 K *b*) Woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakładową: płaca z wiktem . 500 K. na ubiór . . 100 „ 600 K. *c*) Portyer bramy głównej: płaca z wiktem . 600 K. na ubiór . . 100 „ 700 K. *d*) Portyer drugiej bramy zakładowej: płaca . 350 K. na ubiór . . 100 „ 450 K. *e*) Lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym: płaca z wiktem i ubranie 550 K.	3 200	—	2.966	3.166
	17	Służba niższa: *a*) Służący przy laboratoryum chemii: płaca z wiktem . . 372 K. *b*) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych: płace z wiktem po 372 K. 1.116 K. *c*) stróż domowy, płaca z wiktem 372 K. *d*) Stróż, zarazem ogrodniczek przy parku, płaca z wiktem 372 K.	2.232	—	2.149	2.232
	18	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	250	—	240	250
		Suma rubryki IV. .	5.682	—	5.355	5.648
		Do przeniesienia .	64.994	—	62.190	64.944

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 72.256/1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		Z przeniesienia .	64.994	—	62.190	64.944
V.		**Emerytury i zaopatrzenia.**				
	19	Bastgen Roman, b dyrektor, emerytura .	2.496	—	2.496	2.496
	20	Dr. Prażmowski Adam, b. profesor, emeryt.	1 290	—	1.290	1.290
	21	Piotrowska Antonina, wdowa po b. profesorze, pensya wdowia	1.200	—	1.200	1.200
	22	Ancuta Władysław, b. instruktor, emerytura	1.670	—	—	1.260
	22a	Dr. Stefczyk Franciszek, b. profesor, emeryt.	—	—	1.055	—
		Suma rubryki V. .	6.656	—	6.041	6.246
VI.		**Koszta administracyjne.**				
	23	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna dla nadz. Kuratoryi szkoły . . 400 K zwycz. *b*) potrzeby kancelar. szkoły 200 300 „ *c*) druki i inseraty . . 200 „ *d*) portorya i przesyłki . 300 „ *e*) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych . 900 „ *f*) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . . . 300 „	2.400	200	2.251	2.400
	24	Opał w gmachu szkolnym i internacie .	3.200	—	2 752	3.200
	25	Oświetlenie „ „ .	2.000	—	1.659	2.000
	26	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . .	3.000	1 370	5.520	4.700
	27	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie podłóg i okien i t. p. . . .	800	—	730	800
	28	Koszta urządzenia parku . . .	—	1.500	1.000	1.500
	29	Zabezpieczenie budynków i zbiorów .	900	—	790	900
	30	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły	1.888	—	1.888	2.500
	31	Płaca kominiarza	360	—	360	360
	32	Sprzęty i ruchomości	400	300	299	1.000
	33	Koszta lustracyi zakładu . . .	400	—	273	400
	34	Koszta nabożeństwa	240	—	240	390
	35	Na aptekę	400	—	400	400
	36	Utrzymanie dziedzińców i parku . .	600	—	600	600
	37	Budowa domów mieszkalnych . .	—	5.000	—	12.500
		Suma rubryki VI. .	16.588	8.370	18.762	33.650
VII.		**Utrzymanie uczniów.**				
	38	Żywność (60 uczniów po 540 K.) . .	32.400	—	22.850	32.400
	39	Pranie za ryczałtowem wynagrodzeniem .	1.492	—	1.208	1.492
		Do przeniesienia	33.892	—	24.058	33.892
			88.238	8.370	86.993	104.840

i) Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 L. W. 72256/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia .	88.238	8.370	86.993	104.840
			33.892	—	24 058	33.892
VII.	40	Służba internatu:				
		a) 4 chłopców do obsługi uczniów: płaca z wiktem po 372 K., 1.488 K.				
		b) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki, płaca z wiktem . . . 800 „				
		mieszkanie, opał i światło . . . 240 „ 1.040 K.	2.528	—	1.528	2.528
	41	Sprzęty:				
		a) do sal sypialnych . . 200 K.				
		b) „ infirmeryi . . 60 „				
		c) „ sali rekreacyjnej i gimnastycznej . . 100 „	360	—	291	960
	42	Odzież dla 60 uczniów po 120 K. . .	7 200	—	7.069	7.200
	43	Pościel	200	200	200	200
		Suma rubryki VII. .	44 180	200	33.146	44.780
VIII.		**Potrzeby naukowe.**				
	44	Eksperymenta przy wykładach:				
		a) dla profesora administracyi 50 K.				
		b) „ „ rolnictwa . 60 „				
		c) „ „ hodowli . 50 „				
		d) „ „ zootomii . 40 „				
		e) „ „ weterynaryi 50 „				
		f) „ „ botaniki . 60 „				
		g) „ „ fizyki . 40 „				
		h) „ „ miernictwa . 50 „				
		i) „ „ chemii ogólnej 100 „				
		j) „ „ mleczarstwa 100 „				
		k) „ „ rybactwa . 50 „				
		l) narzędzia ręczne do praktyki gospodarskiej . . 100 „	750	—	750	750
	45	Zbiory i muzea:				
		a) zbiór rolniczy . . . 200 K.				
		b) „ hodowlany . . 200 „				
		c) „ fizyczny . . . 200 „				
		d) „ geograficzny . . 50 „				
		e) „ botaniczny . . 100 „				
		f) „ zoologiczny . . 100 „				
		g) „ zootomiczny . . 100 „				
		h) „ mechaniczny . . 100 „				
		i) „ mineralogiczny . . 40 „				
		j) „ technologiczny . . 160 „				
		k) „ okazów leśnych . 60 „				
			750	—	750	750
		Do przeniesienia 1.310 K.	132.418	8.570	120.139	149.620

i) Srednia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904. L. W. 72256/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
VIII.	45	Z przeniesienia 1.310 K.	132.418	8.570	120.139	149.620
			750	—	750	750
		l) zbiór okazów weterynaryjn. 60 „				
		m) „ narzędzi rolnicz. . 200 „				
		n) „ modeli do budownictwa 50 „				
		o) „ przyrządów mierniczych 100 „				
		p) „ mleczarski . . 100 „				
		r) „ ogrodniczy . . 100 „				
		s) „ melioracyjny . . 50 „				
		t) „ rybacki . . . 50 „				
		u) Stacya meteorologiczna . 60 „	2.080	—	2 080	2.080
	46	Laboratorya: *zwycz.* *nadzwycz.*				
		a) chemii ogóln. i gabinet 600 K. — K.				
		b) chemii rolniczej . 400 „ — „				
		c) „ technologicznej 200 „ 120 „				
		d) zootomiczne . . 200 „ — „				
		e) roślinno-fizyologiczne 200 „ — „				
		f) rolnicze . . . 200 „ — „	1.800	120	1.800	1.920
	47	Biblioteka: zwycz. nadzw.				
		a) przykupno dzieł . 800 K. 100 K.				
		b) oprawa książek . 100 „ — „				
		c) czasopisma naukowe i polityczne . 400 „ — „	1.300	100	1.301	1.400
	48	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego . . .	1.000	—	1.399	1.100
	49	Ogród botaniczny	200	—	85	200
	50	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	400	—	514	400
	51	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami	600	—	483	600
		Suma rubryki VIII.	8.130	220	8.412	8.450
IX.	52	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	350	—	1.037	350
		Suma wydatków .	140.898	8.790	129.588	158.420
		Razem .	149.688 K.			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 3. Preliminuje się więcej o 566 K., ponieważ w roku 1904 należeć się będą dodatki pięcioletnie: a) pełny dodatek prof. Mahlsburgowi, b) od 1|6 1904 profesorowi Nowakowskiemu, c) od 1/9 1904 profesorowi Dziamie.

„ „ *I. poz. 9.* Ponieważ nauczyciel instruktor Ancuta przeszedł na emeryturę przeto odpadają dodatki pięcioletnie w kwocie 600 K.

„ „ *I. poz. 10.* Skutkiem przypadającego w roku 1904 drugiego pięciolecia dla prefekta internatu Rożańskiego od 1/10 1904 preliminuje się więcej o 50 K.

i) Srednia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Preliminarz na rok 1904. LW. 72256/1903. **Wydatki.**

Do rubr. IV. poz. 16. Preliminuje się więcej o 34 K., skutkiem skromnego podwyższenia poborów lampiarza ze względu na rzeczywistą potrzebę.

„ „ *V. poz. 22.* Preliminuje się pełną emeryturę dla byłego instruktora Aucuty, a więc więcej o 410 K

„ „ *VI. poz. 23 b).* Preliminuje się w nadzwyczajnych 200 K. na sporządzenie nowego inwentarza szkoły w myśl przedstawienia Dyrekcyi do L. 535.

„ „ *VI. poz. 26.* Ze względu na rzeczywistą potrzebę preliminuje się w wydatkach zwyczajnych więcej o 800 K., gdyż zaniedbanie zwykłych konserwacyj dla braku kredytu w odpowiedniej wysokości powoduje wydatki nadzwyczajne.
W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 1.370 K., z czego 800 K. na sprawienie pompy i 570 K. na odgrzybienie 3 ubikacyj. Odpada natomiast kwota 2.500 K. preliminowana na rok 1903.

„ „ *VI. poz. 30.* Preliminuje się mniej o 612 K. na podstawie szczegółowego obliczenia potrzeb.

„ „ *VI. poz. 32.* W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 300 K. na sprawienie szafy dla muzeum narzędzi i na dwie tablice szkolne, odpada natomiast kwota 600 K., preliminowana na rok 1903.

„ „ *VI. poz. 34.* Odpada kredyt nadzwyczajny w kwocie 150 K, preliminowany na r. 1903.

„ „ *VI. poz. 37.* Szczegółowy kosztorys dobudowy I. piętra w domu zajętym przez ogrodnika wykazuje koszt 17.200 K. Na poczet tego wydatku preliminowano w roku 1903 kwotę 12.500 K., obecnie preliminuje się resztę w kwocie 4.700 K. i na koszta dozoru przy wykonaniu tej budowli 300 K., razem 5.000 K.

„ „ *VII. poz. 41.* Kredyt nadzwyczajny preliminowany na rok 1903 w kwocie 600 K. odpada.

„ „ *VII. poz. 43.* W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 200 K. na sprawienie 10 koców.

„ „ *VIII. poz. 46c.* Podobnie jak na rok 1903 preliminuje się w wydatkach nadzwyczajnych kwotę 120 K. jako II. ratę na zakupno tablic ściennych do technologii.

„ „ *VIII. poz. 47.* Preliminuje się jak w roku 1903 kwotę 100 K. jako II. i ostatnią ratę na zakupno mapy ściennej Galicyi i Piwockiego Ustaw.

„ „ *VIII. poz. 48.* Kredyt nadzwyczajny preliminowany na rok 1903 w kwocie 100 K. odpada.

i) Srednia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Dochody. Preliminarz na rok 1904. LW. 72 256/1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	14 000	—	14.000	14.000
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	2	Opłaty na utrzymanie 60 uczniów po 700 K.	42.000	—	33.450	42.000
	3	Czesne szkolne od 60 uczniów po 100 K. . 6.000 K. po strąceniu czesnego od 15 uczniów, uwolnionych od opłaty przez Wydział kraj. 1.500 „ . .	4.500	—	3.900	4.750
		Suma rubryki II. .	46.500	—	37.350	46.750
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** .	400		449	400
IV.	5	**Zwrot z funduszu folwarku za admin.**	400	—	—	—
V.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—	434	200
		Suma dochodów .	61.500		52.233	61.350
		W porównaniu z wydatkami	149.688	—	129.588	158.420
		okazuje się **niedobór**	88.188		77 355	97.070

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. poz. 3. Nie preliminuje się żadnego dochodu z tytułu czesnego za naukę śpiewu, gdyż nauka ta powinna być bezpłatną.

„ „ *IV. poz. 5.* Wstawia się nową pozycyę „Zwrot z funduszu folwarku za administracyę“ 400 K. W latach dawniejszych zwrot z tego tytułu preliminowany był w rubr. I. pod poz. 9. wydatków.

Na rok 1903 preliminowano:	wydatki 158.420 K.,	dochody 61.350 K.,	niedobór 97.070 K.
„ „ 1904 preliminuje się:	„ 149.688 „	„ 61.500 „	„ 88.188 „
Preliminuje się zatem:	wydatki mniejsze o 8.732 K.,	dochody większe o 150 K.,	niedobór mniejszy o 8.882 K.

j) Folwark w Czernichowie.

Preliminarz na rok 1904 LW. 65.585/903. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**				
	1	Płace i zasługi: *a*) Nauczyciel-instruktor za administracyę folwarku . . . 400 K. *b*) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . 2.800 „	3.200	—	2.657	3.000
	2	Najem robotnika: *a*) do gospodarstwa folwarcznego . . . 1.600 K. *b*) do chmielarni: *α*) zawiadowca chmielarni 100 „ *β*) roboty przy chmielarni 300 „	2.000	40	1.616	1.800
	3	Dokupno i zmiana nasienia . . .	600	800	600	600
	4	„ nawozów dopełniających . .	400	—	351	400
	5	„ słomy i karmy . . .	1.800	4.000	1.164	1.800
	5*a*)	Zastąpienie zużytych koni . . .	—	—	500	300
	6	Inwentarz użytkowy (naprawa uprzęży) .	400	—	357	900
	7	Utrzymanie budynków folwarcznych .	250	150	199	1.963
	8	Naprawa narzędzi i sprzętów, oraz kucie koni	250	—	235	250
	9	Utrzymanie rowów	200	—	94	200
	10	Zabezpieczenie od pożarów i gradobicia .	100	—	50	100
	11	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smarowidło	120	—	120	120
	12	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	60	—	50	60
		Suma rubryki I. .	9.380	4.990	7.993	11.493
II.		**Las i plantacye wikla.**				
	13	Służba, roboty i zalesienie . . .	1.700	200	1.315	1.700
	14	Utrzymanie wikli i uzupełnienie plantacyi	500	500	1.000	1.000
	15	Wynagrodzenie ogrodnika . . .	500	—	500	500
		Suma rubryki II. .	2.700	700	2.815	3.200
III.	16	**Utrzymanie brzegów Wisły** . .	400	—	339	340
IV.	17	**Naprawa pieca wapiennego** . . .	250	—	—	—
V.	18	**Podatki i daniny**	1.660	—	8.641	1.660
VI.	19	**Spłata kapitałów i odsetek dłużnych:** Bankowi krajowemu we Lwowie XVI. i XVII. rata, wraz z 4% odsetkami od pożyczki 13.000 koron . . .	608	—	607	608
VII.	20	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	400	—	320	400
		Suma wydatków .	15.398	5.690	20.715	17.701
		Razem .	**21.088 K.**			

j) Folwark w Czernichowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904. LW: 65.585/1903.

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz 1 b. Skutkiem zwiększonej ordynaryi dla służby i najmu pomieszkania dla jednego fornala preliminuje się więcej o 200 K.

„ „ *I.* poz. 2. Skutkiem podrożenia robotnika podwyższa się kredyt zwyczajny o 200 K. W nadzwyczajnych preliminuje się 40 K. na zakupno 2 kóp tyczek zabranych powodzią.

„ „ *I.* poz. 3. Na zakupno ziarna na cały obsiew wiosenny z powodu powodzi preliminuje się 800 K. w wydatkach nadzwyczajnych.

„ „ *I.* poz. 5. W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 4.000 K. na zakupno paszy i karmy (z powodu powodzi.)

„ „ *I.* poz. 5a 6 7. Wydatki nadzwyczajne preliminowane na rok 1903 w łącznej sumie 2.653 K. odpadają a na ich miejsce preliminuje się się 150 K. na budkę na wagę pomostową dla ważenia bydła. W zwyczajnych wydatkach podwyższa się kredyt na utrzymanie budynków o 50 K. wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *II.* W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 200 K. na tępienie rejkowca, który się pojawił w lasach.

„ „ *III.* Preliminuje się więcej o 60 K. wedle potrzeby. Uszkodzone powodzią wały naprawione będą kosztem Państwa.

„ „ *IV.* Preliminuje się 250 K., ponieważ piec pęka i okazała się potrzeba okuć go żelaznymi ankrami.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Z gospodarstwa.**				
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	2.000	—	3.111	2.000
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych: (krowiarnia)	2.400	—	2.419	2.000
	3	Z wynajętych ról i pastwisk . . .	1.200	—	1.342	1.200
	4	Za wynajęte konie	600	—	701	800
	5	Za nawóz stajenny do ogrodów . .	100	—	—	100
		Suma rubryki I. .	6.300	—	7.573	6.100
III.		**Z lasu i wikla.**				
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego	2.800	—	2.904	3.000
	7	Z wikla i trawy wśród wikla . .	3.000		—	3.000
		Suma rubryki II. .	5.800	—	2.904	6.000
IV.	8	**Z pieca wapiennego**	600	—	600	600
		Do przeniesienia .	12.700	—	11.077	12.700

j) Folwrak w Czernichowie.

Dochody. Preliminarz na rok 1904. LW. 65.585/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia .	12.700	—	11.077	12.700
IV.		**Inne dochody.**				
	9	Olborne za łamanie kamienia . . .	100	—	148	100
	10	Z dzierżawy placu targowego, zwanego „Rynek“	40	—	40	40
		Suma rubryki IV. .	140	—	188	140
V.	11	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—	183	100
		Suma dochodów	12.940	—	11.448	12.940
		W porównaniu z wydatkami	21.088	—	20.715	17.701
		okazuje się **niedobór**	8.148	—	9.267	4.761

Wyjaśnienia.

Ostateczna suma dochodów preliminowanych na rok 1904 jest ta sama, jaką preliminowano na rok 1903, w szczegółach zaś różni się o tyle, że ze sprzedaży płodów zwierzęcych (Rubr. I. poz. 2.) preliminuje się więcej o 400 K. skutkiem podniesienia się mleczności krów, natomiast mniej preliminuje się za wynajęte konie (Rubr. I. poz. 4) o 200 K. według rzeczywistego stanu i ze sprzedaży drzewa (Rubr. II. poz. 6) według sekcyi przypadającej do zrębu.

Na rok 1903 preliminowano: wydatki 17.701 K., dochody 12.940 K., niedobór 4.761 K.
Na rok 1904 preliminuje się: » 21.088 » » 12.940 » » 8.148 »
Prelim. się zatem: wydatki wieksze o 3.387 K., dochody bez zmiany, niedob. większy o 3.387 K.

k) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 59.414|903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „	3.300	—	2.880	3.300
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „	2.640	—	2.000	2.640
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	1.050	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ dodatek pięcioletni . 160 „	1.700	—	1.133	1.700
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat. . .	600	—	575	600
		Suma rubryki I. .	9 440	—	7.638	9.440
II.		**Koszta administracyi.**				
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1.040	—	1.023	1.040
	7	Opał	1.400	—	1.501	1.400
	8	Oświetlenie	300	—	328	300
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	700	1.150	6.378	1.800
	10	Sprzęty i ruchomości	300	150	310	300
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	796	1.100
	12	Ekwiwalent i podatek od gruntu szkolnego	100	—	396	100
		Suma rubryki II. .	4.640	1.300	10.732	6 040
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie . . .) dla 40 uczniów po				
	14	Odzież, pościel i pranie) 300 K.	12.000	—	12.111	12 000
	15	Lekarz i apteka	300	—	346	300
	16	Uczeń praktykant	300	—	100	300
		Suma rubryki III. .	12.600	—	12.557	12.600
		Do przeniesienia	26.680	1.300	30.927	28.080

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Preliminarz na rok 1904 LW. 59414/903. **Wydatk.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia . .	26.680	1.300	30.927	28.080
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty itp.) . .	240	—	248	240
	18	Środki naukowe: *a*) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi 300 K. *b*) biblioteka i czytelnia . 160 „ *c*) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) 200 „	660	—	765	660
	19	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	40	—	224	40
	20	Wycieczki z uczniami	100	—	83	100
		Suma rubryki IV. .	1.040	—	1.320	1.040
V.		**Kursy specyalne.**				
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	70	100
	22	„ mleczarstwa	100	—	57	100
	23	„ uprawy tytoniu	120	—	100	120
		Suma rubryki V. .	320	—	227	320
VI.	24	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	220	300
		Suma wydatków .	28.140	1.300	32.694	29.740
		Razem .	**29.440 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. Preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1903.

» » *II.* W wydatkach zwyczajnych podwyższa się jedynie kredyt na utrzymanie budynków (poz. 9) o 100 K, dotychczasowy bowiem okazał się niewystarczający; inne pozycye pozostawiono bez zmiany. W nadzwyczajnych preliminuje się pod poz. 9:

1) na wstawienie nowych podłóg w mieszkaniu nauczyciela do nauk elementarnych kwotę 250 K.,
2) na odnowienie ogrodzenia po stronie frontowej zakładu na długości 170 m. b. kwotę 500 K.,
3) na obicie deskami zamakającej szopy i urządzenie pasznika do przygotowywania paszy kwotę 200 K, wreszcie
3) na rekonstrukcyę umywalni uczniów 200 K.,

razem więc pod poz 9 preliminuje się kwotę 1.750 K., zaś pod pozycyą 10 preliminuje się na zakupno jednej szafy na zbiory kwotę 150 K.

» » *III., IV. i V.* Preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1903.

» » *VI.* W wydatkach nadzwyczajnych odpada kwota 200 K. preliminowana na wydzierżawienie gruntu dla szkoły, ponieważ dotychczas gruntu nie wydzierżawiono, skutkiem czego pozostał do dyspozycyi na ten cel kredyt z roku 1902 i kwota 200 K. preliminowana na rok 1903.

k) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Dochody. Preliminarz na rok 1904 LW. 59414/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa**	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**				
		a) Rada powiatowa horodeńska, 3 stypendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K. . . . 900 K.				
		b) Gmina miasta Horodenki, 1 stypendyum . . 200 „	1.100	—	1.100	1.100
III.	3	**Dochód z ogrodu** (pola) szkolnego i z ogródka doświadczalnego tytoniowego	300	—	648	300
		Suma dochodów .	7.400	—	7.748	7.400
		W porównaniu z wydatkami .	29.440	—	32.694	29.740
		okazuje się **niedobór** .	22.040	—	24.946	22.340

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1903.

Na rok 1003 preliminowano: wydatki 29.740 K. dochody 7.400 K. niedobór 22.340 K.
Na rok 1904 preliminuje się: » 29.440 » » 7.400 » » 22.040 »
Zatem na rok 1904, wydatki mniejsze o 300 K. dochody bez zmiany, nied. mniejszy o 300 K

l) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 L. W. 59.535/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „ dodatki pięcioletnie . 1.400 „ dodatek osobisty . . 400 „	5.100	—	4.080	4.800
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „ dodatki pięcioletnie . 1.000 „	3.640	—	2.800	3.640
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	991	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „	1.540	—	1.023	1.540
		remuneracya za naukę pszczelnictwa i sadownictwa	—	200	50	200
	5	Katecheta obrz. łac. i gr. kat. . .	500	—	500	500
		Suma rubryki I .	11.980	200	9.444	11.880
II.		**Koszta administracyi.**				
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna 240 K. *b*) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny . . 600 „	1.040	—	845	1.040
	7	Opał	1.200	—	1.247	1.200
	8	Oświetlenie	200	—	144	200
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	700	2.800	762	1.000
	10	Sprzęty i ruchomości	400	200	218	400
	11	Ekwiwalent i podatki	20	—	—	—
		Suma rubryki II. .	3.560	3.000	3.216	3 840
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	12	Stołowanie,				
	13	Odzież, pościel i pranie } dla 40 uczniów po 300 K.	12.000	—	9.277	12.000
	14	Lekarz i apteka	400	—	432	400
	15	Uczeń praktykant	300	—	127	300
		Suma rubryki III. .	12.700	—	9.836	12.700
		Do przeniesienia .	28.240	3.200	22.496	28.420

l) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Preliminarz na rok 1904 L. W. 59.535|903. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia .	28.240	3 200	22.496	28.420
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (papier, zeszyty, książki i t. p.) .	200	—	94	200
	17	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . . 300 K.				
		b) biblioteka i czytelnia . . 200 „				
		c) ogród szkolny . . . 60 „	560	—	531	540
	18	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	40	—	—	40
	19	Wycieczki z uczniami . . .	100	—	20	100
		Suma rubryki IV. .	900	—	645	880
V.		**Kursy specyalne.**				
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	100	100
	21	„ uprawy i suszenia tytoniu . .	200	—	200	200
		Suma rubryki V. .	300	—	300	300
VI.	22	**Gospodarstwo:**				
		a) Wydatki na gospodarstwo . 4.100 K.				
		b) Czynsz dzierżawny za grunta, odstąpione szkole przez skarb jagielnicki . . 100 „	4.200	—	7.088	4.200
VIII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	262	100
		Suma wydatków . .	33.740	3.200	30.791	33.900
		Razem .	**36.940 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 1 Preliminuje się *więcej o 300 K.* na pokrycie pełnego dodatku pięcioletniego dla kierownika. Antoniego Świeżawskiego.

„ „ *II. poz. 9.* W miejsce kwoty 300 K, preliminowanej na rok 1903 w wydatkach nadzwyczajnych, wstawia się 2.800 K. na urządzenie nowej pompy, szopy na narzędzia, lodowni i drobniejsze adaptacye.

„ „ *II. poz. 10.* Na sprawienie nowych ławek preliminuje się w wydatkach nadzwyczajnych 200 K.

„ „ *II. poz. 11.* Wstawia się nową pozycyę na pokrycie należytości ukwiwalentowej na podstawie wymiaru Władz skarbowych.

„ „ *III. poz. 17 c.* Na ogród szkolny preliminuje się o 20 K. więcej z powodu rzeczywistej potrzeby.

1) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Dochody. Preliminarz na rok 1904 L. W. 59 535/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . .	—	—	450	450
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—	813	960
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa szkolnego** .	6 700	—	9.190	5.700
—	—	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	—	—	99	
		Suma dochodów .	13.660	—	16.552	13.110
		W porównaniu z wydatkami .	36.940	—	30.791	33.900
		okazuje się **niedobór** .	23.280	—	14.239	20.790

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. Nie preliminuje się żadnego dochodu, gdyż w roku 1904 nie będzie prawdopodobnie żadnego ucznia na własnem utrzymaniu.

„ „ *IV.* Preliminuje się więcej o 1.000 K. na podstawie rzeczywistych wynikłości z lat dawniejszych.

Na rok 1903 preliminowano:	dochody 13.110 K.	wydatki 33.900 K.	niedobór 20.790 K.
„ „ 1904 preliminuje się:	„ 13.660 „	„ 36.940 „	„ 23.280 „
Preliminuje się zatem większe:	dochody o 550 K.	wydatki o 3.040 K.	niedobór o 2.490 K.

m) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904. LW. 59535/1903

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
				Korony			
		WYDATKI.					
I.		**Płace nauczycieli.**					
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca .	3.000 K.				
		dodatek aktywalny .	300 „				
		dodatek pięcioletni .	100 „	3.400	—	2.880	3 300
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . .	2.400 K.				
		dodatek aktywalny .	240 „	2.640	—	2.433	2.940
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca . . .		1.200	—	1.200	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . .	1.400 K.				
		dodatek aktywalny .	140 „				
		„ pięcioletni .	160 „	1.700	—	1.100	1.567
	5	Katecheta obrz. łać., płaca .	500 K.				
		wydatki z powodu nabożeństwa . . .	200 „	700	—	699	700
		Suma rubryki I. .		9.640	—	8.312	9.707
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**					
	6	Ziemiański Zygmunt, były nauczyciel, emerytura		504	—	504	504
III.		**Koszta administracyi.**					
	7	Zarząd:					
		a) pomoc kancelaryjna . .	240 K.				
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya .	200 „				
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600 „	1.040	—	1.166	1.040
	8	Opał		1.200	—	1.177	1.200
	9	Oświetlenie		300	—	307	300
	10	Utrzymanie budynków		700	—	714	600
	11	Sprzęty i ruchomości		200	400	191	200
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych		800	—	688	800
		Suma rubryki III. .		4.240	400	4.243	4.140
		Do przeniesienia		14.384	400	13.059	14.351

m) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Preliminarz na rok 1904. LW. 59535/1903. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia	14.384	400	13.059	14.351
IV		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie . . . } dla 40 uczniów				
	14	Odzież, pościel i pranie } po 300 K. .	12.000	—	12.310	12.000
	15	Lekarz i apteka	300	—	789	300
	16	Uczeń praktykant	300	—	—	300
		Suma rubryki IV. .	12.600	—	13.099	12.600
V		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty, itp.) . .	240	—	240	240
	18	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . 300 K. 80 K.				
		b) biblioteka i czytelnia 200 „ 100 „				
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy itp.) 100 „	600	180	1.020	1.140
	19	Wycieczki z uczniami	100	—	—	100
		Suma rubryki V. .	940	180	1.260	1.480
VI		**Kursy specyalne**				
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	75	100
	21	„ mleczarstwa	100	—	2	100
	22	„ stelmachstwa	200	—	—	200
		Suma rubryki VI. .	400	—	77	400
VII	23	**Gospodarstwo:**				
		a) Wydatki na gospodarstwo 5.200 K.				
		b) Czynsz dzierżawny:				
		α) za folwark z inwentarzem . 1.608 K }				
		β) za wynajętą ubikacyę na mleczarnię . 100 „ }				
		γ) za wynajęte mieszkanie dla służby . 120 „ 1.828 „ }	7.028	—	11.941	7.028
VIII	24	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—	469	100
		Suma wydatków .	35.452	580	39.905	35.959
		Razem .	**36.032 K.**			

m) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904. LW. 59.535|1903.

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 1. Preliminuje się *więcej o 100 K.* na pokrycie pierwszego dodatku pięcioletniego od 1. października 1904 dla kierownika Adolfa Ponińskiego.

„ „ *I. poz. 2.* Preliminuje się *mniej o 300 K* ponieważ odpada dodatek pięcioletni preliminowany w roku 1903 dla nauczyciela pomocniczego do nauk fachowych Kaweckiego, przeniesionego do niższej szkoły rolniczej w Dublanach.

„ „ *I. poz. 4.* Preliminuje się *więcej o 133 K.* na pokrycie pełnego dodatku pięcioletniego dla nauczyciela do nauk elementarnych Józefa Zagoczka.

„ „ *III. poz. 10.* Preliminuje się *więcej o 100 K.*, dotychczasowy bowiem kredyt okazał się niewystarczający.

„ „ *III. poz. 11.* W wydatkach nadzwyczajnych wstawia się 400 K. na zakupno nowego wózka, stary bowiem powóz jest zupełnie zniszczony.

„ „ *V. poz. 18.* W wydatkach nadzwyczajnych odpada kwota 540 K., preliminowana na rok 1903, a natomiast preliminuje się 180 K. z czego 80 K. na zakupno plewnika i 100 K. na szafę na zbiory szkolne.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**				
		a) Rada powiatowa bialska 900 K.				
		b) „ „ chrzanowska 300 „	1.200	—	1.650	1.350
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—	960	960
IV.	4	**Dochód** z pola i ogrodu szkolnego .	120	—	80	120
V.	5	**Dochody z gospodarstwa:**				
		Dochód z folwarku . . .	6.600	—	10·722	6.600
		Suma dochodów .	14.880	—	19.412	15.030
		W porównaniu z wydatkami .	36.032	—	39.905	35.959
		Okazuje się **niedobór** .	21.152	—	20.493	20.929

m) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Preliminarz na rok 1904. LW. 59.535/1903. **Dochody.**

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. Odpada opłata od ucznia, będącego na własnem utrzymaniu, skutkiem czego dochód *mniejszy o 150 K.*

Na rok 1903	preliminowano:	wydatki	35.959 K,	dochody	15.030 K.,	niedobór	20.929 K.
„ „ 1904	preliminuje się:	„	36.032 „	„	14.880 „	„	21.152 „
Preliminuje się zatem:		wydatki		dochody		niedobór	
		większe o	73 K.,	mniejsze o	150 K.,	większy o	223 K.

n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904. LW. 64.489/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „ dodatek pięcioletni . 400 „	3.700	—	3.280	3.700
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny 240 „	2.640	—	2.200	2.640
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	373	1.200
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ dodatek pięcioletni . 160 „	1.700	—	1.100	1.540
	5	Katecheta obrz łać. i gr. kat. *zwycz.* *nadzwycz.* płaca . , 960 K. — K. wydatki z powodu nabożeństwa . . . 200 „ 200	1.160	200	992	1 760
		Suma rubryki I. .	10.400	200	7.945	10.840
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	6	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu, pensya wdowia . . 1.200 K. dodatek na wychowanie 4-ga dzieci . . . 390 „	1.590	—	1.680	1.680
III.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd: *a)* pomoc kancelaryjna 240 K. *b)* koszta kancelaryjne 200 „ *c)* sługa szkolny i stróż nocny . . . 600 „	1.040	—	918	1.040
	8	Opał	1.200	—	1.071	1.200
	9	Oświetlenie	300	—	281	300
	10	Utrzymanie budynków	800	1.100	908	2.200
	11	Sprzęty i ruchomości	300	—	305	300
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	761	800
	13	Asekuracya i podatek	200	—	196	200
		Suma rubryki III. .	4.640	1.100	4.440	6 040
		Do przeniesienia	16.630	1.300	14.065	18.560

n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 64489/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia .	16.630	1.300	14.065	18.560
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	14	Stołowanie . . .) dla 40 uczniów po				
	15	Odzież, pościel i pranie) 300 K.	12.000	—	11.586	12.000
	16	Lekarz i apteka	300	—	230	300
	17	Uczeń praktykant	300	—	375	300
		Suma rubryki IV. .	12.600	—	12.191	12.600
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papiery, zeszyty i t. p.) .	240	—	210	240
	19	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi . . 300 K				
		b) biblioteka i czytelnia . . 250 „				
		c) ogród szkolny . . . 100 „	650	—	774	1.250
	20	Wycieczki z uczniami	80	—	43	80
		Suma rubryki V. .	970	—	1.027	1.570
VI.		**Kursy specyalne.**				
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	88	100
	22	„ mleczarstwa	100	400	83	100
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . .	200	—	109	160
		Suma rubryki VI. .	400	400	280	360
VII.	24	**Gospodarstwo:**				
		Wydatki na gospodarstwo . . .	6.000	—	8.330	6.000
VIII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—	207	100
		Suma wydatków .	36.700	1.700	36.100	39.190
		Razem . .	38.400 K.			

Wydatki.

Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.
Preliminarz na rok 1904 LW. 64489/903.

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 4. Preliminuje się więcej o 160 K. na pokrycie pełnego dodatku pięcioletniego dla nauczyciela do nauk elementarnych Karola Błaszkiewicza.

» » *I. poz. 5.* Na wydatki z powodu nabożeństwa w kaplicy szkolnej dla uczniów obu obrządków preliminuje się kwotę 200 K, zamiast kwoty 100 K., wstawionej na pół roku 1903, do preliminarza na rok 1903, ponadto w wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 200 K. na uzupełnienie urządzenia kaplicy szkolnej (ornat czarny, fioletowy i mszał).

» » *II.* Dodatek na wychowanie 4-ga dzieci dla Eleonory Cisło, wdowy po nauczycielu preliminuje się niższy o 90 K., ponieważ jedno z dzieci dochodzi dnia 31. marca 1904 do wieku normalnego.

» » *III.* Wydatki zwyczajne preliminuje się w dotychczasowej wysokości, z wyjątkiem kredytu na utrzymanie budyndków, który podwyższa się z kwoty 700 K. do kwoty 800 K., dotychczasowy bowiem kredyt był niewystarczający, ze względu na znaczne rozmiary zabudowań, których wartość wynosi 120.000 Koron

W wydatkach nadzwyczajnych pod pozycyą 10 preliminuje się:

1) na postawienie 4 pieców kaflowych po 100 K. t j. 400 K., a mianowicie jeden w pomieszkaniu nauczyciela do nauk elementarnych a trzy piece w salach sypialnych uczniów,
2) kwotę 700 K. na restauracyę chlewów, które są zniszczone, podłoga wygniła, a żłoby zupełnie zużyte.

» » *IV.* Preliminuje się bez zmiany, jak w latach poprzednich.

» » *V. poz. 19.* Podwyższa się kredyt zwyczajny na bibliotekę i czytelnię o 50 K. ze względu na potrzebę przykupna i wymiany zniszczonych książek.

» » *VI. poz. 23.* Na kurs stelmachstwa i koszykarstwa podwyższa się kredyt o 40 K. z powodu potrzeby przykupna odpowiednich przyborów i narzędzi. W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 400 K. na zakupno nowej centryfugi, dotychczasowa bowiem służy już 7 i pół lat i nie da się dalej naprawiać.

» » *VII. i VIII.* Bez zmiany jak na rok 1903.

n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Preliminarz na rok 1904 L. W. 64.489/903. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—	936	960
III.	3	**Dochód z gospodarstwa:**				
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego . 6.500 K.				
		b) „ z ogrodu . 100 „	6.600	—	11.425	6.100
		Rozmaite nieprzewidziane . .	—	—	300	—
		Suma dochodów .	13.560	—	18.661	13.060
		W porównaniu z wydatkami	38.400	—	36.100	39 190
		okazuje się **niedobór** .	24.840	—	17.439	26.130

Wyjaśnienia.

Dochody preliminuje się ze zmianą dochodów z gospodarstwa, te bowiem na podstawie wyników z lat poprzednich podwyższa się o 500 K.

Na rok 1903 preliminowano: wydatki 39.190 K. dochody 13.060 K. niedobór 26.130 K.
„ „ 1904 preliminuje się „ 38.400 „ „ 13.560 „ „ 24.840 „
Preliminuje się zatem na rok 1904 dochody niedobór
wydatki mniejsze o . . . . 790 K. większe o 500 K. mniejszy o 1.290 K

o) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 64.490/903

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „ dodatek do płacy . 400 „	3.700	—	2.880	3.300
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „	2.640	—	2.200	2.640
	3	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . 1.600 K. dodatek aktywalny . 160 „	1.760	—	1.466	1.760
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—	1.121	1.200
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ dodatek pięcioletni . 160 „	1.700	—	1.100	1.574
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat. . .	800	—	717	800
		Suma rubryki I. .	11.800	—	9.484	11.374
II.		**Pensye i zaopatrzenia.**				
	7	Górska Paulina, zaopatrzenie . .	800	—	—	800
III.		**Koszta administracyjne.**				
	8	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1.040	—	910	1.040
	9	Opał	1.200	—	1.197	1.200
	10	Oświetlenie	350	—	315	350
	11	Utrzymanie budynków	800	600	1.943	1.450
	12	Sprzęty i ruchomości	300	200	291	300
	13	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	799	1.100
		Suma rubryki II. .	4.490	800	5.455	5.440
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	14	Stołowanie . . . dla 45 uczniów				
	15	Odzież, pościel i pranie po 300 K.	13.500	—	12.468	13.500
	16	Lekarz i apteka	400	—	725	400
	17	Uczeń praktykant	300	—	—	300
		Suma rubryki III. .	14.200		13.193	14.200
		Do przeniesienia .	31.290	800	28.132	31.714

o) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Preliminarz na rok 1904 L. W. 64490/903. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia .	31.290	800	28.132	31.714
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty i t. p.) .	240	—	184	240
	19	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . 300 K.				
		b) biblioteka i czytelnia . . 200 „				
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . 200 „	700	—	676	1.000
	20	Wycieczki naukowe z uczniami . .	100	—	60	100
		Suma rubryki IV. .	1.040	—	920	1.340
VI.		**Kursy specyalne.**				
	21	Kurs mleczarstwa	100	—	153	500
	22	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—	39	100
	23	„ wyprawy lnu i konopi . . .	100	—	450	100
	24	„ stelmachstwa i koszykarstwa .	150	—	68	100
		Suma rubryki V. .	450	—	710	800
VII.	25	**Gospodarstwo**:				
		a) Wydatki na gospodarstwo . . *zwycz.* 4.800 K. *nadzwycz.* 1.250 K.				
		b) Czynsz dzierżawny z gruntów dzierżawionych od gminy 1.000 „ 462 „	5.800	1.712	11.243	7.462
VIII.	26	**Rozmaite nieprzewidziane** .	100	—	354	1.700
		Suma wydatków .	38.680	2.512	41.359	43.016
		Razem .	**41.192 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz 1. Preliminuje się *więcej o 400 K.* na pokrycie dodatku osobistego przyznanego kierownikowi p. Edmundowi Bielskiemu uchwałą Wydziału krajowego LW: 54.378/1903.

» » *I.* poz. 5. Preliminuje się *więcej o 126 K.*, gdyż w roku 1904 przydadnie do pokrycia pełny dodatek pięcioletni dla nauczyciela do nauk elementarnych, Sygnarskiego.

» » *III.* poz 11. *Podwyższa się* kredyt zwyczajny do kwoty 800 K., a więc o 200 K. stosownie do wartości budynków wynoszącej 140.000 K. i rzeczywistej potrzeby, nadto

O) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Dochody. Preliminarz na rok 1904 L. W. 64490/903.

preliminuje się w tej pozycyi nadzwyczajny wydatek 600 K. a mianowicie: na postawienie 4 pieców kaflowy w miejsce zniszczonych pieców kamyczkowych kwotę 300 K. i na ułożenie 100 m.² chodnika kamiennego między zabudowaniami szkolnemi kwotę 300 K.

Do rubr. III. poz. 12. Na sprawienie 10 ławek do jednej sali naukowej preliminuje się wydatek nadzwyczajny 200 K.

» » *III* poz. 15. Odpada wydatek nadzwyczajny, preliminowany na rok 1903 w kwocie 300 K.

» » *V.* Wydatek nadzwyczajny preliminowany na rok 1903 na ogrodzenie szkółek drzew owocowych, pola doświadczalnego i okazowego odpada.
W wydatkach zwyczajnych *podwyższa się* o 100 K. kredyt pod poz. 19c na utrzymanie ogrodu doświadczalnego zajmującego około 2 morgi.

» » *VI.* poz. 21. Odpada kredyt nadzwyczajny 400 K. preliminowany na rok 1903.

» » *VI.* poz. 24. Preliminuje się więcej o 50 K., stosownie do rzeczywistej potrzeby.

» » *VII.* W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 462 K. na pokrycie czynszu za wydzierżawienie na 6 lat 14 morgów pola i 1.250 K. jako II. rata na drenowanie wydzierżawionych na lat 60 gruntów w myśl rozporządzenia] do L. W. 5.524|1903.

» » *VIII.* Odpada wydatek nadzwyczajny preliminowany na rok 1903 w kwocie 1.600 K.

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—	6.000	6.000
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów.**	—	—	300	150
III.	3	**Zarobek 45 uczniów po 24 K.** . .	1.080	—	1.080	1.008
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa szkolnego** .	6.500	—	11.499	6.500
		Suma dochodów .	13 580	—	18.879	13.658
		W porównaniu z wydatkami	41.192	—	41.359	43.016
		Okazuje się **niedobór**	27.612	—	22.480	29.358

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. Nie preliminuje się żadnego dochodu, gdyż nie ma obecnie żadnego ucznia na własnem utrzymaniu.

» » *III.* Preliminuje się więcej o 72 K. stosownie do liczby uczniów.

Na rok 1903 preliminowano: wydatki 43.016 K. dochody 13.658 K. niedobór 29.358 K.
» » „ preliminuje się: » 41.192 » » 13.580 » » 27.612 »
Prelim. się zatem mniejsze wydatki o 1.824 K. dochody o 78 K. niedobór o 1.746 K.

p) Krajowa szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 63222/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
I.		**WYDATKI.**				
		Płace nauczycieli.				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:				
		zwycz. *nadzwycz.*				
		płaca . . . 3.000 K. — K.				
		dodatek aktywalny 300 » — »				
		dodatek na mieszkanie do końca lipca 1904 . . — » 467 »				
		koszt dojazdów . — » 210 »	3.300	677	—	—
	2	Serkarz, płaca	1.800	—	—	—
	3	Instruktor-mleczarz do robót ręcznych zarazem dozorca uczniów, płaca . .	1.200	—	—	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, wynagrodzenie	480	—	—	—
	5	Katecheta	200	—	—	—
		Suma rubryki I. .	6.980	677	—	—
II.		**Koszta administracyjne.**				
	6	Zarząd:				
		a) Koszta kancelaryjne. . 200 K.				
		b) sługa szkolny i stróż nocny 600 K.	800	—	—	—
	7	Utrzymanie budynków, ogrodu i podwórza, ubezpieczenie robotników i kominiarz .	700	—	—	—
	8	Sprzęty i ruchomości	200	—	—	—
	9	Opał	600	—	—	—
	10	Oświetlenie	200	—	—	—
		Suma rubryki II. .	2.500	—	—	—
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	11	Stołowanie 12 uczniów po 360 K. . .	4.320	—	—	—
	12	Pościel i pranie	200	—	—	—
	13	Lekarz i apteka	100	—	—	—
		Suma rubryki III. .	4.620	—	—	—
		Do przeniesienia .	14.100	677	—	—

Krajowa szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 LW. 63222/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia .	14.100	677	—	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	14	Potrzeby do nauki i pisania dla uczniów	100	—	—	—
	15	Środki naukowe:				
		a) modele i maszyny do demonstracyi . . . 200 K.				
		b) chemikalia i środki naukowe 300 „				
		c) biblioteka i czytelnia . 100 „	600	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	700	—	—	—
		Suma wydatkow .	14.800	677	—	—
		Razem .	**15.477 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. Etat osób i płac grona nauczycieli kraj. szkoły mleczarskiej przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi do uchwały w sprawozdaniu swem o czynnościach tyczących się podniesienia mleczarstwa w kraju. Ponieważ kierownik zamieszka do czasu wybudowania budynku administracyjnego w Rzeszowie, przeto preliminuje się dodatek na mieszkanie i koszt dojazdów w łącznej sumie 677 K.

Do rubr. II. III. IV. Wydatki w tych rubrykach preliminuje Wydział krajowy na podstawie analogicznych wydatków w kraj. niższych szkołach rolniczych.

p) Krajowa szkoła mleczarska w Rzeszowie.

Preliminarz na rok 1904. LW. 63222|1903. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—	—	—
		Suma dochodów .	6.000	—	—	—
		W porównaniu z wydatkami .	15.477	—	—	—
		Okazuje się niedobór	9.477	—	—	—

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. Wydział krajowy preliminuje dochód 6.000 K. w przewidywaniu, że c. k. Rząd przyzna na utrzymanie szkoły mleczarskiej subwencyę w tej samej wysokości, w jakiej przyznaje na utrzymanie krajowych niższych szkół rolniczych.

r) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904. LW. 61.095/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „ dodatki pięcioletnie . 800 „	4.100	—	3.480	4.100
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy: płaca . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „ dodatek pięcioletni . 300 „ ryczałt na mieszkanie . 400 „	3.340	—	2.400	3.340
	3	Nauczyciel pomocniczy do miernictwa i rysunków, płaca . .	480	—	480	480
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ „ pięcioletni . 320 „ ryczałt na mieszkanie . 360 „	2.220	—	1.660	2.113
	5	Ochmistrz i instruktor, płaca . 1.200 K. dodatek na mieszkanie . 240 „	1.440	—	1.200	1.440
	6	Kapelan i katecheta: płaca . 300 K. wydatki z powodu nabożeństwa . . . 100 „	400	—	399	400
		Suma rubryki I. .	11.980	—	9.619	11 873
II.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd: a) pomoc kancelaryjna . 240 K. b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . 200 „ c) sługa szkolny i stróż nocny . . . . 720 „	1.160	—	664	1.160
	8	Opał ubikacyj szkolnych . . .	900	—	900	900
	9	Oświetlenie	300	—	246	300
	10	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	400	—	534	400
	11	Na dobudowę I. piętra w gmachu szkolnym i wybudowanie domu administracyjnego, ...	—	—	—	34.800
	12	Sprzęty i ruchomości	200	—	205	200
		Suma rubryki II. .	2.960	—	2.549	37.760
		Do przeniesienia .	14.940	—	12.168	49.633

r) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904 L. W. 61095/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia . .	14.940	—	12 168	49.633
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	12	Stołowanie . . . (dla 25 uczniów				
	13	Odzież, pościel i pranie (po 330 K.	8.250	—	6.864	8.250
	14	Lekarz i apteka	240	—	223	240
	15	Uczeń praktykant	480	—	340	480
		Suma rubryki III. .	8.970	—	7.427	8 970
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	16	Przybory do nauki	240	—	244	240
	17	Zbiory środków do demonstracyi . .	200	200	205	400
	18	Biblioteka i czytelnia	200	200	166	400
	19	Wycieczki naukowe	200	—	94	200
	20	Na utrzymanie ogrodu szkolnego . .	2.000	—	1.986	2.000
		Suma rubryki IV. .	2.840	400	2.695	3.240
V.	21	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	60	400	57	60
		Suma wydatków .	26.810	800	22.347	61.903
		Razem .	27.610 K.			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I poz. 4. Preliminuje się *więcej o 107 K.* z powodu przypadającego w roku 1904 pełnego dodatku pięcioletniego dla nauczyciela do nauk elementarnych Wiktora Tabeau.

» » *II.* Wydatki zwyczajne preliminuje się bez zmiany, w nadzwyczajnych odpada kwota 34.800 K. preliminowana w roku 1903 na dobudowę I. piętra w gmachu szkolnym i wybudowanie domu administracyjnego.

» » *III.* Preliminuje się bez zmiany jak na rok 1903.

» » *IV.* Wydatki zwyczajne preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1903. W wydatkach nadzwyczajnych pod poz. 17. kwotę 200 K. na sprawienie okazów do demonstracyi i pod poz. 18. kwotę 200 K. na przykupno dzieł odnoszących się do rozpoznania gatunków owoców, zauważa się jednak, że te same sumy i na te same cele wstawiono do preliminarza na rok 1903, jeżeli więc Wysoki Sejm uchwali je na rok 1903, wówczas będą mogły odpaść w roku 1904, a w razie ich uchwalenia zostaną w róku 1904 jako zaoszczędzenie.

» » *V.* W wydatkach nadzwyczajnych preliminuje się 400 K. na koszta udziału szkoły w wystawie ogrodniczej w Krakowie. Wydatki zwyczajne preliminuje się bez zmiany, jak w latach poprzednich.

r) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Dochody. Preliminarz na rok 1904 L. W. 61095/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903.
			Korony			
		DOCHODY.				
		Subwencye.				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—	6.000	6.000
	2	Od gminy miasta Tarnowa . . .	500	—	500	500
	3	Od Rady powiatowej w Tarnowie . .	600	—	600	600
		Suma rubryki I. .	7.100	—	7.100	7.100
II.	4	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . .	200	—	733	200
III.	5	**Dochód z ogrodu szkolnego** . .	2.000	—	2.104	2.000
IV.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	60	—	20	60
		Suma dochodów .	9.360	—	9.957	9.360
		W porównaniu z wydatkami .	27.610	—	22.347	61.903
		okazuje się **niedobór** .	18.250	—	12.390	52.543

Wyjaśnienia.

Dochody na rok 1903 preliminuje się bez zmiany, jak na rok 1902 i 1903.

Na rok 1903 preliminowano: wydatki 61.903 K. dochody 9 360 K. niedobór 52.543 K.
» » 1904 preliminuje się: » 27.610 » » 9.360 » » 18.250 »
Zatem na rok 1004: wydatki mniejsze o 34.293 K., dochody bez zmiany, niedobór mniejszy o 34.293 K

s) Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Preliminarz na rok 1904 L. W. 63920/903. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca . . . . . 2 600 K. dodatek aktywalny . : . 280 „ » pięcioletni . . . 133 „	3.013	—	2.880	2.880
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy, płaca . , . . 2.000 K. dodatek aktywalny . . . 200 „	2.200	—	—	2.200
		Suma rubryki I. .	5.213	—	2.880	5.080
II		**Koszta administracyjne.**				
	3	Koszta kancelaryjne	200	—	197	200
	4	Stróż zakładu	600	—	600	600
	5	Furman	432	—	318	360
	6	Opał	600	—	607	600
	7	Oświetlenie	250	—	233	250
	8	Utrzymanie budynków	200	—	203	200
	9	Wynagrodzenie za użytkowanie wody	600	—	626	600
	10	Sprzęty i ruchomości	100	—	103	100
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—	800	800
	12	Ubezpieczenie budynków i zbiorów oraz podatki	240	—	124	240
		Suma rubryki II .	4.022	—	3.811	3.950
III		**Potrzeby zakładu.**				
	13	Pomocnik ogrodnika, płaca . 720 K. na mieszkanie . . 120 „	840	—	770	840
	14	*a*) Najem robotnika . . 2.000 K. *b*) zapłata za robociznę uczniom 2.000 „	4.000	—	2.980	3 500
	15	Materyały do pakowania . . .	200	—	—	—
	15 *a*	Wyszutrowanie dróg	—	—	390	—
	15 *b*	Kupno dziczków i drzew dla rozszerzonego ogrodu	—	—	1.500	—
	16	Materyały i drobne wydatki na ogród .	400	—	405	300
	17	Nawozy	700	—	424	600
	18	Nasiona	700	—	493	500
	19	Środki do nauki i pracy: *a*) narzędzia . . 300 K *b*) biblioteka . . 100 „	400	—	387	400
	20	Podwyższenie parkanu i muru . .	—	1.800	—	—
	21	Zdrenowanie domu	—	250	—	—
	21 *a*	Płótno żaglowe na szpalery . . .	—	—	—	2.000
		Suma rubryki III. .	7.240	2.050	7.349	8.140
		Do przeniesienia	16.475	2.050	14.040	17.170

s) Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904. LW. 639.20/1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia . .	16.475	2.050	14.040	17.170
IV.		**Rozmaite.**				
	22	Koszta objazdów	600	—	636	600
	23	Wydatki nieprzewidziane . . .	200	500	233	200
		Suma rubryki IV. .	800	500	869	800
		Suma wydatków .	17.275	2.550	14.909	17.970
		Razem .	**19.825 K.**			

Wyjaśnienia.

Do rubr. I. poz. 1. Prelimnuje się więcej o 133 K. na pokrycie pierwszego dodatku pięcioletniego dla kierownika Brzezińskiego od 1. września 1904.

„ „ *II. poz. 5.* Preliminuje się więcej o 72 K. na pomieszkanie dla furmana. Inne pozycye rubryki II. pozostają w tej wysokości w jakiej preliminowano na rok 1903.

„ „ *III. poz. 14a.* Skutkiem wyższej ceny robocizny i powiększenia ogrodu o 4 morgi, preliminuje się więcej o 500 K.

„ „ *III. poz. 15.* Wstawia się nową pozycyę na materyały do pakowania w kwocie 200 K., który to wydatek znajduje pokrycie w zwrocie od kupujących za koszta opakowania (Rubr. III. doch.).

„ „ *III. poz. 16.* Preliminuje się więcej o 100 K., gdyż na tę pozycyę zarachowywać się będzie wydatki na środki do walki ze szkodnikami

„ „ *III. poz. 17 i 18.* Preliminuje się ogółem więcej o 300 K. w miarę rzeczywistej potrzeby i skutkiem powiększenia ogrodu o 4 morgi.

„ „ *III. poz. 20.* Preliminuje się 1.800 K. na podwyższenie parkanu w całej długości i podwyższenie muru na przestrzeni 112 metrów. Dotychczasowy parkan, wysoki na 1 m. 80 cm., nie chroni należycie od szkodników, którzy z łatwością przez ogrodzenie w tej wysokości przełażą i dotkliwe w ogrodzie szkody wyrządzają.

„ „ *III. poz. 21.* W nadzwyczajnych wydatkach preliminuje się 250 K. na zdrenowanie domu, stojącego na stoku wzniesienia, przez co spływająca woda w czasie roztopów i po ulewnych deszczach zacieka do piwnic, przeznaczonych do przechowywania owoców, win i konserw owocowych.

„ „ *III poz. 21a.* Wydatek nadzwyczajny preliminowany na rok 1903 w kwocie 2.000 K. odpada.

„ „ *IV. poz. 23.* Na pokrycie kosztów udziału w wystawie ogrodniczej w Krakowie preliminuje się wydatek nadzwyczajny 500 K.

s) Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Preliminarz na rok 1904. LW. 63.920/1903. **Dochody.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu państwa**	5.000	—	5.000	5.000
II.	2	**Dochód z ogrodu szkolnego**	3.000	—	801	1 000
III.	3	**Zwrot kosztów opakowania**	200	—	—	—
		Suma dochodów	8.200	—	5.801	6.000
		W porównaniu z wydatkami	19.825	—	14.909	17.970
		okazuje się **niedobór**	11.625	—	9.108	11.970

Wyjaśnienia

Do rubr. II. Z powodu rozszerzenia ogrodu preliminuje się dochód większy o 200 K.

„ „ *III.* Wstawia się nową pozycyę na pokrycie wydatku preliminowanego w rubryce III. poz. 15.

Na rok 1903 preliminowano: wydatki 17.970 K., dochody 6.000 K., niedobór 11.970 K.

„ „ 1904 preliminuje się: „ 19.825 „ „ 8.200 „ „ 11.625 „

Preliminuje się zatem: wydatki większe o 1.855 K., dochody większe o 2.200 K., niedobór mniejszy o 345 K.

t) Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Wydatki. Preliminarz na rok 1904. LW. 54.533/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Koszta zarządu i służby.**				
	1	Dyrektor	3.000	—	3.000	3.000
	2	Likwidator	2.400	—	2.400	2.400
	3	Buchalter	1.500	—	1.500	1.500
	4a	Praktykant	720	—	720	720
	4b	Dyurnista	450	—	360	450
	5	Magazynier	2.000	—	2.000	2.000
	6	Woźny	940	—	933	940
	7	Odźwierny	580	—	580	580
	8	Stróż	600	—	600	600
		Suma rubryki I.	12.190	—	12.093	12.190
II.		**Koszta administracyi.**				
	9	Podatki:				
		a) zarobkowy	425	—	426	497
		b) czynszowy	1.725	—	1.927	1.600
		c) należytość ekwiwalentowa IV. rata	1.281	—	5.117	1.281
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:				
		a) budynków administracyjnych	150	—	41	200
		b) magazynów zbożowych	1.300	—	1.205	1.400
	11	Zabezpieczenie:				
		a) budynków od ognia	400	—	400	400
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	325	—	328	320
	12	Potrzeby kancelaryjne:				
		a) ogłoszenia i dzienniki	65	—	32	100
		b) księgi i druki	340	—	543	600
		c) telefon	100	—	100	100
		d) rozmaite kancelaryjne	245	—	288	200
	13	Opał i światło	695	—	746	650
	14	Opłata drogi dojazdowej	300	—	300	300
	15	Remuneracye	1.700	—	1.600	1.700
		Suma rubryki II.	9.051	—	13.053	9.348
		Do przeniesienia	21.241	—	25.146	21.538

t) Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Preliminarz na rok 1904. LW. 54.533/903. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		Z przeniesienia .	21.241	—	25.146	21.538
III.		**Ekspozytura cłowa.**				
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa . .	600	—	600	600
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**				
	17	Robocizna	9.300	—	8.995	10.000
	18	Szpagat, wory	360	—	312	360
	19	Asekuracya	700	—	612	1.000
	20	Stemple i porta	700	-	651	800
	21	Rozmaite	75	—	30	100
		Suma rubryki IV. .	11.135	—	10.600	12.260
V.	22	**Odsetki od dotacyi**	200	—	393	200
		Suma wydatków .	33.176	—	36.739	34.598

Należytości wynosiły w roku:

	r. 1900.	*1901.*	*1902.*	*Razem.*	*Przeciętnie.*
W rubr. II. poz 9a) . .	497 K.	1.000 K.	426 K.	1.923 K.	641 K.
„ „ „ 9b) . .	1.605 „	1.531 „	1.927 „	5.063 „	1.688 „
„ „ „ 10a) . .	259 „	474 „	41 „	774 „	258 „
„ „ „ 10b) . .	1.277 „	1.502 „	1.205 „	3.984 „	1.328 „
„ „ „ 11a) . .	395 „	404 „	400 „	1.199 „	399 „
„ „ „ 11b) . .	321 „	317 „	328 „	966 „	322 „
„ „ „ 12a) . .	136 „	114 „	32 „	282 „	94 „
„ „ „ 12b) . .	558 „	580 „	543 „	1.681 „	560 „
„ „ „ 12d) . .	227 „	187 „	288 „	702 „	234 „
„ „ „ 13 . .	593 „	725 „	746 „	2.064 „	688 „
„ „ „ 14 . .	302 „	300 „	300 „	902 „	300 „
„ „ „ 15 . .	1.650 „	1.600 „	1.600 „	4.850 „	1.617 „
„ IV. „ 17 . .	9.148 „	10.041 „	8.995 „	28.184 „	9.394 „
„ „ „ 18 . .	698 „	372 „	312 „	1.382 „	460 „
„ „ „ 19 . .	1.372 „	900 „	613 „	2.885 „	962 „
„ „ „ 20 . .	705 „	787 „	651 „	2.143 „	714 „
„ „ „ 21 . .	50 „	99 „	30 „	179 „	59 „
„ V. „ 22 . .	162 „	157 „	393 „	712 „	237 „

t) Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Dochody. Preliminarz na rok 1904 LW 54533/903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	**Składowe od zboża i towarów** . .	14.000	—	10.770	15.300
II.		**Manipulacye przy zbożu, względnie towarach.**				
	2	Dostawa wagonów	1 580	—		1.500
	3	Ekspedycya	150	—		100
	4	Wyładowanie	4.000	—		4.550
	5	Załadowanie	3.000	—		3.200
	6	Asekuracya	1.160	—		1.700
	7	Stemple i porta	1.160	—		1.150
	8	Odsetki	1.200	—	18.224	1.000
	9	Rozmaite:				
		a) czyszczenie i wietrzenie . .	5.100	—		5.600
		b) załatwianie formalności cłowych .	1.000	—		730
		c) wypożyczanie worów . . .	550	—		550
		d) szpagat	450	—		630
		e) zawiadomienia odbiorcze . .	500	—		540
		Suma rubryki II. .	19.850	—	18.224	21.250
		Suma dochodów .	33 850	—	28.994	36.550
		W porównaniu z wydatkami .	33.176	—	—	—
		Nadwyżka dochodów .	674	—	—	—

Należytości wynosiły w roku:

			1900.	*1901.*	*1902.*	*Razem.*	*Przeciętnie.*
W rubr. I. poz.	1	. . . .	12.697 K.	16.487 K.	13.892 K.	43.076 K.	14.358 K.
„ II. „	2	. . . .	1.293 „	1.610 „	1.264 „	4.167 „	1.389 „
„ „ „	3	. . . .	69 „	160 „	153 „	382 „	127 „
„ „ „	4	. . . .	4.300 „	4.808 „	3.485 „	12.593 „	4.198 „
„ „ „	5	. . . .	3.084 „	2.720 „	2.509 „	8.313 „	2.771 „
„ „ „	6	. . . .	1.440 „	1.463 „	937 „	3.840 „	1.280 „
„ „ „	7	. . . .	1 009 „	2.212 „	1.012 „	3.233 „	1.078 „
„ „ „	8	. . . .	864 „	973 „	1.121 „	2.958 „	986 „
„ „ „	9a)	. . . .	4.888 „	5.586 „	4.828 „	15.302 „	5.100 „
„ „ „	9b)	. . . .	482 „	1.060 „	841 „	2.383 „	794 „
„ „ „	9c)	. . . .	486 „	265 „	441 „	1.192 „	397 „
„ „ „	9d)	. . . .	576 „	626 „	529 „	1.731 „	577 „
„ „ „	9e)	. . . .	525 „	562 „	479 „	1.566 „	522 „

Krajowy skład publiczny Krakowie.
Preliminarz na rok 1904 LW. 54533/903. **Wyddatki.**

Wyjaśnienia.

Do rubr. II. poz. 9a) mniej o 72 K.
„ „ „ „ *9b*) po upływie lat wolnych podwyższono podatek domowo czynszowy.
„ „ „ „ *10a*) mniej o 50 K.
„ „ „ „ *10b*) mniej o 100 K.
„ „ „ „ *11b*) więcej o 5 K.
„ „ „ „ *12* mniej o 398 K., z powodu zapasów.
„ „ „ „ *17* mniej o 700 K.
„ „ „ „ *19* mniej o 300 K.
„ „ „ „ *20* mniej o 100 K.
„ „ „ „ *21* mniej o 25 K.

LW. 65341|1903.
Alegat C. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1904.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

PRELIMINARZ

na rok

1904.

LW. 63.678|903.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1904 — Fundusz chorych szpitalny	Fundusz chorych kliniczny	Fundusz położnic szpitalny	Fundusz położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony						
		WYDATKI.							
I.	1-22	Płace i emolumenta etatowe	72.930	7.399	7.737	2.497	90.563	86.409	89.949
II	23-31	Koszta utrzymania osób nieetatowych	56.713	27.062	6.490	10.502	100.767	90.535	98.196
III.	32-51	Pensye i emerytury	21.015	3.045	1.478	1.074	26.612	27.014	26.659
IV.	52-58	Zaopatrzenia i dary z łaski	1.068	192	66	66	1.392	1.392	1.392
V.	59	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	142	34	12	12	200	300	200
VI.	60 63	Remuneracye i zapomogi	5.982	1.314	852	252	8.400	6.830	8.200
VII.	64-75	Koszta gospodarcze	128.990	102.922	22.075	36.470	290.457	281.168	300.424
VIII.	76-86	„ sanitarne: 1. zwyczajne	30.158	54.815	4.830	13.524	103.327	96.918	101.810
		2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	**9.300**
IX.	87	„ kancelaryjne	2.200	1.500	300	500	4.500	5.009	4.500
X.	88	„ kapliczne	426	102	36	36	600	606	600
XI.	89-93	Utrzymanie budynków: 1. zwyczajne	15.126	7.406	1 590	2.678	26.800	27.976	26.190
		2. **nadzwyczajne**	**3.000**	—	—	—	**3.000**	**6.322**	**14.557**
XII.	94-95	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	—	—	—	3.520	3.520	3.520
XIII.	96	Podatki i daniny	284	68	24	24	400	667	100
XIV.	97-99	Rozmaite	3.626	314	399	111	4.450	3.389	4.750
XV.	100	Zapomogi dla położnic	—	—	8.400	5.600	14 000	14.160	13.000
XVI.	101	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	100	100	200	52	200
XVII.	102	Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii	32.000	—	—	—	32.000	32.000	32.000
		Razem: 1. zwyczajne	374.180	206.173	54.389	73.446	708.188	677.939	711.690
		Razem: 2. **nadzwyczajne**	**3.000**	—	—	—	**3.000**	**6 322**	**23.857**
		Suma wydatków	377.180	206.173	54.389	73.446	711.188	684.261	735.547
			583.353 K.		127.835 K.				
		DOCHODY.							
I.	1-2	Dodatki	55.700	—	300	—	56.000	51.680	56.500
II.	3	Opłaty pośmiertne	25.000	—	—	—	25.000	25.731	25.000
III.	4-6	Zwroty kosztów leczenia	349.900	—	54.100	—	404.000	408.994	416.000
IV.	7-8	Dochody z realności i dóbr	940	—	2.060	—	3.000	1.991	3.000
V.	9-10	Rozmaite	3.188	—	12	—	3.200	3.916	3.200
VI.	11	Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu	129.373	—	46.246	—	175.619	148.750	194.065
		Suma dochodów	564.101	—	102.718	—	666.819	641.062	697.765
		W porównaniu z wydatkami	583.353	—	127.835	—	711.188	684.261	735.547
		Okazuje się **niedobór**	19.252	—	25.117	—	44.369	43.199	37.782

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych na r. 1904 z preliminowanemi na r. 1903.

Wydatki preliminowane na r. 1904 wynoszą . . . . 711.188 K.
„ „ „ „ 1903 „ . . . . . 735.547 „
preliminuje się zatem na r. 1904 *mniej* o kwotę . . . . 24.359 K.
a mianowicie:

w rubr.	I.	ogółem	*więcej* o	614 K.		
„ „	II.	„	„ „	2.571 „		
„ „	III.	„	mniej „		47 K.	
„ „	VI.	„	więcej „	200 „		
„ „	VII.	„	mniej „		9.967 „	
„ „	VIII.	„	„ „		7.783 „	
„ „	XI.	„	„ „		10.947 „	
„ „	XIII.	„	więcej „	300 „		
„ „	XIV.	„	mniej „		300 „	
„ „	XV.	„	więcej „	1.000 „		
			Razem więcej o	4.685 K.	*mniej* o 29.044 K.	

Z porównania *mniej* j. w. o 24.359 K.

Dochody preliminowane na rok 1904 wynoszą . . . . 666.819 K.
„ „ „ „ 1903 „ . . . . . 697.765 „
preliminuje się zatem na r. 1904 *mniej* o kwotę . . . . 30.946 K.
a mianowicie:

w rubr.	I.	ogółem	mniej o	500 K.	
„ „	III.	„	„ „	12.000 „	
„ „	VI.	„	„ „	18.446 „	
			Razem *mniej* j. w. o	30.946 K.	

Wynik zatem na rok 1904 jest *mniej korzystny* o różnicę w kwocie . . . 6.587 K.
a zgodny z różnicą niedoborów obu lat.

Uwaga do preliminarza wogóle.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 25. listopada 1889 r. postanowił, aby rozdział dochodów i wydatków wspólnych przeprowadzono na podstawie dzielnika, którym ma być ilość dni leczenia. Na rok 1904 przyjęto przypuszczalną ilość dni leczenia, a to:

dla funduszu chorych . . .	203.000	dni czyli	71%
„ „ klinik . .	48.000	„ „	17%
„ „ położnic . .	17.000	„ „	6%
„ „ kliniki położn. ginekol. .	17.000	„ „	6%
Razem .	285.000	dni czyli	100%

i wedle tego dzielnika uskuteczniono rozdział wszystkich wspólnych dochodów i wydatków niniejszego preliminarza.

Ilość dni leczenia 285.000 przyjęto na podstawie przecięcia z ostatnich trzech lat a mianowicie było dni leczenia: w roku 1900—280.977, w roku 1901—278.833, w roku 1902 —283.154 razem 842.964 przeciętnie 280.988.

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
	WYDATKI							
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**							
1	Dyrektor: *a)* płaca . 5.800 K. *b)* dodatek na mieszkanie z opałem 1.200 „	4.970	1.190	420	420	7.000	5.677	7.000
2	6 prymaryuszów: *a)* płaca po 2.400 K. 14.400 K. *b)* dodatki pięcioletnie po 400 K. . 5.600 „ *c)* dodatek osobisty dla 1. prymar. . 200 „	20.200	—	—	—	20.200	19.800	20.092
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa po 1.300 K. . .	1.300	—	1.300	—	2.600	2.600	2.600
4	9 sekundaryuszów I. kl. po 1.400 K.	9.800	—	2.800	—	12.600	12.600	12.600
5	7 „ II. „ „ 1.200 „	8.400	—	—	—	8.400	8.399	8.400
6	3 praktykantów lekarskich adjutum po 600 K. . .	1.800	—	—	—	1.800	1.800	1.800
7	Akuszerka I. płaca . .	—	—	800	—	800	740	800
8	Akuszerka II.: płaca . .	—	—	600	—	600	480	680
9	Kierownik oddziału chorób zakaźnych *a)* płaca 1.600 K. *b)* dodatek osobisty 800 „	2.400	—	—	—	2.400	1.800	2.400
10	2 kapelanów: *a)* płaca po 1.200 K. 2.400 K. *b)* dodatki na mieszkanie po 400 K. 800 „	2.272	544	192	192	3.200	3.200	3.200
11	Rządca: *a)* płaca . 2.400 K. *b)* dodatek pięciol. . 400 „ *c)* wikt I. klasy . 800 „ *d)* opał 47.736 m. drzewa po 7·40 K. 353 „ *e)* oświetlenie 120 kgr. nafty i 12 kgr. świec . 70 „	2.857	684	241	241	4.023	4.051	4.023
12	2 oficyałów: *a)* płaca po 2.000 K. 4.000 K. *b)* dodatki aktywalne po 300 K. . 600 „ *c)* 3 dodatki pięcioletnie po 300 K. . 900 „	3.905	935	330	330	5.500	5.143	5.500
	Do przeniesienia .	57.904	3.353	6.683	1.183	69.123	66.290	69.095

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	57.904	3.353	6.683	1.183	69.123	66.290	69.095
13	2 pisarzy: *a*) płaca po 1.200 K. 2.400 K. *b*) 3 dodatki pięcioletnie po 200 K. 600 „ *c*) dodatki na mieszkanie po 200 K. 400 „ *d*) dodatek osobisty dla jednego pisarza . . 400 „	2.698	646	228	228	3.800	3.434	3.614
14	Pisarz w izbie przyjęcia: *a*) płaca . . 1.200 K. *b*) 1. dodatek pięciol. 200 „ *c*) wikt z pieczywem II. kl. . . 600 „	1.420	340	120	120	2.000	1.992	2.000
15	Dozorca domu: *a*) płaca . . 1.200 K. *b*) 1. dodatek pięciol. 100 „ *c*) „ osobisty 200 „ *d*) wikt z pieczywem II. kl. . . 600 „	1.491	357	126	126	2.100	1.892	1.900
16	2 aplikantów, płaca po 1.000 K.	1.420	340	120	120	2.000	2.000	2.000
17	Aptekarz: *a*) płaca . . 1.600 K. *b*) 1. dodatek pięciol. 200 „ *c*) dod. na mieszkanie 400 „ *d*) dodatek osobisty 400 „	780	1.352	104	364	2 600	2.600	2 600
18	Maszynista: *a*) płaca . . 1.200 K. *b*) wikt II. klasy (wzmocniony) . 720 „	1.363	327	115	115	1.920	1.920	1.920
19	Woźny: *a*) płaca . . 1.000 K. *b*) 3 dodatki pięcioletnie po 60 K. . 180 „ *c*) dodatek osobisty 100 „ *d*) dodatek na ubiór 100 „	980	234	83	83	1.380	1.280	1.280
20	Odźwierny: *a*) płaca . . 1.000 K. *b*) 2 dodatki pięcioletnie po 60 K. . 120 „ *c*) dodatek osobisty 100 „ *d*) dodatek na ubiór 100 „	937	225	79	79	1.320	1.220	1.220
	Razem . .	68.993	7.174	7.658	2.418	86.243	82.628	85.629
	Do tego:							
21	Zaliczki na płace . .	3.000	—	—	—	3.000	2.461	3.000
22	Dodatek 10% do płac dla urzędników administracyjnych .	937	225	79	79	1.320	1.320	1.320
	Suma rubryki I. .	72.930	7.399	7.737	2.497	90.563	86.409	89.949

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie

Do poz. 2. Prelim. się na uzupełnienie I. dodatku pięcioletniego dla Dr. Świątkiewicza kwotę 108 K.

„ „ *8.* Wstawia się mniej o 80 K. gdyż odpadł dodatek pięcioletni akuszerki posuniętej na wyższą posadę.

„ „ *13.* Prelim. się więcej o 186 K. na uzupełnienie II. dodatku pięcioletniego dla pisarza Lewickiego

„ „ *15.* Wstawia się na wniosek dyrektora szpitala dodatek osobisty dla dozorcy domu w kwocie 200 K., a to z z powodu znacznie pomnożonych czynności wskutek otworzenia pięciu oddziałów klinicznych.

„ „ *19—20.* Preliminuje się zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala dodatki osobiste po 100 K. dla każdego z powodu podanego przy poz. 15.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**							
23	27 Sióstr Miłosierdzia:							
	a) płaca Siostry przełożonej . . 160 K.							
	b) 26 Sióstr oddziałowych po 160 K. 4.160 „							
	c) wikt z pieczywem Siostry przełożon. 330 „							
	d) wikt z pieczywem 26 Sióstr oddziałowych po 330 K. 8.580 „							
	e) ryczałt za pranie bielizny Siostry przełożonej . 44 „							
	f) ryczałt za pranie bielizny 26 Sióstr oddz. po 43·50 K. 1.131 „	9.447	3.826	566	566	14.405	14.216	14.405
24	Pomocnik kapelana . .	—	200	—	200	400	400	400
25	Dyetaryusze, płaca:							
	3 po 3 K. dziennie 3.285 K.							
	2 „ 2·80 K. „ 2.044 „							
	2 „ 2·70 „ „ 1.971 „							
	3 „ 2.40 „ „ 2.628 „	7.049	1.688	596	595	9.928	8.674	9.052
	Do przeniesienia	16.496	5.714	1.162	1.361	24.733	23.290	23.857

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
II.	Z przeniesienia .	16.496	5.714	1.162	1.361	24.733	23.290	23.857
26	Dla 2 funkcyonar. pełniących służbę w izbach przyjęcia Zakładu i kliniki położ.-ginekolog, tudzież w klinikach ogólnych: wikt z pieczywem po 600 K. . .	—	600	300	300	1.200	1.188	1.200
27	2 stypendya stałe dla akuszerek po 240 K. . . .	—	—	480	—	480	480	480
28	2 pomocników aptekarza, po 6 K. dziennie . .	1.314	2.190	176	700	4.380	3.834	4.015
29	Służba oddziałowa:							
	a) płaca:							
	1) Oddział chorych:							
	1 nadzorcy oddz. kił. męskiego . 480 K.							
	1 sługi na oddź. chirurgicznym . 360 „							
	2 nadzorczyń na od. kił. kob. . . 576 „							
	1 sługi po 240 K. . 240 „							
	10 „ „ 192 „ . 1.920 „							
	18 „ „ 168 „ . 3.024 „							
	21 „ „ 144 „ . 3.024 „							
	8 „ „ 120 „ . 960 „	10 584	—	—	—	10.584	—	10.392
	62 osób.							
	2) Służba dla klinik (oddział chorych):							
	2 sług po 240 K. . 480 K.							
	10 „ „ 192 „ . 1.920 „							
	15 „ „ 168 „ . 2.520 „							
	7 „ „ 144 „ . 1.008 „	—	5.928	—	—	5.928	—	5.928
	34 osób.							
	3) Oddział położnic:							
	2 sług po 168 K. . 336 K.							
	5 „ „ 144 „ . 720 „	—	—	1.056	—	1.056	—	1·056
	7 osób.							
	4) Służba dla klinik (oddział położnic).							
	1 nadzorczyni . 360 K.							
	2 sług po 192 K. . 384 „							
	3 „ „ 168 „ . 504 „							
	9 „ „ 144 „ . 1.296 „	—	—	—	2.544	2.544	—	2.544
	15 osób.							
	Do przeniesienia .	28.394	14.432	3.174	4.905	50.905	28.792	49.472

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
	Z przeniesienia .	28.394	14.432	3.174	4.905	50.905	28.792	49.472
II. 29	*b*) wikt: dla nadzorcy, 2 nadzorczyń oddziału kiłowego, tudzież nadzorczyni kliniki położniczo-ginekologicz. po 600 K.	1.800	—	—	600	2.400	—	2.400
	c) wikt dla 114 osób po 220 K.	12.980	7.480	1.540	3.080	25 080	—	25,080
	d) gratyfikacye . . .	426	102	36	36	600	—	600
	e) bluzy dla 114 osób po 20 K.	1.180	680	140	280	2.280	—	2 280
	Wydatki poz. 29.	—	—	—	—	*50.472*	*44.540*	*50.280*
30	Służba domu:							
	a) płaca: 1) Oddział chorych:							
	1 łaziebnego (bez wiktu) . . 600 K.							
	2 sług po 240 K. 480 „							
	4 „ „ 216 „ 864 „							
	7 „ „ 192 „ 1.344 „							
	5 „ „ 168 „ 840 „	4.128	—	—	—	4.128	—	4.008
	19 osób.							
	b) wikt dla 18 osób po 220 K.	3.960	—	—	—	3.960	—	3.960
	2) Oddział kliniczny (oddział chorych):							
	a) płaca:							
	1 odźwierny a zarazem dozorca pompy przy ul. Piekarskiej . 360 K.							
	1 odźwierny przy ul. Pijarów . 360 „							
	1 palacz do kaloryferów . . 312 „							
	3 parobków do posług po 168 K. 504 „ 1.536 K.							
	6 osób.							
	b) wikt:							
	2 odźwiernych i 1 palacza z kolacyą mięsną po 300 K. . . 900 K.							
	wikt 3 parobków po 220 K. . 660 „ 1.560 K.							
	3.096 K.							
	Do przeniesienia .	52.868	22.694	4.890	8.901	89.353	73.332	87.800

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota prelimonowana na rok 1903.
		Koruny						
II.	Z przeniesienia 3.096 K.	52.868	22.694	4.890	8.901	89.353	73.332	87.800
30	*c*) dodatek na mundur dla 2 odźwiernych po 100 K. 200 K.	—	—	—	—	—	—	—
	d) dodatek na umundurow. 3 parobków po 50 K. . 150 K.	—	3.446	—	—	3.446	—	3.008
	3) Oddział położnic z kliniką położn. ginekol.							
	a) płaca:							
	1 palacza przy kaloryferach . 312 K.							
	1 parobka przy głównej bramie wchodowej . 168 „							
	4 parobków do posług po 168 K. 672 „ 1.152 K.							
	6 osób							
	b) wikt dla palacza z kolacyą mięsną . . 300 „							
	wikt dla 5 parobków po 220 K. 1.100 „ 1.400 K.	—	—	1.276	1.276	2.552	—	2.164
	c) gratyfikacya dla służby domu	142	34	12	12	200	—	200
	Wydatki pozycyi 30.	—	—	—	—	*14.286*	*12.458*	*13.340*
31	Służba wspólna:							
	a) płaca:							
	pomocnika maszynisty zarazem ślusarza 600 K.							
	1 chłopca w ślusarni 216 „							
	2 palaczy po 420 K. . 840 „							
	bez wiktu: dozorczyni laborat. 480 „							
	bez wiktu: stróża nocnego . 700 „							
	bez wiktu: „ kaplicznego 240 „	2.184	523	184	185	3.076		2.884
	7 osób							
	b) wikt:							
	pomocnika maszynisty 600 „							
	2 palaczy i 1 chłopca z kolacyą mięsną po 300 K. . . 900 „							
	wikt III. klasy kaplicznego . . 220 „	1.221	293	103	103	1.720	—	1.720
	c) gratyfikacye z końcem roku	213	51	18	18	300	—	300
	d) bluzy 6 sług po 20 K. .	85	21	7	7	120	—	120
	Wydatki pozycyi 31.	—	—	—	—	*5.216*	*4.745*	*5.024*
	Suma rubryki II. .	56.713	27.062	6.490	10.502	100.767	90.535	98.196

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do poz. 25. Z powodu pomnożonych czynności kancelaryjnych okazała się konieczna potrzeba przyjąć jednego dyetaryusza więcej z płacą dzienną po 2 K. 40 g. Wstawia się zatem więcej o kwotę 876 K. jak na rok 1903.

„ „ *28.* Preliminuje się więcej o 365 K, jako podwyższenie dla drugiego pomocnika o 1 K. dziennie gdyż za dotyczasowe wynagrodzenie trudno pozyskać rutynowanego magistra farmacyi.

„ „ *29 a)* i *30 a)* Wstawia się na płacę dla starszej służby, oddziałowej nieco wyższą kwotę 192 K. zaś dla służby domu kwotę 120 K.

„ „ *30* 2.) Preliminuje się na koszt utrzymania jednego parobka dla oddziału klinicznego kwotę 438 K., który to wydatek przypadnie w całości na c. k. Skarb Państwa.

„ „ *30* 3.) Wstawia się więcej o kwotę 388 K. z powodu koniecznej potrzeby pomnożenia służby domu o jednego parobka, który to koszt przypadnie w połowie na c. k. Rząd.

„ „ *31.* Preliminuje się na podwyższenie płac drugiego palacza i stróża nocnego kwotę 192 K., a to z powodu, że służą po kilka lat, a czynność tychże jest bardzo mozolna.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
III.	**Pensye i emerytury.**							
32	Burkhardt Franciszka, wdowa po oficyale	221	53	19	19	312	312	312
33	Finger Fryderyka, wdowa po b. profesorze kliniki	630	—	—	—	630	630	630
34	Neuheuser Karolina, wdowa po prymaryuszu	1.200	—	—	—	1.200	1.200	1 200
35	Jaroszyńska Eugenia, wdowa po oficyale	473	113	40	40	666	666	666
36	Köstlich Józefa, wdowa po oficyale	473	113	40	40	666	730	666
37	Marczak Helena, wdowa po pisarzu	497	119	42	42	700	700	700
38	Dr. Chądzyński Jan, b. prymaryusz	2.477	—	—	—	2.477	2.477	2.477
39	Piro Karol, b. odźwierny	437	105	37	37	616	616	616
40	Dr. Kilarski Józef, b. prymaryusz	2.391	—	—	—	2.391	2.391	2.391
41	Gralewska Zofia wdowa po oficyale 1.150 K. „ dodatek na wychowanie syna 68 K.	865	207	73	73	1.218	1.265	1.265
41a	Jezierski Eustachy, b. pis. (zmarł)	—	—	—	—	—	667	—
42	Feigel Katarzyna, wdowa po prosektorze	852	204	72	72	1.200	1.200	1.200
	Dwoje małoletnich dzieci po prymaryuszu Dr. Krówczyńskim	400	—	—	—	400	400	400
	Do przeniesienia	10.916	914	323	323	12.476	13.254	12.523

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1901.	Kwota uchwalona na rok 1902.
		Korony						
III.	Z przeniesienia .	10.916	914	323	323	12.476	13.254	12.523
44	Malinowski Erazm, b. rządca .	2.556	612	216	216	3.600	3.600	3.600
45	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz	597	143	50	50	840	840	840
46	Bogusz Wiktor, b. oficyał .	960	230	81	81	1.352	1.352	1.352
47	Dr. Głowacki Bolesław, b. dyrektor	2.869	687	242	242	4.040	4.040	4.040
48	Berthleff Klementyna, wdowa po dyrektorze . . .	1.278	306	108	108	1.800	1.800	1.800
49	Widman Michalina, wdowa po prymaryuszu . . .	1.200	—	—	—	1.200	1.200	1.200
50	Maruszczak Karolina, b. akuszerka	—	—	404		404	403	404
51	Jezierska Leontyna wdowa po pisarzu	639	153	54	54	900	525	900
	Suma rubryki III. .	21.015	3.045	1.478	1.074	26.612	27.014	26.659
	Do poz. 41. Wstawia się mniej o 47 K. z powodu iż pobierający dodatek na wychowanie kończy z dniem 3 Sierpnia 1904 wiek normalny.							
IV.	**Zaopatrzenia i dary z łaski.**							
52	Czarnecka Wiktorya, b. dozorczyni	144	—	—	—	144	144	144
53	Matwijko Grzegorz, b. parobek	171	41	14	14	240	240	240
54	Kozłowski Dmytro, b. parobek	85	21	7	7	120	120	120
55	Wacnik Agata, b. dozorczyni .	128	—	—	—	128	128	128
56	Grochowska Rozalia, wdowa po odźwiernym, dar z łaski .	171	41	14	14	240	240	240
57	Witoszyńska Dominika, b. nadzorczyni pralni . .	284	68	24	24	400	400	400
58	Sempik Marya wdowa po parobku	85	21	7	7	120	120	120
	Suma rubryki IV. .	1.068	192	66	66	1.392	1.392	1.392
V.59	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych . .**	142	34	12	12	200	300	200
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**							
60	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych	1.846	442	156	156	2.600	2.400	2.400
61	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich pełniących służbę w szpitalu dłużej 1 roku	3.000	—	600	—	3.600	3.230	3.600
62	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych .	1.136	272	96	96	1.600	1.200	1.600
	Do przeniesienia .	5.982	714	852	252	7.800	6.830	7.600

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wykazana ilość z roku 1902	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
VI.	Z przeniesienia .	5.982	714	852	252	7.800	6.830	7.600
63	Dla lekarzy klinicznych za wykonywanie czynności kancelaryjnych przez czas 10 miesięcy . . .	—	600	—	—	600	—	600
	Suma rubryki VI. .	5.982	1.314	852	252	8.400	6.830	8.200
	Do poz. 60. Zpowodu panującej drożyzny i licznego personalu okazał się dotychczasowy kredyt niewystarczający, dlatego podnosi się tę pozycyę o 200 K.							
VII.	**Koszta gospodarcze.**							
64	Żywienie chorych:							
	a) Zwykła strawa i dodatki:							
	1) dla pozostających w szpitalu	70.000	56.500	7.500	15.000	149.000	146.310	156.340
	2) dla rekonwalescentów w zakładzie św. Józefa	—	—	—	—	—	—	—
	b) 5 Sióstr Miłosier. w kuchni:							
	α) płaca po 160 K. 800 K.							
	β) wikt z pieczywem i dodatkami po 330 K. 1.650 „							
	γ) ryczałt za pranie bielizny po 43·50 K. . 218 „	1.067	1.014	267	320	2.668	2.788	2.668
	c) Koszta utrzymania służby kuchennej:							
	α) płaca 10 sług rocznie po 144 K. . 1.440 K.							
	płaca 3 sług rocznie po 120 K. . 360 „ 1.800 K.							
	β) wikt z pieczywem po 220 K. . . 2.860 K.							
	γ) gratyfikacye . . 80 „							
	δ) na fartuchy, kaftany i czepki po 13 K. 130 „	1.948	1.851	487	584	4.870	4.020	4.870
	d) opał i para do gotowania w kuchni . . .	1.350	1.140	150	360	3.000	2.823	3.600
	e) naczynia i sprzęty kuchenne	639	153	54	54	900	797	1.100
	f) pieczywo dla chorych .	8.120	2.880	510	850	12.360	13 024	13.000
	g) wino dla chorych . .	3.052	2.190	286	472	6.000	5.835	6.000
	Do przeniesinia .	86.176	65.728	9.254	17.640	178.798	175.597	187.578

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
VII.	Z przeniesienia .	86.176	65.728	9.254	17.640	178.798	175.597	187.578
65	Wikt II. klasy dla akuszerki dyżurnej . . .	—	—	450	—	450	460	500
66	Wikt I. klasy dla lekarza i aptekarza dyżurnego . .	900	—	450	450	1.800	819	1.000
67	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj w szpitalu i klinikach, tudzież ogrzewanie motoru benzynowego w zakładzie położnic	10.000	12.665	5.000	5.600	33.265	38.914	29.800
68	*a)* Oświetlenie naftą z dotyczącemi potrzebami .	2.700	300	—	—	3.000	7.077	3.000
	b) Oświetlenie elektryczne .	600	13.600	1.400	6.730	22.330	9.390	22.330
69	Sprzęty, zakupno i naprawa	4.000	2.700	300	1.000	8.000	7.848	7.900
70	Fiakrowe dla rządcy . .	284	68	24	24	400	400	400
71	Utrzymanie ogrodu: *a)* spacerowego i warzywnego . . 400 K. *b)* płaca ogrodnika 400 K., wikt 680 K. 1.080 „	1.051	251	89	89	1.480	1.395	1.480
72	Utrzymanie pralni: *a)* opał, praczki i inne potrzeby	6.500	2.200	2.800	2.500	14.000	12.354	14.000
	b) 2 Siostry Miłosier. w pralni: *α)* płaca po 160K. 320 K. *β)* wikt po 330 K. 660 „ *γ)* ryczałt na pranie bielizny po 43·50 K. . 87 „	352	268	180	267	1.067	1.199	1.068
73	Bielizna pościel i odzież: *a)* zakupno i naprawa . .	12.800	3.000	1.200	1.000	18.000	17.668	24.700
	b) 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie bielizny i szwalni: *α)* płaca po 160 K. 320 K. *β)* wikt z pieczywem i dodatkami po 330 K. 660 „ *γ)* ryczałt na pranie bielizny po 43·50 K. . 87 „	427	342	128	170	1.067	1.199	1.068
74	Słoma do sienników . .	1.200	—		—	1.200	1.274	1.200
75	Opłata za wodę z wodociągów miejskich . . .	2.000	1.800	800	1.000	5.600	5.574	4.400
	Suma rubryki VII. .	128.990	102.922	22.075	36.470	290.457	281.168	300.424

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do poz. 64a) 1). Wydatki na żywienie wynosiły:

	Na oddz. chorych.		na oddz. klinik.		na oddz. położn.		na klinice położn.	
	na dni:	kwotę:	na dni:	kwotę:	na dni:	kwotę:	na dni:	kwotę:
W r. 1900	200.654	81.224 K.	46.138	53.361 K.	19.083	7.658 K.	15.102	12.300 K.
„ 1901	200.218	70.570 „	46.612	54.147 „	15.542	6.312 „	16.461	13.811 „
„ 1902	201.815	67.928 „	47.537	56.520 „	17.128	7.222 „	16.674	14.640 „
Razem	602-687	219.722 K.	140.287	163 928 K.	51.753	21.192 K.	48.237	40.751 K.
Przeciętnie	200.896	73.240 „	46.762	54.642 „	17.251	7.064 „	16.079	13.584 „

Preliminuje się z uwagi na wynik roku ostatniego i zwiększonej ilości dni leczenia na oddż. chorych 70.000 K. na oddż. klinik 56.500 K. na oddż. położ. 7.500 K. na klinice położniczo ginekol. 15.000 K. razem 149.000 K.

Ilość dni leczenia w całym szpitalu wynosiła: w r. 1900 280 977, w r. 1901 278.833 w r. 1902 283.154.

Do poz. 64. d) Opał do kuchni kosztował w r. 1900 2.360 K., w roku 1901 3.682 K., w r. 1902 2.823 K. razem 8 365 K. przeciętnie 2.788 K. wstawia się w zaokrągleniu kwotę 3.000 K.

„ „ *64. e)* Wydatek wynosił w r. 1900 1,147 K. w r. 1901 787 K. w r. 1902 797 K. razem 2.731 K. przeciętnie 900 K. którą to kwotę się preliminuje.

„ „ *64. f)* Pieczywo dla chorych kosztowało w r. 1900 11.854 K. w. r. 1901 13.156 K. w. r. 1902 13.024 K. razem 38.034 K. przeciętnie 12.678 K. Preliminuje się wedle obliczenia zarządu kwotę 12.360 K.

„ „ *64. g)* Wino kosztowało w r. 1900 5.791 K. w r. 1901 5.302 K. w r. 1902 5.835 K razem 16.928 K. przeciętnie 5.643 K. wstawia się w zaokrągleniu jak na rok 1903 kwotę 6.000 K.

„ „ *66.* Prelim. się na wikt I. kl. dla drugiego lekarza pełniącego dyżury w zakładzie położnic i klinice położniczo-ginekol. kwotę 900 K. z której połowa przypada na c. k. Rząd; zaś na wikt dla lekarza i aptekarza pełniących dyżury na oddz. chorych wstawia się mniej o 100 K. zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala.

„ „ *67.* Opał kosztował w. r. 1900 32.516 kor. w r. 1901 35.363 kor. w r. 1902 38.914 K. razem 106.793 K. przeciętnie 35.598 K. preliminuje się zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala kwotę 33.265 K. tj. więcej o 3.465 jak na r. 1903.

„ „ *68.* Preliminuje się na oświetlenie jak na r. 1903 obliczoną przez zarząd szpitala kwotę 25.330 K., z ktorej przeważna część przypadająca na kliniki, zwróconą zostanie przez c. k. Rząd.

„ „ *69.* Wydatki wynosiły w r. 1900 6.990 K. 1901 7.188 K. w r. 1902 7.848 kor. razem 22.026 K. przeciętnie 7.342 K. wstawia się dla koniecznej potrzeby uzupełnienia sprzętów na klinikach kwotę 8.000 K. zatem więcej o 100 K. jak na rok 1903.

„ „ *72.* Pranie kosztowało w r. 1900 13.960 K. w r. 1901 13.260 K. w r. 1902 13.553 K. razem 40.773 K. przeciętnie 13.591 K. wstawia się jak na rok 1903 kwotę 14.000 K.

„ „ *73. a)* Bielizna kosztowała w. r. 1900 14.739 K. w r. 1901 16 645 K. w r. 1902 17.668 K. razem 49.052 K. przeciętnie 16.350 K. preliminuje się z uwagi na wynik roku ostatniego kwotę 18.000 K. zatem mniej o 6.700 K. jak na r. 1903.

„ „ *75.* Preliminuje się według obliczenia zarządu szpitala więcej o 1.200 K. z powodu większego zapotrzebowania wody na oddż. klinicznych, który to wydatek przypada na c. k. Rząd.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
VIII.	**Koszta sanitarne.**							
76	Lekarstwa	8.500	15.300	900	5.000	29.700	29.061	30.800
77	Utrzymanie apteki: 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie sanitarnym: *a*) płaca po 160 K. 320 K. *b*) wikt z pieczywem i dodatk. po 330 K. 660 „ *c*) ryczałt na pranie bielizny po 43·50 K. 87 „	320	555	44	148	1.067	1.199	1.068
78	2 laborantów do apteki: *a*) 1 laborant, płaca bez wiktu . . 640 K. *b*) 1 pomocnik, płaca 240 „ *c*) wikt z pieczywem dla pomocnika . 220 „ *d*) gratyfikacye . 60 „	348	580	46	186	1.160	1.009	1.064
79	Ambulatoryum . . .	600	—	200	—	800	7	800
80	Potrzeby sanitarne . . .	12.000	30.000	2.500	6.000	50.500	50.542	46.500
81	Potrzeby fotograficzne do Röntgena i aparat. zwykłych .	—	2.000	—	—	2.000	—	2.000
82	Szczudła, buty, opaski, okulary i t. p. . . .	2.000	1.300	150	150	3.600	3.010	4.550
83	Laboratoryum . . .	350	—	50	—	400	200	1.800
84	Wino stare dla ciężko chorych	—	1.200	—	300	1.500	1.409	1.628
85	Instrumenta chirurgiczne: 1. zwyczajne .	3.200	3.200	700	1.500	8.600	7.481	8.600
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	—	**9.300**
86	Koszta pogrzebowe .	2.840	680	240	240	4.000	3.000	3.000
	Razem 1. zwyczajne .	30.158	54.815	4.830	13.524	103.327	96.918	101.810
	Razem 2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	—	**9.300**
	Suma rubryki VIII. .	30.158	54.815	4.830	13.524	103.327	96.918	111.110

Do poz. 76. Wydatki wynosiły w 1900 r. 26.165 K. w 1901 r. 28.123 K., w 1902 r. 29.061 K. razem 83.349 K. przeciętnie 27.783 K. wstawia się z uwagi na wynik roku ostatniego i wymogi kliniczne zgodnie z wnioskiem dyrektora 29.700 K.

„ „ *78.* Wstawia się na płacę pomocnika laboranta więcej o 96 K., gdyż za dotychczasowe wynagrodzenie trudno pozyskać dobrego laboranta.

„ „ *80.* Wydatki wynosiły w 1900 r. 38.306 K., w 1901 r. 49.444 K. w 1902 r. 50.542 K., razem 138.292 K. przeciętnie 46.097 K., preliminuje się z uwagi na wynik roku ostatniego i wymogi kliniczne zgodnie z wnioskiem dyrektora szpitala kwotę 50.500 K. t. j. więcej o 4.000 K. na rok 1903.

„ „ *82.* Wydatki wynosiły w r. 1900 4.108 K. w r. 1901 5.104 K. w r. 1902 3.010 K., razem 12.222 K., przeciętnie 4.074 K. Preliminuje się z uwagi na wynik roku ostatniego z godnie z wnioskiem dyrektora kwotę 3.600 K.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Do poz. 83. Wstawia się na potrzebne wydatki dla laboratoryum dla oddz. szpitalnych jak na r. 1903, zaś wydatki na oddz. klinik ponosi się z poz., potrzeby sanitarne.

„ „ *84.* Wino kosztowało w r. 1900 1.170 K., w r. 1.901 1.496 K., w r. 1902 1.409 K., razem 4.075 K., przeciętnie 1.358 K. Preliminuje się z powodu większego zapotrzebowania na klinikach i wyższych cen wina kwotę 1.500 K.

„ „ *85.* Wydatki wynosiły w r. 1.900 5.340 K., w r. 1901 6.124 K., w r. 1902 7.481 K., razem 18.945 K., przeciętnie 6.315 K. Preliminuje się z powodu koniecznej potrzeby wymiany zniszczonych instrumentów na oddz. klinicznych kwotę 8.600 K. jak na rok 1903.

„ „ *86.* Preliminuje się więcej o 1.000 K. gdyż przedsiębiorca z powodu niskiego wynagrodzenia wypowiedział kontrakt o grzebanie zmarłych.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
IX.	**Koszta kancelaryjne.**							
87	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	2.200	1.500	300	500	4.500	5.009	4.500
	Do poz. 87. Wydatki wynosiły w r. 1900 3.141 K. w r. 1901 4.438 K. w r. 1902 5.009 K., razem 12.588 K. przeciętnie 4.196 K. preliminuje się z powodu znaczniejszych kosztów inseracyjnych jak na rok 1903.							
X 88.	**Koszta kapliczne**	426	102	36	36	600	600	600
XI.	**Utrzymanie budynków.**							
89	Konserwacye i reperacye: 1. zwyczajne	11.000	6.000	1.000	2.000	20 000	21.006	20.000
—	2. **nadzwyczajne:** Na odnowienie fasady	**3.000**	—	—	—	**3.000**	**6.322**	**14.557**
90	Utrzymanie maszyny i wodociągów:	2.000	300	150	150	2.600	2.425	2 600
91	Pompowanie wody prądem elektrycznym	523	400	272	400	1.600	1.854	800
92	Asekuracya budynków	320	400	60	20	800	753	990
93	Kominiarze i straż ogniowa	1.278	306	108	108	1.800	1.938	1.800
	Razem: 1. zwyczajne	15.126	7.406	1.590	2.678	26.800	27.976	26.190
	2. **nadzwyczajne**	**3.000**	—	—	—	**3.000**	**6.322**	**14 557**
	Suma rubryki XI.	18.126	7.406	1.590	2.678	29.800	34.298	40.747

Do poz. 89. Wydatki zwyczajne wynosiły w r. 1.900 17.473 K., w r. 1901 21.563 K. w r. 1.902 21.006 K., razem 60.042 K., przecietnie 20·014 K., preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 20.000 K. jak na r. 1903.

Na wydatki nadzwyczajne preliminuje się na odnowienie zniszczonej fasady starego gmachu szpitalnego kwotę 3.000 K.

„ „ *91.* Wstawia się zgodnie z wnioskiem dyrektora kwotę 1.600 K. zatem więcej jak na r. 1903 o 800 K. a to na podstawie wyniku r. 1.902 wynoszącego 1.854 K.

„ „ *92.* Preliminuje się wedle wypłaconej należytości w r. 1903 kwotę 800 K.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
XII.	**Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego.**							
94	5% od kwoty 6.705 złr. 03 kr. m. k. = 14.080·60 K. za część budynku użytego dawniej dla oddz. położnic . .	704	—	—	—	704	704	704
95	5% od kwoty 26.820 złr. 11 kr. m. k. = 56.322.36 K. za część budynku użytego dla oddziału chorych . .	2.816	—	—	—	2.816	2.816	2.816
	Suma rubryki XII .	3.520	—	—	—	3.520	3.520	3.520
XIII.	**Podatki i daniny** . .	284	68	24	24	400	667	100
96	*Do poz. 96.* Preliminuje się więcej o 300 kor. z powodu wyższego wymiaru należytości ekwiwalentowej z ogrodu szpitalnego.							
XIV.	**Rozmaite.**							
97	Utrzymanie biblioteki . .	376	—	24	—	400	401	400
98	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń . . .	1.936	—	264	—	2.200	—	2.200
99	Przypadkowe:							
	a) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	426	102	36	36	600	926	600
	b) ubezpieczenie służby od wypadków . . .	178	42	15	15	250	607	550
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane .	710	170	60	60	1.000	1.455	1.000
	Suma rubryki XIV .	3.626	314	399	111	4.450	3.389	4.750
	Do poz. 99b). Preliminuje się mniej o 300 K. ponieważ szpital uwolniony został od ubezpieczenia służby na wypadek choroby.							
XV.	**Zapomogi dla położnic.**							
100	Dla położnic opuszczających wraz z dziećmi zakład . .	—	—	8.400	5.600	14.000	14.160	13.000
	Do poz. 100. Wydatki wynosiły w roku 1900 13.068 K., w roku 1901 12.948 K. w roku 1902 14.160 K., razem 40.176 K. przeciętnie 13.392 K. preliminuje się z uwagi na wynik roku ostatniego 14.000 K.							

Wydatki. # Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
XVI.	**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**							
101	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały . .	—	—	100	100	200	52	200
XVII 102	**Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitaliku św. Zofii** .	32.000	—	—	—	32.000	32.000	32.000

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. Dochody.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic kliniczny	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
	DOCHODY.							
I.	**Dodatki.**							
1	Od c. k. Skarbu za 781·58 m. drzewa opałowego po 7·30 K. część przypadająca na te oddziały . . .	2.700	—	300	—	3.000	—	3.000
2	Od kasy miejskiej $^1/_5$ część dochodów z myta . .	53.000	—	—	—	53.000	51.680	53.500
	Suma rubryki I. .	55.700	—	300	—	56.000	51.680	56.500
	Do poz. 2. Dochody wynosiły w r. 1900 53.499 K., w r. 1901 52.885 K., w r. 1902 51.680 K. razem 158.064 K. przeciętnie 52.688 K. wstawia się w zaokrągleniu 53.000 K. zatem mniej o 500 K. jak na r. 1903.							
II. 3	**Opłaty pośmiertne** . .	25.000	—	—	—	25.000	25.731	25.000
	Do poz. 3. Dochody wynosiły w r. 1900 51.479 K. w r. 1901 17.835 K., w r. 1902 25.731 K. razem 95.045 K. przeciętnie 31.681 K. z powodu zmienności tych dochodów preliminuje się jak na rok 1903 kwotę 25.000 K.							
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**							
4	Od funduszu krajowego galicyjskiego	302.500	—	50.500	—	353.000	352.911	360.000
5	Od samopłacących . . .	40.000	—	3.000	—	43.000	51.232	43.000
6	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych .	7.400	—	600	—	8.000	4.851	13.000
	Suma rubryki III. .	349.900	—	54.100	—	404.000	408.994	416.000

Dochody.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do poz. 4. Dochody wynosiły w r. 1900 304.506 K., w r. 1901 361.105 K., w r. 1902 352.911 K. razem 1,018.522 K. przeciętnie 339.507 K. preliminuje się na podstawie wyniku roku ostatniego prawdopodobny dochód w kwocie 353.000 K. czyli mniej o 7.000 K. jak na r. 1903.

„ „ *5.* Dochody wynosiły w roku 1900 28.758 K., w r. 1901 48.010 K., w roku 1902 51.232 K. razem 128.000 K. przeciętnie 42.666 K. preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 43.000 K. jak na rok 1903.

„ „ *6.* Dochody wynosiły w r. 1900 15.694 K., w r. 1901 6.444 K., w r. 1902 4.851 K. razem 26.989 K. przeciętnie 8.996 K. wstawia się z uwagi na wynik roku ostatniego tylko kwotę 8.000 K. zatem mniej o 5.000 K. jak w roku 1903.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904.					Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Fundusz chorych		Fundusz położnic		Razem		
		szpitalny	kliniczny	szpitalny	kliniczny			
		Korony						
IV.	**Dochody z realności i ogrodu.**							
7	Dochód z ogrodu szpitalnego .	940	—	60	—	1.000	631	1.000
8	Czynsz od c. k. Rządu za użyte ubikacye, na szkołę i klinikę położnych . .	—	—	2.000	—	2.000	1.360	2.000
	Suma rubryki IV. .	940	—	2.060	—	3.000	1.991	3.000
V.	**Rozmaite.**							
9	Rozmaite nieprzewidziane .	188	—	12	—	200	1.459	200
10	Zwrot zaliczek na płace . .	3.000	—	—	—	3.000	2.457	3.000
	Suma rubryki V. .	3.188	—	12	—	3.200	3.916	3.200
VI.	**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu.**							
11	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad taksę szpitalną w klinikach .	129.373	—	46.246	—	175.619	140.000	194.065
11a	Zwrot kosztów urządzenia kliniki położniczo-ginekologicznej i szkoły położnych	—	—	—	—	—	8.750	—
	Suma rubryki VI. .	129.373	—	46.246	—	175.619	148.750	194.065

Do poz. 11. Suma wydatków klinicznych wynosi wedle zestawienia na stronie 2 niniejszego preliminarza: *a*) na oddziale chorych kwotę . . . . . 206.173 K
strąciwszy koszt utrzymania 48.000 dni leczenia po zwykłej taksie szpitalnej 1. K. 60 gr. dziennie, który fundusz kraj. ponosi . . 76.800 „
okazuje się nadwyżka wydatków w kwocie . . . . . 129.373 K.
którą obowiązany jest zwrócić c. k. Rząd.
b) na oddziale położnic wynoszą wydatki . . . . . 73.446 K.
potrąciwszy koszt utrzymania 17.000 dni po 1 K. 60 gr. dziennie, którą ponosi fundusz krajowy . . . . . 27.200 „
okazuje się nadwyżka wydatków . . . . . 46.246 K.
która przypada do zwrotu od c. k. Rządu.

LW. 65.341|903.
Alegat D do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1904.

Lit. D.

Krajowy zakład dla obłąkanych

na Kulparkowie.

PRELIMINARZ

na rok

1904.

W załączeniu preliminarz folwarku jako osobny alegat.

LW. 50.521|903.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1904.	Wynikłość z r. 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903.
			Korony		
		WYDATKI.			
I.	1-14	Płace i emolumenta etatowe	55.169	50.470	48.001
II.	15-20	Koszta utrzymania osób nieetatowych 1. zwyczajne	95.707	80.667	83.898
		1. **nadzwyczajne**	**800**	—	—
III.	21-34	Pensye i emerytury	17.128	7.676	14.530
IV.	35-36	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	192	192	192
V.	37	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	80	—	80
VI.	38-39	Remuneracye i zapomogi	2.220	2.007	2 050
VII.	40-48	Koszta gospodarcze zakładu: 1. zwyczajne	240.836	236.297	218.036
		2. **nadzwyczajne**	**17.450**	—	**6.000**
VIII.	49-52	„ „ folwarku 1. zwyczajne	31.276	33.687	29.100
		2. **nadzwyczajne**	**1.850**	—	—
IX.	53-57	„ sanitarne: 1. zwyczajne	13.050	12.673	12.950
		2. **nadzwyczajne**	—	**400**	—
X.	58	„ kancelaryjne	1.300	1.369	1.000
XI.	59	„ kapliczne 1. zwyczajne	500	585	500
		2. **nadzwyczajne**	**200**	—	—
XII.	60-65	„ utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń: 1. zwyczajne	20.980	23.315	20.780
		2. **nadzwyczajne**	**690**	**29.317**	**200**
XIII.	66	Podatki z ekwiwalentem i daniny	300	168	200
XIV.	67-70	Rozmaite 1. zwyczajne	7.592	8.258	6.170
		2. **nadzwyczajne**	**500**	—	—
XV.	71	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	120	119	120
		Razem 1. zwyczajne	486.450	457.483	437.607
		2. **nadzwyczajne**	**21.490**	**29.717**	**6.200**
		Suma wydatków	507.940	487.200	443.807
		DOCHODY.			
I.	1	Odsetki od kapitałów	308	352	308
II.	2-3	Dodatki	1.400	200	1.400
III.	4-5	Dochody z dóbr	39.760	43.352	35.200
IV.	6-8	Zwroty kosztów leczenia	510.000	516.387	442.500
V.	9-12	Rozmaite	5.880	7.824	5.880
		Suma dochodów	557.348	568.115	485.288
		W porównaniu z wydatkami	507.940	487 200	443.807
		Okazuje się **nadwyżka**	**49.408**	80.915	* 41.481

*) Wynikłość z r. 1902 różni się o K. 20.000 z powodu opuszczenia dochodu nadzwyczajnego z tytułu zasiłku na budowę drogi do zakładu, nie odnoszącego się do niniejszego preliminarza.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych na rok 1904 z preliminowanemi na rok 1903.

Wydatki preliminowane na rok 1904 wynoszą . .			507.940 K.	
„ „ „ „ 1903 „ . .			443.807 „	
Wydatki *większe* o				64.133 K.
a to:				
w rubr.	I. ogółem więcej o .	7.168 K.		
„	II. „ „ „ .	12.609 „		
„	III. „ „ „ .	2.598 „		
„	IV. „ „ „ .	170 „		
„	VII. „ „ „ .	34.250 „		
„	VIII. „ „ „ .	4.026 „		
„	IX. „ „ „ .	100 „		
„	X. „ „ „ .	300 „		
„	XI. „ „ „ .	200 „		
„	XII. „ „ „ .	690 „		
„	XIII. „ „ „ .	100 „		
„	XIV. „ „ „ .	1.922 „		
razem więcej j. w. o .		64.133 „		
Dochody preliminowane na rok 1904 wynoszą . .			557.348 K.	
„ „ „ „ 1903 „ . .			485.288 „	
Dochody większe o				72.060 K.
a to:				
w rubr.	III. więcej o . .	4.560 K.		
„	IV. „ „ . .	67.500 „		
razem więcej j. w. o .		72.060 „		
Wynik zatem na rok 1904 jest korzystniejszy o kwotę				7.927 K.
a zgodny z różnicą nadwyżek obu lat.				

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904.	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony		
	WYDATKI.				
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**				
1	Dyrektor: *a)* płaca	6.000 K.			
	b) relutum za wikt	816 „	6.816	7.100	4.400
2	2 prymaryuszów: *a)* płaca po 3.000 K. .	6.000 K.			
	b) relutum za wikt po 816 K.	1.632 „			
	c) relutum za mieszkanie 1 prymaryusza z rocznych 1.200 K. (od 1|IX. 1903)	1.600 „			
	d) dodatki pięciol. po 400 „	800 „	10.032	8.832	8.832
3	2 sekundaryuszów: *a)* płaca po 2.000 K. .	4.000 K.			
	b) relutum za wikt po 816 K.	1.632 „			
	c) dodatki pięciol. po 300 „	900 „	6.532	7.592	6.532
4	2 asystentów: *a)* płaca po 1.400 K. . .	2.800 K.			
	b) relutum za wikt po 816 K.	1.632 „	4.432	—	—
5	2 kapelanów: *a)* płaca po 800 K. . .	1.600 K.			
	b) relutum za wikt rz. kat. kapel.	720 „			
	c) wikt w naturze gr. kat. kapel.	720 „			
	d) dodatki pięcioletnie po 100 K.	600 „	3.640	3.387	3.400
6	Rządca: *a)* płaca	2.400 K.			
	b) relutum za wikt	816 „			
	c) „ „ mieszkanie z ogrodem	675 „			
	d) „ „ opał i oswietlenie .	454 „			
	e) dodatki pięcioletnie po 400 K. .	1.200 „	5.545	4.579	5.545
7	2 oficyałów: *a)* płaca po 2.120 K. . .	4.240 K.			
	b) dodatki osobiste po 600 K. .	1.200 „			
	c) dodatki pięcioletnie po 300 K.	600 „	6.040	6.740	6.940
8	2 pisarzy: *a)* płaca po 1.200 K. . . .	2.400 K.			
	b) relutum za wikt po 720 K. .	1.440 „			
	c) dodatki pięcioletnie po 160 K. .	160 „	4.000	4.213	4.320
9	Maszynista: *a)* płaca	1.200 K.			
	b) relutum za wikt . . .	720 „	1.920	1.920	1.920
10	Woźny: *a)* płaca	1.000 K.			
	b) dodatek na ubiór . . .	100 „			
	c) dodatek osobisty . . .	50 „			
	d) dodatki pięcioletnie po 60 K. .	180 „	1.330	1.280	1.280
11	Odźwierny przy furcie zakładowej:				
	a) płaca	1.000 K.			
	b) dodatek na ubiór . . .	100 „			
	c) dodatek osobisty.	50 „			
	d) dod. pięciol. po 60 K. . .	120 „	1.270	1.220	1.220
	Do przeniesienia . .		51.557	46.863	44.389

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na rok 1903
		Korony		
I.	Z przeniesienia . .	51.557	46.863	44.389
12	Odźwierny przy bramie wjazdowej:			
	a) płaca . . . . . 1.000 K.			
	b) dodatek na ubiór . . . . 100 „			
	c) „ pięcioletni . . . 60 „	1.160	1.160	1.160
	Razem . . .	52.717	48.023	45.549
	Do tego:			
13	Dodatek (5%) do płac dla urzędników administracyjnych .	452	452	452
14	Zaliczki na płace	2.000	1.995	2.000
	Suma rubryki I. .	55.169	50.470	48.001

Do poz. 1. Wstawia sie na płacę więcej o 1.600 *K.* zaś na relutum za wikt kwotę 816 K. wydatek ten usprawiedliwia Wydział krajowy osobnem sprawozdaniem do LW. 50.521|903.

„ „ *2.* Prelim. się w ogóle więcej o 1.200 K. a to z powodu udzielenia 1. prymaryuszowi dodatku na mieszkanie o rocznych 1200 K. za czas od 1/9 1903 w kwocie 1600 K. — W skutek przepełnienia zakładu chorymi, okazała się konieczna potrzeba opróżnienia pomieszkania prymaryusza Dr. Maliszewskiego dla rozszerzenia oddziału męskiego. — Natomiast odpadł dodatek pięcioletni w kwocie 400 K. zamianowanego dyrektorem Dr. Kohlbergera — zatem z porównania więcej jak wyżej o kwotę 1.200 K.

„ „ *4.* Z powodu przepełnienia zakładu chorymi (obecnie jest przeszło 1.000) istniejąca służba lekarska okazała się niedostateczna musiano więc ją zwiększyć o dwóch lekarzy prelimi uje się tedy dla nich łączną kwotę 4.432 K.

„ „ *5.* Wstawia się na wikt dla dwóch kapelanów po 120 K. czyli razem o 240 K. więcej jak na r. 1903 a to z powodu podrożenia niektórych artykułów żywności.

„ „ *7-8.* Prelim. się w ogóle mniej o 1220 K. jak na r. 1903. z powodu przeniesienia w stan spoczynku oficyała Kality a zamianowania w miejsce tegoż pisarza Gorczycy, wskutek czego odpadły dodatki pięcioletnie.

„ „ *10. 11.* Wstawia się więcej o 100 K. z powodu przyznania dodatków osobistych za długoletnią służbę po 50 K. (L. W. 67.901|903).

Wydatki. # Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904.	Wynikłość z r. 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony		
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**				
15	21 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych:				
	1. zwyczajne: *a*) płaca rocznie po 160 K.	3.360 K.			
	b) wikt z pieczywem i dodatkami po 440 „	9.240 „	12.600	11.507	11.400
	2. nadzwyczajne: Na wyprawę i koszta podróży 2 Sióstr Mił. przyjąć się mających	. .	**800**	—	—
16	2 dwetaryuszy: *a*) płaca po 2 K. 50 g. i 2 K dziennie	1.643 K.			
	b) relutum za wikt po 720 K. .	1.440 „	3.083	1.662	1.633
17	Służba wyższa:				
	a) płaca ślusarza.	600 K.			
	„ stolarza	480 „			
	„ krawca	360 „			
	„ szewca	360 „			
	„ 2 palaczy przy maszynie parowej po 360 K. . . .	720 „			
		2.520 K.			
	b) wikt z pieczywem 6-ciu osób służby wyższej po 450 K.	2.700 „			
	c) gratyfikacye	200 „	5.420	5.238	5.372
18	Służba oddziałowa:				
	a) płaca 3 dozorców rocznie po 360 K. .	1.080 K.			
	„ 6 „ „ „ 288 „ .	1.728 „			
	„ 9 „ „ „ 240 „ .	2.160 „			
	„ 51 „ „ „ 192 „ .	9.792 „			
	„ 1 łaziebnego „ „ 192 „ .	192 „			
	„ 3 dozorczyń „ „ 288 „ .	864 „			
	„ 12 „ „ „ 240 „ .	2.880 „			
	„ 10 „ „ „ 192 „ .	1.920 „			
	„ 34 „ „ „ 168 „ .	5.712 „			
	„ 1 łaziebnej „ „ 168 „ .	168 „	26.496	21.524	22.896
	razem 130 osób				
	b) dodatki z tytułu podwyższenia za każdy rok służby w tej samej kategoryi uzyskane po koniec roku 1903:				
	dla 5 dozorców rocznie po 120 K. .	600 K.			
	„ 1 „ „ „ 96 „ .	96 „			
	„ 12 „ „ „ 72 „ .	864 „			
	„ 6 „ „ „ 48 „ .	288 „			
	„ 15 „ „ „ 24 „ .	360 „			
	„ 6 dozorczyń rocznie po 120 „ .	720 „			
	„ 2 „ „ „ 96 „ .	192 „			
	„ 4 „ „ „ 72 „ .	288 „			
	„ 6 „ „ „ 48 „ .	288 „			
	„ 17 „ „ „ 24 „ .	408 „	4.104	3.868	4.752
	razem 74 osób				
	Do przeniesienia . }	zwyczajne .	51.703	43.799	46.053
		nadzwyczajne .	**800**	—	—

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na rok 1903
			Korony		
II.					
	Z przeniesienia	zwyczajne . .	51.703	43.799	46.053
		nadzwyczajne.	**800**	—	—
18	*c)* na podwyższenie płac w ciągu r. 1904. przypadające tak dla dozorców jak i dozorczyń		600	—	600
	d) wikt z pieczywem:				
	1) dla dozorcy, pełniącego zarazem obowiązki kościelnego, wedle normy dla służby wyższej	450 K.			
	2) dla 129 osób po 260 K. . . .	33.540 „	33.990	29.873	28.790
	e) bluzy dla 130 osób po 13 K.		1.690	—	1.430
	f) gratyfikacye z końcem roku		750	600	650
	Wydatki poz. 18. . .		*67.630*	*55.865*	*95.118*
19	Premia dla dozorczyń Łuczków Parańki i Weliczakowskiej Pauliny za wysłużonych lat 10, dukatów w złocie po 10 czyli razem 20 po 12 kor. . .		240	479	240
20	Służba domowa:				
	a) α) płaca dla 14 sług	2.712 K.			
	β) płaca dla diaka dochodzącego . .	240 „			
	b) wikt z pieczywem dla 14 sług po 250 K. .	3.500 „			
	c) gratyfikacye z końcem roku . . .	100 „			
	d) bluzy dla 14 sług po 13 K. . .	182 „	6.734	5.916	6.135
	Razem	zwyczajne .	95.707	80.667	83.898
		nadzwyczajne .	**800**	—	—
	Suma rubryki II. .		96.507	80.667	83.898

Do poz. 15. Wstawia się na koszta sprowadzenia i utrzymania 2 Sióstr Miłoś. więcej 2000 K. z której przypada na wydatki zwyczajne 1.200 K. zaś jako nadzwyczajne 800 K. co również ma powód w zwiększonej ilości chorych.

„ „ *16.* Preliminuje się o jednego dyetaryusza więcej z wynagrodzeniem 2 K. dziennie i relutum za wikt w kwocie 720 K. Wydatek ten uzasadnia się pomnożeniem czynności kancelaryjnych.

„ „ *17.* Preliminuje się w ogóle więcej o 48 K. jak na r. 1903 na wniosek dyrektora zakładu, a to z powodu podwyższenia płacy drugiemu palaczowi do wysokości 360 Kor.

„ „ *18 a, d, e, f.* Wymaganem jest zwiększenie służby oddziałowej o 20 osób, z powodu tego preliminuje się więcej o kwotę 9.160 jak na r. 1903.

„ „ *18 b, c.* Zgodnie z wnioskiem dyrektora wstawia się mniej o kwotę 648 K. jak na rok 1903.

„ „ *19* Preliminuje się na wniosek dyrektora premię dla dwóch dozorczyń po 10 dukatów za 10-letnią nienaganną służbę w kwocie 204 K.(Uchw. Wys. Sejm. z dn. 17/X 1888.)

„ „ *20* Na koszt utrzymania stróża przy bramie wjazdowej do podwórza zakładu preliminuje się zgodnie z wnioskiem dyrektora kwotę 599 K.

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubry i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony		
III.	**Pensye i emerytury.**			
21	Burghardt Franciszka, wdowa po kontrolorze, z rocznych . . . . . 350 K.	38	38	38
22	Dr. Dobiński Włodzimierz, były prymaryusz . . .	1.134	1.133	1.134
23	Węgrzyn Jan, były dozorca	120	120	120
24	Krzyżak Antoni, były dozorca	288	288	288
—	Południak Anna, była dozorczyni (zmarła) . . .	—	100	—
25	Dr. Pluciński Michał, b. prymaryusz	3.596	3.595	3.596
26	Dzuła Roman, były dozorca	160	160	160
27	Długosz Apolonia, była dozorczyni	192	192	192
28	Krzyżanowska Michalina, wdowa po maszyniście . .	650	650	650
29	Hinke Filomena, była dozorczyni	272	272	272
30	Olszowy Jędrzej, b. dozorca	64	64	64
31	Dr. Nusser Gustaw, b. dyrektor	7.800	1.034	7.800
32	Chrestiuk Eliasz, b. dozorca	120	30	120
33	Sebzda Katarzyna, b. dozorczyni	96	—	96
34	Kalita Karol były oficyał	2.598	—	—
	Suma rubryki III. .	17.128	7.676	14.530
	Do poz. 34. Nowo przyznana emerytura byłemu oficyałowi Karolowi Kalicie w kwocie 2.598 K. (Lw. 28.770|903).			
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**			
35	Tobiasiewicz Edward, dożywotnia zapomoga . . .	120	120	120
36	Kamiński Jan „ „ . .	72	72	72
	Suma rubryki IV. .	192	192	192
V. 37	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . .	80	—	80
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**			
38	Za sprawdzanie recept	20	7	50
39	Remuneracye i zapomogi	2.200	2.000	2.000
	Suma rubryki VI. .	2.220	2.007	2.050
	Do poz. 38. Preliminuje się na podstawie wyniku lat ostatnich kwotę 20 K. zatem mniej o 30 K. jak na rok 1903.			
	„ „ *39.* Wstawia się więcej jak na r. 1903 o kwotę 200 K. dla zwiększonego personalu.			
VII.	**Koszta gospodarcze zakładu.**			
40	Żywienie chorych:			
	a) zwykła strawa i dodatki	123.000	122.981	110.000
	Do przeniesienia .	123.000	122.981	110.000

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczegolnienie	Wniosek na rok 1904	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na rok 1903
		Korony		
VII.	Z przeniesienia .	123.000	122.981	110.000
40	*b)* 5 Sióstr Miłosierdzia w kuchni: , . . .			
	α) płaca rocznie po . . 160 K. 800 K.			
	β) wikt z dodatkami rocznie po 440 „ 2.200 „	3.000	3.028	3.000
	c) Służba kuchenna i magazynowa:			
	α) płaca dla 2 po 168 K. . . 336 „			
	„ „ 5 „ 144 „ . . 720 „			
	„ „ 5 „ 120 „ . . 600 „ 1.656 K.			
	β) wikt 12 sług po 230 „ . . . 2.760 „			
	γ) fartuchy, czepki i bluzy dla 12 osób po 14 K. . . . . 168 „			
	δ) gratyfikacye . . . . . 80 „	4.664	4.538	4.664
	d) drzewo i węgle do kuchni	8.800	8.793	8.200
	e) naczynia i sprzęty kuchenne . . .	1.200	1.131	1.200
	f) pieczywo z piekarzem i drzewem . .	23.800	23.866	20.000
	g) wino dla chorych	1.500	1.517	1.300
41	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj . . .	21.500	21.444	20.000
42	Oświetlenie naftą	5.000	4.535	5.000
43	Sprzęty gospodarcze:			
	a) zakupno i naprawa { 1. zwyczajne . . .	6.000	6.720	4.600
	{ 2. **nadzwyczajne**: .			
	a) na zakupno bilardu . . . , 800 K.			
	b) „ „ 50 łóżek i sprzętów do baraków 2.000 „	**2.800**	—	**4.600**
	b) Siostra Miłosierdzia w magazynie sprzętów:			
	α) płaca, rocznie . . . . . 160 K.			
	β) wikt z dodatkami . . . . 440 „	600	606	600
44	Utrzymanie 2 par koni z woźni ami { 1. zwyczajne .	3 200	3.163	3.200
	naprawą wozów, uprzęży i t. p. { 2. **nadzwyczajne**: .	—	—	**1.400**
45	Utrzymanie parku i ogrodów spacerowych { 1. zwyczajne: .	400	328	400
	na ogrodzenie części parku spacerowego { 2. **nadzwyczajne**:	**650**	—	—
	płotem drucianym			
46	Utrzymanie pralni:			
	a) drzewo, praczki i inne potrzeby . 11.600 K.			
	b) gratyfikacya praczek . . . 80 „	11.680	11.584	11.380
	c) 2 Siostry Miłosierdzia:			
	α) płaca, rocznie po 160 K. 320 K.			
	β) wikt z pieczywem i dodatkami po 440 „ 880 „	1.200	1.211	1.200
47	Bielizna, pościel i odzież:			
	a) zakupno i naprawa . . .			
	na zakupno bielizny, pościeli i odzieży { 1. zwyczajne: .	22.000	17.765	20.000
	dla powiększonej ilości łóżek dla chorych i służby . . . . . { 2. **nadzwyczajne**:	**14.000**	—	—
	b) 1 Siostra Miłosierdzia:			
	α) płaca rocznie . . . . 160 K.			
	β) wikt z dodatkami . . . . 440 „	600	606	600
	c) 2 szwaczki:			
	α) płaca, po . . 216 K. . . 432 K.	892	871	892
	β) wikt z pieczywem po 230 „ . . 460 „	1.800	1.610	1.800
48	Słoma do sienników	240.836	236.297	218.036
	Razem { 1. zwyczajne .	**17.450**	—	**6.000**
	{ 2. **nadzwyczajne** .			
	Suma rubryki VII. . .	258.286	236.297	224.036

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Do poz. 40a). Wydatki wynosiły: w r. 1900 106.443 K., w r. 1901 107.878 K. w r 1902 122.981 K. razem 337.302 K., przeciętnie 112.434 K. Preliminuje się dla zwiększonej ilości chorych kwotę 123.000 K. zatem więcej o 13.000 K. jak na rok 1903. Ilość dni leczenia wynosiła w r. 1900 284.045 dni, w r. 1901 296.450 dni, w r. 1902 322.122 dni.

„ „ *40d*). Wydatki wynosiły w r. 1900 8.844 K., w r. 1901 8.258 K., w r. 1902 8.793 K., razem 25.895 K., przeciętnie 8.632. K. Preliminuje się wszakże 8.800 K. zpowodu wyższych cen opału.

„ „ *40f*). Pieczywo kosztowało w r. 1900 19.523 K., w r. 1901 19.941 K., w r. 1902 23.866 K. razem 63.330 K. przeciętnie 21.110 K., preliminuje się 23.800 K. zatem więcej o 3.800 K. jak na rok 1903 z powodu jak przy poz. 40a.

„ „ *40g*. Wino kosztowało w r. 1900 1.141 K., w r. 1901 1.305 K., w r. 1902 1.517 K. razem 3.963 K. przeciętnie 1.321 K. preliminuje się 1.500 K. zatem więcej o 200 K. jak na rok 1903 z powodu jak wyżej.

„ „ *41*). Wydatki wynosiły w r. 1900 19.515 K., w r. 1901 20.170 K., w r. 1902 21.444 K., razem 61.129 przeciętnie 20.376 K. Preliminuje się ze względu na wynik roku ostatniego i wyższych cen opału kwotę 21.500 K.

„ „ *42*). Oświetlenie kosztowało w r. 1900 5.367 K., w r. 1901 5.084 K., w r. 1902 5.535 K. razem 14.986 K. przeciętnie 4.995 K. Wstawia się w zaokrągleniu 5.000 K.

„ „ *43a*). Wydatki zwyczajne wynosiły w r. 1900 4.072 K., w r. 1901 4.514 K., w r. 1902 6.720 K. razem 15.306 K. przeciętnie 5.102 K. Wstawia się z powodu potrzeby uzupełnienia sprzętów dla pomnożonej ilości chorych kwotę 6.000 K. Jako nadzwyczajne wydatki wstawiono na zakupno nowego bilardu w miejsce zniszczonego kwotę 800 K., na zakupno 50 łóżek i sprzętów do baraków dla pomieszczenia części chorych kwotę 2.000 K.

„ „ *45*). Na wydatki zwyczajne preliminuje się jak na rok 1903 zaś jako nadzwyczajne na ogrodzenie płotem drucianym części parku spacerowego kwotę 650 K.

„ „ *46*). Pranie kosztowało w r. 1900 11.632 K., w r. 1901 11.400 K., w r. 1902 11.584 K., razem 34.616 K. przeciętnie 11.539 K. Preliminuje się z powodu większej iloś i chorych kwotę 11.600 K. zat m więcej o 300 K. jak na r. 1903.

„ „ *47*). Bielizna kosztowała w r. 1900 15.891 K., w r. 1901 16.026 K., w r. 1902 17.765 K. razem 49.682 K. przeciętnie 16.561 K. Preliminuje się z powodu jak wyżej oraz dla potrzeby uzupełnienia bielizny kwotę 22.000 K. zatem więcej o 2.000 K. Jako nadzwyczajny wydatek wstawiono na sprawienie bielizny, pościeli i odzieży kwotę 14.000 K., dla powiększonej ilości łóżek o 150 i służby o 20 osób.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. **Wydatki.**

Liczba rubryk. i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904.	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony		
VIII.	**Koszta gospodarcze folwarku.**			
49	Gospodarstwo rolne z kosztami utrzymania dozorcy robót, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów { 1. zwyczajne . 2. **nadzwycz.** :	27.786 **1.850**	30.048 —	26.000 —
50	Utrzymanie ogrodów warzywnych z kosztem utrzymania ogrodnika	2.970	3 299	2.740
51	Podatek gruntowy z ekwiwalentem	350	167	200
52	Asekuracya budynków gospodarskich i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki folwarku . . .	170	173	160
	Razem { 1. zwyczajne . . 2. **nadzwyczajne** .	31.276 **1.850**	33.687 —	29.100 —
	Suma rubryki VIII. .	33.126	33.687	29.100
	Do poz. 49—52. Preliminuje się na podstawie specyalnego preliminarza folwarku dołączonego jako osobny alegat.			
IX.	**Koszta sanitarne.**			
53	Lekarstwa z apteki na recepty	700	653	1.000
54	„ w materyałach i potrzeby sanitarne . .	11.000	10.531	11.000
55	Instrumenta chirurgiczne	200	241	200
56	Utrzymanie prosektoryum	150	132	150
57	Koszta pogrzebowe ubogich chorych i Sióstr Miłosierdzia, tudzież utrzymanie cmentarza: { 1. zwyczajne . 2. **nadzwyczajne**:	1.000 —	1.116 **400**	600 —
	Razem: { 1. zwyczajne . 2. **nadzwyczajne** .	13.050 —	12.673 **400**	12.950 —
	Suma rubryki IX. .	13.050	13.073	12.950
	Do poz. 53. Lekarstwa kosztowały: W r. 1900 948 K., w r. 1901 592 K., w r. 1902 653 K. razem 2.193 K. przeciętnie 731 K. Wstawia się z uwagi na wynik roku ostatniego 700 K.			
	„ „ *54.* Wydatki wynosiły: w r. 1900 11.132 K. w r. 1901 9.965 K., w r. 1902 10.531 K. razem 31.628 K. przeciętnie 10.543 K. Preliminuje się w zaokrągleniu jak w. r. 1903 kwotę 11.000 K.			
	„ „ *57.* Preliminuje się z powodu większej ilości chorych tudzież wyniku r. 1902 zgodnie z wnioskiem dyrektora kwotę 1000 K.			

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904.	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903
		Korony		
X.	**Koszta kancelaryjne.**			
58	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne itp.	1.300	1.369	1.000
	Do poz. 58. Wydatki wynosiły: w r. 1900 1.123 K., w r. 1901 957 K., w r. 1902 1.369 K. razem 3.449 K., przeciętnie 1.150 K., preliminuje się z powodu pomnożonych czynności kancelaryjnych kwotę 1.300 K.			
XI. 59	**Koszta kapliczne** . . . . 1. zwyczajne .	500	585	500
	na sprawienie nowego ornatu . 2. **nadzwyczajne**	**200**	—	—
	Suma rubryki XI. .	700	585	500
	Do poz. 59. Na wydatki zwyczajne preliminuje się jak na r. 1903. zaś jako nadzwyczajne na sprawienie nowego ornatu dla kapelana gr. kat. wstawia się kwotę 200 K.			
XII.	**Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.**			
60	Konserwacye i reperacye z pokostowaniem podłóg, czyszczenie kanałów i filtra: 1. zwyczajne . . .	15.000	15.569	15.000
—	2. **nadzwyczajne** . .			
61	Na postawienie budki przy bramie wjazdowej do podwórza	**500**	**5.317**	—
62	Gratyfikacya dla służby za robotę szklarską . . .	80	80	80
	Utrzymanie urządzeń mechanicznych 1. zwyczajne .	1.400	3.542	1.400
—	2. **nadzwyczajne** .			
63	Urządzenie telefonu III. rata	**190**	—	**200**
64	Asekuracya budynków i ruchomości	1.200	1.145	1.200
65	Kominiarze i straż ogniowa	1.500	1.379	1.500
	Utrzymanie dróg dojazdowych i wewnątrz zakładu. 1. zwyczajne .	1.800	1.600	1.600
—	2. **nadzwyczajne**:	—	—	—
	Rekonstrukcya drogi od rogatki grodeckiej do zakładu	—	**24.000**	—
	Razem 1. zwyczajne .	20.980	23.315	20.780
	2. **nadzwyczajne** .	**690**	**29.317**	**200**
	Suma rubryki XII. .	21.670	52.632	20.980
	Do poz. 60. Wydatki zwyczajne wynosiły: w r. 1900 11.879 K., w r. 1901 10.593 K. w r. 1902 15.569 razem 38.041 K., Wstawia się z powodu wykonać się mających potrzebnych robót konserwacyjnych jak na rok 1903. kwotę 15.000 K. zaś jako wydatek nadzwyczajny prelim. się na postawienie budki dla stróża, zgodnie z wnioskiem dyrektora 500 K.			
	„ „ *62.* Preliminuje się wydatki zwyczajne jak na rok 1903 kwotę 1.400 K., zaś na urządzenie telefonu			

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904.	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony		
	ze Lwowa do zakładu wstawia się przypadającą III. ratę jako wydatek nadzwyczajny w kwocie 190 K. (LW. 88.817|1902).			
	Do poz. 65. Wstawia się więcej jak na rok 1903 o kwotę 200 K. a to na podstawie kosztorysu sporządzonego przez oddział techn. drogowy.			
XIII 66	**Podatki z ekwiwalentem i daniny**	300	168	200
	Do poz. 66 Wstawia się więcej o 100 K. jak na rok 1903 z powodu wyższego wymiaru należytości ekwiwalentowej. (LW. 4250|903.			
XIV.	**Rozmaite.**			
67	Utrzymanie biblioteki lekarskiej . . .	500	400	400
68	Książki i czasopisma dla chorych	600	500	500
69	Myto drogowe	440	438	440
70	Przypadkowe:			
	a) ubezpieczenie służby od wypadku choroby . .	—	98	100
	b) „ „ i robotników od wypadku .	350	350	350
	c) zabawy z tańcami i wycieczki chorych . . .	440	400	440
	d) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy .	1.000	3.409	1.000
	e) koszta komisyi	40	36	40
	f) koszta uroczystości rozdania nagród służbie dozorującej chorych	160	160	160
	g) ryczałt na wydatki przełożonego obszaru dworskiego	40	40	40
	h) fiakry dla Sióstr Miłosierdzia. ich spowiednika, inżyniera Wydziału krajowego nadzorującego roboty konserwacyjne, pastora na pogrzeby ewangelików .	100	92	100
	i) koszta przywozu i odstawienia umysłowo chorych do zwrotu od gmin przynależności	2.400	1.427	2.400
	k) za użycie telefonu ze Lwowa do Kulparkowa . .	86	—	—
	l) czynsz najmu pomieszkań dla funkcyonaryuszy zakładu	1.242	—	—
	m) inne nieprzewidziane . . . { 1. zwyczajne .	200	908	200
	{ **2. nadzwyczajne**			
—	Koszta przesiedlenia 1 prymaryusza z Kulparkowa do Lwowa	**500**	—	—
	Razem . { 1. zwyczajne .	7.592	8.258	6.170
	{ **2. nadzwyczajne**	**500**	—	—
	Suma rubryki XIV. .	8.092	8.258	6.170
	Do poz. 67—68. Prelim. się więcej o 200 K. dla pomnożonej ilości chorych.			
	„ „ *70.* lit. a) nic się nie prelim. ponieważ orzeczeniem c. k. Władz politycznych zakład zwolnionym został od zabezpieczenia służby na wypadek choroby			

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904.	Wynikłość z r. 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony		
	Do poz. 70. lit. k) Prelim. się przypadającą c. k. Dyrekcyi Poczt. i telegraf. należytość abonamentową za używanie sieci telefonicznej ze Lwowa do Kulparkowa.			
	„ „ *70.* lit. l.) Z powodu przepełnienia zakładu chorymi okazała się konieczna potrzeba wynajęcia czasowo dwóch ubikacyi poza obrębem zakładu dla pomieszczenia jednego lekarza i pomocnika gospodarskiego mianowicie wynajęto: 1. od p. Gregorovich z rocznych 576 K. na czas od 15|7 1903 do 31|12—1904 i zapreliminowano kw. 840 K. 2. od p. Rudzkiego z rocznych 276 K. na czas od 15/VII 1903 do 31|XII 1904 i zapreliminowano kwotę 402 K. Razem wstawiono kwotę 1.242. K.			
	„ „ *70.* lit. m) Na wydatki zwyczajne preliminuje się jak na rok 1903 — zaś jako nadzwyczajne kwotę 500 K. na koszta przesiedlenia prymar. Dr. Maliszewskiego z powodu braku ubikacyi w zakładzie. (LW. 55741|903).			
XV. 71	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** .	120	119	120

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Dochody.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904.	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony		
	DOCHODY.			
I.	**Odsetki od kapitałów.**			
1	*a*) 4% od oblig. prop. imiennej wartości 1.750 zł. = 3.500 K. . . . . 140 K.			
	b) 4% od listów gal. Banku krajowego imiennej wartości 4.200 K. . . . . 168 „	308	352	308
	Suma rubryki I. .	308	352	308
II	**Dodatki.**			
2	Od c. k. Skarbu relutum za drzewo opałowe . . .	1.200	—	1.200
3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa	200	200	200
	Suma rubryki II. .	1.400	200	1.400
III.	**Dochody z dóbr.**			
4	Dochód z gospodarstwa rolnego, z chowu trzody, krowiarni i rzezi wołów	35.760	37.989	32.200
5	Dochód z ogrodów	4.000	5.363	3.000
	Suma rubryki III. .	39.760	43.352	35.200
	Do poz. 4 i *5*. Wstawia się więcej o kwotę 4.560 K. jak na rok 1903 na podstawie osobnego prelim. folwarku zakładu .			
IV.	**Zwroty kosztów leczenia.**			
6	Od funduszu krajowego galicyjskiego	440.000	446.379	380.000
7	Od samopłacących	68.000	67.877	60.000
8	Od funduszów obcokrajowych i innych publiczuych .	2.000	2.131	2.500
	Suma rubryki IV. .	510.000	516.387	442.500
	Do poz. 6. Dochody wynosiły: w r. 1900 393.876 K., w r. 1901 391.584 K., w r. 1902 446.379 K. razem 1,231.839 K. przeciętnie 410.613 K. Preliminuje			

Dochody. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904.	Wynikłość z r. 1902.	Kwota preliminowana na r. 1903.
		Korony		
	się z powodu ciągłego wzrostu ilości dni leczenia kwotę 440.000. K. zatem więcej o 60.000 K. jak na rok 1903.			
	Do poz. 7. Dochody wynosiły: w r. 1900 69.600 K., w r. 1901 67.314 K. w r. 1902 67.877 K., razem 204.791 K., przeciętnie 68.264K. Wstawia się kwotę 68.000 K. to jest więcej o 8.000 K. jak na rok 1903.			
	„ *8.* Dochody wynosiły: w r. 1900 2.867 K., w r. 1901 1.882 K., w r. 1902 2.131 K. razem 6.880 K. przeciętnie 2.260 K. Preliminuje się kwotę 2.000 K. zatem mniej o 500 K. jak na rok 1903.			
V.	**Rozmaite.**			
9	Zwroty z zarobku chorych w myśl §. 22. statutu . .	740	755	740
10	Zwroty zaległych kosztów przywozu i odstawienia . .	2·000	1.332	2.000
11	Zwroty zaliczek udzielonych na płace	2 600	3.666	2.600
12	Przypadkowe: *a*) ze sprzedaży rzeczy z użytku wydzielonych	300	340	300
	b) depozyta po zmarłych	200	130	200
	c) inne drobne nieprzewidziane . .	40	1.601	40
	Suma rubryki V. .	5.880	7.824	5.880

Alegat do projektu preliminarza krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie.
Rubr. VIII. poz. 49—52 wydatków i rubr. III. poz. 4—5 dochodów.

Projekt budżetu

folwarku zakładu kulparkowskiego

na rok

1904.

Sporządzony w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z d. 27. listopada 1890 r.

LW. 50.521|1903.

Wydatki. # Folwark zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie			Wniosek na rok 1904	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowano na rok 1903
				Korony		
	WYDATKI.					
I.	**Na gospodarstwo rolne, krowiarnię, trzodę chlewną i woły.**					
1	Płaca i zasługi:					
	a) Dozorca gospodarczy:					
	α) płaca . . .	600 K.				
	β) wikt z pieczywem .	550 „				
	γ) gratyfikacya . .	50 „	1.200 K.			
	b) Służba: 2 parobków:					
	α) płaca po 168 K. . . .	336 K.				
	β) wikt z pieczywem po 250 K. .	500 „				
	3 dziewki: *α*) płaca po 120 .	360 „				
	β) wikt z pieczywem po 230 .	690 „				
	γ) gratyfikacya dla 5 osób służby .	180 „	2.066 K.	3.266		
2	Zarobek robotników:					
	a) zajętych przy roli		750 K.			
	b) zajętych w krowiarni		150 „	900		
3	Zakupno nasion			1.000		
4	Zakupno nawozu (nawóz własny)			—		
5	Zakupno karmy			8.000		
6	Zakupno ściółki (z sienników)			120		
7	Zakupno krów w miejsce wybrakowanych . . .			4.000		
8	Zakupno wołów roboczych			4.000		
9	Zakupno trzody chlewnej			6.000		
10	Utrzymanie maszyn i narzędzi rolniczych . . .			500		
	Nadzwyczajne.					
	a) Na adaptacyę szopy na mieszkanie dla parobków			**850**		
	b) wystawienie szopy na narzędzia rolnicze . .			**400**		
	c) urządzenie stajni dla cieląt i chorych krów .			**600**		
	Razem . } 1. zwyczajne .			27.786	30.048	26.000
	} 2. **nadzwyczajne** .			**1.850**	—	—
	Suma rubryki I. .			29.636	30.048	26.000
	Do poz. 1a) Preliminuje się na płacę i gratyfikacyę dla nowo przyjętego dozorcy gospodarskiego więcej o 250 K. jak na r. 1903 gdyż za dotychczasowe wynagrodzenie nie można było odpowiedniej osoby pozyskać. (LW. 12954|903).					
	„ „ 1. *b) c)* Wstawia się na koszt utrzymania 2 parobków zajętych wyłącznie przy folwarku na wniosek dyrektora zakładu kwotę 896 K. Czynności na folwarku wykonywała dotychczas służba oddziałowa zakładu z uszczerbkiem dla chorych.					

Folwark zakładu kulparkowskiego. **Wydatki.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904.	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony		
	Do poz. 9. Prelim. się więcej o 500 K. jak na r. 1903 z powodu wysokiej ceny trzody.				
	„ „ *10.* Wstawia się o 140 K. więcej dla koniecznej potrzeby zakupna nowych i naprawy istniejących narzędzi rolniczych.				
	„ „ *11.* Prelim. się jako jednorazowy wydatek nadzwyczajny kwotę 1.850 K. na przerobienie szopy na mieszkanie dla parobka, wystawienie nowej szopy na sprzęty gospodarskie, wreszcie urządzenie stajni dla cieląt i chorych krów. Wydatki te wstawiono na podstawie kosztorysu dokonanego przez architektę Wydziału krajowego.				
II.	**Na ogród warzywny.**				
12	Utrzymanie ogrodnika i pomocnika:				
	a) płaca 480 K. i 240 K. . . .	720 K.			
	b) wikt z pieczywem 550 K. i 230 K. .	780 „			
	c) gratyfikacya 50 K. i 20 K. . . .	70 „	1.570		
13	Płaca robotnika dziennego i robocizna wołów . .		1.000		
14	Zakupno nasion		300		
15	Zakupno nawozu (nawóz własny)		—		
16	Reperacya, zakupno narzędzi i różne drobne . . .		100		
	Suma rubryki II. .		2.970	3.299	2.740
	Do poz. 12. Prelim. się na płacę i gratyfikacyę dla ogrodnika, który pełni gorliwie swe obowiązki przez lat 7 więcej o 130 K. rocznie.				
	„ „ *14.* Wstawia się więcej o 100 K. z powodu wyższych cen doborowych nasion.				
III. 17	**Podatek gruntowy z ekwiwalentem . . . .**		350	167	200
	Do poz. 17. Prelim. się więcej o 150 K. na podstawie wymiaru ekwiwalentu przez c. k. urząd podatkowy.				
IV. 18	**Asekuracya budynków gospodarczych i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki . . .**		170	173	160
	Do poz. 18. W stawia się na podstawie wyniku roku ostatniego więcej o 10 K. jak na r. 1903.				

Dochody. # Folwark zakładu kulparkowskiego.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904	Wynikłość z r. 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony		
	DOCHODY.			
I.	**Z gospodarstwa rolnego etc.**			
1	Ze sprzedaży ziemiopłodów: owsa . około 100 ctr. mtr. po 12 K. — gr. 1.200 K. słomy owsianej „ 120 „ „ po 2 „ — „ 240 „ siana . . „ 600 „ „ po 3 „ — „ 1.800 „ paszy zielonej „ 2.000 „ „ po — „ 40 „ 800 „ buraków . „ 1.000 „ „ po 1 „ 40 „ 1.400 „ kartofli . . „ 800 „ „ po 3 „ — „ 2.400 „	7.840		
2	Ze sprzedaży mleka około 800 hktl. po 14 gr. za litr .	11.200		
3	„ „ lub rzezi krów wybrakowanych . .	3.000		
4	„ „ „ cieląt	520		
5	„ „ „ wołów	4.200		
6	„ „ „ trzody chlewnej	9.000		
	Suma rubryki I. .	35.760	37.989	32.200
	Do poz. 1—2—6. Prelim. się w ogóle więcej o 3.560 K. jak na rok 1903 z powodu spodziewanych większych dochodów w tych pozycyach a to wskutek zmiany dozorcy gospodarskiego.			
II. 7	**Ze sprzedaży warzyw i owoców**	4.000	5.363	3.000
	Do poz. 7. Wstawia się więcej jak na rok 1903 o kwotę 1.000 K. na podstawie wyższego wyniku roku ostatniego spowodowanego zdrenowaniem części ogrodu zabagnionego.			
	SUMARYUSZ.			
	WYDATKI.			
I. 1-11	Na gospodarstwo rolne . { 1. zwyczajne . . 2. **nadzwyczajne** .	27.786 **1.850**	30.048 —	26.000 —
II. 12-16	Na ogród warzywny	2.970	3 299	2.740
III. 17	Podatek gruntowy z ekwiwalentem	350	167	200
IV. 18	Asekuracya od ognia i nieprzewidziane	170	173	160
	Razem { 1. zwyczajne . . 2. **nadzwyczajne** .	31.276 **1.850**	33.687 —	29.100 —
	Suma wydatków .	33.126	33.687	29.100
	DOCHODY.			
1-6	Z gospodarstwa rolnego etc.	35.760	37.989	32.200
II. 7	Z ogrodów warzywnych	4.000	5.363	3.000
	Suma dochodów .	39.760	43.352	35.200
	Zestawienie.			
	Dochody	39.760	43.352	35.200
	W porównaniu z wydatkami	33.126	33.687	29.100
	Preliminuje się **czysty dochód**	6.634	9.665	6.100

LW. 65341|1903.
Alegat E. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1904.

Lit. E.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

PRELIMINARZ

na rok

1904.

LW. 62.627|903.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony						
		WYDATKI.							
I.	1-22	Płace i emolumenta etatowe	45.718	7.979	13.335	13.742	80.774	77.284	80.764
II.	23-30	Koszta utrzymania osób nieetatowych	37.402	6.142	11.065	19.583	74.192	72.761	68.691
III.	31-43	Pensye i emerytury	6.583	1.822	4.151	2.039	14.595	12.015	12.602
IV.	44-50g	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	966	131	420	249	1 766	2.917	1 912
V.	51	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	50	10	21	19	100	300	100
VI.	52-53	Remuneracye i zapomogi	3.100	620	1.302	1.178	6.200	6.000	6 000
VII.	54-64	Koszta gospodarcze:							
		1. zwyczajne	105.588	21.123	43.788	39.621	210.120	206.984	208 970
		2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	**440**	**2.976**
VIII.	65-71	Koszta sanitarne:							
		1. zwyczajne	20.612	4.002	8.505	7.605	40.724	45.770	34.684
		2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	**299**	**2.300**
IX.	72	Koszta kancelaryjne	1.200	240	504	456	2.400	2.705	2.300
X.	73	Koszta kapliczne:							
		1. zwyczajne	437	87	184	166	874	909	864
		2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	**1.375**	—
XI.	74-78	Utrzymanie budynków:							
		1. zwyczajne	6.200	1.240	2.604	2.356	12.400	10.108	11.200
		2. **nadzwyczajne**	**7.000**	**2.900**	**2.940**	**2.660**	**15.500**	**4.134**	**1.000**
XII.	79	Podatki i daniny	2.686	—	—	—	2.686	1.861	2.686
XIII.	80-82	Rozmaite	2.271	257	540	488	3.556	5.852	3.346
XIV.	83	Zapomogi dla położnic	—	6.300	—	—	6.300	6.312	6.200
XV.	84	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	1.200	—	—	1.200	1.357	1.200
XVI.	85-86	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika i w Łobzowie:							
		1. zwyczajne	32.000	14.600	—	—	46.600	44.889	46.600
		2 **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	—	**2.400**
XVII.	87-89	Zapisy	214	—	—	—	214	214	214
XVIII	90	Wydatki konkurencyjne	100	—	—	—	100	94	100
XIX.	91	Dyety, koszta podróży i różne inne	200	—	—	—	200	268	200
		Razem: 1. zwyczajne	265.327	65.753	86.419	87.502	505.001	498 600	488 633
		Razem: 2 **nadzwyczajne**	**7.000**	**2.900**	**2.940**	**2.660**	**15.500**	**6.248**	**8 676**
		Suma wydatków	272.327	68.653	89.359	90.162	520.501	504.848	497.309
		DOCHODY.							
I.	1-3	Odsetki od kapitałów	36.181	2.750	430	270	39.631	39.594	39.579
II.	4-12	Dochody z dóbr i realności	23.001	785	31	29	23.846	24.394	23.576
III.	13-15	Zwroty kosztów leczenia	229.500	45.900	96.390	87.210	459.000	456.074	458.000
IV.	16-17	Dochody rozmaite	1.500	60	126	114	1.800	5.724	1.800
V.	18-19	Zwroty od c. k. Skarbu Państwa	—	2.000	2.500	—	4.500	4.000	3.600
		Suma dochodów	290.182	51.495	99.477	87.623	528.777	529.786	526.555
		w porównaniu z wydatkami	272.327	68.653	89.359	90.162	520.501	504.848	497.309
		okazuje się: **nadwyżka**	17.855	—	10.118	—	27.973	24.938	29.246
		niedobór	—	17.158	—	2.539	19.697	—	—
		W ogóle **nadwyżka**	—	—	—	—	8.276	24.938	29.246

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych na r. 1904 z preliminowanemi na r. 1903.

Wydatki preliminowane na rok 1904 wynoszą . . . . 520.501 K.
„ „ „ „ 1903 „ . . . . 497.309 „
preliminuje się zatem na rok 1904 *więcej* o kwotę . . . . 23.192 K.
a mianowicie:

w rubr.	I.	ogółem	więcej	o .	10 K.	
„ „	II.	„	„	„ .	5.501 „	
„ „	III.	„	„	„ .	1.993 „	
„ „	IV.	„	mniej	„ .	. . .	146 K.
„ „	VI.	„	więcej	„ .	200 „	
„ „	VII.	„	mniej	„ .	. . .	1.826 „
„ „	VIII.	„	więcej	„ .	3.740 „	
„ „	IX.	„	„	„ .	100 „	
„ „	X.	„	„	„ .	10 „	
„ „	XI.	„	„	„ .	15.700 „	
„ „	XIII.	„	„	„ .	210 „	
„ „	XIV.	„	„	„ .	100 „	
„ „	XVI.	„	mniej	„ .	. . .	2.400 „

Razem *więcej* o 27.564 K. *mniej* o 4.372 K.

Z porównania *więcej* j. w. o 23.192 K.

Dochody preliminowane na rok 1904 wynoszą. . . . . 528.777 K.
„ „ „ „ 1903 „ . . . . 526.555 „
preliminuje się zatem na r. 1904 *więcej* o kwotę . . . . 2.222 K.
a mianowicie:

w rubr.	I.	ogółem	więcej	o .	52 K.
„ „	II.	„	„	„ .	270 „
„ „	III.	„	„	„ .	1.000 „
„ „	V.	„	„	„ .	900 „

Razem *więcej* o kwotę 2.222 K.

Wynik zatem na rok 1904 jest *mniej korzystny* o kwotę . . . . . 20.970 K.
a zgodny z różnicą nadwyżek obu lat.

Uwaga do preliminarza wogóle.

Wysoki Sejm uchwałą z dnia 25. listopada 1882 roku postanowił, aby rozdział dochodów i wydatków wspólnych przeprowadzano na podstawie dzielnika, którym ma być ilość dni leczenia. Na rok 1904 przyjęto przypuszczalną ilość dni leczenia a to:

dla funduszu	I. chorych . . .	130.000 dni	czyli	50%
„ „	II. położnic . . .	26.000 „	„	10%
„ „	III. syfilitycznych . .	54.000 „	„	21%
„ „	IV. obłąkanych . .	50.000 „	„	19%
	Razem . .	260.000 dni	czyli	100%

i wedle tego dzielnika uskuteczniono rozdział wszystkich wspólnych dochodów i wydatków niniejszego preliminarza.

Ilość dni leczenia 260.000 przyjęto na podstawie przecięcia z ostatnich trzech lat a mianowicie było dni leczenia: w roku 1900—261.664, w roku 1901—259.232, w roku 1902—257.791 razem 778.687 dni, przeciętnie 259.562 dni.

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
	WYDATKI.							
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**							
1	Dyrektor: *a)* płaca . 5.200 K. *b)* 2 dodatki pięcioletnie po 600 K. . 1.200 „ *c)* relut. za mieszk. 1.200 „	3.800						
2	5 prymaryuszów: *a)* płaca po 2.400 K. 12.000 K. *b)* dodatki pięcioletnie po 400 K. . 3.172 „	9.172	760	1.596	1.444	7.600	7.000	7.050
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa po . . . 1.300 K	1.300	—	2.400	3.600	15.172	14.827	15.200
4	7 sekundaryuszów I. kl. po 1.400 „	5.600	1 300	—	—	2.600	2.600	2.600
5	7 „ II. „ „ 1.200 „	6.000	1.400	1.400	1.400	9.800	9.839	9.800
6	3 praktykant. lekarsk. adjutum . „ 600 „	1.800	—	1.200	1.200	8.400	8.400	8.400
7	Akuszerka: *a)* płaca . 800 „ *b)* wikt II. klasy . 510 „	—	—	—	—	1.800	1.800	1.800
8	Aptekarz: *a)* płaca. . 1.600 K. *b)* dodatek osobisty 200 „ *c)* dodatek na mieszkanie . . 400 „	1.100	1.310	—	—	1.310	1.310	1.310
9	Prosektor, płaca . .	800	220	462	418	2.200	3.000	3.000
10	Chemik patologii, płaca .	700	160	336	304	1.600	1.600	1.600
11	Kapelan: *a)* płaca . 1.200 K. *b)* dodatek na mieszkanie . . 400 „	800	140	294	266	1.400	1.200	1.400
12	Rządca: *a)* płaca . 2.400 K. *b)* dodatek osobisty 120 „ *c)* 2 dodatki pięciolet. po 400 K. . 800 „ *d)* wikt I. klasy . 800 „	2.060	160	336	304	1.600	1.600	1.600
13	2 oficyałów: *a)* płaca po 2.000 K. 4.000 K. *b)* dodatki aktywalne po 300 K. . 600 „ *c)* 3 dodatki pięciol. po 300 K. . . 900 „	2.750	412	865	783	4.120	4.120	4.120
14	2 pisarzy: *a)* płaca po 1.200 K. 2.400 K. *b)* dodatki na mieszkanie po 200 K. 400 „ *c)* 1 dodatek pięciol. 200 „	1.500	550	1 155	1.045	5.500	4.921	5.386
15	Pisarz w izbie przyjęcia chorych: *a)* płaca . . 1.200 K. *b)* wikt II. klasy (wzmocniony) . 800 „ *c)* dodatek pięcioletni 200 „ *d)* dodat. na mieszk. 200 „	1.200	300	630	570	3.000	2.800	2.924
	Do przeniesienia .	38.582	240	504	456	2.400	2.163	2.320
			6.952	11.178	11.790	68.502	67.180	68.510

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	38.582	6.952	11.178	11.790	68 502	67.180	68.510
16	2 aplikantów: *a*) płaca po 1.000 K. 2.000 K. *b*) dodatki osob. p. 95 K. 190 „	1.095	219	460	416	2.190	1.140	2.190
17	Maszynista: *a*) płaca . . 1.100 K. *b*) relutum za wikt 720 „	960	192	403	365	1.920	1.776	1.920
18	Dozorca domu: *a*) płaca . . 1.200 K. *b*) 3 dodat. pięciol. po 100 K. . 300 „ *c*) wikt II. kl. (wzmocniony) . . 600 „	1.050	210	441	399	2.100	2.059	2.100
19	Woźny: *a*) płaca . 1.000 „ *b*) dodat. na mieszk. 192 K. *c*) dodat. pięciolet. z roczn 60 K . 18 „ *d*) dodat. na ubiór . 100 „	655	131	275	249	1.310	1.292	1.292
20	Odźwierny: *a*) płaca . 540 K. *b*) dodat. na mieszk. 192 „ *c*) wikt II. kl. (wzmocniony) . . 600 „ *d*) dodatek na ubiór 100 „	716	143	301	272	1.432	1.342	1.432
	Razem	43.058	7.847	13.058	13.491	77.454	74.789	77.444
	Do tego:							
21	Dodatek 10% do płac dla urzędników administracyjnych .	660	132	277	251	1.320	1.220	1.320
22	Zaliczki na płace . . .	2.000	—	—	—	2.000	1.275	2.000
	Suma rubr. I.	45.718	7.979	13.335	13.742	80.774	77.284	80.764

Do poz. 1. Wstawia się więcej o 550 K. jak na r. 1903 dla uzupełnienia II-go dodatku pięcioletniego do płacy dyrektora. Pobierany dotychczas dodatek osobisty wcielono do stałej płacy co usprawiedliwia Wydział kraj. osobnem sprawozdaniem (L. W. 50521/903.)

„ „ 2. Odpada dodatek pięcioletni do płacy zmarłego Dr. Trzebicky'ego w kwocie 400 K., natomiast wstawia się na II-gi dodatek pięcioletni do płacy Dr. Krokiewicza w stosunku 400 K. rocznie, od 26. stycznia 1904 kwotę 372 K. preliminuje się zatem z porównania mniej o 28 K., aniżeli na r. 1903.

„ „ 8. Odpadają dodatki: osobisty 400 K. i trzy dodatki pięcioletnie do płacy po 200 K. przeniesionego w stan stałego spoczynku aptekarza Jaklińskiego, razem 1.000 K. natomiast przyznano jego następcy Muthsamowi dodatek osobisty w kwocie 200 K. preliminuje się zatem z porównania mniej o 800 K. jak na r. 1903.

„ „ 13. Wstawia się więcej o 114 K. dla uzupełnienia przyznanego w r. 1903 I-go dodatku pięcioletniego do płacy oficyała Szczepańskiego od 18-go maja 1903.

„ „ 14. Wstawia się więcej o 76 K. dla uzupełnienia przyznanego w r. 1903 I-go dodatku pięcioletniego do płacy pisarza Szwejkowskiego od 18-go maja 1903.

„ „ 15. Preliminuje się więcej o 80 K. z powodu podrożenia niektórych artykułów żywności.

„ „ 19. Wstawia się kwotę 18 K. jako I-szy dodatek pięcioletni do płacy woźnego J. Giergiela od 12-go września 1904 w stosunku 60 K. rocznie.

Wydatki. # Krajowy szpital. św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**							
23	19 Sióstr Miłosierdzia: *a)* płaca: *α)* 17 Sióstr oddziałow. po 160 K. 2.720 K. *β)* 2 Sióstr wspólnych po 160 K. 320 K. *b)* wikt: *α)* 19 Sióstr po 430 K. . 8.170 „ *β)* 3 emerytek po 430 K. . 1.290 „ *γ)* 4 postulantek po 430 K 1.720 „ *c)* pranie bielizny dla 26 Sióstr Miłos. po 22 K. 64 gr. . 588 „	8.323	1.664	2.760	2.061	14.808	14.302	13.946
24	Pomocnik kapelana, płaca .	400	80	168	152	800	800	800
25	Pomocnik aptekarza, płaca po 5 K. dziennie . .	913	182	383	347	1.825	1.825	1.825
26	Dyetaryusze: płaca 2 po 3·50 K. dziennie 2.555 K. płaca 4 po 3 K. dziennie 4.380 „	3.468	693	1.456	1.318	6.935	7.617	6.570
27	Stypendyum dla akuszerki .	—	240	—	—	240	240	240
28	Służba wyższa: *a)* płaca: *α)* 2 odźwiernych dla pawilonu chirurgicznego i oddziału obłąkanych po 312 K. 624 K. dodatek na ubiór dla tychże po 120 K. . 240 „	432	—	—	432	864	864	864
	β) stolarza	250	50	105	95	500	500	500
	γ) 2 palaczy do maszyny parowej po 470 K. i 350 K.	410	82	172	156	820	700	820
	δ) palacza do obsługi kaloryferów w pawilonie chirurg.	350	—	—	—	350	349	350
	η) 2 nadzorców chorych po 360 K.	360	—	360	—	720	576	720
	b) wikt: *α)* dla 6 osób po 330 K. . . 1.980 K. *β)* II. klasy dla stolarza i odźwiern. oddz. obłąkanych po 510 K. . . 1.020 K.	1.410	216	454	920	3.000	2.713	2.820
	c) dodatek na mieszkanie dla stolarza po 16 K. mies. .	96	19	40	37	192	192	192
	d) gratyfikacye z końcem roku	120	24	50	46	240	240	240
	Wydatki pozycyi 28	—	—	—	—	*6.686*	*6.134*	*6.506*
	Do przeniesienia	16.532	3.250	5.948	5.564	31.294	30.918	29.887

Krajowy szpital św Łazarza w Krakowie

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota p eliminowana na rok 1903.
		Korony						
II.	Z przeniesienia .	16.532	3.250	5.948	5.564	31.294	30.918	29.887
29	Służba oddziałowa: *a)* płaca:							
	dla 4 dozorców po 288 K.	—	—	—	1.152	1.152		
	„ 9 „ „ 240 „	720	—	240	1.200	2.160		
	„ 12 „ „ 216 „	1.944	—	216	432	2.592		
	„ 13 „ „ 192 „	1.536	—	768	192	2.496		
	„ 4 dozorczyń „ 240 „	—	—	—	960	960		
	„ 8 „ „ 216 „	864	216	216	432	1.728		
	„ 8 „ „ 192 „	384	192	192	768	1.536		
	„ 19 „ „ 168 „	2.016	504	—	672	3.192	12.657	13.392
	razem 77 osób. (Dla oddziału I. 38 osób, II. 5 „, III. 8 „, IV. 26 „)							
	b) wikt dla 77 osób po 230 K. rocznie	8.740	1.150	1.840	5.980	17.710	20.348	16.280
	c) bluzy dla 77 osób po 20 K.	760	100	160	520	1.540	1.400	1.480
	d) gratyfikacye z końcem roku	740	97	156	507	1.500	1.000	1.500
	Wydatki poz. 29 .	—	—	—	—	*36.566*	*35.405*	*32.652*
30	Służba wspólna:							
	a) płaca:							
	dla 3 parobk. po 240 K. 720 K.							
	„ 11 „ „ 192 „ 2.112 „	1.416	283	595	538	2.832	2.550	2.832
	razem 14 osób.							
	b) wikt dla 14 parobków po 230 K.	1.610	322	676	612	3.220	3.648	3.080
	c) bluzy dla 14 parobków 10 K.	70	14	29	27	140	100	100
	d) gratyfikacye z końcem roku	70	14	29	27	140	140	140
	Wydatki poz. 30 .	—	—	—	—	*6.332*	*6.438*	*6.152*
	Suma rubr. II. .	37.402	6.142	11.065	19.583	74.192	72.761	68.691

Do poz. 23. Preliminuje się więcej o 862 K. jak na r. 1903, a to z powodu nieodzownej potrzeby przyjęcia 1 Siostry Miłosierdzia dla oddziału chirurgicznego (LW. 55·769|903) a której utrzymanie kosztować będzie 602 K. reszta zaś 260 K. służyć ma na uzupełnienie kosztu podrożałego wiktu wraz z winem wydawanem dla chorych Sióstr.

„ „ *26.* Preliminuje się o 365 K. więcej jak na rok 1903, z powodu podwyższenia dwom najstarszym dyetaryuszom wynagrodzenia dziennego z 3. K na 3 K. 50 gr.

„ „ *28. b)* Preliminuje się o 180 K. więcej jak na r. 1903 na wikt II. klasy w miejsce III. kl. dla odźwiernego oddziału obłąkanych ze względu na jego wytężające zajęcie dozorowania umysłowo chorych.

„ „ *29.* Preliminuje się więcej o kwotę 3.914 K. jak na r. 1903, a to w części przez podniesienie płacy służby dla zapobiegnięcia częstym zmianom wskutek opuszczania obowiązku, jak też przez powiększenie ilości służby o 3 osób, ze względu na wysoki stan chorych klasowych tudzież umysłowo chorych, którzy wymagają większego dozoru a wreszcie przez podrożenie kosztu wiktu o 10 K. dla jednej osoby.

„ „ *30· b) c)* Preliminuje się na wikt o 140 K. więcej jak na rok 1903 wskutek podrożenia niektórych artykułów żywności zaś na bluzy o 40 K. więcej.

III.	**Pensye i emerytury.**							
31	Bulikowska Izabela, wdowa po prymaryuszu . . .	—	—	700	—	700	700	700
32	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu . . .	500	—	—	—	500	500	500
	Do przeniesienia .	500	—	700	—	1.200	1.200	1.200

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
III.	Z przeniesienia .	500	—	700	—	1.200	1.200	1.200
33	Nycz Karol, b. rządca szpitala .	1.512	302	635	575	3 024	3.024	3.024
34	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka	—	750	—	—	750	749	750
35	Wojciechowski Wiktor, b. oficyał	870	174	365	331	1.740	1.740	1.740
36	Huczko Jan, b. odźwierny .	254	51	107	96	508	507	508
37	Rydel Helena, wdowa po prymaryuszu	600	—	—	—	600	600	600
37*a*	Lesiecka Marya, 2-do voto Baumanowa, wdowa po oficyale dodatek na wychowanie syna	—	—	—	—	—	90	—
38	Paszkowska Ksawera, wdowa po prymaryuszu dodatek na wychowanie 2-ch synów .	121	—	—	—	121	240	240
39	Harajewicz Ludwika, wdowa po b. dyrektorze . . .	700	140	294	266	1.400	1.400	1.400
40	Gergiel Dominik, b. woźny .	520	104	218	198	1.040	1.040	1.040
41	Zarewicz Antonina, wdowa po prymaryuszu . . .	—	—	1.200	—	1.200	1.200	1.200
42	Cybulska Marya, wdowa po maszyniście . 600 K. dodat. na wychowanie 6 dzieci 300 „	450	90	189	171	900	225	900
43	Jakliński Aleksander b. aptek.	1.056	211	443	402	2.112	—	—
	Suma rubr. III. .	6.583	1.822	4.151	2.039	14.595	12.015	12.602
	Do poz. 38 Preliminuje się mniej o 119 K. jak na r. 1903. gdyż starszy syn Bolesław, Tytus, Paweł 3-ga imion osiąga z d. 4. stycznia 1904 wiek normalny (LW. 13.656|98). „ „ *43.* Nowo przyznana emerytura od 1 maja 1903. (LW. 33.521|903).							
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**							
44	Kudas Regina, była dozorczyni (zmarła)	—	—	—		—	109	146
44*a*	Flasińska Fel., wdowa po pisarzu	150	30	63	57	300	300	300
45	Dudek Marya, wdowa po gazowniku . . .	60	12	25	23	120	120	120
46	Tekielska Julia, b. dozorczyni	—	—	146	—	146	146	146
	Do przeniesienia .	210	42	234	80	566	675	712

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
IV.	Z przeniesienia .	210	42	234	80	566	675	712
47	Moskalik Andrzej, b. maszynista	360	72	151	137	720	720	720
48	Wicherek Maryanna, b. posługaczka, stałe zaopatrzenie	120	—	—	—	120	120	120
49	Bachut Tekla b. posługaczka .	192		—	—	192	64	192
50	Major Anna b. praczka . .	84	17	35	32	168	168	168
50*a*	Stroińska Stefania córka b. aptekarza jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	200	—
50*b*	Głowacka Marya, wdowa po dyetar. jednoraz. zapomoga .	—	—	—	—	—	200	—
50*c*	Suchoń Aniela, wdowa po odźwiernym, jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	300	—
50*d*	Kudłek Elżbieta, wdowa po posługaczu, jednorazowa zapomoga	—	—	—	—	—	120	—
50*e*	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka jednoraz. zapomoga	—	—	—	—	—	100	—
50*f*	Tyrała Paulina . . .	—	—	—	—	—	50	—
50*g*	Skibska Marya, wdowa po dyetar., jednoraz. zapomoga .	—	—	—	—	—	200	—
	Suma rubr. IV. .	966	131	420	249	1.766	2.917	1.912
	Do poz. 44. Odpada dożywotnie zaopatrzenie z łaski Kudas Reginy z powodu śmierci na d. 7-go września 1902.							
V. 51	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych** . .	50	10	21	19	100	300	100
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**							
52	Dla funkcyonaryuszów szpitalnych	1.300	260	546	494	2.600	2.400	2.400
53	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich . . .	1.800	360	756	684	3.600	3.600	3.600
	Suma rubr. VI. .	3.100	620	1.302	1.178	6.200	6.000	6.000
	Do poz. 52. Preliminuje się o 2000 K. więcej jak na r. 1903, gdyż dotychczasowy kredyt okazał się niedostateczny z powodu licznie wnoszonych podań o zapomogi wskutek ogólnej drożyzny.							

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilityczn.	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
VII.	**Koszta gospodarcze.**							
54	Żywienie chorych:							
	a) Zwykła strawa i dodatki .	57.000	11 400	23.940	21.660	114.000	113.891	116.000
	b) 5 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni . .							
	α) płaca po 160 K. rocznie . . 800 K.							
	β) wikt po 430 K. rocznie . . 2.150 „							
	γ) pranie bielizny po 22.64 K. . 114 „	1.532	306	644	582	3.064	3.084	3.014
	c) Służba kuchenna i magazynowa:							
	α) płaca dla 5 sług po 168 K. . 840 K.							
	płaca dla 6 sług po 144 K. . 864 „							
	1.704 K.							
	β) wikt tychże po 230 K. . . 2.530 „							
	γ) gratyfikacye końcem roku . 100 „							
	δ) kaftany i czepki dla 11 sług po 10 K. 110 „	2.222	444	933	845	4.444	4.698	4.204
	d) Opał do kuchni i pod kotły parowe . . .	1.250	250	525	475	2.500	2.400	2.500
	e) Naczynia i sprzęty kuchenne	300	60	126	114	600	596	600
	f) Pieczywo z opałem, piekarzem i pomocnikami . .	6.000	1.200	2.520	2.280	12.000	11.540	12.000
	g) Wino dla chorych . .	2.300	460	966	874	4.600	5.075	3.600
55	Wikt I klasy z pieczywem i winem lekarza dyżurnego .	400	80	168	152	800	817	800
56	Opał sal łazienek i innych ubikacyi	8.000	1.600	3.360	3.040	16.000	15.272	15.000
57	Oświetlenie:							
	a) koszt gazu (1 m.³ po 17 g.) , . 5.500 K.							
	b) nafta, świece itp. 3.400 „	4.450	890	1 869	1.691	8.900	9.677	8.400
58	Sprzęty gospodarcze:							
	1. zwyczajne .	2.150	430	903	817	4 300	4.476	4.000
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	**440**	—
59	Utrzymanie jednej pary koni z furmanem, reperacyą wozów, uprzęży i t. p. . .	700	140	294	266	1 400	1.078	1.400
60	Utrzymanie ogrodów:							
	a) warzywnego . . .	1.328	272	—		1.600	1.000	1.600
	b) spacerowego . . .	200	40	84	76	400	400	400
	c) płaca ogrodnika . .	420	84	176	160	840	840	840
	Do przeniesienia 1. zwyczajne	88.252	17.656	36.508	33.032	175.448	174.844	174.358
	2. **nadzwyczaj.**	—	—	—	—	—	**440**	—

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
VII.	Z przeniesienia 1. zwyczajne	88.252	17.656	36.508	33.032	175.448	174.844	174.358
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	**440**	—
61	Utrzymanie pralni:							
	a) opał, praczki, mydło itp. . 10.600 K.							
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:							
	α) płaca po 160 K. 320 K.							
	β) wikt „ 430 „ 860 „							
	γ) pranie „ 22K.64gr.46 „ 1.226 „							
	c) pranie bielizny służby . . 800 „	6.313	1.262	2 651	2.400	12.626	12.262	12.606
62	Bielizna, pościel i odzież:							
	a) zakupno i naprawa: 1. zwyczajne .	8.000	1.600	3.360	3.040	16.000	16.157	16.000
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	—	**2.976**
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:							
	α) płaca po 160 K. 320 K.							
	β) wikt po 430 „ 860 „							
	γ) pranie po 22·64 „ 46 „ 1.226 K.							
	c) utrzymanie 2 szwaczek:							
	α) płaca po 180 K. 360 K.							
	β) wikt „ 230 „ 460 „ 820 „	1.023	205	429	389	2.046	2.108	2.006
63	Słoma do sienników . .	500	100	210	190	1.000	744	1.000
64	Opłata za wodę z wodociągów miejskich (1m³ po 20 gr.)	1.500	300	630	570	3.000	869	3.000
	Razem 1. zwyczajne .	105.588	21.123	43.788	39.621	210.120	206.984	208.970
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	**440**	**2.976**
	Suma rubr. VII.	105.588	21.123	43.788	39.621	210.120	207.424	211.946

Do poz. 54a). Wydatki wynosiły w r. 1900 112.485 K., w r. 1901 111.310 K., w r. 1902 113.891 K., razem 337.686 K., przeciętnie 112.562 K. Z uwagi na wynik w r. 1902 wstawia się w zaokrągleniu kwotę 114.000 K. niższą o 2.000 K. od preliminowanej na rok 1903. Ilość dni leczenia wynosiła w r. 1900 261.664, w roku 1901 259.232, w 1902 r. 257.791.

„ „ *54b*) *61b*) i *62b*). Preliminuje się więcej o 10 K. na wikt dla każdej Siostry miłosierdzia jak na r. 1903 z powodu jak do poz. 23. wyjaśniono.

„ „ *54c*) Preliminuje się więcej o 120 K. jak na r. 1903, przyznając dla 5 kucharek, które po kilkanaście lat służą podwyższenie płacy po 2 K. miesięcznie.

„ „ *54 c. β* i *poz 62 c. β*) z powodu podrożenia niektórych artykułów żywności wstawia się po 10 K. więcej.

„ „ *54e*) *δ*. Preliminuje się o 10 K. więcej jak na r. 1903 na kaftaniki i czepki dla 1 kucharki

„ „ *54d*) Wydatki w tej pozycyi wynosiły w 1900 r. 2.715 K. w 1901 r. 2.625 K. w 1902. r. 2.400 K,. razem 7.740 K. przeciętnie 2.580 K. Preliminuje się jak na 1903 r. 2.500 K.

„ „ *54f*) Wydatki wynosiły w 1900 r. 11.688 K., w 1901 r. 11.847 K., w 1902 r. 11.540 K., razem 35.075 K. przeciętnie 11.692 K. Preliminuje się w zaokrągleniu kwotę 12.000 K. jak na r. 1903.

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Do poz. 54g) Wydatki wynosiły w r. 1900 3.352 K. w 1901 r. 4.482 K. w 1902 r. 5.075 K. razem 12.909 K., przeciętnie 4.303 K. Preliminuje się z powodu większego zapotrzebowania na wniosek dyrektora szpitala kwotę 4.600 K. więcej o 1.000 K. jak na r. 1903.

„ „ *56.* Wydatki wynosiły w 1900 r. 16.567 K., w 1901 r. 17.628 K., w 1902 r. 15.272 K., razem 49.467 K., przeciętnie 16.489 K. Preliminuje się kwotę 16.000 K. wyższą o 1.000 K. jak na r. 1903, które w poz. 7 i 8 doch. znajdują częściowe pokrycie.

„ „ *57.* Koszt gazu wynosił w 1900 r. 5.886 K., w 1901 r. 6.493 K., w 1902 r. 5.971 K. razem 18.350 K., przeciętnie 6.117 K. Preliminuje się na gaz kwotę 5.500 K., a na oświetlenie naftą 3.400 K. ogółem, 8.900 K., więcej o 500 K. jak na rok 1903, które w poz. 7 i 12 doch. znajdują częściowe pokrycie.

„ „ *58.* Wydatki wynosiły w 1901 r. 4.062 K. w 1901 r. 4.365 K., w 1902 r. 4.476 K., razem 12.903 K. przeciętnie 4.301 K. Preliminuje się w zaokrąglenie 4.300 K. więcej o 300 K. jak na rok 1903.

„ „ *61a.* Wydatki wynosiły w 1900 r. 10.895 K., w 1901 r., 10.600 K., w 1902 r. 11.597 K., razem 33.092 K, przeciętnie 11.030 K. Preliminuje się kwotę 10.600 jak na r. 1903.

„ „ *62a.* Wydatki wynosiły w 1900 r. 13.929 K., w 1901 r. 15.712 K., w 1902 r. 16.157 K., razem 45.798 K., przeciętnie 15.266 K. Prelimi uje się ze względu na szczupłe zapasy w bieliźnie kwotę 16.000 K. jak na rok 1903.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
VIII.	**Koszta sanitarne.**							
65	Lekarstwa	5.000	1.000	2.100	1.900	10.000	10.474	9.600
66	Utrzymanie apteki: *a)* opał . . . 250 K. *b)* 2 Siostry Miłosierdzia: *α)* płaca po 160 K. 320 K. *β)* wikt po 430 „ 860 „ *γ)* pranie po 22 „ 64 gr. . 46 „ 1.226 K. *c)* 2 laborantki: *α)* płaca po 144 K. 288 K. *β)* wikt po 230 „ 460 „ 748 K.	1.112	222	467	423	2.224	2.301	2.184
67	Laboratoryum chem.-patologiczne	100	—	100	—	200	200	200
68	Potrzeby sanitarne: 1. zwyczajne .	12.500	2.500	5.250	4.750	25.000	30.054	20.000
	2. **nadzwyczajne**:	—	—	—	—	—	—	**1.700**
69	Przybory opatrunkowe . .	500	—	—	—	500	633	500
70	Instrumenta chirurgiczne: 1. zwyczajne .	1.200	240	504	456	2.400	1.792	1.800
	2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	**299**	**600**
71	Koszta pogrzebowe . .	200	40	84	76	400	316	400
	Razem 1. zwyczajne .	20.612	4.002	8.505	7.605	40.724	45.770	34.684
	Razem 2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	**299**	**2.300**
	Suma rubr. VIII.	20.612	4.002	8.505	7.605	40.724	46.069	36.984

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Do poz. 65. Wydatki wynosiły: w 1900 r. 9.506 K. w 1901 r. 12.882 K. w 1902 r. 10.474 K. razem: 32.862 K. przeciętnie 10.954 K. Z powodu, iż c. k. kliniki uniwersyteckie używają droższe leki, preliminuje się 10.000 K. więcej o 400 K. jak na rok 1903.

„ „ *66.* Preliminuje się o 40 K. więcej jak na r. 1903, z powodu droższego wiktu dla 2-ch Sióstr miłosierdzia i 2-ch laborantek, jak to do poz. 23 i 29 wyjaśniono.

„ „ *68.* Wydatki wynosiły w 1900 r. 20.189 K. w 1901 r. 28.766, w 1902 r. 30.054 K. razem 79.009 K. przeciętnie 26.669 K. Ponieważ wydatek tej pozycyi rok rocznie stale wzrasta wobec ciągłego postępu wiedzy lekarskiej i w obec wymagań stawianych przez c. k. kliniki, preliminuje się kwotą 25.000 K. wyższą o 5.000 K. jak na r. 1903.

„ „ *70.* Preliminuje się o 600 K. więcej jak na r. 1903, na wniosek dyrektora szpitala gdyż w obec nowych wynalazków w dziedzinie chirurgii, wydatek tej pozycyi nie da się odtąd ograniczyć na dotychczasowym kredycie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
IX.	**Koszta kancelaryjne.**							
72	Druki, litografie, przybory do pisania, koszta insercyjne itp.	1.200	240	504	456	2.400	2.705	2.300
	Do poz. 72. Wydatki wynosiły w 1900 r. 2.332 K., w r. 1901 2.346 K., w r. 1902 2.705 K., razem 7.383 K., przecietnie 2.461 K. preliminuje się kwotę 2.400 K., wyższą o 100 K. jak na r. 1903.							
X.	**Koszta kapliczne**							
73	*a*) Utrzymanie kościoła: 1. zwyczajne	250	50	105	95	500	500	500
	2. **nadzwyczajne:**	—	—	—	—	—	**1.375**	—
	b) 1 posługaczka *α*) płaca 144 K. *β*) wikt 230 „	187	37	79	71	374	409	364
	Razem: 1. zwyczajne	437	87	184	166	874	909	864
	2. **nadzwyczajne**	—	—	—	—	—	**1.375**	—
	Suma rubr. X.	437	87	184	166	874	2.284	864
	Do poz. 73. Preliminuje się o 10 K., więcej jak na r. 1903 na wikt dla posługaczki z powodu jak do poz. 29 wyjaśniono.							

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilityczn.	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
XI.	**Utrzymanie budynków.**							
74	Konserwacye i reparacye:							
	1. zwyczajne	4.000	800	1.680	1.520	8.000	7.791	8.000
	2. **nadzwyczajne**:							
	a) na wymianę rur wodociągowych, reperacyę wanien miedzianych, rekonstrukcyę wychodków i urządzenie wentylatorów	**2.000**	**400**	**840**	**760**	**4.000**		
	b) na zakupno dwóch nowych kotłów i bulierów	**5.000**	**1.000**	**2.100**	**1.900**	**10.000**		
	c) na adaptacyę oddziału położniczo-ginekologicznego	—	**1.500**	—	—	**1.500**	**4.134**	**1.000**
75	Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej	500	100	210	190	1.000	984	1.000
76	Asekuracya budynków i ruchomości	500	100	210	190	1.000	453	1.000
77	Czyszczenie kominów	600	120	252	228	1.200	880	1.200
78	Wynagrodzenie za czynności techniczne	600	120	252	228	1.200	—	—
	Razem { 1. zwyczajne	6.200	1.240	2.604	2.356	12.400	10.108	11.200
	Razem { 2. **nadzwyczajne**	**7.000**	**2.900**	**2.940**	**2.660**	**15.500**	**4.134**	**1.000**
	Suma rubr. XI.	13.200	4.140	5.544	5.016	27.900	14.242	12.200

Do poz. 74 ust. 2). Wstawia się na wydatki nadzwyczajne, jak w tekście pod a. b. c. poszczególniono łączna kwotę 15.500 K., a mianowicie:
ad *a).* Preliminuje się 4.000 K. z powodu koniecznej potrzeby wymiany niektórych części urządzeń wodociągowych ze 124 metr. rur, naprawy 4-rech wanien miedzianych rekonstrukcyi wychodków i urządzenia wentylatorów.
ad *b).* Wymiana dwóch kotłów parowych i bulierów kosztem 10.000 K. jest nieodzowną według orzeczenia inspektora kotłów parowych. (L. W. 62.627|903).
ad *c).* Preliminuje się 1.500 K. na adaptacyę w oddziale położniczo-ginekologicznym a to: na drzwi wahadłowe, szyby lustrzane w sali operacyjnej i przeprowadzenie rur do umywalni dla uzyskania wody sterylizowanej. Adaptacya jest niezbędną dla prawidłowego prowadzenia oddziału bez niebezpieczeństwa dla chorych wymagających zabiegu operacyjnego.
„ „ *78).* Wstawia się kredyt w kwocie 1.200 K. na wynagrodzenie za czynności techniczne, a to wskutek śmierci naczelnika ekspozytury melioracyjnej, który dotyczące czynności spełniał bezpłatnie. Wobec nowo powstałych budynków stały nadzór techniczny jest niezbędnym. Do technika na ezałoby układanie wszelkich kosztorysów, nadzór nad urządzeniami wodociągowemi i maszyną parową tudzież nad robotami konserwacyjnemi.

XII.	**Podatki i daniny.**							
79	*a)* z gruntów i realności szpitalnych	210	—	—	—	210	153	210
	b) z dóbr w Prądniku czerwon.	1.614	—	—	—	1.614	846	1.614
	c) ekwiwalent	862	—	—	—	862	862	862
	Suma rubr. XII.	2.686	—	—	—	2.686	1.861	2.686

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilityczych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
XIII.	**Rozmaite.**							
80	Utrzymanie biblioteki lekarskiej	200	40	84	76	400	401	400
81	Książki i czasopisma dla chorych	125	25	53	47	250	195	200
82	Przypadkowe:							
	a) Ubezpiecz. służby od wypadków	60	12	25	23	120	117	100
	b) Ubezpieczenie służby na wypadek choroby	—	—	—	—	—	—	160
	c) 19. i 20. rata amortyzacyjna od pożyczki 12.000 K. na osuszenie gruntów w Tropiszowie po 342 K. 86 gr.	686	—	—	—	686	686	686
	d) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	400	80	168	152	800	3.227	800
	e) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	800	100	210	190	1.300	1.226	1.000
	Suma rubr. XIII.	2.271	257	540	488	3.556	5.852	3.346
	Do poz. 81. preliminuje się więcej jak na r. 1903 na wniosek Dyrektora szpitala.							
	„ „ *82. a)* Wydatki w tej pozycyi wynosiły w r. 1900 119 K., w 1901 r. 119 K., w 1902 r. 117 K. razem: 355 K. przeciętnie 118 K. Preliminuje się w zaokrągleniu 120 K. więcej o 20 K. jak na r. 1903.							
	„ „ *82. e)* Preliminuje się o 300 K. więcej jak na rok 1903, ze względu na jednorazowe koszta wyprawy w bieliznie pościeli i odzieży dla 1. Siostry miłosierdzia, jak wyjaśniono do poz. 23.							
XIV.	**Zapomogi dla położnic.**							
83	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic	—	6.300	—	—	6.300	6.312	6.200
	Do poz. 83. Wydatki wynosiły w 1900 r. 6.312 K, w 1901 r. 5.772 K. w 1902. r. 6.312 K. razem: 18.396 K. przeciętnie 6.132 K. Ze względu na wynik r. 1902 preliminuje się kwotę 6.300 K.							

Wydatki. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilityczych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
XV.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na oddziale położnic.**							
84	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci . . .	—	1.200	—	—	1.200	1.357	1.200
XVI.	**Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika i w Łobzowie.**							
85	Utrzymanie mamek i dzieci ssących: 1. zwyczajne: *a)* w szpitalu św. Ludwika . . 7.150 K. *b)* u Sióstr Miłosierdzia w Łobzowie . 7.450 K.	—	14.600	—	—	14.600	12.889	14.600
	2. nadzwyczajne . . .	—	—	—	—	—	—	**2.400**
86	Ryczałt za leczenie i utrzymanie chorych dzieci w szpitalu św. Ludwika . . .	32.000	—	—	—	32.000	32.000	32.000
	Razem: 1. zwyczajne . .	32.000	14.600	—	—	46.600	44.889	46.600
	Razem: 2. **nadzwyczajne** .	—	—	—	—	—	—	**2.400**
	Suma rubr. XVI.	32.000	14.600	—	—	46.600	44.889	49.000

Do poz. 85. Wydatki wynosiły w r. 1900 12.833 K., w r. 1901 12.799 K., w r. 1902 12.889 K., razem: 38.521 K., przeciętnie 12.840 K., preliminuje się jednak kwotę 14.600 K. jak na rok 1903, z powodu nowo zawartych umów w r. 1903 ze szpitalem św. Ludwika i Siostrami Miłosierdzia w Łobzowie na mniej korzystnych warunkach.

XVII.	**Zapisy.**							
87	Szembeka na odprawian. Mszy św.	76	—	—	—	76	75	76
88	Wencla na obdzielanie rekonwalescentów . . .	58	—	—	—	58	58	58
89	Gałeckiego i Klozowej na odprawianie Mszy św. .	80	—	—	—	80	81	80
	Suma rubr. XVII.	214	—	—	—	214	214	214
XVIII. 90	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** .	100	—	—	—	100	94	100
XIX.	**Dyety, koszta podróży i rożne inne.**							
91	W sprawach funduszu jako właściciela dóbr . . .	200	—	—	—	200	268	200

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Dochody.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilityczn.	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
	DOCHODY.							
I.	**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**							
1	Od efektów:							
	a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. im. wart. 69.000 K. po strąceniu 1/2% podatku rentowego . .	2.714	32	—	—	2.746	—	2.746
	b) 4 1/2% od list. zast. gal. Banku kraj. im. wart. 19.500 zł. = 39.000 K. . .	1.521	144	90	—	1.755	—	1.773
	c) 4% od listów zast. gal. Banku kraj.:							
	α) już w posiadaniu majątku będących im. wart. 232.300 K.	8.284	960	48	—	9.292	—	7.408
	β) zakupić się mających za kapitał 18.385 K. 36 g. zwrócony przez fund. kraj. im. wart. 18.600 Kor. .	704	40	—	—	744	—	720
	d) 4% od obligacyi galic. funduszu propinacyjnego im. wart. 16.350 zł. = 32.700 K.	732	576	—	—	1.308	—	1.308
	e) 3·6% od książeczki gal. Banku krajowego opiewając j na 60.167 K. 78 g. . .	2.166	—	—	—	2.166	—	3.094
	Dochody pozycyi 1.	—	—	—	—	*18.011*	*16.137*	*17.049*
2	Od kapitałów:							
	a) 4 1/2% od reszty przez fund. kraj. dłużnego kapitału w kwocie 399.318 K. 56 g.	17.798	998	—	—	18.796	20.346	19.588
	b) 4% od kapitału przypadającego od kahału w Olkuszu	19	—	—	—	19	—	18
	c) od gotówki ulokowanej w funduszu kraj.	—	—	—	—	—	312	124
	Dochody pozycyi 2.	—	—	—	—	*18.815*	*20.658*	*19.730*
3	Od fundacyj:							
	a) Bieńkowskiego . .	353	—	—	—	353	—	353
	b) Dąbkowskiego . . .	391	—	—	—	391	—	386
	c) Gałeckiego . . .	38	—	—	—	38	—	38
	d) Klozowej (mszalna) . .	26	—	—	—	26	—	26
	e) Klozowej (szpitalna) . .	13	—	—	—	13	—	13
	f) Ligęzy	525	—	—	—	525	—	525
	Do przeniesienia .	35.284	2.750	138	—	38.172	36.795	38.120

Dochody. # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
I.	Z przeniesienia .	35.284	2.750	138	—	38.172	36.795	38.120
3	*g)* Małeckiego . . .	186	—	—	—	186	—	186
	h) Pruskiego . . .	407	—	—	—	407	—	407
	i) Tarły	132	—	88	26	246	—	246
	k) Wencla	58	—	—	—	58	—	58
	l) Wolnych mularzy . .	114	—	—	—	114	—	114
	m) Mszalna	—	—	204	—	204	—	204
	n) Trzebickiego . . .	—	—	—	244	244	—	244
	Dochody pozycyi 3.	—	—	—	—	*2.805*	*2.799*	*2.800*
	Suma rubr. I. .	36.181	2.750	430	270	39.631	39.594	39.579
	Do poz. 1. Preliminuje się o 962 K. więcej jak w r. 1903, gdyż wskutek zwrotu przez fundusz krajowy 14-ej raty pożyczki na budowę pawilonów stan efektów się powiększył.							
	„ „ *2a).* Preliminuje się o 915 K. mniej jak na r. 1903 gdyż wskutek zapłacenia przez fundusz krajowy 14-ej raty pożyczki resztujący kapitał odpowiednio się zmniejszył.							
	„ „ *3b.* Preliminuje się o 5 K. więcej jak na rok 1903, z powodu dokupionego efektu.							
II.	**Dochody z dóbr i realności.**							
4	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszowa w Król. Pol. 3.590 rubli á 2 K. 54 gr. . .	9.118	—	—	—	9.118	9.056	9.118
5	Czynsz dzierżawny z Prądnika czerwonego . . .	8.336	—	—	—	8.336	8.335	8.336
6	Czynsz emfiteutyczny z folwarku Przegini duchownej .	100	—	—	—	100	200	100
7	Czynsz za wynajęcie 3 sal dla c. k. kliniki syfilitycznej . . 1.100 K. ryczałt za opał i oświetlenie . . 500 „	1.600	—	—	—	1.600	1.600	1.600
8	Za mieszkanie z opałem asystenta przy c. k. szkole położnych	240	—	—	—	240	240	240
9	Dochód z ogrodów szpitalnych .	3.500	700	—	—	4.200	4.748	4.000
	Do przeniesienia .	22.894	700	—	—	23.594	24.179	23.394

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. Dochody.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
II.	Z przeniesienia .	22.894	700	—	—	23.594	24.179	23.394
10	Ryczałt od c. k. Rządu za wywożenie zwłok z kliniki na cmentarz . . .	75	15	31	29	150	150	150
11	Czynsz od c. k. Skarbu wojskowego za grunt na drogę w Prądniku Czerwonym .	32	—	—	—	32	65	32
12	Ryczałt od c. k. Rządu za oświetlenie c. k. szkoły położnic.	—	70	—	—	70	—	—
	Suma rubr. II. .	23.001	785	31	29	23.846	24 394	23.576

Do poz. 9. Preliminuje się więcej o 200 K., jak na r. 1903, ponieważ ogród lepiej znawożony rokuje obfitsze plony.

„ „ *12.* Wstawia się nową pozycyę na mocy ugody z c. k. Rządem.

III.	**Zwroty kosztów leczenia.**							
13	Od funduszu krajowego galicyjskiego	186.500	37.300	78.330	70.870	373.000	372.793	370.000
14	Od samopłacących . . .	27.500	5.500	11.550	10.450	55.000	54.422	57.000
15	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . .	15.500	3.100	6.510	5.890	31.000	28.859	31.000
	Suma rubr. III.	229.500	45.900	96.390	87.210	459.000	456.074	458.000

Do poz. 13. Dochody wynosiły w 1900 r. 381.925 K., w 1901 r. 366.630 K., w 1902 r. 372.793 K., razem: 1,121.348 K. przeciętnie 373.783 K. Z uwagi na wynik r. 1902 preliminuje się 373.000 K., t. j. o 3.000 K. więcej jak na r. 1903.

„ „ *14.* Dochody wynosiły: w 1900 r. 57.101 K., w 1901 r. 56.817 K., w 1902 r. 54.422 K., razem 168.340 K., przeciętnie 56.113 K. Z uwagi na wynik r. 1902 preliminuje się 55.000 K. mniej o 2.000 K., jak na r. 1903.

„ „ *15.* Dochody wynosiły w 1900 r. 33.443 K., w 1901 r. 28.982 K., w 1902 r. 28.859 K. razem 91.284 K. przeciętnie 30.428 K., preliminuje się jak na rok 1903 kwotę 31.000 K.

IV. 16	**Dochody rozmaite** . .	300	60	126	114	600	4.418	600
	Do tego:							
17	Zwrot dawniejszych zaliczek na płace	1.200	—	—	—	1.200	1.306	1.200
	Suma rubr. IV. .	1.500	60	126	114	1.800	5.724	1.800

Dochody # Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. Fundusz chorych	położnic	syfilitycznych	obłąkanych	Razem	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
		Korony						
V.	**Zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**							
18	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. szkole położnych . . .	—	2.000	—	—	2.000	2.000	1.600
19	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice syfilitycznej . . .	—	—	2.500	—	2.500	2.000	2.000
	Suma rubr. V.	—	2.000	2.500	—	4.500	4.000	3.600

Do poz. 18. Nadwyżki wynosiły w roku szkolnym 1899-1900 2.410 K. 1900/1901 2.486 K. 1901/1902 2.230 K. razem 7.126 K. przeciętnie 2.375 K. Preliminuje się kwotę 2.000 K. o 400 K. więcej jak na r. 1903.

„ „ *19.* Preliminuje się więcej o 500 K, jak na rok 1903, zgodnie z kwotą wstawioną do preliminarza budżetu państwowego począwszy od r. 1904 (LW. 69.586).

LW. 65.341/1903.
Alegat G. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1904.

Lit. F.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

PRELIMINARZ

na rok

1904.

LW. 62.627/1903.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Wydatki.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904.	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony		
		WYDATKI.			
I.		**Płace urzędników.**			
	1	Funkcyonaryusze szpitala za czynności przy tym funduszu	100	100	100
II.		**Potrzeby kancelaryjne.**			
	2	Druki, przybory do pisania i inne . . .	40	40	40
III.		**Remuneracye.**			
	3	Za gorliwe pielęgnowanie dzieci	50	70	40
IV.		**Koszta utrzymania podrzutków.**			
	4	Za utrzymanie dzieci przyjętych na mocy ustawy z 10. maja 1873 (Art. V.) w miarę własnych funduszów	3.330	2.555	3.294
V.	5	**Koszta leczenia dzieci**	20		20
VI.		**Rozmaite.**			
	6	Koszta pogrzebowe, podróży i inne . . .	100	194	100
		Ogólna suma wydatków .	3 640	*2.959	3.594

Wyjaśnienia.

Do poz. 3. Wydatki wynosiły: w 1900 r. 40 K., w 1901 r. 48 K., w 1902 r. 70 K., razem: 158 K.. przeciętnie 53 K. Preliminuje się 50 K., o 10 K. *więcej* jak na r. 1903.

„ „ *4.* Preliminuje się *więcej* o 36 K., jak na rok 1903 stosownie do dochodów własnych tego funduszu.

*) **Uwaga:** Podana wynikłość z r. 1902 różni się od odnośnego zamknięcia rachunków o kwotę 627 K. stanowiącą nadwyżkę dochodów oddaną do majątku zarodowego.

Fundusz podrzutków w Krakowie. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na rok 1903
			Korony		
		DOCHODY.			
I.		**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyi.**			
	1	Od efektów:			
		a) 4% listy zastawne gal. Banku kraj. zostające w posiadaniu 36.200 K. . . 1.448 K.			
		4% listy zastawne gal. Banku kraj. zakupić się mające za kapitał 976 K. 28 gr. przez fundusz krajowy do zwrotu przypadający 1.000 K. . 40 „	1.488	1.104	1.140
		b) 4½% listy zastawne gal. Banku krajowego 5.400 zł. = . . . 10.800 K.	486	486	486
		c) 4% obligacye gal. funduszu propinacyjnego 5.900 zł. = . 11.800 „	472	556	556
		d) 4% listy zastawne gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego 800 „	32	32	32
		e) 3·6% od książ. wkładk. Banku krajowego	—	142	176
		Dochody poz. 1. .	*2.478*	*2.320*	*2.390*
	2	Od kapitałów:			
		a) 4½% od reszty kapitału dłużnego przez fundusz krajowy . . . . 21.204 K. 56 gr.	998	1.081	1.040
		b) 5% od kapitału fundacyjnego Tarły . .	164	164	164
—		Od gotówki ulokowanej w funduszu krajowym .	—	21	—
		Ogólna suma dochodów	3.640	3.586	3.594

Do poz. 1. Preliminuje się *więcej* o 88 K jak na rok 1903 wskutek przykupna efektów.

„ „ *2.* Preliminuje się *mniej* o 42 K., gdyż wskutek zapłacenia przez fundusz krajowy 14-ej raty pożyczki na budowę pawilonów, resztujący kapitał się zmniejszył.

LW. 65.341/1903.
Alegat G. do sprawozdania Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1904.

Lit. G.

Fundusz policyi krajowej

PRELIMINARZ

na rok

1904.

LW. 63.875/1903.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Wydatki. G. Fundusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.	1	Utrzymanie więźniów w domach przymusowej pracy i poprawy . . .	7.480	—	6.564	7.514
II.	2	Rozmaite.	10	—	—	10
		Suma wydatków .	7.490	—	6.564	7.524

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Domy przymusowej pracy, które weszły w życie w innych prowincyach państwa, na mocy ustawy z dnia 24. maja 1885 (Dz. u. p. Nr. 90) nie istnieją dotychczas w Galicyi, jednak koszta na utrzymanie poprawieńców i niewoleńców w tychże domach ponosi fundusz policyi krajowej.

Kosztów tych z powodu ich zmienności nie można ściśle oznaczyć, przeto preliminuje się przeciętną cyfrę na podstawie wynikłości z trzech lat.

Wydatki z tego tytułu wynosiły w roku 1900 . 6.652 K
„ „ 1901 . 9.226 „
„ „ 1902 . 6.564 „ = razem 22.442 K zatem przeciętnie 7.480 K.

Liczba poprawieńców i niewoleńców w domach przymusowej pracy wynosiła: w 1900 roku 31, w 1901 roku 34, a w 1902 również 31.

Do rubryki II. jak na rok 1903.

policyi krajowej. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	5% od kapitału zahipotekowanego na realności w Krakowie w kwocie 109 zł. p. 1 gr.	3	—	3	3
	2	4% od listów zastawnych Banku krajowego im. wartości 264.600 K. . .	10.584	—	10.584	10.584
	3	4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego imiennej wartości 11.000 K.	440	—	440	440
	4	4% od książeczki Banku krajowego na 154 K. 96 gr.	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	11.027	—	11.027	11.027
II.		Rozmaite.	—	—	—	—
		Suma dochodów .	11.027	—	11.027	11.027
		W porównaniu z wydatkami . . .	7.490	—	6.564	7.524
		okazuje się **nadwyżka dochodów** .	3.537	—	4.463	3.503
		która wpłynie do funduszu krajowego.				

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. pozycya 1. Kapitał zahipotekowany na realności Nr. 204 Dz. VII. w Krakowie wynosi 109 zł. p. 1 gr. czyli 54 K 50 gr.

Do rubryki I. pozycya 2. i 3. Preliminuje się według obecnego stanu efektów.

Do rubryki I. pozycya 4. Nic się nie preliminuje z powodu kapitalizowania odsetek.

Do rubryki II. Nic się nie preliminuje, gdyż z tego tytułu nie są spodziewane dochody.

LW. 65.341/1903.
Alegaty **H—K** do sprawozdania
Wydziału krajowego o budżecie
krajowym na rok 1904.

Lit. H.—K.

PRELIMINARZE

na rok

1904.

H. Fundusz kultury krajowej . . . . . str. 2
I. „ stanowy sierociński. . . . . „ 4
K. „ Aleksandra hr. Stadnickiego . . . . . „ 6

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie.

Wydatki. H. Fundusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.	1	Zwroty grzywien	30	—	11	30
II.		**Rozmaite.**				
	2	Zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach	9.322	—	8.421	9.221
	3	Nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu krajowego	—	—	898	—
		Suma wydatków .	9.352	—	9.330	9.251

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. poz. 1 Na możliwe zwroty preliminuje się jak w latach poprzednich.

Do rubryki II. poz. 2. Na zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach preliminuje się całkowite dochody, po potrąceniu wydatku jak rubr. I. poz. 1.

kultury krajowej. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego w sumie 87.600 K. . .	3.504	—	3.504	3.504
	2	Odsetki od 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego w sumie 1.200 K.	48	—	48	47
II.	3	Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne	5.800	—	5.778	5.700
		Suma dochodów .	9.352	—	9.330	9.251

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. poz. 2. Odsetki od 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego preliminuje się po potrąceniu z umniejszonego obecnie podatku rentowego.

Do rubryki II. poz. 3. Grzywny za przestępstwa leśne, polne i wodne wpłynęły:

w roku 1900	5.166 K
„ 1901	6.612 „
„ 1902	5.778 „
Razem .	17.556 K
przeciętnie	5.852 „
preliminuje się okrągło	5.800 K

Wydatki. I. Fundusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.		**Utrzymanie sierót.**				
	1	Siedm miejsc w zakładzie św. Antoniego we Lwowie po 240 K. . . .	1.680	—	1.680	1.680
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej, utrzymywanej przez zjednoczone gal. Towarzystwo dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie 126 K. . .	504	—	126	504
	3	Cztery miejsca w Zakładzie św. Józefa w Krakowie po 240 K. . . .	960	—	960	960
		Suma rubryki I. .	3.144	—	2.766	3.144
II.	4	Rozmaite	10	—	—	10
		Suma wydatków .	3.154	—	2.766	3.154
		Zapas z końcem roku 1902 . . .	—	—	252	—
		Razem . . .	—	—	3.018	—

Wyjaśnienia.

Wydatki preliminuje się jak na rok 1903.

stanowy sierociński. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.		**Odsetki.**				
	1	4½% od listów zast. galic. Banku krajowego im. wartości 5.600 K. . .	252	—	252	252
	2	4% od listów zast. gal. Banku krajowego im. wartości 27.800 K. . . .	1.112	—	1.058	1.048
	3	4% od listów zast. gal. Towarzystwa kred. ziemsk. na 52.400 K. (po potrąceniu podatku rentowego).	2.086	—	2.078	2.057
	4	4% od obligacyi pożyczki kraj. z roku 1893 na 3.000 K.	120	—	120	120
	5	4% od obligacyi funduszu propinacyjnego na 1.000 K.	40	—	48	48
	6	4% od obligacyi kolejowych Banku krajowego na 4.400 K.	176	—	176	176
	7	4% od książeczki Banku krajowego na 182 K. 41 gr.	—	—	—	—
		Suma rubryki I .	3.786	—	3.732	3.701
II.	8	Rozmaite	—	—	—	—
		Suma dochodów .	3.786	—	3.732	3.701
		W porównaniu z wydatkami . . .	3.154	—	3.018	3.154
		okazuje się **nadwyżka dochodów** .	632	—	714	547
		która zostanie zużytą na pomnożenie majątku zarodowego.				

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Preliminuje się według rzeczywistego stanu efektów w czasie układania niniejszego preliminarza.

Odsetek od książeczki Banku krajowego nie preliminowano, gdyż odsetki te kapitalizują się

Do rubryki II. Nie preliminuje się nic, gdyż z tego tytułu nie są spodziewane żadne dochody.

Wydatki. K. Fundusz

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.	1	30% rabat księgarski za sprzedaż aktów grodzkich	30	—	—	30
II.	2	Koszta druku i oprawy aktów grodzkich i ziemskich	1.975	—	3.653	1.984
III.	3	Rozmaite i koszta administracyjne . .	6	—	6	6
		Suma wydatków .	2.011	—	3.659	2.020

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Preliminuje się rabat odpowiedni wysokości rubryki I. dochodów.

Do rubryki II. Koszta nakładu wydawnictwa w ścisłem zastosowaniu do istotnych dochodów tego funduszu.

Do rubryki III. Preliminuje się 6 K, jako możliwy przewidziany wydatek.

Aleksandra hr. Stadnickiego. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	Sprzedaż aktów grodzkich i ziemskich .	100	—	—	100
II.		**Odsetki.**				
	2	4% od listów zast. Towarzystwa kredyt. ziem. im. wart. 2.200 K (po potrąceniu podatku rentowego) . . .	88	—	88	87
	3	4% od obligacyi pożyczki kraj. z r. 1893 na 20.700 K	828	—	828	828
	4	4½% od listów Banku kraj. na 400 K	9	—	63	63
	5	4% „ „ „ „ „ 22.700 K	908	—	864	864
	6	4% od obligacyi pożyczki m. Lwowa (po potrąceniu podatku rentowego) na 2.000 K	78	—	78	78
	7	4% od Książeczki Banku krajowego na 5·54 K	—	—	20	—
III.	8	Rozmaite.	—	—	—	—
		Suma dochodów .	2.011	—	1.941	2.020

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Preliminuje się na podstawie przeciętnej wynikłości z lat 1896, 1897, 1898, albowiem w latach 1899, 1900, 1901 i 1902 nie było żadnej sprzedaży.

Do rubryki II. Odsetki od papierów wartościowych preliminuje się według rzeczywistego stanu efektów w czasie układania niniejszego preliminarza z uwzględnieniem większego dochodu od listów zast. gal. Towarzystwa kredyt. ziem. z powodu zniżenia podatku rentowego z 1½% na ½%.

Do rubryki III. Nie preliminuje się nic, gdyż z tego tytułu żadne dochody nie są przewidziane.

LW. 63.850/1903.

LW. 77.107/1903.

Alegat do Sprawozdania
Wydziału krajowego o budżecie
kraj. na rok 1904.

PRELIMINARZE

szczegółowe

krajowych szkół i warsztatów przemysłowych

na rok 1904.

(do rubryki XII. wydatków funduszu krajowego)

zestawione na podstawie dat podanych przez

Komisyę krajową dla spraw przemysłowych i uchwały Wydziału krajowego do l. 77.107|1903.

Z drukarni E. Winiarza.

A. Szkoły dla wyrobów z drzewa i łoziny.

1. Czerwona Wola. Szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Zapas kasowy z r. 1901. .	—	449	—	—	—	
— Zasiłki na zapomogi uczniów	—	400	—	—	—	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.300	1.593	2.300	—	2.300	
— Za sprzedany materyał .	—	822	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	400	400	200	—	200	
b) od c. k. Rządu . .	2.000	2.000	2.200	—	2.200	
c) z funduszów krajowych .	2.400	2.400	2.400	—	2.400	Jak na rok 1903
Razem .	7.100	8.064	7.100	—	7.100	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor . . .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) koszta nadzoru . . .	300	228	300	—	300	
c) remuneracye . . .	—	240	—	—	—	
— Utrzymanie lokalu . .	—	—	—	—	—	Lokalu dostarcza bezpłatnie J. O. Książe Jerzy Czartoryski.
2. Opał	380	418	380	—	380	
3. Oświetlenie	100	64	100	—	100	
4. Materyał surowy . . .	1.800	2.602	1.800	—	1.800	
5. Farba, trzcina, gwoździe etc.	400	284	400	—	400	
6. Wynagrodzenie uczniów .	790	535	690	—	690	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1902.
7. Środki nankowe i uzupełnienie inwentarza . . .	150	112	150	—	150	
8. Wydatki kancelaryjne . .	80	46	80	—	80	
9. Rozmaite inne wydatki .	300	447	300	—	300	
10. Na zapomogi uczniom i przybory dla abitnryentów. .	1.600	1.494	1.700	—	1.700	Więcej wedle potrzeby.
— Zapas kasowy na r. 1903 .	—	394	—	—	—	
Razem .	7.100	8.064	7.100	—	7.100	

2. Rudki. Szkoła koszykarska.

Przychód	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	4.000	3.640	4.000	—	4.000	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	610	670	610	—	610	Wliczono tu dobrowolne zobowiązania pp. Mieczysława Lewickiego, hr. K. Lanckorońskiego, Ludwika hr. Brückmana i Albina Rayskiego.
b) „ c. k. Rządu . . .	1.200	1.000	1.200	—	1 200	
c) z funduszów krajowych .	962	1.424	1.002	—	1.002	Więcej głównie z powodu wstawienia kredytu na dojazdy do Milczyc.
Razem .	6.772	6.734	6.812	—	6.812	

Rozchód						
1. Płace:						
a) instruktor	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
b) administrator . . .	300	300	300	—	300	
c) przodownik . . .	120	—	120	—	120	
d) instruktorowi na koszta dojazdu do Milczyc . .	—	—	100	—	100	Kredyt potrzebny powodu na nowo rozpoczętej produkcyi w Milczycach.
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	100	182	150	—	150	Więcej wedle potrzeby. Lokalu dostarcza JW. hr. Felicya Fredrowa za rocznym czynszem 10 K., a reszta wstawionego kredytu służy na utrzymanie lokalu.
3. Opał	240	310	300	—	300	
4. Oświetlenie	50	51	50	—	50	
5. Usługa	72	72	72	—	72	ad 3). Więcej wedle potrzeby.
6. Materyał	1.600	1.807	2.000	—	2.000	Wedle potrzeby odpowiednio do poz. 1 doch.
7. Wynagrodzenie uczniów .	2.000	1.501	1.800	—	1.800	
8. Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	200	38	200	—	200	
9. Wydatki kancelaryjne i portorya	50	41	50	—	50	
10. Rozmaite inne wydatki .	200	128	230	—	230	Więcej wedle potrzeby.
— Na kulturę łoziny . .	400	364	—	—	—	Odpada kredyt na zaprowadzenie własnej kultury łoziny.
— Zaliczka zwrotna udzielona Komitetowi na dalsze przeprowadzenie kultury łoziny .	—	500	—	—	—	
Razem .	6.772	6.734	6.812	—	6.812	

3. Dynów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne.	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	300	121	600	—	600	Więcej z powodu rozwoju szkoły.
2. Subwencye:						
— od gminy. . . .	—	—	—	—	—	Gmina zobowiązała się uchwałą rady z dnia 13. sierpnia 1899 l. 762 poz. IV. (LW. 74.677/901) do dostarczania przez lat 6. budynku, oświetlenia, opału i usługi.
a) od Rady powiatowej .	200	200	200	—	200	
b) od Tow. zaliczkowego .	100	—	100	—	100	ad 2 *a*) Rada powiatowa uchwałą z dnia 25. czerwca 1900 zobowiązała się dawać przez lat 6. po 200 K. rocznie.
c) od c. k. Rządu . .	1.000	400	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych .	1.420	674	580	600	1.180	Mniej z powodu większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Razem .	3.020	1.395	2.480	600	3.080	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor: płaca . .	1.080	973	1.080	—	1.080	
b) administrator . . .	200	40	200	—	200	
2. Utrzymanie lokalu . .	—	—	100	—	100	Kredyt ten wstawia się na bielenie sal i utrzymanie czystości w budynku.
3. Materyał	1.000	123	400	600	1.000	Kredyt nadzwyczajny wstawia się na zakupno potrzebnego materyału zapasowego.
4. Wynagrodzenie uczniów .	300	—	200	—	200	Wedle potrzeby.
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	300	86	300	—	300	
6. Rozmaite inne wydatki . .	140	173	200	—	200	Więcej wedle potrzeby.
Razem .	3.020	1.395	2.480	600	3.080	

4. Dżurów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.800	1.681	1.800	—	1.800	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej .	300	8	300	—	300	W myśl uchwały Rady powiatowej w Śniatynie z dnia 24. marca 1892 (LW. 16.391/92), która oprócz 300 K. dostarcza pomieszczenia dla szkoły i pomieszkania dla instruktora.
b) od c. k. Rządu . .	1.000	1.000	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	1.200	1.211	850	350	1.200	Jak za r. 1903.
Razem .	4.300	3.900	3.950	350	4.300	

Rozchód.

1. Płace:						
Instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
2. Utrzymanie lokalu . .	150	42	200	—	200	Lokalu dostarcza bezpłatnie Wydział powiatowy, a wstawiony kredyt potrzebny jest na utrzymanie lokalu.
3. Opał	140	142	140	—	140	
4. Oświetlenie	50	26	50	—	50	
5. Usługa	60	—	60	—	60	
6. Materyał	1.400	796	1.000	350	1.350	Mniej wedle potrzeby.
7. Wynagrodzenie uczniów .	800	983	800	—	800	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	300	9	300	—	300	
9. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne .	200	118	200	—	200	
— Na pokrycie reszty kosztów utrzymania ubogich uczniów .	—	584	—	—	—	
Razem .	4.300	3.900	3.950	350	4.300	

5. Jurków. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	600	258	1.500	—	1.500	Więcej z powodu rozwoju szkoły.
2. Subwencye:						
a) od gminy Tworkowa .	20	—	20	—	20	Na mocy uchwały z dnia 6. października 1898.
b) od Rady powiatowej .	600	600	600	—	600	W myśl zobowiązania Rady powiatowej z dnia 9. stycznia 1901 r. L. 5202/00. (LW. 61 443/01)
c) od c. k. Rządu . .	1.000	400	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych .	1.010	1.396	410	600	1.010	Jak na rok 1903.
Razem . .	3.230	2.654	3.530	600	4.130	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor fachowy . .	1.080	1.080	1.200	—	1.200	Więcej z powodu zwiększonych czynności.
b) administrator . . .	200	150	200	—	200	
2. Utrzymanie lokalu . .	—	—	80	—	80	Na mocy deklaracyi z dnia 24. maja 1901 r. (LW. 61.443/01) JW. Adam br. Marasse dostarczać ma bezpłatnie, lokalu, usługi, 2 sągi drzewa i 20 litrów nafty, które nie wystarczają.
3. Materyał	1.000	318	1.000	600	1.600	Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na dalsze zakupno potrzebnego materyału zapasowego.
4. Wynagrodzenie uczniów .	600	133	500	—	500	Wedle potrzeby.
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	200	51	300	—	300	
6. Rozmaite inne wydatki . .	150	122	250	—	250	
— Zaliczka Komitetowi na materyał zapasowy . . .	—	800	—	—	—	
Razem . .	3.230	2.654	3.530	600	4.130	

6. Leżajsk. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903.	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	1.000	—	1.000	
2. Subwencye:						
a) od gminy	—	—	200	—	200	ad 2 a) Rada gminna aktem notaryalnym z dnia 13. stycznia 1903 L. R. 16.975 (L. W. 97.049/902) zobowiązała się do bezpłatnego dostarczania pomieszczenia dla szkoły i pomieszkania dla instruktora tudzież do płacenia 200 K. rocznie gotówką.
b) od Rady powiatowej . .	—	—	200	—	200	
c) od kasy zaliczkowej . .	—	—	100	—	100	
d) od c. k. Rządu . .	—	—	600	—	600	
e) z funduszów krajowych .	2.850	—	892	400	1.292	ad 2 b). Rada powiatowa w Łańcucie aktem notaryalnym z dnia 27. grudnia 1902 L. R. 2.637 zobowiązała się do płacenia zasiłku rocznego w kwocie 200 K. na czas istnienia szkoły.
Razem .	2.850	—	2.992	400	3.392	ad 2 c). Kasa zaliczkowa i oszczędności w Łańcucie aktem notaryal. z dnia 27. grudnia 1902 L. R. 2.638 zobowiązała się do płacenia zasiłku rocznego 100 K. na czas istnienia szkoły.
Rozchód.						ad 2 e). Mniej z powodu przeprowadzenia całkowitej organizacyi szkoły i uwzględnienia subwencyi czynników interesowanych.
1. Płace:						
a) instruktor . . .		—	1.080	—	1.080	
b) administrator . . .		—	200	—	200	
2. Utrzymanie lokalu . . .		—	50	—	50	Wedle potrzeby.
3. Opał		—	140	—	140	
4. Oświetlenie		—	50	—	50	
5. Usługa	2.850	—	72	—	72	
6. Materyał		—	600	400	1.000	Kredyt nadzwyczajny wstawia się na zakupno materyału zapasowego.
7. Wynagrodzenie uczniów .		—	400	—	400	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .		—	200	—	200	Wedle potrzeby.
9. Rozmaite inne wydatki . .		—	200	—	200	
Razem .	2.850	—	2.992	400	3.392	

7. Niżniów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.200	2.492	2.500	—	2.500	Więcej z powodu rozwoju szkoły.
— Zwrot zaliczki na łożę z r. 1901	—	100	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	
a) od Rady powiatowej .	500	500	500	—	500	Wydział powiatowy deklaracyą z dnia 8. października 1901 r. L. 3228/00 (LW. 71011/00) zobowiązał się dawać coroczną subwencyę w kwocie 500 K.
b) od c. k. Rządu . .	1.400	1.000	1.300	—	1.300	
c) z funduszów krajowych .	1.420	843	1.370	—	1.370	Mniej z powodu preliminowanych większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Razem .	5.520	4.935	5.670	—	5.670	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor . . .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) administrator . . .	240	200	240	—	240	
c) katecheci . . .	160	107	160	—	160	
d) nauczyciel rachunków i rysunków . . .	240	—	240	—	240	
2. Wynajem budynku . .	500	500	500	—	500	Pomieszczenia dla szkoły dostarcza bezpłatnie WP. Jan Urbański. Wstawiony zaś kredyt służy jako II rata na pokrycie kosztów adaptacyi budynku, gdyż rozporządzeniem do LW. 17114/01 przyrzeczono opłacać Wydziałowi pow. przez 6 lat po 500 K. rocznie za ulokowanie szkoły.
3. Utrzymanie budynku . .	100	—	50	—	50	
4. Opał	440	479	440	—	440	
5. Oświetlenie	60	79	60	—	60	
6. Usługa	90	43	90	—	90	ad 3). Mniej wedle potrzeby.
7. Materyał	1.200	1.212	1.300	—	1.300	Więcej odpowiednio do poz. 1 doch.
8. Wynagrodzenie uczniów .	800	981	1.000	—	1.000	
9. Srodki naukowe i uzupełnienie inwentarza . .	250	31	250	—	250	
10. Rozmaite inne wydatki .	240	103	140	—	140	Mniej wedle potrzeby.
Razem . .	5.520	4.935	5.670	—	5.670	

8. Siedlec. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wyaikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.200	1.058	1.400	—	1.400	Więcej z powodu rozwoju szkoły i wzrostu produkcyi.
— Zaliczka z r. 1901 na urządzenie	—	400	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej .	400	400	400	—	400	Rada powiatowa w Bochni uchwałą z dnia 14. lipca 1899 L. 1.636 obowiązała się przez 6 lat dawać począwszy od r. 1900 corocznie na utrzymanie szkoły 400 K. (LW. 2.770/1900).
b) od c. k. Rządu . .	1.000	800	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	1.080	879	440	600	1.040	Mniej wedle potrzeby.
Razem . .	3.680	3.537	3.240	600	3.840	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor . . .	1.080	960	1.200	—	1.200	Więcej z powodu rozwoju szkoły i większego zajęcia.
b) administrator . . .	240	200	240	—	240	
— Lokal, opał, oświetlenie i usługa		—	—	—	—	Lokalu, opału, oświetlenia i usługi dostarcza bezpłatnie gmina, w myśl uchwały Rady gminnej z dnia 31. sierpnia 1898 (LW. 2.770/1900).
2. Materyał	1.000	1.456	800	600	1.400	Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na zakupno materyału zapasowego.
3. Wynagrodzenie uczniów .	600	477	600	—	600	
4. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	360	16	200	—	200	Mniej z powodu, iż odpada kredyt na maszynę do robienia taśm tudzież na wzory i modele.
5. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne . .	150	128	200	—	200	Więcej wedle potrzeby.
— Na kurs starszych robotników	250	—	—	—	—	Odpada jako kredyt nadzwyczajny.
— Zaliczka Komitetowi na zakupno łozy	—	300	—	—	—	
Razem . .	3.680	3.537	3.240	600	3.840	

9. Warzyce. Krajowa szkoła koszykarska.

(przeniesiona ze Skołyszyna)

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	600	—	600	W tej wysokości z powodu iż szkoła otwartą została dopiero z rokiem szk. 1903|4.
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	—	—	240	—	240	
b) datek WP. Władysława Riegera	—	—	50	—	50	
c) od c. k. Rządu . . .	—	—	1.600	—	1.600	
d) z funduszów krajowych .	—	—	1.660	600	2.260	Wedle potrzeby jak niżej
Razem .	—	—	4.150	600	4.750	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor	—	—	1.200	—	1.200	Jak dotychczas w szkole skołyszyńskiej.
b) nauczyciel przedmiotów pomocniczych . . .	—	—	360	—	360	
c) administrator . . .	—	—	240	—	240	
2. Wynajem lokalu . . .	—	—	600	—	600	Na podstawie umowy z właścicielem Warzyc WP. Władysławem Riegerem.
3. Opał	—	—	200	—	200	Jak dotychczas w Skołyszynie
4. Oświetlenie	—	—	70	—	70	
5. Usługa	—	—	180	—	180	
6. Materyał	—	—	400	600	1.000	Kredyt nadzwyczajny wstawia się na zakupno materyału zapasowego.
7. Wynagrodzenie uczniów .	—	—	200	—	200	Odpowiednio do poz. 1 doch.
8. Środki naukowe . . .	—	—	100	—	100	Jak dotychczas w Skołyszynie.
9. Uzupełnienie inwentarza .	—	—	200	—	200	
10. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne .	—	—	400	—	400	
Razem .	—	—	4.150	600	4.750	

10. Wielowieś. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.600	1.347	1.800	—	1.800	Więcej z powodu rozwoju szkoły.
— Rozmaite drobne . . .	—	34	—	—	—	
— Zaliczka na sprzęty i narzędzia z r. 1901 . . .	—	340	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	100	100	100	—	100	Gmina zobowiązała się uchwałą rady z dnia 25. marca 1901 dostarczać dla szkoły budynek z ogródkiem i drewutnią tudzież po 100 K. rocznie (LW. 66.576/901.)
b) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	ad 2 b) Wydział powiatowy uchwałą rady z dnia 27. marca 1901 (LW. 66.576/901) zobowiązał się na cały czas istnienia szkoły płacić na utrzymanie po 200 K. rocznie.
c) od c. k. Rządu . . .	1.000	—	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych .	1.662	2.494	862	350	1.212	ad d) Mniej z powodu preliminowania większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Razem .	4.562	4.515	3.962	350	4.312	
Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca . . 1.200 K.*						
β) *dod. na mieszk. 200 „*	1.400	1.400	1.400	—	1.400	
b) administrator . . .	200	150	200	—	200	
2. Utrzymanie lokalu . .	450	—	100	—	100	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na wybudowanie szopy na skład materyałów i restauracyę budynku.
3. Opał	140	107	100	—	100	ad 3) JW. Zdzisław hr. Tarnowski zobowiązał się deklaracyą z dnia 8. kwietnia 1901 dostarczać dla szkoły przez lat 10 po 3 sągi drzewa łupanego miękkiego na miejscu w lesie tudzież po 10 kóp rocznie wikliny na pniu w kępach.
4. Oświetlenie			60	—	60	
5. Usługa	72	39	72	—	72	
6. Materyał z dostawą . .	1.200	1.062	1.000	350	1.350	
7. Wynagrodzenie uczniów .	800	962	800	—	800	ad 6) Kredyt nadzwyczajny wstawia się na zakupno materyału zapasowego.
8. Środki naukowe i uzupełnienie iuwentarza . . .	200	154	100	—	100	Wedle potrzeby.
9. Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	100	241	130	—	130	
— Zaliczka Komitetowi na narzędzia i materyały . .	—	400	—	—	—	
Razem .	4.562	4.515	3.962	350	4.312	

11. Wojsław. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.600	1.601	1.600	—	1.600	
— Rozmaite zwroty . . .	—	4	—	—	—	
— Zaliczka z r. 1901 na materyał	—	400	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej .	400	—	400	—	400	W myśl uchwały Rady powiatowej w Śniatynie z dnia 17 sierpnia 1896, L. 966 (L. W. 54.044/96).
b) od Wnego Pana Stefana Sękowskiego . . .	100	—	100	—	100	Oprócz gotówki w kwocie 100 K. dostarcza WP. Sękowski lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
c) od c. k. Rządu . .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
d) z funduszów krajowych .	860	447	860	—	860	Jak na r. 1903.
Razem .	4.160	3.652	4.160	—	4.160	
Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor . . .	1.080	840	1.080	—	1.080	
b) administrator . . .	200	200	200	—	200	
c) nauczyciel pomocniczy rysunków	240	210	240	—	240	
2. Wynajem lokalu . . .	320	—	320	—	320	
3. Oświetlenie oraz dowóz i rąbanie drzewa . . .	200	236	200	—	200	
4. Usługa	120	72	120	—	120	
5. Materyał	1.000	924	1.000	—	1.000	
6. Wynagrodzenie uczniów .	600	409	600	—	600	
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	200	93	200	—	200	
8. Rozmaite inne wydatki . .	200	268	200	—	200	
— Zaliczka Komitetowi na zakupno materyału . . .	—	400	—	—	—	
Razem .	4.160	3.652	4.160	—	4.160	

12. Zator. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.400	2.492	2.500	—	2.500	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1902.
2. Subwencye:						
a) od gminy	360	360	360	—	360	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
c) od c. k. Rządu . .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
d) z funduszów krajowych .	1.046	1.059	1.040	—	1.040	Mniej wedle potrzeby.
Razem .	5.206	5.311	5.300	—	5.300	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor . . .	1.200	1.080	1.200	—	1.200	
b) pomieszkanie dla instruktora	156	156	180	—	180	Więcej z powodu podwyższenia czynszu.
c) administrator . . .	240	200	240	—	240	
d) nauczyciel rysunków i rachunkowości . . .	240	—	240	—	240	
2. Wynajem lokalu . . .	540	540	540	—	540	Na podstawie kontraktu zawartego do r. 1904 włącznie z właścicielem domu (LW. 17600 1901 r.).
3. Opał	130	45	110	—	110	
4. Oświetlenie	50	44	50	—	50	ad 3 i 5. Wedle potrzeby.
5. Usługa	30	2	20	—	20	
6. Materyał	1.000	1.428	1.200	—	1.200	Odpowiednio do poz. 1. doch.
7. Wynagrodzenie uczniów .	1.400	1.553	1.300	—	1.300	
8. Środki naukowe . . .	100	38	100	—	100	
9. Uzupełnienie inwentarza .	20	3	20	—	20	
10. Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne . . .	100	222	100	—	100	
Razem .	5.206	5.311	5.300	—	5.300	

13. Grybów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.400	7.039	7.000	—	7.000	Więcej na podstawie wynikłości za rok 1902.
— Zwrot zaliczki z r. 1901	—	20	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lokalu opału oświetlenia i usługi.
a) od Rady powiatowej	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu	3.200	3.000	3.500	—	3.500	
c) z funduszów krajowych	2.640	4.272	2.980	—	2.980	Więcej z powodów jak niżej.
Razem	12.440	14.531	13.680	—	13.680	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca* . . *1.800 K.*						
β) *dodatek na mieszkanie* . *300* „						
b) przodownik kowalski	2.000	1.500	2.100	—	2.100	Więcej z powodu potrzeby zamianowania stałego kierownika z poborami jak obok.
c) przodownik kołodziejski	1.080	1.080	1.200	—	1.200	ad *c*, *e*. Więcej celem utrzymania odpowiednich sił.
d) pomocnik kołodziejski	840	800	840	—	840	
e) pomocnik kowalski	600	—	720	—	720	
f) administrator	480	480	480	—	480	
g) nauczyciel nauk dopełniających	460	458	460	—	460	
h) katecheta	100	100	100	—	100	
2. Utrzymanie lokalu	—	—	240	—	240	Wstawia się na wydatki nieprzewidziane w dotychczasowym starym budynku.
— Opał i usługa	—	150	—	—	—	
3. Materyał kołodziejski i dost.	1.600	127	1.600	—	1.600	
4. Zakupno żelaza	2.000	2.398	2.000	—	2.000	
5. „ węgla i koksu	400	503	600	—	600	Więcej stosownie do poz. 1 doch
6. Wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków	300	976	500	—	500	
7. Wynagrodzenie uczniów za robotę	1.800	1.659	1.800	—	1.800	
8. Środki naukowe	240	179	240	—	240	
9. Narzędzia warsztatowe	200	301	200	—	200	
10. Ubezpieczenie od ognia inwentarza i budynków	100	95	100	—	100	
11. Rozmaite wydatki	240	725	500	—	500	
— Restauracya budynku zakładowego	—	3.000	—	—	—	Więcej na podstawie wynikłości za rok 1902.
Razem	12.440	14.531	13.680	—	13.680	

14. Grzymałów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	7.000	7.130	7.000	—	7.000	
— Zwrot zaliczki fund. styp. z r. 1901	—	83	—	—	—	
— Rozmaite inne	—	32	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej	1.000	—	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu	3.400	3.400	3.400	—	3.400	
c) z funduszów krajowych	5.180	2.614	3.180	—	3.180	Mniej, z powodu, iż odpada kredyt nadzwyczajny na budowę szopy, lakierni i studni.
Razem	16.580	13.259	14.580	—	14.580	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.320	1.200	1.800	—	1.800	Więcej z powodu potrzeby zamianowania odpowiedniego dla warsztatu kierownika.
b) instruktor kowalski	1.200	1.080	1.200	—	1.200	
c) przodownik kołodziejski	1.080	1.080	1.200	—	1.200	Więcej celem utrzymania odpowiedniej siły.
d) pomocnik kowalski	840	96	840	—	840	
e) administrator						
α) *płaca* . . *1.200 K.*						
β) *dodat. na mieszkanie* . *200* „	1.400	1.200	1.400	—	1.400	
f) nauczyciel nauk dopełn.	330	330	330	—	330	
g) katecheta	100	—	100	—	100	
— Utrzymanie lokalu	200	365	—	—	—	Odpada kredyt na roboty adaptacyjne.
2. Opał	140	81	140	—	140	
3. Oświetlenie	100	59	100	—	100	
4. Usługa	264	264	264	—	264	
5. Materyał kołodziejski	800	515	1.200	—	1.200	
6. Zakupno żelaza	2.000	1.417	1.500	—	1.500	
7. „ koksu	500	342	400	—	400	Stosownie do poz. 1 doch.
8. Lakiernik, tapicer i materyał	2.500	2.784	2.500	—	2.500	
9. Uczniom za robotę	1.000	633	800	—	800	
10. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	350	651	350	—	350	
11. Ubezpieczenie budynków własnych, materyałów i inwentarza	56	55	56	—	56	
12. Rozmaite inne wydatki	400	307	400	—	400	
— Na budowę szopy, lakierni i studni	2.000	—	—	—	—	
— Zaliczka zarządowi warsztatu na materyał drzewny	—	800	—	—	—	
Razem	16.580	13.259	14.580	—	14.580	

15. Kamionka strumiłowa. Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:						
a) kołodziejsko-kowalskich .	10.000	8.837	9.000	—	9.000	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1902.
b) ciesielskich . . .	300	446	500	—	500	
— bednarskich . . .	—	17	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu . .	3.600	3.200	3.600	—	3.600	
b) z funduszów krajowych .	10.670	9.284	11.900	—	11.900	Więcej z powodu mniejszych dochodów ze sprzedaży wyrobów i podwyższenia płac instruktorom.
Razem . .	24.570	21.784	25.000	—	25.000	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca* . . *3.600 K.*						
β) *I. dod. pięciol.* *300* „						
γ) *dodatek na mieszkanie* . *600* „	4.450	3.600	4.500	—	4.500	Więcej z powodu wstawienia całorocznego I dodatku pięcioletniego w kwocie 300 K. który kierownik pobiera od 1. marca 1903 r.
b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełniającej	2.400	2.400	2.400	—	2.400	
c) instruktor kołodziejski .	1.200	1.200	1.440	—	1.440	Więcej z powodu znacznego wzrostu czynności i długoletniej służby.
d) instruktor ciesielstwa .	1.200	1.200	1.440	—	1.440	
e) majster kowalski . .	1.440	1.440	1.840	—	1.840	
f) przodownik kołodziejski .	840	—	840	—	840	
g) pomocnik kowalski . .	480	489	480	—	480	
h) „ kołodziejski .	360		360	—	360	
i) katecheta obrz. rz. kat. .	100	117	100	—	100	
k) „ „ gr. kat. .	100	100	100	—	100	
2. Wynajem budynku . .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
3. Opał	240	166	240	—	240	
4. Oświetlenie	200	207	200	—	200	
5. Usługa	240	236	240	—	240	
6. Materyał drzewny z dostawą	1.200	1.082	1.200	—	1.200	Stosownie do poz. 1 doch.
7. Zakupno żelaza z dostawą .	2.800	2.170	2.400	—	2.400	
8. „ węgla i koksu .	700	811	800	—	800	
9. Uczniom IV. roku za wyrobednarskie i kołodziejskie .	1.200	1.525	1.500	—	1.500	
10. Za wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków .	2.500	1.707	2.000	—	2.000	
11. Środki naukowe, przybory do rysowania i pisania i uzupełnienie inwentarza . .	1.200	1.116	1.200	—	1.200	
12. Ubezpieczenie budynków i inwentarza	120	219	120	—	120	
13. Wydatki administracyjne i kancelaryjne . . .	400	799	400	—	400	
Razem . .	24.570	21.784	25.000	—	25.000	

16. Tłumacz. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.000	—	6.000	—	6.000	Więcej z powodu otwarcia z rokiem szkol. 1903/4 drugiego roku nauki.
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	1.000	750	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu . . .	3.600	1.200	3.600	—	3.600	
c) z funduszów krajowych .	5.580	8.260	5.720	1.500	7.220	Więcej głównie z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego i podwyższenia płac personalowi.
Razem . .	14.180	10.210	16.320	1.500	17.820	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik	2.700	2.916	2.400	—	2.400	Mniej z powodu przyznania w tej wysokości wynagrodzenia.
b) pomocniczy nauczyciel do rysunków						
α) *płaca* . . *1.700 K.*						
β) *dodatek na mieszkanie* . *300* „	1.500	—	2.000	—	2.000	
c) przodownik kołodziejski .	980	851	1.200	—	1.200	Więcej z powodu potrzeby utrzymania sił odpowiednio ukwalifikowanych.
d) przodownik kowalski . .	860	750	1.200	—	1.200	
e) pomocnik kołodziejski .	—	—	360	—	360	Kredyt ten potrzebny z powodu otwarcia II. roku nauki.
f) nauczyciel do nauk wieczornych	480	434	480	—	480	
g) katecheci obu obrządków .	240	130	240	—	240	
2. Wynajem mieszkania dla kierownika i przodowników .	520	405	540	—	540	Więcej na podstawie umowy zawartej z Wydziałem powiatowym.
3. Opał	300	454	300	—	300	
4. Oświetlenie	160	71	160	—	160	
5. Usługa	240	340	240	—	240	
6. Materyał drzewny . .	2.000	1.716	1.200	1.500	2.700	
7. „ żelazny z dostawą.	1.400	503	2.400	—	2.400	Stosownie do poz.: 1 doch. kredyt zaś nadzwyczajny wstawia się na dalsze zakupno potrzebnego suchego materyału zapasowego.
8. Węgiel i koks z dostawą .	400	—	600	—	600	
9. Na wyplatanie, lakierowanie i t. p.	400	3	800	—	800	
10. Wynagrodzenie uczniów .	800	40	1.000	—	1.000	
11. Środki naukowe . . .	600	446	600	—	600	
12. Uzupełnienie inwentarza .	200	424	200	—	200	
13. Rozmaite wydatki administracyjne	400	727	400	—	400	
Razem . .	14.180	10.210	16.320	1.500	17.820	

17. Stanisławów. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.000	5.924	7.000	—	7.000	Więcej z powodu znacznego rozszerzenia szkoły.
— Rozmaite	—	40	—	—	—	
— Zaliczka na czynsz za lokal z r. 1901	—	500	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	1.600	1·600	1.600	—	1.600	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
c) z Kasy oszczędności . .	400	100	200	—	200	Mniej wedle rzeczywistego wpływu.
d) od c. k. Rządu . . .	4.500	3.000	5.000	—	5.000	
e) z funduszów krajowych .	4.759	8.976	6.530	1.400	7.930	Więcej z powodu rozszerzenia szkoły i regulacyi płac personalu jak niżej.
Razem . .	17.459	20.340	20.530	1.400	21.930	
Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik i nauczyciel fachowy:						
α) *płaca . . 2.700 K.*						
β) *dodatek na mieszkanie . 600 „*						
γ) *I dod. pięciol. 200 „*	3.467	3.300	3.500	—	3.500	Więcej z powodu wstawienia całorocznego dodatku pięcioletniego w kwocie 200 kor. który kierownik pobiera od 1. marca 1903 r.
b) nauczyciel snycerstwa .	1.080	1.080	1.200	—	1.200	
c) werkmistrz stolarstwa .	1.080	1.080	1.200	—	1.200	
d) werkmistrz tokarstwa .	840	—	1.200	—	1.200	
e) nauczyciel rysunków odręcznych	960	960	1.080	—	1.080	ad 1 b, c, d, e, f). Więcej celem utrzymania odpowiednio do rozszerzenia szkoły odpowiednio ukwalifikowanych sił.
f) nauczyciel pomoc. rysunków technicznych . .	240	240	600	—	600	
g) nauczyciel stylistyki, niemieckiego, polskiego i rachunków	750	650	750	—	750	
h) pomocnik stolarstwa . .	840	840	840	—	840	
i) pomocnik kancelaryjny .	—	—	360	—	360	Kredyt ten wstawia się z powodu znacznie zwiększonych czynności kierownika.
k) katecheci obu obrządków .	100	100	100	—	100	
— Wynajem lokalu . . .	—	3.733	—	—	—	
2. Opał	320	308	600	—	600	Więcej z powodu rozszerzenia szkoły.
3. Oświetlenie	250	248	400	—	400	
4. Usługa	432	432	600	—	600	
5. Materyał	1.600	1.394	2.000	—	2.000	
6. Środki pomocnicze warsztatowe (bajcy, okucia, lustra i t. p.)	1.600	1.511	1.600	—	1.600	Więcej stosownie do poz. 1 doch.
7. Wynagrodzenie uczniom za roboty	2.400	2.469	2.800	—	2.800	
8. Środki naukowe dla szkoły i uczniów	600	478	600	400	1.000	Więcej z powodu rozszerzenia szkoły. Kredyt zaś nadzwyczajny wstawia się na uzupełnienie i zakupno nowych narzędzi.
9. Na uzupełnienie inwentarza i zakupno narzędzi . .	500	575	500	1.000	1.500	
10. Rozmaite inne wydatki .	400	942	600	—	600	
Razem . .	17.459	20.340	20.530	1.400	21.930	

18. Kalwarya. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Zadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.000	3.684	4 000	—	4.000	Więcej z powodu wzrostu produkcyi i wprowadzenia działu maszynowego.
— Rozmaite	—	38	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy . . .	200	—	200	—	200	Gmina obowiązuje się na utrzymanie szkoły w nowym budynku płacić rocznie 200 K.
a) od c. k. Rządu . .	4.000	3.500	5.000	—	5.000	
b) z funduszów krajowych .	17.600	16.850	8.070	—	8.070	Mniej z powodu iż kredyt nadzwyczajny na budowę szkoły wstawia się pod osobną pozycyę do rubr. XII. wydat. fund. kraj. Wydatki więc zwyczajne preliminuje się większe o 470 K. z powodu jak niżej.
Razem .	24.800	24.072	17.270	—	17.270	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor kierujący:						
α) *płaca . . 2.700 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 200* „	2.600	2.600	2.900	—	2.900	Więcej z powodu przypadającego I. dodatku pięcioletniego od dnia 1. stycznia 1904 r.
b) werkmistrz dla stolarstwa maszynowego i tokarstwa .	600	—	900	—	900	Więcej gdyż pierwotnie wydatek był obliczony od 1. września a obecnie wstawia się na prowadzenie warsztatów mechanicznych od 1. lipca 1904.
c) wekmistrz dla stolarstwa szkolnego meblowego .						
α) *płaca . . 1.200 K.*						
β) *dod. na mieszk. 300* „	1.500	1.500	1.500	—	1.500	
d) werkmistrz snycerstwa .	1.200	1.080	1.200	—	1.200	
e) przodownik stolarski .	720	720	840	—	840	Więcej celem uzyskania odpowiedniej siły.
f) maszynista . . .	400	—	600	—	600	
g) nauczyciel pomocniczy rysunków	600	350	600	—	600	Więcej z powodu jak poz. 1 b.
h) nauczyciel jezyka polskiego i korespondencyi przem. .	300	273	300	—	300	
i) nauczyciel języka niemieckiego	300	273	300	—	300	
k) nauczyciel rachunków i rachunkowości . . .	400	395	400	—	400	
l) katecheta	160	60	160	—	160	
Do przeniesienia .	8.780	7.251	9.700	—	9.700	

Rozchód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
Do przeniesienia .	8.780	7.251	9.700	—	9.700	
2. Opał maszynowy . . .	200	—	400	—	400	Więcej jak poz. 1.
3. Pomocnik maszynisty, odźwierny i służący . . .	220	—	570	—	570	Więcej jak poz. 1.
4. Materyał	800	1.137	1.200	—	1.200	Więcej stosownie do poz. 1 doch.
5. Środki pomocnicze warsztatowe	800	1.228	1.200	—	1.200	Więcej stosownie do poz. 1 doch.
6. Wypłaty uczniom za roboty	1.400	1.528	1.600	—	1.600	Więcej stosownie do poz. 1 doch.
7. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów . .	500	246	500	—	500	
8. Uzupełnienie inwentarza .	200	402	200	—	200	
9. Rozmaite inne wydatki .	600	1.030	600	—	600	
10. Na wieczorny kurs majsterski	1.300	1.250	1.300	—	1.300	
— Na urządzenie warsztatów mechanicznych . . .	10.000	10.000	—	—	—	Resztę kredytu potrzebnego na budowę nowej szkoły w której pomieszczony zostanie oddział maszynowy wstawiono pod osobną pozycyą 417 b) rubr. XII wyd. fund. kraj.
Razem .	24.800	24.072	17.270	—	17.270	

19. Jaworów. Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.000	4.595	7.000	—	7.000	Więcej z powodu wzrostu produkcyi i rozszerzenia szkoły.
— Zaliczka na materyały z r. 1901	—	800	—	—	—	
— Zwroty za opakowanie i dostawę	—	146	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lokalu na warsztat, pomieszkania dla instruktora, opału, światła i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu . . .	2.500	700	3.000	—	3.000	
c) z funduszów krajowych .	2.372	2.812	2.660	2.000	4.660	Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na narzędzia, tudzież wprowadzenia kredytów na nauczyciela rysunków i pomocnika dla stolarstwa.
Razem . .	11.072	9.253	12.860	2.000	14.860	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor, płaca . .	1.800	1.440	1.800	—	1.800	
b) administrator . . .	600	500	600	—	600	
c) pomocnik do rzeźkiarstwa .	360	885	360	—	360	
d) „ „ tokarstwa .	360		360	—	360	
e) „ „ stolastwa .	—	—	240	—	240	Kredyt ten potrzebny jest ze względu na poprawne wykonywanie wyrobów.
f) „ „ wykańczania i malowania robót . .	360	—	360	—	360	
g) nauczyciel rysunków . .	—	—	1.440	—	1.440	Kredyt ten koniecznie potrzebny wobec znacznego rozwoju szkoły.
2. Utrzymanie lokalu i stróża .	192	222	200	—	200	
3. Materyał drzewny . . .	1.000	1.200	1.500	—	1.500	Stosownie do poz. 1 doch.
4. Środki pomocnicze warsztatowe	1.500	761	1.000	—	1.000	
5. Wypłaty uczniom za roboty .	3.000	2.870	3.000	—	3.000	
6. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów . . .	400	153	400	—	400	
7. Uzupełnienie inwentarza .	1.000	514	1.000	2.000	3.000	Więcej z powodu potrzeby dokupna narzędzi.
8. Rozmaite inne wydatki kancelaryjne	500	330	600	—	600	Wedle potrzeby.
— Koszta opakowania i dostawa wyrobów	—	378	—	—	—	
Razem . .	11.072	9.253	12.860	2.000	14.860	

B) Szkoły garncarskie.

20. Kołomyja. Krajowa szkoła garncarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	5.500	4.807	5.500	—	5.500	
2. Ze sprzedaży materyałów .	50	90	50	—	50	
3. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenie dla szkoły wraz z opałem i oświetleniem, a za usługę dodaje służącemu 96 K.
— od Rady powiatowej . .	—	—	—	—	—	Rada powiat. przeznacza 100 K. na stypendya dla uczniów.
a) od c. k. Rządu . .	6.000	5.600	6.000	—	6.000	Więcej z powodu wstawienia przypadających pięcioleci personalowi szkolnemu.
b) z funduszów krajowych .	8.890	8.293	9.290	—	9.290	
Razem . :	20.440	18.790	20.840	—	20.840	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca* . . *3.600 K.*						
β) *dod. na mieszk.* *600* „						
γ) *I. dod. pięclol.* *400* „						
δ) *II.* „ „ *400* „	4.600	4.000	5.000	—	5.000	Więcej z powodu przypadającego III. dodatku pięcioletniego od dnia 1. stycznia 1904 r. w kwocie 400 K. rocznie.
b) nauczyciel rysunków:						
α) *płaca* . . *2.400 K.*						
β) *dod. na mieszk.* *400* „						
γ) *I. dod. pięciol.* *300* „	3.100	3.100	3.100	—	3.100	Więcej z powodu wstawienia całorocznego I. dodatku pięcioletniego w kwocie 300 K., który już pobiera od dnia 13. marca 1902.
c) przodownik do nauki toczenia i formowania:						
α) *płaca* . . *1.440 K.*						
β) *dod. na mieszk.* *300* „	1.740	1.440	1.740	—	1.740	
d) instruktor do nauki kaflarstwa:						
α) *płaca* . . *1.440 K.*						
β) *dod. na mieszk.* *300* „						
γ) *I. dod. pięciol.* *160* „	1.900	1.900	1.900	—	1.900	Pobiera I. dodatek pięcioletni od dnia 1. stycznia 1900 w kwocie 160 K.
e) przodownik do nauki modelowania:						
α) *płaca* . . *1.440 K.*						
β) *dod. na mieszk.* *300* „	1.740	1.440	1.740	—	1.740	
Do przeniesienia .	13.080	11.880	13.480	—	13.480	

Rozchód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
Z przeniesienia . . .	13.080	11.880	13.480	—	13.480	
f) nadzwyczajny nauczyciel przedmiotów pomocnicz. .	300	240	300	—	300	
g) katecheta obrz. rzym. kat.	100	100	100	—	100	
h) katecheta obrz. gr. kat. .	100	100	100	—	100	
i) pomocnik kancelaryjny .	360	360	360	—	360	
2. Rąbanie drzewa . . .	80	81	80	—	80	
3. Usługa	760	828	760	—	760	
4. Materyał i opał techniczny .	1.500	1.747	1.500	—	1.500	
5. Wynagrodzenie uczniów, praktykantów, czeladników i majstrów	2.000	1.494	2.000	—	2.000	
6. Wynagrodzenie robotników dziennych	500	475	500	—	500	
7. Środki naukowe . . .	400	414	400	—	400	
8. Uznpełnienie inwentarza i zakupno narzędzi . .	400	307	400	—	400	
9. Ubezpieczenie inwentarza .	300	218	300	—	300	
10. Rozmaite inne wydatki i kancelaryjne . . .	560	546	560	—	560	
Razem .	20.440	18.790	20.840	—	20.840	

21. Podgórz. Krajowy kurs dla przemysłu keramicznego.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Reszta kredytu z r. 1901 na dalsze urządzenie . .	—	2.400	—	—	—	
— Rozmaite	—	55	—	—	—	
1. Subwencye:						
a) od gminy . . .	1.000	1.000	1.000	—	1.000	W myśl uchwały Rady gminnej z dnia 30. listopada 1899 obowiązującej na sześć lat. (LW. 49.256/1900).
b) od Rady powiatowej .	200	200	200	—	200	
c) od c. k. Rządu . .	5.000	2.000	5.000	—	5.000	Rada powiatowa w Wieliczce wedle sprawozdania z dnia 5. października 1899 L. 5.191 postanowiła przyczyniać się do utrzymania datkiem rocznym w kwocie 200 K. i przeznaczyła na stypendya również 200 K (LW. 49.256/900).
d) z funduszów krajowych .	9 918	6.082	8.178	400	8.578	ad 1 d). Mniej z powodu iż odpada nadzwyczajny kredyt na budowę pieców do nauki praktycznej.
Razem .	16.118	11.737	14.378	400	14.778	

Rozchód.						
1. Subwencye:						
a) kierownik (płaca) . .	3.600	2.600	3.600	—	3.600	
b) wynagrodzenie nauczycieli	4.498	3.823	4.498	—	4.498	Wynagrodzenie płatne jest od godziny udzielonej nauki a mianowicie 1066 godzin po 3 K. i 266 godzin po 5 K.
c) laborant	—	—	400	—	400	ad 1 c). Kredyt ten koniecznie potrzebny z powodu utworzenia laboratoryum.
2. Wynajem lokalu . . .	2.400	3.000	2.400	—	2.400	
3. Opał	500	262	500	—	500	
4. Oświetlenie lokalu . .	240	196	300	—	300	Więcej wedle potrzeby.
5. Usługa	480	406	480	—	480	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	1.000	846	1.500	—	1.500	Więcej z powodu uzupełnienia wzorów i modeli.
7. Rozmaite inne wydatki .	400	604	500	—	500	Więcej wedle potrzeby.
8. Na kurs odlewania form gipsowych	—	—	200	400	600	Kredyt nadzwyczajny wstawia się na zakupno inwentarza zaś kredyt zwyczajny na utworzenie kursu dla nauki robienia odlewów gipsowych.
— Budowa pracowni i pieców .	3.000	—	—	—	—	
Razem .	16.118	11.737	14.378	400	14.778	

C. Szkoły dla wyrobów ze skóry.

22. Witków. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.800	4.020	4.000	—	4.000	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1902. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszta produkcyi t. j. materyału i robocizny a zyski idą na spłatę zaliczki zwrotnej udzielonej na fundusz obrotowy.
— Zapas funduszu obrotowego z r. 1901	—	137	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu . . .	1.600	1.500	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych .	3.962	4.142	4.542	—	4.542	Więcej z powodu podwyższenia płac instruktorom.
Razem .	9.362	9.799	10.142	—	10.142	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik warsztatu . .	720	720	720	—	720	
b) instruktor fachowy . .	960	960	1.200	—	1.200	Więcej z powodu zwiększonych czynności i długoletniej służby.
c) pomocnik instruktora .	960	960	1.200	—	1.200	
d) przodownik . . .	960	960	960	—	960	
e) katecheta obrz. rzym. i grecko kat. . . .	200	200	200	—	200	
f) nauczyciele pomocniczy .	720	720	720	—	720	
2. Utrzymanie lokalu . .	200	90	200	—	200	Pomieszczenia dla warstatu i opału dostarcza JE. JW. Stanisław hr. Badeni. Kredyt zaś ten wstawia się tylko na utrzymanie lokalu.
3. Opał	100	—	100	—	100	
4. Oświetlenie . . .	50	15	50	—	50	
5. Usługa	192	218	192	—	192	
6. Materyał	3.000	2.774	3.500	—	3.500	Stosownie do poz. 1 doch.
7. Wynagrodzenie uczniów .	500	144	500	—	500	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	600	370	400	—	400	Mniej wedle potrzeby.
9. Rozmaite drobne wydatki .	200	423	200	—	200	
— Reszta kosztów utrzymania uczniów	—	440	—	—	—	
— Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1903 .	—	799	—	—	—	
Razem .	9.362	9.799	10.142	—	10.142	

23. Stary Sącz. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajny	Nadzwyczajny	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	10.300	10.790	11.000	—	11.000	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1902. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszta produkcyi t. j. materyał i robociznę a zyski idą na spłatę zaliczki zwrotnej udzielonej na fundusz obrotowy.
— Chwilowa pożyczka z funduszu obrotowego na pokrycie niedoboru administracyjnego .	—	22	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina z uchwałą z dnia 29. listopada 1898. odmówiła dalszego subwencyonowania tego. zakładu.
a) od Rady powiatowej .	600	600	600	—	600	
b) od c. k. Rządu . .	1.400	1.200	1.400	—	1.400	ad 2 a) Na podstawie oświadczenia Wydziału powiatowego z dnia 14. sierpnia 1899 L. 1450
c) z funduszów krajowych .	3.696	3.709	4.136	—	4.136	ad 2 c) Więcej z powodu podwyższenia płacy instruktorowi i przodownikowi.
Razem .	15.996	16.321	17.136	—	17.136	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik warsztatu .	600	600	600	—	600	
b) instruktor fachowy . .	1.600	1.400	1.800	—	1.800	Więcej z powodu zwiększonych czynności spowodowanych znaczną produkcyą wyrobów.
c) przodownik . . .	960	960	1.080	—	1.080	
d) pomocnik warsztatowy .	960	960	960	—	960	
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	700	670	700	—	700	
3. Opał	180	202	200	—	200	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1902.
4. Oświetlenie	100	122	100	—	100	
5. Usługa	96	96	96	—	96	
6. Materyał	8.000	8.421	9.000	—	9.000	Stosownie do poz. 1. doch.
7. Wynagrodzenie uczniów .	2.000	2.025	2.000	—	2.000	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	600	259	400	—	400	Mniej wedle potrzeby.
9. Rozmaite inne wydatki . .	200	284	200	—	200	
— Na spłatę reszty pożyczki z r. 1894 fund. kraj. . .	—	25	—	—	—	
— Zapas fund. obrotowego jako zaliczka na r. 1903 . .	—	297	—	—	—	
Razem .	15.996	16.321	17.136	—	17.136	

24. Dobczyce. Krajowa szkoła szewska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.500	5.700	6.000	—	6.000	Więcej na podstawie wynikłości za rok 1902. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywać ma przedewszystkiem koszta produkcyi t. j. materyał i robociznę.
— Rozmaite	—	16	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bszpłatnie pomieszkania dla szkoły, opału, oświetlenia i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	Na mocy uchwały Rady powiatowej z dnia 15. grudnia 1897.
b) od c. k. Rządu. . .	1.000	900	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	3.090	2.255	2.890	—	2.890	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na zakupno maszyny do obrębiania.
Razem . .	6.790	9.071	10.090	—	10.090	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik warsztatu . .	600	642	600	—	600	
b) instruktor fachowy . .	1.200	1.080	1.200	—	1.200	
c) pomocnik instruktora .	960	960	960	—	960	
d) nauczyciel	480	480	480	—	480	
e) katecheta	120	128	120	—	120	
2. Materyał	1.700	3.455	4.500	—	4.500	Stosownie do poz. 1 doch.
3. Wynagrodzenie uczniów za robotę	500	1.501	1.500	—	1.500	
4. Uzupełnienie inwentarza .	800	70	300	—	300	Mniej z powopu iż odpada kredyt nadzwyczajny na zakupno maszyny do obrębiania dziurek.
5. Środki naukowe . . .	200	174	200	—	200	
6. Rozmaite wydatki i kancelaryjne	230	581	230	—	230	
Razem . .	6.790	9.071	10.090	—	10.090	

D) Szkoły tkackie.

25. Krosno. Krajowa szkoła tkacka.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyj. Towarz. produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Ze sprzedaży kartonów	800	582	800	—	800	
— Rozmaite zwroty	—	23	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	
— od Rady powiatowej	—	—	—	—	—	
a) od c. k. Rządu	8.000	7.000	8.000	—	8.000	Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły.
b) z funduszów krajowych	9.824	9.204	10.104	—	10.104	ad 2 b) Więcej z powodu przypadających dodatków pięcioletnich.
Razem	18.624	16.809	18.904	—	18.904	

Rozchód.

A) *Szkoła*:

1. Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca* . . 3.600 K.						
β) *I dod. pięciol.* 400 „						
γ) *II.* „ „ 400 „						
δ) *III.* „ „ 400 „	4.400	4.400	4.800	—	4.800	Więcej z powodu, iż kierownikowi przypada III dodatek pięcioletni od 1. stycznia 1904.
b) nauczyciel rysunków:						
α) *płaca* . . 2.400 K.						
β) *dod. na mieszk.* 460 „						
γ) *I. dod. pięciol.* 300 „	3.100	3.100	3.100	—	3.100	Nauczyciel pobiera I. dodatek pięcioletni w kwocie 300 K. od dnia 1. stycznia 1902.
c) pomocnik do nauki rysunków	600	—	—	—	—	
d) instruktor w tkalni ręcznej:						
α) *płaca* . . 1.440 K.						
β) *I. dod. pięciol.* 160 „						
γ) *II.* „ „ 160 „	1.760	1.720	1.760	—	1.760	Instruktor pobiera II dodatek pięcioletni od 1. kwietnia 1902 w kwocie 160 koron rocznie.
e) przodownik	960	960	960	—	960	
f) nauczyciele przedmiotów pomocniczych	1.292	1.012	1.412	—	1.412	Więcej stosownie do ilości godzin udzielanej nauki.
g) pisarz w kancelaryi kierownika i pomocnik rysunków	720	960	1.080	—	1.080	Więcej z powodu złączenia tu kredytu pod 1 c).
2. Opał	1.300	1.034	1.300	—	1.300	
3. Oświetlenie	260	196	260	—	260	
4. Usługa	552	552	552	—	552	
5. Środki naukowe	700	192	700	—	700	
6. Uzupełnienie inwentarza	400	846	400	—	400	
7. Ubezpieczenie inwentarza	360	32	360	—	360	
8. Rozmaite in e wydatki, przybory rysunkowe i próbki do dekompozycyi	1.000	851	1.000	—	1.000	
Razem	17.404	15.855	17.684	—	17.684	

Rozchód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
B) Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.						
1. Płace:						
a) wynagrodzenie kierownika.	240	240	240	—	240	ad 1. Kierownik i nauczyciel rysunków wykonują do tkanin szkice i obliczają jak one do danych maszyn zastosowane być mają, nadto dozorują wykonanie deseni na carta rigata, z których wybija się kartony.
b) wynagrodzenie nauczyciela rysunków	160	160	160	—	160	
c) wynagrodzenie przodownika	120	120	120	—	120	
2. Materyał, desenie i wynagrodzenie za robotę . . .	700	434	700	—	700	
Razem . .	1.220	954	1.220	—	1.220	

Zestawienie rozchodu.

A) szkoła	17.404	15.855	17.684	—	17.684
B) pracownia dla wyrabiania wzorów i wybijaniania kartonów	1.220	954	1.220	—	1.220
Suma wydatków . . .	18.624	16.809	18.904	—	18.904

26. Gliniany. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	196	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyj. Towarzystwa wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian tak na wyrób jakoteż do celów naukowych dostarcza bezpłatnie przędzy i opłaca wynagrodzenie uczniów.
— Rozmaite	—	10	—	—	—	
— Chwilowa pożyczka z Towarz. zaliczkowego	—	500	—	—	—	
1. Subwencye:						
a) od gminy	240	240	240	—	240	Gmina daje 240 K. na lokal, opał i oświetlenie dla warsztatu.
b) od Rady powiatowej w Przemyślanach	100	100	100	—	100	
c) od c. k. Rządu	2.400	2.400	2.400	—	2.400	
d) z funduszów krajowych	3.472	3.154	2.946	—	2.946	Mniej gdyż wskutek wejścia w stosunek z Towarzystwem łańcuckiem, odpadla subwencya na siły pomocnicze dla miejscowego Towarzystwa.
Razem	6.212	6.600	5.686	—	5.686	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor fachowy: *α) płaca 1.800 K. β) I. dod. pięciol. 160 „ γ) dod. na mieszk. 300 „*	2.060	1.760	2.260	—	2.260	Więcej z powodu koniecznego podwyższenia płacy do 1.800 K.
b) przodownik	720	600	720	—	720	
c) nauczyciel pomocniczy	240	240	240	—	240	
d) na siły pomocnicze przybierane przez Tow. tkackie	1.000	500	—	—	—	
e) katecheta obrz. rzym. i gr. kat.	200	200	200	—	200	
2. Wynajem lokalu	720	820	936	—	936	Więcej z powodu rozszerzenia warsztatu i donajęcia ubikacyi na skład materyałów i wyrobów wyrabianych obecnie na rachunek Towarzystwa łańcuckiego.
3. Opał	200	142	250	—	250	
4. Oświetlenie	40	17	40	—	40	
5. Usługa	72	66	80	—	80	
6. Środki naukowe	700	516	700	—	700	
7. Uzupełnienie inwentarza	200	297	200	—	200	ad 3) i 5). Więcej z powodu rozszerzenia warsztatu.
8. Rozmaite inne wydatki	60	600	60	—	60	
— Zaliczka Komitetowi na spłatę długów	—	842	—	—	—	
Razem	6.212	6.600	5.686	—	5.686	

27. Gorlice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Tow. prodnkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
a) od gminy . . .	300	—	300	—	300	Gmina zobowiązała się na mocy deklaracyi z dnia 26. października 1892, dostarczać bezpłatnie pomieszczenia dla szkoły, pomieszkania dla instruktora, tudzież opału, oświetlenia i usługi. Pismem jednak z dnia 18. kwietnia 1901 l. 1241 (LW. 28.848/901) postanowiła zamiast dawania pomieszkania w naturze dla instruktora, płacić na ten cel ryczałt w kwocie 300 K. rocznie.
b) od Rady powiatowej .	400	400	400	—	400	
c) od c. k. Rządu . .	900	900	900	—	900	
d) z funduszów krajowych .	740	461	740	—	740	
Razem .	2.340	1.761	2.340	—	2.340	ad 1 b) Na podstawie zobowiązania z 14. lipca 1892 L. 223.

Rozchód.

1. Płace:						
Instruktor						
α) *płaca* . . *1440 K.*						
β) *dodat. na pomieszkanie* . *300* „	1.740	1.500	1.740	—	1 740	Dodatek na pomieszkanie pokrywa gmina jak poz. 1 a) doch.
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	400	82	400	—	400	
3. Rozmaite inne wydatki . .	200	179	200	—	200	
Razem .	2.340	1.761	2.340	—	2.340	

28. Korczyna. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Tow. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
— od gminy . . .	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza w myśl uchwały z dnia 22. kwietnia 1886 (LW. 23.760/86) bezpłatnie opału, oświetlenia i usługi.
a) od c. k. Rządu . .	1.400	1.440	1.440	—	1.440	
b) z funduszów krajowych .	2.400	2.394	2.800	—	2.800	Więcej z powodu podwyższenia płacy instruktorowi i przodownikowi.
Razem .	3.800	3.834	4.240	—	4.240	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca* . . *1.800 K.*						
β) *I. dod. pięciol.* *160* „						
γ) *II.* „ „ *160* „						
δ) *III.* „ „ *160* „	1.960	1.760	2.280	—	2.280	Więcej z powodu koniecznego podwyższenia płacy, do 1.800 K. gdyż instruktor ten zasługuje na to wytrwałą płacą od roku 1899 i wskutek III. dodatku pięcioletniego, który przypada od dnia 1. stycznia 1904.
b) przodownik . . .	840	840	960	—	960	ad 1 b). Więcej celem utrzymania odpowiedniej siły.
c) pomocniczy nauczyciel rachunków	240	240	240	—	240	
d) pomocniczy nauczyciel rysunków	200	200	200	—	200	
— Wynajem lokalu . . .	—	—	—	—	—	Dostarcza bezpłatnie miejscowe Towarzystwo tkaczy.
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	400	562	400	—	400	
3. Rozmaite inne wydatki . .	160	232	160	—	160	
Razem .	3.800	3.834	4.240	—	4.240	

29. Kosów. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904 Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Tow. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenia uczniów.
2. Subwencye:						
a) od gminy	80	80	80	—	80	
b) od Rady powiatowej .	300	300	300	—	300	
c) od c. k. Rządu . .	1.500	1.500	1.500	—	1.500	
d) z funduszów krajowych .	3.200	3.281	3.360	—	3.360	Więcej z powodu podwyższenia płacy kierownikowi.
Razem .	5.080	5.161	5.240	—	5.240	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik:						
α) płaca . . 1.800 K. *β) dod. na mieszk. 300 „* *γ) I. dod. pięciol. 160 „*	2.100	2.016	2.260	—	2.260	Więcej z powodu potrzeby podwyższenia płacy do 1.800 K. Dodatek pięcioletni pobiera od 1. stycznia 1902 r. w kwocie 160 K. rocznie.
b) przodownik . . .	840	720	840	—	840	
c) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej . .	360	360	360	—	360	
d) katecheta	80	80	80	—	80	
e) pomocnik administr. . .	300	300	300	—	300	
— Lokal	—	—	—	—	—	Pomieszczenia dla warsztatu dostarcza Towarzystwo tkackie.
2. Opał	240	236	240	—	240	
3. Oświetlenie	120	96	120	—	120	
4. Usługa	240	240	240	—	240	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	500	775	500	—	500	
6. Rozmaite inne wydatki . .	300	338	300	—	300	
Razem .	5.080	5.161	5.240	—	5.240	

30. Łańcut. Krajowy naukowy warsztat tkacki im. Franciszka Józefa.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie prelimuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego akcyj. Towarzystwa dla wyrobów tkackich i sukienniczych które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób jakoteż do celów naukowych, i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
a) od gminy	500	500	500	—	500	
b) od Rady powiatowej . .	600	600	600	—	600	
c) od c. k. Rządu . . .	1.500	1.000	1.500	—	1.500	
d) z funduszów krajowych .	2.050	2.530	2.210	—	2.210	Więcej z powodu podwyższenia płacy instruktorowi.
Razem .	4.650	4.630	4.810	—	4.810	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca . . 1.800 K.*						
β) *dod. na mieszk. 360* „						
γ) *I. dod. pięciolet. 160* „	2.160	1.960	2.320	—	2.320	Więcej z powodu podwyższenia płacy do 1.800 K. Dodatek pięcioletni w kwocie 160 K. rocznie pobiera od dnia 1. stycznia 1900.
b) przodownik . . .	800	800	800	—	800	
2. Donajem lokalu . . .	480	480	480	—	480	
3. Opał i oświetlenie . .	500	559	500	—	500	
4. Usługa	360	360	360	—	360	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	200	358	200	—	200	
6. Rozmaite wydatki . . .	150	113	150	—	150	
Razem .	4.650	4.630	4.810	—	4.810	

31. Rychwałd. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarz. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenia dla warsztatu wraz z opałem, oświetleniem i usługą.
— od Rady powiatowej . .	400	—	—	—	—	Mniej gdyż Rada powiatowa odmówiła dalszego subwencyonowania tego warsztatu.
a) od c. k. Rządu . . .	1.000	1.000	1.000	—	1.000	
b) z funduszów krajowych .	2.310	2.127	2.830	—	2.830	Więcej z powodu iż odpadła subwencya powiatowa tudzież wskutek podwyższenia płacy przodowkniowi.
Razem . .	3.710	3.127	3.830	—	3.830	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor fachowy:					
α) *płaca* . . *1.440 K.* *β*) *dod. osobisty* . *200* „	1.640	1.440	1.640	—	1.640
b) nauczyciel czytania pisania i rachunków . . .	600	600	600	—	600
c) przodownik warsztatowy .	720	720	840	—	840
d) katecheta	100	100	100	—	100
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	400	102	400	—	400
3. Ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego . . .	50	24	50	—	50
4. Rozmaite inne wydatki . .	200	141	200	—	200
Razem . .	3.710	3.127	3.830	—	3.830

Więcej w celu możności utrzymania odpowiedniej siły.

32. Wilamowice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek miejscowego Towarz. tkaczy, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Subwencye:						
a) od gminy	400	400	400	—	400	Oprócz tego dostarcza gmina bezpłatnie pomieszczenia dla warsztatu wraz z opałem, oświetleniem i usługą.
b) od Rady powiatowej . .	100	100	100	—	100	
c) od c. k. Rządu . . .	1.000	900	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych .	1.540	653	1.540	—	1.540	Jak na rok 1903.
Razem . .	3.040	2.053	3.040	—	3.040	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
α) *płaca* . . *1.440 K.*						
β) *I. dod. pięciol.* *160* „	1.600	1.600	1.600	—	1.600	Instruktor pobiera 1. dodatek pięcioletni w kwocie 160 K. od dnia 1. stycznia 1900 r.
b) przodownik . . .	840	—	840	—	840	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	400	208	400	—	400	
3. Ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego . .	20	9	20	—	20	
4. Rozmaite inne wydatki . .	180	236	180	—	180	
Razem . .	3.040	2.053	3.040	—	3.040	

33. Rakszawa. Krajowa szkoła sukiennicza.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyj. Towarzystwa dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie wszelkich materyałów potrzebnych tak do wyrobów, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
— Od kierownika za oświetlenie w mieszkaniu	—	34	—	—	—	
— Rozmaite zwroty	—	45	—	—	—	
1. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej	1.000	1.000	1 000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu	6.000	5.600	7.000	—	7.000	
c) z funduszów krajowych	9.092	10.043	12.180	1.400	13.580	Więcej z powodu wprowadzenia kredytu na nauczyciela teoryi zawodowej, na kadź i walcówkę tudzież podwyższenia płac personalowi szkolnemu.
Razem	16.092	16.722	20.180	1.400	21.580	
Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik	4.000	4.000	3.600	—	3.600	Mniej gdyż wskutek zmiany kierownika odpadł dodatek pięcioletni.
b) nauczyciel teoryi zawodowej	—	—	2.400	—	2.400	Kredyt ten wstawia się dla kandydata o odpowiedniem wyższem wykształceniu.
c) instruktor tkactwa	1.440	1.440	1.800	—	1.800	
d) „ farbiarstwa	1.440	1.440	1.800	—	1.800	ad 1 c), d). Więcej ze względu na długoletnią służbę i znacznie zwiększone czynności.
e) nauczyciel pomocniczy	600	600	720	—	720	
f) pomocnik kancelaryjny i nauczyciel buchalteryi i stylistyki	960	960	1.200	—	1.200	ad 1 e) do i). Więcej z powodu zwiększonych czynności.
g) przodownik w tkalni	720	720	960	—	960	
h) pomocnik warsztatowy w tkalni	384	384	480	—	480	
i) pomocnik warsztatowy w farbiarni	384	384	480	—	480	
k) stróż nocny	300	300	300	—	300	
2. Utrzymanie lokalu	400	426	400	—	400	
3. Opał	1.400	1.108	1.400	—	1.400	
4. Oświetlenie	200	359	200	—	200	
5. Usługa	384	384	480	—	480	Więcej ze względu na pilność i i dotychczasowe niskie wynagrodzenie.
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	540	711	540	400	940	ad 6). Kredyt nadzwyczajny wstawia się na sprawienie kadzi drewnianej do farbowania przędzy i na przyrząd walcowy do wyciskania wełny w praniu.
7. Ubezpieczenie budynków i inwentarza	300	282	300	—	300	
8. Koszta utrzymania w ruchu tkalni mechanicznej	2.200	2.225	2.680	—	2.680	ad 8). Więcej z powodu koniecznej potrzeby podwyższenia płacy mechanikowi i przodownikowi w tkalni mechanicznej
9. Rozmaite inne wydatki	440	999	440	—	440	ad 9). Z kredytu tego pokrywane są także koszta wyjazdów kierownika do Towarzystwa produkcyjno-handlowego w Łańcucie.
10. Na urządzenie kursu dla starszych sukienników	—	—	—	1.000	1.000	ad 10). Kredyt ten wstawiony był w r. 1903 osobno w rubr. XII. wyd. pod poz. 435 w nadzwycz.
Razem	16.092	16.722	20.180	1.400	21.580	

E) Szkoły dla wyrobów koronkarskich i haftów.

34. Zakopane. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3 200	2.864	3.000	—	3.000	Mniej na podstawie wynikłości za rok 1902.
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu . . .	1.600	1.200	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych .	4.960	4.550	5.040	—	5.040	Więcej z powodu obniżenia dochodu ze sprzedaży wyrobów.
Razem .	9.760	8.614	9.640	—	9.640	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierowniczka:						
α) *płaca . . 1.680 K.*						
β) *I. i II. dod. pięc. 320* „						
γ) *III. dod. pięciol. 160* „	2.160	2.053	2.160	—	2.160	Kierowniczka pobiera III dodatek pięcioletni w kwocie 160 K. rocznie od 1. września 1902.
b) nauczycielka pomocn. I.	840	720	840	—	840	
c) „ „ II.	480	400	520	—	520	Więcej ze względu na dotychczasowe niskie wynagrodzenie.
d) „ „ III.	400	400	400	—	400	
e) nauczyciel rysunków . .	480	480	480	—	480	
f) katecheta	100	100	100	—	100	
g) nauczyciel czytania, pisania i rachunków . . .	240	240	240	—	240	
h) pomocnik kancelaryjny .	360	360	360	—	360	
2. Wynajem lokalu . . .	1.000	800	1.000	—	1.000	
3. Opał	200	176	240	—	240	Więcej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	120	59	120	—	120	
5. Usługa	200	200	200	—	200	
6. Materyał	600	295	400	—	400	Stosownie do poz. 1 doch.
7. Wynagrodzenie uczennic .	2.000	2.089	2.000	—	2.000	
8. Środki naukowe . . .	200	38	200	—	200	
9. Uzupełnienie inwentarza .	100	28	100	—	100	
10. Rozmaite wydatki . .	280	176	280	—	280	
Razem . .	9.760	8.614	9.640	—	9.640	

35. Bobowa. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	700	67	1.000	—	1.000	Więcej z powodu spodziewanego rozwoju szkoły.
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej .	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu . .	800	800	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	900	1.391	600	—	600	Mniej z powodu podwyższenia dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Razem .	2.600	2.458	2.800	—	2.800	

Rozchód.

1. Płaca nauczycielki . .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
2. Opał i oświetlenie . .	100	—	100	—	100	Gmina deklaracją do LW. 58479/99 zobowiązała się do bezpłatnego dostarczenia tylko lokalu i usługi.
3. Materyał	300	148	300	—	300	Stosownie do poz. 1 doch.
4. Wynagrodzenie uczennic .	400	901	700	—	700	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	200	—	300	—	300	Więcej z powodu wzrostu frekwencyi.
6. Rozmaite inne wydatki . .	100	209	200	—	200	Więcej wedle potrzeby.
— Na nieprzewidziane . .	300	—	—	—	—	
Razem .	2.600	2.458	2.800	—	2.800	

36. Maków. Krajowa szkoła hafciarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1093	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.300	2.324	2.300	—	2.300	
— Rozmaite zwroty . . .	—	50	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy . . .	96	96	96	—	96	
b) na Rady powiatowej . .	50	50	50	—	50	
c) od c. k. Rządu . .	1.200	800	1.400	—	1.400	
d) z funduszów krajowych .	3.164	2.289	1.924	—	1.924	Mniej z powodu iż odpadł kredyt na nauczycielkę do rysunków.
Razem .	6.810	5.609	5.770	—	5.770	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) nauczycielka kierująca .	1.400	1.200	1.440	—	1.440	Więcej z powodu regulacyi płacy.
— nauczycielka do rysunków	1.200	—	—	—	—	Kredyt ten odpada z braku odpowiedniej siły.
b) nauczycielka pomocnicza .	600	400	720	—	720	Więcej z powodu dłuższej służby i zwiększonych czynnoś i.
c) katecheta	200	200	200	—	200	
d) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	400	200	400	—	400	
2. Opał i usługa . . .	360	360	360	—	360	Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna pomoc“ w Makowie, dostarczało dla szkoły na mocy umowy do LW. 3611/895 dwóch pokoi za zwrotem kosztów opału i usługi w kwocie 100 K., rocznie. Od roku zaś 1902 podniósł się ten ryczałt na 360 K. rocznie.
3. Materyał	900	877	900	—	900	
4. Wynagrodzenie uczennic .	1.100	1.978	1.100	—	1.100	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	400	108	400	—	400	
6. Rozmaite inne wydatki . .	250	286	250	—	250	
Razem .	6.810	5.609	5.770	—	5.770	

37. Lwów. Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Dochody własne:						
a) opłata za badanie materyałów	700	892	700	—	700	
b) dochód ze sprzedaży typowych wyrobów . .	100	—	100	—	100	
2. Dotacya z funduszu krajowego	9.240	9 391	9.660	500	10.160	Więcej z powodu wstawienia dodatku na mieszkanie dla adjunktów, podwyższenia płacy stróżowi i kredytu nadzwyczajnego na wymianę mufli i inne roboty konserwacyjne j. n.
Razem .	10.040	10.283	10.460	500	10.960	

Rozchód.

1. Płace:						
a) Kierownik:						
α) *płaca* . . 4.000 K.						
β) *dod. aktywalny* 720 „						
γ) *I. dod. pięcioletni* 400 „						
δ) *II.* „ „ 400 „						
ε) *III.* „ „ 400 „	5.920	5.920	5.920	—	5.920	Kierownik pobiera III. dodatek pięcioletni od dnia 26. maja 1901.
b) Adjunkt	720	620	720	—	720	
c) Laborant:						
α) *płaca* . . 1.440 K.						
β) *dod. na mieszk.* 300 „	1.440	1.440	1.740	—	1.740	Więcej z powodu potrzeby przyznania dodatku na mieszkanie.
2. Opał lokalu stacyi . .	300	357	300	—	300	
3. Usługa	600	720	720	—	720	Więcej z powodu zwiększonych czynności.
4. Uzupełnienie ingredencyi keramicznych	200	542	200	—	200	
5. Opał pieców technicznych .	240	243	240	—	240	
6. Gaz do oświetlania i do celów technicznych . .	200	110	200	—	200	
7. Biblioteka i czasopisma .	160	44	160	—	160	
8. Koszta kancelaryjne, frachty i portorya	160	140	160	—	160	
9. Wydatki nieprzewidziane .	100	147	100	—	100	
10. Na budowę małej mufli i roboty konserwacyjne . .	—	—	—	500	500	Kredyt ten potrzebny na wymianę starej mufli tudzież na pomalowanie lokaln i wyasfaltowanie i wycementowanie ścianki obok wychodków.
Razem .	10.040	10.283	10.460	500	10.960	

38. Lwów. Krajowa mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1903	Wynikłość w roku 1902	Wniosek na rok 1904. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Opłaty od stron za przeprowadzone badania . . .	1.200	1.318	2.000	—	2.000	Więcej na podstawie wynikłości w pierwszym roku wejścia w życie stacyi.
— Zwrot za przewóz . .	—	7	—	—	—	
— Depozyt fabryki sztucznego kamienia	—	30	—	—	—	
2. Dotacya z funduszów krajowych	3.600	3.500	3.140	—	3.140	Mniej z powodu większych dochodów własnych.
Razem .	4.800	4.855	5.140	—	5.140	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik . . .	1.200	—	1.200	—	1.200	
b) asystent	1.600	1.400	1.600	—	1.600	
c) laborant	1.200	1.200	1.440	—	1.440	Więcej z powodu wzrostu czynności jak poz. 1 doch.
2. Opał, gaz i woda . . .	100	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne .	600	933	600	—	600	
4. Rozmaite	100	64	200	—	200	Więcej wedle potrzeby.
— Zaliczka kierownikowi na piłę dyamentową do rznięcia kamieni	—	1.128	—	—	—	
— Zaliczka kierownikowi do wydania depozytu . . .	—	30	—	—	—	
Razem .	4.800	4.855	5.140	—	5.140	

PRELIMINARZ

funduszu koszar krajowych

na rok

1904.

LW. 65.091/1903.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Dochody. Fundusz koszar

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		DOCHODY.				
I.	1	Pozostałość kasowa	—	—	6.912	—
II.	2	Wynagrodzenie za koszary i szpitale wojskowe.	147.768	—	147.811	147.768
III.	3	Odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych	1.500	—	1.308	1.500
IV.	4	Dotacya z funduszu krajowego . . .	88.920	—	99.157	94.120
		Suma dochodów .	238.188	—	255.188	243.388

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Prawdopodobny zapas kasowy z końcem roku 1903 w kwocie około 8.200 K, posłuży na pokrycie należytości za grunta zajęte pod koszary krajowe w przewidzianej w preliminarzu na rok 1902 kwocie 8.247 K 53 g.

Do rubryki II. Wynagrodzenie roczne za koszary i szpitale wojskowe:

1.	Za koszary we Lwowie na Wulce	39.627 K	71 g
2.	„ ujeżdżalnię we Lwowie na Wulce	4.751 „	51 „
3.	„ stajnię na 24 remont we Lwowie na Wulce. .	525 „	60 „
4.	„ koszary w Zaleszczykach	25.239 „	80 „
5.	„ „ w Trembowli	23.999 „	77 „
6.	„ „ w Rawie Ruskiej	23.751 „	10 „
7.	„ „ w Mostach wielkich	19.608 „	80 „
8.	„ mieszkanie pułkownika w Mostach wielkich . .	2.239 „	12 „
9.	„ „ sztabu i pionierów w Mostach wielkich	3.278 „	83 „
10.	„ szpital w Mostach wielkich	2.190 „	30 „
11.	„ „ w Zaleszczykach	2.555 „	70 „
	Razem .	147.768 K	24 g

Do rubryki III. Preliminuje się jak na rok 1903 okrągło 1.500 Koron.

Do rubryki IV. W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 8. lutego 1895 preliminuje się dotacyę w wysokości odsetek przypadających za rok 1904 funduszowi propinacyjnemu od reszty pożyczki. (Jak rubr. II. wydatków.).

krajowych. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne	Wynikłość z roku 1902.	Kwota preliminowana na rok 1903.
			Korony			
		WYDATKI.				
I.	1	Częściowa spłata pożyczki 3,000.000 K. (15. i 16. rata)	130.000	—	113.700	130.000
II.	2	4% odsetki od reszty pożyczki 3,000 000 K. wziętej w c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego	88.920	—	99.157	94.120
III.	3	Asekuracya budynków koszar krajowych	2.650	—	2.648	2.800
IV.	4	Konserwacya budynków koszar krajowych	14.320	—	14.316	14.320
V.	5	Koszta budowy	1.850	—	13.973	—
VI.	6	Rozmaite należytości jak: należytości prawne, koszta syndyka i inne . .	448	—	514	548
VII.	7	Niedobór	—	—	—	1.600
		Suma wydatków .	238.188	—	244.308	243.388

Wyjaśnienia.

Do rubryki I. Całą nadwyżkę dochodów przeznacza się na spłatę kapitału pożyczkowego.

Do rubryki II. Dnia 31/12 1903 reszta pożyczki wyniesie . . 2,320.500 K
Dnia 1/1 1904 spłacona zostanie 15 rata . . 65.000 „
pozostanie dług . . . . . 2,255.500 K
od którego 4% odsetki za czas 1/1 do 30/6 1904 wyniosą . . . . . 45.110 K
dnia 1/7 1904 spłacona zostanie 16 rata . . 65.000 „
zostanie dług . . . . . 2,190.500 K
od którego odsetki za czas od 1/7 do 31/12 1904 wyniosą . . . . . 43.810 „
preliminuje się przeto . . . . . 88.920 K

Do rubryki III. Preliminuje się jak na rok 1903.

Do rubryki IV. Na podstawie ugody z c. k. Skarbem wojskowym LW. 9823/1900 wstawia się stały wydatek w wysokości ½% rocznie od kosztów budowy koszar okrągło 14.320 K.

Do rubryki V. Preliminuje się 1.850 K na przerobienie dotychczasowego magazynu na wiktuały w szpitalu wojskowym w Mostach wielkich na salę operacyjną i na dobudowanie natomiast magazynu na wiktuały jak akt. LW. 71.740/902 91.013/902.

Do rubryki VI. Preliminuje się mniej o 100 K w przewidywaniu niższych potrzeb.

Do rubryki VII. Nie wstawia się żadnej kwoty, gdyż w roku 1903 nie będzie prawdopodobnie żadnego niedoboru.

LW. 65.341/1903.

Alegat do preliminarza funduszu krajowego na rok 1904.

PRELIMINARZ

PODATKÓW BEZPOŚREDNICH

NA ROK

1904

nadesłany przez c. k. krajową Dyrekcyę skarbu we Lwowie odezwą z dnia 14. maja 1903 L. 50.210 (LW. 44.080/903).

Liczba porząd.	Nazwa rubryk	Wynik z roku poprzedniego 1902	Przyzwolony preliminarz na r. 1903	Wniosek na rok przyszły 1904	Uwaga
		w walucie koronowej			
1	Podatek gruntowy	7,936.025	7,880.000	9,240.000	
2	Podatek domowo klasowy . . .	2,986.904	2,985.000	3,420.000	
3	Podatek domowo-czynszowy . . .	5,159.958	4,630.000	5,500.000	
4	5% podatek dochodowy z domów wolnych	759.034	668.000	680.000	
5	Dawny podatek zarobkowy i dochodowy	95.886	40.000	8.000	
6	Powszechny podatek zarobkowy . .	2,346.466	2,366.000	2,340.000	
7	Podatek zarobkowy od domokrążców i przedsiębiorstw wędrownych . .	8.416	9.000	8.000	
8	Podatek zarobkowy od przedsiębiorstw i towarzystw, obowiązanych do publicznego składania rachunków .	3,589.766	2,580.000	2,700.000	
9	Podatek rentowy	1,114.381	1,000.000	1,000.000	
10	Podatek osobisto-dochodowy . . .	3,708.036	3,200.000	3,300.000	
11	Dodatek od wyższych poborów służbowych	101.440	95.000	96.000	
12	Należytości egzekucyjne	1,246.577	1,120.000	1,100.000	
13	Procenta zwłoki	291.287	200.700	200.000	
14	Kary	5.586	—	4.500	
	Razem . . .	29,349.762	26,773.700	29,596.500	

LW. 44.080/903.

Alegat do preliminarza funduszu krajowego na rok 1904.

Wykaz A)

podatków państwowych, preliminowanych na rok 1904, od których **mają być** pobierane dodatki krajowe.

Liczba porząd.	Nazwa podatku (rodzaj)	Pojedyńczo K	Razem K	Uwaga
1	**Podatek gruntowy**	—	9,240.000	
2	**Podatek domowy.**			
	a) domowo-klasowy	3,420.000		
	b) domowo-czynszowy	5,500.000		
	c) 5% od domów uwolnionych od podatku czynsz.	680.000	9,600.000	
3	**Inne podatki.**			
	a) ogólno zarobkowy	2,348.000		
	b) zarobkowy od domokrążców i ogólnych przedsiębiorstw	8.000		
	c) zarobkowy od przedsiębiorstw, obowiązanych do publicznego składania rachunków . . .	2,700.000		
	d) podatek rentowy od fasyonowanych . . .	170.000		
	e) podatek od wyższych poborów służbowych .	96.000	5,322.000	
	Suma ogólna *A)* . .	—	**24,162.000**	

Wykaz B)

podatków państwowych, preliminowanych na rok 1904, od których **nie mają być** pobierane dodatki krajowe.

1	Podatek rentowy, pobierany w drodze potrąceń .	—	830.000	
2	„ osobisto-dochodowy, cały	—	3,300.000	
3	Należytości egzekutnego	—	1,100.000	
4	Procenta zwłoki	—	200.000	
5	Kary (grzywny)	—	4.500	
	Suma ogólna *B)* . .	—	**5,434.500**	

Zestawienie.

Suma *A)*	24,162.000 K
„ *B)*	5,434.500 „
Ogółem	29,596.500 K

zgodnie z preliminarzem podatków państwowych na rok 1904.

N. B. Wedle zaciągniętej w krótkiej drodze informacyi w c. k. kraj. Dyrekcyi Skarbu, podatki wymienione pod poz. 1 i 2 *a)*, *b)*, *c)* wstawione są do preliminarza *brutto*, bez wszelkich potrąceń co do opustów; zaś podatki wymienione pod 3) wstawione są do preliminarza *netto* po uwzględnieniu opustów.

LW. 55.941/903.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1902.

Wysoki Sejmie!

Stosownie do postanowień §. 18. statutu krajowego i §. 6. instrukcyi, przedkłada Wydział krajowy zamknięcie rachunków wszystkich, pod zarządem Reprezentacyi kraju zostających funduszów za rok 1902, a mianowicie:

pod lit. *A.* funduszów budżetem objętych,
„ „ *B.* „ „ „ nieobjętych,
„ „ *C.* funduszu propinacyjnego miast,
„ „ *D.* „ pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. k. wojska,
„ „ *E.* „ krajowych koszar wojskowych,
„ „ *F.* „ byłego galic. korpusu ochotników,
„ „ *G.* „ pożyczkowego na cele melioracyjne,
„ „ *H.* „ dla gmin na budowę szkół,
„ „ *I.* „ kolejowego,
„ „ *K.* stałego funduszu przemysłowego,
„ „ *L.* funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych,
„ „ *M.* stałego funduszu hodowlanego,
„ „ *N.* funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego,
„ „ *O.* „ „ „ spółek kas oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena,
} administrowanych w Banku krajowym.
„ „ *P.* sumaryczne zestawienie obrotu brutto i stanu majątkowego wszystkich funduszów krajowych.

Dział *A.* zawiera fundusze budżetem objęte.

1. Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu, wraz z szczegółowymi rachunkami:

a) szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie,
b) doświadczalnej stacyi botaniczno-rolniczej we Lwowie,
c) akademii rolniczej, szkoły niższej rolniczej, folwarku, szkoły gorzelnictwa, gorzelni krajowej i stacyi doświadczalnej chemiczno rolniczej w Dublanach,
d) szkoły rolniczej, tudzież folwarku w Czernichowie,
e) szkół niższych rolniczych w Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereźnicy i Suchodole,
f) szkoły ogrodniczej w Tarnowie,
g) zakładu sadowniczego w Zaleszczykach,
h) składu publicznego krajowego w Krakowie.

2. Fundusz szkolny krajowy i krajowy fundusz szkolny emerytalny.
3—38. Fundusze krajowych zawodowych szkół i naukowych warstatów przemysłowych.
39 i 40. Krajowy szpital powszechny we Lwowie (2 oddziały).
41. Fundusz podrzutków we Lwowie.
42. Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie.
43—46. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie (4 oddziały).
47. Fundusz policyi krajowej.
48. „ pożyczki krajowej z roku 1883.
49. „ „ „ „ „ 1891.
50. „ „ „ „ „ 1893.
51. „ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.
52. „ regulacyi rzeki Gniłej Lipy.
53. „ „ potoku Kisieliny.
54. „ „ rzeki Łęgu.
55. „ „ potoku Krzemienicy z Babulówką i Trześni.
56. „ „ rzeki Brnia nowego z dopływami.
57. „ „ „ Białej z dopływami i uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Dunajca.
58. „ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.
59. „ dla uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły, między Podgórzem a Niepołomicami.
60. „ regulacyi rzeki Bugu od Pełtwi do granicy państwa.
61. „ dla zabudowania potoku górskiego Niszkówki.
62. „ regulacyi Złotej Lipy.
63. „ osuszenia bagien Łańcucko-Jarosławskich.
64. „ regulacyi potoku Dumnego.
65. „ obwałowania lewego brzegu Dunajca.
66. „ regulacyi rzeki Przegnojówki.
67 „ osuszenia bagien Stojanowskich.
68. „ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.
69. „ „ „ potoku Glińsko.
70. „ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.
71. „ dla zabudowania potoku Bystry.
72. „ regulacyi górnego Dniestru.
73. „ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.
74. „ „ lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa.
75. „ „ lewego brzegu Dunajca powyżej mostu w Bogumiłowicach.
76. „ regulacyi potoku Pustej.
77. „ „ rzeki Łęgu w powiatach: niżańskim i kolbuszowskim.
78. „ konserwacyi rzeki Trześniówki.
79. „ „ zabudowania potoku górskiego Michałów.
80. „ „ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie Tarnobrzeskim.
81. „ emerytury dozorców melioracyjnych.
82. „ kultury krajowej.
83. „ stanowy sierociński.
84. „ Aleksandra hr. Stadnickiego.
85. „ podrzutków w Krakowie.

Dział *B.* zawiera fundusze budżetem nieobjęte.

1. Fundusz pomnika Kościuszki.
2—231. Fundusze stypendyjne.
232. Administracyę dóbr Winnik.
233. Fundusz galicyjskich inwalidów wojskowych.
234. „ niżankowickich „ „

235. „ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich.
236. Zakład narodowy im. Ossolińskich.
237. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.
238. „ budowy domu podrzutków we Lwowie.
239. „ śp. Pelagii Russanowskiej.
240. „ szkół ludowych z r. 1872.
241. „ Wincentego Łodzia Ponińskiego.
242. „ Franciszka Kochmana dla literatów.
243. „ „ „ „ dziewcząt służących.
244. „ śp. Maryi Jędrzejowiczowej.
245. Fundacyę sandecką „Dom roboczy“.
246. Fundusz hr. Weissenwolffowej.
247. „ śp. Piotra hr. Wodzickiego.
248—253. Fundusze śp. dra Józefa H. Malinowskiego.
254. Fundusz Karola Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej.
255. „ im. A. Schiffnera.
256. „ Maryi Mochnackiej dla ciemnych.
257. „ Edwarda Lewińskiego dla włościan.
258. Fundacyę śp. Anny Helclowej.
259. Fundusz „Macierzy polskiej“.
260. „ Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej.
261. i 262. Fundusze z legatu śp. Józefa Ciemierzyńskiego.
263. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.
264. „ Teofili i Malwiny Łukowskich.
265. Fundacyę posagową śp. Siemianowskich dla dziewcząt.
266. „ Siemianowskich dla wdów po nauczycielach.
267. „ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą.
268. „ śp Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.
269. „ bursy ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych.
270. „ Franciszka Steczkowskiego z Jasła.
271. „ posagową śp. Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich.
272. „ posagową śp. Zaremby Skrzyńskiego dla dziewcząt wiejskich.
273. „ domu ubogich w Strzeliskach nowych.
274. „ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych i rekonwalescentów.
275—277. Fundusze im. Józefa Kosvitzkiego.
278. Fundusz im. Henryka Straszewskiego.
279. „ zboru św. Klaudyi.
280. „ emerytury aktorów sceny polskiej we Lwowie.
281. „ Krupacza Józefa dla c. k. inwalidów wojskowych.
282. „ śp. Wiktora hr. Baworowskiego.
283. i 284. Fundacye śp. Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej.
285. Fundusz na zakupno książek dla szkół przemysłowych w kraju.
286—288. Fundacyę Tytusa Kielanowskiego.
289. „ Wacława Tyzenhausa.
290. „ ks. Karoliny Lubomirskiej.
291. „ Marjem Gewürtzowej.
292. „ ks. Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca.
293. „ ks. Szaflarskiego dla Dębicy.
294. „ hr. Róży Lanckorońskiej.
295. „ Konstantego i Michaliny Pietruskich.
296. „ Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana.
297. „ Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.
298. „ Izydora Kowalewskiego.
299. „ jubileuszową Cesarza Franciszka Józefa I. „na zakupno pni pszczół etc.“
300. „ Michała Morawieckiego.
301. Fundusz „Z nadwyżek wspólnych kas sierocych“.
302. i 303. Fundacye Angeliki de Sternhort Hoffmanowej.

304. Fundacyę im. Jakóba hr. Potockiego.
305. „ im. Tadeusza Kościuszki.
306. Depozyta gminne serwitutowe.
307. Depozyta ogólne.

Ogółem działy A. i B. obejmują 392, zaś razem z funduszami działów C., D., E., F., G., H., I., K., L., M., N., O., ... 404 funduszów.
W roku 1901 wykazano w tych działach . . . . . 387 „
Z porównania okazuje się przybytek . . . . . 17 funduszów.

A mianowicie:

I. Przybyły:

1. Fundusz krajowej szkoły koszykarskiej w Dynowie.
2. „ „ „ „ „ Jurkowie.
3. „ „ „ „ „ Niżniowie.
4. „ „ „ „ „ Wielowsi.
5. „ „ „ kołodziejskiej w Tłumaczu.
6. „ obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej mostu w Bogumiłowicach.
7. „ regulacyi potoku Pustej.
8. „ „ rzeki Łęgu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim.
9. „ stypendyjny Teofila i Pauliny Adamskich.
10. „ „ Bielskiego Antoniego.
11. „ „ Jana Drelichowskiego I. dla szkoły realnej.
12. „ „ „ „ II. dla szkoły politechnicznej.
13. „ „ Marka i Amalii Przeorskich.
14. „ „ Aleksandra Słowińskiego.
15. „ „ Józefa Soleskiego.
16. „ „ Edwarda Adama Stadnickiego.
17. „ „ Antoniego i Augusta Zawiszów.
18. „ dobroczynny Angeliki de Sternhort Hoffmanowej I.
19. „ „ „ „ „ „ II.
20. „ Jakóba hr. Potockiego.
21. „ imienia Tadeusza Kościuszki.

II. Ubyły:

1. Fundusz krajowej szkoły koszykarskiej w Stryhańcach.
2. „ pożyczki krajowej z r. 1873.
3. „ stypendyjny Hassewicza.
4. „ pomnika Agenora hr. Gołuchowskiego.

Z porównania przybytku 21 funduszów
z ubytkiem . 4 „
okazuje się przybytek j. w. 17 funduszów.

W formie zamknięć nie nastąpiła żadna zasadnicza zmiana; trzymano się bowiem ściśle uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 14. października 1878, z dnia 21. grudnia 1885 i formy zamknięcia za rok 1894, którą Wysoki Sejm, uchwalając na posiedzeniu dnia 10. stycznia 1896 absolutoryum, tem samem z zatwierdzeniem do wiadomości przyjął.

Według sumarycznego wykazu wydatków i dochodów wszystkich budżetem objętych funduszów, wynik ogólny gospodarki finansowej kraju w r. 1902 jest następujący:

	w funduszach krajowym i z tegoż dotowanych:	samoistnych niedotowanych:
Wydatki w porównaniu z budżetem *większe* o	1,651.708 K	2.407 K
Dochody od budżetu *większe* o . . .	2,639.828 „	816 „
Wynik *korzystniejszy* od budżetu o . .	988.120 K	
Wynik *niekorzystniejszy* od budżetu		1.591 K
wogóle wynik korzystniejszy od budżetu wynosi .	986.529 K.	

Poniżej objaśniamy szczegółowo, jak powstał korzystniejszy od budżetu wynik w funduszu krajowym i w funduszach z niego dotowanych. Tutaj zaznaczamy tylko, że niekorzystniejszy wynik w funduszach samoistnych niedotowanych, pochodzi głównie z niekorzystniejszych różnic budżetowych w funduszu Aleksandra hr. Stadnickiego, w odnośnem zamknięciu rachunków bliżej objaśnionych.

W funduszu pożyczkowym na drogi powiatowe i gminne, dla którego osobny budżet nie został uchwalony, wydatki wynoszą:

a) na bezprocentowe pożyczki Wydziałom powiatowym . .		136.000 K — g
b) na lokacyę w funduszu krajowym		159.865 „ 45 „
Razem . .		295.865 K 45 g
Wydatki te pokryto własnymi zasobami funduszu w kwocie	255.865 K 45 g	
oraz dotacyą z Rubr. X. poz. 191 wydatków funduszu krajowego	40.000 „ — „	295.865 K 45 g
W aktywach posiada ten fundusz:		
a) w zwrotach pożyczek od Wydz. pow. wraz z zaległemi odsetkami		697.658 K — g
b) na lokacyi w funduszu krajowym		130.310 „ 49 „
Razem . .		827.968 K 49 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		827.968 K 49 g

Do tego działu należą jeszcze następujące fundusze, których specyalne zamknięcia rachunków wykazują:

	Dochody wraz z pozostałością kasową z ubiegłego roku:	Wydatki:	Pozostałość kasowa z końcem r. 1902:
1. Fund. regulacyi Gniłej Lipy:			
a) fund. regulac.	22.167 K 88 g	987 K 21 g	21.180 K 67 g
b) „ konserwac.	16.788 „ 31 „	— „ — „	16.788 „ 31 „
2. Fund. regulacyi potoku Kisieliny			
a) fund. regulac.	21.375 „ 45 „	17.527 „ 87 „	3.847 „ 58 „
b) „ konserwac.	5.272 „ 71 „	51 „ 60 „	5.221 „ 11 „
3. Fund. regulacyi rzeki Łęgu:			
a) fund. regulac.	10.295 „ 19 „	8.325 „ 99 „	1.969 „ 20 „
b) „ konserwac.			
1. bieżący	5.022 „ 86 „	4.940 „ 46 „	82 „ 40 „
2. rezerwowy	13.479 „ 08 „	— „ — „	13.479 „ 08 „
4. Fund. regulacyi potoku Krzemienicy z Babulówką oraz Trześni i Rowu:			
a) fund. regulac.	119.436 „ 11 „	16.100 „ 46 „	103.335 „ 65 „
b) „ konserwac.	1.435 „ 20 „	— „ — „	1.435 „ 20 „
5. Fund. regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopływ.:			
a) fund. regulac.	102.560 „ 77 „	67.257 „ 69 „	35.303 „ 08 „
b) „ konserwac.	8.282 „ 67 „	— „ — „	8.282 „ 67 „

	Dochody wraz z pozostałością kasową z ubiegłego roku:	Wydatki:	Pozostałość kasowa z końcem r. 1902:
6. Fund. regulacyi rzeki Białej z dopływami i uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Dunajca:			
a) fund. regulac.	472.540 K 79 g	418.342 K 26 g	54.198 K 53 g
b) „ konserwac.	39.951 „ 22 „	81 „ 52 „	39.869 „ 70 „
7. Fund. konserwac. zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.	3.193 „ 38 „	1.446 „ 52 „	1.746 „ 86 „
8. Fund. dla uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami:			
a) fund. regulac.	84.169 „ 75 „	66.750 „ 01 „	17.419 „ 74 „
b) „ konserwac.	10.097 „ 34 „	— „ — „	10.097 „ 34 „
9. Fund. regulacyi rzeki Bugu:			
a) fund. regulac.	264.398 „ 94 „	69.747 „ 83 „	194.651 „ 11 „
b) „ konserwac.	7.032 „ 60 „	— „ — „	7.032 „ 60 „
10. Fund. na zabudowanie potoku górskiego Niszkówki.	958 „ 08 „	347 „ 60 „	610 „ 48 „
11. Fund. regulacyjny rzeki Złotej Lipy:			
a) fund. regulac.	17.044 „ 22 „	14.903 „ 46 „	2.140 „ 76 „
b) „ konserwac.	1.067 „ 43 „	3 „ 04 „	1.064 „ 39 „
12. Fund. osuszenia bagien w powiecie łańcuckim i jarosławskim.	31.510 „ 50 „	26.590 „ 76 „	4.919 „ 74 „
13. Fund. regulacyi potoku Dumnego.	17.346 „ 06 „	612 „ 73 „	16.733 „ 33 „
14. Fund. regulacyi rzeki Przegnojówki:			
a) fund. regulac.	11.021 „ 35 „	3.516 „ 69 „	7.504 „ 66 „
b) „ konserwac.	1.139 „ 67 „	1.139 „ 67 „	— „ — „
15. Fund. osuszenia bagien Stojanowskich.	15.792 „ 55 „	15.792 „ 55 „	— „ — „
16. Fund. obwałowania lewego brzegu Dunajca:			
a) fund. regulac.	15.385 „ 07 „	14.198 „ 62 „	1.186 „ 45 „
b) „ konserwac.	6.484 „ 08 „	20 „ — „	6.464 „ 08 „
17. Fund. na zabudowanie potoku Glińsko.	501 „ 46 „	432 „ — „	69 „ 46 „

	Dochody wraz z pozostałością kasową z ubiegłego roku:	Wydatki:	Pozostałość kasowa z końcem r. 1902:
18. Fund. na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru:	112.443 K — g	79.953 K 35 g	32.489 K 65 g
19. Fund. regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.	75.358 „ 92 „	73.097 „ 32 „	2.261 „ 60 „
20. Fund. zabudowania potoku Bystry.	66.962 „ 92 „	57.512 „ 12 „	9.450 „ 80 „
21. Fund. regulacyi górn. Dniestru.	882.940 „ 01 „	373.888 „ 17 „	509.051 „ 84 „
22. Fund. obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim:			
a) fund. regulac.	356.541 „ 14 „	335.970 „ 05 „	20.571 „ 09 „
b) „ konserwac.	3.591 „ 48 „	— „ — „	3.591 „ 48 „
23. Fund. obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą Państwa.	131.928 „ 73 „	122.887 „ 27 „	9.041 „ 46 „
24. Fund. obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic.	52.226 „ 21 „	44.680 „ 57 „	7.545 „ 64 „
25. Fund. regulacyi potoku Pustej.	59.348 „ 24 „	4.392 „ 55 „	54.955 „ 69 „
26. Fund. regulacyi rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim.	60.212 „ 75 „	18.628 „ 89 „	41.583 „ 86 „
27. Fund. konserwacyi rzeki Trześniówki.			
a) fund. konserw.	4.924 „ 52 „	4.497 „ 26 „	427 „ 26 „
b) „ rezerw.	8.075 „ 35 „	— „ — „	8.075 „ 35 „
28. Fund. konserwac. zabudowania potoku górskiego Michałów.	808 „ — „	250 „ — „	558 „ — „
29. Fund. konserwac. obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim.	73.878 „ 07 „	872 „ 74 „	73.005 „ 33 „
30. Fund. emerytury dozorców melioracyjnych.	13.866 „ 09 „	1.337 „ — „	12.529 „ 09 „
31. Fund. szkolny kraj. emeryt. (zarodowy).	67.100 „ 44 „	200 „ — „	66.900 „ 44 „

Oprócz wykazanych pozostałości kasowych fundusze te posiadają z końcem roku 1902:

a) w aktywach (po strąceniu stanu biernego):

ad	1*a*).	10.956 K	70 g
„	2*a*).	81.897 „	82 „
„	2*b*).	8 „	04 „
„	3*a*).	9.380 „	44 „
„	3*b*).	734 „	56 „
„	4*a*).	13 „	27 „
„	5*a*).	48.004 „	20 „
„	5*b*).	7 „	10 „
„	6*b*).	73 „	80 „
„	8*a*).	21.910 „	— „
„	9*a*).	90.360 „	90 „
„	11*a*).	64.696 „	54 „
„	11*b*).	23 „	50 „
„	12	25.140 „	16 „
„	14*a*).	139 „	67 „
„	14*b*).	2.860 „	33 „
„	16*a*).	70.378 „	37 „
„	19.	184.792 „	90 „
„	23.	82.856 „	93 „
„	24.	13.000 „	— „
„	25.	24.960 „	— „
„	27*a*).	1.434 „	54 „
„	30.	495 „	20 „

b) w passywach (po strąceniu stanu czynnego):

ad	6*a*).	136.272 K	04 g
„	10.	316 „	59 „
„	22*a*)	101.318 „	53 „

Zamknięcie rachunku funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu przedstawia wynik ostateczny jak następuje:

	Wynik rzeczywisty:	Budżetem uchwalony:	Z porównania wynik: większy:	mniejszy:
Wydatki budżetowe .	23,710.443 K	22,921.684 K	788.759 K	
Dochody „ .	24,593.225 „	22,816.346 „	1,776.879 „	
Przewyżka dochodów do przeniesienia na rachunek roku 1904 gotówką w kasie 676.598 K				
na lokacyi w Banku krajowym 206.184 „	882.782 K		988.120 K	
Budżet zaś wykazuje przewyżkę wydatków		105.338 K		
Wynik rzeczywisty tedy cyfrowo jest korzystniejszy od budżetu j. w. o kwotę .	988.120 K			
a gdy uwzględni się, że z rubr. XIV. poz. 240 a) na umorzenie dawnych długów wydano nad budżet .	47.964 „			
to wzmiankowany wynik w ogóle okaże się korzystniejszym od budżetu o . . .	1,036.084 K			

Różnice pomiędzy wynikami rzeczywistymi a kwotami uchwalonemi w budżecie przedstawiają się w poszczególnych rubrykach jak następuje:

A. W wydatkach.

			więcej:	mniej:
W rubr.	I.	Koszta reprezentacyi kraju, wydano ogółem mniej o . . . . . głównie z powodu mniejszego wydatku (Dział A. poz. 2) na dyety poselskie o 36.720 K wskutek krótkiego trwania sesyj sejmowych, i mniejszego o 3.000 K wydatku (Dział B.) na wynagrodzenie zastępców Członków Wydziału kraj., natomiast zaś większe były wydatki na koszta podróży pp. posłów (poz. 1) o 8.903 K wskutek dwukrotnego zwoływania Sejmu.		30.322 K
„	II.	Koszta zarządu, wydano mniej o . w czem prócz innych drobnych różnic były mniejsze wydatki w poz. 16 – 22 na płace urzędników i woźnych o 14.775 K., natomiast większe w poz. 31 na zwyczajne potrzeby kancelaryjne o 4.917 K.		9.918 „
„	III.	Koszta leczenia ubogich chorych i utrzymania podrzutków, wydano więcej o . . . . . głównie z powodu wzrostu ilości dni leczenia. Przekroczenie to wszakże w części znajduje pokrycie w korzystniejszym o 17.703 K wyniku rubr. V. poz. 18 dochodów, co redukuje wzmiankowane przekroczenie rubr. III. do kwoty 195.130 K — jak szczegółowe wyjaśnienie tej rubryki wykazuje.	212.833 K	
W rubr.	IV.	Koszta szczepienia wydano mniej o mianowicie koszta podróży i dyety dla lekarzy (poz. 39) o tyleż były mniejsze.		13.505 „
„	V.	Wydatki sanitarne wydano mniej o głównie z powodu, że nie wszystkie posady lekarzy okręgowych były obsadzone.		1.166 „
„	VI.	Zasiłki dla zakładów dobroczynności mniej o . . . . . ponieważ nie zaszła potrzeba zapłacenia raty amortyzacyjnej (poz. 55 *b)* od pożyczki zaciągnąć się mającej przez towarzystwo opieki nad niemowlętami „Dzieciątka Jezus“, w kwocie 3.600 K, tudzież z powodu niezapłacenia odsetek od pożyczki zaciągnąć się mającej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań, dla robotników katolickich w Krakowie, (poz. 67) w kwocie 1.600 K, gdyż obu tych pożyczek w r. 1902. nie zaciągnięto.		5.200 „
„	VII.	Wydatki na cele wykształcenia i oświaty wydano więcej o . . .	309.638 „	
		Do przeniesienia . . .	522.471 K	60.111 K

			więcej:	mniej:
		Z przeniesienia . . .	522.471 K	60.111 K
		z powodu większego niedoboru funduszu szkolnego krajowego (poz. 73) o 310.754 K a mniejszego natomiast niedoboru kraj. funduszu szkolnego emerytalnego (poz. 74) o 916 K i mniejszego o 200 K wydatku w poz. 75. „Członkowie Rady szkolnej krajowej“.		
W rubr.	VIII.	Utrzymanie pomników historycznych więcej o	1.474 „	
		głównie z powodu nieprelimino-wanego wydatku (poz. 171 *c)* na konserwacyę zamku w Olesku 1.700 K a natomiast mniejszych o 385 K wydatków (poz. 162 *b)* wskutek interkalaryów w Archiwum aktów grodzkich w Krakowie.		
„	IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi więcej o	16.145 „	
		mianowicie: na koszta kwaterunkowe więcej o 5.697 K, na urządzenie nowych koszar o 8.385 K, na koszta administracyi i konserwacyi gmachu żandarmeryi we Lwowie i budynku w Czortkowie o 660 K i za wodę z wodociągów lwowskich o 1.403 K.		
„	X.	Wydatki na komunikacye więcej o	102.313 „	
		z powodu większych wydatków w dziale I. na drogi o 97.024 K (głównie zaś w dziale B. poz. 187 „nowe budowy i rekonstrukcye“ o 16.931 K, w dziale D. poz. 189 „na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiat. i gminnych“ o 81.001 K) i w dziale II. na koleje żelazne (Koszta zarządu) o 5.289 K.		
„	XI.	Dotacye dla zakładów krajowych więcej o	1.774 „	
		według specyalnych rachunków tych zakładów.		
„	XII.	Wydatki na szupaśnictwo, mniej o .		8.818 „
		wedle rachunków złożonych przez stacye szupasowe.		
„	XIII.	Budowy wodne i melioracye, mniej o		403 „
		w dziale A. na utrzymanie biura melioracyjnego i na studya przygotowawcze.		
„	XIV.	Umarzanie pożyczek, wydano więcej o	154.397 „	
		głównie z powodu większego wydatku na spłatę dawniej wylosowanych a dopiero w r. 1902 do wypłaty zgłoszonych obligacyj pożyczki z r. 1893 (poz. 238) o 73.629 K, na spłatę dawniejszych długów krajowych (poz. 240 a) o 47.963 K i na odsetki bierne od chwilowych długów zaciągniętych w ciągu roku (poz. 239 a) o 36.865 K. Natomiast wydano mniej na spłatę obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych (poz.		
		Do przeniesienia . . .	798.574 K	69.332 K

			więcej:	mniej:
		Z przeniesienia . . .	798:574 K	69.332 K
		239) o 3.900 K, i na umorzenie pożyczki Sióstr Miłosierdzia (poz. 234) o 160 K.		
W rubr.	XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa wydano więcej o	43.790 „	
		głównie z powodu większego wydatku na akademię rolniczą w Dublanach (poz. 246) o 9 203 K, na folwark w Dublanach (poz. 250) o 19.440 K i nieprelimiowanego wydatku (poz. 296 c) na koszta założenia krajowej szkoły mleczarskiej w Staromieściu pod Rzeszowem 15.000 K.		
„	XVI.	Na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu wydano więcej o . .	15.708 „	
		z powodu większych wydatków na szkoły fachowe (Dział II) o 25.458 K, na wydatki krajowej komisyi przemysłowej (Dział IV) o 5.856 K, tudzież na zasiłki na cele przemysłowe (Dział V) o 5.774 K, natomiast wydano mniej na szkoły przemysłowe uzupełniające (Dział I) o 8.864 K, na ogólne cele szkolnictwa przemysłowego (Dział III) o 9.956 K i na szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego (Dział VI) o 2.560 K.		
„	XVII.	Rozmaite wydatki, wydano więcej o drobną różnicę	19 „	
		Razem wydano więcej o	858.091 K	
		„ „ mniej o		69.332 K
		Wogóle wydatek był większy o	788.759 K	

B. W dochodach.

W rubr.	III.	Dochody z dróg krajowych więcej o	55.379 K	
		głównie z powodu większego dochodu z myt (poz. 3) o 26.586 K, z odsetek zwłoki i kar (poz. 4) o 475 K, z subwencyi od c. k. Skarbu Państwa na budowę dróg powiatowych i gminnych (poz. 9) o 21.000 K i większego zwrotu od Towarzystw kolejowych, poniesionych za nie wydatków administracyjnych (poz. 10) o 8.526 K; natomiast mniejszy był dochód z datków dobrowolnych na budowę dróg (poz. 6) o 1.200 K.		
„	IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych, więcej o	8.023 „	
		według specyalnych zamknięć rachunków tych zakładów.		
„	V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych, więcej o	25.835 „	
		głównie z powodu większych dochodów		
		Do przeniesienia . .	89.237 K	— K

*

			więcej:	mniej:
		Z przeniesienia . . .	89.237 K	— K
		dów ze zwrotów zaliczek od szpitali powszechnych (poz. 18) o 17.703 K i zwrotu kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych (poz. 22) o 10.888 K, a natomiast niższych zwrotów od stron rozmaitych ze spraw drogowych (poz. 20) o 2.957 K.		
W rubr.	VI.	Zwroty pożyczek, więcej o . . . przeważnie z powodu wpływu budżetem nieuwzględnionych zwrotów z lat ubiegłych od Wydziałów powiatowych na poczet pożyczek udzielonych ludności dotkniętej klęskami elementarnami (poz. 26 f i 26 g) 1.528 K, a netomiast niższego dochodu wskutek niezapłacenia raty pożyczki wydziału powiatowego w Śniatynie (poz. 26) 400 K.	1.152 „	
„	VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, mniej o . . .		282 „
„	VIII.	Dochody Akademii, niższej szkoły rolniczej i folwarku, szkoły gorzelniczej, gorzelni i stacyi kontrolno-doświadczalnej w Dublanach, więcej o . .	4.208 „	
„	IX.	Dochody szkół i folwarków w Czernichowie, mniej o		10.659 „
„	X.	Dochody innych szkół rolniczych, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach tudzież stacyi kontrolno-doświadczalnej botaniczno rolniczej we Lwowie, więcej o	22.624 „	
		według specyalnych zamknięć rachunków tychże szkół.		
„	XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich, mniej o		117 „
		z powodu, iż zostają w zaległości.		
„	XII.	Dochód z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z roku 1866 większy o drobną różnicę	17 „	
„	XIII.	Dochody z kwaterunkowego żandarmeryi więcej o	1.431 „	
		według rachunków złożonych przez c. k. Komendę żandarmeryi.		
„	XIV.	Dochody ze zwrotu wydatków szupasowych, mniej o		1.730 „
		co znajduje pokrycie w należytościach czynnych.		
„	XV.	Dochody z krajowego składu publicznego w Krakowie, mniej o . .		5.606 „
		według specyalnego zamknięcia rachunków.		
„	XVI.	Dochody z kraj. opłat konsumcyjnych mniej o		349.183 „
		Do przeniesienia . .	118.669 K	367.577 K

		więcej:	mniej:
	Z przeniesienia . . .	118.669 K	367.577 K
	z powodu, że z udziału kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu wpłynęło mniej o 342.590 K, z czynszów zaś dzierżawnych od piwa i 30% dodatku od wina, z grzywien, prowizyi zwłoki etc w ogóle wpłynęło mniej o 6.593 K.		
W rubr. XVII.	Rozmaite dochody więcej o kwotę .	487.316 „	
	głównie z powodu większego dochodu z bonifikacyi z c. k. Skarbu Państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto dochodowego (dział A. poz. 63.) o 277.210 K tudzież z powodu wpływów nadbudżetowych poszczególnionych w dziale B. (poz. 72 *a*) do 72*x*) w kwocie 208.331 K.		
„ XVIII.	Dodatki do podatków w Galicyi wschodniej i zachodniej: od podatku gruntowego i domowego po 66 g, od podatku zarobkowego po 60 g — zaś w W. Ks. Krakowskiem: od podatku gruntowego i domowego po 49 g a od zarobkowego po 55 g, przyniosły ogółem więcej o	1,538.471 „	
	tak, że wydatność grosza w r. 1902 zamiast preliminowanych 230.000 K, uczyniła 256.295 K.		
	Razem wpłynęło dochodów więcej o	2,144.456 K	
	„ „ „ mniej o		367.577 K
	W ogóle dochody były większe o .	1,776 879 K	
	gdy zaś wydatki były większe o .	788.759 „	
	okazuje się ostateczny wynik zamknięcia rachunków cyfrowo korzystniejszy od budżetu o kwotę	988.120 K	
	a mianowicie zamknięcie rachunków wykazuje przewyżkę dochodów . .		882.782 K
	budżet zaś zamknięto niedoborem .		105.338 „
	co razem czyni jak wyżej . . .		988.120 K
	gdy się wszakże uwzględni, że we wzmiankowanej przewyżce wydatków mieści się spłata dawniejszych długów nad budżet		47 964 „
	to wynik korzystniejszy przedstawi się w sumie		1,036.084 K
	jak poprzednio wykazano.		

Szczegółowe uzasadnienie różnic w każdej pozycyi znajduje się w wyjaśnieniach do poszczególnych rubryk.

Nadto wykazuje zamknięcie rachunku funduszu krajowego stan funduszu uposażenia kasy krajowej, wynoszący z końcem roku 1902 jak następuje:

a) na lokacyi w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym	1,847.925 K 84 g
b) na lokacyi w krakowskim składzie publicznym	38.256 „ 24 „
c) w należytościach czynnych z tytułu udzielenia pożyczek Wydziałom powiatowym dla dotkniętych klęskami elementarnemi (w myśl uchwały Sejmowej z dnia 9. lutego 1894)	43.817 „ 92 „
d) w należytości czynnej w funduszu Baworowskiego	70.000 „ — „
Razem	2,000.000 K — g

W funduszu propinacyjnym miast

są następujące wynikłości:

Dochody (wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego)		8,795.431 K 81 g
Wydatki		2,406.544 „ 10 „
Pozostałość w gotówce	7.449 K 06 g	
„ w efektach	6,381.438 „ 65 „	6,388.887 K 71 g
do tego należytości czynne		631.479 „ 48 „
Stan czynny majątku		7,020.367 K 19 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		7,020.367 K 19 g

W funduszu pożyczkowym dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska

są następujące wynikłości:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego wynosiły w roku 1902	959.287 K 31 g
Wydatki	554.323 „ 34 „
Pozostałość w gotówce	404.963 K 97 g
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek wynoszą	2,521.218 „ 68 „
razem	2,926.182 K 65 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	2,926.182 K 65 g

Fundusz koszar krajowych

utworzony na budowę normalnych koszar dla strzelców i kawaleryi, tudzież na budowę szpitali wojskowych do LW. 22 220/1895 (umowa z c. k. Ministeryum wojny przy LW. 47.769/1895).

Dochody wraz z pozostałością kasową z ubiegłego roku wynosiły w roku 1902		340.275 K 02 g
Wydatki		340.250 „ 67 „
	Pozostałość w gotówce	24 K 35 g
Należytości czynne		6.887 „ 84 „
	Razem stan czynny	6.912 K 19 g
Stan bierny		2,450.500 „ — „
	Czysty stan bierny	2,443.587 K 81 g

pokryty wartością zbudowanych z tego funduszu koszar krajowych.

Fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z r. 1859

z przeznaczeniem udzielania gminom bezprocentowych pożyczek na budowę koszar i szpitali dla c. i k. wojska (LW. 33.705/1891).

Dochody tego funduszu wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego wynosiły w roku 1902	47.643 K 08 g
Wydatki	5.000 „ — „
Pozostałość w efektach	52 643 K 08 g
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek wynoszą	66.000 „ — „
Razem stan czynny majątku	118.643 K 08 g

Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne

utworzony na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17. lutego 1898.

Zamknięcie tego funduszu przedstawia następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego			738.538 K 27 g
Wydatki			225.533 „ 89 „
Pozostałość a) w gotówce	430 258 K 86 g		
b) w efektach	82.745 „ 52 „		513.004 K 38 g
Należytości czynne			898.588 „ 48 „
Razem stan czynny			1,411.592 K 86 g
Stan bierny			1.084 „ 43 „
Czysty stan czynny			1,410.508 K 43 g

Fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół

utworzony na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 22. września 1892 i z dnia 16. lutego 1894, przez wypożyczenie z majątku zarodowego funduszu szkolnego krajowego efektów wartości nominalnej 584.659 K 70 g.

Zamknięcie tego funduszu przedstawia następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością z roku ubiegłego			293.439 K 87 g
Wydatki			219.879 „ 31 „
Pozostałość a) w gotówce	— K — g		
b) w efektach	73.560 „ 56 „		73.560 K 56 g
Należytości czynne			624.878 „ 66 „
Razem stan czynny			698.439 K 22 g
Stan bierny			698.439 „ 22 „
Czysty stan czynny			— K — g

Fundusz kolejowy

utworzony na podstawie uchwały sejmowej z dnia 15. lutego 1894.

Dochody tego funduszu wraz z zapasem kasowym z roku ubiegłego			11,712.354 K 07 g
Wydatki			8,690.212 „ 29 „
Pozostałość a) w gotówce	21.141 K 78 g		
b) w efektach	3,001.000 „ — „		3,022.141 K 78 g
Należytości czynne, wykazane szczegółowo w odnośnem zamknięciu rachunków			5,647.029 „ 84 „
Razem			8,669.171 K 62 g
Należytości bierne			5,591.506 „ 57 „
Czysty stan czynny			3,077.665 K 05 g

Stały fundusz przemysłowy

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu przedstawia następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego		412.640 K 93 g
Wydatki		411.944 „ 93 „
Pozostałość w gotówce		696 K — g
Należytości czynne:		
a) stan udzielonych pożyczek	1,386.316 K 62 g	
b) udziały w przemysłowych towarzystwach	113 000 „ — „	1,499.316 „ 62 „
Razem stan czynny		1,500.012 K 62 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1,500.012 K 62 g

Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu wykazuje następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego	41.916 K 87 g
Wydatki	35.463 „ 87 „
Pozostałość w gotówce	6.453 K — g
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek	63.613 „ 87 „
Razem stan czynny	70.066 K 87 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	70.066 K 87 g

Stały fundusz hodowlany

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu wykazuje następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego	98.589 K 75 g
Wydatki	25.597 „ 63 „
Pozostałość w gotówce	72.992 K 12 g
Należytości czynne z tytułu udzielonych gminom pożyczek	31.276 „ 72 „
Razem stan czynny	104.268 K 84 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny	104.268 K 84 g

Uwaga. Niezależnie od tego funduszu istnieją również na cele hodowli bydła przeznaczone datki od Wydziałów powiatowych w łącznej sumie 2.929 K 22 g, które mają być użyte wyłącznie na cele hodowli w tych powiatach, z których wpływają i dlatego do ogólnego funduszu nie mogły być wcielone. Datki te przechowane są w depozytach kasy krajowej, na książeczkach Banku krajowego Nr. 9.592 i 9.835.

Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu przedstawia następujące wyniki:

Dochody wraz z pozostałością kasową z roku ubiegłego . .		299.547 K 10 g
Wydatki		77.460 „ 40 „
Pozostałość w gotówce		222.086 K 70 g
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek . . .		317.889 „ 19 „
Razem stan czynny . .		539.975 K 89 g
Stan bierny . .		— „ — „
Czysty stan czynny . .		539.975 K 89 g

Stały fundusz pożyczkowy dla Spółek oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena.

(administrowany w Banku krajowym).

Zamknięcie tego funduszu utworzonego po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 16. marca 1899 przedstawia następujące wyniki:

Wydatki		447.396 K 95 g
Dochody		145.537 „ 95 „
Niedobór pokryty pożyczką z Banku krajowego . . .		301.859 K — g
Należytości czynne z tytułu udzielonych pożyczek . . .		788.118 K 41 g
Należytości bierne: *a)* z roku bieżącego	301.859 K — g	
b) z lat ubiegłych	321.255 „ — „	623.114 K — „
Czysty stan czynny . .		165.004 K 41 g

Według sumarycznego zestawienia lit. P.

Stan wszystkich funduszów krajowych z końcem roku 1902 jest następujący:

a) w majątkach zarodowych:

1. Gotowizna w kasach		7.302 K 23 g
2. Efekta w walucie koronowej		19,785 541 „ 63 „
3. Dobra i realności		17,553.233 „ 18 „
4. Kapitały hipotekowane		560.917 „ 38 „
5. Przewyżka należytości czynnych		767.945 „ 63 „
razem .		38,674.940 K 05 g

b) w majątkach obrotowych:

1. Gotowizna w kasach . . .	3,125.417 K 17 g	
2. Efekta	10,911.671 „ 98 „	
3. Kapitały lokowane w Bankach . .	4,160.857 „ 34 „	
razem stan czynny . .	18,197.946 K 49 g	
4. Przewyżka należytości biernych .	45,878.250 „ 41 „	
Przewyżka stanu biernego . . .		27,680.303 K 92 g
Pozostaje stan czynny		10,994.636 K 13 g

Z końcem roku 1901 stan majątku był następujący:

a) w majątkach zarodowych stan czynny	38,088.937 K 47 g	
b) w majątkach obrotowych przewyżka stanu biernego . .	31,381.661 „ 58 „	
Ogólny majątek wykazywał stan czynny .		6,707.275 K 89 g
Okazuje się tedy z końcem r. 1902 przyrost majątku o . .		4,287.360 K 24 g

a mianowicie:			
w majątkach zarodowych wzrósł stan czynny o	586.002 K 58 g		
w majątkach obrotowych zaś zmniejszył się stan bierny o . . .	3,701.357 „ 66 „		
Wogóle przyrost majątku jak wyżej o .	4,287.360 K 24 g		
a to głównie z powodu zwiększenia się aktywów w funduszach: krajowym, propinacyj. miast, stypendyjnych, dobroczynnych, pożyczkowym na cele melioracyjne, kolejowym, szkolnym krajowym, i wskutek spłat pożyczek krajowych.			
Należytości czynne, nie wliczając kapitałów w Bankach lokowanych, wynoszą z końcem roku 1902:			
a) w majątkach zarodowych . . .	882,834 K 43 g		
b) „ obrotowych . . .	20,268.823 „ 59 „	21,151.658 K 02 g	
z końcem roku 1901 wynosiły te należytości:			
a) w majątkach zarodowych . . .	777.373 K 01 g		
b) „ obrotowych . . .	20,755.365 „ 18 „	21,532.738 „ 19 „	
a zatem ubyło w r. 1902:			
a) w majątkach zarodowych wzrosły o	105.461 K 42 g		
b) „ obrotowych zmniejszyły się o	486.541 „ 59 „		
W ogóle ubyło należytości czynnych		381.080 K 17 g	

według poszczególnych zamknięć rachunków.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wydaje Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszów budżetem objętych za rok 1902.

2. Powyższa uchwała obejmuje także absolutoryum dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego i funduszu emerytalnego za rok 1902.

3. Rachunki funduszów samoistnych budżetem nieobjętych, funduszu propinacyjnego miast, funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. i k. wojska, funduszu krajowych koszar wojskowych, funduszu byłego galic. korpusu ochotników z r. 1859, funduszu pożyczkowego dla spółek wodnych, funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę szkół ludowych, funduszu kolejowego, stałego funduszu przemysłowego, funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych, stałego funduszu hodowlanego, funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego i funduszu pożyczkowego dla spółek oszczędności i pożyczek systemu Raiffeisena, przyjmuje Sejm do wiadomości.

4. Sprawdzoną nadwyżkę z rachunków funduszu krajowego za rok 1902 w kwocie 882.782 K przenosi się na rok 1904 i wstawia się do budżetu roku 1904 w rubr. XIII. dochodów.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 21. lipca 1903.

Pilat w. r.
zastępca Marszałka.

Romanowicz w. r.
członek Wydziału krajowego.

Sumaryczny wykaz

wydatków i dochodów krajowych

wedle zamknięcia rachunków

za rok 1902.

i porównanie tychże z uchwalonemi przez Wysoki Sejm krajowy kwotami dochodów i wydatków.

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna wydatków w roku 1902 wynosiła	39,734.508 K
Uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 10. 11. i 12. lipca 1902 r. uchwalono na potrzeby krajowe.	38,082.800 „
W porównaniu zatem z budżetem suma wydatków jest *większą* o	1,651.708 K

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna wydatków wynosiła w roku 1902	20.180 K
Budżetem z dnia 11. i 12. lipca 1902 uchwalono	17.773 „
W porównaniu zatem z budżetem suma wydatków jest *większą* o	2.407 K

A. Fundusze dotowane.

Rzeczywiste wydatki wynosiły w r. 1902		39,734.508 K
Rzeczywiste dochody budżetowe wynoszą		40,617.290 „
Z porównania wydatków z dochodami okazuje się *przewyżka dochodów*		882.782 K
Budżetem na rok 1902 uchwalono: wydatki	38,082.800 K	
dochody	37,977.462 „	
czyli *przewyżkę wydatków*		105.338 „
Wynik tedy *korzystniejszym* jest od budżetu o		988.120 „
a mianowicie: wydatki były większe od budżetu o	1,651.708 K	
dochody rzeczywiste były większe od budżetu o	2,639.828 „	
Z porównania okazuje się wynik *korzystniejszy* jak wyżej o		988.120 K

C. Fundusze inne.

Suma wydatków funduszu pożyczkowego na drogi powiatowe i gminne, funduszów krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych i krajowego funduszu szkolnego emerytalnego wynosi			2,163.149 K 28 g
Z porównania z sumą dochodów jak obok			3.591.822 „ 04 „
okazuje się pozostałość kasowa z końcem roku 1902			1,428.672 K 76 g
zgodnie z zamknięciami rachunków tych funduszów a mianowicie:			
Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne			— K — g
„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy	fundusz	regulac.	21.180 „ 67 „
	„	konserw.	16.788 „ 31 „
„ „ potoku Kisieliny	„	regulac.	3.847 „ 58 „
	„	konserw.	5.221 „ 11 „
„ „ rzeki Łęgu	„	regulac.	1.969 „ 20 „
	„	konserw.	bież. 82 „ 40 „ / rez. 13.479 „ 08 „
„ „ potoku Krzemienicy z Babulówką oraz Trześni i Rowu	„	regulac.	103.335 „ 65 „
	„	konserw.	1.435 „ 20 „
„ „ rzeki Nowego Brnia z dopływami	„	regulac.	35.302 „ 08 „
	„	konserw.	8.282 „ 67 „
„ „ „ Białej z dopł. i uzupeł. obwał. praw. brzegu Dunajca	„	regulac.	54.198 „ 53 „
	„	konserw.	39.869 „ 70 „
„ koserwacyi zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy			1.746 „ 86 „
„ uzupełnienia obwałowania praw. brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	„	regulac.	17.419 „ 74 „
	„	konserw.	10.097 „ 34 „
„ regulacyi rzeki Bugu	„	regulac.	194.651 „ 11 „
	„	konserw.	7.032 „ 60 „
„ dla zabudowania potoku górskiego Niszkówki			610 „ 48 „
„ regulacyjny rzeki złotej Lipy	„	regulac.	2.140 „ 76 „
	„	konserw.	1.064 „ 39 „
„ osuszenia bagien w powiecie łańcuckim i jarosławskim			4.919 „ 74 „
„ regulacji potoku Dumnego			16.733 „ 33 „
„ „ rzeki Przegnojówki	„	regulac.	7.504 „ 66 „
	„	konserw.	— „ — „
„ osuszenia bagien Stojanowskich			— „ — „
„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	„	regulac.	1.186 „ 45 „
	„	konserw.	6.464 „ 08 „
„ dla zabudowania potoku Glińsko			69 „ 46 „
„ „ „ potoków górskich w dorzeczu Dniestru			32.489 „ 65 „
„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy			2.261 „ 60 „
„ zabudowania potoku Bystry			9.450 „ 80 „
„ regulacyi górnego Dniestru			509.051 „ 84 „
„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	„	regulac.	20.571 „ 09 „
	„	konserw.	3.591 „ 48 „
„ „ lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa			9.041 „ 46 „
„ „ „ „ Dunajca powyżej Bogumiłowic			7.545 „ 64 „
„ regulacyi potoku Pustej			54.955 „ 69 „
„ „ rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kulbuszowskim			41.583 „ 86 „
„ konserwacyi rzeki Trześniówki	„	konserw.	427 „ 26 „
	„	rezerw.	8.075 „ 35 „
„ „ zabudowania potoku górskiego Michałów			558 „ — „
„ „ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim			73.005 „ 33 „
„ emerytury dozorców melioracyjnych			12.529 „ 09 „
„ szkolny kraj. emeryt. (zarodowy)			66.900 „ 44 „
		Ogółem zgodnie jak wyżej	1,428.672 K 76 g

A. Fundusze i zakłady dotowane z funduszu krajowego.

Suma ogólna dochodów w roku 1902 wynosiła	40,617.290 K
Uchwałami Wysokiego Sejmu z dnia 10. 11. i 12. lipca 1902 preliminowano dochody w sumie .	37,977.462 „
W porównaniu zatem z budżetem suma dochodów jest *większą* o	2,639.828 K

B. Fundusze niedotowane (samoistne).

Suma ogólna dochodów wynosiło	18.589 K
Budżetem z dnia 11. i 12. lipca 1902 uchwalono	17.773 „
W porównaniu zatem z budżetem suma dochodów jest *większą* o	816 K

B. Fundusze niedotowane.

Z porównania rzeczywistych wydatków w roku 1902 w sumie			20.180 K
z dochodami w sumie			18.589 „
okazuje się *przewyżka wydatków w kwocie*			1.591 K
Budżetem na rok 1902 uchwalono: wydatki		17.773 K	
dochody		17.773 „	
czyli *żadnej przewyżki wydatków, ani dochodów.*			
Różnicę stanowi wynik *niekorzystniejszy* od budżetu, a mianowicie:			
w wydatkach		2.407 K	
w dochodach		816 „	
Z porównania okazuje się wynik *niekorzystniejszy* jak wyżej o .			1.591 K

C. Fundusze inne.

Suma dochodów funduszu pożyczkowego na drogi powiatowe i gminne, funduszów krajowych, przedsiębiorstw melioracyjnych i krajowego funduszu emerytalnego w roku 1902 wynosiła	3,591.822 K 04 g.

LW. 55.941/1903.
Alegat A. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. A.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKÓW

funduszów dotowanych i samoistnych budżetem objętych

za rok

1902.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

Sumaryusz zamknięć rachunkowych fun-

Liczba porządkowa	Poszczególnienie funduszów	Wynikłości z roku 1902 zwyczajne K	g
	A. Wydatki.		
	DZIAŁ I. **Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.**		
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu, oraz zakłady krajowe, w Dublanach, Czernichowie, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereźnicy, Suchodole, Tarnowie i Zaleszczykach, jakoteż skład publiczny w Krakowie	22,896.537	24
II.	„ szkolny krajowy	10,175 729	88
II. *a)*	„ „ „ emerytalny (majątek obrotowy) . . .	908.840	46
III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	682.166	30
IV.	Fundusz podrzutków we Lwowie	169	10
V.	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie . . .	558.397	77
VI.	„ szpital św. Łazarza w Krakowie	538 528	26
VII.	Fundusz policyi krajowej	11.026	74
VIII.	„ pożyczki krajowej z r. 1883	481	45
IX.	„ „ „ „ 1891	47.200	18
X.	„ „ „ „ 1893	2,810.521	34
	Suma wydatków funduszów dotowanych .	38,629.598	72
	DZIAŁ II. **Fundusze samoistne niedotowane.**		
XI.	Fundusz kultury krajowej	9.329	98
XII.	„ stanowy sierociński	3.606	02
XIII.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	3.658	34
XIV.	„ podrzutków w Krakowie	3.585	83
	Suma wydatków funduszów samoistnych niedotowanych .	20.180	17
	DZIAŁ III. **Fundusze inne.**		
XV.	Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne . . .	295.865	45
XVI.	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy	987	21
XVII.	„ „ potoku Kisieliny	17.579	47
XVIII.	„ „ rzeki Łęgu	13.266	45
XIX.	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki, oraz Trześni i Rowu .	16.100	46
XX.	„ „ rzeki Brnia nowego z dopływami	67.257	69
XXI.	„ „ „ Białej z dopływ. i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	418.423	78
XXII.	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy . . .	1.446	52
XXIII.	„ dla uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	66.750	01
XXIV.	„ regulacyi rzeki Bugu od ujścia Pełtwi do granicy państwa.	69.747	83
XXV.	„ zabudowania potoku górskiego Niszkówki	347	60
XXVI.	„ regulacyi Złotej Lipy	14.906	50
XXVII.	„ osuszenia bagien w powiecie łańcuckim i jarosławskim .	26.590	76
XXVIII.	„ regulacyi potoku Dumnego	612	73
XXIX.	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	14.218	62
XXX.	„ regulacyi Potoku Przegnojówki	4 656	36
XXXI.	„ osuszenia bagien Stojanowskich	15.792	55
XXXII.	„ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru .	79.953	35
XXXIII.	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy . . .	73.097	32
XXXIV.	„ dla zabudowania potoku Glińsko	432	—
XXXV.	„ zabudowania potoku Bystry	57.512	12
XXXVI.	„ regulacyi górnego Dniestru	373.888	17
XXXVII.	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim .	335.970	05
XXXVIII.	„ obwał. lewego brzegu Wisły, między Krakowem a granicą państwa.	122.887	27
XXXIX.	„ obwał. lewego brzegu Dunajca, powyżej mostu w Bogumiłowicach .	44.680	57
XL.	„ regulacyi potoku Pustej	4.392	55
XLI.	„ „ rzeki Łęgu w powiatach: niżańskim i kolbuszowskim .	18.628	89
XLII.	„ konserwacyi rzeki Trześniówki	4.497	26
XLIII.	„ „ zabudowania potoku górskiego Michałów .	250	—
XLIV.	„ „ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim .	872	74
XLV.	„ emerytury dozorców melioracyjnych	1.337	—
XLVI.	„ szkolny krajowy emerytalny (majątek zarodowy) . . .	200	—
	Suma wydatków funduszów innych . .	2,163.149	28

duszów budżetem objętych za rok 1902.

Wynikłości z roku 1902				Kwota preliminowana wedle uchwały z dnia 10., 11. i 12. lipca 1902				Wynikłości są zatem	
nadzwyczajne		razem		zwyczajne	nadzwyczajne	kredyt dodatkowy	razem	mniejsze	większe
K	g	K	g	K	K	K	K	K	K
813.905	53	23,710.442	77	22,163.490	758.194	—	22,921.684	—	788.759
248.716	74	10,424.446	62	9,590.011	252.876	—	9,842.887	—	581.560
—	—	908.840	46	881.700	—	—	881.700	—	27.141
6.322	—	688.488	30	659.107	6.322	—	665.429	—	23.059
—	—	169	10	342	—	—	342	173	—
29.717	24	588.115	01	470.800	4.850	—	475.650	—	112.465
6.247	89	544.776	15	540.169	7.020	—	547.189	2.413	—
—	—	11.026	74	11.027	—	—	11.027	—	—
—	—	481	45	—	—	—	—	—	481
—	—	47.200	18	—	—	—	—	—	47.200
—	—	2,810.521	34	2,736.892	—	—	2,736.892	—	73.629
1,104.909	40	39,734.508	12	37,053.538	1,029.262	—	38,082.800	2.586	1,654.294
									1.651.708
—	—	9.329	98	8.451	—	—	8.451	—	879
—	—	3.606	02	3.701	—	—	3.701	95	—
—	—	3.658	34	2.020	—	—	2.020	—	1.638
—	—	3.585	83	3.601	—	—	3.601	15	—
—	—	20.180	17	17.773	—	—	17.773	110	2.517
									2.407
—	—	295.865	45	—	—	—	—	—	—
—	—	987	21	—	—	—	—	—	—
—	—	17.579	47	—	—	—	—	—	—
—	—	13.266	45	—	—	—	—	—	—
—	—	16.100	46	—	—	—	—	—	—
—	—	67.257	69	—	—	—	—	—	—
—	—	418.423	78	—	—	—	—	—	—
—	—	1.446	52	—	—	—	—	—	—
—	—	66.750	01	—	—	—	—	—	—
—	—	69.747	83	—	—	—	—	—	—
—	—	347	60	—	—	—	—	—	—
—	—	14.906	50	—	—	—	—	—	—
—	—	26.590	76	—	—	—	—	—	—
—	—	612	73	—	—	—	—	—	—
—	—	14.218	62	—	—	—	—	—	—
—	—	4.656	36	—	—	—	—	—	—
—	—	15.792	55	—	—	—	—	—	—
—	—	79.953	35	—	—	—	—	—	—
—	—	73.097	32	—	—	—	—	—	—
—	—	432	—	—	—	—	—	—	—
—	—	57.512	12	—	—	—	—	—	—
—	—	373.888	17	—	—	—	—	—	—
—	—	335.970	05	—	—	—	—	—	—
—	—	122.887	27	—	—	—	—	—	—
—	—	44.680	57	—	—	—	—	—	—
—	—	4.392	55	—	—	—	—	—	—
—	—	18.628	89	—	—	—	—	—	—
—	—	4.497	26	—	—	—	—	—	—
—	—	250	—	—	—	—	—	—	—
—	—	872	74	—	—	—	—	—	—
—	—	1.337	—	—	—	—	—	—	—
—	—	200	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2,163.149	28	—	—	—	—	—	—

Sumaryusz zamknięć rachunkowych fun-

Liczba porządkowa	Poszczególnienie funduszów	Wynikłości z roku 1902 zwyczajne K	g
	B. Dochody.		
	DZIAŁ I. **Fundusz krajowy i fundusze z tegoż dotowane.**		
I.	Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu, oraz zakłady krajowe, w Dublanach, Czernichowie, Horodence, Jagielnicy, Kobiernicach, Bereźnicy, Suchodole, Tarnowie i Zaleszczykach, jakoteż skład publiczny w Krakowie	24,469.571	49
II.	„ szkolny krajowy	10,424.446	62
II. *a)*	„ „ „ emerytalny (majątek obrotowy)	908.840	46
III.	Krajowy szpital powszechny we Lwowie	688.488	30
IV.	Fundusz podrzutków we Lwowie	169	10
V.	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	588.115	01
VI.	„ szpital św. Łazarza w Krakowie	544.776	15
VII.	Fundusz policyi krajowej	11.026	74
VIII.	„ pożyczki krajowej z r. 1883	481	45
IX.	„ „ „ „ 1891	47.200	18
X.	„ „ „ „ 1893	2,810.521	34
	Suma dochodów funduszów dotowanych	40,493.636	84
	DZIAŁ II. **Fundusze samoistne niedotowane.**		
XI.	Fundusz kultury krajowej	9.329	98
XII.	„ stanowy sierociński	3.732	02
XIII.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	1.941	43
XIV.	„ podrzutków w Krakowie	3.585	83
	Suma dochodów funduszów samoistnych niedotowanych	18.589	26
	DZIAŁ III. **Fundusze inne.**		
XV.	Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	295 865	45
XVI.	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy	38.956	19
XVII.	„ „ potoku Kisieliny	26.648	16
XVIII.	„ „ rzeki Łęgu	28.797	13
XIX.	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki, oraz Trześni i Rowu	120.871	31
XX.	„ „ rzeki Brnia nowego z dopływami	110.843	44
XXI.	„ „ „ Białej z dopływ. i uzupełnienia prawego brzegu Dunajca	512.492	01
XXII.	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy	3.193	38
XXIII.	„ dla uzupełnienia obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami	94.267	09
XXIV.	„ regulacyi rzeki Bugu od ujścia Pełtwi do granicy państwa	271.431	54
XXV.	„ zabudowania potoku górskiego Niszkówki	958	08
XXVI.	„ regulacyi Złotej Lipy	18.111	65
XXVII.	„ osuszenia bagien w powiecie łańcuckim i jarosławskim	31.510	50
XXVIII.	„ regulacyi potoku Dumnego	17.346	06
XXIX.	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	21.869	15
XXX.	„ regulacyi Potoku Przegnojówki	12.161	02
XXXI.	„ osuszenia bagien Stojanowskich	15.792	55
XXXII.	„ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru	112.443	—
XXXIII.	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	75.358	92
XXXIV.	„ dla zabudowania potoku Glińsko	501	46
XXXV.	„ „ „ „ Bystry	66.962	92
XXXVI.	„ regulacyi górnego Dniestru	882.940	01
XXXVII.	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim	360.132	62
XXXVIII.	„ obwał. lewego brzegu Wisły, między Krakowem a granicą państwa	131.928	73
XXXIX.	„ obwał. lewego brzegu Dunajca, powyżej mostu w Bogumiłowicach	52.226	21
XL.	„ regulacyi potoku Pustej	59.348	24
XLI.	„ „ rzeki Łęgu w powiatach: niżańskim i kolbuszowskim	60.212	75
XLII.	„ konserwacyi rzeki Trześniówki	12.999	87
XLIII.	„ „ zabudowania potoku górskiego Michałów	808	—
XLIV.	„ „ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim	73.878	07
XLV.	„ emerytury dozorców melioracyjnych	13.866	09
XLVI.	„ szkolny krajowy emerytalny (majątek zarodowy)	67.100	44
	Suma dochodów funduszów innych	3,591.822	04

duszów budżetem objętych za rok 1902.

Wynikłości z roku 1902				Kwota preliminowana wedle uchwały z dnia 10., 11. i 12. lipca 1902				Wynikłości są zatem	
nadzwyczajne		razem		zwyczajne	nadzwyczajne	kredyt dodatkowy	razem	mniejsze	większe
K	g	K	g	K	K	K	K	K	K
123.653	85	24,593.225	34	22,722.218	94.128	—	22,816.346	—	1,776.879
—	—	10,424.446	62	9,842 887	—	—	9,842.887	—	581.560
—	—	908.840	46	881.700	—	—	881.700	—	27.141
—	—	688.488	30	665.429	—	—	665.429	—	23.059
—	—	169	10	342	—	—	342	173	—
—	—	588.115	01	475.650	—	—	475.650	—	112.465
—	—	544.776	15	547.189	—	—	547.189	2.413	—
—	—	11.026	74	11.027	—	—	11.027	—	—
—	—	481	45	—	—	—	—	—	481
—	—	47.200	18	—	—	—	—	—	47.200
—	—	2,810.521	34	2,736.892	—	—	2,736.892	—	73.629
123.653	85	40,617.290	69	37,883.334	94.128	—	37,977.462	2.586	2,642.414
									2,639.828
—	—	9.329	98	8.451	—	—	8.451	—	879
—	—	3.732	02	3.701	—	—	3.701	—	31
—	—	1.941	43	2.020	—	—	2.020	79	—
—	—	3.585	83	3.601	—	—	3.601	15	—
—	—	18.589	26	17.773	—	—	17.773	94	910
									816
—	—	295.865	45	—	—	—	—	—	—
—	—	38.956	19	—	—	—	—	—	—
—	—	26.648	16	—	—	—	—	—	—
—	—	28.797	13	—	—	—	—	—	—
—	—	120.871	31	—	—	—	—	—	—
—	—	110.843	44	—	—	—	—	—	—
—	—	512.492	01	—	—	—	—	—	—
—	—	3.193	38	—	—	—	—	—	—
—	—	94.267	09	—	—	—	—	—	—
—	—	271.431	54	—	—	—	—	—	—
—	—	958	08	—	—	—	—	—	—
—	—	18.111	65	—	—	—	—	—	—
—	—	31.510	50	—	—	—	—	—	—
—	—	17.346	06	—	—	—	—	—	—
—	—	21.869	15	—	—	—	—	—	—
—	—	12.161	02	—	—	—	—	—	—
—	—	15.792	55	—	—	—	—	—	—
—	—	112.443	—	—	—	—	—	—	—
—	—	75.358	92	—	—	—	—	—	—
—	—	501	46	—	—	—	—	—	—
—	—	66.962	92	—	—	—	—	—	—
—	—	882.940	01	—	—	—	—	—	—
—	—	360.132	62	—	—	—	—	—	—
—	—	131.928	73	—	—	—	—	—	—
—	—	52.226	21	—	—	—	—	—	—
—	—	59.348	24	—	—	—	—	—	—
—	—	60.212	75	—	—	—	—	—	—
—	—	12.999	87	—	—	—	—	—	—
—	—	808	—	—	—	—	—	—	—
—	—	73.878	07	—	—	—	—	—	—
—	—	13.866	09	—	—	—	—	—	—
—	—	67.100	44	—	—	—	—	—	—
—	—	3,591.822	04	—	—	—	—	—	—

I.

FUNDUSZ KRAJOWY

w ściślejszem znaczeniu.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1902.

Fundusz krajowy

Liczba rubryk budżetowych	Sumaryusz	Wynikłości z roku 1902					
		zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		K	g	K	g	K	g
	WYDATKI						
	A. Rzeczywiste.						
I.	Koszta reprezentacyi kraju. .	207.650	41	—	—	207.650	41
II.	„ zarządu	697.270	93	45.337	75	742.608	68
III.	„ koszta leczenia . .	2,647.832	68	—	—	2,647.832	68
IV.	„ szczepienia . . .	150.495	24	—	—	150.495	24
V.	Wydatki sanitarne . . .	98.034	26	—	—	98.034	26
VI.	Zasiłki dla zakład. dobroczynności	59.048	—	—	—	59.048	—
VII.	Na cele wykształcenia i oświaty	8,114.175	93	14.000	—	8,128.175	93
VIII.	Utrzymanie pomników historycznych	80.171	86	—	—	80.171	86
IX.	Kwaterunkowe żandarmeryi .	553.375	08	—	—	553.375	08
X.	Wydatki na komunikacyę . .	3,345.211	04	216.580	53	3,561.791	57
XI.	Dotacye dla zakładów krajowych	43.368	06	4.400	—	47.768	06
XII.	Wydatki na szupaśnictwo . .	37.681	74	—	—	37.681	74
XIII.	Budowy wodne i melioracye .	1,458.799	50	100.000	—	1,558 799	50
XIV.	Umorzenie pożyczek . . .	3,257.009	03	—	—	3,257.009	03
XV.	Na cele rolnictwa i górnictwa .	1,316.152	51	111.152	24	1,427.304	75
XVI.	Na podniesienie rękodz. i przemysł.	354.896	90	165.435	01	520.331	91
XVII.	Rozmaite wydatki . . .	475.364	07	157.000	—	632.364	07
	Suma wydatków rzeczywistych budżetem objętych . .	22,896.537	24	813 905	53	23,710.442	77
	B. Przenośne.						
	Lokacya w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym . .					8,444.200	65
	Z 3% lokacyi zwrócono funduszowi pożyczkowemu dla gmin na budowę koszar dla c. i k. wojska					474.273	34
	„ „ „ zwrócono funduszowi pożyczkowemu na drogi powiatowe i gminne					136.000	—
	„ 3 6/10 % „ zwrócono funduszowi pożyczkowemu na cele melioracyjne					186.810	54
	„ 4% „ zwrócono funduszowi propinacyjnemu miast . .					95.891	01
	„ „ „ „ „ koszar krajowych . . .					2.511	56
	„ „ „ „ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie					3.100	—
	„ „ „ wydano na rachunek bieżący krajowego składu publicznego w Krakowie					19.393	13
	Zaliczki zwrócone depozytom					95.000	—
	Rachunek czekowy krajowych opłat konsumcyjnych w pocztowej kasie oszczędności					408.517	31
	„ przenośny krajowego składu publicznego w Krakowie					182.389	37
	4% pożyczka chwilowa zwrócona funduszowi sprzedaży soli .					70.000	—
	3% „ „ „ „ kolejowemu . .					1,230.000	—
	3% „ „ udzielona funduszowi przemysłowemu .					25.000	—
	5% „ „ „ „ hr. Baworowskiego					126.713	72
	Suma wszystkich wydatków .					35,210.243	40
	C. Pozostałość kasowa z końcem roku 1902.						
	a) w gotówce				691.814 K. 68 g.		
	b) w efektach				1,000.000 „ — „	1,691.814	68
	Ogółem zgodnie z sumą dochodów.					36,902.058	08

w ściślejszem znaczeniu.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 10., 11. i 12. lipca 1902.			Wynikłości są zatem:	
zwyczajne	nadzwyczajne	razem	mniejsze	większe
K	K	K	K	K
237.972	—	237.972	30.322	—
708.045	44.482	752 527	9.918	—
2,455.000	—	2,435.000	—	212.833
164.000	—	164.000	13.505	—
99.200	—	99.200	1.166	—
64.248	—	64.248	5.200	—
7,804.538	14.000	7,818.538	—	309.638
78.698	—	78.698	—	1.474
537.230	—	537.230	—	16.145
3,272.708	186.770	3,459.478	—	102.313
41.474	4.520	45.994	—	1.774
46.500	—	46.500	8.818	—
1,459.203	100.000	1,559.203	403	—
3,102.612	—	3.102.612	—	154.397
1,272.913	110.602	1,383.515	—	43.790
363.804	140 820	504.624	—	15.708
475.345	157.000	632.345	—	19
22,163.490	758.194	22,921.684	69.332	858.091
				788.759

Wykazany zapas w gotówce . . . . . 691.814 K 68 g

jest własnością:

a) funduszu krajowego z tytułu części nadwyżki dochodów za rok 1902. . . . 676.597 K 90 g

b) krajowego składu publicznego w Krakowie. 15.216 „ 78 „

razem jak wyżej . . . . . 691.814 K 68 g

wykazany zaś zapas w efektach im. wartości 1,000.000 K stanowią akcye zakładowe spółki akcyjnej wschodnio-galicyjskich kolei lokalnych, w zamian za otrzymaną z funduszu krajowego subwencyę w tejże wysokości, po myśli uchwały Wys. Sejmu z dnia 13. lutego 1894 r.

Fundusz uposażenia kasy krajowej . . . . . 2,000.000 K — g

składa się

a) z lokacyi w Banku krajowym na 3% rachunku czekowym . 1,847.925 K 84 g

b) „ w krajowym składzie publicznym w Krakowie . 38.256 „ 24 „

c) z należytości czynnych z tytułu udzielonych pożyczek Wydziałom powiatowym (klęski elementarne) . . . . . 43 817 „ 92 „

d) z należytości czynnej w funduszu Baworowskiego . . . 70.000 „ — g

razem jak wyżej. . . 2,000.000 K — g

Fundusz krajowy

Liczba rubryk budżetowych	Sumaryusz	Wynikłości z roku 1902					
		zwyczajne		nadzwyczajne		razem	
		K	g	K	g	K	g
	DOCHODY.						
	A. Rzeczywiste.						
I.	Pozostałość z rachunku lat ubiegłych	—	—	—	—	—	—
II.	Odsetki z pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—	—	—	—	—
III.	Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych	495.969	38	123.653	85	619.623	23
IV.	Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych	130.315	10	—	—	130.315	10
V.	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych . .	122.038	83	—	—	122.038	83
VI.	Zwroty pożyczek	4.706	24	—	—	4.706	24
VII.	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	14.478	—	—	—	14.478	—
VIII.	Dochody szkół i folwarku w Dublanach	145.043	21	—	—	145 043	21
IX.	„ szkoły i folw. w Czernichowie	63.680	73	—	—	63.680	73
X.	„ innych szkół rolniczych kraj.	99.814	40	—	—	99.814	40
XI.	Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich	902	60	—	—	902	60
XII.	Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z roku 1866 . . .	1.061	57	—	—	1.061	57
XIII.	Dochody z kwaterunku żandarmeryi .	203.393	24	—	—	203.393	24
XIV.	„ ze zwrotu wydatków szupasosowych	12.769	70	—	—	12.769	70
XV.	„ krajowego składu publicznego w Krakowie	28.993	89	—	—	28.993	89
XVI.	„ z opłat konsumcyjnych . .	5,852.537	15	—	—	5,852.537	15
XVII.	Rozmaite dochody	1,791.058	38	—	—	1,791.058	38
	Suma dochodów własnych	8,966.762	42	123.653	85	9,090.416	27
XVIII.	Dodatki do podatków: w Galicyi wschodniej i zachodniej po 60 g i 66 g . 14,330.878 K 50 g w Wielk. Księstw. Krak. po 49 i 55 g 1,171.930 „ 57 „	15,502.809	07	—	—	15,502.809	07
	Suma dochodów rzeczywistych budżetem objętych	24,469.571	49	123.653	85	24,593,225	34
	B. Przenośne.						*)
	3% lokacya w Banku krajowym (ściągnięta z rachunku czekowego) . .					6,264.749	65
	3% „ funduszu pożyczkowego dla gmin na budowę koszar dla c. k. wojska					474.273	34
	3% „ „ „ na drogi powiatowe i gminne . .					159.865	45
	3 6/10 % „ „ „ na cele melioracyjne					186.810	54
	4% „ „ propinacyjnego miast					95.891	01
	4% „ „ koszar krajowych					—	—
	4% „ „ szpitala św. Łazarza w Krakowie					3.100	—
	4% „ (zwrócone z rachunku bieżącego kraj. składu publiczn. w Krakowie)					10.000	—
	Zaliczki pobrane z depozytów					95.000	—
	Rachunek czekowy kraj. opłat konsumcyjnych w pocztowej kasie oszczędności					408.517	31
	Rachunek przenośny krajowego składu publicznego w Krakowie . . .					190.134	83
	4% pożyczka chwilowa pobrana z funduszu sprzedaży soli					70.000	—
	3% „ „ „ „ kolejowego					1,230.000	—
	3% „ „ zwrócona „ przemysłowego					25.000	—
	5% „ „ „ „ hr. Baworowskiego . . .					56.713	72
	Fundusz uposażenia kasy krajowej — częściowy zwrot pożyczek udzielonych w roku 1894 Wydziałom powiatowym z powodu klęsk elementarnych .					49.707	68
	Fundusz uposażenia kasy krajowej — zwrot pożyczki udzielonej funduszowi krajowemu na pokrycie niedoboru w roku 1900.					284.534	53
	Suma wszystkich dochodów .					34,197.523	40
	C. Pozostałość kasowa z końcem r. 1901.						
	a) w gotówce.			1,883.056 K 45 g			
	po strąceniu zaś wydanych do rachunku r. 1903 (rubryka I. dochodów)			178.521 „ 77 „			
	pozostaje zapas w gotówce . .			1,704.534 K 68 g			
	b) w efektach			1,000.000 „ — „		2,704.534	68
	Ogółem zgodnie ze sumą wydatków .					36,902.058	08

w ściślejszem znaczeniu.

Kwota preliminowana wedle ustawy z dnia 10., 11. i 12. lipca 1902			Wynikłości są zatem	
zwyczajne	nadzwyczajne	Razem	mniejsze	większe
K	K	K	K	K
—	—	—	—	—
—	—	—	—	—
470.116	94.128	564.244	—	55.379
122.292	—	122.292	—	8.023
96.204	—	96.204	—	25.835
3.554	—	3.554	—	1.152
14.760	—	14.760	282	—
140.835	—	140.835	—	4.208
74.340	—	74.340	10.659	—
77.190	—	77.190	—	22.624
1.020	—	1.020	117	—
1.045	—	1.045	—	17
201.962	—	201.962	—	1.431
14 500	—	14.500	1.730	—
34.600	—	34.600	5.606	—
6,201.720	—	6,201.720	349.183	—
1,303.742	—	1,303.742	—	487.316
8,757.880	94.128	8,852.008	367.577	605.985
13,964.338	—	13,964.338	—	1,538.471
22,722.218	94.128	22,816.346	367.577	2,144.456
				1,776.879

Uwaga. *) *Stan lokacyi w Banku krajowym*, na 3% rachunku czekowym wynosi z końcem roku 1902 . . . . . 2,184.421 K — g

która to suma jest własnością:

a) funduszu krajowego	206.184 „	67 g
b) „ uposażenia kasy krajowej	1,847.925 „	84 „
c) „ pożyczkowego drogowego	130.310 „	49 „
razem jak wyżej . .	2,184.421 K	— g

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:

	Szczegół:	Ogół:
1. Pozostałość kasowa z rach. z końcem roku 1902:		
w gotówce 691.814 K 68 g		
w efektach 1,000.000 „ — „	1,691.814 K 68 g	
2. Należytości czynne z roku bieżącego:		
a) w rubryce wydatków 136.495 K 99 g		
b) „ „ dochodów 3,470.262 „ 55 „		
3. Należytości czynne z lat ubiegłych (jak alegat 20) . . . 4,672.167 „ 05 „	8,278.925 „ 59 „	9,970.740 K 27 g
Z końcem roku 1901 wynosiła suma stanu czynnego . 9,385.586 K 22 g		
Z porównania z takimże stanem z końcem roku 1902 . 9,970.740 „ 27 „		
Okazuje się w stanie *czynnym* z końcem roku 1902 *przyrost* o 585.154 K 05 g		

Stan bierny:

4. Należytości bierne z roku bieżącego:		
a) w rubryce wydatków . . .	31.360 K 12 g	
b) „ „ dochodów . . .	151.369 „ 39 „	
5. Należytości bierne z lat ubiegłych (jak alegat 20)	1,314.883 „ 36 „	1,497.612 „ 87 „
Przewyżka stanu czynnego		8,473.127 K 40 g
Z końcem r. 1901 wynosiła *przewyżka* stanu czynnego		7,573.750 „ 91 „
Stan przeto majątku z końcem r. 1902 (nie uwzględniając długów pożyczek krajowych wykazanych w osobnych zamknięciach rach.) przedstawia się *korzystniej* o		899.376 K 49 g
mianowicie: stan czynny *zwiększył się* o . . .	585.154 K 05 g	
„ bierny *zmniejszył się* o . . .	314.222 „ 44 „	
Stan tedy majątku *większy* jest jak wyżej o		899.376 K 49 g

Wyjaśnienia:

Wydatki budżetem uchwalone wynosiły	22,921.684 K	
Suma wydatków rzeczywistych wynosi	23,710.443 „	
Wydatki są tedy *większe* od budżetu o		788.759 K
Dochody budżetem uchwalone wynosiły	22,816.346 K	
Suma dochodów rzeczywistych wynosi	24,593.225 „	
Dochody są zatem *większe* od budżetu o		1,776.879 „
Ogółem tedy okazuje się *wynik obrotu korzystniejszy* od budżetu o . .		988 120 „

z powodów bliżej objaśnionych w ogólnem sprawozdaniu o zamknięciu rachunków.

Część I.

WYDATKI.

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
I.		**Koszta reprezentacyi kraju.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki I.				
	1—12	*A)* Sejm krajowy	114·117	09	141.972	27.855
	13—15	*B)* Wydział krajowy	93.533	32	96.000	2.467
		Suma rubryki I. .	207.650	41	237.972	—30.322
		Poszczególnienie.				
		***A)* Sejm krajowy.**				
	1	Koszta podróży p. p. Posłów	17.874	76	8.972	*8.903*
	2	Dyety p. p. Posłów	35.280	—	72.000	36.720
	3	Koszta druków	44.038	43	41.500	*2.538*
	4	Spisywanie sprawozdań.	6.498	50	8.000	1.501
	5	Pisarze dzienni	978	—	1.300	322
	6	Remuneracye urzędników Wydziału krajowego, za dodatkowe zatrudnienie podczas Sejmu	2.400	—	2.400	—
	7	Służba	1.987	40	2.400	413
	8	Opał	1.727	60	3.000	1.272
	9	Zapuszczanie i mycie podłóg	250	76	200	*51*
	10	Potrzeby kancelaryjne	1.884	25	800	*1.084*
	11	Na uzupełnienie biblioteki sejmowej . . .	400	—	400	—
	12	Rozmaite drobne wydatki	797	39	1.000	203
		Razem .	114.117	09	141.972	—40.431 +*12.576*
						—27.855
		***B)* Wydział krajowy.**				
	13	Marszałek krajowy . . . . 12.000 K i dodatek na reprezentacyę . 8.000 „	20.000	—	20.000	—
	14	Sześciu Członków Wydziału kraj. po 12.000 K	72.533	32	72.000	*533*
	15	Zastępcy	1.000	—	4.000	3.000
		Razem .	93.533	32	96.000	—3.000 +*533*
						—2.467

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 1. Wydatek większy z powodu dwukrotnej sesyi sejmowej.

Do poz. 2. Wydatek mniejszy, stosownie do czasu trwania obydwu sesyj przez 17 dni.

Do poz. 3—12. Wydatki większe lub *mniejsze* od budżetu, ściśle wedle potrzeby w tym roku.

Do poz. 11. Kredyt uchwalony na uzupełnienie biblioteki sejmowej przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. I. z r 1903. (LW. 36.582/1903).

Kredyty z lat ubiegłych przenoszone z powodu niezwoływania w właściwym czasie sesyj sejmowych do rachunku roku 1902 (LW. 29.944/1902) a mianowicie:

w rubr. I. poz. 2.	. . . .	156.120 K	— g
„ „ „ „ 4.	. . . .	7.432 „	50 „
	Do przeniesienia . .	163.552 K	50 g

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

	Z przeniesienia . .	163.552 K	50 g
w rubr. I. poz.	5.	3.738 „	10 „
„ „ „ „	6.	2.400 „	— „
„ „ „ „	7.	2.777 „	60 „
„ „ „ „	9.	298 „	68 „
„ „ „ „	12.	409 „	69 „
	razem w sumie . .	173.176 K	57 g

pobrano jako zaoszczędzenie do rubr. XVII. poz. 71 *c)* dochodów z roku 1902. (LW. 36.582/1903).

Do poz. 14. Wydatek *większy* o 533 K. stosownie do faktycznie wypłaconych poborów. (LW. 54552/1903).

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
budżetu						
II.		**Koszta zarządu.** *Sumaryczne zestawienie rubryki II.*				
	16—22	Płace urzędników i woźnych	410.278	31	4-5.053	14.775
	23	Dyurniści	52.144	10	56.000	3.856
	24	Zasługi	10.607	46	9.730	*877*
	25	Emolumenta	3.272	—	3.006	*266*
	26	Remuneracye	11.869	80	12.100	230
	27	Koszta podróży i dyety	15.417	18	16.800	1.383
	28	Pensye i zaopatrzenia	65.625	56	62.514	*3.112*
	29	Dary z łaski	6.654	—	7.120	466
	30	Na pokrycie połowy należytości stemplowych od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych	4.726	19	4.500	*226*
	31	Potrzeby kancelaryjne *a)* zwyczajne . . .	41.316	79	36.400	*4.917*
		b) nadzwyczajne . .	**566**	—	**1.000**	434
	32	Administracya dochodów z krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa	3.032	63	4.000	967
	33	Architekt	5.743	08	6.100	357
	34	Gmach sejmowy i jego utrzymanie:				
		a) zwyczajne	36.771	68	34.722	*2.050*
		b) nadzwyczajne	**40.939**	**95**	**39.482**	*1.458*
	35	Zaliczki na płace *a)* zwyczajne	29.812	15	30.000	188
		b) nadzwyczajne . . .	**3.831**	**80**	**4.000**	168
		Razem { zwyczajne .	697.270	93	708.045	*+11.448* −22.222
		Razem { *nadzwyczajne* .	**45.337**	**75**	**44.482**	*+1.458* −602
		Suma rubryki II. . .	742.608	68	752.527	*+13.006* −22.924
						−9.918
		Płace urzędników i woźnych. *Sumaryczne zestawienie płac wraz z dodatkami aktywalnymi i pięcioletnimi:*				
	16	Oddział konceptowy	148.878	12	158.382	9.504
	17	„ rachunkowy	151.291	35	154.108	2.817
		Do przeniesienia . .	300.169	47	312.490	12.321

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
II.		Z przeniesienia . .	300.169	47	312.490	12.321
	18	Oddział kasowy	39.816	42	40.941	1.125
	19	„ sanitarny	6.840	—	6.840	—
	20	„ statystyczny	10.020	—	11.120	1.100
	21—22	„ manipulacyjny	53.432	42	53.662	229
		Suma płac .	410.278	31	425.053	14.775
		Poszczególnienie.				
	16	*Oddział konceptowy.*				
		a) 4 radców, płaca po 6.400 K i dodatek aktywalny po 960 K	25.064	90	29.440	4.375
		b) 8 sekretarzy płaca po 4.800 K i dodatek aktywalny po 840 K	41.114	20	45.120	4.006
		c) 7 wice sekretarzy płaca po 3.600 K i dodatek aktywalny po 720 K . . .	30.128	90	30.240	111
		d) 6 adjunktów, płaca po 2.800 K i dodatek aktywalny po 600 K	20.385	52	20.400	14
		e) 6 koncepistów, płaca po 2.200 K i dodatek aktywalny po 480 K	16.079	96	16.080	—
		f) 3 aplikantów, adjutum po 1.400 K i 3 aplikantów, adjutum po 1.200 K . . .	7.537	04	7.800	263
		Do tego: dodatki pięcioletnie	8.567	60	9.302	735
		Razem .	148.878	12	158.382	9.504
	17	*Oddział rachunkowy.*				
		a) dyrektor, 6.000 K i dodatek aktywalny 800 K	6.800	—	6.800	—
		b) zastępca dyrektora, płaca 4.800 K i dodatek aktywalny 720 K	5.520	—	5.520	—
		c) 7 rewidentów, płaca po 3.600 K i dodatek aktywalny po 600 K	29.400	—	29.400	—
		d) 12 adjunktów, płaca po 2.800 K i dodatek aktywalny po 480 K	37.410	22	39.360	1.950
		e) archiwista, płaca, 2.200 K i dodatek aktywalny 400 K	2.600	—	2.600	—
		f) protokolista, płaca 2.200 K i dodatek aktywalny 400 K	2.600	—	2.600	—
		g) 8 oficyałów, płaca po 2.200 K i dodatek aktywalny po 360 K	20.466	98	20.480	13
		h) 9 asystentów, płaca po 1.600 K i dodatek aktywalny po 200 K	15.752	80	16.200	447
		i) 12 praktykantów, płaca po 1.200 K i dodatek aktywalny po 200 K	16.076	56	16.800	723
		k) 3 aplikantów adjutum po 1.000 K . .	3.460	99	3.000	*461*
		l) woźny, płaca 1.000 K i dodatek aktywalny 100 K	1.200	—	1.100	*100*
		Do tego: dodatki pięcioletnie	10.003	80	10.248	245
		Razem .	151.291	35	154.108	—3.378 +*561*
						—2.817

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
II.	18	*Oddział kasowy.*				
		a) dyrektor, płaca 4.800 i dodatek aktywalny 840 K	5.640	—	5.640	—
		b) zastępca dyrektora, płaca 4.000 K i dodatek aktywalny 600 K	4.600	—	4.600	—
		c) kontrolor, płaca 3.600 i dodatek aktywalny 480 K	4.080	—	4.080	—
		d) kasyer, płaca 3.600 K i dodatek aktywalny 480 K	4.080	—	4.080	—
		e) 2 adjunktów, płaca 2.800 K i dodatek aktywalny 480 K	6.560	—	6.560	—
		f) 2 oficyałów, płaca po 2.200 i dodatek aktywalny po 360 K	3.598	22	5.120	1.523
		g) 2 asystentów, płaca po 1.600 K i dodatek aktywalny po 200 K	6.462	80	3.600	*2.863*
		h) 2 praktykantów, płaca po 1.200 K i dodatek aktywalny po 200 K	1.726	64	2.800	1.073
		i) 2 woźnych, płaca po 1.200 K i dodatek aktywalny po 100 K	1.310	80	2.600	1.289
		Do tego: dodatki pięcioletnie	1.757	96	1.861	103
		Razem .	39.816	42	40.941	—3.988 +*2.863*
						— 1.125
	19	*Oddział sanitarny.*				
		Inspektor szpitali, płaca 4.800 i dodatek aktywalny 840 K	5.640	—	5.640	—
		Do tego: dodatki pięcioletnie	1.200	—	1.200	—
		Razem .	6.840	—	6.840	—
	20	*Oddział statystyczny.*				
		a) naczelnik oddziału, płaca	4.500	—	5.600	1.100
		b) wice-sekretarz, płaca 3.600 K i dodatek aktywalny 720 K	4.320	—	4.320	—
		Do tego: dodatki pięcioletnie	1.200	—	1.200	—
		Razem .	10.020	—	11.120	1.100
	21—22	*Oddział manipulacyjny.*				
		a) dyrektor płaca	4.919	98	4.800	*119*
		b) archiwista, płaca 3.600 K i dodatek aktywalny 600 K	4.200	—	4.200	—
		c) ekspedytor, płaca 2.800 K i dodatek aktywalny 540 K	1.864	82	3.340	1.475
		d) protokolista, płaca 2.800 K i dodatek aktywalny 480 K	3.280	—	3.280	—
		e) 4 kancelistów, płaca po 2.200 K i dodatek aktywalny po 400 K	12.508	92	10.400	*2.109*
		Do przeniesienia . .	26.773	72	26.020	1.475 *2.228*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
II.		Z przeniesienia . .	26.773	72	26.020	1.475 *2.228*
	21—22	*f)* 5 asystentów, płaca po 1.600 K i dodatek aktywalny po 400 K	8.270	—	9.000	730
		g) 3 pisarzy, płaca po 1200 K i dodatek aktywalny po 200 K	4.200	—	4.200	—
		h) 3 aplikantów, adjutum po 1.000 K . .	2.594	44	3.000	405
		i) odźwierny, płaca	1.200	—	1.200	—
		k) portyer, płaca	1.000	—	1.000	—
		l) 5 woźnych, płaca po 1.000 K i dodatek aktywalny po 100 K	6.287	68	5.500	*788*
		Do tego: dodatki pięcioletnie	3.106	58	3.742	635
		Razem .	53.432	42	53.662	—3.245 +*3.016*
						—229
	23	*Dyurna.*				
		a) dla oddziału konceptowego	6.081	20	6.954	873
		b) „ „ rachunkowego . . .	11.000	—	11.000	—
		c) „ „ statystyoznego . . .	1.622	—	5.000	3.378
		d) „ „ manipulacyjnego . . .	24.494	90	24.100	*395*
		e) „ zarządu długu krajowego z roku 1893 zaciągniętego w sumie 58,850.000 K (LW. 45.843/93) i dla prowadzenia pozostałych zaległości po byłych funduszach indemnizacyjnych, dyurna rachunkowe . . .	6.026	—	6.026	—
		f) na dyurna rachunkowe, dla funduszów szkolnych okręgowych	2.920	—	2.920	—
		Razem .	52.144	10	56.000	—4.251 +*395*
						—3.856
	24	**Zasługi.**				
		15 stróżów po 600 K i zastępca woźnego 730 K	10.607	46	9.730	+*877*
	25	**Emolumenta.**				
		a) dyrektor kancelaryi na fiakra . . .	100	—	100	—
		b) „ „ 48 m³ drzewa opałowego	320	—	312	*8*
		c) ubranie dla odźwiernego i 8 woźnych po 100 K, tudzież dla zastępcy woźnego 60 K	960	—	960	—
		d) ubranie dla portyera	458	—	200	*258*
		e) opał dla odźwiernego i portyera . .	94	—	94	—
		f) dodatki osobiste	1.340	—	1.340	—
		Razem .	3.272	—	3.006	+*266*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą przeliminowaną objaśnią się wydatki mniejsze — większe K.
II.	26	**Remuneracye.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . .	5.000	80	5.000	*1*
		b) Za zastępstwo prawne Wydziału krajowego w obec c. k. Trybunału administracyjnego i Trybunału państwa	1.000	—	1.200	200
		c) Tłumacze	1.869	—	1.900	31
		d) Urzędnicy, dyurniści i słudzy Wydziału krajowego	4.000	—	4.000	—
		Razem .	11.869	80	12.100	—231 +1
						—230
	27	**Koszta podróży i dyety.**				
		a) w ogóle	14.617	18	16.000	1.383
		b) dla inspektora szpitali	800	—	800	—
		Razem .	15.417	18	16.800	—1.383
	28	**Pensye i zaopatrzenia.**				
		a) Olewińska Julia	700	—	700	—
		b) Kalicka Jadwiga	700	—	700	—
		c) Sternalowa Emilia	700	—	700	—
		d) Zienkiewiczowa Wanda.	700	—	700	—
		e) Orzechowska Józefa	175	—	700	525
		f) Orzechowska Józefa dla sieroty Tadeusza Saturnina	291	52	116	*176*
		g) Mrozowicka Emilia	700	—	700	—
		h) Terlecka Marya	433	32	433	—
		i) Kukawska Maryanna	333	32	333	—
		k) Mochnacki Edmund	3.013	30	7.232	4.219
		l) Kraczyłowa Julianna	1.200	—	1.200	—
		m) Kraczyłowa Juliana dla sieroty Joanny Bronisławy	120	—	120	—
		n) Pierożyńska Sydonia	1.600	—	1.600	—
		o) Strnadowa Kornelia	700	—	700	—
		p) Żółkiewski Karol	—	—	—	—
		r) Obertyński Emil	1.200	—	1.200	—
		s) Chermińska Katarzyna	720	—	720	—
		t) Ziembicka Jadwiga.	1.200	—	1.200	—
		u) Ziembicka Jadwiga dla sierót: Józefa Wiktora i Feliksa Erazma każden po 120 K rocznie	240	—	240	—
		w) Wolański Julian	5.200	—	5.200	—
		x) Walterowa Marya	600	—	600	—
		y) Walterowa Marya dla sierót: Wiktora Franciszka i Maryi Zofii po 60 K . . .	120	—	120	—
		z) Szajnokowa Olimpia	1.200	—	1.200	—
		aa) Stecki Bolesław	649	60	650	—
		bb) Kunischowa Zofia	1.200	—	1.200	—
		cc) Gołębski Władysław	2.376	—	2.376	—
		Do przeniesienia . .	26.072	06	30.640	*176* 4.744

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
II.		Z przeniesienia . .	26.072	06	30.640	+*176* —4.744
	28	*dd)* Czajkowskiego sierota syn Czesław Ludomir	600	—	600	—
		ee) Schmitt Mieczysław	1.566	—	1.566	—
		ff) Jelonkowa Anna	1.200	—	1.200	—
		gg) Giziński Władysław	1.420	80	1.421	—
		hh) Świerczewski Erazm	2.738	—	2.738	—
		ii) Bieńkowska Walerya	1.400	—	1.400	—
		kk) Bieńkowska Walerya dla sierót: Józefy Maryi i Janiny Apolonii po 280 K . .	560	—	560	—
		ll) Rożanowska Joanna	1.200	—	1.200	—
		mm) Jasińska Marya	1.000	—	1.000	—
		nn) Jasińska Marya dla sierót: Heleny i Mieczysława Remigiusza po 200 K . . .	400	—	400	—
		oo) Trandowa Lubina	1.200	—	1.200	—
		pp) Trandowa Lubina dla syna Zdzisława Edwarda	240	—	240	—
		rr) Kiszelkowa Franciszka	1.000	—	1.000	—
		ss) Kiszelkowa Franciszka dla sieroty Włodzimiry Wandy	200	—	200	—
		tt) Zawadzki Michał	1.285	20	1.285	—
		uu) Brzyski Wincenty	1.684	80	1.685	—
		ww) Bielska Rozalia	1.800	—	1.800	—
		Bielska Rozalia dla sierót: Romana Dominika do 4. sierpnia 1902 r. 214 K i Wiktora Teofila 360 K razem	574	—	574	—
		xx) Wilczyńska Olga	1.400	—	1.400	—
		yy) Dr. Dulęba Bronisław	5.600	—	5.600	—
		zz) Tyblewiczowa Wanda, wdowa po koncepiście	1.179	96	1.180	—
		aaa) Urbańskiego Aurelego sierota, Edmundyna Marya do 16. listopada 1907 . . .	900	—	900	—
		bbb) Topolnicki Jan, emerytowany asystent rachunkowy.	1.634	—	1.634	—
		ccc) Schaeffer Bronisław, emer. koncepista .	454	65	1.091	636
		ddd) Bojkowski Józef, emer. portyer . . .	513	29	—	*513*
		eee) Węgrzynowiczowa Marya, wdowa po asystencie rachunkowym	533	32	—	*533*
		fff) Węgrzynowiczowa Marya dla sieroty Aleksandry	106	68	—	*107*
		ggg) Mochnacka Józefa, wdowa po emer. radcy	1.400	—	—	*1.400*
		hhh) Dyr. Grott Antoni, emer. dyr. kancel. .	2.500	—	—	*2.500*
		iii) Kowalski Józef, emeryt. woźny . . .	270	—	—	*270*
		kkk) Dr. Lewicki Witołd, emer. sekretarz. .	512	—	—	*512*
		lll) Kwartały pośmiertne wypłacone rodzinom zmarłych urzędników Wydziału krajowego, śp. Węgrzynowicza Aleksego, Mochnackiego Edmunda i Schaeffera Bronisława . .	2.480	80	—	*2.481*
		Razem .	65.625	56	62.514	+*8.492* —5.380
						+*3.112*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
II.	29	**Dary z łaski.**				
		a) Bojarska Józefina	200	—	200	—
		b) Kopertyńska Krystyna	200	—	200	—
		c) Kopertyńska z Repichowskich Malwina	200	—	200	—
		d) Sternalowa Apolonia	400	—	400	—
		e) Wojtyna Antoni	344	—	360	16
		f) Zajączkowska Marya	300	—	300	—
		g) Gergel Augusta	300	—	300	—
		h) Bereźnicka Marya	600	—	600	—
		i) Orłowicz Michał	210	—	360	150
		j) Piotrowska Rozalia. *jednorazowo*	500	—	500	—
		k) Kratochwillowa Franciszka „	200	—	200	—
		l) Sapałaczyńska Leontyna „	300	—	300	—
		m) Barycka Marya „	200	—	200	—
		n) Dziubińska Wanda „	400	—	400	—
		o) Sternalowa Apolonia „	200	—	200	—
		p) Strnadowa Anna „	—	—	300	300
		r) Niesiołowski Tymon „	200	—	200	—
		s) Babińska Helena „	200	—	200	—
		t) Sternalowa Emilia „	300	—	300	—
		u) Strnadowa Kornelia „	200	—	200	—
		w) Kułakowski Kazimierz, były inspicyent gmachu sejmowego, *jednorazowa* odprawa	1.000	—	1.000	—
		x) Zajączkowska Marya *jednorazowo*	200	—	200	—
		Razem	6 654	—	7.120	—466
	30	**Na pokrycie połowy należytości stemplowych** od dekretów nominacyjnych urzędników krajowych.	4.726	19	4.500	+*226*
	31	**Potrzeby kancelaryjne.**				
		a) Wydawnictwo rozporządzeń krajowych	7.503	07	8.600	1.097
		b) Sprawienie i odnowienie sprzętów:				
		1. zwyczajne	3.234	55	3.000	*235*
		2. *nadzwyczajne*	**566**	—	**1.000**	434
		c) Potrzeby do pisania i rysowania	6.677	39	4.800	*1.877*
		d) Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	4.997	92	4.600	*398*
		e) Oprawa ksiąg i druków	1.965	—	1.000	*965*
		f) Opał	9.740	88	8.000	*1.741*
		g) Uzupełnienie biblioteki	3.133	45	3.000	*133*
		h) Rozmaite pomniejsze	4.064	53	3.400	*665*
		Razem { zwyczajne	41.316	79	36.400	+*6.014* −1.097
		Razem { *nadzwyczajne*	**566**	—	**1.000**	−434
		Ogółem suma poz. 31.	41.882	79	37.400	+*6.014* −1.531
						+*4.483*
	32	**Administracya dochodów z krajowej opłaty konsumcyjnej**	3.032	63	4.000	−967

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K	Wydatki w roku 1902. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — więcej K
II.	33	**Architekt**	5.743	08	6.100	— 357
	34	**Gmach sejmowy i jego utrzymanie.**				
		a) Inspicyent techniczny gmachu sejmowego	—	—	—	—
		b) Maszynista: płaca 1.440 K 12 m³ drzewa opałowego 84 K, 44 l. nafty 18 K . .	1.542	—	1.542	—
		c) Kominiarz	536	72	520	*17*
		d) Froterowanie i zapuszczanie podłóg . .	1.370	37	1.640	271
		e) Mycie podłóg	228	20	200	*28*
		f) Zgartywanie i wywóz śniegu . . .	160	60	200	39
		g) Czyszczenie kloak i wywóz nieczystości .	523	20	500	*23*
		h) Zabezpieczenie od ognia	409	72	520	110
		i) Podatek dochodowy i miejski czynszowy .	1.810	89	300	*1.511*
		k) Utrzymanie skwerów koło gmachu sejmowego i wynagrodzenie ogrodnika . .	300	—	300	—
		l) Konserwacya i adaptacya budynku i obejścia, koszta przekształcenia i urządzenia w gmachu, tudzież inne nieprzewidziaane:				
		1. zwyczajne	11.230	60	11.000	*231*
		2. *nadzwyczajne*	**8.193**	**02**	**7.000**	*1.193*
		m) Stacya elektryczna w gmachu sejmowym .	13.152	54	13.000	*153*
		n) Koszta instalacyi wodociągów w gmachu sejmowym — *nadzwyczajne*	**17.746**	**93**	**17.482**	*265*
		o) Opłata gminna za zużycie wody z wodociągu miejskiego	5.506	84	5.000	*507*
		p) Na uzupełnienie urządzeń maszynowych w gmachu sejmowym, wytwarzających światło elektryczne, pierwsza połowa z 30.000 K w myśl uchwały sejmowej z 8. lipca 1902 — *nadzwyczajne* . . .	**15.000**	—	**15.000**	—
		Razem { zwyczajne .	36.771	68	34.722	*+2.470*
		Razem { zwyczajne .				—420
		Razem { *nadzwyczajne* .	**40.939**	**95**	**39.482**	*+1.458*
		Ogółem suma poz. 34 .	77.711	63	74.204	*+3.928*
						—420
						+3.508
	35	**Zaliczki na płace.**				
		Dla urzędników i służby:				
		a) zwyczajne	29.812	15	30.000	188
		b) nadzwyczajne:				
		Zychowi Janowi, asystentowi oddziału rachunkowego	**1.915**	**90**	**2.000**	84
		Domiszewskiemu Franciszkowi, asystentowi kasy krajowej	**1.915**	**90**	**2.000**	84
		Razem { zwyczajne .	29.812	15	30.000	188
		Razem { *nadzwyczajne* .	**3.831**	**80**	**4.000**	168
		Ogółem suma poz. 35 .	33.643	95	34.000	—356

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 16., 17., 18., 19., 21/22. Wydatki mniejsze z powodu interkalaryów.

„ „ *20. Wydatek mniejszy* z powodu *interkalare.* Z wstawionej jednak do budżetu kwoty 5.600 K, uchwalił Wydział krajowy przenieść 4.500 K do rubr. II. p. 24 z roku 1903 a to na pokrycie kosztów zebrania materyału statystycznego na wydanie pracy o własności tabularnej w Galicyi (LW. 25.854/902 i 16.491/903).

„ „ *23. a) Wydatek mniejszy*
„ „ *23. c)* „ „
„ „ *23. d)* „ *większy* } stosownie do potrzeby w tym roku.

W ogóle na dyurnach okazuje się zaoszczędzenie o 3.856 K.

„ „ *24. Wydatek większy* spowodowany zastępstwami służby w czasie choroby.

„ „ *25. Wydatek większy* głównie z powodu sprawienia futra dla nowo mianowanego portyera gmachu sejmowego.

„ „ *26. b) Wydatek mniejszy* stosownie do przedłożonych przez zastępcę prawnego we Wiedniu rachunków.

„ „ *26. c)*
„ „ *27. a)* } *Wydatki mniejsze* wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *28. Wydatek większy* o 3.112 K z powodu wymiaru nowych pensyj, tudzież kwartałów pośmiertnych na podstawie statutu emerytalnego.

„ „ *29. Wydatek mniejszy* o 466 K mianowicie pod lit. *e)* o 16 K z powodu śmierci obdarowanego, pod lit. *i)* o 150 K albowiem pobory obdarowanego wypłacono do końca maja z poz. 24., wreszcie pod lit. *p)* o 300 K gdyż w myśl uchwały do LW. 53.011/903 datku nie wypłacono

„ „ *30. Wydatek większy* odpowiednio do wydanych dekretów nominacyjnych.

„ „ *31. Wydatek ogółem większy* o 4.483 K mianowicie w zwyczajnych *większy* o 4.917 K wedle rzeczywistej potrzeby z powodu znacznego zwiększenia się agend, zaś w nadzwyczajnych *mniej* o 434 K ponieważ w biurze Szefa Depart. IV. mebli nie pokryto.

„ „ *32. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

„ „ *33. Wydatek mniejszy*, stosownie do odbytych podróży służbowych.

„ „ *34. Wydatek ogólny większy* o 3.508 K mianowicie w zwyczajnych pod lit. *c), e), g), l), m), o) większy*, zaś pod lit. *d), f), h) mniejszy* wedle istotnej potrzeby, wreszcie pod lit. *i) większy* z powodu zapłacenia należytości ekwiwalentowej od gmachu sejmowego (LW. 17.317/902) — w nadzwyczajnych *większy* pod lit. *l)* głównie z powodu przyznania wyższego wynagrodzenia za malowanie kurytarzy i naprawę figury na frontowej stronie gmachu sejmowego, tudzież pod lit. *n)* w myśl uchwały do LW. 25.449/902.

„ „ *35. Wydatek mniejszy: a)* zwyczajny w miarę rozdanych zaliczek, zaś *b)* nadzwyczajny o ściągnięte raty w r. 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
III.		**Koszta leczenia ubogich i utrzymania podrzutków.**				
	36	Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych . . .	2,579.816	32	2,380.000	*199.816*
	37	Koszta utrzymania podrzutków z zagranicy .	68.016	36	5 .000	*13.017*
		Suma rubryki III. .	2,647.832	68	2,435.000	*+212.833*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 36. Z zarachowanych wydatków przypada:

A) Na zakłady krajowe, szpitale prowincyonalne i zagraniczne:

1. Lwów, szpital powszechny (z klinikami):	
Oddział chorych	302.249 K
„ położnic	50.662 „
2. Kulparków, zakład dla obłąkanych	446 379 „
3. Kraków, szpital św. Łazarza (4 oddziały)	372.793 „
4. Kraków, c. k. klinika	50.569 „
B) Szpitale prowincyonalne w kraju	1,013.059 „
C) „ zagraniczne	333.532 „
D) Inne wydatki i zwroty	10.573 „
Ogółem wydatki . . .	2,579.816 K
Porównując powyższy wydatek z uchwaloną w budżecie kwotą .	2,380.000 „
okazuje się wynikłość *większa* o . . .	199.816 K

Przekroczenie to znajduje jednak częściowe pokrycie w korzystniejszym wyniku dochodów mających łączność z rubryką niniejszą a to: w rubryce V. poz. 18 w której na poczet zwrotów z lat ubiegłych wpłynęło od szpitali . . . . . 59.703 K
a gdy w budżecie uchwalono . . . . . 42.000 „
uzyskano zatem dochody po nad budżet . . . . . 17.703 „

Strąciwszy więc ten wynik korzystniejszy od przekroczenia wydatków rubr. III. redukuje się to przekroczenie do kwoty . . 182.113 K

Powodem tego przekroczenia jest znaczniejsza ilość zapłaconych dni leczenia od przyjętej do budżetu, mianowicie:

Wedle preliminarza na r. 1902 przeciętna ilość dni leczenia z ostatnich trzech lat 1898, 1899 i 1900 wynosiła 1,823.074
a po strąceniu zamieszczonej tam przeciętnej ilości dni pielęgnowania podrzutków 115.930
preliminowaną była ilość dni leczenia 1,707.144
rzeczywiście zaś w r. 1902 wynosiła 1,871.350
a więc okazała się *wyższą* o . . . . . 164.206 dni
co stanowi główny powód tego przekroczenia.

Do poz. 37. Na koszta utrzymania podrzutków w Bobrku, Pradze i Wiedniu zapłacono więcej o 13.017 K, a to wedle szczegółowych rachunków tych zakładów.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
IV.		**Koszta szczepienia.**				
	38	Utrzymanie i odświeżanie krowianki . .	24.000	—	24.000	—
	39	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy	126.495	24	140.000	13.505
		Suma rubryki IV. .	150.495	24	164.000	—13.505

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 39. Wydatek *mniejszy* z powodu przyjęcia przez c. k. Rząd na c. k. Skarb państwa kosztów szczepienia ospy z konieczności (LW. 71.689/901) i zniżenia dyet dla lekarzy okręgowych i szpitalnych z 7 K na 6 K dziennie tj. zrównanie dyet z c. k. lekarzami powiatowymi I-szej klasy (LW. 19.077/901).

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
V.		**Wydatki sanitarne.**				
	40	1/3 część za lekarstwa dla epidemicznie chorych	5.864	59	7.200	1.336
	41	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych oraz subwencye dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% podatków bezpośrednich, przypisany do poboru w całym powiecie	88.329	67	90.000	1.670
	42	Dla zakładu szczepienia wścieklizny prof. Dr. Bujwida w Krakowie, stała subwencya .	2.000	—	2.000	—
	42*a)*	Dyety dzienne lekarzy eksponowanych do powiatu kosowskiego dla zwalczania chorób wenerycznych i skórnych: Dr. Doboszyński Ludwik po 5 K dziennie od 1. lipca do 31. grudnia 1902 . 920 K Dr. Rozmarin Henryk po 5 K dziennie od 1. lipca do 31. grudnia 1902 . . . . . 920 „	1.840	—	—	*1.840*
		Suma rubryki V. .	98.034	26	99.200	—3.006 +*1.840*
						—1.166
		Uzasadnienie różnic. *Do poz. 40. Wydatek mniejszy* z powodu niestałości wydatków tego rodzaju, zaliczonych na podstawie rachunków nadsyłanych przez c. k. Namiestnictwo. *Do poz 41. Wydatek mniejszy*, albowiem niektóre obsadzone okręgi, nie były przez cały rok przez lekarzy zajmywane. *Do poz. 42. a) Wydatek nieprelimiowany* uzasadniony szczegółowo w sprawozdaniu z czynności Dep. V. na str. 9 i 10 (LW. 49.425/902 i LW. 4.633/903).				
VI.		**Zasiłki dla zakładów dobroczynności.**				
	43	Szpitale Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.800	—	1.800	—
	44	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Nowosiółkach .	600	—	600	—
	45	Szpital Komisyi Klimatycznej w Zakopanem .	600	—	600	—
	46	Dom ubogich i sierót w Krakowie . . .	10.848	—	10.848	—
	47	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000	—	2.000	—
	48	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400	—	2.400	—
	49	Zakład osieroconych dziewcząt im. ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu . . .	1.000	—	1.000	—
	50	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831. do dyspozycyi Wydziału krajowego	4.500	—	4.500	—
	51	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie . . .	2.000	—	2.000	—
		Do przeniesienia . .	25.748	—	25.748	—

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
VI.		Z przeniesienia . .	25.748	—	25.748	—
	52	Na utrzymanie rymanowskiej kolonii leczniczej	1.000	—	1.000	—
	53	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego po zasięgnięcia opinii Towarzystwa lekarskiego .	2.000	—	2.000	—
	54	Kolonia lecznica w Rabce, na utrzymanie dzieci w lecznicy	600	—	600	—
	55*a)*	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, subwencya zwyczajna	400	—	400	—
	55*b)*	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, rata amortyzacyjna pożyczki 60.000 K zaciągnąć się mającej na budowę domu podrzutków, I i II rata	—	—	3.600	3.600
	56	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 5. lutego 1896	5.000	—	5.000	—
	56*a)*	Towarzystwo wzajemnej pomocy diaków gr. kat. dyecezyi przemyskiej *(jednorazowo)* .	200	—	200	—
	56*b)*	Takież Towarzystwo w archidyecezyi lwowskiej, *(jednorazowo)*	200	—	200	—
	56*c)*	Takież Towarzystwo w dyecezyi stanisławowskiej, *(jednorazowo)*	200	—	200	—
	57	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200	—	200	—
	58	Towarzystwo im św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie . . .	200	—	200	—
	59	Zgromadzenie Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie	200	—	200	—
	60	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	200	—	200	—
	61	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu im. hr. Sołtykowej:				
		a) subwencya zwyczajna	200	—	200	—
		b) jednorazowy zasiłek na budowę domu .	2.000	—	2.000	—
	62	I. galic. stowarzyszenie głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200	—	200	—
	63	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200	—	200	—
	64	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000	—	1.000	—
	65	Zakład św. Jadwigi w Krakowie (stała subwencya)	1.200	—	1.200	—
	65*a)*	Komitet herbaciarni centowej we Lwowie, *(jednorazowo)*	200	—	200	—
	65*b)*	Zarząd Zakładu błog. Kunegundy w Nowym Sączu, na szkołę dla kształcenia wzorowych gospodyń	600	—	600	—
		Do przeniesienia . .	41.748	—	45.348	3.600

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
VI.		Z przeniesienia . .	41.748	—	45.348	3.600
	66	Na przytulisko brata Alberta we Lwowie i w Krakowie (stała subwencya) . .	2.000	—	2.000	—
	67	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K, zaciągnąć się mającej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie (II rata z dziesięciolecia)	—	—	1.600	1.600
	67*a)*	Dla przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4 w Krakowie *(jednorazowy zasiłek)*.	500	—	500	—
	68	Szpital Sióstr Miłosierdzia w Przeworsku, *(jednorazowa subwencya)*	1.200	—	1.200	—
	69	Siostry Służebniczki w Krystynopolu na budowę domu nowicyatu. *(jednorazowo)* . .	2.000	—	2.000	—
	70	OO. Bazylianie w Dobromilu, na budowę domu nowicyatu w Krechowie *(jednorazowo)* .	2.000	—	2.000	—
	71	Dla szpitalika św. Zofii we Lwowie:				
		a) subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu	1.600	—	1.600	—
		b) na uzupełnienie inwentarza i urządzeń szpitala *(jednorazowo)*	4.000	—	4.000	—
	71*a)*	Dla stowarzyszenia ku wychowaniu izrael. sierót w Krakowie, *(jednorazowy zasiłek)* .	200	—	200	—
	71*b)*	Dla stowarzyszenia sług kat. im. św. Zyty w Krakowie *(jednorazowy zasiłek)* . .	200	—	200	—
	71*c)*	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, na amortyzacyę pożyczki 60.000 K na ukończenie szpitala w Krakowie	3.600	—	3.600	—
		Suma rubryki VI. .	59.048	—	64.248	—5.200

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 55. b) Mniej o 3.600 K, odnośna bowiem pożyczka nie została w r. 1902 zaciągniętą.

Do poz. 67. Mniej o 1.600 K, w myśl bowiem deklaracyi do LW. 14.801/903 obowiązek Wydziału kraj. do opłaty odsetek zaczyna się dopiero w r. 1903.

Do poz. 71. c) Niewydany w r. 1902 kredyt, przeniesiono na ten sam cel do rachunku roku 1903 (LW. 36.578/903).

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
VII.		**Wydatki na cele wykształcenia i oświaty.**				
	72	Akademia umiejętności w Krakowie: *a)* zasiłek stały . . . . 52.000 K *b)* zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod kierownictwem profesora Dr. Smolki w Archiwum Watykańskiem . . . 4.000 „ *c)* na wydanie atlasu geolgicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) 5.000 „	61.000	—	61.000	—
	73	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego . . .	7,011.555	95	6,700.802	*310.754*
	74	Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru krajowego funduszu szkolnego emerytalnego	635.633	98	636.550	916
	75	Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 2.400 K	14.200	—	14.400	200
	76	Zakład dla głuchoniemych we Lwowie: *a)* na stypendya dla 85 wychowanków po 240 K . . . . . 20.400 K *b)* na utrzymanie zakładu . . 5.000 „ *c)* na amortyzacyę pożyczki 36.000 K na budowę II. piętra, zaciągniętej przez Dyrekcyę zakładu, III. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934). . 1.990 „	27.390	—	27.390	—
	77	Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie	800	—	800	—
	78	Zakład dla ciemnych we Lwowie . . .	6.000	—	6.000	—
	79	Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie	2.000	—	2.000	—
	80	Towarzystwo gimnast. „Sokół“ w Krakowie .	2.000	—	2.000	—
	81	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych „Sokół“ we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	4.000	—	4.000	—
	81*a)*	Związek polskich gimnastyczn. Towarzystw sokolich w Austryi, na cele Towarzystwa i wydawnictwa, *jednorazowo* . . .	400	—	400	—
	82	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie XIV. rata umorzenia pożyczki 200.000 K na budowę gmachu (aż do r. 1911)	14.000	—	14.000	—
	83	Teatr polski w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	16.000	—	16.000	—
	83*a)*	Dyrektorowi teatru miejskiego w Krakowie p. Józefowi Kotarbińskiemu, *zasiłek nadzwyczajny* na rok 1902, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	**4.000**	—	**4.000**	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	7,794.979	93	7,485.342	—1.116
		{ *nadzwyczajne* .	**4.000**	—	**4.000**	*+310.754*
						—
						+309.638

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
VII.		Z przeniesienia { zwyczajne .	7,794.979	93	7,485.342	*309.638*
		nadzwyczajne .	**4.000**	—	**4.000**	—
	84	Budowa teatru w Krakowie XVI. i XVII. półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945)	15.000	—	15.000	—
	85	Teatr polski i opera polska we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego:				
		a) dramat i komedya . . 28.400 K				
		b) opera polska . . . 20.000 „	48.400	—	48.400	—
	85*a)*	Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie panu Tadeuszowi Pawlikowskiemu, *zasiłek nadzwyczajny* na rok 1902, do rozporządz. Wydziału krajowego	**8.000**	—	**8.000**	—
	86	Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie VII. i VIII. raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półrocza 1934) . .	33.696	—	33.696	—
	87	Teatr ruski, pod zarządem Towarzystwa „Besida“ do rozporządzalności Wydziału krajowego	14.500	—	14.500	—
	87*a)*	Teatr ruski pod Zarządem Towarzystwa „Besida“, *zasiłek nadzwyczajny* na r. 1902, do rozporządzalności Wydziału krajowego .	**2.000**	—	**2.000**	—
	87*b)*	Towarzystwo teatru ludowego we Lwowie, zasiłek	1.000	—	1.000	—
	87*c)*	Stanisław Knake-Zawadzki, kierownik teatru ludowego w Krakowie, zasiłek . .	1.000	—	1.000	—
	88	Towarzystwo muzyczne w Krakowie . .	1.600	—	1.600	—
	89	Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie	4.000	—	4.000	—
	90	Towarzystwo muzyczne we Lwowie, subwencya dotychczasowa . . . 6.000 K i tytułem podwyższenia tej subwencyi z 6.000 K na 10.000 K, za II. półrocze 1902 r. . . 2.000 „	8.000	—	8.000	—
	91	Towarzystwo muzyczne w Brodach, zasiłek *jednorazowy*	400	—	400	—
	92	Towarzystwo muzyczne „Harmonia“ w Krakowie	600	—	600	—
	93	Towarzystwo muzyczne w Tarnopolu .	600		600	—
	94—97	Towarzystwa śpiewackie we Lwowie: „Lutnia“ „Bojan“ i „Echo“, zaś w Krakowie „Lutnia“ do rozporządzalności Wydziału krajowego, ryczałt w kwocie	3.000	—	3.000	—
	98	Na subwencyę dla istniejących już internatów, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową	12.000	—	12.000	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	7,938.775	93	7,629.138	*+309.638*
		nadzwyczajne .	**14.000**	—	**14.000**	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
VII.		Z przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	7,938.775 **14.000**	93 —	7,629.138 **14.000**	*309.638* —
	99	Na budowę domów dla internatów . . .	40.000	—	40.000	—
	100	Internatowi księży Zmartwychwstańców we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	9.000	—	9.000	—
	101	Ks. Siemaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie	1.600	—	1.600	—
	102	*a)* Na wydawnictwo polskich podręczników dla szkół średnich . . . 3.000 K *b)* Na wydawnictwo ruskich książek szkolnych . . . . . 12.000 „ do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową	15.000	—	15.000	—
	103	Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	6.000	—
	104	Dla fundacyi „Macierz polska“ na wydawnictwo dzieł i peryodycznych pism ludowych .	10.000	—	10.000	—
	105	Na stypendyum dla ucznia Wydziału lekarskiego w Krakowie, oddającego się studyom w szkole operacyjnej . . .	1.000	—	1.000	—
	106	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	—
	107	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Krakowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego, zasiłek stały	3.000	—	3.000	—
	108	Stowarzyszenia rzemieślnicze we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego	3.000	—	3.000	—
	109	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, zasiłek stały	400	—	400	—
	110	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na pokrycie kosztów walnego zgromadzenia	400	—	400	—
	111	Kollegium profesorów szkoły politechnicznej we Lwowie, na wydawnictwo biblioteki politechnicznej, IX. rata subwencyi 10.000 K rozłożonej na 10 lat	1.000	—	1.000	—
	112	Wydawnictwo dziełek ludowych, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	2.000	—	2.000	—
	113	Lipińska Salomea, wdowa po skrzypku Feliksie Lipińskim	300	—	300	—
	113*a)*	Zboińska Józefa, wdowa po artyście sceny polskiej śp. Marcelim Zboińskim, (*jednorazowo*)	100	—	100	—
		Do przeniesienia { zwyczajne . *nadzwyczajne* .	8,034.575 **14.000**	93 —	7,724.938 **14.000**	*+309.638* —

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
VII.		Z przeniesienia { zwyczajne .	8,034.575	93	7,724.938	*309.638*
		nadzwyczajne	**14.000**	—	**14.000**	—
	114	Zasiłek dla czasopisma „Szkoła“ . . .	1.000	—	1.000	—
	115	„ „ „ „Muzeum“ . . .	2.000	—	2.000	—
	116	„ „ „ „Kosmos“ . . .	800	—	800	—
	117	„ „ ruskiej gazety „Uczytel“ do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	1.000	—	1.000	—
	118	Towarzystwo „Proświta“ na wydawnictwo dzieł ludowych, do rozporządzenia Wydziału krajowego	6.000	—	6.000	—
	119	Ks. Dżułyński gr. kat. proboszcz w Łapszynie, na wydawnictwo ruskie; „Posłannyk“ i „książeczki misyjne“, do rozporządzenia Wydziału krajowego	800	—	800	—
	120	Towarzystwo „Oświaty ludowej“ w Tarnowie	200	—	200	—
	121	Towarzystwo historyczne we Lwowie, na tegoż wydawnictwa	1.400	—	1.400	—
	122	Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących ubogą młodzież polską i ruską, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową . .	10.000	—	10.000	—
	123	Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego . .	2.800	—	2.800	—
	124	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza, na wydawnictwo dzieł tegoż, do rozporządzalności Wydziału kraj. i wypłaty w miarę postępu wydawnictwa	800	—	800	—
	125	Towarzystwo imienia Szewczenki, na wydawnictwo ruskiej biblioteki historycznej we Lwowie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	1.000	—	1.000	—
	126	Komisya archeologiczna Towarzystwa im. Szewczenki we Lwowie, na wydawnictwa historycznych materyałów, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	3.000	—	3.000	—
	127	Towarzystwo im. Szewczenki we Lwowie, na wydawnictwa naukowe, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	4.000	—	4.000	—
	128	Komisya etnograficzna Towarzystwa im. Szewczenki, na wydawnictwa do rozporządzalności Wydziału krajowego . . .	1.000	—	1.000	—
	128*a)*	Komisya etnograficzna Towarzystwa im. Szewczenki, na etnograficzną ekspedycyę naukową *(jednorazowo)* do rozporządzalności Wydziału krajowego	1.000	—	1.000	—
	129	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na wydawnictwo czasopisma „Dzwinok“ . .	400	—	400	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	8,071.775	93	7,762.138	*309.638*
		nadzwyczajne .	**14.000**	—	**14.000**	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
VII.		Z przeniesienia { zwyczajne .	8,071.775	93	7,762.138	*309.638*
		{ *nadzwyczajne* .	**14.000**	—	**14.000**	—
	130	Redakcye pism dla dzieci „Mały światek“ i i „Wiek młody“ we Lwowie . . .	200	—	200	—
	131	Ks. Cyryl Sielecki, gr. kat. proboszcz w Żużlu, na nowicyat ruskich Sióstr Sakramentek Najśw. Maryi Panny (do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami)	200	—	200	—
	132	Kongregacya ruska SS. Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami)	1.000	—	1.000	—
	133	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów (ryczałt do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową)	1.200	—	1.200	—
	134	Instytut dla dziewcząt w Przemyślu:				
		1. subwencya stała	400	—	400	—
		2. *jednorazowy* zasiłek na dalsze pokrycie deficytu budowy domu	2.000	—	2.000	—
	135	Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej .	600	—	600	—
	136	Prywatne Seminaryum nauczycielskie żeńskie, Zofii Strzałkowskiej we Lwowie, *jednorazowo*	2.000	—	2.000	—
	137	Polskie stowarzyszenie „Strzecha“ we Wiedniu	200	—	200	—
	138	Polskie stowarzyszenie „Przytulisko“ we Wiedniu	200	—	200	—
	139	Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki, IV. rata z 33-lecia)	1.000	—	1.000	—
	140	Prywatna średnia szkoła żeńska w Krakowie, zasiłek stały	1.000	—	1.000	—
	141	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej, stała subwencya	16.000	—	16.000	—
	142	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na wydawnictwo ukraińsko ruskiej biblioteki .	600	—	600	—
	143	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na koszta podróży członków na walne zgromadzenie	200	—	200	—
	144	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie	6.400	—	6.400	—
	145	OO. Bazylianie, na wydawnictwo pism religijno-moralnej treści	400	—	400	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	8,105.375	93	7,795.738	*309.638*
		{ *nadzwyczajne* .	**14.000**	—	**14.000**	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
VII.		Z przeniesienia { zwyczajne .	8,105.375	93	7,795.738	*309.638*
		{ *nadzwyczajne* .	**14.000**	—	**14.000**	—
	146	Towarzystwo im. św. Stanisława Kostki (opieki nad terminatorami) we Lwowie . .	200	—	200	—
	147	Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie .	200	—	200	—
	148	Towarzystwo ludoznawcze na wydawnictwo czasopisma „Lud“	200	—	200	—
	149	Zgromadzenie Sióstr Służebniczek Najśw. Maryi Panny w Starej wsi, na rozszerzenie nowicyatu, *(jednorazowo)*	1.000	—	1.000	—
	150	Preisendanz Franciszek, kierownik prywatnego seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Krakowie *(jednorazowo)*	2.000	—	2.000	—
	151	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie	200	—	200	—
	152	Towarzystwo im. Jana Matejki w Krakowie .	1.000	—	1.000	—
	153	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa na wydawnictwa	500	—	500	—
	154	Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie .	600	—	600	—
	155	Do biblioteki polskiej we Wiedniu . . .	400	—	400	—
	156	Dla „Gazety handlowo-geograficznej“ . .	200	—	200	—
	157	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Uniwersytecie lwowskim .	1.000	—	1.000	—
	158	Dla czasopisma „Architekt“ w Krakowie .	400	—	400	—
	158*a)*	Kurs naukowy żeński w Tarnowie *(połowa z proponowanej rocznej subwencyi 800 K)* .	400	—	400	—
	158*b)*	Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie, na wydawnictwo źródeł do dziejów rozbioru Polski, *(jednorazowo)* . .	500	—	500	—
	158*c)*	Nagrody za napisanie utworów scenicznych ruskich	—	—	—	—
		Razem { zwyczajne . .	8,114.175	93	7,804.538	*+309.638*
		{ *nadzwyczajne* .	**14.000**	—	**14.000**	—
		Suma rubryki VII.	8,128.175	93	7,818.538	*+309.638*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 73 i 74. Obacz specyalne zamknięcia rachunkowe tych funduszów.

Do poz. 75. Mniej o 200 K z powodu *intercalare.*

Do poz. 98. Kredyt przeniesiony do tej pozycyi z r. 1901 w kwocie . . . 2.000 K
wraz z kredytem uchwalonym na r. 1902 . . . . . 12.000 „
wydano w r. 1902 w ogólnej sumie . . . . . 14.000 K

Do poz. 102. Z kredytu uchwalonego na r. 1902 w kwocie . . . . . 15.000 K
wydano w ciągu roku 1902 na ruskie książki szkolne . . . . 12.000 „
resztę zaś na polskie podręczniki w kwocie . . . . . 3.000 K
przeniesiono do rachunku r. 1903 i w tym też roku wypłacono c. k. krajowej Radzie szkolnej (LW. 96.173/902)

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Do poz. 108. Z reszty kredytu przeniesionego do tej pozycyi z r. 1901 na wydane już asygnaty w kwocie . . . . . 200 K
i z kredytu uchwalonego na r. 1902 . . . . . 3.000 „
Ogółem z sumy . . . 3.200 K
wydano w r. 1902 . . . . . 3.100 „
resztę zaś w kwocie . . 100 K
przeniesiono jako zaoszczędzenie do rubr XVII. poz. 71 *c)* doch. (LW. 26.593/903).

Do poz. 117. Kredyt uchwalony na r. 1902 wraz z resztą kredytu przeniesionego do tej pozycyi z r. 1901 w kwocie 500 K wydano w całości w r. 1903.

Do poz. 118. Kredyt uchwalony w tej pozycyi na r. 1902 w kwocie . . . 6.000 K
wydano w ciągu roku 1902, kredyt zaś przeniesiony z r. 1901 . . 6.000 „
pobrano w myśl uchwały sejmowej z dnia 11 lipca 1902 jako zaoszczędzenie do rubr. XVII. poz. 71 *c)* doch. (LW. 36.290/903).

Do poz. 119. Kredyt przeniesiony do tej pozyi z r. 1901 w kwocie 800 K wraz z kredytem uchwalonym na r. 1902 wydano w ciągu r. 1902 w całości.

Do poz. 123. Z reszty kredytu przeniesionego do tej pozycyi na wydaną a niezrealizowaną asygnatę z r. 1901 w kwocie . . . . . 150 K
tudzież z kredytu uchwalonego na r. 1902 w kwocie . . . . 2.800 „
razem więc z sumy . . 2.950 K
wydano w ciągu roku 1902 . . . . . 2.550 „
resztę zaś w kwocie . . 400 K
przeniesiono do dalszej dyspozyayi do rachunku r. 1903 (LW. 25.831/903).

Do poz. 129. Resztę kredytu przeniesionego do tej pozycyi z r. 1901 w kwocie . 200 K
wraz z kredytem uchwalonym na r. 1902, wydano w całości w ciągu r. 1902.

Do poz. 158 c) Z kredytu z r. 1900 przeznaczonego na nagrody za napisanie utworów scenicznych ruskich, przeniesionego w roku 1901 do rachunku roku 1902
w kwocie . . . . . 1.500 K
wydano w ciągu roku 1902 . . . . . 1.000 „
resztę zaś w kwocie . . 500 K
przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1903 (LW. 38.697/903).

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
VIII.		**Utrzymanie pomników historycznych.**				
	159	Na utrzymanie kancelaryi konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju	8.000	—	8.000	—
	160	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych, dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie	1.000	—	1.000	—
	161	Stała subwencya roczna dla Muzeum narodowego w Krakowie	3.000	—	3.000	—
	162	Krajowe Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:				
		1. Dyrektor we Lwowie	2.400	—	2.400	—
		2. „ w Krakowie	2.400	—	2.400	—
		Do przeniesienia . .	16.800	—	16.800	—

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
VIII.		Z przeniesienia . .	16.800	—	16.800	—
	162	3. Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K i trzy dodatki pięcioletnie po 200 K rocznie . . .	4.000	—	4.000	—
		4. Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K, i dodatek aktywalny 480 K . . .	2.680	—	2.680	—
		5. Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K	3.400	—	3.400	—
		6. Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.200 K, dodatek aktywalny 480 K, dodatek pięcioletni w kwocie rocznej 160 K, od dnia 10. sierpnia 1902 r. 63 K	2.358	26	2.743	385
		7. 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K.	1.200	—	1.200	—
		8. 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne 600 K	650	—	600	*50*
		9. Czynsz za najem lokalu we Lwowie .	1.600	—	1.600	—
		10. Stróże we Lwowie i w Krakowie: płaca po 840 K, dodatek aktywalny po 100 K, dodatek na mundur po 100 K . . .	2.080	—	2.080	—
		11. Opał, potrzeby kancelaryjne i rozmaite wydatki	1.308	60	1.200	*109*
	163	Na restauracyę kościoła katedralnego na Wawelu, VII. rata roczna z przyznanej na lat 10 subwencyi 200.000 K	20.000	—	20.000	—
	164	Na restauracyę gr. kat. cerkwi katedralnej w Stanisławowie V. rata (ostatnia) z przyznanych na 5 lat 20.000 K. . . .	4.000	—	4.000	—
	165	Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie IV. rata z przyznanych na 5 lat 20.000 K. . . .	4.000	—	4.000	—
	166	Komitetowi budowy pomnika im. Mickiewicza we Lwowie, II. rata z przyznanych 20.000 K na lat 5 po 4.000 K	4.000	—	4.000	—
	167	Na restauracyę ratusza w Husiatynie, II. połowa subwencyi 3 500 K	1.675	—	1.675	—
	168	Konwentowi PP. Klarysek w Krakowie na restauracyę kościoła św. Andrzeja z przyznanych 4.000 K II. rata roczna . .	1.000	—	1.000	—
	169	Zgromadzenie OO. Augustynów w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Katarzyny z przyznanych 6.000 K II. rata z trzechlecia	2.000	—	2.000	—
		Do przeniesienia . .	72.751	86	72.978	385 *159*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
VIII.		Z przeniesienia . .	72.751	86	72.978	385 *159*
	170	Komitetowi cerkiewnemu parafialnemu w Haliczu, na restauracyę cerkwi Bogarodzicy w Haliczu, z przyznanych 9.000 K, II. rata z trzechlecia	3.000	—	3.000	—
	171	Na restauracyę kościoła katedralnego obrz. łać. w Przemyślu, z przyznanych 10.000 K w 5 ratach rocznych, II. rata . . .	2.000	—	2.000	—
	171*a)*	Szaraniewiczowej Annie, wdowie po c. k. profesorze uniwersytetu i konserwatorze dla Galicyi wschodniej, *jednorazowy zasiłek* .	720	—	720	—
	171*b)*	Komitet cerkiewny w Rohatynie na restauracyę cerkwi narodzenia Najśw. Panny Maryi	—	—	—	—
	171*c)*	Konserwacya Zamku w Olesku	1.700	—	—	*1.700*
		Suma rubryki VIII.. .	80.171	86	78.698	—385 +*1.859*
						+*1.474*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 162) 6. Wydatek *mniejszy* z powodu *intercalare.*

Do poz. 162) 8. Więcej o 50 K z powodu podniesienia płacy za grudzień 1901 dopiero w styczniu 1902. W r. 1901 wykazano w tej pozycyi zaoszczędzenie.

Do poz. 162) 11. Wydatek *większy* z powodu koniecznych robót murarskich w Archiwum we Lwowie.

Do poz. 170. Kredyt przeniesiony do tej pozycyi z r. 1901 w kwocie . . . 3.000 K
wraz z kredytem uchwalonym na r. 1902 w kwocie . . . . . 3.000 „
razem sumę . . . 6.000 K

przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1903 (LW. 25.756/903).

Do poz. 171. b) Kredyty z r. 1900 i 1901 na restauracyę cerkwi Najśw. Maryi Panny w Rohatynie, przeniesione do rachunku r. 1902 — zostały w r. 1902 Komitetowi restauracyjnemu wyasygnowane.

Do poz. 171. c) Wydatek nieprzewidziany budżetem 1.700 K stanowi przekroczenie kredytu przeznaczonego na restauracyę zamku w Olesku z roku 1901 w kwocie 2.000 K, usprawiedliwione w sprawozdaniu z czynności Depart. II. (na str. 25) za r. 1901 (LW. 80.462/902).

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
IX.	172*a*) do 172*n*) 173, 174 i 176	**Kwaterunkowe żandarmeryi.** Na koszta kwaterunkowe	517.687	28	511.990	*5.697*
	175	Umorzenie pożyczki 200.000 K na dobudowanie domu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie XI. i XII. rata: w kapitale . . . 2.560 K 52 g; w 4% odsetkach . . 7.472 „ 44 „; 1/8 % na administracyę . 467 „ 04 „; stemple do kwitu . . 40 „ — „	10.540	—	10.540	—
	175*a*)	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków	10.384	46	2.000	*8.385*
	177*a*)	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie	6.660	11	6.000	*660*
	177*b*)	Na wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich	8.103	23	6.700	*1.403*
		Suma rubryki IX. . .	553 375	08	537.230	*+16.145*

Uzasadnienie różnic.

Do poz 172. a—n), 173., 174. i *176.* Wydatek w ogóle *większy* o 5.697 K 28 g, wedle złożonych do LW. 28 296/03 przez c. k. 5 krajową Komendę żandarmeryi rachunków kwaterunkowych za r. 1902.

Do poz. 175 Reszta dłużnego kapitału z pierwotnej pożyczki 200.000 K wynosi z końcem r. 1902 kwotę 186.164 K 11 g.

Do poz. 175. a) Wydano *więcej* o 8384 K 46 g, wedle złożonego rachunku przez c. k. krajową Komendę żandarmeryi z powodu utworzenia 20 nowych posterunków i powiększenia dawnych, na sprzęty koszarowe, kuchenne i pościel dla 52 nowych żandarmów, dalej z powodu sprawienia 30 łóżek dla aspirantów podoficerskich i żandarmów próbnych przy Komendzie uzupełniającej we Lwowie, tudzież z powodu sprawienia sprzętów i pościeli dla trzeciego sługi kancelaryjnego przy Komendzie krajowej we Lwowie.

Do poz. 177. a) Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu we Lwowie wydano *więcej* o 660 K 11 g, głównie z powodu zarządzenia nadzwyczajnych robót konserwacyjnych (urządzenie pisoarów).

Do poz. 177. b) Wydano *więcej* o 1.403 K 23 g — ponieważ wynagrodzenie za wodę zapłacono gminie m. Lwowa za czas od 31. sierpnia 1901 po koniec grudnia 1902.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K	g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K
X.		**Wydatki na komunikacye.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki X. wydatków.				
		I. na drogi.				
	A)	Koszta zarządu	398.653	26	410.163	11.510
	B)	Nowe budowy i rekonstrukcye dróg *(nadzwyczajne)*	**136.930**	**87**	**120.000**	*16.931*
	C)	Utrzymanie dróg krajowych	865.604	76	860.000	*5.605*
	D)	Zasiłki dla dróg pow. i gm. na budowę i utrzymanie dojazdów kolejowych: zwyczajne .	1,130.565	75	1,050.000	*80.566*
		nadzwyczajne .	**40.000**	—	**40.000**	—
	E)	Wydatki na myta	15 479	35	11.300	*4.179*
	F)	Zaopatrzenia	57 153	48	55.900	*1.253*
		Suma zwyczajne . .	2,467.456	60	2,387.363	*+91.603* −11.510
		Suma *nadzwyczajne* .	**176.930**	**87**	**160.000**	*16.931*
		Razem .	2,644.387	47	2,547.363	*+108.534* −11.510
						+97.024
		II. Na koleje żelazne.				
	A)	Koszta zarządu zwyczajne	127.754	44	135.345	7.591
		Koszta zarządu *nadzwyczajne*	**35.649**	**66**	**22.770**	*12.880*
	B)	Dotacye na cele kolejowe zwyczajne . .	750.000	—	750.000	—
		Dotacye na cele kolejowe *nadzwyczajne* .	**4.000**	—	**4.000**	—
		Suma zwyczajne .	877.754	44	885.345	−7.591
		Suma *nadzwyczajne* .	**39.649**	**66**	**26.770**	*+12.880*
		Razem .	917.404	10	912.115	−7.591 *+12.880*
						+5.289
		Zestawienie sum.				
		Suma wydatków na cele drogowe zwyczajne 2,467.456 K 60 g; *nadzwycz.* **176.930** „ **87** „	2,644.387	47	2,547.363	*+97.024*
		Suma wydatków na cele kolejowe zwyczajne 877.754 K 44 g; *nadzwycz.* **39.649** „ **66** „	917.404	10	912.115	*+5.289*
		Ogółem wydatki na komunikacye zwyczajne 3,345.211 K 04 g; *nadzwycz.* **216.580** „ **53** „	3,561.791	57	3,459.478	*+102.313*
		I. na drogi.				
178		**A) Koszta zarządu.**				
		Płace inżynierów, konduktorów, rysowników i służby drogowej.				
		a) dyrektor, płaca . . . 6.400 K — g; dodatek aktywalny . . 960 „ — „	7.360	—	7.360	—
		Do przeniesienia . .	7.360	—	7.360	—

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
X.		Z przeniesienia . .	7.360	—	7.360	—
	178	*b)* zastępca dyrektora płaca . 4.800 K — g dodatek aktywalny . . 840 „ — „ „ funkcyjny . . 800 „ — „	6.440	—	6.440	—
		c) 5 inżynierów starszych, płaca po 4.800 K . . . . 24.623 K 32 g dodatki aktywalne po 840 K 3.980 „ — „	28.603	32	28.200	*403*
		d) 9 inżynierów I. klasy płaca po 3.600 K . . . . 32.400 K — g dodatki aktywalne: *α)* dla 2 po 720 K . . 2.160 „ — „ *β)* „ 5 po 600 K . . 2.400 „ — „ *γ)* „ 2 po 480 K . . 960 „ — „	37.920	—	37.800	*120*
		e) 9 inżynierów II. klasy płaca po 2.800 K . . . . 25.200 K — g dodatki aktywalne: *α)* dla 6 po 600 K . . 3.600 „ — „ *β)* „ 2 po 500 K . . 1.000 „ — „ *γ)* „ 1 po 400 K . . 400 „ — „	30.200	—	30.200	—
		f) 12 inżynierów - adjunktów płaca po 2.200 K . . 15.649 K 92 g dodatki aktywalne: *α)* dla 11 po 480 K . \ *β)* „ 1 po 400 K . / 3.312 „ — „	18.961	92	32.080	13.118
		g) 4 praktykantów technicznych: dla 2 adjutum po 1.400 K 2.800 K — g „ 2 „ „ 1.200 „ 4.143 „ 33 g	6.943	33	5.200	*1.743*
		h) pisarz etatowy płaca . . 1.200 K — g dodatek aktywalny . . 200 „ — „	1.400	—	1.400	—
		i) 10 konduktorów starszych płaca po 1.800 K . . 18.449 K 99 g dodatek aktywalny po 300 K 2.999 „ 99 „	21.449	98	21.000	*450*
		k) 10 konduktorów I. klasy płaca po 1.600 K . . . . 15.988 K 51 g dodatek aktywalny po 200 K 2.000 „ 01 „	17.988	52	18.000	11
		l) 10 konduktorów II. klasy płaca po 1.400 K . . 11.083 K 28 „ dodatek aktywalny po 150 K 1.150 „ — „	12.233	28	15.500	3.267
		m) 12 konduktorów III. klasy płaca po 1.200 K . . 12.500 K — g dodatek aktywalny po 150 K 1.562 „ 50 „	14.062	50	16.200	2.137
		n) rysownicy i dyetaryusze . 4.282 K — g za akordowe kopiowanie planów . . . . . 2.356 „ 87 „	6.638	87	2.556	*4.083*
		o) 342 drożników	103.098	17	103.000	*98*
		Suma płac . .	313.299	89	324.936	—18.533 +*6.897*
		Do przeniesienia . .	313.299	89	324.936	—18.533 +*6.897*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		Z przeniesienia . .	313.299	89	324.936	18.533 *6.897*
	179	**Zaliczki na płace.**				
		Dla inżynierów i konduktorów	5.022	85	5 000	*23*
	180	**Picciolecia**	2.558	23	2.625	67
	181	**Dodatki osobiste.**				
		Dla inżyniera I. klasy Antoniego Barancewicza . . . . . 600 K — g Dla inżyniera I. klasy Władysława Turskiego . . . 400 „ — „	1.000	—	1.000	—
	182	**Ryczałty.**				
		a) na obowiązkowe objazdy dróg krajowych: 1. dla 12 inżynierów okręg. 14.081 K 86 g 2. dla 42 konduktorów . 16.605 „ 04 „	30.686	90	28.802	*1.885*
		b) na pomieszczenie biura okręgowego: 1. dla inżyniera w Krakowie 240 K — g 2. dla 10 inżynierów okręgowych po 120 K . . 1.190 „ — „	1.430	—	1.440	10
		c) na kancelaryę: 1. dla 11 inżynierów okręgowych po 96 K . . 1.048 K — g 2. dla 42 konduktorów po 32 K . . . . . 1.108 „ 99 „	2.156	99	2.400	243
			34.273	89	32.642	+*1.885* —253
	183	**Remuneracye i zapomogi** dla urzędn. i sług .	7.000	—	7.000	—
	184	**Instrumenty, wzory i naczynia.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie	8.797	52	10.000	1.203
	185	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyi nadzwyczajnych	15.740	88	16.000	259
	186	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	10.960	—	10.960	—
		Suma kosztów zarządu .	398.653	26	410.163	—20.315 +*8.805*
						—11.510

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
X.		**B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.**				
	187	Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych, wzmocnienie pokładu szutrowego i koszta budowy większych mostów *(nadzwyczajne)* .	**136.930**	**87**	**120.000**	*+16.931*
		C) Utrzymanie dróg krajowych.				
	188	*a)* Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1.829 kilometrów w 12-tu okręgach inżynierskich:				
		1. Borszczów-Okopy . . Kilom. 53·265	9.830	82		
		2. Borszczów Kolędziany . „ 21·550	9.348	07		
		3. Brzeżany-Złoczów . . „ 38·000	21.121	—		
		4. Buczacz-Tłuste . . . „ 38·045	7.696	86		
		5. Buczacz-Czortków . . „ 29 379	7.836	94		
		6. Czorsztyn-Zabornia . . „ 40·540	15.092	33		
		7. Czortków-Skała . . . „ 36·000	14.503	92		
		8. Czyżyny-Cło . . . „ 12·966	13.423	53		
		9. Dembica-Nadbrzezie . . „ 83·266	25 477	25		
		10. Dynów-Kańczuga-Przeworsk „ 37·947	20.083	60		
		11. Dynów Sanok . . . „ 45·355	25.118	97		
		12. Droga dojazdowa do Dublan „ 1·760	—	—		
		13. Gorlice-Konieczna . . „ 30·580	13.870	43		
		14. Horodenka Załucze . . „ 30·695	25.834	71		
		15. Husiatyn-Kopyczyńce . „ 34·550	9.190	80		
		16. Jarosław-Bełzec . . . „ 73·218	61.517	61		
		17. Iwanie-Mossorówka . . „ 10·617	2.194	43		
		18. Kraków-Baran . . . „ 14·640	24.543	84		
		19. Kraków-Chełmek . . „ 54·620	20.717	35		
		20. Krasne-Busk . . . „ 6·257	9.690	26		
		21. Krościenko-Szczawnica . „ 5·810	2.162	80		
		22. Lwów-Rohatyn . . . „ 66·925	32.091	82		
		23. Lwów-Stojanów . . . „ 75·800	23.576	56		
		24. Monasterzyska-Buczacz . „ 19·000	10.612	82		
		25. Nowy-Targ-Zakopane . „ 24·800	22.206	06		
		26. Przemyśl-Sanok . . . „ 68·420	31.239	51		
		27. Rohatyn-Tarnopol . . „ 83·900	48.153	24		
		28. Rzeszów-Nadbrzezie . . „ 93·000	41 914	58		
		29. Droga Sędziszowska . . „ 0·569	1.040	72		
		30. Sielec-Kłubowce . . . „ 29·500	6.123	42		
		31. Słotwina Brzesko Sącz . „ 45·157	23 944	69		
		32. Smykowce-Suchostaw. . „ 60·080	17.395	29		
		33. Stanisławów-Bursztyn . „ 29·256	15.669	61		
		34. Strussów-Buczacz . . „ 42·666	19.026	59		
		35. Tarnopol-Podwołoczyska . „ 43·237	10.787	03		
		36. Tarnopol-Zbaraż . . . „ 19·650	8.256	42		
		37. Tarnów-Szczucin . . „ 36·570	16 806	87		
		38. Tłumacz-Zaleszczyki . . „ 61·800	27.283	81		
		39. Tyśmienica Kołomyja . . „ 46·506	11.335	64		
		40. Zakliczyn-Sącz-Niedzica . „ 94·000	54.831	32		
		41. Zaleszczyki-Skała . . „ 53·100	23.115	57		
		Do przeniesienia . Kilom. 1.692·996	784.667	09	—	—

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną, okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		Z przeniesienia . Kilom. 1.692·996	784.667	09	—	—
	188	42. Zator-Sucha . . . . „ 35·075	23.608	98		
		43. Zborów-Założce . . . „ 28·351	11.467	09		
		44. Zimnawoda-Hoszany . . „ 31 520	17.793	57		
		45. Żółkiew-Krystynopol . . „ 41·510	28 068	03		
		Suma kosztów utrzymania dróg kilom. 1.829·452	865.604	76	860.000	+*5.605*
		b) Koszta wyrobów betonowych w 5 warstatach przy okręgach dróg krajowych: Wydatki w kwocie . 135.800 K 64 g; Dochody w kwocie . 139.986 „ 71 „				
		Nadwyżka dochodów w kwocie 4.186 K 07 g oddana funduszowi krajow. do rubr. XVII. poz. 71 *c)* doch.				
		D) Zasiłki.				
	189	*a)* na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	1,001.000	75	920.000	*81.001*
		b) Na zasiłki dla powiatów na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych w myśl §. 28. ustawy drogowej *stały roczny zasiłek*	79.565	—	80.000	435
	190	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych:				
		1. Biała, dojazd Jawiszowice, Kozy, Kęty . . . . . 327 K 71 g				
		2. Bóbrka, dojazd Bóbrka, Chlebowice, Chodorów, Starosioło, Wodniki . . . 3.392 „ 02 „				
		3. Bochnia, dojazd Bochnia . 36 „ — „				
		4. Borszczów, dojazd Borszczów, Germakówka, Iwanie puste, Piłatkowce . . 232 „ 38 „				
		5. Brody, dojazd Jasienów, Zabłotce . . . . 1.284 „ 34 „				
		6. Brzeżany, dojazd Kozowa, Krzywe, Podwysokie, Potutory, Słoboda . . . 7.340 „ 98 „				
		7. Buczacz, dojazd Buczacz, Jezierzany, Korościatyn, Monasterzyska, Pyszkowce . 696 „ 94 „				
		8. Chrzanów, dojazd Bolęcin, Jaworzno, Szczakowa . . 4.020 „ — „				
		9. Cieszanów, dojazd Oleszyce, Lubaczów . . . . 843 „ 85 „				
		10. Czortków, dojazd Dżuryn, Jagielnica, Szmańkowczyki 62 „ — „				
		11. Drohobycz, dojazd Borysław 205 „ 88 „				
		12. Gorlice, dojazd Biecz-Gorlice, Wola turzańska, Zagórzany . . . . . 114 „ 31 „				
		Do przeniesienia . 18.556 K 41 g	1,080.565	75	1,000.000	*81.001* 435

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną, okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		Z przeniesienia . 18.556 K 41 g	1,080.565	75	1,000.000	*81.001* 435
	190	13. Gródek, dojazd Gródek . 23 „ 68 „				
		14. Grybów, dojazd Stróże . 17 „ 12 „				
		15. Jarosław, dojazd Jarosław 78 „ — „				
		16. Jasło, dojazd Frysztak, Jasło wschód, - Jasło zachód, Moderówka, Skołyszyn, Wiśniowa . . . . . 236 „ 43 „				
		17. Krosno, dojazd Iwonicz, Krosno I, Krosno II . . . 366 „ 03 „				
		18. Limanowa, dojazd Dobra, Tymbark . . . . 142 „ 56 „				
		19. Lwów, dojazd Barszczowice, Jaryczów, Szczerzec . . 19.520 „ 34 „				
		20. Łańcut, dojazd Grodzisko, Leżajsk, Sarzyn . . . 739 „ 23 „				
		21. Mielec, dojazd Dąbie, Mielec, Rzochów . . . . 167 „ 71 „				
		22. Myślenice, dojazd Jordanów, Maków, Osielec . . . 331 „ 28 „				
		23. Nisko, dojazd Łętownia, Nisko, Rudniki . . . . 5.822 „ 62 „				
		24. Nowy-Targ, dojazd Biały Dunajec, Chabówka, Nowy Targ, Poronin . . . 569 „ 08 „				
		25. Przemyśl, dojazd Medyka, Żurawica . . . . 314 „ 21 „				
		26. Przemyślany, dojazd Zadwórze . . . . . 578 „ 06 „				
		27. Rawa, dojazd Rawa . . 3.052 „ 24 „				
		28. Rohatyn, dojazd Lipica dolna, Puków, Rohatyn . . 768 „ 48 „				
		29. Rzeszów, dojazd Boguchwała, Czudec, Staroniwa, Strzyżów . . . . . 1.541 „ 76 „				
		30. Sambor, dojazd Kalinów . 54 „ 60 „				
		31. Sanok, dojazd Rymanów, Sanok . . . . . 131 „ 92 „				
		32. Skałat, dojazd Grzymałów, Skałat . . . . . 47 „ 96 „				
		33. Stryj, dojazd Doliniany, Lubień, Skole, Synowódzko . 81 „ 97 „				
		34. Tarnobrzeg, dojazd Baranów, Chmielów, Rożnów, Tarnobrzeg, Zbydniów . 774 „ 44 „				
		35. Tarnopol, dojazd Berezowica, Ostrów . . . . 257 „ 20 „				
		36. Tłumacz, dojazd Trembowla 383 „ 45 „				
		Do przeniesienia . 54.556 K 78 g	1,080.565	75	1,000.000	*81.001* 435

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		Z przeniesienia . 54.556 K 78 g	1,080.565	75	1,000.000	*81.001* 435
	190	37. Trembowla, dojazd Trembowla . . . . . 9 „ 34 „				
		38. Turka, dojazd Rudki, Turka 133 „ 88 „				
		39. Wadowice, dojazd Brody, Bereźnica, Kalwarya, Klecza górna, Lencze, Mucharz, Przeciszów, Ryczów, Skawce, Wielkie drogi, Zator . 506 „ 42 „				
		40. Wieliczka, dojazd Bierzanów, Bonarka. Płaszów, Podgórze, Skawina, Swoszowice 1.018 „ 38 „				
		41. Zaleszczyki, dojazd Dźwiniacz, Tłuste, Zaleszczyki . 518 „ 75 „				
		42. Złoczów, dojazd Jezierna, Olesko, Ożydów, Zarwanica, Złoczów . . . . . 4.686 „ 85 „				
		43. Żółkiew, dojazd Dobrosin, Glińsko, Kulików, Żółkiew 1.804 „ 25 „				
		63.234 K 65 g				
		Do tego: Reszta kredytu w budżecie na r. 1902 przyznanego, a po koniec tegoż roku niewyczerpanego, przeniesiona do rachunku roku 1903 . 11.868 „ 83 „				
		Razem . 75.103 K 48 g				
		Od tego: Datki od stron konkurencyjnych i zwrot zaliczek 25.103 „ 48 „	50.000	—	50.000	—
	191	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg przez lat 15, III rata, *nadzwyczajne*	**40.000**	—	**40.000**	—
		Suma { zwyczajne .	1,130.565	75	1,050.000	*81.001* 435
		Suma { *nadzwyczajne* .	**40.000**	—	**40.000**	—
		Suma wydatków na zasiłki .	1,170.565	75	1,090.000	*81.001* 435
						+*80.566*
		E) Wydatki na myta.				
	192	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	9.061	37	7.000	*2.061*
	193	Koszta komisyjne, ogłoszenia, licytacye, podatki i inne	6.417	98	4.000	*2.418*
	194	Przerwy z powodu wypadków elementarnych .	—	—	300	300
		Suma wydatków na myta	15.479	35	11.300	*4.479* 300
						+*4.179*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
X.	195	**F) Pensye i zaopatrzenia.**				
		1. Raciborski Ludwik, emerytow. nadinżynier	6.489	60	6.490	—
		2. Reut Gustaw, „ dyrektor .	8.400	—	7.200	*1.200*
		3. Grzegorzewski Stanisław emerytow. starszy inżynier	4.800	—	4.800	—
		4. Świtkowski Mieczysław j. w. . . .	3.952	—	3.952	—
		5. Kurniewicz Ignacy, em. inż. I. klasy .	3.338	40	3.389	51
		6. Baczyński Ferdynand, em. konduktor .	988	—	988	—
		7. Darowski Stanisław, j. w.	460	—	460	—
		8. Dybowski Tadeusz, j. w.	1.024	—	1.024	—
		9. Reicher Stanisław, j. w.	1.092	—	1.092	—
		10. Rieger Karol, j. w.	1.008	—	1.008	—
		11. Skwarczyński Jan, j. w.	962	—	962	—
		12. Niewiadomska Sabina, wdowa po inżyn. .	700	—	700	—
		13. Ramza 1-o v. Pochowska Ewelina dla dzieci po śp. inżynierze Pochowskim: Michała do 12. września 1902 i Stanisławy do 7. sierpnia 1907	94	66	170	75
		14. Bieńkowska Stanisława, wdowa po inżynierze, pensya . . . . 1.400 K — g dla dzieci: Stanisława do 28. marca 1902 i Tadeusza do 16. lutego 1906 . . . . 173 „ 82 g	1.573	82	1.574	—
		15. Łuniewska Natalia, j. w.	700	—	700	—
		16. Baranowska Augusta, j. w. . 1.200 K — g dla dzieci Olgi do 24. marca 1903, Konstantego 21. maja 1903, Zofii do 10. lutego 1905 Maryi do 29. maja 1907, i Jana do 8 października 1915, po 120 K. . . . . 600 „ — „	1.800	—	1.800	—
		17. Zielińska Katarzyna, j. w. . 1.000 K — g i dla syna Tadeusza do 9. marca 1910 . . . . 100 „ — „	1.100	—	1.100	—
		18. Dziakiewiczowa Rozalia, wdowa po konduktorze . . 650 K — g dla dzieci: Juliana do 16. kwietnia 1902, i Bertholda do 27. czerwca 1906 . . . . 83 „ 93 „	733	93	734	—
		19. Grzymalina Melania, wdowa po konduktorze	500	—	500	—
		20. Hrankowska Julia, j. w. . 403 K 26 g i dla córki Stanisławy do 1. marca 1905 . . . . 40 „ 26 „	443	52	484	41
		21. Hlawaty Józefa, j. w. . . 600 K — g i dla syna Karola do 4. listopada 1904 . . . . 60 „ — „	660	—	660	—
		Do przeniesienia . .	40.819	93	39.787	*1.200* 167

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
X.		Z przeniesienia . .	40.819	93	39.787	*1.200* 167
	195	22. Hryniewicz Emilia, wdowa po konduktorze pensya roczna	650	—	650	—
		23. Helferowa Anna, j. w.	520	—	520	—
		24. Rząśnicka Helena, j. w.	650	—	650	—
		25. Van Roy Aniela, j. w. pensya 800 K — g dla dzieci: Anny Antoniny do 27. stycznia 1903 i Rudolfa Jana do 10 lipca 1911 po 160 K . . . . . 319 „ 84 „	1.119	84	1.120	—
		26. Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu technicznym, dar z łaski	600	—	600	—
		27. Chrzanowska Ignaca, j. w.	600	—	600	—
		28. Szeliska Laura, wdowa po konduktorze, do żywocie	333	32	334	1
		29 Chodorowska Leokadya, j. w. . . .	199	92	200	—
		30. Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze, pensya wdowia . 1.401 K — g dla dzieci: Jana do 26. lutego 1903 i Romana do 4. lipca 1915 po 280 K . . 560 „ — „	1.961	—	1.960	*1*
		31. Jawornikowa Marya, j. w. . 1.000 K — g dla dzieci: Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii (pogrobowiec) do 19. sierpnia 1923 po 200 K 600 „ — „	1.600	—	1.600	—
		32. Łatkowska Karolina, j. w. . 800 K — g dla dzieci: Alfonsyny do 14. lipca 1905 i Jana do 9. sierpnia 1907 po 160 K . . 253 „ 31 „	1.053	31	1.120	67
		33. Chamcowa Anna, j. w.	800	—	800	—
		34. Zielińska Marya, córka po inżynierze zaopatrzenie dożywotnie	100	—	100	—
		35. Żukowska Wiktorya, wdowa po emeryt. konduktorze, pensya . . 800 K — g dla syna Romana do 18. marca 1911 . . . . . 124 „ — „	924	—	924	—
		36. Borzęcka Marya, j. w.	500	—	500	—
		37. Rachwalski Jan, b. drożnik, zaopatrzenie roczne	180	—	180	—
		38. Dziedzic Jan, j. w.	180	—	180	—
		39. Diaków Eliasz, j. w.	—	—	180	180
		40. Harasym Jan, j. w.	189	—	189	—
		41. Kamiński Jan, j. w.	150	—	150	—
		42. Malik Jan, j. w.	150	—	150	—
		43. Rzeszotko Jędrzej, j. w.	120	—	120	—
		44. Tyz Onufry, j. w.	90	—	90	—
		Do przeniesienia . .	53.490	32	52.704	*1.201* 415

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		Z przeniesienia . .	53.490	32	52.704	*1.201* 415
	195	45. Gabryś Wojciech, j. w.	150	—	150	—
		46. Dobosz Jan, j. w.	121	—	132	11
		47. Jezierski Paweł, j. w.	52	—	156	104
		48. Zajączkowski Franciszek, j. w. . . .	180	—	180	—
		49. Michalski Tomasz, j. w.	194	40	195	1
		50. Opach Józef, j. w..	168	—	168	—
		51. Kaliński Jan, j. w.	139	92	140	—
		52. Podbielska Anna, wdowa po konduktorze z rocznych 900 K od 1. lutego 1902 .	824	96	825	—
		53. Kondecki Józef, b. drożnik rocznie . .	127	68	128	—
		54. Starczewski Feliks b. drożnik z rocznych 189 K od 1 marca 1902	157	50	159	2
		55. Turczyniak Jurko, b. drożnik z rocznych 142 K od 1, marca 1902	118	10	119	1
		56. Sowiński Grzegorz, j. w. z rocznych 178 K od 1. kwietnia 1902	133	38	130	*3*
		57. Mazur Michał, j. w. z rocznych 151 K od 1. kwietnia 1902	52	59	114	61
		58. Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze dar z łaski *(jednorazowo)*	100	—	100	—
		59. Gering Julia, córka emerytow. konduktora dar z łaski *(jednorazowo)*	200	—	200	—
		60. Van Roy Aniela, wdowa po konduktorze dar z łaski *(jednorazowo)*	200	—	200	—
		61. Baczyński Ferdynad emer. konduktor dar z łaski *(jednorazowo)*	100	—	100	—
		— Reuttowa Marya, wdowa po dyrektorze, pensya roczna . . . . 2.400 K — g dla dzieci: Karola Kazimierza do 19. czewca 1903 i Leona Tomasza do 14. listopada 1907 po 480 K . . . 960 „ — „ od 1. grudnia 1902	280	—	—	*280*
		— Majocha Kazimierz b. drożnik z 66 K 48 g od 1. sierpnia 1902	27	70	—	*28*
		— Duchowicz Jacko, j. w. z rocznych 177 K 96 g od 1. sierpnia 1902	74	15	—	*74*
		— Klak Józef, j. w. z rocznych 150 K 12 g od 1. lipca 1902	75	06	—	*75*
		— Schönthalerowa Michalina, wdowa po konduktorze z rocznych . . 800 K — g dla dzieci: Maryi Ludwiki do 15. czerwca 1908 i Bernardy Alfredy do 20. maja 1921 po 160 K z rocznych . . . 320 „ — g od 1. listopada 1902	186	72	—	*187*
		Suma wydatków na pensye i zaopatrzenia .	57.153	48	55.900	*+1.848* *−595* *+1.253*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.		**II. Na koleje żelazne.**				
		Koszta zarządu.				
	196	Płace i emolumenta etatowe:				
		a) dyrektor, płaca . . . 5.333 K 60 g				
		dodatek aktywalny . . 800 „ — „	6.133	33	7.360	1.227
		b) zastępca dyrektora, płaca . 4.800 K — „				
		dodatek aktywalny . . 840 „ — „				
		„ funkcyjny . . 800 „ — „	6.440	—	6.440	—
		c) 2 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K . . . . . 9.600 K				
		dodatek aktyw. po 840 K. . 1.680 „	11.280	—	11.280	—
		d) inżynier I. klasy, płaca . . 3.600 K				
		dodatek aktywalny . . . 720 „	4.320	—	4.320	—
		e) 2 inżynierów II. kl., płaca po 2.800 K . . . . . 5.600 K				
		dodatek aktyw. po 600 K . . 1.200 „	6.800	—	6.800	—
		f) 2 inżynierów adjunktów płaca po 2.200 K . . . . 3.251 K 10 g				
		dodatek aktyw. po 480 K . 709 „ 33 „	3.960	43	5.360	1.399
		g) referent administr., płaca . . 4.800 K				
		dodatek aktywalny . . . 840 „	5.640	—	5.640	—
		h) sekretarz, płaca . . . . 4.800 K				
		dodatek aktywalny . . . 840 „	5.640	—	5.640	—
		i) adjunkt konceptowy, płaca . 2.800 K				
		dodatek aktywalny . . . 600 „	3.400	—	3.400	—
		k) koncepista, płaca. . . . — K	—	—		
		dodatek aktywalny . . . — „	—	—	2.680	2.680
		l) konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca . . 3.600 K				
		dodatek aktywalny . . . 720 „	4.320	—	4.320	—
		m) 2 adjunktów rachunkow., płaca po 2.800 K				
		dodatek aktywalny po . . 480 „	—	—	6.560	6.560
		n) oficyał rachunkowy, płaca. . — K	—	—		
		dodatek aktywalny . . . — „	—	—	2.560	2.560
		o) asystent rachunkowy, płaca . 1.600 K				
		dodatek aktywalny . . . 200 „	1.800	—	1.800	—
		p) adjunkt admin.-manipul., płaca. 2.200 K				
		dodatek aktywalny . . . 360 „	2.560	—	3.280	720
		r) inspicyent rysownik, płaca . 1.600 K				
		dodatek aktywalny . . . 200 „	1.800	—	1.800	—
		s) 2 asystentów manipulacyjnych płaca po 1.600 K . . . . 1.600 K				
		dodatek aktywalny po 200 K . 200 „	1.800	—	3.600	1.800
		t) woźny, płaca. . . . . 1.000 K				
		dodatek aktywalny . . . 100 „				
		na ubiór . . . . . 100 „	1.200	—	1.200	—
		Suma płac .	67.093	76	84.040	16.946
		Do przeniesienia . .	67.093	76	84.040	16.946

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
X.		Z przeniesienia . .	67.093	76	84.040	16.946
	197	**Dodatki pięcioletnie.**				
		Referentowi administracyjnemu Paszkowskiemu z rocz. 400 K od 25. maja 1902 240 K — g			240	—
		Starszemu inżyn. Machalskiemu z rocz. 400 K od 25. maja 1902 240 „ — „			240	—
		Inżynierowi I. klasy Bobrowskiemu z roczn. 300 K od 25. maja 1902 . . . . . 180 „ — „			181	1
		Asystentowi rachunkowemu Imiałowi z roczn. 100 K od 25. maja 1902 . . . . . 59 „ 98 „			60	—
		Asystentowi manipulacyjnemu Salutryńskiemu z rocznych 100 K od 25. maja 1902 . . 59 „ 98 „			60	—
		Inspicyentowi rysownikowi Grabowiczowi z rocznych 100 K od 25. maja 1902 . . 59 „ 98 „			60	—
		Woźnemu Stroblowi z rocznych 60 K od 25. maja 1902 . — „ — „			36	36
		Oficyałowi adm. manip. Filippiemu z rocznych 180 K od 25. maja 1902 . . . . . 108 „ — „	947	94	108	—
			947	94	985	— 37
	198	**Dodatki osobiste.**				
		a) Dyrektorowi Kułakowskiemu z rocznych 6000 K od 1. marca 1902	5.000	—	5.000	—
		b) Bronisławowi Chodkiewiczowi, konsulentowi dla spraw taryfowych i komercyaln.	400	—	400	—
		— Inżynierowi Gissmanowi	344	—	—	*344*
			5.744	—	5.400	+ *344*
	199	**Zaliczki na płace.**				
		Dla urzędników i służby	2.080	—	2.500	420
	199*a)*	**Zasługi.**				
		Dwóch stróżów po 600 K	1.114	99	1.200	85
	200	**Remuneracye i zapomogi.**				
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo . .	1.000	—	1.000	—
		b) Dla urzędników i funkcyonaryuszów. .	2.000	—	2.000	—
			3.000	—	3.000	—
		Do przeniesienia . .	79.980	69	97.125	17.488 *344*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
X.		Z przeniesienia . .	79.980	69	97.125	17.488 *344*
	201	**Pensye i zaopatrzenia.**				
		a) Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze . . . . . 2.400 K i dla dzieci: Kazimierza Feliksa do 2. maja 1911, Stanisława Mikołaja Walentego do 14. lutego 1913, Feliksa Alojzego Bartłomieja do 24. sierpnia 1916 po 480 K . . . . . 1.440 K	3.840	—	3.840	—
		b) Chylewska Olga, wdowa po inżynierze dla córki Anny	500	—	500	—
			4.340	—	4.340	—
	202	**Instrumenty, wzory i sprzęty.**				
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . . .	2.608	87	2.400	*209*
	203	**Koszta komisyjne.**				
		a) Dla urzędników i funkcyonaryuszów .	22.308	71	15.000	*7.308*
		b) Dla członków krajowej Rady kolejowej i delegatów	1.679	84	2.000	320
			23.988	55	17.000	*+7.308* —320
	204	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych oraz map i planów**	1.519	82	1.480	*40*
	205	**Koszta kancelaryjne.**				
		Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne itp. wydatki	4.863	41	4.000	*863*
	206	**Koszta utrzymania personalu nieetatowego** *nadzwyczajne*	**35.649**	**66**	**22.770**	*12.880*
	207	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskutecznione przez obcych funkcyonaryuszów .	6.253	10	4.800	*1.453*
	208	**Koszta najmu lokalu**	4.200	—	4.200	—
		Suma kosztów zarządu { zwyczajne . .	127.754	44	135.345	—17.808 *+10.217*
		{ *nadzwyczajne* .	**35.649**	**66**	**22.770**	*+12.880*
		Razem .	163.404	10	158.115	*+23.097* —17.808
						+5.289

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
X.	209*a*)	**Dotacye dla funduszu kolejowego na cele budowy kolei lokalnych**, IV. rata, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 17. marca 1899 przez 71 lat	750.000	—	750.000	—
	209*b*)	**Subwencya dla c. k. Rządu** na budowę kolei od stacyi Pałahicze do Tłumacza, XI. rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 28. listopada 1890 przez 15 lat, *nadzwyczajne*	4.000	—	4.000	—
		Suma dotacyi na cele kolejowe .	754.000	—	754.000	—

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 178. Wydatki w ogóle mniejsze o 11.636 K z powodu interkalaryów.

„ „ *179. Wydatek większy* o 23 K z powodu śmierci konduktora Schönthalera, z którego poborów służbowych raty za miesiące listopad i grudzień nie mogły być ściągnięte.

„ „ *180. Wydatek mniejszy* o 67 K wskutek zamknięcia poborów służbowych czasowo urlopowanemu konduktorowi Widemu LW. 16782/02.

„ „ *182. Wydatek w ogóle większy* o 1.632 K, gdyż inżynierowie okręgów jarosławskiego, lwowskiego, nowo-tarskiego i rzeszowskiego objeżdżają drogi za poszczególnymi partykularzami zamiast ryczałtów.

„ „ *184. i 185. Wydatki wogóle mniejsze* o 1.462 K, wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *187. Wydatek większy* o 16.911 K spowodowany głównie kosztami rekonstrukcyi drogi krajowej Zakliczyn-Sącz-Niedzica, między Zbyszycami a Dąbrową, oraz konieczną budową ścieków przy drogach krajowych: Husiatyn-Kopyczyńce w Husiatynie, Rohatyn-Tarnopol w Rohatynie i Jarosław-Bełzec w Oleszycach; niemniej z powodu koniecznej budowy nowych mostów na drodze Tyśmienica-Kołomyja i Tłumacz-Zaleszczyki.

„ „ *188. Wydatek większy* o 5.605 K wedle rzeczywistego kosztu.

„ „ *189 a) i b). Wydatki o wiele większe* 80.566 K znajdujące zupełne pokrycie w udzielonych przez c. k. Rząd subwencyach, a mianowicie: Jaworów-Niemirów-Rawa ruska; Biertowice-Zembrzyce; Majdan-Stany-Rozwadów w łącznej kwocie 81.000 K zarachowanych w rubr. III. dochodów poz. 9.

„ „ *192. Wydatki wogóle większe* o 2.061 K spowodowane konieczną potrzebą nowych domków mytniczych na stacyach w Ottyni, Miechocinie, Krzyżu, Gorzycach, Zaleszanach i Kutcach i naprawy kilku dawnych.

„ „ *193. Wydatek większy* o 2.418 K z powodu zapłaconego ekwiwalentu od majątku nieruchumego za V. dziesięciolecie od r. 1891 do r. 1900 włącznie, oraz zapłacenia części ekwiwalentu VI-go dziesięciolecia za r. 1901 i 1902 LW. 18.518/02.

„ „ *195. Wydatki o wiele większe* o 1.253 K, spowodowane wymiarem nowych pensyi i zaopatrzeń w zastosowaniu statutu emerytalnego i przyznania stałych darów z łaski drożnikom po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 21. stycznia 1898.

„ „ *196. Wydatki w ogóle mniejsze* o 16.946 K wskutek interkalaryów.

„ „ *197. Wydatek w ogóle mniejszy* o 37 K wskutek wstrzymania przypadającego pięciolecia woźnemu krajowego biura kolejowego.

„ „ *198. Wydatek większy* o 344 K z powodu przyznania dodatku osobistego inżynierowi adjunktowi Gissmanowi o rocznych 720 K od 1 lipca 1902, po myśli §. 37. ustanowy służbowej z 23. marca 1866.

Fundusz krajowy. Wydatki.

Do poz. 199. Wydatek mniejszy o 420 K w miarę potrzeby.

„ „ *199 a). Wydatek mniejszy* o 85 K wskutek interkalaryów.

„ „ *202. Wydatek większy* o 209 K wedle koniecznej potrzeby.

„ „ *203. Wydatek w ogóle większy* o 6.988 K znajdujący pokrycie w zupełności w większych zwrotach od Towarzystw kolejowych, zarachowanych na Rubr. III dochodów poz 10.

„ „ *204. i 205. Wydatki w ogóle większe* o 903 K spowodowane nabyciem niezbędnych druków.

„ „ *206. i 207. Wydatki w ogóle większe* o 14.333 K wedle rzeczywistej potrzeby, znajdujące zupełne pokrycie w interkalaryach poz. 196. i większych zwrotach od Towarzystw kolejowych jak uzasadnienie do poz. 203.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą przeimiowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XI.		**Dotacye dla zakładów krajowych.**				
	210	Krajowy szpital powszechny we Lwowie: oddział chorych i położnic z klinikami .	43.198	96	30.071	*13.128*
	210*a*)	Zaliczki na płace dla pisarzy szpitala lwowskiego *(nadzwyczajne)* Lewickiego Jana . . . . 2.400 K Chodzikiewicza Marcelego . 2.000 „	4.400	—	4.400	—
	210*b*)	Sempik Maryi, wdowie po parobku szpitala lwowskiego, zaopatrzenie dożywotnie w drodze łaski, roczuie	—	—	120	120
	211	Krajowy Zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—
	212	Fundusz podrzutków we Lwowie . . .	169	10	342	173
	213	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie (oddział położnic)	—	—	11.061	11.061
	214	Fundusz podrzutków w Krakowie . . .	—	—	—	—
		Razem { zwyczajne .	43.368	06	41.474	—11.234
		Razem { *nadzwyczajne* .	4.400	—	4.520	+*13.128*
						—120
		Suma rubryki XI. . .	47.768	06	45.994	+*1.774*

Uzasadnienie różnic.

Do poz 210—214. Patrz specyalne zamknięcia rachunków, powyższych zakładów i funduszów.

Do poz. 210. b) Dar z łaski dla Sempikowej, wypłacono wprost z funduszu szpitala powszechnego we Lwowie.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XII.		**Wydatki na szupaśnictwo.**				
	215	Koszta szupasowe: *a)* w kraju 29.352 K 08 g, *b)* w Austryi niższej 1.940 K 15 g, *c)* w Austryi wyższej 129 K 25 g, *d)* w Czechach 877 K 40 g, *e)* w Gorycyi 201 K 44 g, *f)* w Karyntyi 13 K 42 g, *g)* w Krainie 284 K 54 g, *h)* na Morawie 3.314 K 92 g, *i)* w Solnogrodzie 25 K 22 g, *k)* w Styryi 398 K 44 g, *l)* na Szląsku 391 K 70 g, *m)* w Tryjeście 170 K 97 g, *n)* w Tyrolu 154 K 88 g, *o)* rozmaite 427 K 33 g, — razem	37.681	74	46.500	—8.818
		Uzasadnienie różnic. *Wydatek mniejszy* o 8.818 K wedle rzeczywistej potrzeby na podstawie rachunków, złożonych przez stacye szupasowe.				
XIII.		**Budowle wodne i melioracye.**				
		A) Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze.				
	216	Płace urzędników, utrzymanie ekspozytur i stypendya:				
		a) Dyrektor biura	7.360	—	7.360	—
		b) Zastępca dyrektora	6.440	—	6.440	—
		c) 6 starszych inżynierów	33.700	—	33.840	140
		d) Referent administracyjno-prawny . .	5.640	—	5.640	—
		e) 10 inżynierów I. klasy . . 42.840 K — g od tego zwroty z funduszów: regulacyi Bugu . 3.240 K „ Dniestru . 4.320 „ obwałowania Wisły w powiecie krakowskim . . . . 3.765 „ obwałowania Wisły i Wisłoki . . . 6.480 „ 17.805 „ — „	25.035	—	26.520	1.485
		f) 10 inżynierów II. klasy . 33.900 K — g od tego zwroty z funduszów: regulacyi Biały . 2.550 „ „ Gniłej Lipy (Sekc. środk.) . 2.550 „ „ Dniestru . 3.400 „ obwałowania lewego brzegu Dunajca. 2.550 „ 11.050 „ — „	22.850	—	23.800	950
		Do przeniesienia . .	101.025	—	103.600	2.575

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XIII.		Z przeniesienia .	101.025	—	103.600	2.575
	216	*g)* 12 inżynierów adjunktów . 27.246 K 64 g od tego zwroty z funduszów: regulacyi Biały . 2.010 „ „ Nowego Brnia . 2.010 „ „ Dniestru . 2.010 „ „ Pustej . 670 „ obwałowania Wisły w powiecie wielickim . . . 2.010 „ 8.710 „ — „	18.536	64	19.430	893
		h) 3 adjunktów komasacyjnych . . .	7.880	—	8.040	160
		i) 2 praktykantów technicznych . . .	2.733	74	2.800	66
		k) Dodatki pięcioletnie	4.313	21	4.317	4
		l) Dodatki osobiste	1.600	—	1.600	—
		m) Dyetaryusze	933	06	3.880	2.947
		n) utrzymanie ekspozytur: w Krakowie . . . . 900 K — g „ Jaśle . . . . . 800 „ — „ „ Tarnowie . . . . 700 „ — „ „ Jarosławiu . . . . 699 „ 96 „ „ Stanisławowie . . . 700 „ — „	3.799	96	3.800	—
		o) Stypendya	8.000	—	8.000	—
		Suma pozycyi 216 .	148.821	61	155.467	6.645
	217	Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych .	12.529	33	13.200	671
	218	Dotacya funduszu emerytalnego dozorców melioracyjnych	1.000	—	1.000	—
	219	Zaliczki na płace dla inżynierów i dozorców melioracyjnych	1.999	50	2.000	1
	220	Remuneracye i zapomogi dla inżynierów, urzędnika i dozorców biura melioracyjnego .	6.000	—	6.000	—
	221	Pensye i zaopatrzenia: *a)* Biegański Antoni, emerytowany inżynier-adjunkt . . . . . 848 K *b)* Karpuszki sieroty . . . . 480 „ *c)* Misiakiewicz Julian . . . 1.120 „ *d)* Gedlowa Marya . . . . 1.400 „ *e)* Biegańska Zofia, jednorazowy dar z łaski . . . . . 200 „	4.048	—	4.048	—
	222	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa narzędzi, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych	5.087	28	6.000	913
	223	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	10.917	28	11.000	83
	224	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego . . .	16.000	—	16.000	—
		Do przeniesienia . .	206.403	—	214.715	8.313

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XIII		Z przeniesienia . .	206.403	—	214.715	8.313
	225	Na zdjęcia i projekty:				
		a) dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 27. września 1882 r.)	15.856	59	10.000	*5.857*
		b) dla melioracyj prywatnych (w myśl uchwały Wys. Sejmu z 6. kwietnia 1892 r.) . .	28.458	96	26.000	*2.459*
	226	Koszta komisyjne z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych i konserwacyi publicznych robót melioracyjnych .	1.593	42	2.000	406
		Suma działu A. .	252.311	97	252.715	−8.719 +*8.316*
						−403
		B) Wykonanie budowli wodnych.				
	227	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich:				
		a) na regulacyę Biały z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca XI. rata	86.634	—	86.634	—
		b) na regulacyę Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem X. rata	85.333	33	85.334	—
		c) na regulacyę Dniestru górnego z dopływami IV. rata.	131.428	—	131.428	—
		d) na regulacyę Soły III. rata	79.555	54	79.556	—
		e) na regulacyę Łomnicy III. rata . . .	79.616	66	79.616	—
		Suma pozycyi 227 .	462 567	53	462.56-	—
	228	Zasiłki 33$^1/_3$ % na lokalne regulacye rzek niespławnych (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. października 1882 r.):				
		a) na regulacyę Skawy:				
		1. od Jaroszowic do Witanowic II. rata .	5.560	—	5 560	—
		2. „ Witanowic „ Graboszyc . . .	7.291	—	7.291	—
		3. pod Trzebieńczycami.	4.261	—	4.261	—
		b) na regulacyą Raby:				
		1. pod Pcimem II. rata (ostatnia) . .	4.046	—	4.046	—
		2. „ Lubieniem II. rata (ostatnia) . .	2.250	—	2.250	—
		3. „ Gdowem	2.520	—	2.520	—
		4. „ Targowiskami II. rata . . .	4.560	—	4.560	—
		5. od Gawłowa do Bogucic i pod Bieńkowicami, II. rata (ostatnia) . . .	27.067	—	27.067	—
		c) na regulacyę Dunajca:				
		1. od Gołkowic do ujścia Popradu V. rata (ostatnia)	8.325	—	8.325	—
		2. między Gołkowicami a Podrzeczem .	7.560	—	7.560	—
		d) na regulacyę Wisłoki:				
		1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą, II. rata.	7.146	—	7.146	—
		2. pod Kędzierzem i Żyrakowem, II. rata	8.038	—	8.038	—
		Do przeniesienia . .	88.624 462.567	— 53	88.624 462.568	— —

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą prelimino-waną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XIII		Z przeniesienia . .	462.567	53	462.568	—
			88.624	—	88.624	—
	228	*e)* na regulacyę Sanu pod Krasiczynem i Korytnikami, II. rata.	4.530	—	4.530	—
		f) na regulacyę Wisłoka pod Rzeszowem i Drabinianką, I. rata	12.000	—	12.000	—
		g) na regulacyę Stryja pod Hnizdyczowem, III. rata (ostatnia)	5.000	—	5.000	—
		h) na regulacyę Świcy pod Sokołowem i Łanami Sokołowskimi VIII. rata (ostatnia) .	6.344	—	6.344	—
		i) na premiowanie zawiklania odsypisk. .	1.000	—	1.000	—
		k) do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	20.000	—	20.000	—
		Suma pozycyi 228 .	137.498	—	137.498	—
	229	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116):				
		a) na regulacyę rzeki Bugu od granicy państwa do ujścia Pełtwi, X. rata . . .	39.600	—	39.600	—
		b) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, VII. rata . . .	40.400	—	40.400	—
		c) na uzupełnienie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, V. rata. .	89.740	—	89.740	—
		d) na regulacyę środkowej sekcyi Gniłej Lipy, V. rata	39.542	—	39 542	—
		e) na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia z dopływami, IV. rata	31.950	—	31.950	—
		f) na obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa, III. rata	43.548	—	43.548	—
		g) na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, II. rata	33.066	—	33.066	—
		h) na obwałowanie lewego brzegu Dunajca, od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach, I. rata	26.000	—	26.000	—
		i) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki) z dopływami, I. rata	33.280	—	33.280	—
		k) na regulacyę potoków: Sołotwy i Rokitny z dopływami, I. rata	29.600	—	29.600	—
		l) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach: Niżańskim i Kolbuszowskim, I. rata .	30.000	—	30 000	—
		Suma pozycyi 229 .	436.726	—	436.726	—
	230	Na konserwacyę krajowych robót melioracyjnych:				
		a) regulacyi Trześniówki	1.000	—	1.000	—
		b) „ Łęgu	1.500	—	1.500	—
		Do przeniesienia . .	2.500	—	2.500	—
			1,036.791	53	1,036.792	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K	g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K
XIII.		Z przeniesienia . .	1,036.791	53	1,036.792	—
			2.500	—	2.500	—
	230	*c)* regulacyi Przegnojówki.	1.000	—	1.000	—
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy	1.000	—	1.000	—
		Suma pozycyi 230 .	4.500	—	4.500	—
	231	Zasiłki na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały Sejmowej z dnia 26. listopada 1889):				
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich	2.800	—	2.800	—
		b) na drenowanie gruntów włościańskich .	50.000	—	50.000	—
		c) na regulacyę Lubaczówki pod Czerwoną Wolą, II. rata	4.480	—	4.480	—
		d) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach, I. rata	3.200	—	3.200	—
		e) na zabudowanie potoku Rychwałd w dorzeczu Biały (pow. Tarnów). . . .	19.500	—	19.500	—
		f) na regulacyę Jasiółki pod Sądkową, Roztokami i Zimnowodą	3.306	—	3.306	—
		g) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (pow. Żółkiew), I. rata . .	8 333	—	8.333	—
		h) na osuszenie gruntów w gminie Zapytów (pow. Lwów)	5.867	—	5.867	—
		i) na urządzenie wodociągu w gminie Wyspa (pow. Rohatyn)	4.250	—	4 250	—
		k) na zabudowanie debr w gminie Zołczów (pow. Rohatyn)	3.500	—	3.500	—
		l) na zabudowanie debr w dorzeczu Złotej Lipy (pow. Brzeżany)	18 300	—	18.300	—
		m) na osuszenie pastwiska gminnego w Sulatyczach (pow. Żydaczów)	2.060	—	2.960	—
		n) na regulacyę potoku Siwki w Dolinie .	9.250	—	9.250	—
		o) na osuszenie gruntów w gminie Widynów (pow. Śniatyn).	6 000	—	6.000	—
		p) na regulacyę Seretu pod Tudorowem (pow. Husiatyn), I. rata	6.150	—	6.150	—
		r) na subwencyonowanie fabryk drenarskich	—	—	—	—
		s) do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	10.000	—	10.000	—
		Suma pozycyi 231 .	156.996	—	156.996	—
	232	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:				
		1. w Jaworznie	700	—	700	—
		2. w Starem Siole (Suchowoli) . . .	500	—	500	—
		3. w Dublanach	500	—	500	—
		4. w Ubiniu	500	—	500	—
		Do przeniesienia . .	2.200	—	2.200	—
			1,198.287	53	1,198.288	—

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XIII.		Z przeniesienia . .	1,198.287	53	1,198.288	—
			2.200	—	2.200	—
	232	5. w Przegnojowie	500	—	500	—
		6. w Ostrowczyku polnym	400	—	400	—
		7. w Chwatowie	500	—	500	—
		8. w Hnilicach	500	—	500	—
		9. w Tetewczycach	500	—	500	—
		10. w Stojanowie	500	—	500	—
		11. w Wolicy baryłowej.	100	—	100	—
		12. w Derewni	500	—	500	—
		13. w Byszowie	500	—	500	—
		14. w perymetrze bagien Stojanowskich (na gruntach włościańskich)	1.000	—	1.000	—
		15. w perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich)	1.000	—	1.000	—
		Suma pozycyi 232 .	8.200	—	8.200	—
	232*a*)	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla Spółek wodnych, I. rata *nadzwyczajne* .	**100.000**	—	**100.000**	—
		Suma działu B. { zwyczajne .	1,206.487	53	1,206.488	—
		{ *nadzwyczajne* .	**100.000**	—	**100.000**	—
		Suma działu A. .	252 311	97	252.715	—40?
		Suma rubryki XIII.. .	1,558.799	50	1,559.203	— 403

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 216. a—o. Wydatek wogóle *mniejszy* o 6.645 K — przeważnie z powodu interkalaryów, niemniej z powodu większego zwrotu z funduszów regulacyjnych płac inżynierów prowadzących budowy.

„ „ *217.* Wydatek *mniejszy* o 671 K
„ „ *219.* Wydatek *mniejszy* o 1 „
„ „ *222.* Wydatek *mniejszy* o 913 „
„ „ *223.* Wydatek *mniejszy* o 83 „
} wedle istotnej potrzeby.

„ „ *225. a.* Wydatek *większy* o 5.857 K, spowodowany znacznymi kosztami dla regulacyi Raty i Wereszycy. (Wydatek w tej pozycyi zostanie w swoim czasie zwrócony funduszowi krajowemu po wejściu w życie ustaw krajowych, zapewniających zrealizowanie tych przedsiębiorstw).

„ „ *225. b.* Wydatek *większy* o 2.459 K, z powodu liczniejszych zgłoszeń o zdjęcia dla melioracyj prywatnych.

„ „ *226.* Wydatek *mniejszy* o 406 K, wedle istotnej potrzeby.

„ „ *228. a—k.* Z zasiłków na lokalne regulacye rzek niespławnych, wynoszących wedle budżetu za rok 1902 sumę . . . . . 137.498 K — g
oraz pozostałych z roku 1901 kredytów w sumie . . . 341.446 „ 77 „
i zwrotów . . . . . 174 „ 26 „
razem ze sumy . . . 479.119 K 03 g
wypłacono gotówką . . . . . 161.261 „ 62 „
resztę zaś w sumie. . . . . 317.857 K 41 g
przeniesiono rozporządzeniem do LW. 49.499/903 na rachunek roku 1903, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902, dotyczącej płynności odnośnych kredytów, oraz uchwały z dnia 7. lutego 1895.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Do poz. 229. k. Z datku krajowego na regulacyę potoków Sołotwy i Rokitny w sumie . . . . . 29.600 K — g
wydano gotówką . . . . . 685 „ 39 „
resztę zaś w kwocie . . . . . 28.914 K 61 g
przeniesiono na rachunek roku 1903.

„ „ *231. a—s.* Z zasiłków przeznaczonych na popieranie mniejszych robót melioracyjnych wynoszących wedle budżetu za rok 1902. . . . 156.996 K — g
oraz kredytów pozostałych na tenże cel z roku 1901 w sumie . 194.176 „ 01 „
zasiłków państwowych . . . . . 79.761 „ 97 „
datków konkurencyjnych . . . . . 16.592 „ 65 „
i zwrotów . . . . . 5.250 „ 06 „
razem ze sumy . . . 452.776 K 69 g
wypłacono gotówką . . . . . 209.852 „ 03 „
resztę zaś w sumie . . . . . 242.924 K 66 g
przeniesiono na rachunek roku 1903.

„ „ *232.* Z zasiłków na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk wynoszących wedle budżetu za rok 1902 . . . . . 8.200 K — g
tudzież kredytów pozostałych na ten cel z roku 1901 w sumie. 11.654 „ 30 „
i zasiłków państwowych . . . . . 7.600 „ — „
razem ze sumy . . . 27.454 K 30 g
wypłacono w roku 1902 gotówką . . . . . 10.959 „ 47 „
resztę zaś w sumie . . . . . 16.494 K 83 g
przeniesiono na rachunek roku 1903.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XIV.		**Odsetki od pożyczek i umarzanie tychże.**				
	233	Umorzenie pożyczki 80.800 K zaciągniętej w galic. Kasie oszczędności na budowę kulparkowską:				
		a) XLVI. i XLVII. rata kapitału . 3.317 K 82 g				
		b) 5% odsetki . . . . 1.945 „ 82 „	5.263	64	5.264	—
	234	Umorzenie pożyczki 20.000 K zaciągniętej przez Zgromadzenie S. S. Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo we Lwowie w galic. Kasie oszczędności:				
		a) XLII. i XLIII. rata kapitału 583 K 94 g				
		b) 5% odsetki . . . . 646 „ 72 „				
		c) podatek dochodowy od odsetek około . . . . 160 „ — „	1.230	66	1.391	160
	235	Umorzenie pożyczki 10.000 K zaciągniętej przez Zbór izraelicki w Krakowie, w tamtejszej Kasie oszczędności:				
		a) XX. rata kapitału . . . 689 K 36 g				
		b) 5¼ odsetki z góry . . 96 „ 82 „				
		c) koszta stemplowe . . . 2 „ 50 „	788	68	789	—
		Do przeniesienia . .	7.282	98	7.444	160

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XIV.		Z przeniesienia . .	7.282	98	7.444	160
	236	Funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie, oddziałowi chorych i położnic, jakoteż funduszowi podrzutków krakowskich, zwrot reszty kapitału 693.592 K 68 g. użytego na budowę tegoż szpitala, mianowicie:				
		a) XII. rata kapitału . . 17.730 K 06 g				
		b) 4½ % odsetki . . . 21.426 „ 40 „	39.156	46	39.156	—
	236*a)*	Na pokrycie niedoboru funduszu pożyczki krajowej z r. 1873	—	—	—	—
	237	Funduszowi szkolnemu krajowemu, odsetki od efektów im. wartości 448.562 K 10 g, wydanych z majątku zarodowego Radzie szkolnej krajowej, na fundusz pożyczkowy dla gmin na budowę szkół	25.775	38	25.775	—
	238	Umorzenie 4% pożyczki krajowej z r. 1893 im. wartości 58,850.000 K, zaciągniętej na spłatę reszty długu indemnizacyjnego . . .	2,810.521	34	2,736.892	*73.629*
	239	Na spłatę niezgłoszonych obligacyj i kuponów byłych funduszów indemnizacyjnych:				
		I. Obligacyj:				
		a) Galicyi wschodniej				
		b) „ zachodniej				
		c) W. Ks. Krakowskiego	2.100	—	6.000	3.900
		II. Kuponów:				
		a) Galicyi wschodniej				
		b) „ zachodniej				
		c) W. Ks. Krakowskiego				
	239*a)*	Odsetki bierne od chwilowych pożyczek . .	36.864	70	—	*36.865*
	240	Umorzenie pożyczki 160.000 K, zaciągniętej na hipotekę gmachu sejmowego, na budowę skrzydła tegoż gmachu dla biura melioracyjnego (½ część) XI. i XII raty z rocznych 8.400 K):				
		a) w kapitale (⅓ część) . . 697 K 63 g				
		b) w 4% odsetkach (⅓ część) . 1.978 „ 69 „				
		c) ⅛ % na administracyę (⅓ część) 123 „ 68 „				
		d) stempel od kwitu (⅓ część) . 10 „ — „	2.810	—	2.810	—
	240*a)*	Na spłatę dawniejszych długów krajowych .	47.963	64	—	*47.963*
	241-242	Umorzenie pożyczki z funduszu uposażenia kasy krajowej, użytej na pokrycie niedoboru wedle zamknięcia rachunku funduszu krajowego z r. 1900	284.534	53	284.535	—
		Suma rubryki XIV.	3,257.009	03	3,102.612	—4.060 *+158.457* *+154.397*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 234. Wydatek mniejszy o niewypłacony podatek dochodowy od odsetek, którego od czasu wprowadzenia nowej ustawy podatkowej, Kasa oszczędności nie pobiera.

Do poz. 238 Obacz specyalne zamknięcie rachunków tej pożyczki.

Do poz. 239. Wydatek mniejszy w miarę zgłoszonych do wypłaty obligacyi a mianowicie:

Należytość za niezgłoszone do wypłaty obligacye wynosiła z końcem r. 1901:

a) w Galicyi wschodniej	48.510 K	
b) „ „ zachodniej	28.665 „	
c) w Wielkiem Księstwie krak.	3.780 „	80.955 K
Na poczet tego spłacono w r. 1902		2.100 „
Pozostaje przeto z końcem r. 1902:		
a) w Galicyi wschodniej	47.565 K	
b) „ „ zachodniej	28.665 „	
c) w Wielkiem Księstwie krakowskiem	2.625 „	78.855 K

Do poz. 239 a) Co do tego nieprelimiowanego wydatku, obacz wyjaśnienie przy rubr. II. poz. 2. dochodów.

Do poz. 240 a) Wydatek nieprelimiowany, poniesiony na wypłatę obligacyj pożyczek krajowych z r. 1873, 1883 i 1891, zgłoszonych w r. 1902 do zrealizowania.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną otaczają się wydatki mniejsze — większe K.
XV.		**Na cele rolnictwa i górnictwa.**				
		A) Na cele rolnictwa.				
	243	Urzędnicy fachowi dla spraw rolniczych . .	10.760	—	10.760	—
	244	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie, zwyczajne .	44.731	05	44.879	148
		nadzwyczajne	**3.483**	**81**	**3.485**	1
	245	Stacya kontrolna i doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie, zwyczajne . . .	17.851	65	16.696	*1.156*
		nadzwyczajne . .	**300**	—	**300**	—
	246	Akademia rolnicza w Dublanach, zwyczajne .	174.748	75	166.130	*8.619*
		nadzwyczajne	**17.304**	**43**	**16.720**	*584*
	247	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . . .	33.238	09	29.876	*3.362*
	248	Szkoła gorzelnicza w Dublanach . . .	9.606	13	9.870	264
	249	Gorzelnia krajowa w Dublanach, zwyczajne .	10.685	61	16 092	5.406
		nadzwyczajne	**500**	—	**500**	—
	250	Folwark w Dublanach, zwyczajne . . .	57.392	24	37.952	*19.440*
		nadzwyczajne. . .	**1.400**	—	**1.400**	—
	251	Na budowle w Dublanach: *a)* na budowę domu mieszkalnego dla rządcy folwarku . . . . . .12.000 K *b)* na budowę domu mieszkalnego profesorskiego. . . . .15.000 „ *c)* na uzupełnienie kanalizacyi zakładów dublańskich . . . 3.632 „ *d)* na pokrycie przekroczeń w kosztach budowy domu na mieszkanie dla profesorów. . . .16.000 „				
		nadzwyczajne	**46.632**	—	**46.632**	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	359.013	52	332.255	5.818 *32.577*
		nadzwyczajne .	**69.620**	**24**	**69.037**	1 *584*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	359.013	52	332.255	5.818 *32.577*
		{ *nadzwyczajne* .	**69.620**	**24**	**69.037**	1 *584*
	252	Stacya kontrolna i doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach, zwyczajne . .	21.327	12	21.580	253
		nadzwyczajne . .	**1.990**	—	**1.990**	—
	253	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie, zwyczajne .	124.937	66	138.648	13.710
		nadzwyczajne	**4.650**	—	**4.650**	—
	254	Folwark w Czernichowie, zwyczajne. . .	19.505	39	14.168	*5.337*
		nadzwyczajne . .	**1.210**	—	**1.210**	—
	255	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence, zwyczajne .	27.014	48	26.573	*442*
		nadzwyczajne	**5.680**	—	**5.030**	*650*
	256	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy, zwyczajne .	30.741	10	30.500	*241*
		nadzwyczajne	**50**	—	**200**	150
	257	Krajowa niższa szkoła rolncza w Kobiernicach, zwyczajne .	39.463	41	33.692	*5.772*
		nadzwyczajne	**442**	—	**442**	—
	258	Na adaptacyę w budynkach w szkole rolniczej w Kobiernicach, *nadzwyczajne* . . .	**3.000**	—	**3.000**	—
	259	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy, zwyczajne .	35.892	38	33.540	*2.352*
		nadzwyczajne	**208**	—	**200**	*8*
	259*a*)	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy, dalsze koszta założenia	—	—	—	—
	260	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole pod Krosnem, zwyczajne	39.047	36	33.620	*5.427*
		nadzwyczajne	**2.312**	—	**2.312**	—
	260*a*)	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole pod Krasnem, dalsze koszta założenia .	—	—	—	—
	261	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie, zwyczajne .	22.246	65	24.690	2.443
		nadzwyczajne	**100**	—	**100**	—
	262	Szkoły zimowe rolnicze:				
		a) w Niewiarowie	2.132	25	2.116	*16*
		b) w Wojsławiu	1.251	23	1.910	659
	263	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach, zwyczajne .	13.018	98	13.070	51
		nadzwyczajne	**1.890**	—	**1.900**	10
	264	Na zakupno czterech morgów gruntu dla zakładu sadownicz. w Zaleszczykach 8.000 K i na uzupełnienie ogrodzenia . 4.500 „				
		nadzwyczajne	**12.500**	—	**12.500**	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	735.591	53	706.362	22.934 *52.164*
		{ *nadzwyczajne* .	**103.652**	**24**	**102.571**	161 *1.242*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	735.591	53	706.362	22.934 *52.164*
		Z przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**103.625**	**24**	**102.571**	161 *1.242*
	265*a)*	Na popieranie celów Towarz. ogrodniczego w Krakowie	1.300	—	1.300	—
	265*b)*	Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie, 2-ga rata z sześciolecia na zakupno gruntu dla zakładu sadowniczego pod Krakowem, *nadzwyczajne*	**6.000**	—	**6.000**	—
	266	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolnicz.	2.000	—	2.000	—
	267	Na remuneracye i zapomogi dla naucycieli szkół rolniczych	1.600	—	1.600	—
	268	Na zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	5.000	—	5.000	—
	269	Akademia weterynaryi we Lwowie: *a)* subwencya c. k. rządowi . 4.000 K — g *b)* asekuracya budynku . . 77 „ 29 „ *c)* 4 stypendya dla uczni kucia koni 600 „ — „	4.677	29	4.682	5
	270	Na stypeneya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie	1.500	—	1.500	—
	271	Krajowy nauczyciel weterynaryi: płaca . . . . . 3.000 K dodatek aktywalny . . . 600 „ ryczałt na koszta podróży . . 1.000 „ i 1 dodatek pięcioletni od 9. grudnia 1898. . . . . 400 „	5.000	—	5.000	—
	272	Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną	1.988	37	2.000	12
	273	Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy galic. Towarzystwie gospodarczem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem krakowskiem po 1.200 K . .	2.400	—	2.400	—
	274	Towarzystwo rolnicze we Lwowie . . .	8.000	—	8.000	—
	275	Towarzystwo rolnicze w Krakowie . . .	8.000	—	8.000	—
	276	Towarzystwo tatrzańskie (patrz rubr. XVII. poz. 472.)	—	—	—	—
	277	Krajowe Towarzystwo chowu drobiu, gołębi i królików we Lwowie	400	—	400	—
	278	Towarzystwo chowu drobiu i królików w Jarosławiu	400	—	400	—
	279	Na zalesienie wydm piasczystych, VII. rata z dziesięciolecia od r. 1896 (w myśl uchwały sejm. z dnia 23. stycznia 1896) . . .	5.000	—	5.000	—
	280	Stypendya dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół średnich i niższych rolniczych	12.336	65	10.000	*2.337*
		Do przeniesienia { zwyczajne .	795.193	84	763.644	22.951 *54 501*
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**109.652**	**24**	**108.571**	161 *1.242*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	795.193	84	763.644	22.951 *54.501*
		{ *nadzwyczajne* .	**109.652**	**24**	**108.571**	161 *1.242*
	281	Stypendya dla uczniów kraj. szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie . . .	4.857	—	5.000	143
	282	Stypendya dla uczniów i abituryentów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, wysyłanych na praktykę . .	829	80	2.400	1.570
	283	Dla Kółek rolniczych:				
		a) na koszta zakładania i lustracyi tychże .	12.000	—	12 000	—
		b) na utrzymanie lustratorów handl. sklepików wiejskich	8.000	—	8.000	—
		c) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych .	4.000	—	4.000	—
		d) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych pod kierunkiem i kontrolą zarządu	8.000	—	8.000	—
	284	Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło i zamknięcia miejsc zarazy za pomocą wojska i żandarmeryi .	—	—	2.000	2.000
	285	Umorzenie pożyczki 800.000 K, zaciągniętej w Towarzystwie wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie, na założenie składów publicznych we Lwowie i w Krakowie:				
		a) XXVI. i XXVII. rata kapitału . . . . . 31.758 K 28 g				
		b) 4½% odsetki z góry . 21.225 „ 72 „	52.984	—	52.984	—
	286	Na utrzymanie kraj. składu publicznego w Krakowie, zwyczajne	36.739	35	33.417	*3.322*
		nadzwyczajne	—	—	**531**	531
	287	Krakowskiemu Towarzystwu gospodarskiemu na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“.	1.000	—	1.000	—
	288	Galic. Towarz. leśnemu na wydawnictwo organu Towarzystwa „Sylwan“.	400	—	400	—
	289	Na wydawnictwo czasopism:				
		a) „Rolnik“ i „Przegląd mleczarski“ . .	1.000	—	1.000	—
		b) „Przewodnik Kółek rolniczych“ . . .	1.000	—	1.000	—
		c) inne czasopisma poświęcone rolnictwu lub z rolnictwem związek mające, jak czasopisma weterynaryjne, gorzelnicze, ogrodnicze, pszczelnicze, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego	2.500	—	3.000	500
	290	Na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	16.000	—	16.000	—
	291	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa	800	—	1.600	800
		Do przeniesienia { zwyczajne .	945.303	99	915.445	27.964 *57.823*
		{ *nadzwyczajne* .	**109.652**	**24**	**109.102**	692 *1.242*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki raniejsze — *większe* K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	945.303	99	915.445	27.964 *57.823*
		nadzwyczajne .	**109.652**	**24**	**109.102**	692 *1.242*
	292	Instruktor hodowli bydła dla c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego: płaca . . . . . 3.000 K ryczałt na koszta podróży . . 1.000 „	4.000	—	4.000	—
	293	Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w okręgu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego (pod warunkiem, żeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego) . .	4.000	—	4.000	—
	294	Towarzystwu rybackiemu w Krakowie . .	800	—	800	—
	295	Towarzystwu dla podniesienia uprawy tytoniu w Galicyi, II. rata z trzechlecia (w myśl uchwały sejmowej z d. 4. marca 1899) .	6.000	—	6.000	—
		i subwencya rządowa (jak rubr. XVII. poz. 62. *i)* dochodów)	2.000	—	2.000	—
	296	Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:				
		a) na utrzymanie instruktora, płaca z kosztami podróży	5.337	48	4.500	*837*
		b) na utrzymanie drugiego instruktora adjunkta wraz z kosztami podróży	588	05	2.900	2.312
		c) na urządzenie kursów mleczarskich, stypendya dla serkarzy i na środki demonstracyjne do nauki mleczarstwa . . .	6.000	—	6.000	—
		d) na pomocnika instruktora mlecz. . .	960	—	1.400	440
		e) na koszta założenia szkoły mleczarskiej w Staromieściu pod Rzeszowem . . .	15.000	—	—	*15.000*
	297	Krajowa komisya dla spraw rolniczych, komisya naukowa i konferencye nauczycieli szkół niższych rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	1.824	66	6.000	4.175
	298	Na rozmaite zasiłki, mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego, tudzież wiedzy rolniczej (do dyspozycyi Wydziału krajowego)	9.838	69	8.000	*1.839*
	299	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych	2.000	—	2.000	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	1,003.652	87	963.045	34.891 *75.499*
		nadzwyczajne .	**109.652**	**24**	**109.102**	692 *1.242*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XV.		Z przeniesienia { zwyczajne .	1,003.652	87	963.045	34.891 *75.499*
		{ *nadzwyczajne* .	**109.652**	**24**	**109.102**	692 *1.242*
	300	Na podniesienia hodowli bydła (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1. kwietnia 1892): *a)* na środki podniesienia hodowli bydła, ostatnia rata za czas od 1. stycznia do 30. czerwca 1902 w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1. kwietnia 1892). 30.000 K i pierwsza półroczna rata subwencyi preliminowanej na dalszych 10 lat od 1. lipca 1902 począwszy w kwocie 75.000 K rocznie . . . . . 37.500 K	67.500	—	67.500	—
		b) na koszta komisyi licencyonujących po myśli §. 4. ustawy z dnia 20. lipca 1892 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. XVII. dochodów)	19.326	95	16.000	*3.327*
	301	Na urządzenie wystaw okręgowych i targów na bydło rozpłodowe obu komitetom Towarz. gospod. *(jednorazowo)* łącznie, *nadzwyczajne*	**1.500**	—	**1.500**	—
	302	Na subwencyonowanie ogierów prywatnych, w celu podniesienia chowu koni włościańskich i roboczych gospodarskich do dyspozycyi c. k. Towarzystwa gospodar. w porozumieniu z komitetem doradczym dla spraw chowu koni przy c. k. Namiestnictwie, VI *(ostatnia)* rata z sześciolecia od roku 1897 począwszy po 10.000 K rocznie	10.000	—	10.000	—
	303	Na subwencyonowanie tępienia myszy polnych i na dalsze doświadczenia	8.000	—	8.000	—
	304	Na podniesienie hodowli świń, na przeciąg dalszych 4 lat, od r. 1902 obydwu komitetom Tow. gospod. każdemu po 4.000 K, I rata	8.000	—	8.000	—
	305	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie spraw rolniczych, pensya wdowia o rocznych . . . . . 1.200 K i dodatek do pensyi wdowiej . 400 „	1.600	—	1.600	—
	306	Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie	1.300	—	1.300	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	1,119.379	82	1,075.445	34.891 *78.826*
		{ *nadzwyczajne* .	**111.152**	**24**	**110.602**	692 *1.242*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XV.		Z przeniesienia zwyczajne .	1,119.379	82	1,075.445	34.891
		Z przeniesienia *nadzwyczajne* .	**111.152**	**24**	**110.602**	692
						78.826
						1.242
	307	Horodyńska Antonina, V. rata *(ostatnia)* subwencyi przyznanej przez 5 lat, na produkcyę nasion traw do użycia na gruntach torfowych.	1.000	—	1.000	—
	308	Dotacya krajowa na podwyższenie stałego funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego o 180.000 K, III. *(ostatnia)* rata z trzechlecia w myśl uchwały sejmowej z 16. marca 1899	60.000	—	60.000	—
	309	Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla spółek kas oszczędności i pożyczek w kwocie 2,000.000 K, IV. rata z pięćdziesięciolecia od roku 1899 w myśl uchwały sejmowej z 16. marca 1899	40.000	—	40.000	—
	310	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, utrzymania biura patronatu i kursa praktyczne dla funkcyonaryuszy spółek .	52.769	85	52.700	*70*
	311	Na zakład produkcyi narybku w Oparach, subwencya roczna na lat 5 (IV. rata) po .	1.200	—	1.200	—
	312	Dołkowskiemu Henrykowi, na produkcyę ziemniaków nasiennych (w myśl uchw. Wysokiego Sejmu z d. 9. lipca 1901), subwencya na dalsze dwa lata *(ostatnia)* rata .	2.000	—	2.000	—
	313	Subwencya na cele sadownictwa: 1. na kursa sadownicze w Kołomyi. 600 K 2. na założenie szkółki drzew w Olesku 1.500 „ 3. na cele szkółki drzew owocowych w Łańcucie . . . . . 400 „	2.500	—	2.000	*500*
	314	Kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych, II rata *(ostatnia)*	1.460	—	2.000	540
	315	Na zasiłki dla spółek owocarskich, Towarzystw ogrodniczych, poparcie usiłowań powiatów lub gmin w rozwoju sadownictwa, ryczałt	2.000	—	2.000	—
	315*a)*	Ryczałt na polepszenie płac nauczycieli niższych szkół rolniczych	2.034	98	1.780	*255*
		B) Na cele górnictwa.				
	316	Remuneracya referenta spraw górniczych przy Wydziale krajowym	3.328	—	3.328	—
	317	Na badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	4.002	74	5.000	997
		Do przeniesienia zwyczajne .	1,291.675	39	1,248.453	36.428
		Do przeniesienia *nadzwyczajne* .	**111 152**	**24**	**110.602**	*79.651*
						692
						1.242

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą przeliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XV.		Z przeniesienia zwyczajne .	1,291.675	39	1,248.453	36.428 *79.651*
		Z przeniesienia *nadzwyczajne* .	**111.152**	**24**	**110.602**	692 *1.242*
	318	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	17.861	12	17.760	*101*
	319	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych	2.000	—	2.000	—
	320	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000	—	1.000	—
	321	Stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i akademij górniczych.	3.316	—	3.400	84
	322	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	300	—	300	—
		Razem zwyczajne .	1,316.152	51	1,272.913	36.512 *79.752*
		Razem *nadzwyczajne* .	**111.152**	**24**	**110.602**	692 *1.242*
		Suma rubr. XV. .	1,427.304	75	1,383.515	—37.204 + *80.994*
						+*43.790*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 244—250, 252—257, 259, 260, 261 i 263. Uzasadnienie różnic uwidoczniono w specyalnych zamknięciach rachunków poszczególnych szkół i zakładów rolniczych.

„ „ *251.* Cały nadzwyczajny kredyt na budowle w Dublanach, oddano do funduszu Akademii rolniczej, odnośny zaś rachunek z budowy zamieszczono w specyalnem zamknięciu rachunków tego funduszu.

„ „ *258.* Nadzwyczajny kredyt na adaptacyę budynków w szkole rolniczej w Kobiernicach — wyasygnowano Dyrekcyi, a w zamknięciu rachunków tej szkoły, zamieszczono też odnośny rachunek.

„ „ *259. a)* Z przeniesionej z r. 1901. reszty kredytu na założenie szkoły rolniczej w Bereźnicy w kwocie . . . . . 5.717 K 85 g
wydano w ciągu r. 1902 do funduszu tej szkoły . . . . 5.199 „ 08 „
resztę zaś w kwocie . . . 518 K 77 g
przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1903.

„ „ *260. a)* Resztę kredytu przeniesioną z r. 1901 na dalsze koszta założenia szkoły rolniczej w Suchodole pod Krosnem w kwocie . . . . 513 K 97 g
wydano do dalszej dyspozycyi do rachunku r. 1903.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Do poz. 262. a) Wedle przedłożonych rachunków, wydatki *zimowej szkoły rolniczej w Niewiarowie* w r. 1902, przedstawiają się jak następuje:

I. Płace nauczycieli.

1.	Kierownik, zarazem nauczyciel wędrowny, płatny z rubr. XV. poz. 290	— K	— g
2.	Wynagrodzenie katechety	100 „	— „
3.	„ nauczyciela do nauk elementarnych	300 „	— „

II. Koszta administracyjne.

4.	Koszta dzierżawy ogrodu i sadu koło szkoły	200 „	— „
5	Zarząd: *a)* koszta kancelaryjne	19 „	41 „
	b) stróż	360 „	— „
6.	Opał i oświetlenie	289 „	08 „
7.	Utrzymanie budynków (asekuracya, kominiarz, etc.)	354 „	40 „

III. Potrzeby naukowe.

8.	Przybory do nauki	60 „	04 „
9.	Środki naukowe: *a)* książki	21 „	57 „
	b) przedmioty demonstracyjne	34 „	10 „
	c) sad szkolny i ogród	63 „	50 „
10.	Próby demonstracyjne w okolicy z uprawą i nawożeniem	247 „	59 „
11,	Zakładanie i ulepszanie gnojarń włościańskich	— „	— „
	IV. Rozmaite nieprzewidziane	82 „	56 „
	Suma wydatków	2.132 K	25 g

Do poz. 262. a) Wedle przedłożonych rachunków, wydatki *zimowej szkoły rolniczej w Wojsławiu* przedstawiają się w r. 1902 jak następuje:

I. Płace nauczycieli.

1.	Kierownik, zarazem nauczyciel wędrowny, płatny z rubr. XV. poz. 290.	— K	— g
2.	Wynagrodzenie katechety	80 „	— „
3.	„ nauczyciela do nauk elementarnych	160 „	— „

II. Koszta administracyjne.

4.	Zarząd: *a)* koszta kancelaryjne	40 „	— „
	b) stróż	364 „	— „
5.	Opał i oświetlenie	245 „	— „
6.	Utrzymanie budynków (asekuracya, kominiarz, etc.)	114 „	— „

III. Potrzeby naukowe.

7.	Przybory do nauki	8 „	— „
8.	Środki naukowe: *a)* książki	— „	— „
	b) przedmioty demonstracyjne	68 „	86 „
	c) sad szkolny	— „	— „
9.	Próby demonstracyjne w okolicy z nasieniem i nawozami sztuczn.	171 „	37 „
10.	Na urządzanie i ulepszenie gnojarń włościańskich	— „	— „
	IV Rozmaite nieprzewidziane	— „	— „
	Suma wydatków	1.251 K	23 „

Przeniesiony do tej pozycyi, niezużyty kredyt z r. 1901 na koszta założenia tej szkoły w kwocie . . . . . 575 K 31 g
pobrano jako zaoszczędzenie do rubr. XVII. poz. 71 *c)* doch. (LW. 22.851/903).

Do poz. 264. Nadzwyczajny kredyt na zakupno 4 morgów gruntu dla Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach i koszta ogrodzenia, razem w kwocie 12.500 K przeniesiono do funduszu tej szkoły do rachunku r. 1903. (Lw. 15.031/903).

„ „ *266.* Z kredytu uchwalonego w tej pozycyi w r. 1902 . . . 2.000 K — g
wydano w ciągu r. 1902 . . . . . 1.300 „ — „
resztę zaś . . . 700 K — „
przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. 293 z r. 1903. (Lw. 22.851/903).

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

„ „ *268.* Z kredytu uchwalonego na r. 1902 w kwocie . . . . 5.000 K — g
wydano w ciągu r. 1902 . . . . . 4.597 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . 403 K — g
przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr X. 295 z r. 1903 (LW. 22.851/903).
„ „ *269. Mniej* o drobną różnicę 5 K z powodu zapłacenia mniejszych kosztów asekuracyi.
„ „ *270.* Z reszty kredytu na stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi, przeniesionego z roku 1901 do rachunku r. 1902 w kwocie . . . 850 K — g
tudzież z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1902 w kwocie 1.500 „ — „
razem z sumy . . . 2.300 K — g
wydano w ciągu r. 1902 . . . . . 850 „ — „
resztę zaś . . . 1.500 K — g
wydano do dalszej dyspozycyi do rubr. X 288 z r 1903. (LW. 95.627/902).
„ „ *272. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.
„ „ *273.* Z kredytu uchwalonego w tej pozycyi na r. 1902 w kwocie . 2.400 K — g
wydano w ciągu r. 1902 . . . . . 1.200 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . 1.200 K — g
wydano do dalszej dyspozycyi do rubr. X. 308 z r. 1903 (LW. 22.851/903).
„ „ *279.* Z reszty kredytu na zalesienia wydm piaszczystych, przeniesionego z r. 1901 do rachunku r. 1902 w kwocie . . . . . 500 K — g
i z kredytu uchwalonego na ten cel na r. 1902 . . . . 5.000 „ — „
razem z sumy . . . 5.500 K — g
wydano w ciągu r. 1902 . . . . . 5.000 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . . . 500 K — g
wydano do dalszej dyspozycyi do rubr. X. poz. 303 z r. 1903, (LW. 22.851/903).
„ „ *280. Wydatek większy* o 2.337 K znajduje pokrycie w zaoszczędzeniu wykazanem w poz. 297.
„ „ *281. i 282. Wydatki mniejsze* w miarę rozdanych stypendyów.
„ „ *284.* W roku 1902 nie było z tego tytułu żadnego wydatku.
„ „ *286.* Uzasadnienie w specyalnem zamknięciu rachunku.
„ „ *289. c) Mniej* o 500 K stosownie do potrzeby.
„ „ *291.* Z kredytu uchwalonego na rok 1902 wydano stosownie do potrzeby *mniej* o 800 K resztę zaś kredytu przeniesionego z r. 1901 do rachunku roku 1902 w kwocie . . . . . 600 K — g
pobrano jako zaoszczędzenie do rubr. XVII. poz. 71 *c)* dochodów. (LW. 22.851/903).
„ „ *296. a) Wydatek większy* z powodu odprawy przyznanej b. instruktorowi Biedroniowi.
„ „ *296. b) d) Wydatki mniejsze* z powodu *intercalare.*
„ „ *296. c)* Z kredytu uchwalonego r. 1902 w kwocie . . . . 6.000 K — g
wydano w ciągu roku 1902 . . . . . 3.006 „ 25 „
resztę zaś w kwocie . . . 2.993 K 75 g
przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. 314. *f)* z r. 1903 (LW. 22.851/903).
„ „ *296. e)* Niepreliminowany wydatek 15.000 K na założenie szkoły mleczarskiej w Staromieściu pod Rzeszowem, znajduje pokrycie w dochodzie z pożyczki na ten cel zaciągniętej (patrz rubr. XVII. doch.). Szczegółowy rachunek z budowy i założenia szkoły, zamieszczony będzie w zamknięciu rach. za r. 1903.
„ „ *297. i 298.* Z reszty kredytu przeniesionego z r. 1901 do rachunku roku 1902 na Komisyę rolniczą, w kwocie . . . . . 3.634 K 10 g
tudzież z kredytu uchwalonego na ten cel na r. 1902 . . . 6.000 „ — „
razem więc z sumy . . . 9.634 K 10 g
wydano w ciągu roku 1902 . . . . . 3.901 „ 95 „
zaś z pozostałego zaoszczędzenia . . . 5.732 K 15 g
przeniesiono na ten sam cel do rubr. X. poz. 263 z r. 1903 (LW. 22.851/903) kwotę . . . . . 1.556 „ 81 „
reszta zaś w kwocie . . . 4.175 K 34 g
służy na podstawie dozwolonego *virement* na pokrycie przekroczenia w poz. 298 w kwocie . . . . . 1.838 K 69 g
tudzież usprawiedliwia przekroczenie poz. 280 w kw. 2.336 „ 65 „
razem jak wyżej . . . 4.175 K 34 g

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Do poz. 299. Z reszty kredytu na wydawnictwo podręczników dla szkół rolniczych, przeniesionej z roku 1901 do rachunku r. 1902 w kwocie . . . 12.309 K 35 g
tudzież z kredytu uchwalonego na ten cel na r. 1902 . . . 2.000 „ — „
razem z sumy . . . 14.309 K 35 g
wydano w ciągu roku 1902 . . . . . 1.000 „ — „
resztę zaś w kwocie . . . 13.309 K 35 g
przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. 292 z r. 1903 (LW. 22.851/903).

„ „ *300 b) Wydatek większy* stosownie do odbytych w tym roku komisyj.

„ „ *303.* Z reszty kredytu na tępienie myszy polnych, przeniesionego z roku 1901 do rachunku r. 1902 w kwocie . . . . . 25.860 K 14 g
tudzież z kredytu uchwalonego na ten cel na r. 1902 . . . 8.000 „ — „
razem z sumy . . . 33.860 K 14 g
wydano w ciągu roku 1902 . . . . . 4.166 „ 90 „
resztę zaś w kwocie . . . 29.693 K 24 g
przeniesiono do dalszej dyspozycyi do rubr. X. 328 z r. 1903. (LW. 22.851/903).

„ „ *310.* Wydatki na koszta zakładania Spółek oszczędności i pożyczek, na biuro Patronatu i kursy praktyczne dla funkcyonaryuszy Spółek, przedstawiają się w roku 1902 jak następuje:

1. Płaca:	*a)* kierownik biura	5.408 K	— g	
	b) lustrator I.	2.600 „	— „	
	c) „ II.	2.400 „	— „	
	d) „ III.	546 „	66 „	
	e) pisarz i praktykant rachunkowy . .	934 „	40 „	
	f) expedytor i magazynier	839 „	80 „	
	g) służący	504 „	— „	
2. Podróże lustracyjne		6.872 „	98 „	
3. Zasiłki dla spółek, wydawnictwa, sprzęty i portorya		29.841 „	73 „	
4. Praktyczne kursy		2.822 „	28 „	52.769 K 85 g

„ „ *313. Wydatek większy* o 500 K znajduje pokrycie w nieprelimiowanej subwencyi rządowej tej samej wysokości, na szkółkę drzew owocowych w Olesku. (Patrz rubr. XVII. doch.)

„ „ *314.* Wydano *mniej* stosownie do potrzeby.

„ „ *315. a) Więcej* o 255 K, stosownie do wymiaru podwyższonych płac.

„ „ *317. Wydatek mniejszy*, stosownie do potrzeby w tym roku.

„ „ *318.* Wedle zamknięcia rachunków *szkoły wiertniczej i górniczej w Borysławiu*, wydatki tej szkoły za rok 1902 przedstawiają się jak następuje:

I. Płace nauczycieli:

1. Nauczyciel fachowy górnictwa	3.000 K	— g
2. „ „ wiertnictwa	2.599 „	92 „
3. „ religii	— „	— „
4. Wynagrodzenie za naukę hygieny, pierwszej pomocy w nieszczęśliwych wypadkach i przedmiotów kursu przygotowawczego w razie potrzeby	1.424 „	96 „
5. Koszta wycieczek nauczycieli	400 „	— „

II. Koszta administracyjne.

6. Ryczałt administracyjny dla kierownika szkoły. . . .	800 „	— „
7. Koszta kancelaryjne, inseraty, druki, portorya i stemple .	125 „	14 „
8. Usługa szkoły	600 „	— „

III. Utrzymanie szkoły.

9. Najem budynku szkolnego	1.162 „	64 „
10. Utrzymanie budynku, mycie podłogi, wymiat. kominów etc.	111 „	99 „
11. Sprzęty szkolne	110 „	— „
12. Opał	536 „	60 „
13. Oświetlenie	109 „	25 „
Do przeniesienia . .	10.980 K	50 g

*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

	Z przeniesienia . .	10.980 K	50 g
	IV. Potrzeby naukowe.		
14.	Książki i czasopisma	181 „	16 „
15.	Przybory do nauki	174 „	19 „
16.	Modele i przyrządy demonstracyjne dla kursu wiertniczego	124 „	40 „
16. *a)*	„ „ „ „ „ górniczego		
	V. Utrzymanie uczniów.		
17.	Czynsz za dom na internat	1.091 „	— „
18.	Utrzymanie budynku i sprzętów	109 „	87 „
19.	Nowe sprzęty	121 „	14 „
20.	Stypendya uczniów	2.700 „	— „
21.	Wycieczki uczniów	479 „	37 „
22.	Opał i oświetlenie internatu	443 „	85 „
23.	**VI. Wydatki nieprzewidziane . . .**	79 „	94 „
	VII. Wydatki nadzwyczajne.		
24.	Zakupno gruntu pod budowę szkoły	265 „	70 „
25.	Zasiłki dla frekwentantów kursu wakacyjnego	700 „	— „
26.	„ na wycieczki „ „	280 „	— „
27.	Wynagrodzenia nauczycieli „ „	130 „	— „
	Suma wydatków . . .	17.861 K	12 g

Do poz. 321. Wydano *mniej* w miarę rozdanych stypendyów.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
budżetu						
XVI.		**Wydatki na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu.**				
		Sumaryczne zestawienie rubryki XVI.				
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające: zwyczajne .	58.732	01	67.196	8.464
		nadzwyczajne	**1.600**	—	**2.000**	400
		II. Szkoły fachowe przemysłowe i warstaty instrukcyjne:				
		A) Dla wyrobów z drzewa i łoziny: zwyczajne .	53.364	06	58.066	4.702
		nadzwyczajne	**46.197**	**22**	**16.730**	*29.467*
		B) Dla wyrobów garncarskich: zwyczajne .	15.174	48	14.364	*811*
		nadzwyczajne	—	—	**100**	100
		C) Dla wyrobów ze skóry: zwyczajne .	14.771	96	13.568	*1.204*
		nadzwyczajne	**200**	—	**200**	—
		D) Dla wyrobów tkackich: zwyczajne .	33.907	25	34.682	775
		nadzwyczajne	**740**	—	**740**	—
		E) Dla wyrobów powroźniczych . .	—	—	600	600
		F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu .	11.351	40	10.216	*1.136*
		G) Dla murarstwa	600	—	600	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	187.901	16	199.292	14.541 *3.151*
		Do przeniesienia { *nadzwyczajne* .	**48.737**	**22**	**19.770**	500 *29.467*

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XVI.		Z przeniesienia { zwyczajne .	187.901	16	199.292	14.541 *3.151*
		nadzwyczajne .	**48.737**	**22**	**19.700**	500 *29.467*
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych	5.240	—	5.240	—
		J) C. k. Szkoły fachowo przemysłowe subwencyonowane ze skarbu krajowego zwyczajne .	10.549	20	11.532	983
		nadzwyczajne	**4.850**	—	**4.850**	—
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego	72.383	95	82.340	*9.956*
		IV. Wydatki komisyi krajowej dla spraw przemysłowych	15.256	31	9.400	*5.856*
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe: zwyczajne .	27.926	28	22.000	*5.926*
		nadzwyczajne	**111.847**	**79**	**112.000**	152
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego zwyczajne .	35.640	—	34.000	*1.640*
		nadzwyczajne .	—	—	**4.200**	4.200
		Razem { zwyczajne .	354.896	90	363.804	25.480 *16 573*
		nadzwyczajne .	**165.435**	**01**	**140.820**	4.852 *29.467*
		Suma rubryki XVI.	520.331	91	504.624	30.332 *46.040*
						+15.708
		Poszczególnienie.				
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.				
323		W Białej	1.626	—	1.626	—
324		„ Bochni.	1.118	—	1.118	—
325		„ Brodach	730	—	730	—
326		„ Brzeżanach.	1.094	—	1.095	1
327		„ Buczaczu	900	—	900	—
328		„ Chrzanowie	994	—	1.294	300
329		„ Drohobyczu	583	38	1.405	822
330		„ Gorlicach	1.034	—	1.035	1
331		„ Jarosławiu	740	—	1.120	380
332		„ Jaśle	340	—	1.047	707
333		„ Kałuszu	790	—	1.164	374
334		„ Kołomyi	1.646	—	1.430	*216*
335		„ Krakowie na Kleparzu			2.326	
336		„ „ w Ogrodzie angielskim . .			1.352	
337		„ „ na Smoleńsku	8.143	86	1.352	*304*
338		„ „ „ Kaźmierzu			1.352	
339		„ „ „ Dajworze			1.458	
340		„ Krośnie	1.246	—	1.246	—
		Do przeniesienia . .	20.985	24	23.050	2.585 *520*

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XVI.		Z przeniesienia . .	20.985	24	23.050	2.585 *520*
	341	We Lwowie im. św. Anny			1.920	
	342	„ „ „ „ Antoniego			1.584	
	343	„ „ „ Czackiego			1.603	
	344	„ „ „ Elżbiety			947	
	345	„ „ „ Konarskiego	12.933	68	1.329	*120*
	346	„ „ „ św. Marcina			1.584	
	347	„ „ „ Mickiewicza			1.290	
	348	„ „ „ Piramowicza			947	
	349	„ „ „ Staszica			1.610	
	350	„ „ „ Bernsteina (izraelicka) . .	900	—	900	—
	351	W Łańcucie	876	—	922	46
	352	„ Myślenicach	570	—	814	244
	353	„ Nowym Sączu	1.110	—	1.450	340
	354	„ Nowym Targu	1.174	—	1.174	—
	355	„ Podgórzu	957	—	957	—
	356	„ Przemyślu w śródmieściu . . .	2.332	—	1.134	96
	357	„ „ na przedmieściu lwowskiem .			1.294	
	358	„ Rzeszowie	1.247	—	1.247	—
	359	„ Samborze	1.316	—	1.316	—
	360	„ Sanoku	876	—	1.151	275
	361	„ Sądowej Wiszni.	1.903	60	1.350	*554*
	362	„ Stanisławowie	2.171	27	2.000	*171*
	363	„ Starym Samborze	—	—	1.600	1.600
	364	„ Starym Sączu	891	—	891	—
	365	„ Stryju	770	—	1.110	340
	366	„ Tarnopolu	900	—	900	—
	367	„ Tarnowie	1.070	—	1.070	—
	368	„ Tarnobrzegu	560	—	785	225
	369	„ Trembowli	—	—	1.600	1.600
	370	„ Turce	—	—	1.600	1.600
	371	„ Wadowicach	968	—	968	—
	372	„ Wieliczce	1.136	22	940	*196*
	373	„ Złoczowie	1.035	—	1.075	40
	374	„ Żółkwi.	450	—	874	424
	375	„ Żywcu	800	—	1.210	410
	376	Na uzupełnienie przyborów i na druki administracyjne dla szkół, *nadzwyczajne* . .	**1.000**	—	**1.000**	—
	377	Na nagrody za najlepsze rysunki zawodowe uczniów II. klasy przemysłowej . . .	800	—	1.000	200
	378	Na nowo założyć się mające szkoły w r. 1902 *nadzwyczajne*	**600**	—	1.000	400
		Razem { zwyczajne .	58.732	01	67.196	10.025 *1.561*
		{ *nadzwyczajne* .	**1.600**	—	**2.000**	400
		Ogółem . . .	60.332	01	69.196	10.425 *1.561*
						—8.864

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XVI.		**II. Szkoły fachowe przemysłowe i warstaty instrukcyjne.**				
		A) Dla wyrobów z drzewa i łoziny.				
	379	Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli . .	2.400	—	2.400	—
	380	„ „ „ Rudkach	1.423	79	1.440	16
	381	Kraj. szkoła koszykarska w Dynowie . .	673	93	2.130	1.456
	382	„ „ „ „ Dżurowie . .	1.211	52	1.212	—
	383	„ „ „ „ Jurkowie . .	1.395	80	1.630	234
	384	„ „ „ „ Siedlcu . . .	878	54	1.000	121
	385	„ „ „ „ Skołyszynie . .	1.675	41	2.160	485
	386	„ „ „ „ Niżniowie (Strychańcach), zwyczajne	343	11	930	587
		nadzwyczajne	**500**	—	**500**	—
	387	„ „ „ „ Wielowsi . .	2.494	29	2.930	436
	388	„ „ „ „ Wojsławiu . .	447	31	870	423
	389	„ „ „ „ Zatorze . . .	1.058	72	1.096	37
	390	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Albigowej	600	—	600	—
	391	„ „ „ „ „ Bilinie .	800	—	800	—
	392	„ „ „ „ „ Pohorcach	—	—	600	600
	393	„ „ „ „ „ Żurawnie.	840	—	840	—
	394	Krajowy warstat kołodziejski w Grybowie: zwyczajne .	1.271	89	2.600	1.328
		nadzwyczajne	**3.000**	—	**3.000**	—
	395	„ „ „ „ Grzymałowie: zwyczajne .	1.984	11	2.850	866
		nadzwyczajne	**630**	—	**630**	—
	396	Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strum. . . . . zwyczajne .	8.884	35	8.542	*342*
		nadzwyczajne	**400**	—	**400**	—
	397	Kraj. szkoła kołodziejska w Tłumaczu: zwyczajne .	6.543	34	4.592	*1.951*
		nadzwyczajne	**1.716**	**32**	**2.000**	284
	398	Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie . .	8.975	80	8.492	*484*
	398a)	Budowa szkoły stolarskiej w Stanisławowie: *nadzwyczajne*	**29.750**	**90**	—	*29.751*
	399	Kraj. szkoła stolarska w Kalwaryi, zwyczajne	6.849	92	7.300	450
		nadzwyczajne	**10.000**	—	**10.000**	—
	400	Kraj. warstat naukowy dla wyrobu zabawek w Jaworowie:				
		a) na utrzymanie . . . zwyczajne .	2.612	23	2.252	*360*
		nadzwyczajne	**200**	—	**200**	—
		b) na czynsz za wystawienie budynku . .	—	—	800	800
		Razem { zwyczajne .	53.364	06	58.066	7.839 *3.137*
		Razem { *nadzwyczajne* .	**46.197**	**22**	**16.730**	284 *29.751*
		Ogółem . .	99.561	28	74.796	8.123 *32.888*
						+24.765

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K	Wydatki w roku 1902. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K
XVI.		*B) Dla wyrobów garncarskich.*				
	401	Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi, zwyczajne	8.292	76	8.470	177
		nadzwyczajne	—	—	**100**	100
	402	„ kurs keramiczny w Podgórzu . . .	6.081	72	5.094	*988*
	403	Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem	800	—	800	—
		Razem { zwyczajne .	15.174	48	14.364	177 *988*
		Razem { *nadzwyczajne*	—	—	**100**	100
		Ogółem . .	15.174	48	14.464	277 *988*
						+711
		C) Dla wyrobów ze skóry.				
	404	Kraj. warstat szewski w Witkowie, zwyczajne	3.941	66	3.862	*80*
		nadzwyczajne	**200**	—	**200**	—
	405	„ „ „ „ Starym Sączu . .	3.708	93	3.766	57
	406	„ szkoła szewska w Dobczycach . . .	2.254	87	2.740	485
	407	Majsterskie kursa szewskie we Lwowie i w Krakowie.	4.866	50	3.200	*1.666*
		Razem { zwyczajne .	14.771	96	13.568	542 *1.746*
		Razem { *nadzwyczajne*	**200**	—	**200**	—
		Ogółem . .	14.971	96	13.768	542 *1.746*
						+1.204
		D) Dla wyrobów tkackich.				
	408	Kraj. szkoła tkacka w Krośnie	9.204	58	9.692	488
	409	„ instrukcyjny warstat tkacki w Glinianach.	3.154	13	3.052	*102*
	410	„ „ „ „ „ Gorlicach .	460	68	500	39
	411	„ „ „ „ „ Korczynie .	2.393	85	2.200	*194*
	412	„ „ „ „ „ Kosowie: zwyczajne .	2.981	11	2.996	15
		nadzwyczajne	**300**	—	**300**	—
	413	„ „ „ „ „ Łańcucie: zwyczajne .	2.409	92	1.920	*490*
		nadzwyczajne	**120**	—	**120**	—
	414	„ „ „ „ „ Rychwałdzie	2.126	60	2.110	*17*
	415	„ „ „ „ w Wilamowicach	653	04	2.370	1.717
	416	Subwencya dla produkcyjnego warstatu tkackiego w Budzanowie	800	—	800	—
	417	Kraj. szkoła sukiennicza w Rakszawie: zwyczajne .	9.723	34	9.042	*681*
		nadzwyczajne	**320**	—	**320**	—
		Razem { zwyczajne .	33.907	25	34.682	2.259 *1.484*
		Razem { *nadzwyczajne*	**740**	—	**740**	—
		Ogółem . .	34.647	25	35.422	2.259 *1.484*
						—775

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVI.		*E) Dla wyrobów powroźniczych*				
	418	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju	—	—	600	600
						—600
		F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu.				
	419	Szkoła koronkarska w Kańczudze (subwencya)	1.722	—	1.722	—
	420	Kraj. szkoła koronkarska w Zakopanem . .	4.549	71	4.454	*96*
	421	„ „ „ „ Bobowej . . .	1.391	04	900	*491*
	422	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie	800	—	800	—
	423	Kraj. szkoła hafciarska w Makowie . . .	2.288	65	1.740	*549*
	424	Subwencya dla szkoły koronkarskiej u SS. Miłosierdzia w Przeworsku.	600	—	600	—
		Razem .	11.351	40	10.216	*+1.136*
		G) Dla murarstwa.				
	425	Kurs dla podmajstrzych murarskich w Sieniawie	600	—	600	—
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.				
	426	Szkoła rzemieślnicza dla kobiet im. Józefy Rzewuskiej (dawniej szkoła robót kobiecych przy szkole im. św. Scholastyki) w Krakowie	2.000	—	2.000	—
	427	Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo Pracy kobiet we Lwowie	1.400	—	1.400	—
	428	Szkoła specyalna robót kobiecych u PP. Benedyktynek w Przemyślu	840	—	840	—
	429	Towarzystwo Pracy kobiet w Kołomyi . .	1.000	—	1.000	—
		Razem .	5.240	—	5.240	—
		J) C. k. Szkoły fachowo-przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego.				
	430	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—	2.200	—
	431	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	3.400	—	3.400	—
	432	C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach:				
		a) na utrzymanie	2.013	14	3.108	1.095
		b) na zapomogi dla majstrów	800	—	800	—
		Do przeniesienia . .	8.413	14	9.508	1.095

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVI.		Z przeniesienia . .	8.413	14	9.508	1.095
	433	C. k. szkoła kowalska w Sułkowicach:				
		a) na utrzymanie	1.136	06	1.024	*112*
		b) na kurs majstrów	1.000	—	1.000	—
		c) na budowę domu (I. rata pożyczki 21.000 K na pokrycie reszty kosztów budowy):				
		nadzwyczajne	4.850	—	4.850	—
		Razem { zwyczajne .	10.549	20	11.532	1.095
		{ *nadzwyczajne*	4.850	—	4.850	*112* —
		Ogółem . .	15.399	20	16.382	1.095 *112*
						983
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego.				
	434	Kraj. keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie .	9.391	08	9.240	*151*
	435	Na utrzymanie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	3.500	—	3.500	—
	436	Szkoła rzemieślnicza w Drohowyżu . . .	8.000	—	8.000	—
	437	Muzeum przemysłowe we Lwowie . . .	6.000	—	6.000	—
	438	„ „ w Krakowie . . .	6.000	—	6.000	—
	439	Na stypendya przemysłowe:				
		a) na zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przemysłowych . .	2 250	—	3.600	1.350
		b) na inne stypendya przemysłowe . .	28.025	12	24.000	*4.025*
	440	Na nauczycieli wędrownych dla tkactwa, koszykarstwa i szewstwa	2.799	92	6.000	3.200
	441	Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w roku 1902	2.738	41	6.000	3.262
	442	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	1.614	42	6.000	4.385
	443	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych . .	2.065	—	4.000	1.935
		Razem .	72.383	95	82.340	14.132 *4.176*
						—9.956
		IV. Wydatki Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.				
	444	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł . .	400	—	400	—
	445	Biuro komisyi kraj. dla spraw przemysłowych:				
		a) koszta podróży, dyety i inne wydatki .	9.856	31	4.000	*5.856*
		b) płaca sekretarza	3.200	—	3.200	—
		c) dodatek osobisty do płacy sekretarza .	1.200	—	1.200	—
		d) płaca pomocnika biurowego . . .	600	—	600	—
		Razem .	15.256	31	9.400	—
						+5.856

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XVI.		**V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.**				
	446	Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe .	25.926	28	20.000	*5.926*
	447	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—	2.000	—
	447a)	Zasiłek jednorazowy na zasilenie krajowego pożyczkowego funduszu przemysłowego *nadzwyczajne*	**100.000**	—	**100.000**	—
	448	Na urządzenie wystawy specyalnej w r. 1902 *nadzwyczajne*	**11 847**	**79**	**12.000**	152
		Razem { zwyczajne .	27.926	28	22.000	*5.926*
		Razem { *nadzwyczajne* .	**111.847**	**79**	**112.000**	152
		Ogółem . .	139.774	07	134.000	152 *5.926*
						+5.774
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.				
	449	Szkoła handlowa w Krakowie:				
		a) na utrzymanie	12.000	—	12.000	—
		b) na budowę szkoły (I. rata pożyczki 70.000 K) *nadzwyczajne*	—	—	**4.200**	4.200
	450	Na akademię handlową we Lwowie . . .	16.000	—	16.000	—
	451	Na stypendya dla młodzieży handlowej . .	4.040	—	2.400	*1.640*
	452	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie“ za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych . .	3.600	—	3 600	—
		Razem { zwyczajne .	35.640	—	34.000	*1.640*
		Razem { *nadzwyczajne* .	—	—	**4.200**	4 200
		Ogółem . .	35.640	—	38.200	4.200 *1.640*
						—2.560

Uzasadnienie różnic.

W dziale I. poz. 323 do 375, Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 8.264 K z powodu niezużytkowania kredytów wstawionych na nowe szkoły w Starym Samborze, Turce i Trembowli w łącznej kwocie 4.800 K, których otwarcie, ze względu na nieukończone rokowania z gminami, dotychczas nie przyszło do skutku, tudzież z powodu zużytkowania w innych szkołach zapasów kasowych z roku ubiegłego. Wydział krajowy użytkując wspomniane zapasy, zaoszczędził sumę 3.464 K, z której jednak na podstawie przyznanego *virement* pokrył w innych szkołach większe według niezbędnej potrzeby, wydatki na sumę 1.561 K i tym sposobem zaoszczędził z tego tytułu kwotę 1.903 K.

W dziale I. poz. 377. Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 200 K, wedle potrzeby.

„ „ „ „ 378. Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 400 K, z powodu, iż oprócz II-giej szkoły powstałej w Kołomyi w roku 1902 nie utworzono żadnej nowej szkoły.

Fundusz krajowy.	Wydatki.
W dziale II. grupa A)	Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 4.702 K, z powodu większych dochodów ze sprzedaży wyrobów w Wielowsi, Wojsławiu i Kalwaryi, tudzież z powodu *intercalare* w Dynowie, Niżniowie, Skołyszynie, Grybowie i Grzymałowie, jak dołączone szczegółowe zamknięcia zakładów należących do tej grupy.
„ „ „ „ „	Wydatki nadzwyczajne *większe* o 29.467 K, z powodu wprowadzenia pod poz. 398*a)* dotychczasowych kosztów budowy krajowej szkoły stolarskiej w Stanisławowie, na którą, na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. lipca 1902, wstawiono dopiero do preliminarza na rok 1903 I. ratę od zaciągnąć się mającej na tę budowę pożyczki w kwocie 75.000 K. Ze względu jednak na korzystny wynik zamknięcia rachunków funduszu krajowego za rok 1902, Wydział krajowy uważał za wskazane wstrzymać się z zaciąganiem uchwalonej przez Wysoki Sejm pożyczki i część wydatku poniesioną dotychczas na tę budowę w kwocie 29.751 K przyjąć już w zamknięciu rachunków za rok 1902, skutkiem czego też rubr. XVI. wyd. fund. krajowego po zużyciu na ten cel jej zaoszczędzenia w kwocie 14.043 K, zostaje przekroczoną o 15.708 K. Rzeczywiste koszta kupna gruntu i dotychczasowej a jeszcze nieukończonej budowy wynosiły właściwie sumę 44.969 K jednakże część tych kosztów pokryto oszczędnościami pozostałemi jeszcze z budowy szkoły w Krośnie i Grzymałowie, które wraz z przyrostem odsetek z lokacyi w Banku krajowym przyniosły 15.218 K tak że skutkiem tego pozostał wydatek na tę budowę niepokryty tylko w kwocie j. w. 29.751 K, a że oszczędności w wydatkach nadzwyczajnych tego działu wynoszą 284 K ogólne więc przekroczenie tego działu powstało w kwocie j. w. 29.467 (LW. 56.448/902 i 32.843/903).
„ „ „ „ *B)*	Wydatki zwyczajne *większe* o 811 K z powodu iż na utrzymanie krajowych kursów keramicznych w Podgórzu c. k. rząd dał tylko 2.000 K zamiast żądanych 4.000 K przekroczenie więc powyższe w stosunku do tak znacznej redukcyi dochodów wskazuje tylko na możliwie oszczędną gospodarkę, jak to stwierdzają dołączone szczegółowe zamknięcia zakładów należących do tej grupy.
„ „ „ „ „	Wydatki nadzwyczajne *mniejsze* o 100 K, z powodu niezużytkowania kredytu na kurs drenarski w Kołomyi z braku frekwentantów.
„ „ „ „ *C)*	Wydatki zwyczajne *większe* o 1.204 K, z powodu urządzenia w tym roku trzech kursów majsterskich z tych dwa dla szewców we Lwowie w czasie od 1. marca do 31. maja i od 20. czerwca do 20. sierpnia a jeden dla szewców w Krakowie w czasie od 15. października do 15. grudnia 1902. Niedostateczność kredytu wyznaczonego na urządzanie kursów majsterskich podniesiono już przy preliminarzu na r. 1903 z preliminowaniem kredytu wyższego o 4.800 K.
„ „ „ „ *D)*	Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 775 K, z powodu *intercalare* w szkole tkackiej w Krośnie i Wilamowicach jak dołączone szczegółowe zamknięcia zakładów należących do tej grupy.
„ „ „ „ *E)*	Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 600 K, z powodu nieudzielenia subwencyi pracowni powroźniczej w Stryju.
„ „ „ „ *F)*	Wydatki zwyczajne *większe* o 1.136 K, z powodu przyznania mniejszej niż żądano subwencyi państwowej dla Zakopanego i Makowa tudzież wpływu mniejszych od budżetu dochodów ze sprzedaży wyrobów w Bobowej, jak dołączone szczegółowe zamknięcia zakładów należących do tej grupy.
„ „ „ *poz. 431.*	Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 1.095 K wedle potrzeby.
„ „ „ „ *432.*	Wydatki zwyczajne *większe* o 112 K z powodu koniecznej potrzeby wynajęcia lokalu na kancelaryę na czas zanim szkoła zostanie wybudowaną. Kredyt nadzwyczajny 4.850 K wstawiony na spłatę I. raty zaciągnąć się mającej pożyczki, wydano wprost na nieukończoną dotychczas budowę bez zaciągania pożyczki, co usprawiedliwiono w preliminarzu rubr. XII. poz. 451 *c)* z r. 1903. Nadto zauważa się iż z pozycyi tej przeniesiono na rok 1903 kredyt nadzwyczajny z roku 1901 w kwocie 3.103 K na budowę studni i restauracyę budynku.

Fundusz krajowy. **Wydatki.**

W dziale III. poz. 434. Wydatki zwyczajne *większe* o 151 K wedle potrzeby jak dołączone szczegółowe zamknięcie stacyi keramicznej.

„ „ „ „ *436.* Kredyt ten przeniesiono na rok 1905 i skutkiem tego na otwarcie tej szkoły w roku 1903 preliminowano tylko 8.000 K.

„ „ „ „ *439 a)* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 1.350 K wedle potrzeby.

„ „ „ „ *439 b)* Wydatki zwyczajne *większe* o 4.025 K z powodu koniecznej potrzeby. Dotychczasowy kredyt 24.000 K nie wystarcza już od kilku lat na tak znaczną ilość ubogich uczniów zwłaszcza, iż z każdym rokiem wchodzą nowe szkoły w życie przybywa więc i większa ilość kandydatów, tak że obecnie przy najskropulatniejszem nadawaniu, same stypendya na kształcenie się tylko w zakładach krajowych wynoszą nie licząc zagranicznych 31.908 K i z tych też powodów Wydział krajowy widział się zmuszonym podwyższyć na ten cel kredyt w preliminarzu na rok 1903 do kwoty 28.000 K. Powyższe przekroczenie pokrywa w części na podstawie dozwolonego przez Wysoki Sejm *virement* oszczędność w poz. 439 *a)* tak że właściwie przekroczenie całej poz. 439 wynosi tylko 2.665 K.

„ „ „ „ *440.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 3.200 K z powodu, iż w tym roku oprócz 3-miesięcznego kursu tkackiego w Błażowej nie urządzano żadnych kursów wędrownych a resztę wydatku stanowi tylko płaca nauczyciela wędrownego dla szewstwa, który używany jest do prowadzenia kursów majsterskich.

„ „ „ „ *441.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 3.262 K z powodu iż w tym roku nie zakładano nowych szkół a uzupełniono tylko inwentarze szkołom założonym w roku 1901 w Wielowsi, Dynowie, Jurkowie i Tłumaczu.

„ „ „ „ *442.* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 4.385 K wedle potrzeby. Zaoszczędzenie to służy na podstawie dozwolonego *virement* na pokrycie przekroczenia w poz, 445 *a).*

„ „ „ „ *443* Wydatki zwyczajne *mniejsze* o 1.935 K stosownie do udzielonych zaliczek.

„ „ *IV. poz. 445 a)* Wydatki zwyczajne *większe* o 5.856 K pokrywa w znacznej części na podstawie dozwolonego *virement* zaoszczędzenie w poz. 442. tak, że właściwe przekroczenie wynosi tylko 1.471 K spowodowane utworzeniem komisyj lustracyjnych dla każdej szkoły po dwóch członków kraj. Komisyi przemysłowej.

„ „ *V. poz. 446.* Wydatki zwyczajne *większe* o 5.926 K z powodu iż w roku 1901 więcej niż połowę tego kredytu bo 10.093 K użyto na pokrycie przekroczenia stypendyjnego skutkiem czego znaczna część podań o zasiłki z roku 1901 została wstrzymaną i nadaną dopiero w roku 1902 co z nowymi podaniami wpłynęło na przekroczenie tej pozycyi. Skutkiem tego też w preliminarzu na rok 1903 wniósł Wydział krajowy podwyższenie kredytu na stypendya, ażeby na przyszłość nie stawały się one zaporą w uwzględnianiu licznie napływających podań o zasiłki samoistnych producentów.

„ „ „ „ *448.* Wydatek zwyczajny *mniejszy* o 152 K wedle potrzeby.

„ „ *VI.* „ *449 b)* Wydatek nadzwyczajny *mniejszy* o 4.200 K z powodu niezaciągnięcia pożyczki na budowę szkoły, gdy prowadzone w tym kierunku układy z gminą m. Krakowa dotychczas nie zostały ukończone.

„ „ „ „ *451.* Wydatek zwyczajny *większy* o 1.640 K z powodu znacznej ilości zgłaszających się kandydatów jakoteż w ogóle potrzeby wydatniejszego popierania wykształcenia handlowego skutkiego czego też i w preliminarzu na rok 1903 proponuje się podwyższenie tego kredytu.

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVII.	453 do 484	**Wydatki rozmaite.**				
		Wydatki w budżecie wyszczególnione:				
		zwyczajne .	475.170	07	475.345	175
		nadzwyczajne	**157.000**	—	**157.000**	—
		Wydatki w budżecie niewyszczególnione . .	194	—	—	*194*
		Suma rubryki XVII. .	632.364	07	632.345	+*19*
		Poszczególnienie.				
		Wydatki w budżecie wyszczególnione.				
	453	Do rozporządzalności Wydziału krajowego:				
		1. Zapomogi i gratyfikacye, udzielone urzędnikom, dyurnistom, sługom i ich rodzinom . . . 28.406 K 45 g				
		2. Zapomogi dla gmin z powodu pożarów i powodzi . . 5.690 „ — „				
		3. Zasiłki dla rozmaitych stowarzyszeń, zakładów, czasopism, tudzież dla osób kształcących się w rozmaitych zawodach, na prace i podróże naukowe . . . . 10.235 „ — „				
		4. Koszta pogrzebów zasłużonych mężów, zakupna wieńców dla nich i zasiłki na koszta pogrzebów urzędników i sług krajowych . 800 „ — „				
		5. Cele dobroczynne i zasłużeni starcy . . . . . 7.698 „ 10 „				
		6. Wydatki poniesione w sporze o Morskie Oko . . . 2.180 „ 06 „				
		7. Koszta administracyjne Zamku w Olesku . . . . 207 „ 12 „				
		8. Rozmaite . . . . 4.783 „ 27 „	60.000	—	60.000	—
	454	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. Król. Mości Cesarza Franciszka Józefa I. . .	24.000	—	24.000	—
	455	Hoszardowej Antoninie, dotacya dożywotnia .	2.400	—	2.400	—
	456	Pietruskiej Stefani, stały roczny dodatek ze skarbu krajowego do pensyi emerytalnej .	3.600	—	3.600	—
	457	Dla księży unitów chełmskich ich wdów i sierót	2.399	97	2.400	—
	458	Sawczyńskiej Jadwidze, wdowie po ś. p. Zygmuncie Sawczyńskim, stały roczny dodatek do pensyi emerytalnej. . . .	1.000	—	1.000	—
	459	Ilnickiej Maryi, wdowie po członku Rady szkolnej śp. Bazylim Ilnickim, we Lwowie zamieszkałej, stały dożywotni datek roczny	720	—	720	—
		Do przeniesienia . .	94.119	97	94.120	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą prelimino-waną okazują się wydatki mniejsze — *więcej* K.
XVII.		Z przeniesienia .	94.119	97	94.120	—
	460	Korosteńskiej Felicyi, b. nauczycielce szkoły PP. Klarysek w Starym Sączu zaopatrzenie dożywotnie z łaski, rocznie . . .	160	—	160	—
	461	Czyrniańskiej Teofili, wdowie po kierowniku szkoły kołodziejskiej i bednarskiej w Kamionce strumiłowej, zaopatrzenie dożywotnie z łaski (ewentualnie aż do wyjścia za mąż)	800	—	800	—
	462	Na misye katolickie, do rozporządzalności Wydziału krajowego	6.000	—	6.000	—
	463	Towarzystwu ratunkowemu ochotniczemu we Lwowie	600	—	600	—
	464	Towarzystwu ratunkowemu ochotnicz. w Krakowie	600	—	600	—
	465	Krajowemu Związkowi ochotniczych straży pożarnych, zasiłek stały	9.000	—	9.000	—
	466	Na opłatę odsetek (najwyżej 4%) od pożyczek 400.000 K, zaciągniętych przez gminę m. Nowego Sącza, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (VIII. rata z przyznanych przez 20 lat). . . .	16.000	—	16.000	—
	467	Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałtowo). zwyczajne .	7.019	44	7.000	*19*
		nadzwyczajne	**7.000**	—	**7.000**	—
	468	Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu	200	—	200	—
	468a)	Pogorzelcom w załatwieniu wniesionych petycyi do rozporządzenia Wydziału krajowego .	1.200	—	1.200	—
	469	Gminie Kolbuszowa na opłatę odsetek od pożyczki, zaciągniętej dla pogorzelców (z przyznanych na lat 10 po 3.000 K, III. rata — w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 10. kwietnia 1900. r.)	3.000	—	3 000	—
	470	Na kościół polski we Wiedniu (III. i IV. rata z 20 rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10-ciu z ogólnej sumy 30.000 K — (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 4. maja 1900)	3.000	—	3.000	—
	471	Dla wdowy po prof. Ogonowskim, stały roczny, dożywotni datek	720	—	720	—
	472	Funduszowi koszar krajowych, dotacya na pokrycie 4% odsetek od pożyczek 3,000.000 K, zaciągniętych w c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego, na dostarczenie c. k Skarbowi wojskowemu koszar krajowych .	99.157	—	99.157	—
	473	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	303	38	150	*153*
		Do przeniesienia . .	241.879	79	241.707	*172*
			7.000	—	**7.000**	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — *większe* K.
XVII.		Z przeniesienia . .	241.879	79	241.707	*172*
			7.000	—	7.000	—
	474	Na szkołę kadetów we Lwowie, V. rata z przyznanych gm. m. Lwowa przez lat 28, od r 1898 począwszy, w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lutego 1898 po . .	5.000	—	5.000	—
	475	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1899, III. rata z 6-ciolecia na opłatę odsetek od pożyczek, zaciągniętych przez Wydziały powiatowe (w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 30. grudnia 1899)	10.563	88	10.564	—
	476	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w latach 1900, w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 21. grudnia 1900 (przez 6 lat od r. 1901 począwszy) . . .	5.014	85	5.970	955
	476a)	Na potrzeby ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w latach 1900, 1901 i 1902 w załatwieniu wniesionych petycyi i wniosków do rozporządzenia Wydziału krajowego	4.000	—	4.000	—
	477	Na pokrycie 60% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacać się mającego przez galic. fundusz propinacyjny w myśl §. 100 ustawy z dnia 25. października 1896 Nr. 220 Dz. p. p. i uchwały Wys. Sejmu z dnia 29. stycznia 1898	82.104	—	82.104	—
	478	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych za ubytek w dochodach opłacanych do końca r. 1897 z galic. fund. propinac. w myśl uchwały Wys Sejmu z dnia 29. stycznia 1898	100.689	50	100.000	*690*
	479	Na koszta urządzenia i utrzymania dwóch czteromiesięcznych kursów dla pisarzy gmin wiejskich	16.918	05	17.000	82
	479a)	Rampeltowa, wdowa po rządcy szpitala, *jednorazowo*	400	—	400	—
	479b)	Kazimira Schmidowa, wdowa po rządcy szpitala powszech. w Śniatynie, *jednorazowo* . .	300	—	300	—
	480	Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	500	—	500	—
	480a)	Dla pogorzelców gmin Poturzyca, Krechowice, Lubela i Dzieduszyce wielkie, w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 30. grudnia 1901	2.400	—	2.400	—
	480b)	Dla pogorzelców gminy m. Lubaczowa w myśl uchwały Wys. Sejmu z 23. czerwca 1902	2.000	—	2.000	—
	480c)	Dla pogorzelców gminy Wierzbica, pow. Rawa	200	—	200	—
	480d)	Dla pogorzelców gm. Kleszczówka, pow. Rohatyn	400	—	400	—
	480e)	Dla pogorzelców gminy Poddębce, pow. Rawa .	400	—	400	—
	480f)	Dla pogorzelców gmin Podliski małe i Serdyn, powiat Lwów	400	—	400	—
		Do przeniesienia { zwyczajne .	473.170	07	473.345	1.037 *862*
		{ *nadzwyczajne* .	7.000	—	7.000	—

Fundusz krajowy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze — większe K.
XVII.		Z przeniesienia { zwyczajne .	473.170	07	473.345	1.037
		{ *nadzwyczajne* .	**7.000**	—	**7.000**	— *862*
	480*g*)	Dla dotkniętych przez cyklon mieszkańców Brzeżan i okolicy	800	—	800	—
	481	Na zakupno majętności Zielona od Honorata Wachowicza, celem przyjścia z pomocą mieszkańcom gminy Zielona (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. czerwca 1901) *nadzwyczajne*	**50.000**	—	**50.000**	—
	482	Subwencya dla Towarzystwa tatrzańskiego .	1.000	—	1.000	—
	483	Dla dotkniętych klęską powodzi w r. 1902, do dyspozycyi Wydziału krajowego, *nadzwyczajne*	**100.000**	—	**100.000**	—
	484	Dla pogorzelców gm. Kulawa w pow. żółkiewskim	200	—	200	—
		Razem { zwyczajne .	475.170	07	475.345	1.037
		{ *nadzwyczajne*	**157.000**	—	**157.000**	— *862*
		Suma wydatków w budżecie poszczególnionych .	632.170	07	632.345	—175
		Wydatki w budżecie nieposzczególnione.				
	484*a*)	Brakująca gotówka przy zakupnie efektów, dopłacona zaliczkowo za gminę: Gaje smoleńskie, Bolechów i Bełz (zwrotne) . .	148	46	—	*149*
	484*b*)	Zaliczka na pokrycie chwilowego niedoboru fundacyi Józefa Kazimierza Dra Malinowskiego, (zwrotne)	44	37	—	*44*
	484*c*)	Drobne wydatki z powodu zmiany dzierżawcy dóbr Tropiszowa (bezzwrotne) . . .	1	12	—	*1*
	484*d*)	Brakująca reszta na wyrównanie pensyi emerytalnej Józefy Koestlichowej (bezzwrotne) .	—	05	—	—
		Suma wydatków w budżecie nieposzczególnionych	194	—	—	+*194*

Wyjaśnienia.

Do poz. 467. Więcej o nieznaczną różnicę 19 K.
Do poz. 473. Wydatek *większy* wedle istotnej potrzeby.
Do poz. 476. Mniej o 955 K, z powodu większej spłaty pożyczek przez Wydziały powiatowe ponad plan umorzenia.
Do poz 478. Wydatek *większy* z powodu wypłacenia należytości biernych z poprzedniego roku.
Do poz. 479. Wydatek *mniejszy*, wedle potrzeby.
Do poz. 484 a)—d). Wydatki te nieprelimino-wane, mają przeważnie pokrycie w przypisanych należytościach czynnych w kwocie 192 K 83 g.

Część II.

DOCHODY.

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
I.	1	**Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych** .	—	—	—	—
II.	2	**Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych** .	—	—	—	—
		Wyjaśnienie.				
		Chwilowe lokacye kapitałów przyniosły wprawdzie dochód w kwocie . 21.313 K 37 g lecz spotrzebowano go w całości na wypłatę odsetek biernych w kwocie . . 58.178 „ 07 „ Nadwyżkę zaś odsetek biernych w kwocie . . . . 36.864 K 70 g pokryto z rubr. XIV. poz. 239 *a*) wydatków.				
III.		**Dochody z dróg krajowych i kolei żelaznych.**				
	3	Myta:				
		1. Annopol, 2. Dąbie, 3. Rzyszki, 4. Tuszów (Malinie) . . 6.290 K — g				
		5. Babice, 6. Chełmek . . 2.227 „ — „				
		7. Bagienica . . . . 5.417 „ 32 „				
		8. Bełzec, 9. Cieszanów, 10. Jarosław, 11. Makowiska, 12. Płazów, 13. Oleszyce, 14. Wulka zapałowska . 31.518 „ 18 „				
		15. Białokiernica, 16. Iwanków, 17. Krzywcze dolne, 18. Babińce, 19. Kozaczówka . 4.240 „ — „				
		20. Bieńczyce, 21. Mogiła, 22. Zwierzyniec . . . 12.570 „ — „				
		23. Bieśnik, 24. Pomianowa, 25. Iwkowa, 26. Gnojnik, 27. Just, 28. Kurów . . 16.378 „ — „				
		29. Bircza . . . . . 4.310 „ — „				
		30. Błotnia, 31. Nowy dwór . 9.156 „ 68 „				
		32. Bohutyn, 33. Rozhadów . 2.460 „ 96 „				
		34. Borszczów, 35. Korolówka, 36. Perejmy ad Wołkowce, 37. Jezierzany . . . 9.790 „ — „				
		38. Branice. . . . . 1.480 „ — „				
		39. Brzeżany, 40. Kozowa, 41. Horodyszcze . . . 19.730 „ — „				
		42. Brzeźnica . . . . 1.851 „ — „				
		43. Buczacz-Podlesie, 44. Buczacz-Podzameczek, 45. Monasterzyska, 46. Zaleszczyki małe . . . . . 16.900 „ — „				
		47. Busk . . . . . 4.810 „ — „				
		48. Chołojów . . . . 6.100 „ — „				
		Do przeniesienia . 155.229 K 14 g				

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
III.		Z przeniesienia . 155.229 K 14 g				
	3	49. Czortków, 50. Dżuryn, 51. Koszyłowce, 52. Dawidkowce	6.150 „ — „			
		53. Dawidów, 54. Kozielniki pod Sichowem . . .	6.100 „ — „			
		55. Darachów, 56. Dobropole, 57. Strusów (Warwaryńce)	8.050 „ — „			
		58. Dębno, 59. Nowy Targ za Białym Dunajcem, 60. Nowy Targ za Czarnym Dunajcem, 61. Poronin, 62. Szaflary.	13.458 „ 88 „			
		63. Dobrowlany, 64. Kasperowce, 65. Tłuste . .	7.748 „ — „			
		66. Graboszyce	3.650 „ — „			
		67. Gładyszów, 68. Konieczna, 69. Ropica ruska, 70. Siary	12.530 „ — „			
		71. Gródek, 72. Zabełcze, 73. Biegonice (Stary Sącz), 74. Maszkowice (Łącko), 75. Krościenko (Łękica), 76. Szczawnica . . .	22.055 „ — „			
		77. Goryczkowce, 78. Skawce	4.807 „ — „			
		79. Gotkowice	9.300 „ — „			
		80. Gorzyce	1.750 „ — „			
		81. Halicz, 82. Jamnica, 83. Jezupol, 84. Sielec . .	18.010 „ — „			
		85. Husiatyn	9.484 „ — „			
		86. Jasionka, 87. Sokołów .	5.920 „ — „			
		88. Jasienów, 89. Serafińce .	4.030 „ — „			
		90. Jawornik polski, 91. Kańczuga	6.000 „ — „			
		92. Jeżowe, 93. Nisko (Nowosielec)	2.850 „ — „			
		94. Iwanie puste . . .	4.490 „ — „			
		95. Kaszów, 96. Przeginia duchowna	2.326 „ — „			
		97. Kluwińce	2.950 „ — „			
		98. Kodubińce, 99. Założce .	4.042 „ — „			
		100. Krogulec	570 „ — „			
		101. Krzywe, 102. Panasówka	3.700 „ — „			
		103. Kurzany, 104. Kutce .	5.005 „ — „			
		105. Krzyż	4.212 „ — „			
		106. Kozaczyzna, 107. Łanowce	2.400 „ — „			
		108. Łapajówka (Łany polskie)	8.150 „ — „			
		109. Miechocin	2.050 „ — „			
		110. Miłowanie, 111. Tłumacz-Pałahicze, 112. Tyśmienica-Wygoda, 113. Ottynia.	14.986 „ 67 „			
		Do przeniesienia . 352.003 K 69 g				

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — *większe* K.
III.		Z przeniesienia . 352.003 K 69 g				
	3	114. Mosty wielkie (drogowe), 115. Mosty wielkie (mostowe), 116. Winniki pod Żółkwią . . . . . 12.460 „ — „				
		117. Mikulińce, 118. Stecowa . 16.701 „ — „				
		119. Młynowce . . . . 2.000 „ — „				
		120. Niedzica . . . . 1.719 „ 84 „				
		121. Niezwiska . . . . 2.370 „ — „				
		122. Nozdrzec, 123. Newistka, 124. Jabłonka, 125. Pakoszówka . . . . 5.400 „ — „				
		126. Olszany, 127. Przemyśl . 11.128 „ — „				
		128. Podkamień, 129. Zalipie, 130. Demianów . . . 6.660 „ — „				
		131. Podwołoczyska . . . 10.000 „ — „				
		132. Pieczychwosty (Nowystaw) 133. Żydatycze (Podliski małe) . . . . . 14.700 „ — „				
		134. Porzecze lubieńskie, 135. Stawczany . . . 4.434 „ — „				
		136. Puchary . . . . 1.100 „ — „				
		137. Przeworsk, 138. Wojciechówka . . . . 5.600 „ — „				
		139. Horodenka (Raszków) . 1.680 „ — „				
		140. Repechów, 141. Szpilczyn 2.509 „ 06 „				
		142. Radwan . . . . 3.800 „ — „				
		143. Rozwadów . . . . 1.985 „ — „				
		144. Staromieście . . . 2.480 „ — „				
		145. Smykowce, 146. Zagrobela 12.344 „ — „				
		147. Szlachcińce . . . . 3.400 „ — „				
		148. Suchostaw . . . . 2.334 „ 54 „				
		149. Stojanów . . . . 2.100 „ — „				
		150. Tyrawa wołoska, 151. Załuż . . . . . 4.300 „ — „				
		152. Uście biskupie . . . 2.160 „ — „				
		153. Wielowieś . . . . 2.200 „ — „				
		154. Zaleszany . . . . 1.400 „ — „				
		155. Zbaraż . . . . . 3.120 „ — „				
		156. Ustupie . . . . 266 „ 66 „				
		Razem . . 492.355 K 79 g				
		Od tego: Zwrot połowy czystego dochodu z administracyi mostu na Dunajcu w Niedzicy za lata 1900, 1901, 1902 dla Królestwa Węgierskiego . . . . . 1.769 „ 28 „	490.586	51	464.000	*26.586*
4		Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne . .	2.674	61	2.200	*475*
5		Grzywny za przestępstwa drogowe . . .	412	26	320	*92*
		Do przeniesienia . .	493.673	38	466.520	*27.153*

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — *większe* K.
III.		Z przeniesienia . .	493.673	38	466.520	*27.153*
	6	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych	500	—	1.700	1.200
	7	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice-Konieczna na rurociąg naftowy . .	1.796	—	1.796	—
	8	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk Dynów *nadzwyczajne*	3.857	82	3.858	—
	9	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na budowę dróg powiatowych i gminnych *nadzwyczajne:* *a)* Majdan-Stany-Rozwadów . . 5.000 K *b)* Zembrzyce-Biertowice . . . 6.000 „ *c)* Jaworów Niemirów-Rawa ruska . 70.000 „	81.000	—	60.000	*21.000*
	10	Zwrot zaliczkowo poniesionych wydatków administracyjnych, spowodowanych budową kolei lokalnych od Towarzystw kolejowych, *nadzwyczajne*	38.796	03	30.270	*8.526*
	10*a)*	Zwrot kosztów podróży uczniów szkoły konduktorów na praktykę letnią z poz. 186. Rubr. X. wydatków	—	—	100	100
		Razem { zwyczajne .	495.969	38	470.116	*+27.153* −1.300
		Razem { *nadzwyczajne*	123.653	85	94.128	*+29.526*
		Ogólna suma Rub. III. .	619.623	23	564 244	*+56.679* −1.300
						+55.379

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 3. Dochód większy o 26.586 K z powodu uzyskania — w myśl zawartych kontraktów — wyższych czynszów dzierżawnych dla kilkudziesięciu stacyj mytniczych, oraz z powodu przybycia nowej stacyi w Ustupiu, w powiecie Nowotarskim.

„ „ *4. i 5. Dochody większe* w łącznej kwocie 567 K, nie dające się naprzód ściśle obliczyć.

„ „ *6. Dochód mniejszy* o 1.200 K z powodu, że Wydział powiatowy w Kamionce strumiłowej nie uiścił dotąd, mimo dwukrotnych urgensów (LW. 91.139/02 i 13.465/03) przypadającej należytości w kwocie 1.000 K, tudzież z powodu, że reszta datku należnego od gminy miasta Sokołów na budowę drogi krajowej Rzeszów-Nadbrzezie, nadesłaną została w styczniu roku 1902 i zaliczoną do rachunku za na rok 1901. (LW. 36.330/02).

„ „ *9. Dochód większy* o 21.000 K z powodu, iż c. k. Skarb państwa uiścił resztę przyrzeczonych subwencyi na budowę dróg gminnych Majdan-Stany-Rozwadów i Zembrzyce-Biertowice, oraz z powodu uzyskania większej raty subwencyi na budowę drogi powiatowej Jaworów-Niemirów-Rawa ruska.

„ „ *10. Dochód większy* o 8.526 K z powodu większych zwrotów na pokrycie zwiększonych wydatków administracyjnych, pokrytych zastępczo z Rubr. X. Dział II. funduszu krajowego.

„ „ *10. a) Dochód mniejszy* o 100 K z tego powodu, iż wydatki na ten cel pokryły fundusze odnośnych dróg bezpośrednio.

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną, okazują się dochody mniejsze — większe K.
IV.		**Nadwyżki dochodów od zakładów dotowanych.**				
	11	Od funduszu policyi krajowej	4.462	71	4.217	*246*
	12	Od funduszu szpitala św. Łazarza w Krakowie	24.937	78	60.110	35.172
	13	Od funduszu szpitala lwowskiego, oddziału chorych i położnic z klinikami . . .	—	—	4.579	4.579
	14	Od funduszu zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	100.914	61	53.386	*47.528*
		Suma rubryki IV. .	130.315	10	122.292	—39.751 +*47.774*
						+*8.023*
		Uzasadnienie różnic obacz w specyalnych zamknięciach rachunków tych funduszów.				
V.		**Zwroty zaliczek z lat ubiegłych.**				
	15	Od urzędników krajowych z płac . . .	38.673	80	38.000	*674*
	16	Od nauczycieli szkół rolniczych	4.163	92	3.400	*764*
	17	Od nauczycieli szkół i zakładów przemysłowych	1.430	—	2.400	970
	18	Od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych	59.703	64	42.000	*17.703*
	19	Od gmin za dawniejsze koszta leczenia . .	124	66	400	275
	20	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych .	2.043	22	5.000	2.957
	21	Rozmaite	1.507	81	1.500	*8*
	22	Zwroty kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych	14.391	78	3.504	*10.888*
		Suma rubryki V. .	122.038	83	96.204	—4.202 +*30.037*
						+*25.835*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 15. Z tytułu zwrotu zaliczek od urzędników krajowych wpłynęło;

z rubryki II.	28.135 K 41 g	
„ „ X.	8.458 „ 65 „	
„ „ XIII.	1.786 „ 50 „	
od Strzeleckiego Władysława, urzędnika szpitala lwowskiego	199 „ 92 „	
od Lewickiego Jana, urzędnika szpitala lwowskiego	60 „ — „	
od Chudzikiewicza Marcelego, urzędnika szpitala lwowskiego	33 „ 32 „	38.673 K 80 g

Do poz. 16—21. Różnice nie dające się z góry obliczyć, z powodu niestałości dochodów tego rodzaju.

Do poz. 22. Z tytułu zwrotu kosztów zdjęć i projektów, zwróciły w r. 1902:

Fundusz obwałowania Wisły w powiecie krakowskim	1.804 K 66 g	
Fundusz obwałowania Wisły w powiecie wielickim	3.134 „ 90 „	
Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim	9.254 „ 70 „	
Melioracye prywatne	197 „ 52 „	14.391 K 78 g

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
VI.		**Zwroty pożyczek.**				
	23	Bohorodczany, powiat, zwrot bezprocentowej pożyczki 8.339 K 20 g z tytułu zapłaconej c. k. Skarbowi państwa w zastępstwie powiatu reszty bezprocentowej pożyczki 10 000 K udzielonej w r. 1899 powiatowi bohorodczańskiemu za poręczeniem kraju, VII. rata	833	32	834	—
	24	Konwent P. P. Benedyktynek w Przemyślu, zwrot bezprocentowej pożyczki, udzielonej w sumie 10.000 K na budowę szkoły robót kobiecych, VI. rata	600	—	600	—
	25	Kalwarya, gmina, zwrot pożyczki 8.000 K, udzielonej na budowę szkoły stolarskiej, IX. i X. (ostatnia) rata	1.600	—	1.600	—
	26	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki 6.000 K udzielonej na zakupno realności dla szkoły koszykarskiej w Dżurowie, V. rata	—	—	400	400
	26*a)*	Zarząd centralny galicyj. Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie . .	—	—	—	—
	26*b)*	Buczacz, Rada powiatowa	—	—	—	—
	26*c)*	Uhnów, warstat szewski	—	—	—	—
	26*d)*	Witków nowy, warstat szewski	—	—	—	—
	26*e)*	Kańczuga, szkoła koronkarska	—	—	—	—
	26*f)*	Wydziały powiatowe, zwrot pożyczek udzielonych w roku 1890 dla ludności dotkniętej klęską nieurodzaju w r. 1889 . . .	1.428	24	—	*1.428*
	26*g)*	Wydziały powiatowe, zwrot pożyczek udzielonych w roku 1892 dla ludności dotkniętej klęską nieurodzaju w r. 1890 . . .	100	—	—	*100*
	27-33	Kańczuga, szkoła koronkarska, zwrot pożyczki 600 K na zakupno materyału i wypłatę robocizny, spłacalnej w 5. ratach rocznych po 120 K, od r. 1902 począwszy . .	120	—	120	—
	33*a)*	Stary Sącz, krajowy warstat szewski . .	24	68	—	*24*
		Suma rubryki VI. .	4.706	24	3.554	—400 +*1.552* +*1.152*

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 26. O ratę pożyczki za r. 1902, która nie wpłynęła, urgowano do LW. 21620/903.

Do poz. 26. f) i 26. g) Dochody *nieprelimincwane* odnoszą się do pożyczek głodowych od których raty wpływają w miarę ściągania przez odnośne Wydziały powiatowe. Zaległości z tego tytułu wynoszą z końcem roku 1902 od pożyczek:

do poz. 26. *f)*	1.968	K	63 g
zaś od pożyczek ad 26. *g)*	428	„	24 „
razem . . .	2.396	K	87 g

Do poz. 33. a) Nieprelimincwany zwrot reszty zaległej pożyczki.

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną, okazują się dochody mniejsze — *większe* K.
VII.	34	**Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie**	14.478	—	14.760	— 282
		Uzasadnienie różnicy obacz w specyalnem zamknięciu rachunku tej szkoły.				
VIII.		**Dochody krajowych szkół i zakładów rolniczych, tudzież folwarku w Dublanach.**				
	35	Akademia rolnicza w Dublanach . . .	83.328	35	71.037	*12.291*
	36	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . .	6.984	43	7.396	412
	37	Folwark w Dublanach	37.832	35	40.094	2.262
	38	Szkoła gorzelnicza w Dublanach . . .	4.900	—	5.000	100
	39	Gorzelnia krajowa w Dublanach . . .	8.137	48	13.808	5.670
	40	Stacya kontrolna i doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	3.860	60	3.500	*361*
		Suma rubryki VIII.	145.043	21	140.835	*+12.652* —8.444
						+4.208
		Uzasadnienie różnic obacz w specyalnych zamknięciach zachunków tych zakładów				
IX.		**Dochody krajowej szkoły rolniczej i folwarku w Czernichowie.**				
	41	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie . .	52.232	26	62.500	10.268
	42	Folwark w Czernichowie	11.448	47	11.840	391
		Suma rubryki IX. .	63.680	73	74.340	—10.659
		Uzasadnienie różnic obacz w specyalnych zamknięciach rachunków tych zakładów				
X.		**Dochody innych szkół i zakładów rolniczych krajowych.**				
	43	Szkoła niższa rolnicza w Horodence . . .	7.747	85	7.400	*348*
	44	„ „ „ „ Jagielnicy . . .	16.551	87	12.110	*4.442*
	45	„ „ „ „ Kobiernicach . .	19.412	44	15.180	*4.232*
	46	„ „ „ „ Bereźnicy . . .	18.661	54	11.060	*7.601*
	47	„ „ „ „ Suchodole . . .	18.878	75	12.380	*6.499*
	48	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	9.956	78	9.360	*597*
		Do przeniesienia . .	91.209	23	67.490	*+23.719*

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K	Dochody w roku 1902. g	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się [dochody mniejsze — większe] K
X.		Z przeniesienia . .	91.209	23	67.490	*23.719*
	49	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	5.801	25	5.700	*101*
	50	Stacya kontrolna i doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	2.803	92	4.000	1.196
		Suma rubryki X. .	99.814	40	77.190	*+23.820* −1.196
						+22.624
		Uzasadnienie różnic obacz w specyalnych zamknięciach rachunków tych zakładów				
XI.		**Zwroty za sprawdzanie rachunków aptekarskich.**				
	51	Od szpitali powszechnych	902	60	1.020	−117
		Uzasadnienie różnicy. *Dochód mniejszy* o kwotę 117 K przypisany jest do zwrotu w należytościach czynnych.				
XII.		**Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866.**				
	52	Wpływy ze zwrotu pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym	1.061	57	1.045	*+17*
		Uzasadnienie różnicy. Dochód *większy* o drobną kwotę, która wpłynęła na poczet zaległości				
XIII		**Dochody z kwaterunku żandarmeryi.**				
	53	Kwaterunkowe	53.438	54	53.260	*179*
	54	Noclegowe	86.723	54	86.049	*674*
	55	Udział administracyi politycznej	24.057	12	23.895	*162*
	56	Dochód: *a)* z gmachu lwowskiego (dawnego) 25.872 K *b)* z gmachu lwowskiego (dobudowanego skrzydła) . . . . 11.486 „ *c)* z realności w Czortkowie . . 1 400 „	38.758	—	38.758	—
	56*a)*	Dochód z czynszu za wynajęcie mieszkania w gmachu lwowskim na kantynę koszarową	416	04	—	*416*
		Suma rubryki XIII.	203.393	24	201.962	*+1.431*
		Uzasadnienie różnic. *Do poz. 53, 54 i 55* Dochody wogóle *większe* o 1.015 K 20 g, wedle rachunków złożonych przez c. k. kraj. Komendę żandarmeryi do LW. 28.296/903. *Do poz. 56 a). Dochód nieprelimino-wany*, uzyskany w r. 1902 z wynajęcia mieszkania na kantynę koszarową, przeznaczonego dla wachmistrza.				

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
XIV.		**Dochód ze zwrotu wydatków szupasowych:**				
	57	*a)* Od samopłacących . . 570 K 93 g *b)* „ gmin . . . . 11.075 „ 96 „ *c)* „ obcych krajów . . 768 „ 59 „ *d)* Rozmaite . . . . 354 „ 22 „	12.769	70	14.500	—1.730
		Uzasadnienie różnicy. *Dochód mniejszy* o kwotę 1.730 K znajduje pokrycie w wykazanych należytościach czynnych, urgowanych do LW. 58.652/902.				
XV.	58	**Dochody krajowego składu publicznego w Krakowie**	28.993	89	34.600	—5.606
		Uzasadnienie różnicy obacz w specyalnem zamknięciu rachunku składu.				
XVI.	59	**Dochody z krajowych opłat konsumcyjnych** (w myśl ustawy z dnia 4. lipca 1899, Nr. 93. Dz. u. kr. i z dnia 8. lipca 1901 Nr. 86 Dz. p. p.)	5,852.537	15	6,201.720	—349.183

Uzasadnienie różnic.

Poszczególne pozycye dochodów z krajowych opłat konsumcyjnych są następujące:

a) Zaległe z dniem 31. sierpnia 1901 wpływy z tytułu czynszów dzierżawnych od poboru krajowej opłaty konsumcyjnej od napojów gorących (nieprelim.) . . . . . 181 K 91 g

b) Czynsze za dzierżawę poboru opłaty od piwa w myśl ustawy z dnia 4. lipca 1899 Nr. 93. Dz. ust. kraj. (preliminowano 700.000 K) . . . . . 687.103 „ 83 „

c) 30% dodatku krajowego pobieranego od rządowego podatku od wina w myśl ustawy, jak wyżej (preliminowano 60.000 K) 68.730 „ 90 „

d) 10% prowizya zwłoki od piwa (nieprelimin.) . . . 2.612 „ 12 „

e) 10% „ „ „ wódki (nieprelimin.) . . . 28 „ 09 „

f) Grzywny i kary kontrawencyjne (nieprelimin.) . . . 585 „ 63 „

g) Udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego podatku konsumcyjnego od spirytusu w myśl ustawy z dnia 8. lipca 1901 Nr. 86. Dz. p. p. . . . 5,099.129 K 70 g
po potrąceniu zwrotów stronom po myśli art. II. ustawy z dnia 18. sierpnia 1901 Nr. 60. Dz. ust. kraj. . . . . 5.835 „ 03 „ 5,093.294 „ 67 „

Razem . . . . 5,852.537 K 15 g
Budżetem uchwalono . . 6,201.720 „ — „
dochody zatem były *mniejsze*, jak wyżej o . . . . 349.182 K 85 g

głównie z powodu, że przypadający do rozdziału między kraje dochód z podwyższonego państwowego podatku od spirytusu był mniejszy, niż preliminowano. Według oznaj-

mienia c. k. kraj. Dyrekcyi Skarbu we Lwowie do LW. 41.421/903 c. k. Ministerstwo Skarbu podało reskryptem z dnia 29. kwietnia 1903 L. 31.254, iż należący się funduszom krajowym udział w nadwyżce dochodów z podwyższonego podatku konsumcyjnego od spirytusu wynosił za rok 1902 . 17,991.234 K 64 g

Z tego ogólnego udziału przypadła według ustawowego procentu (28·3423%) galic. funduszowi kraj. wypłacona mu suma . . 5,099.129 K 70 g
a gdy w budżecie preliminowano ten udział od sumy 19,200.000 K w kwocie . . 5,441.720 „ — „

przeto okazał się dochód *mniejszy* o . . . . . 342.590 K 30 g
do tego wykazane pod *g)* niepreliminowane zwroty w kwocie . 5.835 „ 03 „
oraz dalsze różnice w pozycyach ad *a)*, *b)*, *c)*, *d)*, *e)* i *f)* na niekorzyść budżetu w kwocie . . . . . 757 „ 52 „

W ogóle dochody *mniejsze*, jak wyżej o . . . . . 349.182 K 85 g

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — większe K.
XVII.		**Rozmaite dochody.**				
		Sumaryczne zestawienie rubr. XVII. doch.				
		A) Dochody w budżecie poszczególnie . .	1,582.726	81	1.303.742	*+278.985*
		B) Dochody w budżecie niewyszczególnione .	208.331	57	—	*+208.331*
		Suma rubryki XVII. .	1,791.058	38	1,303.742	*+487.316*
		Poszczególnienie.				
		A) Dochody w budżecie poszczególnione				
	60	Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie .	528	—	450	*78*
	61	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):				
		a) Buczacz rata roczna . 2.000 K — g				
		b) Czortków „ „ . 1.058 „ 10 „				
		c) Krosno „ „ . 1.263 „ 24 „				
		d) Nowy Targ „ „ . — „ — „				
		e) Sanok „ „ . — „ — „				
		f) Stanisławów „ „ . 1.510 „ 82 „				
		g) Tłumacz „ „ . 1.435 „ 38 „	7.267	54	9.582	2.314
	62	Subwencye z c. k. Skarbu Państwa:				
		a) dla biura melioracyjnego	16.000	—	16.000	—
		b) na utrzymanie kursu praktycznego dla dozorców melioracyjnych	4.000	—	4.000	—
		c) na utrzymanie technika do kultury i eksploatacyi torfowisk	2.000	—	2.000	—
		d) na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	8.000	—	8.000	—
		e) na utrzymanie instruktora mleczarstwa .	2.000	—	2.000	—
		f) na założenie szkoły rolniczej w Suchodole, IV. rata, na rachunek przyrzeczonych 56.000 K	—	—	—	—
		Do przeniesienia . .	39.795	54	42.032	*78* 2.314

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — *większe* K.
XVII.		Z przeniesienia . .	39.795	54	42.032	*78* 2.314
	62	*g)* na koszta licencyonowania buhajów . .	8.000	—	8.000	—
		h) na 2 instruktorów hodowli bydła . . .	8.000	—	4.000	*4.000*
		i) na podniesienie uprawy tytoniu . .	2.000	—	2.000	—
		k) na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi	2.000	—	2.000	—
		l) na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . .	9.000	—	9.000	—
		m) na utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa	1.200	—	1.200	—
		n) na kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych, II. rata z przyrzeczonych 2.000 K	1.000	—	1.000	—
		o) na założenie zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, II. rata z przyrzeczonych 40.000 K	7.000	—	7.000	—
	63	Bonifikacya z c. k. Skarbu Państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego . . .	1,019 210	44	742.000	*277.210*
	64	Bonifikacya z galicyjskiego funduszu propinacyjnego:				
		a) dla kraju . . . . 300.000 K				
		b) dla powiatów . . . 100.000 „	400.000	—	400.000	—
	65	Od rady powiatowej w Zaleszczykach, na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (III. rata) po . . .	1.000	—	1.000	—
	66	Od gminy miasta Zaleszczyki na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (III. rata) po	—	—	200	200
	67	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:				
		I. Od obowiązanych:				
		a) Wypłata kapitałów i rent:				
		Galicya wschodnia . . 373 K 21 g				
		„ zachodnia . . 397 „ 34 „	770	55	102	*669*
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:				
		Galicya wschodnia . . 1.498 K 56 g				
		„ zachodnia . . 6 „ 66 „				
		W. Ks. Krakowskie . . — „ — „	1.505	22	1.300	*205*
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów:				
		Galicya wschodnia . . 9.535 K 50 g				
		„ zachodnia . . 1.022 „ 29 „				
		W. Ks. Krakowskie . . 726 „ 75 „	11.284	54	25.000	13.716
	68	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich . .	23.093	—	28.000	4.907
	69	Dochód z 3%-wych wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych . . .	31.689	75	20.888	*10.802*
	70	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	6.841	93	4.000	*2.842*
		Do przeniesienia . .	1,573.390	97	1,298.722	*295.806* 21.137

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody więjsze — mniejsze K.
XVII.		Z przeniesienia . .	1,573.390	97	1,298.722	*295.806* 21.137
	71	Rozmaite dochody:				
		a) sprzedaż książek i druków . . .	8.822	58	4.400	*4.423*
		b) sprzedaż papierów wyszkartowanych i wzorów drukowych	—	—	200	200
		c) różne przygodne	113	26	20	*93*
	72	Z aktywów funduszu pożyczki krajowej z roku 1873	400	—	400	—
		Suma dochodów w budżecie poszczególnionych .	1,582.726	81	1,303.742	*+300.322* —21.337
						+278.985
		B) Dochody w budżecie niewyszczególnione.				
	72*a)*	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa, na środki naukowe dla krajowych szkół zimowych rolniczych w Niewiarowie i Wojsławiu .	—	—	—	—
	72*b)*	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa, dla Kółka rolniczego w Olesku na założenie szkółki drzew owocowych (patrz rubr. XV. poz. 313. wydatków)	500	—	—	*500*
	72*c)*	Zaliczka na poczet pożyczki 30.000 K zaciągnąć się mającej z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego, na koszta założenia krajowej szkoły mleczarskiej w Staromieściu pod Rzeszowem (odnośnie do rubr. XV. poz. 296 *e)* wydatków) . .	15.000	—	—	*15.000*
	72*d)*	Dochód za użycie kanału gmachu sejmowego .	20	—	—	*20*
	72*e)*	Dochód za analizy w krajowej stacyi doświadczalnej dla przemysłu naftowego we Lwowie za rok 1901	446	60	—	*447*
	72*f)*	Koszta sporu wyprocesowane w sprawie krajowego funduszu drogowego przeciw J. Langsamowi	469	41	—	*469*
	72*g)*	Nadwyżka dochodów funduszu kultury krajowej za rok 1902	897	58	—	*897*
	72*h)*	Dochód uzyskany z krajowych warsztatów betonowych, przy okręgach dróg krajowych (jak rubr. X. poz. 188 *ad b)* wyd.) . .	4.186	07	—	*4.186*
	72*i)*	Dochód uzyskany ze sprzedaży niepotrzebnego inwentarza byłego kraj. warsztatu garncarskiego w Toustem	43	—	—	*43*
	72*k)*	Od funduszu osuszenia bagien stojanowskich, zwrot zasiłków w wysokości 40% pozostałego zapasu	6.317	03	—	*6.317*
		Do przeniesienia . .	27.879	69	—	*27.879*

Fundusz krajowy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — *większe* K.
XVII.		Z przeniesienia . .	27.879	69	—	*27.879*
		Reszty przeniesionych z roku 1901 a niezużytych kredytów (jak wyjaśnienia przy odnośnych pozycyach wydatków):				
	72*l*)	z rubr. I. poz. 2.	156.120	—	—	*156.120*
	72*m*)	„ „ „ „ 4.	7.432	50	—	*7.432*
	72*n*)	„ „ „ „ 5.	3.738	10	—	*3.738*
	72*o*)	„ „ „ „ 6.	2.400	—	—	*2.400*
	72*p*)	„ „ „ „ 7.	2.777	60	—	*2.778*
	72*r*)	„ „ „ „ 9.	298	68	—	*299*
	72*s*)	„ „ „ „ 12.	409	69	—	*410*
	72*t*)	„ „ VII. „ 108.	100	—	—	*100*
	72*u*)	„ „ „ „ 118.	6.000	—	—	*6.000*
	72*w*)	„ „ XV. „ 262 *b*)	575	31	—	*575*
	72*x*)	„ „ „ „ 291.	600	—	—	*600*
		Suma dochodów w budżecie nieposzczególnych .	208.331	57	—	*+208.331*

Uzasadnienie rożnic.

Do poz. 60. Dochód większy wedle rachunków złożonych przez krajowe Archiwa.

„ „ *61. Dochody mniejsze* o raty datków deklarowanych:
1. przez Wydział powiatowy w Nowym Targu 722 K 68 g z powodu odpisania temuż Wydziałowi powiatowemu całej resztującej należytości 10.840 K 18 g (LW. 23.070/902);
2. przez Wydział powiatowy w Sanoku 1.592 K o które wezwano do L. W. 4.760/902.

„ „ *62 h) Więcej* o 4.000 K z powodu zapłacenia przez c. k. Skarb Państwa w r 1902 subwencyi za rok 1901 i 1902.

„ „ *63.* Dochód *większy* albowiem w roku 1902 wypłacił c. k. Rząd resztę bonifikacyi za rok 1901 w kwocie . . . . . 309.999 K 44 g (LW. 45.904/902). Za rok 1902 niema jeszcze ostatecznego obliczenia bonifikacyi — a c. k. Rząd wypłacił tytułem zaliczek na rok 1902 kwotę . . 709.211 K — g.

„ „ *66.* Subwencya od gminy miasta Zaleszczyk, pomimo urgensu do LW. 32.697/1903 nie wpłynęła.

„ „ *67. ad 1 a). Dochody większe*, ponieważ ściągnięto więcej zaległości. Stan tych aktywów przedstawia się jak następuje:
Należytość zaległa z tytułu wpłat kapitałów i rent wynosiła z początkiem roku 1902:

a) w Galicyi wschodniej	7.049 K 60 g		
do tego należytość bieżąca . . .	42 „ 63 „	7.092 K 23 g	
b) w Galicyi zachodniej		422 „ 56 „	
c) w W. Ks. Krakowskiem		— „ — „	
Razem . . .		7.514 K 79 g	

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Na poczet tego zapłacono w roku 1902:

a) w Galicyi wschodniej	373 K 21 g		
b) „ „ zachodniej	397 „ 34 „		
c) „ W. Ks. Krakowskiem . . .	— „ — „	770 K 55 g	

Pozostaje zaległość z końcem roku 1902:

a) w Galicyi wschodniej	6 719 K 02 g		
b) „ „ zachodniej	25 „ 22 „		
c) „ W. Ks. Krakowskiem . . .	— „ — „	6.744 K 24 g	

Do poz. 67. ad 1b). Dochodów tych ściśle z góry obliczyć nie można. Stan tych aktywów wynosi z końcem roku 1902:

a) w Galicyi wschodniej		9.683 K 07 g
b) „ „ zachodniej		378 „ 10 „
c) „ W. Ks. Krakowskiem		13 „ 12 „
Ogółem . . .		10.074 K 29 g

„ „ *67. ad 2. Dochód mniejszy* wedle istotnego wpływu. Należytości z tego tytułu wynosiły z początkiem roku 1902:

a) w Galicyi wschodniej	134.918 K 90 g	
a po uwzględnieniu odpisów na podstawie wykazów zaległości nadesłanych przez c. k. Urzędy podatkowe . .	19.686 „ 50 „	115.232 K 40 g
b) w Galicyi zachodniej	17.618 K 76 g	
do tego należytość bieżąca na podstawie jak w poz. *a)*	4.369 „ 81 „	21.988 „ 57 „
c) w W. Ks. Krakowskiem . . .	7.162 K 01 g	
a po uwzględnieniu odpisów na podstawie jak w poz. *a)*	1.044 „ 40 „	6.117 „ 61 g
Razem . . .		143.338 K 58 g

Od tego zwroty nadpłaconych dodatków:

a) w Galicyi wschodniej	7.591 K 40 g	
b) „ „ zachodniej	1.240 „ 60 „	
c) „ W. Ks. Krakowskiem . . .	15 „ 99 „	8.847 „ 99 „
Pozostaje . . .		134.490 K 59 g
Na poczet tego spłacono w roku 1901 . . .		11.284 „ 54 „

Pozostaje zatem z końcem roku 1902 zaległość:

a) w Galicyi wschodniej	98.105 K 50 g	
b) „ „ zachodniej	19.725 „ 68 „	
c) „ W. Ks. Krakowskiem . . .	5.374 „ 87 „	123.206 K 05 g

„ „ *68. Dochód mniejszy* w miarę wydanych w tym roku kart i certyfikatów myśliwskich.

„ „ *69.* „ *większy* osiągnięty z poborów płac:

w rubr. II.	11.606 K 66 g	
„ „ X.	13.436 „ 54 „	
„ „ XIII.	6.151 „ 17 „	
„ „ XV.	495 „ 38 „	31.689 K 75 g

„ „ *70. Dochód większy* z powodu dostarczenia większej ilości prądu elektrycznego dla Banku krajowego i dla filii c. k. uprz. austr. Zakładu kredytowego.

„ „ *71a). Dochód większy* głównie z powodu większej sprzedaży ruskich książek szkolnych, oddanych księgarniom do komisowej sprzedaży.

„ „ *71b).* Dochodu w tym roku nie było.

„ „ *71c). Dochody większe* nie dające się z góry przewidzieć.

„ „ *72a—x).* Dochodów tych nie preliminowano, jako nieprzewidzianych.

Fundusz krajowy. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkow.) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze — *większe* K.
XVIII.	73	**Dodatki do podatków.**				
		a) w Galicyi wschodniej i zachodniej po 60 g od podatku gruntowego i domowego po 66 g zaś od innych podatków.				
		b) w Wielkiem Księstwie Krakowskiem po 49 g od podatku gruntowego i domowego po 55 g zaś od innych podatków.				
		W miesiącu styczniu 1902 r.	358.795	93		
		„ lutym „	133.402	44		
		„ marcu „	268.242	87		
		„ kwietniu „	1,394.638	40		
		„ maju „	705.478	56		
		„ czerwcu „	637.914	05		
		„ lipcu „	1,331.556	54		
		„ sierpniu „	556.539	84		
		„ wrześniu „	1,155.209	87		
		„ październ. „	2,524.405	40		
		„ listopadzie „	2,110.611	70		
		„ grudniu „	2,025.604	70		
		„ styczniu 1903 na rachunek r. 1902	1,082.619	99		
		„ lutym 1903 na rachunek r. 1902	677.408	39		
		„ marcu 1903 na rachunek r. 1902	540.380	39		
		Suma rukryki XVIII.	15,502.809	07	13,964.338	+1,538.471

Uzasadnienie różnic.

Z ogólnej sumy dochodu 15,502.809 K 07 g przypada:

a) na Galicyę wschodnią i zachodnią . 14,330.878 K 50 g

b) na Wielkie Księstwo Krakowskie . 1,171.930 „ 57 „ 15,502.809 K 07 g

Dochód większy od preliminowanego o 1,538.471 K 07 g. Wydatność 1 grosza dodatków krajowych obliczono na podstawie kwot wstawionych w preliminarzu państwa na r. 1902 jako przypuszczalny dochód z podatków bezpośrednich (prócz osobisto dochodowego) w naszym kraju na 230.000 K t. j. od sumy podatkowej 23,000.000 K. Przyniosła ona jednak w rzeczywistości 256.295 K, a mianowicie w Galicyi wschodniej i zachodniej (zamiast preliminowanych 213.900 K) 233.081 K zaś w Wielkiem Księstwie Krakowskiem (zamiast preliminowanych 16.100 K) 23.214 K. Do tego wyniku przyczyniło się także silniejsze ściąganie zaległości podatkowych, a więc i zaległości w dodatku krajowym. Zaległość ta bowiem, która z końcem r. 1901 wynosiła 5,113.719 K, spadła z końcem roku 1902 na 4,993.080 K, t. j. o 120.639 K.

Fundusz krajowy. Dochody.

Rachunek sumaryczny

dodatków krajowych za rok 1902 przedstawia się jak następuje:

Należytość zaległa wynosiła . . .	5,113.719 K 66 g	
„ bieżąca	16,882.695 „ 50 „	21,996.415 K 16 g
Uiszczenie *(brutto)*		17,003.334 „ 59 „
Zaległość z końcem roku 1902 . . .		4,993.080 K 57 g
Uiszczenie *(brutto)* j. w.		17,003.334 K 59 g
Zwroty		1,500.525 „ 52 „
Czysty dochód jak wyżej . .		15,502.809 K 07 g

LW. 55.941|1903. Str. 123—200

ALEGATY

1—18

do zamknięcia rachunku funduszu krajowego za rok 1902.

(Rubr. XV. wydatków. — Rubr. VII., VIII., IX., X. i XV. dochodów).

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

1.	aleg.	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	str. 125
2.	„	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	„ 128
3.	„	Akademia rolnicza w Dublanach	„ 130
4.	„	Niższa szkoła „ „	„ 139
5.	„	Szkoła gorzelnicza „	„ 143
6.	„	Gorzelnia „	„ 145
7.	„	Folwark „	„ 147
8.	„	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach . . .	„ 154
9.	„	Średnia szkoła rolnicza w Czernichowie	„ 156
10.	„	Folwark „	„ 162
11.	„	Niższa szkoła rolnicza w Horodence	„ 168
12.	„	„ „ „ „ Jagielnicy	„ 172
13.	„	„ „ „ „ Kobiernicach	„ 176
14.	„	„ „ „ „ Bereżnicy	„ 181
15.	„	„ „ „ „ Suchodole	„ 185
16.	„	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie	„ 189
17.	„	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	„ 192
18.	„	Krajowy skład publiczny w Krakowie	„ 195

Z drukarni Pillera i Spółki we Lwowie.

Wydatki. 1. Krajowa szkoła gosp. lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca z dodatkami	6.840	—	6.840	—
	2	Dwóch profesorów fachowych, płace z dodatkami	4.800	—	4.800	—
	3	Trzech nauczycieli-adjunktów, płace z dodatkami	10.425	—	10.437	12
	4	Docenci (nauczyciele-pomocnicy)	7.719	97	7.700	+ *20*
						— 12
		Suma rubryki I.	29.784	97	29.777	+ *20*
						+ 8
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	5	Strzelecka Julia, wdowa po b. dyr., pensya wdowia	1.400	—	1.400	—
	6	Tyniecki Władysław, były dyrektor, emerytura	4.400	—	4.400	—
	7	Moroz Ludwika, wdowa po dozorcy, zaopatrzenie dożywotnie	120	—	120	—
	7a	Strzelecka Julia, jednorazowo	400	—	400	—
		Suma rubryki II.	6.320	—	6 320	—
III.		**Koszta administracyi.**				
	8	Koszta kancel. druki i portorya } zwyczajne	599	74	500	*100*
		nadzwyczajne	**200**		**200**	—
	9	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi	300	—	480	180
	10	Ubezpieczenie budynków i zbiorów	51	02	80	29
	11	Opał i oświetlenie	771	22	800	29
	12	Utrzymanie budynków } zwyczajne	377	17	300	77
		nadzwyczajne	**1.385**	—	**1.385**	—
	13	Sprzęty i ruchomości } zwyczajne	95	60	100	4
		nadzwyczajne	**200**	—	**200**	
	14	Dozorca domu i pomocnik dozorcy	1.080	—	1.080	
	15	Podatki	69	86	40	*30*
						+ *207*
		Razem } zwyczajne	3.344	61	3.380	— 242
		nadzwyczajne	**1.785**	—	**1.785**	—
		Suma rubryki III.	5.129	61	5.165	35
						+ *227*
		Do przeniesienia } zwyczajne	39.449	58	39.477	— 254
		nadzwyczajne	**1.785**	—	**1.785**	—

Wydatki. 1. Krajowa szkoła gosp. lasowego we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości z roku 1902. K.	Wynikłości z roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Z przeniesienia zwyczajne	39.449	58	39.477	+ 227
		Z przeniesienia **nadzwyczajne**	**1.785**	—	**1.785**	— 254
						—
IV.		**Środki naukowe.**				
	16	Biblioteka i czytelnia	588	23	600	12
	17	Laboratorya	403	08	400	*3*
	18	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń zwyczajne	941	47	960	19
		Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń **nadzwyczajne**	**400**	—	**400**	—
	19	Na założenie szkółki drzewek w Winnikach, Brzuchowicach i Zubrzy **nadzwyczajne**	**1298**	**81**	**1.300**	**1**
		Wycie zki naukowe z uczniami	2.000	—	2.000	—
	20	Utrzymanie ogrodu przy szkole	307	09	300	*7*
	21					— 31
		Razem zwyczajne	4 239	87	4.260	+ 10
		Razem **nadzwyczajne**	**1.698**	**81**	**1.700**	— 1
						— 32
		Suma rubryki IV.	5.938	68	5.960	+ *10*
						— 22
V.		**Spłata pożyczki.**				
	22	Gal. Kasie oszczędności we Lwowie 55 i 56 rata na kapitał i odsetki	1.041	60	1.042	—
VI.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	100	— 100
						— 385
		Razem zwyczajne	44.731	05	44.879	+ *237*
		Razem **nadzwyczajne**	**3.483**	**81**	**3.485**	— 1
						— 386
		Suma wydatków	48.214	86	48.364	+ *237*
						— 149

Uzasadnienie rożnic.

Do rubr. *I.* Ogólne przekroczenie wynosi 8 K., według rzeczywistej potrzeby.

„ „ *III.* Na kosztach administracyjnych oszczędzono ogółem 35 K., a mianowicie pod poz. 9. zaoszczędzono 180 K., dyrekcya bowiem pozyskała dyetaryusza za niższe o tę sumę wynagrodzenie, a nadto zaoszczędzono na ubezpieczeniu budynków i zbiorów (poz. 10.) 29 K., na opale i oświetleniu (poz. 11.) kwotę 29 kor. i na sprzętach i ruchomościach (poz. 13) kwotę 4 kor., natomiast pod poz. 8. przekroczono kredyt kwotą 100 kor. wskutek zapłacenia należytości za instalacyę telefonu pod poz. 12 kwotą 77 kor. skutkiem zaprowadzenia dzwonków elektrycznych, wreszcie pod poz. 15 kwotą 30 kor. przez zapłacenie należytości ekwiwalentowej, wymierzonej dopiero w roku 1902 za całe V, i część VI. dziesięciolecia.

„ „ *IV.* Wynikłości rzeczywiste różnią się nieznacznie od kwot budżetem objętych, według rzeczywistych potrzeb.

„ „ *VI.* Zaoszczędzono 100 K., ponieważ w roku 1902 żadnych nieprzewidzianych wydatków do pokrycia z tej pozycyi nie było.

1. Krajowa szkoła gosp. lasowego we Lwowie. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	14.000	—	14.000	—
II.	2.	**Opłaty od uczniów** *a*) wpisowe . 88 K. *b*) czesne . . 390 „	478	—	660	182
		Suma rubr. II. .	478	—	660	— 182
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	100	— 100
		Suma dochodów .	14.478	—	14.760	— 282
VI.	4	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	33.736	86	33.604	+ *133*
		Razem .	48.214	86	48.364	— 149

Uzasadnienie rożnic.

Do rubr. II. Dochód mniejszy o 182 K., zależny od liczby uczniów.
„ „ *III. Dochodów* w tym roku nie było żadnych.
Dotacya z funduszu krajowego. Ponieważ nie wpłynęły dochody w preliminowanej wysokości, przeto pobrano dotacyę większą o 133 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, a tem samem i ogólny wynik niekorzystniejszy jest w roku 1902 o tę kwotę.

Stan majątku z końcem roku 1902

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny:
Należytość bierna z lat ubiegłych: Reszta pożyczki zaciągniętej w galicyjskiej Kasie oszczędności we Lwowie (Rubr. V. wydatków) . . . 5.770 K. 26 g.

Czysty stan bierny . 5.770 K. 26 g.

Wartość realności zarachowano przy funduszu krajowym.

LW. 53036|1903

Wydatki. 2. Doświadczalna stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		WYDATKI.				
I.		**Płace personalu.**				
	1	Kierownik stacyi	1.200	—	1.200	—
	2	Asystenci, płace z dodatkami	5.556	—	5.556	—
	3	Laborant, płaca i dodatek na mieszkanie . .	1.460	—	1.460	—
		Suma rubryki I. .	8.216	—	8.216	—
II.		**Koszta administracyi.**				
	4	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne 742 K. 70 g. *b*) służący . . . 600 „ — „	1.342	70	1.400	57
	5	Najem pomieszkania	1.680	—	1.680	—
	6	Oświetlenie i opał	828	34	500	*328*
						—57
		Suma rubryki II. .	3.851	04	3.580	+*328*
						+271
III.		**Utrzymanie stacyi.**				
	7	Koszta utrzymania stacyi . { zwyczajne . **nadzwyczajne** .	2.628 **300**	45 —	1.700 **300**	*929* —
	8	„ „ ogrodu górskiego . . .	1.264	08	600	*664*
	9	*a*) Utrzymanie pól doświadczalnych . *b*) Analizy z pól, utrzymywanych kosztem Towarzystwa gospodarczego . .	928	11	1 200	272
	10	Koszta druków i wydawnictw	60	18	200	140
	11	Prenumerata pism i zakupno podręczników . .	313	81	400	86
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów . .	589	98	800	210
						—708
		Razem { zwyczajne . . **nadzwyczajne** .	5.784 **300**	61 —	4.900 **300**	+*1.593* —
		Suma rubryki III. .	6.084	61	5.200	+*885*
						—765
		Razem { zwyczajne . . **nadzwyczajne** .	17.851 **300**	65 —	16.696 **300**	+*1.921* —
		Suma wydatków .	18.151	65	16.996	+*1.156*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Wydatki ogółem *większe o 271 K.*, a mianowicie przekroczono kredyt na oświetlenie i opał kwotą *328 K.*, oszczędzono natomiast na kosztach zarządu *57 K.* Przekroczenie kredytu poz. 6 znajduje usprawiedliwienie w tem, że nafty używano do doświadczeń, jako środka ogrzewającego, a nie do właściwego oświetlenia, wydatek ten zatem powinienby obciążyć Rubr. III. poz. 7.

„ „ *III.* Ogólne przekroczenie tej rubryki wynosi sumę 1.593 K. wobec jednak zaoszczędzeń 708 K. redukuje się do kwoty 885 K. Przekroczenia tego wobec zbyt niskiej dotacyi na tę rubrykę uniknąć się nie dało.

2. Doświadczalna stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	2.000	—	2.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	803	92	1 600	—796
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu**	—	—	400	—400
		Suma dochodów .	2.803	92	4.000	1.196
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	15.347	73	12.996	+2.352
		Razem .	18.151	65	16.996	*+1.156*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochody brutto wynosiły w roku 1902 . . . . . 2.558 K. 86 g.
od tego procenta wypłacone personalowi stacyi za dokonane analizy . . . . . 1.754 „ 94 „
pozostaje dochód netto . . 803 K. 92 g.
w porównaniu z budżetem . . . . . 1.600 K. — g.
okazuje się wynik *niekorzystniejszy* o . . . . 796 K. 08 g.
zależny od ilości próbek nadsyłanych do płatnej oceny.

III. Dochodu z pól i ogrodu przeznaczonego na cele doświadczalne nie było w roku 1902 żadnego, przez co i wynik okazał się *niekorzystniejszy* o . . . . . 400 K. — g.

Dotacya z funduszu krajowego *większa* o 2.352 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:
Należytości czynne za dokonane analizy . . . . 55 K. 80 g.
Stan bierny: . . . . . „ — „
Czysty stan czynny . . 55 K. 80 g.

LW. 53037|903.

3. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze większe K.
		WYDATKI.				
I.	1-13	Płace profesorów i docentów { zwyczajne	53.199	89	56.520	3.320
		nadzwyczajne	**7.930**	—	**7.980**	**50**
II.	14-15	Płace urzędników administracyjnych	4.939	96	4.940	—
III.	16-20	Płace funkcyonaryuszów nieetatowych:	4.162	—	4.320	158
IV.	21-23	Koszta utrzymania służby szkolnej	5.738	58	5.660	*79*
V.	24-32a	Pensye, emerytury i zaopatrzenia	8 849	07	8 860	11
VI.	33-46	Koszta administracyjne { zwyczajne	22.142	78	17.932	*4.211*
		nadzwyczajne	**1.775**	—	**2 000**	**225**
VII.	47-54	Potrzeby naukowe { zwyczajne	17.742	27	17.310	*432*
		nadzwyczajne	**2.900**	—	**2.900**	—
VIII.	55-56	Spłata długu hipotecznego i podatki	5.691	—	5.676	*15*
IX.	57	Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie po 700 K.	8.400	—	8.400	—
X.	58	Rozmaite nieprzewidziane	6.087	41	200	*5.887*
XI.	59-64	Utrzymanie internatu { zwyczajne	37.795	79	36.312	*1.484*
		nadzwyczajne.	**4.699**	**43**	**3.840**	**859**
						+ *12.108*
		Razem { zwyczajne	174.748	75	166.130	— 3.489
						+ *859*
		Razem { **nadzwyczajne**	**17.304**	**43**	**16.720**	— 275
						+ *12.967*
		Suma wydatków	192.053	18	182.850	— 3.764
						+ *9.203*
		Dochody.				
I.	1-2	Subwencye	28,421	—	28.421	—
II.	3-6	Opłaty od uczniów	54.145	82	41.780	*12.366*
III.	7	Dochód z pasieki	—	—	20	20
IV.	8	Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu	470	33	240	*230*
V.	9	Odsetki z legatu śp. Karola Skibińskiego	175	20	176	1
VI.	10	Dochody rozmaite	116	—	400	284
						+ *12.596*
		Suma dochodów własnych	83.328	35	71.037	— 305
	—	Dotacya z funduszu krajowego	108.724	83	111.813	— 3.088
						+ *12.596*
		Suma wszystkich dochodów	192.053	18	182.850	— 3.393
						+ *9.203*

3. Akademia rolnicza w Dublanach. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace profesorów i docentów.**				
	1	Dyrektor, płaca z dodatkami { zwyczajne .	5.519	99	5.520	—
		{ **nadzwyczajne** .	**6.680**	—	**6.680**	—
	2-3	9 profesorów fachowych, płace z dodatkami:				
		a) zwyczajne .	34.429	90	36.680	2.250
		b) **nadzwyczajne** .	**550**	—	**600**	**50**
	4	3 stałych profesorów-adjunktów, płace z dodatkami:				
		a) zwyczajne .	7.800	—	7.800	—
		b) **nadzwyczajne** .	**700**	—	**700**	—
	5	Asystent, botaniki płaca	1.150	—	1.200	50
	6	„ rolnictwa	700	—	1.200	500
	7	Docent weterynaryi	640	—	960	320
	8	„ leśnictwa	480	—	480	—
	9	„ ogrodnictwa	400	—	400	—
	10	„ melioracyi	480	—	480	—
	11	„ historyi i literatury polskiej . . .	1.200	—	1.200	—
	12	„ hodowli ryb i gospodarstwa stawowego .	400	—	400	—
	13	„ hygieny	—	—	200	200
		Razem { zwyczajne .	53.199	89	56.520	—3.320
		{ **nadzwyczajne** .	**7.930**	—	**7.980**	—50
		Suma rubryki I. .	61.129	89	64.500	— 3.370
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**				
	14	Kasyer zarazem rachmistrz, płaca . . .	2.700	—	2.700	—
	15	Sekretarz Dyrekcyi zarazem magazynier, płaca .	2.239	96	2.240	—
		Suma rubryki II. .	4.939	96	4.940	—
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**				
	16	Kapelan, płaca i dodatek osobisty . . .	800	—	800	—
	17	Lekarz zakładowy, płaca	1.042	—	1.200	158
	18	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . . .	720	—	720	—
	19	Ogrodnik, płaca	1.200	—	1.200	—
	20	Pomocnik w bibliotece, płaca	400	—	400	—
		Suma rubryki III. .	4.162	—	4.320	—158

Wydatki. # 3. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	21	Służba wyższa:				
		a) Tercyan szkoły, zarazem woźny płaca i na ubiór . . . 629 K. 24 g.				
		b) Preparator . . . . 960 „ — „				
		c) Laboranci w pracowni botaniki . 480 „ — „				
		d) „ „ „ mechaniki i fizyki . . . . . 432 „ — „				
		e) Laborant w pracowni rolnictwa 864 „ — „				
		f) „ „ „ chemii . 433 „ 34 „				
		g) „ „ „ zootomii i mleczarstwa . . . . 432 „ — „	4.230	58	4.116	*115*
	22	Służba niższa:				
		a) Dozorca domu i magazynu . 480 K. — g.				
		b) 2 stróżów domowych, zarazem nocnych . . . . . 828 „ — „	1 308	—	1.344	36
	23	Gratyfikacya służbie	200	—	200	—
						+ *115*
		Suma rubryki IV. .	5.738	58	5.660	— 36
						+ *79*
V.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	24	Kahane Aleksandra, wdowa po profesorze . .	1.199	90	1.200	—
	25	Auowa Berta, „ „ „ . .	600	—	600	—
	26	Kasprzycka Julia, wdowa po ogrodniku, pensya wdowia i dodatek na wychowanie 2 dzieci .	649	17	660	11
	27	Macherowa Marya, wdowa po instruktorze melioracyjnym	100	—	100	—
	28	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy . .	100	—	100	—
	29	Denderowa, wdowa po furmanie, zaopatrzenie. .	100	—	100	—
	30	Eberhardt Jan, b. dozorca domu . . .	200	—	200	—
	31	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze . .	1.200	—	1.200	—
	32	Rylski Tomasz, były profesor emerytura . .	4.600	—	4.600	—
	32a	Macherowa Karolina, jednorazowo . . .	100	—	100	—
		Suma rubryki V. .	8.849	07	8.860	— 11
VI.		**Koszta administracyjne.**				
	33	Zarząd:				
		a) potrzeby kancelaryjne { zwyczajne .	2.316	68	1.000	*1.317*
		{ **nadzwyczajne** .	**200**	—	**200**	—
		b) koszta podróży w interesach zakładu .	255	90	200	*56*
	34	Opał gmachu szkolnego	2.787	52	3.400	612
						1.373
		Do przeniesienia .	5.360	10	4.600	612
			200	—	**200**	—

3. Akademia rolnicza w Dublanach. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
						1.373
			5.360	10	4.600	612
		Z przeniesienia .	**200**	—	**200**	—
	35					
	36	Oświetlenie gmachu szkolnego i obejść . .	714	67	660	*55*
	37	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . . .	6.227	83	4.000	*2.228*
	38	„ dziedzińców i ścieżek . .	525	42	400	*125*
	39	„ parku	360	18	400	40
	40	Ubezpieczenie budynków	986	16	1.300	314
	41	Najem pomieszkań . . . { zwyczajne .	1.608	—	2.112	504
	42	{ **nadzwyczajne** .	**1.575**	—	**1.800**	**225**
	43	Płaca kominiarza	379	92	420	40
	44	Sprzęty i ruchomości	249	25	240	*9*
	45	Koszta przewozu prelegentów	3.699	69	3.000	*900*
	46	„ lustracyi zakładu	298	76	200	*99*
		„ nabożeństwa	129	50	100	*29*
		Apteka i inne koszta sanitarne	1.403	30	500	*903*
						+ *5.721*
		Razem { zwyczajne .	22.142	78	17.932	— 1.510
		{ **nadzwyczajne** .	**1.775**	—	**2.000**	— **225**
						+ *5.721*
		Suma rubryki VI. .	23.917	78	19.932	— 1.735
VII.						+ *3.986*
		Potrzeby naukowe.				
	47					
	48	Dotacya na zbiory i laboratorya { zwyczajne .	7.959	13	8.370	411
	49	{ **nadzwyczajne.**	**1.600**	—	**1.600**	—
		Utrzymanie mleczarni	2.000	74	1.430	*571*
		Biblioteka i czytelnia:				
		a) przykupno dzieł . . 1.334 K 39 g.				
		b) oprawa książek . . 144 „ 28 „				
	50	*c)* czasopisma . . . 452 „ 04 „	1.930	71	2.000	69
	51	Utrzymanie pola doświadczaln. { zwyczajne .	1.026	25	1.000	*26*
	52	{ **nadzwyczajne**	**300**	—	**300**	—
	53	Wycieczki naukowe profesorów z uczniami . .	1.151	98	1.200	48
		Utrzymanie pasieki	156	40	60	*96*
		Ogród (utrzymanie ogrodu i druk katalogu)				
	54	{ zwyczajne .	1.517	06	1.250	*267*
		{ **nadzwyczajne** .	**1.000**	—	**1.000**	—
		Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za straty, ponoszone wskutek zastosowania stanu inwentarza do potrzeb Akademii . . .	2.000	—	2.000	—
						+ *960*
		Razem { zwyczajne .	17.742	27	17.310	— 528
		{ **nadzwyczajne** .	**2.900**	—	**2.900**	—
		Suma rubryki VII. .	20.642	27	20.210	+ *432*

Wydatki.

3. Akademia rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
VIII.		**Spłata długu h potecznego i podatki.**				
	55	Bankowi krajowemu we Lwowie I. i II. rata kapitału z odsetkami 4% od pożyczki 100.000 K.	4.665	—	4.650	*15*
	56	Podatek gruntowy i domowy	1.026	—	1.026	—
		Suma rubryki VIII. .	5.691	—	5.676	+ *15*
IX.	57	**Utrzymanie 12-tu uczniów w internacie** .	8.400	—	8.400	—
X.	58	**Rozmaite nieprzewidziane**	6.087	41	200	+ *5.887*
XI.		**Utrzymanie internatu.**				
	59	*a*) Administrator domu zakład., płaca z emolumentami	1.787	20	1.748	*39*
		b) Portyer, płaca z emolumentami . . .	860	—	860	—
		c) Magazynier, płaca „ . . .	899	96	860	*40*
		d) Trzech lokajów, płaca z emolumentami .	2.256	—	2.220	*36*
		e) Trzech stróżów, płaca z emolumentami .	1.405	60	1.224	*182*
	60	Wikt uczniów	24.296	76	24.500	203
	61	Pranie pościeli i naprawa tejże	421	48	600	179
	62	Opał internatowego budynku	2.743	78	2.100	*644*
	63	Oświetlenie „ „	1.299	91	1.600	300
	64	Utrzymanie budynku i sprzętów { zwyczajne .	1.825	10	600	*1.225*
		{ **nadzwyczajne** .	**4.699**	**43**	**3.840**	**859**
						+ *2.166*
		Razem { zwyczajne .	37.795	79	36.312	— 682
		{ **nadzwyczajne** .	**4.699**	**43**	**3.840**	+ *859*
						+ *3.025*
		Suma rubryki XI. .	42.495	22	40.152	— 682
						+ *2.343*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. Wydatki tej rubryki ogółem *mniejsze o 3.370 K.* a mianowicie zwyczajne o 3.320 K., nadzwyczajne o 50 K. wskutek intercalaryów.

„ „ *III. poz. 17.* Wydatek *mniejszy o 158 K.* skutkiem ustąpienia Dr. Trzcińskiego z posady przed upływem roku 1902.

„ „ *IV. poz. 21.* Wydatek *większy o 115 K.* głównie z powodu rozdzielenia katedry rolnictwa między dwóch profesorów, przez co zamiast jednego laboranta lepiej płatnego.

było dwóch mniej dobrze płatnych, suma jednakże poborów tych dwóch ostatnich wyniosła więcej niż wynosiły pobory jednego laboranta.

Do rubr. IV. poz. 22. Wydano *mniej o 36 K.* według potrzeby.

„ „ *V. poz. 26. Wydatek mniejszy o 11 K.* ponieważ od 21. listopada 1902 odpadło zaopatrzenie dla córki Władysławy z rocznych 100 K.

„ „ *VI. poz. 33.* Wydatki ogółem *większe o 1373 K.* Na przekroczenie tak znaczne wpłynęły głównie wydatki z powodu zmiany tytułu szkoły, co pociągnęło za sobą wydatki na druki, książeczki frekwentacyjne, świadectwa, sprawienie nowych pieczęci i przerobienie tychże, koszta liczniejszych ogłoszeń w pismach w sprawach Akademii, w końcu wydatki na ogłoszenia konkursów na posady profesorów, asystentów i lekarza zakładowego.

„ „ *VI. poz. 34.* Na opale zaoszczędzono 612 K., ponieważ zakupiono drzewo doborowe, a tem samem i wydatne w porze letniej a więc dogodnej do sprowadzenia. Ponadto wykłady w I. półroczu roku szkolnego 1902|903 rozpoczęły się znacznie później, nie opalano więc niektórych pracowni i sal wykładowych tak jak w zwykłych warunkach.

„ „ *VI poz. 35.* Wydatek *większy o 55 K.* według rzeczywistej potrzeby.

„ „ *VI. poz. 36.* Z powodu znacznego zwiększenia się kompleksu budynków zakładowych bywa kredyt na utrzymanie budynków corocznie przekraczany. W roku 1902 *przekroczono* kredyt ten kwotą 2.228 K. z powodu nieprzewidzianych a koniecznych adaptacyj w mieszkaniach dla profesorów tudzież czyszczenia zawalonego kanału przed urządzeniem kanalizacyi.

„ „ *VI. poz. 37. i 38.* Na utrzymanie dziedzińców i ścieżek wydano *więcej* o *125 K.* na utrzymaniu zaś parku zaoszczędzono 40 K. stosownie do rzeczywistych potrzeb.

„ „ *VI. poz. 39.* Wydatek *mniejszy o 314 K.* zależny od wysokości premij asekuracyjnych.

„ „ *VI. poz. 40.* Oszczędność w wydatkach zwyczajnych wynosi 504 K., w nadzwyczajnych 225 — razem 729 K. częścią dlatego, że laborantom rolnictwa nie wypłacono re utum na mieszkanie, częścią, że personalowi nauczycielskiemu nie wypłacono preliminarzem objętych ralutów z powodu przyznania im pomieszkań w naturze.

„ „ *VI. poz. 41. i 42.* Na płacy kominiarza *oszczędzono 40 K.*, na sprzęty ruchomości wydano *więcej o 9 K.* według rzeczywistych potrzeb.

„ „ *VI. poz, 43.* Przekroczenie w kwocie 900 K. powstało skutkiem większej liczby docentów dojeżdżających ze Lwowa.

„ „ *VI. poz. 44.* Wydatki *przekroczono kwotą 99 K.* z powodu częstszych komisyj i wycieczek instytucyj zwiedzających zakłady Dublańskie.

„ „ *VI. poz. 45.* Według rzeczywistej potrzeby *przekroczono* wydatki na nabożeństwo kwotą 29 K.

„ „ *VI. poz, 46.* Liczba uczniów znacznie wzrosła, a pomimo tego kredyt pozostał niezmieniony, przeto *przekroczenie w kwocie 903 K.* było nieuniknione, tem więcej że wydatki te zależne są od stosunków zdrowotności w Zakładzie.

„ „ *VII. poz 47.* Na zbiory i laboratorya wydano *mniej o 411 K.*, z powodu bowiem nieobsadzenia stale posady profesora mechaniki zaoszczędzono częściowo kredyt na modele mechaniczne i ćwiczenia z narzędziami rolniczemi.

„ „ *VII. poz. 48.* Wydatki *przekroczono kwotą 571 K.* z tego powodu, że okazała się niemożliwość spieniężenia mleka chudego. Wprawdzie znaczną część tego mleka przerobiono na ser krowi, osiągnięto jednak bardzo niskie ceny za ten produkt. Nadto okazała się potrzeba uzupełnienia urządzeń, co również pociągnęło za sobą znaczniejsze wydatki.

„ „ *VII. poz. 49. i 50.* W wydatkach na bibliotekę i czytelnię *oszczędzono 69 K.* na utrzymanie pola doświadczalnego wydano *więcej o 26 K.* według rzeczywistej potrzeby.

„ „ *VII. poz. 51.* Zaoszczędzono 48 K., z powodu bowiem braku dostatecznych funduszów nie przedsiębrano liczniejszych i dalszych wycieczek a ograniczono się tylko do jednej większej wycieczki do gospodarstw rządowych na Węgrzech.

„ „ *VII. poz. 52.* W roku 1902 zakupiono 10 uli za ogólną cenę 150 K. co spowodowało *przekroczenie* w kwocie 96 K.

„ „ *VII. poz. 53. Przekroczenie* w kwocie *267 K.* znajdujące prawie zupełne pokrycie w wyższych dochodach z ogrodu (IV. rubr. doch.) uzasadnia konieczna potrzeba reorganizacyi i uzupełnienia ogrodu brakującemi roślinami a temsamem znaczniejsze koszta robocizny.

„ „ *VIII. poz. 55.* Wydatek *większy o 15 K.* na pokrycie należytości stemplowej od spłaconych rat pożyczki.

„ „ *X. poz. 58. Przekroczenie* w kwocie *5.887 K.* powstało skutkiem:

1. kosztów zastępstwa chorego docenta weterynaryi śp. Kubickiego,

2. wypłaconej zapomogi Błaszkiewiczowej, wdowie po tercyanie
3. wynagrodzenia asystenta Chmielewskiego za prowadzenie ćwiczeń w laboratoryum chemii ogólnej,
4. wypłacenia dodatku pięcioletniego magazynierowi Petrykiewiczowi za czas od 16. stycznia 1899 do końca roku 1902,
5. kosztów przywozu zastępcy lekarza zakładowego,
6. kosztów dowozu wody ze Lwowa i z cegielni do ogólnego użytku.

Część powyższego przekroczenia znajduje pokrycie w zaoszczędzeniach rubryki I.

Do rubr. XI. Ogólne *przekroczenie* tej rubryki w wydatkach zwyczajnych 1.484 w wydatkach nadzwyczajnych 859 K. Przekroczenia te wobec znacznie zwiększonej liczby słuchaczów są stosunkowo małe i znajdują zupełne pokrycie w dochodach wyższych z tytułu opłat na utrzymanie uczniów. W drugiem półroczu roku 1901|1902 było uczniów 55, a w I. półroczu roku 1902|1903 słuchaczów 78, preliminarz zaś przewidywał utrzymanie dla 50 uczniów wobec czego cyfry powyższe zupełnie usprawiedliwiają przekroczenie.

Budowle.

W roku 1902 wynosiły koszta budowy netto:

1. domu mieszkalnego dla profesorów kwotę	24.316 K.	77 g.
2) domu parterowego dla jednego profesora (Szulca) . .	7,948 „	45 „
3) domu dla rządcy folwarku	7.845 „	89 „
4) kanału	7.635 „	— „
Ogółem . . .	47.746 K.	11 g

Na pokrycie tych kosztów pozostała reszta pożyczki hipotecznej (100.000) zaciągniętej na majątek Dublany w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 21. grudnia 1900 w kwocie . 17.247 K. 92 gr.

a nadto uchwalono w rubryce XV. poz. 251:

a) na budowę domu mieszkalne o dla rządcy	12.000 „	— „	
b) „ „ „ „ profesorskiego	15.000 „	— „	
c) na uzupełnienie kanalizacyi . . .	3.632 „	— „	
d) na pokrycie przekroczeń w kosztach budowy domu na mieszkania dla profesorów .	16.000 „	— „	63.879 K. 92 g.
resztę z tych kredytów . . .			16.133 K. 81 g.

przeniesiono do rachunku roku 1903 na wykończenie rozpoczętych robót.

3. Akademia rolnicza w Dublanach. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa	20.000	—	20.000	—
	2	Z funduszu kultury krajowej	8.421	—	8.421	—
		Suma rubryki I.	28.421	—	28.421	—
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	3	Wpisowe	590	—	300	*290*
	4	Czesne	8.070	—	6.000	*2.070*
	5	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach	657	64	480	*178*
	6	Opłaty na utrzymanie w internacie	44.828	18	35.000	*9.828*
		Suma rubryki II.	54.145	82	41.780	+ *12.366*
III.	7	**Dochód z pasieki**	—	—	20	— 20
IV.	8	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	470	33	240	+ *230*
V.	9	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego**	175	20	176	— 1
VI.	10	**Dochody rozmaite**	116	—	400	— 284
—		**Dotacya z funduszu krajowego**	108.724	83	111.813	— 3.088

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochody większe o 12.366 K. ponieważ liczba uczniów w roku 1902 była przeciętnie znacznie wyższa niż preliminarzem przewidziano.

„ „ *III.* Dochodu nie było żadnego, zatem okazał się wynik *niekorzystniejszy o 20 K.*

„ „ *IV.* Dochód *większy o 230 K.* pokrywa znaczniejszy wydatek na koszta utrzymania pola doświadczalnego i ogrodu.

„ „ *V. i VI.* Dochody ogółem *mniejsze o 285 K.* zależne od rzeczywistych wpływów.

Dotacya z funduszu krajowego mniejsza o 3.088 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru wykazuje zarazem ogólną *oszczędność* w kwocie powyższej *3.088 K.* w roku 1902.

3. Akademia rolnicza w Dublanach.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Wydatki.								
VII.	48	Zwrot należytości za produkta mleczarni . . .	—	—	51	42	—	—	—	—
VII.	51	Zwrot zaliczki na wycieczkę naukową	20	—	—	—	—	—	—	—
IX.	60	Zwroty za wikt od uczniów .	115	24	184	—	—	—	—	—
VIII.	55	Pożyczka hipoteczna zaciągnięta w Banku krajowym . .	—	—	—	—	98.586	88	—	—
		Dochody.								
II.	3-6	Opłaty od uczniów . . .	1.764	95	1.374	11	—	—	—	—
IV.	10	Rozmaite dochody . . .	2.308	50	—	—	—	—	—	—
		Razem .	4.208	69	1.609	53	99.586	88	—	—
		W porównaniu ze stanem czynnym	—	—	—	—	5.818	22	—	—
		Czysty stan bierny	—	—	—	—	93.768	66	—	—

LW. 53029|903.

4. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Dublanach

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1-6	Płace nauczycieli	7.873	28	9.290	1.417
I. a	6-a	Pensye, emerytury i zaopatrzenia	366	64	—	*367*
II.	7 11	Koszta administracyjne	5.127	58	3.300	*1.828*
III.	12 13	Utrzymanie uczniów	16.059	49	16.146	87
IV.	14-16	Potrzeby naukowe	665	92	960	294
V.	17	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	80	—	80	—
VI.	18	Rozmaite nieprzewidziane	3.065	18	100	*2.965*
						+ *5.160*
		Suma wydatków	33.238	09	29.876	— 1.798
						+ *3.362*
		Dochody.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—	6.000	—
II.	2	Zarobek uczniów	750	43	1.296	546
III.	3	Rozmaite nieprzewidziane	234	—	100	*134*
						— 546
		Suma dochodów własnych	6.984	43	7.396	+ *134*
		Dotacya z funduszu rajowego	26.253	66	22.480	+ *3.774*
						— 546
		Suma wszystkich dochodów	33.238	09	29.876	+ *3.908*
						+ *3.362*

Wydatki. 4. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazuje się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Zastępstwo nauczycieli do nauk fachowych . .	2.200	—	2.750	550
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkami	1.653	28	2.480	827
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkami	1.760	—	1.760	—
	4	Docent weterynaryi	260	—	300	40
	5	Katecheta obrz. łać.	800	—	800	—
	6	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów .	1.200	—	1.200	—
		Suma rubryki I. .	7.873	28	9.290	—1.417
Ia.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	6a	Szalay Jadwiga, wdowa po nauczycielu do nauk fachowych	366	64	—	+*367*
II.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd: Remuneracya dyrektora akademii rolniczej	800	—	800	—
	8	Opał i oświetlenie	1.066	90	700	*367*
	9	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie i kominiarz .	2.218	86	800	*1.419*
	10	Sprzęty i ruchomości	241	82	200	*42*
	11	Koszta nabożeństwa i nauki dla uczniów obrz. gr. kat.	800	—	800	—
		Suma rubryki II. .	5.127	58	3.300	+*1.828*
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	12	Stołowanie	11.705	31	11.826	121
	13	Odzież, pościel i pranie	4.354	18	4.320	*34*
						+*34*
		Suma rubryki III. .	16.059	49	16.146	—121
						—87

4. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Dublanach. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	14	Zaprzęgi do demonstracyi	82	28	160	78
	15	Przybory do pisania i nauki uczniów . .	422	35	400	*23*
	16	Przykupno modeli, machin i narzędzi . .	161	29	400	239
						—317
		Suma rubryki IV. .	665	92	960	+ *23*
						—294
V.	17	**Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej** .	80	—	80	—
VI.	18	**Rozmaite nieprzewidziane**	3.065	18	100	+*2.965*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz 1.* Wydatek *mniejszy o 550 K.* zależnie od liczby godzin wykładowych.

„ „ *I. „ 2.* Wydatek *mniejszy o 827 K.*, wskutek bowiem śmierci nauczyciela pomocniczego do nauk fachowych Szalaya zamknięto te pobory z dniem 31. sierpnia 1902 do końca roku budżetowego.

„ „ *I. poz.* 4. Wydatek *mniejszy o 40 K.* stosownie do liczby godzin wykładowych.

„ „ *I. a) poz. 6. a).* Wydatek *większy o 367 K.* z powodu przyznania wdowie po nauczycielu pomocniczym do nauk fachowych, Szalajowej Jadwidze pensyi wdowiej od 1. września roku 1902, co nie było przewidziane preliminarzem.

„ „ *II poz. 8. Przekroczenie w kwocie 367 K.* spowodowane było głównie przyznaniem deputatu drzewa opałowego nauczycielom Szalayowi i Nowickiemu. Wydatki tej rubryki zależne są od ilości ubikacyj opalanych i oświetlanych i od jakości drzewa, przekroczenie zatem zależne było od rzeczywistej potrzeby.

„ „ *II. poz. 9.* Wydatki na utrzymanie budynku okazały się *większe* od preliminowanych o *1419 K.*, gdyż w roku 1902 przeprowadzono gruntowną reparacyę mieszkania po śp. Szalayu dla nowego nauczyciela, ponadto zaznacza się, że budynek szkoły niższej jest stary i zniszczony, wobec czego wymaga ciągłych i kosztownych konserwacyi.

„ „ *II. poz. 10.* Z powodu koniecznej potrzeby sprawienia szafy na rzeczy kosztem 90 K. *przekroczono* tę pozycyę *kwotą 42 K.*

„ „ *III.* Na kosztach utrzymania uczniów *oszczędzono 87 K.*

„ „ Ogólne *zaoszczędzenie* tej rubryki w kwocie *294 K.* powstało głównie z powodu braku stałej docentury mechaniki rolniczej po ustąpieniu profesora Rylskiego, przez co nie został wyczerpany kredyt na modele, maszyny i narzędzia w preliminowanej wysokości. Nadto *zaoszczędzono* na zaprzęgach do demonstracyi *78 K.*, a przekroczono kwotą *23 K.* kredyt na przybory do nauki i pisania dla uczniów wedle rzeczywistych potrzeb.

„ „ *V.* Na znaczne przekroczenie, bo wynoszące 2.965 K. wpłynęły:
1). koszta dowozu wody ze Lwowa i ze studni pod cegielnią w Dublanach,
2). zastępstwo nauczyciela do nauk fachowych z powodu choroby i śmierci ś. p. Szalaya.
3). wreszcie zapomoga udzielona z tej rubryki wdowie po ś. p. Szalayu.
Częściowe pokrycie przekroczenia powyższego znajduje się w zaoszczędzeniach rubryki I.

Dochody. 4. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	—
II.	2	**Zarobek uczniów**	750	43	1.296	— 546
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane**	234	—	100	+ *134*
	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	26.253	66	22.480	+ 3.774

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Zarobek uczniów n podstawiea odnośnych raportów folwarcznych był *mniejszy* od preliminowanego o 546 K.

„ „ *III.* Z powodu opłaty na utrzymanie jednego ucznia, zarachowanej na tę rubrykę, okazał się dochód *większy o 134 K.*

Dotacya z funduszu krajowego większa o 3774 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:

Należytości czynne z lat ubiegłych: Opłaty na utrzymanie uczniów (Rubr. III. doch.) 450 K.

Stan bierny . . . . . — „

Czysty stan czynny . . 450 K.

LW. 53028|1903.

5. Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		WYDATKI.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Dyrektor szkoły i gorzelni	1.200	—	1.200	—
	2	Adjunkt, jednocześnie gorzelnik w gorzelni	2.000	—	2.000	—
	3	Docenci:				
		a) matematyki i rysunków	300	—	300	—
		b) fizyki	300	—	300	—
		c) chemii	300	—	300	—
		d) gorzelnictwa	1.000	—	1.000	—
		e) nauki o kotłach i maszynach	400	—	400	—
		f) nauki o opodatkowaniu	400	—	400	—
		g) administracyi i rachunkowości	120	—	120	—
		h) nauki o fabrykacyi drożdży prasowanych	400	—	400	—
		i) nauki o fermentach	—	—	300	300
		Suma rubryki I.	6.420	—	6.720	— 300
II.		**Koszta administracyjne.**				
	4	Druki, inseraty, portorya itp.	122	39	60	*63*
	5	Koszta przewozu prelegentów	260	20	250	*10*
	6	Koszta podróży dyrektora w sprawach szkolnych.	62	—	120	58
						+ *73*
		Suma rubryki II.	444	59	430	— 58
						+ 15
III.		**Potrzeby naukowe.**				
	7	Wyższej szkole rolniczej za użycie laboratoryum	160	—	160	—
	8	Przyrządy do laboratoryum gorzelni	141	08	100	*41*
	9	Koszta produkcyi drożdży prasowanych	292	18	300	8
	10	Książki i czasopisma	126	24	120	*6*
	11	Wycieczki profesorów z uczniami	381	—	400	19
						+ *47*
		Suma rubryki III.	1.100	50	1.080	— 27
						+ 20
IV.	12	**Zapomogi dla uczniów.**				
		a) z funduszów krajowych	600	—	600	—
		b) z subwencyi państwowej	1.000	—	1.000	—
		Suma rubryki IV.	1.600	—	1.600	—
V.	13	**Rozmaite nieprzewidziane**	41	04	40	+ *1*
						— 385
		Suma wydatków	9.606	13	9.870	+ *121*
						— 264

Wydatki. 5. Krajowa szkoła gorzelnicza w Dublanach.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz 3. i) Z powodu późnego uchwalenia budżetu na rok 1902, gdzie poraz pierwszy preliminowano wynagrodzenie dla docenta nauki o fermentach, Dyrekcya nie mogła zarządzić tego wykładu, oszczędzono zatem uchwalony kredyt 300 K.
„ „ *II. Przekroczenie* w kwocie *15* K. powstało wskutek nakładu nowych druków na świadectwa.
„ „ *III.* Ogólne *przekroczenie* rubryki III. nieznaczne, wynosi bowiem 20 K. wedle rzeczywistej potrzeby.
„ „ *V. Przekroczenie* nieznaczne *1 K.*

Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		DOCHODY.				
I.	1	**Subwencye z c. k. Skarbu Państwa:**				
		a) na utrzymanie szkoły	3.000	—	3.000	—
		b) na zapomogi dla uczniów . . .	1.000	—	1.000	—
		Suma rubryki I. .	4.000	—	4.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	900	—	1.000	— 100
		Suma dochodów .	4.900	—	5.000	— 100
		Dotacya z funduszu krajowego . . .	4.706	13	4.870	— 164
		Razem .	9.606	13	9.870	— 264

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochód *mniejszy o 100 K.* zależny od liczby uczniów wnoszących opłaty szkolne.
Dotacya z funduszy krajowego. Wynikłość mniejsza o 164 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, daje zarazem cyfrę ogólnego zaoszczędzenia budżetowego.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny.
Należytość czynna z lat ubiegłych:
Za niesprzedane egzemplarze dziełka „Poradnik dla obsługi i nadzoru kotłów parowych. . . . . 71 K. 22 g.
Stan bierny. . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . 71 K. 22 g.

6. Gorzelnia w Dublanach. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *więcej* K.
		WYDATKI.				
I.		**Płace.**				
	1	Maszynista	1.399	92	1.400	—
	2	Robotnicy	943	91	1.380	436
		Suma rubryki I.	2.343	83	2.780	— 436
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**				
	3	Opał	1.820	80	2.100	279
	4	Ziemniaki (2.200·—*q*)	3.430	32	5.280	1.850
	5	Jęczmień (88 *q*)	832	60	1.232	399
	6	Żyto i kukurudza (180 *q*)	617	50	2.520	1.903
	7	15% jęczmienia	—	—	420	420
	8	Światło, smarowidło, drożdże i t. p.	316	65	400	83
	9	Monter, naprawa maszyn i kupno narzędzi	570	84	600	29
	10	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników	366	28	400	34
		Suma rubryki II.	7 954	99	12.952	— 4.997
III.		**Rozmaite.**				
	11	Utrzymanie budyn. i podwórza { zwyczajne	75	20	60	*15*
		{ **nadzwyczajne**	**500**	—	**500**	—
	12	Podatek dochodowy	219	66	200	*20*
	13	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni	91	93	100	*8*
						+ 35
		Razem { zwyczajne	386	79	360	— 8
		Razem { **nadzwyczajne**	**500**	—	**500**	—
		Suma rubryki III.	886	79	860	+ 27
						— 5.441
		Razem { zwyczajne	10.685	61	16.092	+ 35
		Razem { **nadzwyczajne**	**500**	—	**500**	—
		Suma wydatków	11.185	61	16.592	— 5.406

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. i *II.* Wydatki ogółem *mniejsze o 5.433 K.* z powodu mniejszej produkcyi alkoholu.

„ „ Wydano ogółem *więcej o 27 K.* wedle rzeczywistej potrzeby.

Dochody.

6. Gorzelnia w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		DOCHODY				
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** . . .	5.430	74	9.600	— 4.169
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów**	432	—	608	— 176
III.	3	**Bonifikacya od wywiezionego spirytusu** . .	1.674	74	3 000	— 1.325
IV.	4	**Zwroty od zakładów dublańskich** za robotę maszynisty	600	—	600	—
		Suma dochodów . .	8.137	48	13.808	— 5.670
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	3 048	13	2.784	+ 264
		Razem .	11.185	61	16.592	- 5.406

Uzasadnienie różnic.

Dochody gorzelni były w roku 1902 ogółem *mniejsze o 5.670 K.* z powodu niższej produkcyi alkoholu i tak uzyskano *mniej*: ze sprzedaży spirytusu o 4.169 K., ze sprzedaży wywarów o 176 K., z tytułu bonifikacyi z c. k. Skarbu Państwa od wywiezionego spirytusu o 1.325 K. Zauważa się, że preliminarz dochodów i wydatków gorzelni na rok 1902 obliczony był na wyrób 300 Hl. spirytusu, przyznany natomiast kontyngent dla gorzelni w Dublanach wynosi 200 Hl. spirytusu, wobec czego wynikłości gotówkowe musiały się okazać niższe niż preliminowano, co uwzględniono w preliminarzu na rok 1903.

»*Dotacya z funduszu krajowego*« *większa o 264 K.* w miarę potrzeby pokrycia niedoboru.

LW. 53031|1903.

7. Folwark w Dublanach. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki z roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1-16	Wydatki na gospodarstwo { zwyczajne	35.539	47	30.860	*4.679*
		nadzwyczajne	**1.400**	—	**1.400**	—
II.	17	Podatki opłaty i daniny	14.843	88	1.600	*13.244*
III.	18-19	Spłata kapitału i odsetek dłużnych	5.080	70	5.192	111
IV.	20	Rozmaite nieprzewidziane	1.928	19	300	*1.628*
						+ *19.551*
		Razem { zwyczajne	57.392	24	37.952	— 111
		nadzwyczajne	**1.400**	—	**1400**	—
						+ *19.551*
		Suma wydatków	58.792	24	39.352	— 111
		Zwrot nadwyżki dochodów funduszowi krajowemu	—	—	742	— 742
						+ *19.551*
		Ogółem	58.792	24	40.094	— 853
						+ 18.698
		Dochody.				
I.	1-5	Dochody z gospodarstwa	37.466	35	39.620	2.154
II.	6-7	Z dzierżaw	366	—	274	*92*
III.	8	Rozmaite nieprzewidziane	—	—	200	200
						+ *92*
		Suma dochodow	37.832	35	40.094	— 2.354
		Do'acya z funduszu krajowego	20.959	89	—	+ *20.960*
						+ *21.052*
		Ogółem	58.792	24	40.094	— 2.354
						+ *18.698*

Wydatki.

7. Folwark w Dublanach

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**				
	1	Płace i zasługi	5.207	61	4.500	*708*
	2	Najem robotnika	9.993	22	9.000	*993*
	3	Zmiana i dokupno nasienia	876	51	600	*276*
	4	Dokupno nawozów dopełniających	2.724	42	2.500	*224*
	5	Dokupno karmy	9.863	52	8.600	*1.263*
	6	Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	1.622	96	1.000	*623*
	7	Utrzymanie budynków i ogrodzeń { zwyczajne	547	67	500	*48*
		nadzwyczajne	**1.400**	—	**1.400**	—
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	1.152	87	1.000	*153*
	9	Utrzymanie rowów i dróg	12	—	100	88
	10	Melioracye łąk:				
		a) Utrzymanie narz. meliorac. i dokupno mater.	14	80	300	285
		b) Wynagrodzenie łąkowego	400	—	400	—
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradu	1.319	41	1.000	*319*
	12	Kuchnia folwarczna	832	56	600	*233*
	13	Koszta kancelaryjne	162	20	160	*2*
	14	Światło i smarowidło	174	34	100	*74*
	15	Kultura lasu i plantacye nieużytków	416	63	300	*117*
	16	Rogatki, posyłki i jazdy w interesach folwarku	218	75	200	*19*
						+ *5.052*
		Razem { zwyczajne	35.539	47	30.860	— 373
		nadzwyczajne	**1.400**	—	**1.400**	—
		Suma rubryki I.	36.939	47	32.260	+ 4.679
II.						
	17	**Podatki, opłaty i daniny**	14.843	88	1.600	+ *13.244*

7. Folwark w Dublanach. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
III.		**Spłata kapitałów i odsetek dłużnych.**				
	18	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:				
		a) 47. i 48. rata kapitału od pożyczki 10.000 K. . . 307 K. 52 g.				
		4% odsetki . . 233 „ 98 „				
		koszta konwersyi 29 „ 26 „ 570 K. 76 g.				
		b) 37. i 38. rata kapitału od pożyczki 23.200 K. . . 571 K. 36 g.				
		4% odsetki . . 656 „ 52 „				
		koszta konwersyi 82 „ 06 „ 1.309 K. 94 g.	1.880	70	1.992	111
	19	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	3.200	—	3.200	—
		Suma rubryki III. .	5.080	70	5.192	— 111
IV.	20	**Rozmaite nieprzewidziane**	1.928	19	300	+ *1.628*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. i 2. Wydatki w ogóle *większe o 1.701 K.* z powodu rosnących z każdym rokiem cen robocizny. W roku 1902, podobnie jak w poprzednich latach, sprowadzono do robót folwarcznych Mazurów, których zatrzymano i przez zimę, gdyż nietylko w lecie ale i w zimie brak robotników daje się uczuwać.

„ „ *I. poz. 3. Przekroczenie* w kwocie *267 K.* stosownie do rzeczywistej potrzeby.

„ „ *I. poz.* 4. Wydatki *większe o 224 K.* z powodu intenzywniejszego nawożenia sztucznymi nawozami.

„ „ *I. poz. 5.* Wydatki *większe o 1.263 K.* z powodu większej produkcyi płodów zwierzęcych.

„ „ *I. poz. 6.* W roku 1902 zakupiono 6 koni kosztem 1.450 K., ze sprzedaży zaś wybrakowanych koni uzyskano tylko 254 K. co było powodem *przekroczenia* tej pozycyi kwotą 623 K.

„ „ *I. poz. 7.* Ze względu na bardzo zły stan budynków *przekroczenie w kwocie 48 K.* było niezbędne.

„ „ *I. poz. 8. Przekroczenie* w kwocie 153 K. spowodowane coroczną amortyzacyą wydatku z lat dawnych na kolejkę żelazną do eksploatacyi torfu.

„ „ *I. poz. 9.* Wydano *mniej o 88 K.* wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *I. poz. 10.* Wydano *mniej o 285 K.* ponieważ nie przeprowadzano w roku 1902 żadnych melioracyj.

„ „ *I. poz. 11.* Wydatek *większy o 319 K.* zależny od wysokości premii asekuracyjnych

„ „ *I. poz. 12.* Wydatek *większy o 233 K.* zależny od liczby utrzymywanej służby i jakości wiktu, który musiano polepszyć.

Wydatki. 7. Folwark w Dublanach.

Do rubr. *I. poz. 13.* Różnica nieznaczna 2 K. na niekorzyść budżetu.

„ „ *I. poz. 14.* Wydano *więcej o 75 K.* w miarę rzeczywistej potrzeby.

„ „ *I. poz. 15.* W roku 1902 zakupiono 200 Kg. narybku karpi, skutkiem czego *przekroczono* pozycyę tę kwotą 117 K.

„ „ *I. poz. 16.* Wydano *więcej o 19 K.* wedle potrzeby rzeczywistej.

„ „ *II. poz. 17.* Na rachunek tej pozycyi zapłacono w roku 1902 tytułem ekwiwalentu od majątku „Dublany“ kwotę 12.878 K. 45 g. za czas od 11. marca 1889 do końca roku 1902, to było głównie powodem tak znacznego przekroczenia. Nadto zapłacono w tym roku prestacyę na pokrycie dachu nad szkołą ludową i dodatkowe prostacye na reparacyę budynków parafialnych, co daje ogólne przekroczenie tej pozycyi w kwocie 13.244 K.

„ „ *III. poz. 18.* Wydatek *mniejszy o 111 K.* spowodowany konwersyą listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego z 5% na 4%. — Z pożyczek zaciągniętych w pierwotnej wysokości: *a*) 10.000 K. i *b*) 23.200 K. pozostaje do spłaty reszta ad *a*) 5.617 K. 42 g. i ad *b*) 15.982 K. 10 g.

„ „ *IV. poz. 20.* Wydatki tej pozycyi *większe o 1.628* K. spowodowane zostały zarachowaniem 1) odpisów z zapasu cegły, tudzież z wartości narzędzi i sprzętów byłej cegielni wobec zaniechania prowadzenia cegielni, 2) wydatków na tępienie myszy polnych, 3) wydatków na koszta leczenia służby i bydła folwarcznego.

Dochody.

7. Folwark w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		DOCHODY.				
I.		**Dochody z gospodarstwa.**				
	1	*a*) Ze sprzedaży ziemiopłodów	12.068	55	18.800	6.731
		b) Za owies i siano od szkół i stron prywatnych	156	75	1.000	843
	2	Z wynajętych łąk i pastwisk	3.433	20	2.600	*833*
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
		a) Krowiarnia: *α*) mleko . . 9.259 K. 88 g.				
		β) przychowek . 3.547 „ 12 „				
		γ) braki i opasy 2.715 „ 95 „	15.522	95	13.000	*2.523*
		b) Nierogacizna	1.052	46	600	*452*
		c) Owce	252	64	120	*133*
		d) Zysk z wytuczenia bydła opasowego, oraz spieniężenia paszy i różnych karm	600	—	800	200
		e) Ryczałt od szkół za straty, wynikające z zastosowania inwentarza do potrzeb szkół	2.000	—	2.000	—
	4	Za wynajęte konie	1.279	11	100	*1.179*
	5	Z lasu i stawów	1.100	69	600	*500*
						+ *5.620*
		Suma rubryki I.	37.466	35	39.620	— 7.774
						— 2.154
II.		**Z dzierżaw.**				
	6	Czynsz z karczmy	316	—	224	*92*
	7	Z polowania	50	—	50	—
		Suma rubryki II.	366	—	274	+ *92*
III.	8	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	200	— 200
		Dotacya z funduszu krajowego	20.959	89	—	+ 20.960

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. Na *niższe o 7.574* K. dochody tej pozycyi złożyły się liczne przyczyny, a mianowicie: 1) różnica ceny zboża i rzepaku z początkiem i z końcem roku 1902, 2) słabszy plon pszenicy i żyta, które podczas kwitnięcia nawalnymi deszczami do ziemi przybite zostały, 3) utrzymanie od marca do listopada 34 i od listopada do końca roku 15 robotników donajętych na ordynaryi, wreszcie 4) niska cena ziemniaków.

„ „ *I. poz. 2.* Z powodu większego popytu podwyższono cenę pojedyńczych parceli, łąk i pastwisk, przez co uzyskano dochód *większy o 833* K.

7. Folwark w Dublanach.

Do rubr. I. poz. 3 a) W tych dwóch pozycyach uzyskano ogólny dochód większy o 2.322 K. głównie z powodu lepszej dojności krów.

„ „ *I. poz. 3 b) i c).* Dochody większe *o 585* K. zależne od ilości sztuk przeznaczonych na sprzedaż.
Nadmienić tu należy, że w miarę większej produkcyi płodów zwierzęcych zmniejszają się dochody z ziemiopłodów, gdyż więcej produktów ziemnych obróconych być musi na karmę.

„ „ *I. poz.* 4. Dochody *większe o 1.179* K. pokrywają częściowo przekroczenie wydatków rubryki I. poz. 5. na dokupno karmy.

„ „ *I. poz. 5.* Dochody większe o 500 K. z powodu uzyskania w roku 1902 wyjątkowo wysokich cen za prawo łowienia ryb na dwóch stawach torfowych.

„ „ *II. poz. 6.* Z powodu korzystniejszego wydzierżawienia karczmy uzyskano dochód *większy o 92* K.

„ „ *III.* Dochodów nie było żadnych, przeto wynik *niekorzystniejszy* o 200 K.

Dotacya z funduszu krajowego. Przekroczenie w kwocie 20.960 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, gdy jednak preliminowana była nadwyżka . . . . 742 K.
dochodów a okazała się nadwyżka wydatków w kwocie. . . . . 20.960 K.
przeto ostateczny wynik budżetowy był *niekorzystniejszy* od preliminowanego o . . . . . 21·702 K.

7. Folwark w Dublanach

Stan majątku z końcem roku 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Wydatki.								
III.	18	Towarz. kred. ziem. we Lwowie .	—	—	—	—	21.599	52	—	—
III.	19	C. k. gal. Towarz. gospodarcze .	—	—	—	—	80.000	—	—	—
		Dochody.								
I.	1a	Za ziemiopłody	77	74	—	—	—	—	—	—
I.	3aα	Za mleko	664	57	52	61	—	—	—	—
II.	6	Z dzierżawy budynku pokarczemnego	600	—	—	—	—	—	—	—
		Razem .	1.342	31	52	61	101599	52	—	—
					1.394	92			101599	52
		W porównaniu ze stanem czynnym	—	—	—	—	—	—	1.394	92
		Czysty **stan bierny**	—	—	—	—	—	—	100204	60

LW. 53.032|1903.

Wydatki. 8. Doświadczalna stacya chemiczno-rolnicza w Dublanach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace personalu.**				
	1	Kierownik stacyi, płaca	1.200	—	1.200	—
	2	3 asystentów, płace z dodatkami	5.358	06	5.636	278
	3	Laborant, płaca i dodatek na mieszkanie				
		zwyczajne	1.099	92	1.100	—
		nadzwyczajne	**360**	—	**360**	—
	4	2 służących płace	864	—	864	—
		Razem zwyczajne	8.521	98	8 800	— 278
		Razem **nadzwyczajne**	**360**	—	**360**	—
		Suma rubryki I.	8.881	98	9.160	— 278
II.		**Utrzymanie stacyi.**				
	5	Koszta utrzymania stacyi zwyczajne	4.342	18	4.000	*342*
		Koszta utrzymania stacyi **nadzwyczajne**	**1.630**	—	**1.630**	—
	6	Koszta prowadzenia doświadczeń wegetacyjnych i wazonowych	657	29	1.000	343
	7	Koszta prowadzenia doświadczeń polowych i ferm doświadczalnych	3.917	30	4.000	83
	8	Koszta kancelaryjne	848	74	800	*49*
	9	Druki sprawozdań	600	—	900	300
	10	Prenumerata pism i zakupno podręczników	586	57	320	*267*
	11	Koszta podróży kierownika i asystentów	1.505	09	1.400	*105*
	12	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszów stacyi	347	97	360	12
						+ *763*
		Razem zwyczajne	12.805	14	12.780	— 738
		Razem **nadzwyczajne**	**1 630**	—	**1.630**	—
		Suma rubryki II.	14.435	14	14.410	+ 25
						+ *763*
		Razem zwyczajne	21.327	12	21.580	— 1.016
		Razem **nadzwyczajne**	**1.990**	—	**1.990**	—
		Suma wydatków	23.317	12	23.570	— *253*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 2. Ponieważ jednemu asystentowi dano mieszkanie w naturze, zatem oszczędzono 240 K., na intercalare zaś oszczędzono 38 K., łączna przeto *oszczędność* wynosi 278 K.

„ „ *II. Przekroczenie* rubryki II. kwotą 25 K. znajduje zupełne pokrycie w wyższych dochodach z analiz (Rubr. II. doch).

8. Doświadczalna stacya chemiczno-rolnicza w Dublanach. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	2.000	—	2.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	1.860	60	1.500	+ *361*
		Suma dochodów .	3.860	60	3.500	+ 361
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	19.456	52	20.070	— 614
		Razem .	23.317	12	23.570	— 253

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochody brutto w roku 1902 wynosiły . . . . . 6.202 K. — g.
od tego procenta wypłacone personalowi stacyi za dokonane analizy . . . . . 4.341 „ 40 „
pozostaje dochód „netto“ . 1.860 K. 60 g.
w porównaniu z budżetem . . . . . 1.500 K. — g.
wynik korzystniejszy o . 360 K. 60 g.
zależny od ilości przeprowadzonych analiz.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“ niższa o 614 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, o tę też kwotę *korzystniejszy* jest ogólny wynik funduszu stacyi.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny.
Należytości czynne: Dochód z analiz . . . . . 996 K. 50 g.
Stan bierny. . . . . . — „ — „
Czysty stan czynny . . 996 K. 50 g.

LW. 53.033|1903.

9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki z roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.	1-11	Płace nauczycieli	49.718	67	50.898	1.179
II.	12-13	Płace urzędników administracyjnych, etatowych	3.740	—	3.740	—
III.	14-16	Płace funkcyonaryuszów nieetatowych	3.376	—	3.376	—
IV.	17-19	Koszta utrzymania służby szkolnej	5.355	56	5.418	63
V.	20-23	Emerytury i zaopatrzenia	6.040	88	6.458	417
VI.	24-37	Koszta administracyjne zwyczajne	14.512	05	16.188	1.676
		Koszta administracyjne **nadzwyczajne**	**4.250**	—	**4.250**	—
VII.	38-43	Utrzymanie uczniów	33.145	74	44.090	10.944
VIII.	44-51	Potrzeby naukowe zwyczajne	8.011	71	8.130	118
		Potrzeby naukowe **nadzwyczajne**	**400**	—	**400**	—
IX.	52	Rozmaite nieprzewidziane	1.037	05	350	*687*
						— 14.397
		Razem zwyczajne	124.937	66	138.648	+ *687*
		Razem **nadzwyczajne**	**4.650**	—	**4.650**	—
		Suma wydatków	129.587	66	143.298	— 13.710
		Dochody.				
I.	1	Subwencya z c. k. Skarbu państwa	14.000	—	14.000	—
II.	2-3	Opłaty od uczniów	37.350	—	47.900	10.550
III.	4	Ze sprzedaży płodów z ogrodu	448	78	400	*49*
IV.	5	Rozmaite nieprzewidziane	433	48	200	*234*
						— 10.550
		Suma dochodów własnych	52.232	26	62.500	+ *283*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego**	77 355	40	80.798	— 3.443
						— 13 993
		Suma wszystkich dochodów	129.587	66	143.298	+ *283*
						— 13.710

9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Dyrektor, płaca z dodatkami	5.040	—	5.040	—
	2	Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących, płaca z dodatkiem aktywalnym	3.720	—	3.720	—
	3	8 profesorów fachowych, płace z dodatkami	30.856	67	30.858	1
	4	Docent weterynaryi	1.600	—	1.600	—
	5	„ leśnictwa	800	—	800	—
	6	„ sadownictwa i warzywnictwa, oraz chmielarstwa i uprawy wikli	400	—	400	—
	7	„ hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypad.	60	—	200	140
	8	„ języka francuskiego		—	440	440
	9	Nauczyciel muzyki i śpiewu	282	—	880	598
	10	Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych, płaca z dodatkami	2.080	—	2.080	—
	11	2 prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki, płace z dodatkami	4.880	—	4.880	—
		Suma rubryki I.	49.718	67	50.898	— 1.179
II.		**Płace urzędników administracyjnych etatowych.**				
	12	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca i dodatek	2.540	—	2 540	—
	13	Pisarz dyrekcyi, a zarazem magazynier płaca	1.200	—	1.200	—
		Suma rubryki II.	3.740	—	3.740	—
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych**				
	14	Lekarz zakładowy, płaca i opał	1.100	—	1.100	—
	15	Ogrodnik, płaca i dodatki pięcioletnie	1.300	—	1.300	—
	16	Pomocnik ogrodnika, płaca i wikt	976	—	976	—
		Suma rubryki III.	3.376	—	3.376	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**				
	17	Służba wyższa: *a*) Tercyan szkoły, zarazem woźny. *b*) Woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakład. *c*) Portyer bramy głównej. *d*) Portyer drugiej bramy zakładowej. *e*) Lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym — płace z emolumentami	2.966	—	2.966	—
		Do przeniesienia	2.966	—	2.966	—

Wydatki. 9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze więcej K.
		Z przeniesienia . .	2.966	—	2.966	—
IV.	18	Służba niższa: *a*) Służący przy laboratoryum chemii *b*) 3 chłopców przy muzeach zbiorach i salach wykładowych . *c*) stróż domowy . . . *d*) Stróż, zarazem ogrodniczek przy parku . . . . . płace i wikt	2.149	56	2.202	53
	19	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	240	—	250	10
		Suma rubryki IV. .	5.355	56	5.418	— 63
V.		**Emerytury i zaopatrzenia.**				
	20	Bastgen Roman, b. dyrektor, emerytura . .	2.496	—	2.496	—
	21	Dr. Prażmowski Adam, b. profesor, emerytura .	1.290	—	1.290	—
	22	Piotrowska Antonina, wdowa po b. profesorze, pensya	1.200	—	1 200	—
	23	Dr. Stefczyk Franciszek były profesor, emerytura .	1.054	88	1.472	417
		Suma rubryki V. .	6.040	88	6.458	— 417
VI.		**Koszta administracyi.**				
	24	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna dla kuratoryi szkoły . *b*) potrzeby kancelaryjne szkoły . . . *c*) druki i inseraty . . . . . *d*) portorya i przesyłki . . . . . *e*) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych . . . . *f*) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . . *g*) utrzymanie koni	400	—	400	—
			298	85	300	1
			200	—	200	—
			227	04	300	73
			825	15	900	75
			300	—	300	—
			—	—	300	300
	25	Opał w gmachu szkolnym i internacie . . .	2.752	47	3.200	448
	26	Oświetlenie „ „ „ . . .	1.658	81	2.000	341
	27	Utrzymanie budynków i ogrodzeń { zwyczajne . **nadzwyczajne** .	2.270	50	2.200	70
			3.250	—	**3 250**	—
	28	Wywóz nieczystości, popiołów mycie podłóg i okien i t.p.	729	50	800	70
	29	Koszta urządzenia parku **nadzwyczajne** .	**1.000**	—	**1.000**	—
	30	Zabezpieczenie budynków i zbiorów . . .	790	07	900	110
	31	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły .	1.888	—	1.888	—
	32	Płaca kominiarza	360	—	360	—
	33	Sprzęty i ruchomości	299	12	300	1
	34	Koszta lustracyi zakładu	272	56	600	327
	35	Koszta nabożeństwa	240	—	240	—
	36	Na aptekę	400	—	400	—
	37	Utrzymanie dziedzińców i parku . . .	599	98	600	—
						— 1.746
		Razem { zwyczajne . . **nadzwyczajne** .	14.512	05	16 188	70
			4.250	—	**4.250**	—
		Suma rubryki VI. .	18.762	05	20.438	— 1.676

9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
VII.		**Utrzymanie uczniów.**				
	38	Żywność	22.850	33	32.400	9.550
	39	Pranie	1.207	80	1.492	284
	40	Służba internatu: a) chłopcy do obsługi uczniów, b) palacz do obsługi kaloryferów } płace i wikt	1.527	56	2.488	960
	41	Sprzęty: a) do sal sypialnych, b) „ infirmeryi, c) „ sali rekreacyjnej	290	53	310	19
	42	Odzież	7.069	52	7.200	131
	43	Pościel	200	—	200	—
		Suma rubryki VII.	33.145	74	44.090	— 10.944
VIII.		**Potrzeby naukowe.**				
	44	Eksperymenta przy wykładach	749	75	750	—
	45	Zbiory i muzea	2.079	52	2.080	—
	46	Laboratorya	1.799	99	1.800	—
	47	Biblioteka: a) przykupno dzieł, b) oprawa książek, c) czasopisma naukowe i polityczne	1.301	—	1.300	*1*
	48	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego zwyczajne	998	91	1.000	1
		nadzwyczajne	**400**	—	**400**	—
	49	Ogród botaniczny	85	41	200	115
	50	Utrzymanie pola doświadczalnego	514	49	400	*114*
	51	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami	482	64	600	117
						— 233
		Razem zwyczajne	8.011	71	8.130	+ *115*
		nadzwyczajne	**400**	—	**400**	—
		Suma rubryki VIII	8.411	71	8.530	— 118
IX.	52	**Rozmaite nieprzewidziane**	1.037	05	350	+ *687*

Wydatki. 9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I.* Ogólne *zaoszczędzenie* w tej rubryce wynosi 1.179 K. a mianowicie 1) pod poz. 3. oszczędzono na dodatkach pięcioletnich 1 K., 2) pod poz. 7. i 9. zaoszczędzono razem 738 K. z powodu obsadzenia posad docenta hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach, tudzież nau zyciela muzyki i śpiewu dopiero z dniem 1. października 1902, wreszcie 3) pod poz· 8 oszczędzono cały kredyt 440 K. dotychczas bowiem posada docenta języka francuskiego nie została obsadzona.

„ „ *IV.* Ogółem *oszczędzono* w tej rubryce 63 K. ponieważ podwyższono płace służbie niższej dopiero z dniem 1. sierpnia a nie 1. stycznia roku 1902.

„ „ *V. poz. 23.* Wydatek mniejszy o 417 K. ponieważ po zamianowaniu Dra Stefczyka Franciszka dyrektorem krajowego biura patronatu dla spółek oszczędności i pożyczek, zamknięto jego pobory z tyłułu emerytury jako byłego profesora szkoły z dniem 1. września roku 1902.

„ „ *VI. poz. 24.* Na potrzebach kancelaryjnych *oszczędzono 1 K.* na portoryach i przesyłkach 73 K., na kosztach podróży w interesach zakładu i przywozie środków naukowych 75 K., wreszcie na utrzymaniu koni cały kredyt 300 K. nie zakupiono bowiem konia, na co ten ostatni kredyt był przez Dyrekcyę przeznaczony.

„ „ *VI. poz. 25.* Lekka zima w roku 1901|1902 i niewydawanie kąpieli w łazienkach przez 3 miesiące spowodowały *zaoszczędzenie* 448 K.

„ „ *VI. poz. 26.* Wydano mniej o 341 K., nie dokupiono bowiem w tym roku nowych lamp na wymianę starych.

„ „ *VI. poz 27. i 28. Przekroczenie* 70 K. w pozycyi 27, znajduje zupełne pokrycie *w zaoszczędzeniu poz. 28.* w kwocie 70 K. według rzeczywistych potrzeb.

„ „ *VI. poz. 30.* Zależnie od wysokości premii asekuracyjnych i przypadających dywidend *wydano mniej o 110* K.

„ „ *VI. poz. 33.* Różnica nieznaczna 1 K. na korzyść budżetu.

„ „ *VI. poz. 34.* Wydatek mniejszy o 327 K. zależny od liczby komisyj lustracyjnych.

„ „ *VI. poz. 38. i 39.* Wydano mniej ogółem o 9.884 K. z powodu mniejszej od prelimi narzem przewidzianej liczby uczniów.

„ „ *VI. poz. 40.* Wydatek *mniejszy o 960* K. nie obsadzono bowiem w roku 1902 posady 4-go chłopca do obsługi mniejszej liczby uczniów i posady palacza do kaloryferów.

„ „ *VI. poz. 41. i 42.* Wydatki w ogóle mniejsze o 149 K. według rzeczywistych potrzeb.

„ „ *VII poz. 47. i 48.* Różnice nieznaczne wedle potrzeb rzeczywistych.

„ „ *VIII. poz. 49. i 50. Oszczędność* na utrzymaniu ogrodu botanicznego w kwocie 115 K. powstała kosztem *przekroczenia* wydatków na utrzymanie pola doświadczalnego w kwocie 114 K.

„ „ *VIII. poz. 51.* Z powodu wczesnej zimy odpadła jesienna wycieczka technologiczna, przez co oszczędzono 117 K.

„ „ *IX. poz. 52.* Wydatek większy o 687 K., głównie z powodu zapłacenia w roku 1902 Drowi Dadlezowi Wilhelmowi, adwakatowi krajowemu w Krakowie należytości za przeprowadzenie sprawy nabycia gruntów dla szkoły — w kwocie 661 K. 45 g.

9. Krajowa średnia szkoła rolnicza w Czernichowie. **Dochody.**

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	14.000	—	14.000	—
II.		**Opłaty od uczniów.**				
	2	Opłaty na utrzymanie	33.450	—	42.000	8.550
	3	Czesne	3.900	—	5.900	2.000
		Suma rubryki II. .	37.350	—	47.900	— 10.550
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** . . .	448	78	400	+ *49*
IV.	5	**Rozmaite nieprzewidziane**	433	48	200	+ *234*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	77.355	40	80.798	— 3.443

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. poz. 2. Dochód *mniejszy o 8.550 K.* z powodu mniejszej liczby uczniów, z tego jednak powodu okazała się oszczędność w kosztach utrzymania, co się w zupełności kompensuje.

„ „ *II. poz. 3.* Dochody *mniejsze o 2.000* K. stosownie do mniejszej liczby uczniów, nadto nie pobierano czesnego za naukę muzyki i języka francuskiego, przez co powstała oszczędność w rubr. I. poz. 8 i 9 wydatków.

„ „ *III. poz.* 4. Dochód większy o 49 K. zależny od rzeczywistych wpływów.

„ „ *IV. poz. 5.* Dochód *większy o 234* K. uzyskany ze zwrotu reszty zaległych pretensyj funduszu szkoły do byłego dyrektora Bastgena.

»*Dotacya z funduszu krajowego*« *mniejsza o* 3.443 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, wobec czego i ogólny wynik jest *korzystniejszy* o tę kwotę od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny.
Należytości czynne. Reszta opłat na utrzymanie uczniów (Rubr. II. poz. 2) . . 450 K.
Stan bierny. . . . . . — „
Czysty stan czynny . . 450 K.

LW. 53.022|1903.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1-13	Wydatki na gospodarstwo } zwyczajne	7.283	53	8.920	1.637
		nadzwyczajne	710	—	**710**	—
II.	14-16	Las i plantacye wikla } zwyczajne	2.314	99	2.700	385
		nadzwyczajne	**500**	—	**500**	—
III.	17	Utrzymanie brzegów Wisły	338	84	340	1
IV.	18	Podatki i daniny	8.641	43	1.200	*7 441*
V.	19	Spłata kapitałów i odsetek dłużnych	607	02	608	1
VI.	20	Rozmaite nieprzewidziane	319	58	400	80
						+ *7.441*
		Razem } zwyczajne	19.505	39	14.168	— 2.104
		nadzwyczajne	**1.210**	—	**1.210**	—
		Suma wydatków	20.715	39	15.378	+ *5.337*
		Dochody.				
I.	1-5	Z gospodarstwa	7.573	31	5.200	*2.373*
II.	6-7	Z lasu i wikla	2.904	12	5.800	2.896
III.	8	Z pieca wapiennego	600	—	600	—
IV.	9-10	Inne dochody	188	50	140	*48*
V.	11	Rozmaite nieprzewidziane	182	54	100	*83*
						+ *2.504*
		Suma dochodów własnych	11.448	47	11.840	— 2.896
—	—	Dotacya z funduszu krajowego	9.266	92	3 538	+ *5.729*
						+ *8.233*
		Razem	20.715	39	15.378	— 2.896
						+ 5.337

10. Folwark w Czernichowie. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902 K.	Wydatki w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**				
	1	Płace i zasługi:				
		a) Nauczyciel-instruktor za administracyę folwarkiem . . 400 K. — g.				
		b) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . . . 2.256 „ 90 „	2.656	90	3.000	343
	2	Najem robotnika:				
		a) do gospodarstwa folwarcznego 1.006 K. 65 g.				
		b) do chmielarni:				
		a) zawiadowca chmiel.				
		β) roboty przy chmiel. { zwycz. { 399 „ 12 „	1.405	77	1.800	394
		{ **nadzwyczajne** .	**210**	—	**210**	—
	3	Dokupno i zmiana nasienia	600	—	600	—
	4	„ nawozów dopełniających . . .	350	88	400	49
	5	„ słomy i karmy	1.163	87	1.800	636
	6	Zastąpienie zużytych koni **nadzwyczajne** .	**500**	—	**500**	—
	7	Inwentarz użytkowy (naprawa uprzęży) . .	357	38	400	43
	8	Utrzymanie budynków folwarcznych . .	199	33	200	1
	9	Naprawa narzędzi i sprzętów, oraz kucie koni .	235	34	250	15
	10	Utrzymanie rowów	94	20	200	106
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradobicia . .	50	34	100	50
	12	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smarowidło	119	52	120	—
	13	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	50	—	50	—
		Razem { zwyczajne .	7.283	53	8.920	— 1.637
		{ **nadzwyczajne** .	**710**	—	**710**	—
		Suma rubryki I .	7.993	53	9.630	— 1 637
II.		**Las i plantacye wikla.**				
	14	Służba, roboty i zalesienie	1.314	99	1.700	385
	15	Utrzymanie wikli i uzupełn. plant. { zwyczajne .	500	—	500	—
		{ **nadzwyczajne** .	**500**	—	**500**	—
	16	Wynagrodzenie ogrodnika	500	—	500	—
		Razem { zwyczajne .	2.314	99	2.700	— 385
		{ **nadzwyczajne** .	**500**	—	**500**	—
		Suma rubryki II.	2.814	99	3.200	— 385
III.	17	**Utrzymanie brzegów Wisły**	338	84	340	— 1
IV.	18	**Podatki i daniny**	8.641	43	1 200	+ *7.441*
VI.	19	**Spłata kapitałów i odsetek dłużnych**: Bankowi krajowemu we Lwowie XII. i XIII. rata wraz z 4% odsetkami od pożyczki 13.000 K.	607	02	608	1
VII.	20	**Pozmaite nieprzewidziane**	319	58	400	80

Wydatki.

10. Folwark w Czernichowie.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. Wydatki *mniejsze o 343* K. z powodu nieobsadzenia posady czwartego fornala.

„ „ *I. poz. 2. i 4.* Ogólna oszczędność w obydwu pozycyach 443 K. stosownie do rzeczywistych potrzeb.

„ „ *I. poz. 5.* Wydano *mniej o 636* K. z powodu niedostarczenia przez dostawców na termin zamówionej paszy.

„ „ *I. poz 7, 8. i 9. Zaoszczędzono 59* K. wedle potrzeby rzeczywistej.

„ „ *I. poz. 10.* Z powodu mokrego lata nie wykonano wszystkich potrzebnych robót i dlatego *oszczędzono 106* K.

„ „ *I. poz. 11.* Wydatek *mniejszy o 50* K. ponieważ ubezpieczono mniejszą ilość kreścencyi.

„ „ *II. poz. 14.* Oszczędzono 385 K. gdyż z powodu wczesnej i ostrej zimy nie dokonano zimowego zrębu drzewa na rachunek roku 1904.

„ „ *III. poz. 17.* Różnica drobna na korzyść budżetu

„ „ *IV. poz. 18.* Wydatki większe o 7.441 K. w roku bowiem 1902 zapłacono wymierzony przez c. k. Urząd wymiaru należytości we Lwowie ekwiwalent za część IV. całe V. i część VI. decenium, a mianowicie za czas od 24. września 1890 do końca roku 1902 o rocznych 642 K.

„ „ *V. poz. 19.* Różnica nieznaczna na korzyść budżetu.

„ „ *VI. poz. 20.* Wydano mniej o 80 K. stosownie do potrzeb rzeczywistych.

Dochody.

10. Folwark w Czernichowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		**Z gospodarstwa.**				
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych ichmielarni	3.111	56	1.200	*1.911*
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:				
		a) krowiarnia . . . 2.179 K. 31 g.				
		b) nierogacizna . . 239 „ 64 „	2.418	95	2.000	*419*
	3	Z wynajętych ról i pastwisk	1.342	—	1.100	*242*
	4	Za wynajęte konie	700	80	800	99
	5	Za nawóz stajenny do ogrodów	—	—	100	100
						+ *2.572*
		Suma rubryki I .	7.573	31	5.200	— 199
						+ *2.373*
II.		**Z lasu i wikla.**				
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego .	2.904	12	2.800	*104*
	7	Z wikla i trawy wśród wikla	—	—	3.000	3.000
		Suma rubryki II. .	2.904	12	5.800	— 2.896
III	8	**Z pieca wapiennego**	600	—	600	—
IV.		**Inne dochody.**				
	9	Olborne za łamanie kamienia	148	50	100	*48*
	10	Z dzierżawy placu targowego, zwanego „Rynek“ .	40	—	40	—
		Suma rubryki IV. .	188	50	140	+ 48
V.	11	**Rozmaite nieprzewidziane** .	182	54	100	*83*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	9.266	92	3.538	+ 5.729

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 1. Z powodu lepszych zbiorów uzyskano dochód *większy o 1.911* K.

„ „ *I. poz. 2.* Dochody *większe o 419* K, głównie z powodu uzyskania nieprelimiowanych dochodów z nierogacizny.

„ „ *I. poz. 3.* Z powodu częściowego wydzierżawienia łąk uzyskano dochód *większy* o 242 Kor.

„ „ *I. poz. 4.* Skutkiem dłuższej choroby trzech koni okazał się *niedobór* dochodów w kwocie 99 Kor.

„ „ *I. poz. 5.* Dochód mniejszy o 100 K., dotacya bowiem na ogród (Rubr. VIII. poz 49 szkoły jest za mała, ażeby mogła pokryć koszta nawozów.

„ „ *II. poz. 6.* W miarę rzeczywistych wpływów dochód większy o 104 K.

„ „ *II. poz. 7.* Nie wniesiona należytość przez dzierżawcę Antoniego Oborskiego w kwocie 3.334 K. 60 g. spowodowała *niedobór* dochodu w kwocie 3.000 K.

„ „ *IV. poz. 9.* Dochód *większy o 48.* K. z powodu większego zapotrzebowania kamienia na użytek szkoły.

„ „ *V. poz. 11.* Skutkiem sprzedaży liści z lasu uzyskano *więcej o 83* K.

»*Dotacya z funduszu krajowego« wyższa o 5.729* K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, przeto i ostateczny wynik jest *niekorzystniejszy* od budżetu o tę kwotę.

Powodem takiego wyniku jest 1). spłata nieprelimiowanej należytości ekwiwalentowej w kwocie 8048 K. 72 g., 2) niezapłacenie w roku przedmiotowym czynszu dzierżawnego za wiklo i trawę w kwocie 3.334 K. 60 g. Gdyby nie te dwie przyczyny ogólny wynik byłby znacznie *korzystniejszy* od budżetu.

10. Folwark w Czernichowie.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Wydatki.								
IV.	18	Prestacya drogowa . . .	—	—	—	—	4	80	—	—
V.	19	Bankowi krajowemu we Lwowie reszta pożyczki . .	—	—	—	—	12.605	91	—	—
		Dochody.								
II.	7	Należytość za wikle . .	—	—	3.334	60	—	—	—	—
		Razem .	—	—	3.334	60	12.610	71	—	—
		W porównaniu ze stanem czynnym	—	—	—	—	3.334	60	—	—
		Czysty stan bierny .	—	—	—	—	9.276	11	—	—

LW. 53.021|1903.

11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca i dodatek aktywalny	2.880	—	2.880	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca i dodatek aktywalny	1.999	95	2.200	200
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.050	—	1 200	150
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkami	1.133	28	1.133	—
	5	Katecheta obrz. łać i gr. kat.	575	—	600	25
		Suma rubryki I. .	7.638	23	8.013	— 375
II.		**Koszta administracyjne.**				
	6	Zarząd:				
		a) pomoc kancelaryjna	240	—	240	—
		b) koszta kancelaryjne	223	26	200	*23*
		c) sługa szkolny i stróż nocny . . .	560	—	600	40
	7	Opał	1.501	30	1.400	*101*
	8	Oświetlenie	327	87	300	*28*
	9	Utrzymanie budynków { zwyczajne . . .	897	51	600	*298*
		nadzwyczajne . .	**5.480**	—	**4.830**	**650**
	10	Sprzęty i ruchomości	310	03	300	*10*
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	795	99	800	*4*
	12	Podatek od gruntu szkolnego	395	55	60	*336*
						+ *796*
		Razem { zwyczajne .	5.251	51	4.500	— 44
		nadzwyczajne .	**5.480**	—	**4.830**	+ *650*
						+ *1.446*
		Suma rubryki II. .	10.731	51	9.330	— 44
						+ *1.402*
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	9.460	32	12.000	*111*
	14	Odzież, pościel i pranie	2.650	42		
	15	Lekarz i apteka	346	52	300	*46*
	16	Uczeń praktykant	100	—	300	200
						— 200
		Suma rubryki III. .	12.557	26	12.600	+ *157*
						— 43
						+ *653*
		Do przeniesienia { zwyczajne .	25.447	—	25.113	— 616
		nadzwyczajne .	**5.480**	—	**4 850**	+ **650**

11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
						+ *953*
		Z przeniesienia { zwyczajne .	25.447	—	25.113	— 619
		Z przeniesienia { **nadzwyczajne** .	**5.480**	—	**4.850**	+ *650*
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów .	248	10	240	*8*
	18	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi . . 319 K. 38 g.				
		b) biblioteka i czytelnia . 157 „ 91 „				
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . 288 „ 03 „	765	32	660	*105*
	19	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu { zwyczajne .	24	—	40	16
		Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu { **nadzwyczajne** .	**200**	—	**200**	—
	20	Wycieczki z uczniami	82	80	100	17
						+ *113*
		Razem { zwyczajne .	1.120	22	1.040	— 33
		Razem { **nadzwyczajne** .	**200**	—	**200**	—
V.		Suma rubryki IV. .	1.320	22	1.240	+ 80
	21					
	22	**Kursy specyalne.**				
	23					
		Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	70	—	100	30
		„ mleczarstwa	56	90	100	43
		„ uprawy tytoniu	100	—	120	20
VI.	24	Suma rubryki V. .	226	90	320	— 93
		Rozmaite nieprzewidziane	220	36	100	+ 120
						+ *1.186*
		Razem { zwyczajne .	27.014	48	26.573	— 745
		Razem { **nadzwyczajne** .	**5.680**	—	**5.030**	+ *650*
						+ *1.836*
		Suma wydatków .	32.694	48	31.603	— 745
						+ 1.091

Wydatki. 11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 2. Ponieważ posadę nauczyciela pomocniczego do nauk fachowych obsadzono prowizorycznie zastępcą nauczyciela, przeto *oszczędzono 200* K.

„ „ *I. poz. 3* Posada instruktora do robót ręcznych obsadzona została dopiero z dniem 1. kwietnia 1902, w pierwszych trzech miesiącach roku 1902 posadę tę zajmował uczeń praktykant, skutkiem czego *oszczędzono 150* K.

„ „ *I. poz. 5.* Wydano *mniej o 25* K. skutkiem intercalare.

„ „ *II poz. 6.* Wydano ogółem *mniej o 17* K. wedle potrzeby rzeczywistej.

„ „ *II. poz 7.* Wydano *więcej o 101* K., wskutek długiej i zimnej wiosny i ostrej jesieni.

„ „ *II. poz. 8.* Wydatek *większy o 28* K. spowodowany lepszem oświetleniem czytelni dla uczniów.

„ „ *II. poz. 9.* Wydatki zwyczajne większe o 298 K., nadzwyczajne *większe o 650* K. łączne zatem *przekroczenie* wyniosło 948 K. w granicach bowiem uchwalonych kredytów nie można było dokończyć restauracyi spalonej stajni, postawić lodownię, odnowić sufity w trzech salach sypialnych i dwóch wykładowych, odnowić drzwi i okien w budynku szkolnym i administracyjnym, tudzież w mieszkaniu nauczyciela do nauk elementarnych, wreszcie poprawić podłogi w mieszkaniu nauczyciela pomocniczego do nauk fachowych i w kancelaryi.
Na przekroczenie kredytu nadzwyczajnego zgodził się Wydział krajowy jak akt LW. 16 469|1902.

„ „ *II. poz 10.* Skutkiem koniecznego uzupełnienia sprzętów kuchennych *przekroczono* kredyt kwotą 10 K.

„ „ *II. poz. 11.* Różnica nieznaczna na korzyść budżetu.

„ „ *II. poz. 12.* Wydatek *większy o 336* K., w roku bowiem 1902 zapłacono ekwiwalent za V. dziesięciolecie i za dwa lata VI. dziesięciolecie, na podstawie odnośnego wymiaru.

„ „ *III.* poz. *13. i 14.* Z powodu drożyzny i sprawienia nowych mundurków dla uczniów *przekroczono* kredyt kwotą 111 K.

„ „ *III. poz. 15. Przekroczenie* w kwocie 46 K. powstało skutkiem licznych i długotrwałych chorób uczniów.

„ „ *III. poz. 16.* Posada ta obsadzona była tylko do końca kwietnia 1902, przeto *oszczędzono* 200 Koron.

„ „ *IV. poz. 17. Przekroczenie 8* K. nieznaczne wedle potrzeby.

„ „ *IV poz 18.* Wydatek *większy o 105* K. spowodowany przekroczeniem kredytu na ogród szkolny znajduje zupełne pokrycie w wyższych dochodach z ogrodu.

„ „ *IV. poz. 19. i 20.* Wydano ogółem *mniej o 33* K. wedle rzeczywistych potrzeb.

„ „ *V.* W miarę rzeczywistych potrzeb *oszczędzono* ogółem 93 K.

„ „ *VI.* Wydatek większy o 120 K. na tę bowiem rubrykę zarachowano koszta przesiedlenia prowizorycznego nauczyciela pomocniczego Jana Profica, z Dublan do Horodenki tudzież koszta pogrzebu ucznia ś. p. Kosińskiego.

11. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**				
		a) Rada powiatowa horodeńska . 900 K.				
		b) Gmina miasta Horodenki . . 200 „	1.100	—	1.100	—
III.	3	**Dochód z ogrodu szkolnego i ogródka** doświadczalnego tytoniowego	647	85	300	+ *348*
		Razem	7.747	85	7.400	+ *348*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	24 946	63	24.203	+ *743*
		Suma dochodów.	32.694	48	31.603	+ *1.091*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. III. Dochód *większy o 348.* K. z powodu sprzedaży znaczniejszej ilości produktów.
»*Dotacya z funduszu krajowego*«. Wynikłość *wyższa o 743* K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, przedstawia zarazem ogólne *przekroczenie* budżetowe o powyższą kwotę.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny. . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „

Wartość gruntów będących własnością szkoły, wykazano przy funduszu krajowym.

LW. 53.023|1903.

Wydatki. 12 .Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki z roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		WYDATKI.				
		Płace nauczycieli.				
I.	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkami	4.080	—	4.080	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkami	2.800	—	2.800	—
	3	Instruktor do robot ręcznych i dozorca uczniów płaca	990	80	1.200	209
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkami	1.022	97	1.200	177
		remuneracya za naukę pszczelnictwa i sadownictwa **nadzwyczajne** . . .	**50**	—	**200**	**150**
	5	Katecheta obrz. łac. i gr. kat.	500	—	500	—
		Razem } zwyczajne . .	9.393	77	9.780	— 386
		} **nadzwyczajne** .	**50**	—	**200**	— **150**
		Suma rubryki I. .	9.443	77	9.980	— 536
		Koszta administracyi.				
II.		Zarząd:				
	6	*a*) pomoc kancelaryjna . 240 K.—g.				
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . 110 „ 79 „				
		c) sługa szkolny i stróż nocny 494 „ 12 „	844	91	1.040	195
		Opał	1.247	40	1.200	*47*
	7	Oświetlenie	143	52	200	56
	8	Utrzymanie budynków	761	64	700	*62*
	9	Sprzęty i ruchomości	218	37	400	182
	10					— 433
		Suma rubryki II. .	3.215	84	3.540	+ *109*
						— 324
		Utrzymanie uczniów.				
III.		Stołowanie	5.903	89		
	11	Odzież, pościel i pranie	3.372	97	12.000	2.723
	12	Lekarz i apteka	432	47	400	*32*
	13	Uczeń praktykant	127	35	300	173
	14					— 2.896
		Suma rubryki III. .	9.836	68	12.700	+ *32*
						— 2.864
		Do przeniesienia } zwyczajne .	22.446	29	26.020	— 3.715
						+ 14
		} **nadzwyczajne** .	**50**	—	**200**	— **150**

Wydatki. 12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
						— 3.715
		Z przeniesienia } zwyczajne .	22.446	29	26.020	+ 141
		Z przeniesienia } **nadzwyczajne** .	**50**	—	**200**	— 150
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	15	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	94	36	200	106
	16	Środki naukowe:				
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstr. i ćwiczeń prakt. . 300 K. 77 g.				
		b) biblioteka i czytelnia . . 199 „ 87 „				
		c) ogród szkolny . . . 29 „ 91 „	530	55	540	9
	17	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu . .	—	—	40	40
	18	Wycieczki z uczniami	19	84	100	80
		Suma rubryki IV. .	644	75	880	— 235
V.		**Kursy specyalne.**				
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	100	—	100	—
	20	„ uprawy i suszenia tytoniu . . .	200	—	200	—
		Suma rubryki V.	300	—	300	—
VI.	21	**Gospodarstwo:**				
		a) Wydatki na gospodarstwo . 6.987 K. 87 g.				
		b) Czynsz dzierżawny za grunta, odstąpione szkole przez skarb jagielnicki . . . . 100 „ — „	7.087	87	3.200	+ *3.888*
VII.	22	**Rozmaite nieprzewidziane**	262	19	100	*162*
		Razem } zwyczajne . .	30.741	10	30.500	— 3.950
						+ *4.191*
		Razem } **nadzwyczajne** .	**50**	—	**200**	— 150
						+ *4.191*
		Suma wydatków . .	30.791	10	30.700	— 4.100
						+ *91*

12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy.

Usasadnienie różnic.

Do rubr. *I.* Skutkiem intercalariów ***oszczędzono*** w wydatkach zwyczajnych 386 K. w nadzwyczajnych 150 K. razem 536 K.

„ „ *II.* Wydatki w ogóle *mniejsze o 324* K. wedle rzeczywistej potrzeby w tym roku.

„ „ *III. poz. 11 i 12.* Wydatek *mniejszy o 2.723 K.* zależny od cen artykułów żywności zakupionych dla kuchni prowadzonej we własnym zarządzie.

„ „ *III. poz. 13.* Wydatek większy o *32 K.* zależny od stanu zdrowotności.

„ „ *III. poz. 14.* Wydano *mniej o 173* K. skutkiem intercalare.

„ „ *IV.* Wydatki ogółem *mniejsze o* 235 K. wedle rzeczywistych potrzeb w tym roku.

„ „ Wydatek ***większy o 3.888*** K. znajduje zupełne pokrycie w wyższych dochodach z gospodarstwa (Vide Rubr. IV. dochodów).

„ „ *VII.* Wynikłość ***wyższa*** o 162 K. skutkiem zarachowania na tę rubrykę zapłaconej w roku 1902 c. k. Skarbowi Państwa należytości ekwiwalentowej za V. i część VI. dziesięciolecia.

12. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazuje się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. karbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . . .	450	—	450	—
III.	3	**Zarobek uczniow**	813	35	960	— 147
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa szkolnego** . .	9.190	08	4.700	+ *4.490*
—	—	**Rozmaite nieprzewidziane**	98	44	—	+ *99*
						— 147
		Suma dochodów .	16.551	87	12.110	+ *4.589*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	14.239	23	18.590	— 4.351
						— 4.498
		Razem .	30.791	10	30.700	+ *4.589*
						+ *91*

Uzasadnienie różnic.

Do *rubr. III.* Dochód mniejszy o 147 K. obliczony szczegółowo na podstawie odnośnych raportów.

„ „ *IV* Dochody *większe* o 4.490 K. od preliminowanych wynosiły w roku 1902 kwotę . . . . . 9.190 K. 08 g.
Wydatki (Rubr. VI. poz. 21 wydatków) kwotę . . . . 7.087 „ 87 „
nadwyżka dochodów . 2.102 K. 21 g.
preliminowano zaś nadwyżkę dochodów . 1.500 „ — „
z porównania okazuje się wynik korzystniejszy o kwotę . 602 K. 21 g.
wskutek lepszych zbiorów.

»*Rozmaite nieprzewidziane*«. Nieprelimiowany dochód ze sadu i pasieki.

»*Dotacya z funduszu krajowego*«. Dochód *mniejszy* o 4.351 K, w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, wobec czego i ogólny wynik jest o powyższą kwotę *korzystniejszy* od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny. . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „

Wartość gruntów będących własnością szkoły wykazano przy funduszu krajowym.

LW. 53.024|1903.

Wydatki. 13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca i dodatek aktywalny	2.880	—	2.880	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkami	2.433	01	2.300	*133*
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca i dodatek aktywalny	1.099	93	1.100	—
	5	Katecheta obrz. łać. płaca i wydatki z powodu nabożeństwa	699	14	700	1
						+ *133*
		Suma rubryki I. .	8.312	08	8.180	— 1
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**				
	6	Ziemiański Zygmunt, były nauczyciel emerytura .	504	—	504	—
III.		**Koszta administracyi.**				
	7	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . 240 K. — g. *b*) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya . . . 214 „ 99 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny . 710 „ 99 „	1.165	98	1.040	*126*
	8	Opał	1.177	24	1.200	23
	9	Oświetlenie	306	86	300	*7*
	10	Utrzymanie budynków	714	45	600	*114*
	11	Sprzęty i ruchomości	191	29	200	9
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	687	74	800	112
						+ *247*
		Suma rubryki III. .	4.243	56	4.140	— 144
						+ *103*
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	9.983	30		
	14	Odzież, pościel i pranie	2.326	88	12.000	*310*
	15	Lekarz i apteka	788	49	300	*489*
	16	Uczeń praktykant	—	—	300	300
						— 300
		Suma rubryki IV. .	13.098	67	12.600	+ *799*
						+ 499
						+ *1.179*
		Do przeniesienia .	26.158	31	25.424	— 445

13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Z przeniesienia .	26.158	31	25.424	+ 1.179 — 445
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów . .	239	77	240	—
	18	Środki naukowe α) *zwyczajne*:				
		a) modele, maszyny i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych zwycz. 227 K. 18 g. tpcz. K. **300**				
		b) biblioteka i czytelnia „ 195 „ 20 „ „ —				
		c) ogród szkolny „ 155 „ 75 „ „ **142**	578	13	600	22
		β) nadzwyczajne	**442**	—	**442**	—
	19	Wycieczki z uczniami	—	—	100	100
		Razem zwyczajne . .	817	90	940	— 122
		Razem **nadzwyczajne** .	**442**	—	**442**	—
		Suma rubryki V. .	1.259	90	1.382	— 122
VI.		**Kursy specyalne.**				
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej . .	74	90	100	25
	21	Kurs mleczarstwa	2	05	100	98
		Suma rubryki VI. .	76	95	200	— 123
VII.	22	**Gospodarstwo.**				
		a) Wydatki na gospodarstwo . 10.113 K. 15 g.				
		b) Czynsz dzierżawny:				
		α) za folwark z inwentarzem . . 1.608 K. 24 g.				
		β) za wynajętą ubikacyę na mleczarnię . 100 „ — „				
		γ) za wynajęte mieszkanie dla służby . 120 „ — „ 1828 „ 24 „	11.941	39	7.028	+ *4.913*
VIII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane**	468	86	100	+ *369*
						+ *6.461*
		Razem zwyczajne . .	39.463	41	33.692	— 690
		Razem **nadzwyczajne** .	**442**	—	**442**	—
		Suma wydatków .	39.905	41	34.134	+ *5.771*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. *I. poz. 2.* Na tę pozycyę zarachowano pobory za jeden miesiąc prowizorycznego nauczyciela do nauk fachowych, który zastępował nauczyciela pomocniczego do nauk fachowych Kaweckiego, przydzielonego do niższej szkoły rolniczej w Dublanach, skutkiem czego okazało się ***przekroczenie*** 133 K.

„ „ *I. poz. 5.* Różnica nieznaczna na korzyść budżetu.

„ „ *III.* Wydatki ogółem ***większe*** o 103 K. w miarę rzeczywistych potrzeb, zauważa się nadto, że w roku 1902 przeprowadzono adaptacye w budynkach szkolnych i zużyto przeznaczony na ten cel kredyt nadzwyczajny rubryki XV. poz. 58 budżetu funduszu krajowego na rok 1902 w kwocie 3.000 K.

„ „ *IV poz. 14.* Wydatek ***większy*** o 310 K. zależny od cen artykułów spożywczych zakupionych dla kuchni, prowadzonej we własnym zarządzie.

„ „ *IV. poz. 15. Przekroczenie* wydatków ***kwotą*** 489 K. powstało skutkiem pobytu trzech uczniów w szpitalu i dokonanych operacyj, a ponieważ i lekarz zakładowy przeprowadzał operacyę, przeto wzrosły też znacznie wydatki apteczne.

„ „ *IV. poz. 16.* Posada ucznia praktykanta nie była w roku 1902 obsadzona przeto *zaoszczędzono* cały na ten cel przeznaczony kredyt w kwocie 300 K.

„ „ *V.* Ogólne zaoszczędzenie w tej rubryce wynosi 122 K., wedle rzeczywistych potrzeb.

„ „ *VI.* Wydano *mniej* o 123 K. stosownie do potrzeb rzeczywistych.

„ „ *VII.* Wydatek ***większy*** o 4.913 K. (zastosowany ściśle do potrzeb gospodarstwa), znajduje częściowe pokrycie *w **wyższych*** o 4.122 K. dochodach z gospodarstwa.

„ „ *VIII.* Wydatek ***większy*** o 369 K. skutkiem wypłacania na rachunek tej rubryki nauczycielowi wynagrodzenie za kierownictwo szkoły w czasie pobytu kierownika p. Peninskiego na urlopie.

13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . . .	1.650	—	1.500	+ *150*
III.	3	**Zarobek uczniow**	960	—	960	—
IV.	4	**Dochód z pola i ogrodu szkolnego** . .	79	94	120	— 40
V.	5	**Dochody z gospodarstwa:**				
		Dochód z folwarku	10.722	50	6.600	+ *4.122*
						— 40
		Suma dochodów .	19.412	44	15.180	+ *4.272*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	20.492	97	18.954	+ *1.539*
						+ 5.811
		Razem .	39.905	41	34.134	— 40
						+ *5.771*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochód *większy* o 150 K. w miarę rzeczywistych wpływów pokrywa częściowo przekroczenie Rubryki IV. poz. 13 i 14 wydatków na stołowanie i odzież, pościel i pranie uczniów.

13. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach.

„ „ *IV.* Dochód mniejszy o 40 K. ponieważ w roku 1902 spieniężono mniejszą ilość produktów.

„ „ *V.* Wyższy dochód z gospodarstwa o 4.122 K. służy na częściowe pokrycie większych na gospodarstwo wydatków (Vide Rubr. VII. poz. 22 wydatków).

„*Dotacya z funduszu krajowego*“. Wynikłość *większa* o 1.539 K, w miarę potrzeby pokrycia niedoboru stanowi zarazem ogólne przekroczenie budżetowe funduszów szkoły.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny	— K.	— g.
Stan bierny	— „	— „

LW. 53.025|1903.

14 Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze	większe K.
		WYDATKI.					
I.		**Płace nauczycieli.**					
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkami	3.279	96	3.280	—	
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkiem aktywalnym	2.199	97	2.200	—	
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniow, płaca	373	—	1.200		827
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkiem aktywalnym	1.099	93	1.100	—	
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	992	—	960		*32*
						—	827
		Suma rubryki I.	7.944	86	8.740	+	*32*
						—	795
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**					
	6	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu: pensya wdowia 1.200 K. dodatek na wychowanie 4-ga dzieci 480 „	1.680	—	1.680	—	
IV.		**Koszta administracyjne.**					
	7	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna 240 K. — g. *b*) koszta kancelaryjne 222 „ 62 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 455 „ 62 „	918	24	1.040		122
	8	Opał	1.070	98	1.200		129
	9	Oświetlenie	281	37	300		19
	10	Utrzymanie budynków zwyczajne	700	—	700	—	
		Utrzymanie budynków **nadzwyczajne**	**208**	—	**200**		*8*
	11	Sprzęty i ruchomości	304	54	300		*5*
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	760	88	800		39
	13	Asekuracya i podatek	196	50	200		4
						—	313
		Razem zwyczajne	4.232	51	4.540	+	*5*
		Razem **nadzwyczajne**	**208**	—	**200**	+	*8*
						—	313
		Suma rubryki III.	4.440	51	4.740	+	*13*
						—	300
						—	1.140
		Do przeniesienia zwyczajne	13.857	37	14.960	+	*37*
		Do przeniesienia **nadzwyczajne.**	**208**	—	**200**	+	**8**

Wydatki. 14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
						— 1.140
		Z przeniesienia { zwyczajne	13.857	37	14.960	+ *37*
		Z przeniesienia { **nadzwyczajne**	**200**	—	**200**	+ *8*
IV.		**Utrzymanie uczniów.**				
	14	Stołowanie	8.648	61	12.000	414
	15	Odzież, pościel i pranie	2.937	67		
	16	Lekarz i apteka	229	91	300	70
	17	Uczeń praktykant	375	—	300	*75*
						— 484
		Suma rubryki IV.	12.191	19	12.600	+ 75
						— 409
V.		**Potrzeby naukowe.**				
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów	210	15	240	30
	19	Środki naukowe:				
		a) modele maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi				
		b) biblioteka i czytelnia				
		c) ogród szkolny	773	51	600	*174*
	20	Wycieczki z uczniami	43	24	80	37
						— 67
		Suma rubryki V.	1.026	90	920	+ *174*
						+ *107*
VI.		**Kursy specyalne.**				
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	87	37	100	12
	22	„ mleczarstwa	82	99	100	17
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa	109	24	160	51
		Suma rubryki VI.	279	60	360	— 80
VII.	24	**Gospodarstwo:**				
		Wydatki na gospodarstwo	8.329	84	4.600	+ *3.730*
VIII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane**	207	48	100	+ *107*
						— 1.771
		Razem { zwyczajne	35.892	38	33.540	+ *4.123*
		Razem { **nadzwyczajne**	**208**	—	**200**	+ *8*
						— 1.771
		Suma wydatków	36.100	38	33.740	+ 4.131
						+ 2.360

14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 3. Funkcye instruktora do robót ręcznych i dozorcy uczniów spełniał w roku 1902 lepiej płatny uczeń praktykant, przez co *oszczędzono* 827 K.

„ „ *I. poz. 5. Przekroczenie* 32 K. powstało skutkiem zmian księży na posadach katechetów.

„ „ *III. poz. 7—9.* W miarę rzeczywistych potrzeb oszczędzono: 1) na kosztach zarządu 122 K. na opale 129 K. i na oświetleniu 19 K.

„ „ *III. poz. 10.* Nadzwyczajne wydatki *przekroczono kwotą* 8 K. rzeczywisty koszt bowiem sprawienia i ustawienia dwóch pieców kaflowych, na co kredyt ten był przeznaczony, wyniósł 208 K. Z pozostałej reszty kredytu na założenie szkoły, przeniesionej do rachunku roku 1902 w sumie 5.717 K. 85 g. zużyto w roku 1902 na postawienie szopy i stajni, tudzież na inne potrzeby adaptacyjne kwotę 5.199 K. 08 g., resztę zaś w kwocie 518 K. 77 g. przeniesiono do rachunku roku 1903.

„ „ *III poz. 11—13. Wydano ogółem mniej 38 K.* wedle potrzeby.

„ „ *IV. poz.* 14. i 15. Wydatki mniejsze o 414 K. zależne od cen artykułów spożywczych zakupionych w roku 1902 dla kuchni prowadzonej we własnym zarządzie.

„ „ *IV. poz. 16* Wydano *mniej* o 70 K. zależnie od stanu zdrowotności w szkole.

„ „ *IV. poz. 17.* Wydatek *większy* o 75 K. znajduje zupełne pokrycie w zaoszczędzeniach rubryki I. poz. 3 (Vide wyjaśnienie odnośne.)

„ „ *V.* Ogólne *przekroczenie* tej rubryki wynosi 107 K., wydano bowiem mniej wedle potrzeby na przybory do nauki i pisania dla uczniów o 30 K., a na wycieczki naukowe o 37 K, natomiast przekroczono kredyt na środki naukowe, kwotą 174 K. z powodu znaczniejszych wydatków na ogród szkolny, przekroczenie to jednak znajduje zupełne pokrycie w wyższych dochodach z ogrodu

„ „ *VI.* Wydano ogółem mniej o 80 kor. wedle rzeczywistej potrzeby.

„ „ *VII Przekroczenie* wydatków na gospodarstwo kwotą 3.730 kor. znajduje zupełne pokrycie w wyższych dochodach z gospodarstwa (Vide III. dochodów).

„ „ *VIII.* Wydatki większe o 107 kor. spowodowane chorobami inwentarza żywego szkoły.

Dochody. 14. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** . .	6.000	—	6.000	—
II.	2	**Zarobek uczniow**	936	—	960	— 24
III.	3	**Dochód z gospodarstwa:**				
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego 11.133 K 69 g.				
		b) Dochód z ogrodu . . 291 „ 85 „	11.425	54	4.100	+ 7.325
—	—	**Rozmaite nieprzewidziane**	300	—	—	+ *300*
						+ *7.625*
		Suma dochodów.	18.661	54	11.060	— 24
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	17.438	84	22.680	— 5.241
						+ *7.625*
		Razem .	36.100	38	33.740	— 5.265
						+ 2.360

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochód mniejszy o 24 K. zależny od liczby uczniów.

„ „ *III.* Dochody z gospodarstwa wynosiły w roku 1902 kwotę . 11.425 K. 54 g.
Wydatki na gospodarstwo (Rubr. VII. poz. 24) . . . 8.329 „ 84 „
czysty dochód . 3.095 K. 70 g,
a ponieważ preliminowano nadwyżkę wydatków . . . *500* „ — „
okaże się wynik *korzystniejszy* od budżetu o . . . 3.595 K. 70 g.
stosownie do ilości i cen spieniężanych produktów gospodarczych.

„*Rozmaite nieprzewidziane*“. Pod tą pozycyą zaliczono niepreliminowaną opłatę na utrzymanie ucznia w kwocie 300 K.

„*Dotacya z funduszu krajowego*“. Wynikłość *niższa* o 5.241 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, przedstawia zarazem ogólne budżetowe zaaszczędzenie funduszów szkoły.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „
Wartość gruntów i realności zarachowano przy funduszu krajowym.

LW. 53.026|1903.

Wydatki. 15 Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki z roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca z dodatkiem aktywalnym	2.880	—	2.880	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych, płaca z dodatkiem aktywalnym . . .	2.199	97	2.200	—
	3	Drugi nauczyciel do nauk fachowych, płaca z dodatkiem aktywalnym	1.466	60	1.760	294
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1 121	—	1.200	79
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkiem aktywalnym	1.099	94	1.100	—
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat.	716	63	400	+ *317*
						— 373
		Suma rubryki I. .	9.484	14	9.540	+ 317
						— 56
II.		**Koszta administracyjne.**				
	7	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . . 240 K. — g. *b*) koszta kancelaryjne . . 134 „ 39 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 536 „ — „	910	39	1.040	130
	8	Opał	1.197	44	1.200	3
	9	Oświetlenie	315	32	300	*15*
	10	Utrzymanie budynków } zwyczajne .	542	56	500	*43*
		Utrzymanie budynków } **nadzwyczajne** .	**1.400**	—	**1.400**	—
	11	Sprzęty i ruchomości	290	60	300	9
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	798	58	800	1
						— 143
		Razem } zwyczajne	4.054	89	4.140	+ *58*
		Razem } **nadzwyczajne** .	**1.400**	—	**1.400**	—
		Suma rubryki II. .	5.454	89	5 540	— 85
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	13	Stołowanie	9.038	16	13.500	1 032
	14	Odzież, pościel i pranie	3.430	12		
	15	Lekarz i apteka	724	48	300	*425*
	16	Uczeń praktykant	—	—	300	300
						— 1.332
		Suma rubryki III. .	13.192	76	14.100	+ *425*
						— 907
						— 1.848
		Do przeniesienia } zwyczajne .	26.731	79	27.780	+ *800*
		Do przeniesienia } **nadzwyczajne** .	**1.400**	—	**1.400**	—

Wydatki. 15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
						— 1.848
		Z przeniesienia { zwyczajne	26.731	79	27.780	+ *800*
		Z przeniesienia { nadzwyczajne	**1.400**	—	**1.400**	—
VI.		**Potrzeby naukowe.**				
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów	184	58	240	56
	18	Środki naukowe: a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych; b) biblioteka i czytelnia; c) ogród szkolny	675	59	600	*76*
	19	Wycieczki naukowe z uczniami	60	08	100	40
						— 96
		Suma rubryki IV.	920	25	940	+ *76*
						— 20
		Kursy specyalne.				
V.		Kurs mleczarstwa	152	93	100	*53*
		Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	39	57	100	61
	20	Kurs wyprawy lnu i konopi { zwyczajne			100	100
	21	Kurs wyprawy lnu i konopi { nadzwyczajne	**450**	—	**450**	—
	22	Kurs stelmachstwa i koszykarstwa	67	70	100	32
						+ *53*
	23	Razem { zwyczajne	260	20	400	— 193
		Razem { nadzwyczajne	**450**	—	**450**	—
		Suma rubryki V.	710	20	850	— 140
		Gospodarstwo:				
VI.	24	a) Wydatki na gospodarstwo { zwyczajne	9.780	96	3.400	+ *6.381*
		a) Wydatki na gospodarstwo { nadzwyczajne	**462**	—	**462**	—
		b) Czynsz dzierżawny z gruntów dzierżawionych od gminy	1.000	—	1.000	—
		Razem { zwyczajne	10.780	96	4.400	+ *6.381*
		Razem { nadzwyczajne	**462**	—	**462**	—
		Suma rubryki VI.	11.242	96	4.862	+ 6.381
		Rozmaite nieprzewidziane	354	16	100	+ *254*
						— 2.137
VII.	25	Razem { zwyczajne	39.047	36	33.620	+ *7.564*
		Razem { nadzwyczajne	**2.312**	—	**2.312**	—
		Suma wydatków	41.359	36	35 932	+ 5.427

15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole. Wydatki.

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 3. i 4. Zaoszczędzono ogółem 373 K. skutkiem intercalariów.

„ „ *I. poz. 6.* Wydatek *większy* o 317 K., preliminowane bowiem było wynagrodzenie tylko dla katechety obrządku rzymsko-kat. w rzeczywistości zaś wypłacono wynagrodzenie za naukę religii obu obrządków.

„ „ *II.* Ogólne *zaoszczędzenie* tej rubryki wynosi 85 K. spowodowane głównie niższymi wydatkami na zarząd z powodu dostatecznych zapasów w materyałach pozostałych z roku 1901.

„ „ *III poz 13.* i *14.* Wydatki mniejsze o 1,032 K. zależne od cen artykułów żywności zakupionych dla kuchni prowadzonej we własnym zarządzie.

„ „ *III. poz. 15. Przekroczenie* w kwocie 425 K. spowodowane zostało epidemią zapalenia egipskiego ócz (jaglica), tudzież utrzymaniem trzech uczniów w szpitalu powszechnym w Rzeszowie.

„ „ *III poz. 16.* Koszta utrzymania dwóch uczniów praktykantów w drugiem półroczu roku 1902 zaliczono pod rubr. I. poz. 4 na rachunek poborów instruktora do robót ręczuych i dozorcy uczniów, która to posada nie była w tym czasie obsadzona, przez co cały uchwalony kredyt zaoszczędzono.

„ „ *IV.* Wydatki na potrzeby naukowe były w ogole mniejsze o 20 K. na podstawie rzeczywistych potrzeb.

„ „ *V.* Również w miarę rzeczywistych potrzeb wydano mniej o 140 K. na specyalne kursa.

„ „ *VI. poz. 24. a).* Wskutek dodzierżawienia 14 morgów gruntu musiała być użyta znaczna kwota na zakupno nasion i nawozów, co spowodowało głównie *przekroczenie* w kwocie 6.381 K. znajdujące jednak zupełne pokrycie w wyższych dochodach z gospodarstwa.

„ „ *VII.* W rubryce tej zaliczono koszta pogrzebu nauczyciela pomocniczego do nauk fachowych ś. p. Górskiego, tudzież prowizoryczne zaopatrzenie dla wdowy za listopad i grudzień roku 1902, co spowodowało *przekroczenie w kwocie* 254 K.

Dochody. 15. Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze większe K.
		Dochody.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—	6.000	—
	2	Od Rady powiatowej w Krośnie . . .	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	6.000	—	6.000	—
II.	3	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . . .	300	—	300	—
III.	4	**Zarobek uczniow**	1.080	—	1.080	—
IV.	5	**Dochody z gospodarstwa szkolnego:** . .	11.498	75	5.000	+ *6.499*
V.	6	**Rozmaite nieprzewidziane**	—	—	—	—
		Suma dochodów .	18 878	75	12.380	+ *6.499*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	22.480	61	23.552	— 1.072
		Razem .	41.359	36	35.932	+ *5.427*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. IV. Dochody z gospodarstwa wynosiły w roku 1902 . . 11.498 K. 75 g.
Wydatki na gospodarstwo (Rubr. VI. poz. 24 a) . . . 9.780 „ 96 „
nadwyżka dochodów 1.717 „ 79 „
a gdy preliminowana była nadwyżka dochodów w kwocie . 1.600 „ — g.
przeto okazuje się w rezultacie wynikłość *korzystniejsza* o . 117 „ 79 „

„Dotaaya z funduszu krajowego“ mniejsza o 1.072 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, o którą to kwotę jest ogólny wynik *korzystniejszy.*

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „
Wartość realności zarachowano przy funduszu krajowym.

LW. 53.027|1903.

16. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik, płaca z dodatkami	3.480	—	3.480	—
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy, płaca z dodatkami	2.399	94	2.400	—
	3	Nauczyciel pomocniczy do kreślarstwa i rysunków, płaca	480	—	480	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca z dodatkami	1.659	94	1.660	—
	5	Ochmistrz i instruktor, płaca i dodatek na mieszkanie	1.200	—	1.440	240
	6	Kapelan i katecheta, płaca i wydatki z powodu nabożeństwa	399	34	400	1
		Suma rubryki I. .	9.619	22	9.860	— 241
II.		**Koszta administracyi.**				
	7	Zarząd: *a)* pomoc kancelaryjna 40 K. — g. *b)* koszta kancelaryjne, inseraty druki i portorya . . 192 K. 87 „ *c)* sługa szkolny i stróż nocny . 431 „ — „	663	87	1.160	496
	8	Opał ubikacyj szkolnych	900	10	900	—
	9	Oświetlenie	246	26	300	54
	10	Utrzymanie budynków . { zwyczajne . .	434	44	400	*34*
		{ **nadzwyczajne** .	**100**	—	**100**	—
	11	Sprzęty i ruchomości	204	62	200	*5*
						— 550
		Razem { zwyczajne .	2.449	29	2.960	+ *39*
		{ **nadzwyczajne** .	**100**	—	**100**	—
		Suma rubryki II. .	2.549	29	3.060	— 511
III.		**Utrzymanie uczniów.**				
	12	Stołowanie	5.427	82	8.250	1.386
	13	Odzież, pościel i pranie	1.435	75		
	14	Lekarz i apteka	222	89	240	17
	15	Uczeń praktykant	340	—	480	140
		Suma rubryki III. .	7.426	46	8.970	— 1.543
						— 2.334
		Do przeniesienia { zwyczajne . .	19.494	97	21.790	+ *39*
		{ **nadzwyczajne** .	**100**	—	**100**	—

Wydatki.

16. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Z przeniesienia { zwyczajne . .	19.494	97	21.790	— 2.334 / + *39*
		Z przeniesienia { **nadzwyczajne** .	**100**	—	**100**	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**				
	16	Przybory do nauki	243	90	240	*4*
	17	Zbiory środków do demonstracyi . . .	204	57	200	*5*
	18	Bibliot-ka i czytelnia	166	23	200	34
	19	Wycieczki naukowe	93	98	200	106
	20	Na utrzymanie ogrodu szkolnego . . .	1.985	90	2.000	14
		Suma rubryki IV. .	2.694	58	2.840	— 154 / + *9* = — 145
V.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	57	10	60	— 3
		Razem { zwyczajne . .	22.246	65	24.690	— 2.491 / + *48*
		Razem { **nadzwyczajne** .	**100**	—	**100**	—
		Suma wydatków .	22.346	65	24.790	— 2.443

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 5. Ochmistrz i instruktor otrzymuje wolne pomieszkanie w naturze, skutkiem czego okazała się oszczędność 240 kor.

„ „ *I. poz. 6.* Różnica nieznaczna na korzyść budżetu.

„ „ *II. poz. 7.* Wydatki mniejsze o 496 K. ponieważ w roku 1902 zapłacono tylko za dwa miesiące wynagrodzenie za pomoc kancelaryjną, a nadto oszczędzono na służbie.

„ „ *II. poz. 8—11.* W pozycyach tych *oszczędzono* ogółem 15 K stosownie do zachodzących potrzeb rzeczywistych.

„ „ *III. poz. 12—13.* Wydatki ogółem *mniejsze* o 1.386 K. zależne od stanu uczniów i cen artykułów żywności zakupywanych dla kuchni prowadzonej we własnym zarządzie.

„ „ *III. poz. 14* Różnica nieznaczna na korzyść budżetu.

„ „ *III. poz. 15.* Wydano *mniej* o 140 K. ponieważ posadę ucznia praktykanta obsadzono dopiero z dniem 15. kwietnia 1902.

„ „ *IV.* i *V.* Wydano ogółem mniej o 148 K. wedle rzeczywistych potrzeb.

16. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		**Subwencye.**				
	1	Z c. k. Skarbu Państwa	6.000	—	6.000	—
	2	Od gminy miasta Tarnowa	500	—	500	—
	3	Od Rady powiatowej w Tarnowie	600	—	600	—
		Suma rubryki I. .	7.100	—	7.100	—
II.	4	**Opłaty na utrzymanie uczniow** . . .	732	50	200	+ *533*
III.	5	**Dochod z ogrodu szkolnego**	2.104	28	2.000	+ *104*
IV.	6	**Rozmaite nieprzewidziane**	20	—	60	— 40
						+ *637*
		Suma dochodów .	9.956	78	9.360	— 40
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	12.389	87	15.430	— 3.040
						— 3.080
		Razem .	22.346	65	24.790	+ *637*
						— 2.443

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Dochód *większy* o 533 K. według rzeczywistych wpływów z tytułu opłat na utrzymanie uczniów.

„ „ *III.* Dochód *większy* o 104 K. zależny od ilości i cen sprzedanych produktów.

„ „ *IV.* Za sprzedany susznik blaszany uzyskano 20 K. Innych dochodów nieprzewidzianych nie było.

»*Dotacya z funduszu krajowego*« *mniejsza* o 3.040 K., w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, a zatem i ogólny wynik korzystniejszy o tę kwotę od budżetu.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny . . . . . — K. — g.

Stan bierny . . . . . — „ — „

LW. 53.035|1903.

Wydatki. 14. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace nauczycieli.**				
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca i dodatek aktywalny	2.880	—	2.880	—
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy, płaca i dodatek aktywalny	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	2.880	—	2.880	—
II.		**Koszta administracyjne.**				
	3	Koszta kancelaryjne	196	83	200	*3*
	4	Stróż zakładu	600	—	600	—
	5	Furman	318	—	360	*42*
	6	Opał	607	28	600	*7*
	7	Oświetlenie	232	87	250	*17*
	8	Utrzymanie budynków	203	28	200	*3*
	9	Wynagrodzenie za użytkowanie wody . .	626	38	600	*26*
	10	Sprzęty i ruchomości	103	03	100	*3*
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych .	800	12	800	—
	12	Ubezpieczenie budynków i zbiorów, oraz podatki .	123	45	240	*116*
						— *178*
		Suma rubryki II. .	3.811	24	3.950	+ *39*
						— *139*
III.		**Potrzeby zakładu.**				
	13	Pomocnik ogrodnika, płaca i dodatek na mieszkanie	770	—	840	*70*
	14	Robocizna	2.980	46	3.000	*20*
	15	Wyszutrowanie dróg **nadzwyczajne** . .	**390**	—	**400**	**10**
	16	Na kupno dziczków, i drz w dla rozszerzonego ogrodu **nadzwyczajne**	**1500**	—	**1.500**	—
	17	Materyały i drobne wydatki na ogród . .	404	84	300	*105*
	18	Nawozy	423	81	400	*24*
	19	Nasiona	492	72	500	*7*
	20	Środki do nauki i pracy: *a)* narzędzia . .	386	92	400	*13*
		b) biblioteka . .				+ *129*
		Razem { zwyczajne .	5.458	75	5.440	— *110*
		nadzwyczajne .	**1.890**	—	**1 900**	— **10**
		Suma rubryki III. .	7.348	75	7.340	+ *9*
						— *288*
		Do przeniesienia { zwyczajne .	12.149	99	12.270	+ *168*
		nadzwyczajne .	**1.890**	—	**1.900**	— **10**

17. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
						— 288
		Z przeniesienia { zwyczajne .	12.149	99	12.270	+ *168*
		Z przeniesienia { **nadzwyczajne .**	**1.890**	—	**1.900**	— 10
IV.		**Rozmaite**				
	21	Koszta objazdów	636	09	600	*36*
	22	Wydatki nieprzewidziane	232	90	200	*33*
		Suma rubryki IV. .	868	99	800	+ *69*
						— 288
		Razem { zwyczajne .	13.018	98	13.070	+ 237
		Razem { **nadzwyczajne** .	**1.890**	—	**1.900**	— **10**
						— 298
		Suma wydatków .	14.908	98	14.970	+ 237
						— 61

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. poz. 3—10. Wydatki ogółem mniejsze o 23 K. według rzeczywistej potrzeby.

„ „ *II. poz. 12.* Wydatki mniejsze o 116 K. zależne od wysokości premij asekuracyjnych i wymierzonych podatków.

„ „ *III.* Ogólna wynikłość tej rubryki przedstawia się jako nieznaczne przekroczenie w kwocie 9 K., przekroczenie bowiem w poje'yńczych pozycyach znajduje zupełne pokrycie w innych pozycyach tej rubryki. Znaczniejsze zaś między niemi jest *przekroczenie* kredytu na materyały i drobne wydatki na ogród w kwocie 105 K. które spowodowane było drożyzną słomy i drzewa, gdyż okoliczne majątki są w dzierżawie, a dzierżawcom słomy nie wolno sprzedawać, a co do drzewa, to brak lasów w okolicy naraża na wielkie koszta dostawy materyałów drzewnych.

„ „ *IV.* Ogółem przekroczono kredyt tych pozycyj kwotą 69 K. wedle rzeczywistych potrzeb. Zauważa się nadto że kredyt nadzwyczajny uchwalony w rubryce XV. poz. 264 funduszu krajowego na zakupno 4 morgów gruntu dla zakładu w kwocie 8.000 K. i na uzupełnienie ogrodzenia w kwocie 4.500 K. nie mógł być w roku 1902 zużyty i dlatego przeniesiono go w całości do rachunku roku 1903 na te same cele.

Dochody. 17. Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Subwencya z ck. Skarbu Państwa** . .	5.000	—	5.000	—
II.	2	**Dochód z ogrodu szkolnego**	801	25	700	+ *101*
		Suma dochodów .	5.801	25	5.700	+ *101*
—	—	**Dotacya z funduszu krajowego** . . .	9.107	73	9.270	— 162
		Razem . .	14.908	98	14.970	— 61

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Z powodu sprzedaży znaczniejszej ilości produktów z ogrodu uzyskano dochód większy od preliminowanego o 101 K.

Dotacya z funduszu krajowego niższa o 162 K. w miarę potrzeby pokrycia niedoboru, przedstawia zarazem ostateczną oszczędność budżetową w roku 1902.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny . . . . . — K. — g.
Stan bierny . . . . . — „ — „

Wartość gruntów i realności, będących własnością zakładu wykazano przy funduszu krajowym.

LW. 53.035|1903.

18. Krajowy skład publiczny w Krakowie. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki z roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Koszta zarządu i służby.**				
	1	Dyrektor-kasyer	3.000	—	3.000	—
	2	Likwidator	2.400	—	2.400	—
	3	Buchalter	1.500	—	1.500	—
	4	Praktykant	720	—	720	—
	5	Dyurnista	360	—	360	—
	6	Magazynier	2.000	—	2.000	—
	7	Woźny	933	—	880	+ *53*
	8	Odźwierny	580	—	580	—
	9	Stróż nocny	600	—	600	—
		Suma rubryki I.	12.093	—	12.040	+ *53*
II.		**Koszta administracyi.**				
	9	Podatki:				
		a) zarobkowy	425	80	497	— 71
		b) domowo-czynszowy	1.927	48	1.600	+ *327*
		c) podatek ekwiwalentowy (za czas od 16|9. 98. do 31|12. 900 i od 1/1. 901 do 31|12. 902).	5.116	65	—	+ *5.117*
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:				
		a) budynków administracyjnych	41	—	260	— 219
		b) magazynów zbożowych	1.205	01	1.400	— 195
		c) urządzenie wodociągów i naprawa studni				
		nadzwyzajne	—	—	**531**	— 531
	11	Zabezpieczenie:				
		a) budynków od ognia	400	—	400	—
		b) robotników od wypadku i w kasie chorych	327	99	320	+ *8*
	12	Potrzeby kancelaryjne:				
		a) ogłoszenia i dzienniki	32	—	140	— 108
		b) księgi i druki	542	88	700	— 157
		c) telefon	100	—	100	—
		d) rozmaite kancelaryjne	287	62	280	+ *8*
	13	Opał i światło	746	32	500	+ *246*
	14	Opłata drogi dojazdowej	300	—	300	—
	15	Remuneracye, noworoczne	1.600	—	1.600	—
		Suma rubryki II. zwyczajne	13.052	75	8.097	+ *5.706* — 750
		Suma rubryki II. **nadzwyczajne**	—	—	**531**	— 531
		Do przeniesienia zwyczajne	25.145	75	20.137	+ *5.009*
		Do przeniesienia **nadzwyczajne**	—	—	531	— 531

Wydatki.

18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Z przeniesienia { zwyczajne	25.145	75	20.137	+ *5.009*
		Z przeniesienia { **nadzwyczajne**	—	—	**531**	— 531
III.		**Ekspozytura cłowa.**				
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa	600	—	600	—
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**				
	17	Robocizna	8.995	39	10.000	— 1.006
	18	Szpagat, worki	311	66	360	— 48
	19	Asekuracya	612	67	1.370	— 757
	20	Stemple i porta	650	75	900	— 249
	21	Rozmaite	30	—	50	— 20
		Suma rubryki IV.	10.600	47	12.680	— 2.080
V.	22	4% **Odsetki od dotacyi w roku 1902.**	393	13	—	+ *393*
		Suma wydatków { zwyczajne	36.739	35	33.417	+ *3.322*
		Suma wydatków { **nadzwyczajne**	—	—	**531**	— 531
		Razem	36.739	35	33.948	+ *2.791*
		Nadwyżka dochodów oddana funduszowi kraj.	—	—	652	— 652
		Ogólna suma wydatków	36.739	35	34.600	+ *2.139*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 6. Wydatek większy o 53 K. spowodowany sprawieniem nowego płaszcza woźnemu.

„ „ *II. poz. 9 a).* Wydatek mniejszy o 71 K. z powodu zmniejszenia wymiaru podatkowego (zarobkowego) za r. 1902.

„ „ *II. poz. 9 b).* Wydatek większy o 327 K. z powodu zwiększonego wymiaru podatku domowo-czynszowego za rok 1902.

„ „ *II. poz. 9 c).* Wydatek większy o 5117 K. budżetem nieprzewidziany i zwrócony funduszowi krajowemu tytułem zapłaconego podatku ekwiwalentowego za czas od 16|9 1898 do 31|12 1902.

„ „ *II. poz. 10. a).* Wydatek mniejszy o 219 K. spowodowany mniejszą potrzebą.

18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

„ „ *II. poz. 10. b).* Wydatek mniejszy o 195 K. spowodowany mniejszą potrzebą.
„ „ *II. poz. 10. c).* Wydatek mniejszy o 531 K. gdyż zamierzonego zaprowadzenia wodociągu niewykonano.
„ „ *II. poz. 11. b).* Wydatek większy o 8 K. z powodu większego wymiaru.
„ „ *II. poz. 12. a. b.* Wydatek mniejszy o 265 K. z powodu mniejszego zapotrzebowania.
„ „ *II. poz. 12. d).* Wydatek większy o nieznaczną różnicę 8 K.
„ „ *II. poz. 13.* Wydatek większy o 246 K. spowodowała b. ostra zima.
„ „ *IV. poz. 17—21.* Wydatek mniejszy o 2.080 K. z powodu mniejszego zapotrzebowania skutkiem znacznie słabszego ruchu w r. 1902.
„ „ *V. poz. 22.* Wydatek większy o 393 K. pochodzi z przyczyny korzystania z dotacyi pobieranej z funduszów krajowych i opłacania 4% odsetek od tejże.

Porównanie z budżetem

Suma wydatków rzeczywistych wynosi . . .	36.739 K. 35 g.
Budżetem uchwalono na r. 1902	39.948 „ — »
Wynik zatem wydatków za r. 1902 jest od budżetu ***niekorzystniejszy*** o kwotę	2.791 K. 35 g.

Dochody.

18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1	**Składowe od zboża i towarów** . . .	10.770	10	14.400	— 3.630
II.		**Manipulacya przy zbożu, względnie towarach:**				
	2	Dostawa wagonów			1.100	
	3	Ekspedycya „			100	
	4	Wyładowanie „			4.500	
	5	Załadowanie „			3.200	
	6	Asekuracya			1.700	
	7	Stemple i porta			1.100	
	8	Odsetki	18.223	79	1.000	—1976
	9	Rozmaite:				
		a) czyszczenie i wietrzenie . . .			5.100	
		b) załatwienie formalności cłowych .			600	
		c) wypożyczanie worów			600	
		d) szpagat			700	
		e) zawiadomienia odbiorcze			500	
		Suma rubryki II. .	18.223	79	20.200	— 1.976
		Suma dochodów rzeczywistych .	28.993	89	34.600	— 5.606
		Niedobór pokryty z funduszu krajowego .	7.745	46	—	+ 7.745
		Ogólna suma dochodów .	36.739	35	34.600	+ *2.139*

Uzasadnienie różnic

Do rubr. I. poz. 1. Dochody w Składowem mniejsze od budżetu o kwotę 3.630 K. spowodowane zostały bardzo słabym ruchem i ogólnym zastojem handlowym, których to okoliczności trudno było przewidzieć.

„ „ *II. poz. 2—9.* Dochody z ogólnej manipulacyi również mniejsze od budżetu o 1.976 K. z przyczyny jak wyżej.

Porównanie z budżetem.

Suma dochodów rzeczywistych wynosi	28.993 K. 89 g.
Budżetem uchwalono na r. 1902	34.600 „ — „
Dochody byłyby zatem od budżetu mniejsze o . . .	5.606 K. 11 g.
Ponieważ jednak w powyższej sumie dochodów mieszczą się zapłacone należytości czynne pozostałe z r. 1901 . . .	8.734 K. 85 g.
wypadłby zatem niedobór za r. 1902	14.340 K. 96 g.
uwzględniając jednak zaległości czynne, pozostałe na r. 1903 .	7.014 K. 60 g.
wynik zatem dochodów za r. 1902 okazuje się od budżetu *niekorzystniejszy* o kwotę	7.326 K. 36 g.
Ponieważ i wydatki przedstawiają wynik od budżetu *niekorzystniejszy o*	2.791 K. 35 g.
Ogólny zatem wynik za r. 1902 jest od budżetu *niekorzystniejszy o*	10.117 K. 71 g.

18. Krajowy skład publiczny w Krakowie.

Wykaz należytości czynnych i biernych pozostałych z końcem r. 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	Należytości czynne z lat ubiegłych g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	Należytości czynne z roku bieżącego g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	Należytości bierne z lat ubiegłych g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	Należytości bierne z roku bieżącego g.
		Wydatki.								
V.	22	Odsetki od dotacyi . . .	—	—	—	—	815	40	—	—
		Dochody.								
I.	1	Składowe od zboża i towarów .	—	—	3.121	46	—	—	—	—
II.	2-9	Manipulacye przy zbożu i towarach	—	—	3.893	14	—	—	—	—
		Razem .	—	—	7.014	60	815	40	—	—

Stan majątku wykazany przy funduszu krajowym.

LW. 25179|1903.

LW. 70.857/1903.

ALEGAT

(od 1 do 36)

do zamknięcia rachunku funduszu krajowego

(Rubryka XVI. wydatków)

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1902.

1.	aleg.	Rudki	Kraj. szkoła koszykarska	str. 203
2.	„	Dynów	„ „ „	„ 205
3.	„	Dżurów	„ „ „	„ 206
4.	„	Jurków	„ „ „	„ 207
5.	„	Siedlce	„ „ „	„ 208
6.	„	Skołyszyn	„ „ „	„ 209
7.	„	Niżniów	„ „ „	„ 211
8.	„	Wielowieś	„ „ „	„ 212
9.	„	Wojsław	„ „ „	„ 213
10.	„	Zator	„ „ „	„ 214
11.	„	Grybów	„ naukowy warsztat kołodziejski	„ 215
12.	„	Grzymałów	„ „ „ „	„ 217
13.	„	Kamionka str.	Kraj. szkoła kołodziejska i ciesielska . . .	„ 219
14.	„	Tłumacz	Kraj. warsztat kołodziejski	„ 221
15.	„	Stanisławów	Kraj. szkoła stolarska	„ 223
16.	„	Kalwarya	„ „ „	„ 225
17.	„	Jaworów	Kraj. naukowy warstat dla wyrobu zabawek . .	„ 227
18.	„	Kołomyja	Kraj. szkoła garncarska	„ 229
19.	„	Podgórze	Kraj. kurs dla przemysłu keramicznego . . .	„ 231
20.	„	Witków	Kraj. naukowy warsztat szewski	„ 232
21.	„	Stary Sącz	„ „ „ „	„ 234
22.	„	Dobczyce	Kraj. szkoła szewska	„ 235
23.	„	Krosno	Kraj. szkoła tkacka	„ 236
24.	„	Gliniany	Kraj. naukowy warsztat tkacki	„ 238
25.	„	Gorlice	„ „ „ „	„ 239
26.	„	Korczyna	„ „ „ „	„ 240
27.	„	Kosów	„ „ „ „	„ 240/I
28.	„	Łańcut	„ „ „ „	„ 240/II
29.	„	Rychwałd	„ „ „ „	„ 240/III

30.	„	Wilamowice	Kraj. naukowy warstat tkacki	str.	240/IV
31.	„	Rakszawa	Kraj. szkoła sukiennicza	„	240/V
32.	„	Zakopane	Kraj. szkoła koronkarska	„	240/VI
33.	„	Bobowa	„ „ „	„	240/VII
34.	„	Maków	Kraj. szkoła hafciarska	„	240/VIII
35.	„	Lwów	Kraj. Keramiczna stacya doświadczalna . . .	„	240/IX
36.	„	Lwów	Kraj. Stacya doświadczalna mechaniczno-technologiczna	„	240/X

1. Rudki. Szkoła koszykarska.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	3.640·01	4.000	360	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi, gdyż kilku uczniów chwilowo odeszło do robót kolejowych.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej. . .	670·—	610	—	60	Więcej z powodu wpływu należytości za rok 1901.
b) od c. k. Rządu	1.000·—	1.200	200	—	Mniej z powodu, iż c. k. Rząd nie przyznał subwencyi w żądanej wysokości.
c) z funduszów krajowych . .	1.423·79	1.440	16	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma przychodu . .	6.733·80	7.250	576	60	
			516		

Rozchód

1. Płace:					
a) instruktor	1.440·—	1.440	—	—	
b) administrator	300·—	300	—	—	
c) nauczyciel rysunków i rachunkowości	—	240	240	—	Kredyt niezużyty z powodu braku odpowiednio ukwalifikowanego kandydata.
d) koszta dojazdu instruktora do Milczyc i Pohorzec . .	—	200	200	—	Kredyt niezużyty gdyż w Pohorcach produkcya ustała, a do Milczyc nie było potrzeby dojeżdżać.
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	181·84	180	—	2	W tem mieści się zaliczka udzielona komitetowi w kwocie 150 K. na restauracyę budynku.
3. Opał	309·54	240	—	70	Więcej z powodu wyższych cen drzewa.
4. Oświetlenie	51·36	50	—	1	
5. Usługa	72·—	72	—	—	
6. Materyał	1.806·86	2.000	193	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
7. Wynagrodzenie uczniów . .	1.500·52	1.878	377	—	Mniej z powodu mniejszej ilości uczniów.
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	38·20	200	162	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Wydatki kancelaryjne i portorya	41·29	50	9	—	
10. Rozmaite inne wydatki . .	128·38	200	72	—	
11. Na kulturę łoziny	363·81	200	—	164	Ogólne koszta uprawy gruntu, kulturowania i cięcia łozy, wynosiły 933 K. 83 g. jednakże ze sprzedaży trawy, ziemiopłodów i drobnej łozy uzyskano 570 K. 02 g. tak, że czysty wydatek wynosi tylko 363 K. 81 g. usprawiedliwiony kulturowaniem 8 morgowego obszaru.
— Zaliczka zwrotna udzielona komitetowi na dalsze przeprowadzenie kultury łoziny .	500·—	—	—	500	Wydatek ten okazał się koniecznym dla dokończenia robót około kulturowania łoziny i jest tylko chwilowym gdyż od r. 1904, gdy trzyletnia łoza będzie mogła być do użytku przydatną i sprzedawaną, udzielona na uprawę zaliczka zostanie fund. kraj. zwróconą.
Suma rozchodu . .	6.733·80	7.250	1.253	737	
			516		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:		*Stan bierny*:	
1. Należytości czynne . . .	K. 844·39	1. Należytości bierne	K. —·—
2. Wartość zapasu materyałów	„ 1.124·07		
3. „ „ wyrobów .	„ 628·50		
4. „ inwentarza . . .	„ 836·53	Czysty stan czynny (Saldo).	„ 3.433·49
Suma .	K. 3.433·49	Suma .	K. 3.433·49

2. Dynów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	120·65	300	179	—	Mniej z powodu iż w ciągu roku wszedł dopiero I. rok nauki.
2. Subwencye:					
— od gminy	—	—	—	—	
a) od Rady powiatowej . .	200·—	200	—	—	
b) „ c. k. Rządu	400·—	600	200	—	Mniej, gdyż rząd nie przyznał subwencyi w żądanej wysokości.
c) z funduszów krajowych .	673·93	2.130	1.456	—	Mniej z powodu iż na pierwsze zaopatrzenie szkoły w narzędzia i materyały użyto kredytu z poz. 441 na nowe warsztaty.
Suma przychodu . .	1.394·58	3.230	1.835	—	
			1.835		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	973·30	1.280	307	—	Mniej z powodu zamianowania dopiero od 20. lutego 1902.
b) administrator	40·—	200	160	—	Mniej z powodu wydatku tylko za sporządzenie rachunków.
2. Materyał	123·16	1.000	877	—	Mniej z powodu iż na pierwsze zaopatrzenie dano 500 K. z kredytu poz. 441. na nowe warsztaty.
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	85·46	200	114	—	Mniej z powodu, iż na pierwsze zaopatrzenie szkoły dano 250 K. z kredytu na nowe warsztaty.
4. Wynagrodzenie uczniów . .	—·—	400	400	—	Kredyt nieużyty z powodu jak poz. 1. doch.
5. Rozmaite inne wydatki . . .	172·66	150	—	23	Więcej wedle potrzeby.
Suma rozchodu . .	1.394·58	3.230	1.858	23	
			1.835		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . . .	K.	—·—			
2. Wartość zapasu materyałów	„	348·46	1. Należytości bierne	K.	—·—
3. „ „ wyrobów .	„	50·80			
4. „ inwentarza (nie przedłożono)	„	—·—	Czysty stan czynny (Saldo)	„	399·26
Suma .	K.	399·26	Suma .	K.	399·26

3. Dżurów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. h.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.680·58	1.800	120	—	Mniej z powodu sprzedaży wyrobów tylko za gotówkę.
— Różne dochody	—·04	—	—	—	
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	7·65	300	292	—	Mniej z powodu, iż Wydział powiatowy w Śniatynie nie dał w tym roku subwencyi, którą też wykazano w należytościach stanu majątkowego szkoły j. n.
b) „ c. k. Rządu	1.000·—	1.000	—	—	
c) z funduszów krajowych	1.211·52	1.212	—	—	
Suma przychodu	3.899·79	4.312	412	—	
			412		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.200·—	1.200	—	—	
2. Utrzymanie lokalu	42·18	150	108	—	Wedle potrzeby.
3. Opał	141·60	140	—	2	
4. Oświetlenie	26·08	50	24	—	
5. Usługa	—	72	72	—	Kredyt nie zużyty z powodu dyżurów trzymanych przez uczniów.
6. Materyał	796·22	1.400	604	—	Mniej z powodu zużytkowania zeszłorocznego zapasu.
7. Środki naukowe i uzupełnienia inwentarza	8·50	300	291	—	Mniej wedle potrzeby.
8. Rozmaite inne wydatki	118·29	200	82	—	
9. Wynagrodzenie uczniów	982·92	800	—	183	Więcej stósownie do wartości roboty.
— Na pokrycie reszty kosztów utrzymania ubogich uczniów	584·—	—	—	584	Wydatek ten znachodzi pokrycie w ogólnych funduszach szkolnych, jak poz. 2 c) doch. a spowodowany został wielką ilością bardzo ubogich uczniów, którzy pozostają na całkowitem utrzymaniu szkolnem.
Suma rozchodu	3.899·79	4.312	1.181	1769	
			412		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:		*Stan bierny*:	
1. Należytości czynne	K. 292·35	1. Należytości bierne	K. —·—
2. Wartość zapasu materyałów	„ 629·20		
3. „ „ wyrobów	„ 812·—		
4. „ inwentarza	„ 870·92	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 2.604·47
Suma	K. 2.604·47	Suma	K. 2.604·47

4. Jurków. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. h.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	258·42	600	342	—	Mniej z powodu wprowadzenia dopiero I roku nauki.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	600·—	600	—	—	
b) „ c. k. Rządu . . .	400·—	600	200	—	Mniej z powodu, iż c. k. rząd nie przyznał subwencyi w żądanej wysokości.
c) z funduszów krajowych .	1·395·80	1·630	234	—	Mniej z powodu mniejszego wydatku na robociznę.
Suma przychodu .	2.654·22	3.430	776	—	
			776		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor fachowy . .	1.080·—	1.080	—	—	
b) administrator . . .	149·94	200	50	—	Mniej z powodu zamianowania dopiero od 1. kwietnia 1902.
— Lokal, opał, oświetlenie i usługa	—	—	—	—	
2. Materyał	317·75	1.200	882	—	Z pozostałego kredytu udzielono zaliczkę na zakupno materyału zapasowego, jak niżej.
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	50·79	200	149	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Wynagrodzenie uczniów .	133·66	600	467	—	Mniej z powodu jak poz. 1 doch.
5. Rozmaite inne wydatki . .	122·08	150	28	—	Mniej wedle potrzeby.
— Zaliczka komitetowi na zakupno materyału zapasowego	800·—	—	—	800	Wydatek ten uskuteczniono z kredytu pod 2.
Suma rozchodu .	2.654·22	3.430	1.576	800	
			776		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny*:		
1. Należytości czynne . .	K.	47·90	1. Należytości bierne . .	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	53·80			
3. „ „ wyrobów .	„	103·43			
4. „ inwentarza . .	„	592·62	Czysty stan czynny (Saldo)	„	797·75
Suma .	K.	797·75	Suma .	K.	797·75

5. Siedlce. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. h.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.058·65	480	—	578	Więcej z powodu za nisko preliminowanych dochodów. Patrz zamknięcie rachunków tej szkoły za rok 1901.
— Zaliczka na materyały z r. 1901	400·—	—	—	400	Patrz zamknięcie rachunku tej szkoły za r. 1901.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	400·—	400	—	—	
b) „ c. k. Rządu . . .	800·—	1.000	200	—	Mniej, gdyż c. k. rząd nie przyznał subwencyi w żądanej wysokości.
c) z funduszów krajowych .	878·54	1.000	121	—	Mniej z powodu wpływu większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Suma przychodu .	3·537·19	2.880	321	978	
				657	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	960·—	960	—	—	
b) administrator . . .	200·—	200	—	—	
— Lokal, opał, oświetlenie i usługa	—	—	—	—	
2. Materyał	1.456·24	800	—	656	Więcej z powodu większej produkcyi i sprzedaży wyrobów, jak poz. 1 doch.
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	16·30	300	283	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Rozmaite inne wydatki . .	128·29	150	22	—	
5. Wynagrodzenie uczniów .	476·36	470	—	6	Więcej stósownie do wartości roboty.
— Zaliczka komitetowi na zakupno łozy	300·—	—	—	300	Zaliczkę tę musiano udzielić, gdyż szkoła nie jest dostatecznie zaopatrzoną w materyał zapasowy.
Suma rozchodu .	3.537·19	2.880	305	962	
				657	

Stan majątku z końcem roku 1902.

(niezatwierdzony).

Stan czynny:

1. Należytości czynne . .	K.	557·31
2. Wartość zapasu materyałów	„	922·57
3. „ „ wyrobów .	„	627·64
4. „ inwentarza . .	„	473·52
Suma .	K.	2.581·04

Stan bierny:

1. Należytości bierne . .	K.	—·—
Czysty stan czynny (Saldo)	„	2.581·04
Suma .	K.	2.581·04

6. Skołyszyn. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód	Wynikłość w roku 1902 K. h.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902 K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza K.	wynikłość większa K.	Uzasadnienie różnic:
1 Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.760·29	3.600	—	161	Więcej z powodu większej produkcyi.
— Zwroty za opakowanie i frachty	162·16	—	—	162	Dochód nieprzewidziany stanowi zwroty do poz. 10 wyd.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	240·—	—	—	240	Subwencya ta, jako jednorazowa nie była przewidzianą budżetem.
b) „ c. k. Rządu . . .	1.200·—	1.600	400	—	Mniej gdyż c. k. rząd, nie dał subwencyi w żądanej wysokości.
c) z funduszów krajowych . .	1.675·41	2.160	485	—	Mniej z powodu nieobsadzenia posady pomocnika instruktora i niższego wynagrodzenia instruktora.
Suma przychodu .	7.037·86	7.360	885	563	
			322		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	960·—	1·080	120	—	Mniej z powodu niepodwyższenia dotychczasowego wynagrodzenia.
b) nauczyciel przedmiotów pomocniczych . . .	360·—	360	—	—	
c) administrator . . .	240·—	240	—	—	
d) pomocnik instruktora . .	—·—	480	480	—	Kredyt niezużytkowany z powodu nieobsadzenia posady.
— Wynajem lokalu . . .	400·—	—	—	400	Wydatek za czynsz powstał w r. 1902 wskutek zmiany właściciela Skołyszyna i na r. 1903 wstawiony już został do preliminarza odpowiedni kredyt.
2. Usługa	13·40	180	167	—	Mniej z powodu, iż szkoła nie ma stróża.
3. Opał	175·98	200	24	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	62·80	70	7	—	
5. Materyał	1.685·91	2.300	614	—	Mniej z powodu użytkowania zeszłorocznych zapasów.
6. Wynagrodzenie uczniów .	2.078·88	1·600	—	479	Więcej z powodu większej produkcyi wyrobów.
7. Środki naukowe . . .	96·22	100	4	—	Mniej wedle potrzeby.
8. Uzupełnienie inwentarza .	28·49	200	171	—	
9. Ubezpieczenie budynku i inwentarza	65·26	150	85	—	
10. Rozmaite inne wydatki .	270·92	400	129	—	
— Zaliczka na materyały . .	600·—	—	—	600	Kwota ta, pozostała z kredytu pod 5. przeniesioną została na rok 1903 na zakupno materyałów zapasowych dla tej szkoły, która ma być przeniesioną do innej miejscowości w tym samym powiecie.
Suma rozchodu .	7.037·86	7.360	1.801	1.479	
			322		

Stan majątku z końcem roku 1902.

(niezatwierdzony).

Stan czynny:		*Stan bierny*:	
1. Należytości czynne . .	K. 1.395·94	1. Należytości bierne . .	K. 102·—
2. Wartość zapasu materyałów	„ 1.601·44		
3. „ „ wyrobów .	„ 1.448·67		
4. „ inwentarza . .	„ 1.792·63	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 6.136·68
Suma .	K. 6.238·68	Suma .	K. 6.238·68

7. Niżniów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód	Wynikłość z roku 1902.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. h.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.492·06	2.200	—	292	Więcej z powodu wprowadzenia IIgo roku nauki i większej produkcyi.
— Zwrot zaliczki na łożę z r. 1901	100·—	—	—	100	Dochód nieprzewidziany.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	500·—	500	—	—	
b) „ c. k. Rządu	1.000·—	1.400	400	—	Mniej, gdyż c. k. rząd nie dał subwencyi w wysokości żądanej.
c) z fund. kraj. zwyczajne	343·11	930	587	—	Mniej z powodu nieobsadzenia posady nauczyciela i administratora, tudzież większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
c) z fund. kraj. nadzwyczajne	500·—	500	—	—	
Suma przychodu	4.935·17	5.530	987	392	
			595		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.200·—	1.200	—	—	
b) administrator	200·—	300	100	—	Mniej z powodu zamianowania dopiero od 1. marca 1902, i wyznaczenia wynagrodzenia tylko w kwocie 240 K. rocznie.
c) katecheta	106·66	100	—	7	Więcej z powodu przyznania 160 K. rocznie.
d) nauczyciel rachunków i rysunków	—	240	240	—	Kredyt niezużyty z powodu braku ukwalifikowanego kandydata.
2. Wynajem lokalu	500·—	500	—	—	
3. Opał	478·64	360	—	119	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	78·80	60	—	19	
5. Usługa	43.10	80	37	—	
6. Materyał	1.211·72	1·400	188	—	
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	31·34	250	219	—	
8. Wynagrodzenie uczniów	981·51	800	—	181	Więcej z powodu większej produkcyi i sprzedaży wyrobów jak poz. 1 doch.
9. Rozmaite inne wydatki	103·40	240	137	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu	4.935·17	5.530	921	326	
			595		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne	K. 127·66	1. Należytości bierne	K. —·—
2. Wartość zapasu materyałów	„ 465·08		
3. „ „ wyrobów	„ 1.785·32		
4. „ inwentarza (z r. 1901)	„ 605·66	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 2.983·72
Suma	K. 2.983·72	Suma	K. 2.983·72

8. Wielowieś. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód	Wynikłość z roku 1902.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. h.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.346·80	600	—	747	Więcej z powodu niezwykle wielkiej produkcyi jak na pierwszy rok istnienia szkoły.
— Rozmaite drobne za materyał i skrzynię	34·20	—	—	34	Dochód nieprzewidziany.
— Zaliczka na sprzęty i narzędzia z r. 1901 . . .	340·—	—	—	340	Zaliczka daną była w r. 1901, z poz. 399 na nowe warsztaty.
2. Subwencye:					
a) od gminy	100·—	100	—	—	
b) „ Rady powiatowej . .	200·—	200	—	—	
— „ c. k. Rządu . . .	—·—	—	—	—	
c) z funduszów krajowych .	2.494·29	2.930	436	—	Mniej z powodu znacznie większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Suma przychodu .	4.515·29	3.830	436	1.121	
				685	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.400·—	1.400	—	—	
b) administrator . . .	150·—	200	50	—	
2. Dostawa opału i oświetlenie .	106·78	100	—	7	Wedle potrzeby.
3. Usługa	39·10	180	141	—	
4. Materyał z dostawą . .	1.062.68	1.000	—	62	Więcej z powodu większej produkcyi.
5. Wynagrodzenie uczniów .	961·80	600	—	362	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz. 1 doch.
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	154·10	200	46	—	Mniej wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki . .	240·83	150	—	91	Więcej wedle potrzeby.
— Zaliczka komitetowi na dokupno narzędzi i materyałów	400·—	—	—	400	Wydatek ten znachodzący pokrycie w ogólnem zaoszczędzeniu jak poz. 2 c. doch. okazał się koniecznym, celem zaopatrzenia szkoły w potrzebną ilość materyału.
Suma rozchodu .	4.515·29	3.830	237	922	
				685	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny*:		
1. Należytości czynne . .	K.	—·—	1. Należytości bierne . .	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	447·71			
3. „ „ wyrobów .	„	667·20			
4. „ inwentarza . .	„	694·10	Czysty stan czynny (Saldo)	„	1.809·01
Suma .	K.	1.809·01	Suma .	K.	1.809·01

9. Wojsław. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą prelimiuowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasaenienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.601·02	1.200	—	401	Więcej z powodu większej produkcyi.
— Zwroty	3.73	—	—	4	
— Zaliczka z r. 1901 na materyał	400.—	—	—	400	Patrz zamknięcie rachunków tej szkoły za r. 1901.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	—	400	400	—	Wydział powiatowy nie dał subwencyi z powodu skończenia się 6 letniego deklarowanego okresu, jednakże subwencyę tę przypisano w należytościach fund. kraj. i zażądano odnowienia deklaracyi.
b) „ c. k. Rządu	1.200·—	1.000	—	200	Więcej, z powodu, iż c. k. rząd przyznał wyższą subwencyę od żądanej.
c) „ Wgo Pana Stefana Sękowskiego	—	100	100	—	Mniej z powodu, iż datek ten nie wpłynął i wykazany jest w należytościach stanu majątkowego szkoły j. n.
d) z funduszów krajowych	447·31	870	423	—	Mniej z powodu większego wpływu dochodów ze sprzedaży wyrobów i subwencyi państwowej.
Suma przychodu	3.652·06	3.570	923	1.005	
				82	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	840·—	840	—	—	
b) administrator	200·—	200	—	—	
c) nauczyciel pomocniczy	210·—	240	30	—	Mniej z powodu intercalare.
2. Oświetlenie oraz dowóz i rąbanie drzewa	235·88	160	—	76	Wedle potrzeby.
3. Usługa	72·—	120	48	—	
4. Materyał	924·46	1.000	76	—	Mniej z powodu zużytkowania zeszłorocznych zapasów.
5. Wynagrodzenie uczniów	408·55	600	191	—	Mniej stosownie do wartości roboty.
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	93·10	200	107	—	Mniej wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki	268·07	210	--	58	Więcej wedle potrzeby.
— Zaliczka komitetowi na zakupno materyału	400·—	—	—	400	Wydatek ten znachodzący pokrycie w ogólnem zaoszczędzeniu jak poz. 2 d. doch. okazał się koniecznym, celem zaopatrzenia szkoły w dostateczną ilość materyału zapasowego.
Suma rozchodu	3.652·06	3.570	452	534	
				82	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:

1. Należytości czynne	K.	500·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	1.098·07
3. „ „ wyrobów	„	593·63
4. „ inwentarza	„	1.236·22
Suma	K.	3.427·92

Stan bierny:

1. Należytości bierne	K.	—·—
Czysty stan czynny (Saldo)	„	3.427·92
Suma	K.	3.427·92

10. Zator. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód	Wynikłość w roku 1902.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.492 23	2.400	—	—	Więcej z powodu większej produkcyi.
2. Subwencye:					
a) od gminy	360·—	360	—	92	
b) „ Rady powiatowej	200·—	200	—	—	
c) „ c. k. Rządu	1.200·—	1.200	—	—	
d) z funduszów krajowych	1.058.72	1.096	37	—	Mniej z powodu jak niżej.
Suma przychodu	5.310.95	5.256	37	92	
				55	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.080·—	1.200	120	—	Mniej z powodu przyjęcia instruktora o niższem wynagrodzeniu.
b) pomieszkanie dla instruktora	156·—	156	—	—	
c) administrator	200·—	200	—	—	
d) nauczyciel rysunków i rachunkowości	—·—	240	240	—	Kredyt niezużyty z powodu braku odpowiednio ukwalifikowanego kandydata.
2. Wynajem lokalu	540·—	540	—	—	
3. Opał	45·40	140	95	4	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	44·06	40	—	—	
5. Usługa	1·52	70	68	428	Więcej z powodu większej produkcyi i potrzeby materyału zapasowego.
6. Materyał	1.428·10	1.000	-	153	Więcej z powodu większej produkcyi
7. Wynagrodzenie uczniów	1.552·88	1.400	—	—	i odpowiednio do wartości roboty.
8. Uzupełnienie inwentarza	37·60	100	62	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Środki naukowe	3·08	60	57	—	
10. Rozmaite inne wydatki	222·31	110	—	112	Więcej wedle potrzeby.
Suma rozchodu	5.310·95	5 256	642	697	
				55	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne	K.	115·10	1. Należytości bierne	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	839·92			
3. „ „ wyrobów	„	1.849·26			
4. „ inwentarza	„	1.186·68	Czysty stan czynny (Saldo)	„	3.990·96
Suma	K.	3.990·96	Suma	K.	3.990·96

11. Grybów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód

	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	7.039·37	6.100	—	939	Więcej z powodu iż w tem mieszczą się zwroty do poz. 7 wyd.
— Zwrot zaliczki z r. 1901	20·—	—	—	20	
2. Subwencye:					
— od gminy					
a) od Rady powiatowej	200·—	200	—	—	
b) „ c. k. Rządu	3.000·—	3.000	—	—	
c) z fund. kraj. zwyczajne	1.271·89	2.600	1.328	—	Mniej z powodu nieobsadzenia posady kierownika i mniejszego wydatku na materyał drzewny.
c) z fund. kraj. nadzwyczajne	3.000 —	3.000	—	—	
Suma przychodu	14.531·26	14.900	1.328	959	
			369		

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik, *b*) przodownik kowalski	1.500·—	2.000	500	—	Mniej z powodu, iż posada ta dotychczas nie jest obsadzoną, a z kredytu tego płatny jest przodownik kowalski, który tymczasowo pełni obowiązki kierownika.
c) administrator	480·—	480	—	—	
d) nauczyciel	458·26	460	2	—	Mniej stosownie do ilości godzin nauki.
e) katecheta	100·—	100	—	—	
f) przodownik kołodziejski	1.080·—	1.080	—	—	
g) pomocnik	800·—	720	—	80	Więcej z powodu konieczności przyznania w tej wysokości wynagrodzenia.
— Opał	100.46	—	—	100	Wydatek ten spowodowany został tem, że gmina nie dostarczyła opału, wskutek zasp śniegowych.
— Usługa	50·—	—	—	50	Wydatek ten powstał z powodu przyznania zasiłków stróżowi, za kilkuletnią usługę z ramienia gminy.
2. Materyał kołodziejski z dostawą	126·98	1.700	1.573	—	Mniej z powodu dostatecznego zapasu materyału.
3. Środki naukowe	179.09	240	61	—	Wedle potrzeby.
4. Uzupełnienie inwentarza	300.77	280	—	21	
5. Zakupno żelaza	2.397·76	2.000	—	398	
6. „ węgla i koksu	503·—	400	—	103	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków	976·29	300	—	676	
8. Wynagrodzenie uczniów za robotę	1.658·78	1.800	141	—	Mniej stosownie do wartości roboty.
9. Rozmaite inne wydatki	725·18	240	—	485	Więcej z powodu wliczenia tu kosztów wyzwolin i leczenia uczniów, tudzież remuneracyi personalu.
10. Ubezpieczenie od ognia inwentarza i budynków	94·69	100	5	—	Mniej wedle potrzeby.
11. Restauracya budynku zakładowego	3.000·—	3.000	—	—	Wydatek rzeczywisty w tym roku na wybudowanie szopy i pokrycie dachu wynosił 501 K. 95 g. z kredytów zatem przeniesionych na restauracyę budynku z r. 1900 — 328 K. 94 g. z r. 1901 — 1.497 K. 28 g. i z r. 1902 — 3.000 K. pozostaje na r. 1903 na przeprowadzenie dalszej restauracyi ewentualnie budowy nowej szkoły — 4.324 K. 27. g.
Suma rozchodu	14.531·26	14.900	2.282	1.913	
			369		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . .	K. 1.690·13	1. Należytości bierne . .	K. 118·80
2. Wartość zapasu materyałów	„ 4.467·19		
3. „ „ wyrobów .	„ 1.345·99		
4. „ inwentarza . .	„ 6.242·17	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 13.626·68
Suma .	„ 13.745·48	Suma .	K. 13.745·48

12. Grzymałów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	7.130·20	8.400	1.270	—	Mniej z powodu znacznie zmniejszonej jednakże korzystniejszej produkcyi wyrobów.
— Zwrot pożyczki fund. styp. z r. 1901	82.70	—	—	83	Patrz zamknięcie rachunku tej szkoły za r. 1901.
— Rozmaite inne	32.15	—	—	32	
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	—·—	1.000	1.000	—	Wydział powiatowy w Skałacie zalega z subwencyami od r. 1897 w łącznej sumie 6.000 K. która to kwota objęta jest należytościami stanu majątkowego szkoły j. n.
b) „ c. k. Rządu	3.400·—	3.400	—	—	
c) z fund. kraj. zwyczajne	1.984·11	2·850	866	—	Mniej z powodu intercalare.
c) z fund. kraj. nadzwyczajne	**630·—**	**630**	—	—	
Suma przychodu	13.259·16	16.280	3.136	115	
			3.021		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków	1.200·—	1.320	120	—	Mniej z powodu nie podwyższenia dotyczasowego wynagrodzenia.
b) instruktor kowalski	1.080·—	1.200	120	—	
c) przodownik kołodziejski	1.080·—	1.080	—	—	
d) pomocnik kowalski	96·—	840	744	—	Mniej z powodu przyjęcia dopiero od 1. listopada 1902.
e) administrator	1.200·—	1.200	—	—	
f) nauczyciel nauk dopełniających	330·—	330	—	—	
g) katecheta	—·—	100	100	—	Kredytu tego niezużytkowano.
2. Utrzymanie lokalu	85·16	200	115	—	Mniej wedle potrzeby.
	280·—	**280**	—	—	Kredyt nadzwyczajny wstawiony na roboty adaptacyjne w budynku wraz z kredytem nadzwyczajnym pod 9. na piece w rzeczywistości nie został zużytkowany lecz wraz z kredytem na restauracyę budynku z r. 1898 w kwocie 489 K. 32 g., razem tedy kwotę 1.069 K. 32 g., przeniesiono na r. 1903 celem pokrycia reszty kosztów budowy szopy na materyały, lakiernię i studnię, na które też skutkiem pozostałych oszczędności preliminowano na r. 1903 tylko 2.000 K.
3. Opał	81.44	160	79	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	58·76	100	41	—	
5. Usługa	264·—	264	—	—	
6. Materyał kołodziejski	514·96	1.500	985	—	Mniej z powodu zużytkowania zeszłorocznego zapasu materyałów.
7. Zakupno żelaza	1.417·11	2.000	583	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
Do przeniesienia	7.687·43	10.574	2.887	—	

Rozchód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
Z przeniesienia . .	7.687·43	10.574	2.887	—	
8. Zakupno koksu . . .	341·57	500	158	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
9. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	300·89	200	—	101	Więcej wedle potrzeby.
	350·—	**350**	—	—	
10. Ubezpieczenie budynków własnych, materyałów i inwentarza	55 16	56	1	—	
11. Wynagrodzenie uczniów .	632·92	1.200	567	—	} Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
12. Lakiernik, tapicer i materyał	2.784·40	3.000	216	—	
13. Rozmaite inne wydatki .	306.79	400	93	—	Mniej wedle potrzeby.
— Zaliczka zarządowi warsztatu na materyał drzewny . .	800·—	—	—	800	Wydatek ten uskuteczniony z kredytu pod 6. znachodzi pokrycie w ogólnem zaoszczędzeniu pod 2 c. doch. a okazał się koniecznym ze względu na potrzebę suchego materyału zapasowego.
Suma rozchodu .	13.259·16	16.280	3.922	901	
			3.021		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	6.279·40	1. Należytości bierne . .	K.	1.000·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	2.935·47			
3. „ „ wyrobów .	„	2.047·73			
4. „ inwentarza . .	„	4.976·63	Czysty stan czynny (Saldo)	„	15.239·23
Suma .	K.	16.239.23	Suma .	K.	16.239 23

13. Kamionka strum. Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:					
a) kołodziejsko-kowalskich .	8.836·23	9.800	963	—	Mniej z powodu pozostałych należytości wykazanych w stanie czynnym majątku szkoły.
b) ciesielskich . . .	446·20	400	—	46	Więcej wedle wpływu.
— bednarskich . . .	16·75	—	—	17	Dochód ten pochodzi z wysprzedaży zapasu.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu . . .	3.200·—	3.400	200	—	Mniej, gdyż c. k. rząd nie dał subwencyi w wysokości żądanej.
b) z fund. kraj. zwyczajne .	8.884.35	8.542	—	342	Więcej z powodu wpływu mniejszych dochodów ze sprzedaży wyrobów i niższej subwencyi państwowej.
b) z fund. kraj. nadzwyczajne .	400·—	400	—	—	
Suma przychodu .	21.783·53	22.542	1.163	405	
			758		
Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownik (płaca) . . .	3.600·—	3.600	—	—	
b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełniającej .	2.399·95	2.400	—	—	
c) katecheta obrz. rz. kat. .	116·66	100	—	17	Więcej z powodu zapłacenia reszty należytości za r. 1901.
d) „ obrz. gr. kat. .	100·16	100	—	—	
e) przodownik kołodziejski .	1.200·—	1.200	—	—	
f) instruktor ciesielstwa . .	1.200·—	1.200	—	—	
g) majster kowalski . .	1.440·—	1.440	—	—	
h) pomocnik kowalski .	489·24	840	351	—	Mniej wedle potrzeby.
i) „ kołodziejski					
2. Wynajem budynku i asekuracya	1·200·—	1.200	—	—	
3. Opał	165·82	200	34	—	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	206·62	170	—	37	
5. Usługa	236·—	192	—	44	
6. Materyał drzewny z dostawą	1.082·13	1.200	118	—	Mniej z powodu pozostałych należytości wykazanych w stanie biernym majątku szkoły.
7. Ubezpieczenie budynków i inwentarza	219·18	200	—	19	Wedle potrzeby.
8. Środki naukowe, przybory do rysowania i pisania i uzupełnienie inwentarza . .	715·76	1.200	484	—	
	400·—	400	—	—	
9. Wydatki administracyjne i kancelaryjne . . .	799·15	400	—	399	Więcej wedle potzeby.
10. Zakupno żelaza z dostawą .	2.170·24	2.800	630	—	Wedle potrzeby.
11. „ węgla i koksu .	810·98	700	—	111	
12. Wynagrodzenie uczniów .	1.525·18	1.000	—	525	Więcej stósownie do wartości roboty.
13. Za wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków .	1.706·46	2.000	293	—	Wedle potrzeby.
Suma rozchodu .	21.783·53	22.542	1.910	1.152	
			758		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:

1.	Należytości czynne . .	K.	4.200·71
2.	Wartość zapasu materyałów	„	3.130·09
3.	„ „ wyrobów .	„	3.436·19
4.	„ inwentarza . .	„	3.029·05
	Suma .	K.	13 796·04

Stan bierny:

1.	Należytości bierne . .	K.	4.847·69
2.	Zaliczka z fund. kraj. na fund. obrotowy . . .	„	2.000·—
	Czysty stan czynny (Saldo)	„	6.948 35
	Suma .	K.	13.796·04

14. Tłumacz. Krajowy warsztat kołodziejski.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—·—	3.000	3.000	—	Nie wpłynęło nic ze sprzedaży, gdyż szkoła otwartą została dopiero w kwietniu 1902 a te wyroby, które zostały wykonane przez uczniów początkujących musiały pozostać na składzie aż do zupełnego wyschnięcia.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	750·—	1.000	250	—	Mniej z powodu złożenia datku od czasu otwarcia szkoły t. j. od 1. kwietnia 1902.
b) „ c. k. Rądu	1.200·—	3.000	1.800	—	Mniej gdyż c. k. rząd nie dał subwencyi w żądanej wysokości.
c) z fund. kraj. zwyczajne	6.543·34	4.592	—	1.951	Więcej z powodu, iż ze sprzedaży wyrobów nic nie wpłynęło i z powodu mniejszej subwencyi państwowej.
c) z fund. kraj. nadzwyczajne	1.716.32	2.000	284	—	Mniej, gdyż nie zakupiono jeszcze wszystkich materyałów.
Suma przychodu	10.209·66	13.592	5.334	1.951	
			3.383		

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	2.915·78	1.920	—	996	Więcej z powodu, iż na razie prowizorycznym kierownikiem tego warstatu zamianowano kierownika szkoły kamioneckiej, którego same dojazdy kosztowały 1.915 K. 78 g.
b) przodownik kołodziejski	850·68	1.080	229	—	Mniej z powodu nominacyi od 1. marca 1902 i odjęcia dodatku na mieszkanie, które otrzymali w naturze.
c) „ kowalski	750·50	960	210	—	
d) nauczyciel	434·—	500	66	—	Mniej z powodu nominacyi od 13. marca 1902.
e) katecheci	130·—	240	110	—	Mniej z powodu udzielania nauki od 1. kwietnia 1902.
— Lokal	405·—	—	—	405	Wydatek ten znachodzi całkowite pokrycie w przyznanych a nie zużytych kredytach na dodatki na mieszkanie pod 1 a, b, c.
2. Opał	454·15	140	—	314	Więcej wedle potrzeby.
3. Oświetlenie	70.54	60	—	10	
4. Usługa	340·—	192	—	148	
5. Materyał drzewny	—·—	2.000	2.000	—	Mniej z powodu, iż nie zakupiono wszystkich materyałów.
5. Materyał drzewny	1.716·32	2.000	284	—	
6. Zakupno żelaza i koksu	502·69	2.400	1.897	—	Mniej z powodu wprowadzenia dopiero I roku nauki.
7. Wynagrodzenie uczniów	40·—	800	760	—	Mniej z powodu jak poz. 6.
8. Środki naukowe	446·36	300	—	146	Więcej z powodu pierwszego zaopatrzenia szkoły.
9. Uzupełnienie inwentarza	423·68	100	—	324	
10. Na wyplatanie, lakierowanie itp.	3·20	600	597	—	Mniej z powodu jak poz. 6.
11. Rozmaite inne wydatki	726·76	300	—	427	Więcej z powodu, iż w tem mieszczą się koszta ubezpieczenia budynków od ognia w kwocie 257 K. 48 g. leczenie uczniów i inne nieprzewidziane.
Suma rozchodu	10.209·66	13.592	6.153	2.770	
			3.383		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny*:		
1. Należytości czynne . .	K.	676·28	1. Należytości bierne . .	K.	953·97
2. Wartość zapasu materyałów	„	2.037·72			
3. „ „ wyrobów .	„	224·30			
4. „ inwentarza . .	„	5.010·84	Czysty stan czynny (Saldo)	„	6.995·17
Suma .	K.	7.949·14	Suma .	K.	7.949·14

15. Stanisławów. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	5.924·—	6.000	76	—	Mniej z powodu pozostałych należytości wykazanych w stanie czynnym majątku szkoły.
— Rozmaite	40·—	—	—	40	
— Zaliczka za czynsz za lokal z r. 1901	500·—	—	—	500	Patrz zamknięcie rachunku tej szkoły za r. 1901.
2. Subwencye:					
a) od gminy	1.600·—	1.600	—	—	
b) „ Rady powiatowej	200·—	200	—	—	
c) z kasy oszczędności	100·—	400	300	—	Mniej z powodu przyznania w tym roku niższej subwencyi.
d) od c. k. Rządu	3.000·—	3.000	—	—	
e) z funduszów krajowych	8.975·80	8.492	—	484	Więcej z powodu mniejszej subwencyi od Kasy oszczędności a większego wydatku na lokal.
Suma przychodu	20.339·80	19.692	376	1.024	
				648	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik i nauczyciel fachowy	3.300·—	3.300	—	—	
b) nauczyciel snycerstwa	1.080·—	1.080	—	—	
c) werkmistrz stolarstwa	1.080·—	1.080	—	—	
d) nauczyciel rysunków odręcznych	960·—	960	—	—	
e) nauczyciel pomocn. rysunków	240·—	240	—	—	
f) nauczyciel stylistyki, niemieckiego, polskiego i rachunków	650·—	750	100	—	Mniej stosownie do ilości godzin nauki.
g) pomocnik stolarstwa	840·—	840	—	—	
h) „ tokarstwa	—·—	840	840	—	Kredyt niezużyty z powodu nieobsadzenia tej posady z braku odpowiedniego kandydata.
i) katecheta	100·—	100	—	—	
2. Wynajem lokalu	3.733·36	2.400	—	1.333	Więcej, gdyż wskutek zmiany właściciela czynsz został podwyższony.
3. Opał	308·03	320	12	—	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	247·74	250	2	—	
5. Usługa	432·—	432	—	—	
6. Materyał	1.393·96	1.600	206	—	
7. Środki naukowe dla szkoły i uczniów	477.80	600	122	—	
8. Rozmaite inne wydatki	941·64	400	—	542	Więcej z powodu pokrycia reszty kosztów obesłania wystawy jubileuszowej, remuneracyi personalu i innych wydatków nieprzewidzianych.
9. Środki pomocnicze warsztatowe	1.511·08	1.600	89	—	Mniej wedle potrzeby.
10. Wynagrodzenie uczniów	2.468·84	2.400	—	69	Więcej stosownie do wartości roboty.
11. Uzupełnienie inwentarza	575·35	500	—	75	Wedle potrzeby.
Suma rozchodu	20.339·80	19.692	1.371	2.019	
				648	

Stan majątku z końcem roku 1902,

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	1.047·50	1. Należytości bierne . .	K.	1.965·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	3.306·09			
3. „ „ wyrobów .	„	3.128·—			
4. „ inwentarza . .	„	10.835·06	Czysty stan czynny (Saldo)	„	16.351·65
Suma .	K.	18.316·65	Suma .	K.	18.316·65

16. Kalwarya. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.684·49	2.000	—	1.684	Więcej z powodu większej produkcyi i sprzedaży wyrobów.
— Rozmaite zwroty . . .	37·97	—	—	38	
2. Subwencye:					
— od gminy	—·—	—	—	—	
a) od c. k. Rządu . . .	3.500·—	3.500	—	—	
b) z fund. kraj. zwyczajne .	6.849·92	7.300	450	—	Mniej z powodu znacznie większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
b) z fund. kraj. nadzwyczajne .	**10.000·—**	**10.000**	—	—	
Suma przychodu .	24.072·38	22.800	450	1.722	
				1.272	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor kierujący . .	2.600·—	2.600	—	—	
b) werkmistrz . . .	1.500·—	1.500	—	—	
c) werkmistrz snycerstwa .	1.080·—	1.200	120	—	Mniej z powodu niepodwyższenia dotychczasowego wynagrodzenia.
d) przodownik stolarski . .	720·—	720	—	—	
e) „ tokarstwa .	—·—	720	720	—	Mniej z powodu nieobsadzenia tej posady, z braku odpowiedniego kandydata.
f) nauczyciel pomocniczy rysunków	349·98	600	250	—	Mniej stosownie do ilości godzin nauki.
g) nauczyciel języka polskiego i korespond. przemysł. .	273·—	300	27	—	
h) nauczyciel języka niemieckiego	273·—	300	27	—	
i) nauczyciel rachunków i rachunkowości . . .	395·25	400	5	—	
k) katecheta	60·—	160	100	—	
2. Materyał	1.136·73	700	—	437	Więcej z powodu większej produkcyi.
3. Środki naukowe i przybory dla ugogich uczniów . . .	245·85	500	254	—	Wedle potrzeby.
4. Rozmaite inne wydatki . .	1.030·—	600	—	430	Więcej wedle potrzeby.
5. Środki pomocnicze warsztatowe	1.227·62	400	—	828	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz. 1 doch.
6. Wynagrodzenie uczniów .	1,528·60	900	—	628	
7. Uzupełnienie inwentarza .	402·35	200	—	202	Wedle potrzeby.
8. Na wieczorny kurs majsterski	1.250·—	1.000	—	250	Więcej z powodu znacznego wzrostu frekwencyi i przyjęcia trzeciej siły nauczycielskiej.
9. Na urządzenie warsztatów mechanicznych	**10.000·—**	**10.000**	—	—	Kredyt ten udzielony na urządzenie warsztatów mechanicznych przeniesiono na rok 1903 w całości, celem zużytkowania go wraz z kredytem wstawionym do preliminarza na r. 1903, również w kwocie 10.000 K. razem tedy 20.000 K. na budowę nowej szkoły, w której pomieszczony zostanie oddział maszynowy.
Suma rozchodu .	24.072·38	22.800	1.503	2.775	
				1.272	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	354·77	1. Należytości bierne . .	K.	225·82
2. Wartość zapasu materyałów	„	2.757·01			
3. „ „ wyrobów .	„	1.190·55			
4. „ inwentarza . .	„	10.743·45	Czysty stan czynny (Saldo)	„	14.819·96
Suma .	K.	15.045·78	Suma .	K.	15.045·78

17. Jaworów. Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902 K. g.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902 K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza K.	wynikłość większa K.	Uzasadnienie różnic:
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.594·62	3.000	—	1.595	Więcej z powodu znacznego wzrostu produkcyi i popytu za wyrobami.
— Zaliczka na materyały z r. 1901	800·—	—	—	800	Patrz zamknięcie rachunków tej szkoły za r. 1901.
— Zwroty za opakowanie, dostawę wyrobów	146·39	—	—	146	
2. Subwencye:					
— od gminy	—·—	—	—	—	
a) od Rady powiatowej	200·—	200	—	—	
b) „ c. k. Rządu	700·—	1.500	800	—	Mniej z powodu, iż c. k. rząd nie da subwencyi w wysokości żądanej.
c) z fund. kraj. zwyczajne	2.612·23	2.252	—	360	Więcej z powodu znacznego obcięcia subwencyi państwowej.
c) z fund. kraj. **nadzwyczajne**	**200·—**	**200**	**—**	**—**	
Suma przychodu	9.253·24	7.152	800	2.901	
				2.101	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.440·—	1.440	—	—	
b) administrator	500·—	500	—	—	
c) pomocnik do rzeźbiarstwa	885·—	240	—	405	Więcej z powodu przyjęcia trzeciego pomocnika do wykańczania i malowania wyrobów na którego kredyt wstawiono już do preliminarza na r. 1903.
d) „ „ tokarstwa		240			
2. Utrzymanie lokalu i stróża	222·40	192	—	30	Więcej wedle potrzeby.
3. Materyał	999·47	700	—	300	Więcej z powodu znacznej produkcyi.
3. Materyał	**200·—**	**200**	**—**	**—**	
4. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów	152·47	300	147	—	Wedle potrzeby.
5. Rozmaite inne wydatki	330·35	540	210	—	Mniej wedle potrzeby.
6. Środki pomocnicze warsztatowe	760·45	700	—	61	Więcej jak poz. 7.
7. Wynagrodzenie uczniów	2 870·36	1.600	—	1.270	Więcej z powodu znaczniejszej produkcyi, jak poz. 1 doch.
8. Uzupełnienie inwentarza	514·34	500	—	14	Wedle potrzeby.
— Koszta opakowania i dostawy wyrobów	378·40	—	—	378	Wydatek ten całkowicie zwrotny jest od kupujących wyroby, jak wyżej dochody.
Suma rozchodu	9.253·24	7.152	357	2.458	
				2.101	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne	K.	2.986·28	1. Należytości bierne	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	377·77			
3. „ „ wyrobów	„	1.249·14			
4. „ inwentarza	„	4.045·54	Czysty stan czynny (Saldo)	„	8.658·73
Suma	K.	8.658·73	Suma	K.	8.658·73

18. Kołomyja. Krajowa szkoła garncarska.

Przychód	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4 806·59	4.000	—	807	Więcej z powodu większej produkcyi i sprzedaży wyrobów.
— Za szkliwo, pobiałkę, przepisy i inne	90·54	—	—	90	Dochód nieprzewidziany.
2. Subwencye:					
— od gminy	—·—	—	—	—	
— „ Rady powiatowej	—·—	—	—	—	
a) od c. k. Rządu	5.600·—	6.000	400	—	Mniej, gdyż c. k. rząd nie dał subwencyi w żądanej wysokości.
b) z fund. kraj. zwyczajne	8.292·76	8.470	177	—	Mniej z powodu większych dochodów ze sprzedaży.
b) z fund. kraj. nadzwyczajne	— —	100	100	—	Mniej, gdyż wskutek braku frekwentantów nie było kursu drenarskiego.
Suma przychodu	18.789·89	18.570	677	897	
				220	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	4.000·—	4.000	—	—	
b) nauczyciel rysunków	3.100·—	3.040	—	60	Więcej z powodu, iż dodatek pięcioletni przypadł od 1. stycznia 1902.
c) przodownik do nauki toczenia i formowania	1.440·—	1.440	—	—	
d) instruktor do nauki kaflarstwa	1.900·—	1.900	—	—	
e) przodownik do nauki modelowania	1.440·—	1.440	—	—	
f) nadzwycz. nauczyciel przedmiotów pomocnicz.	240·—	300	60	—	Mniej stosownie do ilości godzin nauki.
g) katecheta obrz. rzym. kat.	100·—	100	—	—	
h) „ „ gr. „	100·—	100	—	—	
i) pomocnik kancelaryjny	360·—	360	—	—	
2. Rąbanie drzewa	81.—	80	—	1	
3. Usługa	828·—	760	—	68	Więcej z powodu, iż z kredytu tego płatny jest także laborant.
4. Materyał i opał techniczny	1.746·95	1.300	—	447	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz. 1 doch.
5. Środki naukowe	414.57	450	36	—	Mniej wedle potrzeby.
6. Rozmaite inne wydatki	545·89	560	14	—	Mniej wedle potrzeby.
7. Wynagrodzenie uczniów, praktykantów, czeladników i majstrów	1.493·72	1.500	6	—	Mniej stosownie do wartości roboty.
8. Wynagrodzenie robotników dziennych	474·80	500	25	—	Mniej stosownie do wartości roboty.
9. Uzupełnienie inwentarza	307·35	400	93	—	Mniej wedle potrzeby.
10. Koszta odbycia kursu drenarskiego	—·—	100	100	—	Mniej z powodu, iż kursu nie było.
11. Ubezpieczenie inwentarza	217·61	240	22	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu	18.789·89	18.570	356	576	
				220	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	5.130·09	1. Należytości bierne . .	K.	27·39
2. Wartość zapasu materyałów	„	727·79			
3. „ „ wyrobów .	„	535·30			
4. „ inwentarza . .	„	27.969·58	Czysty stan czynny (Saldo)	„	34.335·37
Suma .	K.	34.362·76	Suma .	K.	34.362·76

19. Podgórze. Krajowy kurs dla przemysłu keramicznego.

Przychód	Wynikłość z roku 1902.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
— Rozmaite	54·80	—	—	55	Dochód nieprzewidziany.
— Reszta kredytu z r. 1901 na dalsze urządzenie . . .	2.400·—	—	—	2.400	Patrz zamknięcie rachunków tego kursu za r. 1901.
1. Subwencye:					
a) od gminy	1.000·—	1.000	—	—	
b) „ Rady powiatowej . .	200·—	200	—	—	
c) „ Izby handlowej w Krakowie	—·—	600	600	—	Mniej, gdyż c. k rząd nie dał subwencyi w żądanej wysokości.
d) od c. k. Rządu . . .	2.000·—	4.000	2.000	—	Mniej z powodu, iż Izba handlowa przeznaczyła tę subwencyę wyłącznie tylko na stypendya dla frekwentantów kursu.
e) z funduszów krajowych .	6.081·72	5.094	—	988	Więcej z powodu wpływu mniejszej subwencyi państwowej.
Suma przychodu .	11.736·52	10.894	2.600	3.443	
				843	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik (płaca) . .	2.600·—	2.600	—	—	
b) wynagrodzenie nauczycieli .	3·823.—	3.744	—	79	Więcej stosownie do ilości godzin nauki.
2. Wynajem lokalu . . .	3·000·—	2.400	—	600	Więcej z powodu, że wedle kontraktu czynsz 2.400 K. płatny jest w dwóch ratach na dniu 1. kwietnia i 1. października k. r. skutkiem czego zapłaconych 600 K. jest już czynszem za jeden kwartał roku 1903.
3. Opał	261·74	300	38	—	
4. Oświetlenie	195·63	150	—	46	Wedle potrzeby.
5. Usługa	405·66	400	—	6	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	846·23	1.000	154	—	Mniej wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki . .	604·26	300	—	304	Więcej wedle potrzeby.
Suma rozchodu. .	11.736·52	10.894	192	1.035	
				843	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	27·53	1. Należytości bierne . .	K.	1.429·45
2. Wartość zapasu materyałów	„	—·—			
3. „ „ wyrobów .	„	—·—			
4. „ inwentarza (z r. 1901)	„	5.828·45	Czysty stan czynny (Saldo)	„	4.426·53
Suma .	K.	5.855·98	Suma .	K.	5.855·98

20. Witków. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód	Wynikłość z roku 1902.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. h.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.020.58	2.700	—	1.320	Więcej z powodu od trzech lat większej produkcyi, co też wpłynęło na podwyższenie z tego tytułu dochodu w preliminarzu na r. 1903.
— Zapas funduszu obrotowego z r. 1901	136·76	—	—	137	Patrz zamknięcie rachunków tej szkoły za r. 1901.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu . . .	1.500·—	1.600	100	—	Mniej z powodu, iż c. k. rząd nie dał subwencyi w żądanej wysokości.
c) z fund. kraj. zwyczajne .	3.941·66	3.862	—	80	Więcej z powodu obcięcia subwency państwowej.
c) z fund. kraj. nadzwyczajne .	200·—	200	—	—	
Suma przychodu .	9.799·—	8.362	100	1.537	
				1.437	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik warsztatu . .	720·—	720	—	—	
b) instruktor fachowy . .	960·—	960	—	—	
c) pomocnik instruktora . .	960·—	960	—	—	
d) przodownik . . .	960·—	960	—	—	
e) katecheci	200·—	200	—	—	
f) nauczyciele pomocniczy .	720·—	720	—	—	
2. Utrzymanie lokalu . .	89·78	100	10	—	Wedle potrzeby.
3. Oświetlenie	15·16	50	35	—	Wedle potrzeby.
4. Usługa	218·—	192	—	26	Wedle potrzeby.
5. Materyał	2.773·70	2.400	—	374	Więcej z powodu znaczniejszej produkcyi jak poz. 1 doch.
6. Wynagrodzenie uczniów .	144·30	300	156	—	Mniej stosownie do wartości roboty.
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	169·90	400	230	—	Mniej wedle potrzeby.
	200·—	200	—	—	
8. Rozmaite inne wydatki . .	428·82	200	—	229	Więcej wedle potrzeby.
— Reszta kosztów utrzymania uczniów	440·32	—	—	440	Wydatek ten pokryty z funduszu obrotowego t. j. z nadwyżki dochodów ze sprzedaży wyrobów, okazał się koniecznym ze względu na ubogich uczniów pochodzących z dalszych okolic.
— Zapas fund. obrotow. jako zaliczka na r. 1903 . .	799·02	—	—	799	Zapas ten jako własność funduszu obrotowego pozostawia się zarządowi na zakupno materyałów w r. 1903.
Suma rozchodu .	9.799·—	8.362	431	1.868	
				1.437	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny*:		
1. Należytości czynne . .	K.	1.391.41	1. Należytości bierne . .	K.	869·62
2. Wartość zapasu materyałów	„	697·30			
3. „ „ wyrobów .	„	99·95			
4. „ inwentarza (z r. 1901)	„	2.879·40			
5. Zapas kasowy fund. obrotow.	„	799·02	Czysty stan czynny (Saldo)	„	4.997·46
Suma .	K.	5.867·08	Suma .	K.	5.867·08

21. Stary Sącz. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	10.790·18	9.000	—	1.790	Więcej z powodu znacznie wzrastającej z każdym rokiem produkcyi i sprzedaży wyrobów, co wpływa też każdego roku na podwyższanie dochodów z tego tytułu w preliminarzu.
— Chwilowa pożyczka z funduszu obrotowego na pokrycie niedoboru administr. . . .	22·04	—	—	22	
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	600·—	600	—	—	
b) „ c. k. Rządu . . .	1.200·—	1.200	—	—	
c) z funduszów krajowych .	3.708.93	3.766	57	—	Mniej z powodu większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Suma przychodu .	16.321.15	14.566	57	1.812	
				1.755	

Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownik warsztatu . .	600·—	600	—	—	
b) instruktor fachowy . .	1.399·92	1.400	—	—	
c) przodownik . . .	960·—	960	—	—	
d) pomocnik warsztatowy .	960 —	960	—	—	
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	669·78	700	30	—	
3. Opał	202·40	160	—	42	Wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	121·90	90	—	32	
5. Usługa	96·—	96	—	—	
6. Materyał	8.421·48	7.900		521	Więcej z powodu większej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Wynagrodzenie uczniów .	2.025·40	1.100	—	925	Więcej z powodu jak poz. 6.
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	258·95	400	141	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Rozmaite inne wydatki .	284·06	200	—	84	Więcej wedle potrzeby.
— Na spłatę reszty pożyczki z r. 1894 fund. kraj. . .	24·68	—	—	25	Wydatek ten pokrywa nadwyżka funduszu obrotowego uzyskana z dochodów ze sprzedaży wyrobów.
— Zapas fund. obrotow. jako zaliczka na r. 1903 . .	296·58	—	—	297	Zapas ten, jako własność fund. obrot. pozostawia się zarządowi na zakupno materyału w r. 1903.
Suma rozchodu .	16.321·15	14.566	171	1.926	
				1.755	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne . .	K. 2.492·18	1. Należytości bierne . .	K. —·—
2. Wartość zapasu materyałów	„ 1.030·17	2. Fund. kraj. reszta zaliczki zwrotnej do LW. 83.397/1896	„ 800·—
3. „ „ wyrobów .	„ 1.769·31		
4. „ inwentarza . .	„ 2.758·87		
5. Zapas kasowy fund. obrotow.	„ 296·58	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 7.547·11
Suma .	K. 8.347·11	Suma .	K. 8.347·11

22. Dobczyce. Krajowa szkoła szewska.

Przychód.

	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	5.699·69	2.200	—	3.500	Więcej z powodu większej produkcyi i sprzedaży wyrobów.
— Rozmaite	16·43	—	—	16	
2. Subwencye:					
— od gminy	—·—	—	—	—	
a) od Rady powiatowej	200·—	200	—	—	
b) „ c. k. Rządu	900·—	900	—	—	
c) z funduszów krajowych	2.254·87	2.740	485	—	Mniej z powodu większych dochodów ze sprzedaży wyrobów.
Suma przychodu	9.070·99	6.040	485	3.516	
				3.031	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik warsztatu	641·94	600	—	42	Więcej z powodu zmiany kierownictwa.
b) instruktor fachowy	1.080·—	1.080	—	—	
c) pomocnik instruktora	960·—	960	—	—	
d) nauczyciel	480·—	480	—	—	
e) katecheta	128·37	120	—	8	Więcej z powodu zmiany katechety.
2. Materyał	3.455·08	1·600	—	1.855	Więcej z powodu większej produkcyi i sprzedaży wyrobów jak poz. 1 doch.
3. Wynagrodzenie uczniów	1.500·88	500	—	1.001	Więcej z powodu jak poz. 2.
4. Uzupełnienie inwentarza	69·56	300	230	—	Mniej wedle potrzeby.
5. Środki naukowe	173·77	200	26	—	
6. Rozmaite inne wydatki	581·39	200	—	381	Więcej wedle potrzeby.
Suma rozchodu	9.070·99	6.040	256	3.287	
				3.031	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne	K. 2.069·79	1. Należytości bierne	K. 1.294·11
2. Wartość zapasu materyałów	„ 454·20		
3. „ „ wyrobów	„ 990·73		
4. „ inwentarza	„ 2.335·68	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 4.556·29
Suma	K. 5.850·40	Suma	K. 5.850·40

23. Krosno. Krajowa szkoła tkacka.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—·—	—	—	—	Dochód ze sprzedaży wyrobów wpływa do funduszu obrotowego, który prowadzony jest oddzielnie i którego ostateczne wynikłości objęte są podanym poniżej stanem majątkowym.
1. Ze sprzedaży kartonów . .	581·77	800	218	—	Mniej z powodu mniejszej sprzedaży kart.
— Rozmaite zwroty . . .	22·42	—	—	23	
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu . .	7.000·—	8.000	1.000	—	Mniej gdyż c. k. rząd nie dał wymaganej subwencyi.
b) z funduszów krajowych	9.204·58	9.692	488	—	Mniej z powodu nieobsadzenia posady pomocnika do nauki rysunków.
Suma przychodu .	16.808·77	18.492	1.706	23	
			1.683		

Rozchód.

A) *Szkoła.*

1. Płace:					
a) kierownik	4.400·—	4.400	—	—	
b) nauczyciel rysunków . .	3.100·—	3.100	—	—	
c) pomocnik do nauki rysunków	—·—	600	600	—	Oszczędność ta służy na pokrycie przekroczenia pod 1 g, gdyż pisarz jest zarazem pomocnikiem do rysunków.
d) instruktor w tkalni ręcznej	1.720·01	1.720	—	—	
e) przodownik . . .	960·—	840	—	120	Więcej z powodu przyznania wyższego wynagrodzenia, co uwzględniono w preliminarzu na r. 1903.
f) nauczyciele przedmiotów pomocniczych . . .	1.012·—	1.292	280	—	Mniej stosownie do ilości godzin nauki.
g) pisarz w kancelaryi kierownika	960·—	720	—	240	Wydatek większy znachodzi pokrycie w oszczędności pod 1 c.
2. Ubezpieczenie inwentarza .	32·46	360	328	—	
3. Opał	1.034·08	1.300	266	—	
4. Oświetlenie	195·89	260	64	—	
5. Usługa	552.—	480	—	72	Wedle potrzeby.
6. Uzupełnienie inwentarza .	845.52	400	—	446	
7. Środki naukowe . . .	191·59	700	508	—	
8. Rozmaite inne wydatki i przybory rysunkowe i próbki do dekompozycyi . . .	850·81	1.100	249	—	Mniej wedle potrzeby.

B) *Pracownia do wyrabiania wzorów i wybijania kartonów.*

1. Płace:					
a) wynagrodzenie kierownika	240·—	240	—	—	
b) „ naucz. rys.	160·—	160	—	—	
c) „ przodownika	120·—	120	—	—	
2. Materyał, desenie i robota .	434·41	700	266	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi kart.
Suma rozchodu .	16.808·77	18.492	2.561	878	
			1.683		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Gotówka fund. obrotowego .	K. 4.749·81	1. Należytości bierne . .	K. 353·17
2. Należytości czynne . .	„ 2.677·57	2. Fund. kraj. zaliczka udzielona na fundusz obrotowy .	„ 3.000·—
3. Wartość zapasu materyałów	„ 202·89		
4. „ „ wyrobów .	„ 608·94		
5. „ inwentarza . .	„ 15.231·92	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 20.117·96
Suma .	K. 23.471·13	Suma .	K. 23.471·13

24. Gliniany. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	196·19	—	—	196	Dochód uzyskany ze sprzedaży wyrobów wykonanych z materyału szkolnego.
— Rozmaite	9·46	—	—	10	
— Chwilowa pożyczka z Tow. zaliczkowego	500·—	—	—	500	Na zapłacenie tej pożyczki i innych długów, udzielono komitetowi zaliczkę, jak niżej.
1. Subwencye:					
a) od gminy	240·—	240	—	—	
b) „ Rady powiatowej w Przemyślanach . . .	100·—	100	—	—	
c) „ c. k. Rządu . . .	2.400·—	2.400	—	—	
d) z funduszów krajowych .	3.154·13	3.052	—	102	Więcej z powodu, że miejscowe Towarzystwo przestało dostarczać potrzebnych materyałów i szkoła musiała kupować na własny rachunek.
Suma przychodu .	6.599·78	5.792	—	808	
				808	

Rozchód.					
1. Płace:					
a) instruktor fachowy . .	1.760·—	1.760	—	—	
b) przodownik . . .	600·—	600	—	—	
c) nauczyciel pomocniczy .	240·—	240	—	—	
d) na siły pomocnicze przybierane przez Tow. tkackie .	500·—	1.000	500	—	Mniej albowiem nie wypłacono drugiej połowy subwencyi, ponieważ Towarzystwo przestało dostarczać szkole potrzebnego materyału.
e) Katecheta obrz. rz. i gr. kat.	200·—	200	—	—	
2. Wynajem lokalu . . .	820·30	720	—	100	Więcej z powodu, iż okazała się potrzeba donajęcia jeszcze jednej ubikacyi na skład wyrobów i materyałów szkolnych.
3. Opał	142·20	200	58	—	} Mniej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	17·20	40	23	—	
5. Usługa	66·—	72	6	—	
6. Środki naukowe . . .	516·41	700	184	—	} Wedle potrzeby.
7. Uzupełnienie inwentarza .	296·44	200	—	97	
8. Rozmaite inne wydatki . .	599·44	60	—	540	Więcej z powodu iż w tem mieszczą się wydatki na materyał do produkcyi na rachunek własny.
— Zaliczka Komitetowi na spłatę długów	841·79	—	—	842	Wydatek ten konieczny na spłacenie długu Tow. zalicz. i za warsztat mechaniczny — znachodzi w znacznej części pokrycie w ogólnych oszczędnościach szkoły jak poz. 1 d. doch.
Suma rozchodu .	6.599·78	5.792	771	1.579	
				808	

Stan majątku z końcem roku 1902,

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	116·19	1. Należytości bierne . .	K.	957·98
2. Wartość zapasu materyałów	„	189·16			
3. „ „ wyrobów .	„	66·61			
4. „ inwentarza . .	„	5.276·03	Czysty stan czynny (Saldo)	„	4.690·01
Suma .	K.	5.647.99	Suma .	K.	5.647·99

25. Gorlice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—·—	—	—	—	
1. Subwencye:					
a) od gminy	—·—	300	300	—	Mniej z powodu, iż gmina dotychczas subwencyi tej nie złożyła, która też wykazaną jest w należytościach fund. krajowego.
b) od Rady powiatowej . .	400·—	400	—	—	
c) „ c. k. Rządu . . .	900·—	900	—	—	
d) z funduszów krajowych .	460·68	500	39	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma przychodu .	1.760·68	2.100	339	—	
			339		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.500·—	1.500	—	—	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	81.68	400	318	—	Mniej wedle potrzeby.
3. Rozmaite inne wydatki . .	179·—	200	21	—	
Suma rozchodu .	1.760·68	2.100	339	—	
			339		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	—·—	1. Należytości bierne . .	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—·—			
3. „ „ wyrobów .	„	—·—			
4. „ inwentarza . .	„	1.951·57	Czysty stan czynny (Saldo)	„	1.951·57
Suma .	K.	1.951.57	Suma .	K.	1.951·57

26. Korczyna. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Subwencye:					
— od gminy	—·—	—	—	—	
a) od c. k. Rządu . . .	1.440·—	1.440	—	—	
b) z funduszów krajowych .	2.393·85	2.200	—	194	Więcej z powodu zakupna maszyny Jacquarda.
Suma przychodu .	3.833·85	3.640	—	194	
				194	

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor . . .	1.760·—	1.760	—	—	
b) przodownik . . .	840·—	840	—	—	
c) pomocniczy nauczyciel rachunków	240·—	240	—	—	
d) pomocniczy nauczyciel rysunków	200·—	200	—	—	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	561.65	440	—	122	Więcej z powodu zakupna maszyny Jaquarda.
3. Rozmaite inne wydatki .	232·20	160	—	72	Więcej wedle potrzeby.
Do przeniesienia .	3.833·85	3.640	—	194	
				194	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	—·—	1. Należytości bierne . .	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—·—			
3. „ „ wyrobów .	„	—·—			
4. „ inwentarza . .	„	3.622·78	Czysty stan czynny (Saldo)	„	3.622·78
Suma .	K.	3.622·78	Suma .	K.	3.622·78

27. Kosów. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.

	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Subwencye:					
a) od gminy	80·—	80	—	—	
b) „ Rady powiatowej	300·—	300	—	—	
c) „ c. k. Rządu	1.500·—	1.500	—	—	
d) z fund. kraj. zwyczajne	2.981·11	2.996	15	—	Mniej wedle potrzeby.
d) z fund. kraj. nadzwyczajne	300·—	300	—	—	
Suma przychodu	5.161·11	5.176	15	—	
			15		

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	2.015·97	2.016	—	—	
b) przodownik	720·—	720	—	—	
c) nauczyciel rysunków, rachunkowości i korespondencyi kupieckiej	360·—	360	—	—	
d) katecheta	80·—	80	—	—	
e) pomocnik administracyjny	300·—	300	—	—	
2. Opał	236·—	240	4	—	Mniej wedle potrzeby.
3. Oświetlenie	95 82	120	24	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Usługa	240 —	240	—	—	Mniej wedle potrzeby.
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza: zwyczajne	475·30	500	25	—	Mniej wedle potrzeby.
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza: nadzwyczajne	300·—	300	—	—	
6. Rozmaite inne wydatki	338·02	300	—	38	Więcej wedle potrzeby.
Suma rozchodu	5.161·11	5.176	53	38	
			15		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne	K. —·—	1. Należytości bierne	K. —·—
2. Wartość zapasu materyałów	„ —·—		
3. „ „ wyrobów	„ —·—		
4. „ inwentarza	„ 4.998·99	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 4.998·99
Suma	K. 4.998·99	Suma	K. 4.998·99

28. Łańcut. Krajowy naukowy warsztat tkacki im. Franciszka Józefa.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Subwencye:					
a) od gminy	500·—	500	—	—	
b) „ Rady powiatowej . .	600·—	600	—	—	
c) „ c. k. Rządu . . .	1.000·—	1.500	500	—	Mniej gdyż c. k. rząd nie dał wymaganej subwencyi.
d) z fund. kraj. zwyczajne .	2.409·92	1.920	—	490	Więcej z powodu wpływu mniejszej subwencyi państwowej.
d) z fund. kraj. nadzwyczajne .	**120·—**	**120**	—	—	
Suma przychodu .	4.629·92	4.640	500	490	
			10		

Rozchód

1. Płace:					
a) instruktor	1.960·—	1.960	—	—	
b) przodownik . . .	799·92	800	—	—	
2. Donajem lokalu . . .	480·—	480	—	—	
3. Opał i oświetlenie . . .	558·76	570	11	—	
4. Usługa	360·—	360	—	—	
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	238·37	200	—	38	Wedle potrzeby.
	120·—	**120**	—	—	
6. Rozmaite inne wydatki .	112·87	150	37	—	
Suma rozchodu .	4.629·92	4.640	48	38	
			10		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:

1. Należytości czynne . .	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—·—
3. „ „ wyrobów .	„	—·—
4. „ inwentarza . .	„	4.335·35
Suma .	K.	4.335·35

Stan bierny:

1. Należytości bierne . .	K.	—·—
2. Zaliczka z fund. kraj. na fund. obrotowy . . .	„	—·—
Czysty stan czynny (Saldo)	„	4.335·35
Suma .	K.	4.335·35

29. Rychwałd. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902 K. g.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902 K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza K.	wiekszа K.	Uzasadnienie różnic:
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—·—	—	—	—	
1. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej .	—·—	400	400	—	Mniej, gdyż Rada powiatowa wskutek skończenia się w r. 1901 sześcioletniego deklarowanego okresu subwencyonowania — odmówiła dalszego subwencyonowania tego warsztatu.
b) „ c. k. Rządu . . .	1.000·—	1.000	—	—	
c) z funduszów krajowych .	2.126·60	2.110	—	17	Więcej z powodu odmówienia subwency przez powiat.
Suma przychodu .	3.126·60	3.510	400	17	
			383		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor fachowy . .	1.440·—	1.440	—	—	
b) nauczyciel czytania, pisania i rachunków . . .	600·—	600	—	—	
c) przodownik warsztatowy .	720.—	720	—	—	
d) katecheta	100·—	100	—	—	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	101·45	400	298	—	Mniej wedle potrzeby.
3. Rozmaite inne wydatki . .	140·70	200	59	—	
4. Ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego . . .	24.45	50	26	—	
Suma rozchodu .	3.126·60	3.510	383	—	
			383		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny*:		
1. Należytości czynne . .	K.	— ·—	1. Należytości bierne . .	K.	—· —
2. Wartość zapasu materyałów	„	—.—			
3. „ „ wyrobów .	„	—·—			
4. „ inwentarza . .	„	3.904·04	Czysty stan czynny (Saldo)	„	3.904·04
Suma	K.	3.904·04	Suma	K.	3.904·04

30. Wilamowice. Krajowy naukowy warsztat tkacki.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902 K. g.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902 K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza K.	wynikłość większa K.	Uzasadnienie różnic:
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych					
1. Subwencye:					
a) od gminy	400·—	400	—	—	
b) „ Rady powiatowej . .	100·—	100	—	—	
c) „ c. k. Rządu . . .	900·—	1.000	100	—	Mniej gdyż c. k. rząd nie dał wymaganej subwencyi.
d) z funduszów krajowych .	653·04	2.370	1.717	—	Mniej z powodu, iż wskutek likwidacyi Towarzystwa tkackiego wstrzymano się z obsadą przodownika i rozszerzenia warsztatu.
Suma przychodu .	2.053·04	3.870	1.817	—	
			1.817		

Rozchód.

1. Płace:					
a) instruktor	1.599·96	1.600	—	—	
b) przodownik . . .	—·—	600	600	—	Mniej z powodu nieobsadzenia.
c) katecheta	—·—	100	100	—	
2. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	208·43	400	192	—	Wedle potrzeby.
3. Rozmaite inne wydatki . .	236·20	160	—	76	
4. Ubezpieczenie od ognia inwentarza szkolnego . .	8·45	10	1	—	
5. Na nieprzewidziane . .	—·—	1.000	1.000	—	Mniej, gdyż wskutek likwidacyi Towarzystwa tkackiego wstrzymano się z użytkowaniem tego kredytu, który przeznaczony był na rozszerzenie warsztatu.
Suma rozchodu .	2.053.04	3.870	1.893	76	
			1.817		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	—·—	1. Należytości bierne . .	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—·—			
3. „ „ wyrobów .	„	—·—			
4. „ inwentarza . .	„	5.048·58	Czysty stan czynny (Saldo)	„	5.048·58
Suma .	K.	5.048·58	Suma .	K.	5.048·58

31. Rakszawa. Krajowa szkoła sukiennicza.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
— Rozmaite zwroty	45·20	—	—	45	
1. Od kierownika za oświetlenie w mieszkaniu	33·33	50	16	—	Mniej z powodu ustąpienia b. kierownika z dniem 31. sierpnia 1902.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej	1.000·—	1.000	—	—	
b) „ c. k. Rządu	5.600·—	6.000	400	—	Mniej gdyż c. k. rząd nie dał wymaganej subwencyi.
c) z fund. kraj. zwyczajne	9.723·34	9.042	—	681	Więcej z powodu mniejszej subwencyi państwowej i zapłacenia podatków domowo-klasowych od 1898 r.
c) z fund. kraj. nadzwyczajne	**320·—**	**320**	—	—	
Suma przychodu	16.721·87	16.412	416	726	
				310	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	4.000·—	4.000	—	—	
b) instruktor tkactwa	1.440·—	1.440	—	—	
c) „ farbiarstwa	1.440·—	1.440	—	—	
d) nauczyciel pomocniczy	600·—	600	—	—	
e) pomocnik kancelaryjny i nauczyciel buchalteryi i stylistyki	960·—	960	—	—	
f) przodownik w tkalni	720·—	720	—	—	
g) pomocnik warstatowy w tkalni	384·—	384	—	—	
h) „ „ w farbiarni	384·—	384	—	—	
i) stróż nocny	300·—	300	—	—	
2. Utrzymanie lokalu	426·06	400	—	26	
3. Opał	1.107·75	1.400	292	—	
4. Oświetlenie	359·34	200	—	159	Wedle potrzeby.
5. Usługa	384·—	384	—	—	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	511·11	540	29	—	
	200·—	**200**	—	—	
7. Rozmaite inne wydatki	999·14	440	—	559	Więcej, gdyż wskutek rekursów przypadły dopiero w tym roku do zapłacenia podatki domowo-klasowe od budynków szkolnych za lata 1898, 1899, 1900 i 1901.
8. Ubezpieczenie budynków i inwentarza	281·64	300	18	—	
9. Koszta utrzymania w ruchu tkalni mechanicznej	2.104·83	2.200	95	—	Wedle potrzeby.
	120·—	**120**	—	—	
Suma rozchodu	16.721·87	16.412	434	744	
				310	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:		*Stan bierny:*	
1. Należytości czynne	K. —·—	1. Należytości bierne	K. —·—
2. Wartość zapasu materyałów	„ —·—		
3. „ „ wyrobów	„ —·—		
4. „ inwentarza	„ 43.615·36	Czysty stan czynny (Saldo)	„ 43.615·36
Suma	K. 43.615·36	Suma	K. 43.615·36

32. Zakopane, Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.864·58	3.500	636	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu . . .	1.200·—	1·600	400	—	Mniej gdyż c. k. rząd nie dał wymaganej subwencyi.
b) z funduszów krajowych .	4.549·71	4·454	—	96	Więcej z powodu mniejszej subwencyi państwowej.
Suma przychodu .	8.614·29	9.554	1.036	96	
			940		

Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierowniczka . . .	2.053·28	2.054	1	—	
b) nauczycielka pomocnicza I.	720·—	720	—	—	
c) „ „ II.	400·—	400	—	—	
d) „ „ III.	400·—	400	—	—	
e) nauczyciel rysunków . .	480·—	480	—	—	
f) katecheta	100·—	100	—	—	
g) nauczyciel czytania, pisania i rachunków . . .	240·—	240	—	—	
h) pomocnik kancelaryjny .	360·—	360	—	—	
2. Wynajem lokalu . . .	800·—	800	—	—	
3. Opał	176·—	200	24	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Oświetlenie	59·40	120	61	—	Mniej wedle potrzeby.
5. Usługa	200·—	200	—	—	
6. Materyał	294·70	600	305	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
7. Uzupełnienie inwentarza .	28·22	100	72	—	Mniej wedle potrzeby.
8. Środki naukowe . . .	37·80	200	162	—	Mniej wedle potrzeby.
9. Rozmaite inne wydatki . .	176·30	280	104	—	Mniej wedle potrzeby.
10. Wynagrodzenie uczennic .	2.088·59	2.300	211	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
Suma rozchodu .	8.614·29	9.554	940	—	
			940		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	499·60	1. Należytości bierne . .	K.	18.20
2. Wartość zapasu materyałów	„	652·52			
3. „ „ wyrobów .	„	3.268·26			
4. „ inwentarza . .	„	1.563·31	Czysty stan czynny (Saldo)	„	5.965·49
Suma .	K.	5.983·69	Suma .	K.	5.983·69

33. Bobowa. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	67.36	400	333	—	Mniej wedle wykazanego wpływu.
2. Subwencye:					
a) od Rady powiatowej . .	200·—	200	—	—	
b) „ c. k. Rządu . . .	800·—	800	—	—	
c) „ z funduszów krajowych.	1.391·04	900	—	491	Więcej z powodu wpływu mniejszych dochodów ze sprzedaży wyrobów a większych wydatków na wynagrodzenie uczennic.
Suma przychodu .	2.458·40	2.300	333	491	
				158	

Rozchód.					
1. Płaca nauczycielki . .	1.200·—	1.200	—	—	
2. Materyał	148·53	320	172	—	Mniej z powodu mniejszej produkcyi.
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	—·—	80	80	—	Mniej wedle potrzeby.
4. Wynagrodzenie uczennic .	900·54	600	—	301	Więcej wedle wykazanej wypłaty.
5. Rozmaite inne wydatki . .	209·33	100	—	109	Więcej z powodu kosztów przesiedlenia kierowniczki i innych.
Suma rozchodu .	2.458·40	2.300	252	410	
				158	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	500·—	1. Należytości bierne . .	K.	—·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—·—			
3. „ „ wyrobów .	„	148·20			
4. „ inwentarza . .	„	162·40	Czysty stan czynny (Saldo)	K.	810·60
Suma . . .	K.	810·60	Suma . . .	K.	810·60

34. Maków. Krajowa szkoła hafciarska.

Przychód.	Wynikłość w roku 1902	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.323·94	900	—	1.424	Więcej z powodu zbyt nisko preliminowanych dochodów w stosunku do wzrostu produkcyi i popytu za wyrobami.
— Rozmaite zwroty . . .	50·48	—	—	50	
2. Subwencye:					
a) od gminy	96·—	96	—	—	
b) „ Rady powiatowej . .	50·—	50	—	—	
c) „ c. k. Rządu . . .	800·—	1.000	200	—	Mniej gdyż c. k. rząd nie dał wymaganej subwencyi.
d) z funduszów krajowych .	2.288·65	1.740	—	549	Więcej z powodu wpływu mniejszej subwencyi państwowej i większego wydatku na produkcyę.
Suma przychodu .	5.609·07	3.786	200	2.023	
				1.823	

Rozchód.

1. Płace:					
a) nauczycielka kierująca .	1.200·—	1.200	—	—	
b) „ pomocnicza .	399·96	400	—	—	
c) katecheta	200·—	200	—	—	
d) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	200·—	200	—	—	
2. Opał i usługa . . .	360·—	312	—	48	Wedle potrzeby.
3. Oświetlenie	—·—	24	24	—	
4. Materyał	876·94	300	—	577	Więcej z powodu większej produkcyi, która powiększyła stan czynny majątku szkoły.
5. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	108·44	200	92	—	Mniej wedle potrzeby.
6. Wynagrodzenie uczennic .	1.977·62	600	—	1.378	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Rozmaite inne wydatki . .	286·11	350	64	—	Mniej wedle potrzeby.
Suma rozchodu .	5.609·07	3.786	180	2.003	
				1.823	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	381·13	1. Należytości bierne . .	K.	540·29
2. Wartość zapasu materyałów	„	95·32			
3. „ „ wyrobów .	„	999·02			
4. „ inwentarza . .	„	952 70	Czysty stan czynny (Saldo)	„	1.887·88
Suma .	K.	2.428·17	Suma .	K.	2.428·17

35. Lwów. Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Przychód.	Wynikłość z roku 1902.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Dochody własne:					
a) opłaty za badanie materyałów	892·36	700	—	192	Wedle rzeczywistego wpływu.
b) ze sprzedaży wyrobów typowych	—·—	100	100	—	
2. Dotacya z funduszu krajowego	9.391·08	9.240	—	151	Więcej wedle potrzeby.
Suma przychodu .	10.283·44	10.040	100	343	
				243	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownik	5.920·—	5.920	—	—	
b) adjunkt	620·—	720	100	—	Mniej z powodu intercalare.
c) laborant	1.440·—	1.440	—	—	
2. Usługa	720 —	600	—	120	
3. Uzupełnienie ingredyencyi keramicznych	541·88	200	—	342	Więcej wedle potrzeby.
4. Opał lokalu stacyi . .	357·—	300	—	57	
5. Opał pieców technicznych .	243·—	240	—	3	
6. Gaz do oświetlania i do celów technicznych	109·90	200	90	—	Mniej z powodu pozostałej należytości biernej.
7. Koszta kancelaryjne, frachty i portorya	140·46	160	20	—	
8. Biblioteka i czasopisma .	44·04	160	116	—	Wedle potrzeby.
9. Wydatki nieprzewidziane .	147·16	100	—	47	
Suma rozchodu .	10.283·44	10.040	326	569	
				243	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny:*		
1. Należytości czynne . .	K.	358·—	1. Należytości bierne . .	K.	294·07
2. Wartość zapasu materyałów	„	—·—			
3. „ „ wyrobów .	„	—·—			
4. „ inwentarza . .	„	6.029·32	Czysty stan czynny (Saldo)	„	6.093·25
Suma . . .	K.	6.387·32	Suma . . .	K.	6.387·32

36. Lwów. Krajowa mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej.

Przychód.

	Wynikłość z roku 1902.	Kwota uchwalona w budżecie na rok 1902.	W porównaniu z kwotą preliminowaną wynikłość mniejsza	wynikłość większa	Uzasadnienie różnic:
	K. g.	K.	K.	K.	
1. Opłaty za badania . .	1.318·62	300	—	1.018	Więcej wedle rzeczywistego wpływu.
— Zwrot za przewóz . .	6·81	—	—	7	
— Depozyt fabryki sztucznego kamienia	30·—	—	—	30	Kwota ta złożona została na badanie, które później zostało odwołanem.
2. Dotacya z funduszu krajowego	3.500·—	3.500	—	—	
Suma przychodu .	4.855·43	3.800	—	1.055	
				1.055	

Rozchód.

1. Płace:					
a) asystent . . . . ,	1·400.—	1.600	200	—	Mniej z powodu przyznania w tej wysokości wynagrodzenia.
b) laborant	1·200·—	1.200	—	—	
2. Opał, gaz i woda . . .	100·—	100	—	—	
3. Wydatki administracyjne .	933·73	800	—	133	Wedle potrzeby.
4. Rozmaite inne wydatki . .	63·94	100	36	—	
— Zaliczka kierownikowi na piłę dyamentową do rznięcia kamieni	1.127·76	—	—	1.128	Wydatek ten znachodzi całkowite pokrycie w większych dochodach za badania i oszczędnościach stacyi za r. 1902 jak poz. 2 doch.
— Zaliczka kierownikowi do wydania depozytu . . .	30·—	—	—	30	Depozyt ten wydano kierownikowi do zwrotu stronie.
Suma rozchodu . .	4.855·43	3.800	236	1.291	
				1.055	

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:			*Stan bierny*:		
1. Należytości czynne .	K.	30·—	1. Należytości bierne , .	K.	30·—
2. Wartość zapasu materyałów	„	—·—			
3. „ „ wyrobów	„	—.—			
4. „ inwentarza .	„	25.076·30	Ozysty stan czynny (Saldo)	K.	25.076·30
Suma .	K.	25.106·30	Suma . .	K.	25.106·30

LW. 55.941/1903.

Alegat 20. do zamknięcia rachunkowego funduszu krajowego za rok 1902.

Wykaz

należytości czynnych i biernych z końcem r. 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości							
			czynne				bierne			
			z lat ubiegłych		z roku bieżącego		z lat ubiegłych		z roku bieżącego	
			K	g	K	g	K	g	K	g
		Wydatki.								
II.	26*a)*	Rzecznik prawny za zastępstwo	603	16	—	80	—	—	—	—
	26*c)*	Tłómacze	5	50	—	—	—	—	—	—
	27*a)*	Koszta podróży i dyety wogóle	3.816	81	283	14	—	—	—	—
	30	Na pokrycie połowy należytości stemplowych od dekretów nominacyjnych urzędników kraj.	71	04	2.141	41	—	—	—	—
	31*d)*	Papier do druków, druk ksiąg i wzorów	7	50	—	—	—	—	—	—
	31*g)*	Uzupełnienie biblioteki . .	18	—	—	—	—	—	—	—
	31*h)*	Rozmaite pomniejsze potrzeby kancelaryjne	168	04	—	—	—	—	—	—
	35	Zaliczki na płace . . .	29.386	98	33.303	95	—	—	—	—
III.	36	Zwroty od gmin za koszta leczenia . . .	1.499	52	—	—	—	—	—	—
		„ „ szpitali za koszta leczenia . . .	198.209	39	51.998	58	—	—	—	—
		„ „ samopłacących za koszta leczania . .	8.492	56	—	—	—	—	—	—
		„ „ rozmaite za koszta leczenia . . .	134	14	7.114	56	360	94	—	—
		„ „ obcokrajowców za koszta leczenia. .	3.769	12	6.671	35	3.769	12	6.671	35
V.	40	$^1/_3$ część za lekarstwa dla epidemicznie chorych . . .	—	—	—	—	62	62	570	52
	41	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz na subwencye dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatków na płace ponad 1% dodatków powiat.	—	—	—	—	—	—	650	—
VIII.	162	Krajowe Archiwum aktów grodzkich i ziemskich w Krakowie	258	33	15	—	—	—	—	—
IX.	172—174 176	Kwaterunkowe żandarmeryi .	360	—	—	—	—	—	—	—
	175	Umorzenie pożyczki na budowę gmachu żandarmeryi . .	—	—	—	—	186.164	11	—	—
X.	A)	Koszta zarządu dróg krajowych	1.168	76	5.175	79	—	—	295	73
	B)	Nowe budowy i rekonstrukcye dróg	—	—	—	—	—	—	1.015	—
	C)	Utrzymanie dróg krajowych .	12.510	66	6.519	11	—	—	12.183	29
	D)	Zasiłki na cele drogowe . .	20.440	51	9.229	72	—	—	—	—
		Do przeniesienia .	280.920	02	122.453	41	190.356	79	21.385	89

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	280.920	02	122.453	41	190.356	79	21.385	89
X.	E)	Wydatki na myta . . .	414	48	204	36	—	—	46	99
	F)	Zaopatrzenia	—	—	—	—	—	—	73	48
		Koszta zarządu krajowego biura kolejowego	225	—	2.124	49	—		—	—
XII.	215	Wydatki na szupaśnictwo . .	—	—	—	—	24	23	1.329	49
XIII.	216	Budowy wodne i melioracye (Płace urzędników, utrzymanie ekspozytur i stypendya . .	330	78	—	—	—	—	—	—
	219	Zaliczki na płace dla inżynierów i dozorców melioracyjnych .	282	—	1.999	50	—	—	—	—
	223	Utrzymanie kursu praktycznego dla dozorców drenarskich .	385	24	546	66	—	—	—	—
	225*a)*	Na zdjęcia i projekty dla publicznych robót melioracyjnych	90	14	—	—	—	—	—	—
	225*b)*	Na zdjęcia i projekty dla melioracyj prywatnych . . .	1.629	98	517	15	—	—	—	—
	229*e)*	Na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia z dopływami .	394	84	—	—	—	—	—	—
	231*s)*	Do dyspozycyi Wydziału kraj.	410	10	—	—	—	—	—	—
XIV.	233	Pożyczka z galic. Kasy oszczędności na budowę kulparkowską	—	—	—	—	38.074	20	—	—
	234	Pożyczka z galic. Kasy oszcz. dla SS. Miłosierdzia św. Wincentego à Paulo we Lwowie.	—	—	—	—	12.785	99	—	—
	235	Pożyczka z krakowskiej Kasy oszcz. dla zboru izraelickiego	—	—	—	—	1.843	74	—	—
	236	Funduszowi szpitala św. Łazarza i podrzutków w Krakowie .	—	—	—	—	458.412	64	—	—
	239	Spłata obligacyj i kuponów b. funduszów indemnizacyjnych:								
		a) Galicya wschodnia . .	—	—	—	—	47.565	—	—	—
		b) „ zachodnia . .	—	—	—	—	28.665	—	—	—
		c) W. Ks. Krakowskie . .	—	—	—	—	2.625	—	—	—
	240	Pożyczka z Banku krajowego na budowę biura melioracyjnego	—	—	—	—	49.283	85	—	—
	240*a)*	Spłata dawniejszych długów krajowych	—	—	9	60	—	—	2.605	40
XV.	268	Zaliczki na płace nauczycieli szkół rolniczych . . .	3.922	64	4.102	—	—	—	—	—
	281	Stypendya dla uczniów szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	—	—	—	—	—	—	135	—
	285	Pożyczka z krakowskiego Tow. wzajemnych ubezpieczeń na założenie składów publicznych.	—	—	—	—	463 652	68	—	—
		Do przeniesienia .	289.005	22	131.957	17	1,293.289	12	25.576	25

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	289.005	22	131.957	17	1,293.289	12	25.576	25
XV.	286	Krajowy skład publiczny w Krakowie	—	—	—	—	815	40	—	—
	291	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa .	92	48	—	—	—	—	—	—
	300	Na podniesienie hodowli bydła	—	—	—	—	—	—	74	61
	310	Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek . .	—	—	14	99	—	—	—	—
	—	Były skład publiczny we Lwowie	—	—	—	—	523	18	—	—
	317	Na badanie w kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin	25.749	52	—	—	—	—	—	—
XVI.		Szkoły fachowe przemysłowe i warsztaty instrukcyjne:								
		A) dla wyrobów z drzewa i łoziny	600	—	400	—	—	—	—	—
		D) dla wyrobów tkackich .	400	—	300	—	—	—	—	—
		E) dla „ powroźniczych	200	—	—	—	—	—	—	—
		I) C. k. szkoły fachowo-przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu kraj. . .	53	54	1.200	—	—	—	—	—
		Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych zakładach przemysłowych. . . .	160	—	2.065	—	—	—	—	—
		Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe	89	52	—	—	—	—	—	—
XVII.	453	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	—	—	6	—	20	—	—	—
	473	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych:								
		a) Galicya wschodnia . .	—	—	—	—	283	99	23	76
		b) „ zachodnia . .	—	—	—	—	1	08	—	—
		c) W. Ks. Krakowskie . .	—	—	—	—	491	48	—	—
	478	Na bonifikacye dla funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z galic. funduszu propinacyjnego	—	—	—	—	556	—	5.685	50
	479	Kurs pisarzy gminnych . .	280	—	360	—	—	—	—	—
	—	Budżetem nieprzewidziane .	22.514	84	192	83	—	—	—	—
		Dochody.								
III.	3	Myta na drogach krajowych .	32.634	24	2.856	71	—	—	—	—
	6	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych:								
		a) Rada powiatowa w Kamionce Strumiłowej . .	6.000	—	—	—	—	—	—	—
		b) Gmina Kamionka Strumiłowa	3.736	—	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia .	381.515	36	139.352	70	1,295.980	25	31.360	12

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	381.515	36	139.352	70	1,295.980	25	31.360	12
III.	8	Łańcut. Rada powiatowa, zwrot kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk-Dynów. .	3.857	82	—	—	—	—	—	—
V.	15	Zwroty zaliczek od urzędników kraj. z płac	850	46	4.306	68	—	—	—	—
	20	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych.	1.358	50	—	—	—	—	—	—
	21	Rozmaite	2.082	33	—	—	—	—	—	—
VI.	23	Bohorodczany, powiat, zwrot pożyczki	2.500	06	—	—	—	—	—	—
	24	Konwent P. P. Benedyktynek w Przemyślu	6.400	—	—	—	—	—	—	—
	26	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki. . . .	4.800	—	—	—	—	—	—	—
	26*c)*	Uhnów, warstat szewski, zwrot pożyczki	600	—	—	—	—	—	—	—
	26*f)*	*a)* Borszczów, Wydział powiat., zwrot pożyczki z r. 1890 .	1.551	89	—	—	—	—	—	—
		b) Rohatyn, Wydział powiat., zwrot pożyczki z r. 1890 .	416	74	—	—	—	—	—	—
	26*g)*	*a)* Rzeszów, Wydział powiat., zwrot pożyczki z r. 1892 .	142	12	—	—	—	—	—	—
		b) Pilzno, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki z r. 1892 .	186	12	—	—	—	—	—	—
		c) Nowy Sącz, Wydział powiat., zwrot pożyczki z r. 1892 .	100	—	—	—	—	—	—	—
	27—33	Kańczuga, szkoła koronkarska, zwrot pożyczki	480	—	—	—	—	—	—	—
	—	Ślusarczyk Jan, zwrot pożyczki	330	—	—	—	—	—	—	—
	—	Stary Sącz, warstat szewski, zwrot pożyczki . . .	800	—	—	—	—	—	—	—
	—	Marconi Leonard, zwrot pożyczki	4 168	90	—	—	—	—	—	—
	—	Chorzelowska Spółka wodna, zwrot pożyczki.	479	63	—	—	—	—	—	—
	—	Muszyna, szkoła koronkarska, zwrot pożyczki. . . .	120	—	—	—	—	—	—	—
	—	Szpital św. Zofii we Lwowie, zwrot pożyczki. . . .	20.000	—	—	—	—	—	—	—
	—	Szpital św. Ludwika w Krakowie, zwrot pożyczki . .	20.000	—	—	—	—	—	—	—
	—	Surówka August, stolarz we Lwowie, zwrot pożyczki .	—	—	500	—	—	—	—	—
XI.	51	Zwroty za sprawdzanie raohunków aptekarskich . . .	—	—	164	33	—	—	—	—
		Do przeniesienia .	452.739	93	144.323	71	1,295.980	25	31.360	12

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	452.739	93	144.323	71	1,295.980	25	31.360	12
XII.	52	Dochody z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866 .	98	09	—	—	40	—	—	—
XIV.	57	Dochody ze zwrotu wydatków szupasowych	2.472	27	3.289	31	—	—	—	—
XV.	58	Krajowy skład publiczny w Krakowie	—	—	7.014	60	—	—	—	—
	—	B. krajowy skład publiczny we Lwowie	798	36	—	—	—	—	—	—
XVI.	59	Dochód z krajowych opłat konsumcyjnych	4.724	93	14.369	38	—	—	726	87
XVII.	61	Datki od Wydziałów powiatowych na wykupno gruntów pod kolej transwersalną . .	56.695	52	—		—	—	—	—
	65	Od Rady powiatowej w Zaleszczykach na koszta założenia szkoły sadowniczej . . .	—	—	1.000	—	—	—	—	—
	66	Od gminy Zaleszczyki, na koszta założenia szkoły sadowniczej	—	—	200	—	—	—	—	—
	67	Dochody b. funduszów indemnizacyjnych:								
		I. Od obowiązanych:								
		a) wpłata kapitałów i rent:								
		Galicya wschodnia . . .	6.697	71	21	31	—	—	—	—
		„ zachodnia . . .	25	22	—	—	—	—	—	—
		b) odsetki za zwłokę i inne dochody:								
		Galicya wschodnia . . .	9.274	38	409	61	—	—	—	—
		„ zachodnia . . .	376	84	1	26	—	—	—	—
		W. Ks. Krakowskie . . .	13	12	—	—	—	—	—	—
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych:								
		Galicya wschodnia . . .	98.105	50	—	—	—	—	—	—
		Galicya zachodnia . . .	19.725	68	—	—	—	—	—	—
		W. Ks. Krakowskie . . .	5.374	87	—	—	—	—	—	—
	68	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich	—	—	190	44	—	—	—	—
	71*a)*	Dochód ze sprzedaży książek i druków	64.951	26	16.142	47	—	—	—	—
	71*c)*	Różne przygodne	4.294	68	—	—	—	—	—	—
	72	Z aktywów funduszu pożyczki krajowej z r. 1873 . . .	—	—	5.200	04	—	—	—	—
	—	Od sprawców kradzieży jasielskiej	10.162	95	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia .	736.531	31	192.162	13	1,296.020	25	32.086	99

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Pozostałe należytości czynne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości czynne z roku bieżącego K	g	Pozostałe należytości bierne z lat ubiegłych K	g	Pozostałe należytości bierne z roku bieżącego K	g
		Z przeniesienia . .	736.531	31	192.162	13	1,296.020	25	32.086	99
XVIII.	73	Dodatki do podatków . . .	3,872.753	41	1,120.327	16	—	—	—	—
—	—	Lokacya 3% w Banku krajow	—	—	2,184.421	—	—	—	—	—
—	—	Lokacya 3% funduszu pożyczkowego drogowego . . .	—	—	—	—	—	—	130.310	49
—	—	Lokacya 4% kraj. składu pupublicznego w Krakowie .	18.863	11	19.393	13	—	—	—	—
—	—	Rachunek przenośny kraj. składu publicznego w Krakowie .	201	30	20.455	12	18.863	11	20.332	03
—	—	Pożyczka 4% dla funduszu stypendyjn. im. Baworowskiego	—	—	70.000	—	—	—	—	—
—	—	Funduszowi uposażenia kasy krajowej — zwrot pożyczek, udzielonych Wydziałom powiatowym z powodu klęsk elementarnych	43.817	92	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	4,672.167	05	3,606.758	54	1,314.883	36	182.729	51

L. W. 55.941 ex 1903.

II.

Fundusz szkolny krajowy

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

LW. 53.323 ex 1903.

Zamknięcie rachunku wydatków sporządził Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz	Wydatki wroku 1902 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1—7	Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, dodatki na mieszkanie i wynagrodzenie za godziny nadobowiązkowe	8,864.741	97	8,580.000	*284.742*
II.	8 -11	Remuneracye, zapomogi i zasiłki na kursa wakacyjne i kursa rolnicze . . .	113.869	88	116.200	2.330
III	12	Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych . .	13.558	56	13.000	*559*
IV.	13—16	Dodatek do funduszu emerytalnego, interkalarya z powodu opróżnionych posad w roku 1901, emerytury dla tracących posady wskutek reorganizacyi i dary z łaski: *a*) zwyczajne . . 92.464 K. 70 gr. *b*) *nadzwyczajne* . . *2.748 „ 08 „*	95.212	78	98.710	3.497
V.	17	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół: *a*) zwyczajne . . 199.999 K. 27 g. *b*) *nadzwyczajne* . . *200.000 „ — „*	399.999	27	400.000	1
VI.	18—21	Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, pomniejsze potrzeby szkolne i urzędowe oraz na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	249.506	97	230.178	*19.328*
VII.	22	Przybory naukowe i do nauki ślöjdu . .	44.679	—	44.700	21
VIII.	23	Na biblioteki okręgowe	9.986	—	10.000	14
IX.	24	Na konferencye okręgowe	79.427	—	79.263	*164*
X.	25	Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich	200.000	—	200.000	—
XI.	26	Rozmaite wydatki.	23.210	19	23.600	390
XII.	27	Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye *wydatki nadzwyczajne* . .	45.968	66	47.236	1.267
						— 7.520
						+ *304.793*
		Suma wydatków . . .	10,140.160	28	9,842.887	+ *297.273*
		Do tego: Przebieżne wydatki	284.286	34	—	+ *284.286*
		Ogółem . . .	10,424.446	62	9,842.887	+ *581.559*

Zamknięcie rachunku za rok 1902. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Sumaryusz	Dochody w roku 1902 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazuja się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.	1—7	Odsetki od kapitałów	70.865	07	68.839	*2.026*
II.	8—15	Dochody z dóbr, realności i innych praw .	43.312	20	43.416	104
III.	16—26	Dodatki	2,901.646	44	2,815.704	*85 942*
IV.	27	Zysk ze sprzedaży książek szkolnych .	5.670	—	5.670	—
V.	28	Zapisy i darowizny	—	—	—	—
VI.	29	Taksy od spadków	143.659	67	95.000	*48.660*
VII.	30	Rozmaite wpływy	135.701	37	—	*135.701*
VIII.	31	Dodatek z c. k. Skarbu Państwa . .	109.885	92	109.886	—
IX.	32	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych . .	2.150	—	3.570	1.420
						+ *272.329*
						— 1.524
		Suma dochodów własnych . .	3,412.890	67	3,142.085	+ *270.805*
—	32 a)	Dotacya z funduszu krajowego . . .	7.011.555	95	6,700.802	+ *310.754*
		Ogółem . . .	10.424.446	62	9,842.887	+ *581.559*

Wydatki. II. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace i dodatki.**				
	1	Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych:				
		a) pobory wypłacone w gotówce . . 6,092.540 K 77 g.				
		b) wliczone do poborów dochody z gruntów szkolnych i dochody w naturze . . 42.000 „ — „				
		c) zapłacone podatki od gruntów pod *b*) wymienionych . . 3.012 „ 69 „				
		Razem . .	6,137.553	46	6,016.000	*121.554*
	2	Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych	1,289.023	45	1,254.000	*35.023*
	3	Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	359.017	09	330.000	*29.017*
	4	Na remuneracye za udzielanie nauki religii	118.161	03	100.000	*18.161*
	5	Na dodatki pięcioletnie nauczycieli . .	693.447	31	630.000	*63.447*
	6	Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe	206.353	04	200.000	*6.353*
	7	Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych .	61.186	59	50.000	*11.187*
		Suma rubryki I. .	8,864.741	97	8,580.000	*284.742*

Zamknięcie rachunku za rok 1902. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
II.		**Remuneracye i zapomogi.**				
	8	Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli .	44.000	—	44.000	—
	9	Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:				
		1) na 4 kursa wakacyjne dla nauczycieli nieukwalifikowanych . . 10.800 K.				
		2) na kursa rolnicze i sadownicze tudzież pszczelnicze i uprawy tytoniu dla nauczycieli szkół wiejskich . . 14.000 „				
		Razem . .	22.709	88	24.800	2.090
	10	Na kursa nauki zręczności dla nauczycieli dla nauki słojdu drzewnego tudzież koszykarstwa i kartoniarstwa. . . .	6.400	—	6.400	—
	11	Remuneracye za naukę robót ręcznych . .	40.760	—	41.000	240
		Suma rubryki II. .	113.869	88	116.200	2.330
III.	12	**Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych**	13.558	56	13.000	559
IV.		**Dodatki i dary z łaski.**				
	13	Dodatek stały do krajowego funduszu szkolnego emerytalnego	25.599	84	25.600	—
	14	Interkalarya z powodu opróżnionych posad w roku 1901	50.870	—	50.870	—
	15	Na emerytury dla nauczycieli, którzy tracą posadę wskutek reorganizacyi szkół *nadzwyczajne*	2.748	08	5.000	2.252
	16	Dary z łaski dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli, a to:				
		a) stałe . . . . 9.344 K. 86 gr.				
		b) jednorazowe . . 6.650 „ — „				
		Razem . .	15.994	86	17.240	1.245
		Suma rubryki IV. .	95.212	78	98.710	3.497

Wydatki. II. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnnieie	Wydatki w roku 1902 K.	Wydatki w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
V.	17	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół:**				
		a) zwyczajne . . 199 999 K. 27 g.				
		b) *nadzwyczajne* . . *200.000* „ — „	399.999	27	400.000	*1*
VI.	18	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół** .	98.154	31	80.000	*18.154*
	19	Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie	137	83	1.200	1.062
	20	Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe .	132.446	33	136.978	4.532
	21	Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	18.768	50	12 000	*6.768*
						— 5.594
						+ *24.922*
		Suma rubryki VI. .	249.506	97	230.178	+ *19.328*
VII.	22	**Na przybory naukowe:**				
		a) ogólnej natury . . 36.000 K.				
		b) dla nauk praktycznych a to:				
		na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych i ogrodów szkolnych tudzież na zakupno warsztatów i narzędzi do slöjdu i na urządzenie pracowni koszykarstwa do robót kartonowych i gospodarstwa kobiecego . . 8.679 K.				
		Razem . .	44.679	—	44.700	21

Zamknięcie rachunku za rok 1902. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902 K.	Wydatki w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe**	9.986	—	10.000	14
		Na konferencye okręgowe . . .	79.427	—	79.263	*164*
IX.	24	**Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich** . .	200.000	—	200.000	—
X.	25	**Na rozmaite wydatki, a to:**				
		a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . . 2.680 K. 50 h.				
XI.	26	*b*) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgowych 2.529 „ 69 „				
		c) na wydawnictwo dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . 6.000 „ — „				
		d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego . 12.000 „ „				
		Razem . . .	23.210	19	23.600	389
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye:**				
		a) dla szkoły klasztornej P. P. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie . . .	6.000	—	6.000	
		b) dla szkoły klasztornej P. P. Klarysek w Starym Sączu	3.000	—	3.000	
		c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu	6.402	—	6.336	*66*
		d) dla szkoły żeńskiej P. P. Bazylianek w Jaworowie	1.600	—	1.600	
		e) dla szkoły wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki w Krakowie	5.000	—	5.000	
		f) dla szkoły żeńskiej św. Tomasza w Krakowie	1.000	—	1.000	
		g) dla szk. żeńs. Augustyanek w Krakowie	1.400	—	1.400	
		h) dla szkoły żeńskiej w Stryju, utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne	1.000	—	1.000	
		i) dla szkoły izraelickiej w Brodach . .	12.000	—	12.000	
		k) dla internatu PP. Bazylianek we Lwowie	1.000	—	1.000	
		l) dla szkoły zręczności oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie . .	600	—	600	
		Do przeniesienia . .	23.002	—	22.936	*66*

Wydatki. II. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1901 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Z przeniesienia . .	23.002	—	22.936	*66*
		m) dla szkoły sióstr Miłosierdzia w Rozdole	1.200	—	1.200	
		n) dla szkoły sióstr Felicyanek w Besku .	400	—	400	
		o) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu .	3.000	—	3.000	
		p) dla szkoły sióstr Felicyanek w Uhnowie	600	—	600	
		r) dla zakładu im św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4 klas. szkoły utrzymywanej przez S. S. Felicyanki . .	500	—	500	
		s) dla szkoły w Bełzie, utrzymywanej przez S. S. Felicyanki	600	—	600	
		t) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych . . .	666	66	2.000	1.333
						+ *66*
						— 1.333
		Suma rubryki XII. *Nadzwyczajne*	45.968	66	47.236	— 1.267
		Przebieżne wydatki:				
		a) nadebrane pobory nauczycieli . . . 82.806 K. 82 gr.				
		b) nadebrane ryczałty na potrzeby szkolne . 1.405 „ — „				
		c) nadebrane wynagrodzenie za godziny nadobowiązkowe . . 7 „ — „				
		d) nadebrane wynagrodzenie substytucyjne 441 „ 49 „				
		e) zwroty stypendyów pedagogicznych. . 720 „ — „				
		f) zwroty nadpłaconych prestacyi . . . 102.376 „ 38 „				
		g) zwroty 3 % dodatków do podatków . . 48.288 „ 34 „				
		h) zwroty taks od spadków . . . . 2.470 „ 74 „				
		i) odsetki od obligacyi wypłacone miejscowym Radom szkolnym na potrzeby szkół . . 838 „ 17 „				
		k) mylne zarachowania c. k. urzędów podatkowych . . . 44.932 „ 40 „				
		Razem . . .	284.286	34	—	*284.286*

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. *Pozycya 1.* Wydatek większy o . . . . . 121.554 K.
z powodu stałego obsadzenia większej liczby posad nauczycieli etatowych, niż preliminarzem przewidziano, wskutek czego zmniejszyło się przewidziane interkalare.

Pozycya 2. Wydatek większy o . . . . . 35.023 K.
z powodu, że wskutek znacznego zwiększenia frekwencyi okazała się konieczność, a w skutek przybytku większej liczby nauczycieli była możność otwarcia większej liczby klas nadetatowych.

Pozycya 3. Wydatek większy o . . . . . 29.017 K.
z powodu stałego obsadzenia większej liczby posad nauczycieli religii niż preliminarzem przewidziano w skutek czego zmniejszyło się przewidziane interkalare.

Pozycya 4. Wydatek większy o . . . . . 18.161 K.
w skutek udzielania nauki religii w znaczniejszej liczbie szkół niż preliminarzem przewidziano

Pozycya 5. Wydatek większy o . . . . . 63.447 K.
z powodu przyznania większej liczby dodatków pięcioletnich.

Pozycya 6. Wydatek większy o . . . . . 6.353 K.
z powodu, że wysokość remuneracyi za godziny nadobowiązkowe podniosła się skutkiem podwyższenia płac nauczycielskich.

Pozycya 7. Wydatek większy o . . . . . 11.187 K.
z powodu urlopu większej liczby sił nauczycielskich, okazała się potrzeba ustanowienia większej liczby ich zastępców.

Do rubryki II. *Pozycya 9.* Wydatek mniejszy o . . . . . 2.090 K.
z powodu, że spodziewane wydatki nie nastąpiły.

Pozycya 11. Wydatek mniejszy o . . . . . 240 K
z powodu, że spodziewane wydatki nie nastąpiły.

Do rubryki III. *Pozycya 12.* Wydatek większy o . . . . . 559 K.
z powodu przyznania kosztów podróży większej liczbie nauczycieli niż preliminarzem przewidziano.

Do rubryki IV. *Pozycya 15.* Wydatek mniejszy o . . . . . 2.252 K.
z powodu niepobrania należytości w roku przedmiotowym tudzież z powodu wstrzymania poborów w skutek śmierci.

Pozycya 16. Wydatek mniejszy o . . . . . 1.245 K.
z powodu niepobrania należytości w roku przedmiotowym i wstrzymania darów z łaski w skutek śmierci.

Do rubryki VI. *Pozycya 18.* Wydatek większy o . . . . . 18.154 K.
z powodu wydania nowych orzeczeń przyznających gminom zasiłki na utrzymanie szkół ponad 10% prestacyi ustawowej i asygnowania przypadających należytości za lata poprzednie.

Pozycya 19. Wydatek mniejszy o . . . . . 1.062 K.
z powodu, że w roku przedmiotowym były mniejsze wydatki na adaptacyę budynku.

Wydatki. II. Fundusz szkolny krajowy.

Pozycya 20. Wydatek mniejszy o . . . . . 4.532 K.
z powodu niepobrania należytości do końca roku 1902 i opróżnienia posad.

Pozycya 21. Wydatek większy o . . . . . 6.768 K.
gdyż z powodu wzrostu liczby szkół okazała się potrzeba asygnowania większych wydatków.

Do rubryki VII. *Pozycya 22.* Wydatek mniejszy o . . . . . 21 K.
z powodu niepobrania asygnowanej należytości do końca roku 1902.

Do rubryki VIII. *Pozycya 23.* Wydatek mniejszy o . . . . . 14 K.
z powodu niepobrania asygnowanej należytości do końca roku 1902.

Do rubryki IX. *Pozycya 24.* Wydatek większy o . . . . . 164 K.
z powodu, że w konferencyach wzięła udział większa liczba nauczycieli niż preliminowano.

Do rubryki XI. *Pozycya 26.* Wydatek mniejszy o . . . . . 389 K.
z powodu, że spodziewane wydatki nie nastąpiły.

Do rubryki XII. *Pozycya 27.* Wydatek mniejszy o . . . . . 1.267 K.
z powodu, że z subwencyi preliminowanej dla zboru izraelickiego na rok 1902 w kwocie 2.000 K.
asygnowano tylko część za czas od 1. września do końca grudnia 1902 w kwocie 666 K. 66 h.
pozostała przeto niespotrzebowana reszta w kwocie . . . . . 1.333 K. 34 h.
a natomiast dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu asygnowano dodatkowo na opłacenie jednej nauczycielki we wrześniu 1901 kwotę 66 „ — „
skutkiem czego pozostała niewydana reszta ogółem w kwocie . . . . 1.267 K. 34 h.

Do rubryki „Przebieżne wydatki“. Wydatek większy o . . . . 284.286 K.
z powodu, że na ten cel nie preliminowano żadnej kwoty, albowiem wydatki kompenzują się z rubryką: „Przebieżne dochody“ w której znajdują swe pokrycie.

Wykaz

zaległości pozostałych z końcem grudnia 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Zaległości bierne z lat ubiegłych K.	gr.	Zaległości bierne z roku bieżącego K.	gr.
I.	1	*a*) niepobrane płace i dodatki na mieszkanie . . . . 6.812 K. 14 h.				
		b) zaległe podatki od gruntów szkolnych . . . . . 213 „ 02 „				
		Razem . .	7.025	16	—	—
	2	Niepobrane wynagrodzenia nauczycieli nadetatowych	2.764	37	—	—
	3	„ płace etatowych nauczycieli religii . .	372	64	—	—
	4	„ remuneracye za udzielanie nauki religii .	1.047	78	—	—
	5	„ dodatki pięcioletnie	1.784	90	—	—
	6	„ wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe	1.363	80	—	—
	7	„ wynagrodzenia za zastępstwo nauczycieli	1.381	46	—	—
IV.	14	Interkalarya z powodu opróżnionych posad nauczycielskich w roku 1902	33.951	55	—	—
	15	Niepobrane emerytury nauczycieli tracących posady	220	—	—	—
	16	„ dary z łaski stałe	999	05	—	—
VI.	18	„ zasiłki na utrzymanie szkół . . .	7.650	75	—	—
	20	„ ryczałty na drobne potrzeby szkolne .	433	28	—	—
		Ogółem . .	58.994	74	—	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902 K.	Dochody w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K
		Dochody.				
I.		**Odsetki od kapitałów:**				
		A) **Ogólny fundusz szkolny krajowy.**				
	1(a—g)	Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół	25.775	38	25.776	
	2	Od 4% listów zastawnych gal. Banku krajowego nom. war. 16 800 K. (własność majątku zarodowego)	672	—	664	*8*
		B) **Fundusze poszczególnych szkół ludowych.**				
	3(a—h)	Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płacę nauczycieli	41.994	86	40.573	*1.422*
	4(a—h)	5% odsetki od kapitałów hipotekowanych w walucie wiedeńskiej	20	48	41	21
	5(a—c)	5% odsetki od kapitałów hipotekowanych w walucie polskiej	1.888	49	1.278	*610*
	6(a—b)	5% odsetki od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej	72	86	24	*49*
	7(a—c)	5% odsetki od kapitałów hipotekowanych na rzecz pojedynczych szkół . . .	441	—	483	42
						+ *2089*
						— 63
		Suma rubryki I. .	70.865	07	68.839	+ *2026*

Zamknięcie rachunku za rok 1902. Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K
II.		**Dochody z dóbr, realności i innych praw.**				
	8	Czynsz z ogrodu w Dunajowie . . .	2	84	2	—
	9	„ „ w Krukienicach . .	—	—	4	4
	10	„ z wydzierżawionych gruntów w Zagórzu	10	—	10	—
	11	„ „ „ „ Pilznie	704	—	704	—
	12	„ „ „ „ Skawinie .	271	50	372	100
	13	Od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku, będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego . .	323	86	324	—
	14	Czysty dochód z gruntów i realności pojedynczych szkół	10.000	—	10.000	—
	15	Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron	32.000	—	32.000	—
		Suma rubryki II.	43.312	20	43.416	— 104

Dochody. II. Fundusz szkolny krajowy.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
III.		**Dodatki.**				
	16(a-c)	Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne	31	24	28	*3*
	17	Od tarnowskiej gminy żydowskiej dodatek na utrzymanie IV. kl. przy szkole głównej	—	—	52	52
	18	Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego	210	—	210	—
	19	Od każdoczesnego proboszcza obrz. łać. w Limanowie zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa	84	—	84	—
	20	Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 zł. m. k. od właściciela obszaru dworskiego w Bolesławiu . . .	—	—	52	52
	21	Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 28.618 na 2.350 zł. w. a., czyli 4.700 K.	197	40	198	—
	22	Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38 006 na 950 zł., czyli 1.900 K.	79	80	80	—
	23	Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gminy miasta Białej na płacę nauczycieli .	699.245	37	760.000	60.755
	24	Zaległe z końcem r. 1894 prestacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych	2.678	39	25.000	22.322
	25	Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich	1,554.602	60	1,440.000	*114.602*
	26	3% dodatek okręgowy	644.517	64	590 000	*54.518*
						+ *169.123*
						— 83.181
		Suma rubryki III. .	2,901.646	44	2,815.704	+ *85.942*

Zamknięcie rachunku za rok 1902. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902 K.	Dochody w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
IV.	27	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** .	5.670	—	5.670	—
V.	28	**Zapisy i darowizny**	—	—	—	—
VI.	29	**Taksy od spadków**	143.659	67	95.000	*48.660*
VII.	30	**Rozmaite wpływy**	135.701	37	—	*135.701*
VIII.	31	**Dodatek z c. k. Skarbu państwa** . .	109.885	92	109.886	—
IX.	32	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	2.150	—	3.570	1.420
—	32 a	**Dodatek z funduszu krajowego** . .	7,011.555	95	6,700.802	+ *310.754*

Wykaz

zaległości czynnych pozostałych z końcem roku 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Zaległości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Zaległości czynne z roku bieżącego K.	g.
I.	1—7	Odsetki od kapitałów	6	30	521	87
II.	8 - 15	Dochody z dóbr, realności i innych praw . .	5.453	92	167	78
III.	16—26	Dodatki	1,069.335	32	1,043.625	29
VI.	29	Taksy od spadków	61.967	64	61.151	26
VII.	30	Rozmaite wpływy	328.733	98	5.352	99
IX.	32	Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych	9.242	71	—	—
		Razem . .	1,474.739	87	1,110.819	19

Dochody. II. Fundusz szkolny krajowy.

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. *Pozycya 2.* Dochód większy o 8 K. z powodu dokupienia listu zast. Banku krajowego na 200 K. z kuponem pł. 30. czerwca 1902.

Pozycya 3 (*a—h*). Dochód większy o 1.422 K. z powodu zakupienia obligacyi kolejowych Banku krajowego nom. wart. 24.300 K. za spłacone w roku 1902 kapitały hipotekowane na dobrach Dojazdów i Głęboka (LW. 14.120|1902) od których odsetki nie były preliminowane, tudzież z powodu złożenia w roku 1902 przez hr. Lanckorońskiego listu zastawnego Towarzystwa kredytowego ziemskiego nom. wart. 10.000 K. na pokrycie zaległej należytości na rzecz szkoły w Sosolówce, od którego odsetki także nie były preliminowane.

Pozycya 4 (*a—h*). Dochód mniejszy o 21 K. pozostaje w zaległości.

Pozycya 5 (*a—c*). Dochód większy o 610 K. z powodu zupełnej spłaty zaległości.

Pozycya 6 (*a—b*). Dochód większy o 49 K. z powodu przypisania i spłaty w roku 1902 należytości za dawniejsze lata.

Pozycya 7 (*a—c*). Dochód mniejszy o 42 K. pozostaje w zaległości.

Do rubryki II. *Pozycya 9.* Dochód mniejszy o 4 K. pozostaje w zaległości.

Pozycya 12. Dochód mniejszy o 100 K. pozostaje w zaległości.

Do rubryki III. *Pozycya 16* (*a—c*). Dochód większy o 3 K. z powodu częściowej spłaty zaległości.

Pozycya 17. Dochód mniejszy o 52 K. pozostaje zaległości.

Pozycya 20. Dochód mniejszy o 52 K. pozostaje w zaległości.

Pozycya 23. Dochód mniejszy o 60.755 K. częścią z powodu, że faktyczna należytość przypisana na rok 1902 była mniejszą od preliminowanej, ponieważ kilku miastom na skutek wygranych rekursów zniżono znacznie wysokość prestacyi szkolnych opłacanych z dochodu majątku zakładowego, częścią z powodu większej zaległości pozostałej z końcem roku 1902.

Pozycya 24. Dochód mniejszy o 22.322 K. z powodu, że Władze do tego powołane, mimo licznych przynagleń nie dość energicznie zajmują się ściąganiem tych zaległości.

Pozycya 25. Dochód większy o 114.602 K.

Pozycya 26. Dochód większy o 54.518 K.

Dochody te zależne są od wysokości przypisu i spłaty podatków państwowych i mogą być preliminowane tylko w przybliżeniu na podstawie podatków roku poprzedniego. Dlatego w tych pozycyach są zawsze znaczniejsze różnice między wynikłością a budżetem.

Do rubryki VI. *Pozycya 29.* Dochód **większy** o 48.660 K. z powodu, że dochód osiągnięty na podstawie ustawy krajowej z 6. grudnia 1894 Dz. ust. i rozp. kraj. N. 19 z roku 1896, weszłej w życie 25. maja 1896 był większy aniżeli przypuszczano przy układaniu preliminarza nie mając do tego żadnej pozytywnej podstawy.

Do rubryki VII. *Pozycya 30.* Dochód **większy** o 135.701 K. z powodu, że na ten cel nic nie preliminowano. Są to mylne zarachowania, c. k. Urzędów podatkowych, zwroty nadebranych płac i ryczałtów przez nauczycieli i inne zwroty korrelatywne, które kompenzują się z rubryką „przebieżne wydatki“.

Do rubryki IX. *Pozycya 32.* Dochód **mniejszy** o 1.420 K. pozostaje w zaległości.

Pozycya 32 a. Dochód **większy** o 310.754 K. pobrany od funduszu krajowego na pokrycie niedoboru więcej od budżetu, wskazujący zarazem, że ogólny wynik zamknięcia niekorzystniejszy jest od budżetu o tę różnicę.

Wykaz prestacyi szkolnych w ryczałtowej kwocie za rok 1902 zestawiony okręgami szkolnymi.

Liczba porząd.	Okręg szkolny	Przypisano				Odpisano		Sprostowana należytość						Uiszczono						Pozostała należytość					
		na zaległość		na bieżące		z zaległości		zaległa		bieżąca		razem		Ogółem		z tego przypada				z zaległości		z bieżącego		razem	
																na nadpłatę		na rachunek prestacyi							
		K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
1	Biała	9.651	20	51.257	42	—	—	9.651	20	51.257	42	60.908	62	52.320	23	—	—	52.320	23	—	—	8.588	39	8.588	39
2	Bóbrka	499	10	1.143	75	—	—	499	10	1.143	75	1.642	85	1.213	68	*385*	*88*	827	80	—	—	429	17	429	17
3	Bochnia	22.568	94	22.099	48	—	—	22.568	94	22.099	48	44.668	42	22.765	57	*176*	*18*	22.589	39	147	—	21.755	85	21.902	85
4	Bohorodczany	1.179	30	2.440	78	*88*	*96*	1.090	34	2.440	78	3.531	12	1.330	12	*137*	*86*	1.192	26	576	16	1.624	84	2.201	—
5	Borszczów	3.842	65	1.621	50	-	—	3.842	65	1.621	50	5.464	15	2.333	88	*141*	*14*	2.192	74	2.091	84	1.038	43	3.130	27
6	Brody	3.715	61	10.587	91	*61*	*05*	3.654	56	10.587	91	14.242	47	10.356	51	*474*	*67*	9.881	84	379	08	3.506	88	3.885	96
7	Brzesko	18.991	66	6.257	90	—	—	18.991	66	6.257	90	25.249	56	2.582	46	*10*	*37*	2.572	09	17.384	58	5.282	52	22.667	10
8	Brzeżany	125	02	4.305	04	—	—	125	02	4.305	04	4.430	06	4.219	02	—	—	4.219	02	—	—	211	04	211	04
9	Brzozów	3.585	81	3.516	80	—	—	3.585	81	3.516	80	7.102	61	3.278	20	*4*	*50*	3.273	70	—	—	3.824	41	3.824	41
10	Buczacz	10.489	35	4.356	66	—	—	10.489	35	4.356	66	14.846	01	2.311	16	—	—	2.311	16	8.426	74	4.108	11	12.534	85
11	Chrzanów	2.811	15	5.253	43	*10*	—	2.801	15	5.253	43	8.054	58	6.402	62	*179*	*89*	6.222	73	243	91	1.408	05	1.651	96
12	Cieszanów	2.747	77	4.818	94	—	—	2.747	77	4.818	94	7.566	71	3.767	88	*1*	—	3.766	88	389	90	3.408	93	3.798	83
13	Czortków	3.530	78	2.949	94	—	—	3.530	78	2.949	94	6.480	72	4.850	—	—	—	4.850	—	1.079	90	550	82	1.630	72
14	Dąbrowa	1.039	60	1.828	60	—	—	1.039	60	1.828	60	2.868	20	2.351	76	*11*	*34*	2.340	42	94	88	421	56	516	44
15	Dobromil	5.904	80	8.485	26	*2.416*	*18*	3.488	62	8.485	26	11.973	88	4.093	42	—	—	4.093	42	28	94	7.851	52	7.880	46
16	Dolina	16.933	21	12.161	56	—	—	16.933	21	12.161	56	29.094	77	9.219	58	*1.396*	*74*	7.822	84	9.424	30	10.450	89	19.875	19
17	Drohobycz	3.386	18	34.781	61	—	—	3.386	18	34.781	61	38.167	79	32.510	90	*328*	*78*	32.182	12	361	46	5.295	43	5.656	89
18	Gorlice	6.049	03	10.728	64	—	—	6.049	03	10.728	64	16.777	67	12.723	51	*9*	*36*	12.714	15	—	—	4.054	16	4.054	16
19	Gródek	34.765	34	17.192	04	—	—	34.765	34	17.192	04	51.957	38	21.736	—	*43*	*35*	21.692	65	13.480	—	16.741	38	30.221	38
20	Grybów	1.239	52	4.037	24	—	—	1.239	52	4.037	24	5.276	76	4.960	20	*56*	*44*	4.903	76	—	—	316	56	316	56
21	Horodenka	2.011	54	1.572	52	*12*	—	1.999	54	1.572	52	3.572	06	921	88	*7*	—	914	88	1.143	66	1.506	52	2.650	18
22	Husiatyn	1.370	42	3.195	98	—	—	1.370	42	3.195	98	4.566	40	3.735	40	*241*	*22*	3.494	18	—	—	831	—	831	—
23	Jarosław	10.124	50	28.157	21	—	—	10.124	50	28.157	21	38.281	71	19.536	94	*150*	*31*	19.386	63	8.985	46	9.759	31	18.744	77
24	Jasło	6.184	72	13.577	77	*2.826*	*94*	3.357	78	13.577	77	16.935	55	11.434	98	*495*	*41*	10.939	57	—	—	5.500	57	5.500	57
25	Jaworów	24.715	75	10.351	80	—	—	24.715	75	10.351	80	35.067	55	5.195	90	*31*	*04*	5.164	86	19.628	45	10.243	20	29.871	65
26	Kałusz	23.577	49	9.087	38	—	—	23.577	49	9.087	38	32.664	87	1.824	82	*69*	*28*	1.755	54	22.817	68	8.022	37	30.840	05
27	Kamionka	6.897	44	9.643	67	*299*	*14*	6.598	30	9.643	67	16.241	97	8.523	81	*29*	*82*	8.493	99	132	70	7.585	46	7.718	16
28	Kolbuszowa	913	37	1.211	04	—	—	913	37	1.211	04	2.124	41	1.459	07	*27*	*10*	1.431	97	549	36	115	98	665	34
29	Kołomyja	104.253	85	33.373	04	—	—	104.253	85	33.373	04	137.626	89	2.983	—	*15*	—	2.968	—	101.884	85	32.759	04	134.643	89
30	Kosów	17	—	4.128	95	—	—	17	—	4.128	95	4.145	95	4 075	34	*46*	*63*	4.028	71	—	—	70	61	70	61
31	Kraków	147.456	—	1.203	74	—	—	147.456	—	1.203	74	148.659	74	1.273	54	*15*	—	1.258	54	146.851	14	535	06	147.386	20
32	Krosno	10.384	—	13.472	98	—	—	10.384	—	13.472	98	23.856	98	6.196	98	—	—	6.196	98	4.330	—	13.330	—	17.660	—
33	Limanowa	335	68	1.423	98	—	—	335	68	1.423	98	1.759	66	1.242	22	—	—	1.242	22	20	54	496	90	517	44
34	Lisko	876	11	1.483	50	—	—	876	11	1.483	50	2.359	61	1.003	20	—	—	1.003	20	720	89	635	52	1.356	41
35	Lwów	707	30	3.857	74	—	—	707	30	3.857	74	4.565	04	3.064	28	*57*	*01*	3.007	27	34	06	1.466	70	1.500	76
36	Łańcut	5.775	80	3.067	80	—	—	5.775	80	3.067	80	8.843	60	3.565	—	—	—	3.565	—	2.255	80	3.022	80	5.278	60
37	Mielec	4.945	51	5.455	68	—	—	4.945	51	5.455	68	10.401	19	5.640	60	*190*	*80*	5.449	80	2.599	85	2.160	74	4.760	59
38	Mościska	17.237	11	7.085	70	*2.400*	—	14.837	11	7.085	70	21.922	81	4.217	56	*20*	—	4.197	56	11.696	77	6.008	48	17.705	25
39	Myślenice	8.505	20	7.077	78	*800*	—	7.705	20	7.077	78	14.782	98	7.911	40	*40*		7.871	40	525	44	6.346	14	6.871	58
40	Nadwórna	4.684	48	4.796	65	—	—	4.684	48	4.796	65	9.481	13	4.045	12	*93*	*70*	3.951	42	1.380	—	4.056	01	5.436	01
41	Nisko	81	24	710	26	—	—	81	24	710	26	791	50	646	88	*3*	*10*	643	78	—	—	144	62	144	62
42	Nowy Sącz	880	97	18.518	64	—	*22*	880	75	18.518	64	19.399	39	18.757	72	*28*	*56*	18.729	16	7	03	634	64	641	67
43	Nowy Targ	22.235	91	8.407	25	*8*	*75*	22.227	16	8.407	25	30.634	41	17.311	63	*10*	—	17.301	63	8.970	14	4.352	64	13.322	78
44	Peczeniżyn	113	37	441	42	*81*	*12*	32	25	441	42	473	67	426	09	*10*	—	416	09	5	—	42	58	47	58
45	Pilzno	1.247	63	3.446	72	—	—	1.247	63	3.446	72	4.694	35	3.760	27	*10*	*19*	3.750	08	423	63	510	45	934	08
46	Podhajce	414	99	1.661	36	—	—	414	99	1.661	36	2.076	35	1.376	07	*40*	*83*	1.335	24	—	—	700	28	700	28
47	Podgórze	200	08	10.075	32	—	—	200	08	10.075	32	10.275	40	9.111	44	*210*	—	8.901	44	—	—	1.163	96	1.163	96
48	Przemyśl	7.979	22	26.410	04	—	—	7.979	22	26.410	04	34.389	26	25.194	67	—	—	25.194	67	5.034	80	4.159	79	9.194	59
49	Przemyślany	2.214	49	4.077	08	—	—	2.214	49	4.077	08	6.291	57	3.525	11	*52*	*70*	3.472	41	437	24	2.329	22	2.766	46
50	Przeworsk	11.404	98	4.864	22	—	—	11.404	98	4.864	22	16.269	20	4.453	29	*23*	—	4.430	29	7.499	91	4.316	—	11.815	91
51	Rawa	1.307	14	1.844	96	—	—	1.307	14	1.844	96	3.152	10	1.226	96	*22*	—	1.204	96	590	68	1.334	46	1.925	14
52	Rohatyn	208	10	857	36	—	—	208	10	857	36	1.065	46	785	46	*12*	—	773	46	25	—	255	—	280	—
53	Ropczyce	5.217	44	5.482	84	—	—	5.217	44	5.482	84	10.700	28	6.645	84	—	—	6.645	84	1.798	—	2.256	44	4.054	44
54	Rudki	1.160	—	3.910	—	—	—	1.160	—	3.910	—	5.070	—	5.070	—	—	—	5.070	—	—	—	—	—	—	—
55	Rzeszów	7.288	90	15.324	72	—	—	7.288	90	15.324	72	22.613	62	20.083	72	*681*	—	19.402	72	—	—	2.529	90	2.529	90
56	Sambor	48.244	32	28.573	88	—	—	48.244	32	28.573	88	76.818	20	5.857	44	*35*	*62*	5.821	82	43.260	22	27.700	54	70.960	76
57	Sanok	17.082	37	13.494	02	*72*	*94*	17.009	43	13.494	02	30.503	45	12.008	04	*42*	—	11.966	04	15.661	94	2.833	47	18.495	41
58	Skałat	6	84	803	56	—	—	6	84	803	56	810	40	765	—	*88*	*34*	676	66	—	—	45	40	45	40
59	Śniatyn	3.289	68	13.837	48	—	—	3.289	68	13.837	48	17.127	16	13.150	60	*4*	—	13.146	60	518	64	3.457	92	3.976	56
60	Sokal	19.189	19	20.549	98	—	—	19.189	19	20.549	98	39.739	17	19.321	77	*8*	—	19.313	77	1.895	75	18.521	65	20.417	40
61	Stanisławów	28.103	05	23.782	96	*49*	—	28.054	05	23.782	96	51.837	01	31.333	94	—	—	31.333	94	1.820	69	18.682	38	20.503	07
62	Stary Sambor	5.788	60	4.778	78	—	—	5.788	60	4.778	78	10.567	38	8.022	77	—	—	8.022	77	1.159	71	1.384	90	2.544	61
63	Stryj	1.340	38	34.112	88	*20*	—	1.320	38	34 112	88	35.433	26	33.506	75	*358*	—	33.148	75	237	48	1.689	03	1.926	51
64	Strzyżów	119	88	729	18	—	—	119	88	729	18	849	06	684	34	*25*	—	659	34	—	—	164	72	164	72
65	Tarnobrzeg	1.029	66	2.157	90	—	—	1.029	66	2.157	90	3.187	56	1.524	—	—	—	1.524	—	381	06	1.282	50	1.663	56
66	Tarnopol	21.754	54	9.979	98	—	—	21.754	54	9.979	98	31.734	52	16.340	46	*62*	*54*	16.277	92	7.131	84	8.262	22	15.394	06
67	Tarnów	13.471	31	25.653	76	—	—	13.471	31	25.653	76	39.125	07	29.687	81	*123*	*42*	29.564	39	1.021	30	8.415	96	9.437	26
68	Tłumacz	97	38	456	80	—	—	97	38	456	80	554	18	378	80	*2*	—	376	80	—	—	175	38	175	38
69	Trembowla	62.084	02	14.191	79	—	—	62.084	02	14.191	79	76.275	81	20.925	95	*6*	—	20.919	95	43.312	71	12.037	15	55.349	86
70	Turka	1.318	71	938	12	*2*	*31*	1.316	40	938	12	2.254	52	395	10	*33*	*30*	361	80	946	05	913	37	1.859	42
71	Wadowice	9.525	45	13.102	40	—	—	9.525	45	13.102	40	22.627	85	13.010	86	*6*	*68*	13.004	18	202	52	9.414	47	9.616	99
72	Wieliczka	39.167	11	12.686	44	*3.999*	*98*	35.167	13	12.686	44	47.853	57	26.635	93	*5*	*38*	26.630	55	9.800	86	11.416	78	21.217	64
73	Zaleszczyki	483	46	574	28	—	—	483	46	574	28	1.057	74	388	50	*40*	—	348	50	199	82	469	42	669	24
74	Zbaraż	919	58	3.725	85	—	—	919	58	3.725	85	4.645	43	3.736	47	*109*	*97*	3.626	50	200	—	708	96	908	96
75	Złoczów	3.751	31	12.269	31	*696*	*67*	3.054	64	12.269	31	15.323	95	12.379	71	*153*	*16*	12.226	55	993	47	1.950	77	2.944	24
76	Żółkiew	26.941	10	12.275	86	—	—	26.941	10	12.275	86	39.216	96	12.365	28	*87*	*44*	12.277	84	17.434	—	9.417	68	26.851	68
77	Żydaczów	568	88	7.501	77	—	—	568	88	7.501	77	8.070	65	6.521	84	*4.950*	*51*	1.571	33	455	76	1.093	05	1.548	81
78	Żywiec	506	64	10.701	50	—	—	506	64	10.701	50	11.208	14	8.751	12	*9*	*12*	8.742	—	60	20	2.396	82	2.457	02
	Razem	900.767	21	745.960	08	*13.845*	*26*	886.921	95	745.960	08	1,632.882	03	699.245	37	*12.140*	*68*	687.102	69	551.150	79	382.485	87	933.636	66

Sumaryczny wykaz

prestacyj szkolnych w stopie procentowej, zestawiony okręgami szkolnymi.

Liczba porząd.	Okręg szkolny	Prestacye w formie dodatku do podatków		3% dodatek okręgowy		Liczba porząd.	Okręg szkolny	Prestacye w formie dodatku do podatków		3% dodatek okręgowy	
		K.	gr.	K.	gr.			K.	gr.	K.	gr.
1	Biała	13.116	82	13.563	00		z przeniesienia	896.100	23	308.161	75
2	Bóbrka	16.762	92	6.289	69						
3	Bochnia	14.909	74	9.345	10	41	Nisko	8.403	93	4.717	66
4	Bohorodczany	6.987	83	3.455	99	42	Nowy Sącz	25 139	43	11.890	64
5	Borszczów	19.607	63	11.103	39	43	Nowy Targ	8.403	18	5.231	45
6	Brody	23.033	28	9.614	79	44	Peczeniżyn	4.271	00	2.256	52
7	Brzesko	16.969	98	7.481	14	45	Pilzno	6.203	34	3.666	09
8	Brzeżany	21.674	70	8 859	94	46	Podgórze	22.746	78	8.221	79
9	Brzozów	10.632	57	4.983	70	47	Podhajce	12.481	28	7.111	13
10	Buczacz	23.671	11	4.512	13	48	Przemyśl	57.973	60	22.139	93
11	Chrzanów	25.548	75	13.787	47	49	Przemyślany	15.010	51	6.205	76
12	Cieszanów	12.599	13	5.999	64	50	Przeworsk	6.838	50	3.920	39
13	Czortków	11.115	40	6.658	92	51	Rawa	11.771	88	7.253	36
14	Dąbrowa	11.549	88	6.955	53	52	Rohatyn	18.961	16	10.074	78
15	Dobromil	9.679	44	3.015	59	53	Ropczyce	9.280	27	6.516	76
16	Dolina	10.316	62	6.497	41	54	Rudki	7.789	94	4.639	11
17	Drohobycz	43.223	57	21.767	62	55	Rzeszów	38.629	46	16.122	09
18	Gorlice	21.404	06	11.703	74	56	Sambor	14.474	65	3.019	91
19	Gródek	11.209	53	5.714	80	57	Sanok	11.018	59	6.353	73
20	Grybów	4.685	48	2.299	86	58	Skałat	15.030	59	10.721	84
21	Horodenka	12.364	97	7.530	77	59	Śniatyn	8.723	95	6.339	47
22	Husiatyn	19.182	44	9.634	09	60	Sokal	15.011	23	11.336	52
23	Jarosław	30.170	31	17.068	68	61	Stanisławów	73.967	76	26.456	25
24	Jasło	11.937	32	5.788	98	62	Stary Sambor	5.547	98	2.715	54
25	Jaworów	14.225	92	6.131	65	63	Stryj	21.810	72	12.748	02
26	Kałusz	7.131	41	5·736	53	64	Strzyżów	6.894	92	2.947	78
27	Kamionka	24.333	55	9.037	37	65	Tarnobrzeg	9.968	09	5.998	31
28	Kolbuszowa	6.949	86	4.122	48	66	Tarnopol	36.711	04	33.763	59
29	Kołomyja	14.408	18	9.502	34	67	Tarnów	36.961	35	13.925	19
30	Kossów	8.194	14	5.515	85	68	Tłumacz	18.458	47	7.439	84
31	Kraków	307.738	29	9.666	30	69	Trembowla	10.265	31	6.773	69
32	Krosno	13.228	86	6.942	46	70	Turka	5.124	16	3.424	66
33	Limanowa	5.633	45	3.380	00	71	Wadowice	11.193	98	8.554	11
34	Lisko	8.390	53	5.616	06	72	Wieliczka	5.240	74	4.808	56
35	Lwów	33.202	96	11.394	52	73	Zaleszczyki	16.538	53	7.532	03
36	Łańcut	8.320	40	6.726	07	74	Zbaraż	11.050	03	5.988	00
37	Mielec	14.374	73	6.225	04	75	Złoczów	28.411	53	12.532	15
38	Mościska	11.869	91	5.476	05	76	Żółkiew	13.207	68	6.913	90
39	Myślenice	7.695	64	4.585	08	77	Żydaczów	17.088	94	7.176	63
40	Nadwórna	8.048	92	4.471	98	78	Żywiec	11.897	87	8.918	71
	do przeniesienia	896.100	23	308.161	75		Razem	1,554.602	60	644.517	64

Do liczby 17.214 ex 1903.
R. Sz. kr.

L. W. 55.941 ex 1903

II$_{a)}$

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

krajowego

funduszu szkolnego emerytalnego

za rok 1902.

Sporządzone w Departamencie rachunkowym c. k. Namiestnictwa.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	A) Majątek zarodowy	Dochody w roku 1902 K.	Dochody w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody wydatki mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
	1	Efekta zakupione	—	—	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego .	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	—	—	—	—
	3	**Zapas** kasowy z początkiem roku 1902:				
		a) w gotówce . — K. — gr.				
		b) w efektach . 67.100 „ 44 „	67.100	44	—	—
		Razem . . .	67.100	44	—	—
		Wydatki.				
	1	Wylosowany list zastawny gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . .	200	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów .	—	—	—	—
		Suma wydatków .	200	—	—	—
	3	**Zapas** kasowy z końcem r. 1902 w efektach	66.900	44	—	—
		Razem . . .	67.100	44	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

Stan czynny Zapas kasowy w efektach:

a) 4% książeczki wkładkowe gal. Kasy oszczędności . . . . . 100 K. 44 gr.

b) 4% listy zastawne galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie . . . . . 66.800 „ — „

Suma stanu czynnego 66·900 K. 44 gr.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny 66.900 K. 44 gr.

W porównaniu zaś z takim stanem z końcem roku 1901 . . . 67 100 K. 44 gr.

okazuje się ubytek majątku zarodowego o . . . . . 200 K. — gr.

z powodu wydania w grudniu 1902 wylosowanego listu zastawnego gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego Nr. 155 na 200 K. do podjęcia kapitału, a za zrealizowany kapitał otrzymano nowe walory dopiero w styczniu 1903, skutkiem czego będą uwzględnione dopiero w zamknięciu rachunków za rok 1903.

Zamknięcie rachunku za rok 1902. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	B) Majątek obrotowy	Wydatki w roku 1902 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
I.		Odsetki od kapitałów	2.653	36	2.680	*27*
II.		Datek stały z krajowego funduszu szkolnego	25.599	84	25.600	—
III.		Zapisy i darowizny	—	—	—	—
IV.		Interkalarya od opróżnionych posad naucz.	51.190	—	50.870	*320*
V.		Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek .	166.398	96	150.000	*16.399*
VI.		Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej	24.635	77	16.000	*8.636*
VII.		Rozmaite dochody	2.121	44	—	*2.121*
VIII.		Zwroty z emerytur czasowych . . .	88	75	—	*89*
IX.		„ „ dożywotnich . . .	9	37	—	*9*
X.		„ z pensyi wdów	41	66	—	*42*
XI.		„ z dodatków na wychowanie dzieci	424	57	—	*424*
XII.		„ z odpraw i kwartałów pozgonnych	42	76	—	43
						+ *28.083*
						— 27
		Suma dochodów własnych . .	273.206	48	245.150	+ *28.056*
	1	Zasiłek z funduszu krajowego:				
		a) z przyznanego uchwałą Sejmu krajow. z dnia 10. lipca 1902 zasiłku na rok 1902 w kwocie 636.550 K. — gr. potrącono wydaną już na pokrycie niedoboru za rok 1901 na mocy odezwy Wydziału kraj. z dnia 14. lutego 1902 L. 10.280 wykazaną w zamknięciu rachunków za r. 1901 kwotę 41.599 „ 60 „ a pozostała na r. 1902 reszta w kwocie . . 594.950 K. 40 gr.				
		b) pobrany na mocy odezwy Wydziału krajowego z dnia 14. marca 1903, L. 20.392, na pokrycie niedoboru po koniec roku 1902 . . 40.683 „ 58 „	635.633	98	636.550	916
						+ *28.056*
						— 916
		Suma dochodów . .	908.840	46	881.700	+ *27.140*
		Do tego zapas kasowy z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	—	—
		Razem . . .	908.840	46	881.700	*27.140*

Dochody. Krajowy fundusz szkolny emerytalny.

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. Dochód *mniejszy o 27 K* z powodu opodatkowania odsetek od efektów.

Do rubryki IV. Dochód *większy o 320 K* z powodu że interkalarya okazały się większe, niż w preliminarzu przewidziano, albowiem oprócz preliminowanej kwoty 50.870 K od funduszu szkolnego krajowego wpłynęła jeszcze nie preliminowana kwota 320 K od lwowskiego miejskiego funduszu szkolnego tytułem interkalaryów od opróżnionych posad nauczycielskich w mieście Lwowie.

Do rubryki V. Dochód *większy* o *16.399 K* z powodu zamianowania w tym roku większej liczby stałych nauczycieli.

Do rubryki VI. Dochód *większy o 8.636 K* z powodu zamianowania w tym roku stałych nauczycieli po upływie większej liczby lat służby przedetatowej.

Do rubryki VII. Dochody *większe o 2.121 K* z powodu mylnych zarachowań c. k. Urzędów podatkowych i c. k. głównej Kasy krajowej.

Do rubryki VIII. Dochody *większe o 89 K* z powodu ściągnięcia nadebranych emerytur czasowych.

Do rubryki IX. Dochody *większe o 9 K* z powodu ściągania nadebranych emerytur dożywotnich.

Do rubryki X Dochody *większe* o *42 K* z powodu ściągnięcia nadebranych pensyi wdów po nauczycielach.

Do rubryki XI. Dochody *większe o 424 K* z powodu ściągnięcia nadebranych dodatków na wychowanie dzieci po nauczycielach.

Do rubryki XII. Dochody *większe* o *43 K* z powodu ściągnięcia nadebranych kwartatów pozgonnych.

Do pozycyi 1. Dochód mniejszy o 916 K z powodu, że z zasiłku przyzwolonego na rok 1902 w kwocie 636.550 K — gr.
okazała się potrzeba pobrania na pokrycie niedoboru w tym roku tylko kwoty 635.633 „ 98 „
a zatem mniej o kwotę . . . . . 916 „ 02 „
O różnicę tę ogólny wynik zamknięcia *korzystniejszy* jest od budżetu.

Zamknięcie rachunku za rok 1902. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	B) Majątek obrotowy	Wydatki wroku 1902 K.	g.	Kwota budżetem uchwalona (względnie kredyty dodatkowe) K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek	65.359	10	70.000	4.641
II.		Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek	535.463	37	510.000	*25.463*
III.		Pensye dla wdów po nauczycielach . .	216.790	31	220.000	3.210
IV.		Dodatki na wychowanie dzieci po nauczycielach	51.877	92	50.000	*1.878*
V.		Odprawy i kwartały pozgonne . . .	32.782	75	30.000	*2.783*
VI.		Zwroty wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek	1.733	17	1.600	*133*
VII.		Koszta zarządu	48	47	100	51
VIII.		Rozmaite wydatki	4.605	37	—	*4.605*
	1	Zwroty z interkalaryów	180	—	—	*180*
		Suma wydatków . .	908.840	46	881.700	+ *35.042* 7.902
		Do tego zapas kasowy z końcem roku 1902 w gotówce	—	—	—	—
		Razem . . .	908.840	46	881.700	+ *27.140*

Uzasadnienie różnic.

Do rubryki I. Wydatek *mniejszy o 4.641 K* z powodu przeniesienia w czasowy stan spoczynku mniejszej liczby nauczycieli niż w preliminarzu przewidziano.

Do rubryki II. Wydatek *większy o 25 463 K.* z powodu większej liczby nauczycieli przeniesionych w dożywotni stan spoczynku niż w preliminarzu przewidziano.

Do rubryki III. Wydatek *mniejszy o 3.210 K.* z powodu przyznania mniejszej liczbie wdów pensyi niż w preliminarzu przewidziano.

Do rubryki IV. Wydatek *większy o 1.878 K.* albowiem z powodu śmierci nauczycieli pozostała większa ilość sierot.

Do rubryki V. Wydatek *większy o 2.783 K.* z powodu, że faktycznie zaszła potrzeba przyznania większej liczbie uprawnionych przypadającej odprawy niż w preliminarzu przewidziano.

Do rubryki VI. Wydatek *większy o 133 K.* z powodu większego zwrotu w wkładkach emerytalnych.

Do rubryki VII. Wydatek *mniejszy o 51 K.* ponieważ spodziewane wydatki nie nastąpiły.

Do rubryki VIII. Wydatek *większy o 4 605 K.* z powodu mylnych zarachowań c. k. Urzędów podatkowych i c. k. głównej Kasy krajowej.

Do pozycyi 1. Wydatek *większy o 180 K.* z powodu asygnowania tej kwoty funduszowi szkolnemu lwowskiemu miejskiemu tytułem zwrotu za wiele pobranych interkalaryów.

Wykaz

należytości z końcem roku 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat dawnych K.	gr.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	gr.	Należytości bierne z lat dawnych K.	gr.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	gr.
		Dochody.								
I.	—	Niepobrane odsetki po koniec grudnia 1902	—	—	1.333	34	—	—	—	—
IV.	—	Interkalarya	—	—	160	—	—	—	—	—
VI.	—	Niepobrane dwuprocentowe wkładki emerytalne . .	694	32	1.093	29	—	—	—	—
VII.	—	Rozmaite dochody . . .	20.430	41	—	—	—	—	—	—
XII.	—	Zwroty z odpraw . . .	—	—	598	90	—	—	—	—
		Wydatki.								
I.	—	Niepobrane emerytury czasowe .	—	—	—	—	—	—	2.680	68
II.	—	Niepobrane emerytury dożywotnie	—	—	—	—	—	—	12.293	20
III.	—	Niepobrane pensye wdów . .	—	—	—	—	—	—	7.859	49
IV.	—	Niepobrane dodatki na wychowanie dzieci	—	—	—	—	—	—	1.557	65
V.	—	Niepobrane odprawy i kwartały pozgonne	—	—	—	—	10.776	42	9.875	—
VI.	—	Niepobrane zwroty wkładek emerytalnych	—	—	—	—	664	82	8	15
VIII.	—	Rozmaite wydatki . . .	—	—	—	—	661	06	—	—
		Razem . .	21.124	73	3.185	53	12.102	30	34.274	17
			24.310 K. 26 gr.				46.376 K. 47 gr.			

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1902.

	Szczegół	Ogół
Stan czynny:		
1. Zapas kasowy w gotówce . . .	— K. — gr.	— K. — gr.
2. Należytości czynne	24.310 „ 26 „	24.310 „ 26 „
Stan bierny:		
3. Należytości bierne		46.376 K. 47 gr
Z porównania okazuje się **Stan bierny** . .		22.066 K. 21 gr.

Wykaz

majątku zarodowego w efektach wartościowych powstałych z kwoty 40.000 K. przyznanej z funduszów państwowych w roku 1870 na utworzenie majątku zarodowego krajowego funduszu szkolnego emerytalnego.

Liczba porząd.	Bliższe oznaczenie efektów	Data	Serya	Liczba	Stopa %	Opiewa na kwotę w walucie koronowej			
						pojedynczo		razem	
						K.	gr.	K.	gr.
1	List zastawny galic. Towarzystwa kred. ziemsk. we Lwowie	1. lipca 1893	I.	1.411	4%	20.000	—		
2	„ „ „ „ „ „ „ „	„	I.	1.412	„	20.000	—		
3	„ „ „ „ „ „ „ „	„	I.	1.413	„	20.000	—		
4	„ „ „ „ „ „ „ „	„	III.	26.648	„	2.000	—		
5	„ „ „ „ „ „ „ „	„	III.	26.649	„	2.000	—		
6	„ „ „ „ „ „ „ „	1. stycz. 1894	IV.	1.197	„	1.000	—		
7	„ „ „ „ „ „ „ „	1. lipca 1893	V.	7.137	„	200	—		
8	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	7.138	„	200	—		
9	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	7.139	„	200	—		
10	„ „ „ „ „ „ „ „	1. stycz. 1882	V.	154	„	200	—		
11	„ „ „ „ „ „ „ „	1. stycz. 1894	V.	3.952	„	200	—		
12	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.953	„	200	—		
13	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.954	„	200	—		
14	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	3.955	„	200	—		
15	„ „ „ „ „ „ „ „	„	V.	25.927	„	200	—	66.800	—
16	Książeczka wkładkowa galic. Kasy oszczędności . . .	27. stycz. 1894		29.748	„	89	98		
17	„ „ „ „	3. lutego 1894		31.314	„	10	46	100	44
	Razem . .							66.900	44

III.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Oddział chorych i położnic.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

Wykaz należytości czynnych i biernych na str 284.

LW. 49.735/1903.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp. we Lwowie.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki	poz. budżetu	Sumaryusz	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota uchwalona budżetem K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze względnie większe K.
			Wynikłości w r. 1902.											
		Wydatki.												
I.	1—21a	Płace i emolumenta etatowe	67.107	58	7.938	13	8.262	28	3.101	34	86.409	33	87.588	1.179
II.	22—29	Koszta utrzymania osób nieetatowych	50.734	40	23.256	36	6.854	18	9.690	02	90.534	96	96.131	5.596
III.	30—49	Pensye i emerytury	21.288	78	3.119	68	1.504	25	1.101	05	27.013	76	27.467	453
IV.	50—56	Zaopatrzenia i dary z łaski	1.067	20	190	40	67	20	67	20	1.392	—	1.384	8
V.	57	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	213	—	51	—	18	—	18	—	300	—	200	100
VI.	58—60	Remuneracye i zapomogi	5.786	—	612	—	216	—	216	—	6.830	—	7.200	370
VII.	61—72	Koszta gospodarcze	124.966	86	100.110	95	23.172	92	32.916	73	281.167	46	269.426	11.742
VIII.	73—82	Koszta sanitarne	28.830	37	52.281	45	3.823	10	11.982	75	96.917	67	83.402	13.516
IX.	83	Koszta kancelaryjne	2.734	34	1.636	94	284	64	353	44	5.009	36	3.600	1.409
X.	84	„ kapliczne	426	—	102	—	36	—	36	—	600	—	600	—
XI.	85—89	Utrzymanie budynków: 1. zwyczajne	14.691	34	8.075	57	2.109	76	3.099	23	27.975	90	23.960	4.016
		2. **nadzwyczajne**	**5.648**	**62**	**391**	**74**	**139**	**32**	**139**	**32**	**6.322**	—	6.322	—
XII.	90—91	Odsetki od kapitałów dłużnych	3.520	15	—	—	—	—	—	—	3.520	15	3.520	—
XIII.	92	Podatki i daniny	473	76	113	43	40	04	40	04	667	27	100	567
XIV.	93—95	Rozmaite	2.015	01	667	33	380	31	326	09	3.388	74	4.750	1.361
XV.	96	Zapomogi dla położnic	—	—	—	—	8.436	—	5.724	—	14.160	—	13.000	1.160
XVI.	97	Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic	—	—	—	—	19	50	32	70	52	20	200	148
XVII.	98	Ryczałt za utrzymanie dzieci w szpitalu św. Zofii	32.000	—	—	—	—	—	—	—	32.000	—	32.000	—
		Razem 1. zwyczajne	355.854	79	198.155	21	55.224	18	68.704	59	677.938	80	654.528	9.107 / 32.518
		Razem 2. **nadzwyczajne**	**5.648**	**62**	**394**	**74**	**139**	**32**	**139**	**32**	**6.322**	—	**6.322**	—
		Suma wydatków	361.503	41	198.549	98	55.363	50	68.843	91	684.260	80	660.850	9.107 / 32.518
		Do tego:												
—	99	Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu	—	—	—	—	4.227	50	—	—	4.227	50	4.575	352
		Ogólna suma wydatków	361.503	41	198.549	98	59.591	—	68.843	91	688.488	30	665.429	9.459 / 32.518
			560.053 kor. 39 gr.				128.434 kor. 91 gr.							+23.059
		Dochody.												
I.	1—2	Dodatki	51.680	15	—	—	—	—	—	—	51.680	15	59.000	7.320
II.	3	Opłaty pośmiertne	25.730	74	—	—	—	—	—	—	25.730	74	25.000	731
III.	4—6	Zwroty kosztów leczenia	352.921	35	—	—	56.072	11	—	—	408.993	46	428.000	19.007
IV.	4—8	Dochody z realności i dóbr	631	16	—	—	1.360	—	—	—	1.991	16	3.000	1.009
V.	9—10	Rozmaite	3.880	33	—	—	36	—	—	—	3.916	33	2 600	1.317
VI.	11	Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu	77.783	20	—	—	70.966	80	—	—	148.750	—	117.758	30.992
		Suma dochodów	512.626	93	—	—	128.434	91	—	—	641.061	84	635.358	27.336 / 33.040
		Do tego:												
—	12	Dotacya z funduszu krajowego	47.426	46	—	—	—	—	—	—	47.426	46	30.071	17.355
		Ogólna suma dochodów	560.053	39	—	—	128.434	91	—	—	688.488	30	665.429	27.336 / 50.395
														+23.059

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Porównanie sumaryczne

kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami bez względu na pobraną dotacyę lub oddaną nadwyżkę przedstawia następujące wyniki:

I. W oddziale chorych i klinik:

Wydatki preliminowane wynosiły	548.655 K.			
„ rzeczywiste „	560.053 „			
Wydatki *większe* o		11.398 K.		
Dochody preliminowane wynosiły	553 234 K.			
„ rzeczywiste „	512.627 „			
Dochody *mniejsze* o		40.607 „		
Wynik *mniej korzystny* o sumę w kwocie			52.005 K.	

II. W oddziale położnic i klinik:

Wydatki preliminowane wynosiły	112.195 K.			
„ rzeczywiste „	124.207 „			
Wydatki *większe* o		12.012 K.		
Dochody preliminowane wynosiły	82.124 K.			
„ rzeczywiste „	128.434			
Dochody *większe* o		46.310 K.		
Wynik *korzystniejszy* o różnicę w kwocie			34.298 K.	
Ogółem wynik był *mniej korzystny* o różnicę w kwocie				17.707 K.
a zgodny z więcej pobraną dotacyą w kwocie	17.355 K.			
a mniejszy nadwyżką oddaną fund. krajowemu	352 „			
razem j. w. w kwocie	17.707 K.			
Gdy jednak uwzględni się, że w następstwie c. k. Rządu na utrzymanie klinik poniesiono w r. 1902 wydatek w niezwróconej nam jeszcze kwocie				164.656 K.
oprócz niezapłaconych z roku ubiegłego w kwocie 57.858 K. 64 g. (przypisanych do zwrotu jak wyjaśnienie rubr. VI. poz II dochodów) to powyższy wynik ogólny po strąceniu wydatku tego w rezultacie okaże się *korzystniejszym* od budżetu o kwotę				146.949 K.

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych klinieczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe K.
		Wydatki w r. 1902.											
	Wydatki.												
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**												
1	Dyrektor: *a*) płaca . . . . K. 4.500·— *b*) dodatek na mieszkanie „ 1.177·—	3.978	47	995	69	351	42	351	42	5.677	—	5.677	—
2	6 prymaryuszów: *a*) płaca . . . . K. 14.400·— *b*) dodatki pięcioletnie . „ 5·200·— *c*) dodatek osobisty . . „ 200·—	19.800	—	—	—	—	—	—	—	19.800	—	21.000	1.200
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa . . .	1.300	—	—	—	1.300	—	—	—	2.600	—	2.600	—
4	9 sekundaryuszów I klasy . . .	9.800	—	—	—	2.800	—	—	—	12.600	—	12.600	—
5	7 sekundaryuszów II. klasy . . .	8.399	35	—	—	—	—	—	—	8.399	35	8.400	1
6	3 praktykantów lekarskich . . .	1.800	—	—	—	—	—	—	—	1.800	—	1.800	—
7	Akuszerka I.	—	—	—	—	739	94	—	—	739	94	800	60
8	Akuszerka II.: *a*) płaca . . . . K. 480·— *b*) dodatek pięcioletni . „ —·—	—	—	—	—	480	—	—	—	480	—	680	200
9	Kierownik oddziału chorób zakaźnych, płaca	1.800	02	—	—	—	—	—	—	1.800	02	1.600	200
10	2 kapelanów: *a*) płaca . . . . K. 2.400·— *b*) dodatki na pomieszkanie „ 800·—	2.272	—	544	—	192	—	192	—	3.200	—	3.200	—
11	Rządca: *a*) płaca . . . . K. 2.400·— *b*) 1 dodatek pięcioletni . „ 400·— *c*) wikt I. klasy . . „ 824·79 *d*) opał . . . . „ 381·70 *e*) oświetlenie . . . „ 44·82	2.876	43	688	72	243	08	243	08	4.051	31	4.023	28
12	2 oficyałów: *a*) płaca . . . . K. 4·000·— *b*) dodatki aktywalne . „ 600·— *c*) 1 dodatek pięcioletni . „ 543·33	3.651	76	874	37	308	60	308	60	5.143	33	5.134	9
13	2 pisarzy: *a*) płaca . . . . K. 2.400·— *b*) 1 dodatek pięcioletni . „ 233·36 *c*) dodatek na pomieszkanie „ 400· *d*) dod. osob. dla 1 pisarza „ 400·—	2.437	69	583	67	206	—	206	—	3.433	36	3.434	—
14	Pisarz w izbie przyjęcia: *a*) płaca . . . . K. 1.200·— *b*) 1 dodatek pięcioletni . „ 200·— *c*) wikt z pieczywem II. kl. „ 592·01	1.414	33	338	64	119	52	119	52	1.992	01	2.000	8
15	Dozorca domu; *a*) płaca . . . . K. 1.200·— *b*) 1 dodatek pięcioletni . „ 100.— *c*) wikt z pieczywem II. kl. „ 592·01	1.343	33	321	64	113	52	113	52	1.892	01	1.900	8
16	2 aplikantów, płaca	—	—	1.000	—	500	—	500	—	2.000	—	2.000	—
	Do przeniesienia . .	60.873	38	5.346	73	7.354	08	2034	14	75.608	33	76.848	1.477 237

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział: chorych szpitalny	chorych kliniczny	położnic szpitalny	położnic klinicz.	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe
		Wydatki w r. 1902.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
I.	Z przeniesienia . .	60.873 38	5.346 73	7.354 08	2.034 14	75.608 33	76,848	1.477 237
17	Aptekarz:							
	a) płaca . . . . K. 1.600·—							
	b) 1 dodatek pięcioletni . „ 200·—							
	c) dodatek na mieszkanie „ 400·—							
	d) dodatek osobisty . . „ 400·—	780 —	1.300 —	104 —	416 —	2.600 —	2.600	—
18	Maszynista:							
	a) płaca . . . . K. 1.200·—							
	b) wikt II. kl. (wzmocniony) „ 720·—	576 —	576 —	384 —	384 —	1.920 —	1.920	—
19	Woźny:							
	a) płaca . . . . K. 1.000·—							
	b) 3 dodatki pięcioletnie . „ 180·—							
	c) dodatek na ubiór . „ 100·—	908 80	217 60	76 80	76 80	1.280 —	1.280	—
20	Odźwierny:							
	a) płaca . . . . K. 1.000·—							
	b) 2 dodatki pięcioletnie „ 120·—							
	c) dodatek na ubiór . „ 100·—	866 20	207 40	73 20	73 20	1.220 —	1.220	—
	Do tego: Razem .	64.004 38	7.647 73	7.992 08	2.984 14	82.628 33	83.868	1.447 237
21	Dodatek 10% do płac dla urzędników administracyjnych	795 20	290 40	117 20	117 20	1.320 —	1.320	—
21a	Zaliczki na płace . . K. 9.255·—							
	a po strąceniu rat bierzących „ 6.794·—	2.308 —	— —	153 —	— —	2.461 —	2.400	*61*
	Suma rubryki I. .	67.107 58	7.938 13	8.262 28	3.101 34	86.409 33	87.588	1.477 *2 8*
								—1.179

Do poz. 2. Wydatek mniejszy gdyż odpadły dodat. pięciol. zmarłego ś. p. Dr. Widmana.
„ „ *7—8. Wydatek mniejszy* z powodu interkalare i zmiany w osobach akuszerek.
„ „ *9. Wydatek większy* z powodu przyznania kierownikowi oddz. chorób zakaźnych dodatku osobistego w kwocie 400 k. od 1. lipca 1902. (Lw. 48.225 902).
„ „ *11. Wydatek większy* spowodowany wyższemi cenami drzewa.
„ „ 12. *Wydatek większy* o drobną kwotę z powodu wyrównania przyznanych dodatków pięcioletnich.
„ „ *14—15. Wydatek mniejszy* wedle rzeczywistego kosztu wiktu.
„ „ *21a. Wydatek większy* znajduje zupełne pokrycie w zwrotach ściąganych z płac ratami miesięcznemi.

II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**												
22	Siostry Miłosierdzia:												
	a) płaca . . . . K. 4.280·—												
	b) wikt z pieczywem . „ 8.789·59												
	b) ryczałt za pranie bielizny „ 1.146·87	9.111	42	3.940	06	582	49	582	49	14.216	46	14.945	728
22a	Pomocnik kapelana.	—	—	200	—	—		200	—	400	—	400	—
23	Dyetaryusze, ...	6.158	96	1.474	68	520	48	520	48	8.674	60	8.687	13
24	Dla 2 dyetaryuszy wikt z pieczywem .	—	—	592	01	296	01	299	62	1.187	64	1.200	13
25	Dwa stypendya stałe dla akuszerek .	—	—	—		480	—			480	—	480	—
26	Dwóch pomocników aptekarza . .	1.150	20	1.917	—	153	36	613	44	3.834	—	4.015	181
27	Służba oddziałowa:												
	a) płaca . . . . K. 18.129·27												
	b) wikt . . . . „ 23.584.41												
	d) bluzy . . . . „ 2.226·—												
	c) gratyfikacye . . „ 600·—	25.090	87	11.144	81	2.805	45	5.498	55	44.539	68	48.360	3.820
28	Służba domu:												
	a) płaca . . . . K. 6.299·27												
	b) wikt . . . . „ 5.739·44												
	c) dodatek na mundur . „ 189·—												
	d) gratyfikacye . . „ 230·—	7.739	30	3.572	61	1.097	93	1.047	98	12 457	82	13.120	662
29	Służba wspólna;												
	a) płaca . . . . K. 3.111·06												
	b) wikt . . . . „ 1.263·70												
	d) bluzy . . . . „ 250·—												
	c) gratyfikacye . . „ 120·—	1.483	65	1.415	19	918	46	927	46	4.744	76	4.924	179
	Suma rubryki II. .	50.734	40	23.256	36	6.854	18	9.690	02	90.534	96	96.131	—5.596

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Do poz. 22. Wydatek mniejszy z powodu tańszego wiktu i zarachowania części utrzymania siostry zatrudnionej w magazynie sprzętów na Rubr. VII. poz. 66. wydatków.
„ „ *23. Wydatek mniej-zy* wskutek interkalare.
„ „ *24. Wydatek mniejszy* wedle rzeczywistego kosztu wiktu.
„ „ *26. Wydatek mniejszy* z powodu interkalare.
„ „ *27—29. Wydatki mniejsze* ponieważ nowo przyjętej służbie płacono niższe wynagrodzenie tudzież wskutek interkalare.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Zporównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki w r. 1902.											
III.	**Pensye i emerytury.**												
30	Burkhardt Franciszka, wdowa po oficyale	210	50	59	50	21	—	21	—	312	—	312	—
31	Finger Fryderyka, wdowa po prof. kliniki	630	—	—	—	—	—	—	—	630	—	630	—
32	Neuhauser Karolina, wdowa po prymar.	1.200	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	1.200	—
33	Jaroszyńska Eugenia, „ „ oficyale	473	14	113	30	39	98	39	98	666	40	666	*1*
34	Köstlich Józefa wdowa po ofic. K. 666·— dod. na wychowanie 2 dzieci „ 63·91	518	24	124	09	43	79	43	79	729	91	774	44
35	Marczak Helena, wdowa po pisarzu	497	—	119	—	42	—	42	—	700	—	700	—
36	Dr. Chądzyński Jan, b. prymaryusz	2.476	80	—	—	—	—	—	—	2.476	80	2.477	—
37	Piro Karol b. oźwierny	437	36	104	72	36	96	36	96	616	—	616	—
38	Dr. Kilarski Józef, b. prymaryusz	2.390	80	—	—	—	—	—	—	2.390	80	2.391	—
39	Gralewska Zofia wd. po ofic. K. 1.150·— „ dod. na wychow. dzieci „ 115·—	898	15	215	05	75	90	75	90	1.265	—	1.265	—
40	Jezierski Eustachy b. pisarz	473	32	113	33	40	—	40	—	666	65	1 600	934
41	Feigel Katarzyna, wdowa po prosektorze	852	—	204	—	72	—	72	—	1.200	—	1.200	—
42	Dwoje małoletnich dzieci po prymaryuszu Dr. Krówczyńskim	400	—	—	—	—	—	—	—	400	—	400	—
43	Malinowski Erazm, b. rządca	2.556	—	612	—	216	—	216	—	3 600	—	3.600	—
44	Kołakowski Józef, b. dyetaryusz	596	40	142	80	50	40	50	40	840	—	840	—
45	Bogusz Wiktor, b. oficyał	959	92	229	84	81	12	81	12	1.352	—	1.352	—
46	Dr. Głowacki Bolesław, b. dyrektor	2 868	40	686	80	242	40	242	40	4.040	—	4.040	—
47	Berthleff Klementyna, wdowa, po dyrekt.	1.278	—	306	—	108	—	108	—	1.800	—	1.800	—
48	Widmann Michalina, wdowa po prymar.	1.200	—	—	—	—	—	—	—	1.200	—	1200.	—
49	Maruszczak Karolina, b. akuszerka	—	—	—	—	403	20	—	—	403	20	404	1
49a	Jezierska Leontyna wdowa po pisarzu	372	75	89	25	31	50	31	50	525	—	—	*525*
	Suma rubryki III.	21.288	78	3.119	68	1.504	25	1.101	05	27.013	76	27.467	979 *526* —453

Do poz. 34. Wydatek mniejszy z powodu ukończenia wieku normalnego syna Romana.
Do poz. 40. Wyd. mniejszy wskutek śmierci emeryta w dniu 19. maja 1902. (Lw. 38087|902.)
Do poz. 49a.) Wydatek większy z powodu przyznania ustawowej pensyi wdowie po zmarłym pisarzu śp. Jezierskim (Lw. 41.080|902).

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	Oddział chorych klinieczny K.	g.	Oddział położnic szpitalny K.	g.	Oddział położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki w r. 1902.											
IV.	**Zaopatrzenia i dary z łaski.**												
50	Czarnecka Wiktorya, b. dozorczyni .	144	—	—	—	—	—	—	—	144	—	144	—
51	Christl Laura, sierota po kontrolorze zm.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	112	112
52	Matwijko Grzegorz, b. parobek . . .	170	40	40	80	14	40	14	40	240	—	240	—
53	Kozłowski Dmytro, b. parobek . . .	85	20	20	40	7	20	7	20	120	—	120	—
54	Wacnik Agata, b. dozorczyni . . .	128	—	—	—	—	—	—	—	128	—	128	—
55	Grochowska Rozalia, wdowa po odźwiern.	170	40	40	80	14	40	14	40	240	—	240	—
56	Witoszyńska Dominika, b. nadzor. pralni	284	—	68	—	24	—	24	—	400	—	400	—
56a	Sempik Marya, wdowa po parobku . .	85	20	20	40	7	20	7	20	120	—	—	*120*
	Suma rubryki IV. . .	1.067	20	190	40	67	20	67	20	1.392	—	1.384	112 *120*
													+8
	Do poz. 51. Wyd. mniejszy z powodu śmierci śp. Christl Laury.												
	Do poz. 56a. Wydatek większy wskutek przyznania dożywotniego zaopatrzenia uchwałą Wys. Sejmu z dnia 11. lipca 1902. Odnośny kredyt wstawiony w Rubr. XI w 210b) wydatków funduszu krajowego, został zaoszczędzony. (Lw. 54081 1902).												
V. 57	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	213	—	51		18	—	18	—	300	—	200	*+100*
	Do poz. 57. Wyd. mniejszy. wedle potrzeby.												
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**												
58	Dla funkcyonaryuszy szpitalnych . .	1.704	—	408	—	144	—	144	—	2.400	—	2.400	—
59	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich pełniących służbę w szpitalu dłużej 1 roku	3.230	—	—	—	—	—	—	—	3.230	—	3.600	370
60	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych	852	—	204	—	72	—	72	—	1.200	—	1.200	—
	Suma rubryki VI . .	5.786	—	612	—	216	—	216	—	6.830		7.200	—370
	Do poz. 59. Wydatek mniejszy odpowiedni do ilości bezpłatnych praktykantów.												
VII.	**Koszta gospodarcze.**												
61	Żywienie chorych:												
	a) Zwykła strawa i dodatki:												
	1) dla pozostających w szpitalu .	67.928	15	56.519	88	7.222	20	14.639	40	146.309	63	150.000	3.690
	2) dla rekonwalescentów w zakładzie św. Józefa	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.000	1.000
	b) 5 Sióstr Miłosierdzia w kuchni:												
	α) płaca . . . . K. 800·—												
	β) wikt z pieczywem . „ 1.770·10												
	γ) ryczałt za pranie bieliz. „ 217·50	1.254	42	1.059	39	139	38	334	51	2.787	60	2.770	*18*
	c) Koszta utrzymania służby kuchennej:												
	α) płaca . . . . K. 1.568·60												
	β) wikt z pieczywem . „ 2.371·55												
	γ) gratyfikacye . . „ 80·—	1.783	06	1.544	46	207	01	485	62	4.020	15	4.740	720
	d) opał i para do gotowania w kuchni	1.270	13	1.072	56	141	13	338	70	2.822	52	2.300	*523*
	e) naczynia i sprzęty kuchenne . .	358	76	302	96	39	86	95	67	797	25	1.100	303
	f) pieczywo dla chorych	8.655	08	3.024	52	629	57	714	45	13.023	32	13.000	*24*
	g) wino dla chorych	3.455	95	1.844	42	135	52	399	38	5 835	27	6.000	165
	Do przeniesienia . .	84.705	55	65.368	09	8.514	67	17.007	73	175.596	04	180.910	5.878 *565*

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych klinieczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe K.
		Wydatki w r. 1902.											
													5 878
VII.	Z przeniesienia . .	84.705	55	65.368	09	8.514	67	17.007	73	175.596	04	180.910	*565*
62	Wikt II. kl. dla akuszerki dyżurnej .	—	—	—	—	460	01	—	—	460	01	500	40
63	„ I. kl. lekarza i aptekarza dyżurn.	818	56	—	—	—	—	—	—	818	56	1.000	181
64	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj w szpitalu i klinikach tudzież ogrzewanie motoru benzynowego w zakładzie położnic	12.414	13	14.628	30	5.785	63	6.085	67	38.913	79	26.400	*12.514*
65	*a*) oświetlenie naftą z dotyczącemi potrzebami	3.764	80	1.410	14	905	10	997	—	7.077	04	3 000	*4.077*
	b) oświetlenie elektryczne . . .	618	85	4.837	62	1.571	26	2.362	21	9.389	94	9.000	*390*
66	Sprzęty, zakupno i naprawa . . .	3.537	39	3.056	09	362	91	891	92	7.848	31	7.000	*848*
67	Fiakrowe dla rządcy	284	—	68	—	24	—	24	—	400	—	400	—
68	Utrzymanie ogrodu: *a*) spacerowego i warzyn. K. 394·96 *b*) płaca ogrodnika . „ 999·96	845	32	406	38	71	61	71	61	1.394	92	1.400	5
69	Utrzymanie pralni: *a*) opał, praczki i inne potrzeby . . . . K. 12 354·22 *b*) 2 Siostry Miłos. w praln.: α) płaca . . . „ 320·— β) wikt. . . . . „ 792·04 γ) ryczałt za pranie bielizny . . . . „ 87·—	6.204	37	2.429	26	2.653	37	2.266	26	13.553	26	15.108	1.555
70	Bielizna, pościel i odzież: *a*) zakupno i naprawa . K. 17.668·05 *b*) 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie bielizny i szwalni: α) płaca . . . . K. 320·— β) wikt z pieczywem i dodat. „ 792·04 γ) ryczałt za pranie bielizny „ 87·—	8.537	45	6.217	33	2.051	59	2.060	72	18.867	09	19.108	241
71	Słoma do sienników	1.274	43	—	—	—	—	—	—	1.274	43	1.200	*74*
72	Opłata za wodę z miejskich wodociągów	1.962	01	1.689	68	772	77	1.149	61	5.574	07	4.400	*1.174*
													7.900
	Suma rubryki VII. .	124.966	86	100.110	95	23.172	92	32.916	73	281.167	46	269.426	*19.642*
													+ 11.742

Do poz. 61a. 1) *Wydatek mniejszy* z powodu uzyskania korzystniejszych cen artykułów żywności przez zabezpieczenie dostaw w drodze ofertowej, tudzież oszczędniejszego zapisywania wiktu i mniejszej ilości dni leczenia. Za podstawę do preliminarza wzięto ilość dni 290.000 gdy zaś faktycznie było tylko 283.154 zatem mniej o 6846 dni.

„ „ *61a. 2*) Niebyło żadnego wydatku ponieważ zarząd zakładu św. Józefa stawiał trudności w umieszczaniu tamże chorych, wskutek czego zaniechano korzystania z tego zakładu.

„ „ *61b. Wydatek większy* znajduje zupełne pokrycie w oszczędności Rubr. II. poz. 22.

„ „ *61c. Wydatek mniejszy* z powodu interkalaryów i nieco tańszego wiktu.

„ „ *61d. Wydatek większy* spowodowany wyższemi cenami opału.

„ „ *61e. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

„ „ *61f. Wydatek większy* o drobną kwotę.

„ „ *61g Wydatek mniejszy* zależny od ordynacyi lekarskich.

„ „ *62—63. Wydatki mniejsze* wedle rzeczywistego kosztu wiktu.

„ „ *64. Wydatek większy* z powodu wyższych cen opału i większego zapotrzebowania klinik który to wydatek przypadnie do zwrotu od c. k. skarbu Państwa.

„ „ *65. Wydatek większy* ponieważ istniejąca maszyna dynamo-elektryczna nie mogła dla oddz klinicznych i zakładu położnic dostarczyć potrzebnego światła, musiano zatem ubikacye te oświetlać w porze nocnej naftą.

„ „ *66. Wydatek większy* na oddz. klinicznych zwrotny od c. k. Rządu.

„ „ *68. Wydatek mniejszy* o drobną kwotę.

„ „ *69. Wydatek mniejszy* z powodu zaprowadzonych oszczędności w praniu bielizny, tudzież mniejszej ilości dni leczenia jakto przy poz. 61 a) wyjaśniono.

„ „ *70 Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

„ „ *71. Wydatek większy* z powodu większego zapotrzebowania.

„ „ *72. Wydatek większy* przeważnie z powodu większego zapotrzebowania wody dla oddz. klinicznych.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Zporównania z kwotą prelimino- waną, okazują się wydatki mniejsze względnie
		Wydatki w r. 1902.											
VIII.	**Koszta sanitarne.**												
73	Lekarstwa	8.353	38	15.390	36	871	91	4.445	23	29.060	88	24.000	*5.061*
74	Utrzymanie apteki: 2 Siostry Miłosierdzia w magazynie sanitarnym:												
	a) płaca . . . . K. 320·—												
	b) wikt z pieczywem . „ 792·04												
	c) ryczałt za pranie bielizny „ 87·—	429	71	549	52	43	96	175	85	1.199	04	1.108	*91*
75	2 laborantów do apteki:												
	a) 1 laborant, płaca . K. 629·30												
	b) 1 pomocnik, płaca . „ 144·—												
	c) wikt z pieczyw. dla pom. „ 215·88												
	d) gratyfikacye . . . „ 20·—	372	75	454	59	36	37	145	47	1.009	18	1.024	15
76	Ambulatoryum	7	25	—	—	—	—	—	—	7	25	800	793
77	Potrzeby sanitarne	12.116	85	30.319	64	2.297	27	5.807	78	50.541	54	40.000	*10.542*
78	Szczudła, buty opaski i t. p. . . .	1.887	76	891	70	107	—	123	—	3.009	46	3.800	790
79	Laboratoryum	200	26	—	—	—	—	—	—	200	26	400	200
80	Wino stare dla ciężko chorych . . .	—	—	1.137	40	—	—	271	84	1.409	24	1.170	*239*
81	Instrumenta chirurgiczne:	3.382	41	3.028	24	286	59	833	58	7.480	82	8.100	619
82	Koszta pogrzebowe	2.130	—	510	—	180	—	180	—	3.000	—	3.000	—
													2.417
	Suma rubryki VIII. .	28.830	37	52.281	45	3.823	10	11 982	75	96.917	67	83.402	*15.933*
													+13.516

Do poz. 73. Wydatek większy zależny od ordynacyi lekarskich tudzież z powodu większego zapotrzebowania na oddz. klinicznych, który to wydatek przypadnie do zwrotu od c. k. Rządu.

„ „ *74. Wydatek większy* znajduje pokrycie w zaoszczędzeniu Rubr. II poz. 22.

„ „ *75. Wydatek mniejszy* z powodu interkalare.

„ „ *76. Wydatek mniejszy* zależny od ilości chorych leczonych ambulatryjnie.

„ „ *77. Wydatek większy* wskutek większego zapotrzebowania na oddz. klinicznych przypisany został do zwrotu c. k. Skarbowi Państwa.

„ „ *78. Wydatek mniejszy* zależny od ilości wypadków chorobowych na oddz. chirurgicznym.

„ „ *79. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

„ „ *80. Wydatek większy* zależny od ordynacyi lekarskich na oddz. klinicznych zwrócony zostanie w całości od c. k. Rządu.

„ „ *81. Wydatek mniejszy* odpowiednio potrzebie.

Wydatki. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki w r. 1902.											
IX.	**Koszta kancelaryjne.**												
83	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	2.734	34	1.636	94	284	64	353	44	5.009	36	3.600	+1.409
	Do poz. 83. Wyd. większy z powodu pomnożonych czynności kancelaryjnych tudzież kosztów inseracyjnych na ogłoszenie dostaw artykułów żywności w drodze ofertowej.												
X.84	**Koszta kapliczne**	426	—	102	—	36	—	36	—	600	—	600	—
XI.	**Utrzymanie budynków.**												
85	Konserwacye i reperacye: 1. zwyczajne . .	12.148	19	5.590	53	1.145	87	2.121	43	21.006	02	18.000	3.006
	2. **nadzwyczajne:**												
	a) na sprawienie akomulatorów i zegarów kontrolnych IV rata . .	1.648	62	394	74	139	32	139	32	2.322	—	2.322	—
	b) Na rozszerzenie mieszkania Sióstr Miłosierdzia	4.000	—	—	—	—	—	—	—	4.000	—	4.000	—
86	Utrzymanie maszyny i wodociągów:	555	45	1.006	40	405	09	457	79	2.424	73	2.600	175
87	Pompowanie wody prądem elektrycznym	309	—	769	01	388	—	388	—	1.854	01	600	1.254
88	Asekuracya budynków	302	80	380	19	54	52	15	73	753	24	960	207
89	Kominiarze i straż ogniowa . . .	1.375	90	329	44	116	28	116	28	1.937	90	1.800	138
	Razem 1. zwyczajne .	14.691	34	8.075	57	2.109	76	3.099	23	27.975	90	23.960	382 / 4.398
	Razem 2. **nadzwyczajne**	5.648	62	394	74	139	32	139	32	6.322	—	6.322	—
	Suma rubryki XI . .	20.339	96	8.470	31	2.249	08	3.238	55	34.297	90	30.282	382 / 4.398
													+4.016

Do poz. 85. 1. Wydatek większy ponieważ prócz zwykłych robót konserwacyjnych wykonano liczniejsze adaptacye na oddz. klinicznych, których koszt przypisany został do zwrotu c. k. Skarbowi Państwa.

„ „ *85. 2. b*) Cały preliminowany kredyt przeniesiono na rach. r. 1903, gdyż zamierzone roboty nie mogły być w tym roku wykonane. (Lw. 14.402/903).

„ „ *86. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

„ „ *87. Wydatek większy* ponieważ zarząd szpitala nie posiadał dat do preliminowania na ten cel wydatku. Przekroczenie to znajdzie częściowe pokrycie w zwrotach przypisanych c. k. Skarbowi Państwa.

„ „ *88. Wydatek mniejszy* wedle wymiaru premii asekuracyjnej.

„ „ *89. Wydatek większy* wedle potrzeby.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic klinicz. K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki w r. 1902.											
XII.	**Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego.**												
90	5% od kwoty 6.705 złr. 03 kr. m. k = 14.080·60 kor. za część budynku użytego dawniej dla oddz. położnic . . .	704	—	—	—	—	—	—	—	704	—	704	—
91	5% od kwoty 26.820 złr. 11 kr. m. k. = 56.322·36 kor. za część budynku użytego dla oddz. chorych	2.816	15	—	—	—	—	—	—	2.816	15	2.816	—
	Suma rubryki XII .	3.520	15	—	—	—	—	—	—	3.520	15	3.520	—
XIII.	**Podatki i daniny**	473	76	113	43	40	04	40	04	667	27	100	+567
92	*Do poz. 92. Wyd. większy* z powodu nowo wymierzonego podatku ekwiwalentowego od ogrodu warzywnego.												
XIV.	**Rozmaite.**												
93	Utrzymanie biblioteki	284	86	68	26	24	09	24	09	401	30	400	1
94	Połowa kosztów utrzymania szkoły dla dozorczyń	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.200	2.200
95	Przypadkowe:												
	a) zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	692	08	93	16	107	88	32	88	926	—	600	326
	b) ubezpieczenie służby od wypadków	181	94	181	93	121	29	121	29	606	45	550	57
	c) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	856	13	323	98	127	05	147	83	1.454	99	1.000	455
	Suma rubryki XIV .	2.015	01	667	33	380	31	326	09	3·388	74	4.750	2.200 839 —1.361

Do poz. 94. Wydatek mniejszy ponieważ w tym roku zaniechano otwarcia szkoły dla dozorczyń.
„ „ *95. a) Wydatek większy* z powodu liczniejszych urlopów lekarzy.
„ „ *95. b) Wydatek większy* wskutek wyższej premii Towarzystwa ubezpieczeń.
„ „ *95. c) Wydatek większy* gdyż prócz drobnych wydatków poniesiono z tej pozycyi koszta ogłoszenia na dostawę opału, tudzież udzielono wdowom po 6. funkcyonaryuszach zapomogi i dary z łaski.

XV.	**Zapomogi dla położnic.**												
96	Dla położnic opuszczających wraz z dziećmi zakład	—	—	—	—	8.436	—	5.724	—	14.160	—	13 000	+1.160
	Do poz. 96. Wydatek większy z powodu większej ilości chorych położnic.												
XVI.	**Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic:**												
97	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci, których matki na oddział chorych przeniesione zostały . . .	—	—	—	—	19	50	32	70	52	20	200	—148
	Do poz. 97. Wyd. mniejszy zależny od ilości chorobowych wypadków położnic.												
XVII. 98	**Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitalikn św. Zofii**	32.000	—	—	—	—	—	—	—	32.000	—	32.000	—
99	Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu.	—	—	—	—	4.227	50	—	—	4.227	50	4.579	—352
	Do poz. 99. Wydatek mniejszy, z powodu niekorzystnych wyników zamknięcia jakto przy poszczególnych rubrykach wyjaśniono.												

Dochody. Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny		Oddział chorych kliniczny		Oddział położnic szpitalny		Oddział położnic klinicz.		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze (—) większe (+)
		Dochody w r. 1902.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
	Dochody.												
I.	**Dodatki.**												
1	Od c. k. Skarbu za 781·58 m. drzewa opałowego po 7·30 K. część przypadająca na te oddziały	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.000	3.000
2	Od kasy miejskiej $^1/_5$ część dochodów z myta	51.680	15	—	—	—	—	—	—	51.680	15	56.000	4.320
	Suma rubryki I. . .	51.680	15	—	—	—	—	—	—	51.680	15	59.000	—7.320
	Do poz. 1. Dochód mniejszy ponieważ c. k. Rząd przypadającej należytości pomimo urgensu nieuiścił. (Urg. LW. 23.032/903). *Do poz. 2. Dochód mniejszy* odpowiedni do dochodu wykazanego z tego tytułu przez gminę miasta Lwowa.												
II. 3	**Opłaty pośmiertne**	25.730	74	—	—	—	—	—	—	25.730	74	25.000	+731
	Do poz. 3. Dochód większy zależny od ilości zmarłych i wysokości pozostałych spadków.												
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**												
4	Od funduszu krajowego galicyjskiego .	302.248	52	—	—	50.661	93	—	—	352.910	45	372.000	19.090
5	Od samopłacących	46.214	23	—	—	5.017	78	—	—	51.232	01	38.000	*13.232*
6	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	4.458	60	—	—	392	40	—	—	4.851	—	18.000	13.149
													32.239
	Suma rubryki III. .	352.921	35	—	—	56.072	11	—	—	408.993	46	428.000	*13.232*
													—19.007
	Do poz. 4. Dochód mniejszy w miarę pozyskania dat co do przynależności i stosunków majątkowych leczonych chorych, tudzież mniejszej ilości dni leczenia jakto przy Rubr. VII. poz. 61. wykazano. *Do poz. 5. Dochód większy* zależny od ilości chorych samopłacących. *Do poz. 6. Doch. mniejszy* z powodu znaczniejszych zaległości przypadających do zapłaty od kasy chorych gminy miasta Lwowa (LW, 26.207/903).												
IV.	**Dochody z realności i ogrodu.**												
7	Dochód z ogrodu szpitalnego . .	631	16	—	—	—	—	—	—	631	16	1.000	369
8	Czynsz od c. k. Rządu za użyte ubikacye na szkołę i klinikę położnych .	—	—	—	—	1.360	—	—	—	1.360	—	2.000	640
	Suma rubryki IV . .	631	16	—	—	1.360	—	—	—	1.991	16	3.000	—1.009
	Do poz. 7. Doch. mniejszy z powodu mniej korzystnego zbioru jarzyn i warzyw. *Do poz. 8. Dochód mniejszy* ponieważ c. k. Rząd podwyższonego czynszu dotąd nie zapłacił.												

Krajowy szpital powszechny we Lwowie. **Dochody.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział chorych szpitalny K.	g.	chorych kliniczny K.	g.	położnic szpitalny K.	g.	położnic kliniczny K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze wi ększe K.
		Dochody w r. 1902.											
V.	**Rozmaite.**												
9	Rozmaite nieprzewidziane	1.422	83	—	—	36	—	—	—	1.458	83	200	*1.259*
10	Zwrot zaliczek na płace	2.457	50	—	—	—	—	—	—	2.457	50	2.400	*57*
	Suma rubryki V. .	3.880	33	—	—	36	—	—	—	3.916	33	2.600	*+1.316*
	Do poz. 9. Dochód większy, gdyż prócz drobnych dochodów uzyskano za sprzedany zużyty motor benzynowy kwotę 1.110 K. *Do poz. 10. Dochód wiekszy* w miarę udzielonych zaliczek na płacę.												
VI.	**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu.**												
11	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad taksę szpitalną w klinikach	77.783	20	—	—	62.216	80	—	—	140 000	—	117.758	*22.242*
—11a	Zwrot za urządzenie kliniki położ. ginek. i szkoły położnych	—	—	—	—	8.750	—	—	—	8.750	—	—	*8.750*
	Suma rubryki VI. .	77.783	20	—	—	70.966	80	—	—	148.750	—	117.758	*+30.992*

Do poz. 11. Dochód wiekszy z powodu uiszczenia przez c. k. Rząd części należytości zaległej.
Według niniejszego zamknięcia rach. wynosiły wydatki:
na klinikach oddz. chorych . . . 198.549 K. 98 gr.
„ „ położniczo-ginek. . . 68.843 „ 91 „ 267.393 K. 89 gr.
Z tego przypada na mocy zawartej z c. k. Rządem umowy na fund. Kraj. za 47.537 dni leczenia na oddziale ohorych po taksie szpitalnej III klasy 1 K. 60 gr. kwota . . . . 76.059 K. 20 gr.
zaś za 16.674 dni leczenia na oddz położn.-ginek. po taksie III kl. 1 K. 60 gr. . . 26.678 K. 40 gr. 102.737 K. 60 gr.
pozostałą zaś resztę wydatków ponad normę szpitalną w kwocie . . . . . 164.656 K. 29 gr.
obowiązany zwrócić c. k. Skarb Państwa, a który nadto z tego tytułu dłużny jest za rok ubiegły kwotę 57.858 K. 64 gr.
Gdy na rachunek tych należytości nic nie zapłacono, pokryto całą kwotę zastępczo z dotacyi fund. kraj. i przypisano do zwrotu od c. k. Rządu. — O zwrot tej należytości odniesiono się do c. k. Namiestnictwa do LW. 41.361/903.
Do poz. 11 a.) Dochód większy z powodu uiszczenia przez c. k. Rząd części zaległej należytości.

12	**Dotacya z funduszu krajowego** .	47.426	46	—	—	—	—	—	—	47.426	46	30.071	*+17.355*
	Do poz. 12. Dochód większy, z powodu niekorzystnych wyników wogóle w stosunku do kwot preliminowanych jakto na str. 273 niniejszego zamknięcia wyjaśniono.												

Wykaz
należytości czynnych i biernych z końcem roku 1902.

Liczba rubryki	poz. budżetu	Poszczególnienie	Należytości							
			czynne				bierne			
			z lat ubiegłych		z roku bieżącego		z lat ubiegłych		z roku bieżącego	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
		A. Wydatki.								
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**								
	21a	Zaliczki na płace	48	20	2.308	—	—	—	—	—
XI.		**Utrzymanie budynków**								
	85	Konserwacye i reperacye . .	9	88	—	—	—	—	—	—
XIV.		**Rozmaite.**								
	95b	Rozmaite drobne	285	98	—	—	—	—	—	—
		Suma A. . .	344	06	2.308	—	—	—	—	—
		B. Dochody.								
I.		**Dodatki.**								
	1	Od c. k. skarbu za drzewo opał.	—	—	3.000	—	—	—	—	—
II.	3	**Opłaty pośmiertne** . . .	1.945	01	7.977	27	—	—	—	—
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**								
	5	Od samopłacących . . .	4.836	85	81	60	—	—	—	—
	6	„ funduszów obcokrajowych .	3.283	95	27	20	—	—	—	—
	—	„ stron rozmaitych niewyśledzonych	256.824	95	139.503	83	—	—	—	—
VI.		**Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**								
	11	Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych klinicznych ponad taksę szpitalną . .	57.858	64	164.656	29	—	—	—	—
	—	Zwrot kosztów urządzenia kliniki położniczo - ginekologicznej i szkoły położnic . . .	499	44	—	—	—	—	—	—
	—	Zwrot kosztów robót dokonanych w klinice medycznej i chirurgicznej przekraczających granice zwykłych robót szpitalnych	20.629	69	—	—	—	—	—	—
		Suma B. . .	345.878	53	315.246	19	—	—	—	—
		Do tego: Suma A. . .	344	06	2.308	—	—	—	—	—
		Razem .	346.222	59	317.554	19	—	—	—	—
		Ogółem .	—	—	663.776	78	—	—	—	—
		Po strąceniu stanu biernego .	—	—	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje czysty stan czynny	—	—	**663.776**	78	—	—	—	—

IV.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

L. W. 54038|03

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

Fundusz podrzutków we Lwowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłości z roku 1902. K.	Wynikłości z roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Remuneracye i zapomogi.**				
	1	Za gorliwe dozorowanie dzieci i na potrzeby szkolne	—	—	20	20
II.	2	**Koszta utrzymania dzieci**	157	10	292	135
III.		**Rozmaite wydatki.**				
	3	Ryczałt na koszta pogrzebowe dzieci . . .	12	—	30	18
		Ogólna suma wydatków .	169	10	342	—173
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. nie było żadnego wydatku z tego tytułu.				
		„ „ *II. i III. Wydatki mniejsze* wedle istotnej potrzeby.				
		Dochody.				
I.	1	Dotacya z funduszu krajowego	169	10	342	—173
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. Dochód mniejszy w miarę mniejszego wydatku.				

V.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

Wykaz należytości czynnych i biernych na str. 299.

LW. 49507/1903.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	SUMARYUSZ	Wynikłości w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1-13	Płace i emolumenta etatowe	50.469	80	49.965	*505*
II.	14-19	Koszta utrzymania osób nieetatowych	80.667	67	77 873	*2.794*
III.	20-29a	Pensye i emerytury	7.675	84	6.754	*922*
IV.	30-32	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	192	—	206	14
V.	33	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych	—	—	80	80
VI.	34-35	Remuneracye i zapomogi	2.006	95	2.100	93
VII.	36-44	Koszta gospodarcze zakładu	236.297	07	213.536	*22.761*
VIII.	45-48	„ „ folwarku	33.686	95	28.560	*5.127*
IX.	49-53	„ sanitarne 1. zwyczajne	12.673	07	12.920	247
		„ sanitarne 2. **nadzwyczajne**	**400**	—	**400**	—
X.	54	„ kancelaryjne	1.368	73	1.000	*369*
XI.	55	„ kapliczne	585	20	500	*85*
XII.	56-61	„ utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń 1. zwyczajne	23.314	54	17.480	*5.835*
		„ utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń 2. **nadzwyczajne**	**29.317**	**24**	**4.450**	*24.867*
XIII.	62	Podatki z ekwiwalentem i daniny	168	08	200	32
XIV.	63-66	Rozmaite	8.258	54	6.120	*2.138*
XV.	67	Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe	118	72	120	1
						40.536
		Razem: 1. zwyczajne	457.483	16	417.414	467
		Razem: 2. **nadzwyczajne**	**29.717**	**24**	**4.850**	*24.867*
						65.403
		Suma wydatków	487.200	40	422 264	467
		Do tego:				
—	68	Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu	100.914	61	53.386	*47.529*
						112.932
		Ogólna suma wydatków	588.115	01	475.650	467
						+112.465
		Dochody.				
I.	1	Odsetki od kapitałów	351	60	460	108
II.	2—3	Dodatki	200	—	1.400	1.200
III.	4—5	Dochody z dóbr	43.352	28	34.910	*8.442*
IV.	6—8	Zwroty kosztów leczenia	516.386	64	433.000	*83.386*
V.	9-12	Rozmaite	7.824	49	5.880	*1.945*
—	13	Zasiłek na rekonstrukcyę drogi	20.000	—	—	*20.000*
						113.773
		Suma dochodów	588.115	01	475.650	1.308
						+112.465

Porównanie sumaryczne.

kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami:

Wydatki preliminowane wynosiły . . . . . 422.264 K.
„ rzeczywiste bez nadwyżki dochodów . . . 487.200 „
są zatem *większe* o . . . . . 64.936 K.

Dochody preliminowane wynosiły . . . . . 475.650 K.
„ rzeczywiste . . . . . 588.115 „
czyli są *większe* o . . . . . 112.465 K.

Wynik w ogóle jest *korzystniejszym* o kwotę . . 47.529 K.
zgodnie z większą nadwyżką dochodów odwiezioną do funduszu krajowego. (Vide p. 68 wydatków.)

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze większe K.
		Wydatki.				
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**				
	1	Dyrektor:				
		a) płaca . . . . 4.266·67 K.				
		b) dodatek osobisty . . . 1.333·33 „				
		c) dodatki pięcioletnie . . 1.500·— „	7.100	—	7.800	700
	2	2 prymaryuszów:				
		a) płaca . . . . 6.000·— K.				
		b) relutum za wikt . . . 1·632·— „				
		c) dodatki pięcioletnie . . 1.200·— „	8.832	—	8.832	—
	3	3 sekundaryuszów:				
		a) płaca . . . . 4.684·— K.				
		b) relutum za wikt . . . 2.008·63 „				
		c) dodatki pięcioletnie . . 900·— „	7.592	63	6.532	1 061
	4	2 kapelanów:				
		a) płaca . . . . 1.600·— K.				
		b) relutum za wikt rz.-k. kapelana 600·— „				
		c) wikt w naturze gr.-kat. „ 586·84 „				
		d) dodatki pięcioletnie . . 600·— „	3.386	84	3.400	14
	5	Rządca: *a*) płaca . . . . 2·400 — K.				
		b) relutum za wikt . . 816·— „				
		c) dodatki pięcioletnie . 1·200·— „				
	6	*d*) relutum za pomieszkanie, opał i światło . . 162·94 „	4.578	94	4.416	163
		2. oficyałów: *a*) płaca . . . 4.240·— K.				
	7	*b*) dodatki osobiste . 1.200·— „				
		c) dodatki pięcioletnie . 1.300·— „	6.740	—	6.740	—
		2 pisarzy: *a*) płaca . . . 2.400·— K.				
	8	*b*) relutum za wikt . . 1.440·— „				
		c) dodatki pięcioletnie . 372·89 „	4.212	89	4.213	—
	9	Maszynista: *a*) płaca . . . 1.200·— „				
		b) relutum za wikt . 720·— „	1.920	—	1.920	—
		Woźny: *a*) płaca . . . 1.000·— K.				
		b) dodatek na ubiór . . 100·— „				
	10	*c*) dodatki pięcioletnie . 180·— „	1.280	—	1.280	—
		Odźwierny przy furcie zakładowej				
		a) płaca . . . . 1.000 — K				
		b) dodatek na ubiór . . 100·— „				
	11	*c*) dodatki pięcioletnie . 120·— „	1.220	—	1.220	—
		Odźwierny przy bramie wjazdowej:				
		a) płaca . . . . 1.000·— K.				
		b) dodatek na ubiór . . 100·— „				
		c) dodatek pięcioletni . . 60·— „	1.160	—	1.160	—
		Razem . .				*1.224*
	12	Do tego:	48.023	30	47.513	714
	13	Dodatek (5%) do płac dla urzędników administrac .	452	—	452	—
		Zaliczki na płace . . . 2.730 K. — g.				
		a po strąceniu rat bieżących 735 „ 50 „	1.994	50	2.000	5
						1.224
		Suma rubryki I. .	50.469	80	49.965	719
						+505

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Do poz. 1. Wydatek mniejszy z powodu przeniesienia w stan spoczynku b. dyrektora Dr. Neussera.				
		„ „ *3. Wydatek większy* spowodowany konieczną potrzebą przyjęcia trzeciego sekundaryusza wskutek pojawienia się choroby ocznej (jaglicy) w zakładzie.				
		„ „ *4. Wydatek mniejszy* wedle rzeczywistego kosztu wiktu.				
		„ „ *5. Wydatek większy* z powodu udzielenia rządcy relutum za pomieszkanie, gdyż wskutek przepełnienia zakładu chorymi przeistoczono mieszkania funkcyonaryuszów na ubikacye dla pomieszczenia chorych.				
		„ „ *13. Wydatek nieznacznie mniejszy* wedle potrzeby.				
II.		**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**				
	14	19 Sióstr Miłosierdzia oddziałowych: *a*) płaca . . . 3.040 K. — gr. *b*) wikt z piecz. i dodat. 8.466 „ 97 „	11.506	97	11.400	*107*
	15	Dyetaryusz: *a*) płaca . . 942 K. 50 gr. *b*) relutum za wikt . 720 „ — „	1.662	50	1.633	*29*
	16	Służba wyższa: *a*) płaca ślusarza 600 K. — gr. „ stolarza 480 „ — „ „ krawca 360 „ — „ „ szewca 360 „ — „ „ 2 palaczy przy maszynie parowej . 672 „ — „ *b*) wikt z piecz. 6 osób służby wyż. 2.566 „ 55 „ *c*) gratyfikacye . . . 200 „ — „	5.238	55	5.372	134
	17	Służba oddziałowa: *a*) płaca . 21.523 K. 59 gr. *b*) dodatki z tytułu podwyższenia płac 3.868 „ 46 „ *c*) wikt z pieczywem . 29.873 „ 06 „ *d*) gratyfikac. 600 „ — „ *e*) na bluzy . — „ — „	55.865	11	53.062	*2.803*
	18	Premie dla dozorców . . .	478	60	480	1
	19	Służba domowa: *a*) płaca. . 2.654 K. 52 gr. *b*) wikt z piecz. 3.161 „ 42 „ *c*) gratyfikacye . 100 „ — „ *d*) bluzy . . „ — „	5.915	94	5.926	10
						2.939
		Suma rubryki II. .	80.667	67	77.873	145
						+2.794
		Do poz. 14. Wydatek większy na pranie bielizny Sióstr wskutek wyższych cen opału i mydła.				
		„ „ *15. Wydatek większy* gdyż przyjęto nad stan 1 dyetaryusza na czas koniecznej potrzeby wskutek zwiększonych czynności kancelaryjnych.				

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Do poz. 16. Wydatek mniejszy wedle rzeczywistego kosztu wiktu.				
		„ „ *Wydatek większy* z powodu pomnożenia służby wskutek większej ilości chorych.				
		„ „ *19. Wydatek nieznacznie mniejszy* wedle potrzeby.				
III.		**Pensye i emerytury.**				
	20	Burghardt Franciszka, wdowa po kontrolorze	38	—	38	—
	21	Dr. Dobiński Włodzimierz, b. prymaryusz . .	1.133	32	1.134	—
	22	Węgrzyn Jan, b. dozorca	120	—	120	—
	23	Krzyżak Antoni, b. dozorca	288	—	288	—
	24	Południak Anna, b. dozorczyni	100	—	240	140
	25	Dr. Pluciński Michał, b. prymaryusz . . .	3.595	20	3.596	1
	26	Dzuła Roman, b. dozorca.	160	—	160	—
	27	Długosz Apolonia, b. dozorczyni . . .	192	—	192	—
	28	Krzyżanowska Michalina, wdowa po maszyniście .	650	—	650	—
	29	Hinke Filomona, b. dozorczyni	272	—	272	—
	29a	Olszowy Jędrzej b. dozorca	64	—	64	—
	29b	Chrestiuk Eliasz b. dozorca	30	—	—	*30*
	29c	Dr. Neusser Gustaw, b. dyrektor . . .	1.033	32	—	*1.033*
						1.063
		Suma rubryki III. .	7.675	84	6.754	141
						+922
		Do poz. 24. Wydatek mniejszy wskutek śmierci pensyonistki (LW. 41014|903)				
		„ „ *29 b) c) Wydatki większe* z powodu przyznania nowych ustawowych emerytur. (LW. 58.977—73201|902).				
IV.		**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**				
	30	Christl Laura, sierota po kontrolorze . . .	—	—	14	14
	31	Tobiasiewicz Edward, b. dozorca dożywot. zapomoga	120	—	120	—
	32	Kamiński Jan, „ „ „ .	72	—	72	—
		Suma rubryki IV. .	192	—	206	—14
		Do poz. 30. Wydatek mniejszy z powodu śmierci sieroty Christl Laury.				
V.	33	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.**	—	—	80	— 80
		Do poz. 33. Nie była tego wydatku.				
VI.		**Remuneracye i zapomogi.**				
	34	Za sprawdzanie recept	6	95	100	93
	35	Remuneracye i zapomogi	2.000	—	2.000	—
		Suma rubryki VI. .	2.006	95	2.100	—93
		Do poz. 34. Wydatek mniejszy wedle potrzeby.				

Wydatki. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze *większe* K.
VII.		**Koszta gospodarcze zakładu.**				
	36	Żywienie chorych:				
		a) zwykła strawa i dodatki	122.981	07	110.000	*12.981*
		b) 5 Sióstr Miłos.: *α*) płaca 800 K. — gr.				
		β) wikt z dod. 2.228 „ 15 „	3.028	15	3 000	*28*
		c) służba kuchenna i magazynowa:				
		α) płaca 1.656 K. 33 gr.				
		β) wikt 2.633 „ 40 „				
		γ) fartuchy, czepki i bluzy 168 „ — „				
		δ) gratyfikacye 80 „ — „	4.537	73	4.664	126
		d) drzewo i węgle do kuchni	8.792	68	7·500	*1.293*
		e) naczynia i sprzęty kuchenne	1.131	52	1.200	69
		f) pieczywo z piekarzem i drzewem	23 866	10	22.000	*1.866*
		g) wino dla chorych	1·516	64	1.000	*517*
	37	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	21.443	99	17.200	*4.244*
	38	Oświetlenie naftą	4.535	28	4.600	65
	39	Sprzęty gosp.: *a*) zakupno i naprawa	6 719	80	4.600	*2.120*
		b) Siostra Miłosierdzia:				
		α) płaca 160 K. — gr.				
		β) wikt z dodat. 445 „ 63 „	605	63	600	*6*
	40	Utrzymanie 2 par koni z furmanem, naprawą wozów i t. p.	3.162	69	3.200	37
	41	Utrzymanie parku i ogrodów spacerowych	328	53	400	72
	42	Utrzymanie pralni:				
		a) drzewo, praczki i inne potrz. 11.503 K. 96 gr.				
		b) gratyfikacya praczek 80 „ — „	11.583	96	11.080	*504*
		c) 2 Siostry Miłosierdzia:				
		α) płaca 320 K. — gr.				
		β) wikt z piecz. i dodatkami 891 „ 26 „	1.211	26	1.200	*11*
	43	Bielizna, pościel i odzież:				
		a) zakupno i naprawa	17.765	37	18.000	235
		b) 1 Siostra Miłosierdzia:				
		α) płaca 160 K. — gr.				
		β) wikt z dodatkami 445 „ 63 „	605	63	600	*6*
		c) 2 szwaczki:				
		α) płaca 432 K. — gr.				
		β) wikt z pieczywem 439 „ 43 „	871	43	892	21
	44	Słoma do sienników	1.609	61	1.800	190
						23.576
		Suma rubryki VII.	236.297	07	213.536	815
						+22.761

Do poz. 36 a). *Wydatek większy* z powodu wyższych cen niektórych artykułów żywności, tudzież większej ilości dni leczenia. W roku 1901 wynosiła ilość dni leczenia 296.450 zaś w r. 1902 — 322.121 dni zatem więcej o 25.671.

„ „ *36 b*). *Wydatek większy* z powodu wyższego kosztu prania bielizny.

„ „ *36 c*). *Wydatek mniejszy* z powodu nieco tańszego wiktu.

„ „ *36 d*). *Wydatek większy* z powodu wyższych cen drzewa i węgla i spotrzebowania większej ilości materyału opałowego.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Do poz. 36 e). Wydatek mniejszy wedle potrzeby.
„ „ *36 f). g) Wydatki większe* odpowiednio do ilości chorych.
„ „ *37. Wydatek większy* spowodowany wyższemi cenami drzewa i węgla kamiennego
„ „ *38. Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.
„ „ *39 a). Wydatek większy* z powodu koniecznej potrzeby sprawienia nowych żelaznych łóżek i zakupna sprzętów do adaptowanej oficyny na pomieszczenie chorych.
„ *39 b). Wydatek większy* na pranie bielizny.
„ „ *40—41. Wydatki mniejsze* wedle potrzeby.
„ „ *42 a) b) Wydatek większy* spowodowany większą ilością bielizny wskutek wzrostu chorych.
„ „ *42 c). Wydatek większy* z powodu jak przy poz. 39 lit. b).
„ „ *43 a), Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.
„ „ *43 b). Wydatek większy* z powodu jak poz. 39 lit. b).
„ „ *44 Wydatek mniejszy* wedle potrzeby.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
VIII.		**Koszta gospodarcze folwarku.**				
	45	Gospodarstwo rolne z kosztami utrzymania dozorcy robót, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów	30.047	66	26.000	*4.048*
	46	Utrzymanie ogrodów warzywnych z kosztem utrzymania ogrodnika	3 298	58	2.250	*1.049*
	47	Podatek gruntowy z ekwiwalentem . . .	167	50	150	*17*
	48	Asekuracya budynków gospodarskich i krescencyi od ognia i nieprzewidziane wydatki folwarku	173	21	160	*13*
		Suma rubryki VIII.	33 686	95	28.560	*+5.127*
		Do poz. 45—46. Wydatki większe odpowiednio do uprawy pól i ogrodów wskutek czego wzrosły dochody (vide Rubr. III. poz. 4, 5 dochodów)				
		„ „ *46—47. Wydatki większe* wedle wymiaru c. k. Urzędu podatkowego i Towarzystwa asekuracyjnego				
IX.		**Koszta sanitarne.**				
	49	Lekarstwa z apteki na recepty	653	18	1.000	347
	50	„ w materyałach i potrzeby sanitarne .	10.530	48	11.000	470
	51	Instrumenta chirurgiczne	241	41	200	*42*
	52	Utrzymanie prosektoryum	132	30	120	*12*
	53	Koszta pogrzebowe ubogich chorych i Sióstr Miłosierdzia, tudzież utrzymanie cmentarza: 1. zwyczajne . .	1.115	70	600	*516*
		2. **nadzwyczajne** .				
	—	Na wykop. rowu i obsadzenie żywopłotem cmentarza	**400**	—	**400**	—
						570
		Razem 1. zwyczajne	12.673	07	12.920	817
		Razem 2. **nadzwyczajne**	**400**	—	**400**	—
						570
		Suma rubryki IX. .	13.073	07	13.320	817
		Do poz. 49—50. Wydatki mniejsze zależne od ordynacyi lekarskich i zapotrzebowania .				*—247*
		„ „ *51—52. Wydatki większe* wedle rzeczywistej potrzeby.				
		„ „ *53. Wydatek większy* z powodu większej śmiertelności i poniesionych kosztów na zdrenowanie gruntu przeznaczonego na założenie nowego cmentarza.				

Wydatki Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
X.		**Koszta kancelaryjne.**				
	54	Druki, litografie, potrzeby do pisania, koszta insercyjne i t. p.	1.368	73	1.000	*+369*
		Do poz. 54. Wydatki większe z powodu wzrostu czynności kancelaryjnych i liczniejszych ogłoszeń na dostawy artykułów dla zakładu.				
XI.	55	**Koszta kapliczne**	585	20	500	*+85*
		Do poz. 55. Wydatek większy spowodowany większą ilością chorych.				
XII.		**Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.**				
	56	Konserwacye i reperacye z pokostowaniem podłóg, czyszczenie kanałów i filtra 1. zwyczajne .	15.568	99	12.000	*3.569*
		2. **nadzwyczajne**				
	—	Na pokrycie ¼ części dachu na głównym budynku zakładowym (IV preliminowana rata) . .	**5.317**	**24**	**4.450**	*867*
	57	Gratyfikacya dla służby za robotę szklarską .	80	—	80	—
	58	Utrzymanie urządzeń mechanicznych . . .	3.541	85	1.400	*2.142*
	59	Asekuracya budynków i ruchomości . . .	1.144	80	1.200	55
	60	Kominiarze i straż ogniowa	1 378	90	1.200	*179*
	61a	Utrzymanie dróg dojazdowych i wewnątrz zakładu 1) zwyczajne	1.600	—	1.600	—
	61b	Na rekonstrukcyę drogi dojazdowej od rogatki gródeckiej do zakładu 2) **nadzwyczajne** . .	**24.000**	—	—	*24.000*
		Razem: 1. zwyczajne .	23.314	54	17.480	*5.890* / 55
		2. **nadzwyczajne**	**29.317**	**24**	**4.450**	*24.867*
		Suma rubryki XII. .	52.631	78	21.930	*30.757* / 55
						+30.702

Do poz. 56. 1). Wydatek większy z powodu dokonania restauracyj mieszkania b. dyrektora znaczniejszym kosztem 2.000 K. tudzież adaptacyi oficyny folwarcznej na pomieszczenie chorych, wreszcie liczniejszych reparacyi w samym zakładzie.

„ „ *56. 2). Wydatek większy* wskutek podrożenia blachy cynkowej użytej do krycia dachu.

„ „ *58. Wydatek większy* spowodowany konieczną potrzebą naprawy zniszczonego kotła parowego kosztem 2.411 K.

„ „ *59. Wydatek mniejszy* wedle wymiaru premii asekuracyjnej.

„ „ *60. Wydatek większy* z powodu zakupna nowych w miejsce zniszczonych przyrządów pożarniczych.

„ „ *61. a).* Wydano rzeczywiście tylko . . . . . 618 K.

przeniesiono zaś do rachunku roku 1903 na wzmiankowaną poniżej rekonstrukcyę drogi dojazdowej . . . . . 982 „

razem wydano . . 1.600 K.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Wydatki.

Do poz. 61 b) Droga dojazdowa od rogatki gródeckiej do zakładu była zupełnie zniszczoną. Zarządzić tedy musiano (LW. 22021|902) jej zupełną rekonstrukcyę i wyznaczono na ten cel:

1) zasiłek z funduszu krajowego z kredytów drogowych Rubr. X. poz. 189 a) pobrany pod poz. 13 dochodów w kwocie . . . 20.000 K. — gr.
2) z funduszu zaś zakładowego kulparkowskiego . . . 4.000 „ — „
razem wyznaczono . . 24.000 K. — gr.
3) nadto pozostał do dyspozycyi niezużyty kredyt z r. 1901 (vide zamknięcie rach. z r. 1901 Rubr. XII. poz. 61) . . . 475 „ 24 „
Ogółem było do dyspozycyi . . 24.475 K. 24 gr.
Wydano faktycznie na powyższą rekonstrukcyę . . . 23 507 K. 38 gr.
po straceniu zaś wyżej wykazanego pokrycia ad 3 . . . . 475 „ 24 „
wydatek netto wynosi . . 23.032 K. 14 „
Wreszcie przeniesiono na rach. r. 1903 niezużytą resztę zasiłku ad 1 na roboty dalsze potrzebne w kwocie . . . . . 967 „ 86 „
Razem tedy zarachowany wydatek wynosi . . 24.000 K. — gr

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902. K.	Wydatki w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
XIII.	62	**Podatki z ekwiwalentem i daniny.**	168	08	200	—32
		Do poz. 62. Wydatek mniejszy wedle wymiaru c. k. Urzędu podatkowego.				
XIV.		**Rozmaite.**				
	63	Utrzymanie biblioteki lekarskiej	400	—	400	—
	64	Książki i czasopisma dla chorych	500	—	500	—
	65	Myto drogowe	438	10	440	2
	66	Przypadkowe:				
		a) Ubezpieczenie służby od wypadku choroby	98	58	100	1
		b) „ „ i robotników od wypadków	349	77	300	*49*
		c) Zabawy z tańcami i wycieczki chorych	399	98	440	40
		d) Zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy	3.408	98	1.000	*2.409*
		e) Koszta komisyi	36	47	40	4
		f) „ uroczystości rozdania nagród służbie dozorującej chorych	160	—	160	—
		g) Ryczałt na wydatki przełożonego obszaru dworskiego	40	—	40	—
		h) Fiakry dla Sióstr Miłosierdzia, ich spowiednika, inżyniera Wydziału krajowego. nadzorującego roboty konserwacyjne, pastora na pogrzeby ewangelików	91	96	100	8
		i) Koszta przewozu i odstawienia umysłowo chorych do zwrotu od gmin przynależności	1.426	62	2.400	973
		k) Inne nieprzewidziane	908	08	200	*708*
						3.166
		Suma rubryki XIV.	8.258	54	6.120	1.028
						+2.138
		Do poz. 65 Wydatek mniejszy o drobną kwotę				
		„ „ 66 *a*) *Wydatki wogóle większe* spowodowane zarządzeniem zastępstwa chorego oficyała Kality i b. dyrektora Dr Neussera wreszcie wskutek poniesienia większych nad budżet nieprzewidzianych wydatków w poz. 66 k.				

Wydatki i dochody. Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wydatki i Dochody w roku 1902. K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki i dochody mniejsze *większe* K.
XV.	67	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe**	118	72	120	—1
—	68	**Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu**	100.914	61	53.386	+47.529
		Do poz. 68. Wydatek większy z powodu korzystniejszych wyników zamknięcia.				
		Dochody.				
I.		**Odsetki od kapitałów.**				
	1	*a)* 4% od oblig. propinacyjn. . 183 K. 60 g. *b)* 4% od listów gal. Banku krajowego . . . . . 168 „ — „	351	60	460	108
		Suma rubryki I. .	351	60	460	+108
		Do poz. 1. Dochód mniejszy, ponieważ część obligacyi propinacyjnych spieniężono na zakupno realności włościańskiej przytykającej do zakładu (LW. 17037|902)				
II.		**Dodatki.**				
	2	Od c. k. Skarbu relutum za drzewo opałowe .	—	—	1.200	1.200
	3	Od kasy miejskiej na utrzymanie drogi publicznej z Kulparkowa do Lwowa . . .	200	—	200	—
		Suma rubryki II. .	200	—	1.400	+1.200
		Do poz. 2. Dochód mniejszy z powodu iż c. k. Rząd przypadającej należytości dotąd nie uiścił. (Urgens LW. 23.032|1903)				
III.		**Dochody z dóbr.**				
	4	Dochód z gospodarstwa rolnego, krowiarni, chowu trzody i rzezi wołów . . .	37.988	81	32.060	*5.929*
	5	Dochód z ogrodów	5.363	44	2.850	*2.513*
		Suma rubryki III .	43.352	28	34.910	+8.442
		Do poz. 4 5 Dochody większe z powodu korzystniejszych zbiorów polnych i ogrodowych wskutek czego i wydatki na gospodar-two były większe. (vide R. VIII. poz. 45—46 wydatków).				

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie. Dochody.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902. K.	Dochody w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze większe K.
IV.		**Zwroty kosztów leczenia.**				
	6	Od funduszu krajowego galicyjskiego .	446.379	06	370.000	*76.379*
	7	Od samopłacących	67.876	38	60.000	*7 876*
	8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	2.131	20	3.000	869
		Suma rubryki IV. .	516.386	64	433.000	*84.255* 869
						+83.386
		Do poz. 6. Dochód większy z powodu większej ilości dni leczenia (vide wyjaśnienia przy R. VII. poz. 36a) wydatków)				
		„ „ *7—8 Dochody wogóle większe* zależne od ilości chorych samopłacących i obcokrajowców.				
V.		**Rozmaite.**				
	9	Zwroty z zarobku chorych w myśl §. 22 statutu	755	05	740	*15*
	10	„ zaległych kosztów przewozu i odstawienia	1.331	96	2.000	668
	11	„ zaliczek udzielonych na płace . .	3.666	42	2.600	*1.066*
	12	Przypadkowe: *a)* Ze sprzedaży rzeczy z użytku wydzielonych . . .	340	50	300	*41*
		b) Depozyta po zmarłych .	129	88	200	70
		c) Inne drobne nieprzewidziane	1.600	68	40	*1.561*
		Suma rubryki V. .	7.824	49	5.880	*2.683* 738
						+1945
		Do poz. 9. Dochód większy z powodu większej ilości chorych używanych do różnych robót.				
		„ „ *10. Dochód mniejszy*, ponieważ część należytości pozostała w zaległości.				
		„ „ *11. Dochód większy*, odpowiednio do spłaconych rat zaliczek.				
		„ „ *12. Dochody większe* dla zmienności tej pozycyi.				
-	13	Zasiłek na rekonstrukcyę drogi dojazdowej od rogatki gródeckiej do zakładu (z Rubr. X. poz. 189a) fund. kraj.)	20.000	—	—	*+20.000*
		Do poz. 13. Dochód niepreliminowany stanowi zasiłek udzielony z Rubr. X. poz. 189a) fund. krajow. na rekonstrukcyę drogi kulparkowskiej. (vide wyjaśnienia Rubr. XII. poz 61b)				

WYKAZ

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	Należytości bierne z roku bieżącego K.
		A. Wydatki.						
I.		**Płace i emolumenta etatowe.**						
	13	Zaliczki na płace . . .	3.402	46	1.994	50	—	—
X.		**Koszta kancelaryjne.**						
	54	Zaliczki na stemple udzielone c. k. Prokuratoryi Skarbu do procesów o koszta leczenia . . .	54	92	—	—	—	—
		Suma A.	3.457	38	1.994	50	—	—
		B. Dochody.						
II.		**Dodatki.**						
	2	Od c. k. Skarbu Państwa relutum za drzewo	—	—	1.200	—	—	—
IV.		**Zwroty kosztów leczenie.**						
	7	Od samopłacących . . .	7.960	02	326	34	—	—
	8	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych . . .	4.096	60	361	60	—	—
	—	Od stron rozmaitych i niewyśledzonych	105.348	80	84.118	58	—	—
V.		**Rozmaite.**						
	10	Koszta przewozu i odstawienia przypadające do zwrotu od gmin przynależności	3.225	15	1.426	62	—	—
	12	Należytość z c. k. pocztowej kasy oszczędności im. wart. . .	200	—	—	—	—	—
	„	Zaliczki na płace z lat ubiegłych po byłym sekundaryuszu .	704	—	—	—	—	—
		Suma B.	121.534	57	87.433	14	—	—
		Do tego:						
		Suma A.	3.457	38	1.994	50	—	—
		Razem .	124.991	95	89.427	64	—	—
		Ogółem .	214.419	59	—	—	—	—
		po strąceniu stanu biernego	—	—	—	—	—	—
		pozostaje czysty **stan czynny**	214.419	59	—	—	—	—

VI.

Krajowy szpital św. Łazarza

w Krakowie.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

Wykaz należytości czynnych i biernych na str. 316.

LW. 51.020/1903.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi budżetu	SUMARYUSZ	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilityczn.		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wyniki mniejsze	większe
			Wynikłości w roku 1902.												
			K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K	
		Wydatki.													
I.	1-21a	Płace i emolumenta etatowe	43.722	77	8.009	18	12.156	05	13.395	65	77.283	6	79.938	2.655	
II.	22-29	Koszta utrzymania osób nieetatowych	38.299	79	5.548	72	11.630	73	17.282	23	72.761	47	66.391	*6.370*	
III.	30-43	Pensye i emerytury . .	5.272	97	1.631	71	3.505	28	1.605	28	12.015	24	13.072	1.056	
IV.	44-49f	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski	1.410	42	348	38	706	96	451	60	2.917	36	2.632	*285*	
V.	50	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych . . .	147	—	33	—	60	—	60	—	300	—	100	*200*	
VI.	51-52	Remuneracye i zapomogi .	2.940	—	660	—	1.200	—	1.200	—	6.000	—	6.000	—	
VII.	53-63	Koszta gospodarcze: . .													
		1. zwyczajne .	105.951	05	23.192	67	35.651	83	42.188	08	206.983	63	207.470	486	
		2. nadzwyczajne	**215**	**60**	**48**	**40**	**88**	—	**88**	—	**440**	—	**400**	*40*	
VIII.	64-70	Koszta sanitarne:													
		1. zwyczajne .	29.363	20	6.544	75	7.035	61	2.826	44	45.770	—	32.084	*13.686*	
		2. nadzwyczajne	**299**	**28**	—	—	—	—	—	—	**299**	**28**	**300**	1	
IX.	71	Koszta kancelaryjne . .	1.325	28	297	51	540	93	540	93	2.704	65	2.200	*505*	
X.	72	Koszta kapliczne:													
		1. zwyczajne .	445	34	99	98	181	78	181	78	908	88	864	*45*	
		2. nadzwyczajne	**673**	**67**	**151**	**23**	**274**	**97**	**274**	**97**	**1.374**	**84**	**2.120**	745	
XI.	73-76	Utrzymanie budynków:													
		1. zwyczajne .	4.952	92	1.111	89	2.021	61	2.021	61	10.108	03	10.900	792	
		2. nadzwyczajne	**2.025**	**56**	**454**	**71**	**826**	**75**	**826**	**75**	**4.133**	**77**	**4.200**	66	
XII.	77	Podatki i daniny . . .	1.861	31	—	—	—	—	—	—	1.861	31	2.348	487	
XIII.	78-80	Rozmaite	4.661	21	256	69	436	95	496	95	5.851	80	3.346	*2.506*	
XIV.	81	Zapomogi dla położnic .	—	—	6.312	—	—	—	—	—	6.312	—	6.400	88	
XV.	82	Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic .	—	—	1.356	90	—	—	—	—	1.356	90	1.200	*157*	
XVI.	83-84	Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika	32.000	—	12.888	92	—	—	—	—	44.888	92	44.600	*289*	
XVII.	85-87	Zapisy	214	—	—	—	—	—	—	—	214	—	214	—	
XVIII.	88	Wydatki konkurencyjne .	93	90	—	—	—	—	—	—	93	90	100	6	
XIV.	89	Dyety, koszta podróży i różne inne	268	52	—	—	—	—	—	—	268	52	200	*68*	
														24.111	
		Razem 1. zwyczajne .	272.929	68	68.292	30	75.127	73	82.250	55	498.600	26	480.059	5.570	
														40	
		Razem 2. nadzwyczajne	**3.214**	**11**	**654**	**34**	**1.189**	**72**	**1.189**	**72**	**6.247**	**89**	**7.020**	812	
														24.151	
		Suma wydatków .	276.143	79	68.946	64	76.317	45	83.440	27	504.848	15	487.079	6.382	
—	90	Do tego: Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajow.	—	—	—	—	22.670	64	17.257	36	39.928	—	60.110	20.182	
														24.151	
		Ogólna suma wydatków	276.143	79	68.946	64	98.988	09	100.697	63	544.776	15	547.189	26.564	
														—2.413	
		Dochody.													
I.	1—3	Odsetki od kapitałów . .	36.146	01	2.748	06	430	—	270	06	39.594	13	39.984	390	
II.	4—10	Dochody z dóbr i realności .	23.590	17	794	86	2	87	6	58	24.394	48	23.744	*651*	
III.	11-13	Zwroty kosztów leczenia .	210.283	01	50.591	26	95.666	77	99.532	54	456.073	58	467.000	10.927	
IV.	14-15	Dochody rozmaite . . .	3.458	19	488	65	888	45	888	45	5.723	74	1.800	*3.924*	
V.	16-17	Zwroty od c. k. Skarbu Państw.	—	—	2.000	—	2 000	—	—	—	4.000	—	3.600	*400*	
														4.975	
		Suma dochodów .	273.477	38	56.622	83	98.988	09	100.697	63	529.785	93	536.128	11.317	
—	18	Do tego: Dotacya z funduszu kraj.	2.666	41	12.323	81	—	—	—	—	14.990	22	11.061	*3.929*	
														8.904	
		Ogólna suma dochodów	276.143	79	68.946	64	98.988	09	100.697	63	544.776	15	547.189	11.317	
														— 2413	

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Porównanie sumaryczne.

kwot preliminowanych z rzeczywistemi wynikłościami.

Wydatki preliminowane bez nadwyżki dochodów wynosiły . . .		487.079 K.	
„ rzeczywiste „ „ „ „ . . .		504.848 „	
są zatem *większe* o		. .	17.769 K.
Dochody preliminowane bez dotacyi wynosiły , ...		536.128 K.	
„ rzeczywiste „ „ „		529.786 „	
czyli są mniejsze o		. .	6.342 K.
Wynik w ogóle *jest mniej korzystny* o sumę w kwocie . . ,		. .	24.111 K.
zgodnie z pobraną większą dotacyą od funduszu krajowego w kwocie	3929 K.		
a mniejszą nadwyżką dochodów w kwocie .	20.182 K.		
razem jak wyżej .	24.111 K.		

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczb a rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe
		Wydatki w roku 1902.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
	Wydatki.												
I.	**Płace i emolumenta etatowe.**												
1	Dyrektor: *a*) płaca . . . . 3.200 K. *b*) dodatek osobisty . 2.000 „ *c*) dodatek pięcioletni . 600 „ *d*) relutum za mieszk. . 1.200 „	3.430	—	770	—	1.400	—	1.400	—	7.000	—	7.000	—
2	5 prymaryuszów: *a*) płaca . . . 12.000·— K. *b*) dodatki pięcioletnie 2.826·66 „	8.826	66	—	—	2.400	—	3.600	—	14.826	66	16.027	1.200
3	2 profesorów jako prymaryuszów dla okulistyki i położnictwa .	1.300	—	1.300	—	—	—	—	—	2.600	—	2.600	—
4	7 sekundaryuszów I. kl. . . .	5.600	—	1 438	81	1.400	—	1.400	—	9.838	81	9.800	39
5	7 „ II. kl. . . .	6.000	—	—	—	1.200	—	1.200	—	8.400	—	8.400	—
6	3 praktykantów, adjutum po 600 K.	1.800	—	—	—	—	—	—	—	1.800	—	1.800	—
7	Akuszerka: *a*) płaca . . . . 800 K. *b*) wikt II. klasy . . 510 „	—	—	1.310	—	—	—	—	—	1.310	—	1.310	—
8	Aptekarz: *a*) płaca . . . . 1.600 K. *b*) dodatek osobisty . 400 „ *c*) podatki pięcioletnie . 600 „ *d*) dodatek na mieszk. . 400 „	1.476	—	330	—	600	—	600	—	3.000	—	3.000	—
9	Prosektor, płaca	1.457	62	41	44	30	67	70	27	1.600	—	1.600	—
10	Chemik patologii płaca . . .	587	98	132	—	240	—	240	—	1.199	98	1.400	200
11	Kapelan: *a*) płaca . . . . 1.200 K. *b*) dodatek na mieszk. . 400 „	784	—	176	—	320	—	320	—	1.600	—	1.600	—
12	Rządca: *a*) płaca . . . . 2.400 K. *b*) dodatek osobisty . 353 „ *c*) dodatek pięcioletni . 567 „ *d*) wikt I. kl. . . . 800 „	2.018	80	453	20	824	—	824	—	4.120	—	4.120	—
13	2 oficyałów: *a*) płaca . . . . 4.000 K. *b*) dodatki aktywalne . 600 „ *c*) dodatki pięcioletnie . 321 „	2.411	29	541	31	984	20	984	20	4.921	—	4.921	—
14	2 pisarzy: *a*) płaca . . . . 2.400 K. *b*) dodatki na mieszk. . 400 „	1.372	—	308	—	560	—	560	—	2.800	—	2.800	—
15	Pisarz w izbie przyjęcia chorych: *a*) płaca . . . . 1.200 K. *b*) wikt II. kl. (wzmocn.) 562·79 *c*) dodatek pięcioletni . 200·— *d*) dodatek na mieszk. . 200·—	1.059	81	237	90	432	54	432	54	2.162	79	2.200	37
16	2 aplikantów: *a*) płaca . . . . 1.041·66 *b*) dodatki osobiste . 98·96	556	77	125	93	228	96	228	96	1.140	62	2.190	1.050
17	Maszynista: *a*) płaca . . . . 1.110 K. *b*) relutum za wikt . 666 „	875	34	194	26	353	20	353	20	1.776	—	1.920	144
	Do przeniesienia . .	39.550	27	7.358	85	10.973	57	12.213	17	70.095	86	72.688	39 2.631

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe
		Wydatki w roku 1902.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
I.	Z przeniesienia . .	39.550	27	7.358	85	10.975	57	12.213	17	70.095	86	72.688	*39* 2.631
18	Dozorca domu: *a*) płaca . . . 1.200 — K. *b*) dodatki pięcioletnie 296·— „ *c*) wikt II. kl. (wzmocn.) 562·79 „	1.009	04	226	39	411	68	411	68	2.058	79	2.096	38
19	Woźny: *a*) płaca . . . . 1.000 K. *b*) dodatek na mieszk. 192 „ *c*) dodatek na ubiór . 100 „	633	08	142	12	258	40	258	40	1.292	—	1.292	—
20	Odźwierny: *a*) płaca . . . . 540 K. *b*) dodatek na mieszk. 192 „ *c*) wikt II. kl. . . 510 „ *d*) dodatek na ubiór . 100 „	657	58	147	62	268	40	268	40	1.342	—	1.342	—
	Razem .	41.849	97	7.874	98	11.912	05	13.151	65	74.788	65	77.418	*39* 2.669
	Do tego:												
21	Dodatek 10% do płac dla urzędników administracyjnych	597	80	134	20	244	—	244	—	1.220	—	1.320	100
21a	Zaliczki na płace . . K. 2.080·— a po strąceniu rat bieżących . . „ 805·—	1.275	—	—	—	—	—	—	—	1.275	—	1.200	*75*
	Suma rubryki I.	43.722	77	8.009	18	12.156	05	13.395	65	77.283	65	79.938	*114* 2.769 —2.655

Do poz. 2. Wydatek mniejszy, ponieważ odpadły 3 dodatki pięcioletnie zmarłego Dra Zarewicza,

„ „ *4. Wydatek większy*, gdyż Dr. Berger wziąwszy płacę z góry za listopad zrezygnował 4-go listopada, a następca Dr. Goldberg objął posadę 21. listopada 1902.

„ „ *10. Wydatek mniejszy*, gdyż zastępca chemika patołogji Dr. Sałaban, który pobierał wynagrodzenie 400 k. ustąpił 1. lipca 1902.

„ „ *15. i 18. Wydatki mniejsze* wskutek mniejszeszego kosztu wiktu.

„ „ *16 Wydatek mniejszy*, ponieważ drugiego aplikanta dopiero od 16. grudnia 1902 zamianowano.

„ „ *17. Wydatek mniejszy*, z powodu interkalare wskutek śmierci maszynisty.

„ „ *21. Wydatek mniejszy*, z powodu jak do poz. 16.

„ „ *21 a). Wydatek większy*, z powodu odpisania zaliczki zmarłego maszynisty.

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych K.	g.	Oddział II. położnic K.	g.	Oddział III. syfilitycznych K.	g.	Oddział IV. obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze (więcej) K.
		Wydatki w roku 1902.											
II.	**Koszta utrzymania osób nieetatowych.**												
22	18 Sióstr Miłosierdzia: *a*) płaca 16 Sióstr oddziałowych i 2 wspólnych 2.880 K. — g. *b*) wikt 18 Sióstr Miłosierdzia, 3 emerytek i 4 postulantek . 10.856·31 *c*) Pranie bielizny dla 25 Sióstr . . . 566·—	9.853	90	1.250	76	1.895	95	1.301	70	14.302	31	13.946	*356*
23	Pomocnik kapelana, płaca . .	392	—	88	—	160	—	160	—	800	—	800	—
24	Pomocnik aptekarza, płaca . .	894	25	200	75	365	—	365	—	1.825	—	1.825	—
25	Dyetaryusze, płaca	3.732	33	837	87	1.523	40	1.523	40	7.617	—	6.570	*1.047*
26	Stypendyum dla akuszerki . .	—	—	240	—	—	—	—	—	240	—	240	—
27	Służba wyższa: *a*) płaca: *a*) 2 odzwiernych dla pawilonu chirurg. i oddz. obłąkanych wraz z dodatkiem na ubiór . 864 K. β) stolarza . . . 499·92 γ) 2 palaczy do maszyny parowej . . . . 699·84 *d*) palacza do obsługi kaloryferów, w pawilonie chirurgicznym . . . 348·95 *e*) 2 nadzorców chorych 576·— *b*) wikt dla 8 osób . 2.713·50 *c*) dodatek na mieszkanie dla stolarza . . . 192·— d) gratyfikacye z końcem roku . . . . . 240·—	3.398	02	295	86	1.136	89	1.303	44	6.134	21	6.242	108
28	Służba oddziałowa: *a*) płaca . . . 12.656·67 K. *b*) wikt . . . 20.348·04 „ *c*) bluzy . . . 1.400·— „ *d*) gratyfikacye . 1.000·— „	16.996	96	1.900	87	5 213	84	11.293	04	35.404	71	30.616	*4.789*
29	Służba wspólna: *a*) płaca . . . 2.549·78 K. *b*) wikt . . . 3.648·46 „ *c*) bluzy . . . 100·— „ *d*) gratyfikacye . 140·— „	3.032	33	734	61	1.335	65	1.335	65	6.438	24	6.152	*286*
	Suma rubryki II. .	38.299	79	5.548	72	11.630	73	17.282	23	72.761	47	66.391	*6.478* 108
													+6.370

Do poz. 22 a) 29 b). Wydatki większe, z powodu większego zapotrzebowania wina dla chorych Sióstr i podrożenia niektórych artykułów żywności.

„ „ *25. Wyd. większy*, znajdujący zupełne pokrycie w zaoszczędzeniu w rubr. I wyd. poz. 16. gdyż wskutek nieobsadzenia jednej posady aplikanta utrzymywano 1. nadliczbowego dyetaryusza.

„ „ *27. Wydatek mniejszy*, wskutek interkalaryów

„ „ *28 b) Wydatek większy*, gdyż wskutek zwiększonej ilości chorych klasowych utrzymywano więcej dozorców i dozorczyń chorych aniżeli przewidywał budżet,

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze	większe
		Wydatki w roku 1902.												
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.	
III.	**Pensye i emerytury.**													
30	Bulikowska Izabela, wdowa po prymaryuszu	—	—	—	—	700	—	—	—	700	—	700		—
31	Bobrzyńska Zofia, wdowa po prymaryuszu	500	—	—	—	—	—	—	—	500	—	500		—
32	Nycz Karol, były rządca szpitala	1.481	76	332	64	604	80	604	80	3.024	—	3,024		—
33	Przybyłowa Magdalena, była akuszerka	—	—	748	80	—	—	—	—	748	80	750		1
34	Wojciechowski Wiktor, b. oficyał	852	60	191	40	348	—	348	—	1.740	—	1.740		—
35	Huczko Jan, b. odźwierny	248	72	55	84	101	52	101	52	507	60	508		—
36	Rydel Helena, wdowa po prymar.	600	—	—	—	—	—	—	—	600	—	600		—
37	Lesiecka Marya 2 v. Baumanowa, wdowa po oficyale dodatek na wychowanie syna	44	10	9	90	18	—	18	—	90	—	90		—
38	Paszkowska Ksawera, wdowa po prymaryuszu dodatek na wychowanie 2-ch synów	240	—	—	—	—	—	—	—	240	—	240		—
39	Werner Franciszek b. oficyał	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.280		1.280
40	Harajewicz Ludwika, wdowa po b. dyrektorze	685	97	153	99	279	98	279	98	1.399	92	1.400		—
41	Gergel Dominik b. woźny	509	57	114	39	207	98	207	98	1.039	92	1.040		—
42	Zarewicz Antonina, wdowa po prym.	—	—	—	—	1.200	—	—	—	1.200	—	1.200		—
43	Stroiński Sylwery, b. prowizor apteki (zmarł)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		—
43a	Cybulska Marya, wdowa po maszyniście	110	25	24	75	45	—	45	—	225	—	—		225
	Suma rubryki III.	5.272	97	1.631	71	3.505	28	1.605	28	12.015	24	13.072		225 1.281
														—1.056
	Do poz. 39. Wydatek mniejszy, z powodu śmierci emeryta													
	„ „ *43 a). Wydatek większy.* Nowo wymierzona wdowia pensya po zmarłym maszyniście szpitala. (L W. 71.989|902).													
IV.	**Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.**													
44	Kudas Regina, b. dozorczyni	—	—	—	—	109	44	—	—	109	44	146		37
45	Flasińska Felicya, wdowa po pisarzu	147	—	33	—	60	—	60	—	300	—	300		—
46	Dudek Marya, wdowa po gazowniku	58	80	13	20	24	—	24	—	120	—	120		—
47	Tekielska Julia, b. dozorczyni	—	—	—	—	145	92	—	—	145	92	146		—
48	Moskalik Andrzej, b. maszynista	352	80	79	20	144	—	144	—	720	—	720		—
49	Wicherek Maryanna, b. dozorczyni	120	—	—	—	—	—	—	—	120	—	120		—
49a	Bachut Tekla, b. posługaczka	64	—	—	—	—	—	—	—	64	—	192		128
49b	Major Anna, b. praczka	82	32	18	48	33	60	33	60	168	—	168		—
49c	Stroińska Stefania, córka b. aptekarza,	98	—	22	—	40	—	40	—	200	—	200		—
49d	Suchoń Aniela, wdowa po odźwier.,	147	—	33	—	60	—	60	—	300	—	300		—
49e	Kudłek Elżbieta] wdowa po posługaczu	120	—	—	—	—	—	—	—	120	—	120		—
49f	Przybyłowa Magdalena, b. akuszerka	—	—	100	—	—	—	—	—	100	—	100		—
49g	Głowacka Marya, wdowa po dyetaryuszu,	98	—	22	—	40	—	40	—	200	—	—		200
49h	Tyrała Paulina	24	50	5	50	10	—	10	—	50	—	—		50
40i	Skibska Marya. wdowa po dyetaryuszu	98	—	22	—	40	—	40	—	200	—	—		200
	Suma rubryki IV.	1.410	42	348	38	706	96	451	60	2.917	36	2.632		450 165
														+285

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Do poz. 44. Wydatek mniejszy, wskutek śmierci Kudas Reginy na dniu 7. września 1902.
„ „ *49 a). Wydatek mniejszy,* gdyż Bachut ustąpiła z czynnej służby dopiero z d. 31. sierpnia 1902, więc wypłata daru z łaski nastąpiła dopiero od 1. września 1902.
„ „ *49 g), h), i). Wydatki wieksze* nieprelimiowane stanowią dary z łaski udzielone na podstawie petycyi do wys. Sejmu wniesionych, a przez tenże Wydziałowi krajowemu do załatwienia odstąpionych. analogicznie do uchwał sejmowych z lat poprzednich.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych	Oddział II. położnic	Oddział III. syfilitycznych	Oddział IV. obłąkanych	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe
		Dochody w roku 1902.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K.
V. 50	**Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych**	147 —	33 —	60 —	60 —	300 —	100	+200
	Wydatek większy stanowi kwartał pośmiertny dla wdowy po zmarłym maszyniście Aleksandrze Cybulskim (Lw. 68017|002)							
VI.	**Remuneracye i zapomogi.**							
51	Dla funkcyonaryuszów szpitalnych	1.176 —	264 —	480 —	480 —	2.400 —	2.400	—
52	Dla bezpłatnych praktykantów lekarskich	1.764 —	396 —	720 —	720 —	3.600 —	3.600	—
	Suma rubryki VI. .	2.940 —	660 —	1.200 —	1.200 —	6.000 —	6.000	—
VII.	**Koszta gospodarcze.**							
53	Żywienie chorych:							
	a) Zwykła strawa i dodatki . .	59.710 12	12.735 71	18.531 02	22.914 40	113.891 25	116.000	2.109
	b) 5 Sióstr Miłosierdzia zatrudnionych w kuchni:							
	α) Płaca . . . 800 K. — g.							
	β) Wikt . . . 2.171 „ 25 „							
	γ) Pranie bielizny 113 „ 20 „	1.511 38	339 29	616 89	616 89	3.084 45	3.014	70
	c) Służba kuchenna i magazynowa:							
	α) Płaca . . 1.589 K. 67 g.							
	β) Wikt . . . 2.908 „ 55 „							
	γ) Gratyfikacye . 100 „ — „							
	δ) Kaftany i czepki 100 „ — „	2.200 14	538 80	979 64	979 64	4.698 22	4.204	494
	d) Opał do kuchni i pod kotły parowe	1.176 —	264 —	480 —	480 —	2.400 —	2.400	—
	e) Naczynie i sprzęty kuchenne .	292 02	65 55	119 19	119 19	595 95	600	4
	f) Pieczywo z opałem, piekarzem i pomocnikami	5.374 04	1.189 80	1.83 88	3.143 59	11.540 31	12.000	460
	g) Wino dla chorych . . .	3.422 24	591 30	120 47	940 63	5.074 64	3.200	1.875
54	Wikt I. kl. z pieczywem i winem lekarza dyżurnego . . .	254 18	121 33	220 60	220 60	816 71	800	17
55	Opał sal, łazienek i innych ubikacyj	7.585 20	1.657 90	3.014 36	3.014 36	15.271 82	14.000	1.272
56	Oświetlenie:							
	a) Koszt gazu . . 6.839 K. — g.							
	b) Nafta, świece itp. 2.837 „ 62 „	4.741 55	1.064 43	1.935 32	1.935 32	9.676 62	8.400	1.277
57	Sprzęty gospodarcze:							
	1. zwyczajne . .	2.182 27	489 90	890 72	912 72	4.475 61	4.000	476
	2. **nadzwyczajne:** .							
	α) na zakupno wozu . . 200 kor							
	β) na odnowienie powozu . 240 „	215 60	48 40	88 —	88 —	440 —	400	40
58	Utrzymanie jednej pary koni z furmanem, reperacyą wozów, uprzęży i t. p.	528 06	118 55	215 54	215 54	1.077 69	1.400	322
59	Utrzymanie ogrodów:							
	a) warzywnego	666 53	333 75	— —	— —	1.000 28	1.600	600
	b) spacerowego	147 44	54 61	99 30	99 30	400 65	400	—
	c) płaca ogrodnika	411 60	92 40	168 —	168 —	840 —	840	—
60	Utrzymanie pralni:							
	a) Opał, praczki, mydło i t. d. . . . . 10.228·28							
	10.228·28							5.481
	Do przenies. 1. zwyczajne . .	90.202 77	19.657 32	29.223 93	35.760 18	174.844 20	172·858	3.495
	2. **nadzwyczajne** .	215 60	48 40	88 —	88 —	440 —	400	40

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe
		Wydatki w roku 1902.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
60	10.228.28												*5.481*
	Z przenies. { 1. zwyczajne	90.202	77	19.657	32	29.223	93	35.760	18	174.843	20	172.858	3.495
	{ **2. nadzwyczajne**	**215**	**60**	**48**	**40**	88	—	88	—	**440**	—	**400**	*40*
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:												
	α) Płaca . 320 K.												
	β) Wikt . 868·50 g.												
	γ) Pranie 45·28 „ 1.233·78												
	c) Pranie bielizny służby 800·—	6.008	39	1.348	83	2.452	42	2.452	42	12.262	06	12.606	344
61	Bielizna, pościel i odzież:												
	a) Zakupno i naprawa . . .	7.916	67	1.777	21	3.231	30	3.231	30	16.156	48	16.000	*157*
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:												
	α) Płaca . 320 K.												
	β) Wikt . 868·50 g.												
	γ) Pranie 45·28 „ 1.233·78												
	c) Utrzymanie 2 szwaczek:												
	α) Płaca . 352·50 g.												
	β) Wikt . 521·67 „ 874·17	1.032	88	231	89	421	59	421	59	2.107	95	2.006	*102*
62	Słoma do sienników	364	30	81	78	148	70	148	70	743	48	1.000	257
63	Opłata za wodę z wodociągów miejsk.	426	04	95	64	173	89	173	89	869	46	3.000	2.130
													5.740
	Razem { 1. zwyczajne . .	105.951	05	23.192	67	35.651	83	42.188	08	206.983	63	207.470	6.226
	{ **2. nadzwyczajne** .	**215**	**60**	**48**	**40**	88	—	88	—	**440**	—	**400**	*40*
													5.780
	Suma rubryki VII. .	106.166	65	23.241	07	35.739	83	42.276	08	207.423	63	207,870	6.226
													— 446

Do poz. 53. a) i f) Wydatki mniejsze, pomimo podrożenia niektórych artykułów żywności tudzież mąki z powodu mniejszej ilości dni leczenia w r. 1902 256874 od ilości przyjętej za podstawę do budżetu 264.000, stanowiącej różnicę dni 7126.

„ „ *53. b) β), 54, c, β), 61 b) β) i c) β Wydatki wiekszе* z powodu jak do poz. 22 *b*) i 29 *b*).

„ „ *53 e) Wydatek mniejszy* nieznacznie, nie dający się naprzód dokładnie obliczyć.

„ „ *53 g) Wydatek większy* z powodu częstszej ordynacyi lekarskiej znajduje częściowe pokrycie w zwrotach od c. k. Rządu z tytułu nadwyżek klinicznych. (Vide Rubr. *V.* Dochód).

„ „ *55. Wydatek większy*, z powodu większego zapotrzebowania wskutek ostrej zimy.

„ „ *56. Wydatek większy*, z powodu nieco podwyższonej ceny gazu.

„ „ *57. 1). Wydatek większy* z powodu zakupna nowej maszyny do szycia i świecznika wiszącego mosiężnego do gazu.

„ „ *57. 2). Wydatek większy*, gdyż odnowienie powozu kosztowało 240 k., na co jednak tylko 200 k. preliminowano, różnica ta znajduje pokrycie w zaoszczędzeniu przy poz. 58.

„ „ *58. Wydatek mniejszy*, gdyż nie zachodziła potrzeba większych reparacyj.

„ „ *59. a). Wydatek mniejszy*, ponieważ ziemia już dobrze znawozona i wyprawiona wymaga obecnie mniejszych wkładów.

„ „ *60. Wydatek mniejszy* wyłącznie wskutek zaoszczędzenia w koszcie opału.

„ „ *61. a) Wydatek większy* z powodu nieco wyższych cen materyałów surowych i większego zapotrzebowania.

„ „ *61 b) c) Wydatek większy* wedle kosztu wiktu.

„ „ *62 Wydatek mniejszy* z powodu niższej ceny słomy i mniejszego zapotrzebowania.

„ „ *63. Wydatek mniejszy* z powodu iż używano wodę przeważnie ze studni szpitalnej.

VIII	**Koszta sanitarne.**												
64	Lekarstwa	5.333	53	1.376	07	2.667	14	1.097	38	10.474	12	9.000	*1.474*
65	Utrzymanie apteki:												
	a) Opał . . . 250 K. — g.												
	b) 2 Siostry Miłosierdzia:												
	α) Płaca 320·— K.												
	β) Wikt 868·50 „												
	γ) Pranie 45·28 „ 1.233 K. 78 g.												
	c) 2 laborantki:												
	α) Płaca 288·— K.												
	β) Wikt 529·61 „ 817 „ 61 „	1.000	15	280	66	510	29	510	29	2.301	39	2.184	*117*
	Do przeniesienia . .	6.333	68	1.656	73	3.177	43	1 607	67	12.775	51	11.184	*1.591*

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilitycznych		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe
		Wydatki w roku 1902.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
VIII.	Z przeniesienia . .	6.333	68	1.656	73	3.177	43	1.607	67	12.775	51	11.184	*1.591*
66	Laboratoryum chemiczno-patologiczne	100	—	—	—	100	—	—	—	200	—	200	—
67	Potrzeby sanitarne	20.790	91	4.639	65	3.481	86	1.141	35	30.053	77	18.000	*12.054*
68	Przybory opatrunkowe . . .	632	94	—	—	—	—	—	—	632	94	500	*133*
69	Instrumenta chirurgiczne: 1. zwyczajne .	1.350	80	213	60	213	10	14	20	1.791	70	1.800	8
	2. **nadzwyczajne**												
	Na przyrządy mikroskopowe, bakteryologiczne i inne . . .	**299**	**28**	—	—	—	—	—	—	**299**	**28**	**300**	1
70	Koszta pogrzebowe	154	87	34	77	63	22	63	22	316	08	400	84
	Razem 1. zwyczajne .	29.363	20	6.544	75	7.035	61	2.826	44	45.770	—	32.084	*13.778* / 92
	Razem 2. **nadzwyczajne**	**299**	**28**	—	—	—	—	—	—	**299**	**28**	**300**	1
	Suma rubryki VIII.	29.662	48	6.544	75	7.035	61	2.826	44	46.069	28	32.384	*13.778* / 93
													+ *13.685*

Do poz. 64. Wydatek większy na podstawie recept lekarskich przy użyciu nowszych i droższych ale za to skuteczniejszych środków, co dotyczy także i leków zakupionych dla c. k. kliniki syfilitycznej i c. k. szkoły położnych za zwrotem od c. k. Skarbu w Rubr. V. dochodów.

„ „ *65. b) i c). Wydatek większy* z powodu jak pod 22 *b*) i 29 *b*).

„ „ *67. Wydatek większy* z powodu większych wymogów sanitarnych i środków desinfekcyjnych, wraz z wydatkami specyalnymi dla c. k. klinik zwrotnymi przez c. k. Skarb jak wyjaśnienie przy poz. 64.

„ „ *68. Wydatek większy,* odpowiedni ilości uskutecznionych operacyj na oddziale chirurgicznym.

„ „ *69. Wydatek mniejszy* niedający się naprzód dokładnie obliczyć.

„ „ *70. Wydatek mniejszy* w stosunku do zaszłych wypadków śmierci.

XI.	**Koszta kancelaryjne.**												
71	Druki, litografie, przybory do pisania, koszta insercyjne i t. p. .	1.325	28	297	51	540	93	540	93	2.704	65	2.200	+ *505*
	Do poz. 71. Wydatek większy, gdyż z powodu wyczerpania zapasów musiano większy nakład druków zarządzić.												
X.	**Koszta kapliczne.**												
72	Utrzymanie kościoła i 1 posługaczki:												
	a) płaca . . . . 144·—												
	b) wikt . . . . 264·88												
	1. zwyczajne 500·K.	445	34	99	98	181	78	181	78	908	88	864	*45*
	2. **nadzwyczajne**												
—	Na restauracyę kościoła . .	**673**	**67**	**151**	**23**	**274**	**97**	**274**	**97**	**1.374**	**84**	**2.120**	**745**
	Razem 1. zwyczajne . .	445	34	99	98	181	78	181	78	908	88	864	*45*
	Razem 2. **nadzwyczajne** .	**673**	**67**	**151**	**23**	**274**	**97**	**274**	**97**	**1.374**	**84**	**2.120**	**745**
	Suma rubryki X. .	1.119	01	251	21	456	75	456	75	2.283	72	2.984	— 700

Do poz. 72. 1). Wydatek większy wskutek nieco droższego kosztu wiktu posługaczki.

„ „ *72. 2). Wydatek mniejszy* z powodu przeniesienia na ten cel nieużytego kredytu z roku 1901. w kwocie 880 K. (Vide zamknięcie rachunków za r. 1901 Rubr. X. stron. 308).

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych		Oddział II. położnic		Oddział III. syfilityczny ch		Oddział IV. obłąkanych		Razem		Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze większe
		Wydatki w roku 1902.											
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	K.
XI.	**Utrzymanie budynków.**												
73	Konserwacye i reperacye:												
	1. zwyczajne	3.806	19	859	37	1.562	49	1.562	49	7.790	54	8.000	209
	2. nadzwyczajne:												
—	Na pokrycie dachu na pawilonie administracyjnym	**2.025**	**56**	**454**	**71**	**826**	**75**	**826**	**75**	**4.133**	**77**	**4.200**	66
74	Utrzymanie wodociągów i maszyny parowej	493	42	105	86	192	46	192	46	984	20	1.000	16
75	Asekuracya budynków i ruchomości	222	11	49	86	90	66	90	66	453	29	1.000	547
76	Czyszczenie kominów . . .	431	20	96	80	176	—	176	—	880	—	900	20
	Razem { 1. zwyczajne .	4.952	92	1.111	89	2.021	61	2 021	61	10.108	03	10.900	792
	Razem { **2. nadzwyczajne**	**2.025**	**56**	**454**	**71**	**826**	**75**	**826**	**75**	**4.133**	**77**	**4.200**	66
	Suma rubryki XI. .	6.978	48	1.566	60	2.848	36	2.848	36	14.241	80	15.100	—858
	Do poz. 73. 1) i 2) Wydatki mniejsze wskutek prowadzenia robót we własnym zarządzie.												
	„ „ *74. i 76. Wydatek mniejsze.* wedle rzeczywistej potrzeby.												
	„ „ *75. Wydatek mniejszy,* gdyż wskutek zgorzenia budynków gospodarczych w Tropiszowie i Prądniku czerwonym przed ich odbudowaniem nastąpiła przerwa w czasokresie ubezpieczenia.												
XII.	**Podatki i daniny.**												
77	*a)* z gruntów i realności szpitalnych	152	71	—	—	—	—	—	—	152	71	210	57
	b) z dóbr w Prądniku czerwonym	846	56	—	—	—	—	—	—	846	56	1.614	768
	c) ekwiwalent	862	04	—	—	—	—	—	—	862	04	524	338
													338
	Suma rubryki XII. .	1.861	31	—	—	—	—	—	—	1.861	31	2.348	825
													—487
	Do poz. 77. a) i b). Wydatki mniejsze na podstawie wymiaru c. k. urzędu podatkowego wskutek obniżenia podatku gruntowego.												
	„ „ *77. c). Wydatek większy,* gdyż wymiar ekwiwalentu za VI. dziesięciolecie nastąpił już po sporządzeniu preliminarza, do którego wstawiono ekwiwalent na podstawie wymiaru za V. dziesięciolecie.												
XIII.	**Rozmaite.**												
78	Utrzymanie biblioteki lekarskiej .	196	33	44	07	80	13	80	13	400	66	400	1
79	Książki i czasopisma dla chorych .	95	73	21	49	39	08	39	08	195	38	200	5
													1
	Do przeniesienia . .	292	06	65	56	119	21	119	21	596	04	600	5

Wydatki. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych K.	g.	Oddział II. położnic K.	g.	Oddział III. syfilitycznych K.	g.	Oddział IV. obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe K.
		Wydatki w roku 1902.											
XIII. 80	Z przeniesienia . .	292	06	65	56	119	21	119	21	596	04	600	1 5
	Przypadkowe:												
	a) Ubezpieczenie służby od wypadków	57	56	12	92	23	50	23	50	117	48	100	*17*
	b) Ubezpieczenie służby na wypadek choroby	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	160	160
	c) 15 i 16 cała amortyzacyjna od pożyczki 12.000 K. na osuszenie gruntów w Tropiszowie .	685	72	—	—	—	—	—	—	685	72	686	—
	d) Zastępstwo chorych i urlopowanych funkcyonaryuszy . .	3.062	19	35	49	64	54	64	54	3.226	76	800	*2.427*
	e) koszta sądowe, portorya i inne nieprzewidziane	563	68	142	72	229	70	289	70	1.225	80	1.000	*226*
	Suma rubryki XIII.	4.661	21	256	69	436	95	496	95	5.851	80	3.346	*2.677* 165
													+*2.506*

Do poz. 79. Wydatek mniejszy nieznacznie niedający się naprzód dokładnie obliczyć.

„ „ *80. a*) *Wydatek większy* zależny od każdorazowego stanu służby w stosunku pobieranych płac.

„ „ *80. b*). *Wydatku żadnego* z tego tytułu *niebyło*, gdyż służbę szpitalną orzeczeniami magistratu i c. k. Namiestnictwa uwolniono od ubezpieczania na wypadek choroby. Dotyczący rekurs w c. k. Ministerstwie dotychczas niezałatwiony.

„ „ *80. d*). *Wydatek większy* spowodowany długotrwałemi chorobami maszynisty i aptekarza z których pierwszy zmarł, drugiego zaś przeniesiono w stały stan spoczynku.

„ „ *80. e*). *Wydatek większy* między innymi za przepisywanie protokołów stanu chorych 160 K. koszta dorożek gr.-kat. duszpasterza 106 K., telefonu 380 K., 17 gr., zapomogi byłych funcyonaryuszów 60 K., koszta podróży dyrektora Dra Ponikły do Wiednia 140 K., i wydatki poczynione zaliczkowo do zwrotu 454 K., 80 gr.

XIV.	**Zapomogi dla położnic.**												
81	Dla położnic opuszczających wraz z dzieckiem bezpłatny oddział położnic	—	—	6.312	—	—	—	—	—	6.312	—	6.400	—88
	Wydatek mniejszy w stosunku ilości opuszczających szpital położnic, które się poddały klinicznemu traktowaniu.												
XV.	**Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic.**												
82	Wynagrodzenie mamek za karmienie dzieci	—	—	1.356	90	—	—	—	—	1.356	90	1.200	+*157*
	Wydatek większy z powodu większej ilości dzieci ssących.												
XVI.	**Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika.**												
83	Utrzymanie mamek i dzieci ssących	—	—	12.888	92	—	—	—	—	12.888	92	12.600	*289*
84	Ryczałt za leczenie i utrzymanie chorych dzieci	32.000	—	—	—	—	—	—	—	32.000	—	32.000	—
	Suma rubryki XVI .	32.000	—	12.888	92	—	—	—	—	44.888	92	44.600	+*289*
	Do poz. 83. Wydatek większy z powodu większej ilości osesków i stosownej do tego liczby mamek.												

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Wydatki.**

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych K.	g.	Oddział II. położnic K.	g.	Oddział III. syfilitycznych K.	g.	Oddział VI. obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wydatki mniejsze / większe K.
		Wydatki w roku 1902.											
XVII.	**Zapisy.**												
85	Szembeka na odprawianie Mszy św.	75	—	—	—	—	—	—	—	75	—	76	1
86	Wencla na obdzielanie rekonwalescentów	58	—	—	—	—	—	—	—	58	—	58	—
87	Gałeckiego i Klozowej na odprawianie Mszy św.	81	—	—	—	—	—	—	—	81	—	80	*1*
													1
	Suma rubryki XVII.	214	—	—	—	—	—	—	—	214	—	214	1
XVIII. 88	**Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe** . .	93	90	—	—	—	—	—	—	93	90	100	—6
	Wydatek mniejszy wedle rzeczywistej potrzeby.												
XIX. 89	**Dyety, koszta podróży i różne inne.**	268	52	—	—	—	—	—	—	268	52	200	+68
	Wydatek większy, gdyż wskutek zgorzenia budynków w Tropiszowie i Prądniku czerwonym częstsza zachodziła potrzeba przedsiębrania wyjazdów.												
90	**Nadwyżka dochodów oddana funduszowi krajowemu** . . .	—	—	—	—	22.670	64	17.257	36	39.928	—	60.110	— 20.182
	Wydatek mniejszy, z powodu mniej korzystnych wyników zamknięcia, jak to przy poszczególnych pozycyach wyjaśniono.												

Dochody. Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych	Oddział II. położnic	Oddział III. syfilitycznych	Oddział IV. obłąkanych	Razem	Kwota budżetem uchwalona	Z porównania z kwotą preliminowaną okazują się wyniki mniejsze / większe
		Dochody w roku 1902.						
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	K
	Dochody.							
I.	**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**							
1	Od efektów	14.358 13	1.640 80	138 —	— —	16.136 93	14.054	*2.083*
2	Od kapitałów:							
	c) 4½% od reszty przez fund. kraj. dłużnego kapitału w kwocie 452.133 K. 60 gr. . .	19.265 60	1.080 40	— —	— —	20.346 —	20.346	—
	b) 4% od kapitału przypadającego od kahału w Olkuszu .	— —	— —	— —	— —	— —	18	18
	c) 4% od gotówki ulokowanej chwilowo w funduszu krajowym	285 06	26 86	— —	— —	311 92	2.761	2.449
3	Od fundacyj	2.237 22	— —	292 —	270 06	2.799 28	2.805	6
								2.083
	Suma rubryki I. .	36 146 01	2.748 06	430 —	270 06	39.594 13	39.984	2.473
								—390
	Do poz. 1. Dochód większy z powodu dokupna efektów za kapitał czasowo we funduszu krajowym ulokowany.							
	„ „ *2. b). Nie było żadnego dochodu*, gdyż Kahał od roku 1865 odsetek nie płaci, a gdy w drodze interwencyi dyplomatycznej nie ma szans uzyskania zapłaty ma być proces cywilny wdrożonym.							
	„ „ *2, c). Dochód mniejszy*, gdyż w ciągu roku kapitał odebrano, i ulokowano w efektach, jak wyjaśnienie do poz. 1.							
	„ „ *3. Dochód mniejszy* wskutek zniżenia stopy procentowej od wkładek na książeczkach Banku krajowego.							
II.	**Dochody z dóbr i realności.**							
4	Czynsz dzierżawny z dóbr Tropiszowa	9.055 78	— —	— —	— —	9.055 78	9.118	62
5	Czynsz dzierżawny z Prądnika czerwonego	8.335 66	— —	— —	— —	8.335 66	8.336	—
6	Czynsz emfiteutyczny z folwarku Przegini duchownej . . .	200 —	— —	— —	— —	200 —	100	100
7	Czynsz za wynajęcie 3 sal dla c. k. kliniki syfilistycznej i ryczałt za opał i oświetlenie . .	1.600 —	— —	— —	— —	1.600 —	1.600	—
8	Za mieszkanie z opałem asystenta przy szkole położnych . . .	240 —	— —	— —	— —	240 —	240	—
9	Dochód z ogrodów szpitalnych .	3.957 22	791 —	— —	— —	4.748 22	4.200	548
10	Ryczałt od c. k. Rządu za odwożenie zwłok z kliniki na cmentarz	136 69	3 86	2 87	6 58	150 —	150	—
10a	Czynsz od c. i k. Skarbu wojsk. za grunt pod drogę w Prądniku czerwonem	64 82	— —	— —	— —	64 82	—	*65*
								713
	Suma rubryki II. .	23.590 17	794 86	2 87	6 58	24.394 48	23.744	62
								+651

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie. **Dochody.**

Do poz. 4. Dochód mniejszy wskutek niższego kursu rubli którymi czynsz dzierżawny wedle kontraktu się płaci.
„ „ *6. Dochód większy*, gdyż w roku 1902 zapłacono czynsz tak za rok bieżący, jak i zaległy z r. 1901.
„ „ *9. Dochód większy* po zdrenowaniu i znawożeniu ogrodu.
„ „ *10 a). Dochód nowy nieprelimnowany* wskutek czasowego wywłaszczenia gruntu przez c. k. Skarb wojskowy.

Liczba rubryki i poz. budżetu	Poszczególnienie	Oddział I. chorych K.	g.	Oddział II. położnic K.	g.	Oddział III. syfilitycznych K.	g.	Oddział IV obłąkanych K.	g.	Razem K.	g.	Kwota budżetem uchwalona K.	Z porównania z kwotą preliminowaną okazuje się wydatki mniejsze większe K.
		Dochody w roku 1902.											
III.	**Zwroty kosztów leczenia.**												
11	Od funduszu krajowego galic.	177.399	79	44.575	06	75.868	56	74.950	—	372.793	41	380.000	7.207
12	Od samopłacących	16.958	31	5.272	84	8.994	39	23.196	06	54.421	60	56.000	1.578
13	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	15.924	91	743	36	10.803	82	1.386	48	28.858	57	31.000	2.142
	Suma rubryki III. .	210.283	01	50.591	26	95.666	77	99.532	54	456 073	58	467.000	—10.927
	Do poz. 11. Dochód mniejszy z powodu mniejszej ilości ubogich chorych, leczonych kosztem funduszu krajowego.												
	„ „ *12. i 13. Dochody mniejsze* wskutek mniejszej ilości chorych samopłacących i obcokrajowych, tudzież leczonych kosztem innych funduszów publicznych.												
IV 14	**Dochody rozmaite**	2.151	94	488	65	888	45	888	45	4.417	49	600	*3.818*
	Do tego:												
15	Zwrot zaliczek na płace z rubr. I. poz. 21. a)	1.306	25	—	—	—	—	—	—	1.306	25	1.200	*106*
	Suma rubryki IV. .	3.458	19	488	65	888	45	888	45	5.723	74	1.800	+*3924*
	Do poz 14. Dochód większy, w którym mieści się zwrot od gazowni miejskiej kwoty 2.635 m. 92 g. za mylnie w latach ubiegłych obliczony wypalony gaz, tudzież kwota 1.250 K., 50 gr. za sprzedaną blachę ze starego dachu na pawilonie administracyjnym.												
	„ „ *15. Dochód większy* w miarę udzielonych zaliczek.												
V.	**Zwroty od c. k. Skarbu Państwa.**												
16	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. szkole położnych.	—	—	2.000	—	—	—	—	—	2.000	—	1.600	*400*
17	Zwrot nadwyżki wynikłej za leczenie chorych według normy klinicznej w c. k. klinice syfilitycznej	—	—	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—	2.000	—
	Suma rubryki V. .	—	—	2.000	—	2.000	—	—	—	4.000	—	3.600	+*400*
	Do poz. 16. Dochód większy gdyż c. k. Namiestnictwo asygnuje ćwierć rocznie po 500 K. zaliczkowo na poczet nadwyżki, a dopiero po sprawdzeniu rachunków nastąpi wyrównanie należytości.												
18	**Dotacya z funduszu krajowego.**	2.666	41	12.323	81	—	—	—	—	14.990	22	11.061	+*3929*
	Dochód większy z powodu niekorzystnych wyników wogóle.												

Wykaz

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1902.

Liczba rubryki	poz. budżetu	Poszczególnienie	Należytości							
			czynne				bierne			
			z lat ubiegłych		z roku bieżącego		z lat ubiegłych		z roku bieżącego	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
		A) Wydatki.								
I.		**Płace i emolumenta etetowe.**								
	21a	Zaliczki na płace	145	—	956	25	—	—	—	—
XIII.		**Rozmaite.**								
	79	Dzierżawca Tropiszowa zwrot kosztów kontraktu dzierżawy	424	50	204	52	—	—	—	—
	„	Różne inne	118	22	250	28	—	—	—	—
XIV.	81	**Zapomogi dla położnic** . . .	—	—	12	—	—	—	—	—
		Suma A. .	687	72	1.423	05	—	—	—	—
		B) Dochody.								
I.		**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**								
	2	Kahał w Olkuszu	698	19	18	87	—	—	—	—
III.		**Zwroty kosztów leczenia.**								
	12	Od samopłacących	430	62	—	—	—	—	—	—
	13	Od funduszów obcokrajowych i innych publicznych	2.125	60	481	70	—	—	—	—
	„	Od stron rozmaitych niewyśledzonych	101.867	69	102.841	48	—	—	—	—
V.		**Zwroty od c. k. Skarbu państwa.**								
	16	Zwrot nadwyżki za leczenie chorych ponad normę szpitalną w c. k. szkole położonych . .	5.247	65	2.230	17	97	26	—	—
	17	Zwrot nadwyżki za leczenie chorych po nad normę szpitalną w c. k. klinice syfilitycznej .	3.064	15	3.297	82	—	—	—	—
		Suma B. .	113.433	90	108.870	04	97	26	—	—
		Do tego: Suma A. .	687	72	1.423	05	—	—	—	—
		Razem .	114.121	62	110.293	09	97	26	—	—
		Ogółem .	224.414	71	—	—	97	26	—	—
		po strąceniu stanu biernego .	97	26	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje **czysty stan czynny** .	224.317	45	—	—	—	—	—	—

VII. Fundusz policyi krajowej.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1902 K.	Wynikłości w roku 1902 gr.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1	**Utrzymanie więźniów w domu przymusowej pracy i poprawy** . . 6.839 K. 83 g. Od tego zwrot koleratywny dochodów 275 „ 80 „				
		Czysty wydatek .	6.564	03	6.800	236
II.	2	**Rozmaite**	—	—	10	10
		Suma wydatków .	6.564	03	6.810	—246
—	—	Nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu krajowego	4.462	71	4.217	+*246*
						—246
		Suma wszystkich wydatków .	11.026	74	11.027	+*246*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. *wydatek mniejszy*, ponieważ część należytości zs rok 1902 — z powodu spóźnionego przedłożenia rachunków, zlikwidowaną i wypłaconą została w roku 1903.

„ „ II. *Wydatków nie było.*

„*Nadwyżka dochodów*“ większa o 246 K. z powodu mniejszych wydatków w rubr. I. i II.

VII. Fundusz policyi krajowej.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1902 K.	Wynikłości w roku 1902 gr.	Kwota budżetem uchwalona K	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się Wynikłości mniejsze, większe K.
		Dochody.				
I.		**Odsetki.**				
	1	5% od kapitału zahipotekowanego na realności w Krakowie w kwocie 109 złr. polsk. 1 gr.	2	74	3	—
	2	4% od listów zastawnych Banku krajowego . .	10.584	—	10.584	—
	3	4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego .	440	—	440	—
	4	4% od książeczki Banku krajowego . . .	—	—	—	—
		Suma rubr. I. .	11.026	74	11.027	—
II.	5	**Rozmaite**	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	11.026	74	11.027	—

Wykaz należytości z końcem roku 1902.

Liczba rubryka budżetu	Liczba pozycya budżetu	Poszczególnienie	Należytości czynne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości czynne z roku bieżącego K.	g.	Należytości bierne z lat ubiegłych K.	g.	Należytości bierne z roku bieżącego K.	g.
		Wydatki.								
I.	1	Utrzymanie więźniów w domach przymusowej pracy i poprawy . .	1.079	10	1.776	50	—	—	—	—
		Razem .	1.079	10	1.776	50	—	—	—	—
		Czysty stan czynny .	—	—	2.855	60				

LW. 45.471/1903.

VIII.—X.

VIII. Fundusz pożyczki krajowej

z roku 1883.

(Str. 320.)

IX. Fundusz pożyczki krajowej.

z roku 1891.

(Str. 321.)

X. Fundusz pożyczki krajowej.

z roku 1893.

(Str. 322—326.)

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok 1902.

VIII. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1883.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902 K.	Wydatki w roku 1902 gr.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się (dochody) (wydatki) mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1	Umorzenie pożyczki przez spłatę wypowiedzianych obligacyj	400	—	—	+*400*
II.	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących .	76	50	—	+*76*
III.		**Koszta administracyjne.**				
	3	C. k. Skaarbowi Państwa 10% podatek dochodowy od kuponów	4	95	—	+*5*
		Suma wydatków .	481	45	—	+*481*
		Uzasadnienie różnic.				
		Wydatki niepreliminowane, a poniesione z powodu zgłoszenia się restantów z obligacyami tej pożyczki wypowiedzianej w roku 1896.				
		Do poz. 1. Z emitowanych obligacyj na 3 800.000 zł. czyli . . . 7,600.000 K. spłacono w roku 1902 pozostałą resztę 400 K. przez co pożyczka została całkowicie umorzoną.				
		Do poz. 2. Wydatek zpowodowany wypłatą zaległych kuponów.				
		Do poz. 3. Wydatek odnośnie do wypłaconych kuponów, jak poz. 2.				
		Dochody.				
I.	1	Uposażenie z funduszu krajowego z rubr. XIV. na pokrycie niedoboru tego funduszu . . .	481	45	—	*481*
		Suma dochodów .	481	45	—	+*481*
		Należytość bierną z końcem roku 1902 stanowi tylko niewypłacony 10% podatek dochodowy od kuponów w kwocie 2 K. 70 g.				
		LW. 53.724/1903				

IX. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1891.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1902 K.	Wynikłości w roku 1902 gr.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody, wydatki *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1	Umorzenie pożyczki przez spłatę wypowiedzianych obligacyj	47.200	—	—	+*47.200*
II.		**Koszta administracyjne.**				
	2	Prowizya za pośrednictwo Banku w wypłacie kuponów i obligacyj	—	18	—	—
		Suma wydatków .	47.200	18	—	+*47.200*
		Uzasadnienie różnic.				
		Wydatki nieprelimnowane, a poniesione z powodu zgłoszenia się restantów z obligacyami tej pożyczki wypowiedzianej w roku 1897.				
		Do poz. 1. Z emitowanych obligacyj na 1,500.000 zł. w. a. czyli . . 3,000.000 K. spłacono i ściągnięto z obiegu po koniec roku 1902 . . . 2,979.600 „ pozostaje do spłaty z końcem roku 1902 . . . . . 20.400 K.				
		Do poz. 2. Wydatek poniesiony stosownie do rzeczywistej potrzeby.				
		Dochody.				
I.	1	Uposażenie z funduszu krajowego Rubr. XIV. wydatków, na pokrycie niedoboru tego funduszu	46.178	98	—	+*46.179*
II.	2	Zwroty za nadpłacone kupony	928	—	—	+*928*
III.	3	Zwrot z c. k. Skarbu Państwa 10% podatku dochodowego od kuponów, nadpłaconego w roku 1902	93	20	—	+*93*
		Suma dochodów .	47.200	18	—	+*47.200*
		Uzasadnienie różnic.				
		Do poz. 1. Dochód nieprelimnowany, pobrany z funduszu krajowego, wedle potrzeby wykazanej przy poz. 1 i 2 wydatków.				
		Do poz. 2. Dochód większy (nieprelimnowany) gdyż przy zrealizowaniu restantów ściągnięto nadpłacone kupony.				
		Do poz 3. Dochód większy spowodowany poz. 2.				
		Należytość bierna z końcem roku 1902 z tytułu umorzenia pożyczki i 10% podatku rentowego od kuponów wynosi . . 20.400 K. 40 g.				
		Należytość czynna wynosi . 216 „ — „				
		Czysty stan bierny . . . 20.184 K. 40 g.				

X. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1893.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902 K.	Wydatki w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona w Rubr. XIV. poz. 238. K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się (wydatki) mniejsze / *większe* K.
		Wydatki.				
		A. Rzeczywiste.				
	1	Umorzenie pożyczki przez losowanie obligacyj .	588.100	—	533.100	*+55.000*
	2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących:				
		a) różnym stronom	2,212.202	50	2,197.842	*+143.360*
		b) mylnie zarachowane odsetki przez c. k. Urzędy podatkowe	7.118	—	—	*+7.118*
	2	Koszta administracyjne, prowizye wypłacone Bankom za pośrednictwo i t. p.	3.100	84	5.950	—2.849
						+76.478
						—2.849
		Suma wydatków rzeczywistych .	2,810.521	34	2,736.892	*+73.629*
		B. Przenośne.				
	4	Kwity tymczasowe wydane do zniszczenia . .	100	—		
	5	Obligi wydane za ściągnięte kwity tymczasowe .	100	—		
	6	Zaliczki dane	1,769.750	86		
		Suma wydatków przenośnych . . .	1,769.950	86		
		Suma wydatków rzeczywistych . .	2,810.521	34		
		Suma wszystkich wydatków . . .	4,580.472	20		
		C. Zapas kasowy.				
		Z końcem roku 1902 w efektach	98.660	—		
		Razem zgodnie z sumą dochodów . .	4,679.132	20		

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 1. Wydatek większy, z powodu zgłoszenia do wypłaty większej liczby restantów.

Z emitowanych obligacyj na	58,850.000 K.
wylosowano zgodnie z planem umorzenia po koniec roku 1902	4,305.300 „
pozostaje więc z końcem roku 1902	54,544.700 K.
Z wylosowanych obligacyj imiennej wartości	4,305.300 K.
zrealizowano po koniec roku 1902, ...	4,098.100 „
nieprzedłożono więc do wypłaty obligacyj imiennej wartości	207.200 K.
a po doliczeniu sumy obligów w latach następnych do losowania przeznaczonych	54,544.700 „
ogólna zaległość z końcem roku 1902 wynosi . . .	54,751.900 K.

X. Fundusz pożyczki krajowej z roku 1893.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Do poz. 2. a) Należytość za kupony w r. 1902 wynosiła:

a)	zaległa — z lat ubiegłych, po odpisaniu kwoty 3.432 K. za przedawniony 6 i 7 kupon tej pożyczki	144.256 K. 50 g.
b)	bieżąca z 1. maja i 1. listopada 1902	2,197.842 „ — „
	Razem .	2,342.098 K. 50 g.
	Zwroty za nadpłacone kupony wynosiły	5.267 „ 50 „
	Zostaje .	2,336.831 K. — g.
	W roku 1902 wypłacono za kupony	2,212.202 „ 50 „
	Pozestaje przeto zaległość w kwocie	124.628 K. 50 g.

Do poz. 2. b) Wydatek nieprelimiminowany, znajduje pokrycie w należytościach w odnośnej pozycyi dochodów.

Do poz. 3. Wydatek mniejszy z powodu iż wydatków tych nie można naprzód ściśle obliczyć.

Do poz. 7. Zapas kasowy z końcem r. 1902 wykazany w sumie 98.660 K. obejmuje:

a) Nominalną wartość obligacyj definitywnych, które wydane zostaną w zamian za ściągnięte kwity tymczasowe w sumie 4.300 K.

b) Nominalną wartość obligacyj niższych seryi w sumie 92.000 K., które puszczone będą w obieg dopiero po sciągnięciu i zniszczeniu obligacyj wyższych seryi opiewających na tę snmę.

c) Książeczkę Banku krajowego na 2.360 K., na którą ulokowano gotówkę za wylosowaną a przez właściciela odnośnego kwitu tymczasowego nie podniesioną obligacyę.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902 K.	Dochody w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim okazują się dochody mniejsze *większe* K.
		Dochody.				
		A. Rzeczywiste.				
	1	Uposażenie z funduszu krajowego Rubr. XIV. poz. 238, — na pokrycie potrzeb	2,810.521	34	2,736.892	+73.629
		Suma dochodów rzeczywistych .	2,810.521	34	2,736.892	+73.629
		B. Przenośne.				
	2	Kwity tymczowe ściągnięte z obiegu . . .	100	—		
	3	Zaliczki zwrócone	1,769.750	86		
		Suma dochodów przenośnych . . .	1,769.850	86		
		Suma dochodów rzeczywirtych . .	2,810.521	34		
		Suma wszystkich dochodów . . .	4,580.372	20		
		C. Zapas kasowy.				
		Z początkiem roku 1902, w efektach . . .	98.760	—		
		Razem zgodnie z sumą wydatków . .	4,679.132	20		
		Uzasadnienie różnic.				
		Do poz. 1. Dochód większy, gdyż dotacyę pobrano w miarę rzeczywistej potrzeby.				

Wykaz
należytości z końcem roku 1902.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Pozostałe należytości				
		czynne		bierne		
		z lat ubiegłych	z roku bieżącego	z lat ubiegłych	z roku bieżącego	
		K.	K.	K.	K.	g.
	Dochody.					
1	Zapas kasowy w efektach . . .	98.660	—	—	—	—
2	Zwroty mylnych rachunków przez c. k. Urzędy podatkowe . . .	390	8.492	—	—	—
3	Nieściągnięte kwity tymczasowe . .	6.300	—	—	—	—
	Suma stanu czynnego .	105.350	8.492	—	—	—
		113.842 K.				
	Wydatki.					
1	Obligacye w obiegu będące . . .	—	—	54,751.900	—	—
2	Kupony zapadłe a niezrealizowane .	—	—	—	124.628	50
3	Kwity tymczasowe przeznaczone do zniszczenia	—	—	6.300	—	—
4	Obligacye niepodniesione i do wymiany przeznaczone	—	—	96 300	—	—
5	Książeczka Banku krajowego w zamian za wylosowaną obligacyę . .	—	—	2.360	—	—
	Suma stanu biernego .	—	—	54,856.860	124.628	50
	W porównaniu ze sumą stanu czynnego	—	—	54,981.488 K. 50 g. 113.842 „ — „		
	Okazuje się **czysty stan bierny** .	—	—	54,867.646 K. 50 g.		

XI—XIII.

FUNDUSZE SAMOISTNE NIEDOTOWANE.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

XI. Fundusz kultury krajowej . . . . . str. 328
XII. „ stanowy sierociński . . . . . „ 329
XIII. „ Aleksandra hr. Stadnickiego . . . . . „ 331

XI. Fundusz kultury krajowej.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wynikłość w roku 1902. K.	Wynikłość w roku 1902. g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wynikłości mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.	1	Zwrot grzywien	11	40	30	19
II.	2	Zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach . .	8.421	—	8.421	—
III.	3	Nadwyżka dochodów zwrócona funduszowi krajowemu	897	58	—	*898*
		Suma wydatków . .	9.329	98	8.451	—19
						+*898*
						+*879*
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. poz. 1. wydatek mniejszy, z powodu mniejszego zwrotu kar (grzywien).				
		„ „ *III. poz. 3. wydatek większy,* w miarę im większe były w ciągu roku dochody z grzywien, tem wyższą sumę przeniesiono do funduszu krajowego.				
		Dochody.				
I.	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Tow. kredytowego ziemskiego	47	76	47	*1*
	2	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajow. .	3.504	—	3.504	—
II.	3	Kary za przestępstwo polne i leśne . . .	5.778	22	4.900	*878*
		Suma dochodów .	9.329	98	8.451	+*879*
		Uzasadnienie różnic.				
		Do rubr. I. poz. 1. dochód większy, gdyż podatek rentowy od listów jest obecnie mniejszy.				
		„ „ *II. poz. 2.* dochód większy albowiem grzywny za przestępstwa polne i leśne wymierzono i ściągnięto w sumie większej niż lat poprzednich.				

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1902.

	Szczegół. K.	Szczegół. g.	Ogół. K.	Ogół. g.
Stan czynny:				
Należytości czynne: *a)* z lat dawnych	3.333	78	—	—
b) z roku bieżącego	1.002	70	4.336	48
Stan bierny:	—	—	—	—
Czysty stan czynny . .	—	—	4.336	48

LW. 54.560/1903.

XII. Fundusz stanowy sierociński.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1902 K.	Wynikłości w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się Wynikłości mniejsze, większe K.
		Wydatki.				
I.		**Utrzymanie sierót.**				
	1	Siedm miejsc w Zakładzie św. Antoniego we Lwowie	1.680	—	1.680	—
	2	Cztery miejsca w szkole ogrodniczej, utrzymywanej przez zjednoczone galicyjskie Towarzystwo dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie . .	126	—	504	378
	3	Cztery miejsca w Zakładzie św. Józefa w Krakowie	960	—	960	—
		Suma rubryki I. .	2.766	—	3.144	378
II.	4	**Rozmaite**	—	—	10	10
		Suma wydatków .	2.766	—	3.154	—388
	—	**Nadwyżka dochodów** przeniesiona do majątku zarodowego	840	02	547	+293
		Razem . . .	3.606	02	3.701	+293 —388
		Zapas z końcem roku 1902	252	—	—	+252
		Zgodnie z sumu dochodów .	3.858	02	3.701	+545 —388 +157

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 2. Wydatek mniejszy z powodu, że jeden stypendysta nie pobrał stypendyum za cały rok 1902, zaś dwóch stypendyów w tymże roku nie nadano.

„ „ *II. poz. 4. Wydatku nie było żadnego.*

„ „ „ *„Nadwyżka dochodów“ większa* o 293 K., jako wynik mniejszych wydatków uzasadnionych w rubr. I. poz. 2 i rubr. II. poz. 4. — wreszcie z powodu koszystniejszych dochodów jak uzasadniono w rubr. I. poz. 2. i 3. dochodów.

XII. Fundusz stanowy sierociński.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wynikłości w roku 1902 K.	Wynikłości w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się Wynikłości mniejsze, większe K.
		Dochody.				
I.		**Odsetki.**				
	1	$4^1/_2$% od listów zastawnych gal. Banku krajowego .	252	—	252	—
	2	4% od listów zastawnych gal. Banku krajowego 1.060 K. — g. od tego odsetki bierne przy zakupnie 1 „ 54 „	1.058	46	1.048	*10*
	3	4% od listów zastawnych gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . . 2.088 K. — g. od tego podatek rentowy . 10 „ 44 „	2.077	56	2.057	*21*
	4	4% od obligacyj pożyczki krajowej z roku 1893 .	120	—	120	—
	5	4% „ „ gal. funduszu propinacyjnego .	48	—	48	—
	6	4% „ „ kolej. Banku krajowego . .	176	—	176	—
	7	4% od książeczki Banku krajowego . . .	—	—	—	—
		Suma rubryki I. .	3.732	02	3.701	*+31*
II.		**Rozmaite**	—	—	—	—
		Suma dochodów .	3.732	02	3.701	*+31*
—	—	**Zapas** z początkiem roku 1902	126	—	—	*+126*
		Razem . . .	3.858	02	3.701	*+157*
						+157

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. poz. 2. Dochód większy z powodu zakupna efektów w 2-giem półroczu.
„ „ *I.* „ *3.* „ „ z powodu iż w tym roku zmniejszono podatek rentowy z $1^1/_2$% na $^1/_2$%

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny. Zapas kasowy w gotówce . . . . . 252 K. — g.
Stan bierny. Nie podniesione przez jednego stypendystę stypendyum na rok 1901 i 1902 (rubr. I. poz. 2. wyd.) . . . . 252 „ — „

LW. 48.694/903.

XIII. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902 K.	Wydatki w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wyniki mniejsze, większe K.
		Wydatki.				
I.	1	Wynagrodzenie za czynności około wydawnictwa aktów grodzkich i ziemskich z archiwum bernardyńskiego	—	—	—	—
II.	2	30% rabat księgarski za sprzedaż aktów grodzkich	—	—	30	30
III.	3	Koszta druku i oprawy aktów grodzkich . .	3.652	82	1.990	*1.663*
IV.	4	**Rozmaite**	5	52	—	*5*
						+1.668
		Suma wydatków budżetem objętych .	3.658	34	2.020	—30
	5	Efekta spieniężone	694	01	—	*+694*
						+2.362
		Suma wszystkich wydatków	4.352	35	2.020	—30
						+2.332
		Zapas z końcem roku 1902				
		a) w gotówce . . 897 K. 18 g.				
		b) w efektach . . — „ — „	897	18	—	*+897*
		Razem zgodnie z sumą dochodów .	5.249	53	2.020	*+3.229*

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. II. Wydatku nie było, gdyż księgarnia, której powierzono sprzedaż aktów grodzkich i ziemskich żadnego tomu w roku 1902 nie sprzedała.

„ „ *III. Wydatek większy*, według rzeczewistych kosztów wyłożonych w r. 1902 za druk i oprawę tomu XVII aktów grodzkich i ziemskich.

„ „ *IV. Wydatek nie był przewidziany* i dlatego nic nie preliminowano.

„ „ Spieniężenia efektów nieprelimiowano, jednak w ciągu roku 1902, okazała się potrzeba spieniężenia zapasowej książeczki Banku krajowego na pokrycie części wydatku za druk i oprawę (jak wyżej rubr. III. wydatków) XVII tomu aktów grodzkich i ziemskich.

XIII. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie		Dochody w roku 1902 K.	Dochody w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się Wyniki mniejsze, większe K.
		Dochody.					
I.	1	Sprzedaż „Aktów grodzkich i ziemskich“ . .		—	—	100	100
II.		**Odsetki**:					
	2	4% od oblig. pożyczki kraj. z r. 1893	828 K. — g.				
	3	4½% od listów zast. Banku kraj.	63 „ — „				
	4	4% od listów zast. Banku krajowego	864 „ — „				
	5	4% od oblig. pożyczki miasta Lwowa	80 „ — „				
	6	4% od 56-letnich listów zastawnych gal. Towarzystwa kred. ziem. .	88 „ — „				
	7	4% odsetki narosłe na książeczce Banku krajowego . . .	20 „ 47 „				
		Razem .	1.943 K. 47 g.				
		od tego podatek rentowy . .	2 „ 04 „				
		Czysty dochód .		1.941	43	1.920	*21*
III.		**Rozmaite**: zaliczka zwrotna z funduszu krajowego . .	1.018 K. 26 g.				
		powyższa zaliczka zwrócona, — od tego . .	1.018 „ 26 „	—	—	—	—
							—100
		Suma dochodów budżetem objętych .		1941	43	2.020	*+21*
		Gotówka za spieniężone efekta		694	01	—	*+694*
							+715
		Suma wszystkich dochodów .		2,635	44	2.020	—100
		Zapas z początkiem roku 1902:					
		a) w gotówce	1.920 K. 08 g.				
		b) w efektach	694 „ 01 „	2.614	09	—	*+2.614*
							+3.329
		Razem zgodnie z sumą wydatków . .		5.249	53	2.020	—100
							+3.229

Uzasadnienie różnic.

Do rubr. I. Dochodu nie było, z powodu jak uzasadniono do rubr. II. wydatku.

„ „ *II. Dochody większe*, z powodu podniesienia odsetek narosłych na książęcze Banku kraj. i zniżenia podatku rentowego od odsetek z 1½% na ½% od listów Tow. kredyt. ziemskiego.

— — Gotówki za spieniężone efekta nieprelimiowano.

Wydatki (bez zapasu kasowego) *większe* od budżetu o . . . . . 1.638 K.

Dochody *mniejsze*, od budżetu o . . . . . 79 „

w rezultacie wynik mniej korzystny o . . . . . 1.717 K.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny: Zapas kasowy: *a)* w gotówce . . . . . 897 K. 18 g.

b) w efektach . . . . . — „ — „

Suma stanu czynnego . . . 897 K. 18 g.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . 897 K. 18 g.

LW. 50.718/903.

XIV. Fundusz podrzutków w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Wydatki w roku 1902 K.	Wydatki w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się wydatki mniejsze *większe* K.
		Wydatki.				
I.		**Płace urzędników.**				
	1	Funkcyonaryusze szpitala za czynności przy tym funduszu	100	—	100	—
II.		**Potrzeby kancelaryjne.**				
	2	Druki, przybory do pisania i inne	40	—	40	—
III.		**Remuneracye.**				
	3	Za stręczenie żywicielek i pieluszkowe . . .	—	—	20	20
	4	Za gorliwe pielęgnowanie dzieci	70	—	20	*50*
IV.		**Koszta utrzymania podrzutków.**				
	5	Za utrzymanie dzieci przyjętych na mocy ustawy z 10. maja 1873 (Art. V.) w miarę własnych funduszów	2.555	42	3.301	746
V.	6	**Koszta leczenia dzieci**	—	—	20	20
VI.		**Rozmaite.**				
	7	Koszta pogrzebowe, podróży i inne	193	88	100	*94*
						786
		Suma wydatków . .	2.959	30	3.601	*144*
		Do tego:				
—	8	Nadwyżka dochodów oddana do majątku zarodowego tego funduszu	626	53	—	*627*
						786
		Ogólna suma wydatków . .	3.585	83	3.601	*771*
						—15

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 3—4. Wydatek większy, wedle potrzeby.
„ „ *5. Wydatek mniejszy*, stosownie do ilości przyjętych podrzutków.
„ „ *6.* Nie było wydatku z tego tytułu.
„ „ *7. Wydatek większy*, z powodu zmienności tej pozycyi.
„ „ *8. Wydatek niepreliminowany*, stanowi pozostały zapas kasowy z końcem roku.

XIV. Fundusz podrzutków w Krakowie.

Liczba rubryki budżetu	Liczba pozycyi budżetu	Poszczególnienie	Dochody w roku 1902 K.	Dochody w roku 1902 g.	Kwota budżetem uchwalona K.	W porównaniu z kwotą prelim. okazują się dochody mniejsze, *większe* K.
		Dochody.				
I.		**Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.**				
	1	Od efektów	2.320	17	2.307	*13*
	2	a) 4½% od reszty kapitału dłużnego przez fundusz krajowy . . . 23.115 K. 08 g.	1.080	40	1.080	—
		b) 4% od ulokowanego w funduszu krajowym kapitału . . 3.455 K. 52 g.	21	12	50	28
	3	5% od kapitału fundacyjnego Tarły . . .	164	14	164	—
						13
		Ogólna suma dochodów .	3.585	83	3.601	28
						—15

Uzasadnienie różnic.

Do poz. 1—2. *Dochód wogóle mniejszy* wskutek zniżenia przez Bank krajowy stopy procentowej od wkładek na książeczki.

XV. Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
	Dochody.						
	A) Rzeczywiste.						
1	Dotacya z funduszu krajowego (Rub. X. poz. 191 Wydatków) z przyznanej na lat 15, IV rata	40.000	—	40.000	—	—	—
2	Zwroty pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym należytość z roku 1901 . 678.524 K. 70 g. „ „ „ 1902 . 136.000 „ — „	814.524	70	116.948	96	697.575	74
3	Odsetki 6% od Wydziałów powiatowydh za niedotrzymanie terminów płatności rat należytość z r. 1901 . 21 K. 34 g. „ „ „ 1902 . 225 „ 93 „	247	27	165	01	82	26
4	Odsetki 3% z lokacyi kapitału w funduszu krajowym na rachunku bieżącym . .	2,751	48	2.751	48	—	—
	Suma dochodów rzeczywistych .	857.523	45	159.865	45	697.658	—
	B) Przenośne.						
5	Lokacya na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym: za rok 1901 . 106.445 K. 04 g. „ „ 1902 . 159.865 „ 45 „	266.310	49	136.000	—	130.310	49
	Suma wszystkich dochodów .	1,123.833	94	295.865	45	827.968	49
	Do tego:						
	Zapas z początkiem roku 1902 . . .			—	—		
	Razem .			295.865	45		

XV. Fundusz pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
	Wydatki.						
	A. Rzeczywiste.						
1	Pożyczki bezprocentowe udzielone Wydziałom powiatowym:						
	1. Borszczów . . . 10.000 K.						
	2. Brzesko . . . . 13.000 „						
	3. Kamionka strumiłowa . 55.000 „						
	4. Rzeszów . . . . 20.000 „						
	5. Sokal . . . . 38.000 „	136.000	—	136.000	—	—	—
	Suma wydatków rzeczywistych .	136.000	—	136.000	—	—	—
	B) Przenośne.						
2	Lokacya kapitału na 3% rachunek bieżący w funduszu krajowym	159.865	45	159.865	45	—	
	Suma wszystkich wydatków .	295.865	45	295.865	45	—	—
	Do tego:						
	Zapas kasowy z końcem roku 1902 . .			—	—		
	Razem . .			295.865	45		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny.

	Szczegół.	Ogół.
1. Należytości czynne:		
a) zwroty pożyczek udzielonych Wydziałom powiatowym:		
α) z lat poprzednich . . 566.875 K. 74 g.		
β) z roku bieżącego . . 130.700 „ — „	697.575 K. 74 g.	
b) Odsetki zwłoki 6% od Wydziałów powiatowych z roku bieżącego	82 „ 26 „	
c) Na lokacyi w funduszu krajowym na 3% rachunku bieżącym	130.310 „ 49 „	
Suma stanu czynnego . .		827.968 K. 49 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		827.968 K. 49 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		784.991 „ 08 „
Okazuje się przyrost majątku o . .		42.977 K. 41 g.

LW. 53.379/903.

LW. 55.941/1903.

XVI — XLV.

Fundusze krajowych przedsiębiorstw melioracyjnych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie, ulica Lindego l. 4.

XVI. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy (sekcya górna).

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	6.211	66	—	—	6.211	66
	2	Odsetki od kapitałów lokowanych .	560	18	60	18	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	6.771	84	560	18	6.211	66
		b) **Przenośne.**						
	3	Zwrot zaliczek, udzielonych Spółce wodnej	5.000	—	—	—	5.000	—
		Suma wszystkich dochodów .	11.771	84	560	18	11.211	66
		Zapas z końcem roku 1902 . . .	—	—	21.607	70	—	—
		Razem .	—	—	22.167	88	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—3	Wykupno młynów	254	96	—	—	254	96
II.		Wykupno gruntów:						
	4	Koszta komisyjne	—	29	—	29	—	—
	5	Wykupno gruntów.	47	26	47	26	—	—
		Suma rubryki II. .	47	55	47	55	—	—
III.		Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
IV.		Mosty	—	—	—	—	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	27	Czyszczenie i naprawa szkarp . .	175	—	175	—	—	—
	28	Straż rzeczna	726	—	726	—	—	—
		Suma rubryki V. .	901	—	901	—	—	—
		Koszta zarządu:						
VI.	33	Koszta podróży kierownika budowy .	38	66	38	66	—	—
VII.	35	Nieprzewidziane	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.242	17	987	21	254	96
		a) **Przenośne.**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.242	17	987	21	254	96
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 20.909 K 81 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 270 „ 86 „	—	—	21.180	67	—	—
		Razem .	—	—	22.167	88	—	—

XVI. Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy (sekcya górna).

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę ze szkarp . .	1.734	20	1.734	20	—	—
	2	Odsetki od lokowanej gotówki . .	438	47	438	47	—	—
		Suma dochodów .	2.172	67	2.172	67	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	14.615	64	—	—
		Razem .	—	—	16.788	31	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1902 . . .	—	—	16.788	31	—	—
		Razem .	—	—	16.788	31	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas:	1. w gotówce	20.909 K 81 g	
	2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	270 „ 86 „	
b) Należytości czynne:	1. zaległe datki konkurencyjne . .	6.211 „ 66 „	
	2. zwrot zaliczek udzielonych Spółce wodnej	5.000 „ — „	
	Suma stanu czynnego		32.392 K 33 g

Stan bierny.

Wykupno młynów	254 „ 96 „
Czysty stan czynny . .	32.137 K 37 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1902	16.788 K 31 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . .	16.788 K 31 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 49.491/1903.

XVII. Fundusz regulacyi potoku Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zaległe datki konkurencyjne . .	102.097	82	20.200	—	81.897	82
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	102.097	82	20.200	—	81.897	82
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	1.175	45	—	—
		Razem .	—	—	21.375	45	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne;						
	3	Wykop z łożyska na wały . . .	212	74	212	74	—	—
	4	Wykop z łożyska na odkład . .	140	90	140	90	—	—
	7	Sprzęty i narzędzia do robót ziemnych	17	45	17	45	—	—
	8	Dozór robót ziemnych	10	62	10	62	—	—
		Suma rubryki I. .	381	71	381	71	—	—
II.	9—15	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp rzeki	671	60	671	60	—	—
	17	Ubezpieczenie darniną	493	46	493	46	—	—
	18	„ płotkami. . . .	623	40	623	40	—	
		Suma rubryki III. .	1.788	46	1.788	46	—	—
IV.		Wykupno gruntów:						
	19*a*)	Wykupno pod koryto (serwitut) . .	3.370	05	3.370	05	—	—
	19*c*)	„ „ wał Dunajca. . .	30	94	30	94	—	—
	20*a*)	Odszkodowania za rezerwy . . .	290	37	290	37	—	—
	20*b*)	„ „ odkłady . . .	275	30	275	30	—	—
	21	Koszta komisyi i kontraktów . .	8	—	8	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	3.974	66	3.974	66	—	—
V.		Konserwacya:						
	23	Utrzymanie rzeki	13	30	13	30	—	—
	24	„ wałów	12	—	12	—	—	—
	25	„ rowów	8	80	8	80	—	—
	26	„ budowli wodnych . .	6	80	6	80	—	—
	27	Straż rzeczna i wałowa . . .	1.240	—	1.240	—	—	—
		Suma rubryki V. .	1.280	90	1.280	90	—	—
		Do przeniesienia . .	7.425	73	7.425	73	—	—

XVII. Fundusz regulacyi potoku Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	7.425	73	7.425	73	—	—
VI.		Zarząd:						
	29	Potrzeby kancelaryjne	13	64	13	64	—	—
	31	Dyety i koszta podróży delegata .	16	90	16	90	—	—
	32	Techniczny dozór budowy . . .	205	71	205	71	—	—
	33	Wynagrodzenie płatnika . . .	150	—	150	—	—	—
	34	Inne drobne zarządu	12	03	12	03	—	—
		Suma rubryki VI. .	398	28	398	28	—	—
VII.	42	Nieprzewidziane	42	89	42	89	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	7.866	90	7.866	90	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru z roku 1901	9.660	97	9.660	97	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	17.527	87	17.527	87	—	—
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 2.970 K 53 g						
		b) „ remanencie materyałów, sprzętów i narzędzi . . . . 877 „ 05 „	—	—	3.847	58	—	—
		Razem .	—	—	21.375	45	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	1.128	70	1.128	70	—	—
	2	Odszkodowania	9	56	1	52	8	04
	3	3% odsetki z lokacyi kapitałów. .	133	53	133	53	—	—
		Suma dochodów .	1.271	79	1.263	75	8	04
	4	Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	4.008	96	—	—
		Razem .	—	—	5.272	71	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta komisyjne z powodu licytacyi traw	51	60	51	60	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 . . .	—	—	5.221	11	—	—
		Razem .	—	—	5.272	71	—	—

XVII. Fundusz regulacyi potoku Kisieliny.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas: 1. w gotówce	2.970 K 53 g		
2. w remanentach materyałów i narzędzi	877 „ 05 „		
b) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne	81.897 „ 82 „		
Suma stanu czynnego		85.745 K 40 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . .		85.745 K 40 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

a) Zapas kasowy w gotówce	5.221 K 11 g	
b) Należytości czynne.	8 „ 04 „	
Suma stanu czynnego .	5.229 K 15 g	
Stan bierny	— „ — „	
Czysty stan czynny . .	5.229 K 15 g	

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 49.489/1903.

XVIII. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka.	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	18.925	55	—	—	18.925	55
		Suma dochodów rzeczywistych	18.925	55	—	—	18.925	55
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z dochodów roku 1903 na pokrycie niedoboru roku 1902 . .	8.325	99	8.325	99	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	27.251	54	8.325	99	18.925	55
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	1.969	20	—	—
		Razem .	—	—	10.295	19	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste** . . .	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Depozyta	1.219	12	—	—	1.219	12
	2	Zwrot pobranej zaliczki . . .	16.651	98	8.325	99	8.325	99
		Suma wszystkich wydatków .	17.871	10	8.325	99	9.545	11
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) „ efektach . . . 476 „ 86 „						
		c) „ remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów . . 1.492 „ 34 „	—	—	1.969	20	—	—
		Razem .	—	—	10.295	19	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		1. Bieżący.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	1.500	—	1.500	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne	1.500	—	765	44	734	56
		Do przeniesienia . .	3.000	—	2.265	44	734	56

XVIII. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	3.000	—	2.265	44	734	56
	3	Sprzedaż trawy	2.607	42	2.607	42	—	—
	4	Rozmaite	67	60	67	60	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	5.675	02	4.940	46	734	56
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	5.675	02	4.940	46	734	56
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	82	40	—	—
		Razem .	—	—	5.022	86	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	2	Naprawa wałów	633	80	633	80	—	—
II.		Ubezpieczenie:						
	3	Ubezpieczenie brzegów	690	03	690	03	—	—
	4	Obsiew wałów.	19	72	19	72	—	—
		Suma rubryki II. .	709	75	709	75	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluzy i przepusty	92	—	92	—	—	—
IV.		Odszkodowania za grunta:						
	7	Koszta komisyjne	33	72	33	72	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Utrzymanie konduktora . . .	1.072	—	1.072	—	—	—
	9*a)*	„ strażników	1.510	—	1.510	—	—	—
	10*a)*	Barak	15	88	15	88	—	—
	11	Rozmaite	329	21	329	21	—	—
		Suma rubryki V. .	2.927	09	2.927	09	—	—
		Do przeniesienia . .	4.396	36	4.396	36	—	—

XVIII. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	4.396	36	4.396	36	—	—
VI.	12	Nieużyta nadwyżka dochodów za rok 1902 przeniesiona do funduszu rezerwowego	544	10	544	10	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	4.940	46	4.940	46	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	4.940	46	4.940	46	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) „ remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 82 „ 40 „	—	—	82	40	—	—
		Razem .	—	—	5.022	86	—	—
		2. Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od kapitałów lokowanych .	369	20	369	20	—	—
	2	Nieużyta nadwyżka dochodów z roku 1902 z funduszu konserwacyjnego bieżącego	544	10	544	10	—	—
		Suma dochodów .	913	30	913	30	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	12.565	78	—	—
		Razem .	—	—	13.479	08	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem roku 1902 .	—	—	13.479	08	—	—
		Razem .	—	—	13.479	08	—	—

XVIII. Fundusz regulacyi i konserwacyi rzeki Łęgu.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapasy:	1. w efektach	476 K 86 g	
	2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	1.492 „ 34 „	
b) Należytości czynne:	Zaległe datki konkurencyjne	18.925 „ 55 „	
	Suma stanu czynnego		20.894 K 75 g

Stan bierny.

Należytości bierne:	1. depozyta	1.219 K 12 g	
	2. zwrot pobranej zaliczki .	8.325 „ 99 „	
	Suma stanu biernego		9.545 „ 11 „
	Czysty stan czynny . .		11.349 K 64 g

B) Fundusz konserwacyjny.

1. Bieżący.

Stan czynny.

a) Zapas narzędzi i sprzętów		82 K 40 g	
b) Należytości czynne:	Zaległe datki konkurencyjne	734 „ 56 „	
	Suma stanu czynnego		816 K 96 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny . .		816 K 96 g

2. Rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1902	13.479 K 08 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . .	13.479 K 08 g

UWAGA. Zapas w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 35.500/1903.

XIX. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zaległe datki konkurencyjne . .	117.000	—	117.000	—	—	—
	2	Odsetki od kapitałów lokowanych .	—	—	—	—	—	—
	3	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	117.000	—	117.000	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
	4	Zwrot danej zaliczki, zaległa należytość	13	27	—	—	13	27
		Suma wszystkich dochodów .	117.013	27	117.000	—	13	27
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	2.436	11	—	—
		Razem .	—	—	119.436	11	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Zakupno gruntów:						
	1—5	Koszta intabulacyi	10	—	10	—	—	—
II.		Roboty ziemne:						
	6	Trasowanie i profilowanie . . .	5	26	5	26	—	—
	7	Wykop z łożyska z odwozem . .	40	34	40	34	—	—
	10	Dozór	338	94	338	94	—	—
		Suma rubryki II. .	384	54	384	54	—	—
III.		Budowa objektów:						
	13	Roboty murarskie	1.078	81	1.078	81	—	—
	15	Rozmaite	179	46	179	46	—	—
		Suma rubryki III. .	1.258	27	1.258	27	—	—
		Do przeniesienia . .	1.652	81	1.652	81	—	—

XIX. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	1.652	81	1.652	81	—	
IV.		Roboty dodatkowe:						
	16	Grodzenie płotków.	1.632	61	1.632	61	—	—
	17	Darniowanie szkarp	827	59	827	59	—	—
	19	Budowa przejazdów i przegonów .	39	26	39	26	—	
		Suma rubryki IV. .	2.499	46	2.499	46	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	21	Obsiew szkarp i zasadzanie starych łożysk	194	20	194	20	—	—
	22	Czyszczenie i naprawa łożysk . .	1.332	13	1.332	13	—	—
	23	Naprawa wałów i szkarp rzeki . .	55	40	55	40	—	—
	24	Straż rzeczna i wałowa . . .	2.617	49	2.617	49	—	—
		Suma rubryki V. .	4.199	22	4.199	22	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	25	Najem lokalu	39	—	39	—	—	—
	26	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	79	99	79	99	—	—
	27	Przybory geodetyczne . . .	1	20	1	20	—	—
	28	Dyety i koszta podróży delegata .	30	96	30	96	—	—
	29	Płaca i koszta podróży kierownika budowy	1.116	98	1.116	98	—	—
	30	Wynagrodzenie płatnika . . .	175	—	175	—	—	—
	31	Koszta inspekcyi i kolaudacyi . .	131	97	131	97	—	—
	32	Inne drobne	207	06	207	06	—	—
		Suma rubyki VI. .	1 782	16	1.782	16	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	33	Budowa objektów dodatkowych . .	7	—	7		—	—
	34	Korekcya ujść rowów bocznych . .	58	14	58	14	—	—
	37	Zdjęcia uzupełniające	226	61	226	61	—	—
	39	Inne	3	—	3	—	—	—
		Suma rubryki VII. .	294	75	294	75	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	10.428	40	10.428	40	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka na pokrycie niedoboru r. 1901	5.672	06	5.672	06	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	16.100	46	16.100	46	—	—
		Zapas z końcem roku 1902 . . .	—		103.335	65	—	—
		Razem .	—	—	119.436	11	—	—

XIX. Fundusz uzupełnienia regulacyi potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Z licytacyi pokosu traw . . .	58	40	58	40	—	—
	2	Ze sprzedaży starych materyałów .	27	—	27	—	—	—
	3	Odszkodowania	85	14	85	14	—	—
	4	3% odsetki z lokacyi kapitałów. .	36	83	36	83	—	—
		Suma dochodów .	207	37	207	37	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	1.227	83	—	—
		Razem .	—	—	1.435	20	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1902 . . .	—	—	1.435	20	—	—
		Razem .	—	—	1.435	20	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas kasowy w gotówce .	102.169 K 04 g		
b) Remanent materyałów, sprzętów i narzędzi . . .	1.166 „ 61 „	103.335 K 65 g	
c) Należytość czynna: Zwrot zaległej zaliczki .	13 „ 27 „		
Suma stanu czynnego . . .			103.348 K 92 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny . .			103.348 K 92 „

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas kasowy w gotówce	1.435 K 20 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . .	1.435 K 20 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 49.492/1903.

XX. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	31.950	—	31.950	—	—	—
	2	„ „ „ państwowego . .	23.962	50	23.962	50	—	—
	3	Datki konkurencyjne:						
		a) należytość zaległa 23.962 K 50 g						
		b) „ bieżąca 23.962 „ 50 „	47.925	—	—	—	47.925	—
	4	3% odsetki z lokacyi	1.730	28	1.730	28	—	—
	5	Rozmaite:						
		a) należytość zaległa . 29 K 98 g						
		b) „ bieżąca . 265 „ 17 „	295	15	265	17	29	98
		Suma rzeczywistych dochodów	105.862	93	57.907	95	47.954	98
		b) **Przenośne.**						
	1	Kaucye i depozyta.	50	—	50	—	—	—
	2	Rozmaite: Zwrot kosztów leczenia z Kasy chorych, należytość zaległa	99	22	—	—	99	22
		Suma wszystkich dochodów .	106.012	15	57.957	95	48.054	20
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	44.602	82	—	—
		Razem .	—	—	102.560	77	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	999	16	999	16	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod nasyp wału	619	70	619	70	—	—
	3	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wały	14.634	85	14.634	85	—	—
	4	Wykop z łożyska z odwozem na wał lub odkład	6.682	99	6.682	99	—	—
	5	Wykop z łożyska z odwozem na brzeg	—	—	—	—	—	—
	6	Wykonanie nasypów:						
		a) ubijanie ziemi w wale . . .	2.378	24	2.378	24	—	—
		b) szkarpowanie i regulowanie wałów	133	20	133	20	—	—
	7	Rozplantowanie ziemi na odkładach .	—	—	—	—	—	—
	8	Narzędzia i materyały	2.564	47	2.564	47	—	—
	9	Dozór robót	2.153	03	2.153	03	—	—
		Suma rubryki I. .	30.165	64	30.165	64	—	—
		Do przeniesienia . .	30.165	64	30.165	64	—	—

XX. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	30.165	64	30.165	64	—	—
II.		Roboty dodatkowe i ubezpieczenia:						
	10	Obsiew szkarp i bankietów:						
		a) materyały i narzędzia . . .	356	17	356	17	—	—
		b) robocizna	10	—	10	—	—	—
	11	Darniowanie szkarp:						
		a) materyały i narzędzia . . .	586	42	586	42	—	—
		b) robocizna	497	57	497	57	—	—
	12	Płotki: *a)* materyały i narzędzi . .	1.427	44	1.427	44	—	—
		b) robocizna	494	46	494	46	—	—
	13-15	Opaski, obitki i sadzonki . . .		—	—	—	—	—
		Suma rubryki II. .	3 372	06	3 372	06	—	—
III.		Budowa objektów:						
	16	Roboty ziemne	429	61	429	61	—	—
	17	Odlewanie wody	57	65	57	65	—	—
	18	Roboty ciesielskie:						
		a) materyały i narzędzia . . .	1.178	28	1.178	28	—	—
		b) robocizna	1.113	94	1.113	94	—	—
	19	Roboty murarskie i brukarskie:						
		a) materyały i narzędzia . . .	4.254	35	4 254	35	—	—
		b) robocizna	912	11	912	11	—	—
	20	Roboty kowalskie	519	06	519	06	—	—
	21	Roboty faszynowe:						
		a) materyały i narzędzia } . . .	39	31	39	31	—	—
		b) robocizna }						
		Suma rubryki III. .	8.504	31	8.504	31	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	23	Koszta komisyi i intabulacyi . .	100	37	100	37	—	—
	24	Wykupno gruntów na własność funduszu	—	—	—	—	—	—
	25	Odszkodowania za grunta obciążone serwitutem	—	—	—	—	—	—
	26	Odszkodowania za grunta zajęte na rowy materyałowe i odkłady. .	5.184	78	5.184	78	—	—
	27	Odszkodowania za zniszczone plony i wycięte drzewa	1.093	61	1.093	61	—	—
	28	Odszkodowania za usunięte budynki .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	6 378	76	6.378	76	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Czyszczenie i naprawa łożysk . .	189	70	189	70	—	—
	30	Naprawa wałów	9	—	9	—	—	—
		Do przeniesienia . . {	198	70	198	70	—	—
			48.420	77	48.420	77	—	—

XX. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	48.420	77	48.420	77	—	—
			198	70	198	70	—	—
	31	Naprawa objektów	8.704	11	8.704	11	—	—
	32	Straż rzeczna i wałowa . . .	1.999	—	1.999	—	—	—
	33	Ratunek powodziowy	289	34	289	34	—	—
		Suma rubryki V. .	11.191	15	11.191	15	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	34	Najem i utrzymanie lokalu na kancelaryę	230	94	230	94	—	—
	35	Potrzeby i sprzęty kancelaryjne. .	178	43	178	43	—	—
	36	Przyrządy miernicze	146	50	146	50	—	—
	37	Delegat, dyety i koszta podróży. .	—	—	—	—	—	—
	38	Kierownik budowy, płaca i dodatek budowlany	4.756	65	4.756	65	—	—
	39	Płatnik, wynagrodzenie. . . .	—	—	—	—	—	—
	40	Koszta inspekcyi, reambulacyi i kolaudacyi	202	27	202	27	—	—
	41	Koszta opracowania projektów, pomoc biurowa	—	—	—	—	—	—
	42	Różne drobne wydatki	86	67	86	67	—	—
		Suma rubryki VI. .	5.601	46	5.601	46	—	—
VII		Nieprzewidziane:						
	43	W dziale robót ziemnych . . .	407	30	407	30	—	—
	44	„ „ „ dodatkowych . .	13	55	13	55	—	—
	45	„ „ budowy objektów. . .	391	—	391	—	—	—
	46	Różne inne	139	40	139	40	—	—
	47	Kasa chorych i Zakład ubezp. robotników od wypadków . . .	1.093	06	1.093	06	—	—
		Suma rubryki VII..	2 044	31	2.044	31	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	67.257	69	67.257	69	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Kaucye i depozyta.	50	—	—	—	50	—
		Suma wszystkich wydatków .	67.307	69	67.257	69	50	—
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . 28.760 K 09 g						
		b) w remanentach . 6.542 „ 99 „	—	—	35.303	08	—	—
		Razem .	—	—	102.560	77	—	—

XX. Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Ze sprzedaży trawy, chrustu i wikliny	922	41	922	41	—	—
	2	Odszkodowania	108	91	101	81	7	10
	3	3% odsetki z lokacyi	215	20	215	20	—	—
		Suma dochodów .	1.246	52	1.239	42	7	10
		Zapas kasowy z początkiem roku 1902	—	—	7.043	25	—	—
		Razem .	—	—	8.282	67	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem roku 1902 .	—	—	8.282	67	—	—
		Razem .	—	—	8.282	67	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas: 1. w gotówce	28.760 K 09 g		
2. w remanentach materyałów i narzędzi	6.542 „ 99 „	35.303 K 08 g	
b) Należytości czynne: 1. zaległe datki konkurencyjne . . .	47.925 K — g		
2. zwrot nadebranych kosztów podróży . .	29 „ 98 „		
3. zwrot kosztów leczenia z Kasy chorych .	99 „ 22 „	48.054 „ 20 „	
Suma stanu czynnego		83.357 K 28 g	

Stan bierny.

Kaucya na dostawę szutru	50 „ — „
Czysty stan czynny . .	83.307 K 28 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	8.282 K 67 g	
Należytości czynne.	7 „ 10 „	8.289 K 77 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . .		8.289 K 77 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 49.490/1903.

XXI. Fundusz regulacyi rzeki Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	86.634	—	86.634	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego:						
		a) należytość zaległa 300 K — g						
		b) „ bieżąca 127.080 „ 32 „	127.380	32	127.080	32	300	—
	3	Datek z państwowej dotacyi budowli wodnych	17.320	—	17.320	—	—	—
	4	Datki konkurencyjne:						
		a) należytość zaległa 6.442 K 36 g						
		b) „ bieżąca 21.800 „ — „	28 242	36	28.240	70	1	66
	5	Datek z funduszu państwowego i krajowego na zabudowanie potoków górskich	9.260	—	9.260	—	—	—
	6	Rozmaite	2.279	13	—	—	2.279	13
		Suma dochodów rzeczywistych	271.115	81	268.535	02	2.580	79
		b) **Przenośne.**						
	1	Kaucye i depozyta	1.247	18	1.247	18	—	—
	2	Zwroty wydatków:						
		a) C. k. Nadprokuratorya Państwa za utrzymanie baraku dla więźni .	177	54	—	—	177	54
		b) Zwrot kaucyi z dzierżawy gruntu pod szkółkę	30	82	—	—	30	82
		c) Wydział powiatowy w Dąbrowie z robót ziemnych	2.923	46	2.804	79	118	67
		Zaliczka z dochodów r. 1903 na pokrycie niedoboru r. 1902 . .	132.949	15	132.949	15	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	408.443	96	405.536	14	2.907	82
	3	Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	67.004	65	—	—
		Razem .	—	—	472.540	79	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		I. Biała i obwałowanie prawego brzegu Dunajca.						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	185	46	185	46	—	—
	2	Zdzieranie darni	9	81	9	81	—	—
		Do przeniesienia . .	195	27	195	27	—	—

XXI. Fundusz regulacyi rzeki Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	195	27	195	27	—	—
	3	Karczowanie	274	86	274	86	—	—
	6	Wykop z rzeki z odwozem do starych łożysk	5.727	25	5.727	25	—	—
	12	Materyały i narzędzia	951	90	951	90	—	—
	13	Dozór robót ziemnych	178	56	178	56	—	—
		Suma rubryki I. .	7.327	84	7.327	84	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	14	Budowle faszynowe materyały . .	56.821	09	56.821	09	—	—
	15	„ „ robocizna . .	26.044	63	26.044	63	—	—
	16	„ kamienne materyały . .	104.265	95	104.265	95	—	—
	17	„ „ robocizna . .	13.556	38	13.556	38	—	—
	18	„ mięszane materyały . .	50	30	50	30	—	—
	20	Narzędzia	18.467	36	18.467	36	—	—
	21	Dozór robót	3.453	74	3.453	74	—	—
		Suma rubryki II. .	222.659	45	222.659	45	—	—
III.	22-27	Objekty w wałach	—	—	—	—	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	28	Zasadzanie odsypisk	7.885	91	7.885	91	—	—
	29	Obsiew szkarp	151	34	151	34	—	—
		Suma rubryki IV. .	8.037	25	8.037	25	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	30	Koszta komisyjne	280	35	280	35	—	—
	31	Wykupno gruntów pod przekopy .	10.269	08	10.269	08	—	—
	35	Odszkodowania za grunta odcięte przekopami	645	62	645	62	—	—
	37	Koszta intabulacyjne	40	26	40	26	—	—
		Suma rubryki V. .	11.235	31	11.235	31	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	38	Pogłębianie przekopów samoczynnych	2 087	98	2.087	98	—	—
	39	Naprawa uszkodzeń budowli wodnych	10.269	34	10.269	34	—	—
	40	„ szkarp wałów. . . .	164	54	164	54	—	—
	41	Straż rzeczna i wałowa. . . .	3.608	24	3.608	24	—	—
		Suma rubryki VI. .	16.130	10	16.130	10	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	42	Najem lokalu	510	—	510	—	—	—
	43	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	1.193	97	1.193	97	—	—
		Do przeniesienia . .	1.703 265.389	97 95	1.703 265.389	97 95	— —	— —

XXI. Fundusz regulacyi rzeki Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g
		Z przeniesienia . .	265.389	95	265.389	95	—	—
			1.703	97	1.703	97	—	—
	44	Przyrządy geodetyczne	378	36	378	36	—	—
	45	Dyety i koszta podróży delegata .	18	98	18	98	—	—
	46	„ „ „ kierownika i „ dodatek budowlany	9.199	03	9.199	03	—	—
	47	Wynagrodzenie kasyera	1.000	—	1.000	—	—	—
	48	Inne drobne	1.253	27	1.253	27	—	—
		Suma rubryki VII .	13.553	61	13.553	61	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	50	Budowa brodów	282	66	282	66	—	—
	51	Korrekcya ujść dopływów . . .	1.041	02	1.041	02	—	—
	57	Inne drobne	2.547	01	2.547	01	—	—
		Roboty wykonane z oszczędności kosztorysowych	59.512	30	59.512	30	—	
		Suma rubryki VIII.	63 382	99	63.382	99	—	—
		Suma działu I.. .	342.326	55	342.326	55	—	—
		II. Zabudowania potoków górskich w dorzeczu Białej.						
I.		Roboty ziemne:						
	3	Wykop z odwozem na brzeg . .	989	72	989	72	—	—
	4	Materyały i narzędzia	73	80	73	80	—	—
		Suma rubryki I. .	1.063	52	1.063	52	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	5	Tamy faszynowe	2.660	—	2.660	—	—	—
	11	Dozór robót	478	40	478	40	—	—
		Suma rubryki II. .	3.138	40	3.138	40	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	22	Zasadzanie stoków i odsypisk . .	3.881	43	3.881	43	—	—
V.	25-28	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	32	Straż rzeczna	970	—	970	—	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu	61	76	61	76	—	—
	34	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne . .	1	50	1	50	—	—
		Do przeniesienia . .	63	26	63	26	—	—
			9.053	35	9.053	35	—	—

XXI. Fundusz regulacyi rzeki Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	9.053	35	9.053	35	—	—
			63	26	63	26	—	—
	36	Płaca i ryczałt na objazdy kierownika budowy	300	—	300	—	—	—
	38	Inne drobne	73	54	73	54	—	—
		Suma rubryki VII. .	436	80	436	80	—	—
VIII.	39-42	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma działu II. . . .	9.490	15	9.490	15	—	—
		Do tego suma działu I. .	342.326	55	342 326	55	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	351.816	70	351.816	70	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Kaucye i depozyta: *a)* należytość zaległa 8.812 K 63 g *b)* „ bieżąca 1.247 „ 18 „	10.059	81	3.829	10	6.230	71
	2	Należytość kasy chorych i zakładu ubezpieczeń robotników od wypadków: należytość zaległa . .	4.398	79	4 398	79	—	—
	3	Zwrot pobranych zaliczek na pokrycie niedoboru: *a)* zaległe . . . 58.297 K 67 g *b)* bieżące . . . 132.949 „ 15 „	191.246	82	58.297	67	132.949	15
		Suma wszystkich wydatków .	557.522	12	418.342	26	139.179	86
		Zapas z końcem roku 1902 . . .	—	—	54.198	53	—	—
		Razem	—	—	472.540	79	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	3.808	80	3.808	80	—	—
	2	Odszkodowania	358	35	284	55	73	80
	3	Za faszyny	676	50	676	50	—	—
	4	Za wikliny	1 740	—	1.740	—	—	—
	5	3% odsetki z lokacyi	972	15	972	15	—	—
	6	Rozmaite	64	40	64	40	—	—
		Suma dochodów .	7.620	20	7.546	40	73	80
		Zapas kasowy z początkiem r. 1902 .	—	—	32.404	82	—	—
		Razem .	—	—	39.951	22	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta komisyjne z powodu licytacyi traw	81	52	81	52	—	—
		Zapas kasowy z końcem r. 1902 .	—	—	39.869	70	—	—
		Razem .	—	—	39.951	22	—	—

XXI. Fundusz regulacyi rzeki Biały i obwałowania prawego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy z końcem r. 1902:			
a) w gotówce	— K — g		
b) remanencie materyałów i narzędzi	54.198 „ 53 „	54.198 K 53 g	
2. Należytości czynne:			
a) Zaległy datek z państw. fund. melior.	300 K — g		
b) Zaległy datek konkurencyjny	1 „ 66 „		
c) Rozmaite.	2 279 „ 13 „		
d) Zwroty	327 „ 03 „	2.907 „ 82 „	
Suma stanu czynnego			57.106 K 35 g

Stan bierny.

1. Należytości bierne:		
a) Kaucye i depozyta	6.230 K 71 g	
b) Zaliczka z roku 1903 na pokrycie niedoboru roku 1902	132.949 „ 15 „	
Suma stanu biernego		139.179 „ 86 „
Z porównania czysty stan bierny . .		82.073 K 51 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce .	39.869 K 70 g	
2. Należytość czynna . . .	73 „ 80 „	39.943 K 50 g
Stan bierny	— „ — „	
Czysty stan czynny . .		39.943 K 50 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce funduszu konserwacyjnego ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 52.620,903.

XXII. Fundusz konserwacyi zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	1 000	—	1.000	—	—	—
	2	„ Skarbu państwa:						
		zaległy . . . . 700 K						
		bieżący . . . . 1.000 „	1.700	—	1.700	—	—	—
	3	Sprzedaż wikliny	180	06	180	06	—	—
	4	Odszkodowania i grzywny . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2 880	06	2.880	06	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	2.880	06	2.880	06	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	313	32	—	—
		Razem .	—	—	3.193	38	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste**						
I.		Naprawa budowli regulacyjnych . .	288	18	288	18	—	—
II.		„ objektów	450	34	450	34	—	—
III.		Straż rzeczna	508	—	508	—	—	—
IV.		Rozmaite	200	—	200	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.446	52	1.446	52	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.446	52	1.446	52	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1902 .	—	—	1.746	86	—	—
		Razem .	—	—	3.193	38	—	—

XXII. Fundusz konserwacyi zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Zapas z końcem roku 1902 w gotówce . . .	1.746 K 86 g	
Należytości czynne	— „ — „	
Suma stanu czynnego		1.746 K 86 g
Należytości bierne		— „ — „
Czysty stan czynny . .		1.746 K 86 g

LW. 35.615/1903.

XXIII. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	33.066	—	33.066	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	24.799	50	24.799	50	—	—
	3	Datki konkurencyjne. (Na rachunek tych datków, z których rata przypadająca na r. 1902 wynosi 24.800 K, wpłaciła Spółka wodna w r. 1899 kwotę 58.674 K 80 g) . . .	—	—	—			
	4	Odsetki od kapitałów lokowanych .	351	28	351	28	—	—
	5	Rozmaite	255	53	255	53	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	58.472	31	58.472	31	—	—
		b) **Przenośne.**						
	6	Zwrot zaliczek danych Spółce wodnej	43.510	—	21.600	—	21.910	—
		Suma wszystkich dochodów .	101.982	31	80.072	31	21.910	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	4.097	44	—	—
		Razem .	—	—	84.169	75	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	748	09	748	09	—	—
	2	Przygotowanie terenu pod nasyp wałów	751	27	751	27	—	—
	3	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wały	13.921	20	13.921	20	—	—
	4	Wykop z łożysk z odwozem na wał .	—	—	—	—	—	—
	5	„ „ „ „ brzeg.	3.233	46	3.233	46	—	—
	6	Wykonanie nasypu	2.316	14	2.316	14	—	—
	7	Rozplantowanie ziemi na odkładach .	437	15	437	15	—	—
	8	Narzędzia i materyały	3.787	47	3.787	47	—	—
	9	Dozór robót ziemnych	1.865	34	1.865	34	—	—
		Suma rubryki I. .	27.060	12	27.060	12	—	—
		Do przeniesienia . .	27.060	12	27.060	12	—	—

XXIII. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	27.060	12	27.060	12	—	—
II.		Budowa objektów:						
	10	Roboty ziemne	171	60	171	60	—	—
	11	Odlewanie wody	—	—	—	—	—	—
	12	Roboty ciesielskie: a) materyały b) narzędzia	149	05	149	05	—	—
	13	Roboty murarskie i brukarskie: a) materyały i narzędzia b) robocizna . .	826	85	826	85	—	—
	14	Roboty kowalskie	—	—	—	—	—	—
	15	„ faszynowe: a) materyały i narzędzia b) robocizna . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki II. .	1.147	50	1.147	50	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	16	Płotki i inne roboty faszynowe: a) materyały i narzędzia b) robocizna . .	3.655	49	3.655	49	—	—
	17	Darniowanie szkarp: a) materyały i narzędzia b) robocizna . .	756	73	756	73	—	—
	18	Bruki i opaski kamienne: a) materyały i narzędzia b) robocizna . .	—	—	—	—	—	—
	19	Obsiew: a) materyały i narzędzia b) robocizna . .	227	68	227	68	—	—
		Suma rubryki III. .	4.639	90	4.639	90	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	20	Koszta komisyi i intabulacyi . .	649	50	649	50	—	—
	21	Wykupno gruntów na własność funduszu	325	21	325	21	—	—
	22	Odszkodowania za grunta obciążone serwitutem na własność funduszu.	3.786	94	3.786	94	—	—
	23	Odszkodowanie za grunta zajęte na rowy, materyał i odkłady . .	6.014	68	6.014	68	—	—
	24	Odszkowanie za zniszczone plony i wycięte drzewa	2.689	87	2.689	87	—	—
	25	Odszkodowanie za usunięte budynki .	781	13	781	13	—	—
		Suma rubryki IV. .	14.247	33	14.247	33	—	—
		Do przeniesienia . .	47.094	85	47.094	85	—	—

XXIII. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	47.094	85	47.094	85	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	26	Czyszczenie i naprawa łożysk dopływów	1.000	53	1 000	53	—	—
	27	Naprawa wałów	261	20	261	20	—	—
	28	„ objektów	99	23	99	23	—	—
	29	Straż rzeczna i wałowa, ratunek powodziowy	1.625	23	1.625	23	—	—
		Suma rubryki V. .	2.986	19	2.986	19	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	30	Najem i utrzymanie lokalu na kancelaryę	333	40	333	40	—	—
	31	Potrzeby i sprzęty kancelaryjne . .	150	45	150	45	—	—
	32	Przyrządy miernicze	104	42	104	42	—	—
	33	Delegat, dyety i koszta podróży. .	—	—	—	—	—	—
	34	Kierownik budowy: płaca, dodatek budowlany i koszta podróży . .	4.257	42	4.257	42	—	—
	35	Płatnik: wynagrodzenie . . .	452	40	452	40	—	—
	36	Koszta inspekcyi, reambulacyi i kolaudacyi	296	14	296	14	—	—
	37	Koszta opracowania projektów, pomoc biurowa	3.171	76	3.171	76	—	—
	38	Różne drobne wydatki	59	01	59	01	—	—
		Suma rubyki VI. .	8.825	—	8.825	—	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	39	W dziale robót ziemnych . . .	147	52	147	52	—	—
	40	„ „ budowy objektów. . .	3.022	92	3.022	92	—	—
	41	„ „ robót dodatkowych . .	116	03	116	03	—	—
	42	Różne inne	440	21	440	21	—	—
	43	Kasa chorych i ubezpieczenie od wypadków	1.121	63	1.121	63	—	—
		Suma rubryki VII. .	4.848	31	4.848	31	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	63.754	35	63.754	35	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka na pokrycie niedoboru r. 1902	2.995	66	2.995	66	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	66.750	01	66.750	01	—	—
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 11.013 K 98 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 6.405 „ 76 „	—	—	17.419	74	—	—
		Razem .	—	—	84.169	75	—	—

XXIII. Fundusz obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	1.274	40	1.274	40	—	—
	2	Odszkodowania	137	50	137	50	—	—
	3	3% odsetki od lokowanej gotówki .	252	97	252	97	—	—
		Suma dochodów .	1.664	87	1.664	87	—	—
	1	Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	8.432	47	—	—
		Razem .	—	—	10.097	34	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem roku 1902 .	—	—	10.097	34	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas: *a)* w gotówce	11.013 K 98 g		
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	6.405 „ 76 „	17.419 K 74 g	
2. Należytości czynne: Zaliczka dla Spółki wodnej		21.910 „ — „	
Suma stanu czynnego		39.329 K 74 g	
Stan bierny		— „ — „	
Czysty stan czynny . .		39.329 K 74 g	

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy z końcem roku 1902	10.097 K 34 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . .	10.097 K 34 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 40.240/1903.

XXIV. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	39.600	—	39.600	—	—	—
	2	„ „ „ państwowego melioracyjnego . .	29.700	—	29.700	—	—	—
	3	„ „ „ państw. dotacyi budowli wodnych .	19.800	—	19.800	—	—	—
	4	Datki konkurencyjne: *a)* należytość zaległa 79.200 K *b)* „ bieżąca 9.900 „	89.100	—	—	—	89.100	—
	5	3% odsetki od lokowanej gotówki .	5.730	13	5 730	13	—	—
	6	Rozmaite	18	40	18	40	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	183.948	53	94.848	53	89.100	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot kosztów konserwacyjnych na Bugu i Pełtwi pod Buskiem, należytość zaległa	1.260	90	—	—	1.260	90
		Suma wszystkich dochodów .	185.209	43	94.848	53	90.360	90
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	169.550	41	—	—
		Razem .	—	—	264.398	94	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	230	—	230	—	—	—
	2	Karczowanie	29	—	29	—	—	—
	3	Wykop z przekopów nad wodą . .	12.147	83	12.147	83	—	—
	4	„ „ pod „ . .	—	—	—	—	—	—
	5	„ dla regulacyi młynówek .	—	—	—	—	—	—
	6	Materyały i narzędzia	465	19	465	19	—	—
	7	Dozór robót ziemnych	156	—	156	—	—	—
		Suma rubryki I. .	13.028	02	13.028	02	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	8	Budowle faszynowe: *a)* materyały .	15.235	64	15.235	64	—	—
		b) robocizna .	8.315	90	8.315	90	—	—
		Do przeniesienia . .	23.551	54	23.551	54	—	—
			13.028	02	13.028	02	—	—

XXIV. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	13.028	02	13.028	02	—	—
			23.551	54	23.551	54	—	—
	10	Narzędzia.	1.133	90	1.133	90	—	—
	11	Dozór robót	870	68	870	68	—	—
		Suma rubryki II. .	25.556	12	25.556	12	—	—
III.	12-15	Objekty	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i młynów oraz odszkodowania:						
	16	Koszta komisyjne	905	45	905	45	—	—
	17	Wykupno gruntów pod przekopy .	15.069	79	15.069	79	—	—
	18	„ młynów	—	—	—	—	—	—
	19	Odszkodowanie za grunta odcięte przekopami	503	87	503	87	—	—
	20	Odszkodowanie za zniszczone plony .	1.183	—	1.183	—	—	—
	21	Koszta intabulacyi.	333	94	333	94	—	—
		Suma rubryki IV. .	17.996	05	17.996	05	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	22	Pogłębianie i rozszerzanie przekopów.	—	—	—	—	—	—
	23	Naprawa uszkodzonych budowli regulacyjnych:						
		a) materyały	453	60	453	60	—	—
		b) robocizna	—	—	—	—	—	—
	24	Naprawa szkarp rzeki	—	—	—	—	—	—
	25	Straż rzeczna	1.066	—	1.066	—	—	—
		Suma rubryki V. .	1.519	60	1.519	60	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	26	Najem lokalu	370	—	370	—	—	—
	27	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	141	13	141	13	—	—
	28	Przyrządy geodetyczne	125	40	125	40	—	—
	29	Dyety i koszta podróży delegata .	526	06	526	06	—	—
	30	Dyety, koszta podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika . .	6.931	28	6.931	28	—	—
	31	Wynagrodzenie płatnika . . .	—	—	—	—	—	—
	32	Inne	323	63	323	63	—	—
		Suma rubryki VI. .	8.417	50	8.417	50	—	—
		Do przeniesienia . .	66.517	29	66.517	29	—	—

XXIV. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	66.517	29	66.517	29	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	33	Korekcya ujść dopływów . . .	—	—	—	—	—	—
	34	Ubezpieczenie szkarp rzeki płotkami i darniami	—	—	—	—	—	—
	35*a)*	Zawiklanie odsypisk: *a)* sadzonki .	17	—	17	—	—	—
	35*b)*	*b)* robocizna .	28	—	28	—	—	—
	36	Koszta katastru konkurencyjnego .	—	—	—	—	—	—
	37	Zwrot kosztów sporządzenia projektu.	2.122	01	2.122	01	—	—
	38	Inne	1.063	53	1.063	53	—	—
		Suma rubryki VII..	3.230	54	3.230	54	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	69.747	83	69.747	83	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	69.747	83	69.747	83	—	—
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . 188.620 K 21 g						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi 6.030 „ 90 „	—	—	194.651	11	—	—
		Razem .	—	—	264.398	94	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Wartość faszyn z kęp własnych .	1.165	92	1.165	92	—	—
	2	Za spredaną trawę.	287	—	287	—	—	—
	3	3% odsetki z lokacyi	162	25	162	25	—	—
		Suma dochodów .	1.615	17	1.615	17	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . 5.408 K 35 g						
		b) „ efektach . 9 „ 08 „	—	—	5.417	43	—	—
		Razem .	—	—	7.032	60	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . 7.023 K 52 g						
		b) w efektach . 9 „ 08 „	—	—	7.032	60	—	—
		Razem .	—	—	7.032	60	—	—

XXIV. Fundusz regulacyi rzeki Bugu.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Pozostałość kasowa w gotówce	188.620 K 21 g		
w materyałach.	6.030 „ 90 „	194.651 K 11 g	
2. Należytości czynne:			
a) Zaległe datki konkurencyjne	89.100 K — g		
b) Zwrot kosztów konserwacyjnych na Bugu i Pełtwi pod Buskiem . . .	1.260 „ 90 „	90.360 „ 90 „	285.012 K 01 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny . .			285.012 K 01 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy w gotówce		7.023 K 52 g	
w efektach		9 „ 08 „	7.032 K 60 g
Stan bierny			— „ — „
Czysty stan czynny . .			7.032 K 60 g

UWAGA. Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 49.494/1903.

XXV. Fundusz zabudowania potoku górskiego Niszkówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od kapitałów lokowanych .	—	—	—	—	—	—
	2	Rozmaite	10	51	10	51	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	10	51	10	51	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka z dochodów roku 1903 na pokrycie niedoboru roku 1902 .	316	59	316	59	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	327	10	327	10	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	630	98	—	—
		Razem .	—	—	958	08	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	5—11	Roboty regulacyjne	—	—	—	—	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	20-24	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
V.	25-28	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	32	Straż rzeczna	288	—	288	—	—	—
VII.	33-38	Koszta zarządu	—	—	—	—	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	42	Inne nieprzewidziane	59	60	59	60	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	347	60	347	60	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot zaliczki.	316	59	—	—	316	59
		Suma wszystkich wydatków .	664	19	347	60	316	59
		Pozostałość z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce w kasie zarządu budowy . . 550 K 48 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . . 60 „ — „	—	—	610	48	—	—
		Razem .	—	—	958	08	—	—

XXV. Fundusz zabudowania potoku górskiego Niszkówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Stan czynny.

Zapas kasowy: *a)* w gotówce w kasie zarządu budowy	550 K 48 g		
b) w remanencie narzędzi i sprzętów	60 „ — „		
Suma stanu czynnego		610 K 48 g	

Stan bierny.

Zwrot zaliczki z dochodów r. 1903 na pokrycie niedoboru r. 1902 .		316 „ 59 „
Czysty stan czynny . .		293 K 89 g

LW. 40.291/1903.

XXVI. Fundusz regulacyi rzeki Złotej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	79.200	—	—	—	79.200	—
		Suma dochodów rzeczywistych	79.200	—	—	—	79.200	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczki pobrane z dochodów roku 1903 na pokrycie niedoboru roku 1902.	14.903	46	14.903	46	—	—
	2	Zwrot zaliczki od Spółki wodnej .	400	—	—	—	400	—
		Suma wszystkich dochodów .	94.503	46	14.903	46	79.600	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	2.140	76	—	—
		Razem .	—	—	17.044	22	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	4	Materyały i narzędzia	88	—	88	—	—	—
II.	6—11	Roboty regulacyjne i ubezpieczenia .	—	—	—	—	—	—
III.	12-15	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	16-20	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	24	Straż rzeczna	480	—	480	—	—	—
VI.		Zarząd:						
		Koszta podróży kierownika budowy .	47	97	47	97	—	—
VII.	32-40	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	615	97	615	97	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot otrzymanych zaliczek . .	29.190	95	14.287	49	14.903	46
		Suma wszystkich wydatków .	29.806	92	14.903	46	14.903	46
		Zapas z końcem roku 1902: *a)* w gotówce . . — K — g *b)* w remanentach narzędzi i sprzętów 2.140 „ 76 „	—	—	2.140	76	—	—
		Razem .	—	—	17.044	22	—	—

XXVI. Fundusz regulacyi rzeki Złotej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	28	95	28	95	—	—
	2	Odszkodowania	57	90	57	90	—	—
	3	Rozmaite: Zwrot kosztów komisyjnych	38	88	15	38	23	50
		Suma dochodów .	125	73	102	23	23	50
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	965	20	—	—
		Razem .	—	—	1.067	43	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta komisyjne postępowania karnego przeciw szkodnikom . .	3	04	3	04	—	—
		Suma wydatków .	3	04	3	04	—	—
		Zapas z końcem roku 1902 . . .	—	—	1.064	39	—	—
		Razem .	—	—	1.067	43	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . . 2.140 K 76 g

b) Należytość czynna:

1. Zaległe datki konkurencyjne . . 79.200 „ — „
2. Zwrot zaliczki od Spółki wodnej . 400 „ — „

Suma stanu czynnego . . . . 81.740 K 76 g

Stan bierny.

Zwrot pobranych zaliczek . . . . . 14.903 „ 46 „

Czysty stan czynny . . 66.837 K 30 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zwrot kosztów komisyjnych . . . . . 23 K 50 g
Zapas kasowy w gotówce . . . . . 1.064 „ 39 „

Suma stanu czynnego . . . . 1.087 K 89 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 1.087 K 89 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce funduszu konserwacyjnego ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku kraj.

LW. 49.493/1903.

XXVII. Fundusz osuszenia bagien w powiatach łańcuckim i jarosławskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	51.750	—	—	—	51.750	—
	2	Odszkodowania	26	—	26	—	—	—
	3	Rozmaite	2	40	2	40	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	51.778	40	28	40	51.750	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na wydatki Spółki wodnej	35	50	—	—	35	50
	2	Zaliczka z dochodów roku 1903 na pokrycie niedoboru roku 1902 .	26.645	34	26.645	34	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	78.459	24	26.673	74	51.785	50
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	4.836	76	—	—
		Razem .	—	—	31.510	50	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	5—7	Ubezpieczenia brzegów	—	—	—	—	—	—
III.	8—10	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	11-15	Wykupno gruntów.	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	20	Koszta podróży kierownika budowy .	13	15	13	15	—	—
	21	Wynagrodzenie płatnika . . .	288	—	288	—	—	—
	23	Inne	—	60	—	60	—	—
		Suma rubryki V. .	301	75	301	75	—	—
VI.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	24	Czyszczenie rowów	42	80	42	80	—	—
	25	Naprawa szkarp	1.218	54	1.218	54	—	—
	26	Straż rzeczna	1.152	—	1.152	—	—	—
	27	Budowa objektów dodatkowych . .	12	—	12	—	—	—
	34	Inne	36	—	36	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	2.461	34	2.461	34	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	2.763	09	2.763	09	—	—
		Do przeniesienia . .	2.763	09	2.763	09	—	—

XXVII. Fundusz osuszenia bagien w powiatach łańcuckim i jarosławskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	2.763	09	2.763	09	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Wydatki zwrotne Spółki wodnej .	35	50	35	50	—	—
	2	Zwrot otrzymanej zaliczki . . .	50.437	51	23.792	17	26.645	34
		Suma wszystkich wydatków .	53.236	10	26.590	76	26.645	34
		Pozostałość z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce w kasie zarządu budowy 82 K 98 g						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi 4.836 „ 76 „	—	—	4.919	74	—	—
		Razem .	—	—	31.510	50	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Stan czynny.

a) Zapas:	1. w gotówce w kasie zarządu budowy	82 K 98 g
	2. w remanencie materyałów i narzędzi	4.836 „ 76 „
b) Należytości czynne:	1. Zaległe datki konkurencyjne . . .	51.750 „ — „
	2. Zaliczka na wydatki Spółki wodnej . .	35 „ 50 „
	Suma stanu czynnego	56.705 K 24 g

Stan bierny.

Należytości bierne: Zwrot zaliczki z dochodów roku 1903 na pokrycie niedoboru roku 1902	26.645 K 34 g
Czysty stan czynny . .	30.059 K 90 g

UWAGA. Zaległe datki konkurencyjne wpłaci Spółka wodna po zaciągnięciu pożyczki z funduszu pożyczkowego melioracyjnego.

LW. 35.632/1903.

XXVIII. Fundusz regulacyi potoku Dumnego.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	493	38	493	38	—	—
	2	Rozmaite	16	—	16	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	509	38	509	38	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	509	38	509	38	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	16.836	68	—	—
		Razem .	—	—	17.346	06	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste**						
I.	1—6	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	7—11	Objekty	—	—	—	—	—	—
III.	12	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	13	Koszta komisyjne	205	13	205	13	—	—
	15	„ intabulacyi.	7	60	7	60	—	—
		Suma rubryki IV. .	212	73	212	73	—	—
V.		Konserwacya w czasie budowy:						
	19	Straż rzeczna	400	—	400	—	—	—
VI.	21-27	Zarząd	—	—	—	—	—	—
VII.	28-33	Rozmaite i nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	612	73	612	73	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	612	73	612	73	—	—
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . 16.579 K 49 g						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi 153 „ 84 „	—	—	16.733	33	—	—
		Razem .	—	—	17.346	06	—	—

XXVIII. Fundusz regulacyi potoku Dumnego.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1902:	
a) w gotówce	16.579 K 49 g
b) w remanencie materyałów i narzędzi	153 „ 84 „
Suma stanu czynnego	16.733 K 33 g
Stan bierny	— „ — „
Czysty stan czynny . .	16.733 K 33 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano na 3% rachunku bieżącym w Banku krajowym łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego.

LW. 35.637/1903.

XXIX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datki konkurencyjne	84.000	—	—	—	84.000	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka pobrana z dochodów r. 1903 na pokrycie niedoboru r. 1902 .	13.621	63	13.621	63	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	97.621	63	13.621	63	84.000	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	1.763	44	—	—
		Razem .	—	—	15.385	07	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	7	Materyały i narzędzia	20	—	20	—	—	—
II.	9—14	Objekty w wałach	—	—	—	—	—	—
III.	15	Roboty dodatkowe.	—	—	—	—	—	—
IV.	16-20	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	21	Naprawa szkarp i wałów . . .	628	08	628	08	—	—
	22	Straż rzeczna i wałowa . . .	576	—	576	—	—	—
		Suma rubryki V. .	1.204	08	1.204	08	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	27	Koszta podróży kierownika budowy .	55	66	55	66	—	—
	28	Wynagrodzenie kasyera . . .	100	—	100	—	—	—
	29	Inne drobne	24	02	24	02	—	—
		Suma rubryki VI. .	179	68	179	68	—	—
VII.	30-37	Rozmaite i nieprzewidziane. . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	1.403	76	1.403	76	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot pobranych zaliczek: *a)* zaległej . . 12.794 K 86 g *b)* z r. 1902 . 13.621 „ 63 „	26.416	49	12.794	86	13.621	63
		Suma wszystkich wydatków .	27 820	25	14.198	62	13.621	63
		Zapas kasowy z końcem roku 1902: *a)* w gotówce . . . — K — g *b)* „ remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 1.186 „ 45 „	—	—	1.186	45	—	—
		Razem .	—	—	15.385	07	—	—

XXIX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Za sprzedaną trawę	1.043	—	1.043	—	—	—
	2	Odsetki od lokowanej gotówki . .	158	48	158	48	—	—
		Suma dochodów .	1.201	48	1.201	48	—	—
		Zapas kasowy z początkiem roku 1902	—	—	5.282	60	—	—
		Razem .	—	—	6.484	08	—	—
		WYDATKI.						
	1	Koszta licytacyi trawy	20	—	20	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1902 . . .	—	—	6.464	08	—	—
		Razem .	—	—	6.484	08	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas kasowy z końcem roku 1902 w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 1.186 K 45 g

b) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne 84.000 „ — „

Suma stanu czynnego . . . . . 85.186 K 45 g

Stan bierny.

Zwrot zaliczki pobranej z dochodów roku 1903 . . . . . 13.621 „ 63 „

Czysty stan czynny . . 71.564 K 82 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce . . . . . 6.464 K 08 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 6.464 K 08 g

UWAGA. Zapas funduszu konserwacyjnego w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 35.614/1903.

XXX. Fundusz regulacyi potoku Przegnojówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Odsetki od lokowanej gotówki . .	177	46	177	46	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	177	46	177	46	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki z funduszu konserwacyjnego: zaległej . . . 490 K 37 g; bieżącej . . . 139 „ 67 „	630	04	490	37	139	67
		Suma wszystkich dochodów .	807	50	667	83	139	67
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	10.353	52	—	—
		Razem .	—	—	11.021	35	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—6	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	7—12	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	13	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	15	Wykupno gruntów.	2.877	02	2.877	02	—	—
	17	Koszta intabulacyi	500	—	500	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	3.377	02	3.377	02	—	—
V.	18-20	Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.	21-28	Zarząd	—	—	—	—	—	—
VII.	29-35	Rozmaite nieprzewidziane . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	3.377	02	3.377	02	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka dana funduszowi konserwacyjnemu	139	67	139	67	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	3.516	69	3.516	69	—	—
		Zapas z końcem roku 1902: *a)* w gotówce . . . 6.753 K 14 g; *b)* „ remanentach materyałów i narzędzi . 751 „ 52 „	—	—	7.504	66	—	—
		Razem .	—	—	11.021	35	—	—

XXX. Fundusz regulacyi potoku Przegnojówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		zaległe . . 2.000 K — g						
		bieżące . . 1.000 „ — „	3.000	—	—	—	3.000	—
		Suma dochodów rzeczywistych	4.000	—	1.000	—	3.000	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka z funduszu regulacyjnego .	139	67	139	67	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	4.139	68	1.139	67	3.000	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	1.139	67	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Czyszczenie łożyska i szkarpowanie brzegów	109	30	109	30	—	—
	2	Naprawa wałów	12	—	12	—	—	—
		Suma rubryki I. .	121	30	121	30	—	—
II.	3—4	Ubezpieczenie	—	—	—	—	—	—
III.	5—6	Objekty	—	—	—	—	—	—
IV.	7—8	Odszkodowania za grunta . . .	—	—	—	—	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9*a*)	Utrzymanie strażników. . . .	528	—	528	—	—	—
VI.		Przeniesienie do funduszu rezerwowego nadwyżki dochodów . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	649	30	649	30	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki funduszowi regulacyjnemu:						
		zaległej . . . 490 K 37 g						
		bieżącej . . . 139 „ 67 „	630	04	490	37	139	67
		Suma wszystkich wydatków .	1.279	34	1.139	67	139	67
		Zapas z końcem roku 1902 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	1.139	67	—	—

XXX. Fundusz regulacyi potoku Przegnojówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

a) Zapas z końcem roku 1902:		
1. w gotówce	6.753 K 14 g	
2. w remanentach materyałów i narzędzi	751 „ 52 „	7.504 K 66 g
b) Należytości czynne: Zwrot danej zaliczki funduszowi konserwacyjnemu		139 „ 67 „
Suma stanu czynnego		7.644 K 33 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . .		7.644 K 33 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zaległe datki konkurencyjne	3.000 K — g

Stan bierny.

Zwrot zaliczki funduszowi regulacyjnemu	139 „ 67 „
Czysty stan czynny . .	2.860 K 33 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.308/1903.

XXXI. Fundusz osuszenia bagien Stojanowskich.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste** . . .	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902-. .	—	—	15.792	55	—	—
		Razem .	—	—	15.792	55	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		Zwrot nieużytych zasiłków stronom kontrybuującym z pozostałego zapasu kasowego:						
		1. 40% funduszowi krajowemu . . . 6.317 K 03 g						
		2. 30% funduszowi państwowemu . . . 4.737 „ 76 „						
		3. 30% Spółce wodnej. 4.737 „ 76 „	15.792	55	15.792	55	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1902 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	15.792	55	—	—

LW. 35.616/1903.

XXXII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	40.400	—	40.400	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	40.400	—	40.400	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	1 109	60	1.109	60	—	—
	4	Rozmaite inne.	333	48	333	48	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	82.243	08	82.243	08	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	82.243	08	82.243	08	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	30.199	92	—	—
		Razem .	—	—	112.443	—	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	76	36	76	36	—	—
	3	Wykop z odwozem na brzeg . .	18.152	06	18.152	06	—	—
	4	Materyały i narzędzia	1.595	30	1.595	30	—	—
		Suma rubryki I. .	19.823	72	19.823	72	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	5	Tamy faszynowe	23.608	80	23.608	80	—	—
	9	Progi.	6.483	11	6.483	11	—	—
	11	Dozór robót	2.130	—	2.130	—	—	—
		Suma rubryki II. .	32.221	91	32.221	91	—	—
III.		Budowa objektów:						
	12	Roboty ziemne	217	82	217	82	—	—
	15	„ murarskie	5.388	29	5.388	29	—	—
	17	„ kowalskie	305	20	305	20	—	—
	19	Dozór budowy	366	33	366	33	—	—
		Suma rubryki III. .	6.277	64	6.277	64	—	—
		Do przeniesienia . .	58.323	27	58.323	27	—	—

XXXII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	g
		Z przeniesienia . .	58.323	27	58.323	27	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	21	Ubezpieczenie stoków płotkami . .	955	66	955	66	—	—
	22	Zadrzewienie stoków i odsypisk . .	7.384	56	7.384	56	—	—
	23	Zadarnienie stoków	10	50	10	50	—	—
		Suma rubryki IV. .	8.350	72	8.350	72	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	25	Koszta komisyjne	183	60	183	60	—	—
	26	Wykupno gruntów.	1.067	51	1.067	51	—	—
	27	Odszkodowanie za zniszczone kultury	476	67	476	67	—	—
		Suma rubryki V. .	1.727	78	1.727	78	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych. .	654	77	654	77	—	—
	30	Naprawa objektów	1.001	53	1.001	53	—	—
	31	Odnowienie kultur	374	04	374	04	—	—
	32	Straż rzeczna	1.593	48	1.593	48	—	—
		Suma rubryki VI. .	3.623	82	3.623	82	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	33	Najem lokalu (amortyzacya baraku) .	591	26	591	26	—	—
	34	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	91	46	91	46	—	—
	36	Płaca i ryczałt na objazdy kierownika budowy	220	—	220	—	—	—
	37	Płaca i dodatek budowlany prowadzącego budowę	5.440	—	5.440	—	—	—
	38	Inne drobne	1.444	36	1.444	36	—	—
		Suma rubryki VII..	7.787	08	7.787	08	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	40	Urządzenie dróg i ścieżek . . .	60	58	60	58	—	—
	42	Inne nieprzewidziane	80	10	80	10	—	—
		Suma rubryki VIII.	140	68	140	68	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	79.953	35	79.953	35	—	—
		Do przeniesienia . .	79.953	35	79.953	35	—	—

XXXII. Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	79.953	35	79.953	35	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	79.953	35	79.953	35	—	—
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . 20.677 K 28 g						
		b) w remanencie materyałów i sprzętów 11.812 „ 37 „	—	—	32.489	65	—	—
		Razem .	—	—	112.443	—	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1902.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1902:

a) w gotówce	20.677 K 28 g	
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	11.812 „ 37 „	
Suma stanu czynnego		32.489 K 65 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . .		22.489 K 65 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 49.488/1903.

XXXIII. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego: zaległy . . 39.546 K 30 g; za rok 1902 . 39.542 „ 84 „	79.089	04	39.542	—	39.547	04
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego: zaległy . . 29.657 K 18 g; za rok 1902 . 29.657 „ 16 „	59.314	34	29.657	16	29.657	18
	3	Datki konkurencyjne: zaległe . . 88.628 K 64 g; za rok 1902 . 29.657 „ 16 „	118.285	80	1.000	—	117.285	80
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	4	—	4	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	256.693	18	70.203	16	186.490	02
		b) **Przenośne.**						
		Zaliczka z dochodów roku 1903 na pokrycie niedoboru roku 1902 .	1.697	12	1.697	12	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	258.390	30	71.900	28	186.490	02
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	3.458	64	—	—
		Razem .	—	—	75.358	92	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	159	59	159	59	—	—
	2	Wykop ziemi nad wodą z odwozem na brzeg	20.136	14	20.136	14	—	—
	3	Wykop ziemi pod wodą z odwozem na brzeg	5.951	17	5.951	17	—	—
	4	Wykonanie nasypu dla podwyższenia brzegów	132	90	132	90	—	—
	5	Materyały i narzędzia	1.519	95	1.519	95	—	—
	6	Dozór budowy.	1.272	51	1.272	51	—	—
		Suma rubryki I. .	29.172	26	29.172	26	—	—
II.		Ubezpieczenie brzegów:						
	7	Płotki: *a)* materyały, *b)* robocizna .	271	61	271	61	—	—
		Do przeniesienia . .	29.443	87	29.443	87	—	—

XXXIII. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	29.443	87	29.443	87	—	—
III.		Mosty:						
	10	Roboty ciesielskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	4.125	68	4.125	68	—	—
	11	Roboty kowalskie z materyałem. .	131	71	131	71	—	—
	12	Rozmaite: *a)* Roboty ziemne, *b)* pompowanie wody, *c)* ubezpieczenia .	69	70	69	70	—	—
		Suma rubryki III. .	4.327	09	4.327	09	—	—
IV.	13-15	Zakłady do spiętrzenia wody . .	—	—	—	—	—	—
V.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp: *a)* nasiona, *b)* robocizna	336	94	336	94	—	—
VI.		Wykupno gruntów:						
	17	Koszta komisyjne	200	—	200	—	—	—
	18	Wykupno gruntów pod koryto rzeki	1.430	11	1.430	11	—	—
	19	Odszkodowanie za grunta czasowo zajęte, za wycięte drzewa i zniszczone plony	1.434	80	1.434	80	—	—
	20	Koszta intabulacyi, sporządzenie map i t. d.	19	26	19	26	—	—
		Suma rubryki VI. .	3.084	17	3.084	17	—	—
VII.		Wykupno młynów	—	—	—	—	—	—
VIII.		Konserwacya w czasie budowy:						
	21-22	Opaski faszynowe: *a)* materyały, *b)* robocizna	500	44	500	44	—	—
	24	Czyszczenie łożyska, naprawa szkarp.	840	34	840	34	—	—
	25	Straż rzeczna	325	—	325	—	—	—
		Suma rubryki VIII.	1.665	78	1.665	78	—	—
IX.		Zarząd:						
	27	Najem lokalu, usługa, opał . . .	277	80	277	80	—	—
	28	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	58	57	58	57	—	—
	29	Przyrządy geodetyczne	74	51	74	51	—	—
	30	Koszta podróży, dyety i płaca kierownika budowy	4.677	65	4.677	65	—	—
	31	Koszta podróży i dyety delegata .	400	—	400	—	—	—
	33	Inne wydatki	236	92	236	92	—	—
		Suma rubryki IX. .	5.725	45	5.725	45	—	—
		Do przeniesienia . .	44.583	30	44.583	30	—	—

XXXIII. Fundusz regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	44.583	30	44.583	30	—	—
X.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	34	Uregulowanie ujść małych dopływów	23	30	23	30	—	—
	35	Budowa małych przepustów, szluz i mostów	23	10	23	10	—	—
	36	Budowa brodów i t. p. . . .	1.167	44	1.167	44	—	—
	37	Budowle dla zamulenia starych łożysk, płotki, sadzonki i t. p. . . .	25	40	25	40	—	—
	39	Inne nieprzewidziane	5.193	80	5.193	80	—	—
		Suma rubryki X. .	6.433	04	6.433	04	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	51.016	34	51.016	34	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Zwrot otrzymanej zaliczki . . .	23.778	10	22.080	98	1.697	12
		Suma wszystkich wydatków .	74.794	44	73.097	32	1.697	12
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 2.261 „ 60 „	—	—	2.261	60	—	—
		Razem .	—	—	75.358	92	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1902.

Stan czynny.

a) Zapas z końcem roku 1902:
1. w gotówce . . . — K — g
2. w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów 2.261 „ 60 „ 2.261 K 60 g

b) Należytości czynne:
1. zaległy datek krajowy . . . . 39.547 „ 04 „
2. „ „ państwowy z funduszu melioracyjnego. . . . . 29.657 „ 18 „
3. zaległe datki konkurencyjne . . 117.285 „ 80 „

Suma stanu czynnego . 188.751 K 62 g

Stan bierny.

Zwrot otrzymanej zaliczki . . . . . 1.697 „ 12 „

Czysty stan czynny . . 187.054 K 50 g

XXXIV. Fundusz zabudowania potoku Glińsko.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Rozmaite	30	—	30	—	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	30	—	30	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	471	46	—	—
		Razem .	—	—	501	46	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.	1—4	Roboty ziemne	—	—	—	—	—	—
II.	5—11	Roboty regulacyjne	—	—	—	—	—	—
III.	12-19	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
IV.	20-24	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
V.	25-28	Wykupno gruntów i odszkodowania .	—	—	—	—	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	29	Naprawa budowli regulacyjnych .	260	16	260	16	—	—
	31	Odnowienie kultur	59	34	59	34	—	—
	32	Straż rzeczna	96	—	96	—	—	—
		Suma rubryki VI. .	415	50	415	50	—	—
VII.		Koszta zarządu:						
	38	Inne drobne	16	50	16	50	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	432	—	432	—	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	432	—	432	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 55 K 46 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . . 14 „ — „	—	—	69	46	—	—
		Razem .	—	—	501	46	—	—

XXXIV. Fundusz zabudowania potoku Glińsko.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Stan czynny.

Zapas z końcem roku 1902:		
a) w gotówce	55 K 46 g	
b) w remanencie narzędzi i sprzętów . .	14 „ — „	
Suma stanu czynnego		69 K 46 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . .		69 K 46 g

LW. 35.613/1903.

XXXV. Fundusz zabudowania potoku Bystra.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
		Odsetki od lokowanej gotówki . .	1.210	18	1.210	18	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	1.210	18	1.210	18	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . 63.292 K 28 g						
		b) w remanentach materyałów, narzędzi i sprzętów . . 2.460 „ 46 „	—	—	65.752	74	—	—
		Razem .	—	—	66.962	92	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty regulacyjne:						
	1	Roboty ziemne (wykop, plantowanie, trasowanie)	8.396	91	8.396	91	—	—
	2	Tamy podłużne (materyał — robocizna)	39.728	52	39.728	52	—	—
	4	Dozór budowy	520	20	520	20	—	—
		Suma rubryki I. .	48.645	63	48.645	63	—	—
II.		Roboty przy zabudowaniu:						
	7	Zapory kamienne	32	—	32	—	—	—
	11	Dozór budowy	258	40	258	40	—	—
		Suma rubryki II. .	290	40	290	40	—	—
III.		Wykupno gruntów:						
	12	Koszta wykupna, intabulacyi, komisye i t. p.	155	46	155	46	—	—
IV.		Utrzymanie robót:						
	13	Naprawa robót regulacyjnych . .	102	40	102	40	—	—
	15	Straż przy konserwacyi robót . .	270	—	270	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	372	40	372	40	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	16	Narzędzia, sprzęty i przyrządy . .	1.324	01	1.324	01	—	—
	17	Najem lokalu	300	—	300	—	—	—
	18	Płaca urzędników	4.323	—	4.323	—	—	—
	19	Inne drobne wydatki (ubezpieczenie robotników, korespondencye i t. p.)	1.187	12	1.187	12	—	—
		Suma rubryki V. .	7.134	13	7.134	13	—	—
		Do przeniesienia . .	56.598	02	56.598	02	—	—

XXXV. Fundusz zabudowania potoku Bystra.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	56.598	02	56.598	02	—	—
VI.		Rozmaite i nieprzewidziane . .	914	10	914	10	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	57.512	12	57.512	12	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	57.512	12	57.512	12	—	—
		Pozostałość kasowa z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . 8.109 K 30 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 1.341 „ 50 „	—	—	9.450	80	—	—
		Razem .	—	—	66.962	92	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Stan czynny.

Zapas:	*a)* w gotówce	8.109 K 30 g	
	b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	1.341 „ 50 „	
	Suma stanu czynnego		9.450 K 80 g
Stan bierny			— „ — „
	Czysty stan czynny . .		9.450 K 80 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 40.288/1903.

XXXVI. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru i Strwiąża.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	131.428	—	131.428	—	—	—
	2	„ państwowy z nadzwyczajnej dotacyi budowli wodnych . .	65.714	—	65.714	—	—	—
	3	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	131.428	—	131.428	—	—	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	13.140	08	13.140	08	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	341.710	08	341.710	08	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	341.710	08	341.710	08	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .						
		a) w gotówce . 407.778 K 76 g						
		b) w remanentach materyałów, narzędzi, budynków i sprzętów . . . 133.451 „ 17 „	—	—	541.229	93	—	—
		Razem .	—	—	882.940	01	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	858	67	858	67	—	—
	2	Karczowanie	167	—	167	—	—	—
	3	Wykop z przekopów z odwozem do starych koryt lub na brzegi . .	95.257	64	95.257	64	—	—
	4	Szkarpowanie urwistych brzegów .	2.448	38	2.448	38	—	—
	5	Materyały i narzędzia	12.924	57	12.924	57	—	—
	6	Dozór robót ziemnych	4.642	21	4.642	21	—	—
		Suma rubryki I. .	116.298	47	116.298	47	—	—
II.		Roboty regulacyjne:						
	7	Budowle faszynowe	48.960	63	48.960	63	—	—
	8	„ kamienne	30.948	38	30.948	38	—	—
	9	Narzędzia do robót regulacyjnych .	2.805	14	2.805	14	—	—
	10	Dozór robót	2.139	90	2.139	90	—	—
		Suma rubryki II. .	84.854	05	84.854	05	—	—
		Do przeniesienia . .	201.152	52	201.152	52	—	—

XXXVI. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru i Strwiąża.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	201.152	52	201.152	52		—
III.		Budowa objektów:						
	11	Roboty ciesielskie	10.553	40	10.553	40	—	—
	12	„ kowalskie	12.719	90	12.719	90	—	—
	13	Rozmaite	2.177	52	2.177	52	—	—
		Suma rubryki III. .	25.450	82	25.450	82	—	—
IV.		Roboty dodatkowe:						
	14	Zasadzenie odsypisk	1.869	61	1.869	61	—	—
V.		Wykupno gruntów i odszkodowania:						
	15	Koszta komisyjne	998	01	998	01	—	—
	16	Wykupno gruntów pod koryto i drogi holownicze	87.449	33	87.449	33	—	—
	17	Odszkodowanie za grunta odcięte przekopami	1.806	31	1.806	31	—	—
	18	Odszkodowanie za zniszczone plony .	20.617	65	20.617	65	—	—
	19	Koszta intabulacyjne	454	04	454	04	—	—
		Suma rubryki V. .	111.325	34	111.325	34	—	—
VI.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	20	Naprawa uszkodzeń budowli wodnych	827	46	827	46	—	—
	21	Straż rzeczna	617	48	617	48	—	—
		Suma rubyki VI. .	1.444	94	1.444	94	—	—
VII		Koszta zarządu:						
	22	Najem lokalu	804	—	804	—	—	—
	23	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	1.448	94	1.448	94	—	—
	24	Przyrządy geodetyczne	238	25	238	25	—	—
	25	Dyety, koszta podróży i dodatki budowlane urzędników kierownictwa budowy	16.325	60	16.325	60	—	—
	26	Wynagrodzenie kasyera . . .	1.520	—	1.520	—	—	—
	27	Koszta komisyi programowych, inspekcyjnych i kolaudacyjnych . .	2 874	27	2.874	27	—	—
	28	Inne	690	43	690	43	—	—
		Suma rubryki VII. .	23.901	49	23.901	49	—	—
VIII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	29	Urządzenie drogi holowniczej . .	560	95	560	95	—	—
	30	Bagrowanie przekopów samoczynnych	3.440	04	3.440	04	—	—
	31	Urządzenie poideł i przewozów . .	83	60	83	60	—	—
		Do przeniesienia . .	4.084 365.144	59 72	4.084 365.144	59 72	— —	— —

XXXVI. Fundusz regulacyi rzeki górnego Dniestru i Strwiąża.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	g	Uiszczenie K	g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	g
		Z przeniesienia . .	365.144	72	365.144	72	—	—
			4.084	59	4.084	59	—	—
	32	Korekcya ujść dopływów . . .	—	—	—	—	—	—
	33	Objekty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
	34	Stacyonowanie i odgraniczanie . .	173	73	173	73	—	—
	35	Pomiary hydrometryczne . . .	744	86	744	86	—	—
	36	Zwrot kosztów sporządzenia projektu.	312	—	312	—	—	—
	37	Inne	3.428	27	3.428	27	—	—
		Suma rubryki VIII.	8.743	45	8.743	45	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	373.888	17	373.888	17	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	373.888	17	373.888	17	—	—
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . 345.329 K 73 g						
		b) w remanencie materyałów, narzędzi, sprzętów i budynków . . 163.722 „ 11 „	—	—	509.051	84	—	—
		Razem .	—	—	882.940	01	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Stan czynny.

Pozostałość kasowa:

1. w gotówce . . . . . 345.329 K 73 g
2. w remanencie materyałów, narzędzi, sprzętów i budynków . . . . . 163.722 „ 11 „

Suma stanu czynnego . . . . 509.051 K 84 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 509.051 K 84 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.299/1903.

XXXVII. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g
		A) Fundusz regulacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	89.740	—	89.740	—	—	—
	2	Datek z funduszu państwowego melioracyjnego	89.740	—	89.740	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	44.870	—	44.870	—	—	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	—	—	—	—	—	—
	5	Rozmaite	357	70	357	70	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	224.707	70	224.707	70	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zaliczka pobrana z rachunku roku 1903 na pokrycie niedoboru roku 1902.	104.117	94	104.117	94	—	—
	2	Zwrot kosztów budowy kanału Dymitrowskiego	2.259	—	564	75	1.694	25
	3	Zwrot kosztów budowy rowów osusz. w Podleszanach	1.260	66	1.016	50	244	16
	4	Zwrot kosztów konserwacyi Starego Brnia	861	—	—	—	861	—
		Suma wszystkich dochodów .	333.206	30	330.406	89	2.799	41
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	26.134	25	—	—
		Razem .	—	—	356.541	14	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste**						
I.	1—8	Roboty ziemne	141.503	72	141.503	72	—	—
II.		Budowa objektów:						
		A) Szluzy i przepusty wałowe:						
	9	Roboty ciesielskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	10.017	44	10.017	44	—	—
	10	Roboty murarskie: *a)* materyały, *b)* robocizna	9.651	49	9.651	49	—	—
	11	Roboty kowalskie	252	72	252	72	—	—
	12	Rozmaite: *a)* roboty ziemne, *b)* pompowanie wody, *c)* ubezpieczenia dodatkowe	978	32	978	32	—	—
		Do przeniesienia . .	20.899 141.503	97 72	20.899 141.503	97 72	— —	— —

XXXVII. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	141.503	72	141.503	72	—	—
			20.899	97	20.899	97	—	—
		B) Mosty drewniane:						
	13	Roboty ciesielskie: *a)* materyały i narzędzia, *b)* robocizna . . .	—	—	—	—	—	—
	14	Roboty kowalskie	—	—	—	—	—	—
	15	Rozmaite	1.996	11	1.996	11	—	—
		Suma rubryki II. .	22.896	08	22.896	08	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	16	Obsiew szkarp, mostów, potoków i rowów: *a)* nasiona, *b)* robocizna .	1.667	01	1.667	01	—	—
	17	Ubezpieczenie szkarp, potoków i rowów płotkami faszynowymi i progami: *a)* faszyny, *b)* paliki, *c)* robocizna	6.118	22	6.118	22	—	—
	18	Ubezpieczenie szkarp darniami . .	1.884	69	1.884	69	—	—
	19	Ubezpieczenie szkarp progami i szutrowanie przejazdów wałowych: *a)* materyał ciesielski, *b)* żwir, *c)* robocizna	1.029	46	1.029	46	—	—
		Suma rubryki III. .	10.699	38	10.699	38	—	—
IV.	20-26	Wykupno gruntów i odszkodowania	52.208	35	52.208	35	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	27	Naprawa szkarp: *a)* wałów, *b)* potoków, *c)* rowów	1.422	68	1.422	68	—	—
	28	Naprawa płotków: *a)* materyały, *b)* robocizna	94	51	94	51	—	—
	29	Naprawa darniowania	109	27	109	27	—	—
	30	Straż rzeczna i wałowa . . .	3.167	41	3.167	41	—	—
		Suma rubryki V. .	4.793	87	4.793	87	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	31	Najem lokalu	240	—	240	—	—	—
	32	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	392	44	392	44	—	—
	33	Przyrządy geodetyczne	19	56	19	56	—	—
	34	Dyety i koszta podróży delegata .	51	60	51	60	—	—
	35	Koszta podróży, płaca i dodatek budowlany kierownika budowy. .	13.401	74	13.401	74	—	—
	36	Wynagrodzenie kasyera . . .	850	—	850	—	—	—
	37	Inne	770	85	770	85	—	—
		Suma rubryki VI. .	15.726	19	15.726	19	—	—
		Do przeniesienia . .	247.827	59	247.827	59	—	—

XXXVII. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	247.827	59	247.827	59	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	38	Rowy dodatkowe	4.199	49	4.199	49	—	—
	39	Objekty	88	20	88	20	—	—
	40	Zdjęcia uzupełniające	281	—	281	—	—	—
	41	Zwrot kosztów sporządzenia projektu	9.254	70	9 254	70	—	—
	42	Inne	1.209	43	1.209	43	—	—
		Suma rubryki VII..	15.032	82	15.032	82	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	262.860	41	262.860	41	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki pobranej na pokrycie niedoboru z 1902 r. 70.987 K 98 g z 1903 r. 104.117 „ 94 „	175 105	92	70.987	98	104.117	94
	2	Koszta budowy dodatkowej rowów osusz. w Podleszanach . . .	1.260	66	1.260	66	—	—
	3	Kosztą konserwacyi Starego Brnia .	861	—	861	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	440.087	99	335.970	05	104.117	94
		Zapas z końcem roku 1902: *a)* w gotówce . . . — K — g *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . 20.571 „ 09 „	—	—	20.571	09	—	—
		Razem .	—	—	356.541	14	—	—
		B) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
	1	Ze sprzedaży trawy	2.240	32	2.240	32	—	—
	2	Odszkodowania	100	50	100	50	—	—
	3	3% odsetki od lokowanej gotówki .	62	53	62	53	—	—
		Suma dochodów .	2.403	35	2.403	35	—	—
	1	Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	1.188	13	—	—
		Razem .	—	—	3.591	48	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas kasowy z końcem roku 1902 .	—	—	3.591	48	—	—

XXXVII. Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz regulacyjny.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy:			
a) w gotówce	— K — g		
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	20.571 „ 09 „		
2. Należytości czynne:			
a) Zwrot kosztów budowy kanału Dymitrowskiego	1.694 „ 25 „		
b) Zwrot kosztów dodatkowych rowów osuszających w Podleszanach . .	244 „ 16 „		
c) Zwrot kosztów konserwacyi Starego Brnia	861 „ — „		
Suma stanu czynnego		23.370 K 50 g	

Stan bierny.

Zwrot pobranej zaliczki na pokrycie niedoboru	104.117 „ 94 „	
Czysty stan bierny . .		80.747 K 44 g

B) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

Zapas kasowy w gotówce	3.591 K 48 g	
Stan bierny	— „ — „	
Czysty stan czynny . .		3.591 K 48 g

UWAGA. Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.305/1903.

XXXVIII. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	43.548	—	43.548	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	32.661	—	32.661	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne:						
		a) zaległe . . . 55.322 K						
		b) bieżące . . . 32.661 „	87.983	—	—	—	87.983	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	930	80	930	80	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	165.122	80	77.139	80	87.983	—
		b) **Przenośne.**						
	6	Zaliczka pobrana z rachunku roku 1903 na pokrycie niedoboru roku 1902.	5.126	07	5.126	07	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	170.248	87	82.265	87	87.983	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	49.662	86	—	—
		Razem .	—	—	131.928	73	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał	36.325	81	36.325	81	—	—
	2	Wykop z rowów dopływowych i odpływowych.	3.828	10	3.828	10	—	—
	3	Przewóz ziemi na odległość 40 *m* .	3.377	24	3.377	24	—	—
	4	„ „ „ „ 100 *m* i wyżej	—	—	—	—	—	—
	5	Wykonanie nasypu wału . . .	7.188	33	7.188	33	—	—
	5*a*)	Materyały i narzędzia	4.045	25	4.045	25	—	—
	5*b*)	Dozór budowy.	2.034	84	2.034	84	—	—
	6	Obsiew szkarp wałów	945	96	945	96	—	—
		Suma rubryki I. .	57.745	53	57.745	53	—	—
		Do przeniesienia . .	57.745	53	57.745	53	—	—

XXXVIII. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	57.745	53	57.745	53	—	—
II.		Wywłaszczenie gruntów:						
	7	Przeniesienie budynków . . .	9.286	30	9.286	30	—	—
	8	Grunta pod rowy materyałowe . .	18.134	03	18.134	03	—	—
	9	„ „ „ dopływowe i odpływowe	—	—	—	—	—	—
	10	Grunta pod wały wsteczne . . .	3.853	72	3.853	72	—	—
	11	„ „ wał wspólny . . .	1.883	38	1.883	38	—	—
	12	„ „ drogi równoległe . .	452	92	452	92	—	—
	12*a*)	Koszta komisyi i intabulacyi . .	59	50	59	50	—	—
		Suma rubryki II. .	33.669	85	33.669	85	—	—
III.		Ubezpieczenia:						
	13	Płotki w rowach	418	44	418	44	—	—
	14	Darniowanie szkarp, wałów i rowów	—	—	—	—	—	—
	15	Dowóz darni	2.080	84	2.080	84	—	—
		Suma rubryki III. .	2.499	28	2.499	28	—	—
IV.		Budowa upustów:						
	16	Przepust Nr. 1.	961	30	961	30	—	—
	17	„ Nr. 2.	—	—	—	—	—	—
	18	„ Nr. 3.	2.275	20	2.275	20	—	—
	19	„ Nr. 4.	—	—	—	—	—	—
	20	„ Nr. 5.	5.087	40	5.087	40	—	—
	21	„ Nr. 6.	—	—	—	—	—	—
	22	„ Nr. 7.	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	8.323	90	8.323	90	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	23	Straż wałowa	390	—	390	—	—	—
	23*a*)	Konserwacya wałów	1.439	93	1.439	93	—	—
	23*b*)	„ rowów						
		Suma rubryki V. .	1.829	93	1.829	93	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	24	Przybory geodetyczne i kancelaryjne	263	72	263	72	—	—
	25	Płaca, dodatek budowl. i koszta podróży kierownika budowy . .	7.378	28	7.378	28	—	—
	26	Remuneracya płatnika	600	—	600	—	—	—
	27	Koszta inspekcyi	327	85	327	85	—	—
	28	Wydatki drobne	442	83	442	83	—	—
		Suma rubryki VI. .	9.012	68	9.012	68	—	—
		Do przeniesienia . .	113.081	17	113.081	17	—	—

XXXVIII. Fundusz obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	113.081	17	113.081	17	—	—
VII.		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	29	Kasa chorych i zakład ubezpieczeń robotników.	3.587	54	3.587	54	—	—
	30	Budowa mostu na kanale . . .	40	—	40	—	—	—
	31	Stawianie poręczy na przejazdach .	3.472	06	3.472	06	—	—
	32	Ochrona wałów w czasie wody . .	901	84	901	84	—	—
	33	Inne	1.804	66	1.804	66	—	—
		Suma rubryki VII..	9 806	10	9.806	10	—	—
		Suma rzeczywistych wydatków	122.887	27	122.887	27	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczki na pokrycie niedoboru	5.126	07	—	—	5.126	07
		Suma wszystkich wydatków .	128.013	34	122.887	27	5.126	07
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . — K — g						
		b) „ remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 9.041 „ 46 „	—	—	9.041	46	—	—
		Razem .	—	—	131.928	73	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Stan czynny.

1. Zapas:	*a)* w gotówce	— K — g	
	b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów	9.041 „ 46 „	
2. Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne		87.983 „ — „	
	Suma stanu czynnego		97.024 K 46 g

Stan bierny.

Zwrot pobranej zaliczki na pokrycie niedoboru	5.126 „ 07 „
Czysty stan czynny . .	91.898 K 39 g

UWAGA. Datki konkurencyjne zostaną ściągnięte po zawiązaniu Spółki wodnej.

XXXIX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego	26.000	—	26.000	—	—	—
	2	Datek z państwowego funduszu melioracyjnego	26.000	—	26.000	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	13.000	—	—	—	13.000	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki	226	21	226	21	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	65.226	21	52.226	21	13.000	—
		b) **Przenośne**	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów	65.226	21	52 226	21	13.000	—
		Zapas z początkiem roku 1902	—	—	—	—	—	—
		Razem	—	—	52.226	21	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie	567	81	567	81	—	—
	2	Zdzieranie darni	197	24	197	24	—	—
	3	Karczowanie	59	—	59	—	—	—
	4	Wykop z rowów materyałowych z odwozem na wał	719	43	719	43	—	—
	5	Wykop z potoków z odwozem na wał	11.938	44	11.938	44	—	—
	6	Wykop z potoków i rowów osuszających z odwozem na brzeg	591	28	591	28	—	—
	7	Wykonanie nasypu	2.688	54	2.688	54	—	—
	8	Materyały i narzędzia	1.569	69	1.569	69	—	—
	9	Dozór robót ziemnych	1.423	57	1.423	57	—	—
		Suma rubryki I.	19.755	—	19.755	—	—	—
II.		Objekty:						
	10	Roboty ciesielskie: Materyały i narzędzia	1.713	27	1.713	27	—	—
	11	Roboty ciesielskie: Robocizna	1.579	08	1.579	08	—	—
	12	Roboty murarskie: Materyały i narzędzia	3.340	84	3.340	84	—	—
	13	Roboty murarskie: Robocizna	1.754	96	1.754	96	—	—
	14	Roboty kowalskie	328	13	328	13	—	—
	15	Rozmaite	828	25	828	25	—	—
	16	Dozór budowy objektów	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki II.	9.544	53	9.544	53	—	—
		Do przeniesienia	29.299	53	29.299	53	—	—

XXXIX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	29.299	53	29.299	53	—	—
III.		Roboty dodatkowe:						
	17	Obsiew szkarp.	274	76	274	76	—	—
	18	Ubezpieczenie szkarp, potoków i rowów darniami	1.486	47	1.486	47	—	—
	19	Ubezpieczenie faszynowe . . .	939	47	939	47	—	—
		Suma rubryki III. .	2.700	70	2.700	70	—	—
IV.		Wykupno gruntów:						
	20	Koszta komisyjne	111	88	111	88	—	—
	21	Wykupno gruntów pod wał . . .	1.177	46	1.177	46	—	—
	22	„ „ „ koryto potoków i rowów osuszających . . .	612	08	612	08	—	—
	23	Odszkodowania za rowy materyałowe	—	—	—	—	—	—
	24	„ za grunta obciążone serwitutem	440	51	440	51	—	—
	25	Odszkodowania za zniszczone plony i grunta zajęte czasowo pod odkłady i t. p.	2.663	13	2.663	13	—	—
	26	Odszkodowania za przeniesienie budynków	—	—	—	—	—	
	27	Koszta intabulacyi.	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. .	5.005	06	5.005	06	—	—
V.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	28	Naprawa szkarp, wałów, potoków i rowów osuszających	—	—	—	—	—	—
	29	Naprawa objektów.	—	—	—	—	—	—
	30	Czyszczenie koryt, rowów i potoków z namułu	310	19	310	19	—	—
	31	Straż wałowa i rzeczna . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki V. .	310	19	310	19	—	—
VI.		Zarząd:						
	32	Najem lokalu	160	—	160	—	—	—
	33	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	81	43	81	43	—	—
	34	Przyrządy geodetyczne	2	24	2	24	—	—
	35	Dyety i koszta podróży delegata .	—	—	—	—	—	—
	36	Koszta podróży, dyety, płaca i dodatek budowlany kierownika budowy	4.566	42	4.566	42	—	—
	37	Wynagrodzenie płatnika . . .	280	—	280	—	—	—
	38	Inne drobne	232	09	232	09	—	—
		Suma rubryki VI. .	5.322	18	5.322	18	—	—
		Do przeniesienia . .	42.637	66	42.637	66	—	—

XXXIX. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	42.637	66	42.637	66	—	—
VII		Rozmaite i nieprzewidziane:						
	39	Budowa ramp kosztorysem nieprzewidzianych	163	99	163	99	—	—
	40	Budowa brodów	—	—	—	—	—	—
	41	Pogłębienie rowów odpływowych .	—	—	—	—	—	—
	42	Korekcya dopływów	—	—	—	—	—	—
	43	Objekty dodatkowe	1 004	91	1.004	91	—	—
	44	Zwrot kosztów sporządzenia projektów	—	—	—	—	—	—
	45	Koszta katastru konkurencyjnego i zawiązanie spółki wodnej . . .	—	—	—	—	—	—
	46	Inne	874	01	874	01	—	—
		Suma rubryki VII..	2.042	91	2.042	91	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	44.680	57	44.680	57	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	44.680	57	44.680	57	—	—
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . 5.113 K 64 g						
		b) w remanencie materyałów i narzędzi 2.432 „ — „	—	—	7.545	64	—	—
		Razem .	—	—	52.226	21	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy:
   a) w gotówce . . . . . 5.113 K 64 g
   b) w remanencie materyałów i narzędzi 2.432 „ — „ — 7.545 K 64 g
2. Należytości czynne:
   Zaległe datki konkurencyjne . . . . . 13.000 „ — g
   Suma stanu czynnego . . . . 20.545 K 64 g
   Stan bierny . . . . . — „ — „
   Czysty stan czynny . . 20.545 K 64 g

UWAGA. Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic, utworzono na mocy ustawy krajowej z dnia 15. lipca 1901 (Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 71).

Zapasy kasowe w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 40.285/1903.

XL. Fundusz regulacyi potoku Pustej.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	33.280	—	33.280	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	24.960	—	24.960	—	—	—
	3	Datki konkurencyjne	24.960	—	—	—	24.960	—
	4	Odsetki od lokowanej gotówki . .	1.108	24	1.108	24	—	—
	5	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	84.308	24	59.348	24	24.960	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	84.308	24	59.348	24	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	59.348	24	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie	256	20	256	20	—	—
	2	Materyały i narzędzia	4	40	4	40	—	—
	3	Dozór robót ziemnych	89	64	89	64	—	—
		Suma rubryki I. .	350	24	350	24	—	—
II.	7—10	Budowa objektów	—	—	—	—	—	—
III.	11-13	Roboty dodatkowe	—	—	—	—	—	—
IV.		Wykupno młynów i gruntów oraz odszkodowania:						
	14	Koszta komisyjne	500	—	500	—	—	—
V.	19-21	Konserwacya w czasie budowy . .	—	—	—	—	—	—
VI.		Koszta zarządu:						
	23	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	211	74	211	74	—	—
	24	Przyrządy geodetyczne	29	—	29	—	—	—
	25	Płaca, koszta podróży i dodatek budowlany kierownika budowy oraz koszta inspekcyi	1.582	29	1.582	29	—	—
	28	Inne	20	80	20	80	—	—
		Suma rubryki VI. .	1.843	83	1.843	83	—	—
		Do przeniesienia . .	2.694	07	2.694	07	—	—

XL. Fundusz regulacyi potoku Pustej.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	2.694	07	2.694	07	—	—
VII.	31	Rozmaite i nieprzewidziane: Koszta oznaczenia okręgu konkurencyjnego i zawiązania spółki wodnej	1.698	48	1.698	48	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	4.392	55	4.392	55	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	4.392	55	4.392	55	—	—
		Zapas z końcem roku 1902: *a)* w gotówce . . 54.955 K 69 g *b)* w remanencie narzędzi i sprzętów — „ — „	—	—	54.955	69	—	—
		Razem .	—	—	59.348	24	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Stan czynny.

1. Pozostałość kasowa:		
a) w gotówce	54.955 K 69 g	
b) w remanentach narzędzi i sprzętów .	— „ — „	54.955 K 69 g
2. Należytości czynne:		
Zaległe datki konkurencyjne		24.960 „ — „
Suma stanu czynnego		79.915 K 69 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . .		79.915 K 69 g

UWAGA. Fundusz regulacyi potoku Pustej utworzono na mocy ustawy krajowej z dnia 11. września 1901 (Dz. u. i rozp. kr. Nr. 92).

Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.307/1903.

XLI. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zasiłek z funduszu krajowego . .	30.000	—	30.000	—	—	—
	2	„ z państwowego funduszu melioracyjnego	30.000	—	30.000	—	—	—
	3	Odsetki od kapitałów lokowanych .	212	75	212	75	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	60.212	75	60.212	75	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	60.212	75	60.212	75	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—	—	60.212	75	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	1	Trasowanie i profilowanie . . .	155	05	155	05	—	—
	2	Wykop z łożyska z odwozem na tamy	252	—	252	—	—	—
		Suma rubryki I. .	407	05	407	05	—	—
II.		Budowle regulacyjne:						
	5	Materyały.	9.128	10	9.128	10	—	—
	6	Robocizna	4.514	71	4.514	71	—	—
	8	Narzędzia	315	28	315	28	—	—
	9	Dozór (tamiarze)	473	20	473	20	—	—
		Suma rubryki II. .	14.431	29	14.431	29	—	—
III.		Utrzymanie w czasie budowy:						
	10	Naprawa uszkodzonych budowli regulacyjnych	178	02	178	02	—	—
IV.		Koszta zarządu:						
	12	Najem lokalu	80	—	80	—	—	—
	13	Sprzęty i potrzeby kancelaryjne. .	26	40	26	40	—	—
	15	Pobory c. k. kierownika budowy .	3.280	—	3.280	—	—	—
	16	Inne drobne	226	13	226	13	—	—
		Suma rubryki IV. .	3.612	53	3.612	53	—	—
		Do przeniesienia . .	18.628	89	18.628	89	—	—

XLI. Fundusz regulacyi rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		Z przeniesienia . .	18.628	89	18.628	89	—	—
V.	17-19	Rozmaite i nieprzewidziane. . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	18.628	89	18.628	89	—	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	18.628	89	18.628	89	—	—
		Zapas z końcem roku 1902: *a)* w gotówce . . 39.636 K 06 g *b)* w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . 1.947 „ 80 „	—	—	41.583	86	—	—
		Razem .	—	—	60.212	75	—	—

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Stan czynny.

Zapas: *a)* w gotówce . . . . . 39.636 K 06 g
b) w remanencie materyałów, narzędzi i sprzętów . . . . . 1.947 „ 80 „ 41.583 K 86 g

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 41.583 K 86 g

UWAGA. Fundusz regulacyi Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim utworzono na mocy ustawy krajowej z d. 9. listopada 1902 (Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 103).

Zapas kasowy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym.

LW. 51.300/1903.

XLII. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		A) Fundusz konserwacyjny.						
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Datek z funduszu krajowego . .	1.000	—	1.000	—	—	—
	2	Datki konkurencyjne:						
		zaległe . . 2.599 K 74 g						
		bieżące . . 1.000 „ — „	3.599	74	1.991	74	1.608	—
	3	Sprzedaż trawy	972	42	972	42	—	—
	4	Rozmaite	533	10	533	10	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	6.105	26	4.497	26	1.608	—
		b) **Przenośne** . . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	6.105	26	4.497	26	1.608	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	427	26	—	—
		Razem .	—	—	4.924	52	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
I.		Roboty ziemne:						
	2	Naprawa wałów	12	36	12	36	—	—
II.		Ubezpieczenia:						
	3	Ubezpieczenie brzegów	431	—	431	—	—	—
III.		Objekty:						
	5	Szluza i przepusty	651	—	651	—	—	—
IV.		Odszkodowania za grunta:						
	8	Wynagrodzenie za grunta . . .	14	61	14	61	—	—
V.		Koszta zarządu:						
	9	Urzymanie konduktora	568	80	568	80	—	—
	9*a*)	„ strażników	900	—	900	—	—	—
	11	Rozmaite	89	29	89	29	—	—
		Suma rubryki V. .	1.558	09	1.558	09	—	—
		Razem .	2.667	06	2.667	06	—	—
VI.	12	Nieużyta nadwyżka dochodów przeniesiona do funduszu rezerwowego .	1.830	20	1.830	20	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	4.497	26	4.497	26	—	—
		b) **Przenośne.**						
	1	Depozyta	173	46	—	—	173	46
		Suma wszystkich wydatków .	4.670	72	4.497	26	173	46
		Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce (depozyt) 173 K 46 g						
		b) w remanencie narzędzi i sprzętów . . 253 „ 80 „	—	—	427	26	—	—
		Razem .	—	—	4.924	52	—	—

XLII. Fundusz konserwacyi rzeki Trześniówki.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		B) Fundusz rezerwowy.						
		DOCHODY.						
	1	Nieużyta nadwyżka dochodów z roku 1902	1.830	20	1.830	20	—	—
	2	Odsetki od kapitałów lokowanych .	181	90	181	90	—	—
		Suma dochodów .	2.012	10	2.012	10	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	6.063	25	—	—
		Razem .	—	—	8.075	35	—	—
		WYDATKI.						
		Zapas z końcem roku 1902 . . .	—	—	8.075	35	—	—
		Razem .	—	—	8.075	35	—	—

Stan funduszów z końcem roku 1902.

A) Fundusz konserwacyjny.

Stan czynny.

a) Zapasy: 1. w gotówce depozyta . . . . 173 K 46 g
2. w remanencie narzędzi i sprzętów . 253 „ 80 „
b) Należytości czynne: Zaległe datki konkurencyjne 1.608 „ — „
Suma stanu czynnego . . . . 2.035 K 26 g

Stan bierny: Depozyta . . . . . 173 „ 46 „

Czysty stan czynny . . 1.861 K 80 g

B) Fundusz rezerwowy.

Stan czynny.

Zapas w gotówce . . . . . 8.075 K 35 g
Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 8.075 K 35 g

UWAGA. Zapasy w gotówce ulokowano łącznie z zapasami gotówki funduszu krajowego na 3% raohunku bieżącym w Banku krajowym.

LW. 35.612/1903.

XLIII. Fundusz konserwacyi potoku górskiego Michałów.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		DOCHODY.						
	1	Datek konkurencyjny gminy Maniowa	125	—	125	—	—	—
	2	„ „ funduszu drogowego	125	—	125	—	—	—
		Suma dochodów .	250	—	250	—	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	558	—	—	—
		Razem .	—	—	808	—	—	—
		WYDATKI.						
	1	Płaca strażnika i koszta konserwacyi	250	—	250	—	—	—
		Suma wydatków .	250	—	250	—	—	—
		Zapas z końcem roku 1902 . . .	—	—	558	—	—	—
		Razem .	—	—	808	—	—	—

UWAGA. Stan majątku funduszu z końcem roku 1902 wynosi w gotówce, jak to wyżej podano, kwotę . . . . . 558 K.

LW. 40.293/1903.

XLIV. Fundusz konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		DOCHODY.						
	1	Sprzedaż trawy	8.619	60	8.619	60	—	—
	2	Odszkodowania	339	—	339	—	—	—
	3	Odsetki od lokowanej gotówki . .	2.376	63	2.376	63	—	—
	4	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	11.335	23	11.335	23	—	—
		Zapas z początkiem roku 1902 . .	—	—	62.542	84	—	—
		Razem .	—	—	73.878	07	—	—
		WYDATKI.						
	1	Podatek gruntowy	800	30	800	30	—	—
	2	Koszta komisyjne i licytacyi trawy .	72	44	72	44	—	—
	3	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	872	74	872	74	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1902 .	—	—	73.005	33	—	—
		Razem .	—	—	73.878	07	—	—

UWAGA. Stan majątku funduszu z końcem r. 1902 wynosi w gotówce 73.005 K 33 g, którą użytkuje fundusz krajowy za opłatą odsetek takich, jakie płaci za lokacye Bank krajowy.

LW. 35.634/1903.

XLV. Fundusz emerytalny dozorców melioracyjnych.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K	Należytość g	Uiszczenie K	Uiszczenie g	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g
		DOCHODY.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Wpłaty konduktorów i dozorców: zaległe . . 252 K — g; bieżące . . 1.136 „ 40 „	1.388	40	893	20	495	20
	2	Grzywny za przekroczenia służbowe .	15	—	15	—	—	—
	3	Datki dobrowolne	—	—	—	—	—	—
	4	Odsetki z lokacyi	—	—	—	—	—	—
	5	Roczna dotacya z funduszu krajowego	1.000	—	1.000	—	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2.403	40	1.908	20	495	20
		b) **Przenośne.**						
	6	Lokacya na książeczkę galic. Kasy Oszczędności	1.337	—	1.337	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	3.740	40	3.245	20	495	20
		Zapas kasowy z początkiem roku 1902: *a)* w gotówce . . 337 K 40 g; *b)* „ efektach . . 10.283 „ 49 „	—	—	10.620	89	—	—
		Razem .	—	—	13.866	09	—	—
		WYDATKI.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Pensye i zaopatrzenia	—	—	—	—	—	—
	2	Odprawy	—	—	—	—	—	—
		b) **Przenośne.**						
		Gotówka złożona na książeczkę galic. Kasy Oszczędności	1.337	—	1.337	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	1.337	—	1.337	—	—	—
		Zapas kasowy z końcem roku 1902: *a)* w gotówce . 908 K 60 g; *b)* w efektach . 11.620 „ 49 „	—	—	12.529	09	—	—
		Razem .	—	—	13.866	09	—	—

XLV. Fundusz emerytalny dozorców melioracyjnych.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Stan czynny.

1. Zapas kasowy: *a)* w gotówce	908 K 60 g		
b) w efektach	11.620 „ 49 „		
2. Należytość czynna: Wpłaty konduktorów i dozorców	495 „ 20 „		
Suma stanu czynnego		13.024 K 29 g	
Stan bierny	— „ — „		
Czysty stan czynny . .		13.024 K 29 g	

LW. 49.495/1903.

L. W. 55.941/1903.
Alegat B. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1902.

L. B.

Zamknięcie rachunku

FUNDUSZÓW SAMOISTNYCH

(niedotowanych)

budżetem nieobjętych

za rok

1902.

Z drukarni Ludowej we Lwowie.

Indeks.

		Str.
I.	Fundusz pomnika Kościuszki	414
II.	Fundusze stypendyjne	418
III.	Administracya dóbr Winniki	468
IV.	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	472
V.	„ niżankowicki „ „	476
VI.	Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich	479
VII.	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	482
VIII.	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	485
IX.	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	486
X.	Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich	487
XI.	Fundusz szkół ludowych z roku 1872	491
XII.	Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych	495
XIII.	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	500
XIV.	„ „ „ „ dziewcząt służących	504
XV.	„ ś. p. Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla czterech wiekowych kobiet	507
XVI.	Fundacya Sądecka „Dom roboczy“	510
XVII.	„ Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców	513
XVIII.	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin Hołhocze, Dobrowoda, Wierzbów, Zastawie i Wolica	517
	Fundacya ś. p. Dr. Józefa Kazimierza dw. im. Malinowskiego im. „Najjaśniejszego Pana“:	
XIX.	Fundusz 1. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“	521
XX.	„ 2. „ku wspieraniu artystów i literatów“	525
XXI.	„ 3. „ku wspieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“	529
XXII.	„ 4. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“	532
XXIII.	„ 5. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“	535
XXIV.	„ 6. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“	540
XXV.	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej im. J. I. Kraszewskiego	544
XXVI.	„ imienia Antoniego Schiffnera	546
XXVII.	„ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych	549
XXVIII.	„ Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi	553
XXIX.	„ „Domu ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie	557
XXX.	Fundusz „Macierzy Polskiej“	565
XXXI.	Fundacya Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących	570
XXXII.	Fundusz z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego	573
XXXIII.	„ ku podniesieniu rybactwa	574
XXXIV.	Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirth i Teofili Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt	578
XXXV.	„ posagowa ś. p Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla biednych moralnie prowadzących się dziewcząt	580
XXXVI.	„ ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych	584
XXXVII.	„ ś. p. Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą	588
XXXVIII.	„ ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie	591
XXXIX.	Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	595

		Str.
XL.	Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła	598
XLI.	„ posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla 5 panien szlacheckich	602
XLII.	„ „ „ „ „ „ dla 10 dziewcząt wiejskich	606
XLIII.	„ „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych	610
XLIV.	„ ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych i rekonwalescentów	615
	Fundacya imienia Józefa Kośvitzky'ego:	
XLV.	Fundusz 1. „dla ślepych w Krakowie“	618
XLVI.	„ 2. „dla wychowanków zakładu sierot pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie“	620
XLVII.	„ 3. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie“	623
XLVIII.	Fundacya im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale	625
XLIX.	Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla Zboru im. św. Klaudyi	629
L.	Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	632
LI.	Fundacya Józefa Krupacza „dla patentowanych c. k. inwalidów wojskowych“	638
LII.	„ ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	641
LIII.	„ „ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie	654
LIV.	„ „ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	658
LV.	Fundusz „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych przemysłowych zakładów naukowych w kraju“	662
LVI.	Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierżawce“	664
LVII.	„ „ „ „ „ Żuratyn	666
LVIII.	„ „ „ „ „nieuleczalnych chorych chrześcian we Lwowie“	668
LIX.	„ ś. p. Wacława Tyzenhauza	670
LX.	„ księżny Karoliny z książąt Ponińskich Lubomirskiej na utrzymanie i wychowanie 12 sierot w Zakładzie św. Heleny we Lwowie	672
LXI.	„ Maryi Gewürtzowej na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy	675
LXII.	„ ks. Jana Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	679
LXIII.	„ „ „ „ „ Dębicy	681
LXIV.	„ hr. Róży Lanckorońskiej dla chorych artystów	683
LXV.	„ Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich	687
LXVI.	„ posagowa im. Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana	690
LXVII.	Fundacya imienia ś. p. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich	693
LXVIII.	Fundacya imienia Izydora Kowalewskiego	695
LXIX.	Fundacya Jego Cesarskiej i Królewskiej Apostolskiej Mości Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół i szczepków drzewek owocowych dla ukończonych uczniów szkół ludowych powiatu turczańskiego	697
LXX.	Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie	699
LXXI.	Fundusz „Nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych“	703
LXXII.	Fundacya Hofmanowej I.	705
LXXIII.	„ „ II.	708
LXXIV.	„ Jakóba hr. Potockiego	711
LXXV.	„ pamiątkowa Kościuszki	713
LXXVI.	Depozyta gminne serwitutowe	719
LXXVII.	Depozyta ogólne	724/II

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	87	51	87	51	—	—
	2	Efekta zakupione	87	51	87	51	—	—
		Suma dochodów . .	175	02	175	02	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.	—	—	—	—	—	—
		b) w efektach . . 31.625 „ 04 „	—	—	31.625	05	—	—
		Razem . .	—	—	31.800	07	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	87	51	87	51	—	—
		Suma wydatków . .	87	51	87	51	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.	—	—	—	—	—	—
		b) w efektach . . 31.712 „ 55 „	—	—	31.712	56	—	—
		Razem . .	—	—	31.800	07	—	—

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

Stan czynny. Zapas kasowy:	Szczegół.	Ogółem
a) w gotówce		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego	200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego	14.600 „ — „	
3. 4% listy zastawne galicyjsk. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	5.400 „ — „	
4 4% obligacye kolejowe Banku krajowego . . .	11.200 „ — „	
5. 4% obligacye pożyczki krajowej z roku 1893 . .	200 „ — „	
6. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego . .	112 „ 55 „	31.712 K. 55 g.
Suma stanu czynnego . . .		31.712 K. 56 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . . .		31.712 K. 56 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901 . .		31.635 „ 05 „
okazuje **się przyrost** majątku o		87 K. 51 g

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 22 K. 50 g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 592 „ — „						
		c) 4% od listów zast. gal. Tow. kred. ziemsk. . 216 „ — „						
		d) 4% od obligacyi kolejowych Banku kraj. . 448 „ — „						
		e) 4% od oblig. galic. pożyczki kraj. z r. 1893 32 „ — „						
		f) 3·6% od książ. wkładk. Banku krajowego . 88 „ 17 „						
		Razem 1.398 K. 67 g.						
		od tego podatek rentowy 1 „ 08 „						
		Czysty dochód . .	1.397	59	1.397	59	—	—
		Suma dochodów . .	1.397	59	1.397	59	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1902 w efektach	—	—	1.223	14	—	—
		Razem . .	—	—	2.620	73	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	87	51	87	51	—	—
	2	Gotówka odesłana Komitetowi zarządzającemu pomnikiem w Krakowie. .	1.309	42	1.309	42	—	—
	3	Rozmaite (porto pocztowe) . . .	—	66	—	66	—	—
		Suma wydatków . .	1.397	59	1.397	59	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach.	—	—	1.223	14	—	—
		Razem . .	—	—	2.620	73	—	—

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Uwaga. Majątkiem tej fundacyi zarządza samoistnie Komitet istniejący w Krakowie i przedkłada Wydziałowi krajowemu corocznie sprawozdanie ze swych czynności.

W roku 1892 nadesłał Komitet ten do przechowania w Kasie Wydziału krajowego efekta imiennej wartości 550 zł. mon. konw. na rzecz majątku obrotowego z zastrzeżeniem, że efekta te służyć będą na ewentualne nadzwyczajne potrzeby pomnika Kościuszki (LW. 7.387|92).

Wykazany powyżej zapas majątku obrotowego z końcem roku 1902 stanowiący wzmiankowany powyżej depozyt, składa się obecnie z efektów:

1.	$4^1/_2$% listy zastawne Banku krajowego	300 K.	— g.
2.	4% listy zastawne Banku krajowego	200 „	— „
3.	4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „	— „
4.	3.6% książeczka wkładkowa Banku krajowego	123 „	14 „
	Razem imiennej wartości . .	1.223 K.	14 g.

LW. 21.200/903.

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
I.		**Wpływy na rzecz nowoprzybyłych fundacyj:**						
	1	*Adamskich Teofila i Pauliny:*						
		a) 4% listy zast. gal. Tow. kred. ziemsk. im. wart. 40.000 K. — g.						
		b) karta wkładk. tarnowskiej Kasy oszczęd. na 886 „ 95 „	40.886	95	40.886	95	—	—
	2	*Bielskiego Antoniego* gotówką . . .	6.000	—	6.000	—	—	—
	3	*Drelichowskiego Jana* fundusz I. dla uczniów szkoły realnej:						
		a) 4% listy zastaw. Banku krajow. imiennej wartości . . . . 23.700 K. — g.						
		b) książeczka galic. Kasy oszczędności na . . 10 „ 82 „	23.710	82	23.710	82	—	—
	4	*Drelichowskiogo Jana* fundacya II. dla uczniów c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie:						
		a) 4% listy zast. Banku krajowego . . . 23.700 K. — g.						
		b) książeczka galic. Kasy oszczędności . . 10 „ 82 „	23.710	82	23.710	82	—	—
	5	*Przeorskich Marka i Amalii z Grzywińskich:*						
		a) 4% listy zastawne Banku krajowego . . 5.900 K. — g.						
		b) książeczka galic. Kasy oszczędności na . . 85 „ 78 „	5.985	78	5.985	78	—	—
		Do przeniesienia . . .	100.294	37	100.294	37	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Z przeniesienia . . .	100.294	37	100.294	37	—	—
	6	*Słowińskiego Aleksandra*:						
		a) 4% obligacye kolejowe Banku krajowego . 4.200 „ — „						
		b) książeczka gal. Kasy oszczędności na . . 45 „ 64 „	4.245	64	4.245	64	—	—
	7	*Stadnickiego Edwarda Adama*:						
		a) 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893 21.000 K. — g.						
		b) książeczka Banku krajowego na . . 421 „ 49 „	21.421	49	21.421	49	—	—
	8	*Zawiszów Antoniego i Augusta*:						
		a) 4% listy zastawne Tow. kredyt. ziemsk. Królestwa polskiego . . 12.000 rubli						
		b) gotówką . . . 184 „	12.184	rubli	12.184	rubli	—	—
		Rezem . .	125.961 12.184	50 rubli	125.961 12.184	50 rubli	— —	— —
II.	5	**Wpływy na rzecz istniejących już fundacyi**	—	—	—	—	—	—
III.	6	**Kapitały hipotekowane**:						
		a) na dobrach Werhrata (na rzecz fund. Antoniego hr. Łosia) w kwocie . . . 12.727 K. 29 g.						
		b) na dobrach Sietnica (na rzecz fundacyi ks. Józefa Olszewskiego) w kwocie . . . 8.400 „ — „						
		c) na dobrach Hrabużna (na rzecz fundacyi Lipińskich) w kwocie . 761 „ 09 „						
		Do przeniesienia 21.888 K. 38 g.	125.961 12.184	50 rubli	125.961 12.184	50 rubli	— —	— —

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Z przeniesienia 21.888 K. 38 g.	125.961	50	125.961	50	—	—
			12.184	rubli	12.184	rubli	—	—
		d) na realności lk. 4941/4 własność galic. Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie stanowiącej (na rzecz fundacyi Cieszewskiego-Zawadzkiego) . . . 17.473 K. 70 g.	39.362	08	—	—	39.362	08
IV.	7	**Wierzytelności i pretensye niezahipotekowane** (na rzecz fundacyi Lipińskich)	478	09	—	—	478	09
		Gotówka za sprzedane dobra i realności:						
	8	Reszta ceny kupna dóbr Dzwonowa (własność fundacyi Boznańskiego) . .	26.000	—	26.000	—	—	—
	9	Za realność popijarską (dawniej własność fundacyi Głowińskiego) . . .	70.402	99	—	—	70.402	99
	10	Reszta ceny kupna parcel z lasu Winnickiego (własn. fundacyi Głowińskiego)	2.368	13	789	39	1.578	74
	11	Za sprzedaną realność l.k. 562 i 29 w Podhajcach wraz z dziedziczną apteką tamże (własność fundacyi Karzykiewicza	100.000	—	3.606	89	96.393	11
	12	**Gotówka przemiesiona z majątku:**						
		a) obrotowego . . . 95.106 K. 18 g.						
		b) zarodowego fundacyi Czaykowskiego Waleryana . . . . 20 „ — „						
		Razem 95.126 K. 18 g.						
		Do przeniesienia 95.126 K. 18 g.	364.572	79	156.357	78	208.215	01
			12.184	rubli	12.184	rubli	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia 95.106 K. 18 g.	364.572	79	156.357	78	208.215	01
			12.184	rubli	12.184	rubli	—	—
		od tego przeniesiona:						
		α) do majątku obrotowego . . 23.972 K. 89 g.						
		β) do majątku rezerwowego fundacyi Czaykowskiego Waleryana . 20 „ — „ 23.992 „ 89 „						
		Czysty dochód . . .	71.133	29	71.133	29	—	—
13		**Efekty przeniesione z majątku obrotowego**	54	60	54	60	—	—
14		**Efekty zakupione** w walucie koronowej	342.518	46	342.518	46	—	—
		Suma dochodów . .	778.279	14	570.064	13	208.215	01
			12.184	rubli	12.184	rubli	—	—
		Do tego:						
16		**Zapas kasowy** z początkiem roku 1902:						
		α) w gotówce 83 K. 60 g.						
		b) w efektach 8,682.972 „ 19 „ 8,683.055 K. 79 g.						
17		Wartość dóbr i realności 940.535 „ 46 „	—	—	9,623.591	25	—	—
		Razem . . .	—	—	10,205 839	38	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
I.	1	**Gotówka wydana na zakupno efektów** . 332.141 K. 26 g.						
		od tego pobrana za zrealizowane efekty . 225.317 „ 48 „						
		Czysty wydatek . .	106.823	78	106.823	78	—	—
	2	**Efekty zrealizowane:**						
		a) w walucie koronowej	197.356	17	197.356	17	—	—
		b) w walucie rosyjskiej w rublach . .	12.184	rubli	12.184	rubli	—	—
	3	**Efekty wydane do winkulacyi** . . . 47.600 K. — g.						
		od tego odebrane z winkulacyi . . . . 47.600 „ — „	—	—	—	—	—	—
	4	**Efekty wydane do wymiany** . . . . 12.000 rubli						
		od tego pobrane z wymiany . . . . 12.000 „	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	304.179 12.184	95 rubli	304.179 12.184	95 rubli	— —	— —
		Do tego:						
	5	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce 789 K. 39 g.						
		b) w efektach 8,048.150 „ 58 „ 8,948.939 K. 97 g.						
	6	Wartość dóbr i realności . . . 940.535 „ 46 „	—	—	9,889.475	43	—	—
		Razem zgodnie ze sumą dochodów . .	—	—	10,205 839	38	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

Stan czynny	Szczegół	Ogół.
A) Zapas kasowy:		
a) w gotówce		789 K. 39 g
b) w efektach:		
a) 4·2% austryacka renta państwowa srebrna	4.000 K. — g.	
b) 4·2% austryacka renta państwowa papierowa	107.200 „ — „	
c) 4% listy zastawne galic. Towarz. kred. ziemsk.	3,501.400 „ — „	
d) 4½% listy zastawne galic. Banku krajowego	418.400 „ — „	
e) 4% listy zastawne galic. Banku krajowego	3,014.600 „ — „	
f) 5% prem listy zastawne galic. Banku hipotecz.	65.600 „ — „	
g) 4½% listy zastawne galic. Banku hipotecznego	142.800 „ — „	
h) 4% listy zastawne galic. Banku hipotecznego	304.800 „ — „	
i) 3% listy zastawne austr. Zakładu kredytowego ziemskiego we Wiedniu	1.200 „ — „	
j) 5% obligacye komunalne Banku krajowego	3.400 „ — „	
k) 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	422.700 „ — „	
l) 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa	314.300 „ — „	
ł) 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893	501.900 „ — „	
m) 4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego	112.100 „ — „	
n) 5% austryackie losy państwowe z r. 1860	5.000 „ — „	
o) los węgierski „Bazylika“	10 „ — „	
p) losy miasta Krakowa	120 „ — „	
r) 25 część austr. losu państwowego z r. 1858	20 „ — „	
s) 3·6% książeczki wkładkowe Banku krajowego	18.285 „ — „	
t) 3·6% książeczki wkładkowe galic. Kasy oszczędn.	2.645 „ 28 „	
u) 4% książeczki wkładkowe krak. Kasy oszczędn.	500 „ — „	
w) 4% książeczki wkładkowe innych kas i Towarzystw zaliczkowych	7.170 „ — „	8,948.150 K. 58 g.
B) Należytości czynne		208.215 „ 01 „
C) Wartość dóbr i realności:		
a) dobra Godowa z przyległościami (wartość fundacyi Dydyńskiego)	79.944 K. — g.	
b) realność w Strzyżowie (własn. fundacyi Dydyńskiego)	54.040 „ 12 „	
c) dobra Winniki z przyległościami (własność fundacyi Głowińskiego)	135.750 „ 06 „	
d) dobra Kłodzienko (własność fundacyi Marynowskiego)	320.000 „ — „	
e) realność w Rzeszowie l. 7 i 9 (własność fundacyi Dra Jana Towarnickiego)	75.547 „ 60 „	
Do przeniesienia	665.281 K. 78 g.	9,157.154 K. 98 g.

II. Fundusze stypendyjne.

	Szczegół	Ogół
Z przeniesienia . . .	665.281 K. 78 g.	9,157.154 K. 98 g.
f) Gmach c. k. Seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie (własność fundacyi Dra Jana Towarnickiego)	156.845 „ 48 „	
g) gmach internatu przy c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie (własność fundacyi Dra Jana Towarnickiego) . . .	118.408 „ 20 „	
h) dobra Szypowce z przyległościami (własność fundacyi Stupnickich-Jankowskich) . . .	— „ — „	
i) dobra Kochanówka z przyległościami (własność fundacyi stypendyjnej i zapomogowej Dra Antoniego Lachowicza	— „ — „	
j) dobra Kuźmina dolna i górna (własność fundacyi Ryszarda Pieściorowskiego)	— „ — „	
k) dobra Urlów (własność w $^3/_4$ częściach fundacyi Lipińskich)	— „ — „	
l) dobra Jasowce (własność fundacyi Strzałkowskiego	— „ — „	
ł) realność w Tarnopolu (własność fundacyi Strzałkowskiego)	— „ — „	940.535 K. 46 g.
Suma stanu czynnego . . .		10,097.690 K. 44 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny wynosi z końcem roku 1902 . . .		10,097.690 „ 44 „

dotychczas nieoszacowane

II. Fundusze stypendyjne.

Uwagi do zamknięcia rachunku majątku zarodowego.

1. Czysty stan czynny tego majątku wynosi z końcem roku 1902 jak wyżej wykazano . . . . . 10,097.690 K. 44 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901 w kwocie 9,744.728 „ 84 „
okazuje się przyrost majątku zarodowego o . . . . . 352.961 K. 60 g.
a to głównie wskutek przybycia nowych fundacyi, oraz wskutek sfruktyfikowania zapasowej gotówki majątku obrotowego na rzecz majątku zarodowego, mianowicie:

a) Stan efektów z końcem roku 1902 wynosił	8,948.150 K. 58 g.		
Stan efektów z końcem roku 1901 wynosił	8,682.972 „ 19 „	przyrost o kwotę	265.178 K. 39 g.
b) Stan gotówki z końcem roku 1902 wynosił	789 „ 39 „		
Stan gotówki z końcem roku 1901 wynosił	83 „ 60 „	przyrost o kwotę	705 „ 79 „
c) Stan należytości czynnych z końcem roku 1902 wynosił	208.215 K. 01 g.		
Stan należytości czynnych z końcem roku 1901 wynosił . . .	121.137 „ 59 „	przyrost o kwotę	87.077 „ 42 „
d) Wartość dóbr i realności z końcem roku 1902 wynosiła . . .	940.535 K. 46 g.		
Wartość dóbr i realności z końcem roku 1901 wynosiła . .	940.535 „ 46 „	bez zmiany	— „ —
	Razem przyrost j. w. . . .		352.961 K. 60 g.

2. Wierzytelność z tytułu sprzedanych realności, wykazana pod poz. 9. dochodu stanowi dług zakładu chorych (dawniej obłąkanych i położnic) szpitala powszechnego we Lwowie za nabytą w swoim czasie od fundacyi Głowińskiego realność Popijarską w samie 70.402 K. 99 g. z której to sumy przypadała na fundusz obłąkanych kwota 56.322 K. 39 g., a na zakład położnic kwota 14.080 K. 60 g. Kapitał ten jest zahipotekowany na realności Popijarskiej, a zakład chorych szpitala powszechnego we Lwowie opłaca corocznie na rzecz fundacyi Głowińskiego 5% odsetki.

3. Wartość majętności wykazanych w stanie czynnym dóbr i realności, a poszczególnionych pod h, i, j, k, l, m, nie podaje się w zamknięciu, gdyż nie są one dotychczas oszacowane.

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
I.		**Odsetki.**						
	1	Odsetki od papierów wartościowych . . 360.380 K. 17 g.						
		od tego odsetki bierne przy zakupnie efektów . 2.291 „ 50 „						
		Czysty dochód .	358.088	67	358.088	67	—	—
	2	Odsetki z książeczek Banku krajowego i galic. Kasy oszczędności . . .	1.620	74	1.620	74	—	—
	3	Odsetki od kapitałów hipotekowanych:						
		a) 5% od kapitału hipotekowanego na realności popijarskiej we Lwowie, obecnie własność Zakładu chorych (dawniej położnic i obłąkanych) szpitala powszechnego we Lwowie w sumie 70.402 K. 99 g. (na rzecz fundacyi Głowińskiego) . . . 3.520 K. 15 g.						
		b) 5% od kapitału hipotekowanego na dobrach Werchrata w sumie 12.727 K. 29 g. (na rzecz fundacyi Łosia):						
		a) należytość zaległa . 636 K. 36 g.						
		b) należytość bieżąca . 636 „ 36 „ 1.272 K. 72 g.						
		c) 5% odsetki od kapitału hipotekowanego na dobrach Sietnica w sumie 8.400 K. (na rzecz fundacyi Olszewskiego) 420 „ — „						
		Do przeniesienia 5.212 K. 87 g.	359.709	41	359.709	41	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia . . 5.212 K. 87 g.	359.709	41	359.709	41	—	—
		d) Renta z dochodów dóbr Zwiahel rocznie 200 dukatów holenderskich, ważnych w złocie według każdorazowego kursu (na rzecz fundacyi Ładuńskiego) . 2.280 K. — g.						
		od tego zwrot nadpłaty . 21 „ — „ 2.259 „ — „	7.471	87	6.625	51	846	36
		Suma rubryki I. .	367.181	28	366.334	92	846	36
II.		**Dochody z dóbr i realności.**						
	4	Nadwyżka dochodów z dóbr Winniki z przyległościami (fund. Głowińskiego)	15.243	35	15.243	35	—	—
	5	Nadwyżka dochodów z dóbr Godowa (fundusz Dyoyńskiego) . . .	12.000	—	12.000	—	—	—
	6	Czynsz dzierżawny z dóbr Jacowce (fundusz Strzałkowskiego . 9.430 K. 05 g.						
		od tego zwrot nadpłaty . 13 „ 57 „	9.416	48	9.416	48	—	—
	7	Nadwyżka dochodów z dóbr Szypowce (fund. Stupnickiego Marcelego) . .	9.000	—	9.000	—	—	—
	8	Nadwyżka dochodów z dóbr Kochanówka (fund. Lachowicza)	6.330	—	6.300	—	—	—
	9	Nadwyżka dochodów z dóbr Kuźmina, oraz czynsz dzierżawny za II. półr. 1902 (fund. Pieściorowskiego) . .	8.300	—	8.300	—	—	—
		Do przeniesienia . . .	60.289 367.181	83 28	60.289 366.334	83 92	— 846	— 36

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia . . .	367.181	28	366.334	92	846	36
			60.289	83	60.289	83	—	—
	10	Nadwyżka dochodów z realności we Lwowie (fundusz Soleskiego) . . .	1.520	22	1.520	22	—	—
	11	Czynsz dzierżawny z dóbr Urlów (fundusz Lipińskich)	5.500	—	5.500	—	—	—
	12	Czynsz dzierżawny z realności w Tarnopolu (fund. Strzałkowskiego):						
		a) należytość zaległa . 20 K. 22 g.						
		b) należytość bieżąca . 15.366 „ 67 „	15.386	89	11.453	66	3.933	23
	13	Czynsz dzierżawny z dóbr Kłodzienko (fundacya Marynowskiego):						
		a) należytość zaległa . 6.546 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 9.400 „ — „	15.946	84	15.946	84	—	—
	14	Czynsz dzierżawny względnie cena przyszłego kupna apteki w Podhajcach (fundacya Karzykiewicza):						
		a) należytość zaległa . 16.804 K. 51 g.						
		b) „ bieżąca . 2.380 „ — „						
		Razem 19.104 K. 51 g.						
		Z tego odpisano . . 17.000 „ — „	2.184	51	2.184	51	—	—
		Suma rubryki II. . . .	100.828	29	96.895	06	3.933	23
III.		**Dochody z innych funduszów.**						
	15	Dotacya z rubr. XVII. funduszu krajowego celem wyposażenia fundacyi jubilenszowej Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—	24.000	—	—	—
		Do przeniesienia . . .	492.009	57	487.229	98	4.779	59

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia . .	492.009	57	487.229	98	4.779	59
IV.		**Rozmaite dochody.**						
	16	Zwroty zastępczo poniesionych wydatków na zaspokojenie należytości rządowej od legatów zdziałanych przez fundatora ś. p. Ryszarda Pieściorowskiego na rzecz uprawnionych legataryuszów (należytość zaległa)	304	26	—	—	304	26
	17	Odsetki zwłoki od niezapłaconych w terminie należytości:						
		a) należytość zaległa . 14 K 73 g.						
		b) należytość bieżąca . 1.046 „ 49 „						
		Razem 1.061 K. 22 g.						
		odpisano . . . . 21 „ 98 „						
		Zostaje 1.039 K. 24 g.						
		od tego zwrot darowanych odsetków . . 200 „ 41 „	838	83	838	83	—	—
	18	Zasiłki pobrane z rachunku roku 1903 na wyrównanie niedoborów . .	25.678	86	25.678	86	—	—
	19	Reszta ceny kupna drzewostanu w lesie Kłodzienieckim (fund. Marynowskiego) należytość zaległa	605	80	—	—	605	80
	20	Czynsz dzierżawny z polowania na gruntach dworskich w Kłodzienku:						
		a) należytość zaległa . 240 K. — g.						
		b) należytość bieżąca . 240 „ — „	480	—	480	—	—	—
	21	Zwrot kosztów ubezpieczenia budynków:						
		a) należytość zaległa . 827 K. 03 g.						
		b) „ bieżąca . 60 „ — „						
		Razem . 887 K. 03 g.						
		od tego zwrot darowanej należytości . . . 48 „ 96 „						
		Czysty dochód . .	838	07	838	07	—	—
		Do przeniesienia . . .	28.745	82	27.835	76	910	06
			492.009	57	487.229	98	4.779	59

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia	492.009	57	487.229	98	4.779	59
	22	Dochody ze sprzedaży lasowej w Urlowie za rok 1901 (fund. Lipińskich) 3.078 K. 15 g.	28.745	82	27.835	76	910	06
		od tego zwroty . . 344 „ — „	2.734	15	2.734	15	—	—
	23	Nadwyżka dochodów z administracyi lasu Urlowskiego za r. 1902 (fundusz Lipińskich)	300	—	300	—	—	—
	24	Pretensya sądownie przyznana fundacyi ś. p. Józefa Soleskiego, z tytułu wydatków na pokrycie kosztów pogrzebu fundatora, uskutecznionych z masy spadkowej ś. p. Józefa Soleskiego .	2 568	12	2.568	12	—	—
	25	Pretensya sądownie przyznana fundacyi im. Rylskich z tytułu zaległego czynszu dzierżawnego z dóbr Ostrów .	2.677	45	2.677	45	—	—
	26	Cena kupna inwentarza martwego i żywego w dobrach Kuźmina (fundusz Pieściorowskiego)	2.782	—	1.382	—	1.400	—
	27	Odsetki od wierzytelności fundacyi Adamskich	417	—	372	—	45	—
	28	Zwrot połowy zaległej należytości od kontraktu najmu realności w Tarnopolu (fundusz Strzałkowskiego, należytość zaległa)	228	63	228	63	—	—
	29	Zaliczki zwrócone: *a*) należytość zaległa . 31.608 K. 82 g. *b*) należytość bieżąca . 30.042 „ „52	61.651	34	16.934	67	44.716	67
	30	Efekta zakupione (lokacya na książeczkach wkładkowych Banku krajowego i Kasy oszczędn.) 38.544 K. 19 g. od tego spieniężone (książeczki wkładkowe) . 26.426 „ 20 „						
		Rzeczywiste przykupno	12.117	99	12.117	99	—	—
		Do przeniesienia	114.222 492.009	50 57	67.150 487.229	77 98	47.071 4.779	73 59

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Z przeniesienia . . .	492.009	57	487.229	98	4.779	59
			114.222	50	67.150	77	47.071	73
	31	Zwroty i wpływy rozmaite:						
		a) należytość zaległa . 157 K. 74 g.						
		b) „ bieżąca . 358 „ 80 „						
		Razem 516 K. 54 g.						
		Z tego odpisano . . 27 „ — „	489	54	469	14	20	40
		Suma rubryki IV. . . .	114.712	04	67.619	91	47 092	13
		Suma dochodów wszystkich rubryk .	606.721	61	554.849	89	51.871	72
		Do tego:						
	32	**Zapas kasowy** z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . 119,765 K. 49 g.						
		b) w efektach . . 59.625 „ 08 „	—	—	179.390	57	—	—
		Razem . .	—	—	734.240	46	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
I.	1	**Stypendya** dla 938 uczniów:						
		a) należytość zaległa . 15 084 K. 68 g.						
		Z tego odpisano . 8.464 „ 68 „						
		pozostaje 6.620 K. — g.						
		b) należytość bieżąca . 302.430 „ 66 „						
		razem 309.050 K. 66 g.						
		od tego zwroty nadpłaconych należytości . 1.290 „ 50 „						
		Czysty wydatek . .	307.760	16	292.449	48	15.310	68
	2	Opłaty za uczniów wychowywanych w c. k. Zakładach wojskowych (z fundacyi jubileuszowej Cesarza Franciszka Józefa I..	10.141	74	10.141	74	—	—
		Suma rubryki I. . . .	317.901	90	302.591	22	15.310	68
II.		**Cele naukowe i dobroczynne:**						
	3	Wsparcia dla ubogich uczniów miasta Lwowa (z fundacyi Brzezińskiego) .	525	—	525	—	—	—
	4	Subwencya dla bursy im. św. Kazimierza w Tarnowie (z fund. Tarnowskiej)	140	—	140	—	—	—
	5	Wsparcia nadzwyczajne dla rygorozantów (z fundacyi Dydyńskiego):						
		a) należytość zaległa . 120 K. — g. *b*) należytość bieżąca . 1.560 „ — „	1.680	—	1.320	—	360	—
	6	Nagrody dla celujących uczniów kraj. niższej szkoły rolniczej w Czernichowie (z fundacyi Jeleńskiego) . .	240	—	240	—	—	—
		Do przeniesienia . . {	2.585 317.901	— 90	2.225 302.591	— 22	360 15.310	— 68

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia . . .	317.901	90	302.591	22	15.310	68
			2.585	—	2.225	—	360	—
	7	Wsparcia dla ubogiej dziatwy szkolnej w Tarnobrzegu (z fundacyi Raifera) .	36	—	36	—	—	—
	8	Wsparcia dla ubogiej dziatwy szkolnej w Skałacie (z fundacyi Włochowicza)	162	—	162	—	—	—
	9	Wsparcia dla ubogiej dziatwy szkolnej w Żółkwi (z fundacyi Kopińskiego) .	210	—	210	—	—	—
	10	Wydane książeczki wkładkowe galic. Kasy oszczędności tytułem jednorazowych stypendyów z fundacyi Sołowijów na rzecz byłych uczenic szkoły ludowej w Herbutowie . . .	100	—	100	—	—	—
	11	Na cele galic. Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie odsetki od majątku fundacyi Cieszewskiego-Zawadzkiego)	352	70	352	70	—	—
	12	Subwencye dla burs, ochronek i innych zakładów i towarzystw naukowych, oraz zasiłki jednorazowe dla ubogich uczniów, wdów i sierót (z fund. Dra Jana Towarnickiego) . 13.780 K. — g.						
		od tego zwroty . . 1.400 „ — „						
		Czysty wydatek . .	12.380	—	12.380	—	—	—
		Suma rubryki II. . . .	15.825	70	15.465	70	360	—
III.		**Wsparcia jednorazowe.**						
	13	Jednorazowe zapomogi dla krewnych z fundacyi Lachowicza	2.330	—	2.330	—	—	—
	14	Jednorazowe zapomogi dla krewnych z fundacyi Waleryana Czaykowskiego i im. Czaykowskich	2.100	—	2.100	—	—	—
	15	Jednorazowe zasiłki dla krewnych z fundacyi Stanisława Strzałkowskiego .	1.000	—	1.000	—	—	—
		Do przeniesienia . .	5.430	—	5.430	—	—	—
			333.727	60	318.056	92	15.670	68

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia . .	333.727	60	318.056	92	15.670	68
			5.430	—	5.430	—	—	—
	16	Jednorazowe zapomogi dla biednych uczniów z fundacyi Dra Jana Towarnickiego	800	—	800	—	—	—
		Suma rubryki III. . . .	6.230	—	6.230	—	—	—
IV.		**Subwencye stałe.**						
	17	Kapitule katedralnej obrz. rzym. kat. we Lwowie (z fundacyi Głowińskiego) .	892	92	892	92	—	—
	18	Zakładowi ubogich we Lwowie (z fundacyi Głowińskiego	25	20	—	—	25	20
	19	Domowi kalek im. św. Łazarza we Lwowie (z fundacyi Głowińskiego) . .	16	80	16	80	—	—
	20	Galicyjskiemu funduszowi religijnemu (z fundacyi Głowińskiego) . .	115	08	115	08	—	—
	21	Kościołowi OO. Jezuitów we Lwowie (z fundacyi Russyana): . . .	42	—	42	—	—	—
		Suma rubryki IV. . . .	1.092	—	1.066	80	25	20
V.		**Legaty i pensye:**						
	22	Baranowska Augusta (z fundacyi Laskowskich)	200	—	200	—	—	—
	23	Dydyńska Julia (z fundacyi Pieściorowskiego)	540	—	540	—	—	—
	24	Pisz Wincenta (z fundacyi Pieściorowskiego)	80	—	80	—	—	—
	25	Nowosieleccy Bronisław i Zofia (z fundacyi Pieściorowskiego) . . .	800	—	800	—	—	—
	26	Woźniak Felicya (z fundacyi Pieściorowskiego)	40	—	40	—	—	—
		Do przeniesienia . .	1.660	—	1.660	—	—	—
			341.049	60	325.353	72	15.695	88

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia . .	341.049	60	325.353	72	15.695	88
			1.660	—	1.660	—	—	—
	27	Jałowicka Kamila (z fundacyi Strzałkowskiego)	1.200	—	1.200	—	—	—
	28	Mieszkowska Karolina (z fundacyi Adammskich)	720	—	720	—	—	—
		Suma rubryki V. . . .	3.580	—	3.580	—	—	—
VI.		**Wynagrodzenia i wsparcia stałe.**						
	29	Wynagrodzenie Kazimierza Jełowickiego, rozdawcy stypendyów z fundacyi Strzałkowskiego	400	—	399	96	—	04
	30	Wsparcia stałe po 1.200 K. dla 5-ciu krewnych z fundacyi Waleryana Czaykowskiego	6.000	—	6.000	—	—	.
		Suma rubryki VI. . . .	6.400	—	6.399	96	—	04
VII.		**Podatki i należytości rządowe.**						
	31	Należytość ekwiwalentowa od majątków nieruchomych:						
		a) należytość zaległa . 331 K. 08 g.						
		b) „ bieżąca 4.035 „ 90 „	4.366	98	4.366	98	—	—
	32	Podatki gruntowe i domowo klasowe z dodatkami	9.299	37	9.299	37	—	—
	33	Należytość rządowa od aktów fundacyjnych i kontraktów . 9 207 K. 11 g.						
		od tego zwroty . . 2 „ 37 „						
		Czysty wydatek . .	9.204	74	9.204	74	—	—
	34	Podatek rentowy od dochodu z papierów wartościowych	955	20	955	20	—	—
		Suma rubryki VII. . . .	23.826	29	23.826	29	—	—
		Do przeniesienia . .	374.855	89	359.159	97	15.695	92

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1902	
				K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Z przeniesienia . .		374.855	89	359.159	97	15.695	92
VIII.		**Wydatki administracyjne.**							
	35	*Płace*:							
		a) Władysław Towarnicki, nadkurator fund. Dra Jana Towarnickiego .	8.000 K. — g.						
		b) Jędrzejowicz Maryan, kurator fundacyi Dra Jana Towarnickiego	800 „ — „						
		c) Dąmbski Stanisław, kurator fundacyi Dr. Jana Towarnickiego . .	800 „ — „						
		d) Lachowicz Stanisław, administrator majątku nieruchomego fundacyi Dr. Antoniego Lachowicza:							
		a) należytość zaległa . 66 K. 66 g.							
		b) należytość bieżąca 800 „ — „	866 „ 66 „	10.466	66	10.200	—	266	66
	36	*Zasługi i wynagrodzenia*:							
		a) Zakrzewski Jan, za administracyę realności l. 1280 w Tarnopolu (własność fund. Strzałkowskiego . . .	500 K. — g.						
		b) Wierzchleyski Bolesław, delegat do zarządu dóbr Urlów, własność fund. Lipińskich	500 „ — „						
		c) Wynagrodzenie leśnego i gajowego w lesie Urlowskim za rok 1901 (z fund. Lipińskich) .	312 „ — „						
		Do przeniesienia .	1 312 K. — g.	10.466	66	10.200	—	266	66
				374.855	89	359.159	97	15.695	92

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Z przeniesienia 1.312 K.—g.	374.855	89	359.159	97	15.695	92
			10.466	66	10.200	—	266	66
		d) Tantyema dla pomocnika leśnego w Urlowie (z fund. Lipińskich) . 153 „ 90 „	1.465	90	1.465	90	—	—
	37	*Remuneracye stałe* dla referenta spraw stypendyjnych, kasyera, zastępcy kasyera i likwidatora stypendyów:						
		a) z fundacyi Lachowicza . 680 K.						
		b) z „ Waleryana Czaykowskiego . . . . 180 „						
		c) z fundacyi Dra Jana Towarnickiego . . . 240 „	1.100	—	1.000	—	—	—
	38	*Remuneracye niestałe*	720	-	720	—	—	—
	39	*Konserwacye i budowy*:						
		a) Koszta reperacyi gorzelni w Kłodzienku (z fundacyi Marynowskiego . . . 4.000 K. — g.						
		b) Koszta budowy i urządzenia kaplicy grobowej w Kuźminie (z fundacyi Pieściorowskiego 20.102 „ 59 „						
		c) Koszta pobudowania studni na folwarku w Urlowie (z fundacyi Lipińskich) . . . 1.100 „ 80 „						
		d) Koszta osuszenia piwnic i ubikacyi suterenowych w realności fundacyi Soleskiego . 241 „ 05 „	25.444	44	25.444	44	—	—
		Suma rubryki VIII. . .	39.197	00	38.930	34	266	66
		Do przeniesienia . .	414.052	89	398.090	31	15.962	58

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia . .	414.052	89	398.090	31	15.962	58
IX.	40	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego . . . 95.106 K. 18 g. od tego przeniesiona z majątku zarodowego 23.972 „ 89 „ Czysty wydatek .	71.133	29	71.133	29	—	—
	41	Efekty przeniesione do majątku zarodowego (książeczki wkładkowe Banku krajowego)	54	60	54	60	—	—
		Suma rubryki IX. . .	71.187	89	71.187	89	—	—
X.		**Wydatki i zwroty rozmaite.**						
	42	Raty amortyzacyjne od zaciągniętych długów, na hipotekę dóbr fundacyjnych: *a*) fundacyi Strzałkowskiego . . . 4.410 K. — g. *b*) fundacyi Lachowicza . 3.035 „ 52 „ *c*) fundacyi Lipińskich . 968 „ 58 „	8.414	10	8.414	10	—	—
	43	Zasiłki do rachunku roku 1901 na wyrównanie niedoborów . . .	11.836	18	11.836	18	—	—
	44	Koszta ogłoszenia konkursów na opróżnione stypendya	3.357	96	3.357	96	—	—
	45	Prestacye szkolne	449	77	449	77	—	—
	46	Datki konkurencyjne na restauracyę budynków plebańskich i szkolnych: *a*) należytość zaległa . 20 K. 50 g. *b*) „ bieżąca . 401 „ 60 „	422	10	422	10	—	—
	47	Dobrowolny datek na budowę kościoła i plebanii w Jacowcach, I-sza rata (z fundacyi Strzałkowskiego) . .	2.000	—	2.000	—	—	—
	48	Koszta asekuracyi budynków w majętnościach fundacyjnych . 508 K. 50 g. od tego zwroty . . 406 „ 73 „ Czysty wydatek . .	101	77	101	77	-	—
		Do przeniesienia . .	26.581 485.240	88 78	26.581 469.278	88 20	— 15.962	— 58

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Z przeniesienia . . .	485.240	78	469.278	20	15.962	58
			26.581	88	26.581	88	—	—
	49	Koszta podróży i dyety w sprawach fundacyjnych	889	73	889	73	—	—
	50	Dotacya dla Kooperatora rzym. kat. expozytury w Łazówce (fund. Strzałkowskiego):						
		a) należytość zaległa . — K. 16 g.						
		b) „ bieżąca . 100 „ — „	100	16	100	—	—	16
	51	Odsetki od kaucyi ślubnej 12.600 K. Kamili Jałowickiej zahipotekowanej na realności w Tarnopolu (z fundacyi Strzałkowskiego)	630	—	630	—	—	—
	52	Odsetki od kapitału 420 K. na rzecz rzym. kat. kościoła w Strzyżowie (z fundacyi Dydyńskiego):						
		a) należytość zaległa . 52 K. 50 g.						
		b) „ bieżąca . 21 „ — „	73	50	73	50	—	—
	53	Odsetki od połowy majątku fundacyi Michalewiczów na rzecz Jana Gieli .	562	91	562	91	—	—
	54	Pretensya Antoniego Romańskiego, byłego rządcy i wierzyciela masy spadkowej ś. p. Stanisława Karzykiewicza do fundacyi jego imienia . . .	2.804	51	2.804	51	—	—
	55	Odszkodowanie przyznane Wolfowi Hausmanowi, dzierżawcy dóbr Kłodzienko, za wynikłe szkody z powodu wybuchu zarazy wąglikowej u bydła dworskiego (z fundacyi Marynowskiego) .	8.000	—	8.000	—	—	—
	56	Zwrot odsetków zwłoki od kwot złożonych tytułem ceny kupna dóbr Dzwonowa (z fundacyi Boznańskieho) .	855	30	855	30	—	—
		Do przeniesienia . . .	40.497	99	40.497	83	—	16
			485.240	78	469.278	20	15.962	58

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia . .	485.240	78	469.278	20	15.962	58
			40.497	99	40.497	83	—	16
	57	Pożyczka dla galic. Towarzystwa pomocy naukowej we Lwowie na cele budowy bursy gimnazyalnej, w efektach (książeczka wkładkowa Banku krajowego) z fundacyi Cieszewskiego i Zawadzkiego	17.473	70	17.473	70	—	—
	58	Uzupełnienie udziałów Julii Łubieńskiej (z fundacyi Barczewskiego IV.) . .	80	—	80	—	—	—
	59	Koszta notaryalne i adwokackie przy zastępywaniu w sprawach fundacyjnych	176	88	176	88	—	—
	60	Wydatki na administracyę dóbr Urlowa (koszta sprawienia pompy na folwarku, uregulowanie granic gruntów dworskich, robocizna laąowa, zakupno nasion lasowych i inne drobne kancelaryjne) (z fundacyi Lipińskich) .	575	83	575	83	—	—
	61	Zwrot nadwyżki dochodów z lasu Urlowa za r. 1901 (z fundacyi Lipińskich)	1.000	—	1.000	—	—	—
	62	Zwrot zasiłków funduszowi krajowemu (zaległość)	9	36	—	—	9	36
	63	Mylne wydatki . . . 140 K. 60 g.						
		od tego zwroty . . 140 „ 60 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
	64	Spłata ceny kupna dóbr Kłodzienko oraz innych kosztów z zakupnem połączonych (z fund. Marynowskiego):						
		a) należytość zaległa . 137.513 K. 50 g.						
		b) należytość bieżąca w odsetkach i drobnych wydatkach . 6.963 „ 50 „	144.477	—	—	—	144.477	—
		Do przeniesienia . . .	204.290	76	59.804	24	144.486	52
			485.240	78	469.278	20	15.962	58

II. Fundusze stypendyjne.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Z przeniesienia . . .	485.240	78	469.278	20	15.962	58
			204.290	76	59.804	24	144.486	52
	65	Zaliczki na budowy, reperacye budynków i inne potrzeby administracyjne . .	30.042	52	30.042	52	—	—
	66	Gotówka wydana na lokacyę w Banku krajowym i galicyjskiej Kasie oszczędności . . . . 38.544 K. 19 g.						
		od tego pobrana z lokacyi (zrealizowane książeczki wkładkowe) . 26.426 „ 20 „						
		Czysty wydatek . .	12.117	99	12.117	99	—	—
	67	Rozmaite drobne wydatki i zwroty (koszta druków, porta, stemple itp). 433 K. 43 g.						
		od tego zwroty . . 11 „ — „						
		Czysty wydatek . .	422	43	422	43	—	—
		Suma rubryki X. . . .	246.873	70	102.387	18	144.486	52
		Suma wydatków wszystkich rubryk .	732.114	48	571.665	38	160.449	10
		Do tego:						
	68	**Zapas kasowy** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . 108.460 K. 31 g.						
		b) w efektach (książeczki wkladk. Banku kraj. i Kasy oszcz. 54.114 „ 77 „	—	—	162.575	08	—	—
		Razem zgodnie ze sumą dochodów .	—	—	734.240	46	—	—

II. Fundusze stypendyjne.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1902.

Stan czynny.

	Szczegół	Ogół.
A) **Zapas kasowy.**		
1. w gotówce		108.460 K. 31 g
2. w efektach:		
a) 3·6% książeczki wkładkowe Banku krajowego	52.615 K. 97 g.	
b) 3·6% książeczki wkładkowe galic. Kasy oszcz.	1.498 „ 80 „	54.114 „ 77 „
B) **Należytości czynne**		51.871 „ 72 „
Suma stanu czynnego . . .		214.446 K. 80 g.

Stan bierny.

Należytości bierne	160.449 „ 10 „
Czysty stan czynny	53.997 K. 70 g.

Uwagi do zamknięcia rachunku majątku obrotowego.

Czysty stan czynny tego majątku wynosi z końcem roku 1902 jak wyżej wykazano kwotę . . . . . 53.997 K. 70 g.
Z porównania z takimże stanem z końcem roku 1901 w kwocie . . . 84.187 „ 07 „
okazuje się ubytek stanu czynnego w roku 1902 o . . . . . 30.189 K. 37 g.
a to głównie wskutek ubytku w zapasowej gotówce i efektach jak i należytościach czynnych z jednej, a zwiększenia się należytości biernych z drugiej strony, mianowicie:

a) Stan gotówki z końcem roku 1902 wynosił	108.460 K. 31 g.		
Stan gotówki z końcem roku 1901 wynosił	119.765 „ 49 „	ubytek o	11.305 K. 18 g.
b) Stan efektów z końcem roku 1902 wynosił	54.114 K. 77 g.		
Stan efektów z końcem roku 1901 wynosił	59.625 „ 08 „	ubytek o	5.510 „ 31 „
c) Stan należytości czynnych z końcem roku 1902 wynosił	51.871 K. 72 g.		
Stan należytości czynnych z końcem roku 1901 wynosił . . .	57.994 „ 94 „	ubytek o	6.123 „ 22 „
		Razem ubyło . . .	22.938 K. 71 g.

II. Fundusze stypendyjne.

Z przeniesienia . . . . 22.938 K. 71 g.

d) Stan należytości biernych z końcem roku 1902 wynosił . . . . 160.449 K. 10 g.

Stan należytości biernych z końcem roku 1901 wynosił . . . 153.198 „ 44 „ przybyło (wynik ujemny) 7.250 „ 66 „

Z dodania obu wynikłości ujemnych okazuje się ubytek stanu czynnego j. w. 30.189 K. 37 g.

Wykazaną pod poz. 3. d) dochodów rentę z dóbr Zwiahel stanowią 200 dukatów holenderskich, płatnych w dwóch półrocznych ratach po 100 (dukaty) dnia 8. lutego i 8. sierpnia każdego roku. Wartość tych dukatów oblicza się według kursu, notowanego przez Izbę handlową lwowską w dniach płatności rat.

Z zapasu kasowego w gotówce, wykazanego w sumie 108.460 K. 31 g. rozporządzalną kwotę sfruktyfikowano w roku 1903 na rzecz majątku zarodowego.

L. W. 57.761/903.

Alegat A. do zamknięcia rachunków funduszów stypendyjnych za rok 1902.

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1902				Dochody w ciągu roku 1902			
		gotówką		efektami		gotówka		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	Adamscy	—	—	—	—	886	95	81.796	40
2	Andrzejowska Zofia	—	—	8.797	70	8	88	8	88
3	Aywas Grzegorz	—	—	36.843	89	196	82	202	42
4	Aywas Mikołaj I.	—	—	2.617	35	97	20	100	—
5	Aywas Mikołaj II. (jubileuszowa)	—	—	2.216	26	71	74	71	74
6	Artymowicz Jan	—	—	5.037	01	109	41	112	21
7	Barczewski I. (dla wszechnicy lwowskiej)	—	—	243.181	90	12.432	80	12.788	40
8	Barczewski II. (dla wszechnicy krakowskiej)	—	—	242.993	27	5.443	20	5.600	—
9	Barczewski III. (dla szkoły politechnicznej)	—	—	26.991	84	12.108	80	12.459	60
10	Barczewski IV. (dla panien Polek)	—	—	68.641	96	394	40	405	60
11	Bereźniccy	—	—	2.731	54	5	27	5	27
12	Bertoli Dyonizy	—	—	1.084	40	—	—	—	—
13	Berzewiczy Ezechiel	—	—	13.204	22	1.201	23	1.234	83
14	Bielakowie Józef i Maryanna I.	—	—	6.664	80	777	60	800	—
15	Bielakowie Józef i Maryanna II.	—	—	8.886	40	972	—	1.000	—
16	Bielawski Karol	—	—	185	14	185	14	185	14
17	Bielski Antoni	—	—	—	—	6.000	—	6.338	10
18	Bier Joel	—	—	21.190	24	311	09	319	49
19	Bodzioch Tomasz	—	—	35.122	18	294	40	302	80
20	Bohdanowicz Dominik	—	—	24.070	22	194	40	200	—
21	Boznański Leon	—	—	95.980	20	36.411	70	37.516	90
22	Broniewska Klementyna	—	—	5.074	25	97	20	100	—
23	Brześciańska Kunegunda	—	—	10.520	38	1.039	11	1.067	11
24	Brześciański Aleksander	—	—	14.646	06	20	71	20	71
25	Brzeski Damian	—	—	10.048	40	20	52	20	52
26	Brzeziński Antoni i Sylwester	—	—	18.349	64	194	40	200	—
27	Brzeżany	—	—	3.720	45	18	99	18	99
28	Chełmecki Jan	—	—	3.244	82	15	—	15	—
29	Chlebowski Stanisław	—	—	3.361	48	97	20	100	—
30	Cesarz Franciszek Józef I.	—	—	117.786	50	583	20	600	—
31	„ „ „ (jubil.)	—	—	107.147	97	17.787	60	18.300	—
32	Cieszewski—Zawadzki	—	—	17.792	16	17.473	70	—	—
33	Czajkowski Hipolit	—	—	47.177	42	97	20	100	—
34	Czajkowski Waleryan *a)* zar.	—	—	215.211	72	6.494	40	6.761	—
	Czajkowski Waleryan *b)* rez.	—	—	43.655	81	1.380	80	1.420	—
35	Czaykowscy	—	—	21.058	92	—	—	—	—
36	Czerkawski Józef	—	—	13.325	96	141	56	144	36
37	Czuczawa Krzysztof	—	—	10.156	71	1	04	1	04
38	Doliner Karolina	—	—	5.783	76	197	20	202	80
39	Dołżański Jan	—	—	11.109	99	486	—	500	—
40	Drelichowski I.	—	—	—	—	—	—	23.710	82
	Do przeniesienia	—	—	1,525.612	92	124.248	86	214.730	13

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

z a r o d o w y.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1902				Zapas z końcem roku 1902				Należytość pozostała z końcem roku 1902			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
886	95	81.796	40	886	95	40.886	95	—	—	40.909	45	—	—	—	—
8	88	8.806	58	8	88	—	—	—	—	8.806	58	—	—	—	—
196	82	37.046	31	196	82	—	—	—	—	37.046	31	—	—	—	—
97	20	2.717	35	97	20	6	15	—	—	2.714	20	—	—	—	—
71	74	2.288	—	71	74	16	26	—	—	2.271	74	—	—	—	—
109	41	5.149	22	109	41	100	—	—	—	5.049	22	—	—	—	—
12.432	80	255.970	30	12.43	80	10.179	24	—	—	245.791	06	—	—	—	—
5.443	20	248.593	27	5.443	20	2.070	01	—	—	246.523	26	—	—	—	—
12.108	80	39.451	44	12.108	80	12.037	42	—	—	27.414	02	—	—	—	—
394	40	69.047	56	394	40	203	46	—	—	68.844	10	—	—	—	—
5	27	2.736	81	5	27	—	—	—	—	2.736	81	—	—	—	—
—	—	1.084	40	—	—	—	—	—	—	1.084	40	—	—	—	—
1.201	23	14.439	05	1.201	23	604	22	—	—	13.834	83	—	—	—	—
777	60	7.464	80	777	60	49	40	—	—	7.415	40	—	—	—	—
972	—	9.886	40	972	—	1	08	—	—	9.885	32	—	—	—	—
185	14	370	28	185	14	185	14	—	—	185	14	—	—	—	—
6.000	—	6.338	10	6.000	—	—	—	—	—	6.338	10	—	—	—	—
311	09	21.509	73	311	09	200	—	—	—	21.309	73	—	—	—	—
294	40	35.424	98	294	40	121	15	—	—	35.303	83	—	—	—	—
194	40	24.270	22	194	40	59	47	—	—	24.210	75	—	—	—	—
36.411	70	133.497	10	36.411	70	10.396	48	—	—	123.100	62	—	—	—	—
97	20	5.174	25	97	20	2	45	—	—	5.171	80	—	—	—	—
1.039	11	11.587	49	1.039	11	1.000	—	—	—	10.587	49	—	—	—	—
20	71	14.666	77	20	71	—	—	—	—	14.666	77	—	—	—	—
20	52	10.068	92	20	52	—	—	—	—	10.068	92	—	—	—	—
194	40	18.549	64	194	40	134	—	—	—	18.415	64	—	—	—	—
18	99	3.739	44	18	99	—	—	—	—	3.739	44	—	—	—	—
15	—	3.259	82	15	—	—	—	—	—	3.259	82	—	—	—	—
97	20	3.461	48	97	20	2	15	—	—	3.459	33	—	—	—	—
583	20	118.386	50	583	20	17	36	—	—	118.369	14	—	—	—	—
17.787	60	125.447	97	17.787	60	391	27	—	—	125.056	70	—	—	—	—
17.473	70	17.792	16	17.473	70	17.792	16	—	—	—	—	17.473	70	—	—
97	20	47.277	42	97	20	43	15	—	—	47.234	27	—	—	—	—
6.494	40	221.972	72	6.494	40	6.094	40	—	—	215.878	32	—	—	—	—
1.380	80	45.075	81	1.380	80	69	19	—	—	45.006	62	—	—	—	—
—	—	21.058	92	—	—	—	—	—	—	21.058	92	—	—	—	—
141	56	13.470	32	141	56	—	—	—	—	13.470	32	—	—	—	—
1	04	10.157	75	1	04	—	—	—	—	10.157	75	—	—	—	—
197	20	5.986	56	197	20	186	20	—	—	5.800	36	—	—	—	—
486	—	11.609	99	486	—	40	56	—	—	11.569	43	—	—	—	—
—	—	23.710	82	—	—	—	—	—	—	23.710	82	—	—	—	—
124.248	86	1,740.343	05	124.248	86	102.886	32	—	—	1,637.456	73	17.473	70	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1902				Dochody w ciągu roku 1902			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	—	—	1,525.612	92	124.248	86	214.730	13
41	Drelichowski II.	—	—	—	—	—	—	23.710	82
42	Dulska Teodozya	—	—	11.489	52	97	20	100	—
43	Dydyński Antoni	—	—	171.500	36	3.053	22	3.140	02
44	Egierski dla Egierskich I. .	—	—	15.808	64	30	27	30	27
45	Egierski dla Egierskich II. .	—	—	9.955	30	31	60	31	60
46	Egierski „ Siedleckich I. . .	—	—	15.066	08	97	20	100	—
47	„ „ „ II.	—	—	11.021	52	36	28	36	28
48	Englowa Teofila	—	—	13.591	39	194	40	200	—
49	Falkenfels Dyonizy	—	—	283	76	120	90	123	70
50	Foks Franciszek	—	—	15.113	68	—	—	—	—
51	Gizela arcyksiężniczka . . .	—	—	6.942	84	—	—	—	—
52	Głowiński Roch Samuel . .	—	—	1,226.371	32	17.690	12	17.385	13
53	Hr. Gołuchowski Agenor . .	—	—	71.675	46	200	—	205	60
54	Gross de Rosenburg Józef . .	—	—	16.568	76	305	32	313	72
55	ks. Harbut Jan.	—	—	6.000	77	237	60	243	20
56	Hauer Franciszek	—	—	5.688	94	297	20	305	60
57	Hefern Robert	—	—	30.187	46	—	—	—	—
58	Hoffmann Kornel	—	—	40.746	10	—	—	—	—
59	Horecki Eliasz	—	—	12.729	05	1.291	60	1.328	—
60	Janowski Floryan Amand . .	—	—	5.319	35	14	99	14	99
61	Jankowscy Władysław i Marya	—	—	2.450	02	1.113	80	1.144	60
62	Januszewscy Teofil i Hersylia	—	—	129.956	03	4.624	40	4.761	—
63	Jarosław	—	—	27.709	42	264	27	269	87
64	Jarosz Leonard.	—	—	4.573	68	—	—	—	—
65	Jeleński Napoleon.	—	—	58.108	85	194	40	200	—
66	Jezieniccy	—	—	17.701	68	256	44	262	04
67	Jurgas Magdalena.	—	—	24.265	71	97	20	100	—
68	Kaczkowski Antoni	—	—	14.981	77	680	59	502	80
69	Kallir Mayer	—	—	16.630	80	59	76	50	76
70	Kapeluszowa Fania	—	—	2.788	90	305	07	313	47
71	Karol Ludwik arcyksiąże . .	—	—	18.987	89	97	20	100	—
72	Karzykiewicz Stanisław . .	—	—	2.673	21	7.416	58	1.167	28
73	Kiełbusiewicz Tomasz . . .	—	—	10.876	62	97	20	100	—
74	Kiślicki Mikołaj	—	—	21.305	60	393	72	404	92
75	Koniecki Medard	—	—	154.131	77	76.634	40	70.326	—
76	Kopernik Mikołaj	—	—	3.264	46	7	88	7	88
77	Kopiński Adam.	—	—	5.435	61	12	12	12	12
78	Korzelińska Sabina	—	—	16.343	13	27	80	27	80
79	Kraków (zakordonowa) . . .	—	—	187.766	84	1.291	60	1.328	—
80	Krakowiec	—	—	6.831	62	46	80	46	80
	Do przeniesienia . .	—	—	3,938.456	83	241.567	99	352.133	40

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

z a r o d o w y.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1902				Zapas z końcem roku 1902				Należytość pozostała z końcem roku 1902			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
124.248	86	1,740.343	05	124.248	86	102.886	32	—	—	1,637.456	73	17.473	70	—	—
—	—	23.710	82	—	—	—	—	—	—	23.710	82	—	—	—	—
97	20	11.589	52	97	20	2	18	—	—	11.587	34	—	—	—	—
3.053	22	174.640	38	3.053	22	—	—	—	—	174.640	38	—	—	—	—
30	27	15.838	91	30	27	—	—	—	—	15.838	91	—	—	—	—
31	60	9.986	90	31	60	—	—	—	—	9.986	90	—	—	—	—
97	20	15.166	08	97	20	58	08	—	—	15.108	—	—	—	—	—
36	28	11.057	80	36	28	—	—	—	—	11.057	80	—	—	—	—
194	40	13.791	39	194	40	61	37	—	—	13.750	02	—	—	—	—
120	90	407	46	120	90	83	76	—	—	323	70	—	—	—	—
—	—	15.113	68	—	—	—	—	—	—	15.113	68	—	—	—	—
—	—	6.942	84	—	—	—	—	—	—	6.942	84	—	—	—	—
17.690	12	1,243.756	45	16.900	73	12.380	12	789	39	1,231.376	33	71.981	73	—	—
200	—	71.881	06	200	—	200	—	—	—	71.681	06	—	—	—	—
305	32	16.882	48	305	32	200	—	—	—	16.682	48	—	—	—	—
237	60	6.243	97	237	60	—	—	—	—	6.243	97	—	—	—	—
297	20	5.994	54	297	20	274	20	—	—	5.720	34	—	—	—	—
—	—	30.187	46	—	—	—	—	—	—	30.187	46	—	—	—	—
—	—	40.746	10	—	—	—	—	—	—	40.746	10	—	—	—	—
1.291	60	14.057	05	1.291	60	1.017	65	—	—	13.039	40	—	—	—	—
14	99	5.334	34	14	99	—	—	—	—	5.334	34	—	—	—	—
1.113	80	3.594	62	1.113	80	1.000	—	—	—	2.594	62	—	—	—	—
4.624	40	134.717	03	4.624	40	2.029	07	—	—	132.687	96	—	—	—	—
264	27	27.979	29	264	27	—	—	—	—	27.979	29	—	—	—	—
—	—	4.573	68	—	—	—	—	—	—	4.573	68	—	—	—	—
194	40	58.308	85	194	40	79	26	—	—	58.229	59	—	—	—	—
256	44	17.963	72	256	44	200	—	—	—	17.763	72	—	—	—	—
97	20	24.365	71	97	20	16	16	—	—	24.349	55	—	—	—	—
680	59	15.484	57	680	59	163	01	—	—	15.321	56	—	—	—	—
59	76	16.690	56	59	76	—	—	—	—	16.690	56	—	—	—	—
305	07	3.102	37	305	07	188	90	—	—	2.913	47	—	—	—	—
97	20	19.087	89	97	20	68	20	—	—	19.019	69	—	—	—	—
7.416	58	3.840	49	7.416	58	2.673	21	—	—	1.167	28	96.393	11	—	—
97	20	10.976	62	97	20	70	—	—	—	10.996	62	—	—	—	—
393	72	21.710	52	393	72	100	—	—	—	21.610	52	—	—	—	—
76.634	40	233.457	77	76.634	40	76.448	50	—	—	157.009	27	—	—	—	—
7	88	3.272	34	7	88	—	—	—	—	3.272	34	—	—	—	—
12	12	5.447	73	12	12	—	—	—	—	5.447	73	—	—	—	—
27	80	16.370	93	27	80	—	—	—	—	16.370	93	—	—	—	—
1.291	60	189.094	84	1.291	60	1.012	—	—	—	188.082	84	—	—	—	—
46	80	6.878	42	46	80	—	—	—	—	6.878	42	—	—	—	—
241.567	99	4,290.590	23	240.778	60	201.211	99	789	39	4,089.378	24	185.848	54	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1902				Dochody w ciągu roku 1902			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia	—	—	3,938.456	83	241.567	99	352.133	40
81	Krausnecker Piotr	—	—	58.043	39	1.263	60	1.300	—
82	Kretowicz Paweł	—	—	3.872	51	2	39	2	39
83	Krościenko	—	—	4.600	83	24	44	24	44
84	Kruszewska Marya	—	—	23.276	54	660	84	677	64
85	Krzeczunowicz Ignacy . . .	—	—	33.301	59	311	60	320	—
86	„ Walery . . .	—	—	18.444	41	194	40	300	—
87	Kucharski Jan	—	—	16.407	64	44	22	44	22
88	Kuczyński Leon Jan Kanty .	—	—	5.512	67	207	—	207	—
89	Kulczycki Jakób	—	—	23.087	80	291	60	300	—
90	Kurdwanowska Marya . . .	—	—	13.950	29	16	24	16	24
91	Lachowicz Antoni I. (stypendyjna)	—	—	49.770	28	200	—	205	60
92	Lachowicz Antoni II. (zapomogowa)	—	—	49.111	16	2.500	—	2.570	—
93	Laskowscy Zygmunt i Marya .	—	—	196.880	92	1.274	80	1.311	20
94	Lenartowicz Teofil	—	—	4.878	88	194	40	200	—
95	Lewicki hr. Kajetan	—	—	59.630	88	251	56	257	16
96	Lewicki Bazyli	—	—	11.927	34	486	—	500	—
97	Lipińscy Karol i Regina . .	—	—	55.564	55	6.853	97	7.049	97
98	Loewensteinowa Rozalia . .	—	—	6.756	97	26	32	26	32
99	Ładuński Stanisław	—	—	10.777	72	112	52	115	32
100	Łazowski Adolf Wład. Alek.	—	—	49.266	86	1.194	40	1.228	—
101	Łoś hr. Feliks Antoni . . .	—	—	52.123	88	—	—	—	—
102	Łoziński Władysław	83	60	26.962	98	1.304	98	1.427	78
103	Macharski Franciszek . . .	—	—	2.149	12	—	—	—	—
104	Małecki Antoni	—	—	3.203	59	25	68	25	68
105	Marynowski Ignacy	—	—	—	—	—	—	—	—
106	Matczyński Marek	—	—	44.165	86	594	40	611	20
107	Michalewicze Zygmunt i Fryderyk	—	—	27.462	80	941	82	967	02
108	Michna Wojciech	—	—	11.513	02	—	—	—	—
109	Mickiewicz Adam I.	—	—	4.011	36	8	68	8	68
110	„ „ II. . . .	—	—	1.100	—	—	—	—	—
111	Mieroszewski hr. Jan . . .	—	—	49.791	73	388	80	400	—
112	Mikiewicz Jędrzej	—	—	3.263	90	56	45	56	45
113	Mikołajów	—	—	21.613	09	11	16	11	16
114	Miller Maksymilian	—	—	2.753	85	15	80	15	80
115	Mokrzycki Ireneusz ks. . . .	—	—	14.631	96	891	01	916	71
116	Monasterzyska	—	—	8.220	02	310	04	318	44
117	Montleart ks. Augusta . . .	—	—	152.429	10	391	60	402	80
118	Dr. Morawski Adam I. (famil.)	—	—	4.839	14	194	40	200	—
119	„ „ „ II. (niefamil.)	—	—	13.401	47	43	30	43	30
120	Moszczeńska Ludwika . . .	—	—	2.067	98	—	—	—	—
	Do przeniesienia	83	60	5,079.224	91	262.856	41	374.093	92

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

z a r o d o w y.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1902				Zapas z końcem roku 1902				Należytość pozostała z końcem roku 1902			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
241.567	99	4,290.590	23	240.778	60	201.211	99	789	39	4,089.378	24	185.848	54	—	—
1.263	60	59.343	39	1.263	60	72	46	—	—	59.270	93	—	—	—	—
2	39	3.874	90	2	39	—	—	—	—	3 874	90	—	—	—	—
24	44	4.625	27	24	44	—	—	—	—	4.625	27	—	—	—	—
660	84	23.954	18	660	84	76	54	—	—	23.877	64	—	—	—	—
311	60	33.621	59	311	60	200	—	—	—	33.421	59	—	—	—	—
194	40	18.644	41	194	40	22	84	—	—	18.621	57	—	—	—	—
44	22	16.451	86	44	22	—	—	—	—	16.451	86	—	—	—	—
207	—	5.719	67	207	—	—	—	—	—	5.719	67	—	—	—	—
291	60	23.387	80	291	60	36	60	—	—	23.351	20	—	—	—	—
16	24	13.966	53	16	24	—	—	—	—	13.966	53	—	—	—	—
200	—	49.935	88	200	—	200	—	—	—	49.775	88	—	—	—	—
3.500	—	51.681	16	2.500	—	2.500	—	—	—	49.181	16	—	—	—	—
1.274	80	198.192	12	1.274	80	419	46	—	—	197.772	66	—	—	—	—
194	40	3.078	88	194	40	6	80	—	—	5.072	08	—	—	—	—
251	56	59.888	04	251	56	100	—	—	—	59.788	04	—	—	—	—
486	—	12.427	34	486	—	20	68	—	—	12.406	66	—	—	—	—
6.853	97	62.614	52	6.853	97	1.544	06	—	—	61.070	46	1.239	18	—	—
26	32	6.783	29	26	32	—	—	—	—	6.783	29	—	—	—	—
112	52	10.893	04	112	52	—	—	—	—	10.803	05	—	—	—	—
1.194	40	50.494	86	1.194	40	1.010	94	—	—	39.483	92	—	—	—	—
—	—	52.123	98	—	—	—	—	—	—	52.123	88	12.727	29	—	—
1.388	58	28.390	76	1 388	58	—	—	—	—	28.390	76	—	—	—	—
—	—	2.149	12	—	—	—	—	—	—	2.149	12	—	—	—	—
25	68	3.229	27	25	68	—	—	—	—	3.229	27	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
594	40	44.777	06	594	40	419	44	—	—	44.357	62	—	—	—	—
941	82	28.429	82	941	82	818	40	—	—	27.611	42	—	—	—	—
—	—	11.513	02	—	—	—	—	—	—	11.513	02	—	—	—	—
8	68	4.020	04	8	68	—	—	—	—	4.020	04	—	—	—	—
—	—	1.100	—	—	—	—	—	—	—	1.100	—	—	—	—	—
388	80	50.191	73	388	80	16	56	—	—	50.175	17	—	—	—	—
56	45	3.320	35	56	45	—	—	—	—	3.320	35	—	—	—	—
11	16	21.624	25	11	16	—	—	—	—	21.624	25	—	—	—	—
15	89	2.769	65	15	80	—	—	—	—	2.769	65	—	—	—	—
891	01	154548	67	891	01	293	22	—	—	15.255	45	—	—	—	—
310	04	8.538	46	310	04	193	40	—	—	8.344	06	—	—	—	—
391	60	152.831	90	391	60	114	56	—	—	152.717	34	—	—	—	—
194	40	5.039	14	194	40	9	98	—	—	5.029	16	—	—	—	—
43	30	13.444	77	43	30	—	—	—	—	13.444	77	—	—	—	—
—	—	2.067	98	—	—	—	—	—	—	2.067	98	—	—	—	—
262.940	01	5.453.318	83	262.150	62	209.288	93	789	39	5,244.029	90	199.815	01	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1902				Dochody w ciągu roku 1902			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	83	60	5,079.224	91	262.856	41	374.093	92
121	Moysa Rosochacki Michał . .	—	—	14.777	33	97	20	100	—
122	Nahaczów	—	—	3.526	28	135	03	137	83
123	Nawratil Jakób	—	—	4.011	10	2.019	04	2.075	04
124	Nielepiec Jędrzej	—	—	3.169	13	21	16	21	16
125	Niezabitowska Ludwika I. . .	—	—	64.925	21	486	—	500	—
126	Niezabitowska z hr. Duninów Borkowskich Ludwika II.	—	—	103.804	60	275	97	291	57
127	Nowak Jan ks.	—	—	18.964	59	397	10	408	30
128	Nowakowski Józef	—	—	5.515	37	14	68	14	68
139	Obniski Filip	—	—	21.375	56	194	40	200	—
130	Olszewski Michał	—	—	4.466	19	97	20	100	—
131	Oranż Abraham	—	—	5.659	67	6	56	6	56
132	Otowski Henryk	—	—	1.750	08	5	76	5	76
133	Ożańsko (Marcelego Terleckiego)	—	—	22.936	84	418	99	430	19
134	Paprocki Stanisław	—	—	29.128	53	543	30	557	30
135	Parzelski Franciszek	—	—	53.477	80	291	60	300	—
136	Paszyc Bolesław	—	—	42.861	82	5.494	70	5.651	50
137	Pawłowski Franciszek . . .	—	—	14.970	99	201	98	207	58
138	Petryczyn Prus Kazimierz . .	—	—	267.087	70	1.947	04	2.003	04
149	Pineles Eliasz pod nazwą „Jakóba“	—	—	14.437	94	874	80	900	—
140	Pierzchała Ignacy	—	—	2.739	42	104	56	107	36
141	Pieściorowski Ryszard . . .	—	—	2.172	78	—	—	—	—
142	Pitoń Jan	—	—	7.838	53	40	84	40	84
143	Pniewski Feliks	—	—	5.619	16	97	20	100	—
145	Popkiewicz Antoni	—	—	26.361	12	1.126	—	1.156	80
146	Potocki Mikołaj	—	—	70.150	95	1.497	20	1.539	20
147	Przeorscy	—	—	—	—	—	—	5.985	78
148	Pukalski Alojzy	—	—	108.330	99	110	86	113	66
159	Przemyśl	—	—	6.886	63	297	20	305	60
150	Radymno I.	—	—	4.327	80	22	36	22	36
151	Radymno II.	—	—	10.103	89	37	30	37	30
152	Rappaport Jakób	—	—	3.270	90	—	—	—	—
153	Reifer Jakób.	—	—	955	70	—	—	—	—
154	Rieger Władysław	—	—	1.000	—	—	—	54	60
155	Roland vel Rotlender Leop. I. (dla uczniów)	—	—	23.975	58	97	20	100	—
156	Roland vel Rotlender Leop. II. (dla uczenic)	—	—	19.171	23	194	40	200	—
157	Romanowski Mieczysław . .	—	—	17.014	44	1.208	94	1.239	99
158	Rostocki Piotr	—	—	19.190	06	297	20	305	60
169	Rudolf arcyksiąże	—	—	8.308	98	23	61	23	61
160	Rnsyan Rafał	—	—	45.710	02	6.103	51	6.277	11
	Do przeniesienia . .	83	60	6,119.198	84	287.637	30	405.604	24

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

z a r o d o w y.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1902				Zapas z końcem roku 1902				Należytość pozostała z końcem roku 1902			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
262.940	01	5,453.318	83	262.150	62	209.288	93	789	39	5,244.029	90	199.815	01	—	—
97	20	14.877	33	97	20	56	65	—	—	14.820	68	—	—	—	—
135	03	3.664	11	135	03	—	—	—	—	3.664	11	—	—	—	—
2.019	04	6.086	14	2.019	04	2.000	—	—	—	4.086	14	—	—	—	—
21	16	3.190	29	21	16	—	—	—	—	3.190	29	—	—	—	—
486	—	65.425	21	486	—	24	51		—	65.400	70	—	—	—	—
275	97	104.086	17	275	97	200	—	—	—	103.886	17	—	—	—	—
397	10	19.372	89	397	10	—	—	—	—	19.372	89	—	—	—	—
14	68	5.530	05	14	68	—	—	—	—	5.530	05	—	—	—	—
194	40	21.575	56	194	40	98	08	—	—	21.477	48	—	—	—	—
97	20	4.566	19	97	20	60	37	—	—	4.505	82	8.400	—	—	—
6	56	5.666	25	6	56	—	—	—	—	5.666	25	—	—	—	—
5	76	1.755	84	5	76	—	—	—	—	1.755	84	—	—	—	—
418	99	23.367	03	418	99	100	—	—	—	23.267	03	—	—	—	—
543	30	29.685	83	543	30	100	—	—	—	29.585	83	—	—	—	—
291	60	13.777	80	291	60	60	25	—	—	13.717	55	—	—	—	—
5.494	70	48.513	32	5.494	70	5.000	—	—	—	43.513	32	—	—	—	—
201	98	15.178	57	201	98	73	48	—	—	15.105	09	—	—	—	—
1.947	04	269.090	74	1.947	04	—	—	—	—	269.090	74	—	—	—	—
874	80	15.337	94	874	80	4	34	—	—	15.333	60	—	—	—	—
104	56	2.846	78	104	56	—	—	—	—	2.846	78	—	—	—	—
—	—	2.172	78	—	—	—	—	—	—	2.172	78	—	—	—	—
40	84	7.879	37	40	84	—	—	—	—	7.879	37	—	—	—	—
97	20	5.719	16	97	20	75	84	—	—	5.643	32	—	—	—	—
1.126	—	27.517	92	1.126	—	1.000	—	—	—	26.517	92	—	—	—	—
1.497	20	71.690	15	1.497	20	1.405	13	—	—	70.285	02	—	—	—	—
—	—	5.985	78	—	—	—	—	—	—	5.985	78	—	—	—	—
110	86	108.444	65	110	86	—	—	—	—	108.444	65	—	—	—	—
297	20	7.191	23	297	20	271	10	—	—	6.920	13	—	—	—	—
22	36	4.350	16	22	36	—	—	—	—	4.350	16	—	—	—	—
37	30	10.141	19	37	30	—	—	—	—	10.141	19	—	—	—	—
—	—	3.270	90	—	—	—	—	—	—	3.270	90	—	—	—	—
—	—	955	70	—	—	—	—	—	—	955	70	—	—	—	—
—	—	1.054	60	—	—	—	—	—	—	1.054	60	—	—	—	—
97	20	24.075	58	97	20	47	77	—	—	24.027	81	—	—	—	—
194	40	19.371	23	194	40	139	13	—	—	19.232	10	—	—	—	—
1.208	94	18.254	43	1.208	94	96	95	—	—	18.157	48	—	—	—	—
297	20	19.495	66	297	20	266	60	—	—	19.229	06	—	—	—	—
23	61	8.332	59	23	61	—	—	—	—	8.332	59	—	—	—	—
6.103	51	51.987	13	6.103	51	6.000	—	—	—	45.987	13	—	—	—	—
287.720	90	6,524.803	08	287.931	51	226.369	13	789	39	6,298.433	95	208.215	01	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1902				Dochody w ciągu roku 1902			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . . .	83	60	6,119.198	84	287.637	30	405.604	24
161	Rylscy z Pisarowic	—	—	—	—	2.677	45	2.753	05
162	Ryżnerski Walenty	—	—	8.648	88	42	20	42	20
163	Rzeszów	—	—	8.509	14	35	11	35	11
164	Sapieha ks. Leon { *a*) zarod.	—	—	42.856	72	228	42	234	02
	{ *b*) rezerw.	—	—	12.452	55	291	60	300	—
165	Sarama Tomasz	—	—	7.702	18	299	91	308	31
166	Sącz	—	—	16.026	43	225	12	230	72
167	Schlesingerowie Jan i Tekla .	—	—	2.644	02	12	21	12	21
168	Seidler Krystyan	—	—	4.957	02	11	72	11	72
169	Schnell Franciszek	—	—	4.555	69	38	56	38	56
170	Seeling-Saulenfels Ferdynand .	—	—	2.070	36	—	—	—	—
171	Sielecka Aniela.	—	—	24.384	18	194	40	200	—
172	Siemianowscy I. (dla wsz. i polit.)	—	—	57.679	39	1.944	—	2.000	—
173	Siemianowscy II. (dla szkoły sztuk pięknych)	—	—	46.667	22	—	—	—	—
174	Siemiradzki Henryk	—	—	5.856	32	29	36	29	36
175	Skibiński Karol	—	—	14.281	25	194	40	200	—
176	Skibiński Szczęsny I. . .	—	—	5.918	27	33	76	33	76
177	„ „ II. . .	—	—	5.816	02	12	12	12	12
178	„ „ III. .	—	—	5.671	64	216	—	221	60
179	„ „ IV. .	—	—	6.138	96	27	42	27	42
180	„ „ V. . .	—	—	5.939	31	33	76	33	76
181	„ „ ogólna	—	—	2.000	—	—	—	—	—
182	Slapowie Karol i Rozalia . .	—	—	23.987	04	1.263	60	1.300	—
183	Słowacki Juliusz	—	—	16.503	09	12	48	12	48
184	Słowiński Aleksander . . .	—	—	—	—	—	—	4.245	64
185	Sobota Karol I.	—	—	21.804	34	59	63	59	63
186	„ „ II.	—	—	22.013	66	—	—	—	—
187	„ „ III.	—	—	5.449	34	13	56	13	56
188	Soleski Jan	—	—	—	—	—	—	—	—
189	Sołowijowie Jan i Wanda I. (dla Herbutowa)	—	—	2.760	68	—	—	—	—
190	Sołowijowie Jan i Wanda II. (dla Poturzycy)	—	—	1.050	—	—	—	—	—
191	Sołowijowie Jan i Wanda III. (dla Boratyna)	—	—	1.000	—	—	—	—	—
192	Sozański Jan Franc. Kazim. .	—	—	26.605	—	43	39	43	39
193	Spadwiński Antoni	—	—	26.652	67	25	82	25	82
194	Stachiewicz Franciszek . . .	—	—	12.916	50	630	40	647	20
195	Stadnicki Edward Adam . .	—	—	—	—	—	—	21.421	49
196	Stanisławów	—	—	2.983	63	97	20	100	—
197	Stankiewicz Mogiła Szczepan	—	—	49.206	23	331	74	340	14
198	Staszewski i Bielak	—	—	14.584	34	197	20	202	80
199	Stawek Jędrzej.	—	—	8.733	32	1.130	56	1.161	36
200	Stowarzyszenie kolei Karola Ludwika	—	—	3.159	68	34	—	34	—
201	Strissower Adolf	—	—	9.277	24	97	20	100	—
	Do przeniesienia. . . .	83	60	6,658.661	15	298.121	60	442.035	67

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

z a r o d o w y.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1902				Zapas z końcem roku 1902				Należytość pozostała z końcem roku 1902			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
287.720	90	6,524.803	08	286.931	51	226.369	13	789	39	6,298.433	95	208.215	01	—	—
2.677	45	2.753	05	2.677	45	—	—	—	—	2.753	05	—	—	—	—
42	20	8.691	08	42	20	—	—	—	—	8.691	08	—	—	—	—
35	11	8.544	25	35	11	—	—	—	—	8.544	25	—	—	—	—
228	42	43.090	74	228	42	200	—	—	—	42.890	74	—	—	—	—
291	60	12.752	55	291	60	31	20	—	—	12.721	35	—	—	—	—
299	91	8.010	49	299	91	—	—	—	—	8.010	49	—	—	—	—
225	12	16.257	15	225	12	—	—	—	—	16.257	15	—	—	—	—
12	21	2.656	23	12	21	—	—	—	—	2.656	23	—	—	—	—
11	72	4.968	74	11	72	—	—	—	—	4.968	74	—	—	—	—
38	56	4.594	25	38	56	—	—	—	—	4.594	25	—	—	—	—
—	—	2.070	36	—	—	—	—	—	—	2.070	36	—	—	—	—
194	40	24.584	18	194	40	75	45	—	—	24.508	73	—	—	—	—
1.944	—	59.679	39	1.944	—	69	83	—	—	59.609	56	—	—	—	—
—	—	46.667	22	—	—	—	—	—	—	46.667	22	—	—	—	—
29	36	5.885	68	29	36	—	—	—	—	5.885	68	—	—	—	—
194	40	14.481	25	194	40	14	—	—	—	14.467	25	—	—	—	—
33	76	5.952	03	33	76	—	—	—	—	5.952	03	—	—	—	—
12	12	5.828	14	12	12	—	—	—	—	5.828	14	—	—	—	—
216	—	5.893	24	216	—	—	—	—	—	5.893	24	—	—	—	—
27	42	6.166	38	27	42	—	—	—	—	6.166	38	—	—	—	—
33	76	5.973	07	33	76	—	—	—	—	5.973	07	—	—	—	—
—	—	2.000	—	—	—	—	—	—	—	2.000	—	—	—	—	—
1.263	60	25.287	04	1.263	60	19	02	—	—	25.268	02	—	—	—	—
12	48	16.515	57	12	48	—	—	—	—	16.515	57	—	—	—	—
—	—	4.245	64	—	—	—	—	—	—	4.245	64	—	—	—	—
59	63	21.863	97	59	63	—	—	—	—	21.863	97	—	—	—	—
—	—	22.013	66	—	—	—	—	—	—	22.013	66	—	—	—	—
13	56	—	—	13	56	—	—	—	—	5 462	90	—	—	—	—
—	—	5.462	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	2.760	68	—	—	—	—	—	—	2.760	68	—	—	—	—
—	—	1.050	—	—	—	—	—	—	—	1.050	—	—	—	—	—
—	—	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	—	—	—
43	39	26.648	39	43	39	—	—	—	—	26.648	39	—	—	—	—
25	82	26 678	49	25	82	—	—	—	—	26.678	49	—	—	—	—
630	40	13.563	70	630	40	112	60	—	—	13.451	10	—	—	—	—
—	—	21.421	49	—	—	—	—	—	—	21.421	49	—	—	—	—
97	20	3.083	63	97	20	82	68	—	—	3.000	95	—	—	—	—
331	74	49.546	37	331	74	—	—	—	—	49.546	37	—	—	—	—
197	20	14.787	14	197	20	144	94	—	—	14.642	20	—	—	—	—
1.130	56	9.894	68	1.130	56	1.100	—	—	—	8.794	68	—	—	—	—
34	—	3.193	68	34	—	—	—	—	—	3.193	68	—	—	—	—
97	20	9.377	24	97	20	70	20	—	—	9.307	04	—	—	—	—
298.205	20	7,100.696	82	297.415	81	228.289	05	789	39	6,872.407	77	208.215	01	—	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1902				Dochody w ciągu roku 1902			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia	83	60	6,658.661	15	298.121	60	442.035	67
202	Strzałkowski Stanisław . . .	—	—	71.547	04	—	—	—	—
203	Stupnicki Hipolit	—	—	4.783	38	459	10	470	30
204	„ Marceli	—	—	120.334	84	12.507	85	19.100	—
205	Sutorski Antoni	—	—	49.862	08	491	66	505	66
206	Szachłacki Wincenty . . .	—	—	71.857	74	5.303	28	6.668	78
207	Szaflarski ks. Józef i Czaykowska Franciszka	—	—	6.768	98	122	82	125	62
208	Szczepanowski Karol . . .	—	—	7.440	10	26	76	26	76
209	Szmoniewski Józef	—	—	4.477	65	97	20	100	—
210	Tarnów	—	—	3.771	36	—	—	—	—
211	Tarnowski Franciszek . . .	—	—	19.006	78	57	71	57	71
212	Tchórznicka Honorata . . .	—	—	5.503	80	15	36	15	36
213	Teodorowiczówna Klementyna	—	—	3.307	48	17	70	17	70
214	Torosiewicz Emil	—	—	12.946	30	671	74	688	54
215	Dr. Towarnicki Jan	—	—	571.284	76	—	—	—	—
216	Towarnicki Bazylewicz Jan .	—	—	61.440	23	39	48	39	48
217	Trojanowski Wincenty . . .	—	—	8.175	84	733	98	759	58
218	Unia lubelska	—	—	3.777	29	194	40	200	—
219	Urbański Franciszek	—	—	98.750	61	97	20	100	—
220	Uścieński Jędrzej	—	—	10.894	44	3.110	40	3.200	—
221	Warteresiewicz Maryan . . .	—	—	45.259	02	97	20	100	—
222	Wierzbicki Julian	—	—	74.235	54	977	60	1.005	90
223	Wilczyński Konrad	—	—	8.806	06	339	20	347	60
224	Włochowicz Jan	—	—	4.223	05	105	50	108	30
225	Wystawa kraj. z r. 1877. . .	—	—	45.965	29	195	88	201	48
226	Zawadzki Korwin Franciszek	—	—	127.768	34	97	20	100	—
227	„ Rogala Antoni . .	—	—	18.006	87	227	76	233	36
228	Zawisze Antoni i August .	—	—	—	—	—		24.184	Rs.
		—	—	—	—	29.873	02	30.809	37
229	Ziętkiewicz Wincenty . . .	—	—	4.204	02	17	39	17	39
230	Żalchocki Andrzej	—	—	164.379	14	874	80	900	—
231	Żebrowski Adam	—	—	110.748	19	1.577	35	1.800	—
232	Żurakowski Jan	—	—	284.784	82	388	80	400	—
		83	60	8,682.972	19	356.839	94	510.134	56
	Suma	—	—	—	—		—	24.184	Rs.

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

z a r o d o w y.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1902				Zapas z końcem roku 1902				Należytość pozostała z końcem roku 1902			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g
298.205	20	7,100.696	82	297.415	81	228.289	05	789	39	6,872.407	77	208.215	01	—	—
—	—	71.547	04	—	—	—	—	—	—	71.547	04	—	—	—	—
459	10	5.253	68	459	10	387	04	—	—	4.866	64	—	—	—	—
12.507	85	139.434	84	12.507	85	6.246	08	—	—	133.188	76	—	—	—	—
391	66	50.367	74	491	66	—	—	—	—	50.367	74	—	—	—	—
5.303	28	78.526	52	5.303	28	5.200	—	—	—	73.326	52	—	—	—	—
122	82	6.894	60	122	82	—	—	—	—	6.894	60	—	—	—	—
26	76	7.466	86	26	76	—	—	—	—	7.466	86	—	—	—	—
97	20	4.577	65	97	20	72	44	—	—	4.505	21	—	—	—	—
—	—	3.771	36	—	—	—	—	—	—	3.771	36	—	—	—	—
57	71	19.064	49	57	71	—	—	—	—	19.064	49	—	—	—	—
15	36	5.519	16	15	36	—	—	—	—	5.519	16	—	—	—	—
17	70	3.325	18	17	70	—	—	—	—	3.325	18	—	—	—	—
671	74	13.634	84	671	74	112	20	—	—	13.522	64	—	—	—	—
—	—	571.284	76	—	—	—	—	—	—	571.284	76	—	—	—	—
39	48	61.479	71	39	48	—	—	—	—	61.479	71	—	—	—	—
733	98	8.935	42	733	98	665	60	—	—	8.269	82	—	—	—	—
194	40	3.977	29	194	40	49	62	—	—	3.927	67	—	—	—	—
97	20	98.850	61	97	20	93	76	—	—	98.756	85	—	—	—	—
3.110	40	14.094	44	3.110	40	3.077	36	—	—	11.017	08	—	—	—	—
97	20	45.359	02	97	20	16	35	—	—	45.342	67	—	—	—	—
977	60	75.241	44	977	60	220	94	—	—	75.020	50	—	—	—	—
339	20	9.153	66	339	20	—	—	—	—	9.153	66	—	—	—	—
105	50	4.331	35	105	50	100	—	—	—	4.231	35	—	—	—	—
195	88	46.166	77	195	88	—	—	—	—	46.166	77	—	—	—	—
97	20	127.868	34	97	20	32	50	—	—	127.835	84	—	—	—	—
227	76	18.240	23	227	76	—	—	—	—	18.240	23	—	—	—	—
—	—	30.809	37	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29.873	02	24.184	—	29.873	02	24.184	—	—	—	30.809	37	—	—	—	—
17	39	4.221	41	17	39	—	—	—	—	4.221	41	—	—	—	—
874	80	165.289	14	874	80	15	56	—	—	165.263	58	—	—	—	—
1.577	35	112.548	19	1.577	35	345	49	—	—	112.202	70	—	—	—	—
388	82	285.184	82	388	80	32	18	—	—	285.152	64	—	—	—	—
356.923	54	9,193.106	75	356.134	15	244.956	17	789	39	8,948.150	58	208.215	01	—	—
—	—	24.184	R.	—	—	24.184	R.	—	—	—	—	—	—	—	—

Alegat B. do zamknięcia rachunków funduszów stypendyjnych za rok 1902.

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1902				Dochody w ciągu roku 1902			
		gotówką		efektami		gotówka		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	Adamscy	—	—	—	—	2.803	36	850	96
2	Andrzejowska Zofia	8	88	—	—	364	—	—	—
3	Aywas Grzegorz	196	82	—	—	1.487	—	—	—
4	Aywas Mikołaj I.	174	05	—	—	107	21	—	—
5	Aywas Mikołaj II.	81	80	—	—	88	78	—	—
6	Artymowicz Jan	9	41	—	—	245	—	—	—
7	Barczewski I. (dla wszechnicy lwowskiej)	3.453	56	—	—	10.485	—	—	—
8	Barczewski II. (dla wszechnicy krakowskiej)	3.673	19	—	—	9.921	—	—	—
9	Barczewski III. (dla szkoły politechnicznej)	321	38	—	—	1.293	—	—	—
10	Barczewski IV. (dla panien Polek)	190	94	—	—	2.804	50	—	—
11	Bereźniccy	5	27	—	—	108	—	—	—
12	Bertoli Dyonizy	—	—	—	—	12	60	—	—
13	Berzewiczy Ezechiel	567	—	—	—	645	01	—	—
14	Bielakowie Józef i Maryanna I. (dla płci męskiej)	—	—	596	20	1.048	52	132	—
15	Bielakowie Józef i Maryanna II. (dla płci żeńskiej)	—	—	794	92	1.396	76	176	—
16	Bielawski Karol	—	—	—	—	58	—	56	80
17	Bielski Antoni	—	—	—	—	279	30	—	—
18	Bier Joel	111	09	—	—	898	—	—	—
19	Bodzioch Tomasz	173	25	—	—	1.408	—	—	—
20	Bohdanowicz Dominik	134	93	—	—	964	—	—	—
21	Boznański Leon	—	—	—	—	4.513	22	—	—
22	Broniewska Klementyna	94	75	—	—	202	—	—	—
23	Brześciańska Kunegunda	39	11	—	—	423	—	—	—
24	Brześciański Aleksander	20	71	—	—	584	—	—	—
25	Brzeski Damian	20	52	—	—	401	—	—	—
26	Brzeziński Antoni i Sylwester	55	64	—	—	736	76	—	—
27	Brzeżany	18	99	—	—	149	—	—	—
28	Chełmecki Jan	70	—	—	—	130	—	—	—
29	Chlebowski Stanisław	129	85	—	—	135	—	—	—
30	Cesarz Franciszek Józef I.	565	84	—	—	4.720	—	—	—
31	„ „ „ (jubil.)	21.536	33	—	—	28.719	—	—	—
32	Cieszewski—Zawadzki	—	—	—	—	18.021	24	17.473	70
33	Czajkowski Hipolit	54	05	—	—	1.888	—	—	—
34	Czajkowski Waleryan	1.461	61	—	—	11.164	—	—	—
35	Czaykowscy	—	—	1.365	73	2.340	60	836	—
36	Czerkawski Józef	141	56	—	—	546	—	—	—
37	Czuczawa Krzysztof	1	04	—	—	404	—	—	—
38	Doliner Karolina	24	56	—	—	232	—	—	—
39	Dołżański Jan	445	44	—	—	467	—	—	—
40	Drelichowski I.	—	—	—	—	948	—	—	—
	Do przeniesienia	33.781	57	2.756	85	113.140	86	19.525	46

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

o b r o t o w y.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1902				Zapas z końcem roku 1902				Należytość pozostała z końcem roku 1902			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
2.803	36	850	96	1.590	96	—	—	1.212	40	850	96	45	—	—	—
372	88	—	—	169	20	—	—	203	68	—	—	—	—	—	—
1.683	82	—	—	1.402	62	—	—	281	20	—	—	—	—	—	—
281	26	—	—	281	26	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
170	58	—	—	84	78	—	—	85	80	—	—	—	—	—	—
254	41	—	—	54	41	—	—	200	—	—	—	—	—	—	—
13.938	56	—	—	11.246	21	—	—	2.692	35	—	—	—	—	1.000	—
13 594	19	—	—	11.176	31	—	—	2.417	88	—	—	—	—	400	—
1.614	38	—	—	708	97	—	—	905	41	—	—	—	—	—	—
2.995	44	—	—	2.837	82	—	—	157	62	—	—	—	—	—	—
113	27	—	—	85	67	—	—	27	60	—	—	—	—	—	—
12	60	—	—	12	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.212	01	—	—	609	15	—	—	602	86	—	—	—	—	—	—
1.048	52	728	20	869	44	728	20	179	08	—	—	—	—	—	—
1.396	76	970	92	1.158	48	970	92	238	28	—	—	—	—	—	—
58	—	56	80	58	—	—	—	—	—	56	80	—	—	—	—
279	30	—	—	27	30	—	—	252	—	—	—	—	—	—	—
1.009	09	—	—	856	63	—	—	152	46	—	—	—	—	—	—
1.581	25	—	—	1.380	74	—	—	200	51	—	—	—	—	—	—
1.098	93	—	—	940	17	—	—	158	76	—	—	—	—	—	—
4.513	22	—	—	3.480	05	—	—	1.033	17	—	—	20	40	350	—
296	75	—	—	196	05	—	—	100	70	—	—	—	—	—	—
462	11	—	—	419	35	—	—	42	76	—	—	—	—	—	—
604	71	—	—	580	75	—	—	23	96	—	—	—	—	—	—
421	52	—	—	416	83	—	—	4	69	—	—	—	—	—	—
792	40	—	—	587	96	—	—	204	44	—	—	—	—	—	—
167	99	—	—	145	27	—	—	22	72	—	—	—	—	—	—
200	—	—	—	15	—	—	—	185	—	—	—	—	—	—	—
264	85	—	—	132	06	—	—	132	79	—	—	—	—	—	—
5.285	84	—	—	4.626	92	—	—	658	92	—	—	—	—	—	—
50.255	33	—	—	27.943	95	—	—	22.311	38	—	—	—	—	—	—
18.021	24	17.473	70	18.019	76	17.473	70	1	48	—	—	—	—	—	—
1.942	05	—	—	1.288	93	—	—	653	12	—	—	—	—	—	—
12.625	61	—	—	11.562	76	—	—	1.062	85	—	—	—	—	—	—
2.340	60	2.201	73	2.340	60	1.360	—	—	—	841	73	—	—	—	—
687	56	—	—	542	70	—	—	144	86	—	—	—	—	—	—
405	04	—	—	361	36	—	—	43	68	—	—	—	—	—	—
256	56	—	—	254	38	—	—	2	18	—	—	—	—	—	—
912	44	—	—	476	91	—	—	435	53	—	—	—	—	—	—
948	—	—	—	—	—	—	—	948	—	—	—	—	—	—	—
146.922	43	22.282	31	108.942	31	20.533	82	37.980	12	1.749	49	65	40	1.750	—

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1902				Dochody w ciągu roku 1902			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	33.781	57	2.756	85	113.140	86	19.525	46
41	Drelichowski II.	—	—	—	—	948	—	—	—
42	Dulska Teodozya	95	02	—	—	465	—	—	—
43	Dydyński Antoni	3.825	72	—	—	18.923	—	—	—
44	Egierski dla Egierskich I. .	44	95	—	—	645	19	—	—
45	Egierski dla Egierskich II. .	31	60	—	—	397	—	—	—
46	Egierski „ Siedleckich I. . .	39	12	—	—	604	—	—	—
47	„ „ „ II.	36	28	—	—	441	—	—	—
48	Englowa Teofila	533	03	—	—	544	—	—	—
49	Falkenfels Dyonizy	—	—	—	—	51	86	—	—
50	Foks Franciszek	—	—	898	32	456	—	453	72
51	Gizela arcyksiężniczka . . .	10	12	—	—	277	—	—	—
52	Głowiński Roch Samuel . .	6.226	08	—	—	69.400	61	—	—
53	Hr. Gołuchowski Agenor . .	305	19	—	—	2.868	—	—	—
54	Gross de Rosenbnrg Józef . .	305	32	—	—	663	50	—	—
55	ks. Harbut Jan.	237	60	—	—	245	—	—	—
56	Haner Franciszek	23	—	—	—	226	—	—	—
57	Hefern Robert	1.075	—	—	—	1.300	—	—	—
58	Hoffmann Kornel	—	—	—	—	—	—	—	—
59	Horecki Eliasz	273	95	—	—	515	—	—	—
60	Janowski Floryan Amand . .	14	99	—	—	213	—	—	—
61	Jankowscy Władysław i Marya	113	80	—	—	111	80	—	—
62	Januszewscy Teofil i Hersylia	3.345	33	—	—	5.462	13	—	—
63	Jarosław	264	27	—	—	1.117	—	—	—
64	Jarosz Leonard.	15	28	—	—	180	—	—	—
65	Jeleński Napoleon.	115	14	—	—	2.347	—	—	—
66	Jezieniccy	56	44	—	—	714	—	—	—
67	Jurgas Magdalena.	81	04	—	—	970	—	—	—
68	Kaczkowski Antoni	191	79	1.313	34	1.121	58	191	79
69	Kallir Mayer	59	76	—	—	665	—	—	—
70	Kapeluszowa Fania	102	44	—	—	123	73	—	—
71	Karol Lndwik arcyksiąże . .	34	36	—	—	760	—	—	—
72	Karzykiewicz Stanisław . .	3.255	49	—	—	9.113	21	—	—
73	Kiełbusiewicz Tomasz . . .	27	20	1.200	—	434	—	—	—
74	Kiślicki Mikołaj	293	72	—	—	860	—	—	—
75	Koniecki Medard	1.169	24	—	—	6.513	—	—	—
76	Kopernik Mikołaj	7	88	—	—	128	—	—	—
77	Kopiński Adam.	12	12	—	—	216	—	—	—
78	Korzelińska Sabina	35	80	—	—	654	—	—	—
79	Kraków (zakordonowa) . . .	594	60	—	—	7.546	—	—	—
	Do przeniesienia . .	56.634	24	6.168	51	251.360	47	20.170	97

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1902				Zapas z końcem roku 1902				Należytość pozostała z końcem roku 1902			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
146.922	43	22.282	31	108.942	31	20.532	32	37.980	12	1.749	49	65	40	1.750	—
948	—	—	—	—	—	—	—	948	—	—	—	—	—	—	—
560	02	—	—	456	84	—	—	103	18	—	—	—	—	—	—
22.748	72	—	—	13.464	26	—	—	9.284	46	—	—	—	—	2.610	—
690	14	—	—	690	14	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
428	60	—	—	392	88	—	—	35	72	—	—	—	—	—	—
643	12	—	—	600	58	—	—	42	54	—	—	—	—	—	—
477	28	—	—	436	80	—	—	40	48	—	—	—	—	—	—
1.077	03	—	—	134	47	—	—	942	56	—	—	—	—	—	—
51	86	—	—	45	70	—	—	6	16	—	—	—	—	4	16
456	—	1.352	04	456	—	—	—	—	—	1.352	04	—	—	—	—
287	12	—	—	287	09	—	—	—	03	—	—	—	—	—	—
75.626	69	—	—	72.921	66	—	—	2.705	03	—	—	—	—	2.562	70
3.173	19	—	—	1.631	28	—	—	1.541	91	—	—	—	—	600	—
968	82	—	—	941	09	—	—	27	73	—	—	—	—	—	—
482	60	—	—	470	17	—	—	12	43	—	—	—	—	—	—
249	—	—	—	224	03	—	—	24	97	—	—	—	—	—	—
2.375	—	—	—	1.800	—	—	—	575	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5	20
788	95	—	—	533	56	—	—	255	39	—	—	—	—	—	—
227	99	—	—	205	55	—	—	22	44	—	—	—	—	—	—
225	60	—	—	225	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
8.807	46	—	—	7.904	49	—	—	902	97	—	—	—	—	300	—
1.381	27	—	—	1.334	36	—	—	46	91	—	—	—	—	—	—
195	28	—	—	193	23	—	—	2	05	—	—	—	—	—	—
2.462	14	—	—	1.758	54	—	—	703	60	—	—	—	—	—	—
770	44	—	—	660	88	—	—	109	56	—	—	—	—	—	—
1.051	04	—	—	983	83	—	—	67	21	—	—	—	—	—	—
1.313	37	1.505	13	1.076	93	276	66	236	44	1.228	47	—	—	—	—
724	76	—	—	660	04	—	—	64	72	—	—	—	—	—	—
226	17	—	—	121	19	—	—	104	98	—	—	—	—	—	—
794	36	—	—	788	29	—	—	6	07	—	—	—	—	—	—
12.368	70	—	—	12.289	51	—	—	79	19	—	—	—	—	—	—
461	20	1.200	—	429	30	—	—	31	90	1.200	—	—	—	—	—
1.153	72	—	—	576	86	—	—	576	86	—	—	—	—	—	—
7 682	24	—	—	7.676	49	—	—	5	75	—	—	—	—	500	—
135	88	—	—	127	92	—	—	7	96	—	—	—	—	—	—
228	12	—	—	223	28	—	—	5	84	—	—	—	—	—	—
689	80	—	—	683	74	—	—	6	06	—	—	—	—	—	—
8.140	60	—	—	6.092	72	—	—	2.047	88	—	—	—	—	857	50
307.994	71	26.339	48	248.440	61	20.809		59.554	10	5.530	—	65	40	9.189	56

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1902				Dochody w ciągu roku 1902			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia	56.634	24	6.168	51	251.360	47	20.170	97
80	Krakowiec	266	80	—	—	272	—	—	—
81	Krausnecker Piotr	1.191	14	—	—	2.362	—	—	—
82	Kretowicz Paweł	2	39	—	—	152	—	—	—
83	Krościenko	24	44	—	—	187	—	—	—
84	Kruszewska Marya	578	48	—	—	948	82	—	—
85	Krzeczunowicz Ignacy . . .	111	60	—	—	1.336	—	—	—
86	„ Walery . . .	171	56	—	—	741	—	—	—
87	Kucharski Jan	44	22	—	—	656	—	—	—
88	Kuczyński Leon Jan Kanty .	—	—	—	—	208	—	—	—
89	Kulczycki Jakób	264	60	—	—	929	—	—	—
90	Kurdwanowska Marya . . .	16	24	—	—	558	—	—	—
91	Lachowicz Antoni I. (stypendyjna)	—	—	—	—	5.729	19	637	50
92	Lachowicz Antoni II. (zapomogowa)	73	20	—	—	5.672	96	637	50
93	Laskowscy Zygmunt i Marya .	1.455	34	—	—	7 999	—	—	—
94	Lenartowicz Teofil	187	60	—	—	196	—	—	—
95	Lewicki hr. Kajetan	151	56	—	—	2.399	—	—	—
96	Lewicki Bazyli	465	32	—	—	488	—	—	—
97	Lipińscy Karol i Regina . .	7.007	59	11.695	56	12.880	51	1.751	89
98	Loewensteinowa Rozalia . .	26	32	—	—	269	—	—	—
99	Ładuński Stanisław	371	52	—	—	2.711	—	—	—
100	Łazowski Adolf Wład. Alek.	1.383	46	—	—	1.992	50	—	—
101	Łoś hr. Feliks Antoni . . .	—	—	—	—	2.744	30	—	—
102	Łoziński Władysław	1.304	98	—	—	1.028	—	—	—
103	Macharski Franciszek . . .	-	—	—	—	94	—	—	—
104	Małecki Antoni	25	68	—	—	128	—	—	—
105	Marynowski Ignacy	—	—	5.000	—	31.301	76	—	—
106	Matczyński Marek	174	96	—	—	1.773	—	—	—
107	Michalewicze Zygmunt i Fryderyk	—	02	3.109	11	1.812	14	1.118	90
108	Michna Wojciech	—	—	1.866	98	1.632	—	460	—
109	Mickiewicz Adam I.	8	68	—	—	161	—	—	—
110	„ „ II	—	—	—	—	—	—	—	—
111	Mieroszewski hr. Jan . . .	372	24	—	—	1.996	—	—	—
112	Mikiewicz Jędrzej	2	30	—	—	182	15	—	—
113	Mikołajów	11	16	—	—	865	—	—	—
114	Miller Maksymilian	15	80	—	—	108	—	—	—
115	Mokrzycki Ireneusz ks. . . .	569	04	—	—	623	77	—	—
116	Monasterzyska	115	64	—	—	329	—	—	—
117	Montleart ks. Augusta . . .	517	04	—	—	6.316	40	—	—
118	Dr. Morawski Adam I. (famil.)	184	42	—	—	196	—	—	—
119	„ „ „ II. (niefamil.)	43	30	—	—	546	—	—	—
	Do przeniesienia	73.772	88	27.840	16	351.883	97	24.776	76

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1902				Zapas z końcem roku 1902				Należytość pozostała z końcem roku 1902			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
307.994	71	26.339	48	248.440	61	20.809	48	59.554	10	5.530	—	65	40	9.189	56
538	80	—	—	47	80	—	—	491	—	—	—	—	—	—	—
3.553	14	—	—	2.303	36	—	—	1.249	78	—	—	—	—	—	—
154	39	—	—	122	95	—	—	31	44	—	—	—	—	—	—
211	44	—	—	184	56	—	—	26	88	—	—	—	—	—	—
1.527	30	—	—	666	26	—	—	861	04	—	—	—	—	—	—
1.447	60	—	—	1.313	43	—	—	134	17	—	—	—	—	—	—
912	56	—	—	733	12	—	—	179	44	—	—	—	—	—	—
700	22	—	—	645	58	—	—	54	64	—	—	—	—	—	—
208	—	—	—	208	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1.193	60	—	—	1.187	25	—	—	6	35	—	—	—	—	—	—
574	24	—	—	558	80	—	—	15	44	—	—	—	—	—	—
5.729	19	637	50	5.729	19	317	70	—	—	319	80	—	—	33	33
5.746	16	637	50	5.746	16	317	70	—	—	319	80	—	—	33	33
9.454	34	—	—	8.711	45	—	—	742	89	—	—	—	—	—	—
383	60	—	—	188	60	—	—	195	—	—	—	—	—	—	—
2.550	56	—	—	2.355	10	—	—	195	46	—	—	—	—	—	—
953	32	—	—	496	91	—	—	456	41	—	—	—	—	—	—
19.888	10	13.447	45	17.737	77	—	—	2.150	33	13.447	45	735	77	—	—
295	32	—	—	146	48	—	—	148	84	—	—	—	—	—	—
3.082	52	—	—	2.953	82	—	—	128	70	—	—	—	—	—	—
3.375	96	—	—	2.008	07	—	—	1.367	89	—	—	—	—	—	—
2.744	30	—	—	2.436	88	—	—	307	42	—	—	636	36	420	—
2.332	98	—	—	1 766	71	—	—	566	27	—	—	—	—	—	—
94	—	—	—	48	50	—	—	45	50	—	—	—	—	—	—
153	68	—	—	125	72	—	—	27	96	—	—	—	—	—	—
31.301	76	5.000	—	31.301	76	5.000	—	—	—	—	—	17.071	52	144.477	—
1.947	96	—	—	1.573	87	—	—	374	09	—	—	—	—	—	—
1.812	16	4.228	01	1.812	16	562	91	—	—	3.665	10	—	—	—	—
1.632	—	2.326	98	1.632	—	872	—	—	—	1.454	98	—	—	—	—
169	68	—	—	158	72	—	—	10	96	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.368	24	—	—	1.176	88	—	—	1.191	36	—	—	—	—	400	—
184	45	—	—	176	73	—	—	7	72	—	—	—	—	—	—
876	16	—	—	782	24	—	—	93	92	—	—	—	—	70	—
123	80	—	—	60	80	—	—	63	—	—	—	—	—	45	—
1.192	81	—	—	1.137	31	—	—	55	50	—	—	—	—	—	—
444	64	—	—	317	06	—	—	127	58	—	—	—	—	—	—
6 833	44	—	—	6.646	10	—	—	187	34	—	—	—	—	—	—
380	42	—	—	185	70	—	—	194	72	—	—	—	—	—	—
589	30	—	—	403	90	—	—	185	40	—	—	—	—	—	—
425.656	85	52.616	92	354.228	31	27.879	79	71.428	54	24 737	13	18.509	05	154.668	22

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle **Majątek**

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1902				Dochody w ciągu roku 1902			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	73.772	88	27.840	16	351.883	97	24.776	76
120	Moszczeńska Ludwika . . .	—	—	—	—	100	79	—	—
121	Moysa Rosochacki Michał . .	40	55	—	—	590	—	—	—
122	Nahaczów	135	03	—	—	142	—	—	—
123	Nawratil Jakób	19	04	—	—	200	—	—	—
124	Nielepiec Jędrzej	21	16	—	—	124	—	—	—
125	Niezabitowska Ludwika I. . .	881	49	—	—	2.608	—	—	—
126	Niezabitowska z hr. Duninów Borkowskich Ludwika II.	75	97	—	—	4.152	—	—	—
127	Nowak Jan ks.	397	10	—	—	764	—	—	—
128	Nowakowski Józef	14	68	—	—	220	—	—	—
139	Obniski Filip	96	32	—	—	853	—	—	—
130	Olszewski Michał	36	83	—	—	561	10	—	—
131	Oranż Abraham	6	56	—	—	225	—	—	—
132	Otowski Henryk	5	76	—	—	68	—	—	—
133	Ożańsko (Marcelego Terleckiego)	668	99	—	—	927	—	—	—
134	Paprocki Stanisław	443	30	—	—	1.216	—	—	—
135	Parzelski Franciszek	231	35	—	—	543	—	—	—
136	Paszyc Bolesław	1.094	70	—	—	1.724	—	—	—
137	Pawłowski Franciszek . . .	356	92	—	—	607	58	—	—
138	Petryczyn Prus Kazimierz . .	3.934	54	—	—	10.742	—	—	—
139	Pineles Eliasz pod nazwą „Jakóba“	870	46	—	—	597	—	—	—
140	Pierzchała Ignacy	104	56	—	—	110	—	—	—
141	Pieściorowski Ryszard . . .	—	—	22.066	95	40.596	81	—	—
142	Pitoń Jan	40	84	—	—	312	—	—	—
143	Pniewski Feliks	21	36	—	—	223	—	—	—
145	Popkiewicz Antoni	139	92	—	—	1.053	—	—	—
146	Potocki Mikołaj	722	07	—	—	2.835	—	—	—
147	Przeorscy	—	—	—	—	320	—	—	—
148	Pukalski Alojzy	110	86	—	—	4.459	—	—	—
149	Przemyśl	26	10	—	—	276	—	—	—
150	Radymno I.	22	36	—	—	173	—	—	—
151	Radymno II.	37	30	—	—	407	—	—	—
152	Rappaport Jakób	—	—	634	10	608	51	—	—
153	Reifer Jakób.	—	—	—	—	36	—	—	—
154	Rieger Władysław	40	—	94	60	80	—	120	—
155	Roland vel Rotlender Leop. I. (dla uczniów)	49	43	—	—	958	—	—	—
156	Roland vel Rotlender Leop. II. (dla uczenic)	55	27	—	—	764	—	—	—
157	Romanowski Mieczysław . .	46	68	984	14	1.765	86	—	—
158	Rostocki Piotr	30	60	—	—	771	—	—	—
159	Rudolf arcyksiąże	23	61	—	—	332	—	—	—
160	Rusyan Rafał	103	51	—	—	1.842	—	—	—
	Do przeniesienia . .	84.678	10	51.619	95	436.770	62	24.896	76

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1902				Zapas z końcem roku 1902				Należytość pozostała z końcem roku 1902			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
425.656	85	52.616	92	354.228	31	27.879	79	71.428	54	24.737	13	18.509	05	154.668	22
100	79	—	—	100	79	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
630	55	—	—	303	73	—	—	326	82	—	—	—	—	260	—
277	03	—	—	265	21	—	—	11	82	—	—	—	—	—	—
219	04	—	—	215	20	—	—	3	84	—	—	—	—	—	—
145	16	—	—	121	36	—	—	23	80	—	—	—	—	—	—
3.489	49	—	—	2.606	28	—	—	883	21	—	—	—	—	420	—
4.227	97	—	—	3.116	73	—	—	1.111	24	—	—	—	—	—	—
1.161	10	—	—	1.110	70	—	—	50	40	—	—	—	—	—	—
234	68	—	—	195	32	—	—	39	36	—	—	—	—	—	—
949	32	—	—	922	10	—	—	27	22	—	—	—	—	—	—
597	93	—	—	597	93	—	—	—	—	—	—	210	—	—	—
231	56	—	—	207	52	—	—	24	04	—	—	—	—	—	—
73	76	—	—	65	76	—	—	8	—	—	—	—	—	—	—
1.595	99	—	—	655	95	—	—	940	04	—	—	—	—	200	—
1.659	30	—	—	1.216	70	—	—	442	60	—	—	—	—	—	—
774	35	—	—	533	41	—	—	240	94	—	—	—	—	—	—
2.818	70	—	—	1.718	27	—	—	1.100	43	—	—	—	—	—	—
964	50	—	—	129	78	—	—	834	72	—	—	—	—	236	—
14.676	54	—	—	11.705	68	—	—	2.970	86	—	—	—	—	333	34
1.467	46	—	—	1.303	96	—	—	163	50	—	—	—	—	—	—
214	56	—	—	105	46	—	—	109	10	—	—	—	—	—	—
40.596	81	22.066	95	40.596	81	8 680	85	—	—	13.386	10	20.719	44	—	—
352	84	—	—	309	68	—	—	43	16	—	—	—	—	—	—
244	36	—	—	221	94	—	—	22	42	—	—	—	—	—	—
1.192	92	—	—	982	32	—	—	210	60	—	—	—	—	—	—
3.557	07	—	—	1.639	63	—	—	1.917	44	—	—	—	—	1.207	50
320	—	—	—	—	—	—	—	320	—	—	—	—	—	—	—
4.569	86	—	—	4.415	92	—	—	153	94	—	—	—	—	—	—
302	10	—	—	290	83	—	—	11	27	—	—	—	—	—	—
195	36	—	—	172	60	—	—	22	76	—	—	—	—	—	—
444	30	—	—	397	62	—	—	46	68	—	—	—	—	—	—
608	51	634	10	608	51	—	—	—	—	634	—	—	—	—	—
36	—	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
120	—	214	60	120	—	94	60	—	—	120	—	—	—	—	—
1.007	43	—	—	869	93	—	—	137	50	—	—	—	—	—	—
819	27	—	—	800	06	—	—	19	21	—	—	—	—	—	—
1.812	54	984	14	1.717	55	984	14	94	99	—	—	—	—	—	—
801	60	—	—	790	34	—	—	11	26	—	—	—	—	—	—
355	61	—	—	303	93	—	—	51	68	—	—	—	—	—	—
1.945	51	—	—	1.857	68	—	—	87	83	—	—	—	—	—	—
521.448	72	76.516	71	437.557	50	37.639	38	83.891	22	38.877	33	39.438	49	157.325	06

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1902				Dochody w ciągu roku 1902			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . . .	84.678	10	51.619	95	436.770	62	24.896	76
161	Rylscy z Pisarowic	—	—	—	—	2.945	05	—	—
162	Ryżnerski Walenty	42	20	—	—	344	—	—	—
163	Rzeszów	35	11	—	—	342	—	—	—
164	Sapieha ks. Leon	288	82	—	—	2.233	—	—	—
165	Sarama Tomasz	299	91	—	—	314	—	—	—
166	Sącz	225	12	—	—	646	—	—	—
167	Schlesingerowie Jan i Tekla .	12	21	—	—	104	—	—	—
168	Schnell Franciszek	38	56	—	—	180	—	—	—
169	Seidler Krystyan	11	72	—	—	196	—	—	—
170	Seeling-Saulenfels Ferdynand .	24	—	—	—	80	—	—	—
171	Sielecka Aniela.	118	95	—	—	978	—	—	—
172	Siemianowscy I. (dla wsz. i polit.)	1.874	17	—	—	2.349	—	—	—
173	Siemianowscy II. (dla szkoły sztuk pięknych)	—	—	—	—	1.896	46	—	—
174	Siemiradzki Henryk	29	36	—	—	232	—	—	—
175	Skibiński Karol	180	40	—	—	682	—	—	—
176	Skibiński Szczęsny I. . .	33	76	—	—	236	—	—	—
177	„ „ II. . .	12	12	—	—	232	—	—	—
178	„ „ III. .	221	27	—	—	228	—	—	—
179	„ „ IV. .	27	42	—	—	244	—	—	—
180	„ „ V. . .	33	76	—	—	236	—	—	—
181	„ „ ogólna	—	—	—	—	—	—	—	—
182	Słapowie Karol i Rozalia . .	1.244	58	—	—	988	—	—	—
183	Słowacki Juliusz	12	48	—	—	663	—	—	—
184	Słowiński Aleksander . . .	—	—	—	—	—	—	—	—
185	Sobota Karol I.	59	63	—	—	872	—	—	—
186	„ „ II.	—	—	—	—	880	—	—	—
187	„ „ III.	13	56	—	—	216	—	—	—
188	Soleski Jan	—	—	—	—	4.329	39	3.968	12
189	Sołowijowie Jan i Wanda I. (dla Herbutowa)	108	—	651	56	108	—	194	—
190	Sołowijowie Jan i Wanda II. (dla Poturzycy)	50	05	448	24	50	—	50	—
191	Sołowijowie Jan i Wanda III. (dla Boratyna)	—	—	194	50	45	—	45	—
192	Sozański Jan Franc. Kazim. .	376	73	—	—	1.064	—	—	—
193	Spadwiński Antoni	25	82	—	—	1.065	—	—	—
194	Stachiewicz Franciszek . . .	492	09	—	—	549	71	—	—
195	Stadnicki Edward Adam . .	—	—	—	—	1.240	—	—	—
196	Stanisławów	64	52	—	—	119	—	—	—
197	Stankiewicz Mogiła Szczepan	331	74	—	—	1.975	—	—	—
198	Staszewski i Bielak	52	26	—	—	603	—	—	—
199	Stawek Jędrzej.	30	56	—	—	349	—	—	—
200	Stowarzyszenie kolei Karola Ludwika	34	—	—	—	134	—	—	—
201	Strissower Adolf	30	44		—	371	—	—	—
	Do przeniesienia	91.113	42	52.914	25	467.089	23	29.063	88

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1902				Zapas z końcem roku 1902				Należytość pozostała z końcem roku 1902			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
521.448	72	76.516	71	437.557	50	37.639	38	83.891	22	38.877	33	39.438	49	157.325	06
2.945	05	—	—	2.787	65	—	—	157	40	—	—	—	—	—	—
386	20	—	—	342	60	—	—	43	60	—	—	—	—	—	—
377	11	—	—	335	91	—	—	41	20	—	—	—	—	—	—
2.521	82	—	—	2.184	88	—	—	336	94	—	—	—	—	—	—
613	91	—	—	302	61	—	—	311	30	—	—	—	—	—	—
871	12	—	—	845	97	—	—	25	15	—	—	—	—	—	—
116	21	—	—	92	65	—	—	23	56	—	—	—	—	—	—
218	56	—	—	179	04	—	—	39	52	—	—	—	—	—	—
207	72	—	—	192	40	—	—	15	32	—	—	—	—	—	—
104	—	—	—	31	30	—	—	72	70	—	—	—	—	—	—
1.096	95	—	—	963	47	—	—	133	48	—	—	—	—	—	—
4.223	17	—	—	3.249	21	—	—	973	96	—	—	—	—	—	—
1.896	46	—	—	1.896	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
261	36	—	—	229	60	—	—	31	76	—	—	—	—	—	—
862	40	—	—	700	04	—	—	162	36	—	—	—	—	—	—
269	76	—	—	233	76	—	—	36	—	—	—	—	—	—	—
244	12	—	—	212	12	—	—	32	—	—	—	—	—	—	—
449	27	—	—	444	14	—	—	5	13	—	—	—	—	—	—
271	42	—	—	227	82	—	—	43	60	—	—	—	—	—	—
269	76	—	—	259	31	—	—	10	45	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.232	58	—	—	1.880	51	—	—	352	07	—	—	—	—	—	—
675	48	—	—	655	24	—	—	20	24	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
931	63	—	—	863	43	—	—	68	20	—	—	—	—	—	—
880	—	—	—	594	83	—	—	285	17	—	—	—	—	133	34
229	56	—	—	214	48	—	—	15	08	—	—	—	—	—	—
4.329	39	3.968	12	4.209	17	241	05	120	22	3.727	07	—	—	—	—
216	—	755	56	104	25	—	—	111	75	755	56	—	—	—	—
100	05	498	24	50	—	100	—	50	05	398	24	—	—	—	—
45	—	239	50	45	—	—	—	—	—	239	50	—	—	—	—
1.440	73	—	—	1.071	92	—	—	368	81	—	—	—	—	—	—
1.090	82	—	—	1.066	92	—	—	23	90	—	—	—	—	—	—
1.041	80	—	—	523	16	—	—	518	64	—	—	—	—	—	—
1.240	—	—	—	—	—	—	—	1.240	—	—	—	—	—	—	—
183	52	—	—	15	10	—	—	168	42	—	—	—	—	—	—
2.306	74	—	—	1.741	60	—	—	565	14	—	—	—	—	—	—
655	26	—	—	592	76	—	—	62	50	—	—	—	—	—	—
379	56	—	—	345	96	—	—	33	60	—	—	—	—	—	—
168	—	—	—	134	—	—	—	34	—	—	—	—	—	—	—
401	44	—	—	234	26	—	—	167	18	—	—	—	—	—	—
558.202	65	81.978	13	467.611	03	37.980	43	90.591	62	43.997	70	39.438	49	157.458	40

Alfabetyczny wykaz wynikłości wedle

Majątek

Liczba porz.	Nazwa fundacyi	Zapas z początkiem roku 1902				Dochody w ciągu roku 1902			
		gotówką		efektami		gotówką		efektami	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia	91.113	42	52.914	25	467.089	23	29.063	88
202	Strzałkowski Stanisław . . .	2.654	11	—	—	26.186	28	—	—
203	Stupnicki Hipolit	1	76	—	—	267	30	—	—
204	„ Marceli	6.373	78	6.710	83	20.749	99	—	—
205	Sutorski Antoni	491	66	—	—	2.208	—	—	—
206	Szachłacki Antoni	1.303	28	—	—	2.896	—	—	—
207	Szaflarski ks. Józef i Czaykowska Franciszka	—	—	—	—	270	—	—	—
208	Szczepanowski Karol . . .	26	76	—	—	296	—	—	—
209	Szmoniewski Józef	62	76	—	—	179	—	—	—
210	Tarnów	—	—	—	—	160	—	—	—
211	Tarnowski Franciszek . . .	57	71	—	—	765	—	—	—
212	Tchórznicka Honorata . . .	15	36	—	—	220	—	—	—
213	Teodorowiczówna Klementyna	17	70	—	—	132	—	—	—
214	Torosiewicz Emil	492	10	—	—	612	54	—	—
215	Dr. Towarnicki Jan	10.280	31	—	—	31.447	84	9.480	31
216	Towarnicki Bazylewicz Jan .	39	48	—	—	2.465	—	—	—
217	Trojanowski Wincenty . . .	48	38	—	—	320	08	—	—
218	Unia lubelska	144	78	—	—	152	—	—	—
219	Urbański Franciszek	3	44	—	—	3.688	—	—	—
220	Uścieński Jędrzej	33	04	—	—	462	—	—	—
221	Warteresiewicz Maryan . . .	80	85	—	—	1.810	—	—	—
222	Wierzbicki Julian	756	66	—	—	2.985	—	—	—
223	Wilczyński Konrad	339	20	—	—	358	—	—	—
224	Włochowicz Jan	5	50	—	—	168	—	—	—
225	Wystawa kraj. z r. 1877. . .	995	88	—	—	1.844	—	—	—
226	Zawadzki Korwin Franciszek	222	20	—	—	5.145	50	—	—
227	„ Rogala Antoni . .	227	76	—	—	725	—	—	—
228	Zawisze Antoni i August . .	—	—	—	—	2.910	37	—	—
229	Ziętkiewicz Wincenty . . .	17	39	—	—	168	—	—	—
230	Żalchocki Andrzej	859	24	—	—	6.708	50	—	—
231	Żebrowski Adam	1.431	86	—	—	4.514	—	—	—
232	Żurakowski Jan	1.669	12	—	—	11.399	—	—	—
	Suma	119.765	49	59.625	08	599.301	63	38.544	19

poszczególnych funduszów stypendyjnych.

obrotowy.

Razem				Wydatki w ciągu roku 1902				Zapas z końcem roku 1902				Należytość pozostała z końcem roku 1902			
gotówką		efektami		gotówką		efektami		gotówką		efektami		czynna		bierna	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
558.202	65	81.978	13	467.611	03	37.980	43	90.591	62	43.997	70	39.438	49	157.458	40
28.840	39	—	—	28.840	39	—	—	—	—	—	—	12.433	23	750	20
269	06	—	—	232	56	—	—	36	50	—	—	—	—	—	—
27.123	77	6.710	83	20.016	14	6.074	07	7.107	63	636	76	—	—	500	—
2.699	66	—	—	2.252	34	—	—	447	32	—	—	—	—	—	—
4.199	28	—	—	4.083	56	—	—	115	72	—	—	—	—	—	—
270	—	—	—	170	58	—	—	99	42	—	—	—	—	—	—
322	76	—	—	288	28	—	—	34	48	—	—	—	—	—	—
241	76	—	—	101	34	—	—	140	42	—	—	—	—	—	—
160	—	—	—	160	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
822	71	—	—	522	75	—	—	299	96	—	—	—	—	—	—
235	36	—	—	216	16	—	—	19	20	—	—	—	—	—	—
149	70	—	—	128	30	—	—	21	40	—	—	—	—	—	—
1.104	64	—	—	1.083	71	—	—	20	93	—	—	—	—	—	—
41.728	15	9.480	31	41.728	15	—	—	—	—	9.480	31	—	—	800	—
2.504	48	—	—	2.062	41	—	—	442	07	—	—	—	—	—	—
368	46	—	—	318	17	—	—	50	29	—	—	—	—	—	—
296	78	—	—	146	02	—	—	150	76	—	—	—	—	—	—
3.691	44	—	—	3.619	22	—	—	72	22	—	—	—	—	—	—
495	04	—	—	433	70	—	—	61	34	—	—	—	—	—	—
1.890	85	—	—	1.811	08	—	—	79	77	—	—	—	—	—	—
3.741	66	—	—	3.701	10	—	—	40	56	—	—	—	—	—	—
697	20	—	—	340	90	—	—	356	30	—	—	—	—	—	—
173	50	—	—	167	50	—	—	6	—	—	—	—	—	—	—
2.839	88	—	—	1.403	92	—	—	1.435	96	—	—	—	—	—	—
5.367	70	—	—	4.509	87	—	—	857	83	—	—	—	—	—	—
952	76	—	—	760	05	—	—	192	71	—	—	—	—	160	—
2.910	37	—	—	2.296	37	—	—	614	—	—	—	—	—	—	—
185	39	—	—	157	51	—	—	27	88	—	—	—	—	—	—
7.567	74	—	—	7.134	38	—	—	433	36	—	—	—	—	115	50
5.945	86	—	—	4.419	83	—	—	1.526	03	—	—	—	—	—	—
13.068	12	—	—	9.889	49	—	—	3.178	63	—	—	—	—	665	—
719.067	12	98.169	27	610.606	81	44.054	50	108.460	31	54.114	77	51.871	72	160.449	10

III. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
		A) Gospodarstwo gruntowe.						
I.	1	**Czynsze dzierżawne** z gruntów, łąk i ogrodów:						
		a) należytość zaległa . 41 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 1.151 „ 40 „	1.190	40	1.192	40	—	—
II.	2	**Czynsze z budynków wydzierżawionych propinatorowi** i czynsz dzierżawny z propinacyi.						
		a) należytość zaległa . 22.723 K. 26 g.						
		b) „ bieżąca . 4.000 „ — „	26.723	26	4.000	—	22.723	26
III.	3	**Zwroty kosztów zarządu** 239 K. 37 g.						
		od tego zwroty . . 239 „ 37 „	—	—	—	—	—	—
IV.		**Dochody rozmaite:**						
	4	Zaległe odsetki zwłoki	5.251	45	—	—	5.251	45
	5	Rozmaite: *a*) wierzytelności 200 K. 75 g.						
		odpisano 13 „ 79 „	186	96	186	96	—	—
		b) zwroty . . 2 K. — g.						
		od tego zwrot 2 „ — „	—	—	—	—	—	—
		Suma rubryki IV. . . .	5.438	41	186	96	5.251	45
V.		**B) Gospodarstwo lasowe.**						
	6	Dochody ze sprzedaży drzewa opałowego	20.337	40	20.337	40	—	—
	7	Dochody ze sprzedaży drzewa materyałowego	6.364	71	6.364	71	—	—
	8	Dochody z grzywien lasowych i za szkody lasowe	587	64	43	80	543	84
	9	Zwroty kosztów rąbania	83	20	83	20	—	—
	10	Rozmaite dochody: dochód z ubocznych użytków lasowych i polowania . .	486	16	486	16	—	—
		Suma rabryki V. . . .	27.859	11	27.315	27	543	84
		Suma wszystkich dochodów . .	61.213	18	32.694	63	28.518	55

III. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
I.		A) **Gospodarstwo gruntowe.**						
	1	Utrzymanie i adaptacya budynków gospodarskich	1.115	53	1.115	53	—	—
	2	Asekuracya budynków gospodarskich . . . 272 K. 99 „						
		od tego zwroty korelatywne 189 „ 10 „						
		Czysty wydatek . . .	83	89	83	89	—	—
		Suma rubryki I. . . .	1.199	42	1.199	42	—	—
II.		B) **Gospodarstwo lasowe.**						
	3	Utrzymanie budynków leśnych . .	—	—	—	—	—	—
	4	Koszta wyrąbu drzewa opałowego . .	2.562	80	2.562	80	—	—
	5	„ „ „ materyałowego .	380	32	380	32	—	—
	6	*Rozmaite wydatki*:						
		a) Tantyema i pniowe zarządcy lasów .	1.034	33	1.034	33	—	—
		b) Koszta uprawy lasu, utrzymanie rowów granicznych, dróg lasowych i drobne wydatki	569	98	569	98	—	—
		c) Koszta z tytułu prestacyi drogowych i wykupna szarwarku . . .	—	—	—	—	—	—
		d) Wynagrodzenie za zbieranie szeliniaków i inne drobne	4	65	4	65	—	—
		Suma rubryki II. . . .	4.552	08	4.552	08	—	—
		Do przeniesienia . .	5.751	50	5.751	50	—	—

III. Administracya dóbr Winniki.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia . .	5.751	50	5.751	50	—	—
III.		C) **Koszta zarządu.**						
	7	Płaca zarządcy lasów, gajowych i kominiarza	2.916	—	2.916	—	—	—
	8	Pensye i dary z łaski	360	—	360	—	—	—
	9	Emolumenta drzewem i gotówką . .	1.286	20	1.286	20	—	—
	10	Rozmaite wydatki:						
		a) Koszta stemplowe i zastępstwo prawne	—	—	—	—	—	—
		b) Datek na premie szkolne . . .	60	—	60	—	—	—
		c) Jednorazowy zasiłek dla starszego gajowego	150	—	150	—	—	—
		d) Koszta podróży i kancelaryjne . .	8	84	8	84	—	
		Suma rubryki III. . . .	4.781	04	4.781	04	—	—
IV.	11	D) **Podatki rządowe**	4.586	12	4.586	12	—	—
V.		E) **Wydatki z prawa patronatu.**						
	12	Płace księży i nauczycieli . . .	1.197	—	1.197	—	—	—
	13	Emolumenta tychże drzewem . . .	920	—	920	—	—	—
	14	Prestacye na rzecz miejscowej szkoły ludowej	215	62	215	62	—	—
		Suma rubryki V. . . .	2.332	62	2.332	62	—	—
VI.	15	F) **Nadwyżka dochodów przeniesiona do fundacyi stypendyjnej** ś. p. Samuela Głowińskiego	15.243	35	15.243	35	—	—
		Suma wszystkich wydatków . .	32.694	63	32.694	63	—	—

III. Administracya dóbr Winniki.

Stan funduszu z końcem roku 1902.

Stan czynny. Należytości czynne	28.518 K. 55 g.
Stan bierny. Należytości bierne	— „ — „
Czysty stan czynny	28.518 K. 55 g.
W porównaniu z takimże stanem w roka 1901	28.216 „ 46 „
okazuje się stan majątku większy o	302 K. 09 g.

Uwaga. Wartość dóbr zachowana w ogólnem zamknięciu rachunkowem kompleksu funduszów stypendyjnych.

Wykazane z końcem roku należytości czynne w ogólnej kwocie . 28.518 K. 55 g. stanowią pretensye:

1. Do byłego dzierżawcy propinacyi Salomona Tanda:

a) z tytułu czynszu dzierżawnego w kwocie	22.723 K. 26 g.	
b) z tytułu odsetek zwłoki w kwocie	4.835 „ 27 „	
c) z tytułu sądownie przyznanych kosztów i należytości stemplowej od kontraktu do B. 2925/74 w kwocie	416 „ 18 „	
Razem		27.974 K. 71 g.

2. Należytość przypadająca z tytułu wynagrodzenia szkody zrządzonej w lasach Winnickich przy trasowaniu kolei, tudzież z tytułu oszacowania tej szkody . . . . . 543 „ 84 „

Razem jak wyżej . . . . 28.518 K. 55 g.

O ściągnięcie należytości ad 1. od Salamona Tanda toczy się proces cywilno-sądowy.

L W. 47.369/903.

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	125	95	125	95	—	—
	2	Efekta zakupione . . 10.525 K. 95 g.						
		od tego spieniężone . . 10.108 „ 80 „						
		Rzeczywiste przekupno . .	417	15	417	15	—	—
		Suma dochodów	543	10	543	10	-	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1902 w efektach	—	—	74.867	56	—	—
		Razem . .	—	—	75.410	66	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 10.234 K. 75 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 10.108 „ 80 „						
		Czysty wydatek . .	125	95	125	95	—	—
		Suma wydatków . .	125	95	125	95	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	75.284	71	—	—
		Razem . .	—	—	75.410	66	—	—

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	20.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	11.800 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.400 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893	400 „ — „	
5. 4% „ kolejowe Banku krajowego .	40.400 „ — „	
6. 4% książeczka wkładk. „ „ .	84 „ 71 „	75.284 K. 71 g.
Suma stanu czynnego . . .		75.284 K. 71 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		75.284 K. 71 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		74.867 „ 56 „
okazuje się **przyrost** majątku o		417 „ 16 g.

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 909 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 456 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. galicyjsk. Towarzystwa kredyt. ziemsk. . . 96 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 16 „ — „						
		e) 4% od obligacyj kolej. Banku krajowego . 1.616 „ — „						
		Razem 3.093 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . — „ 48 „						
		Czysty dochód . .	3.092	52	3.092	52	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1902 w gotówce	—	—	225	95	—	—
		Razem . .	—	.	3.318	47	—	—

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Dożywocia dla c. i k. inwalidów wojskowych:						
		a) należytość zaległa . 100 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 2.960 „ — „	3.060	—	2.960		100	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	125	95	125	95	—	—
		Suma wydatków . .	3.185	95	3.085	95	100	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	232	52	—	—
		Razem . .	—	—	3.318	47	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w gotówce . 232 K. 52 g
zarezerwowano na ewentualną wypłatę w roku 1903 niepodniesionych za rok 1902 wsparć dożywotnich dla dwóch c. i k. inwalidów wojskowych po 50 koron . . . . . 100 „ — „
resztę w kwocie . . . . . 132 K. 52 g.
przeniesiono z początkiem roku 1903, jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1902 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano.

L. W. 21.420/903.

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	96	—	96	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K. — g.						
		od tego spieniężone efekta 98 „ 40 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	101	60	101	60	—	—
		Suma dochodów . .	197	60	197	60	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 6.110 „ 60 „	—	—	6.110	61	—	—
		Razem . .	—	—	6.308	21	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 194 K. 40 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 98 „ 40 „						
		Czysty wydatek . .	96	—	96	—	—	—
		Suma wydatków . .	96	—	96	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 6 212 „ 20 „	—	—	6.212	21	—	—
		Razem . .	—	—	6.308	21	—	—

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893.	6.000 K. — g.	
2. 4% listy zast. galic. Banku krajowego .	200 „ — „	
3. 3.6% książeczka wkładk. Banku kraj. .	12 „ — 20 „	6.212 „ 20 „
Suma stanu czynnego . . .		6.212 K. 21 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.212 K. 21 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		6.110 „ 61 „
okazuje się **przyrost** majątku o		101 K. 60 g.

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	**Odsetki od efektów:**						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 240 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. galic. Banku kraj . 4 „ — „						
		Razem 244 K. — g.						
		od tego odsetki bierne . 1 „ 85 „						
		Czysty dochód . .	242	15	242	15	—	—
		Suma dochodów . .	242	15	242	15	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902 w gotówce .	—	—	96	—	—	—
		Razem . .	—	—	338	15	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocia trzech inwalidów wojskowych po 72 K. rocznie:						
		a) należytość zaległa . 72 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 216 „ — „						
		Razem 288 K. — g.						
		odpisano . . 72 „ — „	216	—	216	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	96	—	96	—	—	—
		Suma wydatków . .	312	—	312	—	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	26	15	—	—
		Razem . .	—	—	338	15	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas gotówki z końcem r. 1902 w kwocie 26 K. 15 g. przeniesiono z początkiem r. 1903 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (L. 12717/113 . . .).

L. W. 14.600/903.

VI. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	45	90	45	90	—	—
	2	Efekta zakupione	45	90	45	90	—	—
		Suma dochodów . .	91	80	91	80	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 3.862 „ 56 „	—	—	3.862	57	—	—
		Razem . .	—	—	3.954	37	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	45	90	45	90	—	—
		Suma wydatków . .	45	90	45	90	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 3.908 „ 46 „	—	—	3.908	47	—	—
		Razem . .	—	—	3.954	37	—	—

VI. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	800 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.800 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	200 „ — „	
4. 3.6% książeczki wkładkowe Banku kraj.	108 „ 46 „	3.908 K. 46 g.
Suma stanu czynnego . . .		3.908 K. 47 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3.908 K. 47 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901 . . .		3.862 „ 57 „
okazuje się **przyrost** majątku o		45 K. 90 g.

VI. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastaw. galic. Towarzyst. kred. ziemskiego . . . 32 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 112 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajowego . . . . 8 „ — „						
		152 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . . . — „ 16 „						
		Czysty dochód . .	151	84	151	84	—	—
		Suma dochodów . .	151	84	151	84	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1902 w gotówce	—	—	45	90	—	—
		Razem . .	—	—	197	74	—	—
		Wydatki.						
	1	Wyposażenie Katarzyny Kowcza z Magierowa	100	—	100	—	—	—
	2	Gotowka wydana do majątku zarodowego	45	90	45	90	—	—
		Suma wydatków . .	145	90	145	90	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	51	84	—	—
		Razem . .	—	—	197	74	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 51 K. 84 g. przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (L. W. 17216./903).

L. W. 20.466/903.

VII. Zakład narodowy im. Ossolińskich.

L. porz.	Dochody.	Gotówka K.	Gotówka gr.	Efekta K.	Efekta gr.
1	W styczniu roku 1902	—	—	—	—
2	„ lutym „ „	—	—	—	—
3	„ marcu „ „	18.661	62	200	—
4	„ kwietniu „ „	2.636	40	7.000	—
5	„ maju „ „	—	—	—	—
6	„ czerwcu „ „	15.344	—	—	—
7	„ lipcu „ „	15.054	60	—	—
8	„ sierpniu „ „	31	86	—	—
9	„ wrześniu „ „	1.275	40	—	—
10	„ październiku „ „	2.586	—	—	—
11	„ listopadzie „ „	3.000	—	—	—
12	„ grudniu „ „	18.768	—	—	—
	Do tego przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych .	9.753	51	5.753	02
	Suma doch. { maj. obrot. Gotówka. 73.632 K. 61 gr. Efekta. — K. — gr. „ zarod. 13.478 „ 78 „ 12.953 „ 02 „	87.111	39	12.953	02
	Zapas z początkiem roku 1902:				
	a) w gotówce	1.037	79	—	—
	b) w efektach { w walucie koronowej	—	—	922.487	60
	we frankach	—	—	300	frank.
	Razem . . .	88.149	18	935.440 300	62 frank.

VII. Zakład narodowy im. Ossolińskich.

L. porz.	Wydatki.	Gotówka K.	Gotówka gr.	Efekta K.	Efekta gr.
1	W styczniu roku 1902	—	—	—	—
2	„ lutym „ „	1.011	96	200	—
3	„ marcu „ „	18.618	31	8.000	—
4	„ kwietniu „ „	2.700	—	—	—
5	„ maju „ „	—	—	—	—
6	„ czerwcu „ „	12.056	74	—	—
7	„ lipcu „ „	18.265	95	—	—
8	„ sierpniu „ „	31	86	—	—
9	„ wrześniu „ „	1.300	—	—	—
10	„ październiku „	2.600	—	—	—
11	„ listopadzie „ „	3.000	—	—	—
12	„ grudniu „ „	56	74	100	—
	Do tego przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych .	28.065	23	440	15
	Suma wyd. { maj. obrot. 74.228 K. 01 gr. / maj. zarod. 13.478 „ 78 „ ; Efekta: — K. — gr. / 8.740 „ 15 „	87.706	79	8.740	15
	Zapas z końcem roku 1902:				
	a) w gotówce	442	39	—	—
	b) w efektach:				
	1) Listy Tow. kredytowego ziemskiego . 663.400 K. — gr.				
	2) Obligacye pożyczki krajowej z r. 1893 129.300 „ — „				
	3) Obligacye galic. fund. propinacyjnego 58.800 „ — „				
	4) Renta państwowa . . . . . 5.000 „ — „				
	5) Priorytety I. węg. galic. kolei żelaznej 4.000 „ — „				
	6) Obligacye komunalne Banku kraj. . 50.000 „ — „				
	7) Książeczka wkładkowa Banku krajowego i galic. Kasy oszczędności . 8.200 „ 47 „				
	8) Obligacye pożyczki papieskiej . . 300 franków				
	Suma { 918.700 K. 47 gr. / 300 franków				
	Do tego:				
	1. kaucya na zabezpieczenie kontraktu zawartego między kuratoryą zakładu a Dawidem Milchem i Mendlem Grünsbergem, mianowicie:				
	a) 3% oblig. austr. zakł. kred. ziem. 600 K. / *b*) 4% i 4½% losy Banku hip. na 400 „ } 1.000 K. — gr.				
	2. kaucya Aleksandra Leszczyńskiego dzierż. dóbr Rakowca, mianowicie:			926.700	—
	4½% listy Banku hipot. na . . 7.000 „ — „	—	—	300	frank.
				935.440	62
	Razem .	88.149	18	300	frank.

VII. Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

Uwaga. 1. W ostatnich pozycyach wyżej przedstawionego rachunku kasowego mieszczą się przeprowadzenia odnoszące się do roku 1902, które wynikły z zestawienia i obliczenia całego ruchu kasowego po dzień 31. grudnia i zostały przez Kuratoryę wprowadzone do dzienników dodatkowych. Dla zgodności z rachunkami Kuratoryi i wyprowadzonymi ostatecznymi zapasami kasowymi, uwidacznia się powyższe przeprowadzenia w dziennikach dodatkowych kasy krajowej, które prowadzi się dla wszystkich funduszów krajowych na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 9. maja 1893, każdego roku budżetowego po koniec marca roku następnego.

2. Oprócz wykazanego z końcem roku 1902 zapasu w gotówce i efektach posiada fundacya należytość czynną t. j. ulokowaną w Banku krajowym na rachunku bieżącym kwotę ±.176 K. 50 gr.

3. Kaucya w efektach 8.000 koron stanowią należytość bierną funduszu.

4. Majątkiem tego Zakładu zarządza Kuratorya, ustanowiona przez założyciela i składa Wydziałowi krajowemu roczny rachunek do sprawdzenia. Kasa krajowa zaś na mocy §. 41. listu fundacyjnego pobiera sumarycznie dochody i uskutecznia wydatki za asygnatami Kuratora, oraz przechowuje zapasy majątku zarodowego z nadwyżek majątku obrotowego.

L. W. 46.322/903.

VIII. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Zwroty od zapomożonych:						
		a) w kapitale z lat dawniejszych . .	1.101	34	80	—	1.021	34
		b) w odsetkach anuitetowych:						
		z lat dawniejszych . 10 K. 27 g.						
		z roku bieżącego . 47 „ 57 „	57	84	25	44	32	40
	2	4% odsetki od książeczki wkładkowej Banku krajowego	621	92	621	92	—	—
	3	Efekta zakupione	727	36	727	36	—	—
	4	Rozmaite dochody . . 175 K. 52 g.						
		od tego zwroty . . 175 „ 52 „	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	2.508	46	1.454	72	1.053	74
		Zapas z początkiem roku 1902:						
		w efektach	—	—	15.929	26	—	—
		Razem . .	—	—	17.383	98	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	727	36	727	36	—	—
		Zapas z końcem roku 1902 w efektach	—	—	16.656	62	—	—
		Razem . .	—	—	17.383	98	—	—

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1902.

Stan czynny.	I.	Zapas kasowy w efektach: 4% książeczka wkładkowa Banku krajowego	16.656 K. 62 gr.
	II.	Należytości czynne z lat poprzednich 1.024 K. 89 g.	
		„ „ z roku bieżącego 28 „ 85 „	1.053 „ 74 „
		Suma stanu czynnego	17.710 K. 36 g.
Stan bierny			— „ — „
		Czysty stan czynny . . .	17.710 K. 36 g.
		W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901 . .	17.040 „ 87 „
okazuje się **przyrost** majątku o			669 K. 49 g.

IX. Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od książeczki Banku krajowego	18	63	18	63	—	—
	2	Efekta zakupione	18	63	18	63	—	—
		Suma dochodów . .	37	26	37	26	—	—
		Do tego:						
	3	Zapas początkowy efektami . . .	—	—	486	06	—	—
		Razem . .	—	—	523	32	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka ulokowana na książeczkę Banku krajowego	18	63	18	63	—	—
		Suma wydatków . .	18	63	18	63	—	—
		Do tego:						
		Zapas ostateczny efektami . . .	—	—	504	69	—	—
		Razem . .	—	—	523	32	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

Stan czynny:

a) w gotówce	— K.	— g.
b) w efektach (książeczka Banku krajowego)	504 „	69 „
c) w wartości realności	24.939 „	— „
Suma stanu czynnego . . .	25.443 K.	69 „
Stan bierny	— „	— „
Czysty stan czynny	25.443 „	69 „
Z porównania takiegoż stanu z końcem roku 1901	25.425 „	06 „
okazuje się **przyrost** majątku o sumę	18 K.	63 g.

LW. 54.040/903.

X. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	865	38	865	38	—	—
	2	Efekta zakupione . . 11.024 K. 60 g.						
		od tego spieniężone . 10.134 „ 62 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	889	98	889	98	—	—
		Suma dochodów . .	1.755	36	1.755	36	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . 128.586 „ 57 „	—	—	128.586	58	—	—
		Razem . .	—	—	130.341	94	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 11.000 K. — g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 10.134 „ 62 „						
		Czysty wydatek . .	865	38	865	38	—	—
		Suma wydatków . .	865	38	865	38	—	—
	2	Zapas z końcem r. 1902:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . 129.476 „ 55 „	—	—	129.476	56	—	—
		Razem . .	—	—	130.341	94	—	—

X. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		— K. 01 g.
b) w efektach:		
1. 5% obligacye komunalne Banku kraj. (II. emisyi)	96.000 K. — g.	
2. 4½% obligacye komunalne Banku kraj. (III. emisyi)	20.200 „ — „	
3. 4½% listy zastawne galic. Banku hipot.	13.200 „ — „	
4. 3.6% książeczka wkładk. Banku kraj. .	76 „ 55 „	129.476 „ 55 „
Suma stanu czynnego . . .		129.476 K. 56 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		129.476 K. 56 g
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		128.586 „ 58 „
okazuje się **przyrost** majątku o		889 K. 98 g.

X. Fundacya ś. p Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj komunalnych Banku krajowego (II. emisyi) 5.050 K. — g.						
		b) 4½% od obligacyj komunalnych Banku krajowego (III. emisyi) . 909 „ — „						
		c) 4½% od listów zastaw. gal. Banku hipoteczn. 410 „ 25 „						
		Razem . 6.369 K. 25 g.						
		od tego odsetki bierne 16 „ 38 „						
		Czysty dochód . .	6.352	87	6.352	87	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902 w gotówce .	—	—	864	38	—	—
		Razem . .	—	—	7.217	25	—	—

X. Fundacya ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Wydatki.						
	1	Dożywocie inwalidów polskich (jak poniżej wykazano)	6.000	—	6.000	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	865	38	865	38	—	—
	3	Rozmaite (porto pocztowe, stemple i t. d.)	31	47	31	47	—	—
		Suma wydatków . .	6.896	85	6.896	85	—	—
	4	Zapas z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	320	40	—	—
		Razem . .	—	—	7.217	25	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 320 K. 40 g. sfrukty fikowano z początkiem roku 1903 w myśl art. 25 aktu fundacyjnego, jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1902 na rzecz majątku zarodowego fundacyi (LW. 13.887/903).

Wykaz szczegółowy dożywotników w roku 1902.

1.	Benedyktowicz Ludomir	600 K.
2.	Bielski Karol	300 „
3.	Brzozowski Karol	600 „
4.	Eydrygiewicz Adam	600 „
5.	Głębocki Józef	300 „
6.	Kostecki Michał	300 „
7.	Kownacki Józef	600 „
8.	Osiecki Teofil	600 „
9.	Pożerski Edward	600 „
10.	Staszewski Aleksy	300 „
11.	Szretter Piotr	600 „
12.	Waliszewski Wincenty	600 „
	Razem jak wyżej . . .	6.000 K.

(L. W. 22.656|903).

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione	10	85	10	85	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	10	85	10	85	—	—
		Suma dochodów . .	21	70	21	70	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . 204.066 „ 55 „	—	—	204.066	56	—	—
		Razem . .	—	—	204.088	26	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	10	85	10	85	—	—
		Suma wydatków . .	10	85	10	85	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . —. K. 01 g.						
		b) w efektach . . 204.077 „ 40 „	—	—	204.077	41	—	—
		Razem . .	—	—	204.088	26	—	—

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny:		
Zapas kasowy: *a*) w gotówce	— K. — g.	— K. 01 g.
b) w efektach, a to:		
1. 4% listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemskiego	176.200 „ — „	
2. 4% listy zastawne galic. Banku kraj. .	24.900 „ — „	
3. 4½% „ „ „ „ „ .	200 „ — „	
4. 4% obligacye pożyczki krajowej z roku 1893	2.700 „ — „	
5. 4% książeczka galic. Banku kraj. Nr. 492	77 „ 40 „	204.077 „ 40 „
Suma stanu czynnego		204.077 K. 41 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny.		204.077 K. 41 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901 w kwocie . .		204.066 „ 56 „
Okazuje się wzrost majątku o kwotę		10 K. 85 g.

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od kapitałów:						
		a) od 4% listów zastaw. Towarz. kredyt. ziemsk. . . . 7.048 K. — g.						
		mniej $^1/_2$% podatek rentowy . . . 35 „ 24 „						
		pozostaje . . 7.012 K. 76 g.						
		b) od $4^1/_2$% listów zast. Banku krajowego . 9 „ — „						
		c) od 4% listów zastaw. Banku krajowego . 996 „ — „						
		d) od 4% oblig. pożyczki kraj. z roku 1893 . . 108 „ — „	8.125	76	8.125	76	—	—
	2	Dochody rozmaite	—	—	—	—	—	—
	3	Zwrot z depozytów zasiłków dla gmin .	1.180	—	—	—	1.180	—
		Suma dochodów . .	9.305	76	8.125	76	1.180	—
	4	**Zapas** z początkiem r. 1902:						
		a) w gotówce . . . 4.310 K. 84 g.	—	—	4.310	84	—	—
		b) w efektach . . . — „ — „	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	12.436	60	—	—

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Zasiłki dla gmin na cele szkolne:						
		zaległe . . . . 4.300 K. — g.						
		bieżące . . . 8.050 „ — „	12.350	—	7.500	—	4.850	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	10	85	10	85	—	—
	3	Wydatki rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	12.360	85	7.510	85	4.850	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 4.925 K. 75 g.						
		b) w efektach . . . — „ — „	—	—	4.925	75	—	—
		Razem . .	—	—	12.436	60	—	—

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny:		
1. Zapas kasowy w gotówce . . .	4.925 K. 75 g.	
2. Należytości czynne	1.180 „ — „	6.105 K. 75 g.
Stan bierny		4 850 „ — „
Czysty stan czynny		1.255 K. 75 g.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w kwocie . . 4.925 K. 75 g.
zostanie użyty na pokrycie zasiłków gminom w tym roku przyznanych a nie wypłaconych w kwocie . . . . . 4.850 „ — „
reszta pozostała w kwocie . . . . . 75 K. 75 g.
będzie ulokowaną w roku 1903 na rzecz majątku zarodowego.

Wykazane powyżej należytości czynne z depozytów w kwocie 1.180 K. posłużą na pokrycie przyznanych w latach poprzednich, a dotąd jeszcze niepodniesionych zasiłków dla gmin na cele szkolne.

LW. 43.144/3.

XII. Fundacya Winc. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	28	87	28	87	—	—
	2	Efekta zakupione . . 10.828 K. 87 g. od tego spieniężone . 10.497 „ 60 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	331	27	331	27	—	—
		Suma dochodów . .	3.601	14	360	14	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	121.378	28	—	—
		Razem . .	—	—	121.738	42	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 10.526 K. 47 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 10.497 „ 60 „						
		Czysty wydatek . .	28	87	28	87	—	—
		Suma wydatków . .	28	87	28	87	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1902 w efektach	—	—	121.709	55	—	—
		Razem . .	—	—	121.738	42	—	—

XII. Fundacya Winc. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	35.600 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	75.400 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Tow. kredytowego ziemskiego	200 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893	10.500 „ — g.	
5. % książeczka wkładkowa Banku kraj. .	9 „ 55 „	
Suma stanu czynnego		121.709 K. 55 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny.		121.709 K. 55 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901 . . .		121.378 „ 28 „
Okazuje się przyrost majątku o		331 K. 27 g.

XII. Fundacya Winc. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego	2.056 K. 50 g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego	2.592 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredyt. ziemsk.	8 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic pożyczki kraj. z roku 1893	420 „ — „						
		e) 4% od książek wkład. Banku krajowego	83 K. 88 g.						
		Razem	5.160 K 38 g.						
		od tego podatek rentowy	— „ 04 „						
		Czysty dochód		5.160	34	5.160	34	—	—
	2	Efekta zakupione	7.381 K. 73 g.						
		od tego spieniężone	2.642 „ 03 „						
		Rzeczywiste przykupno		4.739	70	4.739	70	—	—
		Suma dochodów		9.900	04	9.900	04	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902:							
		a) w gotówce	2.642 K. 03 g.						
		b) w efektach	3.309 „ 80 „	—	—	5.951	83	—	—
		Razem		—	—	15.851	87	—	—

XII. Fundacya Winc. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wypłacona wygrywającym na rękę przy losowaniu w wysokości 5% wylosowanych premij . . .	247	50	247	50	—	—
	2	Premie wypłacone czeladnikom (reszta po potrąceniu 5% pod 1 wymienionych) w książeczkach wkładkowych . .	4.702	50	4.702	50	—	—
	3	Koszta losowania	228	—	228	—	—	—
	4	Gotówka wydana do majątku zarodowego	28	87	28	87	—	—
	5	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 7.381 K 73 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.642 „ 03 „						
		Czysty wydatek . .	4.739	70	4.739	70	—	—
	6	Rozmaite wydatki (koszta insercyjne, druki do losowania premij i t. d). . .	45	62	45	62	—	—
		Suma wydatków . .	9.992	19	9.992	19	—	—
	7	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 2.512 K. 68 g. *b*) w efektach . . . 3.347 „ — „	—	—	5.859	68	—	—
		Razem . .	—	—	15.851	87	—	—

XII. Fundacya Winc. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 2.512 g. ulokowano z początkiem roku 1903 na książeczkę wkładkową Banku krajowego. Gotówka ta wraz z częścią zapasu w ofektach pod poz. 7 b) w kwocie 37 K. 20 g. przeto łączna kwota 2.549 K. 88 g. przedstawia czysty dochód z odsetek od efektów majątku zakładowego za II półrocze 1902 roku i stanowić będzie wraz z takimże dochodem za I półrocze 1903 roku sumę przeznaczoną w myśl aktu fundacyjnego na cele losowania w r. 1903.

Wykazany zaś powyżej zapas z końcem roku 1902 w efektach stanowią:

a) Książeczka wkładkowa Banku krajowego Nr. 18445 (własność majątku obrotowego) na . . . . . 37 K. 20 g.

b) Książeczki wkładkowe Banku krajowego obce, na których ulokowano niepobrane a w r. 1901 wylosowane premie (po potrąceniu 5% od całych premij) następujących czeladników:

1. Józefa Romano książeczka Nr. 16.856 na kwotę:	1.528 K. 60 g.	
2. Michała Krupy książeczka Nr. 16856 na kwotę:	1.018 „ 40 „	
5. Marcelego Lenartowicza książeczka Nr. 16.858 na kwotę:	763 „ 80 „	3.309 K. 80 g.
Razem jak wyżej . . .		3.347 K. — g.

Książeczki wkładkowe pod b) poszczególnione przechowuje się w Kasie Wydziału krajowego do czasu (najdłużej 5 lat), w którym czeladnicy uczynią zadość wymaganiom §. 12 statutu fundacyjnego.

LW. 20507/903.

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	576	12	576	12	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.218 K. 37 g.						
		od tego spieniężone . 600 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	618	37	618	37	—	—
		Suma dochodów . .	1.194	49	1.194	49	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	59.063	50	—	—
		Razem . .	—	—	60.257	99	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.176 K. 12 g.						
		od tego pobrano za spieniężone efekta . 600 „ — „						
		Czysty wydatek . .	576	12	576	12	—	—
	2	Efekta wydane do winkulaeyi . . . . 600 K.						
		od tego pobrano z winkulacyi . . . 600 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	576	12	576	12	—	—
	3	Zapas z końcem r. 1902 w efektach .	—	—	59.681	87	—	—
		Razem . .	—	—	60.257	99	—	—

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo	Ogółem
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowe dawniejszej emisyi w walucie austryackiej)	1.000 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56-letnie w walucie koronowej) . .	58.600 „ — „	
3. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego	81 „ 87 „	
Suma stanu czynnego		59.681 K. 87 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		59.681 K. 87 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		50.063 „ 50 „
Okazuje się pryrost majątku o		618 K. 37 g.

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowych emitowanych w walucie austryackiej . . 56 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. galic. Towarzyst. kredytowego ziemskiego (56 letnich w walucie koronowej . . . 2.328 „ — „						
		c) 4% od książecz. wkł. Banku krajowego . 706 „ 57 „						
		Razem . . 3.090 K. 57 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 16 „ 06 „						
		Czysty dochód . .	3.074	51	3.074	51	—	—
	2	Gotówka pobrana za spieniężone efekta . . 8.938 „ 90 „						
		od tego wydana na zakupno efektów . . 8.258 K. 65 g.						
		Czysty dochód . .	680	25	680	25	—	—
		Suma dochodów . .	3.754	76	3.754	76	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 1.089 K. 30 g.						
		b) w efektach . . . 8.425 „ 72 „	—	—	9.515	02	—	—
		Razem . .	—	—	13.269	78	—	—

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Premie dla literatów	3.000	—	3.000	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	576	12	576	12	—	—
	3	Efekta spieniężone . . 8.938 K. 90 g.						
		od tego zakupione . 8.258 „ 65 „						
		Czysty wydatek . .	680	25	680	25	—	—
	4	Rozmaite wydatki porto pocztowe i t. p.	15	25	15	25	—	—
		Suma wydatków . .	4.271	62	4.271	62	—	—
	5	Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 12.52 „ 69 „						
		b) w efektach . . . 7.745 „ 47 „	—	—	8.998	16	—	—
		Razem . .	—	—	13.269	78	—	—

Uwaga. W myśl postanowienia §. 23 aktu fundacyjnego $^1/_4$ część czystych dochodów majątku obrotowego przypada corocznie na pomnożenie majątku zarodowego fundacyi, $^3/_4$ części zaś przypadają na premie dla literatów polskich.

Kwotę równającą się $^3/_4$ częściom czystych dochodów lokuje się corocznie, chwilowo tylko, na książeczki wkładkowe Banku krajowego, zanim użyte zostaną na premie, których najbliższe rozdanie nastąpi w roku 1904.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w gotówce 1.252 K. 69 g, część równającą się $^1/_4$ części czystych dochodów fundacyi za rok 1902, (które wynosiły sumę 3.074 K. 51 g., wykazaną powyżej pod poz. 1 dochodów z potrąceniem wydatku wykazanego powyżej pod poz. 4 wydatków w kwocie 15 K. 25 g, czyli sumę 3.059 K. 26 g.) w sumie 764 K. 81 g. przeniesiono s początkiem roku 1903 do do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 15.639/03); resztę zaś zapasu wykazanego w gotówce 487 K. 88 g. i wykazany zapas w efaktach 7.745 K. 47 g., pozostawiono w majątku obrotowym w celu użycia na zrealizowanie celów fundacyi w r. 1904.

LW. 15637/03.

XIV. Fundacya posagowa Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowych dawniejszej emisyi w walucie austryackiej) 120 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. galic. Towarz. kredyt. ziemskiego (56 letnich w walucie koronowej) . 1.544 „ — „						
		Razem . 1.664 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 12 „ 23 „						
		Czysty dochód . .	1.651	77	1.651	77	—	—
	2	Efekta zakupione	813	15	813	15	—	—
		Suma dochodów . .	2.464	92	2.464	92	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 784 K. 06 g.						
		b) w efektach . . . 40.807 „ 27 „	—	—	41.591	33	—	—
		Razem .	—	—	44.056	25	—	—

XIV. Fundacya posagowa Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno . .	780	15	780	15	—	—
	2	Efekta wydane do winkulacyi . . . . 1.800 K. od tego pobrane z winkulacyi . . . 1.800 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	780	15	780	15	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 1.655 K. 68 g.						
		b) w efektach . . . 41.620 „ 42 „	—	—	43.276	10	—	—
		Razem . .	—	—	44.056	25	—	—

XIV. Fundacya posagowa Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Stan majątku z końcem roku 1092.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		1.655 K. 68 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (nieokresowe dawniejszej emisyi w walucie austryackiej)	3.000 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego (56-letnie w walucie koronowej	38.600 „ — „	
3. 3·6% książeczka wkładkowa Bankn kraj.	20 „ 42 „	41.620 „ 42 „
Suma stanu czynnego		43.276 K. 10 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny.		43.276 K. 10 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		41.591 „ 33 „
Okazuje się **przyrost** w majątku o		1.684 K. 77 g.
a mianowicie przybyło w efektach .	813 K. 15 g.	
„ w gotówce	871 „ 62 „	
Przyrost jak wyżej	1.684 K. 77 g.	

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie i jak długo to nie nastąpi, fruktyfikuje się wszelkie dochody w gotówce w celu powiększenia majątku zakładowego.

Wykazany też powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 1.655 K. 68 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1903 na rzecz tegoż majątku (LW. 15.634/03).

Aktywowanie fundacyi nastąpi w myśl art. 21 aktu fundacyjnego dopiero wtenczas, gdy z jej dochodów można będzie po potrąceniu 10% na pomnożenie majątku zakładowego wypłacać corocznie trzy posagi w kwotach po 1.000 kor. 800 kor. i 600 kor.

Na teraz wynoszą te dochody 1664 kor. rocznie.

LW. 156.38/903.

XV. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla czterech wiekowych kobiet·

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	3	91	3	91	—	—
	2	Efekta zakupione	3	91	3	91	—	—
		Suma dochodów . .	7	82	7	82	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 16.287 „ 15 „	—	—	16.287	16	—	—
		Razem . .	—	—	16.294	98	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	3	91	3	91	—	—
		Suma wydatków . .	3	91	3	91	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 16.291 „ 06 „	—	—	16.291	07	—	—
		Razem . .			16.294	98	—	—

XV. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla czterech wiekowych kobiet.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w efektach		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	4.600 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	9.800 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	1.100 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego	191 „ 07 „	16.291 K. 07 g.
Suma stanu czynnego		16.291 K. 07 „
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		16.291 K. 07 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		16.287 „ 16 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		3 K. 91 g.

XV. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla czterech wiekowych kobiet.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytow. ziemskiego . . . 184 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Bankn krajowego . 392 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 24 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku kraj. . 44 „ — „						
		Razem . . 644 K. — g.						
		od tego podatek rentowy — „ 92 „						
		Czysty dochód . .	643	08	643	08	—	—
		Suma dochodów . .	643	08	643	08	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1902 w gotówce .	—	—	3	91	—	—
		Razem . .	—	—	646	99	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocia czterech wiekowych kobiet .	632	—	632	—	—	—
	2	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego	3	91	3	91	—	—
		Suma wydatków . .	635	91	635	91	—	—
		Zapas z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	11	08	—	—
		Razem . .	—	—	646	99	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 11 koron 08 groszy sfruktyfikowano z początkiem roku 1903 w myśl uchwały Wydziału krajowego do LW. 6.948/98 na rzecz majątku zakładowego fundacyi (LW. 15.633/03).

LW. 15.635/03.

XVI. Fundacya Sądecka „Dom roboczy“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galic. Towarzystwa kredytow. ziemskiego . . . 648 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawnych Banku krajowego 2.040 „ — „						
		c) 4% od obligacyj gałic. pożyczki krajow z roku 1893 . . . . 344 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajow. 64 „ — „						
		Razem . 3.096 K. — „						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 19 „ 73 „						
		Czysty dochód . .	3.076	27	3.076	27	—	—
	2	Efekta zakupione . . 3304 K. 58 g.						
		od tego spieniężone . 154 „ 84 „						
		Rzeczywiste przykupno .	3.149	74	3.149	74	—	—
		Suma dochodów .	6.226	01	6.226	01	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902.						
		a) w gotówce . . . 1.326 K. 85 g.						
		b) w efektach . . . 76.105 „ 11 „	—	—	77.431	96	—	—
		Razem . .	—	—	83.657	97	—	—

XVI. Fundacya Sądecka „Dom roboczy“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 3.215 K. 58 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 154 „ 84 „						
		Czysty wydatek . .	3.060	74	3.060	74	—	—
		Suma wydatków . .	3.060	74	3.060	74	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 1.342 K. 38 g.						
		b) w efektach . . . 79.254 „ 85 „	—	—	80.597	23	—	—
		Razem . .	—	—	83.657	97	—	—

XVI. Fundacya Sądecka „Dom roboczy“.

Stan majątku z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		1.342 K. 38 g.
b) „ efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	16.200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galic. Banku kraj. .	52.800 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	8.600 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	1.600 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	54 „ 85 „	79.254 K. 85 g.
Suma stanu czynnego . . .		80.597 K. 23 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		80.597 K. 23 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901.		77.431 „ 96 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		3.165 K. 27 g.
a mianowicie przybyło: *a*) w gotówce . .	15 K. 53 g.	
b) „ efektach . .	3.149 „ 74 „	
Przyrost jak wyżej . . .	3.165 K. 27 g.	

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, zatem wszystkie dochody z odsetek od efektów majątku zakładowego fruktyfikuje się w ciągu roku celem powiększenia tegoż majątku.

Aktywowanie fundacyi nastąpi, skoro zakładowy jej majątek wzrośnie do takiej wysokości, że będzie można wybudować dom przeznaczony na zakład przymusowej pracy.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 1.342 K. 38 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1903 na rzecz majątku zakładowego (LW 12.548/03).

LW. 20.472/903.

XVII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	99	26	99	26	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K. — g.						
		od tego spieniężone . 89 „ 14 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	110	86	110	86	—	—
		Suma dochodów . .	210	12	210	12	—	—
	3	**Zapas** z końcem 1902 r. w efektach .	—	—	4.966	34	—	—
		Razem . .	—	—	5.176	46	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 188 K. 40 g.						
		od tego za spieniężone efekta . . . . 89 „ 14 „						
		Czysty wydatek . .	99	26	99	26	—	—
		Suma wydatków . .	99	26	99	26	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	5.077	20	—	—
		Razem . .	—	—	5.176	46	—	—

XVII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego.	400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	1.000 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	400 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893.	3.200 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	77 „ 20 „	5.077 K. 20 g.
Suma stanu czynnego		5.077 K. 20 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		5.077 K. 20 g.
W porównaniu z takimże stanam z końcem r. 1901		4.966 „ 34 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		110 K. 86 g.

XVII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1902	
				K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego .	18 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego .	40 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego .	16 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj z roku 1893	128 „ — „						
		e) 3 6% od książ. wkładk. Banku krajowego .	9 „ 26 „						
		Razem .	211 K. 26 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy .	1 „ 02 „						
		Czysty dochód . .		210	24	210	24	—	—
	2	Efekta zakupione . .	109 K. 28 g.						
		od tego spieniężone .	96 „ 88 „						
		Rzeczywiste przykupno . .		12	40	12	40	—	—
		Suma dochodów . .		222	64	222	64	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1902:							
		a) w gotówce . . .	96 K. 88 g.						
		b) w efektach . . .	96 „ 88 „	—	—	193	76	—	—
		Razem . .		—	—	416	40	—	—

XVII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcie dla jednego uzdrowieńca za rok 1901	94	50	94	50	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	99	26	99	26	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 109 K. 28 g. od tego za spieniężone efekta . . . . 96 „ 88 „						
		Czysty wydatek . .	12	40	12	40	—	—
		Suma wydatków . .	206	16	206	16	—	—
	4	Zapas z końcem roku 1902: *a*) w gotówce . . . 100 K. 96 g. *b*) w efektach . . . 109 „ 28 „	—	—	210	24	—	—
		Razem . .	—	—	416	40	—	—

Uwaga. Z wykazenego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w gotówce 100 K. 96 g.
i w efektach (książeczka wkładkowa Banku krajowego) . . 109 „ 28 „
Razem j. w . . 210 K. 24 g.
pozostawiono w majątku obrotowym na wypłatę jednego wsparcia
w kwocie . . . . . 94 „ 50 g.
za rok 1902 dla obłąkanego uzdrowieńca — resztę zaś w sumie 115 K. 74 g.
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1892 przeniesiono do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 21.642/903).

LW. 21.499/903.

XVIII. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Zastawce i Wolica.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 775 K. 02 g. od tego spieniężone . 291 „ 60 „						
		Rzeczywiste przykupno .	483	42	483	42	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	449	02	449	02	—	—
		Suma dochodów .	932	44	932	44	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	53.284	78	—	—
		Razem . .	—	—	54.217	22	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 740 K. 62 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 291 „ 60 „						
		Czysty wydatek .	449	02	449	02	—	—
		Suma wydatków .	449	02	449	02	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	53.768	20	—	—
		Razem .	-	—	54.217	22	—	—

XVIII. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Dobrowody, Hołhocze, Wierzbów. Wolica i Zastawce.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 5% obligacye komunalne Banku krajowego (II. emisyi	2.000 K. — g.	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	21.400 „ — „	
3. 4% „ „ „ „ .	6.000 „ — „	
4. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	12.800 „ — „	
5. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	10.800 „ — „	
6. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	700 „ — „	
7. 3·6% książeczki wkładkowe Banku kraj.	68 „ — „	53.768 K. 20 g.
Suma stanu czynnego		53.768 K. 20 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		53.768 K. 20 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		53.284 „ 78 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		483 K. 42 g.

XVIII. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Zastawce i Wolica.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Ogsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj komunalnych Banku krajowego . . . 100 K. — g.						
		b) 4½% od listów zastaw. Banku krajowego . 967 „ 50 „						
		c) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 234 „ — „						
		d) 4% od listów zastaw. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 512 „ — „						
		e) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . . 432 „ — „						
		f) 4% od oblig. kolejow. Banku krajowego . 28 „ — „						
		g) 3·6% od książ. wkładkowych Banku krajowego 21 „ 12 „						
		Razem . 2.294 K. 62 g.						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne . 4 „ 12 „						
		Czysty dochód .	2.290	50	2.290	50	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1.154 K. 28 g.						
		od tego spieniężone . 1.130 „ 94 „						
		Rzeczywiste przykupno .	23	34	23	34	—	—
		Suma dochodów .	2.313	84	2.313	84	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 1.114 K. 16 g.						
		b) w efektach . . . 1.130 „ 94 „	—	—	2.245	10	—	—
		Razem .	—		4.558	94	—	—

XVIII. Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Zastawce i Wolica.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Zapomogi dla zubożałych włościan gmin Dobrowody, Hałhocze i t. d. . .	1.796	08	1.796	08	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	449	02	449	02	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.154 K. 28 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 1.130 „ 94 „						
		Czysty wydatek .	23	34	23	34	—	—
		Suma wydatków .	2.268	44	2.268	44	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1902.						
		a) w gotówce . . . 1.136 K. 22 g. *b*) w efektach . . . 1.154 „ 28 „	—	—	2.290	50	—	—
		Razem .	—	—	4.558	94	—	—

Uwaga. Przypadające za cały rok odsetki od efektów majątku zakładowego lokuje się tymczasowo w miarę ich poboru na książeczki wkładkowe Banku krajowego, z uzyskanej zaś po spieniężeniu tych książeczek w czasie rozdawnictwa zapomóg — gotówki $^4/_5$ części rozdaje się tytułem zapomóg pomiędzy zubożałych włościan gmin Dobrowody, Hołhocze, Wierzbów, Wolica i Zastawce, $^1/_5$ zaś część fruktyfikuje się na rzecz majątku zakładowego.

Rozdawnictwem zapomóg zajmuje się osobna komisya, w myśl statutu fundacyi utworzona pod nadzorem Wydziału powiatowego w Podhajcach.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 1.136 koron 22 g. i w efektach 1.154 kor. 28 g. (książeczka wkładkowa Banku krajowego) przedstawia sumę przeznaczoną w roku 1903 na cele fundacyi, której też użyto w tym roku w sposób wyżej podany. (LW. 5.952/903).

L. W. 15.686/903.

XIX. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	503	81	503	81	—	—
	2	Efekta zapupione . . 600 K. — g.						
		od tego spieniężone . 63 „ 19 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	536	81	536	81	—	—
		Suma dochodów . .	1.040	62	1.040	62	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	47.514	32	—	—
		Razem . .	—	—	48.554	94	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 567 K. — g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 63 „ 19 „						
		Czysty wydatek . .	503	81	503	81	—	—
		Suma wydatków . .	503	81	503	81	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	48.051	13	—	—
		Razem . .	—	—	48.554	94	—	—

XIX. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dra Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego	15,400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „	30.400 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	600 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	1.600 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	51 „ 13 „	48.051 K. 13 g.
Suma stanu czynnego		48.051 K. 13 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		48.051 K. 13 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		47.514 „ 32 „
Okazuje się **przyrost majątku** o		536 K. 81 g.

XIX. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 69 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 1.216 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. galicyjs. Towarzystwa kredyt. ziemsk. . . 24 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych galicyjskiego Banku krajow. . . 64 „ — „						
		Razem . 1.997 K. — g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 3 „ 06 „						
		Czysty dochód . .	1.993	94	1.993	94	—	—
		Suma dochodów . .	1.993	94	1.993	94	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	503	81	—	—
		Razem . .	—	—	2.497	75	—	—

XIX. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		W y d a t k i.						
	1	Wsparcia dla dwóch wdów po adwokatach po 720 K. rocznie . . .	1.440	—	1.440	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	503	81	503	81	—	—
		Suma wydatków . .	1.943	—	1.943	81	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce	—	—	553	94	—	—
		Razem . .	—	—	2.497	75	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 553 K. 94 g. przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zarodowego a mianowicie:

a) tytułem 5% czystego dochodu za rok 1902 kwotę . . . 99 K. 70 g.

b) „ nadwyżki dochodów „ „ „ „ . . . 454 „ 24 „

Razem j. w. . . 553 K. 94 g.

i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. LW. 22.653/903).

LW. 22.655/903.

XX. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	155	66	155	66	—	—
	2	Efekta zakupione	155	66	155	66	—	—
		Suma dochodów . .	311	32	311	32	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	44.005	66	—	—
		Razem . .	—	—	44.316	98	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	155	66	155	66	—	—
		Suma wydatków . .	155	66	155	66	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach	—	—	44.161	32	—	—
		Razem . .	—	—	44.316	98	—	—

XX. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz il. ku wspieraniu artystów i literatów“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

	Szczegółowo.	Ogółem.
1. 4½% listy zastawne galic. Banku hipotecznego	40.000 K. — g.	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	400 „ — „	
3. 4% „ „ „ „ .	3.400 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	200 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	161 „ 32 „	44.161 K. 32 g.
Suma stanu czynnego . . .		44.161 K. 32 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		44.161 K. 32 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1902		44.005 „ 66 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		155 K. 66 g.

XX. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastaw. galic. Banku hipotecz. 1.800 K. — g.						
		b) 4½% od listów zastawnych Banku kraj. . 18 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 136 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku kraj. 8 „ — „						
		Razem . .	1.962	—	1.962	—	—	—
	2	Od Kasyna miejskiego we Lwowie w celu wyrównania dochodu z odsetek od 4½% listów zastawnych galic. Banku hipotecznego (im. wart. 40.000 koron) do rocznej sumy 2.400 K. za rok 1902 .	600	—	600	—	—	—
		Suma dochodów . .	2.562	—	2.562	—	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	455	66	—	—
		Razem . .	—	—	3.017	66	—	—

XX. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcie dla jednego literata i jednego artysty po 600 K. rocznie . . .	1.200	—	1.200	—	—	—
	2	Stypendya dla dwóch młodych utalentowanych artystów (artystek) kształcących się za granicą po 600 K. rocznie						
		a) należytość zaległa . 300 K. — g.						
		b) należytość bieżąca . 1.200 „ — „	1.500	—	1.500	—	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	155	66	155	66	—	—
		Suma wydatków .	2.855	66	2.855	66	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1802 w gotówce	—	—	162	—	—	—
		Razem . .	—	—	3.017	66	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 162 K. — g. przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zarodowego — a mianowicie:

a) tytułem 5% czystego dochodu za rok 1902 kwotę . . 128 K. 10 g.

b) „ nadwyżki dochodów „ „ „ „ . . . 33 „ 90 „

Razem jak wyżej . . . 162 K. — g.

i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. (LW. 22.652/03).

L. W. 22.657/903.

XXI. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz III. „ku wspieraniu celów galicyjsk. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	84	34	84	34	—	—
	2	Efekta zakupione . . 10.384 K. 34 g.						
		od tego spieniężone . 10.011 „ 60 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	372	74	372	74	—	—
		Suma dochodów . .	457	08	457	08	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	42.215	28	—	—
		Razem . .	—	—	42.672	36	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 10.095 K. 94 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 10.011 „ 60 „						
		Czysty wydatek . .	84	34	84	34	—	—
		Suma wydatków . .	84	34	84	34	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach	—	—	42.588	02	—	—
		Razem . .	—	—	42.672	36	—	—

XXI. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz III. ku wspieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	6.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	35.900 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe	200 „ — „	
4. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	88 „ 02 „	42.588 K. 02 g.
Suma stanu czynnego		42.588 K. 02 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		42.588 K. 02 „
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		42.215 „ 28 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		372 K. 74 g.

XXI. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz III. „ku wspieraniu celów galicyjsk. Towarzystwa muzycznego we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 513 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 1.230 „ — „						
		c) 4% od obligacyj kolejowych Banku kraj. . 8 „ — „	1.751	—	1.751	—	—	—
		Suma dochodów . .	1.751	—	1.751	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	84	34	—	—
		Razem . .	—	—	1.835	34	—	—
		Wydatki.						
	1	Subwencya dla galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie . . .	1.590	57	1.590	57	—	—
	2	Należytość ekwiwalentowa wymierzona od majątku zakładowego na rok 1902	76	72	76	72	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	84	34	84	34	—	—
		Suma wydatków . .	1.751	63	1.751	63	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	83	71	—	—
		Razem . .	—	—	1.835	34	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 83 K. 71 g. stanowi 5% czystych stałych dochodów za rok 1902, który w myśl aktu fundacyjnego sfruktyfikowano z początkiem roku 1903 na rzecz majątku zarodowego. (LW. 22.654/03).

LW. 22.658/903.

XXII. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	44.958	19	—	—
		Razem . .	—	—	44.958	19	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	44.958	19	—	—
		Razem . .	—	—	44.958	19	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	27.000 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	3.000 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	8.300 „ — „	
5. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	4.600 „ — „	
6. 4% „ pożyczki miasta Lwowa .	1.800 „ — „	
7. 3·6% książeczki wkładkowe Banku kraj.	58 „ 19 „	44.958 K. 19 g.
Suma stanu czynnego		44.958 K. 19 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		44.958 K. 19 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		44.958 „ 19 „
Okazuje się stan majątku niezmieniony		— K. — g.

XXII. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku kraj. 9 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 1.080 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. galicyjs. Towarzystwa kredytowego ziemsk. . 120 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 332 „ — „						
		e) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajow. 184 „ — „						
		f) 4% od obligacyj pożyczki miasta Lwowa . 72 „ — „						
		Razem . . 1.797 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 2 „ 04 „						
		Czysty dochód . .	1.794	96	1.796	96	—	—
	2	Zaliczka zwrotna pobrana z funduszu kraj.	44	37	44	37	—	—
		Suma dochodów . .	1.839	33	1.839	33	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1902 w gotówce	—	—	—	67	—	—
		Razem . .	—	—	1.840	—	—	—

XXII. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1902	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia:						
		a) należytość zaległa . 20 K — g.						
		b) należytość bieżąca . 1.820 „ — „	1.840	—	1.840	—	—	—
	2	Zwrot zaliczki funduszowi krajowemu .	44	37	—	—	44	37
		Suma wydatków .	1.884	37	1.840	—	44	37
	3	**Zapas** z końcem roku 1902 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.840	—	—	—

Uwaga. W roku 1902 pobrano (jak poz. 2 doch.) zaliczkę zwrotną z funduszu krajowego na pokrycie niedoboru powstałego skutkiem zmniejszenia się dochodów z odsetek od efektów, a to przez wymianę w drodze losowania wyżej oprocentowanych efektów na 4% procentowe.

Zaliczka ta zwróconą zostanie w r. 1903 z nadwyżki dochodów, jaka pozostanie z powodu intercalare po zmarłej 15. stycznia 1903 dożywotniczce Annie Czarneckiej

L. W. 23.520/903.

XXIII. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	67	22	67	22	—	—
	2	Efekta zakupione . . 572 K. 82 g.						
		od tego spieniężone . 491 „ 60 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	81	22	81	22	—	—
		Suma dochodów .	148	44	148	44	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	25.106	35	—	—
		Razem . .	—	—	25.254	79	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 558 K. 82 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 491 „ 60 „						
		Czysty wydatek . .	67	22	67	22	—	—
		Suma wydatków . .	67	22	67	22	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	25.187	57	—	—
		Razem . .	—	—	25.254	79	—	—

XXIII. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	1.000 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	13.000 „ — „	
3 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	2.200 „ — „	
4. 4% „ galicyjskiej pożyczki krajowej z roku 1893.	8.900 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	87 „ 57 „	25.187 K. 57 g.
Suma stanu czynnego . . .		25.187 K. 57 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		25.187 K. 57 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		25 106 „ 35 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		81 K. 22 g.

XXIII. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. „posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1902	
				K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od obligacyj kolejowych Banku kraj.	88 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajow. z roku 1893 . . .	356 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. Banku krajowego .	518 „ — „						
		d) 4% od listów zastaw. galicyjs. Towarzystwa kredytowego ziemsk. .	40 „ — „						
		Razem .	1.002 K. — g.						
		od tego podatek rentowy	— „ 20 „						
		Czysty dochód . .		1.001	80	1.001	80	—	—
	2	Efekta zakupione		889	20	889	20	—	—
		Suma dochodów . .		1.891	—	1.891	—	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1902:							
		a) w gotówce . . .	67 K. 20 g.						
		b) w efektach . .	3.167 „ 82 „	—	—	3.235	02	—	—
		Razem . .		—	—	5.126	02	—	—

XXIII. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. „posagowy dla biednych dziewcząt służących“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Posagi wydane:						
		a) w gotówce . . . — K. 01 g.						
		b) w efektach . . . 1.359 „ 74 „	1.359	75	1.359	75	—	—
	2	Gotówka wydana uprawnionym na rękę przy losowaniu w wysokości 5% wylosowanych posagów w roku 1902 .	46	80	46	80	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	67	22	67	22	—	—
	4	Gotówka wydana na zakupno efektów .	889	20	889	20	—	—
		Suma wydatków . .	2.362	97	2.362	97	—	—
	5	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 65 K. 77 g.						
		b) w efektach . . . 2.697 „ 28 „	—	—	2.763	05	—	—
		Razem . .	—	—	5.126	02	—	—

Uwaga. Wykrzany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 65 K. 77 g. przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zarodowego, tytułem 5% czystych dochodów za rok 1902, tudzież tytułem nadwyżki dochodów za ten rok i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. (LW. 23.517/03).

XXIII. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz V. posagowy dla ubogich dziewcząt służących“.

Wykazany zapas w efektach stanowią posagi:

1) Maryanny Jakubiec wylosowany w r. 1897 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	Nr.	12.874/97	na	458 K. 48 g.
2) Józefy Michaliny Serwy wylosowany w r. 1897 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	„	12.879/97	„	458 „ 48 „
3) Klary Stachnikówny wylosowany w r. 1900 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	„	96.215/900	„	460 „ 28 „
4) Honoraty Martowskiej wylosowany w r. 1901 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	„	27.960/901	„	437 „ 72 „
5) Zofii Selwy wyłosowany w roku 1901 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	„	27.961/901	„	437 „ 72 „
6) Emilii Jegerówny wylosowany w r. 1902 a ulokowany na książeczkę galic. Kasy oszczędności	„	137.158/902	„	444 „ 60 „
Razem jak powyżej . .				2.697 K. 28 g.

których jeszcze nie wydano, gdyż uprawnione dziewczęta nie zgłosiły się po ich odbiór.

L. W. 23.519/903.

XXIV. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiesła“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	342	88	342	88	—	—
	2	Efekta zakupione . . 400 K. — g.						
		od tego spieniężone . 45 „ 92 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	354	08	354	08	—	—
		Suma dochodów . .	696	96	696	96	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	34.981	51	—	—
		Razem . .	—	—	35.678	47	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 388 K. 80 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 45 „ 92 „						
		Czysty wydatek . .	342	88	342	88	—	—
		Suma wydatków . .	342	88	342	88	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	35.335	59	—	—
		Razem . .	—	—	35.678	47	—	—

XXIV. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. ku „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	4.400 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	10.700 „ — „	
4. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	200 „ — „	
5. 4% „ kolejowe Banku krajowego	1.000 „ — „	
6. 4% węgierska renta złota . . .	18.809 „ 53 „	
7. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	26 „ 06 „	35.335 K. 59 g.
Suma stanu czynnego . . .		35.335 K. 59 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		35.335 K. 59 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		34.981 „ 51 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		354 K. 08 g.

XXIV. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana".

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 9 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajow. . . 168 „ 98 „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 428 „ — „						
		d) 4% od oblig. pożyczki miasta Lwowa . . 8 „ — „						
		e) 4% od oblig. kolejow. Banku krajowego . 40 „ — „						
		f) 4% od węgiersk. renty złotej . . . . 749 „ 90 „						
		Razem . 1.403 „ 88 „						
		od tego podatek rentowy . . . . — „ 16 „						
		Czysty dochód . .	1.403	72	1.403	72	—	—
		Suma dochodów . .	1.403	72	1.403	72	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	1.002	88	—	—
		Razem . .	—	—	2.406	60	—	—

XXIV. Fundacya ś. p. Józefa Kazimierza dw. im. Dr. Malinowskiego imienia „Najjaśniejszego Pana“.

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia dla ubogich chłopców uczących się rzemiosła:						
		a) należytość zaległa . 660 K. — g.						
		b) „ bieżąca . 960 „ — „						
		Razem . 1.620 K. — g.						
		odpisano . . . 420 „ — „	1.200	—	780	—	420	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego .	342	88	342	88	—	—
		Suma wydatków . .	1.542	88	1.122	88	420	—
	3	Zapas z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	1.283	72	—	—
		Razem . .	—	—	2.406	60	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w gotówce . 1.283 K. 72 g.

potrącono kwotę . . . . . 420 „ — „

i zarezerwowano na ewentualną wypłatę wsparć dla pięciu chłopców uczących się rzemiosła, niepobranych w roku 1901 i 1902 (mianowicie: dla jednego ratę za I. półrocze roku szkolnego 1901/02 t. j. 60 K.; dla dwóch po dwie raty za II. półrocze roku szkolnego 1901/02 i I. półrocze roku szkolnego 1902/03 t. j. 240 K. i dla dwóch po jednej racie za I. półrocze roku szkolnego 1902/03 t. j. 120 K., razem jak wyżej 420 K.) resztę zaś w kwocie . . . . . 863 K. 72 g.

przeniesiono z początkiem roku 1903 tytułem 5% czystych dochodów za rok 1902 i nadwyżki dochodów za ten rok do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano. (LW. 24.996/03).

LW. 24.995/903.

XXV. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej imienia J. I. Kraszewskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 160 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. galic. Towarzyst. kredytowego ziemskiego 80 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 8 „ — „						
		Razem . . 248 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . . . . — „ 40 „						
		Czysty dochód . .	247	60	247	60	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1902 . .						
		a) w gotówce . . . 123 K. 52 g.						
		b) w efektach . . . 6.316 „ 42 „	—	—	6.439	94	—	—
		Razem . .	—	—	6.687	54	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywocie Klementyny z Kobrów Starzewskiej	246	80	246	80	—	—
		Suma wydatków . .	246	80	246	80	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . 124 K. 32 g.						
		b) w efektach . . 6.316 „ 42 „	—	—	6.440	74	—	—
		Razem . .	—	—	6.687	54	—	—

XXV. Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla Bursy stanisławowskiej im. J. I. Kraszewskiego

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		124 K. 32 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.000 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	4.000 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	200 „ — „	
4. 3.6% książeczki wkładkowe Banku kraj.	116 „ 42 „	6.316 K. 42 g.
Suma stanu czynnego . . .		6.440 K. 74 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.440 K. 74 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		6.439 „ 94 „
okazuje się **przyrost** majątku o		— K. 80 g.

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 124 K. 32 g. przeznaczony jest na pokrycie pierwszej półrocznej raty dożywocia Klementyny z Kobrów Starzewskiej a płatnego z góry dnia 1. stycznia i 1. lipca b. r. — gdyż odsetki od efektów majątku zarodowego, to dożywocie stanowiące, wpływają w ratach półrocznych z dołu.

L. W. 29.153/903.

XXVI. Fundacya imienia Antoniego Schiffnera.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione	9	12	9	12	—	—
		Suma dochodów . .	9	12	9	12	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 9 K. 12 g.						
		b) w efektach . . . 4.878 „ 90 „	—	—	4.888	02	—	—
		Razem . .	—	—	4.897	14	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	9	12	9	12	—	—
		Suma wydatków . .	9	12	9	12	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach	—	—	4.888	02	—	—
		Razem . .	—	—	4.897	14	—	—

XXVI. Fundacya imienia Antoniego Schiffnera.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	4.800 „ — „	
2. 3.6% książ. wkładkowa Banku kraj. .	48 „ 02 „	
3. 4% Los miasta Krakowa	40 „ — „	4.888 K. 02 g.
Suma stanu czynnego		4.488 K. 02 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny.		4.488 K. 02 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		4.488 „ 02 „
Okazuje się stan majątku *niezmieniony*		— K. — g.

XXVI. Fundacya imienia Antoniego Schiffnera.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem roku 1902 . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1901 . . .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	—	—	—	—

Uwaga. Odsetki od efektów majątku zakładowego fundacyi pobiera sam fundator Antoni Schiffner, niespotrzebowany zaś dochód z odsetek składa z końcem roku lub z początkiem następnego roku w kasie Wydziału krajowego w celu powiększenia majątku zakładowego.

LW. 14.566/903.

XXVII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	2	72	2	72	—	—
	2	Efekta zakupione	2	72	2	72	—	—
		Suma dochodów . .	5	44	5	44	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	9.755	56	—	—
		Razem . .	—	—	9.761	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	2	72	2	72	—	—
		Suma wydatków . .	2	72	2	72	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	9.758	28	—	—
		Razem . .	—	—	9.761	—	—	—

XXVII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	8.800 K. — g.	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	600 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893	200 „ — „	
4. 3.6% książeczka wkładk. Banku kraj. .	158 „ 28 „	9.758 K. 28 g.
Suma stanu czynnego . . .		9.758 K. 28 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		9.758 K. 28 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		9.755 „ 56 „
okazuje się **przyrost** majątku o		2 K. 72 g.

XXVII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych galic. Tow. kredyt. ziemskiego . 352 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 24 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki krajowej z r. 1893 . . . . 8 „ — „						
		Razem . 384 K. — g.						
		od tego podatek rentowy 1 „ 76 „						
		Czysty dochód . .	382	24	382	24	—	—
		Suma dochodów . .	382	24	382	24	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1902 w gotówce .	—	—	190	72	—	—
		Razem . .	—	—	572	96	—	—

XXVII. Fundacya Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia dla czterech ubogich ciemnych po 94 K. rocznie	376	—	376	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	2	72	2	72	—	—
		Suma wydatów . .	378	72	378	72	—	—
	3	**Zapas** z końcem r. 1902 w gotówce .	—	—	194	24	—	—
		Razem . .	—	—	572	96	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w gotówce 194 K. 29 g.
pozostawiono nieulokowaną część w sumie . . . . . 188 „ — „
w majątku obrotowym na pokrycie czterech półrocznych rat wsparć dożywotnich płatnych z góry dnia 1. stycznia 1903, zaś resztę w kwocie . . . . . 6 K. 24 g.
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1902 przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 29.150/03).

L. W. 29.154/903.

XXVIII. Fundacya Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	75	99	75	99	—	—
	2	Efekta zakupione	75	99	75	99	—	—
		Suma dochodów . .	151	98	151	98	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	68.179	42	—	—
		Razem . .	—	—	68.331	40	—	—
		Wydatki						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	75	99	75	99	—	—
		Suma wydatków . .	75	99	75	99	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	68.255	41	—	—
		Razem . .	—	—	68.331	40	—	—

XVIII. Fundacya Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

	Szczegółowo	Ogółem
1. 4% obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893	61.100 K. — g.	
2. 4% „ pożyczki miasta Lwowa .	2.200 „ „	
3. 4% „ kolejowe Banku krajowego	2.200 „ — „	
4. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.600 „ — „	
3. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	155 „ 41 „	68.255 K. 41 g.
Suma stanu czynnego		68.255 K. 41 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		68.255 K. 41 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		68.179 „ 42 „
Okazuje się *przyrost* majątku o		75 K. 99 g.

XXVIII. Fundacya Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od oblig. galic. pożycz. krajowej z roku 1893 . . 2.444 K. — g.						
		b) 4% od oblig. pożyczki miasta Lwowa . . 88 „ — „						
		c) od obligacyj kolejow. Banku krajowego . 88 „ — „						
		d) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 104 „ — „						
		e) 3·6% od książ. wkładk. Banku krajowego . 64 „ 84 „						
		Razem . 2.788 K. 84 g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 1 „ 76 „						
		Czysty dochód . .	2.787	08	2.787	08	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.782 K. 24 g.						
		od tego za spieniężone 2.711 „ 15 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	71	09	71	09	—	—
		Suma dochodów . .	2.858	17	2.858	17	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 1.361 K. 12 g.						
		b) w efektach . . . 1.350 „ 03 „	—	—	2.711	15	—	—
		Razem . .	—	—	5.569	32	—	—

XXVIII. Fundacya Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan w Galicyi.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		W y d a t k i.						
	1	Zapomogi dla zubożałych włościan pow. dobromilskiego	2.700	—	2.700	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	75	99	75	99	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.782 K. 24 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.711 „ 15 „						
		Czysty wydatek . .	71	09	71	09	—	—
		Suma wydatków . .	2.847	08	2.847	08	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 1.301 K. 12 g.						
		b) w efektach . . . 1.421 „ 12 „	—	—	2.722	24	—	—
		Razem . .	—	—	5.569	32	—	—

Uwaga. Odsetki od efektów majątku zarodowego tej fundacyi lokuje się w ciągu roku aż do terminu rozdawnictwa zapomóg w roku następnym, na książeczki wkładkowe Banku krajowego.

Powstały tym sposobem zapas z końcem roku 1902:

a) w gotówce (która z początkiem roku 1903 została ulokowaną na książeczkę wkładkową Banku krajowego) . . . . . 1.301 K. 12 g.

b) w efektach (książeczka wkładkowa Banku krajowego . . 1.421 „ 12 „

Razem w sumie j. w. . . 2.722 K. 24 g.

służyć będzie w roku 1903 na zapomogi dla zubożałych włościan w Galicyi.

L. W. 25.456/903.

XXIX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	668	73	668	73	—	—
	2	Efekta zakupione . . 31.793 K. 93 g.						
		od tego spieniężone . 30.200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	1.593	93	1.593	93	—	—
		Suma dochodów . .	2.262	66	2.262	66	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	1,890.277	30	—	—
		Razem . .	—	—	1,892.539	96	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 30 868 K. 73 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 30.200 „ — „						
		Czysty wydatek . .	668	73	668	73	—	—
		Suma wydatków . .	668	73	668	73	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	1,891.871	23	—	—
		Razem . .	—	—	1,892.539	96	—	—

XXIX. Fundacya „Dom ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w efektach:		
1. $4^1/_2$% listy zastawne Banku krajowego .	183.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	216.200 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Tow. kredytowego ziemskiego	1,381.800 „ — „	
4. 4% obligacye pożyczki krajowej z roku 1893	27.800 „ — „	
5. 4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego	60.400 „ — „	
6. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	21.200 „ — „	
7. 4% „ kolejowe Banku kraj. .	800 „ — „	
8. 3·6% książeczka wkładk. „ „ .	271 „ 23 „	1,891.871 K. 23 g.
b) w wartości dóbr, realności i inwentarza .		1,467.335 „ 10 „
Suma stanu czynnego . . .		3,359.206 K. 33 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3,359.206 K. 33 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901 . . .		3,357.612 „ 40 „
okazuje się **przyrost majątku** o		1.593 K. 93 g.

Uwaga. Oprócz wykazanych w stanie majątku zarodowego efektów imiennej wartości 1,891.871 K. 23 g. posiada jeszcze ten majątek 9 sztuk akcyj użytkowania Towarzystwa c. k. austryackiej kolei państwowej, od których (jako już dawniej wylosowanych, a zatem w stan efektów nie wchodzących) pobiera się jedynie przypadającą czasem na nie dywidendę, która w tym roku wynosiła kwotę 25 K. 65.

XXIX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4% od listów zastaw. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego .	344 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego .	1.632 „ — „						
		c) 4% od oblig. kolejow. Banku krajowego .	400 „ — „						
		d) 4% od oblig. galic. pożyczki kraj. z r. 1893	120 „ — „						
		Razem . .	2.496 K. — g.						
		od tego podatek rentowy i odsetki bierne .	80 „ 08 „						
		Czysty dochód . .		2.415	92	2.415	92	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego							
		a) tytułem 10% czystych dochodów fundacyi własnych za rok 1901 .	7.596 K. 30 g.						
		b) tytułem 10% czystych dochodów od osób płacących za swe utrzymanie w Zakładzie za rok 1901 (nadesłano przez Zarząd Zakładu)	593 „ 46 „	8.189	76	8.189	76	—	—
	3	Efekta zakupione		8.341	—	8.341	—	—	—
		Suma dochodów . .		18.946	68	18.946	68	—	—
	4	Zapas z początkiem roku 1902:							
		a) w gotówce . . .	89 K. 21 g.						
		b) w efektach . . .	54.200 „ — „	—	—	54.289	21	—	—
		Razem . .		—	—	73.235	89	—	—

XXIX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek rezerwowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana zarządowi „Domu ubogich“ na pokrycie wydatków nadzwyczajnych	2.328	—	2.328	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów .	8.111	40	8.111	40	—	-
		Suma wydatków . .	10.439	40	10.439	40	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 255 K. 49 g.						
		b) w efektach . . . 62.541 „ — „	—	—	62.796	49	—	—
		Razem . .	—	—	73.235	89	—	—

XXIX. Fundacya „Domu ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		255 K. 49 g.
b) w efektach		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	8.600 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	40.800 „ — „	
3. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	10.000 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893.	3.000 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	141 „ — „	62.541 K. — g.
Suma stanu czynnego . . .		62.796 K. 49 g
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		62.796 K. 49 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		54.289 „ 21 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		8.507 K. 28 g.
a mianowicie przybyło:		
a) w gotówce	166 K. 28 g.	
b) „ efektach	8.341 „ — „	
Przyrost j. w. . .	8.507 K. 28 g.	

Uwaga. Majątek ten utworzony w myśl art. VII. aktu fundacyjnego z potrącanych corocznie kwot w wysokości 10% czystych stałych dochodów fundacyi, oraz takichże kwot czystej nadwyżki dochodów z rachunku osób płacących za swe utrzymanie w zakładzie — służy na pokrycie nadzwyczajnych nieprzewidzianych wydatków „Domu ubogich“.

XXIX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki od efektów:							
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego .	8.478 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego .	8.440 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego .	55.260 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. poż. kraj. z r. 1893 .	1.112 „ — „						
		e) 4% od obligacyj galic. fund. propinacyjnego .	2.420 „ — „						
		f) 4% od oblig. pożyczki miasta Lwowa . .	848 „ — „						
		g) 4% od oblig. kolejow. Banku krajowego . .	32 „ — „						
		h) superdywidenda od 9 sztuk akcyj użytkowania Towarzystwa c. k. austr. kolei państwowej	25 „ 65 „						
		Razem .	76.615 K. 65 g.						
		od tego odsetkj bierne i podatek rentowy .	299 „ — „						
		Czysty dochód .		76.316	65	76.316	65	—	—
	2	Gotówka złożona przez zarząd „Domu ubogich“ tytułem 10% czystego dochodu z rachunku osób płacących za swe utrzymanie za rok 1902 . .		694	30	694	30	—	—
		Suma dochodów . .		77.010	95	77.010	95	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w gotówce .		—	—	42.707	49	—	—
		Razem . .		—	—	119.718	44	—	—

XXIX. Fundacya „Dom ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Rubryka	Pozycya	C) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Koszta utrzymania „Domu ubogich“ w czasie od 1. stycznia do 31. grudnia 1902	67.698	—	67.698	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku rezerwowego tytułem 10% czystych dochodów za rok 1901:						
		a) dochodów fund. własn. 7.596 K. 30 g.						
		b) dochodów z rachunku osób płacących za swe utrzymanie w zakładzie 593 „ 46 „	8.189	76	8.189	76	—	—
	3	Gotówka wydana do majątku zarodowego	668	73	668	73	—	—
	4	Rozmaite (wydatki kancelaryjne) . .	2	20	2	20	—	—
		Suma wydatków . .	76.558	69	76.558	69	—	—
	5	Zapas z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	43.159	75	—	—
		Razem . .	—	—	119.718	44	—	—

XXIX. Fundacya „Domu ubogich“ im. Ludwika i Anny Helclów w Krakowie.

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w gotówce 43.159 K. 75 g. wydzielono na rzecz majątku rezerwowego:

1) tytułem 10% czystych dochodów fundacyi własnych za rok 1902 . . . 7.631 K. 66 g.
2) tytułem 10% czystych dochodów z rachunku osób płacących za swe utrzymaza rok 1902 (nadesłaną przez zarząd „Domu ubogich“) kwotę . . . 694 „ 30 „ 8.325 „ 96 „

z pozostałej reszty w kwocie . . . . . 34.833 K. 79 „
pozostawiono w majątku obrotowym nieulokowaną część w kwocie 33.085 „ — „
równająca się wysokości dwóch rat kwartalnych zaliczki asygnowanej z dochodów własnych fundacyi na utrzymanie „Domu ubogich“ w roku 1902, a to ze względu, że raty te są z góry, wzmiankowane zaś dochody wpływają w półrocznych ratach z dołu.

Resztę w kwocie . . . . . 1.748 K. 79 g.
jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1902 sfruktyfikowano z początkiem roku 1903 na rzecz majątku zarodowego fundacyi (LW. 45.176/03).

Kwoty wydzielone na rzecz majątku „rezerwowego“ jak powyżej pod 1) i 2) w łącznej kwocie 8.325 K. 96 g., sfruktyfikowano również z początkiem roku 1903 na rzecz tegoż majątku (LW. 45.176/03).

Cały dochód od osób płacących za swoje utrzymanie w „Domu ubogich“ wpływa do kasy zakładu i nie przechodzi przez dziennik kasy Wydziału krajowego.

Z dochodu tego pokrywa Zarząd „Domu ubogich“ wszystkie potrzeby osób płacących za swe utrzymanie, z czystego zaś dochodu t. j. tego jaki pozostaje po potrąceniu wszystkich wydatków na utrzymanie tych osób, potrąca kwotę równającą się 10% tego czystego dochodu i przesyła ją w myśl art. XII. ustępu 7 aktu fundacyjnego z końcem roku administracyjnego na rzecz majątku rezerwowego fundacyi do kasy Wydziału krajowego.

Reszta czystego dochodu zostaje użytą na częściowe pokrycie potrzeb osób ubogich, utrzymywanych kosztem fundacyi.

LW. 45.177/903.

XXX. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 2.200 K. — g.						
		od tego efekta spieniężone . . . 2.138 „ 40 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	61	60	61	60	—	—
		Suma dochodów . .	61	60	61	60	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1902 w efektach	—	—	76.943	52	—	—
		Razem . .	—	—	77.005	12	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.138 K. 40 g.						
		od tego pobrano za spieniężone efekta . 2.138 „ 40 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	—	—	—	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	77.005	12	—	—
		Razem . .	—	—	77.005	12	—	—

XXX. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne galic. Banku kraj.	20.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ „	7.600 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
4. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	45.400 „ — „	
5. 4% obligacye galic. pożyczki m. Lwowa	3.400 „ — „	
6. Książeczka wkładkowa Banku krajowego	5 „ 12 „	77.005 K. 12 g.
Suma stanu czynnego		77.005 K. 12 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		77.005 K. 12 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		76.943 „ 52 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		61 K. 60 g.

XXX. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 990 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. Bankn krajowego . 216 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. galic. Towarz kredyt. ziemskiego . . . 1.816 „ — „						
		d) 4% od obligacyi galic. pożycz. kraj. z r. 1893 24 „ — „						
		e) 4% oblig. pożyczki m. Lwowa . . . 136 „ — „						
		Razem . 3.182 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . : , . 11 „ 80						
		Czysty dochód . .	3.170	20	3.170	20	—	—
	2	Subwencye i datki dobrowolne:						
		a) subwencya z funduszu krajowego . . . 10.000 K. — g.						
		b) subwencya od gminy miasta Lwowa . . 400 „ — „						
		c) subwencya Wydz. Rady pow. w Stanisławowie za lata 1901 i 1902 . 24 „ — „	10.424	—	10.424	—	—	—
	3	Dochód ze sprzedaży wydawnictw własnych	13.805	—	13.805	—	—	—
		Suma dochodów . .	27.399	20	27.399	20	—	—
	4	Zapas z początkiem roku 1902 w gotówce	—	—	5.151	29	—	—
		Razem . .	—	—	32.550	49	—	—

XXX. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Koszta wydawnictw książeczek „Macierzy“						
		a) honorarya autorskie . 3.488 K. 77 g.						
		b) druk i papier . . 12.184 „ 75 „						
		c) oprawa . . . 712 „ 11 „						
		d) rysunki i klisze . . 1.242 „ 85 „						
		Razem . 13.628 K. 46 g.						
		od tego zwroty . . 416 „ 67 „						
		Czysty wydatek . .	17.211	79	17 211	79	—	—
	2	Koszta wydawnictw czasop. „Niedzieli“:						
		a) redakcya i honorarya . 2.760 K. — g.						
		b) ekspedycya Niedzieli . 1.728 „ — „	4.488	—	4.488	—	—	—
	3	Płaca sekretarza literackiego . . .	1.100	—	1.100	—	—	—
	4	Koszta administracyi (płace funkcyonaryuszy, wydatki administr. i inne) .	3.943	63	3.943	63	—	—
	5	Zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców	1.920	—	1.920	—	—	—
		Suma wydatków .	28.663	42	28.663	42	—	—
	6	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce	—	—	3.887	07	—	—
		Razem . .	—	—	32.550	49	—	—

XXX. Fundusz „Macierzy“ polskiej.

Uwaga. Wydatkami tego funduszu zarządza „Rada wykonawcza“, na której asygnacye uskutecznia się wypłaty w miarę funduszów i potrzeby.

Czyste nadwyżki dochodów ze sprzedaży wydawnictw własnych składa „Rada“ na rzecz funduszu do kasy Wydziału krajowego, w której przechowany jest majątek funduszu „Macierzy“

Powyższy tedy rachunek obejmuje jedynie wynikłości z obrotu kasowego w Kasie Wydziału krajowego.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem r. 1902 w gotówce	3.887 K. 07 g.
część w kwocie	819 „ 44 „
pozostaje do dyspozycyi Kuratora „Macierzy“ na zasiłki naukowe dla dzieci niezamożnych rodziców (art. 3 i 29 listu fundacyjnego)	
reszta zaś w sumie	3.067 K. 63 g.

służyć będzie na bieżące potrzeby funduszu z początkiem roku 1903 zanim wpłyną inue dochody.

L. W. 26.470/903.

XXXI. Fundacya ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	559.993	48	—	—
		Razem . .	—	—	559.993	48	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	559.993	48	—	—
		Razem . .	—	—	559.993	48	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 5% obligacye komunalne Banku krajowego	4.000 K. — g.	
2. 4½% listy zastawne Banku hipotecznego	24.000 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	311.800 „ — „	
4. 4% listy zastawne galic. Banku kraj. .	99.400 „ — „	
5. 4% obligacye galic. fund. propinacyjnego	104.200 „ — „	
6. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	16.200 „ — „	
7. książeczka wkładkowa Banku krajowego	333 „ 48 „	559.933 K. 48 g.
Suma stanu czynnego		559.933 K. 48 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny.		559.933 K. 48 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		559.933 „ 48 „
Okazuje się stan **niezmieniony**		— K. — g.

XXXI. Fundacya ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyi komunalnych Banku krajowego . . . 200 K. — g.						
		b) 4½% od listów zastaw. Banku hipotecznego . 1.080 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. Towarzystwa kredytowego ziemskiego . 12.472 „ — „						
		d) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 3.976 „ — „						
		e) 4% od obligacyi gal. funduszu propinacyj. . 4.168 „ — „						
		f) 4% od obligacyi kolej. Banku krajowego . 648 „ — „						
		Razem . . 22.544 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 62 „ 36 „						
		Czysty dochód . .	22.481	64	22.481	64	—	—
	2	Efekta zakupione	15.154	49	15.154	49	—	—
	3	Zwrot pożyczek udzielonych rękodzielnikom i przemysłowcom . . .	26.300	—	513	50	25.787	50
		Suma dochodów . .	63.936	13	38.148	63	25.787	50
	4	**Zapas** z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	31.154	49	—	—
		Razem . .	—	—	69.303	12	—	—

XXXI. Fundacya ś. p. Maryi Feliksy z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców pochodzenia polskiego w kraju zawód rękodzielniczy lub przemysłowy podejmujących.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Stypendya dla rękodzielników i przemysłowców 11.100 K. — g. od tego zwrot . . 400 „ — „						
		Czysty wydatek . .	10.700	—	10.700	—	—	—
	2	Pożyczki dla rękodzielników i przemysłowców	12.900	—	12.900	—	—	—
	3	Rozmaite wydatki (porto pocztowe, stemple i t. p.)	4	82	4	82	—	—
	4	Operacye kredytowe	15.154	49	15.154	49	—	—
		Suma wydatków . .	38.759	31	38.759	31	—	—
	5	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . 15.389 K. 32 g.						
		b) w efektach . . . 15.154 „ 49 „	—	—	30.543	81	—	—
		Razem . .	—	—	69.303	12	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 tak w gotówce jak i w efektach w ogólnej kwocie . . . . . 30.543 K. 81 h. służyć będzie w roku 1903 w myśl art. IV. i VII. aktu fundacyjnego na stypendya i pożyczki dla rękodzielników i przemysłowców.

W tej zapasowej sumie mieści się:

a) przeznaczona na stypendya dla rękodzielników i przemysłowców kwota . . . . . 7.296 K. 32 g.

b) przeznaczona na pożyczki dla rękodzielników i przemysłowców kwota . . . . . 23.247 „ 49 „

Razem j. w. . . 30.543 K. 81 g.

LW. 33.367/903.

XXXII. Fundusz z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	1.148	32	—	—
		Razem . .	—	—	1.148	32	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	1.148	32	—	—
		Razem . .	—	—	1.148	32	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% książeczka wkład. galic. Banku kraj. Nr. 682/84 (dla akademii rolniczej w Dublanach) na .	574 K. 16 g.	
2. książeczka wkładkowa Banku krajowego Nr. 683/84 (na cele oświaty ludowej) na . . .	574 „ 16 „	1.148 K. 32 g.
Suma stanu czynnego		1.148 K. 32 g
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		1.148 K. 32 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		1.148 „ 32 „
Okazuje się **stan majątku niezmieniony**		— K. — g.

L. W. 29.152/903.

XXXIII. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Grzywny za przekroczenia ustawy rybackiej z dnia 19. listopada 1892 i uzyskane kwoty ze sprzedaży skonfiskowanych ryb i przyrządów rybackich: należytość zaległa . 154 K. 18 g. „ bieżąca . 70 „ 06 „	224	24	68	06	156	18
	2	Taksy rewirowe (15% czynszów dzierżawnych) po myśli §. 22 ustawy rybackiej z dnia 31 października 1887:						
		a) dorzecze Dunajca: należytość zaległa . 381 K. 30 g. należytość bieżąca . 411 „ 60 „	792	90	301	60	491	30
		b) dorzecze Raby: należytość zaległa . 55 K. 35 g. należytość bieżąca . 69 „ 98 „	125	33	15	90	109	43
		c) dorzecze Skawy: należytość zaległa . 204 K. 90 g. należytość bieżąca . 130 „ 80 „	335	70	285	80	49	90
		d) dorzecze Wisły: należytość zaległa . 499 K. 01 g. należytość bieżąca . 532 „ 20 „	1.031	21	269	10	762	11
		e) dorzecze Bugu: należytość zaległa . 840 K. 60 g. należytość bieżąca . 782 „ 70 „	1.623	30	943	50	679	80
		f) dorzecze Stryja: należytość zaległa . 131 K. 57 g. należytość bieżąca . 230 „ 41 „	361	98	—	—	361	98
		g) dorzecze Soły: należytość zaległa . 15 K. — g. należytość bieżąca . 385 „ 11 „	400	11	371	25	28	86
		Do przeniesienia . .	4.894	77	2.255	21	2.639	56

XXXIII. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Z przeniesienia . .	4.894	77	2.255	21	2.639	56
		h) dorzecze Wisłoki: należytość zaległa . — K. — g. należytość bieżąca . 34 „ 20 „	34	20	12	—	22	20
	3	Ze sprzedaży chromolitograficznej mapy obrazowej ryb krajowych: należytość zaległa . . . : .	684	20	—	—	684	20
	4	Dochody za wygotowane książeczki rybackie: należytość bieżąca . 264 K. 47 g.						
		od tego zwroty . . 13 „ — „	251	47	239	47	12	—
		Suma dochodów . .	5.864	64	2.506	68	3.357	96
	5	**Zapas** z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 2.666 K. 97 g.						
		b) w efektach . . 8 „ — „	—	—	2.674	97	—	—
		Razem . .	—	—	5.181	65	—	—

XXXIII. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Rubryka	Pozycya	Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Wydatki na zarybienie	300	—	300	—	—	—
	2	Wydatki rozmaite: (koszta podróży referenta dla spraw rybackich i inne)						
		należytość zaległa . 19 K. 20 g.						
		należytość bieżąca . 1.191 „ 61 „						
		Razem . . 1.210 K. 81 g.						
		od tego zwroty . . 159 „ 98 „	1.050	83	1.050	83	—	—
		Suma wydatków . .	1.350	83	1.350	83	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 3.822 K. 82 g.						
		b) w efektach . . . 8 „ — „	—	—	3.830	82	—	—
		Razem . .	—	—	5.181	65	—	—

XXXIII. Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Stan majątku z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce . .	3.822 K. 82 g.	
b) „ efektach (4% książeczka Banku krajowego	8 „ — „	3.830 K. 82 g.
Należytości czynne		3.357 „ 96 „
Suma stanu czynnego		7.188 K. 78 g.
Stan bierny. Należytości bierne		— „ — „
Czysty stan czynny		7.188 K. 78 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901.		5.621 „ 88 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		1.566 K. 90 g.

a mianowicie przybyło:

a) w należytościach czynnych . . .	391 K. 58 g.	
b) „ gotówce	1.155 „ 85 „	
c) przez ubytek należytości biernych . .	19 „ 20 „	
Przyrost jak wyżej . . .		1.566 K. 90 g.

Uwaga. Wykazana z końcem roku 1902 gotówka w kwocie 3.822 K. 82 g. użyta będzie na koszta zarybienia rzek.

LW. 53.020/903

XXXIV. Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirtowej i Teofili Łukowskiej dla „osieroconych dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	16.864	20	—	—
		Razem . .	—	—	16.864	20	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	16.864	20	—	—
		Razem . .	—	—	16.864	20	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

	Szczegółowo.	Ogółem.
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	14.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	2.600 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	64 „ 20 „	16.864 K. 20 g.
Suma stanu czynnego . . .		16.864 K. 20 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		16.864 K. 20 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		16.864 „ 20 „
Okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

XXXIV. Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirtowej i Teofili Łukowskiej dla „osieroconych dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listow zastawnych Banku krajowego . . . 639 K. — g.						
		b) 4% od listawn. Banku krajowego . . . 104 „ — „	743	—	743	—	—	—
		Suma dochodów . .	743	—	743	—	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	743	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.486	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Łukowskiej Teofili wydano na wsparcia za rok 1901 w gotówce . . .	743	—	743	—	—	—
	2	Rozmaite: . . . 743 K.						
		od tego zwroty . . 743 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	743	—	743	—	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	743	—	—	—
		Razem . .	—	—	1.486	—	—	—

Uwaga: Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce . . 743 K. przedstawia czysty dochód fundacyi za rok 1902, który w myśl aktu fundacyjnego wypłacono Teofili Łukowskiej na pokrycie w sparć dla osieroconych dziewcząt za rok 1902 (L. W. 89.959/02).

LW. 29.155/1903.

XXXV. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1902	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	12	09	12	09	—	—
	2	Efekta zakupione	12	09	12	09	—	—
		Suma dochodów . .	24	18	24	18	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	43.696	31	—	—
		Razem . .	—	—	43.720	49	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	12	09	12	09	—	—
		Suma wydatków . .	12	09	12	09	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	43.708	40	—	—
		Razem . .	—	—	43.720	49	—	—

XXXV. Fundacya śp. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie się prowadzących dziewcząt“

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	36.200 „ — „	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego	6.400 „ — „	
3. 4% losy państwowe loteryjne z r. 1860 .	1.000 „ — „	
4. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	108 „ 40 „	43.708 K. 40 g.
Suma stanu czynnego		43.708 K. 40 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny.		43.708 K. 40 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		43.696 „ 31 „
Okazuje się **przyrost** w majątku o		12 K. 09 g.

XXXV. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 1.448 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 256 „ — „						
		c) 4% od losów państw. loteryjnych z r. 1860 . 40 „ — „	1.744	—	1.744	—	—	—
	2	Gotówka za spieniężone efekta . . . . 1.060 „ — „						
		od tego wydana na zakupno efektów . . 1.019 K. 99 g.						
		Czysty dochód . .	40	01	40	01	—	—
		Suma dochodów . .	1.784	01	1.784	01	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 872 K. — g.						
		b) w efektach . . . 883 „ 09 „	—	—	1.755	09	—	—
		Razem . .	—	—	3.539	10	—	—

XXXV. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Posagi dla trzech dziewcząt po 581 K. w gotówce	1.743	—	1.743	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	12	09	12	09	—	—
	3	Rozmaite (koszta insercyjne i t. p.) .	28	92	28	92	—	—
	4	Efekta spieniężone . . 2.803 K. — g.						
		od tego zakupione . 2.726 „ 99 „						
		Czysty wydatek . .	40	01	40	01	—	—
		Suma wydatków . .	1.824	02	1.824	02	—	—
	5	Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 872 K. — g.						
		b) w efektach . . . 843 „ 08 „	—	—	1.715	08	—	—
		Razem . .	—	—	3.539	10	—	—

Uwaga: Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w gotówce i w efektach w łącznej sumie . . . . . 1.715 K. 08 g.
część w kwocie . . . . . 1.713 „ — „
użyto w r. 1903 w myśl ogłoszonego konkursu oo L. W. 85.830/02
na wypłatę trzech posagów po 571 koron . . . . .
resztę zaś w kwocie . . . . . 2 K. 08 g.
przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż skrutyfikowano.

L. W. 32.293/903.

XXXVI. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach ludowych“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1902	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	311	05	311	05	—	—
	2	Efekta zakupione	316	65	316	65	—	—
		Suma dochodów . .	627	70	627	70	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1902:	—	—	46.237	14	—	—
		Razem . .	—	—	46.864	84	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	311	05	311	05	—	—
		Suma wydatków . .	311	05	311	05	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	46.553	79	—	—
		Razem . .	—	—	46.864	84	—	—

XXXVI. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich dla ubogich wdów po nauczycielach szkół ludowych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	1.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	3.000 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.200 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	40.000 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	153 „ 79 „	46.553 K. 79 g.
Suma stanu czynnego . . .		46.553 K. 79 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		46.553 K. 79 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		46.237 „ 14 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		316 K. 65 g.

XXXVI. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach ludowych“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastaw. Banku krajowego . 54 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 116 „ 13 „						
		c) 4% od listów zastawn. galic. Towarzyst. kredytowego ziemskiego 88 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 1.600 „ — „						
		Razem . 1.858 K. 13 g.						
		od tego podatek rentowy . . . . — „ 44 „						
		Czysty dochód . .	1.857	69	1.857	69	—	—
		Suma dochodów . .	1.857	69	1.857	69	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1902 w gotówce	—	—	348	23	—	—
		Razem . .	—	—	2.205	92	—	—

XXXVI. Fundacya ś. p. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich „dla ubogich wdów po nauczycielach ludowych“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia dożywotnie dla dziewięciu wdów:						
		a) należytość zaległa . 16 K. 66 g.						
		β) należytość bieżąca . 1.800 „ — „	1.816	66	1.800	—	16	66
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	311	05	311	05	—	—
	3	Rozmaite	20	52	20	52	—	—
		Suma wydatków . .	2.148	23	2.131	57	16	66
	4	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	74	35	—	—
		Razem . .	—	—	2.205	92	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w gotówce 74 K. 35 g.
zarezerwowano kwotę . . . . . 16 „ 66 „
na wypłatę w roku 1903 należytości zaległej (powyż pod poz. 1 wyd. wykazanej) pozostała zaś reszta w kwocie . . . . 57 K. 69 g.
stanowi czystą nadwyżkę dochodów za rok 1902, którą przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zarodowego i na rzecz tego majątku sfruktyfikowano (LW. 30.941/903).

LW. 30.942/903.

XXXVII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego . 144 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 296 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893 . . . . 204 „ — „						
		Razem . . 644 K — g.						
		od tego odsetki bierne 1 „ 47 „						
		Czysty dochód . .	642	53	642	53	—	—
	2	Efekta zakupione	653	15	653	15	—	—
		Suma dochodów . .	1.295	68	1.295	68	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902:						
		a) w gotówce . . . 210 K. — g.						
		b) w efektach . . . 15.527 „ 30 „	—	—	15.737	30	—	—
		Razem . .	—	—	17.032	98	—	—

XXXVII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	632	53	632	53	—	—
		Suma wydatków . .	632	53	632	53	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1902:						
		a) w gotówce . . . 220 K. — g.						
		b) w efektach . . . 16.180 „ 45 „	—	—	16.400	45	—	—
		Razem . .	—	—	17.032	98	—	—

XXXVII. Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolffowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą“.

Stan majątku z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		220 K. — g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	3.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	7.800 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	5 100 „ — „	
4. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	80 „ 45 „	16.180 „ 45 „
Suma stanu czynnego . .		16.400 K. 45 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		16.400 K. 45 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		15.737 „ 30 „
okazuje się **przyrost** majątku o		663 K. 15 g.
a mianowicie przybyło: *a*) w gotówce .	10 K. — g.	
b) w efektach .	653 „ 15 „	
Przyrost jak wyżej	663 K. 15 g.	

Uwagga: Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie z powodu, że majątek zakładowy nie wzrósł do takiej wysokości, ażeby można przystąpić do zrealizowania życzenia fundatorki, wyrażonego w akcie ostatniej jej woli — a w pierwszym rzędzie do wybudowania domu przytułku dla dotkniętych t. zw. wielką chorobą.

Obecnie zatem wszelkie dochody z odsetek od efektów majątku zakładowego fruktyfikuje się w celu powiększenia tego majątku. Wykazany też powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 220 K. sfruktyfikowano z początkiem roku 1903 na rzecz majątku zakładowego (LW. 21 641|1903).

LW. 21.500/903.

XXXVIII. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	129	42	129	42	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K. — g.						
		od tego spieniężone . 55 „ 98 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	144	02	144	02	—	
		Suma dochodów . .	273	44	273	44	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	6.611	66	—	—
		Razem . .	—	—	6.885	10	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 185 K. 40 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 55 „ 98 „						
		Czysty wydatek . .	129	42	129	42	—	—
		Suma wydatków . .	129	42	129	42	—	—
	2	Zapas z końcem r. 1902 w efektach .	—	—	6.755	68	—	—
		Razem . .	—	—	6.885	10	—	—

XXXVIII. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	4.200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.500 „ — „	
3. 3.6% książeczka wkład. Banku kraj. .	55 „ 68 „	6.755 K. 68 g.
Suma stanu czynnego		6.755 K. 68 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.755 K. 68 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		6.611 „ 66 „
Okazuje się **przyrost** majątku o sumę		144 K. 02 g

XXXVIII. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzerz szkoły rolniczej w Czernichowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 168 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 100 „ — „						
		Razem . . 268 K. — g.						
		od tego odsetki bierne — „ 49 „						
		Czysty dochód . .	267	51	267	51	—	—
		Suma dochodów . .	267	51	267	51	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	258	84	—	—
		Razem : .	—	—	526	35	—	—
		Wydatki.						
	1	Dotacya dla katedry leśnictwa w Czernichowie	123	42	123	42	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	129	42	129	42	—	—
	3	Należytość ekwiwalentowa wymierzona od majątku zakładowego . . .	—	60	—	60	—	—
	4	Wynagrodzenie za mszę żałobną . .	6	—	6	—	—	—
		Suma wydatków . .	259	44	259	44	—	—
	5	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	266	91	—	—
		Razem . .	—	—	526	35	—	—

XXXVIII. Fundacya ś. p. Leonarda i Ludwiki Wężyków na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.

Uwaga. W myśl aktu fundacyjnego połowę rocznych dochodów fundacyi przeznacza się na powiększenie jej majątku zakładowego; z drugiej zaś połowy dochodów ($^{19}/_{20}$) dziewiętnaście dwudziestych części służy na dotowanie katedry leśnictwa w szkole rolniczej w Czernichowie, zaś ($^{1}/_{20}$) jedna dwudziesta część tej połowy na wynagrodzenie za odprawienie mszy świętej żałobnej za dusze ś. p. fundatora i jego małżonki.

Z wykazanego powyżej zapasu z końcem r. 1902 w gotówce	266 K. 91 g.
stosownie do powyż wymienionego postanowienia aktu fundacyjnego sfruktyfikowano (LW. 7.455/903) z początkiem roku 1903 większą (ułamek bowiem bierze się na korzyść) połowę w kwocie	133 „ 46 „
na rzecz majątku zakładowego, z drugiej zaś połowy w kwocie .	133 K. 45 „
($^{19}/_{20}$) dziewiętnaście dwudziestych części wraz z ułamkiem z podziału w groszach wypadającym w kwocie	126 „ 78 „
asygnowano (L. W. 7.456/903) na dotacyę katedry leśnictwa w szkole rolniczej w Czernichowie, zaś resztę jako $^{1}/_{20}$ część tej połowy w kwocie	6 K. 67 g.

wypłacono również z początkiem roku 1903 (LW. 7.456/903) Urzędowi parafialnemu w Czernichowie na odprawienie mszy św. żałobnej za spokój duszy ś. p. fundatorów.

L. W. 44.655/903.

XXXIX. Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 112 K. 50 g.						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 612 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredyt. ziemsk. . . . 952 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 24 „ — „						
		Razem . 1.700 K. 50 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 6 „ 67 „						
		Czysty dochód . .	1.693	83	1.693	83	—	—
	2	Efekta zakupione . . 2.637 K. 39 g.						
		od tego spieniężone . 1.366 „ 40 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	1.270	99	1.270	99	—	—
		Suma dochodów . .	2.964	82	2.964	82	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 356 K. 36 g.						
		b) w efektach . . . 41.917 „ 68 „	—	—	42.274	04	—	—
		Razem . .	—	—	45.238	86	—	—

XXXIX. Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.579 K. 97 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 1.366 „ 40 „						
		Czysty wydatek . .	1.213	57	1.213	57	—	—
		Suma wydatków . .	1.213	57	1.213	57	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 836 K. 62 g.						
		b) w efektach . . . 43.188 „ 67 „	—	—	44.025	29	—	—
		Razem . .	—	—	45.238	86	—	—

XXXIX. Fundacya bursy imienia księcia Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczyli szkół ludowych.

Stan majątku z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy *a*) w gotówce		836 K. 62 g.
b) „ efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	2.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	16.700 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	23.800 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	88 „ 67 „	43.188 K. 67 g.
Suma stanu czynnego		44.025 K. 29 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		44.025 K. 29 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		42.274 „ 04 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		1.751 K. 25 g.
a mianowicie przybyło:		
a) w gotówce	480 K. 26 g.	
b) „ efektach	1.270 „ 99 „	
Przyrost j. w.	1.751 K. 25 g.	

Uwaga. Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie — a nastąpić to będzie mogło dopiero wówczas, gdy w myśl intencyi ś. p. fundatora majątek jej zakładowy wzrośnie do takiej wysokości, że po potrąceniu należytości skarbowej i założeniu bursy, dochody bieżące wystarczą na utrzymanie przynajmniej 10 uczni poświęcających się stanowi nauczycielskiemu dla szkół ludowych.

Obecny stan kapitału zakładowego, jak powyżej wykazano, nie pozwala jeszcze na wypełnienie warunków utrzymania takiej bursy, ani na urzeczywistnienie jej przeznaczenia: zatem wszelkie dochody pochodzące z odsetek od efektów majątku zakładowego fruktyfikuje się w celu powiększenia tego majątku, w którym to celu i wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 836 K. 62 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1903 na rzecz tegoż majątku. (LW. 35.319|1903).

L. W. 35.318/903.

XL. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	268	38	268	38	—	—
	2	Efekta zakupione	275	38	275	38	—	—
		Suma dochodów . .	543	76	543	76	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	6.818	23	—	—
		Razem . .	—	—	7.361	99	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	268	38	268	38	—	—
		Suma wydatów .	268	38	268	38	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	7.093	61	—	—
		Razem . .	—	—	7.361	99	—	—

XL. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	2.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	1.300 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	2.600 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	600 „ — „	
5. 4% „ kolejowe Banku krajowego	500 „ — „	
6. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	93 „ 61 „	7.093 K. 61 g.
Suma stanu czynnego . . .		7.093 K. 61 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		7.093 K. 61 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		6.818 „ 23 „
Okazuje się przyrost majątku o		275 K. 38 g.

XL. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	*a*) 4½% od listów zastaw. Banku krajowego . 90 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 52 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredyt. ziemskiego . . . 104 „ — „						
		d) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1903 24 „ — „						
		e) 4% od oblig. kolejow. Banku krajowego . 20 „ — „						
		Razem . 290 K. — g.						
		Od tego odsetki bierne i podatek rentowy . 2 „ 12 „						
		Czysty dochód . .	287	88	287	88	—	—
		Suma dochodów . .	287	88	287	88	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	268	38	—	—
		Razem . .	—	—	556	26	—	—

XL. Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Stypendyum dla czeladnika stolarskiego	200	—	200	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	268	38	268	38	—	—
		Suma wydatków . .	468	38	468	38	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	87	88	—	—
		Razem . .	—	—	556	26	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 87 K. 88 gr. stanowi nadwyżką czystych dochodów z odsetek od efektów majątku zarodowego za r. 1902.

Zapas ten w myśl aktu fundacyjnego przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż sfruktyfikowano (LW. 38.698|1903).

L. W. 38.724/903.

XLI. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami	15.909	10	—	—	15.909	10
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	112	53	112	53	—	—
	3	Efekta zakupione . . 200 K. — g. od tego spieniężone . 82 „ 47 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	117	53	117	53	—	—
		Suma dochodów . .	16.139	16	230	06	15.909	10
	4	Zapas z początkiem r. 1902:						
		a) w gotówce . . . 7 K. 34 g.						
		b) w efektach . . . 49.701 „ 46 „	—	—	49.708	80	—	—
		Razem . .	—	—	49.938	86	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 195 K. — g. od tego pobrana za spieniężone efekta . . 82 „ 47 „						
		Czysty wydatek . .	112	53	112	53	—	—
		Suma wydatków . .	112	53	112	53	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 7 K 34 g.						
		b) w efektach . . . 49.818 „ 99 „	—	—	49.826	33	—	—
		Razem . .	—	—	49.938	86	—	—

XLI. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Stan majątku zarodowego z końcem rokn 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. I. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		7 K. 34 g.
b) „ efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego .	21.200 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	22.100 „ — „	
3. 4% „ „ galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	3.000 „ — „	
4 4% obligacye galicyjskiej pożyczki krajowej z roku 1893.	2.600 „ — „	
5 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	600 „ — „	
6. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	200 „ — „	
7. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	118 „ 99 „	49.818 K. 99 g.
II. Należytość czynna: kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami		15.909 „ 10 „
Suma stanu czynnego . . .		65.735 K. 43 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		65.735 K. 43 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		65 617 „ 90 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		117 K. 53 g.

Uwaga. Od wykazanego powyżej pod II. kapitału hipotekowanego w sumie 15.909 K. 10 g. obowiązani są właściciele dóbr Łużna z przyległościami uiszczać co roku dnia 25 maja 5% odsetki płatne z dołu do kasy Wydziału krajowego (LW. 23.702/890).

XLI. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki:							
		1) 5% od kapitału hipotekowanego . .	799 K. 87 g.						
		2) od efektów:							
		a) 4½% od listów zast. Banku krajowego .	954 „ — „						
		b) 4% od listów zastawn. Banku krajowego .	884 „ — „						
		c) 4— od listów zast. gal. Tow. kredyt. ziemsk..	120 „ — „						
		d) 4— od obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893	104 „ — „						
		e) 4— od obligacyj kolejowych Banku kraj. .	24 „ — „						
		f) 4— od obligacyj poż. m. Lwowa . . .	8 „ — „						
		Razem . .	2.893 K. 87 g.						
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy .	3 „ 08 „						
		Czysty dochód . .		2.890	79	2.890	79	—	—
		Suma dochodów . .		2.890	79	2.890	79	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1902 w gotówce		—	—	112	53	—	—
		Razem . .		—	—	3.003	32	—	—

XLI. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 5 panien szlacheckich“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Posagi (3 po 550 koron) . . .	1.650	—	1.650	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	112	53	112	53	—	—
	3	Rozmaite: (koszta insercyjne) . . .	36	96	36	96	—	—
		Suma wydatków . .	1.799	49	1.799	49	—	—
	4	Zapas z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	1.203	83	—	—
		Razem . .	—	—	3.003	33	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w gotówce 1.203 K. 83 g. zarezerwowano na ewentualną wypłatę niepodniesionych za rok 1902. posagów (nadanych przy LW. 66.173/902) dla dwóch panien szlacheckiego pochodzenia po 550 K., kwotę . . . 1.100 „ — „

resztę zaś w kwocie . . . . . 103 K. 83 g.

jako nadwyżkę czystych dochodów za r. 1902 przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż sfruktyfikowano. (LW. 47.741/03).

LW. 47.737|903.

LXII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami	3.181	82	—	—	3.181	82
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	44	86	44	86	—	—
	3	Efekta zakupione . . 2.411 K. 44 g.						
		od tego spieniężone . 2.297 „ 04 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	114	40	114	40	—	—
		Suma dochodów . .	3.341	08	159	26	3.181	82
	4	Zapas z początkiem roku 1902 w efektach	—	—	7.446	58	—	—
		Razem . .	—	—	7.605	84	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 2.347 K. 04 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 2.302 „ 18 „						
		Czysty wydatek . .	44	86	44	86	—	—
		Suma wydatków . .	44	86	44	86	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	7.560	98	—	—
		Razem . .	—	—	7.605	84	—	—

XLII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego	3.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „	3.500 „ — „	
4. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	400 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	200 „ — „	
5. 3.6% książeczka wkładk. Banku kraj.	60 „ 98 „	7.560 K. 98 g.
II. Należytość czynna: kapitał hipotekowany na dobrach Łużna z przyległościami		3.181 „ 82 „
Suma stanu czynnego		10.742 K. 80 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		10.742 K. 80 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		10.628 „ 40 „
okazuje się **przyrost** majątku o		114 K. 40 g.

Uwaga. Od wykazanego powyżej pod II. kapitału hipotecznego w kwocie 3.181 K. 82 g. obowiązani są właściciele dóbr Łużna z przyległościami uiszczać co roku dnia 25 maja 5% odsetki, płatne z dołu do kasy Wydziału krajowego (LW. 23.702/896)

LXII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki:						
		a) 5% od kapitału hipotekowanego . . . 159 K. 99 g.						
		b) od efektów:						
		1. 4½% od listów zastaw. Banku krajowego . 247 „ 50 „						
		2. 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 52 „ — „						
		3. 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredyt. ziemskiego . . . 16 „ — „						
		4. 4% od obligacyj galic. pożycz. kraj. z r. 1893 8 „ — „						
		Razem . . 483 K. 49 g.						
		od tego podatek rentowy . . . . — „ 08 „						
		Czysty dochód . .	483	41	483	41	—	—
		Suma dochodów .	483	41	483	41	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1902 w gotówce .	—	—	484	86	—	—
		Razem . .	—	—	968	27	—	—

LXII. Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Posagi dla 10 dziewcząt wiejskich za rok 1901 po 44 K.	440	—	440	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	44	86	44	86	—	—
	3	Rozmaite (druki)	10	20	10	20	—	—
		Suma wydatków . .	495	06	495	06	—	—
	4	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	473	21	—	—
		Razem . .	—	—	968	27	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w gotówce 473 K. 21 g.
zarezerwowano część w kwocie . . . . . 440 „ — „
na wypłatę posagów, nadanych za rok 1902 dla 10 dziewcząt wiejskich z gmin Łużna i Szalowa (LW. 539/903) resztę zaś w kwocie . . . . . 33 K. 21 g.
przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 47.740/03).

LW. 47.738/903.

XLIII. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zastaw. Banku krajowego . 693 K. — g.						
		b) 4% og listów zastawn. Banku krajowego . 16 „ — „						
		c) 4% od obligacyj galic. pożycz. kraj. z r. 1893 112 „ — „	821	—	821	—	—	—
		Suma dochodów . .	821	—	821	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902:						
		a) w gotówce (821 K., od tego 10% na rzecz majątku rezerwowego 82 K. 10 g.) 738 K. 90 g.						
		b) w efektach . . . 18.793 „ 82 „	—	—	19.532	72	—	—
		Razem . .	—	—	20.353	72	—	—
		Wydatki.						
	1	Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce odesłano odsetki od efektów na potrzeby „Domu ubogich“ za rok 1901 (po potrąceniu 10% na rzecz majątku rezerwowego)	738	90	738	90	—	—
		Suma wydatków .	738	90	738	90	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1902:						
		a) w gotówce . . . 821 K. — g.						
		b) w efektaeh . . . 18.793 „ 82 „	—	—	19.614	82	—	—
		Razem . .	—	—	20.353	72	—	—

XLIII. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		821 K. — g.
b) w efektach:		
1. 4½% listy zastawne Banku krajowego.	15.400 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	400 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	2.800 „ — „	
4. 3.6% książeczki wkładkowe Banku kraj.	193 „ 82 „	18.793 K. 82 g.
Suma stanu czynnego . . .		19.614 K. 82 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		19.614 K. 82 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		19.614 „ 82 „
Okazuje się stan majątku *niezmieniony*		— K. — g.

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w gotówce 821 K. — g.
potrącono w myśl statutu fundacyjnego 10% czyli kwotę . . 82 „ 10 „
na rzecz majątku rezerwowego, resztę zaś w sumie . . . 738 K. 90 „
odesłano z początkiem roku 1903 Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce na pokrycie potrzeb „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych (LW.19.314/03).

XLIII. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od listów zastawnych Banku krajowego . . . 56 K. — g.						
		Razem . 56 K. — g.						
		od tego odsetki bierne 2 „ 02 „						
		Czysty dochód . .	53	98	53	98	—	—
	2	Efekta zakupione . . 200 K. — g.						
		od tego spieniężone . 67 „ 78 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	132	22	132	22	—	—
		Suma dochodów . .	186	20	186	20	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902:						
		a) w gotówce (44 K. 52 g.; do tego 10% dochodów czystych majątku zarodowego w kwocie 82 K. 10 g.) . . . . 126 K. 62 g.						
		b) w efektach . . . 4.602 „ 84 „	—	—	4.729	46	—	—
		Razem . .	—	—	4.915	66	—	—

XLIII. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek rezerwowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 194 K. 40 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 67 „ 78 „						
		Czysty wydatek . .	126	62	126	62	—	—
		Suma wydatków . .	126	62	126	62	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 53 K. 98 g.						
		b) w efektach . . . 4.735 „ 06 „	—	—	4.789	04	—	—
		Razem . .	—	—	4.915	66	—	—

XLIII. Fundacya „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy *a*) w gotówce		53 K. 98 g.
b) „ efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.400 K. — g.	
2. 4% książeczka wkład. galicyjskiej Kasy oszczędności	3.329 „ — „	
3. 3.6% książ. wkładkowa Banku kraj. .	5 „ 46 „	4.735 K. 06 g.
Suma stanu czynnego		4.789 K. 04 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny.		4.789 K. 04 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		4.647 „ 36 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		141 K. 68 g.
a mianowicie przybyło:		
a) w gotówce . .	9 K. 46 g.	
b) „ efektach . .	132 „ 22 „	
Przyrost jak wyżej . . .	141 K. 68 g.	

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce . 53 K. 98 g.
sfruktyfikowano wraz z kwotą . . . . . 82 „ 10 „
pobraną z majątku zarodowego tytułem 10% dochodów za r. 1902
czyli razem gotówkę . . . . . 136 K. 08 g.
z początkiem roku 1903 na rzecz majątku rezerwowego LW. 19.314/03).

W roku 1896 nadesłał wydział Rady powiatowej w Bóbrce do przechowania w kasie Wydziału krajowego na rzecz majątku rezerwowego dwie książeczki wkładkowe galicyjskiej Kasy oszczędności:

1) Nr. 4.422 na	2.570 K. 38 g.
2) Nr. 83.008 „	759 K. 22 „
Razem na kwotę . . .	3.329 K. 60 g.

na których ulokowana kwota służyć ma na odrestaurowanie, ewentualnie na budowę domu dla ubogich w Strzeliskach nowych. (LW. 36.124/96 i LW. 43.423/96).

LW. 20.471/903.

XLIV. Fundacya ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . — K. 62 g. od tego spieniężone . — „ 62 „						
		Czysty dochód . .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	—	—	—	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	77.215	90	—	—
		Razem . .	—	—	77.215	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . — K. 62 g. od tego wydany do spieniężenia efekt . — „ 62 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	—	—	—	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	77.215	90	—	—
		Razem . .	—	—	77.215	90	—	—

XLIV. Fundacya ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	77.200 K. — g.	
4. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	15 „ 90 „	77.215 K. 90 g.
Suma stanu czynnego		77.215 K. 90 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		77.215 K. 90 „
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		77.215 „ 90 „
okazuje się stan majątku **niezmienionym**		— „ — „

XLIV. Fundacya ś. p. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 3.6% od 77.200 K. listów zast. galic. Towarz kred. ziemsk. 3.088 K. — g. od tego ½% podatku rentowego . . . 15 „ 44 „						
		pozostaje . . 3.072 K. 56 g.						
		b) 3·6% od książecz. wkł. galic. Banku krajowego — „ 62 „	3.073	18	3.073	18	—	—
		Suma dochodów . .	3.073	18	3.073	18	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1901 w gotówce	—	—	—	02	—	—
		Razem . .	—	—	3.073	20	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywotniczce Annie z Lundów Krzeczunowiczowej	3.073	19	3.042	30	30	89
		Suma wydatków . .	3.073	19	3.042	30	30	89
	2	Zapas z końcem r. 1902 w gotówce .	—	—	30	90	—	—
		Razem . .	—	-	3.073	20	—	—

XLV. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz I. „dla ślepych w Krakowie“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	3.282	56	—	—
		Razem . .	—	—	3.282	56	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem r. 1902 w efektach .	—	—	3.282	56	—	—
		Razem . .	—	—	3.282	56	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	700 K. — g.	
2. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	2.400 „ — „	
3. 3·6% książeczka wkładkowa Banku krajowego	182 „ 56 „	3.282 K. 56 g.
Suma stanu czynnego		3.282 K. 56 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3.282 K. 56 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		3.282 „ 56 „
Okazuje się stan majątku *niezmieniony*		— K. — g.

XLV. Fundacya imienia Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz I. „dla ślepych w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 28 K. — g.						
		b) 4% od odbligacyj kolej. Banku krajowego . 96 „ — „	124	—	124	—	—	—
		Suma dochodów . .	124	—	124	—	—	—
	2	Zapas z początkiem roku 1902 w gotówce	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Jednorazowe wsparcie dla jednej ślepej w Krakowie za rok 1901 . . .	124	—	124	—	—	—
		Suma wydatków . .	124	—	124	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 124 K. posłuży w roku 1903 na jedno jednorazowe wsparcie w myśl postanowienia aktu fundacyjnego.

LW. 21.498/903.

XLVI. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz II. „dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	287	51	287	51	—	—
	2	Efekta zakupione	293	11	293	11	—	—
		Suma dochodów . .	580	62	580	62	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	7.341	90	—	—
		Razem . .	—	—	7.922	52	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	287	51	287	51	—	—
		Suma wydatków . .	287	51	287	51	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	7.635	01	—	—
		Razem . .	—	—	7.922	52	—	—

XLVI. Fundacya imienia Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz II. „dla wychowanków zakładu pod wezwaniem św Józefa w Krskowie".

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo	Ogółem
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	1.700 K. — g.	
2. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	4.800 „ — „	
3. 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.000 „ — „	
4. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	135 „ 01 „	
Suma stanu czynnego		7.635 K. 01 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		7.635 K. 01 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		7.341 „ 90 „
Okazuje się *przyrost* majątku o		293 K. 11 g.

XLVI. Fundacya im. Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz II. „dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1903 68 K. — g.						
		b) 4% od oblig. kolejow. Banku krajowego . 192 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 37 „ 24 „	297	24	297	24	—	—
		Suma dochodów . .	297	24	297	24	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1902 w gotówce	—	—	287	51	—	—
		Razem . .	—	—	584	75	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	287	51	287	51	—	—
		Suma wydatków . .	287	51	287	51	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce.	—	—	297	24	—	—
		Razem . .	—	—	584	75	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w gotówce 297 K. 24 g. zarezerwowano na ewentualną wypłatę niepobranego w r. 1902 stypendyum wychowanka Jędrzeja Kiepka kwotę . . . 270 „ — „

resztę zaś jako nadwyżkę dochodów z r. 1902 w kwocie . . 27 K. 24 g. sfruktyfikowano z początkiem roku 1903 (LW. 21.539/03). na rzecz majątku zarodowego.

L. W. 21.536/903.

XLVII. Fundacya imienia Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz III. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	3.281	90	—	—
		Razem . .	—	—	3.281	90	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem r. 1902 w efektach .	—	—	3.281	90	—	—
		Razem . .	—	—	3.281	90	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893.	700 K. — g.	
2. 4% „ kolejowe Banku krajowego	2.400 „ — „	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	181 „ 90 „	3.281 K. 90 g.
Suma stanu czynnego . . .		3.281 K. 90 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3 281 K. 90 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901 . . .		3.281 „ 90 „
Okazuje się stan majątku *niezmieniony*.		— K. — g.

XLVII. Fundacya imienia Józefa Kośvitzky'ego.

Fundusz III. „dla poprawionych złoczyńców w Krakowie".

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 28 K.						
		b) 4% od oblig. kolejow. Banku krajowego . 96 „	124	—	124	—	—	—
		Suma dochodów . .	124	—	124	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Jednorazowe wsparcie dla jednego poprawionego złoczyńcy za r. 1901 w gotówce	124	—	124	—	—	—
		Suma wydatków . .	124	—	124	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	124	—	—	—
		Razem . .	—	—	248	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 124 K. służyć będzie w roku 1903 w myśl postanowienia aktu fundacyjnego, na jedno jednorazowe wsparcie za rok 1902 dla poprawionego złoczyńcy.

L. W. 21.379/903.

XLVIII. Fundacya imienia Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	48	45	48	45	—	—
	2	Efekta zakupione . . 254 K. 40 g. od tego spieniężone . 200 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	54	40	54	40	—	—
		Suma wydatków . .	102	85	102	85	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	5.430	88	—	—
		Razem . .	—	—	5.533	73	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 248 K. 45 g. od tego pobrana za spieniężone efekta . 200 „ — „						
		Czysty wydatek .	48	45	48	45	—	—
		Suma wydatków . .	48	45	48	45	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	5.485	28	—	—
		Razem . .	—	—	5.533	73	—	—

XLVIII. Fundacya im. Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	4.600 „ — „	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	800 „ — „	
3. 3·6% Książeczka wkładkowa Banku kraj.	85 „ 28 „	5.485 K. 28 g.
Suma stanu czynnego		5.485 K. 28 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		5.485 K. 28 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		5.430 „ 88 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		54 K. 40 g.

XLVIII. Fundacya imienia Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredytowego ziemskiego (56 lat) . . . 176 K. — g.						
		b) 4% od listów zastawn. kredytow. ziemskiego (41 lat) . . . 8 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 32 „ — „						
		Razem . . 216 K. — g.						
		od tego podatek rentowy — „ 88 „						
		Czysty dochód . .	215	12	215	12	—	—
		Suma dochodów . .	215	12	215	12	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	48	99	—	—
		Razem . .	—	—	264	11	—	—

XLVIII. Fundacya imienia Henryka Straszewskiego „dla ubogich zarobników w Boguchwale“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Zapomogi dożywotnie dla dwóch ubogich zarobników w Boguchwale po 80 K. rocznie	160	—	160	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	48	45	48	45	—	—
		Suma wydatków . .	208	45	208	45	—	—
	3	**Zapas** z końcem r. 1902 w gotówce .	—	—	55	66	—	—
		Razem . .	—	—	264	11	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 55 K. 66 g. jako czystą nadwyżkę dochodów za rok 1902 przeniesiono w myśl aktu fundacyjnego z początkiem roku 1903 do majątku zarodowego i na rzecz tegoś majątku sfruktyfikowano (L. W. 39.008/03).

L. W. 39.007/903.

XLIX. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „dla zboru św. Klaudyi“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawn. galic. Towarz. kredyt. ziemskiego . . 640 K. — g.						
		b) 4% od obligacyj galic. pożyczki kraj. z r. 1893 92 „ — „						
		Razem . . 732 K. — g.						
		od tego podatek rentowy 3 „ 20 „						
		Czysty dochód . .	728	80	728	80	—	—
		Suma dochodów . .	728	80	728	80	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 361 K. 20 g.						
		b) w efektach . . . 18.400 „ 94 „	—	—	18.762	14	—	—
		Razem .	—	—	19.490	94	—	—

XLIX. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „dla zboru św. Klaudyi“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Pestruska Julia, przełożona zboru św. Klaudyi czysty dochód od kapitału fundacyjnego za II. półrocze r. 1901 i I. półrocze r. 1902 w gotówce .	722	40	722	40	—	—
		Suma wydatków . .	722	40	722	40	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 367 K. 60 g.						
		b) w efektach . . . 18.400 „ 94 „	—	—	18.768	54	—	—
		Razem . .	—	—	19.490	94	—	—

XLIX. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin-Borkowskich Niezabitowskiej „dla zboru św. Klaudyi“.

Stan majątku rezerwowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce		367 K. 60 g.
b) w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	16.000 K. — g.	
2. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	2.300 „ — „	
3. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	100 „ 94 „	18.400 K. 94 K.
Suma stanu czynnego . . .		18.768 K. 54 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		18.768 K. 54 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		18.762 „ 14 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		6 K. 40 g.

Uwaga. Odsetki od efektów majątku zakładowego pobiera przełożona zboru św. Klaudyi Julia Postruska na pokrycie wydatków zboru w dwóch półrocznych ratach płatnych z dołu 30. czerwca i 31. grudnia z potrąceniem jednak ewentualnych wydatków nieprzewidzianych (jak podatek rentowy od kuponów, odsetki bierne przy zakupnie efektów itp.).

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 367 K. 60 g. służyć będzie na wypłatę czystego dochodu z odsetek od efektów za II. półrocze 1902 do rąk przełożonej zboru św. Klaudyi.

L. W. 38.721/903.

L. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 12.341 K. 60 g.						
		od tego spieniężone . 12.000 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno .	341	60	341	60	—	—
		Suma dochodów . .	341	60	341	60	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	555.011	46	—	—
		Razem . .	—	—	555.353	06	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 12.000 K. — g.						
		od tego pobrano za spieniężone efekta . 12.000 „ — „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków .	—	—	—	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	555.353	06	—	—
		Razem . .	—	—	555.353	06	—	—

L. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% książeczki Banku krajowego . .	153 K. 06 g.	
2. 4½% listy zastawne Banku krajowego	224.000 „ — „	
3. 4% „ „ „ „ .	250 900 „ — „	
4. 4% „ „ Towarzystwa kredytowego ziemskiego	58.800 „ — „	
5. 4% obligacye pożyczki m. Lwowa . .	21.200 „ — „	
6. 4% „ kolejowe Banku kraj. .	300 „ — „	555.353 K. 06 g.
Suma stanu czynnego		555.353 K. 06 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		555.353 K. 06 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		555.011 „ 46 „
okazuje się **przyrost** majątku o		341 K. 60 g.

L. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1902	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) od $^1/_2$% listów zastaw. Banku krajowego . 10.125 K. — g.						
		b) od 4% listów zastawn. Banku krajowego . 9.992 „ — „						
		c) od 4% listów zastawn. galic. Towarz. kredyt. ziemskiego . . . 2 352 „ — „						
		d) od 4% oblig. pożyczki miasta Lwowa . . 848 „ — „						
		e) od 4% oblig. kolejow. Banku krajowego . 12 „ - „						
		Razem . . 23.329 K. — g.						
		od tego podatek rentowy 28 „ 72 „						
		Czysty dochód . .	23.300	28	23.300	28	—	—
		Do przeniesienia . .	23.300	28	23.300	28	—	—

L. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Z przeniesienia . .	23.300	28	23.300	28	—	—
	2	Wkładki od członków czynnych: *a*) należytość zaległa . 28.073 K. 42 g. *b*) należytość bieżąca . 9.015 „ 13 „ 37.088 K. 55 g. Odpisano . . 26 „ 07 „	37.062	48	6.027	42	31.035	06
	3	Wkładki od pensyj emerytalnych: *a*) należytości zaległe . — K. 48 g. *b*) należytości bieżące . 1.281 „ 74 „	1.282	22	1.282	22	—	—
	4	Rozmaite dochody: *a*) 4% odsetki zwłoki: *α*) należytości zaległe 411 K. 02 g. *β*) należytości bieżące 555 „ 10 „	966	12	296	74	669	38
		b) należytość stemplowa od kwitów ściągnięta z pensyj emerytalnych, wdowich i zaopatrzeń	123	74	123	74	—	—
		c) podatek dochodowy ściągnięty z wypłaconych emerytur	203	16	203	16	—	—
		d) ściągnięta z poborów Władysława Woleńskiego suma na umorzenie kondyktu . . . . 150 K. — g. od tego suma wypłacana fundacyi Stanisława Skarbka na wyrównanie pretensyi do Władysł. Woleńskiego 150 „ — „						
		Czysty dochód . .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	62.938	—	31.233	56	31.704	44
	5	**Zapas** z początkiem roku 1902:	—	—	6.326	72	—	—
		Razem . .	—	—	37.560	28	—	—

L. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Emerytury i zaopatrzenia:						
		a) należytości zaległe . 12 K. — g.						
		b) należytości bieżące 32.331 „ 41 „ 32.343 K. 41 g.						
		od tego należytości nadpłacone . . . — „ 16 „						
		Czysty wydatek . .	32.343	25	32.343	25	—	—
	2	Gotówka przeniesiona do majątku zarodowego	—	—	—	—	—	—
	3	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie . .	1.061	62	1.061	62	—	—
	4	Rozmaite wydatki:						
		a) należytość stemplowa i kontraktowa od wkładek wpłacanych przez członków czynnych . . 178 K. 32 g.						
		od tego zwroty . . 100 „ 12 „						
		Czysty wydatek . .	78	20	78	20	—	—
		b) należytość stemplowa od kwitów na wypłacone emerytury, pensye wdowie i zaopatrzenia . . 256 K. 48 g.						
		od tego zwroty . . 132 „ 74 „						
		Czysty wydatek . .	123	74	123	74	—	—
		c) podatek dochodowy od emerytur . . . 226 K. 37 g.						
		od tego zwroty . . 23 „ 21 „						
		Czysty wydatek . .	203	16	203	16	—	—
		Suma wydatków . .	33.809	97	33.809	97	—	—
	5	**Zapas** kasowy z końcem roku 1902 .	—	—	3.750	31	—	—
		Razem . .	—	—	37.560	28	—	—

L. Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny:		
1. Zapas kasowy w gotówce		3.750 K. 31 g.
2. Należytości czynne:		
a) z lat ubiegłych . . .	25.264 K. 05 g.	
b) z roku bieżącego . . .	6.440 „ 39 „	31.704 „ 44 „
Suma stanu czynnego		35.454 K. 75 g.
Stan bierny :		„ — „
Czysty stan czynny		35.454 K. 75 g.

Uwaga. Wyżej wykazany zapas kasowy w gotówce 3.750 K. 31 g. zarezerwowano na pokrycie bieżących wydatków w pierwszych miesiącach roku 1902.

L. W. 52.979/903.

LI. Fundacya stypendyjna imienia Józefa Krupacza „dla patentowanych c. i k. inwalidów wojskowych“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	18	36	18	36	—	—
	2	Efekta zakupione	18	36	18	36	—	—
		Suma dochodów . .	36	72	36	72	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	653	82	—	—
		Razem . .	—	—	690	54	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	18	36	18	36	—	—
		Suma wydatków . .	18	36	18	36	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1902 w efektach .	—	—	672	18	—	—
		Razem .	—	—	690	54	—	—

LI. Fundacya stypendyjna imienia Józefa Krupacza „dla patentowanych c. i k. inwalidów wojskowych.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1, 5% obligacya jednolitego długu państwa (renta państwowa papierowa)	400 K. — g.	
2. 4% listy zastawne Banku krajowego .	200 „ — „	
3. 3·6% książeczka wkład. Banku kraj. .	72 „ 18 „	672 K. 18 g.
Suma stanu czynnego		672 K. 18 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		672 K. 18 g.
Z porównania takiegoż stanu z końcem roku 1901		653 „ 82 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		18 K. 36 g.

LI. Fundacya stypendyjna imienia Józefa Krupacza „dla patentowanych c. i k. inwalidów wojskowych“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj jednolitego długu państwa (po potrąceniu 16% podatku dochodowego) . . 16 K. 80 g.						
		b) 4% od littów zastawn. Banku krajowego . 8 „ — „	24	80	24	80		—
		Suma dochodów . .	24	80	24	80	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	24	80	—	—
		Razem . .	—	—	49	60	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	18	36	18	36	—	—
	2	Rozmaite (koszta insercyjne) . . .	6	44	6	44	—	—
		Suma wydatków . .	24	80	24	80	—	—
	3	**Zapas** z końcem r. 1902 w gotówce .	—	—	24	80	—	—
		Razem . .	—	—	49	60	—	—

Uwaga. W roku 1902 nie nadano nikomu z tej fundacyi stypendyum, albowiem nie zgłosił się żaden kandydat.

Ponowne ogłoszenie konkursu na jedno stypendyum nastąpi we wrześniu r. 1903.

Z wykazanego powyżej z końcem r. 1902 zapasu w gotówce 24 K. 80 g.
zatrzymano w majątku obrotowym kwotę . . . . . 6 „ 44 „
na pokrycie w roku 1903 kosztów insercyjnych ostatniego konkursu na stypendyum, resztę zaś w kwocie . . . . . 18 K. 36 g.
sfruktyfikowano na rzecz majątku zakładowego (LW. 34,667/03).).

L. W. 34.666/903.

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 66.238 K. 30 g.						
		od tego efekta spieniężone . . . 64.341 „ 20 „						
		Rzeczywiste przykupno .	1.897	10	1.897	10	—	—
		Suma dochodów . .	1.897	10	1.897	10	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	2,407.442	30	—	—
		Razem . .	—	—	2,409.339	40	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 64.341 „ 20 „						
		od tego za spieniężone efekta . . . . 64.341 „ 20 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	—	—	—	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	2,409 339	40	—	—
		Razem . .	—	—	2,409.839	40	—	—

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% obligacye pożyczki miasta Lwowa .	116.600 K. g.	
2. Losy kred. c. k. uprz. austr. Zakładu dla handlu i przemysłu	800 „ — „	
3. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893.	107.300 „ — „	
4. 4% obigacye galic. funduszu propinacyj.	589.300 „ — „	
5. 4% (41 let.) listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	836.000 „ — „	
6. 4% (nieokr.) listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	323.000 „ — „	
7. 4% (56 let.) listy zastawne galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk.	204.800 „ — „	
8. 4% listy zastawne galic. Banku kraj. .	198.500 „ — „	
9. 4% obligacyę kolejowe Banku kraj. .	32.800 „ — „	
10. Książeczki wkład. Banku krajowego .	154 „ 42 „	
11. Książeczki wkład galic. Kasy oszczęd. .	84 „ 98 „	2,409.339 K. 40 g.
Suma stanu czynnego . . .		2,409.339 K. 40 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2,409.339 K. 40 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		2,407.442 „ 30 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		1.897 K. 10 g.

Uwaga. Oprócz wyżej wykazanego majątku są jeszcze własnością fundacyi dobra położone w powiecie tarnopolskim i trembowelskim a mianowicie: Baworów z Zastawiem, Łuka wielka, Myszkowice, Łoszniów z Zagórzem i Krowinka tudzież grunta w Tarnopolu (7 morgów 910□ sążni), realność we Lwowie, zbiory naukowe i biblioteka.

Wartości jednak tego majątku nie podaje się, ponieważ nie został jeszcze zinwentowany i oszacowany.

Oprócz papierów wartościowych znajdują się w przechowaniu tutejszej Kasy następujące kosztowności: 1) moneta złota włoska (20 lirów) wartości 18 K. 40 g., 2) moneta złota belgijska (20 franków) 18 K. 40 g., 3) moneta złota angielska (gwinea) wartości 25 K. i złoty zegarek anker o pojedynczej kopercie wartości 48 K.

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy		Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.							
	1	Odsetki:							
		a) od efektów:							
		α) od 4% listów Towarz. kredyt. ziemsk.	54.540 K.						
		β) od 4% listów Banku krajow.	6.252 „						
		γ) od 4% obligacyi funduszu propin	25.176 „						
		δ) od 4% obligacyi poż. miasta Lwowa	4.664 „						
		ε) od 4% obligacyi poż. z r. 1893	4.412 „						
		η) od 4% obligacyj kol. Banku krajow.	1.312 „	96.356 K. — g.					
		b) Z chwilowej lokacyi kapitałów		84 „ 10 „					
		Razem		96.440 K. 10 g.					
		od tego odsetki bierne i podatek rentowy		270 „ 40 „					
		Czysty dochód				96.169	70	96.169	70	—	—
		Do przeniesienia				96.169	70	96.169	70	—	—

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1902	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
		Z przeniesienia . .	96.169	70	96.169	70	—	—
	2	Czynsze dzierżawne:						
		a) z dóbr						
		α) należytość zaległa . 35.380 K. — g.						
		β) należytość bieżąca 120.607 „ 64 „						
		Razem . 155.988 K. 15 g.						
		od tego zwroty . . 458 „ — „	155.530	15	124.787	33	30.742	82
		b) z młynów:						
		α) należytość zaległa . 2.033 K. 65 g.						
		β) należytość bieżąca . 13.963 „ 44 „						
		Razem . . 15.997 K. 09 g.						
		od tego należytość odpisana . . . 108 „ 80 „	15.888	29	12.462	50	3.425	79
		c) z karczem:						
		α) należytość zaległa . 338 K. — g.						
		β) należytość bieżąca . 564 „ 70 „	902	70	680	70	222	—
		d) z gruntów:						
		α) należytość zaległa . 7.140 K. — g.						
		β) należytość bieżąca . 5.666 „ 40 „	12.806	40	1.056	40	11.750	—
		e) z ogrodów	70	—	70	—	—	—
		Suma pozycyi 2. .	185.197	54	139.056	93	46.140	61
		Do przeniesienia . .	281.367	24	235.226	63	46.140	61

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Z przeniesienia . .	281.367	24	235.226	63	46.140	61
	3	Dochody z lasów:						
		α) należyteść zaległa . 3.527 K. 33 g.						
		β) należytość bieżąca . 42.831 „ 69 „	46.359	02	46.343	02	16	—
	4	Chwilowa lokacya kapitałów na 3% rachunku bieżącym w Banku krajowym:						
		α) z r. 1901 . . . 44 K. 20 g.						
		β) z r. 1902 . . . 1.557 „ — „	1.601	20	1.601	20	—	—
	5	Zaliczki:						
		a) w gotówce:						
		α) z r. 1901 . . 18.221 K 53 g.						
		β) z r. 1902 . . 266.755 „ 14 „	284.976	67	146.180	25	138.796	42
		b) w efektach przechowanych w kasie miejscowego zarządu:						
		α) z r. 1901 . . . 16.800 K. — g.						
		β) z r. 1902 . . . 13.100 „ — „	29.900	—	16.800	—	13.100	—
	6	Gotówka pobrana z kasy zarządu .	34.000	—	34.000	—	—	—
	7	Rozmaite:						
		α) należytość zaległa . 14.223 K. 29 g.						
		β) należytość bieżąca . 20.099 „ 70 „						
		Razem . . 34.322 K. 99 g.						
		od tego odpisano . 272 „ 26 „	34.050	73	12.681	06	21.369	67
	8	Depozyta z efektami	800	—	800	—	—	—
		Suma dochodów . .	713.054	86	493.632	16	219.422	70
	9	Zapas z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	188	05	—	—
		Razem . .	—	—	493.820	21	—	—

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		W y d a t k i.						
		I. Dobra ziemskie.						
	1	Płace i zasługi:						
		a) Kurator	20.000	—	20.000	—	—	—
		b) Syndyk	6.000	—	6.000	—	—	—
		c) Zarządca	3.600	—	3.600	—	—	—
		d) Kasyer	2.000	—	2.000	—	—	—
		e) Nadleśniczy	2.330	—	2.330	—	—	—
		f) Leśniczy	1.200	—	1.200	—	—	—
		g) Adjunkt	840	—	840	—	—	—
		h) Inne płace i zasługi . . .	6.900	—	6.900	—	—	—
		Suma pozycyi I. . .	42.870	—	42.870	—	—	—
	2	Pensye emerytalne i gracye . . .	2.138	—	2.138	—	—	—
	3	Najem robocizny w lasach . . .	4.813	56	4.813	56	—	—
	4	Doknpno karmy (utrzymanie koni) . .	2.145	65	2.145	65	—	—
	5	Konserwacye i adaptacye budynków:						
		a) nowe budowle						
		α) należytość zaległa . 25.634 K. 59 g. β) „ bieżąca . 78.846 „ 42 „	104.481	01	83.333	40	21.147	61
		b) zwykłe konserwacye . . .	11.386	05	11.386	05	—	—
		Suma pozycyi 5. . .	115.867	06	94.719	45	21.147	61
		Do przeniesienia . .	167.834	27	146.686	66	21·147	61

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1903 K.	g.
		Z przeniesienia . .	167.834	27	146.686	66	21.147	61
	6	Koszta kancelaryjne	610	31	610	31	—	—
	7	Asekuracya budynków . 5.325 K. 59 g. od tego zwroty . . 357 „ 18 „						
		Czysty wydatek . .	4.968	41	4.968	41	—	—
	8	Podatki daniny i opłaty:						
		a) należytość zaległa . 5.899 K. 94 g. *b*) „ bieżąca . 23.510 „ 30 „	29.400	24	24.794	07	4.606	17
	9	Spłata kapitałów i odsetków dłużnych:						
		a) należytość zaległa . 2.292 K. 52 g. *b*) „ bieżąca . 250 „ 59 „	2.543	11	2.543	11	—	—
	10	Chwilowa lokacya kapitałów . . .	1.557	—	1.557	—	—	—
	11	Zaliczki:						
		a) w gotówce	196.755	14	196.755	14	—	—
		b) w efektach przechowanych w kasie miejscowego zarządu	13.100	—	13.100	—	—	—
		Suma pozycyi 11 . .	209 855	14	209.855	14	—	—
	12	Rozmaite:						
		a) Spłata dawnych preteesyi . . .	783	—	783	—	—	—
		b) Koszta podróży i dyety . . .	2.132	—	2.132	—	—	—
		c) Gotówka złożona przez zarząd w Kasie Wydziału krajowego	34.000	—	34.000	—	—	—
		d) Odsetki zapłacone funduszowi krajowego od pobrakych pożyczek . .	2.523	51	2.523	51	—	—
		e) Różne inne: *a*) należytość zaległa . 21.379 K. 20 g. *b*) „ bieżąca . 20.248 „ 40 „	41.627	60	33.606	40	8.021	20
		Suma pozycyi 12. . .	81 066	11	73.044	91	8.021	20
		Suma działu I . .	497.834	59	464.059	61	33.774	98
		Do przeniesienia . .	497.834	59	464.059	61	33.774	98

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia . .	497.834	59	464.059	61	33.774	98
		II. Realność we Lwowie.						
	1	Płace:						
		a) bibliotekarz	1.800	—	1.800	—	—	—
		b) administrator zarazem kustosz biblioteki	1.200	—	1.200	—	—	—
		c) pomocnicy bibliotekarza . . .	1.200	—	1.200	—	—	—
		d) dozorca domu	720	—	720	—	—	—
		e) pomocnik dozorcy domu . . .	990	—	990	—	—	—
		Suma . .	5.910	—	5.910	—	—	—
	2	Konserwacye budynku	3.806	95	3.806	95	—	—
	3	Asekuracya	44	40	44	40	—	—
	4	Sprzęty	1.292	29	1.292	29	—	—
	5	Podatki	28	50	28	50	—	—
	6	Rozmaite	2.310	40	2.310	40	—	—
	7	Koszta kancelaryjne	94	49	94	49	—	—
	8	Opał i oświetlenie	404	86	404	86	—	—
		Suma działu II. .	13.891	89	13.891	89	—	—
		III. Depozyta.						
		a) w gotówce:						
		α) należytość zaległa . 32.837 K. 94 g.						
		β) należytość bieżąca . — „ — „	32.837	94	600	—	32.237	94
		b) w efektach:						
		α) należytość zaległa . 16.800 K. — g.						
		β) należytość bieżąca . 800 „ — „	17.600	—	4.500	—	13.100	—
		Suma działu III. .	50.437	94	5.100	—	45.337	94
		Suma wszystkich wydatków . .	562.164	42	483.051	50	79.112	92
		Zapas z końcem roku 1902:	—	—	10.768	71	—	—
		Razem . .	—	—	493.820	21	—	—

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Stan majątku obrotowego z końcem roku 1902.

		Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. 1. Zapas kasowy w gotówce			10.768 K. 71 g.
2. Należytości czynne:			
a) Fedorowicz Leon dzierżawca Baworowa:			
α) reszta raty płatnej ¹/₄ 1896 . .	2.250 K. — g.		
β) reszte czynszu za rok 1902 . .	10.530 „ — „		
γ) odsetki zwłoki za II. półrocze .	40 „ — „		
δ) „ „ „ .	438 „ 94 „		
ε) Zwrot za asekuracyę . . .	738 „ 05 „		
η) zwrot za prestacyę drogową . .	12 „ — „	14 008 K. 99 g.	
b) Zawistowski Franciszek dzierżawca Krowinki			
α) odsetki zwłoki	215 K. 43 g.		
β) Zwrot za asekuracyę . . .	544 „ 94 „	760 „ 37 „	
c) Ostrowski Włodzimier dzierżawca Myszkowic . . .			
α) reszta czynszu płatnego ¹/₄ 1896 .	2.400 K — g.		
β) „ „ za rok 1902 . .	11.521 „ — „		
γ) odsetki zwłoki	1.315 „ 45 „		
δ) dopłata do asekuracyi . . .	1.473 „ 72 „		
ε) prestacya drogowa . . .	15 „ — „	16.725 „ 17 „	
d) Morawski Alojzy dzierżawca Luki wielkiej:			
α) reszta długu płatna ¹/₄ 1896 . .	2.032 K. — g.		
β) 2% dodatku do budowy nowego dworca	560 „ — „	2.592 „ — „	
Do przeniesienia		34.086 K. 53 g.	10.768 K. 71 g.

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

		Szczegół.	Ogół.
Z przeniesienia		34·086 K. 53 h.	10.768 K. 71 h.
e) Cieński Bogusław dzierżawca Loszniowa:			
α) dopłata do asekuracyi . . .	2.041 K. 87 g.		
β) prestacya drogowa . . .	40 „ 80 „		
γ) 2% dodatku do budowy nowego dworca	560 „ — „		
δ) 2% dodatku do budowli ekonomówki	160 „ — „	2.802 „ 67 „	
f) Dankner Feiwel, dzierżawca młyna w Baworowie:			
α) reszta czynszu za rok 1902 . .	562 K. 50 h.		
β) odsetki zwłoki	147 „ 29 „		
γ) dopłata do asekuracyi . . .	3.667 „ 30 „		
δ) $^1/_{30}$ część kapitału wyłożonego na budowę magazynu przy młynie w Baworowie (7.881 K. 26 g.)	1.313 „ 50 „		
ε) $^1/_{30}$ część kapitału wyłożonego na budowę łotok	539 „ 58 „		
η) 4% odsetki zwłoki (od reszty kapitału 7.881 K. 26 g.)	1.447 „ 76 „		
ϛ) podatek dochodowy za lata 1896/7	1.483 „ 03 „		
κ) 6% odsetki zwłoki . . .	48 „ 94 „		
λ) odsetki od kapitału wyłożonego na budowę łotok	647 „ 50 „	9.857 „ 40 „	
g) Rosenmann i Spółka zaległy czynsz z młyna w Krowince		1.560 „ — „	
h) Terlecki dzierżawca młyna w Loszniowie:			
α) zaległy czynsz	1.156 „ — „		
β) zwrot za asekuracyę . . .	82 „ 33 „	1.238 „ 33 „	
Do przeniesienia		49.544 K. 93 g.	10.768 K. 71 g.

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

		Szczegół.	Ogół.
Z przeniesienia .		49.544 K. 93 g.	10.768 K. 71 g.
k) Gelessmann i Dankner za rozebraną owczarnię w Łuce		266 „ 34 „	
l) Dankner i Gelessman za stawisko czynsz :		11.400 „ — „	
ł) Auerhahn Markus czynsz za karczmę w Łoszniowie		162 „ — „	
m) Kółko rolnicze za sklepik za 4 lata . . .		8 „ — „	
n) Wisznitzer za karczmę w Łoszniowie		50 „ — „	
ń) Probostwo w Trembowli za spichlerz na kaplicę		2 „ — „	
o) Rada szkolna w Trembowli za grunt		50 „ — „	
p) Tarnopolski Magistrat za grunt pod barakami		300 „ — „	
r) Ks. Łopatyński za dwa sągi drzewa		16 „ — „	
s) Baworowski hr. Michał czynsz za polowanie		950 „ — „	
t) Schalit Mendel :			
α) zwrot za asekuracyę młyna w Czartoryi	2.098 K. 37 g.		
β) zwrot za odszkodowanie za zniszczone ogrody 5 gospodarzy . . .	155 „ 64 „		
γ) zwrot za odszkodowanie za zniszczone ogrody gminy Czartoryi . . .	75 „ — „		
δ) za kamień ze starego młyna w Czartoryi	992 „ — „		
ε) zwrot za cegły	20 „ — „		
η) „ „ mater. młyńskie w Czartoryi	236 „ — „	3.577 „ 01 „	
Do przeniesienia		66.326 K. 28 g.	10.768 K. 71 g.

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

	Szczegół.	Ogół.
Z przeniesienia	66.326 K. 28 g.	10.768 K. 71 g.
u) Zaliczki:		
α) Kuratoryi na pokrycie wydatków administ. gotówką	13.796 „ 42 „	
β) Kuratoryi na pokrycie złożonych kaucyi i wadyów efaktami	13.100 „ — „	
γ) Drowi Bilińskiemu syndykowi Wydziału krajowego na wydatki z tytułu zaspokojenia presensyi spadkowych	125.000 „ — „	
w) zwrot kaucyi złożonej przez zarząd na wydzierżawienie propinacyi w Myszkowicach i Łuce	1.200 „ — „	219.422 „ 70 „
Suma stanu czynnego . . .		230.191 K. 41 g.
Stan bierny. Należytości bierne:		
a) Firma Pauksch 4% odsetki od 4.000 K.	112 K. 76 g.	
b) Geppert i Quisek:		
α) reszta za aparat gorzelni w Baworowie	2.940 K. — g.	
β) 4% odsetki od 3.000 K. . .	106 „ 66 „	
γ) „ „ „ 2.940 „ . .	13 „ 07 „	
δ) „ „ „ 2.940 „ . .	117 „ 60 „	3.177 „ 33 „
c) Narajewski zarządca dóbr zwrot za szlauchy	472 „ 42 „	
d) Prokopec:		
α) reszta za urządzenie młyna w Myszkowicach	12.186 K. 60 g.	
β) odsetki od 12.000 K. . . .	487 „ 46 „	12.674 „ 06 „
e) Gellesman i Dankner reszta za budowę młyna w Krowince	395 „ 52 „	
f) Budowa dworu w Łuce (reszta kredytu)	4.315 „ 52 „	
Do przeniesienia	21.147 K. 61 g.	230.191 K. 41 g.

LII. Fundacya ś. p. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

	Szczegół	Ogół.
Z przeniesienia	21.147 K. 61 g.	230.191 K. 41 g.
g) Odsetki od legata prob. rz-kat. w Baworowie	435 „ — „	
h) Probostwo rz. kat.:		
α) z tytułu datku patronackiego .	857 K. 40 g.	
β) „ „ „ „ .	81 „ 97 „	
γ) uzupełnienie kongruy . . .	30 „ — „	969 „ 37 „
i) Zaległe podatku		3.201 „ 80 „
k) Terleckiemu zwrot za czas w którym młyn w Łoszniowie nie był w ruchu		225 „ 94 „
l) Fedorowicz za grunta odjęte pod gościniec		75 „ — „
ł) Zawistowski:		
α) za grunta odjęte pod kaplicę .	14 K. 96 g.	
β) „ „ „ celem dobycia piasku	1 „ — „	
γ) za 8 morgów starej adjunktówki .	160 „ — „	175 „ 96 „
m) Ostrowskiemu zwrot pożyczki pobranej na pokrycie blachą dachów budynków gosp. w Myszkowicach . . .		7.384 „ 30 „
n) Cieńskiemu zwrot czynszu za karczmę w Łoszniowie		160 „ — „
n) Zwrot bonifikacyi gorzelnianych . . .		1.953 „ — „
o) „ kaucyi i wadyów przedsiębiorcom budowl. efekt.		13.100 „ — „
p) Zwrot kaucyi Schalitowi		30.284 „ 94 „
Suma stanu biernego		79.112 „ 92 „
Czysty stan czynny		151.078 K. 49 g.

LIII. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Dochody.						
	1	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie zwrot bezprocentowej pożyczki na budowę własnego domu (spłacalnej w 50 ratach rocznych począwszy od 1 stycznia 1897 r.)	22.140	—	492	—	21.648	—
	2	Efekta zakupione	528	50	528	50	—	—
		Suma dochodów .	22.668	50	1.020	50	21.648	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	2.779	40	—	—
		Razem . .	—	—	3.799	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	492	—	492	—	—	—
		Suma wydatków . .	492	—	492	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	3.307	90	—	—
		Razem . .	—	—	3.799	90	—	—

LIII. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.700 K. — g.	
2. 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	500 „ — „	
3. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	107 „ 90 „	3.307 K. 90 g.
II. Należytość czynna: pożyczka Towarzystwa Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie na budowę własnego domu		21.648 „ — „
Suma stanu czynnego . .		24.955 K. 90 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		24.955 K. 90 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		24.919 „ 40 „
okazuje się **przyrost** majątku o		36 K. 50 g.
a mianowicie: przybyło w efektach . .	528 K. 50 g.	
nbyło należytości czynnej	492 „ 40 „	
Przyrost jak wyżej	36 K. 50 g.	

Uwaga: Ukonstytuowanie fundacyi zostało odroczone z powodu, że majątek zakładowy wypożyczono w roku 1896 Towarzystwu Miłosierdzia pod godłem „Opatrzności“ we Lwowie na budowę własnego domu.

Pożyczka wymieniona ma być spłaconą w 50-ciu rocznych ratach począwszy od 1. stycznia 1897 (LW. 83.337|1896) poczem dopiero nastąpi ukonstytuowanie fundacyi

LIII. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej za rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawnych Banku krajowego . . . 108 K. – g.						
		b) 4% od obligacyj kolejowych Banku kraj. 20 „ — „						
		Razem . . 128 K. — g.						
		od tego odsetki bierne 1 „ 23 „						
		Czysty dochód . .	126	77	126	77	—	—
	2	Efekta zakupione	101	44	101	44	—	—
		Suma dochodów . .	228	21	228	21	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 101 K. 44 g.						
		b) w efektach . . . 210 „ 09 „	—	—	311	53	—	—
		Razem . .	—	—	539	74	—	—

LIII. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		W y d a t k i.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	101	44	101	44	—	—
		Suma wydatów .	101	44	101	44	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1902:						
		a) w gotówce . . . 126 K. 77 g.						
		b) w efektach . . . 311 „ 53 „	—	—	438	30	—	—
		Razem . .	—	—	539	74	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce . . . 126 K. 77 g. ulokowano z początkiem roku 1903 za książeczce wkładkowej Banku krajowego w myśl postanowienia Wydziału krajowego (LW. 7.970|898) jako kwotę pochodzącą z odsetek od efektów zakupywanych za raty wpływające na rzecz majątku zakładodowego tej fundacyi tytułem zwrotu wypożyczonego kapitału.

L. W. 38.722/903.

LIV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	264	30	264	30	—	—
	2	Efekta zakupione . . 325 K. 92 g.						
		od tego spieniężone . 53 „ 22 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	272	70	272	70	—	—
		Suma dochodów . .	537	—	537	—	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach .	—	—	21.056	30	—	—
		Razem . .	—	—	21.593	30	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 317 K. 52 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 53 „ 22 „						
		Czysty wydatek . .	264	30	264	30	—	—
		Suma wydatków . .	264	30	264	30	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach	—	—	21.329	—	—	—
		Razem . .	—	—	21.593	30	—	—

LIV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	21.200 K. — g.	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	129 „ — „	21.329 K. — g.
Suma stanu czynnego		21.329 K. — g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		21.329 K. — g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		21.056 „ 30 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		272 K. 70 g.

LIV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 843 K. 10 g.						
		4% od książeczek wkład. Banku krajowego . 184 „ 66 „	1.027	76	1.027	76	—	—
	2	Gotówka za spieniężone efekta . . . . 2.215 K. 64 g.						
		od tego wydana na zakupno efektów . . 842 „ — „						
		Czysty dochód . .	1.373	64	1.373	64	—	—
		Suma dochodów . .	2.401	40	2.401	40	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1902 w efektach	—	—	2.215	64	—	—
		Razem . .	—	—	4.617	04	—	—

LIV. Fundacya Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Zasiłki dla tanich kuchni ludowych we Lwowie	2.100	—	2.100	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	264	30	264	30	—	—
	3	Efekta spieniężone . . 2.215 K. 64 g.						
		od tego zakupione . 842 „ — „						
		Czysty wydatek . .	1.373	64	1.373	64	—	—
		Suma wydatków . .	3.737	94	3.737	94	—	—
	4	Zapas z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 37 K. 10 g.						
		b) w efektach . . . 842 „ — „	—	—	879	10	—	—
		Razem . .	—	—	4.617	04	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w efektach (książeczka wkładkowa Banku krajowego) w kwocie . . . . . 842 K. — g. stanowi czysty stały dochód fundacyi z odsetek od efektów majątku zakładowego za rok 1902 i posłuży na zasiłki dla tanich kuchni ludowych we Lwowie w roku 1903. zaś wykazany powyż zapas z końcem roku 1902 w gotówce . . 37 K. 10 g. przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zarodowego i na rzecz tegoż sfruktyfikowano (LW. 38.699/903).

LW. 38.723/903.

LV. Fundusz „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	2.504	56	—	—
		Razem . .	—		2.504	56	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	2.504	56	—	—
		Razem . .	—	—	2.504	56	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

	Szczegółowo	Ogółem
1. 4% listy zastawne galic. Banku hipot. .	2.4000 K. — g.	
4. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	104 „ 56 „	2.504 K. 56 g.
Suma stanu czynnego		2.504 K. 56 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2.504 K. 56 „
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		2.504 „ 56 „
okazuje się stan majątku **niezmienionym**		— K. — g.

LV. Fundusz „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Banku hipotecznego	96	—	96	—	—	—
		Suma dochodów . .	96	—	96	—	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	96	—	—	—
		Razem : .	—	—	192	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych . .	96	—	96	—	—	—
		Suma wydatków . .	96	—	96	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	96	—	—	—
		Razem . .	—	—	192	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 96 K., służyć będzie w roku 1903 na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju.

Gotówkę tę ulokowano na razie na tymczasową książeczkę wkładkową Banku krajowego. (LW. 34.540/03).

LW. 34.539/903.

LVI. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierzawce“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach .	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.000	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego		20.000 K. — g.
Suma stanu czynnego . . .		20.000 K. — g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		20.000 K. — g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		20.000 „ — „
Okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

Uwaga: Fundacya ta posiada realność położoną w gminie Kędzierzawce objętą wykazem hipotecznym l. 240 gminy katastralnéj Kędzierzawce (L. W. 58.602/95), która nie jest oszacowaną, zatem wartości jej nie wykazano w stanie majątku z końcem r. 1902.

LVI. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Kędzierzawce“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Tow. kredytow. ziemskiego . 800 K. — g. od tego podatek rentowy . . . . 4 „ —						
		Czysty dochód . .	796	—	796	—	—	—
		Suma dochodów . .	796	—	796	—	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	389	90	—	—
		Razem . .	—	—	1.185	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Dotacya na utrzymanie SS. Służebniczek i ochronki w Kędzierzawcach .	788	—	788	—	—	—
		Suma wydatków . .	788	—	788	—	—	
	2	Zapas z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	397	90	—	—
		Razem . .	—	—	1.185	90	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 397 K 90 g. służy na pokrycie rat kwartalnych dotacyi na utrzymanie SS. Służebniczek i ochronki w Kędzierzawcach płatnych 1. stycznia i 1. kwietnia roku 1903 z góry (L. W. 77.292/98), albowiem odsetki od efektów majątku zakładowego mające pokrywać wydatki z tytułu wyżej wymienionego wpłyną w ratach półrocznych z dołu dnia 30. czerwca i 31. grudnia 1903 roku.

L. W. 29.842/903.

LVII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Żuratyn“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach .	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—		20.000	—	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	20.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	20.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego		20.000 K. — g.
Suma stanu czynnego		20.000 K. — g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		20.000 K. — g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901 . . .		20.000 „ — „
Okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

Uwaga. Fundacya tu posiada realność położoną w gminie Żuratyn, objętą wykazem hipotecznym l. 199 gminy katastralnej Żuratym (LW. 58.602/95), która nie jest oszacowaną, zatem wartości jej nie wykazano w stanie majątku z końcem roku 1902.

LVII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego „dla gminy Żuratyn“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych galic. Towarz. kredyt. ziemskiego . 800 K. — g. od tego podatek rentowy . . . . 4 „ — „						
		Czysty dochód . .	796		796	—	—	—
		Suma dochodów .	796	—	796	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1902 w gotówce	—	—	389	90	—	—
		Razem . .	—	—	1.185	90	—	—
		Wydatki.						
	1	Dotacya na utrzymanie SS. Służebniczek i ochronki w Żuratynie . . .	788	—	788	—	—	—
			788	—	788	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1902 w gotówce .	—	—	397	90	—	—
		Razem . .	—	—	1.185	90	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 397 K. 90 g. służy na pokrycie rat kwartalnych dotacyi na utrzymanie SS. służebniczek i ochronki w Żuratynie płatnych 1. stycznia i 1. kwietnia 1903 roku z góry (LW. 77.292/98); albowiem odsetki od efektów majątku zakładowego mające pokrywać wydatki z tytułu wyżej wymienionego, wpływają w ratach półrocznych z dołu dnia 30. czerwca i 31. grudnia 1903 roku.

LW. 29.841/1903.

LVIII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego. dla nieuleczalnych chorych chrześcian we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka za pobrane odsetki . . . . 1 K. 28 g. od tego gotówka wydana na zakupno efektów 1 „ 28 „						
		Czysty dochód . .	—	—	—	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 1 K. 28 g. od tego spieniężone efekta — „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	1	28	1	28	—	—
		Suma dochodów . .	1	28	1	28	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	122.733	86	—	—
		Razem . .	—	—	122.735	14	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	122.735	14	—	—
		Razem . .	—	—	122.735	14	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

1. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	120.600 K. — „	
2. 4% listy zastawne galic. Banku kraj. .	2.100 „ — „	
3. książeczka wkładk. Banku krajowego .	35 „ 14 „	122.735 K. 14 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny.		122.735 K. 14 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901 w kwocie . .		122.733 „ 86 „
Okazuje się przyrost majątku o kwotę		1 K. 28 g.

LVIII. Fundacya Tytusa Kielanowskiego, dla nieuleczalnych chorych chrześcian we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od 120.600 K. listów zastawnych galicyjskiego Towarzystwa kredytow. ziemsk. 4.824 K. — g.						
		od tego podatek rentowy 24 „ 12 g. 4.799 K. 88 g.						
		b) 4% od 2.100 K. od listów zastawnych galic. Banku krajowego 84 „ — „	4.883	88	4.883	88	—	—
		Suma dochodów . .	4.883	88	4.883	88	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana Zakładowi św. Józefa dla nieuleczalnych na cele fundacyjne jako odsetki za r. 1902 . . .	4.883	88	4.883	88	—	—
		Suma wydatków . .	4.883	88	4.883	88	—	—

LIX. Fundacya imienia Wacława Tyzenhauza.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	60	—	60	—	—	—
	2	Efekta zakupione	60	—	60	—	—	—
		Suma dochodów . .	120	—	120	—	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach .	—	—	6.623	62	—	—
		Razem . .	—		6.743	62	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	60	—	60	—	—	—
		Suma wydatków . .	60	—	60	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	6.683	62	—	—
		Razem . .	—	—	6.743	62	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	6.500 K. — g.	
5. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	183 „ 62 „	6.683 K. 62 g.
Suma stanu czynnego . . .		6.683 K. 62 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.683 K. 62 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		6.623 „ 62 „
Okazuje się *przyrost* majątku o		60 K. — g.

LIX. Fundacya imienia Wacława Tyzenhauza.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		4% od listów zastawnych Banku krajow.	260	—	260	—	—	—
		Suma dochodów . .	260	—	260	—	—	—
	2	Zapas z początkiem r. 1902 w gotówce .	—	—	60	—	—	—
		Razem . .	—	—	320	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Dożywotnie wsparcie dla jednej byłej wychowanki galic. Zakładu dla ciemnych we Lwowie — rocznie . .	200	—	200	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	60	—	60	—	—	—
		Suma wydatków . .	260	—	260	—	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	60	—	—	—
		Razem .	—	—	320	—	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 60 K. przeniesiono z początkiem roku 1903 w myśl aktu fundacyjnego do majątku zarodowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano LW. 41.710/03).

LW. 41.711/903.

LX. Fundacya ks. Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione	11	82	11	82	—	—
	2	Odsetki od efektów:						
		a) 4½% od listów zast. galic. Banku hipotecz. 675 K. — g.						
		b) 4% od listów zastaw. galic. Banku hipoteez. 600 „ — „						
		c) 4% od listów zastaw. Banku krajowego . 88 „ — „						
		d) 4% od obligacyj kolejowych Banku krajow. 440 „ — „						
		e) 4% od obligacyj galic. funduszu propinacyjnego 336 „ — „	2.139	—	2.139	—	—	—
		Suma dochodów . .	2.150	82	2.150	82	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 11 K. 82 g.						
		b) w efektach . . . 51.600 „ — „	—	—	51.611	82	—	—
		Razem . .	—	—	53.762	64	—	—

LX. Fundacya ks. Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Przełożona zakładu św. Heleny we Lwowie tytułem przypadających temuż Zakładowi odsetek od kapitału zakładowego fundacyi za rok 1902 w gotówce .	2.139	—	2.139	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów .	11	82	11	82	—	—
		Suma wydatków .	2.150	82	2.150	82	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	51.611	82	—	—
		Razem . .	—	—	53.762	64	—	—

LX. Fundacya ks. Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie.

Stan majątku z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4½% listy zastawne galicyjskiego Banku hipotecznego	15.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ hipotecznego	15.000 „ — „	
3. 4% listy zastawne Banku krajowego .	2.200 „ — „	
4. 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	11.000 „ — „	
5. 4% obligacye galic. fund. propinacyjnego	8.400 „ — „	
6. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	11 „ 82 „	51.611 K. 82 g.
Suma stanu czynnego . . .		51.611 K. 82 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		51.611 K. 82 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		51.611 „ 82 „
Okazuje się stan majątku *niezmieniony*		— K. — g.

Uwaga. Ukonstytuowanie niniejszej fundacyi jest w toku, a zanim zostanie dokonane, asygnuje Wydział krajowy czysty dochód z odsetek od efektów majątku zakładowego w ratach półrocznych na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie na ręce przełożonej tego Zakładu.

L. W. 39.318/903.

LXI. Fundacya Maryi Gewürtzowej „na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy“.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	42	43	42	43	—	—
	2	Efekta zakupione . . 202 K. 70 g.						
		od tego spieniężone . 195 „ 50 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	7	20	7	20	—	—
		Suma dochodów . .	49	63	49	63	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	2.595	50	—	—
		Razem . .	—	—	2.645	13	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 197 K. 10 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 195 „ 50 „						
		Czysty wydatek . .	1	60	1	60	—	—
		Suma wydatków .	1	60	1	60	—	—
	2	Zapas z końcem r. 1902:						
		a) w gotówce . . . 40 K. 83 g.						
		b) w efektaeh . . . 2.602 „ 70 „	—	—	2.643	53	—	—
		Razem . .	—	—	2.645	13	—	—

LXI. Fundacya Maryi Gewürtzowej „na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy *a*) w gotówce		40 K. 83 g.
b) „ efektach:		
1. 5% obligacye jednolitego długu państwa (renta papierowa)	2.200 K. — g.	
2. 4% listy zastawne galicyjskiego Banku hipotecznego	200 „ — „	
3. 4% listy zastawne Banku krajowego .	200 „ — „	
4. 3.6% książeczka wkład. Banku kraj. .	2 „ 70 „	2.602 K. 70 g.
Suma stanu czynnego		2.643 K. 53 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		2.643 K. 53 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		2.595 „ 50 „
Okazuje się przyrost majątku o		48 K. 03 g.

LXI. Fundacya Maryi Gewürtzowej „na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy“.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 5% od obligacyj jednolitego długu państwa (po potrąceniu 16% podatku dochodowego) . 92 K. 40 g.						
		b) 4% od listów zastaw. galic. Banku hipotecz. 8 „ — „						
		c) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 4 „ — „						
		d) % od książeczki wkładkowej Banku krajow. 40 „ 83 „						
		Razem . 145 K. 23 g.						
		od tego odsetki bierne — „ 60 „						
		Czysty dochód . .	144	63	144	63	—	—
		Suma dochodów .	144	63	144	63	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	101	60	—	—
		Razem . .	—	—	246	23	—	—

LXI. Fundacya Maryi Gewürtzowej „na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy“.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Horowitz Samuel rabin w Dębicy zaliczka do wyrachowania na cele fundacyi w gotówce	100	—	100	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego	42	43	42	43	—	—
		Suma wydatków . .	142	43	142	43	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce .	--	—	103	80	—	—
		Razem . .	—	—	246	23	—	—

Uwaga. Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w gotówce 103 K. 80 g. służyć będzie w roku 1903 na zrealizowanie celów wskazanych aktem fundacyjnym.

LW. 29.156/903.

LXII. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej „dla Czarnego Dunajca“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawn. Banku krajowego	40	—	40	—	—	—
	2	Efekta zakupione	40	—	40	—	—	—
		Suma dochodów . .	80	—	80	—	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	1.212	94	—	—
		Razem . .	—	—	1.292	94	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	40	—	40	—	—	—
		Suma wydatków . .	40	—	40	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	1.252	94	—	—
		Razem . .	—	—	1.292	94	—	—

LXII. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej „dla Czarnego Dunajca.“

Stan majątku z końcem roku 1902.

	Szczegółowo	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
3. 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.000 K. — g.	
4. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	252 „ 49 „	1.252 K. 94 g.
Suma stanu czynnego		1.252 K. 94 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny.		1.252 K. 94 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		1.212 „ 94 „
Okazuje się **przyrost** w majątku o		40 K. — g.

Uwaga. Fundacya ta wejdzie w życie podług życzenia fundatorów dopiero wówczas, gdy złożony na jej utworzenie kapitał pierwotny dojdzie do wysokości sumy 512.000 koron. Zanim to jednak nastąpi fruktyfiknje się wszelkie dochody fundacyi pochodzące z odsetek od efektów majątku zakładowego w celu powiększenia tego majątku.

LW. 27.736/903.

LXIII. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej „dla Dębicy“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zastawnych Banku krajowego	40	—	40	—	—	—
	2	Efekta zakupione	40	—	40	—	—	—
		Suma dochodów . .	80	—	80	—	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	1.213	38	—	—
		Razem . .	—	—	1.293	38	—	—
		Wydatki						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	40	—	40	—	—	—
		Suma wydatków . .	40	—	40	—	—	—
	2	Zapas z końcem r. 1902 w efektach .	—	—	1.253	38	—	—
		Razem . .	—	—	1.293	38	—	—

LXIII. Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej „dla Dębicy“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne Banku krajowego .	1.000 K. — g.	
2. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	253 „ 38 „	1.253 K. 38 g.
Suma stanu czynnego . . .		1.253 K. 38 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		1.253 K. 38 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		1 213 „ 38 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		40 K. — g.

Uwaga. Fundacya ta wejdzie w życie wedle życzenia fundatorów dopiero wówczas gdy złożony na jej utworzenie pierwotny kapitał dojdzie do wysokości sumy 512.000 Koron. Zanim to nastąpi fruktyfikuje się wszelkie dochody fundacyi pochodzące z odsetek od efektów majątku zakładowego, w celu powiększenia tego majątku.

L. W. 27.735/903.

LXIV. Fundacya ś. p. Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	387	50	387	50	—	—
	2	Efekta zakupione . . 164.700 K. — g.						
		od tego efekty spieniężone . . . 159.971 „ 68 „						
		Czysty dochód . .	4.728	32	4.728	32	—	—
		Suma dochodów . .	5.115	82	5.115	82	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1902 w efektach	—	—	159 971	68	—	—
		Razem . .	—	—	165.087	50	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 160.088 K. 40 g.						
		od tego gotówka pobrana za spieniężone efekty . . . 159.971 „ 68 „						
		Czysty wydatek . .	116	72	116	72	—	—
		Suma wydatków . .	116	72	116	72	—	—
	2	Zapas z końcem r. 1902:						
		gotówką . . . 270 K. 78 g.						
		efektami . . . 164.700 „ — „	—	—	164.970	78	—	—
		Razem . .	—	—	165.087	50	—	—

LXIV. Fundacya ś. p. Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy: *a*) w gotówce . .	270 K. 78 g.	
b) „ efektach w (4% listach zastawnych Banku krajowego	164.700 „ — „	164.970 K. 78 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny.		164.970 K. 78 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901 . . .		159.971 „ 68 „
Okazuje się **przyrost** majątku o		4.999 K. 10 g.

z powodu wcielenia do majątku zarodowego 5% zwrotów z zapomóg udzielonych w roku 1902 artystom sceny polskiej we Lwowie (§. VIII. aktu fundacyjnego) i zysku na kursie przy zakupnie 4% listów zastawnych Banku krajowego w miejsce spieniężonych 4% książeczek Banku krajowego i galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

Za gotówkę wykazaną w zapasie z końcem roku 1902 zakupiono z początkiem roku 1903. efekty na rzecz majątku zarodowego fundacyi.

LXIV. Fundacya ś. p. Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki:						
		a) 4% od książeczek galic. Kasy oszczędności we Lwowie . . . 707 K. 24 g.						
		b) 4% od książecz. Banku krajowego . . . 1.853 „ 77 „						
		c) 4% od listów zastawn. Banku krajowego . 3.440 „ 40 „						
		d) odsetki zwłoki za niezapłaconą w terminie rentę ceny kupna realności przy ul. Trzeciego maja l. 11. . . 962 „ 78 „	6.964	19	6.964	19	—	—
	2	5% od zapomóg udzielonych artystom (w myśl §. VIII. aktu fundacyjnego) .	387	50	387	50	—	—
		Suma dochodów . .	7.351	69	7.351	69	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 gotówką .	—	—	901	53	—	—
		Razem . .	—	—	8.253	22	—	—

LXIV. Fundacya ś. p. Róży z Rosnowskich hr. Lanckorońskiej.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Zapomogi udzielone artystom teatru polskiego we Lwowie	7.830	—	7.830	—	—	—
	2	Gotówka wydana do majątku zarodowego (z 5% potrąceń od wypłaconych zapomóg)	387	50	387	50	—	—
	3	Rozmaite wydatki	12	60	12	60	—	—
		Suma wydatków . .	8.230	10	8.230	10	—	—
	4	Zapas z końcem r. 1902 gotówką . .	—	—	23	12	—	—
		Razem . .	—	—	8.253	22	—	—

Uwaga. Zapas wykazany z końcem roku 1902. w gotówce 23 K. 12 g. użyty zostanie w ciągu roku 1903 łącznie z odsetkami bieżącymi na rozdzielanie zapomóg.

L. W. 52.980/03.

LXV. Fundacya Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	427	20	—	—
		Razem . .	—	—	427	20	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	427	20	—	—
		Razem . .	—	—	427	20	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902

Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:

	Szczegółowo.	Ogółem.
2. 4% listy zastawne Banku krajowego	400 „ — „	
4. 3·6% książeczka wkładkowa Banku kraj.	27 „ 20 „	427 K. 20 g.
Suma stanu czynnego		427 K. 20 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		427 K. 20 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901.		427 „ 20 „
Okazuje się stan majątku **niezmieniony** . . .		— K. — g.

LXV. Fundacya Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zast. Banku krajowego	16	—	16	—	—	—
	2	Nadwyżka dochodów z dóbr fundacyjnych złożona przez kuratora Stanisława Chojeckiego za rok 1902 w gotówce .	17.926	07	17.926	07	—	—
	3	Gotówka pobrana za spieniężone efekta	10.000	—	10.000	—	—	—
		Suma dochodów . .	27.942	07	27.942	07	—	—
	4	**Zapas** z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 2.203 K. 98 g.						
		b) w efektach . . . 14.000 „ — „	—	—	16.203	98	—	—
		Razem . .	—	—	44.146	05	—	—

LXV. Fundacya Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Wydatki.						
	1	Wsparcia: *a*) dla mężczyzn . . .	1.200	—	1.200	—	—	—
		„ *b*) dla kobiet: należytość zaległa . 116 K. 64 g. należytość bieżąca . 1.666 „ 64 „	1.783	28	1.574	96	208	32
	2	Stypendya: *a*) szlacheckie 1.200 K. — g. „ *b*) włościańskie 300 „ — „	1.500	—	1.500	—	—	—
	3	Zasiłki jednorazowe dla krewnych fundatorów	230	—	230	—	—	—
	4	Należytość ekwiwalentowa wymierzona od od majątku fundacyi za lata 1901 i 1902	2.979	90	2.979	90	—	—
	5	Koszta budowy domu mieszkalnego dla kuratora	19.000	—	19.000	—	—	—
	6	Dyety i koszta podróży: *a*) w sprawie dozoru przez architektę powyższej budowy . . 211 K. 50 g. *b*) w sprawie lustracyi dóbr fundacyjnych . . 312 „ 43 „	523	93	523	93	—	—
	7	Rozmaite: (porto, koszta kancelaryjne itp.)	66	70	66	70	—	—
	8	Efekta spieniężone	10.000	—	10.000	—	—	—
		Suma wydatków . .	37.283	81	37.075	49	208	32
	9	**Zapas** z końcem roku 1902: *a*) w gotówce . . . 3.070 K 56 g. *b*) w efektach . . . 4.000 „ — „	—	—	7.070	56	—	—
		Razem . .	—	—	44.146	05	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej z końcem roku 1902 zapasu:

a) w gotówce	3.070 K. 56 g.
b) w efektach	4.000 „ — „
Razem	7.070 K. 56 g.
zarezerwowano na wypłatę w roku 1903 niepodniesionych w roku 1902 (jak poz. 1 wyd.) wsparć w kwocie	208 „ 32 „
reszta zaś w kwocie	6 862 K. 24 g.

służyć będzie w roku 1903 na bieżące potrzeby fundacyi.

LW. 49.060/1903.

LXVI. Fundacya posagowa imienia Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	120.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	120.000	—	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	120.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	120.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego		120.000 „ — „
Suma stanu czynnego . . .		120.000 K. — g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		120.000 K. — g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901 . . .		120.000 „ — „
Okazuje się stan majątku *niezmieniony* . . .		— K. — g.

LXVI. Fundacya posagowa imienia Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów zast. galic. Towarz. kredyt. ziemskiego . . 4.800 K. — g.						
		od tego podatek rentowy 24 „ — „						
		Czysty dochód . .	4.776	—	4.776	—	—	—
	2	Efekta zakupione . . 4.776 K. — g.						
		od tego za spieniężone 53 „ 46 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	4.722	54	4.722	54	—	—
		Suma dochodów . .	9.498	54	9.498	54	—	—
	3	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	4.728	—	—	—
		Razem . .	—	—	14.226	54	—	—

LXVI. Fundacya posagowa imienia Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśniejszego Pana.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 4.776 K. — g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . 53 „ 46 „						
		Czysty wydatek . .	4.722	54	4.722	54	—	—
	2	Rozmaite (koszta insercyjne i t. d.) .	53	46	53	46	—	—
		Suma wydatków . .	4.776	—	4.776	—	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	9.450	54	—	—
		Razem . .	—	—	14.226	54	—	—

Uwaga. Z wykazanego powyżej zapasu z końcem roku 1902 w kwocie . 9.450 K. 54 g.
(książeczka wkładkowa Banku krajowego) zatrzymano kwotę . 50 „ 54 „
na pokrycie kosztów ogłoszenia konkursu z roku 1903., reszta
przeto w kwocie . . . . . 9.400 K. — g.
przedstawiająca czysty dochód fundacyi z odsetek od efektów majątku zakładowego za lata 1901 i 1902 posłuży w roku 1903 w myśl aktu fundacyjnego na wypłatę posagu.

LW. 20.467/903.

LXVII. Fundacya imienia ś. p. Ignancego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem r. 1902:	—	—	9.103	11	—	—
		Razem . .	—	—	9.103	11	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem r. 1902:	—	—	9.103	11	—	—
		Razem . .	—	—	9.103	11	9.103	11

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Banku kraj. .	9.100 „ — „	
2. Książeczka wkładkowa galic. Banku kraj.	3 „ 11 „	9.103 K. 11 g.
Suma stanu czynnego		9.103 K. 11 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		9.103 K. 11 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901 . . .		9.103 K. 11 „
Okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

XLVII. Fundacya imienia ś. p. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% listów Banku krajowego .	364	—	364	—	—	—
	2	Efekta zakupione	182	—	182	—	—	—
		Suma dochodów . .	546	—	546	—	—	—
	3	Zapas z początkiem roku 1902 w efektach	—	—	350	—	—	—
		Razem . .	—	—	896	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	182	—	182	—	—	—
		Suma wydatków . .	182	—	182	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1902:						
		a) w gotówce . . . 182 K. — g.						
		b) w efektach . . . 532 „ — „	—	—	714	—	—	—
		Razem . .	—	—	896	—	—	—

Uwaga. Fundacya ta nie jest jeszcze aktywowaną a nastąpi to dopiero po zapłaceniu należytości rządowej i zatwierdzeniu aktu fundacyjnego.
Wykazany wyżej pod b) zapas z końcem roku 1902 w efektach 532 K. stanowi książeczka wkładkowa Banku krajowego, na której ulokowana kwota posłuży wraz z wykazaną pod a) zapasową gótówkę 182 K. na zapłacenie należytości rządowej od majątku fundacyjnego.

(LW. 26.798/03).

LXVIII. Fundacya imienia Izydora Kowalewskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Zapas z początkiem roku 1902 w efektach	—	—	17.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	17.000	—	—	—
		Wydatki.						
	1	Zapas z końcem roku 1902 w efektach	—	—	17.000	—	—	—
		Razem . .	—	—	17.000	—	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegółowo.	Ogółem
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
4% obligacye pożyczki miasta Lwowa		17.000 K. — g.
Suma stanu czynnego		17.000 K. — g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		17.000 K. — g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		17.000 „ — „
Okazuje się stan majątku *niezmieniony*		— K. — g.

LXVIII. Fundacya imienia Izydora Kowalewskiego.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od 4% obligacyj pożyczki m. Lwowa . 680 K. — g. od tego podatek rentowy . . . . 13 „ 60 „						
		Czysty dochód . .	666	40	666	40	—	—
	2	Efekta zakupione	333	20	333	20	—	—
		Suma dochodów . .	999	60	999	60	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	333	20	—	—
		Razem . .	—	—	1.332	80	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	333	20	333	20	—	—
		Suma wydatków . .	333	20	333	20	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902: *a*) w gotówce . . . 666 K. 40 g. *b*) w efektach . . . 333 „ 20 „	—	—	999	60	—	—
		Razem . .	—	—	1.332	80	—	—

Uwaga. Ukonstytuowanie niniejszej fundacyi nastąpi w roku 1903 gdyż odnośny akt fundacyjny został już zatwierdzony. Aktywowanie fundacyi będzie mogło nastąpić dopiero po wymierzeniu i zapłaceniu należytości rządowej od majątku fundacyjnego.

Wykazana z końcem roku 1902 zapasowa łączna kwota w gotówce i w efektach 999 K. 60 g. służyć będzie na zapłacenie wymienionej należytości.

Część tej zapasowej kwoty wykazanej pod a) b) w efektach 333 K. 20 g. ulokowaną jest tymczasowo na książeczce wkładkowej Banku krajowego, na którą ulokowano również z początkiem r. 1903 wykazaną w tym zapasie pod 2) a) gotówką 666 K. 40 g.

L. W. 29.843/903.

LXIX. Fundacya Jego Cesarskiej i Królewskiej Apostolskiej Mości Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół i szczepków drzewek owocowych dla ukończonych uczniów szkół ludowych powiatu turczańskiego.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	**Zapas** z początkiem r. 1902 w efektach	—	—	3.268	88	—	—
		Razem . .	—	—	3.268	88	—	—
		Wydatki.						
	1	**Zapas** z końcem r. 1902 w efektach .	—	—	3.268	88	—	—
		Razem .	—	—	3.268	88	—	—

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. $4^1/_2$% listy zastawne Banku krajowego.	3.000 K. — g.	
2. 4% „ „ „ „ .	200 „ — „	
4. 3.6% książeczki wkładkowe Banku kraj.	68 „ 88 „	3.268 K. 88 g.
Suma stanu czynnego . . .		3.268 K. 88 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		3.268 K. 88 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		3.268 „ 88 „
Okazuje się stan majątku **niezmieniony**		— K. — g.

LXIX. Fundacya Jego Cesarskiej i Królewskiej Apostolskiej Mości Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół i szczepków drzewek owocowych dla ukończonych uczniów szkół ludowych powiatu turczańskiego.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) od 4½% listów Banku krajowego . . . 135 K. — g.						
		b) od 4% listów Banku krajowego . . . 8 „ — „	143	—	143	—	—	—
	2	Efekta zakupione	278	—	278	—	—	—
		Suma dochodów . .	421	—	421	—	—	—
	3	**Zapas** z początkiem roku 1902:	—	—	206	50	—	—
		Razem . .	—	—	627	50	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	278	—	278	—	—	—
		Suma wydatków . .	278	—	278	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1902: *a*) w gotówce . . . 71 K. 50 g. *b*) w efektach . . . 278 „ — „	—	—	349	50	—	—
		Razem . .	—	—	627	50	—	—

Uwaga. Fundacya nie jest jeszcze aktywowaną a nastąpi to dopiero po ułożeniu i zatwierdzeniu nowego projektu aktu fundacyjnego.

Wykazany powyżej pod b) zapas z końcem roku 1902 w efektach 278 K. stanowi książeczka wkładkowa Banku krajowego, na której lokuje się tymczasowo wszelkie dochody z odsetek od efektów majątku zakładowego.

Na książeczce tej ulokowano też z początkiem roku 1903 wykazany powyżej pod a) zapas z końcem r. 1902 w gotówce 71 K. 50 g.

L. W. 27.067|03.

LXX. Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 1 424 K. 16 g.						
		od tego spieniężone . 100 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	1.324	16	1.324	16	—	—
		Suma dochodów . .	1.324	16	1.324	16	—	—
	2	**Zapas** z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 1.241 K. 92 g.						
		b) w efektach . . . 68.073 „ 69 „	—	—	69.315	61	—	—
		Razem . .	—	—	70.639	77	—	—
		Wydatki.						
	1	Efekta wydane Dyrekcyi upadłego Towarzystwa kredyt. miejskiego jako bezwartościowe	1.400	—	1.400	—	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1.341 K. 92 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . . 100 „ — „						
		Czysty wydatek .	1.241	92	1.241	92	—	—
		Suma wydatków . .	2.641	92	2.641	92	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	67.997	85	—	—
		Razem . .	—	—	70.639	77	—	—

LXX. Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% prem listy zast. Banku hipotecznego	2.000 „ — „	
2. 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	36.400 „ — „	
3. 4% listy zastawne galic. Banku kraj. .	28.400 „ — „	
4. 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893.	1.100 „ — „	
5. Książeczka galicyjskiej Kasy oszczęd. .	73 „ 69 „	
6. Książeczka galic. Banku krajowego .	24 „ 16 „	67.997 K. 85 g.
Suma stanu czynnego . . .		67.997 K. 85 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		67.997 K. 85 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem roku 1901		69.315 „ 61 „
Okazuje się **ubytek** majątku o		1.317 K. 76 g.
a mianowicie ubyło:		
a) w efektach . .	1.500 K. — g.	
b) „ gotówce . .	1.241 „ 92 „	
Razem . . .	2.741 K. 92 g.	
Przybyło w efektach . . .	1.424 „ 16 „	
w rezultacie okazuje się ubytek j. w. .	1.317 K. 76 g.	

Ubytek ten spowodowało wydanie do rąk Dyrekcyi upadłego Towarzystwa kredytowego miejskiego bezwartościowej już książeczki wkładkowej tegoż towarzystwa Nr. 86 na 1.400 K. opiewającej (L. W. 5.551/902).

LXX. Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) 4% od obligacyi gal. pożyczki kraj. z r. 1893 66 K. — g.						
		b) 4½ od listów zastaw. Banku krajowego . 2.220 „ — „						
		c) 5% od prem. listów Banku hipotecznego . 150 „ — „						
		d) 4% od listów zastaw. Tow. kredyt. ziemsk. 1.456 „ — „						
		Razem . . 3.892 K. — g.						
		od tego podatek rentowy . . . . 7 „ 28 „						
		Czysty dochód . .	3.884	72	3.884	72	—	—
	2	Efekta zakupione	1.923	08	1.923	08	—	—
		Suma dochodów . .	5 807	80	5.807	80	—	—
	3	Zapas z początkiem r. 1902 w gotówce	—	—	717	08	—	—
		Razem . .	—	—	6.524	88	—	—

LXX. Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów .	1.923	08	1.923	08	—	—
		Suma wydatków . .	1.923	08	1.923	08	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 2.678 K. 72 g.						
		b) w efektach . . . 1.923 „ 08 „	—	—	4.601	80	—	-
		Razem . .	—	--	6.524	88	—	—

Uwaga. Fundacya niniejsza wchodzi w życie z początkiem roku 1903 a dochody jej służyć będą odpowiednio do postanowień zatwierdzonego już przez c. k. Namiestnictwo aktu na utrzymanie sierót podrzutków wyznania chrześciańskiego we Lwowie.

L. W. 29.198/903.

LXXI. Fundusz „Nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych“.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Efekta zakupione . . 29 K. 09 g.						
		od tego spieniężone . 29 „ 09 „						
		Rzeczywiste przykupno .	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów . .	—	—	—	—	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902:						
		a) w gotówce . . . 72 K. 24 g.						
		b) w efektach . . . 100 „ 35 „	—	—	182	59	—	—
		Razem . .	—	—	182	59	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana urzędowi podatkowemu w Niżankowicach jako mylnie pobrana	43	15	43	15	—	—
	2	Gotówka wydana urzędowi podatkowemu w Komarnie j. w.	29	09	29	09	—	—
	3	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 29 K. 09 g.						
		od tego za spieniężone efekta . . . 29 „ 09 „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków . .	72	24	72	24	—	—
	4	**Zapas** z końcem r. 1902 w efektach .	—	—	110	35	—	—
		Razem . .	—	—	182	59	—	—

LXXI. Fundusz „Nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych“.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
Książeczka wkładkowa Banku krajowego .	110 K. 35 g.	110 K. 35 g.
Suma stanu czynnego . . .		110 K. 35 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		110 K. 35 g.
W porównaniu z takimże stanem z końcem r. 1901		182 „ 59 „
Okazuje się **ubytek** majątku o		72 K. 24 g.

Uwaga. Funduszem tym pochodzącym z części nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych w Galicyi, w myśl ustawy z dnia 3. czerwca 1901 (dziennik ustaw państw. Nr. 62) przeznaczonych na utrzymanie i wychowanie ubogich sierót, również zaniedbanych i opuszczonych dzieci, zarządza Wydział krajowy pod nazwą w nagłówku wymienioną tymczasowo w kompleksie funduszów samoistnych (niedotowanych) budżetem nieobjętych do czasu, w którym w myśl powyższej ustawy powołane do tego ustawodawstwo krajowe nie poweźmie bliższych postanowień co do administracyi i wprowadzenie funduszu w życie.

Wykazany powyżej zapas z końcem roku 1902 w efektach (książeczka władkowa Banku krajowego) 110 K. 35 g. pochodzi z nadwyżek nadesłanych przez c. k. Sądy powiatowe w Mikulińcach i Podhajcach z obrotu za rok 1899.

Zmniejszenie funduszu o kwotę j. w. 72 K. 24 g. nastąpiło wskutek wydania jako mylnie nadesłanych Wydziałowi krajowemu kwot mianowicie:

1) c. k. Sądowi powiatowemu w Niżankowicach kwoty . .	43 K. 15 g.
2) „ „ „ „ „ Komarnie	29 „ 09 „
Razem jak powyżej .	72 K. 24 g.

LW. 49.878/903.

LXXII. Fundacya zapomogowa dla sierót po wojskowych I. imienia Angeliki Hoffmann Sternhort sieroty po c. k. majorze.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał zakładowy pebrany z c. k. głównej kasy krajowej w efektach . .	6.733	28	6.733	28	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	1	37	1	37	—	—
	3	Efekta zakupione . . 1 K. 37 g.						
		od tego spieniężone . „ 13 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	1	24	1	24	—	—
		Suma dochodów . .	6.735	89	6.735	89	—	—
	4	**Zapas** z początkiem r. 1902:	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	6.735	89	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1 K. 37 g.						
		od tego pobrana za spieniężone efekta . — „ 13 „						
	2	Czysty wydatek . .	1	24	1	24	—	—
		Gotówka wydana c. k. Namiestnictwu jako zwrot nadpłaconego kapitału . .	—	13	—	13	—	—
		Suma wydatków . .	1	37	1	37	—	—
	3	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	6.734	52	—	—
		Razem . .	—	—	6.735	89	—	—

LXXII. Fundacya zapomogowa dla sierót po wojskowych I. imienia Angeliki Hoffmann Sternhort sieroty po c. k. majorze.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Banku kraj. .	6.700 K. — g.	
2. Książeczka wkład. „ „ „ .	34 „ 52 „	6.734 K. 52 g.
Suma stanu czynnego		6.734 K. 52 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.734 K. 52 g.

LXXII. Fundacya zapomogowa dla sierót po wojskowych I. imienia Angeliki Hoffmann Sternhort sieroty po c. k. majorze.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) od 4% listów zastaw. Banku krajowego . 670 K. — g.						
		b) od książeczki wkładkowej Banku krajowego 1 „ 37 „	671	37	671	37	—	—
		Suma dochodów . .	671	37	671	37	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902:	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	671	37	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	1	37	1	37	—	—
		Suma wydatków . .	1	37	1	37	—	—
	2	**Zapas** z końcem r. 1902 w gotówce .	—	—	670	—	—	—
		Razem . .	—	—	671	37	—	—

Uwaga. Fundacya niniejsza została ukonstytuowaną i aktywowaną rozp. do LW. 93.880/902 wchodzi zatem w życie już z początkiem roku 1903.

Z wykazanego z końcem roku 1902. zapasu w gotówce . 670 K. — g.
zatrzymano w majątku obrotowym kwotę . . . . . 268 „ — „
jako czysty dochód fundacyi za rok 1902; resztę zaś w sumie . 402 K. — g.
przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zakładowego na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 23.724/903). LW.

L. W. 26.797/03.

LXXIII. Fundacya zapomogowa dla sierót po włościanach II. imienia Angeliki Hoffmann Sternhort sieroty po c. k. majorze.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał zakładowy pobrany z c. k. głównej Kasy krajowej w efektach . .	6.733	29	6.733	29	—	—
	2	Gotówka pobrana z majątku obrotowego	1	39	1	39	—	—
	3	Efekta zakupione . . 1 K. 39 g.						
		od tego efekta spieniężone . . . — „ 13 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	1	26	1	26	—	—
		Suma dochodów . .	6.735	94	6.735	94		
	4	Zapas z początkiem r. 1902:	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	6.735	94	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 1 K. 39 g.						
		od tego pobrano za spieniężone efekta . — „ 13 „						
	2	Gotówka wydana c. k. Namiestnictwu jako zwrot nadpłaconego kapitału . .	1	26	1	26	—	—
		Czysty wydatek . .	—	13	—	13	—	—
		Suma wydatków . .	1	39	1	39	—	—
	3	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	6.734	55	—	—
		Razem . .	—	—	6.734	94	—	—

LXXIII. Fundacya zapomogowa dla sierót po włościanach II. imienia Angeliki Hoffmann Sternhort sieroty po c. k. majorze.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Banku kraj .	6.700 „ — „	
2. 4% książeczka wkład. galicyjskiej Kasy oszczędności	34 „ 55 „	6.734 K. 55 g.
Suma stanu czynnego		6.734 K. 55 g.
Stan bierny.		— „ — „
Czysty stan czynny		6.734 K. 55 g.

LXXIII. Fundacya zapomogowa dla sierót po włościanach II. imienia Angeliki Hoffmann Sternhort sieroty po c. k. majorze.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki od efektów:						
		a) od 4% listów zastaw. Banku krajowego . 670 K. — g.						
		b) od książeczki wkład. Banku krajowego . 1 „ 39 „	671	39	671	39	—	—
		Suma dochodów . .	671	39	671	39	—	—
	2	**Zapas** z początkiem r. 1902:	—	—	—	—	—	—
		Razem .	—		671	39	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana do majątku zarodowego	1	39	1	39	—	—
		Suma wydatków . .	1	39	1	39	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w gotówce .	—	—	670	—	—	—
		Razem . .	—	—	671	39	—	—

Uwaga. Fundacya niniejsza została ukonstytuowaną i aktywowaną rozp. do LW. 93.880/902. wchodzi już zatem w życie z początkiem roku 1903.

Z wykazanego z końcem roku 1902 zapasu w gotówce . 670 K. — g.
zatrzymano w majątku obrotowym kwotę . . . . . 268 „ — „
tytułem czystego dochodu fundacyi za rok 1902 dla zrealizowania celów fundacyi; resztę zaś w sumie . . . . . 402 „ — „
przeniesiono z początkiem roku 1903 do majątku zakładowego i na rzecz tegoż majątku sfruktyfikowano (LW. 23.723/903 i LW. 24.309/903).

L. W. 27.068/903.

LXXIV. Fundusz dobroczynny imienia Jakóba hr. Potockiego.

Rubryka	Pozycya	Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał zakładowy nadesłany przez Gminę m. Brzeżan w efektach . . .	5.888	44	5.888	44	—	—
	2	Efekta zakupione . . 6.642 K. 44 g.						
		od tego spieniężone . 5.888 „ 44 „						
		Rzeczywiste przykupno . .	754	—	754	—	—	—
	3	Odsetki od 4% listów zast. Banku krajowego	34	84	34	84	—	—
		Suma dochodów . .	6.677	28	6.677	28	—	—
	4	**Zapas** z początkiem roku 1902:	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	6.677	28	—	—
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 6.447 K. 24 g.						
		od tego pobrano za spieniężone efekta . 6.412 „ 40 „						
		Czysty wydatek . .	34	84	34	84	—	—
		Suma wydatków . .	34	84	34	84	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	6.642	44	—	—
		Razem . .	—	—	6.677	28	—	—

LXXIV. Fundusz dobroczynny imienia Jakóba hr. Potockiego.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy w efektach:		
1. 4% listy zastawne galic. Banku kraj. .	6.400 K. — g.	
2. Książeczka wkładkowa Banku kraj. .	242 „ 44 „	6.642 K. 44 g.
Suma stanu czynnego . . .		6.642 K. 44 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		6.642 K. 44 g.

Uwaga. Kapitał zakładowy niniejszej fundacyi stanowią datki, które gmina m. Brzeżan winna nadsyłać do kasy Wydziału krajowego w myśl art. 6) kontraktu darowizny z dnia 9/3 1897. L. rep. 5.882 zatwierdzonego do LW. 68.296/01.

Fundacya ta wejdzie w życie skoro z opłaty wymienionych datków urośnie potrzebny kapitał do urządzenia w Brzeżanach zakładu dobroczynnego mianowicie ochronki dla ubogich dzieci chrześcijańskich, szpitala dla nieuleczalnych chrześcian, czasowego przytułku dla rekonwalescentów chrześcian lub innych tym podobnych zakładów.

Obecnie fruktyfikuje się wszelkie dochody pochodzące z opłacanych datków w celu utworzenia takiego kapitału.

LW. 27.737|903.

LXXV. Fundusz pamiątkowy im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Rubryka	Pozycya	A) Majątek zarodowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Kapitał zakładowy złożony przez Komitet administracyjny fundacyi (pobrany z depozytów) w efektach . . .	67.331	80	67.331	80	—	—
	2	Kapitał zahipotekowany na realności polskiej szkoły ludowej w Białej pod l. 229	30.000	—	—	—	30.000	—
	3	Zwrot pożyczki udzielonej Komitetowi administracyjnemu na cele wydawnictwa w efektach	20.000	—	—	—	20.000	—
		Suma dochodów . .	117.331	80	67.331	80	59.000	—
	4	**Zapas** z początkiem roku 1902:	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	67.331	80	—	—

LXXV. Fundusz pamiątkowy im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Rubryka	Pozycya	A) **Majątek zarodowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Efekta wydane do dewinkulacyi . . . 20.000 K. — g.						
		od tego pobrano z dewinkulacyi . . . 20.000 „ — „						
		Czysty wydatek . .	—	—	—	—	—	—
	2	Efekta wydane majątkowi obrotowemu do dyspozycyi Komitetu administracyjnego na wydawnictwo dzieła „Polska, obrazy i opisy“	20.000	—	20.000	—	—	—
		Suma wydatków . .	20.000	—	20.000	—	—	—
	2	**Zapas** z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	47.331	80	—	—
		Razem . .	—	—	67.331	80	—	—

LXXV. Fundusz pamiątkowy im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Stan majątku zarodowego z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. I. Zapas kasowy w efektach:		
a) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego	47.200 K. — g.	
b) książeczka wkładkowa Banku kraj. .	131 „ 80 „	47.331 K. 80 g.
II. Należytości czynne:		
a) Kapitał hipotekowany na realności polskiej szkoły ludowej w Białej (na ½%) lk. 229 .	30.000 K. — g.	
b) Zwrot kapitału zakładowego w efektach wydanego do majątku obrotowego do dyspozycyi Komitetu administracyjnego	20.000 „ — „	50.000 „ — „
Suma stanu czynnego . . .		97.331 K. 80 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny		97.331 K. 80 g.

Uwaga. Majątek zakładowy tej fundacyi złożył Komitet administracyjny fundacyi w kasie Wydziału krajowego w maju roku 1899. na cele oświaty ludowej.

Wykazany w należytościach czynnych pod II. a) kapitał w sumie 30.000 kor. zahipotekowano na realności pod L. wyk. hip. 346 (L. kons. 229) w Białej będącej własnością Towarzystwa szkoły ludowej w Krakowie.

Kapitał ten wypożyczył Komitet, przed złożeniem majątku zakładowego w kasie Wydziału krajowego, Towarzystwu szkoły ludowej w Krakowie na budowę polskiej szkoły ludowej w Białej.

Na mocy skryptu dłużnego z daty Kraków 28. września 1897 L. r. 26.395 zobowiązało się Towarzystwo szkoły ludowej w Krakowie płacić w kasie Wydziału krajowego od tego kapitału odsetki w wysokości ½% od chwili wypożyczenia w półrocznych ratach z góry dnia 1. stycznia i 1. lipca co roku.

Wykazany w należytościach czynnych pod II. b) kapitał w efektach 20.000 kor. wydano w r. 1902 do majątku obrotowego do dyspozycyi Komitetu administracyjnego, na wydawnictwo dzieła „Polska obrazy i opisy“ a to w myśl art. VII. aktu fundacyjnego za zezwoleniem Wydziału krajowego. (LW. 83.871/902).

LXXV. Fundusz pamiątkowy im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Rubryka	Pozycya	B) Majątek obrotowy	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Odsetki:						
		a) od 4% listów Towarz. kredytow. ziemskiego 7.476 K. 40 g.						
		od tego podatek rentowy 13 „ 44 „						
		Czysty dochód . .	7.462	96	7.462	96	—	—
		b) $^1/_2$% od kapitału 30.000 K. zahipotekowanego na realności polskiej szkoły ludowej w Białej za czas od $^1/_{10}$ 1897 $^{31}/_{12}$ 1902	787	50	787	50	—	—
	2	Ze sprzedaży wydawnictw . . .	416	—	416	—	—	—
	3	Efekta zakupione i pobrane do dyspozycyi Komitetu administracyj. z matku zarodowego . . 44.096 K. 80 g.						
		od tego efekta spieniężone . . . 24.000 „ — „						
		Rzeczywiste przykupno . .	20.096	80	20.096	80	—	—
		Suma dochodów . .	28.763	26	28.763	26	—	—
	4	Zapas z początkiem roku 1902:	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	28.763	26	—	—

LXXV. Fundusz pamiątkowy im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Rubryka	Pozycya	B) **Majątek obrotowy**	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
	1	Gotówka wydana Komitetowi administracyjnemu fundacyi	6.763	15	6.763	15	—	—
	2	Gotówka wydana na zakupno efektów . . 24.096 K. 80 g.						
		od tego pobrano za spieniężone efekta . . 23.340 „ — „						
		Czysty wydatek . .	756	80	756	80	—	—
	3	Gotówka wydana na koszta senzaryi i stemplowe przy spieniężeniu efektów	31	60	31	60	—	—
	4	Zwrot kapitału majątkowi zarodowemu w efektach	20.000	—	—	—	20.000	—
		Suma wydatków . .	27.551	55	7.551	55	20.000	—
	5	**Zapas** z końcem r. 1902:						
		a) w gotówce . . 1.114 K. 91 g.						
		b) w efektach . . 20.096 „ 80 „	—	—	21.211	71	—	—
		Razem . .	—	—	28.763	26	—	—

LXXV. Fundusz pamiątkowy im. Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Uwaga. Aktywowanie fundacyi tej nastąpiło w roku 1902 po zatwierdzeniu odnośnego aktu fundacyjnego (LW. 25.678/902).

Dochody fundacyi służyć będą na wydawnictwo tanich książek dla ludu w języku polskim, które w miarę zasobów fundacyi mogą być rozdawane i bezpłatnie.

Przy końcu roku 1902. pobrano z majątku zakładowego (w myśl art. VII. aktu fundacyjnego i za poprzedniem zezwoleniem Wydziału krajowego) 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego imiennej wartości 20.000 K. (poz. 3 doch.) do dyspozycyi Komitetu administracyjnego na wydawnictwo dzieła „Polska, obrazy i opisy".

Efekta te mają być zwrócone do majątku zakładowego a Komitet administracyjny zobowiązany jest (LW. 83.871/902) do zrefundowania majątku zakładowego do wysokości kapitału 20.000 K. począwszy od roku 1905 w ratach półrocznych płatnych z dołu (LW. 1.885/903).

Dla przysposobienia potrzebnej na powyższe wydawnictwo gotówki, spieniężyła kasa Wydziału krajowego wymieniono powyżej 4% listy imiennej wartości 20.000 K. a uzyskaną ze spieniężenia gotówkę ulokowało na osobną książeczkę wkładkową Banku krajowego.

Wykazany powyżej z końcem roku 1902 zapas w gotówce 1.114 K. 91 g. (pochodzący z dochodów bieżących) służyć będzie na bieżące potrzeby fundacyi.

Wykazany zaś takiż zapas w efektach poz. 5 b) wyd.) 20.096 K. 80 g. mieści w sobie:

1. Książeczkę wkładkową Banku kraj. Nr. 18.061 na . . . . . 759 K. 52 g. na której ulokowaną jest część bieżących dochodów fundacyi.

2. książeczkę wkładkową Banku krajowego Nr. 18.775 na której ulokowaną jest:
   a) część bieżących dochodów fundacyi w kwocie . . . . . 28 K. 88 g.
   b) gotówka uzyskana za spieniężone 4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredyt. ziemsk. imiennej wartości 20.000 K. (o których mowa powyżej w kapitale . . 19.308 „ 40 „ 19.338 K. 28 g. przeznaczona do dyspozycyi Komitetu administracyjnego na wydaw. dzieła „Polska, obrazy i opisy".

Razem j. w. . . . . 20.096 K. 80 g.

Wykazana pod poz. 4. wyd. należytość bierna z końcem roku 1602 w efektach 20.0000 K. stanowi kapitał, który ma być zwrócony majątkowi zakładowemu jak powyżej przedstawiono.

L. W. 53.330/903.

LXXVI. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1902	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
I.		Odsetki:						
	1	od 4% obligacyj gal. pożyczki kraj. z roku 1893	6.628	—	6.628	—	—	—
	2	od 4½% listów zastawnych Banku krajowego	5.087	18	5.087	18	—	—
	3	od 4% listów zastawnych Banku krajowego	14.022	—	14.022	—	—	—
	4	od książeczek wkładkowych Banku krajowego	11	93	11	93	—	—
II.		Efekty zakupione:						
	5	4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	96.500	—	96.500	—	—	—
	6	4% listy zastawne Banku krajowego	20.800	—	20.800	—	—	—
	7	książeczki Banku krajowego . .	931	13	931	13	—	—
III.		Gotówka pobrana ze spieniężenia i wylowania:						
	8	4% obligacyj galic. pożyczki krajowej z roku 1893 (wylos.) . . .	2.200	—	2.200	—	—	—
	9	4½% listów zastawnych Banku krajowego (spien.)	24.281	57	24.281	57	—	—
	10	4½% listów zastawnych Banku krajowego (wylos.)	6.400	—	6.400	—	—	—
	11	4% listów zastawnych Banku krajowego (spien.)	34.343	78	34.343	78	—	—
	12	4% listów zastawnych Banku krajowego (wylos.)	6.900	—	6.900	—	—	—
		Do przeniesienia . .	218.105	59	218.105	59	—	—

LXXVI. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Dochody.	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Z przeniesienia . .	218.105	59	218.105	59	—	—
IV.		Efekty pobrane z wymiany:						
	13	4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	2.000	—	2.000	—	—	—
	14	4% listy zastawne Banku krajowego	2.800	—	2.800	—	—	—
V.	15	Rozmaite	—	—	—	—	—	—
		Suma dochodów .	222.905	59	222.905	59	—	—
VI.	16	**Zapas** z początkiem r. 1902:						
		1) w gotówce . . 3.517 K. 91 g.						
		2) w efektach:						
		a) 4% obligac. gal. pożyczki kraj. z r. 1893 163.200 K. — g.						
		b) 4½% listy zast. Banku krajow. 133.600 „ — „						
		c) 4% listy zastaw. Banku kraj. 374.400 „ — „						
		d) 4% książeczki Banku krajow. 65 „ 86 „ 671.265 „ 86 „	—	—	674 783	77	—	—
		Razem . .	—	—	897.689	36	—	—

LXXVI. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
I.		Kapitały zwrócone gminom:						
	1	*a*) w gotówce	—	—	—	—	—	—
	2	*b*) w efektach:						
		α) 4% obligacye galic. pożyczki krajow. z roku 1893 . . 72.300 K. — g.						
		β) książeczki Banku kraj. 569 „ 95 „	72.869	95	72.869	95	—	—
II.		Zwoty za kupony:						
	3	od 4% obligacyj galic. pożyczki kraj. z roku 1893	352	95	352	95	—	—
	4	od 4% listów zastawn. Banku kraj.	91	65	91	65	—	—
III.		Gotówka wydana na zakupno:						
	5	4% oblig. galicyjskiej pożyczki kraj. z roku 1893	77.832	10	77.832	10	—	—
	6	4% listów zastawn. Banku krajowego	20.690	—	20.690	—	—	—
	7	książeczek Banku krajowego . .	842	72	842	72	—	—
IV.		Efekty spieniężone i wylosowane . .						
	8	4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893 (wylos.) . . .	2.200	—	2.200	—	—	—
	9	$4^1/_2$% listy zast. Banku kraj. (spien.)	23.800	—	23.800	—	—	—
	10	$4^1/_2$% „ „ „ „ (wylos.)	6.400	—	6.400	—	—	—
	11	4% „ „ „ „ (spien.)	32.900	—	32.900	—	—	—
	12	4% „ „ „ „ (wylos.)	9.200	—	9.200	—	—	—
		Do przeniesienia .	249 179	37	249.179	37	—	—

LXXVI. Depozyta gminne serwitutowe.

Rubryka	Pozycya	Wydatki.	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Z przeniesienia .	249.179	37	249.179	37	—	—
V.		Efekty wydane do zamiany:						
	13	4% obligac. galic. pożyczki krajowej z roku 1893	2.000	—	2.000	—	—	—
	14	4% listy zastawne Banku krajowego	2.800	—	2.800	—	—	—
VI.	15	Rozmaite	15	45	15	45	—	—
		Suma wydatków .	251.994	82	251.994	82	—	—
VII.	16	**Zapas** z końcem roku 1902:						
		1) w gotówce . . 3.567 K. 50 g.						
		2) w efektach:						
		a) 4% obligacye gal. poż. krajowej zr. 1893 185 200 K. — g.						
		b) 4½% listy zast. Banku krajow. 103.400 „ — „						
		c) 4% listy zastaw. Banku krajow. 353.100 „ — „						
		d) książeczki Banku krajow. 427 „ 04 „ 642 127 „ 04 „	—	—	645.694	54	—	—
		Razem .	—	—	897.689	36	—	—

LXXVI. Depozyta gminne serwitutowe.

Stan depozytów gminnych serwitutowych z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan czynny. Zapas kasowy *a*) w gotówce		3.567 K. 50 g.
b) w efektach:		
α) 4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893	185.200 K. — g.	
β) 4½% listy zastawne Banku krajowego	103.400 „ — „	
γ) 4% listy zastawne Banku krajowego .	353.100 „ — „	
δ) książeczki Banku krajowego . . .	427 „ 04 „	642.127 „ 04 „
Razem . .		645.694 K. 54 g.

L. W. 24.133/1903.

Alegat do zamknięcia rach. depozytów gminnych serwitutowych za r. 1902.

Stan depozytów serwitutowych z końcem roku 1902.

Liczba porz.	Nazwa gminy	Zapas kasowy z końcem roku 1902.						
		w gotówce		w efektach				
				4½%	4%			
				listy Banku krajowego		Obligacye pożyczki krajowej z roku 1893	książeczki Banku krajowego	
		K.	g.	K.	K.	K.	K.	g.
1	Balice	124	98	100	900	700	—	—
2	Bącz	20	07	1.000	4.600	3.000	—	—
3	Białogłowy	23	72	2.200	1.800	—	—	—
4	Biedaczów	38	11	1.200	9.100	1.800	—	—
5	Brzoza królewska	91	91	6.000	29.100	25.700	—	—
6	Brzyska wola z Wólką	56	57	2.000	37.100	4.800	—	—
7	Brzyska wola	28	77	400	700	400	—	—
8	Bujaków	77	65	700	600	—	—	—
9	Daszówka	4	15	400	400	—	—	—
10	Dziurdziów	24	82	2.800	4.000	800	—	—
11	Gąsienicowy Potok	—	—	—	—	—	32	74
12	Gilowice	63	29	4.500	10.700	2.400	—	—
13	Godowa	81	22	700	1.500	400	—	—
14	Grojec	—	—	—	—	1.400	124	80
15	Górno	44	30	200	1.200	2.100	—	—
16	Hryniówka	42	36	200	2.100	600	—	—
17	Hucisko	45	62	600	6.400	5.100	—	—
18	Jankowce	37	35	800	1.400	700	—	—
19	Jastrzębiec	56	58	400	1.500	16.900	88	41
20	Kalnica	2	41	500	1.600	1.700	—	—
21	Klimkówka	40	14	100	2.800	2.400	—	—
22	Kobylany	68	82	3.800	3.100	200	—	—
23	Kocoń	58	16	—	7.700	1.400	—	—
24	Krzeszów	99	95	7.300	16.700	15.500	—	—
25	Krowica hołodowska	—	—	—	—	1.200	52	56
26	Krzeptówka	—	—	—	—	600	55	23
27	Kurów	84	75	2.000	5.300	3.300	—	—
28	„ i Wola Kurowska	80	21	1.200	2.900	300	—	—
29	Krzywe	—	—	—	100	—	73	30
30	Lachowice	64	64	4.900	15.200	15.100	—	—
31	Las	27	15	2.700	11.600	3.000	—	—
32	Lubliniec nowy	83	02	3.400	9.500	5.400	—	—
33	Lubliniec stary	39	50	1.300	8.900	2.700	—	—
34	Łęki kobylańskie	83	51	200	3.000	700	—	—
35	Kuków	17	03	3.800	8.500	3.400	—	—
36	Łatacz	31	58	600	3.100	—	—	—
37	Miechowiec	125	91	1.200	700	200	—	—
38	Niwra	15	18	500	3.100	2.300	—	—
39	Pewelka	82	55	1.300	6.000	800	—	—
	Do przeniesienia	1.865	97	59.000	222.900	127.000	427	04

Liczba porz.	Nazwa gminy	Zapas kasowy z końcem roku 1902. w gotówce K.	g.	w efektach 4½% listy Banku krajowego K.	4% listy Banku krajowego K.	4% Obligacye pożyczki krajowej z roku 1893 K.	4% książeczki Banku krajowego K.	g.
	Z przeniesienia . .	1.865	97	59.000	222.900	127.000	427	04
40	Pewel	74	11	500	6.200	9.800	—	—
41	Pieczarna	61	37	—	300	—	—	—
42	Podhorce	9	63	1.200	2.000	1.400	—	—
43	Poręby z Rudą i Dynarką	48	46	100	2.800	—	—	—
44	Postołów	1	56	300	1.900	2.100	—	—
45	Ruda (sielecka) . . .	55	98	1.100	3.000	1.600	—	—
46	Rudawka	79	55	—	700	800	—	—
47	Rybne	25	60	1.600	1.300	600	—	—
48	Rychwałdek	83	11	600	2.100	1.500	—	—
49	Sapahów	1	01	1.200	10.400	14.400	—	—
50	Siechów	96	11	600	1.400	1.000	—	—
51	Ślemień	24	54	1.400	18.700	8.700	—	—
52	Toporzysko	64	77	—	300	1.600	—	—
53	Turza	80	89	1.300	1.100	—	—	—
54	Trzciana	77	36	100	600	500	—	—
55	Tuchla	91	74	4.900	6.200	3.200	—	—
56	Warzochy	36	60	100	200	—	—	—
57	Wertełka	29	13	—	900	700	—	—
58	Wierczany	94	68	2.100	4.100	4.600	—	—
59	Wojkówka	86	07	700	700	300	—	—
60	Wola postołowska . .	44	40	700	1.900	800	—	—
61	Wola rajnowa . . .	68	82	—	700	—	—	—
62	Wola zarzycka . . .	98	89	23.100	53.600	2.500	—	—
63	Wownia	10	93	200	100	200	—	—
64	Wysoczany	26	40	400	1.200	200	—	—
65	Wysoka	17	50	—	300	100	—	—
66	Zaborze	66	77	200	2.300	600	—	—
67	Zalesie	83	70	1.400	1.500	400	—	—
68	Zamurze	83	17	200	2.400	400	—	—
69	Żeżawa	78	67	400	1.300	200	—	—
	Razem . . .	3.567	50	103.400	353.100	185.200	427	04

642.127 K. 04 gr.

LW. 24.133/903.

LXXVII. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Dochody.				
	A) W kasie krajowej:				
I.	Kaucye i wadya przedsiębiorców przy drogach krajowych	24.276	13	51.962	91
II.	Kaucye i wadya dzierżawców krajowych opłat konsumcyjnych	8.741	27	13.581	39
III.	Kaucye służbowe, kolejowe i innych przedsiębiorców	107.848	01	1,249.744	90
IV.	Depozyta rozmaite	678.535	70	1,602.562	32
V.	Kondykta na płace urzędników	34.884	30	—	—
VI.	Podatek od płac urzędników	17.818	71	—	—
VII.	Premie asekuracyjne	2.543	36	—	—
VIII.	Opłaty pośmiertne od spadków na lwowski szpital .	—	—	—	—
IX.	Mylne pobory c. k. kas rządowych	14.438	94	—	—
X.	Fundacya ś. p. Oktawa Pietruskiego	355	18	355	18
XI.	Taksy od dekretów nominacyjnych	1.012	50	—	—
XII.	Depozyta funduszów stypendyjnych	8.960	43	17.615	84
XIII.	Depozyta administracyi dóbr „Winniki“ . . .	—	—	—	—
XIV.	Fundusz „pro praeterito“ budowy dróg krajowych .	1.100	20	1.097	20
XV.	Zasiłki chwilowo udzielone funduszowi kraj. . .	95.000	—	—	—
	Razem . .	995.514	73	2,936.919	74
	Do przeniesienia . . .	995.514	73	2,936.919	74

LXXVII. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . . .	995.514	73	2,936.919	74
	B) W innych kasach:				
I.	W kasie szpitala powszechnego we Lwowie . .	35.808	58	14.892	97
II.	W kasie zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie .	17.779	79	21.734	19
III.	W kasie szpitala św. Łazarza w Krakowie . . .	17.317	81	59.266	95
IV.	W kasie krajowych szkół rolniczych w Dublanach .	14.048	39	1.720	—
V.	W kasie krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	15.571	47	9.869	—
VI.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence	561	85	—	—
VII.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy	169	55	—	—
VIII.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach	401	—	—	—
IX.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy	507	64	—	—
X.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole	621	55	—	—
	Suma dochodów. .	1,098.302	36	3,044.402	85
	Do przeniesienia . . .	1,098.302	36	3,044.402	85

LXXVII. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Ffekta K.	Ffekta g.
	Z przeniesienia . . .	1,098.302	36	3,044.402	85
	C) Zapas z początkiem roku 1902.				
	Gotówka: Efekta:				
I.	**W kasie krajowej:**				
	depozyta ogólne 39.912 K. 63 g. 1,795.998 K. 58 g.				
II.	**W c. k. urzędzie podat. (w Strzyżowie) .** — „ — „ 6.000 „ — „				
III.	**W innych kasach:**				
	1. w kasie szpitala lwowskiego . . . . 4.570 „ 73 „ 25.300 „ 01 „				
	2. w kasie zakładu kulparkowskiego . . 2.744 „ 82 „ 24.038 „ 17 „				
	3. w kasie szpit. św. Łazarza w Krakowie . 1.483 „ 01 „ 50.236 „ 18 „				
	4. w kasie kraj. szkół roln. w Dublanach . 1.283 „ 42 „ 5.557 „ 34 „				
	5. w kasie kraj. średniej szkoły roln. w Czernichowie. . . 200 „ 48 „ 4.356 „ 49 „				
	6. w kasie kraj. niższej szkoły roln. w Horodence . . . — „ — „ — „ — „				
	7. w kasie kraj. niższej szkoły roln. w Jagielnicy . . — „ — „ —.—				
	do przeniesienia . 50.195 K. 09 g. 1,911.486 K. 77 g.	1,098.302	36	3,044.402	85

LXXVII. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie		Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . . .		1,098.302	36	3,04.4402	85
		Gotówka. Efekta.				
	Z przeniesienia .	50.195 K. 099 g. 1,911.486 K. 77 g.				
	8. w kasie kraj. niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach . .	15 „ 11 „ —·—				
	9. w kasie kraj. niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy . .	34 „ 02 „ —·—				
	10. w kasie kraj. niższej szkoły rolniczej w Suchodole . .	— „ — „ —·—	50.244	22	1,911.486	77
		Ogółem . .	1,148.546	58	4,955.889	62

LXXVII. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Wydatki.				
	A. W kasie krajowej:				
	1. Depozyta ogólne				
I.	Kaucye i wadya przedsiębiorców przy drogach krajowych	32.568	05	65.059	13
II.	Kaucye i wadya dzierzawców krajowych opłat konsumcyjnych	9.836	90	23.091	38
III.	Kaucye służbowe urzędników i sług tudzież przedsiębiorców	107.854	13	659.673	83
IV.	Depozyta rozmaite	677.437	80	1,683.240	38
V.	Kondykta na płace urzędników	34.340	30	—	—
VI.	Podatek od płac urzędników	17.329	26	—	—
VII.	Premie asekuracyjne	2.546	22	—	—
VIII.	Opłaty pośmiertne od spadków na lwowski szpital .	3	66	—	—
IX.	Mylne pobory c. k. kas rządowych	16.632	70	—	—
X.	Fundacya ś. p. Oktawa Pietruskiego	355	18	—	—
XI.	Taksy od dekretów nominacyjnych . . .	1.012	50	—	—
XII.	Depozyta funduszów stypendyjnych	8.880	43	10.200	—
XIII.	Depozyta administracyi dóbr „Winniki“ . . .	10	26	—	—
XIV.	Fundusz „pro praeterito“ budowy dróg krajowych .	1.100	20	—	—
XV.	Zasiłki chwilowo udzielone funduszowi krajowemu .	95.000	—	—	—
	Razem . .	1,004.907	59	2,441.264	72
	Do przeniesienia . . .	1,004.907	59	2,441.264	72

LXXVII. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . . .	1,004.907	59	2,441.264	72
	B) W innych kasach:				
I.	W kasie szpitala powszechnego we Lwowie .	31.531	44	20.410	77
II.	W kasie zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie .	10.426	75	10.293	16
III.	W kasie szpitala św. Łazarza w Krakowie . .	15.971	43	43.454	61
IV.	W kasie krajowych zakładów rolniczych w Dublanach	13.530	07	2.014	90
V.	W kasie krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	15.613	55	11.269	—
VI.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence	561	85	—	—
VII.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy	169	55	—	—
VIII.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach	401	—	—	—
IX.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy	171	20	—	—
X.	W kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole	621	55	—	—
	Suma wydatków .	1,093.905	98	2,528.707	16
	Do przeniesienia . . .	1,093.905	98	2,528.707	16

LXXVII. Depozyta ogólne.

Liczba porządk.	Poszczególnienie			Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta K.	Efekta g.
	Z przeniesienia . . .			1,093.905	98	2,528.707	16
	C. Zapas z końcem roku 1902.						
		Gotówka:	Efekta:				
I.	**W kasie krajowej:**						
	1. depozyta ogólne	30.519 K. 77 g.	2,291.653 K. 60 g.				
II.	**W c. k. urzędzie podat. (w Strzyżowie) . .**	— „ — „	6.000 „ — „				
III.	**W innych kasach:**						
	1. w kasie szpitala powsz. we Lwowie . .	8.847 „ 87 „	19.782 „ 21 „				
	2. w kasie zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	10.097 „ 86 „	35.479 „ 20 „				
	3. w kasie szpitala św. Łazarza w Krakowie	2.829 „ 39 „	66.048 „ 52 „				
	4. w kasie krajowej zakł. rolniczych w Dublanach . .	1.801 „ 74 „	5.262 „ 44 „				
	Do przeniesienia	54.096 K. 63 g.	2,424.225 K. 97 g.	1,093.905	98	2,528.707	16

LXXVII. Depozyta ogólne.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Gotówka		Ffekta	
		K.	g.	K.	g.
		Gotówka. Efekta.			
	Z przeniesienia .	54.096 K. 63 g. 2,424.225 K. 97 g.	1,093.905	98	2,528.707	16
5.	w kasie krajowej średniej szkoły rolniczej w Czernichowie	158 „ 40 „ 2.956 „ 49 „				
6.	w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence .	— „ — „ — „ — „				
7.	w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy .	— „ — „ — „ — „				
8.	w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach	15 „ 11 „ — „ — „				
9.	w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy .	370 „ 46 „ — „ — „				
10.	w kasie krajowej niższej szkoły rolniczej w Suchodole .	— „ — „ — „ — „	54.640	60	2,427.182	46
		Ogólem . . .	1,148.546	58	4,955.889	62

LW. 52.304/1903.

LW. 54.941/903
Alegat C. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. C.

FUNDUSZE PROPINACYJNE MIAST.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

Z drukarni E. Winiarza.

Dochody. **Fundusze propinacyjne**

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Opłaty od szynkarzy	84.964	30	60.171	29	24.793	01
II.	2	Jednorazowe opłaty od założonych browarów. gorzelni i miodosytni . .	—	—	—	—	—	—
III.	3	Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych	1.881	44	177	22	1.704	22
IV.	4	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych	—	—	—	—	—	—
V.	5	Odsetki zwłoki	1.343	07	1.343	07	—	—
VI.	6	Zasiłek ze skarbu Państwa . . .	217.051	56	217.051	56	—	—
VII.	7	Odsetki od kapitałów lokowanych . .	259.419	28	259.419	28	—	—
VIII.	8	Rozmaite dochody	39	10	10	10	29	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	564.698	75	538.172	52	26.526	23
		B) Przenośne.						
	9	Zakupno i sprzedaż efektów:						
		a) Efekta zakupione	1,374.019	88	1,374.019	88	—	—
		b) Gotówka za sprzedane efekta .	718.482	49	718.482	49	—	—
	10	Lokacya na 4% rachunek bieżący w funduszu krajowym	95.891	01	95.891	01	—	—
	11	Spłata pożyczek udzielonych miastom na inwestycye , ...	628.196	75	23.243	50	604.953	25
	12	Gotówka za wylosowane efekta . .	72.200	—	72.200	—	—	—
	13	Zamiana efektów	175.000	—	175.000	—	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	3,628.488	88	2,997.009	40	631.479	48
		Zapas z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . 321 K. 15 g.						
		b) w efektach . 5,798.101 „ 26 „			5,798.422	41		
		Ogółem . .			8,795.431	81		

37 miast uprawnionych. Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Dochody K.	Dochody g.	Wydatki K.	Wydatki g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Koszta administracyjne	5.494	—	5.494	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	5.494	—	5.494	—	—	—
		B) Przenośne.						
	2	Kupno i sprzedaż efektów:						
		a) Gotówka wydana na zakupno efektów	1,339.476	60	1.339.476	60	—	—
		b) Efekta sprzedane	717.482	49	718.482	49	—	—
	3	Lokacya na 4% rachunek bieżący w funduszu krajowym	95.891	01	95.891	01	—	—
	4	Efekta wylosowane	72.200	—	72.200	—	—	—
	5	Zamiana efektów	175.000	—	175.000	—	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	2,406.544	10	2,406.544	10	—	—
		Zapas z końcem roku 1902;						
		a) w gotówce . 7.449 K. 06 g.						
		b) w efektach . 6,381.438 „ 65 „			6,388.887	71		
		Ogółem . .			8,795.431	81		

Stan majątku z końcem roku 1902.

A. Stan czynny:

	a) w gotówce		7.449 K. 06 g.
	b) w efektach:		
1.	w 4% pożyczce krajowej z r. 1893 . . .	141.700 K. — g.	
2.	w 4% listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego	495.600 „ — „	
3.	w 4% listach zastawnych Banku krajowego .	3,459.100 „ — „	
4.	w 4½% „ „ „ „ .	623.000 „ — „	
5.	w 4% obligacyach kolejowych Banku krajowego	1,524.400 „ — „	
6.	w książeczkach wkładkowych „ „ .	137.638 „ 65 „	6,381.438 „ 65 „
7.	w należytościach czynnych w gotówce		631.479 „ 48 „
	Suma stanu czynnego		7,020.367 K. 19 g.
	B) Stan bierny		— „ — „
	Czysty stan czynny		7,020.367 K. 19 g.

Dochody. Fundusze propinacyjne 37 miast uprawnionych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
		Opłaty od szynkarzy.						
I.	1	1. Miasto Bełz	805	—	375	—	430	—
		2. „ Bochnia	810	—	710	—	100	—
		3. „ Brody	2.665	24	2.245	10	420	14
		4. „ Dobromil	747	20	672	20	75	—
		5. „ Drohobycz	3.416	40	3.236	40	180	—
		6. „ Gródek	1.752	40	1.292	40	460	—
		7. „ Grybów	330	—	324	57	5	43
		8. „ Jarosław	3.376	17	3.042	84	333	33
		9. „ Jaryczów nowy	523	14	457	69	65	45
		10. „ Jasło	1.070	—	1.065	—	5	—
		11. „ Kołomyja	2.650	—	1.646	76	1.003	24
		12. „ Krosno	723	90	643	59	80	31
		13. „ Lubaczów	1.432	38	1.013	49	418	89
		14. „ Mrzygłód	80	—	40	—	40	—
		15. „ Myślenice	330	97	285	97	45	—
		16. „ Nowy Targ	1.719	38	1.482	62	236	76
		17. „ Pilzno	570	—	387	55	182	45
		18. „ Podgórze	2.302	09	1.710	49	591	60
		19. „ Przemyśl	14.620	05	4.593	21	10.026	84
		20. „ Rzeszów	2.288	99	2.248	99	40	—
		21. „ Sambor	3.049	98	2.791	61	258	37
		22. „ Sanok	2.163	36	1.629	12	534	24
		23. „ Sącz nowy	2.842	97	2.026	67	816	30
		24. „ Sącz stary	508	16	508	16	—	—
		25. „ Skawina	272	50	272	50	—	—
		26. „ Śniatyn	1.510	50	1.054	70	455	80
		27. „ Sokal	1.127	96	440	—	687	96
		28. „ Stanisławów	8.655	08	6.375	81	2.279	27
		29. „ Stara sól	375	—	360	—	15	—
		30. „ Stary Sambor	1.022	54	514	87	507	67
		31. „ Stryj	3.220	-	2.380	—	840	—
		32. „ Tarnopol	6.204	46	3.578	15	2.626	31
		33. „ Tarnów	4.852	56	4.674	23	178	33
		34. „ Trembowla	1.738	34	1.458	34	280	—
		35. „ Wieliczka	811	68	791	68	20	—
		36. „ Złoczów	2.442	45	1.948	13	494	32
		37. „ Żółkiew	1.953	45	1.893	45	60	—
		Suma rubryki I.	84.964	30	60.171	29	24.793	01
II.	2	**Jednorazowe opłaty od założonych browarów, gorzelni i miodosytni**	—	—	—	—	—	—

Dochody. **Fundusze propinacyjne**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
III.	2	**Grzywny za przestępstwa w sprawach propinacyjnych.**						
		1. Miasto Gródek	210	—	—	—	210	—
		2. „ Jasło	2	—	—	—	2	—
		3. „ Kołomyja	20	—	—	—	20	—
		4. „ Przemyśl	100	—	—	—	100	—
		5. „ Sambor	10	—	—	—	10	—
		6. „ Śniatyn	310	—	—	—	310	—
		7. „ Sokal	4	—	—	—	4	—
		8. „ Stanisławów	190	—	40	—	150	—
		9. „ Stryj	320	—	—	—	320	—
		10. „ Tarnopol	565	44	67	22	498	22
		11. „ Trembowla	60	—	—	—	60	—
		12. „ Złoczów	20	—	—	—	20	—
		13. „ Żółkiew	70	—	70	—	—	—
		Suma rubryki III.	1.881	44	177	22	1.704	22
IV.	4	**Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych**	—	—	—	—	—	—
V.	5	**Odsetki zwłoki.**						
		1. Miasto Bełz	6	71	6	71	—	—
		2. „ Bochnia	4	47	4	47	—	—
		3. „ Brody	32	26	32	26	—	—
		4. „ Dobromil	9	59	9	59	—	—
		5. „ Drohobycz	67	39	67	39	—	—
		6. „ Gródek	32	66	32	66	—	—
		7. „ Grybów	1	34	1	34	—	—
		8. „ Jarosław	34	07	34	07	—	—
		9. „ Jaryczów nowy	7	12	7	12	—	—
		10. „ Jasło	7	23	7	23	—	—
		11. „ Kołomyja	35	63	35	63	—	—
		12. „ Krosno	13	41	13	41	—	—
		13. „ Lubaczów	6	84	6	84	—	—
		14. „ Mrzygłód	—	78	—	78	—	—
		15. „ Myślenice	7	07	7	07	—	—
		16. „ Nowy Targ	39	99	39	99	—	—
		17. „ Pilzno	11	45	11	45	—	—
		18. „ Podgórze	34	09	34	09	—	—
		19. „ Przemyśl	273	41	273	41	—	—
		20. „ Rzeszów	19	72	19	72	—	—
		21. „ Sambor	81	52	81	52	—	—
		Do przeniesienia	726	75	726	75	—	—

73 miast uprawnionych. **Dochody.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	g.
V.	5	Z przeniesienia .	726	75	726	75	—	—
		22. Miasto Sanok	30	98	30	98	—	—
		23. „ Sącz nowy	22	40	22	40	—	—
		24. „ Sącz stary	7	23	7	23	—	—
		25. „ Skawina	4	71	4	71	—	—
		26. „ Śniatyn	28	59	28	59	—	—
		27. „ Sokal	12	75	12	75	—	—
		28. „ Stanisławów	184	46	184	46	—	—
		29. „ Stara sól	9	65	9	65	—	—
		30. „ Stary Sambor	37	29	37	29	—	—
		31. „ Stryj	14	84	14	84	—	—
		32. „ Tarnopol	116	08	116	08	—	—
		33. „ Tarnów	46	42	46	42	—	—
		34. „ Trembowla	17	21	17	21	—	—
		35. „ Wieliczka	12	30	12	30	—	—
		36. „ Złoczów	35	51	35	51	—	—
		37. „ Żółkiew	35	90	35	90	—	—
		Suma rubryki V. .	1.343	07	1.343	07	—	—
VI.	6	**Zasiłek ze skarbu państwa.**						
		Zasiłek ze Skarbu państwa płatny w 12 miesięcz. ratach, wynosi rocznie 217.741 K. 56 g. a po potrąceniu przez c. k. główną kasę krajową należytości stemplowej w sumie 690 K. — g.						
		Rzeczywista subwencya wynosi rocznie . 217.051 K. 56 g.						
		z której wedle repartycyi przypada na:						
		1. Miasto Bełz	2.232	72	2.232	72	—	—
		2. „ Bochnia	7.110	24	7.110	24	—	—
		3. „ Brody	4.427	28	4.427	28	—	—
		4. „ Dobromil	1.984	56	1.984	56	—	—
		5. „ Drohobycz	22.885	44	22.885	44	—	—
		6. „ Gródek	6.211	80	6.211	80	—	—
		7. „ Grybów	1.248	73	1.248	72	—	—
		8. „ Jarosław	8.597	28	8.597	28	—	—
		9. „ Jaryczów nowy . . .	709	44	709	44	—	—
		10. „ Jasło	2.323	92	2.323	92	—	—
		11. „ Kołomyja	10.874	64	10.874	64	—	—
		12. „ Krosno	1.950	—	1.950	—	—	—
		13. „ Lubaczów	1.213	20	1.213	20	—	—
		14. „ Mrzygłód	119	04	119	04	—	—
		15. „ Myślenice	2.032	56	2.032	56	—	—
		16. „ Nowy Targ	1.422	96	1.422	96	—	—
		17. „ Pilzno	1.150	32	1.150	32	—	—
		18. „ Podgórze	4.705	44	4.705	44	—	—
		19. „ Przemyśl	16.383	36	16.383	36	—	—
		Do przeniesienia .	97.582	92	97.582	92	—	—

Dochody. **Fundusze propinacyjne**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
VI.	6	Z przeniesienia	97.582	92	97.582	92	—	—
		20. Miasto Rzeszów	11.148	—	11.148	—	—	—
		21. „ Sambor	8.951	52	8.951	52	—	—
		22. „ Sanok	3.481	68	3.481	68	—	—
		23. „ Sącz nowy	4.884	24	4.884	24	—	—
		24. „ Sącz stary	2.417	28	2.417	28	—	—
		25. „ Skawina	1.061	52	1.061	52	—	—
		26. „ Śniatyn	4.772	40	4.772	40	—	—
		27. „ Sokal	5.792	64	5.792	64	—	—
		28. „ Stanisławów	4.530	48	4.530	48	—	—
		29. „ Stara sól	1.384	08	1.384	08	—	—
		30. „ Stary Sambor	2.343	36	2.343	36	—	—
		31. „ Stryj	10.064	88	10.064	88	—	—
		32. „ Tarnopol	16.811	28	16.811	28	—	—
		33. „ Tarnów	25.273	44	25.273	44	—	—
		34. „ Trembowla	2.950	80	2.950	80	—	—
		35. „ Wieliczka	4.256	64	4.256	64	—	—
		36. „ Złoczów	8.835	84	8.835	84	—	—
		37. „ Żółkiew	508	56	508	56	—	—
		Suma rubryki VI.	217.051	56	217.051	56	—	—
VII.	7	**Odsetki od kapitałów lokowanych.**						
		1. Od 4% listów zastawnych Banku krajowego	131.086	86	131.086	86	—	—
		2. Od 4½% listów zastawnych Banku jowego	29.396	24	29.396	24	—	—
		3. Od 4% listów zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego	20.524	86	20.524	86	—	—
		4. Od 4% pożyczki krajowej z r. 1893	5.684	—	5.684	—	—	—
		5. Od 4% obligacyj kolejowych Banku krajowego	32.496	—	32.496	—	—	—
		6. Od książeczek wkładkowych Banku krajowego	14 302	—	14.302	—	—	—
		7. Od 4% lokacyi kapitałów w funduszu krajowym	1.575	19	1.575	19	—	—
		8. Od 4% pożyczek udzielonych miastom na inwestycye:						
		a) miastu Bochni 5.120 K. — g.						
		b) „ Pilznu 499 „ 03 „						
		c) „ Samborowi 3.232 „ 06 „						
		d) „ Tarnopolowi 15.503 „ 04 „	24.354	13	24.354	13	—	—
		Suma rubryki VII.	259.419	28	259.419	28	—	—
VIII.	8	**Dochody rozmaite.**						
		Zwrot kosztów sądowych i zaliczek od c. k. Prokuratoryi skarbu	39	10	10	10	29	—

37 miast uprawnionych. Dochody.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g.
		B) Przenośne.						
	9	**Kupno i sprzedaż efektów.**						
		1. Efekta zakupione:						
		a) 4% listy zastawne Banku krajowego	216.300	—	216.300	—	—	—
		b) 4% obligkcye kolejowe Banku kraj.	838.000	—	838.000	—	—	—
		c) książeczki wkładkowe „ „	319.719	88	319.719	88	—	—
		Suma . . .	1,374.019	88	1,374.019	88	—	—
		Gotówka za sprzedane efekta.						
		Spieniężono książeczki wkładkowe Banku krajowego	718.482	49	718.482	49	—	—
	10	**Lokacya 4% w funduszu krajowym .**	95.891	01	95.891	01	—	—
	11	**Spłata pożyczek udzielonych miastom na inwestycye:**						
		a) Miastu Bochni	134.000	—	6.000	—	128.000	—
		b) „ Pilznu	14.273	84	1.798	08	12.475	76
		c) „ Samborowi I. . . .	39.301	46	3.694	98	35.606	48
		d) „ Samborowi II. . . .	47.607	86	4.475	96	43.131	90
		e) „ Tarnopolowi . . .	393.013	59	7.274	48	385.739	11
		Suma . . .	628.196	75	23.243	50	604.953	25
	12	**Gotówka za wylosowane efekta.**						
		a) 4% pożyczkę krajową z r. 1893 . .	500	—	500	—	—	—
		b) 4% listy zastawne Banku krajowego .	18.200	—	18.200	—	—	—
		c) 4½% „ „ „ „ .	32.900	—	32.900	—	—	—
		d) 4% obligacye kolejowe Banku krajowego	400	—	400	—	—	—
		e) 4% listy zastawne Towarzystwa kred. ziemskiego	20.200	—	20.200	—	—	—
		Suma . . .	72.200	—	72.200	—	—	—
	13	**Zamiana efektów.**						
		Pobrano z wymiany:						
		4% obligi kolejowe Banku krajowego .	79.000	—	79.000	—	—	—
		4% listy zastawne „ „ .	96.000	—	96.000	—	—	—
		Suma . . .	175.000	—	175.000	—	—	—

Wydatki. Fundusze propinacyjne 37 miast uprawnionych.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	**Koszta administracyjne.**						
		Płace urzędnika i dyetaryusza rachunkowego	5.494	—	5.494	—	—	—
		B) Przenośne.						
	2	**Zakupno i sprzedaż efektów.**						
		α) Gotówka wydana na zakupno efektów:						
		a) 4% listów zastawnych Banku krajowego	210.248	72	210.248	72	—	—
		b) 4% obligów kolejowych Banku krajowego	809.508	—	809.508	—	—	—
		c) Książeczek wkładkowych Banku krajowego	319.719	88	319.719	88	—	—
		Suma . . .	1,339.476	60	1,339.476	60	—	—
		β) **Efekta sprzedane:** Książeczki wkładkowe Banku krajowego .	718.482	49	718.482	49	—	—
	3	**Lokacya w funduszu krajowym** .	95.891	01	95.891	01	—	—
	4	**Efekta wylosowane.**						
		a) 4% pożyczka krajowa z r. 1893 .	500	—	500	—	—	—
		b) 4% listy zastawne Banku krajowego .	18.200	—	18.200	—	—	—
		c) 4½% „ „ „ „ .	32.900	—	32.900	—	—	—
		d) 4% obligacye kolejowe Banku kraj. .	400	—	400	—	—	—
		e) 4% listy zastawne Towarzystwa kredytowego ziemskiego	20.200	—	20.200	—	—	—
		Suma . . .	72.200	—	72.200	—	—	—
	5	**Zamiana efektów.**						
		Wydano do wymiany:						
		4% obligi kolejowe Banku krajowego .	79.000	—	79.000	—	—	—
		4% listy zastawne „ „ .	96.000	—	96.000	—	—	—
		Suma . . .	175.000	—	175.000	—	—	—

Stan kapitałów

funduszów propinacyjnych 37 miast uprawnionych z końcem roku 1901.

Liczba porz.	Nazwa miast	4% pożyczka krajowa z r. 1893	4% listy zastawne Banku krajowego	4½% listy zastawne Banku krajowego	4% oblig kolejowe Banku krajowsgo	4% listy zastawne Tow. kredytowego ziemskiego	4% książeczki wkładkowe Banku krajowego		Suma ogólna efektów		Reszta kasowa w gotówce pozostała z końcem r. 1902	
		K.	K	K.	K.	K.	K.	g.	K.	g	K.	g.
1	Bełz	900	14.400	35.000	15.000	5.800	1.498	92	72.598	92	20	25
2	Bochnia	—	—	5.000	57.400	—	1.316	14	63.716	14	187	25
3	Brody	13.400	16.500	110.200	38.800	24.200	3.907	58	207.007	58	496	16
4	Dobromil	700	3.000	46.100	14.100	6.400	1.540	91	71.840	91	21	71
5	Drohobycz	9.400	47.800	350.200	128.500	36.400	12.686	49	584.986	49	17	78
6	Gródek	2.500	15.000	116.900	41.400	18.400	4.134	85	198.334	85	53	71
7	Grybów	900	11.400	22.900	9.100	1.400	1.035	90	46.735	90	9	25
8	Jarosław	4.400	51.200	148.900	61.600	27.000	6.427	62	299.527	62	207	05
9	Jaryczów n.	500	6.600	16.900	7.100	5.000	883	02	36.983	02	11	77
10	Jasło	4.100	8.900	46.400	17.100	2.000	1.576	56	80.076	56	64	70
11	Kołomyja	4.500	10.600	233.300	71.900	39.800	7.678	49	367.778	49	239	34
12	Krosno	2.800	7.800	32.700	13.400	5.200	1.489	04	63.389	04	67	05
13	Lubaczów	600	2.600	42.000	12.600	7.000	1.297	45	66.097	45	369	42
14	Mrzygłód	100	300	2.800	1.200	200	172	67	4.772	67	12	72
15	Myślenice	1.100	6.900	32.300	12.200	4.400	1.270	85	58.170	85	55	82
16	Nowytarg	3.100	11.000	29.100	13.200	5.000	1.318	33	62.718	33	13	44
17	Pilzno	500	—	11.100	12.800	4.400	581	97	29.381	97	25	51
18	Podgórze	1.900	15.900	94.500	33.700	13.000	3.421	48	162.421	48	209	97
19	Przemyśl	19.400	65.100	287.400	113.100	37.600	11.626	16	534.226	16	783	98
20	Rzeszów	4.900	43.300	166.800	67.300	17.600	6.563	94	306.463	94	108	64
21	Sambor	—	—	83.500	86.900	23.800	5.268	98	199.468	98	34	54
22	Sanok	1.700	2.200	72.400	24.300	7.200	2.863	51	110.663	51	43	96
23	Sącz nowy	2 500	24.400	104.300	39.200	22.800	3.932	36	197.132	36	324	34
24	Sącz stary	1.100	4.200	41.600	14.400	4.800	1.504	39	67.604	39	50	63
25	Skawina	500	5.900	20.500	7.200	400	798	11	35.298	11	—	—
26	Śniatyn	4.500	12.500	92.800	33 000	14.200	3.341	44	160.341	44	44	41
27	Sokal	14.200	6.600	84.500	32.500	10.000	3.102	39	150.902	39	13	31
28	Stanisławów	3.100	60.600	180.800	63.600	42.000	7.328	02	357.428	02	1.321	75
29	Starasól	400	3.400	27.400	8.900	1.200	1.036	55	42.336	55	85	28
30	Stare miasto	700	5.800	39.400	14.000	4.400	1.437	23	65.737	23	293	65
31	Stryj	4.000	25.800	177.800	64.600	16.400	6.100	78	294.700	78	1.038	83
32	Tarnopol	—	—	10.400	125.100	—	3.747	11	139.247	11	721	28
33	Tarnów	23.700	84.800	391.500	154.900	53.400	15.631	03	723.931	03	164	62
34	Trembowla	1.100	7.700	61.800	23.000	12.600	2.376	41	108.576	41	26	41
35	Wieliczka	3.500	11.700	66 900	25.400	7.400	2.584	53	117.484	53	50	94
36	Złoczów	4.500	21.400	137.800	53.300	14.200	5.058	—	236.258	—	140	33
37	Żółkiew	500	7.700	35.200	12.600	—	1.099	44	57.099	44	119	26
	Razem	141.700	623.000	3,459.100	1,524.400	495.600	137638	65	6,381.438	65	7.449	06

Lw. 55.941 ex 1903.
Alegat D. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. D.

FUNDUSZ KOSZAR KRAJOWYCH.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

LW. 53.039 ex 1903.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Dochody. Fundusz koszar

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Dochody.						
		A) **Rzeczywiste.**						
I.	1	Dotacya	99.157	—	99.157	—	—	—
II.	2	Wynagrodzenie za koszary i szpitale .	147.811	44	147.811	44	—	—
III.	3	Odsetki z lokacyi	1.307	94	1.307	94	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych . .	248.276	38	248.276	38	—	—
		B) **Przenośne.**						
	4	Gotówka odebrana z lokacyi:						
		a) w Banku krajowym należytość zaległa . . . 432 K. — g. należytość bieżąca . 95.942 „ 92 „	96.374	92	89.487	08	6.887	84
		b) w funduszu krajowym należytość zaległa	2.511	56	2.511	56	—	—
		Suma dochodów przenośnych . .	98.886	48	91.998	64	6.887	84
		Suma wszystkich dochodów . .	347.162	86	340.275	02	6.887	84
		C) **Zapas z początkiem roku 1902** .	—	—	—	—	—	—
		Razem . .	—	—	340.275	02	—	—

Stan majątku

Stan czynny.

	Szczegół	Ogół.
1. Zapas kasowy w gotówce	24 K. 35 g.	
2. Należytości czynne: Na lokacyi w Banku krajowym	6 887 „ 84 „	6.912 K. 19 g.
Czysty stan bierny.		2,443.587 „ 81 „
Zgodnie ze sumą stanu biernego		2,450.500 K. — g.

krajowych. Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Sumaryusz	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Wydatki.						
		A) **Rzeczywiste.**						
I.	1	Zwrot pożyczki zaciągniętej z funduszu propinacyjnego	2,564.200	—	113.700	—	2,450.500	—
II.	2	4% odsetki od pożyczki zaciągniętej z funduszu propinacyjnego . . .	99.157	—	99.157	—	—	—
III.	3	Asekuracya	2.648	30	2.648	30	—	—
IV.	4	Konserwacya	14.315	64	14.315	64	—	—
V.	5	Rozmaite wydatki	513	81	513	81	—	—
VI.	6	Budowa stajni na Wulce we Lwowie .	13.973	—	13.973	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	2,694.807	75	244.307	75	2,450.500	—
		B) **Przenośne.**						
	7	Gotówka wydana na lokacyę w Banku krajowym	95.942	92	95.942	92	=	—
		Suma wydatków przenośnych . .	95.942	92	95.942	92	—	—
		Suma wszystkich wydatków . .	2,790.750	67	340.250	67	2,450.500	—
		C) **Zapas z końcem roku 1902** . .	—	=	24	35	—	—
		Razem . .	—	—	340.275	02	—	—

z końcem roku 1902.

Stan bierny.

	Szczegół	Ogół
1. Należytości bierne: Reszta pożyczki zaciągniętej z funduszu propinacyjnego		2,450.500 K. — g.
Suma stanu biernego . . .		2,450.500 K. — g.

Dochody. Fundusz

Rubryka	Pozycya	POSZCZEGÓLNIENIE	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Dochody rzeczywiste.						
I.	1	Dotacya z funduszu krajowego na mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. lipca roku 1902.	99.157	—	99.157	—	—	—
II.	2	Wynagrodzenie od c. k. Skarbu wojskowego za rok 1902 za koszary krajowe i szpitale dostarczane dla c. i k. wojska, a to:						
		a) Koszary na Wulce we Lwowie ze stajnią i ujeżdżalnią	44.948	02	44.948	02	—	—
		b) Koszary w Mostach wielkich . .	25.126	75	25.126	75	—	—
		c) Szpital „ „ „ . .	2.190	30	2.190	30	—	—
		d) Koszary w Rawie ruskiej . . .	23.751	10	23.751	10	—	—
		e) „ „ Trembowli . . .	23.999	77	23.999	77	—	—
		f) „ „ Zaleszczykach . .	25.239	80	25.239	80	—	—
		g) Szpital „ „ . . .	2.555	70	2.555	70	—	—
		Suma rubryki II. .	147.811	44	147.811	44	—	—
III.	3	4% i 3·6% odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych.	1.307	94	1.307	94	—	—

koszar krajowych. Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Wydatki rzeczywiste.						
I.	1	Zwrot pożyczki zaciągniętej w galicyjskim funduszu propinacyjnym w sumie 3,000.000 K. XI i XII rata po 56.850 K. .	2.564.200	—	113.700	—	2,450.500	—
II.	2	4% odsetki zapłacone Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego od niespłaconej reszty pożyczki za czas od 1 stycznia do 31 grudnia 1902 .	99.157	—	99.157	—	—	—
III.	3	Asekuracya kompleksu koszar krajowych	2.648	30	2.648	30	—	—
IV.	4	Koszta konserwacyi budynków, wypłacone c. k. Komendzie korpusu za rok 1902	14.315	64	14.315	64	—	—
V.	5	Rozmaite wydatki, jak: koszta syndyka Wydziału krajowego, podatek gruntowy i t. p.	513	81	513	81	—	—
VI.	6	Budowa stajni na 24 remont we Lwowie na Wulce	13.973	—	13.973	—	—	—

Lw. 53.039/903.

Lw. 55.941 ex 1903.
Alegat E. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. E.

Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych

na budowę koszar dla c. i k. wojska

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

LW. 53.040 ex 1903.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Dochody. Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywat-

Rubryka	Pozycya	SUMARYUSZ	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
		A) **Rzeczywiste.**						
I.	1	Dotacya z funduszu krajowego	—	—	—	—	—	—
II.	2	Zwroty pożyczek udzielonych gminom na budowę koszar dla c. i k. wojska: *a*) należytość zaległa 2,696.828 K. 32 g. *b*) należytość bieżąca: 80.000 „ —	2,776.828	32	255.609	64	2,521.218	68
III.	3	3% odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych	10.740	63	10.740	63	—	—
IV.	4	6% odsetki zwłoki za niezapłacone w terminie Raty	12	60	12	60	—	—
V.	5	Rozmaite dochody	50	—	50	-	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych	2,787.631	55	266.412	87	2,521.218	68
		B) **Przenośne.**						
	6	Gotówka odebrana z lokacyi na 3% rachunku bieżącym w funduszu krajowym	474.273	34	474.273	34	—	—
		Suma wszystkich dochodów .	3,261.904	89	740.686	21	2,521.218	68
		C) **Zapas z początkiem roku 1902**	—	—	218.601	10	—	—
		Razem . .	—	—	959.287	31	—	—

Stan majątku

Stan czynny.

	Szczegół:	Ogół:
1. Zapas kasowy w gotówce. . .	404.963 K. 97 g.	404.963 K. 97 g.
2. Należytości czynne: zwroty pożyczek udzielonych gminom i prywatnym na budowę koszar dla c. i k. wojska:		
a) z lat poprzednich . . .	2,441.218 „ 68 „	
b) z roku bieżącego . . .	80.000 „ — „	2,521.218 K. 68 g.
Suma stanu czynnego .		2,926.182 K. 65 g.

nych na budowę koszar dla c. i k. wojska — Wydatki.

Rubryka	Pozycya	SUMARYUSZ	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
I.	1	Pożyczki bezprocentowe udzielone gminom na budowę koszar dla c. i k. wojska	80.000	—	80.000	—	—	—
II.	2	Rozmaite wydatki:	50	—	50	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych	80.050	—	80.050	—	—	—
		B) Przenośne.						
	3	Gotówka ulokowana na 3% rachunek bieżący w funduszu krajowym . . .	474.273	34	474.273	34	—	—
		Suma wszyskich wydatków .	554.323	34	554.323	34	—	—
		C) **Zapas z końcem roku 1902** . . .	—	—	404.963	97	—	—
		Razem . . .	—	—	959.287	31	—	—
		Uwaga: Pozostały z dniem 31. grudnia 1902 j. w. zapas w kwocie 404.963 K. 97 g. ulokowano dnia 1. stycznia 1902 na dalszy 3% rachunek bieżący w funduszu krajowym.						

z końcem roku 1902.

Stan bierny.

	Szczegół:	Ogół:
1. Należytości bierne	—	—
2. Czysty stan czynny	—	2,926.182 K. 65 g.
Zgodnie ze sumą stanu czynnego		2,926.182 K. 65 g.

Dochody. Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywat-

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Dochody rzeczywiste.						
I.	1	**Dotacya z funduszu krajowego** . .	—	—	—	—	—	—
II.	2	**Zwroty pożyczek** udzielonych na budowę koszar:						
		1. od gm, Brzeżany	19.820	—	2.836	—	16.984	—
		2. „ „ Czortków	130.199	32	9.300	—	120.899	32
		3. „ „ Jarosław	97.812	—	19.600	—	78.212	—
		4. „ „ Jaworów	40.800	—	3.800	—	37.000	—
		5. „ „ Kołomyja	392.474	90	24.075	—	368.399	90
		6. „ „ Kraków	76.624	—	26.672	—	49.952	—
		7. „ „ Łańcut	348	—	348	—	—	—
		8. „ „ Przemyśl	110.694	—	15.664	—	95.030	—
		9. „ „ Rzeszów	511.754	76	32.720	—	479.034	76
		10. „ „ Sanok	61.684	—	8.812	—	52.872	—
		11. „ „ Stanisławów	154.000	—	10.668	—	143.332	—
		12. „ „ Stryj	19.476	34	6.502	64	12.973	70
		13. „ „ Tarnopol	55.552	—	6.944	—	48.608	—
		14. „ „ Tarnów	116.636	—	25.004	—	91.632	—
		15. „ „ Trembowla	204.125	—	11.500	—	192.625	—
		16. „ „ Złoczów	8.328	—	4.164	—	4.164	—
		Feiwla Rohatyna ze Złoczow.						
		17. zaległa należytość 275.000 K.						
		18. bieżąca „ 80.000 „	355.000	—	17.000	—	338.000	—
		19. od gm. Zółkiew	421.500	—	30.000	—	391.500	—
		Suma rubr. II. .	2,776.828	32	255.609	64	2,521.218	68
III.	3	**3% odsetki od kapitałów chwilowo lokowanych**	10.740	63	10.740	63	—	—
IV.	4	**6% odsetki zwłoki** od niezapłaconych w terminie rat:						
		1. od gminy Tarnopol	8	80	8	80	—	—
		2. „ „ Łańcut	3	80	3	80	—	—
		Suma rubr. IV. .	12	60	12	60	—	—
V.	5	**Rozmaite dochody:**	50	—	50	—	—	—

nych na budowę koszar dla c. i k. wojska. Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki rzeczywiste.						
I.	1	**Pożyczki bezprocentowe** udzielone na budowę koszar dla c. i k. wojska .						
		1. Feiwlowi Rohatynowi ze Złoczowa na budowę koszar	80.000	—	80.000	—	—	—
II.	2	**Rozmaite wydatki**	50	—	50	—	—	—
		Lw. 53.040/903.						

LW. 55.941 ex 1903.
Alegat F. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. F.

Fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników

z roku 1859

z przeznaczeniem udzielania gminom bezprocentowych pożyczek na budowę koszar dla c. i k. wojska.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

LW. 53.038 ex 1903.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Fundusz byłego galicyjskiego korpusu ochotników z roku 1859 z przezna-

Dochody.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie.	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
I.	1	Zwrot pożyczki udzielonej gminie m. Gródek na budowę koszar dla c. i k. wojska	71.000	—	5.000	—	66.000	—
II.	2	Efekta zakupione . . . 7.500 K.						
		Od tego efekta spieniężane . 2.500 „						
		Czysty dochód	5.000	—	5.000	—	—	—
		Suma dochodów . . .	76.000	—	10.000	—	66.000	—
	3	Zapas z początkiem roku 1902 w efektach	—	—	47.643	08	—	—
		Razem	—	—	57.643	08	—	—

Stan majątku

Stan czynny.

	Szczegół	Ogół
1. Zapas kaswowy:		
a) w gotówce . . — K. — g.		
b) w efektach . . 52.643 „ 08 „	52.643 K. 08 g.	
2. Należytości czynne u gminy m. Gródek	66.000 „ — „	118.643 K. 08 g.
Suma stanu czynnego . . .		118.643 K. 08 g.

czeniem udzielania gminom pożyczek na budowę koszar dla c. i k. wojska.

Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie.	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Wydatki.						
I.	1	Gotówka wydana na zakupno efektów . . . . . 7.500 K.						
		od tego gotówka uzyskana ze spieniężenia efektów . . 2.500 „						
		Czysty wydatek	5.000	—	5.000	—	—	—
		Suma wydatków	5.000	—	5.000	—	—	—
	2	Zapas z końcem roku 1902 w efektach .	—	—	52.643	08	—	—
		Razem	—	—	57.643	08	—	—

z końcem roku 1902.

	Szczegół.	Ogół.
Stan bierny . .	— K. — g.	— K. — g.
Czysty stan czynny	— K. — g.	118.643 K. 08 g.
Zgodnie ze sumą stanu czynnego		118.643 K. 08 g.

Lw. 53.038/903.

LW. 55.941/1903.
Alegat G. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. G.

FUNDUSZ POŻYCZKOWY NA CELE MELIORACYJNE

dla

powiatów, gmin i dla Spółek wodnych.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

Z drukarni E. Winiarza.

Dochody. **Fundusz pożyczkowy**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Dochody.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Zasiłek krajowy na powiększenie funduszu pożyczkowego dla Spółek wodnych I. rata	100.000	—	100.000	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek udzielonych Spółkom wodnym	984.853	16	131.493	28	853.359	88
	3	Odsetki od pożyczek udzielonych Spółkom wodnym	66.188	33	20.983	16	45.205	17
	4	Odsetki od zwłoki od Spółek wodnych za niedotrzymanie terminu rat pożyczkowych	21.928	77	21.928	77	—	—
	5	Odsetki od kapitałów lokowanych w funduszu krajowym i Banku krajowym .	12.029	16	12.029	16	—	—
		Suma dochodów rzeczywistych .	1,184.999	42	286.434	37	898.565	05
		B) Przenośne.						
	1	Datki ściągnięte przez c. k. Urzędy podatkowe na rzecz Spółek wodnych .	1.084	43	1.084	43	—	—
	2	Zwrot od Spółek wodnych zaliczkowych wypłat	1.545	20	1.542	50	2	70
	3	Lokacya gotówki w funduszu krajowym .	186.810	54	186.810	54	—	—
	4	Zwrot mylnych wypłat	20	73		—	20	73
		Suma wszystkich dochodów .	1,374.460	32	475.871	84	898.588	48
		Zapas kasowy z początkiem roku 1902: a) w gotówce . 179.920 K. 91 g. b) w efektach . 82.745 „ 52 „			262.666	43		
		Razem .			738.538	27		

na cele molioracyjne. Wydatki.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Wydatki.						
		A) Rzeczywiste.						
	1	Pożyczki udzielone spółkom wodnym .	32.460	—	32.460	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	32.460	—	32.460	—	—	—
		B) Przenośne.						
	1	Zwrot Spółkom wodnym ściągniętych datków na administracyę Spółek . .	6.179	05	5.094	62	1.084	43
	2	Zaliczkowe wypłaty w zastępstwie Spółek wodnych	1.148	—	1.148	—	—	—
	3	Lokacya gotówki w funduszu krajowym .	186.810	54	186.810	54	—	—
	4	Mylne wypłaty	20	73	20	73	—	—
		Suma wszystkich wydatków .	226.618	32	225.533	89	1.084	43
		Zapas kasowy z końcem roku 1902:						
		a) w gotówce . 430.258 K. 86 g.						
		b) w efektach . 82.745 „ 52 „			513.004	38		
		Razem . .			738.538	27		

Wykaz

należytości czynnych i biernych z końcem roku 1902.

Pozycya	Poszczególnienie	Pozostałe należytości							
		czynne				bierne			
		z lat ubiegłych		z roku bieżącego		z lat ubiegłych		z roku bieżącego	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Dochody.								
1	Zwroty pożyczek udzielonych Spółkom wodnym	821.762	98	31.596	90	—	—	—	—
2	Odsetki od Spółek wodnych przypadające po koniec roku 1902 . .	35.023	96	10.181	21	—	—	—	—
3	Żwrot od Spółek wodnych zaliczkowych wypłat	—	—	2	70	—	—	—	—
4	Zwrot od Spółek wodnych mylnych wypłat	—	—			—	—	—	—
5	Zapas z końcem roku 1901:			20	73	—	—	—	—
	a) w gotówce . . 430.258 K. 86 g.	—	—	—		—	—	—	—
	b) w efektach . . 82.745 „ 52 „	—	—	513.004	38	—	—	—	—
	Suma stanu czynnego .	856.786	94	554.805	92	—	—	—	—
				1,411.592	86	—	—	—	—
	Wydatki.								
1	Zwrot Spółkom wodnym ściągniętych datków na administracyę Spółek .	—	—	—	—	—	—	1.084	43
3	Z porównania aktywów i pasywów okazuje się **czysty stan czynny** .	—	—	1,410.508	43	—	—	—	—

Lw. 55.941 ex 1903.
Alegat H. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. H.

Fundusz pożyczkowy na budowę szkół.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

Sporządzone przez Departament rachunkowy c. k. Namiestnictwa.

LW. 53.321 ex 1903.

Z Drukarni Ludowej we Lwowie.

Dochody. H. Fundusz pożyczkowy na budowę szkół.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1902	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Dochody.						
	a) **Rzeczywiste:**						
1	Kapitały otrzymane z funduszu szkolnego krajowego	—	—	—	—	—	—
2	Zwroty pożyczek bezprocentowych na budowę szkół:						
	a) należytość zaległa . 551.136 K. 65 gr.						
	b) „ bieżąca . 97.960 „ — „	649.096	65	100.078	55	549.018	10
3	Odsetki od lokowanych kapitałów w Banku krajowym	2.506	90	2.506	90	—	—
4	6% odsetki zwłoki	2.257	18	2.257	18	—	—
	Suma dochodów rzeczywistych .	653.860	73	104.842	63	549.018	10
	b) **Przenośne:**						
5	Zwrot mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowanych wydatków:						
	a) należytość zaległa . 1.400 K. — gr.						
	b) „ bieżąca . 3.731 „ 64 „	5.131	64	2.831	64	2.300	—
6	Zwroty z chwilowych lokacyi w Banku krajowym:						
	a) należytość zaległa . 65.211 K. 59 gr.						
	b) „ bieżąca . 64.451 „ 49 „	129.663	08	56.102	52	73.560	56
7	Otrzymane karnety za gotówkę lokowaną w Banku krajowym	64.451	49	64.451	49	—	—
	Suma wszystkich dochodów . .	853.106	94	228.228	28	624.878	66
8	**Zapas kasowy** z początkiem roku 1902:						
	a) w gotówce . . . — K. — gr.						
	b) w efektach . . 65.211 „ 59 „	—	—	65.211	59	—	—
	Razem . .	—	—	293.439	87	—	—

Zamknięcie rachunku za rok 1902. Wydatki.

Pozycya	Poszczególnienie		Należytość		Uiszczenie		Należytość pozostała z końcem roku 1902	
			K.	g.	K.	g.	K.	g.
	W y d a t k i.							
	a) **Rzeczywiste**:							
1	Zwrot funduszowi szkolnemu krajowemu:							
	a) otrzymanego kapitału	584.611 K. 90 gr.						
	b) odsetek od tego kapitału	7.417 „ 36 „						
	c) wpłaconych odsetek od chwilowych lokacyi gotówki:							
	α) należytość zaległa	15.963 K. 45 gr.						
	β) należytość bieżąca	2.506 „ 90 „	18.470 „ 35 „					
	d) wpłaconych 6% odsetek zwłoki:							
	α) należytość zaległa	7.475 K. 9 gr.						
	a po potrąceniu odpisanych	— „ 80 „						
	właściwa należytość zaległa	7.475 K. 17 gr.						
	β) należytość bieżąca	2.257 „ 18 „	9.732 „ 35 „	620.231	96	—	—	620.231	96
2	Bezprocentowe pożyczki na budowę szkół			97.960	—	97.960	—	—	—
3	Rozmaite wydatki			—	80	—	80	—	—
	Suma wydatków rzeczywistych do przeniesienia			718.192	76	97.960	80	620.231	96

Wydatki. H. Fundusz pożyczkowy na budowę szkół.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
	Z przeniesienia	718.192	76	97.960	80	620.231	96
	b) **Przenośne.**						
4	Mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowane wydatki:						
	a) należytość zaległa . 2.279 K. 56 gr.						
	b) „ bieżąca . 3.731 „ 64 „	6.011	20	1.364	50	4.646	70
5	Chwilowa lokacya gotówki w Banku krajowym	64.451	49	64.451	49	—	—
6	Zwrot karnetów przy pobraniu gotówki z chwilowej lokacyi:						
	a) należytość zaległa . 65.211 K. 59 gr.						
	b) „ bieżąca . 64.451 „ 49 „	129.663	08	56.102	52	73.560	56
	Suma wszystkich wydatków .	918.318	53	219.879	31	698.439	22
7	**Zapas kasowy** z końcem roku 1902:						
	a) w gotówce . . . — K. — gr.						
	b) w efektach . . 73.560 „ 56 „	—	—	73.560	56	—	—
	Razem . .	—	—	293.439	87	—	—

Zamknięcie rachnnku za rok 1902.

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny: 1) Zapas kasowy: *a*) w gotówce . .	— K. — gr.		
b) w efektach . .	73.560 „ 56 „	73.560 K. 56 gr.	
2) Należytości czynne		624.878 „ 66 „	
Suma stanu czynnego . .		698.439 K. 22 gr.	
Stan bierny		698.439 „ 22 „	
Czysty stan czynny . .		— K. — gr.	

Uwaga. Na uposażenie funduszu pożyczkowego wydano z funduszu szkolnego krajowego mianowicie:

w kapitale	584.611 K. 90 gr.
w odsetkach	7.417 „ 36 „
Razem więc wydano . .	592.029 K. 26 gr.
Do zwrotu przypada funduszowi szkolnemu krajowemu z końcem roku 1902 ogółem	620.231 „ 96 „
a zatem więcej o kwotę . .	28.202 K. 70 gr.

która powstała z odsetek od chwilowej lokacyi gotówki, tudzież z 6% odsetek zwłoki pobieranych od rat pożyczkowych w terminie nie spłaconych.

Do l. $\frac{17.215}{\text{R. S. K.}}$ ex 1903.

Wykaz

gmin, którym wypłacono pożyczki na budowę szkół w roku 1902.

L. porz.	Nazwa gminy	Wypłacono pożyczkę w koronach	Uwaga
1.	Zalesie	1.200	
2.	Czarna wieś	10.000	
3.	Wadowice	10.000	
4.	Mościska [pow. Kałusz]	3.000	
5.	Uwisła	4.000	
6.	Babina	10.000	
7.	Nastasów	3.000	
8.	Ostrów	2.000	
9.	Płotycza	4.000	
10.	Siedlec	3.000	
11.	Kobierzyn	4.000	
12.	Jadowniki mokre	4.000	
13.	Berezowica wielka	4.000	
14.	Nieczajna	6.000	
15.	Gwoździanka	4.000	
16.	Przysłup	2.000	
17.	Biesna	600	
18.	Sędziszów	680	
19.	Siedliska	1.280	
20.	Prokurawa	5.000	
21.	Busk	10.000	
22.	Trembowla „Sady“	5.000	
23.	Serdyca	1.200	
	Razem	67.960	

We Lwowie dnia 9. czerwca 1903.

LW. 55.941/1903
Alegat J. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. J.

FUNDUSZ KOLEJOWY

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

za rok

1902.

Dochody. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość h.	Uiszczenie K.	Uiszczenie h.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. h.
		Dochody.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Dotacya z funduszu krajowego (rubr. X. poz. 209 *a*) wydatków . . .	750.000	—	750.000	—	—	—
	2	Odsetki od ulokowanego kapitału w Banku krajowym i od efektów własnych	54.703	54	54.703	54	—	—
	3	Odsetki od zaliczek udzielanych Towarzystwom kolejowym i funduszowi krajowemu . 160·867 K. 67 g. **od tego**: odsetki bierne . . . 4.717 „ 03 „	156.150	64	156.150	64	—	—
	4	Odsetki zwłoki za niedotrzymanie terminów w spłacie rat gwarancyjnych, na oprocentowanie i umorzenie akcyj pierwszeństwa kolei lokalnych: należytość z r. 1901 . 219 K. 47 g. „ „ 1902 . 820 „ 23 „	1.039	70	725	45	314	25
	5	Zakupione akcye kolei:						
		a) *pierwszeństwa*:						
		α) Łupków-Cisna (dodatkowe zakupno, uchwała Sejmu z 20 marca 1899) .	120.000	—	—	—	120.000	—
		β) Chabówka-Zakopane . . .	16.000	—	4.000	—	12.000	—
		γ) Trzebinia-Skawce	266.000	—	—	—	266.000	—
		b) *zakładowe*:						
		Delatyn-Kołomyja-Stefanówka . .	79.200	—	—	—	79.200	—
	6	Raty gwarancyjne od stron konkurencyjnych, na oprocentowanie i umorzenie akcyj linii kolejowych:						
		a) Chabówka-Zakopane: należytość z r. 1901 21.495 K. 47 g. „ „ 1902 15.725 „ — „	37.220	47	16.365	21	20.855	26
		b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka: należytość z r. 1901 . 41.769 K. 72 g. „ „ 1902 . 70.884 „ — „	112.653	72	82.729	92	29.923	80
	7	Obligi kolejowe 4% Banku krajowego: *a*) gotówka uzyskana ze sprzedaży tychże imien. wart. . 961.900 K. — g. po różnym kursie za 929.451 K. — g. za kupon . . . 12.539 „ 56 „	941.990	56	941.990	56	—	—
	8	C. k. Dyrekcya kolei państwowej w Stanisławie — zwrot kaucyi złożonej na dostawę drzewa dla kolei Delatyn-Ko-						
		Do przeniesienia .	2,534.958	63	2,006.665	32	528.293	31

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	h.	Uiszczenie K.	h.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	h.
		Wydatki.						
		a) **Rzeczywiste.**						
	1	Zakupno akcyj linii kolejowych: Łupków-Cisna: należytość z r. 1901. 29.220 K. — g. „ „ 1902. — „ — „	29.220	—	29.220	—	—	—
	2	C. k. Skarbowi państwa subwencya bezzwrotna na budowę kolei Podwysokie Chodorów: należytość z r. 1901 . 48.300 K. — g. „ „ 1902 . — „ — „	48.300	—	—	—	48.300	—
	3	Spłata pożyczek 4% zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) na zakupno akcyj pierwszeństwa kolei Łupków-Cisna:						
		α) IX. i X. rata na kapitał . .	920.763	85	2.559	84	918.204	01
		β) odsetki i koszta administracyjne .	38.032	60	38.032	60	—	—
		b) na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei Chodorów Podwyskie						
		α) IX. i X. rata na kapitał . .	1,980.137	29	5.505	06	1,974.632	23
		β) odsetki i koszta administracyjne .	81.785	94	81.785	94	—	—
		c) na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei Przeworsk-Rozwadów:						
		α) VI. i VII. rata na kapitał . .	496.791	75	1.379	88	495.411	87
		β) odsetki i koszta administracyjne .	20.520	12	20.520	12	—	—
		d) na zakupno akcyj zakładowych kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka:						
		α) VII. i VIII. rata na kapitał . .	1,562.809	32	4.341	86	1.558.467	46
		β) odsetki i koszta administracyjne .	64.547	02	64.547	02	—	—
		e) na zakupno akcyj kolejowych zakładowych kolei Kraków-Kocmyrzów; Łupków-Cisna; Trzebinia-Skawce:						
		α) IV. i V. rata na kapitał . .	597.635	12	1.660	75	595.974	37
		β) odsetki i koszta administracyjne .	24.691	25	24.691	25	—	—
		Obligi kolejowe 4% Banku krajowego: *a*) Wydane do wymiany w sztukach . . . . . 46.000 K.						
		od tego: otrzymane obligi po wymianie . . . . 46.000 „	—	—	—	—	—	—
		Do przeniesienia .	5,865.234	26	274.244	32	5,590.989	94

Dochody. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
		Z przeniesienia .	2,534.958	63	2,006.665	32	528.293	31
		łomyja-Stefanówka — w powyższych obligach imiennej wartości . . .	5.000	—	—	—	5.000	—
	3	Rozmaite:						
		a) Fundusz krajowy Rubr. X. wydatków — zwrot zaliczkowo pokrytych kosztów odbitek negrograficznych .	47	32	47	32	—	
		b) należytości z różnych tytułów nadesłane dla odnośnych towarzystw kolejowych, chwilowe pobrane w kwocie . . . 64.774 K. 68 g.						
		od tego: zwroty tychże 64,774 „ 68 „	—	—	—	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	2,540.005	95	2,006.712	64	533.293	31
		b) **Przenośne.**						
	1	Zwrot zaliczek udzielonych Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
		a) Borki wielkie-Grzymałów:						
		należytość z r. 1901 144.297 K. 08 g.						
		„ „ 1902 26.158 „ 50 „	170.455	58	13 807	66	156.647	92
		b) Chabówka-Zakopane:						
		należytość z r. 1901 26.599 K. 80 g.						
		„ „ 1902 — „ — „	26.599	80	21.792	02	4.807	78
		c) Delatyn-Kołomyja Stefanówka:						
		należytość z r. 1901 569.355 K. — g.						
		„ „ 1902 230.271 „ 47 „	799.626	47	30.029	68	769.596	79
		d) Trzebinia-Skawce:						
		należytość z r. 1901 252.091 K. 96 g.						
		„ „ 1902 145.233 „ 56 „	397.325	52	95.549	—	301.776	52
		e) Piła-Jaworzno:						
		należytość z r. 1901 — K. — g.						
		„ „ 1902 39.578 „ 46 „	39.578	46	—	—	39.578	46
	2	Zwrot pożyczek udzielanych Towarzystwom kolejowym na cele budowy:						
		a) Lwów-Podhajce						
		należytość z r. 1901 — K. — g.						
		„ „ 1902 975 „ 04 „	975	04	—	—	975	04
		Do przeniesienia .	3,974.566	82	2,167.891	—	1,806.675	82

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	g.
		Z przeniesienia .	5,865.234	26	274.244	32	5,590.989	94
		b) Sprzedane obligi jak poz. 7. dochodów imiennej wartości	961.900	—	961 900	—	—	—
		Suma wydatków rzeczywistych .	6,827.134	26	1,236.144	32	5,590.989	94
	1	*b*) **Przenośne.**						
		1. Zaliczki udzielone Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:						
	2	*a*) Borki wielkie—Grzymałów . .	26.158	50	26.158	50	—	—
		b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka . .	230.271	47	230.271	47	—	—
		c) Trzebinia-Skawce	145.233	56	145.233	56	—	—
		d) Piła-Jaworzno	39.578	46	39.578	46	—	—
		Pożyczki udzielone Towarzystwom kolejowym na cele budowy:						
		a) Lwów-Podhajce	975	04	975	04	—	—
		b) Borysław-Stebnik	99	47	99	47	—	—
		c) Janów-Jaworów	111	96	111	96	—	—
		d) Podgórze-Myślenice	106	18	106	18	—	—
		e) Tarnopol-Zbaraż	189	17	189	17	—	—
		f) Trzebinia-Skawce	398.855	68	398.855	68	—	—
		g) Nowy Sącz-Szczawnica . . .	4.515	26	4.515	26	—	—
		h) Borki wielkie-Grzymałów . . .	3.500	53	3.500	53	—	—
		i) Chabówka-Zakopane	8.250	74	8.250	74	—	—
	3	*k*) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka . .	166.684	12	166.684	12	—	—
		l) Łupków-Cisna	680	78	680	78	—	—
		m) Piła-Jaworzno	251.838	35	251.838	35	—	—
		n) Przeworsk-Bachórz	142.592	76	142.592	76	—	—
		Zwrot zaliczki pobranej na koszta przedwstępne projektowanej linii Tarnów-Szczucin:						
		należytość z r. 1901 4.852 K. 64 g.						
		„ z r. 1902 — „ — „	4.852	64	4.336	01	516	63
		Do przeniesienia .	8,251.628	93	2,660.122	36	5,591.506	57

Dochody. Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	g.
		Z przeniesienia .	3,974.566	82	2,167.891	—	1.806.675	82
		b) Borysław-Stebnik: należytość z r. 1901 — K. — g. „ „ 1902 99 „ 47 „	99	47	—	—	99	47
		c) Janów-Jaworów. należytość z r. 1901 — K. — g. „ „ 1902 111 „ 96 „	111	96	—	—	111	96
		d) Podgórze-Myślenice: należytość z r. 1901 — K. — g. „ „ 1902 106 „ 18 „	106	18	—	—	106	18
		e) Tarnopol-Zbaraż: należytość z r. 1901 — K. — g. „ „ 1902 189 „ 17 „	189	17	—	—	189	17
		f) Trzebinia-Skawce: należytość z r. 1901 353.303 K. 27 g. „ „ 1902 398.855 „ 68 „	752.158	95	158.011	47	594.147	48
		g) Nowy Sącz-Szczawnica: należytość z r. 1901 5.433 K. 40 g. „ „ 1902 4.515 „ 26 „	9.948	66	60	—	9.888	66
		h) Borki wielkie-Grzymałów: należytość z r. 1901 1.003 K. 65 g. „ „ 1902 3.500 „ 53 „	4.504	18	4.504	18	—	—
		i) Chabówka-Zakopane: należytość z r. 1901 72.938 K. 74 g. „ „ 1902 8.250 „ 74 „	81.189	48	24.909	68	56.279	80
		k) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka: należytość z r. 1901 979.871 K. 96 g. „ „ 1902 166.684 „ 12 „	1,146.556	08	469.941	43	676.614	65
		l) Łupków-Cisna: należytość z r. 1901 1.438 K. 33 g. „ „ 1902 680 „ 78 „	2.119	11	2.064	81	54	30
		m) Piła-Jaworzno: należytość z r. 1901 252.412 K. 91 g. „ „ 1902 251.838 „ 35 „	504.251	26	98.464	31	405.786	95
3		*n*) Przeworsk-Bachórz: należytość z r. 1901 206.563 K. 82 g. „ „ 1902 142.592 „ 76 „	349.156	58	217.453	18	131.703	40
		Zwrot pożyczki chwilowej udzielonej funduszowi krajowemu: należytość z r. 1901 470.230 K. 50 g. „ „ 1902 1,230,000 „ — „	1,700.230	50	1,700.230	50	—	—
		Do przeniesienia .	8,525.188	40	4,843.530	56	3,681.657	84

budowy kolei niższego rzędu. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	gr.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	gr.
		Z przeniesienia .	8,251,628	93	2,660.122	36	5,591.506	57
	4	Pożyczki chwilowe udzielone funduszowi krajowemu	1,230,000	—	1,230.000	—	—	—
	5	Lokacya kapitału w Banku krajowym na 3% rachunku bieżącym . . .	4,800.089	93	4,800.089	93		—
		Do przeniesienia .	14,281.718	86	8,690.212	29	5.591.506	57

Dochody. # Fundusz kolejowy na cele popierania

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	gr.	Uiszczenie K	gr.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	g.
		Z przeniesienia .	8,525.188	40	4,843.530	56	3,681.657	84
	4	Lokacya kapitału w Banku krajowym na 3% rachunku bieżącym: należytość z r. 1901 75.170 K. — g. „ „ 1902 4,800.089 „ 93 „	4,875.259	93	2,909.887	93	1,965,372	—
		Suma dochodów .	13,400.448	33	7,753.418	49	5,647,029	84
		Do tego **Zapas kasowy** z początkiem roku 1902:						
		a) w gotówce . . . 35 K. 58 g.						
		efektami . . 3,958.900 „ — „			3,958.935	58		
		Razem . . .			11,712.354	07		

budowy kolei niższego rzędu. **Wydatki.**

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	g.
		Z przeniesienia .	14,281.718	86	8,690.212	29	5,591.506	57
		Suma wydatków .	14.281,718	86	8,690 212	29	5,591,506	57
		Do tego: **Zapas kasowy** z końcem roku 1901:						
		a) w gotówce . . 21.141 K. 78 g.						
		b) efektami . . 3,001.000 „ — „			3,022,141	78		
		Razem . . .			11,712.354	07		
		Uwaga. Wykazany wyżej zapas gotówki z końcem roku 1902, został ulokowany na 3% rachunek bieżący w Banku krajowym z początkiem roku 1903.						

Fundusz kolejowy na cele popierania

Stan majątku

	Stan czynny:		Szczegół	Ogół
1.	Odsetki zwłoki za niedotrzymanie terminów w spłacie rat gwarancyjnych na oprocentowanie i umorzenie akcyj kolejowych		314 K. 25 g.	
2.	Akcye uzyskać się mające kolei:			
	a) Łupków-Cisna . . .	120.000 K — g.		
	b) Delatyn - Kołomyja - Stefanówka	79.200 „ — „		
	c) Trzebinia-Skawce . .	266.000 „ — „	465.200 „ — „	
3.	Akcye kolei Chabówka-Zakopane, pozornie cedowane członkom Rady zawiadowczej, tytułem kaucyi w Towarzystwie kolejowem		12.000 „ — „	
4.	Raty gwarancyjne na oprocentowanie i umorzenie akcyj kolei:			
	a) Chabówka-Zakopane:			
	α) Komisya klimantyczna uzdrowiska „Zakopane“	16.356 „ 90 „		
	β) Nowy Targ, Wydział powiatowy . .	4.498 „ 36 „	20.855 „ 26 „	
	b) Delatyn - Kołomyja - Stefanówka:			
	α) Horodenka, gmina .	3.186 „ — „		
	β) Kołomyja, Wydział powiatowy . . .	19.781 „ 64 „		
	γ) Kołomyja, Magistrat .	6.956 „ 16 „	29.923 „ 80 „	
5.	Zaliczki udzielone Towarzystwom kolejowym z tytułu gwarancyi kraju, na zapłacenie rat i odsetek od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym:			
	a) Borki wielkie Grzymałów .	156.647 „ 92 „		
	b) Chabówka-Zakopane . .	4.807 „ 78 „		
	c) Delatyn - Kołomyja - Stefanówka	769.596 „ 79 „		
	d) Trzebina-Skawce . .	301.776 „ 52 „		
	e) Piła-Jaworzno . . .	39.578 „ 46 „	1,272.407 „ 47 „	
	Do przeniesienia			1,800.700 K. 78 g.

budowy kolei niższego rzędu.

z końcem roku 1902.

Stan bierny:		Szczegół	Ogół
1. C. k. Skarb państwa, reszta subwencyi na budowę kolei Podwysokie-Chodorów . .		48.300 K. — g.	
2. Pożyczki zaciągnięte w Banku krajowym:			
a) na zakupno akcyi pierwszeństwa kolei Łupków-Cisna	918 204 K. 01 g.		
b) na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei Chodorów-Podwysokie .	1,974.632 „ 23 „		
c) na wypłatę subwencyi c. k. Rządowi na budowę kolei Przeworsk-Rozwadów .	495.411 „ 87 „		
d) na zakupno akcyj zakładowych kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka . .	1,558.467 „ 46 „		
e) na zakupno akcyj zakładowych kolei Kraków-Kocmyrzów; Łupków-Cisna; Trzebinia-Skawce . . .	595.974 „ 37 „	5,542.689 „ 94 „	
3. Reszta zaliczki złożonej na koszta przedwstępne projektowanej linii Tarnów-Szczucin .		516 „ 63 „	5,591.506 K. 57 g.

Do przeniesienia . . . . . 5,591 506 K. 57 g.

Fundusz kolejowy na cele popierania

	Stan czynny:		Szczegół	Ogół
	Z przeniesienia .		1,800.700 K. 78 g.	
6.	Pożyczki udzielone Towarzystwom kolejowym na cele budowy kolei:			
	a) Lwów-Podhajce . .	975 „ 04 „		
	b) Borysław-Stebnik . .	99 „ 47 „		
	c) Janów-Jaworów . .	111 „ 96 „		
	d) Podgórze-Myślenice . .	106 „ 18 „		
	e) Tarnopol-Zbaraż . .	189 „ 17 „		
	f) Trzebinia-Skawce . .	594.147 „ 48 „		
	g) Nowy Sącz-Szczawnica .	9.888 „ 66 „		
	h) Przeworsk-Bachórz . .	131.703 „ 40 „		
	i) Chabówka-Zakopane . .	56.279 „ 80 „		
	k) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	676.614 „ 65 „		
	l) Łupków-Cisna . .	54 „ 30 „		
	m) Piła-Jaworzno . .	405.786 „ 95 „	1,875.957 „ 06 „	
7.	Na lokacyi w Banku krajowym na 3% rachunku bieżącym .		1,965.372 „ — „	
8.	C. k. Dyrekcya kolei państwowych w Stanisławowie, kaucya na dostawę drzewa opałowego dla kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka		5.000 „ — „	
9.	Zapas kasowy z końcem roku 1902:			
	a) w gotówce . . .		21.141 „ 78 „	
	b) efektami:			
	A) akcye kolei:			
	α) *akcye pierwszeństwa:*			
	αα) kolei Łupków-Cisna	930.000 „ — „		
	ββ) „ Chabówka-Zakopane . . .	358.000 „ — „	1,288.000 „ — „	
	β) *akcye zakładowe:*			
	αα) kolei Kraków-Kocmyrzów . . .	200.000 „ — „		
	ββ) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka . .	1.496.000 „ — „	1,696.000 „ — „	
	B) 4% obligi kolejowe Banku krajowego . . .		17.000 „ — „	8,669.171 K. 62 g.
	Suma stanu czynnego .			8,669.171 K. 62 g.

budowy kolei niższego rzędu.

Stan bierny:	Szczegół	Ogół
Z przeniesienia		5,591.506 K. 57 g.
Suma stanu biernego		5,591.506 K. 57 g.

Zestawienie sum stanu majątku z końcem roku 1902.

Suma stanu **czynnego**	8,669.171 K. 62 g.
„ „ **biernego**	5,591.506 „ 57 „
Z porównania okazuje się **czysty stan czynny**	3,077.665 K. 05 g.
Z końcem roku 1901 okazał się takiż stan w kwocie	2,278.868 „ 01 „
Z porównania okazuje się **przyrost majątku** o	798.797 K. 04 g.

LW. 51.276/903.

LW. 55.941/903.
Alegat K. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunku funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. K.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Stałego funduszu przemysłowego

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1902.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 58 185/902 i LW. 21.809/903.

Dochody.

K. Stały fundusz przemysłowy.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
	Dochody.						
1	Dotacya z funduszu krajowego . . .	100.000	—	100.000	—	—	—
2	Zwroty udzielonych pożyczek:						
	a) należytość zaległa . 1,190.289 K. 55 g.						
	b) „ bieżąca . 398.840 „ — „	1,589.129	55	202.812	93	1,386.316	62
3	Odsetki pobrane od dłużników . . .	35.388	87	35.388	87	—	—
4	„ „ z lokacyi w Banku kraj. .	1.819	13	1.819	13	—	—
5	Udziały funduszu przemysłowego:						
	Należytość zaległa . 145.000 K.						
	od tego: odpisana strata z udziałów w r. 1902:						
	a) w Garbarni rzeszowskiej . . . 25.000 K.						
	b) w galic. akc. Towarzystwie handlowem *7.000* „ 32.000 K.	113.000	—	—	—	113.000	—
6	Dywidenda od udziałów (akc. Tow. tkackie Łańcucie)	2.500	—	2.500	—	—	—
	Suma dochodów .	1,841.837	55	342.520	93	1,499.31[illegible]	62
7	**Zapas kasowy** z początkiem roku 1902 na lokacyi w Banku krajowym . . .			70.120	—		
	Razem . .			412.640	93		

Zamknięcie rachunku za rok 1902. Wydatki.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	g.	Uiszczenie K.	g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	g.
	Wydatki.						
1	Pożyczki udzielone w r. 1902 . . .	398.840	—	398.840	—	—	—
2	Koszta administracyi w Banku krajowym .	6.757	63	6.757	63	—	—
3	Odpisy pożyczek zarachowane przez Bank krajowy	347	30	347	30	—	—
4	Zwroty na rachunek bieżący (należytość zaległa)	6.000	—	6.000	—	—	—
	Suma wydatków . .	411.944	93	411.944	93	—	—
	Zapas kasowy z końcem roku 1902 na lokacyi w Banku krajowym . . .			696	—		
	Razem . .			412.640	93		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:

1. Należytości czynne u dłużników		1,386.316 K. 62 g.
2. Udziały funduszu przemysłowego:		
a) w galic. akcyjnem Towarzystwie handlowem .	18.000 K. — g.	
b) w akcyjnej garbarni w Rzeszowie . . .	25.000 „ — „	
c) w Spółce komandytowej: F. Stryjeński i Ska .	20.000 „ — „	
d) w akcyjnem Towarzystwie dla wyrobów tkackich i sukienniczych w Łańcucie	50.000 „ — „	113.000 „ — „
3. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym . , ...		696 „ — „
	Razem .	1,500.012 K. 62 g.
Stan bierny		— „ — „
	Czysty stan czynny . . .	1,500.012 K. 62 g.

LW. 52.718/1903.

LW. 55.941/1903.
Alegat L. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1903.

Lit. L.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Funduszu pożyczkowego dla Kółek rolniczych

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1902.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 58.911|902 i LW. 22.138|903.

Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g.
	Dochody.						
1	Dotacya z funduszu krajowego	—	—	—	—	—	—
2	Zwroty pożyczek udzielonych Kółkom rolniczym:						
	a) należytość zaległa . 47.843 K. 40 g.						
	b) „ bieżąca . 35.400 „ — „	83.243	40	19.629	53	63.613	87
3	Odsetki zwłoki od dłużników	—	14	—	14	—	—
4	Odsetki od lokacyi w Banku krajowym . .	379	20	379	20	—	—
	Suma dochodów .	83.622	74	20.008	87	63.613	87
5	**Zapas kasowy** z początkiem r. 1902 na lokacyi w Banku krajowym , ...			21.908	—		
	Razem .			41.916	87		
	Wydatki.						
1	Pożyczki Kółkom rolniczym	35.400	—	35.400	—	—	—
2	Koszta administracyi w Banku krajowym . .	63	87	63	87	—	—
	Suma wydatków .	35.463	87	35.463	87	—	—
3	**Zapas kasowy** z końcem r. 1902 na lokacyi w Banku krajowym			6.453	—		
	Razem .			41.916	87		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:

1. Należytości czynne u Kółek rolniczych .	63.613 K. 87 g.	
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym	6.453 „ — „	70.066 K. 87 g.
Stan bierny		— „ — „
Czysty stan czynny . .		70.066 K. 87 g.

LW. 49.025/1903.

LW. 55.941/1903.
Alegat M. do sprawozdania Wydziału krajowego, o zamknięciu rachunkowem, funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. M.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Stałego funduszu hodowlanego

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1902.

(Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 58.910|1903 i LW. 22.139|1903.

Dochody. **Stały fundusz hodowlany.**

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
	Dochody.						
1	Zwroty pożyczek udzielonych gminom:						
	a) należytość zaległa . 19.166 K. 61 g.						
	b) „ bieżąca . 19.000 „ — „	38.166	61	6.889	89	31.276	72
2	Zwrot pożyczki udzielonej funduszowi krajowemu: należytość zaległa . . .	70.000	—	70.000	—	—	—
3	Odsetki zwłoki od dłużników . . .	13	87	13	87	—	—
4	Odsetki od pożyczki udzielonej funduszowi krajowemu	478	33	478	33	—	—
5	Odsetki pobrane od lokacyi w Banku krajowym	2.121	66	2.121	66	—	—
	Suma dochodów . . .	110.780	47	79.503	75	31.276	72
6	**Zapas kasowy** z początkiem roku 1902, na lokacyi w Banku krajowym . . .			19.086	—		
	Razem . .			98.589	75		

Zamknięcie rachunku za rok 1902. Wydatki.

Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
	Wydatki.						
1	Pożyczki udzielone gminom na zakupno buhajów	19.000	—	19.000	—	—	—
2	Subwencya dla Towarzystwa rolniczego w Krakowie	2.500	—	2.500	—	—	—
3	Subwencya dla Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie	4.000	—	4.000	—	—	—
4	Koszta adminisracyi	97	63	97	63	—	—
	Suma wydatków . .	25.597	63	25.597	63	—	—
5	**Zapas kasowy** z końcem roku 1902, na lokacyi w Banku krajowym . . .			72 992	12		
	Razem . .			98.589	75		

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:

1. Należytości czynne u gmin . . . . . 31.276 K. 72 g.
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym . . . . . 72.992 „ 12 g.

Razem . . 104.268 K. 84 g.

Stan' bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . . 104.268 K. 84 g.

LW. 54.941/1903.
Alegat N. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachuakowem funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. N.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1902.

(Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 58.909/1902 i 22.138/1903.).

Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość g.	Uiszczenie K.	Uiszczenie g.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902 g.
		Dochody.						
	1	Zwroty udzielonych pożyczek: *a*) należytość zaległa . 289.191 K. 70 g. *b*) „ bieżąca . 74.900 „ — „	364.091	70	46.202	51	317.889	19
	2	Zwrot udzielonej pożyczki funduszowi krajowemu (Należytość zaległa) . . .	80.000	—	80.000	—	—	—
	3	Dotacya krajowa	120.000	—	120.000	—	—	—
	4	Odsetki pobrane od dłużników . . .	6.769	91	6.769	91	—	—
	5	„ zwłoki	209	10	209	10	—	—
	6	„ pobrane z lokacyi w Banku krajowym	4.372	91	4.372	91	—	—
	7	Odsetki pobrane z kasy krajowej . .	546	67	546	67	—	—
		Suma dochodów .	575.990	29	258.101	10	317.889	19
	8	**Zapas kasowy** z początkiem r. 1902 na lokacyi w Banku krajowym . . .	—	—	41.446	—	—	—
		Razem .	—	—	299.547	10	—	—
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone	74.900	—	74.900	—	—	—
	2	Koszta administracyjne	2.560	40	2.560	40	—	—
		Suma wydatków .	77.460	40	77.460	40	—	—
	3	**Zapas kasowy** z końcem roku 1902 na lokacyi w Banku krajowym . . .	—	—	222.086	70	—	—
		Razem .	—	—	299.547	10	—	—

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:

1. Należytości czynne . . . . . 317.889 K. 19 g.
2. Zapas kasowy na lokacyi w Banku krajowym . 222.086 „ 70 „ 539.975 K. 89 g.

Stan bierny . . . . . — „ — „

Czysty stan czynny . . 539.975 K. 89 g.

LW. 55.941/903.
Alegat O. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. O.

ZAMKNIĘCIE RACHUNKU

Stałego funduszu pożyczkowego

dla Spółek oszczędności i pożyczek

administrowanego przez Bank krajowy

za rok

1902.

Zamknięcie sporządzone na podstawie rachunków przedłożonych przez Bank krajowy do LW. 57.739|1902 i LW. 22.140|1903.

Stały fundusz pożyczkowy dla Spółek oszczędności i pożyczek.

Zamknięcie rachunku za rok 1902.

Rubryka	Pozycya	Poszczególnienie	Należytość K.	Należytość gr.	Uiszczenie K.	Uiszczenie gr.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. K.	Należytość pozostała z końcem roku 1902. g.
		Dochody.						
	1	Dotacya z funduszu krajowego (IV. rata)	40.000	—	40.000	—	—	—
	2	Zwroty pożyczek udzielonych Spółkom: *a*) należytość zaległa 441.581 K. 22 g. *b*) „ bieżąca 430.000 „ — „	871.581	22	83.462	81	788.118	41
	3	Odsetki od pożyczek udzielonych Spółkom	22.075	14	22.075	14	—	—
	4	Odsetki od lokacyi kapitałów w Banku krajowym	—	—	—	—	—	—
	5	Pożyczka zaciągnięta w Banku krajowym .	301.859	—	301.859	—	—	—
		Suma dochodów .	1,235.515	36	447.396	95	788.118	41
		Wydatki.						
	1	Pożyczki udzielone Spółkom . . .	430.000	—	430.000	—	—	—
	2	Odsetki bierne od pożyczek zaciągniętych w Banku krajowym	17.380	56	17.380	56	—	—
	3	Kosta administracyi	16	39	13	39	—	—
	4	Zwrot pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym: *a*) należytość zaległa 321.255 K. — g. *b*) „ bieżąca 301.859 „ — „	623.114	—	—	—	623.114	—
		Suma wydatków .	1,070.510	95	447.396	95	623.114	—

Stan majątku z końcem roku 1902.

Stan czynny:
Należytości czynne u Spółek . . . . . 788.118 K. 41 g.
Stan bierny:
Pożyczka zaciągnięta w Banku krajowym . . . . . 623.114 „ — „
Czysty stan czynny . . 165.004 K. 41 g.

LW. 49.026/1903.

LW. 55.941|903.
Alegat P. do sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem funduszów krajowych za rok 1902.

Lit. P.

ZESTAWIENIE SUMARYCZNE

obrotu *brutto*

wszystkich funduszów krajowych

za rok

1902.

a) Rachunek majątku obrotowego . . . . . str. 792—801
b) „ „ zarodowego . . . . . „ 802—815
c) Rekapitulacya i depozyta . . . . . „ 817—818
d) Zestawienie ogólne stan majątku z końcem roku 1902. . . . . „ 819 - 821
e) Wykaz zapasów kasowych . . . . . „ 822—825
f) Poszczególnienie papierów wartościowych według ich rodzaju . . . „ 827—833
g) Wykaz dóbr i realności . . . . . „ 834—835

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1902. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Fundusze dotowane ze środków kraju.														
I.	a) Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	1,883.056	45	1,000.000	—	4.970	—	41,237.861	24	25.752	04	43,120.917	69	1,025.752	04
	b) Kraj. szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	—	—	—	—	—	—	49.754	94	—	—	49.754	94	—	—
	c) Doświadczalna stacya botan.-roln. we Lwowie	—	—	—	—	—	—	20.948	54	—	—	20.948	54	—	—
	d) Kraj. szkoły roln. w Dublan. (α) Akadem. (β) niższa	—	—	—	—	—	—	409.970	16	—	—	409.970	16	—	—
		—	—	—	—	—	—	40.239	21	—	—	40.239	21	—	—
	e) Folwark w Dublanach	—	—	—	—	—	—	175.208	76	—	—	175.208	76	—	—
	f) Szkoła gorzelnicza w Dublanach	—	—	—	—	—	—	16.332	71	—	—	16.332	71	—	—
	g) Gorzelnia w Dublanach	—	—	—	—	—	—	14.451	88	—	—	14.451	88	—	—
	h) Stacya doświadczalna chemiczno-roln. w Dublanach	—	—	—	—	—	—	33.901	33	—	—	33.901	33	—	—
	i) Kraj. szkoła rolnicza w Czernichowie	—	—	—	—	—	—	142.869	90	—	—	142.869	90	—	—
	k) Folwark w Czernichowie	—	—	—	—	—	—	31.835	10	—	—	31.835	10	—	—
	l) Krajowa szkoła roln. w Horodence	—	—	—	—	—	—	41.564	74	—	—	41.564	74	—	—
	m) „ „ „ w Jagielnicy	—	—	—	—	—	—	40.632	76	—	—	40.632	76	—	—
	n) „ „ „ w Kobiernicach	—	—	—	—	—	—	52.673	78	—	—	52.673	78	—	—
	o) „ „ „ w Bereźnicy	—	—	—	—	—	—	58.152	37	—	—	58.152	37	—	—
	p) „ „ „ w Suchodole	—	—	—	—	—	—	54.573	79	—	—	54.573	79	—	—
	r) „ „ ogrodn. w Tarnowie	—	—	—	—	—	—	34.555	53	—	—	34.555	53	—	—
	s) Krajowy zakład sadowniczy w Zaleszczykach	—	—	—	—	—	—	24.816	96	—	—	24.816	96	—	—
II.	Fundusz szkolny krajowy	—	—	—	—	—	—	10,424.577	27	—	—	10,424.577	27	—	—
	Krajowy szpital powszechny we Lwowie.														
III.	Oddział chorych	—	—	—	—	—	—	1,612.911	02	—	—	1,612.911	02	—	—
IV.	„ położnic	—	—	—	—	—	—	253.431	52	—	—	253.431	52	—	—
V.	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	169	10	—	—	169	10	—	—
VI.	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	—	—	—	—	1,302.743	19	—	—	1,302.743	19	—	—
	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.														
VII.	Oddział chorych	—	—	—	—	—	—	1,091.309	70	—	—	1,091.309	70	—	—
VIII.	„ położnic	—	—	—	—	—	—	122.304	52	—	—	122.304	52	—	—
IX.	„ syfilitycznych	—	—	—	—	—	—	161.820	34	—	—	161.820	34	—	—
X.	„ obłąkanych	—	—	—	—	—	—	161.391	79	—	—	161.391	79	—	—
XI.	Fundusz policyi krajowej	—	—	—	—	—	—	11.302	54	—	—	11.302	54	—	—
XII.	„ pożyczki „ z r. 1883	—	—	—	—	—	—	1.481	45	—	—	1.481	45	—	—
XIII.	„ „ „ „ 1884	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XIV.	„ „ „ „ 1891	—	—	—	—	—	—	47.390	98	—	—	47.390	98	—	—
XV.	„ „ „ „ 1893	—	—	98.760	—	—	—	4,591.883	16	100	—	4,591.883	16	98.860	—
XVI.	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	—	—	—	—	—	—	295.865	45	—	—	295.865	45	—	—
XVII.	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya górna	36.223	34	—	—	—	—	9.129	40	—	—	45.352	74	—	—
XVIII.	„ „ potoku Kisieliny	5.184	41	—	—	—	—	29.807	49	—	—	34.991	90	—	—
XIX.	„ „ rzeki Łęgu	14.140	52	476	86	—	—	21.253	86	—	—	35.394	38	476	86
XX.	„ „ „ Trześniówki	6.490	51	—	—	—	—	9.849	70	—	—	16.340	21	—	—
XXI.	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki oraz Trześni	3.663	94	—	—	—	—	127.540	11	—	—	131.204	05	—	—
XXII.	„ „ rzeki Nowego Brnia z dopływami	51.646	07	—	—	—	—	160.945	71	—	—	212.591	78	—	—
XXIII.	„ „ „ Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	99.409	47	—	—	—	—	855.001	99	—	—	954.411	46	—	—
XXIV.	„ na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy	313	32	—	—	—	—	5.913	60	—	—	6.226	92	—	—
XXV.	„ na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły	12.529	91	—	—	—	—	159.197	87	—	—	171.727	78	—	—
	Do przeniesienia	2,112.657	94	1,099.236	86	4.970	—	63,937.565	46	25.852	04	66,050.223	40	1,125.088	90

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1902.		Stan z końcem roku 1902.									
		w kasie		należytości				czysty stan			
				czynne							
gotówka	efekta	gotówka	efekta	w bankach		inne		bierne		czynny		bierny	
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
42,429.103 01	25.752 04	691.814 68	1,000.000 —	2,184.421	—	6,094.504	59	1,497.612	87	8,473.127	40	—	—
49.754 94	— —	— —	— —	—	—	—	—	5.770	26	—	—	5.770	26
20.948 54	— —	— —	— —	—	—	55	80	—	—	55	80	—	—
409.970 16	— —	— —	— —	—	—	5.818	22	99.586	88	—	—	93.768	66
40.239 21	— —	— —	— —	—	—	450	—	—	—	450	—	—	—
175.208 76	— —	— —	— —	—	—	1.394	92	101.599	52	—	—	100.204	60
16.332 71	— —	— —	— —	—	—	71	22	—	—	71	22	—	—
14.451 88	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33.901 33	— —	— —	— —	—	—	996	50	—	—	996	50	—	—
142.869 90	— —	— —	— —	—	—	450	—	—	—	450	—	—	—
31.835 10	— —	— —	— —	—	—	3.334	60	12.610	71	—	—	9.276	11
41 564 74	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40.632 76	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
52.673 78	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
58.152 37	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
54.573 79	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34.555 53	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24.816 96	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
10,424.577 27	— —	— —	— —	—	—	2,585.559	06	58.994	74	2,526.564	32	—	—
1,612 911 02	— —	— —	— —	—	—	598.547	78	—	—	598.547	78	—	—
253.431 52	— —	— —	— —	—	—	65.229	—	—	—	65.229	—	—	—
169 10	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
1,302.743 19	— —	— —	— —	—	—	214.419	59	—	—	214.419	59	—	—
1,091.309 70	— —	— —	— —	—	—	114.913	01	—	—	114.913	01	—	—
122.304 52	— —	— —	— —	—	—	42.981	66	97	26	42.884	40	—	—
161.820 34	— —	— —	— —	—	—	30.915	08	—	—	30.915	08	—	—
161.391 79	— —	— —	— —	—	—	35.604	96	—	—	35.604	96	—	—
11.302 54	— —	— —	— —	—	—	2.855	60	—	—	2.855	60	—	—
1.481 45	— —	— —	— —	—	—	—	—	2	70	—	—	2	70
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
47.390 98	— —	— —	— —	—	—	216	—	20.400	40	—	—	20.184	40
4,591.883 16	200 —	— —	— —	98.660	—	15.182	—	54.981.488	50	—	—	54,867.646	50
295.865 45	— —	— —	— —	—	—	827.968	49	—	—	827.968	49	—	—
7.383 76	— —	37.968	98 —	—	—	11.211	66	254	96	48.925	68	—	—
25.923 21	— —	9.068	69 —	—	—	81.905	86	—	—	90.974	55	—	—
20.340 56	— —	15.053	82 476	86 —	—	19.660	11	9.545	11	25.645	68	—	—
7.837 60	— —	8.502	61 —	—	—	1.608	—	173	46	9.937	15	—	—
26.433 20	— —	104.770	85 —	—	—	13	27	—	—	104.784	12	—	—
169.006 03	— —	43.585	75 —	—	—	48.061	30	50	—	91.597	05	—	—
860.343 23	— —	94.068	23 —	—	—	2.981	62	139.179	86	—	—	42.130	01
4.480 06	— —	1.746	86 —	—	—	—	—	—	—	1.746	86	—	—
144.210 70	— —	27.517	08 —	—	—	21.910	—	—	—	49.427	08	—	—
65,016.125 85	25.952 04	1.034.097	55 1.099.126	86									

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1902. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . .	2,112.657	94	1,099.236	86	4.970	—	63,937.565	46	25.852	04	66,050.223	40	1,125.088	90
XXVI.	Fundusz na zabudowanie potoku górskiego Michałów	558	—	—	—	—	—	250	—	—	—	808	—	—	—
XXVII.	„ „ zabudowanie potoku górskiego Niszkówki	630	98	—	—	—	—	1.825	15	—	—	2.456	13	—	—
XXVIII.	„ regulacyi rzeki Bugu	174.958	76	9	08	—	—	169.155	85	—	—	344.114	61	9	08
XXIX.	„ regulacyi rzeki Złotej Lipy . .	3.105	96	—	—	—	—	19.265	61	—	—	22.371	57	—	—
XXX.	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	4.836	76	—	—	—	—	34.564	98	—	—	39.401	74	—	—
XXXI.	„ regulacyi potoku Dumnego . .	16.836	68	—	—	—	—	1.654	82	—	—	18.491	50	—	—
XXXII.	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	7.046	04	—	—	—	—	19.026	96	—	—	26.073	—	—	—
XXXIII.	„ regulacyi Przegnojówki	10.353	52	—	—	—	—	6.604	10	—	—	16.957	62	—	—
XXXIV.	„ osuszenia bagien Stojanowskich	15.792	55	—	—	—	—	2.050	84	—	—	17.843	39	—	—
XXXV.	„ zabudowania potoku Glińsko .	471	46	—	—	—	—	547	30	—	—	1.018	76	—	—
XXXVI.	„ „ potoków górskich w dorzeczu Dniestru	30.199	92	—	—	—	—	190.394	32	—	—	220.594	24	—	—
XXXVII.	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	3.458	64	—	—	—	—	115.258	68	—	—	118.717	32	—	—
XXXVIII	„ zabudowania potoku Bystra . .	65.752	74	—	—	—	—	61.608	01	—	—	127.360	75	—	—
XXXIX.	„ regulacyi górnego Dniestru . .	541.229	93	—	—	—	—	965.337	17	—	—	1,506.567	10	—	—
XL.	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim . . .	27.322	38	—	—	—	—	629.495	34	—	—	656.817	72	—	—
XLI.	„ konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu w pow. Tarnobrzeskim	62.542	84	—	—	—	—	11.335	23	—	—	73.878	07	—	—
XLII.	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w pow. krakowskim	49.662	86	—	—	—	—	238.816	77	—	—	288.479	63	—	—
XLIIa.	„ obwałow. lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic.	—	—	—	—	—	—	118.446	47	—	—	118.446	47	—	—
XLIIb.	„ regul. potoku Pustej	—	—	—	—	—	—	64.762	38	—	—	64.762	38	—	—
XLIIc.	„ „ Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim . . .	—	—	—	—	—	—	83.583	86	—	—	83.583	86	—	—
XLIII.	„ emerytalny dozorców meliorac.	337	40	10.283	49	—	—	1.908	20	1.337	—	2.245	60	11.620	49
XLIV.	Krajowy fundusz szkolny emerytalny .	—	—	—	—	—	—	908.840	46	—	—	908.840	46	—	—
	Suma funduszów dotowanych	3,127.755	36	1,109.529	43	4.970	—	67,582.297	96	27.189	04	70,710.053	32	1,136.718	47
	Fundusze samoistne (niedotowane) budżetem objęte.														
I.	Fundusz kultury krajowej	—	—	—	—	—	—	9.330	22	—	—	9.330	22	—	—
II.	„ stanowy sierociński	126	—	—	—	—	—	3.744	—	—	—	3.870	—	—	—
III.	„ Aleksandra hr. Stadnickiego .	1.920	08	694	01	—	—	3.655	74	—	—	5.575	82	694	01
IV.	„ pożyczki krajowej z r. 1873 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
V.	„ podrzutków w Krakowie . . .	—	—	—	—	—	—	17.473	07	—	—	17.473	07	—	—
	Suma funduszów samoistnych budżetem objętych	2.046	08	694	01	—	—	34.203	03	—	—	36.249	11	694	01

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1902.		Stan z końcem roku 1902.									
		w kasie		należytości				czysty stan			
				czynne,							
gotówka	efekta	gotówka	efekta	w bankach	inne	bierne		czynny		bierny	
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.		K. g.	
65,016.125 85	25.952 04	1,034.097 55	1,099.136 86	2,184.421 —	10,828.819 90	56,927.367 23		13,358.091 32		55,138.983 24	
250 —	— —	558 —	— —	— —	— —	— —		558 —		— —	
1.845 65	— —	610 48	— —	— —	— —	316 59		293 89		— —	
142.439 98	— —	201.674 63	9 08	— —	90.360 90	— —		292.044 61		— —	
19.166 42	— —	3.205 15	— —	— —	79.623 50	14.903 46		67.925 19		— —	
34.482 —	— —	4.919 74	— —	— —	51.785 50	26.645 34		30.059 90		— —	
1.758 17	— —	16.733 33	— —	— —	— —	— —		16.733 33		— —	
18.422 47	— —	7.650 53	— —	— —	84.000 —	13.621 63		78.028 90		— —	
9.452 96	— —	7.504 66	— —	— —	3.139 67	139 67		10.504 66		— —	
17.843 39	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —	
949 30	— —	69 46	— —	— —	— —	— —		69 46		— —	
188.104 59	— —	32.489 65	— —	— —	— —	— —		32.489 65		— —	
116.455 72	— —	2 261 60	— —	— —	186.490 02	1.697 12		187.054 50		— —	
117.909 95	— —	9.450 80	— —	— —	— —	— —		9.450 80		— —	
997.515 26	— —	509.051 84	— —	— —	— —	— —		509.051 84		— —	
632.655 15	— —	24.162 57	— —	— —	2.799 41	104.117 94		— —		77.155 96	
872 74	— —	73.005 33	— —	— —	— —	— —		73.005 33		— —	
279.438 17	— —	9.041 46	— —	— —	87.983 —	5.126 07		91.898 39		— —	
110.900 83	— —	7.545 64	— —	— —	13.000 —	— —		20.545 64		— —	
9.806 69	— —	54.955 69	— —	— —	24.960 —	— —		79.915 69		— 21	
42.000 —	— —	41.583 86	— —	— —	— —	— —		41.583 86		— —	
1.337 —	— —	908 60	11.620 49	— —	495 20	— —		13.024 29		— —	
908.840 46	— —	— —	— —	— —	24.310 26	46.376 47		—		22.066 21	
68,668.572 75	25.952 04	2,041.480 57	1,110.766 43	2.184.421 —	11,477.767 36	57,140.311 52		14,912.329 25		55,238.205 41	
9.330 22	— —	— —	— —	— —	4.336 48	— —		4.336 48		— —	
3.618 —	— —	252 —	— —	— —	— —	— —		252 —		— —	
4.678 64	694 01	897 18	— —	— —	— —	— —		897 18		— —	
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —	
17.473 07	— —	— —	— —	— —	— —	— —		— —		— —	
35.099 93	694 01	1.149 18	— —	— —	4.336 48	— —		5 485 66		— —	

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1902. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Fundusze samoistne budżetem nieobjęte.														
I.	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki .	—	—	1.223	14	—	—	1.398	67	—	—	1.398	67	1.223	14
II.	Fundusze stypendyjne	119.765	49	59.625	08	—	—	599.301	63	38.544	19	719.067	12	98.169	27
III.	Administracya dóbr Winniki	—	—	—	—	—	—	53.125	10	—	—	53.125	10	—	—
IV.	Fundusz galic. inwalidów wojskowych .	225	95	—	—	—	—	3.093	—	—	—	3.318	95	—	—
V.	„ niżankowicki inwalidów wojskowych	96	—	—	—	—	—	244	—	—	—	340	—	—	—
VI.	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	45	90	—	—	—	—	152	—	—	—	197	90	—	—
VII.	Zakład narodowy im. Ossolińskich . . .	1.037	79	—	—	862	—	73.632	61	—	—	74.670	40	—	—
VIII.	Fundusz zapomogi b. obwodu tarnowsk.	—	—	15.929	26	—	—	902	88	727	36	902	88	16.656	62
IX.	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
X.	„ Pelagii Russanowskiej (dla inwalidów polskich)	864	38	—	—	—	—	6.369	25	—	—	7.233	63	—	—
XI.	„ szkół ludowych z r. 1872 . . .	4.310	84	—	—	—	—	8.161	—	—	—	12.471	84	—	—
XII.	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	2.642	03	3.309	80	—	—	7.802	41	7.381	73	10.444	44	10.691	53
XIII.	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	1.089	30	8.425	72	—	—	12.029	47	8.258	65	13.118	77	16.684	37
XIV.	„ Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XV.	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej	3	91	—	—	—	—	644	—	—	—	647	91	—	—
XVI.	Fundacya saudecka „Dom roboczy“ . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XVII.	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych i wyzdrowieńców	96	88	96	88	—	—	308	14	109	28	405	02	206	16
XVIII.	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin: Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Wolica i Zastawce	1.114	16	1.130	94	—	—	3.425	56	1.154	28	4.539	72	2.285	22
	„ Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego im. Najjaśniejszego Pana:														
XIX.	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach	503	81	—	—	—	—	1.997	—	—	—	2.500	81	—	—
XX.	2) ku wspieraniu artystów i literatów	455	66	—	—	—	—	2.562	—	—	—	3.017	66	—	—
XXI.	3) ku popieraniu celów galic. Tow. muzycznego we Lwowie	84	34	—	—	—	—	1.751	—	—	—	1.835	34	—	—
XXII.	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	—	67	—	—	—	—	1.841	37	—	—	1.842	04	—	—
XXIII.	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących	67	20	3.167	82	—	—	1.002	—	889	20	1.069	20	4.057	02
XXIV.	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła	1.002	88	—	—	—	—	1.403	88	—	—	2.406	76	—	—
XXV.	„ Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy Stanisławowskiej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXVI.	„ imienia Antoniego Schiffnera	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXVII.	„ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych	190	72	—	—	—	—	384	—	—	—	574	72	—	—
XXVIII.	Fundusz ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	1.361	12	1.350	03	—	—	5.499	99	2.782	24	6.861	11	4.132	27
XXIX.	Fundacya „Domu ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helclów w Krakowie:														
	a) obrotowy	42.707	49	—	—	—	—	77.309	95	—	—	120.017	44	—	—
	b) rezerwowy	89	21	54.200	—	—	—	10.685	76	8.341	—	10.774	97	62.541	—
XXX.	Fundusz „Macierzy polskiej“	5.151	29	—	—	—	—	27.827	67	—	—	32.978	96	—	—
XXXI.	„ Feliksy Maryi Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	31.154	49	—	—	—	—	23.456	50	15.154	49	54.610	99	15.154	49
	Do przeniesienia . .	214.061	51	148.458	67	862	—	906.310	84	83.342	42	1,120.372	35	231.801	09

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1902.		Stan z końcem roku 1902.											
		w kasie		należytości						czysty stan			
				czynne				bierne		czynny		bierny	
gotówka	efekta	gotówka	efekta	w bankach		inne							
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.		K. g.		K. g.		K. g.	
1.398 67	— —	— —	1.223 14	—	—	—	—	—	—	1.223	14	—	—
610.606 81	44.054 50	108.460 31	54.114 77	—	—	51.871	72	160.449	10	53.997	70	—	—
33.125 10	— —	— —	— —	—	—	28.518	55	—	—	28.518	55	—	—
3.086 43	— —	232 52	— —	—	—	—	—	100	—	132	52	—	—
313 85	— —	26 15	— —	—	—	—	—	—	—	26	15	—	—
146 06	— —	51 84	— —	—	—	—	—	—	—	51	84	—	—
74.228 01	— —	442 39	— —	4.176	50	—	—	—	—	4.618	89	—	—
902 88	— —	— —	16.656 62	—	—	1.053	74	—	—	17.710	36	—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6.913 23	— —	320 40	— —	—	—	—	—	—	—	320	40	—	—
7.546 09	— —	4.925 75	— —	—	—	1.180	—	4.850	—	1.255	75	—	—
7.931 76	7.344 53	2.512 68	3.347 —	—	—	—	—	—	—	5.859	68	—	—
11.866 08	8.938 90	1.252 69	7.745 47	—	—	—	—	—	—	8.998	16	—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
636 83	— —	11 08	— —	—	—	—	—	—	—	11	08	—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
304 06	96 88	100 96	109 28	—	—	—	—	—	—	210	24	—	—
3.403 50	1.130 94	1.136 22	1.154 28	—	—	—	—	—	—	2.290	50	—	—
1.946 87	— —	553 94	— —	—	—	—	—	—	—	553	94	—	—
2.855 66	— —	162 —	— —	—	—	—	—	—	—	162	—	—	—
1.751 63	— —	83 71	— —	—	—	—	—	—	—	83	71	—	—
1.842 04	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	44 37	—	—		44 37
1.003 43	1.359 74	65 77	2.697 28	—	—	—	—	—	—	2.763	05	—	—
1.123 04	— —	1.283 72	— —	—	—	—	—	—	420 —	863	72	—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
— —	— —	— —	— —	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
380 48	— —	194 24	— —	—	—	—	—	—	—	194	24	—	—
5.559 99	2.711 15	1.301 12	1.421 12	—	—	—	—	—	—	2.722	24	—	—
76.857 69	— —	43.159 75	— —	—	—	—	—	—	—	43.159	75	—	—
10.519 48	— —	255 49	62.541 —	—	—	—	—	—	—	62.796	49	—	—
29.091 89	— —	3.887 07	— —	—	—	—	—	—	—	3.887	07	—	—
39.221 67	— —	15.389 32	15.154 49	—	—	25.787	50	—	—	56.331	31	—	—
934.563 23	65.636 64	185.809 12	166.164 45	4.176	50	108.411	51	165.863	47	298.742	48		44 37

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902. w kasie gotówka K.	g.	w kasie efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1902. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . . .	214.061	51	148.458	67	862	—	906.310	84	83.342	42	1,120.372	35	231.801	09
XXXII.	Fundusz z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXIII.	„ ku podniesieniu rybactwa . .	2 666	97	8	—	—	—	2.679	66	—	—	5.346	63	8	—
XXXIV.	„ Teofili i Malwiny Łukowskich dla osieroconych dziewcząt	743	—	—	—	—	—	1.486	—	—	—	2.229	—	—	—
XXXV.	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt	872	—	883	09	—	—	2.804	—	2.762	99	3.676	—	3.646	08
XXXVI.	„ Siemianowskich dla wdów po nauczycielach szkół ludow.	348	23	—	—	—	—	1.858	13	—	—	2.206	36	—	—
XXXVII	„ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XXXVIII	„ śp. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie	258	84	—	—	—	—	268	—	—	—	526	84	—	—
XXXIX	„ bursy imienia ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
XL.	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła	268	38	—	—	—	—	290	—	—	—	558	38	—	—
XLI.	„ posagowa ś. p. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	112	53	—	—	—	—	2.893	87	—	—	3.006	40	—	—
XLII.	„ posagowa śp. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego dla dziewcząt wiejskich	484	86	—	—	—	—	483	49	—	—	968	35	—	—
XLIII.	„ „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych: mająt. rezerw.: Stan z pocz. r. 44 K. 52 g. z maj zarod. 82 „ 10 „	126	62	4.602	84	—	—	123	78	200	—	250	40	4.802	84
XLIV.	„ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów	—	02	—	—	—	—	3.088	62	—	—	3.088	64	—	—
XLV.	„ im. Józefa Kosvitzky'ego:														
	1) dla ślepych w Krakowie	124	—	—	—	—	—	124	—	—	—	248	—	—	—
XLVI.	2) „ wychowank. zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie .	287	51	—	—	—	—	297	24	—	—	584	75	—	—
XLVII.	3) dla poprawionych zbrodniarzy	124	—	—	—	—	—	124	—	—	—	248	—	—	—
XLVIII.	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wychowank. w Boguchwale	48	99	—	—	—	—	216	—	—	—	264	99	—	—
XLIX.	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich-Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
L.	„ emeryt. członków sceny polskiej we Lwowie	6.326	72	—	—	—	—	31.668	51	—	—	37.995	23	—	—
LI.	„ Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów wojskowych . . .	24	80	—	—	—	—	24	80	—	—	49	60	—	—
LII.	„ propinacyjny	321	15	5,798.101	26	—	—	1,459.846	12	1,549.019	88	1,460.167	27	7,347.121	14
LIII.	„ koszar krajowych	—	—	—	—	432	—	340.275	02	—	—	340.275	02	—	—
LIV.	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	218.601	10	—	—	—	—	740.686	21	—	—	959.287	31	—	—
LV.	„ b. korpusu ochotników wojsk.	—	—	47.643	08	—	—	7.500	—	7.500	—	7.500	—	55.143	08
LVI.	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	179 920	91	82.745	52	—	—	475.871	84	—	—	655.792	75	82.745	52
LXII.	„ pożyczkowy na budowę szkół	—	—	65.211	59	—	—	163.776	79	64.451	49	163.776	79	129.663	08
LVIII.	„ kolejowy	35	58	3,958.900	—	75.170	—	7,818.910	20	50.000	—	7,818.945	78	4,008,900	—
LIX.	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	188	05	—	—	44	20	477.117	74	17.600	—	477.305	79	17.600	—
	Do przeniesienia . . .	625.945	77	10,106.554	05	76.508	20	12,438.724	86	1,774.876	78	13,064.670	63	11,881430	33

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1902.		Stan z końcem roku 1902.					
		w kasie		należytości			czysty stan
				czynne			
gotówka	efekta	gotówka	efekta	w bankach	inne	bierne	czynny	bierny
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.
934.563 23	65.636 64	185.809 12	166.164 45	4.176 50	108.411 51	165.863 47	298.742 48	44 37
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
1.523 81	— —	3.822 82	8 —	— —	3.357 96	— —	7.188 78	— —
1.486 —	— —	743 —	— —	— —	— —	— —	743 —	— —
2.804 —	2.803 —	872 —	843 08	— —	— —	— —	1.715 08	— —
2.132 01	— —	74 35	— —	— —	— —	16 66	57 69	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
259 93	— —	266 91	— —	— —	— —	— —	266 91	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
470 50	— —	87 88	— —	— —	— —	— —	87 88	— —
1.802 57	— —	1.203 83	— —	— —	— —	— —	1.203 83	— —
495 14	— —	473 21	— —	— —	— —	— —	473 21	— —
196 42	67 78	53 98	4.735 06	— —	— —	— —	4.789 04	— —
3.057 74	— —	30 90	— —	— —	— —	30 89	— 01	— —
124 —	— —	124 —	— —	— —	— —	— —	124 —	— —
287 51	— —	297 24	— —	— —	— —	— —	297 24	— —
124 —	— —	124 —	— —	— —	— —	— —	124 —	— —
209 33	— —	55 66	— —	— —	— —	— —	55 66	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
34.244 92	— —	3.750 31	— —	— —	31.704 44	— —	35.454 75	— —
24 80	— —	24 80	— —	— —	— —	— —	24 80	— —
1,452.718 21	965.682 49	7.449 06	6,381.438 65	— —	631.479 48	— —	7,020.367 19	— —
340.250 67	— —	24 35	— —	6.887 84	— —	2,450.500 —	— —	2,443.587 81
554.323 34	— —	404.963 97	— —	— —	2,521.218 68	— —	2,926.182 65	— —
7.500 —	2.500 —	— —	52.643 08	— —	66.000 —	— —	118.643 08	— —
225.533 89	— —	430.258 86	82.745 52	— —	898.588 48	1.084 43	1,410.508 43	— —
163.776 79	56.102 52	— —	73.560 56	— —	624.878 66	698.439 22	— —	— —
7,797.804 —	1,007.900 —	21.141 78	3,001.000 —	1,965.372 —	3,681.657 84	5,591.506 57	3,077.665 05	— —
466.537 08	17.600 —	10.768 71	— —	— —	219.422 70	79.112 92	151.078 49	— —
11,992.249 89	2,118.292 43	1,072.420 74	9,763.138 40	1,976.436 34	8,786.719 75	8,986.554 16	15,055.793 25	2,443.632 18

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902. w kasie gotówka K.	g.	efekta K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1902. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	Razem gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . .	625.945	77	10,106.554	05	76.508	20	12,438.724	86	4,774.876	78	13,064.670	63	11,881.430	83
LX.	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „domu pracy“ we Lwowie . .	101	44	210	09	—	—	128	—	101	44	229	44	311	53
LXI.	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	—	—	2.215	64	—	—	3.243	40	842	—	3.243	40	3.057	64
LXII.	„ na zakupno książek dla uczni niższych szkół przemysłowych	96	—	—	—	—	—	96	—	—	—	192	—	—	—
LXIII.	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce . . .	389	90	—	—	—	—	800	—	—	—	1.189	90	—	—
LXIV.	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Żuratyn	389	90	—	—	—	—	800	—	—	—	1.189	90	—	—
LXV.	„ Tytusa Kielanowskiego dla nieuleczalnie chorych . . .	—	—	—	—	—	—	4.908	—	—	—	4.908	—	—	—
LXVI.	Fundacya Wacława Tyzenhauza . . .	60	—	—	—	—	—	260	—	—	—	320	—	—	—
LXVII.	„ ks. Karoliny Lubomirskiej .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LXVIII.	„ Maryi Gewürtzowej	101	60	—	—	—	—	145	23	—	—	246	83	—	—
LXIX.	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LXX.	„ Szaflarskiego dla Dębicy . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LXXI.	„ Róży hr. Lanckorońskiej . .	901	53	—	—	—	—	7.351	69	—	—	8.253	22	—	—
LXXII.	„ Konst. i Michaliny Pietruskich	2.203	98	14.000	—	—	—	27.942	07	—	—	30.146	05	14.000	—
LXXIII.	„ Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50 letnich rządów Najjaśniejszego Pana	—	—	4.728	—	—	—	4.853	46	4.776	—	4.853	46	9.504	—
LXXIV.	„ im. śp. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich . .	—	—	350	—	—	—	364	—	182	—	364	—	532	—
LXXV.	„ jubileuszowa im. ces. Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół, ...	206	50	—	—	—	—	143	—	278	—	349	50	278	—
LXXVI.	„ Koralewskiego Izydora . . .	333	20	—	—	—	—	680	—	333	20	1.013	20	333	20
LXXVII	„ Morawieckiego Michała . . .	717	08	—	—	—	—	3.892	—	1.923	08	4.609	08	1.923	08
LXXVIII	„ z nadwyżek kas sierocych . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LXXIX	„ Hoffmanowej dla sierot po c. k. wojskowych I.	—	—	—	—	—	—	671	37	—	—	671	37	—	—
LXXX.	„ Hoffmanowej dla sierót po właść. II.	—	—	—	—	—	—	671	39	—	—	671	39	—	—
LXXXI.	„ Jakóba hr. Potockiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
LXXXII	„ pamiątk. im. Kościuszki . . .	—	—	—	—	—	—	32.019	90	44.096	80	32.019	90	44.096	80
	Suma funduszów samoistnych budżetem nieobjętych . .	631.446	90	10,128.057	78	76.508	20	12,527.694	37	1,827.409	30	13,159.141	27	11,955.467	08
	Rekapitulacya.														
	Suma funduszów dotowanych	3,127.755	36	1,109.529	43	4.970	—	67,582.297	96	27.189	04	70,710.053	32	1,136.718	47
	„ „ samoistnych, budżetem objętych . . .	2.046	08	694	01	—	—	34.203	03	—	—	36.249	11	694	01
	„ „ samoistnych, budżetem nieobjętych . .	631.446	90	10,128.057	78	76,508	20	12,527.694	37	1,827.409	30	13,159.141	27	11,955.467	08
	Ogólna suma majątku obrotowego	3,761.248	34	11,238.281	22	81.478	20	80,144.195	36	1,854.598	34	83,905.443	70	13,092.879	56

jątku obrotowego.

Wydatki w ciągu roku 1902.				Stan z końcem roku 1902.											
				w kasie				należytości						czysty stan	
								czynne							
gotówka		efekta		gotówka		efekta		w bankach		inne		bierne		czynny	bierny
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K. g.	K. g.
11,992.249	89	2,118.292	43	1,072.420	74	9,763.138	40	1,976.436	34	8,786.719	75	8,986.554	16	15,055.793 25	2,443.632 18
102	67	—	—	126	77	311	53	—	—	—	—	—	—	438 30	— —
3.206	30	2 215	64	37	10	842	—	—	—	—	—	—	—	879 10	— —
96	—	—	—	96	—	—	—	—	—	—	—	—	—	96 —	— —
792	—	—	—	397	90	—	—	—	—	—	—	—	—	397 90	— —
792	—	—	—	397	90	—	—	—	—	—	—	—	—	397 90	— —
4.908	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
260	—	—	—	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60 —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
143	03	—	—	103	80	—	—	—	—	—	—	—	—	103 80	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
8.230	10	—	—	23	12	—	—	—	—	—	—	—	—	23 12	— —
27.075	49	10.000	—	3.070	56	4.000	—	—	—	—	—	208	32	6.862 24	— —
4.853	46	53	46	—	—	9.450	54	—	—	—	—	—	—	9.450 54	— —
182	—	—	—	182	—	532	—	—	—	—	—	—	—	714 —	— —
278	—	—	—	71	50	278	—	—	—	—	—	—	—	349 50	— —
346	80	—	—	666	40	333	20	—	—	—	—	—	—	999 60	— —
1.930	36	—	—	2.678	72	1.923	08	—	—	—	—	—	—	4.601 80	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
1	37	—	—	670	—	—	—	—	—	—	—	—	—	670 —	— —
1	39	—	—	670	—	—	—	—	—	—	—	—	—	670 —	— —
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	— —	— —
30.904	99	24.000	—	1.114	91	20.096	80	—	—	—	—	20.000	—	1.211 71	— —
12,076.353	85	2,154.561	53	1,082.787	42	3,800.905	55	1,976,436	34	8,786.719	75	9,006.762	48	15 083.718 76	2,443 632 18
68,668,572	75	25.952	04	2,041.480	57	1,110,766	43	2,184.421	—	11,477.767	36	57,140.311	52	14,912.329 25	55,238.205 41
35.099	93	694	01	1.149	18	—	—	—	—	4,336	48	—	—	5.485 66	— —
12,076.353	85	2,154.561	53	1,082.787	42	9,800.905	55	1,976,436	34	8,786.719	75	9,006.762	48	15,083.718	76 2,443 632 18
80,780.026	53	2,181.207	58	3,125,417	17	10,911.671	98	4,160.857	34	20,268.823	59	66,147.074	—	30,001.533	67 57,681.837 59

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902. w kasie gotówka K.	g.	w kasie efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1902. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	Ra gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Fundusze dotowane ze środków kraju.																						
1	A. Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu:																						
	a) Gmach sejmowy . .	—	—	—	—	2,920.682	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	b) Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	—	—	—	—	81.796	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	c) Krajowe zakłady w Dublanach	—	—	8.414	30	729.808	11	—	—	—	—	629	50	600	—	40.111	11	—	—	629	50	9.014	30
	d) Zakład w Czernichowie	—	—	7.532	97	471.621	54	—	—	—	—	168	—	—	—	—	—	—	—	168	—	7.532	97
	e) Szpital św. Łazarza w Krakowie	—	—	—	—	763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	f) Krajowa szkoła rolnicza w Horodence .	—	—	—	—	48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	g) Krajowa szkoła rolnicza w Jagielnicy .	—	—	—	—	25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	h) Krajowa szkoła rolnicza w Kobiernicach	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	i) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	k) Gmach dla c. k. żandarmeryi we Lwowie	—	—	—	—	582.382	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	l) Gmach dla c. k. żandarm. w Czortkowie	—	—	—	—	14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	m) Krajowy skład publiczny w Krakowie .	—	—	—	—	297.260	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	n) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	—	—	—	—	122.230	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	o) Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole	—	—	—	—	145.664	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	p) Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	r) Zamek w Olesku . .	—	—	—	—	2.665	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	s) Realność dawniej Marconich	—	—	—	—	15.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	B. Była szkoła ogrodnicza w Czernichowie .	—	—	1.452	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.452	44
2	Fundusz szkolny krajowy	10	15	1,051.158	40	12.235	89	38.112	56	—	—	51.536	05	63.256	65	—	—	—	—	51.546	20	1,114.415	05
	Krajowy szpital powszechny we Lwowie:																						
3	Oddział chorych	—	—	606	31	1.758.555	66	—	—	—	—	25.733	92	24	49	—	—	—	—	25.733	92	630	80
4	„ położnic . . .	2	21	—	—	568.107	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	21	—	—
5	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
6	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	—	—	11.807	16	2,310.681	54	—	—	—	—	4.475	76	4.866	94	3.124	82	—	—	4.475	76	16.674	10
	Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie:																						
7	Oddział chorych	41.566	56	305.025	91	1,093.472	44	493.416	64	—	—	63.011	71	87.434	28	—	—	2.000	—	104.578	27	392.460	19
8	„ położnic . . .	—	—	39.787	40	55.505	—	—	—	—	—	4.690	50	1.955	14	—	—	—	—	4.690	50	41.742	54
9	„ syfilitycznych .	—	—	8.113	26	11.398	88	—	—	—	—	346	34	4	34	—	—	—	—	346	34	8.117	60
10	„ obłąkanych . .	—	—	—	—	3.206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
11	Fundusz policyi krajowej	—	—	275.754	96	—	—	54	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	275.754	96
12	Fundusz pożyczki krajowej z r. 1883	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Fundusz pożyczki krajowej z r. 1891	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
14	„ pożyczki krajowej z r. 1893	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia .	41 578	92	1,709.653	11	11,990.777	91	538.129	14	—	—	150.591	78	158.141	84	43.235	93	2.000	—	192.170	70	1,867.794	95

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1902.						Stan z końcem roku 1902.													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				należytości						czysty stan	
												gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
2,920.682	36	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,920.682	36	—	—	—	—	—	—	—	—	2,920.682	36	—	—
81.796	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	81.796	72	—	—	—	—	—	—	—	—	81.796	72	—	—
769.919	22	—	—	600	—	—	—	—	—	—	—	29	50	9.014	30	769.919	22	—	—	—	—	—	—	—	—	778.963	02	—	—
471.621	54	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	168	—	7.532	97	471.621	54	—	—	—	—	—	—	—	—	479.322	51	—	—
763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	763.522	61	—	—	—	—	—	—	—	—	763.522	61	—	—
48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.550	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.550	—	—	—
25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.881	31	—	—	—	—	—	—	—	—	25.881	31	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400	—	—	—
532.332	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	532.332	—	—	—	—	—	—	—	—	—	532.332	—	—	—
14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	14.000	—	—	—
297.260	38	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	297.260	38	—	—	—	—	—	—	—	—	297.260	38	—	—
122.230	10	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	122.230	10	—	—	—	—	—	—	—	—	122.230	10	—	—
145.664	72	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	145.664	72	—	—	—	—	—	—	—	—	145.664	72	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2.665	60	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.665	60	—	—	—	—	—	—	—	—	2.665	60	—	—
15.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15.200	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.452	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.452	44	—	—
12.235	89	38.112	56	51.546	20	28.411	94	—	—	23.115	52	—	—	1,086.003	11	12.235	89	14.997	04	—	—	615.468	68	36.485	84	1,692.218	88	—	—
1,758.555	66	—	—	25.733	92	—	—	—	—	—	—	—	—	630	80	1,758.555	66	—	—	—	—	4.000	—	56.322	36	1,706.864	10	—	—
568.107	53	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	21	—	—	568.107	53	—	—	—	—	—	—	14.080	60	554.029	14	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
2,313.806	36	—	—	4.475	36 76	8.000	—	—	—	—	—	—	—	8.674	10	2,313.806	36	—	—	—	—	—	—	—	—	2,322.480	46	—	—
1,093.472	44	495.416	64	104.578	27	3.269	20	—	—	44.549	24	—	—	389.190	99	1,093.472	44	450.867	40	—	—	—	—	—	—	1,933.530	83	—	—
55.505	—	—	—	4.690	50	1.300	—	—	—	—	—	—	—	40.442	54	55.505	—	—	—	—	—	24.215	08	—	—	120.162	62	—	—
11.398	88	—	—	346	34	—	—	—	—	—	—	—	—	8.117	60	11.398	38	—	—	—	—	1.760	—	—	—	21.275	98	—	—
9.206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.206	02	6.545	44	—	—	—	—	—	—	15.751	46	—	—
—	—	54	50	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	275.754	96	—	—	54	50	—	—	—	—	—	—	275.809	46	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
12,034.013	84	540.129	14	191.970	99	40.981	14	—	—	67.664	76	199	71	1,826.803	81	12,034.013	84	472.464	38	—	—	645.443	76	106888	80	14,872.046	70	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902.								Dochody w ciągu roku 1902.								Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	41.578	92	1,709.653	11	11,990.777	91	538.129	14	—	—	150.591	78	158.141	4	43.235	93	2.000	—	192.170	70	1,867.794	95
15	Fundusz pożyczkowy na drogi powiat. i gminne	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
16	Fundusz regulacyi rzeki Gniłej Lipy, sekcyi górnej	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
17	Fundusz regulacyi potoku Kisieliny . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
18	Fund. regul. rzeki Łęgu																						
19	Fundusz regulacyi rzeki Trześniówki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
20	Fundusz regul. potoku Krzemienicy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
21	Fundusz regulacyi rzeki Nowego Brnia z dopł.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
22	Fundusz regul. rzeki Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
23	Fundusz na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24	Fundusz na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
25	Fundusz na zabudowanie potoku górskiego Michałów	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
26	Fundusz na zabudowanie potoku górskiego Niszkówka	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
27	Fund. regul. rzeki Bugu																						
28	Fundusz regulacyi rzeki Złotej Lipy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
29	Fundusz osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
30	Fundusz regulacyi potoku Dumnego . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
31	Fundusz obwałowania lewego brzegu Dunajca																						
32	Fundusz regulacyi Przegnojówki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
33	Fundusz osuszenia bagien Stojanowskich .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Fundusz zabudowania potoku Glińsko . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
35	Fundusz zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
36	Fund. regul. środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy											—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
37	Fundusz emer. dozorców melioracyjnych . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
38	Krajowy fundusz szkolny emerytalny	—	—	67.100	44	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	67.100	44
39	Fundusz na zabudowanie potoku Bystra .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
40	Fundusz regulacyi górnego Dniestru . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
41	Fundusz obwałowania Wisły i Wisłoki . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
42	Fundusz obwałow. lewego brzegu Wisły w pow. krakowskim	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
43	Fundusz konserwacyi obwałow. Wisły i Sanu	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Suma funduszów dotowanych	41.578	92	1,776.753	55	11,990.777	91	538.129	14	—	—	150.591	78	158.141	34	43.235	93	2.000	—	192.170	70	1,934 895	39

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1902.				Stan z końcem roku 1902.											
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w kasie		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	należytości			czysty stan		
						gotówka	efekta			czynne		bierne	czynny		bierny
										w bankach	inne				
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.		K. g.
12,034.013 84	540.129 14	191.970 99	40.981 14	— —	67.664 76	199 71	1,826.803 81	12,034.013 84	472.464 38	— —	645.443 76	106.888 80	14,872.046 70		— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —

Rachunek ma-

Liczb. porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902.								Dochody w ciągu roku 1902.								Ra			
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		watość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Fundusze samoistne (niedotow.) budżetem objęte.																						
	Fudusz kultury krajowej	—	—	88.838	58	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.838	58
	„ stanowy sierociński	—	—	92.694	91	—	—	—	—	—	—	583	20	600	—	—	—	—	—	583	20	93.294	91
	„ Aleksandra hr. Stadnickiego .	—	—	47.974	74	—	—	—	—	—	—	1.069	20	1.100	—	—	—	—	—	1.069	20	49.074	74
	„ pożyczki krajowej z r. 1873 .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	„ podrzutków w Krakowie . .	438	35	53.210	53	—	—	—	—	—	—	7.296	40	4.787	89	—	—	—	—	7.734	75	57.998	42
	Suma funduszów samoistnych, budżetem objętych	438	35	282.718	76	—	—	—	—	—	—	8.948	80	6.487	89	—	—	—	—	9.387	15	289.206	65

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1902.						Stan z końcem roku 1902.											
								w kasie				należytości				czysty stan			
												czynne		bierne					
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka		efekta		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka		efekta		wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach		inne				czynny		bierny	
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88.838	58	—	—	—	—	—	—	—	—	88.838	58	—	—
—	—	—	—	583	20	15	52	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	93.279	39	—	—
—	—	—	—	1.069	20	1.069	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.005	54	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	7.108	22	—	—	—	—	626	53	57.998	42	—	—	—	—	26.397	74	—	—	85.022	69	—	—
—	—	—	—	8.760	62	1.084	72	—	—	626	53	288.121	93	—	—	—	—	26.397	74	—	—	315.146	20	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902.								Dochody w ciągu roku 1902.						Ra-	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g
	Fundusze samoistne (niedotowane), budżetem nieobjęte.																						
1	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki .	—	01	31.625	04	—	—	—	—	—	—	87	51	87	51	—	—	—	—	87	52	31.712	55
2	Fundusze stypendyjne .	83	60	8,682.972	19	940.535	46	21.888	38	—	—	356.839	94	534.318	56	—	—	17.473	70	356.923	54	9,217.290	75
3	Administracya dóbr Winniki . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
4	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	—	—	74.867	56	—	—	—	—	—	—	10.234	75	10.525	95	—	—	—	—	10.234	75	85.393	51
5	Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych	—	01	6.110	60	—	—	—	—	—	—	194	40	200	—	—	—	—	—	194	41	6.310	60
6	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	—	01	3.862	56	—	—	—	—	—	—	45	90	45	90	—	—	—	—	45	91	3.908	46
7	Zakład narodowy imienia Ossolińskich . .	—	—	922.787	60	—	—	—	—	—	—	13.478	78	12.953	02	—	—	—	—	13.478	78	935.740	62
8	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
9	Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie . .	—	—	486	06	24.939	—	—	—	—	—	18	63	18	63	—	—	—	—	18	63	504	69
10	Fundusz Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich .	—	01	128.586	57	—	—	—	—	—	—	11.000	—	11.024	60	—	—	—	—	11.000	01	139.611	17
11	Fnndusz szkół ludowych z r. 1872	—	01	204.066	55	—	—	—	—	—	—	10	85	10	85	—	—	—	—	10	86	204.077	40
12	Fundusz Wincentego Łodzia Ponińskiego . .	—	—	121.378	28	—	—	—	—	—	—	10.526	47	10.828	87	—	—	—	—	10.526	47	132.207	15
13	Fundusz Franciszka Kochmana dla literatów polskich	—	—	59.063	50	—	—	—	—	—	—	1.176	12	1.818	37	—	—	—	—	1.176	12	60.881	87
14	Fundusz Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących	784	06	40.807	27	—	—	—	—	—	—	1.664	—	2.613	15	—	—	—	—	2.448	06	43.420	42
15	Fundusz Maryi de Prez Jędrzejowiczowej . .	—	01	16.287	15	—	—	—	—	—	—	3	91	3	92	—	—	—	—	3	92	16.291	07
16	Fundacya sandecka „Dom roboczy“ . .	1.326	85	76.105	11	—	—	—	—	—	—	3.250	84	3.304	58	—	—	—	—	4.577	69	79.409	69
17	Fundacya Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych wyzdrowieńców	—	—	4.966	34	—	—	—	—	—	—	188	40	200	—	—	—	—	—	188	40	5.166	34
18	Fundacya ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan gmin Hołhocze, Dobrowody, Wierzbów, Wolica i Zastawce .	—	—	53.284	78	—	—	—	—	—	—	740	62	775	02	—	—	—	—	740	62	54.059	80
19	Fundacya Dr. Józefa Malinowskiego, imienia Najjaśn. Pana: 1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach . .	—	—	47.514	32	—	—	—	—	—	—	567	—	600	—	—	—	—	—	567	—	48.114	32
20	2) ku wspieraniu artystów i literatów . .	—	—	44.005	66	—	—	—	—	—	—	155	66	155	66	—	—	—	—	155	66	44.161	32
21	3) ku popieraniu celów Towarzystwa muzycznego we Lwowie .	—	—	42.215	28	—	—	—	—	—	—	10.095	94	10.384	34	—	—	—	—	10.095	94	52.599	62
	Do przeniesienia .	2.194	57	10 560.992	42	965.474	46	21 888	38	—	—	420.279	72	599.868	93	—	—	17.473	70	422.474	29	11.160.861	35

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1902.						Stan z końcem roku 1902.													
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		należytości						czysty stan			
												gotówka		efekta						czynne				bierne		czynny		bierny	
																				w bankach		inne							
K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
				87	51	—	—	—	—	—	—	—	01	31.712	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	31.712	56	—	—
940.535	46	39.362	08	356.134	15	269.140	17	—	—	—	—	789	39	8,948.150	58	940.535	46	39.362	08	—	—	168.852	93	—	—	10,097.690	44	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	10.234	75	10.108	80	—	—	—	—	—	—	75.284	71	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	75.284	71	—	—
—	—	—	—	194	40	98	40	—	—	—	—	—	01	6.212	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.212	21	—	—
—	—	—	—	45	90	—	—	—	—	—	—	—	01	3.908	46	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.908	47	—	—
—	—	—	—	13.478	78	8.740	15	—	—	—	—	—	—	927.000	47	—	—	—	—	—	—	—	—	8.000	—	919.000	47	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
24.939	—	—	—	18	63	—	—	—	—	—	—	—	—	504	69	24.939	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.443	69	—	—
—	—	—	—	11.000	—	10.134	62	—	—	—	—	—	01	129.476	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	129.476	56	—	—
—	—	—	—	10	85	—	—	—	—	—	—	—	01	204.077	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	204.077	41	—	—
—	—	—	—	10.526	47	10.497	60	—	—	—	—	—	—	121.709	55	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	121.709	55	—	—
—	—	—	—	1.176	12	1.200	-	—	—	—	—	—	—	59.681	87	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	59.681	87	—	—
—	—	—	—	792	38	1.800	—	—	—	—	—	1.655	68	41.620	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	43.276	10	—	—
—	—	—	—	3	92	—	—	—	—	—	—	—	—	16.291	07	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.291	07	—	—
—	—	—	—	3.235	31	154	84	—	—	—	—	1.342	38	79.254	85	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80.597	23	—	—
—	—	—	—	188	40	89	14	—	—	—	—	—	—	5.077	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.077	20	—	—
—	—	—	—	740	62	291	60	—	—	—	—	—	—	53.768	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	53.768	20	—	—
—	—	—	—	567	—	63	19	—	—	—	—	—	—	48.051	13	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	48.051	13	—	—
—	—	—	—	155	66	—	—	—	—	—	—	—	—	44.161	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44.161	32	—	—
—	—	—	—	10.095	94	10.011	60	—	—	—	—	—	—	42.588	02	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	42.588	02	—	—
965.474	46	39.362	08	419.881	61	322.330	11	—	—	—	—	3.787	50	10,838.531	24	965.474	46	39.362	08	—	—	168.852	93	8.000	—	12,008.008	21	—	—

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902. w kasie gotówka K.	g.	w kasie efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	w bankach K.	g.	Dochody w ciągu roku 1902. gotówka K.	g.	efekta K.	g.	wartość dóbr i realności K.	g.	kapitały hipotekowane K.	g.	Ra gotówka K.	g.	efekta K.	g.
	Z przeniesienia . .	2.194	57	10,560.992	42	965.474	46	21.888	38	—	—	420.279	72	599.868	93	—	—	17.473	70	422.474	29	11,160.861	35
	Fundacya Dra Józefa Malinowskiego imienia Najjaśniejszego Pana:																						
22	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	—	—	44.958	19	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	44.958	19
23	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących .	—	—	25.106	35	—	—	—	—	—	—	558	82	572	82	—	—	—	—	558	82	25.679	17
24	6) ku wspieraniu ubogich chłopców rzemieślników	—	—	34.981	51	—	—	—	—	—	—	388	80	400	—	—	—	—	—	388	80	35.381	51
25	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej	123	52	6.316	42	—	—	—	—	—	—	248	—	—	—	—	—	—	—	371	52	6.316	42
26	Fundacya imienia Antoniego Schiffnera .	9	12	4.878	90	—	—	—	—	—	—	—	—	9	12	—	—	—	—	9	12	4.888	02
27	Fundacya Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych . . .	—	—	9.755	56	—	—	—	—	—	—	2	72	2	72	—	—	—	—	2	72	9.758	28
28	Fundusz ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan .	—	—	68.179	42	—	—	—	—	—	—	75	99	75	99	—	—	—	—	75	99	68.255	44
29	Fundacya „Dom ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helclów w Krakowie	—	—	1,890.277	30	1,467.335	10	—	—	—	—	30.868	73	31.793	93	—	—	—	—	30.868	73	1,922.071	23
30	Fundusz „Macierzy polskiej“	—	—	76.943	52	—	—	—	—	—	—	2.138	40	2.200	—	—	—	—	—	2.138	40	79.143	52
31	Fundusz Feliksy Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	—	—	559.933	48	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	559.933	48
32	Fundusz z legatu śp. Józefa Ciemierzyńskiego	—	—	1.148	32	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.148	32
33	Fundusz ku podniesieniu rybactwa . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
34	Fundacya Teofili i Malwiny Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt	—	—	16.864	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	16.864	20
35	Fundacya Siemianowskich dla biednych dziewcząt	—	—	43 696	31	—	—	—	—	—	—	12	09	12	09	—	—	—	—	12	09	43.708	40
36	Fundacya Siemianowskich dla wdów po nauczycielach szkół ludowych	—	—	46.237	14	—	—	—	—	—	—	311	05	316	65	—	—	—	—	311	05	46.553	79
37	Fundacya hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą	210	—	15.527	30	—	—	—	—	—	—	644	—	653	15	—	—	—	—	854	—	16.180	45
38	Fundacya ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie	—	—	6.611	66	—	—	—	—	—	—	185	40	200	—	—	—	—	—	185	40	6.811	66
39	Fundacya bursy imienia ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	356	36	41.917	68	—	—	—	—	—	—	3.066	90	2.637	39	—	—	—	—	3.423	26	44.555	07
40	Fundacya Franc. Steczkowskiego z Jasła .	—	—	6.818	23	—	—	—	—	—	—	268	38	275	38	—	—	—	—	268	38	7.093	61
41	Fundacya posagowa ś. p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich . .	7	34	49.701	46	—	—	15.909	10	—	—	195	—	200	—	—	—	—	—	202	34	49.901	46
	Do przeniesienia .	2.900	91	13,510.845	37	2,432.809	56	37.797	48	—	—	459.244	—	639.218	17	—	—	17.473	70	462.144	91	14,150.063	54

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1902.				Stan z końcem roku 1902.									
						w kasie				należytości				czysty stan	
										czynne		bierne			
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	inne		czynny	bierny
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.
965.474 46	39.362 08	419.881 61	322.330 11	— —	— —	3.787 50	10,838.531 24	965.474 46	39.362 08	— —	168.852 93	8.000 —	12,008.008 21	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	44.958 19	— —	— —	— —	— —	— —	44.958 19	— —
— —	— —	588 82	491 60	— —	— —	— —	25.187 57	— —	— —	— —	— —	— —	25.187 57	— —
— —	— —	388 80	45 92	— —	— —	— —	35.335 59	— —	— —	— —	— —	— —	35.335 59	— —
— —	— —	247 20	— —	— —	— —	124 32	6.316 42	— —	— —	— —	— —	— —	6.440 74	— —
— —	— —	9 12	— —	— —	— —	— —	4.888 02	— —	— —	— —	— —	— —	4.888 02	— —
— —	— —	2 72	— —	— —	— —	— —	9.758 28	— —	— —	— —	— —	— —	9.758 28	— —
— —	— —	75 99	— —	— —	— —	— —	68.255 41	— —	— —	— —	— —	— —	68.255 41	— —
1,467.335 10	— —	30.868 73	30.200 —	— —	— —	— —	1,891.871 23	1,467.335 10	— —	— —	— —	— —	3,359.206 33	— —
— —	— —	2.138 40	2.138 40	— —	— —	— —	77.005 12	— —	— —	— —	— —	— —	77.005 12	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	559.933 48	— —	— —	— —	— —	— —	559.933 48	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	1.148 32	— —	— —	— —	— —	— —	1.148 32	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	16.864 20	— —	— —	— —	— —	— —	16.864 20	— —
— —	— —	12 09	— —	— —	— —	— —	43.708 40	— —	— —	— —	— —	— —	43.708 40	— —
— —	— —	311 05	— —	— —	— —	— —	46.553 79	— —	— —	— —	— —	— —	46.553 79	— —
— —	— —	634 —	— —	— —	— —	220 —	16.180 45	— —	— —	— —	— —	— —	16.400 45	— —
— —	— —	185 40	55 98	— —	— —	— —	6.755 68	— —	— —	— —	— —	— —	6.755 68	— —
— —	— —	2.586 64	1.366 40	— —	— —	836 62	43.188 67	— —	— —	— —	— —	— —	44.025 29	— —
— —	— —	268 38	— —	— —	— —	— —	7.093 61	— —	— —	— —	— —	— —	7.093 61	— —
— —	15.909 10	195 —	82 47	— —	— —	7 34	49.818 99	— —	15.909 10	— —	— —	— —	65.735 43	— —
2,432.809 56	55.271 18	457.169 13	356.710 88	— —	— —	4.975 78	13,793352 66	2,432.809 56	55.271 18	— —	168.852 93	8.000 —	16.447.262 11	— —

Rachunek ma-

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902.								Dochody w ciągu roku 1902.								Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	2.900	91	13,510.845	37	2,432.809	56	37.797	48	—	—	459.244	—	639.218	17	—	—	17.473	70	462.144	91	14,150.063	54
42	Fundacya posagowa ś.p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla dziewcząt wiejskich .	—	—	7.446	58	—	—	3.181	82	—	—	2.347	04	2.411	44	—	—	—	—	2.347	04	9.858	02
43	Fundacya „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych: Stan z pocz. 821·— przen. do maj. rezer. . . . 82·10	738	90	18.793	82	—	—	—	—	—	—	821	—	—	—	—	—	—	—	1.559	90	18.793	82
44	Fundacya Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów .	—	—	77.215	90	—	—	—	—	—	—	—	62	—	62	—	—	—	—	—	62	77.216	52
	Fundacya imienia Józefa Kosvitzky'ego:																						
45	1) dla ślepych w Krakowie	—	—	3.282	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56
46	2) dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie	—	—	7.341	90	—	—	—	—	—	—	287	51	293	11	—	—	—	—	287	51	7.635	01
47	3) dla poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	—	—	3.281	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.281	90
48	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale . . .	—	—	5.430	88	—	—	—	—	—	—	248	45	254	40	—	—	—	—	248	45	5.685	28
49	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi .	361	20	18.400	94	—	—	—	—	—	—	732	—	—	—	—	—	—	—	1.093	20	18.400	94
50	Fundusz emerytury członków sceny polskiej we Lwowie . .	—	—	555.011	46	—	—	—	—	—	—	12.000	—	12.341	60	—	—	—	—	12.000	—	567.353	06
51	Fundacya Józefa Krupacza dla c. i k. inwalidów wojskowych .	—	—	653	82	—	—	—	—	—	—	18	36	18	36	—	—	—	—	18	36	672	18
52	Fundusz propinacyjny .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
53	„ koszar krajowych	—	—	—	—	3,072	436	78	—	—	—	—	—	—	—	13.973	—	—	—	—	—	—	—
54	Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
55	Fundusz byłego korpus u ochotników wojs . . wych . . . . . ko-	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
56	Fundusz pożyczkowy na cele melioracyjne . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
57	Fundusz pożyczkowy na budowę szkół . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
58	Fundusz kolejowy . . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
59	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	—	—	2,407.442	30	—	—	—	—	—	—	64.341	20	66.238	30	—	—	—	—	64.341	20	2,473.680	60
60	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie . .	—	—	2.779	40	—	—	—	—	—	—	492	—	528	50	—	—	—	—	492	—	3.307	90
	Do przeniesienia .	4.001	01	16,617.926	83	5,505.246	34	40.979	30	—	—	540.532	18	721.304	50	13.973	—	17.473	70	544.533	19	17,339.231	33

jątku zarodowego.

zem				Wydatki w ciągu roku 1902.						Stan z końcem roku 1902.											
wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w kasie		wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane	należytości				czysty stan	
												gotówka	efekta				czynne		biorne		czynny	bierny
																	w bankach	inne				
K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
2,432.809	56	55.271	18	457.169	13	356.710	88	—	—	—	—	4.975	78	13,793.352	66	2,432.809	56	55.271	18	—	—	168.852	93	8.000	—	16,447.262	11	—	—
—	—	3.181	82	2.347	04	2.297	04	—	—	—	—	—	—	7.560	98	—	—	3.181	82	—	—	—	—	—	—	10.742	80	—	—
—	—	—	—	738	90	—	—	—	—	—	—	821	—	18.793	82	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	19.614	82	—	—
—	—	—	—	—	62	—	62	—	—	—	—	—	—	77.215	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	77.215	90	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.282	56	—	—
—	—	—	—	287	51	—	—	—	—	—	—	—	—	7.635	01	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.635	01	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.281	90	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.281	90	—	—
—	—	—	—	248	45	200	—	—	—	—	—	—	—	5.485	28	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	5.485	28	—	—
—	—	—	—	725	60	—	—	—	—	—	—	367	60	18.400	94	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	18.768	54	—	—
—	—	—	—	12.000	—	12.000	—	—	—	—	—	—	—	555.353	06	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	555.353	06	—	—
—	—	—	—	18	36	—	—	—	—	—	—	—	—	672	18	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	672	18	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
3,086.409	78	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,086.409	78	—	—	—	—	—	—	—	—	3,086.409	78	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	64.341	20	64.341	20	—	—	—	—	—	—	2,409.339	40	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2,409.339	40	—	—
—	—	—	—	492	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.307	90	—	—	—	—	—	—	22.140	—	—	—	25.447	90	—	—
5,519.219	34	58.453	—	538.368	31	435.549	74	—	—	—	—	6.164	38	16,903.681	59	5,519.219	34	58.453	—	—	—	190.992	93	8.000	—	22.670.511	24	—	—

Rachunek ma-

Liczb. porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902.								Dochody w ciągu roku 1902.								Ra	
		w kasie				wartość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		w bankach		gotówka		efekta		watość dóbr i realności		kapitały hipotekowane		gotówka		efekta	
		gotówka		efekta																			
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.	K	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia .	4.001	01	16,617.926	83	5,505.246	34	40.979	30	—	—	540.532	18	721.304	50	13.973	—	17.473	70	544.533	19	17,339.231	33
61	Fundusz Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	—	—	21.056	30	—	—	—	—	—	—	317	52	325	92	—	—	—	—	317	52	21.382	22
62	Fundusz na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych zakładów przemysłowych	—	—	2.504	56	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.504	56
63	Fundusz Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzowce . .	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—
64	Fundusz Tytusa Kielanowskiego dla gminy Zuratyn	—	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—
65	Fundusz Tytusa Kielanowskiego dla nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	—	—	122.733	86	—	—	—	—	—	—	1	28	1	28	—	—	—	—	1	28	122.735	14
66	Fundacya Wacława Tyzenhauza	—	—	6.623	62	—	—	—	—	—	—	60	—	60	—	—	—	—	—	60	—	6.683	62
67	Fundacya ks. Karoliny Lubomirskiej . . .	11	82	51.600	—	—	—	—	—	—	—	2.139	—	11	82	—	—	—	—	2.150	82	51.611	82
68	Fundacya Maryem Gewürtzowej	—	—	2.595	50	—	—	—	—	—	—	237	93	202	70	—	—	—	—	237	93	2.798	20
69	Fundacya Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	—	—	1.212	94	—	—	—	—	—	—	40	—	40	—	—	—	—	—	40	—	1.252	94
70	Fundacya Szaflarskiego dla Dębicy	—	—	1.213	38	—	—	—	—	—	—	40	—	40	—	—	—	—	—	40	—	1.253	38
71	Fundacya Róży hr. Lanckorońskiej . .	—	—	159.971	68	—	—	—	—	—	—	160.359	18	164.700	—	—	—	—	—	160.359	18	324.671	68
72	Fundacya Konstantego i Michaliny Pietruskich	—	—	427	20	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	427	20
73	Fundacya Eust. Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50-let. rządów Najjaś. Pana	—	—	120.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	120.000	—
74	Fundacya im. śp. Ign. Łukasiewicza na nagrody dla wzor. wójtów gmin wiejskich	—	—	9.103	11	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	9.103	11
75	Fundacya Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół i szczepków owocow.	—		3.268	88	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.268	88
76	Fundacya Morawieckiego Michała	1.241	92	68.073	69	—	—	—	—	—	—	100	—	1.424	16	—	—	—	—	1.341	92	69.497	85
77	Fundacya Kowalewskiego Izydora	—	—	17.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	17.000	—
78	Fundacya z nadwyżek kas sierocych . . .	72	24	110	35	—	—	—	—	—	—	29	09	29	09	—	—	—	—	101	33	139	44
79	Fundacya Hoffmanowej Angeliki dla sierot po wojsk. I.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	50	6.734	65	—	—	—	—	1	50	6.734	65
80	Fundacya Hofimanowej dla sierot po włościanach II.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	52	6.734	68	—	—	—	—	1	52	6.734	68
81	Fundacya Jakóba hr. Potockiego	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	6.447	24	12.530	88	—	—	—	—	6.447	24	12.530	88
82	Fundacya pamiątkowa im. Kościuszki	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	87.331	80	—	—	30.000	—	—	—	87.331	80
	Suma funduszów samoistnych budżetem nieobjętych	5.326	99	17,245.421	90	5,505.246	34	40.979	30	—	—	710.306	44	1,001.471	48	13.973	—	47.473	70	715.638	43	18,246.893	38

jątku zarodowego.

zem		Wydatki w ciągu roku 1902.				Stan z końcem roku 1902.											
						w kasie				należytości				czysty stan	
										czynne		bierne			
wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	inne		czynny	bierny
K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.
5,519.219 34	58.453 —	538.368 81	435.549 74	— —	— —	6.164 38	16,903.681 59	5,519.219 34	58.453 —	— —	190.992 93	8.000 —	22.670.511 24	— —
— —	— —	317 52	53 22	— —	— —	— —	21.329 —	— —	— —	— —	— —	— —	21.329 —	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	2.504 56	— —	— —	— —	— —	— —	2.504 56	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	20.000 —	— —	— —	— —	— —	— —	20.000 —	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	20.000 —	— —	— —	— —	— —	— —	20.000 —	— —
— —	— —	1 28	— —	— —	— —	— —	122.735 14	— —	— —	— —	— —	— —	122.735 14	— —
— —	— —	60 —	— —	— —	— —	— —	6.683 62	— —	— —	— —	— —	— —	6.683 62	— —
— —	— —	2.150 82	— —	— —	— —	— —	51.611 82	— —	— —	— —	— —	— —	51.611 82	— —
— —	— —	197 10	195 50	— —	— —	40 83	2.602 70	— —	— —	— —	— —	— —	2.643 53	— —
— —	— —	40 —	— —	— —	— —	— —	1.252 94	— —	— —	— —	— —	— —	1.252 94	— —
— —	— —	40 —	— —	— —	— —	— —	1.253 38	— —	— —	— —	— —	— —	1.253 38	— —
— —	— —	160.088 40	159.971 68	— —	— —	270 78	164.700 —	— —	— —	— —	— —	— —	164.970 78	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	427 20	— —	— —	— —	— —	— —	427 20	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	120.000 —	— —	— —	— —	— —	— —	120.000 —	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	9.103 11	— —	— —	— —	— —	— —	9.103 11	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	3.268 88	— —	— —	— —	— —	— —	3.268 88	— —
— —	— —	1.341 92	1·500 —	— —	— —	— —	67.997 85	— —	— —	— —	— —	— —	67.997 85	— —
— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	17.000 —	— —	— —	— —	— —	— —	17.000 —	— —
— —	— —	101 33	29 09	— —	— —	— —	110 35	— —	— —	— —	— —	— —	110 35	— —
— —	— —	1 50	— 13	— —	— —	— —	6.734 52	— —	— —	— —	— —	— —	6.734 52	— —
— —	— —	1 52	— 13	— —	— —	— —	6.734 55	— —	— —	— —	— —	— —	6.734 55	— —
— —	— —	6.447 24	5.888 44	— —	— —	— —	6.642 44	— —	— —	— —	— —	— —	6.642 44	— —
— —	30.000 —	— —	40.000 —	— —	— —	— —	47.331 80	— —	30.000 —	— —	20.000 —	— —	97.331 80	— —
5,519.219 34	88.453 —	709.157 44	643.187 93	— —	— —	6.475 99	17,603.705 45	5,519.219 34	88.453 —	— —	210.992 93	8.000 —	23,420.846 71	— —

Rekapitulacya i depozyta.

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Stan z początkiem roku 1902. w kasie: gotówka	w kasie: efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	w bankach	Dochody w ciągu roku 1902.: gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	Kapitały hipotekowane	Razem: gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	Wydatki w ciągu roku 1902.: gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	Stan z końcem roku 1902. w kasie: gotówka	efekta	wartość dóbr i realności	kapitały hipotekowane	należytości: czynne w bankach	należytości: czynne inne	należytości: bierne	czysty stan: czynny	czysty stan: bierny
		K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.	K. g.
	Rekapitulacya.																									
	Suma funduszów dotowanych	41.578 92	1,776.753 55	11,990.777 91	538.129 14	— —	150.591 78	158.141 84	43.235 93	2000 —	192.170 70	1.934.895 39	12,034.013 84	540.129 14	191.970 99	41.181 14	— —	67.664 76	199 71	1,893 714 25	12,034.013 84	472.464 38	— —	645.443 76	106.888 80	14,938.947 14	— —
	Suma funduszów samoistnych, budżetem objętych	488 35	282.718 76	— —	— —	— —	8.948 80	6.487 89	— —	— —	9.387 15	289.206 65	— —	— —	8.760 62	1.084 72	— —	— —	626 53	288.121 93	— —	— —	— —	26.397 74	— —	315.146 20	— —
	Suma funduszów samoistnych, budżetem nieobjętych	5.326 99	17,245.421 90	5,505.246 34	40.979 30	— —	710.306 44	1,001.471 48	13.973 —	47473 70	715.633 43	18,246.893 38	5,519.219 34	88.453 —	709.157 44	643.187 93	— —	— —	6.475 99	17,603.705 45	5,519.219 34	88.453 —	— —	210.992 93	8.000 —	23,420.846 71	— —
	Suma majątku zarodowego	47.344 26	19,304.894 21	17,496.024 25	579.108 44	— —	869.847 02	1,166.101 21	57.208 93	49473 70	917.191 28	20,470.995 42	17,553.233 18	628.582 14	909.889 05	685.453 79	— —	67.664 76	7.302 23	19,785.54 63	17,553.233 18	560.917 38	— —	882.834 43	114.888 80	38,674.940 05	— —
	Suma majątku obrotowego	3,761.248 34	11,238.281 22	— —	— —	81.478 20	80,144.195 36	1,854.598 34	— —	— —	83,905.443 70	13,092.879 56	— —	— —	80,780.026 53	2,181.207 58	— —	— —	3,125.417 17	10,911.671 98	— —	— —	4,160.857 34	20,268.823 59	66,147.074 —	30,001.533 67	57,681.837 59
	Razem	3,808.592 60	30,543.175 43	17,496.024 25	579.108 44	81.478 20	81,014.042 38	3,020.699 55	57.208 93	49473 70	84,822.634 98	33,563.874 98	17,553 233 18	628.582 14	81,689.915 58	2,866.661 37	— —	67.664 76	3,132.719 40	30,697.213 61	17.553.233 18	560.917 38	4,160 857 34	21,151.658 02	66,261.962 80	68,676.473 72	57,681.837 59
	Depozyta.																									
1	Depozyta w ogólności	39.912 63	1,801.998 58	— —	— —	— —	995.514 73	2,936.919 74	— —	— —	1,035.427 36	4,738.918 32	— —	— —	1,004.907 59	2,441.264 72	— —	— —	30.519 77	2,297.653 60	— —	— —	— —	— —	2,328.178 37	— —	— —
2	Depozyta szpitala powszechnego we Lwowie	4.570 73	25.300 01	— —	— —	— —	35.808 58	14.892 97	— —	— —	40.379 31	40.192 98	— —	— —	31.531 44	20.410 77	— —	— —	8.847 87	19.782 21	— —	— —	— —	— —	28.630 08	— —	— —
3	Depozyta zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	2.744 82	24.038 17	— —	— —	— —	17.779 79	21.734 19	— —	— —	20.524 61	45.772 36	— —	— —	10.426 75	10.293 16	— —	— —	10.097 86	35.479 20	— —	— —	— —	— —	45.577 06	— —	— —
4	Depozyta szpitala św. Łazarza w Krakowie	1.483 01	50.236 18	— —	— —	— —	17.317 81	59.266 95	— —	— —	18.800 82	109.503 13	— —	— —	15 971 43	43.454 61	— —	— —	2.829 39	66.048 52	— —	— —	— —	— —	68.877 91	— —	— —
5	Depozyta szkoły rolniczej w Dublanach	1.283 42	5.557 34	— —	— —	— —	14.048 39	1.720 —	— —	— —	15.331 81	7.277 34	— —	— —	13.530 07	2.014 90	— —	— —	1.801 74	5.262 44	— —	— —	— —	— —	7.064 18	— —	— —
6	Depozyta folwarku w Dublanach	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
7	Depozyta szkoły rolniczej w Czernichowie	200 48	4.356 49	— —	— —	— —	15.571 47	9.869 —	— —	— —	15.771 95	14.225 49	— —	— —	15.613 55	11.269 —	— —	— —	158 40	2.956 49	— —	— —	— —	— —	3.114 89	— —	— —
8	Depozyta szkoły rolniczej w Horodence	— —	— —	— —	— —	— —	561 85	— —	— —	— —	561 85	— —	— —	— —	561 85	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
9	Depozyta szkoły rolniczej w Jagielnicy	— —	— —	— —	— —	— —	169 55	— —	— —	— —	169 55	— —	— —	— —	169 55	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
10	Depozyta szkoły rolniczej w Kobiernicach	15 11	— —	— —	— —	— —	401 —	— —	— —	— —	416 11	— —	— —	— —	401 —	— —	— —	— —	15 11	— —	— —	— —	— —	— —	15 11	— —	— —
11	Depozyta szkoły rolniczej w Bereźnicy	34 02	— —	— —	— —	— —	507 64	— —	— —	— —	541 66	— —	— —	— —	171 20	— —	— —	— —	370 46	— —	— —	— —	— —	— —	370 46	— —	— —
12	Depozyta szkoły ogrodnicz. w Tarnowie	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
13	Depozyta szkoły rolniczej w Suchodole	— —	— —	— —	— —	— —	621 55	— —	— —	— —	621 55	— —	— —	— —	621 55	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —
14	Depozyta gmin. serwitut.	3.517 91	671.265 86	— —	— —	— —	99.874 46	123.031 13	— —	— —	103.392 37	794 296 99	— —	— —	99.824 87	152.169 95	— —	— —	3.567 50	642.127 04	— —	— —	— —	— —	645.694 54	— —	— —
	Suma depozytów	53.762 13	2,582.752 63	— —	— —	— —	1,198.176 82	3,167.433 98	— —	— —	1,251.938 95	5,750.186 61	— —	— —	1,193.730 85	2,680.877 11	— —	— —	58.208 10	3,069.309 50	— —	— —	— —	— —	3,127.517 60	— —	— —
	Do tego suma funduszów krajowych	3,808.592 60	30,543.175 43	17,496.024 25	579.108 44	81.478 20	81,014.042 38	3,020.699 55	57.208 93	49473 70	84,822.634 8	33,563.874 98	17,553.233 18	628.582 14	81,689.915 58	2,866.661 37	— —	67.664 76	3,132.719 40	30,697.213 61	17.553.233 18	560.917 38	4,160.857 34	21,151.658 02	66,261.962 80	68,676.473 72	57,681.837 59
	Ogółem	3,862.354 73	33,125.928 06	17,496.024 25	579.108 44	81.478 20	82,212.219 20	6,188.133 53	57.208 93	49473 70	86,074.573 93	39,314.061 59	17,553.233 18	628.582 14	82,883.646 43	5,547.538 48	— —	67.664 76	3,190.927 50	33,766.523 11	17.553 233 18	560.917 38	4.160.857 34	21,151.658 02	69,389.480 40	68,676.473 72	57,681.837 59
	Fundusze administrowane przez Bank krajowy:																										
	a) stały fundusz przem.	70.120 —	— —	— —	— —	— —	342.520 93	— —	— —	— —	412.640 93	— —	— —	— —	411.944 93	— —	— —	— —	696 —	— —	— —	— —	— —	1,499.316 62	— —	1,500.012 62	— —
	b) Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych	21.908 —	— —	— —	— —	— —	20.008 87	— —	— —	— —	41.916 87	— —	— —	— —	35.463 87	— —	— —	— —	6.453 —	— —	— —	— —	— —	63.613 87	— —	70.066 87	— —
	c) Fundusz pożyczkowy dla przemysłu roln.	41.446 —	— —	— —	— —	— —	258.101 10	— —	— —	— —	299.547 10	— —	— —	— —	77.460 40	— —	— —	— —	222.086 70	— —	— —	— —	— —	317.889 19	— —	539.975 89	— —
	d) Stały fundusz hodowl.	19.086 —	— —	— —	— —	— —	79.503 75	— —	— —	— —	98.589 75	— —	— —	— —	25.597 63	— —	— —	— —	72.992 12	— —	— —	— —	— —	31.276 72	— —	104.268 84	— —
	e) Stały fundusz pożyczkowy dla spółek oszczędn. i pożyczek	— —	— —	— —	— —	— —	447.396 95	— —	— —	— —	447.396 95	— —	— —	— —	447.396 95	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	— —	788.118 41	623.114 —	165.004 41	— —
	Razem	152.560 —	— —	— —	— —	— —	1.147.531 60	— —	— —	— —	1,300.091 60	— —	— —	— —	997.863 78	— —	— —	— —	302.227 82	— —	— —	— —	— —	2,700.214 81	623.114 —	2,379.328 63	— —

Uwaga. Czysty stan czynny funduszów krajowych (bez depozytów) wynosi jak wyżej . . . . . 68,676.473 K 72 g.
Porównując ten stan czynny z wykazanym stanem biernym w sumie . . . . . 57,681.837 » 59 »
okazuje się w rezultacie w majątkach fund. kraj. przewyżka stanu czynnego w sumie . 10.994.636 K. 13 g.

Zestawienie

ogólnego stanu majątku obrotowego wraz z majątkiem zarodowym z końcem roku 1902.

(po wyłączeniu skryptów, kart dłużnych i t. p. efektów bez wartości.)

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
1	*a)* Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	8,473.127	40	3,782.140	34	12,255.267	74	—	—
	b) Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie: w majątku obrotowym stan bierny 5.770 K. 26 g.; „ „ zarodowym stan czynny 81.796 „ 72 „	—	—	76.026	46	76.026	46	—	—
	c) Doświadczalna stacya botaniczno-rolnicza we Lwowie	55	80	—	—	55	80	—	—
	d) Szkoła rolnicza, folwark, szkoła gorzelnicza i stacya doświadczalna w Dublanach: w majątku obrotowym stan bierny 192.455 K. 54 g.; „ zarodowym „ czynny 778.963 „ 02 „	—	—	586.507	48	586.507	48	—	—
	e) Zakład w Czernichowie: w majątku obrotowym stan bierny 8.826 K. 11 g.; „ „ zarodowym „ czynny 480.774 „ 95 „	—	—	471.948	84	471.948	84	—	—
	f) Szpital św. Łazarza w Krakowie	—	—	763.522	61	763.522	61	—	
	g) Szkoła rolnicza w Horodence	—	—	48.550	—	48.550	—	—	—
	h) „ „ w Jagielnicy	—	—	25.881	31	25.881	31	—	—
	i) „ „ w Kobiernicach	—	—	—	—	—	—	—	—
	j) Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie	—	—	400	—	400	—	—	—
	k) Szkoła rolnicza w Bereźnicy	—		122.230	10	122.230	10	—	—
	l) „ „ w Suchodole	—	—	145.664	72	145.664	72	—	—
	m) Zakład sadowniczy w Zaleszczykach	—	—	—	—	—	—	—	—
2	Fundusz szkolny krajowy	2,526.564	32	1,692.218	88	4,218.785	20	—	—
3	Krajowy fundusz szkolny emerytalny: w majątku obrotowym stan bierny 22.066 K. 21 g.; „ „ zarodowym stan czynny 66.900 „ 44 „	—	—	44.834	23	44.834	23	—	—
4	Krajowy szpital powszechny we Lwowie — Oddział chorych	598.547	78	1,706.864	10	2,305.411	88	—	—
5	„ „ „ „ „ — „ położnic	65.229	—	554.029	14	619.258	14	—	—
6	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	214.419	59	2,322.480	46	2,536.900	05	—	—
8	Szpital św. Łazarza w Krakowie — Oddział chorych	114.913	01	1,933.530	83	2,048.443	84	—	—
9	„ „ „ — „ położnic	42.884	40	120.162	62	163.047	02	—	—
10	„ „ „ — „ syfilitycznych	30.915	08	21.275	98	52.191	06	—	—
11	„ „ „ — „ obłąkanych	35 604	96	15.751	46	51.356	42	—	—
12	Fundusz policyi krajowej	2.855	60	275.809	46	278.665	06	—	—
13	„ pożyczki krajowej z roku 1883.	—	—	—	—	—	—	2	70
14	„ „ „ „ 1891.	—	—	—	—	—	—	20.184	40
15	„ „ „ „ 1893.	—	—	—	—	—	—	54,867.646	50
16	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	827.968	49	—	—	827.968	49	—	—
17	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy, sekcyi górnej	48.925	68	—	—	48.925	68	—	—
18	„ „ potoku Kisieliny	90.974	55	—	—	90.974	55	—	—
19	„ „ rzeki Łęgu	25.645	68	—	—	25.645	68	—	—
20	„ „ „ Trześniówki	9.937	15	—	—	9.937	15	—	—
21	„ „ potoku Krzemienicy z Babulówką i Trześnią	104.784	12	—	—	104.784	12	—	—
22	„ „ rzeki Brnia Nowego z dopływami	91.597	05	—	—	91.597	05	—	—
23	„ „ „ Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	—	—	—	—	—	—	42.130	01
24	„ na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy	1.746	86	—	—	1.746	86	—	—
25	„ „ uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły	49.427	08	—	—	49.427	08	—	—
26	„ „ zabudowanie potoku górskiego Michałów	558	—	—	—	558	—	—	—
27	„ „ „ „ „ Niszkówka	293	89	—	—	293	89	—	—
28	„ regulacyi rzeki Bugu	292.044	61	—	—	292.044	61	—	—
29	„ „ Złotej Lipy	67.925	19	—	—	67.925	19	—	—
30	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	30.059	90	—	—	30.059	90	—	—
31	„ regulacyi Potoku Dumnego	16.733	33	—	—	16.733	33	—	—
32	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	78.028	90	—	—	78.028	90	—	—
33	„ regulacyi Przegnojówki	10.504	66	—	—	10.504	66	—	—
34	„ osuszenia bagien stojanowskich	—	—	—	—	—	—	—	—
35	„ zabudowania potoku Glińsko	69	46	—	—	69	46	—	—
36	„ „ potoków górskich w dorzeczu Dniestru	32.489	65	—	—	32.489	65	—	—
37	„ regulacyi górnego Dniestru	509.051	84	—	—	509.051	84	—	—
38	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	—	—	—	—	—	—	77.155	96
39	„ konserwacyi obwałowania Wisły i Sanu	73.005	33	—	—	73.005	33	—	—
40	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	187.054	50	—	—	187.054	50	—	—
41	„ zabudowania potoku Bystry	9.450	80	—	—	9.450	80	—	—
42	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim	91.898	39	—	—	91.898	39	—	—
43	„ emerytury dozorców melioracyjnych	13.024	29	—	—	13.024	29	—	—
44	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic	20.545	64	—	—	20.545	64	—	—
45	„ regulacyi potoku Pustej	79.915	69	—	—	79.915	69	—	—
46	„ Łęgu w powiatach Niżańskim i Kulbuszowskim	41.583	86	—	—	41.583	86	—	—
47	„ kultury krajowej	4.336	48	88.838	58	93.175	06	—	—
	Do przeniesienia	14,793.198	36	14,798.667	60	29,591.886	06	55,007.119	57

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny				Razem			
		obrotowy		zarodowy		czynny		bierny	
		K.	g.	K.	g.	K.	g.	K.	g.
	Z przeniesienia . .	14,793.198	36	14,798.667	60	29,591.866	06	55,007.119	57
48	fundusz stanowy sierociński	252	—	93.279	39	93.531	39	—	—
49	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	897	18	48.005	54	48.902	72	—	—
50	„ pożyczki krajowej z roku 1873.	—	—	—	—	—	—	—	—
51	„ podrzutków w Krakowie	—	—	85.022	69	85.022	69	—	—
52	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	1.223	14	31.712	56	32.935	70	—	—
53	Fundusze stypendyjne	53.997	70	10,097.690	44	10,151.688	14	—	—
54	Administracya dóbr Winniki	28.518	55	—	—	28.518	55	—	—
55	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	132	52	75.284	71	75.417	23	—	
56	„ niżankowicki „	26	15	6.212	21	6.238	36	—	
57	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	51	84	3.908	47	3.960	31	—	
58	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	4.618	89	919.000	47	923.619	36	—	
59	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	17.710	36	—	—	17.710	36	—	
60	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	25.443	69	25.443	69	—	
61	„ Pelagii Russanowskiej	320	40	129.476	56	129.796	96	—	
62	„ szkół ludowych z roku 1872	1.255	75	204.077	41	205.333	16	—	
63	Fundacya Wincentego Łodzia Ponińskiego	5.859	68	121.709	55	127.569	23	—	
64	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	8.998	16	59.681	87	68.680	03	—	
65	„ Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących	—	—	43.276	10	43.276	10	—	
66	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej	11	08	16.291	07	16.302	15	—	
67	„ Sandecka „Dom roboczy“	—	—	80.597	23	80.597	23	—	
68	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców . . .	210	24	5.077	20	5.287	44	—	
69	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan	2.290	50	53.768	20	56.058	70	—	
70	„ Dra Józefa Malinowskiego:								
71	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach . .	553	94	48.051	13	48.605	07	—	
72	2) ku wspieraniu artystów i literatów	162	—	44.161	22	44.323	32	—	
73	3) ku popieraniu celów galic. Towarzystwa muzycznego we Lwowie . .	83	71	42.588	02	42.671	73	—	
74	4) ku wspieraniu ubogich sług prywat. } w majątku obrot. stan bierny 44 K. 37 g; „ „ „ czynny 44.958 „ 19 „	—	—	44.913	82	44.913	82	—	
75	5) posagowy dla ubogich dziewcząt służących	2.763	05	25.187	57	27.950	62	—	
76	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła . . .	863	72	35.335	59	36.199	31	—	
77	„ Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej . . .	—	—	6.440	74	6.440	74	—	
78	„ imienia Antoniego Schiffnera	—	—	4.888	02	4.888	02	—	
79	„ Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych	194	24	9.758	28	9.952	52	—	
80	„ ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	2.722	24	68.255	41	70.977	65	—	
	a) obrotowy . .	43.159	75	—	—	—	—	—	
81	„ Anny Helzlowej na rzecz „Domu ubogich“ w Krakowie b) rezerwowy . .	62.796	49	—	—	3,465.162	57	—	
	c) zarodowy . .	—	—	3,359.206	33	—	—	—	
82	Fundusz „Macierzy polskiej“	3.887	07	77.005	12	80.892	19	—	
83	„ Feliksy Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców . . .	56.331	31	559.933	48	616.264	79	—	
84	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego	—	—	1.148	32	1.148	32	—	
85	„ ku podniesieniu rybactwa	7.188	78	—	—	7.188	78	—	
86	„ Teofili i Malwiny Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt . . .	743	—	16.864	20	17.607	20	—	
87	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt	1.715	08	43.708	40	45.423	48	—	
88	„ „ „ wdów po nauczycielach szkół ludowych . . .	57	69	46.553	79	46.611	48	—	
89	„ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą	—	—	16.400	45	16.400	45	—	
90	„ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie .	266	91	6.755	68	7.022	59	—	
91	„ bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kand. na nauczycieli szkół ludowych	—	—	44.025	29	44.025	29	—	
92	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła	87	88	7.093	61	7.181	49	—	
93	„ posagowa ś.p. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	1.203	83	65.735	43	66.939	26	—	
94	„ „ „ „ „ „ dziewcząt wiejskich	473	21	10 742	80	11.216	01	—	
95	„ „Domu ubogich“ w Strzeliskach nowych	4.789	04	19.614	82	24.403	86	—	
96	„ Piotra Krzeczunowicza dla chorych nieuleczalnych i rekonwalescentów	—	01	77.215	90	77.215	91	—	
	„ im. Józefa Kosvitzky'ego:								
97	1) dla ślepych w Krakowie	124	—	3.282	56	3.406	56	—	
98	2) „ wychowanków zakładu sierót pod wezw. św. Józefa w Krakowie .	297	24	7.635	01	7.932	25	—	
99	3) „ poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	124	—	3.281	90	3.405	90	—	
100	„ zapomog. im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobn. w Boguchwale	55	66	5.485	28	5.540	94	—	
101	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	—	—	18.768	54	18.768	54	—	
102	„ emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	35.454	75	555.353	06	590.807	81	—	
103	„ Józefa Krupacza dla c. i k. inwalidów wojskowych	24	80	672	18	696	98	—	
104	„ propinacyiny	7,020.367	19	—	—	7,020 367	19	—	
105	„ koszar krajowych } w majątku obrotowym stan bierny 2,443.587 K. 81 g; „ zarodowym „ czynny 3,086.409 „ 78 „	—	—	642.821	97	642.821	97	—	
106	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	2,926.182	65	—	—	2,926.182	65	—	
107	„ byłego galic. korpusu ochotników wojskowych	118.643	08	—	—	118.643	08	—	
108	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	1,410.508	43	—	—	1,410.508	43	—	
109	„ pożyczkowy na budowę szkół	—	—	—	—	—	—	—	
110	„ kolejowy	3,077.665	05	—	—	3,077.665	05	—	
	Do przeniesienia . .	29,820.561	85	32,817.066	98	62,637.628	83	55,007.119	57

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Czysty majątek czynny: obrotowy K.	g.	Czysty majątek czynny: zarodowy K.	g.	Razem: czynny K.	g.	Razem: bierny K.	g.
	Z przeniesienia . .	29,820.561	85	32,817.066	98	62,637.628	83	55,007.119	57
111	Fundusz Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	151.078	49	2,409.339	40	2,560 417	89	—	—
112	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie	438	30	25.447	90	25.886	20	—	—
113	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	879	10	21.329	—	22.208	10	—	—
114	„ „na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów przemysłowych w kraju“	96	—	2.504	56	2.600	56	—	—
5	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce	397	90	20.000		20.397	90	—	—
6	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Zuratyn	397	90	20.000	—	20.397	90	—	—
7	„ „ „ „ nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	—	—	122.735	14	122.735	14	—	—
8	Fundacya Wacława Tyzenhausa	60	—	6.683	62	6.743	62	—	—
	„ ks. Karoliny Lubomirskiej	—	—	51.611	82	51.611	82	—	—
	„ Maryem Gewürzowej	103	80	2.643	53	2.747	33	—	—
	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	—	—	1.252	94	1.252	94	—	—
	„ „ „ Dębicy	—	—	1.253	38	1.253	38	—	—
	„ Róży hr. Lanckorońskiej	23	12	164.970	78	164.993	90	—	—
4	„ Konstantego i Michaliny Pietruskich	6.862	24	427	20	7.289	44		—
5	„ Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana	9.450	54	120.000	—	129.450	54	—	—
26	„ im. śp. Ign. Łukasiewicza	714	—	9.103	11	9.817	11	—	—
27	„ im Franciszka Józefa na zakupno pni pszczół, drzewek owocowych etc.	349	50	3.268	88	3.618	38	—	—
28	„ Morawieckiego Michała	4 601	80	67.997	85	72.599	65	—	—
29	„ nadwyżek kas sierocych	—	—	110	35	110	35	—	—
30	„ Kowalewskiego Izydora	999	60	17.000	—	17.999	60	—	—
131	„ Hoffmannowej Angeliki dla sierót po wojsk. I.	670	—	6.734	52	7.404	52	—	—
132	„ „ „ „ „ po włoso. II.	670	—	6.734	55	7.404	55	—	—
133	„ Jakóba hr. Potockiego	—	—	6.642	44	6.642	44	—	—
	„ pamiątkowy im Kościuszki	1 211	71	97.331	80	98.543	51	—	—
	Suma	29,999.565	95	36,002.189	75	66,001.755	70	55,007.119	57
	Czysty stan czynny wynosi jak wyżej kwotę					66,001.755	70		
1	Porównując stan czynny ze stanem biernym, wynoszącym sumę					55,007.119	57		
1	wynika w funduszach krajowych przewyżka stanu czynnego					10,994 636	13		

Uwaga.

Oprócz wyżej wykazanego majątku istnieją fundusze, oddane w administracyę Banku krajowego, których stan majątkowy wedle zestawienia str. 817|818 wykazuje następujące wyniki:

1)	w stałym funduszu przemysłowym	1,500.012 K. 62 g.
2)	„ „ „ pożyczkowym dla Kółek rolniczych	70.066 „ 87 „
3)	„ „ „ pożyczkowym dla popierania przemysłu rolniczego (b. fundusz domestykalny)	539.975 „ 89 „
4)	„ „ „ hodowlanym	104.268 „ 84 „
5)	„ „ „ pożyczkowym dla spółek kas oszczędności i pożyczek	165.004 „ 41 „
	Razem . . .	2,379.328 K. 63 g.

Nadto utrzymują się w ewidencyi pretensye niepewne (illiquida), to jest takie, co do których zachodzi wątpliwość, czy kiedykolwiek odebrane zostaną, a mianowicie:

a)	przy funduszu szpitala św. Łazarza — Oddział chorych	90.000 złp. — gr.	czyli 45.000 K. — g.
b)	„ „ szkolnym krajowym	232.265 „ 22 „	„ 116.132 „ 87 „
c)	„ „ ś. p. Anny Helclowej 9 sztuk akcyj użytkowania Tow. c. k. austr. kolei państwowej, które przynoszą czasami dywidendę.		

Wykaz zapasów kasowych z końcem roku budżetowego 1902.

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta im. wartości	
	A. W kasie krajowej.				
1	*a)* Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	691.814	68	1,000.000	.
	b) Szkoła rolnicza i była szkoła ogrodnicza w Czernichowie	168	.	8.985	41
	c) „ „ w Dublanach	29	50	9.014	30
2	Fundusz szkolny krajowy	.	.	1,086.003	11
3	Krajowy szpital powszechny we Lwowie — Oddział chorych	.	.	630	80
4	„ „ „ „ „ — „ położnic	2	21	.	.
5	Fundusz podrzutków we Lwowie	.	.	.	.
6	Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie	.	.	8.674	10
7	Szpital św. Łazarza w Krakowie — Oddział chorych	.	.	389.190	99
8	„ „ „ „ — „ położnic	.	.	40.442	54
9	„ „ „ „ — „ syfilitycznych	.	.	8.117	60
10	„ „ „ „ — „ obłąkanych	.	.	.	.
11	Fundusz policyi krajowej	.	.	275.754	96
12	„ pożyczki z roku 1883.	.	.	.	.
13	„ „ „ „ 1891.	.	.	.	.
14	„ „ „ „ 1893.	.	.	98.660	.
15	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	.	.	.	.
16	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy, sekcya górna	37.968	98	.	.
17	„ „ potoku Kisieliny	9.068	69	.	.
18	„ „ rzeki Łęgu	15.053	82	476	86
19	„ „ „ Trześniówki	8.502	61	.	.
20	„ „ potoku Krzemienicy z Babulówką i Trześnią	104.770	85	.	.
21	„ „ rzeki Brnia Nowego z dopływami	43.585	75	.	.
22	„ „ „ Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	94.068	23	.	.
23	„ na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy	1.746	86	.	.
24	„ „ uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły	27.517	08	.	.
25	„ „ zabudowanie potoku górskiego Michałów	558	.	.	.
26	„ „ „ „ „ Niszkówka	610	48	.	.
27	„ regulacyi rzeki Bugu	201.674	63	9	08
28	„ „ Złotej Lipy	3.205	15	.	.
29	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	4.919	74	.	.
30	„ regulacyi potoku Dumnego	16.733	33	.	.
31	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	7.650	53	.	.
32	„ regulacyi Przegnojówki	7.504	66	.	.
33	„ osuszenia bagien Stojanowskich	.	.	.	.
34	„ zabudowanie potoku Glińsko	69	46	.	.
35	„ „ potoków górskich w dorzeczu Dniestru	32.489	65	.	.
36	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	2.261	60	.	.
37	„ zabudowania potoku Bystra	9.450	80	.	.
38	„ regulacyi górnego Dniestru	509.051	84	.	.
39	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim	24.162	57	.	.
40	„ konserwacyjny obwałowania Wisły i Sanu	73.005	33	.	.
41	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim	9.041	46	.	.
42	„ emerytalny dozorców melioracyjnych	908	60	11.620	49
43	„ szkolny krajowy emerytalny (w c. k. kasie rządowej)	.	.	66.900	44
44	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic	7.545	64	.	.
45	„ regulacyi potoku Pustej	54.955	69	.	.
46	„ „ Łęgu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim	41 583	86	.	.
47	„ kultury krajowej	.	.	88.838	58
48	„ stanowy sierociński	252	.	93.279	39
49	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	897	18	48.005	54
50	„ podrzutków w Krakowie	626	53	57.998	42
51	„ pomnika Tadeusza Kościuszki	.	01	32.935	69
52	Fundusze stypendyjne	109.249	70	9,002.265	35
	Do przeniesienia	2,152.705	70	12,327.803	65

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	g.	Efekta im. wartości	
	Z przeniesienia .	2,152.705	70	12,327.803	65
53	Administracya dóbr Winniki	.	.	.	.
54	Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych	232	52	75.284	71
55	„ niżankowicki „ „	26	16	6.212	20
56	Fundusz posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	51	85	3.908	46
57	Zakład narodowy imienia Ossolińskich	442	39	927.000	47
58	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	.	.	16.656	62
59	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	.	.	504	69
60	„ Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich	320	41	129.476	55
61	„ szkół ludowych z roku 1872	4.925	76	204.077	40
62	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	2.512	68	125.056	55
63	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	1.252	69	67.427	34
64	„ „ „ dziewcząt służących	1.655	68	41.620	42
65	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej	11	08	16.291	07
66	Fundacya Sandecka „Dom roboczy“	1.342	38	79.254	85
67	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąkanych uzdrowieńców . .	100	96	5.186	48
68	„ Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan	1.136	22	54.922	48
	„ Dr. Józefa Malinowskiego:				
69	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach .	553	94	48.051	13
70	2) „ „ artystów i literatów	162	.	44.161	32
71	3) ku popieraniu celów gal. Towarzystwa muzycznego we Lwowie .	83	71	42.588	02
72	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych	.	.	44.958	19
73	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących	65	77	27.884	85
74	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła . . .	1.283	72	35.335	59
75	„ Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej . . .	124	32	6.316	42
76	„ imienia Antoniego Schiffnera	.	.	4.888	02
77	„ Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych	194	24	9.758	28
78	„ ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	1.301	12	69.676	53
79	„ „ Ludwika i Anny Helclów na rzecz „Domu ubogich“ w Krakowie { *a)* obrotowy .	43.159	75	.	.
	{ *b)* rezerwowy .	255	49	62.541	.
	{ *c)* zarodowy .	.	.	1,891.871	23
80	Fundusz Macierzy polskiej	3.887	07	77.005	12
81	„ Feliksy Maryi Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców .	15.389	32	575 087	97
82	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego	.	.	1.148	32
83	„ ku podniesieniu rybactwa	3.822	82	8	.
84	Fundacya Teofili i Malwiny Łukowskiej dla osieroconych dziewcząt .	743	.	16.864	20
85	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt	872	.	44.551	48
86	„ „ „ wdów po nauczycielach ludowych . . .	74	35	46.553	79
87	„ hr. Weisenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą . . .	220	.	16.180	45
88	„ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie .	266	91	6.755	68
89	„ bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	836	62	43.188	67
90	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła	87	88	7.093	61
91	„ posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	1.211	17	49.818	99
92	„ „ „ „ „ „ dziewcząt wiejskich	473	21	7.560	98
93	„ „Dom ubogich“ w Strzeliskach nowych { zarodowy	821	.	18.793	82
	{ rezerwowy . . .	53	98	4.735	06
94	„ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów	30	90	77.215	90
95	„ im. Józefa Kosvitzky'ego: 1) dla ślepych w Krakowie . . .	124	.	3.282	56
96	2) dla wychowanków zakładu sierót pod wezw. św. Józefa w Krakowie	297	24	7.635	01
97	3) „ poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	124	.	3.281	90
98	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale	55	66	5.485	28
99	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	367	60	18.400	94
100	„ emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	3.750	31	555.353	06
101	„ Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów wojskowych	24	80	672	18
102	„ propinacyjny	7.449	06	6,381.438	65
103	„ pożyczkowy na cele melioracyjne	430.258	86	82.745	52
	Do przeniesienia . .	2,685.142	30	24,419.571	66

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta im. wartości
	Z przeniesienia . .	2,685.142 30		24,419.571 66
104	Fundusz koszar krajowych	24 35		. .
105	„ pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	404.963 97		. .
106	„ byłego galicyjskiego korpusu ochotników	. .		52.643 08
107	„ pożyczkowy na budowę szkół (w c. k. kasie rządowej) . . .	. .		73.560 56
108	„ kolejowy	21.141 78		3,001.000 .
109	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego	10.768 71		2,409.339 40
110	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie	126 77		3.619 43
111	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	37 10		22.171 .
112	„ na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych naukowych zakładów p[illegible]łowych w kraju	96 .		2.504 56
113	„ Tytusa Kielan[illegible]wskiego dla gminy Kędzierzawce	397 90		20.000 .
114	„ „ „ „ „ Żuratyn	397 90		20.000 .
115	„ „ „ „ nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	. .		122.735 14
116	Fundacya Wacława Tyzenhauza	60 .		6.683 62
117	„ Karoliny ks. Lubomirskiej	. .		51.611 82
118	„ Maryem Gewürtzowej	144 63		2.602 70
119	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca	. .		1.252 94
120	„ „ „ Dębicy	. .		1.253 38
121	„ Róży hr. Lanckorońskiej	293 90		164.700 .
122	„ Konstantego i Michaliny Pietruskich	3.070 56		4.427 20
123	„ Eustachego Szumańskiego „ku uczczeniu jubileuszu 50-letnich rządów Najjaśniejszego Pana“	. .		129.450 54
124	„ im. śp. Ignacego Łukasiewicza	182 .		19.635 11
125	Fundacya im. ces. Franciszka Józefa na zakupno pni pszczół i drzewek owocowych etc.	71 50		3.546 88
126	„ Morawieckiego Michała	2.678 72		69.920 93
127	„ z nadwyżek kas sierocych	. .		110 35
128	„ Kowalewskiego Izydora	666 40		17.333 20
129	„ Hoffmannowej Angeliki dla sierót po wojskowych I. . . .	670 .		6.734 52
130	„ „ „ „ „ po włościanach II. . . .	670 .		6.734 55
131	„ Potockiego hr. Jakóba	. .		6.642 44
132	„ pamiątkowa im. Kościuszki	1.114 91		67.428 60
133	Depozyta gminne serwitutowe	3.567 50		642.127 04
134	Depozyta ogólne	30.519 77		2,291.653 60
	Razem . . .	3,166.806 67	3	3,630.994 25
	B. W innych kasach.			
	W c. k. kasach rządowych, depozyta	. .		6 000 .
	„ kasie krajowego szptala powszechnego we Lwowie, depozyta . .	8.847 87		19.782 21
	„ „ „ zakadu dla obłąkanych w Kulparkowie, depozyta . .	10.097 86		35.479 20
	„ „ szpitali krakowskich „ . .	2.829 39		66.048 52
	„ „ krajowej szkoły rolniczej w Dublanach „ . .	1.801 74		5.262 44
	„ „ funduszu folwarku w Dublanach „ . .	. .		. .
	„ „ krajowej szkoły rolniczej w Czernichowie „ . .	158 40		2.956 49
	„ „ „ niższej szkoły rolniczej w Horodence „ . .	. .		. .
	„ „ „ „ „ „ w Jagielnicy „ . .	. .		. .
	„ „ „ „ „ „ w Kobiernicach „ . .	15 11		. .
	„ „ „ „ „ „ Bereźnicy „ . .	370 46		. .
	„ „ „ szkoły ogrodniczej w Tarnowie	. .		. .
	„ „ „ niższej szkoły rolniczej w Suchodole	. .		. .
	Razem . . .	24.120 83		135.528 86

Liczba porządk.	Poszczególnienie	Gotówka K.	Gotówka g.	Efekta im. wartości	
	Zestawienie sumaryczne.				
	A) W kasie krajowej	3,166.806	67	33,630.994	25
	B) „ innych kasach	24.120	83	135.528	86
	Suma	3,190.927	50	33,766.523	11

Poszczególnienie

papierów wartościowych

według ich rodzaju

z końcem roku 1902.

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacye
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	pożyczki krajowej z roku 1893.
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
1	a) Fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu	—	—	—	—	—
	b) szkoła rolnicza i była szkoła ogrodnicza w Czernichowie	—	—	4.200	—	—
	c) szkoła rolnicza w Dublanach	—	—	2.100	—	—
2	Fundusz szkolny krajowy	52.600	—	885.300	—	72.900
3	Krajowy fundusz szkolny emerytalny	66.800	—	—	—	—
4	„ szpital powszechny we Lwowie — Oddział chorych	—	—	200	—	—
5	„ „ „ „ — „ położnic	—	—	—	—	—
6	Fundusz podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—
7	Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie	—	—	4.200	—	—
8	Szpital św. Łazarza w Krakowie — Oddział chorych	68.200	400	213.000	—	—
9	„ „ „ „ — „ położnic	800	—	23.400	—	—
10	„ „ „ „ — „ syfilitycznych	—	—	8.000	—	—
11	„ „ „ „ — „ obłąkanych	—	—	—	—	—
12	Fundusz policyi krajowej	—	—	264.600	—	—
13	„ pożyczki „ z r. 1873.	—	—	—	—	—
14	„ „ „ „ 1883.	—	—	—	—	—
15	„ „ „ „ 1891.	—	—	—	—	—
16	„ „ „ „ 1893.	—	—	—	—	96.300
17	„ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne	—	—	—	—	—
18	„ regulacyi rzeki Gniłej Lipy sekcya górna	—	—	—	—	—
19	„ „ potoku Kisieliny	—	—	—	—	—
20	„ „ rzeki Łęgu	—	—	—	—	—
21	„ „ „ Trześniówki	—	—	—	—	—
22	„ „ potoku Krzemienicy i Babulówki oraz Trześni	—	—	—	—	—
23	„ „ rzeki Nowego Brnia z dopływami	—	—	—	—	—
24	„ „ „ Białej i obwałowania prawego brzegu Dunajca	—	—	—	—	—
25	„ na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Skawy	—	—	—	—	—
26	„ „ uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły	—	—	—	—	—
27	„ „ zabudowanie potoku górskiego Michałów	—	—	—	—	—
28	„ „ „ „ Niszkówka	—	—	—	—	—
29	„ regulacyi rzeki Bugu	—	—	—	—	—
30	„ „ Złotej Lipy	—	—	—	—	—
31	„ osuszenia bagien w pow. Łańcut i Jarosław	—	—	—	—	—
32	„ regulacyi potoku Dumnego	—	—	—	—	—
33	„ obwałowania lewego brzegu Dunajca	—	—	—	—	—
34	„ regulacyi Przegnojówki	—	—	—	—	—
35	„ osuszenia bagien stojanowskich	—	—	—	—	—
36	„ zabudowania potoku Glińsko	—	—	—	—	—
37	„ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru	—	—	—	—	—
38	„ regulacyi środkowej sekcyi rzeki Gniłej Lipy	—	—	—	—	—
39	„ zabudowania potoku Bystra	—	—	—	—	—
40	„ regulacyi górnego Dniestru	—	—	—	—	—
41	„ obwałowania Wisły i Wisłoki w pow. Mieleckim	—	—	—	—	—
42	„ konserwacyi i obwałowania Wisły i Sanu	—	—	—	—	—
43	„ obwałowania lewego brzegu Wisły w powiecie Krakowskim	—	—	—	—	—
44	„ emerytalny dozorców melioracyjnych	—	—	—	—	—
45	„ kultury krajowej	1.200	—	87.600	—	—
46	„ stanowy sierociński	52.200	—	32.400	—	3.000
47	„ Aleksandra hr. Stadnickiego	2.200	—	23.100	—	20.700
48	„ podrzutków w Krakowie	800	—	38.400	—	—
49	Fundusz pomnika Tadeusza Kościuszki	5.400	—	15.300	—	800
50	Fundusze stypendyjne	3,501.400	513.200	3,433.000	1.200	501.900
51	Administracya dóbr Winniki	—	—	—	—	—
52	Fundusz galic. inwalidów wojskowych	2.400	—	32.000	—	400
53	„ niżankowicki inwalidów wojskowych	—	—	200	—	6.000
54	„ posagowy Jana i Filipiny Komarnickich	800	—	2.800	—	—
55	Zakład narodowy im. Ossolińskich.	663.400	7400	—	600	129.300
56	Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego	—	—	—	—	—
57	„ budowy domu podrzutków we Lwowie	—	—	—	—	—
58	„ Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich	—	13.200	—	—	—
59	„ szkół ludowych z roku 1872	176.200	—	25.100	—	2.700
60	„ Wincentego Łodzia Ponińskiego	200	111.000	—	—	10.500
61	„ Franciszka Kochmana dla literatów polskich	59.600	—	—	—	—
62	„ „ „ dla dziewcząt służących	41.600	—	—	—	—
63	„ Maryi de Prez Jędrzejowiczowej	4.600	—	9.800	—	600
	Do przeniesienia	4,700.400	645.200	5,104.700	1.800	845.100

Obligacye							Renty państwowe	Losy państwowe i inne	Akcye kolei		Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.		Asygnaty kasowe Banku włościańskiego	Weksle	Razem		Zapisy dłużne, i inne dokumenta	
komunalne Banku krajowego	pożyczki papieskiej	funduszów propinacyjnych	Pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego					Karola Ludwika	węgiersko-północno-wschod. i inne								
imienna																		
K.	franki	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.		K.	g.	K.	K.	K.	g.	K.	g.
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,000.000	—	—	—	—	1,000.000	—	797.828	70
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	4.785	41	—	—	8.985	41	—	—
—	—	1 600	1.000	—	—	—	—	—	—	—	4.314	30	—	—	9.014	30	—	—
—	—	4.000	—	44.000	6.600	—	200	—	—	—	15.903	11	4.500	—	1,086.003	11	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	44	—	—	66.900	44	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	430	80	—	—	630	80	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—				
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	3.500	—	—	—	—	—	—	—	—	974	10	—	—	8.674	10	—	—
—	—	21.100	—	—	—	—	—	—	—	—	86.490	99	—	—	389.190	99	1.600	—
—	—	14.400	—	—	—	—	—	—	—	—	1.842	54	—	—	40.442	54	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	117	60	—	—	8.117	60	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	11.000	—	—	—	—	—	—	154	96	—	—	275.754	96	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100.000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.360	—	—	—	98.660	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1,359.623	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	476	86	—	—	476	86	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Liczba porządkowa	Nazwa funduszu	Listy zastawne				Obligacye
		Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Galicyjskiego Banku hipot.	Banku krajowego	austr. Zakładu kred. ziemskiego	pożyczki krajowej z roku 1893
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
	Z przeniesienia . .	4,700.400	645.200	5,104.700	1.800	854.100
64	Fundacya sandecka „Dom roboczy“	16.200	—	52.800	—	8.600
65	„ Teresy hr. Weissenwolffowej dla obłąk. wyzdrowieńców	400	—	1.400	—	3.200
66	„ ś. p. Piotra hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan	12.800	—	27.400	—	10.800
	Fundacya Dra Józefa Kazimierza Malinowskiego imienia Najjaśn. Pana:					
67	1) ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach	600	—	45.800	—	—
68	2) ku wspieraniu artystów i literatów . .	—	40.000	3.800	—	—
69	3) ku popieraniu celów galic. Towarzystwa muzyczn. we Lwowie	—	—	42.300	—	—
70	4) ku wspieraniu ubogich sług prywatnych .	3.000	—	27.200	—	8.300
71	5) posagowa dla ubogich dziewcząt służących .	1.000	—	13.000	—	8.900
72	6) ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosła	—	—	4.600	—	10.700
73	Fundacya Karola Beliny Brzozowskiego dla bursy stanisławowskiej	2.000	—	4.000	—	200
74	„ imienia Antoniego Schiffnera	4.800	—	—	—	—
75	„ Maryi Mochnackiej dla czterech ubogich ciemnych	3.800	—	600	—	200
76	„ ś. p. Edwarda Lewińskiego dla zubożałych włościan	—	—	2.600	—	61.100
77	„ „Domu ubogich“ imienia Ludwika i Anny Helzlów w Krakowie a) rezerwowy . .	3.600	—	40.800	—	3.000
	b) zarodowy . .	1,381.800	—	399.600	—	27.800
78	Fundusz Feliksy Mary i Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców	311.800	24.000	99.400	—	—
79	„ z legatu ś. p. Józefa Ciemierzyńskiego . .	—	—	—	—	—
80	„ ku podniesieniu rybactwa	—	—	—	—	—
81	Fundacya Teofili i Malwiny Łukowskich dla osieroconych dziewcząt	—	—	16.800	—	—
82	„ Siemianowskich dla biednych dziewcząt . .	—	—	6.400	—	36.200
83	„ „ wdów po nauczycielach szkół ludowych	2.200	—	4.200	—	40.000
84	„ hr. Weissenwolffowej dla dotkniętych wielką chorobą	—	—	11.000	—	5.100
85	„ ś. p. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie	—	—	2.500	—	4.200
86	„ bursy im. ks. Leona Sapiehy dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych	22.800	—	18.700	—	600
87	„ Franciszka Steczkowskiego z Jasła . . .	2.600	—	3.300	—	600
88	„ posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla panien szlacheckich	9.000	—	43.300	—	2.600
89	„ posagowa śp. Szczepana Zaremby Skrzyńskiego dla dziewcząt wiejskich . . .	400	—	6.900	—	200
90	„ „Dom ubogich“ w Straliskach nowych: a) zarodowy . . .	—	—	15.800	—	2.800
	b) rezerwowy . . .	—	—	1.400	—	—
91	„ Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów	77.200	—	—	—	—
	„ im. Józefa Kosvitzky'ego:					
92	1) dla ślepych w Krakowie	—	—	—	—	700
93	2) dla wychowanków zakładu sierót pod wezwaniem św. Józefa w Krakowie . .	—	—	1.000	—	1.700
94	3) dla poprawionych zbrodniarzy w Krakowie	—	—	—	—	700
95	Fundusz zapomogowy im. Henryka Straszewskiego dla ubogich wyrobników w Boguchwale .	4.600	—	800	—	—
96	„ Ludwiki hr. Dunin z Borkowskich Niezabitowskiej dla zboru św. Klaudyi	16.000	—	—	—	2.300
97	„ emerytury członków sceny polskiej we Lwowie	58.800	—	474.900	—	—
98	„ Józefa Krupacza dla c. k. inwalidów wojsk. .	—	—	200	—	—
99	Fundusz „Macierzy polskiej“	45.400	—	27.600	—	600
100	„ propinacyjny	495.600	—	4,082.100	—	141.700
101	„ koszar krajowych	—	—	—	—	—
102	Fundusz pożyczkowy dla gmin i prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska	—	—	—	—	—
	Do przeniesienia . .	7,181.800	709.200	10,586.900	1.800	1,227.900

Obligacye					Renty państwowe		Losy państwowe i inne	Akcye kolei		Banknoty Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.		Asygnaty kasowe Banku włościańskiego	Weksle	Razem		Zapisy dłużne i inne dokumenta	
komunalne Banku krajowego	pożyczki papierskiej	funduszów propinacyjnych	Pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego				Karola Ludwika	węgiersko-północno-wschod. i inne								
imienna																	
K.	franki	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	g.	K.	g.
169.600	300	230.600	317.300	535.000	122.800	—	5.350	—	1,004.000	254.670	13	4.500	—	13,941.320	13	2,315.508	07
—	—	—	—	1.600	—	—	—	—	—	54	85	—	—	79.254	85	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	186	48	—	—	5.186	48	—	—
2.000	—	—	—	700	—	—	—	—	—	1.222	48	—	—	54 922	48	—	—
—	—	—	—	1.600	—	—	—	—	—	51	13	—	—	48.051	13	—	—
—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	161	32	—	—	44.161	32	40.000	—
—	—	—	—	200	—	—	—	—	—	88	02	—	—	42 588	02	—	—
—	—	—	1.800	4.600	—	—	—	—	—	58	19	—	—	44.958	19	—	—
—	—	—	—	2.200	—	—	—	—	—	2.784	85	—	—	27.884	85	—	—
—	—	—	200	1.000	18.809	53	—	—	—	26	06	—	—	35.335	59	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	116	42	—	—	6.316	42	—	—
—	—	—	—	—	—	—	40	—	—	48	02	—	—	4.888	02	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	158	28	—	—	9.758	28	—	—
—	—	—	2.200	2.200	—	—	—	—	—	1.576	53	—	—	69.676	53	—	—
—	—	—	—	10.000	—	—	—	—	—	141	—	—	—	62.541	—	—	—
—	—	60.400	21.200	800		—	—	—	—	271	23	—	—	1,891.871	23	—	—
4.000	—	104.200	—	16.200	—	—	—	—	—	15.487	97	—	—	575.087	97	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1.148	32	—	—	1.148	32	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	8	—	—	—	8	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	64	20	—	—	16.864	20	—	—
—	—	—	—	—	—	—	1.000	—	—	951	48	—	—	44.551	48	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	153	79	—	—	46.553	79	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	80	45	—	—	16.180	45	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	55	68	—	—	6.755	68	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	88	67	—	—	43.188	67	—	—
—	—	—	—	500	—	—	—	—	—	93	61	—	—	7.093	61	—	—
—	—	—	200	600	—	—	—	—	—	118	99	—	—	49.818	99	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	60	98	—	—	7.560	98	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	193	82	—	—	18.793	82	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3.335	06	—	—	4.735	06	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	15	90	—	—	77.215	90	—	—
—	—	—	—	2.400	—	—	—	—	—	182	56	—	—	3.282	56	—	—
—	—	—	—	4.800	—	—	—	—	—	135	01	—	—	7.635	01	—	—
—	—	—	—	2.400	—	—	—	—	—	181	90	—	—	3.281	90	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	85	28	—	—	5.485	28	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	100	94	—	—	18.400	94	—	—
—	—	—	21.200	300	—	—	—	—	—	153	06	—	—	555.353	06	—	—
—	—	—	—	—	400	—	—	—	—	72	18	—	—	672	18	—	—
—	—	—	3.400	—	—	—	—	—	—	5	12	—	—	77.005	12	—	—
—	—	—	—	1.524.400	—	—	—	—	—	137.638	65	—	—	6,381.438	65	696.000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	7.406.851	60
175.600	300	395.200	367.500	2,111.700	142.009	53	6.390	—	1,004.000	422.026	61	4.500	—	24,336.826	14	10,458.359	67

Liczba porządkow.	Nazwa funduszu	Listy zastawne: Galic. Towarzystwa kredytowego ziemsk.	Listy zastawne: Galicyjskiego Banku hipot.	Listy zastawne: Banku krajowego	Listy zastawne: austr. Zakładu kred. ziemskiego	Obligacye: pożyczki krajowej z roku 1895.
		Wartość				
		K.	K.	K.	K.	K.
	Z przeniesienia . .	7,181.800	709.200	10,586.900	1.800	1,227.900
103	Fundusz pożyczkowy na budowę szkół	—	—	—	—	—
104	„ byłego galicyjskiego korpusu ochotników .	—	—	—	—	—
105	„ pożyczkowy na cele melioracyjne . . .	—	—	—	—	—
106	„ kolejowy	—	—	—	—	—
107	„ Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego .	1.363 200	—	198.500	—	107.300
108	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „Domu pracy“ we Lwowie .	—	—	2.700	—	—
109	„ Ludwiki z hr. Dunin Borkowskich Niezabitowskiej na rzecz „tanich kuchni ludowych“ we Lwowie	—	—	21.200	—	—
110	„ „na zakup książek do czytania dla uczniów niższych zakładów naukowych przemysłowych“	—	—	2.400	—	—
111	„ Tytusa Kielanowskiego dla gminy Kędzierzawce	20.000	—	—	—	—
112	„ „ „ „ „ Żuratyn .	20.000	—	—	—	—
113	„ „ „ „ nieuleczalnie chorych chrześcian we Lwowie	120.600	—	2.100	—	—
114	Fundacya Wacława Tyzenhauza	—	—	6.500	—	—
115	„ Karoliny ks. Lubomirskiej	—	30.000	2.200	—	—
116	„ Maryem Gewürtzowej	—	200	200	—	—
117	„ Szaflarskiego dla Czarnego Dunajca . .	—	—	1.000	—	—
118	„ „ „ Dębicy	—	—	1.000	—	—
119	„ Róży hr. Lanckorońskiej	—	—	164.700	—	—
120	„ Eustachego Szumańskiego	120.000	—	—	—	—
121	„ Konstantego i Michaliny Pietruskich . .	—	—	400	—	—
122	„ Ignacego Łukasiewicza	—	—	9.100	—	—
123	„ Kowalewskiego Izydora	—	—	—	—	—
124	„ jubileuszowa im ces. Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół, drzew owocowych etc. .	—		3.200	—	—
125	„ Morawieckiego Michała	36.400	2.000	28.400	—	1.100
126	„ nadwyżek z obrotu kas sierocych . . .	—	—	—	—	—
127	„ Hoffmannowej Angeliki: 1) dla sierót po wojskowych I. . . .	—	—	6.700	—	—
128	„ 2) dla sierót po włośc. II. . . .	—	—	6.700	—	—
129	„ Potockiego hr. Jakóba	—	—	6.400	—	—
130	„ pamiątk. im. Kościuszki	47.200	—	—	—	—
	Suma papierów funduszowych . .	8,909.800	741.400	11,050.300	1.800	1,336.300
	Do tego: Lepozyta (ogólne i gminne serwitutowe) .	—	—	—	—	—
	Razem . .	8,909.800	741.400	11,050.300	1.800	1,336.300

Obligacye					Renty państwowe		Losy państwowe i inne	Akcye kolei		Książeczki Kasy oszczędności, Banku kred. i Banku kr.		Asygnaty kasowe Banku włościańskiego	Weksle	Razem		Zapisy dłużne i inne dokumenta	
komunalne Banku krajowego	pożyczki papierskiej	funduszów propinacyjnych	pożyczki miasta Lwowa	kolejowe Banku krajowego				Karola Ludwika	węgiersko-północno-wschod i inne								
imiona																	
K.	fr.	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	K.	g.	K.	K.	K.	g	K.	gr.
175.600	300	395.200	367.500	2,111.700	142.009	53	6.390	—	1,004.000	422.026	61	4.500	—	24,336.326	14	10,458.359	67
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	73.560	56	—	—	73.560	56	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	52.643	08	—	—	52.643	08	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	82.745	52	—	—	82.745	52	1,606.031	98
—	—	—	—	17.000	—	—	—	—	2,984.000	—	—	—	—	3.001.000	—	—	—
—	—	589.300	116.600	32.800	—	—	800	—	—	239	40	—	—	2,409.339	40	—	—
—	—	—	—	500	—	—	—	—	—	419	43	—	—	3.619	43	24.600	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	971	—	—	—	22.171	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	104	56	—	—	2.504	56	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.000	—	—	—
—		—		—						35	14		—	122.735	14	—	—
—		—		—						183	62		—	6.683	62	—	—
—		8.400		11.000						11	82		—	51.611	82	—	—
—		—		—	2.200	—				2	70		—	2.602	70	—	—
—		—		—						252	94		—	1.252	94	—	—
—		—		—						253	38		—	1.253	38	—	—
—		—		—						—	—		—	164.700	—	—	—
—		—		—						9.450	54		—	129.450	54	—	—
—		—		—						4.027	20		—	4.427	20	—	—
—		—		—						535	11		—	9.635	11	—	—
—		—	17.000	—	—	—				333	20		—	17.333	20	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	346	88	—	—	3 546	88	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.020	93	—	—	69.920	93	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	110	35	—	—	110	35	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	52	—	—	6.734	52	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	34	55	—	—	6.734	55	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	21	44	—	—	6.642	44	—	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	20.228	60	—	—	67.428	60	—	—
175.600	300	992.900	501.100	2,173.000	144.209	53	7.190	—	3,988.000	670.814	08	4.500	—	30,697.213	61	12,088.991	65
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,069.309	50	—	—
175.600	300	992.900	501.100	2.173.000	144.209	53	7.190	—	3,988.000	670.814	08	4.500	—	33,766.523	11	12,088.991	65

Wykaz dóbr i realności, stanowiących własność funduszów krajowych z końcem roku 1902.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Wartość Szczegół K.	g	Ogół K.	g
I.	**Fundusz krajowy** w ściślejszem znaczeniu:				
	1. Realność pod Nr. 717 $^2/_4$ (gmach sejmowy)	2,920.682	36		
	2. „ „ „ 319, 320 i 336 $^1/_4$ na umieszczenie szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	81.796	72		
	3. Szkoły rolnicze i folwark w Dublanach	769.919	22		
	4. Zakład w Czernichowie	471.621	54		
	5. Szpital św. Łazarza w Krakowie (część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49|222 dzieln. II.)	763.522	61		
	6. Szkoła rolnicza w Horodence	48.550	.		
	7. „ „ w Jagielnicy	25.881	31		
	8. „ „ w Bereźnicy	122.230	10		
	9. „ „ w Suchodole	145.664	72		
	10. Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie	400	.		
	11. Gmach dla c. k. Żandarmeryi we Lwowie	532 332	.		
	12. Budynek „ „ „ w Czortkowie	14.000	.		
	13. Krajowy skład publiczny w Krakowie	297.260	38		
	14. Zamek w Olesku	2.665	60		
	15. Realność dawniej Marconich	15.200	.	6,211.726	56
II.	**Fundusz szkolny krajowy:** Budynek szkolny w Tarnowie			12.235	89
III.	**Krajowy szpital powsz.** we Lwowie: 1. Oddział chorych:				
	a) Gmach popijarski we Lwowie Nr. 349 $^4_4$ (stary) Nr. 7 ulica Głowińskiego (nowy) część . . . . . 708.583 K. 17 g.				
	b) Pawilon dla zakaźnych, przerobiony z dawnej realności pod Nr. 38138 2^4_4 (stary) Nr. 59 ulica Piekarska (nowy) nabyty od Schimserowej . . . 84.055 „ 62 „				
	c) Nowo zbudowane kliniki, dom administracyjny itp. 958.110 „ 57 „				
	d) Koszt urządzenia dróg i ogrodu przy klinikach . 7.806 „ 30 „	1,758.555	66		
	2. Oddział położnic:				
	a) Gmach popijarski we Lwowie Nr. 349 $^4_4$ (stary) Nr. 7. ulica Głowińskiego (nowy) część . . . . 20.207 K. 04 g.				
	b) Grunt zakupiony pod dom położnic pod nazwą „Wulka szpitalna“ . . . . . 11.288 „ 53 „				
	c) Grunt zakupiony pod dom położnic (i kliniki) pod nazwą „Wulka kampiańska“ pod l. k. 3.985 $^4_4$ przy ul. Pijarów Nr. konskrypc. 771 $^4_4$ . . . . 41.750 „ — „				
	d) Gmach nowo zbudowany dla zakładu położnic . 494.861 „ 96 „	568.107	53	2,326.663	19
IV.	**Fundusz budowy domu podrzutków** we Lwowie: Realność pod l. k. 146 i 147 $^4_4$ przy ul. Paulinów l. 5.	.	.	24.939	.
V.	**Krajowy zakład dla obłąkanych** w Kulparkowie: Gmach nowo wybudowany Nr. 38 i 39 wraz z zabudowaniami folwarcznemi, gruntami i cegielniami	.	.	2,313.806	36
VI.	**Szpital św. Łazarza** w Krakowie: Gmach szpitalny w Krakowie Nr. 50/221, 48/222 i 49/222, dzieln. VI. na „Wesołej“ z wszystkiemi przynależytościami i zabudowaniami:				
	1. Oddział chorych:				
	a) Część wartości starego wspólnego gmachu Nr. 50221 264.065 K. 40 g.				
	b) Wartość kościoła szpitalnego doń należącego . . 170.000 „ — „				
	c) Część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49|222 dz. VI. w Krakowie, łącznie z folwarkiem Blich i II. piątrem (9.400 K.) now. pawilonem i budynkami gospodarcz. . . . 384.707 „ 04 „				
	d) Dobra Tropiszów (w Królestwie polskiem) . . 220.500 „ — „				
	e) „ Prądnik czerwony (w W. Ks. Krak.) . . 54.200 „ — „	1,093.472	44		
	Do przeniesienia . .	1,093.472	44	10,889.371	.

Liczba porząd.	Poszczególnienie	Wartość Szczegół K.	g.	Ogół K.	g.
	Z przeniesienia . .	1.09 3.472	44	10,889.371	—
	2. Oddział położnic wspólnie z funduszem podrzutków w Krakowie:				
	a) Część wartości starego gmachu 50|221	55.505	—		
	3. Oddział syfilistycznych (dawniej szpital św. Ducha) część wartości starego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49|222	11.398	38		
	4. Oddział obłąkanych dawniej szpital św. Ducha (część wartości nowego gmachu szpitalnego Nr. 48 i 49|222	9.206	02	1,169.581	84
VII.	**Fundusze stypendyjne**: 1. Fundusz Dydyńskiego:				
	a) Dobra Godowa z przynależnościami . . . 79.944 K. — g.				
	b) Realność w Strzyżowie Nr. 97 (nowy gmach) . 54.040 „ 12 „	133.984	12		
	2. Fundusz Głowińskiego: Dobra Winniki z przynależnościami	135.750	06		
	3. Fundusz Dra Jana Towarnickiego:				
	a) realność w Rzeszowie Nr. 7 i 9 . . . . 75.547 K. 60 g.				
	b) Gmach c. k. seminaryum nauczycielskiego męskiego w Rzeszowie . . . . . 156.845 K. 48 g.				
	c) Gmach internatu przy c. k. seminaryum nauczycielskiem męskiem w Rzeszowie . . . . 118.408 „ 20 „	350.801	28		
	4. Fundusz Ignacego Marynowskiego: Dobra Kłodziennko . . .	320.000	—	940.535	46
VIII.	**Fundacya „Domu ubogich im. Ludwika i Anny Helclow“ w Krakowie**: Budynek zakładowy z kaplicą i gruntami w Krakowie . . .			1,467.335	10
IX.	**Fundusz koszar kolejowych**: Grunta i budynki we Lwowie na (Wulce) w Rawie ruskiej, w Trembowli, w Mostach wielkich, i w Zaleszczykach			3,086.409	78
	Razem . .	—	—	17.553.233	18

Oprócz wyżej wykazanych nieruchomości, posiada fundusz krajowy realność pod l k. 466¼ we Lwowie (szkoła weteryuaryi) realność na szkołę ślusarską w Sułkowicach, tudzież dwa budynki z ogrodem na krajową szkołę sukienniczą w Rakszawie, których wartość dopiero później będzie mogła być oznaczoną; zaś fundusze stypendyjne posiadają dobra Jacowce z przyległościami i realność w Tarnopolu Nr. 1280 własność fundacyi Stanisława Strzałkowskiego; dobra Szypowce z przyległościami, własność fundacyi Stupnickiego Marcelego; dobra Kochanówka z przyległościami własność fundacyi Dra Antoniego Lachowicza; dobra Urlów własność w ¾ częściach fundacyi Karola i Reginy Lipińskich; dobra Kuźmina dolna i górna własność fundacyi Ryszarda Pieściorowskiego, dobra położone w powiecie tarnopolskiem i trembowelskim a mianowicie: Baworów z Zastawiem, Łuka wielka, Myszkowice, Łosiniów z Zagórzem i Krowinką, tudzież grunta w Tarnopolu i realność we Lwowie własność fundacyi śp. Wiktora hr. Baworowskiego stanowiące, których wartości niepodaje się, albowiem dotychczas niezostały oszacowane.

funduszów dotowanych i samoistnych budżetem objętych, tudzież funduszów budżetem nie objętych. Str.

Lit. *A.* Sumaryusz 25
I. a) Fundusz krajowy 31
b) „ „ szczegółowe rachunki:
1. Zamknięcie rachunku szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie . . 125
2. „ „ stacyi kontrol. i doświadcz. botan.-roln. we Lwowie . 128
3. „ „ krajowej Akademii rolniczej w Dublanach . . 130
4. „ „ „ niższej szkoły „ „ . . 139
5. „ „ szkoły gorzelniczej w Dublanach 143
6. „ „ gorzelni krajowej „ 145
7. „ „ folwarku „ 147
8. „ „ stacyi kontrol. i doświadcz. chem.-roln. w Dublanach . 154
9. „ „ krajowej szkoły średniej rolniczej w Czernichowie . 156
10. „ „ folwarku w Czernichowie 162
11. „ „ krajowej niższej szkoły rolniczej w Horodence . . 168
12. „ „ „ „ „ „ w Jagielnicy . . 172
13. „ „ „ „ „ „ w Kobiernicach . 176
14. „ „ „ „ „ „ w Bereźnicy . . 181
15. „ „ „ „ „ „ w Suchodole . . 185
16. „ „ „ szkoły ogrodniczej w Tarnowie . . 189
17. „ „ krajowego zakładu sadowniczego w Zaleszczykach . 192
18. „ „ „ składu publicznego w Krakowie . . 195
19. „ „ krajowych zawodowych zakładów przemysłowych . 201
c) 20. Wykaz należytości czynnych i biernych 241
II a) Fundusz szkolny krajowy 247
b) „ „ „ emerytalny 263
III. Krajowy szpital powszechny we Lwowie 271
IV. Fundusz podrzutków we Lwowie 285
V. Krajowy zakład dla obłąkanych w Kulparkowie 287
VI. Szpital św. Łazarza w Krakowie 301
VII. Fundusz policyi krajowej 317
VIII. „ „ „ „ 1883 322
IX. „ „ „ 1891 323
X. „ „ „ 1893 324
XI. „ kultury krajowej 328
XII. „ stanowy sierociński 329
XIII. „ Aleksandra hr. Stadnickiego 331
XIV. „ podrzutków w Krakowie 333
XV. „ pożyczkowy na drogi powiatowe i gminne 335
XVI. „ regulacyi rzeki Gniłej Lipy 338
XVII. „ „ potoku Kisieliny 340
XVIII. „ „ rzeki Łęgu 343
XIX. „ „ potoku Krzemienicy i Babulówki z dopływami. . 347
XX. „ „ rzeki Brnia nowego. 350
XXI. „ „ Białej z dopł. i uzupeł. obwał. praw. brzegu Dunajca . 354
XXII. „ zabudowania potoków górskich w dorzeczu Skawy . . . 359
XXIII. „ dla obwał. praw. brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami . 361
XXIV. „ regulacyi rzeki Bugu 365
XXV. „ zabudowania górskiego potoku Niszkówki 369
XXVI. „ regulacyi Złotej Lipy 371
XXVII. „ osuszenia bagien w powiecie łańcuckim i jarosławskim . . 373
XXVIII. „ regulacyi potoku Dumnego 375
XXIX. „ obwałowania lewego brzegu Dunajca 377
XXX. „ regulacyi potoku Przegnojówki 379
XXXI. „ osuszenia bagien Stojanowskich 382
XXXII. „ dla zabudowania potoków górskich w dorzeczu Dniestru . . 383
XXXIII. „ regulacyi środkowej sekcyi Gniłej Lipy 386
XXXIV. „ dla zabudowania potoku Glińsko 389
XXXV. „ „ „ „ Bystra 391
XXXVI. „ regulacyi górnego Dniestru 393
XXXVII. „ obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim . . 396
XXXVIII. „ „ lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim . . 400
XXXIX. „ „ „ „ Dunajca powyżej Bogumiłowic . . 403
XL. „ regulacyi potoku Pustej 406
XLI. „ „ rzeki Łęgu w powiatach Niżańskim i Kulbuszowskim . 408
XLII. „ konserwacyi rzeki Trześniówki 410
XLIII. „ „ zabudowania górskiego potoku Michałów . . . 410/II
XLIV. „ obwałowania Wisły i Sanu w powiecie tarnobrzeskim . . 410/III
XLV. „ emerytury dozorców melioracyjnych 410/IV
Lit. *B.* Fundusze samoistne, niedotowane, budżetem nie objęte 411
„ *C.* Fundusz propinacyjny miast 725
„ *D.* „ koszar krajowych 737
„ *E.* „ pożyczkowy dla gmin na budowę koszar 743
„ *F.* „ „ b. galic. korpusu ochotników. 749
„ *G.* „ „ na cele melioracyjne 753
„ *H.* „ „ na budowę szkół 757
„ *I.* „ kolejowy 763
„ *K.* Stały fundusz przemysłowy 775
„ *L.* Fundusz pożyczkowy dla Kółek rolniczych 779
„ *M.* Stały fundusz hodowlany 781
„ *N.* Fundusz pożyczkowy dla przemysłu rolniczego 785
„ *O.* „ „ „ spółek oszczędności i pożyczek 787
„ *P.* Sumaryczne zestawienie obrotu brutto wszystkich funduszów krajowych w majątkach obrotowych i zarodowych 791

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIEN

L. W. 92425/1902.

418423
II 1902/03
238-554

We Lwowie, d. 27 grudnia 1902.

Aleg. 239

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budowlach wodnych i melioracyach.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z czynności w dziale budowli wodnych i melioracyj za r. 1901—2 wraz z wnioskami na podjęcie dalszych robót. Sprawozdanie to obejmuje:

I. Wykonanie uchwał Wysokiego Sejmu i załatwienie petycyj;

II. Postęp budowy przy robotach publicznych na r. 1901, tudzież sprawozdanie z czynności krajowego biura melioracyjnego za r. 1901—2 i c. k galic. oddziału hydrograficznego za r. 1901;

III. Wnioski w sprawie podjęcia nowych robót publicznych i uzasadnienie rubryki IX preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1903;

IV. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego i udział kraju w tym funduszu.

I. Uchwały Wysokiego Sejmu i petycye.

a) Ustawy sankcyonowane.

Ustawa o uzupełnieniu obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim.

Odezwą z d. 5. grudnia 1902 l. 13.678 zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że uchwalony przez Wys. Sejm d. 11. lipca 1902 projekt ustawy o uzupełnieniu obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim uzyskał Najwyższem postanowieniem z d. 9. listopada 1902 sankcyą cesarską.

Pierwsza rata 45% zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego uchwaloną już została przez Radę państwa w preliminarzu tego funduszu na r. 1902, takąż zaś ratę datku krajowego wstawił Wydział krajowy do preliminarza funduszu krajowego na r. 1903, zamierzając przystąpić do rozpoczęcia robót z wiosną r. 1903.

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIE

Projekt rozporządzenia wykonawczego przesłał Wydział krajowy c. k. Rządowi odezwą z d. 1. grudnia 1902 l. 91.415.

Ustawa o wykonaniu robót regulacyjnych i zalesień na rzece Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim.

Wedle powołanej odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa udzieloną została równocześnie Najwyższa sankcya uchwalonemu przez Wys. Sejmu d. 11. lipca 1902 projektowi ustawy o wykonaniu robót regulacyjnych i zalesień na rzece Łęgu w powiatach Niżańskim i Kolbuszowskim.

Ponieważ pierwsze raty 50% datków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego uchwalone zostały przez Wys. Sejm i Radę państwa w budżetach r. 1902, zatem roboty przy tej regulacyi zostały już rozpoczęte w roku bieżącym przez sekcyę Samborską c. k. oddziału leśno-technicznego (c. k. komisarza inspekcyi lesnej p. Wojciecha Millera) pod zarządem Wydziału krajowego.

Ułożony przez Wydział krajowy projekt rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy zatwierdziło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 30. października 1902 l. 26.443, tak iż ogłoszenie tego rozporządzenia zarządzone zostało przez c. k. Prezydyum Namiestnictwa równocześnie z publikacyą ustawy.

Ustawa o konserwacyi zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy.

Wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 4. kwietnia 1902 l. 3.732 uzyskał sankcyę Cesarską uchwalony przez Wys. Sejm d. 5. lipca 1901 projekt ustawy o konserwacyi zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy, Najwyższem postanowieniem z d. 14. marca 1902. Reskryptem z d. 24. marca 1902 l. 7.333 zarządziło też c. k. Ministerstwo rolnictwa wypłatę 50% datku państwowego za lata 1901 i 1902 w łącznej kwocie 2,000 koron.

Wykonanie ustawy o regulacyi potoku Pustej z dopływami.

Rozporządzenie wykonawcze do ustawy z d. 11. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 92 o regulacyi potoku Pustej z dopływami zostało zatwierdzone przez c. k. Ministerstwo rolnictwa i ogłoszone w dzienniku ustaw krajowych z r. 1902 pod Nr. 58. obwieszczeniem c. k. Namiestnictwa z d. 27. czerwca 1902 roku.

Gdy wedle tego rozporządzenia czas budowy ustanowiony został na lat dziesięć od r. 1902 do r. 1912, zorganizował Wydział krajowy zarząd budowy, poruczając kierownictwo techniczne inżynierowi-adjunktowi biura melioracyjnego, Janowi Łopuszańskiemu i ustanawiając dla prowadzenia kasy i rachunków delegata w osobie ks. Izydora Dawidowicza, gr. k. proboszcza w Radziechowie.

Mimo starań Wydziału krajowego nie zostały jednak rozpoczęte roboty w roku bieżącym, gdyż c. k. Starostwo w Kamionce strum., które przeprowadziło postępowanie wodno-prawne dla tego przedsiębiorstwa w czasie od 3. czerwca do 1. lipca r. b., nie wydało dotychczas koncesyi na budowę, chociaż je Wydział krajowy kilkakrotnie o to urgował, a nawet c. k. Namiestnictwo reskryptem z d. 13. sierpnia 1902 l. 94.418 wyraźnie mu poleciło przyśpieszyć wydanie tego konsensu.

Z powodu braku konsensu na budowę natrafiło także wytyczenie trasy i przygotowanie operatu wykupna gruntów na trudności ze strony opornych włościan, tak iż Wydział krajowy zmuszony był odnosić się do c. k. Starostw w Kamionce i Brodach o udzielenie osobnego pozwolenia na wytyczenie trasy po myśli §. 77. kraj. ustawy wodnej.

Cały więc tegoroczny okres roboczy został przy tem przedsiębiorstwie stracony, a jedynym rezultatem jest sporządzenie operatu wykupna gruntów i przeprowadzenie wywłaszczenia, dla którego jednak orzeczenia nie zostały wydane.

Wykonanie ustawy o regulacyi rzek kanałowych.

Gdy wedle §. 10. ustawy z d. 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 przed sporządzeniem generalnego projektu regulacyi rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi, ma być opracowany przez c. k. Namiestnictwo o g ó l n y p r o g r a m i obliczenie całych kosztów regulacyi z oznaczeniem następstwa rozpoczęcia poszczególnych regulacyj, a program przed zatwierdzeniem przez interesowane Ministerstwa ma być poddany uchwale k o m i s y i k r a j o w e j (§. 8. ustawy), dla której w myśl §. 13. tej ustawy ma być wydany szczegółowy regulamin czynności w r o z p o r z ą d z e n i u w y k o n a w c z e m, gdy dalej wedle §. 13. powołanej ustawy sposób wykonywania przysługującego Wydziałowi krajowemu wpływu ma być unormowany dopiero

w rozporządzeniu wykonawczem, —pierwszą i najważniejszą czynnością w akcyi koło regulacyi rzek kanałowych jest wydanie rozporządzenia wykonawczego, które ma być nłożone przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym a zatwierdzone przez interesowane Ministerstwa.

Udzielenia projektu rozporządzenia wykonawczego domagał się Wydział krajowych w odezwach z d. 21. stycznia 1902 l. 5.239, z d. 5. czerwca 1902. l. 39.501, z d. 23. lipca 1902. l. 50.870, z dnia 31. sierpnia 1902 l. 59.572 i z d. 8. października 1902 l. 70.836, lecz dotychczas c. k. Rząd nie nadesłał Wydziałowi krajowemu tego projektu. Wprawdzie w odezwie z d. 12. lipca 1902. l. 65.755 zapowiedziało c. k. Namiestnictwo rychłe nadesłanie wzmiankowanego projektu rozporządzenia wykonawczego, w późniejszem jednak piśmie z d. 14. listopada 1902 l. 127.572 oświadczyło, iż urgensy Wydziału krajowego przedłożyło c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych z prośbą o przyspieszenie udzielenia tego projektu.

Jakkolwiek nie stało się zadość jednemu z najważniejszych przepisów ustawy co do ustanowienia krajowej komisyi regulacyjnej i wysłuchania jej zdania w sprawie ułożenia ogólnego programu regulacyjnego, a również nie została dotychczas określoną ingerencya Wydziału krajowego na tok spraw technicznych i ekonomicznych tego wielkiego przedsiębiorstwa, zgodził się Wydział krajowy odezwą z d. 21. stycznia 1902 l. 3.239 na rozpoczęcie studyów przygotowawczych dla opracowania projektu generalnego przed wydaniem rozporządzenia wykonawczego, zakwestyonował zaś preliminowaną przez c. k. Namiestnictwo w odezwie z d. 8. stycznia 1902, l. 144.672 sumę wydatków na te studya 240.000 koron, żądając zredukowania poszczególnych pozycyj, a co najważniejsza, pokrycia przez skarb państwa poborów aktywalnych urzędników technicznych zajętych przy projekcie, tudzież kosztów wynajęcia lokalu, opału, oświetlenia itp. podczas prac biurowych. Żądanie to opierał Wydział krajowy z jednej strony na dotychczasowej praktyce przy opracowaniu projektów bądź to przez c. k. Namiestnictwo (projekt generalny regulacyi rzek z r. 1885 i 1886, projekt regulacyi Soły, Łomnicy i Dniestru), bądź też c. k. Ministerstwo rolnictwa (projekty zabudowań potoków górskich), lub Wydział krajowy (wszystkie projekty publicznych robót melioracyjnych), z drugiej zaś strony na postanowieniu ustępu pierwszego §. 5. państwowej ustawy kanałowej, wedle którego mają być pod tym względem zastosowane dotychczasowe zasady (die bei solchen Massnahmen bisher üblichen Gesichtspunkte). Odezwą z d. 5. lutego 1902. l. 9.620. zredukowało wprawdzie c. k. Namiestnictwo preliminarz wydatków na 210.000 K, gdy jednak c. k. Namiestnictwo ponownie obstawało przy żądaniu, ażeby fundusz krajowy pokrył 40% poborów aktywalnych urzędników i innych powyżej wymienionych wydatków, Wydział krajowy, pragnąc w interesie sprawy zakończyć korespondencyę, któraby spowodowała dalszą zwłokę, zaproponował c. k. Namiestnictwu wspólną konferencyę i na podstawie wyniku tej konferencyi, która się odbyła d. 9. kwietnia 1902 w Wydziale krajowym a w której wzięli udział Pan Wiceprezydent c. k. Namiestnictwa i Szef departamentu wodnego, oświadczył w odezwie z d. 11. kwietnia 1902 l. 25.582 gotowość zaliczenia z funduszu krajowego 40% preliminowanych wydatków z potrąceniem kwoty 84.420 K, która wedle dotychczasowej praktyki powinna być pokryta wyłącznie przez skarb państwa. Reskryptem z d. 9. czerwca 1902 l. 17.665 intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 19. czerwca (de praes. 26. czerwca) 1902 l. 68.340 zatwierdziło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych przedłożony preliminarz wydatków w sumie 210.000 K, nie uwzględniło jednak żądania Wydziału krajowego co do pokrycia ze skarbu państwa kwoty 84.420 K, wskutek czego na fundusz krajowy przypada do pokrycia 40% preliminowanej sumy 210.000 K, t. j. 84.000 K.

Gdy c. k. Ministerstwo skarbu równocześnie zaasygnowało c. k. Namiestnictwu z zapasów kasowych zaliczkę 40.000 K. na koszta robót wstępnych, Wydział krajowy uchwałą z d. 3. lipca 1902 l. 44.992 postanowił wypłacić na ten cel na rachunek 40% datku krajowego zaliczkę w kwocie 26.000 K, z dotacyi dyspozycyjnej na lokalne regulacye rzek niespławnych.

Wedle udzielonego w krótkiej drodze przez departament wodny c. k. Namiestnictwa sprawozdania galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego z dnia 21. grudnia 1902, które to sprawozdanie w załączeniu ·/. Wys. Sejmowi przedkładamy, wykonał ten oddział od początku sierpnia do 13. grudnia 1902 następujące pomiary:

Alegat 1.

a) zdjęcie tachymetryczne sytuacyi, niwelacyę profilów podłużnych i zdjęcie przekrojów poprzecznych na trzech rzekach:

1) na Skawie, na długości 50 km istniejącego biegu, a trasy regulacyjnej	46 km
2) na Rabie, na długości 92 km istniejącego biegu, a trasy regulacyjnej	89 „
3) na Stryju, na długości 156 km istniejącego biegu, a trasy regulacyjnej	152 „
razem . .	287 km

b) 74 pomiarów hydrometrycznych na 9 rzekach: Skawie, Rabie, Popradzie, Sanie, Stryju, Świcy, Wisłoku, Dunajcu i obu Bystrzycach.

W sprawie regulacyi rzek, stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi, która ma być także przeprowadzoną w innych pięciu interesowanych krajach koronnych, uchwalił, o ile nam wiadomo, dotychczas tylko Sejm czeski projekt ustawy, i to po całorocznych studyach i rokowaniach, przeprowadzonych z c. k. Rządem po poprzedniem zasięgnięciu opinii utworzonej w między czasie c. k. Dyrekcyi dla budowy dróg wodnych, na podstawie przedłożenia nie c. k. Rządu, jak w Galicyi miało miejsce, lecz przedłożenia Wydziału krajowego.

Różnica, między galicyjską ustawą regulacyjną a uchwalonym przez Sejm czeski za zgodą c. k. Rządu projektem ustawy, jest tak ogromna, i to na niekorzyść Galicyi, iż Wydział krajowy uważał za swój obowiązek zażądać w załączonej ·/. odezwie z dnia 30. listopada 1902 l. 56.475, wystosowanej do c. k. Namiestnictwa, przedłożenia Wys. Sejmowi noweli do galicyjskiej ustawy regulacyjnej, i odniósł się o poparcie tej ważnej sprawy do JE. p. Prezesa Koła polskiego i JE. p. Ministra dla Galicyi.

Alegat 2.

Spodziewając się, że c. k. Rząd, który bez zapytania Wydziału krajowego, jak to przepisuje państwowa ustawa kanałowa, wniósł do Wys. Sejmu w r. 1901 projekt ustawy o regulacyi rzek kanałowych, wynagrodzi wyrządzoną krajowi krzywdę, przez rychłe wniesienie noweli, Wydział krajowy wstrzymuje się z przedstawieniem Wys. Sejmowi konkretnego wniosku.

Program dalszej regulacyi wód.

W myśl ustępu drugiego §. 5. państwowoj ustawy kanałowej, który poleca przygotować jak najspieszniej regulacyę wód, położonych po za siecią dróg wodnych we wszystkich królestwach i krajach, a skoro projekty zostaną przedłożone, rozpocząć jak najrychlej tę regulacyę, poleciło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 30. czerwca 1901 l. 24.401 c. k. Namiestnictwu zestawić, w porozumieniu z Wydziałem krajowym, program regulacyi tych rzek i potoków, które wymagają uporządkowania (regulacyi lub zabudowania), w celu podniesienia żeglugi, spławu lub kultury krajowej; przyczem roboty nawodniające i odwodniające mają być tylko o tyle uwzględnione, o ile stanowią integralną część istniejących już projektów, względnie, o ile bez ujmy dla samej regulacyi rzeki nie można ich pominąć, lub też pominięcie ich już ze stanowiska finansowego byłoby szkodliwem.

Zarazem zażądało c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych przedłożenia operatów technicznych, a w razie braku projektów i kosztorysów, podania przybliżonych kosztów poszczególnych regulacyj, programem objętych.

Po zebraniu bliższych dat od c. k. Starostw i sekcyi Samborskiej c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich, poruczono, na wniosek Wydziału krajowego, ułożenie szczegółów departamentowi wodnemu c. k. Namiestnictwa i kraj. biuru melioracyjnemu, które też opracowały załączony ·/. program regulacyi wód w Galicyi.

Alegat 3.

Program ten, zestawiony na podstawie sprawozdań Wydziałów powiatowych, przedłożonych wskutek okólników Wydziału krajowego z dnia 3. czerwca 1884 l. 27.741 i z dnia 8. czerwca 1892 l. 19.642, tudzież opinii c. k. Starostw z r. 1901 i 1902 i sprawozdania sekcyi Samborskiej z dnia 15. listopada 1901 l. 480, obejmuje następujące roboty:

I. Przestrzenie spławne, lub graniczne, trzech rzek: Bugu, Prutu i Zbrucza, których regulacya na długości 304,8 km, w myśl Najwyższego postanowienia z 30. października 1830, winna być przeprowadzoną wyłącznie kosztem skarbu państwa (dotacyi wodnej, administrowanej przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych).

Koszta regulacyi tych rzek obliczono w przybliżeniu na 7,420.000 K.

Do tej kategoryi należy także graniczna przestrzeń rzeki Wisły między ujściem Białki a ujściem Przemszy w powiecie Bialskim; przestrzeni tej jednak nie wymieniono w programie, gdyż, wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 26. lipca 1902 l. 84.096, c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, uwzględniając rezolucyę Wys. Sejmu z dnia 4. maja 1900, postanowiło już reskryptem z dnia 14. lipca 1902 l. 27.384 pokryć koszta przekopów, wykonać się mających w myśl protokołu z daty Oświęcim 1901, spisanego z delegatami Rządu pruskiego, tudzież koszta przełożenia i uzupełnienia wałów, istniejących na terytoryum austryackiem, spowodowane przekopami z nadzwyczajnej dotacyi wodnej, przy ewentualnym współudziale właścicieli i gruntów nadbrzeżnych, w myśl kraj. ustawy wodnej.

II. Przestrzenie rzek, których regulacya leży w interesie zarówno spławu, jak i kultury krajowej, a podejmowaną była dotychczas przez kraj lub państwo przy 60% udziale skarbu państwa, a 40% udziale funduszu krajowego w kosztach, mianowicie:

a) 11 rzek: Skawy, Raby, Wisłoki, Ropy, Jasiołki, Wisłoka, Sanu, Wiaru, Strwiąża, Dniestru powyżej Kornalowic i Oporu, na długości 402,8 km położonych w dorzeczu dróg wodnych, których regulacya kosztowałaby 12,542.000 K;

b) 3 rzek, położonych poza siecią dróg wodnych: przestrzeni Bugu od Sielca do Buska, której regulacya, z powodu wyczerpania funduszu, utworzonego ustawą z dnia 9. lipca 1894 Dz. u. kr. Nr. 69, wymagać będzie uzupełnienia, tudzież Prutu, powyżej Kołomyi i Czeremosza, łącznej długości 176 km, których regulacya wymagać będzie nakładu 6,760.000 K.

III. Regulacyę i zabudowanie potoków górskich:

a) w dorzeczu dróg wodnych: Dunajca, Soły, Skawy, Raby, Biały, Wisłoka, Sanu, Dniestru, Łomnicy, tudzież Bystrzycy sołotwińskiej i nadwórniańskiej, kosztem 15,596.000 K;

b) po za siecią dróg wodnych w dorzeczu Prutu i Czeremosza, kosztem 2,160.000 K.

IV. Regulacyę wód, które mają być podjęte przeważnie w interesie kultury krajowej, mianowicie: 37 przedsiębiorstw w dorzeczu Wisły i Bugu, 18 w dorzeczu Dniestru, 2 w dorzeczu Dunaju (Prutu), 1 w dorzeczu Dniepru (regulacya Styru z dopływami), kosztem 40,491.100 K. W sumie tej nie są przewidziane koszta głównych rowów osuszających, które wedle dotychczasowych doświadczeń wynoszą 50 do 100% regulacyi, zarówno jak i obwałowanie Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa, do którego to obwałowania Wydział krajowy, w myśl rezolucyi Wys. Sejmu z dnia 11. lipca 1902, przystąpić ma w najbliższej przyszłości.

Z działu III. i IV. wyeliminowano proponowane przez sekcyą samborską, drobne zabudowania potoków górskich, tudzież żądane przez Reprezentacye powiatowe a zamieszczone w programowem sprawozdaniu Wydziału krajowego

z r. 1894, regulacye mniejszych potoków, które to roboty mogą być przeprowadzone przy pomocy państwowej i krajowej dotacyi na drobne melioracye, bez wydawania osobnych ustaw krajowych. — dalej wyłączono także te publiczne przedsiębiorstwa melioracyjne, co do których uchwalił już Wys. Sejm projekty ustaw (regulacya Pełtwi, regulacya Sołotwy i Rokitny, kolmatacya bagien nadniestrzańskich, obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby i od Raby do Woli rogowskiej), lub co do których Wydział krajowy przedkłada obecnie Wys. Sejmowi projekty ustaw (regulacya Błotni, oraz zabudowanie debr w gminie Zniesienie powiatu Lwowskiego i w gminie Mikołajów powiatu Żydaczowskiego).

Regulacye rzek i potoków, wykazane w dziale II. pod a) i w dziale III. pod a), a wymagające nakładu 28,138.000 K, leżą w interesie budowy dróg wodnych i posiadają dla tych dróg szczególniejsze znaczenie, ze względu na prowadzenie żwiru i rumowiska, — dlatego też te regulacye i zabudowania powinny być wykonane po myśli §. 5. państwowej ustawy kanałowej z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66., przy 60% udziale państwowego funduszu kanałowego, podobnie jak w Czechach (w myśl uchwalonego przez Sejm czeski dnia 18. lipca 1902 projektu ustawy).

Regulacye rzek, wykazanych w dziale II. pod b), należą do tej kategoryi robót, jak regulacya Soły, Łomnicy i Dniestru górnego (od Kornalowic do Żurawna) i mogą być przeprowadzone na podstawie osobnych ustaw krajowych przy 60% datku państwa i 40% datku kraju.

Wreszcie regulacye i zabudowania potoków górskich, w dziale III. pod b) wyszczególnionych, zarówno jak i właściwe melioracye, wykazane w dziale IV., podpadają pod postanowienia państwowej ustawy melioracyjnej z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. i mają być przeprowadzone jako przedsiębiorstwa krajowe, powiatowe, gminne, lub przedsiębiorstwa spółek wodnych, przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego, w porządku, jaki przewiduje. uchwalony przez Wys. Sejm dnia 13. lutego 1894, program regulacyi wód i melioracyj w całym kraju. Program regulacyi wód wraz z powyższemi uwagami, tudzież wygotowanych przez sekcyę Samborską i biuro melioracyjne 13 projektów, przesłał Wydział krajowy c. k. Namiestnictwu odezwą z dnia 30. listopada 1902 l. 57.659.

Wprowadzenie w życie ustaw agrarnych.

W ostatniem sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności na polu budowli wodnych i melioracyi przedstawionym został stan rzeczy co do wejścia w życie ustaw agrarnych. Mianowicie podał Wydział krajowy do wiadomości Wys. Sejmu, iż na udzielony sobie projekt rozporządzeń wykonawczych do tych ustaw, jakoteż na projekt organizacyi służby technicznej, (obydwa jako projekty referenta ministeryalnego) przedłożył Wydział krajowy odezwą z dnia 14. listopada 1901 l. 19.701 c. k. Rządowi swoją opinię i że zaproponował zarazem termin wejścia w życie tych ustaw na 1. lipca 1902.

Termin ten jednak nie został dotrzymanym, gdyż do tego czasu c. k. Rząd nie udzielił nam ostatecznie zredagowanych projektów rozporządzeń wykonawczych. Stało się to dopiero w październiku b. r. Mianowicie odezwą z 22. października b. r. l. 125.824 przesłało c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu odpis reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z 13. października 1902 l. 27.004 w tej sprawie wraz z ostatecznie ustalonym projektem rozporządzeń wykonawczych do ustawy komasacyjnej i ustawy o dzieleniu wspólnych gruntów, tudzież z projektem rozporządzenia co do ustanowienia służby technicznej dla spraw agrarnych i z projektem obwieszczenia oznaczającego termin, od którego wspomniane ustawy mają wejść w życie.

Zmiany, jakie Wydział krajowy proponował wprowadzić do projektów referenta ministeryalnego, a które Wydział krajowy przedstawił szczegółowo w powołanem u wstępu sprawozdaniu, zostały uwzględnione w tej zasadniczej zmianie, iż odmiennie od innych krajów kraj nasz nie będzie płacił pauszalu na utrzymanie służby technicznej, lecz ponosić będzie tylko rzeczywiste koszta tej służby, którą Wydział krajowy sam zamianuje z wyjątkiem kierownika oddziału technicznego, którego mianować ma Namiestnik w porozumieniu

w Wydziałem krajowym. Natomiast nie utrzymało się żądanie Wydziału krajowego co do rozszerzenia wpływu Wydziału krajowego na wybór znawców technicznych przez komisarza miejscowego.

Wydział krajowy nie chcąc opóźniać jeszcze nadal wejścia w życie ustaw agrarnych, postanowił zgodzić się na rzeczony projekt rozporządzeń w przeświadczeniu, iż J. E. c. k. Namiestnik jako przewodniczący komisyi krajowej dla operacyi agrarnych w instrukcyi dla komisarzy miejscowych poleci, ażeby, ile razy zajdzie potrzeba powoływania znawców technicznych z poza personalu technicznego komisyi miejscowej, do zaprojektowania wspólnych urządzeń melioracyjnych oraz do sporządzenia jeneralnego projektu i kosztorysu celem wykonania robót melioracyjnych, odnosili się w tym celu do Wydziału krajowego, albowiem krajowe biuro melioracyjne, posiadając należycie wypróbowane i w dostateczną praktykę wyposażone siły techniczne, potrafi przygotować roboty melioracyjne lepiej nierównie i taniej niż inżynierowi prywatni.

Termin wejścia w życie ustaw agrarnych zaproponowanym został na dzień 1. kwietnia 1903, na co się Wydział krajowy zgodził odezwą z dnia 4. listopada 1902 l. 78.310.

W przypuszczeniu, że w roku 1903 rzeczywiście zostaną rozpoczęte czynności koło operacyj agrarnych w kraju, a wskutek tego zajdzie potrzeba ustanowienia kierownika (inspektora) oddziału technicznego przy komisarzu lokalnym, proponuje Wydział krajowy powiększenie personalu komasacyjnego o jednego inżyniera komasacyjnego w IX. klasie rangi (inżyniera II. klasy) z płacą roczną 2.800 K., rocznym dodatkiem aktywalnym 600 K. i prawem do poboru trzech dodatków pięcioletnich po 240 K.

Posada ta zostałaby nadaną temu adjunktowi komasacyjnemu, którego przewodniczący c. k komisyi krajowej dla operacyj agrarnych w porozumieniu z Wydziałem krajowym zamianuje po myśli §. 3. rozporządzenia o organizacyi służby technicznej „inspektorem dla operacyj agrarnych“, — opróżniona zaś posada adjunkta komasacyjnego zostałaby obsadzoną jednym ze zgłaszających się kandydatów, którzy ukończyli wymagane studya, t. j. kurs melioracyjny na akademii rolniczej w Wiedniu.

Gdy wniosek ten odpowiada rzeczywistej obecnej potrzebie, wstawił Wydział krajowy pobory inżyniera komasacyjnego do preliminarza krajowego na r. 1903, czem zarazem uczynił zadość rezolucyi Wys. Sejmu uchwalonej dnia 4. lipca 1902 na wniosek posła Skołyszewskiego, która to rezolucya „poleca Wydziałowi krajowemu, aby uregulował stosunki służbowe adjunktów komasacyjnych w ten sposób, aby nie była dla nich zamkniętą droga do awansu w miarę lat służby i zasług, tak jak dla innych inżynierów biura melioracyjnego“.

Niemniej wstawił Wydział krajowy do budżetu na rok 1903 kwotę 4.000 K. na koszta, jakie z powodu wejścia ustaw agrarnych w życie przypadną na fundusz krajowy w myśl odnośnych ustępów rzeczonych ustaw.

b) Projekty ustaw dotychczas niesankcyonowane.

Projekt ustawy o regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny.

Postępowanie wodno-prawne dla wydania konsensu na budowę i oznaczenia okręgu konkurencyjnego dla regulacyi potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami przeprowadzone zostało przez c. k. Starostwo w Kamionce strumiłowej w czasie od 19. lutego do 6. marca 1902, lecz dotychczas nie otrzymał Wydział krajowy pozwolenia na budowę, ani też zawiadomienia o wyniku dochodzeń komisyjnych, mimo że oto urgował odezwami z dnia 23. kwietnia 1902 l. 26.131, z dnia 26. czerwca 1902, l. 44.640, z dnia 30. sierpnia 1902, l. 61.456, z dnia 3. października 1902, l. 67.042 i z dnia 19. grudnia 1902. l. 89.251.

Pierwsza rata 30% zasiłku państwowego w kwocie 22.200 K. wstawioną wprawdzie została do preliminarza funduszu melioracyjnego na rok 1902, jednakże uchwalony przez Wys. Sejm dnia 1. maja 1900 projekt ustawy zapewniającej wykonanie tej regulacyi nie został dotychczas przedłożonym do

Najwyższej sankcyi, gdyż, jak c. k. Ministerstwo rolnictwa w wyjaśnieniach do poz. 81. tego preliminarza (aleg. 1.306 od stenogr. prot. Izby posłów z r. 1902) zaznaczyło, zależy to od wyniku postępowania wodno-prawnego, przy którem mają być załatwione kwestye co do rozmiaru mających się wykonać robót i granic okręgu konkurencyjnego.

Ponieważ więc ani ustawa nie weszła dotychczas w życie, ani władza polityczna nie udzieliła pozwolenia na budowę, Wydział krajowy nie wstawił do preliminarza krajowego na r. 1903 drugiej raty 40% zasiłku krajowego dla tego przedsiębierstwa, zwłaszcza, że w tym wypadku, gdyby budowa w roku 1903 mogła być rozpoczętą, ma do dyspozycyi I. ratę uchwaloną przez Wys. Sejm w budżecie r. 1902.

Projekt ustawy o regulacyi Pełtwi.

W sprawie uchwalonego przez Wys. Sejm d. 17. lutego 1898 projektu ustawy o regulacyi rzeki Pełtwi z dopływami powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 11. lipca 1902 na wniosek Komisyi gospodarstwa krajowego następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w sprawie regulacyi Pełtwi wygotowanie projektu przyspieszył celem przedłożenia go c. k. Rządowi".

Jak już w sprawozdaniu z dnia 17. grudnia 1891 l. 86.769 (pag. 4.) zauważyliśmy, oświadczył projektant tej regulacyi były starszy inżynier biura melioracyjnego, profesor Tadeusz Sikorski w podaniu z dnia 19. listopada 1901 gotowość wykończenia sprawozdania technicznego do projektu regulacyi Pełtwi w ciągu feryj świątecznych w grudniu 1901 pod warunkami, na które zgodził się Wydział krajowy.

Gdy jednak ani w grudniu 1901, ani w ciągu roku 1902 prof. Sikorski nie dotrzymał danego przyrzeczenia, poruczył Wydział krajowy wykończenie operatu inżynierowi biura melioracyjnego, Aleksandrowi Wierzbickiemu, który też od trzech miesięcy wyłącznie tą sprawą się zajmuje i operat wykończy w połowie stycznia 1903.

Projekt ustawy o uzupełnieniu postanowienia §. 45. kraj. ustawy wodnej.

O sankcyi uchwalonego przez Wys. Sejm dnia 5. lipca 1901 projektu ustawy o uzupełnieniu postanowienia §. 45. krajowej ustawy wodnej, które ma na celu uwolnienie przymusowych publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych od formalności koncesyonowania, nie otrzymał Wydział krajowy dotychczas żadnego zawiadomienia.

Projekt ustawy o zmianie §§. 69 i 71. kraj. ustawy wodnej.

Również nie otrzymał Wydział krajowy zawiadomienia o sankcyi uchwalonego przez Wys. Sejm dnia 4. lipca 1902 projektu ustawy zmieniającej postanowienia §§. 69. i 71. krajowej ustawy wodnej (w brzmieniu określonem ustawą z 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43) w tym kierunku, by grzywny za przekroczenia wodne zniżone zostały z 10 K. do jednej korony.

Projekt ustawy o kolmatacyi bagien nadniestrzańskich.

Projekt techniczny służący za podstawę kolmatacyi bagien naddniestrzańskich uznany został przez departament budowli wodnych w c. k. Ministerstwie spraw wewnętrzych za odpowiedni do przeprowadzenia reambulacyi, która też zarządzoną została reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 9. sierpnia 1902 l. 1.394.

Wynik reambulacyi dokonanej w pierwszej połowie września 1902 przez c. k. nadinżyniera Ministerstwa spraw wewnętrznych, Józefa Opolskiego, tudzież szefa departamentu wodnego Namiestnictwa, c. k. nadradcę budownictwa, Romana Ingardena i zastępcę dyrektora kraj. biura melioracyjnego, Józefa Jankowskiego był dla projektu w ogóle pomyślny, a zaproponowane zmiany, na które zgodził się Wydział krajowy w odezwie z d. 9. października 1902 l. 69.513 wystosowanej do c. k. Namiestnictwa, nie alterują sumy kosztorysowej i nie wpłyną na opóźnienie zrealizowania przedsiębiorstwa.

Decyzya c. k. Ministerstwa rolnictwa w sprawie zatwierdzenia projektu i protokołu reambulacyjnego nie nadesłała dotychczas, uchwalony zaś przez Wys. Sejm d. 11. lipca 1902 projekt ustawy może być przedłożony do Najwyższej sankcyi dopiero po przeprowadzeniu postępowania wodno-prawnego.

Projekt ustawy o obwało-

Reambulacya projektu technicznego dla tego przedsiębiorstwa przeprowadzoną została przez wymienionych powyżej delegatów c. k. Ministerstwa

wanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej, z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież o regulacyi potoków Uszwicy i Grobki z dopływami.

rolnictwa i c. k. Namiestnictwa przy udziale projektanta nadinżyniera biura melioracyjnego, Pawła Dyrdonia w miesiącu kwietniu 1902 z wynikiem pomyślnym, protokół reambulacyi, oraz projekt z modyfikacyami, które nie alterują sumy kosztorysowej 4,500.000 k., zatwierdziło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 29. lipca 1902 l. 14.043, przyznając równocześnie z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia 40% zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie maksymalnej 1,800.000 K.

Obecnie przygotowuje biuro melioracyjne operat konkurencyjny dla tego przedsiębiorstwa, tak ażeby postępowanie wodno-prawne mogło być w ciągu r. 1903 przeprowadzone.

Uchwalony przez Wys. Sejm d. 11. lipca 1902 projekt ustawy zostanie przedłożony do Najwyższej sankcyi po ukończeniu postępowania wodno-prawnego i uchwaleniu przez Radę państwa pierwszej raty 40% zasiłku z państwowego funduszu melioracyjnego.

Projekt ustawy o obwałowaniu Wisły od Niepołomic do ujścia Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacyą potoku Drwińki z dopływami.

Projekt techniczny tego obwałowania zreambulowany w miesiącu kwietniu 1902 przez delegatów powyżej wymienionych zatwierdziło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 21. lipca 1902 l. 14.042 z nieznacznemi zmianami trasy wału nadwiślańskiego, które wymagać jednak będą uchwały komisyi międzynarodowej dla regulacyi Wisły, i przyznało tym samym reskryptem 40% zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie 1,392.480 K. na wykonanie robót z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia.

Zestawienie katastru konkurencyjnego dla tego przedsiębiorstwa jest w toku, w ciągu r. 1903 postara się Wydział krajowy o przeprowadzenie postępowania wodno-prawnego, uchwalony zaś przez Wys. Sejm d. 11. lipca 1902 projekt ustawy zostanie przedłożony do Najwyższej sankcyi i po ukończeniu tego postępowania i uchwaleniu przez Radę państwa I raty zasiłku z funduszu melioracyjnego.

c) Uchwały niewymagające sankcyi:

Rezolucye w sprawie budowy dróg wodnych.

Na posiedzeniu z d. 11. lipca 1902 uchwalił Wys. Sejm na wniosek komisyi gospodarstwa krajowego następujące rezolucye:

„Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby jak najrychlej udzielił Wydziałowi krajowemu projektu trasy kanałów galicyjskich po myśli §. 10. ustawy z d. 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66. celem umożliwienia Wydziałowi krajowemu rokowań ze stronami interesowanemi co do pokrycia części 12½% datku krajowego i przedłożenia Sejmowi projektu ustawy krajowej, stosownie do postanowienia §. 2. państwowej ustawy kanałowej i rezolucyi sejmowej z d. 9. lipca 1901;

b) ażeby liczbę delegatów galicyjskich w Radzie przybocznej dla budowy dróg wodnych powiększył w stosunku do udziału Galicyi w kosztach budowy przynajmniej o dwóch delegatów, jednego delegata c. k. Rządu i jednego delegata Wydziału krajowego tj. z ośmiu na dziesięciu delegatów“.

Na powyższe rezolucye nie otrzymał Wydział krajowy decyzyi c. k. Rządu, ani żadnego zawiadomienia co do postępu studyów dla zaprojektowania kanałów w obrębie Galicyi.

W sprawie budowy dróg wodnych odnosił się Wydział krajowy dwukrotnie do swoich delegatów do Rady przybocznej, mianowicie: raz w kwestyi normalnego przekroju poprzecznego kanałów austryackich, gdyż na podkomitecie technicznym jeden z członków Rady proponował mniejszy od normalnego przekrój kanałów galicyjskich, a powtórnie w kwestyi proponowanego przez c. k. Ministerstwo handlu programu budowy kanałów w latach 1904—1912 i rozdziału funduszów na poszczególne drogi wodne.

Pierwsza kwestya została przychylnie dla kraju załatwioną na posiedzeniu komitetu technicznego Rady przybocznej dla budowy dróg wodnych

d. 18. listopada 1902, gdyż komitet ten uchwalił jednomyślnie zalecić Radzie przyjęcie jednolitego profilu normalnego dla wszystkich kanałów austryackich, — druga zaś sprawa poddaną zostanie uchwale pełnej Rady.

Wedle udzielonego członkom Rady przybocznej memoryału c. k. Ministerstwa handlu z miesiąca czerwca 1902 z preliminowanej na pierwszy okres budowy (1904—1912) sumy efektywnej 185,713.600 K. (pożyczki nominalnej wartości 195,488.000 K.) miałaby przypaść na Galicyę kwota efektywna 30,000.000 K. (pożyczka nominalnej wartości 31,578.950 K.) i w tym okresie miałaby być tylko rozpoczętą budowa kanału od Krakowa w kierunku ku Ostrawie, gdyż odnośny ustęp memoryału opiewa, jak następuje:

„Es soll auch diese Verbindung, und zwar von Krakau beginnend, im Jahre 1904 in Angriff genommen und in der ersten Bauperiode **zwar nicht vollendet,** aber, so weit die Mittel reichen, gefördert werden".

Ponieważ wykonana w myśl propozycyi c. k. Ministerstwa handlu część kanału z Krakowa ku Ostrawie bez połączenia z drogą wodną Dunaj-Odra pod Ostrawą nie przedstawia dla kraju żadnej wartości, gdyż produkta krajowe nie mogłyby być transportowane tą drogą wodną do centrów konsumcyjnych, jak stolica państwa, lub do Szląska pruskiego; — odniósł się Wydział krajowy pismem z d. 29. listopada 1902 l. 66.006 do JE. p. Prezesa koła polskiego i JE. p. Ministra dla Galicyi, zarówno jak do swoich delegatów, z prośbą o wyjednanie u c. k. Ministarstwa handlu takiej zmiany programu budowy dróg wodnych, iżby cała droga wodna łącząca Kraków z Wiedniem przez Ostrawę w pierwszym okresie budowy 1904—1912 została wykończoną.

Przy tej sposobności nadmieniamy, że z powodu rezygnacyi członka Wydziału krajowego p. Mieczysława Onyszkiewicza z godności delegata Wydziału krajowego do Rady przybocznej dla budowy dróg wodnych, Wydział krajowy poruczył ten mandat dekretem z d. 18. lutego 1902 l. 12.712 członkowi Wydziału krajowego, szefowi departamentu III, p. Drowi Tadeuszowi Pilatowi.

Rezolucya w sprawie udzielenia ze skarbu państwa bezprocentowej pożyczki 20 milionów koron na regulacyę rzek i publiczne roboty melioracyjne.

Na poisiedzeniu z d. 11. lipca 1902 uchwalił Wys. Sejm następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby ze względu na niepomyślny stan finansów kraju wyjednał w drodze konstytucyjnej dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem bezprocentową pożyczkę z c. k. skarbu państwa w sumie 20,000.000 koron, płatną w dwudziestu ratach rocznych od roku 1901 do r. 1923 po 1,000.000 K., a zwrotną w czterdziestu równych ratach rocznych od r. 1924 do r. 1963 celem umożliwienia krajowi spłaty datku konkurencyjnego do kosztów regulacyi rzek i publicznych robót melioracyjnych, mających się podjąć w tym 20-letnim okresie w myśl §. 5. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66".

Na rezolucyę powyższą nie nadeszła dotychczas odpowiedź c. k. Rządu.

Rezolucya w sprawie przeprowadzenia przez władze polityczne postępowania wodno-prawnego i ustanowienia specyalnych komisarzy politycznych dla spraw wodnych.

Na posiedzeniu z d. 11. lipca 1902 uchwalił Wys. Sejm na wniosek komisyi gospodarstwa krajowego następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby:

a) z wszelkim możliwym pospiechem przeprowadzał reambulacye przedkładanych przez Wydział krajowy projektów technicznych, zarówno jak i postępowanie wodno-prawne, przyspieszył zawiązywanie spółek wodnych, załatwianie rekursów i repartycye datków konkurencyjnych, tak iżby wykonanie publicznych robót melioracyjnych nie doznawało, jak dotychczas, kilkuletniej zwłoki, lecz roboty te w myśl ustępu drugiego §. 5. państwowej ustawy kanałowej jak najspieszniej były podejmowane;

b) ażeby do przeprowadzenia postępowania wodno-prawnego przy większych robotach melioracyjnych delegował specyalnych komisarzy politycznych dokładnie obeznanych z postanowieniami ustawy wodnej".

Na powyższą rezolucyę oznajmiło nam c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z d. 8. listopada 1902 l. 11.069, że c. k. Namiestnictwo spraw tyczących się projektów melioracyjnych, jako spraw doniosłego dla kraju znaczenia, nie spuszcza z oka i stara się je załatwiać, ile możności, przed wszystkiemi innemi sprawami.

Jeśli mimo to sprawy te nieraz doznają zwłoki, to przyczyną tego jest obok nadmiaru pracy zwykle ta okoliczność, że postępowanie wodnoprawne przeprowadzane przez władze polityczne pierwszej instancyi wykazują nieraz usterki i braki, wskutek czego zachodzi potrzeba zarządzać uzupełnienia dochodzeń dotychczasowych.

Aby temu zapobiedz, c. k. Namiestnictwo podnosi przy każdej sposobności w rozporządzeniach do c. k. Starostw wydawanych ważność tych spraw i wzywa c. k. Starostów, aby sprawy te poruczali urzędnikom rutynowanym, lub też sami je przeprowadzali i aby traktowano je z gruntownością i bez zwłoki.

W ważniejszych sprawach będzie c. k. Namiestnictwo przeznaczać do przeprowadzenia postępowania wodno-prawnego w miarę możności specyalnych komisarzy. To właśnie nastąpiło dla przeprowadzenia dochodzenia dla projektu zawiązania spółki wodnej dla regulacyi górnej Trześniówki z dopływami w Tarnobrzeskim i okolicznych powiatach.

Co do repartycyi datków konkurencyjnych spółek wodnych nadmieniło c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że repartycya datków jest wedle statutów tych spółek rzeczą wydziałów spółek, które często mimo przypomnień c. k. Starostów obowiązkowi temu nie czynią zadość.

Rezolucya w sprawie reformy zarządu państwowych budowli wodnych.

Na posiedzeniu z d. 11. lipca 1902 uchwalił Wys. Sejm na wniosek komisyi gospodarstwa krajowego następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, ażeby zreformował dotychczasową organizacyę zarządu budowli wodnych przez decentralizacyę i prowadzenie robót we własnym zarządzie".

Na powyższą rezolucyę oznajmiło nam c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z d. 20 października 1902 l. 11.068, że postulaty wyrażone w tej rezolucyi w sprawie reorganizacyi państwowej budowniczej służby wodnej w Galicyi uwzględniono w projekcie tej reorganizacyi przedłożonym c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych sprawozdaniem z d. 15. czerwca 1902 l. 40.881.

Z uwagi, że wnioski zawarte w powołanym projekcie wymagają decyzyi c. k. Ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu, handlu, rolnictwa i c. k. Ministerstwa dla Galicyi i że projekt przewiduje zasadnicze zmiany dotychczasowej organizacyi, nie mogło ostateczne rozstrzygnięcie dotąd nastąpić,

Rezolucya w sprawie regulacyi Styru.

Na posiedzeniu z d. 11. lipca 1902 uchwalił Wys. Sejm na wniosek komisyi gospodarstwa krajowego następującą rezolucyę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby wygotował projekt regulacyi Styru i przedłożył Sejmowi w możliwie krótkim czasie projekt ustawy o regulacyi tej rzeki".

Co do tej rezolucyi Wydział krajowy nadmienia, że w myśl uchwał Wys. Sejmu z d. 13. maja 1893 i z d. 30. stycznia 1896 Wydział kraj. zarządził już reskryptem z d. 11. czerwca 1896 l. 30.717 zdjęcia dla regulacyi rzeki Styru z dopływami. Gdy jednak mieszkańcy gminy Bordulaki w powiecie Brodzkim d. 11. września 1896 udaremnili prowadzenie pomiarów, a c. k. Namiestnictwo odmówiło udzielenia asystencyi wojskowej do wykonania zdjęć, Wydział krajowy uchwałą z d. 22. września 1896 l. 59.141 zasystował dalsze studya Styru i zarządził opracowanie projektu tylko dla tej części dorzecza Styru, gdzie ludność interesowana nie występowała z oporem czynnym, tj. dla regulacyi potoku Pustej (Radosławki) z dopływami. Wobec tego Wydział krajowy przystąpi do wykonania powyższej uchwały dopiero wówczas, skoro przynajmniej większość gmin interesowanych oświadczy się za regulacyą Styru, i w tym celu polecił reskryptem z d. 20. listopada 1902 l. 66.005 Wydziałowi powiatowemu w Brodach rozesłać do wszystkich gmin i obszarów dworskich poło-

żonych w dorzeczu Styru okólnik z zapytaniem, czy i w jakich rozmiarach żądają regulacyi tej rzeki z dopływami, zebrane zaś odpowiedzi przedłożyć Wydziałowi krajowemu.

Oprócz tego zażądał Wydział krajowy od Wydziału powiatowego w Brodach przedłożenia wyniku rokowań z właścicielami zakładów wodnych, które muszą być zniesione w interesie regulacyi, co do wysokości wynagrodzenia, w której to sprawie odnosił się już był Wydział krajowy do Wydziału powiatowego reskryptem z d. 28. grudnia 1896 l. 46.177.

Rezolucya w sprawie utworzenia drugiej sekcyi dla zabudowań potoków górskich w Galicyi.

Na posiedzeniu z d. 11. lipca 1902 uchwalił Wys. Sejm na wniosek posła Struszkiewicza następującą rezolucyę: „Wzywa się c. k. Rząd, by albo siły techniczne c. k. sekcyi dla zabudowania potoków górskich w Samborze pomnożył, lub otworzył drugą taką sekcyę w Galicyi".

W sprawie tej oznajmiło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z 27. listopada 1902 l. 27.585 (intymowanym odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 8. grudnia 1902 l. 14.251), że „nie wydarzyło się dotychczas w Galicyi w żadnym wypadku, aby z powodu braku sił technicznych jakiekolwiek przedsiębiorstwo zabudowania potoków górskich nie mogło być w należytym czasie rozpoczęte, lub prawidłowo doprowadzone do końca.

Jeżeli zwłoka w szczególnych wypadkach nastąpiła, to przyczyną tej zwłoki nie był brak sił technicznych, lecz brak potrzebnych funduszów.

Wedle dzisiejszego stanu akcyi na polu zabudowania potoków górskich istniejąca w Samborze sekcya i przydzielone jej siły techniczne wystarczają w zupełności, by poruczone tej sekcyi zadania wykonać w należytym czasie i bez przerwy.

Gdyby jednak z biegiem czasu okazało się, że akcya na polu zabudowania potoków górskich postępuje intenzywniej, to c. k. Ministerstwo rolnictwa z pewnością nie omieszka postarać się wcześnie o dostarczenie potrzebnych sił technicznych, ewentualnie o utworzenie w Galicyi drugiej sekcyi dla zabudowania potoków górskich."

Rezolucya w sprawie udzielania ze skarbu państwa bezprocentowych pożyczek na drenowanie.

Na posiedzeniu z d. 11. lipca 1902 uchwalił Wys. Sejm na wniosek posła Władysława Wiktora Czaykowskiego następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, aby do budżetu na r. 1903 i lata następne niezależnie od funduszu melioracyjnego wstawiał odpowiednią kwotę dla udzielania bezprocentowych pożyczek na cele drenowania".

Na powyższą rezolucyę nie otrzymaliśmy dotychczas decyzyi c. k. Rządu, ani też nie znaleźliśmy w preliminarzu państwowym na r. 1903 żadnej dotacyi na cele wskazane w rezolucyi.

Uchwała w sprawie obwałowania Wisły powyżej Krakowa.

Na posiedzeniu z d. 11. lipca 1902 powziął Wys. Sejm na wniosek posła Paszkowskiego następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wygotował projekty:

1) obwałowania lewego brzegu Wisły od Krakowa do ujścia Białuchy:

2) obwałowanie Wisły powyżej Krakowa do ujścia rzeki Przemszy, oraz regulacyi dopływów Wisły: potoku Rudno, Sanki z Morawicą, Rudawy z Krzeszówką, Filipówką i Dulówką, oraz potoku Chechło i przedłożył na najbliższej sesyi sejmowej wnioski zmierzające do wykonania tych robót w jak najkrótszym czasie".

W myśl powyższej uchwały, która zresztą jest zgodną z uchwalonym przez Wys. Sejm d. 13. lutego 1894 programem regulacyi wód w całym kraju, zamierza Wydział krajowy przystąpić w r. 1903 do przeprowadzenia studyów dla obwałowania Wisły powyżej Krakowa, zwłaszcza brzegu prawego, po którym ma być zbudowany kanał spławny łączący Odrę z Wisłą pod Krakowem, ażeby projekt obwałowania Wisły i odwodnienia jej niziny z jednej strony, z drugiej zaś projekt budowy kanału ze sobą nie kolidowały. W tym celu odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 25. września 1902 l. 66.001 do c. k. Namiestnictwa o udzielenie kopii sytuacyi rzeki Wisły z uwidocznieniem trasy regulacyjnej, a ewentualnie także trasy obustronnych wałów, jakąby c. k. Namiestnictwo ze względu na regulacyę uważało za pożądaną.

W ten sposób oprócz 2 brygad inżynierskich zajętych dotychczas zdjęciami i projektowaniem regulacyi dopływów Bugu i górnego Dniestru, utworzoną zostanie począwszy od r. 1905 trzecia partya dla projektowania obwałowania górnej Wisły i jej dopływów, ażeby w ten sposób biuro melioracyjne mogło przygotować więcej projektów technicznych, a kraj mógł odpowiednio skorzystać z podwyższonego na 4,000.000 K. rocznie państwowego funduszu melioracyjnego.

Co się tyczy projektu obwałowania lewego brzegu Wisły wspomianego w 1. ustępie rezolucyi, to projekt tego obwałowania od mostu kolejowego w Krakowie do ujścia Białuchy wygotowany już został przed powzięciem przez Wys. Sejm powyższej uchwały na żądanie c. k. Ministerstwa rolnictwa, a to dla ostatecznego zadecydowania trasy prawego wału Wisły w Podgórzu, Dąbiu i Płaszowie, stanowiącego część obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.

Rezolucya w sprawie przyspieszenia regulacyi Wisły powyżej Krakowa.

Na posiedzeniu z d. 11. lipca 1902 uchwalił Wys. Sejm na wniosek posła Paszkowskiego następującą rezolucyę:

„Sejm wzywa c. k. Rząd o przyspieszenie regulacyi Wisły powyżej Krakowa".

Na tę rezolucyę nie nadeszła dotychczas odpowiedź c. k. Rządu. Gdy jednak zamierzone obwałowanie Wisły stoi w ścisłym związku z przeprowadzeniem regulacyi i zależy od poprzedniego przeprowadzenia i zrealizowania przekopów, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 28. listopada 1902 l. 66.002 do c. k. Namiestnictwa o wydanie zarządzenia, ażeby budowle regulacyjne, a przedewszystkiem przekopy na tej przestrzeni Wisły, jeżeli te przekopy są projektowane, zostały w jak najkrótszym czasie wykonane.

Uchwała nad wnioskiem nagłym posła Mogilnickiego i tow. w sprawie regulacyi Łomnicy w Dobrowlanach.

Uchwałą z d. 8. lipca 1902 przydzielił Wysoki Sejm wniosek nagły posła Mogilnickiego i tow. w sprawie odwrócenia koryta rzeki Łomnicy od gminy Dobrowlany powiatu kałuskiego Wydziałowi krajowemu, jako komisyi.

Gdy wygotowane przez Wydział krajowy sprawozdanie z d. 10. lipca 1902 o tym wniosku nie weszło na porządek dzienny obrad Wys. Sejmu, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 15. lipca 1902 l. 48.862 do c. k. Namiestnictwa, które po myśli ustawy z d. 29. kwietnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 68. zarządza robotami regulacyjnemi na rzece Łomnicy z dopływami Czeczwą i Dubą, z prośbą o zbadanie sprawy i wydanie stósownego zarządzenia celem zabezpieczenia gruntów w gminie Dobrowlany.

Odezwą z d. 12. grudnia 1902 l. 146.772 zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo, że c. k. kierownictwo regulacyi Łomnicy zarządziło zdjęcie teraźniejszej sytuacyi Łomnicy pod Dobrowlanami w listopadzie 1902, a projekt na uregulowanie tej bardzo zdziczałej przestrzeni rzeki jest w opracowaniu.

Uchwała w sprawie regulacyi Bystrzycy Sołotwińskiej i nadworniańskiej.

Uchwałą z 5. lipca 1902 przekazał Wys. Sejm wniosek posłów Huryka i Barabasza o przyspieszenie regulacyi Bystrzycy Wydziałowi krajowemu do zbadania i uwzględnienia na przyszłość.

Jak wiadomo, lokalną regulacyą rzek zajmuje się c. k. Rząd, który roboty potrzebne projektuje i wykonuje, a Wydział krajowy przedstawia tylko Wys. Sejmowi wnioski na przyznanie $33^1/_3\%$ zasiłków na koszta tych lokalnych regulacyi i bierze udział w inspekcyach i kolaudacych.

Na miejscową regulacyę Bystrzycy przyznane i wypłacone też zostały z funduszu krajowego począwszy od r. 1893 t. j. od czasu, o który się wnioskodawcom rozchodzi, na ręce c. k. Namiestnictwa następujące zasiłki:

1) na Bystrzycę nadwórniańską wypłacono zamiast przyznanych w r. 1893 zasiłków w kwotach 3.326 K. 38 gr., 4.594 K. 10 gr. i w r. 1894 w kwocie 6.702 K. 66 gr. — kwoty 4.460 K. 82 gr., 4.534 K. 68 gr. i 7.251 K. 42 gr., czyli razem 16.286 K. 94 gr.

2) Na Bystrzycę pod Sołotwiną na rachunek przyznanego w r. 1895 zasiłku w kwocie 2.050 K. wypłacono w r. 1896 kwotę 913 K. 44 gr. Protokołu kolaudacyi tych robót Wydział krajowy nie otrzymał dotąd.

3) Na Bystrzycę pod Zagwoździem przyznano i wypłacono zasiłek w roku 1897 w kwocie 1.000 K.

4) Na Bystrzycę pod Wołczyńcem przyznano w r. 1897 zasiłek w kwocie 1.000 K. i wypłacono w r. 1899 kwotę 993 K. 18 gr.

5) Na Bystrzycę pod Knihininem przyznano w r. 1898 zasiłek 4.080 K. 80 gr., wypłacono zaś w r. 1899 kwotę 3.551 K. 64 gr.

6) Na Bystrzycę pod Czerniejowem przyznano zasiłek w r. 1898 w kwocie 1.546 K. 54 gr., wypłacono w tym samym roku 1.540 K.

7) Na Bystrzycę pod Drohomiczanami przyznano w r. 1900 zasiłek w kwocie 3.320 K. lecz dotychczas nic nie wypłacono i tak samo

8) na Bystrzycę pod Nadwórną i Nazawiczowem przyznano w r. 1901 zasiłek w kwocie 4.610 K. 67 gr., lecz dotąd nic nie wypłacono.

Z przedstawionego stanu rzeczy okazuje się, iż ilekroć przedstawionym został ze strony c. k. Namiestnictwa wniosek na podjęcie robót około lokalnej regulacyi Bystrzycy i na udzielenie zasiłku, zawsze Wydział krajowy wystarał się o pokrycie $33^1/_3\%$ wynoszącego datku z funduszu krajowego i tem samem z całą gotowością popierał interesy właścicieli gruntów nadbrzeżnych.

Ponieważ nie wszystkie, jak wyżej pod 2) 7) i 8) wykazano, przyznane zasiłki zużytkowano, Wydział krajowy odniósł się do c. k. Namiestnictwa odezwą z 29. lipca 1902 l. 52.096 o wyjaśnienie.

Co do żądania wnioskodawców o przyspieszenie regulacyi Bystrzycy, Wydział krajowy zwraca uwagę, iż regulacya tych rzek przewidzianą jest ustawą z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 o regulacyi rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi.

Uchwała w sprawie utworzenia wydziału hydrotechnicznego w lwowskiej szkole politechnicznej i rozszerzenia gmachu tej szkoły.

Na posiedzeniu z dnia 12. lipca 1902 uchwalił Wys. Sejm na wniosek komisyi wodnej następującą rezolucyę:

Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby w lwowskiej szkole politechnicznej jak najrychlej utworzył osobny wydział hydrotechniczny:

b) ażeby wzniósł nowe budynki dla szkoły politechnicznej we Lwowie w mierze wystarczającej na dostateczne pomieszczenie słuchaczy, a w każdym razie z wiosną r. 1903 przystąpił do rozszerzenia głównego budynku szkolnego przez dobudowanie dwóch skrzydeł, a to w myśl wniosków grona profesorów tej szkoły".

Na powyższą rezolucyę nie nadeszła dotychczas decyzya c. k. Rządu, mimo że Wydział krajowy przypominał załatwienie tej sprawy w odezwie z dnia 8. listopada 1902 l. 80.273 wystosowanej do c. k. Prezydyum Namiestnictwa.

Nadmieniamy przytem, że wskutek podobnej rezolucyi uchwalonej przez Wys. Sejm d. 2. lipca 1901 zawiadomiło nas c. k. Prezydyum Namiestnictwa odezwą z d. 21. grudnia 1901 l. 14.960, iż sprawę rozszerzenia budynku politechniki we Lwowie przedstawiło na początku r. 1901 Panu Ministrowi wyznań i oświecenia z poparciem, uzasadniając ją programem przez rektora politechniki opracowanym, a wykazującym lokalności dla celów naukowych jeszcze potrzebne.

Uchwały w sprawie regulacyi rzek.

Przyjmując przedłożony przez c. k. Rząd projekt ustawy o regulacyi rzek, mającej się wykonać w myśl §. 5. ustępu 1. ustawy z dnia 11. czerwca 1901, Dz. p. p. Nr. 66, uchwalił Wys. Sejm na posiedzeniu z d. 2. lipca 1901 cały szereg rezolucyj wzywających c. k. Rząd do podjęcia dalszych robót regulacyjnych.

Wedle odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 21. grudnia 1901, l. 14.960 poleciło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, któremu te rezocye przedłożono, reskryptem z dnia 29. września 1901, l. 36 554, ażeby c. k. Namiestnictwo zbadało szczegółowo te rezolucye, każdą z osobna, zebrało potrzebne do ich ocenienia wiadomości i dane a wynikłe stąd wnioski przedstawiło właściwemu Ministerstwu. Dalszych wiadomości co do tych rezolucyj nie otrzymał dotychczas Wydział krajowy od c. k. Rządu. Jedynie w sprawie regulacyi rzeki Prutu zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo odezwą z d. 7. listopada

1902 l. 127.718, że przedkładając c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych projekt częściowej regulacyi Prutu pod Śniatynem na długości 9·5 km. (od mostu drogowego w Mikulińcach do mostu kolejowego w Niepołokowcach), postawiło wniosek, aby c. k. Ministerstwo przychyliło się do rezolucyi Sejmowej (t. j. przeprowadziło regulacyę Prutu od Kołomyi do granicy bukowińskiej kosztem skarbu państwa) tudzież, aby płynność nieużytej dotąd pierwszej raty nadzwyczajnej dotacyi dla Prutu (50.000 K.) przedłużyło na r. 1903.

Rezolucya w sprawie subwencyonowania przez państwo drenowania gruntów włościańskich.

W sprawie uchwalonej przez Wys. Sejm d. 5. lipca 1901 rezolucyi wzywającej c. k. Rząd, ażeby z dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye przyznał na drenowanie gruntów włościańskich w Galicyi stały zasiłek roczny w kwocie 50.000 koron na razie na przeciąg lat dziesięciu od r. 1901 do r. 1910, oznajmiło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 10. września 1902, l. 997 (intymowanym odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 7. października 1902, l. 11.173), że „jakkolwiek najżyczliwiej podziela usiłowania Reprezentacyi kraju zmierzające do podniesienia kultury krajowej przez poprawę gruntów, w którym to celu uchwalono stały krajowy fundusz zasiłkowy na drenowanie gruntów włościańskich, to jednak po porozumieniu się z c. k. Ministerstwem skarbu nie może powyższej rezolucyi, podobnie jak analogicznym żądaniom innych krajów, zadość uczynić.

Pominąwszy bowiem, że taki sposób udzielania z funduszów państwowych ryczałtowych zasiłków na wykonywanie projektów melioracyjnych pozbawiłby c. k. Ministerstwo rolnictwa wszelkiego wpływu na ocenę potrzeby i stosowności poszczególnych projektów, przez co z wątpliwą korzyścią dla sprawy odjęłoby część zakresu działania tej władzy centralnej, to także i ze względów budżetowych udzielenie żądanej subwencyi byłoby niemożliwem.

Przewidziane bowiem na melioracye kredyty, ktore, jak to liczne także i do tutejszego kraju odnoszące się wypadki wskazują, służą nie tylko dla popierania właściwych drenowań, lecz ze względu na interes publiczny w znaczniejszej mierze także dla obwałowań, regulacyi wód, budowli dla ochrony, brzegów i zabudowań dzikich potoków wstawia się w każdoczesnym preliminarzu państwowym jako zmienną pozycyę subwencyjną, której wymiar według warunków finansowych zależy od corocznego konstytucyjnego zatwierdzenia. Rząd przeto nie może przyjmować na siebie zobowiązania, któreby tę zmienną pozycyę kredytu „melioracyi“ tak znaczną kwotą na przeciąg10 lat obciążało“.

Z uwagi, że c. k. Ministerstwo rolnictwa dotychczas nie odmówiło w żadnym wypadku zasiłków na drenowania gruntów włościańskich, Wydział krajowy nie wniósł przedstawienia przeciw tej decyzyi, gdyż jest ono dla sprawy obojętne.

Uchwała w sprawie zakładania fundamentów objektów drogowych i kolejowych.

W sprawie rezolucyi Wys. Sejmu z d. 21. marca 1899 wzywającej c. k. Rząd, aby fundamenty mostów i przepustów komunikacyjnych tak głęboko były zakładane, iżby umożliwiały swobodny odpływ wody z wylotów drenowych, zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo odezwą z d. 4. sierpnia 1902 l. 90.918, że dotąd nie nadeszła „ministeryalna decyzya“.

Organizacya spółek wodnych.

Od czasu ostatniego sprawozdania nie zawiązały władze polityczne ani jednej spółki wodnej.

Zalegają zatem sprawy zawiązania spółek wodnych:

a) dla regulacyi B u g u w myśl ustawy z d. 9. lipca 1894 Dz. u. kraj. Nr. 69;

b) dla regulacyi górnej K i s i e l i n y w myśl ustawy z d. 22. września 1896 Dz. u. kraj. Nr. 46 ;

c) dla o b w a ł o w a n i a l e w e g o b r z e g u D u n a j c a od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowiach w myśl ustawy z d. 25. lipca 1901 Dz. u. kraj. Nr. 71 ;

d) dla regulacyi potoku P u s t e j (Radosławki) z dopływami w myśl ustawy z d. 11. września 1901. Dz. u. kraj. Nr. 92 ;

e) dla regulacyi potoków S o ł o t w y i R o k i t n y z dopływami.

d) Petycye i wnioski poselskie.

Wniosek rektora Niementowskiego w przedmiocie wyzyskania sił wodnych w Galicyi.

W sprawie wniosku rektora Niementowskiego, który wraz ze sprawozdaniem komisyi gospodarstwa krajowego przesłał Wydział krajowy odezwą z d. 10 sierpnia 1901. l. 53.531 c. k. Namiestnictwu z prośbą o poparcie u Rządu centralnego, zawiadomiło nas c. k. Namiestnictwo odezwami z d. 13. grudnia 1901 l. 133.899 i z d. 21. sierpnia 1902 l. 91.293, że przedłożyło odnośne sprawozdanie komisyi c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych, decyzya jednak tego Ministerstwa dotąd nie nadeszła.

Petycye odstąpione c. k. Rządowi.

Uchwałą z d. 11. lipca 1902 odstąpił Wys. Sejm c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia następujące petycye:

1) l. S. 174 i 646 gmin Gołkowice, Skrudzina i Mostki o zabudowanie potoku Jaworzyny;

2) l. S. 287 gminy Kuryłówka o osuszenie gruntów, budowę drogi, obwałowanie Sanu i zniesienie rewizorów bydła;

3) l. S. 628 gminy Cisiec i 12 innych gmin powiatu Żywieckiego, tudzież l. S. 1.094 i l. 1889 gmin Skidzin, Wilczkowice i Kobiernice w sprawie regulacyi Soły;

4) l. S. 870 Michała Baraniaka i tow. o obwałowanie granicznej Wisły w Brzeszczach;

5) l. S. 966 oddziału Stryjsko-Żydaczowskiego c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego o przyspieszenie zawiązania spółki wodnej dla regulacyi Żeżawy;

6) l. S. 1.128 mieszkańców nad dolnym Wiarem o przyspieszenie regulacyi tej rzeki;

7) l. S. 1.139 włościan gminy Rzuchów o regulacyę Sanu;

8) l. S. 188 proboszcza łać. i mieszkańców Sokołowa w sprawie regulacyi Świcy i Sukielu.

O tej uchwale Wys. Sejmu zawiadomił Wydział krajowy strony interesowane:

ad 1) reskryptem z d. 1. października 1901 l. 67.963 za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Nowym Sączu z tą uwagą, że projekt generalny preliminujący koszta na 50.100 K, został już opracowany przez sekcyę Samborską c. k. oddziału leśno-technicznego i Wydział krajowy postanowił przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie 50% zasiłku krajowego płatnego w 2 ratach po 12.525 K, w latach 1903 i 1904;

ad 2) reskryptem z d. 27. września 1902 l. 67.962 za pośrednictwem Wydziału powiatu w Łańcucie;

ad 3) reskryptem z d. 27. września 1902 l. 67961 za pośrednictwem Wydziałów powiatowych w Żywcu i Biały;

ad 4) reskryptem z d. 27. września 1902 l. 67.960 za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Biały;

ad 5) reskryptem z d. 27. września 1902 l. 67.959;

ad 7) reskryptem z d. 27. września 1902 l. 67.957 za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Łańcucie;

ad 8) reskryptem z d. 27. września 1902 l. 67.956 za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Stryju.

Stron interesowanych, które wniosły petycyę ad 6), nie zawiadomiono o powyższej uchwale, gdyż petycya znajduje się w c. k. Namiestnictwie a nazwiska petycyonujących nie są Wydziałowi krajowemu znane.

Czy i w jaki sposób zostały załatwione przez c. k. Rząd petycye ad 2)—8), nie otrzymał dotychczas Wydział krajowy zawiadomienia.

Petycye przekazane Wydziałowi krajowemu.

Uchwałą z d. 11. lipca 1902 przekazał Wys. Sejm na wniosek komisyi gospodarstwa kraj. Wydziałowi krajowemu następujące petycye do zbadania i możliwego uwzględnienia, ewentualnie przedłożenia Sejmowi wniosków na najbliższej sesyi:

1) Petycyę gminy Łękawica o regulacyę potoku Kocierz.

W skutek tej petycyi odnieśliśmy się odezwą z d. 30. września 1902 l. 67.991 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa zarządzenia, ażeby sekcya Samborska c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich zbadała potok Kocierz vel Łękawskę na miejscu i opracowała generalny projekt z kosztorysem. Zarazem oświadczyliśmy gotowość przedłożenia Wys. Sejmowi wniosku na przyznanie 50% zasiłku z funduszu krajowego, jeżeli c. k. Ministerstwo rolnictwa udzieli dalszego zasiłku w tej samej wysokości z dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye.

Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z d. 22. listopada 1902 l. 139.576 c. k. Ministerstwo rolnictwa przesłało reskryptem z d. 10. listopada 1902 l. 29.974 akta dotyczące tej sprawy wymienionej sekcyi z poleceniem, aby po przeprowadzeniu dochodzeń na miejscu sporządziła ogólny projekt zamierzonej regulacyi.

O powyższym stanie sprawy zawiadomiliśmy interesowaną gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Żywcu.

2) Petycyę gminy Łodygowice o regulacyę potoku Żylczy.

Reskryptem z d. 28. września 1902 l. 67.990 zawiadomiliśmy interesowaną gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Żywcu, że regulacya potoku Żylczy objętą jest projektem zabudowań potoków górskich w dorzeczu Soły, który to projekt został już zbadany w roku bieżącym przez delegatów c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego.

Przedłożenie Wys. Sejmowi projektu ustawy zapewniającej wykonanie tych zabudowań, które są położone w dorzeczu dróg wodnych, zależne będzie od wyniku rokowań z c. k. Rządem.

3) Petycyę Wydziału powiatowego w Rawie ruskiej o regulacyę dopływów Bugu.

W skutek tej petycyi zawiadomiliśmy reskryptem z d. 28. września 1902 l. 67.989 Wydział powiatowy w Rawie ruskiej, że już od kilku lat przeprowadza krajowe biuro melioracyjne studya dla regulacyi dopływów Bugu. Mianowicie w roku ubiegłym ukończono zdjęcia dla regulacyi potoku Błotni z dopływami w powiatach Sokalskim, Żółkiewskim i Rawskim, tak iż na podstawie wygotowanego już operatu przedłożony zostanie Wys. Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie tej regulacyi, w roku bieżącym zaś kontynuuje czterech inżynierów studya dla regulacyi Raty, tudzież jej dopływów Świni, Białki i Moszczanki.

4) Petycyę Wydziału powiatowego w Tłumaczu o regulacyę rzeki Worony

Na skutek tej petycyi zawiadomiliśmy Wydział powiatowy w Tłumaczu reskryptem z d. 31. października 1902 l. 67.988, że Wydział krajowy weźmie pod rozwagę sprawę traktowania regulacyi rzeki Worony poza uchwalonym przez Wys. Sejm d. 13. lutego 1894, programem regulacyi wód, skoro Wydział powiatowy w Tłumaczu w myśl polecenia Wydziału krajowego z d. 2. grudnia 1899 l. 79.105 przedłoży wykaz odszkodowań za zniesienie lub obniżenie jazów przy zakładach wodnych na tej rzece, od czego skuteczność regulacyi jest zawisłą, a projekty regulacyi daleko ważniejszych dopływów górnego Dniestru, mianowicie: Wereszycy, Tyśmienicy z Bystrzycą i Błożewki zostaną opracowane.

(5 Petycyę odziału Strydsko-Żydaczowskiego c. k. galic. Tow. gosp. o regulacyę Kłodnicy.

W załatwieniu tej petycyi, zawiadomiliśmy Radę oddziału Stryjsko-Żydaczowskiego c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego pismem z dnia 28. września 1902 l. 67.987, że, w myśl uchwalonego przez Wys. Sejm dnia 13. lutego 1894 programu regulacyi wód, regulacya Kłodnicy wraz z innymi dopływami górnego Dniestru przyjdzie do skutku w latach najbliższych, Wydział krajowy zaś przystąpi do opracowania projektu tej regulacyi prawdopodobnie w r. 1905, po wygotowaniu operatów regulacyi Tyśmienicy i Błożewki z dopływami.

6) Petycyę przysiółka Wydrze ad Grębów o przyjęcie na kraj utrzymania rowów osuszających.

Wskutek tej petycyi, zawiadomiliśmy interesowanych reskryptem z dnia 28. września 1902 l. 67.986, za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Tarnobrzegu, że Wydział krajowy nie może przychylić się do ich prośby, o przyjęcie kosztów utrzymania rowów osuszających na fundusz krajowy, gdyż Rada gminna w Grębowie uchwałą z dnia 16. września 1899, zatwierdzoną przez Wydział powiatowy, zobowiązała się te rowy własnym kosztem w dobrym stanie utrzymywać i tylko pod tym warunkiem wykonane zostały rowy wy-

łącznie kosztem kraju i państwa bez żadnego przyczynienia się mieszkańców Wydrza.

7) Petycyę gminy Łężany o regulacyę potoku Badoń.

Reskryptem z dnia 28. września 1902 l. 67.985, zawiadomiliśmy interesowaną gminę za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Krośnie, że regulacya potoku Badoń została już zaprojektowaną, i stanowi część projektu regulacyi potoku Skwarówki (Olszyn) z dopływami.

8) Petycya gminy Okulińce i 5 innych gmin o regulacyę Grobki.

Reskryptem z dnia 28. września 1902 l. 67.984 zawiadomiliśmy interesowane gminy za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Bocz ni, że Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 11. lipca 1902 uchwalił projekt ustawy o obwałowaniu Wisły między ujściem Raby a Wolą rogowską, który to projekt obejmuje także regulacyę Grobki z dopływami.

9) Petycyę gminy Bieliniec o obwałowanie Sanu.

Reskryptem z dnia 28. września 1902 l. 67.983 zawiadomił Wydział krajowy gminę Bieliniec za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Nisku, że Wydział krajowy gotów jest zarządzić opracowanie projektu lokalnego obwałowania Sanu i przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na subwencyonowanie tego obwałowania, jeżeli interesowana gmina, lub w jej zastępstwie Wydział powiatowy, zobowiąże się pokryć $^1/_3$ część kosztów zamierzonych robót.

10) Petycyę gminy Suchodół i miasta Krosna o regulacyę Lubatówki.

W załatwieniu tej petycyi, zawiadomiliśmy interesowane gminy reskryptem z dnia 28. września 1902 l. 67.982, za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Krośnie, że Wydział krajowy zarządzi w r. 1903 zdjęcia potoku Lubatówki od ujścia Skwarówki do Wisłoka, względnie do mostu kolejowego, celem opracowania projektu regulacyi, strony interesowane bowiem przedłożyły przy petycyi deklaracye, mocą których zobowiązują się pokryć $^1/_3$ część kosztów.

Petycyę gmiu Zawierzbie i Biskupice o przyspieszenie obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem.

Petycyę tę załatwił Wys. Sejm, uchwalając na posiedzeniu z dnia 11. lipca 1902 projekt ustawy, o uzupełnieniu obwałowania Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem, o czem zawiadomiliśmy petycyujące gminy reskryptem z dnia 27. września 1902 l. 67.981, za pośrednictwem Wydziału powiatowego w Dąbrowy.

Petycyę Spółki wodnej dla regulacyi Starego Brnia i Wiszni o odpisanie reszty pożyczki z krajowego funduszu pożyczkowego dla Spółek wodnych.

W załatwieniu tej petycyi, którą Wys Sejm uchwałą z dnia 11. lipca 1902 Wydziałowi kraj. odstąpił, odpowiedział Wydział kraj. reskryptem z d. 26. września 1902 l. 54.818 Wydziałowi Spółki wodnej, iż odpisanie reszty pożyczki w kwocie 43.602 K 24 gr. jest niemożliwem, gdyż inaczej zażądałyby wszystkie inne Spółki wodne podobnego odpisania pożyczek, zaciągniętych na pokrycie datków konkurencyjnych, co równałoby się zwolnieniu stron od konkurencyi, przewidzianej w państwowej ustawie melioracyjnej a co obciążyłoby niepomiernie fundusz krajowy.

Petycya Rady powiatowej w Lisku o subwencyę na regulacyę rzeczki Olszaniczki w Uhercach.

Wydział krajowy, któremu obok wymieniona petycya uchwałą z dnia 5. lipca 1902 przekazaną została, zawiadomił reskryptem z d. 29. lipca b. r. l. 53.088 Radę pow. w Lisku o niezałatwieniu jej petycyi przez Wys. Sejm i zarazem dodał, że ze względu na nagłość regulacyi tego potoku na długości 700 m, Wydział krajowy może wziąć sprawę tej lokalnej regulacyi pod rozwagę i ewentualnie zarządzić uregulowanie tego potoku w Uhercach, przy pomocy krajowej i państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye, jeżeli interesowana gmina, lub w jej zastępstwie Rada powiatowa, zdeklaruje się pokryć $^1/_3$ część kosztów i z obowiąże się wykonane roboty utrzymywać w należytym stanie własnym kosztem.

Petycya Marcina Zawadzkiego

O tem, iż petycya ta nie została przez Wys. Sejm załatwioną, zawiadomił Wydział krajowy reskryptem z dnia 12. września 1902 l. 56.476 pro-

i tow. w Siedliskach o zabezpieczenie ich łąki przy rzece San

szących, za pośrednictwem Wydziału pow. w Brzozowie.

Petycya Romualda Bieleckiego, b. dozorcy melioracyjnego, o odpisanie zwrotu reszty stypendyum pobranego przez czas nauk na kursie dla dozorców melioracyjnych

Petycyę tę przekazał Wys. Sejm uchwałą z dnia 10. lipca 1902 Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Z uwagi, że Bielecki wstępując na kurs dozorców na koszt funduszu krajowego, zobowiązał się po ukończeniu kursu pozostać w służbie krajowej najmniej lat 10, z uwagi dalszej, iż służbę tę wkrótce samowolnie porzucił, i że Wydział krajowy jego prośbie jako też prośbie Wydziału pow. trembowelskiego, gdzie otrzymałał posadę urzędnika technicznego, o odpisanie pobranych zasiłków odmówił był, z uwagi wreszcie, iż ustępstwo w tym kierunku mogłoby ujemnie wpłynąć na służbę innych krajowych dozorców melioracyjnych, załatwił Wydział krajowy rzeczoną petycyę odmownie.

Petycya Anny Moskalowej, wdowy po b. dozorcy melioranym, o przyznanie pensyi wdowiej

Obok wymienioną petycyę, odstąpioną Wydziałowi krajowemu uchwałą z 11. lipca 1902, załatwił Wydział krajowy uchwałą z 30. września 1902 l. 69186 odmownie, albowiem petentce nie przysługa prawo do pensyi wdowiej.

II.

A. Postęp budowy przy ustawowych przedsbiorstwach melioracyjnych w r. 1901.

a) Przedsiębiorstwa prowadzone przez Wydział krajowy.

1. Obwałowanie lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim.

Według protokołu kolaudacyi robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r, 1901, przedstawiają się koszta rozdzielone na poszczególne rubryki, jak następuje:

I.	Roboty ziemne	52.872 K. 84 g.
II.	Wykupno gruntów	13.111 „ 26 „
III.	Ubezpieczenia	1.539 „ 45 „
IV.	Budowa objektów	9.115 „ 07 „
V.	Konserwacya	911 „ 68 „
VI.	Zarząd	6.913 „ 84 „
VII.	Kasa chorych	1.091 „ 66 „
VIII.	Nieprzewidziane	4.921 „ 15 „
	Razem . .	90.476 K. 95 g.

Na wykonanie powyższych robót preliminowano kwotę 117.027 K. 98 g., wskutek czego okazuje się zaoszczędzenie w sumie 26.551 K. 03 g., które osiągnięto głównie w rubryce robót ziemnych i wykupna gruntów.

Kosztem powyżej wykazanym wykonano w r. 1901 następujące roboty:

1) usypano 5.804 m wału między Krakowem a Mogiłą i 15 ramp;

2) pogłębiono i uregulowano koryta potoków i wykonano rowy oszuszające o łącznej długości 1242 m;

3) zbudowano 1 szluzę i 2 przepusty betonowe we wałach oraz 2 mostki drewniane i 1 mostek betonowy na rowach osuszających.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1901 inżynier kraj. biura melioracyjnego, Karol Boziewicz.

2. *Obwałowanie prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.*

Według aktu kolaudacyjnego wykonano przy tem przedsiębiorstwie w r. 1901 następujące roboty:

1) wał pod Niepołomicami na długości 2,255 m i 5 ramp;

2) rowy osuszające o łącznej długości 218 m;

3) 1 szluzę i 1 przepust betonowy.

Koszta powyższych robót, sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy, przedstawiają się następnie:

I. Roboty ziemne	30.240 K.	35 g.
II. Budowa objektów	8.940 „	88 „
III. Roboty dodatkowe	817 „	96 „
IV. Wykupno gruntów	5.482 „	32 „
V. Konserwacya	2.345 „	07 „
VI. Zarząd	6.146 „	36 „
VII. Nieprzewidziane	432 „	96 „
Razem	54.405 K.	90 g.

Na powyższe roboty preliminowano 64.527 K. 83 g., wobec czego okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 10.121 K 93 g., które osiągnięto w rubryce robót ziemnych i budowy objektów.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1901 inżynier-adjunkt kraj. biura melioracyjnego, Maryan Prokopowicz.

3. Obwałowanie Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim.

Podobnie jak w poprzednich latach prowadzono w r. 1901 roboty przy tem przedsiębiorstwie w dwóch sekcyach, przyczem pierwsza sekcya obejmowała prawy wał Wisłoki tudzież wał Wisły sekcya VII. pomiędzy ujściem Wisłoki i granicą powiatu Mieleckiego i Tarnobrzeskiego, sekcya zaś druga wał wiślany sekcya VIII między Nowym Brniem i Wisłoką. Przy budowie wałów Wisły i Wisłoki wykonano równocześnie potrzebne objekty wraz z siecią rowów dopływowych.

Według sprawdzonego przez oddział rachunkowy protokołu przeprowadzonej w r. 1902 kolaudacyi wynosiły koszta wykonania robót w r. 1901, jak następuje:

Sekcya I.

I. Roboty ziemne	52.309 K	14 g.
II. Budowa objektów	13.638 „	42 „
III. Roboty dodatkowe	11.980 „	37 „
IV. Wykupno gruntów	30.494 „	17 „
V. Utrzymanie w czasie budowy	2.114 „	20 „
VI. Zarząd	7.531 „	46 „
VII. Rozmaite i nieprzewidziane	1.283 „	02 „
Razem	119.350 „	78 „

Za tę kwotę nadsypano 2·5 km. wału wykonano 14·1 km. kanału Dymitrowsko-Młodochowskiego, 3·34 km. kanału Szade-Borki i 0·4 km. rowu Jaślańskiego oraz zbudowano 39 mostków drewnianych, 15 mostków z rur betonowych, 2 kładki i 4 przejazdy.

Koszta preliminowane na wykonanie powyższych robót wynosiły 126.564 K 38 g., wobec czego okazuje się zaoszczędzenie w wysokości 7.213 K 60 g., które osiągnięto przeważnie przy budowie objektów i w robotach dodatkowych.

Roboty w sekcyi I. prowadził w r. 1901 inżynier kraj. biura melioracyjnego, Jan Bochniak.

Sekcya II.

wykazuje w poszczególnych rubrykach następujące koszta:

I. Roboty ziemne	45.660	K	06 g.
II. Budowa objektów	27.829	„	41 „
III Roboty dodatkowe	1.032	„	30 „
IV. Wykupno gtuntów	13.188	„	20 „
V. Konserwacya	2.811	„	99 „
VI. Zarząd	7.166	„	82 „
VII. Nieprzewidziane	4.941	„	89 „
Razem	102.630	K	67 g.

Powyższym kosztem wykonano 2·682 km. wałów 13·102 km. rowów osuszających, 2 szluzy i 18 przepustów betonowych w wale Wisły i obustronnych wałach starego Brnia oraz 6 ramp.

Wobec preliminowanej kwoty 111.088 K 48 gr. okazuje się zaoszczędzenie w kosztach budowy 8.457 K 81 g., które osiągnięto przeważnie w rubryce kosztów bndowy objektów. Budowę w sekcyi II. prowadził w r. 1901 inżynier kraj. biura melioracyjnego, Jan Haładej.

4. Regulacya Biały.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie prowadzono w r. 1901 w dwóch sekcyach, które obejmowały powiaty Tarnowski i Grybowski.

Według protokołu przeprowadzonej w r. 1902 kolaudacyi wynosiły koszta robót wykonanych w r. 1901, jak następuje:

a) sekcya dolna.

I. Roboty ziemne	9.545	K.	53 g.
II. Roboty regulacyjne	93.845	„	31 „
III. Budowa objektów	—	„	— „
IV. Roboty dodatkowe	1.744	„	59 „
V. Wykupno gruntów	4.903	„	91 „
VI. Konserwacya	9.723	„	22 „
VII. Zarząd	6.583	„	71 „
VIII. Nieprzewidziane	996	„	46 „
razem	127.342	K.	73 g.
Do tego koszta robót nadprogramowych, pokryte z dotychczasowych oszczędności w myśl reskryptu c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 13. stycznia 1902 l. 27.461	35.591	„	07 „
Ogółem koszta budowy	162.933	K.	80 g.

Powyższym kosztem wykonano w r. 1901:

A. Roboty programowe:

1) 4 przekopy o łącznej długości 1.021 m;

2) 3.681,$_{2}$ tam faszynowych równoległych, 1.604,$_{0}$ m budowli faszynowych prostopadłych, 115 m tam równoległych kamiennych, 1.090 m^3 deponii kamienia, oraz 628,$_{26}$ m budowli równoległych mieszanych (tam faszynowych inkrnstowanych kamieniem) i 2.016 m obitek faszynowych;

3) zasadzono odsypiska w odciętych korytach i poza trasą.

B. Roboty nadprogramowe:

1) Inkrustacyą tam faszynowych na długości 701 m kamieniem łamanym, zaś na długości 911 m płytami betonowemi;

2) rekonstrukcyą tam faszynowych częścią zniesionych przez nadzwyczajną powódź czerwcową w r. 1901 o łącznej bryłowatości 9.240 m^3;

3) odkopano 4 zamulone przez powódź przekopy;

4) odczyszczono uregłowane dopływy Biały po powodzi czerwcowej.

Na wykonanie robót programowych preliminowano 111.758 K 80 g., wobec czego okazuje się przekroczenie w kwocie 15.583 K. 93 g., które znajduje pokrycie w oszczędnościach z lat poprzednich.

Budowę w dolnej sekcyi Biały prowadził w r. 1901 inżynier-adjunkt kraj. biura melioracyjnego, Adam Różański.

b) sekcya górna

wykazuje w poszczególnych rubrykach następujące koszta:

I. Roboty ziemne	8.349	K. 65	g.
II. Roboty regulacyjne	107.004	„ 19	„
III. Budowa objektów	—	„ —	„
IV. Roboty dodatkowe	685	„ 28	„
V. Wykupno gruntów	2.357	„ 48	„
VI. Konserwacya	3.577	„ 26	„
VII. Zarząd	6.265	„ 24	„
VIII. Nieprzewidziane	975	„ 90	„
razem	128.215	K. 00	g.
Koszta robót nadprogramowych pokrytych oszczędności z lat poprzednich	11.291	„ 36	„
Ogółem koszta budowy	139.506	K. 36	g.

Gdy na roboty programowe preliminowano 138.451 K. 71 g. okazuje zsię zaoszczędzenie w kwocie 10.236 K. 71 g.

Kosztem powyżej wykazanym wykonano w r. 1901

A. Roboty programowe:

1) 10 przekopów o łącznej długości 2.386 m;

2) 7.710 m budowli równoległych kamiennych, 892 m deponii, 122 m budowli prostopadłych kamiennych, 2.198 m budowli równoległych mieszanych, 5.238 m budowli faszynowych prostopadłych, z tych 966 m inkrustowanych kamieniem, oraz 736 m obitek faszynowych.

3) korekcyę ujść trzech potoków;

4) zasadzono odsypiska w odciętych korytach i poza trasą.

B roboty nadprogramowe, wykonane wskutek nadzwyczajnej powodzi czerwcowej:

49 m budowli równoległych kamiennych, 30 m budowli równoległych mieszanych, 192 m budowli prostopadłych faszynowych inkrustowanych kamieniem, 161 m budowli równoległych i 1.097 m budowli prostopadłych faszynowych.

Robotami w górnej sekcyi kierował w r. 1901 inżynier kraj. biura melioracyjnego, Tadeusz Korasadowicz.

5. *Regulacya rzeki Bugu.*

Koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie za rok 1901 przedstawiają się według sprawdzonego przez oddział rachunkowy protokołu kolaudacyjnego następnie:

I. Roboty ziemne	4.165 K.	67 g.
II. Roboty regulacyjne	35.481 „	42 „
III. Wykupno gruntów	1.251 „	— „
IV. Konserwacya	1.071 „	10 „
V. Zarząd	8.161 „	89 „
VI. Nieprzewidziane	2.244 „	58 „
razem	52.375 K.	66 g.

W preliminarzu kosztorysowym obliczonym w wysokości 9.685 K. 17 g. nie były wcale przewidziane roboty regulacyjne, które wykonano na podstawie dodatkowego kosztorysu, zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w wysokości 106.881 K. 80 g., a które, jak się z zestawienia kosztów budowy okazuje, wykonano kosztem tylko 35.481 K. 42 g. Oszczędność w tej rubryce w porównaniu z dodatkowym kosztorysem w kwocie 71.403 K. 08 g. osiągnięto przez budowę niższych tam od przyjętych w kosztorysie, oraz przez racyonalne prowadzenie budowy, wyczekując spłycenia dna przez samoczynne przekopy.

Również osiągnięto znaczną oszczędność w robotach ziemnych, na które preliminowana kwota wynosiła 8.026 K. 16 g., zaś koszta rzeczywiste 4.165 K. 67 g.

W r. 1901 wykonano przy regulacyi Bugu przekopy na przestrzeni od km. 14·8 do km. 15·46, 6.500 m tam równoległych, 84 m tam prostopadłych i 3.959 m obitek faszynowych.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1901 inżynier kraj. biura melioracyjnego, Maksymilian Czernik.

6. Uzupełnienie regulacyi Kisieliny.

Według protokołu kolaudacyi robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1901 przedstawiają się koszta rozdzielone na pojedyncze rubryki, jak następuje:

I. Roboty ziemne	27.055 K.	32 g.
II. Budowa objektów	5.518 „	21 „
III. Roboty dodatkowe	8.013 „	82 „
IV. Wykupno gruntów	4.393 „	79 „
V. Konserwacya	4.381 „	81 „
VI. Zarząd	5.504 „	93 „
VII. Nieprzewidziane	8.430 „	73 „
razem	63.298 K.	61 g.

Wobec preliminowanej kwoty 40.180 K. 60 g. okazuje się przekroczenie w sumie 23.118 K. 01 g. Przekroczenie to, które znajduje pokrycie w oszczędnościach z lat poprzednich, rozkłada się na wszystkie rubryki, a powstało wskutek budowy wałów, których nie można było wykonać z materyału wydobytego z koryta Kisieliny, wskutek budowy mostu, ubezpieczenia skarp oraz budowy całego szeregu dodatkowych przepustów w wałach.

Wykazanym powyżej kosztem wykonano w r. 1901:

A. w dolnej sekcyi Kisieliny:

1) regulacyę potoku z obustronnymi wałami na długości 2.766 m., którą doprowadzono do mostu w Wał Rudzie;

2) 1 most inundacyjny oraz 1 szluzę i 13 dodatkowych przepustów w wałach;

3) ubezpieczenie koryta Kisieliny płotkami i darniami na długości 2.766 m;

4) roboty konserwacyjne na uregulowanej przestrzeni, jako to: odczyszczenie koryta i rekonstrukcya przekroju łożyska na długości 674 m, ubezpieczenie płotkami, poprawa 3 mostów inundacyjnych i 1 brodu, oraz wymiana przepustu drewnianego na przepust betonowy.

B) w górnej sekcyi Kisieliny

1. regulacya Kisieliny od mostu w Wał-Rudzie do mostu w szlaku drogi z Radłowa do Brzeska na długości 3.956 m.

2. ubezpieczenie koryta płotkami i darniami na długości 3.410 m.

Robotami przy tem przedsiębiorstwie kierował w r. 1901 inżynier kraj. biura melioracyjnego, Konstanty Wiśniewski.

7. Regulacya środkowej sekcyi Gniłej Lipy.

Według sprawdzonego przez oddział rachunkowy protokołu przeprowadzonej w r. 1902 kolaudacyi wynosiły koszta robót wykonanych w r. 1901 przy tem przedsiębiorstwie, jak następuje:

I. Roboty ziemne	31.821	K.	06 g.
II. Ubezpieczenia brzegów	396	„	61 „
III. Mosty	2.649	„	32 „
IV. Zakłady wodne	—	„	— „
V. Roboty dodatkowe	1.416	„	31 „
VI. Wykupno gruntów	14.226	„	35 „
VII. Wykupno młynów	—	„	— „
VIII. Konserwacya	1.667	„	56 „
IX. Zarząd	5.417	„	43 „
X. Nieprzewidziane	4.036	„	68 „
razem	61.631	K.	32 g.

Powyższym kosztem wykonano w r. 1901:

1. wykop koryta pod Babuchowem na długości 2,110 m.
2. ubezpieczenia brzegów płotkami na długości 290 m.
3. zbudowano dodatkowo 1 most dębowy, 1 kładkę i 1 bród,
4. obsiano 23 ha skarp koryta i nasypów nasionami traw.

Wobec preliminowanej kwoty 47.717 K. 73 g, okazuje się przekreczenie w kosztach budowy w kwocie 13.913 K. 59 g., które powstało wskutek budowy dodatkowych objektów oraz wykupna gruntów, których wartość znacznie się podniosła.

W r. 1901 kierował robotami przy tem przedsiębiorstwie inżynier kraj. biura melioracyjnego, Jan Pisz.

8. Regulacya górnego Dniestru z dopływami.

Podobnie jak w r. 1900 prowadzono w r. 1901 roboty przy tem przedsiębiorstwie na trzech przestrzeniach, a mianowicie na Dniestrze sekcyi I. od Rozwadowa w górę ku ujściu Tyśmienicy i w sekcyi II. od Tyśmienicy w górę ku ujściu Strwiąża, oraz regulacyę Strwiąża od ujścia do Dniestru w górę.

Według sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy operatu wykonawczego wynosiły koszta budowy w r. 1901, jak następuje:

a) przy regulacyi Dniestru sekcyi I. i II.

I. Roboty ziemne	61.853	K.	59 g.
II. Roboty regulacyjne	36.869	„	14 „
III. Budowa objektów	92	„	20 „
IV. Roboty dodatkowe	546	„	01 „
V. Wykupno gruntów	78.773	„	92 „
VI. Konserwacya	101	„	60 „
VII. Zarząd	14.628	„	42 „
VIII. Nieprzewidziane	10.354	„	68 „
razem	203.219	K.	56 g.

Powyższym kosztem wykonano:

1) 23 przekopów o łącznej długości 5.720 m.;
2) 2,347 m^3 budowli kamiennych. 3.123 m^3 deponii kamienia i 6.998 m^3 budowli faszynowych;
3) zasadzono 2·7 ha odsypisk.

Na powyższe roboty preliminowano 328.986 K. 61 g., wobec czego okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 125.767 K. 05 g., które osiągnięto przeważnie na robotach ziemnych.

b) Przy regulacyi Strwiąża:

I. Roboty ziemne	20.384	K.	67 g.
II. Roboty regulacyjne	30.167	„	95 „
III. Budowa objektów	14.659	„	11 „
IV. Roboty dodatkowe	468	„	26 „
V. Wykupno gruntów	9.697	„	64 „
VI. Konserwacya	219	„	16 „
VII. Zarząd	7.777	„	31 „
VIII. Nieprzewidziane	975	„	68 „
razem	84.349	K.	78 g.

Gdy na powyższe roboty preliminowano kwotę 141.990 K. 10 g., okazuje się zaoszczędzenie w sumie 57.640 K. 32 g., które uzyskano na robotach ziemnych i wykupnie gruntów.

Wykazanym kosztem wykonano:

1) 8 przekopów o łącznej długości 1190·5 m.;
2) 9317 m^3 tam faszynowych;
3) 2 mosty dębowe;
4) zasadzono odsypiska w odciętych korytach.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadzili w r. 1901 na Dniestrze sekcyi I. inżynier kraj. biura melioracyjnego, Dyonizy Howarth, sekcyi II. inżynier-adjunkt kraj. biura melioracyjnego, Jan Łopuszański, zaś na Strwiążu inżynier kraj. biura melioracyjnego, Władysław Zgorlakiewicz.

9. Regulacya Nowego Brnia.

Koszta budowy przy tem przydsiębiorstwie sprawdzone przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego, wynosiły w r. 1901, jak następuje:

I. Roboty ziemne	17.199	K.	01 g.
II. Ubezpieczenia	1.219	„	87 „
III. Budowa objektów	1.541	„	35 „
IV. Wykupno gruntów	420	„	10 „
V. Konserwacya	3.712	„	71 „
VI. Zarząd	5.223	„	18 „
VII. Nieprzewidziane	1.032	„	80 „
razem	30.349	K.	02 g.

W porównaniu z preliminowaną kwotą 25.295 K. 78 g. okazuje się przekroczenie w wysokośel 5.053K. 24 g.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1901 inżynier kraj. biura melioracyjnego, Maryan Röhrich.

Uzupełnienie regulacyi potoku Krzemienicy.

Według sprawdzonego przez tutejszy oddział rachunkowy protokołu kolaudacyi robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1901 wynoszą koszta budowy, jak następuje:

I.	Wykupno gruntów	11 K. [illegible]
II. i IV.	Roboty ziemne i roboty dodatkowe . .	42.966 „ 77 „
III.	Budowa objektów	9.000 „ 23 „
V.	Konserwacya	5.514 „ 54 „
VI.	Zarząd	5.311 „ 36 „
VII.	Nieprzewidziane	1.500 „ 01 „
	Razem . .	64.304 K. 48 g.

W porównaniu z preliminowaną kwotą na wykonanie powyższych robót w sumie 67.877 K. 06 g., okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 3.572 K. 58 g., które osiągnięto głównie w robotach ziemnych, mimo że zbudowano szereg objektów kosztem 9.000 K. 23 g., na które nie preliminowano żadnej kwoty i wykonano rowów o 13·592 km. więcej aniżeli w kosztorysie przewidziano.

Wykazanym powyżej kosztem wykonano w r. 1901 19 rowów osuszających na łącznej długości 31.266 km, wraz z ubezpieczeniem dna, płotkami i darniami, zbudowano 3 mostki drewniane i 170 mostków z rur betonowych oraz 3 przepusty betonowe w wałach Babulówki a 1 przepust betonowy w starym wale Wisły.

Budowę przy tem przedsiębiorstwie prowadził w r. 1901 inżynier adjunkt kraj. biura melioracyjnego, Józef Pruchnik.

b) Przedsiębiorstwa prowadzone przez c. k. Ministerstwo rolnictwa i Wydział krajowy.

(sekcyę samborską dla zabudowań potoków górskich)

11. Zabudowanie potoku Bystry w Zakopanem.

Według sprawdzonego przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego protokołu kolaudacyi przedstawiają się koszta robót wykonanych przy tem przedsiębiorstwie w r. 1901, jak następuje:

I.	Roboty ziemne i regulacyjne .	42.746 K 28 g.
II.	Roboty przy zabudowaniu	— „ — „
III.	Wykupno gruntów . . .	— „ — „
IV.	Konserwacya	352 „ 85 „
V.	Zarząd	5.647 „ 78 „
VI.	Nieprzewidziane . . .	5.175 „ 10 „
	Razem .	53.922 K. 01 g.

Powyższym kosztem wykonano w r. 1901 kunetę brukowaną kamieniem na długości 555 m wraz z wykopem ziemnym, 13 gurtów dla wzmocnienia kunety oraz 1 próg gruntowy i rozplantowano wydobyty materyał wzdłuż całej kunety.

Roboty przy tem przedsiębiorstwie są na ukończeniu. Z dotychczasowego wyniku można oczekiwać, że preliminowane koszta nie będą przekroczone.

12. Zabudowanie górskich potoków w dorzeczu Dniestru.

Sprawdzone przez tutejszy oddział rachunkowy koszta budowy przy tem przedsiębiorstwie wynosiły za rok 1901, jak następuje:

a) dla sekcyi Stary-Sambor:

I. Roboty ziemne	11.975 K	53	g.
II. Roboty regulacyjne	19.952 „	58	„
III. Budowa objektów	14.351 „	09	„
IV. Roboty dodatkowe	8.358 „	27	„
V. Wykupno gruntów	849 „	48	„
VI. Konserwacya	3.074 „	93	„
VII. Zarząd	5.563 „	94	„
VIII. Nieprzewidziane	— „	—	„
Razem	64.125 K	82	g.

b) dla sekcyi Turka:

I. Roboty ziemne	10.960 K	05	g.
II. Roboty regulacyjne	16.692 „	15	„
III. Budowa objektów	4.986 „	18	„
IV. Roboty dodatkowe	721 „	94	„
V. Wyknpno gruntów	344 „	60	„
VI. Konserwacya	397 „	67	„
VII. Zarząd	2.997 „	20	„
VIII. Nieprzewidziane	136 „	55	„
Razem	37.236 K	34	g.

Łączne koszta budowy w obydwu sekcyach wynosiły przeto kwotę 101.362 K 16 gr. Według protokołu kolandacyi tych robót preliminowano na powyższe roboty kwotę 60.595 K, 35 g., wobec czego okazuje się przekroczenie w sumie 40.766 K 81 g, które powstało wskutek zastosowania systemu silniejszych budowli dla korekcyi potoków oraz wykonania dodatkowych objektów.

Wykazanym kosztem wykonano w r. 1901 w sekcyi Stary-Sambor korekcyą potoków Topolnicy, Dwernickiego i Żdżanny na łącznej długości 1586 m wraz z szeregiem budowli poprzecznych i zawikleniem szutrowisk, zbudowano 2 zapory kamienne, 2 skrzynie kamienne i 3 zapory gałęziowe, dokończono budowę 2 zapor kamiennych, wzmocniono ubezpieczenie brzegów na potoku Leninie oraz zalesiono 51 ha zrębów w dorzeczu Niedzielny. W sekcyi Turka przeprowadzono korekcyą potoku Rypiany na długości 1700 m wraz z szeregiem budowli poprzecznych i zawikleniem szutrowisk i zbudowano 1 zaporę gałęziową.

13. Zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Biały.

W skutek wyczerpania funduszu prowadzono przy tem przedsiębiorstwie w r. 1901 tylko najniezbędniejsze roboty konserwacyjne i zalesienia.

Koszta tych robót przedstawiają się według sprawdzonego przez oddział rachunkowy zestawienia, jak następuje:

I. Roboty ziemne	— K	—	g.
II. Roboty regulacyjne	2.802 „	80	„
III. Budowa objektów	— „	—	„
IV. Roboty dodatkowe	1.685 „	15	„
V. Wykupno gruntów	— „	—	„
VI. Konserwacya	1.195 „	58	„
VII. Zarząd	1.099 „	85	„
VIII. Nieprzewidziane	23 „	60	„
Razem	6.806 K	98	g.

Roboty te wykonano kosztem zasiłku, udzielonego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

14. Zabudowanie potoku Niszkówki.

Według sporządzonego przez oddział rachunkowy Wydziału krajowego zamknięcia rachunkowego, wynosiły koszta robót dodatkowych przy zabudowaniu potoku Niszkówki w r. 1901, jak następuje:

I. Roboty ziemne	—	K	—
II. Roboty regulacyjne	—	„	— „
III. Budowa objektów	—	„	— „
IV. Roboty dodatkowe	427	„	61 „
V. Wykupno gruntów	—	„	— „
VI. Konserwacya	522	„	39 „
VII. Zarząd	36	„	81 „
VIII. Nieprzewidziane	—	„	— „
Razem	986	„	81 „

c) Przedsiębiorstwa krajowe prowadzone przez c. k. Namiestnictwo.

15. Regulacya Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem.

Wedle sprawozdania c. k. kierownictwa budowy z d. 26. listopada 1902 l. 443 udzielonego Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 12 grudnia 1902 l. 149.462 prowadzono przy tem przedsiębiorstwie w r. 1901 roboty regulacyjne na przestrzeni od Wołcniowa, Brzozdowiec do Nadiatycz km. 343·0 do km. 359·0 i pod Żurawnem od km. 316.0, do km. 316·8 i wykonano następujące roboty:

1) 8 przekopów o łącznej długości 3036·8 m, z których tylko jeden przekop pod Żurawnem o dług. 318 m zupełnie wykończono, resztę zaś wykonano od 25% do 95% ich bryłowatości.

3) 2931·5 m tam kamiennych równoległych, 540 m poprzeczek kamiennych, 150 m oskałowania tam faszynowych, 175 m tam faszynowych równoległych i 1890 m podwyższenia tam faszynowych. Z tych robót wykończono zupełnie tylko podwyższenie tam faszynowych na długości 1740 m.;

3) pogłębiono parową pogłębiarką stare koryta dla utorowania przewozu kamienia łamanego, i wydobyto ogółem 35.912 m³ materyału.

Koszta powyższych robót wykazuje c. k. kierownictwo budowy ogółem, w kwocie . . . . . 350,542 K 30 g.

z czego przypada:

1) na roboty ziemne	61.493	„	56 „
2) na roboty kamienne	91.214	„	78 „
3) na roboty faszynowe	31.023	„	21 „
4) na wykupno gruntów	108.560	„	91 „
5) pogłębianie koryt	20.196	„	60 „
6) na zbudowanie galarów i elewatora	9.590	„	65 „
7) na dozór i drobne roboty wykonane we własnym zarządzie	8.036	„	66 „
8) na zarząd	20.425	„	93 „

Natomiast udzielone odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 27. czerwca 1902 l. 56.272 zamknięcie rachunków za r. 1901 wykazuje wydatki (należytość) w sumie . . . . . 514.716 K 06 g.

z czego przypada:

1) na zarząd	28.774	K	42 g.
2) na koszta pomiaru	706	„	58 „
3) na utrzymanie łęgowych	1.295	„	23 „

4) na remuneracye i zapomogi . . .	1.470	K. — g.
5) na zakupno bagra parowego, galarów i koszta utrzymania	90.112	„ 96 „
6) na wykupno gruntów	163.039	„ 17 „
7) na koszta budowy	225.396	„ 91 „
8) na różne wydatki	3.920	„ 79 „

16. Regulacya Soły.

Wedle sprawozdania c. k. kierownictwa budowy z d. 11. listopada 1902 l. 223 prowadzono przy tem przedsiębiorstwie w r. 1901 roboty regulacyjne systematyczne pod Oświęcimem od km 5 do km 0 i między Ciscem a Cięciną od km 62·5 do km 56·5 oraz roboty lokalne pod Kobiernicami i Trzesną—Zadzielem, i wykonano następujące roboty:

1) 5 przekopów o łącznej długości 1.650 m oraz licznych szutrowisk o bryłowatości 10,141 m^3;

2) 5196 m tam faszynowych, z tego 2557 m równoległych a 2272 m prostopadłych, 3450 m tam kamiennych równoległych, 2368,5 m tam kamiennych prostopadłych, 1244 m oskałowania tam faszynowych i 957 m rezerw kamiennych;

3) zasadzono odsypisk 3·4123 m ha oraz

4) ukończono niwelacyę rzeki

Koszta powyższych robót wykazuje c.k. kierownictwo budowy, jak następuje:

1) koszta zarządu	19.921	K 76 g.
2) koszta pomiarów	555	„ 40 „
3) koszta budowy	151.303	„ 65 „
Razem .	171.780	K 81 „

a po strąceniu wartości użytych materyałów rządowych w kwocie 2.392 K 89 g., wydatki gotówką 169.387 K. 92 g.

Udzielone odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 11. czerwca 1902 l. 56.273 zamknięcie rachunków za rok 1901 wykazuje wydatki (należytość) w sumie . . . . . 132.267 K 93 g.

z czego przypada:

1) na zarząd	24.030	K 30 g.
2) na koszta pomiaru	1.784	„ 46 „
3) na koszta budowy	102.569	„ 45 „
4) na różne wydatki	3.883	„ 72 „

17. Regulacya Łomnicy.

Według sprawozdania c. k. kierownictwa budowy z dnia 2. listopada. 1902 l. 380 wykonano przy tem przedsiębiorstwie w r. 1901 następujące roboty:

A) na Łomnicy pod Swaryczowem i na przestrzeni od Medyni do Pukasowiec:

1) 3 przekopy oraz skopanie szutrowisk na łącznej długości 797 m;

2) 4029 m tam faszynowych równoległych, 2739·5 m tam faszynowych prostopadłych i 897·0 m poprzeczek.

B) na Czeczwi pod Tużyłowem:

1) 1 przekop przez szutrowisko o długości 170 m;

2) 193·0 m tamy faszynowej równoległej i 276·5 tam prostopadłych.

Oprócz powyższych robót dokończono ustawienie słupów kilometrowych i reperów na Łomnicy, Czeczwi i Dubie.

Powyższe roboty wykonano według zestawienia c. k. kierownictwa budowy kosztem 284.371 K 65 gr.,

z czego przypada:

1) na zarząd	15.782 K	31 gr.
2) na koszta pomiarów . . .	2.100 „	09 „
3) na koszta budowy . . .	266.489 „	25 „

Udzielone odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 11. czerwca 1902 l. 56.271 zamknięcie rachunków za r. 1901 wykazuje wydatki (należytość) w sumie 209.088 K. 26 gr.,

z czego przypada:

1) na zarząd	21.248 K	23 gr.
2) na koszta pomiaru . . .	2.114 „	— „
3) na koszta budowy . . .	182.587 „	56 „
4) na różne wydatki . . .	3.138 „	47 „

W sprawie niezgodności kosztów budowy, podanych przez c. k. kierownictwo budowy regulacyi Soły, Łomnicy i Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, z kosztami wykazanymi w odnośnych zamknięciach rachunków, zażądał Wydział krajowy odezwą z dnia 23. grudnia 1902 l. 95.101 wyjaśnienia od c. k. Namiestnictwa, upraszając zarazem o podanie porównania kosztów robót z preliminarzem kosztorysowym.

B) Czynności kraj. biura melioracyjnego od 1. lipca 1901 do 30. czerwca 1902.

W r. 1901—2 czynnych było w biurze melioracyjnem 41 inżynierów, z których zajmowało się:

4 prowadzeniem referatu w biurze centralnem, tudzież inspekcyami i kolaudacyami,

8 projektowaniem publicznych robót melioracyjnych;

14 kierownictwem budowy przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych;

14 projektowaniem i wykonaniem melioracyj prywatnych, mianowicie: po 2 w ekspozyturach Krakowskiej i Jasielskiej, po 1 w ekspozyturach Tarnowskiej, Jarosławskiej i Stanisławowskiej, a 7 w biurze centralnem (z tych 2 projektowaniem i wykonaniem kultur torfowych i nadzorowaniem pól doświadczalnych); wreszcie 1 inżynier referatem spraw rybackich i udzielaniem fachowej porady przy zakładaniu stawów rybnych.

Alegat 4. Wedle załączonego ./· wykazu wykonano w czasie od 1. lipca 1901 do 30. czerwca 1902:

a) zdjęcia dla 156 stron:

1) dla regulacyi wód na długości 325,4 km i na powierzchni 17.727 morgów;

2) dla melioracyj prywatnych:

pod osuszenie rowami i kulturę torfową . .	12.537 morgów
pod drenowanie	9.164 „
pod nawodnienie	863 „
razem . .	22.564 morgów

b) projekty techniczne i kosztorysy dla 145 stron:

1) dla regulacyi wód na długości 336,5 km i na powierzchni 21.655 morgów;

2) dla melioracyj prywatnych:

pod osuszenie rowami i kulturę torfową . .	9.870	morgów
pod drenowanie	8.058	„
pod nawodnienie	1.032	„
razem . .	18.960	morgów

c) wytyczenie melioracyj subwencyonowanych i prywatnych dla 150 stron:

1) dla regulacyi wód na długości 92 km

2) dla melioracyj prywatnych:

osuszenia rowami i kultury torfowej . . .	1.579	morgów
drenowania	4.041	„
nawodnienia	516	„
razem . .	6.136	morgów

(Wykazem ad c) nie są objęte publiczne ustawowe przedsiębiorstwa melioracyjne). Nadto przeprowadziło biuro melioracyjne w r. 1901—273 czynności komisyjnych wyszczególnionych w wykazie.

Czynności c. k. galic. oddziału hydrograficznego. Załegat 5.

Udzielone odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 31. października 1902 l. 110.510 sprawozdanie c. k. krajowego oddziału hydrograficznego z czynności i kosztów służby hydrograficznej w r. 1901 przedkładamy Wys. Sejmowi w załączeniu */.

Kultura torfowisk.

W roku 1902 prowadzono doświadczenia z uprawą torfowisk w następujących miejscowościach: w Wolicy Baryłowej, Stojanowie, Tetewczycach, Przegnojówce, Dublanach, Derewni, Byszowie, Suchowoli, Chwatowie, Ubiniu i Ostrowczyku a nadto subwencyonowano i kontrolowano uprawę traw nasiennych na torfach w Korsowie.

Stacya doświadczalna w Jaworznie w powiecie Chrzanowskim na tamtejszych torfowiskach gminnych założoną być nie mogła, z powodu oporu miejscowej ludności. Działalność poszczególnych stacyi przedstawia się, jak następuje:

Pole doświadczalne w Wolicy Boryłowej.

(Powiat Kamionka Strumiłowa).

Jak wiadomo, pole to założone zostało jeszcze w roku 1898 na ostatnich wschodnich kończynach osuszonych bagien Stojanowskich na gruncie włościanskim Lewka Danyluka, położonym tuż przy granicy rosyjskiej. Stacya wzorowo prowadzona, pouczyła włościan nietylko o sposobie uprawy torfowisk, ale rozwiązała również wiele szczegółów fachowo rolniczych, ważnych dla przyszłej gospodarski. Program doświadczeń uwzględniał przedewszystkiem potrzeby gospodarstwa włościańskiego, w którem obok łąk musiano na torfach uprawiać zboże, kartofle, rośliny pastewne i ogrodowe.

Z wykonanych i ukończonych doświadczeń na szczególne podniesienie zasługuje fakt, że z roślin zbożowych wcale dobrze na torfach Wolickich udaje się owies i jare żyto. Z kilku do uprawy wziętych odmian najlepiej udał się owies biały lineburski (Lüneburgerklei Hafer), który obecnie znalazł

na bagnach Stojanowskich dość szerokie zastosowanie, tak w gospodarstwach włościańskich jak i na obszarach dworskich.

Natomiast czarny owies duński (Moorhafer), który, jak wiadomo, za granicą uważany bywa za najodpowiedniejszy dla torfów, w Wolicy Boryłowej zupełnie zawiódł i wcale go się obecnie nie używa. Dla przykładu podaje się, że owsa białego lineburskiego zebrano

z 1 ha w 1900 r. . . . . 13·5 q
„ 1901 „ . . . . . 14·3 „

żyta jarego zbierano średnio 10 ctm. z 1 ha. Pod uprawę zboża wysiewano na 1 ha 10 q kainitu i 3 q mączki Thomasa.

Stacya ta spełniła już swoje zadanie, tembardziej, że włościanie tamtejsi zawiązali pod patronatem Wydziału krajowego, spółkę dla uprawy torfowisk, na wzór spółek Raiffeisenowskich, która istnieje już dwa lata i przyczynia się nie mało do rozszerzenia uprawy bagien. Gdy jednak przy intenzywniejszej uprawie rolnej torfowisk zachodzi potrzeba wprowadzenia pewnego płodozmianu, przeto postanowiono w myśl wniosku Komisyi ministeryalnej, utrzymać pole to i nadal, udzielając subwencyi na ten cel w rocznej wysokości 100 koron, t. j. tyle, ile na zakupno nawozów sztucznych potrzeba.

Porządek płodozmianu ułożono w następujący sposób: 1900 r. okopowe, 1901 r. kłosowe, 1902 r. kłosowe z podsiewem koniczu trawnego, 1903 r. konicz trawny, 1904 r. okopowe, 1905 r. kłosowe. Jakkolwiek porządek nie został jeszcze wyczerpany, to jednak już dzisiaj da się powiedzieć, że konicz trawny należy zatrzymać przez dwa lata z powodu bujnej jego wegetacyi.

Stacya doświadczalna w Tetewczycach.

(Powiat Kamionka Strumiłowa).

Tetewczyce leżą mniej więcej pośrodku bagien Stojanowskich, które ciągną się na długości około dwudziestu kilku kilometrów. Stacya zatem była tu wskazaną, ażeby jeden z większych nieużytków podnieść co rychlej do wyższej kultury. Stacyę podobnie jak w Wolicy Baryłowej, założono na gruncie włościańskim, a opiekę i kierownictwo powierzono miejscowemu nauczycielowi szkoły ludowej, p. Andrzejowi Stockiemu. W pierwszym roku ze względu na późne rozpoczęcie robót, wykonano tylko osuszenie, pozakładano rury drewniane i część zajętej przestrzeni uprawiano według z góry ułożonego programu doświadczalnego. Podzielono ją mianowicie na jedenaście poletek, z których na pierwszem uprawiano kapustę zwykłą, marchew, groch zwykły i fasolę tyczną.

Na dalszych uprawiano kartofle i buraki pastewne w różnych odmianach i przy różnych kombinacyach nawozów sztucznych. Główny przy tem nacisk położono na porównanie działania na torfie mączki Thomasa i superfosfatu a jednoroczny wynik doświadczeń wypadł na niekorzyść superfosfatu.

Sposób prowadzenia doświadczeń, jak i osiągnięte rezultaty dają najlepsze świadectwo sumienności i pracowitości tak kierownika jak i właściciela stacyi i nie ulega wątpliwości, że stacya w Tetewczycach przyczyni się do rozwoju uprawy na bagnach Stojanowskich. Do sądu tego uprawnia i ten fakt, że włościanie tamtejsi już po jednorocznym wyniku próbnej uprawy, zawiązali spółkę dla uprawy torfowisk pod patronatem Wydziału krajowego, na wzór pierwszej takiej spółki w Wolicy Baryłowej.

Stacya doświadczalna w Stojanowie.

(Powiat Kamionka Strumiłowa).

Po niefortunnych doświadczeniach na dawniejszej stacyi założonej w r. 1897 na gruncie ks. kanonika Sochackiego postanowiła komisya mini-

steryalna założyć ponownie pole doświadczalne na gruncie włościańskim. Grunt na ten cel odstąpił znany ze swej pracowistości miejscowy gospodarz, Izydor Tkaczyk, a prowadzenie doświadczeń powierzono tamtejszemu dyrektorowi czteroklasowej szkoły, który jako równoczesny kierownik uzupełniających kursów rolniczych, przedstawia bardzo odpowiednią i ukwalifikowaną siłę.

Podobnie jak w Tetewczycach, tak i tu z powodu późno rozpoczętych robót zdołano w pierwszym roku tylko z trudnością przeprowadzić mechaniczną uprawę i posadzić te rośliny, które w programie doświadczeń były polecone.

Powierzchnia pola doświadczalnego wynosi 3·6 morgów i położone jest ono tuż nad kanałem głównym, przy gościńcu krajowym do Radziechowa.

Jakkolwiek wyniki zbiorów jeszcze nie zostały za rok 1902 zestawione, to jednak w czasie kontroli przekonano się niestety, że stan ziemiopłodów nie przedstawiał się zadowalniająco. Szukając za przyczyną tego zjawiska, musi się przyjść do przekonania, że leży to w naturze torfowisk w Stojanowie, które ze względu na swoje własności chemiczne i mechaniczne są bardzo liche i trudne do uprawy jako rola. Pod tym względem różnią się one znacznie od torfowisk poniżej położonych w Tetewczycach i w Wolicy Baryłowej. Nadto cierpią torfowiska w Stojanowie wskutek niedostatecznego osuszenia, do czego głównie przyczyniają się wody zaskórne i źródliskowe wypływające na tej części bagien jako na początku naturalnego zlewiska z działu wodnego.

Wskutek tego zarządzono wykopanie środkiem stacyi nowego rowu tak, że zamiast jednej działki o szerokości 48 m. będą na rok 1903 dwie o szerokości 24 m., przez co spodziewać się należy osiągnięcia lepszych warunków wegetacyi.

Pole doświadczalne w Chwatowie.

(Powiat Złoczów).

Torf na polu doświadczalnem w Chwatowie wśród bagien Oleskich należy bezsprzecznie do najniewdzięczniejszych dla uprawy. Mimo dwukrotnego sadzenia kartofli i starannego każdorazowego obrobienia nie dał się należycie rozkruszyć i oczyścić. Przy nawożeniu sztucznymi nawozami w ilości 10 q kainitu i 3 q mączki Thomasa na 1 ha zbierano kartofli od 20—70 korcy z 1 moga.

W roku 1901 całą stacyę wynoszącą 10 morgów obsiano mieszanką traw i zebrano około 15 m ctn siana z 1 morga.

W roku bieżącym łąki te przedstawiały obraz dość zmienny, niektóre działki pokryły się darnią dość bujną i gęstą, inne natomiast świeciły miejscami pustemi i były mocno zachwaszczone.

W roku 1903 przyznać się mająca subwencya w wysokości 500 koron użytą zostanie na zakupno sztucznych nawozów, na nasiona do dosiewu i na wybudowanie szluzy zwilżającej, o ile zostanie na ten cel funduszu i o ile gmina Chwatów, będąca właścicielką pola, zechce się do tego przyczynić robocizną i materyałem drzewnym.

Pole doświadczalne w Ostrowczyku polnym.

(Powiat Złoczów).

Pole dla doświadczeń z uprawą torfowisk w Ostrowczyku polnym założone zostało na gruncie p. Kazimierza Jaworskiego, który wprawdzie sam nie posiada znaczniejszych przestrzeni torfowisk, jednak graniczy z rozległemi torfowiskami gminnemi i włościańskiemi.

Zbiory uzyskane na stacyi w r. 1901 i 1902 są niezadowalniające, a wynik ten przypisać należy nietylko trudnościom, jakie uprawa torfowisk

nastręcza, ale niezawodnie i temu że właściciel, który nie posiada znaczniejszego obszaru torfowisk, nie przywiązuje wagi do uprawy tego rodzaju gruntów.

Z tego powodu dalsze utrzymanie stacyi w Ostrowczyku polnem zależec będzie od szczegółowego zbadania w ciągu r. 1903.

Stacya doświadczalna w Glinianiach (Przegnojów).

(Powiat Przemyślany).

Pole dla próbnych doświadczeń z uprawą torfowisk w Glinianach zostało założone nad uregulowanym potokiem „Przegnojówką“ na gruntach dworskich hr. Potulickiego. Składało się ono z sześciu działek.

Na pięciu działkach od I. do V. w roku 1899 posadzono kartofle, rozsypując nawozów sztucznych w ilości 12 q kainitu i 4 mączki Thomasa na 1 ha.

Zbiór z 1 ha był następujący:

„Sine“	. .	187·5 q o zawartości skrobii	13·6%
„Piasty“	. .	117·0 „ „ „ „	19·3%

Działka VI. po przeoraniu i starannem obrobieniu została bezpośrednio obsiana mieszanką traw na łąkę stałą i dała zaraz w pierwszym

1899 r.	. . . . .	33·60 q z 1 ha
w 1900 r.	. . . . .	59·25 „ „ „
„ 1901 r.	. . . . .	42·62 „ „ „

W roku 1900 na działce I. sadzono ponownie kartofle „Piasty“ i zebrano 142 q z 1 ha na działce II. i III. siano owies i zebrano ziarna 12.22 q z 1 ha, na działce IV. sadzono buraki pastewne i zebrano 706·50 q z 1 ha, na działce V. wysiano po kartoflach jako przedplonie mieszankę traw na łąki czasowe i zebrano w dwu pokosach 89·90 q siana.

W roku 1901 działkę I. i IV. obsiano po dwuletniej uprawie okopowych, mieszanką traw na łąki stałe i zebrano w dwu pokosach średnio 28 q. z działki V. 57·89 q a z działki VI. 42·62 siana z 1 ha.

W tymże roku na działce II. sadzono marchew pastewną i zebrano 330 q z 1 ha, zaś na działce III. buraki pastewne i zebrano 536·53 q z 1 ha.

Według dokładnych rachunków prowadzonych przez zarząd dóbr w Glinianach zestawienie wydatków i dochodów z uprawy torfowisk na stacyi przedstawia się następująco:

W r. 1899	wydano	. . .	1.284 K 30 gr.
„ 1900	„	. . .	759 „ 96 „
„ 1901	„	. . .	347 „ 21 „
		razem	. 2.388 K 47 gr.

W wydatkach tych mieszczą się koszta szluzy spiętrzającej z kwotą 210 kor. 80 gr. Nie policzono natomiast kosztów kopania rowów, które według obliczenia kosztorysowego wynoszą 312 kor. 74 gr. — Dodawszy sumę tę do ogólnych wydatków, otrzyma się kwotę 2.701 kor. 21 gr.

Dochody zaś ze zbiorów według obliczenia zarządu dóbr przedstawiają się następująco:

W r. 1899	. . . .	.	1.005 K 58 gr.
„ 1900	. . . .	.	1.253 „ 43 „
„ 1901	. . . .	.	573 „ 85 „
		razem	. 2.832 K 86 gr.

Czysty zatem dochód po trzech latach uprawy torfowiska wynosi 131 kor. 65 gr. Ponieważ powierzchnia stacyi wynosiła 4 ha tj. okrągło 7

morgów, przeto na 1 ha wypada w trzecim roku 32 kor. 91 gr. czystego dochodu (czyli z 1 morga 18 kor. 80 gr.).

Z zestawienia cyfr tych widzimy, że w dwu pierwszych latach przy uprawie torfowisk jeszcze niema żadnych dochodów. Wydatki bowiem wraz z kosztami robót melioracyjnych wynoszą 2.367 kor. 00 gr., podczas gdy z zebranych planów uzyskano tylko 2.259 kor. 01 gr.

Dopiero w trzecim roku zwraca się nietylko reszta kapitału nakładowego, ale otrzymuje się jeszcze znaczną nadwyżkę dochodu. —

Gdyby się więc przyjęło, że w czwartym roku będą te same wydatki i wypadną takie same zbiory, to uzyska się czystego dochodu 226 kor 64 gr., co stanowi na 1 ha 56 kor. 66 gr. zaś na 1 morg 32 kor. 37 gr. czyli że włożony kapitał przynosi 6·27%. Z tych kilku uwag wynika, że kultura torów jest melioracyą, która może wcale dobrze się opłacać, jeśli się ją wykona prowadzi według zasad ogólnie dziś poznanych i przyjętych. —

Jakkolwiek powyżej przeprowadzony rachunek może w innych warunfkach wypaść mniej lub więcej korzystnie, to jednak należy podnieść, że obliiczony on został dla stacyi doświadczalnej a zatem dla stosunkowo małego obszaru i że koszta budowy szluzy jak i administracyi będą takie same i dla znacznie większej powierzchni.

Ceny jednostkowe dla plonów przyjmowano takie, jakie w rzeczywistości uzyskiwano, tak n. p. za 1 q kartofli 2 kor., za 1 q buraków pastewnych 80 gr., za 1 q owsa 12 kor., za 1 q siana 3 kor.

Normalne nawozy sztuczne na 1 ha wynosiły dla okopowych 12 q kajnitu i 4 q mączki Thomasa, dla łąk 10 q kainitu i 3 q mączki Thomasa.

Stacya doświadczalna w Hnilicach.

(Powiat Zbaraż.)

Stacya ta została już wyjęta z pod opieki Wydziału krajowego a subwencyę ostatnią wypłacono w roku 1901. —

Na stacyi tej, jak to już podniesiono w sprawozdaniu za rok 1900, miano wypróbować, czy w stosunkach tamtejszych korzystniej będzie uprawiać torfowiska przy pomocy nawozów sztucznych, czy przez nawodnianie. — Za nawodnianiem łąk w Hnilicach przemawiało to, że woda potoku przecinająca torfowisko jest bardzo żyzna i przynosi w czasie większych wód znaczną ilość namułu mineralnego; nadto i to, że klimat podolski w tej okolicy ma charakter bardziej stepowy, że więc zalewanie wodą łąk będzie bardzo wskazanem w letnich i jesiennych miesiącach po pierwszej, względnie po drugiej kośbie.

W tym celu z ogólnej powierzchni 8 ha, połowę przeznaczono na zalew, do czego wybudowano kosztowną szluzę nawodniającą i usypano groblę zamykającą. — Przed zalewem łąkę należycie zbronowano i podsiano mieszanką traw.

Drugą natomiast połowę podzielono na sześć działek o szerokości 60 m, 80 m i 100 m i działki te pod zimę raz a z wiosną drugi raz przeorano, wybronowano i zasiano pełną mieszanką traw łąkowych. — Na 1 ha wysypano 8 q kainitu i 2 q mączki Thomasa.

W pierwszym roku (1901) zebrano:

| | | |

Ciekawe te próby dokończone być nie mogły, gdyż majątek Hnilice przeszedł w ręce dzierżawcy — który dla sprawy tego rodzaju nie okazywał żadnego zainteresowania.

Stacya doświadczalna w Czernicy.

(Powiat Żydaczów.)

Ukończone już doświadczenia w Czernicy, wykazały tak wielkie korzyści z uprawy torfowisk, że właściciel, p. Mikołaj Podlewski w roku bieżącym samodzielnie uprawił na łąkę około 30 morgów.

Na łąkach tylko podsiewanych zbierano około 30 q siana, zaś na łąkach przeoranych i zupełnie na nowo obsianych około 50 q siana najlepszej jakości.

Podnieść przy tem należy, że kartofle jako przedplon dawały w Czernicy tak liche zbiór, że uprawę ich postanowiono w przyszłości na tamtejszych torfach zupełnie zaniechać. Przypisać to należy niezawodnie związkom żelazowym, którymi torf w Czernicy jest silnie zanieczyszczony. — Z roślin pastewnych znakomicie udawał się koński ząb.

Stacya doświadczalna w Suchowoli.

(Powiat Cieszanowski).

Stacya założoną została w myśl wniosku komisyi ministeryalnej nad rowem osuszającym wykonanym przy pomocy państwa i kraju na obszarze dworskim w Suchowoli w przysiółku zwanem Hamernia, a kierownictwo jej powierzono dzierżawcy p. Mieczysławowi Zabłockiemu. Uprawa po ukończeniu robót technicznych wykonaną została po raz pierwszy dopiero w roku bieżącym, a ponieważ wyniki nie zostały jeszcze zestawione, przeto poda się je dopiero w następnem sprawozdaniu. Spodziewać się jednak należy, że dzięki szczeremu zajęciu się wspomnianego kierownika, stacya ta przyczyni się nie mało do podniesienia kultury tamtejszych nieużytków.

Stacya doświadczalna w Dublanach.

(Powiat Lwów).

Stacya doświadczalna w Dublanach założoną została na gruncie — należącym do folwarku Dublany, jako części znacznych obszarów torfowisk w dorzeczu Pełtwi.

Bliskie sąsiedztwo Lwowa i możliwość łatwego i korzystnego spieniężenia płodów ogrodowych wskazywały na to, ażeby doświadczenia ograniczyć właściwie tylko do uprawy warzyw.

Niestety, przy projektowaniu rowów, warunki dla osuszenia okazały się tego rodzaju, że uprawa powyższych roślin stawała się wątpliwą, wskutek czego przy układaniu programu doświadczeń uwzględniono w bardzo znacznej mierze uprawę łąkową torfowisk, co, jak się później okazało, było właściwem, gdyż włościanie tamtejsi tą uprawą żywo się zainteresowali.

Z uznaniem należy podnieść, że stacya ta w ciągu trzyletniego istnienia, prowadzoną była przez dyrektora p. Juliusza Frommla bardzo starannie i niezawodnie temu zawdzięczać należy, że osiągnięte wyniki przeszły wszelkie oczekiwania. Że próbne doświadczenia z uprawą torfowisk w Dublanach okazały się bardzo pożytecznemi, dowodzi fakt, że powstała tam w roku bieżącym spółka dla uprawy torfowisk pod patronatem Wydziału krajowego, do której od razu przystąpiło kilkunastu włościan. Ponieważ sprawozdanie z doświadczeń na stacyi w Dublanach zostanie w swoim czasie ogłoszone w jednem z czaso-

pism rolniczych, przeto na tem miejscu przytacza się tylko niektóre wyniki ogólniejszego znaczenia.

Uprawione kartofle na działce II, 40 m. szerokiej, dały w pierwszym roku następujące zbiory z 1 ha:

„Andersony“	126 q	o zawartości skrobi	17·6%
„Sine“	167 „	„ „	13·4%
„Aurora“	148 „	„ „	15·8%
„Klejnot“	164 „	„ „	14·6%
„Lech“	182 „	„ „	12·8%
„Topas“	201 „	„ „	15·5%

Jakkolwiek nie zupełnie pod względem jakości, to jednak pod względem ilości niektóre gatunki odpowiadają zbiorom kartofli z najurodzajniejszych ziem.

Pod kartofle wysypano normalną dawkę nawozów, to jest 12 q kainitu i 4 q mączki Thomasa.

Również i na działce III, 30 metrów szerokiej, uprawiano kartofle, jednak dawkę kainitu podniesiono do 20 q na 1 ha. Niestety sprawdziła się przestroga niejednokrotnie podnoszona, że zbyt duże dawki kainitu raczej ujemnie aniżeli dodatnio na zbiór kartofli wpływają. Przy zgnojeniu więc 20 q kainitu i 4 q mączki Thomasa zebrano z 1 ha kartofli:

„Andersony“ .	117·64 q	o zawartości skrobi	17·9%
„Sine“ . .	100·67 „	„ „	12·9%
„Aurora“ . .	142·85 „	„ „	14·3%
„Klejnoty“ .	135·26 „	„ „	15·4%

Natomiast ten sam stosunek nawozów sztucznych dość korzystnie wpłynął na zbiór buraków pastewnych. Mianowicie z 1 ha zebrano:

	Zawartość cukru	Zawartość proteiny
Piloty białe 282·92 q . . .	4·50%	1·48%
„ żółte 330·04 q . . .	4·80%	1·51%
„ czerwone 303·08 q . .	6·80%	1·57%
„ leutewickie 303·07 q . .	2·80%	1·03%
„ ekendorfskie 303·49 q . .	2·50%	1·91%

Z roślin, które na torfach dublańskich najlepiej się udają, są wszelkiego rodzaju kapusty, które przynoszą zarazem największy dochód. I tak w roku 1900 zebrano z 1 ha zwykłej kapusty 361·11 q, która przyniosła brutto dochodu 581 kor. 35 gr.

W roku zaś 1901 zebrano kapusty brunświckiej 505·14 q. z 1 ha.

Natomiast bardzo niefortunnie wypadły doświadczenia z uprawą kukurydzy bukowińskiej i końskiego zębu, które w przeważnej części zostały zniszczone przez pędraki i turkucie.

Wcale dobrze wypadła uprawa łąkowa torfowisk dublańskich, gdyż z dwuletniej działki I, zebrano w roku 1901 z 1 ha 47·25 q przy użyciu na 1 ha 8 q kainitu i 3 q mączki Thomasa.

Stacya doświadczalna w Ubiniu.

(Powiat Kamionka Strumiłowa).

Torfowiska nad Dumnym potokiem, dla których uprawy została założoną w Ubiniu na obszarze dworskim stacya doświadczalna, odznaczają się wielkiem bogactwem pożywnych części roślinnych.

Wykazują one w górnej warstwie przy spaleniu, 55·74% zaś w dolnej 47·35% popiołu, z tego wapna 8%, azotu zaś 2·4%.

Ze względu na te korzystne własności postanowiono na tej stacyi obok łąk, uprawiać trawy nasienne, mianowicie następujące gatunki: Alopeeurus pratensis, Poa serotina, Avena florescens, Avena alatior i Fetuca arundinacea. Jakkolwiek doświadczenia w tym kierunku nie są jeszcze zamknięte, zwłaszcza, że w roku 1901 wskutek fatalnych stosunków klimatycznych niektóre działki trzeba było przeorywać i na nowo obsiewać, to jednak można już powiedzieć, że trawy: Avena florescens, Avena alatior i Festuca arundinacea, doskonale się udają, najpewniej się zbierają i przynoszą najlepszy dochód. Inne gatunki są mniej pewne i przy rozszerzonej produkcyi nasion w Ubiniu nie będą uprawiane.

Z doświadczeń łąkowych podnieść należy doświadczenia z bronowaniem i podsiewem łąk, nasieniem traw.

Działka VI. w ten sposób przygotowana w porównaniu z działką I, przeoraną i zupełnie na nowo obsianą, dała przy tem samem nawożeniu następujące zbiory z 1 ha:

Rok	Działka I.	Działka VI.
1899 .	. 19·08 q. siana (1 pokos)	. 44·60 q siana
1900 .	. 55·63 „ „ . .	. 43·33 „ „
1901 .	. 59·35 „ „ . .	. 62·89 „ „
Razem	. 134·06 m. ctn.	150·82 m. ctn.

Przeliczając zbiory te na wartość pieniężną, przy uwzględnieniu kosztów produkcyi, otrzymamy tak samo większy zysk z łąk tylko bronowanych, nawożonych i podsiewanych.

Zauważa się jednak, że metody podsiewania nie można z tą samą korzyścią wszędzie stosować, w Ubiniu bowiem w skutek wcześniej wykonanego osuszenia głównego i urodzajnego torfu, darń łąkowa posiadała już z natury dość znaczną ilość traw szlachetnych, przeto przemiana na lepsze łąki postępowała bardzo szybko i łatwo.

Oprócz wyszczególnionych powyżej miejscowości rozpoczęto doświadczenia z uprawą torfowisk w Byszowie (powiat, Sokal), w Derewni (powiat Żółkiew) i w Przegnojowie (powiat Przemyślany), Na stacyach tych wykonano w roku bieżącym przeważnie tylko roboty przygotowawcze, jak: rowy osuszające, szluzy i erkę i dlatego sprawozdanie z wyniku doświadczeń nie może być jeszcze przedłożone.

Zakładanie fabryk drenarskich.

Na rok 1902 nie wyznaczył Wys. Sejm żadnego kredytu na zakładanie fabryk drenarskich. Wydział krajowy miał jednak do dyspozycyi na ten cel pozostałość z dotacyi lat poprzednich, która według zamknięcia rachunkowego za r. 1901 wynosiła 28.100 K 93 g.

Z funduszu tego czerpał Wydział krajowy tylko w dwóch wypadkach raz dlatego, iż liczba zgłoszeń o wypożyczenie pras drenarskich była nieznaczną a powtóre, iż w kilku miejscowościach zwinięto fabryki drenarskie i oddano Wydziałowi krajowemu wypożyczone w swoim czasie prasy do a dyspozycyi.

Wydział krajowy starał się więc przedewszystkiem o rozdzielenie starych lecz do użytku przydatnych pras pomiędzy zgłaszających się tylko na wyraźne życzenie interesowanych, dostarczał pras nowych.

W roku bieżącym rozdał Wydział krajowy prasy drenarskie z przyborami dla założyć się mających fabryk:

1) w Jarosławiu p. Teofilowi Kosińskiemu, właścicielowi cegielni. Tutaj przeznaczyl Wydział krajowy prasę, która wypożyczoną była w r. 1897 dla fabryki w Pełkiniach, ks. Witołda Czartoryskiego, która to fabryka przeistoczoną została na parową, wskutek czego dana tu kosztem funduszu krajowego prasa zastąpiona być musiała inną, do motoru zastosowaną.

Fabryka w Jarosławiu została w roku bieżącym w ruch puszczoną i ceny sprzedaży rurek przez Wydział krajowy ustanowione.

2) w Łąkcie górnej pow. Bochnia p. Dr. Klemensowi Rutowskiemu. Właścicielowi temu oddaną została prasa drenarska z przyborami, która w r. 1896 wypożyczoną była dla fabryki w Płazie, powiecie chrzanowskim, majątku śp. Dra Józefa Rettingera. Po śmierci właściciela fabryka drenów została jednak zwiniętą a prasa oddaną do dyspozycyi Wydziału krajowego.

Fabryka w Łąkcie górnej nie została jeszcze w roku bieżącym w ruch puszczoną.

3) Dla istniejącej już fabryki drenów w Czyszkach, majątku p. Maryana hr. Łosia, wypożyczył Wydział krajowy drugą prasę drenarską, mianowicie tę, która w r. 1898 wypożyczoną była dla fabryki w Miżyńcu majątku Maryi ks. Lubomirskiej a oddaną została w r. 1900 Wydziałowi krajowemu do dyspozycyi.

4) Do Czermny, pow. Jasło, majątku p. Stanisława Zaykowskiego, dał Wydział krajowy prasę drenarską z przyborami, wypożyczoną z r. 1896 p. Władysławowi Dembowskiemu w Siarach pow. Gorlice, gdzie tenże właściciel do założenia fabryki wcale nie przystąpił.

W Czermny nie została jeszcze w tym roku fabryka założoną, poczynione tylko zostały roboty przygotowawcze, aby ją z wiosną roku przyszłego w ruch puścić.

5) Do Żyrawy, pow. Żydaczów, majątku p. Witołda Czajkowskiego, dostarczył Wydział krajowy nowej prasy z przyborami z fabryki H. Cegielskiego z Poznania, kosztem 1600 Kor.

Wydział krajowy nie otrzymał jeszcze urzędowej wiadomości, czy właściciel ten założył już fabrykę.

6) do Huty Komorowskiej pow. Kolbuszowa, majątku p. Adama Kozłowieckiego, dostarczył Wydział krajowy nowej prasy drenarskiej; fabryka może być jednak założoną dopiero z wiosną 1903 r., gdyż prasa przyznaną została dopiero w zimie b. r.

7) Wreszcie przeznaczoną w r. 1900 do założenia fabryki drenów w Komarowicach p. Dobromil, majątku p. Aleksandra Pragłowskiego, prasę drenarską z przyborami oddał Wydział krajowy z uwagi, iż fabryka w Komarowicach dotąd założoną nie została, p. Stanisławowi Agopsowiczowi w Błozwi, pow. Stary Sambor. Właściciel ten przystąpi do założenia fabryki z wiosną 1903.

8) Ponadto dla użytku kraj. szkoły garncarstwa w Kołomyi oddał Wydział krajowy prasę drenarską, będącą dotąd w użyciu w fabryce w Piadykach, majątku Romana kniazia Puzyny, gdzie fabryka drenów zwiniętą została.

Do dyspozycyi posiada Wydział krajowy oprócz wykazanej w zeszłorocznem sprawozdaniu prasy drenarskiej w Glinianach jeszcze sześć pras starych mianowicie w Hujczu, Butynach, Kozach, Kalnikowie, Straszęcinie i Krzywaczce.

Prasy te oddane zostały do dyspozycyi bądź dlatego, że właściciele zwinęli fabryki po zdrenowaniu własnych gruntów, bądź też dlatego, że do założenia fakryki nie przystąpili.

Allegat 6. Wykaz ilości drenów wyprodukowanych i sprzedanych w r. 1901 w subwencyonowanych fabrykach drenarskich załącza się.

Służba dozorców melioracyjnych i drenarskich

Od czasu ostatniego sprawozdania zaszły w stanie służby dozorców następujące zmiany:

Uwolnieni zostali od służby krajowej prowizoryczni dozorcy melioracyjni: Stanisław Miękoszewski i Franciszek Robak, pierwszy dekretem z 18. marca 1902 l. 18824, drugi dekretem z 11. listopada 1902 l. 76.376.

Z powodu wydatnej i gorliwej służby posunął Wydział krajowy trzech dozorców melioracyjnych do rangi wyższej. Zamianował mianowicie dekretem z 7. listopada l. 53.660 starszymi dozorcami: Józefa Krzysztyszyńskiego, Adama Jamroza i Józefa Swięchowicza.

Ukończonych uczniów pierwszego dwuletniego kursu dozorców drenarskich, którzy końcowy egzamin złożyli z postępem, wymaganym statutem organizacyjnym, zamianował Wydział krajowy dekretem z 18. kwietnia 1902 l. 24.858 prowizorycznymi dozorcami drenarskimi, a to następujących trzynastu: Teodora Seńczuka, Feliksa Robaka, Jana Pusadyna, Antoniego Krawca, Antoniego Jajugę, Jana Wertyporocha, Aleksandra Krzyżanowskiego, Jana Miracкiego, Antoniego Korpałę, Wojciecha Wykę, Józefa Rzędzianowskiego, Augustyna Błaszkiewicza i Franciszka Króla.

Obecny personal służby dozorców składa się:
1) z 2 konduktorów melioracyjnych;
2) z 8 starszych dozorców melioracyjnych;
3) z 16 dozorców melioracyjnych;
4) i z 13 dozorców drenarskich.

Nadto zajętych jest przy wykonaniu robót: 2 ukończonych uczniów kursu dozorców melioraryjnych i 10 ukończonych uczniów kursu dozorców drenarskich.

Z wykazanych powyżej 51 dozorców odbywa obecnie służbę wojskową 1 dozorca drenarski i 5 ukończonych uczniów drenarskich.

Zmiana §. 2. instrukcyi służbowej dozorców.

W §. 2. uchwalonej przez Wys. Sejm d. 30. stycznia 1894 i d. 21. marca 1899 instrukcyi służbowej dla krajowych dozorców melioracyjnych ustanowiono 3 kategorye dozorców, mianowicie: 1) *konduktorów* do konserwacyi robót publicznych, 2) *starszych dozorców melioracyjnych* i 3) *dozorców melioracyjnych* do wykonania i dozoru tak melioracyj publicznych jak i prywatnych.

Gdy począwszy od 1. grudnia 1899 wprowadzono zamiast 3-letniego kursu dozorców melioracyjnych 2-letni kurs dozorców drenarskich i zamianowano już 13 dozorców drenarskich, zachodzi potrzeba wprowadzenia w §. 2. instrukcyi służbowej czwartej kategoryi *dozorców drenarskich*, oraz unormowania dyet dla dozorców ze względu na te cztery kategorye.

Otóż pozostawiając bez zmiany płace dozorców i starszych dozorców, proponuje Wydział krajowy unormowanie ich dyet za czas zajęcia w polu w następujących kwotach:

1) dla dozorców drenarskich w dotychczasowej wysokości 1 K;
2) dla dozorców melioracyjnych w dotychczasowej wysokości 1 K 50 gr.
3) dla starszych dozorców melioracyjnych w kwocie *2 K* (zamiast 1 K 50 gr.);
4) dla konduktorów melioracyjnych w dotychczasowej wysokości 3 K.

Z uwagi, że znaczna liczba krajowych dozorców melioracyjnych opuściła służbę krajową, otrzymując korzystniejsze posady przy Radach powiatowych (konduktorów i inżynierów drogowych), w c. k. Namiestnictwie i przy c. k. Starostwach (pomocników technicznych), tudzież w Warszawie i na Litwie (inżynierów melioracyjnych), proponuje równocześnie Wydział krajowy celem umożliwienia krajowym dozorcom melioracyjnym odpowiedniego awansu, utworzenie 3 klas konduktorów melioracyjnych na wzór krajowej służby drogowej, w której istnieją nawet 4 klasy konduktorów (starsi konduktorzy i 3 klasy konduktorów), a mianowicie:

a) konduktorów III. klasy z płacą dotychczasową 1.200 K;
b) konduktorów II. klasy z płacą roczną 1.400 K;
c) konduktorów I. klasy z płacą roczną 1.600 K.

Dodatki roczne na mieszkanie (200 K.) i ryczałty roczne na objazdy (200 K.) unormowane dotychczas w §. 2. instrukcyi pozostałyby bez zmiany.

To nieznaczne podwyższenie dyet starszych dozorców i utworzenie 3 klas konduktorów uważa Wydział krajowy obecnie za wskazane, gdyż w r. 1904 mają być podjęte roboty na większą skalę tak przy regulacyi rzek, jak i budowie dróg wodnych, a równocześnie nastąpi także wielkie zapotrzebowanie niższych organów technicznych do wykonania robót.

III. A) Nowe przedsiębiorstwa melioracyjne.

1. Regulacya potoku Błotni z dopływami.

W myśl uchwalonego przez Wysoki Sejm d. 13. lutego 1894 programu regulacyi wód i melioracyj w całym kraju zarządził Wydział krajowy po ukończeniu projektów dla obwałowania i odrodnienia niziny nadwiślańskiej między Krakowem a Zawichostem, tudzież projektów regulacyi Bugu i górnego Dniestru pomiary dla uregulowania dopływów Bugu i Dniestru, które mają na celu ochronę od wylewów i osuszenie rozległych obszarów nabagnionych.

Pierwszy z tych projektów stanowi regulacya potoku Błotni, dopływu Raty, która to regulacya może być przeprowadzoną niezależnie od regulacyi recypienta (Raty), a której domagały się Reprezentacye trzech powiatów: Sokalskiego, Żółkiewskiego i Rawskiego.

Projekt techniczny opracowany przez starszego inżyniera biura melioracyjnego, Pawła Dyrdonia przy pomocy sił technicznych tego biura obejmuje regulacyę potoku Błotni na długości 37 km, tudzież korekcyę 27 dopływów i rowów osuszających z 15 rowami bocznymi na długości 145·3 km, razem *182·3 km* i ma na celu odwodnienie i umożliwienie uprawy *16.297,*[9] *morgów* przeważnie nieużytków torfowych w następujących 16 gminach i obszarach dworskich:

a) w powiecie Sokalskim: 1. Sielec, 2. Kuliczków;

b) w powiecie Żółkiewskim: 3. Wolica, 4. Mosty wielkie, 5. Dworce, 6. Butyny;

c) w powiecie Rawskim: 7. Chlewczany, 8. Choronów, 9. Wólka mazowiecka, 10. Przystań, 11. Domaszów, 12. Sałasze, 13. Hujcze, 14. Zaborce 15. Poddubce, 16. Karów.

Koszta tej regulacyi przedstawiają się, jak następuje:

I. Roboty ziemne.

807.873,$_7$ m^3 wykopu z rozwiezieniem i rozplantowaniem, tudzież 219.492 m^2 karczowania lasu . .	391.029 K 34 g.

II. Budowa objektów.

23 mostów na drogach gminnych i polnych, 310 betonowych przepustów drogowych, 13 szluz dla zwilżania łąk i 378 stopni dla złagodzenia spadu w rowach	439.823 „ — „

III. Ubezpieczenie brzegów płotkami i darniami.

364.604 m bież. płotków, 364.604 m^2 darniowania i 309,$_9$ ha obsiewu skarp	179.335 „ 04 „

IV. Wykupno gruntów.

129,$_{02}$ ha wykupna gruntów po 800 K i odszkodowanie za 107.$_{07}$ ha łąk przysypanych ziemią po 200 K .	124.630 „ — „
Do przeniesienia .	1,134.817 K 38 g

Z przeniesienia .	1,134.817 K 38 g.

V. Konserwacya w czasie budowy.

2% z rub. I. i III. (570.364,38 K)	11.407 „ 29 „

VI. Koszta zarządu.

10% z rubr I. —V, (1,146.224,67 K) . . .	114.622 „ 47 „

VII. Rozmaite i nieprzewidziane.

2% z rubr. I. —V.	27.152 „ 86 „
Ogółem .	**1,288.000 K — g.**

Gdy rentowność tej regulacyi nie ulega wątpliwości (przeciętny koszt melioracyi 1 morga wynosi bowiem okrągło 79 koron), a zamierzone roboty mają wielką doniosłość także pod względem sanitarnym, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie zaprojektowanej regulacyi w drodze przedsiębiorstwa krajowego i przesłał projekt techniczny wraz z projektem ustawy odezwą z d. 19. września 1902 l. 65.994 c. k. Namiestnictwu z prośbą o przedłożenie c. k. Ministerstwu rolnictwu i zarządzenie reambulacyi.

W myśl państwowej ustawy melioracyjnej przypadnie z ogólnych kosztów obliczonych na 1,288.000 koron na fundusz krajowy datek 40% w sumie 515.200 koron, na państwowy zaś fundusz melioracyjny i przymusową spółkę wodną po 30% tj. po 386.400 koron.

Przy użyciu jednego inżyniera do prowadzenia budowy należałoby rozłożyć roboty na lat *czternaście*, tak iż corocznie byłaby do przebudowania kwota 92.000 koron, coroczna zaś rata datku kraju wynosiłaby po 36.800 koron, a rata datku państwa, jak i spółki wodnej po 27.600 K.

Przedkładając Wys. Sejmowi do uchwały projekt ustawy o tej regulacyi, Wydział krajowy nadmienia, że do preliminarza na r. 1903 nie wstawił pierwszej raty zasiłku krajowego, gdyż zamierza przystąpić do rozpoczęcia robót dopiero po przeprowadzeniu postępowania wodno-prawnego, zawiązaniu przymusowej spółki wodnej i zapewnieniu punktualnej wypłaty datku konkurencyjnego stron interesowanych.

2 Zabudowanie i zalesienie dębr w gminie Zniesienie powiatu Lwowskiego.

Odezwą z d. 5. października 1897 l. 53.881 odniosła się c. k. Dyrekcya kolei państwowych we Lwowie do Wydziału krajowego z prośbą o przeprowadzenie zabudowania i zalesienia debr w gminie Zniesienie, które w czasie ulewnych deszczów zasypują rumowiskiem tor kolejowy w pobliżu stacyi Podzamcze. Gdy zabudowanie to leży także w interesie właścicieli gruntów w dolinie Pełtwi i w interesie regulacyi tej rzeki, przedłożył Wydział krajowy odezwą z d. 12. listopada 1897 l. 62.000 za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa c. k. Ministerstwu rolnictwa wniosek na zarządzenie opracowawia projektu technicznego potrzebnych zabudowań i zalesień, przyczem oświadczył gotowość przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt zapewniającej zrealizowanie tego przedsiębiorstwa na podstawie państwowej ustawy melioracyjnej.

Udzielony Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 4. kwietnia 1901 l. 34.191 projekt sekcyi Samborskiej c. k. oddziału leśnotechnicznego dla zabudowań potoków górskich, który w r. 1901 zreambulo-

wany został przez delegatów c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego przy interwencyi zastępców c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie, obejmuje następujące roboty:

1)	zabudowanie 5 debr w gminie Zniesienie kosztem	124.566 K. 08 g.
2)	zalesienie 62 ha nagich stoków w tych debrach po 111 K. 76 g.	6.929 „ 12 „
3)	odszkodowanie za grunta mające się zająć pod zalesienie	3.000 „ — „
4)	zarząd i nieprzewidziane, 25% wydatku ad 1) i 2)	25.504 „ 80 „
	Razem .	160.000 „ — „

Gdy c. k. Ministerstwo kolejowe reskryptem z d. 8. czerwca 1901 l. 24.199 oświadczyło gotowość pokrycia 30% kosztów (obliczonych pierwotnie na 157.000 koron, tj. bez wydatku na grunta ad 3) i uwzględniło ten wydatek (w kwocie 47.100 kor.) w programie wydatków inwestycyjnych na r. 1902 a wedle odezwy c. k. Dyrekcyi kolei państwowych we Lwowie z d. 28. czerwca 1902 l. 45.489 zachodzi nagląca potrzeba przyspieszenia robót w interesie komunikacyi, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie tego zabudowania w drodze przedsiębiorstwa krajowego przy 35% udziale kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w kosztach.

35% datek kraju i państwowego funduszu melioracyjnego wynosiłby po 56.000 kor., 30% datek zaś państwowej dotacyi kolejowej 48.000 kor.

Roboty miałyby być wykonane zgodnie z wnioskiem sekcyi Samborskiej w ciągu lat trzech i ze względu na nagłość byłyby rozpoczęte z wiosną r. 1903 na razie na rachunek kredytów zezwolonych ustawą z d. 6. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 63 na inwestycye kolejowe; — 35% zasiłek krajowy zaś zostałby wstawiony w 2 równych ratach rocznych po 28.000 koron do preliminarzy krajowych na r. 1904 i 1905.

3. Zabudowanie i zalesienie debr w gminie Mikołajów powiatu żydaczowskiego.

Na prośbę Magistratu miasta Mikołajowa odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 29. maja 1898 l. 26.019 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. k. Ministerstwa rolnictwa zarządzenia opracowauia projektu zabudowania i zalesienia debr, które zagrażają zasypaniem ulic i rynku w tem mieście.

Projekt opracowany na podstawie reambulacyi z r. 1899 przez sekcyę Samborską c. k. oddziału leśno-technicznego obejmuje zabudowanie i zalesienie 3 debr wraz z korekcyą potoku i budową trzech mostków, których koszta obliczono na 117.084 kor., a wraz z 20% na zarząd w kwocie 23.416 koron, ogółem 140.500 koron.

Z powyższych kosztów zobowiązała się gmina pokryć 10% tj. 14.050 koron, a nadto odstąpić bezpłatnie grunta pod drogi, które z istniejących debr i ścieków muszą być usunięte i obok tych ścieków założone, oraz zrzec się odszkodowania za odjęcie prawa pasienia bydła na 84 hektarach gruntów, które zostaną zalesione. Zostawałaby zatem do pokrycia przez kraj i państwo kwota 126.450 koron po połowie.

Wydział krajowy zamierzał przeprowadzić to zabudowanie jako mniejszą melioracyę przy pomocy państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye; gdy jednak c. k. Ministerstwo rolnictwa oświadczyło w reskrypcie

z d. 28. sierpnia 1901 l. 17.961, że ze względu na teraźniejsze obciążenie tej dotacyi może udzielić 45% zasiłku na to zabudowanie tylko z państwowego funduszu melioracyjnego, przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi projekt ustawy zapewniającej wykonanie robót w drodze przedsiębiorstwa krajowego.

W skutek ciągłych nalegań gminy proponuje Wydział krajowy rozpoczęcie robót z wiosną r. 1903 i rozłożenie ich na lat trzy, tak iż coroczna rata 45% zasiłku krajowego w sumie 63.225 koron wynosić będzie po 21.075 koron.

Pierwszą ratę 45% datku kraju w kwocie 21.075 koron wstawił też Wydział krajowy do preliminarza na r. 1903.

Co do tego przedsiębiorstwa nadmieniamy, że c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 20. listopada 1902. l. 30.690 (intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 17. grudnia 1902 l. 151.200) zgodziło się na projekt ustawy i w przypuszczeniu, że Wys. Sejm uchwali ten projekt, postanowiło I. ratę zasiłku państwowego wstawić do preliminarza funduszu melioracyjnego na r. 1903, oraz zarządzić z wiosną r. 1903 roboty, jeżeli kraj i gmina dostarczą funduszów, gdyż asygnata zasiłku państwowego nie może nastąpić przed wejściem w życie ustawy i uchwaleniem preliminarza funduszu melioracyjnego w drodze konstytucyjnej.

B) Uzasadnienie rubryki IX. preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1903.

Na r. 1903 preliminuje Wydział krajowy wydatki w rubryce IX. na budowle wodne i melioracye w sumie . . . 1,654.431 koron
w porównaniu zatem z kwotą uchwaloną przez Wys.
Sejm na rok 1902 (na rubr. XIII) . . 1,559.203 „
więcej o . . 95.228 „

Wydatki w dziale A) na biuro melioracyjne i studya przygotowawcze, tudzież w dziale B) tej rubryki na ustawowe przedsiębiorstwa melioracyjne uzasadnione już zostały w wyjaśnieniach do preliminarza, pozostają tedy do uzasadnienia wydatki na lokalne regulacye rzek niespławnych (poz. 257) i na drobne melioracye (poz. 260).

Do poz. 257.

Na lokalne regulacye rzek niespławnych preliminuje Wydział na r. 1903 wydatek w kwocie . . . . . 137.185 koron
w porównaniu więc z dotacyą r. 1902 . . . 137.498 „
wydatek mniejszy o . . . . . 313 „
a mianowicie;

a) Na regulacyę Skawy od Jaroszowic do Witanowic, III. ratę (ostatnią) 5.560 kor.

(Wydatek ten uzasadniono w sprawozdaniu melioracyjnem z r. 1901 l. W. 86.769, pag. 37).

b) Na regulacyę Raby:

1) pod Pcimiem, III ratę (ostatnią) 4.049 K.

(Uzasadniono w sprawozdaniu melioracyjnem z r. 1901 l. 86.769 pag. 38).

2) pod Targowiskami, III. ratę (ostatnią) 4560 K.

(Uzasadniono w sprawozdaniu z r. 1901 l. 86.769, pag. 38).

3) pod Dąbrowicą 4775 K.

Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z d. 17. września 1902 l. 108.695 okazuje się potrzeba naprawy i uzupełnienia wykonanych budowli regulacyjnych na prawym brzegu Raby pod Dąbrowicą, tak dla ochrony gruntów nadbrzeżnych, tak i dla zabezpieczenia mostu powiatowego, którego istnienie przez tegoroczną wielką wodę zostało zagrożonem.

Gdy c. k. Namiestnictwo oświadczyło gotowość przyczynienia się do kosztów, obliczonych na 14.324 K 63 gr., datkiem 33⅓%, a właściciel obszaru dworskiego Dąbrowicy, p. Zdzisław Włodek, zobowiązał się również ponieść ⅓ część kosztów, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie 33⅓% zasiłku w kwocie okrągłej 4775 K, tem bardziej, że ta przestrzeń Raby należy do sieci dróg wodnych, która w myśl ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 ma być regulowaną przy 40% udziale kraju w kosztach.

c) Na regulacyę Dunajca:

1) pod Krościenkiem 9819 K.

Na usilne prośby gminy miasteczka Krościenka, zarządziło c. k. Namiestnictwo opracowanie projektu lokalnej regulacyi Dunajca, który stanowi część składową regulacyi systematycznej, jaka w r. 1904 przy pomocy państwowego funduszu kanałowego zostanie podjętą.

Do kosztów, obliczonych na 30.500 K, przyczyni się skarb państwa i gmina Krościenko datkami po 33⅓%, na fundusz krajowy przypadłaby zaś ⅓ część kosztów w kwocie okrągłej 9819 koron.

Ze względu na podniesioną przez c. k. Namiestnictwo nagłość robót i zużytkowanie ich do regulacyi systemacznej, wstawił Wydział krajowy, po sprawdzeniu stanu rzeczy na miejscu przez własne organa techniczne, powyższy zasiłek do preliminarza krajowego na r. 1903 i zawiadomił o tem c. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 30. września 1902 l. 62 942.

2) pod Zarzeczem i Czernicem 33.039 K.

Reskryptem z dnia 14. kwietnia 1902 l. 12.354 zatwierdziło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, opracowany przez c. k. Namiestnictwo projekt regulacyi Dunajca, od km 132,0 do 133,8 pod Zarzeczem, Zabrzeżem i Czernicem, w powiecie Nowosądeckim i upoważniło c. k. Namiestnictwo do wykowania najnaglejszych budowli kosztem 82.596 K 80 gr. (bez kosztów zarządu 3428 K 20 gr.), oraz do pokrycia 60% kosztów z nadzwyczajnej dotacyi Dunajca z r. 1902 i 1903.

W uwzględnieniu nagłości zaprojektowanych budowli regulacyjnych, bez wykonania których cała wieś Zarzecze byłaby narażoną na zerwanie, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek, na przyznanie 40% zasiłku w kwocie okrągłej 33.039 K, tj. w stosunku unormowanym ustawą o regulacyi rzek kanałowych i zawiadomił o tem c. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 28. czerwca 1902 l. 36.808, upraszając o zarządzenie

najnaglejszych robót ochronnych w gminie Zarzecze w ciągu r. 1902, na rachunek 60% datku państwowego.

d) Na regulacyę Wisłoki:

1) pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą, III ratę (ostatnią) 7146 K.;

2) pod Kędzierzem i Żyrakowem, III ratę 8038 K.

(Uzasadniono w sprawozdaniu melioracynem z dnia 29. marca 1901 l. 14.141, pag. 27 i 28.)

e) Na regulacyę Sanu:

pod Krasiczynem i Korytnikami, III ratę (ostatnią) 6242 K.

(Uzasadniono w sprawozdaniu melioracyjnem z dnia 29. marca 1901 l. 14.141, pag. 28.)

f) Na regulacyę Wisłoka:

1) pod Rzeszowem i Drabinianką, II ratę 12.000 K.

(Uzasadniono w sprawozdaniu z dnia 17. grudnia 1901 l. 86.769.)

2) pod Babicą i Zarzeczem (zasiłek dodatkowy) 10.960 K.

Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 7. sierpnia 1902 l. 75.840. okazała się potrzeba podwyższenia cen jednostkowych kosztorysu przy regulacyi Wisłoka, między Babicami a Zarzeczem, tak, iż przyznany pierwoitie 33⅓% zasiłek krajowy 51.188 K 52 gr. (uzasadniony w sprawozdaniu meloracyjnem z dnia 10. grudnia 1895 l. 78.875), podniesionymby został do kwoty 62.078 K 63 gr., czyli o 10.960 K 11 gr.

Gdy tak c. k. Namiestnictwo, jak i konkurujące do kosztów tej regulacyi c. k. Ministerstwo kolejowe, oświadczyły gotowość podwyższenia swych datków, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek, na przyznanie dodatkowego zasiłku w kwocie okrągłej 10.960 K.

Nadmieniamy przytem, że ta przestrzeń Wisłoka należy do sieci rzek, które począwszy od r. 1904 mają być regulowane przy 40% udziale funduszu krajowego.

g) Na premiowanie zawiklenia odsypisk 1000 K,

jak na rok 1902.

h) Do dyspozycyi Wydziału krajowego 30.000 K,

więcej o 10.000 K niż na r. 1902, gdyż Wydział krajowy postanowił pokryć z pozostałości tej dotacyi z lat poprzednich koszta generalnego projektu re-

gulacyi rzek kanałowych w kwocie 84.000 koron, w skutek czego też kwota dyspozycyjna na nieprzewidzialne a nagłe roboty, jakie w ciągu r. 1903 wypadnie wykonać, została podwyższoną.

Do poz. 260.

Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych, w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 26. listopada 1889, preliminuje Wydział krajowy na r. 1903 dotacyę 153.125 K, w porównaniu z kwotą uchwaloną na r. 1902 (156.996 K), mniej o 3871 K, a mianowicie:

a) Na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich 2800 K,

jak na rok 1902.

Subwencya ta przyznaną została przez Wys. Sejm aż do r. 1908, w którym Spółka wodna spłaci pożyczkę, zaciągniętą na pokrycie datku konkurencyjnego. Taką samą subwencyę wypłaca Spółce corocznie c. k. Ministerstwo rolnictwa z dotacyi dyspozycyjnej na popieranie drobnych melioracyj.

b) Na drenowanie gruntów włościańskich, III ratę, 50.000 K,

jak na r. 1902 w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lipca 1901.

c) Na regulacyę Lubaczówki pod Czerwoną wolą, III ratę (ostatnią), 4480 K,

jak na rok 1902.

(Uzasadniono w sprawozdaniu z dnia 17. grudnia 1901 l. 86.769, pag. 41).

d) Na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów, II ratę 3200 K,

jak na rok 1902.

(Uzasadniono w sprawozdaniu z dnia 17. grudnia 1901 l. 86.769, pag. 41. Ostatnia rata wstawioną zostanie do preliminarza kraj. na r. 1904.)

e) Na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (pow. Żółkiew) II ratę 8333 K.

Wedle wyjaśnienia, zamieszczonego w sprawozdaniu z dnia 17. grudnia 1901 l. 86.769 (pag. 42), obliczyła sekcya Samborska c. k. oddziału leśno-technicznego koszta zabudowania potoku Bzinki na 50.000 K, z czego pokryć miał skarb państwa i kraju po 50%, tj. po 25.000 koron, w 3 równych ratach rocznych po 8.333 K, w latach 1902 do 1904.

Nadesłany reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 30. czerwca 1902 l. 17.358 projekt szczegółowy tego zabudowania preliminuje koszta wyższe, mianowicie 70.000 K, gdyż do budowy 3 głównych zapor ma być użyty kamień, na zaprawie cementowej, zamiast pierwotnie przewidzianych kloców drewnianych nieobrobionych.

Gdy tak Ministerstwo rolnictwa, jak i Wydział krajowy oświadczają się za budowlami trwalszemi, wypadnie podwyższyć sumę kosztorysową o 20.000 Kor. i połowę tej nadwyżki w kwocie 10.000 K wstawić do preliminarza krajowego na r. 1905 jako IV. ratę zasiłku.

f) Na regulacyę Seretu pod Tudorowem, II ratę (ostatnią) 6000 K.

(Uzasadniono w sprawozdaniu z d. 17. grudnia 1901 l. 86.769, pag. 43 i 44).

g) Na zabudowanie potoku Szkleniec i lokalną regulacyę potoków Białki i Meszny w gminie Mikuszowice (pow. Biała), I. ratę, 10.630 K.

Na prośbę gminy Mikuszowice popartą przez Wydział powiatowy w Biały odniósł się Wydział krajowy za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa do c. k. Ministerstwa rolnictwa o zarządzenie opracowania projektu regulacyi potoków Białki i Szkleńca, które w czasie wezbrania wód zasypują żwirem grunta orne w tej gminie.

Sporządzony przez sekcyę samborską c. k. oddziału leśno-technicznego projekt obejmuje:

1) zabudowanie potoku Szkleńca (1 zaporę kamienną, 29 zapor drewnianych i kunetę kamienną długości 100 m.);

2) regulacyę potoków Białki i Meszny na długości 640 m., budowy muru ochronnego ubezpieczonego narzutem kamiennym wraz z zawikleniem szutrowisk;

razem kosztem **42.519 K.**

Gdy c. k. Ministerstwo rolnictwa w reskrypcie z d. 5 maja 1902 l. 10.913 oświadczyło gotowość pokrycia 50% powyższych kosztów z c. k. skarbu państwa, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie 50% zasiłku z funduszu krajowego w kwocie okrągłej 21.260 K płatnego w 2 równych ratach rocznych po 10.630 K w latach 1903 i 1904 i zawiadomił o tem c. k. Namiestnictwo odezwą z d. 26 września 1902 l. 38.206.

Wedle odezwy c. k. Namiestnictwa z d. 19. listopada 1902 l. 138.405, przeznaczyło c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 25. października 1902 l. 28.437, na powyższe regulacye z kredytu na melioracye kwotę 21.260 K płatną w 2 ratach rocznych i poleciło równocześnie sekcyi Samborskiej podjąć czynności przygotowawcze dla wykonania robót w latach 1903 i 1904.

h) Na zabudowanie potoku Jaworzyny (pow. Nowy Sącz) I. ratę 12.525 K.

Na prośbę gmin Gołkowice i Skrudzina powiatu Nowosądeckiego wniesioną w r. 1900 do c. k. Namiestnictwa zarządził Wydział krajowy zbadanie

potrzeby regulacyi potoku Jaworzyna za pośrednictwem Wydziału powiatowego, a następnie odezwą z d. 1. czerwca 1901 l. 22.161 odniósł się do c. k. Namiestnictwa o sporządzenie projektu celem ewentualnego wykonania potrzebnych zabudowań przy pomocy państwa i kraju.

Nadesłany reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 16. czerwca 1902 l. 16.048, projekt ogólny sekcyi samborskiej przewiduje budowę 1 zapory kamiennej, korekcyę potoku od zapory do Gołkowic na długości 2.400 m. i regulacyę z obwałowaniem potoku od Gołkowic do Dunajca na długości 1.200 m. kosztem **50.100 K.**

Ze względu na potrzebę tej regulacyi, tudzież stosując się do uchwały Wys. Sejmu z d. 11 lipca 1902, którą odstąpił Wys. Sejm petycye gmin Gołkowice, Skrudzina i Mostki o tę regulacyę c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia, przedłożył Wydział krajowy odezwą z d. 30. września 1902 l. 47.790 c k. Rządowi wniosek na przeprowadzenie zaprojektowanych robót kosztem kraju i państwa w 2 latach 1903 i 1904, oraz wstawił pierwszą ratę 50% zasiłku krajowego (25.050) w kwocie 12.525 K do preliminarza krajowego na r. 1903.

Reskryptem z d. 7 listopada 1902 l. 29.063 przyznało c. k. Ministerstwo rolnictwa z kredytu na melioracye zasiłek 50% na to zabudowanie, płatny w 2 równych ratach w r. 1903 i 1904, oraz poleciło sekcyi Samborskiej wypracować projekt szczegółowy.

i) Na zabudowanie potoku Wielopole (pow. Nowy Sącz), I ratę 10.167 K.

Na prośbę gminy Zabełcze powiatu Nowosądeckiego, tudzież na wniosek oddziału techniczno drogowego odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 27. listopada 1900 l. 63.024 do c. k. Rządu o wygotowanie projektu technicznego zabudowania potoku Wielopole, który kilkakrotnie do roku zasypuje żwirem grunta uprawne i most Nr. 88 na drodze krajowej Zakliczyn-Nowy Sącz, a często nawet przez tę drogę się przelewa.

Sporządzony przez sekcyę Samborską c. k. oddziału leśno-technicznego projekt ogólny zabudowania i regulacyi tego potoku preliminuje koszta robót na **61.000 K.**

Gdy c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z d. 20 września 1901 l. 23.476 oświadczyło gotowość pokrycia $^1/_3$ części kosztów w kwocie 20.333 K w 2 ratach rocznych, postanowił Wydział krajowy pokryć pozostałe $^2/_3$ części kosztów po połowie z krajowej dotacyi wodnej i drogowej i wstawić do preliminarzy kraj. na r. 1903 i 1904 w rub. IX. $33^1/_3$% zasiłek po 10.167 K.

Nadmieniamy przytem, że nadesłany reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z d. 22. marca 1902 l. 7.368 projekt szczegółowy podwyższa wprawdzie sumę kosztorysową z 61.000 na 68.400 K; ponieważ jednak do kosztorysu przyjęto ceny za wysokie (dwa razy wyższe od cen praktykowanych przy regulacyi Biały w sąsiednim powiecie Grybowskim) a nadto komisya reambulacyjna zaleciła zmniejszenie przekroju poprzecznego łożyska potoku, oczekiwać należy, iż roboty zostaną wykonane w granicach pierwotnej sumy kosztorysowej.

k) Na osuszenie pastwiska gminnego w Jasionce (pow. Rzeszów) 1.667 K.

Na prośbę gminy Jasionka popartą przez Wydział powiatowy w Rzeszowie zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu odwodnienia 97 morgów pastwiska w tej gminie, którego koszta oblicza biuro melioracyjne na 5000 K.

Gdy Rada gminna uchwałą z d. 21. sierpnia 1902 zatwierdzoną przez Wydział powiatowy zobowiązała się pokryć $^1/_3$ część kosztów i wykonane roboty w należytym stanie utrzymywać, odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 27. września 1902 l. 66.542 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa $33^1/_3\%$ zasiłku z państwowej dotacyi dyspozycyjnej na drobne melioracye i wstawił do preliminarza krajowego na r. 1903 taki sam zasiłek w kwocie okrągłej 1.667 K.

l) Na osuszenie gruntów w gminach Wisłoboki, Podliski małe i Zapytów (pow. Lwów) 4.600 K.

Wskutek kilkakrotnych podań gmin i obszarów dworskich Wisłoboki, Zapytów, Stroniatyn i Podliski małe popartych przez Wydział powiatowy lwowski zarządził Wydział krajowy opracowanie projektu osuszenia 624 morgów zabagnionych łąk w tych gminach i obszarach dworskich, którego koszta oblicza kraj. biuro melioracyjne (inż. Ruebenbauer) na 57.000 K.

Gdy zaprojektowana melioracya ma dla interesowanych właścicieli łąk położonych w pobliżu stolicy kraju wielkie znaczenie, a oprócz tego pośrednio wpłynie na odwodnienie sąsiednich podmokłych gruntów ornych, tak iż obszar około 1.000 morgów odniesie z odwodnienia korzyść, postanowił Wydział krajowy wyjednać u Wys. Sejmu i c. k. Ministerstwa rolnictwa na wykonanie robót zasiłki $33^1/_3\%$ po 19.00 K., jeżeli interesowani zawiążą spółkę wodną i pokryją $^1/_3$ część kosztów.

Zamierzony początkowo rozmiar melioracyi musiał być jednak zredukowany do powierzchni 305 morgów, tj. osuszenia łąk dworskich w Wisłobokach i łąk włościańskich w Wisłobokach, Zapytowie i Podliskach małych, które to osuszenie stanowi odrębną całość i ma być osiągnięte przez regulacyę potoku Kąpielówki, gdyż wedle sprawozdania Wydziału powiatowego we Lwowie z d. 26. września 1902 l. 2.274 sprawa natrafiła na trudności ze strony właściciela obszaru dworskiego Podliski małe.

Koszta odwodnienia powyższego zredukowanego obszaru wynoszą 13.800 K, $33^1/_3\%$ zasiłek krajowy zaś 4.600 K, którą to kwotę wstawił Wydział krajowy do preliminarza na r. 1903 w przypuszczeniu, że interesowani zawiążą w międzyczasie spółkę wodną, a c. k. Ministerstwo przyzna również $33^1/_3\%$ subwencyę.

m) Na osuszenie gruntów w gminie Rogóżno (powiat Żydaczów) I. ratę 7.167 K.

Opracowany na prośbę gminy Rogóżno i Wydziału powiatowego w Żydaczowie przez inż. Ruebenbauera projekt odwodnienia 989,5 morgów gruntu w tej gminie preliminuje koszta robót na 43.000 K.

Ze względu na stosunkowo niski koszt osuszenia, a spodziewany wielki pożytek, gdyż gleba jest namuliskiem Dniestru i po odwodnieniu dawać będzie

wysokie plony, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie $33^1/_3\%$ zasiłku krajowego w kwocie $14.333^1/_3$ K. płatnego w 2 równych ratach rocznych w r. 1903 i 1904, oraz wyjednać u c. k. Ministerstwa rolnictwa dalszy $33^1/_3\%$ zasiłek na to osuszenie pod warunkiem, jeżeli gmina zobowiąże się pokryć $^1/_3$ część kosztów i wykonane roboty własnym kosztem w należytym stanie utrzymywać. O postanowieniu tem zawiadomił Wydział krajowy gminę reskryptem z dnia 26. września 1902 l. 7.031 za pośrednictwem Wydziału powiatowego z wezwaniem do przedłożenia uchwały Rady gminnej zatwierdzonej przez Reprezentacyę powiatową.

W przypuszczeniu, że sprawa w ciągu r. 1903 dojrzeje do wykonania robót, wstawił Wydział krajowy do preliminarza krajowego na r. 1903 pierwszą ratę zasiłku krajowego w kwocie okrągłej 7.167 K.

n) Na zabudowanie Potoku Tumierz 11.556 K.

Wskutek podań wnoszonych od r. 1894 przez mieszkańców gmin Wołczków, Maryampol miasto i Maryampol przedmieście zarządził Wydział krajowy zbadanie powodów zalewu ich gruntów przez dzikie potoki wypływające z gmin Tumierza i Trościańca.

Kierownik Stanisławowskiej ekspozytury biura melioracyjnego inżynier Wierzbicki wytyczył wprawdzie na miejscu rów osuszający, podniósł jednak w sprawozdaniu z d. 25. kwietnia 1897, że rów ten ulegnie zniszczeniu i zasypaniu przez rumowisko unoszone z debr w Tumierzu i Trościańcu, jeżeli się nie wykona ustalenia tych parowów.

Wskutek tego odniósł się Wydział krajowy odezwą z d. 30. kwietnia 1897 l. 26.003 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa opracowania projektu zabudowania wymienionych debr, który to projekt opracowała sekcya samborska c. k. oddziału leśno-technicznego na podstawie reambulacyi przeprowadzonej w r. 1901 przez delegatów c. k. Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego.

Gdy c. k. Ministerstwo rolnictwa w reskrypcie z d. 20. marca 1900 l. 6.324 przed wypracowaniem szczegółowego projektu oświadczyło gotowość pokrycia połowy kosztów, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na pokrycie drugiej połowy kosztów obliczonych na 23.112 K w kwocie 11.556 K, a to ze względu na stwierdzone ubóstwo interesowanych właścicieli gruntów, i zawiadomił o tem c. k. Namiestnictwo odezwą z d. 4. listopada 1902 l. 24.010.

o) Na subwencyonowanie fabryk drenarskich

nie wstawił Wydział krajowy na r. 1903 żadnej dotacyi, gdyż w roku bieżącym stosunkowo nie wiele było zgłoszeń o wypożyczenie pras drenarskich z przyborami, a niektórzy właściciele dóbr, ukończywszy drenowanie, oddali prasy do dyspozycyi Wydziału krajowego, tak iż obecnie Wydział krajowy ma pewien zapas pras, które mogą służyć do użytku innym właścicielom.

p) Do dyspozycyi Wydziału krajowego 20.000 K.

więcej o 10.000 K., aniżeli na rok 1902, gdyż Wydział krajowy subwencyonuje w tej dotacyi także mniejsze melioracye gruntów plebańskich, które nie mogą być subsumowane pod melioracye włościańskie (poz. 260 lit. b).

Mimo podwyższenia dotacyi dyspozycyjnej o 10.000 kor. preliminowany na drobne melioracye wydatek okazuje się mniejszy niż w r. 1902. Wydatek ten umożliwi krajowi uzyskanie z dotacyi państwowej na tę kategoryę

robót zasiłków w tej samej wysokości 153.125 K, gdy zaś z tej samej dotacyi państwowej subwencyonuje c. k. Ministerstwo rolnictwa kraj. biuro melioracyjne roczną kwotą 18.000 K, wyniesie udział Galicyi w preliminowanej na r. 1903 państwowej dotacyi 1,042.000 K, **171.125 K.**, czyli zaledwie **16,25%**.

IV. Obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego.

Wedle uchwalonego przez Radę państwa preliminarza państwowego funduszu melioracyjnego na r. 1902 (Aleg. 1306 i 1328 do stenogr. protokołów Izby posłów — XVII sesya 1902) przyznane zostały dalsze zasiłki z tego funduszu dla następujących przedsiębiorstw melioracyjnych:

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszt całego przedsiębiorstwa	Zasiłek z funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
	a) w Czechach:			
1	Budowa zapór górskich w dorzeczu Nisy zgorzelickiej	6,600.000	20	1,320.000
2	Zabudowania jarów w dorzeczu pot. Rakonickiego	133.452	50	66.726
3	„ „ „ Habrowskiego	39.000	50	19.500
4	Regulacya pot. Przychowickiego i Jińskiego	909.869	41	376.000
	b) w Istryi:			
5	Zabudowania potoków w dorzeczu Quieto	550.000	50	275.000
	c) w Tyrolu:			
6	Regulacya pot. Kössener Grossache	2,800.000	50	1,400.000
7	Regulacya Adygi od Tschars do Staben i od Naturus do Töll	1,674.000	50	837.000
	d) w Austryi górnej:			
8	Uzupełnienie regulacyi potoku Gosau	200.000	50	100.000
9	Regulacya pot. Mühlheimer Ache	1,320.200	50	660.100
10	„ „ Antiesenbach	814.000	50	407.000
11	Obwałowanie rzeki Salzach pod Ettenau	598.000	50	299.000
12	Regulacya potoku Gusen	300.000	50	150.000
13	„ dolnej Aurach	184.320	50	92.160
14	„ potoku Krems pod Neuhofen	122.000	50	61.000
15	Uzupełnienie zabudowań w dorzeczu Alm	1,224.800	50	612.400
16	„ „ „ Aurach	508.200	50	254.100
17	„ „ „ Steyr	301.400	50	150.700
18	„ „ „ Jschl	906.400	50	453.200
19	Zabudowanie potoku Ramsau	215.000	50	107.500
20	„ „ Mitterweissenbach	360.000	50	180.000
21	„ „ Kesselbach	120.000	50	60.000
22	„ górnego biegu rzeki Vöckla	96.000	50	48.000

L. p.	Nazwa przedsiębiorstwa	Koszt całego przedsiębiorstwa	Zasiłek z funduszu melioracyjnego	
		Koron	%	Koron
	e) w Galicyi:			
23	Regulacya potoków Sołotwy i Rokitny . . .	370.000	30	111.000
24	Regulacya Łęgu w pow. Niżańskim i Kolbuszowskim	480.000	50	240.000
25	Obwałowanie Wisły w pow. Dąbrowskim . .	2,200.000	45	990.000
	f) na Morawie:			
26	Odwodnienie gruntów w gminie Passek . .	180.000	20	36.000
	g) w Austryi dolnej:			
27	Regulacya potoku Sierndorf	28.740	30	8.622
28	„ „ Senning	160.000	40	64.000
29	Uzupełnienie regulacyi potoku Sirning . .	70.000	30	21.000
	h) w Gorycyi:			
30	Zabudowanie potoku Grajszek	56.000	50	28 000
31	„ „ Versa	350.000	50	175.000
	i) w Styryi:			
32	Osuszenie gruntów w gminach Tautendorf i Ebersdorf	21.900	30	6.570
33	Regulacya potoku Pössnitz	430.000	30	129.000
	k) we Vorarlbergu:			
34	Zabudowanie potoku Bizau	140.000	50	70.000
	Razem .	24,463.281		9,808.578
	do roku 1901 włącznie .	102,947.864		36,051.741
	Ogółem .	**127,411.145**		**45,860.319**

Z powyższej sumy 127,411.145 K. przypada na koszta przedsiębiorstw galicyjskich **43,435.366** K. (w obec 40,385.366 K. w 1901), zapewniony zaś udział tych przedsiębiorstw w państwowym funduszu melioracyjnym **12,818.252 K.**, czyli 27,95% zaangażowanej sumy 45,860 319 K (udział ten wynosił w roku 1900 33,65% a w r. 1901 31,83%).

Spodziewać się jednak należy, że gdy uchwalone przez Wys. Sejm na posiedzeniu z d. 11 lipca 1902 trzy większe projekty melioracyjne (kolmatacya bagien nadniestrzańskich, tudzież obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby i od Raby do Woli rogowskiej) wymagające nakładu 11,781.200 K, wejdą w życie, udział kraju państwowym funduszu melioracyjnym podniesie się już w najbliższych latach.

Jak z wyczerpującego sprawozdania posła Dra Kozłowskiego (alegat 1.328 do stenogr. protokołów Izby posłów XVII. sesya 1902) okazuje się, zwróciła już komisya budżetowa Izby posłów Rady państwa uwagę na nierównomierne traktowanie krajów koronnych przy udzielaniu zasiłków z państwowego funduszu melioracyjnego. Do wyjątkowo uwzględnianych przez c. k. Rząd krajów należy przedewszystkiem Austrya górna zajmująca 3,99% obszaru

całego państwa, która w r. 1902 uzyskała około 40% preliminowanej sumy na nowe przedsiębiorstwa, a gdzie prawie na każdą robotę melioracyjną przyznaje c. k. Ministerstwo rolnictwa 50% zasiłki, c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych zaś z dotacyi drogowej i wodnej dalsze subwencye w wysokości 22½% tak, iż w tym kraju strony interesowane zazwyczaj zupełnie bywają uwalniane od datków konkurencyjnych, a fundusz krajowy przyczynia się tylko 27½%.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy przedkłada następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 27. grudnia 1902 l. 92.425 o budowlach wodnych i melioracyach Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyznaje na lokalne regulacye rzek niespławnych w myśl uchwały swej z d. 6. października 1882 w ruł. IX. poz. 257 wydatków na rok 1903 następujące zasiłki:

a) na regulacyę Skawy:

od Jaroszowic do Witanowic, III. rata (ostatnia) . .		5.560 K.

b) na regulacyę Raby:

1. pod Pcimiem, III. rata (ostatnia) . .	4.046 K,	
2. pod Targowiskiem, III. rata (ostatnia) .	4.560 „	
3. pod Dąbrowicą	4.775 „	. 13.381 „

c) na regulacyę Dunajca:

1. pod Krościenkiem	9.819 K,	
2. pod Zarzeczem i Czerńcem . . .	33.039 „	. 42.858 „

d) na regulacyę Wisłoki:

1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą III. rata (ostatnia) . . .	7.146 „	
2. pod Kędzierzem i Żyrakowem, III. rata .	8.038 „	. 15.184 „

e) na regulacyę Sanu:

pod Krasiczynem i Korytnikami, III. rata (ostatnia)	6.242 „

f) na regulacyę Wisłoka:

1. pod Rzeszowem i Drabinianką, II. rata .	12.000 „	
2. pod Babicą i Zarzeczem (zasiłek dodatkowy)	10.960 „	. 22.960 „
g) na premiowanie zawiklenia odsypisk .	. .	. 1.000 „
h) do dyspozycyi Wydziału krajowego .	. .	. 30.000 „
	Ogółem	. . 137.185 „

III. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rubryce IX. poz. 260 wydatków na rok 1903 następujące zasiłki:

a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908)	2.800	K.
b) na drenowanie gruntów włościańskich, III. rata	50.000	„
c) na regulncyę Lubaczówki pod Czerwoną wolą III. rata (ostatnia) . . .	4.480	„
d) na drenowanie gruntów OO. Bonifratów w Zebrzydowicach, II rata (do r. 1904) .	3.200	„
e) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (pow. Żółkiew), II. rata .	8.333	„
f) na regulacyę Seretu pod Tudorowem, II. rata (ostatnia)	6.000	„
g) nie zabudowanie potoku Szkleniec i lokalną regulacyę potoków Białki i Meszny w gminie Mikuszowice (pow. Biała), I. rata .	10.630	„
h) na zabudowanie potoku Jaworzyny (pow. Nowy Sącz), I. rata	12.525	„
i) na zabudowanie potoku Wielopole (pow. Nowy Sącz), I. rata	10.167	„
k) na osuszenie pastwiska gminnego w Jasionce (pow. Rzeszów)	1.667	„
l) na osuszenie gruntów w gminach Wisłoboki, Podliski małe i Zapytów (pow. Lwów) .	4.600	„
m) na osuszenie gruntów w gminie Rogóźno (pow. Żydaczów), I. rata . . .	7 167	„
n) na zabudowanie potoku Tumierz . .	11.556	„
o) na subwencyonowanie fabryk drenarskich .	—	„
p) do dyspozycyi Wydziału krajowego . .	20.000	„
Ogółem .	153.125	K,

IV. Sejm powiększa personal komasacyjny kraj. biura melioracyjnego o jednę posadę inżyniera komasacyjnego z płacą roczną 2.800 koron, rocznym dodatkiem aktywalnym 600 koron i prawem do poboru trzech dodatków pięcioletnich po 240 koron.

V. Sejm zmienia postanowienia § 2. instrukcyi służbowej dla krajowych dozorców melioracyjnych, który zostaje uchylony w dotychczasowem brzmieniu opiewać ma, jak następuje :

1) Do wykonania i bezpośredniego dozoru robót w §. 1. wyszczególnionych ustanawia się następujące kategorye dozorców :

1. konduktorów melioracyjnych I. II. i III. klasy do konserwacyi robót publicznych ;

2. starszych dozorców melioracyjnych;

3. dozorców melioracyjnych ;

4. dozorców drenarskich do wykonania i dozoru tak melioracyj publicznych, jak i prywatnych.

O przyjęciu dozorców, które jest zależnem od ukończenia kursu praktycznego przy biurze melioracyjnem i złożenia z dobrym skutkiem egzaminu głównego tudzież o liczbie dozorców stanowi Wydział krajowy.

Rangę starszego dozorcy otrzymać może dozorca odznaczający się znajomością rzeczy i gorliwością w służbie po kilkuletniej praktyce, miejsce zaś konduktora starszy dozorca, który nadto obeznanym jest z manipulacyą kancelaryjną i prowadzeniem rachunków.

Pobory dozorców wynosić mają:

1. konduktora melioracyjnego.

a) płaca roczna w I. klasie	1.600 K
„ II. „	1.400 „
„ III. „	1.200 „
b) dodatek roczny na mieszkanie	200 „
c) ryczałt roczny na objazdy	200 „
d) trzy pięciolecia po	100 „

2. starszego dozorcy melioracyjnego:

płaca roczna	1.080 „

3. dozorcy melioracyjnego i drenarskiego.

płaca roczna	720 „

W czasie zajęcia w polu otrzymują dozorcy i starsi dozorcy oprócz zwrotu kosztów podróży, mianowicie należytości trzeciej klasy za podróż koleją, a 20 groszy od jednego kilometra za podróż końmi, mieszkanie i utrzymanie, lub w miejsce tego następujące wynagrodzenie dzienne (dyety):

starszy dozorca melioracyjny 2 K;
dozorca melioracyjny 1 K 50 gr;
dozorca drenarski 1 K.

Uczniowie krajowego kursu praktycznego dozorców melioracyjnych lub drenarskich otrzymują za czas zajęcia przy robotach w polu oprócz dyet w kwocie 1 K i zwrotu kosztów podróży płacę miesięczną w kwocie 30 K (1 K dziennie).

Dyety konduktorów melioracyjnych za czas ich zajęcia poza przydzielonym perymetrem melioracyjnym ustanawia się na 3 K dziennie.

Pobory konduktorów melioracyjnych (płacę, dodatek na mieszkanie i ryczałt na objazdy) pokrywają fundusze konserwacyjne publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych, płace zaś, wynagrodzenia dzienne (dyety) i koszta podróży dozorców i starszych dozorców, zarówno jak i uczniów odnośne fundusze budowy, względnie właściciele gruntów podejmujący roboty melioracyjne.

Dozorcy przydzieleni do wykonywania melioracyj prywatnych pobierają płacę za czas, w którym nie są zajęci w polu, z funduszu krajowego (dotacyi na utrzymanie dozorców).

W razie powołania do służby wojskowej nie otrzymują dozorcy żadnego wynagrodzenia z funduszu krajowego.

Wypłata poborów dozorców za czas ćwiczeń wojskowych i wojny zależną będzie od każdorazowej decyzyi Wydziału krajowego.

Al. 7—9. VI. Sejm uchwala załączone ·/. projekty ustaw:

1) o regulacyi potoku Błotni z dopływami;
2) o zabudowaniu i zalesieniu debr w gminie Zniesienie powiatu Lwowskiego;
3) o zabudowaniu i zalesieniu debr w gminie Mikołajów powiatu Żydaczowskiego.

VII. Sejm przyznaje na r. 1903 pierwszą ratę 45% zasiłku krajowego na zabudowanie i zalesienie debr w gminie Mikołajów powiatu Żydaczowskiego w kwocie 21.075 K.

VIII). Sejm przyznaje na pokrycie kosztów operacyj agrarnych w r. 1903 w rubryce X. poz. 304 dotacyę w kwocie 4.000 K.

IX.) Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w rubryce IX., dziale B) na rok 1903 do końca lutego 1905 a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego,

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki, w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału kraj.

Sprawozdanie

o postępie robót pomiarowych dla regulacyi rzek, wykonanych w roku 1902.

Rozporządzeniem c. k. Namiestnictwa z 12. lipca 1902 L. 70.417 poruczono c. k. kraj. Oddziałowi hydrograficznemu, wykonanie pomiarów hydrotechnicznych, dla generalnych projektów regulacyi rzek, objętych ustawą krajową z 18. września 1901 dz. u. kr. Nr. 103, według programu zatwierdzonego rozporządzeniem c. k. Ministerstwa spraw wewn. z 29. czerwca 1902 L. 17.665.

W programie tym były roboty pomiarowe rozłożone na czas: od maja do końca października lat 1902 i 1903, a więc na okresy sześciomiesięczne w każdym roku.

W szczególności miano wykonać pomiary hydrotechniczne:

a) w roku 1902:

1)	na Skawie	na długości	50 km.
2)	na Rabie	„ „	79 „
3)	na Popradzie	„ „	53 „
4)	na Sanie (powyżej Sanoka) . .	„ „	24 „
5)	na Stryju	„ „	148 „
6)	na Świcy z Sukielem . . .	„ „	94 „
		razem	448 km.

b) w roku zaś 1903:

7) na Wisłoku
8) „ Dunajcu (pow. Nowego Sącza)
9) „ Wisłoce (pow. Jasła)
10) „ Wiarze
11) „ Tanwi i
12) „ Bystrzycach . . . . . razem 339 km.

Celem wykonania powyższych robót, utworzono dwie sekcye dla pomiarów geometrycznych i dwie sekcye dla badań hydrometrycznych; zatem 4 sekcye pomiarowe z 10-ciu c. k. urzędników i 4. pomocników technicznych.

Roboty pomiarowe rozpoczęto w roku 1902 w pierwszych dniach sierpnia, a ukończono je w dorzeczu Wisły 7. grudnia, zaś w dorzeczu Dniestru 13. grudnia 1902 — trwały przeto 4·1 miesiąca, z których październik był bardzo słotny, listopad zaś i grudzień niezwykle mroźny.

Mimo to wykonano w powyższym czasie następujące roboty:

A) w dorzeczu Wisły:

I. Na Skawie

od Suchej do ujścia:

a) Pomiar tachymetryczny sytuacyi rzeki na powyższej, 50 km. długiej przestrzeni i naniesienie wyniku pomiaru, na planach 1 : 7200 z r. 1886;

b) na podstawie zdjęcia wkreślono na planach 1 : 7200, przybliżoną przyszłą trasę regulacyjną i ustawiono wzdłuż tej trasy, w myśl powołanego rozporządzenia c. k. Ministerstwa słupki kilometryczne żelazne (repery numerowane) od ujścia rzeki w górę do Suchej.

Długość rzeki wynosi według trasy 46 km.

c) Ścisłą niwelacyę wszystkich reperów kilometrycznych, tudzież hydrometrycznych (H) i wodoskazowych (W), nawiązując ją do najbliższego reperu na Wiśle i do znaku stałego Instytutu geograficznego w Zatorze.

d) Zaniwelowanie ustalonego zwierciadła wody, na całej długości rzeki, w dniach 7, 8 i 9 listopada 1902.

e) Pomiar przekrojów poprzecznych rzeki, przez każdy reper kilometr. i w 2—3 pośrednich punktach między nimi, w ilości ogólnej 133.

f) Badania hydrometryczne młynkiem w 4 przekrojach: pod Suchą, w Skawcach, Wadowicach i w Zatorze.

Ogółem wykonano 14 pomiarów przy rozmaitych stanach wody.

II. Na Rabie

od Lubienia do ujścia:

a) Tachymetryczny pomiar sytuacyi rzeki na powyższej przestrzeni wynoszącej w rzeczywistości 92 km. a nie 79 km., jak podano w sprawozdaniu komisyi wodnej i w programie.

Wynik pomiarów, naniesiono od Lubienia do Myślenic, na długości 16 km. na plany katastralne 1 : 2880, zaś od Myślenic do ujścia 76 km. na plany 1 : 7200 z r. 1886.

b) Repery kilometryczne ustawiono z uwzględnieniem przybliżonej trasy regulacyjnej wzdłuż całej jej długości wynoszącej 89 km.

c) Ścisłą niwelacyę wszystkich reperów kilometrycznych, hydrometrycznych (H) i wodoskazowych (W) i nawiązano ją do najbliższego reperu wiślanego i do znaku Instytutu geograficznego w Bochni.

d) Niwelacyę ustalonego zwierciadła wody na całej długości wykonano w dniach: 24, 25 i 26 listopada 1902.

e) Zdjęto przekroje poprzeczne rzeki przez każdy reper i w 3—4 pośrednich punktach, pomiędzy reperami kilometrycznymi.

Ogółem zdjęto 267 przekrojów poprzecznych.

f) Badania hydrometryczne młynkiem wykonano w sześciu przekrojach, t. j. pod Mszaną dolną, Stróżą, Gdowem, Książnicami, Proszówkami i pod Ujściem solnem. Ogółem wykonano 7 pomiarów przy niskich stanach wody. Większą ilość pomiarów nie można było wykonać dla braku odpowiednich stanów wody w okresie badań, odmiennych od stanów pierwotnego pomiaru.

Z wiosną roku 1903, uzupełni się pomiary na tej rzece o dwa w każdym przekroju.

B) W dorzeczu Dniestru:

III. Na Stryju

od Turki do ujścia:

a) Rektyfikacyę planów katastralnych dla górnego biegu od Turki do Kruszelnicy na długości 69 km. i tachymetryczny pomiar sytuacyi rzeki od Kruszelnicy do ujścia na długości 87 km., który naniesiono na plany sytuacyjne 1 : 7200 z r. 1886; zatem długość całej rzeki wynosi 156 km.

b) Repery kilometrowe ustawiono po wkreśleniu przybliżonej przyszłej trasy regulacyjnej na całej długości rzeki wynoszącej według trasy 152 km., a więc o 4 km. więcej niż w programie przyjęto.

c) Ścisłą niwelacyę reperów kilometrowych, hydrometrycznych i wodoskazowych nawiązano do reperu nad Dniestrem i do marki Instytutu geograficznego w Turce, Synowódzku, Łubieńcach i Stryju.

d) Ustalono zwierciadło wody na całej przestrzeni rzeki od Turki do ujścia.

e) Przekroje poprzeczne rzeki na całej przestrzeni przez każdy reper kilometrowy, a oprócz tego w dolnej przestrzeni od Synowódzka do ujścia na długości 78 km. w 2—3 pośrednich punktach między kilometrami. Ogółem pomierzono 222 przekrojów.

Górna przestrzeń Stryja powyżej Synowódzka ma koryto przeważnie regularne; nie zdejmowano przeto większej ilości przekrojów.

f) Badania hydrometryczne młynkiem wykonano na Stryju w 4 przekrojach: w Synowódzku wyżnem i niżnem, w Wierczanach i w Żydaczowie; na Oporze zaś w Synowódzku wyżnem. Ogółem wykonano 15 pomiarów przy rozmaitych stanach wody.

Oprócz powyższych robót hydrotechnicznych na Skawie, Rabie i Stryju, wykonano jeszcze badania hydrometryczne na innych rzekach, programem na r. 1902 objętych, a mianowicie:

1) na Popradzie w dwóch przekrojach	.	2 pom.
2) na Sanie w Postołowie		1 „
3) na Świcy z Sukielem w siedmiu przekrojach		13 pom.
razem	.	16 pom.;

następnie na rzekach objętych programem na r. 1903:

4) na Wisłoku w pięciu przekrojach	. .	5 pom.
5) na Dunajcu w ośmiu „	. .	9 „
6) na Bystrzycach w sześciu „	. .	8 „
razem	.	22 pom.

Z powyższego przedstawienia postępu robót wynika, że:

a) robót geometrycznych wykonano w r. 1902:

1) na Skawie od Suchej do ujścia na długości	. .	50 km.
2) na Rabie od Lubienia do ujścia na długości	.	92 „
3) na Stryju od Turki do ujścia na długości	. .	156 „
razem na długości	.	298 km.

W porównaniu z programem obejmującym na r. 1902, 448 km. wykonano 66·5%, co wobec czteromiesięcznego trwania pomiarów, zamiast sześciomiesięcznego, w zupełności odpowiada zadaniu, zwłaszcza, gdy się uwzględni krótkość dnia w porze jesiennej, tudzież słoty i mrozy w październiku i listopadzie.

Z programu na rok 1902 pozostało przeto do wykonania w ciągu r. 1903:

1) na Popradzie	. .	53 km.
2) na Sanie powyżej Sanoka	.	24 „
3) na Świcy . . .	.	94 „
razem na długości		171 km.

b) robót hydrometrycznych wykonano w r. 1902 z proponowanych na r. 1902:

1) na Skawie	. . 14	pom.
2) „ Rabie	. . 7	„
3) na Popradzie	. 2	pom.
4) „ Sanie	. . 1	„
5) „ Stryju	. . 15	„
6) „ Świcy	. . 13	„

a nadto na rzekach objętych programem na r. 1903:

7) na Wisłoku	. . 5	„
8) „ Dunajcu	. . 9	„
9) „ Bystrzycach	. 8	„
ogółem	. 74	pom.

Według programu miano wykonać w r. 1902, 56 + 59 = 115 pom., wykonano więc mniej o 41 pomiarów, a z całego zadania na r. 1902 64·3%, co ze względu na powyższą uwagę ad a) i z powodu niemożności korzystania z wysokich wód czerwcowych, jest usprawiedliwione.

Roboty biurowe, celem zestawienia wyników z pomiarów, już rozpoczęto; zestawienie generalnych projektów dla powyższych rzek nie będzie więc podlegało żadnym trudnościom, bowiem zebrany materyał jest zupełnie wystarczający.

Lwów, dnia 21 grudnia 1902.

Odpis odezwy

Wydziału krajowego z d. 30. listopada 1902 l. 56.475 do c. k. Namiestnictwa w sprawie regulacyi rzek kanałowych.

W myśl ustępu pierwszego §. 5. ustawy z d. 11. czerwca 1901. Dz. u. p. Nr. 66 o budowie dróg wodnych i wykonaniu regulacyi rzek mają być rozpoczęte najdalej w r. 1904 w Czechach, na Morawie, na Szląsku, w Galicyi, tudzież w Austryi dolnej i górnej regulacye tych rzek, które z kanałami spławnymi, względnie mającemi się skanalizować rzekami stanowią jednolitą sieć wodną, a czy to ze względu na doprowadzenie wody, czy też ze względu na ruch żwiru, posiadają szczególniejsze znaczenie dla dróg wodnych objętych powołaną ustawą. W tym celu obowiązany był c. k. Rząd podjąć natychmiast rokowania z interesowanemi królestwami i krajami, przyczem co do pieniężnych świadczeń krajów miały być stosowane dotychczasowe zasady.

Tymczasem zanim jeszcze udzielony został Wydziałowi krajowemu okólnik c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 26. czerwca 1901 l. 24.401, w sprawie ułożenia programu regulacyi rzek wspólnie z c. k. Namiestnictwem, weszło do Sejmu bez poprzedniego zapytania Wydziału krajowego przedłożenie rządowe o regulacyi pewnych, ściśle oznaczonych przestrzeni 12 rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami galicyjskimi, które to przestrzenie, o ile wnosić można z ich ograniczenia, służyć mają jako drogi dowozowe do kanałów.

Co do tego przedłożenia podniósł Wydział krajowy za pośrednictwem swego delegata w czasie obrad w łonie sejmowej komisyi wodnej poważne wątpliwości, a mianowicie: co do 40% udziału kraju, ograniczenia regulacyi na pewne tylko przestrzenie, a przedewszystkiem co do wyłączenia zabudowań potoków górskich, które wedle wyraźnego brzmienia państwowej ustawy kanałowej tak ze względu na doprowadzenie wody, jak i ze względu na ruch żwiru powinny były być do robót regulacyjnych włączone.

Gdy jednak ze strony autorytatywnej sejmowa komisya wodna otrzymała zapewnienie, że pod względem kwestyj podniesionych przez Wydział krajowy wszystkie inne interesowane kraje będą na równi z Galicyą traktowane, Reprezentacya kraju, który od pamiętnej powodzi w r. 1884 wyczekiwał daremnie regulacyi rzek, przyjęła jednomyślnie przedłożony przez c. k. Rząd projekt ustawy na posiedzeniu z dnia 2. lipca 1901, a projekt ten uzyskał Najwyższą sankcyę d. 18. września 1901 (ogłoszony w dzienniku ustaw kraj. pod Nrem 103).

Nadspodziewanie jednak dowiaduje się obecnie Wydział krajowy, że w innym kraju interesowanym, tj. królestwie czeskiem, gdzie rokowania przez cały rok były prowadzone, gdzie opinię co do rozmiaru robót regulacyjnych wydała utworzona w międzyczasie c. k. Dyrekcya dla budowy dróg wodnych, a projekt ustawy regulacyjnej wyszedł

od Wydziału krajowego, nie ograniczono się tylko do regulacyi pewnych przestrzeni rzek, lecz uwzględniono całe dorzecza wraz z zabudowaniem potoków górskich i budową rezerwoarów w górach, co właśnie w przeciwieństwie do galicyjskiej ustawy regulacyjnej odpowiada celowi i duchowi państwowej ustawy kanałowej.

I tak wedle uchwalonego przez Sejm czeski d. 18. lipca 1902 projektu ustawy, na którego postanowienia zgodził się c. k. Rząd (wedle odezwy c. k. Namiestnictwa czeskiego z d. 16. czerwca 1902 l. 122.092), mają być wykonane w latach osiemnastu począwszy od r. 1904 kosztem 113.180.800 koron przy udziale państwowego funduszu kanałowego następujące roboty:

1) regulacya Łaby od Spindelmühle do Jaromierza, tudzież tak zwanej małej Łaby wraz z potrzebnemi zabudowaniami i rezerwoarami górskimi u źródłowisk;

2) regulacya Upy od Petzer do Riesenburg wraz z potrzebnemi zabudowaniami i rezerwoarami (dorzecze Upy wynosi tylko 513,3 km², koszta korekcyi potoku obliczono na 6,900.000 K, a samych tylko zbiorników na 5,000.000 K);

3) regulacya dzikiej i cichej Orlicy wraz z budową rezerwoarów, tudzież regulacya Dziedziny (dorzecze Dziedziny wynosi 301 km², a regulacya tego potoku na długości 11 km. kosztem 830.000 K ma na celu ochronę od wylewu gruntów nadbrzeżnych, systematyczne odwodnienie gruntów i nawodnienie łąk, a więc wyłącznie interesy kultury krajowej);

4) regulacya Chrudymki (regulacya tej rzeki o dorzeczu 862,9 km.² ma kosztować 4.860,000 K) i ma na celu interesy rolnicze, tj. ochronę od wylewów, a po części i nawodnienie);

5) regulacya Dubrawy (rzeka ta o dorzeczu 621,8 km² przepływa przez cały szereg stawów — projektowane są 4 rezerwoary u źródeł i częściowa regulacya dla ochrony od wylewów kosztem 3,640.637 K 25 gr.);

6) regulacya Cydliny (koszta regulacyi Cydliny Podjebradzkiej na długości 12 km., która ma na celu osuszenie 500 ha gruntów za pomocą rowów długości 26,85 km, obliczone na 935,383 K — koszta Cydliny Chlumeckiej na 1,827.189 K na 21 km., a melioracyi 720 ha gruntów na 138.338 K, a koszta regulacyi Cydliny Nowobydzówskiej dla ochrony od zalewu 1.620 ha gruntów na 2,349.172 K 46 gr.);

7) regulacya Izery wraz z potrzebnemi zabudowaniami i regulacya Klenicy (koszta przybliżone regulacyi Izery w latach 1904—1912 przyjęto na 6,400.000 K, koszta Klenicy o dorzeczu 170 km² w dolnej przestrzeni 5 km na 850.000 K, dalszej zaś przestrzeni 124,6 km dla osuszenia i nawodnienia 6.180 ha gruntów na 4,346.492 K);

8) regulacya rzeki Eger wraz z potrzebnemi zabudowaniami i regulacya potoku Goldbach (na roboty w pierwszych 10 latach w dorzeczu rzeki Eger preliminowano na zbiorniki 600.000 K, na zabudowania 300.000 K, na regulacyę rzeki 5,000.000 K, razem 5,900.000 K, na dalsze lata 4,625.000 K, razem 10,525.000 K — na regulacyę zaś 28 km, potoku Goldbach o dorzeczu 473 km² dla ochrony gruntów od wylewów po 80.000 K na 1 km);

9) regulacya rzeki Biela;

10) regulacya rzeki Plucznica;

11) regulacya potoków Kamieneckiego i Chrzybskiego (dorzecza pierwszego 210 km², drugiego 66,7 km²);

12) regulacya rzeki Wełtawy powyżej Budziejowic wraz z potrzebnymi rezerwoarami u źródeł i zabudowaniami w górnym biegu (rezerwoary, których koszta preliminuje Wydział krajowy na 6,500.000 K, mają na celu ochronę od wylewów, zasilanie rzeki w czasie posuchy i wytworzenie siły wodnej dla celów rolniczych, przemysłowych i elektrycznych);

13) regulacya rzeki Malszy wraz z potrzebnymi rezerwoarami i zabudowaniem potoków górskich;

14) regulacya rzeki Łużnicy i Niezárki wraz z potrzebnemi zabudowaniami;

15) regulacya rzeki Otawy wraz z potrzebnemi zabudowaniami;

16) ubezpieczenie brzegów rzeki Sazawy wraz z potrzebnemi rezerwoarami i zabudowaniami;

17) regulacya rzeki Berunka wraz z zabudowaniem potoku Kaczak, tudzież regulacya Litawki, potoku Rakovickiego, Mży, Radbuzy i Uhlawy (koszta regulacyi rzeki Uhlawy o dorzeczu 912,8 km² na długości 44 km obliczono na 7,300.000 K);

18) regulacya potoku Botycza wraz z budową rezerwoaru w Hostiwarzu (koszta regulacyi potoku o dorzeczu 125 km² wraz z melioracyą gruntów nadbrzeżnych obliczono na 1,169.000 K, koszta zbiornika na 584.000 K, razem 1,753.000 K);

19) regulacya potoku Motolskiego (koszta regulacyi tego potoku o dorzeczu 15 km² na długości 9 km wraz z budową 3 zbiorników obliczono na 800.400 K);

20) regulacye i zabudowania mniejszych dopływów Weltawy i Łaby, jakie się okażą potrzebne;

21) wreszcie w miarę rozporządzalnych środków i potrzeby regulacyi, a przy szczególniejszem uwzględnieniu tych wód, dla których regulacyi są wygotowane projekty, mają być wykonane także inne regulacye, które odpowiadają warunkom ustępu pierwszego §. 5 ustawy o drogach wodnych z d. 11. czerwca 1901 r. Dz. u. p. Nr. 66.

Do kosztów powyższych regulacyj czeskich ma się przyczynić fundusz krajowy 40%, skarb państwa zaś 60% (§. 4) podobnie jak w Galicyi, w latach zaś 1904—1912 uiścić ma kraj 25,000.000 K, państwowy fundusz kanałowy 35,000.000 K, a państwowy fundusz melioracyjny 3,000.000 K, razem 63,000.000 Koron (§. 5), podczas gdy wyznaczona na ten okres czasu w Galicyi suma wynosi wedle §. 4 galic. ustawy regulacyjnej 26,361.000 K (19,398.600 K z państwowego funduszu kanałowego, a 6,962.400 K z funduszu krajowego).

Ważne dla kraju są także dalsze postanowienia projektu czeskiej ustawy regulacyjnej, wedle której kierownictwo budowy i kolaudacyę poruczać ma kraj. komisya regulacyjna Namiestnictwu, albo Wydziałowi krajowemu (§. 9), a specyalne ustawy krajowe oddać mogą wykonanie robót i przyszłe utrzymanie powiatom, gminom, lub spółkom wodnym, które będą obowiązane uiścić do 20% kosztów na rzecz kraju (§. 10).

Jak z powyższego streszczenia głównych postanowień czeskiej ustawy regulacyjnej okazuje się, regulacya rzek czeskich ma być przeprowadzona w myśl ustępu pierwszego §. 5. państwowej ustawy kanałowej racyonalnie i systematycznie, bo obejmować ma całe dorzecze, a więc także regulacyę górnych biegów rzek, zabudowania potoków górskich i budowę rezerwoarów górskich tak dla wstrzymywania wielkiej wody, jak i dla zasilania rzek w czasie posuchy, oraz dla wytwarzania siły wodnej, a wreszcie osuszenia i nawodnienia gruntów — podczas gdy galic. ustawa regulacyjna przewiduje tylko regulacyę dolnych i środkowych przestrzeni rzek, z pominięciem regulacyi górnych przestrzeni i zabudowań potoków górskich, a co najgorsza, w osobnym §-fie 14 wyłącza te roboty, odsyłając je do szczupłego państwowego funduszu melioracyjnego, przeznaczonego dla wszystkich krajów koronnych.

To nierówne traktowanie Galicyi w porównaniu z Czechami pociągnęło też za sobą ten skutek, że z 75 milionów, przeznaczonych wedle ustępu trzeciego §. 8. państwowej ustawy kanałowej na regulacyę rzek w okresie 1904—1912, Galicya, która co do obszaru stanowi 41,4% wszystkich 6 krajów interesowanych, otrzymać ma 19,398.600 K, czyli 25,86%, Czechy zaś, których obszar przedstawia 27,4%. 35,000.000 K, czyli 44,66%.

Wydział krajowy pozwala sobie wyrazić oczekiwanie, że c. k. Rząd wobec systemu i rozmiarów regulacyi rzek, jakie w Czechach mają być zastosowane i przeprowadzone, zechce w drodze noweli do galic. ustawy regulacyjnej przywrócić równomierne traktowanie i wymierzyć naszemu krajowi sprawiedliwość, a to przez zupełne uchylenie §. 14. galic. ustawy regulacyjnej i rozszerzenie robót przewidzianych w §§. 2 i 3 tej ustawy na całe dorzecza, tj. górny bieg rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami i zabudowanie potoków górskich w ich dorzeczach.

Rozszerzenie to obejmowałoby w myśl ułożonego d. 24. listopada 1902 przez tamtejszy departament wodny i kraj. biuro melioracyjne programu regulacyi wód w Galicyi następujące roboty wyszczególnione w dziale II. pod *a*) i w dziale III. pod *a*):

a) regulacyą górnych przestrzeni rzek kanałowych i ich dopływów:

1. Skawy od ujścia Bystry do Suchy . .	23	km	po	50.000 K	=	1,150.000 K
2. Raby „ Mszany do Lubienia .	6,8	„	„	40.000 „	=	272.000 „
3. Wisłoki od Rozstajnego do Żmigrodu .	26	„	„	20.000 „	=	520.000 „
4. Ropy od ujścia Zdyni do Wisłoki . .	57	„	„	30.000 „	=	1,710.000 „
5. Jasiołki od Woli wyżnej do Wisłoki .	60	„	„	40.000 „	=	2,400.000 „
6. Wisłoka od potoku Morwawy do Frysztaka	28	„	„	30.000 „	=	840.000 „
7. Sanu od Rajskiego do Liska . . .	45	„	„	25.000 „	=	1,125.000 „
8. Wiaru od Łomny do Niżankowic . .	30	„	„	25.000 „	=	750.000 „
9. Strwiąża od Krościenka do Biskowic .	47	„	„	25.000 „	=	1,175,000 „
10. Dniestru od potoku Mszańca do Kornalowic	60	„	„	35.000 „	=	2,100.000 „
11. Oporu od potoku Orawy do Stryja . .	20	„	„	25.000 „	=	500.000 „
razem						12,542.000 K

b) regulacyą i zabudowanie potoków górskich w dorzeczu dróg wodnych:

1. Dunajca i Popradu	7,000.000 K
2. Soły	1,400.000 „
3. Skawy	486.000 „
4. Raby	2,350.000 „
5. Biały	1,400.000 „
6. Wisłoka	250.000 „
7. Sanu	230.000 „
8. Dniestru górnego	650.000 „
9. „ dolnego	170.000 „
10. Łomnicy	660.000 „
11. Bystrzycy sołotwińskiej i nadwórniańskiej .	1,000.000 „
razem . .	15,596.000 „
do tego regulacye pod *a*)	12 542.000 „
Ogółem . .	28,138.000 K

Z powyższej sumy przypadłaby na państwowy fundusz kanałowy w okresie 1904—1912 kwota . . . . . 7,597.260 K
jako 60% datek, tak, iż łącznie z sumą . . . . . 19,398.600 „
przyznaną galic. ustawą regulacyjną dosięgnąłby zasiłek dla Galicyi z dotacyi 75 milionów Koron w tym okresie . . . **26,995.860 K**
czyli 36%.

Wydział krajowy uprasza gorąco c. k. Namiestnictwo o przedstawienie tej sprawy z wnioskiem przychylnym interesowanym Ministerstwom i wyjednanie, ażeby na najbliższej sesyi sejmowej wniesioną została nowela do galicyjskiej ustawy regulacyjnej, któraby rozszerzyła rozmiar robót, mających się wykonać przy pomocy państwowego funduszu kanałowego, oraz obejmowała postanowienia zawarte w §§. 9. i 10. projektu czeskiej ustawy regulacyjnej.

Program regulacyi wód w Galicyi.

L. p.	Nazwa rzeki	Przestrzeń od	Przestrzeń do	Długość w km	Koszt 1 km	Koszt ogólny koron	Uwaga
				I. Rzeki spławne i graniczne.			
1	Bug	ujścia Raty	gran. państw.	28.8	51.388·8	1,470.000	projekt szczegółowy
2	Bug gran.	Ulwówka	Litowierza	16	25.000	400.000	
3	Prut	Kołomyi	gr. Bukowiny	50	90.000	4,500.000	
4	Zbrucz gr.			210	5.000	1,050.000	miejscowe ubezpieczenia gr. państwa
			Suma	304·8		7,420.000	
				II. Rzeki, których regulacya leży w interesie spławu i kultury krajowej.			
				a) stanowiące wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi			
1	Skawa	uj. Bystry	Suchy	23	50.000	1,150.000	
2	Raba	„ Mszany	Lubienia	6·8	40.000	272.000	
3	Wisłoka	Rozstajnego	Żmigrodu	26	20.000	520.000	
4	Ropa	uj. Zdyni	uj. Wisłoki	57	30.000	1,710.000	
5	Jasiółka	Woli wyżnej	ujścia	60	40.000	2,400.000	liczne przekopy
6	Wisłok	p. Morwawy	Frysztaka	28	30.000	840.000	
7	San	Rajskiego	Liska	45	25.000	1,125.000	
8	Wiar	Łomny	Niżankowic	30	25.000	750.000	
9	Strwiąż	Krościenka	Biskowic	47	25.000	1,175.000	
10	Dniestr gór.	p. Mszańca	Kornalowic	60	35.000	2,100.000	
11	Opór	p. Orawy	ujścia	20	25.000	500.000	
			Suma	402·8		12,542.000	
				b) położone po za siecią dróg wodnych			
1	Bug	Sielca	Buska	44	42.700	1,800.000	Uzupełnienie regul. rozpoczętej jeden brzeg
2	Prut	Dory	Kołomyi	56	40.000	2,240.000	
3	Czeremosz	Uścieryk	ujścia	76		2,720.000	
	(Przybliżony kosztorys c. k. Starostwa w Kołomyi dla przestrzeni						
	dolnej	44 km po	40000 K				
	górnej	32 „ „	30000 K				
		Suma		176		6,760.000	

L. p.	Nazwa rzeki	Przestrzeń od	Przestrzeń do	Długość w km	Koszt 1 km	Koszt ogólny koron	Uwaga
	III. Regulacya i zabudowanie potoków górskich						
	a) w dorzeczu dróg wodnych.						
1	Dunajca i Popradu						
	Czarny Dunajec	Kościelisk	Nowego Targu	35	40.000	1,400.000	
	Biały Dunajec	Zakopanego	„ „	24	40.000	960.000	
	Białka tatrzańska (projekt sekcyi Samborskiej)	—	—	—	—	620.504	
	Zalesienie debr w Krościenku (projekt sekcyi Samborskiej)	—	—	—	—	75.000	
	Kamienica nawojowska	p. Roztoki	ujścia	17	22.000	374.000	preliminarz sekcyi Samborskiej c. k. oddziału leśno technicznego
	Ochotnica z dopływami	—	—	—	—	547.200	
	Kamienica	—	—	—	—	345.600	„
	p. Obidzki	—	—	—	—	114.000	„
	p. Krośnica z Grywałdem	—	—	—	—	330.400	„
	p. Ruski w Szczawnicy	—	—	—	—	409.600	„
	Potoki w okolicy Nowego Sacza (Gabański, Czarna woda, Krynicczanka, Muszynka z dopływami)	—	—	—	—	656.382	
			Do przeniesienia . .			5,832 686	

L. p.	Nazwa rzeki	Przestrzeń od	Przestrzeń do	Długość w km	Koszt 1 km	Koszt ogólny koron	Uwaga
		Z przeniesienia .				5,832.686	preliminarz sekcyi Samborskiej
	p. Żegiestowski	—	—	—	—	200.000	c. k. oddziału leśno-techn.
	p. Wierchomla	—	—	—	—	462.870	„
	p. Lepietnica lewy dopływ Dunajca między N. Targiem a Czorsztynem	Obidowy	ujścia	—	—	292.000	„
	4 potoki między N. Targiem a Zakopanem	—	—	—	—	24.000	„
	p. Łomnica między Bystrem a Piwniczną	—	—	—	—	40.000	„
			Suma .	76	—	138.400	„
1	w dorzeczu Dunajca i Popradu		—	—	—	6,989.956	
2	w dorzeczu Soły		—	—	—	7,000.000	okrągło
3	w dorzeczu Skawy (p. Szatani, Strącze, Malejowa, Lachowce, z Łysej góry, Jachówka i Paleczka	—	—	—	—	1,400.000	projekt gener.
				Do przeniesienia .		486.000	częściowe projekty
						8,886.000	

L. p.	Nazwa rzeki	Przestrzeń od	Przestrzeń do	Długość w km	Koszt 1 km	Koszt ogólny koron	Uwaga
			Z przeniesienia . .			8,886.000	
4	w dorzeczu Raby (z wyłączeniem przestrzeni Raby do ujścia Mszany do Lubienia)	—	—	—	—	2,350.000	projekt gener.
5	w dorzeczu Biały (uzupełnienie)	—	—	—	—	1,400.000	„ „
6	w dorzeczu Wisłoka (p. Ryjak)	—	—	—	—	250.000	projekt szczegółowy
7	w dorzeczu Sanu (p. Cisówka Olszanka)	—	—	—	—	230.000	
8	w dorzeczu górnego Dniestru (Lenina, Bereźnica, Bystrzyca i Czerchawa)	—	—	—	—	650.000	
9	w dorzeczu dolnego Dniestru (jary w Niżniowie i Dolinie)	—	—	—	—	170.000	
10	w dorzeczu Łomnicy	—	—	—	—	660.000	projekt gener.
11	w dorzeczu Bystrzysołotwińskiej i nadwórniańskiej	—	—	—	—	1,000.000	
					Suma	15,596.000	

L. p.	Nazwa rzeki	Przestrzeń od	Przestrzeń od	Długość w km	Koszt 1 km	Koszt ogólny koron	Uwaga
	b) po za siecią dróg wodnych:						
1	w dorzeczu Prutu (Sopówka, Łuczka, Pistynka i Rybnica)	—	—	—	—	1,300.000	projekt gener.
2	w dorzeczu Czeremosza wraz zabudowaniem usuwającej się góry w Żabiu	—	—	—	—	860.000	
					Suma	2,160.000	

IV. Melioracye.

A) Dorzecze Wisły

a. Lewe dopływy.

1	p. Chechło i wały wsteczne	ujścia	źródeł	23	10.000	230.000
		„	lasu Mętków	5	15.000	75.000
2	p. Rudno i wały wsteczne	„	źródeł	15	10.000	150.000
		„	Przegini	9	15.000	135.000
3	p. Sanka i wały wsteczne z dopł.	„	źródeł	19	10.000	190.000
		„	Mnikowa	9	15.000	135.000
	Morawica	„	„	9	10.000	90.000
4	p. Rudawa i wały wsteczne z dopł.	„	mostu kol.	14	49.000	686.000
		„	północnej granicy	14	15.000	210.000
	Rudawką z dopł.	„	„	34	10.000	340.000
	Krzeszówką z dopł.	„	źródeł	13	10.000	130.000
	Filipówką z dopł.	„	„	10	10.000	100.000
	Dulówką z Pazdewnikiem	„	„	11	10.000	110.000
			Do przeniesienia .	185		2,581.000

L. p.	Nazwa rzeki	Przestrzeń od	Przestrzeń do	Długość w km	Koszt 1 km	Koszt ogólny koron	Uwaga
	Z przeniesienia . .			185		2,581.000	
	b) Prawe dopływy Wisły:						
5	Graniczna Białka z Straconką	ujścia	Bystry	26	20.000	520.000	
		„	źródeł	6	10 000	60.000	
6	p. Skawinka	Radziszowa	Harbutowic	17	15.000	255.000	
	p. Skawinka		Radziszowa	10	40.000	400.000	
	wały wsteczne Skawinki						
7		ujścia	Skawiny	6	15.000	90.000	
	p. Wilga i wały	„	nasypu kol.	4	40.000	160.000	
8	wsteczne	„	Zaborza	6	15.000	90.000	
	Górna Trześniówka z dopływami	Sobowa	Pateraka	206.6		1,620.000	projekt szczegółowy
	c) dopływy Soły.						
9	p. Łękawka	ujścia	Koconia	12	10.000	120.000	
10	Pisarzówka	„	Kóz	12	10.000	120.000	
11	Roczynka	„	Roczyny	21	20.000	420.000	
	d) dopływy Skawy.						
12	p. Skawica	ujścia	Zawoi	17	20.000	340.000	
13	p. Wieprzówka	„	Andrychowa	19.8		485.100	
	e) dopływy Raby.						
14	p. Krzyworzeka	ujścia	Wiśniowej	12	10.000	120.000	
15	Stradomka	„	Raciborzan	} 28	20.000	560.000	
	z Tarnawą	„	Słupia				
	f) dopływy Dunajca.						
16	p. Słomka	„	Wyższego dw.	12	10.000	120.000	
17	„ Łososina	„	Turkowy	42	20.000	840.000	
	Do przeniesienia .			589·4		8,901.100	

L. p.	Nazwa rzeki	Przestrzeń od	Przestrzeń do	Długość w km	Koszt 1 km	Koszt ogólny koron	Uwaga
		Z przeniesienia .		589.4		8,901.100	
	z p. Stopnickim i Białką	„	Stopnic	8	10.000	80.000	
		„	Turkowy	7	10.000	70.000	
		g) dopływy Wisłoki,					
18	p. Czarna	ujścia	Wałków	20	10.000	200.000	
19	p. Wielopolka	„	Wielopola	41	20.000	820.000	
	z p. Budzisz i Bystrzycą	„	Zagórzyc	14	10.000	140.000	
		„	Bystrzycy	19	10.000	190.000	
20	p. Ociecki	„	Cierpisza	20	15.000	300.000	
21	p. Ruda w Rzemieniu (osuszenie bagien Rzemieńskich)			49		304.000	projekt szczegółowy
		h) San i dopływy.					
22	p. Osława	ujścia	Szczawnego	29	20.000	580.000	
23	Wyrwa	„	Kwaszenicy	27	25.000	1,425.000	
24	Wisznia	Sąd. Wiszni	ujścia	74	25.000	1,850.000	
25	„ Szkło	ujścia	Krakowca	35	20.000	700.000	
26	„ Lubaczówka	„	Lubaczowa	40	10.000	400.000	
27	„ Trzebośna	„	Trzebosi	25	10.000	250.000	
		i) dopływy Wisłoka.					
28	Murwawa	ujścia	Królika polsk.	21	10.000	210.000	
29	Strug	„	Borka now.	13	15.000	195.000	
30	p. Mleczka	„	Pruchnika	20	20.000	400.000	
31	p. Pruchnik	„		15	15.000	225.000	
		j) Bug z dopływami.					
32	Górny Bug	Buska	Sassowa	30	30.000	900.000	
33	dopł. Złoczowka	ujścia	Złoczowa	20	20.000	400.000	
		Do przeniesienia .		1.116.4		18,540.100	

L. p.	Nazwa rzeki	Przestrzeń od	Przestrzeń do	Długość w km	Koszt 1 km	Koszt ogólny koron	Uwaga
		Z przeniesienia .		1.116·4		18,540.100	
34	p. Gołogórka	mostu kol.	Olszanicy	12	15.000	180.000	
35	Sołokija	ujścia	Lubyczy	59	30.000	1,770.000	
	z Rzeczycą	„	Karczmina	12	10.000	120.000	
	Stajskim kanałem		„	9	5.000	45.000	
	dopł. od Karowa			4	5.000	20.000	
	dopł. od Machnowa			6	5.000	30.000	
36	Rata z dopł.	ujścia	Werchraty	66	30.000	1,980.000	
	Żełdec	„	Woli żółtaniec	28	20.000	560.000	
	p. Świnia	„	Mokrotyna	34	20.000	680.000	
	z Derewienką	„	Szabeluej	25	16.000	450.000	
	z dopł. od Kunina			6	14.000	84.000	
	Fujną	„	Fujny	5	14.000	70.000	
	Krechówką			4	12.000	48.000	
	z p. Białka	„	Magierowa	27	16.000	432.000	
	Drwinką			6	12.000	72.000	
	p. Moszczanka		Pogorzelisk	10	12.000	120.000	
37	p. Spasówka	„	granicy	17	10.000	170.000	
	z dopł. Karbów			8	5.000	40.000	
38	p. Białystok	„	Józefowa	28	10.000	280.000	
	z Rudką	—	—	5	5.000	25.000	
	p. od Byszowa	—	—	10	5.000	50.000	
	p. Buszków	„	Hanunina	10	5.000	50.000	
			Suma	1507·4		25,816.000	

B) Dorzecze Dniestru.

1	Wereszyca	ujścia	Lubienia	30	30.000	900.000	
	z p. Grzęskim	„	Małpy	8	10.000	80.000	
	p. Gasiska	„	Andryanowa	5	10.000	50.000	
		Do przeniesienia .		43		1,030.000	

L. p.	Nazwa rzeki	Przestrzeń od	Przestrzeń do	Długość w km.	Koszt 1 km.	Koszt ogólny koron	Uwaga
		Z przeniesienia .		43		1,030.000	
	i bocznymi dopływami mniejszymi	—	—	16	5.000	80.000	
2	Tyśmienica	ujścia Bystrzycy	Mrażnicy	42	40.000	1,680.000	
	z Rabczanką	ujścia	Dołhego	9	20.000	180.000	
	Słonicą dopł.	„	Stebnika	11	20.000	220.000	
	Sprynią	„	Spryni	8	10.000	80.000	
	Trudnica	„	Bronicy	20	20.000	400.000	
	z Niedźwiedzianką	„	Woli Jakubowej	7	10.000	70.000	
	Bar	„	Uniatycz	14	10.000	140.000	
	Ratoczyna	„	Romanówki	3	10.000	30.000	
3	p. Kłodnica przekop	„	Kłodnicy	37	20.000	740.000	
	Nieżachówka dopł. Kłodnicy	Brydnicy	Dniestru	11	10.000	110.000	
	Łomnica	ujścia	Niezie-chowa	7	10.000	70.000	
	Święty potok	„	Niezie-chowa	6	10.000	60.000	
	ramię Radelicz	Brydnicy	Dniestru	6	10.000	60.000	
4	p. Letnianka	ujścia	Medenic	11	15.000	165.000	
5	p. Błożewka z dopł. od Jatwięgów	„	Błożwi gór.	34	20.000	680.000	
	z dopł. od Chlewisk	—	—	8	10.000	80.000	
6	p. Szczerek	—	—	9	10.000	90.000	
7	p. Świerz	ujścia „	Basiówki Świerza	40 50	15.000 20.000	600.000 1,000.000	
8	Złota Lipa	Litwinowa	Zawałowa	—	—	130.000	projekt
		Do przeniesienia .		392		7,695.000	

L. p.	Nazwa rzeki	Przestrzeń od	Przestrzeń do	Długość w km.	Koszt 1 km.	Koszt ogólny koron	Uwaga
		Z przeniesienia . .		392		7,695.000	
9	p. Koropiec lokalne ubezpieczenia	—	—	—	—	—	
10	p. Strypa lokalne ubezpieczenia	—	—	—	—	—	
11	Seret lokalne ubezpieczenia	—	—	—	—	—	
	dopływy prawe poniżej Rozwadowa						
12	p. Bereżnica	ujścia	Jaroszyc	28	10.000	280.000	
13	p. Siwka	„	Kałusza	30	20.000	600.000	
14	p. Bołochówka	„	Zawadki	20	10.000	200.000	
15	p. Łukiew	„	Mysłowic	24	20.000	480.000	
	dopływy Stryja.						
16	p. Żeżawa	—	—	—	—	120.000	projekt
	dopływy Bystrzycy nadwórniańskiej.						
17	p. Worona	ujścia	powyżej kolei	30	30.000	900.000	
18	p. Strymba	—	—	16	20.000	320.000	
			Suma .	540		10,595.000	
	C) Dorzecze Dunaju.						
1	p. Czerniawa	ujścia	Obertyna	41	15.000	615.000	
2	p. Bełełuja z dopł. od Głuszkowa	„	Okna	28	15.000	420.000	
		—	—	5	10.000	50.000	
			Do przeniesienia .	74		1,085.000	

L. p.	Nazwa rzeki	Przestrzeń od	Przestrzeń do	Długość w km.	Koszt 1 km.	Koszt ogólny koron	Uwaga
		Z przeniesienia . .		74		1,085.000	
	z dopł. od Jasieniowa polnego	—	—	5	10.000	50.000	
			Suma .	79		1,135.000	
		D) Dorzecze Dniepru.					
1	Styr	Smarzowa	Pustej	27	30.000	810.000	
	„	Pustej	Podhorzec	26	15.000	390.000	
2	Słonówka z Siestratynem	ujścia	granicy	12	15.000	180.000	
		„	„	7	10.000	70.000	
3	p. Bołdurka	„	Brodów	22	15.000	330.000	
4	pr. r. Styru	Rudy	Dubia	17	15.000	255.000	
		dopływy lewe.					
5	l. r. Styru	Rudy	Czechów	10	15.000	150.000	
6	p. Sudyłówka	ujścia	bag. Stoj.	15	10.000	150.000	
7	p. Smarzowski	„	Zawidcza	7	10.000	70.000	
8	p. Rudenka	„	Rudenka	16	10.000	160.000	
9	p. Ostrówka	„	Radziechowa	23	10.000	230.000	
10	p. Pusta	„	Trójcy	10	15.000	150.000	
			Suma .	172		2,945.000	

Zestawienie działu IV.

A)	Dorzecze	Wisły (okrągło) . . .	25,816.000 K.
B)	„	Dniestru	10,595.000 „
C)	„	Dunaju (Prutu) . . .	1,135.000 „
D)	„	Dniepru (Styru) . . .	2,945.000 „
		Suma . .	40,491.000 K.

Rekapitulacya.

I. Regulacya rzek spławnych i granicznych .		7,420.000 K.
II. Regulacya rzek w interesie spławu i kultury krajowej		
a) w dorzeczu dróg wodnych	12,542.000 K.	
b) po za siecią „ „	6,760.000 „	19,302.000 „
III. Regulacya i zabudowanie potoków górskich:		
a) w dorzeczu dróg wodnych	15,596.000 K.	
b) po za siecią „ „	2,160.000 „	17,756.000 „
IV. Regulacya rzek i potoków w celach melioracyjnych (okrągło)		40,191.000 „
Ogółem . .		84,969.000 K.

Lwów, 24. listopada 1902.

R. Ingarden w. r
c. k. starszy radca budownictwa.

Andrzej Kędzior w. r
Dyrektor kraj. biura melioracyjnego.

WYKAZ

czynności kraj. biura melioracyjnego od 1. lipca 1901 do 30. czerwca 1902.

A) Wykonano, rozpoczęto lub dalej prowadzono zdjęcia niwelacyjne i pomiary hydrotechniczne w miejscowościach i na obszarach poniżej wyszczególnionych:

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
	a) **Ustawowe przedsiębiorstwa melioracyjne:**						
1	Osuszenie bagien Rzemieńskich (regulacya potoku Rudy z dopływami) . .	47·1	3.967	—	—	—	
2	Regulacya Wereszycy z dopływami	13·0	—	—	—	—	Rozpoczęto
3	Regulacya dopływów Bugu: Błotni .	150·3	12.500	—	—	—	
	b) **Subwencyonowane roboty melioracyjne:**						
4	Osuszenie gruntów w Grębowie	13·0	—	600	—	—	
5	Kanał nawodniający w Grębowie	7·1	—	—	—	—	Studyum
6	Wydział powiatowy Chrzanów, regulacya p. Chechło	6·2	—	—	—	—	
7	Wydział powiatowy Chrzanów, regulacya p. Smidra	0·6	—	—	—	—	
8	Wydział powiatowy Przemyśl, regulacya „Kanału Bucowskiego“ w gm. Nienowice, Stubno i Stubienko.	2·0	—	—	—	—	Rozpoczęto
9	Rowy osuszające w gm. Mogiła, Łęg i Czyżyny (p. Kraków)	8·3	—	—	—	—	

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
10	Regulacya potoku Zwornica, w gm. Olszyny p. Chrzanów	2·0	—	—	—	—	
11	Rów osuszający Międzywodzie-Baranów	3·0	—	—	—	—	
12	Rów osuszający Skopanie-Suchorzów-Siedleszczany .	5·0	—	—	—	—	
13	Rowy osuszające w Chrząstowie	1·5	—	—	—	—	
14	Przesunięcie prawego Wału Wisłoki w Chrząstowie .	1·5	—	—	—	—	
15	Rowy osuszające w gm. Jaślany i Młodochów . .	2·4	—	—	—	—	
16	Rowy osuszające w gminie Tuszów narodowy . . .	2·9	—	—	—	—	
17	Rów osuszający w Krzemienicy	1·1	—	—	—	—	
18	Rowy osuszające w gm. Borki nizińskie	5·3	—	—	—	—	
	Osuszenie gruntów w gminach:						
19	Włodzimierce p. Żydaczów	—	—	772	—	—	
20	Młyniska „	—	—	300	—	—	
21	Rudniki „	—	—	1400	—	—	
22	Regulacya potoków Kiny i Wowni p. Żydaczów. .	—	—	—	—	—	
	Młynówka .	2·5	—	—	—	—	Zdjęcia dodatkowe
	Kanał odprowadzający .	3·0	—	—	—	—	
23	Wołeniów-Demenka, p. Żydaczów	1·0	—	—	—	—	Zdjęcie dodatkowe
24	Bojaniec, p. Żółkiew . . .	—	—	3322	—	—	
25	Zwertów, sp. w. Żółtańce .	—	—	200	—	—	
26	Jasionka, p. Rzeszów. . .	—	—	120	—	—	
27	Dębina, p. Łańcut	—	—	1200	—	—	
28	Pobereże-Hanusowce, p. Stanisławów	—	—	580	—	—	
29	Peczenia, p. Przemyślany .	—	—	169	—	—	Kultura torfowa
30	Warzyce, Stańkówka, Brzyszczki, Gorajowice (Jasło)	5·0	1200	—	—	—	
31	Niemstów, p. Cieszanów . .	—	—	180	—	—	
32	Nienowice, p. Jarosław . .	1·5	60	—	—	—	Uzupełnienie zdjęć
33	Wola Radłowska, rów osuszający	2·9	—	—	—	—	
	Drenowania w gminach:						
34	Weissenberg, p. Grodecki .	—	—	—	135	—	
35	Michnowiec, p. Turka . .	1·0	—	—	23	—	
36	Wysocko niżne, p. Turka .	—	—	—	11	—	

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
37	Janowice, p. Biała . . .	—	—	—	120	—	
38	Łąkta górna, p. Bochnia .	—	—	—	200	—	
39	Gierczyce, „ „	—	—	—	160	—	
40	Maków, p. Myślenica . . .	—	—	—	101	—	
41	Hecznarowice, p. Biała . .	—	—	—	80	—	
42	Biezdziedza, p. Jasło . . .	—	—	—	148	—	
43	Nawsie Kołaczyckie, p. Jasło	—	—	—	15	—	
44	Suchodół, p. Krosno . . .	—	—	—	24	—	
45	Siepietnica, p. Jasło . . .	—	—	—	7	—	
46	Rostoki, „ „ . . .	—	—	—	40	—	
47	Świerzowa polska, p. Krosno	—	—	—	42	—	
48	Szebnie, p. Jasło	—	—	—	104	—	
49	Chrząstówka, p. Jasło . .	—	—	—	250	—	
50	Lutcza, p. Strzyżów . . .	—	—	—	25	—	
51	Dębowiec	—	—	—	200	—	
52	Targowiska, p. Krosno . .	—	—	—	54	—	
53	Siedleszczany, p. Tarnobrzeg	1·0	—	—	38	—	
54	Trzciana, p. Mielec . . .	—	—	—	30	—	
55	Kamień, p. Nisko	—	—	—	25	—	
	c) **Melioracye prywatne:**						
	α) *Osuszenia i nawodnienia*:						
56	Karol Czecz w Bierzanowie	—	—	—	152	—	
57	Bogaccy i tow. w Krzeszowicach	—	—	—	41	—	
58	Witold Czajkowski w Żyrawie	—	—	—	322	—	
59	Jan Mars w Sądowej Wiszni	—	—	—	249	—	
60	Dr. Natan Löwenstein w Witkowie	1·5	—	—	21	—	
61	Włodzimierz Gniewosz w Sieniawie	2·2	—	—	17	32	
62	Adam ks. Czartoryski w Besku	6·0	—	—	—	138	
63	Kapituła rz. kat. w Horiatyczach	1·0	—	—	177	—	
64	Wiktor Jasiński w Bełzcu .	1·5	—	90	—	—	
65	Jakób hr. Potocki w Brzeżanach	1·5	—	—	—	55	
66	Jan Gnoiński w Cieszanowie	2·0	—	—	155	—	
67	Jan Sołowij w Kamionce Woł.	4·0	—	—	81	—	
68	Juliusz Tustanowski w Oskrzesińcach	—	—	60	—	—	
69	Kazimierz Jędrzejowicz w Hyżnem	—	—	—	160	—	

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
70	Treter Doliniański w Podlipcach	—	—	—	60	—	
71	Br. de Veaux w Chodorowie	—	—	—	100	—	
72	Bielski w Kozicach	—	—	—	45	—	
73	Fundacya w Kłodzienku	—	—	—	65	—	
74	Lwowska komenda: plac Janowski	—	—	300	—	—	
75	Wilma hr. Reyowa w Psarach	—	—	—	235	—	
76	Agenor Łobodziński w Wieluniu	—	—	—	89	—	
77	Feliks Gniewosz w Jasionowie	—	—	150	—	—	
78	JE. Andrzej hr. Potocki w Krzeszowicach	—	—	—	—	100	
79	Andrzej Chwalibóg w Bolęcinie	—	—	200	—	100	
80	Ludwik Krasuski w Drużkowie	—	—	—	100	—	
81	Hersch Horowitz w Mieczyszczowie	—	—	—	470	—	
82	Kohn i Marmarosch w Kamionkach W.	—	—	26	105	—	
83	JE. Filip Zaleski w Krzywem	—	—	—	360	—	
84	Iwan Pańków w Potoku	—	—	1	—	—	
85	Józef Padlewski w Libertowie	—	—	—	98	—	
86	Dr. Stefan Skrzyński w Karniowicach	—	—	—	167	—	
87	JF. Andrzej hr. Potocki w Krzeszowicach	—	—	—	135	—	
88	JE. Andrzej hr. Potocki w Tenczynku	—	—	—	49	—	
89	Ks. Dominik Radziwiłł w Balicach	—	—	—	125	48	
90	Władysław Zeleński w Grodkowicach	—	—	—	101	—	
91	Grunt szkolny w Toporzysku	—	—	—	2	—	
92	Karol Czecz w Bierzanowie	—	—	—	13	—	
93	Klasztor Benedyktynek w Zakrzowie	—	—	—	60	—	
94	Klasztor Benedyktynek w Zagórzu i Stomirogu	—	—	—	120	—	
95	Klasztor Benedyktynek w Podłężu	—	—	—	100	—	
96	Jerzy Gonscher w Rudzach	—	—	—	35	—	
97	Józef Zontek w Bujakowie	—	—	—	3	—	
98	Jan Walitza w Nidku	—	—	—	250	—	

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
99	Józef Zając w Piotrowicach	—	—	—	12	—	
100	Hr. Starzeński w Oblaszkach	—	—	—	100	—	
101	Hr. Starzeński w Nieporazie	—	—	280	—	—	
102	Mieczysław hr. Rey w Sokolu	3·5	—	—	—	—	
103	Dr. Witołd Lewicki w Głobikowce	—	—	—	26	26	
104	Dr. Adam Jordan w Rudce	—	—	—	7	—	
105	„ „ w Grabnie	—	—	—	63	—	
106	Roman Jordan w Roztoce	—	—	—	13	—	
107	Adam Kozłowiecki w Brzostowej górze i Rusinowskiej Woli	—	—	1.000	—	—	lasy i łąki
108	Jan hr. Stadnicki w Wielkiej wsi	—	—	—	92	—	
109	Stanisław Żaba w Zbylitowskiej górze	—	—	—	20	—	
110	Zofia Dolińska w Łękach górnych	6·0	—	—	—	100	
111	Karol Hruby w Pustyni	—	—	—	200	—	
112	Zarząd dóbr w Nawojowy	—	—	—	25	25	
113	Aleksandrowa Wiktorowa w Wyżnem	—	—	—	132	—	
114	Karol Zręcki Klobassa w Zręcinie	—	—	18	—	—	
115	Zdzisław Skrzyński w Harcie, Szklarach i Lipniku	—	—	—	209	—	
116	Edward Filipowicz w Makowisku	—	—	—	30	—	
117	Tadeusz Sroczyński: Jasło, Gorajowice, Brzyszczki i Hańkówka	—	—	360	196	—	
118	Roman hr. Michałowski w Dobrzechowie	—	—	—	—	12	
119	Roman hr. Michałowski w Stodolinie	—	—	—	15	—	
120	Jan Trzecieski w Miejscu piastowem	—	—	—	68	—	
121	Waleryan Stawiarski w Jedliczu	—	—	—	58	—	
122	Grunta plebańskie w Wesołej	—	—	—	8		
123	Stanisław Wiejowski w Kołaczycach	—	—	—	38	—	
124	Jan Hlidura, Przedmieście Strzyżowskie	—	—	—	7	—	
125	Jan Raś w Korczynie	—	—	—	26	—	
126	Józef Brykczyński w Święcanach	—	—	20	50	—	

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
127	Jędrzej Pająk w Jedliczu .	—	—	—	20	—	
128	Edmund Miłkowski w Gorlicach	—	—	—	22	—	
129	Stanisław Zaykowski w Czermnie	—	—	—	100	—	
130	Szkoła rolnicza w Suchodole	—	—	—	30	—	
131	Stanisław Dolański w Narcie Nowym	3·0	—	—	300	—	
132	Br. Wattman w Dzikowie Starym	3·0	—	—	—	—	
133	Ordynacya Przeworska w Markowej, Gaci i Kosinie	—	—	—	273	—	
134	Józef Myszkowski w Kobylnicy ruskiej	—	—	90	120	—	
135	Władysław ks. Sapieha w Lubowiszu	—	—	—	205	—	
136	Zdzisław Żadomirski w Markowcach	—	—	—	17	197	
137	Jewish Colon-Assoc. w Słobódce leśnej	—	—	—	60	—	
138	Włodzimierz Gniewosz w Złotym potoku	—	—	—	39	—	
139	Helena Szymanowska w Żukocinie	—	—	—	266	—	
140	Zygmunt Regenstreif w Strupkowie	—	—	—	100	—	
141	Artur Cielecki w Porchowie	—	—	—	123	—	
142	Henryk Grek w Łuce. . .	—	—	248	—	—	
	β) *Kultura torfowisk*:						
143	Tadeusz Starzyński w Derewni	—	—	104	—	—	
144	Władysław Krajewski w Czechach	—	—	25	—	—	
145	Władysław ks. Sapieha w Suchowoli	—	—	12	—	—	
146	Stanisław Dąmbski w Rudnie	—	—	30	—	—	
147	Ks. Stefan Wysoczański w Przegnojowie	—	—	10	—	—	
148	Ludwik br. Wattman w Rudzie roż.	—	—	100	—	—	
149	Sp. Stefana hr. Zamojskiego w Wysocku	—	—	150	—	—	
150	Juliusz hr. Tarnowski w Byszowie	—	—	10	—	—	

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
151	JE. Dawid Abrahamowicz w Podwysokiem	—	—	110	—	—	
152	Oktaw Sala w Wysocku (Brody)	—	—	200	—	—	
153	Stanisław Brykczyński w Dydiatyczach	—	—	100	—	—	
	γ) *Stawy rybne*:						
154	Maciej Miączyński w Siedliskach, p. Grybów . . .	—	—	—	—	10	stawy
155	Stanisław Agopsowicz w Błożwi górnej	—	—	—	—	10	stawy
156	W Cieplicach dolnych, pow. Jarosław	—	—	—	—	10	stawy
	Ogółem .	325·4	17.727	12.537	9.164	863	
	Z powyższych robót przypada:						
1	Na biuro centralne (poz. 1—29, 33—39, 56—84, 143—156)	302·4	16.467	10.341	3.653	455	
2	Na ekspozyturę w Krakowie (poz. 40, 41, 85—101) .	—	—	280	1.551	48	
3	Na ekspozyturę w Tarnowie (poz. 53, 54, 102—112) .	10·5	—	1.000	514	151	
4	Na ekspozyturę w Jaśle (poz. 30, 42—52, 113—130) .	5·0	1.200	398	1.918	12	
5	Na ekspozyturę w Jarosławiu (poz. 31, 32, 55, 131—135)	7·5	60	270	923	—	
6	Na ekspozyturę w Stanisławowie (poz. 136—142) .	—	—	248	605	197	

B) Wypracowano projekty i kosztorysy dla stron, w miejscowościach następujących:

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
	a) Ustawowe przedsiębiorstwa melioracyjne:						
1	Osuszenie bagien Rzemieńskich (regulacya p. Rudy z dopływami)	47·1	3967	—	—	—	
2	Regulacya dopływów Bugu: — Błotnia z dopływami .	182·3	16298	—	—	—	
3	Uzupełnienie regulacyi Wisłoka z dopływami . . .	42·0	—	—	—	—	Dalszy ciąg
	b) Subwencyonowane przedsiębiorstwa melioracyjne:						
4	Rów osuszający Mogiła, Łęg, Czyżyny	8·3	—	—	—	—	
5	Rów Międzywodzie Baranów	3·0	—	—	—	—	
6	Rów Skopanie, Suchorów, Siedleszczany	5·0	—	—	—	—	
7	Rowy Jaślany-Młodochów .	2·4	—	—	—	—	
8	Rowy Tuszów-Narodowy . .	2·9	—	—	—	—	
9	Rów w Krzemienicy . . ,	1·1	—	—	—	—	
10	Rowy w Borkach nizińskich	5·3	—	—	—	—	
	osuszenie gruntów:						
11	Włodzimierce, pt. Żydaczów	—	—	772	—	—	
12	Wiesenberg, pt. Żółkiewski.	—	—	454	—	—	
13	Zapytów, Wisłoboki, Stroniatyn i Podliski małe, pt. Lwów	—	—	624	—	—	
14	Regulacya potoków Łęg i Olszyny, pt. Krosno . .	—	40	—	—	—	Ukończono cały obszar 440 mg.
15	Laszki gościńcowe	2·0	—	—	—	220	
16	Regulacya Jasiołki pod Jedliczem :	3·0	—	—	—	—	
17	Jasionka, pt. Rzeszów . .	—	—	120	—	—	
18	Dębina, pt. Łańcut . . .	—	—	1200	—	—	
19	Regulacya Jasiołki pod Jasłem	3·0	—	—	—	—	
20	Zwertów, sp. w. Żółtańce ,	—	—	200	—	—	
21	Bojaniec, pt. Żółkiew . .	—	—	3322	—	—	

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
22	Bierzanów, pt. Wieliczka	—	—	16	—	—	
23	Jankowice, pt. Chrzanów	—	—	114	—	—	
24	Czarna, pt. Ropczyce	—	—	—	—	246	
25	Błonie, Brzyszczki i Warzyce pt. Jasło	4·5	1200	—	—	—	
26	Niemstów, pt. Cieszanów	—	—	207	—	—	
27	Koniaczów, pt. Jarosław	—	—	262	—	—	
28	Nienowice, pt. Jarosław	—	—	938	—	—	
29	Wola Radłowska, rów	2·9	—	—	—	—	
	Drenowania w gminach:						
30	Mielnicz, pt. Żydaczów	—	—	—	—	—	Przerobienie 494 morg.
31	Michnowiec, pt. Turka	1·0		—	23	—	
32	Wysocko niżne, „	—	—	—	11	—	
33	Biezdziedza, pt. Jasło	—	—	—	80	—	
34	Maków, pt. Myślenice	—	—	—	37	—	
35	Janowice, pt. Biała	—	—	—	9	—	
36	Jawiszowice	—	—	—	9	—	
37	Wilamowice	—	—	—	24	—	
38	Hecznarowice	—	—	—	78	—	
39	Szebnie, pt. Jasło	—	—	—	103	—	
40	Kalembina „	—	—	—	38	—	
41	Chrząstówka „	—	—	—	250	—	
42	Dębowiec „	3·0	150	—	198	—	
43	Lutcza, pt. Strzyżów	—	—	—	24	—	
44	Świerzowa polska, pt. Krosno	—	—	—	41	—	
	c) **Melioracye prywatne**:						
	α) *osuszenia i nawodnienia*:						
45	Jan Brajer w Suchowoli	—	—	—	52	—	
46	Witołd Czajkowski w Żyrawie	—	—	—	322	—	
47	Jan Mars w Sądowej Wiszni	—	—	—	249	—	
48	Dr. Natan Löwenstein w Witkowie	1·5	—	—	21	—	
49	Włodzimierz Gniewosz w Sieniawie	2·2	—	—	37	43	
50	Kap. rz. k. w Honiatyczach	1·0	—	—	177	—	
51	Adam ks. Czartoryski w Besku	6·0	—	—	—	—	
52	Leon Grotowski w Jaćmierzu	—	—	—	15	—	
53	Wiktor Jasiński w Bełzcu	1·5	—	90	—	—	
54	Jan Sołowij w Kamionce Woł.	2·0	—	—	81	—	

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
55	Kazimierz Jędrzejowicz w Hyżnem	—	—	—	130	—	
56	Juliusz Tustanowski w Oskrzesińcach	—	—	60	—	—	
57	Adolf Maly w Wołowem .	—	—	—	24	—	
58	Br. de Veaux w Chodorowie	—	—	—	60	—	
59	Treter Doliniański w Podlipcach	—	—	—	60	—	
60	Bielski w Kozicach . . .	—	—	—	45	—	
61	Fundacya w Kłodzienku . .	—	—	—	65	—	
62	Wilma hr. Reyowa w Psarach	—	—	—	235	—	
63	Franciszek Sosnowski w Rogóźnie	—	—	28	60	—	
64	Franciszek Sosnowski w Karolinie	—	—	—	47	—	
65	Agenor Łobodziński w Wieluniu	—	—	—	89	—	
66	Franciszek Bocheński w Mużyłowie	—	—	—	60	—	
67	Kohn i Marmarosch w Kamionkach W..	—	—	26	105	—	
68	Hersch Horowitz w Mieczyszczowie	—	—	—	450	—	
69	Marya hr. Gołuchowska w Lubaczowie	—	—	—	360	—	
70	Ludwik Krasuski w Drużkowie	—	—	—	82	—	
71	Iwan Pańków w Potoku . .	—	—	1	—	—	
72	Olga Wiktorowa w Czudcu	—	—	—	90	—	
73	Dominik ks. Radziwiłł w Balicach	—	—	—	100	—	
74	Józef Padlewski w Libertowie	—	—	—	63	—	
75	Dr. Stefan Skrzyński w Karniowcu	—	—	—	71	—	
76	Fundacya Hallerowska w Dworach	—	—	—	53	—	
77	JE. Andrzej hr. Potocki w Pisarach	—	—	—	363	—	
78	JE. Andrzej hr. Potocki w Krzeszowicach	—	—	—	135	—	
79	JE. Andrzej hr. Potocki w Tenczynku	—	—	—	49	—	
80	Jan Chwalibóg w Grojcu .	—	—	—	55	—	
81	Grunt szkolny w Toporzysku	—	—	—	2	—	
82	Dr. Stanisław L. Niedzielski w Kokotowie	—	—	—	86	135	

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
83	Dr. Stanisław L. Niedzielski w Brzegach	—	—	—	45	—	
84	Karol Czecz w Bierzanowie	—	—	—	13	—	
85	Kazimierz Bzowski w Zasaniu	—	—	—	19	—	
86	Józef Zontek w Bujakowie .	—	—	—	3	—	
87	Jerzy Gonscher w Rudzach .	—	—	—	35	—	
88	Eryk Hess w Zaborzu . .	—	—	—	129	—	
89	Józef Wysocki w Polance W.	—	—	—	—	58	
90	Jan Walitza w Nidku . .	—	—	—	214	—	
91	Klasztor Benedyktynek w Staniątkach	—	—	—	65	—	
92	Klasztor Benedyktynek w Zakrzowie	—	—	—	260	—	
93	Adolf br. Brunicki w Słocinie	—	—	—	15	—	
94	Zdzisław hr. Tarnowski w Dzikowie	—	—	—	36	—	
95	Jadwiga Straszewska w Lipinkach	—	—	—	7	—	Łąka
96	Franciszek hr. Mycielski w Wiśniowy	—	—	—	—	136	
97	Dr. Adam Jordan w Rudce	—	—	—	7	—	
98	„ „ w Grabnie	—	—	—	63	—	
99	Ignacy Paderewski w Kąśny d.	—	—	—	208	—	
100	Adam Kozłowiecki w Hucie Komorowskiej i Komorowie	—	—	—	—	—	321 morgów nieukończ.
101	Adam Kozłowiecki w Brzostowej górze i Woli rusinowskiej	—	—	—	—	—	1000 morgów rozpoczęto
102	Roman Jordan w Roztoce .	—	—	—	13	—	
103	Sercanki w Zbylitowskiej górze	—	—	—	4	—	
104	Stanisław Żaba w Zbylitowskiej górze	—	—	—	—	—	20 morgów rozpoczęto
105	Jan hr. Stadnicki w Wielkiej wsi	—	—	—	12	—	
106	Mieczysław hr. Rey w Sokolu	3·5	—	—	—	—	
107	Cecylia Kaczkowska w Krosinie	—	—	—	12	—	
108	Roman hr. Michałowski w Dobrzechowie	—	—	—	—	12	
109	Roman hr. Michałowski w Stodolinie	—	—	—	15	—	Szkic
110	Tadeusz Sroczyński: Jasło, Brzyszczki, Hańkówka, Gorajowice	—	—	360	140	—	
111	Zdzisław Skrzyński w Szklarach i Harcie	—	—	—	153	—	Z tego 45 mg. szkice

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Meljoracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
112	Olga Wiktorowa w Wyżnem	—	—	—	42	—	
113	Edward Filipowicz w Makowisku	—	—	—	29	—	
114	Jan Trzecieski w Miejscu Piastowem	—	—	—	68	—	
115	Waleryan Stawiarski w Jedliczach	—	—	—	57	—	
116	Stanisław Wiejowski w Kołaczycach	—	—	—	32	—	
117	Stanisław Szela i tow., Przedmieście Czudeckie . . .	—	—	—	28	—	
118	Karol Zręcki Klobassa w Zręcinie	—	—	18	—	—	Szkic
119	Grunta plebańskie w Wesołej	—	—	—	6	—	Szkic
120	Edmund Miłkowski w Gorlicach	—	—	—	21	—	
121	Józef Brykczyński w Święcanach	—	—	20	—	—	
122	Władysław Kostheim w Wołoszynie	—	—	—	54	—	
123	Ordynacya Przeworska: w Makowej, Gaci i Kosinie	—	—	—	260	—	
124	Marcin Pirog w Kamieniu .	—	—	—	20	—	
125	Paweł ks. Sapieha w Hrebennem	—	—	—	139	—	
126	Stanisław Dolański w Narcie Nowym	—	—	—	300	—	
127	Józef Myszkowski w Kobylnicy ruskiej	—	—	—	90	—	
128	Br. Wattmann w Dzikowie st.	—	—	—	—	—	uzupełnienie dla 223 mg.
129	Zdzisław Ładomirski w Markowcach	—	—	—	17	172	
130	Jewish Colon. Assoc. w Słobódce leśnej	—	—	—	247	—	
131	Włodzimierz Gniewosz w Złotym potoku	—	—	—	42	—	
132	Zygmunt Regenstreif w Strupkowie	—	—	—	88	—	
133	Helena Szymanowska w Żukocinie	—	—	3	232	—	
	β) *Kultura torfowa*:						
134	Tadeusz Skrzyński w Derewni	—	—	104	—	—	
135	Władysław Krajewski w Czechach	—	—	25	—	—	
136	Władysław ks. Sapieha w Suchowoli	—	—	12	—	—	

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszanie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
137	Stanisław Dąmbski w Rudnie	—	—	30	—	—	
138	Ks. Stefan Wysoczański w Przegnojowie	—	—	10	—	—	
139	Ludwik hr. Wattman w Rudzie rożan.	—	—	100	—	—	
140	Spad. Stefana hr. Zamoyskiego w Wysocku . . .	—	—	150	—	—	
141	Juliusz hr. Tarnowski w Byszowie	—	—	10	—	—	
142	J. E. Dawid Abrahamowicz w Podwysokiem . .	—	—	110	—	—	
143	Gm. Peczenia pt. Przemyślany	—	—	169	—	—	
144	Fundacya Hallerowska w Dworach	—	—	315	—	—	łącznie z nawodnieniem
	γ) *Stawy rybne*:						
145	Stanisław Agopsowicz w Błożwi górnej	—	—	—	—	10	stawy
	Ogółem .	336·5	21.655	9.870	8.058	1032	
	Z powyższych robót przypada:						
1	Na biuro centralne (poz. 1—21, 29—33, 45—73, 134—143 i 145) . . .	325·5	20.305	7.932	3.030	273	
2	Na ekspozyturę w Krakowie (poz. 22, 23, 34—38, 74—93 i 144)	—	—	130	1.917	193	
3	Na ekspozyturę w Tarnowie (poz, 24, 94—107) . .	3·5	—	—	377	382	
4	Na ekspozyturę w Jaśle (poz. 25, 39—44, 108—121) .	7·5	1.350	398	1.245	12	
5	Na ekspozyturę w Jarosławiu (poz. 26, 27, 28, 122—128).	—	—	1.407	863	—	
6	Na ekspozyturę w Stanisławowie (poz. 129—133) .	—	—	3	626	172	

C) Prowadzono lub nadzorowano roboty:

a) przy ustanowych przedsiębiorstwach melioracyjnych:

1. Obwałowanie lewego brzegu Wisły w pow. krakowskim.
2. Obwałowanie prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami.
3. Regulacya p. Kisieliny.
4. Obwałowanie lewego brzegu Dunajca powyżej Bogumiłowic.
5. Regulacya Biały (2 inżynierów).
6. Obwałowanie Wisły i Wisłoki w pow. mieleckim (2 inżynierów).
7. Regulacya potoku Krzemienicy.
8. „ Nowego Brnia i dopływów.
9. „ rzeki Bugu.
10. „ górnego Dniestru i Strwiąża (3 inżynierów).
11. „ środkowej sekcyi Gniłej Lipy.
12. Konserwacya wykonanych robót: Łęg, Trześniówka, obwałowanie Wisły i Sanu, bagna łańcucko-jarosławskie, potok Dumny, Przegnojówka, bagna stojanowskie, górna sekcya Gniłej Lipy, Złota Lipa, oraz Stary Breń.

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
	b) przy subwencyonowanych przedsiębiorstwach melioracyjnych.						
1	Kupcze, rowy osuszające . .	2.1	—	—	—	—	
2	Wyciąże, rów odpływowy .	3.0	—	—	—	—	
3	Rowy poz. 5 i 6 B) . . .	8.0	—	—	—	—	
4	Rów osuszający Chyb (Wydrze ad Grębów) . . .	1.0	—	—	—	—	
5	Rów osuszający Mielec . .	1.1	—	—	—	—	
6	„ „ Wojsław . .	1.2	—	—	—	—	
7	Żurawno-Pobereże, rowy . .	3.5	—	—	—	—	
8	Hruszów, rów osuszający .	1.8	—	—	—	—	
9	Rzęsna polska	1.1	—	—	—	—	
10	Dobrzechów, rów odpływowy	1.1	—	—	—	—	
11	Regulacya Wisłoka pod Białobrzegami	1.2	—	—	—	—	
12	Załucze nad Czeremoszem .	—	—	68	—	—	
13	Podleszany, rowy	2.0	—	—	—	—	
14	Bohatkowce	19.0	—	900	—	—	
15	Regulacya Siwki w Dolinie .	1.5	—	—	—	—	
16	Jaktorów, rowy	2.3	—	—	—	—	
	Drenowania w gminach:						
17	Mielnicz, pow. Żydaczów .	1.6	—	—	70	—	
18	Pawęzów, pow. Tarnów . .	2.0	—	—	140	—	
19	Osiek (Tomasz Kramarczyk)	—	—	—	16	—	

Liczba porz	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
20	Trzciana	—	—	—	60	—	
21	Jasionka (Wincenty Wisz) .	—	—	—	3	—	
22	Pawęzów, pow. Tarnów . .	0·8	—	—	40	—	
23	Czeluśnica	0·8	—	—	53	—	
24	Roztoki	—	—	—	20	—	
25	Szebnie	—	—	—	25	—	
26	Lublica	—	—	—	26	—	
27	Dębów, pow. Przeworsk . .	—	—	—	18	—	
28	Wyciąże	—	—	—	60	—	
	c) Przy melioracyach prywatnych.						
	α) Osuszenia i nawodnienia.						
29	Ordynacya Przeworska (Dolne i Dębów)	—	—	—	20	—	
30	Br. Wattman w Niemstowie	—	—	—	30	—	
31	Artur Cielecki w Hadyńkowcach	1·2 0·6	— —	60	—	—	młynówka i rowy
32	Henryk Dolański w Radłowie	—	—	—	20	—	
33	Edward Jezierski w Jezioranach	0·8	—	—	—	—	
34	JE. Kazimierz hr. Badeni: Wolica derewlańska, Busk i Kupcze	—	—	—	76	—	
35	Salomon Marmorosch w Kamionkach Wielkich . . .	—	—	—	50	—	
35a	Stan. Pawlikowski w Bereźnicy królewskiej . . .	—	—	—	55	—	
36	Jan Brajer w Suchowoli .	—	—	—	4	—	
37	Władysław Czajkowski w Mokrzanach	—	—	—	17	—	
38	Samuel Rokach w Rzeczycy	2·0	—	—	40	—	
39	Teofil Sawka w Rzeczycy .	—	—	—	11	—	
40	Jan Sołowij w Kamionce Wołoskiej	—	—	—	81	—	
41	Kap. rz. kat. w Honiatyczach	1·0	—	—	85	—	
42	Wiktor Jasiński w Bełzcu .	2·0	—	30	—	—	
43	Ludgarda Dębowska w Kryniczkach	2·0	—	—	—	205	
44	Adam ks. Czartoryski w Besku	3·0	—	—	—	—	
45	Włodzimierz Gniewosz w Sieniawie	2·2	—	—	—	23	
46	Leon Grotowski w Jaćmierzu	—	—	—	29	—	
47	Adam Wiktor w Załużu . .	1·0	—	—	17	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
48	Juliusz Tustanowski w Oskrzesińcach	—	—	60	—	—	
49	Thom w Żełdcu, rowy . .	5·0	—	—	—	—	
50	Adolf Maly w Wołowem . .	—	—	—	24	—	
51	Dr. Henryk Kolischer w Bratkowicach	—	—	—	55	—	
52	Br. de Veaux w Chodorowie	—	—	—	60	—	
53	Fundacya w Kłodzienku . .	—	—	—	40	—	
54	F. Kowalewski w Wiszniowie	—	—	—	30	—	
55	Hersch Horowitz w Mieczyszczowie	—	—	—	100	—	
56	Marya hr. Gołuchowska w Lubaczowie	—	—	—	30	—	
57	Konwent w Zebrzydowicach .	—	—	—	68	—	
58	Stanisław Padlewski w Gaju	—	—	—	21	—	
59	Józef Padlewski w Libertowie	—	—	—	18	—	
60	Józef Wysocki w Polance W.	—	—	—	92	—	
61	Jan Walitza w Nidku . . .	—	—	—	116	—	
62	Oskar Rudziński w Osieku .	—	—	—	32	—	
63	JE. Andrzej hr. Potocki w Krzeszowicach i Pisarach	—	—	—	80	—	
64	Eryk Hess w Zaborzu . .	—	—	—	32	—	
65	Stanisław Dunin w Głębowicach	—	—	—	37	—	
66	Jerzy Gonscher w Rudzach .	—	—	—	10	—	
67	Br. Herman Czecz w Kozach i Hałcnowie	—	—	—	20	—	
68	Karol Czecz w Bierzanowie .	—	—	—	13	—	
69	J. Ces. Wys. Arcyks. Rainer w Jastrzębiu, Harbutowicach i Budzowie . . .	—	—	—	68	—	
70	Hipolit Rudziński w Łękach	—	—	—	13	—	
71	Hipolit Rudziński w Bielanach	—	—	—	—	26	Stawy rybne
72	Br. Adryan Larisch w Bulowicach	—	—	—	16	—	
73	Stefan br. Bobrowski w Andrychowie i Wieprzu . .	—	—	—	46	—	
74	Olga Hallerowa w Jurczycach	—	—	—	10	—	
75	Dr. Klemens Rutowski w Łąkcie górnej	—	—	—	52	—	
76	Ludwik Chrząszcz w Graboszycach	—	—	—	28	—	
77	Antoni Szczerbowski w Frydrychowicach	—	—	—	15	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
78	Lucyna Hallerowa w Polance-Haller	—	—	—	38	—	
79	Dr. Stanisław Lar. Niedzielski w Zabawie	—	—	—	107	—	
80	Czesław Górkiewicz w Toporzysku	—	—	—	3	—	
81	Dr. Jan Zduń w Rabie Wyżnej	—	—	—	12	—	
82	Dr. J. Schwarzenberg Czerny w Bonarce	—	—	—	4	—	
83	Zdzisław hr. Tarnowski w Sędziszowie	—	—	—	48	—	
84	Mieczysław hr. Rey w Sokolu	3·5	—	—	—	—	
85	Marya hr. Romerowa w Borowy	—	—	—	20	—	
86	JE. Eustachy ks. Sanguszko w Świerczkowie	3·0	—	—	70	—	
87	Józef Męciński w Łukowy .	—	—	—	25	—	
88	Józef Michałowski w Iwierzycach	—	—	—	26	—	
89	Dr. Adam Jordan w Rudce i Grabnie	—	—	—	40	—	
90	Dr. Alfred Kalisz w Woli Łużańskiej	—	—	—	20	—	
91	Janusz hr. Tyszkiewicz w Weryni	—	—	—	22	—	
92	Sercanki w Zbylitowskiej Górze	—	—	—	4	—	
93	Jan hr. Stadnicki w Wielkiej wsi	—	—	—	12	—	
94	Cecylia Kaczkowska w Krosinie	—	—	—	6	—	
95	Janusz hr. Tyszkiewicz w Wojkowie	0·3	—	—	25	—	
96	Karol Zręcki Klobassa w Żeglcach i Zręcinie . .	—	—	—	—	198	Ciąg dalszy
97	Zdzisław Skrzyński, Harta i Szklary	—	—	—	142	—	
98	Konstanty Pawlikowski w Babicy	—	—	—	41	—	
99	Mieczysław Urbański w Haczowie	—	—	—	25	—	
100	Stanisław Grodzicki w Bziance	—	—	—	12	—	
101	Kazimierz Piliński w Tarnowcu	—	—	—	17	—	

Liczba porząd.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
102	Edward Filipowicz w Makowiskach	—	—	12	20	—	
103	Roman hr. Michałowski w Dobrzechowie	—	—	—	—	12	
104	Roman hr. Michałowski w Stodolinie	—	—	—	15	—	
105	Aleksandra Wiktorowa w Wyżnem	—	—	—	40	—	
106	Tadeusz Sroczyński w Gorajowicach	1·0	—	—	26	—	
107	Waleryan Stawiarski w Jedliczu	—	—	—	60	—	
108	Plebania w Wesołej	—	—	—	12	—	
109	Jan Kulik i tow. Przedmieście Strzyżów	—	—	—	16	—	
110	Franciszek Arciszewski w Kozłówku	—	—	—	7	—	
111	Antoni Dubiel w Warzycach	—	—	—	2·5	—	
112	Jan Gorayski w Szebniach	—	—	—	15	—	
113	Józef Brykczyński w Święcanach	—	—	—	20	—	
114	Marya Gołaszewska w Targowiskach	—	—	—	18	—	
115	Feliks Leszczyński w Potoku	—	—	—	12	—	
116	Jan Cebula w Łączkach	—	—	—	11	—	
117	Ordynacya Przeworska w Dębowie, Gaci, Kosinie i Podzamczu	1·2	—	—	1·5	—	
118	Stan. hr. Siemieński-Lewicki w Pawłosiowie i Tywoni	—	—	—	60	—	
119	Br. Wattmann w Niemstowie	1·6	—	—	95	—	
120	Stanisław Myszkowski w Hruszowicach	—	—	—	40	—	
121	Stanisław Dolański w Baranowie	3·5	—	—	65	—	
122	Józef Myszkowski w Kobylnicy ruskiej	—	—	—	50	—	
123	Zdzisław Ładomirski w Markowcach	—	—	—	82	—	
124	Fundacya P. Więcławskiego w Załuczu	—	—	—	29	—	
125	Zygm. Jaroszyński w Siedliskach	—	—	—	44	—	
126	Dr. Stanisław Bieliński w Wierzchni polnej	—	—	—	—	—	28 morgów wytyczono, lecz nie wykonano

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
127	Juliusz Gołębski w Sławentynie	—	—	—	43	—	
128	Jan Burzyński w Uhrynowie górnym	—	—	—	20	—	
129	Zygm. Regenstreif w Strupkowie	—	—	—	59	—	
130	Jewish Colon. Ass. w Słobódce lesn.	—	—	—	50	—	
131	Eug. Krzysztofowicz w Załuczu nad Czeremoszem .	—	—	—	25	—	
132	Franciszek Rozwadowski w Dołpotowie	—	—	—	19	—	
	β) Kultura torfowisk.						
133	Fran. Col. Czosnowski w Rogóźnie	—	—	20	—	—	
134	Julian Br. Brunicki w Podhorcach	—	—	100	—	—	
135	Bolesław Pilatowski w Dubiu	—	—	80	—	—	
136	Władysław ks. Sapiecha w Suchowoli	—	—	12	—	—	
137	Tadeusz Starzyński w Derewni	—	—	10	—	—	
138	Ks. Stefan Wysoczański w Przegnojowie	—	—	10	—	—	
139	Julian kn. Puzyna w Narolu	—	—	20	—	—	
140	Wacław hr. Baworowski w Kołtowie	—	—	75	—	—	
141	Juliusz hr. Tarnowski w Byszowie	—	—	10	—	—	
142	Wład. Krajewski w Czechach	—	—	27	—	—	
143	Wład. Gniewosz w Kontach	—	—	20	—	—	
144	Kapit. lwowska w Rzęśni ruskiej	—	—	65	—	—	
145	Stanisław Dąmbski w Rudnej	0·3	—	—	—	—	

Liczba porz.	Nazwisko strony i miejscowości	Regulacya wód		Melioracye prywatne			Uwaga
		długość	obszar	osuszenie rowami	drenowanie	nawodnienie	
		kilom.	morg.	w morgach			
	γ) Stawy rybne.						
146	Feliks Gniewosz w Jasionowie	1·7	—	—	—	40	część robót projektow.
147	Dr. J. Biesiadecki w Gąsówce	—	—	—	—	2	oraz uregulowano istniejące za 4 mg.
148	J. Paderewski, Kąsna d. i Siekierczyna	—	—	—	—	—	uregulowanie istniejących stawów na 10 mg.
149	Roman hr. Michałowski w Dobrzechowie	—	—	—	—		
150	Stan. Agopsowicz w Błozwi g.	—	—	—	—	10	j.w. na 2 mg.
	Ogółem .	92·0	—	1579	4041	516	
	Uwaga.						
	Drenowania wykonane przez Bank Galicyjski dla handlu i przem. w Głogoczowie, Mogilanach i Krzywaczce, nie zostały objęte powyższym wykazem.						
	Z powyższych robót przypada:						
1	Na biuro centralne (poz. 1—9, 13—18, 28—56, 133—150)	74·0	—	1499	1.144	306	
2	Na ekspozyturę w Krakowie (poz. 19, 57—82) . . .	—	—	—	967	—	
3	Na ekspozyturę w Tarnowie (poz. 20, 21, 22, 83—95)	7·6	—	—	421	—	
4	Na ekspozyturę w Jaśle (poz. 19, 11, 23—26, 96—116)	4·1	—	12	653·5	210	
5	Na ekspozyturę w Jarosławiu (poz. 27, 117—122) ,	6·3	—	—	485	—	
6	Na ekspozyturę w Stanisławowie (poz. 12, 123—132)	—	—	68	371	—	

D) Wykonano badania wstępne lub brano udział w czynnościach komisyjnych, jak niżej:

1. Przeprowadzono kolaudacyę wałów Wisły i Wisłoki w pow. Mielec.
2. „ „ robót uzupełn. regulacyi Krzemienicy.
3. „ „ regulacyi rzeki Bugu.
4. „ „ szluz na bagnach rudnickich.
5. „ „ rzeki Biały w pow. Tarnów i Grybów.
6. „ „ pr. wału Dunajca.
7. „ „ rowów osuszających w Niecieczy.
8. „ „ środkowej sekcyi Gniłej Lipy.
9. „ „ p. Bystry w Zakopanem.
10. „ „ potoków górskich Biały.
11. „ „ „ „ Dniestru.
12. „ „ rowów osuszających w Suchorzowie.
13. „ „ „ „ w Kupczu.
14. „ „ drenowania w Dylągówce, Rudzy m. i Zassowie.
15. „ „ „ w Rudny małej, Trzcianie i Pawęzowie.
16. „ „ „ w Czeluśnicy, Twierdzy, Warzycach, Kozłówku, Przedmieściu Strzyżowskiem, Kopytowy, Roztokach, Suchodole, Szebniach i Lubli.
17. Brano udział w badaniu projektu obwałowania Wisły od Niepołomic do Raby i od Raby do Woli Rogowskiej.
18. Brano udział w badaniu zabudowania potoków w dorzeczu Soły.
19. „ „ „ „ „ Strącza i Malejowa.
20. „ „ „ „ potoku Wielopole.
21. „ „ „ „ „ Ryjak.
22. „ „ „ „ debr w Zniesieniu.
23. „ „ „ „ potoku Tomierz.
24. „ „ „ „ debr w dorzeczu Złotej Lipy,
25. „ „ „ „ potoków w dorzeczu Bystrzycy nadw.
26. „ „ „ „ lokalnej regulacyi Skawy w pow. wadowickim.
27. „ „ „ „ lokalnej regulacyi Dunaju pod Krościenkiem i Łąckiem.
27. Brano udział w komisyi prawno-wodnej dla regulacyi potoku Pusta z dopływami.
28. Brano udział w komisyi prawno-wodnej dla regulacyi Sołotwy i Rokitny.
29. Badano torfowiska na opał w Ubiniu, Chilczycach, Dubanowicach, Derewni, Malczycach, Byszowie, Bachorcu, Laszkach dolnych, Poddubcach, Sudkowicach i Dąbrowie.
30. Przeprowadzono badanie szkód powodziowych rzeki Biały, oraz kamieniołomów.
31. Przeprowadzono lustracyę robót przy zabud. potoku Lichni.
32. „ pomiary hydrometryczne rzeki Bugu w Horodyszczu Bar., pod Rudą i pod Kupczem.
33. Przeprowadzono pomiary hydrometryczne na Dniestrze i na Strwiążu w 8 miejscach.
34. Przeprowadzono wykupno gruntów w Medyce.
34. Brano udział w zawiązaniu spółki wodnej dla obwał. Dunajca powyżej Bogumiłowic.
35. Brano udział w komisyi odgraniczenia odsypisk Łęgu w gminach Krawce i Grębów.
36. Sporządzono kataster konkurencyjny dla spółki wodnej drenarskiej w Lisiejgórze dla 450 morgów.

37. Wzięto udział w komisyi kolaudacyjnej tam na Wisłoce pod Kiełkowem.

38. Badano sprawę osuszenia niwy Olsz w Padwi, sporządzono kosztorys przedłużenia kanału Dymitrów-Młodochów, sporządzono kosztorys dodatkowego rowu osuszającego Krzemienicy, badano sprawę umieszczenia przepustu w gm. Dymitrów mały, oraz sprawę mostków dodatkowych dla gminy Jaślany.

39. Wykończono roboty obwał. Młynówki i założenia sadzawki w kraj. szkole rolniczej w Czernichowie.

40. Brano udział w komisyi obchodowej dla budowy kolei ze stacyi w Podgórzu do baraków wojskowych, w komisyi dla reambulacyi kolei Tarnów-Szczucin.

41. Brano udział w komisyi w Wieliczce w sprawie spółki wodnej obwałowania Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, oraz w Węgrzcach W.

42. Badano zabagnione łąki w Jaworznie w pow. chrzanowskim.

43. „ szkody powodziowe na Oporze.

44. Brano udział w komisyi dla ubezpieczenia Tyśmienicy wzdłuż drogi Drohobycz-Schodnica.

45. Zarządzano stacyami doświadczalnemi dla uprawy torfowisk w Byszowie, Chwatowie, Derewni. Dublanach, Przegnojowie, Suchowoli, Stojanowie, Wolicy Barył., w Ostrowczyku pol. i Tewczycach.

46. Udzielono porady technicznej dla osuszenia ogrodu w Zakładzie sierót w Tarnowie.

47. Udzielono porady technicznej Kąsny dolnej dla wodociągu w ogrodzie, oraz dla budowy jazu.

48. Udzielono porady technicznej Siekierczynie dla założenia jazu i młynówki.

49. „ „ „ na folwarku Rutka dla założenia wodociągu.

50. „ „ „ w Roztoce dla założenia rowu nawodniającego 6 morgów łąk.

51. Udzielono porady technicznej w Nawojowej w celu ubezpieczenia mostu na Kamienicy i użytkowania tegoż jako jazu.

52. Badano fabrykę mat słomianych w Siemiechowie.

53. Sporządzono projekt i wytyczono osuszenie dla kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie.

54. Brano udział w rozprawach sądowych w sprawie osuszenia i nawodnienia łąk w Rzemieniu.

55. Brano udział w rozprawach w sprawie budowy mostu w Łęgu ad Nawojowa.

56. Badano i wypracowano projekt szluzy w Węglówce.

57. „ sprawę regulacyi Jasiołki pod Moderówką, Szebniami i Dobrucową.

58. „ grunta pod drenowanie w gm. Męcinka.

59. Przeprowadzono wywłaszczenie gruntów dla regulacyi potoków w Dobrzechowie, Żeglcach i Potoku.

60. Oznaczono głębokość przepustów betonowych na drodze w gm. Czudec.

61. Brano udział w komisyi w sprawie odczyszczenia rowu w Targowiskach.

62. „ „ „ „ starych łożysk Jasiołki pod Szebniami i Dobrucową.

63. Kontrolowano dla Ordynacyi Przeworskiej roboty dodatkowe nawodnienia łąk w Nowosielcach, roboty osuszające w Gorliczynie i wykonano drenowanie w Kosinie.

64. Kontrolowano dawniej wykonane drenowanie 200 morgów u br. Wattmanna w Niemstowie.

65. Odebrano prasę drenarską w Kalnikowie.

66. Kontrolowano dwa razy drenowania wykonane przez oddział melioracyjny lwowskiej filii Banku galicyjskiego dla handlu i przemysłu u Karola hr. Scipiona w Łopuszce Wielkiej.

67. Badano wykonane drenowanie w Dołpotowie i Złotym potoku.

68. Brano udział w komisyi w sprawie ustawienia lasek do połowu ryb na Dunajcu w Świniarsku, Chełmcu, Stembarku i Maniowy.

69. Badano rewiry rybackie w dorzeczu Dunajca, Stryja, Soły, Skawy i Wisły.

70. Lustrowano zakład chowu ryb w Oparach.

71. Badano roboty wykonane przy założeniu stawów rybnych w Wólce hamuleckiej w pow. lwowskim.

72. Brano udział w komisyi w sprawie zanieczyszczenia potoku przez fabrykę w Szczakowej w pow. chrzanowskim.

73. Brano udział w Walnem Zgromadzeniu Tow. rybackiego w Krakowie.

Uwaga: Czynności i badania wykazane pod 1—45 i 68—73 przeprowadziło biuro centralne, 46—55 Ekspozytura w Tarnowie, 56—62 Ekspozytura w Jaśle, 63—66 Ekspozytura w Jarosławiu, 67 Ekspozytura w Stanisławowie.

Alegat 5. do sprawozdania Wydziału krajowego l. 92.425/02.

We Lwowie, dnia 22. października 1902.

Sprawozdanie

c. k. krajowego Oddziału hydrograficznego z czynności i kosztów służby hydrograficznej w r. 1901.

C. k. krajowy Oddział hydrograficzny był zajęty w roku sprawozdawczym zarządem stacyi ombrometrycznych, wodoskazowych i śniegoskazowych, zbieraniem i sprawdzaniem raportów, wydawnictwem map śniegowych, przygotowaniem materyału do rocznika hydrograficznego, inspekcyą stacyi wodoskazowych, następnie wykonaniem pomiarów hydrometrycznych na Wiśle, Sole i Wisłoce.

1. Obserwacye ombrometryczne.

W roku 1901 funkcyonowało w Galicyi stacyi ombrometrycznych 432.
Z tych przypada na dorzecze:

1.	Wisły	252
2.	Dniestru	147
3.	Dniepru	6
4.	Prutu	27
	razem . .	432
W porównaniu z ilością czynnych stacyi w r. 1900 . .		435
	ubyło . .	3

dla braku obserwatorów.

Z powyższych stacyi funkcyonowało:

393	przez	12	miesięcy	i nadesłało	4716	raportów miesięcznych
17	„	11	„	„	187	„ „
7	„	10	„	„	70	„ „
2	„	9	„	„	18	„ „
4	„	8	„	„	32	„ „
1	„	7	„	„	7	„ „
3	„	6	„	„	18	„ „
1	„	5	„	„	5	„ „
3	„	4	„	„	12	„ „
1	„	3	„	„	3	„ „

432 przeciętnie przez 11·7 miesięcy
nadesłało ogółem 5068 raportów miesięcznych.

Nadto nadsyłały:

ze Szlązka 7 stacyi po 12 raportów = 84
i z Bukowiny 1 stacya po 12 „ = 12

Oprócz zwyczajnych raportów przesyłały wykresy ombrograficzne następujące stacye zaopatrzone w samopiszące przyrządy, a mianowicie:

A) w dorzeczu Wisły.

1. Krempna za czas od 27/VII. do 22/XI. 1901.
2. Lutowiska za „ „ 16/VI. „ 31/X. „
3. Łówcza „ „ „ 1/V. „ 31/X. „
4. Rajcza „ „ „ 1/IV. „ 31/X. „
5. Zazadnia „ „ „ 16/V. „ 31/X. „

B) w dorzeczu Dniestru:

6. Przemyślany za czas od 1/IV do 31/X. 1901
7. Wyżłów „ „ „ 20/IV. „ 20/XI. „

2. Obserwacye wodoskazowe.

Czynnych stacyi wodoskazowych istniało w Galicyi ogółem 199.
Z tych przypada na dorzecze:

1.	Wisły	125
2.	Dniestru	63
3.	Dniepru	1
4.	Prutu	10
	razem . . .	199
W porównaniu z ilością stacyi w r. 1900 . . .		191
	przybyło . .	8

Z galicyjskich stacyi wodoskazowych funkcyonowało

184	przez	12	miesięcy	i nadesłało	2208	raportów	miesięcznych
1	„	10	„	„	10	„	„
2	„	9	„	„	18	„	„
3	„	8	„	„	24	„	„
1	„	7	„	„	7	„	„
2	„	5	„	„	10	„	„
1	„	4	„	„	4	„	„
5	„	3	„	„	15	„	„
199	przeciętnie	przez	11·5	miesięcy			
				nadesłało	2296	raportów	miesięcznych.

Nadto nadsyłały:

ze Szląska 5 stacyi po 12 raportów = 60 raportów miesięcznych
i 1 stacya „ 4 „ = 4 „ „

Prócz zwyczajnych raportów przesyłały następujące stacye zaopatrzone w samoczynne przyrządy wykresy limnigraficzne, a mianowicie:

A) w dorzeczu Wisły.

1. Dzików na Wiśle za czas od 9/III. do 31/XII. 1901.
2. Nisko „ Sanie „ „ „ 1/VI. „ 26/XI. „
3. Przemyśl „ „ „ „ „ 21/I. „ 31/XII. „

B) w dorzeczu Dniestru

4. Zaleśce na Dniestrze za czas od 16/VII. do 31/X. 1901.

3. Obserwacye śniegoskazowe.

W ciągu zimy 1901/1902 funkcyonowało w Galicyi stacyi śniegoskazowych 201
W porównaniu z ilością tych stacyi w zimie 1900/1901 . . . 176
przybyło . . 25

Oprócz raportów z galicyjskich stacyi śniegoskazowych tutejszy Oddział hydrograficzny zbierał także raporta z 2 stacyi w dorzeczu Wisły na Szląsku i z 37 stacyi w dorzeczu Prutu i Seretu na Bukowinie.

Na podstawie raportów śniegowych nadsyłanych każdej niedzieli wydano 13 tygodniowych map śniegowych w 450 egzemplarzach z raportami za czas od 1. grudnia 1901 do 22. marca 1902, obejmujących dorzecze Wisły, Dniestru, Styru, Prutu i Seretu w granicach Austryi.

4. Ewidencya stacyi hydrograficznych i sprawdzanie raportów.

Wszystkie raporta nadsyłane ze stacyi hydrograficznych w dorzeczu Wisły, Dniestru i Dniepru, sprawdzano i uzupełniano w Oddziale hydrograficznym i przesyłano je następnie w odpisach c. k. Centralnemu Biurowi hydrograficznemu we Wiedniu.

Dla wszystkich stacyi hydrograficznych prowadzi się księgę przeglądową stacyi, wykazy nadsyłanych raportów, księgę obserwatorów i dzienniki wydatków.

5. Przygotowanie materyału dla rocznika hydrograficznego 1900 c. k. Centralnego Biura.

Oprócz spisu wszystkich stacyi hydrograficznych dorzecza Wisły, Dniestru i Dniepru sporządzono tabelaryczne zestawienie codziennych spostrzeżeń opadu, zestawienie ilości dni z opadem, wysokości warstwy śniegowej i codzienne spostrzeżenia ciepłoty, następnie zestawienie miesięcznych i rocznych dziennych średnich temperatur, wreszcie tabelaryczne zestawienie codziennych spostrzeżeń wodoskazowych, czasu trwania rozmaitych stanów wody i tabelaryczne zestawienie ciepłoty wody.

6. Inspekcyą stacyi wodoskazowych wykonano w r. 1901.

a) na Wiśle:
w Przewozie, Jagodnikach, Karsach, Szczucinie, Otałęży, Kole, Dąbrowie, Chwałowicach;
b) na Przemszy:
w Jęzorze;
c) na Sole:
w Milówce, Cięcinie, Czernichowie, Kętach, Oświęcimie:
d) na Koszarawie:
w Świnnej;
e) na Skawie:
w Skawce, Wadowicach;
f) na Skawince:
w Skawinie;
g) na Dunajcu:
w Nowym Targu (Czarny Dunajec), w Nowym Targu (Biały Dunajec), w Waksmundzie, Czorstynie, Krościenku;
h) na Jasiołce:
w Jaśle;
i) na Sanie:
w Olchowcach;

k) na Bugu:
w Rudzie;
l) na Dniestrze:
w Kornalowicach, Niżniowie, Uściu biskupiem;
m) na Stryju:
w Synowódzku wyżnem;
n) na Łomnicy:
w Podlntach, Perehińsku, Równie, Wistowej;
o) na Dubie:
w Rożniatowie;
p) na Czeczwie:
w Monastercu;
q) na Bystrzycy:
w Jezupolu;
r) na Strypie:
w Burkanowie;
s) na Serecie:
w Berezowicy wielkiej i Janowie;
t) na Prucie:
w Zabłotowie i Śniatynie.

7. Pomiary hydrometryczne wykonano.

a) na Wiśle w miejscowościach:

Przylasek wyciąski-Pasternik 19. czerwca	1
Morsko-Popędzyna 20. czerwca	1
Nowe miasto-Borusowa 17. lipca	1
Pawłów 19. lipca	1
Niekurza-Ostrówek 20. lipca	1
Niekurza-Niziny 22. lipca	1
Mścijów-Dąbrowa wrzawska 24. lipca	1
Szczytniki-Witkowice 25. lipca	1

b) na Sole w miejscowościach:

Milówka 23. września	1
Cięcina 25. września	1
Zabłocie 77. września	1
Czernichów 2. października	1
Kęty 4. października	1
Oświęcim 7. października	1

c) na Koszarawie:

Świnna 30. września	1

d) na Łomnicy w miejscowościach:

Podluty 22. i 23. października	2
Perehińsko 25. października	1
Równia 15. i 29. października	2
Wistowa 4. listopada	1
Pukasowce	1

f) na Czeczwie:

w Monastercu 17. października	1

g) na Dubie:

w Rożniatowie 19. października	1
razem	24 pomiarów.

8. Elaboraty hydrometryczne.

Opracowano dla:

a) Wisły od ujścia Przemszy do Popowic w ilości 34
b) Soły od Rajczy do ujścia z Koszarawą 8
c) Wisłoki od Żmigrodu do ujścia z dopływami 19
d) Przemszy, Skawy, Raby, Nidy, Dunajca i Sanu 6

Razem . . 67

Wykreślono krzywe przepływu wody dla poszczególnych przekrojów Wisły od Niepołomic do Popowic i przekroje poprzeczne Wisły od ujścia Przemszy do Popowic na podstawie zdjęć z r. 1900 w ilości 1604,

wreszcie profil podłużny Wisły na powyższej przestrzeni na podstawie niwelacyi ustalonego zwierciadła wody z r. 1900.

Uzupełniono nowe zdjęcie sytuacyi Wisły od Niepołomic do Popowic w skali 1:5000 i wkreślono na niej izolaty.

9. Pisma urzędowe — korespondencya.

Z nadesłanych do protokołu c. k. Krajowego Oddziału hydrograficznego w roku 1901, — 15.413 pism, sprawozdań, raportów, przypomnień urzędowych, zaprotokołowano i załatwiono 2368 exhibitów i uskuteczniono 12.009 ekspedycyj, w których mieści się 709 przesyłek pieniężnych.

Oprócz tych 2368 exhibitów Oddziału hydrograficznego załatwiono 96 exhibitów c. k. Namiestnictwa.

10. Personal techniczny i kancelaryjny Oddziału.

Personal techniczny składał się z 1 nadinżyniera, 2 c. k. inżynierów (z tych 1 przez 3 miesiące), 2 c. k. adjunktów budownictwa (z tych 1 przez 5 miesięcy), 1 c. k. praktykanta budownictwa i 3 pomocników technicznych, którzy pobierali swe płace wyłącznie z funduszów państwowych.

Na czynności komisyjne urzędników technicznych przypada 207 dni.

Oprócz powyższego personalu było zajętych 2 c. k. asystentów i 8 pomocników technicznych i kancelaryjnych robotami manipulacyjnemi, sporządzaniem grafikonów, kopiowaniem planów, zestawieniem dat statystycznych, wykonywaniem tygodniowych map śniegowych i innemi czynnościami.

11. Koszta służby hydrograficznej w r. 1901.

A. Wydatki pokryte przez c. k. Namiestnictwo, względnie przez c. k. Centralne Biuro hydrograficzne na rachunek dotacyi funduszu hydrograficznego:

1.	Urządzenie stacyi ombrometrycznych	450 K.	88 h.
2.	Utrzymanie „ „	267 „	39 „
3.	Remuneracyę obserwatorów stacyi ombrometrycznych .	11.125 „	— „
4.	Remuneracye obserwatorów stacyi wodoskazowych .	4.621 „	84 „
5.	Ryczałty przyznane obserwatorom na pokrycie kosztów posłańca pocztowego	491 „	12 „
6.	Płace 2 asystentów	3.920 „	— „
7.	Dyurna pomocników techn. i kancelaryjn. . . .	13.755 „	75 „
8.	Publikacye tygodniowych map i raportów śniegowych .	702 „	— „
9.	Druki dla obserwatorów i dla c. k. Krajowego Oddziału hydrografigznego	1.563 „	— „

10.	Utrzymanie biura	661 K.	85 g.
11.	Płaca woźnego	956 „	08 „
12.	Zakupno przyborów rysunkowych i kancelaryjnych	742 „	74 „
13.	Udział w kosztach publikacyi Centralnego Biura hydrograficznego	9.492 „	32 „
14.	Zakupno dzieł technicznych	194 „	72 „
15.	Koszta pomiarów hydrometrycznych na Wiśle, Sole i Łomnicy	5.398 „	64 „
16.	Różne wydatki	623 „	24 „
	Razem	54.966 K.	58 g.

Do pozycyi 3 i 4 c. k. Krajowy Oddział hydrograficzny nadmienia. iż w roku 1901 przyznano:

2	obserwatorom	ombrometrycznym	po 12 K.		24 K.	— gr.
174	„	„	„ 24	„	4.176 „	— „
1	„	„	„ 30	„	30 „	— „
2	„	„	„ 32	„	64 „	— „
130	„	„	„ 36	„	4.680 „	— „
7	„	„	„ 40	„	280 „	— „
42	„	„	„ 48	„	2.016 „	— „
7	„	„	„ 50	„	350 „	— „
4	„	„	„ 60	„	240 „	— „
369	obserwatorom przyznano razem				11.860 K.	— gr.
rzeczywisty zaś wydatek w roku 1901 wynosił z tego tytułu					11.125 „	— „
zaś 2	obserwatorom	wodoskazowym	po 12 K.		24 „	— „
1	„	„	„ 20	„	20 „	— „
75	„	„	„ 24	„	1.800 „	— „
23	„	„	„ 36	„	828 „	— „
11	„	„	„ 40	„	440 „	— „
1	„	„	„ 42	„	42 „	— „
1	„	„	„ 43	„ 20 g.	43 „	20 „
72	„	„	„ 48	„	3.456 „	— „
1	„	„	„ 50	„	50 „	— „
4	„	„	„ 60	„	240 „	— „
1	„	„	„ 72	„	72 „	— „
192	obserwatorom przyznano razem				7.015 K.	20 gr.

rzeczywisty zaś wydatek w roku 1901 wynosił:

B. Wydatki pokryte przez c. k. Namiestnictwo z funduszu wodnego:

1.	Koszta urządzenia i utrzymania wodoskazów	3.749 K.	61 gr.
2.	Zakupno reperów żelaznych dla ustalenia przekrojów hydrometrycznych i wodoskazów	795 „	— „
	Razem	4.544 K.	61 gr.
do tego wydatki ad A.		54.966 K.	58 gr.
	Ogółem	59.511 K.	19 gr.

Do tych kosztów przyczynił się Wydział krajowy zasiłkiem asygnowanym odezwą z 7. lutego 1902 l. 5.247 (l. Namiestnictwa 20.777/902) w kwocie 14.616 K. 42 gr.

resztę w kwocie 44.894 K. 77 gr.

pokrył przeto państwowy fundusz hydrograficzny i wodny.

Wykaz fabryk drenów, którym została wy-

oraz wykaz ilości wyprodukowanych i sprze-

Liczba porząd.	Miejscowość i nazwisko właściciela fabryki	Powiat	wyprodukowano o śre-			
			4 cm	5 cm	8 cm	10 cm
1	Balice, Bronisław Skibniewski .	Mościska	—	—	—	—
2	Bełzec, Wiktor Jasiński . . .	Złoczów	—	—	8.000	—
3	Bereźnica król., St. Pawlikowski .	Żydaczów	1.620	122.820	12.189	4.190
4	Biegonice, T. Kwieciński . . .	Nowy Sącz	25.000	140.000	15.000	6.000
5	Bierzanów, Karol Czecz . . .	Wieliczka	45.000	21.000	7.000	2.800
6	Busk, JE. Kaz. hr. Badeni . .	Kamionka str.	—	239.000	11.000	8.500
7	Byszów, Edwin br. Hohendorff .	Podhajce	—	—	—	—
8	Błożew, Stanisław Agopsowicz .	Stary Sambor	—	—	—	—
9	Cewków, Stanisław Jędrzejowicz .	Cieszanów	—	65.191	3.150	1.470
10	Cieszanów, Jan Gnoiński . . .	Cieszanów	75.000	—	—	—
11	Czarnołożce, Róża Puzynina . .	Tłumacz	30.000	45.000	3.500	1.800
12	Czermna, Stanisław Zaykowski .	Jasło	—	—	—	—
13	Czudec, Olga Wiktorowa . . .	Strzyżów	116.000	39.300	14.900	6.800
14	Czyżki, Maryan hr. Łoś . . .	Sambor	—	—	—	—
15	Dobrzechów, Rom. hr. Michałowski	Rzeszów	80.000	—	—	—
16	Dołpotów, Francisz. Rozwadowski	Kałusz	40.000	20.000	8.000	7.000
17	Dubowica, Henryk Mierzeński .	Kałusz	—	—	—	—
18	Dydiatycze, Stan. Brykczyński .	Mościska	—	197.600	18.770	5.400
19	Dynów, Stefan Trzecieski . . .	Brzozów	—	94.850	9.410	1.720
20	Gliniany, Fr. hr. Potulicki . . .	Przemyślany	—	—	—	—
21	Harta, Zdzisław Skrzyński . .	Brzozów	—	163.488	20.720	3.753
22	Honiatycze, kapituła rz. kat. Lwów	Rudki	—	104.000	8.500	4.000
23	Hruszów, Ludomił Morawski . .	Jaworów	40.000	25.000	10.000	4.000
24	Hujcze, Zdzisław Obertyński . .	Rawa	—	180.000	10.000	4.000
25	Huta komorowska, Ad. Kozłowiecki	Kolbuszowa	—	—	—	—
25*a*	Jasionów, Feliks Gniewosz . .	Brody	—	3.500	3.500	1.500
26	Jarosław, Teofil Kosiński . . .	Jarosław	—	—	—	—
27	Kalników, Bolesław Orzechowicz .	Mościska	—	—	—	—
28	Kołomyja, kr. szk. garncarska .	Kołomyja	—	—	—	—
29	Konty, Aniela Gniewoszowa . .	Złoczów	—	—	—	—
30	Kostarowce, spadkob. śp. Duklana Słoneckiego	Sanok	—	—	—	—
31	Kozy, Herman Czecz	Biała	25.000	7.000	3.000	—
32	Krzywaczka, Wincenty Schmidt .	Myślenice	—	—	—	—
33	Leszczowate, Wincenty Kraiński .	Lisko	20.000	12.000	2.500	—
34	Lubaczów, M. hr. Gołuchowska .	Cieszanów	—	143.000	4.000	2.000
35	Lwów, Józef Schirmer	Lwów	—	3.600	1.400	—
36	Łąkta górna, dr. Klem. Rutowski	Bochnia	—	—	—	—
37	Łętownia, Stanisław hr. Tarnowski	Nisko	—	—	—	—
38	Miżyniec, M. ks. Lubomirska . .	Dobromil	—	125.600	2.300	2.100
39	Nadyby, Władysław Tchórznicki .	Sambor	21.500	25.800	2.200	900

L. 92.425/02.

pożyczoną prasa drenarska z przyborami

danych rurek drenowych w roku 1901.

drenów dnicy		Sprzedano drenów o średnicy						Uwaga
13 cm	15 cm	4 cm	5 cm	8 cm	10 cm	13 cm	15 cm	
—	—	—	86.000	8.800	500	500	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	
2.620	564	—	—	—	—	—	—	Prasę oddano do dyspozycyi
5.000	—	20.000	123.000	10.000	5.500	2,000	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Sprzedano 1/4 część produkcyi
9.000	10.000	—	—	—	—	—	—	Rurek użyto na własną potrzebę
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie rozpoczęto
2.275	1.217	—	—	—	—	—	—	Rurek użyto na własną potrzebę
—	—	—	—	—	—	—	—	
2.200	1.800	—	—	—	—	—	—	Użyto na własną potrzebę
—	—	—	—	—	—	—	—	
3.950	—	48.800	5.600	6.700	1.000	100	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Prasę oddano do dyspozycyi
4.000	4.000	—	—	—	—	—	—	Ilości sprzed. rurek nie wyszczeg.
—	—	—	—	—	—	—	—	
1.910	1.330	—	94.800	10.170	3.710	750	—	
560	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Prasę oddano do dyspozycyi
—	—	—	—	—	—	—	—	Rurek użyto na własną potrzebę
1.500	1.000	—	—	400	100	—	—	
1.500	1.000	128.000	12.300	8.800	4.800	4,000	800	
4.000	—	—	—	—	—	—	—	Prasę oddano do dyspozycyi
—	—	—	—	—	—	—	—	
1.500	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie rozpoczęto
—	—	—	—	—	—	—	—	Prasę oddano da dyspozycyi
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie rozpoczęto
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Prasę oddano do dyspozycyi
—	—	—	—	—	—	—	—	Prasę oddano do dyspozycyi
—	—	—	—	—	—	—	—	Sprzedano ogółem
1.000	—	—	—	—	—	—	—	2000—3000 szt. drenów
1.100	370	—	1.540	—	—	700	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie rozpoczęto
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Prasę oddano do dyspozycyi
—	—	—	3.800	1.100	300	—	—	

Liczba porząd.	Miejscowość i nazwisko właściciela fabryki	Powiat	wyprodukowano o śre-			
			4 cm	5 cm	8 cm	10 cm
40	Nart, Stanisław Dolański . . .	Nisko	—	69.300	3.150	1.000
41	Niemstów, Ludw. hr. Wattmann .	Cieszanów	—	192.500	22.250	8.150
42	Oblaszki, spadk. dr. Rettingera .	Chrzanów	—	—	—	—
43	Oleszyce, Władysław ks. Sapieha	Cieszanów	54.850	21.200	5.280	3.500
44	Pawełcze, Karol Mencel . . .	Stanisławów	81.000	44.000	1.000	1.500
45	Pawłosiów, Stan. hr. Siemieński .	Jarosław	—	182.500	26.100	3.065
46	Pełkinie, Witołd ks. Czartoryski	Jarosław	—	—	—	—
47	Podlipce, Roman Treter . . .	Złoczów	—	—	—	—
48	Podwysokie, Józef Giżowski . .	Rudki	—	—	—	—
49	Potok złoty, Włodz. Gniewosz .	Buczacz	86.000	12.000	1.200	200
50	Przeworsk, ord. ks. Lubomirskich	Przeworsk	—	360.000	20.000	10.000
51	Radłów, Henryk Dolański . . .	Brzesko	—	75.600	10.421	3.377
52	Rogóźno, Franciszek Czosnowski .	Jaworów	—	95.400	7.898	3.483
53	Siary, Władysław Dębowski . .	Gorlice	—	—	—	—
54	Siedliska, Jan Gorayski . . .	Pilzno	—	—	—	—
55	Sławentyn, Juliusz Gołębski . .	Podhajce	154.429	28.570	7.740	2.175
56	Straszęcin, Julian Bielański . .	Ropczyce	—	—	—	—
57	Streptów, Jan Paygert	Kamionka str.	—	—	—	—
58	Strupków, Zygmunt Regenstreif .	Nadwórna	160.000	10.000	7.000	10.000
59	Stubno, Józef Myszkowski . . .	Przemyśl	—	189.200	18.150	15.880
60	Werynia, Janusz hr. Tyszkiewicz .	Kolbuszowa	—	14.000	2.000	125
61	Wierzchnia polna, Dr. St. Bieliński	Kałusz	113.000	13.000	1.100	400
62	Witkowice, Józef Michałowski .	Ropczyce	—	—	—	—
63	Wysocko, St. hr. Zamojskiego spadk.	Jarosław	—	94.800	7.485	8.020
64	Załucze, Eug. Krzysztofowicz . .	Śniatyn	55.000	25.000	8.000	2.500
65	Zassów, Tadeusz hr. Łubieński .	Pilzno	—	—	—	—
66	Zawadów, Marya Wal. Gordon i sp.	Stryj	9.000	51.500	2.000	500
67	Żełdec, Robert Thom	Żółkiew	—	—	—	—
68	Żyrawa, Witołd Czajkowski . .	Żydaczów	—	—	—	—

drenów dnicy		Sprzedano drenów o średnicy						Uwaga
13 cm	15 cm	4 cm	5 cm	8 cm	10 cm	13 cm	15 cm	
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Rurki zużyto na własną potrzebę
—	—	—	—	—	—	—	—	Prasę oddano do dyspozycyi
—	—	—	—	—	—	—	—	Rurki użyto na własną potrzebę
600	—	—	—	—	—	—	—	Sprzedano 950 rurek
700	—	—	26.100	2.100	615	520	—	(kalibru nie podano)
—	—	—	—	—	—	—	—	Prasę oddano do dyspozycyi
—	—	—	—	—	—	—	—	W r. 1901 z powodu zapasu z r. 1901 rurek nie wyrabiano.
—	—	—	—	—	—	—	—	Prasę oddano do dysp.
—	—	—	—	—	—	—	—	
3.500	—	—	—	—	—	—	—	Rurki zużyto na własną
5.496	1.321	—	—	—	—	—	—	potrzebę
520	—	—	—	—	—	—	—	Pokryto własną potrzebę
—	—	—	—	—	—	—	—	W r. 1901 rurek nie wyrabiano, prasę oddano do dyspozycyi
—	—	—	—	—	—	—	—	W r. 1901 rurek nie
800	700	27.050	8.400	1.990	—	—	900	[wyrabiano
—	—	—	—	—	—	—	—	Prasę oddano do dyspozyc.
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	4.400	9.500	1.400	800	100	—	300	
7.650	—	—	124.600	10.460	8.990	4.476	—	
—	—	—	—	200	100	—	—	
—	200	—	—	—	—	—	—	
—	—	5.300	16.500	3.500	2.000	—	—	Produkcyi nie wyszczeg.
—	—	—	—	—	160	—	—	
6.000	3.800	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie wyszczeg. produkcyi
—	1.000	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	Nie rozpoczęto

Alega 7. do sprawozdania Wydziału krajowego l. 92.425/1902.

Ustawa.

z dnia . . . . . o regulacyi potoku Błotni z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya potoku Błotni z dopływami w powiatach Sokalskim, Żółkiewskim i Rawskim ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1902 preliminujący koszta robót na 1,288.000 Koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884. dz. u. p. nr. 116. bezwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875. dz. u. kraj. nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych zawiązaną będzie przez Administracyę państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut przez władzę polityczną ułożyć się mający.

§. 5.

Datki oznaczone w §. 3. pod a) b) i c) mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych z góry z tem ograniczeniem, iż rzeczywista wypłata zasiłków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego odbywać się ma w granicach pojedynczych rat rocznych w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp potoków i rowów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przytem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892. dz. u. kraj. nr. 43;

3. z corocznych datków kraju i spółki wodnej.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych tego przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem, a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Alegat 8. do sprawozdania Wydziału kraj. l. 92.425/02

Ustawa

z dnia . . . . . o zabudowaniu i zalesieniu debr w gminie Zniesienie powiatu Lwowskiego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie i zalesienie debr w gminie Zniesienie powiatu Lwowskiego ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich z r. 1901, który preliminuje koszta robót na 160.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy ma się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu pięciu proceut preliminowanych kosztów;

c) państwowa dotacya kolejowa z kredytów zezwolonych ustawą z d. 6. czerwca 1901. Dz. u. p. Nr. 63. resztą (30%) preliminowanych kosztów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania robót, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być po ukończeniu budowy utworzoną po myśli §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875. Dz. u. kraj. Nr. 38. w drodze administracyjnej spółka interesowanych właścicieli gruntów i innych nieruchomości, a to bez względu, czy się na to zgodzą, lub nie, a rozkład datków na poszczególnych członków spółki ma być uskuteczniony według postanowień §. 66. powołanej ustawy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Alegat 9 do sprawozdania Wydziału kraj. l. 92.425/02.

Ustawa

z dnia . . . . . o zabudowaniu i zalesieniu debr w gminie Mikołajów powiatu Żydaczowskiego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie i zalesienie debr w gminie Mikołajów powiatu Żydaczowskiego ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich z roku 1901, ktory preliminuje koszta robót na 140.500 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy ma się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884. Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

c) gmina Mikołajów powiatu Żydaczowskiego resztą preliminowanych kosztów.

§. 4.

Datki kraju, państwa i interesowanej gminy mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy, tudzież wpływu Administracyi państwa i gminy interesowanej na tok spraw technicznych i ekonomicznych, przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem, a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 6.

Koszta utrzymania wykonanych zabudowań i zalesień ponosić będzie gmina Mikołajów powiatu Żydaczowskiego.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

LW. 79.821/1903.

We Lwowie, dnia 5. września 1903.

Aleg. 239

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o regulacyi rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi.

Wysoki Sejmie!

W myśl ustawy z d. 18. września 1901 Dz. u. kr. Nr. 103 ma być wykonaną w latach 1904 do 1923 regulacya rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi kosztem 38,680.000 koron, z czego państwowy fundusz kanałowy pokrywa 60%, fundusz krajowy zaś 40% (15,472.000 koron). W pierwszym 9-letnim okresie budowy od r. 1904 do r. 1912 uiścić ma fundusz krajowy w myśl §. 4. powołanej ustawy sumę 6,962.400 koron, czyli rocznie 773.600 koron.

Gdy w myśl ustawy z d. 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66 z rokiem 1904 mają być podjęte przy udziale kraju wielkie roboty wodne tak przy budowie kanałów spławnych, jak i przy regulacyi rzek, oraz publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych, które wymagają tak znacznych nakładów ze strony kraju, że im normalny budżet krajowy sprostać nie zdoła, uchwalił Wysoki Sejm opierając się na precedensach w innych krajach koronnych, na posiedzeniu z d. 11. lipca 1902 rezolucyą, którą wezwał c. k. Rząd:

„ażeby ze względu na niepomyślny stan finansów kraju wyjednał w drodze konstytucyjnej dla królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem bezprocentową pożyczkę z c. k. skarbu państwa w sumie 20,000.000 koron płatną w dwudziestu ratach rocznych od roku 1904 do r. 1923 po 1,000.000 koron, a zwrotną w czterdziestu równych ratach rocznych od r. 1924 do r. 1963 celem umożliwienia krajowi spłaty datku konkurencyjnego do kosztów regulacyi rzek i publicznych robót melioracyjnych mających się podjąć w tym 20-letnim okresie w myśl §. 5. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66".

O przychylne załatwienie tego ważnego postulatu kraju odnosił się Wydział krajowy pismami z d. 28. listopada 1902 l. 66.000 do JE. P. Prezesa Koła posłów polskich w Radzie państwa i do JE. P. Ministra dla Galicyi; mimo poparcia tej sprawy przez c. k. Namiestnictwo nie powiodło się jednak Reprezentacyi naszego kraju w Radzie państwa wyjednać u c. k Rządu uwzględnienia powyższej rezolucyi.

Z tego powodu Wydział krajowy, nie mogąc pomieścić tak znacznego wydatku 773.600 kor. w preliminarzach funduszu krajowego na r. 1904 i lata następne bez obciążania kraju dalszymi dodatkami do podatków, widzi się zmuszonym przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na zaciągnięcie pożyczki celem pokrycia datku kraju do kosztów regulacyi rzek kanałowych w pierwszym okresie 1904—1912. Pożyczkę uważa Wydział krajowy w tym wypadku tembardziej za usprawiedliwioną, że chodzi tu o wydatek produkcyjny, którego korzyści dopiero w szeregu lat następnych wykażą się w gospodarstwie społecznem naszego kraju.

Pożyczkę tę proponuje Wydział krajowy zaciągnąć przez wydanie obligacyi krajowych według typu ustanowionego ustawą z d. 6. grudnia 1892. Dz. u. kraj. Nr. 84 (na konwersyę obligacyj indemnizacyjnych), tj. ze stopą 4% i terminem umorzenia 50 letnim, którym to obligacyom w myśl końcowego ustępu §. 16. państwowej ustawy kanałowej przysługiwać będzie uwolnienie od stempli i należytości, podatku dochodowego i stempla kuponowego przyznane w §. 11. państwowej ustawy melioracyjnej (z d. 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr 116). Wysokość tej pożyczki preliminuje Wydział krajowy na 7 milionów imiennej wartości; przypuszczając bowiem 2% stratę na kursie (z początkiem września rb. notowały 4% obligacye krajowe na giełdzie wiedeńskiej 99·40 do 100·40 i 98·90—99·90 za 100), spodziewa się Wydział krajowy osiągnąć z tej pożyczki przy powolnem i stopniowem w ciągu lat dziewięciu realizowaniu 6,860.000 koron w gotówce, a że z dotacyi dyspozycyjnej na regulacye rzek niespławnych pokryto już 40% kosztów generalnego projektu w kwocie 84.000 kor. i oddano do dyspozycyi c. k. Namiestnictwa, uchwaloną przez Wys Sejm dotacyę na regulacyę Raby od Gawłowa do Bogucie 54.134 kor., okaże się dyspozycyjna suma 6,998 134 koron, która przewyższa potrzebę (6.962.400 kor.) o 35.734 kor.

Jakkolwiek dla całej pożyczki ustanowiony będzie jeden 50-letni okres umorzenia, Wydział krajowy nie wstawia do preliminarza krajowego na r. 1902 całej półrocznej raty annitetowej, która wynosi 162.419 kor. 18 gr., lecz tylko $^1/_9$ część tej raty w kwocie okrąglej 18.047 kor., gdyż tylko $^1/_9$ część pożyczki będzie w ciągu roku 1904 zrealizowaną, wskutek czego $^8/_9$ części raty annitetowej wpłynie do funduszu krajowego.

Jak już w przedłożeniu z d. 27. grudnia 1902. l. 92.425 o budowlach wodnych i melioracyach (pag. 2—6 i aleg. 2 i 3) Wydział krajowy miał zaszczyt zdać sprawę Wysokiemu Sejmowi, galicyjska ustawa krajowa z dnia 18. września 1901., Dz. u. kr. Nr. 103 o regulacyi rzek kanałowych, której projekt wniesiony został do Wys. Sejmu w r. 1901 jako przedłożenie rządowe i bez poprzedniego zapytania Wydziału krajowego, jak to przepisuje ustęp pierwszy §. 5. państwowej ustawy kanałowej, nie odpopowiada w należytej mierze dzisiejszym pojęciom o regulacyi systematycznej rzek, gdyż ogranicza roboty tylko na dolne, a po części środkowe przestrzenie dopływów Wisły i Dniestru, nie zapewniając równocześnie doniosłych, a może nawet ważniejszych regulacyj górnych przestrzeni wraz z zabudowaniem potoków górskich i zalesieniem źródłowisk. W przeciwieństwie do tej ustawy stoi analogiczna ustawa czeska o regulacyi rzek kanałowych, wniesiona do Sejmu przez Wydział krajowy w r. 1902, a w roku bieżącym sankcyonowana, która nie ogranicza regulacyi do pewnych tylko przestrzeni, lecz obejmuje całe dorzecza, mianowicie: potrzebne regulacye dopływów, zabudowania potoków górskich, budowę rezerwoarów w górach, które służyć będą do wytworzenia siły wodnej dla celów przemysłowych, rolniczych i elektrycznych, do zaopatrywania gmin w wodę i dla nawodnień, zalesienia nagich stoków górskich, a nawet osuszenia gruntów i nawodnienia wielkich obszarów łąk. Dlatego też z 75 milionów koron przeznaczonych wedle ustępu trzeciego §. 8. państwowej ustawy kanałowej na regulacyę rzek w okresie 1904—1912, Galicya, która stanowi 41·4% wszystkich 6 krajów interesowanych pod względem obszaru, otrzymała 19,398.600 kor. czyli 25·86%, podczas gdy Czechy, których obszar przedstawia 27·4%, uzyskały 35,000.000 kor. czyli 44·66%, oprócz dodatku 3,000.000 kor. z państwowego funduszu melioracyjnego.

Wobec tak nierównomiernego traktowania Galicyi w porównaniu z Czechami Wydział krajowy, przedkładając na żądanie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych program dalszej regulacyi rzek ułożony przez departament wodny c. k. Namiestnictwa wspólnie z krajowem biurem melioracyjnem, zażądał w odezwie z d. 30. listop. 1902 l. 56.475. wystosowanej do c. k. Namiestnictwa wydania noweli do galic. ustawy regulacyjnej, któraby uchylając postanowienie §. 14. tej ustawy, rozszerzyła roboty na całe dorzecza rzek kanałowych wraz z zabudowaniem i zalesieniem źródłowisk, podobnie jak czeska ustawa regulacyjna.

Proponowane przez Wydział krajowy uzupełnienie regulacyi rzek kanałowych obejmowałoby, jak to w aleg. 2 i 3. przedłożenia Wydziału kraj. z d. 27. list. 1902, l. 92.425 szczegółowo wyłuszczono,

a) regulacyę górnych przestrzeni rzek kanałowych i ich dopływów (Skawy, Raby, Wisłoki, Ropy, Jasiołki, Wisłoka, Sanu, Wiaru, Strwiąża, Dniestru i Oporu) kosztem 12,542.000 koron;

b) regulacyę i zabudowanie potoków górskich wraz z potrzebnem zalesieniem w dorzeczu dróg wodnych (Dunajca i Popradu, Soły, Skawy, Raby, Biały, Wisłoka, Sanu, Dniestru górnego i dolnego, Łomnicy, Bystrzycy sołotwińskiej i nadwórniańskiej) kosztem 15,596.000 koron;

ogółem kosztem 28,138.000 kor. z czego pokryłby państwowy fundusz kanałowy 60%, fundusz krajowy zaś 40%.

To proponowane uzupełnienie regulacyi rzek kanałowych jest niezbędnie potrzebne nietylko dla zmniejszenia rozmiarów powodzi, lecz także dla zabezpieczenia mających się uregulować rzek kanałowych przed zaszutrowaniem, a więc dla utrzymania należytego uregulowanych łożysk i zapewnienia spławu drzewa z gór do kanałów spławnych, a nadto leży w interesie kanałów spławnych, które zasilone będą wodą z tych rzek stanowiących z kanałami wspólną sieć wodną, gdyż roboty górskie z jednej strony ochronią kanały alimentacyjne od zaniesienia żwirem, z drugiej strony zaś złagodzą ekstremy różnic w poziomie wód, których ilość na rzekach górskich w czasie posuchy jest minimalna, tak iż w razie zaniechania robót górskich ilość zwyczajnej wody w rzekach górskich nie wystarczy nawet do utrzymania ruchu na kanale spławnym, nie mówiąc już o urządzeniach melioracyjnych (nawodnieniach), jakie w myśl ustępu trzeciego §. 13. państwowej ustawy kanałowej przy budowie kanałów spławnych mają być wykonane. Już bowiem przy projektowaniu kanału Ostrawa-Kraków przekonała się c. k. Dyrekcya dla budowy dróg wodnych, że ilość wody w rzece Sole przy stanach niskich nie wystarczy do zasilenia przestrzeni szląskiej i galicyjskiej (po Skawę) tego kanału, wskutek czego ta Dyrekcya zmuszoną jest zaprojektować w dorzeczu Soły zapory górskie i zbiorniki, jakie właśnie są przewidziane w czeskiej ustawie regulacyjnej.

Uznając tę potrzebę rozszerzenia robót na rzekach kanałowych, przedłożyło też c. k. Namiestnictwo wedle odezwy z d. 23. stycznia 1903, l. 150 757/02 wniosek Wydziału krajowego w sprawie wydania noweli do galic. ustawy regulacyjnej c. k. Ministerstwom spraw wewnętrznych i rolnictwa z poparciem; dotychczas jednak nie została nam zakomunikowaną decyzya c. k. Rządu.

Tymczasem coraz częściejsze katastrofy powodziowe na górnej Wiśle, które w miarę postępu robót regulacyjnych na Szląsku i na rzece Sole z coraz większą intenzywnością występują, a z których ostatnia tegoroczna przewyższyła co do rozmiarów pamiętną powódź z r. 1884, potwierdzają zapatrywanie Wydziału krajowego wyrażone już w sprawozdaniu powodziowem z r. 1884. (aleg. 73. pag. 9), że same tylko roboty regulacyjne wykonane w dolnem biegu rzek bez równoczesnego przeprowadzenia robót górskich są niedostateczne, gdyż wskutek przyspieszenia odpływu wody doprowadzają do głównych recypientów raptownie ogromne ilości wody z namułem, piaskiem i żwirem i powodują jeszcze większe wylewy.

Najdobitniej zaś udowodniają potrzebę równoczesnego prowadzenia robót górskich z regulacyami rzek tegoroczne szkody powodziowe w budowlach regulacyjnych wykonanych przez c. k. Namiestnictwo na rzece Sole, gdzie wielka woda zasilana rumowiskiem z licznych dzikich potoków zasypała uregulowane łożysko na przestrzeni około 10 km. w powiecie żywieckim, zburzyła poprzeczne budowle regulacyjne i wyrobiła całkiem nowe dzikie koryta, narażając fundusz regulacyjny na ogromne straty.

To też ludność interesowana w zachodnich powiatach kraju całkiem słusznie domaga się coraz natarczywiej przeprowadzenia zabudowań potoków górskich i zalesień źródłowisk rzek karpackich, któremu to żądaniu zebrani po powodzi lipcowej w Krakowie prezesowie Rad powiatowych dali dobitny wyraz w znanych rezolucyach.

Jakkolwiek więc dotychczas nie nadeszła decyzya c. k. Rządu co do proponowanego uzupełnienia regulacyi rzek kanałowych, Wydział krajowy uznając naglącą potrzebę tego uzupełnia robót, pozwala sobie przedłożyć projekt ustawy zmieniającej postanowienia §§. 14. i 15. galicyjskiej ustawy regulacyjnej, a zapewniającej, podobnie jak w Czechach, przeprowadzenie robót górskich przy 60% udziale państwowego funduszu kanałowego w kosztach.

Co do kodyfikacyi noweli zauważamy, że zrealizowanie każdego poszczególnego przedsiębiorstwa (regulacyi górnej przestrzeni wraz z zabudowaniem i zalesieniem) zależne będzie podobnie jak w Czechach, od wejścia w życie osobnej ustawy krajowej, która wydaną zostanie w miarę postępu budowy tak na kanałach spławnych, jak i na rzekach kanałowych. Specyalna ustawa krajowa ustanowi także termin rozpoczęcia i czas trwania robót przy każdem przedsiębiorstwie, tak ażeby nie wszystkie roboty równocześnie były rozpoczynane, co ze względu na finanse kraju, jak i stan państwowego funduszu kanałowego (ryczałtu przeznaczonego na regulacyę rzek) mogłoby być połączone z trudnościami.

Uzupełniając sprawozdanie z dnia 27. grudnia 1902 l. 92.425, o ile ono dotyczy regulacyi rzek kanałowych, mamy zaszczyt podać do wiadomości Wysokiemu Sejmowi, że w roku bieżącym c. k. Namiestnictwo prowadzi energicznie dalsze studya dla generalnego projektu, oraz że reskryptem z dnia 21. czerwca 1903 l. 25.218 zwróciło c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych projekt rozporządzenia wykonawczego do ustawy regulacyjnej, który to projekt nadesłało nam c. k. Namiestnictwo odezwą z dnia 25. lipca 1903 l. 82.742.

Projekt rozporządzenia wykonawczego tudzież uwagi Wydziału krajowego co do
Aleg. 1. i 2. tego rozporządzenia przedkładamy Wysokiemu Sejmowi w załączeniu ·/.

Aleg. 3. i 4. Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy przedstawia wniosek: Wysoki Sejm raczy uchwalić załączone ·/. projekty:

1. ustawy o zaciągnięciu pożyczki na pokrycie datku kraju do kosztów regulacyi rzek mającej się wykonać w myśl ustawy z dnia 18. września 1901, Dz. u. kraj. Nr. 103.

2. ustawy zmieniającej postanowienia §§. 14. i 15. ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 o regulacyi rzek wykonać się mającej w myśl §. 5. ustępu 1. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66 w królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Z Rady Wydziału kraj. Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakow.

Marszałek krajowy:

S. Badeni m. p.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat m. p.

Członek Wydziału krajowego.

Projekt rozporządzenia wykonawczego

do ustawy krajowej z dnia 18. września 1901 r. Dz. u. kr. Nr. 103. o wykonaniu regulacyi rzek w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

§ 1.

Regulacyę poniżej wymienionych rzek względnie przestrzeni rzek:

A. 1) Skawy od Suchej do ujścia do Wisły;
2) Raby od Lubienia do ujścia do Wisły;
3) Popradu od Muszyny do ujścia do Dunajca;
4) Wisłoku od Frysztaka do ujścia do Sanu;
5) Wiaru od Niżankowic do ujścia do Sanu;
6) Stryja od Turki do ujścia Dniestru;
7) Świcy od Weldzirza do ujścia do Dniestru wraz z jej dopływem Sukielem od Bolechowa do ujścia do Świcy;
8) Bystrzycy sołotwińskiej od Sołotwiny i nadworniańskiej od Zielonej aż do ich połączenia, tudzież połączonej Bystrzycy do ujścia do Dniestrn;
9) Tanwi od granicy rosyjskiej do ujścia Sanu;
10) Dunajca od Nowego Targu do Nowego Sącza;
11) Wisłoki od Żmigrodu do Jasła;
12) Sanu od Liska do Sanoka ma przeprowadzić Administracya państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym na rachunek datków państwowych i krajowych do funduszu budowy określonego w § 4.

Regulacyę przestrzeni rzek:

B. 13) Dunajca od Nowego Sącza do Zgłobic;
14) Wisłoki od Jasła do Mielca;
15) Sanu od Sanoka do Składu solnego, ma przeprowadzić wyłącznie Administracya państwa na rachunek datków państwowych do funduszu budowy określonego w § 4.

§ 2.

Wykonać się mające na rzekach w § 1. wymienionych systematyczne roboty regulacyjne mają na celu:

a) skoncentrowanie i ustalenie łożyska rzeki zapomocą budowli, oprócz uzyskania odpowiedniego wyrównania spadków.

b) ochronę brzegów, tudzież przyległych gruntów i zabudowań;

c) obniżenie teraźniejszego poziomu wysokich wód w celu zmniejszenia powodzi przez pogłębienie koryta;

d) uregulowanie, względnie wstrzymanie ruchu żwirów i ochronę nadbrzeżnych gruntów urodzajnych przed zażwirowaniem i zapiaszczeniem;

e) ułatwienie i umożliwienie spławu (o ile ustrój danej rzeki na to zezwoli), na przestrzeniach zaś rzek wymienionych w § 1. lit. B.)od 13 do 15) także ich uspławienie dla statków i tratew.

g) uzyskanie napowrót rozległych teraz szutrem zaniesionych, nieurodzajnych powierzchni dla gospodarstwa względnie załądowanie odciąć się mających starych łożysk, przy możliwem uwzględnieniu rybolostwa.

W celu zapewnienia systematycznego prowadznia robót regulacyjnych należy przedewszystkiem wykonać hydrotechniczny pomiar dotyczących przestrzeni rzek, a więc oględziny tych rzek przez organa techniczne Administracyi państwa i Wydziału krajowego w celu protokolarnego ustalenia zasad, przestrzegać się mających przy robotach regulacyjnych, które należy przedłożyć c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych do zatwierdzenia.

§. 3.

Po dokonaniu potrzebnych robót przedwstępnych ma Administracya państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym oznaczyć ostatecznie całe koszta regulacyj rzek względnie części rzek oznaczonych w § 2. L. A od 1. do 12.

Ustalenie tych kosztów uzyska się na podstawie ogólnych projektów i kosztorysów, które opracuje c. k. Namiestnictwo z uwzględniem ogólnego programu dla poszczególnych regulacyi a po poprzedniem ich udzieleniu Wydziałowi krajowemu podda uchwale komisyi oznaczonej w § 8. i przedłoży je następnie c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych do zatwierdzenia (§§ 3, 10 i 11, ustawy krajowej).

Oznaczenie potrzebnych do regulacyi przestrzeni rzek wymienionych w § 1. litera B, od 13 do 15. środków pieniężnych zastrzega się Administracyi Państwa. Okres budowy ustanawia się na 20 lat począwszy od r. 1904. Potrzebne do przeprowadzenia regulacyi rzek wymienionych w § 1. kwoty zabezpieczone na razie tylko dla dziewięcioletniego okresu budowy od 1904 do 1912 włącznie (§ 4. ustawy kraj.) Kwoty potrzebne do przeprowadzenia regulacyj po roku 1912 zabezpieczy się co do datków państwowych w myśl §. 9. ust. z dnia 11. czerwca 1901 dz. p. p. Nr. 66 w drodze konstytucyjnej zaś co do datków krajowych w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 4.

Przewidziany w §. 4. ustawy krajowej dla dziewięcioletniego okresu budowy 1904 do 1912 fuudusz budowy ma być utworzony co do wydatków potrzebnych w tym okresie budowy na regulacyę przestrzeni rzek oznaczonych w §. 1. lit. A. od 1 — 12 z datków państwowych i krajowych, natomiast co do wydatków potrzebnych w tym samym okresie na regulacyę przestrzeni rzek wymienionych w §. 1. lit. B pod 13 — 15) wyłącznie z datków państwowych.

Do pokrycia kosztów potrzebnych na przestrzeniach rzek oznaczonych w §. 1. lit. A. od 1 — 12 w czasie dziewięciole-

tniego okresu bydowy od 1904 do 1912 ma się przyczyniać:
Państwo, 60% przyjętych na ten okres kosztów
regulacyi t. j. . . . . 10,443.600 K.
kraj. 40% t. j. . . . . 6,962.400 „
razem . . 17,406.000 K.

Datki państwowe do funduszu budowy przeznaczonego na pokrycie kosztów regulacyi przestrzeni rzek oznaczonych w §. 1. B. od 13 — 15 mają wynosić w okresie 1904 1912..8,955.000 K. Kwotami rozporządzalnemi każdorazowo z funduszu budowy należy zarządzać oddzielnie według §. 1. niniejszego rozporządzenia względnie według przytoczonego w tym §. grupa A. i B.

C. k. Namiestnictwo zarządza funduszem budowy; Wydziałowi krajowemu służy jednak prawo wglądania w zarząd funduszem budowy w miarę postanowień niniejszego rozporządzenia, o ile chodzi o kwoty przeznaczone dla grupy A.

Dla zarządu funduszem budowy obowiązują przepisy, tyczące się zarządu państwowych dotacyi dla budowli wodnych, o ile niniejsze rozporządzenie wykonawcze nie zawiera odmiennych postanowień. — Ilekroć w następnych postanowieniach niniejszego rozporządzenia będzie mowa o funduszu budowy, mają być rozumiane kwoty przeznaczone dla grupy A lub B w miarę tego, czy jest mowa o przestrzeniach rzek wymienionych w § 1. pod 1 — 12 czy też, pod 13 — 15.

§. 5.

Przeznaczone dla grupy A datki państwowe i krajowe mają wypłacać państwo i kraj. od 1904 r. do 1912 r. począwszy w ratach, których wysokość i terminy płatności oznaczy Administracya państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym, po zatwierdzeniu ogólnego programu budowy i w miarę potrzeby. — Dotyczące postanowienia wymagają zatwierdzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych w porozumieniu z innemi interesowanemi ministerstwami.

Kwoty dla grupy B. będą wpływały do funduszu budowy od Administracyi państwa w ratach odpowiednich do potrzeby względnie do postępu budowy.

Wszystkie odsetki z kapitału funduszu budowy umieszczonego pożytecznie przed jego użyciem, — dochód z gruntów uzyskanych wskutek robót regulacyjnych lub w jakikolwiek sposób nabytych wzgl. kapitał uzyskany z ich sprzedaży, następnie wszystkie kary konwencyonalne, przepadłe wadya i inne dochody wpływają do funduszu budowy.

Co do datków konkurencyjnych względnie co do zastępujących je opłat mających się nałożyć na dorzecze, należy stosować się do postanowień §. 3. ustęp 3 i 4. ustawy krajowej.

§. 6.

Ewentualne nadwyżki kasowe, po upływie dziesięcioletniego okresu budowy od r. 1904 — 1912, przeznaczone są także po roku 1912 wyłącznie na regulacyę odnośnych rzek.

§. 7.

Z funduszu budowy oznaczonego w §. 4. należy w myśl §§. 6. i 11. ustawy krajowej pokrywać także wydatki połączone z przedwstępnemi robotami technicznemi, wszystkie koszta zarzą-

du tudzież koszta utrzymania tak wybudować się mających, jakoteż istniejących już budowli regulacyjnych w dotyczących przestrzeniach rzek, które wykonano bądź z funduszu państwowego (budowle drogowe i wodne) bądź też jako budowle konkurencyjne.

W tym celu obejmuje państwo na rachunek funduszu budowy zarząd wszystkich odsypisk, które powstały wskutek wykonanych dotąd w drodze konkurencyjnej budowli wodnych, o ile one nie przeszły na podstawie ugody, lub w myśl §. 47. galicyjskiej ustawy wodnej w posiadanie prywatne, tudzież zarząd gruntami nabytymi swego czasu dla tych budowli. Dochód z wymienionych odsypisk i gruntów wpływa do funduszu budowy.

Istniejące odsypiska i nabyte grunta, należące wyłącznie do Skarbu państwa (państwowy zarząd drogowy, budowli wodnych, lub kolejowy) albo do funduszu krajowego, pozostają nadal w posiadaniu i pod zarządem Skarbu względnie funduszu krajowego, dopóki nie zostaną sprzedane w myśl §. 47. galic. ustawy wodnej właścicielom sąsiednich gruntów. W ostatnim razie ma ewentualny z nich dochód tudzież uzyskany z ich sprzedaży kapitał wpływać do skarbu państwa, względnie do funduszu krajowego.

Co do utrzymania budowli wykonać się mających na podstawie w mowie będącej ustawy krajowej, jakoteż budowli już istniejących, po upływie 20-letniego okresu budowy, obowiązuje §. 7. ustawy krajowej.

§. 8.

Celem powzięcia uchwał we wszystkich zasadniczych technicznych i ekonomicznych sprawach sprawach tyczących się regulacyi rzek objętych niniejszą ustawą, o ile te regulacye nie mają być wykonane, na wyłączny koszt państwa, albo na podstawie osobnych ustaw krajowych ma być utworzona w myśl §. 8. i 15. ustawy krajowej komisya regulacyjna z siedzibą we Lwowie. Komisya ta ma tytuł: „Komisya dla regulacyi rzek w Galicyi“ prowadzi obrady pod przewodnictwem c. k. Namiestnika, lub jego zastępcy, a w skład jej wchodzą:

a) po jednym członku c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych i handlu mianowanym w porozumieniu z innemi interesowanemi Ministarstwami;

b) jeden administracyjny i jeden techniczny zastępca c. k. Namiestnictwa.

c) jeden administracyjny i jeden techniczny zastępca Wydziału krajowego;

d) po jednym zastępcy obydwóch towarzystw rolniczych we Lwowie i w Krakowie.

Dla każdego członka komisyi ma być ustanowiony zastępca, który w razie nieobecności właściwego członka lub innej przeszkody wchodzi w jego miejsce.

Członkowie i ich zastępcy wymienieni pod lit. *c*) i *d*) mają być mianowani na czas trwania tej instytucyi, z której łona weszli w skład komisyi dla regulacyi rzek.

Jeżeli podczas wykonywania regulacyj objętych ustawą krajową okaże się potrzeba przedsięwzięcia robót w celu nieszkodliwego odwrócenia wód górskich w myśl ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 117, wówczas komisya będzie spełniała czynności komisyi krajowej w myśl §. 23. wyżej wymienionej ustawy

państwowej, z zastrzeżeniem uzupełnienia jej wedle §. 24. tej ustawy delegatem c. k. Ministerstwa kolejowego.

C. k. Ministrowi rolnictwa służy prawo delegować w takim razie do komisyi także osobnego zastępcę Ministerstwa rolnictwa z prawem przysługującem w myśl §. 9. ustęp 2. ustawy krajowej zastępcom ministeryalnym.

Oprócz tego należy w tym wypadku powołać do komisyi zastępcę c. k. techniczno-lasowego oddziału dla zabudowania potoków górskich, ze sekcyi samborskiej.

Komisyi przysługuje prawo powoływać na posiedzenia w poszczególnych wypadkach znawców z głosem doradczym do wyjaśnienia szczególnych kwestyj fachowych np. przy obradowaniu nad sprawami tyczącemi się rybołostwa, zanieczyszczania wody w rzekach i t. p.

Do prowadzenia protokołu komisyi ma c. k. Namiestnictwo ustanowić protokolanta bez prawa głosowania.

§. 9.

Do zakresu działania komisyi regulacyjnej należy:

a) Powzięcie uchwał co do opracowanego przez c. k. Namiestnictwo ogólnego programu i ogólnego kosztorysu dla całkowitej regulacyi rzek i przestrzeni rzek, wykonać się mającej wspólnym kosztem państwa i kraju (§. 1. lit. A) następnie co do porządku przedsięwziąść się mających robót, wreszcie co do rozdziału kredytów przeznaczonych na okres budowy 1904—1912 dla poszczególnych regulacyi z zastrzeżeniem przewidzianego w §. 10. ust. i) ustawy krajowej zatwierdzenia tych uchwał przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z innemi interesowanemi Ministerstwami;

b) Powzięcie uchwał co do generalnych projektów i kosztorysów opracowanych przez c. k. Namiestnictwo dla regulacyi poszczególnych rzek wymienionych w §. 1. lit. A) na podstawie ogólnego programu a przejrzanych przez Wydział krajowy z zastrzeżeniem przedłożenia tych uchwał do zatwierdzenia c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych w myśl §. 11. ustawy krajowej ustęp 1.

c) Zatwierdzenie projektu szczegółowych opracowanych przez c. k. Namiestnictwo na podstawie projektów generalnych;

d) Powzięcie uchwał co do przedłożonych przez c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym programów budowy na każdy rok budowy z uwzględnieniem zatwierdzonych ogólnych projektów i rozporządzalnych środków pieniężnych;

e) Przyjmowanie peryodycznych sprawozdań c. k. Namiestnictwa o wykonanych budowlach i ich kosztach, o kosztach zarządu komisyi, wreszcie o każdoczesnym stanie funduszu budowy;

f) Przedstawienie wniosków celem zabezpieczenia w drodze ustawodawczej dalszych koniecznych robót regulacyjnych i zabudowań w myśl §. 14. ustawy rybackiej;

g) Obrady i ewentualne dalsze zarządzenie co do zasadniczych, albo szczególnie ważnych wniosków i życzeń stron interesowanych;

h) Komisya spełnia wreszcie co do rzek i części rzek, należących do jej zakresu działania w warunkach zawartych w §. 15. ustawy krajowej względnie w poprzednim §. 8. ustęp 3 do 5 niniejszego rozporządzenia wykonawczego funkcye komisyi krajowej w myśl §. 23. ustawy z 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 117 o nieszkodliwem odprowadzaniu potoków górskich, a wówczas

przechodzi na nią prawo rozstrzygania, służące w myśl §. 14. tej ustawy c. k. Namiestnictwu.

§. 10.

Komisyę dla regulacyi rzek c. k. Namiestnictwo powołuje przynajmniej raz na rok i to najpóźniej w czerwcu. W miarę potrzeby może c. k. Namiestnictwo powoływać komisyę albo z własnej inicyatywy lub też na wezwanie kompetentnych Ministerstw, względnie na wniosek Wydziału krajowego, kilka razy w roku.

Pisemne zaproszenia do współudziału w komisyi należy doręczać członkom komicyi wraz z odnośnym porządkiem dziennym zawczasu przed ustanowionym terminem posiedzenia za poświadczeniem odbioru. Członkowie komisyi są obowiązani zawiadamiać w najkrótszej drodze o ewentualnych przeszkodach c. k. Namiestnictwo, aby umożliwić powołanie we właściwym czasie ich zastępców.

Delegaci c. k. Ministerstw są obowiązani, w razie przeszkody podać je równocześnie także do wiadomości swej przełożonej władzy.

Przedmioty obrad i uchwał komisyi mają referenci, którymi są z reguły administracyjny względnie techniczny zastępca c. k. Namiestnictwa, tak przygotowywać, aby umożliwić członkom komisyi zasięgnięcie ewentualnie potrzebnych bliższych wyjaśnień jeszcze przed obradami komisyi.

§. 11.

Do prawomocności uchwał komisyi jest konieczne: skonstatować przed rozpoczęciem posiedzenia przez przewodniczącego, że wszystkich członków komisyi obydwóch grup względnie ich zastępców zaproszono, następnie obecność c. k. Namiestnika lub jego zastępcy i najmniej 5 członków (względnie zastępców).

Przy głosowaniach mają grupy złożone z uprawnionych do głosowania delegatów Administracyi państwa z jednej, zaś z delegatów Wydziału krajowego i Towarzystw rolniczych z drugiej strony oddawać tylko po jednym głosie.

Administracyi państwa względnie Wydziałowi krajowemu pozostawia się unormowanie sposobu głosowania w każdej grupie przed powyższem głosowaniem według własnego uznania.

Uchwałę komisyi należy wówczas uważać za doszłą do skutku, jeżeli głosy obydwów grup są zgodne.

W razie nieosiągnięcia zgodności obydwóch grup, ma roztrzygać przewodniczący, jeżeli chodzi o rozstrzygnięcie sprawy w myśl §. 14. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 r. Dz. p. p. Nr 117. We wszystkich innych sprawach należy zasięgnąć decyzyi interesowanych c. k. Ministerstw, po poprzedniem wysłuchaniu Wydziału krajowego.

§. 12.

Przewodniczący jest obowiązany uchwały komisyi, które uzna za przekraczające zakres jej działania, albo za sprzeczne z ważnymi względami publicznymi, przedkładać c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych do roztrzygnięcia.

Uchwały komisyi powzięte wbrew głosowaniu zastępców c. k. Ministerstw i Wydziału krajowego wymienionych w §. 8. ustawy krajowej lit. *a*) i *c*) tudzież wymienionego w §. 15. ustawy

krajowej ewentualnego zastępcy c. k. Ministerstwa rolnictwa, należy na żądanie jednego z wymienionych zastępców przedkładać c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych do rozstrzygnięcia (§. 9. ustawy).

§. 13.

Z każdego posiedzenia komisyi ma być spisany protokół, do którego dołączyć należy porządek dzienny. W protokole należy uwidocznić, oprócz wymienienia obecnych członków, wszystkie wnioski, oświadczenia się i uchwały komisyi, ostatnie w pełnem brzmieniu, wreszcie podać wynik głosowania.

Protokół ma podpisać Namiestnik, względnie jego zastępca, tudzież protokolant.

Po jednym egzemplarzu drukowanego protokołu należy udzielić c. k. Ministerstwom: spraw wewnętrznych, skarbu, handlu i rolnictwa, a w razie objętym w §. 8. ustęp 4. także c. k. Ministerstwu kolejowemu, następnie Wydziałowi krajowemu, Towarzystwom rolniczym w Krakowie i we Lwowie, wreszcie wszystkim członkom komisyi.

§. 14.

Wydatki połączone z czynnościami komisyi, mają być pokrywane z funduszu budowy. Wydatki te ma c. k. Namiestnictwo utrzymywać w ewidencyi oddzielnie od innych wydatków, a ich zestawienie dołączać jako załącznik po upływie każdego roku budowy do sprawozdania c. k. Namiestnictwa wymienionego w §. 9. lit. *e*, niniejszego rozporządzenia wykonawczego i przedłożyć komisyi do zbadania, względnie uchwały.

§. 15.

Członkowie komisyi, względnie ich zastępcy, którzy są urzędnikami państwowymi lub krajowymi, a nie mieszkają w siedzibie komisyi, mają z powodu uczestnictwa w posiedzeniach komisyi pobierać z funduszu budowy należące się im normalne dyety i koszta podróży.

Innym członkom komisyi względnie ich zastępcom, nie zamieszkałym w siedzibie komisyi, należą się na czas trwania komisyi i za każdy dzień podróży do i od miejsca komisyi dyety w wysokości 16 (szesnastu) koron, tudzież zwrot kosztów podróży według norm obowiązujących dla c. k. urzędników państwowych VI. rangi.

§. 16.

Wykonywanie budowli regulacyjnych na przestrzeniach rzek wymienionych w §. 1. lit. B. ma się odbywać wyłącznie według przepisów obowiązujących dla państwowych budowli wodnych. Przepisy obowiązujące dla wykonywania państwowych budowli wodnych mają przy wykonywaniu budowli regulacyjnych na przestrzeniach rzek, wymienionych w §. 1. lit. A. obowiązywać o tyle, o ile niniejsze rozporządzenie wykonawcze nie zawiera odmiennych postanowień.

Gdyby, przy przeprowadzeniu przewidzianych w ustawie krajowej z dnia 18. września 1901 dz. u. kr. Nr. 103. robót regulacyjnych okazała się potrzeba przedsięwzięcia robót w celu

nieszkodliwego odprowadzenia wód górskich i roboty te poruczono c. k. techniczno-lasowej sekcyi dla zabudowania górskich potoków w Samborze do wykonania, ma co do nich zastosowanie instrukcya służbowa obowiązująca dla tej sekcyi.

§. 17.

Kierownictwo budowli regulacyjnych wykonać się mających wspólnym kosztem państwa i kraju (§. 1. lit. A.) należy do c. k. Namiestnictwa we Lwowie. C. k. Namiestnictwo zestawia ogólny program, przeprowadza przedwstępne studya hydrotechniczne, opracowuje na ich podstawie generalne projekta i kosztorysy, które po porozumieniu z Wydziałem krajowym w myśl §. 9. lit. a) i b) niniejszego rozporządzenia wykonawczego mają być przedłożone uchwale komisyi dla regulacyi rzek a następnie Ministerstwu spraw wewnętrznych do zatwierdzenia.

C. k. Namiestnictwo opracowuje na podstawie zdjęć szczegółowych, przedłożonych przez Kierownictwo regulacyi i z uwzględnieniem zatwierdzonych projektów generalyych, szczegółowe projekta i kosztorysy, kieruje po zatwierdzeniu ich przez komisyę dla regulacyi rzek wykonaniem budowy w granicach kredytów, zezwolonych dla poszczególnych przestrzeni rzek na podstawie szczegółowych projektów, a przypadających na dotyczący rok i nadzoruje wreszcie ich wykonanie.

C. k. Namiestnictwo jest upoważnione zarządzać zmiany zatwierdzonych projektów szczegółowych, spowodowane zmiennością koryta z uwzględnieniem jednak zasad, zatwierdzonych przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych i pod warunkiem, że nie pociągnie to za sobą znacznej zmiany w prowadzeniu strasy, ustalonych w projektach ogólnych, ani też przekroczenia zezwolonych kosztów.

O zarządzonych zmianach należy dodatkowo zawiadomić komisyę dla regulacyi rzek. — Gdyby się okazała potrzeba przekroczenia preliminowanych kosztów, c. k. Namiestnictwo postara się zawczasu o zgodzenie się na nie komisyi dla regulacyi i o zezwolenie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych.

C. k. Namiestnictwo jest dalej upoważnione zarządzać w ciągu okresu budowy, przewidzianego §. 1. ustawy krajowej roboty konserwacyjne na budowlach nowych i na istniejących dotąd na dotyczących przestrzeniach w myśl postanowień obowiązujących dla państwowych budowli wodnych, ma się jednak postarać o zezwolenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, jeżeli koszt budowy przekracza zakres jego działania.

C. k. Namiestnictwo ma nadzorować wykonywanie budowy, kontrolować ją przez peryodyczne inspekcye, przeprowadzać kolaudacyę wykonanych budowli i zawiadamiać o jej terminie Wydział krajowy, celem ewentualnego wzięcia udziału w kolaudacyi.

C. k. Namiestnictwo nadzoruje i kontroluje zarząd wszystkich gruntów i odsypisk, należących do funduszu budowy, względnie zarządzonych na koszt funduszu budowy (§. 7. ustęp 2. niniejszego rozporządzenia) stara się o utrzymywanie ich w ewidencyi, o zapisanie ich do ksiąg gruntowych, o odpowiednie celowi ich zagospodarowanie, tudzież o ekonomiczne zużytkowanie uzyskanego na nich materyału wiklowego.

Wreszcie spełnia c. k. Namiestnictwo wszelkie czynności techniczno-administracyjne i zarząd stojący w związku z regulacyą rzek.

Zakres działania c. k. Namiestnictwa co do częściowych wypłat należytości za roboty wykonane, i zaliczek na roboty wykonać się mające, następnie co do kolaudacyi wykonanych budowli regulacyjnych określają §. 26. i 27.

§. 18.

Dla bezpośredniego kierowania robotami regulacyi rzek mają być utworzone dla każdej z wymienionych w §. 1. lit. A, punkt 1, 2, 3, 4, 6, 7, i 8, rzek osobne kierownictwa budowy, c. k. Namiestnictwu bezpośrednio podległe a składające się z kierownika budowy i z personalu technicznego i administracyjnego w miarę potrzeby. — Takie kierownictwa budowy mają być utworzone:

ad 1) dla Skawy z siedzibą urzędową w Wadowicach;

ad 2) dla Raby z siedzibą urzędową w Bochni;

ad 4) dla Wisłoka z siedzibą urzędową w Rzeszowie;

ad 6) dla Stryja z siedzibą urzędową w Stryju;

ad 7) dla Świcy i Sukiela z siedzibą urzędową w Bolechowie;

ad 8) dla Bystrzycy nadwórniańskiej i sołotwińskiej i złączonej z siedzibą w Stanisławowie.

Przeprowadzenie robót regulacyjnych na dalszych przestrzeniach rzek wymienionych w §. 1. lit. A, które łączą się bezpośrednio z przestrzeniami, regulowanemi wyłącznie kosztem państwa, należy poruczyć c. k. kierownictwom utworzyć się mającym dla tych państwowych przestrzeni, względnie osobnym expozyturom tych kierownictw a mianowicie:

ad 3) na Popradzie od Muszyny do ujścia do Dunajca osobnej expozyturze c. k. kierownictwa dla regulacyi Dunajca w Nowym Sączu z siedzibą w Starym Sączu;

ad 5) na Wiarze od Niżankowic do ujścia bezpośrednio kierownictwu dla regulacyi Sanu w Przemyślu;

ad 9) Tanwi od granicy państwa do ujścia, osobnej utworzyć się mającej w Nisku expozyturze kierownictwa regulacyi Sanu w Przemyślu;

ad 10) na Dunajcu na przestrzeni od Nowego Targu do Nowego Sącza bezpośrednio kierownictwu dla regulacyi Dunajca w Nowym Sączu;

ad 11) na Wisłoce od Żmigrodu do Jasła, kierownictwu dla regulacyi państwowej przestrzeni Wisłoki od Jasła do ujścia w Dembicy;

ad 12) na Sanie od Liska do Sanoka osobnej expozyturze kierownictwa regulacyi Sanu w Przemyślu utworzyć się mającej w Dynowie.

Urzędowe siedziby c. k. Kierownictw względnie ich expozytur można zmienić tylko po uzyskaniu w tym celu pozwolenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych.

§. 19.

C k. kierownictwa budowy dla regulacyi rzek, względnie ich expozytury mają wykonywać wszystkie pomiary, potrzebne do opracowania szczegółowych projektów, według wskazówek c. k. Namiestnictwa i w nawiązaniu do przygotowawczych robót hydrotechnicznych wykonanych dla zestawienia generalnych projektów, opracować na ich podstawie plan sytuacyjny, przekroje podłużne i poprzeczne rzeki i wykreślić projekt szczegółowy

na planie sytuacyjnym w zastosowaniu się do zasad projektu generalne.o Memoryał tak przygotowany mają one następnie przedłożyć c. k. Namiestnictwu wraz z wyczerpującem sprawozdaniem technicznem.

C. k. kierownictwa budowy przeprowadzają następnie budowę na podstawie zatwierdzonych szczegółowych projektów i kosztorysów i wykonują wszystkie techniczne czynności, należące do zakresu budownictwa wodnego, pod nadzorem i kontrolą c. k. Namiestnictwa. One zarządzają wszystkiemi do funduszu budowy należącymi albo w jego zarząd oddanymi gruntami i uzyskanymi regulacyą i odsypiskami, i utrzymują w ewidencyi ich granice.

Ich obowiązkiem jest postarać się o obsadzenie tych gruntów we właściwym czasie wikliną celowi odpowiadającą i zagospodarowanie tudzież o ekonomiczne użycie materyału wiklowego. One zestawiają raporta budowy na podstawie operatu wykonawczego, wykazy wypłat i t. p wypłacają robotników przy robotach we własnym zarządzie i przedstawiają c. k. Namiestnictwu wnioski co do asygnowania należytości przypadających przedsiębiorstwom.

Kierownik budowy lub jego zastępca bierze udział we wszystkich wodno-prawnych dochodzeniach, przy wywłaszczeniu gruntów i odgraniczeniach odsypisk, na przydzielonej mu przestrzeni rzeki.

Kierownik budowy ma przed końcem każdego roku przedkładać c. k. Namiestnictwu program robót regulacyjnych w dotyczącej przestrzeni na rok następny wraz z planami i przybliżonymi kosztorysami.

Kierownik budowy jest odpowiedzialny za ścisłe wykonanie zatwierdzonych projektów szczegółowych i na każdy rok ułożonych programów budowy, jakoteż za odpowiednie celowi i ekonomiczne użycie powierzonych mu funduszów na budowę i na inne cele wreszcie ma zwracać baczną uwagę na wszystko, co może przyczyniać się do należytego i celowi odpowiedniego przeprowadzenia budowli i regulacyjnych.

W tym celu jest upoważniony do przedsiębrania mniejszych zmian w zatwierdzonym projekcie szczegółowym, o ile one nie naruszają głównych zasad projektu i zatwierdzonej trasy regulacyjnej, o ile nie powodują przekroczenia kosztów budowy i o ile są konieczne ze względu na powstałe w czasie robót regulacyjnych zmiany koryta.

Jeżeli zasadnicze zmiany projektu okażą się konieczne, ma kierownik budowy przedłożyć o tem c. k. Namiestnictwu należycie uzasadnione planami poparte sprawozdanie. Kierownik budowy jest dalej obowiązany po zejściu lodów i po opadnięciu wysokich wód, uskutecznić w najkrótszym czasie mniejsze roboty konserwacyjne na budowlach istniejących, o ile prawdopodobne koszta naprawy nie przekroczą przy grupach budowli składających się z kilku uzupełniających się nawzajem budowli, kwoty 4000 K. zaś przy pojedynczych większych budowlach kwoty 500 K. — O zarządzeniu tych robót konserwacyjnych należy jednak przedłożyć c. k. Namiestnictwu bezzwłocznie wykaz odpowiednio instruowany.

Na większe roboty rekonstrukcyjne należy zawczasu uzyskać zezwolenie c. k. Namiestnictwa na podstawie należycie uzasadnionych wniosków.

W razie grożącego niebezpieczeństwa jest kierownik budowy upoważniony zarządzić także większe roboty budowlane; wówczas jest jednak obowiązany przedłożyć c. k. Namiestnictwu

bezzwłocznie uzasadnione i planem poparte sprawozdanie z podaniem przybliżonych kosztów.

Kierownicy budowy są wreszcie obowiązani przedkładać c. k. Namiestnictwu wykazy miesięczne, w których ma być postęp poszczególnych budowli uwidoczniony na mechanicznie sporządzonych odbitkach planów sytuacyjnych.

Nadto mają c. k kierownictwa budowy przedkładać sprawozdania roczne i wykazy czynności, które mają zawierać: osiągnięte wyniki budowy na podstawie generalnych przekrojów podłużnych i charakterystycznych przekrojów poprzecznych, zestawienie zezwolonych i rzeczywistych kosztów budowy według kategoryj wydatków, wszystkie ważne z regulacyą w ścisłym związku stojące okoliczności, wreszcie ewentualne całej budowy tyczące się uwagi i wnioski.

§. 20.

Do załatwiania spraw wschodzących w zakres działania politycznych władz powiatowych, a będących w związku z regulacyami rzek, ustanowi c. k. Namiestnictwo osobnych c. k. komisarzy a to w miarę rozmiaru spraw jednego komisarza dla jednego kierownictwa budowy, albo też dla kilku.

Ci c. k. komisarze pełnią swe obowiązki jako organa właściwych c. k. Starostw, ich zakres zaś działania ureguluje osobna instrukcya.

Komisarzom dla spraw wodnych poruczą się nadto czynności urzędowe c. k. Starostw wyszczególnione w §§. 12, 13 i 17. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 117, jeżeli chodzić będzie o roboty w celu nieszkodliwego odprowadzenia wód górskich.

§. 21.

Do przeprowadzenia wywłaszczenia gruntów i realności potrzebnych dla regulacyi rzek objętych w §. 1, ma być zastosowaną w myśl §. 13. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66, ustawa z dnia 18. lutego 1878, Dz. p. p. Nr. 30 o wywłaszczeniu w celu budowy kolei żelaznych i utrzymania na nich ruchu.

Przy oddawaniu wywłaszczonych gruntów i realności przez strony i przy przyjęciu ich w zarząd c. k. kierownictwa budowy będzie spisany protokół objęcia względnie oddania, do którego należy dołączyć dokładny wykaz odnośnych parcel gruntowych i realności, tudzież plan sytuacyjny.

Grunt wywłaszczony na rzecz funduszu budowy odgraniczy się w obecności stron. To samo postępowanie ma być zachowane przy odbiorze odsypisk, starych ramion i koryt uzyskanych przez budowle regulacyjne, a przypadających funduszowi budowy. — W protokołach należy powołać odnośne akta nabycia.

§. 22.

Odgraniczenia i pomiary wszystkich na rzecz funduszu budowy wywłaszczonych gruntów i realności uzyskanych wskutek budowli regulacyjnych odsypisk, starych ramion i koryt, opracowanie odnośnych z planami katastralnymi nawiązanych planów sytuacyjnych, utrzymywanie w ewidencyi należących do funduszu budowy i w jego zarząd oddanych gruntów i ich planów mają uskuteczniać geometrzy ustanowieni przy c. k. Namiestnictwie

a w miarę potrzeby także przy poszczególnych kierownictwach budowy.

Wpisy tych gruntów do ksiąg gruntowych na rzecz funduszu budowy, zarządzi c. k. Namiestnictwo na podstawie prawomocnych orzeczeń, kontraktów, lub innych dokumentów tudzież na podstawie planów sytuacyjnych, sporządzonych przez geometrów.

§. 23.

Pobory wszystkich przy c. k. Kierownictwach budowy tudzież przy c. k. Namiestnictwie sprawami regulacyi rzek zajętych urzędników technicznych i administracyjnych, pomocników technicznych, jakoteż personalu mianowicie do pomiarów gruntów, do prowadzenia rachunkowości i spraw kancelaryjnych, do obsługi, tudzież wszystkie wydatki na wynajem i urządzanie biur, wogóle wszystkie wydatki wynikające z przeprowadzenia regulacyi rzek, należy pokrywać z funduszu budowy.

Fundusz budowy ma pokrywać również koszta komisyjne organów administracyi państwa i Wydziału krajowego, wysyłanych w celu kontroli, kolaudacyi i zbadania projektów szczegółowych na miejscu, tudzież koszta czynności urzędowych c. k. inspektoratu przemysłowego, zarządzonych i przeprowadzonych z powodu przeprowadzenia regulacyi rzek objętych niniejszem rozporządzeniem wykonawczem (§. 14. ustawy z 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66).

Koszta wynikłe z pokrycia poborów osobistych i wydatków rzeczowych c. k. Kierownictw, które przeprowadzić mają równocześnie roboty regulacyjne na przestrzeniach rzek, wymienionych w §. 1. lit. A i lit. B. należy rozdzielać na fundusze przeznaczone dla grup A i B (§. 14.) w takim stosunku, w jakim będą do siebie stały koszta budowli regulacyjnych wykonanych przez te kierownictwa na przestrzeniach obydwóch grup.

W tym samym stosunku będzie przeprowadzony rozdział kosztów, poniesionych przez c. k. Namiestnictwo na pobory osobiste i wydatki rzeczowe przy załatwianiu czynności, stojących w związku z regulacyami rzek na fundusze przeznaczone dla grup A. i B. Stosunek ten należy rachunkowo oznaczać na podstawie wydatków trzechletnich okresów budowy a oznaczony w ten sposób z trzechletniego okresu budowy stosunek może być przyjęty w porozumieniu z Wydziałem krajowym dla jednego lub kilku z następnych okresów w celu uniknięcia zawiłych obliczeń.

§. 24.

Program robót na przestrzeniach rzek objętych §. 1. lit. A. zestawia c. k. Namiestnictwo dla każdego roku budowy w porozumieniu z Wydziałem krajowym na podstawie wniosków, przedkładanych w tym celu przez kierownictwo budowy, z uwzględnieniem ogólnego programu, zatwierdzonych ogólnych projektów i rozporządzalnych funduszów i przedłoży je następnie komisyi dla regulacyi rzek do uchwały.

§. 25.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych i Wydział krajowy mają w miarę potrzeby z reguły raz w rok kontrolować roboty

w toku będące, przez swoje organa techniczne ile możności równocześnie i wspólnie z organami technicznymi c. k. Namiestnictwa, delegowanymi w tym samym celu.

Kierownik budowy i urzędnicy techniczni przeznaczeni do wykonania budowy są obowiązani udzielać delegatom tych władz wszystkich do budowy odnoszących się wyjaśnień.

Wymienieni delegaci mają przedkładać swoim przełożonym władzom sprawozdania o poczynionych spostrzeżeniach, ewentualnie spisać protokół objazdu, w którym należy przedstawiać wnioski uznane za potrzebne. Protokół ten c. k. Namiestnictwo udzieli Wydziałowi krajowemu, a następnie przedłoży go c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych.

§. 26.

Właściwe roboty regulacyjne należy z reguły wykonać we własnym zarządzie, roboty zaś ziemne w drodze akordowej; pozostawia się jednak ocenienie c. k. Namiestnictwu, wykonywać także i te roboty we własnym zarządzie, względnie oddawać w przedsiębiorstwo poszczególne rodzaje robót i dostawę potrzebnych materyałów budowlanych, o ileby się to okazało korzystniejsze. W razie wykonania budowy we własnym zarządzie ma prowadzący budowę wypłacać wynagrodzenia robotników na podstawie list i wykazów płatniczych, sprawdzonych i podpisanych przez kierownika budowy, względnie kierownika ekspozytury.

W razie oddanie robót w przedsiębiorstwo Namiestnictwo przeprowadzi rozprawy ofertowe według przepisów i postanowień istniejących dla budowli państwowych.

§. 27.

C. k. Namiestnictwo jest upoważnione uskuteczniać wypłaty przypadających przedsiębiorstwom budowy należytości w miarę wykonanych robót lub dostaw na podstawie przedłożonych przez c. k. kierownictwo raportów budowy i poświadczeń należytości. C. k. Namiestnictwo jest również uprawnione wypłacać c. k. Kierownictwu budowy odpowiednie zaliczki na wykonywane we własnym zarządzie budowle i dostawy materyałów z zastrzeżeniem przedkładania z ich strony rachunków we właściwym czasie.

§ 28.

Kolaudacyę wykonanych budowli regulacyjnych przeprowadza osobna komisya kolaudacyjna, składająca się z wyższego urzędnika technicznego c. k. Namiestnictwa, i właściwego kierownika budowy, na polecenie c. k. Namiestnictwa i na podstawie przedłożonych przez kierownictwo budowy raportów i rachunków sprawdzonych przez c. k. Namiestnictwo. O terminach kolaudacyi na rzekach objętych §. 1. lit. A. należy zawiadomić Wydział krajowy celem ewentualnego wysłania ze swej strony zastępcy.

Wynik kolaudacyi robód wykonanych na rzekach, objętych §. 1. lit. A. i wnioski kolaudantów załatwia ostatecznie c. k. Namiestnictwo po porozumieniu się z Wydziałem krajowym, a tylko w razie różnicy zdań między c. k. Namiestnictwem a Wydziałem krajowym albo wazie przekroczenia zezwolonych kosztów budowy, należy akt kolaudacyjny przedłożyć c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych do rozstrzygnięcia. — Temu Ministerstwu

należy również przedkładać ewentualne zażalenia przedsiębiorców wniesione z powodu takiego rostrzygnięcia c. k. Namiestnictwa wydanego w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

§. 29.

Z końcem każdego roku budowy, a najpóźniej do 1. marca następnego roku c. k. Namiestnictwo zestawia zamknięcie rachunków z zarządu funduszów budowy dla każdej z poszczególnych rzek odrębnie.

Zamknięcia rachunków odnoszące się do rzek objętych w §. 1. lit. A. należy udzielać Wydziałowi krajowemu, któremu służy prawo rozpatrywania także rachunków szczegółowych.

Zamknięcia rachunków przyjęte do wiadomości przez Wydział krajowy należy przedkładać komisyi dla regulacyi rzek. — Zamknięcia rachunków będą także wówczas przedkładane komisyi dla regulacyi rzek, jeżeli co do nich nie przyszło do porozumienia między Namiestnictwem a Wydziałem krajowym. — Komisya dla regulacyi rzek ma co do zamknięcia rachunków powziąć stanowczą uchwałę.

Ostatecznie przyjęte zamknięcia rachunkowe funduszu budowy dla obydwu grup będą przedkładane do wiadomości c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych.

Odezwa

Wydziału krajowego z dnia 21. sierpnia 1903 L. 68.063 do c. k. Namiestnictwa.

Odnośnie do tamtejszej odezwy z dnia 25. lipca rb. L. 82.742 oznajmiamy c. k. Namiestnictwu, że Wydział krajowy proponuje wprowadzenie następujących zmian względnie uzupełnień w projekcie rozporządzenia wykonawczego do ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 o regulacyi rzek kanałowych:

1. W ustępie A) §. 1, gdzie jest mowa o przeprowadzeniu regulacyi przez Administracyę państwa „w porozumieniu“ z Wydziałem krajowym, zastąpić wyraz „porozumieniu“ słowami „*przy współudziale* Wydziału krajowego“, podobnie jak to ma miejsce przy prowadzeniu kraj. przedsiębiorstw melioracyjnych odnośnie do Administracyi państwa, oraz w §. 1. rozporządzenia wykonawczego do ustawy o regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem (Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 71 ex 1894), którą przeprowadza Administracya państwa *przy współudziale* Wydziału krajowego.

2. W ustępie *e*) §. 2 należałoby opuścić słowa „o ile ustrój danej rzeki na to pozwoli“, gdyż w każdym razie należy przy regulacyi przestrzeni rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi dążyć do tego, aby regulacya umożliwiła przynajmniej spław drzewa.

3. W ostatnim ustępie §. 2. położono nacisk na oględziny rzek i studya przygotowawcze, podczas gdy w tym ustępie chodzi o protokolarne ustalenie zasad regulacyi. Wypadałoby więc odmiennie ten ustęp wystylizować, mianowicie:

„Po prowadzeniu studyów hydrotechnicznych dotyczących przestrzeni rzek i zbadaniu tych rzek na miejscu przez organa techniczne Administracyi państwa i Wydziału krajowego mają być ustalone protokolarnie zasady regulacyi, które należy przedłożyć c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych do zatwierdzenia“.

4. W ustępie drugim §. 4. gdzie wymieniony jest 40% datek kraju, należy po słowie „kraj“ dodać wyrazy „*wraz ze stronami interesowanemi*“ — a to w myśl §. 3. ustawy.

5. Przedostatni ustęp §. 5. zawiera postanowienie niezgodnie z dotychczasowemi zasadami stosowanemi przy regulacyach, wedle których grunta uzyskane przez regulacyę stanowią własność funduszu konserwacyjnego (§. 22. rozporządzenia wykonawczego do ustawy o regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem). Należałoby więc w tym ustępie opuścić słowa „dochód z gruntów uzyskanych . . z ich sprzedaży“, a natomiast zamieścić nowy ustęp:

„Dochód z gruntów uzyskanych wskutek regulacyi lub w jakikolwiek sposób nabytych, względnie kapitał uzyskany z ich sprzedaży wpływać ma do *funduszu konserwacyjnego*, którym administruje Namiestnictwo. Z tego samego powodu należałoby wprowadzić zmianę w drugim ustępie §. 7. traktującym o dochodzie z odsypisk, mianowicie

„Dochód z wymienionych odsypisk i gruntów wpływa do *funduszu konserwacyjnego*“.

6. W ustępie *c*) §. 9. należałoby po słowach „przez c. k. Namiestnictwo“ dodać: „*w porozumieniu z Wydziałem krajowym*“.

7. W §. 9. należałoby zupełnie opuścić ustępy *f*) i *h*), które się powołują na §§. 14 i 15. ustawy, gdyż wedle projektowanej noweli do ustawy regulacyjnej, którą Wydział krajowy przedkłada równocześnie do l. 9.826. c. k. Prezydyum Namiestnictwa §§. 14 i 15. mają być zmienione.

Natomiast należałoby zamieścić w §. 9. postanowienie co do ilości personalu technicznego mającego się przydzielić w miarę zatwierdzonego programu do prowadzenia budowy na poszczególnych rzekach. Odnośny ustęp lit. *f*) mógłby opiewać, jak następuje:

„*f*) Powzięcie uchwał co do liczby personalu technicznego, jaka ma być przydzieloną do prowadzenia budowy na poszczególnych rzekach“.

8) Wyznaczenie terminu obrad kraj. komisyi regulacyjnej na miesiąc czerwiec (w §. 10.) nie wydaje się Wydziałowi krajowemu odpowiedniem, gdyż w myśl §. 12. ustawy najważniejszem zadaniem tej komisyi są obrady i uchwała co do programu budowy na rok następny, a zachodzi uzasadniona wątpliwość, czy c. k. Namiestnictwo do czerwca każdego roku ułoży już program budowy na rok następny, zwłaszcza, że wedle §. 19. projektu rozporządzenia, kierownicy budowy mają ten program przedkładać dopiero „przed końcem każdego roku“.

Z tego powodu byłoby może odpowiedniejszem ustanowienie terminu obrad komisyi na miesiąc październik, zwłaszcza, że bezpośrednio przed tym terminem, delegaci c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych i handlu mogliby zwiedzić roboty regulacyjne na miejscu w czasie, kiedy stany wód są za zwyczaj niskie i najdogodniejsze dla obejrzenia budowli.

9. Ze względu na projektowaną nowelę do ustawy regulacyjnej należałoby w ostatnim ustępie §. 11. opuścić słowa od *„ma rozstrzygać przewodniczący . . . . . we wszystkich innych sprawach“* tak, iż ten ustęp opiewałby jak następuje:

„W razie nieosiągnięcia zgodności obydwóch grup, należy zasięgnąć decyzyi interesowanych c. k. Ministerstw po poprzedniem wysłuchaniu Wydziału krajowego“.

10. W ustępie drugim §. 17 po wyrazach „szczegółowe projekty i kosztorysy“, proponuje się wstawić: *„które mają być udzielone Wydziałowi krajowemu“*.

11. W ustępie czwartym §. 17 należałoby pierwsze zdanie, w którym pominięto Wydział krajowy, zmienić, jak następuje: „O zarządzonych zmianach należy zawiadomić Wydział, krajowy i komisyę dla regulacyi rzek“ — a w konsekwencyi w następnym zdaniu przed wyrazami „komisyi dla regulacyi“ wstawić: „Wydziału krajowego“.

12. W ostatniem zdaniu ustępu czwartego §. 17, który traktuje o konserwacyi, należałoby opuścić: „w myśl postanowień obowiązujących dla państwowych budowli wodnych, ma się jednak postarać o zezwolenie Ministerstwa spraw wewnętrznych, jeżeli koszt budowy przekracza zakres jego działania“, — postanowienie to bowiem jest sprzeczne z intencyą ustawy, która dla przyspieszenia robót i uproszczenia postępowania powołała do życia kraj. komisyą regulacyjną, aby uniknąć długiej korespondencyi z władzami centralnemi i zapobiedz przewlekaniu robót, zwłaszcza konserwacyjnych, które najczęściej nie cierpią żadnej zwłoki.

13. W piątym ustępie (1. zdaniu) §. 17 należałoby dodać po słowie „c. k. Namiestnictwo“ i „*Wydział krajowy*“ (podobnie jak w §. 19. rozporządzenia wykonawczego do ustawy o regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem), w konsekwencyi zaś wyeleminować w tym zdaniu słowa: „zawiadamiać o jej terminie Wydział krajowy, celem ewentualnego wzięcia udziału w komisyi“, — kraj bowiem, który konkuruje 40% do kosztów budowy, powinien brać udział i w inspekcyach i w kolaudacyach.

14. Siedziba ekspozytury dla regulacyi Sanu od Liska do Sanoka byłaby właściwszą w Sanoku, aniżeli w Dynowie, która to ostatnia miejscowość nie leży nawet na przestrzeni Lisko - Sanok. Z tego powodu byłaby więc pożądaną zmiana ustępu ad 12) §. 18.

15. W §-fie 19 należałoby dodać jako ostatni ustęp:

„*Roczne sprawozdania z budowy mają być udzielane Wydziałowi krajowemu*“.

16. Ostanie zdanie w ostatnim ustępie §. 23. od słów: „Stosunek ten należy rachunkowo oznaczyć na podstawie wydatków trzechletnich . . . . . do . . . . . w celu uniknięcia zawiłych obliczeń“ należy zupełnie wyeleminować, gdyż Wydział krajowy żąda dokładnego rozdzielenia kosztów zarządu przy regulacyi tych rzek, do których kosztów kraj konkuruje, od kosztów zarządu regulacyi rzek państwowych. Obliczenia te zresztą nie będą zawiłe, gdyż przedewszystkiem muszą być rozdzielone koszta budowy jednej i drugiej kategoryi, a obliczenie kosztów zarządu w procentach kosztów właściwej budowy nie przedstawia żadnych trudności.

17. W ustępie pierwszym §. 25, gdzie jest mowa o kontroli robót przez delegatów Ministerstwa spraw wewnętrznych i Wydziału krajowego, należałoby zastąpić słowa „z reguły raz w rok“ wyrazami „a przynajmniej raz w rok przed zebraniem się krajowej komisyi regulacyjnej“.

18. Z powodów przytoczonych w tutejszej odezwie z dnia 5. czerwca 1902 L. 39.501, proponuje Wydział krajowy następującą stylizacyę §. 26. projektu rozporządzenia wykonawczego przy równoczesnem wyeleminowaniu ostatniego ustępu tego paragrafu.

„Budowę należy prowadzić z reguły w zarządzie własnym za wynagrodzeniem od wymiaru.

Wykonanie robót ziemnych i budowli regulacyjnych upoważnioną jest Administracya państwa oddać Wydziałowi krajowemu po cenach jednostkowych kosztorysu.

W razie wykonania budowy we własnym zarządzie ma prowadzący budowę wypłacać wynagrodzenia robotników na podstawie list i wykazów płatniczych sprawdzonych i podpisanych przez kierownika budowy, względnie kierownika ekspozytury“.

19. Podobnie jak przy innych regulacyach prowadzonych przez Administracyę państwa (Dniestr od Rozwadowa do Żurawna, Soła i Łomnica) powinien być powołany do kolaudacyi także delegat Wydziału krajowego.

Z tego powodu proponuje się w ustępie pierwszym §. 28. wstawienie po słowie „Namiestnictwa“ wyrazów: „i wyższego urzędnika technicznego Wydziału krajowego, tudzież“. Wskutek tego należy całkiem wyeleminować drugie zdanie ustępu pierwszego §. 28. od słów: „O terminach . . . . . do . . . . . ze swej strony następcy“.

20. Z uwagi, że wedle §. 8. ustawy wszystkie techniczne i ekonomiczne sprawy załatwiać ma komisya, byłoby wskazane poruczyć tej komisyi także decyzyą co do zażaleń przedsiębiorców przeciw rostrzygnięciu Namiestnictwa wydanego w porozumieniu z Wydziałem krajowym, podczas gdy wedle ostatniego ustępu projektu rozporządzenia wykonawczego miałoby te zażalenia załatwiać Ministerstwo spraw wewnętrznych.

W razie gdyby wprowadzenie powyższych zmian do rozporządzenia wykonawczego miało nasunąć c. k. Namiestnictwu jakie wątpliwości, Wydział krajowy bardzo chętnie zgadza się na proponowane zwołanie wspólnej komisyi złożonej z delegatów c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego celem wyrównania różnic w zapatrywaniach.

Ustawa

z dnia . . . . . o zaciągnięciu pożyczki na pokrycie datku kraju do kosztów regulacyi rzek mającej się wykonać w myśl ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Celem pokrycia datku krajowego do kosztów regulacyi rzek w myśl §. 4. ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 w okresie od r. 1904 do r. 1912 upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w 4% obligacyach krajowych z terminem umorzenia 50-letnim w imiennej wartości 7,000.000 K.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §§. 14. i 15. ustawy z dnia 18. września 1901. Dz. u. kraj. Nr. 103. o regulacyi rzek wykonać się mającej w myśl §. 5. ustępu 1. ustawy z dnia 11. czerwca 1901. Dz. p. p. Nr. 66. w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

§§. 14. i 15. ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 zostają uchylone w dotychczasowem brzmieniu i opiewać mają, jak następuje:

§. 14.

Regulacya górnych przestrzeni rzek stanowiących wspólną sieć wodną z drogami wodnemi, mającemi się zbudować wedle §. 1. *d*) ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66, tudzież regulacya ich dopływów wraz z zabudowaniem i zalesieniem źródłowisk, której koszta obliczono w programie regulacyi wód z dnia 24. listopada 1902 na 28,138.000 koron, ma być wykonana wspólnym kosztem państwa i kraju.

Robyty powyższe mają obejmować:

A) regulacyę następujących przestrzeni rzek:

1. Skawy od ujścia Bystry do Suchy;
2. Raby od ujścia Mszany do Łubienia;
3. Wisłoki od Rozstajnego do Żmigrodu;
4. Ropy od ujścia Zdyni do Wisłoki;
5. Jasiołki od Woli wyżniej do Wisłoki;
6. Wisłoka od ujścia Morwawy do Frysztaka;
7. Sanu od Rajskiego do Liska;
8. Wiaru od Łomny do Niżankowic;
9. Strwiąża od Krościenka do Biskowic;
10. Dniestru od ujścia Mszańca do Kornalowic;
11. Oporu od ujścia potoku Orawy do Stryja;

B) zabudowania potoków górskich i zalesienia w następujących dorzeczach:

1. Dunajca, Popradu i Biały wraz z regulacyą Czarnego Dunajca od Kościelisk do Nowego Targu i Białego Dunajca od Zakopanego do Nowego Targu;

2. Soły;
3. Skawy;
4. Raby;
5 Wisłoka;
6. Sanu;
7. Dniestru;
8. Łomnicy;
9. Bystrzycy sołotwińskiej i nadwórnańskiej.

§. 15.

Do kosztów robót w §. 14. wyszczególnionych przyczynić się ma państwo i kraj w stosunku, jaki określają §§. 3. i 4. tej ustawy krajowej.

Bliższe postanowienia co do ostatecznych kosztorysów, terminów rozpoczęcia i czasu trwania budowy, kierownictwa robót, wysokości datków konkurencyjnych prywatnych stron interesowanych, tudzież konserwacyi wykonanych robót wydane zostaną dla tych przedsiębiorstw w drodze osobnych ustaw krajowych.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, skarbu, handlu i rolnictwa.

LW. 77.963/1903.

We Lwowie, dnia 1. września 1903.

Aleg. 240

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o konserwacyi robót regulacyjnych na potoku Krzemienicy z dopływami.

Wysoki Sejmie!

W myśl ustaw z d. 10. czerwca 1888 Dz. u. kraj. Nr. 70. i z d. 7. marca 1897 Dz. u. kraj. Nr. 17 ukończone zostały w r. 1901 programowe roboty koło regulacyi potoków Krzemienicy i Babulówki z dopływami, tudzież potoku Trześni, które mają na celu ochronę od wylewów i osuszenie 18.120 morgów gruntów w powiatach Tarnobrzeskim i Mieleckim.

Przytem przedsiębiorstwie, którego koszta preliminowane były na 350.000 zł. wa. (700.000 K) osiągnięto mimo znacznych rozmiarów robót dodatkowych wedle zamknięcia rachunków za r. 1902 zaoszczędzenie w kwocie 103.348 K 92 gr., które to zaoszczędzenie na usilne prośby położonych w okręgu konkurencyjnym gmin i obszarów dworskich użyte zostało za zgodą wszystkich kontrybujących czynników na dalsze rowy osuszające nieprzewidziane w pierwotnym projekcie.

Te rowy dodatkowe zostaną w roku bieżącym wykonane, a pozostałość funduszu regulacyjnego zostanie zużytą tak na te rowy, jak i na konserwacyę. Okazuje się tedy potrzeba zabezpieczenia konserwacyi wykonanych robót po myśli §. 6. ustawy z d. 10. czerwca 1888 Dz u. kraj. Nr. 70. w drodze osobnej ustawy krajowej, która zawierać ma bliższe postanowienia co do ochrony robót, oraz rozdziału kosztów konserwacyjnych na fundusz krajowy i spółkę wodną.

W tym celu pozwala sobie Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy konserwacyjnej, którego postanowienia są identyczne z przepisami uchwalonej przez Wysoki Sejm i obowiązującej ustawy z d. 26. sierpnia 1899 Dz. u. kr. Nr. 110, wydanej dla podobnego przedsiębiorstwa regulacyi Łęgu w powiecie Tarnobrzeskim.

Roczne koszta robót konserwacyjnych przy tem przedsiębiorstwie preliminuje Wydział krajowy, jak następuje:

a) utrzymanie 9 zaprzysiężonych strażników, z których każdy ma przydzieloną przestrzeń od 10 do 15 kilometrów potoków z wałami i rowów, po 300 K rocznie	2.700 K
b) połowa poborów konduktora melioracyjnego (drugą połowę pokryje fundusz konserwacyjny obwałowania Wisły i Wisłoki z tytułu nadzoru robót po prawym brzegu Wisłoki położonych w pobliżu Krzemienicy z dopływami)	800 „
c) robocizna przy czyszczeniu i naprawie stukilkudziesięciu kilometrów potoków, wałów i rowów w przybliżeniu . . .	1.500 „
razem . . .	**5.000 K**

Powyższą kwotę proponuje Wydział krajowy rozłożyć, podobnie jak przy konserwacyi Łęgu, Trześniówki i Przegnojówki, po połowie na fundusz krajowy i spółkę wodną, tak iż na kraj przypadłaby corocznie do pokrycia kwota 2.500 K, którą też Wydział krajowy wstawił do preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1904.

Wydział krajowy ma tedy zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy o konserwacyi robót regulacyjnych na potokach Krzemienicy i Babulówce z dopływami, oraz na potoku Trześni.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat w. r.

Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia . . . . . o konserwacyi robót regulacyjnych na potokach Krzemienicy i Babulówce z dopływami, oraz na potoku Trześni.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 10. czerwca 1888, Dz. u. kraj. Nr. 70., tudzież §. 6. ustawy z dnia 7. marca 1897, Dz. u. kraj. Nr. 17., co następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania robót regulacyjnych na potoku Krzemienicy i Babulówce od gminy Hyki do ujścia do Wisły, tudzież na potokach Rów i Trześnia z dopływami mają być pokrywane:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp wałów i potoków;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tych budowlach w myśl art. I. ustawy z dnia 10. czerwca 1892 Dz. u. kraj. Nr. 43.;

3. z corocznych datków funduszu krajowego i spółki wodnej zawiązanej w myśl §. 4. ustawy z dnia 10. czerwca 1888 Dz. u. kraj. Nr. 70.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i spółki wodnej w §. 1. pod 3. wymienionych wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach od r. 1904 do r. 1906 włącznie po 2.500 koron, czyli razem 5.000 koron.

Wysokość corocznych datków w latach następnych wynosić ma sumę, jaka z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach wypadnie.

§. 3.

Pozostałe z końcem r. 1903 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów w myśl §. 6. ustawy z dnia 10. czerwca 1888, Dz. u. kraj. Nr. 70., niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał się niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożoną zostanie niezależnie od stałych dochodów rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na fundusz krajowy i na spółkę wodną.

§. 5.

Zarząd funduszu konserwacyjnego sprawuje stosownie do postanowienia §. 7. ustawy z dnia 10. czerwca 1888 Dz. u. kraj. Nr. 70. Wydział krajowy.

Wszelkie też datki na utrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry, dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

§. 6.

Ściąganiem datków od stron konkurencyjnych zajmie się spółka wodna według miary ustanowionej w prawnie obowiązującym statucie spółki.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenie wykonanych robót regulacyjnych, jak łożysk, ubezpieczeń brzegów, sadzonek, wałów, szluz, przepustów, rowów i innych urządzeń jest wzbronione.

W szczególności wzbronione zostają:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez łożyska potoków, wały i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, lodu itp. w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie brzegów potoków, skopywanie, przebijanie, zasadzanie drzewami i wiklinami i w ogóle jakiegokolwiek rodzaju uszkodzenie wałów, ramp i ogrodzeń ku ochronie wałów służących;

d) paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na skarpach potoków, wałów i rowów.

§. 8.

Ze względów bezpieczeństwa publicznego wzbronione zostaje:

a) wznoszenie budynków, wałów poprzecznych i jakichkolwiek budowli tamujących przepływ wody, tudzież sadzenie drzew z wyjątkiem wikliny (lit. d) w profilu inundacyjnym potoków;

b) kopanie dołów dla dobywania piasku, gliny itp., zbiorników wody i studzien w odległości do dwudziestu metrów włącznie od wałów;

c) oranie ziemi bliżej, aniżeli dwa metry po obu stronach wałów i brzegów potoków, a na pół metra od rowów;

d) sadzenie wikliny w profilu inundacyjnym potoków z wyjątkiem miejsc, gdzie sadzenie to jest bezwzględnie koniecznem dla ubezpieczenia brzegów potoków i ustalenia odsypisk. Miejsca te wskaże Wydział krajowy i oznaczy je w sposób łatwy do poznania dla ogółu.

§. 9.

W razie zagrożenia wałów ochronnych przez wielką wodę obowiązane są gminy i obszary dworskie położone w okręgu konkurencyjnym na wezwanie inspektorów wałowych, których ustanowi Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym dla poszczególnych sekcyj wałów, dostarczyć bezzwłocznie potrzebnych sił roboczych i pociągowych, oraz materyałów i narzędzi do obrony wałów.

Siły robocze i pociągowe mają być dostarczone bezpłatnie, za materyały zaś otrzymają strony interesowane wynagrodzenie z funduszu konserwacyjnego (rezerwowego) według cen, jakie ustanawiać będzie co pięć lat z góry Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i spółką wodną.

Dalsze postanowienia mające na celu obronę wałów w czasie powodzi, zarówno jak i ochronę wykonanych robót regulacyjnych wydane zostaną w osobnem rozporządzeniu wykonawczem przez Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Rozporządzenie to ma być przedłożone Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

§. 10.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać przepisom powszechnej ustawy karnej, karane będą według postanowień krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875, Dz. u. kraj. Nr. 38., oraz ustawy z dnia 10. czerwca 1892, Dz. u. kraj. Nr. 43.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

L. W. 80.461/903.

We Lwowie dnia 9. września 1903.

Aleg. 24!

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie akcyi pomocniczej z powodu klęsk elementarnych w r. 1903.

Wysoki Sejmie!

Galicyę nawiedzaną prawie corocznie powodziami, bo w r. 1900 wylewem Dniestru i dopływów, a w latach 1899 i 1902 wylewem Wisły, dotknęła w roku bieżącym potrójna klęska elementarna: najpierw niebywały wylew górnej Wisły i dopływów w zachodniej części kraju, następnie gradobicia w wielu powiatach wschodnich i zachodnich, a wreszcie długotrwałe ulewne deszcze, które w całym kraju zniszczyły pierwszy zbiór siana i koniczyn, a z wyjątkiem Podola i dorzecza Styru wszędzie uszkodziły w wysokim stopniu zboża i rośliny okopowe.

Wskutek ulewnych deszczów wystąpiły z brzegów 10. i 11. lipca r. b. górskie dopływy Wisły, a zasilane rumowiskiem i kamieniami z dzikich potoków i ze stoków górskich ogołoconych z lasów podniosły wodę na Wiśle dnia 12. lipca r. b. do takiej wysokości, że przewyższyła ona stan wody z r. 1884, a była niższą od wody pamiętnej z r. 1813 w Krakowie (powyżej Wawelu i na Rybakach) tylko o 86 względnie 94 centymetrów. Podczas gdy bowiem w r. 1884 wynosił najwyższy stan wody na Sole 2.80 m. (pod Oświęcimiem), na Skawie 3,50 m (pod Zatorem) a na Wiśle 3,90 m (pod Krakowem), to tegoroczny stan wody dosięgnął na Sole 3,20 m, na Skawie 3,98 m, na Wiśle 4,52 m, — był więc na tych rzekach wyższy od stanu z r. 1884 o 0,40 m, 0,48 m, względnie 0,62 m, która to różnica wysokości wody przy płaskiej powierzchni doliny Wisły wywołała daleko większą inundacyą, aniżeli w r. 1884.

Na pierwszą wiadomość o klęsce JE. p. Namiestnik wyjechał do okolic zatopionych wylewem i osobiście kierował akcyą ratunkową, Wydział krajowy polecił zaś swoim inżynierom zajętym przy robotach melioracyjnych w zachodniej części kraju współdziałać z inżynierami rządowymi przy obronie wałów i wydelegował dyrektora kraj. biura melioracyjnego dla skonstatowania terenu inundacyjnego.

Jak zawsze, pierwszej pomocy ludności dotkniętej klęską udzielił Najjaśniejszy Pan, przeznaczając najmiłościwiej z własnej szkatuły hojny dar 25.000 koron, następnie przyszedł z pomocą c. k. Rząd z państwowych funduszów zapomogowych, w mieście Krakowie zawiązał się komitet ratunkowy pod przewodnictwem JE. p. Dra Michała Bobrzyńskiego, który w drodze składek zebrał pokaźną kwotę dla powodzian, a wreszcie z inicyatywy głównego zarządu towarzystwa Kółek rolniczych zawiązał się komitet ratunkowy dla całego kraju.

Celem zebrania w miarę możności dokładnych dat o rozmiarach klęski powodziowej rozesłał Wydział krajowy 24. lipca rb. do l. 65.910 okólnik do Wydziałów 15 powiatów zachodnich z wezwaniem do przedłożenia wykazów szkód powodziowych według kwestyonarza udzielonego okólnikiem z d. 4. lipca 1884 l. 33.561, następnie zaś zawezwał wszystkie Wydziały powiatowe do podania wysokości szkód wyrządzonych przez gradobicia i ulewne deszcze.

Przedłożone przez Wydziały powiatowe wykazy szkód przedstawiają przerażający obraz klęski.

Aleg. 1. Jak z załączonego ·/. zestawienia okazuje się, katastrofa powodziowa dotknęła 15 powiatów w dorzeczu Wisły od granicy Ślązka aż po Dunajec, tudzież powiat Rudecki w dorzeczu Dniestru, niszcząc (w dorzeczu Wisły) plony i dobytek w 824 gminach i 308 obszarach dworskich.

Powódź zatopiła 124.810 morgów najurodzajniejszych gruntów aluwialnych, zburzyła lub uszkodziła 7.735 domów mieszkalnych i budynków gospodarskich, zerwała i zaszutrowała 3.548 morgów gruntów nadbrzeżnych, zniszczyła ochronne budowle wodne, szluzy i jazy i pozrywała mosty i przepusty na komunikacyach publicznych.

Szkody wyrządzone w tych 16 powiatach politycznych obliczają Wydziały powiatowe, jak następuje:

a) szkody w zburzonych i uszkodzonych domach . . .	877.784 K.
b) szkody w zerwanych i zasypanych żwirem gruntach . .	953.501 „
c) szkody w zniszczonych budowlach wodnych ochronnych (konkurencyjnych i prywatnych)	462.300 „
d) szkody w komunikacyach powiatowych i gminnych . .	1,134.188 „
e) szkody w zniszczonych plonach	12,620.296 „
razem . .	16,048.069 K.

Dalej wykazał Magistrat miasta Krakowa szkody wyrządzone przez wylew Wisły w 7 realnościach i 5 zakładach miejskich, w 534 domach prywatnych, w 5 fabrykach, 40 większych zakładach przemysłowych i handlowych, u 775 partyj prywatnych, tudzież w brukach, drogach, mostach, ubezpieczeniach brzegów i kanałach miejskich na . . 3,850.000 K.

Techniczne zaś organa krajowe obliczyły szkody:

w drogach krajowych na	38.137 „
w kolei Trzebinia-Skawce na	50.000 „
wreszcie przy trzech przedsiębiorstwach melioracyjnych, obwałowaniu lewego brzegu Wisły w pow. Krakowskim, obwałowaniu prawego brzegu Wisły od Podgórza do Niepołomic i w regulacyi Kisieliny, w której perymetrze stary wał nadwiślański i lewy wał Dunajca został przerwany, a wały Kisieliny dla spuszczenia wody musiały być przekopane, na .	111.100 „
tak iż wykazana suma szkód powodziowych wynosi	20,097.306 K.

W powyższem zestawieniu nie są objęte szkody wyrządzone przez powódź w państwowych budowlach wodnych, w rządowych drogach i kolejach, gdyż dotychczas nie udzieliło nam wykazów szkód ani c. k. Namiestnictwo, ani c. k. Dyrekcya kolei państwowych w Krakowie. Nie są tu też objęte szkody wyrządzone przez wylew Wisły i dopływów w gospodarstwach stawowych w powiatach Bialskim i Wadowickim, gdzie wielka woda płynęła ponad groblami stawowemi i uniosła wielkie ilości ryb, co dopiero po spuszczeniu stawów w jesieni może być skonstatowane, wreszcie szkody na Powiślu poniżej ujścia Dunajca w powiatach Dąbrowskim, Mieleckim i Tarnobrzeskim, gdzie stare wały nadwiślańskie obroniono przed zerwaniem, jak w powiecie Dąbrowskim, lub gdzie zrekonstruowane wały utrzymały się (pow. Mielec i Tarnobrzeg), gdzie jednak z powodu długotrwałego wysokiego stanu wody na Wiśle grunta o przepuszczalnem podglebiu piaskowem wskutek infiltracyi podmokły, a po części wodą deszczową zostały zatopione, tak iż w każdym z tych trzech powiatów szkoda dochodzi do pół miliona koron.

Jakkolwiek mniejsze, ale równie dotkliwe szkody, zwłaszcza w powiatach wschodnich, wyrządziło w roku bieżącym gradobicie. Szkody te według przybliżonych obliczeń Wydziałów powiatowych wynoszą:

1.	w pow.	Bialskim (w 8 gminach)	500.540 K.
2.	„	Cieszanowskim (w 6 gminach)	100.000 „
3.	„	Jasielskim	100.000 „
4.	„	Kolbuszowskim (w 12 gminach)	221.659 „
5.	„	Pilznieńskim (w 8 gminach)	210.000 „
6.	„	Podhajeckim	1,786.092 „
7.	„	Sokalskim (w 8 gminach)	136.227 „
8.	„	Stryjskim (w 9 gminach)	370.000 „
9.	„	Tarnopolskim (41 gminach)	3,000.000 „
10.	„	Tłumackim (w 9 gminach)	100.000 „
11.	„	Zbarazkim	1,200.000 „
12.	„	Żółkiewskim	250.000 „
13.	„	Żydaczowskim	583.558 „
		razem	8,558.076 K.

Nadto nawiedzone zostały klęską gradową następujące powiaty w liczbie 19, w których nie obliczono wysokości szkody albo też cyfrę szkód podano niżej 100.000 K.: 14) Bohorodczany (6 gmin); 15) Brody; 16) Brzeżany (21 gmin); 17) Dąbrowa (3 gminy); 18) Gorlice (1 gmina); 19) Kałusz (10 gmin); 20) Kołomyja (30 gmin ze sumą szkód 50.000 K.); 21) Kraków (60.000 K.); 22) Myślenice (8 gmin ze sumą szkód 53.500 K.); 23) Nowy Targ (60.000 K.); 24) Przemyślany (9 gmin ze sumą szkód 60.000 K.); 25) Rawa (24 gmin); 26) Ropczyce (18.000 K.); 27) Stary Sambor (2 gminy); 28) Tarnów (59.600 K.); 29) Trembowla (12 gmin); 30) Wieliczka (10 gmin ze sumą szkód 16.500 K.); 31) Zaleszczyki 41 gmin); 32) Złoczów (25 gmin).

Szkody w wymienionych dopiero co powiatach dodane do poprzednich podnoszą cyfrę szkód gradowych w całym kraju z pewnością znacznie ponad 9 milionów koron.

Klęski te, które dotknęły prawie połowę wszystkich powiatów, tem cięższe dla kraju rolniczego, ile że z powodu długotrwałych ulewnych deszczów pierwszy zbiór siana i koniczyny zupełnie został stracony, a z wyjątkiem Podola, tudzież dorzecza Styru i Bugu, gdzie suma rocznych opadów atmosferycznych bywa najmniejsza, zbiór plonów wedle zgodnych sprawozdań Wydziałów powiatowych okazuje stratę w okręgu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego około 30%, w okręgu zaś c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego przeciętnie 50% w czterech głównych gatunkach zboża (pszenicy, żyta, jęczmienia i owsa), a 75% w kartoflach.

Zestawiwszy wykazaną poprzednio sumę szkód powodziowych	20,097.306 K.
z sumą szkód wskutek gradobicia, wynoszą już co najmniej . .	9,000.000 „
otrzymujemy	29,097.306 K.

do których należy dla ocenienia całości klęsk elementarnych i wynikłego z nich położenia rolnictwa krajowego dodać ubytek powszechny niemal plonów w zbożu i kartoflach wykazany przez wydziały powiatowe w powyższych cyfrach procentowych.

Wydział krajowy nie chcąc obliczeniami, któreby mógł spotkać zarzut pewnej dowolności lub przesady, osłabiać wrażenia rozmiarów klęski, jakkolwiek procenty ubytku w plonach, podane przez Wydziały powiatowe, nie dają mu powodu do powątpiewania, wstrzymuje się tutaj od cyfrowego obliczenia na podstawie owych procentów ubytku czy to w porównaniu z rokiem 1902 czy też z przeciętną z ostatnich lat 10-ciu lub 20-tu.

Nie może jednak Wydział krajowy zataić, że obliczenia takie prowadzą do ocenienia ubytku trafiającego rolnictwo krajowe w roku bieżącym na olbrzymią cyfrę 100 do 120 milionów koron. Dodać należy, że ubytek taki, obok blisko 30 milionowych szkód powodziowych i gradowych trafia rolnictwo zostające pod brzemieniem ekonomicznego przesilenia agrarnego i nadmiernego zadłużenia a nie mogące dla braku środków postępować raźniej na drodze melioracyi i podniesienia przychodów.

Mimo tego ogromu klęsk, Wydział krajowy wyczerpawszy kredyt uchwalony przez Wysoki Sejm na zapomogi dla ludności dotkniętej zeszłoroczną powodzią, mógł tylko z nieznaczną przyjść pomocą powiatom dotkniętym, asygnując z funduszu dyspozycyjnego doraźne zasiłki po 1.000 K. dla powiatów Bialskiego, Chrzanowskiego, Wadowickiego, Krakowskiego i Wielickiego (Podgórskiego), a po 500 K. dla powiatów Bocheńskiego i Brzeskiego, razem 6.000 K.; — udzielił 12 powiatom zapomogi 28.000 K. na naprawę zniszczonych wy-

lewem dróg powiatowych i gminnych (4.000 K. dla pow. Żywieckiego po 3.000 K. dla pow. Krakowskiego i Wielickiego, a po 2.000 K. dla powiatów Bialskiego, Bocheńskiego, Brzeskiego, Chrzanowskiego, Limanowskiego, Myślenickiego, Nowosądeckiego, Nowotarskiego i Wadowickiego); — przyznał na naprawę wałów nadwiślańskich (od Krakowa do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic), tudzież na naprawę uszkodzonych objektów i lewego wału Dunajca w perymetrze regulacyi Kisieliny 40% zasiłek w kwocie 44.400 K. z dotacyj dyspozycyjnych rubr. IX, odnosząc się równocześnie do c. k. Prezydyum Namiestnictwa o udzielenie na ten cel 60% zasiłku z państwowego funduszu zapomogowego; — wreszcie reskryptem z dnia 14. sierpnia 1903 l. 76.031 przyrzekł 14 powiatom udzielić zasiłków z krajowej dotacyi drogowej na rekonstrukcyą subwencyonowanych z funduszu krajowego dróg powiatowych i gminnych I. klasy, a to w tym samym stosunku, w jakim budowa tych dróg była przez kraj subwencyonowaną.

Zebrawszy daty o rozmiarach klęski, przesłał Wydział krajowy odezwą z dnia 6. września 1903 l. 65.845 wykaz szkód c. k. Prezydyum Namiestnictwa, a wskazując na wzrastające obciążenie skarbu krajowego wydatkami na szkolnictwo, a od r. 1904 datkami konkurencyjnymi do kosztów budowy kanałów spławnych, regulacyi rzek i melioracyj, przedłożył prośbę o jak najrychlejsze wyjednanie ze skarbu państwa w drodze Cesarskiego rozporządzenia zasiłków odpowiadających rozmiarom klęsk i potrzebie wspomożenia zubożałej ludności wiejskiej.

Pomoc państwa według sprawozdań Wydziałów powiatowych okazuje się niezbędnie potrzebną:

1) na odbudowanie zburzonych, lub uszkodzonych wylewem domów;
2) na przywrócenie komunikacyi;
3) na uskutecznienie zasiewów ozimych i jarych;
4) na wyżywienie ludności i inwentarza żywego do zbiorów przyszłorocznych.

Odbudowanie domów, a w szczególności zawalonych pieców, oczyszczenie mieszkań z namułu i odprowadzenie wód stagnujących wśród osad jest sprawą najnaglejszą dla egzystencyi ludności i dla zapobieżenia chorobom epidemicznym. Za podstawę do rozdziału zapomóg na ten cel może posłużyć suma szkód wykazana na 832.104 K.

Potrzeby niezbędne na przywrócenie komunikacyj powiatowych i gminnych skonstatowane zostały przez techniczne organa krajowe w 14 powiatach autonomicznych w następujących cyfrach:

1)	Biała	32.000 K.
2)	Bochnia	22.000 „
3)	Brzesko	30.400 „
4)	Chrzanów	18.000 „
5)	Dąbrowa	5.000 „
6)	Kraków	50.000 „
7)	Limanowa	48.900 „
8)	Myślenice	46.000 „
9)	Nowy Sącz	46.600 „
10)	Nowy Targ	27.200 „
11)	Tarnów	8.000 „
12)	Wadowice	44.000 „
13)	Wieliczka (Podgórze)	108.000 „
14)	Żywiec	206.000 „
	razem	692.100 K.

(Jak z tego zestawienia okazuje się, w powiatach podgórskich, gdzie inundacya i straty w plonach są mniejsze, szkody w komunikacyach wyrządzone przez rwiące potoki i rzeki górskie są największe).

Na uskutecznienie zasiewów ozimych i jarych żądają powiaty następujących kwot, bądźto jako bezzwrotnych zapomóg, bądź też bezprocentowych pożyczek ze skarbu państwa przez kraj poręczonych, zwrotnych w latach dziesięciu:

1) Bochnia	215.687	K.
2) Brzesko	292.821	„
3) Chrzanów	98.000	„
4) Dąbrowa	64.248	„
5) Kraków	108.000	„
6) Myślenice	34.516	„
7) Wieliczka (Podgórze)	600.000	„
8) Tarnów	61.816	„
9) Wadowice	100.000	„
10) Żywiec	62.860	„
razem	1,637.948	K.

Dla wyżywienia ludności najodpowiedniejszą formą są roboty publiczne, przy których ludność zwłaszcza w powiatach nadwiślańskich poniżej Krakowa znajdzie obfite źródło zarobku. W niektórych jednak powiatach wschodnich nawiedzonych klęską gradobicia, tudzież w 9 powiatach nadwiślańskich, gdzie powódź doszczętnie zniszczyła całe gminy nadbrzeżne, muszą być udzielone także bezzwrotne zasiłki. Wreszcie dla poprawienia zamulonej paszy proszą wszystkie Wydziały powiatowe o dostarczenie soli dla bydła.

Przedstawiając c. k. Prezydyum Namiestnictwa powyższe postulaty powiatów, Wydział krajowy dołączył od siebie dalszą prośbę o wyjednanie u c. k. Ministerstwa kolejowego zniżenia taryf kolejowych dla przewozu zboża, kartofli i paszy, podobnie jak to już dla Szląska przyznano, oraz o przyspieszenie wydania Cesarskiego rozporządzenia, ażeby zasiewy ozime mogły być w porę dokonane.

Przystępując do wniosków, w jakiej wysokości ma być ludności dotkniętej klęskami udzieloną pomoc krajowa, Wydział krajowy znajduje się w trudnem położeniu, bo wydatniejsza pomoc nie znajduje pokrycia w budżecie krajowym i musiałaby pociągnąć za sobą albo podwyższenie i tak już wysokich dodatków krajowych do podatków, albo obciążenie kraju, którego ósma część budżetu służy na spłatę długów, znaczniejszą pożyczką.

Tem trudniejsze zaś jest to położenie Wydziału krajowego, ile że klęskami dotknięte zostało rolnictwo, z którego płynie główne źródło dochodów funduszu krajowego, tak, iż zachodzi uzasadniona obawa, że po tym roku klęsk zmniejszą się dochody funduszu krajowego.

Niepodobna zaś obciążać kraju rolniczego dalszymi dodatkami do podatków, ile że właśnie w ostatnich latach obciążenie własności ziemskiej długami hipotecznymi i ciężarami publicznymi przybrało zastraszające rozmiary. Dość bowiem wspomnieć, że podczas gdy w zachodnich częściach państwa, tak w krajach alpejskich, jak i na północ od Dunaju, w latach 1893 do 1899 wzrosło obciążenie własności ziemskiej o 18,6%, w tem o 4,1% u większej własności, a 20,8% u innych posiadłości, to w Galicyi wynosił w tym czasie wzrost obciążenia hipotecznego 51,4%, mianowicie 41,9% u większej (tabularnej) posiadłości, a 31,1% u posiadłości mniejszych *).

Jeżeli więc dotkniętym klęskami elementarnemi innym krajom koronnym, które posiadają rozwinięty przemysł i czerpią z tego źródła znaczne dochody, przychodzi skarb państwa z hojną pomocą, jeżeli Ślązk nawiedzony w lipcu r. b. powodzią na obszarze stosunkowo małym, który odpowiada powierzchni dwóch powiatów galicyjskich, uzyskał ze skarbu państwa dla powodzian zaliczkę większą, aniżeli Galicya; to słusznie kraj nasz może oczekiwać wydatniejszej, aniżeli dla krajów przemysłowych, pomocy państwa.

Ażeby jednak mimo trudności finansowych kraju wedle możności przyjść w pomoc ludności ciężko dotkniętej klęskami, proponuje Wydział krajowy przyznanie ze skarbu krajowego dla tej ludności zapomogi 400.000 koron, w tej wysokości, jak po pamiętnej powodzi w r. 1884.

Z kredytu tego udzielałby Wydział krajowy zasiłków na wyżywienie ludności i przezimowanie inwentarza żywego, na zakupno nasion na zasiewy i na roboty publiczne w tych powiatach, gdzie pomoc państwa okaże się niedostateczną, a nadto bezpro-

*) Referat betreffend die Frage des Hypothekarentschuldung erstattet der landwirtschaftlichen Abtheilung des Industrie und Landwirthschaftsrathes von Josef Ritter v. Hattingberg tom III, pag. 70—71.

centowych pożyczek dla dzierżawców i właścicieli mniejszych folwarków lub większych gospodarstw włościańskich, którzy częstokroć znajdują się w jeszcze więcej opłakanem położeniu, aniżeli chałupnicy i małorolni gospodarze, mając znacznie większe wydatki a nie mogąc opuścić swego gospodarstwa za innym zarobkiem.

Z powyższej sumy 400.000 koron znajdzie pokrycie tylko częściowa kwota 100.000 koron w preliminowanych wedle dodatkowego sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 31. sierpnia 1903 l. 77.108 do budżetu krajowego na rok 1903 dochodach z opłaty od piwa i tę kwotę wstawiono do rub. X. wydatków preliminarza krajowego na rok 1903 jako poz. 330 a) „na pomoc dla ludności dotkniętej klęską powodzi i gradobicia w r. 1903", — celem uzyskania zaś dalszej kwoty 300.000 koron proponuje Wydział krajowy zaciągnąć pożyczkę 4% w gotówce zwrotną w latach dziesięciu począwszy od r. 1904, która to pożyczka miałaby być zaciągniętą w jednym z funduszów administrowanych przez Wydział krajowy.

Pierwszą ratę annuitetową na spłatę tej pożyczki, mianowicie 12.000 koron na procent a 30.000 koron na kapitał, razem 42.000 koron wstawił Wydział krajowy do rub. X. preliminarza funduszu krajowego na r. 1904.

Z uwagi, że powodzie wydarzają się coraz częściej w dorzeczu Wisły, Wydział krajowy uważa za swój obowiązek zdać Wysokiemu Sejmowi sprawę o stanie robót podjętych dla zabezpieczenia Powiśla od powodzi, o skutkach wykonanych już robót i o potrzebie ewentualnego ich uzupełnienia.

Roboty wodne mające na celu ochronę gruntów od zrywania, zaszutrowania, tudzież od wylewu i zabagnienia są trojakiego rodzaju, a to stosownie do spadu i ustroju wody płynącej, mianowicie:

1. w dolnym biegu, gdzie spad zazwyczaj jest mały i przez regulacyę nie da się uzyskać takie pogłębienie łożyska, ażeby wielka woda mogła być w brzegach odprowadzoną, regulacya i obwałowanie przy równoczesnem odwodnieniu nizin za pomocą rowów osuszających;

2. w środkowym biegu, gdzie spad jest znaczny i woda przez skoncentrowanie budowlami regulacyjnemi potrafi sobie wyrobić i pogłębić łożysko, tak, iż zwykłe wielkie wody mieszczą się w brzegach, a nadzwyczajne rzadko i przez krótki czas zalewają wąski pas gruntów, regulacya;

3. w górnym biegu, gdzie spad jest za wielki i dzikie potoki przez erozyą tworzą głębokie parowy, korekcya przy równoczesnem zabezpieczeniu dna za pomocą progów przed pogłębianiem, budowa zapor górskich i zalesienia.

Roboty regulacyjne pierwszej kategoryi, gdzie chodzi o usprawnienie rzek, przeprowadza c. k. Namiestnictwo wyłącznie kosztem skarbu państwa, roboty zaś regulacyjne pierwszej i drugiej kategoryi przeważnie c. k. Namiestnictwo, Wydział krajowy zaś tylko regulacyą Biały i górnego Dniestru ze Strwiążem, oraz regulacye mniejszych rzek, wreszcie roboty trzeciej kategoryi oddział leśno-techniczny c. k. Ministerstwa rolnictwa (sekcya samborska) pod zarządem finansowym Wydziału krajowego, a pod wspólnym nadzorem Ministerstwa rolnictwa i Wydziału krajowego.

Natomiast najdonioślejsze dla kultury krajowej obwałowania rzek nizinnych i odwodnienia nizin przeprowadza wyłącznie Wydział krajowy przy pomocy państwowego funduszu melioracyjnego.

Racyonalna regulacya rzek obejmować powinna wszystkie trzy kategorye robót, t. j. regulacyę na całej przestrzeni, obwałowanie dolnego biegu i zabudowanie potoków górskich wraz z zalesieniem źródłowisk. Taka systematyczna regulacya przeprowadza się dotychczas tylko na 2 rzekach: Białe i Dniestrze, a dla zapewnienia takiej regulacyi także na rzekach stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi w osobnem sprawozdaniu nowelę do galic. ustawy regulacyjnej.

Dla zabezpieczenia od powodzi i odwodnienia Powiśla wykonano już, lub przeprowadza się cały szereg robót wyszczególnionych w sprawozdaniu z dnia 17. grudnia 1901 l. 86.769 o budowlach wodnych i melioracych (alegat 41 do spraw. sejmowych z r. 1901—2 pag. 32 i 33); a mianowicie obwałowanie Wisły od Zawichosta do ujścia Nowego Brnia wraz z obwałowaniem Sanu i Wisłoki, tudzież regulacyą i obwałowaniem nizinnych dopływów, zostanie ukończone w ciągu lat kilku; w roku bieżącym rozpoczęto

obwałowanie Wisły od Dunajca do Nowego Brnia w powiecie dąbrowskim; obwałowanie Dunajca wykonano z funduszu regulacyi Biały po brzegu prawym, a z funduszu regulacyjnego Kisieliny częściowo po brzegu lewym; w myśl sankcyonowanych w roku bieżącym ustaw (z dnia 21. maja względnie z dnia 29. maja r. b.) rozpoczęte zostanie z wiosną roku przyszłego obwałowanie Wisły od Niepołomic do Raby i od Raby do Woli rogowskiej wraz z obustronnem obwałowaniem Raby; wreszcie od kilku lat znajduje się w stadyum wykonania obwałowanie prawego brzegu Wisły od mostu kolejowego w Podgórzu do Niepołomic i obwałowanie lewego brzegu Wisły w powiecie krakowskim od ujścia Białuchy do granicy państwa.

Pozostaje zatem dotychczas nieochroniona przestrzeń prawego brzegu Wisły od Podgórza do granicy Szląska i lewego brzegu Wisły od ujścia Białuchy do ujścia Przemszy.

Dla zaprojektowania obwałowania Wisły powyżej Krakowa, wraz z obwałowaniem licznych dopływów zarządził Wydział krajowy studya przygotowawcze w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 11. lipca 1902 i zamierza przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przeprowadzenie tego obwałowania w drodze osobnej ustawy krajowej na podstawie państwowej ustawy melioracyjnej, a dla obwałowania stosunkowo nieznacznej przestrzeni lewego brzegu Wisły poniżej Krakowa do ujścia Białuchy przedłoży Wydział krajowy jeszcze na tej sesyi na podstawie przeprowadzonych już zdjęć projekt ustawy zapewniającej wykonanie robót przy pomocy kraju i państwowego funduszu melioracyjnego, tak iż obwałowanie całej przestrzeni Wisły od ujścia Przemszy do Zawichostu, o ile chodzi o interesy kultury krajowej, w najbliższym czasie zostanie ustawami zapewnione.

Ponieważ zaś po obu brzegach Wisły znajduje się przestrzeń od klasztoru Zwierzynieckiego do mostu kolei państwowej w Krakowie na brzegu lewym, a od Dębnik do mostu kolejowego w Podgórzu na brzegu prawym, do której postanowienia państwowej ustawy melioracyjnej nie mogą być zastosowane i gdzie też z powodu zabudowania obu brzegów domami wykonanie wałów ziemnych jest niemożliwe, przedłożył Wydział
*g. 2. krajowy załączoną ./· odezwą z d. 18. sierpnia 1903. l. 70.540 za pośrednictwem c. k. Prezydyum Namiestnictwa wniosek, ażeby c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych, które już zadecydowało regulacyę dolnego biegu Rudawy dla ochrony Krakowa od zalewu na rachunek dotacyi wodnej, zarządziło budowę murów ochronnych od klasztoru Zwierzynieckiego do mostu kolei państwowej w Krakowie, c. k. Ministerstwo handlu zaś objęło projektem budowy kanału i portu, urządzenie takich samych murów bulwarowych i ochronnych po brzegu prawym od Dębnik do mostu kolejowego w Podgórzu, które to budowle służyć będą także dla ochrony kanału.

Co się tyczy skuteczności wykonanych dotychczas przez Wydział krajowy obwałowań i robót melioracyjnych na Powiślu należy zaznaczyć na podstawie kilkunastoletnich obserwacyj, że przeprowadzone obwałowania dopływów Wisły, których niweletę obliczono wedle formuł najchlubniej znanego w technicznym świecie naukowym c. k. radcy dworu Romualda Iszkowskiego, okazały się zupełnie dostatecznemi. Odnosi się to w szczególności do obwałowania Sanu w powiecie Tarnobrzeskim, obwałowania Wisłoki i Dunajca, tudzież do regulacyi i obwałowania Łęgu, Trześniówki, Krzemienicy, Nowego Brnia i Kisieliny.

Natomiast tak wykonane jak i dotychczas zaprojektowane obwałowania samej Wisły, co do którego techniczne projekty kraj. biura melioracyjnego natrafiały na trudności ze strony departamentu technicznego c. k. Namiestnictwa, są niedostateczne, bo za niskie, jak się to okazało w czasie tegorocznej powodzi lipcowej między Krakowem a Niepołomicami, gdzie już po obu brzegach wały zbudowano.

I tak już przy pierwszym projekcie obwałowania Wisły w powiecie Tarnobrzeskim sprzeciwił się departament techniczny c. k. Namiestnictwa w orzeczeniu z d. 18. września 1888 przyjęciu za podstawę wysokości wałów stanu wielkiej wody z r. 1813, który przez kraj. biuro melioracyjne był propouowany, twierdząc, że taka woda prawdopodobnie się nie powtórzy i że wydatek na takie wały jest nieproduktywny oraz stawiając następującą zasadę:

„Der Einwand, dass je höher die Deiche, desto sicherer der Schutz, ist ohne Bedeutung, da es bekanntlich nicht die Aufgabe der Technik ist, einen reinen Nützlichkeitsbau so stark und fest zu machen, dass er hält, sondern ihn so zu construiren und

zu dimensioniren, dass er bei minimalem Kostenaufwand den relativ grössten Nutzen bietet".

W reskrypcie z d. 19. czerwca 1889, l. 8.760 nie zgodziło się wprawdzie c. k. Ministerstwo rolnictwa na tę zasadę, a nawet reskryptem z dnia 14. września 1894, l. 8.967 zatwierdziło to Ministerstwo obliczoną przez kraj. biuro melioracyjne ilość wielkiej wody odpowiadającą stanowi z r. 1813 dla przestrzeni między ujściem Dunajca a Zawichostem; ponieważ jednak projektowana przez biuro melioracyjne niweleta wymagała większego nakładu pieniężnego, w każdym specyalnym wypadku zatwierdzało Ministerstwo niweletę wałów niższą, jakkolwiek różnica w kosztach nie była bardzo wielka. I tak n. p. przy obwałowaniu Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim, gdzie ma być ochroniony od zalewu obszar 26.827 morgów, różnica kosztów niwelety wyższej (3,000.000 K.) a niższej (2,200.000 K.), wedle której wał ma być zbudowany, wynosi 800.000 K., podczas gdy jednorazowy wylew z powodu niskich wałów wyrządzić może szkody na $2^1/_2$ do 5 milionów koron.

Na granicznej przestrzeni Wisły od Niepołomic do Zawichostu mogą być, zdaniem Wydziału krajowego, nadal pozostawione wykonane już, lub zaprojektowane wały z niweletą niższą, które, jak się okazało podczas tegorocznej powodzi w powiatach Mieleckim i Tarnobrzeskim, nie zostały nigdzie przez wielką wodę przeniesione, jednakże tylko na tak długo, dopóki Rząd rosyjski nie przystąpi do rekonstrukcyi i podwyższenia wałów po lewym brzegu w Królestwie Polskiem.

Natomiast okazuje się nagląca potrzeba bezzwłocznego podwyższenia obustronnych wałów poniżej Krakowa do Niepołomic, gdyż zaprojektowana przez krakowską ekspozyturę kraj. biura melioracyjnego a przez c. k. Ministerstwo rolnictwa za odpowiednią uznana niweleta jest za niską; lewy wał bowiem w powiecie krakowskim został tylko przy energicznej pomocy c. k. Starostwa i wojska z wielkim trudem utrzymany, prawy zaś wał został przerwany w Płaszowie, wskutek czego została zatopioną większa część okręgu spółki wodnej Wielickiej (dla obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami) aż po wały wsteczne Podłężówki.

Uznając potrzebę podwyższenia tych wałów, o co tak interesowane spółki wodne w rozpaczliwych podaniach, jak i Wydziały powiatowe w Krakowie i Wieliczce gorąco upraszają, zarządził Wydział krajowy przeprowadzenie studyów uzupełniających i odniósł się odezwą z d. 28. lipca rb. l. 67.303 do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa rolnictwa decyzyi, czy stan obecny państwowego funduszu melioracyjnego pozwala na wstawienie wydatniejszych zasiłków do preliminarza na r. 1904 na te obwałowania, podobnie jak to miało miejsce przy preliminowaniu nadzwyczaj wysokich zasiłków dla Austryi górnej w latach 1901 i 1902, czy też zasiłki państwowe potrzebne na te nagłe roboty pokryte zostaną niezależnie od funduszu melioracyjnego, podobnie jak w Tyrolu i Karyntyi po powodzi w r. 1882.

Zarządzone przez Wydział krajowy pomiary uzupełniające ukończone zostały 2. września rb., obecnie zaś zajmuje się biuro melioracyjne sporządzeniem projektów w ołówku, tak ażeby w czasie trwania obecnej sesyi, kosztorysy mogły być wygotowane i projekty ustaw Wys. Sejmowi przedłożone.

Gdy ludność pociągnięta już do 30% kosztów tych obwałowań, a obecnie zniszczona powodzią nie mogłaby uiścić dalszego datku konkurencyjnego, a w danym wypadku gdzie chodzi o nieszkodliwe odprowadzenie wód górskich (a taki charakter posiada jeszcze Wisła pod Krakowem), znajduje zastosowanie ustęp 1. §. 6. państwowej ustawy melioracyjnej, Wydział krajowy postanowił przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na przyznanie 50% zasiłków na to podwyższenie wałów, zarówno jak i na obwałowanie stosunkowo krótkiej przestrzeni lewego brzegu Wisły między Krakowem a Białuchą, które to obwałowanie postawiło c. k. Namiestnictwo za warunek przy udzieleniu koncesyi na budowę lewego wału Wisły od ujścia Białuchy do granicy państwa (w reskrypcie z d. 5. lipca 1899 l. 21.202 wydanym do c. k. Starostwa w Krakowie).

Ze względu na nagłość tych robót, tudzież z uwagi, że wedle dotychczasowych doświadczeń jeden inżynier przebuduje w roku kwotę 100.000 K., preliminuje Wydział krajowy tytułem 50% zasiłków po 50.000 koron dla każdego z tych trzech przedsiębiorstw, razem 150.000 koron.

Ponieważ powyższy wydatek nie znajduje pokrycia w normalnym budżecie krajowym, przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi wniosek na zaciągnięcie w tym celu pożyczki 4% w gotówce zwrotnej w latach dziesięciu począwszy od r. 1904, w kwocie 150.000 koron, podobnie jak na zapomogi dla ludności dotkniętej tegorocznemi klęskami elementarnemi, a pierwszą ratę na umorzenie tej pożyczki (15.000 koron na kapitał a 6.000 koron na 4%, razem 21.000 koron) wstawił do rub. IX. preliminarza wydatków na r. 1904.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy uprasza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o akcyi pomocniczej z powodu klęsk elementarnych w r. 1903.

II. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 400.000 K. na zasiłki i bezprocentowe pożyczki dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1903, która to suma w miarę potrzeby i według uznania Wydziału krajowego użytą zostanie na wyżywienie ludności, zakupno nasion na zasiewy, lub na roboty publiczne dla dostarczenia zarobku.

III. Sejm przyznaje na r. 1904 50% zasiłek krajowy na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, tudzież na podwyższenia wałów nadwiślańskich od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic w kwocie 150.000 K.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w gotówce najwyżej na 4% oprocentowanej, spłacalnej w latach dziesięciu począwszy od r. 1904 w kwocie 450.000 K.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Odpis odezwy

Wydziału kraj. we Lwowie z dnia 18. sierpnia 1903 l. 70.540 do c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie.

Wskutek wykonanych robót regulacyjnych na Wiśle i dopływach na Szlązku wydarzają się coraz częściejsze wylewy tej rzeki w Galicyi, bo w ciągu ostatnich lat pięciu 1899—1903 dotknęła kraj trzykrotna powódź w r. 1899, 1902 i 1903.

Uzasadnioną też jest obawa, że po przeprowadzeniu regulacyi karpackich dopływów Wisły, których regulacya została już rozpoczętą (Soła), lub w r. 1904 zostanie p od jętą, wezbrania tej rzeki będą coraz groźniejsze, tak iż zachodzi nagląca potrzeba ochrony od powodzi gęsto zaludnionego Powiśla, gdzie nie tylko mienie, ale i życie ludzkie jest zagrożone.

W uznaniu tej potrzeby postawił też Wydział krajowy po wejściu w życie państwowej ustawy melioracyjnej w r. 1884 w program robót wodnych w kraju na pierwszem miejscu obwałowania rzeki Wisły z dopływami a Sejm na posiedzeniu z dnia 13. lutego 1894 zamienił ten program w obowiązującą uchwałę.

Z powodu rozlicznych trudności zapewnione zostało dopiero w ciągu lat dwudziestu w drodze specyalnych ustaw krajowych obwałowanie Wisły między Krakowem a Zawichostem (Popowicami) a zdjęcia dla obwałowania Wisły między ujściem Przemszy a Krakowem w myśl uchwały sejmowej z dnia 11. lipca 1902 rozpoczęto w roku bieżącym tak, iż w najbliższym czasie obwałowanie i tej górnej przestrzeni zostanie zapewnione na podstawie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. p. p. Nr. 116. o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych.

Między temi obydwoma przestrzeniami Wisły pozostaje jednak miasto Kraków i Półwsie zwierzynieckie na brzegu lewym, tudzież miasto Podgórze z osadami przedmiejskiemi Dębniki, Zakrzówek i Ludwinów po brzegu prawym, do których obwałowania Wydział krajowy nie może przystąpić z dwóch powodów: raz że w tych miejscowościach nie rozchodzi się o interesy kultury krajowej, wskutek czego państwowa ustawa melioracyjna nie może tu być zastosowaną, a powtóre, że oba brzegi Wisły od klasztoru Zwierzynieckiego do mostu kolei państwowej w Krakowie, względnie od Dębnik do tego mostu w Podgórzu tak gęsto i tak blisko Wisły domami murowanymi są zabudowane, iż z powodu braku miejsca pod wały, zarówno jak i braku materyału do nasypu wykonanie wałów ziemnych jest tu wprost niemożliwem.

Jeżeli jednak ochrania się od powodzi całą dolinę Wisły poniżej i powyżej Krakowa w interesie ludności wiejskiej, nie można zupełnie zostawić bez opieki wymienione miasta i osady, gdzie szkody powodziowe są stosunkowo daleko większe, bo idą w miliony.

Jak z przedłożonego c. k. Prezydyum Namiestnictwa sprawozdania Magistratu krakowskiego z dnia 25. lipca 1903 l. 540 pr. okazuje się, zatopiła Wisła w lipcu r. b. 7 realności i 5 zakładów miejskich, 534 domów prywatnych, 5 zakładów fabrycznych i 40 większych zakładów handlowych i przemysłowych, wyrządzając miastu i stronom prywatnym szkodę obliczoną na 3,850.000 koron w samym Krakowie.

Jakkolwiek mniejsze, ale zawsze dotkliwe są tegoroczne szkody powodziowe w mieście Podgórzu i w Dębnikach, które wedle załączonych ⁄. sprawozdań wynoszą 177.414 K. (158 domów i 10 fabryk w Podgórzu), względnie 254.480 K. (169 domów w Dębnikach).

Wedle nadesłanych przez Wydział powiatowy krakowski i wielicki wykazów szkód powodziowych nawiedzone także zostały w lipcu r. b. na wymienionej przestrzeni po lewym brzegu Wisły osady przedmiejskie Zwierzyniec, Półwsie zwierzynieckie, Czarna wieś i Łobzów, — po prawym zaś brzegu Zakrzówek i Ludwinów.

Skonstatowane w tych miejscowościach szkody wynoszą: w Zwierzyńcu (93 domów zatopionych, z tego 40 częściowo zburzonych) 55.413 K.; w Półwsiu zwierzynieckiem (166 domów zatopionych, z tego 50 częściowo zburzonych) 144.460 K; w Czarnej wsi (70 domów, z tego 25 częściowo zburzonych) 60.625 K.; w Łobzowie 3.016 K.; w Zakrzówku (81 domów zatopionych) 71.013 K.; wreszcie w Ludwinowie (35 domów zatopionych) 21.000 K.

Jednorazowy zatem wylew Wisły na tej stosunkowo krótkiej przestrzeni $3^3/_4$ km. na brzegu lewym, a $4^1/_2$ km. na brzegu prawym wyrządził szkody na 4,637.421 K., a co gorsza wywołując spiętrzenie w kanałach miejskich, zanieczyścił zawartością tych kanałów wszystkie zatopione domy w Krakowie i Podgórzu, co przez szereg lat wpływać będzie niekorzystnie na stosunki sanitarne ludności. Popierając tedy prośbę miasta Krakowa, tudzież miasta Podgórza i gminy Dębniki o udzielenie jak najwydatniejszych zasiłków z państwowego funduszu zapomogowego, upraszamy c. k. Prezydyum Namiestnictwa o przedłożenie wniosku c. k. Rządowi centralnemu na jak najrychlejsze zabezpieczenie od powodzi lewego brzegu Wisły od klasztoru Zwierzynieckiego do mostu kolei państwowej w Krakowie, prawego brzegu zaś od Dębnik do tego samego mostu w Podgórzu za pomocą murów bulwarowych i ochronnych przy równoczesnem podwyższeniu brzegów wzdłuż tych murów, które to brzegi służyćby mogły jako chodniki dla pieszych wzdłuż Wisły.

Miasto Kraków po tak ciężkiej klęsce powinno liczyć tem więcej na pomoc państwa, ile że dotychczas mimo upływu lat 55 od przyłączenia Wielkiego Księstwa Krakowskiego do Galicyi państwo bardzo mało dla jego podniesienia ekonomicznego zdziałało, a zbyt ciasno zakreślony wał fortyfikacyjny nie tylko utrudnia rozszerzenie się miasta, lecz wskutek przymusu wystawiania rewersów demolacyjnych naraża mieszkańców budujących domy poza tym wałem na utratę własności.

Jeżeli państwo dla wygody mieszkańców stolicy państwa buduje ogromnym nakładem koleje miejskie, rozszerza urządzenia portowe w Tryeście, udziela 16 milionowego zasiłku dla Pragi i z uszczupleniem dotacyi na kanał Wiedeń-Kraków przeznacza 14,400.000 K. dla uspławnienia Wełtawy w tem mieście (Du hiffu ng von Prag), to tem większy jest obowiązek państwa postarać się o wykonanie bud li ochronnych w Krakowie, gdzie chodzi o najprymitywniejszą obronę życia ludzkiego i mienia.

W sprawie zabezpieczenia lewego brzegu Wisły w Krakowie od powodzi wydało wprawdzie c. k. Ministerstwo spraw wewnętrzych reskryptem z dnia 14. lutego 1893 l. 48.438/902 polecenie przeprowadzenia na koszt państwa regulacyi i obwałowania dolnego biegu potoku Rudawy, której łożysko ma być przełożone w kierunku istniejącej młynówki do klasztoru Zwierzynieckiego, lecz zarządzenie to ochrania tylko od wylewu Rudawy, a nie powstrzyma powodzi Wisły, która mimo tej regulacyi zatapiać będzie Kraków i osady przedmiejskie po lewy wał Rudawy w dotychczasowych rozmiarach.

Wydział krajowy uprasza tedy c. k. Prezydum Namiestnictwa o przedłożenie wniosku c. k. Ministerstwu spraw wewnętrzych, ażeby prócz regulacyi Rudawy zarządziło budowę murów bulwarowych i ochronnych od klasztoru Zwierzynieckiego (projektowanego ujścia przełożonej Rudawy) do mostu kolei państwowej.

Co się tyczy ochrony lewego brzegu Wisły od Dębnik do mostu kolei państwowej w Podgórzu na długości około $4^1/_2$ km. wraz z obwałowaniem wstecznem potoku Wilgi, to sprawa ta pozostaje w ścisłej łączności z budową kanału spławnego z Krakowa do Wiednia, którego część od Krakowa ku Dziedzicom wedle zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo handlu programu budowy ma być w r. 1904 rozpoczętą.

Wedle udzielonego bowiem w krótkiej drodze Wydziałowi krajowemu projektu trasy, kanał ten ma prowadzić od portu w Dębnikach przez Podgórze do mostu kolei państwowej samym brzegiem Wisły między obu mostami drogowym i kolejowym w Pod-

górzu, tak iż cały kanał wraz z portem znajduje się na tej przestrzeni w inundacyi Wisły.

Jest więc całkiem jasnem, że dla ochrony kosztownych urządzeń portowych, zarówno jak i kanału, tudzież dla utrzymania ruchu na kanale jest niezbędnem wybudowanie muru bulwarowego i ochronnego na prawym brzegu Wisły od Dębnik do mostu kolejowego w Podgórzu, wraz z obwałowaniem wstecznem potoku Wilgi, które to budowle zabezpieczą równocześnie od powodzi miasto Podgórze, tudzież osady Ludwinów, Zakrzówek i Dębniki.

Wydział krajowy uprasza więc c. k. Prezydyum Namiestnictwa o przedłożenie wniosku c. k. Ministerstwu handlu, ażeby w porozumieniu z c. k. Ministerstwem spraw wewnętrznych zarządziło opracowanie projektu murów ochronnych na prawym brzegu Wisły od Dębnik do mostu kolei państwowej w Podgórzu równocześnie z projektem budowy kanału i przystąpiło do wykonania tych budowli w r. 1904 na koszt funduszu kanałowego.

Zwracamy przytem uwagę c. k. Prezydyum Namiestnictwa, że jakkolwiek wedle zatwierdzonego programu budowy kanału Wiedeń-Kraków roboty mają być równocześnie rozpoczęte od Wiednia i od Krakowa, dotychczas nie udzielono Wydziałowi krajowemu w myśl §. 10. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66 ani projektu definitywnej trasy, ani projektu technicznych urządzeń, podczas gdy dla przestrzeni Wiedeń-Przerów już w połowie lipca r. b. rozpoczęto rewizyę trasy.

Ażeby więc w myśl programu budowa kanału od Krakowa mogła być w r. 1904 rozpoczętą, upraszamy c. k. Prezydum Namiestnictwa o wyjednanie u c. k. Ministerstwa handlu utworzenia ekspozytury c. k. Dyrekcyi dla budowy dróg wodnych w Krakowie już w roku bieżącym, podobnie jak dla Czech w Pradze, oraz poruczenia tej ekspozyturze opracowania szczegółowego projektu kanału i portu między Dębnikami, a mostem kolei państwowej w Podgórzu, wraz z murami bulwarowymi i ochronnymi na prawym brzegu Wisły i obwałowaniem wstecznem potoku Wilgi.

D. j. w.

Alegat 1. do sprawozdania Wydziału krajowego l. 80.461/1903.

Zestawienie szkód

wyrządzonych przez powódź lipcową w r. 1903.

(na podstawie sprawozdań Wydziałów powiatowych)

Liczba porząd.	Nazwa powiatu	Ilość dotkniętych klęską powodzi		Liczba		Obszar zalanych gruntów włościańskich i dworskich w morgach	Szkody wyrządzone									Uwaga
							w budynkach i zakładach wodnych		w zabranych gruntach		w zasypanych żwirem		w zniszczonych lub uszkodzonych budowlach wodnych	w uszkodzonych komun. powiatowych i gminnych	w plonach	Ogółem	
		gmin	obsz. dwor.	rodzin	członk. rodzin		ilość	wartość K.	morg	wart. K.	morg.	wart. K.	K.	K.	K.	K.	
				dotkniętych powodzią													
1	Biała . . .	33	—	—	6.586	4.606	zalane 720 zniszcz. 146	—	145	—	—	—	120.800	62.000	761.699	944.499	
2	Bochnia . . .	44	—	2.906	14.871	12.487	444	23.770	124½	108.760	7¾	7.200	43.000	22.180	1,260.130	1,465.040	
3	Brzesko . . .	68	36	—	14.796	25.113	alan. 1.817 zburz. 35	—	—	—	—	—	—	160.680	2,532.050	2,692.730	
4	Chrzanów . .	34	—	2.481	11.278	5.545	746	54.460	2	—	20	15.370	4.600	36.985	574.580	685.995	1 dom i 1 stodoła w Jankowicach zupełnie zniesione.
5	Dąbrowa . . .	41	—	—	9.169	6.516	400	20.345	—	—	4	2.800	72.640	52.000	379.784	527.569	
6	Kraków powiat .	39	28	3.074	15.668	9.944	1.320	320.000	—	—	—	—	20.110	46.273	938.887	1,325.370	
7	Limanowa . .	—	—	—	—	—	—	—	52	15.000	—	—	6.000	48.834	760.000	829.834	
8	Myślenice . .	48	15	—	3.413	2.459	—	—	—	—	—	—	74.634	50.000	225.436	350.070	
9	Nowy-Targ . .	49	—	—	19.776	759	—	—	—	—	—	—	—	55.700	146.500	202.200	
10	Nowy-Sącz . .	67	29	—	41.000	7.661	120	17.280	[1])344	—	[2])427	(1+2) 160.800	9.880	14.423	317.994	640.377	
11 a)	Podgórze miasto .	—	—	608	—	—	bud. fabr. i sklepy 168	164.834	—	—	—	—	—	—	12.580	177.414	
11 b)	Podgórze powiat .	55	52	2.516	—	10.871	427	86.381	—	—	—	—	—	57.760	1,061.656	1,205.798	
12	Rudki . . .	27	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	477.000	477.000	
13	Tarnów . . .	62	28	3.089	—	6.837	—	39.197	—	—	431	75.246	10.636	15.000	658.777	798.856	
14	Wadowice . .	86	23	—	8.000	11.256	Stawy 885	45.680 60.123	110	66.000	306	134.800	100.000	44.000	1,054.103	1,504.706	Zburzone piece i podłogi, zniszczone piwnice i studnie 50 domów zupełnie zniszczonych, 10 stodół zabranych.
15	Wieliczka . .	109	97	4.132	—	16.243	469	32.318	—	—	—	—	—	126.782	1,245.465	1,404.565	
16	Żywiec . . .	62	—	—	4.261	4.513	38	13.396	209	—	1.367	367.525	—	221.471	213.655	816.047	
17	Kraków miasto .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,850.000	
	Ogółem .	824	308	18.806	148818	124.810	7.735	877.784	986	189.760	2.562	763.741	462.300	1,134.188	12,620.296	19,898.669	

LW. 89.548/902. We Lwowie, dnia 23. grudnia 1902.

Aleg. 242

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Pierwszy dwuletni kurs dozorców drenarskich zakończył się d. 30. listopada 1901, uczniowie zaś tego kursu, którzy ukończyli naukę teoretyczną i odbyli przepisaną praktykę letnią, przystąpili d. 19., 20. i 21. marca 1902 do egzaminu głównego przed Komisyą egzaminacyjną, wyznaczoną przez Wydział krajowy.

Z 23 uczniów, którzy zgłosili się do tego egzaminu, otrzymało:

3 postęp celujący;
4 „ bardzo dobry;
8 „ dobry;
3 „ dostateczny, i ci wszyscy otrzymali świadectwa z ukończonego kursu;
2 uczniów otrzymało zezwolenie na poprawkę z 1 przedmiotu —
2 uczniów zaś na ponowne zdawanie egzaminu głównego — a
1 uczeń nie złożył egzaminu.

Z 15 uczniów, którzy otrzymali stosunkowo lepsze stopnie, Wydział krajowy zamianował 13 prowizorycznymi dozorcami drenarskimi, ponieważ 2 uczniów zostało powołanych do służby wojskowej.

Drugi 2-letni kurs praktyczny dozorców drenarskich został otwarty z dniem 1. grudnia 1901 na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 5. lipca 1901.

Na pierwszym roku szkolnym 1901—1902 tego kursu uczęszczało z początku 28 uczniów, a od 1. lutego 1902 — 27 uczniów, ponieważ 1 został z powodu niedostatecznych postępów wykreślony.

Egzamin z teoretycznej nauki zimowej odbył się wkońcu marca 1902, a po-
Aleg. stęp uczniów w naukach uwidacznia załączony ℓ. wykaz, obejmujący równocześnie postęp w robotach praktycznych, jakoteż pilność i zachowanie się.

Postęp uczniów w naukach teoretycznych był zadowalniający, a mianowicie:

u 2 uczniów celujący,
„ 6 „ bardzo dobry,
„ 13 „ dobry,
„ 3 „ dostateczny,
„ 3 „ niedostateczny.

Sześciu uczniów otrzymało zezwolenie na poprawkę, a 1 nie zdał egzaminu.

Koszta utrzymania kursu w czasie od dnia 1. grudnia 1901 do 30. listopada 1902 roku przedstawiają się, jak następuje:

I. Płace nauczycieli.

1. Wynagrodzenie kierownika . . .	200 K		
2. „ 8 docentów . . .	3.584 „	3.784 K	— gr

II. Koszta administracyjne.

3. Sprawienie i naprawa sprzętów . .	293 K	— gr	
4. Obsługa sali wykładowej, stemple, korespondencya i różne	180 „	52 gr	473 „ 52 „
Do przeniesienia . .			4.257 K 52 gr

Z przeniesienia .		4.257 K 52 gr
III. Utrzymanie uczniów.		
5. Stypendya po 200 K	5.500 K — gr	
6. Podróże	413 „ 46 „	5.913 „ 46 „
IV. Potrzeby naukowe.		
7. Przybory rysunkowe i naukowe . .	463 K 18 gr	
8. Narzędzia drenarskie i środki naukowe	185 „ 71 gr	648 „ 89 „
Razem . .		10.819 K 87 gr

Dochody w roku 1902 wynosiły:

1. Dotacya Wysokiego Sejmu	7.000 K
2. Zasiłek Ministerstwa rolnictwa	4.000 „
Razem . .	11.000 K

Z porównania okazuje się zaoszczędzenie w kwocie 180 K 13 gr.

Z dniem 31. grudnia 1902 rozpoczął się drugi rok szkolny. Zgłosiło się 26-ciu uczniów.

Kierownictwo kursu i nauki zostały poruczone tym samym inżynierom krajowego biura melioracyjnego i docentom, co w roku 1900—1901 na pierwszym dwuletnim kursie drenarskim z wyjątkiem nauki geometryi wykreślnej, którą poruczono starszemu inżynierowi Janowi Haponowiczowi, nauki rolnictwa, którą poruczono pierwszemu asystentowi stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej Bronisławowi Janowskiemu i nauki języka polskiego, którą poruczono inżynierowi Janowi Haładejowi.

Preliminarz kosztów na rok szkolny 1902 — 1903 przedstawia się, jak następuje:

I. Płace nauczycieli.		
1. Wynagrodzenie kierownika	200 K	
2. „ 10 docentów	3.744 „	3.944 K
II. Koszta administracyjne.		
3. Zakupno i naprawa sprzętów	200 K	
4. Obsługa sali szkolnej, korespondencya i różne .	200 „	400 „
III. Utrzymanie uczniów.		
5. Stypendya 26 uczniów po 200 K . . .	5.200 K	
6. Podróże i różne	600 „	5.800 „
IV. Potrzeby naukowe.		
7. Przybory rysunkowe	600 K	
8. Narzędzia drenarskie i środki naukowe . .	256 „	856 „
Razem . .		11.000 K

Gdy z d. 30. listopada 1903 r. kończy się drugi 2-letni kurs drenarski, Wydział krajowy wziął pod rozwagę sprawę potrzeby dalszego kształcenia dozorców melioracyjnych, ewentualnie drenarskich.

Obecny personal dozorców jest następujący:

Z dozorców melioracyjnych, którzy ukończyli kurs w r. 1893, 1896 i 1899, pozostało przy Wydziale krajowym tylko 26 (w tem 2 konduktorów melioracyjnych i 8 starszych dozorców melioracyjnych);

z dozorców drenarskich, którzy ukończyli kurs w r. 1901, pozostaje przy Wydziale krajowym dozorców 13 — uczniów, którzy zdali egzamin 5, a na teraźniejszym drugim 2-letnim kursie dozorców drenarskich pozostało uczniów 24.

Z dozorców melioracyjnych zaledwie $^1/_3$ część bywa zajętą przy prywatnych melioracyach, reszta jest zajętą przy publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych. Pozostaje zatem dla melioracyj prywatnych tylko personal składający się z 8-miu dozorców melioracyjnych, 18 dozorców i uczniów drenarskich oraz 24 uczniów, obecnie się kształcących, t. j. razem 50-ciu.

W razie otwarcia z d. 1. grudnia 1903, uzupełniającego kursu dla dozorców drenarskich, celem wykształcenia ich na dozorców melioracyjnych, jak to pierwotnie Wydział krajowy zamierzał, z tych 50 byłoby wybranych 25-ciu lepszych dozorców drenarskich dla dopełnienia nauki na trzecim roku tego kursu uzupełniającego, pozostałoby tylko 25 dozorców, przeznaczonych do drenowania.

Gdy — wobec coraz większego postępu robót drenarskich — ilość 25 dozorców drenarskich nie może być wystarczającą, Wydział krajowy postanowił przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek na otwarcie z d. 1. grudnia 1903 trzeciego 2-letniego kursu praktycznego dozorców drenarskich, a dopiero z d. 1. grudnia 1905 na urządzenie jednorocznego kursu uzupełniającego dla wykształcenia dozorców melioracyjnych. Na trzeci dwuletni kurs dozorców drenarskich przyjętychby zostało 25 stypendystów, którzy od 1. kwietnia do końca listopada 1903 r. byliby zajęci przy drenowaniu jako zwykli robotnicy, w celu nabycia potrzebnej wprawy w wykonywaniu drenowania. Koszta takiego kursu będą wynosić, jak dotychczas, kwotę 11.000 K, z których 4.000 K pokrywałoby c. k. Ministeryum rolnictwa.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 23. grudnia 1902 l. 89.548 o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich we Lwowie Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do otwarcia z dniem 1. grudnia 1903 trzeciego dwuletniego kursu praktycznego dozorców drenarskich dla 25 stypendystów.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki, w. r.

Sprawozdawca:

T. Pilat, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

Alegat do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 89548/1902.

Wykaz postępu uczniów krajowego kursu praktycznego dozorców drenarskich na I. roku szkolnym 1901—1902 (drugie 2 lecie).

L. porz.	Nazwisko i imię	Rok urodzenia	Nauki przed wstąpieniem na kurs	Nauka teoretyczna			Roboty praktyczne				Uwagi
				postęp przeciętny	pilność	zachowanie się	wyszczególnienie robót, przy których uczeń odbył praktykę letnią	przeciętny postęp w robotach	pilność	zachowanie się	
1	Brania Feliks	1879	Szkoła ludowa w Mokrzyszowie	dobry	chwalebna	zup odpow.	Ekspozytura w Jaśle	b. dobry	chwalebna	zup. odpow.	b. układacz drenów.
2	Brydziński Adolf	1876	„ „ „ Czortkowie	celujący	„	„	„ w Stanisławowie	b. dobry	chwalebna	zup. odpow.	b. żołnierz.
3	Chciuk Michał	1874	„ „ „ Lichwinie	b. dobry	„	„	Regulacya Biały, Popówki i Zwornicy	celujący	„	„	tamiarz.
4	Chruściel Józef	1877	„ „ „ Grochowem	dostateczny	„	„	Ekspoz. Kraków i obwał. Mielec	dobry	„	„	
5	Dąbrowski Jan	1879	„ „ „ Zarzeczu	dobry	dostateczna	„	Ekspozytura w Jaśle	dostateczny	dostateczna	odpowiedne	
6	Gumuła Michał	1874	„ „ „ Miechocinie	dobry	chwalebna	„	„ w Krakowie	dobry	„	„	
7	Haja Piotr	1876	„ „ „ Tarnobrzegu	niedostat.	„	„	„ w Krakowie	b. dobry	chwalebna	zup. odpow.	szewc, zezwolenie na poprawkę.
8	Hajkowski Emilian	1877	„ „ „ Mielnicy	dobry	„	„	Regulacya Strwiąża	dobry	„	„	
9	Hołdys Jędrzej	1875	„ „ „ Harcie	dobry	„	„	W Jaćmierzu, Komarowicach i Dynowie	celujący	„	„	drenarz.
10	Kasprzak Marcin	1878	„ „ „ Grochowem	b. dobry	„	„	Ekspoz. Tarnów i obwał. Mielec	b. dobry	„	„	
11	Kocół Józef	1876	„ „ „ Tarnowie	niedostat	„	„	Ekspozytura Tarnów	dobry	„	„	krawiec, zezwolenie na poprawkę.
12	Kosicki Bolesław	1871	„ „ „ Lichwinie	dobry	dostateczna	„	Regulacya Biały	celujący	„	„	tamiarz, poprawka z rachunków.
13	Mierzwa Władysław	1876	„ „ „ Ciężkowicach	dobry	chwalebna	„	Ekspozytura Krakow	celujący	„	„	
14	Niezgoda Józef	1873	„ przemysłowa Lwów	dobry	„	„	Regulacya Strwiąża	dobry	„	„	murarz.
15	Niezgoda Michał	1874	„ ludowa w Gorzycach	dobry	„	„	Ekspoz. w Krakowie i Jaśle	dobry	dostateczna	odpowiedne	
16	Nowak Władysław	1878	„ „ „ Miechocinie	b dobry	„	„	Drenowanie w Mieczyszczowie	b. dobry	chwalebna	zup. odpow	
17	Paździerko Hryć	1875	„ „ „ Wietlinie	dobry	„	„	W Rogóźnie i Karolinie	nie podane	„	„	
18	Pędzibyk Tomasz	1869	„ „ „ Mirocinie	dobry	„	„	Ekspozytura w Jarosławiu	dobry			drenarz, poprawka z geometryi.
19	Puka Michał	1876	„ „ „ Żabnie	b. dobry	„	„	W Honiatyczach i Kryniczkach	dobry	„		tamiarz i murarz.
20	Rybicki Tomasz	1877	„ „ „ Zaleszanach	niedostat.	dostateczna	„	—	—	—	—	nie odbywał praktyki, ponieważ nie zdał egzam.
21	Sikora Ignacy	1876	„ „ „ Lachowicach	dostateczny	chwalebna	„	Ekspozytura w Krakowie	b. dobry	chwalebna	zup. odpow.	poprawka z rachunków.
22	Sławek Jan	1877	„ „ „ Zbydniowie	b. dobry	„	„	Przy regul. Nowego Brnia	b. dobry	„	„	
23	Sokół Franciszek	1877	„ „ „ Tarnobrzegu	dostateczny	„	„	Ekspozytura w Krakowie	dobry	dostateczna	odpowiedne	
24	Sowa Jan	1872	„ „ „ Janowicach	dobry	„	„	Obwał. Dunajca Bogumiłowice	dobry	chwalebna	zup odpow.	
25	Szczerba Dymitr	1878	„ „ „ Narolu	dobry	dostateczna	„	W Busku, Kamionce Woł., Słocinie i Lubieniu W.	dostateczny	dostateczna	„	poprawka z botaniki.
26	Turbak Stanisław	1878	„ „ „ Miechocinie	b. dobry	chwalebna	„	Ekspozytura w Jarosławiu	b. dobry	chwalebna	„	
27	Węgrzyn Józef	1876	„ „ „ Woli Mieleckiej	celujący	„	„	Obwał. Wisły i Wisłoki Mielec	celujący	„	„	

Kierownik kursu: ***Józef Jankowski,*** *w. r.*

LW. 76.777/902. We Lwowie, dnia 6. grudnia 1902.

Ala. 213

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z uzasadnieniem wniosku o przyznanie subwencyi dla krajowych Towarzystw rolniczych celem ułatwienia ludności włościańskiej odnowienia hodowli świń.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu z dnia 27. maja 1902 r. LW. 37.041/1902 (Al. 35. sprawozdania stenogr. z r. 1901/2) przedstawił Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi oddziaływanie wykonywania ustaw o tępieniu pomoru świń w kraju naszym na gospodarstwo krajowe i podał do wiadomości Wysokiego Sejmu kroki, jakie Wydział krajowy uznał za stosowne podjąć w tej doniosłej dla dobrobytu ludności sprawie. W przedłożeniu tem zaznaczono zgodnie z opinią krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, wyrażoną w jej uchwale z dnia 30. kwietnia 1902 r., potrzebę przyjścia z pomocą finansową ze strony kraju i państwa sprawie podniesienia hodowli świń w tych licznych okolicach kraju, w których już to wskutek panowania pomoru świń, już to wskutek tępienia tej zarazy, grozi hodowli nierogacizny zupełny upadek, i podano do wiadomości Wysokiego Sejmu, iż Wydział krajowy zwrócił się do obu Towarzystw gospodarskich w kraju z prośbą, by w sprawie obmyślenia środków odnowienia hodowli świń w okolicach pomorem dotkniętych i upadkiem tej hodowli zagrożonych zechciały wypracować i Wydziałowi krajowemu przedłożyć swe wnioski.

Obecnie, gdy zarówno Komitet c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, jak i Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego żądane wnioski Wydziałowi krajowemu przedłożyły a to: Towarzystwo gospodarskie sprawozdaniem z dnia 21. lipca 1902 r. l. 1.129 (LW 53 823), Towarzystwo rolnicze sprawozdaniem z dnia 12. września 1902 r. l. 2 804 (LW. 76.777), dojrzała sprawa do przedstawienia Wysokiemu Sejmowi konkretnych wniosków mających na celu umożliwienie dalszej działalności powołanych czynników w tej sprawie

Oba Towarzystwa podnoszą w swych sprawozdaniach zgodnie konieczną potrzebę przyjścia z wydatniejszą niż dotąd pomocą ludności włościańskiej w celu umożliwienia tej ludności nabywania trzody chlewnej w odpowiedniej jakości dla zastąpienia świń, które z powodu bądź to panowania zarazy pomoru, bądź to jej tępienia padły lub zostały wybite Oba Towarzystwa stwierdzają, że w ich rejonach nie brak obecnie wskutek panowania zarazy pomoru licznych miejscowości, a nawet okolic całych, gdzie hodowla trzody albo ustała, albo zupełnym grozi upadkiem. Ten stan rzeczy jest wynikiem - zdaniem obu Towarzystw — z jednej strony faktu, że ludność włościańska, obawiając się wybuchu zarazy i dochodzeń wskutek tego zarządzanych wyzbywa się trzody przed stwierdzeniem nawet zarazy, a w miejsce sztuk pozbytych nie zakupuje nowych, dalej także wynikiem tego, że przy wybijaniu sztuk chorych i podejrzanych o zarazę następuje przyznanie wynagrodzenia i jego wypłata bardzo późno tak, że włościanin nie mogąc uzyskać pieniędzy rychło, nie wznawia chowu nierogacizny i kiedy wreszcie otrzyma pieniądze tytułem wynagrodzenia za wybite sztuki, musi ich zwykle użyć na inne potrzeby, n. p. opłatę podatków, które opędzał gotówką uzyskaną z hodowli nierogacizny. W niemałym stopniu sprzyja temu stanowi rzeczy okoliczność, iż w okolicach dotkniętych zarazą pomoru brak jest sposobności nabycia trzody chlewnej, brak bowiem chlewni, z którychby można po wytępieniu zarazy czerpać materyał hodowlany w odpowiedniej

jakości, to jest zdrowy i do chowu zdatny. Stwierdzając ten stan rzeczy podnoszą oba Towarzystwa w swych sprawozdaniach żądanie wydatnej pomocy ze strony skarbu państwa i kraju, pomocy finansowej, któraby umożliwiła obu tym korporacyom pracującym już od szeregu lat na polu podniesienia hodowli świń w kraju, zwłaszcza w gospodarstwach włościan, podjąć obecnie działalność wydatniejszą, odpowiadającą potrzebie gospodarczej, wywołanej długotrwałą klęską zarazy.

Każde z Towarzystw kreśli też w swem sprawozdaniu obok treściwego poglądu na wyniki działalności prowadzonej przy pomocy dotychczasowej skromnej subwencyi z funduszu krajowego, subwencyi wynoszącej na każde z Towarzystw tylko 4.000 K. rocznie, a przyznawanej zaledwo od lat 6, program postępowania, jakie należałoby zastosować w celu odnowienia hodowli świń w okolicach, w których zaraza spowodowała stan rzeczy grożący zupełnym upadkiem tej gałęzi gospodarstwa. Programy te opierają się na doświadczeniach dotychczasowem postępowaniem zdobytych, a gdy każde z Towarzystw dotąd nieco odmiennie w sprawie podniesienia chowu świń postępowało i każde na pomyślne wyniki swego postępowania powołać się może, przeto różnią się też ich programy od siebie, bo każde z nich w swym programie postępowania w celu odnowienia hodowli świń pragnie się oprzeć na sposobie, który wedle dotychczasowego doświadczenia okazał się najskuteczniejszym.

Towarzystwo rolnicze krakowskie zużytkowywało dotychczas pobierane od kraju i państwa subwencye na podniesienie chowu trzody chlewnej w ten sposób, iż mając na względzie odpowiedni kierunek hodowli, dając do chlewni zarodowych lochy czystej krwi krajowej a do nich knury rasy Yorkshire, dążyło do wytworzenia możności łatwego nabycia sztuk rozpłodowych dla włościan. W tym celu zakupywał Komitet w chlewniach zarodowych, przy jego pomocy powstałych i prowadzonych, przychowane knurki i loszki w wieku 3—4 miesięcy po cenie 1 K. 20 gr. za kilogram żywej wagi i odstępował je następnie za połowę ceny (a więc po 60 gr. za kilogram żywej wagi) tym zgłaszającym się włościanom, którzy się zobowiązali pisemną deklaracyą, że w ten sposób zakupionych sztuk użyją jedynie do chowu, a nie na sprzedaż lub zabicie. Różnicę ceny zakupna, a ceny odstąpienia przy takiem postępywaniu wynikającą pokrywało Towarzystwo z funduszów subwencyjnych.

Przy tym sposobie postępowania rozesłało Towarzystwo w r. 1899 prosiąt 146, w r. 1900 prosiąt 281, a w r. 1901 prosiąt 576, czyli razem w 3 latach działalności: 1003 sztuk, ułatwiając bardzo znacznie, bo o połowę ceny, nabywanie doborowego materyału hodowlanego ludności włościańskiej i krzewiąc wśród niej świadomość korzyści hodowania trzody rasy lepszej a nawet na zarazy odporniejszej. Opierając się na tym wypróbowanym sposobie postępowania, zamierza Komitet Towarzystwa rolniczego w Krakowie, przy pomocy subwencyi kraju i państwa na cele odnowienia hodowli tworzyć pepiniery, z których każda dostarczałaby kilku okolicznym gminom materyału hodowlanego takiej jakości, by hodowcy zachęceni jego dobrocią, chętnie go brali do dalszego chowu. Co do zakładania takich pepinier proponuje Komitet następujący sposób postępowania: w gminach, w których trzoda chlewna przymusowo wybitą była, otrzymywać będą hodowcy, którzy dadzą gwarancyę znajomości hodowli i złożą oświadczenie pisemne, że otrzymanego materyału hodowlanego nie sprzedadzą na tucz lub zabicie, po 1—2 loch, za cenę o 50% niższą od ceny zakupna. Nadto w gminach takich utworzone będą stacye gminnych knurów, którymi hodowcy pokrywać będą mogli za odpowiednią opłatą od sztuki tak maciory z miejscowych pepinier jak i maciory inne, tak w tej miejscowości, jak i w okolicznych gminach się znajdujące Gdy utrzymanie knura przez mniejszego właściciela połączone jest z trudnościami i wydatkiem, przeto w myśl programu Towarzystwa utrzymujący stacyę otrzymywałby knura za darmo wraz z prawem pobierania opłat od stanowienia i możnością sprzedania go po 2 latach na swoją korzyść.

W ten sposób powstałyby w okolicach, gdzie grozi zupełny upadek hodowli trzody, centra hodowlane, dostarczające i rozmnażające dobry, miejscowym warunkom odpowiadający materyał rozpłodowy.

Jako podstawę obliczenia kosztów w ten sposób projektowanej akcyi przyjmuje Towarzystwo krakowskie dla jednej gminy koszta dostarczenia trzody hodowlanej na podstawie następującego rachunku:

koszt 10 macior (do jednej gminy) . . .	1200 K.
„ 1 knura	200 „
razem wydatek brutto: .	1400 K.

a po potrąceniu z kosztu zakupna macior, które mają być odstępywane za połowę ceny 50 procentowego zwrotu, zostaje czysty wydatek na urządzenie jednej pepiniery w kwocie 800 K. Komitet Towarzystwa przedstawia dalej, że obecnie po ukończeniu akcyi tępienia pomoru w Galicyi zachodniej, jako objętej pierwszą strefą ustanowioną reskryptem Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 4. grudnia 1901 r. L. 22.190, potrzeba nieodzownie podjęcia akcyi, mającej na celu odnowienie hodowli w licznych gminach, w których intenzywnie prowadzona akcya tępienia pomoru wyniszczyła zupełnie prawie poprzedni stan nierogacizny, i prosi o subwencyę ze strony kraju na powyższy cel w kwocie rocznej 8000 K., obok dotychczasowej subwencyi krajowej w kwocie 4.000 K. na podniesienie hodowli świń pobieranej, tudzież o poparcie podania wniesionego do c. k. Ministerstwa rolnictwa o przyznanie na tę akcyę kwoty rocznej 18.000 K. na przeciąg lat 1902 — 1905 włącznie.

Komitet Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie w relacyi swej z d. 21. lipca 1902 r. L. 1129 (LW. 53.823) zajmuje — jak to już wyżej zaznaczono — zupełnie analogiczne stanowisko odnośnie do potrzeby podjęcia żywszej i intenzywniejszej niż dotąd akcyi, wynikającej z konieczności odnowienia hodowli w okolicach nawiedzonych pomorem, a różni się jedynie od krakowskiego Towarzystwa w sposobie postępowania, który pragnie zatrzymać z dotychczasowej swej akcyi na polu podniesienia hodowli świń. Towarzystwo gospodarskie we Lwowie używało dotychczasowych subwencyi przyznawanych mu na cele podniesienia hodowli świń przez W. Sejm i c. k. Ministerstwo rolnictwa na tworzenie: 1. centralnych chlewni w kraju, przeznaczonych do dostarczania Towarzystwu materyału hodowlanego doborowego dla dalszej jego działalności, 2. chlewni zarodowych i 3. stacyi knurów. Z funduszów subwencyjnych zakupywało Towarzystwo rokrocznie odpowiednią ilość sztuk trzody wielkiej rasy i rozmieszczało ją u osób, które zgodziły się w swych gospodarstwach prowadzić centralne chlewnie wedle przepisów wydanych przez Towarzystwo. Za każdą sztukę dostarczoną do centralnej chlewni (bezpłatnie) obowiązany jest jej właściciel zwrócić 5 sztuk z przychowku, które Komitet wybiera i rozdziela następnie między chlewnie zarodowe i stacye knurów. Chlewnie zarodowe tworzy Komitet w ten sposób, iż udziela (znowu bezpłatnie) osobom, które się o to zgłoszą i zobowiążą, że sztuk im oddanych nie pozbędą na rzeź lub tuczenie, lecz używać ich będą w celach hodowlanych, po 2 lochy i jednego knura, za co obowiązany jest właściciel takiej chlewni z przychowku zwrócić Towarzystwu 3 sztuki (a więc po jednej sztuce za każdą oddaną mu sztukę). Wreszcie zakłada Towarzystwo także stacye knurów, udzielając osobom, które się obowiążą stacyę taką utrzymywać, obecnie również bezpłatnie, knurka 4-miesięcznego, który po upływie 2 lat, staje się własnością utrzymującego stacyę. Utrzymujący stacyę jest uprawnionym do pobierania opłat od stanowienia.

Postępując w ten sposób, założyło Towarzystwo do końca r. 1901 pięć chlewni centralnych (2 dawniej założone, zostały zwinięte wskutek pomoru), które rokrocznie uzupełnia nowym materyałem hodowlanym (w r. 1898 dano do chlewni tych 7 knurów i 41 loch, w r. 1899 dano knurów 9, loch 61, w r. 1900: dano knurów 9, loch 73, w r. 1901 dano knurów 5 loch 42 — razem tedy w ciągu lat czterech zasilono centralne chlewnie: 30 knurami i 217 lochami). W r. 1898 założył Komitet obok istniejących już w r. 1897: 130 chlewni zarodowych, 60 chlewni zarodowych nowych, to jest rozdał 60 knurów i 120 loch. W r. 1899 założono nowych chlewni zarodowych 90, wyposażając każdą w 3 sztuki; w r. 1900 utworzono ich w ten sam sposób: 66 — wreszcie w r. 1901 utworzono ich 67. Po koniec r. 1901 utworzono chlewni zarodowych ogółem 413, dostarczając do nich 413 knurów i 826 loch. W ciągu r. 1902 przybyło po koniec listopada jeszcze 63 chlewni zarodowych tak, że cyfra rozdanych do tych chlewni sztuk wzrosła do 476 knurów i 952 loch.

Nadto założył Komitet:

w r. 1898	stacyi knurów	. . .	33
„ „ 1899	„ „	. . .	47
„ „ 1900	„ „	. . .	12
„ „ 1901	„ „	. . .	32
„ „ 1902	„ „	. . .	45
a że przed r. 1898 stacyi knurów było		. . .	87
więc razem założono tych stacyi		. . .	256

Prowadzona w ten sposób akcya cieszy się uznaniem kół interesowanych; Komitet znajduje zawsze chętnych do objęcia i prowadzenia chlewni zarodowych, prowadzenie ich wytwarza zwłaszcza wśród włościan zamiłowanych hodowców, którzy chętnie czynią zadość obowiązkowi zwrotu z przychowku przepisanej ilości sztuk na rzecz Towarzystwa, a wobec tego sądzi Komitet, że akcyę zmierzającą do odnowienia hodowli świń w okolicach, w których wskutek panowania lub tępienia pomoru grozi zupełny upadek hodowli, należy oprzeć na tym samym sposobie postępowania, jako najsympatyczniejszym dla ludności włościańskiej i dającym wskutek tego najlepsze widoki powodzenia akcyi. Komitet pragnie zatem zakładać w okolicach wspomnianych jak najliczniejsze chlewnie zarodowe i stacye knurów bezpłatnie z zastrzeżeniem jedynie zwrotu od obdarowanych z przychowku po sztuce za każdą darowaną sztukę. Kosztów, jakie za sobą w ten sposób prowadzona akcya pociągnie, nie jest Komitet w stanie obecnie podać nawet w przybliżeniu — wobec tego, że terytoryum stanowiące okręg działalności Towarzystwa gospodarskiego, obecnie objęte II. i III. strefą, ustanowioną wyżej powołanym reskryptem Ministerstwa spraw wewnętrznych, normującym wykonywanie rozporządzeń cesarskich o tępieniu pomoru w Galicyi, jest od roku wyjętem z pod stosowania przepisów tychże rozporządzeń i intenzywna działalność władz w sprawie tępienia zarazy dopiero się tu ma rozpocząć, nie można więc obecnie już ściśle ocenić rozmiarów potrzebnej akcyi, a to tem mniej, że skutki oddziaływania pomoru na stan hodowli w obu wspomnianych strefach, obecnie — kiedy się akcyi od roku przeszło tak intenzywnie, jak przepisują ustawy, nie prowadzi — nie dają się ściśle stwierdzić. Nie oznaczając ściśle i cyfrowo kwoty pieniężnej, jakiej wymagać będzie akcya odnowienia hodowli nierogacizny w okręgu Towarzystwa w sposób wyżej naszkicowany, zaznacza Komitet Towarzystwa, że akcya ta spowodować musi znaczniejszy wzrost wydatków, na które dotychczasowe subwencye kraju i Rządu, zaledwo dostateczne wśród normalnych stosunków, nie starczą, że nadto akcya ta rozłożoną być musi na szereg lat i uprasza o przyznanie z funduszów krajowych obok dotychczas wypłacanej subwencyi w kwocie rocznej 4.000 K, jeszcze wydatnych subwencyi rocznych, przyznanych na pewien dłuższy okres czasu.

Komitet Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie wniósł niezależnie od wyżej streszczonego memoryału, nadto osobne przedstawienie do c. k. Ministerstwa rolnictwa, w którem upraszał o przyznanie z funduszów państwa na zamierzoną przez się akcyę w okolicach dotkniętych pomorem, subwencyi w kwocie 20.000 Kor. na r. 1902.

Oparty na powyższych sprawozdaniach obu Towarzystw, Wydział krajowy postanowił uchwałą z d. 6. grudnia 1902 LW. 66.916 i 68.269, uznając doniosłość sprawy dla gospodarstw ludności włościańskiej, a tem samem i dla gospodarstwa krajowego, poprzeć przedewszystkiem starania obu Towarzystw, podjęte u c. k. Ministerstwa rolnictwa, o subwencye rządowe na cel powyższy, a przyjmując do swej wiadomości programy prowadzenia akcyi, nakreślone przez oba Towarzystwa, przedstawia Wys. Sejmowi wniosek, kończący niniejsze przedłożenie, przyznania na cele podjęcia akcyi odnowienia hodowli świń w okolicach zagrożonych jej upadkiem wskutek pomoru i jego zwalczania, osobnej sobwencyi dla obu Towarzystw gospodarskich w kraju, w kwocie łącznej 12.000 K, płatnej przez 3 lata najbliższe, obok subwencyi na podniesienie hodowli świń, którą Wys. Sejm uchwałą z d. 11. lipca 1902 r. na najbliższe czterolecie już przyznał.

Wniosek powyższy znajduje zupełne zdaniem Wydziału krajowego uzasadnienie w cyfrach i danych, jakie podaje sprawozdanie Wydziału krajowego przedłożone Wys. Sejmowi w ubiegłej sesyi: „o zarządzeniach w sprawie tępienia pomoru świń i zapobiegania szerzeniu się tej zarazy“ tudzież w okolicznościach, które stwierdzono w streszczonych wyżej sprawozdaniach obu krajowych Towarzystw gospodarskich, wreszcie w racyonalności i praktyczności programów akcyi, potrzebnej dla usunięcia obecnych stosunków anormalnych w dziedzinie hodowli świń. Wydział krajowy poprzestaje tedy na wyjaśnieniu, iż kwota subwencyi, jakiej przyznanie proponuje, redukująca znacznie żądania, które przedstawiły oba Towarzystwa, jest wynikiem uwzględnienia przedewszystkiem faktu, że na razie akcya ku odnowieniu hodowli świń zmierzająca, jedynie w zachodniej części kraju, to jest nawet w niecałym okręgu działalności Towarzystwa rolniczego w Krakowie, bo tylko w 22 powiatach autonomicznych objętych pierwszą strefą, ustanowioną dla przeprowadzenia akcyi przeciwpomorowej i obecnie wolnych już od pomoru, będzie mogła być w całej pełni roz-

winiętą, w reszcie zaś kraju, to jest w obu dalszych strefach, będzie musiała być prowadzoną na razie nader oględnie ze względu na panującą jeszcze zarazę. Dalej musiał Wydział krajowy, proponując Wys. Sejmowi powyższą subwencyę, liczyć się ze stanem finansów kraju, który nie pozwala wstawić w preliminarz wydatków funduszu krajowego na r. 1903 kwoty znacznie wyższej, a na koniec wychodził Wydział krajowy w tym wniosku z zapatrywania, że w sprawie tej skarb Państwa winien w znaczniejszej mierze niż fundusz krajowy przyczynić się do kosztów zamierzonej akcyi.

Wyrazem tego zapatrywania właśnie jest też wniosek rezolucyi wzywającej c. k. Rząd, by na cel akcyi zamierzonej przyznał ze skarbu państwa obu Towarzystwom wydatne subwencye. Wezwanie to, tuszy Wydział krajowy, zostanie przez c. k. Rząd uwzględnione, ułatwienie bowiem odnowienia hodowli nierogacizny w licznych drobnych gospodarstwach włościańskich zagrożonej upadkiem, leży w dobrze zrozumiałym interesie Państwa, gdyż może się znakomicie przyczynić do podtrzymania zachwianej siły i zdolności podatkowej tej licznej warstwy ludności, a nadto udzielenie na ten cel pomocy ze skarbu państwowego jest obowiązkiem państwa, skoro bowiem państwo zastrzegłszy dla siebie i swych organów wykonywanie policyi sanitarno-weterynaryjnej, zastrzegłszy sobie decyzyę i działanie w sprawie zwalczania chorób zakaźnych u zwierząt, nie tylko nie zdołało ustrzedz kraju naszego od zawleczenia doń zarazy z Węgier w r. 1895 ale nadto przez lat 4 z górą nie przedsiębiorąc energicznych środków zaradczych, które wprowadzono dopiero z chwilą wejścia w życie rozporządzenia cesarskiego z d. 2 maja 1899 r. (dz u. p. Nr. 31), naraziło ludność kraju na niepowetowane szkody, pozwoliło się bowiem zarazie rozszerzyć i na stałe zagnieździć, to obecnie nie może szczędzić funduszów na złagodzenie klęski, której wcześnie zapobiedz nie zdołało.

Na powyższem przedstawieniu oparty, wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje powyższe sprawozdanie do wiadomości.
2. Sejm wstawia w Rub. X. wydatków budżetu funduszu krajowego na r. 1903 kwotę 12000 koron jako pierwszą ratę z trzechlecia tytułem subwencyi dla obu Towarzystw gospodarskich w kraju celem ułatwienia ludności włościańskiej odnowienia hodowli świń w okolicach, w których hodowli tej zagraża upadek wskutek panowania pomoru świń i zwalczania tej zarazy.
3. Sejm wzywa c. k. Rząd, by na cele akcyi obu Towarzystw gospodarskich w kraju podjętej dla ułatwienia ludności włościańskiej odnowienia hodowli świń w okolicach, w których hodowla świń jest zagrożona upadkiem wskutek panowania tam i zwalczania pomoru świń, przyznał obu Towarzystwom gospodarskim w kraju wydatne subwencye na czas, jak długo akcya wspomniana będzie potrzebną.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***A. Potocki**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Tadeusz Pilat**, w. r.*
Członek Wydz. kraj.

LW. 60.220/1903.

We Lwowie, dnia 5. września 1903.

Ale 244

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o Banku krajowym.

Wysoki Sejmie!

Pod dniem 31. maja 1902 L. 35.247 przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie o Banku krajowym wraz z bilansem tegoż Banku za rok 1901. Sprawozdanie to przekazane przez Wys. Sejm Komisyi bankowej, nie zostało dotąd wskutek odroczenia sesyi sejmowej załatwione.

Obecnie przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi sprawozdanie z bilansem Banku krajowego za rok 1902, a zarazem zdaje sprawę z wykonania uchwał powziętych przez Wys. Sejm w r. 1902 oraz z ważniejszych czynności odnoszących się do spraw administracyjnych Banku krajowego.

Na posiedzeniu dnia 8. lipca 1902 powziął Wys. Sejm następujące uchwały w przedmiocie podwyższenia poręki kraju za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności, powierzonych Bankowi krajowemu z kwoty 12,000.000 do kwoty 16,000.000 K., tudzież w sprawie odpowiedniej zmiany §. 89. ust. 2 i 4 statutu Banku krajowego:

I. Zwrot wkładek oszczędności umieszczanych w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i wpłatę odsetek od tych wkładek, poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym a w dalszym rzędzie, aż do wysokości (16,000.000) szesnastu milionów koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

II. Sejm uchyla postanowienia §. 89. ust. 2 i 4 statutu Banku krajowego w dotychczasowej osnowie, a przyjmuje te postanowienia w brzmieniu następującem:

§. 89. ust. 2. Najmniejsza wkładka wynosić może K 10 a ogólna suma wkładek oszczędności łącznie z zapadłemi odsetkami nie może przenosić sumy 16,000.000 koron.

§. 89. ust. 4. Zwrot wkładek oszczędności i opłatę odsetek od tychże wkładek poręcza posiadaczom książeczek wkładkowych, przedewszystkiem Bank krajowy swojemi aktywami i funduszem rezerwowym, a w dalszym rzędzie (subsydyarnie) aż do wysokości szesnastu milionów koron gwarantuje te wypłaty fundusz krajowy.

Pismem z dnia 4. grudnia l. 14.098/pr. zawiadomiło Prezydyum Namiestnictwa Wydział krajowy, że Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 18. listopada 1902 raczył najmiłościwiej zatwierdzić uchwałę sejmową co do gwarancyi funduszu krajowego za zwrot i oprocentowanie wkładek oszczędności lokowanych w Banku krajowym aż do wysokości 16,000.000 koron.

Zarazem zawiadomiło Prezydyum Namiestnictwa Wydział krajowy, że reskryptem z dnia 28. listopada 1902 L. 48.603 Ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwem skarbu zatwierdziło także uchwaloną na tem samem posiedzeniu sejmowem zmianę §. 89. statutu Banku krajowego.

Zatwierdzona zmiana statutu tego została równocześnie ogłoszoną w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych.

Reskryptem z dnia 13. grudnia 1902 L. 91.416 zawiadomił Wydział krajowy o tem Dyrekcyę Banku krajowego, celem zastosowania się do zmienionych postanowień statutu Banku, polecając zarazem Dyrekcyi, by o zmianach statutu i ich zatwierdzeniu zawiadomiła Radę nadzorczą Banku krajowego.

Na tem samem posiedzeniu w dniu 8 lipca 1902 powziął Wys. Sejm następujące dalsze uchwały:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do nabycia na własność funduszu krajowego realności l. k. 662/II i l. k. 682/II we Lwowie i wybudowania dalszego skrzydła gmachu sejmowego na pomieszczenie Banku krajowego kosztem łącznym nieprzekraczającym sumy 900.000 koron.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy, żeby na pokrycie ceny kupna realności l. k. 662/II i l. k. 682/II we Lwowie i kosztów budowy nowego skrzydła gmachu sejmowego zaciągnął w Banku krajowym Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem na hipotekę gmachu sejmowego i wyżej wymienionych realności, które mają być nabyte, pożyczkę w nieprzekraczalnej kwocie 900.000 koron.

III. Cały wydatek na oprocentowanie i amortyzacyę tej pożyczki ponosić ma Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

IV. Budowa gmachu dla Banku krajowego oddaną będzie w drodze konkursu fachowym przedsiębiorcom krajowym z wyłączeniem pozakrajowych.

V. Wszelkie roboty stolarskie, ślusarskie, blacharskie, artystyczne i inne dla tej budowy potrzebne, wykonane być mają przez krajowych rękodzielników.

Uchwała ad II wymagała Najwyższej sankcyi, to też reskryptem z dnia 25. lutego 1913 l. 1.944/pr. zawiadomiło Prezydyum Namiestnictwa Wydział krajowy że Jego Ces. i Król. Apostolska Mość Najwyższem postanowieniem z dnia 10. lutego 1903 raczył najmiłościwiej zatwierdzić powyższą uchwałę Wys. Sejmu.

Reskryptem zaś z dnia 29. lipca 1900 L. 52.163 polecił Wydział krajowy Dyrekcyi Banku krajowego, ażeby zastosowała się do uchwał Wys. Sejmu pod IV i V przytocznych i aby w właściwym czasie przedłożyła Wydziałowi krajowemu sprawozdanie o sposobie wykonania tego polecenia.

W sprawie zaciągnąć się mającej pożyczki w kwocie 900.000 K. na budowę skrzydła gmachu sejmowego, zawiadomiła Dyrekcya Banku krajowego Wydział krajowy pod dniem 5. marca 1903 L. 12.158, iż na razie nie zachodzi potrzeba realizacyi tej pożyczki, zatem i czynności potrzebnych do jej sfinansowania obecnie nie podejmuje.

Dyrekcya Banku krajowego stosownie do polecenia Wys. Sejmu rozpisała na budowę skrzydła gmachu sejmowego konkurs, zapraszając do konkurencyi wyłącznie fachowe siły krajowe. Cena kosztorysowa budowy oznaczoną została na sumę 512.709 K. 39 h. i z czterech ofert, jakie wpłynęły, oddała Dyrekcya budowę gmachu architekcie p. Julianowi Cybulskiemu, który złożył najniższą ofertę na sumę 499.446 K. 08 h. W warunkach ofertowych zastrzegła również Dyrekcya w myśl polecenia Wys. Sejmu, iż wszelkie roboty potrzebne do budowy i materyały mają być krajowe z uwzględnieniem rzemieślników i przedsiębiorców krajowych.

Przyjmując do wiadomości fakt oddania budowy p. Cybulskiemu, polecił Wydział krajowy Dyrekcyi Banku krajowego pilnie baczyć na to, ażeby cena ofertowa budowy gmachu nie została przekroczoną.

Potrzebne do budowy gmachu realności, zostały w myśl upoważnienia Wys. Sejmu nabyte na własność funduszu krajowego i oddane pod budowę skrzydła gmachu sejmowego.

Budowa nowego gmachu została już rozpoczętą a gdy zostanie ukończoną, nie omieszka Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi szczegółowego sprawozdania o sposobie wykonania budowy i kosztach, jakich budowa ta wymagała.

Sprawa utworzenia w Banku krajowym osobnego oddziału przemysłowego, o czem wspomnieliśmy w zeszłorocznem sprawozdaniu, załatwioną zostaje osobnem sprawozdaniem Wydziału krajowego o podwyższeniu funduszu przemysłowego pożyczkowego.

Przechodząc do spraw należących do zakresu administracyi Banku krajowego, podaje Wydział krajowy do wiadomości Wys. Sejmu, iż w myśl postanowień §. 4. ustęp 2. i §. 112 ustęp 3. statutu Banku krajowego, zaliczył Wydział krajowy w czasie od

przedłożenia ostatniego sprawozdania, następujące miejscowości do rzędu tych, w których Bank krajowy może po myśli §. 4. swego statutu udzielać pożyczek hipototecznych na domy mieszkalne murowane, podatkowi domowo-czynszowemu podległe:

1. Uchwałą z dnia 19. lipca 1902 l. 49.578 miasto Bochnia.

2. Uchwałą z dnia 10. października 1902 l 71.831 miejscowości Dębniki w powiecie wielickim.

3. Uchwałą z dnia 28. października 1902 l. 75.388 miejscowości: Mikołajów, Rozdół, Żurawno i Żydaczów w powiecie Żydaczowskim.

4. Uchwałą z dnia 11. listopada 1902 l. 80.830 miasto Śniatyn.

5. Uchwałą z dnia 3. marca 1903 l. 16.071 miasto Nadwórna.

6. Uchwałą z dnia 17. marca 1903 l. 20.668 miejscowość Posada sanocka w powiecie sanockim.

7. Uchwałą z dnia 3. czerwca 1903 l. 45.461 miejscowości Zakopane wraz z miejscowością Kościeliska w powiecie nowotarskim. Uchwałą tą zmienił Wydział krajowy pierwotną swą uchwałę z dnia 26. marca 1902 l. 17.892, którą zaliczono tylko samą miejscowość Zakopane do rzędu miejscowości mogących otrzymać pożyczki hipoteczne na domy mieszkalne murowane.

Jedną z ważniejszych spraw, jaka wyłoniła się w ciągu roku sprawozdawczego, jest kwestya uwolnienia Banku krajowego na dalszy szereg lat od dodatków krajowych.

Ustawą z 24. maja 1885 Dz. u. kr. Nr. 33 uwolniono Bank krajowy po koniec r. 1893 od wszelkich dodatków do podatków; ustawą zaś z 18. września 1893, Dz. u. kr. Nr. 62 prolongowano to uwolnienie na dalszych lat 10 jednak tylko co do dodatków krajowych. Ponieważ z końcem r. 1903 gaśnie ten przywilej, Dyrekcya Banku krajowego odniosła się do Wydziału krajowego z prośbą przedłożenia Wys. Sejmowi projektu ustawy uwalniającej Bank krajowy od dodatku krajowego do podatku zarobkowego na dalszy okres dziesięcioletni od 1. stycznia 1904 do 31. grudnia 1913 r.

Reskryptem z dnia 7. lipca 1903 l. 55.149 zawiadomił Wydział krajowy Dyrekcyę Banku krajowego, iż do prośby tej postanowił nie przychylić się. Decyzyę tę powziął Wydział krajowy mając na oku z jednej strony fakt, iż Wys. Sejm przyznając uwolnienie w ustawie z dnia 24. maja 1881 (Dz. u. kr. Nr. 33) i w ustawie z dnia 18. września 1893 (Dz. u. kr. Nr. 62) powodował się głównie chęcią zapewnienia Bankowi krajowemu w pierwszych początkach jego działalności owego przywileju wyróżniającego go od innych pokrewnych zakresem działania zakładów, — z drugiej strony okoliczność, iż korzyść, jaką uwolnienie takie obecnie przyniesćby mogło Bankowi krajowemu, jest faktycznie bardzo nieznaczne. Po 19 latach statecznego i trwałego rozwoju jest Bank krajowy zdaniem Wydziału krajowego instytucyą już dość silną, by mógł znieść ciężar opłacania dodatku krajowego bez uszczerbku dla swego dalszego samoistnego rozwoju, a korzyść, jakąby finansowo odniósł z uwolnienia, polegająca na zaoszczędzeniu corocznem wydatku przypuszczalnie 22 do 30 tysięcy koron z odsetkami od tej sumy, — nie może w tym dalszym rozwoju odgrywać donioślejszej roli, chyba tą jedynie, iż mogłaby, zwiększając o ową sumę cororocznego dodatku do podatku, czysty zysk Banku przyspieszyć chwilę, w której nadwyżki dochodów Banku ponad sumę kapitału zakładowego 4,400.000 Koron, w myśl §. 102 statutu bankowego wpływać mają do funduszu krajowego. Wydział krajowy nie sądził, by było potrzebnem chwilę tą przyspieszać przez uwolnienie Banku krajowego od płacenia dodatku krajowego.

Przechodząc do spraw osobistych funkcyonaryuszów Banku krajowego, podnieść musi Wydział krajowy przedewszystkiem, iż wskutek rezygnacyi Prezesa Rady nadzorczej Banku krajowego p. Hipolita Bochdana z zastępstwa trzeciego dyrektora Banku, poruczył Wydział krajowy reskryptem z dnia 9. lipca 1902 l. 48.686 w myśl przepisu §. 104 statutu Banku krajowego zastępstwo trzeciego dyrektora tegoż Banku, członkowi Rady nadzorczej Banku krajowego, Radcy Dworu Kazimierzowi Laskowskiemu, poruczając mu zarazem po myśli §. 1 lit. b. regulaminu przewodnictwo w Dyrekcyi Banku.

Reskryptem z dnia 2. grudnia 1902 l. 87.581 zatwierdził uchwałę Rady nadzorczej Banku krajowego, którą mianowano asystenta Brodackiego Władysława extra statum lustratorem Towarzystw zarobkowych i gospodarczych w randze V klasy 2 urzędników Banku krajowego. Jestto jedyna posada w Banku, obsadzona poza etatem, a odnośna uchwała nastąpiła wskutek bardzo dobrych kwalifikacyj p. Brodackiego i wykazanych przez niego bardzo dobrych rezultatów w urzędowaniu. Dodać zaś należy, że do

lustracyj zastępstw i innych stowarzyszeń w stosunku z Bankami krajowymi zostających dyrekcya przywiązuje wielką wagę.

Relacyą z dnia 25. listopada 1902 l. 50.401 przedstawiła Dyrekcya Banku krajowego zgodnie z uchwałą swej Rady nadzorczej wniosek na ustanowienie w etacie urzędników bankowych czterech posad asystentów w miejsce praktykantów, motywując ten wniosek tem, iż wskutek wzrostu czynności Banku, pełnić muszą praktykanci niektóre ważniejsze czynności, które właściwie stali urzędnicy spełniaćby powinni.

Reskryptem z dnia 2. grudnia 1902 l. 87.855 postanowił Wydział krajowy w uwzględnieniu powyższego wniosku, powiększyć dotychczasowy etat urzędników Banku krajowego, przez utworzenie 4 nowych posad w VI. klasie tegoż etatu, tak, że ranga ta obejmywać będzie odtąd 24 posad asystentów. Zmiana ta pociągnie za sobą zwrost wydatku tylko o 2.400 K. rocznie.

Wskutek starań Dyrekcyi Akademii handlowej we Lwowie i wyższej szkoły handlowej w Krakowie, popartych przez Radę szkolną krajową, poruczył Wydział krajowy kwestyę dopuszczenia ukończonych abituryentów tych szkół do praktyki w Banku krajowym. Na wniosek Dyrekcyi Banku krajowego, uchwalony następnie przez Radę nadzorczą, przedstawiony Wydziałowi krajowemu pismem z dnia 24. listopada 1902 l. 44.941, postanowił Wydział krajowy zmienić normy kwalifikacyjne dla urzędników Banku krajowego w tym kierunku, iżby odtąd absolwowani słuchacze Akademii handlowej we Lwowie, tudzież uczniowie wyższej szkoły handlowej w Krakowie, mogli być przyjmowani na praktykantów w Banku krajowym. Reskryptem z dnia 2. grudnia 1902 l. 87.324, zmienił też Wydział krajowy w stosowny sposób stylizacyę powyższych norm.

W ciągu czasokresu, objętego niniejszem sprawozdaniem, spełniało 68 lokalnych instytucyj finansowych, funkcye organów pomocniczych i wykonawczych Banku krajowego na mocy uchwał Wydziału krajowego, powziętych zgodnie z postanowieniem §. 112 ust. 10. statutu Banku krajowego. Obraz czynności tych zastępstw w ciągu roku 1902 przedstawiony jest w dołączonem do sprawozdania Rady nadzorczej Banku zamknięciu rachunkowem (na str. 26 i 27).

W czasie objętym niniejszem sprawozdaniem, poruczył Wydział krajowy reskryptem z dnia 20. lutego 1903 l. 9.727 zastępstwo Banku na powiat Cieszanowski, stowarzyszeniu zaliczkowemu w Lubaczowie. Równocześnie zgasło poruczone przez Wydział krajowy reskryptem z dnia 23. grudnia 1893 zastępstwo Banku krajowego na powiat Cieszanowski, Towarzystwu zaliczkowemu w Cieszanowie, które postanowiło likwidacyę towarzystwa.

./. Aleg. W końcu przedkłada Wydział krajowy, Wys. Sejmowi w myśl postanowienia §. 100. statutu Banku krajowego sprawozdanie ./. jego Rady nadzorczej za rok 1902 wraz z bilansem i zamknięciem rachunków Banku za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1902 i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o Banku krajowym.

2. Sejm udziela Dyrekcyi Banku krajowego absolutoryum z rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1902 r.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie Rady Nadzorczej Banku krajowego
za rok 1902.

Wysoki Wydziale krajowy!

Czyniąc zadość przepisom statutu Banku krajowego, Rada Nadzorcza ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Wydziałowi sprawozdanie swoje wraz z zamknięciami rachunkowemi z 31. grudnia 1902 i sprawozdaniem Dyrekcyi.

Uchwalony przez Sejm dnia 21. października 1881 roku Bank krajowy pod laską ś. p. Dr. Zyblikiewicza, rozpoczął czynności swoje wśród roku 1883, a pierwsze zamknięcia rachunkowe tej Instytucyi posiadamy z 31. grudnia 1884.

Dziewietnastym przeto z rzędu jest bilans za rok 1902, z którego zdajemy sprawę.

Uprzytomniając sobie wspomniany pierwszy bilans, spostrzegamy, jak znaczny jest rozwój wszystkich agend i działalności Banku, jak poważną różnica ich wynikłości oraz rozrost każdej niemal pozycyi.

Widzimy, iż 31. grudnia 1884 wykazanym był za $1^1/_2$ roku obrót ogólny w sumie K. 175,491.098·56, a kasowy K. 49,007.281·88, podczas gdy w roku 1902 wyniosły już te obroty K. 1144,213.073·72 i K. 331,377.854·30; gdy suma strony czynnej i biernej bilansu dochodziła przed 19-tu laty do K. 14,165.742·70 przy zysku (za $1^1/_2$ roku) K. 52.135·48, to 31. grudnia 1902 cyfry te doszły już do K. 168,115.823·97 i K. 332.051·24.

Rada Nadzorcza Banku krajowego odbyła wśród roku 1902 posiedzeń 6.

Komisya rewizyjna Rady czynną była w tymże roku przez dni 28; spełniając wszystkie czynności przepisane regulaminem, zdawała o nich sprawę Radzie. Przy ścisłem badaniu ostatniego zamknięcia rachunków, oraz przedłożonych przez dyrekcyę aneksów i allegatów, znalazła Komisya zupełną ich zgodność z księgami, których porządek i jasność z uznaniem podnosimy.

Sprawozdaniem niniejszem obejmujemy jak najmniej cyfr; przedstawia je dyrekcya wyczerpująco, a sumaryczne i porównawcze z r. p. zestawienie obrotów i wynikłości, które w załączeniu przekładamy, dadzą dostateczny obraz zamknięć z 31. grudnia i bilansu za r. 1902. Do tego dodaje Rada Nadzorcza swoje spostrzeżenia i uwagi.

W roku 1902 doszły obroty bankowe do najwyższej dotychczas sumy, a zysk osiągnięty jest jednym z trzech najpomyślniejszych przez lat 19.

Efektów własnej emisyi sprzedano wśród roku za K. 12,243.300, w czem zapasu z r. p. K. 3,349.300. Ku końcowi roku popyt na papiery krajowe był o wiele większy niż możność ich dostarczenia.

Notowania 31/12 1902 były wyższe niż 31/12 1901: 4% list. zast. o 5%, $4^1/_2$% list. zast. o 2%, 4% oblig. komm. o 4%, $4^1/_2$% o $1^3/_4$%, 5% o 1%, oblig. kolej. o $4^1/_2$%.

Pożyczki emisyjne hipoteczne i komunalne wzrosły o 4,997.464·— stan ich z końcem roku wynosił: w listach zastawnych K. 94,533.909·72, w oblig. komun. K. 16,319.718·06 i w kolejowych K. 15,163.976·22—. Razem K. 126,017.604·—.

W początku swego istnienia, rozdzielił Bank razem pożyczek 183,556.800 w listach i obligacyach.

W większej własności sumą K. 51,725.700 najwięcej obciążone są powiaty: Sokal, Złoczów, Zbaraż, Horodenka, Husiatyn, Borszczów, Buczacz, Tarnopol, Stanisławów, Lwów, Mościska, Kraków i Tłumacz mające od 1,000.000 do 4,750.000 K. pożyczek hipotecznych. Wcale ich w Banku krajowym nie mają: Bohorodczany, Brzeżany, Dolina, Kossów, Lisko, Nisko, Podgórze, Turka i Żywiec. Reszta powiatów zadłużona jest sumami od 7000 do 990.000 K.

Z miast dopuszczonych do kredytu przez Wydział krajowy obciążonych razem sumą 78,579 800 ma Lwów K. 45,149.500·—, Kraków K. 18,594.400·— Z innych miast mają najwyższe pożyczki: Przemyśl K. 1,658.300·—, Stanisławów K. 1,230.800·—, Rzeszów K. 1,227.600·—, Tarnów K. 1,082.900·—, Stryj K. 997.900·—, Wieliczka K. 922.900·— i Sanok K. 921.000·—.

Włościanie dłużni razem K. 15,850.300·— zaciągnięli najwięcej pożyczek hipotecznych w powiatach: Zbaraż K. 1,124.000·—, Lwów K. 1,099.400·—, potem Kamionka, Przemyślany, Sokal Tarnopol; najmniej Żywiec, Wadowice, Myślenice, Tyczyn, Przeworsk, N. Targ, a żadnej pożyczki nie ma powiat Chrzanowski.

Egzekucyi politycznych za raty zalegające wdrożono 4195 w r. 1902, a pozostało na r. b. 1.120. Sądowych egzekucyi przeprowadzono 154, pozostało 78.

Rezerwa hipoteczna w majątku Banku doszła już do K. 1,237.354·24.

Komunalnych pożyczek wydał Bank dotąd w czterech emisyach K.22,076.200·— a w tych I. emisye na K. 3,043.200 jest już umożoną. Powiaty miały K. 5,936.200, gminy miejskie K. 14,846.800 i gminy wiejskie K. 1,293.200.

Rezerwa komunalna jako własność Banku wynosi K, 601.736·70.

Pożyczki kolejowe dotąd udzielone wynoszą razem K. 15,224.800·— i rozdzielają się na Delatyn—Kołomyja—Stefanówka K. 6,774.800·—, Trzebinia—Skawce K. 3,220.000—Chodorów—Podwysokie K. 2,000.000, Łupków—Cisna K. 930.000·—, Borki W.—Grzymałów K. 1,200.000, Rozwadów—Przeworsk K. 500.000·— i dodatkowo Wydziałowi krajowemu na koleje Trzebinia, Łupków i Kocmyszów K. 600.000.

Rezerwa tego działu ma K. 40 299·16.

Eskont weksli wzrósł znacznie wśród roku 1902 tak we Lwowie jak w Filii w Krakowie i w zastępstwach.

Stopę procentową zniżono od 1. marca z 5% i 4½% na 4½% i 4%. — Nie reeskontowano wcale wśród roku.

Ze szczegółowego rozsortowania portfelu okazuje się, iż obejmuje on pożyczek głodowych, drogowych, kościelnych i innych jako eskont zapewnionych subwencyi krajowych rozłożonych na termina kilkoletnie K. 1,277.124·61 i K. 1,053.826·74 rimess Towarzystw przemysłowo-handlowych, w których Bank ma udziały.

Rachunki protestowe zbadała Komisya rewizyjna najdokładniej. — Z działu eskontowego odpisano na straty w ciągu roku 1902 K. 45,137.47.

Udziały w Towarzystwach handlowych i przemysłowych wynoszą K. 652.072·50 a dały w ostatnim roku dochodu razem K. 4615.02.

Po raz pierwszy wstąpił Bank krajowy na drogę popierania przemysłu i handlu przez subskrybowanie udziałów tych przedsiębiorstw lub zakupywanie akcyi w r. 1893, a to na podstawie uchwał Rady nadzorczej i interpretacyi §. 3. W. L. oraz §. 94. Statutu należał dotąd i należy do następujących zakładów w kraju:

Akcyjne Towarzystwo handlowe we Lwowie. Udział Banku dnia 31/12 1902 K. 36.000 jako reszta z pierwotnego K. 200.000, na poczet którego Towarzystwo spłaciło K. 150.000 i odpisano na straty w r. z. K. 14.000. Będąca w toku likwidacya wykaże, ile jeszcze z tej reszty odpisać przyjdzie, a uzasadnione są widoki, że nie wszystko.

Prządka w Krośnie dała Bankowi straty w kapitale K. 30.913·90. Resztę do pierwotnego udziału K. 50.000 spłaca przedsiębiorstwo na podstawie zawartej ugody ratami z oprocentowaniem po 4%, a ta reszta wynosi jeszcze K. 13.000. — Dochód procentowy w roku 1902 K. 329.60.

Na Związku handlowym Kółek rolniczych we Lwowie stracił Bank cały udział i dopłatę w kwocie K. 28.000. — Stowarzyszenie to jest już zlikwidowane.

Akcyjne Towarzystwo Garbarni w Rzeszowie kosztuje dotąd Bank K. 32.700 razem z odpisem dokonanym na stratę w roku 1902 na K. 10.900. — Reszta z pierwotnie zakupionych akcyi wynosząca jeszcze K. 10.900 przyjdzie zapewne w dalszym toku likwidacyi do odpisania w rachunkach strat bankowych.

Towarzystwo wzajemnego kredytu w Krakowie, w którym udział Banku wynosi K. 1.005, dało $4^1/_2\%$ dywidendy.

Galic. akcyj. Towarz. przemysłu chemicznego we Lwowie ma kapitału zakładowego K. 600.000, z czego jeszcze w syndykacie K. 130.000. Bank ma akcyi za K. 24.000. Dywidenda w r. 1901 $4^1/_2\%$.

Towarz. akc. wyrobów tkackich w Łańcucie ze szkołą krajową rozwija się pomyślnie. Kapitał K. 200.000 w czem Bank ma K. 30.000. Dywidenda 5%

Kraj. Związek przemysłowy we Lwowie ma udziałów K. 54.000, w czem Bank K. 20.000, wpłaconych dopiero w końcu roku 1902.

Związek handlowy Kółek rolniczych w Krakowie ma wpłaconych udziałów K. 185.000 w czem Bank K. 20.000. Instytucya ta ma filie we Lwowie, w Rzeszowie i w Wieliczce, a od szeregu lat wypłaca bez zmiany po 6% dywidendy.

Galic. Towarz. akc. budowy wagonów i maszyn w Sanoku. Kapitał akcyjny K. 2,000.000, z czego sprzedanych K. 1,556.000. Bank ma akcyi za K. 200.000. Ostatni bilans z 30. czerwca 1902 wykazał zysku K. 147.084·93, a pokryto nim stratę poprzedniego roku wynoszącą K. 127.755·28. Ostatnia ta kampania była reorganizacyjną i zwrotną na pomyślną drogę dalszego rozwoju, co do którego i rentowności przedsiębiorstwa wolno żywić uzasadnione nadzieje.

Galic. Bukow. Towarz. akc. dla przemysłu cukrowniczego w Przeworsku. Kapitał akcyjny K. 7,000.000, z którego około K. 500.000 jeszcze w syndykacie. Bank ma wpłaconych akcyi K. 237.167·50. Bilans z 30. czerwca 1902 wykazał po dokonanych odpisach straty K. 597.564·64, która znajdzie przeważne pokrycie w funduszach rezerwowych. Rachunki z kampanii 1902/1903 nie są jeszcze zamknięte, lecz wiadomo, że zysk z Przeworska nie pokryje strat z Zuczki i dywidendy ani za ten rok ani za następny nie będzie zapewne żadnej.

Pozostają jeszcze do zarejestrowania trzy instytucye z zakresu parcelacyi i melioracyi, co do których liczne były nawoływania o otworzenie w Banku osobnych takich działów. Opierała się temu Dyrekcya, w czem też Rada Nadzorcza nie wywierała i nie wywiera odmiennego wpływu. Oddziały więc te nie istnieją w Banku krajowym, ale Dyrekcya wzięła inicyatywę w założeniu Banku parcelacyjnego we Lwowie, oraz poparła założenie podobnej instytucyi w Krakowie i Banku melioracyjnego we Lwowie. Działa przeto Bank na tych polach gospodarstwa krajowego: udziałami w kapitałach zakładowych, współpracą w zarządach przez swoich reprezentantów i w przeważnej mierze przez udzielanie przystępnego kredytu w możliwych formach.

Bank parcelacyjny we Lwowie miał z końcem r. 1902 udziałów K. 38.483·78. W tem bankowych K. 20.000. Po ostatnich dwóch bilansach wypłacił po 6% dywidendy. Ze sprawozdań za lata 1901 i 1902 wypisujemy tu kilka cyfr dość wymownych z ukończonej parcelacyi w trzynastu majątkach. Całość obszarów posiadanych przez właścicieli wynosiła przed rozpoczęciem parcelacyi mor. 8687, a teraz pozostało przy ośmiu mor. 2505 razem, przy jednym mor. 5, a cztery folwarki zupełnie skreślono z tabuli większej własności.

Towarz. wzaj. obywat. pomocy w Krakowie założone zostało w r. 1902, z zakresem przeważnie a w czynie wyłącznie parcelacyjnym. Ma udziałów za K. 29.650, a w tem ma Bank K. 20.000. Półroczne sprawozdanie wykazuje dokonaną parcelacyę już w sześciu majątkach, w których z przestrzeni mor. 1.971 rozsprzedano mor. 651 w pięciu, a skreślono zupełnie jeden obszar dworski.

Z dziewiętnastu zatem majątków oddanych do parcelacyi dwom instytucyom działającym w tym kierunku, znikło większej własności pięć w przeciągu mniej więcej lat dwóch.

Bank melioracyjny we Lwowie rozpoczął czynności swoje dnia 1. lipca 1902. Do końca grudnia zebrał w udziałach K. 27.540, do czego przyczynił się Bank subskrypcyą K. 20.000. Sprawozdanie z końca grudnia wykazuje roboty melioracyjne w czternastu powiatach a dwudziestu sześciu majątkach i dokończone drenowanie na 1830 morgach.

Na tych wszystkich przedsiębiorstwach stracił Bank krajowy dotąd K. 118.263·90 odpisanych od roku 1896 począwszy, a tego nie pokryły uzyskane dywidendy, które w tymże czasie przyniosły razem K. 100.722·19. Z ostatnich zamknięć rachunkowych widzimy, że prócz udziałów i akcyi w sumie K. 652.072·50 ma Bank w tych zakładach krajowych K. 3,343.000, udzielonych kredytów pod rozmaitemi formami. W każdej bez

wyjątku z tych instytucyi ma Dyrekcya Banku kraj. wybranych przez siebie zastępców w zarządach, może więc nieprzerwalnie wiedzieć, co się w każdej z nich dzieje, a podając tym sposobem przychylną i pracowitą rękę na poparcie zasługującym przedsiębiorstwom przemysłowo-handlowym w kraju, odpowiada swemu zadaniu wypływającemu z przepisów statutu.

Poręczeń za podatek spożywczy udzielił Bank w r. 1902 na K. 520.000; a to za naftę K. 200.000 i za spirytus K. 320.000.

Stopę procentową opłacaną od wkładek oszczędności asygnat kasowych i rachunków bieżących zniżono w Banku krajowym od 1. marca i 1. lipca 1902 z 4% na 3·6%; pomimo to napływ tych lokacyi był znaczny i wzrósł w porównaniu z rokiem przeszłym o K. 6,406.801·99, co wobec obfitości gotówki trwającej od pewnego czasu w świecie finansowym i trudności jej fruktyfikacyi, wpływać musi niekorzystnie i wpływa w r. b. na wynikłości.

Z rachunków zysków i strat za r. 1902 podajemy, że odpisano na straty K. 121.912·22 i opłacono za klientów Banku i posiadaczy listów zast. i obligacyi podatku rentowego K, 43.960·80.

Czysty zysk osiągnięty za r. 1902 wynosi K. 332.051·24. Wyższe zyski dały dotąd tylko lata 1893 i 1898. Po myśli §. 101 statutu kwota ta została w całości rozdzieloną między majątek zakładowy Banku wynoszący już teraz K. 3,693.859·10 i rezerwy, które doszły razem do K. 3,355.752·01. Wzrósł więc majątek Banku przez lat dziewietnaście o K. 5,026.169·11.

Filia Banku krajowego w Krakowie rozwija się stale i pomyślnie. Zakres jej czynności i rejon geograficzny działania pozostały bez zmiany, lecz obroty znacznie wzrosły, a część ich przeważna wypada na zastępstwo Banku. Napływ lokacyi był w r. 1902 i w Krakowie stosunkowo znaczny, a każdą nadwyżkę odstępuje Filia swemu zakładowi centralnemu.

Liczba zastępstw w kraju pozostała bez zmiany w liczbie 68-miu. Szczegółowy przebieg obrotów z Bankiem obejmuje sprawozdanie Dyrekcyi.

Lustrator Banku dokonał w r. 1902 38 rewizyi stowarzyszeń, sprawozdania z tych czynności ścisłe i wyczerpująco dokładne informują stale o działalności tych prowincyonalnych instytucyi i dają Dyrekcyi Banku podstawę do czynienia uwag, jak to właśnie miało miejsce w okólniku do l. 5.986 z 3. marca r. b. odnośnie do zbyt wysokich procentów pobieranych przez wiele z tych instytucyi.

W sprawozdaniu swojem za r. 1900 podniosła sejmowa komisya bankowa potrzebę szczodrzejszego niż dotąd zasilania funduszu emerytalnego Banku z dochodów bieżących. Zdając sprawę z czynności za r. 1901, uczyniła Rada Nadzorcza wzmiankę, że sprawy tego funduszu i odnośny elaborat Dyrekcyi oddane są osobnej komisyi przez Radę wybranej. Otóż dnia 15. maja 1902 uchwaliła Rada Nadzorcza na wniosek swojej komisyi:

1. Podwyższa się dotychczasową nadzwyczajną dotacyę dla funduszu emerytalnego z rocznych 8.333 K. do 40.000 K. aż do ewentualnej zmiany tej uchwały;

2. Poleca się Dyrekcyi, aby co lat 5 przedstawiała techniczno-asekuracyjne obliczenie funduszu emerytalnego.

Uchwała ta weszła już w wykonanie i wypłata znajduje swój wyraz w rachunkach roku ubiegłego.

Rada Nadzorcza Banku krajowego uprasza:

Wysoki Wydział krajowy raczy przyjąć do wiadomości niniejsze sprawozdanie oraz dołączone zamknięcia rachunkowe i uzyskać od Wysokiego Sejmu absolutoryum dla Zarządu Banku za rok 1902.

Lwów dnia 27. czerwca 1903.

Przewodniczący:
H. Bochdan w r.

Sprawozdawca:
Scipio w. r.

Obroty i wynikłości.

Przedmiot	1901		1902		Mniej		Więcej	
	Sztuk	Koron	Sztuk	Koron	Sztuk	Koron	Sztuk	Koron
Obrót ogólny	—	1,134.328.085 14	—	1,144.213.073 72	—	— —	—	9.884.988 58
„ kasowy	—	315.672.242 79	—	371.675.320 —	—	— —	—	56 003.077 21
Zysk netto	—	277.555 38	—	332.051 24	—	— —	—	54.495 86
Udzielone pożyczki hipoteczne	690	3.983.300 —	837	8.542.800 —	—	— —	147	4.559.500 —
„ „ komunalne	25	1.556.200 —	21	867.600 —	4	688.600 —	—	— —
„ „ kolejowe	—	— —	—	— —	—	— —	—	— —
Zaległości hipoteczne	3.100	822.617 23	2.642	803.647 68	458	18.969 55	—	— —
„ komunalne	48	25.637 42	44	24.431 84	4	1.205 58	—	— —
Zysk z działu hipotecznego	—	213.646 11	—	285.268 43	—	— —	—	71.622 32
„ „ komunalnego	—	48.519 69	—	45.014 60	—	3.505 09	—	— —
„ „ kolejowego	—	11.435 96	—	18.074 02	—	— —	—	6.638 06
„ „ bankowego	—	532.631 75	—	605.107 35	—	— —	—	72.475 60
Sprzedaż emisyj Banku	—	16.261.100 —	—	12.243.300 —	—	4.017.800 —	—	— —
Stan emisyi Banku pr. $^{31}/_{12}$	—	120.796.900 —	—	126.210.900 —	—	— —	—	5.414.000 —
Eskont weksli wśród roku	35.176	44.771.802 59	39.973	54.485.814 25	—	— —	4.797	9.714.011 66
Stan weksli w Banku pr. $^{31}/_{12}$	8.463	13.782.795 77	9.532	16.905.421 17	—	— —	1.069	3.122.625 40
Reeskont wśród roku	4.152	11.372.948 77	—	— —	4.152	11.372.948 77	—	— —
Stan reeskontu pr. $^{31}/_{12}$	1.115	2.655.230 21	—	— —	1.115	2.655.230 21	—	— —
Wkładki na książeczkach	—	9.792.379 35	—	10.249.848 29	—	— —	—	457.468 94
Asygnaty kasowe	—	573.400 —	—	318.800 —	—	254.600 —	—	— —
Rachunki wierzycieli i czeki	—	14.229.742 20	—	20.433.675 25	—	— —	—	6.203.933 05
Zaliczki na efekta	406	6.495.367 90	413	2.946.245 41	—	3.549.122 49	7	— —
Dłużnicy w rachunkach bieżących	—	10.111.108 61	—	15.026.992 53	—	— —	—	4.915.883 92
Depozyta obce	—	37.541.611 43	—	35.355.005 36	—	2.186.606 07	—	— —
Kasowy obrót roczny w Filii	—	67.213.743 61	—	84.662.708 81	—	— —	—	17.448.965 20
„ „ „ w Zastępstwach	—	34.361.781 84	—	40.297.465 70	—	— —	—	5.935.683 86
Eskont dla Stowarzyszeń w roku	13.687	11.512.993 78	15.677	13.228.701 67	—	— —	1.990	1.715.707 89
Stan eskontu Stowarzyszeń pr. $^{31}/_{12}$	2.938	2.687.140 10	3.214	2.845.349 89	—	— —	276	158.209 79
Majątek Banku pr. $^{31}/_{12}$	—	a) 6.660.992 10	—	a) 7.026.169 11	—	— —	—	365.177 01
Kapitał zakładowy pr. $^{31}/_{12}$		3.561.038 60		3.693.859 10	—	— —	—	132.820 50
Fundusz rezerwowy „ „		1.353.284 54		1.452.899 91	—	— —	—	99.615 37
Rezerwa hipoteczna „ „		a) 1.140.182 21		a) 1.237.354 24	—	— —	—	97.172 03
„ komunalna „ „		566.382 58		601.756 70	—	— —	—	35.374 12
„ kolejowa „ „		40.104 17		40.299 16	—	— —	—	194 99
Udziały w Towarzystwach przemysł. i handlowych		556.805 —		652.072 50	—	— —	—	95.267 50

Bank krajowy

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem

1902.

Ł W Ó W.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki.

Sprawozdanie

Dyrekcyi Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Rok ubiegły należał co do rentowności do trzech najlepszych, był zaś co do obrotów i wzmożenia się tak własnych, jak i powierzonych Bankowi funduszów obcych najkorzystniejszym od czasu założenia Zakładu.

Sprzedaż i kurs emisyj bankowych.

Z r. 1901 pozostał zapas emisyj bankowych . K. 3.349.300.—
nowe emisye w r 1902 wynosiły . . . . „ 9,410.400.—
Razem . . K. 12,759.700.—
umieszczono w r. 1902 . . . . . „ 12,243.300.—
pozostał zapas do bilansu r. 1902 . . . . K. 516.400.—

Dnia 31 grudnia 1902 notowały: 4% listy Banku krajowego: 97 - 98%: $4^1/_2$% listy 101—102%: 4% obligacye komunalne: $96^1/_2$—$97^1/_2$%: $4^1/_2$% obligacye komunalne: $100^1/_2$—101·20%; 5% obligacye komunalne: $102^1/_4$—$103^1/_4$%; 4% obligacye kolejowe: $96^1/_2$—$97^1/_2$%. Zauważyć musimy, że także w ciągu r. 1902 notowały emisye Banku stale o 1—2% wyżej od innych emisyj krajowych.

Sprzedaż emisyj bankowych i wypłata ubiegających kuponów i wylosowanych listów i obligacyj odbywała się, jak w latach ubiegłych, w kasie głównej Banku i we Filii w Krakowie, a oprócz tego w Zastępstwach: w Drohobyczu, Czortkowie, Podhajcach, Sanoku i Sokalu, jakoteż we Wiedniu: w Union-Banku, c. k. uprz. austr. Banku dla krajów koronnych, w Towarzystwie akcyjnem »Merkur«, w Allg. Verkehrsbank i Niederöstr. Escomptegesellschaft; w Bernie, Budziejowicach, Iglawie, Ostrawie morawskiej, Pardubicach, Pilźnie czeskiem, Taborze, Wiedniu i Pradze: w Živnosteńska Banka pro Čechy a Moravu; w Bernie, Bielsku, Gablonz, Jaegerndorf, Ołomuńcu, Opawie, Reichenbergu, Rumburgu, Zatecu i w Pradze: w Böhmische Union-Bank; w Tryeście w filii Union-Banku, a w Insbruku u firmy bankowej Payr & Sonvico.

Sprawy parcelacyjne.

Założony w r. 1899 z inicyatywy i przy współudziale Banku krajowego Bank parcelacyjny we Lwowie rozwijał się pomyślnie i w ubiegłym roku. Bank ten miał w roku zeszłym w załatwieniu, przeważnie w drodze komisowej, 19 parcelacyj. Również rozwijało się pomyślnie w roku

poprzednim w tym samym celu założone Towarzystwo wzajemnej obywatelskiej pomocy w Krakowie, do którego Bank krajowy z udziałem przystąpił. Towarzystwo to miało w roku zeszłym w załatwieniu 6 parcelacyj.

Bank krajowy, udzielając tymże towarzystwom kredytu na podjęte przez nie parcelacye, spełnia w pierwszej linii swoje zadanie w tym kierunku, a następnie udzielając kredytu hipotecznego na rozparcelowane grunta, ułatwia rozwikłanie interesów parcelacyjnych; mając zaś statutowo zapewniony wpływ na kierownictwo tych zakładów, stara się, aby parcelacye przeprowadzane były z korzyścią dla wszystkich stron interesowanych i z uwzględnieniem ogólnych celów gospodarczo-ekonomicznych. W podobny sposób przychodzi Bank krajowy z pomocą także i innym swoim klientom, podejmującym się parcelacyi.

Szczegółowe sprawozdanie z tych czynności przedłoży Wydziałowi krajowemu osobno Rada Nadzorcza Banku na podstawie relacyi Dyrekcyi.

Sprawa kredytu melioracyjnego.

W obec formalnych trudności, z jakiemi uzyskanie kredytu melioracyjnego na podstawie ustawy państwowej z 6. lipca 1896 jest połączone, zaspokajał Bank krajowy potrzeby właścicieli na cele melioracyjne przeważnie udzielaniem dodatkowych pożyczek hipotecznych w granicach kosztów melioracyi. Wszakże w granicach pierwotnej uchwały Rady Nadzorczej Banku, udzielił Bank w r. 1902 zastosowanych do ustawy powyższej 9 nowych pożyczek melioracyjnych w gotówce, a liczba dotąd w ten sposób udzielonych pożyczek wynosi 13. Zaległości ratalnych w tym dziale nie ma żadnych.

Celem wydatniejszego poparcia melioracyj w kraju także pod względem technicznym założony został w roku ubiegłym Bank melioracyjny we Lwowie, do którego Bank nasz w charakterze członka przystąpił, — a zastrzegłszy sobie wpływ na jego kierownictwo, — wspiera go swoim kredytem w sposób dla kredytu melioracyjnego najdogodniejszy.

Udziały Banku w przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych.

W r. 1902 przystąpił Bank obok wyż wymienionych dwóch towarzystw także do Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie. Z przedsiębiorstw przemysłowych, do których Bank już dawniej należy, największe z nich: I. gal. akcyjne Towarzystwo budowy wagonów i maszyn w Sanoku nie wypłaciło i w ubiegłym roku żadnej dywidendy, — wszakże można już mieć uzasadnioną nadzieję, iż dywidenda w roku bieżącym przez to Towarzystwo wypłaconą będzie. — I. gal.-buk. Towarzystwo dla przemysłu cukrowniczego w Przeworsku również w roku ubiegłym dywidendy nie dało, wszakże obecne ustawy cukrowe zapewniają i temu Towarzystwu prawidłowy rozwój. — Wyższą dywidendę, niż w poprzednim roku, wypłaciło I. gal. Towarzystwo dla przemysłu chemicznego we Lwowie i Akc. Towarzystwo wyrobów tkackich w Łańcucie. Wogóle jednak dochód w tym dziale był mniejszy, niż w roku poprzednim — zaś odpisy na udziałach przemysłowych wynoszą kwotę K. 36.750, a mianowicie: na akcyach Przeworskich, Rzeszowskich i gal. akc. Towarzystwa handlowego.

Główne jednak popieranie przedsiębiorstw przemysłowych przez Bank krajowy polega na udzielaniu im łatwego i taniego kredytu. Obok bowiem zwykłego eskontu weksli tychże przedsiębiorstw, udziela Bank zakładom, stojącym z nim w stosunku, także pożyczek ratalnych na skryptą i kredytu w rachunku bieżącym.

Spełniając swe zadanie w obsłudze kredytu publicznego, udziela Bank krajowy taniego, a dogodnego kredytu instytucyom autonomicznym i publicznym za pomocą pożyczek skryptowych i eskontu subwencyj krajowych: głodowych, drogowych, koszarowych, kościelnych i t. p., a suma inwestowanych w ten sposób funduszów Banku wynosiła z końcem r. 1902: K. 537.124·61.

Porękę za podatek spożywczy udzielił Bank w r. 1902 na 12 dokumentów w kwocie K. 520.000.

Oddział hipoteczny. Z r. 1901 pozostało niezałatwionych:

339	podań o pożyczki hipoteczne na łączną kwotę .	K.	4,308.200
	w roku 1902 weszło nowych:		
1937	podań o pożyczki hipoteczne na łączną kwotę	„	25,064.300
	razem więc było w r. 1902 do załatwienia [1]:		
2276	podań na	K.	29,372.500
	z czego Bank w r. 1902 załatwił odmownie:		
303	podań na kwotę	„	9,556.300
	z pozostałych zaś:		
1973	podań na kwotę	K.	19,816.200
	wydał Bank nowych promes:		
1546	na pożyczki hipoteczne w kwocie . .	„	15,970.600
	pozostaje jeszcze niezałatwionych:		
427	podań na kwotę	K.	3,845 600

Natomiast wypłacił Bank w ciągu r. 1902 walutę [2]

323	pożyczek w 4% listach zast. w kwocie . .	K.	4,899.100
514	„ w 4½% „ „ „ . .	„	3,643.700
837	pożyczek razem, w kwocie	K.	8,542.800
	a mianowicie:		
37	pożyczek na dobra ziemskie w kwocie . .	„	2,540.500
179	„ „ realności miejskie w kwocie .	„	4,802.700
621	„ „ włościańskie w kwocie [3] . .	„	1,199.600
837	„ razem w kwocie	K.	8,542.800

co łącznie z pożyczkami, wypłaconemi przez Bank w latach poprzednich, czyni 12.580 pożyczek w ogólnej sumie K. 146,155.800 a mianowicie:

1. na dobra ziemskie 716 pożyczek w ogólnej sumie 51,725.700 K., czyli 35.39%, zaś w stosunku do zgłoszonych podań 33.52%;

2. na domy murowane w miastach, opłacających podatek domowo-czynszowy, a do korzystania z kredytu hipotecznego przez Wydział krajowy dopuszczonych, 3.062 pożyczek w ogólnej sumie 78,579.800 K., czyli 53.76%, zaś w stosunku do zgłoszonych podań 45.96%.

3. na małą własność rolną, przeważnie włościańską 8.802 pożyczek w ogólnej sumie 15,850.300 K., czyli 10.85%, zaś w stosunku do zgłoszonych podań 46·67%.

[1]) w porównaniu z r. ubiegłym więcej 587 podań na kwotę K. 10,410.100.

[2]) w porównaniu z r. ubiegłym więcej 147 pożyczek na kwotę K. 4,559.500.

[3]) Stosunek obszaru hipotek do udzielonych w r. 1902 pożyczek włościańskich był następujący: na gospodarstwa do 5 morgów udzielono pożyczek 26
„ „ „ 10 „ „ „ 237
„ „ „ 25 „ „ „ 277
„ „ nad 25 „ „ „ 81

Z promes pozostałych w obiegu z roku 1901 (łącznie z wydanemi w roku 1902) na:

2545	pożyczek w kwocie	K. 22,115.100.—
151	promes nie zostało przyjętych w kwocie .	» 3,804.400.—
	z pozostałej reszty	
2394	promes na kwotę	K 18,310.700.—
	zrealizowano w ciągu r. 1902 jak wyżej wykazano:	
837	pożyczek na kwotę	» 8,542.800.—
1557	pozostaje więc promes w obiegu na kwotę .	» 9,767.900.—

Niespłaconych z dniem 31. Grudnia 1902 pożyczek pozostało:

6338	4% pożyczek w kwocie	K. 64,524.584.30
3395	4½% » »	» 30,009.325.42
9733	pożyczek w łącznej kwocie . . .	K. 94,533.909.72

Z końcem roku 1902 zalegały raty:

u	5 dłużników raty z r. 1899. w sumie. . .	K. 3.276·32
»	28 » » » 1900. » . . .	» 12.371.42
»	321 » » » 1901. » . . .	» 147.302·56
»	2642 « » » 1902. » . . .	„ 640.697.38
u	2642 dłużników wynosiła cała zaległość ratalna .	K. 803.647·68

w czem zaległy kapitał wynosił kwotę K. 287.928·33 czyli 0·30% kapitału bieżącego.

Z powyższych zaległości wypada: K. 247.282·60 u 78 dłużników na większe posiadłości, K. 330.916·73 u 267 dłużników na realności miejskie, a K. 225.448·35 u 2297 dłużników na gruntu włościańskie.

Zysk w oddziale hipotecznym w roku 1902 wynosi K. 285.268.43.

Fundusz rezerwy specyalnej dla oddziału hipotecznego, wynoszący z dniem 31. Grudnia 1901 roku K. 1,140.182·21 doszedł w ciągu r. 1902 do sumy K. 1,237.354·24, został zatem powiększony o K. 97.172.03.

Z dniem 31. Grudnia 1902 znajdowało się w obiegu listów zastawnych Banku krajowego: 4% na sumę K. 64,571.400 zaś 4½% na sumę K. 30,305.600 czyli na ogolną sumę K. 94,877.000 — natomiast pożyczki udzielone przez Bank wynosiły K. 94,533.909·72. Chwilowa zwyżka w obiegu listów zastawnych umorzona będzie w terminie 1. kwietnia 1903 z rachunku uzbieranego na ten cel funduszu umorzenia.

Oddział komunalny. Bank krajowy udzielił w r. 1902 pożyczek 21 w obligacyach komunalnych w ogólnej sumie K. 867.600. Z liczby 502 pożyczek udzielonych przez Bank w ciągu jego istnienia w ogólnej sumie K. 22,076.200 przypada:

1. na powiaty 108 pożyczek w ogólnej sumie K. 5,936.200, czyli 26·88%;

2. na gminy miejskie 216 pożyczek w ogólnej sumie K. 14,846.800, czyli 67·26%;

3, na gminy wiejskie 178 pożyczek w ogólnej sumie K. 1,293.200, czyli 5·90%.

Raty przypadające Bankowi na spłatę kapitału i na procent wpływały w oznaczonym terminie, lub wkrótce po terminie. Wynosiły one w roku ubiegłym K. 1,157.251·36 pozostało zaś do ściągnięcia zaległych z roku 1901: 1 rata w kwocie K. 293·76, z roku 1902: 43 rat w kwocie K. 24.138·08.

Zysk w oddziale komunalnym w r. 1902 wynosi K. 45.014·60.

Rezerwa tego oddziału, będąca własnością Banku, wynosiła z końcem r. 1902: K. 601.756·70 — zwiększyła się o kwotę K. 35.374·12.

Z dniem 31. Grudnia 1902 znajdowało się w obiegu obligacyj komunalnych Banku krajowego: II. Emisyi na sumę K. 4,810.000, III. Emisyi na sumę K. 7,336.800, zaś IV. Emisyi na sumę K. 4,034.000 czyli na ogólną sumę K. 16,180.800 — natomiast pożyczki udzielone przez Bank, po strąceniu funduszu złożonego na umorzenie, wynosiły K. 16,319.718·06.

Oddział kolejowy. W roku 1902 nie wypłacił Bank żadnej nowej pożyczki kolejowej. Wypłata pożyczki dla kolei Przeworsk-Bachórz nastąpiła z początkiem roku bieżącego.

Zaległosci w tym dziale nie ma żadnych. Zysk wynosił w r. 1902 K. 18.074·02, a specyalna rezerwa z końcem roku 1902: K. 40.299·16.

Oddział bankowy. Całkowity obrót z wszystkich operacyj Banku we Lwowie i Krakowie w roku 1902 wynosi sumę K. 1;144,213.073·72.

Obrót kasowy wynosił w roku 1902 w Banku we Lwowie, Krakowie i Zastępstwach: K. 371.675.320.

W ciągu r. 1902 podano do skupu:

46.234	sztuk weksli na ogólną sumę . . .	K.	62,224.008·53
	z tego odmówił Bank przyjęcia:		
6.261	sztuk na sumę	„	7,738.194·28
39.973	sztuk zaś na sumę	K.	54,485.814·25

czyli 87·56% ogólnej kwoty zgłoszonej Bank zeskontował.

W porównaniu z r. 1901 podano do skupu w r. 1902 mniej o 4.622 sztuk weksli na większą kwotę K. 7,673.622·47 i zeskontowano więcej o 4797 sztuk weksli na kwotę większą o K. 9,714.011·66. Stan portfelu wekslowego z dniem 31. Grudnia 1902 zwiększył się o 1069 sztuk i kwotę K. 3,122.625·40.

Bank nie reeskontował w roku 1902 wcale swego portfelu.

Inne interesy oddziału bankowego wyjaśniają dostatecznie dołączone zamknięcia rachunkowe.

Ogólny zysk w oddziale bankowym wynosił w r. 1902: K. 605.107·35 i zwiększył się w porównaniu z takimże zyskiem z roku 1901 o kwotę K. 72.475·60, pomimo, że dochód czysty z odsetek z powodu stałej zniżki procentowej umniejszył się o K. 158.910·95.

Oddział interesów bankowych ze Stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi. Osobny Komitet Cenzorów, odpowiednio do §. 95. statutu bankowego dla tego oddziału ustanowiony, dopuścił do kredytu wekslowego w Banku krajowym na rok 1902: 124 Stowarzyszeń. W ciągu tegoż roku Bank eskontował 15.677 sztuk ich weksli na ogólną sumę K. 13,228.701·67; saldo tych weksli z dniem 31. Grudnia 1902 wynosiło sztuk 3.214 na K. 2,845.349·89.

Oprócz tego korzystały Stowarzyszenia z kredytu, podlegającego ocenieniu Komitetu Cenzorów, istniejącego wedle §. 78. statutu bankowego. Stowarzyszenia, będące zarazem Zastępstwami Banku, były także dłużnikami Banku w rachunku bieżącym (dotacye kasowe). Z końcem roku 1902 wynosiło saldo netto na rzecz Zastępstw K. 678.284·99., mianowicie: 31

Zastępstw miało w Banku na rachunku dotacyjnym do żądania kwotę K. 780.375·55, natomiast 37 Zastępstw było dłużnych kwotę K. 102.090·56.

Filia w Krakowie. Rozwój Filii w Krakowie był w roku ubiegłym równie zadowalniającym, jak w poprzednim, a obroty także i we Filii się zwiększyły. Filia operowała również i w ciągu zeszłego roku tylko własnymi funduszami, a nadto znaczną część tychże przelała do kasy Zakładu Centralnego.

Czynności Banku w Zastępstwach. Liczba Zastępstw Banku wynosiła w roku 1902 bez zmiany 68. O obrotach i czynnościach Banku, załatwianych przez Zastępstwa, daje obraz szczegółowy załącznik 7-my do zamknięć rachunkowych za rok 1902 (str. 26—27), dowodzący chętnego i pożytecznego współdziałania Zastępstw i korzystnego tychże wpływu na rozwój Banku.

Czysty zysk i rezerwy Banku. Przypadający na rok 1901 zysk z operacyj bankowych wynosił K. 277.555·38, zysk zaś z roku 1902 wynosi K. 332.051·24, czyli o K. 54.495·86 więcej. Zysk ten został po myśli postanowienia §. 101. statutu bankowego rozdzielony między majątek zakładowy i rezerwy Banku. Właściwy dorobek roku ubiegłego, uwzględniając własny przyrost rezerw, wynosi K. 365.177·01.

Uwzględniając powyższe powiększenie, wynosi obecny majątek Banku w kapitale zakładowym i rezerwach K. 7,049.611·11, strącając zaś kwotę K. 23 442, będącą własnością dłużników komunalnych, wynosi zwiększenie się majątku Banku po nad pierwotną dotacyę 2,000.000 K. kwotę K. 5,026.169·11, uzbieraną przez Bank w ciągu dziewiętnastu lat jego istnienia.

XIX

ZAMKNIĘCIE RACHUNKOWE

BANKU KRAJOWEGO

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem

za rok

1902.

Zamknięcie rachunkowe

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

za rok 1902.

Obrót.

Całkowity obrót ze wszystkich operacyj Banku wynosił od dnia 1. stycznia do dnia 31. Grudnia 1902	K.	1;144,213.073·72

Kasa.

Gotowizna w Banku.

Pozostałość z dnia 31. Grudnia 1901 wynosiła	K.	631.765·68		
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1902 wpłynęło . . .	„	123,996.253·99		
razem . .	K.	124,628.019·67		
Wypłaty w tymże czasie wynosiły	„	122,718.891·50		
Pozostałość kasowa w Banku z dnia 31. Grudnia 1902			K.	1,909.128·17
Obrót kasowy w Banku w roku 1902	K.	246,715.145·49		

Gotowizna w Filii krakowskiej:

Pozostałość z dnia 31. Grudnia 1901 wynosiła	K.	186.258·09		
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1902 wpłynęło . . .	„	42,613.465·89		
	K.	42,799.723·98		
Wypłaty w tymże czasie wynosiły	„	42,049.242·92		
Pozostałość kasowa w Filii Banku z dnia 31. Grudnia 1902			K.	750.481·06
Obrót kasowy w Filii Banku w roku 1902	K.	84,662.708·81		

Dotacye kasowe w Zastępstwach:

Pozostałość z dniem 31. Grudnia 1901 na dobro Zastępstw wynosiła	K.	677.897·53		
Od dnia 1. Stycznia do 31. Grudnia 1902 przybyło na dobro Zastępstw	„	20,148.926·58		
	K.	20,826.824·11		
W tymże czasie wypłacono na ciężar Zastępstw . .	„	20,148.539·12		
Łączna pozostałość kasowa z dniem 31. Grudnia 1902 na ciężar Zastępstw .			K.	102.090·56
na korzyść Zastępstw: K. 780.375·55				
Obrót kasowy w Zastępstwach	K.	40,297.465·70		
Łączna pozostałość kasowa			K.	2,761.699·79
Ogólny obrót kasowy K. 371,675.320·—				

Efekta własne, eskontowane i w komisie:

a) własne:

Z dniem 31. Grudnia 1901 Bank posiadał na własność papierów publicznych wart. imien.	K.	3,388.500·—	za sumę	K.	3,134.914·10
Od dnia 1. Stycznia do dnia 31. Grudnia 1902 nabyto papierów publicznych wart. imien.	„	20,908.800·—	„ „	„	20,565.348·75
	K.	24,297.300·—	razem	K.	23,700.262·85
Różnica kursu wynosi				„	155.019·72
Do przeniesienia . .	K.	24,297.300·—		K.	23,855.282·57

	Z przeniesienia .	K.	24,297.300	za sumę	K.	23,855.282·57
W tymże czasie sprzedano papierów publicznych wartości imiennej		„	23,485.000	„ „	„	23,050.992·27
Pozostałość efektów własnych wynosi z dniem 31. Grudnia 1902						
a) w papierach kraj.	K. 295.900					
b) w papierach własnej emisyj	„ 516 400	wart. im.	K	812.300	za sumę	K.	804.290·30

b) eskontowane:

Z d. 31. Grudnia 1901 pozostawało wylosowanych efektów wart. imien. . .	K.	4.017·93	w sumie	K.	4.053·48		
Od d. 1. Stycznia do 31. Grudnia 1902 eskontowano efekta wylosowane wart. imiennej . . .	„	284.398·82	na K.	284.681·15			
Dyskonto wynosi .			„ „	500·71			
			w sumie	K.	285.181·86		
	K.	288.416·75			289.235·34		
W tymże czasie zrealizowano wylosowanych efektów wart. imiennej	K.	283.931·77	w sumie	K.	284.619·29		
Pozostałość wylosowanych efektów z d. 31. Grudnia 1902 wart. imiennej .	K.	4.484·98			na sumę	K.	4.616·05

c) w komisie:

Z dniem 31. Grudnia 1901 pozostawało w zapasie papierów publicznych na rachunek osób trzecich	K.	45·400·—	za sumę	K.	42.194·54		
Od 1. Stycznia do 31. Grudnia 1902, nabyto z polecenia i na rachunek osób trzecich papier. publicz. wart. imien.	„	2,863.347·45	za sumę	„	2,891.108·51		
	K.	2.908.747·45			2,933.303·05		
Z tych efektów zrealizowano w tymże czasie wart. imien.	„	2,851.747·45	za sumę	„	2,877.929·55		
Zapas papierów publ. wraz z narosłymi procentami, pozostających na rachunku osób trzecich wynosi wart. imiennej	K.	57.000·—	. . . . .	za sumę		K.	55.373·50
Łączna pozostałość efektów własnych, eskontowanych i w komisie z dniem 31. Grudnia 1902 roku podług załączonego wykazu wynosi						K.	864.279·85

Weksle.

Z dniem 31. Grudnia 1901 r. pozostawało w portfelu weksli zeskontowanych i inkasowych	8 463	sztuk	na sumę	K.	13,782.795·77
W ciągu r. 1902 przyjęto do portfelu weksli i inkasów	53 368	„	„	„	60,402.169·65
razem	61.831	„	„	K.	74,184.965·42
W tymże czasie spłacono	52 299	„	„	„	57,279.544·25
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1902 weksli	9.532	„	„	K.	16,905.421·17
W powyższej sumie mieszczą się weksle:					
a) na Lwów, Kraków i Zastępstwa	6.062	„	„	K.	13,920.227·03
b) od stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych	3.214	„	„	„	2,845.349·89
c) inkasowe	256	„	„	„	139.844·25
razem j. w.	9.532	„	„	K.	16,905.421·17

Zaliczki na zastaw efektów.

Z dniem 31. Grudnia 1901 pozostawało udzielonych pożyczek na	212	zastawów	K.	159.827·—
Od dnia 31. Stycznia do 31. Grudnia 1902 udzielono	148	„	„	163.020·—
razem na	360	„	K.	322.847·—
Zwrócono w tymże peryodzie	133	„	„	165.009·64
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1902 r. na	227	„	K.	157.837·36
zabezpieczonych efektami, wskazanymi w §. 3. D lit. d. statutu w imiennej wartości			K.	210.160·—

Rachunek bieżący pokryty efektami

Z dniem 31. Grudnia 1901 pozostawało rachunków pokrytych papierami publicznymi	u stron	194	ze sumą	K.	6,335.540·90
W ciągu roku 1902 przybyła u dawnych i nowych	stron	25	suma	„	11,353.721·—
razem	stron	219	w sumie	K.	17,689.261·90
Z tego ubyło w tymże czasie	stron	33	i suma	„	14,900.853·85
Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1902 r.	stron	186	ze sumą	K.	2,788.408·05
pokrytą efektami wartości imiennej				K.	17,516.592·64

Dłużnicy i wierzyciele w rachunku bieżącym.

Pozostałość z dniem 31. Grudnia 1901 r. wynosiła na ciężar Banku	K.	1,705.669·25
Obroty w ciągu roku 1902 wynoszą na rzecz korespondentów	„	120,889.155·16
	K.	122,594.824·41
zaś na ich ciężar	„	122,896.309·16
Pozostałość z dniem 31. Grudnia 1902 r. na dobro Banku wynosi	K.	301.484·75

składa się ze sum:

Aktywa.

Conti lori:

a) Dłużnicy z weksli protestowanych	K.	213.414·03	
b) Fundusze krajowe i stowarzyszenia	„	699.156·10	
c) należytości u stron zabezpieczone podkładem	„	9,244.629·48	10,157.199·61
do przeniesienia	K.		10,157.199·61

z przeniesienia K. 10,157.199·61

Conti nostri:

a) rachunki w bankach . .	K.	4,334.509·66				
b) pobory pocztowe	„	20·52				
c) weksle do zainkasowania u korespondentów . . .	„	535.262·74	„	4,869.792·92	K.	15,026.992·53

Passywa.

Conti lori:

a) sumy do dyspozycyi korespondentów	K.	2,450.102·77				
b) weksle do zainkasowania .	„	134.466·63				
c) sumy lokacyjne	„	11,145.592·14				
d) sumy zatrzymane przy realizacyi pożyczek hipotecznych, kaucye i inne należytości od Banku . . .	„	498.057·54				
e) należytości za odcięte kupony	„	497.288·70	„	14,725.507·78		

Conti nostri:

rachunek w bankach			„	—·—	„	14,725·507·78
			pozostaje jak drugostronnie		K.	301.484·75

Obce kapitały.

a) asygnaty, czeki i wkładki oszczędności:

Z dniem 31. Grudnia 1901 pozostawało lokowanych w Banku kapitałów na						
asygnaty kasowe			K.	573.400·—		
na oddział żyrowy:						
rach. bież. Lit. A.	K.	874.740·61				
„ „ „ B.	„	34.679·50				
„ „ „ C.	„	1,503.544·23	„	2,412.964·34		
na wkładkach oszczędności			„	9,792.379·35	K.	12,778,743·69
Od d. 1. Stycznia do 31. Grudnia 1902 wpłynęło						
na asygnaty kasowe			K.	219·500·—		
na oddział żyrowy:						
rach. bież. Lit A.	K.	29,560.986·01				
„ „ „ B.	„	325.496·01				
„ „ „ C.	„	2,842.613·02	„	32,729.095·04		
na wkładki oszczędności			„	10,426.842·39	„	43,375.437·43
					K.	56,154.181·12
W tymże czasie zwrócono z lokacyi:						
na asygnaty kasowe			K.	474·100·—		
na oddział żyrowy:						
rach. bież. Lit. A.	K.	2 ·,285.723·79				
„ „ „ B.	„	692.008·51				
„ „ „ C	„	2,856.159·61	„	29,433.891·91		
na wkładki oszczędności			„	9,969.373·45	„	39,877.365·36

Pozostaje z dniem 31. Grudnia 1902 kapitałów obcych:					
w asygnatach kasowych			K.	318.800·—	
w oddziale żyrowym:					
rach. bież. Lit. A.	K.	4,150.002·83			
„ „ „ B.	„	68.167·—			
„ „ „ C.	„	1,489.997·64	„	5,708.167·47	
na wkładkach oszczędności			„	10,249.848·29	K. 16,276.815·76

b) wierzyciele w rachunku bieżącym:

Jak w poprzednim ustępie	K.	14,725.507·78
Obce kapitały z dniem 31. Grudnia 1902 łącznie	K.	31,002.323·54

Spis załączników do zamknięć rachunkowych

z dniem 31. Grudnia 1902.

1. Wykaz papierów publicznych, stanowiących własność funduszów rezerwowych i Banku . 17
2. Wykaz depozytów osób trzecich według kategoryj efektów i rodzaju depozytu 18
3. Wykaz ruchu pożyczek hipotecznych 2
4. Wykaz udzielonych pożyczek hipotecznych 23
5. Wykaz ruchu pożyczek komunalnych 24
6. Wykaz emisyj Banku. 25
7. Przegląd czynności Zastępstw Banku krajowego 26
8. Zamknięcie rachunku zysków i strat 28
9. Bilans Banku 32
10. Bilans stałego funduszu przemysłowego 34
11. Przegląd zestawień Bilansów z lat $188^3/_4$—1902. 35

Wykaz papierów publicznych

z dnia 31. Grudnia 1902 roku,

stanowiących własność funduszu rezerwowego i Banku.

	Wartość imienna		Najbliższy kupon płatny	Kurs	Wartość rzeczywista							
					Kapitał		Procenta do 31/12 902		Łącznie		Ogółem	
	Koron				Koron		Koron		Koron		Koron	
A.												
Efekta funduszu rezerwowego.												
§. 101 ust. c. statutu.												
4% Obligacye propinacyjne . . .	1,470.000	—	2/6 1903	al pari	1,470.000	—	—	—	—	—	—	—
Stan z dniem 31. Grudnia 1902 .	1,470.000	—			1,470.000	—	—	—	—	—	1,470.000	—
Efekta własne, eskontowane i w komisie.												
a) Własność Banku.												
4½% Listy zastawne krajowe	294.400	—	30/6 1903	101.—	297.344	—						
4% Listy zastawne krajowe	159.500	—	30/6 1903	97.—	154.715	—						
4½% Obligacye komunalne	6.400	—	1/4 1903	100.50	6.432	—						
4% Obligacye komunalne	10.600	—	1/4 1903	96.50	10.229	—						
4% Obligacye kolejowe	45.500	—	1/4 1903	96.50	43.907	50						
4% Obligacye pożyczki krajowej z r. 1893	52.800	—	1/5 1903	97.50	51.480	—						
4% Obligacye gal. funduszu propinacyjnego	243.100	—	30/6 1903	98.80	240.182	80						
	812.300	—			804.290	30			804.290	20		
b) eskontowane.												
Efekta wylosowane i kupony . . .	4.684	98	—	—	4.616	05			4.616	05		
c) Własność osób trzecich w komisie.												
4% Listy zastawne galic. akc. Banku hipot.	200	—	1/5 1993	95.75	191	50	1	33	192	83		
5% Listy zastawne galic. akc. Banku hipotecznego prem.	4.000	—	1/9 1903	110.55	4.422	—	66	67	4.488	67		
4% Listy zastawne gal. Towarzystwa kred. ziemskiego 56 let.	52.400	—	30/6 1903	96.—	50.304	—	—	—	—	—		
„ 41 let.	400	—		97.—	388	—	—	—	50.692	—		
Stan z dniem 31. Grudnia 1902 .											864.279	85

objęte rachunkiem procentów od efektów własnych

Wykaz depozytów osób trzecich według kategoryj efektów i rodzaju depozytu.

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta						Razem	
		na zastaw		w przechowaniu		na zabezpieczenie otw. kredytu			
Akcye ogóln. austr. Zakładu kredyt. ziemsk.	dyw902	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—
Akcye Banku austro-węgiersk.	1/2 903	—	—	—	—	6.000	—	6.000	—
Akcye gal. akc. Banku hipot.	1/7 903	—	—	228.400	—	340.000	—	568.400	—
Akcye kolei Lwowsko Czerniowieckiej	1/5 903	—	—	32.000	—	55.200	—	87.200	—
Akcye ogóln. austr. Towarzystwa elektrycznego	dyw902	—	—	4.000	—	—	—	4.000	—
Akcye austr. Zakładu dla h. i p.	dyw902	—	—	—	—	400	—	400	—
Akcye kolei Koszycko-Bogumińskiej	1/7 903	—	—	10.000	—	—	—	10.000	—
Akcye I. węgiersko-galic. kolei	1/7 903	—	—	20.000	—	20.000	—	40.000	—
Akcye Banku anglo-austryackiego	dyw902	—	—	—	—	960	—	960	—
Akcye austr. kolei południowej	dyw902	—	—	80.000	—	800	—	80.800	—
Akcye Unionbanku we Wiedniu	1/7 903	—	—	400	—	7.600	—	8.000	—
Akcye austr. Laenderbanku	1/7 903	—	—	—	—	800	—	800	—
Akcye Towarz. kolei państw.	dyw902	—	—	19.600	—	—	—	19.600	—
Akcye czesk. Towarzystwa dla przem. cukrowniczego	dyw902	—	—	10.000	—	—	—	10.000	—
Akcye pierwszeństwa kolei Praga-Dux z r. 1883	dyw902	—	—	9.300	—	—	—	9.300	—
Akcye Tow. górnic. „Rossitz“	dyw902	—	—	10.000	—	—	—	10.000	—
Akcye czesk. Union-Banku w Pradze	dyw902	—	—	4.000	—	—	—	4.000	—
Akcye zakład. bukow. kolei lokalnych	dyw902	—	—	1.200	—	—	—	1.200	—
Akcye Banku kraj. dla Bośnii i Hercegowiny	dyw902	—	—	3.000	—	—	—	3.000	—
4½% Listy zast. Banku kraj.	30/6 903	10.800	—	1,733.700	—	961.600	—	2.706.100	—
4% Listy zast. Banku krajowego koronowe	30/6 903	27.300	—	2,234.400	—	2.795.900	—	5,057 600	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziemsk. nieokresowe	30/6 903	2.200	—	4.400	—	12.200	—	18.800	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziemsk. 41-letnie	30/6 903	2.400	—	26.800	—	61.400	—	90 600	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziem. 56-let. wal. austr.	30/6 903	1.000	—	116 800	—	113.600	—	231.400	—
4% Listy zast. Gal. Tow. kredyt. ziemsk. 56-letnie koron.	30/6 903	20.800	—	3,104.600	—	6,735.600	—	9,861.000	—
5% Listy hip. Gal. akc. Banku hip. z 10% premią	1/3 903	—	—	94.200	—	36.800	—	131.000	—
4½% Listy hip. Gal. akc. Banku hipot.	1/5 903	29.400	—	1,398.600	—	905.200	—	2,333.200	—
4% Listy hip. Gal. akc. Banku hip. koron.	1/5 903	7.000	—	331.400	—	547.400	—	885.800	—
4½% Listy zastawne peszt. węg. Banku komerc.	1/2 903	—	—	20.600	—	—	—	20.600	—
4% Listy zast. morawskiego Banku hip.	1/2 903	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—
4% Listy zast. ogóln. austr. Zakładu kred. ziem.	1/4 903	—	—	2.400	—	—	—	2.400	—
5% Listy zast. Bukow. Zakładu kred. ziem.	30/6 903	—	—	1.400	—	—	—	1.400	—
4% Listy zast. Bukow. Zakładu kred. ziem.	30/6 903	—	—	5.000	—	88.000	—	93.000	—
4% Listy zastawn. centraln. kraj. węg. Kasy oszczędn.	1/3 903	—	—	10.200	—	—	—	10.200	—
4½% Listy zast. Budapeszt. Kasy Oszczęd.	1/5 903	—	—	3.600	—	—	—	3.600	—
4% Listy zast. Banku austro-węgiersk. 40½ letnie	1/4 903	—	—	9.000	—	12.200	—	21.200	—
50 letnie	1/4 903	—	—	63.000	—	29.600	—	92.600	—
4% Listy zast. czesk. Banku hip	1/2 903	—	—	9.900	—	—	—	9.900	—
Do przeniesienia		100.900	—	9,604.900	—	12,731.260	—	22,437.060	—

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta						Razem	
		na zastaw		w przechowaniu		na zabezpieczenie otw. kredytu			
Z przeniesienia .		100.900	—	9,604.900	—	12,731.260	—	22,437.060	—
5% Listy zast. aradz. miesz. Kasy oszcz. bez premii .	1/5 903	—	—	9.400	—	—	—	9.400	—
4% Listy zast. austr. centr. Banku kred. ziemsk. . .	1/7 903	—	—	200	—	—	—	200	—
4% Listy zast. węg. Instyt. kred. ziemsk.	1/7 903	—	—	9.000	—	—	—	9.000	—
4½% Listy zast. węg. Banku hip.	1/7 903	—	—	100	—	—	—	100	—
4½% Listy zast. węg. Banku agrar. i rent.	1/2 903	—	—	—	—	35.000	—	35.000	—
4½% Listy zast. kroac. słow. kraj. Banku hipot. . . .	1/5 903	—	—	—	—	1.400	—	1.400	—
Losy węg. „Basilika“ z r. 1886	—	—	—	880	—	340	—	1.220	—
5% Losy regul. Dunaju z r. 1870	1/2 903	200	—	5.400	—	1.000	—	6.600	—
Losy „Clary“ z r. 1869 . .	—	—	—	400	—	240	—	640	—
4% Losy Cisańskie z r. 1880 .	1/4 903	4.200	—	14.000	—	4.400	—	22.600	—
Losy austr. Czerwon. Krzyża z r. 1882	—	—	—	2.380	—	1.280	—	3.660	—
Losy węg. Czerwon. Krzyża z r. 1882	—	—	—	1.510	—	880	—	2.390	—
Losy „St. Genois“ z r. 1855 .	—	—	—	—	—	80	—	80	—
Austr. losy kredytowe z r. 1858	—	—	—	6.200	—	3.800	—	10.000	—
Losy m. Budy z r. 1859 . .	—	—	—	80	—	320	—	400	—
Losy m. Insbruka z r. 1871 .	—	—	—	80	—	40	—	120	—
Losy m. Krakowa z r. 1872 .	—	680	—	4.520	—	2.960	—	8.160	—
Losy m. Lublany z r. 1879 .	—	—	—	360	—	240	—	600	—
Losy m. Salzburga z r. 1872	—	80	—	120	—	200	—	400	—
Losy m. Wiednia z r. 1874 .	—	2.400	—	6.200	—	3.200	—	11.800	—
4% Losy I. Tow. parowej żeglugi na Dunaju z r. 1857 .	1/7 903	—	—	—	—	200	—	200	—
Losy „Palffy“ z r. 1855 . .	—	—	—	560	—	240	—	800	—
Losy Rudolfa z r. 1864 . .	—	—	—	400	—	360	—	760	—
Losy „Salm-Reiffersch.“ z roku 1855	—	—	—	880	—	240	—	1.120	—
2% Losy serbskie z r. 1881 .	1/7 904	—	—	3.700	—	1.500	—	5.200	—
3% Losy tureckie z r. 1870 .	1/4 76	—	—	22.400	—	2.000	—	24.400	—
Węgierskie losy państwowe z r. 1870	—	3.000	—	11.700	—	4.900	—	19.600	—
4% austr. losy państ. z r. 1854	1/4 903	—	—	500	—	2.000	—	2.500	—
5% austr. losy państ. z r. 1860	1/5 903	9.200	—	16.800	—	26.800	—	52.800	—
Austr. losy państw. z r. 1864 .	—	3.400	—	12.700	—	5.200	—	21.300	—
4% losy węgiersk. Banku hip. z r. 1884	1/6 903	6.400	—	48.400	—	14.600	—	69.400	—
3% Losy ogóln. austr. Zakł. kred. ziem.:									
I. emisyi z r. 1880 . .	1/6 903	13.200	—	51.400	—	23.800	—	88.400	—
II. emisyi z r. 1889 . .	1/2 903	22.600	—	71.200	—	27.800	—	121.600	—
5% Oblig. komun. Banku kraj. II. emisyi	1/4 903	—	—	391.800	—	467.000	—	858.800	—
4½% Obligacye kom. Banku kraj. III. emisyi koron. .	1/4 903	—	—	421.200	—	628.600	—	1,049.800	—
4% Obligacye kom. Banku kraj. IV. em. koron.	1/4 903	—	—	104.200	—	8.000	—	112.200	—
4% Obligacye kolejowe Banku krajowego koron. . . .	1/4 903	100	—	77.500	—	1,019.100	—	1,096.700	—
4% Obligacye galic. funduszu propinacyjnego	30/6 903	32.400	—	703.800	—	1,167.600	—	1,903.800	—
4% Obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1896 koron. .	1/5 903	1.200	—	149.000	—	178.000	—	328.200	—
4½% Obligacye pożyczki miasta Lwowa z r. 1900 . .	1/3 903	—	—	42.000	—	41.000	—	83.000	—
Do przeniesienia .		199.960	—	11,795.870	—	16,405.580	—	28,401.410	—

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta: na zastaw		Depozyta: w przechowaniu		Depozyta: na zabezpieczenie otw. kredytu		Razem	
Z przeniesienia .		199.960	—	11,795.870	—	16,405.580	—	28,401.410	—
4% Obligacye galic. pożyczki kraj. z r. 1893 koron. . .	1/5 903	300	—	254.200	—	188.000	—	442.500	—
4% Obligacye indemn. węg. .	1/5 903	—	—	18.400	—	3.200	—	21.600	—
4½ % Oblig. komun. peszt.-węg. Banku komerc. z 10% premią	1/4 903	—	—	4.600	—	—	—	4.600	—
4% Obligacye komun. peszt.-węg. Banku komerc. z 5% premią koron.	1/4 903	—	—	2.200	—	—	—	2.200	—
5% Obligacye prop. bukow. .	1/7 903	—	—	7.400	—	48.100	—	55.500	—
4½% Oblig. pożyczki kraj. kolei bośn. hercegow. . .	1/7 903	—	—	8.000	—	—	—	8.000	—
4% Obligacye kom. czeskiego Banku kraj.	1/2 903	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—
4% Obligacye szląskiego komerc. Zakładu kred. . .	1/7 903	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—
4% Obligacye bukow. pożyczki krajowej z r. 1894 . . .	1/2 903	—	—	300	—	20.000	—	20.300	—
4% Oblig. peszt. ojcz. I. Związ. Kas oszczęd. 50-letnie . .	1/4 903	—	—	2.000	—	2.000	—	4.000	—
4% pożyczka państ. kolei Rudolfa	1/7 903	—	—	3.600	—	—	—	3.600	—
4½% oblig. komun. węgier. Banku hipotecznego . .	1/3 903	—	—	100	—	—	—	100	—
4½% oblig. kom. kroacko-słow. kraj. Banku hipot. . . .	1/2 903	—	—	—	—	3.000	—	3.000	—
4% pożyczka regulacyi Dunaju z roku 1878	1/7 903	—	—	1.200	—	—	—	1.200	—
4% pożyczka m. Wiednia z r. 1898	1/7 903	—	—	1.400	—	—	—	1.400	—
4% wiedeń. poż. komunikacyjna I. emisyi z r. 1894 . .	1/4 903	—	—	1.000	—	—	—	1.000	—
II. emisyi z r. 1897 . .	1/4 903	—	—	600	—	—	—	600	—
4% pożyczka państw. gal. kolei Karola Ludwika . .	1/7 903	—	—	41.800	—	7.200	—	49.000	—
4% pryorytety austr. kolei północn. zach.	1/3 903	—	—	1.200	—	—	—	1.200	—
4% w srebrze Pryorytety kolei Lwow.-Czerniow. z r. 1884:									
I. emisyi opodatkowane .	1/5 903	—	—	8.400	—	—	—	8.400	—
II. emisyi wolne od podat.	1/5 903	—	—	4.800	—	—	—	4.800	—
4% w srebrze Pryorytety austr. kolei Franc. Józefa z r. 1884	1/4 903	—	—	56.800	—	—	—	56.800	—
5% w srebrze Pryorytety I. węg.-galic. kolei:									
I. emisyi z r. 1870 . .	1/3 903	—	—	11.200	—	12.400	—	23.600	—
II. emisyi z r. 1878 . .	1/7 903	—	—	3.200	—	19.600	—	22.800	—
4% w srebrze Pryorytety I. węg.-galic. kolei z r. 1887 .	1/7 903	—	—	14.000	—	2.800	—	16.800	—
4% w srebrze Pryorytety kolei Koszyc.-Bogum. z. r. 1889	1/7 903	—	—	20.800	—	—	—	20.800	—
4% w sreb. Pryorytety kolei ces. Ferdynanda z r. 1887:									
bez gwarancyi	1/5 903	—	—	2.200	—	—	—	2.200	—
4% Pryorytety kolei półn. ces. Ferdynanda z r. 1891 . .	1/4 903	—	—	400	—	—	—	400	—
4% Pryorytety czeskiej kolei zachodn. z r. 1885 . . .	1/2 903	—	—	10.000	—	—	—	10.000	—
4% Pryorytety kol. półn. ces. Ferdynanda z r. 1898 kor.	1/2 903	—	—	2.000	—	—	—	2.000	—
4% Pryorytety kol. półn. ces. Ferdynanda z r. 1886 . .	1/3 903	—	—	9.000	—	—	—	9.000	—
Do przeniesienia .		200.260	—	12,290.670	—	16,711.880	—	29,202.810	—

Nazwa efektu	Z kuponem płatnym	Depozyta						Razem	
		na zastaw		w przechowaniu		na zabezpieczenie otw. kredytu			
Z przeniesienia .		200.260	—	12,290.670	—	16,711.880	—	29,202.810	—
3% Pryorytety kolei południ.	1/7 903	—	—	6.400	—	—	—	6.400	—
3% Pryorytety austr. Tow. kolei lokaln.	1/7 903	—	—	1.800	—	—	—	1.800	—
5% Renta austr. jednol. pap. .	1/2 903	2.200	—	107.800	—	400	—	110 400	—
5% Renta austr. jednol. pap. .	1/5 903	4.000	—	642.000	—	31.400	—	677.400	—
5% Renta austr. jednol. sreb. .	1/7 903	400	—	188.800	—	17.400	—	206.600	—
5% Renta austr. jednol. sreb. .	1/4 903	—	—	97.200	—	24.200	—	121.400	—
4% Renta austr. koronowa .	1/3 903	—	—	390.000	—	43.100	—	433.100	—
4% Renta austr. złota . . .	1/4 903	200	—	40.936	—	10.000	—	51.136	—
4% Renta węgier. złota . .	1/7 903	—	—	27.820	—	10.000	—	37.820	—
4% Renta węgier. koron . .	1/6 903	2.500	—	372.200	—	78.000	—	452.700	—
3½ % Renta austr. inwestycyjna z r. 1897 koron. . . .	1/2 903	600	—	78.900	—	3.800	—	83.300	—
3½ % Renta węg. koron. . .	1/7 903	—	—	4.000	—	—	—	4.000	—
Efekta nieobjęte cedułą wiedeńską:									
Asygnaty kasowe		—	—	52.200	—	—	—	52.200	—
Dokumenta prywatne . . .		—	—	297.801	—	2.200	—	300.001	—
Książeczki wkładk. i oszczędn.		—	—	1,263.801	72	42.241	64	1.306.043	36
Walory w austr. walucie . .		—	—	1,147.558	—	529.714	—	1,677.272	—
Walory w obcych walutach .		—	—	618.366	—	12.257	—	630.623	—
Razem .		210.160	—	17,628.252	72	17,516.592	64	35,355.005	36

Wykaz ruchu pożyczek hipotecznych

do końca roku 1902.

Wykaz A.

	Dobra ziemskie		Realności miejskie		Realności wiejskie		Razem		W porównaniu z r. 1901	
	ilość	kwota	ilość	kwota	ilość	kwota	ilość	kwota	ilość	kwota
Saldo z r. 1901 (pozostałe w toku, promesy w obiegu, promesy zrealizowane do końca r. 1901) . . .	727	52,850.200	3.063	78,259.200	9.291	16,956.300	13.081	148,065.700	+ 1.038	+ 10,270.900
Zgłoszono w roku 1902	70	9,427.000	429	11,848.400	1.438	3.788.900	1.937	25,064.300	+ 587	+ 10,410.100
Razem . .	797	62,277.200	3.492	90,107.600	10.729	20,745.200	15.018	173,130.000	+ 1.625	+ 20,681,000
Odmówiono w roku 1902	27	3,666.900	144	4,936.600	132	952.800	303	9,556.300	+ 75	+ 5.833.600
Pozostało . .	770	58,610.300	3.348	85,171 000	10.597	19,792.400	14.715	163,573.700	+ 1.550	+ 14,847.400
Promesy wycofane w r. 1902	16	2,132.600	89	1,590 500	46	81 300	151	3,804.400	+ 67	+ 3,143.800
„ w obiegu będące	24	3,802.000	119	2,938.500	1.414	3,027.400	1.557	9,767.900	+ 558	+ 3.623.400
„ zrealizowane do końca r.1902	716	51,725.700	3.062	78,579.800	8.802	15,850.300	12.580	146,155.800	+ 837	+ 8.542.800
Pozostaje w toku . .	14	950.000	78	2,062.200	335	833.400	427	3,845.600	+ 88	— 462.600

Wykaz B.

	Na dobra ziemskie				Na realności miejskie				Na grunta włościańskie				Razem			
	Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna		Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna		Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna		Ilość	Wartość szac. hip.	Kwota dłużna	
Po koniec r. 1902 zrealizowano .	716	107,997.100	51,725.700	—	3.062	159,052 802	78,579.800	—	8.802	35,268.850	15,850.300	—	12.580	302,318.752	146,155.800	—
Po koniec r. 1902 spłacono gotówką . . .			12,615.679	15			20.039.976	70			5,428.334	43			38,083.990	28
Po koniec r. 1902 spłacono listami . . .	288	35.738.598	7,720.500	—	788	33,014.398	4,701.500	—	1.771	7.658.270	1,115.900	—	2.847	76.411.266	13,537.900	—
Pozostaje z 31. Grudnia 1902.	428	72.258 502	31.389.520	85	2.274	126,038.404	53.838,323	30	7.031	27,610.580	9,306.065	57	9.733	225,907.486	94,533.909	72

Wykaz udzielonych pożyczek hipotecznych po koniec roku 1902.

A. według wysokości

Do wysokości	ilość	kwota koron
600	658	375.700
1.000	2930	2,667.400
2.000	3666	5,610.300
10.000	2625	12,006.600
20.000	920	14,067.000
50.000	1185	38,267.300
100.000	342	23,402.600
200.000	169	23,742.900
nad 200.000	85	26,016.000
Razem . . .	12580	146,155.800

B. według planu umorzenia

Na lat	ilość	kwota koron
12½	38	102.300
13	149	930.400
13½	1760	3,536.800
14	159	252.500
14½	2390	3,109.300
15	4	108.000
15½	391	903.800
16	5	57.900
16½	24	39.900
17½	629	1,061.200
18	34	588.800
18½	436	1,856.300
19	11	250.000
20½	27	52.900
21	7	17.600
22	181	2,908.800
23	1463	7,694.000
24	2002	5,689.700
29	393	8,133.800
30½	987	25,253.200
33	78	2,836.200
34½	556	19,074.500
37½	16	609.300
39	227	12,638.000
41½	1	40.000
44	4	50.500
51	371	25,701.000
57	237	22,659.100
Razem . .	12580	146,155.800

C. według lat

	ilość	kwota koron
W roku 1884	57	1.279.100
„ „ 1885	368	4,798.600
„ „ 1886	505	11,343.300
„ „ 1887	597	10,816.200
„ „ 1888	270	2,032.400
„ „ 1889	379	2,936.800
„ „ 1890	557	6,427.400
„ „ 1891	517	5,716.700
„ „ 1892	650	7.069.600
„ „ 1893	942	12,410.000
„ „ 1894	1.006	16,908.300
„ „ 1895	1.308	9,950.500
„ „ 1896	1.139	11,602.000
„ „ 1897	826	9,284.900
„ „ 1898	783	11,173.100
„ „ 1899	726	7,671.700
„ „ 1900	423	2,209.100
„ „ 1901	690	3,983.300
„ „ 1902	837	8,542.800
Razem .	12.580	146,155.800

Wykaz ruchu pożyczek komunalnych

do końca roku 1902.

Wykaz A.

	Powiaty		Gminy miejskie		Gminy wiejskie		Razem		W porównaniu z r. 1901	
	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron	ilość	kwota koron
Saldo z r. 1901 (pozostałe w toku, promesy w obiegu, promesy zrealizowane do końca r. 1901) . . .	105	5,929.200	219	15,470.800	179	1,440.800	503	22,840.800	+ 17	+ 1,439.800
Zgłoszono w r. 1902	10	915.000	9	1,278.000	8	28,800	27	2,221.800	— 8	— 46 300
Razem . .	115	6,844.200	228	16,748.800	187	1,469.600	530	25,062.600	+ 9	+ 1,393.500
Odmówiono w r. 1902	—	23.000	—	50.000	5	34.800	5	107.800	— 6	— 622.100
Pozostało . .	115	6,821.200	228	16,698.800	182	1,434.800	525	24,954.800	+ 15	+ 2,015.600
Promesy wycofane w r. 1902	—	—	— 1	— 24 000	—	14.000	— 1	— 10.000	— 8	— 108.400
„ w obiegu będące	7	885.000	10	1,654.000	3	122.600	20	2,661.600	+ 5	+ 1,519.400
„ zrealizowane do końca r. 1902	108	5,936.200	216	14,846.800	178	1,293.200	502	22,076.200	+ 21	+ 867.600
Pozostaje w toku . .	—	—	3	222 000	1	5.000	4	227.000	— 3	— 263.000

Wykaz B.

	Powiaty		Gminy miejskie		Gminy wiejskie		Razem	
	ilość	kwota	ilość	kwota	ilość	kwota	ilość	kwota
Po koniec r. 1902 zrealizowano	108	5,936.200 —	216	14,846.800 —	178	1,293.200 —	502	22,076.200 —
„ „ „ „ spłacono gotówką . .	21	1,512.134 43	31	3,213.702 71	28	614.844 80	80	5,340.681 94
„ „ „ „ obligacyami	—	18 200 —	—	384.000 —	—	13.600 —	—	415.800 —
Pozostaje z 31. Grudnia 1902 . .	87	4,405.865 57	185	11,249.097 20	150	664.755 20	422	16,319.718 06

Wykaz emisyj Banku.

Emitowano po dzień 31/12 1902 włącznie				Umorzono na skutek losowania				Umorzono na skutek spłaty pożyczek emitowanymi papierami				Pozostaje w obiegu odnośnie do pojedyńczych emisyj				Ogółem
serya	sztuk	po	Suma	serya	sztuk	po	Suma	serya	sztuk	po	Suma	serya	sztuk	po	Suma	koron
a) cztero-procentowe listy zastawne																
I.	4.840	K. 100	K. 484.000	I.	394	K. 100	K. 39.400	I.	356	K. 100	K. 35.600	I.	4.090	K. 100	K. 409.000	
II.	15.330	„ 200	„ 3,066.000	II.	754	„ 200	„ 150.800	II.	1.159	„ 200	„ 231.800	II.	13.417	„ 200	„ 2,683.400	
III.	13.571	„ 1.000	„ 13,571.000	III.	1.026	„ 1.000	„ 1.026.000	III.	631	„ 1.000	„ 631.000	III.	11.914	„ 1.000	„ 11,914.000	
IV.	2.971	„ 5.000	„ 14.855.000	IV.	260	„ 5.000	„ 1,300.000	IV.	168	„ 5.000	„ 840.000	IV.	2.543	„ 5.000	„ 12,715.000	
V.	4.388	„ 10.000	„ 43,880.000	V.	393	„ 10.000	„ 3,930.000	V.	310	„ 10.000	„ 3,100.000	V.	3.685	„ 10.000	„ 36,850.000	64,571.400
	41.100		K. 75,856.000		2.827		K. 6,446.200		2.624		K. 4,838.400		35.649			
b) cztero i pół procentowe listy zastawne																
I.	3.448	fl. 50	K. 344.800	I.	1.779	fl. 50	K. 177.900	I.	481	fl. 50	K. 48.100	I.	1.188	fl. 50	K. 118.800	
II.	13.540	„ 100	„ 2,708.000	II.	6.439	„ 100	„ 1,287.800	II.	1.787	„ 100	„ 357.400	II.	5.314	„ 100	„ 1,062.800	
III.	5.721	„ 500	„ 5,721.000	III.	2.705	„ 500	„ 2,705.000	III.	438	„ 500	„ 438.000	III.	2.578	„ 500	„ 2,578.000	
IV.	9.888	„ 1.000	„ 19,676.000	IV.	4.722	„ 1.000	„ 9.444.000	IV.	948	„ 1.000	„ 1,896.000	IV.	4.168	„ 1.000	„ 8,336.000	
V.	4.185	„ 5.000	„ 41,850.000	V.	1.768	„ 5.000	„ 17,680.000	V.	596	„ 5.000	„ 5,960.000	V.	1.821	„ 5.000	„ 18,210.000	30,305.600
	36.732		K. 70,299.800		17.413		K. 31.294.700		4.250		K. 8,699.500		15.069			
c) cztero-procentowe obligacye komunalne IV. Emisyi																
A.	140	K. 200	K. 28.000	A.	68	K. 200	K. 13.600	A.	7	K. 200	K. 1.400	A.	65	K. 200	K. 13.000	
B.	141	„ 1.000	„ 141.000	B.	25	„ 1.000	„ 25.000	B.	15	„ 1.000	„ 15.000	B.	101	„ 1.000	„ 101.000	
C.	223	„ 5.000	„ 1,115.000	C.	6	„ 5.000	„ 30.000	C.	5	„ 5.000	„ 25.000	C.	212	„ 5.000	„ 1,060.000	
D.	289	„ 10.000	„ 2,890.000	D.	—	„ 10.000	„ —	D.	3	„ 10.000	„ 30.000	D.	286	„ 10.000	„ 2,860.000	4,034.000
	793		K. 4,174.000		99		K. 68.600		30		K. 71.400		664			
d) cztero i pół procentowe obligacye komunalne III. Emisyi																
A.	1.287	K. 200	K. 257.400	A.	188	K. 200	K. 37.600	A.	—	K. 200	—	A.	1.099	K. 200	K. 219.800	
B.	1.408	„ 1.000	„ 1,408.000	B.	116	„ 1.000	„ 116.000	B.	—	„ 1.000	—	B.	1.292	„ 1.000	„ 1,292.000	
C.	468	„ 5.000	„ 2,340.000	C.	29	„ 5.000	„ 145.000	C.	—	„ 5.000	—	C.	439	„ 5.000	„ 2,195.000	
D.	380	„ 10.000	„ 3,800.000	D.	17	„ 10.000	„ 170.000	D.	—	„ 10.000	—	D.	363	„ 10.000	„ 3,630.000	7,336.800
	3.543		K. 7,805.400		350		K. 468.600		—		—		3.193			
e) pięcio-procentowe obligacye komunalne II. Emisyi																
A.	1.338	fl. 100	K. 267.600	A.	498	fl. 100	K. 99.600	A.	—	fl. 100	—	A.	840	fl. 100	K. 168.000	
B	660	„ 500	„ 660.000	B.	214	„ 500	„ 214.000	B.	—	„ 500	—	B.	446	„ 500	„ 446.000	
C.	1.293	„ 1.000	„ 2,586.000	C.	405	„ 1.000	„ 810.000	C	—	„ 1.000	—	C.	888	„ 1.000	„ 1,776.000	
D.	354	„ 5.000	„ 3,540.000	D.	112	„ 5.000	„ 1,120.000	D.	—	„ 5.000	—	D.	242	„ 5.000	„ 2,420.000	4,810.000
	3.645		K. 7,053.600		1.229		K. 2,243.600		—		—		2.416			
f) cztero-procentowe obligacye kolejowe																
I.	658	K. 100	K. 65.800	I.	86	K. 100	K. 8.600	I.	1	K. 100	K. 100	I.	571	K. 100	K. 57.100	
II.	1.265	„ 200	„ 253.000	II.	67	„ 200	„ 13.400	II.	3	„ 200	600	II.	1.195	„ 200	„ 239.000	
III.	1.586	„ 1.000	„ 1,586.000	III.	39	„ 1.000	„ 39.000	III.	—	„ 1.000	—	III.	1.547	„ 1.000	„ 1,547.000	
IV.	1.126	„ 5.000	„ 5,630.000	IV.	10	„ 5.000	„ 50.000	IV.	—	„ 5.000	—	IV.	1.116	„ 5.000	„ 5,580.000	
V.	779	„ 10.000	„ 7,790.000	V.	2	„ 10.000	„ 20.000	V.	4	„ 10.000	K. 40.000	V.	773	„ 10.000	„ 7,730.000	15,153.100
	5.414		K. 15,324.800		203		K. 131.000		8		K. 40.700		5.202			
Stan Emisyi Banku krajowego z dniem 31. Grudnia 1902 . . .																126,210.900

Przegląd czynności Zastępstw

Liczba bieżąca	Zastępstwo	Obrót pozycyj kasowych		Weksle podane przez Zastępstwa do skupu			Weksle zeskontowane przez Bank		
		koron		sztuk	koron		sztuk	koron	
1	Biecz	92.188	72	3	6.000	—	—	—	—
2	Bóbrka	151.320	51	5	5.340	—	5	5.340	—
3	Bochnia	537.300	63	1	5.000	—	1	5.000	—
4	Bohorodczany	15.684	32	—	—	—	—	—	—
5	Borszczów	405.155	02	25	60.380	—	18	40.080	—
6	Brody	547 165	23	310	368 628	32	126	169.462	30
7	Brzesko	321.132	58	—	—	—	—	—	—
8	Brzeżany	442.594	85	—	—	—	—	—	—
9	Buczacz	575.371	01	212	533.978	28	145	342.692	28
10	Chrzanów	195.610	57	—	—	—	—	—	—
11	Cieszanów	22.540	80	—	—	—	—	—	—
12	Czortków	446.187	70	18	119.900	—	17	113.900	—
13	Dąbrowa	556.706	77	183	106.646	74	175	102.443	61
14	Dębica	99.889	22	34	22.680	67	32	19.080	67
15	Dobromil	666.731	79	119	277.433	40	110	252.360	—
16	Dolina	424.202	11	119	46.707	96	75	27.580	—
17	Drohobycz	537.539	79	122	200.441	02	41	71.214	27
18	Dukla	107.996	56	10	6.579	30	—	—	—
19	Gliniany	276.779	29	11	16.560	—	10	12.560	—
20	Horodenka	349.513	79	24	48.200	—	9	33.600	—
21	Husiatyn	271.398	15	18	68.360	—	17	62.360	—
22	Jarosław	177.848	70	10	8.762	—	—	—	—
23	Jasło	1.558.954	57	3	4.900	—	2	2.400	—
24	Jaworów	288.153	56	36	68.935	—	28	52.135	—
25	Kałusz	146.617	13	3	8.600	—	3	8.600	—
26	Kamionka Strumiłowa	331.817	76	3	4.800	—	3	4.800	—
27	Kołomyja	1,357.101	—	49	118.834	24	46	111.475	—
28	Krosno	295.852	54	22	61.609	62	17	42.079	30
29	Limanowa	669.385	32	2	16.000	—	1	10.000	—
30	Lisko	798.657	58	7	26.700	—	5	11.700	—
31	Lwów	222.502	28	—	—	—	—	—	—
32	Łańcut	1,263.583	27	164	313 936	16	147	269.936	16
33	Maków	227.669	02	22	62.000	—	19	58.200	—
34	Mielec	177.496	25	13	34.200	—	13	34.200	—
35	Mościska	381 401	30	15	40.950	—	15	40.950	—
36	Myślenice	10.374	03	—	—	—	—	—	—
37	Nadwórna	125.962	65	13	26.400	—	3	4.200	—
38	Nowy Sącz	205.756	22	46	34.088	25	14	14.000	—
39	Nowy Targ	266.258	72	—	—	—	—	—	—
40	Oświęcim	396.689	97	—	—	—	—	—	—
41	Podhajce	1,315 911	63	73	245.960	—	70	224.960	—
42	Przemyśl	3.142.530	43	377	377.390	08	250	271.703	23
43	Przemyślany	781.634	81	15	38.160	—	11	29.660	—
44	Radziechów	307.943	16	—	—	—	—	—	—
45	Rawa ruska	191.762	23	—	—	—	—	—	—
46	Rohatyn	293.611	83	14	43.800	—	14	43.800	—
47	Ropczyce	280·165	90	5	580	—	4	300	—
48	Rudki	79.227	80	4	11.600	—	4	11.600	—
49	Rudnik	47 666	91	—	—	—	—	—	—
50	Rzeszów	484.637	80	70	105.862	80	17	48.958	80
51	Sanok	902.958	72	204	355.604	32	178	284.680	—
52	Śniatyn	424.806	51	15	64.973	—	15	64 973	—
53	Sokal	1,218.609	62	15	32.700	—	11	25.500	—
54	Stanisławów	7,829 957	62	3544	1,975.305	68	2895	1,599.788	88
55	Stryj	1,423.058	57	644	643.490	58	431	484.006	66
56	Tarnobrzeg	73.873	11	—	—	—	—	—	—
57	Tarnopol	1,400.054	75	56	162.103	—	58	136.983	71
58	Tarnów	702.418	68	—	—	—	—	—	—
59	Tłumacz	305.233	46	31	60 440	—	26	51.840	—
60	Trembowla	54.761	57	—	—	—	—	—	—
61	Turka	249.901	84	2	7.100	—	1	2.100	—
62	Wadowice	49.672	13	—	—	—	—	—	—
63	Wieliczka	66.200	28	—	—	—	—	—	—
64	Zaleszczyki	503.422	12	40	163.992	—	25	97.992	—
65	Zbaraż	383.985	87	64	338.374	—	63	336.374	—
66	Złoczów	587.560	02	49	106.560	—	46	98.560	—
67	Żółkiew	550.612	69	116	196.980	—	99	172.000	—
68	Żydaczów	183.923	16	—	—	—	—	—	—
		39,821.224	50	6980	7,654.526	45	5345	5,918.098	87

Banku krajowego w roku 1902.

Weksle inkasowane przez Zastępstwa na rzecz Banku			Efekta sprzedane przez Zastępstwa	Podań hipotecznych wniesiono w Zastępstwach		Pożyczek hipotecznych wypłaciły Zastępstwa			Lokacyj na rzecz Banku przyjęły Zastępstwa	
sztuk	koron		koron	sztuk	koron	sztuk	koron		koron	
54	13 356	19	—	—	—	1	1.400	—	—	—
163	46.113	11	—	41	124.300	12	16.100	—	—	—
155	36.774	23	—	2	3.200	—	—	—	4.837	37
20	4.848	48	—	—	—	1	700	—	—	—
79	28.129	65	—	21	40.000	12	23.600	—	—	—
260	203.460	46	—	2	4.800	—	—	—	—	—
73	20.741	18	—	—	—	1	7.000	—	35.484	08
305	72.856	65	—	4	23.800	5	23.600	—	—	—
173	290.805	49	—	9	20.200	6	38 900	—	—	—
150	61.841	78	—	1	5.000	—	—	—	—	—
—	—	—	—	3	10 600	1	1.000	—	—	—
327	87.078	75	8.800	5	10 000	5	16.100	—	—	—
9	2·353	18	—	6	38.000	4	10.400	—	—	—
91	23.058	77	—	8	13.900	7	7.900	—	818	—
78	18.857	43	—	6	9.400	4	3 500	—	—	—
203	50.591	34	—	2	28.000	3	21.000	—	158.000	—
192	142.751	59	9.900	21	69.700	5	6.600	—	—	—
26	12.438	35	—	—	—	1	2.000	—	—	—
30	17.430	—	—	9	19.200	9	17.100	—	—	—
114	30.725	50	—	6	15.000	6	17.300	—	—	—
106	33.742	65	—	10	33.200	6	14.900	—	—	—
139	64.923	93	—	10	14 600	10	11.400	—	—	—
83	45.004	97	—	1	4.000	1	3.000	—	51.298	76
120	56.709	72	—	11	34.200	5	4.300	—	2.123	62
199	45 650	84	—	22	71.700	8	15.300	—	—	—
228	52.693	12	—	5	12.100	3	10.600	—	702	—
604	251.828	21	—	8	16.400	9	9.300	—	4.917	62
146	40.832	64	—	—	—	1	8.000	—	—	—
24	4.216	31	—	4	9.300	2	2.700	—	—	—
103	33.442	63	—	5	5 500	2	2.500	—	—	—
—	—	—	—	26	90.500	28	54.100	—	—	—
196	76 452	48	—	10	21.300	11	14.300	—	—	—
49	43.079	22	—	—	—	—	—	—	—	—
107	38.137	40	—	1	1.400	2	17.000	—	—	—
86	51.119	12	—	13	48.500	7	10.900	—	29.000	—
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
136	46.818	33	—	9	43.600	5	8 500	—	—	—
100	43.406	06	—	1	6.000	2	3.500	—	66.428	59
—	—	—	—	1	4.000	1	35.000	—	—	—
129	43.224	33	8.400	—	—	—	—	—	—	—
349	111.073	29	40.800	18	41.600	20	101.700	—	—	—
516	369.860	27		17	29.500	10	12.800	—	—	—
332	95.886	—	—	28	111 400	13	33.800	—	—	—
460	81.381	62	—	7	15.200	7	10.100	—	—	—
236	40.277	49	—	8	14 100	1	1.900	—	—	—
143	90.863	41	—	13	32 600	6	7.800	—	—	—
45	9.240	44	—	1	4.000	1	400	—	—	—
55	11.944	75	—	2	5.600	19	14.600	—	—	—
8	1.266	92	—	10	18.700	7	11.100	—	—	—
125	84 209	29	14.800	18	56.400	7	41.700	—	—	—
151	233.635	—	—	3	7.000	1	18.000	—	192.661	51
230	133.807	17	48.900	8	74 100	10	40.000	—	—	—
331	117.515	13	—	14	32.600	4	13 200	—	—	—
1.154	1.014.165	73	—	17	143 600	12	48.200	—	95.204	—
1.094	645.685	15	—	21	69.300	1	12.600	—	734	88
111	17.720	42	—	6	57.200	98	203.400	—	—	—
215	122.245	68	—	118	247.630	3	11.200	—	69.189	37
226	103.649	18	—	4	18.600	1	900	—	612.240	85
128	69.290	24	—	8	18 100	4	6.700	—	—	—
91	19.268	93	—	9	22.800	6	7.100	—	—	—
72	22.240	92	—	16	23.200	—	—	—	—	—
69	24.287	09	—	—	—	—	—	—	—	—
70	16.249	22	—	2	16.000	—	—	—	—	—
180	105.256	33	—	2	3 800	24	44.400	—	18.428	38
105	54.131	98	—	58	164.400	7	24.300	—	—	—
331	100.979	88	—	13	65.300	2	3.400	—	189	49
357	69.569	46	—	6	9.100	4	6.200	—	—	—
36	7.030	89	—	4	5.300	—	—	—	—	—
12.282	5,906.225	97	131.600	714	2,158.530	454	1,115.000	—	1,342.258	52

Zamknięcie rachunków

z dniem 31.

I. Oddział

WYDATKI	Waluta koronowa	
Kupony od listów zastawnych	3.910.909	25
Podatek rentowy od wypłaconych kuponów	28.666	65
Saldo zysku z oddziału hipotecznego	285.268	43
	4,224.844	33

II. Oddział

Kupony od Obligacyj komunalnych II., III. i IV. Emisyi	721.525	—
Podatek rentowy od wypłaconych kuponów	3.739	75
Należytość stemplowa od wymagalności kuponowej	3.431	54
Saldo zysku z oddziału komunalnego	45.014	60
	773.710	89

III. Oddział

Kupony od Obligacyj kolejowych	605.718	—
Podatek rentowy od wypłaconych kuponów	3.063	78
Saldo zysku z oddziału komunalnego	18.074	02
	626.855	80

IV. Oddział

Procenta:			
a) z rachunków przekazowych	127.873·88		
b) z wkładek oszczędności	403.556·61		
c) z własnych asygnat kasowych	16.045·05		
d) z weksli reeskontowanych	— —		
e) z rachunków bieżących	— —		
f) z wylosowanych własnych 3% bonifikacya	19.641·79	567.117	33
Straty z oddziału bankowego: *a*) na wekslach	22.010·16		
b) na dłużnikach	63.152·06		
na udziałach w Tow. hand. i prz.	36.750·—	121.912	22
Podatek rentowy od procentów z asyg. kas. i wkładek		8.490	62
Saldo zysku z oddziału bankowego		605.107	35
		1,302.627	52

zysków i strat

Grudnia 1902.

hipoteczny.

DOCHODY	Waluta koronowa	
Procenta od pożyczek w listach zastawnych	3,890.466	29
Procenta zwłoki od tychże pożyczek	72.916	66
Dodatek na koszta adm od tychże pożyczek	259.443	38
Z zadawnienia kuponów płatnych po r. 1899.	2.018	—
	4,224.844	33

komunalny.

Procenta od pożyczek w Obligacyach komunalnych I., II., III. i IV. Emisyi	727.500	57
Procenta zwłoki od tychże pożyczek	3.226	84
Dodatek na koszta adm. tychże pożyczek	42.883	48
Z zadawnienia kuponów płatnych w r. 1899	100	—
	773.710	89

kolejowy.

Procenta od pożyczek w Obligacyach kolejowych	607.831	48
Dodatek na koszta adm. tychże pożyczek	18.968	32
Z zadawnienia kuponów płatnych w r. 1899	56	—
	626.855	80

bankowy.

Procenta:			
a) od weksli i warrantów	731.032·02		
b) od pożyczek i rachunków, pokrytych efektami, oraz rachunków bieżących	220.207·12	951.239	14
Prowizye i komisowe		71.472	—
Dochód z efektów własnych:			
z kuponów	65.481·64		
z różnicy kursu	155.019·72	220.501	36
Dochód z efektów funduszu rezerwowego		54.800	—
Dochód z udziałów w Towarz. handl. i przemysł.		4.615	02
		1,302.627	52

Ogólne zamknięcie

za rok

WYDATKI			Waluta koronowa	
Koszta handlowe:				
a) Płace i wynagrodzenia	K.	331.358·86		
b) Dyety i koszta podróży Rady nadzorczej i Komisyi kontrolującej	„	30.245·76		
c) Fundusz emerytalny i emerytury: zwyczajne wydatki . . . . . K. 13.292·51 nadzwyczajny wydatek za r. 1902 „ 40.000·—	„	53.292·51		
d) Zwroty Wydziałowi krajowemu	„	28.558·79		
e) Koszta ogólne i wydatki administracyjne	„	87.540·74	530.996	66
Podatki, opłaty stemplowe i należytości rządowe			87.699	74
Odpisanie:				
na amortyzacyę ruchomości			2.716	76
Zysk do rozdziału			332.051	24
			953.464	40

rachunków zysków i strat

1902.

DOCHODY	Waluta koronowa	
Dochód z oddziału hipotecznego	285.268	43
Dochód z oddziału komunalnego	45.014	60
Dochód z oddziału kolejowego	18.074	02
Dochód z oddziału bankowego	605.107	35
	953.464	40

Bilans Banku krajowego Królestwa Galicyi

z dniem 31. Gru-

Stan czynny			Waluta koronowa	
Kasa:				
w Banku we Lwowie		K. 1.909.128·17		
w Filii w Krakowie		„ 750.481·06		
w Zastępstwach		„ 102.090·56	2,761.699	79
Efekta funduszów rezerwowych			1,470.000	—
Efekta funduszu emerytalnego			307.312	21
Efekta własne, eskontowane i w komisie			864.279	85
Pożyczki emisyjne w 4% i 4½% listach zastawnych:				
kapitał bieżący	K. 94,245.981·39			
kapitał zalegający	„ 287.928·33	K. 94,533.909·72		
w obligacyach komunalnych I., II., III. i IV. emisyi:				
kapitał bieżący	K. 16,307.533·10			
kapitał zalegający	„ 12.184·96	„ 16,319.718·06		
w 4% obligacyach kolejowych kapitał bież.		„ 15,163.976·22	126,017.604	—
Weksle i warranty			16,905.421	17
Zaliczki na zastaw efektów			157.837	36
Rachunek bieżący, pokryty efektami			2,788.408	05
Dłużnicy w rachunku bieżącym			15,026.992	53
Realności z licytacyi nabyte			57.584	89
Udziały w Towarzystwach handlowych, przemysłowych i innych			652.072	50
Ruchomości z roku 1901	K. 23.703·40			
dokupno w roku 1902	„ 3.461·50	K. 27.164·90		
amortyzacya w roku 1902		„ 2.716·76	24.448	14
Różne rachunki:				
z oddziału hipotecznego		K. 505.174·17		
z oddziału komunalnego		„ 19.173.53		
z oddziału kolejowego		„ 2.944·34		
z oddziału bankowego		„ 554.871·44	1.082.163	48
			168.115.823	97

We Lwowie, dnia

C. k. Radca dworu i Komisarz rządowy:

Jan Hild.

Rada Nadzorcza:

K. hr. Scipio.

Dr. Stefan Fedak. **Karol Schayer.**

i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem

dnia 1902 roku.

Stan bierny

			Waluta koronowa	
Kapitał zakładowy łącznie z przypadającym zyskiem za rok 1902			3,693.859	10
Rezerwy:				
fundusz rezerwowy (§. 101 stat. ust. c.)		K. 1,452.899·91		
rezerwa oddziału hipotecznego		„ 1,237.354·24		
rezerwa oddziału komunalnego:				
własność dłużników komunalnych	K. 23.442·—			
własność Banku	„ 601.756·70	„ 625.198·70		
rezerwa oddziału kolejowego		„ 40.299·16	3,355.752	01
Fundusz emerytalny			307.312	21
Emisye Banku:				
4% listy zastawne	K. 64,571.400·—			
4½% listy zastawne	„ 30,305.600·—	K. 94.877.000·—		
5%, 4½% i 4% obligacye komunalne II., III. i IV. emisyi		„ 16,180 800·—		
4% obligacye kolejowe		„ 15,153.100·—	126,210.900	—
Wylosowane efekta własnych emisyj:				
4% i 4½% listy zastawne		K. 908.500·—		
obligacye komunalne II., III i IV. emisyi		„ 100.400·—		
4% obligacye kolejowe		„ 2.100·—	1,011.000	—
Kupony w obiegu:				
od listów zastawnych		K. 661.956 07		
od obligacyj komunalnych		„ 10.481·50		
od obligacyj kolejowych		„ 4.788·—	677.225	57
Obce kapitały:				
asygnaty, czeki i wkładki oszczędności		K. 16,276.815·76		
wierzyciele w rachunku bieżącym		„ 14.725.507·78	31,002.323	54
Lokacye Zastępstw			780.375	55
Żyro obligo			—	—
Różne rachunki:				
z oddziału hipotecznego		K. 63.454·95		
z oddziału komunalnego		„ 626.28		
z oddziału bankowego		„ —·—	64.081	23
Procenta przenośne:				
z oddziału hipotecznego		K. 234.910·32		
z oddziału komunalnego		„ 362.956·81		
z oddziału kolejowego		„ 303.279·79		
z oddziału bankowego		„ 111 847·84	1,012.994	76
Czysty zysk:				
rozdzielony w myśl §. 101 st.				
40% na kapitał zakładowy	K. 132·820·50			
30% na fundusz rezerwowy	„ 99.615·37			
20% na rezerwę oddziału hipotecznego	„ 66.410.25			
10% na rezerwę oddziału komunalnego	„ 33.205·12	K. 332.051·24		
Depozyta:				
efekta zaliczkowane	K. 210.160·—			
efekta, jako pokrycie rach. bież.	„ 17,516.592·64	K. 17,726.752·64		
efekta w przechowaniu		„ 17,628.252·72		
Razem		K. 35,355.005·36		
efekta winkulowane własnych emisyj		„ 14,840.800·—		
Ogółem		K. 50,195.805·36		
			168,115.823	97

31. Grudnia 1902

Dyrekcya:

Laskowski.

Dr. Zgórski. **Dr. Domaszewski.**

Naczelny Buchhalter:

Majewski.

Bilans stałego funduszu przemysłowego

z dniem 31. Grudnia 1902.

Stan czynny	Korony		Stan bierny	Korony	
Kapitał z pożyczek udzielonych:			Z aktywów przyjętych od Wydziału kraj. z dnia 1. Stycznia 1888 . .	153.891	52
Przem. tkackiemu 27 poż. k. 144,354.16					
„ skórnemu 8 „ „ 140,799·43					
„ drzewn. 20 „ „ 144,093·24			Dotacya 17 rat funduszu krajowego od r. 1887 do r. 1902	1,100.000	—
„ metalow. 24 „ „ 332.613.69					
„ ceramicz. 13 „ „ 89,895.07					
Innym gałęziom przemysłu 52 „ „ 534,561.03	1,386.316	62	Przyrost do 31. Grudnia 1901 . . . . . 245.518.03		
Udziały w Tow. przemysłowych . .	113.000	—	Przyrost w r. 1902 . . 603.07	246.121	10
Kasa Banku krajowego	696	—			
	1,500.012	62		1,500.012	62

We Lwowie, dnia 31. Grudnia 1902.

Za zgodność:

Wolski
saldokontysta Banku krajowego,
jako prowadzący rachunkowość funduszu.

Majewski
naczelny buchhalter Banku krajowego.

Zamknięcie rachunków strat i zysków

z dniem 31. Grudnia 1902.

Wydatki	Korony		Dochody	Korony	
Prowizya Banku krajowego	740	20	Odsetki:		
Podatki. koszta lustracyi i inne . .	6.017	43	pobrane od dłużników	33.199	46
Odpisy	347	30	od lokacyi w Banku krajowym . . .	1.819	13
Straty na udziałach	32.000	—	„ „ w Akc. Tow. dla wyrob. tkack. i sukien. w Łańcucie	2.500	—
Zysk jako przyrost dotacyi po 31. Grudnia 1901	603	07	Odsetki zwłoki	2.189	41
	39.708	—		39.708	—

Przegląd przyrostu dotacyi.

Do 31. grudnia 1901	K.	245,518.03
W roku 1902	„	603.07
	K.	246,121.10

Przegląd Bilansów z zestawień lat 1883/4 — 1902.

Rok	Stan czynny: Kasa	Efekta własne, eskontowane i w komisie	Pożyczki w 4% i 4½% listach zastawnych	Pożyczki w 4%, 4½% i 5% obligacyach komunalnych	Pożyczki w 4% obligacyach kolejowych	Weksle	Zaliczki na zastaw efektów i w rachunku bieżącym	Udziały w towarzystwach handlowych, przemysłowych i in.	Dłużnicy w rachunku bieżącym	Depozyta osób trzecich	Stan bierny: Kapitał zakładowy i rezerwy	Emisye Banku: 4% i 4½% listy zastawne	Emisye Banku: 5%, 4½% i 4% obligacye komunalne	Emisye Banku: 4% obligacye kolejowe	Kapitały wkładkowe	Wierzyciele w rachunku bieżącym	Dochody: z procentów	z kuponów i z różnicy kursu efektów własnych	z prowizyi i komisowego	z oddziału hipotecznego	z oddziału komunalnego	z oddziału kolejowego	Wydatki: koszta handlowe i podatki	Odpisania	Zysk do rozdziału
1883/4	562.847 92	630.114 30	1.278.253 46	1,367.585 —	— —	3,122.642 40	1,394.848 94	— —	232.430 74	5,475.322 22	2,098.483 78	1,279.100 —	1,366.200 —	— —	744.112 36	2,442.553 40	146.735 64	27.618 14	+ 26.753 46	13.867 16	1.804 60	5.604 44	— —	165.052 64	5.195 32	52.135 48
1885	653.660 40	882 894 26	6,031.671 16	1,687.725 —	— —	3,713.720 83	719.816 22	— —	389.022 22	6,385.023 78	2,185.511 96	6.065.700 —	1,687.800 —	— —	1,827.493 48	1,422.974 86	132.270 20	30.954 60	+ 28.777 42	13.263 74	12.813 20	4.132 66	— —	158.163 86	6.700 74	57.347 22
1886	458.660 38	1,404.797 28	17,249.869 42	1,893.785 —	— —	4,590.771 68	1,454.971 08	— —	354.939 78	11,133.289 44	2 328.233 08	17,326.400 —	1,942.400 —	— —	2 537.975 36	2,267.612 24	138.945 46	17.640 66	+ 45.877 26	25.768 50	34.991 56	4.310 46	— —	164.243 04	6.820 —	96.470 86
1887	372.273 60	4,536.116 96	27,558.305 14	2,198.835 —	— —	4,265.434 70	839.935 70	— —	681.344 48	8,753.037 24	2 381.476 22	27,709.500 —	2,255.400 —	— —	2,023.274 04	4,738.248 64	33,095 16	162.917 08	— 10.957 90	33.421 76	64.281 30	5.135 08	—	192.650 98	10.021 20	151.601 96
1888	447.405 88	787.363 20	28,613.320 70	2,376.570 —	— —	3,802.800 50	886.181 28	— —	2,325.016 76	8,602.192 48	2,570.938 16	28,818.800 —	2,449.800 —	— —	2,154.673 86	2,420.397 38	52.517 82	163.102 98	— 49.830 42	22.311 86	77.507 60	5.934 46	—	194.760 36	10.402 28	
1889	422.446 04	877.878 52	30,250.783 66	2,283.570 —	— —	5,177.304 04	821.465 04	— —	2,875.246 24	9,559.064 42	2,754.718 96	30,510.300 —	2,341.800 —	— —	3,231.314 28	3,622.069 70	115.925 78	59.517 72	+ 41.050 24	44.441 10	94.894 68	3.479 36	— —	195.862 32	9.260 42	154.186 14
1890	367.937 16	2,059.186 76	35,165.452 64	2,541.006 94	— —	4,883.538 52	1,326.513 42	— —	4,917.748 08	12,790.682 62	3,072.860 06	35.476.600 —	2,588.000 —	— —	3,126.250 70	6,207.001 12	113.687 46	91.449 68	+ 40.800 —	187.867 52	97.740 10	2.988 64	— —	218.008 48	38.964 56	277.560 36
1891	413.685 80	3,078.939 72	39,027.141 82	3,065.741 42	— —	5,962 158 74	1,197.273 48	— —	4,253.578 98	13,475.900 16	3,314.360 40	59 073.200 —	2,794.800 —	— —	4,632.651 04	5,408.330 54	161.191 92	98.888 80	+ 37.838 74	74.079 10	102.820 50	13.224 92	— —	274.536 66	10.206 34	203.300 98
1892	639.893 20	576.135 94	44,515.225 28	5,144.618 40	— —	8,413.431 28	1,418.573 46	— —	2,635.342 56	15,476.531 04	3,593.508 95	44,629.100 —	4,392.200 —	— —	4,223.389 82	4,528.572 76	173.609 12	106.006 16	+ 56.680 22	66.065 48	117.551 70	39.367 44	— —	298.665 54	5.690 72	254.923 86
1893	999.660 90	3,547.669 38	54,220.525 36	6,051.657 66	— —	8,949.543 28	1,396.840 86	251.000 —	2.674.046 84	17,979.563 04	4,067.731 58	54,199.200 —	5,166.800 —	— —	7,913.071 38	4,702.905 84	173.303 96	96.103 13	+ 85.519 65	227.620 —	142.922 74	60.706 22	— —	337.991 91	26.090 74	422.093 05
1894	462.736 30	1,101 271 24	63,371.978 69	6,791.706 62	— —	8,452.298 72	1,673.323 24	271.000 —	5,351.582 23	18,584.927 12	4,425.150 20	62,024.400 —	6,009.600 —	— —	5,815.330 08	4,889.784 20	93.802 55	210.772 85	+ 20.697 81	136.953 01	208.069 12	62.177 12	— —	428.949 55	16.994 24	286.528 67
1895	611.429 57	5,940.963 26	68,765.279 80	7,551.114 44	— —	10,673.857 26	1,598.620 26	441.000 —	4,598.307 78	19,960.643 84	4,707.520 63	66,358.600 —	6,773.800 —	— —	6,637.911 70	11,010.840 56	246.096 46	61.299 22	+ 60.877 11	64.978 55	250.624 39	61.251 56	— —	480.289 61	41.112 94	223 724 74
1896	798.575 76	8,142.708 86	74,194.820 51	7,609.959 53	— —	12,206.648 —	1,968.718 98	425.192 —	4,794.668 67	23,409.827 32	5,065.286 91	73,924.400 —	7,399 600 —	— —	8,637.646 66	11,729.680 39	127.679 59	302.000 98	+ 79.311 70	58.957 20	254.403 96	36.744 41	— —	522.486 65	42.832 45	293.778 74
1897	648.575 17	898.728 24	79,919.584 01	7,935.730 03	4,128.646 07	13,287.229 54	2,404.591 68	467.882 50	13,482.588 25	26,053 830 82	5,435.792 17	79,946.100 —	7.785.800 —	4,130.000 —	11,937.819 46	12,578.038 32	232.493 05	264.030 13	+ 44.069 37	76.568 03	245.578 63	33.941 25	3.316 86	525.726 25	42.673 88	331.597 19
1898	1,323.641 81	5,318.778 84	86,731.638 99	8,517.389 97	5,693.825 68	16,268.552 02	2,305.858 56	467.728 78	6,146.894 71	30.399.416 67	5,868.456 61	85,891.700 —	8,408.000 —	5,690.400 —	12 630.634 60	9,654.703 18	406.354 59	186.642 12	+ 72.687 94	64.652 82	206.057 30	18.777 98	3.073 87	496.171 96	63.289 29	398.785 37
1899	725.349 76	14,600.908 32	90,647.133 82	9,997.208 18	14,684.873 59	12,817.416 72	2,434.019 26	494.886 10	7,723.195 65	30,695.775 56	6,188.659 41	90,347.400 —	10,109.800 —	14,679.100 —	12,057.349 83	14,996.400 99	230.630 89	470.664 54	—215.456 92	99.870 62	233.680 68	24.793 47	14.132 08	515.362 12	59.816 71	283.136 53
1900	1,355.597 71	13,108.169 58	89,740.674 80	14,715.975 07	15,246.756 48	11,551.991 95	2,607.304 90	550.600 —	8,023.800 49	32,192.006 51	6,368.570 76	89,716.300 —	14,632.800 —	15,236.860 —	11,548.226 59	13,748.221 01	103.872 15	660.843 66	—401.583 50	77.471 61	243.032 40	27.482 52	10.702 10	529.064 71	54.886 08	137.870 15
1901	909.759 86	3,181.162 12	90,017.526 25	15,896.384 98	15,206.228 81	13,782.795 77	6,495.367 90	556.805 —	10,111.108 61	37,541.611 43	6,686.534 10	89,981.100 —	15,629.600 —	15,186.200 —	12,778.743 69	11,816.777 86	205.419 02	465.310 34	— 48.560 91	73.217 05	213.646 11	48.519 69	11.435 96	536.643 10	154.788 78	277.555 38
1902	2,761.699 79	864.279 85	94,533.909 72	16,319.718 06	15,163.976 22	16.905.421 17	2,946.245 41	652.072 50	15,026.992 53	35,355 005 36	7,049.611 11	94,877.000 —	16,180.800 —	15,153.100 —	16,276.815 76	14,725.507 78	388.736 83	120 281 64	+ 155.019 72	71.472 —	285.268 43	45.014 60	18.074 02	629.913 78	121.912 22	332.051 24
																	3,276.367 65	3,596.044 43	+ 69.570 99	1,432.847 11	2.887.689 —	503.586 28	60.734 89	6,864.533 52	725 91	4,234.647 92

ZARZĄD i FUNKCYONARYUSZE

BANKU KRAJOWEGO

Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

RADA NADZORCZA

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Prezes:

Bochdan Hipolit, właściciel dóbr, Komandor orderu Franciszka Józefa, Zastępca Członka c. k. Dyrekcyi gal. funduszu propinacyjnego, Prezes Pierwszego galicyjskiego Towarzystwa akcyjnego dla przemysłu chemicznego, Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych.

Wiceprezes:

Gorayski August, właściciel dóbr, Członek Izby Panów, Poseł na Sejm krajowy, Komandor orderu Leopolda i wielkiego krzyża papieskiego orderu św. Grzegorza, Prezes galicyjskiego Towarzystwa naftowego, Prezes Rady powiatowej w Krośnie, Kurator krajowej szkoły tkackiej w Krośnie, Członek kraj. Komisyi przemysłowej, Członek państwowej Rady kolejowej, Prezes galicyjskiego Karpackiego Towarzystwa dawniej Bergheim & Mac Garvey, Członek Komitetu dla spraw chowu koni, Prezes krośnieńskiego Wydziału okręgowego gal. Tow. kred. ziemsk., Prezes Zarządu powiatowego Kółek rolniczych w Krośnie.

Członkowie:

Abrahamowicz Dawid, właściciel dóbr, c. k. rzecz. tajny Radca, Komandor orderu Leopolda, Poseł do Rady Państwa i na Sejm krajowy, Członek honorowy c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, Członek c. k. Komisyi krajowej dla oznaczenia czystego dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku, Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych, honorowy obywatel miasta Gródka, Prezes Rady powiat. lwowskiej, Wiceprezes lwowskiego Wydziału okręgowego gal. Tow. kredyt. ziemskiego.

Fedak Jan Stefan, doktor praw, adwokat krajowy, Radca metropolit. ordynaryatu, Dyrektor Towarzystwa wzaj. ubezpieczeń i wzaj. kredytu „Dniestr“, Członek Rady zawiadowczej „Narodnej Torhowli“.

Jędrzejowicz Stanisław, właściciel dóbr, poseł na Sejm kraj., Kawaler orderu Leopolda, Prezes Rady pow. w Rzeszowie, Zastępca Członka Wydziału krajowego, Prezes rzeszowskiego Wydziału okręgowego galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Członek krajowej Rady kolejowej i krajowej komisyi dla spraw rolniczych.

Laskowski Kazimierz, c. k. Radca dworu, c. k. Podkomorzy, Komandor orderu Franciszka Józefa z gwiazdą, Kawaler orderu Leopolda, Poseł na Sejm krajowy, Członek Rady Nadzorczej Gal. Banku dla handlu i przemysłu w Krakowie i Rady Zawiadowczej Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie, Wiceprezes Rady zawiadowczej kolei lokalnej Chabówka-Zakopane.

Romer Gustaw, doktor praw, właściciel dóbr, Dyrektor Tow. wzaj. ubezpieczeń w Krakowie, Komandor orderu Franciszka Józefa, Członek Rady pow. w Nowym Sączu, Członek c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego i c. k. Komisyi krajowej dla oznaczenia czystego dochodu z propinacyjnego prawa wyszynku.

Schayer Karol, ces. Radca, kupiec, właściciel realności, Wiceprezydent Izby handlowej i przemysł. we Lwowie, Cenzor Banku austro-węg., Członek krajowej Komisyi przemysłowej, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Członek Wydziału kraj. stow. czerw. krzyża.

Scipio hr. Karol, właściciel dóbr.

Zastępcy:

Brunicki hr. Adolf, właściciel dóbr, Kawaler orderu Leopolda, Poseł na Sejm krajowy, Prezes Wydziału Rady powiatowej gródeckiej, Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych, Członek gródeckiego Wydziału okręgowego gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Członek c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Łoziński August, doktor praw, Adwokat kraj., Członek Wydziału Izby adwokatów, Syndyk Fundacyi Stanisława hr Skarbka, Zastępca Syndyka Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego.

Moysa-Rosochacki Stefan, właściciel dóbr, Poseł na Sejm krajowy i do Rady Państwa, Prezes Wydziału Rady powiatowej w Śniatynie, Sądowy oceniciel dóbr, Członek Śniatyńskiego Wydziału okręgowego Galic. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Prezes Wydziału powiat. Kasy Oszczędności w Śniatynie, Członek c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Schulz Jan, Architekt, Członek Wydziału Gal. Kasy oszczędności, Członek Rady Nadzorczej miejsk ego Muzeum przemysłowego.

Komisya kontrolująca:

Prezes:

Bochdan Hipolit, j. w.

Członkowie:

Fedak Jan Stefan, Dr. j. w. **Schayer Karol,** j. w. **Scipio hr. Karol,** j. w.

Komisarz rządowy:

Hild Jan, c. k. Radca dworu, Kawaler orderu Leopolda i orderu żel. korony III. klasy, Prezes komisyi dla teoretycznych egzaminów rządowych (oddział dla umiejętności politycznych).

Zastępca:

Kunz Karol, doktor praw, c. k. Radca dworu, Komisarz egzaminacyjny dla teoretycznych egzaminów rządowych.

Komisarz krajowy:

Pilat Tadeusz, doktor praw, c. k. Radca dworu, Komandor orderu Franciszka Józefa, Kawaler orderu żel. kor. III. kl. Poseł na Sejm krajowy, Członek c. k. Akademii umiejętności w Krakowie, Zastępca Marszałka krajowego, Komisarz egzaminacyjny dla teoretycznych egzaminów rządow. (oddział umiejętności politycznych), Wiceprezes c k. gal. Towarz. gosp., Członek Wydziału kraj. Stow. czerw. krzyża w Galicyi, Wiceprezes Rady wykonawczej „Macierzy Polskiej".

Zastępcy:

Glidżuk Michał, c. k. Radca sądowy, Poseł na Sejm kraj., Członek Wydziału krajowego, Członek Wydziału Towarzystwa Proświta" we Lwowie.

Ekielski Józef, doktor praw, Radca Wydziału kraj., Kawaler orderu Franciszka Józefa, Członek c. k. Towarz. gosp. galic., Asesor galic. Zakładu ciemnych we Lwowie, Wiceprezes Rady Nadzorczej Banku zaliczkowego we Lwowie.

Dyrekcya:

Kazimierz Laskowski, j. w.

Dr. Zgórski Alfred. | **Dr. Domaszewski Wacław.**

Komitet Cenzorów

dla działu wekslowego.

Augustynowicz Bolesław, właściciel dóbr, Członek honorowy c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, Protektor Tow. Kółek rolniczych we Lwowie, Członek Rady Nadzorczej Banku rolnicz.

Baczewski Józef, ces. Radca. właściciel fabryki, c. k. nadw. dostawca, Cenzor Banku austro-węgierskiego.

Bardasz Ferdynand Stanisław, kupiec, Członek Rady miejskiej i Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie.

Brykczyński Stanisław, właściciel dóbr, Poseł na Sejm krajowy, Wiceprezes c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, Zastępca Członka Wydziału krajowego, Zastępca Członka Dyrekcyi gal. funduszu propinac., Członek Komisyi dla spraw rolniczych.

Buber Salomon, właściciel dóbr, Członek Izby handlowej i przemysłowej, właściciel domu komisowego i wywozowego interesu zbożowego we Lwowie, Husiatynie i Podwołoczyskach, Cenzor Banku austro-węgierskiego i Gal. Kasy oszczędności, Prezes Wydziału lwowskiej Izby kupieckiej.

Ciuchciński Stanisław, przemysłowiec, II. Wiceprezydent m. Lwowa, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego, Członek Rady zawiad. fundacyi hr. Skarbka.

Dische Jakób B., przemysłowiec, właściciel realności, Członek Wydziału lwowskiej Izby kupieckiej.

Długoszowski Bolesław, inżynier, właściciel dóbr, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Sądowy oceniciel realności, Członek Rady powiatowej grybowskiej.

Getritz Aleksander, introligator, właściciel realności, Członek Rady miejskiej i Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, I. Wiceprezes Rady nadzorczej Muzeum przemysłow. miejsk. we Lwowie, Wiceprezes Tow. Wzajemn. kredytu we Lwowie.

Gołąb Andrzej, budowniczy, właściciel realn., Członek Rady miej. i Izby handl. i przem. we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejsk. we Lwowie.

Gubrynowicz Władysław, ces. Radca, właściciel realności, współwłaściciel firmy „Gubrynowicz i Schmidt", Kawaler orderu Franciszka Józefa, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Członek Rady miejskiej, Prow. Przewodniczący Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Członek Rady nadzorczej Muzeum przemysłowego miejskiego we Lwowie.

Jonasz Maurycy, właściciel dóbr i realności, właściciel domu bankowego pod firmą „M. Jonasz", Członek Rady miejskiej, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Członek Zboru izraelickiego.

Lange Tadeusz, Dyrektor fundacyi Stanisława hr. Skarbka, Członek Komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, Członek Komisyi krajowej dla spraw rolniczych, Członek kuratoryi krajowej wyższej szkoły rolniczej w Dublanach.

Lilien Adolf, doktor praw, współwłaściciel domu bankowego pod firmą „Sokal & Lilien", Członek Wydziału Galic. Kasy oszczędności, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie, Cenzor Banku Austro-Węgierskiego.

Michalski Michał, przemysłowiec, poseł na Sejm krajowy, I. Wiceprezydent m. Lwowa, Członek Izby handl. i przemysł. we Lwowie, Członek krajow. Komisyi przemysł., Członek Rady nadzorczej Towarzystwa Wzaj. Ubezp. w Krakowie.

Nebenzahl Samuel, kupiec, Cenzor Banku austro-węg., Członek Wydz. lwow. Izby kupieck.

Piepes-Poratyński Jakób, aptekarz, Poseł do Rady państwa, Kawaler orderu Franciszka Józefa, Prezydent lwowskiej Izby handlowej i przemysłowej, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Cenzor Banku austro-węgierskiego, Członek krajowej Rady kolejowej, Członek c. k. Rady szkolnej krajowej, Prezes Rady Nadzorczej Związku kredytowego we Lwowie.

Pilat Tadeusz, j. w.

Rozwadowski Franciszek, właściciel dóbr, Dyrektor galicyjskiego Towarzystwa kredytowego ziemskiego we Lwowie, Poseł na Sejm krajowy, zastępca Członka c. k. Dyrekcyi funduszów indemnizacyjn. i c. k. Komisyi kraj. dla spraw odkupu i uporządkowania ciężarów gruntowych, Członek c. k. Tow. gospodarskiego galicyjsk.

Rucker Jan, doktor medycyny, aptekarz, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Dyrektor „Związku kredytowego" we Lwowie.

Schellenberg Artur, właściciel Domu bankowego i spedycyjnego pod firmą: „August Schellenberg i Syn" we Lwowie, Członek Rady Nadzorczej Banku rolniczego we Lwowie.

Wang Julian, inżynier, Dyrektor I. gal. akcyjnego Towarzystwa dla przemysłu chemicznego, właściciel realności, Członek Izby handlowej i przemysłowej we Lwowie, Cenzor Gal. Kasy oszczędności i Banku austro-węgierskiego, Fachowy sędzia obywatelski przy c. k. Sądzie krajowym we Lwowie.

Komitet Cenzorów

dla działu interesów ze Stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi.

Fedak Stefan Jan Dr., j. w.

Kulaczkowski Jarosław Dr., Dyrektor kier. Tow. Wzaj. Ubezpieczeń „Dniestr" we Lwowie.

Lechowski Wiktor, doktor medycyny, Członek Wydziału Izby lekarskiej we Lwowie, dyrektor Tow. zaliczkowego w Drohobyczu, Wiceprezes Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, Członek Rady zawiadowczej Akcyjnego Banku Związkowego.

Łaski Kazimierz, c. k. Radca Dyrekcyi poczt i telegrafów we Lwowie, Prezes Rady Nadzorczej Towarzystwa zaliczkowego urzędników pocztowych we Lwowie, Wiceprezes Wydziału Związku stow. zarobk. i gosp., Członek Rady zawiadowczej Akcyjnego Banku Związkowego.

Merunowicz Teofil, sekretarz Rady powiatowej lwowskiej, Poseł do Rady państwa i na Sejm kraj., Członek krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, Dyrektor Powiatowego Tow. zaliczkowego we Lwowie.

Onyszkiewicz Józef, c. k. Notaryusz, Członek Wydziału c. k. Izby notaryalnej we Lwowie, Członek Rady Nadzorcz Tow. Wzaj. Ubezpieczeń i Wzaj kredytu „Dniestr" we Lwowie.

Pilat Tadeusz, j. w.

Romanowicz Tadeusz, Poseł na Sejm kraj., Członek Wydziału kraj., Wiceprezes Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, Członek Rady miejskiej we Lwowie, Członek Wydziału Związku Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.

Sawczak Damian, Dr. praw, Radca Sądu kraj. we Lwowie, Dyrektor Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń „Dniestr" we Lwowie.

Sękowski Stefan, właścic. dóbr, kawaler orderu żelaznej korony III. kl., Poseł na Sejm kraj., Zastępca Członka Wydziału krajowego, Prezes Rady powiatowej w Mielcu, honorowy obywatel m. Zbaraża i Mielca, Członek Rady pow. w Nisku, Prezes Tow. Wzaj. Pomocy Obywatelskiej w Krakowie, Kurator kraj. szkoły koszykarsk. w Wojsławiu, Członek mieleckiego Wydziału okręg. Gal. Tow. kred. ziem., Członek Wydziału Związku stow. zarob. i gosp, Członek Komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie, Wiceprezes Rady zawiadowczej Akcyjnego Banku Związkowego.

Skałkowski Tadeusz, Dr. praw, adwokat krajowy, Poseł na Sejm krajowy, kawaler orderu żelaznej korony III. kl., Cenzor Banku austro-węg., Syndyk gal. Tow. kredytow. ziemsk. we Lwowie, Członek Komitetu c. k. gal. Tow. gosp. we Lwowie, Prezes Rady Nadzorczej Banku zaliczkow. we Lwowie.

Szczepański Piotr, właściciel dóbr, Dyrektor Akcyjnego Banku Związkowego i Banku dla ubezpieczeń i przemysłu we Lwowie, Członek Wydziału Związku stow. zarobk. i gospod., Członek tłumackiego Wydziału okręgowego Gal. Towarzystwa kredytowego ziemskiego, Członek c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, Wiceprezes Wydziału tłumackiej Rady powiatowej.

Szydłowski Wenanty, Dyrektor krajow. Związku przemysłowego we Lwowie.

Terenkoczy Władysław, właściciel realności, Dyrektor Banku zaliczkowego i Powiatowego Towarzystwa zaliczkowego we Lwowie, Wiceprezes Wydziału Związku Stowarz. zarobkowych i gospodarczych we Lwowie. Wiceprezes Rady zawiadowczej Akcyjnego Banku Związkowego.

Todschindler Albin, Dyrektor I. Związkowej Drukarni we Lwowie.

Ulmer Narcyz, Dyrektor Akcyjnego Banku Związkowego, sekretarz Związku Stowarzyszeń zarobkow. i gospodarcz., Skarbnik Zarządu głównego Towarz. Kółek rolniczych we Lwowie, Członek kraj. komisyi przemysł., Redaktor czasopisma „Związek".

Syndycy:

Sołowij Tadeusz, doktor praw, adwokat krajowy.

Godlewski Włodzimierz, doktor praw, adwokat krajowy.

URZĘDNICY

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Majewski Michał, Naczelny Buchhalter i Prokurzysta.

Dr. Malaczyński Aleksander, Wice-Dyrektor i Naczelnik Oddziału hipotecznego, Prokurzysta.

Padewski Józef, Wice-Dyrektor i Naczelnik Oddziału bankowego, Prokurzysta.

Sędzimir Mieczysław, Wice-Dyrektor, Naczelnik i Firmant Filii w Krakowie.

Kozakiewicz Leon, Zastępca Naczelnego Buchhaltera.

Stachiewicz Ludwik, Naczelnik Likwidatury hipotecznej i Prokurzysta.

Dr. Drohojowski hr. Jan, Sekretarz Dyrekcyi i Rady i Prokurzysta.

Erlacher Waleryan, Naczelnik Likwidatury i Prokurzysta.

Kossak Stefan, Naczelnik Likwidatury.

Nartowski Antoni, Kasyer Zakładu głównego.

Łoziński Roman, Starszy Referent hipoteczny.

Krzyszkowski Ignacy, „ „ „

Świeżawski Stefan, Referent hipoteczny.

Pieńczykowski Stanisław, Saldokontysta.

Hamerski Maryan, Starszy Likwidator.

Armółowicz Jan, Starszy Likwidator i Prokurzysta Filii.

Wojciechowski Julian, Referent szacunkowy.

Kövess Aleksander, Starszy Rewident.

Hanke Artur, Saldokontysta.

Rump Fryderyk, Starszy Likwidator.

Królikowski Aloizy, „ „

Narajewski Włodzimierz, Referent hipoteczny.

Dr. Rużycki Julian, Sekretarz Banku.

Reiner Juliusz, Starszy korespondent.

Kowalski Mieczysław, Likwidator.

Dzikowski Maryan, Starszy Ekspedytor.

Gajewski Marceli, Likwidator.

Trzciński Emil, „

Wilusz Tadeusz, Referent hipoteczny.

Grollé Józef, Korespondent.

Krug Emil, Korespondent.

Wolski Jan, Saldokontysta.

Jaszek Józef, Likwidator.

Kocowski Teofil, Adjunkt I. kl

Wisłocki Włodzimierz, „ „

Osberger Stanisław, „ „

Pizar Władysław, „ „

Burczak Antoni, „ „

Poźniak Zygmunt, „ „

Brandys Józef, „ „

Borkowski Kazimierz, „ „

Dr. Szpor Lucyan „ „

Sobek Józef, Archiwista.

Sadowski Leon, Adjunkt II. kl.

Rakowski Tadeusz, „ „

Jankowski Antoni, „ „

Laszowski Zygmunt, „ „

Jaroszyński Stanisław, Sekretarz oddz. bank.

Frajdenberg Władysł., Adjunkt II. kl.

Woycikiewicz Kazim., „ „

Bastgen Bruno, „ „

Jenik Władysław, „ „

Wiewiórowski Teodozyusz, Kasyer Filii.

Kretschmer Józef, Adjunkt II. kl.

Kielbusiewicz Kazimierz, Adjunkt II. kl.

Gonet Franciszek, „ „

Rieger Stefan, „ „

Brodacki Władysław, Lustrator stowarzyszeń zarob. i gosp.

Haniszewski Jan, Ekspedyent.

Ropicki Leon, Asystent.

Drągowski Zygmunt, Asystent.

Kotowicz Teodor, „

Dropiowski Mieczysław, „

Dr. Szenk Mieczysław, „

Woroszyński Konstanty, „

Czyżewski Jan, „

Łukasiewicz Klemens „

Sawczyński Włodzimierz, Asystent.
Pompa Edward, Asystent.
Mieszkowski Witold, „
Bazal Antoni, „
Sawczak Juliusz, „
Krzyżanowski Franciszek, „
Drzewicki Józef, „
Minnicki Władysław, „
Łazica Stanisław, „
Dr. Agopsowicz Kazimierz, „
Murczyński Władysław, Asystent.
Czapelski Hilary, „
Friedlein Stefan, „
Mally Kamil, „
Malczewski Witold, Praktykant.
Odzierzyński Włodzimierz, „
Skórczewski Stanisław, „
Harnwolf Artur, „
Malczyński Bolesław, „
Chodorowski Kazimierz, „

12 woźnych.

FILIA BANKU W KRAKOWIE

Otwarta 1. stycznia 1895.

Komitet nadzorczy:

Członkowie:

Scipio hr. Karol, j. w. przewodniczący.

Milieski Alfred, właściciel dóbr, Cenzor Banku austr.-węg.

Szarski Henryk, doktor praw, Radca miejski, właściciel firmy „Szarski i Syn", Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Wydziału powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie, Radca krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, zastępca Dyrektora Tow. wzaj. ubezpieczeń i Tow. wzajemnego kredytu, Cenzor Banku austro-węg., Członek kraj. Komisyi przemysłowej.

Zastępca:

Szymberski Piotr, inżynier.

Naczelnik:

Sędzimir Mieczysław,
Wicedyrektor Banku krajowego.

Komitet Cenzorów
dla działu wekslowego.

Bazes Gustaw Gerson, właściciel realn. i firmy „W. Bazes", Radca miejski, Członek wielkiego Wydziału Kasy Oszczędności m Krakowa, Wiceprezes Tow. zaliczkowego i oszczędności „Własna Pomoc" w Krakowie.

Bober Jakób, właściciel realności, kupiec, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Dyrekcyi Towarz. kredytow. dla handlu i przemysłu, Cenzor Banku austro-węgierskiego.

Epstein Tadeusz, spólnik firmy „Blau & Epstein", c. k. Radca komercyalny, Cenzor powiatowej Kasy oszczędności, Członek Izby handlowej i przemysłowej.

Federowicz Jan Kanty, właściciel firmy „J. Federowicz", poseł na Sejm kraj., Radca miejski, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Rady nadzorczej Związku handlowego Kółek rolniczych, Członek Wydziału Kasy Oszczędności m. Krakowa, Radca krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, fachowy Sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego w Krakowie.

Fritsch Herman, właściciel winnic i firmy „H. Fritsch", Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Wydziału Kasy Oszczędności m. Krakowa, Cenzor Banku austro-węg., fachowy sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego w Krakowie.

Holzer Zygmunt, prokurent firmy „A. Holzer", Cenzor Banku austro-węg. i powiatowej Kasy oszczędności.

Jawornicki Józef, Radca miejski, właściciel firmy „M. Jawornicki", Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Wydziału powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie, cenzor Banku austro-węg. i powiatowej Kasy oszczędności.

Kwiatkowski Jan, Cesarski Radca, właściciel składów węgla i realności, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek Wydziału Kasy oszczędności m. Krakowa, Członek Rady nadzor. Związku handlow. Kółek rolniczych, Radca krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, fachowy Sędzia obywatelski c. k. Sądu handlow. w Krakowie.

Markus Karol, Radca miejski, blacharz, Prezes Rady nadzorczej Towarzystwa kredytowego rękodzielników i przemysłowców, Cenzor Kasy oszczędności m. Krakowa.

Matusiński Jacek, budowniczy, Radca Arcybractwa Miłosierdzia i Banku pobożnego, Cenzor Banku austro węgierskiego, Kasy oszczędności m. Krakowa i powiatowej Kasy oszczędności.

Mendelsburg Zygmunt, spólnik firmy „Albert Mendelsburg", Cenzor Banku austro-węgierskiego i powiatowej Kasy oszczędności.

Rimler Henryk, Radca miejski, fabrykant i właściciel realności, Członek Izby handlowej i przemysłowej, Członek W. Wydziału i Cenzor Kasy Oszczędności m. Krakowa, Cenzor Powiatowej Kasy oszczędności.

Schwarz Henryk, Cesarski Radca, kupiec i właściciel dóbr, Radca miejski, Członek wielkiego Wydziału Kasy oszczędności m. Krakowa, Wiceprezes Izby handlowej i przemysłowej, fachowy Sędzia obywatelski c. k. Sądu handlowego w Krakowie, Starszy krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, Cenzor Banku austro-węgierskiego i powiatowej Kasy oszczędności.

Dr. Skrzyński Stefan, właściciel dóbr, Członek Rady powiatowej krakowskiej, Wydziału i Dyrekcyi pow. Kasy oszczędności, Członek Rady nadzorczej Towarzystwa „Wzaj. Obywatelskiej Pomocy" w Krakowie.

Słonecki Zenon, właściciel realności, I. Dyrektor Towarzystwa wzaj. ubezpieczeń i Towarz. wzajemnego kredytu, Cenzor Filii Banku austro-węg.

Sobolewski Ignacy, kupiec i właściciel realności, Prezes Stowarzyszenia kupców i młodzieży handlowej, Członek krak. Kongregacyi kupieckiej, Cenzor powiatowej Kasy oszczędności, fachowy Sędzia obywatelski c. k. sądu handlowego w Krakowie.

Sulikowski Aleksander, Radca miejski zegarmistrz, właściciel realności, Członek Izby handlowej i przemysłowej, wiceprez. Rady nadzorczej Tow. kredytowego rękodzielników i przemysł., Cenzor Banku austro-węg. i powiatowej Kasy oszczędności.

Suski Wiktor, Radca miejski, kupiec i właściciel realności, Skarbnik krakowskiej Kongregacyi kupieckiej, fachowy Sędzia obywatelski c. k. sądu handlowego w Krakowie.

Syndyk:

Paszkowski Franciszek, doktor praw, adwokat krajowy, Kawaler orderu żelaznej korony III. kl., Poseł na Sejm krajowy, Prezes Rady powiatowej w Krakowie, Radca miejski, Prezes Wydziału powiatowej Kasy oszczędności w Krakowie, Członek powiatowego Zarządu Kółek rolniczych w Krakowie, Członek Rady nadzorczej Tow. Wzajemnych Ubezpieczeń, Tow. Wzajemnego Kredytu w Krakowie, Banku gal. dla handlu i przemysłu i Towarz. Wzajemnej Obywatelskiej Pomocy

Urzędnicy Filii:

NACZELNIK:
Sędzimir Mieczysław, j. w.

PROKURZYSTA:
Armółowicz Jan, j. w.

KASYER FILII:
Wiewiórowski Teodozyusz, j. w.

ADJUNKT:
Gonet Franciszek, j. w.

ASYSTENCI:

Drzewicki Józef, j. w.
Friedlein Stefan, j. w.
Kotowicz Teodor, j. w.
Mieszkowski Witold, j. w.
Pompa Edward, j. w.

PRAKTYKANT:
Skórczewski Stanisław, j. w.

2 woźnych

ZASTĘPSTWA

Banku krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

1. Okręg: **Biała.**

Zastępstwo: **Towarzystwo oszczędności i pożyczek w Oświęcimiu, Stow. zar. z nieogr. poręką.**

Otwarte 10. Lutego 1885. Dyrekcya: Jan Maykowski, Edward Jaśkiewicz i Józef Zabrzeski. Komisarz bankowy: Dr. Ludwik Gąsiorowski. Zastępca: Antoni Polaszek.

2. Okręg: **Bóbrka.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Bóbrce, Stow. zarej. z nieogr. por.**

Otwarte 24. Kwietnia 1884. Dyrekcya: Adam Godlewski, Kazimierz Pollo i Dr. Tadeusz Gabryszewski Komisarz bankowy: Witołd Niezabitowski. Zastępca: Alfred Maly.

3. Okręg: **Bochnia.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Bochni.**

Otwarte 5. Maja 1886. Dyrekcya: Tytus Meysner, Andrzej Łopacki i Dr. Antoni, Leonard Serafiński. Komisarz bankowy: Władysław Siemieński. Zastępca: Juliusz hr. Dębicki.

4. Okręg: **Bohorodczany.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Bohorodczanach.**

Otwarte 7. Sierpnia 1900. Dyrekcya: Józef Szeliński, Dr. Michał Ferensiewicz, Oleksa Barabasz, Piotr Kuryś i Tomasz Schweiner. Komisarz bankowy: Józef Szeliński. Zastępca: Fryderyk Ziahauer.

5. Okręg: **Borszczów.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa zaliczkowa i oszczędności w Borszczowie, Stow. zar. z ogr. poręką.**

Otwarte 12. Grudnia 1890. Dyrekcya: Edmund Dzierzek, Hilary Kochanowicz i Jan Artur Niemczewski. Komisarz bankowy: Mieczysław hr. Borkowski. Zastępca: Teofil Witoslawski.

6. Okręg: **Brody.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Brodach.**

Otwarte 10. Kwietnia 1894. Dyrekcya: Fr. Haładewicz, Feliks West, Henryk Garwoliński i L. B. Balban. Komisarz bankowy: Oktaw Sala. Zastępca: Feliks West.

7 Okręg: **Brzesko.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Brzesku, Spółka zar. z odpow. nieogr.**

Otwarte 4. Stycznia 1894. Dyrekcya: Roman Niwicki, Dr. Szymon Bernadzikowski i Kazimierz Baltaziński. Komisarz bankowy: Dr. Franciszek Bernacki. Zastępca: Roman Filipkiewicz.

8 Okręg: **Brzeżany.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Brzeżanach.**

Otwarte 11. Kwietnia 1890. Dyrekcya: Kazimierz Traczewski, Dr. Albert Zauderer i Dr. Stanisław Schätzel. Komisarz bankowy: Dr. Stanisław Schätzel. Zastępca: vacat.

9. Okręg: **Buczacz.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Buczaczu.**

Otwarte 29. Grudnia 1900. Dyrekcya Władysław Jordan Stojowski, Dr. Izydor Ausschnitt i Mieczysław Burzyński. Komisarz bankowy: Maryan br. Błażowski. Zastępca: Dr. Edward Krzyżanowski.

10. Okręg: **Chrzanów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Chrzanowie, Stow. zar. z ogr. odpow.**

Otwarte 11. Kwietnia 1896. Dyrekcya: Dr. Antoni Gaszyński, Józef Janowski i Józef Kremer. Komisarz bankowy: Dr. Alfons Małdziński. Zastępca: Dr. Zygmunt Keppler.

11. Okręg: **Cieszanów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Lubaczowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 19. Lutego 1884. Dyrekcya: Dr. Jakób Szłapa, Władysław Staniec i Gustaw Szopiński. Komisarz bankowy: Stanisław Długoszowski, Zastępca: ks. Aleksander Zawadzki.

12. Okręg: **Czortków.**

Zastępstwo: **Bank zaliczkowy w Czortkowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 18. Lipca 1894. Dyrekcya: Ludwik Noss, Dr. Antoni Czaczkowski i Paweł Grębosz. Komisarz bankowy: Stanisław Czekoński. Zastępca: Władysław Zielonka.

13. Okręg: **Dąbrowa.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dąbrowej, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 5. Stycznia 1884. Dyrekcya: Ludwik Zakrzewski, Tadeusz Dybowski i Dr. Józet Datka. Komisarz bankowy: Leon Groman Zastępca: Józef Romer.

14. Okręg: **Dębica** — (okręg sądowy Dębica) **Pilzno.**

Zastępstwo: **Towarzystwo wzajemnego kredytu w Dębicy, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 11. Lutego 1895. Dyrekcya: Henryk Zauderer, ks. Eugeniusz Wolski i Herman Weis. Komisarz bankowy: Henryk Zauderer. Zastępca: Ks. Eugeniusz Wolski.

15. Okręg: **Dobromil.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dobromilu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 3. Czerwca 1884. Dyrekcya: Michał Tustanowski, Leon Steciak i Jędrzej Robaczewski. Komisarz bankowy: Dr. Ludwik Cwiklicer. Zastępca: Aleksander Pragłowski.

16. Okręg: **Dolina.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Dolinie.**

Otwarte 10. Listopada 1897. Dyrekcya: Ks. Hipolit Zaremba, Franciszek Janowski i Jan Kanty Krupiński. Komisarz bankowy: Jan Kanty Krupiński. Zastępca: Dr. Stanisław Kotłowski.

17. Okręg: **Drohobycz-Sambor-Stary Sambor.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Drohobyczu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 11. Stycznia 1884. Dyrekcya: Dr. Wiktor Lechowski j. w., Ignacy Wierzbicki i Jan Niewiadomski. Komisarz bankowy: Juliusz hr. Bielski. Zastępca: Leonard Wiśniewski.

18. Okręg: **Dukla.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Dukli, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 17. Marca 1893. Dyrekcya: Zdzisław Stoiński, Jan Wejda i Dr. Adam Jasiński. Komisarz bankowy: Adam hr. Męciński. Zastępca: Tadeusz Peszyński.

19. Okręg: **Gliniany.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe na gliniański powiat sądowy w Glinianach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 19. Lutego 1884. Dyrekcya: Ks. Filemon Reszetyłowicz i Andrzej Bałtarowicz. Komisarz bankowy: Stanisław Burliga. Zastępca: Dr. Jan Moch.

20. Okręg: **Gorlice.**

Zastępstwo: **Towarzystwo wzajemnego kredytu w Bieczu, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 27. Grudnia 1884. Dyrekcya: Dr. Ludwik Katyński, Dr. Michał Maciejowski i Józef Olszewski. Komisarz bankowy: Adam hr. Skrzyński. Zastępca: Józef Olszewski.

21. Okręg: **Horodenka.**

Zastępstwo: **Kasa oszczędności w Horodence.**

Otwarte 23. Października 1897. Dyrekcya: Antoni Theodorowicz, Dr. Antoni Roszko i Tytus Zulauf. Komisarz bankowy: Tytus Zulauf. Zastępca: Julian Neuburg.

22. Okręg: **Husiatyn.**

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Husiatynie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 9. Kwietnia 1896. Dyrekcya: Dr. Kornel Paygert, Filip Kawałek i Czesław Świrski. Komisarz bankowy: Eugeniusz Dültz. Zastępca: Wincenty Cichocki.

23. Okręg: **Jarosław.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Jarosławiu, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 11. Stycznia 1884. Dyrekcya: Waleryan Baczyński, Władysław Słoniewski i Edward Pawlin. Komisarz bankowy: Ignacy Rychlik. Zastępca: Dr. Adolf Dietzius.

24. Okręg: **Jasło.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Jaśle, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 11. Kwietnia 1884. Dyrekcya: Dr. Roman Adamski, Michał Kempski i Izydor Bielicki. Komisarz bankowy: Wincenty Barcik. Zastępca: Romuald Palch.

25. Okręg: **Jaworów** — (okręg sądowy) **Janów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Jaworowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 28. Lutego 1884. Dyrekcya: Grzegorz Szczyrba, Feliks Siennicki i Jerzy Pytlik. Komisarz bankowy: Jan hr. Szeptycki. Zastępca: Ferdynand Paar.

26 Okręg: **Kałusz.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Kałuszu.**

Otwarte 9. Lipca 1894. Dyrekcya: Ludwik Fuss, i Modest Karatnicki. Komisarz bankowy: Zygmunt Groblewski. Zastępca: Herman Kiczales.

27 Okręg: **Kamionka Strumiłowa** (bez okręgu sądow. Radziechowskiego).

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Kamionce Strumiłowej, Stowarz. zar. z ogr. por.**

Otwarte 18. Października 1885. Dyrekcya: ks. Michał Cegielski, Klemens Torosiewicz i Jan Szawłowski. Komisarz bankowy: Jan Szawłowski. Zastępca: Andrzej Danilowicz.

28. Okręg: Kołomyja-Kossów-Peczeniżyn.

Zastępstwo: **Spółka handlowa rolniczo-przemysłowa w Kołomyi, Stowarz. zar. z ogr. odpow.**

Otwarte 16. Maja 1885. Dyrekcya: Jan Kleski młodszy, Emil Filous, Mieczysław Jasiński, Kniaź Roman Puzyna młodszy i Dr. Stanisław Haczewski. Komisarz bankowy: Dr. Teofil Dębicki. Zastępca: Dr. Stanisław Haczewski.

29. Okręg: Krosno.

Zastępstwo: **Tow. zaliczkowe w Krośnie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 14. Lipca 1885. Dyrekcya: Włodzimierz Suryn, Dr. Dyonizy Mazurkiewicz i Feliks Kaczorowski. Komisarz bankowy: August Gorayski j. w. Zastępca: Dr. Jan Kanty Jugendfein.

30. Okręg: Limanowa.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe i ochrony własności ziemskiej w Limanowej, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 22. Stycznia 1884. Dyrekcya: Wincenty Potocki, Leon Dihm i Józef Beck. Komisarz bankowy: Jan Wysocki. Zastępca: Leon Dihm.

31. Okręg: Lisko.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Lisku, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 2. Marca 1894. Dyrekcya: Dr. Jan Strutyński, Julian Jankiewicz i Ferdynand Moszczeński. Komisarz bankowy: Dr. Jacek Jabłoński. Zastępca: Józef Bielak.

32. Okręg: Lwów.

Tylko dla spraw hipotecznych i komunalnych.

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe we Lwowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 1. Kwietnia 1884 Dyrekcya: Władysław Terenkoczy j. w., Teofil Merunowicz j. w. i Włodzimierz Chaberski. Komisarz bankowy: Julian Cybulski. Zastępca: Wiktoryn Łonicki.

33. Okręg: Łańcut

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Łańcucie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 15. Grudnia 1883. Dyrekcya: Bolesław Żardecki, Józef Gaweł i Marcin Szulc. Komisarz bankowy: Gabryel Ozarkiewicz. Zastępca: Filip Kahane.

34. Okręg: Maków-Żywiec.

Zastępstwo: **Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna Pomoc“ w Makowie z por. nieogr. w sądzie zaprot.**

Otwarte 15. Stycznia 1884. Dyrekcya: Ludwik Kocyan, Emil Ulrich i Henryk Brodziński. Komisarz bankowy: Wawrzyniec Kawa. Zastępca: Dr. Błażej Uchacz.

35. Okręg: **Mielec.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Mielcu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 13. Marca 1884. Dyrekcya: Andrzej Pawlikowski, Michał Kopaczyński i Karol Madejski. Komisarz bankowy: Antoni Fibich. Zastępca: Stefan Sękowski j. w.

36. Okręg: **Mościska**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe dla powiatu mościskiego w Mościskach, Stow. zar. z por. ograniczoną.**

Otwarte 26. Lutego 1883. Dyrekcya: Leopold Masiuk, Adam Wittek i Franciszek Lichoń. Komisarz bankowy: Ks. Alfred Białogłowski. Zastępca: Ignacy Jabłoński.

37. Okręg: **Myślenice** (bez okręgu sądowego Maków).

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Myślenicach.**

Otwarte 3. Czerwca 1884. Dyrekcya: Józef Stolaski, Dr. Emil Adelman i Andrzej Średniawski. Komisarz bankowy: Andrzej Średniawski. Zastępca: Ignacy Gorączko.

38. Okręg: **Nadwórna.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa w Nadwórnej, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 12. Grudnia 1890. Dyrekcya: Aleksander Łękawa, Michał Garbiak i Bazyli Borysiewicz. Komisarz bankowy: Emil Łapicki. Zastępca: Władysław Lisowski.

39. Okręg: **Nisko.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Rudniku, Stow. zarej. z ogr. poręką.**

Otwarte 17. Kwietnia 1901. Dyrekcya: Dr. Franciszek Hernich, Ferdynand Hofman i Leon Knettner. Komisarz bankowy: Ludwik Ostrichański. Zastępca: Jan Niewolkiewicz.

40. Okręg: **Nowy Sącz-Grybów.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa w Nowym Sączu, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 9. Stycznia 1884. Dyrekcya: Jan Kosman, Dr. Władysław Barbacki i Karol Merkl. Komisarz bankowy: Władysław Głębocki. Zastępca: Karol Merkl.

41. Okręg: **Nowy Targ.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Nowym Targu.**

Otwarte 2. Grudnia 1897. Dyrekcya: Ks. Piotr Krawczyński, Aleksander Lgocki i Dr. Józef Kaden. Komisarz bankowy: Dr. Ernest Geissler. Zastępca: Andrzej Glosser-Kałuski.

42. Okręg: **Podhajce**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Podhajcach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 13. Maja 1884. Dyrekcya: Karol Kwiatkiewicz, Franciszek Garczyński i Andrzej Zbyszewski. Komisarz bankowy: Franciszek Stobiecki. Zastępca: Kazimierz Gołębski.

43. Okręg: **Przemyśl.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe rolne w Przemyślu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 11. Lutego 1884. Dyrekcya: Dr. Leonard Tarnawski, Eugeniusz Kusiba i Jan Patronowicz. Komisarz bankowy: Dr. Władysław Czajkowski. Zastępca: Dr. Leonard Tarnawski.

44. Okręg: **Przemyślany** (bez okręgu sądowego Gliniany).

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Przemyślanach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 7. Stycznia 1884. Dyrekcya: Emil Metzger, Szczepan Franków i Kazimierz Drogoń. Komisarz bankowy: vacat. Zastępca: Aloizy Madejski.

45. Okręg: **Radziechów** (okręg sądowy Radziechów).

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Radziechowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 10. Stycznia 1884. Dyrekcya: Roman Ujejski, ks. Antoni Skalski i Franciszek Mrozowski. Komisarz bankowy: Franciszek Mrozowski. Zastępca: Ks. Antoni Skalski.

46 Okręg: **Rawa ruska.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa zaliczkowa i oszczędności w Rawie ruskiej, Stowarz. zarej. z ogr. por.**

Otwarte 14. Kwietnia 1896. Dyrekcya: Ks. Wincenty Czajkowski, Adam Winiarski i Jan Adamczyk. Komisarz bankowy: Zygmunt Stasiniewicz. Zastępca: Dr. Juljan Dadlez.

47. Okręg. **Rohatyn.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe dla powiatu rohatyńskiego w Rohatynie, Stowarzyszenie zar. z ogr. por.**

Otwarte 23. Lutego 1884. Dyrekcya: Izydor Kowalewski, Seweryn Manasterski i Franciszek Marks. Komisarz bankowy: Władysław Monasterski. Zastępca: Izydor Kowalewski.

48. Okręg: **Ropczyce** (bez okręgu sądowego Dębica)

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Ropczycach.**

Otwarte 12. Lutego 1884. Dyrekcya: Ks. Dr. Jan Krzysiak i Kazimierz Jankowski. Komisarz bankowy: Ks. Dr. Jan Krzysiak. Zastępca: Kazimierz Jankowski.

49. Okręg: **Rudki** — (okręg sądowy) **Gródek.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Rudkach, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 29. Marca 1884. Dyrekcya: Albin Rayski, Piotr Zbrożek i Leon Lachol. Komisarz bankowy: Albin Rayski. Zastępca: Mieczysław Lewicki.

50. Okręg: **Rzeszów-Strzyżów-Kolbuszowa.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe i kredytowe w Rzeszowie, Spółka zar. z odpow. ogran.**

Otwarte 29. Lutego 1884. Dyrekcya: Leon Schott i Ferdynand Schaitter. Komisarz bankowy: Stanisław Jędrzejowicz. j. w. Zastępca: Dr Gustaw Holzer.

51. Okręg: **Sanok-Brzozów.**

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Sanoku, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 8. Października 1884. Dyrekcya Wojciech Wasilewski i Ludwik Świerczyński. Komisarz bankowy: Włodzimierz Truskolaski. Zastępca: Franciszek Bem.

52. Okręg: **Śniatyn.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe na pow. sądowy śniatyński w Śniatynie, Stow. zarejestr. z nieogr. por.**

Otwarte 13. Kwietnia 1885. Dyrekcya: Tytus Niemczewski, Józef Kossowski i Józef Weldycz. Komisarz bankowy: Józef Teodorowicz. Zastępca: Markus Herman.

53. Okręg: **Sokal.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Sokalu, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 19. Lutego 1884. Dyrekcya Adolf Doening, Piotr Karpiuk i Jan Semetkowski. Komisarz bankowy: Wincenty Kruszewski. Zastępca: Dr. Władysław Wajda.

54 Okręg: **Stanisławów**

Zastępstwo: **Bank zaliczkowy w Stanisławowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 4. Stycznia 1884. Dyrekcya: Józef Hendrychowski i Jan Reindl. Komisarz bankowy: Stefan Kakowski. Zastępca: Klemens Cetwiński.

55. Okręg: **Stryj.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Stryju, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 8. Lutego 1884. Dyrekcya Alfred Liszka, Edward Praxmayer i Franciszek Zapłatyński. Komisarz bankowy: Adam Onyszkiewicz. Zastępca: Michał Ślósarski.

56. Okręg: Tarnobrzeg.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Tarnobrzegu, Spółka zar. z odpow. ogr.**

Otwarte 21. Grudnia 1888. Dyrekcya: Władysław Gryglewski i Michał Malinowski. Komisarz bankowy: Dr. Antoni Surowiecki. Zastępca: Władysław Gryglewski.

57. Okręg: Tarnopol-Skałat.

Zastępstwo: **Bank powiatowy w Tarnopolu, Stow. zarobkowe zar. z ogr. por.**

Otwarte 7. Lutego 1884. Dyrekcya: Dr. Stanisław Głogier, Maryan Maniewski i Józef Ingver. Komisarz bankowy: Dr. Stanisław Głogier. Zastępca: Maryan Maniewski.

58. Okręg: Tarnów.

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe dla miasta Tarnowa i starostwa tarnowskiego w Tarnowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 4. Stycznia 1884. Dyrekcya: Gabryel d' Oedenburg Geringer i Tomasz Fusiarski. Komisarz bankowy: Witold Rogoyski. Zastępca: Dr. Adolf Ringelheim.

59. Okręg: Tłumacz

Zastępstwo: **„Oszczędność", Towarzystwo kredytowe w Tłumaczu, Stow. zar. z nieogr. poręką.**

Otwarte 7. Lipca 1884. Dyrekcya: Dr. Józef Kruszelnicki, Władysław Sieradzki i Kazimierz Jasiński. Komisarz bankowy: Jan Jakubowicz. Zastępca: Maurycy Doschott.

60. Okręg: Trembowla

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Trembowli.**

Otwarte 1. Stycznia 1890. Dyrekcya: Jarosław Paszkowski i ks. Jan Biliński. Komisarz bankowy: Stanisław Korzeniowski. Zastępca: Ks. Jan Załuski.

61. Okręg: Turka.

Zastępstwo: **Powiatowe Towarzystwo zaliczkowe w Turce, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 13. Sierpnia 1895. Dyrekcya: Ks. Michał Pruchnicki, Józef Armatys i Konstanty Jaworski. Komisarz bankowy: Artur Pędracki. Zastępca: Emil Wołoszczakiewicz.

62. Okręg: Wadowice

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Wadowicach.**

Otwarte 21. Marca 1884. Dyrekcya: ks. Wojciech Fijałek, Antoni Styła, Michał Gołąb i Dr. Jan Iwański. Komisarz bankowy: Czesław Gorkiewicz. Zastępca: Dr Franciszek Opydo.

63 Okręg: **Wieliczka-Podgórze.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Wieliczce.**

Otwarte 14. Stycznia 1884. Dyrekcya Franciszek Aywas, Aleksander Siedlecki, Dr. Antoni Podobiński i Adolf Scheuring. Komisarz bankowy: Stefan Konopka. Zastępca: Dr. Antoni Podobiński

64. Okręg: **Zaleszczyki.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa oszczędności w Zaleszczykach.**

Otwarte 25. Lipca 1884. Dyrekcya: Dr. Cyryl Dolnicki, Tadeusz Przewłocki, Zygmunt Pawłowski i Feliks Joszt. Komisarz bankowy: Dr. Łucyan Marynowski. Zastępca: Izydor Zerygiewicz.

65. Okręg: **Zbaraż**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Zbarażu, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 13. Lutego 1884. Dyrekcya: Zygmunt Dzierżanowski. Władysław Prytyka i Stanisław Juzwa. Komisarz bankowy: Tomasz Daszyński. Zastępca: Ignacy Sochanik.

66 Okręg: **Złoczów.**

Zastępstwo: **Towarzystwo zaliczkowe w Złoczowie, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 18. Stycznia 1885. Dyrekcya: Karol Jakubowski, Karol Podgórski i Józef Mironowicz. Komisarz bankowy: Emil Bierzyński. Zastępca: Stanisław Wesołowski.

67. Okręg: **Żółkiew.**

Zastępstwo: **Kasa zaliczkowa i oszczędności w Żółkwi, Stow. zar. z nieogr. por.**

Otwarte 23. Marca 1884. Dyrekcya: Ignacy Cukier, Stanisław Gorecki i Wilhelm Kamberski. Komisarz bankowy: Dr. Włodzimierz Maciulski. Zastępca: Julian Olearczyk.

68. Okręg: **Żydaczów.**

Zastępstwo: **Powiatowa Kasa zaliczkowa i oszczędności w Żydaczowie, Stow. zar. z ogr. por.**

Otwarte 13. Sierpnia 1895. Dyrekcya: Jan Ficałowicz i Jan Szczurkowski. Komisarz bankowy: Kazimierz Winnicki. Zastępca: Ks. Mikołaj Łukawiecki.

LW. 80.361/903.

We Lwowie, dnia 4. września 1903.

Ueg. 215

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o etacie krajowego biura kolejowego.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm niejednokrotnie zaznaczał potrzebę uzupełnienia etatu urzędników technicznych krajowego biura kolejowego. Uchwałą z dnia 4. lipca 1901 w szczególności wezwał Wysoki Sejm Wydział krajowy, aby przedstawił wniosek na powiększenie etatu o jeden oddział kierownictwa budowy.

W częściowem wykonaniu tej uchwały eksponował Wydział krajowy do kierownictwa budowy kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów) dwóch etatowych inżynierów-adjunktów. Podobnie i budową przedłużenia kolei lokalnej Piła-Jaworzno kierował delegowany w tym celu starszy inżynier biura kolejowego.

Na przyszłość kierownictwa budowy będzie się również obsadzać w stosunku do rozporządzalnych sił technicznemi urzędnikami etatowemi.

Celem umożliwienia dalszego przeprowadzenia tej zasady, jak również celem umożliwienia awansu urzędników technicznych biura kolejowego, wnosi Wydział krajowy *powiększenie etatu* tego biura w dziale technicznym o *jedną posadę inżyniera I. klasy* z unormowanemi rocznemi poborami:

płaca	3.600 K
dodatek aktywalny	720 „
razem	4.320 K

i prawem do 3 pięcioleci po 300 koron.

W dziale administracyjnym wnosi Wydział krajowy utworzenie nowej posady przewidzianej już w budżecie krajowym za rok 1902 *adjunkta* administracyjno-manip. z rocznemi poborami:

płaca	2.800 koron
dodatek aktywalny	480 „
Razem . .	3.280 koron
z prawem do 3 pięcioleci po	300 koron
za równoczesnem zwinięciem posady oficyała administracyjnego z poborami rocznemi	2.160 „

Przez przemianę tej posady na wyższą zrównany będzie etat z budżetem i umożliwi się przeprowadzenie posunięcie urzędnika na tę wyższą posadę.

W dziale rachunkowym zamierza Wydział krajowy ze względu na wymogi służby przeprowadzić organizacyą przez obsadzenie posady prowadzącego rachunkowość Towarzystw kolejowych i posady likwidującego rachunki kolejowe urzędnikami etatowymi.

Posady te są stałe, a dotychczas zajmowali je urzędnicy czasowi. Gdy w etacie i budżecie za rok 1902 przewidziana już jest na ten cel posada oficyała rachunkowego, wnosi Wydział krajowy jedynie *ustanowienie posady adjunkta rachunkowego* z rocznemi poborami:

płaca	2.800 koron
dodatek aktywalny	480 „
razem . .	3.280 „

z prawem do 3 pięcioleci po 300 koron.

Na wypadek przyjęcia tej nowej posady zwiniętą będzie analogiczna posada urzędnika czasowego, pobierającego równe pobory.

Wysoki Sejm raczy przeto uchwalić:

W etacie krajowego biura krajowego ustanawia Sejm:

1. posadę inżyniera I. klasy z płacą roczną . . . . 3.600 koron
dodatkiem aktywalnym . . . . . 720 „
i z prawem do trzech dodatkow pięcioletnich po 300 koron.

2. posadę adjunkta administracyjno-manip. z płacą roczną . 2.800 „
dodatkiem aktywalnym . . . . . 480 „
i z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 300 koron.

3. posadę adjunkta rachunkowego z płacą roczną . . . 2.800 „
dodatkiem aktywalnym . . . . . 480 „
i z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 300 koron.

Równocześnie z dniem 1. stycznia 1903 znosi się posadę oficyała administracyjnego ustanowioną uchwałą sejmową z dnia 13. lutego 1897.

Etat krajowego biura kolejowego obejmuje przeto następujące posady:

1 dyrektor,
1 zastępca dyrektora,
2 starszych inżynierów,
2 inżynierów I. klasy,
2 inżynierów II. klasy,
2 inżynierów-adjunktów,
1 referent administracyjny,
1 sekretarz,
1 adjunkt konceptowy,
1 koncepista,
1 konsulent taryfowy,
1 adjunkt administracyjno-manip.
1 adjunkt rachunkowy,
1 oficyał rachunkowy,
1 asystent rachunkowy,
1 inspicyent rysunkowy,
1 asystent manipulacyjny,
1 woźny.

22

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
S. Badeni *wł. r.*

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski *wł. r.*
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 77.270/1903.

We Lwowie, dnia 4. września 1903.

Aleg. 246

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o ustaleniu kapitałów zakładowych kolei lokalnych Trzebinia-Skawce, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno, pokryciu zwiększonych kosztów budowy tych kolei i o stanie krajowego funduszu kolejowego.

Wysoki Sejmie!

1. Wstęp.

Uchwałami z dnia 4. maja 1900. r. zezwolił Wysoki Sejm na tymczasowe pokrycie zwiększonych wydatków po nad pierwotny kapitał zakładowy kolei lokalnych Trzebinia-Skawce, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno na czas nie dłuższy niż 3 lat i równocześnie wezwał Wydział krajowy, aby przeprowadził z c. k. Rządem i stronami interesowanemi rokowania celem częściowego pokrycia tych zwiększonych kosztów, wreszcie aby na najbliższej sesyi przedstawił Wysokiemu Sejmowi wnioski załatwiające definitywnie sprawę wysokości kapitałów zakładowych tych 3 kolei.

Uchwały te brzmią, jak następuje:

„1. Sejm zezwala na tymczasowe pokrycie wydatków budowy kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, przewyższających kapitał zakładowy tej kolei ustanowiony statutem Towarzystwa akcyjnego w kwocie 3,920.000 zł. w. a. przez zaciągnięcie pożyczki bieżącej w Banku krajowym lub innym zakładzie kredytowym, lub też przez udzielenie pożyczki bieżącej z krajowego funduszu kolejowego do wysokości 410.400 zł. w. a., słowami: czterysta dziesięć tysięcy czterysta złotych w. a., na przeciąg nie dłuższy niż 3 lat od daty niniejszej uchwały; dla oprocentowania tej pożyczki bieżącej z przychodów kolei służyć ma pierwszeństwo przed gwarantowanemi przez kraj ratami oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie 2,600.000 zł. w. a.

2. Sejm zezwala na tymczasowe pokrycie wydatków budowy kolei lokalnej Trzebinia-Skawce, przewyższających kapitał zakładowy tej kolei ustanowiony uchwałami sejmowemi z dnia 15. lutego 1897. i z dnia 20. marca 1899. na łączną sumę 2,950.000 zł. w. a. przez zaciągnięcie pożyczki bieżącej w Banku krajowym lub innym zakładzie kredytowym, lub też przez udzielenie pożyczki bieżącej z krajowego funduszu kolejowego do wysokości 450.000 zł., słownami: czterysta pięćdziesiąt tysięcy złotych w. a., na przeciąg

czasu nie dłuższy, niż 3 lata od daty niniejszej uchwały; odsetki przypadające od tej pożyczki opłacane być mają z dochodów tej kolei z pierwszeństwem przed gwarantowanemi przez kraj ratami oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie 1,660.000 zł. w. a.

3. Sejm zezwala na tymczasowe pokrycie wydatków budowy kolei lokalnej Piła-Jaworzno, przewyższających kapitał zakładowy tej kolei ustanowiony uchwałą sejmową z dnia 8. lutego 1896. na sumę 696.000 zł. w. a. przez zaciągnięcie pożyczki bieżącej w Banku krajowym lub innym zakładzie kredytowym, lub też przez udzielenie pożyczki bieżącej z krajowego funduszu kolejowego do wysokości 170.000 zł. w. a., słownie: sto siedemdziesiąt tysięcy złotych w. a., na przeciąg czasu nie dłuższy niż trzech lat od daty niniejszej uchwały; odsetki przypadające od tej pożyczki opłacane być mają z dochodów tej kolei z pierwszeństwem przed gwarantowanemi przez kraj ratami oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie 464.000 zł. w. a.

4. Wzywa się Wydział krajowy, aby w najbliższym czasie przeprowadził z c. k. Rządem a ewentualnie ze stronami interesowanemi rokowania celem pokrycia części pożyczek zezwolonych w rezolucyi 1, 2 i 3 i aby o ile możności już w roku przyszłym przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski załatwiające definitywnie sprawę uregulowania wysokości kapitałów zakładowych tych trzech kolei".

Dotychczas Wydział krajowy, jak to zaznaczał w swych dorocznych sprawozdaniach, nie był w możności przedłożenia Wysokiemu Sejmowi wniosku uregulowania ostatecznego tych spraw, a to z powodu różnych wiszących kwestyi, czy to budowlanych, czy też obrachunkowych. Jakkolwiek i obecnie nie wszystkie budowy uzupełniające są już przeprowadzone, to jednak na podstawie projektów sporządzonych lub na podstawie przybliżonych obliczeń Wydział krajowy jest w możności, wstawiając pewną rezerwę, ułożyć preliminarz wydatków, które trzeba wyłożyć na całkowite przeprowadzenie robót inwestycyjnych dokonać się mających i na rozwikłanie spraw w toku będących, na ciężar rachunku budowy tych trzech kolei. W ten sposób zestawiając wydatki dokonane i dalsze wydatki wiadome wraz z rezerwą na nieprzewidziane, wypośrodkowano ostateczną wysokość kapitałów zakładowych.

Intencyą Wydziału krajowego było obniżyć te zwiększone koszta budowy i z tego powodu przedstawił w swem sprawozdaniu z czynności Departamentu IV. w sprawach kolejowych za czas od 10. listopada 1899. do 30. listopada 1900. (punkt 1.) możność zredukowania pierwotnych swych preliminarzy przedstawionych Wysokiemu Sejmowi sprawozdaniem z dnia 26. kwietnia 1900. r. l. 27.423 (Aleg. 141). Niestety przewidywania te nie ziściły się, lecz przeciwnie zestawienia obecne wykazują potrzebę ustalenia kapitałów zakładowych w wyższych kwotach, niż je Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi w tem sprawozdaniu wykazał.

2. Zestawienie kapitałów budowy.

Na podstawie zamknięć rachunkowych i należycie udokumentowanych preliminarzy przedstawiają się koszta budowy trzech kolei w mowie będących, jak następuje:

a) Kolej lokalna Trzebinia-Skawce.

Koszta budowy zestawione po dzień 31. lipca 1903. wynoszą .	6,656.295	K. 06	gr.
na dalsze wydatki, procenta interkalarne, rezerwę na nieprzewidziane preliminuje się	243.704	„ 94	„
łącznie zwiększony kapitał zakładowy	6,900,000	K. 00	gr.
dotychczasowy kapitał	5,900.000	„ 00	„
Przekroczenie zatem wynosi . . .	1,000.000	K. 00	gr.
Sprawozdaniem z dnia 26. kwietnia 1900. r. l. 27.423 (Aleg. 141) przewidziano niedobór w kwocie	900.000	„ 00	„
t. z. mniejszy o kwotę	100.000	„ 00	„
niż obecnie wyrachowany.			

Różnica ta pochodzi stąd, że w r. 1900. nie wliczono kosztów budowy strażnicy wojskowej przy moście na Wiśle w kwocie 40.000 koron, gdyż wówczas spodziewano się, że pokryje ten wydatek wojskowość, dla której celów wyłącznie postawiono tę strażnicę; w r. 1900. nie mógł być przewidziany udział konkurencyjny kolei lokalnej Trzebinia-Skawce w kosztach regulacyi rzeki Skawy w kwotach 2.522·25 koron i 20.000 koron.

Celem ugodowego rozwikłania rachunków z przedsiębiorstwem budowy nieodzownem było przyznać mu dodatkowe wynagrodzenie w kwocie 45.000 koron tytułem robót nadkosztorysowych i szkód zrządzonych wielkiemi wodami w r. 1899. Pretensye te przedsiębiorstwa budowy w razie sporu znalazłyby niewątpliwie uznanie. Na żądanie władz państwowych w stacyi wodnej w Spytkowicach urządza się pulsometer kosztem około 4.000 koron.

b) kolej lokalna Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

Po dzień 31. lipca 1903. wynoszą koszta budowy . .	8,519.384	K.	91 gr.
na dalsze wydatki, procenta interkalarne, rezerwę na nieprzewidziane preliminuje się	630.615	„	09 „
zwiększony kapitał zakładowy wynosi przeto	9,150.000	K.	00 gr.
dotychczasowy kapitał	7,840.000	„	00 „
Przekroczenie przeto wynosi . . .	1,310.000	K.	00 gr.
Sprawozdaniem z dnia 26. kwietnia 1900. L. 27.423 (aleg. 141) przewidziano niedobór w kwocie	900.000	„	00 „
t. zn. mniejszy o	410.000	K.	00 gr.

Zwiększone to przekroczenie kapitału zakładowego powodują najpierw koszta rekonstrukcyi części linii kolejowej koło Delatyna zniszczonej wielkiemi wodami w lipcu 1900. Z ogólnych kosztów tej rekonstrukcyi w kwocie 412.208 koron 38 gr. przypada kwota 176.228 koron 88 gr. na rachunek eksploatacyi, podczas gdy resztę w kwocie 235.979 koron 50 gr. pokrywa rachunek budowy.

Z kosztów wymiany progów miękkich na dębowe przypada różnica wartości tych progów na rachunek budowy w kwocie 155.225 koron, które nie mogły być jeszcze wstawione w preliminarz z r. 1900. Celem zabezpieczenia ruchu w porze zimowej przed zawiejami śnieżnemi przewiduje się obecnie wydatek na śniegowce w kwocie 15.000 koron. Dla ożywienia ruchu towarowego postanowiono dodatkowo w przystanku Rakowczyk urządzić ładownię kosztem 3.500 koron. Na żądanie władz państwowych postawiono latarnie ostrzegawcze na mijalniach kosztem 1350 koron.

c) kolej lokalna Piła-Jaworzno.

Koszta budowy po dzień 31. lipca 1903. wynosiły . . .	1,700.497	K.	66 gr.
na dalsze wydatki, procenta interkalarne, rezerwę na nieprzewidziane preliminuje się kwotę	79.502	„	34 „
Zwiększony kapitał zakładowy wynosi przeto	1,870.000	K.	00 gr.
dotychczasowy kapitał	1,421.000	„	00 „
Przekroczenie zatem	449.000	K.	00 gr.
Gdy zaś w r. 1900. na to przekroczenie preliminowano kwotę .	340.000	„	00 „
przeto przekroczenie obecnie wynosi więcej	109.000	K.	00 gr.

Zwiększone te koszta spowodowane zostały kosztami następujących robót i budowli, jakoteż wydatkami, których nie można było jeszcze przewidzieć w r. 1900, a mianowicie postawieniem mostku w Kątach po nad tory kolei lokalnej dla kopalni galmanu dla umożliwienia jej wywozu wydobytej z kopalni ziemi, kosztem 10.880 koron. Koszta wykupna gruntów wraz z kosztami założenia księgi kolejowej i odgraniczenia szlaku kolejowego wzrosły o około 5000 koron; urządzenie i założenie definitywnej stacyi wodnej w Jaworznie kosztowało 4.400 koron, gdyż pierwotna studnia zawiodła; nadto mostek dla pieszych w stacyi Chrzanów po nad tory kosztował o 3.500 koron więcej z powodu wymagań kolei północnej i ministerstwa kolejowego. Koszta złączenia w Chrzanowie z ko-

leją północną i przejazdu tej kolei po nad tory kolei lokalnej wyniosły więcej około 25.000 koron. Z powodu nieukończenia na umówiony termin budowy przez przedsiębiorstwo i zwleczenia z tego powodu otwarcia ruchu o dalsze 4 miesiące wzrosły koszta zarządu, kierownictwa i nadzoru budowy około 12.000 koron. Procenta interkalarne wynoszą więcej około 35.000 koron; obecnie preliminujemy na nieprzewidziane o 13.300 koron więcej.

Zaznaczamy tu w końcu, że przedsiębiorstwo budowy wystąpiło z pretensyami na kwotę 517.294 koron 79 gr. z najrozmaitszych tytułów, że jednak ani Towarzystwo kolejowe ani Wydział krajowy nie mogły uznać tych pretensyi. Sprawa jest w toku przed sądem polubownym.

3. Udział państwa i stron interesowanych w częściowem pokryciu zwiększonych kapitałów zakładowych.

Jak już w poprzednich sprawozdaniach Wydział krajowy zaznaczył, wdrożył pismem z dnia 3. lipca 1900 l. 36.166 rokowania z c. k. rządem o pokrycie częściowe przez fundusz państwowy zwiększonych kapitałów zakładowych kolei lokalnych Trzebinia-Skawce, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno. Wynikiem tych rokowań było udzielone pismem c. k. Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 2. kwietnia 1901. l. 7225/2 zapewnienie c. k. rządu przyczynienia się udziałem najwyżej w kwocie 309.000 koron dla kolei Trzebinia-Skawce, 365.000 koron dla kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i 133.000 koron dla kolei Piła-Jaworzno w zamian za akcye zakładowe tych kolei w równej wartości imiennej.

Udziały te zostały udzielone ustawą z 1. lipca 1901. Dz. u. p. Nr. 85, a dotychczas w całości wpłacone na kolej Trzebinia-Skawce i Delatyn-Kołomyja-Stefanówka; na kolej Piła-Jaworzno wpłacono dotychczas kwotę 94.000 koron, tak że pozostaje jeszcze do żądania kwota 39.000 koron.

Rokowania ze stronami interesowanemi o objęcie udziałów w tych powiększeniach kapitałowych, o ile te rokowania w ogóle mogły być podjęte, nie przyniosły żadnego dodatniego rezultatu.

Jedynie przekroczenie przy kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka znajduje częściowe pokrycie w kwocie 79.200 koron przez interesentów dostarczonej; albowiem z mocy uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. lutego 1896. upoważniony był Wydział krajowy objąć imieniem kraju na podstawie dochodu gwarantowanego przez interesowane powiaty i gminy w kwocie rocznej 70.882 koron, akcye zakładowe w imiennej kwocie nie niższej niż 1,496.000 koron. Wskutek korzystniejszego jednak, niż wówczas preliminowano, sfinansowania na ten cel zaciągniętej pożyczki, gwarancya ta wystarcza na objęcie akcyi zakładowych za większą kwotę o 79.200 koron, t. j. za kwotę 1,575.200 K.

4. Zaliczki na tymczasowe pokrycie zwiększonych kosztów budowy.

Z mocy upoważnienia udzielonego przez Wysoki Sejm uchwałami na wstępie powołanemi z dnia 4. maja 1900. r. Wydział krajowy udzielał z krajowego funduszu kolejowego zaliczek na tymczasowe pokrycie wydatków spowodowanych zwiększonymi kosztami budowy.

Według stanu z dnia 31. lipca 1903 zaliczki te wynosiły dla

kolei lokalnej	Trzebinia-Skawce	495.838 K.	19 gr.
„ „	Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	586.206 „	59 „
„ „	Piła-Jaworzno	278.592 „	16 „

Udzielenie zaliczki dla kolei Delatyn-Kołomyja Stefanówka w kwocie 130.406 K. 59 gr. większej, jak również zaliczki dla kolei Piła-Jaworzno w kwocie 71.592 koron 16 groszy większej, niż Wysoki Sejm zezwolił powołanemi uchwałami, tłómaczy się wydat-

kami, których nie można było odwlec bez narażenia funduszów towarzystw kolejowych, względnie gwarantującego krajowego funduszu kolejowego na procesa i straty.

Zresztą przewyżki te stanowią w znacznej części procenta interkalarne, głównie przez krajowy fundusz kolejowy pobrane.

5. Ustalenie kapitałów zakładowych i plan sfinansowania zwiększonych kosztów budowy.

Wydział krajowy wnosi na podstawie powyższych wywodów i zestawień ustalenie kapitałów zakładowych tych trzech kolei, jak następuje:

a) Kolej lokalna Trzebinia-Skawce.

Wykazany w ustępie 2. a) niniejszego sprawozdania niedobór kapitału zakładowego wynosi efektywnie . . . . . 1,000.000 K. — gr.
z których pokrywa państwo w zamian za akcye zakładowe . . 309.000 „ — „
pozostaje przeto efektywnie do pokrycia . . . . 691.000 K. — gr.

Gdy uzyskanie datków ze strony interesentów okazało się niemożliwe, wskazanem jest pokryć ten niedobór przez zaciągnięcie przez kolej lokalną dodatkowej 4%-wej pożyczki gwarantowanej przez kraj w wysokości 720.000 K, biorąc za podstawę kurs zrealizowania po 96%.

Roczna rata oprocentowania i umorzenia tej pożyczki wyniesie 32.000 K.

Wobec korzystnej rentowności tej kolei rata ta roczna zapewne nie obciąży gwarantującego funduszu kolejowego, gdyż czyste dochody kolei wystarczą nie tylko na ratę pierwotnej pożyczki, ale i na ratę pożyczki dodatkowej.

W ten sposób uzupełniony kapitał zakładowy składałby się:

1.	z gwarantowanej pożyczki pierwszeństwa . .	3,320.000 K. — gr.
2.	z gwarantowanej pożyczki dodatkowej . .	720.000 „ — „
3.	z akcyi pierwszeństwa	900.000 „ — „
4.	z akcyi zakładowych pierwotnej emisyi . .	1,680.000 „ — „
5.	„ „ drugiej emisyi . . .	309.000 „ — „
	Razem . .	6,929.000 K. — gr.

W kapitale tym udział kraju wynosiłby:

a)	w gwarantowanych pożyczkach	4,040.000 K. — gr.
b)	w akcyach pierwszeństwa	266.000 „ — „
	Łącznie . .	4,306.000 K. — gr.

która to kwota nie przekracza ustawowej granicy udziału kraju t. j. dwóch trzecich całego kapitału zakładowego.

b) Kolej lokalna Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

Niepokryte pierwotnym kapitałem zakładowym zwiększone koszta budowy wynoszą (jak wykazano w punkcie 2. b) niniejszego sprawozdania) . 1,310.000 K. — gr.
Z tego pokrywa udział państwa . . 365.000 K. — gr.
Udział interesentów . . . . 79.200 „ — „ 444.200 „ — „
Pozostaje do pokrycia efektywnie . . . . 865.800 K. — gr.

podobnie jak przy kolei Trzebinia-Skawce przez pożyczkę gwarantowaną przez kraj, a którą zaciągnie Towarzystwo kolejowe.

Celem uzyskania powyższej sumy 865.800 K. trzeba będzie przy kursie sfinansowania po 96% zaciągnąć 4%-ową pożyczkę w nominalnej wysokości 900.000 K., a roczne raty oprocentowania i umorzenia wynosić będą 39.900 K.

W ten sposób powiększony kapitał zakładowy kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka składałby się:

1.	z pierwotnej gwarantowanej pożyczki . . .	5,200.000 K. — gr.
2.	z dodatkowej gwarantowanej pożyczki . . .	900.000 „ — „
3.	z akcyi zakładowych pierwotnej emisyi . . .	2,640.000 „ — „
4.	„ „ drugiej emisyi	441.200 „ — „
	Razem . .	9,184.200 K. — gr.

Udział kraju w tym kapitale zakładowym udzielony w formie gwarancyi pożyczek w sumie 6,100 000 K nie przekracza dwóch trzecich części całego kapitału.

C. Kolej lokalna Piła-Jaworzno.

Koszta budowy tej kolei, jak to wykazano w punkcie 2-gim lit c, niniejszego sprawozdania, przewyższają pierwotny kapitał zakładowy o kwotę . 449.000 K. — gr.
z której pokrywa udział państwa . . . . . 133.000 „ — „

Resztę w kwocie . . . . . 316.000 K. — gr.
wobec braku jakichkolwiek udziałów stron interesowanych należy pokryć przez zaciągnięcie przez Towarzystwo kolejowe 4%-wej pożyczki gwarantowanej przez kraj. Na pokrycie powyższej kwoty przy kursie 96% trzeba będzie zaciągnąć pożyczkę w kwocie . . 330.000 „ — „
a roczne raty oprocentowania i umorzenia wynosić będą 14.700 K.

Przy tej sposobności zauważa się, że interesenci miejscowi przyczynili się udziałem koron 25.000 w zamian za akcye zakładowe do kosztów budowy przedłużenia kolei Piła-Jaworzno zezwolonej uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902. Udział ten już wpłynął.

Kapitał zakładowy w ten sposób uzupełniony będzie się przeto składać:

1.	z pierwotnej gwarantowanej pożyczki w kwocie .	928.000 K. — gr.
2.	z dodatkowej gwarantowanej pożyczki . . .	330.000 „ — „
3.	z akcyi zakładowych pierwszej emisyi . . .	464.000 „ — „
4.	z akcyi zakładowych drugiej emisyi . . .	158.000 „ — „
5.	z udziału bezzwrotnego (à fond perdu) . .	29.000 „ — „
		1,909.000 K. — gr.

Udział kraju w tym kapitale zakładowym udzielony w formie gwarancyi pożyczek w sumie 1,258.000 koron nie przekracza dwóch trzecich części całego kapitału.

6. Stan krajowego funduszu kolejowego.

W sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Departamentu IV. w sprawach kolejowych za czas od 30. listopada 1901. do 1. grudnia 1902. nie mógł być z całą dokładnością przedstawiony stan krajowego funduszu kolejowego z powodu nieznajomego jeszcze wówczas obciążenia tego funduszu, które wyniknie z powiększenia kapitałów zakładowych kolei lokalnych Trzebinia-Skawce, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno.

Obecnie tedy na podstawie powyżej obliczonych obciążeń z tego tytułu, przedstawia się stan dochodów krajowego funduszu kolejowego następująco:

Roczna dotacya z funduszu krajowego po . . . 750.000 K. — gr.
roczne zwolnienia funduszu kolejowego na podstawie dochodów kolei lokalnych, przyjęte przez Wysoki Sejm uchwałą z 4. lipca 1901. . 200.000 „ — „
Razem . . 950.000 K. — gr.

Na tych *stałych przychodach* funduszu kolejowego ciążą następujące zobowiązania:

1.	roczne raty od pożyczek czy to gwarantowanych przez kraj czy też zaciągniętych przez kraj według 6. punktu sprawozdania Wydziału krajowego z czynności Dep. IV. w sprawach kolejowych za czas od 30. listopada 1901. do 1. grudnia 1902. . . .	870.000 K. — gr.	
2.	roczne raty od pożyczek w sumie łącznej 1,950.000 koron zaciągnąć się mających na powiększenie kapitałów zakładowych kolei Trzebibinia-Skawce, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno (jak wyżej punkt 5) około . .	86.600 K. — gr.	956.600 K. — gr.
	pozostaje przeto niepokrytych rocznie		6.600 K. — gr.

Nadto roczne raty od pożyczki, którą się ma zaciągnąć na kolej lokalną Przeworsk-Bachórz (Dynów) po myśli sprawozdania Wydziału krajowego do Wysokiego Sejmu z dnia 2. września 1903. LW. 77.269, z powodu przedłużenia tej kolei do Dynowa, wzrosną w stosunku przypadającej części tych kosztów na pożyczkę gwarantowaną o około . . . . . 6.000 „ — „

Pozostanie przeto jeszcze do pokrycia rocznie . . 12.600 K. — gr.

Roczna ta kwota znachodzi pokrycie w odsetkach od zapasów złożonych na 3% rachunku bieżącym w Banku krajowym. Utrzymywanie stale znaczniejszej gotówki w zapasie funduszu kolejowego jest rzeczą wskazaną względami administracyjno-rachunkowemi. Odsetki od tych zapasów pokrywać powinny w zupełności powyżej wykazaną roczną kwotę 12.600 K.

W ten sposób dochody roczne krajowego funduszu kolejowego wyczerpane są w zupełności rocznemi zobowiązaniami tego funduszu.

Stan zasobów krajowego funduszu kolejowego z dniem 31. lipca 1903. przedstawia się następująco:

1.	W zaległych ratach interesentów		34.623 K. 33 gr.
2.	Zwrotne zaliczki na budowę względnie eksploatacyą udzielone kolejom lokalnym		330.002 „ 19 „
3	Zwrotne zaliczki na tymczasowe pokrycie przekroczeń budowy kolei:		
	a) Trzebinia-Skawce . .	495.838 K. 19 gr.	
	b) Delatyn-Kołomyja-Stefanówka .	586.206 „ 59 „	
	c) Piła-Jaworzno . . .	278.592 „ 16 „	1,360.636 „ 94 „
4.	Zwrotne zaliczki udzielone kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka w zastępstwie c. k. Rządu		127.002 „ 75 „
5.	Bieżące nadpłaty z tytułu gwarancyi kraju przypadające w r. 1903. do zwrotu		235.261 „ 43 „
6.	W oprocentowanych przez gwarantów akcyach kolei Chabówka-Zakopane		370.000 „ — „
7.	W 4% obligacyach kolejowych Banku krajowego imiennie 22.000 K., nabytych po kursie 97% . . .		21.340 „ — „
8.	Lokacya w Banku krajowym na 3% rachunku bieżącym		2,303.608 „ 56 „
		Razem . .	4,782.475 K. 20 gr.

Z kwoty tej są *rozporządzalne* zasoby:

1.	Zwrotne zaliczki udzielone kolejom lokalnym w łącznej sumie		2,036.959 „ 56 „
2.	W 4% obligacyach kolejowych Banku krajowego jak wyżej pod 7.		21.340 „ — „
3.	Lokacya w Banku krajowym jak wyżej pod 8. . .		2,303.608 „ 56 „
		Razem . .	4,361.908 K. 12 gr.

Od tej sumy należy strącić:

1. pożyczkę bieżącą przyrzeczoną uchwałą Wysokiego Sejmu z 11. lipca 1902 dla kolei Piła-Jaworzno na budowę przedłużenia linii . . 370.000 K. — gr.
2. 3-cią ratę na kolej lokalną Janów-Jaworów . . . . 100.000 „ — „ 470.000 K. — gr.

W ten sposób otrzymalibyśmy kwotę . . . . 3,891.908 K. 12 gr.

Od tego udział kraju w kapitale zakładowym projektowanej kolei lokalnej Lwów-Podhajce po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. lipca 1902. . . . . 1,500.000 „ — „

Pozostaje przeto kapitał . . . . . 2,391.908 K. 12 gr.

jako granica, w której Wydział krajowy będzie mógł przy dotychczasowej dotacyi funduszu kolejowego zrobić użytek z upoważnień uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 4. lipca 1901, co do poparcia objętych tą uchwałą kolei lokalnych drugiego programu.

Z kwoty tej mają korzystać koleje lokalne w miarę dopełnienia warunków zastrzeżonych powołaną uchwałą z dnia 4. lipca 1901. (Ustęp V.).

7. Wyniki eksploatacyjne za rok 1902.

Ostatnie sprawozdanie doroczne z czynności w sprawach kolejowych zamknięte z 1. grudnia 1902. nie zawiera wyników eksploatacyjnych kolei lokalnych przez kraj popartych za r. 1902.

Pozostawiając szczegóły do najbliższego dorocznego sprawozdania, poniżej zestawiamy dotychczasową rentowność kolei lokalnych I-go programu z uwzględnieniem wyników z roku 1902:

Kolej	otwarcie ruchu nastąpiło	Wynik eksploatacyi w koronach + (nadwyżka dochodów nad wydatki ruchu) — (niedobór)					
		1897	1898	1899	1900	1901	1902
Borki wielkie-Grzymałów	$^{12}/_{8}$ 1897	+10423·77	+26031·45	+27393·24	+37144·87	+40088·79	+45573·1
Łupków-Cisna	$^{22}/_{1}$ 1898	—	—43661·50	—6307·90	+7097·44	+21017·87	+41030·2
Trzebinia-Skawce	$^{15}/_{8}$ 1899	—	—	+16029·23	+70789·80	+100432·20	+161244·9
Chabówka-Zakopane	$^{25}/_{10}$ 1899	—	—	+7769·11	+112544·87	+109984·62	+143635·7
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka	$^{18}/_{11}$ 1899	—	—	—12263·88	—164026·32	+54869·23*	+52168·8
Piła-Jaworzno	$^{27}/_{10}$ 1900	—	—	—	—5938·98	—14693·91	+401·57
Kraków-Kocmyrzów	$^{11}/_{12}$ 1899	—	—	—	+13835·58	+22898·85	+28872·31

*) Część kosztów rekonstrukcyi linii wskutek powodzi z r. 1900 w kwocie 176228·88 koron obciąża rachunek zwłok kosztów eksploatacyi.

8. Wnioski.

Zamykając sprawozdanie swe, uprasza Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do podwyższenia imieniem kraju udzielonej uchwałami sejmowemi z dnia 8. lutego 1895. i z dnia 15. lutego 1897. kolei lokalnej Trzebinia-Skawce gwarancyi dochodów o tę kwotę, która potrzebną jest do oprocentowania po cztery od sta (4%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i prawidłowego umorzenia najdalej do końca r. 1968. pożyczki, którą Towarzystwo akcyjne tej kolei zaciągnie w imiennej sumie nie wyższej niż 720.000 koron na pokrycie zwiększonych kosztów budowy, a która wpisaną będzie w księdze kolejowej na karcie ciężarów na drugiem miejscu t. j. po pożyczce pierwszeństwa w sumie 3,320.000 koron.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do podwyższenia imieniem kraju udzielonej uchwałami sejmowemi z dnia 8. lutego 1895. i z dnia 8. lutego 1896. kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka gwarancyi dochodów o tę kwotę, która potrzebną jest do oprocentowania po cztery od sta (4%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i prawidłowego umorzenia najdalej do końca r. 1968. pożyczki, którą Towarzystwo akcyjne tej kolei zaciągnie w imiennej sumie nie wyższej niż 900.000 koron na pokrycie zwiększonych kosztów budowy, a która wpisaną będzie w księdze kolejowej na karcie ciężarów na drugiem miejscu t. j. po pożyczce pierwszeństwa w sumie 5,200.000 K.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do podwyższenia imieniem kraju udzielonej uchwałami sejmowemi z dnia 8. lutego 1895. i z dnia 8. lutego 1896. kolei lokalnej Piła-Jaworzno gwarancyi dochodów o tę kwotę, która jest potrzebną do oprocentowania po cztery od sta (4%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i prawidłowego umorzenia najdalej do końca r. 1968. pożyczki, którą Towarzystwo tej kolei zaciągnie w imiennej sumie nie wyższej niż 330.000 koron na pokrycie zwiększonych kosztów budowy, a która wpisaną będzie w księdze kolejowej na karcie ciężarów na drugiem miejscu t. j. po pożyczce pierwszeństwa w sumie 928.000 koron.

4. Warunki zaciągnięcia tych pożyczek i ich zrealizowania, jak również warunki przyznania tych zwiększonych gwarancyi dochodów ustanowi Wydział krajowy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąmbski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 77.269/903. We Lwowie, dnia 4. września 1903.

Aleg. 247

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o finansowem poparciu przez kraj budowy wąsko-torowej kolei lokalnej Przeworsk- Bachórz (Dynów).

Wysoki Sejmie!

Według sprawozdania Wydziału krajowego z czynności Departamentu IV. w sprawach kolejowych za czas od 10. listopada 1899 do 30. listopada 1900 (punkt 2) imienny kapitał zakładowy kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów) obliczony był na kwotę 3,400.000 koron, z której pokryć ma państwo 834.000 koron, interesenci miejscowi 300.000 koron, reszta zaś 2,266.000 koron dostarczona być ma na podstawie krajowej gwarancyi dochodów kolei.

Okoliczności naprowadzone już w sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w sprawach kolejowych za czas od 1. grudnia 1900 do 30. listopada 1901 wskazywały, że pierwotnie preliminowany ten kapitał budowy nie wystarczy, co też stwierdziła Komisya kolejowa Wysokiego Sejmu w sprawozdaniach swych z 30. czerwca 1901 i z 27. czerwca 1902.

Na podwyższenie kosztów budowy wpłynęła znacznie zarządzona przez c. k. Ministerstwo kolei żelaznych budowa tunelu na dziale wód, który linia kolejowa między Jawornikiem polskim a Szklarami przekracza, zamiast pierwotnie projektowanej trasy serpentynowej. Trasa tunelowa skraca długość linii o 4 kilometry i nie da się zaprzeczyć, że jest korzystniejszą, gdyż krótsza linia wytrzymuje łatwiej konkurencyę z przewozem furmankami.

Podrożenie jednak kosztów budowy wynosi z tego powodu co najmniej 300.000 koron. Nadmiernie wysokie koszta przedwstępne i wypracowania aż 3 projektów dla tej linii spowodowane zmiennemi zarządzeniami władz centralnych, jakoteż usunięcie niezliczonych trudności w doprowadzeniu projektu tej kolei do skutku, jak nie mniej ośmioletnie stadyum przygotowawcze pochłonęło niestosunkowo wysoką kwotę, która przekracza znacznie wysokość normalnych kosztów przedwstępnych i projektu.

Kosztorys pierwotny sporządzony na podstawie projektu przedwstępnego był w ogóle za nisko trzymany; w szczególności ceny wykupna gruntów niestosunkowo nisko preliminowane. Podobnie i inne pozycye kosztorysu, jak budynki, koszta złączenia w Przeworsku stacyi kolei lokalnej ze stacyą kolei państwowej i inne wymagają z powodu zwiększonych żądań zarządu kolei państwowych znaczniejszych wydatków, niż je przewidziano w kosztorysie pierwotnym.

Nadto okazała się potrzeba przedłużenia linii pierwotnie projektowanej, która miała się kończyć w Bachórzu, na południe po za miasto Dynów.

W zeszłym roku wniósł Wydział Rady powiatowej w Brzozowie, imieniem swego powiatu, petycyę do Wysokiego Sejmu o zezwolenie na to przedłużenie, a Komisya kolejowa Wysokiego Sejmu sprawozdaniem z dnia 30. czerwca 1902 L. s. 752/902 przedstawiła wniosek przychylenia się do tej petycyi.

Rozchodzi się o zbliżenie stacyi końcowej do miasta Dynowa przez przedłużenie linii o 3 kilometry na południe. Przedłużenie to odpowiada nie tylko miejscowym interesom miasta Dynowa, ale nadto i interesom części powiatu brzozowskiego, położonej w dolinie Sanu, która jako jedna z najżyźniejszych okolic kraju nadaje się bardzo do uprawy buraków. Przez przedłużenie to powiększy się bezwątpienia okręg ciążenia kolei Przeworsk-Dynów, co wpłynie na podniesienie jej rentowności.

Nadto zbliży się kolej do Sanu, umożliwi eksploatacyę szutrowisk i zaopatrzenie powiatów północnych w żwir, które obecnie odczuwają brak tego materyału do konserwacyi dróg.

Dobitnym wyrazem potrzeby i użyteczności tego przedłużenia kolejowego jest finansowe przyczynienie się interesentów miejscowych w wysokości jednej szóstej kosztów budowy przedłużenia.

Koszta te oblicza się na 180.000 koron, z których rząd i interesenci mieliby pokryć jedną trzecią, to jest kwotę 60.000 koron, podczas gdy kraj podniósłby swą gwarancyą o dochód potrzebny do oprocentowania i umorzenia kwoty resztującej, t. j. 120.000 koron.

Na wysokość więc kapitału zakładowego, obliczonego obecnie na podstawie projektu szczegółowego, ostatecznych cen i rozdania robót przedsiębiorstwu budowy, składają się następujące pozycye:

A) pierwotna linia:	
a) koszta robót oddanych przedsiębiorstwu budowy . .	2,350.000 K
b) koszta robót i dostaw we własnym zarządzie . .	1,559.000 „
c) fundusz rezerwowy	60.000 „
B) przedłużenie:	
a) koszta robót oddać się mających przedsiębiorstwu budowy	120.800 „
b) koszta robót i dostaw we własnym zarządzie . .	50.000 „
łącznie efektywne zapotrzebowanie .	4,139.800 K
Do tego koszta sfinansowania pożyczki pierwszeństwa, procenta interkalarne i koszta eskontu udziału państwa.	306.200 „
Kapitał imienny wynosi przeto	4,446.000 K
i wykazuje w porównaniu z pierwotnie preliminowanym	3,400.000 „
niepokrytą nadwyżkę	1,046.000 K.

Pertraktacye przeprowadzone w c. k. Ministerstwie kolei żelaznych odniosły ten skutek, że c. k. Rząd przyrzekł subwencyę państwową z zastrzeżeniem ustawowego upoważnienia.

Na tej podstawie z kapitału imiennego w kwocie . . 4,446.000 K przypadłoby:

a) na interesentów miejscowych	330.000 „
b) na państwo	1,152.000 „
c) na gwarancyę kraju	2,964.000 „

Wydział krajowy wnosi przeto podwyższenie gwarancyi kraju dochodów kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów), potrzebnych do oprocentowania po 4%, opłacenia bankowego dodatku administracyjnego i umorzenia pożyczki dodatkowej w sumie nie wyższej niż 698.000 koron i uprasza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje za użyteczną i potrzebną budowę przedłużenia kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów) o około 3 kilometry z końcową stacyą na południe po za miastem Dynów.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do podwyższenia imieniem kraju udzielonej uchwałą Rady Wydziału krajowego z dnia 30. marca 1900 r. L. 17.304 z mocy uchwały sejmowej z dnia 30. grudnia 1899 r. — kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów) gwarancyi dochodów o tę kwotę, która jest potrzebna do oprocentowania po cztery od sta (4%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i prawidłowego umorzenia najdalej do końca r. 1968 pożyczki, którą koncesyonaryusz tej kolei zaciągnie w imiennej sumie nie wyższej niż 698.000 koron na pokrycie zwiększonych kosztów budowy, a która wpisaną będzie w księdze kolejowej na karcie ciężarów na drugiem miejscu, tj. po pożyczce pierwszeństwa w sumie 2,266.000 koron.

3. Warunki zaciągnięcia tej pożyczki i jej zrealizowania, jak też warunki przyznania zwiększonej gwarancyi ustanowi Wydział krajowy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 11.589/903. We Lwowie, dnia 10. lutego 1903.

Alegr. 248

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budowie projektowanej kolei lokalnej Tarnów-Szczucin o torze normalnym.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 4. lipca 1901 upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do do finansowego poparcia budowy kolei lokalnej Tarnów-Szczucin o torze wąskim.

Ze względów na miejscowe stosunki jest jednak dla tej kolei jedynie tor normalny odpowiedni. Głównym artykułem przewozowym będzie dla tej kolei węgiel i bydło. Przeładowywanie węgla z wagonów normalnych na wąskotorowe przynosi zawsze wielką szkodę; podobnie i bydło nie znosi przeładowywania.

Projektowana kolej leży w równinie, wobec czego przy tej kolei zanikają korzyści budowy kolei wąskotorowej, gdyż nie zachodzi tu potrzeba wyzyskiwania terenu ostrymi łukami. Również i roboty ziemne będą nieznaczne. Różnica więc kosztów budowy kolei wąskotorowej i normalnotorowej jest stosunkowo za mała, aby mogła zrównoważyć trudności i niedogodności w prowadzeniu ruchu na torze wąskim. Podobnie i ze względów ogólno-państwowych w budowie tej kolei o normalnym torze zainteresowanie c. k. Rządu będzie znacznie większe, tak że należy się spodziewać, że udział państwa uzupełni udział miejscowych interesentów do połowy kapitału zakładowego.

Z tych powodów wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do przeprowadzenia rokowań z c. k. Rządem o uzyskanie koncesyi dla kolei lokalnej Tarnów-Szczucin jako normalnotorowej i do finansowego poparcia imieniem kraju budowy tej kolei o torze normalnym pod warunkami wyrażonymi w uchwale sejmowej z dnia 4. lipca 1901 o poparciu przez kraj budowy kolei lokalnych drugiego programu“.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Stanisław Dąmbski w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 94.541/02. We Lwowie, dnia 12. grudnia 1902.

Alog. 249

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z usprawiedliwieniem kredytu w kwocie 6.000 kor. wstawionego w Rubr. II. poz. 23. preliminarza budżetu kraj. na rok 1903 na koszta lustracyi szpitali powszechnych.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwały powziętej przez Wys. Sejm na posiedzeniu w dniu 5. lipca b. r. l. 1.217 (ustęp 6) Wydział krajowy powołał ankietę dla spraw szpitalnych w myśl wniosku posła Antoniego Marsa i zaprosił do współudziału w tej ankiecie P. T. Posłów sejmowych: Włodzimierza Kozłowskiego, Jana Trzecieskiego, dr. Stanisława Jabłońskiego, Wincentego Kraińskiego, dalej profeserów fakultetu medycznego ze Wszechnicy lwowskiej i krakowskiej pp.: dr. Henryka Jordana, dr. Antoniego Gluzińskiego, dr. Antoniego Marsa, Radcę Dworu i Protomedyka, dr. Józefa Merunowicza, wreszcie: Inspektora szpitali powsz. dr. Jana Stella-Sawickiego; dyrektorów szpitali krajowych w Krakowie i we Lwowie pp.: dr. Stanisława Ponikłę, dr. Józefa Starzewskiego, zast. dyrektora zakładu kulparkowskiego, dr. Władysława Kohlbergera, dyrektora szpitala powsz. w Przemyślu, dr. Józefa Madeyskiego, rządcę szpitala lwowskiego, p. Jana Jasińskiego, rewidentów rachunkowych Wydziału krajowego, pp. Antoniego Niedzielskiego i Aleksandra Holukę.

Obradom ankiety przewodniczył Szef Dep. V. w Wydziale krajowym, Mieczysław Onyszkiewicz. Obowiązki sekretarza spełniał Władysław Słomkowski, sekretarz Wydziału krajowego.

Jako substrat służyć mający za podstawę do obrad ankiety rozesłanym został jej członkom kwestyonarz opracowany w porozumieniu z wnioskodawcą.

Obrady ankiety odbyły się w dniach 3. i 4. grudnia b. r. w Wydziale krajowym, z których spisanym został protokół stenograficzny i przedłożonym będzie Wys. Sejmowi po wydrukowaniu — a to po myśli polecenia zawartego w powyższej uchwale.

Zanim to jednak nastąpić będzie mogło — Wydział krajowy wobec konieczności jak najrychlejszego zamknięcia i ustalenia poszczególnych rubryk preliminarza budżetu kraj. na rok 1903, tudzież w uznaniu podniesionej między innemi nieodzownej potrzeby wydatniejszej kontroli nad gospodarką szpitali, postanowił zamieścić już w preliminarzu

budżetu na r. 1903 kredyt na ten cel w sumie 6.000 koron a to z następujących powodów.

W toku obrad ankiety podniesiono jednomyślnie uznawany i przez Wydział krajowy fakt, iż wobec znacznego pomnożenia liczby szpitali, która wzrosła w dwójnasób od chwili objęcia w zarząd Wydziału krajowego ich administracyi, tudzież wobec rozszerzenia ich czynności dotychczasowa przeważnie tylko lekarska lustracya tych zakładów wykonywana przez inspektora szpitali, jest niewystarczającą, że zatem wzmocnienie tej kontroli również pod względem rachunkowo - administracyjnym staje się nieodzowną koniecznością, i jak najrychlej wprowadzonem być winno. Zadaniem tej kontroli będzie wprowadzenie jednolitego systemu rachunkowości i gospodarki w szpitalach prowincyonalnych, opartej na fachowo ułożonych podstawach budżetowania przy zestawianiu rzeczywistych wyników tej gospodarki, która to czynność, pomimo licznych pouczeń i instrukcyi dla braku sił ukwalifikowanych w tych szpitalach wiele pozostawia do życzenia i utrudnia zestawienie dokładnego obrazu administracyi szpitalnej w ogólności.

Nadto obowiązkiem organu rachunkowo-administracyjnego będzie przy wyczerpującem badaniu szczegółów gospodarki szpitali powszechnych udzielać kancelaryi szpitalnej objaśnień i wskazówek fachowych, odnoszących się do prowadzenia korespondencyi o koszta leczenia, zawieranie umów o dostawy dla szpitala, przestrzegania ścisłego ich dotrzymywania, likwidowania odnośnych należytości i t. p.

Wprowadzenie takiego organu kontroli jako siły pomocniczej Dep. V. unormuje należycie i ułatwi czynności i zadania szpitali ponadto zaś dozwoli uchylić przejawiające się braki w wprowadzeniu gospodarki tych zakładów a przeto wpłynie na osiągnięcie pewnych oszczędności w gospodarce i kosztach całej administracyi, jeśli kontrola przynajmniej dwa razy do roku w każdym szpitalu dokonywana, na podanych wskazówkach opierać się będzie.

Równie niezbędną jest częstsza inspekcya lekarska szpitali powszechnych nie tylko dla wykonywania nadzoru w kierunku leczniczym ale nadto celem badania i czuwania, czy szpital nie przytrzymuje bez potrzeby chorych nie kwalifikujących się do leczenia — powodując przez to zbyteczny wydatek w kosztach utrzymania.

Ustanowiony atoli ryczałt na objazdy szpitali w sumie 800 kornn rocznie okazuje się obecnie już nie wystarczającym nawet na jednorazową w ciągu roku inspekcyę lekarską istniejących 34 szpitali powszechnych, i dla skutecznego wykonywania nadzoru znacznie podwyższonym być winien.

Wstrzymując się na razie z przedstawieniem dalszych wniosków, jakie na podstawie wyników obrad ankiety w kierunku wprowadzenia oszczędności i ulepszeń w administracyi szpitali Wys. Sejmowi przedłożyć będziemy mogli wraz z drukowanym protokołem tych obrad, Wydział krajowy uważa jadnak za rzecz najpilniejszą wprowadzenie kontroli rachunkowo-administracyjnej, tudzież zarządzenia częstszej inspekcyi lekarskiej szpitali już z początkiem roku przyszłego. Po upływie roku zaś i w miarę wyników osiągniętych z zarządzeń powyższych, Wydział krajowy przedstawi Wys. Sejmowi konkretne wnioski w kierunku ustanowienia stałego organu dla kontroli rachunkowo - administracyjnej, tudzież stałego unormowania inspekcyi lekarskich szpitali powszechnych.

Na podstawie szczegółów powyższych Wydział krajowy uprasza:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Sejm przyjmuje tymczasowe sprawozdanie niniejsze do wiadomości,

II. Sejm zatwierdza wstawiony do rubr. II. p. 23. preliminarza budżetu kraj. na r. 1903 kredyt w sumie 6.000 kor. na koszta podróży i dyety połączone z lustracyą rachunkowo-administracyjną, tudzież inspekcyą lekarską szpitali powszechnych w ciągu roku 1903.

Marszałek krajowy:

A. Potocki, w. r.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz, w. r.

Członek Wydziału kraj.

LW. 79.734/902. We Lwowie, dnia 7. listopada 1902.

Ad. 250

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z usprawiedliwieniem wstawienia do preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na r. 1903 w Rubr. I. poz 9. dodatku osobistego dla kierownika oddziału chorób zakaźnych przy szpitalu powyższym.

Wysoki Sejmie!

Na skutek sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 27. lutego 1900 do l. 10.953 Wysoki Sejm uchwałą z dnia 3. maja 1900 Ls. 3.457 ustanowił przy kraj. szpitalu lwowskim posadę kierownika oddziału chorób zakaźnych z płacą 1600 kor. rocznie, trzema dodatkami pięcioletnimi po 300 kor., pomieszkaniem w naturze i oświetleniem.

Oddział chorób zakaźnych umieszczonym jest w nabytym na ten cel przez Wydział krajowy i urządzonym osobnym pawilonie, obejmującym 49 łóżek.

Wobec notorycznego przepełnienia oddziałów chorych szpitala lwowskiego i uszczuplonych ubikacyi z powodu pomieszczenia klinik ocznej i dermatologicznej, zaszła konieczność odsełania do pawilonu dla zakaźnych także chorych, którzy jako dotknięci chorobami przedstawiającemi mniejsze niebezpieczeństwo zakażenia, jak n. p. tyfus brzuszny, pomieszczani byli dawniej w głównym szpitalu.

Skutkiem tego i po wszechstronnem zbadaniu rozkładu ubikacyi pawilonu dla chorych zakaźnych, okazała się absolutna niemożność wydzielenia w tym pawilonie odpowiedniego mieszkania dla kierownika.

W gmachu szpitala głównego zaś w obecnych warunkach nie ma również choćby najskromniejszej ubikacyi do rozporządzenia, którą przeznaczyćby można na mieszkanie dla kierownika pawilonu zakaźnych, przyznane temuż w naturze wyżej przytoczoną uchwałą Wys. Sejmu.

Z tych powodów, tudzież w uwzględnieniu prośby Dr. Wincentego Arnolda, dotychczasowego kierownika tego pawilonu, który — jak to Dyrektor szpitala w relacyi d. 26. czerwca b. r do l. 3.907 (LW. 48.225/902) stwierdził — obowiązki swe spełnia od lat blisko dziesięciu z wzorową gorliwością i całem zaparciem się i poświęceniem, Wydział krajowy postanowił uchwałą z d. 7. lipca b. r. do l. 48.225/902 przyznać kierownikowi oddziału chorób zakaźnych w zamian za pomieszkanie z opałem i oświetleniem w naturze — dodatek osobisty w kwocie czterysta (400) koron rocznie, począwszy od dnia 1. lipca b. r. aż do chwili stałego podwyższenia płacy, a zarazem przedstawić Wys. Sejmowi wniosek o przyznanie obecnemu kierownikowi, Dr. Wincentemu Arnoldowi dodatku osobistego, wliczalnego do emerytury w kwocie 800 kor. rocznie.

Do powzięcia uchwały powyższej skłoniły Wydział krajowy nie tylko względy na słuszne prawo do żądania bonifikacyi pieniężnej w zamian za przyznane

emolumenta w naturze, ale nadto i okoliczność, iż kierownik oddziału chorób zakaźnych z obowiązku swego narażony na ustawiczne niebezpieczeństwo zarażenia, (któremu już w czasie służby swej dwukrotnie uległ), prawie zupełnie liczyć nie może na praktykę prywatną, którą wyklucza obawa przed wniesieniem zarazków, a wobec tego materyalna egzystencya tegoż niemal wyłącznie tylko do poborów służbowych jest ograniczoną.

Przedstawiając szczegóły powyższe na usprawiedliwienie uchwały swej z dnia 7. lipca b. r. do l. 48225/902, Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Sejm przyjmuje sprawozdanie niniejsze do wiadomości.

II. Sejm przyznaje obecnemu kierownikowi oddziału chorób zakaźnych przy szpitalu lwowskim, Dr. Wincentemu Arnoldowi dodatek osobisty, wliczalny do emerytury w kwocie 800 koron rocznie, począwszy od dnia 1. stycznia 1903 i zatwierdza wstawioną z tego tytułu do preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na r. 1903 w Rubr. I. poz. 9. kwotę 800 koron.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

A. Potocki, w. r.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz, w. r.

Członek Wydziału krajowego.

LW. 66.397/903.

We Lwowie, dnia 3. lipca 1903.

Ales. 251

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem na zmianę etatu płac Dyrektorów szpitala św. Łazarza w Krakowie i zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

Wysoki Sejmie!

Dla szpitala św. Łazarza w Krakowie w r. 1878, a dla zakładu kulparkowskiego w r. 1875 uchwalone zostały przez Wys. Sejm etaty płac Dyrektorów tychże zakładów, a mianowicie brzmi odnośny ustęp:

„I. Szpital św. Łazarza w Krakowie.

1. Dyrektor:

a) płacy 1.600 złr. w. a. (czyli 3.200 K.),
b) pomieszkanie w szpitalu z opałem i światłem (albo 400 złr. ((czyli 800 K.)) relutum),
c) dodatek pięcioletni po 300 złr. (czyli 600 K.).

II. Zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

1. Dyrektor:

a) płacy 2.200 złr. (czyli 4.400 K.),
b) pomieszkanie z opałem,
c) dodatku pięcioletniego po 300 złr. (czyli 600 K.)".

Co do punktu *b)* etatu płac Dyrektora szpitala św. Łazarza w Krakowie zauważa się, że od r. 1893 otrzymuje Dyrektor tego szpitala po wyprowadzeniu się z gmachu szpitalnego na mocy uchwały Wys. Sejmu z 12. maja 1893 relutum za mieszkanie w kwocie 600 złr. czyli 1.200 K.

Od chwili ustanowienia powyższych poborów obu Dyrektorów zwiększyła się znacznie ich czynność, spowodowana rozszerzeniem się od tego czasu obu zakładów wskutek dobudowania nowych pawilonów i zwiększonej liczby chorych, czego dowodem,

	w szpitalu św. Łazarza.	w Kulparkowie.
że gdy było w r. 1877 dni leczenia . .	133.821	159.105
„ „ 1902 „ „ . .	322.121	257.791
przeto było w r. 1902 dni leczenia więcej o aniżeli w roku 1877.	123.970	163.016

Z powodu zwiększonej stąd pracy Dyrektora szpitala św. Łazarza przyznał Wys. Sejm p. Drowi Stanisławowi Ponikle uchwałą z dnia 7. lutego 1895 dodatek osobisty w kwocie 1000 K., podniesiony następnie uchwałą z 3. maja 1900 do wysokości 2000 K.

Co się zaś tyczy zakładu kulparkowskiego, to na podstawie uchwały Wys. Sejmu z 25. maja 1875 Nr. 8. dz. u. k. z r. 1876 Wydział krajowy przyznał zaraz pierwszemu Dyrektorowi tegoż zakładu, a także i jego następcy dodatek osobisty w kwocie 800 złr. czyli 1.600 K.

Znaczny rozrost krajowych zakładów leczniczych w ostatnich latach, absorbujący całą pracę Dyrektora szpitala tak, iż tenże zajęty kierownictwem tak wielkiego zakładu, nie może liczyć na jakikolwiek dochód z praktyki prywatnej, był też powodem, że Wys. Sejm w budżecie szpitala powszechnego we Lwowie podwyższył etatowe pobory Dyrektora tegoż szpitala na łączną kwotę 7.000 K.; przy czem Wys. Sejm miał także na względzie coraz trudniejsze warunki egzystencyi z powodu ciągle wzrastającej drożyzny.

Te same powody skłoniły Wydział krajowy, że uchwałą z 3. lipca b. r. (do LW. 50.521) postanowił przedłożyć Wys. Sejmowi wniosek, ażeby stała płaca Dyrektorów szpitala św. Łazarza w Krakowie i Zakładu kulparkowskiego, wliczalna do emerytury, powiększoną została o kwoty, przyznane przez Wys. Sejm, względnie przez Wydział krajowy z upoważnienia Wys. Sejmu Dyrektorom powyższych zakładów jako dodatki osobiste, t. j. o kwotę 2.000 K., względnie 1.600 K., — tak, aby płaca Dyrektora szpitala św. Łazarza w Krakowie wynosiła 5.200 K., a płaca Dyrektora zakładu kulparkowskiego 6.000 K. W takim razie ustałaby wypłata 2.000 K., które obecnie otrzymuje Dyrektor szpitala św. Łazarza w Krakowie jako dodatek osobisty; obecnemu Dyrektorowi zakładu kulparkowskiego nie przyznano dotychczas dodatku osobistego, pobieranego przez jego poprzedników.

Zarazem uchwalił Wydział krajowy przyznać Dyrektorowi zakładu kulparkowskiego relutum za wikt I. klasy, — co wyniesie według obliczenia z r. 1903 kwotę 816 K. Wypłatę relutum za wikt uważa Wydział krajowy za uzasadnioną tem, że oprócz jednego Dyrektora wszyscy inni lekarze i urzędnicy otrzymują wikt z zakładu, a Dyrektor, zmuszony odbywać częste przejażdżki do Lwowa w sprawach urzędowych, narażony jest z tego powodu na ciągłe, nieprzewidziane wydatki, jak n. p. żywienie się w mieście, w czasie swoich wyjazdów.

Na podstawie powyższego przedstawienia Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Ustępy obecnego etatu płac szpitala św. Łazarza w Krakowie względnie zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie, odnoszące się do poborów Dyrektorów tychże zakładów, uledz mają częściowej zmianie i opiewać odtąd będą:

A) Etat płac szpitala św. Łazarza w Krakowie:

1. Dyrektor:

a) płacy 5.200 K.
b) relutum na mieszkanie 1.200 K.
c) dodatku pięcioletniego po 600 K.

B. Etat płac zakładu kulparkowskiego:

1) Dyrektor:

a) płacy 6.000 K.
b) pomieszkanie z opałem;
c) relutum za wikt I. klasy;
d) dodatku pięcioletniego po 600 K.

II. Sejm przyjmuje powyższe pobory w budżetach obu powyższych zakładów krajowych na r. 1904.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 52002/902. We Lwowie, dnia 29. lipca 1902.

Aleg. 252

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie wliczenia do pensyi emerytalnej Dr. Gustawa Neussera, dyrektora kraj. Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, dodatku osobistego, pobieranego przezeń od r. 1880 na mocy uchwały sejmowej w kwocie 1600 koron.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 29. lipca 1902 postanowił Wydział krajowy ciężko chorego Dr. Gustawa Neussera, dyrektora krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie, przenieść na własne jego żądanie w stały stan spoczynku z dniem 1. listopada 1902 — i wymierzył mu przytem, biorąc pod uwagę jego trzydziestodwuletnią gorliwą, z całem oddaniem się pełnioną służbę w Zakładzie kulparkowskim — pełną emeryturę w kwocie 6200 koron rocznie.

Ze względu jednak na tyloletnie wielkie zasługi Dr. Gustawa Neussera dla Zakładu kulparkowskiego — tudzież z uwagi, że złożony jest długotrwałą ciężką chorobą i wskutek tego poniósł dotkliwe materyalne straty — zaś dodatek osobisty w kwocie 1600 koron, który od r. 1880 na mocy uchwały Sejmu pobierał w myśl statutu emerytalnego z 21. stycznia 1889 bez pozwolenia Sejmu do emerytury doliczony być nie może, Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby w uznaniu długoletniej gorliwej służby Dr. Gustawa Neussera na stanowisku dyrektora krajowego Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie — dodatek jego osobisty dotychczas pobierany w kwocie 1600 koron, doliczony został do emerytury od dnia przeniesienia Dr. Neussera w stały stan spoczynku, t. j. od dnia 1. listopada 1902 i ażeby odnośny wydatek wstawiono do budżetu Zakładu kulparkowskiego w Rubr. III. na r. 1903.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***A. Potocki** w. r.*

Sprawozdawca:
***Mieczysław Onyszkiewicz** w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 80.178/1903.

We Lwowie, dnia 5. września 1903.

Alog. 253

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z przedłożeniem protokołu obrad ankiety w przedmiocie reformy w administracyi krajowych i prowincyonalnych szpitali powszechnych.

Wysoki Sejmie!

W uzupełnieniu sprawozdania z dnia 12. grudnia 1902 do L. 94 541, którem Wydział krajowy uzasadnił potrzebę ustanowienia nadzoru rachunkowo administracyjnego nad szpitalami powszechnymi i upraszał Wysoki Sejm o zatwierdzenie zamieszczonego na ten cel w preliminarzu budżetu na rok 1903 kredytu w sumie 6000 koron, mamy zaszczyt przedłożyć niniejszem do wiadomości Wysokiego Sejmu protokół stenograficzny z obrad ankiety w przedmiocie reformy w administracyi krajowych i prowincyonalnych szpitali powszechnych.

Wobec obszernego materyału, jakiego dostarczyły obrady ankiety powyższej i poruszonych licznych zagadnień w kierunku zmiany systemu gospodarki funduszami szpitalnymi, tudzież wprowadzenia możliwych oszczędności i ulepszeń, które to kwestye wymagają gruntownego i wszechstronnego przestudyowania, Wydział krajowy wstrzymać się musi na razie od przedstawienia Wysokiemu Sejmowi konkretnych wniosków, pragnąc oprzeć je na wyczerpującem zbadaniu i opracowaniu wszystkich szczegółów podniesionych w toku obrad ankiety z uwzględnieniem wyników, jakie osiągnięte zostaną po wprowadzeniu wzmocnionej kontroli nad gospodarką szpitali powszechnych.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm zechce przyjąć niniejsze sprawozdanie do wiadomości.

Z Rady Wydziału kraj. Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakow.

Marszałek krajowy:

S. Badeni m. p.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz m. p.

Członek Wydziału krajowego.

Protokół stenograficzny

z obrad ankiety dla wniosku posła Dr. Antoniego Marsa, odbytych w dniu 3. i 4. grudnia 1902 w przedmiocie reformy w administracyi kraj. i prow. szpitali powszechnych.

Przewodniczący: Mieczysław **Onyszkiewicz**, członek Wydziału krajowego.

Sekretarz: Władysław **Słomkowski**, sekretarz Wydziału krajowego.

Członkowie ankiety: dr. Antoni **Mars**, poseł na Sejm, c. k. prof. uniwersytetu; dr. Henryk **Jordan**, c. k. Radca Dworu i prof. uniwersytetu; dr. Józef **Merunowicz**, c. k. Radca Dworu i kraj. referent sanitarny; dr. Antoni **Gluziński**, c. k. profesor uniwersytetu; dr. Włodzimierz **Kozłowski**, poseł na Sejm krajowy; Jan **Trzeciesski**, poseł na Sejm i zastępca członka Wydziału krajowego; Wincenty **Kraiński**, poseł na Sejm; dr. Stanisław **Jabłoński**, poseł na Sejm, dyrektor szpitala powsz.; dr. Jan Stella **Sawicki**, Radca Wydziału kraj., inspektor szpitali; dr. Stanisław **Ponikło**, dyrektor kraj. szpitala powsz. w Krakowie; dr. Józef **Starzewski**, dyrektor kraj. szpitala powsz. we Lwowie; dr. Władysław **Kohlberger**, zastępca dyrektora kraj. zakładu dla umysłowo chorych na Kulparkowie; dr. Józef **Madeyski**, dyrektor szpitala powsz. w Przemyślu; Antoni **Niedzielski**, rewident rachunkowy Wydziału kraj.; Aleksander **Holuka**, rewident rachunkowy Wydziału kraj.; Jan **Jasiński**, rządca kraj. szpitala powsz. we Lwowie.

KWESTYONARYUSZ

do wniosku posła JWgo Dra Antoniego Marsa.

I. Oszczędności w wydatkach.

1) W jaki sposób należałoby usunąć ze szpitali włóczęgów (symulantów) i uzdrowieńców w celu zmniejszenia liczby dni leczenia.

2) Jakie zarządzenia dałyby się zaprowadzić, aby chorzy zbyt długo w szpitalu nie pozostawali.

3) Czy dotychczasowy sposób przymusowego wydalania jest praktyczny, jakie posiada wadliwości — jak zaradzić złemu.

4) Jak zapobiedz temu, ażeby chorzy nie omijali pobliskich (tańszych) szpitali — i nie wyjeżdżali do droższych lub zagranicę.

5) Czy dzisiejszy sposób ściągania kosztów leczenia jest praktyczny, ewentualnie jakie wprowadzić ulepszenia.

6) Czy obecne formularze świadectwa ubóstwa są wystarczające co do szczegółów.

7) Jakie środki byłyby wskazane dla uzyskania oszczędności w gospodarstwie szpitalnem.

II. Inwestycye.

1) Jakich zakładów leczniczych prócz istniejących kraj potrzebuje i które inwestycye są najpilniejsze.

2) Jaki byłby najwłaściwszy a dla funduszu krajowego najmniej uciążliwy sposób przeprowadzenia inwestycyi.

3) Które inwestycye mogłyby krajowi przynieść korzyści, względnie o ile wpłynąćby mogły na zmniejszenie wydatków za żywienie i leczenie chorych.

III. Nadzór.

1) Czy dotychczasowa instytucya dla Inspektora szpitali odpowiada obecnym stosunkom i potrzebom.

2) Czy obecnie wykonywana kontrola lekarska i administracyjna jest wystarczającą, ewentualnie w jaki sposób należałoby ją rozszerzyć i wzmocnić.

3) Czy potrzebną byłaby osobna siła dla kontroli administracyjnej — względnie ustanowienie innego rodzaju kontroli nad gospodarką szpitali.

IV. Zarząd funduszami na cele zdrowotne.

1) Czy zasada, iż każdy szpital utrzymuje się z taks leczenia, okazała się praktyczną, ewentualnie czy nie należałoby wprowadzić ulepszeń w dotychczasowym systemie.

2) Czy wskazanem byłoby ustanowienie komitetu sanitarnego jako stałego ciała doradczego dla Wydziału krajowego.

3) Czy sposób prowadzenia rachunków przez szpitale jest odpowiedni.

(Początek posiedzenia o godz. 10. min. 10. przed południem.)

Przewodniczący. Członek Wydziału krajowego p. Radca **Onyszkiewicz.** Wydział krajowy zaprosił Szanownych Panów, ażebyście jako fachowa ankieta zechcieli udzielić wskazówek i rad w rozmaitych ważnych kwestyach dotyczących interesów zdrowotności w ogóle oraz spraw administracyi krajowych zakładów.

W uchwale sejmowej, która nam zwołanie tej ankiety poleciła, zaznaczono wyraźnie intencyę, która jej przewodniczyła. Kraj łoży na cele sanitarne bardzo poważne sumy, a mimoto nasze urządzenia zdrowotne i zakłady zdrowotne wykazują cały szereg znacznych potrzeb i braków nadto zaś oczekuje załatwienia liczny zastęp postulatów, na których zaspokojenie kraj nie posiada należytych funduszów. Z tego rodzi się z natury rzeczy poważne pytanie, czy nie byłoby rzeczą możliwą, aby przez wprowadzenie pewnych zmian jużto do ustroju jużto do administracyi naszych zakładów zdrowotnych jużto wreszcie przez zmianę obowiązujących dotąd przepisów uzyskać ważniejsze oszczędności, które następnie użyćby się dało dla wprowadzenia ulepszeń w zakładach już istniejących i stworzenia zakładów jeszcze brakujących.

Prócz tego po myśli intencyi uchwały sejmowej wypadłoby się zastanowić poważnie, czy obecna administracya i urządzenia w szpitalach są odpowiednie i o ileby one wymagały poprawy i jakiego rodzaju poprawy. Otóż od wytrawnego i fachowego zdania Panów, Waszej gruntownej znajomości tych spraw jakoteż doświadczenia oczekuje Wydział krajowy wskazówek, które mu ułatwią spełnienie zadania, rozjaśnienia wątpliwości przez Sejm podniesionych, stworzą materyał zdolny posłużyć jako wskazówka do dalszej w tym kierunku pracy.

Dla ułatwienia ankiecie zadania ułożył Wydział krajowy w porozumieniu z wnioskodawcą sejmowym kwestyonaryusz, który został Panom przedłożony. Kwestonaryusz ten został ułożony w ten sposób, żeby odpowiadał głównym pytaniom zawartym w uchwale sejmowej. O ileby w ciągu rozpraw wyłoniła się potrzeba rozszerzenia tego kwestyonaryusza jeszcze na jakieś przedmioty nim nie objęte, to nie będę miał nic przeciw takiemu rozszerzeniu.

Przystępujemy tedy do naszego zadania. Z obrad naszych będzie spisany protokół stenograficzny, który następnie zostanie stosownie do woli Sejmu, Sejmowi zakomunikowany. W końcu proszę Panów, ażebyście z jednej strony zechcieli z całą swobodą wypowiedzieć na pytania tu postawione swoje zapatrywania, z drugiej strony jednak, abyście zechcieli ile możności streszczać się w swoich wywodach bo materyał jest bardzo obszerny a czas do pewnego stopnia ograniczony. Obradować będziemy podług porządku pytań kwestyonaryusza przedtem jednak zakomunikuję Panom treść uchwały sejmowej. Opiewa ona następująco:

„W myśl wniosku p. Marsa poleca się Wydziałowi krajowemu powołać mieszaną ankietę w celu zbadania, w jakim kierunku bez uszczerbku dla sprawy można przeprowadzić oszczędności? jakie są niezbędne inwestycye w szpitalnictwie krajowem? w jaki skuteczny sposób urządzić nadzór nad szpitalami? jak zmienić dzisiejszy system gospodarki funduszami krajowymi na cele zdrowotne?

Protokół szczegółowy obrad ankiety wraz z opinią swoją i wnioskami przedłoży Wydział krajowy Sejmowi na najbliższej sesyi.“ —

Pierwsze pytanie kwestyonaryusza opiewa:

„W jaki sposób należałoby usunąć ze szpitali włóczęgów (symulantów) i uzdrowieńców w celu zmniejszenia liczby dni leczenia“. Otwieram nad tem pytaniem obrady i udzielam głosu p. Marsowi.

P. **Mars.** Przy tym punkcie mogę tylko stwierdzić to, co słyszałem i o czem miałem sposobność poinformować się w szpitalach, że bardzo wielu włóczęgów i kalek znajduje w nich pomieszczenie. Naturalnie, że często jest to rzecz nie do uniknienia i to jest dla mnie zrozumiałe. Wprawdzie istnieją przepisy, które tego zabraniają, jednak przepisy w naszych warunkach wystarczającemi być nie mogą tam, gdzie dla tych włóczęgów i kalek niema innego pomieszczenia, w któremby przytułek znaleść mogli. Wobec tego lekarz mimo najlepszej woli, wiedzy i chęci, chociaż pragnie się do przepisów zastosować, znajduje się często w położeniu bardzo trudnem i moralnie jest zmuszony do zatrzymywania tych ludzi w szpitalu. Sądzę, że to jest bardzo wielki balast, który bardzo znacznie obciąża fundusz krajowy.

Mógłbym rozmaite przytaczać fakta, sądzę jednakowoż, że to jest zbyteczne, gdyż kwestya ta wszystkim Panom dobrze jest znana i Panowie o tem wiecie, że takie stosunki rzeczywiście istnieją. W meritum tego punktu nie chcę dalej wchodzić, a głos zabiorę tylko, jeżeli Panowie zażądają, a wówczas mogę przedstawić powody, które mnie skłoniły do podniesienia tej kwestyi.

P. **Starzewski.** Zanim przystąpimy do dyskusyi nad odpowiedzią na poszczególne punkty kwestyonaryusza p. I., o oszczędności w wydatkach na szpitale, pozwolę sobie uzupełnić I-sze pytanie w następujący sposób:

W jaki sposób należałoby usunąć ze szpitali:

1) uzdowieńców;

2) włóczęgów i symulantów;

3) nieuleczalnych, kaleki, niedołęgów i starców;

4) dzieci po zmarłych matkach w szpitalu.

Poprawkę moją motywuję tem, że wszystkie te kategorye osób istotnie w szpitalach się znajdują, a symulanci i uzdrowieńcy są tylko częścią balastu, nad którego usunięciem ze szpitali obecnie radzić zamierzamy.

Przystępując do odpowiedzi na pytanie pierwsze, muszę przedewszystkiem stwierdzić, że wszystkie kategorye osób w szpitalu wymienionych istotnie w szpitalach chwilowo znajdować się muszą, chociaż na pozór zdawałoby się, że takich pacyentów w ogólności do szpitali przyjmować się nie powinno. Że dzieci po matkach zmarłych w szpitalu i uzdrowieńcy muszą czasowo w szpitalach się znajdować, to jest jasne i należy tylko wyjaśnić przyczynę pobytu reszty osób tej kategoryi.

Z następujących powodów muszą tacy pacyenci do szpitala być przyjmowani:

1) Z powodu nagłego pogorszenia się ich stanu np.: ktoś cierpi na nieuleczalną formę tuberkulozy i dostaje nagle krwotoku: albo chory na Bryghta dostaje obrzęków i objawów mocznicy.

2) Z powodu tak złego stanu zdrowia, że zachodzi obawa bliskiej śmierci np.: starzec z objawami wysokiego stopnia marasmus senilis (zanik starczy).

3) Celem obserwacyi, dla postawienia dyagnozy, lub przeprowadzenia próbnego leczenia np.: zgłasza się do szpitala symulant ze skargą na krwawe stolce, — musi się go przyjąć celem obserwacyi, aby można wykluczyć u niego dezynterję. Albo: epilepsyę od innych drgawek w formie uleczalnej rozróżnić możemy dopiero po obserwacyi napadu drgawek; albo wreszcie ostatecznie rozstrzygnąć możemy, czy np. porażenie kończyn dolnych jest uleczalne lub nie, jeżeli zastosujemy u chorego leczenie rtęcią, lub jodem i przekonamy się o wyniku tej kuracyi. Nie to więc, że tacy chorzy znajdują się chwilowo w szpitalach, jest złem i obciąża fundusz krajowy, ale ta okoliczność, że ci chorzy po ustąpieniu przyczyny powodującej ich przyjęcie do szpitala, w szpitalach dalej przebywają. I o ile tę okoliczność miał na myśli wnioskodawca w pytaniu pierwszem, miał zupełną rację, żądając podania sposobu na uwolnienie od tego wydatku funduszu krajowego.

Czy tacy chorzy w szpitalach się znajdują, ile ich mniej więcej być może i o ile przez to zostaje obciążony fundusz krajowy, postaram się Panom w krótkości przedstawić na podstawie materyału, który mam w tej chwili do dyspozycyi i własnego doświadczenia w tym kierunku w czasie mej służby jako kierownik szpitala prowincyonalnego i kierownik szpitala stołecznego, w ciągu lat zdobytego.

Jeżeli w szpitalu we Lwowie, lub Krakowie znajduje się chory do leczenia szpitalnego się nie nadający, to w myśl istniejących przepisów wzywa szpital gminę przynależności chorego o zabranie go do dni 14-tu, a do dni 8-miu, jeżeli jest obywatelem miejscowym. Chorych, których przynależność na razie nie jest stwierdzoną, w myśl ustawy z r. 1863 z dnia 3. grudnia traktuje się tak, jakby byli przynależni do gminy, w której się szpital znajduje. Szpitale prowincyonalne we wszystkich wypadkach obowiązuje termin 8-dniowy. Dalsze obowiązki gmin względem tych chorych określa dokładnie §. 29. ustawy z dnia 3. grudnia 1863 r. Nr. 105. Dz. p. p. i rozporządzenia Trybunału administracyjnego z dnia 6. grudnia 1880 L. 2.501, które powiadają, że osobami wydalonemi ze szpitala obowiązana tak długo gmina opiekować się i pielęgnować ich, dopokąd nie będą mogły być wypuszczone bez szkody dla swego lub drugich zdrowia.

W szpitalu lwowskim, w ciągu roku 1901, takich osób nie nadających się do dalszego pobytu w szpitalu, o których zabranie gminy wzywano, było 1003. Od chwili wezwania gmin do chwili odebrania ich, względnie odesłania przez szpital do Magistratu miasta Lwowa własnym wehikułem, upłynęło 12.078 dni, co licząc po taksie dziennej 1·60 koron, uczyniło w roku 1901 wydatek 19.324 koron i 80 groszy, czyli 3·91% ogólnego rocznego wydatku na szpital lwowski. Przypuściwszy, że w Krakowie są takiesame warunki wydalania jak we Lwowie, wynosiłby tensam wydatek w krakowskim szpitalu 11.745 koron. Ogólna suma tego wydatku dla obu szpitali stołecznych wyniesie 31.069 koron 80 groszy. Prócz tego dodać muszę, że oprócz chorych ze szpitala wydalonych, szpital lwowski, jako nienadającym się do leczenia szpitalnego, odmówił przyjęcia 2.131 osobom w ciągu roku 1901, a przytaczam to jako dowód, że lekarze szpitalni lwowscy tylko w ostateczności takich pacyentów do szpitala przyjmowali.

Sprawa wydalania chorych nie nadających się do leczenia w szpitalach prowincyonalnych przedstawia się odmiennie. W braku jakichkolwiek innych danych w tym kierunku

mogę Panom tylko na podstawie mego własnego, zebranego w ciągu lat czterech doświadczenia w szpitalu tarnowskim, przedstawić, jak ta rzecz odbywa się w szpitalach prowincyonalnych i wnioskując z jednego szpitala, podać mniej więcej daty dla innych szpitali prawdopodobne.

W szpitalach prowincyonalnych przedewszystkiem niema w ogólności mowy o wydaleniu chorego nie nadającago się do leczenia szpitalnego, do gminy, w której obrębie się szpital znajduje, szczególniej, jeżeli chodzi o obłożnie chorego, nieuleczalnego, lub o małe dziecko, a to z tej prostej przyczyny, że gmina żadnego chorego nie przyjmie. Ponieważ zaś gminy przynależności albo wezwać do zabrania chorego nie można, gdyż przynależność jego w danej chwili nie jest sprawdzoną, jak to ma miejsce w przeważnej ilości przypadków, albo gmina wezwaniu zabrania chorego zadość nie czyni, co także jest prawie regułą, więc właściwe wydalenie osób nie nadających się do leczenia szpitalnego redukuje się w rezultacie do tych osób, które są w stanie albo same szpital opuścić, albo któremi się zajmie jakieś towarzystwo dobroczynne. Właściwą przyczyną powyższego stanu rzeczy, tak niezgodnego ze stosunkami w miastach stołecznych, jest z gruntu wadliwa organizacya szpitali prowincyonalnych i ich stosunek do gminy. Szpitalami prowincyonalnymi zarządza tak zwany komitet szpitalny, który stanowi niejako miejscową ekspozyturę Wydziału krajowego. We wszystkich najważniejszych sprawach szpitala, jak układanie preliminarza budżetu szpitalnego, wydawanie poleceń wszelkich wypłat kasie szpitalnej, kontrola we wszystkich kierunkach nad szpitalem, wydawanie opinii o kandydatach na posady w szpitalu i t. d. i t. d., ma komitet szpitalny głos rozstrzygający. Prócz tego Wydział krajowy ze szpitalem i na odwrót, porozumiewa się tylko za pośrednictwem komitetu. Komitet szpitalny składa się z 4-ech członków:

1) przewodniczącego mianowanego przez Wydział krajowy;

2) dyrektora szpitala;

3) burmistrza względnie prezesa Rady powiatowej lub ich zastępców;

4) delegata Rady miejskiej względnie Rady powiatowej.

Zdawałoby się na pozór, że Wydział krajowy przez wydelegowanie do komitetu przewodniczącego mającego w danym razie głos podwójny i dyrektora szpitala, ma zapewnioną większość i obronę swych interesów w komitecie, wobec przedstawicieli delegowanych przez gminę. W rzeczywistości ma się rzecz jednak inaczej.

Przewodniczący komitetu, aby mógł spełniać sobie powierzone zadanie, z natury rzeczy musi być człowiekiem zajmującym poważne w społeczeństwie stanowisko. Takim człowiekiem, znów z natury rzeczy, w miasteczku, względnie w powiecie, może być tylko jakiś honoracyor miejscowy, wszelkimi stosunkami, interesami, sympatyą, a czasem i piastowaną godnością gminną, lub powiatową z gminą, względnie z powiatem ściśle związanym, czyli innemi słowy, tak dobry przedstawiciel interesów gminy, a nie Wydziału krajowego, jak jego dwaj koledzy przez gminę do komitetu wydelegowani. Pozostawałby ostatecznie dyrektor szpitala, jako urzędnik Wydziału krajowego, ściśle z Wydziałem krajowym związany. Ale i ten Panowie, jako bezpośrednio podwładny komitetu i wskutek niskich poborów służbowych skazany już a priori, w pierwszej linii na praktykowanie prywatne, czyli na zależność od miejscowych czynników, mimo najlepszej chęci nie może nic zrobić, coby nie było w intencyi komitetu. Tem bardziej zaś nie czuje tego potrzeby, że odpowiedzialność za gospodarkę w szpitalu wobec Wydziału krajowego, właściwie w pierwszej linii ponosi komitet.

Obraz, który tu Panom podałem, odpowiada najzupełniej faktycznemu stanowi rzeczy. Nie ulega wątpliwości, jaki będzie wynik przy tym składzie komitetu, jeżeli zajdzie kolizya między interesem funduszów krajowych, a funduszów gminnych, a kolizya taka zachodzi nieustannie. Interesy gmin, w których szpitale się znajdują, stoją na dyametralnie przeciwnych stanowiskach do interesów funduszu krajowego. Gminy są konsumentami pieniędzy wydawanych przez fundusz krajowy na szpitale, a fundusz krajowy stroną ponoszącą koszta tej spółki. Im kraj na szpital więcej wyda, tem dla gminy korzystniej i na odwrót.

Odsyłanie chorych nie nadających się do szpitalnego leczenia na dalszą opiekę gminie, w której szpital się znajduje, jest dla niej połączone z wielkim kosztem i trudem. Musi ona postarać się o pomieszczenie dla takich osób, o ich utrzymanie, a wreszcie musi sprawdzić ich przynależność (co sprawia niemało kłopotu Magistratowi), gdyż w przeciwnym razie niema możności, ani pozbycia się takiego chorego, ani nadziei zwrotu poniesionych wydatków. Jasnem jest, że komitet szpitalny będzie się starał wszelkiemi siłami koszt ten i kłopot pozostawić w szpitalu Wydziałowi krajowemu, czyli innemi słowy, przemienić szpitale prowincyonalne równocześnie, częściowo, na domy przytułku gminne. Jako

doskonałą illustracyę, można przytoczyć choćby ten fakt, że pomimo istnienia od tak dawna ustawy o obowiązku gmin zajmowania się chorymi wydalonymi ze szpitala, prócz Lwowa i Krakowa żadna gmina, o ile mi wiadomo, domów przytułków i domów nieuleczalnych nie posiada. Jako były dyrektor szpitala prowincyonalnego jestem w tem położeniu, że mogę Panom także przytoczyć konkretne przykłady, zaczerpnięte z czasów mej służby w Tarnowie, n. p. z wiosny roku 1900. 1) Katarzyna Adamus, lat 50 licząca, z Chodorowej, przyjęta do szpitala 22. lutego 1900 z powodu krwotoku. Rozpoznanie: nieuleczalny rak macicy. Po bezskutecznem pisaniu o zabranie do Chodorowej w dniu 24. lutego, do Żukowy w dniu 3. marca, powtórnie do Żukowy w dniu 15. marca, napisano o zabranie do Magistratu w dniu 12. marca, następnie 26. marca i po raz trzeci w dniu 29. marca. Wszystkie razy bez odpowiedzi. Dnia 10. kwietnia chora umarła po 50 dniowym pobycie w szpitalu, a w 48 dni po napisaniu pierwszego urgensu o zabranie.

2) Aniela Proszowska, staruszka lat 90 licząca, z Tarnowa, przyjęta do szpitala dnia 2. grudnia 1899, w stanie najwyższego osłabienia z powodu braku środków do życia i opieki. Rozpoznanie: zanik starczy (marasmus senilis). Pisano do Magistratu o zabranie dnia 8. stycznia, dnia 17. stycznia, dnia 26. stycznia wreszcie dnia 1. lutego, wszystkie cztery razy napróżno. Dnia 10. lutego Proszowska szpital opuściła sama, po przeszło dwumiesięcznym pobycie a w 36 dni po napisaniu po raz pierwszy o zabranie do Magistratu Tarnowskiego.

3) Na jeden z urgensów wystosowanych do Magistratu tarnowskiego o zabranie niejakiego Hirsza Kalba z Jasła, odpowiedział Magistrat tarnowski pod dniem 27. stycznia 1900 roku, że z powodu wydaleń ze szpitala narażony jest fundusz miejski na straty, a Magistrat na uciążliwą korespondencyę i żąda, aby w przyszłości osoby nie nadające się do dalszego leczenia w szpitalu, szczególnie, jeżeli przynależność ich nie jest stwierdzona, wydalać wprost na ulicę, gdzie, gdyby zaszła tego potrzeba, zajmie się nimi policya.

Czy takie postępowanie jest możliwem do przeprowadzenia wobec osób np. ślepych, albo porażonych, albo rekonwalescentów nie posiadających obuwia w zimie, albo wreszcie maleńkich dzieci, na to chyba nie może być dwóch odpowiedzi.

4) Dnia 16. maja 1900, wobec ciągle wzrastającego przepełnienia szpitala z powodu nie odbierania osób do wydalenia przeznaczonych przez gminy i Magistrat tarnowski, zdecydowałem się ostatecznie na własny koszt pacyentkę N. N. idyotkę, zresztą zupełnie zdrową, znalezioną w okolicy Tarnowa na polach w stanie najwyższego wynędznienia z głodu i z tego powodu przyjętą na obserwacyę do szpitala, po bezskutecznych urgensach odesłać wprost do Magistratu, celem dalszego zaopiekowania się nią, w myśl §. 84. instrukcyi szpitalnej.

Nie tylko, że tej chorej nie przyjęto i odesłano pod eskortą policyi miejskiej dorożką napowrót do szpitala, ale ponadto zaskarżono mnie do Wydziału krajowego. W komitecie musiałem mój postępek usprawiedliwić szczegółowo, w myśl powziętej w tym kierunku uchwały i wreszcie, mogę Panów zapewnić, że długo trwało, zanim zdołałem przywrócić dobre stosunki między mną a komitetem szpitalnym.

Sądzę, że te kilka przykładów wystarczy na udowodnienie tego, co już poprzednio, omawiając organizacyę i skład komitetu szpitalnego, powiedziałem, to jest, że wydalanie chorych nieuleczalnych ze szpitali prowincyonalnych jest w dzisiejszych warunkach prawie niewykonalne.

Nie posiadając pod ręką żadnych innych materyałów prócz mego własnego ocenienia na podstawie zdobytego doświadczenia w Tarnowie, nie mogę Panom podać cyfr dokładnych, sądzę jednakże, że nie wiele rozminę się z rzeczywistością, jeżeli powiem, że $^1/_{10}$ część chorych w szpitalach prowincyonalnych należy do tej kategoryi, co obliczając na koszta, wynosi około 100.000 koron rocznie. Ogólny koszt utrzymania osób nie nadających się do szpitalnego leczenia szpitali stołecznych i prowincyonalnych wynosiłby więc rocznie 131.069 koron.

Ze względu na zasadniczo różną przyczynę powstania tego wydatku i co za tem idzie, różne środki na jego usunięcie względnie zmniejszenie musimy cały ten wydatek podzielić na dwie różne części:

I. Na wydatek spowodowany przebywaniem w szpitalu osób przeznaczonych do wydalenia, zanim nie zostaną w przepisanym terminie przez gminę względnie Magistrat ze szpitala zabrane, czyli na wydatek, który możemy nazwać wydatkiem instrukcyą przewidzianym, tak w szpitalach stołecznych, jak i prowincyonalnych i

II. na wydatek nieprzewidziany, na utrzymywanie w szpitalach prowincyonalnych chorych do leczenia się nie nadających, a których wydalenie w dzisiejszych warunkach organizacyi szpitali prowincyonalnych jest niemożliwe.

Ad I. Wydatku pierwszego z natury

rzeczy zupełnie usunąć nie można. Dałby się zmniejszyć:

a) przez ustawowe skrócenie czasu obowiązkowego wyczekiwania osób do wydalenia przeznaczonych na odbiór przez dotyczącą gminę,

b) albo, przez zaprowadzenie we wszystkich szpitalach dla takich osób, na czas czekania na odbiór, klasy czwartej, o niższej taksie leczenia, urządzonej odpowiednio do wymogów domów przytułku tj. o niższej stopie wymagań niż klasa III. szpitalna.

Ad II. Celem uwolnienia funduszu krajowego od wydatku drugiego należy:

1) znieść lub ograniczyć do właściwych granic stanowisko komitetów prowincyonalnych,

2) oddać dyrektorów szpitali prowincyonalnych pod bezpośrednią, we wszystkich kierunkach, władzę Wydziału krajowego i zwiększyć ich pobory służbowe, aby w ten sposób uczynić ich niezależnymi od miejscowych czynników,

3) zaprowadzić częstą, kilka razy do roku powtarzającą się lustracyę lekarską szpitali prowincyonalnych.

P. **Merunowicz.** Zapisałem się do głosu, aby poniekąd poprzeć wywody p. Starzewskiego, bo rozumie się, że żaden z nas, który tylko cokolwiek zna stosunki szpitali, nie zaprzeczy, że wielka liczba chorych nieuleczalnych w szpitalach naszych jest ciężarem dla kraju, że charakter szpitali bywa zatarty, bo nie są one tem, czem być powinny t. j. zakładami leczniczymi, tylko przytuliskami dla ubogich chorych i nieuleczalnych.

Stało się to z konieczności z tego powodu, że opieka nad ubogimi w kraju naszym wcale nie jest uregulowaną. Prócz Lwowa i Krakowa może nieco w wyższym stopniu uregulowaną jest opieka w Białej, gdzie prawie nie widać żebraka na mieście a natomiast są komitety miejscowe i dwa domy przytułku dla nieuleczalnych i ubogich. Także w Stanisławowie w r. 1898 zbudowano przytulisko dla nieuleczalnych i starców i to w trzech pawilonach, z których jeden jest dla katolików, drugi dla izraelitów. To wszystko jednak jest niewystarczające.

Przed kilkunastu laty Wydział krajowy chciał zebrać materyał do reformy ustawy gminnej i zapytywał, w jaki sposób gminy wykonują obowiązki na nie ustawą włożone i między innemi zapytywał też o opiekę nad ubogimi. Otóż 40 powiatów odpowiedziało wtedy, że gmina zupełnie się o ubogich swoich nie troszczy a kilka odpowiedziało, że jedyną opiekę nad ubogimi i włóczęgami wykonuje żandarmerya.

Jaka to może być opieka, o tem chyba różnych zdań być nie może.

Nic dziwnego tedy, że szpitale albo z litości muszą chorych przetrzymywać albo wyrzucać ich na ulicę a jeśli oddają ich gminom, to chyba na to, aby potem ginęli.

Fundusze przeznaczone na ubogich idą po większej części na marne. Jak wiadomo do funduszu ubogich mają wpływać też grzywny nakładane przez władze sądowe lub polityczne. Otóż te grzywny po większej części idą do gmin a wójtowie nieraz z Radą gminną je marnotrawią a jeszcze najlepiej się stało tam, gdzie Wydział powiatowy zaopiekował się tymi funduszami i z nich powstał fundusz szpitalny.

W ten sposób powstał szpital w Przemyślanach, w Dolinie i kilka innych. Ale to jest odprowadzaniem tych funduszów od właściwego przeznaczenia, bo one są przeznaczone dla miejscowych ubogich a nie na zakłady lecznicze.

Wszystkie kraje koronne Austryi mają ustawowo uregulowaną opiekę nad ubogimi z wyjątkiem Galicyi, która niema takiej ustawy, a rzeczą jest ważną, aby właśnie przez taką ustawę najpierw dokładnie rozgraniczyć zakres działania gminy, powiatu i kraju, co każdy z tych czynników ma działać dla ubogich, a powtóre chodzi o to, aby roztoczyć opiekę nad temi licznemi fundacyami dla ubogich, które w kraju istnieją. Każdy z nas zapewne będzie umiał o swej okolicy powiedzieć, że istnieją takie fundusze, że wspierają tylko tak zwane szpitale parafialne, które zupełnie nie odpowiadają swemu celowi.

Że istotnie zebrane fundusze mogą się dać użyć w sposób znakomity dla ulżenia właśnie krajowi w leczeniu ubogich chorych, na to posłużyć może przykład niższej Austryi. Tam jest ustawa normująca opiekę nad ubogimi i w ostatnich kilkunastu latach powstały zakłady takie. Kraj jest podzielony na tak zwane Bezirksarmenräthe — to są okręodpowiadające mniej więcej sądowym albo i mniejsze i wskutek tego opieka jest tam w ten sposób uregulowaną, że gmina ma się starać o pewną kategoryę chorych. Potem są powiatowe domy ubogich, przytuliska dla ubogich, a potem są krajowe przytuliska dla nieuleczalnych t. zw. Landessiechenanstalten. Mam sprawozdanie wiedeńskiego Wydziału krajowego, z którego widać, że w Austryi jest 5 takich zakładów.

We wszystkich tych szpitalach z koń-

cem roku 1900 było 797 osób, które były pielęgnowane przez 290000 dni. Jeśli się przyjmie, że w niższej Austryi taksa szpitalna wynosi 2 K., to gdyby te osoby były w szpitalu publicznym, wymagałyby wydatku 580.000 K., ponieważ jednak wszyscy ci chory kosztowali tylko po 70 halerzy, zatem wydano na nich 203.000 K., zatem o 380.000 K. mniej, których nie wydano z funduszu krajowego tylko z zebranych funduszów ubogich.

Obok tych krajowych zakładów dla nieuleczalnych istnieją jeszcze okręgowe domy przytułku dla ubogich, domy sierot, jednem słowem przez taką organizacyę i zebranie tych funduszów w jedną silną rękę i z dobrą kontrolą można ulżyć ogromnie funduszowi krajowemu, i w ten sposób wszystkie nasze szpitale pozbyłyby się tego ciężaru, o którym kolega Starzewski wspomniał a i stosunki sanitarne byłyby w tych szpitalach lepsze a niewątpliwie byłyby też pieniądze na nowe inwestycye, których kraj tak potrzebuje.

Słyszałem przed rokiem, że Wydział krajowy taką ustawę normującą opiekę nad ubogimi dla naszego kraju opracował. O ile praca ta postąpiła, nie wiem, w każdym razie jednakowoż uważam jako kardynalną rzecz i dla sanacyi naszych stosunków szpitalnych niezbędną, aby jak najrychlej taka ustawa została wprowadzoną, bo wtedy niewątpliwie poprawią się stosunki szpitalne, zmniejszą się wydatki na szpitale istniejące, ewentualnie znajdą się znaczne fundusze na nowe inwestycye, które zwględu na poprawę stosunków sanitarnych w kraju są niezbędne. Rozumie się, że do tych zakładów w niższej Austryi — Landessiechenanstalten — bywają przyjmowani nietylko chorzy nieuleczalni somatyczni ale też i umysłowi, więc proszę zważyć, jeśli takich chorych będziemy mogli w krajowych zakładach także i dla umysłowo chorych umieszczać, będziemy mieli znaczną ulgę dla Kulparkowa i dla krakowskiego oddziału dla umysłowo chorych.

Otóż ja jak najgoręcej mogę zalecić uregulowanie opieki nad ubogimi jako kwestyę najważniejszą dla poprawy stosunków w naszych szpitalach.

P. **Kozłowski.** Z przyjemnością należy stwierdzić, że mimo ujemnych stron, które p. Starzewski zaznaczył, stan szpitali w ostatnich 14-tu latach, w których miałem sposobność często je zwiedzać, bardzo się poprawił, tak co się tyczy budynków jak administracyi, porządku, i urządzeń sanitarnych.

Temu lat kilkanaście pozwoliłem sobie poddać ostrej krytyce ten dział administracyi. Teraz jednak nielojalnością byłoby nie stwierdzić, że w niejednym kierunku jest rzetelna poprawa i postęp.

Jeżeli w ustroju szpitali, są jeszcze liczne ujemne strony, to przyczyna leży przeważnie w tem, iż gminy nasze nie wypełniają swoich obowiązków nietylko wobec szpitali ale także i we wielu innych działach administracyi. Do pewnego stopnia przyczyną tego smutnego stanu rzeczy może być obciążenie wielu gmin i niepomyślny ogólny stan zamożności kraju.

Muszę jednak zaznaczyć, że zaniedbanie obowiązków przez gminy idzie znacznie dalej aniżeli smutny stan ekonomiczny je usprawiedliwić zdoła a w wielu wypadkach jest jego powodem administracyjuy szlendrjan, niedołęstwo, brak sił intellektualnych w gminach wiejskich, który wywołuje objawy zamętu odbijającego się na wszystkich polach naszej administracyi.

Znaczniejszych oszczędności w dziale wydatków na szpitale spodziewam się dopiero wtedy, kiedy gminy będą ściśle wypełniać swoje obowiązki, co w mgnieniu oka przeprowadzić się nie da.

Wtedy spodziewam się, że powstanie większa liczba przytulisk dla kalek i dla nieuleczalnych, a więc dla tych chorych, których utrzymywać fundusz krajowy obowiązku nie ma, a których de facto ze względów ludzkości często utrzymuje. Zanim to nastąpi i zanim sprawa utrzymania ubogich w gminie będzie uregulowaną, trzeba szukać oszczędności w dziale wydatków na szpitale, ale nie trzeba się łudzić, że nie będą bardzo wielkie.

Dwa tylko środki mogłyby doprowadzić do większych oszczędności w tym dziale, ale są one tak radykalne, że w anormalnych obecnych stosunkach kraju nie poważyłbym się ich zalecać, pierwszym środkiem byłoby przywrócenie prawuego stanu, który obowiązywał do roku 1875 w Galicyi a który — o ile mi wiadomo — obowiązuje w kilku innych krajach koronnych Monarchii, mianowicie przeniesienie pewnej części kosztów leczenia ubogich w szpitalach, na gminy, z których chorzy pochodzą.

To byłby środek radykalny ale nie odważyłbym się w obecnych stosunkach doradzać jego zastósowania, bo obawiałbym się fałszywej oszczędności na zdrowiu ludności. Obawiałbym się, że właśnie najbardziej ubodzy, a więc ci, którzy najwięcej leczenia na koszt publiczny potrzebują, nie byliby leczeni i że poprostu wówczas szpitale swemu celowi nie odpowiedzą i bardzo wiele zdrowia ludzkiego będzie się marnować.

Drugi środek zastosowany jest w Czechach. Tam był też ogromny napływ do szpitali, i w Czechach także usiłowano wpro-

wadzić do szpitali bardzo wielu chorych, którzy nie mieli prawa do leczenia na koszt kraju a mianowicie nieuleczalnych. Tam usiłowano zapobiedz temu wydaniem rozporządzenia w niektórych szpitalach bardzo surowo wykonywanego, w moc którego przed przyjęciem chorego do szpitala musi się pisemnie zgłosić prośbę o przyjęcie tego chorego i uzyskać pozwolenie ze strony dyrekcyi szpitala, która kontroluje na podstawie świadectwa lekarskiego, czyli posiada przepisane prawem warunki do leczenia na koszt kraju. Wykonanie takiego rozporządzenia u nas nie byłoby możliwe, bo najpierw nie wszędzie jest na prowincyi lekarz, który może opatrzyć tego chorego a potem nie zawsze miałaby ludność środki do opłacenia lekarza, wreszcie wobec małej liczby szpitali w w Galicyi i stanu komunikacyi byłoby niebezpieczeństwo, że zanim się załatwi korespondencyę z dyrekcyą szpitala, chory albo się na dobre rozchoruje i przewiezienie jego stanie się niemożliwem, albo też że chory umrze.

Więc i tego środka nie mógłbym zalecić. Natomiast położyłbym nacisk na usunięcie jednej ze stron ujemnych w postępowaniu administracyi, która wpływa na nadmierne a nieuzadnione obciążenie tego działu, a która usunąć się da, a mianowicie na lekkomyślne wydawanie świadectw ubóstwa. Każdy kto je wydaje, powinien być za to odpowiedzialny, a jeżeli wyda świadectwo fałszywe, powinno go spotkać oskarzenie i kara, tak jak za wydanie fałszywego świadectwa przed sądem. Tymczasem nie słyszałem, aby kogoś pociągano za to do odpowiedzialności, a wiadomo mi, że ludziom znanym z zamożności wydawano świadectwa ubóstwa. Pragnąłbym, aby dla ocenienia ubóstwa było więcej kryteryów, niż dotychczas i aby też zmienić formularze tych świadectw i obostrzyć odpowiedzialność za wydawanie fałszywych świadectw. Uczynić o niej w samych świadectwach wzmiankę. Trudno też przepomnieć, że jest cała kasta ludności, która teraz ciągnie do szpitali wiedeńskich lub zagranicznych bo albo chce pod pozorem leczenia na koszt kraju przebywać we Wiedniu, albo ma więcej zaufania do lekarzy np. wiedeńskich; za te upodobania i za odbywane we Wiedniu połogi osób, które chcąc zachować połóg w tajemnicy, jadą do Wiednia, fundusz krajowy musi płacić drożej niż w szpitalach krajowych. Odnowić też należy toczone dawniej rokowania o zawarcie kartelu regulującego maximum czasu, jaki chorzy krajowi mogą spędzić w zakładach innych krajów na koszt funduszu kraju, z którego pochodzą. Są niewątpliwie chorzy, trudno byłoby bez uszczerbu dla ich zdrowia przewieść po szpitala krajowego ale np. chorzy bez szkody na oczy itp. mogliby być do kraju sprowadzeni. Kwestyę takiego kartelu między szpitalami już poruszył czeski Wydział krajowy, ale zdaje mi się, że rzecz natrafiła na oppozycyę ze strony tych szpitali, które mają wysoką taksę leczenia; ponieważ szpitale te jednak są bardzo przepełnione, więc potrzebowałyby pewnego odpływu, a zawarcie kartelu powstrzymywałoby przyjmowanie do szpitali innych krajów takich chorych, którzy mogą leczyć się w domu. Po wydaniu ustawy o swojszczyźnie, miały być rokowania i odnośny kartel ponownie rozpoczęty, nie wiem, czyli je przeprowadzono? Jeżeli nie, byłoby pożądane, aby przystąpić do tego kartelu, bo przecież w dziale kosztów leczenia chorych w szpitalach innych krajów i zagranicą oszczędność jest możliwa.

Co się tyczy opieki gmin nad ubogimi, to trzeba starać się o rozwinięcie obowiązków, jakie płyną ze względów humanitarnych a jakie prawo na gminy nakłada. Najbiedniejszymi w gminach są starcy i dzieci, bo tymi mało kto się opiekuje; chorych starców we wielu gminach uważają za nieużytki. Znam gminy, gdzie opieka nad ubogimi i kalekami zorganizowaną jest w ten sposób, że odsyła się ich od chałupy do chałupy, w każdej bawi kaleka np. po dwa lub trzy dni, tak, że tułając się od jednej do drugiej chaty, narażeni są nierzadko na głód, tak że żyć muszą z tego, co wyżebrzą. A więc trzeba działać na gminy w celu organizacyi opieki nad ubogimi i nieuleczalnymi kalekami, a nie wiem, czy przy obecnej organizacyi gmin praktyczne przeprowadzenie tego zadania będzie możliwe. Zdaje mi się, że możliwe to będzie wtedy dopiero, kiedy będą okręgi gminne i kiedy związki gminne będą jednostką silniejszą pod względem intelektualnym i ekonomicznym, niż jest dzisiejsza gmina miejscowa.

Pod względem domów przytułku to zapewne jestto rzecz potrzebna, na którą uwagę zwrócić powinny tak gminy, jak i dobroczynność publiczna. Założenie domów przytułku dla kalek i nieuleczalnych na początek przynajmniej w każdym powiecie i każdem większem miasteczku w skutkach może przynieść znaczne oszczędności funduszowi krajowemu w dziale leczenia chorych, ale założenie tych domów przytułku należy pozostawić inicyatywie powiatów i gmin a kraj powinien tylko ułatwiać ich zakładanie a za to, że coś zaoszczędzi z kosztów leczenia chorych, przyznać może w miarę potrzeby i możności domom przytułku subwencye.

Co do komitetów szpitalnych nie pra-

gnąłbym ich zniesienia i uważałbym zcentralizowanie tej organizacyi, która wymaga ciągłego współdziałania autonomicznych czynników, za wielki błąd, gminy mają do spełnienia cały szereg obowiązków dla tych szpitali, a więc należą się im też pewne prawa. Sądzę jednak, że w zakresie działania tych komitetów nie powinna leżeć bezpośrednia drobiazgowa administracya, ale jedynie tylko ścisły i szczegółowy nadzór nad administracyą.

Wydział krajowy powinien swój wpływ wzmocnić przez zwiększenie liczby delegatów Wydziału krajowego. Wydział krajowy ma obowiązek znosić się z komitetami w sprawach ważnych i zasadniczych, a w sprawach potocznej administracyi może się znosić bezpośrednio z dyrektorem. Naturalnie dyrektor powinien rozkazy Wydziału krajowego przedłożyć komitetowi a jeśli komitet uważa, że w tym lub owym kierunku te rozkazy nie odpowiadają miejscowym warunkom, mógłby to podać do wiadomości Wydziału krajowego.

P. **Jabłoński.** Cyfry podane przez referenta p. Starzewskiego zgadzają się z mojemi, tylko o tyle się różnimy, że on rachował na 10% ilość tych chorych, którzy nie potrzebnie zalegają szpitale a mój rachunek wypadł na 15% wobec komisyi budżetowej. Następstwem tego była znana Panom rezolucya komisyi budżetowej potem przez Sejm przyjęta, która wspólnie z wnioskiem p. Marsa doprowadziła do dzisiejszej ankiety.

Zastanowienie się moje, aby ulżyć temu, prowadzi do wniosków, które są trochę powiem odważne, ale zdaje mi się mają trzy dodatnie strony, bo podnoszą kraj cały, nie obciążają realnie budżetu krajowego, a po trzecie pomagają i gminom. Mój wniosek w komisyi budżetowej, który Eksc. referent budżetowy uznał tylko za właściwy do traktowania późniejszego przez ankietę, jest też wymierzony w rezultacie na zakładanie domów przytułku w miastach, w których znajduje się szpital.

Pozwólcie Panowie, że bliżej tę rzecz wyłuszczę. Jeżeli już odstąpię od mego przekonania, że ilość zalegających niepotrzebnie szpitale wynosi 15%; wynosi co jest chyba naprawdę minimum — tylko 10%, to biorąc mały prowincyonalny szpital, którego utrzymanie kosztuje 50.000 K rocznie, otrzymamy, że kraj rocznie 5.000 K niepotrzebnie na leczenie wydaje. Tak rozwinięcie się pojęć etycznych z jednej strony jak z drugiej może jeszcze bardziej ustawa o swojszczyźnie teraz obowiązująca musiały skłonić wszystkie miasta do pomyślenia, co z tem robić, że ciężary i konieczność zrobienia coś z ubogimi na miasta większe się walą.

Naturalnie w gminie, którą ja w Sejmie reprezentuję, także o tem bardzo wiele mówiono i powstała myśl założenia domu przytułku.

Jeżeli my spuścimy się na to, że sami zaczniemy stawiać krajowe domy przytułku, to zdaje mi się, przyznacie Panowie, że niekoniecznie chęci idą równolegle z możnością a będąc zarówno obywatelem kraju jak i lekarzem, wiem, że to jest bardzo daleka przyszłość, może nawet przyszłość, której my nie doczekamy. (p. **Jordan** tak jest). Ale miasta będą musiały dojść do tego. Powiem cyfrowo, że przez istnienie ustawy o przynależności np. gmina taka, której ja przewodniczę, płaci 3.000 K obcym krajom a głównie Wiedniowi, Pradze i Gracowi za swoich ubogich.

Naturalnie tam są liczone te koszta utrzymania dużo większe bez żadnego porównania jak u nas. Muszą więc gminy o tem pomyśleć, tam gdzie jest może trochę energiczniejszy, może trochę więcej ogólnemi etycznemi zasadami się kierujący przewodniczący prędzej, w innych siłą faktów później a tem prędzej, im będzie mniej pieniędzy.

Jeżeli przyjmiemy, że przeciętnie utrzymanie jednego chorego u nas wynosi po 60 centów, jeżeli weźmiemy, że w szpitalu mającym tylko 50.000 K na utrzymanie, 5.000 koron odpada na darowane, zobaczymy, że 3.000 koron na jednym szpitalu idzie zupełnie na darmo. Zdaje mi się, że zaradzenie temu byłoby łatwe w ten sposób, jaki podała moja gmina, odpowiadając Wydziałowi krajowemu, żeby zawezwać miasta do utworzenia domów przytułku i pracy i w porozumieniu z Radą zdrowia ustanowić może pewne plany i model takich domów, gdyby natenczas Wydział krajowy przyłożył się $^1/_3$ częścią kosztów do tego a zato narzucił tym gminom obowiązek przyjmowania wszelkich przez dyrekcyę szpitala wykazanych nie kwalifikujących się do leczenia osobników z tem, żeby nie byli chorymi i nie byli zakaźnymi, co się samo przez się rozumie, wtenczas w bardzo niedługim czasie ten koszt zaliczki zwróciłby się. Zważywszy, że w małym szpitalu jak powiedziałem zupełnie darmo jest dawane 3.000 koron, to gdyby koszt dania zaliczki Wydziału krajowego wynosił 30.000 koron nawet, to amortyzacya tego kapitału wynosi 1,500 K rocznie a różnica kosztów utrzymania chorego w szpitalu 60 ct. a najwięcej 30 ct. u nas w kraju tj. połowę wyniesie, to kraj materyalnie nietylkoby na tem nie stracił, aleby jeszcze zyskał. Ja znam miasta nasze prowincyonalne dobrze i zdaje mi się, że chętnieby zgodziły się, gdyby inicyatywa wyszła z Wydziału krajowego.

Możnaby jeszcze i tę sprawę ułatwić

funduszowi krajowemu w ten sposób, że możnaby użyć pożyczki Banku krajowego, którąby spłacały gminy, a Wydział krajowy za nie ręczył, więc mogłaby to być inwestycya pod firmą Wydziału krajowego. Zdaje mi się, że gdybyśmy to uchwalili, żeby Wydział krajowy w ten sposób postąpił, to choćby na razie nie wszystkie gminy były chętne a tylko miasta dały początek i gdyby się to doświadczenie na kilku gminach zrobiło, to w ciągu lat kilkunastu rozwinęłoby się to na wszystkie miasta.

Myśleliśmy też nad tem, że takie domy przytułku tem więcej uczynią dobrego, im bardziej będą po kraju rozsiane.

Chodziłoby dalej o to, aby jeden fundusz okropnie marnujący się w kraju a dochodzący do wielkich setek, aby kraj wziął w ręce. Mówię o funduszu kar sądowych, który pojedyncze gminy dostają na fundusz ubogich. Nietylko w małych gminach ale we wielkich nawet ten fundusz z kar dochodzi do wielkich sum i bywa po prostu rozrzucanym.

Gdyby ten fundusz kar był objęty jakąś ustawą wyszłą ze Sejmu, że on ma się składać i z niego później mają powstać takie domy przytułku, byłoby to dość dużo.

W mieście niedużem jak moje fundusz kar składany rocznie przynosi 2.000 K.

Ja się z tem rachuję jeszcze nieźle, więc to może u nas nie idzie tak na darmo, ale w gminach małych to się rozdaje i raz się da prawdziwie ubogiemu ale drugi raz może temu, kogo się w danej chwili za ubogiego uważa a który jednak tego może najmniej potrzebuje.

Nie chcę rozpraszać więcej uwagi Panów od głównego przedmiotu, którym są szpitale, więc powiem tylko, że uważam za racyonalną gospodarkę kraju i za inwestycyę wskazaną to, żeby kraj przyczynił się w miastach na razie do tej $^1/_8$ części kosztów urządzenia domów przytułku a dodałbym i domów pracy, bo to jest też konieczne.

Może nie ciężkiej pracy ale trzeba przecież zajęcia ludzi np. pleceniem koszyków, bo przecież każdy potrzebuje zajęcia i może coś robić.

P. **Kraiński**. W powiecie, który ja reprezentuję, powstał już dom przytułku, więc powiem pokrótce, jak powstał i jakie ma dziś znaczenie. Z okazyi pierwszego pobytu w kraju Cesarza, powiat sokalski przeznaczył pewien fundusz, który się kapitalizował i wzrósł do kwoty 15.000 złr. a zarazem podług uchwały Rad gminnych, które zezwoliły na to, aby fundusz grzywien koncentrował się w funduszu powiatowym i był przeznaczony na założenie tego domu przytułku, a który to fundusz w ogólnej cyfrze czyni 7000 złr., uzyskaliśmy dość znaczną kwotę i przed 3 czy 4 laty ten dom przytułku został aktywowany. Powiat sprzedał za $^1/_4$ część wartości realność powiatową i tam został utworzony dom przytułku. Jest tam funduszowych 12 miejsc na utrzymanie 12 kalek powiatowych, to znaczy 800 złr. od 20000 złr. kapitału a prócz tego cały bieżący dochód z funduszu grzywien, który w naszym powiecie wynosi mniej więcej 1600 k. rocznie. Z tych dwu źródeł powinien fundusz na utrzymanie tego domu wystarczyć. Kierownictwo tego domu oddał powiat bratu Albertowi, który osadził tam swoje zakonnice i swych braci. Chociaż dom jest fundowany na miejsc 12-cie, potrzeba jest większa, bo on dziś funkcyonuje nietylko jako przytulisko dla tych funduszowych 12 starców i kalek, ale też dla uzdrowieńców i nieuleczalnych, których dziś faktycznie szpital nie przyjmuje, tylko do tego domu przytułku odsyła. Ponieważ fundusze są za małe, bo powiat dał tylko realność, udotował ją odpowiednim inwentarzem, sprawił łóżka i pościel na osób 40 prawie i wszystkie urządzenia, więc instytucya brata Alberta pomaga sobie kwestą. Z doświadczenia niedługiego, bo dom ten w całej pełni jest otworzony od jakich 6 miesięcy i gdy przedtem mieściło się w nim tylko 12 tych nieuleczalnych, dziś jest 30 kilku a nadwyżkę stanowią właśnie ci uzdrowieńcy, którzyby w razie przeciwnym lokowali się w szpitalu, otóż z doświadczenia mego śmiem twierdzić, że przez tę instytucyę fundusz krajowy co do szpitala sokalskiego doznał znacznej ulgi.

Co do szpitali, to z mego doświadczenia nie dużego, bo jeśli się interesuję jakim szpitalem, to tylko tym miejscowym, — mogę skonstatować, że rzeczywiście stan szpitalnictwa w kraju w ostatnich latach niezmiernie się podniósł, a dowodem tego jest choćby to, że gdy dawniej uważano odesłanie sługi do szpitala jako karę, dziś sługa chory i ludność wiejska prosi, aby być przyjętą do szpitala.

Co do tego, że fundusz krajowy dużo cierpi przez to, że świadectwa ubóstwa są fałszywe, to nie ulega wątpliwości i byłaby pożądaną poprawa w tym kierunku i gdyby były formularze tych świadectw dokładniejsze i żeby w wypadku wystawienia fałszywego świadectwa wystawiający je był pociągany do odpowiedzialności, toby wypadki takie znacznie się zmniejszyły i fundusz krajowy zaoszczędziłby mógł bardzo wiele.

Od dłuższego czasu wpadło mi w oko, skąd ta ogromna fluktuacya w średnim cza-

sie leczenia po pojedynczych szpitalach prowincyonalnych tak, że obraca się między 13 dniami a prawie 30-toma i zdaje mi się, że byłoby bardzo interesującem i ważnem, aby Wydział krajowy tę rzecz zbadał.

Mnie się zdaje, że jest tu pewna łączność z tem, że szpitale niektóre mniej, drugie więcej tych nieuleczalnych i tych wyzdrowieńców przetrzymują ze względów humanitarnych. Otóż czyby nie było wskazanem dla funduszu krajowego ze względu na to, że instrukcya przepisuje w §. 9, że po 42 dniach dyrekcya szpitala notyfikuje Wydziałowi krajowemu, że ten przepisany czas jest przekroczony i wyraża potrzebę, żeby się usprawiedliwiła, otóż czyby nie było wskazanem, żeby to usprawiedliwienie potrzeby przetrzymania dłuższego było bardziej wyspecyalizowane. Byłby to może pewien przymus dla lekarzy, może nawet nie bardzo humanitarny, ale to dla funduszu byłoby niezawodnie zdrowe. Albo możeby skrócić ten czas do 30 dni i zredukować w ten sposób koszta. Uważam też za rzecz bardzo ważną, aby w drodze ustawodawczej uznano, żeby, co gminom z funduszu grzywien się należy, było przeznaczane do funduszu tych domów przytułku, na tworzenie takich domów powiatowych czy wiejskich, bo rzeczywiście dziś często się dzieje, że fundusze te z kar tak gdzieś się podziewają, że znaku nie ma żadnego.

Jeszcze jedno zaznaczę, że powiat mój oczywiście z wielkim wysiłkiem stworzył ten dom przytułku. Utrzymanie jednego człowieka kosztuje tam 25 ct., a nio osiąga 30-tu centów, a ponieważ taksa szpitalna wynosi 60 ct., więc byłaby niezmierna oszczędność przy zakładaniu tych domów, bo 50%, gdyby takie domy przytułku były rozsiane po całym kraju i aby te instytucye powstawały z inicyatywy Wydziału krajowego oraz aby do kosztów założenia i utrzymywania kraj w pewnym stosunku się przyczyniał.

P. **Kohlberger.** Do przytoczonych tu uwag dodam, że przeszło 6% jest takich chorych w szpitalach, których przynależność zupełnie stwierdzić się nie da, a wielu mam takich, których nawet nie znam nazwiska. Ci wszyscy nie mogą być nigdzie wydaleni. Prócz tego gminy a także i rodziny usiłują wszelkimi sposobami uchronić się od zabrania takich chorych, których zakład zupełnie nie potrzebuje. Obecnie przepełnienie doszło do ostatecznych granic, więc wszelkie możliwe robimy starania, aby chorych wydalać, ale to jest wprost nie do wykonania, albowiem tak gminy jak rodziny odmawiają przyjęcia nawet tych, których przynależność została stwierdzoną — nie mówiąc już o tych, gdzie przynależności nie stwierdzono.

Obłąkany choć jest spokojny, jest ciężarem da rodziny i chcą się go pozbyć i to nieraz w ten sposób, że czyni się go wprost niebezpiecznym i chory, o którym przez kilka lat w zakładzie się przekonano, że nikomu nic złego nie czyni, wraca po wydaleniu w kilka dni lub tygodni, bo w domu nie dają mu jeść, nie dają mu tego, co potrzebuje, umyślnie go drażnią i pobudzają nawet do zbrodni, tak, że w szpitalu spokojny chory wraca po niedługim czasie albo jako niebezpieczny albo ze zbrodnią ciężkiego uszkodzenia cała. Dzieje się to dlatego, że rodzina chce się go za wszelką cenę pozbyć, a tak samo i gmina. Z tego powodu byłoby rzeczą bardzo wskazaną założenie tanio utrzymywanego zakładu specyalnie dla nieuleczalnych tj. domów przytułku, które mogłyby być budowane np. w sposób barakowy lub gdyby znalazł się jakiś budynek, któryby się nadał do tego, a któryby stanowił jakąś filię zakładu głównego. Wtedy pozbylibyśmy się tych, których niekoniecznie potrzebujemy, a którzy stanowią znaczny balast i koszt dla funduszu krajowego.

Wszędzie dla nieuleczalnych, czy umysłowych czy fizycznych, tworzy się takie przytuliska krajowe, powiatowe, okręgowe czy gminne, albotež i dobroczynne, a u nas prawie że tego niema, wskutek czego bardzo dużo takich chorych, którzyby mogli łatwo być bardzo spokojnymi, gdyby byli trzymani w warunkach odpowiednich, musi się stawać groźnymi, gdyż są w nieodpowiednich warunkach.

Wielką rolę odgrywa tu także alkohol. W zakładzie chory go nie dostanie, chyba za pracę i to w małej ilości, ale w domu nieraz umyślnie chorego rozpajają, aby coś zrobił i mogli się go pozbyć.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Pozwolę sobie zwrócić uwagę, że wywody te raczej przypadłyby do II. działu pytań.

P. **Kohlberger.** Ja tylko dlatego to przytoczyłem, że chciałem zwrócić uwagę na znaczne koszta, jakie powoduje zbyt długie przetrzymywanie w zakładzie takich chorych, którzy się do nich nie kwalifikują, więc że należałoby się postarać o zaprowadzenie takich domów przytułku celem usunięcia tej nieprawidłowości.

P. **Merunowicz.** Zdaje mi się, że p. Jabłoński mnie nie zrozumiał. Przez organizacyę opieki nad ubogimi rozumiałem zorganizowanie i ujęcie w jedną rękę funduszu ubogich a przez fundusz ten rozumiałem fundusz kar i wszelkie grzywny w drodze politycznej i sądowej nałożone i przeznaczone

na ubogich miejscowych, dalej wszelkie fundacye, jakie istnieją, bo te, które istnieją, są po największej części źle administrowane, a wreszcie i fundusze, które pozostają po duchownych zmarłych bez testamentu. Otóż Józefińskie rozporządzenie we wszystkich krajach koronnych przeznacza je na ubogich. Jeżeli w Austryi niższej takie przytuliska istnieją, to na ich utrzymanie łoży nie fundusz krajowy tylko fundusz ubogich, powstający w części z grzywien. Tam więc jeżeli gmina ma jakąś fundacyę, to ta fundacya jako fundusz ubogich gminny na zakład gminny pozostaje dalej w administracyi gminy. Prócz tego tworzy się okręgowe domy ubogich, przytuliska dla sierot, dla nieuleczalnych, dla włóczęgów, a wreszcie kraj administrując tym funduszem, tworzy też zakłady takie krajowe, w których bywają umieszczani ci ubodzy, ale kosztem tych miejscowych funduszów.

P. **Jordan**. Niewątpliwie szpitale nasze podniosły się kolosalnie w ostatnich latach, z drugiej jednak strony nie możemy się zadowolić tem, co jest, bo potrzeby szpitalnictwa są bardzo wielkie i dzisiejszy stan nie odpowiada wszelkim potrzebom. Dlatego uważam za słuszne to, co powiedział p. Starzewski, a chcę tylko kilka słów do jego wywodów dorzucić. P. Starzewski przedstawił, jak trudno takich, którzy zalegają szpitale a nie powinni tam być, pozbyć się z powodu braku dostatecznej pomocy ze strony gmin, tj. żeby ich w właściwym czasie zabrać chciały. Podał on przykłady bardzo jaskrawe a wszyscy wiemy, że się tak rzeczywiście często dzieje. Otóż chcę zwrócić uwagę, czy nie należałoby dążyć w drodze ustawodawczej do tego, aby szpitale nie tylko zawiadamiały i prosiły zarządy gmin, aby rekonwalescentów względnie nieuleczalnych zabierały, lecz żeby szpitał sam miał prawo zawiadomić gminę względnie magistrat w miejscu, gdzie szpital jest, że za 24 lub 48 godzin tego a tego rekonwalescenta odeszle i już nie czekał, aż gmina po niego przyszle, lecz sam do gminy go odsyłał.

Dalej poruszono tu bardzo ważną kwestyę ustanowienia opieki nad ubogimi. Przed dwoma laty opracował Wydział krajowy znakomity projekt takiej ustawy, który jednak dla krótkości sesyi sejmowej nie przyszedł pod obrady, z czego wynika, że winniśmy domagać się, aby Sejm nasz trwał dłużej, aby na ważne i potrzebne dla kraju sprawy miał dostateczny czas do obrad. Dalej się nad tem nie będę rozwodził, powiem tylko, że gdyby podobna ustawa przyszła do skutku, nie ulega wątpliwości, że ogromnieby się ulżyło szpitalom.

Natomniast dotknę jednej jeszcze kwestyi, której nikt nie poruszył, tj. czy szpital ma interes w tem, żeby nie przetrzymywać rekonwalescentów, nieuleczalnych i tp., lub też czy czasem szpital sam ich nie przetrzymuje umyślnie dłużej? Mam przekonanie, że często szpital sam znajduje się w położeniu że takiego wyzdrowieńca, symulanta czy włóczęgę przetrzymuje umyślnie a to jedynie wskutek złej organizacyi szpitali. Nie chcę o tem teraz obszernie mówić, bo przy następnym punkcie kwestyonaryusza będzie mogła być ta kwestya traktowaną, powiem tylko, że mojem przekonaniem jest konieczną reorganizacya zupełna ducha ustawy szpitalnej w tym kierunku, by dyrekcye szpitali prowincyonalnych nie miały interesu w wykazywaniu jak największej ilości dni leczenia i by nie były poniekąd zmuszane do przysparzania szpitalowi dochodów, przez zwiększanie ilości dni leczenia.

Jeszcze jedna uwaga: obok ustawy opieki nad ubogimi niezbędnem jest domagać się organizacyi domów pośrednictwa pracy i domów przymusowej pracy, bo proszę zważyć, że z braku urzędów pośrednictwa pracy nieraz najporządniejsi ludzie popadają w nędzę wraz z rodzinami i ostatecznie kończą w szpitalu, zaś domy przymusowej pracy są konieczne, aby w nich można włóczęgów pracą zajmować.

P. **Kozłowski**. Trzeba przyklasnąć podniesionej tu myśli zakładania domów przytułku, byłbym jednak przeciwny jednolitej normie i szablonowi pod względem pokrywania ich kosztów, albowiem rozmaite są finansowe stosunki, warunki zamożności i potrzeby poszczególnych powiatów. W pierwszym rzędzie wydatek ponosić powinna gmina, w miarę jej niemożności w drugim rzędzie powiat, a gdyby pokrycie z tych źródeł nie wystarczało, uzupełniłby nadwyżkę kosztów kraj subwencyą swoją; kraj wymierzałby jednak subwencye nie równo dla wszystkich powiatów, tylko stosownie do potrzeb i po zbadaniu możności gminy oraz pytania, czyli gmina a względnie powiat własną siłą a ewentualnie własnym kredytem nie byłby w stanie temu obowiązkowi zadość uczynić. Udzielić możnaby albo subwencyi, albo poręczenia za część procentów od umarzalnej pożyczki.

Co do nieodbierania chorych przez gminy i zaległości kosztów leczenia, to tu dzieją się wielkie nadużycia, które wpływają bardzo źle na ogólny stan rachunkowości szpitalnej. Może jest także naszą winą, że mamy w administracyi naszej wstręt do procedury ustnej. Pisze się i pisze i ciągle się pisze, a gdyby posłać urzędnika szpitala do starostwa i powiedzieć ustnie: „Starosto, ściągnij na-

reszcie koszta leczenia, przynaglij gminę do odebrania chorego", to by prędzej do celu doprowadziło, niż to pisanie bez końca, które tylko przyczynia się do zatrudniania sił kancelaryjnych i w Starostwach i w szpitalach. Znane mi są niestety i takie powiaty, w których i ustne urgensy są bezskuteczne, ale wówczas nie należy ukrywać złego stanu rzeczy, ale udać się z zażaleniem do Namiestnictwa i po prostu wykazać się, że Starostwo obowiązków swoich nie spełnia. W każdym razie ten stan rzeczy, a mianowicie ciągłe zwłoki z odbieraniem chorych i opieszałość w ściąganiu kosztów leczenia dalej trwać nie mogą, bo przyczyniają się w szpitalach do bardzo wielkiego chaosu, a administracyi naszej nie przynoszą wcale zaszczytu.

Co się tyczy trwania czasu leczenia, to nie mógłbym przyjąć jako bezwzględną zasadę, aby czas leczenia trwał tylko 30 dni i aby chorych po tym przeciągu czasu ze szpitalów wyrzucano, tylko pozwolę sobie wyrazić życzenie, aby tam, gdzie czas leczenia przekracza 30 dni, przyczyna tego stanu rzeczy była uwidocznioną na karcie leczenia, zawieszonej nad łóżkiem chorego i żeby w wykazach, które przedkłada komitet miejscowy jak i w sprawozdaniu do Wydziału krajowego wszystkie wypadki, w których czas leczenia jest dłuższy niż 30 dni, indywidualnie były wykazane, a przyczyna dłuższego zatrzymania chorego była wyraźnie wyszczególnioną.

Co się tyczy przyjmowania chorych nieuleczalnych, dla których fundusz krajowy niema obowiązków, których jednak ze względów humanitarnych przyjmuje, to jest rzecz, której trudno bezwzględnie zakazać. Co się tyczy włóczęgów i symulantów, to pod tym względem powinna być energiczna kontrola przy przyjmowaniu do szpitala, bo tego rodzaju ludzie zajmują miejsca w szpitalu i doprowadzają do tego, że często dla prawdziwie chorych miejsca nie ma. Należy przeto użyć najostrzejszych środków, aby symulantów i włóczęgów ze szpitala wyrzucić. Co się tyczy domów przytułku, uważam je za potrzebne i przyznaję, że oneby wydatek na koszta leczenia chorych w szpitalach krajowych zmniejszyły, ale nie możemy się łudzić, że ogóluy wydatek się zmniejszy, bo do tych domów przyjdzie bardzo wielu chorych takich, którzy albo nie są wcale leczeni, albo są leczeni w domu. Tego wydatku jednak nie będę żałować, bo muszę powiedzieć, że obecny stan opieki nad nieuleczalnymi i kalekami wydaje mi się nieusprawiedliwiony. Zresztą zdaje mi się, że nie wszędzie zakładać się będzie równocześnie domy przytułku, ale że zakładać je się będzie stopniowo tam, gdzie są po temu warunki.

P. **Madeyski.** Stosownie do tego, co p. Radca dworu zauważył o dniach leczenia, dodam pewną kwestyę, a mianowicie zdaje mi się, że anomalią jest w dzisiejszej organizacyi szpitali, którą należy usunąć, co do strony leczenia, t. j. że szpital wyłącznie utrzymuje się tylko z taksy...

Przewodniczący członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** O tej kwestyi będziemy mówili później, przy punkcie pierwszym IV. grupy pytań kwestyonaryusza.

P. **Madeyski.** W takim razie przy tym punkcie głosu zabierać nie będę.

P. **Jabłoński.** Panowie lekarze potwierdzą, że w szpitalach są ci chorzy, którzy do gminy przynależą, ale są i z innych gmin. Jeśliby tedy obowiązek utrzymania domów przytułku miał być tylko ciężarem gmin, a Wydział krajowy się do tego nie przyczynił, to naturalnie na koszta szpitalne i domy przytułku gminy wtedyby nic nie wpłynęło, bo przynależność do gminy odnośnej jest w szpitalach bardzo mała tylko, więcej jest z poza tego miejsca. Gdyby nie było wyraźnego kontraktu między Wydziałem krajowym a gminą, że ty musisz przyjmować a ja zato pomagam w urządzeniu tego, na tych a na tych warunkach, to naturalnie gmina nie przynależnego do swojej gminy do swego domu przytułku nie przyjmie. Więc Wydział krajowy chcąc mieć ulgę w wydatkach na szpitale, musiałby tym gminom pomóc, kontrakt po prostu zawrzeć. Gmina powinna o swoich biednych w pierwszym rzędzie sama myśleć, ale sądzę, że jeśli $^2/_3$ części kosztów poniesie, to dla jej miejscowych potrzeb powinno wystarczyć, a tę $^1/_3$ część możeby poniósł kraj we własnym interesie, żeby nie na koszta szpitalne było zwalane to, co nie jest kosztami szpitalnemi.

Co do nierównej ilości dni leczenia między szpitalami, to nie jest winą nawet pewne zaniedbanie obowiązków kierownika szpitala, tylko przyczyna leży w tem, w jakiej miejscowości przeważnie jacy są chorzy. Przy chorobach ocznych np., aby w istocie leczony mógł odnieść korzyść i być do domu puszczony, tam czas leczenia musi iść na tygodnie, tam gdzie jest np. syfilis bardzo rozgałęziony, tam chorego nie można trzymać niżej tygodni, jeśli ma się być o tyle spokojnym, że się go względnie zdrowego wypuści.

Więc tu decydują miejscowe stosunki i inaczej tam będzie, gdzie są wewnętrzne choroby, a inaczej w miejscowościach, gdzie więcej operują, bo tam operowany musi dłużej leżeć. Więc tu nie ma winy kierownika szpitala, chociaż przeciętna ilość dni leczenia jest 21.

P. **Kraiński.** Ja nie stawiałem żadnego pozytywnego wniosku, tylko myślę, że byłoby interesującem zbadać przyczyny tej fluktuacyi i w miarę wyniku coś może pozytywnego postanowić. Czy ta właśnie jedna z przyczyn zadługiego przetrzymywania chorego nie leży w tem, że lekarz szpitalny, który się nazywa dyrektorem, ma na samoistne utrzymanie bardzo małą płacę, aby żyć i oczywiście potrzebuje dużo zarobić z boku? On na każdy szczegół nie może zwracać tak uwagi, podczas gdy wtedy, jeśliby był przymus, że po 30 dniach powinien się zastanowić, czy trzeba chorego dłużej zatrzymać i umotywować przetrzymanie, toby jednakowoż przyszła mu refleksya i nie mając do zbytu czasu, pod tym przymusem zastanowiłby się, co zrobić w tym kierunku.

Jeszcze jedno odpowiem p. Kozłowskiemu, że ja nie myślałem o wyrzucaniu po upływie 30 dni. Instrukcya nie mówi o tem, tylko każe się zastanowić.

P. **Stella-Sawicki.** Przeciętny pobyt chorych w szpitalach całej Europy jest 21 do 22 dni. Tej cyfry szpitale nasze nie przekraczają. Jeżeli jednak jest pod tym względem różnica między szpitalami w różnych miejscowościach znajdującemi się, pochodzi to od różnorodnych warunków miejscowych. W niektórych jest nadzwyczaj wiele chorych syfilitycznych, u tych zaś przeciętny czas leczenia jest 26 dni.

W drugich szpitalach, jak np. w rzeszowskim, jest wielu chorych na oczy, przeciętny zaś pobyt na oddziale ocznym jest 26 dni.

W innych nareszcie szpitalach, gdzie lekarze zasłynęli jako doskonali chirurdzy, odbywa się bardzo wiele operacyj, a leczenie chirurgiczne zabiera wiele czasu. Są też i takie szpitale, gdzie prawie niema syfilitycznych jak np. w Sokalu, zato leczy się tam nadzwyczajna ilość chorych na świerzb, którego leczenie wymaga najwyżej 5, 6 lub 7 dni. Raz przy inspekcyi znalazłem tam 13-tu takich chorych.

Nic więc dziwnego, że przeciętny czas leczenia w szpitalu Sokalskim w roku ubiegłym wynosił 14 dni, w ogóle jednak przeciętny pobyt chorych w szpitalach naszych nie jest dłuższym jak w innych krajach.

P. **Starzewski.** Na uwagę p. posła Kozłowskiego, że korzystnem byłoby dla przyspieszenia ściągania kosztów leczenia ustne porozumienie się ze Starostwem, powiem z doświadczenia, że i ta droga nie wiedzie do celu. Gdy na pisemne urgensy Starostwo tarnowskie nie dawało żadnej odpowiedzi, spotkawszy się raz z dobrze znajomym mi urzędnikiem tego Starostwa, spytałem się, dlaczego nie dostaję od dłuższego czasu żadnych odpowiedzi na urgensa o koszta leczenia. Na to odpowiedział mi: My mamy teraz spis ludności i wybory, na załatwianie spraw kosztów leczenia nie mamy całkiem czasu. Niech Panowie przez 3 lub 4 miesiące nic do nas nie piszą, bo i tak odpowiedzi nie otrzymacie. Gdy na to zauważyłem, że w takim razie będę zmuszony odnieść się w tej sprawie do Namiestnictwa za pośrednictwem Wydziału krajowego, odpowiedział mi: My się tego panie nie boimy. Tak samo było parę razy w Krakowie. Na to się odpowiada po prostu, że te wszystkie sprawy są jeszcze w toku i sprawa skończona.

P. **Gluziński.** Również jestem za tem, aby powstawały w kraju domy przytułku. Domy takie, będące w pewnym związku ze szpitalami, mogłyby przynieść wielką ulgę szpitalom a tem samem i funduszowi krajowemu, bo nie tylko brałyby do siebie ludzi niedołężnych lub ciężką pracą zmęczonych — jak to nieraz w naszych szpitalach wprost z litości pod jesień się dzieje — ale też byłyby miejscem pobytu dla takich chorych, którzy się mogą leczyć ambulatoryjnie a dzisiaj przebywają w szpitalu i znacznie więcej kraj kosztują n. p. chorzy na wrzód na rogówce lub mający jakąś ranę na ręce. Ci ludzie mogliby tylko przychodzić do szpitala do opatrunku a przebywać w takich domach przytułku. Sądzę jednak, że kraj powinien mieć to zawarowane kontraktowo przy powstawaniu tych domów, że tacy chorzy mają być pomieszczeni nie w szpitalach tylko w domach przytułku, w których utrzymanie ich kosztowałoby naturalnie znacznie mniej, niż w szpitalach.

Mam przekonanie, że nietylko z funduszu ubogich powstałyby takie domy ale i z ofiarności publicznej, skąd nieraz na to przecież krocie idą (fundacya Helclów), ale trzeba, żeby takie domy były urządzone jak należy, bo dotąd, mimo wielkiej nieraz ofiarności publicznej, kraj ulgi nie doznaje. Gdyby było wiadome w kraju, że Wydział krajowy takie domy inicyuje, to kto wie, czy niejedna osoba, którąby miała zamiar utworzyć jakąś fundacyę, nie zwróciłaby się do Wydziału krajowego, a wtedy w przeciągu lat kilkunastu kraj cały mógłby się pokryć takimi domami przytułku. Trzeba więc inicyatywy ze strony kraju, której dotąd niema, a wtedy zawiązałyby się i towarzystwa, któreby miały na celu tworzenie takich domów przytułku.

P. **Ponikło.** Z dotychczasowej dyskusyi widać, że wszyscy się zgadzają na to, że ustanowienie domów przytułku oczywiście w gminach większych na razie jest bardzo pożądane i że jest również wskazanem, aby Wydział krajowy dał tu inicyatywę i rzecz ułatwił.

Wypowiadano różne opinie co do pokrycia kosztów. Oczywiście jestto, jak sądzę, rzeczą gmin troska o zaopatrzenie ubogich, ale możnaby ułatwić im przez zachętę i subwencyonowanie. Zdaje mi się jednak, że to mogłoby się tylko odnosić do miast i gmin większych. Ale ze względów sanitarnych i właśnie dlatego, aby zapobiec przeciążaniu szpitali i wzrastaniu kosztów szpitalnych i aby umożebnić odbieranie chorych na czas ze szpitala, wskazanem jest, aby w każdej gminie było coś podobnego do domu zaopatrzenia. To oczywiście jest muzyką przyszłości, sądzę jednak, że w każdym razie rezultatów nie osiągniemy tak długo, póki ustrój gmin nie będzie zmieniony i do tego czasu wszystkie te humanitarne zarządzenia pozostaną na papierze i wykonane nie będą.

Drugą ważną rzeczą jest to, że należy przystąpić do organizacyi opieki nad ubogimi, co niektóre większe gminy czynią z własnej inicyatywy jak np. Kraków, gdzie w budżet 1903 wstawiono o kilkadziesiąt tysięcy koron większą kwotę na ten cel niż zeszłego roku. Otóż mojem zdaniem, póki nie będzie tych dwu rzeczy tj. póki ustawa o opiece nad ubogimi nie będzie wydana i póki ustrój gmin nie będzie zmieniony, wielkich rezultatów spodziewać się nie możemy. Dziś tylko należy zastanowić się nad tem, aby Wydział krajowy ułatwił tworzenie tych domów przytułku.

Mieszkając w Krakowie, wiem, że stosunki pod tym względem nie są tam tak złe, bo dobroczynność prywatna wiele działa, mamy dobre ochronki, wspaniały dom Helzlów, który choć niezupełnie odpowiada temu celowi jako skrępowany wymogami listu fundacyjnego, ale w każdym razie oddaje szpitalowi 20 łóżek do dyspozycyi.

Zgadzam się z tem, że należałoby pomyśleć o zaprowadzeniu czegoś podobnego do klasy czwartej, aby tych, którzy już nie są chorzy w właściwem słowa znaczeniu, na tę tańszą klasę można przenieść. To jest myśl trafna i praktyczna i możnaby próbę zrobić zwłaszcza, że koszt utrzymania w klasie czwartej nie powinien być pokrywany z funduszu krajowego lecz przez odnośne gminy przynależności i możnaby tu użyć wpływu na gminę w tym kierunku, że jeżeli nie odbierze chorego ze szpitala, to tenże przechodzi na jej koszt do klasy czwartej tj. niejako do domu zaopatrzenia. Tegoby się wtedy gmina obawiała, więc trzebaby taką próbę uczynić.

Nie jestem również za tem, aby znieść szpitalne komitety prowincyonalne, bo skoro gminy przyczyniają się do kosztów, muszą mieć głos ich reprezentacye, byłoby jeduak pożądane, aby czynniki do komitetu powoływane były jak najświatlejsze. Co się tyczy podwyższenia poborów służbowych lekarzy w szpitalach prowincyonalnych, przyłączam się najgoręcej do zdania poprzedniego mowcy, że koniecznem jest, aby byli postawieni więcej samodzielnie tak, aby mogli oddać się szpitalowi, aby tem więcej czuli się jako obywatele kraju a mniej potrzebowali zajmować się rzeczami prywatnemi. O ileby to się dało zrobić, odbiłoby się z pewnością korzystnie na administracyi szpitali. Co się tyczy usprawiedliwiania przetrzymywania chorego po 30-tu dniach pobytu w szpitalach, to zauważam, że po 6 tygodniach dziś się tak robi. Na to niema innej rady. Dziś się tylko usprawiedliwia, zresztą zaś trzeba rzecz pozostawić taktowi, energii i przezorności lekarza kierującego i im lepszych będziemy mieli lekarzy, tem i w tej mierze będzie lepiej.

Przewodniczący: Członek Wydziału kraj. p. **Onyszkiewicz.** Ponieważ nikt więcej nie jest zapisany do głosu, przeto przystępujemy do drugiego punktu kwestyonaryusza, który brzmi: „jakie zarządzenia dałyby się zaprowadzić, aby chorzy zbyt długo w szpitalu nie pozostawali.“

Ponieważ z dotychczasowej dyskusyi widzę, że trudno jest zupełnie uniknąć przy omawianiu jednego punktu kwestyonaryusza, poruszenia pytań w innych punktach zawartych, dlatego jakkolwiek pragnąłem początkowo, aby Panowie chcieli się trzymać porządku w kwestyonaryuszu podanym, nie chcę do tego stopnia ograniczać swobody przemówień, aby nie dotykano zupełnie także przedmiotów w innych punktach zawartych a z omawianym w związku stojących. Otwierając dyskusyę nad p. drugim, daję głos p. inspektorowi Sawickiemu.

P. Stella **Sawicki.** Muszę zwrócić uwagę, że do osiągnięcia tego, aby chorzy nie zostawali w szpitalach dłużej nad potrzebę, przyczyniłyby się najprzód częstsze inspekcye w szpitalach, a przynajmniej dwa razy do roku; dalej żeby dano lekarzom możność prędszego postawienia dyagnozy. Do tego potrzebaby mieć wszędzie w szpitalach mikroskopy i dobrze urządzone chemiczne laboratorya. Wprawdzie urządzenia te pociągnęłyby za sobą pewien wydatek, w dalszem następstwie jednak musiałaby powstać oszczędność.

Trzecią konieczną rzeczą jest, aby wszystkie szpitale posiadały dwóch lekarzy, jednego kierującego, drugiego pomocniczego, bo w takich szpitalach, gdzie jest jeden tylko lekarz, ważniejsze wypadki chirurgiczne czę-

sto bardzo długo oczekują operacyi, dlatego że ordynujący lekarz nie może znaleść pomocnika wśród kolegów zamieszkałych w tej miejscowości, bo są zajęci praktyką.

Zdarza się czasem, że lekarz mający dokonać operacyi, po 10 i 15 dni szuka pomocnika i nie może go znaleść a tymczasem chory leży niepotrzebnie w szpitalu. W ostatnich czasach prawie wszędzie są już mianowani sekundaryusze ale są jeszcze szpitale, gdzie ich nie ma, i gdzie rzeczywiście z tego powodu podnosi się cyfra dni przeciętnego pobytu chorych do bardzo znacznej wysokości, jak np. w Wadowicach, gdzie wynosi 24.4 dni.

Gdyby tam można było prędko znaleść pomocnika, mogłaby ta cyfra być zniżoną na 20 dni. Wprawdzie pociągnęłoby to za sobą także wydatek, w ostatecznym rezultacie jednak dałaby się osiągnąć oszczędność.

P. **Jordan.** Jabym jako odpowiedź na ten punkt podał tylko to, o czem zresztą już wspomniałem, że należy dążyć do tego, aby żaden szpital nie miał interesu przetrzymywać zbyt długo chorych. To byłoby zupełnie wystarczające wobec tego, że punkt ten już omówiono w dyskusyi nad poprzednim punktem kwestyonaryusza.

Przewodniczący Członek Wydziału kraj. p. **Onyszkiewicz.** Stwierdzam, że rzeczywiście punkt ten omawiany już był przy dyskusyi nad pierwszem pytaniem kwestyonaryusza. Czy może jeszcze życzy kto sobie głosu co do tego punktu? (Nikt). Ponieważ nikt głosu nie zabiera, przystępujemy do dyskusyi nad p. 3. kwestyonaryusza, który brzmi: „czy dotychczasowy sposób przymusowego wydalania jest praktyczny, jakie posiada wadliwości — jak zaradzić złemu?

Głos ma p. Radca dworu Jordan.

P. **Jordan.** Tu należy ta myśl, którą podniesiono, że należałoby postanowić, aby szpitale zawiadamiały Magistraty względnie zarządy gmin, że za dwa dni, lub za 24 godzin odeślą rekonwalescenta i żeby szpitale po tem zawiadomieniu to rzeczywiście wykonały.

P. **Jabłoński.** Myśl p. Radcy dworu niezupełnie da się przeprowadzić, bo wobec tego, że przeważna część chorych nie rekrutuje się z gmin przynależnych do gminy tylko zupełnie odrębnych chorych, jest co najmniej problematyczne, czy odniesienie się do Magistratu skutek odniesie. Nie ma tu żadnej ustawy i nie może być, bo byłoby niesprawiedliwem, aby zmuszać gminę do ponoszenia kosztów opiekowania się i odstawiania rekonwalescentów do drugiej gminy nieraz bardzo odległej. Możeby czasem niektóra gmina na odniesienie się dyrektora szpitala to zrobiła, to z kurtoazyi lub innych powodów, ale zmusić jej do tego nie można, przynajmniej ja sądzę, że gdybym był burmistrzem, tobym takiego przysłanego mi rekonwalescenta odesłał napowrót do szpitala, bo do przyjęcia go nikt mnie zmusić nie może.

P. **Starzewski.** Zwracam uwagę panów, że obowiązki gmin względem chorych określa §. 29. ustawy z 3/12 1863 r. Nr. 105. Dz. p. p. i rozporządzenia Trybunału admin. z 16/12 1880 r. L. 2501, które powiadają, że osobami wydalonemi ze szpitala, obowiązaną jest tak długo gmina opiekować się i pielęgnować ich, dopokąd nie będą mogły być wypuszczone, bez szkody dla swego, lub drugich zdrowia. W uzupełnieniu stanowi rozporządzenie o tułaczach, a mianowicie że osoba, która niema wiadomego miejsca przynależności, jeżeli zachoruje w okręgu gminy, dopóki miejsca jej przynależności się nie wykaże, jest przynależną do tej gminy, w której zachorowała.

P. **Jabłoński.** To co p. kolega przytacza, przyznaję, ale orzeczenia Trybunału admin. są właściwie tylko objaśnieniami, zaś ustawa co najwyżej mogłaby być przytoczoną o tułaczach a to tu niema miejsca, bo tułaczem nie jest taki, który ma miejsce przynależności.

Z drugiej strony musimy także brać i humanitarne względy troszeczkę na uwagę. Taki rekonwalescent, jak długo się go nie odtransportuje, musiałby, jak to się dzieje po większych gminach, pozostawać w aresztach policyjnych na wikcie aresztańskim, który przeciętnie dziennie wynosi 7 ct. to znaczy że ma po prostu chleb tylko. (U mnie trochę więcej). Więc tu wchodzą w grę także względy humanitarne, ale opieram się też na zdaniu prawników, że zmuszenie nie może mieć miejsca.

P. **Jordan.** Paragraf 28. ustawy powiada: „gmina nie może i obcym ubogim w razie chwilowej potrzeby odmówić potrzebnego wsparcia z zastrzeżeniem zwrotu, którego wedle wolnego wyboru albo od gminy, do której należy, albo od obowiązanych ku temu według prawa cywilnego żądać mogą.

Paragraf zaś 29. mówi: z tem samem zastrzeżeniem obowiązaną jest gmina tak pielęgnować obcych ubogich, którzy z jej okręgu zachorują, dopóki nie będą mogli bez szkody dla swego lub innych zdrowia być wypuszczeni.

P. **Jabłoński.** To nie jest obcy ubogi, bo on już ma przynależność, bo on wisi u mnie.

P. **Merunowicz.** Sprzeciwiam się zapatrywaniu p. Jordana, bo gdyby nawet istniało prawo takie, że gmina, w której jest siedziba szpitala, byłaby obowiązaną do tego, to znając niezaradność naszych gmin a właściwie brak jakichkolwiek urządzeń do przyjęcia takich chorych (najczęściej bowiem jedynem urządzeniem jest areszt gminny) uważałbym to ze względów humanitarnych za niewykonalne i jak długo nie będzie przytulisk, tak długo nie możemy mówić o przymusowem wydalaniu rekonwalescentów. Jak będą przytuliska, to bez żadnych korowodów tylko na żądanie Dyrektora szpitala odeszle się do przytuliska, ale póki ich niema, trudno mówić o przymusowem wydalaniu nieuleczalnych.

Przewodniczący Członek Wydziału kraj p. **Onyszkiewicz.** Zwracam uwagę, że tu jest mowa o wydalaniu już zdrowych osób, bo jak długo jest chorym, o wydaleniu mowy nie ma.

P. **Merunowicz.** Chorych, którzy się nie kwalifikują do leczenia.

P. **Kohlberger.** Byłoby bardzo pożądanem, aby obłąkanego, którego gmina do szpitala oddała, jeżeli przynależność nie jest stwierdzona, aby ta gmina miała obowiązek odebrania go.

Często się zdarza, że takiego chorego oddaje Lwów. Otóż tu zależy od komisaryatu dzielnicy. Niektóre komisaryaty przyjmują każdego, niektóre się wzbraniają tak, że przyszłą chorego a potem nie chcą go odebrać tak, że ten chory zostaje balastem dla kraju.

Otóż trzebaby, aby była ustawa tego rodzaju aby te gminy, które przyszłą chorego, miały obowiązek go odebrać potem, ale naturalnie jak długo przytulisk jakichś niema, tak długo trudno o tem mówić.

P. **Ponikło.** Dziś dzieje się tak, że jeśli się jakiegoś chorego chce wydalić, pisze się do Magistratu, co trwa 8 dni lub więcej, więc możeby zamiast tego tylko urzędową korespondentką mógł, się zarząd szpitala odnieść wprost do gminy, z której chory przyszedł, wskazać jej, jak najlepiej tego chorego odebrać. W wielu wypadkach byłoby to korzystnem dla Magistratu, bo rzecz załatwiłaby się krótko. W Krakowie doradzali mi ten sposób urzędnicy Magistratu i dowodzili mi, żeby to prędzej poszło, żeby się coś z kosztów leczenia oszczędziło w ten sposób.

Drugą przyczyną, dlaczego przytrzymuje się wyleczonych, jest to, że nie mają funduszu na odbycie podróży do domu. Byłoby tedy wskazanem aby dla szpitali był wyznaczony pewien ryczałt, z któregoby w uwzględnienia godnych wypadkach pokryć można koszta podróży chorego do domu, bo jeśli np. chory 8 dni będzie czekał, nim go się zabierze a koszta leczenia wynoszą 1 koronę dziennie, podczas gdy 3 korony wystarczy na kolej dla niego, to nie będzie to żadną oszczędnością, jeśli się go w szpitalu zatrzyma. To są drobne sposoby ale mogłyby przecież coś podziałać.

P. **Mars.** Myśl podniesiona przez p. Ponikłę jest godną uwagi. Bardzo często chory powiada, że ze szpitala nie pójdzie, bo nie ma za co, szczególniej w zimie z powodu braku obuwia, lub np. jeżeli koleje a ma daleko do domu. Postępowanie dotychczasowe w celu wydalania takiego chorego odbywa się drogą korespondencyi z Władzami, która trwa co najmniej około 14-tu dni, czyli inaczej, że najtańsze wydalenie takiego chorego ze szpitala, kosztuje we Lwowie i Krakowie 22 koron. Jeżeli teraz zważymy, że taki chory n. p. przynależny do Bóbrki ma być wydalony ze szpitala lwowskiego, to ponieważ bilet kolejowy III. klasy do Bóbrki kosztuje 50 ct., gdyby został w krótkiej drodze wydalony i gdyby otrzymał kwotę na bilet kolejowy potrzebną, kosztowałby fundusz krajowy tylko 50 centów, czyli jedną koronę, a jeśli to się dzieje lege artis i drogą porozumienia Władz, zostaje wydalony, kosztuje wówczas 22 koron. Byłbym tedy zatem, aby w tym kierunku odstąpić od biurokratyzmu a dużoby się tym sposobem oszczędzić dało. Gdyby dyrektor szpitala miał pewien fundusz do dyspozycyi na takie wypadki, mógłby wielokrotnie rzecz w krótkiej drodze załatwić, oszczędzić czasu i uciążliwej pisaniny.

Aby uniknąć pisaniny i pozbyć się chorego, który miejsce zalega, lekarze szpitalni często sami sobie radzą i tak:

Na niektórych klinikach np. u prof. Gluzińskiego jest puszka, do której chorzy składają datki na biednych i z tego im się daje potem na bilet kolejowy. Prof. Obalewski dawał nieraz z własnej kieszeni, ja także nieraz dawałem z własnej kieszeni, aby się takiego chorego pozbyć. Jeżeli tedy lekarze sami to robić mogą, to mógłby mieć także dyrektor szpitala jakiś kredyt na ten cel, przez coby może można było uzyskać nie tak drobne oszczędności, jak by się to na pozór zdawać mogło.

P. **Jordan.** Szpital musi się pozbyć osób: 1) już wyleczonych, którzy nie mają

pieniędzy własnych, aby odbyć podróż do domu, 2) nieuleczalnych.

Co się tyczy pierwszych, to mojem przekonaniem powinien być koniecznie dany specyalny fundusz każdemu szpitalowi na ten cel, bo cała korespondencya, aim gmina odbierze chorego, lub zanim ktoś z rodziny po niego przyjdzie, trwa często 8 do 14 dni, a przez ten czas chory zajmuje łóżko i fundusz krajowy pokrywa nieporównanie większe wydatki, niżby wynosił wydatek na podróż. Oczywiście że ze ściągnięciem kosztów leczenia powinien być ten wydatek na podróż równocześnie ściągnięty. Co się tyczy drugiej kategoryi chorych, to jeśli się taki chory dostanie do szpitala i nie można się go pozbyć, bo rodzina go nie chce odebrać dlatego, że ją inkomoduje, to zamiast długiego certowania się z rodziną aby go zabrała, co nieraz trwa i kilka tygodni, powinien mieć szpital prawo zawiadomić Magistrat i odesłać chorego do Magistratu, a ten powinien dostawić go rodzinie. Zresztą nie proponuję tu żadnej rzeczy nowej, bo §. 94. wyraźnie powiada, że jeżeli chory nieuleczalny ma być wydalony ze szpitala, to zarząd wzywa gminę przynależną, aby go odebrała a po upływie 8 dni od wezwania, odseła się chorego do Magistratu miasta, w obrębie którego szpital się znajduje, aby go odesłał do miejsca zamieszkania.

P. **Gluziński.** Płacenie kolei rekonwalescentom jest dobrem, ale wiem z doświadczenia, że jak zacząłem płacić kolej rekonwalescentom, niechcącym lub niemogącym dla braku środków opuścić kliniki, to potem znaczna część chorych tego odemnie wymagała. W tym względzie trzeba być ostrożnym i w szpitalach, bo inaczej większa część żądałaby pokrycia kosztów powrotu do domu. Tu byłby chyba ten środek, że szpital ściągałby od gminy, od której należy, te koszta podróży.

Toby było hamulcem, że rekonwalescent, na prawdę tego niepotrzebujący, nie żądałby podróży darmo, jeżeli ma za co jechać. W każdym razie proponowałbym, aby był fundusz na ten cel w szpitalach stworzony, bo wtedy możnaby ogromnie oszczędzić na czasie pobytu w szpitalu, tylko trzebaby bardzo dyplomatycznie tem kierować, aby dużo ludzi nadarmo na koszt kraju nie jeździło. Oszczędziłoby się podwójnie i co do czasu i co do miejsca, a przedewszystkiem na kosztach utrzymania chorego, którego nieraz treba trzymać 10 dni, nieraz 2 tygodnie i nie można się go pozbyć, za co kraj przecież płaci. Co do chorych nieuleczalnych rzecz jest trudniejsza, bo o ile tamtych, jako już zdrowych, możnaby wreszcie ze spokojnem sumieniem usuwać, to w tym drugim wypadku są dwa rodzaje chorych: takich, których można swobodnie wypuścić ze szpitala jak np. chorych z porażoną ręką, i takich, których ze względów ludzkości wypuścić nie można. Tu jest rzeczywiście tylko jeden sposób, tj. żeby od gmin można żądać ustawowo zapłaty za czas przetrzymywania chorego nieuleczalnego, jeżeli ją się zawiadomi, a ona chorego na czas nie odbierze. Gmina wtedy spieszyłaby się z odebraniem tego chorego, gdy dzisiaj w własnym interesie z załatwieniem sprawy zwleka.

Odstawienie do Magistratu nieuleczalnego chorego, to prawie się nieda pomyśleć, bo np. małe dziecko bez opieki, albo chorego np., który chodzić nie może i już nie będzie, niepodobieństwem jest odstawiać do miejsca, w których przebywają rozmaitego rodzaju włóczęgi, ale gdyby gmina odpowiednia wiedziała, że jeźli np. do 5 dni, do tygodnia wreszcie nie odbierze, to będzie ustawowo musiała płacić za koszta pobytu, przecieżby się z odebraniem pospieszyła.

P. **Kozłowski.** W wypadkach tu poruszonych należy rozróżnić wydalanie:

1) nieuleczalnych;
2) włóczęgów i symulantów;
3) tych, którzy już wyzdrowieli;
4) dzieci.

Co do nieuleczalnych to przymusowe wydalenie mogłoby mieć miejsce tam, gdzie a) są przytuliska, b) gdzie słabość jest tego rodzaju, że chory ostatecznie w rodzinie bez narażenia zdrowia swego może być leczony i nie pójdzie na marne. Zdaje mi się, że bardzo wydatnej oszczędności w tym kierunku być nie może.

Co się tyczy symulantów i włóczęgów, ci tylko na podstawie mylnej dyagnozy do szpitala dostać się mogą, bo takich ludzi nie powinno się trzymać. Otóż jeżeli się tacy per nefas do szpitala dostaną, to co do nich chciałbym zastosowania w całej pełni ustawy a mianowicie odesłania ich po prostu do aresztów gminnych na ten 7 centowy wikt, który w nich dają, co zawsze przyniesie funduszom publicznym przy każdym włóczędze kilkadziesiąt centów oszczędności. — Gmina miasta ma potem regres do gminy, do której taki człowiek jest przynależny i może koszta utrzymania w areszcie gminnym odebrać. Co do uzdrowieńców, którzy mieszkają blisko od szpitala, to tych, którzy mogą pójść per pedes Apostolorum puścić należałoby piechotą, jeśli jednak który nie może odbyć dla zdowia podróży piechotą, wtedy niema innego środka jak uwiadomienia bezpośrednio gminy kartką korespondencyj-

ną, ażeby do trzech dni uzdrowieńca zabrała z zagrożeniem, że jeśli go nie zabierze, wtedy na koszt gminy zostanie tam odstawiony. Fundusz powinien być ale tylko na zaliczki, bo koszta odstawienia pokryć powinna gmina. Pokrywanie tego wydatku z funduszu krajowego nie miałoby żadnego uzasadnienia, bo toby doprowadziło do pewnego uprzywilejowania opieszałych gmin i do zdjęcia z nich tych obowiązków, które ponosić powinny. Fundusz na zaliczki jest potrzebny, ale gmina powinna je zwrócić. Gmina ma niewątpliwie prawo sama odebrać chorego, bo często za pomocą okazyi może to taniej zrobić niż administracya szpitala za pomocą osobnej podwody, ale gmina powinna mieć prawo odebrać tylko do trzech dni i jeśli do 3 dni nie odbierze, wtedy powinno odesłanie odbyć się na jej koszt i to winnoby być na tej kartce korespondencyjnej żądającej odebrania chorego uwidocznione.

P. **Niedzielski.** Wydział krajowy postępuje tak z obłąkanymi. I tak zawiadamia się gminę, że jeśli do dni ośmiu chorego nie odbierze, wtedy będzie on na koszt gminy odstawiony a fundusz kulparkowski zaliczkowo koszta te pokrywa, przekładamy [artykularz kosztów odstawienia do Starostwa i Starostwo w drodze administracyjnej ściąga te koszta na rzecz funduszu kraj.

Były też wypadki, które zastosowywał Wydział krajowy, że na mocy ustawy gminnej również jest obowiązaną gmina ponosić koszta utrzymania czyli leczenia tego chorego ponad czas, w którym gmina była zawiadomioną i obowiązaną była koszta ponosić i my już w dość licznych wypadkach takie koszta otrzymywali, ściągane przez Starostwa. Więc to jest już rzecz praktykowana.

P. **Kohlberger.** Ja też chciałem powiedzieć, że ustawa co do obłąkanych jest a tylko dodam, że co się tyczy obłąkanych takich, których przynależność nie jest stwierdzoną, byłoby rzeczą pożądaną, aby te gminy, które ich przysyłają do zakładu, miały też obowiązek odebrać ich a specyalnie Lwów, który bardzo dużo przysyła osób, które tu przypadkowo się dostaną, albo które rodzina (szczególnie żydzi) umyślnie tu przywożą i podrzucają a które potem policya łapie i do nas przysyła. Wtedy jest kłopot, bo nie można wiedzieć, skąd ten chory, jakie jego nazwisko, otóż co się tyczy takich obłąkanych miasta, które ich przysyłają, powinny ich odbierać.

P. **Jabłoński.** Przykład p. Kohlbergera mnie nie przekonuje, bo z jakiej racyi miasto ma ponosić koszt, czy dlatego, że Kulparków jest tuż pod Lwowem? Gmina zrobiła rzecz ludzką, bo chorego odstawiła i za to ma ponosić jeszcze ciężary? Nie jestto zresztą ekonomicznem pod względem gospodarki ogólnej krajowej, jeżeli zwalą się ciężary z jednego nie mającego tytułu do ponos enia ich, na drugiego nie mającego również tytułu do ich ponoszenia.

P. **Kohlberger.** Przy pierwszym punkcie kwestyonaryusza była mowa o przytuliskach. Otóż ja wracam do tego i sądzę, że miasta powinnyby przyjmować chorych do takich przytulisk, a byłoby też bardzo korzystnem, żeby były krajowe przytuliska tańszym kosztem administrowane. We Wiedniu np. jest zakład dla obłąkanych, który obecnie ma 2.900 chorych, i obecnie będzie zbudowany nowy na 2.000 chorych, gdzie będą różne kategorye i chorzy właśnie tacy, którzy są nieuleczalni, będą leczeni w ten sposób, że będą mieli np. w tygodniu tylko 4 razy mięso, w ogóle tańszym kosztem będą utrzymywani ewentualnie odsyłani gdzieś na prowincyę. Chodziłoby tedy o to, aby dla takich chorych były jakieś instytucye o wiele taniej administrowane.

P. **Kozłowski.** P. Jabłoński powiedział, że nie byłoby ekonomicznie, gdyby miasto przyjęło obowiązek co do tych włóczęgów i symulantów. To byłoby ekonomicznem, bo oszczędziłoby się grosz publiczny, bo w szpitalu kosztuje utrzymanie 60 centów, a w aresztach miejskich 7 centów, więc byłoby zaoszczędzenie, zatem to byłoby ekonomicznie. Miasto mogłoby się porachować tu z gminą przynależności.

W każdym razie trzymanie ludzi w szpitalu, gdzie koszta dzienne wynoszą 60 centów, to byłoby marnotrawstwem grosza, nie mówiąc już o tem, że ludzie ci zabierają w szpitalu miejsce innym, którzyby mieli prawo do tego.

Przewodniczący Członek Wydziału kraj. p. **Onyszkiewicz.** Ponieważ nikt więcej głosu nie zabiera, przeto uważam dyskusyę nad p. 3. kwestyonaryusza za wyczerpaną. Przystępujemy do punktu 4-go, który brzmi: „jak zapobiedz temu, ażeby chorzy nie omijali pobliskich (tańszych) szpitali i nie wyjeżdżali do droższych lub za granicę". Do głosu zapisany jest p. Radca Dworu Jordan.

P. **Jordan.** Chodzi tu o to, dlaczego chorzy unikają szpitali tańszych bliskich a dążą do obcych dalszych i droższych, Otóż jest pewna kategorya chorych, którzy z uprzedzenia to czynią — tę na razie pomijam — druga zaś liczniejsza czyni to przez rozsądek tylko przez interes zdrowia, chcąc mieć zapewnienie jak najlepszej opieki lekarskiej, chcąc być leczoną jak najlepiej w szpitalu któryby, o ile można przewidzieć, dawał gwa

rancyę, że istotnie chory wyjdzie uleczony i zdrów.

Zapobiedz temu, aby chorzy nie unikali szpitali pobliskich i tańszych, można jedynie: 1. przez dążenie do tego, aby szpitale nasze były możliwie jak najlepiej urządzone, 2. przez dążenie do tego, żeby szpital dostarczał możliwie najlepszą opiekę lekarską.

Co się tyczy kwestyi pierwszej, to niewątpliwie postęp w urządzeniu szpitali naszych jest kolosalny ale nie potrzebuję Panów przekonywać, że urządzenia naszych szpitali nie są zupełne, że nie można zadowolić się i stanąć na tem, co jest, bo słyszeliśmy tu z ust p. Inspektora, że bardzo wiele szpitali nie ma nawet mikroskopów a ja dodam, że wiele jest szpitali, które powinny mieć dla oddziałów kilka mikroskopów a gdzie jeden lub drugi oddział wcale ich niema. Dalej słyszeliśmy, że bardzo wiele szpitali niema laboratoryów a nawet ani lwowski ani krakowski wielki szpital krajowy dobrze zorganizowanego laboratoryum nie mają, co jest miarą tego, co się dzieje poza Krakowem i Lwowem. Nic tedy dziwnego, że z urządzenia obecnego szpitala nie można być zadowolonym zupełnie i jeżeli chce się rzeczywiście zapobiedz temu, żeby publiczność dbająca o swoje zdrowie nie wyjeżdzała poza kraj, to przedewszystkiem trzeba starać się o to, aby wszystkie braki, jakie nasze szpitale wykazują, ile możności były uchylone i to jak najrychlej — gdyż nie ulega wątpliwości, że skutkiem rozszerzenia się i potanienia dzienników publiczność ogromnie zmądrzała pod względem zdrowotnym, żąda dziś więcej od szpitali i z większą nieufnością patrzy na szpitale marnie i licho urządzone. Czyni to obecnie nie tylko publiczność intelegentna i zamożna ale i ta, która przed wyjazdem na kuracyę żąda i dostaje świadectwo ubóstwa, więc za którą kraj płacić musi.

Należy więc po pierwsze dążyć do tego, aby publiczność w kraju miała poczucie, że pod względem urządzenia zrobiono u nas w szpitalach wszystko, co do leczenia chorych jest istotnie potrzebne. Zrobić to należy oczywiście oszczędnie, bo kraj biedny, ale zbyt daleko z oszczędnością iść nie można, bo co się oszczędzi w kraju na inwestycyach, to się wyda mniej użytecznie, bo obcym krajom, płacąc za chorych, którzy wyjeżdżają za granicę. Po drugie dążeniem powinno być kraju, aby w szpitalach jak najlepiej urządzonych funkcyonował możliwie najlepszy personal lekarski.

Same laboratorya i inne urządzenia zdrowotne nie dadzą choremu zdrowia, obok nich konieczny jest dzielny lekarz, któryby umiał i mógł z nich należyty robić użytek. Potrzeba więc, aby personal lekarski miał odpowiednie kwalifikacye naukowe i był tak postawiony, iżby istotnie mógł swemu szpitalowi się oddać.

P. inspektor Sawicki wspomniał już o tem, że potrzeba, aby szpitale miały po dwu lekarzy przynajmniej, bo bardzo wiele zabiegów chirurgicznych jest niemożliwych, jeśli tylko jeden lekarz jest na miejscu. Powiem więcej, że potrzeba koniecznie, aby Wydział krajowy starał się, gdy miejsca są wolne, obsadzać szpitale jak najlepszymi siłami.

Niech Panowie pozwolą, że będę szczerze mówił; a zresztą jestem zmuszony do tego, albowiem na zebraniu prymaryuszy w Krakowie otrzymałem mandat, żeby tę kwestyę poruszyć.

Pod tym względem nie jest wszystko dobrze, że zwrócę tylko uwagę na jedną okoliczność. Obecnie wskutek obowiązującej ustawy jest tak urządzone, że przez pierwsze półrocze, jeżeli szpital jest nowo urządzony, ma obowiązek go utrzymywać powiat względnie gmina, która szpital urzadziła, dopiero po tym pół roku na wniosek Wydziału krajowego może Sejm go uznać za powszechny i publiczny.

Przewodniczący Członek Wydziału kraj. p. **Onyszkiewicz.** Dla szpitala powszechnego a nie już dla otwartego przez Wydział krajowy.

Od chwili otwarcia szpitala powszechnego gmina jest obowiązaną przez pierwsze pół roku koszta utrzymania pokrywać, ale nie przed otwarciem szpitala.

P. **Jordan** Więc tak jest w ustawie; ale dotychczas, o ile pamiętam, działo się inaczej, tak jak ja mówię, a jako przykład przytoczę Krosno.

Kiedy w Krośnie założono szpital, musiało Krosno utrzymywać go przez pół roku, nim kraj zdecydował się uznać go za powszechny i publiczny. Cóż się dzieje wskutek tego? Otóż powiat lub gmina, która szpital urządziła, na pierwsze pół roku wyznacza też lekarza. W Krośnie wybrała gmina doskonałego lekarza p. Kaczkowskiego, ale biorąc rzecz tę zasadniczo, przy takiem postępowaniu nie ma żadnej gwarancyi, że szpital nowy będzie zawsze możliwie najlepszą siłą obsadzony, gdyż w mniejszych miastach stosunki i wpływy osobiste zazwyczaj decydującą odgrywają rolę. Prawda, że Wydział krajowy po pół roku może, przyjmując ten szpital jako powszechny, zmienić lekarza ale powątpiewać należy, by się to kiedykolwiek stało. W ten sposób uzasadnioną jest zupełnie obawa, czy nowe szpitale w Galicyi dostaną wszędzie dzielne i odpowiednie siły lekarskie.

Co się zaś tyczy obsady wolnych posad lekarskich w szpitalach dawnych, to zwracam uwagę, że w ostatnich czasach były przypadki, że obsadzono stanowisko dyrektora szpitala wbrew wymogom ustawy szpitalnej bez rozpisywania konkursu; mam na myśli szpital, w Sanoku a zaszło to także, zdaje mi się, w Gorlicach. Jakie motywa wpłynęły na to, w to nie wchodzę, ale byłoby bardzo pożądane (powstarzam tylko to, co grona lekarskie bardzo liczne głośno mówią) by w przyszłości unikano wytworzenia takiej przymusowej niejako sytuacyi, jaka była podobnoś w Sanoku. Proszę przyjąc do wiadomości, a mówię to z naciskiem, że mnie nie idzie o żadne osoby; ja odpowiadam tylko na pytanie kwestyonaryusza i pragnę wykazać, że zaniedbanie starania, aby posadę dyrektora szpitala obsadzić możliwie najdzielniejszą siłą lekarską, przynosi nie tylko ujmę szpitalowi ale także ujmę finansom kraju, gdyż szpital, który niema dzielnego dyrektora i zupełnie wykształconego personalu lekarskiego, chorych przyciągać nie może.

Pod tym względem zacytuję przykład, który na zebraniu lekarzy szpitala krakowskiego zacytowało kilku kolegów. Był szpital w zachodniej Galicyi, który do niedawna ściągał taką ogromną ilość chorych, że lekarze od 9. z rana do 2. lub 3. pracowali po największej części operując.

W tym samym szpitalu wizyta obecnie nie trwa dłużej jak jedną lub dwie godziny, a chorzy z okolicy majętnej, którzy dawniej tam się garnęli, teraz udają się o pomoc gdzie indziej, i dążą częścią do Krakowa, częścią do Wiednia. To jest fakt, który się niedawno przydażył i który najlepiej wskazuje, jak wielkiego znaczenia jest personal lekarski dla szpitala, skoro się o to rozchodzi, by szpital najbliższy nie był pomijany.

Dalej zwracam uwagę, że nie wystarcza dążyć do tego, aby szpitale miały możliwie najlepsze siły lekarskie, ale koniecznie powinno się umożliwić lekarzom — na to kładę nacisk — rozwinięcie w całej pełni swej pracy. Ja panów tych, którzy nie są lekarzami, najuroczyściej zapewniam, że każdy młody lekarz, jako szczyt marzeń swoich uważa profesurę lub prymaryat w szpitalu. Nie marzy on o 20.000 zł. rocznego dochodu, lecz o oddziele szpitalnym, bo dziś idą na medycynę — z małymi wyjątkami — wobec tego, że obecnie wykonawstwo lekarskie tylko bardzo wyjątkowo przedstawia świetne materyalne korzyści, młodzi ludzie z prawdziwego powołania, powodowani prawdziwą chęcią pracowania dla nauki i dla nieszczęśliwych. I dlatego to, tak pragną oni szpitali, żeby mieć sposobność rozwinięcia pracy swojej i nauki dla dobra ludzkości.

Proszę panów, taki młody lekarz wreszcie dostaje prymaryat i przychodzi do szpitala pełen zapału. I cóż się dalej dzieje? W pierwszych miesiącach poświęca się prawie wyłącznie szpitalowi, ale potrzeby życia zmuszają go niebawem do zastanowienia się nad swoim bytem materyalnym. Widzi pustki w kieszeniach, bierze ołówek do ręki, zaczyna liczyć i spostrzega, że na pokrycie niezbędnych wydatków, dochody dotychczasowe nie starczą; zaczyna tęsknić za gniazdem rodzinnem, myśli o ożenieniu się i spostrzega się, że dalej tak jak dotąd postępywać nie może, a mianowicie, że mu nie wolno zaniedbywać praktyki prywatnej, albowiem inaczej w wydatkach i dochodach końca z końcem nie zwiąże.

Tak się dzieje powszechnie, że ludzie pełni największego zapału, którzy nie są chciwi na pieniądze, wobec okropnie niewłaściwego (nie mam innego wyrazu) udotowania posad lekarskich, szpitalnych początkowo z bolem serca, potem i bez bolu serca, coraz więcej oddają się praktyce prywatnej a coraz mniej szpitalowi, co chyba na korzyść szpitala i jego chorych nie wychodzi. A wobec tego dziwić się nie można, że część chorych więcej wymagających i objektywniej patrzących umyka do dalszych i lepszych szpitali.

Więc stawiam jako dalszy postulat podwyższenie obecnych płac lekarzy szpitalnych. Wobec spotkać mię mogącego zarzutu, że mimo powiększenia płac znajdą się lekarze, którzy szpital dalej równie będą zaniedbywali, oświadczam, że będą to wyjątki, zaś większość przeważna, ponieważ w ludziach jest więcej pierwiastków dodatnich jak ujemnych, w miarę zwiększenia płac, pracować będzie więcej i chętniej.

Dalej uważam za konieczne, aby, zanim pensye lekarzy szpitalnych będą powiększone, corocznie został fundusz jakiś przeznaczony na wyjazdy dla lekarzy zwłaszcza gorliwych, by z jego pomocą mogli udawać się na rozmaite kursa uniwersyteckie celem odświeżenia swoich wiadomości i kroczenia zgodnie z postępem nauki. Takie subsydya powinny być bądź w drodze konkursu, bądź za wskazówkami inspektora szpitali udzielane na wyjazdy kilkutygodniowe, oczywiście każdego roku innym lekarzom.

Dalej chcę zwrócić uwagę na jedną jeszcze okoliczność ważną dla szpitali. Proszę się zastanowić nad tem, czy może to być korzystnem, jeżeli i dyrektor i sekundaryusz znajdują się w jednym mniej więcej wieku i obaj są stałymi urzędnikami szpitala?

Jeżeli obaj są zgodni, dobrze wychowani o temperamentach podobnych do siebie,

to mogą i 40 lat doskonale żyć razem, ale jeżeli się nie zgadzają, to proszę zważyć, jak się to nieraz źle musi odbić na szpitalu, gdy jeden ciągnie do lasa a drugi do Sasa. Szpital musi na tem cierpieć, gdy dyrektor ma stałego sekundaryusza, z którym nie może sobie poradzić a równocześnie sekundaryusz wie, że może na polecenie prymaryusza gwizdać, bo jest sekundaryuszem stałym.

Wytoczyć dyscyplinarkę, powie kto, — to łatwo mówić, tak jak i o doniesieniu inspektorowi szpitali, ale zdecydować się na to, to mniej łatwo, bo i prymaryusz jest lekarzem i sekundaryusz lekarzem, jeden i drugi ma przyjaciół i zwolenników, jeden ma grzeszki jak i drugi, że zamiast pracować w szpitalu tyle i tyle razy nie był, tylko jeździł na praktykę, otóż tu byłyby rozmaite kolizye. Z tych powodów nie wyobrażam sobie coś dla szpitali bardziej niefortunnego jak ustanowienie stałego dyrektora i stałego sekundaryusza.

Teraz uważajcie panowie: prymaryusz się starzeje, sekundaryusz też, prymaryuszowi rośnie praktyka, sekundaryuszowi też, prymaryusz im więcej się starzeje, tem więcej ma potrzeb i tem mniej szpitala pilnuje, to samo robi sekundaryusz, prymaryusz im starszy, tem mniej idzie z postępem nauki, to samo i sekundaryusz i to jeszcze w wyższym stopniu, bo im mniejszą ma pensyę, tem więcej musi gonić za wizytami i mniej może się kształcić. Rezultat taki, że ani jeden ani drugi w nauce nie postępują.

Czy to dobrze wpływa na szpital, czy takiego szpitala nie muszą później inteligentniejsi chorzy unikać i jechać do dalszych? Panowie sami to rozważą. Ja pojmuję, że dla prymaryusza jest bardzo wygodnie, gdy ma sekundaryusza stałego, z którym żyje w zgodzie.

Ja nie żądam, żeby liczba lat służby sekundaryusza była ograniczona, niech służy przez czas dłuższy, ale niech będzie mianowany nie jako stały, lecz na szereg lat, 2 lub 3, potem znowu na 2 lub 3 lata, póki z prymaryuszem się zgadzają i póki jeden i drugi nie zniedołężniał. Ale żeby dwu niedołęgów trzymać razem dlatego, że są stali, żeby pozwolić, by takie stosunki mogły się wytworzyć, to ja tego wprost nie rozumiem i nie mogę uznać, żeby to było zgodnem z dobrem szpitala.

Mojem zdaniem ten punkt ustawy sejmowej, który mówi o stałych sekundaryuszach, powinien być zmieniony jak najrychlej, inaczej szpitale nie będą się rozwijać. Ci co są, muszą zostać do wymarcia, ale w żaden sposób nadal stali sekundaryusze nie powinni być mianowani.

Niech będzie i 20 lat na miejscu, ale on nie powinien mieć posady zabezpieczonej, bo nie ma podniety do pilnowania szpitala, skoro jest stałym.

Gdyby się to, co powiedziałem, dało wykonać, będziecie panowie widzieli, że ludzie nie będą unikać krajowych szpitali, bo publiczność nasza jest bardzo inteligentna i garni się do krajowych szpitali dobrze urządzonych.

Ludzie krociami dysponujący, którzyby mogli pozwolić sobie na wyjazd do Wiednia lub Paryża nieraz u nas w Krakowie proszą, aby ich do szpitala przyjąć i miałem przypadki, że choć ja sam proponowałem sanatoryum, proszono mnie, by chorą przyjąć na klinikę. Więc do tego przyjdzie, że i ludzie zamożniejsi najbliższych szpitali unikać nie będą, ale trzeba wytworzyć warunki odpowiedne, aby ludzie mogli mieć wiarę, że znajdą i urządzenie odpowiedne i osoby odpowiednio wykonające swoje obowiązki.

Co się tyczy żydów, to kwestya rzeczywiście trudna. U żydów są rozmaite przyczyny, dlaczego omijają krajowe szpitale. Jedni dla tego to czynią, bo w Wiedniu mówią po niemiecku, więc językiem do ich żargonu zbliżonym, drugich ciągnie nimbus Wiednia lub Berlina. Dalej trzeba przyznać, że zły wpływ w tym kierunku wywierają częstokroć lekarze żydowscy; zapewne obawiając się, by nie stracili w znaczeniu i by katolikowi w tem samem mieście leczącemu nie przyznać wyższości, częstokroć nie polecają do operacyi miejscowego lekarza, prymaryusza lub profesora, lecz wysyłaja bez potrzeby chorych z miasta lub nawet z krajn.

Wielu żydów wyjeżdża ze względów rytualnych; wiem o tem, że n. p. niejeden husyta, który nie pójdzie we Lwowie lub w Krakowie do teatru, pójdzie zrzuciwszy chałat, w Wiedniu lub w Berlinie t. j. tam, gdzie nie jest pod kontrolą swojej rodziny i swoich znajomych. W takich warunkach nieraz staje się innym człowiekiem, zapomina o ostrych rygorach religijnych i folgę sobie daje. Podobnie ma się rzecz z jedzeniem koszernem.

Nie mam odwagi doradzać, żeby zaprowadzono kuchnie koszerne po szpitalach, ale mam najgłębsze przekonanie, że gdybyśmy to przeprowadzili, to $^{8}/_{10}$ żydów chorych, którzy wyjeżdżają obecnie, pozostałoby w kraju.

Mówię z doświadczenia; bardzo często nie godzi się pacyentka na moja propozycyę umieszczenia się w klinice lub w szpitalu jedynie dla tego, iż ja nie zezwalam na noszenie jej z miasta jedzenia koszernego. Nad tą kwestyą trzebaby się tedy zastanowić.

Są jednak szpitale rytualne, żydowskie w kraju, które rzeczywiście przyczyniają się wiele do zmiejszenia liczby wyjazdów żydów chorych z Galicyi. Choć nie lubię separatyzmu, wspominam o tem, należałoby bowiem pomyśleć o tem, czy nie byłoby dobrze popierać rozwój tych szpitali, przez co wydatki za leczenie chorych żydów w szpitalach pozakrajowych zmniejszyłyby się niewątpliwie. Na tem na razie kończę.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Ponieważ p. Radca Dworu Jordan wymienił jako ujemną stronę administracyi szpitalnej między innemi tę okoliczność, że przy nowo otworzonych szpitalach, nim posada dyrektora szpitala zostanie, jak tego ustawa żąda, w drodze konkursu lekarzem przez Wydział krajowy zamianowanym obsadzoną, że zatem przy nowo utworzonych szpitalach tymczasowo, dokąd on jest w zarządzie czy Wydziału powiatowego czy gminy, prowizorycznie jakiś lekarz bywa mianowanym, którego potem z rozmaitych względów nie tak łatwo usunąć, muszę zwrócić uwagę, że to się obecnie dziać już nie może i nie będzie. Działo się poprzednio skutkiem błędnej interpretacyi ustawy z roku 1897, którą tłumaczono w ten sposób, jakoby obowiązkiem fundatora szpitala było pokrywanie wszystkich kosztów utrzymania szpitala, zanim on uznany zostanie za publiczny i powszechny. Tłumaczenie to było błędne, bowiem obowiązek gminy utrzymania szpitala przez pół roku odnosi się do szpitali już uznanych za publiczne. Z interpretacyą Wydziału krajowego zgadza się Rząd i z tego powodu projektowi ustawy dla Gorlic i Krosna odmówił Rząd sankcyi. Rzecz ta jest w tej chwili już sanowaną i na przyszłość wydarzyć się coś podobnego nie może. Co do drugiej uwagi, jakoby się miały dziać obsadzania posad lekarskich bez konkursu, taka rzecz ostatnimi czasy ani razu się nie zdarzyła. Jeżeli p. Radca Dworu dał do poznania, że to się zdarzyło w Sanoku, to stało się to dawniej, o tem nie wiem, ale ostatnimi czasy rzecz się taka nie praktykuje.

W Gorlicach posada dyrektora nie jest obsadzoną. Nie mogło to nastąpić ze względów, o których przed chwilą mówiłem, dla których ten szpital jeszcze powszechnym nie jest. On jest tylko prowizorycznie przez Wydział krajowy otwarty i w tej chwili został dla szpitala już funkcyonującego wysłany tylko tymczasowy zastępca. Konkurs swego czasu będzie rozpisany, gdy przyjdzie sankcya ustawy, na podstawie której ten szpital będzie uznany za publiczny i powszechny. Więc tam obsada nie nastąpiła, tylko musiał być prowizorycznie ktoś wysłany Obsada stanowcza nastąpi na zasadzie konkursu, gdy przyjdzie sankcya.

Tyle dla wyjaśnienia rzeczy, a teraz ponieważ pora jest już spóźniona, a czterech Panów jest jeszcze do głosu zapisanych, ja zaś zamierzam dość wcześnie Panów na popołudnie sprosić, dlatego obecnie okrady przerywam i dalszy ciąg ich naznaczam na godzinę 4. po południu.

(Koniec posiedzenia o godzinie 1. minut 30 popołudniu).

(Posiedzenie z 3. grudnia 1902 po południu).

(Początek o godzinie 4. minut 10).

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Przystępujemy do dalszego ciągu debaty nad ustępem czwartym kwestyonaryusza. Do głosu zapisany jest p. Mars.

P. **Mars.** Muszę jak najgoręcej poprzeć przemówienie kolegi profesora Jordana, bo muszę przyznać, że w tem ma bardzo wiele słuszności. Mam pod ręką listy od kolegów kierowników szpitali, w których powiadają, że niepodobieństwem im jest zajmować się więcej szpitalem, jak się zajmują. Jeżeli lekarz przez 4 godziny dziennie zajmuje się szpitalem i w szpitalu jest czynny, to więcej od niego wymagać nie można, on i tak po za zwykłemi godzinami bywa do szpitala wzywany, a musi przecież praktykować, aby mógł wyżyć. Pensya, jaką jako lekarz szpitalny pobiera, wystarczyć nie może a to tem więcej, jeżeli ma żonę i dzieci.

Skoro prof. Jordan podniósł tę sprawę, muszę też przyznać, że lepsze uposażenie lekarzy byłoby bardzo pożądane. Z tą kwestyą łączy się kwestya przeciążenia lekarzy nadmiarem pracy. Gdzieindziej istnieją inne urządzenia, lekarze mają w szpitalach mniejszą liczbę chorych im oddanych. Na tem korzystają chorzy, bo mieć mogą lepszą opiekę lekarską, i większa liczba lekarzy znachodzi zajęcie przy szpitalu. Lekarze ci mogą mieć zadowolenie z tego, że się do materyału dostają, pracują bardzo chętnie, bo jeśli się ma n. p. 20-tu chorych pod opieką, to zawsze tyle czasu się znajdzie, żeby się tymi chorymi zająć należycie.

Co się tyczy stosunku sekundaryuszy do szpitali, jest to kwestya także ważna ze

względu na całą młodą generacyę lekarzy. Proszę Panów! gdzie się mają udawać ci młodzi lekarze, którzy wychodzą z uniwersytetu. Oni potrzebują uzupełnienia swych wiadomości praktycznem wykształceniem i nabycia doświadczenia, które tylko w szpitalach zdobywać mogą.

Proszę słuchać, co oni mówią i co się skutkiem tego dzieje. Dzieje się to, że po większych miastach szczególniej uniwersyteckich wielu młodych lekarzy pozostaje bez pracy i chleba i przez całe lata żyją często nędznie, że tak powiem po studencku, aby się tylko dalej kształcić, aby nabyć praktycznego wykształcenia. Nie idą oni na prowincyę, bo szukają sposobności spotkania się materyałem, który w obecnych warunkach jest dla nich często niedostępny. Więc i z tego powodu jest ważną kwestya sekundaryuszy tutaj poruszona, w stosunku zaś do prymaryuszów znów z tego względu, że taka zmiana młodszych lekarzy w szpitalach, jest też pobudką dla prymaryuszy, aby się ciągle starali zaznajamiać z nowszą medycyną i jej postępami.

P. **Ponikło.** Oświadczam, że piszę się na wszystko, co p. prof. Jordan przytoczył, podniosę tylko jedną rzecz pozornie drobną, co do tego, aby kierownikom szpitali prowincyonalnych dać możność, aby mogli od czasu do czasu wyjechać i coś zobaczyć. Nie mam tu na myśli tego, żeby tym Panom dawać sposobność odbywania przejażdżek ale rzeczywiście jeśli dyrektor szpitala prowincyonalnego nie będzie nic widział, tylko swój szpital i szpitale krajowe, to zardzewieje. Nie trzeba się obawiać, żeby widząc kosztowne nowości, chciał je wprowadzać u siebie, nie należy mu doradzać, aby jeździł do Wiednia lub Berlina, bo urządzenia tam nie stosują się do naszych szpitali prowincyonalnych, ale może zobaczyć wzorowo urządzone szpitale w miastach o mniejszej liczbie ludności i wystarczy, jeżeli po 3 lub 4 dni zwiedzi co parę lat te szpitale a jeśli będzie umiał patrzeć, to nietylko będzie szedł z postępem, ale będzie miał wiele sposobności zaprowadzenia oszczędności i praktycznych urządzeń u siebie, pozornie nie wiele znaczących, ale które przecież bardzo praktyczne się okazują, jak to wiem z własnego doświadczenia.

Siły naszego kraju nie pozwalają na żadne wspaniałości, ale mogą pozwolić na to, żeby przy zachowaniu oszczędności zbliżyć się do tego, co mają kraje zamożniejsze.

P. **Merunowicz.** Ja także muszę się zgodzić ze wszystkiem, co prof. Jordan powiedział i choć p. Radca Onyszkiewicz tu zapewnił, że w ostatnich miesiącach żadna posada nie była i nie będzie obsadzoną bez konkursu, ja zwrócę uwagę na to, że wobec §. 12. ustawy krajowej z 1897 r., gdzie jest powiedziane, że w zakładach krajowych mianuje Dyrektora Cesarz, a wszyscy inni lekarze we wszystkich szpitalach mianowani będą na podstawie konkursu, pragnąłbym, aby nietylko stałe ale i prowizoryczne nadawania posad odbywały się w drodze konkursu, bo kto jest prowizorycznym, ten pewnie stałym zostanie, chybaby okazał się zupełnie niemożliwym, aby go potem usunąć nawet z tymczasowego stanowiska trzebaby mu udowodnić znaczne chyba przewinienia. Ja przypuszczam, że ci sami lekarze, którzy zostali przez Wydział krajowy przeznaczeni na prowizorycznych kierowników szpitali, wyszliby też w drodze konkursu, ale proszę uwzględnić, że nadawanie tego rodzaju posad bez konkursu zniechęca interesowanych lekarzy i dlatego byłbym za tem, aby, że choć ustawa powiada, że lekarze mają być mianowani na podstawie konkursu, to się też działo przy nadawaniu posady prowizorycznej.

P. prof. Jordan powiedział także, że jednym z najważniejszych warunków, aby publiczność nie omijała naszych szpitali, jest staranie się o dobrych prymaryuszy i służbę lekarską, to ja na to zupełnie się zgadzam i uważam postanowienie §. 13 ustawy, gdzie jest powiedziane, że od kierującego lekarza wymaga się najmniej dwuletniej praktyki klinicznej lub szpitalnej po uzyskaniu doktoratu jakoteż aby kandydat posiadał biegłość w wykonywaniu operacyi chirurgicznych i położniczych, za minimum tego, co od dyrektora szpitala powszechnego żądać należy i jeśliby taki dyrektor posiadał jeszcze znajomość syfilidologii lub okulistyki, i udowodnił ją przynajmniej kilkumiesięczną praktyką w szpitalu powszechnym, to tylko by to wyszło na korzyść szpitala.

Chcę jeszcze podnieść to, co jest w statucie dla zakładu kulparkowskiego, gdzie jest powiedziane, że Wydział krajowy ogłasza coroczne sprawozdania z ekonomicznej, administracyjnej i lekarskiej czynności zakładu, otóż do tego sprawozdania z czynności lekarskiej przywiązywałbym większą wagę. Ja sam wiem, jak dobrze jest, jeżeli człowiek pracujący z dnia na dzień, jest potem zmuszony po upływie roku zrobić czyto dla siebie czy dla drugich taki obrachunek swojej czynności i zreasumować do pewnego stopnia doświadczenia, które odbył. Otóż tego rodzaju sprawozdanie lekarskie, jeżeliby było przez prymaryuszów lub starszych sekundaryuszów opracowane, może za osobną remuneracyą ze strony Wydziału krajowego, byłoby dzielnym środkiem kształcenia samych lekarzy. Rzecz ta już raz

była, tylko zaniechano jej przez oszczędność, jabym jednak przemawiał za jej wznowieniem.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego P. **Onyszkiewicz.** Co do uwagi, aby i prowizoryczne posady Dyrektorów mogły być obsadzane w drodze konkursu, zechciejcie Panowie wziąć na uwagę, że życzeniu temu mogłoby się w nader rzadkich wypadkach zadość uczynić, a po największej części nie byłoby to możliwe. Prowizoryczne posady nadaje się tam, gdzie lekarza zabrakło z jakichkolwiek powodów, bo przecież szpital nie może zostać bez opieki lekarskiej. Wyczekiwać konkursu znaczyłoby zostawiać na jakiś czas szpital bez lekarza tak jak np. się stało w Gorlicach. Pomijam, że tam by nie można było w ogóle na podstawie tej ustawy wydawać jakichbądź zarządzeń, bo ten szpital nie jest jeszcze do tej chwili na podstawie ustawy, do której te wszystkie postanowienia się odnoszą, uznany za publiczny i powszechny; ale jeżeli zajdzie wypadek, przypuściwszy śmierć, gdzie jest jeden lekarz, wtedy trzeba natychmiast obsadzić tę posadę prowizorycznie, więc czy można wtedy rozpisać konkurs i czekać? Zwracam uwagę na te wypadki, w których mogą zajść wypadki takiego prowizorycznego obsadzania, bo zresztą to się nie praktykuje, gdyż inne posady tylko na podstawie konkursu w myśl postanowień ustawy się nadaje.

P. **Jabłoński.** Słusznie p. Radca dworu podniósł, że do dobrego spełniania zawodu lekarskiego potrzebnem jest umiłowanie zawodu i zżycie się z tym szpitalem, bo sama pensya będzie musiała ze względu na możność kraju pozostawać jeszcze długo taką, że choćby najskromniejszych potrzeb lekarza zadowolić nie może. Faktem jest, że lekarz praktykujący w szpitalu najenergiczniej i najgorliwiej, zmuszony jednak jest tą walką o chleb codzienny, tą koniecznością zaspokojenia potrzeb, wyjeżdzać, a czy może to spokojnie uczynić wobec tego, że w czasie jego nieobecności może zajść wypadek bardzo ważny, gdzie na przybycie lekarza czekać nie można i gdzieby trzeba zostawić szpital w ręku młodego lekarza choć mającego studya jednak dopiero co ukończonego?

Z młodych lekarzy ktoby na przejściowych sekundaryuszy przychodził? Młodzi ludzie, którzy zmuszeni koniecznością, nie mając się z czego utrzymać w większem mieście, przyszliby do mniejszych miast z myślą, żeby tam zostać. Dziś warunki życia są dość trudne, więc taki młody lekarz przyszedłszy na posadę sekundaryusza i uważając się za ptaka przelotnego, tak długoby piastował tę posadę, jak długoby mu się nie trafiła posada dająca mu możność jakiego takiego życia, czyto posada lekarza okręgowego czy inne jakieś lepsze miejsce, tak że co chwilaby miejsce swoje porzucał. To może byłoby dobre dla lekarzy, ale dla szpitala i dla publiczności, która z niego korzysta, byłoby szkodliwe.

Niech mi p. Radca Dworu daruje, że choć zawsze uznaję żelazną konsekwencyę jego przemówień, dopatruję się pewnej sprzeczności w tem, co on chce w swoim wniosku a co według mego zdania wyszłoby na niekorzyść szpitali. Proszę Panów, ma przyjść młody lekarz, ma się zmieniać według zasady co dwa lub trzy lata i ma przyjść po to, żeby był że tak powiem nauczycielem (choć tego słowa p. Radca dworu nie użył) tego starego niedołęgi, który piastuje godność prymaryusza. Jeżeli chodzi o tych, którzy ze szpitala korzystają, to proszę niedołęgów nie trzymać. Dalej łatwiej niedołęgów usunąć, spensyonować, jak chorych oddać opiece człowieka, który dopiero się uczy na swoim materyale. My powinniśmy się troszczyć o chorych szpitalnych tak, jakbyśmy się o naszych własnych troszczyli. Zdaje mi się, że tu jest sprzeczność u p. prof. Jordana a prócz tego sprzeczność jest jeszcze druga.

Mówił pan profesor o możności złego stosunku między starymi a młodymi lekarzami. To być też może ale przecież consuetudo altera natura, jeżeli się zżyją, to jeden drugiego lepiej pozna. Między innymi argumentami był i ten, że ten młody świeżo przybyły przyszedłby tego starego uczyć, takiego by on był przekonania. Czy to dla stosunków ogólnych i szpitala będzie zdrowem, ja bardzo wątpię. Zresztą ja wiem, że są lekarze, którzy i starsi są i stałymi sekundaryuszami są, którzy nareszcie nie sądzili, że ich celem jedynem było dostać 500 lub 600 zł., tylko w istocie zostali tymi lekarzami nietylko prymaryuszami ale i sekundaryuszami i tymi motywami się kierowali, żeby zostać lekarzami, jakie pornszył tu p. Radca dworu, i ci nie szczędzą wydatków, aby się kształcić. Zresztą lekarz stały o szpital swój starać się musi.

Publiczność go uważa za lekarza szpitalnego a tak jak ogrodnika chwali jego ogród, tak lekarza jego szpital. Szpital zaniedbany, do którego chorzy przestali uczęszczać, nie będzie zaleceniem dla lekarza stałego a wtedy z pewnością ten lekarz źle na tem wyjdzie, że ma szpital niedobry. On się w interesie własnym musi starać, żeby dobrze szedł szpital a staranie to nietylko zależy od dyrektora, ale przyznają mi Panowie lekarze z prowincyi, zależy dużo też od sekundaryusza, a ptak przelotny, który będzie na to, aby był rok, lub dwa, będzie uważał

szpital za etap przejściowy i tego szpital z natury rzeczy obchodzić nie będzie mógł.

P. Jordan. Ja kwestyę stałych sekundaryuszy uważam za rzecz wielkiej wagi dla dobra szpitali; interes lekarzy na razie pomijam, bo zresztą bardzo jest wątpliwe, co dla ich ogółu byłoby korzystniejsze. Tu siedzę w ankiecie szpitalnej, która ma deliberować i dawać Władzy swoje rady, jak i co robić dla dobra szpitali; więc nie uwzględniam interesu osób ani lekarzy, o ile nie jest, według mego zdania, zgodnym z interesem i z dobrem szpitali. Wobec tego więc, że tę kwestyę za ściśle związaną z dobrem szpitali uważam, odpowiem na wywody p. Jabłońskiego. Zżycie się z jakąś instytucyą ma dwie strony. Ma tę dobrą stronę że człowiek się do niej przywiązuje i lubi ją coraz więcej ale ma i tę złą stronę, że to co młody umysł zapalało, to z biegiem czasu traci aureolę, wskutek czego człowiek po szeregu lat pracuje już bez zapału ale niejako po rzemieślniczemu spełnia swoje obowiązki, więc to zżycie się to jest rzecz obosieczna i nie powiem, żeby takie zżycie się dwu osób zajętych w szpitalu zawsze było dla niego korzystne.

Ja sądzę, że więcej byłoby korzyści, gdyby starszy t. j. dyrektor zachował dla szpitala miłość a drugi młodszy wnosił do niego obok miłości szczery zapał i siły świeże do pracy.

Co do kwestyi, czy możnaby cięższe jakieś zabiegi powierzyć młodemu świeżemu lekarzowi, gdyby prymaryusz wyjechał na praktykę, to na to odpowiadam, iż przedewszystkiem nie wyobrażam sobie, żeby sekundaryuszem w szpitalu musiał być lekarz prosto z igły, który dopiero co zdał rygorozum. Ci panowie mają obecnie tyle zmysłu praktycznego, że wyjąwszy nadzwyczajne wypadki prawie zawsze starają się umieścić w mieście uniwersyteckiem jako praktykanci lub hospitanci w szpitalu krajowym lub w klinice, więc taki, któryby się dostał na sekundaryusza do miasta prowincyonalnego, nie potrzebowałby być koniecznie wprost z igły lecz przyszedłby już z pewną praktyką. Każdy zresztą człowiek musi pierwszy raz coś w swem życiu robić, inaczej jest niemożliwe, a czy sądzicie panowie, że wypadłoby lepiej, gdyby ten pierwszy przypadek młody lekarz operował gdzieś w prywatnej praktyce bez odpowiedniego urządzenia i otoczenia, niż gdyby robił to przy korzystniejszych warunkach, jakie bądź cobądź szpital daje? Więc oświadczam, że ten zarzut p. Jabłońskiego wcale mnie nie przekonuje.

Co do tego, że niktby nie chciał przychodzić na takiego przelotnego ptaka i nie zajmowałby się szpitalem, powtórzę to, co już raz powiedziałem, że taki młody lekarz ma ogromną przyjemność, gdy dorwie się do materyału. Ręczę, że każdy taki lekarz idzie do szpitala pełen zapału i wcale nie myśli o tem, że ma być takim przelotnym ptakiem, on częścią dla własnej nauki częścią z powołania zajmuje się szpitalem więcej gorąco, szczerzej i gorliwiej, niż taki, który już 10 lub 15 lat w szpitalu siedzi i zajmuje się nim z obowiązku.

Wreszcie dał do poznania p. Jabłoński jakoby to było takie jakieś uchybienie, gdyby się starszy od młodszego miał uczyć. (P. Jabłoński: tak tego nie zrozumiałem).

Moi Panowie, gdybyśmy uważali, że starszy musi być koniecznie mądrzejszy od młodszego, to przecieżby nie było żadnego postępu. Ja jeżeli widzę, że młody idzie dalej niż ja, to się cieszę, i nie mam wyrazu, jak się cieszę z tego; pomógłbym mu nawet, aby wyjechał, czegoś więcej się nauczył i powrócił mądrzejszy i lepszy. Nie można uważać za żadną ujmę dla starszego lekarza, jeżeli młodszy w pewnych kierunkach więcej umie, bo na polu medycyny jest obecnie ustawiczny postęp. Zresztą starszy miał dość czasu wyrobić sobie pewne doświadczenie i rozmaite zasługi, więc nie straci na znaczeniu i powadze, jeśli młodszy będzie w pewnych kierunkach dzielniejszy od niego. On powinien być dzielniejszy.

A zresztą przypuścić trzeba, że ten młody lekarz będzie miał tyle taktu, że potrafi ocenić, iż mimo jego wiadomości daleko mu jeszcze do tej wprawy w wykonywaniu pewnych rękoczynów, do tego oka, do tego obejścia się, do tej rutyny, jaką na podstawie długiej pracy i doświadczenia nabył dyrektor; we wszyttkich tych kierunkach potrafi rozsądny i taktowny dyrektor, który naukowej pracy zupełnie nie zaniedbał, zawsze mieć przewagę nad młodym i dość powagi, by szpital w porządku utrzymać i posłuch dla swych poleceń wymusić, byle tylko nie chciał imponować młodemu tam, gdzie mu faktycznie imponować nie może.

Z tych powodów uważam za pożądane, by nie było stałych sekundaryuszy; zresztą nie żądałem, by oni byli koniecznie co dwa lub trzy lata zmieniani, lecz powiedziałem wyraźnie, że czas służby w szpitalu można im przedłużyć.

Chodziło mi więcej o to, aby sekundaryusz wiedział, że jego pobyt w szpitalu zależy od jego zachowania się i od pracy, jaką szpitalowi poświęca, niż o to, by koniecznie co lat kilka zmieniał się młodszy personal lekarski.

P. **Ponikło.** Podniesiona tu przez p. Radcę dworu Merunowicza kwestya sprawozdań lekarskich, jest wielkiej doniosłości, bo takie sprawozdania, zrobione przez jednego lekarza corocznie przez szereg lat, mogą rzucić jasne światło na stosunki zdrowotności w kraju. Sprawozdania takie były już robione u nas i dołączano do nich nawet prace naukowe. Nie twierdzę, żeby te prace wszystkie były znakomite, ale niektóre były wcale niepośledniej wartości, wytrzymywały krytykę i świadczyły o pięknym zapale do nauki. Szpital wprawdzie nie jest zakładem naukowym i jego zadaniem jest leczenie, ale jedno z drugiem musi iść w parze, bo postęp w nauce musi być uwzględniony. Było to praktyczne urządzenie zastosowane dawniej a kosztowało tylko 50 zł. Robiono to przez dwa lata, rzecz była bardzo pożyteczna, była to bowiem nie sucha administracyjna, ale żywa statystyka i byłbym bardzo wdzięczny panu Przewodniczącemu, gdyby rozważył, czyby rzeczy tej nie można reaktywować.

P. **Merunowicz.** Ja na instytucye sekundaryuszy szpitalnych nie zapatruję się tylko jako na lekarzy pomocniczych w szpitalach, lecz także tak, jak się w r. 1895 ankieta zwołana do Wiednia w sprawie reformy studyów lekarskich, zapatrywała, w której to ankiecie brał udział między innymi i obecny tu p. prof. Ponikło. Tam wyrażono życzenia, żeby lekarz, który wychodzi z dyplomem, na którym jeszcze czernidło nie zaschło, który jeszcze nie wiele umie, żeby taki lekarz, nim zostanie, jak się jeden z lekarzy wyraził, „aufs Publicum losgelassen“, odbył koniecznie praktykę szpitalną. To jest dla społeczeństwa całego, nietylko leczącego się w szpitalach ale i poza szpitalem, rzeczą bezmiernej wagi, ażeby lekarze, którzy dziś bezpłatnie praktykują po dwa, trzy lata w szpitalu lwowskim czy krakowskim, mieli możność praktykowania i przy szpitalach prowincyonalnych za opłatą, bo młodzież nasza lekarska jest biedną, tak jak my wszyscy byliśmy biedni, więc żeby były płatne posady przy szpitalach większych.

Nie wątpię, że jeżeli Wydział krajowy miałby do rozdania płatne posady przy szpitalach rzeszowskim, tarnowskim, tarnopolskim itp., to ubiegaliby się o te posady nie lekarze świeżo z igły, ale tacy, którzy po dwa, trzy lata przy szpitalach praktykują i którzyby byli dobrą podporą dla dyrektora tego szpitala. Ja z tego też punktu widzenia ze względu na dobro społeczeństwa jestem za tem, aby ze szpitali takich wychodzili lekarze, którzy przejdą tę szkołę szpitalną, którzy sami nabędą praktyki, bo z konieczności będą musieli sami sobie radzić, a nic tak nie wyrabia człowieka jak gdy sam sobie radzić musi.

Tacy lekarze będą dla społeczeństwa dopiero właściwymi lekarzami, więc z tego względu popieram wniosek p. prof. Jordana, aby sekundaryaty przy szpitalach prowincyonalnych, tak samo jak przy krajowych, nie były stałe, tylko żeby te posady czasowo, na dłuższy lub krótszy szereg lat były nadawane i żeby można odświeżać ten personal lekarski.

P. **Gluziński.** Czwarty punkt kwestyonaryusza rozumiałem z początku inaczej, z dyskusyi jednak widzę, że on inaczej się ukształtował. Rozumiałem go w ten sposób, że chodzi o to, aby chorzy z pod Lwowa np. nie jeździli do Krakowa, względnie z Krakowa nie jechali do Wiednia, to znaczy, że ci, którzyby taniej mogli być leczeni np. w szpitalu w Drohobyczu, nie jechali do Lwowa. Rzeczywiście jednak ta kwestya musi być rozpatrywaną z rozmaitych stron, jużto ze względu na samych chorych, jużto ze względu na szpitale. Co do chorych, to nie możemy zapobiec temu, by udawali się tam, gdzie chcą, bo to nieraz rzecz zaufania i ostatecznie jest faktem, że nieraz dziwić się należy, dlaczego chory np. z pod Wadowic albo Kalwaryi, przyjeżdża do Lwowa, lub stąd jedzie do Krakowa.

Od tego jednak trudno go wstrzymać. Ważna jest rzecz, która znacznie na budżecie szpitalnym zaważyła, tj. wyprawy do szpitali w innych prowincyach państwa, np. w Wiedniu, w których taksa szpitalna jest nieraz znacznie wyższa niż w naszych.

Wiemy np., że pewna część ludności z Galicyi jedzie często do Wiednia i kraj za nią płacić musi znacznie drożej, niżby płacił za leczenie w szpitalach krajowych. Prawdziwie biedny musi mieć daną możność kierowania się zaufaniem do pomocy lekarskiej i wolność wyboru miejsca ratowania swego zdrowia. Chodzić tu nam jednak musi, by nadużyć nie było.

Na to jest jedyna droga, o której będę mówił przy swiadectwach ubóstwa i formularzach. Muszą być odpowiednie formularze bardzo ścisłe dla świadectwa ubóstwa.

Po za tem jest inna rzecz, którą trzeba podnieść, mianowicie, że tak samo jak przed laty kilkunastu nie było zaufania do szpitali prowincyonalnych, które teraz bezwarunkowo znakomicie się podniosły, tak też nie było dawniej zaufania i do szpitali wielkich krajowych. Ten brak zaufania jest po części usprawiedliwiony. Trzeba powiedzieć, że my sami winniśmy, że bardzo wielu cho-

rych w szpitalach galicyjskich nie zostaje tylko idzie dalej, a to z powodu niedostatecznego urządzenia w szpitalach. Chory wstępuje do szpitala i mógłby sam za siebie zapłacić, ale na drugi dzień wyjeżdża do szpitali obcych, gdzie szpital jest bardzo porządnie urządzony, a kraj, jeżeli chory postara się o świadectwo ubóstwa, za niego wyższą taksę zapłaci.

Z tego powodu jest koniecznością poprawić szpitale w dwu kierunkach. Naprzód co do pewnych urządzeń. Dziś na prowincyi znaczna część szpitali jest dobrze urządzoną, — trzeba się starać, by i reszta im dorównała. Zależy tu wiele od człowieka, który stoi na czele zakładu, a najlepszy tego dowód mamy w tem, że z pewnych okolic coraz mniejszy napływ do szpitali głównych. Wszyscy chorzy z odpowiedniej okolicy udają się tam i nie ulega wątpliwości, że szpital dobry z jednej strony i człowiek odpowiedni na tym posterunku stojący z drugiej strony, wstrzymują ten napływ do dalszych szpitali.

Z drugiej strony muszę powiedzieć, że u nas jest brak przemysłowości, że szpital nie daje krajowi dochodów, jakieby dawać mógł. Ten szpital może dawać dochody, bo mogą być w nim chorzy, którzyby, płacąc odpowiednią taksę, po części i utrzymywali niejako chorych niepłacących. Trzebaby urządzić płatne miejsca, tak, że n. p. na 80 miejsc byłoby 30 płatnych takich, że tych 30 płaciłoby za jakich 30 leżących tam i z tego kraj miałby dochód. To jest przemysł, który ostatecznie wszędzie za granicą się praktykuje. Traci na tem stan lekarski, straciłby przy dzisiejszej naszej ustawie szpitalnej lekarz, na którego oddziale ten chory by się leczył, bo ustawowo od najmajętniejszego chorego nie wolno mu brać honoraryum. Tu jednak powiem, że w Niemczech są daleko praktyczniejsi dla funduszów swoich, ale też i sprawiedliwsi, bo tam mają takie oddziały szpitalne odpowiednio urządzone płatne dla chorych zamożniejszych, którzy funduszowi szpitalnemu płacą odpowiednią taksę a lekarzowi wolno od nich brać ustawowo honoraryum.

U nas kraj zarabiałby w ten sposób, że chorzy ci zapłaciliby w swej taksie i za swoje utrzymanie i za pewną część tych, którzy bezwarunkowo nie są w stanie płacić i kraj za nich płacić musi.

Otóż to jest zdaniem mojem ważna sprawa, nad którą powinniśmy się zastanowić, czyby w tych dużych szpitalach w Krakowie i we Lwowie a nawet i w prowincyonalnych nie urządzić takich „Zahlstocków“ jak to się w Wiednin nazywa, na którychby do pewnego stopnia może fundusz szpitalny zyskiwał.

Byłoby to z krzywdą ogólnego stanu lekarskiego do pewnego stopnia, ponieważ jednak jestem w tej chwili zawezwany do tego, aby dla kraju radzić, dlatego muszę otwarcie powiedzieć, że to byłby jeden ze sposobów, któryby z pewnością znacznie koszta naszych szpitali obniżył.

Tyle co do szpitali samych. Z drugiej strony powiedzieć trzeba, że to, co się ludziom daje, trzeba dać rzeczywiście dobrze. Tu potrzeba podzielić szpitale na dwie części. Inne potrzeby zupełnie mają szpitale prowincyonalne, inne taki jak krakowski i lwowski.

Co do prowincyonalnych muszę powiedzieć, że jak wspomniałem, stanowczo od urządzenia szpitala z jednej strony a od człowieka z drugiej strony zależy całe stanowisko szpitala i dziś nie tylko przez to, że szpital jest urządzony dobrze, ale właśnie przez to, że stoją na czele szpitali ludzie dzielni, idzie to wszystko zupełnie inaczej. Muszę przy tej sposobności, co do obsady powiedzieć, że, o ile miałem sposobność zetknąć się, spotkałem się z tą dążnością, aby jak najlepsze siły dla szpitala pozyskać. Powinna tu panować zasada, aby najdzielniejsze, najlepsze i najwięcej zasłużone siły pozyskiwać, jak również ta, aby wśród równych warunków, ten, który dłużej pracuje, miał pierwszeństwo nad tym, który pracuje krócej i t. d.

Obok sprawy kierowników szpitali, wyłoniła się sprawa sekundaryuszy. Tu trzebaby się zastanowić nad tem, że rzecz ta w prowincyonalnych szpitalach trochę inaczej jak w miastach stołecznych musi się przedstawiać.

Trzeba wziąć bądź cobądź na uwagę, że jeżeli w mieście małem będzie sekundaryusz co trzy lub cztery lata się zmieniać, to gdzie on potem ma iść?

(P. **Jordan**. To mnie nic nie obchodzi).

Po tamtym przyjdzie drugi, gdzież ten znowu ma pójść? Otóż tu jest trudność, co z tymi ludźmi zrobić, bo jak będzie widział jeden, że tamten do niczego nie doprowadził, te może być, że i ten drugi nie będzie chciał pójść na prowincyę.

Że zmiany takie krótkie na 6, do 10 lat byłyby znacznej doniosłości, żeby się odświeżały siły, to nie ulega wątpliwości. Chcę dalej zwrócić uwagę na kwestyę obsadzenia posad w dużych miastach jak Lwów i Kraków, kwestya ta jest bardzo ważnego zna-

czenia dla podniesienia znaczenia szpitali z jednej strony i bardzo doniosłą społecznie dla stanu lekarskiego i wprost nauki lekarskiej.

W jaki sposób nadaje się posady w głównych szpitalach? Albo się daje człowiekowi pensyę taką, że stawiać mu wolno za warunek, że ma się niczem innem nie zajmować, tylko szpitalem, albo też, jak niestety my musimy robić, daje się mu pewną pomoc, pewne subsydyum, bo 1.200 zł. pensyi nie można przecież uważać za odpowiednią pensyę dla człowieka, który poświęciwszy szereg lat, na zdobycie podstaw dla kierowania oddziałem głównego szpitala, on musi w inny sposób pracować, bo inaczej nie utrzymałby się z rodziną. My musimy ten drugi sposób praktykować, bo na inny nas materyalnie nie stać. Chodzi teraz o to, czy ten sposób jest rzeczywiście w naszych warunkach dobrze wykonywany i czy odpowiada możliwie zadaniom szpitali głównych, na których podniesieniu krajowi powinno zależeć, bo one powinny być wzorem dla innych.

Otoż nie dlatego, że prymaryusze szpitala krakowskiego i lwowskiego (nie mówię osobiście do nikogo tylko ogólnie), przy najlepszych chęciach wprost zadaniu swemu podołać nie są w stanie, jest wprost nie możliwe, aby tam gdzie są oddziały mające po 120 lub 140 łóżek albo nawet po 180, można pracować dokładnie.

Przecież lekarz nie jest w stanie tylu chorych zbadać a gdzież inne zajęcia? Z tego powodu lekarz choć z zapałem wejdzie do szpitala, po kilku miesiącach, może po latach, opuści ręce, a cóż się z tego dzieje? Prymaryaty w szpitalach lwowskim i krakowskim nie mogą w naszych warunkach, gdzie nie mamy uniwersytetów i klinik tylko dwie, za nic innego być uważane, jak za posterunki naukowe, które się powinny uzupełniać i one są tylko w Galicyi jedyne. W Poznańskiem Polaka już nie znajdzie prymaryuszem oddziału on nie dostanie.

U nas z powodu nawału i ogromnego materyału w oddziałach nie można nic zrobić i ostatecznie dyrektorzy szpitala muszą powiedzieć, że ci prymaryusze są tak obarczeni, że myśleć o naukowej pracy w tych warunkach nie można absolutnie.

Tymczasem przy innem urządzeniu, przy małych oddziałach n. p. 40 łóżek, jak to jest n. p. w Warszawie, wśród innych warunków kierownicy oddziałów mogą pracować i ponieważ ich po kilku jednakowe oddziały mają, mimowolnie wytwarza się emulacya w pracy a pracować mogą, bo mają oddziały tylko po 40 łóżek.

Gdy jeden widzi, że drugi pracuje, to i on energiczniej bierze się do pracy i tych 40 chorych jest wygodnie obsłużonych i z korzyścią są leczeni. A u nas przy dzisiejszem urządzeniu jest to wprost niemożliwem.

Otóż dlatego twierdzę, że szpital stołeczny musi być w naszym kraju urządzony nie na wzorach jakichś obcych, niemieckich, stwarzających duże oddziały, bo to dla nas nie jest praktyczne, ale popatrzmy się np. na Warszawę i urządźmy je tak, jak tam tj. urządźmy małe oddziały. Powiecie Panowie, że to koszt znacznie podniesie — nie sądzę. Mniejsze oddziały odpowiednio i mniejsze wynagrodzenie byćby musiało — i dzisiejsze fundusze podzielone wystarczyćby mogły. Reorganizacya taka stopniowo przeprowadzićby się dała. A są ludzie w kraju, odpowiednio ukwalifikowani, z pewnością chętnie posady takie by przyjmowali, byleby się dostać do materyału, a z pewnością by pracowali, bo mogliby, mając tylko 40 łóżek, a wtedyby ten szpital inaczej stanął i był tem, czem być powinien. Może być, że podniosłyby się początkowo koszta adaptacyi, bo trzebaby dla każdego oddziału jakiś pokoik urządzić na pracownie, na kancelaryę, na salę operacyjną, ale zysk byłby znaczny dla tych dwu głównych krajowych szpitali i dla ruchu naukowego całego i dla całego szpitalnictwa tak, że rzeczywiście rzecz warta zastanowienia tem bardziej, że my jedynie w Galicyi mamy możność kierowania tym ruchem. Iluż chorych byłoby lepiej umieszczonych, ileż ludzi zdolnych zyskałoby bez kosztów dla kraju miejsca dla naukowej pracy.

Tych kilka uwag rzuciłem dlatego, żeby na przyszłość, jeżeli będą otwierane prymaryaty w stołecznych miastach, aby te zasady po części wprowadzić w życie, a sądzę, że stan lekarski nie będzie czuł się pokrzywdzonym, jeśli nie będą, jak dziś, prymaryaty po 1.200 złr., ale mniej, tak żeby kraj pod tym względem większego wydatku nie poniósł. Dalszą rzeczą ważną bardzo jest, żeby szpitale tak prowincyonalne jak i główne utrzymywać stanowczo na wyżynie nauki. Trzeba im dać wszystko, co one mieć winny, a rzeczywiście dziś bez laboratoryów, choćby takich pod ręką, nie można sobie wyobrazić, aby można pracować, a przecież trudno chyba wymagać, aby kierownik szpitala lub oddziału kupował za własne pieniądze, bo skąd on do tego przychodzi, a zresztą i nie jest w stanie. Przyznaję, że są ludzie, którzy sobie ostatecznie wszystkiego

odmawiają i kupują, to dobrze, ale czy tak być powinno?

Jako trzecią rzecz podniosę myśl, aby od czasu do czasu były zwoływane zgromadzenia prymaryuszy, żeby raz na rok czy pod egidą Wydziału krajowego czy inspektora szpitali odbyło się takie zgromadzenie, na któremby każdy mógł poddać jakąś myśl i uwagę z własnego doświadczenia drugim szpitalom i z tego względu takie coroczne zebrania prymaryuszy byłyby też rzeczą ważną. Jakkolwiek z tego, co powiedziałem, pokazywałoby się, że mając mówić na ankiecie o oszczędnościach, mówiłem o inwestycyach, to jednak sądzę, że nie przekroczyłem kwestyonaryusza, bo jest nim objęta i kwestya inwestycyi a sądzę, że gdyby się rzeczy, o których wspominałem, powprowadzało, to nie byłby to wydatek nieproduktywny i zresztą bardzoby mało albo i nic nie obciążał budżetu np. co do prymaryuszy i co do laboratoryów, bo wtedyby pokazało się, że my nie będziemy pozostawali po za obcymi szpitalami tak, żeby z biegiem czasu drogę wspomnianą na początku wyrównały.

Otóż co do tego punktu chciałem podnieść te myśli, a co do zasadniczej rzeczy o powstrzymywaniu chorych w wyjeżdżaniu gdzie indziej, to sądzę, będziemy mówić o tem przy omawianiu świadectw ubóstwa.

P. **Kozłowski**. W sprawie sekundaryuszy najzupełniej zgadzam się ze zdaniem p. prof. Jordana. Stabilizowano sekundaryuszy dlatego, bo takie były życzenia ze strony wielu bardzo lekarzy. Jest obowiązkiem kraju dbać o dobro lekarzy, którzy praktykują przy szpitalach i uwzględniać ich możliwe życzenia, z wyjątkiem tych żądań jednak, w których postulata lekarzy znajdują się w kolizyi z interesem chorych i szpitali: Tam, gdzie taka kolizya zachodzi, interes lekarzy powinien ustąpić interesowi chorych. Zdaje mi się, że fakt, iż sekundaryusze będą mianowani tylko na pewną liczbę lat, ułatwi Wydziałowi krajowemu dobór sił, a potem rozkład tych sił. Może być, że sekundaryusz niewłaściwy w jednym szpitalu, pod kierunkiem innego prymaryusza w drugim szpitalu się do pożytecznej służby nada. To ułatwi Wydziałowi krajowemu taki rozkład sił, jak mu nakazuje interes szpitali.

Co się tyczy sprawozdań lekarskich, przypominam, że w Kulparkowie memoryał Członka Wydziału krajowego hr. Władysława Badeniego o reformie tego zakładu w roku 1887 kładł wielki nacisk na potrzebę działalności naukowej tego zakładu, a mianowicie na potrzebę ogłaszania sprawozdań lekarskich i na odbywanie peryodycznych pogadanek naukowych w gronie lekarzy zakładu. Potem zdaje mi się na życzenie ankiety w 1891 r. obydwa te życzenia hr. Badeniego uwzględnił regulamin; żałować też należy, że potem nastąpiła co do tych punktów desuetudo rzekomo z tego powodu, że w gronach poselskich prace naukowe mało są czytane. Może być, że to prawda, że prace te nie cieszą się zbytnią popularnością w gronie posłów, ale zato mogłyby i powinnyby się cieszyć popularnością w gronach fachowych i mogłyby się przyczynić do rozwinięcia pewnej szlachetnej ambicyi między lekarzami, pewnej emulacyi między szpitalami, a także i do jeszcze większego, niż dziś podniesienia naukowego, humanitarnego i etycznego poziomu całego personalu leczniczego; dlatego byłbym bardzo za tem, aby nie odstępować od ogłaszania sprawozdań lekarskich, aby regularnie odbywać pogadanki naukowe, które lekarza strzegą przed zardzewieniem jego fachowej wiedzy i zmuszają iść za postępem nauki.

Podzielam zapatrywanie p. Gluzińskiego, że w szpitalach powinny się znajdować laboratorya, a o ile później wykażę, że moż szpitale nasze niesłusznie i nie pod każdym względem bywają uważane za niżej stojące od wielu zagranicznych, o tyle co do niektórych punktów zachodzi różnica na ich niekorzyść, że prawie wszystkie zakłady zagraniczne w przeciwstawieniu do niektórych krajowych są opatrzone w laboratorya, bez których ja rozsądnej, z postępem czasu idącej działalności lekarzy sobie wystawić nie zdołam.

Chodzi teraz o kwestyę praktyki. Co się tyczy praktyki miejscowej, tam gdzie jest lekarz w swoim zawodzie zamiłowany, tam znajdzie on czas i na praktykę miejscową i na praktykę w szpitalu samym.

Co się tyczy praktyki zamiejscowej, ta odrywa często lekarzy szpitalnych od ich obowiązków w szpitalach, chętnie przyznaję, że lekarze są bardzo źle dotowani, że płaca jest bardzo skromną, ale z drugiej strony przyznać trzeba, że jeśli lekarz wyjeżdża i kilka dni go niema tak, że w razie groźnego wypadku go zawołać nie można i nie może dopomóc koledze sekundaryuszowi w razie jakiejś wątpliwości co do postawienia dyagnozy, albo jeśli nie może w czas przeprowadzić operacyi, to w tych wypadkach, wyjazdy lekarzy na dłużej, jak na pół dnia są z dobrem szpitala niezgodne.

Pewne ograniczenia praktyki zamiejscowej byłyby też do zalecenia.

Co do zmniejszenia kosztów utrzymania w szpitalach zagranicznych, powracam do myśli karteln, który chciano zawrzeć z wszy-

stkimi szpitalami austryackimi przed wydaniem ustawy o swojszczyźnie.

Czeski Wydział krajowy rozesłał okólnik do wszystkich Wydziałów krajowych, gdzie tę rzecz poruszył; Czechy bowiem finansowo najgorzej na nieograniczonem wykonaniu dziś obowiązujących ustaw i rozporządzeń wychodziły, gdyż bardzo wielu Czechów jest rozproszonych po świecie, a wielu bawi we Wiedniu a ponieważ koszta leczenia we Wiedniu są znacznie droższe niż w czeskich krajowych szpitalach, Czechy bardzo znaczne sumy opłacały wiedeńskiemu szpitalowi, co było wielkim ciężarem dla czeskiego skarbu krajowego w Czechach. Czechy tedy proponowały kartel a mianowicie postanowienie, aby natychmiast po przyjęciu chorego z jakiegoś kraju koronnego Wydział krajowy tego kraju był o tem zawiadomiony i tam gdzie się to bez szkody dla chorego odbyć może, aby chory był natychmiast lub po pewnym przeciągu czasu do ojczyzny przeniesiony. Później rokowania odnośne zostały odroczone aż do uchwalenia ustawy o swojszczyźnie, którą w r. 1896, czy 1897 ogłoszono.

Jaki jest dalszy tok tej sprawy, nie wiem, ale sądzę, że należałoby się tu porozumieć z czeskim Wydziałem krajowym, który pod tym względem jest najbardziej interesowanym i już w tę akcyę zaangażowanym, a można być pewnym jego poparcia i czyto w drodze kartelu, czy w drodze ustawy lub rozporządzenia rządowego podobne przyjmowanie tych chorych, którzy nie mają prawem przypisanych warunków, do obcych szpitali ograniczyć i przeprowadzić szybkie odstawienie do kraju tych chorych, których bez uszczerbku dla zdrowia przewieść można, a zdaje mi się, że może oprócz jednej Niższej Austryi, w której wiedeński szpital ma wysoką taksę, jest jednak tak przepełnionym, że też interesu w tem, aby mieć jeszcze więcej chorych, wszystkie inne kraje koronne zgodziłyby się z tą propozycyą.

Co do pytania, czy szpitale wszystkie zagraniczne są znacznie lepsze od naszych pod względem ładu, porządku i starania o chorych, są zapewne szpitale urządzone lepiej, niż nasze, a nawet są szpitale urządzone zbytkownie.

Najlepszy szpital na swiecie, jaki widziałem i najwspanialszy budynek jest w Birmingham. Nie widziałem nic równego jemu pod tym względem w życiu. Sale ogromne, w nich po 8, po 6 chorych, okna się nie otwierają, ale są hermetycznie zamknięte, powietrze przychodzi za pomocą wentylatorów przez filtry, przez cały szereg mokrych szmat a że nie całkiem czyste wchodzi do wentylatorów, poznać można, bo jak się palec przyłoży do tych mokrych szmat, przez które w celu oczyszczenia przechodzi powietrze, staje się czarnym jak węgiel. Wszystkie łóżka dadzą się bez hałasu przesuwać na kółkach gutaperchowych, w każdej sali cały szereg przyrządów do ustawiania poduszek, i regulowania ich wysokości, do pisania w łóżku i t. d., w każdej sali windy do przenoszenia potraw i lekarstw, kwiaty, książki, dzienniki, w salach dziecinnych zabawki dla dzieci, a potem jest wielka ilość służby; na trzech chorych przypada jedna służąca i służące zmieniają się w ten sposób, że nigdy służba nie trwa dłużej nad dobę a w całości tylko trzy dni na tydzień. Dalej jest osobne skrzydło dla służby, a w niem dla każdej służącej osobny pokój, sale do zabawy dla służby z fortepianem, weranda i oranżerya. To jest niewątpliwie ideał szpitala, zapewne na to nas jednak nie stać.

Z drugiej strony jednak, jeśli porównamy z naszymi szpitalami niektóre szpitale w stolicach, do których nasi chorzy jeżdżą, bo zdaje im się, że tam jest lepsze urządzenie, porównanie to wypada niejednokrotnie na korzyść naszych szpitali n. p. szpital Charite w Berlinie jest tak przepełniony, że sam widziałem, jak na jednym tapczanie leżały na oddziale syfilitycznym dwie nierządnice.

Chorzy leżą nietylko w salach, ale zawalone łóżkami bardzo źle ogrzewane kurytarze, na których takie przeciągi, że jest wprost nie do uwierzenia, jak w nich chorzy mieszkać mogą.

Znam wiele czeskich szpitali prowincyonalnych i śmiało mogę twierdzić, że nasze szpitale prowincyonalne zwłaszcza od czasu wprowadzenia Sióstr Miłosierdzia, co się tyczy porządku i czystości, wytrzymują zupełnie porównanie z czeskimi. Tamte są droższe dlatego, bo koszta utrzymania chorego, a mianowicie ceny ziemiopłodów, i mięsa i koszta administracyi są większe.

Nieusprawiedliwiony pesymizm co do naszych stosunków, a mianowicie przekonanie, że wszystko u nas jest złem, a że w innych krajach wszystko jest lepszem, należy zwalczać. Z tego przesądu należy się wyleczyć, a co więcej trzebaby z niego wyleczyć społeczeństwo, bo przesąd ten odejmuje mu wiarę we własne siły.

Co się tyczy projektu zaprowadzenia pierwszej i drugiej klasy w szpitalach dla zamożniejszych, samopłacących i powiększenia tym sposobem dochodów szpitalnych, jestto ładna myśl i toby się dało wykonać, ale trzebaby wprzód wykorzenić przesąd, o którym mówiłem a potem dopiero przekształcać te budynki, a tam, gdzieby się stawiało nowe

budynki, należałoby uwzględnić potrzebę pierwszej i drugiej klasy.

P. **Kohlberger.** Co się tyczy budynków dla pierwszej i drugiej klasy, nigdzie brak tych budynków tak nie daje się czuć jak w szpitalu dla umysłowo chorych, bo tu zamożniejsi chorzy, chcąc mieć większe wygody, musieliby chyba część swoich apartamentów na szpital zamienić, co się czasem praktykuje, a co z ogromnym kosztem jest połączone, bo trzeba wziąć osobnego lekarza, a jednak jeżeli jest mowa o wyjeździe za granicę, to najbardziej tyczy się to obłąkanych, którzy do publicznego zakładu dla obłąkanych przyjść nie chcą, bo tam niema odpowiednich warunków nawet na pierwszej klasie, z powodu braku miejsca. Na pierwszej klasie musi chory mieć osobny pokój i aby go opróżnić, trzebaby trzech innych chorych dać gdzieindziej a jeśli nie ma miejsca, to nie wiedzieć, gdzie ich pomieścić.

Niedawno był wypadek, gdzie trzeba było dać chorego na pierwszą klasę i rodzina na drugi dzień go zabrała dlatego, że niema warunków dla takich chorych, którzyby mieli pretensyę do wygody. Z tych powodów chorzy umysłowo, choć tak znaczna ilość jest z dobrych stanów, idą wszyscy prawie za granicę lub leczą się wyjątkowo w prywatnych zakładach.

Gdyby w kraju urządzone były trzy zakłady dla chorych umysłowych, toby podniosło ogromnie dochody, bo możnaby wyższe ceny ustanowić tak, że każdy chory w drugiej klasie co najmniej utrzymywałby jednego chorego w trzeciej klasie, a chory w pierwszej klasie utrzymywałby dwu innych. Otóż byłoby to z korzyścią dla kraju, gdyby tak przy szpitalu powszechnym przy Lwowie i Krakowie a specyalnie dla obłąkanych w Kulparkowie urządzone były osobne pawilony dla ludzi zamożnych.

Co się tyczy laboratoryów, to najbardziej brak tego czuje zakład kulparkowski. Obecnie jest w całem laboratoryum odwieczny mikroskop, który musieliśmy dać przerobić, a mikrotonu całkiem niema a przecież dziś bez niego obejść się nie można. Tak samo niema laboratoryum chemicznego. Ja robiłem starania, jak tylko przyszedłem, ale wszystko rozbijało się wrzekomo o zbyt wielkie koszta.

Przecież te koszta nie są znaczne. Pewnie dotacya jednorazowa większa byłaby niezbędną, ale potem stosunkowo niewielki dodatek roczny pozwoliłby te laboratorya na odpowiedniej stopie utrzymać. Byłoby to wielką zachętą dla młodszych lekarzy. Prawda, że dziś jest przepełniony zakład tak, że lekarze nie mogą podołać czynnościom, ale przecież niektórzy mają takie zamiłowanie, że przecież znajdą czas i oddadzą się naukowej pracy, jeżeli będą mieli sposobność i warunki do tego, aby pracować, podczas gdy dziś tego niema. Nie dziw więc, że wobec takich stosunków lekarzy odpowiednich nie można wykształcić i nie można pracować naukowo tak, aby zakład stał na wyżynie takiej, by mógł światu imponować, co jedynie byłoby możliwe gdyby warunki były korzystniejsze. Ja sam pracowałem dłuższy czas w zagranicznych różnych pracowniach, jestem obznajomiony z pracami laboratoryjnemi a przyznać się muszę, że wiele rzeczy zapomniałem, bo nie mam sposobności pracować dalej. Otóż byłoby to z wielką korzyścią, aby to urządzono tak, żeby lekarz nietylko nie zapomniał, tylko wyżej się kształcił, bo potem mogą nas inni w lepszych warunkach się znajdujący przejść, a przecież dla kraju nie jest korzystne, żeby szukał dopiero za granicą osób, które na posady pewnie wyższe szłyby tu niż w swoim kraju zajmują.

P. **Niedzielski.** W drugim ustępie 4-go punktu kwestynaryusza jest zawarte pytanie, czemby zapobiedz, aby chorzy nie wyjeżdzali do droższych szpitali lub za granicę. Co do zagranicy mamy rozporządzenie Wydziału krajowego z roku 1866 do dziś niezniesione. Na zapytanie bukowińskiego Wydziału krajowego do niższej Austryi w tym kierunku wystosowane, że z Bukowiny bardzo wielu izraelitów chorych na oczy, na zapalenie egipskie i inne długotrwałe choroby udaje się do Wiednia o własnym koszcie, tam na podstawie świadectwa ubóstwa zostają do szpitala przyjęci a potem przychodzi kolosalny rachunek, bukowiński Wydział krajowy odniósł się do Wydziału krajowego w Galicyi i ten podzielił jego zapatrywanie i wystosował odezwę z prośbą, aby wszystkich izraelitów, którzy wprost z Galicyi przyjeżdżają a nie są we Wiedniu stale zamieszkali, jeżeli nie mają osobnego pozwolenia ze strony Wydziału krajowego lub nie zapłacą z góry trzymiesięcznej taksy, do szpitala nie przyjmować, a w razie wyjątkowego przyjęcia każdocześnie Wydział krajowy zawiadamiać. Za moich czasów zawsze tak było, że wiedeński szpital tego samego dnia zawiadamiał Wydział krajowy a ten albo przyjął do wiadomości przyjęcie chorego i potem koszta za niego zarachował, albo odpowiedział, że kosztów płacić nie będzie i szpital w tej chwili chorego wydalał, na tej podstawie, że mu powiedziano: tyś powiedział, że przybywasz wprost ze Lwowa się leczyć a ty masz we Lwowie przecież lekarzy, więc lecz się tam. Tem bardziej że w szpitalu lwoskim była taksa niższa niż obecnie, bo wynosiła 70 ct., gdy we Wiedniu była zawsze w kwocie 1 zł. a dziś nawet jest

wyższa. Ja tedy sądzę, że możnaby zapobiedz choć w części udawaniu się chorych do innych szpitali przez to, żeby wznowić ten punkt do wszystkich krajowych Wydziałów o tym kartelu. Mnie nie wiadomo, aby Wydział krajowy w ogóle coś tu traktował, więc bardzo łatwo możnaby teraz rzecz poruszyć, żeby Wydział krajowy zechciał do wszystkich szpitali zagranicznych wydać taką odezwę, że jeżeli chorzy, którzy mogą być tu w Galicyi leczeni, którzy nie są obłożnie chorzy i skoro mają tyle zdrowia i pieniędzy, że mogą jechać za granicę, aby ich nie przyjmować i że Wydział krajowy za nich płacić nie będzie. Toby też znacznie obniżyło koszta ponoszone przez kraj.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Ponieważ widzę, że nikt głosu nie zabiera, przeto uważam dyskusyę nad punktem 4. kwestyonaryusza za ukończoną.

Przystępujemy do dyskusyi nad punktem 5. kwestyonarynsza, który brzmi: „czy dzisiejszy sposób ściągania kosztów leczenia jest praktyczny ewentualnie jakie wprowadzić ulepszenia. Głos ma p. Jasiński.

P. **Jasiński.** Szpitale prowincyonalne podobnie jak każdy zakład przemysłowy muszą mieć fundusze na prowadzenie gospodarstwa. Zakład przemysłowy, gdy mu brak funduszów, nie może prowadzić swego gospodarstwa rentownie i musi upaść — tak samo i nasze zakłady humanitarne nie mogą prowadzić racyonalnego gospodarstwa, jeżeli brak im stałych dochodów.

Szpitale prowincyonalne jak wiadomo mają jedyne dochody z taks leczenia. Ściąganie jednak tych taks jest dziś rzeczą utrudnioną dlatego, że ani Wydział krajowy ani Dyrekcya szpitali nie mają władzy egzekutywnej do ściągania tych taks, a tylko udają się o pośrednictwo do Starostw, zwierzchności gminnych i Magistratów.

Gdy nadto ustawa nie przyznaje tym autonomicznym Władzom prawa wzywania Władz politycznych, jeno określa w ten sposób, że mogą odnosić się z prośbą o pośrednictwo, Władze polityczne nie poczuwają się widocznie do obowiązku energicznego występywania w obronie funduszu krajowego i skutkiem tego należytości za leczenie wpływają bardzo skromnie i nie stoją w żadnym stosunku do wydatków, jakie szpital ponosi.

Doprawdy z przykrością ale muszę podnieść i ten szczegół, który charakteryzuje, do jakiego stopnia władze polityczne nie idą na rękę szpitalom, przy ściąganiu kosztów leczenia, jeżeli nawet nie nadsełają dla rzeczywiście ubogich chorych świadectw ubóstwa, któreby szpitalom dawały możność zarachowania kosztów leczenia z funduszu krajowego, który z mocy ustawy z roku 1875 jest obowiązany do pokrywania tych kosztów leczenia.

Weźmy zamknięcia rachunkowe ze szpitali prowincyonalnych, które Wydział krajowy w sprawozdaniu za ostatni rok przedstawił, a przekonamy się, że dochody, które szpitale mają z taks leczenia, nie stoją w żadnym stosunku do wydatków, jakie szpitale ponoszą na leczenie chorych.

Ten brak gotówki jest następstwem, że szpitale brną z roku na rok w coraz większe długi. Dochodzi nieraz do tego stopnia, że szpitale nie są w stanie pokryć z tych taks, które wpływają od samopłacących, od kas chorych i z funduszu krajowego wydatków całorocznych tj. na żywienie chorych, opał, bieliznę i tym podobne nieodzowne potrzeby i wystarcza im zaledwie na opędzenie potrzeb kilkumiesięcznych, jak to sprawdziłem na niektórych szpitalach, na zapłacenie swoich należytości za 8 lub 10 miesięcy.

Ale proszę Panów, jakie z tego wynikają konsekwencye dla tych szpitali. Oto zamknięcia rachunkowe obejmują tylko należytości uiszczone, bo inaczej być nie może. Należytości jednak uiszczone nie są obrazem rzeczywistych wydatków, a ponieważ taksa leczenia może być wymierzoną na podstawie zamknięcia rachunkowego, naturalnie taksa leczenia nie odpowiada rzeczywistym potrzebom.

Podam tu przykład cyfrowy.

Uiszczona należytość w danym szpitalu wynosiła przypuśćmy 50.000 koron. (Dotąd i przy obecnej kontroli i sposobie prowadzenia rachunkowości przez organa na miejscu w szpitalach prowincyonalnych Wydział krajowy prawie nigdy nie wie, jaka była rzeczywista należytość).

Otóż przyjąć trzeba wykazane uiszczenia jako należytość istotną. Szpital ten sam wykazuje, że miał przypuśćmy 60.000 dni leczenia, a więc taksa wymierza się w ten sposób, że należytość 50.000 koron dzieli się przez 60.000 dni leczenia i wyprowadza się taksę jak np. w przemyskim szpitalu na dziewięćdziesiąt i parę halerzy. Tymczasem ja wiem, że należytość, którą ten szpital przemyski uiścił w r. 1900, mając dochód z taks 73.232 koron, nie wystarczyła na pokrycie wszystkich potrzeb, bowiem z końcem roku 1900 pozostała należytość nie zapłacona w kwocie około 10.000 koron a taksa na rok 1901 została wymierzona na podstawie tej uiszczonej należytości i na podstawie

ilości dni leczenia, jaka była w r. 1900. Naturalna rzecz, że szpital przemyski w r. 1901 nietylko że nie będzie w stanie pokryć swoich należytości bo dostanie taksę niższą niż, mu się istotnie należy, ale też nie będzie miał możności pokrycia tej zaległej należytości, jaka z r. np. 1900 pozostanie, ewentualnie jeżeli ją pokryje i bo pokryć musi, nie może mu wystarczyć na bieżące potrzeby roku 1901.

I tak mniej więcej w tym samym stosunku rzecz się ma i w innych szpitalach prowincyonalnych i z wymiarem taksy i z płaceniem należytości. Stan taki nie może naturalnie dobrze wpłynąć na gospodarkę w szpitalach.

Ta ujemna strona braku gotówki ma jeszcze dalsze następstwa — następstwo złej gospodarki. Przedsiębiorcy wiedzą bardzo dobrze, że szpitale w takiem położeniu finansowem się znajdują i że prowadzi się w szpitalach gospodarstwo takie, że brak powiem z dnia na dzień.

Dlatego przedsiębiorcy oferując dostawę towarów już z góry liczą się z tem, że na należytość swoją czekać będą kilka miesięcy i do cen za tę zwłokę doliczają sobie sowite procenta.

Nie przesadzę, jeżeli powiem, że na dostawach w szpitalach prowincyonalnych marnuje się co najmniej 10% ogólnego wydatku, co da się określić ogólną mniej więcej cyfrą 100.000 koron rocznie.

Z wykazów dochodów w szpitalach można się przekonać, że główną podporą i źródłem które zasila gotówką szpitale, jest fundusz krajowy. Ogólny dochód szpitali w r. 1900 wynosił 1.051.795 koron. Na to zapłacił Wydział krajowy taksą 891.831 koron (mówię tylko o szpitalach prowincyonalnych), od obcych funduszów wpłynęła kwota 40.722 koron, od samopłacących 47.165 koron, a dochody własne i rozmaite wraz z zapasami kasowymi wynosiły 72.076 koron czyli jak widzimy przeważnie utrzymuje szpitale prowincyonalne taksa, którą ponosi fundusz krajowy.

Ale ten kraj nie jest już w stanie więcej łożyć, jego ramy nie mogą podołać i innym bardzo potrzebnym gałęziom gospodarstwa krajowego, a więc wszelkie podniesione tu przez Panów braki w gospodarstwie szpitalnem nie mogą obarczać funduszu krajowego, jeno w tych samych ramach wydatku, jaki dziś kraj ponosi na szpitalnictwo, dążyć trzeba, by mogły być pomieszczone. Jestem pewny, że to się da przeprowadzić, że powinny się znaleść mikroskopy, że mogą być urządzone laboratorya, że nie będą przetrzymywani w szpitalach chorzy, ażeby tym sposobem wyprowadzać sztuczną ilość dni leczenia w wypadkach tych, w których koszta leczenia ponosi kraj, to jest ażeby osiągnąć jak największą należytość z funduszu krajowego. (Głosy: tak jest). Ale do tego potrzeba kontroli i trzeba dać szpitalom fundusze na opędzenie codziennych potrzeb.

Pozwolą Panowie że poruszę tu taże sprawę ściągania kosztów leczenia od samopłacących. Jak już powiedziałem, od samopłacących i od obcych funduszów w ciągu roku 1900 dla 29-ciu szpitali wpłynęła kwota 87.887 koron. W tej kwocie mieści się kwota 40.722 koron od obcych funduszów wywalczona przez Wydział krajowy — bo z obcemi Władzami nie korespondują szpitale bezpośrednio, tylko odnoszą się do Wydziału krajowego, który bezpośrednio przeprowadza korespondencyę — więc de facto chodzi tylko o wywalczenie 47.165 koron od samopłacących.

Dla wywalczenia tej kwoty 47.165 koron w ciągu roku 1900 wydały szpitale okrągło 24.000 kron na siły kancelaryjne (mówię wyłącznie o urzędnikach w szpitalach prowincyonalnych) a więc rzeczywiście uzyskały szpitale dochód tylko w kwocie 23.000 koron.

Ale i ten dochód 23.000 koron to tylko dochód na papierze. Gdyby można skontrolować istotny wydatek poniesiony na personal, a jest to dziś bardzo trudno Wydziałowi krajowemu przy obecnym sposobie sporządzania zamknięć rachunkowych i przy obecnym systemie prowadzenia rachunków kuchennych, wydatek na personal byłby znacznie większy. Ja mam to głębokie przekonanie, że w wydatku na chorych jest tam pewna i może dosyć nawet kwota, którą szpital ponosi na utrzymanie personalu. Dlatego kwota uzyskana od samopłacących redukuje się do cyfry nieznacznej. Byłbym więc zdania ażeby że szpitalami prowadził Wydział krajowy rachunek mianowicie w ten sposób. by im zwracać za każdy dzień leczenia przypadającą taksę bez względu, czy chory jest w stanie zapłacić koszta lub nie — a następnie by Wydział krajowy sam wywalczał zwrot kosztów leczenia od tych osób, które będą w stanie je zapłacić.

Wywody więc spisane z chorymi powinny być przedkładane Wydziałowi krajowemu. Czas, jaki dziś traci personal w Wydziale krajowym przy trutynowaniu dokumentów, które nadsyła szpital z rachunkami kwartalnymi, obracany być może na przeprowadzenie korespondencyi o wywalczenie kosztów. W każdym razie korespondencya pro-

wadzona przez Wydział przyniesie bez porównania większą korzyść funduszowi krajowemu, jak obecnie ta, którą prowadzą najmniej do tego powołane osobistości najęte w biórach każdego szpitala.

W taki sposób szpitale będą mieć zapewniony stały dochód i wówczas będzie można myśleć o zaprowadzeniu tych wszystkich ulepszeń w szpitalach i będzie można osiągnąć znaczną oszczędność w każdym kierunku.

Jednak, by można uczynić jakieś ulepszenia, przedewszystkiem należy wprowadzić potrzebny ład w obecnej gospodarce.

Skończyłem.

P. **Kozłowski.** W sprawie ściągania kosztów leczenia od samopłacących spisano już całe foliały, a niema w tym względzie polepszenia, bo znaczna liczba płacących zalega, co wywołuje zamęt w całej rachunkowości szpitalnej. Z żalem też muszę stwierdzić, że jasności i przejrzystości w rachunkowości naszych szpitali niema.

Co do ściągania kosztów należałoby się przedewszystkiem upomnieć o prawo politycznej egzekucyi dla szpitali a dopóki tego niema, w drodze osobnej deputacyi i do Namiestnictwa i do Wydziału krajowego wysłać się mającej upomnieć się, żeby starostwom nakazano szybkie ściąganie należytości. Rezolucye sejmowe i krytyka w Sejmie wypowiedziana dotąd były bezskuteczne.

Powolne wpływanie tych należytości nie może jednak bynajmniej stawać się przyczyną podrożenia artykułów żywności i droższej administracyi, a tam, gdzie szybko ściągnąć należytość nie jest możliwem, Wydział krajowy powinien przyjść w pomoc zaliczką, bo branie na kredyt ze strony szpitali, to pierwszy krok do nieporządku w administracyi szpitali i rachunkowości, tudzież do wyzyskania ich przez dostawców. Szpital powinien brać dobry materyał i płacić gotówką.

P. **Jabłoński.** Wnioski p. Jasińskiego zupełnie trafiły mi do przekonania, ale tylko jako środek przejściowy, który na razie pomóc może — na razie, bo właściwe złe tkwi w tem, że ustawa normująca stosunki szpitali prowincyonalnych zupełnie na fałszywej stanęła podstawie. Interes pojedyńczych szpitali, jak wielu z nas wie, jest zupełnie sprzeczny z interesem kraju.

Kraj faktycznie utrzymuje szpital, bo utrzymuje go taksami leczenia w stosunku tak przeważającym, że reszta przedstawia tylko bardzo małą kwotę. Lekarz szpitala, któryby jak najrygorystyczniej chciał wypełnić polecenia Wydziału krajowego, stoi wobec konieczności, że jeśli będzie bardzo usłuchliwym, to jego szpitalowi będzie groził upadek a stosunek jego do siostry przełożonej stanie się niemożliwym, bo ta codziennie będzie przychodzić i skarzyć się: Bój się Boga panie dyrektorze, znowuś pan dziś 10, wydalił, co my będziemy dalej robić! To się będzie powtarzać trzy razy na tydzień, bo stosunek jest tak anormalny, że szpital ma inny interes a Wydział krajowy inny.

Zdaje mi się, ze racyonalnym a jedynie możebnym czynem zaradzenia temu złemu, przyjąwszy naturalnie na razie to co, p. Jasiński mówi, jako środek, nimby się to przyjęło, jest zmiana ustawy i urządzenie w ten sposób, żeby ten, co w istocie utrzymuje szpital, przyznał się do tego i powiedział: ja utrzymuję, ja płacę, żeby naznaczył taksę ale tylko dla tych, którzy płacą za siebie, lub według ustawy, inni są obowiązani za niego płacić.

Ci niech mają taksę, ale inni niech nie będą według taksy, tylko niech będzie nadzór nad szpitalami naszymi dobry, niech będą karane wszystkie nadużycia, ale niech potrzeby pokrywa gotówką. Niech łamie głowę ale na tę małą ilość dni leczenia, które pokrywają inne fundusze jak fundusz krajowy naznaczyć taksę ale realną.

Niech ten lekarz wie, że jego szpital nie upadnie, jeżeli będzie miał o kilka tysięcy dni leczenia mniej. Niech nareszcie administrująca w szpitalu Siostra Miłosierdzia wie, że chory na jej prześcieradłach leżeć będzie, choć będzie o parę tysięcy mniej dni leczenia.

W ten sposób będzie możebną oszczędność, ale dziś, gdy lekarz jest w ciągłej kolizyi między tem, że jest prowadzącym szpital i temu szpitalowi z obowiązku, sumienia i serca jak najlepiej życzy, a musi pamiętać, że jest równocześnie obywatelem kraju, który powinien oszczędzać fundusz krajowy.

Zasada jest w gruncie mojem zdaniem fałszywa, która ustanowiła, że szpital utrzymuje się sam, bo to jest nieprawdą. (Przepraszam za słowo). Szpital utrzymuje kraj, niechże kraj ponosi koszta utrzymania i przyznaje się do tego. Wtedy nie będzie zaległości, nie będzie ciągłych niedoborów, szpital nie będzie płacił lichwy przy wszystkich artykułach, jak słusznie podniósł p. Jasiński.

Przeprowadzić to byłoby możebnem. Byłaby to dalsza droga ale przejściową do tego byłoby to, co proponuje p. Jasiński. Ta sprawa jest bardzo piekącą we wszystkich szpitalach prowincyonalnych i sądzę, że wszyscy przyznają, że w istocie wtenczas zmniej-

szy się bardzo dużo ilość tych, którzy wtedy, gdy nie będziemy mieli domów przytułku, będą musieli zalegać szpitale i zmniejszą się koszta gospodarki w szpitalach, które każdego, gdyby był gospodarującym z własnej kieszeni, musiałyby doprowadzić do bankructwa.

Rozmyślnie robimy to, że płacimy lichwę, rozmyślnie to, że dostajemy gorszy towar, bo jaka płaca, taki towar, rozmyślnie robimy to, że zmuszamy lekarzy szpitalnych do przetrzymywania tych chorych dlatego, żeby ich szpitale mogły jako tako wegetować i rozmyślnie potem narzekamy, że wydaliśmy za wiele pieniędzy.

Mam przekonanie, że tego wszystkiego nie będzie, jeżeli raz zdobędziemy się na tę odwagę i te motywa pominiemy, które sądzę były niesłuszne i otwarcie powiem, że ci, co płacą, przyznali się do tego, co płacą. Kraj tu utrzymuje, niechże kraj utrzymuje.

Jeszcze jedno powiem, że ten sposób, jaki jest dziś, jest zupełnie nie właściwym, bo my łudzimy siebie i Wydział krajowy łudzi nas przy robieniu budżetu szpitalnego. Wszystkie budżety szpitalne — mówię to z podniesionem czołem — już 20 lat prowadząc szpital — nie mogą być dokładne.

(Głosy. Tak jest).

Wszelka podstawa brana na wypośrodkowawanie taksy leczenia jest zupełnie błędną i fałszywą, bo Wydział krajowy ze źle mojem zdaniem pojętego interesu ciągle naciąga na to, żeby wykazać na nieprawdziwych danych, że ten szpital obstoi przy małej taksie a szpital w własnym interesie wykazuje może czasem o odrobinę więcej, jak potrzebuje i z tego wychodzi przeciętna taka, że zawsze nie dostaje i z roku na rok niedostaje i nareszcie są zaległości.

Któż więc zaciągnął dług? Oczywiście kraj, bo się przecież nie zwinie tego szpitala. Jak te zaległości wzrosną do stanu nadmiernego, wtedy daje się dużą zaliczkę spłacalną z przyszłych dochodów, które jednak nigdy na utrzymanie nie wystarczają. Szpital kontent, dostał kilkanaście tysięcy koron, niektóre dziury się zapchało i mając dziurę w kieszeni, mamy z przyszłych dochodów, które nam nie wystarczą, spłacić zaliczkę. Wydział krajowy jest wprawdzie osobą moralną, ale bądź co bądź podziela uczucia pojedyńczego człowieka, widzi, że ten biedny szpital płacić nie może ale, że musi być wszystko punktualnie zapisane, więc się zapisuje znowu na niedobór i tę zaliczkę i to wszystko, co miał spłacić i z biegiem czasu wyrośnie okropna litania nowego niedoboru i ciągle to samo gospodarstwo.

Proszę Panów, czy gdyby takie gospodastwo prowadził pojedyńczy człowiek, czy nie prowadziłoby go ono wprost do ruiny?

Jeszcze jedno powiem może niepotrzebnie, ale my tu wszyscy jesteśmy jednem ożywieni uczuciem, powiem, że choć wielką potwarzą na nas jest mówienie o naszej „polnische Wirtschaft“ ale w szpitalnictwie naszem zupełnie „polnische Wirtschaft“ panuje.

P. **Ponikło.** Jedną uwagę zrobię, że zarządom szpitali prowincyonalnych zależeć musi ze względów finansowych, aby jak najwięcej dni leczenia wykazać. To ma pewne ale, to tylko w takim przypadku jest w całej rozciągłości prawdziwem, jeżeli szpital jest słabo frekwentowany, bo jeśli szpital jest zapełniony zawsze, ma np. 100 łóżek i te mogą być zawsze zajęte, to to nie demoralizuje i to nie może mieć podanego wpływu, bo przecież wszystko jedno zarządowi, czy ma łóżko zajęte 365 razy na rok przez chorego *a*, czy przez chorego *b*, bo jak jeden wyzdrowieje, to przychodzi drugi, chyba gdyby doprowadził do przepełnienia.

P. Jasiński obrachował, że 24.000 koron wypada na koszta administracyi, w części na urzędników korespondencyą o koszta leczenia zajętych. Nie wiem, czy wziął w rachubę, że ten urzędnik też inne czynności wykonuje. Więc byłby w każdym razie jakiś urzędnik potrzebny, może być że nie dwóch, tylko jeden. Jeżeli p. Jasinski wziął to w rachubę, (p. **Jasiński**: tak jest.) — to tu jednakowoż, ponieważ to zawszeby przełom pewien zrobiło w tej rachunkowości, zdawałoby się wskazanem zrobienie próby w jednym albo drugim szpitalu. Okazałoby się czy to jest praktycznem. Oczywiście w przypadkach gdzie uzyskanie kosztów jest jasne i niewątpliwe, to będzie korespondował sam Wydział krajowy, w wypadkach takich wyjątkowych coś wreszcie się uzyska.

Ale powiem jedną rzecz wkraczającą w ten paragraf, odnoszącą się wyłącznie do szpitala krakowskiego (bo chodzi nietylko o sposób ściągania kosztów, ale o to, żeby był efektywny i korzystny dla funduszu krajowego). Otóż np. w szpitalu krakowskim 31.000 koron jest w budżecie, które się otrzymuje od funduszów zakrajowych. Teraz dochody własne szpitala św. Łazarza wynoszą 63.000 koron z odsetek „funduszu szpitalnego“. Tego zdaje mi się szpital lwowski i inne nie mają, bo tu wszystko fundusz krajowy opłaca. W razie ściągania od zakrajowych 63 ct., gdy koszta rzeczywiste są około 75 ct., dajemy gratyfikacyę innym krajom w wysokości 26—30 halerzy. Dlaczego? Oni

ściągają od nas wszystko, co ich kosztują chorzy nasi tam leczeni, a my mniej.

Otóż gdybyśmy w ten sposób postąpili jak w Wiedniu, gdzie mają taksę „für zahlungsfähige Wiener“, a osobną dla przynależnych do innych gmin, toby to wprawdzie wiele nie przyniosło, ale byłoby racyonalne, bo ten fundusz szpitalny tylko dla kraju służyć ma, a „Reciprocitas“ niema. Więc dlaczegoż nie mamy wziąć 6000 koron, z tego możnaby utrzymać np. 6 sekundaryuszy.

Tę uwagę pozwoliłem sobie zrobić, bo zdaje mi się, że byłoby możebnem rzecz tę wykonać. Jeżeli chory kosztuje rzeczywiście 75 ct., niech płacą 75 centów a nie 63 ct., inaczej bowiem czynimy z tej reszty darowiznę.

P. **Niedzielski.** W tej materyi, którą podniósł p. Ponikło, jestem i ja osobiście interesowany, ponieważ tę sprawę, którą on podniósł, ja przedstawiałem Wydziałowi krajowemu. Chcieliśmy tak zrobić, aby płacili obcokrajowcy taką taksę, jak nas kosztuje, a nasi aby płacili mniej. Ponieważ jednak w aktach fundacyjnych, gdzie te kapitały są zapisane dla ubogich chorych, nigdzie niema powiedziane, że to jest wyłącznie dla naszych, nadto gdy Ministerstwo spraw wewnętrznych co do innego szpitala w analogicznym wypadku nie zgodziło się bezwarunkowo na to, aby w jednym i tym samym szpitalu były dwie taksy, z tego powodu Wydział krajowy nie mógł tego wykonać i musiał od zamiaru odstąpić.

P. **Sawicki.** Zwracam uwagę, że zaległości kosztów leczenia w roku 1901 wynosiły w szpitalach prowincyonalnych 433.282 koron. To wskazuje, że zaliczkowo kosztów tych pokryć nie można tem więcej, że corocznie ta pozycya rośnie przynajmniej o 50.000 koron i urośnie kiedyś do bardzo znacznych sum, które przypadną dla szpitali prowincyonalnych.

P. **Mars.** Chcę tylko dodać niektóre drobnostki do podniesionych tu uwag. I tak: co się tyczy długów, które mają szpitale, powiem, że jeden z kolegów obliczał je na 3,000.000 koron, tj. te długi, które mają szpitale prowincyonalne, a które nigdzie nie są wykazane. Może to jest cyfra przesadzona, (p. **Niedzielski**: przesadzona stanowczo.) ale tyle mają te długi wynosić. (P. **Starzewski**: ja obejmując szpital tarnowski zastałem 12.000 złr. długu za bułki itp. drobniejsze rzeczy).

Co do ściągania taks, to zanim dalej idące sposoby doprowadzą do celu, sądzę, że na razie wypadałoby koniecznie jakieś energiczniejsze kroki poczynić, aby zmusić Namiestnictwo do uregulowania tych stosunków. Otóż czyby nie było wskazanem, aby do Namiestnictwa posełano kwartalne wykazy tych Starostw, które taks nie ściągają. (p. **Niedzielski**: to się robi, — ale często niema wcale odpowiedzi).

Czyby może panowie prawnicy nie orzekli, coby się tu dało zrobić.

Dalej pytam się, czyby ściąganie tych taks nie dało się drogą sądową przeprowadzać? (Przewodniczący członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz**: to się robi). Czyby też nie było wskazane wobec okoliczności, że Namiestnictwo się żali, że ma zbyt mało sił, aby wpłynąć na Rząd centralny, aby pomnożył siły Namiestnictwa w tym kierunku?

P. **Holuka.** Twierdzono tu, że wymierzają się taksy na podstawie uiszczenia. Otóż tak się nie dzieje. My bierzemy wprawdzie z trzech ostatnich lat uiszczenia, lecz do ogólnej ich sumy dodajemy wszystkie długi z tytułu dostaw z końcem roku niespłacone i dopiero na tej podstawie wymierzamy taksę, która w ten sposób wymierzona, pokrywa w zupełności nie tylko wydatki dla znaczniejszej ilości szpitali, lecz nadto pozostaje im pewna gotówka w zapasie.

Szpital w Brzeżanach np. niema żadnych długów, tylko 400 koron zaliczki. Kołomyja również niema długów. Lubaczów tak samo. Przemyśl niema długów, dalej Zaleszczyki i Żywiec. Powodem zatem niedoborów w niektórych szpitalach nie jest niski wymiar taksy, ale ta okoliczność, że te zarządy szpitali nie są w możności ściągnięcia kosztów leczenia z rozmaitych powodów we właściwym czasie, a tam i najwyższa taksa wydatków nie pokryje.

Co do układania budżetów, to przecież nie można nazwać je z gruntu fałszywymi, bo za podstawę do przyznania kredytów służą nam wyniki zamknięć rachunkowych jak i projekta, jakie nam podają dotyczące komitety szpitalne. Budżety te oraz rachunki bywają ściśle badane, obliczane itd. Więc nie można twierdzić, że i zamknięcia i budżety są fałszywe. Zresztą, jakie mamy dane z tych szpitali, takimi musimy się posługiwać, bo skąd inne daty weźmiemy? Przecież w myśl instrukcyi, do sprawdzania tych rachunków są obowiązane w pierwszej linii komitety szpitalne, a nie Wydział krajowy, który na ich podstawie operuje.

P. **Jasiński.** Na poparcie tego, co powiedziałem, przedstawiam Panom wykaz z kilku szpitali. Z zestawienia w tym wykazie nabrałem przekonania, że zamknięcia rachunkowe i budżety nie są obrazem rzeczywistych przychodów i rozchodów szpitali. I tak: szpital w Jaśle miał w r. 1900 — 23934 dni leczenia a taksa wynosiła w tym

szpitalu 1 K. 24 h., czyli że dochód dla tego szpitala w r. 1900 powinien wynosić 29678 koron. Tymczasem wydatki w r. 1900 w tym szpitalu wynosiły 26000 koron, czyli że szpital ma taksę za wysoką, a to dlatego, bo zamknięcie, na jakiej podstawie ta taksa była wymierzoną, nie było obrazem rocznej gospodarki, ale widocznie obejmować musiało 14 lub 15 miesięcy. Szpital przemyski w r. 1900 miał dni leczenia 76157, taksa wynosiła 98 groszy, więc dochód powinien wynosić 74634 koron. Wydatki zaś w tym szpitalu wynosiły 73232 koron a nadto pozostało długów 9370 koron, czyli że rozchód w szpitalu przemyskim w r. 1900, gdyby miał do pokrycia odpowiednią kwotę, wynosiłby kwotę 82602 koron. Tymczasem według tej taksy za powyższą ilość dni leczenia tj. 76157, dostałby szpital tylko 74634 kor. Absolutnie więc twierdzę, że taksa jest wymierzona na podstawie mylnie zestawionego przez szpital rachunku.

Tak samo jest w szpitalu rzeszowskim. Tu w r. 1900 było dni leczenia 36407, taksa wynosiła 1 K. 28 h., więc powinien był szpital dostać 40601 koron. Tymczasem wydatki wynosiły 50.359 koron, a długi z końcem roku 5046 koron, cała więc należytość, jaką ten szpital miał do zapłacenia z końcem roku, wynosiła kwotę 60049 koron. Ponieważ szpital rzeszowski mógł uzyskać za powyższą ilość dni leczenia po taksie 1 K. 28 h. tylko kwotę 40061 koron, wynika rażący niedobór w poważnej cyfrze.

Zatem i tu dowód, że taksa 1 K. 28 h. wymierzona była na podstawie błędnego zamknięcia rachunkowego, które szpital rzeszowski, względnie komitet, przedłożył, a które widocznie nie obejmowało pełnego roku, lecz 8 lub 9 miesięcy. Na tej podstawie podtrzymuję twierdzenie, że wymiar taksy leczenia w szpitalach prowincyonalnych nie odpowiada istotnym potrzebom i w wielu jest za wysoki a w wielu za niski. Wreszcie przy obecnym systemie gospodarki i prowadzenia rachunków jest nawet wprost rzeczą niepodobną wymierzyć taksę i nie można zapewnić, która ze stron, czy szpitale czy też Wydział krajowy ponoszą stratę. Skończyłem.

P. **Jabłoński**. Pan Jasiński w przeważnej części wyręczył mnie w tem, co chciałem powiedzieć dla wyjaśnienia, więc ja tylko krótko się sprawię. Nie z winy Biura rachunkowego ale z winy ustawy jest budżetowanie na wskróś zupełnie nieprawdziwe i niedające istotnego obrazu rzeczy. Jak długo budżetowanie będzie tego rodzaju, że zaległości nie są rachowane, tak długo będzie ono złe.

Jeżeli ja w ciągu roku nie płacę, bo nie mam czem, jeśli to, co mam zapłacić w marcu, płacę dopiero w grudniu, a to co mam zapłacić w sierpniu tego roku, płacę dopiero w sierpniu na drugi rok, więc zamknięty rachunek jest ten, że niedoboru jest tyle a tyle, który nie jest wykazany, a za podstawę budżetowania jest brane zamknięcie rachunkowe, to ono jest łudzące nas i Wydział krajowy, bo ono nie uwzględnia tego, że zamykamy dlatego małą sumą, bo nie mamy pieniędzy tylko zostajemy winni. Dlatego p. Mars oblicza te długi na 3,000.000 koron.

P. **Niedzielski**. Doświadczenie nauczyło mnie, że przedewszystkiem kosztów leczenia dlatego nieraz nie możemy ściągnąć, bo w pierwszej linii wywody szpitali są fałszywie sporządzone, albo chory z umysłu podaje fałszywe nazwisko albo fałszywą przynależność. Mianowicie dzieje się to przy chorych syfilitycznych i przy położnicach i bardzo często dzieje się tak, że piszemy od gminy do gminy i jedna i druga odpowiada, że tam taki człowiek jest nieznany.

Zanim dojdziemy przez dodatkowe przesłuchanie chorego, przez przesłuchanie świadków, gdzie mamy się odnieść, nieraz lata mijają, nim możemy wiedzieć, do którego funduszu krajowego mamy się udać o zwrot kosztów leczenia osób zagranicznych.

Co do innych osób, to wobec tego, że świadectwa nbóstwa są rzeczywiście wydawane bardzo lekkomyślnie, zdarza się, że nieraz po kilku latach przyjdzie do nas doniesienie, że ten i ten był leczony przed dwoma lub trzema laty, że miał majątek a był leczony kosztem funduszu krajowego. Nieraz mieliśmy procesa i ściągnęliśmy koszta za okres dwa, trzy, cztery lata wstecz. Dalej jeżeli koszta leczenia wynoszą bagatelną kwotę, nie ma ustawy, którąby nas zwalniała od ściągania ich.

Jeżeli mamy jakieś dane, że chory może zapłacić, udajemy się do Starostwa lub Magistratu, aby koszta ściągnął w drodze politycznej egzekucyi, bo my prawa egzekutywy nie mamy.

Nieraz mi się zdarzało dostać do Oddziału rachunkowego akt, który miał 50 lub 60 korespondencyi, gdzie chodziło o koszta 3 lub 4 zł. Korespondencya trwała lat 16, wreszcie dostałem polecenie, aby odpisać te koszta jako nieściągalne.

Więc tu są dwie rzeczy:

1) aby nacisk położyć na szpitale wszystkie co do sporządzania dochodów, w której

to mierze Wydział krajowy wydał dość okólników, (ja mam ich z 15) a pomimoto zdarzają się ciągle te same wypadki.

Nie wiem, czy to jest wina samych chorych, czy też pisarzy, koniec końców ktoś zawinił. Najpierw nas w błąd wprowadzono a jeśli już wszystko dokładnie podano, to po X latach przekonujemy się, że należytość nie jest ściągalną. Trzebaby tedy wydać ostrzejsze rozporządzenie, aby wywody szpitali były prawdziwe.

Powtóre należałoby tych minimalnych kosztów, gdzie korespondencya nie opłaca się, nie żądać.

Co do Królestwa polskiego, gdzie my mamy również masę takich chorych, którzy mówią, że mogą zapłacić, Wydział krajowy powziął już zasadę, że jeżeli koszta wynoszą niżej 5 złr. przyjmuje je fundusz krajowy, aby uniknąć korespondencyi długiej nieraz bezowocnej.

Drugą rzeczą, gdzieby było pożądane coś zrobić, jest sprawa ze Starostwami. My posyłamy urgensa do Starostw, skargi do Namiestnictwa, piszemy wykazy kwartalne, powołujemy się na masę liczb różnych, gdzie wzywaliśmy Starostwa i właściwie niema żadnego skutku, bo albo Namiestnictwo nie odpowiada, albo w sporadycznych wypadkach odpowie tak, że dopiero my nie wiemy, co na to odpowiedzieć i rezultatu niema żadnego. Więc tu nam będzie zawsze utykać sposób niepraktyczny ściągania kosztów. Co w tej mierze zrobić można, nie wiem, jabym sądził, żeby Wydział krajowy miał tu prawo egzekutywy. Czy się to da zrobić, nie wiem, ale byłoby to bardzo pożądanem.

P. **Gluziński.** O ile umiałem z budżetu szpitali naszych wywnioskować, to kraj powinien mieć za rok 1900 w kieszeni 90.000 złr. dochodu, tymczasem tu słyszymy, że ma około 3,000.000 długu. Sądząc, że jest dochód, miałem zamiar poczynić rozmaite wnioski, teraz widzę, że to nie potrzebne, bo tego kapitału niema wcale. Obrachowywałem tak jak p. Rządca Jasiński t. j. ile który szpital ma dochodu i deficytu i wypadło mi, że 20 szpitali daje bardzo ładne co roku dochody, tymczasem, jak zaznaczyłem dochodu tego niema, widać więc do jakich fałszywych wniosków na podstawie zestawienia rachunków się dochodzi.

Natomiast wchodzę w samą rzecz. Nie jestem prawnikiem, ale sądzę, że możeby się udać do Namiestnictwa, które ma egzekutywę w kraju, aby poleciło tym samym organom, które ściągają podatki, żeby ściągały równocześnie i koszta szpitalne a przecieżby do jakiegoś rezultatu się doszło.

Przepraszam za uwagę, ale odnoszę wrażenie, że jest tu jakaś zbytnia delikatność (nie wiem, gdzie ona tkwi) z jednej strony, nie przyparcie pewne z drugiej strony, coś tu jest, bo przecież nie mogę zrozumieć, żeby władza mająca tak sprężysty organ jak władze podatkowe, nie mogły ściągnąć tych kosztów leczenia. Dlatego byłbym za tem, co mówił p. Kozłowski, aby wysłać jakąś deputacyę, którąby jakoś energiczniej Namiestnictwu rzecz przedstawiła, aby poleciło tym władzom, które są przecież w każdym powiecie, aby egzekwowały także i te krajowe zaległości.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Na tego rodzaju koszta nie ma egzekucyi politycznej, więc władze polityczne nie egzekwują, one tylko pośredniczą w ściąganiu tak, że wysyłają upomnienia do interesowanych stron, aby zapłaciły, jeżeli jednak strona nie posłucha, to ponieważ tu dla tych należytości nie ma egzekucyi politycznej, tedy one ostatecznie nie egzekwują, tylko co najwięcej mogą zagrozić, że jeżeli dobrowolnie strona nie zapłaci, to koszta zostaną ściągnięte w drodze sądowej.

Natomiast jest inna rzecz. Żeby można egzekwować, trzeba przedewszystkiem przeprowadzić dochodzenia, kto jest obowiązany do płacenia i pod tym względem władze polityczne spełniają swoje czynności bardzo powoli albo wprost nie spełniają. Trzeba więc przeprowadzać dochodzenia co do przynależności co do tego, czy jest ktokolwiek obowiązany zapłacić czy nie. Jak długo tego niema, a to przeprowadza władza polityczna, tak długo nie wiemy, czy kraj ma płacić czy też strona. Otóż tego rodzaju rzeczy zalegają, bo nie wiemy, czy i od kogo się należą.

P. **Merunowicz.** Chcę zwrócić uwagę na to, że tu się komplikuje też rzecz ze sprawą ściągania kosztów przez kasę chorych. Kasy chorych doszły do pewnego rodzaju perfekcyi w zwalaniu obowiązków płacenia kosztów na kogo innego a ewentualnie na kraj. Nie mam w tych sprawach ingerencyi urzędowej, bo ściąganie kosztów należy do spraw administracyjno-sanitarnych a do mego biura przychodzą tylko do zaopiniowania sprawy w tych razach, jeżeli jakiś robotnik lub członek Kasy chorych został przyjęty do szpitala bez asygnaty. Wówczas z reguły Kasa chorych zaprzecza potrzebę leczenia szpitalnego. Otóż przychodzi akt taki do biura sanitarnego Namiestnictwa po opinii, czy ten chory potrzebywał leczenia szpitalnego a prócz tego czy potrzebował ze względu na stan choroby czy ze względów sanitarno-policyjnych. Dalej ma

Departament sanitarczy orzec, czy chory mógł być leczony w bliższym szpitalu z tym samym skutkiem, czyli też potrzebował leczenia w odleglejszym większym szpitalu

Otóż wiem, że tego rodzaju akta czasem po 5 lat się ciągną a gdyby dobrze poszukać, możnaby znaleść jeszcze od roku 1888 niezałatwione sprawy z Kasą chorych.

Nie chcę bronić władz politycznych, bo nie mam do tego żadnego mandatu, ale powiadam, że sprawa komplikuje się przez Kasy chorych, które umiejętniej jak wszystkie gminy usuwają slę od obowiązku płacenia.

P. **Niedzielski.** Wobec zagadnienia, że nie wiadomo, dlaczego tak są wielkie zaległości i kto temu winien, powiem w krótkości, co jest mojem zdaniem tego powodem. Przed 1866 rokiem, gdzie wszystkie szpitale publiczne i krajowe były pod zarządem Namiestnictwa, wówczas te szpitale gospodarowały tak jak dziś; Namiestnictwo opiekowało się nimi a Starostwa ściągały koszta leczenia. Dawniejsze zamknięcia rachunkowe nie wykazywały ani w $^1/_4$ w $^1/_5$ części tych zaległości, jakie szpitale teraz mają. Ja sobie tłómaczę to tem, że Namiestnictwo jako władza przełożona Starostw nie upraszała, lecz je do ściągnięcia wzywała i nakazywała. Wtedy Starostwa liczyły się z tem, żeby swej przełożonej władzy polecenia wykonać rychło i z tego powodu było mało zaległości w ściąganiu kosztów. Od roku 1866, gdzie w zarząd kraju odebraliśmy od Namiestnictwa administracyę, tam w tych warunkach odbioru między wierszami jest powiedziane, że Starostwa i władze polityczne jakoteż Prokuratorya Skarbu mają się nadal zajmować ściąganiem kosztów leczenia tak, jak to miało miejsce przedtem, ale Panowie rozumiecie, że Wydział krajowy jest zupełnie inną instancyą wobec Starostw jak Namiestnictwo, że nie może polecać tylko prosić, a dopiero po kilkunastu urgensach udać się może do c. k. Namiestnictwa, które dopiero Starostwom poleca.

Tyle dla wyjaśnienia, że tu tkwi ta wielka zaległość.

P. **Mars.** Niewiem, czy to, co powiem nie będzie może niepraktyczne, ale mimowoli nasuwa mi się myśl, czyby tych zaległości nie można było odstępować Rządowi na rzecz podatków, które kraj płaci. (Wesołość.) To przecież jest też bonum, jakie kraj posiada.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Ponieważ nikt więcej głosu nie zabiera, przeto dyskusya nad p. 5. kwestyonaryusza jest ukończoną. Przystępujemy do omawiania punktu 6., który brzmi: „Czy obecnie formularze świadectwa ubóstwa są wystarczające co do szczegółów".

Głos ma p. Gluziński.

P. **Gluziński.** Mojem zdaniem wielom rzeczom by się zapobiegło, gdyby były odpowiednie świadectwa ubóstwa, bo, o ile wiem, obecnie są one wystawiane na świstkach, gdzie podpisany jest ksiądz stwierdzający, że chory zasługuje na przyjęcie do szpitala. (P. Niedzielski: są formularze.) Tak, ale te nadzwyczaj się rzadko widzi, choć, jak obecnie słyszę, zawsze są rozsełane. Otóż czyby nie dały się one zmienić w ten sposób, jak są obecne formularze na uniwersytetach, które mojem zdaniem są bardzo dokładne, mają na dwu stronach rozmaite rubryki, co do których potrzeba potwierdzenia, a przedewszystkiem potrzeba potwierdzenia urzędu podatkowego. To byłby wielki hamulec, gdyby urząd podatkowy miał umieścić potwierdzenie co do dochodu, bo dziś dzieją się tu rozmaite nadużycia a ja sam z doświadczenia na klinice mogę powiedzieć, że często człowiek, o którym wiem, że mógłby zapłacić, posiada świadectwo ubóstwa. Nie jeden, który się leczy w droższym szpitalu, gdyby nie dostał świadectwa ubóstwa, bo niema dla niego warunków, wstrzymałby się od wyjazdu, lub leczył się w szpitalu tańszym. Z tych względów proponuję, aby formularze świadectw ubóstwa wyglądały może tak jak obecne swiadectwa ubóstwa uniwersyteckie.

P. **Ponikło.** Mam przed sobą świadectwo ubóstwa, gdzie naprzód jest kwestyonaryusz bardzo dokładny a potem właściwe świadectwo ubóstwa. Jestto naśladowanie zagranicznych rzeczy, bardzo zresztą rzecz rozwlekła, choć bardzo dokładna i nie wiem, czyby się u nas dała zastosować.

Mojem zdaniem gminy nasze nawet po większych miastach tego tak ściśle nie zrobią i jeżeli naczelnik gminy nie będzie sumiennie tu postępował, to na to nie ma rady.

P. **Kozłowski.** Pozwolę sobie oświadczyć się za tem, aby podobne ścisłe formularze jak ten, który tu okazywano, wprowadzić. Rezultatu natychmiastowego spodziewać się nie można, ale im prędzej zaczniemy, tem prędzej będzie też rezultat, a myślę, że w przyszłości rzecz da się skutecznie przeprowadzić. Prócz tego pragnąłbym, aby świadectwa ubóstwa były zatwierdzane przez urzędy podatkowe, bo ze strony Duszpasterzy dzieją się wskutek ich miękkiego serca ogromne nadużycia; zdaje się im bowiem, że pełnią dobry uczynek, przesuwając ciężar zapłaty na koszt tych, którzy płacą dodatki do podatków, a którzy często są biedniejsi od otrzymujących bezprawnie świadectwa

ubóstwa. Jeśli będzie ścisłe określone świadectwo, będzie można tego, który nieprawdziwie fakta potwierdził, łatwiej pociągnąć na pewnej podstawie do odpowiedzialności, podczas gdy teraz na podstawie takich ogólnikowych świadectw i elastycznego ich brzmienia, pociągnięcie do odpowiedzialności często jest utrudnionem.

P. **Trzecieski.** Ja myślę, że obecnie w użyciu będące świadectwa ubóstwa nie są złe, że są jednak źle wypełniane, więc pragnąłbym przedewszystkiem wprowadzić do nich jedną nowość a mianowicie żeby tam, gdzie jest powiedziane, że chory nie jest w stanie zapłacić kosztów leczenia lub że jest w stanie je zapłacić, przyjąć trzecią ewentualność tj. czy jest w stanie zapłacić część kosztów leczenia. W ogóle trudno sobie pomyśleć, aby było tak dużo takich biednych, którzyby ani części kosztów leczenia nie mogli zapłacić.

Wiem, że jest tu bardzo wiele nadużyć, ale znów tak jaskrawe nadużycia nie są w bardzo wielkiej ilości. Najwięcej nadużyć jest dlatego, że ten człowiek mógłby płacić np. 10 centów dziennie, ale że niema odpowiedniej rubryki, pisze mu się, że nic nie może płacić.

Sądzę, że w kraju niema wielu tak biednych, aby i 10 ct. dziennie nie mogli płacić za to wielkie dobrodziejstwo korzystania ze szpitala, więc byłoby dobrze w sposób taki, jak powiedziałem, zmienić dotychczasowe świadectwa ubóstwa, coby z pewnością wstrzymało wielu od tego, aby szli do szpitala, gdy go nie potrzebują, gdy teraz idą po prostu dlatego, aby nadużyć funduszu krajowego.

P. **Jasiński.** Panowie nie biorą w rachubę, że szpitale są prawie zawsze w tem położeniu, że nie wiedzą, gdzie udać się o te świadectwa ubóstwa. Już p. Niedzielski zaznaczył, że do wywodów podają chorzy zupełnie fałszywe daty. Zaprowadzenie blankietów na świadectwa ubóstwa takich lub innych jest na razie zarządzeniem, zdaje mi się, obojętnem. Ja sądzę, że tak długo, jak długo ustawa o przynależności nie będzie jaśniejszą i nie określi obowiązku noszenia przez każdego przy sobie legitymacyi, z której będzie można sprawdzić podane przez chorego do wywodu daty, wszystkie formularze choćby najlepsze szpitalom nie pomogą.

Przewodniczący Członek Wydziału kraj. p. **Onyszkiewicz.** Co do świadectw ubóstwa, nie trzeba sobie wyobrażać, że jeżeli kto przedłoży świadectwo ubóstwa, w każdym razie koszta jego leczenia przyjmie się na fundusz krajowy. Przeważnie dzieje się tak, że przy świadectwach ubóstwa jeszcze zawsze ocenia się, czy zasługuje ono na wiarę czy nie, bo są liczne wypadki, gdzie przekonaliśmy się, że mimo, iż jest ono podpisane przez naczelnika gminy i stwierdzone przez parocha, to przecież okazało się nie prawdziwem, a mogę powiedzieć, że przynajmniej w czwartej części wypadków mimo świadectw ubóstwa odnosimy się jeszcze o zbadanie stanu majątkowego przez żandarmeryę i w ten sposób wprowadza się korekturę do tych świadectw. Praktyka Wydziału krajowego wykazuje wypadki, że mimo świadectwa ubóstwa ściąga się od chorego lub jego najbliższych koszta leczenia na podstawie stwierdzenia przez żandarmeryę na miejscu, że stan majątkowy chorego przecież korzystniej się przedstawia niż według świadectwa ubóstwa. Z tych powodów świadectwa ubóstwa same przez się nie odgrywają tak bardzo szkodliwej roli, jakby się na pozór wydawało.

Na wszelki sposób wdzięcznie przyjmie Wydział krajowy wszystkie wskazówki, jakie tu pod względem zaostrzenia tych świadectw podano. Czy jednak potwierdzenie przez Urzędy podatkowe okaże się dość skutecznem, nie wiem, bo pytanie, czy z jednej strony nie będzie opozycyi ze strony Rządu wobec powszechnych skarg, że urzędy podatkowe są zbyt obarczone pracą, potem nie wiem, o ile te urzędy mogą należycie znać stan majątkowy petentów. One mogą wiedzieć, czy jest przypisany podatek od jakiejś posiadłości, ale proszę zważyć, że nieraz włościanin mający 12 morgów pola jest biedniejszym od tego, który ma jeden morg, bo to zależy od położenia, od rodziny, od stanu inwentarza i możliwych ubocznych dochodów.

P. **Kohlberger.** Odnośnie do uwagi p. Trzecieskiego, aby ile możności ściągać koszta leczenia w połowie, w $^1/_3$ lub $^1/_4$ części a ewentualnie dodałbym i na raty je rozdzielić, opowiem o jednym wypadku, który nam się zdarzył. Niedawno o jednym gospodarzu Urząd gminny napisał, że jest w stanie zapłacić koszta leczenia i na tej zasadzie postanowiono je ściągnąć. Starostwo odpisało, że ściągnięcie byłoby zbyt uciążliwe, bo gospodarz ten musiałby stracić całe gospodarstwo, koszta bowiem wynosiły przeszło 1000 koro n. Wydział rajowy zgodził się na ściągnięcie na raty, jakie Starostwo uzna za możliwe do ściągania, w ratach po dwie korony kwartalnie. (Wesołość). Wyobraźcie sobie Panowie, jak długo trwać to będzie, no ale zawsze kraj koszta ściągnie, bo zaintabulowano je na majątku.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Dyskusyę uważam co do tego punktu za wyczerpaną, gdyż nikt więcej do głosu nie jest zapisanym. Wobec tego przystępujemy do omawiania p.

7-go, który brzmi: „Jakie środki byłyby wskazane dla uzyskania oszczędności w gospodarstwie szpitalnem.“ Głos ma p. inspektor Sawicki.

P. **Sawicki.** Taksa wszystkich szpitali naszych jest obliczoną według wskazówek rozporządzenia ministeryalnego z roku 1857.

Taksa naszych szpitali jest najniższą ze wszystkich prowincyi Monarchii. I tak przeciętna taksa wynosi:

W dolnej Austryi	1 K	82	h.
„ górnej Austryi	1 „	63	„
„ Styryi	1 „	65	„
„ Karyntyi	1 „	49	„
„ Krainie	1 „	80	„
„ Morawie	1 „	72	„
„ Kroacyi i Slawonii	1 „	72	„
„ Szląsku	1 „	73	„
„ Dalmacyi	1 „	39	„
„ Tryeście	1 „	73	„
„ Czechach	1 „	42	„
„ Węgrzech	1 „	59	„
„ Galicyi	1 „	28	„

a w samych prowincyonalnych 1 K 16 h. tj. 58 centów. Z tego wykazu można widzieć, że mamy najniższe taksy leczenia. Dalej we wszystkich prowincyonalnych szpitalach przeciętny koszt żywienia wynosi 20 do 21 ct., dowodzi to, że szpitale nasze są bardzo oszczędnie i tanio administrowane. W każdym szpitalu jeżeli jest choć kawałeczek ogrodu, ten ostatni jest zużytkowany natychmiast, żeby coś z niego wyciągnąć. Trzymamy tam choć kilka sztuk trzody chlewnej, krowę lub konia, żeby tylko gospodarstwo jak najtaniej kosztowało.

Płace lekarzy są bardzo niskie, ilość posługi niewielka, więc z tego wszystkiego widać, że oszczędność jest posuniętą możliwie jak najdalej. Do tego potrzeba dodać, iż lekarze, wiedząc bardzo dobrze, że ich cenią nie tylko za zdolność lekarską i za rezultaty leczenia ale i za wyniki gospodarki, robią wszystko, co można, żeby koszta były jak najmniejsze.

Wobec tego jako inspektor szpitali muszę wystąpić w obronie naszych prowincyonalnych szpitali, żądanie bowiem coraz to większych oszczędności mogłoby ich doprowadzić do upadku, czego z pewnością nikt sobie nie życzy.

P. **Ponikło.** Ja znam stosunki tylko w krajowych szpitalach, stosunków w szpitalach prowincyonalnych nie znam, więc o nich mówić nie będę.

Do niedawna tj. trzy lata wstecz w szpitalach krajowych lwowskim i krakowskim dostarczanie środków żywności i różnych potrzeb odbywało się, można powiedzieć z wolnej ręki. Zarząd szpitali czynił to samodzielnie. Wprawdzie Wydział krajowy większe dostawy mięsa i mleka zatwierdzał, ale to się nie odbywało drogą właściwego postępowania ofertowego, tylko właściwie z wolnej ręki tak, że zarząd szpitala n. p. wzywał rzeźników — a zależało to od jego sprytu, jak sobie postąpił — i powiadał temu rzeźnikowi: „jeżeli będziesz dostarczał za taką a taką kwotę, możesz liczyć na poparcie i żadnego dochodzenia dalszego nie będzie dalej. Tak było ze wszystkiem. Materyał był doskonały i było taniej. Potem zostało to zamienione na licytacyę. Pomijam to, że ogłaszanie w gazetach nie jest bez dość dużych kosztów, ale materyały nie są równie dobre, nie powiem, że złe, bo się na to uważa, ale z pewnością są nieco gorsze. Okazało się, że wydatki po zrobieniu tej reformy znacznie podskoczyły.

Samo żywienie chorych około 5.000 złr. więcej kosztuje w szpitalu krakowskim, a stanowczoby się zapłaciło mniej, gdyby dostawa nie była kontraktową. Rozumiem, że przy większych dostawach ma takie postępowanie coś za sobą. Głównie, zdaje mi się, o to chodzi, że wydaje się Władzom, że to będzie uczciwiej załatwione i da się uzyskać cenę korzystniejszą. Jestem wprost przeciwnego zdania, a tejsamej opinii jest Namiestnictwo dolnej Austryi, które zaprowadziło przed 8 laty „eigene Regie“ i zarząd szpitala wiedeńskiego zakupuje wszystkie materyały z wolnej ręki, gdzie mu się podoba, dziś na targu, jutro gdzieindziej, może robić na miesiąc ugodę z dostawcą, jeśli widzi, że jest zaufania godnym i w ten sposób uzyskuje materyał dobry i ceny bardzo korzystne.

Nie pamiętam cyfry, ale w samym szpitalu powszechnym wiedeńskim korzyść z powodu „eigene Regie“ wyniosła coś 70.000 złr. Więc ja zawsze jestem tego zdania, że takie postępowanie byłoby korzystniejsze i ze względu na cenę i ze względu na jakość materyałów.

Postępowanie ofertowe jest może urządzone dlatego, żeby niby w razie gdyby jeden lub drugi urzędnik był niesumiennym, mieć gwarancyę i nie dać pokusy do nieprawidłowego postępywania, no ale jeżeli wszędzie będziemy przypuszczali zawsze niesumienność, to dyskusya ustaje. Zresztą dzieje się i tak, że np. dostawca chce tanio oddać materyał gorszy, ale zagalopował się, za niską ofertę podał, potem odnosi się do Wydziału krajowego z przedstawieniem, że stracił, no i Wydział krajowy dbając o stronę przemysłową podwyższa cenę.

Otóż ja tu nie czynię żadnego wniosku, niech to będzie próba przez jakiś czas, ale jestem stanowczo zdania, że tak, jak się

dzieje w wiedeńskim szpitalu, jest korzystniej. Tam jest też kontrola; co miesiąc przychodzi urzędnik z Namiestnictwa bada te wszystkie rzeczy i raportuje Władzy, czy wszystko jest prawidłowe i wszyscy sobie chwalą. Prawda, że trzeba ludzi sumiennych, ale tych wszędzie trzeba, a zdaje mi się, że postępowanie takie byłoby korzystniejsze, jak cyfry wykazują.

P. **Gluziński.** Podam tu pod rozwagę Panów myśl, która mi przyszła co do win używanych w szpitalach. Nie chodzi mi o stare wina tylko o te lecznicze, które się daje po szpitalach. Chciałbym wiedzieć, jakie ma znaczenie to wino. Znaczenia alkoholu nie ma, bo go tam jest bardzo mało, zresztą zastąpić go można w inny sposób, jeżeli potrzeba, jako środek podniecający także nie działa i służy, jak wiem, z doświadczenia, tylko jako lemoniada do popijania wśród stanów pewnych gorączkowych, braku apetytu itd. Z tego powodu staje się ono więcej używką jak pożywką i należałoby się zastanowić, czy tę używkę nie możnaby w inny sposób zastąpić dla oszczędności i dla przemysłu krajowego. Suma wydawana jest pozornie niewielką, ale bądźcobądź (wina stare odliczam) wina zwykłe lekkie białe i czerwone razem w Krakowie i we Lwowie kosztują przeszło 16.000 koron.

Ta kwota idzie częściowo do Węgier, częściowo do Austryi i ostatecznie płacimy za używkę, nie za pożywkę, nie za środek leczniczy, nie za podniecający chorego, tylko za lemoniadę, bo za nic innego te lekkie wina uważać nie mogę. Otóż czyby tu nie dobrze było, spróbować wprowadzić zamiast tego naszych krajowych owocowych win. W tym kierunku jest bardzo szeroki dziś ruch w Niemczech, więc możeby tu się dało co zrobić.

Wydział krajowy uznał za stosowne wprowadzić tę reformę. Co do starych win, to inna rzecz ale tu wydatek roczny wynosi dla Lwowa i Krakowa tysiąc i coś koron tylko. Gdyby zamiast tych lekkich win wprowadzić do szpitali krajowych owocowe, w takim razie zrobiłoby się to taniej i pieniądze zostałyby w kraju, a prócz tego możnaby ten przemysł krajowy poprzeć.

P. **Merunowicz.** Kilkakrotnie przy wizytacyach szpitali widziałem, że dostawiano mięso, które chyba trudnoby nazwać, że to jest mięso do pożywienia, bo to były kolana, karki, łopatki, w ogóle mięso jak najgorsze. Pytałem o cenę i ta odpowiadała cenie miejscowej np. w Stanisławowie 44 ct. za 1 kilogram. Pytałem się o przyczynę, ale tego mi nie umiano powiedzieć, albo właściwie, jak z dzisiejszej dyskusyi widzę, nie chciano mi powiedzieć. Teraz jest mi sprawa jasna, bo widzę, że ten zadłużony odbiorca tj. szpital zdany jest na łaskę i niełaskę dostawcy i płaci mu, co ten tylko chce, żeby tylko siedział cicho, dostawca zaś odbija sobie w cenie wysoki procent za czekanie na zapłatę. Otóż pierwszym środkiem na uzyskanie oszczędności byłoby spłacić długi, żeby szpital nie był zależny od dostawców, tylko miał prawo brać tam, gdzie się podoba, gdzie uznał ceny za odpowiedniejsze i materyał dobrej jakości, a ewentualnie mógł wybierać między dostawcami i zerwać każdej chwili, nie zaś żeby był związany tem, że jest winien za dwa, trzy lata za bułki, mięso itp. i zdany na łaskę lub niełaskę dostawców.

Spłacenie długów byłoby tedy pierwszym środkiem do zaprowadzenia oszczędności.

P. **Jabłoński.** Przed kilku laty byłem gorącym zwolennikiem systemu licytacyi ale od czasu, jak mamy Siostry Miłosierdzia, przyznać trzeba, że z całą zapobiegliwością i skrzętnością starają się o dobro szpitala. Systemem licytacyjnym najzupełniej je krępujemy i zdajemy na łaskę i niełaskę dostawców, podczas gdy wtedy, gdyby gospodarowały same, byłoby o wiele lepiej. Jeśli one gospodarują a można im zawierzyć, bo tu nie mają żadnego interesu, wtedy one jako skrzętne gospodynie starają się o wszystko, każda pójdzie od jednego do drugiego rzeźnika, gdzie lepiej i jakoś to idzie.

Przy systemie licytacyjnym przy dzisiejszem złem gospodarstwie szpitalnem, dzieje się to, co mówił p. Merunowicz, że ten żyd w pierszym miesiącu da dobre mięso, potem coraz gorsze a winą tego jest, że musi czekać na zapłatę. System ten musi doprowadzić do bankructwa szpitali, więc jabym był za tem, aby w szpitalach, gdzie są Siostry Miłosierdzia, pozostawić im możność gospodarowania.

P. **Niedzielski.** Chcę krótko odpowiedzieć p. Dyrektorowi Ponikle, co doprowadziło Wydział krajowy do rozpisywania ofert i licytacyi. Za czasów ś.p. dr. Hoszarda szpital krajowy rzeczywiście zakupywał większą część artykułów z wolnej ręki, a najważniejsze artykuły jak mięso, mleko, drzewo, węgiel, były nabywane w drodze licytacyi. (P. Ponikło: w Krakowie nabywano je też z wolnej ręki, tylko Wydział krajowy kupno zatwierdzał.) Zrobiło się kontrakt i umowę zatwierdzał Wydział krajowy, więc to już nie było z wolnej ręki, bo w kontrakcie była podana cena i warunki, więc ja uważam, że to było za kontraktem. Resztę artykułów tedy zakupywano na targach, składach, sprowadzano z zagranicy, robiono próby sprowadzania z Austryi, Prus, z Węgier, podawano cenę a Oddział rachunkowy jako kontrolująca Władza miał tylko pomnożyć ilość przez

cenę i wydać asygnatę. Pan Dąmbski, objąwszy Departament V. powiedział, że kilku posłów sejmowych zagadnęło go, w jaki sposób odbywa się dostawa dla szpitali i czy Wydział krajowy zakupuje przeważnie tylko artykuły krajowe. Odpowiedzieliśmy, że dotąd istniały umowy zawierane przez Dyrekcye szpitali, które Wydział krajowy zatwierdzał, a inne rzeczy zapisują same Dyrekcye jedna ze Szlązka, druga z Węgier, trzecia z Prus, czwarta u żyda, piąta z apteki, tak, że my jako władza kontrolująca musieliśmy przyjąć to, co nam w dziennikach zarachowano, mając tylko jako dowody rachunki i kwity kupieckie. Wtedy p. Dąmbski zauważył, że niema właściwie podstawy do ocenienia, czy artykuły nabyto tanio czy drogo. Odpowiedzieliśmy, że tak jest, że się tylko w niektórych wypadkach oryentujemy cennikami, tak np. co do Krakowa mieliśmy cennik targowy co miesiąca potwierdzany a we Lwowie żądaliśmy zawsze od Magistratu cennika. Przy porównywaniu ceny z cennikiem się nie zgadzały, więc nie mieliśmy pewności, czy ten, co taniej kupił, kupił dobrze, czy ten co kupił wyżej. Pan Dąmbski na to odpowiedział: to źle, wy nie macie żadnej kontroli, we wszystkich publicznych instytucyach dostawy odbywają się w drodze publicznych ofert, że Oddział rachunkowy powinien znać warunki i cenę. To dało powód, że Wydział krajowy powziął zasadniczą uchwałę, żeby od tego czasu wszelkie produkta i artykuły żywności dostarczane były w drodze ofert. Przyznaję słuszność p. Dyrektorowi Ponikle, że rzeczyście w ostatnich czasach ceny w drodze ofert są wyższe nietylko jednak z tego powodu, że to w drodze ofert się dzieje, ale z tego powodu że w ogóle u nas tak we Lwowie i Krakowie jak w całym kraju wszystkie ceny produktów żywności poszły w górę od czasu Wystawy. My prowadząc domy prywatne i kupując artykuły na targach, wiemy, że wszystko poszło w górę, mięso, mąka, słonina itd. więc nie dziw, że i przedsiębiorca czy w drodze oferty czy z wolnej ręki — wątpię — czyby był dał taniej.

Dalej na podwyższenie cen wpływa też opłata od kontraktu, której przedsiębiorca z wolnej ręki nie płaci.

Dalej jest jeden uciążliwy wydatek tj. ogłaszanie i stemple. Te koszta kancelaryjne przez ogłaszanie w gazetach Wydział krajowy w ostatnich czasach ograniczył, gdyż z początku Dyrektorowie nie zrozumieli Wydziału krajowego tak, że raz był wypadek, że ogłoszenie zamieszczono w 16 dziennikach a nawet w kilku humorystycznych dziennikach. (Wesołość.) Obecnie ogłasza się tylko w jednem poczytnem piśmie i w gazecie lwowskiej a przecież kosztuje to 60 guldenów.

P. **Ponikło.** Powiem tylko tyle, że zdarzyło się, że kupno mięsa i mleka już było z wolnej ręki zjednane i już miało to pójść do potwierdzenia Wydziału krajowego, który polecił rozpisać postępowanie ofertowe, przy którem ci sami dostawcy otrzymali to drogą licytacyi, ale różnica wyniosła 3000 złr. więcej.

P. **Jordan.** Jestem również za tem, żeby zarząd szpitala załatwiał sam pewne potrzeby i sądzę, że to wypadłoby taniej. Prócz tego zwracam uwagę, czyby we Lwowie nie było dobrze urządzić dla szpitala własną rzeźnię. Kłopot byłby, to prawda, ale cóż się dzieje bez kłopotu, a oszczędność byłaby wielką i nie będzie takich ochłapów, o jakich wspominał p. Merunowicz. Wartoby spróbować.

Jestem też bardzo wdzięczny p. Gluzińskiemu za poruszenie kwestyi win owocowych. Ja od szeregu lat nie pijam innych win tylko owocowe i gość u mnie innego wina nie dostanie a zapewniam Panów, że są one tak znakomite, że się nie łaknie za winem węgierskiem. Wina te pobieram od Konstantego Kriega — katolika — z ulicy Szpitalnej Nr. 14, w Rzeszowie. Są one wyborne.

Dalej zwracam uwagę, że w Krakowie w klinikach próbujemy zamiast starych win wprowadzać stary miód w użycie; jest on o wiele tańszy bo gdy za stare wino trzeba zapłacić 9 do 10 zł. za butelkę, za butelkę starego miodu, który ma odpowiedną wartość leczniczą, płacimy 3 do 4 zł. a nadto jest ta korzyść, że pieniądze pozostają w kraju.

P. **Kozłowski.** Dobra administracya używa w miarę rozmaitości stosunków rozmaitych środków i trudno rozsądzić, czy system ofert czy zakupno z wolnej ręki jest lepsze, bo w jednem miejscu ten, w drugim inny sposób będzie praktycznym. Ta rzecz się rozstrzyga według indywidualnych warunków, według ludzi, których się ma i całego personalu a według miejsca. Przyznaję, iż kontrola w kraju jest o tyle trudna, że policya targowa jest prowadzona dość niedołężnie, że nie ma ścisłej podstawy do obliczenia porównawczych cen targowych artykułów żywności.

Co się tyczy długów poszczególnych szpitali, które wpływają na to, że szpital, nie mogąc zapłacić zaległych rachunków, musi patrzeć przez szpary na jakość materyałów chorym dostarczanych i pozbawiać ich dobrej żywności, to jest po prostu administracyjny skandal i okropnie czarna plama na szpitalach i z tem trzeba tam, gdzie są pod

tym względem nadużycia, najprędzej porządek zrobić, bo to jest rzecz, której się trzeba wstydzić.

Na szczęście są to tylko oderwane fakta w niewielu szpitalach. Trzeba jednak zapobiedz temu, aby i do innych szpitali się się to nadużycie nie zakradło.

Co się tyczy win, zwracam na to uwagę, że znacznie mniej się ekspensuje niż dawniej. Dawniej w krakowskim szpitalu wydatek był daleko większy, nie dziwię się też, że chorym wino dawane w tymże szpitalu smakowało, bo było doskonałe, potem wydatek się zmniejszył, ale zawsze cyfra, którą tu zacytowano, jest bardzo wysoką, wyższą niż analogiczny wydatek we wielu innych szpitalach zagranicznych.

Jeżeli się może z równym skutkiem dawać chorym jabłecznik, to mogę tylko tej myśli z całem sercem przyklasnąć i ze względów hygienicznych i z tego powodu, że się poprze w tym kierunku przemysł krajowy.

P. **Trzecieski.** Z tego, co tu p. dyrektor Ponikło przytoczył, ja skonstatować jeszcze nie mogę, że system licytacyjny jest ujemny. Może licytacya nie była dostatecznie dobrze rozpisana, bo i to może się zdarzyć, ja sam miałem sposobność się przekonać, że producenci o licytacyi rozpisanej w Gazecie lwowskiej nie wiedzieli, dlatego też Wydział krajowy dał wskazówkę, aby umieszczać anonse w tych gazetach, które producenci czytają, ale żeby dostawy w kraju na bardzo wielką kwotę działy się w ten sposób, żeby tylko pewne bardzo szczupłe koła o tem wiedziały, to byłoby niesłuszne.

W Radzie Państwa ciągle żądamy, aby wojskowość dała możność producentom zapoznać się z potrzebami i żeby mogli wziąć udział w zgłaszaniu się. Jeżeli to, co p. Dąmbski wprowadził, w pierwszym roku nie rozeszło się należycie po kraju, to byłoby tylko wskazówką, żeby w razie jeżeli wymogi producentów były trudne, oferty ich nie przyjąć, ale żądania ich, żeby mieli wiadomość, że tu i tu jest taka dostawa, są bardzo słuszne i ostatecznie jeżeli konsekwentnie ta rzecz przez parę lat będzie prowadzona, to musi do potanienia doprowadzić a zdaje mi się, że i w tym roku już tu i ówdzie do potanienia doprowadziła.

Pod względem uzyskania w gospodarstwie krajowem pewniej oszczędności chcę podnieść jedną myśl, mianowicie że możnaby niektóre rzeczy kupować we folwarkach w krajowej administracyi będących, kraj ma kilka folwarków, kilka gospodarstw, kilka szkół rolniczych, gdzie możnaby nierogaciznę tanio nabyć, podczas gry my drogo niektóre masarskie wyroby sprowadzamy z Węgier. Zboże, siano, słomę itp. rzeczy z pewnościąby można kupować na folwarkach krajowych. Powtarzam, że Wydział krajowy co do innych dostaw, powinien dać producentom wiadomość o dostawach a po rezultacie będzie się można zdecydować, czy przyjąć oferty czy żadnej nie przyjąć. To jest zupełnie dowolne, we wszystkich bowiem ofertach jest powiedziane, że w razie jeżeli rozpisanie ofert nie doprowadzi do skutku, to Wydział krajowy zastrzega sobie, że żadnej z ofert nie zatwierdzi,

P. **Kohlberger.** Co się tyczy rozpisania ofert, to mieliśmy najlepsze doświadczenie niedawno, w lecie gdy były rozpisane oferty na dostawę dla zakładu kulparkowskiego słoniny, smalcu i masła. Chodziło o to, aby dać zarobić producentom krajowym tylko, więc obcych się wykluczyło. Wynik był smutny, bo z dostawców krajowych ani jeden nie podał oferty, choć samego masła trzeba było 4500 kilo a słoniny 300 kilo miesięcznie przeszło.

Żaden z rzeźników lwowskich nie wniósł oferty, tylko dwu handlarzy żydów wniosło oferty na słoninę i smalec węgierski, które zostały odrzucone, bo obce produkta zostały wykluczone. Skutkiem tego Wydział krajowy polecił, żebyśmy sami kupowali te rzeczy, więc kupowało się na targach nierogaciznę, aby uzyskać słoninę i smalec a i to było bardzo przykre, bo tu w kraju jest bardzo mało nierogacizny, gdyż przeważna część wychodzi za granicę do Wiednia, a z powodu zarazy może dwie trzecie części zostały wybite i produkcya spadła w okropny sposób, a skutkiem tego niema tucznej nierogacizny. Jeżeli na jarmarkach tu i ówdzie coś się spotkało, gdy się trafiło na tuczne wieprze, wtedy na chwilę było trochę słoniny i smalcu ale ten smalec nie dorównuje węgierskiemu pod żadnym względem, bo tamten jest czysty, dobry, nie czuć go, a ten czuć zawsze produktem destylacyi suchej, słonina zaś nie była odpowiedniej grubości. Najgorsza rzecz była w tem, że aby mieć słoninę i smalec, trzeba było mieć tuczoną nierogaciznę, która nie daje smalcu odpowiedniego, chorzy nie chcieli jeść, bo było za tłuste, ale i to nie wystarczało, musieliśmy dawać cztery razy na tydzień, aby uzyskać potrzebną ilość tłuszczu, jak się wymagało. Wskutek tego musieliśmy od tego odstąpić i Wydział krajowy zniósł rozporządzenie swoje i pozwolił nam kupować tam, gdzie się dało i jak było można.

Zakład na tysiąc chorych w Maierling, w niższej Austryi, ma wszystko we własnym

zarządzie, ma w zakładzie dwu masarzy, kupuje bardzo piękne woły, bardzo ładne cielęta i bardzo ładną nierogaciznę, tak, że rzeczywiście dziwiłem się, że tak tanio wypada, bo kilogram mięsa wyborowego wołowego wypada na 1 K. 04 hal., gdy my płacimy 1. K. 14 hal. Dotąd płaciliśmy 96 hal., ale teraz ceny wszystkich produktów poszły ogromnie w górę.

Może być, że przyczyniło się do tego jeszcze i to, że gdyśmy wprzód nie byli skrępowani kontraktem z dostawcami, to zawsze dostawcy starali się o nasze względy, starali się dawać ile możności dobre i tanie artykuły, a teraz, skoro dostawca jest skontraktowany na cały rok, więc naprzód musi mu się zwrócić wysoka taksa od kontraktu, a potem starać się musi, aby coś zarobił. Niema już konkurencyi i skutkiem tego może te ceny są wyższe, z drugiej strony taki dostawca z początku może dostarcza towar doborowy, potem już gorszy i dopiero przy końcu znów daje towar lepszy, aby sobie nadal względy zapewnić przy dalszej dostawie.

Chcę jeszcze zauważyć, że to jest dziwna, że nasz kraj ma tyle mleczarni i tyle pieniędzy łoży na ten przemysł, a niema producenta, któryby dostarczył rocznie 4500 kilogramów masła. Przecież na tem byłby znaczny zarobek.

Zgadzam się z tem, co powiedział p. Kozłowski, że dużo zależy od warunków miejscowych i że we własnym zarządzie byłoby znacznie taniej, ale na to potrzeba dobrych gospodarzy a z drugiej strony trzeba ryzykować na większe szkoły przemysłowe.

P. **Gluziński.** Zapomniałem wspomnieć o jednej rzeczy, nietyle co do oszczędności, ile co do żywienia. Według zasady oblicza się tak, żeby było możliwie jak najtaniej a najkorzystniej i we wszystkich szpitalach są obliczenia tabelaryczne na to. Chcę jednak zwrócić uwagę, gdzie trzebaby, aby ilość obliczonych jednostek kaloryi rzeczywiście się podniosła, a mianowicie co do żywienia służby.

Jeżelibyśmy się zastanowili nad tem, co służba powinna według przepisu dostawać, to ona powinna według tego chudnąć. Tymczasem, dzięki Bogu, wyglądają dobrze, czyli że muszą inaczej sobie pomagać i to jest publiczną tajemnicą, a jednak, żeby się nie wydawało, że to dużo kosztuje, przyjmuje się, że dostają tego tyle, a tego znów tyle, choć niepodobieństwem jest, żeby człowiek leżący był wstanie tem wyżyć, a cóż dopiero służba, która ma pracować od rana do wieczora, a nieraz i w nocy mieć dyżury. Z tego powodu proponowałbym, żeby usunąć tę anomalję z tego, co dziś jest w normie szpitalnej i żeby ułożyć wikt dla służby taki, jaki jej się należeć powinien.

P. **Ponikło.** Ja nie zapoznaję znaczenia sposobu ofertowego, jednakowoż jako zawiadowcę szpitala bolało mnie, że to więcej kosztowało, dlatego tylko przeciw tym sposobom się oświadczam.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Ponieważ widzę, że nikt więcej głosu nie zabiera, uważam dyskusyę nad punktem 7. kwestyonaryusza za wyczerpaną. Przystępujemy teraz do działu II. inwestycye.

Punkt pierwszy tego działu opiewa: „Jakich zakładów leczniczych, prócz istniejących, kraj potrzebuje i które inwestycye są najpilniejsze“.

Głos ma p. Inspektor Sawicki.

P. **Sawicki.** Zebrałem wszystko, co w naszych szpitalach pod względem inwestycyi uznaję za potrzebne i przedstawię w alfabetycznym porządku. I tak: kraj nasz potrzebuje następujących inwestycyi:

1) w Białej — wybudowania skrzydła lub całkiem nowego szpitala,

2) w Bochni — domu administracyjnego i pawilonu dla zakaźnych,

3) w Brodach — pawilonu dla zakaźnych i przekształcenia latryn,

4) w Drohobyczu — kupna domu szpitalnego i wybudowania budynku administracyjnego,

5) w Husiatynie przybudowy piątra,

6) w Jaśle — domu zakaźnych i trupiarni osobnej,

7) we Lwowie — pomieszczenia dla Sióstr Miłosierdzia i klinik: ocznej, syfilitycznej, laryngologicznej, pediatrycznej i nerwowo-psychicznej,

8) w Lubaczowie — skanalizowania i budynku na pralnię,

9) w Krakowie — pomieszczenia dla służby, pomieszczenia dla położnic i kliniki położniczej, powiększenia oddziału chorób umysłowych i oddziałów chorób wewnętrznych; nareszcie lepsze pomieszczenie kliniki laryngologicznej,

10) w Kulparkowie — rozszerzenia zakładu,

11) w Podhajcach — budowy nowego szpitala,

12) w Sanoku — pawilonu dla zakaźnych,

13) w Stryju — pawilonu dla zakaźnych i gospodarczych zabudowań,

14) w Złoczowie — nowego budynku szpitalnego,

15) w Sączu nowym — nowego budynku szpitalnego,

16) w Żywcu — budynku na pralnię i kuchnię.

Najpilniejszemi inwestycyami z wyżej wymienionych są następujęce:

a) rozszerzenie zakładu kulparkowskiego,

b) rozszerzenie krakowskiego zakładu dla umysłowo chorych,

c) wybudowanie pomieszczenia dla zakonnic we Lwowie,

d) wybudowanie domu dla służby w szpitalu św. Łazarza,

e) wybudowanie nowego szpitala w Nowym Sączu,

f) wybudowanie nowego szpitala w Złoczowie,

g) wybudowdnie skrzydła w Białej,

h) wybudowanie domu dla położnic w Krakowie,

i) wybudowanie nowego szpitala w Podhajcach,

j) budowanie pawilonów zakaźnych,

k) budowanie domu na pralnię w Żywcu i Lubaczowie.

Ze względu zaś na naukę potrzebne są budowy brakujących klinik.

P. **Mars.** Do wyliczonych tu przez p. inspektora inwestycyi dodam tylko, że jest potrzeba wybudowania pawilonu chirurgicznego we Lwowie, dwu zakładów położniczych w kraju, co do których sądzę już jest uchwała sejmowa, budowy klinik uniwersyteckich we Lwowie, a wreszcie domów dla rekonwalescentów somatycznych i umysłowo chorych.

P. **Starzewski.** Zaczynam od najbardziej piekącej sprawy, pomieszczenia Sióstr Miłosierdzia w szpitalu lwowskim.

Pierwotna liczba Sióstr Miłosierdzia, przy wprowadzeniu ich do szpitala, wynosiła 26 osób. Na tę ilość osób obliczone mieszkanie oddano wówczas do ich użytku. Z biegiem czasu, wskutek przyłączenia klinik uniwersyteckich, wzrosła liczba Sióstr Miłosierdzia o 10 osób; wskutek oddania pod ich zarząd w jesieni roku 1901 pralni szpitalnej — o 2 osób, tak, że obecnie jest ich ogółem 38.

Ponieważ przy budowaniu i urządzaniu 5-ciu klinik uniwersyteckich, nie przygotowano pomieszkania dla 10-ciu Sióstr Miłosierdzia, które miały te kliniki obsługiwać, a pralnia szpitalna nie posiadała również ubikacyi na pomieszczenie dwóch Sióstr Miłosierdzia, musiano nowych 12 Sióstr Miłosierdzia pomieścić w dawnem mieszkaniu.

Jest całkiem naturalnem, że mieszkanie, przeznaczone dla 26-ciu osób, okazało się za małem na pomieszczenie osób 38-miu, pomimo, że ze szkodą przyległego oddziału skórnego męskiego, którego chorzy odtąd muszą leżeć zimą i latem na korytarzu, dołączono wówczas do mieszkania Sióstr Miłosierdzia część sali Nr. 67, czyli 42·36 m^2 powierzchni. Szczególnie w sypialniach i jadalniach okazał się największy brak miejsca. Musiano poustawiać łóżka, bądź to w bezpośredniem sąsiedztwie okien lub pieców, bądź też jedno obok drugiego, bez żadnego odstępu na pomieszczenie nocnej szafki; zaś w jadalni okazało się, że przy największej oszczędności miejsca, trzecia część Sióstr Miłosierdzia w czasie obiadu i kolacyi musi stojąco czekać na swoją kolej.

Tego rodzaju niehygieniczne pomieszczenie osób, które cały swój czas poza mieszkaniem, spędzają na salach chorych, musiało wywołać fatalne następstwa dla ich zdrowia, w szczególności usposobić do nabywania gruźlicy.

Będąc lekarzem domowym Sióstr Miłosierdzia, stwierdziłem też istotnie wprost zastraszające szerzenie się pośród nich zakażenia gruźliczego.

W ciągu prawie $1^1/_2$ roku, tj. od lipca roku zeszłego, prócz Sióstr Miłosierdzia, które już poprzednio na gruźlicę chorowały, świeżo nabyło gruźlicy 5 osób, z tych jedna, Paczkowska, formę ostrą, w kilku tygodniach po zachorowaniu śmiertelną, trzy: Wierzbowska, Chlipińska i Jeleń, formę podostrą, gorączkową; wreszcie ostatnia, od trzech tygodni chora Siostra Idrych, u której rozpoznanie waha się na razie między formą podostrą a galopującą gruźlicy płucnej.

Powyższa statystyka sama za siebie dostatecznie mówi. Potrzeba odpowiedniejszego pomieszczenia Sióstr Miłdsierdzia nie ulega wątpliwości. Jest sprawą piekącą ze względu na nowe ofiary zdrowia i życia ludzkiego, któreby dalsze odsuwanie załatwienia tej sprawy za sobą pociągnąć musiało.

Podobne niehygieniczne warunki pomieszczenia panują także na oddziałach szpitalnych.

W normalnie zresztą urządzonym budynku szpitalnym, według zasad hygieny, po-

winno wypadać na jedno łóżko szpitalne, dla dorosłego człowieka 30 m^3 powietrza i 7—5 m^2 powierzchni podłogi, przy 4 metrach normalnej wysokości sali. To jest najniższa granica, której przekraczać nie wolno, bez narażenia chorych na pogorszenie, zamiast poprawę zdrowia.

W szpitalu lwowskim na poszczególnych oddziałach powyższe cyfry przedstawiają się, jak następuje:

Liczba łóżek		na jedno łóżko przypada									
91	Oddział wewnętrzny I.	27·54 m^3	powietrza i	6·14 m^2	podłogi przy	4·45 m	wysokości				
103	„ „ II.	25·22 „	„	„ 5·60	„	„	„ 4·46	„	„		
47	„ „ III.	22·65 „	„	„ 4·41	„	„	„ 5·00	„	„		
138	„ chirurgiczny	23·75 „	„	„ 5·34	„	„	„ 5·00	„	„		
137	„ kił. skór. męz.	18·60 „	„	„ 3·70	„	„	„ 5·00	„	„		
116	„ „ „ żeń.	18·50 „	„	„ 3·70	„	„	„ 5·00	„	„		
80	„ oczny	18·47 „	„	„ 3·65	„	„	„ 5·00	„	„		

Jak z powyższego zestawienia jest widocznem, ani jeden z oddziałów szpitalnych nie dosięga przepisanej najniższej granicy, a niektóre z nich, jak n. p. kiłowe i oczny, zaledwie przekraczają połowę normy.

Powyżej już nadmieniłem, że cyfra 30 m^3 i 7·5 m^2 powierzchni przy 4 m. normalnej wysokości sal, jest najniższą dowolną granicą dla budynków szpitalnych, jeżeli posiadają zresztą normalne, hygieną przepisane warunki. A mianowicie przedewszystkiem mam tu na myśli wentylacyę sal chorych, taką, żeby w pewnym przepisanym czasie, cała ilość powietrza sali została odnowioną; odpowiedne oświetlenie, dające jak najmniej szkodliwych gazów i zużywające jak najmniej potrzebnego do oddechania tlenu; — odpowiedne urządzenie i pomieszczenie wychodków i wreszcie, normalnej wielkości okna, wpuszczające dostateczną ilość światła.

Budynek szpitala lwowskiego nie posiada niestety nic z powyższych warunków. Wentylacyi, prócz najprymitywniejszego sposobu wietrzenia sal przez otwieranie okien i gdzie niegdzie wentylów do przyległych kominów, nie posiada zgoła, i niema mowy o tem, żeby można w pewnej przepisanej jednostce czasu, zastąpić zepsute powietrze na salach chorych, powietrzem czystem; oświetlenie sal jest naftowe, t. j. właśnie posiadające wszystkie wyżej wspomniane wady; wychodki są pomieszczone fatalnie, dotąd w części bez zamknięcia wodnego, więc komunikując bezpośrednio z kanałami, stanowią niejako kominy wentylacyjne dla kanałów, o wylotach, przez korytarze, na sale chorych; wreszcie okna stare, klasztorne, są za małe, w stosunku do oświetlonej przestrzeni.

Gdy dodamy ponadto, że budynek szpitala nie był stawiany z przeznaczeniem na szpital, ma więc prócz tego dużo wad zasadniczych w konstrukcyi, nie dających się usunąć, możemy śmiało twierdzić, że w tych warunkach 30 m^3 przestrzeni i $7^1/_2$ m. powierzchni przy 4 m. wysokości sali, są bezwarunkowo nie wystarczające.

Dla budynku głównego szpitala lwowskiego musimy przyjąć, jako najniższą normalną granicę 40 m^3 powietrza i 10 m^2 przestrzeni na jedno łóżko, przy 4 m. normalnej wysokości sali.

Według tej normy, brakuje w szpitalu lwowskim 11.923·37 m^3 powietrza, zaś powierzchni podłogi, licząc przeciętnie po 4·72 m. wysokości sal szpitalnych, brakuje ogółem 2.740·42 m^2.

Prócz powyższych cyfr, dla dokładności obrazu, należy dodać, że z powodu braku miejsca część oddziału ocznego mieści się w suterenach, przerobionych z piwnic, o murach niezabezpieczonych warstwami izolacyjnemi od wilgoci, reszta oddziału jest pomieszczona na dwóch różnych piętrach, w dwóch różnych skrzydłach gmachu; oddział chorób nerwowych i umysłowych, z powodu braku miejsca, ma dział męski i kobiecy na wspólnym korytarzu, z jednym wychodkiem, wspólnym także dla oddziału ocznego; oddział chirurgiczny, z powodu braku miejsca, ma salę operacyjną przerobioną z części korytarza i tak umieszczoną, że wstęp do niej dla kobiet i mężczyzn prowadzi przez męską salę chorych; oddział skórny kobiecy, z powodu braku miejsca, jest pomieszczony na dwóch różnych piętrach, w dwóch różnych skrzydłach gmachu, a kancelarya, przeznaczona do badania i odbywania codziennej wizyty, umieszczoną jest w części korytarza, który stanowi, dla chorych tej części oddziału, jedyny dostęp do

wychodka; chorzy oddziału skórnego męskiego leżą, z powodu braku miejsca, zimą i latem na korytarzu; oddział II-gi wewnętrzny jest pomieszczony w znacznej części na korytarzu, przyłączonym z powodu braku miejsca, do sal sąsiadujących i wskutek tego komunikacya między prawem, a lewem skrzydłem gmachu jest przerwana na II-gim piętrze; sekundaryusze szpitalni, z powodu braku miejsca, pomimo, że są do tego obowiązani, w szpitalu nie mieszkają, z wielką szkodą dla chorych i służby lekarskiej szpitala; że wreszcie, z powodu braku miejsca, magazyny rzeczy nowych i rzeczy chorych, znajdują się na strychu, a mieszkania służby w suterenach, przerobionych na ten cel z piwnic.

Jeżeli to wszystko i poprzednio powiedziane zważymy, musimy przyjść do przekonania:

1) że obecne mieszkanie Sióstr Miłosierdzia jest nieodpowiedne i należy jak najspieszniej przystąpić do budowy dla nich osobnego pawilonu.

2) że rozszerzenie ich obecnego mieszkania kosztem oddziałów szpitalnych jest niemożliwe;

3) że oddziałom szpitalnym, do przepisanej hygyeną przestrzeni, brakuje 11.923·37 m^3, o powierzchni 2.740·42 m^2;

4) że celem przysporzenia szpitalowi brakującego powietrza i przestrzeni, należy koniecznie usunąć z gmachu głównego klinikę oczną i dermatologiczną i oddać tę część gmachu, jakoteż dotychczasowe mieszkanie Sióstr Miłosierdzia, na użytek oddziałów szpitalnych, względnie wybudować szpitalny pawilon chirurgiczny, na pomieszczenie oddziału chirurgicznego.

I jakkolwiek w ten sposób, braku przepisanej ilości powietrza i przestrzeni w szpitalu w zupełności się nie usunie, gdyż pozostanie zawsze jeszcze brak 4.335·75 m^3 i 1.276·46 m^2, to jednakże w znacznym stopniu zostaną warunki pomieszczenia chorych w szpitalu lwowskim poprawione.

P. **Jordan.** Pozostawiając p. dyr. Ponikle wyliczenie potrzeb szpitala krakowskiego, wspomnę tylko o potrzebie najaktualniejszej t. j. zakładu położniczego, bo jeżeli jakaś inwestycya w kraju jest konieczną, to ta jest najniezbędniejszą.

Nieświetne są stosunki w szpitalu lwowskim, jak przedstawił to p. dyr. Starzewski, ale kto widział Oddział położniczy szpitala krakowskiego, ten przyzna, że chyba na świecie równie złego nie ma, a zwłaszcza przestrzeń, w której umieszczone są ciężarne, wprost opisać się nie da.

O innych potrzebach tego szpitala nie mówię, ale chciałbym poruszyć kwestyę, jakich zakładów nowych potrzeba. Otóż zdaje mi się, że najpotrzebniejszem byłoby sanatoryum krajowe dla chorych na gruźlicę, przynajmniej jedno na razie a potem dalsze. Jest ono potrzebne i ze względów ekonomicznych dla kraju i ze względu na szpitale, bo choć nie wolno suchotników w szpitalach trzymać, ale wszyscy wiemy, że tam bardzo ich wielu pozostaje. Kraj za nich płaci a widoków powrotu do zdrowia nie mają wiele z powodu złych warunków w szpitalach, i rzadko który wychodzi zdrowy a pochłania to sumy z funduszów krajowych. Dalej zwracam uwagę na potrzebę domów podrzutków. Nie idzie to już o ściśle lecznicze zakłady, ale gdy się uwzględni, ile kraj ponosi wydatków na dzieci, których ogromny procent wymiera lub przynajmniej dla kraju przepada, to zdaje mi się, nad tą sprawą wypada bardzo się zastanowić — dlatego polecam ją gorąco rozwadze Wydziału krajowego.

P. **Ponikło.** Co do poruszonej tu przez p. Radcę dworu kwestyi zakładu położniczego powiem, że ta sprawa jest w toku, należałoby sobie tylko życzyć, żeby jak najprędzej weszła na właściwe tory, bo rzeczywiście stosunki tam są bardzo ujemne.

Z inwestycyi najważniejszych podniosę naprzód budowę domu gospodarczego; kto badał pomieszczenie służby w szpitalu krakowskim, ten musiał zgorszyć się. Dawniej nie było ono tak fatalnem, jak teraz z powodu ścieśnienia całego szpitala.

Tu Wydział krajowy już polecił, aby wystąpić z przedłożeniem w tym kierunku, więc to najlepiej świadczy, że to jest sprawa bardzo ważna.

Dalej należy jak najrychlej w porozumieniu z Rządem (mówię to wobec p. Radcy dworu Merunowicza), aby raz stosowne pomieszczenie dla leczenia pokąsanych było upatrzone, bo teraz stosunki są straszne po prostu, mnóstwo osób z różnych okolic kraju w najprzeróżnorodniejszych strojach wałęsa się po peronie szpitalnym, tak że to uderza każdego.

Możnaby z tych typów zrobić fotografię i posłać je do muzeum etnograficznego. Konieczne jest tedy jakieś osobne pomieszczenie. Dalej niedługo trzeba będzie pomyśleć o rozszerzeniu Oddziału chorób wewnętrznych, bo ten, który jest, istnieje od 25 lat i choć jest znośnym, nie odpowiada jednak wymogom. Możnaby przez dobudowanie pawilonu uzyskać powiększenie dla tych oddziałów zwłaszcza dla gruźlicznych, nim będzie osobne sanatoryum dla nich. To jest też rzecz na-

gląca. Dalej potrzeba budowy dla zachodniej Galicyi zakładu dla umysłowo chorych. Muszę powiedzieć, że to jest rzecz niezbędna a nie centralizowanie tych chorych pode Lwowem. Dalej potrzeba budowy gmachu administracyjnego. Zwrócę tylko uwagę na jedno: Szpital krakowski ma pewne części dobre, zupełnie prawidłowe, jednakowoż wejście do tego szpitala wielkiego jest maleńkie a poczekalnia dla chorych jest to maleńka ubikacya coś strasznego, jakie tam przepełnienie. Dla wygody i nawet przyzwoitości jest tu reforma koniecznie potrzebna. Dalej jest to utrudnienie dla administracyi, że nie można tam zajechać końmi, tylko trzeba inną bramę otwierać.

W szpitalach daleko mniejszych są wielkie bramy wjazdowe, więc i z tego powodu potrzeba domu administracyjnego. Oczywiście są to dezyderata mniej nagłe, najnaglejszym jest dom gospodarczy i pomieszczenie dla pokąsanych, a dalej dla wewnętrznych chorób.

P. **Mars.** Na jedną okoliczność zwrócę uwagę, a mianowicie na to, że może najlepszym sposobem porównania, w jakim kierunku potrzeba w szpitalnictwie samem inwestycyi, jest liczba łóżek, jaką kraj posiada, Tu w porównaniu z innymi krajami Galicya przedstawia się bardzo smutno. Z porównania liczby łóżek z liczbą dni leczenia można wnioskować o stosunkach, jakie w naszych szpitalach panują. W jednem ze sprawozdań Wydziału krajowego czytamy, że w w Galicyi w 31 szpitalach mieliśmy 4254 łóżek, gdy w Czechach na 79 szpitali było 11.948 łóżek. Jeżeli się uwzględni, że w Galicyi było w tym roku 1,467.721 a w Czechach 3,400.000 dni leczenia, to z porównania wypada, że w Czechach każde łóżko było obłożone przez 286 dni w roku, nie obłożone zaś było przez dni 79, podczas gdy w Galicyi było każde łóżko obłożone przez 345 dni w roku, czyli, że nie obłożone stało tylko przez dni 20-cia.

Nie chcę zabierać czasu i dalszych konsekwencyi wyciągać, tylko jako przykład rażący przytoczyłem te cyfry. W sprawozdaniu Departamentu V-go za rok 1900 z tabeli z roku 1899, widać, że w oddziale chirurgicznym lwowskim na jedno normalne łóżko przypadało w roku 368 dni leczenia, w oddziale laryngologicznym krakowskim 389 dni w roku na jedno łóżko, w oddziale dla chorób umysłowych w Krakowie 466 dni leczenia na jedno łóżko a na oddziale położniczym w Krakowie 574 dni leczenia na jedno łóżko w roku.

To są cyfry, które wymownie świadczą o tem, o ile istnieje konieczność inwestycyjna. Wszystkich inwestycyi od razu stworzyć nie można, to prawda, ale powoli da się zrobić wiele. Trzeba mieć pewną jakąś miarę do ocenienia tego, do jakiego stopnia odczuwamy braki, a to się najlepiej uwydatnia w cyfrach łóżek, jakie kraj posiada i stosunku ich do liczby dni leczenia. W przecięciach z tego widzi się, jakie naturalne z tego wynikają konsekwencye.

P. **Gluziński.** Do litanii potrzeb tu wymienionych nic nie będę dodawał, zwrócę tylko uwagę na jedną rzecz, która szczególnie dla nowo budujących się szpitali powinna mieć znaczenie. Podnoszono już, że dla chorych naszych rzeczywiście ciężko i trudno w szpitalach z powodu przepełnienia oddechać wprost swobodnie, że nie można odpowiedzieć jakimkolwiek zasadom hygieny, i jak trudno Siostrom Miłosierdzia żyć w tych warunkach. Zwracam uwagę na jedną jeszcze rzecz, która nie da się w niektórych starych budynkach poprawić, ale w nowych można ją uwzględnić, tj. że się zapomina o tem, że służba szpitalna, to przecież są ludzie, i że to przecież jest urągowisko, że o tych ludziach przy budowie szpitali zupełnie się nie myśli tak, że przytoczę przykład, że w jednym pokoiku mieszkał wspólnie posługacz z żoną, i dwu posługaczy kawalerów a do tego żona wśród tego otoczenia odbywała poród. Niema nieraz kącika, gdzieby ten człowiek po ciężkiej pracy mógł swobodniej wypocząć a przecież potrzebaby dbać o to, i dlatego podnoszę tę sprawę, aby przy nowych inwestycyach koniecznie zwrócić na to uwagę.

P. **Merunowicz.** Ja może z innych względów nie chcę litanii potrzeb powiększać, bo gdybym jako jedyny lekarz rządowy tu jakieś żądania stawiał, z pewnościąby mi Panowie powiedzieli: dobrze tobie mówić. Otóż nic nie będę mówić pod tym względem, bo rzeczywiście to, co p. inspektor powiedział, jest niezbędne i zdaje mi się minimum żądań. Zapytam się tylko, dlaczego nie wspomniał o Kołomyi. (P. Sawicki: dlatego, bo mamy pieniądze i już budujemy). To dobrze, ale np. co do Podbajec wspomniał pan inspektor, że trzeba nowego budynku.

Przypominam, że przed czterema lub pięcu laty włożono na dobudowanie budynku dwadzieścia kilka tysięcy zł. a Namiestnictwo o wybudowaniu dowiedziało się już po fakcie dokonanym. Otóż kto wie, czy, gdyby wtedy była ta sprawa przyszła wcześnie do Rady zdrowia, czy nie bylibyśmy powiedzieli, proszę Panów na tem miejscu nie budować, bo każdy grosz będzie wyrzuconym. Zdaje mi się, że Wydział krajowy sam przyszedł do

przekonania, że potrzeba nowego budynku a przepuszczam, że na innym gruncie.

Przewodniczący Członek Wydziału kraj. p. **Onyszkiewicz**. Mamy uchwałę i fundusze na szpital w Kołomyi i za kilka dni ma się przystąpić do zakupna gruntu. Do tego potem zastosuje się plany.

P. **Sawicki**. Co do Podhajec, o których wspomniał p. Protomedyk, pierwotnie zamierzono tylko zbudować dom administracyjny dla pomieszczenia kuchni, pralni i Sióstr Mił., ale kiedy się to wybudowało, napływ chorych był tak wielki, że musiano część tego budynku oddać na chirurgiczny oddział kobiecy i na salę operacyjną, a także na kancelaryę lekarską.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz**. Ze względu na spóźnioną porę odraczam posiedzenie na jutro rano na godzinę 10-tą.

(*Koniec posiedzenia o godzinie 8. minut 35 wieczór).*

Posiedzenie w dniu 4. grudnia 1902.

(*Początek o godzinie 10. minut 8. przed południem*).

Przewodniczący Członek Wydziału kraj. p. **Onyszkiewicz**. Przystępujemy do dalszego ciągu obrad nad punktem 1. działu II. kwestyonaryusza.

Głos ma p. Radca Dworu, Merunowicz.

P. **Merunowicz**. Do tego, co wczoraj powiedziałam, chcę jeszcze dodać, że w powiatach kosowskim i nadwórniańskim szpitale powiatowe wkrótce będą musiały być zbudowane nie funduszem krajowym wyłącznie ale przy współudziale funduszów powiatowych i funduszu państwowego. Otóż ponieważ i Sejm uznał już nawet częściowo potrzebę budowy tych szpitali, więc ja tylko zwrócę uwagę na to, że ich pomijać nie można ze względu na szerzącą się tam kiłę (syfilis).

P. **Sawicki**. Sprawa jest już w toku. Plany już narysowane i będą w tych dniach zupełnie gotowe, a co się tyczy kredytu na budowę, to już zgodził się Sejm dać $^1/_3$ część tj. 20.000 koron, powiat 20.000 koron, więc nie stoi na przeszkodzie do urzeczywistnienia tej budowy. Jak tylko będą gotowe kosztorysy, odeszlemy je w tej chwili razem z planami do Namiestnictwa.

P. **Niedzielski**. Odnośnie do tego punktu pozwoliłbym sobie jeszcze tylko zauważyć krótko, że najwłaściwszem dla funduszu krajowego byłoby, gdyby do kosztów utrzymania szpitali prowincyonalnych przyczyniał się także c k. Rząd.

P. **Mars**. Ponieważ widzę, że jakoś dyskusya nad tym punktem się nie rozwija, przeto poczuwam się do obowiązku usprawiedliwienia się krótko, o co mi w tym wypadku chodziło. Chodziło mi to, aby zastanowić się: czyby się nie dało podjąć jakiejś energiczniejszej akcyi, któraby doprowadziła do zrealizowania tych inwestycyjnych kierunków, których zrealizowanie mogłoby w następstwie oszczędności sprowadzić, czyby nie można na te cele znaleść funduszów po za funduszem krajowym.

Zupełnie zgadzam się z p. Niedzielskim, jednak my wiemy, że udawanie się do Rządu jest to rzecz idealna; kończy się na słowach: „wzywa się ck. Rząd...“ Mnie szłoby o to, czyby tu nie dało się stworzyć jakiegoś źródła dochodu za pośrednictwem Rządu np. wystarać się o loteryę. (jak to gdzieindziej się zdarzało) a dalej chodziłoby mi o to: aby można było w jak najszerszych granicach wciągnąć tu w grę fundusze płynące z kar i wszelkie fundusze ubogich.

To są te dwa momenta, o których głównie myślałem. Czy są inne sposoby jak np. myśl zaciągnięcia pożyczki, to jestto rzecz, nad którą tylko Wydział krajowy mógłby się zastanawiać, o tem dziś mówić trudno, ja chciałbym mieć tylko wyobrażenie, o ileby drogą np. loteryi lub czegoś podobnego można było od Rządu coś uzyskać, postarać się zdobycie jakichś funduszów wydatniejszych na inwestycye przedewszystkiem takie, któreby przez swe powstanie do oszczędności prowadziły.

P. **Merunowicz**. Co do tej kwestyi przypominam, że towarzystwo Czerwonego Krzyża tak austryackie jak i węgierskie uzyskało wielką loteryę, która im przyniosła miliony. Towarzystwo węgierskie, które ma inne statuty jak nasze, budowało z tych pieniędzy szpitale, Towarzystwo, które niema w statutach budowy szpitali, wydało te pieniądze na kupno środków transportowych do przewożenia chorych i rannych na wypadek wojny. Otóż gdyby kraj postarał się o taką loteryę, możnaby fundusze na inwestycye uzyskać.

P. **Ponikło**. Jabym sądził, że na same szpitale możeby nie było tak skuteczne udawać się np. do Rządu o urządzenie loteryi lub do ofiarności publicznej, ale sądzę, że na uzyskanie funduszów na domy przytułku lub np. na udzielenie zapomóg dla rekonwalescentów możnaby uciec się do ofiarności publicznej, bo tą są rzeczy nowe, mogłyby ulżyć i podnieść bardzo skuteczność zakładów humani-

tarnych, podczas gdy udawanie się do ofiarności publicznej na cele szpitali uważałbym za mniej właściwe, bo mógłby ktoś wytknąć, że utrzymanie ich jest rzeczą kraju.

P. **Sawicki.** O ile mi wiadomo, Rząd dał udział w loteryi przy budowie zakładu kulparkowskiego, a potem przy budowie szpitala św. Ludwika; w późniejszym czasie prosił o to szpital św. Zofii we Lwowie ale bez skutku.

Przewodniczący Członek Wydziału kraj. P. **Onyszkiewicz.** Ponieważ widzę, że więcej nikt głosu nie zabiera, uważam dyskusyę nad punktem 2. działu II. kwestyonaryusza za ukończoną. Przystępujemy do 3. punktu tego działu: „Które inwestycye mogłyby krajowi przynieść korzyści względnie o ile wpłynąćby mogły na zmniejszenie wydatków za żywienie i leczenie chorych".

Przypominam, że do tego punktu, wiele uwag wypowiedziano już wtedy, gdy mówiliśmy o potrzebach rozmaitych szpitali a zwłaszcza p. prof. Gluziński podniósł potrzebę utworzenia tak zwanych: „Zahlstocków", potworzenie klas pierwszych i drugich w szpitalach, co mogłoby być inwestycyą tego rodzaju, któraby się opłacała i poniekąd pokryła koszta leczenia ubogich na trzeciej klasie. Rzecz ta łączy się tedy z kwestyą postawioną przy tym punkcie i byłoby tylko do rozpatrzenia, czyby jeszcze inne podobnej natury inwestycye nie mogły być wprowadzone.

Głos ma p. Kohlberger.

P. **Kohlberger.** Chcę tylko zaznaczyć, że konieczną byłoby rzeczą przy zakładach dla obłąkanych stworzyć pierwszą i drugą klasę, bo na temby zakład dobrze zarobił i zapobiegłoby się omijaniu zakładów przez zamożnych chorych. Możnaby też utworzyć prócz klasy pierwszej tak zwane pensyonaty t. j. klasę najdroższą, któraby przynieść mogła znaczne zyski, któreby można obrócić na różne inwestycye w samych zakładach.

P. **Mars.** Widzę, że i przy tym punkcie jakoś się dyskusya nie rozwija, dlatego muszę tu zaznaczyć moje stanowisko. Otóż, ponieważ cała rzecz jest skierowana do oszczędności w gospodarce funduszami krajowemi na cele szpitalnictwa wydawanemi, a oszczędność rozumiem w wydatkach rocznych, które powinny być mniejsze jak dotąd, szło mi o to, aby z różnych potrzebnych inwestycyi nacechować te, które ze względów finansowych są najpilniejsze.

Urządzenie płatnych oddziałów szpitalnych to nie jest rzecz na te rozmiary, żeby z najbliższej przyszłości mogła tak bardzo dodatnio wpłynąć na finanse funduszu krajowego. Jabym myślał, że cała waga leży przedewszystkiem w stworzeniu domów ubogich, względnie domów dla rekonwalescentów i że to byłoby najważniejszym czynnikiem oszczędnościowym.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego P. **Onyszkiewicz.** Ponieważ nikt więcej z panów co do tego punktu głosu nie zabiera, jest dyskusya nad nim wyczerpaną. Przystępujemy do III. działu kwestyonaryusza p. t. Nadzór. Pierwszy punkt tego działu opiewa: „Czy dotychczasowa instrukcya dla Inspektora szpitali odpowiada obecnym stosunkom i potrzebom". Głos ma p. inspektor Sawicki.

P. **Sawicki.** Instrukcya służbowa dla Inspektora szpitali brzmi, jak następuje (czyta):

„1. W myśl obowiązków objętych przez Wgo Dra Jana Stella Sawickiego kontraktem na dniu dzisiejszym zawartego, jest Inspektor z urzędu cenzorem recept quo ad lineam medicam i wszystkich lekarskich w szpitalach powszechnych.

2. Inspektor szpitali winien dawać swoją opinię przy obsadzaniu posad lekarskich, przy wyznaczaniu nagród i napomnień, przy udzielaniu urlopów, przy układaniu i zatwierdzaniu budżetów szpitalnych, słowem, we wszystkich sprawach do szpitali odnoszących się, niemniej w innych sprawach, jeżeli tego Wydział krajowy zażąda.

3. W celu polepszenia stanu szpitali, winien inspektor stawiać odpowiednie wnioski i wyrabiać projekta bądź z własnej inicyatywy, bądź z polecenia Wydziału krajowego.

4. Przy zwiedzaniu szpitali winien Inspektor stosować się do ustaw i przepisów obowiązujących i wystrzegać się wkraczania w zakres działania władz zarządzających szpitalami.

5. Po każdej podróży winien inspektor złożyć Wydziałowi krajowemu wyczerpujące sprawozdanie i postawić odpowiednie wnioski. Na podstawie zaś zrobionych spostrzeżeń i aktów winien złożyć Wydziałowi krajowemu sprawozdanie roczne o stanie szpitali, ułożone w taki sposób, ażeby mogło być do druku podane.

6. Inspektor winien na polecenie referenta Dep. V. Wydziału krajowego zwiedzać szpital powszechny lwowski, przyczem ma zwracać uwagę Dyrektora na dostrzeżone usterki i zaniedbania, w razie zaś potrzeby winien Wydziałowi krajowemu przedstawić swoje spostrzeżenia i stosowne wnioski postawić.

7. Na żądanie Dyrektora powszechnego szpitala we Lwowie winien Inspektor brać udział w naradach lekarzy szpitalnych, lecz nie bierze udziału w głosowaniu.

8. Winien również brać udział w naradach komisyj, do których przez Wydział krajowy będzie delegowany".

Prócz tego w ostatnich czasach poruczono mi kierownictwo kancelacyi Depart. V. ale to jest zupełnie przypadkową rzeczą, bo JE. p. Marszałek życzył sobie, żebym tego się podjął.

P. **Trzecieski.** Mnie się wydaje dziwnem, że przy coraz powiększającej się ilości szpitali, te same obowiązki wkładane są na tyle zasłużonego, tak poza sprawami sanitarnemi, jak i w sprawach sanitarnych z kraju p. Inspektorowi i domaga się, aby on opędzał wszystkie koszta z tego samego ryczałtu, gdy teraz i koleje i wszystko jest coraz droższe. Wygląda to tak, że z jednej strony chce się nadzoru nad szpitalami a z drugiej tak, jakby się go nie chciało.

Teraz przybyły przecież nowe działy, któreby koniecznie wymagały inspekcyonowania jak n. p. zdrojowiska nasze, więc w tym kierunku należałoby zadanie inspektora rozszerzyć i dodać mu kogoś do pomocy, jeżeliby tego żądał.

Pragnąłbym, aby nasze zdrojowiska ulegały kontroli, bo ta maszyna idzie dość trudno, ale nie można przecież żądać, aby Inspektor odbywał podróże w tym celu, zwoływał komitety i prezydował i aby mu nic nie dano, tylko żeby wszystko musiał pokrywać z dotychczasowej opłaty.

Zatem kiedy mówimy o ogólnym zakresie działania Inspektora, zdaje mi się, że byłoby koniecznem, aby zwiedzał on też nasze zdrojowiska, które mogłyby dać ogromne dochody dla kraju, gdyż powstrzymałyby odpływ pieniędzy za granicę.

P. **Gluziński** Przedewszystkiem zauważę, że punkt obecnie omawiany łączy się z dwoma następnymi punktami kwestyonaryusza, więc dobrzeby było je wszystkie razem omawiać.

Dalej podnoszę, że przy rozroście szpitalnictwa w kraju i wobec tego, że jest dużo innych spraw sanitarnych, gdzieby trzeba ruch jakiś wprowadzić, przepisy, które były dobre przed „X" laty, dziś stanowczo nie wystarczają. Instrukcye szpitalne, które były wydane, zdaje mi się, w roku 1874, dziś są tak przestarzałe, że są wprost niemożliwe, tak, że właściwie dziś szpitale istnieją bez instrukcyi, bo tych, które są, trzymać się nie można.

W instrukcyi dla szpitala lwowskiego jest n. p. postanowienie, że chorego nie wolno operować, póki się dyrektora szpitala nie spyta, jak Dyrektor uważa, że prymaryusz źle leczy, to musi zwoływać consilium i wogóle są tam rzeczy, których się dziś nikt nie trzyma, bo są przestarzałe i niemożliwe tak, że wszystkie te przepisy zasługiwałyby na reformę.

Z biegiem czasu zadania i rozmiary szpitalnictwa krajowego tak wzrosły, że muszę to powiedzieć, iż o ile na czele departamentu V. może stać nie lekarz i prowadzić go z zupełnem zadowoleniem, to jednak przecież musi mieć fachowe siły do pomocy, tak, aby i pod względem rachunkowym i lekarskim była odpowiednia kontrola, która nikomu nie ubliża, bo w społeczeństwie najlepiej zorganizowanem jest najlepsza kontrola. Otóż jeśli taka kontrola być musi, w takim razie jeden człowiek stojący dziś na czele inspekcyi przy dzisiejszym rozroście agend szpitalnictwa jest niewystarczającym stanowczo.

Mojem zdaniem szpitale powinny być najmniej dwa razy do roku zwiedzane, choćby z tego względu, że taki szpital inaczej przedstawią się w lecie a inaczej w zimie. Kontrola taka, jeśli ma być dobrą, nie może trwać przecież godzinę, ale dzień, dwa lub trzy nawet, żeby przynajmniej skontrolować, czy się chorych nie przetrzymuje i czy właściwie szpital jest prowadzony pod względem lekarskim.

Otóż jeżeliby Inspektor miał 32 szpitali po kilka dni lustrować dwa razy do roku, to on nie może mieć czasu na to, aby był jeszcze doradcą człowieka stojącego na czele Departamentu V., pisał sprawozdania i myślał o inwestycyach tak, że sądzę, że przy dzisiejszych stosunkach powinny być dwie siły lekarskie w Departamencie V., któreby jeszcze miały aż nadto wiele roboty, aby temu całemu szeregowi działów podołać.

Dalej uważam za potrzebne, aby ze względu na to, że przecież inspektor szpitali nie może znać się na wszystkiem, aby mu dla kontroli rachunkowej szpitali był dodany urzędnik administracyjny, któryby pod jego kierunkiem wyjeżdżając, równocześnie z inspektorem przepatrywał i badał całą rachunkowość szpitali.

Dalej uważam, że relutum, jakie dziś Inspektor pobiera, powinno być zamienione na dyety i koszta podróży, bo nie można żądać abo do relutum dopłacał. Albo ma być kontrola, a wtedy ma być dobra, albo będzie się to tylko nazywało kontrolą, jeżeli inspektor będzie skrępowany przez relutum tak, jak

dzisiaj. Dzisieiszy inspektor ma ułatwione zadanie, bo zna wszystkie szpitale, ale proszę mi powiedzieć, co będzie, gdy on ustąpi i przyjdzie na jego miejsce człowiek, który odrazu tak na tem wszystkiem znać się nie może i gdy dla lustracyi szpitala będzie potrzebował kilka dni czasu.

Wobec tych uwag zdaje mi się pewna reforma co do tych rzeczy, które wymieniłem, jest konieczną.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz**. Widzę z dyskusyi, że rzeczywiście, jak to p. prof. Gluziński zauważył, omawianie kwestyi w punkcie tym kwestyonaryusza poruszonej nie da się przeprowadzić bez związku z ustępem drugim i trzecim Działu trzeciego pytań, dlatego połączę te wszystkie punkta razem t. j. p. 2.: „czy obecnie wykonywana kontrola lekarska i administracyjna jest wystarczającą, ewentualnie w jaki sposób należałoby ją rozszerzyć i wzmocnić“, i punkt 3 : „czy potrzebną byłaby osobna siła dla kontroli administracyjnej — względnie ustanowienie innego rodzaju kontroli nad gospodarką szpitali“.

Będziemy tedy omawiać wszystkie trzy punkty trzeciej grupy pytań razem. Głos ma p. Mars.

P. **Mars**. Kiedy kraj obejmował szpitale, wydawało się na nie 137.000 zł., dziś zaś wydaje się dwa i pół miliona koron. Otóż jeśli weźmiemy rzecz tak, że majątek szpitalnictwa w kraju przedstawia taką wartość, że jego roczny obrót wynosi 274.000 koron, to przedstawia to dużą fortunę szlachecką, którą jeden człowiek nadzorować i kierować może, ale tam gdzie cyfra kapitału obrotowego wchodzi już w miliony, to nadzór i kierowanie przechodzi już absolutnie siły jednego człowieka.

Dziś jednak faktycznie tak jest, że w szpitalnictwie krajowem cały nadzór spoczywa w ręku jednego człowieka, a stało się to mimowoli, z roku na rok, skutkiem może tej, że tak powiem, obowiązkowości człowieka, który to, co na niego spadło, wziął na swoje barki.

Zdawałoby się, że ustawodawcze czynniki nie zastanawiały się nad tem: czy nie potrzeba w kierunku nadzoru i kontroli zmiany wobec tego, że w szpitalnictwie krajowem stosunki kolosalnie się zmieniły.

Dawniej szpitalne koszta leczenia za ubogich chorych płaciły gminy i wtedy do obowiązków komitetów szpitalnych należała i kontrola i nadzór nad szpitalami. Naraz zmieniło się to wszystko, sumy wydawane na leczenie chorych wzrosły bardzo znacznie, obowiązek płacenia za leczenie ubogich chorych przeszedł z gmin na kraj, który musiał przyjąć także nadzór i kontrolę nad szpitalami, zaczem cały ciężar nadzoru i kontroli spadł na jednego człowieka t. j. na inspektora szpitalnego, który według pierwotnego założenia miał i powinien był być użyty do innych celów. Co i jak działał inspektor szpitali, to wiemy wszyscy, bo to było ogłaszane drukiem, co roku mamy tom drukowany, ale czy ten tom pracy był dostateczny wobec tego wielkiego przedmiotu gospodarczego, jakim jest szpitalnictwo krajowe, wątpić się ośmielam. Według mnie był on niedostateczny i nie mogło być inaczej, gdyż to wymiar obowiązków i pracy zbyt obszerny i wyznaję szczerze, że nie pojmuję, jak mógł p. Inspektor dotąd z temi wszystkiemi sprawami dawać sobie radę.

Zastanawiając się nad dotychczasowem dokonywaniem nadzoru i kontroli nad szpitalami, możnaby robić zarzuty, że n. p. bielizny brakuje w Kulparkowie, że nie jest wiadome, co się dzieje w tym lub owym szpitalu, ale to są szczegóły, w które wchodzić nie myślę, gdyż mnie idzie o rzeczy ważniejsze, zasadnicze, o praktyczną stronę, o wytworzenie sobie w tej sprawie należytej, ogólnej opinii, w czem leży wadliwość dzisiejszego systemu. Sprawa tego dwu- a jak mi mówiono — trzymilionowego biernego długu szpitali prowincyonalnych, nie została władzom krajowym, czy Sejmowi wyświeconą i wyłożoną.

Wszyscy się zgadzają na to, że są w szpitalnictwie kwestye, o których nie wiemy, których nie znamy, a przecież my je na wskróś znać musimy, jeżeli mamy dobrze administrować szpitalami. Trudno jest żądać pracy ponad siły ludzkie, dlatego też przedewszystkiem jako pierwszą zasadę postawiłbym to, że dotychczasowy sposób prowadzenia inspekcyi wobec rozrostu szpitalnictwa krajowego jest absolutnie niedostateczny.

Wobec tego mimowoli uasuwa się pytanie, jakiej potrzeba kontroli, jakiego nadzoru? Najzupełniej zgadzam się z p. prof. Gluzińskim, że dla człowieka uczciwego nic przyjemniejszego jak kontrola, mnie to sprawia prawdziwe zadowolenie, jeśli każdej chwili mogę powiedzieć: proszę kontrolować, wszystko otwarte. Z tego jestem dumny wśród mojej działalności, sądzę więc, że powinna być jak najdokładniejsza kontrola, a to tem więcej, że tu idzie o grosz publiczny t. j. o fundusz krajowy. Tymczasem już z tenoru odczytanej tu instrukcyi odniosłem wrażenie, że wolno ci inspektorze to i to kontrolować, ale żebyś nikogo nie dotknął i tam gdzie chodzi o milionowy majątek, cała instrukcya

dla inspektora mieści się na jednej stronicy, w kilku paragrafach.

Instrukcya dla inspektora powinna mojem zdaniem mieścić nietylko ogólne wskazówki ale i pewne szczegółowe punkta, któreby objaśniały, jak się ma to lub owo kontrolować. Taką powinna być ona w szerokiem znaczeniu, nie dlatego żeby inspektor nie umiał kontrolować, nie żeby ta instrukcya była dla niego dopiero wskazówką i nauką, tylko na to, jak ma postępować, żeby miał w instrukcyi podporę w swem urzędowaniu, aby się miał na czem oprzeć, aby kontrola była ujętą w pewien system.

Instrukcya taka im luźniejsza tem gorsza, obecna jest niedostateczna i dlatego trzeba wypracować inną odpowiednią instrukcyę, co według dzisiejszego stanu gospodarstwa krajowego jest rzeczą koniecznie potrzebną.

P. Głuziński mówił, że są tu dwa kierunki tj. jeden lekarski czyli naukowo-sanitarny, a drugi administracyjny. Co się tyczy pierwszego kierunku tj. kwestyi lekarskich w szpitalach, to czynnik wykonujący inspekcyę musi się koniecznie liczyć z postępem i z pewnemi dążeniami nauki lekarskiej.

Pod tym względem dzisiaj istnieją bardzo wysokie wymagania, których w całej rozciągłości nie można stosować do inspektora szpitali, nie można przecież żądać, aby w różnych kierunkach nauki stał na jej wysokości i to w chwili, gdy ma różne inne obowiązki do spełnienia i rozmaitą pracę biurową w dodatku.

Dziś wytworzyły się w medycynie i szpitalnictwie pewne specyalności, które mają pewne odrębne potrzeby, wymagają pewnej odrębnej kontroli i właściwego nadzoru.

Rzecz ta rozrosła się i wymaga innego jak dotąd traktowania, taki nadzór i kontrolę powinny wykonywać czynniki do tego odpowiednio ukwalifikowane. Co do administracyi, to my dokładnie właściwie nie wiemy, w czyich rękach ona w szpitalach prowincyonalnych spoczywa.

W niektórych szpitalach prowadzi ją lekarz, w innych płatni urzędnicy, w innych wreszcie jeszcze kto inny. Jeżeli czytamy sprawozdania inspektora szpitali, spotykamy: „mnsiałem tam i tam zatrzymać się dłużej, ponieważ uczyłem, jak trzeba książki prowadzić“, w drugiem miejscu jest napisane: „przekonałem się, że zaczynają sobie dobrze radzić“, w innem znów miejscu: „nie są jeszcze obznajomieni z rachunkami“, wreszcie w innem miejscu, że „rachunki są prowadzone dobrze.“

W gospodarce pojedynczych szpitali przewala po kilkadziesiąt tysięcy złr. rocznie i tu bardzo wiele zależy od zapisywania rachunków i od tego, jak się je prowadzi. Na podstawie szczegółowych rachunków składanych przez szpitale zestawia się zamknięcia rachunkowe i oblicza taksy leczenia. Jaki materyał się dostanie do opracowania, taki się obrobić musi. Rachunki bywają niekompletne i niedokładne, więc i obliczenia muszą wypadać mylne. Gdym zapytywał o przyczynę rażącej różnicy pomiędzy taksami za leczenie, słyszałem: obliczenie musi być na czas zrobione, jeżeli zatem otrzymamy rachunki ze siedmiu miesięcy, to musimy do obliczeń przyjąć zestawienia ze siedmiu, a jeżeli z 12-tu, to przyjmujemy z 12-tu, naturalnie, że to musi wpływać na obliczenie wysokości taks leczenia.

Tu niema winy oddziału rachunkowego i nawet nie można tej rzeczy wytknąć, bo jeśli cyfry się zgadzają, to jako buchalter zrobiłem wszystko, co do mnie należało, a już nie moja rzecz, czy materyał rachunkowy, jaki mi został dostarczony, był dobry czy nie.

Otóż według mego zdania potrzeba koniecznie dwu rzeczy w administracyi i rachunkowości w szpitalach krajowych a mianowicie: zaprowadzenia najpierw jednolitego prowadzenia rachunków.

Dziś jeden wykonawca prowadzi je na książce takiego formatu, drugi używa innego, jeden prowadzi rachunki według pewnego systemu, drugi według innego, a trzeci bez systemu, jeden prowadzi tak, drugi owak. Powinna być jednolitość w książkowaniu najskromniejsza, najpojedynczsza ale taka, żeby te księgi były przejrzyste, łatwe do porównania i mogły w danym razie być substratem do zastanowienia się nad niemi specyalistów takich, jakimi są tu pp. Niedzielski i Holuka. Jak być powinno, mamy na to wzory.

Mamy w kraju towarzystwa zarobkowe i zaliczkowe bardzo ładnie prowadzone, które mają piękne urządzenia kontrolne.

Tam wyjeżdżają rewidenci z głównego zarządu ze związku Towarzystw na prowincyę, przez kilka dni przeglądają księgi, trutynują je dokładnie i piszą sprawozdania do swej władzy. To samo jest konieczne w szpitalnictwie przy dzisiejszym jego rozroście, gdzie ten fundusz półtrzecia milionowy jest rozłożony na 32 ognisk.

Sama wielkość cyfry kapitału obrotowego domaga się takiej kontroli i to jest rzecz druga.

Pan prof. Gluziński poruszył dalej rzecz bardzo głęboko sięgającą tj., że równocześnie z inspektorem powinien na kontrolę wyje-

żdżać urzędnik administracyjny. Mówię, co myślę, że niema nic przykrzejszego w zawodzie, jak kontrolowanie kolegi lub przyjaciela, który społecznem stanowiskiem i wobec nauki jest nam równy. Z tego powodu jest pożądanem, aby takie inspekcye odbywały sie commissionaliter, aby inspekcyi nadać większą powagę i większą surowość.

Naturalnie, że ze względu na stanowisko dyrektorów szpitali czynnikiem decydującym i orzekającym w sprawach inspekcyi dotyczących powinna być władza z góry, inspektor powinien się odnieść do Wydziału krajowego, który dopiero powinien wystawiać jakieś pisma decydujące. Nie wiem, jak się to dziś odbywa, sądzę jednak, że pewno po odbytej kontroli wyseła się pisma jużto do komitetów szpitalnych jużto do lekarzy.

Byłbym za tem, aby do inspekcyi szpitali były używane także siły sejmowe, ile możności aby równocześnie byli zapraszani posłowie sejmowi, tam gdzie są na miejscu obecni.

Co do ryczałtu inspektora sądzę, że on również paraliżuje jego działalność; kredyt na ten cel jest niedostateczny, jestem bowiem zdania, że jeżeli przedtem gdy wydatek na szpitalnictwo krajowe wynosił tylko 300.000 koron rocznie, a koszta inspekcyi wynosiły np. 3000 koron, to teraz gdy wydatek ten wzrósł dziesięciokrotnie, powinien i wydatek na inspekcye podnieść się odpowiednio i wynosić 30.000 koron. Toby był stosunek należyty i wtedy w ramach tego stosunku, w miarę wzrostu kapitału obrotowego, znalazłoby pomieszczenie to, o czem mówił p. prof. Gluziński, o należytem usposażeniu inspektora, o jego podróżach, o sile pomocniczej miejscowej w biurze Departamentu i o sile administracyjnej, któraby była jakąś częścią dodatkową działalności inspektora. Taki mniej więcej w ogólnych zarysach mam pogląd na tę sprawę.

P. Ponikło. Co do instrukcyi to jabym sądził, że gdybyśmy nawet wystylizowali ją w 100 paragrafach, to jeszcze nie przewidzimy wszystkich ewentualności. Mojem zdaniem instrukcya powinna być krótką i zaznaczać tylko zasadnicze stanowisko a resztę pozostawić należy egzekutywie tj. szefowi departamentu, który będzie wiedział, gdzie jaki stopień kontroli trzeba zastosować i jak często.

Zgadzam się z tem, że kontrola powinna być jak najenergiczniejszą ale też trzeba temu urzędnikowi, który w całym kraju ma badać rzeczy sanitarne, trzebaby nadać większą powagę i wybitniejszą markę urzędową, dlatego sądzę, że szefowi departamentu powinien być przydzielony do tych spraw osobny referent w stopniu np. Radcy Wydziału krajowego.

Nie powinien się on nazywać inspektorem, co było dawniej może, gdy sprawy się tak jeszcze nie były rozrosły, odpowiednem, lecz powinien być Radcą-referentem i mieć przydzielone wszystkie sprawy tego departamentu się tyczące, ewentualnie i z innych Departamentów, o ile by sprawy te stały ze sanitarnością w związku. Czy nie okazałaby się potrzeba siły pomocniczej dla niego, to już nie moja rzecz rozstrząsać.

Stanowczo jestem przeciwny kreowaniu jakiejść osobnej kontroli administracyjnej, gdyż administracya jest tu w łączności ze stroną lekarską. Wydział krajowy ma cały sztab urzędników rachunkowych, więc będzie wiedział, kiedy, jaką kontrolę i gdzie zastosować i znajdzie zawsze odpowiedniego urzędnika, któremu ad casum poruczy kontrolę.

Taki radca-referent byłby stałym doradcą Członka Wydziału krajowego i onby odbywał inspekcyę, przy czem w razie potrzeby, gdyby chodziło o jakieś specyalne wypadki, mógłby mieć jakąś siłę fachową, którąby można wysłać albo osobno albo z nim razem na kontrolę a jeśliby zaszła potrzeba ze względów ekonomicznych, to — jak powiedziałem — zawsze Wydział krajowy znajdzie odpowiednią osobę między swymi urzędnikami i przydzieli ją inspektorowi w każdym wypadku potrzeby.

P. Merunowicz. Co do zdrojowisk naszych chcę zwrócić uwagę, że nie rozwijają się one nie tyle dla braku należytej inspekcyi, jak z tego powodu, że cierpią na brak kapitału, który uniemożebnia wprowadzenie inwestycyi. Rozrastają się jednak, czego dowodem, że w ostatnich 10 latach podwoiła się frekwencya gości.

Co się tyczy instrukcyi, to sądzę, iż ona jest potrzebną raczej tam, gdzie chodzi o rozgraniczenie zakresu działania między poszczególnymi funkcyonaryuszami ale na takiem stanowisku, jakie zajmuje p. Sawicki, właściwie instrukcyi nie potrzeba. Ja również obywam się bez instrukcyi i jakoś idzie. Sądzę, że poczucie obowiązków jest ważniejsze jak instrukcya.

Jedną rzecz uważałbym za bardzo pożyteczną tj. aby przy każdej inspekcyi szpitali spisywano na miejscu protokół i to na formularzach drukowanych, które mają tę dobrą stronę, że inspekcyonujący nie zapomni o żadnym szczególe, a czytający wie, gdzie ma czego szukać i zaraz może potrzebną rzecz wynaleść.

Taki protokół winien być podpisany przez tych, których się kontroluje. Zdaje mi

się, że taki wzór do protokołu jest ogromnem ułatwieniem i dla wizytującego i dla tych, którym się protokół do rąk dostaje.

Dalej byłoby dobrze, żeby sprawozdania roczne inspekcyonującego były drukowane według pewnego szematu, bo wtedy możnaby mieć łatwiejszy przegląd czy dla Sejmu czy dla interesowanych, czy też ze względu na jakieś pouczenie dla szpitali niektórych, byłoby to pożądane. Dziś dla czytającego sprawozdanie jest to nieraz żmudną pracą znaleść coś i zestawić sobie jakieś porównanie np. jak się odbywa służba lekarska w jednym lub drugim szpitalu.

Rozumie się wreszcie samo przez się, że sposób ryczałtowania inspektora jest dziś wobec tak skromnie wymierzonego ryczałtu zupełnie niewystarczającym, i że powinno się wrócić do tego, co jest jedynie słusznem tj. aby wypłacać koszta podróży za rzeczywiście użyty czas i wydane koszta.

P. **Holuka.** Co do kontroli rachunkowej w szpitalach prowincyonalnych to jak z doświadczenia przekonaliśmy się, dotąd żadnej nie było, a i rachunków prawie żadnych. Tak zwane zamknięcia rachunkowe, które przedkładają nam Komitety szpitalne, a sporządzane przez kasy szpitalne, były bardzo niedokładne, tak, że spisywaliśmy całe foliały, żądając wyjaśnień, uzupełnień i t. p., nim można było je zatwierdzić i na ich następnie podstawie ułożyć budżet, czy też obliczyć koszta utrzymania chorych, żywienia i wogóle gospodarki całej. Przekonaliśmy się, że rzeczywiście żadnych tam nie prowadzono rachunków prócz dzienników kasowych i to bardzo ogólnie. Książek żadnych, a nawet najważniejszy, tak zwany protokół stanu chorych, czyli księga dochodów, od szeregu lat nie był zamykany, tak, że szpitale zazwyczaj nie wiedziały nawet, co im się należy z tytułu kosztów bieżących, jak i w ogóle z tytułu niezrealizowanych należytości. Sądzę tedy, że dodanie Radcy Inspektorowi urzędnika rachunkowego administracyjnego byłoby bardzo pożądanem.

Na miejscu nawet nie mają sił odpowiednich, żeby te rzeczy prowadziły prawidłowo, a instrukcya dla rachunkowości i kasowości składa się ledwie z dwóch stron druku, zatem niedostateczna. Byłoby zatem wskazane, aby ustanowiono żywą instrukcyę w osobie urzędnika rachunkowego, któryby zestawiał zamknięcia rachunkowe, budżety i pouczał funkcyonaryuszów, jak mają sporządzać inwentarze i prowadzić inne zapiski i książki szpitalne. Jak już wspomniałem, do niedawna nie wiedziały szpitale, co im się należy z tytułu kosztów leczenia, bo nigdy te książki nie były nawet sumowane, a do zamknięć wstawiano jakieś fikcyjne należytości na podstawie taks wyprowadzone, a wszakże to jedyne źródło dochodów szpitalnych, które w należytej ewidencyi winny być prowadzone.

P. **Niedzielski.** Kolega mój odpowiedział już co do szpitali prowincyonalnych, ja jako referent szpitali krajowych, pozwolę sobie powiedzieć, że kontrola lekarska odbywa się w szpitalach krajowych za pośrednictwem inspektora jako fachowego lekarza, zaś administacyjna przez urzędników rachunkowych, których Wydział krajowy od czasu do czasu w razie potrzeby wysyła albo na szkontro niespodziewane, albo spodziewane w razie zmiany funkcyonaryusza starszego.

Każdy szpital nadto ma odrębnie wydaną instrukcyę. Muszę tu przyznać p. prof. Gluzińskiemu, że instrukcya służbowa w szpitalu lwowskim pochodzi z przed roku 1878, powód jednak, dla którego jej nie zmieniono, jest następujący: W r. 1890 zrobiliśmy wniosek do Wydziału krajowego, żeby zmienić tę instrukcyę, bo jest przestarzałą, mieliśmy w niej mnóstwo dopisków, niektóre rzeczy były niepraktyczne, a niektóre rozporządzenia wyszły z użycia i przyszły nowe. Wydział krajowy polecił wszystkim dyrekcyom szpitali, aby projekt instrukcyi ze swemi uwagami przedłożyły. Otóż co do Kulparkowa została instrukcya przedrukowaną w r. 1891, co do Krakowa w r. 1892, a co do szpitali prowincyonalnych w r. 1897.

Ponieważ już w r. 1878 kiełkowała myśl założenia fakultetu medycznego we Lwowie i klinik i w rozprawach sejmowych była o tem mowa, ówczesny Dyrektor szpitala i rządca wnieśli do Wydziału krajowego prośbę, żeby na razie nie zmieniać instrukcyi, bo niedługo ma się otworzyć fakultet medyczny i mają się budować kliniki, a nadto nie wiedzieć, jak się ułożą stosunki profesorów i kliniki do szpitala. Wydział krajowy przyjął to do wiadomości i dotąd niema instrukcyi, a obecny zarząd prosił, aby tej sprawy jeszcze nie poruszać, bo były tam jakieś dywersye między profesorami a stosunki klinik do profesorów jeszcze się nie utarły, więc p. Dyr. Starzewski prosił, aby zaczekać, aż się stosunki wyklarują. Z tych powodów instrukcya ta dotąd nie jest zmienioną.

Co do kontroli administracyjnej w szpitalach prowincyonalnych, to niestety jest ona zła, a że rachunkowość w tych szpitalach nie może być tak dokładną jak w krajowych, to każdy zrozumie. Do czasu, gdy rządcami byli tam mężczyźni, znachodzili się między nimi ludzie znający się na rachunkowości i była ona prawidłową, co do niektórych przynajmniej szpitali, potem, gdy się starsi pousuwali lub wymarli a drugich usunięto przy wprowadzeniu Sióstr Miłosierdzia, poka-

zało się, że te Siostry mają inne przeznaczenie jak na rachmistrzów.

Wprawdzie w szpitalach krajowych zdarzało mi się widzieć, że Siostry prowadziły magazyn tak porządnie że i mężczyzna na prowincyi lepiej nie prowadził, no ale być może, że tu miały one sposobność przyuczyć się od starszych, tymczasem na prowincyi kto je miał uczyć, bo przecież od lekarza nie można żądać, aby był fachowym administratorem. Wydział krajowy wprowadzając Siostry Miłosierdzia, miał przedewszystkiem na myśli, aby zajmowały się pielęgnacyą chorych, dozorem nad służbą i gospodarstwem, które ma być prowadzone przeważnie we własnym zarządzie.

Niestety włożono też na nie i część rachunkową tj. sporządzanie i prowadzenie rachunków. Siostry prowadzą wprawdzie rachunki w dobrej wierze, ale niestety nie stosują się do instrukcyi, tak, że każdy rachunek trzeba zwracać, uzupełniać i nazwać fałszywym, bo nie potrafią nawet na gotowych drukach powpisywać cyfr gdzie należy, tak, że widywałem uiszczenia zaległe jako bieżące lub odwrotnie, zaległości jako uiszczenia i t. p.

Jeżeli się takie przedłożenia dostają do władzy kontrolującej, trudno żądać, aby coś dobrego z tego można zestawić. Nieraz trzeba wysyłać kogoś z urzędników, a tu znów jest bieda, bo fachowych kolegów co do szpitali jest bardzo mało a młodsi panowie nie mają znów doświadczenia, a chociaż możnaby supponować, że jeśli który w biurze n. p. drogowem lub szupasowem dobrze prowadzi księgi, to i w szpitalnictwie to potrafi, to przecież niestety tak nie jest, bo ma ono odrębne szczegóły i rzeczy, tak że nie każdy z kolegów mimo najlepszej chęci da się użyć. Więc nie jest to tak łatwa rzecz, jak sądzi p. Dyrektor Ponikło, że Wydział krajowy ma armię fachowych urzędników i może pierwszego lepszego dodać inspektorowi do pomocy.

Ja jestem zdania, że tylko w ten sposób zapobiegnie się złemu, jeśli się utworzy osobną posadę administratora, takiego inspektora admistracyjnego, któryby był stale przydzielony inspektorowi, a który jest już ze szpitalnymi rachunkami i instrukcyami obznajomiony. Miałoby to bardzo dodatni skutek i poprawiłoby wiele rzeczy w administracyi szpitali.

P. **Starzewski.** Ad vocem p. rewidenta Niedzielskiego w sprawie nowej instrukcyi dla szpitala lwowskiego, przyznaję, że rzeczywiście pierwszym kawałkiem, który jako nowo mianowany dyrektor, do załatwienia na biurku zastałem, było wezwanie Wydziału krajowego do wypracowania projektu nowej instrukcyi dla szpitala lwowskiego. Odpowiedziałem wówczas, że nie jestem w stanie wezwaniu zadość uczynić, nie posiadając własnej wyrobionej na podstawie dłuższego doświadczenia zdobytej opinii w tej sprawie, a elaborat kompilacyjny, zebrany z obcych wzorów przy zielonym stoliku, którym jedynie w danej chwili mógłbym służyć, uważam za bezwartościowy; wreszcie prosiłem o rok zwłoki. Rok minął; nadszedł czas do przedłożenia nowej instrukcyi i znów muszę niestety powiedzieć, jak przed rokiem, że projektu na nową instrukcyę przedłożyć nie mogę. — Po pierwsze dlatego, że jeszcze brakuje dwu klinik i nie wiemy, na jakich zasadach będą unormawane stosunki administracyjne i lekarskie między nimi a szpitalem; powtóre dlatego, że w dzisiejszym stanie rzeczy instrukcya nie da się w ogóle wcale ułożyć. Wydział krajowy i Namiestnictwo stojąc na stanowisku umowy zawartej między Rządem a Krajem powiada: profesorowie kliniczni są równocześnie prymaryuszami szpitala podległymi dyrekcyi szpitala i mają się do przepisów obowiązujących w szpitalu stosować jako prymaryusze jednakże z uwzględnieniem „potrzeb nauki klinicznej".

Panowie profesorowie tego stanu rzeczy nie uznają. Rozmawiając np. z prof. Głuzińskim, także z innymi profesorami spotykałem się ze zdaniem takiem: my się za prymaryuszy nie uważamy, bo po pierwsze nie dostaliśmy nominacyi na prymaryuszów, powtóre nie złożyliśmy przyrzeczenia służbowego, po trzecie nie dostajemy żadnej pensyi jako prymaryusze wreszcie, równocześnie spełnianie funkcyi prymaryusza i profesora jest niemożliwe, gdyż wchodzi w kolizyę z obowiązkami i stanowiskiem profesora Uniwersytetu. Niemożliwem jest mieć równocześnie dwie różne Władze nad sobą. — Dalej — Panowie — pytyjskie zastrzeżenie umowy o przywileju celów nauki klinicznej jest tego rodzaju, że nie da się ująć w żaden paragraf i właściwie wszystkie paragrafy znosi, bo co może być potrzebne profesorowi do celów nauki klinicznej, może ocenić tylko sam profesor i nikt więcej — nawet pan minister oświaty. (Wesołość.) Jest to rzecz wyłącznie osobistego zapatrywania. Gdzie prawa nie dadzą się określić, należałoby znieść odpowiedzialność. Dyrektor, który niema sposobu i środków do wykonywania obowiązków powierzonych mu przez Wydział krajowy, który nie może nic polecić profesorom, nie może i nie powinien także za nic odpowiadać. Weźmy naprzykład budżet kliniczny. Sejm go uchwala, Wydział krajowy ma w granicach jego administrować klinikami, a dyrektor wypełnić to zadanie.

Tymczasem jeden z profesorów drogą codziennych asygnacyi na potrzeby „dla ce-

lów naukowych“ wyczerpie dajmynato w ciągu pół roku całoroczny kredyt. Jeśli dyrektor się nie zgodzi, będzie nieustanna scysya i kwestya kompetencyi, której nie ma kto roztrzygnąć, jeżeli się zgodzi, ponosi całą odpowiedzialność za fatalne następstwa takiej gospodarki dla funduszu krajowego.

Jasnem jest — Panowie — że przy takiej zasadzie, że profesor rządowy nie uznający władzy krajowej, ma przywilej według swego uznania, dysponować kredytem administrowanym przez kraj, a dyrektor krajowy nie mający władzy ma być za budżet odpowiedzialny, żadna instrukcya nie da się ułożyć i byłaby tylko wtedy możliwą, gdyby stosunki w ten sposób zostały zmienione, żeby Rząd zaliczkował kasie szpitalnej pieniądze na cele leczenia naukowego, a za wydatkowanie tych pieniędzy byli odpowiedzialni profesorowie Uniwersytetu. Dyrektor krajowy miałby tylko obowiązek kontrasygnować asygnaty profesorów i zawiadomić profesora, gdy jego kliniczna nadwyżka kosztów leczenia jest na wyczerpaniu i zawiadomić Rząd o potrzebie udzielenia nowej zaliczki. Przy dzisiejszej organizacyi, gdy Wydział krajowy podejmuje się administrować pieniądzmi przeznaczonymi na cele naukowe, a niema do tego odpowiedniej władzy, jest stanowisko dyrektora szpitala wprost niemożliwe, i otwarcie mówię, przeważnie nie mam możności tego wykonać, co Wydział krajowy odemnie żąda.

Drogą osobistego taktu, dobrych chęci, kompromisów, porozumienia, osobistych dobrych stosunków z profesorami, starałem się dotąd wszelkiemi siłami memu zadaniu zadość uczynić z tym większym trudem, że zastałem bynajmniej nie idealne stosunki i z jednej i z drugiej strony stawiano sprawę na ostrzu noża. — Zdaje mi się Panowie, że dość jasno i wyczerpująco uzasadniłem, dlaczego nie byłem i nie będę w możności w najbliższym czasie projektu nowej instrukcyi przedłożyć, więc kończę mój wywód i proszę o przyjęcie go do wiadomości.

P. **Mars**. Bardzo jestem Panom wdzięczny za wyświetlenie kwestyi administracyjnej.

Co po przedstawionej tu rachunkowości po szpitalach prowincyonalnych to taka rachunkowość jest naturalnie ciężarem i zamąceniem i tak jak brak rachunkowości prowadzi do strat, dlatego jestem zdania, że powinno tu się nietylko kontrolować, ale trzeba też pouczać, tak jak to się dzieje w towarzystwach zarobkowych, gdzie biorą się do rzeczy finansowych obywatele z różnych zawodów, a gdzie taki rewident, który ze związku przyjeżdża, jest zarazem instruktorem, zostaje kilka dni na miejscu i poucza tak, że potem rzecz dobrze idzie.

Co się tyczy jeszcze instrukcyi to kodyfikacya, ułożenie jej jest rzeczą fachowego zastanowienia się i biurokratycznej (w dobrem zrozumieniu) działalności. Ja przedstawiałem tylko ogólny pogląd na rzeczy i mam to przekonanie, że najszerszą instrukcyą jest żadna instrukcya. Owszem niech nie będzie żadnej instrukcyi.

P. Merunowicz wspominał tu o formularzach jako koniecznie potrzebnych. Otóż to jest to właśnie, czego ja żądam, że inspekcya powinna prowadzić się podług pewnego systemu, a taki protokół razem spisany wedle kwestyonaryusza zastępować może nawet instrukcyę.

Jestem zdania, że byłoby niedobrą rzeczą wprowadzenie żywiołu administracyjnego jako odrębnego czynnika, któryby nie szedł ręka w rękę z inspektorem szpitali, ale był urzędnikiem samodzielnym, któryby jechał n. p. do zachodniej Galicyi podczas gdy lekarz inspektor jedzie do wschodniej. Ten kierunek byłby niedobry, boby zachodziła kolizya, którą na innym punkcie wykazywał p. Starzewski.

To co na małą skalę istnieje między szpitalem a klinikami, toby się działo w szerszych rozmiarach między administracyą rachunkową a kwestyą sanitarno — lekarską. Jestem tedy ściśle za tem, że powinien być czynnik administracyjny znający dobrze stosunki we wszystkich szpitalach, ich rozwój i warunki finansowe, któryby mógł działać i urzędować równocześnie i razem z inspektorem szpitali, któremuby był podległy i był jego podporą.

P. **Gluziński**. Konstatuję, że wszyscy zgadzają się na to, żeby przedewszystkiem dać inspektorowi szpitali możność rzeczywistego kontrolowania szpitali i żeby ten pauszal był taki, żeby był w stanie kontrolować. Co do instrukcyi samej jestem również zdania, że instrukcyę stanowią przedewszystkiem ludzie i gdyby była ona nawet na 10 arkuszach spisana, będzie złą, jeżeli człowiek, który ją ma wykonywać, nie będzie się poczuwać do obowiązków. Dalej, aby inspektor sanitarny miał możność kontrolowania szpitali krajowych, potrzeba aby z nim razem była fachowa siła administracyjna, któraby wszędzie jedność w budżetowaniu zaprowadziła. Podnoszę wreszcie jeszcze raz dalszą myśl, ażeby przecież była w Departamencie V. druga siła fachowa lekarska.

Jeżeli inspekcya lekarska ma być dokładna, to trzeba użyć ze trzy dni na każdy szpital, to znaczy 100 dni prawie, czyli jedna trzecia część roku upłynęłaby na jednorazową inspekcyę, nie mówiąc już o tem, że

chciałbym, aby to się odbywało dwa razy do roku, a wtedy tego inspektora przez pół roku nie będzie w biurze i sprawy będą zalegały, które z natury rzeczy powinny być szybko załatwiane.

Z tych powodów koniecznie trzeba drugiej fachowej siły w biurze, któraby wtedy, gdy inspektor jest w podróży, sprawy te załatwiała i była do pomocy dodaną Departamentowi piątemu.

P. **Kozłowski.** Do pewnego stopnia podzielam sceptycyzm poprzednich mowców co do instrukcyi. Najlepszą instrukcyą jest człowiek, a gdzie człowiek nieudolny, tam najlepsza instrukcya nie zastąpi samodzielnej pracy. Mimo to uznaję potrzebę wypracowania instrukcyi dlatego, że dla tych, którzy do jakiegoś biura wstępują, instrukcya jest wskazówką co do tego, czego od nich wymagać się będzie. Tam, gdzie maszyna nie jest wielką i gdzie ten, który nią kieruje, jest w stanie zwrócić uwagę podwładnego urzędnika na wszystkie szczegóły, które ten urzędnik ma załatwić, tam bez instrukcyi można się obejść, ale tam, gdzie maszyna jest tak rozgałęziona jak szpitale prowincyonalne, tam uważam wypracowanie instrukcyi za potrzebne.

Uważam też za potrzebne wykształcenie zakonnic, które prowadzą rachunki, w tym kierunku, potem trzebaby wypracować pewien rodzaj instrukcyi nie w paragrafach, ale popularny podręcznik rachunkowości szpitalnej, jak najbardziej przystępny dla ogółu, z któregoby mogły zobaczyć, co gdzie należy zapisać, wreszcie trzebaby wprowadzić jednolite formularze i księgi, o ile być może jak najprostsze i najbardziej przejrzyste.

Nie byłbym również za tem, aby inspektor sanitarny i administracyjny jeździli każdy z osobna, bo toby wprowadziło pewien dualizm i nie wiedzianoby, kogo słuchać. Daleko jednak prostszą myślą byłoby, aby inspektorowi szpitalnemu dać stałą rachunkową siłę do pomocy, stałą w tem znaczeniu, żeby to nie był urzędnik, który dziś robi rachunki stypendyów, a jutro kółek rolniczych, lecz taki, który się odda wyłącznie rachunkom szpitalnym, bo jeśli się jakąś buchalteryę kontroluję, to trzeba znać przedmiot, do którego się buchalterya odnosi. Urzędnik taki musiałby się przeto pod ręką inspektora szpitali wyrobić.

Co się tyczy referenta administracyjnego, to zdaje mi się nie potrzeba posady zupełnie równorzędnej. Tu jest potrzebna pewna pomoc i wyręczenie, bo ostatecznie inspektor szpitali może dać, wyjeżdżając wskazówki, które ten urzędnik pomocniczy może wykonać.

Muszę powiedzieć, że jestto przedmiot, który potrzebuje sanacyi, bo jedną z najciemniejszych stron administracyi szpitali, zwłaszcza prowincyonalnych, jest rachunkowość i na ten punkt należałoby skupić całą uwagę, żeby z tego chaosu wybrnąć, a przedewszystkiem z tych długów, które są dowodem nieporządku, a które administracyi szpitalnej niestety zaszczytu nie przynoszą.

P. **Ponikło.** Zgadzam się na wszystko, co powiedział tu p. Kozłowski, najzupełniej i tak też i ja sobie przedstawiałem ten dualizm i powiem na podstawie doświadczenia, że to byłoby niedobrze, bo administracya ze stroną lekarską musi być ściśle zespoloną. Taki inspektor będzie to światły człowiek, on na tem będzie się rozumiał, on rozpatrzy się w gospodarce, a urzędnik rachunkowy mu to wykaże i wyrachuje. Stoję więc na stanowisku p. Kozłowskiego zupełnie.

P. **Kohlberger.** Mówiłem o tej sprawie z wielu interesowanymi i wszyscy byli przeciw temu, żeby ustanowić drugą jakąś siłę kontrolującą szpitale, albowiem zawsze pewna jest sprzeczność między czynnościami czysto sanitarnemi a czysto administracyjnemi, podczas gdy obie te czynności powinny się razem z sobą zespalać.

Kierownicy większych szpitali wiedzą, że są rzeczy, które nie dadzą się rozdzielić na administracyjne i lekarskie czynności, więc tworzenie odrębne siły administracyjnej byłoby niewłaściwem. Stworzenie pomocniczej siły jest dobre i niezbędnie potrzebne, ale potrzebnem też jest w Wydziale krajowym zwiększenie w ogólności sił lekarskich, bo prócz czynności czysto inspekcyjnej szpitali, są czynności kancelaryjne bieżące, które ciągle muszą być załatwiane, a niektóre nie cierpią zwłoki, gdy tymczasem inspekcye wymagają bardzo częstej nieobecności inspektora.

Otóż słusznie p. prof. Gluziński powiedział, że potrzebaby takiej siły lekarskiej w rodzaju referenta. Byłoby tedy pożądanem, aby w randze Radcy Wydziału krajowego była taka stała siła referenta sanitarnego do spraw czysto lekarskich, któraby była kierownikiem kancelaryi względnie Departamentu V-go i przydzielała czynności różnym urzędnikom, a miała do pomocy lekarza, któryby miał tytuł inspektora, a sam ten radca, względnie referent, byłby starszym inspektorem, żeby mógł wysłać go do mniejszych szpitali albo po rewizyach, tak, że sam wyjechałby parę razy do roku, a tamtego wysyłałby co miesiąca. Równocześnie należałoby dodać do pomocy siłę taką administracyjno-rachunkową. W ten sposób potrzebne byłyby trzy siły w ogóle razem działające, tj. stały referent sanitarny, inspektor

szpitali z pomocą urzędnika administracyjno-rachunkowego.

P. **Gluziński.** Aby mnie mylnie nie zrozumiano, kategorycznie oświadczam, że inaczej też nie myślałem, jak, żeby kontrola była w ręku inspektora szpitali, a jeżeli mówiłem o osobie, ze strony administracyi, to inaczej nie rozumiałem, jak tylko taką, któraby jeździła tylko razem z inspektorem. Inaczej sobie tej kontroli nie wyobrażam.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Oddział rachunkowy jest tak zorganizowany, że dla specyalnych Departamentów są specyalni referenci a pp. Holuka i Niedzielski załatwiają tylko sprawy sanitarno-rachunkowe.

Ja zrozumiałem intencye Panów, tak, że chcielibyście, aby był specyalny rachunkowy urzędnik w tych sprawach versatus, któryby jeździł na kontrolę administracyjną razem z inspektorem i uzupełnił fachową lekarską kontrolę administracyjną: (Głosy: tak jest).

P. **Mars.** Jeszcze jedną uwagę pozwolę sobie uczynić. Są niektóre kwestye w szpitalnictwie specyalne zawodowe, co do których nie można żądać od inspektora, żeby się na nich zupełnie rozumiał, które zatem wymagają koniecznie ściśle naukowej siły. Z tego powodu jestem zdania, ze powinna być jeszcze jedna kontrola w szpitalnictwie krajowem i to kontrola, któraby była bardzo mało kosztowną, której dotąd nie używano, a która mogłaby się odbywać z wielką korzyścią. Może się zdarzyć np. że jeden lekarz lub drugi zaniedbuje się w pewnym kierunku albo lekko rzecz jakąś traktuje. Otóż mógłby Wydział krajowy od czasu do czasu w takich razach, gdzieby się wyłoniła kwestya specyalna jak np. dotycząca syfilis lub jakaś kwestya chirurgiczna, używać sił, które ma do dyspozyci w prymaryuszach wielkich miast w Krakowie i Lwowie. Tych sił specyalnych należałoby używać do nadzoru względnie kontroli części sanitarno naukowo szpitalnej. Taki nadzór miałby ogromne znaczenie moralne, wpływałby dodatnio na podniesienie poziomu, znaczenia szpitali w stosunku do wysokości, na jakiej dziś nauka stoi. Tego żąda opinia publiczna.

Słyszałem od obywateli wiejskich, że nadzór nad szpitalami, o którymby w kraju wiedziano, budziłby zaufanie do naszych zakładów krajowych już przezto, żeby widziano, że się rzecz kontroluje i bada, czy wszystko jest tak, jak być powinno.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Ponieważ ta kwestya nie była jeszcze dyskutowaną, więc pytam Panów, czy kto życzy sobie głosu? (Nikt). Ponieważ nikt głosu nie zabiera, przeto dyskusya nad III. grupą pytań kwestyonaryusza jest zamkniętą. Przystępujemy do IV. grupy pytań: Zarząd funduszami na cele zdrowotne. Punkt pierwszy brzmi: „Czy zasada, iż każdy szpital utrzymuje się z taks leczenia okazała się praktyczną — ewentualnie czy nie na lażałoby wprowadzić ulepszeń w dotychczasowem systemie“.

Punkt ten był poniekąd omawiany przy pierwszem pytaniu i do pewnego stopnia panowie wskazywaliście na to, że jeden z braków szpitali polega na tem, że ustawa uznała szpitale za samoistne utrzymujące się z własnych dochodów.

P. **Mars.** Ja myślę, że ten punkt alboby trzeba przedyskutować obszernie, albo wcale nie. Jeśli panowie na to się godzą, że dzisiejsze stosunki co do obliczania kosztów leczenia, że zasada, według której szpital utrzymuje się sam z taks za leczenie, że obecny system gospodarki szpitalnej jest zły i wymaga naprawy, to sądzę, dalszej dyskusyi nie potrzeba. Jeśli jednak Panowie nie są tego zdania, to ja mam w zapasie materyał, za pomocą którego, mógłbym wykazać, na jakiej podstawie można powiedzieć, że dzisiejszy system jest błędny. Sądzę jednak, że wobec tego, że już taką kolubrynę wyciągnięto jak kwestyę biernych długów szpitalnych i nieporządków w administracyi, podawanie jeszcze innych argumentów jest zbyteczne.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Nie mógłbym uważać tego, jako wynik objawianych opinii w ciąguobrad ankiety, jakoby zasada, która jest wypowiedziana w ustawie z 1897 roku została uznana przez ankietę za fałszywą. Tegobym nie mógł skonstatować, że taki był wynik dotychczasowych obrad.

Było wypowiedziane zdanie — zwłaszcza wypowiedział je p. Jabłoński, że szpitale powinnyby być konsekwentnie do wyników, jakie przedstawiają, uznane za zakłady krajowe i tak jak zakłady krajowe traktowane, coby prowadziło do tego, że ankieta miałaby doradzać Wydziałowi krajowemu, aby poszedł ze zmianą ustawy do Sejmu.

Tego rodzaju opinia była wprawdzie wypowiedzianą, jednak ja nie zauważałem, żeby znalazła szerszy odzew wśród obrad ankiety, przeciwnie słyszałem głosy, które wyraziły wątpliwości, czyby to było dobre, nie mogę więc skonstatować, żeby doszło do tego, co mówi p. Mars, że zasada, iż szpital ma się z własnych taks leczenia utrzymywać, została u-

znaną za błędną. Wobec tego, poddam tę sprawę pod dyskusyę, ale ponieważ pora jest spóźnioną, przeto odraczam posiedzenie na dziś popołudniu na godzinę czwartą.

(Koniec posiedzenia o godzinie 1. min. 25. z południa).

Posiedzenie w dniu 4. grudnia 1902 popołudniu.

(Początek o godzinie 4. popołudniu).

Przewodniczący Członek Wydziału kraj. p. **Onyszkiewicz.** Przed przystąpieniem do porządku dziennego udzielam głosu p Marsowi.

P. **Mars.** Co do kwestyi długów tak zwanych biernych, o których była mowa z mej strony, padło ocenienie ich na 3,000.000 K. Otóż oświadczam, że zupełnie w dobrej wierze powtórzyłem to, co słyszałem o tych biernych zaległościach (np. p. Dyrektor Starzewski mówił, że w szpitalu tarnowskim zastał dług 12.000 zł. za bułki) i wcale się przy tej cyfrze nie upieram. Może być, że ta cyfra jest za wysoką, jabym pragnął, aby była zredukowaną do zera lub była bardzo małą. Jeżeli się pokaże, że jest ona małą, to przepraszam, że Panów mimowolnie w błąd wprowadziłem, uczyniłem to jednak w najlepszej wierze na podstawie informacyi.

P. **Kraiński.** Mnie się również zdaje, że podana tu cyfra długów jest za wysoką. Ja mam tylko doświadczenie co do szpitala sokalskiego i powiem, że przed przystąpieniem do budowy mieliśmy w zapasie 16.000 K. oszczędności, które za zezwoleniem Wydziału krajowego i uchwałą Sejmu zostały zużyte do budowy nowego gmachu. Od tego czasu pogorszył się stan finansowy i są pewne niedobory ale pochodzi to stąd, że potrzeba było sprawienia inwentarza, który to wydatek nie był przewidziany, tj. na wydatek na urządzenie sal operacyjnych, łóżek, pościeli za mało przewidziano a w szpitalu podniosła się cyfra łóżek z 40 na 90. Z tego więc ten niedobór wyniknął. Faktycznie jednak wynosi ten niedobór około 4.000 K., które szpital po otrzymaniu zaliczki z końcem kwartału wyrówna całkowicie. Takich zaległości, aby dopiero w pół roku później były płacone, niema. Czy w innych szpitalach tak jest, oczywiście nie wiem.

P. **Holuka.** W sprawozdaniach za ubiegłe lata Wysokiemu Sejmowi przekładanych nie był dotąd wykazywany stan czynny i bierny. Obecnie do świeżego sprawozdania jeszcze nie ukończonego wciągnęliśmy te rubryki, aby Sejmowi wykazać, jaki jest właściwy stan czynny i bierny. Cyfry z 25 szpitali mam pod ręką, i pozwolą Panowie, że je odczytam. Dowodzą one zarazem, że niema tu nawet mowy o 3,000.000 K. długów. I tak stan bierny wynosił z końcem roku 1901:

w Białej	9.216	K.
„ Bochni	10.503	„
„ Brodach	6.728	„
„ Brzeżanach	408	„
„ Drohobyczu	2.203	„
„ Gorlicach	8.229	„
„ Husiatynie	5.563	„
„ Jaśle	4.477	„
„ Kołomyi	10	„
„ Krośnie	4.765	„
„ Lubaczowie	2 538	„
„ Podhajcach	23.395	„
(tu jest pożyczka na budowę osobnego pawilonu)		
w Przemyślu	11.349	„
„ Przemyślanach	21.853	„
(tu są pożyczki na budowy)		
w Rzeszowie	31.846	„
„ Samborze	68.250	„
(tu są większe pożyczki na budowę)		
w Sanoku	23.169	„
„ Sokalu	47.759	„
„ Stanisławowie	4.021	„
„ Tarnowie	46.565	„
„ Wadowicach	54.337	„
„ Zaleszczykach	751	„
„ Złoczowie	2.576	„
„ Żółkwi	24.813	„
„ Żywcu	1.414	„

Sumie stanu biernego odpowiada w zupełności suma stanu czynnego w zaległych kosztach leczenia z końcem roku nie zrealizowanych i w innych należytościach. Sumy ogólnej nie mamy, bo jeszcze reszta szpitali nie przedłożyła zamknięć rachunkowych, lub też nie zostały one jeszcze zatwierdzone.

P. **Starzewski.** Pan Mars wspominał tu o mojem wczorajszem powiedzeniu, iż w chwili objęcia przezemnie szpitala w Tarnowie, zastałem dług 12.000 zł. za niezapłacone bułki. Jakkolwiek wprawdzie oficyalnie tego nie mówiłem, tylko wtrąciłem mimochodem, chcę jednak dzisiaj rzecz ze względu na ogólniejsze znaczenie sprawy wyjaśnić. Rzeczywiście obejmując szpital tarnowski, zastałem 10—12.000 zł. należytości niezapłaconych, przedewszystkiem, za żywność, mianowicie za najważniejsze pozycye: mięso, bułki i chleb.

Zkąd to powstało? Dlaczego muszą powstawać w szpitalach prowincyolnalnych także zaległości i w ogóle, jaką kwotę mogą one wynosić? postaram się Panom wyjaśnić.

Szpital żywi i utrzymuje chorych efektywnie. To znaczy: tyle dni leczenia musi zapłacić, ile ich miał faktycznie, zaś dochody są względne i zależą od różnych czynników, jak kancelarya szpitalna, urzędy gminne, Starostwa, Namiestnictwo, Wydział krajowy i t. d. Ponieważ wszystkie te czynniki są znów niezależne od kancelaryi szpitalnej i funkcyonują przeważnie opieszale, więc dochody szpitali są prawie zawsze faktycznie mniejsze, niż rozchody czyli, że każdy prowincyonalny szpital, wydatkując prawidłowo według ilości dni leczenia i budżetu, kończy rok deficytem. Najlepszym dowodem na to jest zadłużenie szpitali prowincyonalnych, wzrastające z roku na rok, mimo, że ich budżety przekroczeń we wydatkach nie wykazują i to, że cyfra długów odpowiada mniej więcej zaległej sumie dochodów za koszta leczenia.

Tyle, ile szpitale nie zdołały ściągnąć za koszta leczenia, a musiały wydać według ilości dni leczenia, pomnożonej przez taksę, tyle muszą mieć długów, czyli, że jak długo nie zostanie rozdzielona sprawa ściągania kosztów leczenia od utrzymania szpitali, a dochody szpitali będą zależeć od lepszego, lub gorszego funkcyonowania kancelaryi szpitalnej, tak długo szpitale prowincyonalne długi takie robić będą musiały.

Jedynem wyjściem z tej smutnej sytuacyi jest, albo myśl podniesiona przez p. Jabłońskiego ukrajowienia szpitali, albo, żeby fundusz krajowy szpitalom prowincyonalnym w formie zaliczek, lub dotacyi płatnych z góry kwartalnie, lub półrocznie, otworzył kredyt w wysokości preliminowanych wydatków w budżecie przez Wydział krajowy zatwierdzonym. — W ten sposób szpitalom prowincyonalnym umożliwiłoby się także stworzenie funduszów zapasowych tak niezbędnie potrzebnych na wypadek, gdyby więcej było dni leczenia w roku niż preliminowano i uwolniło je raz na zawsze od lichwiarskich długów. —

P. **Stella-Sawicki.** Przeglądając moje notatki, widzę, że ośm szpitali jest takich, które długów nie mają, owszem posiadają nawet niewielki zapas rezerwowy, którego używają na regulowanie gospodarstwa. Co się tyczy szpitali innych, to kredytu idącego w tysiące nie mają, owszem, jak tylko zadłużą się na kilkaset złr., wierzyciele zwykle udają się ze skargą do Wydziału krajowego, który w tych razach, po zasięgnięciu opinii Oddziału rachunkowego, udziela szpitalom zaliczki, jakie uważa za stosowne. Tych zaliczek w ostatnich czasach było 56.878 koron. Choćby zaliczki te doszły i do 80.000 koron, to jeszcze nie jest to dowodem złego gospodarstwa, a jedynie zbyt niskiej taksy i wielkich zaległości kosztów leczenia, które jak powiedziałem, wynoszą zwyż 433 tysięcy koron.

P. **Holuka.** Cyfra ogólna długów szpitali prowincyonalnych wynosi mniej więcej około 416.749 koron, prócz szpitali w Nowym Sączu, Śniatynie, Stryju i Tarnopolu, z których dotąd zamknięć jeszcze niema. To są wszystkie długi w ogóle.

(P. Mars: a zaległości czynne?)

Tych nie mam jeszcze sumowanych.

P. **Merunowicz.** Te wynoszą 433.280 koron.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Więc mniej więcej się równoważą, z czego wypadałoby, że długów niema żadnych.

P. **Mars.** Życzyłbym sobie, aby tak było.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Po tych wyjaśnieniach przystępujemy do dalszych obrad nad punktem pierwszym IV. grupy pytań kwestyonaryusza.

Głos ma p. Niedzielski.

P. **Niedzielski.** Od niepamiętnych czasów dotąd i u nas i za granicą, przyjętą jest zasada, że szpitale utrzymują się same. Tam, gdzie dochody i kapitały są takie, że wystarczają na utrzymanie chorych, tam taksa leczenia może być inaczej liczoną. U nas prócz krakowskiego szpitala, który ma majątek zarodowy dość znaczny, inne szpitale nie mają żadnych dochodów, albo bardzo małe.

Naturalnie wydatki muszą być pokryte i że szpital, chcąc koszta pokryć, powinien mieć taksę w takiej wysokości, aby wydatki mogły być pokryte. To co do zasady.

Co do sposobu obliczania taks, to on nie zależy od nas. Jest rozporządzenie ministeryalne z r. 1857, które do dziś obowiązuje, gdzie najdokładniej jest powiedziane, w jaki sposób ma być taksa obliczana, co się ma potrącać, jakie dochody własne szpitali mogą być potrącane i w jaki sposób — i my od tej zasady nie odstępujemy. Jest tam jednak jeden punkt, który gdybyśmy chcieli uwzględnić, to rzeczywiście szpitale prowincyonalne nie byłyby w takich kłopotach finansowych, jak obecnie, bo jest w tem rozporządzeniu ministeryalnem przewidziane, że każdemu szpitalowi wolno o centa lub najwyżej o półtora wyższą taksę ponad te wydatki ustanowić. Ten cent mógłby stanowić wielką różnicę na 50 lub 60 tysięcy dni

leczenia i mógłby być tym funduszem rezerwowym, któregobyśmy tak pragnęli.

My, jako organ rachunkowy, nieraz proponowaliśmy wyższą taksę, ale ponieważ szedł na nas nacisk z góry, aby ile możności wszędzie oszczędzać, więc musieliśmy się mu poddać. Jabym bardzo położył na sercu Wydziałowi krajowemu, aby dla poprawy finansowych stosunków szpitali prowincyonalnych w przyszłości można przy obliczaniu taks, pójść o centa albo i więcej wyżej. Sądzę, że tu żadne Ministerstwo nie stawiałoby przeszkód, bo przecież to byłby wydatek z kieszeni Wydziału krajowego.

Co do tego, aby kraj popłacił wszystkie długi, jak tu sobie życzono, to nie wiem, czy Wydział krajowy mógłby i chciał taką ofiarę ponieść.

P. **Mars.** Mnie nie idzie o sposób obliczania taks, tylko o to, czy zasada, którą się kierują wszystkie szpitale, jest słuszną. Już p. Jabłoński powiedział wczoraj, że ta zasada utrzymywania szpitali z taks, które one zarabiają, nie jest słuszną i z tego powodu podnoszono tu, że byłoby najwłaściwiej, żeby kraj powiedział, że on utrzymuje szpitale, żeby płacił szpitalowi to, co mu się należy.

Ja nie idę tak daleko jak p. Jabłoński, bo to mogłoby pociągnąć na razie nieobliczalne wydatki, bo ostatecznie wolno jest szpitalowi samemu utrzymywać się na pewnej stopie, ale kraj już dla honoru domu musiałby je na wyższej stopie utrzymać. Zatem nie byłbym za tak radykalnym środkiem, mnie tylko chodzi o to, że w dzisiejszym sposobie postępowania są wadliwości, co wszyscy przyznają i aby je poprawić, możnaby tu zaradzić tak, jak proponuje p. Niedzielski, żeby dać o tego centa wyżej.

P. Starzewski powiada: niech będą zaliczki; tak samo proponują, zdaje mi się, pp. Jasiński i Ponikło, żeby były zaliczki, żeby była jakaś kasa, któraby mogła funduszami dysponować, ja idę dalej; mnie się rozchodzi o system i sądzę, że możeby się dały porobić pewne poprawki w systemie samym.

Idzie nam o oszczędności, pytam się więc, jak oszczędzać? Otóż ja widzę oszczędność w tem, żeby w szpitalu była mniejsza ilość dni leczenia, żeby nie pomieszczano w szpitalach włóczęgów, żeby chorzy nie byli przetrzymywani. W tem widzę kolosalną sumę, którąbyśmy mogli amortyzować niewiem jakie inwestycye dla szpitalnictwa.

Idąc za tą myślą, muszę powiedzieć, na co wszyscy się zresztą zgadzają, że system dzisiejszy — polegający na rozumowaniu, że jeżeli mamy więcej dni leczenia, to mają szpitale więcej dochodu i lepiej je utrzymują, że ten system jest zły. Jest to system wytwarzający stosunki nierównomierne, w każdym szpitalu dzieje się inaczej, system ten prowadzi do tego, że objawia się dążność u lekarzy i Sióstr Miłosierdzia do przetrzymywania chorych, system ten wreszcie ułatwia włóczęgom i kalekom wstęp do szpitali.

Należałoby stworzyć takie stosunki, że by zapełnianie szpitala i przetrzymywanie chorych nie leżało w interesie szpitala, żeby chorzy byli zawczasu rekonwaleskowani, żeby chorzy nie czekali dłuższy czas na operacyę, jak to się niejednokrotnie zdarza, żeby w tym kierunku położono pewnego rodzaju przymus na szpitale, a dałoby się to może uzyskać (nie wiem, o ileby to było do przeprowadzenia, bo nie jestem prawnikiem ani buchalterem) n. p. przez progresyjne taksy. Możnaby powiedzieć, że do 40 dni pobytu chorego płaci się taką a taką taksę, a jeśli chory pozostaje ponad 40 dni, płaci się taksę niższą. Toby był niewątpliwie hamulec w przetrzymywaniu chorych. Dalej mogłyby być taksy progresyjne jeszcze w innym kierunku, tak, że np. szpital, który ma małą liczbę łóżek, ma taksę wyższą a szpital o większej liczbie lóżek taksę niższą. (P. Niedzielski: i tak jest).

Dalej możnaby wpłynąć na samą taksę. Rozmawiałem w tym kierunku z kolegami i mam nawet od jednego, dziś już nieżyjącego a praktycznego człowieka (Dra Kąkolniaka), elaborat, w którym proponuje (na co się, nawiasem mówiąc, nie zgadzam), aby wyznaczyć ryczałt dla pojedynczego chorego, bez względu na ilość dni leczenia i tym sposobem zmusić szpitale, by chorych nie przetrzymywały. Czyniąc podobne zmiany w dzisiejszym systemie, możnaby porobić bardzo znaczne oszczędności.

Ponieważ sądzę, że dzisiejszy system jest wadliwy, dlatego przytoczyłem dla przykładu sposoby zaradzenia złemu, nad którymi należałoby się zastanowić, ponadto zauważę tylko, że uregulowanie stosunków przynajmniej w ten sposób, aby mogły być udzielane szpitalom odpowiednie zaliczki, należy dziś już do konieczności. Zmiana dzisiejszego systemu odnosić się może tylko do szpitali prowincyonalnych, w Krakowie i we Lwowie szpitale są administrowane inaczej, przy pomocy dotacyi, więc tu jest już rzecz przeprowadzona.

Powtarzam, że za tak radykalnym sposobem, jak p. Jabłoński, nie jestem, chciałbym tylko pewnych przemian poważniejszych w systemie dzisiejszym. Za ryczałtowaniem również nie jestem, ale przemawiam za pro-

gresyjnemi taksami, bo to byłby środek stanowczy.

P. **Kozłowski.** Niech mi wolno będzie zaznaczyć, że nie widzę przyczyny złego w systemie samym, ale w wykonaniu systemu i zdaje mi się, że w ramach obecnego systemu możnaby doprowadzić do pewnego porządku w szpitalach, gdyby rachunkowość była dobrze urządzoną i gdyby taksy leczenia były na rzeczywistych nie fikcyjnych podstawach obliczane.

Teraz godzi się zapytać, coby nastąpiło, gdyby system ten znieść i zastąpić go innym. Oto nastąpiłoby poprostu ukrajowienie szpitali, zcentralizowanie kontroli, pozbawienie udziału czynników miejscowych, przecięcie wszystkich węzłów, które wiążą szpitale z administracyą komunalną, dalej zwolnienie zupełnie gmin, które z tych szpitali przedewszystkiem korzystają, od obowiązków dla tych szpitali i włożenie wszystkich obowiązków na barki kraju.

Mówicie Panowie, że teraz jest pokusa do przetrzymywania chorych. Zapewne, ta pokusa jest, ale przy dobrej administracyi, która szanuje grosz publiczny, zdaje mi się, że jej być nie powinno. Gdyby kraj przyjął na siebie wszystkie obowiązki a gminy miały tylko korzyści bez obowiązków, wówczas byłaby pokusa do nadmiernego powiększania wydatków, ciągły prąd do budowy szpitali niewątpliwie pożytecznych, ale wykonanych w sposób tak drogi, że kraj w obecnem położeniu funduszu krajowego nie mógłby wynikłym z ich powodu ciężarom podołać, prąd do inwestycyi, które przechodzą nietylko możność kraju, ale i niezbędną potrzebę. Jabym bardzo cieszył się z tego, gdybyśmy mieli takie szpitale, jak angielskie, ale na to nas nie stać. Potem byłaby wielka trudność w administracyi, jeżeliby kontrola spoczywała tylko w siłach Wydziału krajowego samego, bo wtedy nie możnaby mówić o jednym lub dwu inspektorach, ale trzebaby cały korpus inspektorów do tego tworzyć.

Co do mniejszych taks leczenia dla chorych wyleczonych, których gminy nie odbierają, albo dla rekonwalestów, to sądzę, że jeżeli chorego przetrzymują w szpitalu z winy szpitala, trzebaby Dyrektora i prymaryusza szpitala pociągnąć do odpowiedzialności, trzeba mu to wytknąć, jeżeli jednak przetrzymanie w szpitalu wynika z winy stosunków, ze względu na zdrowie chorego, to byłoby niesprawiedliwością szpital za to krzywdzić i dawać mu niższą taksę zamiast wrócić mu to, co na tego chorego rzeczywiście wydał.

Pragnąłbym, aby taksa leczenia, to był zwrot wydatku z jednej kieszeni do drugiej, żeby jedna strona nie spekulowała bądźto na usprawiedliwione oszczędności albo na wydatki nieusprawiedliwione z drugiej strony, a swoją drogą nie można żądać, aby w tych wypadkach, gdzie przetrzymywanie chorego wynika z niezbędnej potrzeby, żeby szpital ze swego dokładał. Zkąd zresztą dołoży? jak mu kraj wydatku nie zwróci, gdzie jest źródło do pokrycia tego deficytu? Zdaje mi się, że za tamtych chorych więcej porachuje i całą taksę podwyższy i przez to rachunek się wyrówna, a więc nie kijem to pałką, ale kraj zawsze zapłaci.

Z tych powodów jestem za zatrzymaniem dotychczasowego systemu, ale żeby pod tym warunkiem zaprowadzić większą systematyczność w rachunkach i bardzo krytycznie badać podstawy, na których taksa leczenia się opiera.

P. **Trzecieski.** Pan Niedzielski powiedział tu, że taksa niższa według mniemania Wydziału krajowego jest oszczędnością. To było prawdą do czasu uchwalenia ustawy szpitalnej.

Dawniej kraj stawiał szpitalom ukrytym sposobem taksę i wtedy taksa wysoka była rozrzutnością a niska oszczędnością, z chwilą jednak gdy ustawa szpitalna zniosła ukryte stawianie taksy, rzecz się zupełnie obróciła i taksa niska obliczona niedokładnie, nie ściśle według rozporządzenia ministeryalnego z roku 1854 jest zbytnim wydatkiem a taksa wysoka t. z. obrachowana ściśle z funduszem rezerwowym jak być powinno według rozporządzenia ministeryalnego, jest oszczędnością dlatego, bo według tej taksy płacą nam obcokrajowcy. Dziś niska taksa jest po prostu prezentem oddawanym innym krajom koronnym i samopłacącym, prezentem kraju, dawanym niesłusznie tym, którzy mogą płacić. Ta rzecz tedy powinna się zmienić.

Drugą zmianę wprowadza wniosek p. Starzewskiego przez ustanowienie czwartej klasy.

Jako trzecią poprawkę ewentualną, uważam wprowadzenie zaliczek wystarczających tak, żeby nigdy nie było kłopotu z chwilowem gospodarstwem.

Kto zna trochę to gospodarstwo, ten wie, że w niektórych szpitalach niewiadomo, co się dzieje. Przecież niedawno szpital w Żółkwi telegraficznie żądał pieniędzy a przecież szpital utrzymywany w $^9/_{10}$ częściach z funduszów krajowych nie powinien być w kłopotach finansowych.

Zdaje mi się, że te trzy środki wystarczą i systemu zmieniać na razie nie potrzeba.

P. **Merunowicz.** Ja też jestem zdania, że nie w systemie leży wada, bo rozporządzenie ministeryalne z roku 1857 jest barbardzo dobre i nigdzie w innych krajach nie spotkało się z ujemną krytyką, a jeżeli u nas nie doprowadziło do dobrych wyników, to dlatego, że podstawa do obliczania taks była zupełnie chwiejną a właściwie jej nie było. Wiem to z tego, że jak Wydział krajowy przysłał do Namiestnictwa taksę do zatwierdzenia, to my zatwierdziliśmy — otwarcie powiem — tylko na wiarę Wydziału krajowego, nie dlatego, żeśmy z tych rachunków mieli przeświadczenie, że ta taksa jest wystarczającą, lub za wysoką albo za niską, zupełnie normalną nigdy, bo w zamknięciach rachunkowych nigdzie nie było powiedziane, jakie są zaległości czynne, jakie bierne, czy szpital ma jakie oszczędności czy nie. Jeżeli p. Dyr. Starzewski powiada, że objąwszy szpital tarnowski zapłacił 12.000 zł. za żywność, to znów nie zapłacił za bieżące wydatki, więc z tego nie można wnosić o rzeczywistych wydatkach w ciągu roku.

Rozporządzenie ministeryalne mówi, że ma się wziąć cyfry z ostatnich trzech lat przed rokiem, w którym się oznacza taksę i z tej przeciętnej cyfry wydatków podzieliwszy przez ilość dni leczenia, powinno się obliczyć taksę ale powiada ono, że jeżeliby w którym roku była drożyzna i spowodowała wyższe wydatki, albo gdyby były inne nadzwyczajne okoliczności, które wpłynęły na powiększenie dochodów lub wydatków, żeby ten rok wyłączyć z obliczenia przeciętnego, więc jeżeli ta rachunkowość szpitali prowincyonalnych będzie poprawną, jestem przekonany, że i taksa będzie zupełnie dobrą i będzie zupełnie wystarczała na opędzenie bieżących wydatków i na złożenie jakiegoś funduszu rezerwowego na pokrycie nadzwyczajnych drobnych wydatków, n. p. naprawy rynien, kanałów itp.

Co do zaliczek, nie wiem jak się rzecz ma, ale przypominam, że przed kilku laty (1898) był zjazd prymaryuszy przed organizacyą i wówczas mówiono, że tak dalej gospodarstwo szpitalne istnieć nie może i jeden z lekarzy opowiadał: gdybym osobistym kredytem sobie nie pomagał, (był to bardzo zamożny człowiek) już dawnobym musiał szpizamknąć, bo taksy nie wpływają, Wydział krajowy zaliczek nie daje, więc osobistym kredytem muszę ratować szpital.

Teraz znów opowiada p. Trzecieski, że szpital w Żółkwi telegraficznie żądał zaliczki, więc widocznie kredyt wyczerpał. Otóż na takie wydatki powinny być zaliczki.

Stanowczo jestem przeciwny ukrajowieniu szpitali, bo usunięcie czynników miejscowych powiatowych wyszłoby tylko na szkodę tej instytucyi.

Jeżeli w niektórych powiatach marszałkowie nie zajmują się szpitalem powiatowym, to nie może to być z tak wielką szkodą, żato w innych powiatach zajmują się bardzo gorliwie. Wiemy wszyscy, jak gorliwie zajmuje się szpitalem sokalskim p. Kraiński, szpitalem husiatyńskim p. hr. Gołuchowski, jak w przemyślańskim powiecie się dzieje i w ostatnich 15 latach można powiedzieć, co roku powstają jeden lub dwa szpitale głównie ofiarnością, zapobiegliwością i staraniem czynników miejscowych i powiatowych, tak, że Wydział krajowy tylko ustępuje presyi tych powiatów i przyzwala.

To samo dzieje się w Krośnie, to samo w Dolinie, dziś zbierają się fundusze już i w Czortkowie i Bóbrce i Brzozowie a w Turce od 1. grudnia szpital otwarto. Usunąć więc czynniki autonomiczne od wpływu i zcentralizować tę czynność nie można, bo szpitale te rozwijają się i powstają pod wpływem zarządzeń na miejscu i jeżeli widzą ludzie, że się szpital zaczyna budować, to idą z ofiarami chętnie, ten da cegłę, ten kamień, ten grunt, ów drzewo i t. d. i w ten sposób buduje się szpitale, bo kraj przecież nie wyłożył pieniędzy na wybudowanie tych kilkunastu szpitali w ostatnich latach.

Jestto prąd bardzo pożyteczny, podczas gdy dawniej (przed 7 lub 8 laty) w poprzedniem stuleciu z wyjątkiem jednego szpitala w Żywcu, który powstał głównie dzięki ofiarności arcyksięcia Albrechta, w ciągu 20 lat nie zbudowano żadnego szpitala.

Uważałbym tedy za wielką klęskę dla szpitalnictwa, gdyby zostało scentralizowane.

P. **Niedzielski.** Słyszeliśmy tu kilka uwag. które gdyby zostały w czyn wprowadzone, mogłyby poprawić stosunki finansowe szpitali prowincyonalnych. Proponowano mianowicie:

1. aby rachunki były dokładne, co jest rzeczą bardzo ważną,

2. żeby przy obliczaniu taks nie być tak skrupulatnym, tylko dać centa lub półtora na fundusz rezerwowy, wreszcie

3. aby udzielano zaliczki szpitalom.

Co do zaliczek, to o ile wiem, system jest taki, że Wydział krajowy na rachunek kwartalnych wykazów kosztów leczenia, które szpitale przedkładają, udziela zaliczek w wysokości $^2/_3$ części tych kosztów i te zaliczki są stale w urzędach podatkowych asygnowane tak, że szpitale na rachunek tych kosztów, nim one zostaną przez Wydział kra-

jowy zlikwidowane i wypłacone, otrzymują zaliczki. Ja tu widzę, że te zaliczki są za małe, więc byłoby dobrze, gdyby Wydział krajowy podniósł je do 3/4 części kosztów leczenia a mógłby to na podstawie 3-letniego przecięcia uczynić bez obawy.

Wobec obecnych stosunków sądzę, że na razie niema innej rady. Najlepiej byłoby gdyby można wszystkie długi spłacić, wątpię jednak, czyby Wydział krajowy mógł się zgodzić na taką ofiarę.

Szpitale krajowe mają dotacyę miesięczną ale gdyby jej nie miały i gospodarowały tak jak na prowincyi, to tak samo wyszłyby kiepsko jak szpitale prowincyonalne.

Taki szpital musi w pierwszym dniu miesiąca kupić żywność na cały miesiąc, aby dostać dobry towar a na to musi mieć pieniądze, a na to na razie niema innego wyjścia, jak żeby podwyższyć kwartalne zaliczki na podstawie trzechletniego przecięcia i po każdym kwartale się obliczyć, bo być może, że się w jednym kwartale nadbierze paręset koron, więc o tyle dostanie szpital mniej w drugim kwartale.

W każdym jednak razie możnaby taksę tak podnieść, aby ta suma się zwróciła w w dwójnasób.

Przewodniczący Członek Wydziułu krajowego p. **Onyszkiewicz.** Z tego, co tu p. Holuka przedstawił, widzicie panowie, że w niektórych szpitalach jest po kilkadziesiąt tysięcy koron długów.

Otóż te długi po największej części są najwyższe w tych szpitalach, gdzie wykonane zostały nowe budowle. Sposób pokrywania kosztów tych budowli w myśl ustawy odbywa się w ten sposób, że połowę ponosi gmina czy powiat, połowę kraj.

Otóż kraj płaci swą połowę w ten sposób, że zamiast wstawiać do budżetu i z funduszów krajowych te koszta zapłacić, kraj pożycza tę odpowiednią kwotę, a ponieważ nawet i w myśl rozporządzenia ministeryalnego z 1857 roku co do obliczania taks, może być zaliczona do kosztów leczenia także i cena najmu, rozkład zaś, amortyzacya i spłata kapitału pożyczonego właściwie stoi na równi i bardzo często to samo zupełnie wynosi, co najem, więc analogicznie do tego postępując, zaliczał Wydział krajowy cenę najmu do taksy i kazał potem z taksy szpitalowi zwrócić.

Z tego się składa lwia część tych zaległości. Otóż jeżeliby teraz kto zażądał dla polepszenia stosunków szpitali, żeby nie miały żadnych długów t. j., żeby je zapłacić, toby zażądał zmiany systemu postępowania przez Wydział krajowy ze świadomością Sejmu praktykowanego, t. j. płacenia kosztów budowy w ten sposób, żeby odrazu w budżet krajowy tę kwotę wstawić i dodatkami do podatków ściągnąć z kraju i w ten sposób zapłacić. Otóż to jest kwestya, która oczywiście bardzo silnie oddziałałaby na sprawę programu finansowego i rozłożenia sobie tych wydatków w pewnym szeregu lat administracyi krajowej, którąby nie mogła oczywiście być jednostronnie tylko za stanowiska interesów i potrzeb szpitali osądzoną lecz ze stanowiska ogólnych potrzeb krajowych i całej finansowej gospodarki kraju.

To tłómaczy, dlaczego tego rodzaju długi poważniejsze, jakie na tych szpitalach ciężą, usunięte jednym zamachem być nie mogą.

P. **Merunowicz.** Nikt z nas nie żądał spłacenia długów hipotecznych.

(Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz**: to nie są długi hipoteczne), To są długi, które są zaciągnięte na koszta budowy w Tarnopolu, Samborze, Przemyślu. My jeśliśmy tu mówili o spłacie długów, to mieliśmy na myśli długi bieżące te, które w prywatnem życiu nazywają się, trywalnie mówiąc, długami parszywymi, temi są długi w aptece, za mięso, mleko,masło itp. (P. Holuka te wynoszą 89.000 koron).

Tylko o te długi chodzi, aby szpitale uwolnić z pod przymusu, że on musi brać od tego przedsiębiorcy, któremu jest winien. Nie myśleliśmy zaś o tych długach, które są na budynku, którego opłacanie jak p. Przewodniczący mówił, jest rodzajem czynszu, bo za te pieniądze postawił się dom, który się amortyzuje tą pożyczką.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Ponieważ nikt więcej głosu nie zabiera, uważam ten punkt za załatwiony. Przystępujemy do omawiania drugiego punktu: „Czy wskazanem byłoby ustanowienie komitetu sanitarnego jako stałego ciała doradczego dla Wydziału krajowego".

Głos ma p. Niedzielski.

P. **Niedzielski.** Co do ustanowienia osobnego ciała doradczego dla Wydziału krajowego powiem tylko tyle, że Wydział krajowy ma już przy szpitalu w Krakowie tak zwany komitet administracyjny jako organ doradczy ale o ile ja wiem, to od szeregu lat działalność jego jest bardzó słaba (P. Mars: to inna rzecz). Ten komitet administracyjny ma nietylko wywierać kontrolę na miejscu, być doradczem ciałem dla Wydziału krajowego i ma

on instrukcyę zbliżoną do tej, jaką wyobrażam sobie, miałby tak zwany komitet sanitarny, któryby w danym wypadku był doradczym i od którego Wydział krajowy zasięgałby fachowej opinii tak, jak to z pytania zrozumiałem.

Ja tylko w krótkości tu chcę powiedzieć, że o ile mnie doświadczenie poucza, to taki komitet jest raczej zawadą i balastem o tyle, że każda sprawa, którąby mogła być znacznie wcześniej załatwioną, przez to że się załatwia za pośrednictwem tego komitetu, musi dalszą drogę obchodzić. Często takiego komitetu nie można zebrać, bo to nie są Panowie płatni, są niezależni, nakazać im nie można a z doświadczenia wiem, że przy pojedyńczych lustracyach szpitali raz na dwa, trzy lata się zdarzających, nie można było się doprosić aby ktoś z komitetu do szkontra się zjawił, mimo iż już z kurtoazyi dlatego, że Wydział krajowy ich mianuje. wygotowuje dyplom i prosi, powinni to byli uczynić.

Dla illustracyi podam wypadek, jaki się zdarzył w szpitalu stanisławowskim, gdzie dochodzenia wykazały, że pisarz zwykły miał takie zaufanie w szpitalu, że sam asygnował, sam wypłacał, sam kontrasygnował, mimo że wszystko na papierze miało być inaczej i tak prezes komitetu, jak dyrektor i siostra Miłosierdzia podpisywali na ślepo asygnaty do kasy, pisarz pieniądze odbierał i zamiast płacić kupców chował je do kieszeni. To dla illustracyi, że takie ciała zbiorowe doradcze, o ile mnie doświadczenie pouczyło, nie były dla Wydziału krajowego taką pomocą, jakiej Wydział krajowy żądał.

P. **Mars.** Ja sobie tę rzecz inaczej przedstawiam.

Dawniejszymi czasy był na czele Departamentu V. lekarz. Nie jestem zdania, że lekarz jest koniecznym na czele tego Departamentu ale sądzę, że kierowanie nim wymaga niewątpliwie pewnych znajomości zawodowych. Jeśli na czele stoi siła nie lekarska, trudno aby mogła mieć we wszystkich kwestyach szpitalnych właściwy pogląd, który się zdobywa przez długoletnią pracę zawodową, przez wżycie się w stosunki szpitalne. Ja to wiem, bo pracuję 8 lat jako kierownik oddziału, lat 8 byłem sekundaryuszem, znam bardzo wiele szpitali obcych niemieckich, znam szpitale francuskie, rossyjskie, szwajcarskie i krajowe, więc wiem o tem dobrze, że trzeba się wżyć w te stosunki, żeby w wielu kwestyach mieć właściwy pogląd.

W szpitalnictwie przydarzają się czasem sprawy, które wymagają ścisłego zawodowego zdania. Na to może ktoś powiedzieć, że do tego może być referent lekarz czynny w Departamencie, ja sądzę jednak, że to nie wystarcza. Jeżeii weźmiemy inżynierów, to jeden jest specyalistą do budowy dróg, inny do budowy nad ziemią, inny do budowli podziemnych itd. wszyscy to dobrze rozumieją. Tak samo ma się rzecz i w medycynie. Nie można żądać od tego lekarza, któryby był w Departamencie i ogólne sprawy załatwiał, żeby specyalne wyjątkowe sprawy opracowywał, żeby był do wszystkiego i jeżeli potrzeba np. Zakładu dla obłąkanych, żeby ściśle projekt skrytykował, trzeba wodociągów, żeby się znał i na tem, trzeba zakładu chirurgicznego, żeby i w tym kierunku posiadał zupełną znajomość rzeczy.

Nie myślę o jakiejś stałej komisyi, do którejby się z wszystkiemi sprawami odnoszono, bo taka komisya miałaby rzeczywiście takie znaczenie jak opornica w elektrycznym prądzie, rozumiem stratę czasu, jakaby stąd wynikała ale pragnąłbym, żeby tak, jak przy Namiestnictwie istnieje Rada zdrowia, coś podobnego było i przy Wydziale krajowym. Wydział krajowy, a względnie departament sanitarny mógłby mieć swoją radą sanitarną i nie potrzebowałby się w wielu razach do Rady zdrowia udawać, szczególniej w tych przypadkach gdzieby się rozchodziło o zdanie zawodowe, o rozjaśnienie sprawy.

Samo się przez się rozumie, że sprawy, które z urzędu mają być Rządowi przedstawione, musiałyby być do Rady zdrowia odesłane. Przy innych departamentach Wydziału krajowego istnieją podobne rady jak n. p. przemysłowa, do których się Wydział krajowy względnie departamenty odnoszą. Gdyby przy departamencie V-tym taka rada istniała, nie idzie za tem, aby Wydział krajowy czy też Departament musiał się do niej stosować. Wszakże ona byłaby tylko ciałem informacyjnem. Zdaje mi się, że przy rozroście rozmaitych agend i kwestyi i przy postępie dzisiejszej nauki — co jest najważniejszem — trzebaby stworzyć taką Radę, któraby funkcyonowała wedle potrzeby na życzenie Departamentu V-go. W radzie takiej powinny być trzy czynniki reprezentowane, tj. Władza, nauka i zawód.

Niech pewną liczbę członków poszle Sejm, pewną Uniwersytet a pewna Izba lekarska. Niech Sejm np. wybiera trzech członków, każdy z Uniwersytetów po jednym a więc będzie dwu profesorów a prócz tego niech Izba lekarska da dwu członków. Ciało więc takie z 7 członków (może mniej) złożone, mogłoby dawać pewne informacye. Nieraz się zdarza, że opracuje się jakąś rzecz w Wydziale krajowym, rzecz idzie do Namiestnictwa, które robi jakieś objekcye i zwraca elaborat napowrót.

Tegoby można uniknąć może, gdyby przy fachowej opinii ta rzecz nabrała odrazu pewnego kierunku. Idzie np. o jakąś budowę, gdyby odrazu w projekcie był, co należy uwzględnione i nadany pewien kierunek naukowy, to rzecz byłaby na tor właściwy wprowadzona. Być może, że się mylę ale zdaje mi się, że taki czynnik doradczy tylko byłby korzystnym. Nie przesądzam że później Wydział krajowy albo Departament sam mógłby sobie powiedzieć, że pewne sprawy np. wszystkie dotyczące personaliów, stałego obsadzania posad, powinny być w tej Radzie zaopiniowane. To inna już rzecz, w takim razie byłby pewien zakres spraw tej Radzie przydzielony, na razie atoli byłoby to tylko ciało doradcze.

P. **Kohlberger.** W dzisiejszych czasach medycyna postąpiła tak daleko, że choć każdy lekaż musi być doktorem wszechnauk lekarskich lecz wszystkiego umieć nie może. Wydział krajowy jako ciało administracyjne kierujące wszystkimi szpitalami musi być często w położeniu, że nie może decydować o sprawach bardzo wielkiej wagi jak budowa szpitali, pewnych działów itp. Jestem przeto tego samego zdania co p. Mars, że powinno tu być koniecznie jakieś ciało doradcze ale nie jestem zdania, aby to była stała Rada. Chodzi tu bowiem o to, aby w pewnym trudnym danym wypadku wybrać do Rady takich ludzi, którzy w tym wypadku są najbardziej potrzebni zatem nie jestem za tem, aby to była stała Rada ale w ważnych bardzo wypadkach żeby była zwoływana ankieta, bo dzisiejsza ankieta dowiodła, jak dużo bardzo pożytecznych rzeczy może takie ciało zbiorowe zrobić.

Z drugiej strony nie odwoływanie się się do żadnych ankiet i załatwianie spraw ważnych w Wydziale krajowym nieraz prowadzi na błędne tory a najlepszy dowód jest projekt Wydziału krajowego budowania schronisk dla nieuleczalnych, który w Radzie zdrowia spotkał się ze znacznym oporem i doprowadził do wprost przeciwnych wniosków. Żeby te różnice zdań złagodzić i w jakiś sposób doprowadzić do porozumienia i rozwiązania sprawy tak ważnej na przyszłość, potrzebaby koniecznie znów ciała zbiorowego i właśnie trzebaby zwołać ankietę dla sprawy kulparkowskiej. Już ta sama potrzeba wskazuje, że jest niezbędnem aby od czasu do czasu Wydział krajowy w ważnych sprawach inwestycyjnych zasięgał porady ciała jakiegoś zbiorowego, któreby było zwoływane właśnie w chwilach potrzeby i z ludzi takich, którzyby w danym razie fachowo najlepiej mogli tę sprawę ocenić.

Naturalnie w różnych wypadkach różnych ludzi potrzeba. Przy budowie zakładu dla obłąkanych np. trzebaby przedewszystkiem zwołać psychiatrów, architektów, specyalistów do wodociągów, dla ogrzewania, bo to wszystko w planie być musi odrazu należycie obmyślane, ażeby gdy przyjdzie do Rady zdrowia, na żaden opór rzecz nie napotkała a jak przyjdzie pod obrady Sejmu, żeby Sejm miał wszystko gotowe i najdokładniej obmyślane, żeby potem projekt nie wracał do Wydziału krajowego potem znów do Rady zdrowia a potem znów do Wydziału krajowego jak teraz.

Otóż byłbym za tem, aby w ważnych sprawach inwestycyjnych Wydział krajowy zawsze zwoływał ankietę, a co się tyczy wyboru osób, to zostawić to należy Wydziałowi krajowemu.

Ważną jest też rzecz, co się tyczy inspekcyi. Najlepszy i najwyżej wykształcony lekarz jako inspektor nie może być wszechstronnym a jednak musi bardzo często krytykować czysto specyalne rzeczy np. w zakładzie dla obłąkanych, czy postępowanie lekarza w pewnym wypadku jest odpowiedne czy nie. Na prowincyi lekarz jeden jest kierownikiem wszystkich prawie działów, bo niektóre tylko szpitale mają osobne prymaryaty chirurgiczne, położnicze, oczne itd. Otóż czasem coś się może wydać inspektorowi nie odpowiednem i on nie może wiedzieć, nie będąc specyalistą, czy postąpienie lekarza względnie prymaryusza w pewnym wypadku jest odpowiedne, czy nie, a w takim razie powinien zasięgnąć zawsze rady jakiegoś specyalisty w tym fachu. Otóż możnaby to zrobić w ten sposób, że przy następnej inspekcyi Wydział krajowy wysłałby takiego doradcę czy jakiegoś prymaryusza względnie naczelnika takiego oddziału czyto podwładnych sobie prymaryuszy szpitala krakowskiego lub lwowskiego, czy też kogoś z profesorów Uniwersytetu. Zmierzam więc do tego, że stała Rada nie byłaby odpowiednią, natomiast ciało doradcze zbiorowe w ważnych wypadkach ogólniejszego znaczenia i ciało z dwu specyalistów byłoby bardzo pożądane i dla Wydziału krajowego bardzo ważne, albowiem wtedy Wydział krajowy usunąłby już z bark swoich całą odpowiedzialność wobec kraju i Sejmu, bo miałby za sobą już jakieś ciało poważne nankowe i w specyalnym kierunku wykształcone.

P. **Ponikło.** Panu Niedzielskiemu muszę odpowiedzieć, że jest w nieporozumieniu, bo komitet administracyjny szpitala krakowskiego jest ciałem uchwalającem, rządzącem, a nie powiem, żeby nie był właściwym i u-

ważam go za pożyteczny, bo ta możebność kontroli każdego kroku przez reprezentantów obywatelstwa jest bardzo cenna. Dalej wybiera się wszakże ludzi wybitnych i ja cieszę się bardzo, że komitet jest, a dowodem, że jest potrzebny, jest to, że kiedy się niedawno zdekompletował, wniosłem sam petycyę o jak najszybsze uzupełnienie komitetu. Że nie przyszedł nikt, jak było skrutynium, to dla tego, że nie był obowiązanym. To była tylko kurtoazya, więc w tym wypadku nie było to koniecznem.

Co innego jest ankieta taka, jak dzisiejsza. To jest rzecz, która rzadko się odbywa, tu chodzi o coś innego, chodzi tu w tym punkcie o stały komitet doradczy z „votum informativum“ i zdaniem mojem, czysto fachowy. Co do tego, aby była w nim reprezentowana władza, nauka i zawód, to co do nauki i zawodu — zgoda, co do władzy nie.

Co do władzy, jest nią szef Departamentu, on chce fachowej informacyi, może z niej skorzystać lub nie.

Mnieby się zdawało, że taki organ, taki „Beirat“ koniecznością nie jest, ale byłby pożądanym w danym razie i jest godnem nad tem się zastanowić i zdaniem mojem, nie byłby prostym balastem, prostą biurokracyą. Władzę tu eliminuję, pozostawiam naukę i zawód, a raczej jednem słowem „fach“. Owszem niechby był reprezentowany fakultet lekarski, ale jabym go tak bardzo delegatami nie przeładowywał, lecz dał na jeden rok jednego z lwowskiego, na drugi rok drugiego delegata z krakowskiego uniwersytetu. To byłoby wystarczające, bo tu nie chodzi o głosowanie tylko o radę. Dalej musiałby być też ktoś z administracyi szpitali krajowych i prowincyonalnych, dyrektor szpitala lwowskiego alternative z dyrektorem szpitala krakowskiego, jeden z prymaryuszów raz lwowskiego szpitala, drugi raz krakowskiego, dalej ktoś z prowincyonalnych szpitali. Dalej widzę, że p. Mars chciałby eliminować reprezentanta Rządu. Jabym tego nie czynił, ten reprezentant Rządu, to będzie oczywiście protomedyk, będzie miał votum jedno, byłaby też pewna łączność i czucie z c. k. Rządem. Dalej bardzo słusznem jest, aby i Izba lekarska była reprezentowaaą, raz krakowska, raz lwowska.

Taka Rada mogłaby się zbierać najczęściej np. dwa razy do roku ewentualnie jeżeli Wydział krajowy to uzna za stosowne w razie potrzeby rozpatrzenia nagłych spraw częściej ewentualnie kooptowałby Wydział jeszcze fachowców np. architekta it.p. Wogóle sądzę, że to nieda się w przeciągu jednej, dwu godzin ułożyć, kto ma być, to musi być zostawione dojrzałej rozwadze, tu trzeba zrozważać, kreślić, mazać, żeby równowaga była utrzymaną. Zdaje mi się, że mamy już tu przykład pewien, bo skoro wydano ustawę państwową o środkach spożywczych jedną z najracyonalniejszych i najcenniejszych w przyszłości ustaw sanitarnych, to równocześnie natychmiast ustanowiono „Beirat“ w Wiedniu z różnych chemików i fachowców, szkoda tylko, że tam niema żadnego posła do Rady państwa.

Ten „Beirat“ często się zbiera nawet z wielkim kosztem. Więc już ten czynnik w w ustawie jest przewidziany, podałem to jako przykład.

P. **Stella-Sawicki.** W ważniejszych sprawach sanitarnych nie pamiętam, żeby kiedy Wydział krajowy powziął decyzyę, nie zasięgnąwszy opinii znawców. Zawsze prawie zwoływano ankiety, wzywano ludzi fachowych i pytano o ich opinię. Inna rzecz jak potem postąpiono — opinia była jednak wysłuchaną.

Dziś np. wobec przyszłej budowy pawilonów w Kulparkowie Wydział krajowy posłał Dyrektora i budowniczego za granicę, aby przypatrzył się najnowszym zakładom, ale przed ostateczną decyzyą będzie zebraną ankieta i tak bez wątpienia Wydział krajowy będzie postępować i na przyszłość. Stała więc Rada sanitarna jest zupełnie zbyteczną.

P. **Kozłowski.** Myśl powołania Rady przybocznej uważam za bardzo pożyteczną, bo obudzi zajęcie się szpitalami i ścieśni jeszcze bardziej ścisły już stosunek między lekarzami a szpitalami, potem dla opinii publicznej będzie uspokojeniem, że ściśle fachowe ciało szpitalami się trudni, a dla lekarzy szpitali prowincyonalnych będzie zachętą, doda im bowiem otuchy okoliczność, że rezultaty ich pracy są badane przez ich dawnych profesorów i przez ludzi będących powagami naukowemi.

Taka Rada przyboczna będzie grubo kosztować, bo będzie żądać ciągłych ulepszeń, to z natury rzeczy wynika i pod tym względem nie należy się łudzić ale jeśliby kto sądził, że nasza ankieta oszczędności przyniesie, to byłoby to też złudzeniem.

Jednej rzeczy byłbym tylko przeciwny tj., żeby Wydział krajowy był zawisłym od zdania tej ankiety, Wydział krajowy bowiem powinien mieć stały i ciągły organ, którego się może zapytać ale wolno mu po wysłuchaniu jego zdania pod własną odpowiedzialnością tak rozporządzić, jak mu się podoba. Ciało takie jednak powinno istnieć i powinno Wydziałowi krajowemu od czasu do czasu swoje fachowe zdanie wypowiadać. Pragnąłbym też, aby to ciało miało pewną ciągłość, albowiem tylko jako takie może wyrobić sobie

stałą powagę w kraju, jak komisya przemysłowa, rolnicza i t. d.

Utrudni tylko jego prace, że lepsi lekarzę są bardzo zajęci. Złych lekarzy do tego ciała powoływać się nie będzie a dobrzy są przez to, że mają katedry, praktykę szpitalną i prywatną a obok tego oddają się pracy piórem i badaniom naukowym, tak zajęci, że nigdy nie mają czasu. W tym względzie zrobiliśmy jedno nieszczęśliwe doświadczenie mianowicie z komisyą dla opieki nad obłąkanymi w Kulparkowie.

Komisya ta była kilka razy w Kulparkowie, potem przestała istnieć. Słyszałem zdania, że jest już niepotrzebną, bo oddawna nikomu już tam kości nie połamano i eteru nie zastrzyknięto, że się stosunki w Kulparkowie polepszyły, i że komisya jest już zbyteczną.

Tego zdania nie podzielam. Znam szpitale zagraniczne, gdzie nigdy nie było tego rodzaju wypadków jak w szpitalu kulparkowskim — temu lat 12-cie, w których jednak podobne komisye istnieją jako rękojmia dla rodziny, że ludzie fachowi i bezstronni stosunki szpitala rozpatrywać będą. Sądzę zresztą, że dlatego ta komisya się rozwiązała, bo lekarze nie chcieli jeździć do Kulparkowa. Z początku był brak kompletu na posiedzeniach i lustracyach, a potem przestali zupełnie jeździć. Boję się też, żeby i pod względem przybocznej Rady szpitalnej nie zrobili takiego samego doświadczenia.

(P. **Mars**: A Rada zdrowia?)

Rada zdrowia funguje już oddawna i do udziału w niej lekarze przywykli, a zresztą daj Boże abym się mylił w mych obawach. Rada więc przyboczna, o ile nie będzie Wydziału krajowego wiązać, tylko o ile będzie Wydziałowi krajowemu dawać materyał i o ile będzie czynić uwagi, wypracowywać memoryały, o tyle będzie mojem zdaniem bardzo pożyteczną.

P. **Merunowicz**. Chcę poruszyć sprawę stosunku Wydziału krajowego do Namiestnictwa względnie do Rady zdrowia.

Według ustawy jest Namiestnictwo względnie polityczna Władza krajowa obowiązana wydawać pozwolenie na wszelkie budowy i dobudowy i przeistoczenia zakładów leczniczych i humanitarnych. To jest ustawowe postanowienie, od którego zdaje mi się usuwać się nie należy, a ja pojmuję stanowisko urzędnika politycznego w ten sposób, że on ma stać na straży przepisów i ustaw, żeby były jak najlepiej wykonywane. Od lat 24 zasiadam w Radzie zdrowia początkowo jako sekretarz, od lat 14 jako członek Rady z urzędu i może się mylę, ale według mego przekonania nigdy krajową Radę zdrowia nie powodowały inne względy jak czysto rzeczowe i względy czysto dla dobra kraju, bo ostatecznie są wszyscy jej członkowie obywatelami kraju a jest między nimi dwu delegatów Wydziału krajowego.

Tymczasem od Wydziału krajowego dostajemy sprawy nieraz tak niedostatecznie jakby za napaść opracowane, po prostu poseła się jakiś szkic bez opisania budynku i na tej podstawie ma Rada zdrowia względnie Namiestnictwo wydać jakieś pozwolenie. Jeżeli w takim razie opinia Rady zdrowia względnie orzeczenie Namiestnictwa nie zawsze wypada podług myśli Wydziału krajowego, to trudno, opinia ta jest tylko wypływem głębokiego przekonania członków Rady zdrowia — wspomnę tu np. o szpitalu tarnopolskim, o gruntach pod ten szpital, o szpitalu podhajeckim i samborskim — tymczasem to nasze przekonanie odmienne od przekonania Wydziału krajowego zostało przedstawione przez Wydział krajowy w sprawozdaniach do Sejmu jako utrudnienie, jako rzucanie kamieni pod nogi i w ten sposób zwala się na nas winę, że sprawy sanitarne idą tak powolnym krokiem.

Ja mam przekonanie, że dobrze się stało, że krajowa Rada zdrowia sprzeciwiła się budowie szpitala tarnopolskiego na pierwotnie obranym gruncie. Czy dobrze się stało, że rozszerzono szpital podhajecki na obecnym gruncie?

Otóż chcę tylko zwrócić uwagę na to, żeby Wydział krajowy temu swemu obowiązkowi ustawowemu czynił zadość w takiej formie, żeby to nie wyglądało po prostu na uczynienie zadość formalności, Nie wiem, czy Panowie zrozumieli moja słowa, że mną nic innego nie powoduje tylko to, że krajowa Rada zdrowia, w której zasiadają między innymi ludzie niektórzy już po 28 lat a zatem znają stosunki jak mało kto, że ta Rada zdrowia jest powodowana obok znajomości rzeczy tylko obywatelskim poczuciem obowiązku że od niej nie trzeba przecież spodziewać się jakiegoś zawistnego postępowania przeciw Wydziałowi krajowemu.

Więc jabym tu wyraził prośbę do p. Przewodniczącego Departamentu V-go, ażeby sprawy dotyczące budowy szpitali, aby to, czego ustawa wymaga, dostawało się do krajowej Rady zdrowia względnie do Namiestnictwa w takiej formie, aby miały pewną podstawę do należytego ocenienia sprawy, i zastrzegam się, abym żądał ingerencyi Namiestnictwa względnie krajowej Rady zdrowia co do innych spraw sanitarnych, które należą do zakresu działania autonomicznego.

W sprawie np. budowy pawilonu dla zakaźnych w Krakowie przy szpitalu św. Łazarza, oprócz planów nie było 10-ciu słów do objaśnienia dołączonych. Z samego planu ocenić, czy rzecz jest dobra, trudno. Przypadkowo byłem w Krakowie, poszliśmy z dyrektorem na miejsce, zobaczyłem i plan został zatwierdzony. Ale proszę się postawić w położenie, gdybym nie był zobaczył na miejscu, z planu nie byłbym mógł nic powiedzieć, jak tylko zwraca się Wydziałowi krajowemu do uzupełnienia, a potem znów byłby na Radę zdrowia i na Namiestnictwo zarzut, że robią trudności w sprawach tak naglących jak sprawa budowy oddziału dla zakaźnych przy szpitalu św. Łazarza.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Co do przytoczonego tu wypadku mającego illustrować stosunek Wydziału krajowego do Rady zdrowia a mianowicie budowę domu dla zakaźnych w Krakowie, muszę powiedzieć, że jestto jedna ze spuścizn, którą ja dostałem jako już załatwioną a mianowicie zatwierdzoną przez Namiestnictwo,

Znalazłem rzeczywiście akt ten tak niekompletny chociaż zatwierdzony przez Namiestnictwo, żeśmy faktycznie z niego użytku zrobić nie mogli.

Wprawdzie wobec uzyskanej już uchwały Sejmowej na podstawie tego niedokładnego kosztorysu, bez jakiegokolwiek bądź wyjaśnienia i opisu technicznego zarządzono rozpisanie ofert, jednak po uzyskaniu tych ofert przyszlismy do przekonania, że zatwierdzić ich nie możemy ze względu na brak opisu, któryby dawał wskazówkę dla przedsiębiorców, jak mają być wykonane te budowy, tak, że cała rzecz musiała być zatrzymaną i została zwróconą do uzupełnienia planów i opisu technicznego. Że Namiestnictwo względnie Rada zdrowia dostała plany tak niedokładnie określone, dlatego, że Wydział krajowy sam opisu technicznego nie miał, więc przedłożył tylko to, co miał. To tłómaczy ten wypadek, któryby miał illustrować ten cały stosunek.

Inne przykłady, na które się p. Radca Merunowicz powoływał, odnoszą się do czasów dawniejszych, więc tu wyjaśnienia udzielić nie mógłbym. Natomiast ogólnie mówiąc o stosunku Wydziału krajowego do Rady zdrowia, a specyalnie o moim stosunku, a mogę mówić też imieniem Wydziału krajowego, to usposobienie jegó w tej mierze dokładnie znam, mogę zapewnić, że ja osobiście a też i Wydział krajowy nie uważa Rady zdrowia tylko jako organu oficyalnie przywiązanego do Namiestnictwa, do któregoby jedynie z obowiązku odnosić się należało; ja uważam Radę zdrowia jako fachowe ciało po części autonomiczne, bo są tam i delegaci Wydziału krajowego i innych instytucyi autonomicznych. Radę zdrowia uważam nadto za fachowe ciało doradcze tak dobrze dla Namiestnictwa jak i dla nas, które tylko z mocy przepisów nie ma prawa komunikować się z nami inaczej jak tylko za pośrednictwem Namiestnictwa. Porady Rady zdrowia uważam za rzecz bardzo cenną i wcale Wydział krajowy nie jest w ten sposób usposobiony a ja specyalnie też nie, żebyśmy tej porady szukali tylko dlatego, żeby ustawie zrobić zadość i jak się p. Radca wyraził, poniekąd za napaść. Oświadczam więc w ogólności, że uważam Radę zdrowia jako bardzo cenne ciało doradcze, z którego wiedzy fachowej bardzo chętnie w każdym wypadku, gdzie fachowa porada jest potrzebną, będziemy robili uzytek.

P. **Ponikło.** Chcę wyjaśnić, że ten plan domu izolacyjnego był wypracowany na podstawie gruntownych dochodzeń, wszystko było zrobione przed trzema czy czterema laty, zbytecznem więc było to powtarzać i elaborat był cały gotowy lecz gdy pan Przewodniczący wspomniał, że tylko wskutek niedokładności w wypracowaniu technicznem, wobec czego Wydział krajowy zajął właściwe stanowisko, rzecz się nieco odsunęła, ale szkody na tem nie będzie żadnej.

P. **Merunowicz.** Dziękuję Panu Przewodniczącemu za jego słowa i muszę powiedzieć, że zupełnie czuję się zadowolony tą odpowiedzią.

P. **Mars.** Chcę tylko zauważyć w odpowiedzi p. dyrektowi Ponikle, że jego obawy były przedwczesne. Ja tylko przykładowo podałem skład ewentualnie wybrać się mającego ciała doradczego. To będzie rzeczą Wydziału krajowego. Do takiego ciała doradczego Władza też może ze swej strony wysłać lekarza a czy ze Sejmu czy nie, to jest jej rzecz.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Wobec tego, że nikt więcej w tej sprawie głosu nie zabiera, uważam tę dyskusyę za ukończoną. Przystępujemy do omówienia ostatniego punktu kwestyonaryusza. Czy sposób prowadzenia rachunków przez szpitale jest odpowiedni. Głos ma p. Mars.

P. **Mars.** Myślę, że ta rzecz spada z porządku dziennego, bo o rachunkach tyle mówiliśmy, że trudno jednego słowa więcej dorzucić.

P. **Merunowicz.** Chcę poruszyć tu jedną sprawę, o której dotąd nie mówiliśmy.

W ustawie normującej stosunki prawne szpitali powszechnych jest powiedziane, że podejrzani o chorobę umysłową mogą być

przyjęci chwilowo na obserwacyę dla skonstatowania choroby umysłowej. Jest postanowienie ustawowe ale niema możności wykonania a jestto rzecz ważna wobec przepełnienia obu szpitali dla obłąkanych. Dziś się zdarza często, że takiego gwałtownego obłąkanego wiezie się kilka mil ze wsi do najbliższego szpitala i czasem zdarza się, że jest przywiązany sznurami lub łańcuchami do wozu, tymczasem w szpitalu powiadają, że niema miejsca i co najwyżej dyrektor napisze do Kulparkowa albo do krakowskiego szpitala z zapytaniem, czy mają miejsce go przyjąć i odseła chorego napowrót do wsi, skąd przyjechał, gdzie go z braku miejsca umieszczają nieraz w lochu, jak to widziałem raz w Wadowickiem.

Otóż jest koniecznem, aby przy większych przynajmniej szpitalach jak tarnopolski lub tarnowski i inne były urządzone osobne izby, gdzieby można przyjmować chorych obłąkanych na chwilową obserwacyę lub do czasu umieszczenia w zakładzie dla obłąkanych.

Dalej trzebaby, aby przy budowie większych szpitali już w planie była ta rzecz przewidziana, np. obecnie przy budowie szpitala kołomyjskiego powinien być pokój na ten cel urządzony, gdzieby mogli być na czas krótki przyjmowani gwałtowni chorzy niebezpieczni dla mienia cudzego lub moralności publicznej.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Jestto bardzo trudne nawet przy nowych budowach do wykonania, bo naraziłoby nas na znaczne koszta budowy. Szpital buduje się na pewną liczbę łóżek a to musiałby być specyalny pokój na kilka łóżek.

P. **Sawicki.** Właściwie musiałby to być osobny dom, bo jeśli jest stu chorych a jeden obłąkany, to będzie ich inkomodować cały dzień i noc.

P. **Merunowicz.** Ja tylko zwracam uwagę na te postanowienia.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Postulat ten jest uzasadniony postanowieniem ustawy i faktycznemi stosunkami. Taki chory, jak długo nie zostanie przez obserwacyę kilkudniową przez lekarza miejscowego skonstatowane, że to jest obłąkany, tak długo właściwie na chybił trafił poseła się tego człowieka do zakładu kulparkowskiego, gdzie znów obserwacyjnego oddziału niema.

P. **Kohlberger.** Zakład kulparkowski prawie bez wyjątku zewsząd dostaje obłąkanych.

Przyjmowanie do zakładu jest połączone z pewnemi trudnościami, bo nie może nikt być przyjęty bez pewnych papierów a najważniejszą rzeczą jest stwierdzenie choroby umysłowej i potrzeby koniecznego umieszczenia.

Jeśli kto bez papierów przychodzi, to już jest rzeczą dyrektora w tej sprawie rozstrzygnąć, bo jest pewien ustęp, gdzie jest powiedziane, że w wyjątkowych razach gwałtowny chory może być przyjęty. Jeśli chodzi o wieśniaka, który sobie nie może dać rady i przywozi chorego bez żadnych dokumentów, wtedy wprost się przyjmuje, inaczej odseła się na oddział obserwacyjny do szpitala lwowskiego. Jeżeli przywiozą chorego skrępowanego łańcuchami do wozu, to już z samej litości nie będzie się posyłało chorego do Lwowa, bo on na drugi dzień i tak przyjdzie do mnie, tylko przyjmuje się odrazu. To się odnosi do okolic bliskich Lwowa względnie Kulparkowa.

Inna rzecz, jeżeli kto zachoruje w bliskości miasta prowincyonalnego. Tam z reguły wprost odsyła się go do szpitala i szpital musi go przyjąć z tych samych względów litości i gdziekolwiek go umieści a na drugi dzień go przysyła ale z pewnymi dokumentami i stwierdzeniem przez lekarza, że to jest obłąkany niebezpiecznie i wtedy się go bez żadnej trudności przyjmuje.

Co się tyczy Kołomyi, to niema tygodnia, żeby nie przywieziono kogoś, czasem nawet dwu lub trzech równocześnie, więc byłoby rzeczywiście bardzo pożądanem, żeby przy każdym szpitalu były miejsca rezerwowane dla obłąkanych przywożonych dorywczo, gdzie potrzeba jest natychmiastowego umieszczenia, żeby był przynajmniej jeden pokój dla obserwacyi.

P. **Ponikło.** Ja chcę poruszyć inną rzecz, dotyczącą służby szpitalnej. Przed kilku laty miano ustanowić i we Lwowie, o ile wiem, ustanowiono szkołę dozorców i dozorczyń. Szkoda słów tracić na udowadnianie, że wyuczona służka szpitalna jest bardzo pożądaną.

Tymczasem teraz przyjmuje się byle jakiego parobka lub służącą z ulicy. Przyznać muszę bardzo światłej i przełożonej obecnej Siostrze Miłosierdzia (krytycznie rzecz oceniając), że ona sobie z tem radzi, lecz ma wiele pracy z tem i ustawiczne są żale.

W oddziałach, gdzie potrzeba więcej wytresowanej służby, więcej z czuciem, więcej humanitarnej, jest o nią niezmiernie trudno, a najlepszą służbę chorzy klasowi bardzo chętnie i rekonwalescenci zamożniejsi odmawiają ze szpitala dla siebie.

Otóż ustanowienie szkoły dozorców

i dozorczyń w Krakowie przecież nie natrafiłoby na trudności a wydałoby dobre owoce.

Z tem jest połączoną sprawa uregulowania płac służby szpitalnej tym sposobem, jak to jest w rządowych szpitalach oczywiście „mutatis mutandis“, odpowiednio do stosunków naszych i kieszeni, ale w ten sposób, aby po upływie pewnego czasu miała ta służba pewne zaopatrzenie z urzędu, żeby była etatową. Ja chciałem mieć w tym względzie elaborat ze szpitala wiedeńskiego i napisałem do zarządu ale czyto, że ten zarząd jest zazdrośny czy też tajemnicą to otacza, nic mi na to nie odpowiedział. Czasem gdy czego potrzebuję, ośmielam się wprost pisać do Namiestnictwa dolnej Austryi, ale w tej sprawie nie zrobiłem, dobrzeby było, aby Wydział krajowy tego sam zażądał.

(P. **Merunowicz.** Tu jest ustawa ogólno państwowa).

Mnie chodziło o „Motivenbericht“.

Podnoszę tu jeszcze sprawę tymczasowych premii dla odznaczającej się służby.

P. **Kozłowski.** Jabym uważał. że nietylko potrzebną jest szkoła dla służby szpitalnej, ale że w ogóle brak szkoły opatrywania chorych daje się czuć, że nauka hygieny w naszem społeczeństwie jest dość zaniedbaną. Chodziłem z ciekawości na podobne kursa w szpitału św. Tomasza w Londynie i zastawałem tam mnóstwo pań z arystokracyi, siostry i córki lekarzy, bardzo dużo pań ze świata finansowego i przemysłowego, a lekarze mieli nadzwyczaj liczne i świetne audytoryum.

Tam więc uznano za potrzezne tego rodzaju kursa i rozszerzanie przekonania, że się i matki tego uczyć powinny, czego z Bożej łaski nie umieją. A więc i u nas podobne kursa przyniosłyby społeczeństwu korzyści.

P. **Merunowicz.** W naszym kraju istniała szkoła dozorczyń chorych utrzymywana kosztem wspólnym Wydziału krajowego i Towarzystwa czerwonego Krzyża przez 7 lat, lecz Siostry Miłosierdzia były tej szkole nieprzychylne.

Nie dały się przekonać, że niedość jest mieć dobre serce ale trzeba też i umieć pielęgnować chorych. Z 56 dozorczyń chorych wykształconych i wyuczonych w tej szkole dotąd, o ile wiem, ma tylko jedna posadę tu w szpitalu we Lwowie. (P. Jasiński: jest cztery) Na oddziale, na którym Sióstr nie ma. Wobec tego Wydział krajowy widząc, że dla szpitalnictwa krajowego ta szkoła nie przynosi wielkiego pożytku, nie ma zamiaru szkoły tej nadal utrzymywać i od lat trzech Wydział krajowy odmawia subwencyi. Jeżeliby Wydział krajowy chciał dalej tę szkołę utrzymywać to, o ile ja znam stosunki, to z Towarzystwa czerwonego Krzyża połowa kosztów każdej chwili będzie zapłacona na utrzymanie tej szkoły.

P. **Kohlberger.** Z doświadczenia mogę powiedzieć, że rzeczywiście niestety Siostry Miłosierdzia nie życzą sobie mieć służby wykształconej, a jeśli gdzie, to dla pielęgnowania obłąkanych trzebaby specyalnej nauki. Zadawałem sobie dużo pracy, żeby wykształcić odpowiednią służbę ale niestety im lepszy był dozorca i lekarzowi szedł na rękę, tem prędzej się go Siostry Miłosierdzia pozbywały.

Dzieje się to z tego powodu, że taka Siostra, która zupełnie niema wyobrażenia o postępowaniu z obłąkanymi i przychodzi całkiem młoda do kuchni albo pralni a potem na oddział, chce i tam rządzić a dozorczyni, która ma doświadczenie, zrobi jej uwagę i to wystarcza, aby natychmiast ją wydalić, a dyrektor niema prawa zatrzymać tego, kogo Siostra wydali.

To jest smutna strona pielęgnowania chorych i kiedy w innych krajach starają się mieć służbę jak najbardziej wyszkoloną i doświadczoną, u nas nie ma i niema rady na to, chybaby trzeba zmienić kontrakt ze Siostrami Miłosierdzia.

P. **Niedzielski.** Przez wiele lat przypatrywałem się, bywając na lustracyach, szpitalom i słyszałem od samych chorych prywatnie utyskiwania, że Siostry Miłosierdzia nie umią się obchodzić z chorymi. Wobec tu przytoczonego zdania doświadczonego lekarza sądzę, że możeby było wskazanem, żebyśmy jako ankieta wnieśli do protokołu prośbę do Wydziału krajowego, czyby nie był skłonnym udać się do Przełożonej Sióstr Miłosierdzia z prośbą, aby wszpitalach krajowych, gdzie jest przeważna część Sióstr Miłosierdzia, założoną była szkoła nie dla dozorczyń ale dla Sióstr, aby czynnik miejscowy czy zarząd czy Dyrekcya uczyły je obchodzić się z chorymi. Sądzę, że wobec tego, że Siostry Miłosierdzia prócz tego że są do pielęgnowania chorych, mają też obowiązek dozorowania dozorczyń, to skoro same będą obznajomione z obchodzeniem się i ustrojem szpitalnym, wtedy będzie to dodatnio wpływać na służbę i kto wie, czy się stosunki nie zmienią tak, że Siostry będą potem przeciwne wydalaniu wyszkolonej służby i z czasem dojdziemy do tego, że będziemy mieli dobrą służbę po szpitalach, bo Siostry same będą się o to starały.

Jeszcze zauważę, że wypadki z obłąka-

nymi zdarzają się z tego powodu że służba albo nie jest dostatecznie pouczona albo nieludzka. Jestto rzeczą inteligencyi bez kwestyi.

Z doświadczenia wiem, że do zakładu dla obłąkanych zgłaszają się na służbę ludzie nie koniecznie dobrej konduity np. lokaje, którzy nigdzie nie mogą znaleść miejsca, których z potrzeby się przyjmuje, tem bardziej że w książeczce służbowej niema noty złej, bo tej dawać nie wolno. Taki służący nie umie obchodzić się z obłąkanymi i jest brutalny. Słyszałem o wypadkach, gdzie wtedy gdy służącego chory uderzył w twarz, on oddał dwa razy, woła się go do kancelaryi, robi się protokół i przedstawia mu się: bój się Boga człowiecze przecież to chory, a tyś zdrów, cóż z tego kiedy on powie, że musiał mu oddać. Takie wypadki powtarzają się niestety dość często, dlatego więc szkoła dla pouczania sług a nadto i dla Sióstr Miłosierdzia jest mojem zdaniem bardzo potrzebna, i nie wątpię, że oddałaby bardzo dobre usługi dla kraju.

P. **Starzewski.** Chcę wyjaśnić Panom, dlaczego Siostry Miłosierdzia nie mogą nigdy brać udziału w takiej szkole. O ile mi wiadomo z doświadczenia, to ich przepisy pozwalają im pielęgnować chorych tylko od pasa do góry, w dół zakazują. Jasnem jest, że takich przepisów żadna szkoła dozorczyń trzymać się nie może.

P. **Stella-Sawicki.** To nie jest w ich regule, we Francyi te same Siostry Miłosierdzia asystują przy wszelkich operacyach chirurgicznych.

P. **Jasiński.** Ja tylko chcę wyjaśnić, że w szpitalach krajowych dozorczyniami są właściwie Siostry Miłosierdzia a służba tylko im wyłącznie do pomocy jest dodana.

Co do szkół to rzeczywiście szkoła w szpitalu lwowskim przez lat 7 wykształciła siedmdziesiąt kilka uczennic, ale te uczennice po wyjściu nie są już na nasze fundusze. One wymagają tak wysokiego uposażenia, jakiego im szpital dać nie może a nadto oddzielnego pomieszkania, którego również szpitale dać im nie mogą. Otóż Wydział krajowy na razie zamknął wykłady, bowiem dozorczynie wykształcone w tej szkole nie mogły być wprowadzone do służby w szpitalach.

Nadto Siostry Miłosierdzia słusznie podnosiły, że po myśli kontraktu one są dozorczyniami, więc nie mogą pozwolić, aby obok nich były jeszcze inne dozorczynie, któreby ostatecznie miały taka samą władzę jak one, z tych powodów szkoła nie mogła być z pożytkiem dla szpitali prowadzona.

P. **Kohlberger.** Rzeczywiście Siostry Miłosierdzia są jako dozorczynie w szpitalach, choć głównie są dla pielęgnowania chorych.

W zakładach dla obłąkanych jest równie ważną rzeczą jak pielęgnowanie, jeżeli nie ważniejszą. Dozór ten jest bardzo ścisły i kontrola jest bardzo ścisła tak, że każdej godziny jest dokładnie oznaczone, co ten dozorca ma robić i czem się zajmować, są książki, gdzie starszy dozorca pisze, co który chory robi i co się na oddziałach wogóle dzieje. W nocy są zegary kontrolujące, czy dozorca nie śpi. Te rzeczy są konieczne w zakładach dla obłąkanych, choćby dlatego, że w razie wypadku te paski kontrolne są dokumentem, czy obowiązek dozoru był dokładnie spełniony czy nie. Do tego potrzeba pewnych, stałych przepisów, których się Siostry Miłosierdzia jednak nie trzymają, bo wzbraniają nawet wprost dozorcom pisania tego, co powinni, więc trzebaby Siostry zniewolić, aby się do koniecznych przepisów zastosowały, żeby były obowiązane do przejścia jakiejś szkoły, któraby je wykształciła odpowiednio. Siostry Miłosierdzia np. nie kontrolują dostatecznie służby nocnej tak, że u mnie się zdarzało, że kontrolując w różnych porach dnia i nocy, znajdywałem, że służba nie jest należycie wykonywaną. Kiedy Siostra Miłosierdzia wychodzi z Oddziału, powinien być ktoś, kto odpowiada za oddział, to znaczy powinien starszy dozorca objąć odpowiedzialność a tego Siostry Miłosierdzia nie chcą i u nas są starsi dozorcy tylko pod względem płacy nie zaś pod względem czynności, bo Siostra nie znosi, żeby ktoś był starszym dozorcą, wskutek czego są różne kolizye.

Dalej Siostry Miłosierdzia wymagają, aby służba wyłącznie do nich szła i im raportowała a nigdy lekarzom i nie wolno dozorcom mówić lekarzom, co się w nocy działo, bo przyjmują dozorców z tym obowiązkiem, że ma mówić wszystko, co się dzieje, im, a nie lekarzowi. Sam doświadczyłem tego, że mi dozorca nie dawał odpowiedzi i dopiero, gdy zagroziłem, że go wydalę, przepraszał i uniewinniał się tem, że Siostra przyjmując go, zakazała mu cośkolwiek lekarzowi raportować. Stosunki takie są anormalne. Między Siostrami Miłosierdzia a lekarzami musi być ścisły związek, wszyscy powinni być jedną myślą przejęci dla dobra zakładu a nie żeby Siostry uważały to jako swoje rządy, do których nikomu mieszać się nie wolno.

Przytoczyłem to tylko dlatego, żeby wykazać, że w kontrakcie z Siostrami powinny być wyrażone dokładniejsze przepisy, bo inaczej odpowiedzialność będzie tylko idealna, i lekarz nie będzie jej mógł wziąć na swoje barki, jeżeli nie będzie miał odpowiedniej ingerencyi już ustawowej.

Instrukcya tedy, co się tyczy obowiązków służby, powinna być ściślejszą i dokła-

dniejszą a mogę w każdym czasie przedłożyć Wydziałowi krajowemu projekt, jaki uważam za odpowiedni, na wzór zakładów zagranicznych.

P. **Jasiński.** Sądzę, że nie należy tak zbyt surowo osądzać Sióstr Miłosierdzia, jak to czyni Dr. Kohlberger. Panowie przyznają, że Siostry Miłosierdzia są bardzo wielką pomocą w szpitalach i to się nie da zaprzeczyć, że gdyby ich brakło, brakłoby w szpitalach porządku, a może i oszczędności. Tyle chciałem odpowiedzieć na zarzut tu zrobiony, jakoby Siostry Miłosierdzia nie spełniały należycie swoich obowiązków.

P. **Ponikło.** Ja aprobuję stanowisko p. Jasińskiego i zauważę, że nawet w protestanckich krajach są Siostry Miłosierdzia zajęte po szpitalach i że tam przez palce patrzą na to, co oni nazywają „religiöse Überspanntheit“ wobec bardzo wielkich korzyści i cennych usług, jakie te Siostry szpitalom oddają.

P. **Kohlberger.** Ja też uznaję, że Siostry Miłosierdzia spełniają swoje obowiązki gorliwie, i że to ma ogromne znaczenie, pragnąłbym jednak, żeby instrukcyę zmieniono w ten sposób, aby był obowiązek do większego dozorowania tych chorych w zakładach dla obłąkanych, a to z tego względu, że przychodzi tam bardzo dużo Sióstr, które z obłąkanymi nic nie miały do czynienia i nie znają ich potrzeb.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Konstatuję, że żaden z Panów nie zabiera więcej głosu. Wobec tego ankieta spełniła swoje zadanie. Rzucono tu wiele światła na rozliczne sprawy sanitarne, podniesiono braki i usterki, jakie panują w naszych urządzeniach i nietylko podniesiono, ale też wskazano w znacznej części i sposób, w jakiby dążyć należało do ich usunięcia. Z obrad ankiety zbierze się cenny materyał dla Wydziału krajowego i Sejmu, tem cenniejszy, że te uwagi wszystkie i zdania pochodzą z ust wytrawnych znawców i oparte są po największej części na długoletniem doświadczeniu zawodowem.

Jeżeli z tych wszystkich uwag i zdań nie będzie można oczekiwać natychmiastowego rezultatu t. j. spełnienia życzeń, jakie tu wyrażano, to proszę być przekonanym, że w głównej mierze stanie temu w drodze okoliczność, że spełnienie wielu życzeń tu wyrażonych wymaga znacznego nakładu a kraj nasz nie jest w tem finansowem położeniu, żeby je wszystkie mógł uwzględnić, ze względu na liczne na innych polach zadania i potrzeby, na których spełnienie nie może odpowiednich środków dostarczyć ze swoich skromnych zasobów.

W każdym razie kraj znajdzie w obradach ankiety wskazówki bardzo cenne co do kierunków, w jakich sprawy te na przyszłość będą kierowane i będą usiłowania robione aby podniesione tu potrzeby zaspokoić.

Wszystkim przeto Szanownym Panom, którzy wzięli udział w tej ankiecie, jak najuprzejmiej imieniem Wydziału krajowego składam podziękowanie.

P. **Mars.** Jako wnioskodawca w sprawie ankiety w Sejmie muszę tu wyrazić gorące podziękowanie Wydziałowi krajowemu na ręce Pana Przewodniczącego za przeprowadzenie tej ankiety. Jestem również zdania, że myśli tu rzucone i obfity materyał tu nagromadzony, mam nadzieję, że będzie mógł być z korzyścią dla kraju użyty.

Prócz tego muszę wyrazić Panu Radcy Onyszkiewiczowi jako Przewodniczącemu podziękowanie za tak objektywne przeprowadzenie obrad całej ankiety, jak to się rzadko kiedy zdarza. Od początku do końca obrad wszystkie kwestye osobiste, kwestye dotyczące zawodu lekarskiego usuwano na bok, kierowano się tylko myślą przewodnią, aby radzić dla dobra kraju i to milczące porozumienie było podstawą wszystkich przemówień. Taki objaw rzadko spostrzedz można. Byłem członkiem w różnych ankietach zawodowych a nawet i w tym gmachu wzywany przez Wysoki Wydział krajowy, a nigdy tak nie było, żeby się jakaś sprawa drażliwa nie wyłoniła. Tego tu nie było, a jeśli komu mamy to do zawdzięczenia, to właśnie objektywnemu i łaskawemu Przewodnictwu Pana Radcy Onyszkiewicza i zdaje mi się, że będę wyrazem życzeń wszystkich Panów, jeżeli za to złożę Mu jak najserdeczniejsze podziękowanie. (Oklaski).

P. **Ponikło.** Imieniem lekarzy krakowskiego szpitala i profesorów Uniwersytetu w nim zajętych składam Wydziałowi krajowemu w ręce Pana Przewodniczącego najgorętsze podziękowanie. Ci panowie z żywem zadowoleniem przyjęli myśl ankiety i z pewnością śledzą akcyę i agendy tej ankiety, w której mieli sposobność brać udział przez usta p. profesora Jordana, spodziewając się korzystnych z niej wyników dla instytucyi i moje Imieniem tych lekarzy składam też podziękowanie inicyatorowi tej ankiety p. posłowi Marsowi.

Przewodniczący Członek Wydziału krajowego p. **Onyszkiewicz.** Posiedzenie zamykam.

(*Koniec posiedzenia o godzinie 7. min. 20. wieczorem*).

LW. 79542/903. We Lwowie, dnia 5. września 1903.

Alog. 254

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zmiany §§. 11. i 15. ustawy z 28. lipca 1897 r. Nr. 47. Dz. u. k., urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 8. lipca 1902 zezwolił Wysoki Sejm, ażeby w miejsce zniszczonego budynku szpitala powszechnego w Zaleszczykach postawiony został nowy budynek szpitalny. Wykonanie tej budowy miało nastąpić stosownie do postanowienia §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 r. przy współudziale gminy m. Zaleszczyk. Ponieważ jednak zobowiązanie to, ustawą nałożone, przechodziłoby możność tej gminy, znajdującej się w trudnem położeniu finansowem, przeto Wydział krajowy przeprowadził z Reprezentacyą powiatu zaleszczyckiego rokowania, a wynikiem ich jest, że Rada powiatowa w Zaleszczykach uchwałą z dnia 18. listopada 1902 (protokół uchwały przy LW. 16546/903) postanowiła przyjąć na tamtejszy powiat obowiązek, ciążący dotychczas na gminie miasta Zaleszczyk, a określony §. 15. ustawy z 28. lipca 1897 r. Finansowa strona budowy nowego szpitala jest przedstawiona w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 1. września b. r. LW. 74493; niniejszem zaś wykazujemy jedynie potrzebę wprowadzenia stosownej zmiany §. 15. ustawy z 28. lipca 1897 r. ze względu na obowiązek, przyjęty przez powiat zaleszczycki uchwałą z dnia 18. listopada 1902.

Ponieważ zaś Reprezentacya powiatu zaleszczyckiego przyjęła na powiat obowiązek, ciążący dotychczas na gminie, przeto nabyć powinna i prawa, przysługujące dotychczas gminie z §. 11. ustawy z 28. lipca 1897 r.

Zachodzi więc potrzeba zmiany także §. 11. powyższej ustawy w tym kierunku, aby w Komitecie szpitala zaleszczyckiego zamiast delegatów Rady gminnej zasiadali w przyszłości delegaci Rady powiatowej.

Taką samą zmianę §§. 11. i 15. ustawy z 28. lipca 1897 zaproponował Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi w sprawozdaniu z 24. maja 1902 l. 23.567 co do szpitala powszechnego w Śniatynie, a mianowicie aby powiat śniatyński ponosił ciężary, nałożone w §. 15. powyższej ustawy na gminę m. Śniatyna i ażeby na Reprezentacyę tegoż powiatu przeszły prawa, przyznane śniatyńskiej gminie w §. 11. owej ustawy z r. 1897.

Ponieważ jednak ta sprawa, — załatwiona przez Komisyę sanitarną Wysokiego Sejmu sprawozdaniem z 7. lipca 1902 l. s. 1481/902 zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, — nie przyszła pod obrady Wysokiego Sejmu, przeto łączymy obecnie sprawy obu szpitali, t. j. zaleszczyckiego i śniatyńskiego, przedkładając Wysokiemu Sejmowi projekt zmiany §§. 11. i 15. ustawy z r. 1897 co do obu tych szpitali w kierunku wyżej wskazanym, z uwzględnieniem alfabetycznego porządku miejscowości, wymienionych w ustępie 3. §. 11. i w ustępie 2. §. 15. tejże ustawy z r. 1897.

W tym celu Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
S. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA.

z dnia . . . . . , zmieniająca postanowienia §§. 11. i 15. ustawy krajowej z dnia 28. lipca 1897 Nr. 47. Dz. u. k., urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych tudzież zakładów dla położnic i obłąkanych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Artykuł I.

Paragrafy 11. i 15. ustawy krajowej z dnia 28. lipca 1897 roku dz. u. kr. Nr. 47, urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych tudzież zakładów dla położnic i obłąkanych uchyla się niniejszem, a natomiast obowiązywać będą następujące postanowienia:

§. 11. Krajowe zakłady lecznicze powszechne i publiczne mają własne, przez Sejm uchwalone statuta. Zakłady te zostają pod bezpośrednim zarządem Wydziału krajowego.

W przyszłości uchwalać będzie statuta dla krajowych zakładów publicznych i powszechnych Sejm krajowy, na podstawie wniosku Wydziału krajowego, przedstawionego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

Innymi szpitalami powszechnymi i publicznymi zawiadują komitety szpitalne. Komitet szpitalny składa się w Lubaczowie, Podhajcach, Przemyślanach, Śniatynie, Sokalu, Zaleszczykach, Złoczowie i Żywcu:

a) z delegata Wydziału krajowego;

b) z prezesa Rady powiatowej lub jego zastępcy;

c) z delegata Wydziału powiatowego;

d) z dyrektora szpitala.

W szpitalach zaś w Białej, Bochni, Brodach, Brzeżanach, Drohobyczu, Jaśle, Kołomyi, Przemyślu, Rzeszowie, Samborze, Sanoku, Sączu Nowym, Stanisławowie, Stryju, Tarnopolu, Tarnowie, Wadowicach i Żółkwi:

a) z delegata Wydziału krajowego;

b) z naczelnika gminy lub jego zastępcy;

c) z delegata Rady gminnej;

d) z dyrektora szpitala.

W przyszłości ustawa — uznająca szpital za publiczny i powszechny (§. 2.), oznaczy w każdym poszczególnym wypadku skład Komitetu szpitalnego.

§. 15. Koszta budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części w szpitalach, już uznanych za powszechne i publiczne, pokrywane będą przedewszystkiem ze specyalnych na ten cel przeznaczonych funduszów i zobowiązań.

W braku lub niedostateczności takich funduszów, połowę potrzebnej kwoty pokryje fundusz krajowy, jeżeli Sejm potrzebę tej budowy uzna, drugiej połowy dostarczy dla szpitala w Białej, Bochni, Brodach, Brzeżanach, Drohobyczu, Jaśle, Kołomyi, Przemyślu, Rreszowie, Samborze, Sanoku, Sączu Nowym, Stanisławowie, Stryju, Tarnopolu, Tarnowie, Wadowicach i Żółkwi te gmina, zaś dla szpitala w Lubaczowie, Podhajcach, Przemyślanach, Śniatynie, Sokalu, Zaleszczykach, Złoczowie i Żywcu ten powiat, w której względnie w którym dotyczący szpital się znajduje.

W przyszłości ustawa uznająca szpital za publiczny i powszechny (§. 2.), oznaczy w każdym poszczególnym wypadku, kto (powiat czy gmina) do ponoszenia połowy niepokrytych własnymi środkami nadzwyczajnych wydatków będzie obowiązany.

Artykuł II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 79.961/1903.

We Lwowie, dnia 5. września 1903.

Alegat 255

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem nowelli do ustępu 2. §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897, Nr. 47 Dz. u. kr.

Wysoki Sejmie!

Uchwalona przez Wys. Sejm i obowiązująca obecnie ustawa z dnia 28. lipca 1897, urządzająca prawne stosunki szpitali publicznych i powszechnych postanawia w §. 15., jak następuje:

„Koszta budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu tudzież „wewnętrznego urządzenia dobudowanej części w szpitalach, już uznanych za powsze„chne i publiczne, pokrywane będą przedewszystkiem ze specyalnych na ten cel prze„znaczonych funduszów i zobowiązań".

„W braku lub niedostateczności takich funduszów połowę potrzebnej kwoty po„kryje *fundusz krajowy, jeżeli Sejm potrzebę tej budowy uzna*".

Drugiej połowy dostarczy i t. d. . . (jak w ustawie).

Doświadczenia poczynione przy zastosowaniu postanowień powyżej przytoczonego ustępu traktującego o funduszach na budowę szpitali, ich rozszerzeniu itd., a w szczególności w razie potrzeby zaciągania przez Wydział krajowy na mocy uchwał Wysokiego Sejmu pożyczek na pokrycie z funduszu krajowego połowy odnośnych kosztów, wykazały pewne wątpliwości w interpretacyi postanowienia traktującego o obowiązku pokrycia przez fundusz krajowy połowy kosztów a mianowicie tak co do charakteru tych pożyczek jak i sposobu ich umarzania, które to wątpliwości utrudniły też poniekąd zrealizowanie pożyczek.

W szczególności objawionem zostało ze strony c. k. Rządu zapatrywanie, iż do pożyczek takich zaciąganych przez Wydział krajowy celem udzielenia owych szpitalom, których ciężar spłaty spaść winien wedle ścisłego brzmienia §. 15. ustawy — na fundusz krajowy — mają zastosowanie postanowienia §. 20. statutu krajowego, traktujące *o pozbyciu, stałem obciążeniu lub zastawieniu majątku zakładowego*, za czem idzie, iż odnośne uchwały Wys. Sejmu upoważniające Wydział krajowy do zaciągania pożyczek na pokrycie połowy kosztów budowy nowych, lub rozszerzenia istniejących szpitali — przedkładane być winny do najwyższej sankcyi.

Opierając się na postanowieniach §. 4. i 9. powołanej ustawy, Wydział krajowy w odpowiedzi swej do c. k. Namiestnictwa zajął atoli odmienne stanowisko i zaznaczył, iż przytoczone wyżej postanowienia §. 20. statutu krajowego nie mogą być sto-

sowane do pożyczek zaciąganych, warunkowo na mocy §. 15. ustawy z d. 28 lipca 1897, które to pożyczki w pewnym oznaczonym okresie spłacone być mają z taks leczenia.

Wydział krajowy bowiem w razie uznania przez Wys. Sejm potrzeby takiego wydatku, zaciągając te pożyczki, jako władza nadzorcza nad szpitalami — nie obciąża niemi majątku, względnie funduszu krajowego, lecz właściwie fundusz odnośnego szpitala, który obowiązanym jest spłacać otrzymaną pożyczkę z dochodów własnych szpitala — ewentualnie przez podniesienie taksy leczenia (§. 9), do której stosować się mają, nie tylko fundusz krajowy opłacając koszta leczenia ubogich chorych, ale również i chorzy samopłacący.

Wydział krajowy wyraża przekonanie, iż ta może nieco swobodniejsza interpretacya §. 15. powołanej ustawy odpowiada w zupełności intencyi, jaką Wys. Sejm kierował się przy uchwalaniu tej ustawy i zgodną jest z zasadą wyrażoną w §. 4. ustawy „wedle którego szpitale prowincyonalne są zakładami *samoistnymi, które wszystkie swe potrzeby (zwyczajne i nadzwyczajne) pokrywać mają z własnych dochodów, zobowiązań osób trzecich i ze zwrotów kosztów leczenia.* Różnica jednak między zaznaczonem powyżej stanowiskiem prawnem a zapatrywaniem c. k. Rządu opartem na dosłownem brzmieniu ustępu 2-go §. 15. ustawy nie jest tak daleko idącą, i właściwie jest ona raczej pozorną, aniżeli istotną.

Gdy bowiem wedle zapatrywania c. k. Rządu ciężar pokrywania połowy kosztów budowy szpitali spaść winien w całości i bezpośrednio na fundusz krajowy, to wedle praktyki stosowanej przez Wydział krajowy ciężar ten spada jakkolwiek tylko pośrednio, lecz również niemal w całości na fundusz krajowy.

Fundusz ten bowiem spłacając szpitalom w kosztach leczenia zwyż 90% wszystkich wydatków, w których fundusze obce i chorzy samopłacący tylko w nieznacznej mierze partycypują, — pokrywa tem samem w podwyższonej z powodu budowy taksie szpitalnej spłatę zasiągniętej na ten cel pożyczki.

Z uwagi zaś na zasadnicze postanowienie §. 4. ustawy oraz celem zapobieżenia ażeby z powodu nadzwyczajnych wydatków powstających skutkiem budowy szpitali względnie przez podniesienie taks leczenia, obciążenie funduszu krajowego stąd wynikające nie następowało bez wiedzy i zezwolenia Wysokiego Sejmu, zamieszczono w §. 15. ustawy zastrzeżenie: *„iż potrzeba budowy przez Wysoki Sejm uznaną być ma“.*

W tem rozumieniu tedy (jako zezwolenie Wysokiego Sejmu na bezpośrednie, lub pośrednie obciążenie funduszu krajowego) tłómaczyć należy zdaniem Wydziału krajowego postanowienie ustępu 2-go §. 15. ustawy *„iż w braku lub niedostateczności funduszów, pokryje fundusz krajowy połowę potrzebnej na budowę kwoty“*, po odliczeniu oczywiście udziału tych osób i funduszów, które z mocy specyalnych ustaw do pokrycia tej połowy przyczyniać się winny.

Gdy jednak wyżej przytoczona intencya ustawodawcza w obecnem brzmieniu ustępu 2-go §. 15. ustawy nie jest z należytą wyrażona jasnością, przeto celem uchylenia powstałych w tej mierze wątpliwości, postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt do zmiany względnie uzupełnienia ustępu 2-go §. 15. ustawy w następującem brzmieniu:

„W braku lub niedostateczności tych funduszów, połowę potrzebnej kwoty pokryje *szpital pożyczką umarzaną z taksy leczenia (§§. 4. i 9)*, jeżeli Sejm potrzebę budowy uzna“.

Zdaniem Wydziału krajowego zmiana powyższa będzie nie tylko ze wszech miar właściwą korekturą brzmienia zacytowanego ustępu, lecz wprowadzi zgodność z kierującą zasadą wyrażoną w §. 4. ustawy, z którą obecne brzmienie tego ustępu jest poniekąd w sprzeczności.

Również i ze względów słuszności uważamy proponowaną zmianę jako konieczną. Fundusz krajowy bowiem ponosząc z mocy ustawy z d. 6. stycznia 1875, Nr. 7 Dz. u. kr. w całości koszta leczenia ubogich chorych, przyjął pod tym względem ciężar o wiele znaczniejszy, aniżeli inne kraje Monarchii zwłaszcza, gdy się weźmie pod uwagę obszar kraju naszego, zaludnienie i ogólny stan zamożności, który jest niższy, skutkiem czego i liczebny stosunek opłacających za swe leczenie chorych niekorzystniejszy.

Pociągnięcie zaś tej nieznacznej liczby chorych do partycypowania w wydatkach nadzwyczajnych na budowę i urządzenia szpitali jest i z tego względu uzasadnionem,

ile że budowy i urządzenia te, coraz kosztowniejsze wobec wymogów postępu i nauki tudzież innych czynników powodujących podrożenie, są ulepszeniami, z których korzystają chorzy szukający opieki szpitala, mając zapewnione lepsze i warunkom hygienicznym bardziej odpowiadające leczenie i pomieszczenie, wobec czego słusznem i usprawiedliwionem jest wymaganie nieco wyższej taksy leczenia.

Zaznaczyć jednak przy tem należy, iż taksy te pomimo kosztowniejszych świadczeń ze strony szpitali, przy troskliwej i oszczędnej ich gospodarce, są w szpitalach naszych nowo zbudowanych zawsze jeszcze niższe w stosunku do taks ustanowionych dla szpitali powszechnych w innych prowincyach.

Przeciętna bowiem tych taks w szpitalach naszych wynosi 1 kor. 36 g. dziennie, podczas gdy w szpitalach powsz. innych prowincyi wynosi ona 1 kor. 70 g.

Wreszcie nie można pominąć uwagi, iż proponowana powyżej zmiana w brzmieniu ustępu 2. §. 15. ustawy uchyli pewną niewłaściwość, jaką niewątpliwie powoduje zaciąganie przez kraj drobnych stosunkowo pożyczek na budowy szpitali, które wpłynąćby mogły ujemnie na kredyt kraju, wprowadzając nadto liczne utrudnienia i niedogodności w budżetowaniu spłat i oprocentowania.

Na podstawie wyżej przytoczonych motywów Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony tu projekt do zmiany §. 15. ustawy z d. 28 lipca 1897. względnie ustępu drugiego tego paragrafu.

Z Rady Wydziału kraj. Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
S. Badeni wł. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz wł. r.
Członek Wydziału kraj.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897, Nr. 47 Dz. ust. kraj. urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych, tudzież zakładów dla położnic i obłąkanych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Paragraf 15. ustawy krajowej z dnia 28. lipca 1897 Nr. 47, Dz. ust. kraj. urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych tudzież zakładów dla położnic i obłąkanych, uchyla się niniejszem a natomiast obowiązywać będą następujące postanowienia:

§. 15. Koszta budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części w szpitalach, już uznanych za powszechne i publiczne, pokrywane będą przedewszystkiem ze specyalnych na ten cel przeznaczonych funduszów i zobowiązań.

W braku lub niedostateczności takich funduszów połowę potrzebnej kwoty pokryje *szpital pożyczką umarzaną z taksy leczenia, jeżeli Sejm potrzebę tej budowy uzna* Drugiej połowy dostarczy dla szpitala w Białej, Bochni, Brodach, Brzeżanach, Drohobyczu, Jaśle, Kołomyi, Przemyślu, Rzeszowie, Samborze, Sanoku Sączu nowym, Śniatynie, Stanisławowie, Stryju, Tarnopolu, Tarnowie, Wadowicach, *Zaleszczykach* i Żółkwi ta gmina, zaś dla szpitala w Podhajcach, Sokalu, Złoczowie, Lubaczowie, Przemyślanach, Zywcu i ten powiat, w której, względnie w którym dotyczący szpital się znajduje.

W przyszłości ustawa uznająca szpital za publiczny i powszechny (§. 2) oznaczy w każdym poszczególnym wypadku, kto (powiat czy gmina) do ponoszenia połowy niepokrytych własnymi środkami nadzwyczajnych wydatków będzie obowiązany.

Art. 2.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 79611/1903. We Lwowie, dnia 5. września 1903.

Nr. 256.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie zakupna zamku w Krystynopolu na zakład dla nieuleczalnie chorych obłąkanych, tudzież rozszerzenia i ulepszeń zakładu obłąkanych w Kulparkowie.

Wysoki Sejmie!

Znaczna liczba umysłowo chorych w kraju, nieznajdująca pomieszczenia w krajowym zakładzie dla obłąkanych w Kulparkowie i na oddziale szpitala Św. Łazarza w Krakowie, zniewoliły Wysoki Sejm w roku 1901 do powzięcia następującej uchwały:

„Wzywa się Wydział krajowy o przedłożenie na najbliższej sesyi takich wniosków, by na ich podstawie budowa na Kulparkowie schroniska na 500 chorych obłąkanych nieuleczalnych, według przedłożonych Komisyi sanitarnej planów, mogła być w najbliższej przyszłości podjętą i stopniowo przeprowadzoną".

Wydział krajowy spełniając to polecenie przedłożył 14. grudnia 1901 roku wniosek na zbudowanie sześciu pawilonów dla nieuleczalnych chorych, oraz pawilonów dla warsztatów, dwóch domów na pomieszczenie lekarzy i urzędników, a także rozszerzenia urządzeń gospodarczych zakładu kulparkowskiego kosztem opiewającym na sumę kosztorysem podaną 857.000 koron.

Wobec niezałatwienia tej sprawy na ostatniej Sesyi Wysokiego Sejmu, Wydział krajowy przedkładając ponownie swe sprawozdanie w tym przedmiocie, musi zaznaczyć, że obecnie prócz podniesionego na wstępie względu staje się sprawa rozszerzenia zakładu obłąkanych rzeczą piekąco potrzebną i szczególnie naglą, a to wobec wprost nieznośnych stosunków, jakie wskutek przepełnienia Kulparkowa ponad wszelką miarę w nim zapanowały.

Od trzech lat napływ chorych na obłąkanie tak w Kulparkowie jak w Krakowie wzrasta nieustannie, tak że jeden zakład drugiemu z pomocą przyjść nie może. W zakładzie kulparkowskim, mającym miejsca na 560 łóżek, w roku 1900 leczono 1605 w ciągu 284.045 dni leczenia, czyli dziennie w przecięciu 778;

W 1901 leczono 1669 w ciągu 296.450 czyli przeciętnie 812.

W 1902 leczono 1829 w ciągu 322.121 czyli przeciętnie 876.

W roku zaś bieżącym liczba chorych leczonych dziennie dochodziła 1050 a nie była niższą od 900 to jest prawie dwa razy większą, aniżeli zakład może pomieścić chorych bez obawy wywołania następstw przepełnienia.

Taki stan rzeczy zmuszał Dyrekcyę zakładu do wydalania bardzo wielu spokojniejszych chorych, pomimo iż stan ich umysłowy, jako też i stosunki domowe, wymagałyby jeszcze zatrzymania ich w zakładzie, aby uniknąć nawrotu tej samej choroby. Co więcej przy takiem przepełnieniu zakłady te tracą zupełnie swój charakter leczniczy, w takich bowiem warunkach należyte leczenie staje się niemożliwem, dozór wielce utrudniony, zwiększa się możliwość uszkodzeń cielesnych u chorych i pojawiają się choroby wynikające z reguły z przepełnienia szpitala jak dysenterya, egipskie zapalenie oczu, tyfus i t. d. które mogą przemienić się w groźną epidemię w całym zakładzie.

Na pogorszenie sanitarnych warunków w pewnej mierze wpływa umieszczenie w bliskiem sąsiedztwie zakładu budynków folwarcznych, a mianowicie krowiarni mieszczącej 40 krów, stajni na 4 konie i 12 roboczych wołów wreszcie chlewy dla 60 świń wraz z obszerną gnojownią.

Celem przysporzenia pomieszczenia napływającym do zakładu chorym, poleciliśmy: 1. przerobić dawny budynek folwarczny przeznaczony na mieszkanie rządcy i dwóch oficyałów tudzież dawne pomieszczenie warsztatów i szwalni jakoteż sali bilardowej na sypialnie dla 93 chorych; 2. kazaliśmy przerobić dwie ogrodowe altany na czasowe pomieszczenie 25 chorych, a także jednemu z prymaryuszów udzieliliśmy relutum na zajęcie pomieszkania w mieście, jednego zaś sekundaryusza umieściliśmy w wynajętem poza zakładem mieszkaniu, aby ubikacye przez nich zajmowane w zakładzie przerobić na sale dla 32 chorych. Wszystkie jednak te zarządzenia są tylko paliatywami zgoła niewystarczającemi.

Oczywiście, że wśród takich stosunków w zakładzie kulparkowskim o właściwem leczeniu chorób umysłowych, co przecież powinno być istotnem jego zadaniem, nie może być mowy, tak że zakład ten wobec innych nadto poważnych braków i usterek, utracił charakter zakładu leczniczego, a stał się raczej przytuliskiem detencyjnem.

Na tę zmianę charakteru leczniczego zakładu kulparkowskiego, na jego niedostatki i wady zwróciła też uwagę Krajowa Rada zdrowia przy ocenieniu projektu Wydziału krajowego z roku 1901 a c. k. Namiestnictwo opierając się na tej opinii, doradzało, by zakład ten przekształcić stale na zakład dla nieuleczalnych, a nakład pieniężny mający się z funduszów krajowych uczynić, użyć na zbudowanie pawilonów leczniczych przystosowanych do nowoczesnych wymagań nauki psychiatrycznej.

Do zapatrywań tych przystąpiła także i sejmowa komisya sanitarna, która w sprawozdaniu swojem z dnia 4. lipca 1902 roku przedłożyła Sejmowi wniosek, aby upoważnić Wydział krajowy do wybudowania pięciu pawilonów i jednego domu roboczego dla uleczalnych umysłowo chorych tudzież koniecznych budynków administracyjnych, 2° do stopniowej zmiany dzisiejszego zakładu w Kulparkowie na schronisko dla nieuleczalnych niespokojnych chorych, 3° do wdrożenia rokowań z rządem, ażeby przystąpił do budowy kliniki psychiatrycznej we Lwowie, do której to budowy fundusz krajowy przyczyni się tylko kwotą 82.399 koron.

Wydział krajowy nie zapoznawał zgoła, że nadmierne przepełnienie chorymi jest tylko jednym (co prawda największym) brakiem zakładu kulparkowskiego i że obok tego posiada zakład ten cały szereg rozlicznych innych niedostatków. Mając jednak na uwadze trudności finansowe i stosując się ściśle do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 2. maja 1900 r., ograniczył się w sprawozdaniu swem z roku 1901 tylko do wniosków zmierzających do przysporzenia pomieszczenia dla nieuleczalnych, pozostawiając sprawę ulepszeń — przyszłości.

Wobec jednak tak poważnych głosów jak opinie c. k. Namiestnictwa i Rady zdrowia, a zwłaszcza Sejmowej komisyi sanitarnej, nadto mając na względzie, że poprawienie leczniczych warunków zakładu kulparkowskiego, usunięcie wad i niedostatków wprost sprzecznych z wskazówkami hygieny i przystosowanie zakładu tego do postępów wiedzy psychiatrycznej na dłuższy czas nie dałoby się odwlec i że wydatek na ten cel w najbliższej przyszłości koniecznie trzeba będzie ponieść, przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że jest rzeczą ze wszech miar wskazaną projekt rozszerzenia zakładu na pomieszczenie większej liczby nieuleczalnych, traktować łącznie ze sprawą ulepszenia leczniczych warunków jedynego w kraju zakładu dla leczenia obłąkanych. Dwa te bowiem zagadnienia pod wielu względami ze sobą się wiążą i są od siebie zależne. Niema potrzeby uzasadniać, że dla polepszenia leczniczych warunków jest konieczne rozsegregowanie niektórych kategoryj chorób i umieszczenie w osobnych odpowiednio urządzonych ubikacyach.

Są to rzeczy naukowo i w praktyce stwierdzone, co już prowadzi do powiększenia ilości łóżek i pomieszczeń dla nich.

W ten więc sposób przedstawił się do rozwiązania problemat, w jaki sposób połączyć sprawę rozszerzenia zakładu o 500 łóżek ze sprawą polepszenia leczniczych warunków zakładu kulparkowskiego. Wydział krajowy nie uznał za trafne to rozwiązanie powyższego zagadnienia, jakie doradza Rada zdrowia, by zaprojektować budowę nowych pawilonów dla uleczalnych a istniejący zakład przemie-

nić na schronisko dla nieuleczalnych. Byłoby to bowiem nietylko bardzo kosztownem ale nadto poniekąd prowadziłoby do zmarnowania znacznego wydatku na Kulparków wyłożonego, tem mniej koniecznego, ile że kulparkowski zakład, po poczynieniu w nim niektórych zmian i ulepszeń i po dobudowaniu brakujących pawilonów dla niektórych kategoryj chorób, może bardzo dobrze pełnić zadanie zakładu leczniczego, przyczem uzyska się zarazem pomieszczenie na większą liczbę umysłowo chorych. Należało jednak naprzód dokładnie zbadać, jakiego rodzaju zmiany i ulepszenia byłyby w zakładzie kulparkowskim konieczne, by on odpowiednio do postępów wiedzy psychiatrycznej, jako racyonalnie urządzony zakład leczniczy mógł dalej funkcyonować.

Dla poczynienia takich studyów wysłaliśmy Dyrektora szpitala i architektę naszego do nowopowstałych i wzorowo urządzonych szpitali dla umysłowo chorych w Niższej Austryi (Mauer Oeling) i w Czerniowcach. Studya te wykazały, że aby zakład kulparkowski stał się wprawdzie nie wzorowym, ale przecież odpowiednim zakładem leczniczym dla umysłowo chorych, zachodzi konieczna potrzeba zbudowania pawilonu izolacyjnego dla zdarzających się w zakładzie wypadków chorób zaraźliwych i zbudowania dwóch pawilonów męskiego i żeńskiego dla niespokojnych chorych, wymagających odmiennego traktowania, a zarazem odpowiednich ubikacyj dla nowoprzyjętych chorych, których przez pewien czas, aż do skwalifikowania choroby, należy trzymać pod obserwacyą. Nadto należałoby niezbędnie usunąć z zakładu mieszkania urzędników, funkcyonaryuszów i służby zakładu, których pomieszczenie z rodzinami, gospodarstwem i służbą niszczy porządek, a przyczynia niepokój i psuje powietrze w zakładzie. Funkcyonaryuszów tych umieścić wypadnie w nowo dla nich mających się pobudować domach.

Należy także zbudować i urządzić odpowiednie warsztaty dla zajęcia chorych robotami, umożliwi to pewne spożytkowanie pracy chorych, a zarazem jest ważnym środkiem leczniczym.

Należy też niezbędnie zaopatrzyć zakład w zdrową wodę do picia, rozszerzyć kuchnię i pralnię, usunąć z pobliża zakładu to wszystko, co w wyższym stopniu zapowietrza jego otoczenie, a mianowicie chlewy na świnie, wreszcie racyonalnie urządzić kanalizacyę, dla odprowadzenia płynów i fekaliów.

Pobudowanie wspomnianych pawilonów i projektowane przeobrażenia w zakładzie przysporzą pomieszczenie dla 200 chorych, a zarazem tak rozszerzony i przekształcony zakład odpowiadałby w zupełności wszystkim warunkom leczniczego zakładu psychiatrycznego. Chcąc zaś po myśli uchwały Wysokiego Sejmu rozszerzyć zakład o dalsze 300 łóżek, wypadałoby dobudować nadto cztery pawilony, każdy na 75 łóżek, według typu i kosztorysu, przedłożonych w naszem sprawozdaniu z zeszłego roku.

Rzecz ta dałaby się osiągnąć także w inny sposób.

Przedłożona Wydziałowi krajowemu przez właściciela zamku w Krystynopolu, hr. Stanisława Wiśniewskiego, oferta na sprzedaż tego zamku, dała Wydziałowi krajowemu możność rozważenia, czy nie byłoby właściwszem zamiast budowy 4 pawilonów dla nieuleczalnych w Kulparkowie nabyć Krystynopol i urządzić tam rozmieszczenie 300 łóżek dla nieuleczalnych umysłowo-chorych.

Mając na uwadze korzystne hygieniczne położenie zamku krystynopolskiego wśród parku, sadu i ogrodów warzywnych, przy stacyi kolejowej i miasteczku, zarządził Wydział krajowy zbadanie przez lekarsko-techniczną komisyę, czy zamek ten byłby na umieszczenie umysłowo chorych odpowiednim i jaki byłby koszt nabycia go wraz z potrzebnymi adaptacyami i dobudowaniami, wreszcie jaki byłby stosunek kosztów samoistnej administracyi tego zakładu do zwiększonych w razie rozszerzenia Kulparkowa kosztów administracyjnych tego ostatniego.

Badanie lekarskie, przeprowadzone przez inspektora krajowych szpitali i członka krajowej Rady zdrowia Dra Opolskiego, dały wynik korzystny; studya zaś techniczne i wykonane przez architektę plany, wykazały, że po nadbudowaniu piąter nad bocznemi skrzydłami pałacu (nad środkowym traktem istnieje piątro) znajdzie się w niem pomieszczenie wygodne na 300 łóżek.

Problemat poprzednio przedstawiony znalazłby zatem swe rozwiązanie w następującym alternatywnym projekcie:

Budowa dwóch pawilonów dla niespokojnych chorych, dla zakaźnych i t. d., oraz przekształcenia i uzupełnienia powyżej wyszczególnione w Kulparkowie, i

a) bądź budowa czterech pawilonów dla nieuleczalnych na 300 łóżek w Kulparkowie; bądź

b) zakupno Krystynopola i urządzenie go na 300 łóżek dla nieuleczalnych.

Pragnąc utwierdzić się w trafności tego projektu, zarządził Wydział krajowy ankietę fachową z dnia 22. grudnia 1902, w której skład weszli lekarze: Drowie Kohlberger, Kruszyński, Maliszewski, Opolski, Sawicki, Żuławski, Merunowicz, Inspektor szpitali i technik Kamienobrodzki.

Ankieta zbadawszy szczegółowo całkowity projekt i tegoż alternatywę, uznała projekt za odpowiedni, dając wyższość kombinacyi połączonej z zakupnem Krystynopola. W obec tego pozostało ustalić sprawę kosztów i zestawić porównanie finansowe obydwu alternatyw.

Tym celem zarządził Wydział krajowy wykonanie technicznych projektów i kosztorysu dla budowli i nakładów w Kulparkowie, a oddzielnie dla Krystynopola.

Przedstawiają się te koszta, jak następuje:

A. Koszta przeobrażeń i budowli w Kulparkowie,

przyczem zyskuje się pomieszczenie na 200 łóżek więcej.

1.	Dwa pawilony dla niespokojnych chorych z oddziałem dla zakaźnych na 136 łóżek	414.600 K
2.	Przekształcenia w gmachu głównym, przyczem zyskuje się przestrzeń na 64 łóżek	31.500 „
3.	Rozszerzenie i przerobienie kuchni i pralni	23.692 „
4.	Budowa domu warsztatowego i mieszkań dla majstrów	46.865 „
5.	Budowa piekarni, mieszkania piekarza i 20 osób służby żeńskiej	22.000 „
6.	Dwa domy mieszkalne dla 3 prymaryuszów, 3 sekundaryuszów, 2 urzędników i mechanika	96.094 „
7.	Dom dla służby męskiej	15.622 „
8.	Przeniesienie chlewni	4.150 „
9.	Kanalizacya i filtr, około	35.000 „
10.	Koszt instalacyi wodociągów, około	30.000 „
11.	Mury obwodowe, parkany, rynsztoki i chodniki	11.000 „
12.	Urządzenie parku i drogi	4.000 „
13.	Kolej z dworca lwowskiego do zakładu (wydatek ewentualny, którego uzasadnienie poniżej)	40.000 „
14.	Inspekcya techniczna	6.500 „
15.	Inwentarz po 200 koron na każde nowe łóżko (częściowo już wstawione do preliminarza na rok 1904)	40.000 „
	Razem	821.023 K

Zwiększenie służby lekarskiej i administracyjnej z powodu rozszerzenia zakładu o 200 łóżek.

1.	Prymaryusz jeden	3.816 K
2.	Sekundaryusz jeden	2.816 „
3.	Cztery Siostry Miłosierdzia	2.400 „
4.	Trzydziestu dozorców	14.930 „
5.	Czterech parobków	1.724 „
6.	Jeden urzędnik (pisarz)	1.920 „
	Razem	27.606 K

B. Krystynopol.

1.	Przekształcenie i nadbudowanie pałacu	86.439 K
2.	Przekształcenie i rozszerzenie kuchni, pralni i piekarni	40.084 „

3.	Budowa domu dla dyrektora i sekundaryusza		25.000 K
4.	Przekształcenie mieszkania rządcy i urzędnika		7.407 „
5.	Przekształcenie kaplicy i mieszkania SS. Miłosierdzia		5.440 „
6.	Budowa trupiarni		
7.	Oparkanienie i inne budowle		68.077 „
8.	Wodociągi i kanalizacya		
9.	Nieprzewidziane		
10.	Cena kupna		80.000 „
11.	Przeniesienie własności i koszta kontraktu 4%		3.201 „
12.	Koszt inwentarza		79.600 „
	a mianowicie: Inwentarz na 300 łóżek po 200 K	60.000 K	
	Urządzenie kuchni	5.600 „	
	Urządzenie pralni	10 000 „	
	Konie, powóz, karawan, uprząż	4.000 „	
		79.600 K	
	Koszt całkowity		395.248 K

C. Budowa w Kulparkowie 4 pawilonów na 300 chorych nieuleczalnych.

1.	Budowa czterech pawilonów na 300 łóżek, według typu w roku 1902 projektowanego	250.480 K
2.	Koszt inwentarza na 300 łóżek	60.000 „
3.	Powiększenie inwentarza, kuchni, pralni	6.000 „
4.	Budowa pomieszkań dla zwiększonej liczby lekarzy i urzędników	48.047 „
	Razem	364.527 K.

Przeto koszt nabycia i urządzenia Krystynopola wypadnie o 30.721 koron drożej niż pawilonów w Kulparkowie.

Nie policzyliśmy jednak w rachunku odnoszącym się do budowy w Kulparkowie ad *C*, że dla zwiększonej ilości SS. Miłosierdzia i służby zajdzie konieczność znalezienia odpowiedniego pomieszczenia kosztem zmniejszenia ilości łóżek dla chorych, lub budując dla nich osobny dom, co bez mała wyrówna kosztowi budowy obu alternatyw, tak że koszt nabycia i urządzenia Krystynopola będzie wynosić tyle prawie, co i urządzenie 4 nowych pawilonów w Kulparkowie.

Porównawczy koszt utrzymania służby lekarskiej i administracyjnej przedstawia się następująco:

	w Krystynopolu		47.060 K
	a mianowicie:		
1	Dyrektor prymaryusz	3.816 K	
1	sekundaryusz	2.816 „	
1	rządca z wiktem	3.216 „	
2	pisarzy	3.840 „	
9	Sióstr Miłosierdzia	5.400 „	
32	dozorców, 1 łaziebny i 1 łaziebna	16.842 „	
6	parobków (z tych jeden sługa kancelaryjny)	2.586 „	
	odźwierny	1.200 „	
	piekarz i mechanik	3.600 „	
10	dziewek w kuchni i pralni po 407	4.070 „	
	ogrodnik	910 „	
	woźnica	364 „	
	Razem	48.660 K	
	Od tego odtrącony dochód z ogrodów, pól i utrzymania trzody	1.600 „	
	Pozostanie więc	47.060 K	

w Kulparkowie	33.162 K

a mianowicie:

1 prymaryusz	3.816 K
2 lekarzy asystentów po 4 koron dziennie i wikt	4.432 „
4 Siostry Miłosierdzia	2.160 „
36 dozorców	17.748 „
4 parobków	1.456 „
1 pisarz	1.920 „
1 dozorca domu	1.630 „
Razem .	33.162 K

Zestawienie.

I-sza alternatywa:		II-ga alternatywa:	
Koszt Kulparkowa . . .	821.023 K	Koszt Kulparkowa . . .	821.023 K
Nabycie i urządzenie Krystynopola	395.248 „	Budowa czterech pawilonów	364.527 „
	1,216.271 K		1,185.550 K.

Porównując obie powyżej przedstawione alternatywy, przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że alternatywie, połączonej z zakupnem Krystynopola, należy dać pierwszeństwo — jako stanowczo korzystniejszej.

Wyższość tej kombinacyi polega mianowicie na tem, że w ten sposób nabywa kraj nowy objekt majątkowy, w którym powstałby zakład kosztem stosunkowo niewielkim, gdyż znacznie niższym niż wynosi z reguły koszt jakiegokolwiek z powstałych ostatniemi czasy zakładów leczniczych, w których koszt jednego łóżka wynosi co najmniej 2.200 koron, podczas gdy tutaj koszt jednego łóżka uczyni około 1.300 koron. Nabycie Krystynopola z 15-morgowym obszarem parku, sadów i ogrodów daje zarazem możność dalszego rozszerzenia tego zakładu, skoroby się to w przyszłości okazało potrzebnem, podczas gdy w Kulparkowie już obecnie mimo znacznie większego terytoryum, umieszczenie czterech pawilonów i innych zabudowań dla chorych nieuleczalnych nastręcza niejakie trudności, o dalszem zaś rozszerzeniu w przyszłości i mowy byćby nie mogło. Wogóle zbytnie rozszerzanie zakładu kulparkowskiego pod stolicą kraju, prawie w centrum wielkiego zbiorowiska ludności, gdzie istnieje stale łatwość zawleczenia chorób epidemicznych, a dozór chorych jest utrudniony, zaś bliskość wielkiego miasta staje się dla chorych pokusą do ucieczki, a z drugiej strony przedostają się przeróżne wpływy do funkcyonaryuszów i służby zakładu, przedstawia dość liczne trudności i niewłaściwości. Pod względem zaś tak lekarskim, jak i potrzeby uzdrowienia stosunków zakładu kulparkowskiego, jest rzeczą wielce pożądaną, by zakład ten uwolnić, o ile się to da, od balastu chorych nieuleczalnych i by w możliwie najkrótszym czasie ująć zakładowi coś z nadmiaru przeludniających go chorych. Nabycie Krystynopola i przeniesienie doń 300 nieuleczalnych już w jesieni roku przyszłego, do którego to czasu roboty adaptacyjne bez trudności dałyby się przeprowadzić, umożliwi właśnie osiągnięcie obydwu tych celów.

Biorąc zaś w porównanie ściśle tylko finansową stronę i porównując pod tym względem obie alternatywy, to koszt zakupna Krystynopola i budowli tamże, a koszt budowli na pomieszczenie 300 łóżek dla nieuleczalnych w Kulparkowie staną, jak to powyżej wykazano, poniekąd na równi.

Inaczej przedstawiają się dwa inne momenta, które należy tu wziąć pod rozwagę — mianowicie koszta utrzymania służby administracyjnej i gospodarczej i koszta rocznego utrzymania chorych.

Pod pierwszym względem wyniosą koszta utrzymania służby przy samoistnej administracyi Krystynopola i projektowanym na teraz etacie chorych (300 łóżek rocznie) 13 do 14 tysięcy koron więcej, niżby uczyniły zwiększone koszta tej samej natury w Kulparkowie. Co do kosztów rocznego utrzymania chorych, to jakkolwiek nie jesteśmy w możności przedstawić ściśle na cyfrach opartego porównania, to można twierdzić z wszelką pewnością, że koszta te będą w Krystynopolu niższe niż w Kulparkowie, a to nietylko dlatego, że niektóre artykuły potrzebne do zaopatrzenia zakładu wypadną tam taniej niż w Kulparkowie i że za wodę tam opłacać się nie będzie, podczas gdy w Kulparkowie będzie się opłacać miastu po 20 gr za metr kubiczny wody, co na liczbę 300 chorych uczyni roczny wydatek około 1800 koron — przedewszystkiem jednak dlatego że w Krystyno-

polu zamierza Wydział krajowy wprowadzić inną tańszą normę żywienia chorych na klasie 3-ciej.

Dla chorych na klasie 3-ciej rekrutujących się prawie wyłącznie z niższych warstw ludności, nie przyzwyczajonej do codziennego jadania z mięsem i niepotrzebujących z powodów leczniczych takiego pożywienia, można w Krystynopolu bez obawy wprowadzić normę żywienia o czterech dniach bez mięsa, co obliczone na 300 chorych da rocznie zaoszczędzenia na kosztach żywienia wynoszące 7.608 koron.

Wprowadzenie takiej samej normy żywienia w Kulparkowie byłoby już trudniejszem, jeżeli się zważy, że trzeba unikać z obłąkanymi wszystkiego, co może ich rozdrażnić i że chory nim zostanie uznany za nieuleczalnego w czasie obserwacyi choroby, byłby żywiony inaczej, wreszcie że, prócz nieuleczalnych, oddzielonych w specyalnych pawilonach, będzie w gmachu głównym mieścić się i nadal wraz z chorymi uleczalnymi także znaczna liczba nieuleczalnych, a między tymi podanie różnego wiktu nie byłoby wskazanem i możliwem, jak niemniej nie byłoby wskazanem nierównomierne traktowanie pod względem wiktu nieuleczalnych w tym samym zakładzie w różnych pawilonach umieszczonych.

Na przeprowadzenie odgałęzienia drogi żelaznej od stacyi kolei Kulparków do zakładu umysłowo-chorych wstawiliśmy kwotę 40.000 koron.

Wydatek ten w krótkim stosunkowo czasie może być pokryty oszczędnością osiągniętą za sprowadzanie z dworca kolejowego węgla, drzewa, mąki, ziemniaków i innych produktów w ładunkach całowagonowych.

Uwzględniając projektowane rozszerzenie można przyjąć, iż do zakładu sprowadza się ładunek 250 wagonów kolejowych rocznie. Ponieważ dostawa jednego wagonu (10.000 *kg*) ze stacyi Lwów do zakładu kosztuje przeciętnie 24 koron, zatem dowóz tych 250 wagonów kosztowałby rocznie okrągło 6.000 koron. Oprocentowanie 40 tys. koron, amortyzacya a także utrzymanie nadzoru i wyładowywanie wagonów będą kosztować okrągło 4.000 kor., zatem na opłacenie kolejowych należytości dowozowych pozostałoby 2.000 kor., czyli po 8 kor. od wagonu. Tymczasem Dyrekcya Stanisławowska zażądała po 10 kor. opłaty od wagonu. Ze względu iż zakład kulparkowski nie powinien płacić wyższych należytości, jak te, które opłaca salina na torze dowozowym w Kałuszu, to jest po 6 koron, udaliśmy się do c. k. Ministerstwa kolei żelaznych z prośbą o udzielenie takiegoż ustępstwa i dla dowozowej drogi do zakładu kulparkowskiego, co oprócz wielkiej dogodności przysporzy zakładowi pewny zysk w uzyskanych oszczędnościach na dotychczasowych kosztach transportów. Tylko w razie pomyślnego załatwienia tej prośby przez Ministerstwo — Wydział krajowy przystąpi do wykonania tej drogi, której plany i kosztorysy już zostały opracowane i komisya obchodowa na gruncie czynność swą spełniła.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy uprasza:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy:

1. do zakupna i przekształcenia pałacu w Krystynopolu na pomieszczenie 300 umysłowo-chorych nieuleczalnych, oraz wykonania potrzebnych budowli kosztem 395.248 koron.

2. Do wykonania w Kulparkowie budowli, przekształceń i innych inwestycyi w sprawozdaniu wyszczególnionych, ogólnym kosztem 821.023 koron.

3. Do użycia na cele budowy tytułem pożyczki funduszu majątku zarodowego zakładu kulparkowskiego i części kapitałów będących własnością szpitala Śgo Łazarza w Krakowie do wysokości sumy w gotówce 400 tysięcy koron.

4. Do zaciągnięcia pożyczki pod warunkami możliwie najkorzystniejszymi, w tej wysokości, jaka się okaże konieczną dla uzyskania kwoty 820.000 koron.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz *w. r*

Członek Wydziału krajowego.

LW. 79.962/1903.

Lwów, dnia 5. września 1903.

Aleg. 17

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie zakupna od gminy miasta Drohobycza domu, zbudowanego na szpital i zezwolenia rozszerzenia tego budynku.

Wysoki Sejmie!

Szpital powszechny w Drohobyczu mieści się w budynku będącym własnością miasta Drohobycza a fundusz szpitalny opłaca miastu tytułem czynszu za budynek szpitalny rocznie 2700 koron i podatek wynoszący 877 koron, razem więc 3577 koron.

Prócz stałego i nieumniejszającego się obciążenia funduszu szpitalnego powyższemi opłatami, przedstawia nadto stosunek czynszowy szpitala do miasta tę niedogodność, że w razie zachodzącej potrzeby wkładów na większe konserwacye lub ulepszenia szpitala a jak obecnie na niezbędne rozszerzenie jego, gmina nie chce czynić wydatków, które są dla szpitala niezbędne, a fundusz spitalny przyjmując je na siebie, robiłby wkłady i musiałby meliorować przedmiot będący obcą własnością. Pragnąc uchylić ten niekorzystny stan rzeczy, wdrożył Wydział krajowy, po poprzednim zbadaniu przez swój organ techniczny stanu budynków, rokowania z gminą Drohobycza o zakupno gmachu szpitalnego na własność szpitala. Po dłuższych bo przeszło dwa lata trwających pertraktacyach, przyszła do skutku umowa między Wydziałem krajowym a gminą Drohobycza, mocą której miasto sprzedaje funduszowi szpitalnemu gmach szpitalny za kwotę 50.000 koron.

Interes ten uważa Wydział krajowy za korzystny, zaciągając bowiem pożyczkę spłacalną w 22 latach, przypadnie funduszowi szpitalnemu opłacać tytułem procentu i amortyzacyi kwotę o 77 koron niższą od opłat dotychczasowych (opłata podatków odpadnie) gdyby zaś pożyczka zaciągniętą została na okres nieco dłuższy np. $34^1/_2$ letni opłata roczna wynosiłaby tylko kwotę 2.750 koron, zatem mniejszą o 827 koron od opłat dotychczasowych. Po upływie lat amortyzacyjnych ciężar ten dla funduszu szpitalnego odpadnie zupełnie. Z tych więc powodów Wydział krajowy uprasza Wysoki Sejm w końcowym wniosku o upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, by po uwzględnieniu różnicy kursu i innych kosztów można było z niej uzyskać kwotę 50.000 koron.

Szpital w Drohobyczu nieustannie przepełniony wymaga niezbędnie rozszerzenia oraz niektórych ulepszeń, a przedewszystkiem dokładnego odosobnienia dotkniętych chorobami zakaźnemi. Uzyskanie odosobnionego pawilonu izolacyjnego da się z łatwością przeprowadzić przez przeniesienia z budynku głównego ubikacyi przeznaczonych do użytku administracyjno-gospodarskiego i sali operacyjnej. Dla pomieszczenia zaś tych przenieść się mających ubikacyi, musi się rozszerzyć gmach główny przez przybudówkę skrzydła jednego, której koszt w przybliżeniu wyniesie około 30.000 koron.

Połowę kosztów przybudowy w myśl postanowień ustawy z dnia 28. lipca 1897 roku pokryje gmina.

Inne ulepszenia, jak urządzenie kanalizacyi, urządzenie wodociągu i łazienek, nakrycie dachu nową blachą i inne drobniejsze pokryje szpital z zasobów funduszu rezerwowego.

Wydział krajowy uprasza przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zakupna budynku szpitalnego od gminy miasta Drohobycza za kwotę 50.000 koron.
2. Sejm uznaje potrzebę rozszerzenia szpitala o 30 łóżek.
3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże potrzebną na zapłacenie ceny kupna i połączonych z tem wydatków oraz na rozszerzenie szpitala przez przeniesienie z niego wszystkich ubikacyi administracyjno-gospodarskich.

Marszałek krajowy:

S. Badeni m. p.

Sprawozdawca:

Mieczysław Onyszkiewicz m. p.

Członek Wydziału krajowego.

L. W. 7.392/903.

We Lwowie, dnia 3. września 1903.

Alex. 258

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie budowy domu administracyjnego i pawilonu dla zakaźnych przy szpitalu powszechnym w Śniatynie.

Wysoki Sejmie!

W roku 1899 stanął w Śniatynie nowy szpital kosztem 104.742 koron. Urządzono go na pomieszczenie 42 łóżek, nie przypuszczając, że zakład ten, w którym w poprzednich latach leczono przeciętnie zaledwie kilkunastu chorych dziennie, w krótkim czasie, bo już w roku 1902, będzie leczył po 80 chorych dziennie. Ten stan ciągłego przepełnienia i brak w zakładzie osobnego pomieszczenia dla zakaźnych, których przy takiem przepełnieniu, z obawy zakażenia innych, nie podobna mieścić u a w e t w odosobnionych częściach budynku, zmusił Radę powiatową w Śniatynie już w roku 1902 do udania się do Wysokiego Sejmu z prośbą o udzielenie kredytu na częściowe pokrycie kosztów wybudowania osobnego domu administracyjnego i pawilonu dla zakaźnych.

Powyższą petycyę Wydziału powiatowego w Śniatynie, popartą przez Wydział krajowy, odstąpił Wysoki Sejm uchwałą z dnia 10. lipca 1902 l. s. 1371, powziętą przy rozprawach nad Rubr. VI. budżetu krajowego, Wydziałowi krajowemu do urzędowania.

Wydział krajowy chcąc przedstawić Wysokiemu Sejmowi konkretny wniosek co do ewentualnej kwoty zasiłku, który przypadnie do pokrycia w połowie przez fundusz krajowy w myśl §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 Dz. ust. kraj. Nr. 47, polecił swemu architekcie wygotowanie planów i kosztorysów projektowanych budowli.

Według przedłożonego planu w domu administracyjnym znajdą pomieszczenie siostry miłosierdzia i służba szpitalna, tudzież kuchnia ze spiżarnią i szwalnią; w pawilonie dla zakaźnych obliczonym na sześć łóżek oprócz lekarza i dozorcy można pomieścić sześciu chorych zakaźnych.

Po opróżnieniu w budynku głównym obecnie na cele powyższe zajętych ubikacyi uzyska się miejsce przynajmniej na 20 łóżek więcej, aniżeli było dotychczas a wymogi sanitarne będą wtedy w zupełności uwzględnione.

Przybliżony kosztorys obydwóch tych budynków wynosi 25.000 koron, z których śniatyński Wydział powiatowy pokryje połowę t. j. 12.500 koron, druga zaś połowa przypadnie do pokrycia przez fundusz krajowy.

Wydział krajowy przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje potrzebę rozszerzenia szpitala powszechnego w Śniatynie o 20 łóżek.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże potrzebną na pokrycie połowy kosztów budowy domu administracyjnego i pawilonu dla zakaźnych w Śniatynie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 74.493/1903.

We Lwowie, dnia 1. września 1903.

Aleg. 259

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Zaleszczykach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 80.000 Koron.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 18. listopada 1902 postanowiła Rada powiatowa w Zaleszczykach w uwzględnieniu trudnego położenia finansowego gminy Zaleszczyki przyjąć na powiat obowiązki dla szpitala powszech. w Zaleszczykach określone w ustawie z dnia 28. lipca 1897 Dz. u. kraj. Nr. 47 a przeto w myśl §. 15. tejże ustawy ponieść połowę kosztów prowadzonej obecnie budowy nowego budynku szpitalnego w Zaleszczykach.

Ponieważ ogólny koszt budowy nowego budynku szpitalnego wynosi kwotę . . . . . 142.500 Kor.
przeto po strąceniu rozporządzalnego funduszu szpitalnego w sumie . . . . . 32.020 Kor.
i wartości starego gmachu szpitalnego ocenionego na . 16.000 „
Razem . . . 48.020 Kor.
przypadnie na fundusz krajowy i powiat kwota . . . . . 94.480 Kor.
czyli na sam powiat połowa w kwocie 47.240 Koron, którą zamierza Reprezentacya pow. pokryć częściowo z zasobów powiatu wynoszących kwotę 8.000 Kor, a brakującą resztę 39.240 K. zaciągnąć się mającą pożyczką.

W tym celu postanowiła Rada powiatowa w Zaleszczykach uchwałą z dnia 5-go maja 1903 zaciągnąć w Banku krajowym pożyczkę w obligacyach komunalnych III. emisyi w kwocie 80.000 K. i pożyczką tą skonwertować dawną pożyczkę zaciągniętą w obligacyach komunalnych II. emisyi w kwocie 50.000 K., resztą zaś tej pożyczki oraz kwotami uzyskanymi z corocznych zaoszczędzeń budżetowych pokryć udział swój w kosztach budowy szpitala.

Według zamknięć rachunków za rok 1902 obciążenie powiatu przedstawia się, jak następuje:

1) Bankowi krajowemu zwrot pożyczki w kwocie 50.000 K. zaciągniętej na budowę koleji — reszta . . . . . 43.619 K. 06 h.

2) Bankowi krajowemu zwrot pożyczki zaciągniętej na budowę dróg powiatowych w kwocie 100.000 K. — reszta . . . . 81.467 K. 38 h.

3) funduszowi krajowemu zwrot pożyczki bezprocentowej 8.000 K. zaciągniętej na cele drogowe — reszta . . . . 3.200 K. — h.

4) Zaległości bierne:

a) w funduszu administr.		15.128 K. 05 h.
b) „ dróg powiatowych (zaliczka do fund. adm.) . .		8.000 „ — „
c) w funduszu dróg gminnych (pożyczka od fund. adm.) . .		10.500 „ — „
Razem .		161.914 K. 49 h.
Odjąwszy od tej sumy		
a) pożyczkę pod 1. wymienioną jako mającą być skonwertowaną . . .	43.619 K. 06 h.	
b) zaległości bierne pod *b* wykazane jako nie obciążające powiatu	8.000 K. — h.	51.619 K. 06 h.
pozostaje kwota .		110.295 K. 43 h.
która wraz z zaciągnąć się mającą pożyczką w kwocie	80.000 K. — h.	
przedstawi obciążenie powiatu kwotą . .	190.295 K. 43 h.	

Gdy zaś suma przypisanych na rok 1903 w powiecie podatków bezpośrednich wynosi podług urzędowych wykazów łączną kwotę 257.121 K. 32 h., z czego 50% czyni 128.560 K. 66 h., przeto obciążenie powiatu przekracza dozwoloną w §. 24. ustawy o Repr. pow. granicę o 61.734 K. Proszona zatem pożyczka wymaga podług postanowień tego samego paragrafu osobnego zezwolenia w drodze ustawy krajowej.

Z uwagi na cel zaciągnąć się mającej pożyczki a mianowicie konwersyę dawnej pożyczki w kwocie 50.000 K. a przeto nie obciążającej co do resztującej kwoty tej pożyczki na nowo powiatu — tudzież pokrycie udziału powiatu w kosztach budowy nowego szpitala, którego potrzebę budowy uznał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 8. lipca 1902, okazuje się potrzeba zaciągnięcia pożyczki przez Reprezentacyę powiatową w Zaleszczykach w kwocie 80.000 K. w zupełności uzasadnioną.

Wydział krajowy wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ·/. ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Zaleszczykach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 80.000 Koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Zaleszczykach zezwala się w myśl §. 24. ust. o Repr. powiat. na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 80.000 K.

Art. II.

Pożyczkę tę ma Reprezentacya powiatowa użyć na konwersyę dawnej pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym w kwocie 50.000 K., tudzież na pokrycie udziału powiatu w kosztach budowy nowego szpitala w Zaleszczykach.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 75.921/902. We Lwowie, dnia 21. października 1902.

Alg. 260

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie pożyczki zaciągnąć się mającej na mocy uchwały Wys. Sejmu z dnia 10. lipca 1902 do LW. 1.371 na budowę zakładu dla niemowląt i podrzutków pod wezwaniem »Dzieciątka Jezus« we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 9. maja 1902 r. do LW. 28.830, przedłożonem Wys. Sejmowi w wykonaniu uchwały z dnia 8. lipca 1901 do LW. 1.970, którą przekazaną nam została petycya Stowarzyszenia „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie do zbadania i postawienia wniosku celem umożliwienia zaciągnięcia pożyczki na budowę domu dla zakładu Stowarzyszenia, — przedstawił Wydział krajowy wyczerpująco stan sprawy oraz wyjaśnienia, odnoszące się do kwestyi własności budynku, wzniesionego przez powyższe Stowarzyszenie. Opierając się zaś na szczegółach w tem sprawozdaniu przytoczonych, upraszał Wydział krajowy o uchwałę upoważniającą do zaciągnięcia i udzielenia fundacyi domu podrzutków we Lwowie pożyczki w sumie 60.000 koron na budowę zakładu opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“, — tudzież o upoważnienie do wstawiania do budżetu krajowego corocznie potrzebnego kredytu aż do zupełnego umorzenia tej pożyczki.

W załatwieniu powyższego sprawozdania i wniosków Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 10. lipca 1902 do LS. 1.371 przy rozprawach nad Rubr. VI. preliminarza budżetu krajowego na r. 1902, powziął tylko następującą uchwałę:

„*Poz. 55 a)* Towarzystwu opieki nad niemowlętami pod we„zwaniem Dzieciątka Jezus we Lwowie, rata amortyzacyjna po„życzki 60.000 koron, zaciągnąć się mającej na budowę domu pod„rzutków — I. i II. rata 3.600 kor.“

Ponieważ uchwała powyższa różni się co do treści z brzmieniem wniosku, jaki przedstawiliśmy Wys. Sejmowi w sprawozdaniu z dnia 9. maja 1902 do L. 28.830 i nie zawiera formalnego upoważnienia do zaciągnięcia pożyczki, którego wymaga Bank krajowy — przeto Wydział krajowy nie mógł przystąpić do zrealizowania tej pożyczki i zniewolonym był wyasygnować na razie zaliczkowo z funduszów krajowych potrzebną kwotę na doraźne wypłaty przedsiębiorców budowy zakładu. Wstawiony zaś w Rubr. VI. poz. 55 *a)* budżetu na r. 1902 kredyt w sumie 3.600 kor. na raty amortyzacyjne, nie został wyczerpany i wykazany zostanie jako nieużyty w zaknięciu rachunkowem za r. 1902.

Nadto wedle przedłożonych nam obliczeń ze strony Banku krajowego okazało się, iż wobec różnicy kursu 4% obligów komunalnych IV. emisyi, w których pożyczka jest najkorzystniejszą dla funduszu krajowego, tudzież po strąceniu należytości wstępnych (§. 11. przepisów) dla uzyskania gotówki w sumie 60.000 kor.,

zachodzi potrzeba zaciągnięcia pożyczki w nominalnej kwocie 65.000 kor., umarzalnej w okresie $34^1/_2$-letnim w ratach półrocznych po 1.787 kor. 50 gr. czyli 3.575 koron rocznie.

Z powodów wyżej przytoczonych, tudzież odwołując się do sprawozdania swego z d 9. maja 1902 l. 28.830, Wydział krajowy ma zaszczyt upraszać:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

„Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia fundacyj domu podrzutków we Lwowie pożyczki w sumie 60.000 kor. na budowę zakładu opieki zad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus".

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia w tym celu pożyczki w 4% obligacyach komunalnych Banku krajowego IV. emisyi w nominalnej kwocie 65.000 kor. spłacić się mającej w $34^1/_2$ latach a 69 ratach półrocznych po 1.787 kor. 50 gr. czyli 3.575 kor. rocznie.

III. Sejm zatwierdza wstawioną w Rubr. IV. poz. 68 *a)* preliminarza budżetu krajowego na rok 1903 kwotę 3.575 kor. na pokrycie pierwszych dwóch rat amortyzacyjnych tej pożyczki i upoważnia Wydział krajowy do wstawiania corocznie do budżetu krajowego potrzebnej kwoty na raty amortyzacyjne aż do zupełnego umorzenia pożyczki w sumie (nominalnej) 65.000 koron zaciągnąć się mającej.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***A. Potocki**, w. r.*

Sprawozdawca:
***Mieczysław Onyszkiewicz**, w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 24.117/903.

We Lwowie, dnia 27. marca 1903.

Aleg. 261

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o przedłużeniu ustawy z dnia 4. lipca 1899 dz. u. kr. Nr. 93 dozwalającej poboru na rzecz funduszu krajowego 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

Wysoki Sejmie!

Z dniem 31. grudnia 1904 przestaje obowiązywać ustawa z dnia 4. lipca 1899 dz. u. kr. Nr. 93 dozwalająca poboru na rzecz funduszu krajowego 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

Dodatek ten, zaprowadzony od dnia 1. lipca 1891, pobierany jest i odwożony na rzecz funduszu krajowego:

a) na prowincyi przez c. k. organa skarbowe względnie urzędy podatkowe;

b) w mieście zamkniętem Kraków przez tamtejszą gminę względnie Magistrat, za umówionem wynagrodzeniem, które w okresie od 1. lipca 1891 do końca roku 1894 wynosiło 20% od dochodu brutto, a w okresie od 1. stycznia 1895 po dziś dzień wynosi 25% od dochodu brutto. We Lwowie zaś dzierżawiła gmina ten dodatek krajowy łącznie z innemi krajowemi opłatami konsumcyjnemi, za umówionym ryczałtowo czynszem rocznym.

Aleg. Wedle załączonych pod A) i B) wykazów, sporządzonych na podstawie zamknięć rachunkowych, przeciętny roczny dochód netto z tego dodatku krajowego przedstawia dla funduszu krajowego:

a) z prowincyi kwotę	66.176 kor.
b) z m. Krakowa	11.867 „
razem kwotę . .	78.043 kor.

A gdy do tej sumy przyjmie się przypuszczalny dochód z m. Lwowa, większy o $^1/_3$ część tylko od dochodu netto z m. Krakowa, t. j. w kwocie . . . . . 15.867 „

otrzymamy przeciętny spodziewany czysty dochód z całego kraju w ogólnej kwocie . . . . . 93.910 kor.

który, wobec wzrastającego stale od r. 1896 — jak wykaz A) dowodzi — dochodu, podnieść się może ponad wypośrodkowaną niniejszem sumę.

Wobec takiego rezultatu finansowego, zasilającego wydatną kwotą fundusz krajowy w pokrywaniu coraz wzrastających wydatków na cele dobra publicznego, nie można w stanie obecnym tego funduszu i bez obawy naruszenia równowagi budżetowej, pozbywać się nadal dochodu z tego źródła płynącego.

Wydział krajowy oświadcza się zatem za przedłużeniem na dalsych lat pięć i w dotychczasowej wysokości prawa poboru na rzecz funduszu krajowego 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego i wnosi:

Aleg. „Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy".

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Michał Glidziuk w. r.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o poborze 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

W obrębie kraju całego pobierany będzie na rzecz funduszu krajowego 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

§. 2.

Dodatek ten pobierany będzie razem z odnośnym podatkiem i przez te same organa.

§. 3.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1905 a przestaje obowiązywać z dniem 31. grudnia 1909.

§. 4.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Aleg. do LW. 24.117/903.

Wykaz A)

dochodu netto z 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego, pobranego w kraju — z wyłączeniem miast zamkniętych Lwów i Kraków.

W roku	Dochód wynosił kor.	gr.	Uwagi.
1891.	18.285	44	Dodatek ten istnieje od dnia 1. lipca 1891 na mocy ustaw z dnia 20. marca 1891 dz. u. kr. Nr. 35, z dnia 15. kwietnia 1894 dz. u. kr. Nr. 33 i z dnia 4. lipca 1899 dz. u. kr. Nr. 93. W Krakowie dodatek ten pobierany wedle taryfy na rachunek funduszu krajowego — jak załączony wykaz B). We Lwowie zaś gmina dzierżawiła łącznie z kraj. opłatą konsumcyjną od piwa za ryczałtowo umówionym czynszem rocznym. Wykaz ten sporządzono na podstawie zamknięć rachunkowych. Biorąc przeciętną z ostatnich trzech lat, wypada roczny dochód netto w kwocie 66.176 kor.
1892.	49.470	76	
1893.	52.315	70	
1894.	51.335	73	
1895.	51.134	58	
1896.	53.719	42	
1897.	54.960	65	
1898.	57.755	07	
1899.	59.666	07	
1900.	63.110	83	
1901.	66.638	35	
1902.	68.780	74	
Razem	647.173	34	

Lwów, dnia 27. marca 1903.

Aleg. do LW. 24.117/903.

Wykaz B)

dochodu z 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego, pobranego w mieście zamkniętem Kraków.

W roku	Dochód brutto kor.	gr.	Po potrąceniu wynagrodzenia za pobór wypłaconego gminie m. Krakowa w kwocie kor.	gr.	Dochód netto kor.	gr	Uwagi.
1891.	8.589	69	1.717	93	6.871	76	Umówione z gminą m. Krakowa wynagrodzenie za ten pobór wynosiło: a) za czas od 1. lipca 1891 do 31. grudnia 1894 . . . . 20% od dochodu brutto, b) za czas od 1. stycznia 1895 do końca roku 1904 . . . . 25% od dochodu brutto. Wykaz niniejszy zestawiono na podstawie sprawdzonych miesięcznych szczegółowych rachunków gminy m. Krakowa. Biorąc przeciętną z ostatnich trzech lat, wypada roczny dochód netto w kwocie: 11.867 kor. 74 gr.
1892.	16.248	74	3.249	74	12.999	—	
1893.	16.186	74	3.237	34	12.949	40	
1894.	16.478	30	3.295	66	13.182	64	
1895.	17.525	22	4.381	30	13.143	92	
1896.	16.300	64	4.075	16	12.225	48	
1897.	16.839	21	4.209	80	12.629	41	
1898.	16.436	91	4.109	22	12.327	69	
1899.	16.966	16	4.241	54	12.724	62	
1900.	16.172	85	4.043	21	12.129	64	
1901.	16.455	75	4.113	93	12.341	82	
1902.	14.842	34	3.710	58	11.131	76	
Razem	189.042	55	44.385	41	144.657	14	

Lwów, dnia 27. marca 1903.

LW. 44.574/1902.

We Lwowie, dnia 13. sierpnia 1902.

Aleg. 262

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gmin Hucisko jawornickie oraz Widaczowa z okręgu sądowego w Tyczynie i politycznego w Rzeszowie a przyłączenia do okręgu sądowego i politycznego w Przeworsku.

Wysoki Sejmie!

Gminy Hucisko jawornickie i Widaczów wniosły na dniu 2. lipca 1901 petycyę do Wysokiego Sejmu o wydzielenie z okręgu sądu powiatowego w Tyczynie i politycznego w Rzeszowie, dokąd obecnie należą, a wcielenie do okręgu sądu powiatowego i starostwa w Przeworsku, motywując swoje żądanie tem, że od Rzeszowa oddalone są przeszło 37 i 38 kilometrów i to bardzo przykrą i niedostępną drogą, podczas gdy do Przeworska mają tylko 26 kilometrów gościńcem krajowym.

Petycya ta przekazaną została jako niezałatwiona na dniu 9. lipca 1901 Wydziałowi krajowemu, który zarządził dochodzenie w tej sprawie, wynik którego wykazał, że odległość gminy Huciska jawornickiego od Tyczyna wynosi 31·3 klm. a od Przeworska 29 klm., zaś odległość gminy Widaczowa od Tyczyna 27 klm. a od Przeworska 24·5 klm., nadto że komunikacya między tymi gminami a Przeworskiem jest znacznie dogodniejszą, bo z Przeworska prowadzi przez te gminy gościniec krajowy a budująca się obecnie kolej Przeworsk - Dynów będzie przez obydwie te gminy przechodziła.

Dalej wszystkie władze tak autonomiczne jak i rządowe uznały petycyę tę za uzasadnioną a stan rzeczy w petycyi przytoczony za zgodny z prawdą; i tak oświadczyły się za tą petycyą Rada powiatowa w Rzeszowie na posiedzeniu z 21. grudnia 1901;

Wydział powiatowy w Rzeszowie sprawozdaniem z 7. stycznia 1902 L. 3.246;

Wydział powiatowy w Łańcucie na posiedzeniu z 3. kwietnia L. 1.766;

c. k. starostwo w Przeworsku odezwą z 24. marca 1902 L. 4.930;

c. k. starostwo w Rzeszowie odezwą z 20. marca 1902 L. 7.973;

obszar dworski Hucisko jawornickie sprawozdaniem z 10. marca 1902;

c. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie odezwą z 17. kwietnia 1902 L. 4.206;

c. k. krajowa Dyrekcya Skarbu odezwą z 26. maja 1902 L. 58.105;

c. k. sąd powiatowy w Tyczynie sprawozdaniem z 21. lutego 1902 i sprawozdaniem z 18. czerwca 1902 L. 6.552;

c. k. sąd powiatowy w Przeworsku sprawozdaniem z 26. lutego 1902 L. 486;

c. k. sąd obwodowy w Rzeszowie sprawozdaniem z 12. czerwca 1902 i c. k. Prezydyum tegoż sądu obwodowego do L. 1.764;

wreszcie Prezydyum c. k. wyższego sądu krajowego w Krakowie odezwą z 23. czerwca 1902 L. 6.843 oznajmiło Wydziałowi krajowemu, że się oświadcza za wydzieleniem tych gmin i że ze strony administracyi sądowej nie zachodzi żadna

przeszkoda przeciw żądanemu wyłączeniu a względnie przydzieleniu wymienionych gmin do powiatu sądowego w Przeworsku, a to tem bardziej, że tak sądy powiatowe w Tyczynie i Przeworsku jakoteż i sąd obwodowy i Prezydyum tegoż sądu w Rzeszowie wyraziły przychylną w tym względzie opinię.

Podobną opinię wydało Przełożeństwo obszaru dworskiego w Hucisku jawornickim, które w powołanem wyżej sprawozdaniu do c. k. Starostwa z 10. marca 1902 oznajmiło, że „wyłączenie gminy Huciska jawornickiego z okręgu politycznego „w Rzeszowie i sądowego w Tyczynie a wcielenie do okręgu politycznego „i sądowego w Przeworsku jest bardzo pożądanem, gdyż komunikacya z Rzeszowem „o 38 klm. odległym od Huciska jest bardzo utrudnioną a z wiosną nie możliwą, „tak że prawie każdym razem jedzie się do stacyi kolejowej Przeworsk i Rzeszów; „nadto Przeworsk jest znacznie bliżej jak Tyczyn i Rzeszów, z Huciska szosą połą- „czony a z wiosną mająca się budować kolej Jawornik-Przeworsk tem bardziej ko- „munikacyę ułatwi".

W Widaczowie nie ma obszaru dworskiego.

Jeżeli się uwzględni, jak wielką doniosłość ma dla interesowanej ludności dobre połączenie z siedzibą sądu i powiatu i na jakie koszta ludność jest narażona z powodu złej komunikacyi w sprawach podatkowych, sądowych, przy poborze wojskowym itd. itd., oraz jak znaczne korzyści odniesie ludność miejscowa przez to połączenie, to nie może ulegać żadnej wątpliwości, że żądanie petycyonujących gmin jest słuszne i uzasadnione, co też uznały wszystkie interesowane czynniki i wszystkie władze tak rządowe i autonomiczne.

Wobec tego stanu rzeczy Wydział krajowy ze swej strony jak najusilniej popiera wniesione do Wysokiego Sejmu petycye i wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża w myśl ustawy z 11. czerwca 1868 L. 59 Dziennik u. p. c. k. Rządowi swą opinię, że w interesie kraju i interesowanej ludności leży, ażeby gmina Hucisko jawornickie wraz z obszarem dworskim i gmina Widaczów zostały wydzielone z okręgu sądowego w Tyczynie i okręgu politycznego w Rzeszowie a przyłączone do okręgu sądowego i politycznego w Przeworsku.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Michał Glidziuk w. r.
Członek Wydziału krajowego.

LW. 47.344/903.

Lwów dnia 16. czerwca 1903.

Aleg. 263

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie projektu do ustawy o przeniesienie gminy Pozowice wraz z obszarem dworskim z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce.

Wysoki Sejmie!

Na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z 26. maja 1903 L. 28.266 i c. k. Minist. spraw wewnętrznych z 25. stycznia 1903 L. 436/M wyłączoną została zgodnie z uchwałą Wysokiego Sejmu z 6. lipca 1901 gmina Pozowice wraz z obszarem dworskim z dniem 1. czerwca 1903 z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kalwaryi, c. k. Sądu obwodowego w Wadowicach i c. k. Starostwa w Wadowicach a wcieloną do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Skawinie, c. k. Sądu krajowego w Krakowie i c. k. Starostwa w Podgórzu.

Z powodu tego przeniesienia należy doprowadzić do zgodności okręg Reprezentacyi powiatowej, w którym ta gmina obecnie się znajduje, z granicą powiatu politycznego — i przenieść gminę i obszar dworski Pozowice z dotychczasowego okręgu Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce.

Na zasadzie przeto §. 3. ustawy o reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866 Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następującą ustawę:

U s t a w a

z dnia . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem a zmianie obszaru Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

Gmina i obszar dworski Pozowice mają być przeniesione z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Marszałek krajowy
zastępca:
Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*

Sprawozdawca:
Michał Glidziuk *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 57.652/903. We Lwowie, dnia 10. lipca 1903.

Aleg 264

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o zamknięciu rachunkowem galicyjskiego funduszu propinacyjnego za r. 1902, tudzież o preliminarzu tegoż funduszu na r. 1904.

Wysoki Sejmie!

Przedłożone odezwą c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego 24. czerwca 1903 r. L. 2.538 zamknięcia rachunkowe tegoż funduszu propinacyjnego za r. 1902 i preliminarze na r. 1904, a w szczególności:

1. zamknięcia rachunku galic. funduszu propinacyjnego ogólnego za r. 1902 z załącznikami,
2. zamknięcie rachunku gal. funduszu propinacyjnego zasobowego za r. 1902 z 4 załącznikami,
3. zamknięcie rachunku gal. funduszu propinacyjnego rezerwowego za r. 1902 (majątek obrotowy) z 1 załącznikiem,
4. zamknięcie rachunku galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego za r. 1902 (majątek zarodowy) z 3 załącznikami,
5. sumaryczny preliminarz galic. funduszu propinacyjnego ogólnego na r. 1904 z 16 załącznikami,
6. sumaryczny preliminarz galic. funduszu propinacyjnego zasobowego na r. 1904 z 1 załącznikiem,
7. sumaryczny preliminarz galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na r. 1904 z 15 załącznikami, oraz sprawozdanie własne tejże c. k. Dyrekcyi z 24. czerwca 1903 L. 2.538.

Wydział krajowy po myśli §. 41. ustawy z 22. kwietnia 1889 Nr. 30 Dz. u. kr. ma zaszczyt przedłożyć Wysokiemu Sejmowi z wnioskiem:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem raczy zatwierdzić przedłożone zamknięcia rachunkowe galic. funduszu propinacyjnego za r. 1902 i preliminarze tegoż funduszu na r. 1904“.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
A. Potocki w. r.

Sprawozdawca:
Michał Glidziuk w r.
Członek Wydziału krajowego.

Do L. 2.538/D. f. p.

Sprawozdanie

c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego z przedłożeniem zamknięć rachunkowych tegoż funduszu za rok 1902 i preliminarzy na rok 1904.

Wysoki Sejmie!

Po myśli §. 41. ustawy z dnia 22. kwietnia 1889 Dz. u. kr. Nr. 30, c. k. Dyrekcya galic. funduszu propinacyjnego ma zaszczyt przedłożyć niniejszem Wysokiej Izbie do zatwierdzenia względnie uchwalenia;

A) Zamknięcie rachunków za rok 1902.

1. galic. funduszu propinacyjnego:
   a) ogólnego,
   b) zasobowego:
2. galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego:
   a) obrotowego,
   b) zarodowego.

B) Preliminarze sumaryczne na rok 1904.

1. galic. funduszu propinacyjnego ogólnego,
2. „ „ „ zasobowego,
3. „ „ „ rezerwowego,

przyczem się zauważa, iż w osobnych załącznikach zamknięć rachunkowych wyjaśniono przy odnośnych pozycyach różnice zachodzące między zatwierdzonym przez Wysoką Izbę na rok 1902 budżetem a wynikłością tego roku.

Z ogólnego stanowiska c. k. Dyrekcya zauważa:

A) Co do zamknięć rachunkowych:

1. galic. funduszu propinacyjnego:
   a) ogólnego:

Według zamknięcia za rok 1902 wynosiły przypisane w księgach dochody

zwyczajne bieżące	10,689.643 K 47 h
wydatki zaś	8,873.337 „ — „
przeto w porównaniu okazuje się zwyżka dochodów . . .	1,816.306 K 47 „

Ze względu jednak, że z zaległości czynnych 918.733 K 45 h odpisano według załącznika Nr. 2. kwotę 21.256 K 16 h, która miała służyć na pokrycie zaległości biernych, zaś po strąceniu z zaległości biernych pozostałych z końcem roku 1901 w kwocie 4,411.090 K 54 h odpisanej według załącznika Nr. 2 kwoty . . 1.402 „ — „

pozostało . . . . 19.854 K 16 h

*

które pokryto zwyżką dochodów roku 1902, przeto zwyżka właściwa wynosi tylko . . . . . 1,796.452 K 31 h
i jest w porównaniu z preliminowaną w budżecie na rok 1902 kwotą . . . . . 1,617.656 K — „

większą o . . . 178.796 K 31 „

z powodów naprowadzonych przy pojedynczych rubrykach zamknięcia rachunkowego w uzasadnieniu różnic (załącznik Nr. 1).

Zwyżkę tę w kwocie 1,796.452 K 31 h wcielono do funduszu zasobowego.

b) zasobowego:

Według zamknięcia za rok 1902 wynosi zwyżka dochodów majątku obrotowego kwotę . . . . . 500.415 K 25 h
która w porównaniu z preliminowaną w budżecie na rok 1902 zwyżką w kwocie . . . . . 420.691 „ — „

jest większą o . . . . 79.724 K 25 h

z powodu naprowadzonego w zamknięciu rachunkowem przy uzasadnieniu różnic (załącznik Nr. 1).

Według zamknięcia rachunku za rok 1902 wynosi majątek funduszu zasobowego w papierach wartościowych . . . . . 11,341.600 K — h
w lokowanych kapitałach . . . . . 3,458.327 „ 57 „

razem . . 14,799.927 K 57 h
a w porównaniu z majątkiem pozostałym z końcem roku 1901 12,500.985 „ 01 „

powiększył się o . 2,298.942 K 56 h.

Szczegółowy przyrost względnie zmiany zaszłe w tym funduszu w ciągu roku 1902 uwidocznione są w dotyczącem zamknięciu rachunku.

2. galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego:

a) obrotowego:

Według zamknięcia rachunku za rok 1902 wynosiły dochody . . . . . 623.252 K 78 h
wydatki zaś . . . . . 210.711 „ — „

przeto w porównaniu pozostaje zwyżka . . . . . 412.541 K 78 h
ze względu jednak, że zaległość dochodów z końcem roku 1902 w kwocie . . . . . 8.920 K 42 h
jest od zaległości wydatków w kwocie . . 675 „ 30 „

większą o . . . . . 8.245 „ 12 „

przeto właściwa zwyżka dochodów z końcem roku 1902 wynosi 404.296 K 66 h
która z preliminowaną na rok 1902 nadwyżką . . . . 378.056 „ — „

jest większą o . . . 26.240 K 66 h

z przyczyn naprowadzonych w uzasadnieniu różnic przy pojedynczych rubrykach (załącznik Nr. 1) zamknięcia rachunku.

b) zarodowego:

Z końcem roku 1902 wynosi majątek zarodowy:

a) w papierach wartościowych . . . . . 12,355.300 K — h
b) w lokowanych kapitałach . . . . . 2,732.704 „ 06 „
c) w gotówce . . . . . 258.426 „ 76 „

razem . . 15,346.430 K 82 h
a w porównaniu ze stanem tego majątku z końcem roku 1901 14,924.234 „ 56 „

jest większy o . . 422.196 K 26 h.

Szczegółowy przyrost w ciągu roku 1902 uwidoczniony jest w dotyczącem zamknięciu rachunku.

Ogólny stan majątku funduszu propinacyjnego wynosi z końcem roku 1902:

a) w galic. funduszu propinacyjnym zasobowym .	14,799.927 K	57 h
b) w galic. funduszu propinacyjnym rezerwowym .	15,346.430 „	82 „
razem . .	30,146.358 K	39 h
a w porównaniu ze stanem tego majątku z końcem roku 1901 wynoszącym	27,425.219 „	57 „
jest większy o . .	2,721.138 K	82 h

natomiast w porównaniu z otrzymanym od Wydziału krajowego funduszem, uzbieranym po koniec roku 1889, w gotówce . . . . . 83.185 K 82 h
w papierach wartościowych . . 7,540.400 „ — „
razem . . . 7,623.585 K 82 h
powiększył się majątek w ciągu lat 1890—1902 o . . . . 22,522.772 „ 57 „

B) Co do preliminarzy:

1. galic. funduszu propinacyjnego ogólnego:

Dochody na rok 1904 preliminuje się w kwocie . . . . . 10,736.298 K
wydatki zaś w kwocie . . . . . 8,634.041 „
przeto preliminuje się zwyżka dochodów . . . . . 2,102.257 K
która w porównaniu z podobną zwyżką preliminowaną na rok 1903 w kwocie . . . . . 1,823.356 „
jest większą o . . . 278.901 K

a to z powodu większego dochodu w czynszach za wydzierżawione prawo propinacyi i mniejszego wydatku na podatek rentowy od obligacyj funduszu propinacyjnego.

2. galic. funduszu propinacyjnego zasobowego:

Preliminowana na rok 1904 zwyżka w kwocie. . . . 584.607 K
jest w porównaniu z zwyżką na rok 1903 w kwocie . . . . 505.002 „
większą o . . . . 79.605 K

a to z powodu wpływu odsetek od nadwyżki dochodów ogólnego funduszu propinacyjnego za rok 1902 wcielonej do tego funduszu.

3. galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego:

Na rok 1904 preliminuje się dochody w ogólnej kwocie . 624.241 K
wydatki zaś w kwocie . . . . . 217.011 „
przeto preliminuje się zwyżkę dochodów w kwocie . . . . 407.230 K
która w porównaniu do zwyżki preliminowanej na rok 1903 w kwocie 393.084 „
jest większą o . . . 14.146 K

a to z powodu zwiększenia się dochodów w odsetkach czynnych.

Ogółem przeto preliminuje się we wszystkich trzech funduszach nadwyżki na rok 1904:

a) w galic. funduszu propinacyjnym ogólnym . . .	2,102.257 K	
b) w galic. funduszu propinacyjnym zasobowym . .	584.607 „	
c) w galic. funduszu propinacyjnym rezerwowym . .	407.230 „	
razem	3,094.094 K,	

która to kwota wcieloną będzie do majątku zarodowego funduszu propinacyjnego zasobowego i rezerwowego.

Lwów, dnia 24. czerwca 1903.

C. k. Namiestnik:
Potocki *m. p.*

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

ogólnego

za rok 1902.

(Z 3 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	gr	bieżąca K	gr	razem K	gr
		Dochody.						
		a) Zwyczajne.						
1	1	Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi	43.118	88	8,196.196	73	8,239.315	61
2	2	Opłaty od szynkarzy	85.515	43	394.430	06	479.945	49
3	3	Opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni	4.000	—	400	—	4.400	—
4	4	Grzywny za przekroczenia propinacyjne	22.235	51	16.177	13	38.412	64
5	5	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych	—	—	301	20	301	20
6	6	Odsetki zwłoki a) od czynszów za wydzierż. prawo propin.	—	—	29.731	13	29.731	13
		Odsetki zwłoki b) od opłat szynkarskich	—	—	18 453	44	18.453	44
7	7	Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa	742.607	67	1,782.258	44	2,524.866	11
8	8	Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących	—	—	200.984	27	200.984	27
9	9	Rozmaite	—	—	50.711	07	50.711	07
		Razem	897.477	49	10,689.643	47	11,587.120	96
		b) Obojętne.						
10	—	Mylnie zarachowane przychody przez c. k. Urzędy podatkowe	—	—	38.276	52	38.276	52
11	—	Zwrot mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowanych wydatków.	22	—	5	40	27	40
12	—	Kaucye na zabezpieczenie warunków dzierżawy prawa propinacyi	—	—	9.706	51	9.706	51
13	—	Wpłacone czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi na rachunek lat przyszłych	—	—	842.334	69	842.334	69
14	—	Wpłacone opłaty od szynkarzy na rachunek lat przyszłych	—	—	27.747	56	27.747	56
15	—	Zwrot za nadpłacone kupony od wylosowanych obligacyj w obiegu będących	51.882	—	16.574	—	68.456	—
16	—	Pobrana gotówka z galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego	—	—	347.204	06	347.204	06
		Razem	51.904	—	1,281.848	74	1,333.752	74
		c) Operacye kredytowe.						
17	—	Zwrot lokowanych kapitałów	4,101.273	97	8,755.998	54	12,857.272	51
		Razem	4,101.273	97	8,755.998	54	12,857.272	51
		Zapas kasowy z początkiem roku	747.717	14	—	—	747.717	14
		Ogółem	5,798.372	60	20,727.490	75	26,525.863	35
		W porównaniu z wydatkami.	5,818.226	76	18,911.184	28	24,729.411	04
		Pozostaje	**—19.854**	**16**	1,816.306	47	+1,796.452	31

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównanlu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	
43.118	88	8,156.265	30	8,199.384	18	8,000.000	—	—	—	199.384	18	39.931	43	5
46.367	40	337.278	12	383.645	52	368.000	—	—	—	15.645	52	96.299	97	10
—	—	400	—	400	—	—		—	—	400		4.000	—	11
2.863	88	3.688	06	6.551	94	4.000	—	—	—	2 551	94	31.860	70	20
—	—	301	20	301	20	40	—	—	—	261	20	—	—	23
—	—	29.731	13	48.184	57	20.000	—	—	—	28.184	57	—	—	29
—	—	18.453	44											
742.607	67	1,188.172	30	1,930.779	97	1,782.258	—	—	—	148.521	97	594.086	14	35
—	—	200.984	27	200.984	27	100.000	—	—	—	100.984	27	—	—	38
—	—	50.711	07	50.711	07	2.000	—	—	—	48.711	07	—	—	43
834.957	83	9,985.984	89	10,820.942	72	10,276.298	—	—	—	544.644	72	766.178	24	
—	—	38.276	52	38.276	52	—	—	—	—	—	—	—	—	74
2	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	25	40	78
—	—	9.706	51	9.706	51	—	—	—	—	—	—	—	—	84
—	—	842.334	69	842.334	69	—	—	—	—	—	—	—	—	86
—	—	27.747	56	27.747	56	—	—	—	—	—	—	—	—	92
11.314	—	—	—	11.314	—	—	—	—	—	—	—	57.142	—	99
—	—	347.204	06	347.204	06	—	—	—	—	—	—	—	—	104
11.316	—	1,265.269	34	1,276.585	34	—	—	—	—	—	—	57.167	40	
2,751.915	56	6,175.255	08	8,927.170	64	—	—	—	—	—	—	3,930.101	87	134
2,751.915	56	6,175.255	08	8,927.170	64	—	—	—	—	—	—	3,930.101	87	
										Ogółem .		4,753.447	51	

Stan czynny z końcem r. 1901 wynosił
w zaległych dochodach 5,071.911 K 62 gr
w zapasie kasowym . 747.717 „ 14 „
razem . . 5,819.628 K 76 gr
i wystarczał na pokrycie zaległych wydatków w kwocie 5,819.628 K 76 gr.

Stan czynny z końcem r. 1902 wynosi
w zaległych dochodach 4,753.447 K 51 gr
w zapasie kasowym . 891.491 „ 81 „
razem . . 5,644.939 K 32 gr
i wystarcza na pokrycie zaległych wydatków w kwocie 5,644.939 K 32 gr.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	gr	bieżąca K	gr	razem K	gr
		Wydatki.						
		a) Zwyczajne.						
1	1	Spłata kapitałów za wylosowane obligacye gal. funduszu propinacyjnego . . .	2,639.200	—	4,490.100	—	7,129.300	—
2	2	Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących	1,557.952	—	3,249.856	—	4,807.808	—
3	3	Prowizya dla Banku dla krajów koronnych w Wiedniu i Banku krajowego we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyi i zapadłych kuponów	—	—	5.369	02	5.369	02
4	4	Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze Skarku państwa . . .	2.325	—	5.580	—	7.905	—
5	5	Podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi . .	2.786	54	203.286	38	206.072	92
6	6	Podatek rentowy od obligacyi funduszu propinacyjnego	207.425	—	324.985	60	532.410	60
7	7	Podatek zarobkowy od dochodów funduszu propinacyjnego	—	—	256.264	—	256.264	—
8	8	Bonifikacya gal. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z dodatków opłacanych przez fundusz propinacyjny do końca roku 1897	—	—	317.896	—	317.896	—
9	9	Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na opłacane czynsze za dzierżawę prawa propinacyi	—	—	20.000	—	20.000	—
		Razem . . .	4,409.688	54	8 873.337	—	13,283.025	54
		b) Obojętne.						
10	—	Zwrot mylnie zarachowanych dochodów przez c. k. Urzędy podatkowe . .	7.817	76	38.276	52	46.094	28
11	—	Mylnie przez c. k. Urzędy podatkowe zarachowane wydatki	—	—	5	40	5	40
12	—	Zwrot kaucyi złożonych na zabezpieczenie warunków dzierżawy prawa propinacyi	117.557	84	9.706	51	127.264	35
13	—	Zwrot wpłaconych czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi na rachunek lat przyszłych	759.022	39	842.334	69	1,601.357	08
14	—	Zwrot wpłaconych opłat szynkarskich na rachunek lat przyszłych	27.705	67	27.747	56	55.453	23
15	—	Wypłata kuponów od wylosowanych obligacyi w obiegu będących. . . .	—	—	16.574	—	16.574	—
16	—	Zwrot pobranej gotówki z gal. funduszu propinacyjnego rezerwowego . . .	496.434	56	347.204	06	843.638	62
		Razem . . .	1,408.538	22	1,281.848	74	2,690.386	96
		c) Operacye kredytowe.						
17	—	Lokacya kapitałów	—	—	8,755.998	54	8,755.998	54
		Razem . . .	—	—	8,755.998	54	8,755.998	54
		Ogółem . . .	5,818 226	76	18,911.184	28	24,729 411	04

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	
2,112.500	—	2,400.400	—	4,512.900	—	4,490.100	—	—	—	22.800	—	2,616.400	—	149
1,523.344	—	1,828.042	—	3,351.386	—	3,249.856	—	—	—	101.530	—	1,456.422	—	154
—	—	5.369	02	5.369	02	6.400	—	1.030	98	—	—	—	—	159
2.325	—	3.720	—	6.045	—	5.580	—	—	—	465	—	1.860	—	165
2.706	64	187.621	98	190.328	62	—	—	—		190.328	62	15.744	30	174
207.425	—	138.066	20	345.491	20	324.986	—	—	—	20.505	20	186.919	40	182
—	—	256.264	—	256.264	—	243.824	—	—	—	12.440	—	—	—	232
—	—	317.896		317.896	—	317.896	—	—	—	—	—	—	—	239
—	—	20.000	—	20.000	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	242
3,848 300	61	5 157.379	20	9,005.679	84	,658.642		1.030	98	348.068	82	4,277.345	70	
								347.037·84						
2.977	32	—	—	2.977	32	—	—	—	—	—	—	43.116	96	254
—	—	5	40	5	40	—	—	—	—	—	—	—	—	258
20.074	—	—	—	20.074	—	—	—	—	—	—	—	107.190	35	264
759.022	39	—	—	759.022	39	—	—	—	—	—	—	842.334	69	266
27.705	67	—	—	27.705	67	—	—	—	—	—	—	27.747	56	271
—	—	16.574	—	16.574	—	—	—	—	—	—	—	—	—	279
496.434	56	—	—	496.434	56	—	—	—	—	—	—	347.204	06	285
1,306.213	94	16.579	40	1,322.793	34	—	—	—	—	—	—	1,367.593	62	
—	—	8,755.998	54	8,755.998	54	—	—	—	—	—	—	—	—	304
—	—	8,755.998	54	8,755.998	54	—	—	—	—	—	—	—	—	
										Ogółem .		5,644.939	32	

*

Uzasadnienie różnic
między budżetem a wynikłością uiszczenia

Dochody

a) Zwyczajne.

1. Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi.

Wynikłość większa o . . . . . 199.384 K 18 h
z powodu, że podczas sporządzania budżetu na rok 1902 nie były jeszcze wszystkie dzierżawy uprawnień propinacyjnych na ten rok kontraktami zabezpieczone. Preliminowano przeto czynsze, które w przypuszczeniu spodziewano się uzyskać; przy zawarciu zaś kontraktów uzyskano wyższe czynsze.

2. Opłaty od szynkarzy.

Wynikłość większa o . . . . . 15.645 K 52 h
z powodu znaczniejszego uiszczenia zaległości z lat poprzednich.

3. Opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni.

Wynikłość większa o . . . . . 400 K
z powodu uiszczenia opłaty od założenia dwóch miodosytni.

4. Grzywny za przekroczenia propinacyjne.

Wynikłość większa o . . . . . 2.551 K 94 h
z powodu, że dochody tej rubryki ściśle z góry budżetem oznaczyć nie można.

5. Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych.

Wynikłość większa o . . . . . 261 K 20 h
z powodu, jak przy pozycji ad 4.

6. Odsetki zwłoki.

Wynikłość większa o . . . . . 28.184 K 57 h
z powodu, jak przy pozycyi ad 4.

7. Zasiłek z milionowej subwencyi ze skarbu państwa.

Wynikłość większa o . . . . . 148.521 K 97 h
z powodu, że Kasa funduszu propinacyjnego otrzymała już z końcem grudnia 1902 ratę subwencyi, przypadającą do poboru dopiero w styczniu 1903.

8. Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących.

Wynikłość większa o . . . . . 100.984 K 27 h
z powodu, że dochody mogły być przez cały rok 1902 lokowane częściowo na procencie, gdyż wypłata kuponów i kapitałów za wylosowane obligacye gal. funduszu propinacyjnego uskutecznioną była stopniowo w miarę zgłoszeń.

9. Rozmaite.

Wynikłość większa o . . . . . 48.711 K 07 h
z powodu inkasowania kaucyi, uznanych za przepadłe u kontraktołomnych dzierżawców i innych wpływów.

Wydatki

a) Zwyczajne.

1. Spłata kapitałów za wylosowane obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Wynikłość większa o . . . . . 22.800 K
z powodu znaczniejszej spłaty kapitałów za wylosowane w poprzednich latach obligacye.

2. Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących.

Wynikłość większa o . . . . . 101.530 K
z powodu wypłaty kuponów za lata dawniejsze.

3. Prowizya dla Banku dla krajów koronnych w Wiedniu i Banku krajowego we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie za wylosowane obligacye i zapadłe kupony.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 1.030 K 98 h
ponieważ prowizya w budżecie dokładnie oznaczoną być nie mogła.

4. Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze Skarbu państwa.

Wynikłość większa o . . . . . 465 K
z powodu naprowadzonego przy pozycyi ad 7. dochodów.

5. Podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi.

Wynikłość większa o . . . . . 190.328 K 62 h
z powodu wypłacenia gminom dodatków gminnych od podatku dochodowego za lata 1893 do 1897.

6. Podatek rentowy od obligacyi gal. funduszu propinacyjnego.

Wynikłość większa o . . . . . 20.505 K 20 h
z powodu wypłaty podatku za lata dawniejsze.

7. Podatek zarobkowy od dochodu funduszu propinacyjnego.

Wynikłość większa o . . . . . 12.440 K
z powodu, że w r. 1902 wypłacono dodatki gminne zamiast preliminowanych 30% w wysokości 40%.

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów dnia 1. czerwca 1903.

Załącznik Nr. 2. do zamknięcia rachunku galic. fund. propinacyjnego ogólnego za r. 1902.

Wykaz

umniejszenia się zaległości wskutek przedawnienia, niemożności ściągnięcia i sprostowania należytości.

	Dochody		Wydatki	
	K	h	K	h
Według zamknięcia rachunku za r. 1901 pozostały zaległości z końcem roku 1901 w kwocie	5,071.911	62	5,819.628	76
z tego odpisano	21.256	16	1.402	—
pozostało	5,050.655	46	5,818.226	76
które przeniesiono do zamknięcia rachunku za rok 1902 jako zaległość początkową.				

	Odpisano wskutek					
	przedawnienia		niemożności ściągnięcia		sprostowania należytości	
	K	h	K	h	K	h
Dochody.						
a) Zwyczajne.						
Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi	—	—	1.554	02	—	—
Opłaty od szynkarzy	—	—	1.192	10	11.229	84
Grzywny za przekroczenia propinacyjne . .	—	—	6870	—	410	—
Razem . . .	—	—	9.616	12	11.639	84
b) Obojętne.						
Zwrot mylnie zarachowanych wydatków . .	—	20	—	—	—	—
Razem . . .	—	20	—	—	—	—
Ogółem *a)* i *b)* .	—		21.256	16	—	—
Wydatki.						
a) Zwyczajne.						
Wypłata kuponów od obligacyi w obiegu będących	1.402	—	—	—	—	—
Razem . . .	1.402	—	—	—	—	—
Ogółem . . .	—	—	1.402	—	—	—

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Wykaz

ilości szynkarzy i obliczenie rocznej należytości.

Rok	Po 20 K		Po 30 K		Po 40 K		Po 120 K		Po 160 K		Po 200 K		Razem	
	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna	szynkarzy	opłata roczna
1890	6.614	132.280	6.880	206.400	907	36.280	34	4.080	147	23.520	26	5.200	14.608	407.760
1891	5.973	119.460	7.010	210.300	1.204	48.160	33	3.960	130	20.800	30	6.000	14.380	408.680
1892	5.853	117.060	7.011	210.330	1.100	44.000	33	3.960	128	20.480	36	7.200	14.161	403.030
1893	5.828	116.560	7.096	212.880	1.028	41.120	23	2.760	133	21.280	29	5.800	14.137	400.400
1894	5.802	116.040	7.085	212.550	1.020	40.800	21	2.520	131	20.960	29	5.800	14.088	398.670
1895	5.758	115.160	6.781	203.430	1.119	44.760	24	2.880	125	20.000	31	6.200	13.838	392.430
1896	5 559	111.180	6.745	202.350	1.112	44.480	23	2.760	122	19.520	30	6.000	13.591	386.290
1897	5.553	111.160	6.741	202.230	1.110	44.400	21	2.520	116	18.560	28	5.600	13.569	384.370
1898	5.434	108.680	6.811	204.330	1.103	44.120	19	2.280	120	19.200	26	5.200	13.513	383.810
1899	5.442	108.840	6.636	199.080	1.070	42 800	16	1.920	118	18.880	26	5.200	13.308	376.720
1900	5.424	108.480	6.603	198.090	1.066	42 640	18	2.160	119	19.040	21	4.200	13.251	374.610
1901	5.280	105.600	6.437	193.110	1.044	41.760	17	2.040	118	18.880	21	4.200	12.917	365 590
1902	5.288	105.760	6.972	209.160	1.232	49.280	13	1.560	106	16.960	24	4.800	13.635	387.520

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

zasobowego

za rok 1902.

(Z 4 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Liczba porz.	Liczba rubryki bież.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	gr	bieżąca K	gr	razem K	gr
		Majątek obrotowy.						
		Gotówka.						
		Dochody.						
1	1	Odsetki czynne.	—	—	500.415	25	500.415	25
		Razem	—	—	500.415	25	500.415	25
		W porównaniu z wydatkami . . .	—	—	—		—	—
		Pozostaje zwyżka .	—	—	500.415	—	500.415	25
		którą przeniesiono do majątku zarodowego galic. fund. propinacyjnego.						
		Majątek zarodowy.						
		a) Gotówka.						
		Dochody.						
1	—	Zwroty lokowanych kapitałów . . .	1,675.485	01	1,782.842	56	3,458.327	57
2	—	Za wylosowane papiery wartościowe .	—	—	89.200	—	89.200	—
3	—	Za sprzedane papiery wartościowe .	—	—	192 000	—	192.000	—
4	—	Nadwyżka dochodów majątku obrotowego galic. funduszu prop. zasob. za r. 1902	—	—	500.415	25	500.415	25
5	—	Nadwyżka dochodów galic. fund. propinacyjnego ogólnego za rok 1902 . .	—	—	1,796.452	31	1,796.452	31
		Razem	1,675.485	01	4,360.910	12	6,036.395	13
		W porównaniu z wydatkami . . .	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje . . .	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.						
1	—	Na zakupno papierów wartościowych .	—	—	795.225	—	795.225	—
2	—	Lokacya kapitałów	—	—	1,782.842	56	1,782.842	56
		Razem	—	—	2,578.067	56	2,578.067	56
		b) Efekta.						
		Dochody.						
1	—	Zakupione papiery wartościowe . . .	—	—	805.300	—	805 300	—
		Razem	—	—	805.300	—	805.300	—
		Zapas z początkiem roku	—	—	—	—	—	—
		Ogółem	—	—	—	—	—	—
		W porównaniu z wydatkami. . . .	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje zapas .	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.						
1		Wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	89.200	—	89.200	—
2	—	Sprzedane papiery wartościowe . . .		—	200.000	—	200.000	—
		Razem	—	—	289.200	—	289.200	—

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	
—	—	500.415	25	500.415	25	420.691	—	—	—	79.724	25	—	—	328
—	—	500.415	25	500.415	25	420.691		—	—	79.724	25	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,458.327	57	361
—	—	89.200	—	89.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	367
—	—	192.000	—	192.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	371
—	—	500.415	25	500.415	25	—	—	—	—	—	—	—	—	331
—	—	1,796.452	31	1,796.452	31	—	—	—	—	—	—	—	—	376
—	—	2,578.067	56	2,578.067	56	—	—	—	—	—	—	3,458.327	57	
—	—	—	—	2,578.067	56	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	795.225	—	795.225	—	—	—	—	—	—	—	—	—	412
—	—	1,782.842	56	1,782.842	56	—	—	—	—	—	—	—	—	416
—	—	2,578.067	56	2,578.067	56	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	805.300	—	805.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	447
—	—	805.300	—	805.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	10,825.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	11,630.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	289.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	11,341.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	89.200	—	89.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	477
—	—	200.000		200.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	481
—	—	289.200	—	289.200	—	—	—	—	—	—	—	—		

*

Majątek obrotowy.

Uzasadnienie różnic między budżetem a wynikłością uiszczenia.

Dochody.

1. Odsetki czynne.

Wynikłość większa o . . . . . 79.724 K 25 h
z powodu, że po przedłożeniu budżetu wpłynęły odsetki od nadwyżki dochodów galic. funduszu propinacyjnego za rok 1901, które nie były preliminarzem objęte.

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Załącznik Nr. 2. do zamknięcia rachunku galic. funduszu propin. zasobowego za r. 1902.

Majątek zarodowy.

Wykaz

zmian majątku zarodowego w papierach wartościowych w roku 1902.

Liczba porząd.	Bliższe oznaczenie	Papiery wartościowe				Gotówka					
		przyrost		ubytek		przychody		wydatki			
		szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo		razem	
		K	K	K	K	K	K	K	gr	K	gr
	Przyrost.										
	Zakupione papiery wartościowe.										
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego po kursie 98 K . . .	2.300	2.300	—	—	—	—	2.254	—	2.254	—
2	4½% listy galic. Banku hipotecznego po kursie 98 K 40 gr . . .	100.000	—	—	—	—	—	98.400	—		
3	dtto po kursie 97 K 60 gr	100.000	—	—	—	—	—	97.600	—		
4	dtto po kursie 99 K 90 gr	400.000	600.000	—	—	—	—	399.600	—	595.600	—
5	4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893 po kursie 97 K 25 gr.	200.000	200.000	—	—	—	—	194.500	—	194.500	—
6	4% listy zastawne galic. Towarzystwa kredyt ziemskiego po kursie 95 K 70 gr.	3.000	3.000	—	—	—	—	2.871	—	2.871	—
	Ubytek.										
	Wylosowane papiery wartościowe.										
7	4½% obligacye pożyczki m. Lwowa.	—	—	8.000	8.000	8.000	8.000	—	—	—	—
8	4% dtto.	—	—	10.000	10.000	10.000	10.000	—	—	—	—
9	4½% listy zast. Banku krajowego	—	—	200	200	200	200	—	—	—	—
10	4% dtto.	—	—	7.000	7.000	7.000	7.000	—	—	—	—
11	4% listy zast. galic. Towarz. kredyt. ziem. .	—	—	10.000	10.000	10.000	10.000	—	—	—	—
12	4% obligacye gal. fund. propinacyjnego . . .	—	—	52.000	52.000	52.000	52.000	—	—	—	—
13	4½% listy Banku hipotecznego	—	—	2.000	2.000	2.000	2.000	—	—	—	—
	Sprzedane papiery wartościowe.										
14	4% listy zastawue galic. Towarzystwa kredyt. ziemskiego po kursie 96 K	—	—	200.000	200.000	192.000	192.000	—	—	—	—
	Razem . .	—	805.300	—	289.200	—	281.200	—	—	795.225	—
	Do tego zapas początk. .	—	10,825.500	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem . .	—	11,630.800	—	—	—	—	—	—	—	—
	W porówn. z ubytkiem .	—	289.200	—	—	—	—	—	—	—	—
	pozostaje zapas .	—	11,341.600	—	—	—	—	—	—	—	—

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Załącznik Nr. 3. do zamknięcia rach. galic. fund. propin. zasobowego za r. 1902.

Majątek zarodowy.

Wykaz papierów publicznych

stanowiących własność galic. funduszu propinacyjnego zasobowego według stanu z dniem 31. grudnia 1902.

Liczba porz.	Bliższe oznaczenie	Nominalna wartość w koronach
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego . . .	1,327.400
2	4% listy zastawne Banku krajowego	841.700
3	4½% „ „ „ „	199.200
4	4% „ „ galic. Banku hipotecznego . . .	736.000
5	4½% „ „ „ „ „ . . .	1,218.000
6	4% „ „ „ Towarzystwa kredyt. ziemsk. .	1,899.400
7	4% obligacye pożyczki miasta Lwowa.	2,560.200
8	4½% „ „ „ „	1,048.800
9	4% „ galic. pożyczki krajowej z roku 1893. .	210.900
10	4% „ kolejowe Banku krajowego	300.000
11	4% „ komun. Banku krajowego IV-tej emisyi .	1,000.000
	Razem . .	11,341.600

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Załącznik Nr. 4. do zamknięcia rach. galic fund. propin. zasobowego za r. 1902.

Majątek zarodowy.

Porównanie

majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego zasobowego pozostałego z końcem roku 1902 z pozostałością roku 1901.

	Szczegółowo		Razem	
	K	gr	K	gr
Stan majątku zarodowego wynosi z końcem r. 1902				
a) w papierach publicznych	11,341.600			
b) w lokowanych kapitałach	3,458.327	57	14,799.927	57
Stan majątku zarodowego wynosił z końcem r. 1901.	—	—	12,500.985	01
W porównaniu przeto okazuje się z końcem roku 1902 powiększenie majątku zarodowego o .	—	—	2,298.942	56

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

rezerwowego

za rok 1902.

(Z 1 załącznikiem).

„Majątek obrotowy“

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Liczba poz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	gr	bieżąca K	gr	razem K	gr
		Dochody.						
		a) Zwyczajne.						
1	1	Odsetki czynne.	—	—	610.539	95	610.539	95
2	2	Rozmaite	—	—	58	65	58	65
		Razem . . .	—	—	610.598	60	610.598	60
		b) Obojętne.						
3	—	Zwrot danych zaliczek	6 571	52	6.082	66	12.654	18
		Ogółem . . .	6.571	52	616.681	26	623.252	78
		W porównaniu z wydatkami . . .	134	05	210.576	95	210.711	—
		Pozostaje zwyżka .	6.437	47	406.104	31	412 541	78
		z której z powodu, że zaległość w kwocie . . 8.920 K 42 gr jest od zaległości wydatków w kwocie . . . 675 „ 30 „						
		większą o . . .	—	—	—	—	8.245	12
		przenosi się do majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego tylko resztę w kwocie	—	—	—	—	404.296	66
		Wydatki.						
		a) Zwyczajne.						
1	1	Płace urzędników	64	81	65.709	85	65.774	66
2	2	„ sług	66	74	3.228	02	3.294	76
3	3	Adjuta	—	—	1.600	—	1.600	—
4	4	Płace pomocników kancelaryjnych . .	—	—	2 883	46	2.883	46
		Dyurna	2	50	31.923	89	31.926	39
5	5	Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie kasy galic. funduszu propinacyjnego .	—	—	20.000	—	20.000	—
6	6	Czynsze najmu	—	—	5.000	—	5.000	—
7	7	Koszta administracyi powiatowej. . .	—	—	48.300	—	48.300	—
8	8	Dyety i koszta podróży	—	—	420	—	420	—
9	9	Potrzeby kancelaryjne	—	—	3.200	01	3.200	01
10	10	Koszta zarządu.	—	—	2.230	29	2.230	29
11	11	„ sądowe	—	—	1.200	—	1.200	—
12	12	Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki	—	—	18.798	77	18.798	77
		Razem . . .	134	05	204.494	29	204.628	34
		b) Obojętne.						
	13	Dane zaliczki	—	—	6.082	66	6.082	66
		Ogółem . . .	134	05	210.576	95	210.711	—

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	
—	—	610.539	95	610.539	95	584.295	—	—	—	26.244	95	—	—	15
—		58	65	58	65	—	—	—	—	58	65	—	—	17
—	—	610.598	60	610.598	60	584.295	—	—	—	26.303	60	—	—	
3.733	76	—		3.733	76	—	—	—	—	—	—	8.920	42	74
3.733	76	610.598	60	614.332	36	—	—	—	—	—	—	8.920	42	
64	81	65.043	05	65.107	86	65.820	—	712	14	—	—	666	80	157
66	74	3.228	02	3.294	76	2.800	—	—	—	494	76	—	—	161
—	—	1.600	—	1.600	—	1.600	—	—	—	—	—	—	—	165
—	—	2.883	46	34.801	35	31.819	—	—	—	2.982	35	8	50	190
—	—	31.917	89	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	168
—	—	20.000	—	20.000	—	20.000	—	—	—	—	—	—	—	172
—	—	5.000	—	5.000	—	5.000	—	—	—	—	—	—	—	122
—		48.300	—	48.300	—	52.000	—	3.700	—	—	—	—	—	126
—	—	420	—	420	—	1.000	—	580	—	—	—	—	—	128
—	—	3.200	01	3.200	01	3.000	—	—	—	200	01	—	—	175
—	—	2.230	29	2.230	29	2.000	—	—	—	230	29	—	—	138
—	—	1.200	—	1.200	—	1.200	—	—	—	—	—	—	—	143
—	—	18.798	77	18.798	77	20.000	—	1.201	23	—	—	—	—	153
131	55	203.953	49	203.953	04	206.239	—	6.193	37	3.907	41	675	30	
								2.285·96						
—	—	6.082	66	6.082	66	—	—	—	—	—	—	—	—	198
										Ogółem .		675	30	

Uzasadnienie różnic
między budżetem a wynikłością uiszczenia

Dochody

a) Zwyczajne.

1. Odsetki czynne.

Wynikłość większa o . . . . . 26.244 K 95 h
z powodu, że po przedłożeniu budżetu wpłynęły odsetki od papierów wartościowych nabytych za zwyżkę dochodów z roku 1901, które preliminarzem nie były objęte.

2. Rozmaite.

Wynikłość większa o . . . . . 58 K 65 h
z powodu, że dochody te w budżecie nie były preliminowane.

Wydatki

a) Zwyczajne.

1. Płace urzędników.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 712 K 14 h
z powodu interkalaryów.

2. Płace sług.

Wynikłość większa o . . . . . 494 K 76 h
z powodu uregulowania i podwyższenia poborów sług c. k. Dyrekcyi po myśli rozporządzenia wszystkich c. k. Ministerstw z dnia 15. października 1902 Dz. u. p. N. 260.

4. Płace pomocników kancelaryjnych i dyurna.

Wynikłość większa o . . . . . 2.982 K 35 h
z powodu zamianowania kalkulantów rachunkowych i dyurnistów manipulacyjnych, mających przepisaną ilość lat służby po myśli rozporządzenia wszystkich c. k. Ministerstw z dnia 19. lipca 1902 Dz. u. p. N. 145. pomocnikami kancelaryjnymi i wyasygnowania im zamiast dyurnum pobieranego z dołu, miesięcznych płac z góry, tudzież z powodu pomnożenia personalu w oddziale rachunkowym i manipulacyjnym ze względu na zwiększoną czynność w sprawach, tyczących się roszczeń gmin do gal. funduszu propinacyjnego z tytułu dodatków gminnych do podatku za lata 1893 do 1897.

7. Koszta administracyi powiatowej.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 3.700 K
z powodu zmniejszenia się wynagrodzeń dla delegatów na powiatach.

8. Dyety i koszta podróży.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 580 K
z powodu zmniejszenia się potrzeby odbywania częstszych posiedzeń w łonie c. k. Dyrekcyi.

9. Potrzeby kancelaryjne.

Wynikłość większa o . . . . . 200 K 01 h
z powodu większego zapotrzebowania druków dla spraw administracyjnych i rachunkowych.

10. Koszta zarządu.

Wynikłość większa o . . . . . 230 K 29 h
z powodu ogólnego powiększenia się czynności kancelaryjnych i połączonych z tem wydatków.

12. Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki.

Wynikłość mniejsza o . . . . . 1.201 K 23 h
ponieważ przyzwolona na ten cel kwota nie została w całości wyczerpaną.

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów dnia 1. czerwca 1903.

Zamknięcie rachunku

galicyjskiego funduszu propinacyjnego

rezerwowego

za rok 1902.

(Z 3 załącznikami).

„Majątek zarodowy“.

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Liczba porz.	Liczba rubryki budż.	Nazwa rubryki	Należytość zaległa K	gr	bieżąca K	gr	razem K	gr
		Gotówka.						
		Dochody.						
		a) Zwyczajne.						
1		Zwyżka dochodów majątku obrotowego galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego za rok 1902	—	—	404.296	66	404.296	66
		Razem	—	—	404.296	66	404.296	66
		b) Operacye kredytowe.						
2		Za sprzedane papiery wartościowe . .	—	—	495	50	495	50
3		Za wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	417.000	—	417.000	—
4		Zwrot gotówki udzielonej gal. funduszowi propinacyjnemu	496.434	56	347.204	06	843.638	62
5		Zwrot lokowanych kapitałów . . .	2,564.200	—	—	—	2,564.200	—
		Razem	3,060.634	56	764.699	56	3,825.334	12
		Ogółem . . .	3,060.634	56	1,168.996	22	4,229.630	78
		Do tego początkowy zapas	—	—	—	—	—	—
		Razem . . .	—	—	—	—	—	—
		W porównaniu z wydatkami. . . .	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje . . .	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.						
		a) Zwyczajne.						
		b) Operacye kredytowe.						
1		Na zakupno papierów wartościowych . .	—	—	891.295	90	891.295	90
2		Gotówka udzielona galicyjskiemu funduszowi propinacyjnemu	—	—	347.204	06	347.204	06
		Razem	—	—	1,238.499	96	1,238.499	96
		Efekta.						
		Dochody.						
1		Zakupione papiery wartościowe . . .	—	—	909.200	—	909.200	—
		Razem . . .	—	—	909.200	—	909.200	—
		Do tego początkowy zapas	—	—	—	—	—	—
		Ogółem . . .	—	—	—	—	—	—
		W porównaniu z wydatkami . . .	—	—	—	—	—	—
		Pozostaje zapas .	—	—	—	—	—	—
		Wydatki.						
2		Sprzedane papiery wartościowe . . .	—	—	500	—	500	—
3		Wylosowane papiery wartościowe . .	—	—	417.000	—	417.000	—
		Razem	—	—	417.500	—	517.500	—

Uiszczenie na należytość						Kwota budżetem przyzwolona		W porównaniu uiszczenia z budżetem okazuje się wynikłość				Zaległość ostateczna		Stronica księgi głów.
zaległą		bieżącą		razem				mniejsza		większa				
K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	K	gr	
—	—	404.296	66	404.296	66	—	—	—	—	—	—	—	—	230
—	—	404.296	66	404.296	66	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	495	50	495	50	—	—	—	—	—	—	—	—	289
—	—	417.000	—	417.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	294
496.434	56	—	—	496.434	56	—	—	—	—	—	—	347.204	06	306
178.700	—	—	—	178.700	—	—	—	—	—	—	—	2,385.500	—	299
675.134	56	417.495	50	1,092.630	06	—	—	—	—	—	—	2,732.704	06	
675.134	56	821.792	16	1,496.926	72	—	—	—	—	—	—	2,732.704	06	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	1,496.926	72	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	1,238.499	96	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	258.426	76	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	891.295	90	891.295	90	—	—	—	—	—	—	—	—	349
—	—	347.204	06	347.204	06	—	—	—	—	—	—	—	—	356
—	—	1,238.499	96	1,238.499	96	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	909.200	—	909.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	400
—	—	909.200	—	909.200	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	11,863.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	12,772.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	417.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	—	—	12,355.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
—	—	500	—	500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	474
—	—	417.000	—	417.000	—	—	—	—	—	—	—	—	—	480
—	—	417.500	—	417.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Załącznik Nr. 1. do zamknięcia rachunku galic. funduszu propin. rezerwowego za r. 1902.

Majątek zarodowy.

Wykaz

zmian majątku zarodowego w papierach wartościowych w roku 1902.

Liczba porząd.	Bliższe oznaczenie	Papiery wartościowe				Gotówka							
		przyrost		ubytek		przychody				wydatki			
		szczegółowo	razem	szczegółowo	razem	szczegółowo		razem		szczegółowo		razem	
		K	K	K	K	K	h	K	h	K	h	K	h
	Przyrost.												
	Zakupione papiery wartościowe.												
1	4% obligacye galic. pożyczki krajowej z r. 1893 po kursie 93 K 60 h .	200	200	—	—	—	—	—	—	187	20	187	20
2	4½% listy zast. Banku kraj. po kursie 99 K 10 h	500	—	—	—	—	—	—	—	495	50	—	—
3	dtto „ „ 101 „ 40 „	2.000	2.500	—	—	—	—	—	—	2.028	—	2.523	50
4	4% „ „ 96 „ 75 „	100.000	100.000	—	—	—	—	—	—	96.750	—	96.750	—
5	4% obligacye galic. fund. prop. po kursie 97 K 70 h	200	—	—	—	—	—	—	—	195	40	—	—
6	dtto „ „ 98 „ 70 „	10.800	—	—	—	—	—	—	—	10.659	60	—	—
7	„ „ „ 99 „ 20 „	1.600	—	—	—	—	—	—	—	1.587	20	—	—
8	„ „ „ 98 „ 80 „	5.000	—	—	—	—	—	—	—	4.940	—	—	—
9	„ „ „ 98 „ 40 „	4.700	22.300	—	—	—	—	—	—	4.624	80	22.007	—
10	4½% listy zast. gal. Banku hip. po kursie 97 K — h	67.000	—	—	—	—	—	—	—	64.990	—	—	—
11	dtto „ „ 97 „ 60 „	206.200	—	—	—	—	—	—	—	201.251	20	—	—
12	„ „ „ 100 „ 40 „	300.000	573.200	—	—	—	—	—	—	301.200	—	567.441	20
13	4% dtto po „ 91 „ 20 „	1.000	1.000	—	—	—	—	—	—	912	—	912	—
14	4% oblig. poż. m. Lwowa po kursie 94 K 75 h . .	10.000	10.000	—	—	—	—	—	—	9.475	—	9.475	—
15	4% listy zast. galic. Towarzystwa kredyt ziemsk. po kursie 96 K . . .	200.000	200.000	—	—	—	—	—	—	192.000	—	192.000	—
	Ubytek.												
	Wylosowane papiery wartościowe.												
16	4½% listy zast. gal. Banku hipotecznego	—	—	12.000	12.000	12.000	—	12.000	—	—	—	—	—
17	4% dtto	—	—	10.000	10.000	10.000	—	10.000	—	—	—	—	—
18	4% listy zast. Banku kraj.	—	—	11.000	11.000	11.000	—	11.000	—	—	—	—	—
19	4% obligacye gal. fund. propinacyjnego . . .	—	—	384.000	384.000	384.000	—	384.000	—	—	—	—	—
	Sprzedane papiery wartościowe.												
20	4½% listy zast. Banku krajowego à 99 K 10 h .	—	—	500	500	495	50	495	50	—	—	—	—
	Razem . .	—	909.200	—	417.500	—	—	417.495	50	—	—	891.295	90
	Do tego zapas początk. .	—	11,863.600	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem . .	—	12,772.800	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	W porówn. z ubytkiem .	—	417.500	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
	Pozostaje zapas .	—	12,355.300	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—

Z c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Załącznik Nr. 2. do zamknięcia rach. galic. fund. propin. rezerwowego za r. 1902.

Majątek zarodowy.

Wykaz papierów wartościowych

stanowiących własność galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego według stanu z dniem 31. grudnia 1902.

Liczba porz.	Bliższe oznaczenie	Nominalna wartość w koronach
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego . . .	6,083.400
2	4% „ galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . .	398.400
3	4½% listy zastawne galic. Banku hipotecznego . .	2,356.600
4	4% „ „ „ „ „ . . .	749.000
5	4½% „ „ „ „ krajowego . . .	4.600
6	4% „ „ „ „ „ . . .	723.500
7	4% „ „ „ Towarzystwa kredyt. ziemsk..	1,514.200
8	4% obligacye pożyczki miasta Lwowa.	475.600
9	3½% „ państwowej pożyczki inwestycyjnej . .	50.000
	Razem . .	12,355 300

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Załącznik Nr. 3. do zamknięcia rach. galic. fund. propin. rezerwowego za r. 1902.

Majątek zarodowy.

Porównanie

majątku zarodowego galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego pozostałego z końcem roku 1902 z pozostałością roku 1901.

	Szczegółowo K	h	Razem K	h
Stan majątku zarodowego wynosi z końcem r. 1902				
1. w papierach wartościowych	12,355.300	–		
2. w lokowanych kapitałach	2,732.704	06		
3. w gotówce	258.426	76	15,346.430	82
Stan majątku zarodowego wynosił z końcem r. 1901.	—	—	14,924.234	56
W porównaniu przeto okazuje się z końcem roku 1902 powiększenie majątku zarodowego o .	—	—	442.196	26

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

Sumaryczny Preliminarz

GALICYJSKIEGO

FUNDUSZU PROPINACYJNEGO

OGÓLNEGO

według rubryk

na rok 1904.

(Z 16 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
	Dochody.				
1/1	Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi . . .	8,199.384	8,200.000	8,450.000	
2/2	Opłaty od szynkarzy . .	383.646	368.000	378.000	
3	Opłaty od zakładania gorzelń, browarów i miodosytni. .	400	—	—	
4/3	Grzywny za przekroczenia propinacyjne	6.552	4.000	4.000	
5/4	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych .	301	40	40	
6/5	Odsetki zwłoki	48.185	20.000	20.000	
7/6	Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa . .	1,930.780	1,782.258	1,782.258	
8/7	Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących	200.984	100.000	100.000	
9/8	Rozmaite	50.711	2.000	2.000	
	Razem . .	10,820.943	10,476.298	10,736.298	
	W porównaniu z wydatkami.		8,652.942	8,634.041	
	pozostaje zwyżka . .		1,823.356	2,102.257	

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
	Wydatki.				
1/1	Spłata kapitałów za wylosowane obligacye gal. funduszu propinacyjnego . . .	4,512.900	4,671.500	4,860.200	
2/2	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących .	3,351.386	3,068.456	2,879.728	
3/3	Prowizya dla Banku dla krajów koronnych w Wiedniu i Banku krajowego we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyi i zapadłych kuponów .	5.369	6.400	6.400	
4/4	Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze Skarbu państwa	6 045	5.580	5.580	
5	Podatek dochodowy od czynszów za wydzierżawione prawo propinacyi. . . .	190.329	—	—	
6/5	Podatek rentowy od obligacyj gal. funduszu propin. .	345.491	306.846	287.973	
7/6	Podatek zarobkowy od dochodów funduszu propinacyjnego	256.264	256.264	256.264	
8/7	Bonifikacya gal. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z dodatków opłacanych przez fundusz propinacyjny do końca roku 1897	317.896	317.896	317.896	
9/8	Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na opłacane czynsze za dzierżawę prawa propinacyi	20.000	20.000	20.000	
	Razem . .	9,005.680	8,652.942	8,634.041	

Załącznik Nr. 1. Preliminarz na r. 1904 dochodów galicyjskiego funduszu propinacyjnego ogólnego.

Rubryka: „Czynsze za wydzierżawione prawo propinacyi".

L. porządkowa	Poszczególnienie powiatów	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
			koron		
1	Biała		200.534	145.634	*poz. 1.* Mniej za uprawnienia przyłączone do grupy dzierżawnej Żywca.
2	Bochnia		78.359	78.389	
3	Bohorodczany		114.690	131.740	
4	Borszczów		133.350	140.660	
5	Bóbrka		99.902	102.662	
6	Brody		125.262	126.102	
7	Brzesko		144.277	144.277	
8	Brzeżany		145.736	150.798	
9	Brzozów		68.711	69.822	
10	Buczacz		194.709	192.329	
11	Chrzanów		171.246	175.976	*poz. 11.* Więcej za uprawnienia z pow. Wadowice.
12	Cieszanów		65.779	65.779	
13	Czortków		165.200	190.310	
14	Dąbrowa		36.130	54.874	*poz. 14.* Więcej za uprawnienia z pow. Tarnowa.
15	Dobromil		80.990	82.380	
16	Dolina		176.252	181.962	
17	Drohobycz		194.892	191.812	
18	Gorlice		101.311	110.346	
19	Gródek		56.557	56.309	
20	Grybów		42.387	42.419	
21	Horodenka		154.294	155.414	
22	Husiatyn		103.610	103.610	
23	Jarosław		148.616	152.870	
24	Jasło		96.488	96.738	
25	Jaworów		96.705	97.255	
26	Kałusz		96.102	95.802	
27	Kamionka		108.190	101.150	
28	Kolbuszowa		46.251	33.757	*poz. 28.* Mniej gdyż niektóre uprawnienia przyłączono do powiatów Tarnobrzeg i Kolbuszowa.
29	Kołomyja		118.110	118.110	
30	Kosów		115.230	115.230	
31	Kraków		151.610	160.388	
32	Krosno		72.750	75.062	
33	Limanowa		65.420	86.330	*poz. 33* Więcej za uprawnienia z pow. Wieliczki.
34	Lisko		130.298	137.214	
35	Lwów		170.539	175.309	
36	Łańcut		81.300	79.664	
37	Mielec		75.254	13.949	*poz. 37.* Mniej za uprawnienia przeniesione do pow. Tarnobrzegu.
38	Mościska		87.666	88.226	
39	Myślenice		87.044	85.312	
40	Nadwórna		131.890	131.890	*poz. 39.* Mniej za niektóre uprawnienia przyłączone do pow. Żywiec.
41	Nisko		51.434	39.847	
42	Nowy Sącz		147.428	151.848	
43	Nowy Targ		64.841	69.121	*poz. 41.* Mniej za uprawnienia przyłączone do pow. Tarnobrzeg.
44	Peczeniżyn		46.000	46.000	

L. porządkowa	Poszczególnienie powiatów	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
45	Pilzno		32.202	31.762	
46	Podhajce		131.862	133.768	
47	Podgórze		51.766	56.846	
48	Przemyśl		172.186	175.622	
49	Przemyślany		77.140	78.410	
50	Przeworsk		59.402	59.612	
51	Rawa		78.390	79.568	
52	Rohatyn		185.989	191.239	
53	Ropczyce		114.150	114.020	
54	Rudki		59.942	60.692	
55	Rzeszów		128.377	123.400	*poz. 55.* Mniej za uprawnienia przyłączone do pow. Strzyżowa i Tarnobrzega.
56	Sambor		70.602	54.078	
57	Sanok		113.721	126.172	
58	Skałat		110.870	79.030	
59	Śniatyn		82.378	92.480	*poz. 56.* Mniej za uprawnienia przyłączone do pow. Stary Sambor.
60	Sokal		80.617	80.332	
61	Stanisławów		182.934	183.424	
62	Stary Sambor		54.300	71.800	*poz. 58.* Mniej za uprawnienia przyłączone do pow. Zbaraża.
63	Stryj		136.942	138.152	
64	Strzyżów		22.934	28.183	
65	Tarnobrzeg		86.873	177.189	*poz. 62.* patrz poz. 56.
66	Tarnopol		111.602	114 212	*poz. 64.* patrz poz. 55.
67	Tarnów		54.640	48.775	*poz. 65.* patrz poz. 28, 37, 41 i 55.
68	Tłumacz		125.266	118.926	
69	Trembowla		69.260	72 900	*poz. 67.* patrz poz. 14.
70	Turka		59.691	59.441	
71	Wadowice		204.702	201.852	*poz. 71.* patrz poz. 11.
72	Wieliczka		42.492	21.844	*poz. 72.* patrz poz. 33.
73	Zaleszczyki		81.058	86.730	
74	Zbaraż		61.136	100.722	*poz. 74.* patrz poz. 58.
75	Złoczów		153.438	157.734	
76	Żółkiew		74.430	74.445	
77	Żydaczów		109.865	109.595	
78	Żywiec		240.000	350.256	*poz. 78.* patrz poz. 1 i 39.
	Razem	8,199.384	8,264.501	8,497.887	
	Po strąceniu na możliwe opusty	—	64.501	47.887	
	pozostaje	8,199.384	8,200.000	8,450.000	

Załącznik Nr. 2. do dochodów.

Rubryka: „Opłaty od szynkarzy“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
1	Opłaty od szynkarzy .	383.646	368.000	378.000	*Więcej o 10.000 K.* z powodu podwyższenia opłat w tych miejscowościach, w których szynkarze ze względu na ogłoszony w r. 1902 przez c. k. centralną komisyę statystyczną spis ludności z d. 31. grudnia 1900 obowiązani są na podstawie §. 20 ustawy z 30. grudnia 1875 dz. u. kr. Nr. 55 do uiszczenia wyższej opłaty.

Załącznik Nr. 3. do dochodów.

Rubryka: „Grzywny za przekroczenia propinacyjne“.

1	Grzywny za przekroczenia propinacyjne .	6.552	4.000	4.000	

Załącznik Nr. 4. do dochodów.

Rubryka: „Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych“.

1	Dochody ze sprzedaży przedmiotów skonfiskowanych . . .	301	40	40	

Załącznik Nr. 5. do dochodów.

Rubryka: „Odsetki zwłoki“.

1	Odsetki zwłoki . . .	48.185	20.000	20.000	

Załącznik Nr. 6. do dochodów.

Rubryka: „Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
1	Zasiłek z milionowej subwencyi ze Skarbu państwa	1,930.780	1,782.258	1,782.258	

Załącznik Nr. 7. do dochodów.

Rubryka: „Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących“.

1	Odsetki czynne od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących	200.984	100.000	100 000	

Załącznik Nr. 8. do dochodów.

Rubryka: „Rozmaite“.

1	Rozmaite	50.711	2.000	2.000	

Załącznik Nr. 1. Preliminarz na rok 1904 wydatków galicyjskiego funduszu propinacyjnego ogólnego.

Rubryka: „Spłata kapitałów za wylosowane obligacye galic. funduszu propinacyjnego“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
1	Spłata kapitałów za wylosowane obligacye gal. funduszu propinacyjnego . . .	4,512.900	4,671.500	4,860.200	*Więcej o 188.700 K.* Celem uzyskania kapitałów potrzebnych na pokrycie wynagrodzeń dla właścicieli prawa propinacyi za odjęcie im tego prawa, emitowano po myśli §. 5. ustawy z dnia 22. kwietnia 1889 (Dz. ustaw i rozp. kraj. Nr. 30) 4% obligacye w nominalnej wartości 124,400.000 K., które po myśli §. 2. tej ustawy w przeciągu 26 lat począwszy od 1. stycznia 1890 przez losowanie umorzone być mają. Według preliminarza na r. 1903 pozostało jeszcze do spłacenia 73,196.200 K. Według planu umorzenia, zatwierdzonego reskryptem c. k. Ministerstwa Skarbu z d. 31. maja 1889 L. 2216 wynosi w roku 1904: I. rata, płatna 30. czerwca 1904 . 2,406.000 K II. rata, płatna 31. grudnia 1904 . . . 2,454.200 „ razem . 4,860.200 K Pozostanie przeto jeszcze do spłacenia w następujących jedenastu latach 68,336.000 K.

Załącznik Nr. 2. do wydatków.

Rubryka: „Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
1	Wypłata kuponów od obligacyj w obiegu będących. . . .	3,351.386	3,068.456	2,879.728	*Mniej o 188.728 K.* Według planu umorzenia, zatwierdzonego reskryptem c. k. Ministerstwa skarbu z dnia 31. maja 1889 do l. 2.216 wynosi należytość od kuponów płatnych w roku 1904, a mianowicie: od obligacyj w minimalnej wartości 73,196.200 K. płatnych 30. czerwca 1904 1,463.924 K od obligacyj w nominalnej wartości 70,790.200 K, płatnych 31. grudnia 1904 1,415.804 „ Razem . 2,879.728 K

Załącznik Nr. 3. do wydatków.

Rubryka: „Prowizya dla Banku dla krajów koronnych we Wiedniu i Banku krajowego we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyj i zapadłych kuponów.

1	Prowizya dla Banku dla krajów koronnych we Wiedniu i Banku krajowego we Lwowie za pośrednictwo w wypłacie wylosowanych obligacyj i zapadłych kuponów.	5.369	6.400	6.400	

Załącznik Nr. 4. do wydatków.

Rubryka: „Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze Skarbu państwa“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
1	Należytość stemplowa od kwitów na pobór zasiłku ze Skarbu państwa	6.045	5.580	5.580	

Załącznik Nr. 5. do wydatków.

Rubryka: „Podatek rentowy od obligacyj gal. funduszu propinacyjnego“.

1	Podatek rentowy od obligacyj gal. funduszu propinacyjnego . .	345.491	306.846	287.973	*Mniej o 18.873 K.* Ponieważ w myśl §. 131 lit. a) ustawy z d. 25. października 1896 (Dz. u. p. Nr. 220) odsetki od obligacyj funduszu propinacyjnego podlegają 10% podatkowi rentowemu, przeto od zapadłych kuponów w r. 1904 w kwocie 2,879.728 K preliminuje się podatek rentowy w powyższej kwocie odpowiadającej 10%-wej stopie.

Załącznik Nr. 6. do wydatków.

Rubryka: „Podatek zarobkowy od dochodów funduszu propinacyjnego“.

1	Podatek zarobkowy od dochodów funduszu propinacyjnego . .	256.264	256.264	256.264	

Załącznik Nr. 7. do wydatków.

Rubryka: „Bonifikacya gal. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z dodatków opłacanych przez fundusz propinacyjny do końca roku 1897“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
1	Bonifikacya gal. funduszu krajowego i funduszów powiatowych za ubytek w dochodach z dodatków opłacanych przez fundusz propinacyjny do końca roku 1897 . .	317.896	317.896	317.896	

Załącznik Nr. 8. do wydatków.

Rubryka: „Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na opłacane czynsze za dzierżawę prawa propinacyi“.

1	Ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na opłacane czynsze za dzierżawę prawa propinacyi . . .	20.000	20.000	20.000	

Sumaryczny Preliminarz

GALICYJSKIEGO

FUNDUSZU PROPINACYJNEGO

ZASOBOWEGO

według rubryk

na rok 1904.

(Z 1 załącznikiem).

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		korun			
	Dochody.				
1/1	Odsetki czynne . . .	500.415	505.002	584.607	
	Razem . . .	500.415	505.002	584.607	
	W porównaniu z wydatkami	—	—	—	
	Pozostaje zwyżka .	—	505.002	584.607	

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		k o r o n			
	Wydatki.				

Załącznik Nr. 1. do dochodów galic. funduszu propinacyjnego zasobowego.

Rubryka: „Odsetki czynne“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
	Odsetki czynne.				
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego nom. 1,327.400 K	—	—	53.096	
2	4% listy zast. Banku krajowego . . . 841.700 „	—	—	33.668	
3	4½% listy zastaw. Banku krajowego . 199.200 „	—	—	8.964	
4	4% listy zast. galic. Banku hipotecznego 736.000 „	—	—	29.440	
5	4½% listy zastawne galic. Banku hipotecznego . . 1,218.000 „	—	—	54.810	
6	4% listy zast. galic. Towarzystwa kredytow. ziem. 1,899.400 „	—	—	75.596	*ad 6.* i *7.* Odsetki preliminuje się po strąceniu podatku rentowego.
7	4% obligacye pożyczki m. Lwowa . . 2,560.200 „	—	—	100.360	
8	4½% obligac. pożyczki m. Lwowa . . 1,048.800 „	—	—	47.196	
9	4% obligacye galic. pożyczki krajowej z roku 1893 . 210.900 „	—	—	8.436	
10	4% obligacye kolej. Banku krajowego . 300.000 „	—	—	12.000	
11	4% obligacye kom. Banku kraj. IV. em. 1,000.000 „	—	—	40.000	
12	Lokowane kapitały na 3½% . . . 3,458.328 „	—	—	121.041	
	Razem 14,799.928 K	500.415	505.002	584.607	

Sumaryczny Preliminarz

GALICYJSKIEGO

FUNDUSZU PROPINACYJNEGO

REZERWOWEGO

według rubryk

na rok 1904.

(Z 15 załącznikami).

Z c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego.

Lwów, dnia 1. czerwca 1903.

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
	Dochody.				
1/1	Odsetki czynne . . .	610.540	605.065	624.241	
2	Rozmaite	59	—	—	
	Razem . .	610.599	605.065	624.241	
	W porównaniu z wydatkami	—	211.981	217.011	
	Pozostaje zwyżka .	—	393.084	407.230	

L. porządkowa i Nr. załącznika	Oznaczenie rubryk	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		korон			
	Wydatki.				
1/1	Płace urzędników . .	65.108	68.093	69.360	
2/2	Płace sług	3.295	3.260	3.690	
3/3	Adjuta	1 600	1.600	1.600	
4/4	Płace pomocników kancelaryjnych . . .	2.883	—	20.445	
5/5	Dyurna	31.918	34.828	13.366	
6/6	Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie Kasy galic. funduszu propinacyjnego . .	20.000	20.000	20.000	
7/7	Czynsze najmu . . .	5.000	5.000	7.000	
8/8	Podatek wodociągowy od czynszu najmu . .	—	—	350	
9/9	Koszta administracyi powiatowej	48.300	52.000	52.000	
10/10	Dyety i koszta podróży członków Dyrekcyi .	420	1.000	1.000	
11/11	Potrzeby kancelaryjne .	3.200	3.000	4.000	
12/12	Koszta zarządu . . .	2.230	2.000	3.000	
13/13	Koszta sądowe . . .	1.200	1.200	1.200	
14/14	Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki . .	18.799	20.000	20.000	
	Razem . .	203.953	211.981	217.011	

Załącznik Nr. 1. do dochodów galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Odsetki czynne“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
	Odsetki czynne.				
1	4% obligacye galic. funduszu propinacyjnego nom. . . . . 6,083.400 K	—	—	243 336	
2	4% obligacye gal. pożyczki krajowej z roku 1893 . 398.400 „	—	—	15.936	
3	4½% listy zast. galic. Banku hipotecznego . . 2,606.600 „	—	—	117.297	
4	4% listy zastawne gal. Banku hipotecznego . . 749.000 „	—	—	29.960	
5	4½% listy zastawne gal. Banku krajowego . . 4.600 „	—	—	207	
6	4% listy zastawne gal. Banku krajowego . . . 723.500 „	—	—	28.940	
7	4% listy zastawne galic. Tow. kredytowego ziem. 1,522.600 „	—	—	60.599	*ad 7. i 8.* Odsetki preliminuje się po strąceniu podatku rentowego.
8	4% obligacye pożyczki miasta Lwowa . . . 475.600 „	—	—	18.644	
9	3½% obligacye państw. pożyczki inwestycyjnej . 50.000 „	—	—	1.750	
10	Lokowane kapitały na 4% . . 2,385.500 „	—	—	95.420	
11	Lokowane kapitały na 3½% . 347.204 „	—	—	12.152	
	Razem 15,346.404 K	610.540	605.065	624.241	

Załącznik Nr 1. do wydatków galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego.

Rubryka: „Płace urzędników“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
	Oddział administracyjny.				
1	Zastępca przewodniczącego . . . . . 1.200 K				
2	1 c. k. Radca dworu, referent administracyjny i członek c. k. Dyrekcyi, płaca roczna . 12.000 K dodatek aktywalny . 1.200 „ dodatek do osoby . . 2.000 „ = 15.200 „				
3	1 stale urzędujący członek Dyrekcyi, powołany przez Wydział kraj., rocznie . 4.000 „				
4	1 c. k. starosta, zastępca referenta adminisracyjn., płaca roczna . . 4.800 K dodatek aktywalny . 840 „ dodatek do osoby . . 1.200 „ = 6.840 „				
5	2 syndyków: 1 rocznie . 6.000 K 1 rocznie . 4.200 „ = 10.200 „				
6	1 c. k. sekretarz Namiestnictwa, płaca roczna . . 3.600 K dodatek aktywalny . 720 „ = 4.320 „				
7	1 c. k. starszy komisarz powiatowy, płaca roczna . 4.000 K dodatek aktywalny . 720 „ = 4.720 „	—	45.013	46.480	
	Do przeniesienia . .	—	45.013	46.480	

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		korun			
	Z przeniesienia . .	—	45.013	46.480	
	Oddział rachunkowy.				
8	1 c. k. Radca rachunkowy, płaca rocz. 3.600 K, dodatek aktywalny . 720 „, dodatek do osoby . . 1.000 „ = 5.320 K				
9	1 c. k. rewident rach., płaca rocz. 3.000 K, dodatek aktywalny . 600 „, dodatek do osoby . . 800 „ = 4.400 „				
10	1 c. k. rewident rach., płaca rocz. 2.800 K, dodatek aktywalny . 600 „, dodatek do osoby . . 800 „ = 4.200 „				
11	2 c. k. oficyałów rach. płaca rocz. á 2.200 K = 4.400 K, dodatek aktywalny á 480 . . = 960 „, dodatek do osoby á 600 K = 1.200 „ = 6.560 „	—	21.080	20.480	
	Kasa gal. fund. propinacyjnego.				
12	1 c. k. dyrektor, dodatek do osoby . . . . . 1.000 „				
13	1 c. k. kontrolor, dodatek do osoby . . 800 „				
14	1 c. k. oficyał, dodatek od osoby . . . 600 „	—	2.000	2.400	
	Razem . .	65.108	68.093	69.360	*Więcej o 1.267 K* z powodu zaszłych zmian w poborach urzędników i zapreliminowania należnych dodatków pięcioletnich.

Załącznik Nr. 2. do wydatków.

Rubryka: „Płace sług“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
	Płace sług.				
1	1 woźny: płaca rocz. 1.000 K, dodatek aktywalny. 300 „, dodatek starszyźniany 200 „ = 1.500 K				*Więcej o 430 K* z powodu uregulowania poborów sług po myśli rozporządzenia wszystkich c. k. ministerstw z dnia 15. października 1902 dz. u. p. Nr. 260.
2	1 woźny pomocniczy dotacya dzienna 3 K 1.095 „				
3	1 stróż dotacya dzienna 3 K . . . . 1.095 „	3.295	3.260	3.690	

Załącznik Nr. 3. do wydatków.

Rubryka: „Adjuta“.

	Adjuta.				
	Oddział rachunkowy.				
1	2 praktykantów rocznie po 800 K	1.600	1.600	1.600	

Załącznik Nr. 4. do wydatków.

Rubryka: „Płace pomocników kancelaryjnych“.

	Płace pomocników kancelaryjnych.				
	Oddział rachunkowy i manipulacyjny.				
1	1 miesięcznie po 170 K 33 h rocznie 2.044 K 1 „ „ 152 „ 08 „ „ 1.825 „ 3 „ „ 146 „ — „ „ 5.256 „ 4 „ „ 133 „ 83 „ „ 6.424 „ 1 „ „ 120 „ — „ „ 1.440 „ 1 „ „ 108 „ — „ „ 1.296 „ 2 „ „ 90 „ — „ „ 2.160 „	2.883	—	20.445	*Więcej o 20.445 K* z powodu zapreliminowania płac dla mianowanych po myśli rozporządzenia wszystkich c. k. minister. z d. 19. lipca 1902 dz. u. p. Nr. 145 kalkulantów rachunkowych i dyurnistów manipulacyjnych mających przepisane wymogi pomocnikami kancelaryjnymi.

Załącznik Nr. 5. do wydatków.

Rubryka: „Dyurna“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		k o r o n			
	Dyurna.				*Mniej o 21.462 K* z powodu zamianowania przeważnej liczby kalkulantów rachunkowych i dyurnistów manipulacyjnych pomocnikami kancelaryjnymi.
1	*Oddział konceptowy.*				
	1 rocznie . . . 3.000 K	—	3.000	3.000	
2	*Oddział rachunkowy i manipulacyjny.*				
	3 dziennie po 4 K 80 h rocznie 5.256 K				
	1 „ „ 4 „ 40 „ „ 1.606 „				
	1 „ „ 3 „ 60 „ „ 1.314 „				
	2 „ „ 3 „ — „ „ 2.190 „	—	31.828	10.366	
	Razem . .	31.918	34.828	13.366	

Załącznik Nr. 6. do wydatków.

Rubryka: „Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie c. k. Kasy galicyjskiego funduszu propinacyjnego“.

1	Ryczałt do Skarbu państwa na utrzymanie kasy gal. funduszu propinacyjego .	20.000	20.000	20.000	

Załącznik Nr. 7. do wydatków.

Rubryka: „Czynsze najmu“.

1	Czynsze najmu za lokalności dla Biura administracyjnego, rachunkowego, registratury, ekspedytu i protokołu	5.000	5.000	7.000	*Więcej o 2.000 K* z powodu najęcia od 1. marca 1903 lokalności na pomieszczenie wszystkich biur c. k. Dyrekcyi po za obrębem gmachu c. k. Namiestnictwa.

Załącznik Nr. 8. do wydatków.

Rubryka: „Podatek wodociągowy od czynszu najmu za lokalności na pomieszczenie biur c. k. Dyrekcyi“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		koron			
1	Podatek wodociągowy od czynszu najmu za lokalności na pomieszczenie biur c. k. Dyrekcyi. . . .	—	—	350	*Więcej o 350 K* z powodu najęcia lokalności po za obrębem gmachu c. k. Namiestnictwa. Preliminuje się podatek wodociągowy w wysokości 5% od rocznego czynszu najmu 7.000 K.

Załącznik Nr. 9. do wydatków.

Rubryka: „Koszta administracyi powiatowej“.

1	Koszta administracyi powiatowej	48.300	52.000	52.000	

Załącznik Nr. 10. do wydatków.

Rubryka: „Dyety i koszta podróży członków c. k Dyrekcyi“.

1	Dyety i koszta podróży członków Dyrekcyi. . . .	420	1.000	1.000	

Załącznik Nr. 11. do wydatków.

Rubryka: „Potrzeby kancelaryjne“.

1	Potrzeby kancelaryjne . .	3.200	3.000	4.000	*Więcej o 1.000 K* z powodu, że w poprzednich latach wydatki tej rubryki przekraczały kwotę preliminowaną, tudzież z powodu najmu lokalności w innym budynku i zwiększonych wskutek tego wydatków.

Załącznik Nr. 12. do wydatków.

Rubryka: „Koszta zarządu“.

L. porządkowa	Poszczególnienie	Wynikłość z roku 1902	Kwota preliminowana na r. 1903	Wniosek na rok 1904	Uwaga
		k o r o n			
1	Oświetlenie, opał, zapuszczanie i czyszczenie podłóg, tudzież liberya dla sług .	2.230	2.000	3.000	*Więcej o 1.000 K* z powodu najmu lokalności w innym budynku i zwiększonych wskutek tego wydatków.

Załącznik Nr. 13. do wydatków.

Rubryka: „Koszta sądowe“.

1	Koszta sądowe	1.200	1.200	1.200	

Załącznik Nr. 14. do wydatków.

Rubryka: „Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki“.

1	Remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki	18.799	20.000	20.000	

L. s. 1704/1902. Abg. 265

Wniosek.

Zważywszy, iż zaludnienie Galicyi jest tak gęstem, że rolnictwo nie może dostarczyć środków ekonomicznych, w ilości wystarczającej do pokrycia potrzeb życiowych i cywilizacyjnych wszystkich mieszkańców naszego kraju, czego najlepszym wyrazem procent ludności szukającej ratunku w emigracyi;

zważywszy, iż prawie wszystkie towary przemysłowe sprowadzamy z innych krajów i państw, a w zamian nie wywozimy prawie żadnych produktów naszej pracy wytwórczej;

zważywszy, że chcąc kraj dźwignąć z tego groźnego położenia ekonomicznego musimy koniecznie stworzyć przemysł, któryby powiększył zarobek ludności krajowej i dostarczył towarów potrzebnych najszerszym kołom społeczeństwa, a zatem towarów, których produkcya musi poważnie wpłynąć na zmniejszenie sumy importu.

Nasza produkcya przemysłowa powinna być kierowaną przedewszystkiem do pokrycia zapotrzebowania krajowego;

w obec utrudnionych warunków zbytu na obcych targach do wywozu produktów przemysłowych zbyt wielkich nadziei przywiązywać nie możemy;

zważywszy, iż chcąc nowy przemysł stworzyć, a istniejący podnosić, trzeba poznać dokładnie warunki konsumcyi, produkcyi, i konkurencyi, trzeba zbadać co, i ile dotąd produkujemy;

zważywszy, że biuro statystyczne przy Wydziale krajowym, nie może zadaniu temu podołać, nie może równie dokładnie opracować tak statystyki administracyi, rolnictwa, jak i przemysłu;

zważywszy, iż w budżetach ludności naszej między wydatkami na wyroby przemysłowe, pierwsze miejsce zajmują produkta przemysłu tkackiego. Prawie we wszystkich krajach i państwach, właśnie ten przemysł pierwszą rolę odgrywa;

zważywszy, iż tkaniny będące przedmiotem największego zapotrzebowania wyrabiają się fabrycznie, a my nie mając owych fabryk musimy je sprowadzać z innych krajów i państw, wnosimy:

Wysoki Sejm uchwala:

Poleca się Wydziałowi krajowemu założyć przy Departamencie przemysłowym biuro statystyczne, któreby nieustannie śledziło i badało kierunek i intenzywność rozwoju produkcyi przemysłowej i rozwój handlu w Galicyi, a wyniki tej pracy co roku drukiem ogłaszało.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu: Dołożyć wszelkich starań do zachęcenia ludzi odpowiednio ukwalifikowanych, aby ci założyli w Galicyi tkalnię mechaniczną. Kraj ułatwi powstanie tego przedsiębiorstwa, udzielając pożyczki do wysokości połowy kapitału zakładowego i obrotowego. Pożyczka ta ma się zacząć amortyzować i oprocentowywać dopiero w pięć lat po otwarciu ruchu fabrycznego, stopa procentowa ma wynosić 2%, a amortyzacya rozdzieloną ma być na lat piętnaście. Suma pożyczki nie śmie przekraczać kwoty 300.000 koron.

Wydział krajowy otoczy tę fabrykę swoją opieką, której głównym celem będzie: ułatwienie odbytu, a zatem u władz państwowych poprze starania zarządu fabryki o uzyskanie dostaw, a u administracyi kolejowej o uzyskanie zniżek taryfowych, tak dla materyałów surowych jak i wyrobionego towaru.

Wnioskodawca:

Paygert.

W. Dzieduszycki, M. Urbański, Kozłowski, Krzysztofowicz, Agopsowicz, Trzecieski, Traczewski, Laskowski, Klemens Dzieduszycki, Cielecki, Bavorowski, Lityński, Sozański, Rudrof, Theodorowicz.

L. s. 1651/1902.

Nr. 266

Wniosek.

Zważywszy, że w kraju naszym w porównaniu z krajami jak Niższa i Wyższa Austrya, Czechy i Morawa znajduje się nieproporcyalnie mała liczba państwowych szkół średnich:

zważywszy, że z powiatu Łańcuckiego więcej aniżeli czterysta uczniów uczęszcza do szkół średnich, a w przeważnej części do gimnazyum w Rzeszowie;

zważywszy wreszcie, że czynniki miejscowe jak gmina miasta Łańcuta, Rada powiatowa, oraz okoliczne gminy wiejskie, skłonne są do poniesienia bardzo znacznych ofiar pieniężnych jedynie w tym celu, ażeby można pozyskać utworzenie szkoły średniej w Łańcucie

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby po zasięgnięciu opinii Rady szkolnej krajowej przystąpił do założenia znaczniejszej liczby szkół średnich w Gąlicyi.

II. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy pomnożeniu państwowych szkół średnich w kraju przystąpił do założenia państwowej szkoły średniej w Łańcucie.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby za pośrednictwem Koła polskiego w Wiedniu czynił usilne starania w kierunku wydatnego pomnożenia ilości państwowych szkół średnich w kraju.

Lwów, dnia 29. Grudnia 1902.

Wnioskodawca:
Żardecki w. r.

Małachowski, Tomaszewski, Rutowski, Wiśniewski, Fiedler, Rotter, Jabłoński, Schätzel, Tarnawski, Romanowicz, Łazarski, Ochrymowicz, Wilczkiewicz, Vayhinger, Michalski, Wurst, Maryewski, Maiss, Bujnowski, Lipiński, Witosławski, Huza, Stojałowski, Skołyszewski, Michałowski, Bojko, Stapiński, Krempa, Merunowicz.

Ls. 1.781/02.

Aleg. 267

Wniosek.

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby zaraz przystąpił do urządzenia składów drzewa opałowego z rządowych lasów w powiatach bezleśnych Pokucia i Podola o ile możności na kilku stacyach kolei w każdym powiecie, celem umożliwienia uboższej ludności zaopatrywania się w drzewo tanie i w dobnych ilościach.

Wnioskodawca:
Tadeusz Cieński.

Jan Götz, Włodek, Wł. W. Czaykowski, Struszkiewicz, M. Urbański, St. Badeni, Jan Urbański, Krzysztofowicz, Liłyński, R. Puzyna, Sozański, Korytowski, Niezabitowski Leszek Cieński.

Ls. 1.780/02.

Nr. 268

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd:

1) Ażeby powiększył liczbę składów drzewa z lasów państwowych i utworzył składy w miejscowościach, w których brak lub drożyzna drzewa dotkliwie daje się czuć ludności włościańskiej.

2) Ażeby drzewo opałowe i budulcowe sprzedawać włościanom po tych samych cenach, po których sprzedaje en gros wielkim przedsiębiorcom eksploitacyi lasów rządowych.

Wnioskodawca:

Jerzy Baworowski.

M. Urbański, K. Lubomirski, Gorayski, Pilat, Fiedler, Tyszkowski, Kozłowski, Borkowski, Sozański, Jan Urbański, Garapich, Kramarczyk, Vivien, Rudrof, Trzecieski.

L. S. 1343/902.

Aleg. 269

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy pociągach osobowych jazdy koleją żelazną zaprowadził wagony IV. klasy i odpowiednio do tejże ustanowił niższą taryfę biletową.

We Lwowie, dnia 2. lipca 1902 r.

Wnioskodawca:
Szwed w. r.

Kramarczyk, Potoczek, Wilczkiewicz, Stapiński, Bojko, Krementowski, Krempa, Szponder, Korol, Barabasz, Huryk, Ostapczuk, Staruch, Mazikiewicz, Bednarski, Łazarski.

LW. 93.561/902.

We Lwowie, dnia 28. sierpnia 1903.

Aleg. 270

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Wysoki Sejmie!

Nad sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 27. lutego roku 1901 LW. 13.811 przedłożonem Wysokiemu Sejmowi do L. 34 r. 1901 nie powziął Wysoki Sejm żadnej uchwały, jakkolwiek było ono przedmiotem obrad Sejmowej Komisyi górniczej która, złożyła o niem sprawozdanie do LW. 1967 r. 1901. Także i w r. 1902 przedłożył Wydział krajowy sprawozdanie w przedmiocie spraw górniczych w d. 6. czerwca roku 1902 LW. 37.307/902 S. Al. 125 — a Sejmowa Komisya górnicza w dniu 7. lipca 1902 LS. 1.444/902. Wysoki Sejm jednak sprawozdania tego nie załatwił. W tym samym okresie czasu przedstawiał Wydział krajowy w sprawozdaniach o budżecie krajowym jakie wydatki były potrzebne na cele górnicze i Wys. Sejm wydatki te przyzwalał w poz. 310 do 316 włącznie rubr. XV. w budżecie na rok 1901 — a w poz. 316 do 322 rubr. XV. w budżecie na rok 1902.

Na rok 1903 zapreliminował Wydział krajowy nieco większe wydatki na te cele, objęte poz. 331 do 339 rubr. XI. preliminarza budżetu krajowego; wynoszą one w dziale wydatków zwyczajnych 36.611 koron, w dziale wydatków nadzwyczajnych 16.500 koron a mianowicie:

Poz. 331.	remuneracya referenta spraw górniczych przy Wydziale krajow.	3.328 K
„ 332.	badanie kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000 „
„ 333.	nadzwycz. subwencya na wycieczki międzynarodowego kongresu geologicznego po Galicyi i polskie publikacye prac tego kongresu dotyczących Galicyi	1.000 „
„ 334.	Utrzymanie kraj. szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu. *a)* zwyczajne . . .	17.783 „
	b) nadzwyczajne . .	15.500 „
„ 335.	Stacya doświadczalna produktów naftowych	3.400 „
„ 336.	Nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego.	800 „
„ 337.	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000 „
„ 338.	Stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i akademii górniczych	5.000 „
„ 339.	Na potrzeby Muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie	300 „
Razem wydatków	*a)* zwyczajnych	36.611 „
	b) nadzwyczajnych	16.500 „
		53.111 K

Z użycia tych funduszów w r. 1902 i częścią w r. 1903 jako też z innych nie obciążających budżetu krajowego czynności, dotyczących górnictwa krajowego, składa Wydział krajowy niniejsze sprawozdanie, w którem zachowuje dotychczasowy

podział na sprawy dotyczące nauki górnictwa w kraju, na naukowe geologiczne, górnicze lub technologiczno-chemiczne badania kraju i jego produktów, i na sprawy, nie obciążające funduszu krajowego.

I. Nauka górnictwa.

Krajową szkołę górniczą i wiertniczą w Borysławiu utrzymuje kraj przy subwencyi skarbu Państwa, a zarządza nią przy udziale kuratoryi szkoły. Z postępu tej nauki Wydział krajowy przedstawił już sprawozdanie Dyrekcyi szkoły za rok szkolny 1900/901; w załączeniu przedkłada takie sprawozdanie za rok szkolny 1901/902 i 1902/903.

Z tych sprawozdań, z dyskusyi, której one były corocznie przedmiotem na posiedzeniach kraj. Rady górniczej, widoczny jest normalny i istotny postęp szkoły. Ilość uczniów powoli się podnosi, a zakres nauki nieco się rozszerzył, bo fachowy kurs wiertniczy trwa obecnie 10, a nie jak dawniej 8 miesięcy a kwalifikacya tych co szkołę ukończyli na dozorców robót wiertniczych i nawet na kierowników małych kopalń nie bywa kwestyonowaną.

Jeśli wśród przedsiębiorców naftowych bywają podnoszone przeciw szkole zarzuty przez osoby fachowe wprawdzie, ale interesowane, to Wydział krajowy ma sobie za obowiązek zaznaczyć, że te zarzuty nie znalazły poparcia u również fachowych a najlepiej z postępami szkoły oznajomionych członków jej kuratoryi

Niema wątpliwości, że możnaby podnieść wymagania od wstępujących na kurs przygotowawczy szkoły, żądać n. p. ukończenia niższego gimnazyum i ściślej przestrzegać nie tylko poprzedniego odbycia praktyki jednorocznej w kopalniach nafty, ale posiadania tych wiadomości praktycznych, które po takim roku pracy czy praktyki uczeń posiadać powinien, możnaby również żądać, aby każdy uczeń szkoły odbywał oba kursy fachowe, wiertniczy i górniczy, a nie tylko jeden jak dotychczas. Ale poziom wykształcenia ucznia wstępującego do szkoły nie jest znów tak nizki, by mu przeszkadzał w nauce, co stwierdzają wstępne egzaminy, a obowiązek odbywania dwuletniego, fachowego kursu, zamiast jednorocznego, byłby dla uboższych niezawodnie bardzo uciążliwym. Ani Wydz. kraj. ani c. k. Rząd nie widzą jeszcze potrzeby zmiany statutów szkoły; skoro zaś jeszcze w roku bieżącym w myśl postanowienia statutów, zostanie zorganizowana nowa kuratorya szkoły na następne pięciolecie, zażąda Wydział krajowy jej wyraźnego oświadczenia co do projektów reformy szkoły.

Istotną i niezbędną natomiast potrzebą szkoły jest wystawienie budynku dla niej odpowiedniego, obejmującego internat uczniów, a na razie i pomieszczenie nauczycieli.

Obecne pomieszczenie szkoły jest, pomimo wygórowanego czynszu tak niedostateczne, sale — a raczej pokoiki — dla wykładów i rysunków tak małe, — pomieszczenie zbiorów, do nauki niezbędnych, tak szczupłe — że nauka na tem cierpieć musi tak samo, jak dla braku porządnego choćby bardzo skromnego umieszczenia uczniów w internacie niema dostatecznej dyscypliny i kontroli ich sprawowania się. Stosunki zaś pomieszkań w Borysławiu są tego rodzaju, że nawet za znacznie jeszcze wyższy czynsz odpowiedniego pomieszczenia dla szkoły i internatu znaleźć niemożna. Wydział kraj już na ten brak Szkoły dawno zwrócił uwagę, Sejmowa Komisya zdanie Wydziału krajowego podzieliła — opracowano przeto szkic i przybliżony kosztorys budynku i nabyto parcelę gruntu na ten budynek odpowiednią. Do c. k. Rządu odniósł się Wydział krajowy z przedstawieniem całej tej sprawy i prośbą o oznaczenie kwoty jaką do budowy szkoły przyczynić się zechce — a skoro Wysoki Sejm wydatek ten z funduszu krajowego przyzwoli, w ciągu jednego roku budynek, czy to murowany czy drewniany, z łatwością stanąć może.

Zapatrywanie to Wydziału krajowego znalazło też wyraz w preliminarzu budżetu krajowego na rok 1903, którego poz. 334/*b)* zawiera w nadzwyczajnych rozchodach wydatek 15.500 K na budowę szkoły, zaś na rok 1904 wstawiliśmy na ten cel kwotę taką samą. Przybliżony kosztorys niezbędnego dla szkoły budynku wymaga wedle opinii architekty Wydziału kraj. p. Kamienobrodzkiego 54.000 koron, członkowie kuratoryi szkoły w Borysławiu wyrazili jednak zdanie, że cena jednostkowa robót może być uzyskana niższa niż w kosztorysie.

W ten sposób przygotował Wydział krajowy sprawę i w końcowych wnioskach uprasza Wysoki Sejm o upoważnienie do zbudowania tej szkoły.

Dokładne sprawozdanie Dyrekcyi szkoły za rok 1902/3 wykazuje, iż na kursie przygotowawczym było mniej niż zwykle, bo tylko 3 uczniów, na fachowym

wiertniczym 15, na fachowym górniczym więcej niż zwykle bo 8 uczniów. Egzamin z dobrym postępem złożyło na kursie przygotowawczym 3, końcowy na kursie wiertniczym złożyło dobrze 7, a dozwolono poprawić 3, na kursie zaś górniczym dobrze 1, dozwolono poprawkę 3. Nauczyciele obaj obecnie stabilizowani, pozostają i nadal, a tylko asystenta p. Władysława Hodorskiego zastąpił w roku ubiegłym p. Teodor Mokrzycki, inżynier-mechanik z c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie.

Po za utrzymywaniem szkoły krajowej w Borysławiu przyczynia się fundusz krajowy do nauki wiertnictwa przez subwencyę udzielaną dla muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie poz. 339 rub. XI. i przez subwencyę na wycieczki naukowe, dla słuchaczy lub inżynierów, którzy się tymi studyami specyalnie zajmują. Z tych ostatnich korzystali w roku zeszłym obaj nauczyciele szkoły w Borysławiu, i p. Schäfer akademik górniczy w Loeben; muzeum narzędzi wiertniczych w Szkole politechnicznej, przyczynia się niezawodnie do naukowej pracy i starań o postęp w tym dziale techniki, a dowód tego przedstawiała jubileuszowa wystawa Towarzystwa Politechnicznego we Lwowie r. 1902, gdzie w dziale prac członków, widziano więcej niż kiedykolwiek nowych narzędzi wiertniczych. Galicya jest niezawodnie polem wielkiego rozwoju i istotnego postępu techniki wiertniczej, a byłoby do życzenia, aby c. k. rząd uznał tę właściwość naszego przemysłu, i naukę o głębokich wierceniach uzupełnił, urządzając specyalną stacyę doświadczalną. Wydział krajowy podnosi tę potrzebę naukową naszego przemysłu w przekonaniu, że i grono profesorów tej Szkoły uważa ją jako pilną i istotną.

Wydział krajowy czuje się obowiązanym ponowić także życzenie kilkakrotnie w formie rezolucyi Wys. Sejmu c. k. Rządowi przedkładane, uzupełnienia nauk wykładowych w c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie przez urządzenie V-go górniczo-hutniczego Wydziału. Dwadzieścia dwa lat upływa, jak przedsiębiorcy naftowi po wystawie i wiecu odbytym w Przemyślu r. 1881 potrzebę rozszerzenia wykładów w tym kierunku Sejmowi krajowemu przedstawili, a dziewięć lat od r. 1894 kiedy uchwalając statut tej szkoły Sejm krajowy osobną rezolucyą wzywał c. k. Rząd do urządzenia tego Wydziału. Wydział krajowy nie powtarza tylekrotnie podanych motywów dla udowodnienia jej potrzeby, i wnosi aby Wys. Sejm jeszcze raz tę rezolucyę ponowił.

II. Badania geologiczne, geologiczno-górnicze i technologiczno-chemiczne.

Badania geologiczne mające na celu wydanie geologicznego atlasu kraju wraz z tekstem bliskie już są ukończenia. Arkusze, będące jeszcze u autorów, będą oddane w roku bieżącym, skoro zatrudnieni przy międzynarodowym kongresie geologicznym geologowie zdołają zestawić ukończone w polu badania, a i okolicę Tatr na razie uważamy za zbadane, przez prof. Dra Uhliga, chociaż o wydanie tych dwóch arkuszy rokowania nie są ukończone. W r. 1902 — względnie w r. 1903 wykończył Dr. Szajnocha dwa arkusze mapy kraju t. j. okolicę Dydijowy i Smorza, prof. Dr. Zuber okolicę Starego Sambora, Dr. Grzybowski okolicę Turki wraz ze zdjęciem odsłonięć uskutecznionych przy budowie kolei żelaznej z Sambora do Użoka, Dr. Friedberg okolicę Sambora. Pozostaje jeszcze 5 arkuszy, poruczonych do opracowania Drowi Teisseyremu, których wykończenia oczekujemy. — Drowi Grzybowskiemu poruczono nadto ze względu na zjazd geologów i ich do Borysławia wycieczkę, szczegółową geologiczno-górniczą monografię całej okolicy Borysławia, pracę wymagającą wiele trudu i zestawień, ale ułatwionej przez opracowaną już manuskryptową mapę tych kopalń inż. Vaceka i sprawozdanie komisyi rządowej wysadzonej w r. 1902 przez c. k. Ministerstwo rolnictwa dla ocenienia bezpieczeństwa robót w kopalniach wosku ziemnego w Borysławiu.

Ta praca Dra Grzybowskiego stanowi przejście poniekąd od ogólnego opisu kraju do opisu poszczególnych okolic, które zresztą i dawniej Rada górnicza zalecała; w tym roku 1903 polecił Wydział krajowy starsz. radcy górniczemu J. Bocheńskiemu opis szczegółowy złóż tatrzańskich żelaznych rud — a p. H. Kikingerowi, inż. górniczemu i asystentowi c. k. Szkoły politechnicznej we Lwowie opis nowo zgłoszonych poszukiwań węgla brunatnego w północno-wschodniej części górniczego okręgu stanisławowskiego. Praca nad zestawieniem mapy geologiczno-górniczej polsko-śląskiego zagłębia węglowego postąpiła o tyle, że 7 jej arkuszy było wystawionych wśród prac członków Towarzystwa politechnicznego we Lwowie; wszakże ani w zeszłym roku ani w obecnym różne zajścia nie dozwoliły autorom tej mapy pp. Bartonecowi,

Syroczyńskiemu i Łempickiemu zająć się napisaniem do niej tekstu, i nawet galicyjsko-polska część tego zagłębia — pomijając Ślązk pruski i austryacki — nie jest publikowaną

Obok tych samoistnych górniczo-geologicznych prac należy zauważyć, że przy opracowaniu okolicy Kołomyi i Rzeszowa przez pp. Jarosława Łomnickiego i Dra S. Friedberga komisya geologiczna zwróciła uwagę, aby opisy możliwie dokładny dały obraz nowych odsłonięć węgla brunatnego — i nie zapoznaje doniosłości tych odsłonięć, chociaż użyteczność tych złóż dotychczas nie została udowodnioną.

Technologiczno-chemiczne badania produktów naftowych były jak dotychczas poruczone kierownikowi kraj. stacyi doświadczalnej dla tych produktów, i Wydział krajowy uznaje tak samo jak kraj. Rada górnicza i Sejmowa komisya górnicza potrzebę rozszerzenia jej zakresu działania. Rezultat pracy tej stacyi w r. 1901 był tak pomyślny, że kraj. Rada górnicza uznawała potrzebę podwyższenia płacy kierownikowi, dodania mu siły pomocniczej, — i poczynienia starań o przyznanie stacyi charakteru publicznego i udzielenia jej subwencyi z funduszów rządowych. Sprawozdanie za rok 1902 i część 1903 załączamy ·/., a wykazuje ono również wiele pracy i zrozumienia potrzeb krajowego przemysłu naftowego, skoro kierownicy przedsiębiorstw coraz częściej do stacyi się udają. Postęp prac stacyi zaznaczył się także i tem, że wykonywał w niej badania kalorymetryczne różnych gatunków galicyjskiej ropy inż. Maryan Wieleżyński, pracę niezawodnie użyteczną dla transakcyi naftowych, a szczególniej tem, że przy ustanowieniu w m. maju b. r. w Borysławiu stacyi doświadczalnej dla ocenienia zanieczyszczania ropy, strony interesowane t. j. producenci i destylatorowie uznali, w razie sporów, opinię krajowej stacyi doświadczalnej jako decydującą.

Na posiedzeniu kraj. Rady górniczej z dnia 8. listopada z. r. przedstawiał raz jeszcze prof. Pawlewski te potrzeby stacyi, a szczególniej ustalenie tej instytucyi i umieszczenie jej w odpowiednim lokalu, gdyż zajmowany obecnie w gmachu Politechniki jest i za szczupły i prowizoryczny. Pomijając więc nawet dalsze zadania stacyi i jej możność uczynienia im zadość, a względnie rozmiarów jej organizacyi, w których by tym zadaniom zadość uczyniła, — oświadczyli się przedsiębiorcy naftowi należący do kraj. Rady górniczej z JW. Gorayskim na czele, za użytecznością jej, — za pozostawieniem jej w gmachu Szkoły politechnicznej, — za podniesieniem dotacyi i za wezwaniem c. k. Rządu do przyczynienia się do kosztów jej utrzymania, zarówno jak do przyznania jej charakteru instytutu publicznego. Wydział krajowy daje wyraz tej opinii we wniosku 3/*a*. We własnym zakresie działania postanowił nadto Wydział krajowy wyznaczyć nagrodę konkursową za pracę, opartą na własnych doświadczeniach, a wyjaśniającą „nienormalny wzrost ciężarów właściwych kolejnych destylatów ropy galicyjskiej“. Wykonanie tych postanowień zależało jednak od nieuchwalonego dotychczas budżetu krajowego na r. 1903.

III. Sprawy przemysłu naftowego.

Ze spraw górniczych, a w szczególności przemysłu naftowego, nie obciążających budżetu krajowego, a któremi się Wydział krajowy zajmował, jest jedna, która swą doniosłością i znaczeniem dla kraju przewyższa wszystkie inne, a mianowicie sprawa objęta wnioskiem posła Płockiego z dnia 28. grudnia 1901 Ls. 137, i wnioskiem posła Męcińskiego z dnia 30 grudnia 1902, a żądająca pomocy krajowej zagrożonemu w swym bycie przemysłowi naftowemu, głównie przez udzielenie gwarancyi kraju za oprocentowanie kapitału, któryby miał być użyty na budowę krajowych zbiorników ropy naftowej.

W uzasadnieniu wniosku swego podniósł poseł Płocki, że przemysł naftowy z powodu raptownego wzrostu produkcyi ropy, przebywa ciężkie przesilenie, — że główną przyczyną przesilenia jest brak zbiorników, wystarczających do przechowania surowego produktu, i płynąca z tego konieczność sprzedawania go po cenach znacznie niższych od przeciętnego kosztów produkcyi, — że ta sprzedaż po nizkiej cenie jest wyzyskiwaną przez pozakrajowe rafinerye i sprowadzą dalszą powszechną zniżkę ceny produktu, co zagraża bytowi wszystkich mniejszych kopalń i kraj na milionowe naraża straty. Żądał przeto wnioskodawca, żeby Wydział krajowy po zasięgnięciu opinii najpoważniejszych w kraju producentów ropy i reprezentantów zakładów finansowych zbadał wszechstronnie kwestyę budowy krajowych zbiorników ropy, względnie krajowej gwarancyi oprocentowania wyłożonych na budowę takich zbiorników pry-

watnych kapitałów, i na najbliższej sesyi sejmowej sprawozdanie swe, względnie wnioski Sejmowi przedłożył. — W ogólniejszem jeszcze brzmieniu, wobec zaostrzającego się od m. lipca po grudzień r. 1902 przesilenia, powziął Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 28. grudnia 1902 na wniosek posła Męcińskiego następujące uchwały: 1. Wzywa się Wydział krajowy, ażeby zbadał bezzwłocznie przyczyny krytycznego położenia kopalnictwa naftowego, i przedłożył na najbliższej sesyi wnioski, mające na celu sanacyę tej gałęzi przemysłu krajowego. 2. Zarazem uchwala się odnieść do c. k. Rządu z prośbą o zarządzenie wszelkich środków, leżących w jego zakresie, ażeby administracya państwa ze swej strony przyczyniła się do podtrzymania i poparcia tego przemysłu, i zapewniła tym sposobem pracę dla tysiąca robotników w tym dziale dotąd zatrudnionych, a zupełnem bezrobociem i nędzą zagrożonych".

Uchwalony przez Wys. Sejm wniosek posła Męcińskiego spowodował Wydział krajowy do zwołania ankiety, celem zbadania przyczyn przesilenia w przemyśle naftowym. W posiedzeniu ankiety dnia 21. lutego b. r. pod przewodnictwem JE. Marszałka krajowego, Andrzeja hr. Potockiego wzięli udział: Członek Wydziału krajowego Tad. Romanowicz, posłowie na Sejm: August Gorayski, Henryk Kolischer, Józef Męciński i Leonard Wiśniewski, profesor c. k. Szkoły politechnicznej Leon Syroczyński, dyrektor banku krajowego Dr. Alfred Zgórski, inspektor kolei państwowych Adolf Müller, i interesowani producenci: Erazm Fibich, dyrektor Towarzystwa „Ropa", Tomasz Łaszcz, inżyn. dyrektor Towarzystwa dla handlu i przemysłu, Bolesław Łodziński, członek Wydziału Towarzystwa naftowego, Stanisław Mars, dyrektor Towarzystwa Magazynowego, Dr. Stanisław Olszewski inż. górniczy, Tadeusz Syroczyński, współwłaściciel kopalń ropy, Dr. Jan Steczkowski, dyrektor galic. Kasy oszczędności, Zenon Suszycki, inż. współwłaściciel kopalni ropy i Dr. Stefan Bartoszewicz, sekretarz krajowego Towarzystwa naftowego we Lwowie.

Protokół obrad tej ankiety jest do dyspozycyi Wys. Sejmu.

Wszyscy jej członkowie przyznawali bez różnicy, że powód istotnego groźnego dla całego kraju przesilenia w przemyśle naftowym leżał nie tyle w hiperprodukcyi tego surowca, jak raczej w tem, że skutki jej bądź co bądź szkodliwe zostały spotęgowane przez niefortunne warunki obecnej administracyi bardzo wielu kopalń, szczególniej małych i średnich, którym brak zbiorników na surowiec, a więc brak możności przetrzymania przesilenia i przeczekania okresu o tak nizkich cenach.

Zostało też ono zaostrzone przez to, że przeważna część destylarń znajduje się obecnie po za granicami kraju, a więc w rękach obcokrajowców, którzy tę zniżkę ceny surowców oczywiście wyzyskać pragnęli. Zgodnie tedy uznano jako środek zaradczy w dzisiejszej chwili budowę zbiorników na surowiec ropy, przy pomocy funduszu krajowego. Sprawa zapewnienia zbytu większej ilości surowca przez używanie go jako materyału opałowego dla lokomotyw c. k. kolei państwowych, czego tak bardzo się domagano w jesieni r. 1902 na ankiecie, zeszła na drugi, a może nawet i dalszy, plan.

Budowa zbiorników na ropę jest przedsiębiorstwem handlowem, polegającem na tem, żeby za przechowywanie w niem surowego produktu pobierać opłatę stałą od Ctr. M. ropy za czas przechowywania; dochód z tych opłat powinien wystarczyć na koszta administracyi, amortyzacyi i inwentowanego kapitału i jego oprocentowanie. Dyrektor Banku krajowego i znawcy działu finansowego oświadczali się za stosownością chwili do podjęcia takiego przedsiębiorstwa, możnością korzystnej inwestycyi, a rachunek takiego przedsiębiorstwa przedstawionego ankiecie nie uważali za optymistyczny. Trudność natomiast polega w tem, że instytucya finansowa nie może udzielić tych pieniędzy, ani kraj. Towarzystwu nafowemu, które nie jest stowarzyszeniem mającem na celu zysk przedsiębierczy, ani towarzystwu producentów „Ropa" — które w owej chwili kończyło swe istnienie — ani towarzystwu magazynowemu we Lwowie, które jest prywatnem udziałowem stowarzyszeniem, o kapitale 500.000 kor. ale tylko związkowi wszystkich producentów nafty w kraju Zawiązkiem takiej organizacyi producentów w kraju było wprawdzie towarzystwo „Ropa", ale skoro nim dziś nie jest, Bank krajowy nie miałby z kim rokować o warunkach takiego przedsiębiorstwa. Wprawdzie niektórzy znawcy utrzymywali, że taka organizacya producentów nie powstanie w ogóle, jeśli nie będzie miała zapewnionej pomocy finansowej kraju — ale inni utrzymywali przeciwnie, że taka organizacya jest nietylko możliwą, ale nawet w toku, i że przesilenie wielkie, groźne, już przeszło w lutym r. b. swój punkt kulminacyjny, i sprawy będą mniej źle się przedstawiać, zanimby jakakolwiek pomoc kraju mogła być uchwaloną i uskutecznioną.

To drugie zapatrywanie ziściło się istotnie, i dziś, silna organizacya ogółu producentów krajowych, pod nazwą Petroleja, zdaje się być faktem dokonanym a Wydział krajowy zdając o całej tej sprawie szczegółowe sprawozdanie, oświadcza, że będzie wyczekiwał dalszych wniosków, czy i w jaki sposób producentom naftowym przyjść z pomocą.

Projekt użycia surowej ropy naftowej lub t. zw. ropału jako paliwa w lokomotywach c. k. kolei państwowych na liniach galicyjskich, przedstawiany w jesieni r. z. jako środek zaradczy przesileniu, dziś już nie znajduje zwolenników, wobec faktu, że cena ropy od tego czasu poszła w górę a według dokonanych prób tylko przy cenie anormalnie niskiej, może ropa z węglem skutecznie współzawodniczyć.

Drugą część wniosku p. Męcińskiego, żądającą, aby administracya Państwa podtrzymywała i popierała przemysł naftowy, zapewniając tym sposobem pracę dla tysiąca robotników, w tym dziale zatrudnionych a zagrożonych bezrobociem i nędzą, miał Wydział krajowy zawsze na uwadze i będzie popierał wszystkie konkretne do celu prowadzące wnioski tych przedsiębiorców.

Dwie jeszcze ważne sprawy miał Wydział krajowy ciągle na oku, chociaż w ostatnim okresie czasu t j. w r. b. nie brał w nich udziału. Jedna to sprawa zanieczyszczania wód i łąk odpadkami lub produktami kopalń i destylarń naftowych i w tej sprawie czekamy ponownego zebrania ankiety znawców w Drohobyczu, która oceni, czy zaproponowane środki zaradcze są przestrzegane i czy wystarczają. Druga sprawa — to zaprojektowana zmiana górniczo-policyjnych przepisów tak dla kopalń wosku ziemnego, jak i dla kopalń nafty w Galicyi. Wydział krajowy tak samo, jak Sejmowa Komisya górnicza uznają starania rządu o polepszenie tych stosunków, o lepsze zabezpieczenie życia robotników, o mienie samych właścicieli i ich sąsiadów, i za słuszne uważają powołanie przez c. k. Ministerstwo rolnictwa liczniejszej ankiety do opracowania projektu takich przepisów, przyczem i bezpośrednio interesowani byli reprezentowani. Ale stojąc na straży prawa krajowego interpretacyi ustaw krajowych, a więc i ustawy regulującej prawo do wydobywania minerałów, które mogą służyć do użytku jako zawierającą żywicę ziemną, z d. 17. grudnia 1884, będzie Wydział krajowy dążył do tego, aby przepisy górniczo-policyjne istotnie po myśli §. 34. tej ustawy określały warunki bezpieczeństwa robót wykonanych w kopalni, opieki nad życiem i zdrowiem robotników, na ochronę powierzchni gruntu w interesie bezpieczeństwa mienia i osób, mienia i publicznej komunikacyi i na zabezpieczenie przeciw szkodliwemu dla ogółu oddziaływaniu kopalń, a nie zmieniały jej zasadniczych postanowień. Nie mamy zresztą powodu myśleć, by c. k. Rząd na tę sprawę inaczej się zapatrywał i nie udzielił Wydziałowi krajowemu do wiadomości swego projektu zmiany tych przepisów.

IV. Inne sprawy górnicze.

Sprawą nie obciążającą budżetu krajowego było także staranie Wydziału u c. k. Rządu, aby kopalnie węgla kamiennego w Zachodniej Galicyi ochronić od wytwarzanej im konkurencyi kopalń węgla Królestwa Polskiego. Przywóz i wywóz wszystkich gatunków węgla tudzież torfu i koksu do Austryi był dotychczas wolnym od opłaty, ale w stosunku z Rosyą import nasz stale od r. 1899 się zwiększa; gdy przeciwnie export się zmniejsza. W r. 1899 eksport nasz przewyższał import o 1,095.025 q., w r. 1890 o 724.524 q., w r. 1901 tylko o 310.718 q., a w r. 1902 już jest mniejszym od importu o 46.193 q. i tę różnicę tak dalece odczuwają właśnie krajowe kopalnie, że gdy w r. 1900 wyprodukowały ogółem 11,666.000 q. węgla, to w r. 1901 tylko 9,787.500 q. a w r. 1902 8,643.500 q.

Stosunek ten wytworzył sią przy istniejącym traktacie cłowym z Rosyą, mocą którego państwo to wprowadzając tak koleją jak wodą swój węgiel do Austryi bez opłaty, pobiera od każdego metrycznego cetnara naszego węgla opłatę w kwocie $1^1/_2$ kopiejki w złocie od puda t. j. 23 groszy. Postanowieniem z d. 16/29 stycznia r. b. podniósł rząd rosyjski tę opłatę w dwójnasób, ustanawiając ją w kwocie 3 kop. od puda, od 1. stycznia 1904, t. j. 47 groszy od q. i tem niezawodnie przyczyni jeszcze większą szkodę naszym kopalniom, gdy kopalnie ślązkie eksportujące koks do hut rosyjskich nie będą niem dotknięte. Oceniając wielkie trudności, na jakie napotkałoby żądanie, aby w będącej już na porządku obrad komisyjnych taryfie cłowej ustanowić cło dowozowe za węgiel w ogóle, sądził Wy-

dział krajowy, że należy i można nie zmieniając projektowanej taryfy, która dla węgla przyznaje wolność od cła, postanowić, że gdyby jakie państwo pobierało cło od węgla wywożonego z Austryi, wówczas c. k. Rząd będzie obowiązany nałożyć takież same cło na węgiel, z tegoż państwa do Austryi importowany.

Pismem z d. 1. maja r. b. LW. 29.407 przedstawił tę całą sprawę Wydział krajowy Kołu Polskiemu w Wiedniu i upraszał o dołożenie wszelkich starań, aby taką regulacyę względnie poprawkę taryfy cłowej uzyskało.

Przedstawiwszy w ten sposób czynności swoje w przedmiocie spraw górniczych, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności górniczych w ciągu r. 1902 i połowy r. 1903 przyjmuje się do wiadomości.

2. Upoważnia się Wydział krajowy do rozpoczęcia budowy kraj. szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu, skoro c. k. rząd przyjmie w kosztach tej budowy odpowiedni udział.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu:

a) aby poczynił starania u c. k. Rządu o uzyskanie dla krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych charakter instytucyi publicznej i subwencyi z funduszów rządowych;

b) aby poczynił tak samo starania o urządzenie stacyi doświadczalnej dla przyrządów i narzędzi wiertniczych przy c. k. Szkole Politechnicznej we Lwowie.

4. Ponawiając uchwałę z d. 13. lutego 1894 r. wzywa Sejm c. k. Rząd, aby w najkrótszym czasie uzupełnił wykłady górnicze w c. k. Szkole Politechnicznej we Lwowie urządzeniem Vgo górniczo-wiertniczego wydziału.

Lwów, dnia 28. sierpnia 1903.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:

Tadeusz Romanowicz

Członek Wydziału kraj.

Alegat 1. do sprawozdania Wydziału kraj. w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdanie

Krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu.

W roku szkolnym 1901/1902 odbywała się nauka na trzech kursach a mianowicie:

na kursie przygotowawczym,
„ „ fachowym górniczym,
„ „ „ wiertniczym.

Nauki na wszystkich trzech kursach udzielali PP. inżynierowie: Kazimierz Broniowski, Kazimierz Miński i Piotr Hodorski.

A mianowicie: na obu kursu fachowych nauki mineralogii, geologii, miernictwa, elektrotechniki, ustawodawstwa naftowego, górnictwa i sortowania, maszyn górniczych, miernictwa górniczego i ustawodawstwa górniczego i odnośnych rysunków udzielał inżynier Broniowski, zaś nauki wiertnictwa, mechaniki, obsługi kotłów rachunkowości i odnośnych rysunków inż. Miński. Na kursie przygotowawczym nauki fizyki, algebry, geometryi udzielał inż. Hodorski, języka polskiego inż. Miński, rysunków Broniowski.

Sprawozdanie z kursu przygotowawczego.

Na kursie przygotowawczym z początkiem roku szkolnego było uczniów 7 a to:

1. Bauer Stefan,
2. Gorduła Jan,
3. Madziara Włodzimierz,
4. Męciński Teodozy,
5. Ostrowski Antoni,
6. Skarbek Julian,
7. Wallich Zenon.

Z tych w ciągu roku szkolnego wystąpiło dwóch, a to: Madziara Włodzimierz i Wallich Zenon.

Zachowanie się i pilność uczniów były zadowalniające. Przy egzaminie z końcem roku szkolnego otrzymali postęp dobry: 1. Bauer Stefan, 2. Garduła Jan, 3. Męciński Teodozy, 4. Ostrowski Antoni, 5. Skarbek Julian.

Stypendyum na kursie przygotowawczym pobierało pięciu uczniów a to: Bauer Stefan 200 K, Garduła Jan 300 K, Męciński Teodozy 300 K, Ostrowski Antoni 250 K, Skarbek Julian 200 K.

Wszyscy uczniowie mieszkali w internacie. Narodowości polskiej i religii rzym. katol. było czterech uczniów, zaś narodowości ruskiej religii grecko kat jeden.

W czasie wstąpienia do szkoły liczyło dwóch uczniów, po 19 lat, dwóch uczniów po 20 lat, jeden uczeń lat 29.

Nauki przedwstępne uczniów kursu przygotowawczego były następujące:

dwóch uczniów	3 kl.	szkół średnich,
jeden uczeń	5 „	szkoły ludowej,
jeden uczeń	3 „	szkoły wydziałowej,
„ „		kurs przygotowawczy c. k. Seminaryum nauczycielskiego.

Dwóch uczniów wykazało się odbytą praktyką górniczą w kopalniach węgla i wosku, zaś trzech uczniów praktyką odbytą w kopalniach nafty.

Sprawozdanie z fachowego kursu górniczego.

Na kurs górniczy zapisało się uczniów trzech:

1. Bugielski Tomasz, 2. Kwapiński Stefan,
3. Pillar Adolf.

Egzamin z postępem dostatecznym Pillar Adolf. Pozostali dwaj do egzaminu nie przystąpili, gdyż w tym czasie zdawali egzamin z wiertnictwa, albowiem zapisani byli na obydwa kursa fachowe.

Wszyscy trzej uczniowie byli narodowości polskiej rel. rzym kat. W czasie wstąpienia do szkoły liczył jeden z uczniów lat 19, jeden lat 20, jeden lat 24.

Nauki przygotowawcze uczniów, były następujące:

jeden uczeń 3 klasy szkół średnich,
jeden uczeń, egzaminu kwalifikacyjny na ochotnika wojskowego,
jeden uczeń kurs przygotowawczy Krajowej szkoły górniczej i wiertniczej.

Stypendyum pobierało dwóch uczniów t. j. Bugielski Tomasz 300 K, Kwapiński Stefan 250 K.

W internacie mieszkało dwóch uczniów zaś jeden w domu rodziców.

Wszyscy uczniowie wykazali się odbytą praktyką górniczą. Nauka na kursie górniczym odbywała się według planu objętego statutem Krajowej szkoły górniczej i wiertniczej i trwała od 1. października 1901 do 28. lipca 1902.

W ciągu roku odbywały się częste wycieczki do kopalń wosku ziemnego, tudzież wycieczki geologiczne w okolice Borysławia, zaś w miesiącu czerwcu odbyła trzydniowa wycieczka do Lwowa w celu zwiedzenia wystawy Tow. politechnicznege zbiorów naukowych i obserwatoryum astronomicznego w c. k. Szkole politechnicznej elektrycznej centrali, rzeźni miejskiej i t. d.

Szczupła liczba frekwentantów fachowego kursu górniczego tem się tłómaczy, że rozwijający się podówczas nader gorączkowo przemysł naftowy pociągał uczniów szkoły lepszymi widokami bytu do zawodu wiertniczego. Obecnie gdy przemysł naftowy przekroczył kulmunacyjny punkt swego rozwoju, wytworzywszy nadmiar surowca a także i nadmiar zawodowych ludzi i przechodzi ciężkie chwile przesilenia, nastąpił znamienny zwrot także w tym kierunku, że na kurs górniczy w bieżącym roku 1902/1903 zapisała się znaczna liczba uczniów jakiej jeszcze od czasu istnienia krajowej szkoły na tym kursie zapisanych nie było.

Sprawozdanie fachowego kursu wiertnictwa za rok nauki 1901/02.

Wpisanych było uczniów 8. z tych 1 wystąpił i 1 umarł, ukończyło zatem kurs tylko 6-ciu.

Wszyscy uczniowie byli narodowości polskiej, religii rzym. kat.:

Poddanych austryackich było 6.
„ „ „ 1.
„ szwajcarskich „ 1.

Podział co do wieku w latach między: 20—23 było 6-ciu uczniów, 23—25 było uczniów 2.

Służbę wojskową odbyło 2 uczniów

W internacie szkolnym mieszkało 7.

Nauka rozpoczęła się w dniu 14. października 1901 r.

Oprócz przedmiotów objętych statutem szkoły, wykładał Dr. Kapellner „Pierwszą pomoc w nieszczęśliwych wypadkach“ przez 4 godziny na miesiąc.

W ubiegłym rok szkolnym odbyły się dwie większe wycieczki naukowe jedna 4 dniowa do Lwowa i druga 3 dniowa do Sanoka i Potoka. We Lwowie zwiedzano wystawę Towarzystwa politecknicznego, miejską centralę elektryczną, warsztaty kolejowe, rzeźnię miejską, krajową stacyę doświadczalną, muzea w Szkole politechnicznej i obserwatoryum astronomiczne, w Sanoku fabrykę wagonów i maszyn a w Potoku kopalnie nafty. W wycieczkach tych brali udział wszyscy uczniowie kursu wiertnictwa. Do egzaminu który się odbył w dniach 26. i 27. lipca 1901 zgłosiło się uczniów 5 ciu a z tych komisya egzaminacyjna uznała 2-ch za uzdolnionych 2 zaś pozwoliła powtórzyć egzaminu z 2 przedmiotów po wakacyuch i 1 ze wszystkich przedmiotów. Komisyę egzaminacyjną tworzyli: Profesor Leon Syroczyński delegat Wydziałt krajowego, Inżynier Kazimierz Kostkiewicz c. k. Starszy komisarz górniczy, Inżynier Kazimierz Gąsiorowski, dyrektor Szkoły, Inżynier Kazimierz Miński nauczyciel, Inżynierz Kazimierz Broniawski nauczyciel.

Dyrekcya kraj. Szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu.

K. Gąsiorowski w. r.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału kraj. w przedmiocie spraw górniczych.

Sprawozdanie roczne

krajowej szkoły górniczej i wiertniczej za rok szkolny 1902/3 w Borysławiu.

W roku szkolnym 1902/3 nauka odbywała się na trzech kursach a mianowicie:
na kursie przygotowawczym,
„ „ fachowym górniczym i
„ „ fachowym wiertniczym.

Nauki na wszystkich trzech kursach udzielali nauczyciele: inż. Kazimierz Broniowski, inż. Kazimierz Miński i asystent inż. Teodor Mokrzycki.

Liczba uczni w na kursie przygotowawczym wynosiła z początkiem roku szkolnego 5, a to:

1) Karwacki Józef Maryan,
2) Sauszek Franciszek,
3) Drejer Henryk,
4) Fedecki Michał,
5) Szávul Aleksander.

W ciągu roku szkolnego wystąpił jeden t. j. Karwacki Józef, zaś jeden Szávul Aleksander został, wskutek ciągłego absentowania się, na konferencyi nauczycielskiej z liczby uczniów wykreślony.

Stypendyum pobierał jeden uczeń tego kursu Sauszek Franciszek w kwocie 200 koron nadane mu dekretem stypendyjnym Wydziału krajowego z dnia 6. lutego 1903 L. 9.290.

Do egzaminu w dniu 26. czerwca 1903 zgłosiło się trzech uczniów i wszyscy trzej zdali egzamin z postępem dobrym.

Nauki na kursie przygotowawczym udzielał inż. Teodor Mokrzycki.

Kurs górniczy.

Na kurs górniczy zapisało się ośmiu uczniów:

1. Bauer Stefan.
2. Buczyński Jan.
3. Garduła Jan.
4. L'Etanche Stanisław.
5. Madziara Włodzimierz.
6. Męciński Teodozy.
7. Ostrowski Antoni.
8. Piotrowicz Józef Jan.

Z tych zapisało się wyłącznie na kurs górniczy czterech: Garduła Jan, Madziara Włodzimierz, Ostrowski Antoni i Piotrowicz Józef Jan. Inni zaś, t. j. Bauer Stefan, Buczyński Jan, L'Etanche Stanisław i Męciński Teodozy byli zapisani na kurs wiertniczy a zarazem słuchali wykładów górnictwa.

Stypendyum pobierało trzech uczniów: Garduła Jan, Ostrowski Antoni i Piotrowicz Józef.

Do egzaminu w dniu 22. lipca 1903 zgłosiło się czterech uczniów, z tych jeden Madziara Włodzimierz otrzymał postęp bardzo dobry, trzech inni t. j. Garduła, Ostrowski i Piotrowicz otrzymało poprawkę.

Nauka na kursie fachowym górniczym odbywała się według planu określonego statutem krajowej szkoły górniczej i wiertniczej i trwała od 1. października 1902 do 22. lipca 1903.

Nauki na tym kursie udzielali: inż. Kazimierz Broniowski i inż. Kazimierz Miński — a mianowicie nauki górnictwa i sortowania, maszyn górniczych, miernictwa górniczego, mineralogii, geologii, elektrotechniki, ustawodawstwa górniczego i rysunków uczielał inż. K. Broniowski; rachunkowości inż. K. Miński.

W ciągu roku odbywały się częste wycieczki do kopalń wosku ziemnego w Borysławiu, ćwiczenia praktyczne z miernictwa górniczego w sali i w kopalniach, z końcem zaś roku odbyły się wycieczki do kopalń w Stebniku i Kałuszu, tudzież wycieczki geologiczne w okolice Borysławia.

Kurs wiertniczy.

Na kursie wiertniczym było zapisanych 15 uczni.

1. Bartha Augustyn Jan.
2. Bauer Stefan.
3. Buczyński Jan.
4. Callier Bronisław.
5 L'Etanche Stanisław Maksymilian.
6. Giziński Kazimierz.
7 Hodorski Bolesław Stanisław.
8. Kasperski Józef.
9. Komornicki Adam.
10. Krokowski Józef Paweł.
11. Męciński Teodozy.
12. Panek Stanisław.
13. Piękoś Wacław.
14. Skarbek Julian.
15. Skubiejski Waleryan.

Stypendyum pobierało 5-ciu uczni a to: Bartha Jan, Kasperski Józef, Krokowski Józef Paweł, Skarbek Julian, Skubiejski Waleryan.

W ciągu roku wystąpił jeden: Panek Stanisław.

Do egzaminu, który dla obydwóch kursów fachowych odbył się w dniach 22., 23. i 24. lipca, zgłosiło się 14 uczni; egzamin z dobrym wynikiem zdali;

1) Bartha Augustyn, 2) Hodorski Bolesław,
3) Kasperski Józef, 4) Krokowski Józef,
5) Męciński Teodozy 6) Skarbek Julian,
7) Skubiejski Waleryan.

Do poprawczego egzaminu przeznaczeni zostali: 1) Bauer Stefan, 2) Buczyński Jan, 3) Giziński Kazimierz.

Odstąpili od egzaminu: 1) Callier Bronisław, 2) L'Etanche Stanisław, 3) Komornicki Adam, 4) Piękoś Wacław.

Nauk udzielali nauczyciele inż. Miński i inż. Broniowski a mianowicie pierwszy udzielał: wiertnictwa, mechaniki, obsługi kotłów i maszyn parowych, rachunkowości i rysunków; drugi: mineralogii i geognozyi, miernictwa, elektrotechniki i ustawodawstwa.

W ciągu roku odbywały się wycieczki do miejscowych kopalni i fabryk a w lipcu zwiedzili uczniowie pod kierownictwem inż. Mińskiego kopalnie nafty w Schodnicy, Krościenku niżnem, fabryki w Sanoku i Maryampolu oraz najstarszą rafineryę w Chorkówce.

W internacie mieszkało 3-ch uczni kursu przygotowawczego, 4-ch uczni kursu górniczego i 10 uczni kursu wiertniczego.

Rok szkolny zakończono w dniu 22. lipca 1903 egzaminem publicznym, który trwał trzy dni t. j. 22., 23. i 24. lipca. W komisyi egzaminacyjnej wzięli udział członkowie kuratoryi: prof. Leon Sroczyński, Wny Leonard Wiśniewski poseł na Sejm krajowy i radca górn. Kazimierz Szumski, c. k. komisarz górniczy Juliusz Mokry jako delegat c. k. urzędu górniczego, dyrektor szkoły inż. górn. Kazimierz Gąsiorowski i obaj nauczyciele inż. K. Broniowski i inż. K. Miński.

W Borysławiu, 31. sierpnia 1903.

Dyrekcya kraj. Szkoły górn. i wiertn. w Borysławiu.

***K. Gąsiorowski** w. r.*

Sprawozdanie

z czynności stacyi doświadczalnej dla przemysłu naftowego za r. 1901 do 1903.

Stosownie do wielkiego rozwoju produkcyi ropy w Galicyi od r. 1901 począwszy, wzrosła także czynność stacyi doświadczalnej dla przemysłu naftowego do tego stopnia, że kierownik stacyi, jako jedyna zajęta w niej osoba, z nawałem pracy nie mógł sobie rady dawać, tem więcej, że wysokość wynagrodzenia za kierownictwo stacyi zmuszała go do innych sposobów zarobkowania. Wskutek tego zachodziła konieczność dobierania pomocy choćby czasowej, ażeby najpilniejszym zadaniom stacyi w czas sprostać, a tem samem wyłoniła się potrzeba starania się o stałą siłę pomocniczą, oraz o polepszenie wynagrodzenia dla kierownika, które w ostatnich latach nie stało w żadnym stnsunku z wymaganą pracą.

Podczas gdy w latach dawniejszych od czasu założenia stacyi i objęcia jej przez obecnego kierownika ilość zgłoszeń i stron, szukających rady w stacyi, była nie wielka i załatwionych prac, to jest rozbiorów i analiz nie można było więcej jak kilkanaście wykazać, podniosła się ilość ta w roku 1901 od razu do liczby wyższej jak sto, i trzyma się od tego czasu na tej wysokości, dając liczne zajęcie stacyi i możność pełnienia wszechstronnych usług dla przemysłu naftowego. Można śmiało powiedzieć, że dopiero od roku 1901 stała się stacya doświadczalna dla przemysłu naftowego tem, czem w myśl inicyatorów jej założenia być powinna, to jest organem pomocniczym i doradczym w kierunku technicznego rozwoju fabrycznej strony przemysłu naftowego.

W r. 1901 wykonano w stacyi naftowej następujące analizy i rozbiory według pojedynczych kategoryj:

1.	Analiz gazów kopalnianych	5
2.	„ nafty handlowej	6
3.	Badań i rozbiorów	53
4.	„ wosku handlowego	12
5.	Analiz olejów smarowych	12
6.	„ smarów	8
7.	„ asfaltów	2
8.	Badań wosku surowego	4
9.	Oznaczeń skutku opałowego produktów naftowych	4
10.	Analiz kwasu siarkowego	1
	Razem	107

W roku 1902:

1.	Analiz gazów kopalnianych	17
2.	„ nafty handlowej	3
3.	„ benzyny handlowej	3
4.	Badań i rozbiorów ropy surowej	57
5.	„ wosku surowego	4
6.	Analiz parafiny	2
7.	„ olejów smarowych	6
8.	„ kamieni bitumicznych	1
9.	„ wody kotłowej	2
10.	Varia	1
	Razem	96

W pierwszym półroczu r. 1903 od 1. stycznia do 30 czerwca:

1. Analiz gazów kopalnianych	31
2. „ nafty handlowej	3
3. Badań i rozbiorów ropy	16
5. Analiz olejów smarownych	2
4. „ torfu	3
6. Oznaczeń skutku opałowego produktów naftowych .	10
Razem . .	65

Zamówienia do stacyi pochodziły głównie z kopalń ropy i wosku ziemnego, destylarń nafty i rafineryj benzyny, z towarzystw naftowych, instytucyj finansowych i osób prywatnych. Oprócz klientów krajowych miała stacya także pozakrajowych, a w szczególności z Wiednia, Budapesztu, Spalato, Mährisch Schönberg i Zabrze na Śląsku pruskim; i tak w r. 1901 było na 32 stron 24 krajowych a 8 pozakrajowych, a r. 1902 na 38 stron 28 krajowych a 10 pozakrajowych, a w przeciągu półrocza 1903 na 21 stron 16 krajowych a 5 pozakrajowych. Świadczy to w każdym razie o tem, że stacya krajowa, mimo prywatnego swego charakteru, zdobywa sobie znaczenie i po za granicami kraju i że posiada warunki rozszerzenia swego zakresu na cały austro-węgierski przemysł naftowy, to jest przemiany na zakład państwowy.

Równolegle z zwiększoną czynnością stacyi samej, rozszerzyła się czynność kierownika jako eksperta i rzeczoznawcy po za obrębem stacyi i od roku 1901 wzywany byłem często jako rzeczoznawcza, bądź jako sędzia rozjemczy w handlowych kwestyach spornych między producentami a rafineryami nafty, zwłaszcza w sprawie zanieczyszczeń ropy borysławskiej, które osobliwie w czasie przesilenia naftowego dawało dużo powodów do sporów i zatargów handlowych.

Na zlecenie komisyi dla kopalń wosku ziemnego tak zwanej „Schlagwetterkommission für die Erdwachsgruben“ przedsięwziął kierownik systematyczne i dokładne badanie atmosfery gazowej kopalń woskowych i przedłożył z badań sprawozdanie, które w rozdziale „Grubengase und Vorkehrungen zur Verhüttung von Schlagwetterexplosionen“ zużytkowanem zostało w referacie komisyi dla c. k. Ministerstwa rolnictwa p. t. „Ergebnisse der vom k. k. Ackerbauministerium im J. 1902 eingesetzten Kommission zur Untersuchung der Betriebsverhältnisse des Erdwachsbergbaues in Galizien“ umieszczonem.

Z większych badań, wykonanych w ostatnim czasie, wymienić należy systematyczne doświadczenia nad destylacyą ropy, względnie mazi naftowej przez torf, wykonane na żądanie Spółki udziałowej „Torf“, która zamierzała w sposób powyższy zużytkować równocześnie torf i oleje naftowe, względnie maź ponaftową na materyał opałowy. Sprawozdanie z tej pracy zostało już częściowo w dziennikach krajowych ogłoszone i na tej podstawie wypracowany projekt zużytkowania torfu i mazi naftowej.

W roku 1902 opracowywał p. Maryan Wieleżyński, ukończony słuchacz Wydziału chemii, w stacyi naftowej temat „O badaniach kalorymetrycznych produktów naftywych“. Temat powyższy nie został jeszcze ukończonym, mimo, że bardzo dużo materyału, zużytkowanego już częściowo w broszurce towarzystwa naftowego „Maź jako materyał opałowy“ zostało opublikowanem, z tego powodu, że napotkano wielkie trudności w dostosowaniu odpowiedniego kalorymetru do oznaczenia skutku opałowego płynnych produktów jak ropy lub mazi. Do tego czasu oznaczył p. Wieleżyński skład elementarny i teoretyczny skutek opałowy więcej jak 20 gatunków ropy, mazi i olejów rozmaitego pochodzenia, a obecnie czyni praktyczne doświadczenia nad skutkiem opałowym przy kotłach tłoczni towarzystwa magazynowego w Borysławiu.

Chociaż nieproporcyonalnie zwiększone czynności pochłaniały prawie cały wolny czas na czynności obowiązkowe stacyi, niemniej jednak nie zaniedbałem naukowych badań w zupełności i rozpocząłem wspólnie z moim uczniem, p. George Frasch z Cleveland w Ameryce, który rok 1901 i zimowe półrocze 1902 spędził w stacyi doświadczalnej, pracę nad badaniem chemicznem ropy galicyjskiej. Początek tej pracy ogłosiłem wspólnie z p. Fraschem w „Berichte der deutschen chemischen Gesellschaft“, a następnie po odejściu mego współpracownika doprowadziłem badania do pewnego zakończenia i ogłosiłem w rozprawach Akademii umiejętności w Krakowie w r. 1903 p. t. „O nitrowaniu niżej wrzących frakcyj ropy galicyjskiej“.

We Lwowie 1. września 1903.

Roman Załoziecki,
kierownik stacyi.

LW. 81.021/903.

We Lwowie, dnia 9. września 1903.

Alleg. 271.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego.

Wysoki Sejmie!

Załatwiając częściowo zeszłoroczne sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 12. lipca 1902 następujące uchwały:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 20. czerwca 1902 L. 42.989 i dołączone do niego sprawozdanie z czynności krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych w zakresie szkół i warsztatów zawodowych.

2. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby w zamian za nieaktywowany dotąd oddział keramiczny przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie i w miejsce krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi, którąby w takim razie została zwiniętą, przystąpił do utworzenia wyższego zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia na gruncie stanowiącym własność funduszu krajowego, a objętym lwh. 3220 gm. k. Stanisławów, budynku murowanego na pomieszczenie kraj. szkoły stolarskiej w Stanisławowie kosztem nieprzekraczającym 83.000 koron.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 83.000 koron w gotówce i do wstawiania corocznie w budżet tego Zakładu krajowego w miejsce dotychczasowego wydatku na opłacanie czynszu takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną na oprocentowanie i amortyzacyę zaciągniętej pożyczki.

5. Sejm upoważnia Wydział krajowy do opłacania corocznie gminie m. Jaworowa tytułem czynszu z lokalności zajętych pod szkołę zabawkarską i koronkarską takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną do umorzenia w ciągu 33 lat $4^1/_2\%$ pożyczki komunalnej, mającej się zaciągnąć przez gminę m. Jaworowa w maksymalnej wysokości 56.000 koron w Banku krajowym na budowę potrzebnego na ten cel gmachu.

Coroczne opłacanie czynszu ustałoby jednak i przed powyższym terminem, gdyby z jakiegokolwiek powodu szkoły te przestały istnieć.

Z wykonania powyższych uchwał, tudzież z czynności swych w zakresie przemysłu krajowego zdaje Wydział krajowy sprawę w następującem przedłożeniu, przyczem jednak zaznacza, że w przedłożeniu tem ogranicza się do omówienia tych spraw o tyle, o ile ich nie omówiła już w dołączonem ·/. tu sprawozdaniu z swych czynności za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1902 krajowa Komisya dla spraw przemysłowych, lub też o ile one postąpiły już po zamknięciu sprawozdania komisyi.

koły przemysłowe uzupełniające.

Przy rozprawach nad rubr. XVI. wydatków budżetu krajowego na r. 1902, a w szczególności przy rozprawie nad pozycyą „szkoły przemysłowe uzupełniające“ powziął Wysoki Sejm dnia 12. lipca 1902 następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby ponownie zwrócił się do władzy rządowej z przedstawieniem co do obniżania dotacyi ze skarbu państwa na utrzymanie uzupełniających szkół przemysłowych i zażądał jak najenergiczniej dopełnienia zobowiązań rządowych.

Na wypadek, gdyby te kroki znowu nie dały pożądanego rezultatu, przedłoży Wydział krajowy na najbliższej sesyi sejmowej dalsze wnioski w tej sprawie“.

Uchwałę tę zakomunikował Wydział krajowy c. k. Radzie szkolnej krajowej a powołując się na swe dawniejsze w tym przedmiocie przedstawienia upraszał po-

nownie o wyjednanie u c. k. Ministerstwa oświaty oświadczenia, iż bezwarunkowo zabezpieczy w przyszłości dla każdej szkoły przemysłowej uzupełniającej subwencyę państwową w wysokości $^1/_3$ części ogólnych kosztów jej utrzymania.

Zarazem nadmienił Wydział krajowy, że mając w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 5. maja 1900 dyrektywę co do reorganizowania szkół przemysłowych uzupełniających na podstawie normalnego statutu, nie mógłby do tej reorganizacyi przystąpić nie mając wymaganego przez Wysoki Sejm zebezpieczenia dla każdej z tych szkół subwencyi państwowej w wysokości $^1/_3$ ogólnych kosztów.

W piśmie z d. 17. czerwca 1903 L. 16.523 odpowiedziała c. k. Rada szkolna krajowa, że poparła ponownie usilnie nasze żądania, że jednak c. k. Ministerstwo oświaty nie dało się nakłonić do wyraźnego oświadczenia, iż każdej szkole przemysłowej uzupełniającej zabezpieczy $^1/_3$ część ogólnych kosztów. Pomijając bowiem trudności budżetowe natury technicznej, pochodzące stąd, że niepodobna z całą dokładnością oznaczyć cyfrowo potrzeb danej szkoły już w tym czasie, w którym się zazwyczaj układa preliminarz państwowego budżetu na rok przyszły, zdaniem c. k. Ministerstwa przemawia za stanowiskiem, jakie Rząd w tej sprawie zajmować musi, jeszcze wzgląd następujący: § 3. normalnego statutu dla tych szkół stanowi wprawdzie o utrzymaniu szkoły, na które rząd łoży pospołu z innemi czynnikami, nie oznacza wszakże procentowo świadczeń, przypadających na poszczególne czynniki, a tem samem i na c. k. Ministerstwo oświaty. Wobec tego zaś Ministerstwo uważało subwencye swoje na rzecz tych szkół zawsze jako świadczenia dobrowolne i tej zasady przestrzegać będzie nadal aż do czasu wydania normy w drodze ustawodawczej.

Nie przesądzając opinii, jakiej mu w tym przedmiocie udzieli fachowy organ doradczy t. j. sekcya krajowej komisyi przemysłowej dla spraw szkolnych, a która to opinia będzie zarazem podstawą dalszych wniosków w przyszłem naszem sprawozdaniu o tym przedmiocie, Wydział krajowy musi zauważyć, że jego zdaniem trudności budżetowe, o których wspomina pismo ministeryalne, nie są tego rodzaju, by ich przy życzliwem traktowaniu sprawy nie można było przezwyciężyć. Wystarczy tylko tak, jak to Wys. Sejm robi od szeregu lat w budżecie krajowym, wstawiać corocznie w budżet państwowy Ministerstwa oświaty przy dziale subwencyi dla galicyjskich szkół uzupełniających przemysłowych pewną stosunkowo nawet nieznaczną kwotę na ewentualne subwencyonowanie tych szkół, któreby utworzone zostały już po ułożeniu preliminarza państwowego, i na dodatkowe subwencyonowanie tych, których wydatki okazały się faktycznie wyższemi od preliminowanych skutkiem wzrostu frekwencyi, a tem samem skutkiem potrzeby utworzenia klasy paralelnej i t. p.

Co zaś do twierdzenia, jakoby § 3. statutu normalnego nie oznaczał procentowo świadczeń, przypadających na poszczególne czynniki, utrzymujące szkołę, lecz ogólnikowo określał, że do utrzymania przyczyniają się: Ministerstwo oświaty, czynniki lokalne i fundusz krajowy, to rzecz istotnie tak się ma; nie wynika jednak z tego zdaniem Wydziału krajowego, jakoby dwa pierwsze czynniki tj. Ministerstwo oświaty i czynniki lokalne mogły świadczenia swoje dobrowolnie, a zatem niestosunkowo nisko oznaczyć, przesuwając tem samem cały ciężar utrzymania na trzeci czynnik tj. kraj, do praw jednak, jakie statut świadczącym przyznaje, mieć równe pretensye. Tylko z jednakowo spełnianych obowiązków mogą zdaniem Wydziału krajowego płynąć jednakowe prawa. Że zaś to zapatrywanie jest słuszne, a co jeszcze ważniejsze, odpowiada intencyom Wys Sejmu, potwierdza to najwymowniej wspomniana kilkakrotnie uchwała Wys. Sejmu z dnia 5. maja 1900 w tym przedmiocie powzięta.

W ciągu ubiegłego roku szkolnego 1902/3 ilość szkół przemysłowych uzupełniających zwiększyła się o jedną. Przybyła mianowicie druga szkoła w Kołomyi, o której zamierzonem otwarciu Wydział krajowy szczegółowo zdawał sprawę w zeszłorocznem przedłożeniu. Ogółem mamy teraz w kraju 51 szkół tej kategoryi. Do rokowań, prowadzonych od dłuższego czasu z miejscowemi czynnikami w Starym Samborze, Turce i Trembowli o założenie tam szkół uzupełniających, przybyły jeszcze pertraktacye o założenie szkoły w Kętach, zainicyowane przez tamtejszą gminę. W przypuszczeniu, że rokowania te do przyszłego roku szkolnego zostaną pomyślnie zakończone i nastąpi otwarcie szkół, wstawił Wydział krajowy do preliminarza budżetu na r. 1904 odpowiednie kwoty, odpowiadające $^1/_3$ części przewidzianych kosztów ich utrzymania. Po wejściu w życie tych szkół będzie w kraju naszym istnieć 55 szkół przemysłowych uzupełniających. Że zaś liczba ta w obec rozciągłości kraju

i ilości gmin miejskich, mających ludność rękodzielniczą, jest jeszcze zawsze niedostateczna — i pojawiają się nowe w tym kierunku uzasadnione żądania jak n. p. już w ostatnich tygodniach przed zwołaniem sesyi sejmowej, z gminy m. Leżajska — — przeto Wydział krajowy jak dawniej, tak i w tym roku wstawia do preliminarza kwotę 1.000 koron na nowo założyć się mające szkoły tej kategoryi.

Bliższe szczegóły dotyczące stanu frekwencyi i nauki w tych szkołach w ciągu minionego roku szkolnego 1901/2 znajdują się w dołączonym do sprawozdania komisyi przemysłowej alegacie VI, obejmującym sprawozdanie w tym przedmiocie c. k. inspektora tych szkół p. Stefanowicza.

W czasie, objętym niniejszem sprawozdaniem, przybył do liczby szkół zawodowych jeden nowy zakład, mianowicie szkoła koszykarska w Leżajsku, zorganizowana na wzór szkół tego rodzaju w kraju już istniejących. Zwinięto zaś szkołę koszykarską w Skołyszynie, otwierając natomiast taką samą szkołę w Warzycach, miejscowości położonej w tym samym powiecie t. j. jasielskim.

Zapowiedziana w zeszłorocznem sprawozdaniu organizacya kraj. szkoły dla stolarstwa w Tarnopolu, która swe powstanie ma głównie zawdzięczyć ofiarności tamtejszej kasy oszczędności, nie postąpiła wcale w ciągu ubiegłego roku z powodu zwłoki, jakiej doznało zatwierdzenie przez c. k. rząd uchwały tamtejszej kasy oszczędności, przeznaczającej część zysków na fundowanie tego zakładu naukowego.

Natomiast postąpiła znacznie sprawa utworzenia szkoły rzemiosł w Zakładzie drohowyskim, a właściwie sprawa objęcia istniejącej tam szkoły w zarząd kraju i odpowiedniego jej zorganizowania.

Po dłuższych rokowaniach prowadzonych z kuratorem i Radą administracyjną fundacyi hr. Skarbka, ułożono i spisano warunki, pod którymi Rada administracyjna ma oddać, Wydział krajowy zaś objąć wspomnianą szkołę w swój zarząd.

Warunki te są następujące:

1. Wydział krajowy obejmuje pod swój Zarząd na przeciąg lat 20 szkołę rzemiosł w Zakładzie sierót i ubogich w Drohowyżu.

2. Szkoła ta będzie nadal co do swego celu ściśle z fundacyą hr. Skarbka związana i wyłącznie przeznaczona dla wychowującej się tam młodzieży; jest organizacyą odrębną i zastępuje zbiór tych fachowych sił rękodzielniczych, którym w myśl §§. 25. i 26. statutu fundacyi z dnia 1. sierpnia 1843 młodzież zakładowa poza zakładem do nauki rzemiosł miała być oddawaną.

3. Z utrzymywanych dziś w Zakładzie warsztatów wyłącza się warsztat krawiecki i szewski i pozostawia się je nadal pod zarządem Dyrekcyi poza obrębem szkoły rzemiosł.

4. Obowiązkiem fundacyi, względnie Zakładu drohowyskiego będzie:

a) dostarczać szkole rzemiosł na przepisane w tej szkole godziny nauki i pracy zawodowej swych należycie odżywionych i odzianych wychowanków, którzy już szkołę ludową w Zakładzie z dobrym postępem ukończyli, a są fizycznie odpowiednio rozwinięci i nie podlegają takim ułomnościom ciała, któreby im udaremniały korzystanie z nauki w szkole rzemiosł;

b) oddać na pomieszczenie szkoły używane przez dotychczasowy oddział warsztatowy w głównym gmachu zakładowym ubikacye oraz mieszkania poza Zakładem, które przez funkcyonaryuszów oddziału warsztatowego — wyjąwszy majstrów krawieckiego i szewskiego — są zajęte, i ponosić wydatki, wynikające ze zwykłej konserwacyi tychże;

b) dostarczać opału zwyczajnego i technicznego oraz oświetlenia na rzecz szkoły i personalu tejże, lecz co najwyżej w takiej ilości, jaką przeciętne obliczenie wydanego na ten cel opału za lata 1896, 1897 i 1898 wykaże, niemniej wody ze wspólnego wodociągu;

d) wypłacać na utrzymanie szkoły rzemiosł od chwili przejścia jej na kraj po 5.000 K rocznie;

e) całe dotychczasowe urządzenie warsztatowe, maszyny, narzędzia i t. p. przechodzą bezpłatnie na rzecz szkoły warsztatowej z chwilą objęcia jej przez kraj. Co do nabycia materyałów warsztatowych i gotowych lub półgotowych wyrobów, o ile one dla dalszego prowadzenia szkoły okażą się potrzebne, oraz co do ceny, za którą mają być nabyte, nastąpi specyalne porozumienie pomiędzy Radą administracyjną a Wydziałem krajowym.

5. Szkoła rzemiosł stać będzie pod bezpośrednim zarządem Wydziału krajo-

wego i mianowanych przezeń delegatów, którzy w miarę potrzeby znoszą się z kuratorem fundacyi i dyrektorem Zakładu drohowyskiego.

6. Kierownika szkoły rzemiosł, jej nauczycieli i werkmistrzów mianuje i uwalnia Wydział krajowy i o każdem mianowaniu względnie zmianie w personalu szkoły uwiadamia kuratora.

7. Wydział krajowy ustanawia program i orzeka, względnie zatwierdza wszelkie postanowienia, tyczące się toku teoretycznej i praktycznej nauki rzemiosł oraz klasyfikacyi i ostatecznego uznawania uczniów za należycie uzdolnionych w swym zawodzie.

8. Wychowanek zakładu oddany do szkoły rzemiosł pozostać ma w niej aż do ukończenia nauki.

O uwolnieniu go ze szkoły zgodnie z postanowieniami art. 12. i 36. statutu Zakładu drohowyskiego z dnia 30. grudnia 1899 orzeka kierownik szkoły względnie konferencya nauczycieli.

Gdyby szkoła nie chciała przyjąć na naukę rzemiosł którego z wychowanków Zakładu czy to dla niedostatecznego przygotowania szkolnego, czy to z powodu ułomności, niedostateczności sił fizycznych lub zachowania się, — albo gdyby szkoła nie chciała uznać za należycie w swym zawodzie uzdolnionego wychowanka, który ma już Zakład opuszczać — i gdyby w tym względzie zgoda pomiędzy Zakładem a kierownictwem szkoły rzemiosł nie nastąpiła — rozstrzyga ostatecznie Wydział krajowy.

9. Za zachowanie się uczniów szkoły rzemiosł w czasie ich przebywania na nauce lub przy pracy warsztatowej odpowiada kierownictwo szkoły.

10. Celem utrzymania jednolitości w wychowawczem kierowaniu uczniami, utworzoną będzie wspólna Rada wychowawcza, złożona z kierownika i nauczycieli szkoły rzemiosł, oraz dyrektora, kapelanów i ochmistrza Zakładu. Zakres działania tej rady określi bliżej instrukcya, wydana przez Wydział krajowy po porozumieniu z Radą administracyjną fundacyi hr. Skarbka.

11. W razie przejścia którego z funkcyonaryuszów oddziału warsztatowego Zakładu w skład funkcyonaryuszów szkoły rzemiosł, nastąpi specyalne porozumienie między Radą administracyjną a Wydziałem krajowym co do rozłożenia ciężarów, wynikających z nabytego przez funkcyonaryusza prawa do emerytury.

12. Kuratorowi fundacyi, członkom Rady administracyjnej i dyrektorowi Zakładu służy prawo zwiedzania szkoły rzemiosł i przedstawiania Wydziałowi krajowemu swych spostrzeżeń.

13. Szczegóły zarządu w obrębie wspólnego gmachu, przestrzegania porządku, czystości, karności, wreszcie kompetencyę użytkowania wspólnych sił pomocniczych i t. d. określi szczegółowa instrukcya, ułożona przez dyrektora Zakładu i kierownika szkoły rzemiosł, przez Radę administracyjną przyjęta a przez Wydział krajowy zatwierdzona.

Ułożone na podstawie powyższych warunków szczegółowe określenie wzajemnego stosunku, przesłano już Radzie administracyjnej fundacyi hr. Skarbka a po zgodzeniu się na nie Fundacyi, nastąpi objęcie szkoły rzemiosł w zarząd kraju.

Niezależnie od tego zajmuje się złożona w tym celu przez Wydział krajowy komisya opracowaniem projektu organizacyi tej szkoły, jej etatu, programu nauk i kosztorysu. Praca ta będzie jeszcze przedmiotem dyskusyi w komitecie szkolnym krajowej komisyi dla spraw przemysłowych, poczem dopiero z wnioskami komitetu zostanie Wydziałowi krajowemu do ostatecznego powzięcia decyzyi przedłożoną, a szczegóły tej organizacyi poda Wydział krajowy Wys. Sejmowi w następnem sprawozdaniu do wiadomości.

Zarazem nadmienia Wydział krajowy, że wedle przybliżonego obliczenia, dokonanego przez wymienioną komisyę, roczne koszta, jakieby kraj z tego tytułu miał ponosić, wyniosą od 30 do 35.000 K rocznie, nie wliczając w to subwencyi, płatnej przez fundacyę hr. Skarbka. Wydatek ten nie wyda się wygórowanym, jeżeli się zważy, że szkoła obejmie właściwie 5 szkół zawodowych: stolarską, kołodziejską, ślusarską, kowalską i blacharską. Koszta utrzymania personalu, złożonego z kierownika, dwóch nauczycieli fachowych, pięciu werkmistrzów, odpowiedniej ilości nauczycieli do nauk ogólnie kształcących, wreszcie maszynisty, palacza i administratora obliczono w przybliżeniu na 25.000 K rocznie; na uzupełnienie inwentarza, przykupno środków naukowych i warsztatowych, wreszcie na kupno materyałów preliminowano w przybliżeniu 10.000 K.

Że zaś do nieuchwalonego dotąd przez Wys. Sejm preliminarza budżetu na

r. 1903 wstawiono już na ten cel 8.000 K, a szkoła wedle wszelkiego prawdopodobieństwa dopiero z początkiem roku kalendarzowego 1904 wejdzie w życie, wstawiono tedy dodatkowo do powyższej sumy do preliminarza r. 1904 kwotę 24.000 K, które to obie kwoty wystarczą na utrzymanie szkoły w r. 1904. tem bardziej, że c. k. rząd wstawił już do preliminarza państwowego na rok 1903 kwotę 3.400 K jako subwencyę na tę szkołę a Wydział krajowy nie wątpi, iż subwencya ta nadal nie tylko utrzymaną, ale i podwyższoną zostanie.

Uchwałą, przytoczoną pod 4) na wstępie niniejszego sprawozdania, upoważnił Wys. Sejm Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w kwocie 83.000 K w gotówce na budowę gmachu dla kraj. szkoły stolarskiej w Stanisławowie. Wydział krajowy z upoważnienia tego nie skorzystał, lecz postanowił, przewidując znaczniejszą przewyżką w ogólnych dochodach funduszu krajowego, pokryć wydatki na tę budowę z bieżących dochodów. Budowa sama oddaną została w przedsiębiorstwo budowniczemu lwowskiemu p. Bronisławowi Bauerowi z 7% opustem od cen kosztorysowych. Budynek jest już na ukończeniu, przez zimę zostanie należycie wysuszony, a w dniu 1. maja 1904 przeniesioną doń zostanie szkoła z dotychczasowego dzierżawionego lokalu.

O uchwale Wys. Sejmu pod 5. przytoczonej zawiadomił Wydział krajowy zwierzchność gminną m. Jaworowa, względnie komisarza rządowego, i Wydział powiatowy i na ich prośbę zeznał Bankowi krajowemu odpowiednią deklaracyę co do opłacania rat i procentów przez lat 33 od pożyczki 56.000 K, jaką gmina w Banku krajowym w obligach komunalnych na cel budowy gmachu na pomieszczenie szkół zabawkarskiej i koronkarskiej zaciągnąć ma. Wedle otrzymanej relacyi budowa ta jest na ukończeniu i w krótkim czasie zostaną tam obie szkoły przeniesione.

W szeregu naszych szkół zawodowych zajmuje co do umieszczenia kraj. szkoła stolarska w Kalwaryi Zebrzydowskiej ostatnie miejsce. Pomieszczona w budynku o wiele za szczupłym, walczy ustawicznie z brakiem miejsca, nie może się wcale mimo sprzyjających warunków rozwinąć, a co najgorsze narażoną jest na to, że wychodzące z niej wyroby stolarskie w krótkim bardzo czasie psują się, pękając i pacząc się i tem samem zniesławiają jej dobre imię, jakie sobie w początkach swego istnienia wyrobiła. Przyczyną zaś tego jest grzyb, który niszcząc od kilku lat dom i magazyn, zaraża zarazem materyał drzewny, przeznaczony na wyroby. Że zaś dom ten jest własnością gminy, która go wystawiła za dopożyczone w funduszu krajowym 13.000 K, postanowił go Wydział krajowy zwrócić gminie po długich z nią pertraktacyach, odbierając w zamian od razu wypożyczone 13.000 K i użyć kwoty tej wraz z 30.000 K, które Wys. Sejm w ciągu ostatnich trzech lat wstawiając corocznie do budżetu po 10.000 K, na rozszerzenie budynku był przeznaczył, na budowę celowi odpowiedniego budynku, w którymby szkoła ta stosowne znalazła pomieszczenie.

Gruntu pod budowę dostarczyło tamtejsze Towarzystwo stolarskie, wymawiając sobie w zamian prawo bezpłatnego korzystania dla swych członków z pomieszczonych w nowym krajowym budynku mechanicznych urządzeń, jakich ma dostarczyć c. k. Ministerstwo handlu dla celów Towarzystwa i szkoły.

Mając tedy bezpłatnie odstąpiony grunt, poruczył Wydział krajowy architekcie p. Kamienobrodzkiemu wypracowanie planu i kosztorysu budynku dla szkoły po zasięgnięciu odpowiednich wskazówek co do rozmieszczenia u członka komisyi przemysłowej śp. radcy Gorgolewskiego.

Koszta budowy wyniosą 60.000 K. Że zaś, jak podano, Wydział krajowy posiada na pokrycie tych kosztów 13.000 K od gminy, a 30.000 K niewydanych na projektowane pierwotnie rozszerzenie, co czyni razem 43.000 K; brakuje przeto do pokrycia całych kosztów 17.000 K, które wstawiono do r. XII. preliminarza wydatków na r. 1904, a w wniosku pod IV. uprasza się Wys. Sejm o upoważnienie do wykonania tej budowy.

W krajowej szkole sukienniczej w Rakszawie dawał się od dawna odczuwać brak odpowiedniego lokalu, w którymby uczniowie znaleźć mogli pomieszczenie. Brak ten w ostatnich latach wystąpił tem dotkliwiej, gdy do szkoły zaczęli napływać coraz liczniej uczniowie z dalszych okolic, nie mogący znaleźć we wsi umieszczenia. By temu brakowi zapobiedz i otworzyć dla tej ubogiej młodzieży jakie takie pomieszczenie, postanowił Wydział krajowy dobudować do jednego z istniejących budynków odpowiedni lokal, w którymby ci uczniowie niejako w internacie znaleźli pomieszczenie. Koszt tej dobudowy obliczono na 10.000 K i tę też kwotę wstawił

Wydział krajowy do rubr. XII. preliminarza wydatków funduszu krajowego na rok 1904., prosząc we wniosku pod V. o upoważnienie do wykonania tej budowy.

Postępując systematycznie w ustalaniu posad kierowników krajowych zakładów naukowych przemysłowych przedkłada Wydział krajowy po dłuższej przerwie Wys. Sejmowi przy końcu sprawozdania wnioski na stabilizacyę czterech kierowników na zajmowanych posadach, tudzież na stabilizacyę wędrownego instruktora na majsterskich kursach szewskich.

Kierownikami tymi są: inżynier Karol Rolle na kursach keramicznych w Podgórzu; Seweryn Gzowski w warsztacie kołodziejskim w Grybowie; Paweł Prydatkiewicz w warsztacie dla wyrobu zabawek w Jaworowie; Bazyli Gąsiecki w warsztacie tkackim w Gorlicach; tudzież Aleksander Celewicz, instruktor wędrowny na majsterskich kursach szewskich.

Pierwszy z nich inżynier Karol Rolle, po ukończeniu studyów w c. k. szkole politechnicznej lwowskiej i złożeniu obu egzaminów państwowych pozostaje w służbie krajowej od 1. marca 1894 początkowo jako asystent w krajowej stacyi keramicznej we Lwowie, następnie jako kierownik kraj. warsztatu garncarskiego w Porembie, a od 1. września 1900 jako kierownik krajowych kursów dla przemysłu keramicznego w Podgórzu, Poruczone mu obowiązki spełniał zawsze z całą gorliwością i znawstwem rzeczy, a jako kierownik kursów keramicznych w Podgórzu położył znaczne zasługi koło rozwoju tego nowego zakładu naukowego, czem spowodował miejscowy komitet nadzorczy do nader gorącego poparcia jego starań o ustalenie bytu.

Seweryn Gzowski, wychowanek zakładu sierót i ubogich St. hr. Skarbka w Drohowyżu i tamże po ukończeniu nauki rzemieślniczej w warsztacie kowalskim za samodzielnego pomocnika kowalskiego uznany, pracując następnie przez lat 8 u poważnych firm w kraju i zagranicą, przyjęty został 24. sierpnia 1894 do służby krajowej w charakterze prowizorycznego przodownika kowalskiego w warsztacie kołodziejskim w Grybowie. W r. 1896 poruczono mu zastępstwo kierownika tego zakładu, które to obowiązki spełnia dotąd bardzo gorliwie, sumiennie i z korzyścią dla młodzieży powierzonego mu zakładu. Przez kuratoryę szkoły dla tych przymiotów bardzo ceniony i do stabilizacyi gorąco zalecony.

Paweł Prydatkiewicz, ukończony uczeń c. k. szkoły dla przemysłu artystycznego we Lwowie i ukończony uczeń wyższej szkoły fachowej dla stolarstwa meblowego i budowniczego przy c. k. Muzeum technologicznem w Wiedniu, wszedł do służby krajowej dnia 4. listopada 1892 w charakterze prowizorycznego instruktora w warsztacie dla nauki stolarstwa i wyrobu drewnianych zabawek w Żywcu. W sierpniu 1897 przeniesiony w tym charakterze do warsztatu naukowego dla wyrobu zabawek w Jaworowie otrzymał równocześnie prowizoryczne kierownictwo tego zakładu. Tak w Żywcu, jak zwłaszcza w Jaworowie jako kierownik złożył dowody wielkiej gorliwości, sumienności w spełnianiu obowiązków i gruntownej fachowej znajomości przedmiotu. Jego też staranności zawdzięcza głównie warsztat ten swój rozwój, czem spowodowany prezes Rady powiatowej a zarazem kurator szkoły usilnie go do stabilizacyi zalecił.

Bazyli Gęsiecki prowizoryczny instruktor do nauki tkactwa od 1 lutego 1893 w warsztacie tkackim w Łańcucie, a od 1 marca 1894 w Gorlicach pełni zarazem obowiązki kierownika tego zakładu. Kuratorya szkoły oceniając dziesięcioletnią dodatnią pracę Gęsieckiego wystąpiła z własnego popędu z prośbą o zastabilizowanie go na zajmowanej posadzie w nagrodę uczciwej i sumiennej dotychczasowej pracy a na zachętę do przyszłej.

Aleksander Celewicz, starszy nauczyciel szkoły ludowej w Uhnowie, pełni od szeregu lat obowiązki wędrownego instruktora na majsterskich kursach szewskich, urządzanych na przemian we Lwowie i Krakowie, a ostatniemi czasy i w większych miastach prowincyonalnych, wśród których Jarosław zrobił początek. Długoletnia ta jego działalność tak w charakterze wędrownego instruktora tych kursów, jakoteż w charakterze doradcy, informującego co do wyrobu obuwia dla wojska, odznaczała się zawsze wielką gorliwością i znawstwem przedmiotu, trafiała jednak na uzasadniony zresztą opór c. k. Rady szkolnej krajowej, która ulegając wprawdzie prośbom Wydziału krajowego udzielała Celewiczowi jako starszemu nauczycielowi szkoły uhnowskiej z roku na rok bezpłatnego urlopu, czyniła to jednak niechętnie, gdyż wyrządzała przez to dotkliwą szkodę szkole uhnowskiej. Wreszcie udzielając Celewiczowi urlopu na rok 1903/4 oświadczyła c. k. Rada szkolna krajowa, że nie mogłaby

mu już udzielać dalszych urlopów niechcąc przedłużać stworzonego tymi urlopami anormalnego stanu w szkole uhnowskiej i że byłoby wskazanem, aby Celewicz przeszedł stale na etat funduszu krajowego, przez co umożliwionemby było c. k. Radzie szkolnej krajowej uregulowanie stosunków służbowych nauczycielskich w szkole uhnowskiej. Z uwagi na użyteczną działalność Celewicza jako instruktora na tych kursach, z uwagi dalej, że kursa te przez dłuższy szereg lat będą musiały w różnych miejscowościach być urządzane, jeżeli mają przynieść ogólną korzyść tej gałęzi przemysłu, postanowił Wydział krajowy przedkładając wnioski ua stabilizacyę czterech kierowników kraj. zakładów naukowych przemysłowych objąć niemi także i stabilizacyę Celewicza z dalszym wnioskiem na przyjęcie lat służby, spędzonych w szkolnictwie ludowem, za policzalne do emerytury, o ile lata te były tam policzalne.

Co do reszty szkół zawodowych szczegółowe sprawozdanie znajdzie Wysoki Sejm w dołączonem przedłożeniu komisyi przemysłowej.

owe
y
we.

Przyzwolona uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 6 lipca 1901 budowa murowanego domu na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowicach została po ostatecznem bardzo długiego stosunkowo czasu wymagajacem zatwierdzeniu przez c. k. Ministerstwo planów rozpoczętą i obecnie będzie już niebawem wykończoną. W trakcie budowy okazała się potrzeba wprowadzenia pewnych dodatkowych pierwotnym planem i kosztorysem nie objętych robót, a w szczególności wodociągu. Dodatkowe te roboty kosztować będą około 3.000 K i taką też kwotę wstawił Wydział krajowy jako nadzwyczajny wydatek w rubr. XII. preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1904.

Ze sprawą tego domu łączy się do pewnego stopnia sprawa budowy hali na pomieszczenie machin pomocniczych, które c. k. Ministerstwo handlu na lat 3 bezpłatnie odstępuje Towarzystwu kowali w Sułkowicach z tem, że je Towarzystwo po trzech latach może na własność zatrzymać za spłatą w 10 rocznych ratach ich wartości, obliczonej na 20.500 K. Wypożyczenie tych maszyn, a następnie ich nabycie na tak przystępnych warunkach, uczyniło jednak c. k. Ministerstwo zawisłem od dobudowania do budynku szkolnego hali, w którejby te maszyny były odpowiednio umieszczone. Wspomniane Towarzystwo, zwróciło się tedy do Wydziału krajowego z prośbą o udzielenie pożyczki w wysokości 8.000 K, za którąby halę ową do budynku szkolnego stosownie do życzenia c. k. Ministerstwa dobudować mogło.

Już przez wzgląd na to, że budynek szkolny jest własnością funduszu krajowego, a projektowana dobudówka byłaby własnością Towarzystwa kowali, Wydział krajowy nie mógł się do tego projektu przychylić. Niechcąc jednak dla tego powodu rzeczy samej, nader pożytecznej a dla rozwoju przemysłu kowalskiego w Sułkowicach bardzo korzystnej, szkodzić i wprowadzenie jej w czyn uniemożliwić, postanowił Wydział krajowy halę wspomnianą dobudować kosztem i na własność funduszu krajowego, a odstąpić ją następnie pod warunkami, które zostaną ułożone, spółce kowalskiej do użytku. By zaś budżetu krajowego zbytnio jednorazowym znaczniejszym wydatkiem nie obciążać, postanowił Wydział krajowy budowę tę przeprowadzić za pożyczkę, zaciągniętą w funduszu przemysłowym w wysokości 8.000 K, a do budżetu krajowego wstawiać przez 5 lat — w tylu latach bowiem winny być umorzone pożyczki w funduszu przemysłowym — potrzebną kwotę na amortyzacyę i oprocentowanie. Pierwsza półroczna rata wstawioną została do do rubr. XII. wydatków funduszu krajowego na r. 1904.

Co do utworzenia państwowej szkoły dla nauki ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu — o czem Wydział krajowy zdał Wysokiemu Sejmowi szczegółowo sprawę w zeszłorocznem przedłożeniu — rzecz obecnie przedstawia się tak, że c. k. Ministerstwo gotowe jest utworzyć taki zakład państwowy, jeżeli czynniki lokalne dostarczą odpowiedniego budynku na jego pomieszczenie. Budynek zaś taki nie powinien zdaniem c. k. Ministerstwa kosztować więcej, niż 100.000 K.

Czynniki miejscowe zapytywane w tej mierze zadeklarowały prócz potrzebnego pod budowę gruntu 55.000 K dobrowolnej prestacyi. Uznając potrzebę powstania takiego zakładu naukowego we wschodniej części kraju i mając na pamięci uchwały Wysokiego Sejmu, datujące się jeszcze od r. 1892, a wzywające stale c. k. rząd do utworzenia tej szkoły jako państwowej, Wydział krajowy oświadczył c. k. rządowi, iż przedstawi Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyczynienie się z funduszu krajowego do budowy tego gmachu brakującą kwotą 45.000 K, płatną w trzech rocznych ratach począwszy od r. 1904.

Wniosek taki Wydział krajowy przy końcu niniejszego sprawozdania Wysokiemu Sejmowi do uchwały przedkłada, nadmieniając zarazem, że I. rata wstawioną jest w rubr. XII. preliminarza wydatków funduszu krajowego na r. 1904.

Krajowa stacya doświadczalna mechaniczno-technologiczna we Lwowie.

W sprawozdaniu z dnia 20 czerwca r. z. LW. 42.989 przedstawił Wydział krajowy cały tok czynności wprowadzenia w życie krajowej stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej. Czynność urządzenia stacyi zakończyła się z dniem 1 kwietnia r. 1902. Sprawozdanie obecne obejmuje więc tylko 9 miesięcy ubiegłego roku i dziewięciomiesięczną czynność stacyi.

Najwięcej czasu i pracy zajmowały próby materyałów budowlanych włącznie ze sztucznymi kamieniami; próbom poddano przeszło tysiąc okazów najrozmaitszych materyałów, częścią dostawionych przez interesowane osoby, częścią jako przedmiot badań naukowych. Ten długi szereg tłumaczy potrzeba porównania piasku normalnego stacyi z piaskiem używanym w laboratoryach wiedeńskich; używano w tym celu możliwie jednostajnego cementu, i badano fizykalne własności okazów wyrobionych z tego samego cementu przy użyciu obu rodzajów piasku. Przy okazyi prób stropu systemu Hennebique'a na dworcu lwowskim, wykonano też szereg doświadczeń naukowych, dotyczących użytego u nas cementu i piasku, własności wyrobionego na miejscu betonu, a wreszcie przyczepności żelaza do betonu, na okazach dostarczonych uprzejmie przez kierownictwo budowy dworca kolejowego we Lwowie.

W zakresie badania metali dla celów naukowych doświadczeń było mało z powodu kosztów takich okazów. Wydłużano dwa okazy żelaza i przeprowadzono porównawcze badanie rurek ogniowych lokomotyw, a to jednego okazu spojonego zapomocą termitu, drugiego niespawanego. Badano nadto bezpłatnie dostarczane okazy cyny, miedzi i stopów użytecznych do wyrobu panewek. W zakresie badania drewna przygotowała stacya kilka okazów dla wystawy jubileuszowej Towarzystwa Politechnicznego.

Dla stron prywatnych przeprowadzono zupełną próbę porównawczą dwóch rodzajów cementu, wyznaczając czas tężenia zaprawy czystego cementu, tudzież badanie zredukowane i próbę normalną dla dwóch dalszych rodzajów cementu. Oprócz tego badano kostki i rury betonowe dostarczane przez krajowe warsztaty wyrobów betonowych.

Dla jednego rodzaju wapna przeprowadzono zupełne badania wytrzymałości na ciągnienie i ściskanie okazów wyrobionych z piaskiem normalnym w stosunkach od 1 : 3 aż do 1 : 7 — po tężeniu w wilgotnem miejscu przez 7, 28, 84, 210 i 360 dni. To jedno badanie wymagało, oprócz czynności wstępnych, wyrobienia 300 prawidłowych próbnych okazów.

Badanie metali obejmowało dwa okazy specyalnej stali, tudzież okazy blachy żelaznej, powleczonej dwiema różnemi farbami, dla oznaczenia przyczepności farby do żelaza i sprężystości powłoki ochronnej przy wydłużaniu okazów poza granice sprężystości.

Drewna nie dostarczyli interesenci w tym pierwszym roku funkcyonowania stacyi.

Kamieni naturalnych badano gatunków 10; przeważnie przeprowadzano tak zwane badanie zredukowane, obejmujące oprócz wyznaczenia mocy i własności fizykalnych, także badanie wytrzymałości na mróz. Ze sztucznych kamieni otrzymano dotąd tylko dachówki wyrobione z kamienia sztucznego, dla zbadania zdolności do napawania się wodą, i wytrzymałości na mróz, tudzież dwa rodzaje silnie wypalonych cegieł, mających służyć jako materyał brukowy, dla wyznaczenia wytrzymałości na zużywanie się.

Nie brak też było i analiz chemicznych. Pod nadzorem i odpowiedzialnością stacyi przeprowadzono analizy 4 rodzajów stali, 3 rodzaje kamiennego węgla, 2 próby wody mającej służyć do celów przemysłowych, i analizy 4 gatunków gaszonego wapna.

Były też żądane próby których stacya nie mogła wykonać dla braku odpowiednich urządzeń, lub specyalnego personalu. Ilość analiz i prób żądanych od stacyi w roku bieżącym będzie jeszcze większą, sądząc to ze żądań, które stacya w pierwszem półroczu b. r. otrzymała. — Taksy wypłacone stacyi za wykonane badania, wraz z 10% taks wypłaconych za wykonane badania chemiczne, które przypadają na rzecz stacyi, wyniosły w r. 1902 kwotę 1.089 K 34 g; nie włączono tu jednak kwoty przypadającej za badania okazów nadesłanych z polecenia Wydziału krajowego przez krajowe warsztaty wyrobów betonowych. Znaczny ten jak na pierwszy dzie-

więcio-miesięczny okres istnienia stacyi przychód, oraz wzgląd na bardzo wielką pracę kierownika stacyi, który bez żadnego wynagrodzenia ją doskonale zmontował, i co dnia doglądać musi, usprawiedliwiają w zupełności preliminowanie już w budżecie na r. 1903 dla kierownika stacyi małego wynagrodzenia (1.200 K rocznie), i utrzymanie tego wynagrodzenia w budżecie stacyi na r. 1904. Mimo tego, i mimo podniesienia wynagrodzenia asystenta stacyi, koszt utrzymania stacyi w r. 1904 będzie mniejszy niż był dawniej preliminowany, i wyniesie tylko 3.140 K zamiast 3.600 K.

ganizacya ura kra- owej ko- isyi dla raw prze- ysłowych.

Biuro krajowej komisyi dla spraw przemysłowych utworzone przed 16 laty i od tego czasu pozostawione w swym pierwotnym stanie nie może mimo gorliwej pracy jedynego funkcyonaryusza, jakim rozporządza, podołać coraz bardziej rozszerzającemu się zakresowi czynności, zwłaszcza gdy się zważy, że czynności te są różnorodnej natury i że wprost jest niepodobieństwem, aby ten jedyny funkcyonaryusz mógł być tak wszechstronnym, iżby tym wszystkim kwestyom zdołał z równym skutkiem sprostać.

Na ten stan biura i na potrzebę jego reorganizacyi zwracała krajowa komisya dla spraw przemysłowych kilkakrotnie uwagę Wys. Sejmu, a Wys. Sejm uwzględniając naprowadzone motywa polecał był Wydziałowi krajowemu, ażeby w celu utworzenia posady referenta technicznego przy krajowej komisyi dla spraw przemysłowych wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego. Ostatnim razem ponowił był Wys. Sejm to polecenie uchwałą z dnia 6. lipca 1901.

Wydział krajowy mimo kilkakrotnych uchwał polecenia tego dotąd nie wykonał, a nie wykonał nie dlatego, jakoby wogóle nie uznawał potrzeby zwiększenia sił w biurze komisyi przemysłowej lecz przeciwnie uznając ją za aktualną zamierzał równocześnie z powiększeniem sił wystąpić zarazem wobec Wys. Sejmu z wnioskiem na ustalenie etatu płac i osób w tem biurze zatrudnić się mających, bo sądził, że tylko tym sposobem zapewni się komisyi na dłuższy przeciąg czasu odpowiednią do potrzeb ilość pracowników, którzy wolni od codziennej troski o byt swój i swych najbliższych poświęcić mogą cały swój czas i wiedzę fachową na usługi biura.

Nie chciał jednak Wydział krajowy występować z wnioskiem takim bez wysłuchania życzeń pod tym względem komisyi. Ze zaś z r. 1901 kończyła się kadencya poprzedniej, a z początkiem r. 1902 nastawała kadencya nowej komisyi, zwrócił się Wydział krajowy do tej nowo wybranej komisyi z prośbą, by rozpatrzywszy się w sytuacyi i zbadawszy cele i środki odpowiednio do tego wyraziła mu swe zdanie o potrzebach swego biura

Opinia ta mieści się w dołączonym do sprawozdania komisyi alegacie IV., a kończy się umotywowaną prośbą o:

zrównanie poborów sekretarza z poborami sekretarzy Wydziału krajowego,

utworzenie posady referenta przemysłowego w randze inżyniera I. klasy Wydziału krajowego;

utworzenie dwóch posad praktykantów: konceptowego i technicznego z adjutum 1400 K rocznie dla każdego.

Przyjmując w zupełności dwa pierwsze wnioski zmodyfikował Wydział krajowy wniosek trzeci o tyle, że proponuje na teraz utworzenie tylko posady aplikanta konceptowego z rocznem adjutum 1400 K.

Tak zmodyfikowany etat biura komisyi przemysłowej składałby się:

1. z sekretarza z systemizowanemi poborami sekretarzy Wydziału krajowego,
2. z referenta przemysłowego z systemizowanemi poborami inżynierów I. klasy Wydziału krajowego,
3. z aplikanta konceptowego o rocznem adjutum 1400 K.

Urzędnicy ci mieliby charakter urzędników krajowych z wszystkiemi prawami, zastrzeżonemi urzędnikom, pozostającym w służbie Wydziału krajowego.

Przedkładając przy końcu pod XIII. odpowiednio sformułowane wnioski Wydział krajowy nadmienia, że wydatek skutkiem tej reorganizacyi biura komisyi spowodowany jest przewidziany tak w preliminarzu budżetu na r. 1903, jakoteż w preliminarzu na r. 1904.

Inne sprawy.

Z mocy postanowień ustawy krajowej z dnia 11. kwietnia 1893 Dz. u. kr. Nr. 21 uwolnił Wydział krajowy w dalszym ciągu od opłacania niepaństwowych dodatków do podatków:

Towarzystwo akcyjne żywieckiej fabryki papieru;

Fabrykę świec stearynowych i parafinowych w Tarnowie, własność Sametów;
Fabrykę cykoryi w Tarnowie, własność spółki Fast, Wittmayer i Safier;
Fabrykę dachówek i drenów w Płaszowie;
Fabrykę wyrobów z papieru Niemojowskiego we Lwowie;
Fabrykę gwoździ w Podgórzu;
Hutę szklanną w Tarnowie, własność firmy Kupfer & Glaser;
Cegielnię parową i fabrykę wyrobów glinianych „Karol“ w Polance pod Krosnem;
Związek handlowo-przemysłowy katolickich krawców w Krakowie;
Fabrykę śrub, muterek i niutów w Oświęcimiu;
Zakład witrażów w Krakowie.

Wspomniana ustawa przestała obowiązywać w dniu 30. maja b. r. tj. z końcem dziesięciolecia — gdyż na taki okres czasu była ważną. — Z dniem 17. kwietnia b. r. weszła w życie na dalszy okres dziesięcioletni nowa ustawa w tym przedmiocie, uchwalona przez Wys. Sejm w dniu 8. lipca 1902, a sankcyonowana Najwyższem postanowieniem z dnia 17. kwietnia 1903.

W czasie, objętym niniejszem sprawozdaniem, korzystali poniżej wymienieni z dobrodziejstw fundacyj, utworzonych dla celów przemysłowych, mianowicie:

I. Z fundacyi Wincentego Łodzia Pomińskiego, przeznaczonej na premie dla czeladników rzemieślniczych wylosowali:

w r. 1902	1. premię	w kwocie	1.650 K	Michał Weigel,
	2. „	„	1.375 „	Antoni Patynek,
	3. „	„	1.100 „	Aleksander Wittmann,
	4. „	„	826 „	Józef Carnelli,
w r. 1903	1. „	„	1.602 „	Jan Merwart,
	2. „	„	1.335 „	Julian Stepanek,
	3. „	„	1.068 „	Kazimierz Kowalski,
	4. „	„	801 „	Tomasz Orzechowski.

II. Z fundacyi im. Feliksy Maryi z hr. Golejewskich Czarkowskiej przyznano bezprocentowe pożyczki na otwarcie własnych pracowni czeladnikom:

1. Mikołajowi Kwiatkowskiemu, stolarzowi;
2. Władysławowi Iwanowi, ślusarzowi;
3. Piotrowi Kalityńskiemu, krawcowi;
4. Władysławowi Czeredarkowi, krawcowi;
5. Janowi Furmanowi, szewcowi;
6. Tomaszowi Golińskiemu, stolarzowi;
7. Karolowi Siomiakowi, kaflarzowi;
8. Michałowi Schuhartowi, ślusarzowi;
9. Stanisławowi Getritzowi, introligatorowi;
10. Michałowi Kozaczce, rzeźbiarzowi;
11. Augustowi Dunajewskiemu, ślusarzowi;
12. Antoniemu Barutowi, tkaczowi.

Stypendya na dalsze kształcenie się w obranym zawodzie za granicą otrzymali z tej fundacyi:

1. Karol Kłosowski, rzeźbiarz;
2. Józef Zieleń, ślusarz;
3. Ignacy Tomajer, stolarz;
4. Karol Jabłoński, elektromechanik;
5. Franciszek Pelczarski, stolarz;
6. Wilhelm Pichel, litograf;
7. Józef Łysiuk, stolarz;

na kształcenie się w kraju:

1. Bronisław Inglott, ślusarz;
2. Karol Osiński, stolarz;
3. Waleryan Wojciechowski, kowal;
4. Bolesław Szeremeta, ślusarz;
5. Antoni Berest, tokarz;
6. Stanisław Starzecki, ślusarz.

Na podstawie powyższego przedłożenia i na podstawie dołączonego sprawozdania krajowej komisyi dla spraw przemysłowych, której wnioski Wydział krajowy przyjmuje, Wydział krajowy wnosi!

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego z dnia 9. września 1903 L. 81.021 i dołączone do niego sprawozdanie kraj. komisyi dla spraw przemysłowych za czas od 1. stycznia do 31 grudnia 1902.

II. Sejm wzywa c. k. rząd:

1° ażeby w zamian za nieaktywowany dotąd oddział keramiczny przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie i w miejsce kraj. szkoły garncarskiej w Kołomyi przystąpił do utworzenia wyższego zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie;

2° ażeby przy szkołach państwowych we Lwowie i Krakowie urządził specyalne oddziały elektrotechniczne;

3° ażeby przystąpił do urządzenia stałych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych oraz dla maszynistów kolejowych przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie;

4° ażeby bezzwłocznie przystąpił do założenia zawodowej szkoły ślusarsko-mechanicznej w Tarnopolu;

5° ażeby przy akademii handlowej we Lwowie utworzył t. zw. jednoroczny kurs abituryentów dla aspirantów bankowych i dążył do tego również przy wyższej szkole handlowej w Krakowie.

III Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia szkoły rzemiosł w Drohowyżu w zarząd kraju pod warunkami, podanemi w sprawozdaniu z czynności w zakresie przemysłu krajowego z dnia 9. września 1903 L. 81.021 i poleca mu przedłożyć na najbliższej sesyi sejmowej etat posad i płac w tej szkole.

IV. *a)* Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia na gruncie, ofiarowanym przez Towarzystwo stolarzy w Kalwaryi Zebrzydowskiej, budynku murowanego na pomieszczenie tamtejszej kraj. szkoły stolarskiej kosztem, nieprzekraczającym 60.000 koron i do użycia na ten cel niewydanych dotąd 30.000 koron, przeznaczonych pierwotnie na rozszerzenie budynku, tudzież 13.000 koron zwróconych przez gminę z tytułu pożyczki, otrzymanej na budowę dotychczasowego budynku dla tej szkoły.

b) Sejm wstawia do rubr. XII. wydatków funduszu krajowego na rok 1904 kwotę 17.000 koron tytułem reszty wydatków na pokrycie kosztów tej budowy.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia na gruncie w Rakszawie stanowiącym własność funduszu krajowego, budynku na internat dla uczniów tamtejszej szkoły sukienniczej kosztem 10.000 koron i wstawia wydatek ten do rubr. XII. wydatków budżetu krajowego na rok 1904.

VI. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyczynienia się z funduszu krajowego kwotą 15.000 koron do budowy domu na pomieszczenie kraj. szkoły tkackiej w Łańcucie wraz z internatem dla uczniów pod warunkiem, że resztę kosztów tej budowy pokryją miejscowe czynniki.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyczynienia się z funduszu krajowego kwotą 45.000 koron, płatną w trzech równych rocznych ratach począwszy od roku 1904, do budowy gmachu na pomieszczenie państwowej szkoły mechaniczno-ślusarskiej w Tarnopolu.

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do opłacania corocznie gminie m. Grybowa tytułem czynszu z lokalności, dostarczonych na pomieszczenie krajowej szkoły kołodziejskiej, takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną do umorzenia $4^1/_2$% pożyczki komunalnej mającej się przez gminę zaciągnąć w Banku krajowym na budowę potrzebnego na ten cel domu.

Coroczne opłacanie czynszu ustałoby jednak z chwilą, gdyby szkoła ta przestała z jakiegokolwiek powodu istnieć.

IX. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zarządzenia wykonania dodatkowych robót i wodociągu w budynku, stanowiącym własność funduszu krajowego, a przeznaczonym na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowicach,

kosztem 3.000 koron i wydatek ten wstawia do rubr. XII. budżetu krajowego na rok 1904.

X. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przybudowania do budynku, przeznaczonego na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowicach, hali maszynowej na ulokowanie narzędzi i przyrządów, wypożyczonych Towarzystwu kowali w Sułkowicach przez c. k. Ministerstwo handlu. Koszt tej przybudówki niema przenosić 8.000 koron, a potrzebną na to kwotę uzyska Wydział krajowy z pożyczki, którą na ten cel zaciągnie, spłacając ją w ciągu lat pięciu i wstawiając potrzebną na umorzenie i oprocentowanie kwotę do preliminarza wydatków funduszu krajowego.

XI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby stabilizował na posadach kierowników szkół zawodowych:

a) Karola Rollego ze stałą płacą trzech tysięcy sześciuset koron rocznie;

b) Pawła Prydatkiewicza ze stałą płacą tysiąca ośmiuset koron rocznie;

c) Bazylego Gęsieckiego ze stałą płacą tysiąca czterystu czterdziestu koron rocznie i dodatkiem na mieszkanie w kwocie 300 koron rocznie;

d) Seweryna Gzowskiego ze stałą płacą tysiąca ośmiuset koron rocznie;

oraz przyznał im prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, wymienionymi w §. 12. ust. 2. lit. *b)* statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z d. 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonemi wymierzał:

a) Karolowi Rollemu trzy pięciolecia po 400 koron;

b) Pawłowi Prydatkiewiczowi trzy pięciolecia po 160 koron;

c) Bazylemu Gęsieckiemu trzy pięciolecia po 160 koron;

d) Sewerynowi Gzowskiemu trzy pięciolecia po 160 koron.

Służba policzalna do emerytury poczyna się liczyć od dnia przyjęcia do służby krajowej, do pięcioleci zaś od uchwały sejmowej.

XII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby stabilizował na posadzie wędrownego instruktora na majsterskich kursach szewskich Aleksandra Celewicza ze stałą płacą 2.400 K, oraz przyznał mu prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, wymienionymi w §. 12. ust. 2. lit. b) statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonemi wymierzał mu trzy pięciolecia po 200 K.

Służba policzalna do emerytury poczyna się liczyć od dnia, od którego była policzalną w poprzedniej służbie w charakterze nauczyciela ludowego, zaś do pięcioleci od dnia uchwały sejmowej.

XIII. Sejm ustanawia w biurze krajowej komisyi dla spraw przemysłowych trzy stałe posady urzędników z wszystkiemi prawami i obowiązkami urzędników stałych będących w służbie Wydziału krajowego, a mianowicie:

1. sekretarza ze stałą roczną płacą 4.800 K, dodatkiem aktywalnym o rocznych 840 K i z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 400 K rocznie;

2. referenta przemysłowego ze stałą roczną płacą 3.600 K, dodatkiem aktywalnym o rocznych 720 K i z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 300 K rocznie;

3. aplikanta konceptowego z rocznem adjutum 1.400 K rocznie.

Z Rady Wydziału kraj. Król. Galicyi i Lodomeryi z Wiel. Ks. Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:

Tadeusz Romanowicz w. r.

Członek Wydziału krajowego.

SPRAWOZDANIE

z czynności

KOMISYI KRAJOWEJ

dla spraw przemysłowych

za czas od 1. stycznia do 31. grudnia 1902

Z rokiem 1902 rozpoczęła się trzecia sześcioletnia kadencya urzędowania Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych. Znalazła się więc Komisya w nowym składzie liczącym 34 członków, t. j. wzmocniona o czterech w porównaniu ze składem Komisyi z ostatniego sześciolecia.

Stosownie do §. 6. statutu Komisyi z d. 19. stycznia 1888, powołał do niej przedewszystkiem Wydział krajowy siedmnastu członków. Są nimi pp.: Leopold Baczewski, właśc. fabryki likierów we Lwowie, dr. Artur Benis, sekretarz Izby hand. i przemysł. w Krakowie, Ignacy Drewnowski, inspektor kolei państw. we Lwowie, Jan Franke, radca dworu, inspektor kraj. szkolny, August Goraysk i, poseł sejmowy, członek Izby Panów, dr. Juliusz Leo, prof. uniw. Jagiel. i I. wiceprezydent m. Krakowa, Michał Michalski, poseł sejmowy i I. wiceprezydent m. Lwowa, Arnulf Nawratil, starszy inspektor przemysłowy we Lwowie, Bronisław Pawlewski, prof. szkoły politechnicznej we Lwowie, Jan Rotter, poseł, dyrektor wyż. szkoły przemysłowej w Krakowie, August Sołtyński, starszy inżynier kolei państwowych we Lwowie, Antoni Stefanowicz, c. k. inspektor szkół przemysłowych, dr. Władysław Stesłowicz, sekretarz Izby handlowej lwowskiej, Włodzimierz Szuchiewicz, prof. szkoły realnej we Lwowie, Józef Wczelak, właśc. fabryki stolarskiej we Lwowie, dr. Józef Wereszczyński, członek Wydziału kraj., dr. Alfred Zgórski, dyr. Banku kraj.

Członkowie ci, powołani przez Wydział kraj., zebrali się d. 24. lutego na zaproszenie i pod przewodnictwem JE. hr. Andrzeja Potockiego, Marszałka krajowego, oraz w obecności Członka Wydziału krajowego i szefa departamentu przemysłowego w Wydziale krajowym, posła Tadeusza Romanowicza, który wchodzi z urzędu w skład Komisyi jako trzeci jej wiceprezydent — i głosując kartkami po myśli §. 6. statutu Komisyi, wybrali dalszych jej siedmnastu członków, którymi są: pp. Wojciech Biechoński, prezes Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, Tadeusz Fiedler, profesor szkoły politechnicznej we Lwowie, Zygmunt Gorgolewski, dyrektor wyższej szkoły przem. we Lwowie, dr. Henryk Kolischer, poseł i właściciel fabryki papieru, Bernard Liban, właściciel fabryki cementu w Podgórzu, książę Andrzej Lubomirski, poseł sejmowy, Józef Makusch, inspektor kolei państwowych, Teofil Merunowicz, poseł, dr. Stanisław Rittel, sekretarz Izby handlowej w Brodach dr. Tadeusz Rutowski, poseł i wicesekretarz Wydziału krajowego, Gustaw Steingraber, profesor wyższej szkoły przemysłowej w Krakowie, Karol Schayer, kupiec we Lwowie, dr. Henryk Szarski, kupiec w Krakowie, Narcyz Ulmer, sekretarz Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, Władysław hr. Zamoyski, właśc. Zakopanego i fabryk tamtejszych, Edmund Zieleniewski, właśc. fabryki w Krakowie i Bolesław Żardecki, poseł sejmowy i dyrektor Tow. zaliczkowego w Łańcucie.

Sekretarzem Komisyi pozostaje nadal p. Juliusz Starkel.

W pełnym swym składzie zebrała się Komisya w dniu 10. marca b. r. pod przewodnictwem Marszałka krajowego, jako swego Prezesa i przystąpiła do ukonstytuowania się. Pierwszym wiceprezesem wybrany został Andrzej książę Lubomirski, drugim wiceprezesem p. Jan Rotter. Gdy zaś po kilku miesiącach wniósł książę A. Lubomirski rezygnacyę, wybrano wiceprezesem hr. Władysława Zamoyskiego.

Do stałej Sekcyi administracyjnej zostali powołani pp. Jan Franke, Ignacy Drewnowski, Zygmunt Gorgolewski, Michał Michalski, Arnulf Nawratil, August Sołtyński, Józef Wczelak i dr. Alfred Zgórski.

Delegatem Komisyi do Sekcyi III. Rady szkolnej krajowej wybranym został p. Ignacy Drewnowski.

Oprócz tego na tem samem posiedzeniu wybrała Komisya kraj. dla spraw przemysłowych specyalną komisyę organizacyjną, złożoną z pp. dr. Artura Benisa, Tadeusza Fiedlera, ks. Andrzeja Lubomirskiego, dr. Tadeusza Rutowskiego i dr. Władysława Stesłowicza, oraz wiceprezesa i szefa departamentu przemysłowego p. Tadeusza Romanowicza, poruczając jej zbadanie obowiązującego Komisyę statutu i regulaminu i wypracowanie wniosków do zmian, jakieby uznała za konieczne.

Wywiązując się ze swego zadania, przedstawiła rzeczona komisya na posie-
Aleg. dzeniu Komisyi pełnej d. 4. czerwca projekt nowego statutu i regulaminu, które po
I. i II. przeprowadzeniu niektórych zmian, zostały w dołączonem tu ·/. brzmieniu uchwalone.

Statut, w którym o wiele ściślej zakres działania Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych określono, rozszerzając go w niektórych szczegółach stosownie do potrzeb chwili, został przez Wydział krajowy przyjęty i w ciągu letniej sesyi Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia przedłożony, lecz dla natłoku innych spraw nie doczekał się tam załatwienia. Regulamin natomiast, którego zatwierdzenie zależy od Wydziału krajowego, został na posiedzeniu tegoż z d. 7. czerwca r. b. zatwierdzony i w życie wprowadzony.

Stosownie do jednego z najgłówniejszych postanowień (§. 2.) regulaminu, który zamiast jednej Sekcyi administracyjnej wprowadza dwa komitety stałe do przygotowywania spraw na posiedzenie Komisyi pełnej i załatwiania w jej imieniu spraw pomniejszych i nie cierpiących zwłoki — rozwiązaną została urzędująca dotąd Sekcya administracyjna i zorganizowano dwa komitety stałe, a mianowicie:

a) Komitet dla spraw szkolnych, do którego wybrani zostali pp. J. Franke, J. Drewnowski, Z. Gorgolewski, M. Michalski, A. Nawratil, A. Stefanowicz i A. Sołtyński;

b) Komitet dla spraw przemysłowych i handlowych, do którego weszli pp. W. Biechoński, L. Baczewski, ks. A. Lubomirski, dr. W. Stesłowicz, G. Steingraber, J. Wczelak, E. Zieleniewski, dr. A. Zgórski.

W tym składzie pracują od początku czerwca oba komitety stale, co wpłynęło znacznie na pospiech w załatwianiu spraw, których, wskutek ogólnego ożywienia kraju w kierunku przemysłowym, coraz więcej do Komisyi napływa.

Komisya rozdzieliła również pomiędzy swych szłonków wizytacye szkół przemysłowych.

Stosunek Komisyi do szkół przemysłowych uzupełniających, opierając się na statucie normalnym tych szkół, obowiązującym na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa wyznań i oświecenia z d. 24. maja 1898 L. 12.810 jest obecnie taki, że Komisya zajmuje się z ramienia Wydziału krajowego sprawami przeważnie administracyjnemi i odnoszącemi się do mianowania nauczycieli — co się zaś tyczy nadzoru pedagogicznego i dydaktycznego, podlegają te szkoły Radzie szkolnej krajowej, „która o stanie ich przekonywa się przez c. k. krajowego inspektora szkół lub osobnego delegata i przez nich lub w drodze korespondencyi urzędowej z kierownictwem, wydaje potrzebne zarządzenia i wskazówki“.

Udział w wizytacyi rzeczonych szkół pozostawiono wszakże i Wydziałowi krajowemu, a mianowicie: „członkom Wydziału krajowego i osobom przez Wydział krajowy w tym celu delegowanym“. Tym osobom służy w myśl powoła-

nego statutu normalnego (§. 12.) „prawo hospitowania nauki szkolnej, jednak bez wpływania na tok i sposób udzielania nauki".

Otóż dążąc do wykonania tego prawa, przedstawiła Komisya kraj. dla spraw przemysłowych Wydziałowi krajowemu siedmiu z pomiędzy swych członków, z wnioskiem rozdzielenia pomiędzy nich wszystkich szkół przemysłowych uzupełniających i poruczenia im hospitacyi tychże jako swym delegatom.

Oprócz tego w skład Komisyi i do stałego komitetu szkolnego wchodzi prof. Antoni Stefanowicz, pełniący obowiązki inspektora szkół przemysłowych uzupełniających z ramienia Rady szkolnej krajowej, przez co osiągnięte jest ścisłe porozumienie pomiędzy nim a delegatami Wydziału krajowego w czuwaniu nad szkołami tej kategoryi, którym czuwania tego i ciągłych skazówek bardzo potrzeba. Harmonia współdziałania w tym względzie jest i z tego powodu łatwą do utrzymania, że rozporządzeniem Ministerstwa wyznań i oświecenia z d. 24. maja 1898 L. 12.810 zapewniono udzielanie raportów inspekcyjnych inspektora rządowego o stanie szkół przemysłowych uzupełniających Wydziałowi krajowemu do wiadomości, i że c. k. inspektor, będąc zarazem członkiem Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, czyni temu przy każdej sposobności na posiedzeniach komitetu szkolnego zadość.

Wizytacyę krajowych szkół zawodowych poruczyła Komisya jedenastu z pomiędzy swych członków i sekretarzowi Komisyi oraz czterem osobom z poza grona Komisyi, a zarządzenie to zostało przez Wydział krajowy zatwierdzone. Załączona tu ·/. instrukcya i wykaz osobowy wizytatorów daje szczegółowy pogląd na załatwienie sprawy wizytowania krajowych szkół przemysłowych.

Oprócz tego zarządza Wydział krajowy ze swego ramienia lustracye ściśle administracyjne tak szkół przemysłowych uzupełniających jak i zawodowych.

Wzmożenie się agend i rozrost spraw, wpływających do Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, wywołały potrzebę wzmocnienia biura Komisyi.

W miarę oddziaływania Komisyi na sprawy przemysłu i przemysłowców wchodziło z nimi biuro Komisyi w coraz częstszą i coraz więcej czasu i pracy zabierającą styczność. Już nietylko zwiększyła się liczba protokolarna aktów, wpływających do Komisyi, a to z 850 w r. 1891 na 1438 do końca grudnia roku bieżącego, lecz siłą faktów stało się biuro to poniekąd biurem informacyjnem dla bardzo wielu, którzy w przemyśle pracują lub w ogóle sprawami przemysłu krajowego się zajmują. Interesanci zgłaszają się coraz częściej do biura Komisyi o wyjaśnienia, radę czy pomoc, których im odmawiać niepodobna, jeśli istotnie chodzi tu o bezustanne poruszanie i ożywianie spraw przemysłowych a nie o samo zajęcie biurokratyczne. Niejednokrotnie nie aktem urzędowym, lecz listem na list należy udzielić żądanych wyjaśnień i rad, aby stwierdzić istotne, gorące interesowanie się sprawami przemysłu w kraju. A cóż dopiero konferencye z licznym personalem nauczycielskim szkół przemysłowych i znów udzielanie wyjaśnień, rad i skazówek, a dalej udział we wszystkich posiedzeniach Komisyi pełnej, komitetów stałych i przygodnych komisyi, połączony z referowaniem licznych spraw — nareszcie wizytacye szkół, przekazywane sekretarzowi Komisyi, a do tego niejednokrotnie jakaś wystawa wyrobów szkół zawodowych, jakieś wydawnictwo podręczników czy wzorów z ramienia Komisyi!

Wszystkiem tem musiał się dotychczas zajmować sekretarz Komisyi, gdyż on jeden, przy pomocy zapożyczonej siły manipulacyjnej, stanowił biuro Komisyi.

Było to niewątpliwie trochę za wiele na jednego człowieka i dlatego już od pewnego czasu wyłaniały się w łonie Komisyi i w Wysokim Sejmie wnioski, ażeby biuro Komisyi rozszerzyć i dalszymi pracownikami wzmocnić.

Szczególniej pod jednym względem dawała się uczuwać nagląca potrzeba rozszerzenia biura, a mianowicie co do pomocy ściśle technicznej. W toku załatwiania spraw Komisyi wyłaniają się na każdym kroku kwestye — zarówno w dziale

szkolnictwa przemysłowego jak i w sprawach bezpośredniego popierania przemysłu przez zasiłki i pożyczki, jeśli idzie o badania technicznego urządzenia zakładów, ubiegających się o pożyczki, lub gdy ma być ocenionem użycie pożyczki udzielonej. Wprawdzie w Komisyi zasiadają wybitni reprezentanci wiedzy technicznej i zawodowi przemysłowcy, którzy z całą ofiarnością, przyjąwszy na siebie ten honorowy obowiązek obywatelski, oddają swój czas i pracę na usługi kraju, udzielając swej cennej fachowej opinii w takich sprawach. Lecz w miarę rozrostu czynności Komisyi, dochodzą wymagania tej publicznej usługi do rozmiarów, którym bez uszczerbku dla stałych swych obowiązków nie mogliby podołać. Przynajmniej dla przygotowywania technicznych referatów, dla odbywania niezbędnych podróży celem zbierania dat, zdejmowania rysunków i t. p. staje się niezbędną biurowa siła techniczna, jeśli czynności Komisyi i interesa przemysłowców nie mają być narażane na szkodliwą zwłokę.

Wysoki Sejm uznał tę potrzebę już przed czterma laty, upoważniwszy Wydział krajowy uchwałą z d. 9. lutego 1898, ponowioną w dniu 4. maja 1900, ażeby w celu utworzenia posady technicznego referenta dla spraw przemysłowych wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego. Jeszcze dobitniej wyraził swoją wolę Wysoki Sejm w uchwale z dnia 6. lipca 1901, w której zawarto polecenie dla Wydziału krajowego, „ażeby w celu utworzenia posady referenta technicznego przy Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego na rok 1902".

Z powodu licznych trudności, jakie się w traktowaniu tej sprawy i w Komisyi i w Wydziale krajowym wyłaniały — trudności, jużto co do kwalifikacyi odpowiedniego referenta, jużto co do wprowadzenia go w związek z biurem Komisyi i jego sprawami — szła sprawa ta w odwłokę. Dziś wszakże, wobec budzącego się żywszego ruchu na polu przemysłowem w całym kraju — wobec powszechnego wołania o ożywienie i wzmocnienie działalności Komisyi celem podniesienia przemysłu i rozciągnięcia jej na przemysł fabryczny — wobec żądania wydatniejszych ze strony kraju funduszów na cele przemysłu krajowego — biuro Komisyi, utworzone przed piętnastu laty, i oparte dotąd o jednego choćby najgorliwszego urzędnika, nie może podołać coraz bardziej rozszerzającemu się zakresowi czynności.

To też Komisya podjęła sprawę reorganizacyi swego biura i przedstawiła Wydziałowi krajowemu wnioski, zmierzające do wzmocnienia go trzema nowemi siłami, a mianowicie:

1) referenta przemysłowego z roczną płacą 3.600 K, dodatkiem aktywalnym w wysokości 720 K, t. j. w randze inżyniera Wydziału krajowego I. klasy i z ewentualnym dodatkiem osobistym, gdyby przyznanie go dla pozyskania najodpowiedniejszej osobistości było konieczne;

2) aplikanta konceptowego z kwalifikacyą prawniczą i handlową z adjutum 1400 K rocznie;

3) praktykanta technicznego z adjutum 1.400 K rocznie.

Wniosek ten rozszerzenia biura Komisyi a obok tego zrównania płacy sekretarza tejże z płacami sekretarzy Wydziału krajowego, został z pominięciem praktykanta technicznego przez Wydział krajowy przyjęty i odpowiednie kredyty wstawiono do preliminarza na rok 1903.

Aleg. IV. Bliższe uzasadnienie całej sprawy mieści się w załączonym tu ℓ. wywodzie referenta Komisyi.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

W ciągu roku szkolnego 1901/2 nie przybyła żadna nowa szkoła przemysłowa uzupełniająca. Liczono ich 50, podobnie jak w r. 1900/1. Rokowania, wdrożone co do urządzenia nowych szkół w Starym Samborze, Turce i Trembowli, o których już zeszłoroczne sprawozdanie wspomina, nie zostały ukończone; ofiarowane na utrzymanie ich prestacye ze źródeł miejscowych są za małe, pomimo więc, że dotacya z funduszu krajowego była dla rzeczonych szkół już na rok bieżący preliminowana, nie zostały one w życie wprowadzone.

Koszt utrzymania pięćdziesięciu szkół, wedle szczegółowego wykazu, który Aleg. V. się tu ./· załącza, wynosi podług preliminarzy 184.583 Koron. Jest on o 3440 K. wyższym od kosztów utrzymania tej samej ilości szkół w r. 1901. Przyczyniła się do tego przeważnie większa ilość klas, a w szczególności potrzeba utworzenia równorzędnych oddziałów wszystkich klas szkoły przemysłowej uzupełniającej w Kołomyi, gdzie liczba uczniów się wzmogła. Gdy ten stan frekwencyi utrzymał się i nadal, widziała się Komisya spowodowaną jużto ze względów dydaktycznych, jużto dla ułatwienia frekwencyi i utrzymania należytego porządku w Zakładzie, przedstawić Wydziałowi krajowemu wniosek, zmierzający do zorganizowania w Kołomyi drugiej samoistnej szkoły przemysłowej uzupełniającej, złączonej z pierwszą jedynie wspólnym wydziałem szkolnym.

Wydział krajowy zarządził otwarcie tej drugiej szkoły, w której się już nauka z początkiem b. roku szkolnego rozpoczęła. W skutek tego wprowadzono do preliminarza na rok 1903 drugą szkołę przemysłową w Kołomyi z odpowiednim kredytem jako zakład oddzielny.

Z końcem r. 1902 liczymy zatem szkół przemysłowych uzupełniających 51 tj. o jedną więcej niż w r. 1901.

Jak tabela kosztów utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających (alleg. V.) wykazuje, doszło się w r. 1902 po raz pierwszy do stanu normalnego, tj. do takiego rozdziału ciężarów utrzymania, iż jedną trzecią część ponoszą czynniki miejscowe (względnie powiatowe), jedną trzecią część fundusz krajowy, a jedną trzecią część skarb państwa. Rozdział ten jest do tego stopnia ścisły, iż pierwsza grupa prestacyi wynosi 61.449 K., funduszu krajowego 61.396 K., skarbu państwa 61.738 K.

Tak przedstawia się rzecz na podstawie preliminarzy. W rzeczywistości wszakże, c. k. rząd wyszedł w r. 1902 z swemi subwencyami na rzecz szkół przemysłowych w Galicyi po raz pierwszy ponad przedstawioną mu kwotę, i zamiast 61.738 K. przyznał je w wysokości 62.390 K., tj. o 652 K. więcej.

W nadwyżce tej uwzględnił c. k. Rząd przedewszystkiem potrzeby obarczonej oddziałami równorzędnymi szkoły w Kołomyi, której przyznał o 400 K. więcej, reszta zaś nadwyżki rozpada się na drobniejsze zaokrąglenia cyfr subwencyjnych, z których przypadło szkołom: Brodach + 70, w Łańcucie + 28, w Przemyślu + 11, w Podgórzu + 43, w Starym Sączu + 29, w Tarnobrzegu + 55, w Żółkwi + 55, w Żywcu — 10 Koron.

Co do bliższej organizacyi szkół przemysłowych uzupełniających, oraz stanu frekwencyi i nauki w ciągu roku szkolnego 1901/2, udzieliła Rada szkolna krajowa Wydziałowi kraj. pod d. 28. października b. r. do L. 35.316 sprawozdanie prof. Antoniego Stefanowicza, pełniącego obowiązki inspektora tych szkół z ramienia c. k. rządu. Sprawozdanie to wraz z odnośnym wykazem statystycznym, Aleg. VI. podaje Komisya ./· w załączeniu.

II. Szkoły przemysłowe zawodowe.

Aleg. VII. W załączonym ./· wykazie przedstawiono koszta utrzymania szkół i kursów zawodowych, utrzymywanych lub subwencyonowanych przez kraj w r. 1902, a to na podstawie preliminarzy.

Wynoszą one łącznie 314.920 K., w których fundusz krajowy bierze udział z kwotą 137.866, a skarb państwa z kwotą 76.040 K. Poza tem dochód ze sprzedaży wyrobów szkolnych wynosi 84.380 K., subwencye Rad powiatowych 10.760 K., a inne zasiłki, oprócz wartości lokalów, dostarczanych w przeważnej części bezpłatnie przez gminy, 5.874 K.

W rozkładzie tych kosztów, obliczonych wedle preliminarzy, zaszła jednak w rzeczywistości ta zmiana, że c. k. rząd nie przychylił się w zupełności do przedstawionych mu wniosków, co do subwencyonowania kraj. szkół zawodowych, lecz wymierzył je w kwocie o 9.700 K. niższej. I tak obniżył żądane subwencye na szkoły koszykarskie: w Dynowie o 200 K, w Jurkowie o 200 K, w Niżniowie o 400 K, w Rudkach o 200 K, w Siedlcu o 200 K, w Skołyszynie o 400 K; na szkoły kołodziejskie w Kamionce o 200 K., w Tłumaczu o 1800 K.; na szkołę wyrobu zabawek w Jaworowie o 800 K., na szkołę garncarską w Kołomyi o 400 K., na kursa keramiczne w Podgórzu o 2000 K., na szkołę szewską w Witkowie o 100 K., na szkoły tkackie: w Łańcucie o 500 K., w Krośnie o 1000 K., w Wilamowicach o 100 K., w Rakszawie o 400 K.; na szkoły koronkarskie w Kańczudze o 400 K., w Zakopanem o 400 K., na szkołę hafciarską w Makowie o 200 K. — w jednym zaś wypadku, tj. dla szkoły koszykarskiej w Wojsławiu, podniósł wyjątkowo żądaną subwencyę o 200 K.

Oprócz tego przyznało c. k. Ministerstwo wyznań i oświecenia subwencyę 1500 K. na warsztat naukowy dla kapelusznictwa w Myślenicach, która jednak dla braku budynku na rzeczony warsztat nie mogło być na razie zużytkowaną.

Cała kwota subwencyjna ze skarbu państwa na krajowe szkoły zawodowe wynosi tedy 69.840 K.

Jaką była frekwencya w szkołach zawodowych w roku szkolnym 1901/2, Al. VIII. uwidocznia dołączona ./· tabela. W porównaniu z rokiem ubiegłym, w którym liczono ogółem 1.000 uczniów i uczenic, wykazuje ich ona 1.103 tj. o 103 więcej.

Szczegółowo, wedle zawodów, dla których szkoły są przeznaczone, przedstawia się frekwencya jak następuje:

Zawód rękodzielniczy	W r. 1901 uczniowie i uczenice			W r. 1902 uczniowie i uczenice		
	zwycz.	nadzw.	Razem	zwycz.	nadzw.	Razem
Koszykarstwo . .	123	130	253	182	111	293
Kołodziejstwo . .	83	—	83	142	4	146
Stolarstwo . . .	69	21	90	70	11	81
Zabawkarstwo . .	21	5	26	36	6	42
Garncarstwo . . .	25	10	35	31	16	47
Szewstwo	71	49	120	70	35	105
Tkactwo	162	27	189	156	26	182
Powroźnictwo . .	—	6	6	—	6	6
Koronkarstwo . .	104	29	133	88	59	147
Hafciarstwo . . .	33	32	65	42	12	54
Razem .	691	309	1000	812	291	1103

Powyższa tabelka wykazuje znaczniejszy wzrost liczby uczniów, głównie w koszykarstwie i kołodziejstwie, co przypisać należy z jednej strony pomnożeniu ilości zakładów — w zakresie koszykarstwa o dwa, w zakresie kołodziejstwa o jeden — i żywszej frekwencyi w zakładach dawniejszych. Pomnożenie liczby uczenic w zakresie koronkarstwa odnieść należy do szkoły koronkarskiej w Bobowej, gdzie liczba uczenic wzrosła niemal w czwórnasób w skutek zamianowania nowej kierowniczki, która rozwinęła znacznie większą energię niż dawniejsza.

Przechodząc do poszczególnych grup szkół zawodowych zestawiamy poniżej najważniejsze szczegóły ich rozwoju.

W zakresie szkół koszykarskich rozpoczęły swą działalność trzy nowe szkoły, jeszcze w r. 1901 zorganizowane, a mianowicie: w Dynowie, Jurkowie i Wielowsi, gdzie poprzednio istniał wędrowny kurs dla koszykarstwa.

Tak w tych, jak i w dawniejszych szkołach rozwijała się i postępowała nauka prawidłowo, a o wynikach jej świadczyła poniekąd bardzo znaczna liczba okazów, którymi szkoły te obesłały dział przemysłu artystycznego na odbytej w lecie b. r. wystawie jubileuszowej Towarzystwa politechnicznego we Lwowie. Było ich dużo i niemało udatnych, które zyskały sobie wzięcie u publiczności i zostały rozkupione, tak, że musiało się szkoły wezwać do uzupełnienia wystawy okazami nowymi.

Słabą zawsze stroną szkół koszykarskich jest nauka rysunków. Przy pracy postępuje się zazwyczaj jak w pracowni prywatnej. Uczeń ma okaz dany w naturze i wedle niego sporządza swój wyrób pod okiem instruktora. Starszy, który wykonał praktycznie więcej wyrobów, wykształcił już tem samem do pewnego stopnia swój zmysł dla form i staje się uzdolnionym do pracowania wedle danego mu rysunku, objaśnionego należycie przez instruktora. Dalszą wprawę co do przyswajania sobie kształtów i konstrukcyi wyrobu, osiąga przez ćwiczenia rysunkowe i notatki, które w myśl instrukcyi, wydanej przez Komisyę w r. 1899, ma przy sporządzaniu każdego nowego przedmiotu, w danej mu na ten cel książeczce prowadzić.

Ćwiczenia te i notatki techniczne są z rozmaitym wynikiem w szkołach koszykarskich prowadzone. Najlepiej osiąga się przez nie pewną wprawę rysunkową w szkicowaniu wyrobów i notowaniu rozmiarów w szkołach w Czerwonej Woli i Skołyszynie. Trudność największa, ażeby w każdej szkole doprowadzić w tej mierze do pożądanego wyniku, leży w tem, że dla szkół koszykarskich, istniejących przeważnie po wsiach i małych miasteczkach, nie można pozyskać nauczycieli pomocniczych do nauki rysunków, instruktorowie zaś sami, chociaż posiadają wykształcony zmysł dla form i umieją dla swych celów szkicować, do udzielania rysunków nie byli wcale usposobieni.

Należy zaś z drugiej strony zaznaczyć, że koszykarstwo, zwłaszcza koszykarstwo ozdobne, galanteryjne, musi się co chwila odświeżać nowymi pomysłami i formami, jeśli ma stać na wysokości swego zadania i utrzymać się jako rzemiosło popłatne. Okazy wyrobów szkół krajowych, zebrane na ostatniej wystawie jubileuszowej, dowiodły, że co do form panuje już w nich pewien zastój, że trzeba nowych pomysłów i kształtów, świeżych modeli, którym i wprawa rysunkowa i zmysł estetyczny muszą pójść na rękę. Komisya uznała tedy za konieczne, ażeby znowu tak, jak przed trzema laty, zebrać na wspólną konferencyę instruktorów koszykarstwa celem porozumienia się co do toku nauki i przedmiotów wyrobu, a z konferencyą tą połączyć przynajmniej czterotygodniowy kurs rysunku zawodowego dla instrukторów. Wniosek ten został przez Wydział krajowy zatwierdzonym i znalazł wyraz w pozycyi 82 preliminarza wydatków na cele przemysłowe na r. 1902.

Pozatem postanowiła jeszcze Komisya dążyć do urządzenia wzorowej szkoły koszykarskiej we Lwowie, mającej przygotowywać werkmistrzów i przyszłych

instruktorów koszykarstwa dla kraju. W szkole tej nietylko udzielanąby już była systematycznie i wydatnie nauka rysunków, lecz urządzonymby był dla pracy zawodowej warsztat wzorowy, mający na celu wykończanie i zdobienie wykwintnych wyrobów koszykarskich oraz wykonywanie nowych modeli dla szkół na prowincyi.

Zamiar ten, który w ciągu r. 1903 ma być ziszczonym, uzasadnia także wstawienie do preliminarza wyższej niż dotąd kwoty na nowe szkoły zawodowe.

Już z początkiem r. 1903 podniesie się liczba szkół koszykarskich w kraju o jedną nową w Leżajsku. Warunki organizacyi tej szkoły, opartej na podobnych podstawach jak inne krajowe szkoły tej kategoryi, zostały już Wydziałowi krajowemu przedłożone, a do preliminarza na r. 1903 wstawiono odnośny kredyt. Do utrzymania szkoły przyczynia się gmina m. Leżajska, która ofiarowała bezpłatnie odpowiednią realność na pomieszczenie szkoły, zapasów jej materyałów i wyrobów oraz na pomieszkanie dla nauczyciela, a nadto 200 koron rocznie gotówką i Wydział Rady powiatowej w Łańcucie, który wraz z łańcucką kasą zaliczkową płacić będą rocznie 300 koron na utrzymanie szkoły.

Wszystkich szkół koszykarskich w kraju będzie tedy z początkiem r. 1903 dwanaście, a nadto trzy subwencyonowane pracownie koszykarskie, w których również pewna ilość młodzieży się kształci.

O pracowniach tych, zwłaszcza o pracowni w Albigowej i w Bilince względnie Siekierczycach w (Samborskiem), gdzie tego roku większy już warsztat produkcyjny w osobno na ten cel wystawionym budynku został urządzony, wypada tu zauważyć, że gromadząc u siebie gotowych już koszykarzy, którzy się w krajowych szkołach wykształcili, wspierają dzielnie dźwigające się w kraju rzemiosło koszykarskie i przez zawiązywanie stosunków poza krajem, przyczyniają się do wywozu krajowych wyrobów.

Co do rozmiarów i znaczenia produkcyi koszykarskiej w kraju, pisaliśmy jeszcze w sprawozdaniu Komisyi za rok 1899 co następuje:

„Zaznaczyć tu należy, że dzięki zakładanym szkołom, wzrasta w kraju z każdym rokiem liczba należycie wykształconych koszykarzy, którzy albo w związku ze szkołami pracują, albo jako samodzielni przedsiębiorcy w rozmaitych miejscowościach się osiedlają i wyrabiają galicyjskiemu przemysłowi koszykarskiemu pewne znaczenie. Dość rzucić okiem na wyroby gromadzone w bazarach krajowych, żeby uznać, że jest w nich znaczny postęp, i że trzeba jedynie większej energii i ducha przedsiębiorczego w samemże społeczeństwie, aby tę rozwijającą się gałęź przemysłu krajowego handlowo zorganizować, utrwalić, wzmocnić i tym sposobem nietylko zapewnić dobry zarobek koszykarzom, ale towar koszykarski z Galicyi uczynić wcale poważnym artykułem handlu wywozowego. Wszak próba, zapewniająca bardzo poważne zyski, została już w Rudniku i okolicy dokonaną. A co się powiodło energicznemu przedsiębiorcy wiedeńskiemu, to powinno się powieść i przedsiębiorcom krajowym — tem łatwiej, że pole do działania jest już dziś znacznie szersze i wdzięczniejsze“.

Dziś — po trzech latach — stan rzeczy jest jeszcze bardziej sprzyjający podjęciu jakiejś akcyi organizacyjnej na szersze rozmiary. Zagranica zwracać już poczęła uwagę na produkcyę koszykarską Galicyi, coraz częściej zgłaszają się pośrednicy handlowi a nawet przedsiębiorcy, gotowi wziąć udział w jakiemś towarzystwie, czy spółce, któraby się zorganizowania rozstrzelonej produkcyi koszykarskiej podjęła. Siły robocze, zawsze jeszcze tańsze niż na zachodzie, i rozszerzające się z roku na rok kultury łoziny szlachetnej, są dalszymi motywami, przemawiającymi za podjęciem akcyi produkcyjno-handlowej w zakresie galicyjskiego koszykarstwa. Trzeba tylko

świadomej celu energii, obrotności handlowej i funduszów, a pole do pożytecznego działania dla kraju mogącego przytem nieść znaczne korzyści przedsiębiorcy — jest dane.

Kołodziejstwo w połączeniu z kowalstwem powozowem uprawiane jest obecnie w czterech szkołach zawodowych, a mianowicie w Kamionce Strumiłowej, w Grybowie, w Grzymałowie i w Tłumaczu.

W Kamionce strumiłowej, obok oddziału kołodziejstwa i kowalstwa, jest jeszcze oddział ciesielstwa. Oddział ten jest jak dotąd słabo rozwinięty i nie wielu uczniów liczący, kołodziejstwo natomiast ściąga do siebie stale znaczniejszą ilość uczniów. Ogólna frekwencya była w r. 1902 o 15 uczniów wyższą, niż w roku poprzednim, a ukończeni kołodzieje szkoły kamioneckiej mają dobrą reputacyę należycie przygotowanych pracowników swego zawodu. Pożądanym tam jest zawsze lepszy budynek na szkołę i pracownie.

W Grybowie i Grzymałowie odbywa się nauka prawidłowo. I w tych szkołach była frekwencya w b. roku wyższą niż w poprzednim.

W Grybowie miano podjąć restauracyę i uzupełnienie budynków szkolnych, pozostawiających wiele do życzenia. Było na ten cel do rozporządzenia 4.826 K., lecz kwota ta nie została użytą, gdyż tymczasem wyłoniła się myśl przeniesienia całej szkoły na plac obszerniejszy i korzystniej położony. Myśl ta została wzięta pod rozwagę i spodziewać się należy, że w r. 1903 przyjdzie do lepszego pomieszczenia szkoły, czego jej bardzo potrzeba.

W Grzymałowie, gdzie budynki odpowiadające celowi wystawił przy znacznej pomocy kraju Wydział powiatowy skałacki, potrzebną jest jeszcze szopa i studnia, na które kredyt nadzwyczajny wstawiono do preliminarza na r. 1903.

Czwarta szkoła kołodziejska w Tłumaczu, którą otwarto dopiero z początkiem marca r. b., cieszy się także liczną frekwencyą i ma wszelkie warunki lokalne, ażeby się wytworzyć na pierwszorzędną krajową szkołę zawodową — nie jest wszakże dotąd co do swego ciała nauczycielskiego w zupełności zorganizowaną. Jeszcze i drugi rok nauki rozpoczął się tam pod prowizorycznem kierownictwem dojeżdżającego z Kamionki kierownika tamtejszej szkoły kołodziejskiej p. E Paudlera. Pod jego kierunkiem pracują dwaj werkmistrze fachowi i kierownik miejscowej szkoły ludowej jako siła pomocnicza. Wynalezienie stałego a odpowiednio kwalifikowanego kierownika dla szkoły Tłumackiej nie było rzeczą łatwą. Wyszukano wreszcie jednego z dawniejszych uczniów ukończonych szkoły kamioneckiej, Stanisława Gnoińskiego, który następnie, wstąpiwszy do seminaryum nauczycielskiego, zdał egzamin dojrzałości, kształcił się dodatkowo w rysunkach, odbył przepisany kurs dla nauki zręczności i objął posadę nauczycielską przy jednej ze szkół ludowych we Lwowie. Wydawało się Komisyi, że kandydat, mający zawodowe wykształcenie kołodziejskie i dobrą praktykę szkolną w tym zawodzie a oraz przygotowanie pedagogiczne i w ogóle stojący na wyższym poziomie wykształcenia, będzie mógł w zupełności zadaniu kierownika szkoły kołodziejskiej w Tłumaczu odpowiedzieć, jeśli się jeszcze po wybitniejszych pracowniach i fabrykach kołodziejskich rozglądnie i w ogóle z najnowszym ruchem w zakresie tego zawodu obznajomi. Przedstawiła tedy Komisya w październiku br. wniosek Wydziałowi krajowemu, aby dał S. Gnoińskiemu zasiłek stypendyjny po 250 K miesięcznie na trzymiesięczną podróż za granicę, wedle ułożonego dla niej ścisłego programu, z obowiązkiem zdania sprawy z poczynionych spostrzeżeń i zebranych doświadczeń. Wydział krajowy poszedł za wnioskiem Komisyi i wysłał rzeczonego kandydata w podróż, mającą uzupełnić jego wiadomości fachowe. W lutym 1903 wróci S. Gnoiński do kraju i będzie mógł być zaraz posłanym na tymczasowego kierownika do Tłumacza. Oprócz tego zamianował Wydział krajowy na wniosek Komisyi, począwszy od 1. stycznia 1903 prowizorycznego nauczyciela rysunków

dla szkoły Tłumackiej w osobie p. Wilhelma Nunberga, posiadającego odpowiednią do tych obowiązków kwalifikacyę.

Krajowych szkół stolarskich mamy dotychczas tylko dwie, a mianowicie: w Stanisławowie i Kalwaryi Zebrzydowskiej.

Szkoła stolarska w Stanisławowie należy do pierwszorzędnych krajowych szkół zawodowych, tak co do nauki, jaka w niej jest udzielaną, jak i liczby uczniów. Zgłoszeń o przyjęcie do tej szkoły bywa stale więcej, niż można uczniów pomieścić i sama ta okoliczność jest już świadectwem pożyteczności i popularności Zakładu.

Ujemną jej stroną — jak, niestety, we wielu szkołach zawodowych — jest niedostateczne jej pomieszczenie. Lecz brakowi temu zaradził już Wysoki Sejm, uchwaliwszy d. 12. lipca br. upoważnienie dla Wydziału krajowego do wystawienia nowego budynku dla szkoły kosztem, nieprzekraczającym 83.000 K. Budowa została też natychmiast przez Wydział krajowy zarządzoną i przed nadejściem zimy pod dach doprowadzoną, tak, że z nadejściem następnego roku szkolnego będzie już mogła szkoła we własnym budynku być umieszczona. Wprowadzony do preliminarza na rok 1903 kredyt nadzwyczajny 4.200 K dla szkoły w Stanisławowie przeznaczonym jest na spłatę I. raty pożyczki na wystawienie rzeczonego budynku, jeśliby Wydział krajowy zaciągnął pożyczkę.

Szkoła stolarska w Kalwaryi Zebrzydowskiej wykazuje znacznie mniejszą liczbę uczniów zwyczajnych, ma ona jednak ważne zadanie wspierania silnego miejscowego przemysłu stolarskiego łącznie z założonem tam stowarzyszeniem stolarzy, i wchodząc w styczność z praktykującymi już rękodzielnikami stolarskimi, urządza dla nich specyalne kursa wieczorne.

Cel podniesienia miejscowego przemysłu stolarskiego był w ogóle głównym bodźcem do założenia szkoły stolarskiej w Kalwaryi. Mając ten cel bezustannie na oku, przedstawiła Komisya Wydziałowi krajowemu projekt, ażeby oddawszy dotychczasowy, nie nadający się do stosownego rozszerzenia budynek szkolny gminie, i odzyskawszy włożony weń fundusz, zarządził na obszerniejszym, do stowarzyszenia stolarskiego należącym placu, wystawienie nowego budynku, któryby bardziej celowi odpowiadał i z halą maszynową dla użytku miejscowych stolarzy był połączony.

W całej zachodniej części kraju nie ma równie silnej i żywotnej siedziby drobnego przemysłu stolarskiego jak Kalwarya. Tanie meble tamtejsze znajdywały dotąd łatwy zbyt nietylko w kraju, lecz także do północnych Węgier i na sąsiedni Szląsk. Ulepszenie ich przeto, tj podniesienie ich wartości pod względem rysunku, konstrukcyi i bardziej doborowego materyału, a jak największe obniżenie kosztów produkcyi przez zastosowanie maszyn pomocniczych do ich wyrobu — jest dążnością, która może na długie lata siłę i żywotność przemysłowi stolarskiemu w Kalwaryi zapewnić, uzbrajając go przeciw konkurencyi mebli, również przy pomocy maszyn wyrabianych. Temu też celowi poświęciła Komisya swą uwagę i przygotowała już, przy pomocy kierownika szkoły, plany najstosowniejszego urządzenia szkoły łącznie z większą maszynową pracownią dla członków towarzystwa stolarskiego. Skoro tylko plany te zostaną przez Wydział krajowy zatwierdzone, będzie mogła być budowa z wiosną rozpoczęta, gdyż łącznie z wstawionym do preliminarza na r. 1903 kredytem nadzwyczajnym 10.000 K., przy pozostawieniu kredytu z roku ubiegłego i zwrocie funduszu, użytego na wystawienie teraźniejszego budynku, zabezpieczoną zostanie dostateczna na budowę kwota.

Trzecia szkoła stolarska, której organizacya była już przed trzema laty postanowioną, tj. szkoła stolarska w Tarnopolu, nie weszła dotychczas w życie, gdyż c. k. rząd nie zatwierdził dotąd aktu fundacyjnego tarnopolskiej Kasy oszczędności, od którego wystawienie budynku i urządzenie szkoły zawisło.

Szkoła zabawkarska w Jaworowie utrwala się coraz bardziej jako zakład, ważny dla podniesienia, a raczej zupełnego odrodzenia starodawnego i pod wielu względami bardzo ciekawego przemysłu domowego, który, po oparciu na nowych podstawach, może się stać o wiele wydatniejszem niż dotąd źródłem zarobku dla mieszkańców Jaworowa. Jeżeli wolno w ogóle w działaniu ekonomicznem liczyć na wrodzone usposobienie, odziedziczone po pokoleniach, stale jakiemuś zajęciu zawodowemu oddanych, to próba ożywienia przemysłu zabawkarskiego w Jaworowie trafiła na grunt bardzo wdzięczny. Zapisujący się do szkoły jaworowskiej uczniowie okazują w istocie wiele usposobienia a nawet talentu do wykonywania rzeźbionych, toczonych i stolarskich zabawek, zdobywają rychło tyle wprawy, że im praca stosunkowo dobry dochód przynosi, i dostarczają też coraz szerszych podstaw dla produkcyi, która się szybko wzmaga.

I tak liczba uczniów i związanych ze szkołą pracowników była w ubiegłym roku 26, w roku bieżącym zaś podniosła się już do 42 — wartość wyrobów (a trzeba zaznaczyć, że to wyrób tani) wynosiła z końcem r. 1900 4.243 K, a z końcem r. 1901 przedstawia już kwotę 6.979 K. Działalność szkoły i oddziaływanie jej na przemysł miejscowy są więc coraz żywsze i stanowią już dziś niewątpliwie podwalinę do odrodzenia go na nowych podstawach, a to tem bardziej, że popyt za wyrobami jaworowskimi jest już dziś tak wielki, że mu produkcya w obecnych rozmiarach nie może wcale sprostać.

Te okoliczności spowodowały, że Komisya przedstawiła Wydziałowi krajowemu potrzebę wystawienia celowi odpowiedniego budynku na pomieszczenie szkoły i jej warsztatów, a to w ten sposób, że gmina zaciągnęłaby pożyczkę na budowę, a fundusz krajowy spłacałby roczne raty pożyczki tytułem opłaty za lokal, dostarczony szkole, dopóki szkoła istnieć będzie. Wydział krajowy zgodził się na takie rozwiązanie kwestyi, od którego wprost dalsze istnienie szkoły zawisło i na podstawie wniosku Wydziału krajowego uchwalił Sejm krajowy na posiedzeniu d. 12. lipca br. dać Wydziałowi krajowemu upoważnienie do opłacania corocznie gminie m. Jaworowa takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną do umorzenia w ciągu 33 lat $4^1/_2$ procentowej pożyczki w wysokości 56.000 K.

Stosownie do tej uchwały wstawionym jest do preliminarza na r. 1903 kredyt nadzwyczajny w wysokości 2.560 K na opłacenie pierwszej raty pożyczki i zatwierdzonym został plan budowy, która, skoro tylko zaciągnienie pożyczki nastąpi powinnaby być z nadejściem wiosny podjętą.

Dla wyrobów keramicznych istnieją w kraju dwa zakłady, a mianowicie szkoła garncarska w Kołomyi i kursa keramiczne w Podgórzu, nadto subwencyonuje się wytwórczą pracownię garncarską w Toustem, która się tam po zwinięciu warsztatu naukowego zorganizowała.

O szkole garncarskiej w Kołomyi jest przedewszystkiem to do zauważania, że pod względem ulepszenia czerepu, wytworności kształtów i smaku estetycznego wyrobów ozdobnych, które w warsztatach tej szkoły są wyrabiane, uczyniła ona bardzo znaczne postępy i wyrobiła „wyrobom kołomyjskim“ wielkie wzięcie. Chlubnie świadczył o tem zbiór wyrobów szkolnych na tegorocznej wystawie jubileuszowej Towarzystwa politechnicznego we Lwowie; podobały się one powszechnie i były rozchwytywane.

A przecież w samej Kołomyi nie powiodły się podejmowane dotąd usiłowania, ażeby produkcyę takich wyrobów na szersze rozmiary zorganizować i uczynić ją stałym źródłem zarobku dla kształcących się garncarzy.

Okoliczność ta, wpływająca deprymująco na frekwencyę szkolną, która się ciągle na niskim utrzymuje stopniu, wywołała już przed trzema laty dążność Komisyi do tego, ażeby szkołę garncarską z Kołomyi przenieść do Lwowa, tu ją szerzej

rozwinąć i rzucić tem samem podwaliny do zorganizowania wytwórstwa naczyń ozdobnych w kraju. Komisya wszakże wychodziła i wychodzi w tej sprawie z zapatrywania, że powinienby przedewszystkiem c. k. rząd wziąć inicyatywę w utworzeniu takiej szkoły jako zakładu państwowego, w zamian za niedoszły do skutku oddział keramiczny przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie. Zgodnie też z wnioskami Komisyi i Wydziału krajowego uchwalał Wysoki Sejm rezolucye tej treści — ostatni raz na posiedzeniu z d. 12. lipca b. r. — lecz jak dotąd bezskutecznie, bo c. k. rząd nie dał żadnej odpowiedzi.

Co do kraj. kursów keramicznych w Podgórzu, wkazaliśmy już w zeszłorocznem sprawozdaniu, że chcąc osiągnąć na nich wszystkie, programem nauki wskazane cele, trzeba im należycie wyposażyć laboratoryum szkolne, urządzić salę warsztatową dla przerabiania materyałów przez samychże uczestników kursu, wreszcie zbudować mufle i piec komorowy dla próbnych wypalań. Gdy program i kosztorys tych urządzeń został przez Zarząd kursów przedłożony, wstawiła Komisya w preliminarzu na r. 1903 odpowiedni kredyt nadzwyczajny w wysokości 3.000 K i uzyskała dlań zatwierdzenie Wydziału krajowego. A jeśli i uchwałą Wysokiego Sejmu wydatek ten będzie przyzwolony, przystąpić będzie można do ostatecznego skompletowania technicznych urządzeń na rzeczonych kursach i da się możność zupełnego osiągania teoretycznych i praktycznych celów nauki.

Krajowych szkół szewskich mamy trzy, a to: w Dobczycach, Starym Sączu i Witkowie Nowym.

Pierwsza z tych szkół jest najmniej żywotną i najmniej rozwiniętą. Nie mogła się dotąd ustalić w skutek kilkokrotnej zmiany kierownika, a nie doznaje i u ludności miejskiej takiego poparcia na jakieby zasługiwała — pomimo, że na jej to gorące żądania została tam urządzoną.

Pospolicie panuje w ludności to z gruntu fałszywe mniemanie, że niech no tylko w jakiejś miejscowości szkoła zawodowa zostanie otwartą, to natychmiast zacznie się poprawiać stan przemysłu i zakwitnie dobrobyt — jak gdyby to zaniedbania długoletnie a może i wiekowe można było cudownie w jednej chwili usunąć i wątłemi rękami młodzieży szkolnej popchnąć przemysł naprzód. Ludność taka nie zdaje sobie sprawy, że nauka zawodowa, to działanie dla przyszłości, to wychowywanie nowego pokolenia, które dopiero z czasem może się do podniesienia przemysłu przyczynić i większe z niego ciągnąć korzyści.

Tak samo i w Dobczycach. Obojętność lub niecierpliwość tych, którzy tam tejszą szkołę szewską otaczają, nie przyczyniły się wcale do jej rozwinięcia. Liczba uczniów nie wzrosła i w tym roku ponad 15 tu, podczas gdy w szkole Starosądeckiej wynosiła 23, a w Witkowie 32. I jeśli stosunki tamtejsze rychło się nie poprawią, to kto wie, czy nie wypadnie szkoły tej przenieść do innej, odpowiedniejszej dla niej miejscowości.

W Starym Sączu i Witkowie panuje ruch żywy i nauka wydaje bardzo dobre owoce. Publiczność, zaglądająca do tych szkół lub do warsztatów ich wychowańców z żądaniami o obuwie, zaczyna sama uznawać różnicę na korzyść i znaczny postęp w wyrobie szkolnym i przychodzi do przekonania, że szewstwo w kraju naszym podupadło, i że jeśli mu jest trudno walczyć z importowanym wyrobem obcym, to tylko dlatego, że w tym obcym wyrobie uwzględniono już wszystkie najnowsze zdobycze wytwórstwa szewskiego, podczas gdy w naszych warsztatach prywatnych nauka zawodowa jest bardzo zaniedbaną i nowsza technika produkcyi szewskiej prawie nieznaną.

Dążenie do rozszerzania lepszej nauki szewskiej, stało się też powodem, że oprócz stałych szkół szewskich, nie przestaje Komisya posiłkować się także czasowymi kursami majsterskimi dla szewców. W sprawozdaniu zeszłorocznem podano szczegółowe daty o tych kursach i ich frekwencyi od r. 1897. W roku 1902

odbyły się także dwa takie kursa, a to we Lwowie w czasie od 20. czerwca do 15. sierpnia dla 18 uczestników, i w Krakowie w czasie od 15 października do 4. grudnia dla 17 uczestników.

Ścisła systematyczność, z jaką kursy te się odbywają, praktyczny ich program, pracowitość kierownika kursów i dobieranych instruktorów fachowych, sprawiły, że niedowierzanie, z jakiem w kołach szewskich na naukę tę zrazu spoglądano, ustąpiło miejsca uznaniu, że istotnie nauka na kursach przyczynia się w wysokim stopniu i do uzupełnienia ogólnych wiadomości rękodzielnika i do obznajomienia go z najnowszemi zdobyczami w zakresie wytwórstwa szewskiego. Już więc i wdzięczność poczyna zastępować miejsce początkowych uprzedzeń i niedowierzania. Lustrator kursów, członek Komisyi p. A. Nawratil, zdając sprawę o ostatnim kursie majsterskim w Krakowie, pisze między innymi: „Uczestnicy kursu prosili mnie, bym Wydziałowi krajowemu i Komisyi przemysłowej wyraził od nich podziękę i wielką wdzięczność, jaką są przejęci za dobrodziejstwo, dozuane przez umożebnienie im nabycia fachowych wiadomości".

Podobnie jak z szewstwem, ma się rzecz i z krawiectwem w kraju. I tu konkurencya z napływem odzieży, konfekcyonowanej poza krajem, staje się coraz trudniejszą, dlatego, że w importowanym wyrobie zastosowano wyborny krój i doprowadzono koszta wyrobu do minimum przez użycie maszyn pomocniczych i najwłaściwszą organizacyę pracy rąk ludzkich.

W ślad za coraz trudniejszymi warunkami konkurencyi z wyrobem obcym, podupada też nauka w prywatnych pracowniach krawieckich, tak, że i dobra znajomość brania miary, kroju i wykończania odzieży, wykonywanej na miarę, staje się coraz rzadszą.

Tylko tedy odpowiednio urządzanymi kursami dla czeladników i majstrów, możnaby wpływać na podniesienie rzemiosła krawieckiego w kraju.

Niektórzy z krawców krajowych korzystają od czasu do czasu z kursów tego rodzaju, które urządzane bywają pod patronatem c. k. Ministerstwa handlu w Muzeum technologicznem we Wiedniu. Lecz tam znaczną dla nich zaporą jest wykładowy język niemiecki. Okazuje się tedy potrzeba tworzenia majsterskich kursów krawieckich w kraju.

W ostatnich miesiącach została sprawa ta z dwóch naraz stron, niezależnie od siebie poruszoną. Z jednej strony samo Muzeum technologiczne powzięło zamiar urządzić taki kurs w Krakowie, z drugiej zaś strony na wystósowaną w tym względzie prośbę korporacyi krawieckiej, i na wniosek Komisyi, oświadczył Wydział krajowy gotowość udzielenia subwencyi 1 200 K na urządzenie wzmiankowanego kursu w Krakowie. W obec tych zgodnych dążeń z dwóch stron należy oczekiwać, że już z początkiem r. 1903 przyjdzie do urządzenia majsterskiego kursu dla krawców w Krakowie. Na razie największą w tej sprawie trudność stanowi wyszukanie odpowiednio wykształconej a fachowo znakomitej siły, władającej językiem polskim, któraby obowiązki kierownika kursu objęła.

To samo planuje się także na prośbę korporacyi krawieckiej lwowskiej we Lwowie. Komisya zarządziła też i ze swej strony poszukiwania za odpowiednio wykształconym kandydatem na kierownika i ma nadzieję przedstawić Wydziałowi odnośne wnioski tak co do programu kursu jak i osób, któreby na nim miały być zajęte.

Nauki tkactwa udzielano w ośmiu krajowych szkołach tkackich, tj. w Glinianach, Gorlicach, Korczynie, Kosowie, Krośnie, Łańcucie, Rychwałdzie, Wilamowicach i w dwóch prywatnych pracowniach produkcyjnych, z funduszu krajowego subwencyonowanych, a to: w Budzanowie i Horodence.

Stan nauki i liczba uczniów utrzymują się w nich mniej więcej na jednej wyżynie, frekwencya była nawet w r. 1902 o 7 uczniów niższą, niż w roku poprzednim.

Jestto tylko stwierdzeniem uwag, które co do ożywienia ruchu w szkołach tkackich w zeszłorocznem sprawozdaniu poczyniono. Słaby rozwój połączonych z temi szkołami spółek tkackich, w szczególności brak funduszów, nie dozwala dostarczać szkołom dostatecznej ilości materyałów do pracy zawodowej i opiekować się skutecznie uczniami, którzy, opuściwszy szkołę, mogliby tkaniny na zlecenie spółek wykonywać. Nie ma tedy zachęty, aby się uczniowie liczniej do szkół tych zapisywali. Odpowiednia organizacya drobnego wytwórstwa tkackiego, które może jeszcze skutecznie z wytworami fabrycznymi konkurować, wysuwa się też coraz dobitniej na plan pierwszy jako kwestya nagląca.

Co do dalszych wędrownych kursów tkactwa przedstawiła Komisya Wydziałowi krajowemu potrzebę urządzenia trzechmiesięcznego kursu w Błażowej pod kierunkiem nauczyciela wędrownego M. Brzęka. W Błażowej była dawniej szkoła tkacka, która w r. 1897 została zwiniętą. W miejsce szkoły, były jej instruktor M. Brzęk zorganizował na miejscu, przy pomocy funduszu krajowego i pożyczki z funduszu przemysłowego, wydatniejszą produkcyę, dając przy niej zajęcie byłym uczniom szkoły. Przedsiębiorstwo to powiodło się. P. Brzęk, który na razie 20 krosien poprawnych zatrudniał, umiał wybrać trafnie artykuły, których wyrób zapewnia z jednej strony lepszy niż dotąd zarobek tkaczowi, a z drugiej strony daje towar, nadający się do korzystniejszej sprzedaży. Zyskując zbyt, rozszerzał tedy dalej swe przedsiębiorstwo tak, że w końcu zabrakło mu tkaczy odpowiednio wykształconych. Wypadło tedy użyczyć dalszego poparcia akcyi przemysłowej trzeźwo i szczęśliwie podjętej i skierować ją ku temu, aby Błażowę utrzymać nadal jako poważną siedzibę domowego i drobnego, ale znacznie już ulepszonego i rentowniejszego przemysłu tkackiego. Obok więc dalszej pożyczki z funduszu przemysłowego, zabezpieczonej odpowiednią poręką, przeznaczył Wydział krajowy 800 K na sprawienie poprawnych krosien i poruczył p. M. Brzękowi odbycie w ciągu b. zimy trzechmiesięcznego kursu tkackiego w Błażowej, celem uzupełnienia wiadomości zawodowych nowego zastępu tkaczy, którymi już z góry miejscowe przedsiębiorstwo tkackie ma być zasilone.

Jakie są wyniki kursu i czy się już ukończył, nie mamy wiadomości szczegółowych do chwili zamknięcia niniejszego sprawozdania.

Aby dać dalszą pomoc nauce tkactwa i sprowadzać je pod względem zdobniczym na tory swojskie, oryginalne, mogące podnieść wartość i pokupność naszych tkanin, podjęła Komisya w bież. roku, z kredytów na ten cel przyznanych, wydawnictwo dwóch dzieł. Są niemi: „*Podręcznik nauki tkactwa*“ ułożony przez doświadczonego w swym zawodzie kierownika kraj. szkoły tkackiej w Krośnie, p. Henryka Gruszeckiego i „*Wzory dla tkactwa*“, skomponowane na podstawie motywów swojskich, zebranych żmudnie z tkanin ludowych, aparatów kościelnych, starych pasów i t. p. i rysowane przez nauczyciela rysunków w szkole krośnieńskiej p. Franciszka Daniszewskiego.

Podręcznik, zaopatrzony licznymi objaśniającymi rysunkami, a opracowany jak najpopularniej, służyć ma przedewszystkiem uczniom szkół tkackich i wychowańcom ich jako poradnik i przypomnienie nabytych w szkole wiadomości. Jako publikacya fachowa w zakresie przemysłu, rzadko w polskiej literaturze fachowej uprawianego, będzie *Podręcznik* i dla ogółu publikacyą pożądaną.

Piękne wzory p. Daniszewskiego znane są już publiczności z ostatniej Wystawy jubileuszowej we Lwowie, na której medalem rządowym zostały wynagrodzone.

Obie te publikacye zostaną w pierwszych miesiącach roku 1903 ukończone i w ruch księgarski puszczone.

Drugim brakiem dzisiejszej szkoły przemysłowej uzupełniającej jest brak takiego jej urządzenia, któreby umożliwiało należyte uwzględnienie potrzeb rozmaitych zawodów, jakim się oddają uczniowie tego samego zakładu naukowego. Tę wadliwość ustroju szkoły usunąć można przez stosowne organizowanie grup zawodowych i stosowanie do nich ściślejszego planu naukowego każdej grupy, w ramach planu ogólnego. Wyłoniłaby się z tego tak pożądana ze względu na potrzeby praktyczne specyalizacya przedmiotów nauki szkolnej w kierunku zawodowym danej grupy, która oczywiście rozbudziłaby większe zainteresowanie się nauką, odpowiadając istotnym potrzebom poszczególnych uczniów. Zarazem musiałaby się wyłonić także kwestya praktycznego przeprowadzenia tej specyalizacyi naukowej w grupach, rozwiązana już w niektórych pozakrajowych szkołach uzupełniających w ten sposób, że uczniowie tej samej klasy (oddziału), podzieleni na kilka grup zawodów pokrewnych, pobierają naukę niektórych przedmiotów swego zawodu wprawdzie równocześnie, lecz w osobnych izbach szkolnych i od osobnych nauczycieli, w skutek czego czas nauki szkolnej dla uczniów wcale się nie zwiększa, a wzrasta tylko zapotrzebowanie ilości sal szkolnych i nauczycieli, czyli kwota wydatków na prowadzenie tak zorganizowanej szkoły uzupełniającej. Nie ulega wszakże wątpliwości, że ten zwrot wydatków sowicie wynagradza doskonały rezultat nauki, będący tym sposobem w ścisłym i naturalnym związku z zawodowemi potrzebami uczniów. Takiemu pojmowaniu rzeczy dało wyraz c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty w projekcie nowego planu naukowego dla szkół przemysłowych uzupełniających, który rozporządzeniem z d. 20. marca 1902 l. 35.546 przysłano c. k. Radzie szkolnej krajowej do zaopiniowania. Rozporządzeniu temu Rada szkolna krajowa uczyniła zadość, oczekując dalszych postanowień Pana Ministra.

Trzecim brakiem, już nie tylko naszych lecz wszystkich szkół przemysłowo-uzupełniających w Austryi, jest brak samoistnych, tym szkołom wyłącznie oddanych kierownictw i gron nauczycielskich, w urządzeniu bowiem dzisiejszem obowiązki jednych i drugich spełniają nauczyciele tylko jako zajęcie uboczne, nie da się zaprzeczyć, gorliwie, lecz niekiedy bez tej energii i zapału, bez których zadaniu nauczycielskiemu w zupełności nigdy podołać nie można. Prawda nakazuje zresztą zaznaczyć i to, że niektórzy nauczyciele zajęcie w szkole uzupełniającej uważają jako sposób powiększenia skromnych swoich dochodów, nie zaś jako obywatelską służbę, na czem oczywiście szkoła dobrze nie wychodzi.

Ponieważ w bardzo dalekiem jeszcze polu leży sprawa pozyskania osobnych gron nauczycielskich dla szkół uzupełniających, należy tymczasem dbać o ciągłe kształcenie nauczycieli dla specyalnych potrzeb tych szkół. Tym potrzebom czynią zadość kursa, urządzane celem dalszego kształcenia nauczycieli w pewnych przedmiotach nauki przemysłowej, osobliwie zaś nauki rysunków. Taki właśnie kurs odbył się dla 17 nauczycieli w lwowskiej c. k. szkole przemysłowej, w czasie od 30. czerwca do 9. sierpnia 1902 r., pod kierownictwem dyrektora tej szkoły, p. Zygmunta Gorgolewskiego. Przedmiotami nauki na tym kursie były rysunki odręczne tudzież mechaniczno-techniczne. W nauce rysunków odręcznych, udzielanych przez profesora Pietscha, liczono się ze współczesnem pojmowaniem nauki rysunku, oraz wykazywano, że rysowanie z natury ma pierwszeństwo przed rysowaniem podług wzorów; w nauce zaś rysunków mechaniczno-technicznych i budowlanych, prowadzonych przez profesora Jana Boguckiego, wskazywano w krótkich i treściwych wykładach wstępnych znaczenie, cel i znamiona rysunków technicznych, zaznajomiono frekwentantów ze znakami i symbolami,

używanymi w rozmaitych manierach rysunkowych, z zastosowaniem podziałek i kotowaniem, tudzież z najważniejszymi materyałami budowlanymi i sposobem ich łączenia. Ćwiczenia rysunkowe obejmowały szkice i rysunek konstrukcyjny łatwiejszych składników z budowy maszyn, oraz wiązania belek, dachów drewnianych i murów, niemal wyłącznie na podstawie stosownych modeli. Prócz tego zdejmywano wprost z natury drzwi i okna sali rysunkowej, tudzież łatwiejsze konstrukcye na placu budowy tutejszej c. k. biblioteki uniwersyteckiej.

Pilność frekwentantów kursu była ze wszech miar zadowalająca, a w rezultacie nauki otrzymało 13 frekwentantów postęp dobry, 3 zaś postęp bardzo dobry.

C. k. Rada szkolna krajowa, zdając sprawę z przebiegu i wyników kursu powyższego c. k. Ministerstwu Wyznań i Oświaty, wyraziła przekonanie, że kurs taki przyniósłby niewątpliwie większe korzyści, gdyby trwał przez kilka miesięcy i odbywał się nie w czasie feryi, lecz w ciągu roku szkolnego. Reskryptem z dnia 17. października 1902 l. 30.434 p. Minister oznajmił, iż przyjmując do wiadomości dotyczące sprawozdanie Rady szkolnej krajowej, zgadza się z tem, aby mające się w przyszłości urządzić kursa dla dalszego kształcenia nauczycieli uzupełniających szkół przemysłowych obejmowały dłuższy okres czasu.

We Lwowie, 20. października 1902.

Antoni Stefanowicz w. r.

Odpis do l. 35.316 ex 1902.
R. sz. kr.

Rok szkolny 1901/02.

Zestawienie tabelaryczne szkół przemysłowych uzupełn.

Liczba porz.	Szkoła przemysłowa uzupełn. w	Czas trwania nauki w miesiącach	Liczba Klas względnie oddziałów	Liczba uczniów zapisanych	Liczba uczniów pozostałych do końcu roku	Z uczniów zapis. było średnio uczęszczających (w procentach)	Z uczniów zapis. Osiągnęło cel nauki	Szkoła założona w roku	Uwaga
1	Białej	8	6	234	210	70	141	1891	Ma 2 klasy przygotow. i 2 klasy handlowe.
2	Bochni	8	3	92	70	70	43	1890	Ma klasę przygotowawcz.
3	Brodach . . .	8	3	134	110	37	60	1893	„ „ „
4	Brzeżanach . .	8	3	114	96	79	55	1885	„ „ „
5	Buczaczu . . .	8	3	108	63	70	53	1895	„ „ „
6	Chrzanowie . .	8	4	169	157	65	91	1900	Ma 2 klasy przygotow.
7	Drohobyczu .	8	3	171	138	75	130	1882	Ma 1 klasę przygotow.
8	Gorlicach. . .	8	3	162	122	75	85	1890	„ „ „
9	Jarosławiu . .	8	3	120	120	84	61	1881	„ „ „
10	Jaśle.	8	3	62	57	70	31	1888	„ „ „
11	Kałuszu . . .	8	3	85	64	76	54	1896	„ „ „
12	Kołomyi . . . (z filią)	$7^1/_2$	6	297	198	61	149	1885	Ma klasy równorzędne
13	Krakowie . . (na Kleparzu)	8	7	284	261	74	161	1869	Ma 2 klasy przygotow. i 4 oddz. kl. I. przem.
14	Krakowie . . (w Ogrod. ang.)	8	4	160	122	63	106	1884	Ma 2 klasy przygotow.
15	Krakowie . . (na Smoleńsku)	8	4	157	125	73	105	1884	„ „ „
16	Krakowie . . (na Kazimierzu)	8	4	121	82	48	52	1884	„ „ „
17	Krakowie . . (na Dajworze)	8	4	129	102	42	83	1893	„ „ „
18	Krośnie . . .	8	3	90	82	61	40	1893	Ma 1 klasę przygotow.
19	Łańcucie . . .	8	3	58	53	30	41	1895	„ „ „
20	Lwowie . . . (św. Anny)	8	4	156	153	70	107	1894	Ma kurs przygowawczy i 2 oddz. I. kl. przem.
21	Lwowie . . . (św. Antoniego)	8	3	124	102	58	71	1894	Ma kurs przygotowaw.
22	Lwowie . . . (Czackiego)	8	3	175	161	70	147	1894	„ „ „
23	Lwowie . . . (Elżbiety)	8	2	65	59	85	39	1894	Niema kursu przygotowawczego.
24	Lwowie . . . (Konarskiego)	8	3	131	105	70	87	1894	Niema kursu przygot. natomiast 2 oddz. klasy I. przemysłowej.
25	Lwowie . . . (św. Marcina)	8	3	124	94	63	72	1894	Ma kurs przygotowawczy.
26	Lwowie . . . (Mickiewicza)	8	3	118	108	69	67	1894	Niema kursu przyg. natomiast ma kl. analfab.

*

Liczba porz.	Szkoła przemysłowa uzupełn. w	Czas trwania nauki w miesiącach	Liczba Klas względnie oddziałów	Liczba zapisanych uczniów	Liczba pozostałych do końcu roku uczniów	Z uczniów zapis. było średnio uczęszczających (w procentach)	Z uczniów zapis. Osiągnęło cel nauki	Szkoła założona w roku	Uwaga
27	Lwowie . . . (Piramowicza)	8	2	61	61	54	49	1894	Niema kursu przygotowawczego.
28	Lwowie . . . (Staszica)	8	4	144	124	66	92	1894	Ma kurs przygotow. i 2 oddziały I. kl. przemysłowej
29	Lwowie . . . (Bernsteina)	6	3	127	118	52	51	około 1860	Niema kursu przygot. natomiast ma kurs specyalny dla malarzy dekor.
30	Myślenicach .	8	3	63	54	60	34	1897	Ma kurs przygotowaw.
31	Nowym Sączu.	8	4	184	160	66	110	1885	Ma 2 klasy przygotow.
32	Nowym Targu.	8	4	106	80	60	72	1892	„ „
33	Przemyślu I. .	8	3	154	130	70	75	1880	Ma kurs przygotowaw.
34	Przemyślu II. .	8	3	129	105	66	70	1898	„ „
35	Podgórzu. . .	8	3	160	137	56	86	1891	Ma kurs przygotowaw.
36	Rzeszowie . .	8	3	123	97	61	69	1882	„ „
37	Samborze. . .	7½	3	99	58	52	42	1890	„ „
38	Sanoku. . . .	8	3	84	69	65	45	1893	„ „
39	Stanisławowie.	7½	5	178	157	55	138	1888	Ma kurs handlowy
40	Starym Sączu.	8	3	116	106	62	56	1889	Ma kurs przygotowaw.
41	Sądowej Wisz.	8	3	80	70	76	52	1894	„ „
42	Stryju	7½	3	140	88	57	59	1892	„ „
43	Tarnopolu . .	8	3	105	70	66	64	1891	„ „
44	Tarnowie. . .	8	3	129	76	60	52	1881	Niema kursu przygot. natomiast ma kurs budowlany
45	Tarnobrzegu .	7½	3	74	70	80	50	1899	Ma kurs przygotowaw.
46	Wadowicach .	8	3	83	70	80	52		„ „
47	Wieliczce. . .	8	3	66	30	37	22		„ „
48	Złoczowie . .	7	3	104	96	65	56	1899	„ „
49	Żółkwi. . . .	8	3	85	75	70	46	1888	„ „
50	Żywcu	8	3	130	109	80	76	1896	„ „
	Razem . .		169	6.364	5.224	64·48%	3.649		

Lwów, 20. października 1902.

Antoni Stefanowicz, *w. r.*

Alegat VII. do sprawozdania Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych za r. 1902.

Wykaz

kosztów utrzymania szkół zawodowych w roku 1901/2.

(Według preliminarzy).

Liczba porządk.	Nazwa zakładu	Fundusze miejscowe				Subwencye			Razem
		Gminy	Fund. i kasy oszczędn.	Z innych źródeł miejs.	Ze sprzedaży wyrobów	Rad powiatow.	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
		K o r o n							
1	Czerwona Wola, szkoła koszyk.	—	—	—	2.600	400	2.400	2.000	7.400
2	Dynów „ „	—	—	—	300	200	2.130	600	3.230
3	Dżurów „ „	—	—	—	1.800	300	1.212	1.000	4.312
4	Jurków „ „	—	—	—	600	600	1.630	600	3.430
5	Niżniów „ „	—	—	—	2.200	500	1.430	1.400	5.530
6	Rudki „ „	—	—	—	4.000	610	1.440	1.200	7.250
7	Siedlec „ „	—	—	—	480	400	1.000	1.000	2 880
8	Skołyszyn „ „	—	—	—	3.600	—	2.160	1.600	7.360
9	Wielowieś „ „	100	—	—	600	200	2.930	—	3.830
10	Wojsław „ „	—	—	100	1.200	400	870	1.000	3.570
11	Zator „ „	360	—	—	2.400	200	1.096	1.200	5 256
12	Albigowa, subw. pracow. „	—	—	—	—	—	600	400	1.000
13	Bilinka „ „ „	—	—	—	—	—	800	400	1.200
14	Żurawno „ „ „	—	—	—	—	—	840	400	1.240
15	Grybów, szkoła kołodziejska .	—	—	—	6.100	200	5.600	3.000	14.900
16	Grzymałów „ „	—	—	—	8.400	1.000	3.480	3.400	16.280
17	Kamionka str., szkoła koł--cies.	—	—	—	10.200	—	8.942	3.400	22.542
18	Tłumacz, szkoła kołodziejska .	—	—	—	3.000	1.000	6.592	3 000	13.592
19	Stanisławów, szkoła stolarska .	1.600	400	—	6.000	200	8.492	3.000	19.692
20	Kalwarya „ „	—	—	—	2.000	—	7.300	3.500	12.800
21	Jaworów, szkoła zabawkarska.	—	—	—	3.000	200	2.452	1.500	7.152
22	Kołomyja, szkoła garncarska .	—	—	—	4.000	—	8.570	6.000	18.570
23	Podgórze, kursa keramiczne .	1.000	—	600	—	200	5.094	4.000	10 894
24	Touste, subw. prac. garncarska	—	—	—	—	—	800	—	800
25	Witków, szkoła szewska . .	—	—	—	2.700	—	4.062	1.600	8.362
26	Stary Sącz „ „ . .	—	—	—	9.000	600	3.766	1.200	14 566
27	Dobczyce „ „ . .	—	—	—	2.200	200	2.740	900	6.040
28	Lwów i Kraków, kurs. szew. majs.	—	—	—	—	—	3.200	—	3.200
29	Gliniany, szkoła tkacka . .	240	—	—	—	100	3 052	2.400	5.792
30	Gorlice „ „ . .	300	—	—	—	400	500	900	2.100
31	Korczyna „ „ . .	—	—	—	—	—	2.200	1.440	3.640
32	Kosów „ „ . .	80	—	—	—	300	3.296	1.500	5.176
33	Krosno „ „ . .	—	—	—	800	—	9.692	8.000	18.492
34	Łańcut „ „ . .	500	—	—	—	600	2.040	1.500	4 640
35	Rychwałd „ „ . .	—	—	—	—	400	2.110	1.000	3.510
36	Wilamowice „ „ . .	400	—	—	—	100	2.370	1.000	3.870
37	Budzanów, subw. prac. tkacka	—	—	—	—	—	800	—	800
38	Rakszawa, szkoła sukiennicza .	—	—	50	—	1.000	9.362	6.000	16.412
39	Kańczuga, szkoła koronkarska	48	—	—	2.400	200	1.722	1.200	5.570
40	Zakopane „ „	—	—	—	3.500	—	4.454	1.600	9.554
41	Bobowa „ „	—	—	—	400	200	900	800	2.300
42	Jaworów, subw. pracow. koronk.	—	—	—	—	—	800	400	1.200
43	Przeworsk „ „ „	—	—	—	—	—	600	—	600
44	Maków, szkoła hafciarska . .	96	—	—	900	50	1.740	1.000	3.786
45	Stryj, subw. warsztat powroźn.	—	—	—	—	—	600	—	600
	Razem . . .	4.724	400	750	84.380	10.760	137.866	76.040	314.920

Frekwencya szkół przemysłowych zawodowych w r. 1901/2.

Liczba porząd.	Nazwa zakładu	Liczba uczniów (uczenic) zwyczajnych w klasie I	II	III	IV	nadzwycz. i zakł. subw.	Razem	Pracowało razem uczniów (uczenic)		Uwaga
	I. Dla wyrobów koszykarskich.									
1	Czerwona Wola szk. kosz.	22	14	—	—	5	41	w koszykarstwie	293	W Bilince uczyło się także 4 dziewcząt koszykarstwa.
2	Dynów „ „	18	—	—	—	—	18			
3	Dżurów „ „	6	7	9	—	—	22			
4	Jurków „ „	7	—	—	—	—	7			
5	Niźniów „ „	4	8	4	3	—	19			
6	Rudki „ „	6	8	4	—	—	18			
7	Siedlec „ „	6	2	1	—	11	20			
8	Skołyszyn „ „	4	5	2	1	10	22			
9	Wielowieś „ „	8	9	—	—	2	19			
10	Wojsław „ „	3	4	—	—	2	9			
11	Zator „ „	8	4	—	—	3	15			
12	Albigowa, subwenc. pracownia koszykarska . .	—	—	—	—	36	36			
13	Bilinka, (Siekierczyce) sub. prac. koszykarska . . .	—	—	—	—	37	37			
14	Żurawno, subw. prac. kosz.	—	—	—	—	10	10			
	II. Dla wyrobów kołodziejskich.									
15	Grybów, szkoła kołodziej.	9	13	2	8	1	33	w kołodziejstwie	146	
16	Grzymałów „ „	18	8	6	2	—	34			
17	Kamionka St. „ „	19	13	9	8	1	50			
18	Tłumacz, „ „	27	—	—	—	2	29			
	III. Dla wyrobów stolarskich.									
19	Kalwarya, szkoła stolars.	4	5	3	3	4	19	w stolarstwie	81	
20	Stanisławów, „ „	30	9	10	6	7	62			
	IV. Dla zabawek z drzewa.									
21	Jaworów, szkoła wyrobu zabawek	25	7	4	—	6	42	w wyrobie zabawek	42	
	Do przeniesienia .	224	116	54	31	137	562		562	

Liczba porząd.	Nazwa zakładu	Liczba uczniów (uczenic) zwyczajnych w klasie I	II	III	IV	nadzwycz. i zakł. subw.	Razem	Pracowało razem uczniów (uczenic)		Uwaga
	Z przeniesienia .	224	116	54	31	137	562			
	V. Dla wyrobów ceramicznych.									
22	Kołomyja. szkoła garncarska	3	3	5	—	5	16	w przemyśle ceramicznym	47	
23	Podgórze, kursa keramiczne	16	4	—	—	—	20			
24	Touste, subwenc. pracownia garncarska	—	—	—	—	11	11			
	VI. Dla wyrobów szewskich.									
25	Dobczyce, szkoła szewska	2	4	9	—	—	15	w szewstwie	105	
26	Stary Sącz „ „	10	8	2	3	—	23			
27	Witków „ „	9	10	8	5	—	32			
28	Kraków, kurs majsterski szewski	—	—	—	—	17	17			
29	Lwów, kurs majsterski szewski	—	—	—	—	18	18			
	VII. Dla wyrobów tkackich.									
30	Gliniany, szkoła tkacka	5	8	3	—	—	16	w tkactwie	182	w szkole tkackiej w Wilamowicach 10 w Budzanowie 2 uczenice.
31	Gorlice, „ „	1	3	4	—	—	8			
32	Korczyna, „ „	3	3	6	3	—	15			
33	Kosów, „ „	8	9	5	—	1	23			
34	Krosno, „ „	9	8	7	—	1	25			
35	Łańcut, „ „	4	6	6	—	—	16			
36	Rychwałd, „ „	8	6	5	—	—	19			
37	Wilamowice „ „	3	4	6	—	4	17			
38	Rakszawa, szk. sukiennicza	3	7	9	4	4	27			
39	Budzanów, subwenc. pracownia tkacka	—	—	—	—	8	8			
40	Horodenka, subw. pracownia tkacka	—	—	—	—	8	8			
	VIII. Dla wyrobów koronkarskich.									
41	Kańczuga, szk. koronkars.	15	15	9	—	—	39	w koronkarstwie	147	
42	Zakopane, „ „	11	9	8	—	12	40			
43	Bobowa, „ „	2	2	10	7	18	39			
44	Jaworów subw. prac. kor.	—	—	—	—	29	29			
	IX. Dla wyrobów hafciarskich.									
45	Maków, szkoła hafciarska .	25	7	10	—	12	54	w hafciarstwie	54	
	X. Dla wyrobów powroźniczych.									
46	Stryj, subw. prac. powroź.	—	—	—	—	6	6	w powroźnictwie	6	
	Razem .	361	232	166	53	291	1103		1103	

Sprawozdanie

z czynności krajowej keramicznej Stacyi doświadczalnej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie za czas od 1. stycznia do 15. grudnia 1902

W myśl statutu Stacyi keramicznej przedkładam:

I. Stacya jako zakład naukowy doświadczalny.

Ćwiczenia laboratoryjne z keramiki odbędą słuchacze III. i IV. roku technologii chemicznej pod kierunkiem moim w roku naukowym 1902/1903 dopiero na wiosnę 1903, a to stosownie do programu c. k. Szkoły politechnicznej.

II. Stacya jako zakład do badania materyałów surowych i do popierania przemysłu keramicznego orzeczeniami technicznemi.

1/. *a)* W ciągu roku 1902 zbadała Stacya keramiczna jak załącznik 1/. okazuje, 42 glin i 6 piasków z 17 miejscowości, a 16 powiatów pochodzących.

Jak wiadomo należą badania materyałów surowych keramicznych na ich przydatność przemysłową do głównych zadań Stacyi keramicznej.

Ułatwiają one i zachęcają właścicieli ziemskich, gminy, korporacye i t. d., do zakładania cegielń, fabryk rurek drenowych, dachówek, kaflarń, garncarń i t. d. Przemysłowcy, inżynierowie i w ogóle publiczność krajowa nabiera świadomości i pewności, na skutek wydanych orzeczeń Stacyi keramicznej, w których gminach, względnie na obszarach dworskich, jest możność założenia zakładu keramicznego przemysłowego.

Własność ziemska przez oznaczenie przydatności materyału do celu przemysłowego keramicznego zyskuje na wartości, a pustki nieurodzajne, kryjące w swem zagłębiu dobre materyały keramiczne, uzyskują w ten sposób dopiero wartość cenną.

Dla częściowego uzasadnienia twierdzenia powyższego o ważności i wpływie badań materyałów surowych na przemysł keramiczny przez krajową keramiczną
2/. Stacyę doświadczalną, załączam pod 2/. wykaz 56 fabryk rurek drenowych, które powstały w ciągu lat 9-ciu, t. j. od 1893 do 1. stycznia 1902, na skutek badań materyałów surowych, przez Stacyę keramiczną z polecenia Wydziału krajowego dokonanych. Ile powstało nadto w r. 1902 subwencyonowanych fabryk rurek drenowych, a ile w czasie od r. 1887 t. j. otwarcia Stacyi keramicznej przy c. k. Szkole politechnicznej niesubwencyonowanych, ile cegielń, fabryk dachówek, kaflarń, garncarń i t. d. nie przytaczam ich liczby, nie mając dat statystycznych pewnych. Nie przecenię podając, że uczyni to ze subwencyonowanemi fabrykami rurek drenowych razem sto kilka fabryk.

Z pomiędzy wybitniejszych zakładów przemysłowych, powstałych na skutek badań materyałów przez Stacyę keramiczną, należy dziś wymienić:

1. Fabryka dachówek felcowanych na Janowskiem we Lwowie;
2. Fabryka dachówek felcowanych Eustachego ks. Sanguszki pod Tarnowem;
3. Fabryka dachówek felcowanych i kaflarnia w Bieganicach pod Nowym Sączem;
4. Powiatowa cegielnia w Sokalu dla wyrobu zendrówek do dróg powiatowych i gminnych;
5. Fabryka pieców kaflowych i majoliki budowlanej p. Jana Lewińskiego we Lwowie;

6. Fabryka naczynia kamionkowego (gliniano-kamiennego) hr. Józefa Szembeka w Porembie w miejsce poprzedniej krajowej Szkoły porembskiej;

7. Subwencyonowane przez kraj dla powstania garncarnie naczynia kamionkowego: w Alwerni jedna, w Brodłach trzy i w Potyliczu jedna.

Ostatnia rozpocznie fabrykacyę w r. 1903.

Zakłady pod 6. i 7. zaliczam mimo małej produkcyi do wybitnych zakładów keramicznych, ponieważ przez nie wprowadziła Stacya keramiczna wyrób naczynia kamionkowego, przedtem w kraju nie wyrabianego, a we wielkiej ilości z Prus Morawy i Czech sprowadzanego.

b) Dla pieców majolikowych *gładkich* (nie plastycznych) zastosowałem sposób dekorowania zapomocą rozlewania farby rożkiem (fladrowania). Sposobu tego używają zagranicą i u nas w byłej Szkole tousteckiej i w garncarniach jedynie do dekorowania naczynia.

W tym celu rozszerzyłem i paletę farb i pobiałek różnokolorowych.

Znana ze swej przedsiębiorczości i postępu fabryka pieców kaflowych i majolik budowlanych pana Jana Lewińskiego we Lwowie utworzyła przy swej fabryce *osobny oddział dla fabrykacyi pieców majolikowych fladrowanych i innych wyrobów fladrowanych.*

Ażeby nadać piecom majolikowym fladrowanym i naczyniu fladrowanemu właściwą wartość artystyczną i umożliwić popyt w kołach inteligencyi, sporządził ofiarnie prof. Politechniki lwowskiej pan E. Kovàts, przy uwzględnieniu tej nowej techniki dekorowania znaczny poczet artystycznych wzorów, zużytkowując zakopańskie, kołomyjskie i naszego ludu motywa dekoracyjne.

Piece majolikowe fladrowane i naczynie zbytkowe fladrowane znajdą pokup nietylko w kraju, ale i zagranicą z przyczyny swej charakterystycznej nadobno-ludowej dekoracyi.

Dla fabrykanta zaś jest sposób dekorowania rożkiem bardzo tani z powodu swej kilkakrotnie większej szybkości dekorowania, niż pędzlem.

Nadto farby do fladrowania są wielokrotnie tańsze od farb glejtowych surowych lub topionych i utrzymują się pewniej w konturze, niż ostatnie.

c) Do pieców majolikowych *plastycznych* — o charakterystycznych zakopańskich i kołomyjskich motywach wedle wzorów prof. Politechniki p. E. Kovàtsa z ornamentyką *zagłębioną* i użyciu sposobu malowania *zapomocą zalewania* ornamentu farbą z rożka — dostosowałem nowe farby. *I tu nowy sposób malowania zalewaniem i czyszczenia zwyżki farb z kafli papierem szklanym (po pierwszem paleniu), ułatwia nadzwyczaj szybkie dekorowanie pieców i t. d.*

Piece majolikowe powyższe sporządza już również fabryka pana Jana Lewińskiego we Lwowie;

d) Sporządziłem dla fabryki dachówek felcowanych na Janowskiem we Lwowie poczet przepisów do fabrykacyi szkliw kolorowych i półemalii do dachówek.

Fabryka ta ma zamiar je zużytkować, celem wprowadzenia u nas dachówki felcowanej szklonej i emaliowanej;

e) Wydziałowi krajowemu, krajowej Komisyi przemysłowej, zakładom przemysłowym i osobom prywatnym, udziela Stacya keramiczna opinii fachowych;

f) Oprócz powyższych czynności, uskuteczniam liczne doświadczenia dla celów przemysłowych keramicznych z uwzględnieniem szczególnem materyałów surowych krajowych.

Edmund Krzen,
inż. kierownik Stacyi keramicznej doświadczalnej.

Wykaz

glin i piasków z oznaczeniem ich przydatności do celów keramicznych przemysłowych za czas od 1. stycznia 1902 do 15. grudnia 1902, zbadanych przez kraj. keramiczną Stacyę doświadczalną przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

Liczba porz.	Piasek, glina pochodzi: Gmina	Powiat	Liczba piasku	Piasek do celów keram. przydatny	Piasek do celów keram. nie przydatny	Liczba glin	Czy glina ta przydatna na: cegły	dachówki zwykłe	dachówki felc.	rurki dren.	piece kafl.	wyroby garncarskie zwykłe	fajans emal.	Wyroby ogniotrw. cegły	Wyroby ogniotrw. naczynie kamion.	Wyroby ogniotrw. inne ogniotr.	przydatny do schudzenia glin tłustych	nie przydatne na wyroby keramiczne	Uwaga
1	Albigowa z grunt. paraf.	Łańcut	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	Znak: „1“ zastępuje słowo „tak“.
2	Bołszowce ob. dw.	Rohatyn	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
3	Budy z Zabójkami	Rzeszów	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
4	Bukaczowce	Rohatyn	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	
5	Czarny Dunajec gm.	Nowy Targ	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
6	Czermna ob. dw.	Jasło	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*Do 6.*: Dwie też i do „zendrówek“.
	„ „ „	„	—	—	—	1	1	1	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	
	„ „ „	„	—	—	—	2	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	
	„ „ „	„	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
7	Chłopy ob. dw.	Rudki	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	*Do 7.*: Dwie też i do „zendrówek“.
	„ „ „	„	—	—	—	2	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	„ „ „	„	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
8	Chodorów ob. dw.	Bóbrka	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
	„ „	„	—	—	—	1	—	—	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	
9	Gorliczyna ob. dw	Przeworsk	—	—	—	5	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	„ „ „	„	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	„ „ „	„	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
10	Huta komorowska ob. dw	Kolbuszowa	—	—	—	2	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	
	„ „ „ „	„	—	—	—	2	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	„ „ „ „	„	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
11	Kamionka str. ob. dw.	Kamionka str.	—	—	—	2	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	„ „ „ „	„	—	—	—	1	1	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
12	Nowoszyn ob. dw.	Żydaczów	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
13	Palczowice z grunt. włość.	Wadowice	—	—	—	1	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
	„ „ „	„	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
14	Ratułów i Ciche gm.	Nowy Targ	—	—	—	1	1	1	1	1	1	1	—	—	—	—	—	—	*Do 14.*: Nieużytki pasu granicznego między Ratułowem i Cichem. Też i do „zendrówek“.
15	Słoboda ob. dw.	Rohatyn	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
16	Tarnopol z grunt. pryw.	Tarnopol	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	
	„ „ „	„	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	„ „ „	„	—	—	—	2	1	1	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	
17	Ustyanowa ob. dw.	Lisko	—	—	—	3	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
	„ „ „	„	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
		Razem	6	—	—	42	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	

Załącznik 2. do sprawozdania krajowej keramicznej Stacyi doświadczalnej przy c. k. Szkole politechnicznej we Lwowie.

Wykaz

popartych przez Wydział krajowy fabryk rurek drenowych, powstałych w czasie od roku 1893 do końca roku 1901, na skutek orzeczeń Stacyi keramicznej, że ich gliny i piaski są przydatne do wyrobu rurek drenowych.

L. porz.	Miejscowość i nazwisko właściciela fabryki	Powiat	Uwaga
1	Balice, Bronisław Skibniewski	Mościska	Fabryki rurek drenowych popiera Wydział krajowy w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 6. kwietnia 1892. Wykazem tym nie są objęte subwencyonowane fabryki rurek drenowych w r. 1892 założone, i wszystkie niesubwencyonowane w liczbie dwudziestu kilku, które powstały również dopiero po zbadaniu ich glin i piasków przez Stacyę keramiczną. Spisu tych fabryk nie podaje się obecnie, ponieważ nie wiadomo, które są w ruchu. Koszta badania glin i piasków dla subwencyonowanych fabryk rurek drenowych pokrywa fundusz melioracyjny Wydziału krajowego.
2	Bełzec, Wiktor Jasiński	Złoczów	
3	Bereźnica królewska, Stan. Pawlikowski	Żydaczów	
4	Bieganice, T. Kwieciński	Nowy Sącz	
5	Bierzanów, Karol Czecz	Wieliczka	
6	Cewków, Stanisław Jędrzejowicz	Cieszanów	
7	Cieszanów, Jan Gnoiński	„	
8	Czudec, Olga Wiktorawa	Strzyżów	
9	Dołpotów, Fr. Rozwadowski	Kałusz	
10	Dubowica, Henryk Mierzeński	„	
11	Dydiatycze, St. Brykczyński	Mościska	
12	Dynów, Stef. Trzecieski	Brzozów	
13	Gliniany, Fr. hr. Potulicki	Przemyślany	
14	Harta, Zdzisław Skrzyński	Brzozów	
15	Honiatycze, Kapituła rz. kat. we Lwowie	Rudki	
16	Hujcze, Zdzisław Obertyński	Rawa	
17	Jarosław, Teofil Kosiński	Jarosław	
18	Kalników, Bol. Orzechowicz	Mościska	
19	Kłonice, Ludom. Morawski	Jaworów	
20	Komarowice, Al. Pragławski	Dobromil	
21	Konty, Aniela Gniewoszowa	Złoczów	
22	Kosterowce, Spadkobiercy ś. p. Dukl. Słoneckiego	Sanok	
23	Kozy, Herman Czecz	Biała	
24	Krzywaczka, Wincenty Schmidt	Myślenice	
25	Łętownia, Spadk. br. Hompescha	Nisko	
26	Leszczowate, Wincenty Kraiński	Lisko	
27	Lwów, Józef Schirmer	Lwów	
28	Lubaczów, M. hrabina Gołuchowska	Cieszanów	
29	Miżyniec, M. ks. Lubomirska	Dobromil	
30	Nadyby, Władysław Tchórznicki	Sambor	
31	Nart, St. Dolański	Nisko	
32	Niemstów, L. br. Wattmann	Cieszanów	
33	Oblaszki, Spadkobiercy dr. J. Rettingera	Chrzanów	
34	Oleszyce, Wł. ks. Sapieha	Cieszanów	
35	Pawełcze, Karol Menzel	Stanisławów	
36	Pawłosiów, S. hr. Siemieński	Jarosław	
37	Pełkinie-Szówsko, W. ks. Czartoryski	„	
38	Podlipce, Roman Treter	Złoczów	
39	Podwysokie, Józef Giżowski	Rudki	
40	Przeworsk, ordn. ks. Lubomirskich	Przeworsk	

L. porz.	Miejscowość i nazwisko właściciela fabryki	Powiat	Uwaga
41	Rogoźno, Fr. hr. Czosnowski	Jaworów	
42	Siary, Władysław Dębowski	Gorlice	
43	Siedliska, Jan Gorayski	Pilzno	
44	Sławentyn, Juliusz Gołębski	Podhajce	
45	Straszęcin, Julian Bielański	Ropczyce	
46	Streptów, Jan Paygert	Kamionka str.	
47	Strupków, Zygmunt Regenstreif	Nadwórna	
48	Stubno, Józef Myszkowski	Przemyśl	
49	Werynia, Janusz hr. Tyszkiewicz	Kolbuszowa	
50	Wierzchnia polna, Dr. H. Bielański	Kałusz	
51	Witkowice, Józef Michałowski	Ropczyce	
52	Wysocko, Stanisław hr. Zamojski.	Jarosław	
53	Załucze, Eugeniusz Krzysztofowicz	Śniatyn	
54	Zapałów, Michał Maczuga	Cieszanów	
55	Zassów, Tadeusz hr. Łubieński	Pilzno	
56	Żełdec, Robert Thom.	Żółkiew.	

Wykaz

zasiłków stypendyjnych, przedstawionych Wydziałowi krajowemu do udzielenia uczniom szkół przemysłowych i handlowych w r. szk. 1901/2.

Liczba porząd.	Nazwisko i imię stypendysty (stypendystki) lub ryczałt	Zakład	Wysokość zasiłku miesięcznie K	Wysokość zasiłku rocznie lub jednorazowo K
1	Ryczałt	Szkoła koszyk. w Czerwonej Woli	—	400
2	„	„ „ w Dżurowie	—	600
3	„	„ „ w Rudkach	—	350
4	„	„ „ w Skołyszynie	—	300
5	„	„ „ w Niźniowie	—	500
6	„	„ „ w Wojsławiu	—	250
7	„	„ „ w Zatorze	—	400
8	„	Nauk. warsztat kołodz. w Grzymałowie	—	800
9	„	Szkoła wyrobu zabawek w Jaworowie	—	600
10	„	Szkoła szewska w Witkowie	—	800
11	„	„ „ w Starym Sączu	—	800
12	„	„ „ w Dobczycach	—	600
13	„	Kraj. szkoła tkacka w Krośnie	—	1.800
14	„	Nauk. warsztat tkacki w Glinianach	—	600
15	„	„ „ „ w Gorlicach	—	400
16	„	„ „ „ w Kosowie	—	600
17	„	„ „ „ w Łańcucie	—	600
18	„	„ „ „ w Rychwałdzie	—	450
19	„	„ „ „ w Wilamowicach	—	500
20	„	Szkoła koronk. w Zakopanem	—	400
21	„	„ „ w Bobowej	—	300
22	„	Szkoła hafciarska w Makowej	—	600
23	Gruca Wojciech	Warsztat naukowy kołodziejski w Grybowie	6	—
24	Taras Michał		6	—
25	Kogut Franciszek		6	—
26	Orzechowski Paweł		6	—
27	Pilch Ignacy		6	—
28	Sekuła Stanisław		6	—
29	Zdębski Jan		6	—
30	Tyrkiel Stanisław		6	—
31	Główczyk Wojciech		6	—
32	Mikołajczyk Jan		6	—
33	Igielski Piotr		6	—
34	Maciejowski Tadeusz		6	—

Liczba porząd.	Nazwisko i imię stypendysty (stypendystki) lub ryczałt	Zakład	Wysokość zasiłku	
			miesięcznie	rocznie lub jednorazowo
			K	K
35	Gągola Wojciech		6	—
36	Gruca Piotr		6	—
37	Kumorkiewicz Stefan		6	—
38	Obrzut Jan		6	—
39	Pudło Jan		6	—
40	Paciorek Stanisław		6	—
41	Suchan Władysław	Nauk. warsztat kołodziejski w Grybowie	6	—
42	Gucwa Andrzej		6	—
43	Kasztelewicz Jan		6	—
44	Litawa Franciszek		4	—
45	Romańczyk Paweł		4	—
46	Dziedziak Wojciech		4	—
47	Metuła Ludwik		4	—
48	Smalarz Ludwik		4	—
49	Schneider Jan		6	—
50	Terlecki Józef		6	—
51	Galtman Aleksander		6	—
52	Hildebrand Ludwik		6	—
53	Gorący Franciszek		4	—
54	Maksymowicz Stanisław		4	—
55	Ostrówka Franciszek		4	—
56	Ostrówka Maciej		4	—
57	Koroluk Filip		4	—
58	Barski Walenty		4	—
59	Koroluk Jakób	Szkoła kołodziejsko-ciesielska w Kamionce strumiłowej	4	—
60	Łukaszewski Józef		4	—
61	Szumski Jan		4	—
62	Wesner Adam		4	—
63	Kaliszczak Jan		4	—
64	Kruczkowski Wawrzyn.		4	—
65	Lachowicz Józef		4	—
66	Menartowicz Bronisław		4	—
67	Rękas Józef		4	—
68	Składzik Paweł		4	—
69	Filarowski Karol		4	—
70	Fiśkiewicz Daniel		4	—
71	Haber Franciszek		4	—
72	Rogalski Stanisław		15	—
73	Audykowski Julian		10	—
74	Radziszewski Franc.		10	—
75	Wasyliszyn Szymon		10	—
76	Audykowski Ludwik		10	—
77	Dyszkant Jan		10	—
78	Jurek Hugo		10	—
79	Karczewski Michał	Szkoła stolarska w Stanisławowie	10	—
80	Nyżnyk Danyło		10	—
81	Obara Józef		10	—
82	Wilk Ignacy		10	—
83	Tkaczuk Teodor		10	—
84	Wieliczko Joachim		10	—
85	Prokopowicz Włodzim.		8	—
86	Stąpor Leon		8	—

Liczba porząd.	Nazwisko i imię stypendysty (stypendystki) lub ryczałt	Zakład	Wysokość zasiłku miesięcznie K	Wysokość zasiłku rocznie lub jednorazowo K
87	Wilhelmi Adolf	Szkoła stolarska w Stanisławowie	8	—
88	Żychaluk Ludwik		8	—
89	Żurakowski Michał		8	—
90	Kuciara Władysław		12	—
91	Jargusz Józef		10	—
92	Łyczak Józef		10	—
93	Pająk Antoni		10	—
94	Godula Bolesław		10	—
95	Keklak Bazyli		8	—
96	Abram Józef	Szkoła stolarska w Kalwaryi	8	—
97	Radzik Jakób		8	—
98	Godula Władysław		6	—
99	Pająk Szczepan		6	—
100	Turek Piotr		6	—
101	Gramatyka Czesław		6	—
102	Pawlik Karol		3	—
103	Petryna Mikołaj		12	—
104	Tokaryk Jan		12	—
105	Jakubiszyn Wawrz.		12	—
106	Domański Władysław		12	—
107	Tumir Piotr	Szkoła garncarska w Kołomyi	10	—
108	Polek Józef		8	—
109	Patkowski Ignacy		20	—
110	Gajda Wiktor		20	—
111	Grygar Ludwik		12	—
112	Piech Ludwik		12	
113	Swizdor Wojciech		12	—
114	Zień Jurko		12	—
115	Ciećkiewicz Franciszek		12	—
116	Babiarz Józef		9	—
117	Dec Antoni		9	—
118	Frączek Ignacy	Szkoła sukiennicza w Rakszawie	9	—
119	Frączek Kazimierz		9	—
120	Kilian Andrzej		9	—
121	Noga Karol		9	—
122	Sorocki Antoni		9	—
123	Stafa Antoni		9	—
124	Tonia Roman		9	—
125	Turosz Jan		9	—
126	Richter Rudolf	Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie	20	—
127	Żarski Franciszek		20	—
128	Schmalenberg Antoni		20	—
129	Opaterny Jan		16	—
130	Maląg Mieczysław		16	—
131	Stajura Leon		16	—
132	Fedewicz Michał		16	—
133	Potoczny Franciszek		16	—
134	Iwaszko Julian		16	—
135	Moroz Mikołaj		16	—
136	Ilnicki Włodzimierz		16	—
137	Tobiasz Roman		16	—
138	Kowalska Marya		10	—

Liczba porząd.	Nazwisko i imię stypendysty (stypendystki lub ryczałt	Zakład	Wysokość zasiłku	
			miesięcznie	rocznie lub jednorazowo
			K	K
139	Bubesówna Katarzyna	Państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie	10	—
140	Dudzińska Karolina		10	—
141	Mrozowska Karolina		10	—
142	Kopaczyńska Julia		10	—
143	Lewkowicz Albina		10	—
144	Suchorzewska Wanda		10	—
145	Piechowicz Władysława		10	—
146	Starzyński Wiktor		30	—
147	Wojtyga Józef		30	—
148	Nawrocki Kazimierz	Państwowa szkoła przemysłowa w Krakowie	20	—
149	Gilewski Feliks		20	—
150	Gadomski Zdzisław		20	—
151	Sitko Adam		20	—
152	Pilarski Aleksander		20	—
153	Deszkiewicz Włodzim.	Szkoła ślusarska w Świątnikach	6	—
154	Górecki Jan		6	—
155	Stec Jan		6	—
156	Walas Józef		6	—
157	Zimmerhakel Karol		6	—
158	Borecki Jan		6	—
159	Cholewa Edward		6	—
160	Cholewa Stan. z I. r.		6	—
161	Cholewa Stan. z III. r.		6	—
162	Chudoba Franciszek		6	—
163	Duda Karol		6	—
164	Górecki Władysław		6	—
165	Grzywna Leon		6	—
166	Jaworski Jan		6	—
167	Jodłowski Jan		6	—
168	Kacer Władysław		6	—
169	Kotarba Karol		6	—
170	Kotarba Piotr		6	—
171	Kowalczyk Jan		6	—
172	Kozłowski Józef		6	—
173	Kwinta Jan		6	—
174	Pabian Jędrzej		6	—
175	Pańczyk Józef		6	—
176	Pizowski Wojciech		6	—
177	Samek Franciszek		6	—
178	Sumera Wawrzyn		6	—
179	Synowiec Józef		6	—
180	Synowiec Stanisław		6	—
181	Tylko Wojciech		6	—
182	Wilkosz Jan		6	—
183	Wojczyński Stanisław		6	—
184	Dobosz Emil	Szkoła przemysłu drzewnego w Zakopanem	6	—
185	Gajda Stanisław		6	—
186	Kaliciński Ludwik		6	—
187	Kuźniar Sebastyan		6	—
188	Wilk Antoni		6	—
189	Tomlau Andrzej		6	—
190	Skiba Jan		6	—

Liczba porząd.	Nazwisko i imię stypendysty (stypendystki) lub ryczałt	Zakład	Wysokość zasiłku miesięcznie K	Wysokość zasiłku rocznie lub jednorazowo K
191	Winczewski Antoni		6	—
192	Kubit Władysław		6	—
193	Mikulski Jan		6	—
194	Nawieśniak Jan		6	—
195	Wałach Jan		6	—
196	Wierny Jakób		6	—
197	Drewniak Jan		4	—
198	Budacki Maryan		4	—
199	Hoły Antoni		4	—
200	Hoły Jan		4	—
201	Kaliciński Józef		4	—
202	Kozik Julian		4	—
203	Wolski Tomasz		4	—
204	Wróbel Wojciech		4	—
205	Ler Karol		4	—
206	Kopytowski Bronisław		4	—
207	Kopytowski Józef		4	—
208	Schiffer Józef		4	—
209	Golonka Jakób		4	—
210	Wiśniewski Jan	Szkoła przemysłu drzewnego w Zakopanem	4	—
211	Hoły Stanisław		4	—
212	Bulas Jan		4	—
213	Lachner Józef		4	—
214	Sznycer Jan		4	—
215	Parzucha Władysław		4	—
216	Winczewski Marcin		4	—
217	Król Stanisław		4	—
218	Lesicki Józef		4	—
219	Nicpoński Józef		4	—
220	Czech Stanisław		4	—
221	Kwaśniewski Józef		4	—
222	Muniak Kazimierz		4	—
223	Babiak Wasyl		4	—
224	Bryński Michał		4	—
225	Majerczyk Franciszek		4	—
226	Mrozowski Józef		4	—
227	Świętalski Jan		4	—
228	Szajna Stanisław		4	—
229	Zagata Józef		4	—
230	Brzozowski		4	—
231	Jastrzębski Paweł		6	—
232	Sawczuk Mikołaj		6	—
233	Duch Michał		6	—
234	Tułacz Franciszek		6	—
235	Wisłocki Michał		4	—
236	Kołtyk Semen	Szkoła przemysłu drzewnego w Kołomyi	4	—
237	Malimon Michał		4	—
238	Michajluk Michał		4	—
239	Szczurko Grzegorz		4	—
240	Tomajer Ignacy		4	—
241	Białoskórski Piotr		4	—
242	Jakubiszyn Marcin		4	—

Liczba porząd.	Nazwisko i imię stypendysty (stypendystki) lub ryczałt	Zakład	Wysokość zasiłku	
			miesięcznie	rocznie lub jednorazowo
			K	K
243	Jastrzębski Ignacy	Szkoła przemysłu drzewnego w Kołomyi	4	—
244	Kowalczuk Jan		4	—
245	Semotiuk Paweł		4	—
246	Hryhorców Stefan		4	—
247	Kowalczuk Piotr		4	—
248	Łotocki Paweł		4	—
249	Opyr Wasyl		4	—
250	Sywula Józef		4	—
251	Szpikuła Paweł Joachima		4	—
252	Szpikuła Paweł Mikołaja		4	—
253	Ryczałt na internat		—	700
254	Ryczałt	Szkoła kowalska w Sułkowicach	—	600

Statut

Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

§. 1.

Komisya krajowa dla spraw przemysłowych jest organem doradczym Wydziału krajowego w wykonaniu wszelkich jego czynności ku podniesieniu przemysłu w kraju.

§. 2.

Sprawy, w których Wydział krajowy zasięgać będzie opinii Komisyi, obejmują wszelkie środki bezpośredniego lub pośredniego popierania przemysłu ze strony kraju i państwa i wszystko to, co na stan i rozwój przemysłu wpływ wywrzeć może — a w szczególności:

a) zakładanie, organizacya i zarząd szkół przemysłowych wszelkiego rodzaju i stopnia; mianowanie i uwalnianie personalu tych szkół i wszelkie sprawy osobiste tego personalu; nadzór naukowy i pedagogiczny nad szkołami przemysłowemi, który Komisya wykonywa z ramienia Wydziału krajowego przez swoich delegatów albo przez stałych lustratorów, co nie uwłacza prawu ogólnego nadzoru ze strony kraju i państwa;

b) udzielanie stypendyów lub zasiłków uczniom szkół przemysłowych lub innym osobom dla uzupełnienia wykształcenia zawodowego w kraju i zagranicą; piecza nad wykształceniem uczniów rękodzielniczych; ogłaszanie konkursów na wzorowe wyroby przemysłowe; zarządzanie lub popieranie wydawnictw bądźto dla szkół przemysłowych bądź dla szerzenia wiadomości techniczno-przemysłowych, kształcenia smaku i t. p.;

c) zasilanie muzeów przemysłowych, urządzanie lub popieranie wystaw pewnych gałęzi przemysłu, wystaw robót uczni szkół przemysłowych, wzorów, modeli, motorów, maszyn roboczych, narzędzi i t. p.;

d) wszelkie szczegóły bezpośredniego popierania przedsiębiorstw przemysłowych, przez stosowanie ustawy o uwolnieniach od podatków autonomicznych, przez udzielanie pożyczek, zasiłków, gwarancyi, przez udział w zakładaniu i finansowaniu przedsiębiorstw, tudzież czuwanie nad sposobem użycia tej pomocy kraju i jej skuteczności;

e) sprawy organizacyi krajowej pracy wytwórczej i zbytu jej produktów, jak sprawy dostaw, zaspokajania wyrobami krajowymi potrzeb kraju i krajowych albo przez kraj subwencyonowanych zakładów, agentury handlowe i t. p.;

f) sprawy ustaw i rozporządzeń administracyjnych, odnoszących się do przemysłu, handlu, taryf ceł, komunikacyi, kredytu i t. p.

g) sprawy korzystania na rzecz przemysłu krajowego z instytucyi i funduszów państwowych, przeznaczonych dla przemysłu.

§. 3.

Komisya bada stosunki i potrzeby przemysłu krajowego we wszystkich jego gałęziach i rodzajach, zbiera daty statystyczne, udziela opinii co do wysyłania ludzi zawodowych za granicę dla poznania warunków obcej produkcyi przemysłowej, sposobów popierania przemysłu w innych krajach i wyniku tej akcyi — i czyni do Wydziału krajowego wnioski co do sposobów prowadzenia tej akcyi w naszym kraju, jej rozszerzenia i ulepszenia.

§. 4.

We wszelkich sprawach w §§. 1 do 3 wymienionych, Komisya ma prawo przedkładania wniosków Wydziałowi krajowemu z własnej inicyatywy.

§. 5.

Komisya przygotowuje co roku i przedkłada Wydziałowi krajowemu projekt preliminarza wydatków z funduszu krajowego na cele popierania przemysłu i handlu krajowego, podnoszania wiedzy zawodowej, przemysłowej i handlowej i na utrzymanie biura Komisyi.

Wszelkie wydatki z przyzwolonych przez Sejm na te cele funduszów, uchwala i asygnuje Wydział krajowy po wysłuchaniu Komisyi.

§. 6.

W skład Komisyi wchodzą:

a) Marszałek krajowy jako przewodniczący;

b) członek Wydziału krajowego, a mianowicie szef Departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe;

c) osoby powołane przez Wydział krajowy.

Komisya krajowa tak złożona, powołuje tylu członków do grona swego, ilu ich mianował Wydział krajowy.

Po upływie kadencyi sejmowej i z rozpoczęciem nowej, ustępują członkowie powołani czy to przez Wydział krajowy, czy też przez Komisyę, jeżeli na nowo wybrani nie zostaną.

Komisya urzęduje w dawnym składzie aż do ukonstytuowania się nowo wybranej.

§. 7.

Prócz członków stałych, wymienionych w §. 6, mianuje Wydział krajowy na wniosek Komisyi członków korespondentów.

Korespondenci informują Komisyę o stanie i warunkach rozwoju przemysłu miejscowego, udzielają na jej żądanie opinii w sprawach jej zakresu działania, spełniają czynności, do których Komisya ich zaprosi i mają prawo przedkładania jej wniosków i projektów z własnej inicyatywy.

§ 8.

Marszałek krajowy jest prezesem Komisyi.

Na posiedzeniach zastępuje nieobecnego prezesa pierwszy lub drugi wiceprezes. Wiceprezesów wybiera Komisya.

Nieobecnych prezesa lub wiceprezesa zastępuje członek Wydziału krajowego, zasiadający w Komisyi z mocy §. 6.

§. 9.

Do ważności uchwał potrzeba obecności prezesa lub jego zastępcy i najmniej $^1/_3$ członków.

Uchwały zapadają obsolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków, a w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

§. 10.

Komisya ma prawo:

a) wyznaczać z grona swego komitety stałe dla pewnych działów czynności

b) tworzyć z członków swych komisye przygodne dla zbadania i przygotowania pewnych specyalnych spraw;

c) powoływać z poza grona swego delegatów do czynności przez Komisyę im wskazanych;

d) powoływać w poszczególnych wypadkach znawców zawodowych do udziału w obradach Komisyi z głosem doradczym.

§. 11.

Zwyczajne zebrania Komisyi odbywają się raz na kwartał.

Nadzwyczajne zebrania Komisyi zwołuje jej przewodniczący, ilekroć uzna to za potrzebne, lub jeżeli zażąda tego najmniej pięciu członków z oznaczeniem spraw, dla których domagają się nadzwyczajnego zebrania Komisyi.

§. 12.

Dla załatwiania spraw Komisyi ustanowiony będzie osobny personal, mianowany przez Wydział krajowy na przedstawienie Komisyi. Biuro to zostaje pod kierownictwem szefa tego Departamentu Wydziału krajowego, któremu sprawy przemysłowe są przydzielone.

§. 13.

Pisma wychodzące z Komisyi, mają być zaopatrzone podpisem prezesa lub kierownika biura.

§. 14.

Członkowie zamiejscowi, przybywający na posiedzenia, tudzież członkowie, wykonujący czynności z polecenia Komisyi poza miejscem zamieszkania, otrzymują dyety 10 koron za każdy dzień użyty do czynności i jako zwrot kosztów podróży: za podróż koleją żelazną opłatę I. klasy, a za podróż drogą pocztową po 3 korony za miriametr.

Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków, poniesionych z powodu poruczonych im czynności.

§. 15.

Mianowany przez Wydział krajowy lub przez Komisyę członek, który nie wziął udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach Komisyi, i nie usprawiedliwił swej nieobecności, przestaje być członkiem Komisyi, a w jego miejsce powoła Wydział krajowy, względnie Komisya, innego członka na resztę kadencyi.

§. 16.

Komisya uchwala a Wydział krajowy zatwierdza regulamin czynności Komisyi i instrukcyi dla jej biura.

§. 17.

Komisya przedkłada corocznie Sejmowi za pośrednictwem Wydziału krajowego sprawozdanie ze swych czynności.

Regulamin

czynności Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

§. 1.

Komisya krajowa dla spraw przemysłowych załatwia swe sprawy na posiedzeniach pełnych, albo też przez komitety stałe i komisye przygodne, oraz przez osobnych delegatów.

§. 2.

Na mocy postanowienia §. 10. statutu ustanawia się obecnie dwa komitety stałe:

a) komitet dla spraw szkolnych,

b) komitet dla spraw przemysłowych i handlowych.

Do zakresu działania komitetu szkolnego należą wszystkie przedmioty, wymienione w §. 2. statutu Komisyi pod *a*, *b* i *c* — i z ustępu *g* wszystko, co się odnosi do spraw szkół przemysłowych i handlowych.

Do zakresu działania komitetu przemysłowo-handlowego należą wszystkie przedmioty wymienione w §. 2 statutu Komisyi pod l. *d e i f* i z ustępu *g* wszystko co się odnosi do spraw przemysłu i handlu.

§. 3.

Każdy z komitetów stałych składa się z 8 przez Komisyę krajową dla spraw przemysłowych na rok jeden wybranych członków i z członka Wydziału krajowego, któremu sprawy przemysłowe są przydzielone. Żaden z członków komitetów stałych nie może należeć do obu komitetów.

Komitetowi przewodniczy Marszałek krajowy. Zastępuje go wymieniony wyżej członek Wydziału krajowego.

§. 4.

Komitety stałe same oznaczą stałe termina swych zwyczajnych posiedzeń. Nadzwyczajne posiedzenia zwołuje przewodniczący w razach nagłych nie cierpiących zwłoki lub na żądanie dwóch członków komitetu, wniesione z podaniem przedmiotu.

Do ważności uchwał potrzebną jest obecność przewodniczącego lub jego zastępcy i trzech członków komitetu.

Protokoły posiedzeń komitetów będą na posiedzeniach Komisyi pełnej wyłożone do przeglądnięcia.

§. 5.

W posiedzeniach komitetów stałych biorą udział ci urzędnicy biura Komisyi, którzy w biurze prowadzą referaty, będące na porządku dziennym obrad. Komitety mogą wszakże obradować bez udziału urzędników.

Komitety mają prawo zapraszać na swe posiedzenia członków Komisyi, nie wchodzących w skład komitetu, korespondentów i rzeczoznawców z poza grona Komisyi.

Członek Komisyi pełnej, którego wniosek lub referat ma być na porządku dziennym komitetu stałego, będzie na posiedzenie zaproszony z głosem doradczym.

Urzędnicy i osoby zaproszone mają tylko głos doradczy.

Z uchwały któregokolwiek komitetu stałego albo z postanowienia prezesa Komisyi, może się odbyć wspólne posiedzenie obu komitetów.

§. 6.

Komitety stałe:

1. przygotowują referaty i wnioski dla Komisyi pełnej;

2. przedkładają Wydziałowi krajowemu wnioski, potrzebne do wykonania uchwał Komisyi pełnej;

3. wykonują nadzór i inspekcyę nad szkołami przemysłowemi i handlowemi, do zakresu działania Komisyi należącemi, tudzież nad zakładami przemysłowymi, które z funduszów krajowych na podstawie opinii Komisyi otrzymają zasiłek, pożyczki, gwarancye i t. p.;

4. przygotowują projekt budżetu i projekt sprawozdania rocznego z czynności Komisyi;

5. na każdem posiedzeniu Komisyi pełnej przedkładają sprawozdanie ze swych czynności za czas od ostatniego posiedzenia Komisyi.

§. 7.

W razach nagłych, nie cierpiących zwłoki, może komitet stały działać w zastępstwie Komisyi, winien wszakże na najbliższem posiedzeniu Komisyi pełnej osobno zdać o tem sprawę z uzasadnieniem nagłości.

Komisya pełna ma prawo pomniejsze sprawy swego zakresu działania przekazać stale komitetom stałym do załatwienia w jej zastępstwie.

§. 8.

Referaty przydziela kierownik biura (§. 12 statutu) członkom komitetu albo urzędnikom biura.

Sprawy bieżące, które są tylko wypływem już powziętych uchwał, załatwiane będą ex praesidio.

§. 9.

Komisye przygodne, wybierane przez Komisyę pełną dla załatwienia pewnych spraw, mają określony uchwałą Komisyi zakres działania, którego przekraczać nie mogą. Wybierają one same swoich referentów, którzy zdają sprawę na posiedzeniu Komisyi pełnej. Referent jest obowiązany uchwalone przez komisyę specyalną wnioski wraz z motywami podać do wiadomości biura, dla zamieszczenia ich na porządku dziennym Komisyi pełnej.

Komisya specyalna rozwiązuje się po załatwieniu jej sprawozdania przez Komisyę pełną.

§. 10.

Posiedzenia Komisyi pełnej z zachowaniem postanowień §. 11. statutu, zwołuje prezes Komisyi (§. 8. statutu) lub jego zastępca.

Zaproszenia na posiedzenie będą rozsyłane na dwa tygodnie przed dniem posiedzenia, zaś na ośm dni przed posiedzeniem rozesłany będzie porządek dzienny obrad z dołączeniem ważniejszych wniosków i referatów.

Równocześnie będzie rozesłane członkom sprawozdanie z czynności komitetów stałych, obejmujące także sposób wykonania uchwał poprzedniego posiedzenia, ewentualnie powody, dla których wykonanie nie nastąpiło.

O przebiegu obrad Komisyi pełnej ogłasza biuro treściwe sprawozdanie.

§. 11.

Na posiedzeniach Komisyi pełnej referują poszczególne przedmioty ci sami sprawozdawcy, którzy w komitecie stałym referowali.

Jeżeli sprawa była odesłana do specyalnej komisyi, referuje jej referent na posiedzeniu Komisyi pełnej.

§. 12.

W obradach Komisyi pełnej, komitetów stałych i komisyi przygodnych, obowiązują ogólne zwyczaje parlamentarne. W razach wątpliwych rozstrzygają analogiczne postanowienia regulaminu sejmowego.

§. 13.

Każdemu z członków Komisyi służy prawo czynienia wniosków i żądania wszelkich wyjaśnień ze strony biura Komisyi. Wniosek na piśmie do Komisyi przesłany, będzie przekazany właściwemu komitetowi stałemu i z jego sprawozdaniem przedłożony Komisyi pełnej.

Wnioski samoistne członków, stawiane na posiedzeniu Komisyi pełnej, będą odsyłane do właściwego komitetu stałego, z wyjątkiem wniosków przez Komisyę jednogłośnie za nagłe uznanych.

§. 14.

Postanowienia szczegółowe co do sposobu załatwiania spraw przez biuro Komisyi, tudzież co do obowiązków personalu biurowego, określą instrukcye służbowe, które Komisya pełna na wniosek właściwego komitetu stałego uchwala a Wydział krajowy zatwierdza.

A.

Regulamin

tyczący się wizytowania krajowych szkół przemysłowych i zakładów naukowych z funduszu krajowego subwencyonowanych, zatwierdzony uchwałą Wydziału krajowego z dnia 5 grudnia 1902 L. 81.172.

§. 1.

Członkowie Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych i powoływani przez Komisyę a przez Wydział krajowy zatwierdzeni znawcy wizytują pod względem naukowym i fachowym krajowe szkoły przemysłowe i pokrewne im zakłady naukowe prywatne z funduszu krajowego subwencyonowane.

§. 2.

Komisya ustanawia od czasu do czasu na posiedzeniach pełnych, które szkoły i zakłady należą do specyalnie wyznaczonych wizytatorów.

§. 3.

Jeśli dla jakiej kategoryi szkół jest dwóch wizytatorów wyznaczonych, wówczas pożądanem jest, aby obaj wspólnie po poprzedniem porozumieniu szkołę wizytowali. Gdyby porozumienie takie co do czasu i wspólnego wyjazdu nie mogło przyjść do skutku, natenczas obowiązek wizytowania spada na pierwszego z wymienionych wizytatorów. Gdyby drugi z wizytatorów oddzielnie zakład chciał zwiedzić, winien o tem poprzednio pierwszego z wizytatorów uwiadomić. Każdy z wizytatorów uwiadamia zresztą Szefa Dep. II. Wydziału krajowego o zamierzonej wizytacyi.

§. 4.

Lustracyi administracyjnej i rachunkowej szkół przemysłowych i zakładów subwencyonowanych, dokonywa wyznaczony do tego przez Wydział krajowy urzędnik rachunkowy. Lustruje on szkoły albo sam, albo na żądanie wizytatora z łona Komisyi, towarzyszy temuż w wizytacyi, o ile to Wydział krajowy uzna za wskazane. Lustracyami administracyjnemi zarządza w ogóle Wydział krajowy.

§. 5.

Wizytator jest obowiązany przydzieloną mu szkołę przynajmniej raz do roku zwiedzić. Po odbytej wizytacyi zdaje sprawę pokrótce ustnie na najbliższem posiedzeniu Komisyi pełnej o stanie zakładu a najpóźniej w 14 dni po odbyciu wizytacyi złoży szczegółowe pisemne sprawozdanie do rozpatrzenia przedłożonych w niem wniosków. W sprawozdaniach rocznych Komisyi podawaną ma być wiadomość o odbytych wizytacyach i ich wyniku.

§. 6.

Wizytator ma powierzony opiece jego Zakład badać pod każdym względem, tak co do toku nauki teoretycznej jak i warsztatowej, co do wpływu, jaki szkoła wywiera na przemysł miejscowy i w ogóle pod względem ekonomicznym. Wizytacya

ma być połączona z obecnością wizytatora na godzinach nauki i pracy. W szkołach, w których jest więcej nauczycieli, ma wizytator odbyć z nimi konferencyę i udzielić im swych spostrzeżeń, ma również znieść się z administracyjnym zarządem szkoły na posiedzeniu zwołanem w tym celu, lub przynajmniej z kuratorem Zakładu.

§. 7.

Wizytator może czynić na miejscu pewne zarządzenia, tyczące się postępowania dydaktycznego i pedagogicznego, wykonania planu nauki, właściwego użycia materyałów, zakresu wyrobów i t. d. Zarządzenia te wszakże nie mogą uwłaczać postanowieniom statutu i zasadniczego planu nauki, jaki jest dla Zakładu przepisany, nie mogą również wykraczać poza granicę przyzwolonych kredytów w budżecie szkoły.

§. 8.

Wizytacya szkół przemysłowych uzupełniających odbywać się ma z zachowaniem ograniczenia, zastrzeżonego w §. 12. statutu normalnego, t. j. „bez wpływania na tok i sposób udzielania nauki“.

§. 9.

Jeśli idzie o zasadnicze niedomagania i zmiany w ustroju Zakładu, pociągające za sobą zmianę statutu, planu nauki i pracy warsztatowej, winien wizytator przedłożyć swe wnioski Komisyi, względnie odnośnemu komitetowi tejże.

§. 10.

Wszelkie zarządzenia, poczynione przez wizytatora na miejscu, mają być sprawozdaniem tegoż objęte.

§. 11.

Ważniejsze referaty, tyczące się szkół wizytowanych, takie mianowicie, które nie są przedmiotem obrad i uchwał Komitetu stałego, względnie Komisyi pełnej, mają być dotyczącemu wizytatorowi do wiadomości podane.

B. Wykaz imienny wizytatorów szkół przemysłowych.

I. Wizytatorowie uzupełniających szkół przemysłowych:

Wojciech Biechoński — Gorlice, Jarosław, Jasło, Krosno, Myślenice, Sanok i Wadowice;

Ignacy Drewnowski — Brody, Brzeżany, Drohobycz, Kałusz, Nowy Sącz, Przemyśl, Sambor, Sądowa Wisznia, Stary Sącz, Stryj i Żywiec;

Jan Franke — Nowy Targ, Rzeszów, Tarnopol, Tarnów, Tarnobrzeg, Złoczów i Żółkiew;

Zygmunt Gorgolewski — Lwów i Stanisławów;

Jan Rotter — Biała, Bochnia, Chrzanów, Podgórze, Wieliczka i Kraków;

August Sołtyński — Buczacz i Kołomyja;

Bolesław Żardecki — Łańcut.

II. Wizytatorowie krajowych szkół zawodowych i prywatnych przez kraj subwencyonowanych:

Jan Franke i A. Sołtyński — szkoła koronkarska w Zakopanem;

Zygmunt Gorgolewski i Józef Wczelak — szkoły stolarskie w Stanisławowie i Kalwaryi Zebrzydowskiej;

Arnulf Nawratil — szkoły szewskie w Witkowie Nowym, Starym Sączu, Dobczycach i Kołomyi, szkoły koronkarskie w Bobowej, Kańczudze i Jaworowie, szkoła hafciarska w Makowie;

Arnulf Nawratil i hr. Karolina Dzieduszycka — szkoły robót kobiecych we Lwowie, Krakowie, Kołomyi i Przeworsku;

Arnulf Nawratil i Dr. Henryk Szarski — warsztat kapeluszniczy w Myślenicach;

August Sołtyński i Michał Michalski — szkoły kołodziejskie w Grybowie, Grzymałowie, Kamionce strumiłowej i Tłumaczu;

Antoni Stefanowicz i E. Krzen — szkoła garncarska w Kołomyi i warsztat garncarski w Toustem;

Gustaw Steingraber — kursa keramiczne w Podgórzu;

Bolesław Żardecki i H. Gruszecki — szkoły tkackie w Krośnie, Glinianach, Gorlicach, Korczynie, Kosowie, Łańcucie, Rychwałdzie i Wilamowicach, szkoła sukiennicza w Rakszawie i warsztat tkacki w Budzanowie;

Juliusz Starkel i J. Dąbrowski — szkoły koszykarskie w Czerwonej Woli, Rudkach, Dynowie, Dżurowie, Jurkowie, Leżajsku, Siedlcu, Skołyszynie, Niżniowie, Wielowsi, Wojsławiu i Zatorze, pracownie koszykarskie w Albigowej, Bilince i Żurawnie;

J. Starkel i W. Szuchiewicz — szkoła dla wyrobu zabawek w Jaworowie.

Odpis

wywodu referenta Komisyi w sprawie organizacyi biura tejże.

Na posiedzeniu z dnia 9. lutego 1898 r. uchwalił Sejm: Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby w celu utworzenia posady technicznego referenta przy Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego na rok 1899.

Na posiedzeniu 4. maja 1900 r. uchwalił Sejm: Sejm upoważnia Wydzia krajowy, ażeby w celu utworzenia posady technicznego referenta dla spraw przemysłowych, wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego na rok 1901.

Na posiedzeniu 6. lipca 1901 r. uchwalił Sejm: Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w celu utworzenia posady referenta technicznego przy krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, wstawił odpowiednią kwotę do budżetu krajowego na rok 1902.

Na posiedzeniu pełnem Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych z dnia 3. czerwca 1902 r. członkowie Komisyi Biechoński, Fiedler i Ulmer wnieśli utworzenie w biurze Komisyi dwóch nowych posad: technicznej dla nadzoru warsztatów i fabryk zasilanych z funduszu krajowego i drugiego urzędnika dla organizowania spółek, zwłaszcza z uczniów szkół zawodowych. Wniosek ten, w osobnym referacie p. Biechońskiego szczegółowo umotywowany, został przez wnioskodawcę sformułowany ściślej w ten sposób, iż mają być utworzone dwie posady:

1. Inżyniera mechanika z płacą sekretarza Wydziału krajowego i z wszelkimi poborami do tej rangi przywiązanymi.

2. Referenta z wykształceniem komercyalnem i handlowem z płacą koncepisty Wydziału krajowego i z wszelkimi poborami do tej rangi przywiązanymi.

Na posiedzeniu połączonych komitetów stałych z dnia 9. października b. r po obszernej dyskusyi uchwalono:

1. utworzyć posadę referenta technicznego w randze inżyniera I. klasy z wszystkimi do tej rangi przywiązanymi poborami;

2. przyjąć praktykanta technicznego z adjutum 1400 K, któryby był dodany do pomocy referentowi technicznemu — przyczem zauważono, że byłoby pożądanem, ażeby praktykant w pierwszym roku był wysyłany do zwiedzenia różnych fabryk dla zapoznania się z ich organizacyą;

3. przyjąć do pomocy sekretarzowi aplikanta konceptowego, z wykształceniem prawniczem i handlowem.

Komisya przemysłowa na posiedzeniu z dnia 22. października b. r. przyjęła powyższe wnioski z tą tylko odmianą, iż nazwę „referent techniczny“ zamieniła na „referent przemysłowy“ i uchwaliła, iż nie jest koniecznem aby to był technik — może być także komercyalista. Uchwała ta zapadła większością 13 głosów przeciw 12 — po dyskusyi, w której jedni bardziej podnosili potrzebę technika — inni większy kładli nacisk na stronę handlową.

Potrzeba pomnożenia sił pracujących w biurze Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych oddawna jest silnie odczuta, obecnie zaś silniej niż kiedykolwiek. Nie idzie tu o formalistyczne biurowe załatwianie aktów do Komisyi wpływających — chociaż i ta strona czynności biura przerasta już siły jednego człowieka. Wobec budzącego się żywszego ruchu na polu przemysłowem — wobec powszechnego wołania o ożywienie i wzmocnienie działalności Komisyi, celem podniesienia przemysłu i rozciągnięcie jej na przemysł fabryczny — wobec uchwalonego przez Komisyę wniosku do Wydziału krajowego o wydatne podwyższenie przemysłowego funduszu pożyczkowego — biuro Komisyi, utworzone przed 15 laty i od tego czasu pozostawione w swym pierwotnym stanie, mimo najgorliwszej pracy jednego, jedynego urzędnika, jakim rozporządza, nie może podołać coraz bardziej rozszerzającemu się zakresowi czynności. I tak szkół przemysł. zawodowych uzupełniających było w roku 1890. . 19

w roku 1902 . . . 53

wzrosły zatem o . . . 34

Szkół przemysłowych zawodowych i warsztatów naukowych, utrzymywanych czy subwencyon. z funduszu kraj. (nie licząc państwowych było w roku 1890 . 18

w roku 1902 . . . 43

wzrosły zatem o . . . 25

Ogólny wzrost szkół jest zatem z 37 na 96 czyli o 59.

Przybyły do tego kursy majsterskie szewskie we Lwowie i Krakowie i nauka wędrowna.

Na stypendya przemysłowe na rok 1890 wydano . . . . . 16.000 K

zaś na rok 1902 . . . 27.600 „

Na zasiłki bezwzrotne dla przemysłowców w roku 1890 . . . 14.000 „

zaś na rok 1902 . . . 20.000 „

Odpowiednio do tego wzrostu, wzrosła znacznie liczba stypendystów i zasilanych subwencyami warsztatów.

Stan pożyczek udzielonych z funduszu przemysłowego wynosił z końcem roku 1890 . . . 291.072 K

zaś z końcem roku 1901 . . . 1,190.289 „

Tych kilka cyfr, podanych tylko przykładowo, wystarcza na udowodnienie, jak znacznie wzrosły liczebnie agendy biura Komisyi.

Ale zachodzi tu inna okoliczność, od liczebnego wzrostu czynności ważniejsza — a to jest konieczność zasilenia biura Komisyi siłami fachowemi, w kierunku technicznym i handlowo organizacyjnym. Kwestye, wymagające tych wiadomości zawodowych, powstają na każdym kroku, zarówno w dziale szkolnictwa przemysłowego, jak też i w wyższym jeszcze stopniu w sprawach bezpośredniego popierania przemysłu, przez zasiłki i pożyczki — wreszcie niejednokrotnie tam, gdzie idzie o obronę interesów przemysłu wobec władz centralnych i krajowych. A będą się te kwestye mnożyć teraz, gdy Komisya krajowa dla spraw przemysłowych zgodnie z intencyą Sejmu i z opinią kraju pragnie działalność swą rozszerzyć na przemysł wielki fabryczny, pragnie też nie poprzestawać na tem, ażeby załatwiać sprawy, które z zewnątrz do niej zostaną wniesione, ale w sprawach wzmocnienia i rozwoju przemysłu brać wszechstronną inicyatywę.

W Komisyi zasiadają wybitni reprezentanci wiedzy technicznej, zawodowi przemysłowcy i przedstawiciele handlu. Z całą ofiarnością oddawali oni i oddają swoją wiedzę, swój czas i pracę na usługi kraju i podejmowali się chętnie lustracyi szkół, zwiedzania zakładów przemysłowych i wydawania fachowych opinii, gdy ich o to uproszono. Wszakże w miarę wzrostu znacznego czynności Komisyi — ta publiczna posługa wyrasta do rozmiarów, którym tylko tacy podołać by mogli, którzy nie są

obarczeni swojemi zawodowemi sprawami, stałemi obowiązkami, czy to nauczycielskiemi, czy urzędowemi: obowiązkami poselskiemi, pracą w swoich własnych przedsiębiorstwach. Jest wprost niepodobieństwem obarczać ich nad miarę, ani też żądać od nich tego, aby każdej chwili byli do dyspozycyi, jak się ma prawo wymagać od urzędnika. A nie można też pominąć, że system bezpłatnej, ofiarnej pracy obywatelskiej, w kraju naszym tak chętnie używany i nadużywany, niejednokrotnie już zawiódł i zawieść musi zawsze, ilekroć idzie o ciągłość pracy, o pracę na szersze rozmiary. Sprawy popierania i rozwijania przemysłu w naszym kraju, gdzie tyle jest jeszcze w tym kierunku do zrobienia, na systemie tym trwale oprzeć nie można. Uznając zaś potrzebę fachowych sił biurowych — Komisya nie zrzeka się bynajmniej pracy swych członków, ale pragnie ograniczyć ją do tego, co koniecznie, do wydawania opinii w ważniejszych wypadkach, ale nie odwoływać się do ich ofiarności we wszystkich tych szczegółach, w których techniczne czy handlowe wiadomości w toku przygotowania spraw czy wykonania uchwał są konieczne.

Z przytoczonych na wstępie uchwał Sejmu widoczne, że dotychczas miano na myśli przedewszystkiem referenta technicznego. W toku dyskusyi na Komisyi pełnej podniesiono jednak, że w wyższym może stopniu byłby potrzebny referent handlowo-organizacyjny, przyczem opierano się na fakcie, że większa część niepowodzeń w naszym przemyśle jest winą wadliwego kierunku handlowego i organizacyjnego a nie braków technicznych. Po dłuższej dyskusyi, w której zdania się mniej więcej równoważyły — uchwalono większością jednego głosu, że nowa posada ma być nazwana posadą „referenta przemysłowego“ i że nie ma się od kandydata wymagać koniecznie fachowego wykształcenia technicznego. Z motywowania zaś wniosku o nazwę tej posady wynika, że uznano potrzebę zastąpienia w biurze Komisyi obu kierunków, tak technicznego, jak i komercyalnego, że najlepiej byłoby, gdyby się oba w jednej osobie znalazły — i że ostatecznie Komisya złożyła rozstrzygnięcie tej sprawy w ręce Wydziału krajowego.

Wszakże jedna siła bezwarunkowo tu nie wystarczy. A to nietylko dlatego, że gdy referent ten bardzo często będzie musiał być w podróżach, biuro Komisyi będzie pozbawione potrzebnej przy załatwieniu spraw bieżących siły fachowej — ale i dlatego, że koniecznie trzeba myśleć o przyroście sił młodszych, któreby się do spraw tych urabiały. I dlatego Komisya znaczną większością głosów uchwaliła przybranie jeszcze dwóch sił młodych w charakterze aplikantów — jednego praktykanta technicznego do pomocy referentowi przemysłowemu, drugiego aplikanta konceptowego z wykształceniem prawniczem i ile możności handlowem do pomocy sekretarzowi Komisyi.

W ten sposób obok posady sekretarza — byłyby w biurze Komisyi jeszcze trzy posady:

1. referenta przemysłowego z płacą 3 600 K i 720 K dodatku aktywalnego — z ewentualnym, gdyby to dla pozyskania odpowiedniej osobistości było konieczne, dodatkiem osobistym -

2. aplikanta konceptowego z kwalifikacyą prawniczą i handlową z adjutum 1.400 K rocznie —

3. praktykanta technicznego z adjutum 1.400 K rocznie.

Alegat V. do sprawozdania Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych za rok 1902.

Wykaz

kosztów utrzymania szkół przemysłowych uzupełniających w roku 1901/2.

(Według preliminarzy.)

Liczba porządk.	Siedziba szkoły	Fundusze miejscowe						Subwencye				Razem
		Gminy	Fundacye	Kasy oszczędn.	Tow. zaliczkowe	Opłaty szkolne	Inne fundusze	Rad powiatow.	Izb handl.-przemysł.	Funduszu krajowego	Skarbu państwa	
		K o r o n										
1	Biała	600	—	400	—	280	—	400	800	1.626	1.778	5.884
2	Bochnia	1.000	—	—	—	—	—	—	—	1.118	1.020	3.138
3	Brody	600	—	—	—	—	—	200	1.000	730	930	3.460
4	Brzeżany	400	—	—	—	—	—	300	—	1.095	1.045	2.840
5	Buczacz	400	—	—	—	—	100	400	200	900	1.100	3.100
6	Chrzanów	400	—	—	200	—	—	400	400	1.294	1.294	3.988
7	Drohobycz	600	—	50	20	—	—	300	—	1.405	1.305	3.680
8	Gorlice	200	—	—	300	—	—	400	300	1.035	1.035	3.270
9	Jarosław	500	—	—	—	—	—	400	—	1.120	1.300	3.320
10	Jasło	400	—	—	100	—	—	240	200	1.047	1.047	3.034
11	Kałusz	200	—	—	—	—	—	200	—	1.164	1.164	2.728
12	Kołomyja	1.200	664	—	—	—	—	300	—	1.430	1.430	5.024
13	Kraków na Kleparzu	2.310	16	—	—	—	—	—	—	2.326	2.326	6.978
14	„ w Ogrodzie angielsk	1.336	16	—	—	—	—	—	—	1.352	1.352	4.056
15	„ na Smoleńsku	1.336	16	—	—	—	—	—	—	1.352	1.352	4.056
16	„ „ Kaźmierzu	1.336	16	—	—	—	—	—	—	1.352	1.352	4.056
17	„ „ Dajworze	1.444	16	—	—	—	—	—	—	1.458	1.458	4.376
18	Krosno	500	—	—	—	—	—	200	—	1.246	1.246	3.192
19	Lwów im. św. Anny	1.920	—	—	—	—	—	—	—	1.920	1.920	5.760
20	„ „ „ Antoniego	1.583	—	—	—	—	—	—	—	1.584	1.583	4.750
21	„ „ Czackiego	1.602	—	—	—	—	—	—	—	1.603	1.602	4.807
22	„ „ Elżbiety	946	—	—	—	—	—	—	—	947	947	2.840
23	„ „ Konarskiego	1.329	—	—	—	—	—	—	—	1.329	1.329	3.987
24	„ „ A. Mickiewicza	1.290	—	—	—	—	—	—	—	1.290	1.290	3.870
25	„ „ św. Marcina	1.583	—	—	—	—	—	—	—	1.584	1.583	4.750
26	„ „ Piramowicza	946	—	—	—	—	—	—	—	947	947	2.840
27	„ „ Staszica	1.610	—	—	—	—	—	—	—	1.610	1.610	4.830
28	„ „ Bernsteina izr.	—	2.700	—	—	—	200	—	—	900	900	4.700
29	Łańcut	240	—	—	—	—	—	300	—	922	922	2.384
30	Myślenice	400	—	—	—	—	—	400	—	814	814	2.428
31	Nowy Sącz	400	—	200	—	—	400	600	200	1.450	1.450	4.700
32	Nowy Targ	200	—	—	144	—	100	400	—	1.174	1.174	3.192
33	Podgórze	956	—	—	—	—	—	100	200	957	957	3.170
34	Przemyśl, Śródmieście	600	—	—	—	—	—	600	—	1.134	1.139	3.473
35	„ Przedmieście lwowsk.	400	—	200	—	—	—	—	—	1.294	1.294	3.188
36	Rzeszów	280	300	80	—	—	—	200	200	1.247	1.243	3.550
37	Sambor	300	—	—	—	—	—	200	—	1.316	1.316	3.132
38	Sanok	738	—	—	—	—	—	—	—	1.151	1.151	3.040
39	Sądowa Wisznia	100	—	—	—	—	—	100	—	1.350	1.150	2.700
40	Stanisławów	600	—	200	—	—	—	200	—	2.000	2.000	5.000
41	Stary Sącz	600	—	—	—	—	—	300	200	891	891	2.882
42	Stryj	600	—	—	200	—	400	200	—	1.110	1.110	3.620
43	Tarnopol	1.206	—	—	—	—	—	200	200	900	900	3.406
44	Tarnów	800	—	300	—	—	—	400	300	1.070	1.070	3.940
45	Tarnobrzeg	200	—	—	—	—	200	400	—	785	845	2.430
46	Wadowice	800	—	400	—	—	—	200	—	968	968	3.336
47	Wieliczka	800	—	—	—	—	—	100	—	940	940	2.780
48	Złoczów	300	—	—	—	—	—	300	200	1.075	1.075	2.950
49	Żółkiew	600	—	—	—	—	—	400	—	874	874	2.748
50	Żywiec	400	—	—	—	—	—	200	200	1.210	1.210	3.220
	Razem	39.091	3.744	1.830	964	280	1.400	9.540	4.600	61.396	61.738	184.583
		61.449										

Sprawozdanie

o stanie szkół przemysłowych uzupełniających w roku szkolnym 1901/02.

1. Liczba szkół przemysłowych uzupełniających.

Kraj posiada obecnie 50 szkół uzupełniających, a z tych szkoła kołomyjska od dwu lat ma klasy równorzędne, pozostające pod osobnem kierownictwem. Utworzenie z tych klas równorzędnych drugiej samoistnej szkoły uzupełniającej jest w toku. Wykaz wszystkich szkół uzupełniających podany jest w dołączonem zestawieniu tabelarycznem.

2. Wykaz lustracyi.

W roku szkolnym 1901/02 dokonano lustracyi 25 szkół, a mianowicie: w Białej, w Bochni, w Brodach, w Chrzanowie, w Kołomyi, w Krakowie (na Kleparzu, na Smoleńsku, na Kaźmierzu, na Dajworze i Ogrodzie angielskim), we Lwowie (w szkołach im Konarskiego, Czackiego, Staszica, św. Marcina, Piramowicza, Elżbiety, Mickiewicza, św. Antoniego i św. Anny), w Przemyślu I. i II., w Stanisławowie, w Tarnowie, w Wieliczce.

3. Umieszczenie szkół.

Pomieszczenie zlustrowanych szkół dopełniających byłoby w ogóle wystarczające, gdyby nie brak sal rysunkowych, dający się tak dotkliwie odczuwać w bardzo wielu zakładach. Na 25 szkół, które zlustrowano, 9 tylko posiada „tak zwane“ sale rysunkowe, w 14 zakładach nauka rysunku odbywa się w zwykłych klasach szkolnych, bez jakiegokolwiek, specyalne cele i potrzeby tej nauki na względzie mającego urządzenia, w 2. zaś szkołach, mianowicie w szkole uzupełniającej w Kołomyi, tudzież w szkole im. Piramowicza we Lwowie, warunki pomieszczenia są jak najgorsze i to nie tylko ze względu na naukę rysunku, lecz ze stanowiska ogólnego szkoły. Co się tyczy nauki rysunku w szczególności, zauważano w wielu zakładach, że dorośli uczniowie cisną i kurczą się wraz z przyborami rysunkowymi w niskich i wąskich ławkach, przeznaczonych dla 8 — 10 letnich dzieci. Ponieważ ten stan rzeczy istniał także w niektórych szkołach lwowskich, przeto c. k. Rada szkolna krajowa odnosiła się w tej sprawie do miejscowego Wydziału szkolnego, celem jak najrychlejszego usunięcia złego.

4. Frekwencya szkół.

Frekwencya w szkołach pozostawia niestety bardzo wiele do życzenia, tak, że w niektórych zakładach uważać ją należy jako bardzo nieregularną i wielce niedbałą. Liczba uczniów obecnych podczas lustracyi w szkole przedstawia się w procentach, jak następuje:

W Białej 71%, w Bochni 54·4%, w Brodach 34·5%, w Chrzanowie 70%, w Kołomyi 60%, w Krakowie: na Kleparzu 52·8%, na Smoleńsku 88·5%, na Kazimierzu 41·2%, na Dajworze 33·4%, w Ogrodzie angielskim 62%; we Lwowie: w szkole im. Konarskiego 67%, im. Czackiego 63%, im Staszica 65%, im. św.

Marcina 63%, Piramowicza 54%, im. Elżbiety 68%, im. Mickiewicza 65%, im. św. Antoniego 45·5%, im św. Anny 63%; w Podgórzu 47·4%, w Przemyślu I. 57%, w Przemyślu II. 46·5%, w Stanisławowie na początku nauki zaledwie 23·5%, później 58%, w Tarnowie 58·6%, w Wieliczce 39%.

5. Stan nauki.

Z powyższych szkół osiągnęły wynik bardzo dobry:

Biała, zwłaszcza w rachunkach, buchalteryi, tudzież ze względu na pełne zrozumienia kierownictwo; Bochnia, zwłaszcza w rysunkach; Chrzanów, Kraków na Smoleńsku, Lwów im. Elżbiety, ze względu na doskonałe kierownictwo; Tarnów osobliwie w rysunkach.

Wynik dobry osiągnęły szkoły:

W Kołomyi, w Krakowie na Kleparzu i w Ogrodzie angielskim, we Lwowie: szkoła Konarskiego ze względu na dobre rysunki zawodowe; szkoła Staszica, ze względu na sprężyste kierownictwo, szkoła Mickiewicza, szkoły św. Antoniego i św. Anny, ze względu na dobrą naukę rysunku, w Przemyślu I.

Wyniki dostateczne wykazały szkoły:

W Brodach, w Krakowie na Kazimierzu i na Dajworze, we Lwowie szkoły Czackiego i św. Marcina, w Przemyślu II., w Stanisławowie.

Mniej niż dostateczne wyniki wykazały szkoły:

We Lwowie szkoła Piramowicza, w Podgórzu i w Wieliczce.

6. Kierownictwa szkół i grona nauczycielskie.

Tak kierownicy jako też nauczyczyciele zakładów, w których przeprowadzono lustracyę, spełniali obowiązki swoje w ogólności gorliwie i sumiennie. Co prawda, zrozumienie zadań i celów nauki w szkołach przemysłowych uzupełniających nierzadko wiele jeszcze pozostawia do życzenia i nie mało pod tym właśnie względem trzeba jeszcze wyjaśniać i poprawiać — zwłaszcza zwyczaj wielu nauczycieli powodowania się bardziej teoryą niż praktyczną stroną nauki i traktowania jej zbyt abstrakcyjnie, bez dostatecznego uwzględnienia bardzo słabego przygotowania uczniów. Niemniej w nauce rysunku popełniają niektórzy nauczyczyciele błędy zasadnicze, tak w wyborze zakresu i materyału nauki, jakoteż w metodzie, mylnie upatrując w rysunku raczej obrazek niż środek wyrażenia się, wskutek czego uczniowie okazują więcej cierpliwości niż zrozumienia i rysują mechanicznie nie zaś świadomie. Należy jednak spodziewać się, że wytrwałość dotyczących nauczycieli, tudzież urządzane corocznie kursa feryalne dla dalszego ich kształcenia, nakoniec wskazówki zawodowe, udzielane im przy sposobności lustracyi, spowodują z czasem należyte pojmowanie zadań nauki rysunku, osobliwie zawodowego, który jako jasny, prosty i szybko wykonać się dający rysunek warstatowy służyć będzie celom praktycznym.

7. Środki naukowe.

Przeważnej liczbie szkół uzupełniających zbywa dotychczas na odpowiednich i wystarczających środkach do nauki rysunku, kilku szkołom brak ich całkowicie. Wzorów do rysunku posiadają szkoły bez porównania więcej niż modeli, co dzisiaj uważać należy za rażący anachronizm, przekonano się bowiem, że nauka rysynku, udzielana tylko na podstawie wzorów, jest powierzchowna, wyniki zaś tym sposobem osiągane są pozorne. Takimi więc pozorami zadowalały się szkoły uzupełniające, pozbawione tak potrzebnych do nauki rysunku zawodowego modeli, których dotyczący nauczyciele często nawet wcale nie znają. Aby temu

brakowi zaradzić, sprawozdawca rozpoczął większą i na dłuższy przeciąg czasu rozłożoną akcyę, opierając się wczęści na rozporządzeniu c. k. Ministerstwa W. i Ośw. z d. 16. czerwca 1900 l. 12.115, mocą którego dyrekcye szkół i warsztatów zawodowych obowiązane są warsztatowych wyrobów swoich, w miarę rosnących z roku na rok zapasów, udzielać szkołom, w pierwszym rzędzie przemysłowym, a mianowicie wedle możności bezpłatnie, lub tylko za cenę materyału. Prócz tego trzeba będzie wiele jeszcze modeli i wzorów zakupić, aby tym sposobem nauce rysunku czemprędzej zabezpieczyć racyonalną podstawą. Za pośrednictwem c. k. Rady szkolnej krajowej sprawozdawca w krótkim stosunkowo czasie pozyskał już od kilku szkół zawodowych wspomiane powyżej modele, a otrzymawszy od Wydziału krajowego kwotę pięciuset (500) Koron na pokrycie odnośnych wydatków, nabywa w miarę tych funduszów dalsze środki naukowe, w które zaopatrywać będzie najbardziej tego potrzebujące zakłady naukowe.

Po przeprowadzeniu dotyczących czynności przedłoży się Wydałowi krajowemu rachunek co do sposobu użycia wyż wymienionej kwoty.

7. Uwagi ogólne tudzież sprawozdanie o kursie rysunkowym dla nauczycieli szkół uzupełniających.

Obecna organizacya naszych szkół przemysłowych uzupełniających, nietak może zła, jak wielu utrzymuje, a już co najmniej zalecająca się pewną jednolitością w zarządzie, ma tę słabą stronę, że charakter tych szkół jest jakoby połowiczny, są one bowiem rzekomo obowiązkowe, a jednak przymus szkolny co do nich nie bywa, i w naszych warunkach nawet nie może być dość energicznie i ściśle wykonywany. Zachodzi więc ta sprzeczność, że dla bardzo wielu obowiązanych szkoła przemysłowa uzupełniająca jest mimo postanowień ustawowych w praktyce nieobowiązkową.

Nie w tem wszakże należy upatrywać źródło złego, że wielu terminatorów, których ewidencya częstokroć jest nieznana, nie zgłasza się wcale do nauki, lecz bezwarunkowo w tem, że frekwencya tych, którzy się już do szkoły zgłosili i zapisali, nieregularna bywa i niedbała, z tego bowiem wynika niewątpliwie, że skoro z jednej strony majstrowie i pracodawcy nie oceniają jeszcze należycie doniosłości szkoły, a z drugiej strony młodzież rzemieślnicza sama nie garnie się dość żarliwie do nauki, szkoła musi mieć zasadnicze braki ustrojowe, osłabiające najrzetelniejsze jej usiłowania.

Jakoż istotnie dają się odczuwać takie braki. W pierwszym rzędzie brak stosownego czasu, przeznaczonego na naukę, niepodobna bowiem późnych godzin wieczornych uważać za porę do nauki stosowną, jak też niopodobna żądać, a nawet przypuszczać, aby terminator po całodziennej pracy zawodowej mógł późnym wieczorem pracować jeszcze umysłowo tak skutecznie, jak pracują uczniowie w szkołach dziennych. Najbardziej pożałowania godnym i rozwój uzupełniającego szkolnictwa przemysłowego wielce utrudniającym objawem jest przeto ta okoliczność, że majstrowie i pracodawcy dotychczas nie chcą czy nie mogą zdobyć się nato, aby terminatorom swoim pozostawić bodaj trochę dnia na naukę szkolną; dopóki zaś to nie natąpi, praca nad podniesieniem szkół uzupełniających, bez względu na wszelkie ulepszenia w nauczaniu, nie będzie uwieńczona zupełnie pomyślnym skutkiem.

Szkoła sukiennicza w Rakszawie utraciła w ciągu ubiegłego roku szkolnego swego kierownika, p. Stanisława Anczyca, który przeniósł się na stanowisko profesora w państwowej szkole przemysłowej w Krakowie. Nie można było zastąpić go na razie siłą o równie wybitnem wykształceniu fachowem. Musiano tedy stworzyć na pewien czas w szkole zarząd przejściowy, zorganizowany w ten sposób, że naukę zawodową poruczono wytrawnym i od początku istnienia szkoły zajętym w niej werkmistrzom dla nauki tkactwa i farbierstwa, a do czynności administracyjnych powołano administracyjnego kierownika p. J. Krafta. Oprócz tego zapewniono szkole szerszy i decydujący współudział kuratora szkoły, członka Komisyi kraj dla spraw przemysłowych, p. B. Żardeckiego, pod którego przewodnictwem zbierają się peryodycznie administrator i obaj werkmistrze jako komitet zarządzający dla załatwienia ważniejszych spraw szkoły.

Równocześnie z tem zarządzeniem, wyszukano młodego technika, p. Jana Kunstmana, który po znakomitem złożeniu egzaminów w lwowskiej szkole politechnicznej, rozpoczął praktykę tkacką w Łodzi — a zapewniwszy mu stypendyum w kwocie 3.000 K. rocznie, wysłano go za granicę celem dopełnienia swych wiadomości w zakresie przędzalnictwa, tkactwa i farbierstwa wełny. Spodziewać się tedy należy, że w ten sposób w osobie p. Kunstmana, mającego już dziś znakomite wykształcenie techniczne, zapewnionym zostanie jak najlepiej ukwalifikowany kierownik szkole sukienniczej w Rakszawie, która ma wszelkie warunki potemu, ażeby w pośród krajowych szkół zawodowych zajmowała wybitne stanowisko.

W zakresie szkół koronkarskich utrzymuje się stan niezmieniony. Jest ich trzy, a mianowicie w Zakopanem, Kańczudze i Bobowej, nadto czwarta, subwencyonowana szkoła miejska w Jaworowie. O znacznem podniesieniu się liczby uczenic w szkole koronkarskiej w Bobowej i żywszem jej dziś oddziaływaniu na miejscowy przemysł koronkarski wspomniano już powyżej. Umieszczenie tej szkoły jest niestety bardzo niedostateczne, izby szkolne na zimę źle zaopatrzone, więc zmiana lub rozszerzenie i naprawa budynku szkolnego będzie musiała koniecznie nastąpić.

Dla nauki hafciarstwa białego i kolorowego na różnych materyałach istnieje szkoła hafciarska w Makowie, która działaniem swem wyrobiła już sobie dobrą opinię w kraju. Obok szkoły zorganizowaną została ponownie produkcyjna Spółka hafciarek, której ustalenie się i praktyczne rozwinięcie, może zapewnić ubogiemu lecz pracowitemu miasteczku górskiemu lepsze niż dotąd dochody z uprawianego od lat, a dziś ulepszonego, domowego przemysłu hafciarskiego. Komisya zarządziła zbadanie tej Spółki, aby w danym razie przedstawić wnioski co do przyjścia jej w pomoc z funduszu krajowego.

W dążeniach do zorganizowania i podniesienia przemysłu kapeluszniczego w Myślenicach nie można posunąć się naprzód dla braku odpowiedniego budynku. C. k. Ministerstwo handlu postanowiło już wesprzeć naukę i produkcyę tamtejszych kapeluszników udzieleniem niezbędnych maszyn, lecz dopóki budynek nie zostanie wystawiony, nie można mówić o ich sprowadzeniu. Chcąc przyjść w pomoc rozwiązaniu tej sprawy, wstawił Wydział krajowy na wniosek Komisyi do preliminarza na rok 1903 kredyt 3.600 K, odpowiadający mniej więcej wysokości raty rocznej od pożyczki 60.000 K, z zamiarem uiszczania rat tej wysokości corocznie tytułem czynszu na pomieszczenie warsztatu naukowego i wspólnej pracowni kapeluszników, jeżeli pożyczka przez gminę zostanie zaciągniętą i budynek będzie wystawiony. Równocześnie udał się Wydział krajowy do Muzeum technologicznego o program i szkic budynku, jaki ze względu na przyrzeczone już maszyny, byłby dla celów przyszłego zakładu najodpowiedniejszym, lecz nie otrzymał jeszcze ostatecznej odpowiedzi. Od energii gminy

będzie obecnie zależało, ażeby tak dawno pożądane zorganizowanie nauki i produkcyi kapeluszniczej w Myślenicach doprowadzić w r. 1903 do skutku.

Zaniechanego w r. 1901 kursu dla podmajstrzych murarskich w Sieniawie nie miano nadziei i w b. roku urządzić. Dopiero pod koniec roku, wskutek zapobiegliwości osób miejscowych, a w szczególności c. k. starosty w Jarosławiu p. radcy Namiestnictwa Augusta Szczurowskiego, powiodło się uzyskać zapewnienie, że wpłacone zostaną datki, od których urządzenie kursu zawisło, i Komisya przedstawiła Wydziałowi krajowemu wnioski, aby kurs rzeczony został w połowie stycznia 1903 w życie wprowadzony.

W końcu należy jeszcze wspomnieć, że Wydział krajowy odnowił rokowania, mające na celu utworzenie szkoły ślusarsko-mechanicznej w Tarnopolu, co do której odnosił się jeden z końcowych wniosków zeszłorocznego sprawozdania Komisyi, i przedstawił c. k. Rządowi, jakiemi prestacyami powiat tarnopolski i sąsiednie oraz fundusz krajowy gotoweby były założeniu tej szkoły jako zakładu państwowego przyjść w pomoc — lecz dotychczas niema stanowczej odpowiedzi od c. k. rządu, czy i kiedy do zorganizowania rzeczonej szkoły zamierza przystąpić.

Na działalność krajowej Stacyi keramicznej w r. 1902 daje pogląd
Aleg. IX. załączone tu ⁄. sprawozdanie jej kierownika.

III. Dalsze starania o wykształcenie przemysłowców i podnoszenie przemysłu.

Już powyższy treściwy pogląd na obecny stan kraj. szkół zawodowych i ich działalność wskazuje, że równocześnie ze staraniem o dobrą naukę zawodową, powinna być roztaczaną coraz gorętsza opieka nad tymi, którzy, ukończywszy szkołę zawodową, następnie w obranym zawodzie przystąpili do pracy. W wielu wypadkach przychodzi takim ukończonym uczniom Wydział krajowy na wniosek Komisyi z pomocą pieniężną, a to na zakupno narzędzi, maszyn pomocniczych, urządzenie pracowni i t. d., a fundusze na ten cel wydane, są niewątpliwie dzielnym środkiem popierania drobnego, nauką wydoskonalonego przemysłu. Ale we wielu wypadkach pomoc taka nie jest jeszcze wystarczającą. Młodemu rękodzielnikowi brak zazwyczaj funduszu obrotowego na zakupno materyałów, na wytworzenie jakiego takiego zapasu gotowych wyrobów, na przebycie, bez zawieszania pracy, trudnych chwil zastoju w sprzedaży — brak mu wreszcie obrotności i doświadczenia w nawiązaniu takich stosunków handlowych, ażeby mógł godziwie na życie zarabiać i nie był wyzyskiwany.

Dalsza więc pomoc handlowa w podnoszeniu nowo krzewionego i ulepszanego przemysłu drobnego, okazuje się coraz niezbędniejszą. Podniesiono to już w sprawozdaniu zeszłorocznem na podstawie zebranych mozolnie cyfr o wychowańcach szkół zawodowych, którzy weszli już w życie praktyczne, a poruszono i powyżej, gdy była mowa o szkołach koszykarskich i tkackich.

Komisya daleką jest od tego, ażeby w podnoszeniu przemysłu domowego i rozwijaniu przemysłu drobnego upatrywać miała całe swe zadanie. Owszem, Komisya żywi to przekonanie, że pierwszorzędnem i rozstrzygającem o ekonomicznem podniesieniu kraju jest rozszerzenie przemysłu wielkiego, fabrycznego, i że popieranie usiłowań w tym kierunku stać musi na pierwszym planie akcyi, podjętej w sprawie przemysłu krajowego.

Skoro jednak w ciągu całego szeregu lat doprowadzono przez szkoły zawodowe w wielu miejscowościach do odrodzenia i ulepszenia przemysłu domowego

i drobnego — to równałoby się to zaniechaniu pracy w połowie drogi i zniszczeniu tego, co już zdziałano, gdyby kraj nie miał teraz pospieszyć z wydatną pomocą nowym szeregom producentów przez stosowną handlową organizacyę ich zbytu.

Zanim fabryki krajowe po zwalczeniu tysiąca trudności, zwłaszcza dziś, gdy kartelowa gospodarka bierze górę w dziedzinie przemysłu, zdołają się rozszerzyć i zdobyć konsumentów krajowych, którzy dotąd w bardzo przeważnej części tylko zagranicznymi fabrykatami potrzeby swe zaspokajają — może temu w wydatny sposób czynić już dziś zadość przemysł nasz drobny i domowy, jeśli się go pod względem produkcyjno-handlowym rozumnie zorganizuje.

Wielka akcya nad podnoszeniem przemysłu wielkiego mieści w sobie i musi mieścić niejeden hazard — nic też dziwnego, że spotykamy się z upadkami wielkich przedsiębiorstw i płynącemi stąd na kraj klęskami. Inaczej rzecz się ma z szeroko rozsiedlonym, na tysiącznych małych przedsiębiorstwach opartym przemysłem drobnym. Upadki małych przedsiębiorców nie wywołują tam ciężkich przesileń, a rzucany w nie fundusz nie jest narażony na wielkie ryzyko. Wszak przemysł domowy i drobny to historyczna, wiekami utrwalona, z charakterem narodu związana podstawa wszelkiego przemysłu. Próchniała ona i nikła wskutek skostnienia wewnętrznego, a przeskrzydlających ją nowych form, tysiącznych ułatwień i ulepszeń fabrycznej produkcyi. Jeśli się jej wszakże, we właściwy sposób, użycie nowych materyałów i ułatwiających produkcyę przyrządów przyswoi, staje się znowu żywotną i przy pomocy tańszej niż gdzieindziej pracy ręcznej może stać się znowu poważną podstawą produkcyi przemysłowej. Ale trzeba jej jeszcze zasilenia funduszami i zdrowej organizacyi handlowej — trzeba wesprzeć nietylko producenta, aby artykuł przemysłowy wytwarzał, lecz także kupca, aby temu artykułowi dawał pierwszeństwo przed fabrykatem obcym i, wobec narzucających się ułatwień kredytowych zagranicy, widział swój interes w handlu wyrobami krajowymi.

Podobnymi motywami powodowany, powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 uchwałę następującej treści:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby przy szkołach przemysłowych starał się popierać powstawanie większych przedsiębiorstw przemysłowych, w danym razie przedsiębiorstw fabrycznych".

Poleceniu temu odpowiadają już poniekąd takie zarządzenia Komisyi i Wydziału krajowego, jak poparcie akcyi „Towarzystwa akcyjnego dla wyrobów tkackich" w Łańcucie, które pod względem organizacyi wytwórstwa i handlu tkaninami krajowemi zawiązało już stosunki ze szkołami tkackiemi w Krośnie, Gorlicach i Glinianach, nie mówiąc już o szkołach w Łańcucie i Rakszawie, które są podstawą jego działania. Gdyby koncentracya wytwórstwa tkackiego w rzeczonem towarzystwie mogła przez podwyższenie funduszów stać się jeszcze wydatniejszą i ogarnęła znacznie więcej szkół i drobnych ognisk produkcyi tkackiej, to wówczas działalność Towarzystwa równałaby się wobec kraju działalności wielkiej fabryki, mogącej wpływać decydująco na rodzaj produkcyi i na cenę krajowego towaru, co niewątpliwie poprawiłoby stosunki handlu krajowymi wyrobami i polepszyłoby położenie drobnych tkaczy przez zapewnienie im stałej pracy i lepszego zarobku.

Do tej kategoryi działania należy także poparcie przedsiębiorstwa M. Brzęka w Błażowej, który na gruncie zwiniętej szkoły tkackiej rozszerza z dnia na dzień ulepszoną produkcyę tkacką wśród tamtejszych mieszkańców — tu również zaliczyć należy poparcie tkalni, utworzonej przez ukończonych uczniów szkoły krośnieńskiej, synów włościańskich, w Suchodole pod Krosnem — tu wreszcie należy udzielone w b. roku poparcie przedsiębiorczemu i dzielnemu w swym za-

wodzie instruktorowi szkoły tkackiej w Kosowie, ażeby poza szkołą przedsiębiorstwo tkackie zorganizował.

Że taka organizacya drobnych wytwórców i wprowadzanie ich wyrobów — w pierwszym rzędzie z większą korzyścią dla nich samych — na arenę szerszego handlu jest w naszych warunkach możliwą i korzystną, świadczy także najwyraźniej zorganizowanie produkcyi tkackiej w Andrychowie, gdzie jeden z najbardziej rzutkich przedsiębiorców, J. Grünspan, został udzieleniem wydatniejszej pożyczki z krajowego funduszu przemysłowego poparty.

Lecz Wydział krajowy jako władza, a Komisya jako jej organ doradczy, nie mogą w wielu wypadkach bezpośrednio wkraczać w akcyę organizacyjną tego rodzaju. Już tedy w r. 1899 zwróciły Komisya i Wydział krajowy uwagę na zawiązany we Lwowie „Kraj. Związek przemysłowy“, stowarzyszenie oparte na zasadach stowarzyszeń gospodarczych i zarobkowych i jako swej agencyi handlowej poruczyły mu na próbę, za subwencyą roczną 2.400 K, utrzymywanie stosunków ze szkołami zawodowemi, celem robienia w nich zamówień i ułatwiania zbytu ich wyrobów.

Próba ta powiodła się. Dyrekcya krajowego Związku przemysłowego zajęła się z niezwykłą troskliwością nietylko forytowaniem wyrobów szkół zawodowych, lecz wyszukiwaniem, wyprowadzaniem na jaw, wspomaganiem i organizowaniem drobnych ognisk wytwórczych przemysłu krajowego — o czem świadczy najwymowniej coraz większa rozmaitość wyrobów, zapełniających bazary, przez kraj. Związek przemysłowy utrzymywane.

Wzmożenie się wymaganej od Związku pracy pociągło za sobą w r. 1902 podwyżkę przyznanej mu subwencyi do 3.600 K. Lecz i ta pomoc, przy rozbudzeniu się znacznem ruchu przemysłowego i coraz głośniejszych wołaniach o wyroby krajowe, okazuje się zbyt małą. Jeżeli poparcie przemysłu krajowego ma być skuteczne — szczególniej w kierunku wzmacniania i organizowania produkcyi drobnych przemysłowców — to Związek przemysłowy musi podjąć cały szereg czynności, które mu na razie nie mogą przynieść żadnej korzyści, dla których zatem nie może narażać powierzonych mu w udziałach funduszów. Do takich czynności należy żywsza niż dotąd agitacya za wyrobami krajowymi przez anonsy, przez rozrzucanie specyalnych katalogów, przez rozsyłanie podróżujących agentów, a to w wyższym stosunku, niżby na to, przy normalnych warunkach, wysokość własnego obrotu handlowego dozwalała. Tu należy częstokroć bezowocne, a przecież bezustannie podejmować się mające zawiązywanie stosunków z zagranicą celem wywołania eksportu dla wyrobów krajowego przemysłu. Tu należy w końcu bezustanne informowanie stron i producentów co do stanu przemysłu krajowego, jego źródeł i charakteru wyrobów, a wreszcie dokładanie ręki wprost ze strony Związku, ażeby się przy szkołach zawodowych ogniska wytwórcze na rachunek Związku organizowały.

Do tego wszystkiego potrzeba Związkowi znacznie większej pomocy finansowej. Komisya przedstawiła tedy Wydziałowi krajowemu wniosek podniesienia subwencyi dla kraj. Związku przemysłowego na razie do wysokości 18 000 K, nie uważając, ażeby to była ze strony kraju ofiara dla wyżej określonej akcyi zbyt wygórowana. Gdy jednak przyszło do koniecznego redukowania pozycyi preliminarza, obniżył Wydział krajowy uchwałą swą pozycyę tę do kwoty 15.000 K.

Co do działania, zmierzającego w myśl powyżej przytoczonej uchwały Wysokiego Sejmu do popierania przedsiębiorstw fabrycznych w miejscowościach, gdzie są obecnie szkoły zawodowe — zaznacza Komisya, że wdrożone zostały badania i rokowania co do wytworzenia fabryki dla tkanin bawełnianych, a względnie i lnianych w Krośnie i do fabrycznego rozszerzenia produkcyi sukien-

niczej w Rakszawie i że z całym naciskiem i usilnością dojścia do pożądanego skutku dalej będą prowadzone.

Już tu wszakże należy zauważyć, że akcya w tym kierunku nie obejdzie się bez angażowania ze strony kraju bezporównania większych funduszów, niż organizowanie drobnego przemysłu i że tylko w takim razie będzie można liczyć na powodzenie usiłowań Komisyi, jeżeli Wysoki Sejm przyjmie jej i Wydziału krajowego wnioski, mające na celu znaczne pomnożenie kraj. funduszu przemysłowego.

Do tego celu zmierzają zamieszczone przy końcu sprawozdania i w piśmie do Wydziału krajowego obszernie motywowane wnioski, jużto domagające się poparcia dla wniesionego do Wysokiego Sejmu wniosku posła Dra T. Rutowskiego, co do utworzenia zakładu kredytowego dla powoływania do życia, finansowania i prowadzenia przedsiębiorstw przemysłowych w kraju z zapewnieniem mu udziału kraju w kapitale akcyjnym i innych wyjątkowych korzyści — jużto upominające się o podniesienie istniejącego kraj. funduszu przemysłowego do 5 milionów koron w ten sposób, ażeby wstawiano na ten cel corocznie po 100.000 K do budżetu krajowego a upoważniono Bank krajowy do zaliczkowania na tej podstawie potrzebnych dla przemysłu kwot aż do wysokości 5-ciu milionów K.

Innym doniosłym środkiem poparcia przedsiębiorstw przemysłowych w kraju jest zapewnienie im ulg podatkowych. Ten cel miała na oku ustawa krajowa z dnia 14. kwietnia 1893, uchwalona na lat 10 i uwalniająca w pewnych warunkach przedsiębiorstwa przemysłowe od opłaty niepaństwowych dodatków do podatków.

Jestto dla przemysłowca korzyść nie mała. Jeśli się bowiem zważy, że krajowy dodatek do podatków waha się u nas zawsze około cyfry 65%, że dodatki gminne przeciętnie już co najmniej na 50% liczyć można, że do tego przybywają dodatki powiatowe i inne — to śmiało przyjąć można, że suma autonomicznych dodatków wynosi przeciętnie od 100 do 125% podatku państwowego. Kto zatem płaci 1.000 K podatku państwowego, płaci co najmniej 1.000 do 1.250 koron dodatków — więc w razie uwolnienia od dodatków, odnosi korzyść niemałą.

Lecz ustawa ta przestaje w kwietniu r. b. obowiązywać. Chcąc zatem i nadal przemysłowi krajowemu zastrzeżone w niej korzyści zapewnić, zajęła się Komisya przeglądnięciem rzeczonej ustawy i opracowaniem projektu nowej, którąby Wysoki Sejm na dalszych 10 lat uchwalił.

Projekt ustawy nowej został przez Wydział krajowy przyjętym i do uchwalenia Wysokiemu Sejmowi przedłożonym. Uchwalił też Sejm dnia 8. lipca 1902 na podstawie wniesionego projektu ustawę, która została do najwyższej sankcyi przedłożoną.

Rzeczona ustawa przyznaje przedewszystkiem uwolnienie od niepaństwowych dodatków do podatków wszystkim nowym w naszym kraju gałęziom przemysłu, bez względu na ich rozmiary.

W drugim ustępie ustawy uwalnia się od dodatków nowe zakłady, chociaż nie przeznaczone dla nowych rodzajów przemysłu, jeżeli będą urządzone według wymagań najnowszego stanu techniki, obliczone na większy przerób surowego materyału lub półfabrykatu i zatrudniać będą większą liczbę robotników. Wyliczono tu cały szereg rodzajów wyrobów, do których ma się to stosować, a to z uwzględnieniem dzisiejszego stanu przemysłu krajowego, i po usunięciu takich rodzajów przemysłu, którym już zachęty nie potrzeba.

Wprowadzono także do ustawy osobne postanowienie, o uwolnieniu od dodatków przedsiębiorstw, założonych dla wytwarzania i przenoszenia siły motorocznej na cele przemysłowe. W obecnym stanie

elektrotechniki i coraz bardziej rosnącem jej znaczeniu dla przemysłu, jest to postanowienie bardzo ważne.

Obok nowych gałęzi przemysłu i nowo powstających zakładów przemysłowych, daje jeszcze ustawa zakładom już istniejącym zachętę do rozszerzania się i udoskonalenia, orzekając w §. 2., że zakłady już istniejące, a należące do wymienionych w poprzednim paragrafie gałęzi przemysłu, jeżeli w ciągu 5 lat od wejścia w życie ustawy zaprowadzą wydoskonalone urządzenia techniczne według wymagań najnowszego stanu techniki i rozszerzą przedsiębiorstwo na przerób większej ilości surowego materyału lub półfabrykatu i zatrudniać będą większą liczbę robotników — otrzymają uwolnienie od nadwyżki dodatków, jakaby wskutek rozszerzenia przedsiębiorstwa do zapłaty przypadła.

Dalej uwolnione są od dodatków spółki, zawiązane na podstawie ustawy o stowarzyszeniach zarobkowych i gospodarczych z d. 9. kwietnia 1873 — a mianowicie:

a) spółki surowcowe, mające na celu nabywanie surowych materyałów lub półfabrykatów wyłącznie na użytek należących do spółki rzemieślników i przemysłowców, którzy tych materyałów do swoich wyrobów potrzebują;

b) spółki magazynowe, założone celem sprzedaży w wspólnym lokalu wyrobów przemysłowych, wyłącznie tylko przez członków spółki wyrabianych;

c) spółki produkcyjne, których członkowie pracują w wspólnym, z kapitału spółki założonym warsztacie, tudzież takie, które członkom spółki rozdają roboty do domów.

W końcu zamieszczono w ustawie postanowienie, uwalniające od dodatków spółki akcyjne, a to w ten sposób, że uwolnioną ma być:

a) każda spółka akcyjna, utworzona dla założenia przedsiębiorstwa przemysłowego, jeśli kapitał jej zakładowy wynosi co najmniej pół miliona koron i ma swą siedzibę w kraju, a zatrudnia co najmniej 60 robotników i zakład jej jest odpowiednio technicznie urządzony;

b) każde przedsiębiorstwo prywatne, które zamieni się na akcyjne, jeśli zostanie przez to do najmniej podwójnej zdolności produkcyjnej podniesione.

W interesie przemysłu krajowego wypada sobie życzyć, ażeby ustawa ta została rychło sankcynowaną.

Przy rozstrzyganiu spraw, mających na celu uwalnianie poszczególnych przedsiębiorstw przemysłowych od niepaństwowych dodatków do podatków, zasiąga Wydział krajowy opinii Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

Do ożywienia ruchu w zakresie krajowego przemysłu artystycznego przyczyniła się urządzona w roku 1902 „Wystawa jubileuszowa Towarzystwa politechnicznego we Lwowie“, z którą połączyła Komisya specyalny oddział krajowego przemysłu artystycznego.

Przy pomocy zasiłków, udzielanych z kredytu, wstawionego na ten cel do budżetu krajowego na r. 1902, obesłały tę wystawę wyrobami swymi szkoły stolarskie w Stanisławowie i Kalwaryi, szkoły koszykarskie w Czerwonej Woli, Dżurowie, Rudkach, Siedlcu, Skołyszynie, Zatorze, Niżniowie i Żurawnie, szkoła zabawkarska w Jaworowie, szkoły tkackie w Krośnie, Kosowie, Budzanowie, szkoły koronkarskie w Zakopanem, Kańczudze i Jaworowie, szkoła hafciarska w Makowie, garncarska w Kołomyi, oprócz tego pięć szkół rządowych, a mianowicie szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem i Kołomyi, szkoła ślusarska w Świątnikach, szkoła kowalska w Sułkowicach i państwowa szkoła przemysłowa we Lwowie. Poza tem wzięło udział w wystawie kilkudziesięciu przemysłowców, przeważnie lwowskich, tak, iż wytworzyła się całość, świadcząca chlubnie o postępach przemysłu

artystycznego, szczególniej w dziale wyrobów meblowych, keramicznych, koszykarskich i metalowych, i mogła wpłynąć dodatnio na zwiedzających wystawę przemysłowców i wogóle na publiczność, garnącą się dziś skwapliwiej ku wyrobom krajowego przemysłu.

W komitecie wykonawczym wystawy zasiadali z ramienia Komisyi pp. Ignacy Drewnowski, August Sołtyński, Juliusz Starkel i Józef Wczelak i staraniami swemi przyczynili się do dobrego zorganizowania tego działu wystawy.

Inny rodzaj wystawy, a mianowicie wystawa robót terminatorskich, połączona z udzielaniem nagród za najlepsze prace, zasilona subwencyą 400 K, którą jej Wydział krajowy na wniosek Komisyi użyczył, odbyła się z inicyatywy samychże przemysłowców pod koniec października 1902 w Krakowie. Życzyćby należało, ażeby wystawy tego rodzaju odbywały się częściej po naszych miastach, gdyż jest to bodaj czy nie jedyny środek podniesienia nauki zawodowej w prywatnych warsztatach, gdzie ona, niestety, ze szkodą naszych rzemiosł, coraz bardziej podupada.

Wspomnieć w końcu należy o rokowaniach, podjętych przez Komisyę na wezwanie Wydziału krajowego, co do przekształcenia dotychczasowego oddziału warsztatowego w Zakładzie Drohowyzkim na należycie zorganizowaną szkołę rzemiosł, któraby wyłącznie dla wychowanków Zakładu Drohowyzkiego była przeznaczoną, lecz jako zakład krajowy stała pod bezpośrednim zarządem Wydziału krajowego.

Warunki utworzenia w Drohowyżu pierwszorzędnej szkoły rzemiosł są istotnie dane, jeśli organizacya jej zostanie dobrze obmyślaną i znajdą się dzielne siły do udzielania nauki. Wszak nigdzie indziej, tylko w takiej instytucyi, jak Zakład Drohowyzki, może być szkole zapewnioną stała liczba dobrze utrzymanych, karnych i poza szkołą w karbach wychowania trzymanych uczniów, oraz regularna ich frekwencya, od czego właśnie wyniki nauki w wysokim stopniu są zależne. Z drugiej strony zapewnioną być powinna kierownictwu szkoły odpowiednia niezawisłość, nie narażająca go na zmiany zapatrywań i przesilenia ekonomiczne w samej fundacyi, które właśnie przyczyniły się do upadku dzisiejszego oddziału warsztatowego w Zakładzie. Jeśli więc organizacya i personal szkoły rzemiosł oprą się na niezawisłych od fundacyi podstawach, a otrzymają od niej pomoc w potrzebnych ubikacyach, opale zwyczajnym i technicznym i pewnej rocznej subwencyi — jeśli nadto uzyska się dla niej pomoc ze skarbu państwa — można szkole na tych podstawach zorganizowanej rokować dobrą przyszłość.

W duchu tym przedstawiła Komisya Wydziałowi krajowemu szczegółową punktacyę dla zawrzeć się mającego z Fundacyą hr. Skarbka układu i wstawiła do preliminarza na rok 1903 kwotę 8.000 K. w przeświadczeniu, że łącznie z zatrzymanym z zeszłego roku kredytem 8.000 K. i spodziewaną subwencyę rządową, wystarczy to do zorganizowania szkoły na rok szkolny 1902/3 i należytego wyposażenia warsztatów szkolnych.

IV. Pożyczki i zasiłki na cele przemysłowe.

W ciągu r. 1902 przedstawiła Komisya Wydziałowi krajowemu wnioski na udzielenie następujących pożyczek z krajowego funduszu przemysłowego:

1. Towarzystwu dostaw dla armii we Lwowie 30.000 K. na 3% do spłaty w całości, zaraz po uskutecznieniu dostawy.

2. Kaźmierzowi Rosinkiewiczowi, sekretarzowi szkoły politechnicznej we Lwowie, 6 000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych za od-

powiednią poręką, na wykonanie modeli maszyn własnego wynalazku do składania i rozrzucania czcionek.

3. Spółce tkackiej w Rychwałdzie 3.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych.

4. Towarzystwa szewców w Pruchniku 3.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych.

5. Romanowi Muranyi'emu, właścicielowi fabryki wyrobów drzewnych w Krakowie 30.000 K. na 3% do spłaty w 40-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

6. Janowi Wehrsteinowi, właścicielowi pracowni ślusarskiej w Stryju na rozszerzenie zakładu 20.000 K. na 3% do spłaty w 40-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

7. Stanisławowi Gurgulowi, właścicielowi fabryki biszkoptów i pierników w Jarosławiu, 15.000 K. na 3% do spłaty w 20 tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

8. Fabryce farb J. Karmańskiego i Spółki w Dębnikach pod Krakowem 12.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

9. Marcinowi Brzękowi, przedsiębiorcy tkackiemu w Błażowej, 5.000 K. na 3% do spłaty w 30-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

10. Sabinie Teodorowiczównie we Lwowie na fabrykacyę sztucznych kwiatów 1.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych.

11. Ignacemu Patkowskiemu, garncarzowi w Kołomyi, 2.000 K. na 3% do spłaty w 40-tu ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

12. Fabryce wyrobów metalowych braci Bartików w Tarnowie 60.000 K. na 3% za ubezpieczeniem hipotecznem, do spłaty w 60 ciu równych ratach kwartalnych od 1. stycznia 1906 (za ściągnięciem reszty pożyczki dawniejszej).

13. Jakóbowi Musenowi, właścicielowi koszykarni w Brodach, 2.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

14. Kaźmierzowi Jamrozowi, kierownikowi szkoły tkackiej w Kosowie, 2.000 K. na 3% do spłaty w 40-tu ratach kwartalnych, za odpowiedniem ubezpieczeniem.

15. Józefowi Młodzikowi, ślusarzowi w Andrychowie, 3.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

16. Konstancyi bar. Lipowskiej w Nowym Sączu na produkcyę kilimów 4.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych, za ubezpieczeniem hipotecznem

17. Towarzystwu szat liturgicznych w Krośnie 10.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych za odpowiednią poręką.

18. Fabryce dachówek i płyt cementowych A. Niespała i Spki w Sokalu 10.000 K. na 3% do spłaty w 20 tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

19. Fabryce lin drucianych braci Batorowiczów w Drohobyczu 10.000 K. na 3%, do spłaty w 40-tu ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

20. Krakowskiemu zakładowi witrażów i oszkleń artystycznych 15.000 K. na 3% do spłaty w 20 tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

21. F. M. Złotnickiemu we Lwowie na wyrób środków naukowych 16 000 K. na 3% do spłaty w 32-wu równych ratach kwartalnych za odpowiednią poręką.

22. Kaźmierzowi Lewickiemu we Lwowie na pracownię malowania porcelany i szkła 20.000 K. na 3% do spłaty w 20-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

23. Fabryce chemicznej „Tlen“ we Lwowie 25.000 K. na 3% do spłaty w 40-tu równych ratach kwartalnych za ubezpieczeniem hipotecznem.

24. Fabryce sztucznych wód mineralnych K. Rzący i Chmurskiego w Krakowie 30.000 K. na 3%, do spłaty w 40-tu równych ratach kwartalnych, za ubezpieczeniem hipotecznem.

Prócz tego przedstawiono jeszcze Wydziałowi krajowemu wnioski o udzielenie pożyczek dwu innym przemysłowym w łącznej kwocie 90.000 K., co do których nie nastąpiło jeszcze roztrzygnięcie.

W ogóle wniosła Komisya o udzielenie dwudziestu sześciu pożyczek większym i mniejszym przedsiębiorstwom przemysłowym w łącznej kwocie 424.000 K.

W porównaniu z rokiem 1901, w którym przedstawiono do uwzględnienia 20 podań o pożyczki na ogólną kwotę 279.600 K., jest ilość pożyczek uchwalonych w roku 1902 o 6 większą, a kwota ich niemal dwukrotną. Należy przytem zauważyć, że równocześnie załatwiono w roku 1902 z rozmaitych powodów, ale między tem i dla braku funduszów, 31 podań o pożyczki odmownie.

Cyfry powyższe świadczą, że w obrębie tych funduszów, jakie są obecnie do rozporządzenia, byłoby niepodobnem udzielać nadal skutecznego poparcia finansowego krajowym przedsiębiorstwom przemysłowym, szczególniej tym, które wchodzą w zakres przemysłu wielkiego i że obecny stan rzeczy, wykazujący wzmaganie się ruchu przemysłowego w kraju, a coraz większą niemożność przychodzenia mu w pomoc ze strony Komisyi i Wydziału krajowego, jest sam przez się najlepszem poparciem wniosków Komisyi, zmierzających do pomnożenia funduszów na cele przemysłowe w kraju.

Podobnie jak w zakresie pożyczek, wpłynęło w ciągu roku 1902 także wiele próśb, mniej lub więcej uzasadnionych, o udzielenie bezprocentowych zasiłków na cele przemysłowe. Z pomiędzy zasługujących na uwzględnienie, przedstawiono Wydziałowi krajowemu następujące prośby z wnioskami na udzielenie zasiłku:

A) Ukończonym uczniom szkół zawodowych na rozpoczęcie pracy zawodowej.

1. Antoniemu Kazalskiemu, ukończonemu uczniowi szkoły tkackiej w Krośnie, 180 K. na sprawienie krosien.

2. Janowi Hajtałowiczowi, Eliaszowi Baraniukowi i Janowi Wołoszczukowi ukończonym uczniom szkoły tkackiej w Kosowie, pierwszemu 200 K. dalszym dwom po 160 K. na sprawienie krosien i przyborów tkackich.

3. Trzynastu ukończonym uczniom szkoły przemysłu drzewnego w Zakopanem, a to: stolarzom Wojciechowi Migaczowi 80 K., Janowi Bernatowi, Janowi Bundzie, Józefowi Majerczykowi, Stanisławowi Kuźniarowi, Walentemu Ustupskiemu, Stanisławowi Gutowi, Józefowi Gąsienicy-Gładczanowi po 60 K., Andrzejowi Gracy, Józefowi Szalowi, Stanisławowi Gąsienicy-Sobczakowi, Teofilowi Studnickiemu i Józefowi Wilkowi, rzeźbiarzom po 40 K. na sprawienie narzędzi.

4. Bazylemu Bijowskiemu, stolarzowi, wykształconemu w szkole przemysłu drzewnego w Kołomyi 100 K., na urządzenie pracowni.

5. Marcinowi Bryndzy, tkaczowi wykształconemu na wędrownym kursie tkactwa w Porażu (w pow. Liskim), 100 K. na urządzenie pracowni.

6. Dwom uczniom ukończonym szkoły stolarskiej w Kalwaryi, a to Maciejowi Gramatyce 120 K., Stanisławowi Malcherowi 200 K. na urządzenie pracowni.

7. Michałowi Wisłockiemu, rzeźbiarzowi, wykształconemu w szkole przemysłu drzewnego w Kołomyi, 50 K. na zakupno narzędzi.

8. Leonowi Wałachiewczowi i Romanowi Kunaszowskiemu, ukończonym uczniom szkoły stolarskiej w Stanisławowie, po 400 K. na własne pracownie.

9. Kaźmierzowi Dankowi, ukończ. uczniowi szkoły tkackiej w Wilamowicach, 120 K. na krosna i przybory tkackie.

10. Michałowi Pyrgiesowi, ukończ. uczniowi szkoły tkackiej w Rychwałdzie, 120 K. na krosna i przybory tkackie.

11. Józefowi Polkowi i Wojciechowi Kawalcowi, ukończonym uczniom szkoły tkackiej w Krośnie, po 180 K. na sprawienie krosien i przyborów tkackich.

12. Józefowi Kaweckiemu, ukończonemu uczniowi szkoły szewskiej w Witkowie, osiadłemu w Busku, 120 K. na sprawienie maszyny szewskiej.

13. Dwunastu ukończonym uczniom szkoły szewskiej w Witkowie po 20 K. na zakupno narzędzi.

14. Pięciu ukończonym uczniom szkoły tkackiej w Łańcucie, a to: Jakóbowi Musze, Antoniemu Wołoszynowi, Stanisławowi Boratynowi, Michałowi Trojnarowi i Franciszkowi Nawojskiemu po 70 K. na sprawienie krosien.

15. Piotrowi Borysowi, ukończonemu uczniowi szkoły zabawkarskiej w Jaworowie, 150 K. na tokarnię i narzędzia.

16. Czterem ukończonym uczniom szkoły tkackiej w Korczynie, a to: Jędrzejowi Pelczarskiemu i Franciszkowi Wiluszowi dwa krosna z inwentarza szkolnego, a Józefowi Gonetowi i Franciszkowi Kamce po 100 K. na sprawienie krosien i przyrządów tkackich.

17. Franciszkowi Rusekowi, Ludwikowi Galusowi i Antoniemu Fladze, ukończonym uczniom szkoły kowalskiej w Sułkowicach po 200 K. na sprawienie miechów, kowadeł i narzędzi.

18. Kaźmierzowi Renkarowi, Jerzemu Łysiukowi i Włodzimierzowi Łełetowi, ukończonym uczniom szkoły tkackiej w Kosowie, po 150 K. na sprawienie krosien i przyrządów tkackich.

19. Jackowi Mikulskiemu, ukończonemu uczniowi szkoły sukienniczej w Rakszawie, 70 K. na krosna.

B) Na specyalne cele przemysłowe.

20. Karolowi Guertlerowi, blacharzowi we Lwowie, 500 K. na wyrób zabawek dziecinnych z blachy.

21. Stefanowi Czesnykowi, nauczycielowi ludowemu w Mikuliczynie, 100 K. na nauczanie koszykarstwa.

22. Komitetowi utrzymującemu szkółkę wyrobu kapeluszy słomianych w Czernichowie 200 K.

23. Wydziałowi Towarzystwa „Polska sztuka stosowana“ w Krakowie, 500 K. na reprodukowanie zgromadzonego na Wystawie Towarzystwa materyału etnograficzno-ornamentalnego.

24. Szkole przemysłu artystycznego pp. Tetmajera i Bukowskiego w Krakowie 600 K.

25. Stacyi doświadczalnej dla przemysłu naftowego we Lwowie, 200 K. na badanie kalorymetryczne produktów naftowych.

26. Józefie Neużilowej, kierowniczce szkoły koronkarskiej w Zakopanem, 100 K. na wyjazd do Wiednia celem rozpatrzenia się w nowych wzorach i technice koronkarskiej.

27. Towarzystwu pracy kobiet we Lwowie 700 K. na koszta urządzenia kursu krawatek.

28. Ignacemu Patkowskiemu, garncarzowi w Kołomyi, 400 K na urządzenie pracowni i przybory do wyrobu naczynia ozdobnego.

29. Janowi Słowickiemu, producentowi naczynia kamionkowego w Potyliczu, 700 K. na wykończenie pracowni.

Nadto dano pożyczkę bezprocentową w kwocie 500 K. Augustowi Surówce, stolarzowi wykształconemu w Zakopanem, a osiadłemu w Samborze, na urządzenie pracowni.

C) Na dalszą naukę poza granicami kraju.

30. Władysławowi Freundowi, absolwentowi państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie, na dalsze studya w zakresie stolarstwa artystycznego we Wiedniu, na rok po 30 K. miesięcznie.

31. Józefowi Witkowskiemu, ślusarzowi pracującemu przy urządzeniach elektrotechnicznych, po 25 K. miesięcznie na rok, na dalsze kształcenie się w zawodzie elektrotechnicznym we Wiedniu.

32. Janowi Humeniukowi, absolwentowi państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie, po 50 K. miesięcznie na rok, na dalsze kształcenie się w rzeźbie ornamentalnej we Wiedniu.

33. Kornelowi Bullukowi, absolwentowi państwowej szkoły przemysłowej we Lwowie, na wyjazd do Wiednia celem wyszukania sobie praktyki w ślusarstwie artystycznem 50 K.

34. Janowi Adamskiemu w Londynie, na specyalne studya handlowe 600 K.

35. Tadeuszowi Łączyńskiemu, Franciszkowi Maślance, abituryentom c. k. szkoły handlowej w Krakowie i Bolesławowi Dobrowolskiemu, ukończonemu realiście we Lwowie, po 400 K. na studya w akademii eksportowej w Wiedniu na rok 1902/3.

36. Stanisławowi Przepilińskiemu, ukończonemu prawnikowi we Lwowie, 400 K. na odbycie kursu abituryentów na akademii handlowej w Gracu.

Nadto przyznano:

37. Uczniom wyższej szkoły handlowej w Krakowie Tadeuszowi Ligęzie i Franciszkowi Maślance za rok szkolny 1901/2 zasiłki stypendyjne po 200 K., a nadto 400 K. do rąk Dyrekcyi szkoły na drobniejsze zasiłki dla innych ubogich uczniów.

W krajowych i rządowych szkołach zawodowych rozdane zostały prócz tego
9. X. na rok 1902 zasiłki stypendyjne w ogólnej kwocie 31.908 K. wedle załączonego tu ·/. wykazu.

V. Obroty krajowego funduszu przemysłowego.

Rachunek krajowego funduszu przemysłowego za I. i II. półrocze 1902 przedstawia się jak następuje:

I. Zamknięcie rachunku stałego funduszu przemysłowego za I. półrocze 1902.

A.

Cyfry obrotowe funduszu przemysłowego za I. półrocze 1902.

Przychód.

Stan lokacyi w Banku krajowym z dniem 31. grudnia 1901 .		70.120 K. — gr.
Spłaty pożyczek		77.668 „ 55 „
Odpis z udziału w akcyj. garbarni w Rzeszowie . . .		25.000 „ — „
Dotacya krajowa		25.000 „ — „
Pobrane odsetki od dłużników . .	12.771 K. 23 gr.	
„ „ „ lokacyi w Banku kraj.	675 „ 23 „	
„ „ zwłoki	508 „ 87 „	13.955 „ 33 „
	Razem .	211.743 K. 88 gr.

Rozchód.

Pożyczki wydane:		
Zajączek F. i Ska	20.000 K.	
Peterseim M	30.000 „	
Kosibowie Wojciech i Olga . . .	10.000 „	
Kruk Stan. i Rozalia	10.000 „	
Zandler F.	20.000 „	
Weiser Henryk	30.000 „	
Towarzystwo dostaw dla armii . .	15.000 „	
Mięsowicz Michał	3.000 „	
Chrześć. Tow. składu drzewa w Krakowie	19.400 „	157.400 K. — gr.
Koszta ogólne		2.023 „ 88 „
Strata na udziałach		25.000 „ — „
Wypłata na rach. bież. Weinberg & Müller . .		6.000 „ — „
Stan lokacyi w Banku kraj. z 30. czerwca 1902 .		21.320 „ — „
	Razem .	211.743 K. 88 gr.

B.

Bilans

stałego funduszu przemysłowego z dniem 30. czerwca 1902.

Stan czynny.

Kapitał z pożyczek udzielonych:		
przemysłowi tkackiemu 28	. 181.678 K. 91 gr.	
„ skórnemu 8	. 145.700 „ 01 „	
„ drzewnemu 20	. 120.935 „ 12 „	
„ metalowemu 22	. 261.962 „ 72 „	
Do przeniesienia 78	. 710.276 K. 76 gr.	

Z przeniesienia	78	. 710.276 K. 76 gr.	
przemysłowi keramicznemu	13	. 93.218 „ 14 „	
Innym gałęziom przemysłu	49	. 466.526 „ 10 „	1,270.021 K. — gr.
	140		
Udział w galic. akcyjnem Towarzystwie handlowem . .			25.000 „ — „
„ w akcyjnej garbarni w Rzeszowie			25.000 „ — „
„ w spółce komandytowej Bracia Muranyi, Stryjeński i Sp. .			20.000 „ — „
„ w akc. Tow. dla wyrob. tkackich i sukien. w Łańcucie .			50.000 „ — „
Stan lokacyi w Banku krajowym z dniem 30. czerwca 1902 .			21.320 „ — „
		Razem . . .	1,411.341 K. — gr.

Stan bierny.

Aktywa przyjęte od Wydziału krajowego z dniem 1. Stycznia 1888 . .	222.820 K. 16 gr.	
mniej odpisy z polecenia Wydziału krajowego	68.928 „ 64 „	153.891 K. 52 gr.
Dotacya 15 rat z funduszu krajowego od roku 1887—1902 .		1,025.000 „ — „
Przyrost dotacyi do dnia 30. czerwca 1902		232.449 „ 48 „
	Razem . . .	1,411.341 K. — gr.

C.

Wyprowadzenie cyfrowe stanu pożyczek po dzień 30. czerwca 1902.

Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1901	1,190.289 K. 55 gr.
Wydane pożyczki w I. półroczu 1902	157.400 „ — „
Razem . . .	1,347.689 K. 55 gr.
Spłaty pożyczek wynosiły	77.668 „ 55 „
Stan pożyczek z dniem 30. czerwca 1902 . .	1,270.021 K. — gr.

II. Zamknięcie rachunku stałego funduszu przemysłowego za II. półrocze 1902.

A.

Cyfry obrotowe funduszu przemysłowego za II. półrocze 1902.

Przychód.

Stan lokacyi w Banku krajowym z dniem 30. czerwca 1902 .			21.320 K. — gr.
Spłaty pożyczek			125.144 „ 38 „
Pobrane odsetki: od dłużników . .	20.428 K. 23 gr.		
„ lokacyi w Banku kraj.	1.143 „ 90 „		
„ zwłoki . . .	1.680 „ 54 „		23.252 „ 67 „
Dywidenda od udziału w akcyj. Tow. tkackiem w Łańcucie .			2.500 „ — „
Dotacya krajowa			75.000 „ — „
		Razem . . .	247.217 K. 05 gr.

Rozchód.

Pożyczki wydane:

Brzęk Marcin	5.000 K. — gr.	
Spółka tkacka w Rychwałdzie	3.000 „ — „	
Jamroz Kazimierz	2.000 „ — „	
Wehrstein Jan	20.000 „ — „	
Sulikowski	24.000 „ — „	
Bracia Bartik	33.800 „ — „	
Batorowicze	10.000 „ — „	
Muranyi	30.000 „ — „	
Patkowski	2.000 „ — „	
Rosinkiewicz	6.000 „ — „	
Wegner	1.600 „ — „	
Gurgul	15.000 „ — „	
Karmański	12.000 „ — „	
Teodorowicz	1.000 „ — „	
Fabryka chem. Tlen	25.000 „ — „	
Złotnicki i Piątkowski	16.000 „ — „	
Ekielski i Tuch	15.000 „ — „	
Lewicki	20.000 „ — „	241.400 K. — gr.
Koszta ogólne		4.033 „ 55 „
Prowizye Banku kraj. za r. 1902		740 „ 20 „
Odpisy pożyczek przez Bank kraj. wydanych Tow. Łańcut		347 „ 30 „
Stan lokacyi w Banku kraj. z dniem 31. grudnia 1902		696 „ — „
Razem		247.217 K. 05 gr.

B.

Bilans

stałego funduszu przemysłowego z dniem 31. grudnia 1902.

Stan czynny.

Kapitał pożyczek udzielonych:

przemysłowi tkackiemu	27	144.354 K. 16 gr.	
„ skórnemu	8	140.799 „ 43 „	
„ drzewnemu	20	144.093 „ 24 „	
„ metalowemu	24	332.613 „ 69 „	
„ keramicznemu	13	89.895 „ 07 „	
Innym gałęziom przemysłu	52	534.561 „ 03 „	1,386.316 K. 62 gr.
	144		
Udział w gal. akcyj. Tow. handlowem			18.000 „ — „
Udział w akcyjnej garbarni w Rzeszowie			25.000 „ — „
Udział w akc. Tow. dla wyrob. tkackich i sukien. w Łańcucie			50.000 „ — „
Udział w spółce komand. Bracia Muranyi, Stryjeński i Spka			20.000 „ — „
Stan lokacyi w Banku krajowym z dniem 31. grudnia 1902			696 „ — „
Razem			1,500.012 K. 62 gr.

Stan bierny.

Aktywa przyjęte od Wydziału krajowego z dniem 1. stycznia 1888 . .	222.820 K. 16 gr.	
mniej odpisy	68.928 „ 64 „	153.891 K. 52 gr.
Dotacya krajowa 17 rat z funduszu kraj. od r. 1887—1902. .		1,100.000 „ — „
Przyrost dotacyi po dzień 31. grudnia 1902		246.121 „ 10 „
Razem . . .		1,500.012 K. 62 gr.

C.

Wyprowadzenie cyfrowe stanu pożyczek po dzień 31. grudnia 1902.

Stan pożyczek z dniem 30. czerwca 1902	1,270.021 K. — gr.
Wydane pożyczki w II-giem półroczu 1902	241.440 „ — „
Razem . . .	1,511.461 K. — gr.
Spłaty pożyczek w II-giem półroczu 1901 wynosiły . .	125.144 „ 38 „
Stan pożyczek z dniem 31. grudnia 1902 . .	1,386.316 K. 62 gr.

VI. Preliminarz na r. 1903.

Preliminarz, który Komisya kraj. dla spraw przemysłowych Wydziałowi kraj. przedstawiła, obejmował:

w dziale wydatków zwyczajnych 420.636 K.
w dziale wydatków nadzwyczajnych 163.860 K.

Preliminarz, uchwalony na podstawie wniosków Komisyi przez Wydział
Z. XI. krajowy, który się tu ·/. dołącza, został

w dziale wydatków zwyczajnych na 417.166 K.
w dziale wydatków nadzwyczajnych na 47.500 K.

zredukowany.

Redukcya najgłówniejsza polega w tem, że Wydział krajowy wykreślił z działu wydatków nadzwyczajnych kwotę 100.000 K. na dalsze dotowanie kraj. funduszu przemysłowego.

Z całego powyższego sprawozdania wynika, że dalsze bezpośrednie popieranie przemysłu w kraju doznałoby niepowetowanego uszczerbku, gdyby fundusz na ten cel przeznaczony nie został bardzo wydatnie wzmocnionym. Komisya wyraża przeto niepłonną nadzieję, że w uznaniu pożyteczności i konieczności przychodzenia w pomoc krajowemu przemysłowemu, raczy Wysoki Sejm pójść za wnioskami Komisyi i uchwali podniesienie funduszu przemysłowego do wysokości 5-ciu milionów koron.

Kończąc niniejsze sprawozdanie, przedstawia Komisya krajowa dla spraw przemysłowych następujące wnioski:

Wydział krajowy raczy:

I. Przedłożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie niniejsze do wiadomości;
II. Załączony tu ·/. preliminarz wydatków na cele przemysłowe wcielić do preliminarza krajowego na r. 1903 i przedłożyć go Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia;
III. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek Komisyi, tyczący się podwyższenia krajowego funduszu przemysłowego do 5. milionów koron,

przez wstawienie do budżetu krajowego corocznych dotacyi po 100.000 K. z równoczesnem upoważnieniem Banku krajowego do zaliczkowego wypłacania kwot, potrzebnych na zasilanie przemysłu aż do wysokości 5. mil. Koron;

IV. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi wnioski Komisyi, tyczące się wzmocnienia jej biura;

V. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi potrzebę uchwalenia rezolucyj, wzyjących c. k. rząd:

1. ażeby w zamian za nieaktywowany dotąd oddział keramiczny przy lwowskiej państw. szkole przemysłowej i w miejsce kraj. szkoły garncarskiej w Kołomyi, przystąpił do utworzenia wyższego zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie;
2. ażeby przy szkołach państwowych we Lwowie i Krakowie urządził specyalne oddziały elektrotechniczne;
3. ażeby przystąpił do urządzenia stałych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych oraz dla maszynistów kolejowych przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie;
4. ażeby oświadczył się stanowczo co do założenia zawodowej szkoły ślusarsko-mechanicznej w Tarnopolu;
5. ażeby przy akademii handlowej we Lwowie utworzył t. z. jednoroczny kurs abituryentów dla aspirantów bankowych i dążył do tego również przy wyższej szkole handlowej w Krakowie.

VI. Przedstawić Wysokiemu Sejmowi do stabilizowania na zajmowanych dotąd posadach pp.:

1. Karola Rollego, kierownika kraj. kursów dla przemysłu keramicznego w Podgórzu;
2. Seweryna Gzowskiego, kierownika naukowego warsztatu kołodziejskiego w Grybowie;
3. Bazylego Gęsieckiego, kierownika naukowego warsztatu tkackiego w Gorlicach;
4. Aleksandra Celewicza wędrownego nauczyciela szewstwa we Lwowie.

We Lwowie, dnia 16. lutego 1903.

Tadeusz Romanowicz,
zastępca Prezesa Kom. kraj. dla spr. przem.

Juliusz Starkel,
Sekretarz Kom. kraj. dla spr. przem.

LW 81.171 i 93.770/1902.

PRELIMINARZ

wydatków funduszu krajowego

na cele popierania przemysłu w kraju

na rok 1903.

(Rubryka XII budżetu krajowego).

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki.

CZĘŚĆ I.

PRELIMINARZE

poszczególnych zakładów.

I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.

1. Biała. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) z kasy oszczęd. w Białej	400	400	—	400	
c) z Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie . .	800	800	—	800	
d) z Rady powiatowej . .	400	400	—	400	
e) od Rządu	1.778	1.830	—	1.830	
f) z funduszu krajowego .	1.626	1.830	—	1.830	
g) wkładki uczniów na przybory	280	280	—	280	
Razem . . .	5.884	6 140	—	6.140	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo:	900	900	—	900	Z tego powodu 300 K. za kierownictwo kursu handlowego.
b) nauka	4.384	4.640	—	4.640	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	360	360	—	360	
3. Wydatki administracyjne .	240	240	—	240	
Razem . . .	5.884	6.140	—	6.140	

2. Bochnia. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.000	1.000	—	1.000	
b) od Rządu	1.020	1.069	—	1.069	
c) z funduszu krajowego .	1.118	1.069	—	1.069	
Razem . . .	3.138	3.138	—	3.138	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.138	2.138	—	2.138	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	400	500	—	500	} Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne . .	200	100	—	100	
Razem . . .	3.138	3.138	—	3.138	

3. Brody. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1903. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
2. Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
— od Rady powiatowej .	200	—	—	—	
b) od Izby handlowo-przem.	1.000	1.000	—	1.000	
c) od Rządu	930	908	—	908	
d) z funduszu krajowego .	730	908	—	908	
Razem . . .	3.460	3.416	—	3.416	

Rozchód.

1, Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.560	2.496	—	2.496	Mniej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	380	400	—	400	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	120	120	—	120	
Razem . . .	3.460	3.416	—	3.416	

4. Brzeżany. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rady powiatowej . .	300	300	—	300	
c) od Rządu	1.045	1.009	—	1.009	
d) z funduszu krajowego .	1.095	1.009	—	1.009	
Razem . . .	2.840	2.718	—	2.718	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
c) nauka	1.940	1.958	—	1.958	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	260	—	260	Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	200	100	—	100	
Razem . . .	2.840	2.718	—	2.718	

5. Buczacz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	Na podstawie uchwały Rady miejskiej z dnia 30. listopada 1895.
b) od Rady powiatowej .	400	400		400	*ad b*) Na podstawie uchwały Rady powiatowej z dnia 29. lutego 1896.
c) od Stowarzyszenia rzemieślniczego	100	100	—	100	*ad c*) Na podstawie aktu fundacyjnego z dnia 3. grudnia 1895.
d) od Izby handl. przemysł.	200	200	—	200	
e) od Rządu	1.100	1.000	—	1.000	
f) z funduszu krajowego .	900	1.000	—	1.000	
Razem . . .	3.100	3.100	—	3.100	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.336	2.336	—	2.336	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	164	164	—	164	
Razem . . .	3.100	3.100	—	3.100	

6. Chrzanów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	Gmina miasta Chrzanowa uchwałą z dnia 4. października 1899 r. L. 5868 zobowiązała się dawać roczną subwencyę w kwocie 400 K. i dostarczać lokalu, opału i oświetlenia (LW. 47126|00.)
b) od Rady powiatowej .	400	400	—	400	
— od Izby handl. przemysł.	400	—	—	—	
c) od Tow. zaliczkowego .	200	100	—	100	
d) od Rządu	1 294	1.300	—	1.300	*ad b*) Rada pow. w Chrzanowie uchwałą z dnia 8. stycznia 1900 r. L. 4227 zobowiązała się płacić roczną subwencyę w kwocie 200 K. (LW. 47.126|00) Kwotę 400 K. wstawił Wydział szkoły na podstawie uchwały Rady powiatowej z dnia 31. stycznia 1901.
e) z funduszu krajowego .	1.294	1.300	—	1.300	
Razem . . .	3.988	3.500	—	3.500	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.688	2.560	—	2.560	Mniej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	600	360	—	360	Wedle potrzeby.
3. Potrzeby kancelaryjne . .	300	180	—	180	
Razem . . .	3.988	3 500	—	3.500	

7. Drohobycz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

	W roku 1902 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1903. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	Gmina daje subwencyi 840 K. lecz z t... kwoty pokryte być muszą wyda... na opał i usługę, wynoszące oko... 200 K.
b) od Kasy oszczędności .	50	50	—	50	
c) od Rady powiatowej .	300	300	—	300	
d) od Tow. zaliczkowego .	20	20	—	20	
e) od Rządu	1.305	1.389	—	1.389	
f) z funduszu krajowego .	1.405	2.109	—	2.109	
Razem . . .	3.680	4.468	—	4.468	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.880	3.638	—	3.638	Więcej z powodu podwyższenia dotych... czasowego wynagrodzenia o 20% t.. za naukę przedmiotów po 2 K. 40 ... a rysunków po 2 K. 88 g. tudzie... wydatku na paralelkę II. klasy prz... mysłowej.
2. Środki naukowe	250	280	—	280	
3. Potrzeby kancelaryjne . .	150	150	—	150	
Razem . . .	3.680	4.468	—	4.468	*ad 2* Więcej wedle potrzeby.

8. Gorlice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	Od roku 1900 gmina obniżyła subwenc... z dotychczasowych 400 K. na 200 ... natomiast jednak corocznie czyni st... rania u Izby handl. o subwenc... w kwocie 300 K. (LW. 4634/01).
b) od Rady powiatowej .	400	400	—	400	
c) od Tow. zaliczkowego .	300	300	—	300	
d) od Izby handlowo-przem.	300	300	—	300	
e) od Rządu	1.035	1.043	—	1 043	
f) z funduszu krajowego .	1.035	1.048	—	1.048	
Razem . . .	3.270	3.291	—	3.291	

Rozchód

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.320	2.341	—	2.341	Więcej wedle potrzeby obliczonej ... podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	450	450	—	450	
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	3.270	3.291	—	3.291	

9. Jarosław. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1903. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	500	500	—	500	
b) od Rady powiatowej . .	400	400	—	400	
c) od Rządu	1.300	1.210	—	1.210	
d) z funduszu krajowego .	1.120	1.210	—	1.210	
Razem . . .	3.320	3.320	—	3.320	

Rozchód.

1. Płace.					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2 400	2.400	—	2.400	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	400	400	—	400	
3. Wydatki administracyjne . .	120	120	—	120	
Razem . . .	3.320	3.320	—	3.320	

10. Jasło. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rady powiatowej .	240	240	—	240	
c) z Izby handl. przemysł.	200	200	—	200	
d) od Towarz. zaliczkow. .	50	50	—	50	
— od Towarz. kredyt. . .	50	—	—	—	
e) od Rządu	1.047	1 060	—	1.060	
f) z funduszu krajowego .	1.047	1.060	—	1.060	
Razem . . .	3.034	3.010	—	3.010	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.334	2.310	—	2.310	Mniej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne . .	100	100	—	100	
Razem . . .	3.034	3.010	—	3.010	

11. Kałusz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
c) od Rządu	1.164	1.164	—	1.164	
d) z funduszu krajowego .	1.164	1 164	—	1.164	
Razem . . .	2.728	2.728	—	2.728	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.048	2.048	—	2.048	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne . .	80	80	—	80	
Razem . . .	2.728	2.728	—	2.728	

12. Kołomyja. I. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) z fund. rzemieślniczego odsetki od kap. 13.281·44 K.	664	480	—	480	W myśl uchwały Rady miasta z dnia 31. stycznia 1888. L. 404 gmina pokrywa niedobór, tudzież dostarcza lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
b) od gminy	1.200	1 200	—	1.200	
c) od Rady powiatowej . .	300	300	—	300	
d) od Rządu	1.430	1.074	—	1.074	
e) z funduszu kraj wego .	1.430	1.074	—	1.074	
Razem . . .	5.024	4.128	—	4.128	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	600	600	—	600	
b) nauka	3.924	2.828	—	2.828	Mniej z powodu utworzenia w Kołomyi II. szkoły przemysł. uzupeł.
2. Środki naukowe	400	600	—	600	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne . .	100	100	—	100	
Razem . . .	5.024	4.128	—	4.128	

13. Kołomyja. II. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	—	1.000	—	1.000	
b) od Rady powiatowej .	—	100	—	100	
c) od Rządu	—	1 098	—	1.098	
d) z funduszu krajowego .	—	1.098	—	1.098	
Razem . . .	—	3.296	—	3.296	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	—	400	—	400	
b) nauka	—	2.636	—	2.636	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	—	200	—	200	
3 Wydatki administracyjne .	—	60	—	60	
Razem . . .	—	3.296	—	3.296	

14. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kleparzu.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	2.310	2.324	—	2.324	Dotowanie pięciu szkół uzup. przemysłowych w Krakowie, postawiono na równi z przeważną częścią szkół przemysłowych w kraju, t. j. że gmina, rząd i kraj, poza drobnymi datkami z funduszu Dietla, przyczyniać się mają do kosztów utrzymania $^1/_3$ częścią ogólnych wydatków a gmina ponadto obowiązaną jest dostarczać jeszcze bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
b) z funduszu dr. Dietla .	16	16	—	16	
c) od Rządu	2.326	2 340	—	2.340	
d) z funduszu krajowego .	2.326	2.340	—	2.340	
Razem . . .	6.978	7.020	—	7.020	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	5.840	5.840	—	5.840	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	350	350	—	350	
3. Wydatki administracyjne .	308	350	—	350	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	6.978	7.020	—	7.020	

15. Kraków. Szkoła przem uzupeł. w Ogrodzie angielskim.

Przychód.	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	1.336	1.344	—	1.344	
b) z funduszu dr. Dietla .	16	16	—	16	
c) od Rządu	1.352	1.360	—	1.360	
d) z funduszu krajowego ,	1.352	1.360	—	1.360	
Razem . . .	4.056	4.080	—	4.080	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.200	3.200	—	3.200	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	216	200	—	200	Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne . .	160	200	—	200	
Razem . . .	4.056	4.080	—	4.080	

16. Kraków, Szkoła przem. uzupeł. na Smoleńsku.

Przychód

Subwencye:					
a) od gminy	1.336	1.344	—	1.344	
b) z funduszu dr. Dietla .	16	16	—	16	
c) od Rządu	1.352	1.360	—	1.360	
d) z funduszu krajowego .	1.352	1.360	—	1.360	
Razem . . .	4.056	4.080	—	4.080	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.200	3.200	—	3.200	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	216	200	—	200	Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne . .	160	200	—	200	
Razem . . .	4.056	4.080	—	4.080	

17. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Kaźmierzu.

Przychód	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	1.336	1.344	—	1.344	
b) z funduszu dr. Dietla .	16	16	—	16	
c) od Rządu	1.352	1.360	—	1.360	
d) z funduszu krajowego .	1.352	1.360	—	1.360	
Razem . . .	4.056	4.080	—	4.080	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.200	3.200	—	3.200	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	216	200	—	200	Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne . .	160	200	—	200	
Razem . . .	4.056	4.080	—	4.080	

18. Kraków. Szkoła przemysłowa uzupełniająca na Dajworze.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.444	1.444	—	1.444	
b) z funduszu dr. Dietla .	16	16	—	16	
c) od Rządu	1.458	1.460	—	1.460	
d) z funduszu krajowego .	1.458	1.460	—	1.460	
Razem . . .	4.376	4.380	—	4.380	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.520	3.520	—	3.520	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	216	200	—	200	Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne . .	160	180	—	180	
Razem . . .	4.376	4.380	—	4.380	

19. Krosno. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1903. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	500	500	—	500	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
c) od Rządu	1.246	1.271	—	1.271	
d) z funduszu krajowego .	1.246	1.271	—	1.271	
Razem . . .	3.192	3.242	—	3.242	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.432	2.432	—	2.432	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	250	—	250	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	160	160	—	160	
Razem . . .	3.192	3.242	—	3.242	

20. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Anny.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.920	1.925	—	1.925	Dotowanie dziewięciu szkół uzup. przemysł. we Lwowie postawiono na równi z przeważną częścią szkół przemysłowych w kraju t. j. że gmina, kraj i państwo przyczyniać się mają w $^1/_3$ ogólnych kosztów, a gmina nadto obowiązaną jest dostarczać bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
b) od Rządu	1.920	1.925	—	1.925	
c) z funduszu krajowego .	1.920	1.925	—	1.925	
Razem . . .	5.760	5.775	—	5.775	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	4.480	4.480	—	4.480	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	700	715	—	715	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne . .	100	100	—	100	
Razem . . .	5.760	5.775	—	5.775	

21. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Antoniego.

Przychód.	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	1.583	1.583	—	1.583	
b) od Rządu	1.583	1.583	—	1.583	
c) z funduszu krajowego .	1.584	1.584	—	1.584	
Razem . . .	4.750	4.750	—	4.750	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.490	3.490	—	3.490	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	700	700	—	700	
3. Potrzeby kancelaryjne . .	80	80	—	80	
Razem . . .	4.750	4.750	—	4.750	

22. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Czackiego.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.602	1.602	—	1.602	
b) od Rządu	1.602	1.602	—	1.602	
c) z funduszu krajowego .	1.603	1.603	—	1.603	
R zem . . .	4.807	4.807	—	4.807	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.547	3.547	—	3.547	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	700	700	—	700	
3. Wydatki administracyjne .	80	80	—	80	
Sazem . . .	4.807	4.807	—	4.807	

23. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Elżbiety.

Przychód.	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	946	946	—	946	
b) od Rządu	947	947	—	947	
c) z funduszu krajowego .	947	947	—	947	
Razem . . .	2.840	2.840	—	2.840	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	1.840	1.840	—	1.840	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	480	480	—	480	
2. Wydatki administracyjne . .	40	40	—	40	
Razem . . .	2.840	2.840	—	2.840	

24. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Konarskiego.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.329	1.329	—	1.329	
b) od Rządu	1.329	1.329	—	1.329	
c) z funduszu krajowego .	1.329	1.329	—	1.329	
Razem . . .	3.987	3.987	—	3.987	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	2.747	2.747	—	2.747	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	700	700	—	700	
3. Wydatki administracyjne . .	60	60	—	60	
Razem . . .	3.987	3.987	—	3.987	

25. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. św. Marcina.

Przychód.	W roku 1902 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1903. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	1.583	1.583	—	1.583	
b) od Rządu	1.583	1.583	—	1.583	
c) z funduszu krajowego .	1.584	1.584	—	1.584	
Razem . . .	4.750	4.750	—	4.750	

Rozchód

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.490	3.490	—	3.490	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	700	700	—	700	
3. Wydatki administracyjne .	80	80	—	80	
Razem . . .	4.750	4.750	—	4.750	

26. Lwów Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. A Mickiewicza.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.290	1.290	—	1.290	
b) od Rządu	1 290	1.290	—	1.290	
c) z funduszu krajowego .	1.290	1.290	-	1.290	
Razem . . .	3.870	3.870	—	3.870	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	2.830	2.830	—	2.830	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	500	500	—	500	
3. Wydatki administracyjne .	60	60	—	60	
Razem . . .	3.870	3.870	—	3.870	

27. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Piramowicza.

Przychód.	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	946	946	—	946	
b) od Rządu	947	947	—	947	
c) z funduszu krajowego .	947	947	—	947	
Razem . . .	2.840	2.840	—	2.840	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo:	480	480	—	480	
b) nauka	1.840	1.840	—	1.840	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	480	480	—	480	
3. Wydatki administracyjne .	40	40	—	40	
Razem . . .	2.840	2.840	—	2.840	

28. Lwów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca im Staszica.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.610	1.610	—	1.610	
b) od Rządu	1.610	1.610	—	1.610	
c) z funduszu krajowego .	1.610	1.610	—	1.610	
Razem . . .	4.830	4.830	—	4.830	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	3.570	3.570	—	3.570	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	700	700	—	700	
3. Wydatki administracyjne . .	80	80	—	80	
Razem . . .	4.830	4.830	—	4.830	

29. Lwów. Izraelicka Szkoła przemysłowa uzupełniająca im. Bernsteina.

Przychód.	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) z fund. Marka Bernsteina	2.700	2.700	—	2.700	
b) od zboru izraelskiego .	200	200	—	200	
c) od Rządu	900	900	—	900	
d) z funduszu krajowego .	900	900	—	900	
Razem . . .	4.700	4.700	—	4.700	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	600	600	—	600	
b) nauka	2.400	2.400	—	2.400	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Lokal, opał i oświetlenie. .	900	900	—	900	
3. Usługa	150	150	—	150	
4. Środki naukowe	500	500	—	500	
5. Wydatki administracyjne . .	150	150	—	150	
Razem . . .	4.700	4.700	—	4.700	

30. Łańcut. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	240	240	—	240	
b) od Rady powiatowej .	300	300	—	300	
c) od Rządu	922	947	—	947	
d) z funduszu krajowego .	922	947	—	947	
Razem . . .	2.384	2.434	—	2.434	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	300	300	—	300	
b) nauka	1.784	1.784	—	1.784	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	100	150	—	150	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	2.384	2.434	—	2.434	

31. Myślenice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rady powiatowej . .	400	400	—	400	
c) od Rządu	814	846	—	846	
d) z funduszu krajowego .	814	846	—	846	
Razem . . .	2.428	2.492	—	2.492	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	1.728	1.792	—	1.792	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	2.428	2.492	—	2.492	

32. Nowy Sącz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Rady powiatowej .	600	600	—	600	
c) od Kasy oszczędności .	200	200	—	200	
d) od Dyrekcyi c. k. kolei państwowej	400	400	—	400	
e) od Rządu	1.450	1.450	—	1.450	
f) z funduszu krajowego .	1.450	1.450	—	1.450	
g) od Izby handl.-przemysłowej w Krakowie . .	200	200	—	200	
Razem . . .	4.700	4.700	—	4.700	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	500	500	—	500	
b) nauka	3.400	3.400	—	3.400	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	500	500	—	500	
3. Wydatki administracyjne .	300	300	—	300	
Razem . . .	4.700	4.700	—	4.700	

33. Nowy Targ. Szkoła przemysłowa uzupełniająca

Przychód.	W roku 1902 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1903. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej . .	400	400	—	400	
c) od Stow. przem. i rękodz.	100	100	—	100	
d) od Tow. zaliczkowego .	144	144	—	144	
e) od Rządu	1.174	1.174	—	1.174	
f) z funduszu krajowego .	1.174	1.174	—	1.174	
Razem . . .	3.192	3.192	—	3.192	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo . . .	400	400	—	400	
b) nauka	2.432	2.432	—	2.432	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	240	240	—	240	
3. Potrzeby kancelaryjne . .	120	120	—	120	
Razem . . .	3.192	3.192	—	3.192	

34. Podgórze Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	956	956	—	956	Gmina zobowiązała się przyczyniać subwencyą w ogólności $^1/_3$ ogólnych kosztów utrzymania szkoły tudzież dostarczać lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
b) od Rady pow. w Wieliczce	100	100	—	100	
c) od Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie .	200	200	—	200	
d) od Rządu	957	957	—	957	
e) z funduszu krajowego .	957	957	—	957	
Razem	3.170	3.170	—	3.170	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.320	2.320	—	2.320	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	350	350	—	350	
3. Wydatki administracyjne . .	100	100	—	100	
Razem	3.170	3.170	—	3.170	

35. Przemyśl. I. Szkoła przemysłowa uzupełniająca w śródmieściu.

Przychód	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej .	600	600	—	600	
c) od Rządu	1.139	1.136	—	1.136	
d) z funduszu krajowego .	1.134	1.137	—	1.137	
Razem . . .	3.473	3.473	—	3.473	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	480	480	—	480	
b) nauka	2.593	2.593	—	2.593	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	320	320	—	320	
3. Wydatki administracyjne .	80	80	—	80	
Razem . . .	3.473	3.473	—	3.473	

36. Przemyśl. II. Szkoła przemysłowa uzup. na przedmieściu lwowskiem.

Przychod.

Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	
b) od Kasy oszczędności .	200	200	—	200	
c) od Rządu	1.294	1.294	—	1.294	
d) z funduszu krajowego .	1.294	1.294	—	1.294	
Razem . . .	3.188	3.188	—	3.188	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.388	2.388	—	2.388	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	320	320	—	320	
3. Wydatki administracyjne . .	80	80	—	80	
Razem . . .	3.188	3.188	—	3.188	

37. Rzeszów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	280	240	—	240	Oprócz tego koszta usługi, opału i oświetlenia wynoszące około 240 K. ponosi gmina.
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
c) od Kasy oszczędności .	80	100	—	100	
d) z fund. Towarnickiego .	300	300	—	300	
e) od Izby handl. przemysł.	200	200	—	200	
f) od Rządu	1.243	1.310	—	1 310	
g) z funduszu krajowego .	1.247	1.310	—	1.310	
Razem . . .	3.550	3.660	—	3.660	

Rozchód

1. Płace:					
a) kierownictwo	500	500	—	500	
b) nauka	2.410	2.410	—	2.410	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	500	600	—	600	Wedle potrzeby.
3. Potrzeby administracyjne .	140	150	—	150	
Razem . . .	3.550	3 660	—	3.660	

38. Sambor. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód

Subwencye:					
a) od Rady powiatowej .	200	200	—	200	
b) od gminy	300	300	—	300	Gmina obowiązana jest do bezpłatnego dostarczania lokalu, opału, oświetlenia i usługi, a nadto przyczyniać się ma subwencya roczną w kwocie 200 K. (LW. 48.423|1890)
c) od Rządu	1.316	1.467	—	1.467	
d) z funduszu krajowego .	1.316	1.467	—	1 467	
Razem . . .	3.132	3.434	—	3.434	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	520	520	—	520	
b) nauka	2.227	2.534	—	2.534	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	260	260	—	260	
3 Wydatki administracyjne .	125	120	—	120	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.132	3.434	—	3.434	

39 Sanok. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód	W roku 1902 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1903. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	738	738	—	738	
b) od Rządu	1.151	1.151	—	1.151	
c) z funduszu krajowego .	1.151	1.151	—	1.151	
Razem . . .	3.040	3.040	—	3.040	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.240	2.240	—	2.240	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	240	—	240	
3. Wydatki administracyjne . .	100	160	—	160	Wedle potrzeby.
Razem . . .	3.040	3.040	—	3.040	

40. Sądowa Wisznia. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	100	100	—	100	
b) od Rady powiatowej . .	100	100	—	100	
c) od Rządu	1.150	1.350	—	1.350	
d) z funduszu krajowego .	1.350	1.350	—	1.350	
Razem . . .	2.700	2.900	—	2.900	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	300	300	—	300	
b) nauka	2.180	2.380	—	2.380	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	20	20	—	20	
Razem . . .	2.700	2.900	—	2.900	

41. Stanisławów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej .	200	200	—	200	W myśl uchwały Rady powiatowej z dnia 14. października 1891 l. 1885 [LW. 45.870/91].
c) od Kasy oszczędności .	200	200	—	200	
d) od Rządu	2.000	1.945	—	1.945	
e) z funduszu krajowego .	2.000	2.665	—	2 665	
Razem . . .	5 000	5.610	—	5.610	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	600	600	—	600	
b) nauka	3.920	4.560	—	4.560	Więcej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	380	400	—	400	Wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	100	50	—	50	
Razem . . .	5.000	5.610	—	5.610	

42. Stary Sącz. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej w Nowym Sączu . .	300	300	—	300	
c) od Izby handlowo-przemysłowej w Krakowie .	200	200	—	200	
d) od Rządu	891	891	—	891	
e) z funduszu krajowego .	891	891	—	891	Jak na r. 1902.
Razem . . .	2.882	2.882	—	2.882	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.042	2.042	—	2 042	Wedle potrzeby, obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	240	240	—	240	
3. Wydatki administracyjne .	200	200	—	200	
Razem . . .	2.882	2.882	—	2.882	

43. Stryj. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1903. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej .	200	200	—	200	
c) od Tow. zaliczkowego .	200	200	—	200	
d) od Zarz. c. k. kolei państw.	400	400	—	400	
e) od Rządu	1.110	1.110	—	1.110	
f) z funduszu krajowego .	1.110	1.110	—	1.110	Jak na rok 1902.
Razem . .	3.620	3.620	-	3.620	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	500	500	—	500	
b) nauka	2.520	2.520	—	2 520	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	500	500	—	500	
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	3.620	3.620	-	3.620	

44. Tarnopol. Szkoła przemysłowa uzupełniająca

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	1.206	1.206	—	1.206	
b) od Rady powiatowej .	200	200	—	200	
c) od Rządu	900	870	—	870	
d) z funduszu krajowego .	900	870	—	870	
e) od Izby handl. w Brodach	200	200	—	200	
Razem . . .	3.406	3.346	—	3.346	

Rozchód.

1. Płaco:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.606	2.540	—	2.540	Mniej wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	200	206	—	206	
Razem . . .	3.406	3.346	—	3.346	

45. Tarnów Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	800	800	—	800	
b) od Rady powiatowej .	400	400	—	400	
c) od Kasy oszczędności .	300	300	—	300	
d) od Izby handl.-przem. .	300	300	—	300	
e) od Rządu	1.070	1.070	—	1.070	
f) z funduszu krajowego .	1.070	1.070	—	1.070	Jak na r. 1902.
Razem . . .	3.940	3.940	—	3.940	

Rozchód

1. Płaca:					
a) kierownictwo	600	600	—	600	
b) nauka	2.920	2.920	—	2.920	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	300	—	300	
3. Wydatki administracyjne	120	120	—	120	
Razem . . .	3.940	3.940	—	3.940	

46. Tarnobrzeg Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	200	200	—	200	
b) od Rady powiatowej .	400	400	—	400	
c) od JW. Zdzisława hr. Tarnowskiego . . .	200	200	—	200	
d) od Rządu	845	815	—	815	
e) z funduszu krajowego .	785	815	—	815	
Razem . . .	2.430	2.430	—	2.430	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo . . .	300	300	—	300	
b) nauka	1.830	1.830	—	1.830	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	2.430	2.430	—	2.430	

47. Wadowice. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	800	800	—	800	
b) od Rady powiatowej .	200	200	—	200	
c) od Kasy oszczędności .	400	400	—	400	
d) od Rządu	968	968	—	968	
e) z funduszu krajowego .	968	968	—	968	Jak na rok 1902.
Razem . . .	3.336	3.336	—	3.336	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.636	2.636	—	2.636	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	200	—	200	
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	3.336	3.336	—	3.336	

48. Wieliczka. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	800	800	—	800	
b) od Rady powiatowej .	100	100	—	100	
c) od Rządu	940	940	—	940	
d) z funduszu krajowego .	940	943	—	943	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	2.780	2.783	—	2.783	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.080	2.013	—	2.013	Mniej wedle potrzeby policzonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	200	270	—	270	Więcej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	2.780	2.783	—	2.783	

49 Złoczów. Szkoła przemysłowa uzupełniająca

Przychód.	W roku 1902 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1903. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od Izby handlowej . .	200	200	—	200	
b) od gminy	300	300	—	300	
c) od Rady powiatowej .	300	300	—	300	
d) od Rządu	1.075	1.025	—	1.025	
e) z funduszu krajowego .	1.075	1.025	—	1.025	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	2.950	2.850	—	2.850	

Rozchód

1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.150	2.150	—	2.150	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	200	—	200	Mniej wedle potrzeby.
3. Wydatki administracyjne .	100	100	—	100	
Razem . . .	2.950	2.850	—	2.850	

50. Żółkiew. Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód.

Subwencye:					
a) od gminy	600	600	—	600	
b) od Rady powiatowej .	400	400	—	400	
c) od Rządu	874	874	—	874	
d) z funduszu krajowego .	874	874	—	874	Jak na rok rok 1902.
Razem . . .	2.748	2.748	—	2.748	

Rozchód.

1. Płace:					
a) kierownictwo	300	300	—	300	
b) nauka	2.048	2.048	—	2.048	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości dodzin.
2. Środki naukowe	260	260	—	260	
3. Potrzeby kancelaryjne . .	140	140	—	140	
Razem . . .	2.748	2.748	—	2.748	

51. Żywiec Szkoła przemysłowa uzupełniająca.

Przychód	W roku 1902 prelimi-nowano	Wniosek na rok 1903. Zwy-czajne	Nadzwy-czajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
Subwencye:					
a) od gminy	400	400	—	400	Rada gminna uchwałą z dnia 29 listo-pada 1895 obowiązała się dostarczyć bezpłatnie lokalu, opału, oświetlenia i usługi tudzież przyczyniać się do kosztów utrzymania kwotą 400 Kor. rocznie [LW. 27.040 96].
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
c) od Izby handlowo-prze-mysłowej w Krakowie .	200	200	—	200	
d) od Rządu	1.210	1.210	—	1 210	
e) z funduszu krajowego .	1.210	1.210	—	1.210	*ad b*). Na mocy zobowiązania z dnia 28 lutego 1896 L. 239 [LW. 27.040/96].
Razem	3.220	3.220	—	3.220	

Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownictwo	400	400	—	400	
b) nauka	2.400	2.400	—	2.400	Wedle potrzeby obliczonej na podstawie ilości godzin.
2. Środki naukowe	300	300	—	300	
3. Wydatki administracyjne . .	120	120	—	120	
Razem	3.220	3.220	—	3.220	

II. Szkoły fachowe i warsztaty naukowe.

A. Szkoły dla wyrobów z drzewa i łoziny.

52. Czerwona Wola. Szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
Zapas kasowy z r. 1900. .	—	2.299	—	—	—	
Zasiłki na zapomogi uczniów	—	—	—	—	—	
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.600	1.294	2.300	—	2.300	
Za sprzedany materyał . .	—	448	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	400	100	400	—	400	
b) od c. k. Rządu . . .	2.000	2.000	2.000	—	2.000	
c) z funduszów krajowych .	2.400	2.000	2.400	—	2.400	Jak na rok 1902.
Razem . . .	7.400	8.141	7.100	—	7.100	

Rozchód.						
1. Płace.						
a) instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) koszta nadzoru	300	213	300	—	300	
c) remuneracye	—	240	—	—	—	
Utrzymanie lokalu . . .	—	50	—	—	—	Lokalu dostarcza bezpłatnie J. O. Książe Jerzy Czartoryski.
2. Opał	380	301	380	—	380	
3. Oświetlenie	100	69	100	—	100	
4. Farba, trzcina, gwoździe etc.	400	203	400	—	400	
5. Materyał surowy	1.600	2.404	1.800	—	1.800	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901..
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	240	91	150	—	150	Mniej wedle potrzeby.
7. Rozmaite inne wydatki . .	300	238	300	—	300	
8. Wynagrodzenie uczniów .	1.200	646	790	—	790	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1901.
9. Wydatki kancelaryjne . .	80	45	80	—	80	
10. Na zapomogi uczniom i przybory dla abituryentów . .	1.600	1.992	1.600	—	1.600	
Zapas kasowy na r. 1902. .	—	449	—	—	—	
Razem . . .	7.400	8.141	7.100	—	7.100	

53. Rudki Szkoła koszykarska.

Rozchód	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów . .	4.000	4.028	4.000	—	4.000	
2. Subwencye:						
a) na Rady powiatowej . .	610	500	610	—	610	Wliczono tu dobrowolne zobowiązana pp. Mieczysława Lewickego, hr. K. Lanckorońskiego, Ludwika br. Brückmana i Albina Rayskiego.
b) od c. k. Rządu	1.200	800	1.200	—	1.200	
c) z funduszów krajowych .	1.440	171	962	—	962	Mniej głównie z powodu iż odpada kredyt na nauczyciela rysunków i dojazdy do Milczyc i Pohorzec.
Razem . . .	7.250	5.499	6.772	—	6.772	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor	1.440	1.200	1.440	—	1.440	
b) administrator	300	300	300	—	300	
c) przodownik	—	—	120	—	120	Więcej z powodu wzrostu frekwencyi uczniów i produkcyi wyrobów.
— nauczyciel rysunków i rachunkowości	240	—	—	—	—	Mniej z powodu niebsadzenia tej posady z braku kandydata.
— instruktorowi na koszta dojazdu do Milczyc i Pohorzec	200	83	—	—	—	Mniej z powodu zaniechania produkcyi w tej okolicy.
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	180	66	100	—	100	Mniej wedle potrzeby.
3. Opał	240	185	240	—	240	Lokalu dostarcza JW. hr. Felicya Fredrowa za rocznym czynszem 10 kor., a reszta wstawionego kredytu służy na utrzymanie lokalu.
4. Oświetlenie	50	43	50	—	50	
5. Usługa	72	72	72	—	72	
6. Materyał	2.000	1.356	1 600	—	1.600	Wedle potrzeby.
7. Wynagrodzenie uczniów , .	1.878	1.627	2.000	—	2.000	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	82	200	—	200	
9. Wydatki kancelaryjne i portorya	50	52	50	—	50	
10. Rozmaite inne wydatki . .	200	126	200	—	200	
11. Na kulturę łoziny . . .	200	307	400	—	400	Więcej wedle potrzeby. Kredyt ten wstawia się na zaprowadzenie własnej kultury łoziny na ofiarowanym w tym celu obszarze przez JW. hr. Felicyę Fredrową.
Razem . . .	7.250	5.499	6 772	—	6.772	

54. Dynów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	300	—	300	—	300	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina zobowiązała się uchwałą rady z dnia 13. sierpnia 1899 l. 762 poz. IV. (LW. 74.677|901) do dostarczania przez lat 6. budynku, oświetlenia, opału i usługi.
a) od Rady powiatowej	200	—	200	—	200	ad 2 *a*) Rada powiatowa uchwałą z dnia 25. czerwca 1900 zobowiązała się dawać przez lat 6 po 200 K. rocznie.
b) od Tow. zaliczkowego	—	—	100	—	100	
c) od c. k. Rządu	600	—	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych	2.130	—	1.420	—	1.420	ad 2 *d*) Mniej głównie z powodu preliminowania wyższej subwencyi od c. k. rządu.
Razem	3.230	—	3.020	—	3.020	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor; płaca	1.280	—	1.080	—	1.080	Mniej z powodu, iż odpada dodatek na mieszkanie w kwocie 200 K. albowiem instruktor otrzymał mieszkanie w naturze
b) administrator	200	—	200	—	200	
2. Materyał	1 000	—	1.000	—	1.000	
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	—	300	—	300	Więcej z powodu potrzeby zakupna narzędzi.
4. Wynagrodzenie uczni	400	—	300	—	300	Mniej wedle potrzeby.
5. Rozmaite inne wydatki	150	—	140	—	140	
Razem	3.230	—	3 020	—	3.020	

55. Dżurów. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.800	1.464	1.800	—	1.800	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej	300	300	300	—	300	W myśl uchwały Rady powiatowej w Śniatynie z dnia 24. marca 1892 (LW. 16.391|92), która oprócz 300 K. dostarcza pomieszczenia dla szkoły i pomieszkania dla instruktora. Mniej wedle potrzeby.
b) od c. k. Rządu	1.000	1.000	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych	1.212	639	1.200	—	1.200	
Razem	4.312	3.403	4.300	—	4.300	

Rozchód

1. Płace:						
Instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
2. Utrzymanie lokalu	150	40	150	—	150	Lokalu dostarcza bezpłatnie Wydział powiatowy, a wstawiony kredyt potrzebny jest na utrzymanie lokalu.
3. Opał	140	174	140	—	140	
4. Oświetlenie	50	34	50	—	50	
5. Usługa	72	—	60	—	60	Mniej wedle potrzeby.
6. Materyał	1.400	1.009	1.400	—	1.400	
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	300	26	300	—	300	
8. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne	200	24	200	—	200	
9. Wynagrodzenie uczniów	800	896	800	—	800	
Razem	4.312	3.403	4.300	—	4.300	

56. Jurków. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	600	—	600	—	600	
2. Subwencye:						
a) od gminy Tworkowa . .	—	—	20	—	20	Na mocy uchwały z dnia 6 października 1898.
b) od Rady powiatowej .	600	—	600	—	600	W myśl zobowiązania Rady powiatowej z dnia 9. stycznia 1901 r. L. 5202|00 (LW. 61.443|01).
c) od c. k. Rządu	600	—	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych	1.630	—	1.010	—	1.010	Mniej z powodu preliminowania wyższej subwencyi państwowej i mniejszego wydatku na materyał.
Razem . . .	3.430	—	3.230	—	3.230	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor fachowy . . .	1.080	—	1.080	—	1.080	
b) administrator	200	—	200	—	200	
— Lokal, opał, oświetlenie i usługa	—	—	—	—	—	Na mocy deklaracyi z dnia 24. maja 1901 r. (LW. 61443|01) JW. Adam br. Marasse dostarczać ma bezpłatnie, lokalu opału, oświetlenia i usługi.
2. Materyał	1.200	—	1.000	—	1.000	Mniej z powodu zakupienia materyału zapasowego.
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	200	—	200	—	200	
4. Wynagrodzenie uczni . . .	600	—	600	—	600	
5. Rozmaite inne wydatki . .	150	—	150	—	150	
Razem . . .	3.430	—	3.230	—	3.230	

57. Siedlec Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	480	662	1.200	—	1.200	Więcej z powodu rozwoju szkoły i wzrostu produkcyi.
— Zaliczka z r. 1900 na urządzenie		306		—	—	
1 Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	Rada powiatowa w Bochni uchwałą z dnia 14. lipca 1899 L. 1636 obowiązała się przez 6 lat dawać począwszy od r. 1900 corocznie na utrzymanie szkoły 400 K. (LW. 2.770|900).
b) od c. k. Rządu . . .	1.000	500	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	1.000	775	630	450	1.080	Więcej wedle potrzeby jak niżej.
Razem . . .	2.880	2.643	3.230	450	3.680	

Rozchód.

1. Płace:						
a) Instruktor	960	960	1.080	—	1.080	Więcej z powodu rozwoju szkoły i większego zajęcia.
b) administrator	200	200	240		240	
— Lokal, opał, oświetlenie i usługa	—	—	—	—	—	Lokalu, opału, oświetlenia i usługi dostarcza bezpłatnie gmina. w myśl uchwały Rady gminnej z dnia 31. sierpnia 1898 (LW. 2.770/900).
2. Materyał	800	563	1.000	—	1.000	Więcej odpowiednio do poz. 1. doch.
3. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	300	104	160	200	360	Więcej z powodu potrzeby sprawienia maszyny do robienia taśm tudzież wzorów i modeli.
4. Wynagrodzenie uczniów . .	470	242	600	—	600	Więcej jak poz. 2.
5. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne . .	150	174	150	—	150	
6. Na kurs starszych robotników	—	—	—	250	250	Więcej z powodu koniecznej potrzeby.
— Zaliczka na materyały . .	—	400	—	—	—	
Razem . . .	2.880	2.643	3.230	450	3.680	

58. Skołyszyn. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.600	4.048	3.600	—	3.600	
— Rozmaite zwroty	—	139	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od Rady powiatowej . .	—	240	—	—	—	
a) od c. k. Rządu . . .	1.600	1.000	1.600	-	1.600	
b) z funduszów krajowych .	2.160	464	2.330	-	2.330	Więcej głównie z powodu wstawienia kredytu na wynajem lokalu.
Razem . . .	7.360	5.891	7.530	—	7.530	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor	1.080	960	1.200	--	1.200	Więcej z powodu znaczniejszej produkcyi i większego zajęcia.
b) nauczyciel przedmiotów pomocn.	360	360	360	—	360	
c) administrator	240	240	240	—	240	
d) pomocnik instruktora .	480	—	480	—	480	
2. Wynajem lokalu	—	—	400	—	400	Kredyt ten wchodzi na podstawie umowy z dnia 23 września 1902 L.W. 67.508 z obecną właścicielką Skołyszyna JW. Julią Czyszczanową.
3. Usługa	180	59	180	—	180	
4. Opał	200	139	200	—	200	
5. Oświetlenie	70	74	70	—	70	
6. Materyał	2.300	1.622	2.000	—	2.000	Mniej z powodu materyału zapasowego.
7. Wynagrodzenie uczniów .	1.600	1.376	1.600	—	1.600	
8. Srodki naukowe	100	63	100	—	100	
9. Uzupełnienie inwentarza .	200	190	200	—	200	
10. Ubezpieczenie budynku i inwentarza	150	64	100	—	100	Mniej wodle potrzeby.
11. Rozmaite wydatki administracyjne i kancelaryjne .	400	532	400	—	400	
— Zwrot chwilowej pożyczki z r. 1900	—	212	—	—	—	
Razem . . .	7.360	5.891	7.530	—	7.530	

59. Niżniów. Krajowa szkoła koszykarska

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.200	2.267	2.200	—	2.200	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	
a) od Rady powiatowej . .	500	500	500	—	500	Wydział powiatowy deklaracyą z dnia 8. października 1901 r. L. 3228/00 (LW. 71011/00) zobowiązał się dawać coroczną subwencyę w kwocie 500 K.
b) od c. k. Rządu . . .	1.400	900	1.400	—	1.400	
c) z funduszów krajowych .	1.430	1.173	1.420	—	1.420	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	5.530	4.840	5.520	—	5.520	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
b) administrator	300	225	240	—	240	Mniej z powodu przyznania w tej wysokości wynagrodzenia.
c) katecheci	100	100	160	—	160	Więcej z powodu udzielania nauki religi rzym. i grec. kat.
d) nauczyciel rachunków i rysunków	240	—	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	500	500	500	—	500	Pomieszczenia dla szkoły dostarcza bezpłatnie WP. Jan Urbański. Wstawiony zaś kredyt służy jako II rata na pokrycie kosztów adaptacyi budynku, gdyż rozp. do LW. 17114/01 przyrzeczono opłacać Wydziałowi pow. przez 6 lat po 500 K. rocznie za ulokowanie szkoły.
3. Utrzymanie lokalu . . .	—	—	100	—	100	
4. Opał	360	300	440	—	440	
5. Oświetlenie	60	64	60	—	60	
6. Usługa	80	70	90	—	90	*ad 3*) Więcej z powodu potrzeby odpowiedniego utrzymania budynku.
7. Materyał	1.400	1.028	1.200	—	1.200	*ad 4* i *6*) Więcej wedle potrzeby. *ad 7*) Mniej z powodu materyału zapasowego.
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	250	9	250	—	250	
9. Wynagrodzenie uczniów . .	800	958	800	—	800	
10. Rozmaite inne wydatki . .	240	386	240	—	240	
Razem . . .	5.530	4.840	5.520	—	5.520	

60. Wielowieś. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	600	—	1.600	—	1.600	Więcej z powodu spodziewanego rozwoju szkoły.
2. Subwencye:						
a) od gminy	100	—	100	—	100	Gmina zobowiązała się uchwałą rady z dnia 25. marca 1901 dostarczać dla szkoły budynek z ogródkiem i drewutnią tudzież po 100 k. rocznie (LW 66.576|901.)
b) od Rady powiatowej . .	200	—	200	—	200	ad 2 *b*) Wydział powiatowy uchwałą rady z dnia 27 marca 1901 (LW. 66.576|901) zobowiązał się na cały czas istnienia szkoły płacić na utrzymanie po 200 K. rocznie.
c) od c. k. Rządu . . .	—	—	1.000	—	1.000	
d) z funduszów krajowych .	2.930	—	1.212	450	1.662	ad d) Mniej z powodu preliminowania subwencyi od c. k. Rządu.
Razem . . .	3.830	—	4.112	450	4.562	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor						
α) *płaca . . 1.200 K.*						
β) *dod. na mieszk. 200 „*	1.400	—	1.400	—	1.400	
b) administrator	200	—	200	—	200	
2. Budowa szopy i restauracya budynku	—	—	—	450	450	Z powodu koniecznej potrzeby wybudowania szopy na skład materyałów i restauracyi budynku.
3. Dostawa opału i oświetlenie	100	—	140	—	140	
4. Usługa	180	—	72	—	72	ad 3) JW. Zdzisław hr. Tarnowski zobowiązał się deklaracyą z dnia 8. kwietnia 1901 dostarczać dla szkoły przez lat 10 po 3 sągi drzewa łupanego miękkiego na miejscu w lesie tudzież po 10 kóp rocznie wikliny na pniu w kępach
5. Materyał z dostawą . . .	1.000	—	1.200	—	1.200	
6. Wynagrodzenie uczniów . .	600	—	800	—	800	
7. Srodki naukowe i uz pełnienie inwentarza	200	—	200	—	200	ad 5 i 6) Więcej stosownie do poz. 1 doch.
8. Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	150	—	100	—	100	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.830	—	4.112	450	4.562	

61. Wojsław. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	1.200	1.303	1.600	—	1.600	Więcej z powodu wysprzedaży zapasu wyrobów.
— Rozmaite zwroty	—	7	—	—	—	
2. Subwencye:						
b) od Rady powiatowej . .	400	400	400	—	400	W myśl uchwały Rady powiatowej w Śniatynie z dnia 17 sierpnia 1896, L. 966 (L. W 54.044/96).
c) od c. k. Rządu . .	1.000	960	1.200	—	1.200	
c) od Wnego Pana Stefana Sękowskiego	100	—	100	—	100	Oprócz gotówki w kwocie 100 kor. dostarcza WP. Sękowski lokalu, opału, oświetlenia i usługi.
d) z funduszów krajowych .	870	347	860	—	860	*ad 2 d*) Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.570	3.017	4.160	—	4.160	

Przychód.						
1. Płace:						
a) instruktor	840	840	1.080	—	1.080	Więcej z powodu zwiększonych czynności.
b) administrator	200	200	200	—	200	
c) nauczyciel pomocniczy .	240	180	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	—	—	320	—	320	Z powodu koniecznej potrzeby wynajęcia odpowiedniejszego lokalu na szkołę. Dotychczasowy zaś lokal dostarczany bezpłatnie przez WPana Stefana Sękowskiego służyć ma za mieszkanie dla uczniów.
3. Oświetlenie oraz dowóz i rąbanie drzewa	160	140	200	—	200	
4. Usługa	120	72	120	—	120	ad 3) Więcej wedle potrzeby.
5. Materyał	1.000	602	1.000	—	1.000	
6. Wynagrodzenie uczniów .	600	277	600	—	600	
7. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	200	84	200	—	200	
8. Rozmaite inne wydatki .	210	222	200	—	200	Mniej wedle potrzeby.
— Zaliczka na materyał zapasowy	—	400	—	—	—	
Razem . . .	3.570	3.017	4.160	—	4.160	

62. Zator. Krajowa szkoła koszykarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.400	1.828	2.400	—	2.400	
2. Subwencye:						
a) od gminy	360	360	360	—	360	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
c) od c. k. Rządu . . .	1.200	1.200	1.200	—	1.200	
d) z funduszów krajowych .	1.096	385	1.046	—	1.046	Mniej wedle potrzeby.
Razem . . .	5.256	3.973	5.206	—	5.206	

Rozchód.

1. Płace						
a) instruktor	1.200	1.190	1.200	—	1.200	
b) pomieszkanie dla instruktora	156	167	156	—	156	Za taką cenę wynajęto pomieszkanie dla instruktora (LW. 22.041/901).
c) administrator	200	200	240	—	240	Więcej z powodu zwiększonych czynności.
d) nauczyciel rysunków i rachunkowości	240	—	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	540	500	540	—	540	Na podstawie kontraktu zawartego do r. 1904 włącznie z właścicielem domu (LW. 17600 1901 r.)
3. Opał	140	81	130	—	130	
4. Oświetlenie	40	46	50	—	50	Wedle potrzeby.
5. Usługa	70	8	30	—	30	
6. Materyał	1.000	572	1.000	—	1.000	
7. Wynagrodzenie uczniów . .	1.400	1.103	1.400	—	1.400	
8. Uzupełnienie inwentarza . .	100	8	100	—	100	
9. Środki naukowe	60	—	20	—	20	Mniej wedle potrzeby.
10. Rozmaite inne i wydatki kancelaryjne	110	98	100	—	100	
Razem . . .	5.256	3.973	5.206	—	5.206	

63. Grybów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1, Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.100	6.636	6.400	—	6.400	Więcej z powodu większej frekwencyi uczniów i wzrostu produkcyi.
— Rozmaite zwroty	—	30	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lokalu opału oświetlenia i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu . . .	3.000	3.000	3.200	—	3.200	
c) z funduszów krajowych .	5.600	3.783	2.640	—	2.640	Mniej z powodu iż odpada kredyt na restauracyę budynku.
Razem . . .	14.900	13.649	12.440	—	12.440	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik	2.000	1.400	2.000	—	2.000	Z tego kredytu pokrywa się płacę przodownika kowalskiego w kwocie 1.200 kor. i wydatek na remuneracyę 200 kor. za prowadzenie tymczasowego kierownictwa.
b) przodownik kowalski . .						
c) przodownik kołodziejski .	1.080	1.080	1.080	—	1.080	
d) pomocnik kołodziejski .	720	720	840	—	840	Więcej z powodu, iż za niższe płace nie można utrzymywać odpowiedniej siły.
e) pomocnik kowalski . .	—	—	600	—	600	*ad 1e*) Z powodu znacznego przybycia uczniów do działu kowalskiego.
f) administrator	480	480	480	—	480	
g) nauczyciel	460	458	460	—	460	
h) katecheta	100	100	100	—	100	
2. Materyał kołodziejski z dost.	1.700	1.682	1.600	—	1.600	Mniej wedle potrzeby.
3. Środki naukowe	240	135	240	—	240	
4. Narzędzia warsztatowe . .	280	371	200	—	200	Mniej wedle potrzeby.
5. Zakupno żelaza	2.000	2.298	2.000	—	2.000	
6. „ węgla i koksu . .	400	520	400	—	400	
7. Wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków . .	300	461	300	—	300	
8. Wynagrodzenie uczniów za robotę	1.800	1.555	1.800	—	1.800	
9. Rozmaite wydatki . . .	240	696	240	—	240	
10. Ubezpieczenie od ognia inwentarza i budynków . .	100	93	100	—	100	
— Restauracya budynku zakładowego	3.000	1.600	—	—	—	Odpada jako kredyt jednorazowy
Razem . . .	14.900	13.649	12.440	—	12.440	

64. Grzymałów. Krajowy naukowy warsztat kołodziejski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	8.400	6.712	7.000	—	7.000	Mniej na podstawie wynikłości za rok 1901.
— Rozmaite zwroty	—	4	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	1.000	—	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu . . .	3.400	3.100	3.400	—	3.400	
c) z funduszów krajowych .	3.480	3.272	3.180	2.000	5.180	Więcej z powodu wstawienia kredytu na budowę szopy, lakierni i studni.
Razem . . .	16.280	13.088	14.580	2.000	16.580	
Rozchód.						
1. Płace:						
a) instruktor kierujący i nauczyciel rysunków . .	1.320	1.200	1.320	—	1.320	
b) instruktor kowalski . .	1.200	1.080	1.200	—	1.200	
c) przodownik kołodziejski .	1.080	1.080	1.080	—	1.080	
d) pomocnik kowalski . .	840	—	840	—	840	
e) administrator						
α) *płaca . . 1.200 K.*						
β) *dodat. na mieszkanie . . 200 „*	1.200	1.200	1.400	—	1.400	Więcej z powodu potrzeby przyznania dodatku na mieszkanie.
f) nauczyciel nauk dopełn.	330	330	330	—	330	
g) katecheta	100	—	100	—	100	
2. Utrzymanie lokalu . . .	480	87	200	—	200	Mniej z powodu, iż odpada kredyt nadzwyczajny na naprawę dachu i roboty adaptacyjne.
3. Opał	160	—	140	—	140	
4. Oświetlenie	100	40	100	—	100	ad 3. Mniej wedle potrzeby.
5. Usługa	264	264	264	—	264	
6. Materyał kołodziejski . . .	1.500	1.857	800	—	800	Mniej z powodu materyału zapasowego.
7. Zakupno żelaza	2.000	1.685	2.000	—	2.000	
8. „ koksu	500	393	500	—	500	
9. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	550	461	350	—	350	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na zakupno pieców żelaznych.
10. Ubezpieczenie budynków własnych, materyałów i inwentarza	56	54	56	—	56	
11. Uczniom za robotę . . .	1.200	642	1.000	—	1.000	
12. Lakiernik, tapicer i materyał	3.000	2.209	2.500	—	2.500	Mniej stosownie do poz. 1 dech.
13. Rozmaite inne wydatki . .	400	423	400	—	400	
14. Na budowę szopy, lakierni i studni	—	—	—	2.000	2.000	Kredyt ten koniecznie potrzebny z powodu braku odpowiedniej szopy do suszenia materyałów drzewnych i izby w której mogłyby być lakierowane wyroby bez narażenia na uszkodzenie pyłem i prochem.
— Pożyczka chwilowa funduszu zapomogowego uczniów .	—	83	—	—	—	
Razem . . .	16.280	13.088	14.580	2.000	16.580	

65 Kamionka strumiłowa. Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska.

Przychód.	uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych:					
a) kołodziejsko-kowalskich .	9.800	8.626	10.000	— 10.000	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi.
b) ciesielskich	400	293	300	— 300	
— Rozmaite	—	19	—	— —	
2. Subwencye:					
a) od c. k. Rządu . . .	3.400	2.800	3.600	— 3.600	
b) z funduszów krajowych .	8.942	8.993	10.670	— 10.670	Więcej z powodu potrzeby.
Razem . . .	22.542	20.731	24.570	— 24.570	

Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierownik					
α) *płaca . . 3.600 K.*					
β) *I. dod. pięciol. 250 „*					
γ) *dodatek na mieszkanie 600 „*	3.600	3.600	4.450	— 4.450	Więcej z powodu przypadającego I dodatku pięcioletniego od 1. marca 1903 r. z rocznych 300 K. tudzież potrzeby przyznania dodatku na pomieszkanie.
b) nauczyciel fachowy rysunków i nauki dopełniając.	2.400	2.400	2.400	— 2.400	
c) instruktor kołodziejski .	1.200	1.200	1.200	— 1.200	
d) instruktor ciesielstwa .	1.200	1.200	1.200	— 1.200	
e) majster kowalski . . .	1.440	1.440	1.440	— 1.440	
f) przodownik kołodziejski .	—	—	840	— 840	Z powodu koniecznej potrzeby ze względu na większą produkcyę.
g) pomocnik kowalski . .	840	360	480	— 480	
h) „ kołodziejski .	—	180	360	— 360	*ad 1 g i h*) Wedle potrzeby.
i) katecheta obrz. rz. kat. .	100	117	100	— 100	
j) katecheta obrz. gr. kat .	100	100	100	— 100	
2. Wynajem budynku . . .	1.200	1.200	1.200	— 1.200	
3 Opał	200	92	240	— 240	
4. Oświetlenie	170	93	200	— 200	Więcej wedle potrzeby.
5 Usługa	192	192	240	— 240	
6. Materyał drzewny z dostawą	1.200	668	1.200	— 1.200	
7. Ubezpieczenie budynków i inwentarza	200	241	120	— 120	Mniej wedle potrzeby.
8. Środki naukowe, przybory do rysowania i pisania i uzupełnienie inwentarza . .	1.600	854	1.200	— 1.200	Mniej z powodu iż odpada kredyt na sprawienie nowych narzędzi.
9. Wydatki administracyjne i kancelaryjne	400	518	400	— 400	
10. Zakupno żelaza z dostawą	2.800	2.425	2.800	— 2.800	
11. „ węgla i koksu .	700	746	700	— 700	
12. Uczniom IV. roku za wyroby bednarskie i kołodziejskie	1.000	937	1.200	— 1.200	
13. Za wyplatanie, lakierowanie i tapicerowanie wózków . .	2.000	2.168	2.500	— 2.500	Więcej stosownie do poz. 1. doch
Razem . . .	22.542	20.731	24.570	— 24.570	

66. Tłumacz. Krajowy warsztat kołodziejski.

Przychód.	Kwota uchwalona 902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.000	—	4.000	—	4.000	Więcej z powodu otwarcia drugiego roku nauki.
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	1.000	—	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu . . .	3.000	—	3.600	—	3.600	
c) z funduszów krajowych .	6.592	—	5.580	—	5.580	Mniej z powodu iż odpada kredyt na materyał zapasowy i preliminowania wyższej subwencyi państwowej.
Razem . . .	13.592	—	14.180	—	14.180	

Rozchód.

1, Płace:						
a) kierownik	1.920	—	2.700	—	2.700	Z powodu iż odpada dodatek na mieszkanie albowiem kierownik ma dostać mieszkanie w naturze.
b) pomocniczy nauczyciel do rysunków						
α) *płaca . . . 1.200 K.*						
β) *dod. na mieszk. 300 „*	—	—	1.500	—	1.500	Kredyt ten koniecznie potrzebny ze względu na naukę rysunków.
c) przodownik kołodziejski .	1.080	—	980	—	980	Mniej z powodu iż odpada dodatek na mieszkanie po 100 koron.
d) przodownik kowalski . .	960	—	860	—	860	
e) nauczyciel do nauk wieczornych	500	—	480	—	480	Mniej wedle potrzeby.
f) katecheci obu obrządków	240	—	240	—	240	
2. Wynajem mieszkania dla kierownika i przodowników	—	—	520	—	520	Wydatek ten wchodzi w miejsce dodatków na mieszkanie skreślonych pod poz. 1 a, c, d)
3 Opał	140	—	300	—	300	
4. Oświetlenie	60	—	160	—	160	Więcej z powodu większej ilości uczniów.
5. Usługa	192	—	240	—	240	
6. Materyał drzewny . . .	4.000	—	2.000	—	2.000	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na materyał zapasowy.
7. „ żelazny z dostawą	2.400	—	1.400	—	1.400	*ad 7*) Mniej wedle potrzeby.
8. Węgiel i koks	—	—	400	—	400	*ad 8*) Wydatek pokrywany był dotychczas z kredytu pod 7.
9. Wynagrodzenie uczniów . .	800	—	800	—	800	
10. Środki naukowe	300	—	600	—	600	Więcej z powodu otwarcia drugiego roku nauki.
11. Uzupełnienie inwentarza . .	100	—	200	—	200	
12. Na wyplatanie, lakierowanie i t. p.	600	—	400	—	400	Mniej wedle potrzeby.
13. Rozmaite wydatki administracyjne	300	—	400	—	400	Więcej z powodu jak poz. 10
Razem . . .	13.592	—	14.180	—	14.180	

67. Stanisławów. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	6.000	4.684	6.000	—	6.000	
— Rozmaite	—	21	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	1.600	1.600	1.600	—	1.600	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
c) z Kasy oszczędności .	400	400	400	—	400	
d) od c. k. Rządu . . .	3.000	2.600	4.500	—	4.500	
e) z funduszów krajowych .	8.492	7.944	4.759	—	4.759	Mniej z powodu preliminowania wyższej subwencyi od c. k. Rządu i przeniesienia raty od zaciągnąć się mającej pożyczki na budowę, która wchodzi w miejsce czynszu za lokal pod osobną pozycyę 416 b. rubr. XII wyd. fund. kraj.
Razem . . .	19.692	17.449	17.459	—	17.459	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik i nauczyciel fachowy:						
α) *płaca . . 2.700 K.*						
β) *dod. na mieszk. 600* „						
γ) *I. dod. pięciol. 167* „	3.300	3.000	3.467	—	3.467	Więcej z powodu przypadającego I dodatku pięcioletniego od 1. marca 1903. z rocznych 200 koron.
b) nauczyciel snycerstwa .	1.080	960	1.080	—	1.080	
c) werkmistrz stolarstwa .	1.080	960	1.080	—	1.080	
d) nauczyciel rysunków odręcznych	960	960	960	—	960	
e) nauczyciel pomoc. rysunków technicznych . , .	240	40	240	—	240	
f) nauczyciel stylistyki, niemieckiego, polskiego i rachunków	750	648	750	—	750	
g) pomocnik stolarstwa . .	840	720	840	—	840	
h) „ tokarstwa . .	840	—	840	—	840	
i) katecheci obu obrząd. .	100	100	100	—	100	
— Wynajem lokalu	2.400	2.400	—	—	—	W miejsce wydatku na wynajem lokalu wchodzi w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. lipca 1902 w rub. XII wyd. fund. pod poz. 416 b) rata w kwocie 4.200 koron od pożyczki 75.000 kor. na budowę szkoły
2. Opał	320	301	320	—	320	
3. Oświetlenie	250	185	250	—	250	
4. Usługa . . . . . , .	432	432	432	—	432	
5. Materyał	1.600	872	1.600	—	1.600	
6. Środki naukowe dla szkoły i uczniów	600	785	600	—	600	
7. Rozmaite inne wydatki . .	400	576	400	—	400	
8. Środki pomocnicze warsztatowe (bajcy, okucia, lustra i t. p.) . , ...	1.600	1.222	1.600	—	1.600	
9. Wynagrodzenie uczniom za roboty	2.400	1.528	2.400	—	2.400	
10. Na uzupełnienie inwentarza i dokupno narzędzi . . .	500	1.260	500	—	500	
— Zaliczka na opłacenie wyższego czynszu za lokal w r. 1902.	—	500	—	—	—	
Razem . . .	19.692	17.449	17.459	—	17.459	

68 Kalwarya. Krajowa szkoła stolarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.000	2.434	3.000	—	3.000	Więcej z powodu wzrostu produkcyi i wprowadzenia działu maszynowego.
— Rozmaite	—	69	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	200	—	200	Gmina zobowiązuje się na utrzymanie szkoły w nowym budynku płacić rocznie 200 kor.
a) od c. k. Rządu . . .	3.500	3.000	4.000	-	4.000	
b) z funduszów krajowych .	17.300	6.498	7.600	10.000	17.600	Więcej z powodu wprowadzenia warstatów mechanicznych, j. n.
Razem . . .	22.800	12.001	14.800	10.000	24.800	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor kierujący . .	2.600	2.400	2.600	—	2.600	
b) werkmistrz dla stolarstwa maszynowego i tokarstwa	—	—	600	—	600	Wydatek ten wstawia się od 1. września 1903 z powodu zaprowadzenia warsztatów mechanicznych.
c) werkmistrz dla stolarstwa szkolnego meblowego						
α) *płaca . . . 1.200 K.*						
β) *dod. na mieszk. 300* „	1.500	1.500	1.500	—	1.500	
d) werkmistrz snycerstwa .	1.200	960	1.200	—	1.200	
e) przodownik stolarski . .	720	600	720	—	720	
— przodownik tokarstwa .	720	—	—	—	—	
f) maszynista	—	—	400	—	400	Wydatek ten wstawia się na palaczą kotłów od 1. września 1903 r. z powodu jak poz. 1 b).
g) nauczyciel pomocniczy rysunków	600	574	600	—	600	
h) nauczyciel języka polskiego i korespondencyi przem.	300	272	300	—	300	
i) nauczyciel języka niemieckiego	300	272	300	—	300	
k) nauczyciel rachunków i rachunkowości	400	327	400	—	400	
l) katecheta	160	132	160	—	160	
Do przeniesienia . . .	8.500	7.037	8.780	—	8.780	

Rozchód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie.
			Korony			
Do przeniesienia . . .	8.500	7.037	8.780	—	8.780	
2. Opał maszynowy	—	—	200	—	200	Wydatek ten wstawia się z powodu zaprowadzenia działu maszynowego.
3. Pomocnik maszynisty, odźwierny i służący	—	—	220	—	220	
4. Materyał	700	714	800		800	Więcej z powodu wzrostu produkcyi.
5. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów . .	500	148	500	—	500	
6. Rozmaite inne wydatki . .	600	490	600	—	600	
7. Środki pomocnicze warsztatowe	400	814	800	—	800	Więcej z powodu jak poz. 2.
8. Wypłaty uczniom za roboty	900	1.436	1.400	—	1.400	Więcej z powodu jak poz. 1. dech.
9. Uzupełnienie inwentarza .	200	399	200	—	200	
10. Na wieczorny kurs majsterski	1.000	963	1.300	—	1.300	*ad 10)* Więcej z powodu znacznego wzrostu frekwencyi i przyjęcia trzeciej siły nauczycielskiej do nauki rysunku wolnoręcznego.
11. Na urządzenie warsztatów mechanicznych	10.000	—	—	10.000	10.000	Kredyt ten wraz z kredytem zeszłorocznym 10.000 K. i zwrotem subwencyi od gminy 13.000 kor., na budynek w którym obecnie mieści się szkoła — razem więc 33.000 kor., służyć ma na budowę nowej szkoły w której pomieszczony zostanie oddział maszynowy w celu podniesienia produkcyi taniego przemysłu meblowego.
Razem . . .	22.800	12,001	14.800	10.000	24.800	

69. Jaworów. Krajowy naukowy warsztat dla wyrobu zabawek.

Przychód.	uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.000	5.622	6.000	—	6.000	Więcej z powodu wzrostu produkcyi.
— Zwroty za opakowanie i dostawę	—	278	—	—	—	
2. Subwencye;						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie lokalu na warsztat, pomieszkania dla instruktora, opału światła i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu . . .	1.500	—	2.500	—	2.500	
c) z funduszów krajowych .	2.452	2.556	2.372	—	2.372	Mniej z powodu preliminowania wyższej subwencyi państwowej.
Razem . . .	7.152	8.656	11.072	—	11.072	

Rozchód.

1. Płace:						
a) instruktor:						
a) *płaca . . . . 1.440 K*						
β) *dodat. osob. . 360 „*	1.440	1.440	1.800	—	1.800	
b) administrator	500	499	600	—	600	Więcej z powodu znacznie zwiększonych czynności, wskutek nadmiernej produkcyi spowodowanej bardzo wielkim popytem za wyrobami.
c) pomocnik do rzeźbiarstwa	240	200	360	—	360	
d) pomocnik do tokarstwa .	240	220	360	—	360	
e) pomocnik do wykańczania i malowania robót .	—	—	360	—	360	
2. Utrzymanie lokalu i stróża .	192	49	192	—	192	
3. Materyał drzewny . . .	900	631	1.000	—	1.000	Więcej z powodu jak poz. 1 doch.
4. Środki naukowe i przybory dla ubogich uczniów . .	300	86	400	—	400	Więcej z powodu znaczniejszej frekwencyi.
5. Rozmaite inne wydatki kancelaryjne	540	710	500	—	500	Mniej wedle potrzeby.
6. Środki pomocnicze warsztatowe	700	822	1.500	—	1.500	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi jak poz. 1 doch.
7. Wypłaty uczniom za roboty	1.600	2.727	3.000	—	3.000	
8. Uzupełnienie inwentarza .	500	160	1.000	—	1.000	Więcej z powodu potrzeby dokupna narzędzi.
— Zaliczka na materyały . .	—	800	—	—	—	
— Koszta opakowania i dostawa wyrobów	—	312	—	—	—	
Razem . . .	7.152	8.656	11.072	—	11.072	

B) Szkoły garncarskie

70. Kołomyja. Krajowa szkoła garncarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	4.000	5.585	5.500	—	5.500	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901.
— Ze sprzedaży materyałów .	—	106	50	—	50	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenie dla szkoły wraz z opałem i oświetleniem, a zausługę dodaje służącemu 96 kor on.
— od Rady powiatowej .	—	—	—	—	—	
a) od c. k. Rządu . . .	6.000	5.600	6.000	—	6.000	Rada powiat. przeznacza 100 kor. na stypendya dla uczniów.
b) z funduszów krajowych .	8 570	7.599	8.890	—	8.890	Więcej z powodu przyznania kierownikowi i dwom przodownikom dodatków na pomieszkanie pobieranych już przez resztę personalu.
Razem . . .	18.570	18.890	20.440	—	20.440	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik:						
α) płaca . . . 3.600 K.						
β) I. dod. pięciol. 400 „						
γ) dodat. na mieszk. 600 „	4.000	4.000	4.600	—	4.600	Więcej z powodu przyznania dodatku na mieszkanie w kwocie 600 kor. Dod tek pięcioletni pobiera od dnia 1. stycznia 1899 r. w kwocie 400 k. rocznie.
b) nauczyciel rysunków:						
α) płaca . . . 2.400 K						
β) dodat. na mieszk. 400 „						
γ) I. dod. pięciol. 300 „	3.040	2.800	3.100	—	3.100	Więcej z powodu iż wchodzi dodatek pięcioletni za cały rok a który pobiera od dnia 13. marca 1902 w kwocie 300 kor. rocznie.
c) przodownik do nauki toczenia i formowania:						
α) płaca . . . 1.440 K.						
β) dodat na mieszk. 300 „	1.440	1.440	1 740	—	1 740	
d) instruktor do nauki kaflarstwa:						
α) płaca . . . 1.440 K						
β) dodat. na mieszk. 300 „						
γ) I. dod. pięciol. 160 „	1 900	1.900	1.900	—	1.900	Pobiera I. dodatek pięcioletni od dnia 1 stycznia 1900 w kwocie 160 koron
e) przodownik do nauki modelowania:						
α) płaca . . . 1.440 K.						
β) dod. na mieszk. 300 „	1.440	1.440	1.740	—	1.740	Więcej z powodu przyznania dodatku na mieszkanie w kwocie 300 kor. jak poz. b. i d.
Do przeniesienia . . .	11.820	11.580	13.080	—	13.080	

Rozchód	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
Z przeniesienia . . .	11.820	11.580	13.080	—	13.080	
f) nadzwyczajny nauczyciel przedmiotów pomocnicz. .	300	245	300	—	300	
g) katecheta obrz. rzym. kat.	100	100	100	—	100	
h) katecheta obrz. gr. kat. .	100	100	100	—	100	
i) pomocnik kancelaryjny .	360	360	360	—	360	
2. Rąbanie drzewa	80	78	80	-	80	
3. Usługa	760	768	760	—	760	
4. Materyał i opał techniczny .	1.300	1.390	1.500	—	1.500	Więcej z powodu większej produkcyi jako poz. 1 doch.
5. Środki naukowe	450	721	400	—	400	Mniej wedle potrzeby.
6. Rozmaite inne wydatki i kancelaryjne	560	522	560	—	560	
7. Wynagrodzenie uczniów. praktykantów, czeladników i majstrów	1.500	2.079	2.000	—	2.000	Więcej z powodu jak poz. 1 doch.
8. Wynagrodzenie robotników dziennych	500	467	500	—	500	
9. Uzupełnienie inwentarza i zakupno narzędzi	400	203	400	—	400	
— Koszta odbycia kursu drenarskiego	100	—	—	—	—	Odpada z powodu braku frekwentantów.
10. Ubezpieczenie inwentarza .	240	277	300	—	300	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	18.570	18.890	20.440	—	20.440	

71. Podgórz. Krajowy kurs dla przemysłu keramicznego.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
— Zapas z r. 1900 na urządzenie	—	591	—	—	—	
— Rozmaite	—	2	—	—	—	
1. Subwencye:						
a) od gminy	1.000	1,500	1.000	—	1.000	W myśl uchwały Rady gminnej z dnia 30. listopada 1899 obowiązującej na sześć lat. (LW. 49.256/1900).
b) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	Rada powiatowa w Wieliczce wedle sprawozdania z dnia 5. października 1899 L. 5.191 postanowiła przyczyniać się do utrzymania datkiem rocznym w kwocie 200 kor. i przeznaczyła ua stypendya również 200 kor. (LW. 49.256/900).
c) od Izby handlowej w Krakowie	600	—	—	—	—	*ad 1 c)* Mniej gdyż izba handlowa w Krakowie deklaracyą z dnia 7. października 1899 L. 4722 obowiązała przyczyniać się corocznie kwotą 600 koron tylko na stypendya dla uczniów a nie na utrzymanie kursów.
d) od c. k. Rządu . . .	4.000	3.000	5.000	—	5.000	*ad 1 d*). Więcej z powodu wstawienia kredytu na budowę pieców do nauki praktycznej i zrównania płacy kierownika.
e) z funduszów krajowych .	5.094	5.302	6.918	3.000	9.918	
Razem . , .	10.894	10.595	13.118	3.000	16.118	

Rozchód.

1. Subwencye:						
a) kierownik (płaca) . . .	2.600	3.200	3.600	—	3.600	Więcej celem zrównania płacy do wysokości w jakiej pobierają wszyscy kierownicy ze studyami technicznemi.
b) wynagrodzenie nauczycieli	3.744	2.194	4.498	—	4.498	*ad 1 b*) Wynagrodzenie płatne jest od godziny udzielonej nauki a mianowicie 1066 godzin po 3 kor. i 266 godzin po 5 kor.
2. Wynajem lokalu	2.400	825	2.400	—	2.400	
3. Opał	300	279	500	—	500	
4. Oświetlenie lokalu . . .	150	77	240	—	240	Więcej z powodu większego lokalu.
5. Usługa	400	417	480	—	480	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	1.000	3.382	1.000	—	1.000	
7. Rozmaite inne wydatki . .	300	221	400	—	400	Więcej wedle potrzeby.
8. Budowa pracowni i pieców	—	—	—	3.000	3.000	Kredyt ten wstawia się na budowę pieców do nauki praktycznej.
Razem . . .	10.894	10.595	13.118	3.000	16.118	

C. Szkoły dla wyrobów ze skóry.

72. Witków. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.700	3.838	3.800	—	3.800	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901 i zwiększonej frekwencyi uczniów. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszta produkcyi t. j. materyału i robocizny a zyski idą na spłatę zaliczki zwrotnej udzielonej na fundusz obrotowy.
— Zapas funduszu obrotowego z r. 1900.	—	48	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu . . .	1.600	1.500	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych .	4.062	3.851	3.962	—	3.962	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na kopyta i narzędzia.
Razem . . .	8.362	9.237	9.362	—	9.362	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik warsztatu . .	720	720	720	—	720	
b) instruktor fachowy . .	960	960	960	—	960	
c) pomocnik instruktora .	960	960	960	—	960	
d) przodownik	960	960	960	—	960	
e) katecheta obrz. rzym. i grecko kat.	200	200	200	—	200	
f) nauczyciele pomocniczy .	720	790	720	—	720	
2. Na utrzymanie lokalu . .	100	143	200	—	200	Pomieszczenia dla warsztatu i opału dostarcza JE. JW. Stanisław hr. Badeni. Większy kredyt zwyczajny wstawia się na naprawę podłóg i murów.
3. Opał	—	—	100	—	100	
4. Oświetlenie	50	86	50	—	50	
5. Usługa	192	204	192	—	192	*ad 3*) Wydatek ten wstawia się z powodu iż dostarczanych bezpłatnie 6 sągów nie wystarcza.
6. Materyał	2.400	2.958	3.000	—	3.000	
7. Wynagrodzenie uczniów .	300	343	500	—	500	*ad 6*) Więcej stosownie do poz. 1. doch.
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	600	74	600	—	600	
9. Rozmaite drobne wydatki .	200	318	200	—	200	
— Reszta kosztów utrzymania uczniów	—	184	—	—	—	
— Zapas funduszu obrotowego jako zaliczka na r. 1902. .	—	137	—	—	—	
— Spłata funduszu obrotowego IX i X. raty pożyczki fund. kraj.	—	200	—	—	—	
Razem . . .	8.362	9.237	9.362	—	9.362	

73. Stary Sącz. Krajowy naukowy warsztat szewski.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	9.000	10.249	10.300	—	10.300	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywa koszta produkcyi t. j. materyał i robociznę a zyski idą na spłatę zaliczki zwrotnej udzielonej na fundusz obrotowy.
— Zapas funduszu obrotowego z r. 1900	—	24	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina z uchwałą z dnia 29. listopada 1898, odmówiła dalszego subwencyonowania tego zakładu.
a) od Rady powiatowej . .	600	600	600	—	600	*ad 2 a*) Na podstawie oświadczenia Wydziału powiatowego z dnia 14 sierpnia 1899 L. 1450.
b) od c. k. Rządu . . .	1.200	1.200	1.400	—	1.400	*ad 2 c*) Mniej z powodu wyższego preliminowania subwencyi od c. k. Rządu.
c) z funduszów krajowych .	3.766	3.170	3.696	—	3.696	
Razem . . .	14.566	15.243	15.996	—	15.996	

Rozchód.						
1. Płace:						
a) kierownik warsztatu . .	600	600	600	—	600	
b) instruktor fachowy . .	1.400	1.400	1.600	—	1.600	Więcej z powodu zwiększonych czynności spowodowanych znaczną produkcyą wyrobów.
c) przodownik	960	960	960	—	960	
d) pomocnik warsztatowy .	960	200	960	—	960	
2. Wynajem i utrzymanie lokalu	700	697	700	—	700	
3. Opał	160	182	180	—	180	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901
4. Oświetlenie	90	88	100	—	100	
5. Usługa	96	96	96	—	96	
6. Materyał	7.900	8.052	8.000	—	8.000	Więcej stosownie do poz. 1. doch.
7. Wynagrodzenie uczniów . :	1.100	2.086	2.000	—	2.000	
8. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza	400	382	600	—	600	Więcej z powodu potrzeby zakupna nowych narzędzi.
9. Rozmaite inne wydatki . .	200	365	200	—	200	
— Na spłatę IX i X raty z r. 1900 pożyczki z fund. kraj.	—	135	—	—	—	
Razem . . .	14.566	15.243	15.996	—	15.996	

74. Dobczyce. Krajowa szkoła szewska.

Przychód.

	Kwota uchwalona 902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			K o r o n y.			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	2.200	1.905	2.500	—	2.500	Więcej z powodu zwiększonej produkcyi. Dochód ze sprzedaży wyrobów pokrywać ma przedewszystkiem koszta produkcyi t. j. materyał i robociznę.
— Rozmaite	—	11	—	—	—	
— Chwilowa pożyczka z fund. zapomogowego uczniów . .	—	60	—	—	—	
1. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	Gmina dostarcza bezpłatnie pomieszczenia dla szkoły, opału, oświetlenia i usługi.
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	Na mocy uchwały Rady powiatowej z dnia 15. grudnia 1897.
b) od c. k. Rządu . . .	900	900	1.000	—	1.000	
c) z funduszów krajowych .	2.740	2.766	2.590	500	3 090	Więcej z powodu wstawienia kredytu na zakupno maszyny do obrębiania dziurek.
Razem . . .	6.040	5.842	6.290	500	6.790	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik warsztatu .	600	600	600	—	600	
b) instruktor fachowy . .	1.080	1.080	1.200	—	1.200	Więcej z powodu potrzeby przydzielenia do tej szkoły jednego z lepszych instruktorów.
c) pomocnik instruktora .	960	960	960	—	960	
d) nauczyciel	480	400	480	—	480	
e) katecheta	120	120	120	—	120	
2. Materyał	1.600	1.767	1.700	—	1.700	Więcej z powodu jak poz. 1 doch.
3 Wynagrodzenie uczniów za robotę	500	269	500	—	500	
4. Uzupełnienie inwentarza .	300	333	300	500	800	Więcej z powodu wstawienia kredytu nadzwyczajnego na zakupno maszyny do obrębiania dziurek.
5. Środki naukowe	200	97	200	—	200	
6. Rozmaite wydatki i kancelaryjne	200	216	230	—	230	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	6.040	5.842	6.290	500	6.790	

D. Szkoły tkackie.

75. Krosno. Krajowa szkoła tkacka.

Przychód.	Kwota uchwalona r. rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek akcyj. Towarz. produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie przędzy tak na wyrób, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
1. Ze sprzedaży kartonów . .	800	596	800	—	800	
— Rozmaite zwroty	—	54	—	—	—	
2. Subwencye:						
— od gminy	—	—	—	—	—	
— od Rady powiatowej .	—	—	—	—	—	
a) od c. k. Rządu . . .	8.000	7 000	8.000	—	8.000	
b) z funduszów krajowych .	9.692	9.190	9.824		9.824	Gmina miasta Krosna daje budynek dla szkoły.
Razem . . .	18.492	16.840	18.624	—	18.624	Rada powiatowa odmówiła dalszego subwencyonowania szkoły. *ad 2 b*) Więcej z powodu iż odpada subwencya powiatowa.

Rozchód.						
A) Szkoła:						
1, Płace:						
a) kierownik:						
α) *płaca . . . 3.600 K.*						
β) *I. dod. pięciol. 400* „						
γ) *II.* „ „ *400* „	4.400	4·400	4.400	—	4.400	Kierownik pobiera II. dodatek pięcioletni od 1 stycznia 1899
b) nauczyciel rysunków;						
α) *płaca . . . 2400 K.*						
β) *dod. na mieszk. 400* „						
γ) *I. dod. pięciol. 300* „	3.100	3.100	3.100	—	3.100	Nauczyciel pobiera I. dodatek pięcioletni w kwocie 300 K. od dnia 1. stycznia 1902.
c) pomocnik do nauki rysunków	600	—	600	—	600	
d) instruktor w tkalni ręcznej:						
α) *płaca . . . 1.440 K*						
β) *I. dod. pięciol. 160* „						
γ) *II.* „ „ *160* „	1.720	1.600	1.760	—	1.760	Więcej z powodu przypadającego II dodatku pięcioletniego za cały rok. Dodatek ten pobiera instruktor od 1. kwietnia 1902. w kwocie 160 koron rocznie.
e) przodownik	840	840	960	—	960	
f) nauczyciele przedmiotów pomocniczych	1.292	1.026	1.292	—	1.292	
g) pisarz w kancelaryi kierownika , ...	720	960	720	—	720	
2. Ubezpieczenie inwentarza .	360	28	360	—	360	
3. Opał	1.300	965	1.300	—	1.300	
4. Oświetlenie	260	236	260	—	260	
5. Usługa	480	506	552	—	552	Więcej z powodu koniecznej potrzeby.
— Materyał	—	—	—	—		Nie preliminuje się z powodu jak poz. 1. doch.
6. Uzupełnienie inwentarza .	400	304	400	—	400	
7. Środki naukowe	700	1.205	700	—	700	
8. Rozmaite inne wydatki, przybory rysunkowe i próbki do dekompozycyi . , . . .	1.100	613	1.000	—	1.000	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1901.
— Wydatki nieprzewidziane .	—	200	—	—	—	
Razem	17.272	15.983	17.404	—	17.404	

83. Rakszawa. Krajowa szkoła sukiennicza

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
— Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	—	—	—	—	—	Nie preliminuje się z tego powodu, że szkoła sporządza wyroby na rachunek Towarzystwa produkcyjnego i handlowego w Łańcucie, które w zamian dostarcza bezpłatnie wszelkich materyałów potrzebnych tak do wyrobów, jakoteż do celów naukowych i opłaca wynagrodzenie uczniów.
— Rozmaite zwroty	—	70	—	—	—	
— Od kierownika za oświetlenie w mieszkaniu	50	50	—	—	—	
1. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	1.000	1.000	1.000	—	1.000	
b) od c. k. Rządu . . .	6.000	5.600	6.000	—	6.000	
c) z funduszów krajowych .	9.362	10.241	9.092	—	9.092	Mniej z powodu iż odpadły kredyta nadzwyczajne na wodociągi i beczkę żelazną.
Razem . . .	16.412	16.961	16 092	—	16.092	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik	4 000	4 000	4.000	—	4.000	
b) instruktor tkactwa . .	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
c) instruktor farbiarstwa .	1 440	1.440	1.440	—	1 440	
d) nauczyciel pomocniczy .	600	600	600	—	600	
e) pomocnik kancelaryjny i nauczyciel buchalteryi i stylistyki	960	960	960	—	960	
f) przodownik w tkalni . .	720	720	720	—	720	
g) pomocnik warsztatowy w tkalni	384	384	384	—	384	
h) pomocnik warsztatowy w farbiarni	384	384	384	—	384	
i) stróż nocny	300	300	300	—	300	
2. Utrzymanie lokalu . . .	400	1.396	400	—	400	
3. Opał	1.400	1.124	1.400	—	1.400	
4. Oświetlenie	200	198	200	—	200	
5. Usługa	384	384	384	—	384	
6. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	740	745	540	—	540	Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na rozszerzenie wodociągu do farbiarni. Z kredytu tego pokrywane są także koszta wyjazdów kierownika do Towarzystwa produkcyjno-handlowego w Łańcucie.
7. Rozmaite inne wydatki . .	440	426	440	—	440	
8. Na ubezpieczenie budynków i inwentarza	300	270	300	—	300	
9. Koszta utrzymania w ruchu tkalni mechanicznej . . .	2.320	2.190	2.200	—	2.200	*ad 9*) Mniej z powodu iż odpada kredyt nadzwyczajny na beczkę żelazną do przewozu benzyny.
Razem . . .	16.412	16.961	16 092	—	16.092	

E. Szkoły dla wyrobów koronkarskich i haftów.

84. Kańczuga. Szkoła koronkarska.

Przychód.	W roku 1902 preliminowano	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnyce	2.400	2.400	—	2.400	
2. Subwencye:					
a) od gminy	48	48	—	48	
b) od Rady powiatowej . .	200	200	—	200	
c) od c. k. Rządu	1.200	1.200		1.200	
d) z funduszów krajowych .	1.722	1.722	—	1.722	Jak na rok 1902.
Razem . . .	5.570	5.570	—	5.570	

Rozchód.					
1. Płace:					
a) kierowniczka	1.200	1.200	—	1.200	
b) nauczycielka pomocnicza I.	440	440	—	440	
c) „ „ II.	400	400	—	400	
d) remuner. kierowniczki . .	400	400	—	400	
e) „ nauczycielki I	60	60	—	60	
f) „ „ II.	40	40	—	40	
g) „ rachmistrza . .	240	240	—	240	
2. Wynajem lokalu	200	200	—	200	
3. Opał	80	80	—	80	
4. Oświetlenie	50	50	—	50	
5. Usługa	80	80	—	80	
6. Materyał	300	300	—	300	
7. Rozmaite inne wydatki . .	80	80	—	80	
8. Wypłata uczennic	2.000	2.000	—	2.000	
Razem . . .	5.570	5.570	—	5.570	

85. Zakopane. Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	Kwota uchwalona r. rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		K o r o n y				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	3.500	3.095	3.200	—	3.200	Mniej na podstawie wynikłości za r. 1901.
2. Subwencye:						
a) od c. k. Rządu	1.600	1.200	1.600	—	1.600	
b) z funduszów krajowych .	4.454	4.400	4.960	—	4.960	Więcej z powodu dodatku pięcioletniego dla kierowniczki i podwyższenia płac dwom nauczycielkom.
Razem . . .	9.554	8.695	9.760	—	9.760	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierowniczka:						
α) *płaca . . . 1.680 K.*						
β) *I. i II. dod. pęc. 320* „						
γ) *III dod. pięcioł. 160* „	2.054	2.000	2.160	—	2.160	Więcej z powodu przypadającego dodatku pięcioletniego za cały rok. Dodatek ten w kwocie 160 kor. rocznie pobiera kierowniczka od 1. września 1902.
b) nauczycielka pomocn. I.	720	720	840	—	840	*ad 1 b*) Więcej ze względu na długoletnią pilną służbę.
c) „ „ II.	400	400	480	—	480	*ad 1 c*) Więcej ze względu na dotychczasowe niskie wynagrodzenie.
d) „ „ III.	400	400	400	—	400	
e) nauczyciel rysunków . .	480	480	480	—	480	
f) katecheta	100	100	100	—	100	
g) nauczyciel czytania, pisania i rachunków . . .	240	240	240	—	240	
h) pomocnik kancelaryjny .	360	360	360	—	360	
2. Wynajem lokalu	800	800	1.000	—	1.000	Więcej z powodu podwyższenia czynszu.
3. Opał	200	117	200	—	200	
4. Oświetlenie	120	31	120	—	120	
5. Usługa	200	208	200	—	200	
6. Materyał	600	630	600	—	600	
7. Uzupełnienie inwentarza .	100	68	100	—	100	
8. Środki naukowe	200	43	200	—	200	
9, Rozmaite wydatki . . .	280	87	280	—	280	
10. Wynagrodzenie uczennic .	2.300	2.011	2.000	—	2.000	Mniej na podstawie wynikłości za rok 1901.
Razem . . .	9.554	8.695	9.760	—	9 760	

86. Bobowa Krajowa szkoła koronkarska.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	400	—	700	—	700	Więcej z powodu spodziewanego rozwoju szkoły.
2. Subwencye:						
a) od Rady powiatowej . .	200	200	200	—	200	
b) od c. k. Rządu	800	600	800	—	800	
c) z funduszów krajowych .	900	400	900	—	900	
Razem . . .	2.300	1.200	2.600	—	2.600	

Rozchód.

1 Płaca nauczycielki . . .	1 200	1.200	1.200	—	1.200	
2. Opał i oświetlenie . . .	—	—	100	—	100	Wydatek konieczny, gdyż gmina deklaracyą do LW 58479|99 zobowiązała się do bezpłatnego dostarczania tylko lokalu i usługi, skutkiem tego szkoła pokrywała dotyczas wydatki na opał i oświetlenie z kredytu na rozmaite.
3. Materyał	320	—	300	—	300	
4. Środki na kowe i uzupełnienie inwentarza	80	—	200	—	200	Wedle potrzeby.
5. Wynagrodzenie uczennic .	600	—	400	—	400	
6. Rozmaite inne wydatki .	100	—	100	—	100	
7. Na nieprzewidziane . . .	—	—	300	—	300	Kredyt ten wstawia się na niezbędne naprawki budynku celem zabezpieczenia na zimę
Razem . . .	2.300	1.200	2 600	—	2.600	

87. Maków. Krajowa szkoła hafciarska.

Przychód.

	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Ze sprzedaży wyrobów szkolnych	900	2.288	2.300	—	2.300	Więcej na podstawie wynikłości za r. 1901.
— Rozmaite zwroty	—	22	—	—	—	
2. Subwencye:						
a) od gminy	96	96	96	—	96	
b) na Rady powiatowej . .	50	50	50	—	50	
— od pow. Kasy oszczędności w Myślenicach	—	50	—	—	—	
c) od c. k. Rządu . . .	1.000	700	1.200	—	1.200	
d) z funduszów krajowych .	1.740	1.518	3.164	—	3.164	Więcej z powodu wstawienia kredytu, na nauczyciela rysunków i podwyższenia płac jak niżej
Razem . . .	3.786	4.724	6.810	—	6.810	

Rozchód.

1. Płace:						
a) nauczycielka kierująca .	1.200	1.200	1.400	—	1 400	Więcej z powodu wzrostu czynności.
b) nauczycielka do rysunków	—	—	1.200	—	1.200	Kredyt ten koniecznie potrzebny w celu pozyskania należycie ukwalifikowanej siły do udzielania nauki rysunków.
c) nauczycielka pomocnicza	400	400	600	—	600	
d) katecheta	200	200	200	—	200	*ad 1 c i d*) Więcej ze względu na konieczną potrzebę.
e) ryczałtowy zwrot kosztów podróży za fachowy nadzór	200	200	400	—	400	
2. Opał i usługa	312	360	360	—	360	Stowarzyszenie pożyczkowe „Wzajemna pomoc w Makowie, dostarczało dla szkoły na mocy umowy do LW. 3611|895 dwóch pokoi za zwrotem kosztów opału i usługi w kwocie 100 k., rocznie. Od roku zaś 1900 podniosło ten ryczałt do kwoty 312 K oddając do użytku szkoły trzecią ubikacyę. Obecnie zaś podnosi ten ryczałt na kwotę 360 kor. rocznie.
— Oświetlenie	24	—	—	—	—	
3. Materyał	300	928	900	—	900	
4. Środki naukowe i uzupełnienie inwentarza . . .	200	217	400	—	400	
5 Wynagrodzenie uczennic .	600	1.087	1.100	—	1.100	
6. Rozmaite inne wydatki . .	350	132	250	—	250	*ad 4*) Więcej z powodu większej frekwencyi.
Razem . . .	3.786	4.724	6.810	—	6.810	*ad 5*) Więcej z powodu jak poz. 1 doch. *ad 6*) Mniej wedle potrzeby.

38. Lwów. Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
			Korony			
1. Dochody własne:						
a) opłata za badanie materyałów na ich przydatność przemysłową, niemniej opłaty od przemysłowców. fabryk i w ogóle za czynności w ich interesie przez stacyę wykonane . . .	700	798	700	—	700	
b) dochód ze sprzedaży typowych wyrobów stacyi, jak wzorów zastosowania szkliw, polew, farb, emalij i nowych technik stacyi	100	183	100	—	100	
2. Dotacya z funduszu krajowego	9.240	9.159	9.240	—	9.240	Jak na rok 1901.
Razem . . .	10.040	10 140	10.040	—	10.040	

Rozchód						
1. Płace:						
a) Kierownik:						
α) *płaca . . . 4.000 K.*						
β) *dod. aktywalny 720* „						
γ I. dod. pięcioletni 400 „						
δ) *II.* „ „ *400* „						
ε) *III.* „ „ *400* „	5.920	5.759	5.920	—	5.920	Kierownik pobiera III. dodatek pięcioletni od dnia 26. maja 1901.
b) Adjunkt	720	720	720	—	720	
c) Laborant (po 120 kor. miesięcznie)	1.440	1.440	1.440	—	1.440	
2. Usługa (po 50 kor. miesięcz.)	600	600	600	—	600	
3. Uzupełnienie ingredencyi keramicznych	200	154	200	—	200	
4. Opał lokalu stacyi . . .	300	352	300	—	300	
5. Opał pieców technicznych .	240	172	240	—	240	
6. Gaz do oświetlania i do celów technicznych	200	128	200	—	200	
7. Koszta kancelaryjne, frachty i portorya	160	132	160	—	160	
8. Biblioteka i czasopisma . .	160	59	160	—	160	
9. Wydatki nieprzewidziane .	100	192	100	—	100	
— Budowa pieca muflowego .	—	432	—	—	—	
Razem . . .	10.040	10.140	10.040	—	10.040	

89. Lwów. Stacya doświadczalna mechaniczno-technologiczna.

Przychód.	Kwota uchwalona na rok 1902	Wynikłość w roku 1901	Wniosek na rok 1903. Zwyczajne	Nadzwyczajne	Razem	Uzasadnienie:
		Korony				
1. Opłaty od stron za przeprowadzone badania.	300	—	1.200	—	1.200	Więcej z powodu całkowitego wejścia w życie stacyi.
2. Dotacya z funduszów krajowych	3.500	3.500	3.600	—	3.600	Więcej wedle potrzeby.
Razem . . .	3.800	3.500	4.800	—	4.800	

Rozchód.

1. Płace:						
a) kierownik	—	—	1.200	—	1 200	Kredyt ten wstawia się na renumeracyę za kierownictwo stacyą.
b) asystent	1.600	175	1.600	—	1.600	
c) latorant	1.200	1.175	1.200	—	1.200	
2. Opał, gaz i woda	100	100	100	—	100	
3. Wydatki administracyjne .	800	1.987	600	—	600	Mniej wedle potrzeby
4. Rozmaite	100	63	100	—	100	
Razem . . .	3 800	3.500	4.800	—	4.800	

CZĘŚĆ II.

PRELIMINARZ OGÓLNY

wydatków funduszu krajowego

na cele popierania przemysłu w kraju

na rok 1903.

(Rubryka XI budżetu krajowego).

Liczba porz.	Poszczególnienie	Proponowana subwencya rządowa		Wydatek z funduszu krajowego			Kwota uchwalona na r. 1902	Preliminuje się na r. 1903	
		na r. 1902	na r. 1903	*zwyczajny*	*nadzwycz.*	Razem		*mniej*	*więcej*
	I. Szkoły przemysłowe uzupełniające								
1	W Białej	1.778	1.830	1.830		1.830	1.626	—	204
2	„ Bochni	1.020	1.069	1.069	—	1.069	1.118	49	—
3	„ Brodach	930	908	908	—	908	730	—	178
4	„ Brzeżanach	1.045	1.009	1.009	—	1.009	1.095	86	—
5	„ Buczaczu	1.100	1.000	1.000	—	1.000	900	—	100
6	„ Chrzanowie	1.294	1.300	1.300	—	1.300	1.294	—	6
7	„ Drohobyczu	1.305	1.389	2.109	—	2.109	1.405	—	704
8	„ Gorlicach	1.035	1.043	1.048	—	1.048	1.035	—	13
9	„ Jarosławiu	1.300	1 210	1.210	—	1.210	1 120	—	90
10	„ Jaśle	1.047	1.060	1 060	—	1.060	1.047	—	13
11	„ Kałuszu	1.164	1.164	1.164	—	1.164	1.164	—	—
12	„ Kołomyi I.	1.430	1.074	1.074	—	1.074	1.430	356	—
13	„ „ II.	—	1.098	1.098	—	1.098	—	—	1.098
14	„ Krakowie na Kleparzu	2.326	2.340	2.340	—	2.340	2.326	—	14
15	„ „ w Ogrod. ang.	1.352	1.360	1.360	—	1.360	1.352	—	8
16	„ „ na Smoleńsku	1.352	1.360	1.360	—	1.360	1.352	—	8
17	„ „ „ Kaźmierzu	1.352	1.360	1.360	—	1.360	1.352	—	8
18	„ „ „ Dajworze	1.458	1.460	1.460	—	1.460	1.458	—	2
19	„ Krośnie	1.246	1.271	1 271	—	1.271	1.246	—	25
20	We Lwowie im. św. Anny	1.920	1.925	1.925	—	1.925	1.920	—	5
21	„ „ „ „ Antoniego	1.583	1.583	1.584	—	1.584	1.584	—	—
22	„ „ „ Czackiego	1.602	1.602	1.603	—	1.603	1.603	—	—
23	„ „ „ Elżbiety	947	947	947	—	947	947	—	—
24	„ „ „ Konarskiego	1.329	1.329	1.329	—	1.329	1.329	—	—
25	„ „ „ św. Marcina	1.583	1.583	1 584	—	1.584	1.584	—	—
26	„ „ „ Mickiewicza	1.290	1.290	1.290	—	1.290	1.290	—	—
27	„ „ „ Piramowicza	947	947	947	—	947	947	—	—
28	„ „ „ Staszica	1.610	1.610	1.610	—	1.610	1.610	—	—
29	„ „ „ Bernsteina	900	900	900	—	900	900	—	—
30	„ Łańcucie	922	947	947	—	947	922	—	25
31	W Myślenicach	814	846	846	—	846	814	—	32
32	„ Nowym Sączu	1.450	1.450	1.450	—	1.450	1 450	—	—
33	„ Nowym Targu	1.174	1.174	1.174	—	1.174	1.174	—	—
34	„ Podgórzu	957	957	957	—	957	957	—	—
35	„ Przemyślu w śródmieściu	1.139	1.136	1.137	—	1.137	1.134	—	3
36	„ „ na przedmieściu	1.294	1.294	1.294	—	1.294	1.294	—	—
37	„ Rzeszowie	1.243	1 310	1.310	—	1.310	1.247	—	63
38	„ Samborze	1.316	1.467	1.467	—	1.467	1.316	—	151
39	„ Sanoku	1.151	1.151	1.151	—	1.151	1.151	—	—
40	„ Sądowej Wiszni	1.150	1.350	1.350	—	1.350	1.350	—	—
41	„ Stanisławowie.	2.000	1.945	2 665	—	2.665	2.000	—	665
42	„ Starym Samborze	—	—	1.600	—	1.600	1.600	—	—
43	„ Starym Sączu.	891	891	891	—	891	891	—	—
44	„ Stryju	1.110	1.110	1.110	—	1.110	1.110	—	—
45	„ Tarnopolu	900	870	870	—	870	900	30	—
46	„ Tarnowie	1.070	1.070	1.070	—	1.070	1.070	—	—
47	„ Tarnobrzegu	845	815	815	—	815	785	—	30
48	„ Trembowli	—	—	1.600	—	1.600	1.600	—	—
49	„ Turce		—	1.600	—	1 600	1.600	—	—
50	„ Wadowicach	968	968	968	—	968	968	-	—
51	„ Wieliczce	940	940	943	—	943	940	—	3
52	„ Złoczowie	1.075	1.025	1.025	—	1.025	1.075	50	—
53	„ Żółkwi	874	874	874	—	874	874	—	—
	Do przeniesienia	60.528	61.611	67.863	—	67.863	64.986	571	3.448

Liczba porz.	Poszczególnienie	Proponowana subwencya rządowa		Wydatek z funduszu krajowego			Kwota uchwalona na r. 1902	Preliminuje się na r. 1903	
		na r. 1902	na r. 1903	*zwyczajny*	*nadzwycz*	Razem		*mniej*	*więcej*
	Z przeniesienia . .	60.528	61.611	67.863	—	67.863	64.986	571	3.448
54	W Żywcu	1.210	1.210	1.210	—	1.210	1.210	—	—
55	Na uzupełn. przyb. i druki .	—	—	1.000	—	1.000	1.000	—	—
56	Na nagrody za najlep. rys. .	—	—	1.200	—	1.200	1.000	—	200
57	Na nowo zał. się maj. szkoły .	1.500	1.800	1.000	—	1.000	1.000	—	—
	Razem . .	63.238	64.621	72.273	—	72.273	69.196	571	3.648
									+3.077
	II. Szkoły i warsztaty zawodowe.								
	A. Dla wyrobów z drzewa i łoziny.								
58	Szk. koszyk. w Czerw. Woli .	2.000	2.000	2.400	—	2.400	2.400	—	—
59	„ „ „ Rudkach .	1.200	1.200	962	—	962	1.440	478	
60	Kr. szk. koszyk w Dynowie .	600	1.000	1.420	—	1.420	2.130	710	—
61	„ „ „ „ Dżurowie .	1.000	1.000	1.200	—	1.200	1.212	12	—
62	„ „ „ „ Jurkowie .	600	1.000	1.010	—	1.010	1.630	620	—
63	„ „ „ „ Leżajsku .	—	—	2.550	300	2.850	—		2.850
64	„ „ „ „ Siedlcu .	1.000	1.000	630	450	1.080	1.000		80
65	„ „ „ „ Skołyszynie	1.600	1.600	2.330	—	2.330	2.160		170
66	„ „ „ „ Niżniowie .	1 400	1.400	1.420	—	1.420	1.430	10	—
67	„ „ „ „ Wielowsi .	—	1.000	1.212	450	1.662	2.930	1.268	—
68	„ „ „ „ Wojsławiu	1.000	1 200	860	—	860	870	10	—
69	„ „ „ „ Zatorze . .	1.200	1.200	1.046	—	1.046	1.096	50	—
70	Sub. szk. kosz. w Albigowej .	400	400	600	—	600	600		—
71	„ „ „ „ Bilince .	400	400	800	—	800	800	—	—
71a	„ „ „ „ Pohorcach .	—	—	—	—	—	600	600	—
72	„ „ „ „ Zurawnie .	400	400	840	—	840	840	—	—
73	Kr. warszt. koł. „ Grybowie .	3.000	3.200	2.640	—	2.640	5.600	2.960	—
74	„ „ „ w Grzymałowie	3 400	3.400	3.180	2.000	5.180	3.480	—	1.700
75	„ szkoła „ „ Kamionce .	3.400	3.600	10.670	—	10.670	8.942	—	1.728
76	„ „ „ „ Tłumaczu .	3.000	3.600	5.580	—	5.580	6.592	1.012	—
77	„ „ stol. w Stanisławowie								
	a) na utrzymanie . .	3.000	4.500	4.759	—	4.759	8.492	3.733	—
	b) na budowę szkoły .	—	—	4.200	—	4.200	—	—	4.200
78	Kr. szk. stol. w Kalwaryi .	3.500	4.000	7.600	10.000	17.600	17.300	—	300
78a	„ „ „ „ Tarnopolu .	3.000	—	—	—	—	—	—	—
79	Warsztat zabaw. w Jaworowie								
	a) na utrzymanie . .	1.500	2.500	2.372	—	2.372	2.452	80	—
	b) na budowę szkoły .	—	—	2.560	—	2.560	800	—	1.760
80	Na konfer. i kurs rysunkowy dla instruktorów. koszyk.	—	—	—	2.500	2.500	—	—	2.500
	Razem . .	36.600	39.600	62.841	15.700	78.541	74.796	11.543	15.288
									+3.745
	B. Dla wyrobów garncarskich.								
81	Szkoła garncarska w Kołomyi	6.000	6.000	8.890	—	8.890	8.570	—	320
82	Kurs keramiczny w Podgórzu .	4.000	5.000	6.918	3.000	+9.918	5.094	—	4.824
83	Subw. prac. garn. w Toustem	—	—	800	—	800	800	-	—
	Razem . .	10.000	11.000	16.608	3.000	19.608	14.464		+5.144

Liczba porz.	Poszczególnienie	Proponowana subwencya rządowa		Wydatek z funduszu krajowego			Kwota uchwalona na r. 1902	Preliminuje się na r. 1903	
		na r. 1902	na r. 1903	zwyczajny	nadzwycz.	Razem		mniej	więcej
	C. Dla wyrobów ze skóry.								
84	Szkoła szewska w Witkowie .	1.600	1.600	3.962	—	3.962	4.062	100	—
85	„ „ „ Star. Sączu	1.200	1.400	3.696	—	3.696	3.766	70	—
86	„ „ „ Dobczycach	900	1.000	2.590	500	3.090	2.740	—	350
	Razem . .	3.700	4.000	10.248	500	10.748	10.568	170	350
	D. Dla wyrobów tkackich.								+180
87	Kraj. szk. tkacka w Krośnie .	8.000	8.000	9.824	—	9.824	9.692	—	132
88	„ warsz. tkacki w Glinianach	2.400	2.400	3.472		3.472	3.052	—	420
89	„ „ „ „ Gorlicach .	900	900	740	—	740	500	—	240
90	„ „ „ „ Korczynie .	1.400	1.400	2.400	—	2.400	2.200	—	200
91	„ „ „ „ Kosowie : .								
	a) na utrzymanie . .	1.500	1.500	3.200	—	3.200	3.296	96	—
	b) na budynek . .	—	—	—	1.600	1.600		—	1.600
92	Kr. warsz. tkacki w Łańcucie .								
	a) na utrzymanie . .	1.500	1.500	2.050	—	2.050	2.040	—	10
	b) na budowę szkoły	—	—	—	5.000	5.000	—	—	5.000
93	Kr. warsz. tkac. w Rychwałdzie	1.000	1.000	2.310	—	2.310	2.110		200
94	„ „ „ Wilamowicach	1.000	1.000	1.540	—	1.540	2.370	830	—
95	Subw. warsz. w Budzanowie .	—	400	1.280	—	1.280	800	—	480
96	Kraj. szk sukien. w Rakszawie								
	a) na utrzymanie . .	6.000	6.000	9.092		9.092	9.362	270	—
	b) na kurs sukienników .	—	—	—	1.000	1.000			1.000
	Razem . .	23.700	24.100	35.908	7.600	43.508	35.422	1.196	9.282
	E. Dla wyrobów powroźniczych.								+8.086
97	Subw. dla pracowni w Stryju .		—	600	—	600	600	—	—
	F. Dla wyrobów koronk. i haft.								
98	Szkoła koronk. w Kańczudze .	1.200	1.200	1.722	—	1.722	1.722	—	—
99	„ „ „ Zakopanem	1.600	1.600	4.960	—	4.960	4.454	—	506
100	„ „ „ Bobowej .	800	800	900	—	900	900	—	—
101	Subw. szk. koron. Jaworowie .	400	400	800	—	800	800		
102	Kraj. szk. hafciar. w Makowie .	1.000	1.200	3.164		3.164	1.740	—	1.424
103	Subwencya dla szkoły robót kobiecych w Przeworsku .	—		600	—	600	600	—	—
	Razem . .	5.000	5.200	12.146	—	12.146	10.216	—	+1.930
	G. Dla wyrobów kapelusnicz.								
104	Subwencya dla warsztatu kapeluszniczego w Myślenicach	—	3.000	3.600	—	3.600	—	—	+3.600
	G_1. Dla murarstwa.								
104a	Kurs podmaj. w Sieniawie .	—	—	—	—	—	600	600	—
	H. Subwencyonowane kobiece.								
105	Szkoła rzemieślnicza im. Rzewuskiej w Krakowie .	3.400	3.400	2.000	—	2.000	2.000	—	—
106	Szkoła pracy kob. we Lwowie	1.200	1.200	1.400	—	1.400	1.400	—	—
107	„ Benedykt w Przemyślu	700	700	840	—	840	840	—	—
108	„ prac. kob. w Kołomyi	1.000	1.000	1.000	—	1.000	1.000	—	—
	Razem . .	6.300	6.300	5.240	—	5.240	5.240	—	—

Liczba porz.	Poszczególnienie	Proponowana subwencya rządowa		Wydatek z funduszu krajowego			Kwota uchwalona na r. 1902	Preliminuje się na r. 1903	
		na r. 1902	na r. 1903	zwyczajny	nadzwycz.	Razem		mniej	więcej
	I. Subwencyonowane c. k. szkoły zawodowe.								
109	C. k. szk. drzewna w Kołomyi	—	—	2.200	—	2.200	2.200	—	—
110	„ „ „ w Zakopanem	—	—	3.400	—	3.400	3.400	—	—
111	„ „ ślusarska w Świątn.								
	a) na utrzymanie . .	—	—	3 108	—	3.108	3.108	—	—
	b) na zapom. majstrów .	—	—	800	—	800	800	—	—
112	C. k. szk. kowal. w Sułkowicach								
	a) na utrzymanie . .	—	—	1.024	—	1.024	1.024	—	—
	b) na kurs majstrów .	—	—	1.000	—	1 000	1.000	—	—
	c) na budowę reszta .	—	—	—	17.000	17.000	4.850	—	12.150
	Razem .	—	—	11.532	17 000	28.532	16.382	—	+12.150
	III. Ogólne na cele szkolne.								
113	Kraj. keram. stacya we Lwowie	—	—	9.240	—	9.240	9.240	—	—
114	„ melior. „ „ .	—	—	3.600	—	3.600	3.500	—	100
115	Szkoła rzem. w Drohowyżu .	8.000	8.000	8.000	—	8.000	8.000	—	—
116	Muzeum przem. we Lwowie .	—	—	6.000	—	6.000	6.000	—	—
117	„ „ w Krakowie.	—	—	6.000	—	6.000	6.000	—	—
118	Na stypendya przemysłowe .								
	a) zasiłki nauczycieli .	—	—	3.600	—	3.600	3.600	—	—
	b) ogólne . . .	—	—	28.000	—	28.000	24.000	—	4.000
119	Na nauczycieli wędrownych .	—	—	6.000	—	6.000	6.000	—	—
120	Na kursa majsterskie . .	—	—	8.000	—	8.000	3.200	—	4.800
121	Na nowe warszt. zawodowe .	3.000	—	10.000	—	10.000	6.000	—	4.000
122	Na druki dla szkół zawodow.	—	—	—	1.000	1.000	—	—	1.000
123	Na zaliczki na płace dla funkc.	—	—	4.000	—	4.000	4.000	—	—
124	Fr. Daniszewski zaliczka rocz. na płacę sł. w 120 ratach	—	—	—	2.700	2.700	—	—	2.700
125	Czyrniańska, stały dar z łaski	—	—	800	—	800	800	—	—
126	Koszta inspekcyi i nadz. szkół	—	—	6.000	—	6.000	6.000	—	—
	Razem . .	11.000	8.000	99.240	3.700	102.940	86.340	—	+16.600
	IV. Wydatki Komisyi przem.								
127	Prenumerata czasopism . .	—	—	400	—	400	400	—	—
128	Biuro Komisyi:								
	a) koszta podróży . .	—	—	4.000	—	4.000	4.000	—	—
	b) sekretarz *α*) płaca	—	—	4.800	—	4.800	3.200	—	1.600
	β) dod. akt.	—	—	840	—	840	1.200	360	—
	c) aplikant . . .	—	—	1.050	—	1.050	—	—	1.050
	d) mundant . . .	—	—	600		600	600	—	—
	e) referent techniczny: .								
	α) płaca .	—	—	2.700	—	2.700	—	—	2.700
	β) dod. akt.	—	—	540	—	540		—	540
	Razem . .		—	14.930	—	14.930	9.400	360	5.890
									+5.530

Liczba porz.	Poszczególnienie	Proponowana subwencya rządowa na r. 1902	Proponowana subwencya rządowa na r. 1903	Wydatek z funduszu krajowego *zwyczajny*	Wydatek z funduszu krajowego *nadzwycz.*	Wydatek z funduszu krajowego Razem	Kwota uchwalona na r. 1902	Preliminuje się na r. 1903 *mniej*	Preliminuje się na r. 1903 *więcej*
	V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.								
129	Na zasiłki na cele przemysł. .	—	—	20.000	—	20.000	20.000	—	—
130	Na wydawn. Przewod. przem.	—	—	2.000	—	2.000	2.000	—	—
131	Dotacya funduszu przemysł. .	—	—	—	—	—	100.000	100.000	—
131a	Na urządzenie wyst. w r. 1902	—	—	—	—	—	12.000	12.000	—
	Razem . .	—	—	22.000	—	22.000	134.000	112.000	—
	VI. Szkoły handlowe i zasiłki na cele handlu.								
132	Szkoła handlowa w Krakowie:								
	a) na utrzymanie . .	—	—	16.000	—	16.000	12.000	—	4.000
	b) na budowę l. r. 70.000 K.	—	—	—	—	—	4.200	4.200	—
133	Szkoła handlowa we Lwowie	—	—	16.000	—	16.000	16.000	—	—
134	Na stypendya handlowe .	—	—	3 000	—	3.000	2.400	—	600
135	Subwencya dla Związku przem.	—	—	15.000	—	15.000	3.600	—	11.400
	Razem . .	—	—	50.000	—	50.000	38.200	4.200	16 000
									+11.800

Zestawienie.

I.	Szkoły przemysłowe uzupeł. .	63.238	64.621	72.273	—	72.273	69 196	—	3.077
II.	Szkoły i warsztaty zawodowe: .								
	A) dla wyrob. z drzewa i łoz.	36.600	39.600	62 841	15.700	78.541	74.796	—	3.745
	B) „ „ garncarskich .	10 000	11.000	16 608	3.000	19.608	14.464	—	5.144
	C) „ „ ze skóry .	3.700	4.000	10.248	500	10.748	10.568	—	180
	D) „ „ tkackich .	23.700	24.100	35.908	7.600	43.508	35.422	—	8.086
	E) „ „ powroźniczych	—	—	600	—	600	600	—	—
	F) „ „ koronk. i haftu	5.000	5.200	12.146	—	12.146	10.216	—	1.930
	G) „ wyrobów kapelusz. .	—	3.000	3.600	—	3.600	—	—	3.600
	G$_1$) „ murarstwa . .	—	—	—	—		600	600	—
	H) subwenc. kobiec. .	6.300	6.300	5.240	—	5.240	5.240	—	—
	I) subwenc. c. k. zawod.	—	—	11.532	17.000	28 532	16.382	—	12.150
III.	Wydatki na cele szkolnictwa	11.000	8.000	99.240	3.700	102 940	86.340	—	16.600
IV.	Wydatki Komisyi przemysłow.	—	—	14.930	—	14.930	9.400	—	5.530
V.	Zasiłki i pożycz. na cele przem.	—	—	22.000	—	22.000	134.000	112.000	—
VI.	Szkoły handlowe i zasiłki .	—		50.000	—	50.000	38 200	—	11.800
	Razem . .	159.538	165.821	417.166	47.500	464.666	505.424	112.600	71.842
									—40.758

Wyjaśnienia.

Na rok 1902 uchwalono	505.424 K.
„ „ 1603 preliminuje się	464.666 „
zatem *mniej* o .	40.758 K.

z następujących powodów:

W dziale I. *poz. 1—54.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 2.877 K. z powodu utworzenia drugiej szkoły przemysłowej uzupełniającej w Kołomyi na którą wstawia się *poz. 13* kwotę 1.098 K., tudzież z powodu zaprowadzenia dwóch nowych klas równorzędnych w Drohobyczu i Stanisławowie, na które preliminuje się pod *poz. 7* i *41 więcej* o 1.369 K. Po wyjęciu tych nowych wydatków preliminuje się na dawne szkoły właściwie *więcej* tylko o 410 K. z powodu wprowadzenia nauki religii ewangielickiej w Białej i greckokatolickiej w Samborze, oraz z powodu odmówienia subwencyi przez powiat dla szkoły w Brodach, jak szczegółowe preliminarze tych szkół dołączone do sprawozdania komisyi przemysłowej.

W dziale I *poz. 55.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.000 K. z powodu przeniesienia kredytu na przybory i druki z nadzwyczajnych do zwyczajnych kredytów.

W dziale I. *poz. 56.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 200 K. z powodu utworzenia nowych szkół.

W dziale I. *poz. 57.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.000 K. z powodu przeniesienia kredytu na nowe szkoły z nadzwyczajnych do zwyczajnych.

W dziale I. *poz. 55* i *57.* W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 2.000 K. z powodu przeniesienia tych kredytów do zwyczajnych j. w.

W dziale II. grupa A). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.775 K. z powodu wstawienia kredytu na nową szkołę koszykajską w Leżajsku w kwocie 2.550 K., tudzież większych wydatków na szkołę stolarską w Stanisławowie o 467 K. i na warsztat zabawkarski w Jaworowie o 1.680 K. a wynikłych wskutek uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 12. lipca 1902, którą polecono w miejsce opłacanego dotychczas czynszu za lokal wstawić odpowiednie raty od zaciągnąć się mających pożyczek na budowę tych szkół — po wyjęciu tych nowych wydatków w kwocie 4.697 K. i uwzględnieniu, iż odpadła subwencya w kwocie 600 K. z powodu zwinięcia szkoły koszykarskiej w Pohorcach, preliminuje się ogółem na zwyczajne potrzeby dawnych szkół *więcej* o 678 K. a to z powodów przytoczonych w szczegółowych preliminarzach tych zakładów.

W dziale II. grupa A). W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 1.030 K. z powodu iż w miejsce kredytów zeszłorocznych na narzędzia dla Grzymałowa i Kamionki 750 K., na materyały dla Tłumacza i Jaworowa 2.200 K., na adaptacyę budynków w Niżniowie, Grybowie i Grzymałowie 3.780 K., tudzież na urządzenie warsztatu mechanicznego w Kalwaryi 10.000 K., czyli razem w miejsce 16.730 K., preliminuje się na narzędzia dla Leżajska i Siedlca 500 K., na adaptacyę budynków w Wielowsi 450 K., na szopę materyałową i lakiernię w Grzymałowie 2.000 K., na kursa koszykarskie w Siedlcu 250 K., drugą połowę na budowę szkoły i warsztatów maszynowych w Kalwaryi 10.000 K., tudzież na konferencye i kurs rysunkowy dla instruktorów koszykarskich 2 500 K., razem tedy preliminuje się 15.700 K.

W dziale II. grupa B) W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 2.244 K. z powodu przyznania dodatku na pomieszkanie kierownikowi i przodownikowi w Kołomyi, tudzież zrównania płacy kierownika w Podgórzu do wysokości, w jakiej pobierają na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 9. lipca 1901 wszyscy inni kierownicy ze studyami technicznymi — jak dołączone preliminarze tych zakładów

W dziale II grupa B) W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 2.900 K. z powodu wstawienia kredytu w kwocie 3.000 K dla Podgórza, na wybudowanie koniecznie potrzebnych pieców dla nauki praktycznej a natomiast skreślenia dotychczasowego kredytu 100 K. na kurs drenarski w Kołomyi wskutek braku frekwentantów.

W dziale II grupa C). W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 120 K., różnica w tym dziale wynosi właściwie 3.320 K., lecz kredyt 3.200 K., na majsterskie kursa szewskie przeniesiono do działu III. pod *poz. 120*, w obec tego rzeczywisty wydatek *mniejszy* jest tylko o 120 K. a to z powodu znacznego podniesienia dochodów ze sprzedaży wyrobów w Starym Sączu, jak dołączone szczegółowe preliminarze tych szkół.

W dziale II. grupa C). W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 300 K. z powodu iż w miejsce kredytu zeszłorocznego na narzędzia dla Witkowa w kwocie 200 K. okazała się ko-

nieczna potrzeba wstawienia dla Dobczyc kredytu w kwocie 500 K. na zakupno maszyny do obrębiania dziurek.

W dziale II. grupa D). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.226 K. głównie z powodu wstawienia większej subwencyi o 480 K. dla warsztatu tkackiego w Budzanowie, wstawienia dodatku na mieszkanie 300 K. dla instruktora w Glinianach, dodatków osobistych po 200 K. dla instruktorów w Łańcucie, Korczynie i Rychwałdzie, tudzież zrównania płacy o 240 K. instruktora w Gorlicach, jak dołączone szczegółowe preliminarze tych zakładów.

W dziale II. grupa D). W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 6.860 K. z powodu iż w miejsce zeszłorocznych kredytów na narzędzia dla Kosowa, Łańcuta i Rakszawy w kwocie 740 K., wstawia się 1.600 K. na konieczną adaptacyę budynku szkolnego w Kosowie 1.000 K. na urządzenie kursu dla starszych sukienników w Rakszawie i 5.000 K. na budowę szkoły tkackiej w Łańcucie.

W dziale II. grupa F). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 1.930 K., z powodu wstawienia kredytu 1.200 K. na nauczyciela rysunków w Makowie tudzież drobnych podwyższeń płac siłom nauczycielskim w Makowie i przodownicom w Zakopanem, jak dołączone szczegółowe preliminarze tych szkół.

W dziale II. grupa G). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 3.600 K. z powodu koniecznej potrzeby.

W dziale II. grupa G¹). W wydatkach zwyczajnych *mniej* o 600 K. z powodu iż otwarcie kursu nie przychodzi do skutku.

W dziale II. *poz. 112 c*). W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 12.150 K z powodu iż w miejsce II. raty w kwocie 4.850 K. na spłatę pożyczki 21.000 K., która w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901 miała być zaciągniętą na pokrycie reszty kosztów budowy — wstawia się obecnie całą potrzebną resztę na budowę w kwocie 17.000 K. gdyż zaciąganie już tak niskiej pożyczki nie opłaciłoby się. Pierwotnie nie było potrzeby zaciągania tej pożyczki ze względu iż budowę dopiero w tym roku rozpoczęto.

W dziale III. *poz. 114* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 100 K., wedle potrzeby jak dołączony szczegółowy preliminarz stacyi.

W dziale III. *poz. 118 b*). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.000 K. z powodu, iż dotychczasowy kredyt 24.000 K. nie wystarcza na tak znaczną ilość ubogich uczniów, gdyż przy najskrupulatniejszem nadawaniu, same stypendya na kształcenie się tylko w zakładach krajowych wynoszą 31.908 K., nie licząc zagranicznych — a z drugiej strony pokrywanie co roku tak znacznych przekroczeń w tej pozycyi (bo w r. 1898 na 11.578 K. 30 gr. w roku 1899 na 14.321 K., w roku 1900 na 6.613 K. 97 gr.) w drodze dozwolonego virement, z kredytu wyznaczonego na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe, staje się zaporą w uwzględnianiu licznie napływających podań o zasiłki samoistnych producentów.

W dziale III. *poz. 120.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.800 K. z powodu, iż oprócz urządzenia dotychczasowych kursów szewskich jest zamiar w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 6. lipca 1901 urządzania także kursów dla tych rzemiosł, dla których dotąd niema w kraju szkół ani warztatów zawodowych a mianowicie, kursów krawieckich, blacharskich i masarskich.

W dziale III *poz. 121.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.000 K. z powodu, iż w przyszłym roku spodziewane jest otwarcie kilku większych szkół zawodowych, jak szkoły stolarskiej i mechaniczno-ślusarskiej w Tarnopolu, szkoły szewskiej w Kołomyi i innych.

W dziale III *poz. 122.* W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 1.000 K. z powodu, potrzeby nowego nakładu druków na księgi administracyjno-rachunkowe dla zakładów zawodowych gdyż, nakład z r. 1894 został już wyczerpany.

W dziale III. *poz. 124.* W wydatkach nadzwyczajnych *więcej* o 2.700 K. wedle osobnego sprawozdania do LW. 90.136|902.

W dziale III. *poz. 125.* W wydatkach zwyczajnych wchodzi tu przeniesiony z dawnej rubr. XVII. (poz. 461) zasiłek dożywotni dla Czyrniańskiej.

W dziale IV. *poz. 128.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 5.530 K. a mianowicie, celem zrównania poborów sekretarza Komisyi z poborami unormowanymi dla sekretarzy Wydziału krajowego, wstawia się *więcej* o 1.240 K., następnie z powodów przytoczonych w sprawozdaniu krajowej Komisyi przemysłowej wstawia celem powiększenia tego biura kredyt na jednego aplikanta od 1. kwietnia 1903 w kwocie 1.050 K z rocznych 1.400 K., tudzież na referenta technicznego jak pobory unormowane dla inżyniera I. klasy w kwocie 3 240 K. z rocznej płacy 3.600 K. i dodatku 720 K.

W dziale V. *poz. 131 a*). W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 12.000 z powodu iz odpada kredyt udzielony na urządzenie wystawy specyalnej.

W dziale VI. *poz. 132 a*). W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 4.000 K. z powodu koniecznej potrzeby podwyższenia subwencyi ze względu na zbyt wielkie ciężary ponoszone przez gminę m. Krakowa z tytułu utrzymania tej szkoły.

W dziale VI *poz. 132 b*). W wydatkach nadzwyczajnych *mniej* o 4.200 K. z powodu, iż nie wstawia się II. raty na spłatę pożyczki, która miała być zaciągniętą na budowę szkoły handlowej, albowiem prowadzone w tym kierunku układy z gminą miasta Krakowa dotychczas nie zostały jeszcze ukończone.

W dziale VI. *poz. 134.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 600 K. z powodu koniecznej potrzeby tak ze względu na znaczną ilość zgłaszających się kandydatów, jakoteż ogólnej potrzeby popierania wykształcenia handlowego — wskutek czego też kredyt na ten cel wyznaczony na r. 1902 musiał być przekroczony o 750 K.

W dziale VI. *poz. 135.* W wydatkach zwyczajnych *więcej* o 11.400 K. z powodu koniecznej potrzeby większego poparcia Związku przemysłowego celem umożliwienia znaczniejszego rozszerzenia dotychczasowej agencyi handlowej, jak sprawozdanie.

LW. 77.641/903. We Lwowie, dnia 9. września 1903.

Akc. 272

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 12. lipca 1902 powziął Wysoki Sejm na wniosek Komisyi solnej z d. 5. lipca 1902 L. S. 1.421 w sprawie dalszego rozwoju tej sprzedaży następujące uchwały:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wdrożył rokowania z c. k. Rządem względem objęcia pakowania całej produkcyi mielonej soli kamiennej w paczki kilogramowe w przedsiębiorstwo krajowego Zarządu sprzedaży soli.

2. Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby sprawą pakowania soli warzonki i kamiennej do drobiazgowej sprzedaży i nadal troskliwie się opiekował, chroniąc prawa Wydziału krajowego, jako inicyatora tej sprawy w Galicyi i unikając wszelkich zarządzeń, któreby prawom tym w jakikolwiek sposób uszczerbek uczynić miały:

b) ażeby starał się o zniżenie fiskalnej ceny w ogólności, a w pierwszym rzędzie soli dla bydła;

c) ażeby podwyższył kontyngent soli, dla Wydziału krajowego przeznaczonej;

d) ażeby powiększył produkcyę soli potasowych w Kałuszu, i zniżył ich cenę aż do poziomu soli fabrycznej w Wieliczce;

e) ażeby przyspieszył budowę kolei dowozowej do saliny w Kałuszu i odbudowę spalonej żupy w Dolinie;

f) ażeby ułatwił warunki poboru surowicy solnej hodowcom bydła dla poprawy paszy;

g) ażeby wykonał przyrzeczenie co do prolongaty kredytu za sól, nabywaną przez Wydział krajowy, do dziewięciu miesięcy;

h) ażeby przez odpowiednie zniżenie taryf kolejowych w tych relacyach, do których z powodu za wysokiego frachtu kolejowego, sól do dziś dowożoną bywa końmi, umożliwił dowóz jej kolejami żelaznemi.

Rezolucye te zakomunikowane zostały c. k. Rządowi — przy tych działach sprawozdania, których one dotyczą, podamy, w jaki sposób zostały one przez c. k. Rząd załatwione.

Sól warzonka.

W roku 1902 pobraliśmy następujące ilości soli warzonki:

W miesiącu	styczniu	36.998	centn.	metr.
„ „	lutym	36.838	„	„
„ „	marcu	37.343	„	„
„ „	kwietniu	36.738	„	„
„ „	maju	40.968	„	„
„ „	czerwcu	40.552	„	„
„ „	lipcu	44.465	„	„
„ „	sierpniu	44.372	„	„
	Do przeniesienia	318.274	centn.	metr.

Z przeniesienia .	318.274	centn.	metr.
W miesiącu wrześniu	45.249	„	„
„ „ październiku	48.115	„	„
„ „ listopadzie	46.288	„	„
„ „ grudniu	43.332	„	„
razem . . .	501.258	centn.	metr.

z tego 479.200 centn. metr. z kontyngentu, zaś 22.058 centn. metr. za gotówkę.

W roku poprzednim 1901-szym, pobraliśmy 511.987 centn. metr. soli warzonki t. j. o 10.729 metr. centnarów w wartości 193.122 K. więcej.

Powodem tego zmniejszenia był nie brak popytu, bo ten z powodu dość pomyślnych zborów ogórków, kapusty i ziemniaków był nawet większy niż w roku poprzednim, lecz brak soli na salinach, które nie przygotowały dostatecznych zapasów.

Chociaż zatem Wydział krajowy kontyngent swój otrzymał, to wobec tego, że nie pokrywa on w całości zapotrzebowania soli warzonki we wschodniej i środkowej części kraju, nie mógł Wydział krajowy dokupić dostatecznej ilości soli za gotówkę, jak to czynił w innych latach — i w skutek tego powstał w kilku miejscach brak soli — a w większej części powiatów przez pewien czas, t. j. w listopadzie, grudniu 1902 i części stycznia 1903, zastępstwa musiały przy wydawaniu soli filialistom, ograniczać ich do pewnej tylko części żądanej przez nich soli, co oczywiście powiększało koszta dostawy soli ze składów do filii.

Wydział krajowy starał się, o ile to w jego siłach było, zaradzić brakowi — a mianowicie z całem wytężeniem pracował nad szybkiem wysyłaniem będącej do jego rozporządzalności soli, rozsyłał sól półwagonami, aby na razie większą ilość zastępstw w sól zaopatrzyć i ponosił zwiększone z tego powodu koszta dostawy z funduszu solnego, w końcu wysyłał do kilku ku zachodowi najwięcej zbliżonych powiatów sól kamienną bocheńską w paczkach kilogramowych.

Brak ten soli stał się przyczyną blisko trzechmiesięcznej dezorganizacyi krajowych zastępstw sprzedaży soli — na karb bowiem spóźnionej dostawy soli znaczna liczba zastępców kładła niewłaściwości, a nawet nadużycia przy drobnej sprzedaży spełniane, których nie dało się zwykłymi środkami kontrolnymi odwrócić.

W roku bieżącym, do końca miesiąca sierpnia pobraliśmy o 5.101 metr. centn. soli warzonki, w wartości 91.818 Kor. więcej, niż w roku zeszłym w tym samym czasie.

Odezwą c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu z d. 30. sierpnia 1902 L. 100.173 zawiadomiony został Wydział krajowy o podwyższeniu kontyngentu o 150 wag. rocznie, to znaczy, że obecny nasz kontyngent soli warzonki wynosi 4.950 wagonów rocznie.

Sprawę zniżenia taryf kolejowych, uwzględnioną rezolucyą Wysokiego Sejmu ad h), w której otrzymaliśmy pismo c. k. Dyrekcyi Skarbu z d. 28. października 1902 L. 12.109 pr., przedłoży Wydział krajowy w elaboracie obejmującym całość spedycyi soli, po wprowadzeniu w życie magazynów na węzłowych stacyach kolejowych, z którą sprawa ta się łączy.

Od września zeszłego roku opakowuje Wydział krajowy nietylko cały swój kontyngent soli warzonki w papier, ale także, sól za gotówkę zakupowaną przez siebie czy to wprost na salinach, czy odkupioną od prywatnych handlarzy.

Akcya opakowania soli warzonki w papier, pomimo tego, że można ją uważać za dokonaną i za nieprzechodzącą sił funduszu solnego, nie jest jeszcze w szczegółach tak wykończoną, jak być powinna.

Powodem tego są same rozmiary zadania, przy którem wszystko prawie było nowem, tak, że nie można się było posłużyć innymi wzorami — co najważniejsze jednak, nieuregulowany jeszcze stosunek nasz do c. k. salin, które z natury rzeczy na opakowanie to bardzo znaczny wpływ mają. W sprawozdaniu z d. 7. czerwca 1902 L. 39.735 Wydział krajowy zawiadomił Wysoki Sejm, że za zgodą c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu,

opakowanie soli odbywa się w warzelni, zaraz po wyjęciu soli z suszarni, a przed ustawieniem jej w magazynach. Ma to te dobre strony, w porównaniu z początkowo wprowadzonem opakowaniem soli przy odbiorze z magazynów, że sól jest bezpośrednio po wyprodukowaniu i przez cały czas jej zmagazynowania ochroniona od wpływów zewnętrznych, a powtóre, że opakowanie idzie równolegle z produkcyą, że zatem rozdział pracy jest, jak to w sprawozdaniu tem podnieśliśmy, o wiele racyonalniejszy i wymagający mniej nakładów bezpotrzebnych, jakie musiałby fundusz solny ponosić przy opakowaniu soli przy jej odbiorze, gdyż musiałby utrzymywać znaczną ilość robotników, którzy z powodu nierównomiernego popytu za solą nie zawsze mieliby zajęcie.

Sprawa ta nie została jeszcze ostatecznie unormowaną, Wydział krajowy spodziewa się jednak, że przed jakimkolwiek zasadniczem rozstrzygnięciem zostanie zawezwany do wyjawienia swojego zdania i swoich życzeń i jest przekonany, że sprawa ta unormowaną zostanie w sposób dla całej akcyi opakowania pomyślny, w praktyce bowiem okazało się, że opakowanie soli zaraz po jej wyprodukowaniu, ze względów porządku, hygieny i kosztów na przeważnej części salin jak najpomyślniejsze dało rezultaty.

Jedyną trudnością, dającą się jednak łatwo pokonać, jest sprawa nadzoru nad opakowaniem, ze względu na to, że przepisy salinarne nie dozwalają osobom do saliny nie należącym wstępu do warzelni. Robotnikom, którzy do opakowania są użyci, może c. k. salina nadać charakter robotników salinarnych — nadzór jednak sprawowany przez funkcyonaryusza Wydziału krajowego wprowadzałby pewien rodzaj podwójnej władzy nad tym działem, co byłoby tak dla Wydziału krajowego, jak i dla c. k. salin niepożądane. Wydział krajowy gotów też jest dostarczać c. k. salinom odpowiednią liczbę kartonów, maszynek do opakowania soli i wszelkich materyałów i opłacać umówioną kwotę tak za opakowanie samo, jak i za nadzór nad należytem opakowaniem i nad tem, aby jak najmniejsza ilość kartonów ulegała zepsuciu.

W opakowaniu, uskutecznianem w Zarządzie Wydziału krajowego a zatem tylko tej soli, która się zastępcom krajowym sprzedaży soli dostaje, upatruje Wydział krajowy ochronę przed konkurencyą prywatną, która nie umiała dać swoim odbiorcom, ani w czasie, kiedy się z konkurencyą Wydziału krajowego liczyć nie potrzebowała, ani później, należycie opakowanej soli. W opakowaniu przez Wydział krajowy wprowadzonem i wyłącznie dla użytku jego sprzedawców zastrzeżonem zapewnił sobie Wydział krajowy znacznym wydatkiem pracy i kosztów siłę, która dla władz skarbowych ma tę wartość, że osłabia skargi konkurencyi prywatnej, przewaga bowiem Wydziału krajowego w ten sposób uzyskana nawet pod względem formalnym nie może być kwestyonowaną. Dlatego Wydział krajowy uważa za stosowne obstawać przy tem sposobie rozwiązania sprawy opakowania, jakie obecnie jest w użyciu i nie sądzi, aby w tym kierunku potrzebował obawiać się jakiejkolwiek zmiany, która równałaby się pozbawieniu Wydziału krajowego tych korzyści, które swoim pomysłem, pracą i wkładem pieniężnym nabył.

Rezolucya Wysokiego Sejmu pod 2/. na czele tego sprawozdania umieszczona, miała na celu zaznaczenie stanowiska Wysokiego Sejmu w tej właśnie sprawie — gdy więc c. k. krajowa Dyrekcya skarbu, pismem z d. 10. września 1902 L. 89.489 zażądała wyjaśnienia „w jaki sposób właściwie ma c. k. Rząd opiekować się sprawą opakowywania soli i jakiego rodzaju są prawa, które Wydział krajowy jako inicyator tego opakowania nabył“, pozwolił sobie Wydział krajowy dać to wyjaśnienie intencyi Wysokiego Sejmu w duchu wyżej skreślonym.

W sprawie dostawy papieru, potrzebnego do opakowania soli czynił Wydział krajowy dalsze starania celem uzyskania papieru krajowego. W roku 1903 zamówił Wydział krajowy, po przeprowadzeniu prób w fabryce Braci Weiserów w Sassowie 20 wagonów papieru t. j $^2/_5$ całego zapotrzebowania.

Papier jednak dostarczany czy to przez firmy zakrajowe czy też przez firmę Braci Weiserów, nie jest jeszcze tym materyałem, jakiego właściwie potrzeba. Materyał taki dać tylko może specyalna fabryka, założona w okolicy odpowiedniej t. j. wśród salin i jak najbliżej fabryki kartonaży, tam gdzie jest odpowiednia siła wody, potrzebna jako motor i tanie i odpowiednie drzewo jako materyał do wyrobu papieru. Obecnie koszta dostawy i opakowania papieru wynoszą dość znaczne kwoty (szóstą część wartości papieru) gdyby zatem fabryka była w odpowiedniem miejscu wystawiona t. j. tam, gdzieby koszta opakowania papieru nic, a koszta dostawy bardzo małą kwotę wynosiły, mógłby być papier już o $^1/_6$ lepszy i grubszy bez uszczuplenia zysku fabrykanta.

Na rok 1904 ma Wydział krajowy nadzieję otrzymać papier po cenie trochę niższej, niż w r. 1902. Wydział krajowy zamierza zażądać o tyle grubszego i lepszego papieru, ile wyniesie spodziewany opust w cenie. W ten sposób sól będzie lepiej zabezpieczoną.

Aby zastępstwom i filiom, które sól z jednej stacyi kolejowej odbierają, ułatwić pobór soli, postanowił Zarząd sprzedaży soli pozakładać na niektórych stacyach kolejowych magazyny, w którychby zastępstwa i filie mogły hurtownie po oznaczonej z góry cenie sól pobierać. Dla zastępstw mieć będą te magazyny tę dobrą stronę, że zastępstwo nie będzie potrzebowało wyładowywać odrazu całego wagonu soli, jak się to dzieje obecnie, lecz będzie mogło o każdej porze pobierać tyle soli, ile mu będzie potrzebne. Magazyny będą umieszczone bezpośrednio przy torze kolejowym, tak żeby wyładowywanie mogło się odbywać wprost z wagonu do magazynu. Wyładowywanie takie może się odbywać spokojnie, bez tego pośpiechu, który musi być zastosowany wówczas, gdy zastępca ma wyładowywać cały wagon w ustanowionym przepisami kolejowymi czasie, którego jeszcze znaczną część zużywa się na zawiadomienie, często dość daleko od stacyi kolejowej mieszkającego zastępcy, o nadejściu wagonu i o potrzebie wysłania po sól wozów. Uproszczenie to manipulacyi z wyładowywaniem i zaoszczędzenie, jakie powstanie dla zastępcy z tego tytułu, że nie będzie musiał posyłać naprzód na dni kilka lub kilkanaście około 2.000 K na cały wagon soli — lecz każdego dnia tylko tyle, ile mu soli potrzeba, będzie miało tę wartość dla zastępcy, że opłaci on chętnie prowizyę, która służyć będzie na koszta utrzymania magazynu. Zarząd nie ma jednak zamiaru magazynów takich utrzymywać we własnej administracyi — lecz zamierza powierzyć je przedsiębiorcom, którzy za sól z góry płacić będą i których obowiązywać będzie w obec odbiorców stale oznaczona cena. Ponieważ jednak utworzenie tych magazynów uważać należy za jeden z ważniejszych etapów w rozwoju organizacyi sprzedaży soli, zamierza Wydział krajowy, w razie braku gotowego magazynu na której z wybranych stacyi kolejowej, magazyn taki kosztem funduszu solnego zbudować i oddawać go za odpowiednim czynszem przedsiębiorcy.

Magazyny te służyć będą oczywiście także na składy soli bydlęcej i kainitu.

Dnia 13. lutego 1903 wydał Wydział krajowy instrukcyę dla sprzedawców soli krajowej, którą zastosował do dotychczas nabytych doświadczeń.

Sól kamienna.

W r. 1902 pobraliśmy soli kamiennej 32.196 centn. metr. t. j. dwa razy tyle, jak w r. 1901.

Ponieważ zapotrzebowanie soli kamiennej w kraju wynosi, jak dotąd przypuszczać możemy, około 100.000 centn. metr. — ilość ta, którą obecnie sprzedajemy, wynosi już trzecią część całego zapotrzebowania.

W obec bardzo silnej i doskonale zorganizowanej konkurencyi prywatnej, wobec tego, że poza kontyngentem Wydziału krajowego pozostaje do dyspozycyi prywatnej konkurencyi czterokrotnie więcej soli niż cały nasz kontyngent wynosi, zjednanie dla soli krajowej jednej trzeciej części odbiorców jest dowodem, że sprawa organizacyi sprzedaży soli w zachodniej części kraju postępuje stale i rozwija się. Ważnym także

dowodem w tym samym kierunku jest fakt, że konkurencya coraz bardziej liczyć się z nami musi — do tego stopnia, że najsilniejszy konkurent oświadczył gotowość do wejścia w układy z Wydziałem krajowym i do przyjęcia obowiązku utworzenia zastępstw takich, jakie istnieją we wschodniej Galicyi w tych miejscowościach, któreby mu Wydział krajowy powierzył. Sprawa ta będzie w najbliższym czasie rozpatrzoną i stanowczo załatwioną.

Gdyby nie przyszło do skutku porozumienie się z konkurencyą, i to ku korzyści organizacyi krajowej, będzie Zarząd zmuszony wziąć pod rozwagę bezzwłoczne zbudowanie młyna solnego w Wieliczce, podobnego, jaki istnieje i prawidłowo się rozwija w Bochni.

Sprawę starań co do objęcia pakowania całej produkcyi mielonej soli kamiennej w paczki kilogramowe, poruszoną rezolucyą Wysokiego Sejmu na wstępie pod 2a wymienioną, uwzględniamy niżej w tytule „Stosunki z Wydziałami krajowymi ościennych krajów".

Sól bydlęca.

Soli bydlęcej pobraliśmy w r. 1902 centn. metr. 7.567 — t. j. o 600 centn. więcej niż w roku zeszłym.

W roku bieżącym, a mianowicie od d. 1. lutego 1903 zaszła ważna i dawno oczekiwana zmiana w stosunkach sprzedaży soli bydlęcej — mianowicie zniżoną została cena tej soli z 10 koron na 6 koron za 1 metr. centnar.

Wydział krajowy zarządził odpowiednie zniżenie ceny w drobnej sprzedaży w swoich zastępstwach.

W r. 1903 dał się też uczuć wpływ tego zarządzenia, gdyż sól bydlęca znalazła znaczniejszy odbyt. Do końca sierpnia b. r. sprzedaliśmy 8.373 centn metr. soli bydlęcej — w tym samym okresie roku zeszłego 4.905 metr. centnarów.

Obecnie przy wzmagającym się popycie na tę sól będzie można przystąpić do silniejszej organizacyi zastępstw sprzedaży tej soli.

Kainit.

Kainitu pobraliśmy w r. 1902 — 593 wagonów, czyli o 31 wagonów mniej niż w roku zeszłym. Drobna ta różnica nie oznacza zmniejszenia się popytu za kainitem w kraju, gdyż doliczyć jeszcze wypada tę ilość kainitu, którą c. k. salina w Kałuszu bezpośrednio do Bukowiny, a mianowicie do Radowiec wysyła, a która to ilość w dawniejszych latach występowała w wykazach naszej spedycyi.

W sprawie powiększenia produkcyi soli potasowych w Kałuszu, o której traktuje rezolucya Wys. Sejmu pod 2 *a)* na wstępie niniejszego sprawozdania podana, otrzymaliśmy zapytanie ze strony c. k. Dyrekcyi Skarbu, do jakiej wysokości ma być podniesiona produkcya soli potasowych t. j. kainitu. Sądząc, że postępujemy w myśl intencyi Wysokiego Sejmu, zawiadomiliśmy c. k. Dyrekcyę Skarbu pismem z dnia 16. marca 1903 L. 68.232/902, że przy uchwalaniu tej rezolucyi chodziło o rozwinięcie produkcyi kainitu na zasadniczo innych podstawach niż obecnie. Obecnie produkuje c. k. Skarb kainit wyłącznie dla kraju w ilości około 700 wagonów rocznie — i ilość ta na razie wystarcza. Wysokiemu Sejmowi chodziło jednak o stworzenie dla produkcyi kainitu nowych podstaw, a mianowicie o takie wyzyskanie dawniej i świeżo odkrytych pokładów soli potasowych, aby soli tych wystarczyło także na eksport do krajów sąsiednich, tak, żeby okazał się z tego zysk dla c. k. Skarbu i dla kraju — dla tego ostatniego mianowicie już przez to samo, że powstanie w kraju większego przedsiębiorstwa pomysłowego, choćby nie w rękach kraju się znajdującego, dla ekonomicznego rozwoju kraju nie jest obojętne.

Następnie zawiadomił Wydział krajowy c. k. Dyrekcyę Skarbu, że wobec zainteresowania się szerszych kół zagranicznych przemysłowych sprawą Kałusza i ze względu na wieści o świeżo odkrytym pokładzie sylwinu, potwierdzającym dawne przypuszczenia, że pokłady soli potasowych w Kałuszu są znaczniejsze, uważał Wydział krajowy za stosowne wziąć pod rozwagę sprawę ewentualnego wydzierżawienia eksploatacyi soli kałuskich i po przeprowadzeniu studyów gotów jest Wysokiemu Sejmowi

przedłożyć odpowiedni wniosek, mający na celu zapobiec w danym razie przejściu eksploatacyi kainitu w ręce zagranicznych przemysłowców. W tym celu prosił Wydział krajowy c. k. Dyrekcyę skarbu o odpis kontraktów, zawartych między c. k. Skarbem a konsorcyum dla eksploatacyi kainitu w latach 1866 i 1867.

Odpis kontraktu z r. 1867, jak również odpis warunków, na jakich c. k. Skarb był gotów w r. 1883 wydzierżawić salinę kałuską otrzymaliśmy od c. k. Dyrekcyi d. 2 czerwca 1903. (LW. kr. 48.251/903). Studya zostały rozpoczęte, nie są jednak w tem stadyum, żeby na ich podstawie mógł Wydział krajowy wystąpić już teraz wobec Wysokiego Sejmu z jakimkolwiekbądź konkretnym wnioskiem.

Zamknięcie rachunków funduszu solnego za rok 1902 i sprawa oszustwa popełnionego na niekorzyść funduszu solnego przez fałszowanie czeków pocztowych.

Zamknięcie rachunków funduszu solnego z r. 1902 wykazuje w obrocie produktami solnymi stratę w kwocie 6991 K 34 gr. — z powodu zaś oszustwa popełnionego na szkodę funduszu solnego przez fałszowanie czeków pocztowej Kasy oszczędności kwotę 62.380 K. — czyli razem kwotę 69.371 K 34 gr.

Straty te pokryto przez przeniesienie takiej samej kwoty z funduszu rezerwowego, który wobec tego zmniejszył się do kwoty 64.096 K 26 gr.

Już w sprawozdaniu z dnia 7 czerwca 1902 L. 39.735 uprzedziliśmy Wysoki Sejm, że rok 1902, w którym stopniowo weszło w życie opakowanie soli w papier, jako rok przejściowy, nie będzie się rachunkowo przedstawiał korzystnie, w porównaniu z rokiem poprzednim, wobec nieodzownych wydatków inwestacyjnych, przejściowych, itp. — następnie wobec faktu, że przyznany nam przez c. k. Ministerstwo Skarbu z tytułu nowego opakowania dziewięciomiesięczny kredyt, został nam udzielony dopiero z chwilą wprowadzenia opakowania wszystkiej soli w papier, t. j. od 16 października r 1902 począwszy, wskutek czego pełny dochód z tego kredytu, przeznaczonego na pokrycie części wydatków opakowania soli będzie nam płynął dopiero w drugim kwartale r. 1903, podczas gdy znacznie zwiększone wydatki na opakowanie i nieuniknione straty przejściowe ponosić będziemy już przez cały rok 1902.

Zamknięcie rachunków za pierwsze półrocze r. 1903, które jest na ukończeniu i które przedłożymy dodatkowem sprawozdaniem zaraz po zestawieniu go, wykaże niewątpliwie, że nowe opakowanie nie przechodziło sił funduszu solnego.

W ciągu roku 1902 padł fundusz solny ofiarą oszustwa, dokonanego przez fałsowanie czeków pocztowej kasy oszczędności, używanych przez zastępstwa sprzedaży soli na pokrycie zamawianej soli.

Według wprowadzonego przy reorganizacyi sprzedaży soli w r. 1894 sposobu zamawianiu soli, płacą odbiorcy krajowym Biurom spedycyi soli za pobieraną przez siebie sól czekami pocztowej kasy oszczędności.

Czeki te składają się z trzech części — a mianowicie: z potwierdzenia odbioru, które jako dokument zaopatrzone są odpowiedniemi cechami, a więc szrafirowaną linią służącą na umieszczenie słowami składanej kwoty, i które składający na rachunek Wydziału krajowego wkładkę otrzymywał od urzędnika pocztowego zaopatrzone w pieczęć urzędu i podpis urzędnika, następnie z tak zwanego poświadczenia złożenia i poświadczenia zaksiążkowania, które odbierający wkładkę urząd pocztowy, przesyła do centralnego biura wiedeńskiego — i z których pierwsze wraz z konsygnacyą czeków, czyli tak zwanym „wyciągiem z konta“, wraca do właściciela rachunku, w tym wypadku do krajowego Zarządu sprzedaży soli.

Potwierdzenie odbioru stanowi zatem pewien rodzaj gotowego pieniądza, który ma tylko wartość dla Wydziału krajowego i dla kupca, kupującego sól od Wydziału krajowego — z tego powodu stanowi łatwiejszy przedmiot kontroli.

Zaufanie, jakie Wydział krajowy był uprawniony mieć do potwierdzenia, będącego niewątpliwym, kasowym dokumentem, bo zaopatrzonym przez samą pocztową Kasę oszczędności we wszystkie charakte-

rystyczne cechy dokumentu, zostało jednak w wysokim stopniu zawiedzione — mianowicie w trzydziestu sześciu wypadkach przyjęły niektóre urzędy pocztowe — w największej zaś liczbie, bo w 27 wypadkach, urząd pocztowy w Złoczowie, czeki w ten sposób wystawione, że pozostawała na nich niewypełniona, jedna z dwóch, a mianowicie górna linia, przeznaczona na wymienienie kwoty wyrazami a urzędnik nie zachował nawet najprymitywniejszego środka ostrożności, bo dając swój podpis i pieczęć, linijki tej nie przekreślił, zostawiając w ten sposób, kasowe, urzędowe potwierdzenie w rękach strony, niejako „in bianco". Bez żadnej trudności dopisywał niejaki Mendel Schorr, zastępca sprzedaży soli w Złoczowie i Izaak Halpern w Dolinie w pierwszej linijce tysiące i setki — i z czeku opiewającego na kilkadziesiąt koron, robili w ten sposób czek na tysiąc kilkaset koron opiewający. Poświadczenie takie, które nie mogło żadnej budzić wątpliwości, póki nie było porównane z odpowiednim poświadczeniem złożenia, przyjmowały krajowe Biura spedycyi soli i wydawały za nie sól.

W ten sposób wydano od listopada r. 1902 do września r. 1903 soli za 62.380 koron. Porównanie części czeków składanych przez partye z częściami, nadchodzącemi z Wiednia powierzone było funkcyonaryuszowi Biura solnego, Hipolitowi Filipkowskiemu, zajętemu pierwotnie przez galicyjskie akcyjne Towarzystwo handlowe przy przedsiębiorstwie spedycyi soli w czasie, kiedy Towarzystwo to miało sobie przez Wydział krajowy poruczone spedycye i przyjętemu w myśl warunków układu z Towarzystwem do służby przy krajowym Zarządzie sprzedaży soli. Czynność powierzona mu była bardzo prostą i łatwą — chodziło bowiem tylko o mechaniczne niejako porównanie dwóch do siebie należących części czeku, stwierdzenie, że na równe opiewają sumy, że są zapisane na tę sumę w rachunku wiedeńskim i zlaterowanie tego rachunku. Przy pierwszym wypadku oszustwa powinno ono było zostać bezzwłocznie wykrytem — niestety, oszuści potrafili sobie zapewnić współdziałanie Filipkowskiego, tak, że zamiast natychmiast podać do wiadomości Zarządu spostrzeżone nadużycie przez sfałszowanie tak drugiej części czeku, nadeszłej z Wiednia, jak i wiedeńskiego rachunku, uniemożliwił odkrycie nadużycia, które sam powinien był odkryć i stał się powodem tego, że mogło ono przez dłuższy czas się powtarzać. Bliższe zbadanie jednego z rachunków wiedeńskich przez aplikanta p. Majewskiego, w czasie nieobecności Filipkowskiego, wprowadziło Zarząd na trop nadużycia, Filipkowski i Schorr zostali na podstawie werdyktu sądu przysięgłych skazani przez sąd karny każdy na dwa lata więzienia, Halpern zdołał zbiedz przed aresztowaniem, czwarty obwiniony o współudział w oszustwie, Izrael Majzeles, został uwolniony.

Ponieważ nadużycia rozpoczęły się w r. 1901, więc w okresie, za który zostało już przez Oddział Rachunkowy solny zestawione zamknięcie rachunkowe, które braku tego nie wykryło, powołał Wydział krajowy fachową Komisyę złożoną z p. Michała Majewskiego, naczelnika buchalteryi Banku krajowego, p. Wiktora Krobickiego, wicedyrektora Oddziału rachunkowego Wydziału krajowego i p. Alojzego Paklerskiego, adjunkta rachunkowego Wydziału krajowego, celem zbadania, czy i o ile fałszerstwa dokumentów rachunkowych, popełnione przez Filipkowskiego były tego rodzaju, żeby mogły usprawiedliwić niewykrycie ich przy zamknięciu za r. 1901. Po blisko czteromiesięcznej wytężonej pracy, w czasie której komisya ta badała wszystkie działy rachunków funduszu solnego, przyszła Komisya do przekonania, że zamknięcie powinno było wykazać nadużycie już z początkiem r. 1902 — zarazem jednak, że Biuro solne ma za mało sił rachunkowych i że wskutek tego obszerny rachunek czeków nie był już dalej po sprawdzeniu go przez Filipkowskiego rewidowany. Wskutek tego Wydział krajowy uchwałą z dnia 13 lutego 1903 L. 12.600 zarządził śledztwo dyscyplinarne, które zostało przeprowadzone i odpowiednie orzeczenie wydane.

Celem uzupełnienia personalu Biura solnego powziął Wydział krajowy uchwały wymienione w tytule: „Personal".

Sprawa kolei dowozowej do saliny w Kałuszu i odbudowanie saliny w Dolinie.

Kolej dowozowa od stacyi w Kałuszu do saliny zostanie prawdopodobnie d. 1. października br. do użytku oddaną.

Salina dolińska będzie gotową, jak się zdaje w pierwszej połowie roku 1904.

Wydział krajowy oczekuje z niecierpliwością odbudowania tej saliny, gdyż przez pobieranie soli z dalszych salin, na wschodzie położonych, mianowicie z salin w Kossowie i Delatynie, a szczególniej z pierwszej, daleko od stacyi kolejowej położonej, narażony był na znaczne straty.

Dla tego też na życzenie JE. p. Wiceprezydenta krajowej Dyrekcyi skarbu, poczynił Wydział krajowy wszelkie jak najddalej idące zarządzenia celem zregulowania potoka Siwki, od której to regulacyi zawisłą była odbudowa saliny. Regulacya ta została z możliwym pospiechem przez biuro melioracyjne Wydziału krajowego wykonana.

Surowica.

Ponieważ i co do tej rezolucyi Wysokiego Sejmu, która odnosi się do sprawy ułatwień przy wydawaniu surowicy, zażądała c. k. krajowa Dyrekcya Skarbu wyjaśnień, powołał się Wydział krajowy w piśmie swojem z dnia 16. marca 1903 L. 68.232/902 na uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 4. kwietnia 1900, która podaje sposób ułatwienia poboru surowicy, a która brzmi:

„Wzywa się c. k. Rząd, by gospodarzom wiejskim, posiadającym „bydło, wolno było pobierać surowicę nietylko tym, którzy zamieszkują „takie gminy, gdzie w miejscu znajduje się surowica, ale i tym, którzy „sąsiednie gminy zamieszkują bez względu na swoje oddalenie, celem po„prawienia paszy, a temsamem poprawienia chowu bydła".

Stosunki z Wydziałami krajowymi ościennych krajów.

Pociągnięty przykładem naszym wprowadził także Wydział krajowy bukowiński u siebie krajową sprzedaż soli. Z całą gotowością udzieliliśmy przybyłym do Lwowa delegatom Wydziału tego wszelkich wyjaśnień.

Wydział krajowy bukowiński wprowadził u siebie również opakowanie soli w papier.

Na razie istnieje pewna konkurencya między niektórymi zastępcami do sprzedaży soli w obu krajach, a mianowicie konkurencya soli kosowskiej do Bukowiny a soli kaczyckiej do Galicyi. Konkurencya ta da się tylko w ten sposób usunąć, żeby Wydział krajowy bukowiński pobierał część swego zapotrzebowania z saliny kosowskiej. Sprawa ta jednak na razie, z powodu nieuregulowania produkcyi soli galicyjskiej, nie może być stanowczo załatwioną, chociaż z obu stron czynione są starania, aby konkurencyę tę jak najwięcej osłabić.

Także Wydziały krajowe szląski i morawski udały się do Wydziału krajowego o informacye co do urządzenia krajowej sprzedaży soli.

Informacyi tych udzieliliśmy — a zarazem zwróciliśmy uwagę obu wydziałów krajowych, że zdaniem naszem byłoby najpraktyczniej, gdyby przysłały swoich delegatów, którzy naocznie organizacyę tę zbadaćby mogli.

Dopiero po porozumieniu się z tymi Wydziałami, które reflektowaćby mogły tylko na sól wielicką i bocheńską, przystąpi Wydział krajowy do wykonania rezolucyi Wysokiego Sejmu w sprawie soli kamiennej powziętej, na wstępie tego sprawozdania pod 1) podanej.

Personal.

Uchwałą z d. 2. grudnia 1902 L. 89.094 przyjął Wydział kraj. do służby w krajowym Zarządzie sprzedaży soli p. Adolfa Stronera, gdy zaś został on przydzielony do krajowego Biura opłat konsumcyjnych od piwa, przyjął Wydział krajowy w jego miejsce uchwałą z dnia 31. marca 1903 L. 24.208, p. Stanisława Łuczakowskiego.

Uchwałą z dnia 7. lipca 1903 L. 70.514 przyjął Wydział krajowy do służby w krajowym Zarządzie sprzedaży soli p. Jana Welichowskiego i zamianował p. Stanisława Waśniewskiego, dyetaryusza Biura solnego, prowizorycznym pełnomocnikiem do poboru soli w Stebniku, przenosząc równocześnie praktykanta, p. Włodzimierza Karpiaka, spełniającego obowiązki pełnomocnika w Stebniku, do Biura Zarządu we Lwowie.

Tą samą uchwałą zamianował Wydział krajowy p. Marcelego Bogdanowicza prowizorycznym praktykantem krajowego Zarządu sprzedaży soli.

Uchwałą z dnia 7. lipca 1903 L. 70.514 zamianował Wydział krajowy aplikanta p. Konrada Majewskiego, praktykantem krajowego zarządu sprzedaży soli.

Pomnożenie sił tak rachunkowych, jak kontrolnych i manipulacyjnych krajowego Zarządu sprzedaży soli, okazało się koniecznem ze względu na ciągły rozwój tej sprzedaży i na prawie podwójny wzrost agend.

Krajowy Zarząd sprzedaży soli zredagował także, opierając się na dotychczasowych doświadczeniach, wyczerpujące instrukcye dla wszystkich działów manipulacyi urzędowej przy sprzedaży soli. Po uchwaleniu tej instrukcyi przedłoży Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek co do zmian w etacie Biura solnego.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności krajowego Zarządu sprzedaży soli przyjąć do wiadomości.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Romanowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat I. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 77.641/1903.

Zamknięcie rachunku strat i zysków funduszu

Winien.

	K	g	K	g
Za zakupno produktów solnych: 1. soli warzonki	9,026.136	—	—	—
2. „ kamiennej	602.510	40	—	—
3. „ bydlęcej	76.189	08	—	—
4. „ fabrycznej	1.817	90	—	—
5. kainitu	83.421	80	9,790.075	18
„ kainit rozdany stacyom doświadczalnym	—	—	737	46
„ opusty i odszkodowania	—	—	13	19
„ sprostowanie rachunków z lat ubiegłych	—	—	188	77
„ odsetki bierne	—	—	1.108	95
„ stemple do weksli	—	—	7.578	40
„ koszta spedycyi produktów solnych	—	—	485.993	38
„ budowę szop na dworcach kolejowych, najem i utrzymanie magazynów	—	—	5.608	36
„ płace	—	—	63.156	98
„ remuneracye urzędników Biura solnego, Kasy kraj, służby pocztowej i kolejowej i robotników zajętych przy opakowaniu soli	—	—	9.889	—
„ koszta podróży	11.014	62	—	—
„ zastępstwo urzędników	761	96	11.776	58
„ potrzeby kancelaryjne (druk i papier na raporta, formularze, książki rachunkowe itd.)	—	—	3.880	41
„ porta i telegramy	—	—	4.167	12
„ koszta rozsyłki produktów solnych między salinami, przewóz maszyn, worów itd.	—	—	2.437	23
„ bonifikacye zastępców i zwroty różnicy kosztów dostawy kolejowej	—	—	15.222	70
„ przygotowania i próby opakowania w papier	—	—	3.411	54
„ asekuracyę magazynów, zapasów i ubezpieczenie robotników	—	—	1.886	31
„ podatek od kuponów i stemple do rachunków	—	—	1.282	72
„ koszta planów, podań w sprawie budowy magazynów i dojazdów na stacyach kolejowych	—	—	392	84
„ użycie telefonu	—	—	100	—
„ opał, światło i sprzątanie biur	—	—	284	70
„ koszta przy zrealizowaniu legitymacyi kolejowych	—	—	123	54
„ przykupno książek i podręczników	—	—	95	22
„ roboty introligatorskie	—	—	184	86
„ koszta manipulacyjne i prowizyę w c. k. pocztowej Kasie oszczędności	—	—	2.135	14
„ rozmaite wydatki	—	—	2.966	74
„ odpisy:				
1. sfałszowane czeki	62.380	—	—	—
2. z rachunku różnych do L. 16.601/902, 81.983/902, 58.113/903	440	91	—	—
3. z zaliczek na płacę L. 72.521/902	220	—	—	—
4. za wory	2.086	71	—	—
5. „ urządzenie biur (przykupno i naprawa sprzętów)	1.209	16	—	—
6. „ maszyny:				
a) do młyna i magazynu w Bochni K 1.041·18				
b) maszynki do zaszywania kartonów na sól „ 19.255·62	20.296	80	—	—
7. za rozprószkę, zmiotki, przewagę po 3 g na każdej 1 *klg.* paczce soli i stratę na magazynowaniu soli w Kosowie, przysłanej z innych salin z powodu zastanowienia ruchu na salinie kosowskiej	1.094	73	87.728	31
	—	—	10,502.425	63

sprzedaży soli z dniem 31. grudnia 1902 r.

Ma.

		K	g	K	g
Ze sprzedaży produktów solnych:	1. soli warzonki	9,470.040	99	—	—
	2. „ kamiennej	612.596	84	—	—
	3. „ bydlęcej	80.078	76	—	—
	4. „ fabrycznej	2.031	77	—	—
	5. kainitu	91.901	58	10,256.649	94
Ze sprzedaży tablic		—	—	67	76
„ „ książeczek czekowych		—	—	203	—
Z grzywien pieniężnych		—	—	135	—
Ze zwrotów za przewóz worów, produktów solnych i kosztów załadowania		—	—	4.736	16
Z odsetek od kredytów, papierów wartościowych i rachunków bieżących		—	—	161.086	03
Z drobnych nadpłat		—	—	40	01
Ze sprostowania rachunków z lat poprzednich		—	—	71	66
„ „ zapasu soli z 31/12 1901 w Łanczynie		—	—	3.492	—
Za rozmaite inne		—	—	6.572	73
„ przeniesienie z funduszu rezerwowego		—	—	69.371	34
		—	—	10,502.425	63

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 77.641/1903.

Zestawienie porównawcze dochodów i wydatków

Poszczególnienie	1901 r.		1902 r.		Więcej		Mniej	
	K	g	K	g	K	g	K	g
Ze sprzedaży produktów solnych	342.747	28	466.574	76	123.827	48	—	—
„ „ tablic	116	42	67	76	—	—	48	66
„ „ druków	—	—	203	—	203	—	—	—
Z grzywien pieniężnych	510		135	-	—	—	375	—
Z odsetek od kredytów rachunków bieżących i papierów wartościowych	153.185	23	161·086	03	7.900	80	—	—
Z drobnych nadpłat	29	09	40	01	10	92	—	—
Sprostowanie rachunków	70	26	71	66	1	40	—	—
Zwroty kosztów załadowania	6.466	61	4.736	16	—		1.730	45
Rozmaite dochody	1.273	63	295	03	—		978	60
Ze sprzedaży zmiotków w Bochni	—	—	66	22	66	22	—	—
Zwrot ubezpieczenia magazynów i robotników	—	—	255	38	255	38	—	—
„Casasconto“ od wypłat za dostarczony papier i inne przedmioty	—	—	4.458	06	4.458	06	—	—
Wyrównanie rachunku z pocztową Kasą oszczędności	—		1.498	04	1.498	04	—	—
Za sprostowanie zapasów soli w Łanczynie	—	—	3 492	—	3.492	—	—	—
Z funduszu rezerw. (papiery kor. 72.035·34)	—	—	69.371	34	69.371	34	—	—
	504.398	52	712.350	45	211.084	64	3.132	71
Dochody w r. 1902 większe o	207.951	93					207.951	93

funduszu sprzedaży soli w latach 1901 i 1902.

Poszczególnienie	1901 r.		1902 r.		Więcej		Mniej	
	K	g	K	g	K	g	K	g
Za kainit rozdany Stacyom doświadczalnym.	719	12	737	46	18	34	—	—
„ sól warzonkę, daną pogorzelcom . .	615	94	—	–	—	—	615	94
„ odprawę p.Skarzyńskiemu . . .	12.000		—	–	—	—	12.000	
„ opusty i odszkodowania	209	84	13	19	—	—	196	65
„ sprostowania rachunków	87	72	218	09	130	37	—	—
„ odsetki bierne	1.782	34	1.108	95			673	39
„ stemple do weksli	6.501	—	7.578	40	1.077	40	—	—
„ koszta spedycyi	276.550	40	485.993	38	209.442	98	—	—
„ najem i utrzymanie magazynów . .	1.911	78	5 608	36	3.696	58	—	—
„ płace.	62 883	04	63.156	98	273	94	—	—
„ remuneracye	11.928	—	9.889	–	—	—	2.039	—
„ koszta podróży i zastępstwo urzędników	13.002	14	11.776	58	—	—	1.225	56
„ potrzeby kancelaryjne	3.603	53	3.880	41	276	88	—	—
„ porta i telegramy	3.456	78	4.167	12	710	34	—	—
„ koszta rozsyłki produktów solnych między salinami i przewóz maszyn i worów .	4.016	96	2.437	23	—	—	1.579	73
„ bonifikacye	21.079	38	15.222	70	—	—	5.856	68
„ przygotowania i próby opakowania w papier	2 798	67	3.411	54	612	87	—	—
„ asekuracye	1.085	48	1.886	31	800	83	—	—
„ ogłoszenia.	543	58	—	-	—	—	543	58
„ podatek od kuponów i stemple do rachunków	1.361	04	1.282	72	—	—	78	32
„ koszta planów, stempli, podań . .	535	43	392	84	—	—	142	59
„ użycie telefonu.	100	—	100	—	—	—	—	—
„ opał, światło i sprzątania biur . .	353	10	284	70	—	–	68	40
„ koszta przy zrealizowaniu legitymacyi .	130	38	123	54	—	—	6	84
„ przykup książek	27	85	95	22	67	37	—	—
„ roboty introligatorskie	158	90	184	86	25	96	—	—
„ koszta manipulacyi i prowizyę w wiedeńskiej pocztowej Kasie oszczędności. .	2.072	72	2.135	14	62	42	—	—
„ rozmaite drobne wydatki. . . .	471	09	1.466	74	995	65	—	—
„ odpisy z rachunków różnych . . .	511	06	411	59	—	—	99	47
„ próby mielenia i opakowania soli kamiennej w Bochni	277	06	—	—	—	-	277	06
„ książeczki czekowe	42	—	—	—	—		42	—
„ wory	240	45	2.086	71	1.846	26	—	-
„ urządzenie biur (inwentarz) . . .	1.191	46	1.209	16	17	70	—	—
Zakupno maszyn i narzędzi w Bochni. .	15.721	69	1.041	18	—	—	14.680	51
Za odpisaną zaliczkę	—	—	220	—	220	—	—	—
Senzalne Banku za zakupno papierów. .	—	—	1.500	—	1.500	—	—	—
Maszynki do zeszywania kartonów na sól .	—	—	19.255	62	19.255	62	—	—
Sfałszowane czeki	—	—	62 380	—	62.380	—	—	—
Za straty na magazynowaniu soli . .	—	—	1.094	73	1.094	73	—	—
	447.969	93	712.350	45	304.506	24	40.125	72
Wydatki w r. 1902 większe o . .	264.380	52					264 380	52

LW. 80.681/1903. We Lwowie, dnia 9. września 1903.

Alog. 273

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o wydzieleniu gminy Zwiniacz z okręgu sądowego i Starostwa w Czortkowie, a przydzieleniu do okręgu sądu powiatowego w Budzanowie i Starostwa w Trembowli.

Wysoki Sejmie!

Gmina Zwiniacz w powiecie Czortkowskim stara się już od dawna o przeniesienie z okręgu sądowego w Czortkowie do okręgu sądowego w Budzanowie; mianowicie prosiła o to w roku 1892, lecz wówczas odmówiono tej prośbie z powodu odstąpienia od sprawy właściciela obszaru dworskiego i z powodu sprzeciwienia się tej zmianie terytoryalnej ze strony Wydziału powiatowego.

W roku 1901 odniosła się ponownie gmina Zwiniacz do Wydziału krajowego o to przeniesienie, uzasadniając prośbę swoją znacznie bliższą i dogodniejszą komunikacyą z Budzanowem i wypływającemi stąd dla ludności korzyściami.

Na skutek tej ponownej petycyi zajął się Wydział krajowy zbadaniem sprawy, odnosząc się w tym względzie o zdanie do władz autonomicznych i sądowych, a wynik tych dochodzeń był następujący:

Rada powiatowa Czortkowska na posiedzeniu z d. 28. stycznia 1902 jednogłośną uchwałą sprzeciwiła się powyższej zmianie terytoryalnej gminy Zwiniacz, przeważnie z powodu, że powiat czortkowski, liczący tylko 45 gmin, pod względem siły podatkowej jest bardzo upośledzonym i z trudnością może sprostać i zadośćuczynić ciężarom, jakie nakłada na niego administracya powiatowa; a odłączenie gminy Zwiniacz od powiatu, jednej z największych, bo około 2.500 ludności liczącej, spowodowałoby dla powiatu znaczny ubytek w dochodach. Przytem wyraziła Rada powiatowa wątpliwość, ażali to wyłączenie byłoby dla gminy Zwiniacz dogodne i pożądane, bo do Trembowli będzie miała dalszą drogę niż do Czortkowa, a Czortków jest siedzibą wszystkich władz, politycznej, autonomicznej, skarbowej, a w przyszłości i sądu obwodowego i szkoły średniej, czego w Trembowli nie znajdzie.

Wręcz odmienne zdanie jednak wyraziły w tej sprawie władze sądowe, w szczególności: sąd powiatowy w Budzanowie, Prezydyum sądu obwodowego w Tarnopolu i Prezydyum wyższego sądu krajowego we Lwowie.

Sądy te oświadczyły, że ludność wiejska przeważną część spraw swoich załatwia w sądzie powiatowym i w urzędzie podatkowym, a tylko stosunkowo nieznaczną część tych spraw w sądzie obwodowym i w innych urzędach; i stwierdziły, że mieszkańcy gminy Zwiniacz w rzeczywistości ze sprawami swojemi grawitują do Budzanowa i Trembowli, że miejscowość Zwiniacz graniczy bezpośrednio z Budzanowem, odległym tylko o 5·4 klm., zaś odległość Zwiniacza od Trembowli wynosi 25 klm. Z tej przyczyny mieszkańcy Zwiniacza zwykli swe produkta zbywać w Budzanowie lub w Trembowli i zaspokajać tamże swe potrzeby handlowe, nawet sprawy religijne załatwiają mieszkańcy Zwiniacza w Budzanowie, do której to parafii należą, a wielu z nich związani są stosunkami pokrewieństwa i powinowactwa z mieszkańcami gmin Skomorosze i Wierzbowiec, należących do okręgu sądowego w Budzanowie, oraz posiadają nieruchomości w tych gminach.

Z tego powodu oznajmiło Prezydyum c. k. Sądu obwodowego w Tarnopolu odezwą z 8. kwietnia 1902 L. 1.012 i 1.016, że przystępuje do opinii, wyjawionej przez naczelnictwo sądu powiatowego w Budzanowie, a wyższy c. k. sąd krajowy we Lwowie odezwą z d. 17. czerwca 1902 L. 9.910 zawiadomił Wydział krajowy, iż podzielając wyrażone w sprawie wydzielenia gminy Zwiniacz zdanie naczelnictwa sądu powiatowego w Budzanowie i sądu obwodowego w Tarnopolu, uważa projektowane wydzielenie gminy Zwiniacz z okręgu sądu powiatowego czortkowskiego a przydzielenie do okręgu sądowego w Budzanowie za wskazane i że ze strony administracyi sądowej żadne w tym względzie nie zachodzą przeszkody. Zdaniem wyższego sądu krajowego we Lwowie projektowanej zmianie terytoryalnej nie może sprzeciwiać się oczekiwane w niezbyt dalekiej przyszłości aktywowanie sądu obwodowego w Czortkowie, ponieważ w okręg tego trybunału wejdą tak sąd powiatowy w Czortkowie, jak i sąd powiatowy budzanowski.

Co się tyczy opinii sądu powiatowego w Czortkowie, to tenże sąd w sprawozdaniu swojem z 1. kwietnia 1902 l. 155 do sądu obwodowego w Tarnopolu sprzeciwił się powyższemu wydzieleniu gminy Zwiniacz.

Po otrzymaniu tych wszystkich opinii, odniósł się Wydział krajowy jeszcze do c. k. Starostwa w Tarnopolu dla urzędowego skonstatowania odległości gminy Zwiniacz od poszczególnych miejscowości. Odezwą z 24. marca 1902 l. 8.923 podało c. k. Starostwo następujące odległości gminy Zwiniacz:

od Tarnopola	. . .	58·1	klm.
„ Trembowli	. . .	24	„
„ Czortkowa	. . .	19	„
„ Budzanowa	. . .	6·5	„

Z porównania tych odległości okazuje się, że gmina Zwiniacz ma istotnie najbliższą drogę do Budzanowa i że wydzielenie tej gminy z okręgu sądowego czortkowskiego, a przydzielenie do okręgu sądowego w Budzanowie leży w interesie mieszkańców gminy Zwiniacz.

Korzyści, wypływające z tej zmiany terytoryalnej dla ludności miejscowej, przeważają, zdaniem Wydziału krajowego względy przytoczone przez Radę powiatową czortkowską; z tego powodu Wydział krajowy, podzielając opinię władz sądowych, popiera ze swej strony żądanie gminy Zwiniacz i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża w myśl ustawy z d. 11. czerwca 1868 dz. u. p. Nr. 59 c. k. Rządowi opinię, że w interesie kraju i interesowanej ludności leży, iżby gmina Zwiniacz wraz z obszarem dworskim została wydzieloną z okręgu sądowego i politycznego w Czortkowie, a przydzieloną do okręgu sądu powiatowego w Budzanowie i Starostwa w Trembowli.“

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:

Michał Glidziuk *w. r.*

Członek Wydziału krajowego.

L. S. 1.306/902.

Alog 275

Wniosek.

Zważywszy, że Wysoki Sejm krajowy już na sesyi zeszłorocznej linię Nowy Sącz-Szczawnica uznał jako pożyteczną i potrzebną, — zważywszy, że wybudowanie tej linii uczyni Szczawnicę przystępną całemu ogółowi, — zważywszy, że Szczawnica należy do najwybitniejszych zdrojowisk polskich, — zważywszy w końcu, że projektowana linia w wysokim stopniu przyczyni się do ożywienia ruchu przemysłowego i handlowego trzech powiatów naszego kraju, wnoszę

Wysoki Sejm uchwala:

1) poleca się Wydziałowi krajowemu, aby rentowność projektowanej linii Nowy Sącz-Szczawnica jeszcze raz obliczył, po ponownem zbadaniu stosunków na miejscu i po zebraniu autentycznych dat statystycznych;

2) aby bezwłocznie wystarał się o przeprowadzenie komisyi politycznej;

3) aby niezatwierdzone dotąd deklaracye powiatu nowosądeckiego i nowotarskiego oraz miasta Nowy Sącz gwarantujące oprocentowanie części kapitału budowy tejże kolei zatwierdził i w końcu

4) aby bezzwłocznie wdrożył pertaktacye z c. k. Rządem co do udziału Skarbu Państwa w kosztach budowy powyższej linii kolejowej, aby jednem słowem poczynił wszelkie starania w kierunku rychłego zrealizowania projektu kolejowego Nowy Sącz-Szczawnica.

Uzasadnienie wniosku.

Wysoka Izbo!

Nie ma prawie dnia, ażeby dziennikarstwo nasze nie nawoływało społeczeństwa do korzystania ile można wyłącznie z krajowych zdrojowisk z pominięciem pozakrajowych. Uczciwa i ze względu na interesa publiczne nasze tak zdrowa tendencya tych nawoływań, jest tak jasną i zrozumiałą, że zbytecznem byłoby rozwodzić się szerzej nad tą sprawą, zwłaszcza w tej Wysokiej Izbie najwyższej, opiekunce naszych interesów narodowych i ekonomicznych.

Publiczność też nasza coraz bardziej zaczyna pojmować doniosłość tej kwestyi, a zarządy zdrojowisk ze swej strony przez zastosowanie ulepszeń i udogodnień coraz bardziej publiczności naszej umożliwiają ominięcie obcych badów.

Ze wszystkich jednak zdrojowisk krajowych najnieprzystępniejszą była i pozostaje nadal Szczawnica.

Okoliczność ta ze stanowiska interesów ogólno-krajowych tembardziej jest pożałowania godną, ileże żadne inne zdrojowisko krajowe nie nadaje się tak dla leczenia chorób piersiowych jak właśnie Szczawnica, ze względu na wysoką siłę leczniczą swoich źródeł i że właśnie choroby piersiowe i płucne tak u nas jak w całym świecie największy stanowią kontyngent chorych. W czasie kiedy wszystkie inne społeczeństwa występują kosztem ogromnych ofiar do walki przeciw chorobom płucnym, a zwłaszcza chorobom gruźliczym, nasze zdrojowisko nadające się tak doskonale jako środek do tej walki z winy naszej pozostaje nadal w zupełnem zaniedbaniu. Boć przecie zbytecznem byłoby podnosić, że jazda kołowa 5—6 godzin dla osoby piersiowo chorej wśród zmiennych warunków klimatycznych nader jest niekorzystną. To też, gdy w roku zeszłym Wysoka Izba uchwalając program budowy kolei lokalnych na przyszłe 5-cio lecie i między innymi uznała użyteczność kolei lokalnej z Nowego Sącza do Szczawnicy, dziennikarstwo nasze i całe społeczeństwo witało z radością ten fakt. Widocznie Wysoka Izba, opierając się na opinii krajowej Rady kolejowej i sejmowej Komisyi kolejowej, wszystkie okoliczności przemawiające za użytecznością tej kolei doskonale rozważyła, a nie ulega żadnej wątpliwości, że w pierwszym rzędzie na decyzyę Wysokiego Sejmu wpłynął wzgląd na interes ogólno-krajowy łączący się ze Szczawnicą jako piorwszorzędnem zdrojowiskiem krajowem, pomijając ogromną siłę atrakcyjną jakąby dla naszej turystyki miały Pieniny i pomijając także interesa lokalne trzech powiatów bardzo ludnych i przemysłowo rozwiniętych t. j. nowosądeckiego, limanowskiego i nowotarskiego.

Z wdzięcznością też wspomnieć należy, o dalszej energicznej działalności Wydziału krajowego, który na zasadzie powyższej uchwały sejmowej przystąpił bezzwłocznie do wykonania projektu technicznego dla powyższej kolei lokalnej, oraz do ułożenia kosztorysu i obliczenia rentowności.

Niestety zapał ten ostygł nagle i niespodzianie i ze zdumieniem wyczytała publiczność w dziennikach, że wedle sprawozdania Wydziału krajowego kolej lokalna Nowy Sącz—Szczawnica pod względem rentowności ma rokować tylko 0·6% dochodu, podczas gdy obliczenie rentowności, sporządzone poprzednio przez organa Wydziału krajowego na zasadzie studyów na miejscu przeprowadzonych, kazało się spodziewać rentowności 3 —4%. Nie wdając się w ocenę, które z tych obliczeń, czy pierwsze, czy drugie bardziej zbliża się do prawdy, to jednak dla każdego, kto zna stosunki stron, przez które miała przechodzić kolej Nowy Sącz—Szczawnica nie wątpi, że wydatność 0.6 podyktowaną została nieuzasadnionym zupełnie pesymizmem, zwłaszcza, jeżeli się zważy i co jest stwierdzone aktami, że do linii tej grawituje powierzchnia przeszło 27.000 Ha. lasu i że sama produkcya tej powierzchni gwarantuje rocznie transport przeszło 6.000 wagonów drzewa. W każdym razie atoli żadną miarą stwierdzić nie można, że właśnie ta linia będzie mniej rentowną od wszystkich innych linii objętych programem przez Wysoki Sejm uchwalonym, a gdyby nawet tak było, to mimo to względy wyższe na wstępie poruszone wymagają, aby w tej sprawie nie zajmowano stanowiska zbyt małostkowego, bo w tym wypadku rozchodzi się o bardzo ważne interesa ogólno krajowe.

Także i drugi moment podniesiony przez Wydział krajowy, jako rzekoma przeszkoda w zrealizowaniu tego projektu, t. j. brak należytego poparcia ze strony interesentów lokalnych, nie przemawia do przekonania, albowiem przedewszystkiem strony interesowane subskrybowały wcale pokaźny kapitał, a przed wdrożeniem rokowań z Wysokim c. k. Rządem nie wiadomo, czy z funduszów państwowych nie dałoby się uzyskać pokrycie tej części kosztów budowy, których interesenci lokalni nie są w stanie dostarczyć.

Skoro zaś oba argumenty przez Wysoki Wydział krajowy przytoczone krytyki nie wytrzymują, prawdziwem powodem, dla którego tak nagle zmnieniło się przychylne dla sprawy powyższej usposobienie, upatrywać muszę w czem innem, a mianowicie w tej oko-

liczności, że linia Lwów-Podhajce pochłonie rozporządzalne fundusze krajowego funduszu kolejowego, i że z tego powodu obecnie trudno będzie myśleć o przeprowadzeniu innych projektów choćby daleko potrzebniejszych. Pragniemy oczywiście w interesie kraju, aby linia Lwów-Podhajce przyszła do skutku i życzymy sukcesu tego wschodniej części naszego kraju. Nie można jednak zgodzić się na to, aby z tego powodu na czas nieoznaczony zostały odkładane projekta budowy linii, położonych w zachodniej części kraju równie a może i bardziej potrzebnych w interesie całego naszego społeczeństwa.

We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Wnioskodawca:
Mars w. r.

St. Tarnowski, Płocki, Hupka, Janczewski, Wł. Jaworski, Rydygier, Włodek, Traczewski, Wurst, Lipiński, E. Michałowski, Michalski, Fedorowicz, Paszkowski, Schätzel.

L. S. 1344/902.

Aleg. 276

Wniosek.

Tak w sprawozdaniach Rady szkolnej krajowej o szkołach średnich, jak też przy obradach ankiety dla reorganizacyi szkół średnich, zwołanej wreszcie w uchwałach Wysokiego Sejmu, stwierdzono wielokrotnie potrzebę założenia nowych szkół średnich, albowiem istniejące szkoły nie są w stanie pomieścić odpowiednio do celów wychowawczych całej liczby młodzieży żądnej nauki, zwłaszcza stwierdzono potrzebę nowych szkół realnych, aby pragnącym wiedzy technicznej umożliwić wykształcenie się w odpowiadających temu zadaniu przedmiotach, a szczególnie owym z młodzierzy, którzy acz wyposażeni z natury zdolnościami do nauk przyrodniczych, nie mają zamiłowania do nauk języków klasycznych.

Zważywszy nadto, że będące w programach wszystkich stronnictw podniesienie ekonomiczne kraju wymaga całego zastępu wykształconych techników, którzyby przyswoiwszy sobie fachowe wiadomości, zapobiegli tak szkodliwemu w skutkach i tak ododstraszającemu od nowych prób dyletantyzmowi w przemyśle,

Zważywszy, że potrzeba nowych sił technicznych naglącą się staje także wobec uchwalonych w Radzie państwa i w najbliższej przyszłości wykonać się mających prac około regulacyi rzek i budowy kanału,

Zważywszy, że wezwanie Wysokiego Sejmu do c. k. Rządu, wystosowane przed kilku laty doprowadziło tylko do założenia dwóch szkół, co nie jest w stanie wynagrodzić zaniedbania naszego kraju pod tym względem w porównaniu do zachodnich prowincyi państwa bardzo rażącego,

Zważywszy zresztą, że przy wskazaniu przez Wysoki Sejm miast, w których w pierwszym rzędzie należałoby zakładać nowe szkoły realne, pominięto miasto Przemyśl, które ze względu na położenie, liczbę mieszkańców swój rozwój i liczbę młodzieży do szkół średnich przygotowanej w pierwszym rzędzie potrzebuje szkoły realnej,

podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby zakładanie szkół realnych w kraju przyspieszył a natychmiast przystąpił do założenia szkoły realnej w Przemyślu i w tym celu nawiązał z gminą miasta Przemyśla rokowania.

We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Wnioskodawca:
Tarnawski w. r.

Bujnowski, *Rutowski*, *Małachowski*, *Tomaszewski*, *Maryewski*, *Lipiński*, *Maiss*, *Łazarski*, *Jahl*, *Wurst*, *Rotter*, *Schaetzel*, *Romanowicz*, *Rayski*, *Michalski*, *Witosławski*, *Huza*, *Vayhinger*, *Jabłoński*, *Wiśniewski*.

L. S. 1.539/902

Aleg. 277

Wniosek

posła dra Franciszka Tomaszewskiego i towarzyszy.

Zważywszy, że obowiązująca obecnie ustawa o stosunkach prawnych nauczycieli szkół ludowych z dnia 1-go stycznia 1889 r. Dz. u. kr. Nr. 16, wymaga wielu zmian w interesie szkół i nauczycielstwa;

zważywszy, że projekt ustawy o regulacyi płac, przedłożony na obecnej sesyi, przepisów wymienionej powyżej ustawy nie zmienia, wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Załączony projekt noweli do ustawy z dnia 1. stycznia 1889 r. Dz. u. kr. Nr. 16 przekazuje się Wydziałowi krajowemu, aby w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową złożył o nim sprawozdanie na najbliższej sesyi z odpowiednimi wnioskami.

We Lwowie dnia 9. lipca 1902 r.

Wnioskodawca:

Dr. Fr. Tomaszewski w. r.

Bojko, Jabłoński, Bednarski, Korol, Mazikiewicz, Krementowski, Łazarski, Małachowski, Romanowicz, Rutowski, Rotter, Vayhinger, Huza, E. Michałowski, Jahl, Maryewski, Stapiński, Rayski, Michalski, Maiss, Schätzel, Dzieślewski, Tarnawski.

PROJEKT.

NOWELA

do ustawy z dnia 1. stycznia 1889 Dz. u. kr. Nr. 16. o stosunkach prawnych nauczycieli szkół ludowych.

Art. 9. 10. 12. 13. 24. 25. 27. 40. 42. 44. 45. 46. 47. 49. przestają obowiązywać i mają opiewać:

Art. 9.

Każde mianowanie nauczyciela jakiejkolwiek kategoryi dokonane w powyższy sposób jest stałem.

Nauczyciel stały może być przeniesiony na inną posadę albo na własne żądanie albo za karę na mocy wyroku wydanego przez Radę szkolną krajową na podstawie śledztwa dyscyplinarnego udowadniającego, że dalsza działalność jego w tej miejscowości jest niemożebną.

Nauczyciela przeniesionego za karę nie można umieszczać na posadzie, której nadanie zależy od prezenty, tylko za zgodą tego, komu prawo prezentowania służy.

Gdyby w wyjątkowych wypadkach okazała się potrzeba przeniesienia nauczyciela stałego ze względów służbowych na posadę w innej miejscowości, ma mu być wypłacona trzymiesięczna płaca jako odszkodowanie. Na inną posadę w tej samej miejscowości może być nauczyciel przeniesiony ze względów służbowych każdej chwili bez żadnego odszkodowania.

Rekurs przeciw przeniesieniu do innej miejscowości może być wystosowany do Ministerstwa, nie wstrzymuje jednakże przeniesienia.

Art. 10.

Posady nauczycieli tymczasowych nadaje Rada szkolna krajowa kandydatom (kandydatkom), którzy (które) złożyli egzamin dojrzałości w seminaryum nauczycielskiem lub w razie potrzeby także innym osobom i przydziela tymczasowe siły nauczycielskie, uwzględniając o ile możliwości życzenia petentów, okręgom szkolnym.

Kandydaci (kandydatki) z egzaminem dojrzałości mogą wnosić podania o posady tymczasowe zaraz po egzaminie dojrzałości za pośrednictwem dyrekcyi seminaryum, lub w każdym innym czasie za pośrednictwem Rady szkolnej okręgowej swego miejsca zamieszkania do Rady szkolnej krajowej.

Kandydaci (Kandydatki) bez egzaminu dojrzałości wnoszą podania za pośrednictwem Rady szkolnej okręgowej swego miejsca zamieszkania.

Rady szkolne okręgowe donoszą Radzie szkolnej krajowej w lipcu każdego roku lub w razie potrzeby w innym czasie, jakie posady tymczasowe są w jej okręgu potrzebne.

W nagłej potrzebie może także Rada szkolna okręgowa nadać we własnym zakresie posadę tymczasowego nauczyciela, o czem doniesie Radzie szkolnej krajowej. Wyznaczenie tymczasowych kierowników (kierowniczek) należy do Rady szkolnej okręgowej.

Nauczycieli przedmiotów nadobowiązkowych i nauczycielki robót ręcznych mianuje także Rada szkolna okręgowa stale i prowizorycznie, a to bądź wprost, bądź na podstawie przedstawienia zastrzeżonego tym, którzy posady te z funduszów swych utrzymują.

Od chwili wejścia w życie niniejszej ustawy przestają obowiązywać te paragrafy, rozporządzenia c. k. Rady szkolnej krajowej z 18. lutego 1899, l. 1906 w sprawie stosunków służbowych nauczycieli (nauczycielek) tymczasowych i pomocniczych, które są sprzeczne z niniejszą ustawą.

Art. 12.

Przy posuwaniu do wyższego stopnia płacy w obrębie każdej klasy płac należy uwzględnić czas służby i aplikacyę nauczyciela. Do najwyższej płacy w klasie II. i III. płac w szkołach pospolitych należy posuwać przedewszystkiem kierowników szkół cztero lub więcej klasowych i nauczycieli tych szkół, którzy posiadają egzamin kwalifikacyjny dla szkół wydziałowych.

Art. 13.

Oprócz płacy przynaje Rada szkolna krajowa każdemu nauczycielowi z funduszu szkolnego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienagannej służby od pierwszego dnia stałej nominacyi przy publicznych szkołach ludowych. Każdy dodatek pięcioletni wynosi 100 koron i może być przyznany najwyżej 5 razy.

Dodatek pięcioletni może być wstrzymany za karę, jednakże najwyżej na trzy lata. Następne dodatki pięcioletnie należy jednakże nauczycielowi przyznać po upływie każdego pięciolecia, chociażby poprzedni dodatek nie był przyznany w zwyczajnym terminie.

Art. 24.

Kary dyscyplinarne są następujące:

a) Nagana Rady szolnej krajowej.

b) Odjęcie kierownictwa szkoły.

c) Przeniesienie na własny koszt na inną posadę.

d) Odroczenie przyznania dodatku pięcioletniego.

e) Przeniesienie na inną posadę na własny koszt połączone z odroczeniem dodatku pięcioletniego.

f) Wydalenie z zawodu nauczycielskiego.

Art. 25.

Nagany należy udzielać na piśmie z zagrożeniem użycia środków surowych w razie ponownego przewinienia.

Art. 27.

W każdej sprawie dyscyplinarnej Rada szkolna okręgowa zbada istotę czynu bądź z własnej inicyatywy, bądź na żądanie rady szkolnej miejscowej, bądź też z polecenia Rady szkolnej krajowej przez komisyę dyscyplinarną złożoaą z 3 trzech członków. Komisya ta ma się składać: z inspektora okręgowego, z delegata nauczycielstwa do Rady szkolnej okręgowej i z dyrektora szkoły średniej lub seminaryum, a jeżeli w miejscu urzędowania Rady szkolnej okręgowej nie ma ani seminaryum nauczycielskiego ani szkoły średniej, z delegata Rady powiatowej lub gminnej. Obwinionemu służy prawo żądania przesłuchania świadków odwodowych jakoteż innych dowodów na swe usprawiedliwienie.

Protokół śledztwa z dołączeniem ewentualnego piśmiennego usprawiedliwienia się nauczyciela, należy przedłożyć Radzie szkolnej okręgowej, która albo uwiadomi nauczyciela, że nie jest winny zarzuconego mu przestępstwa, albo przedłoży protokół śledztwa z wnioskiem wymierzenia kary Radzie szkolnej krajowej.

Art. 40.

Stały nauczyciel, który nie wysłużył jeszcze lat dziesięciu, nie ma prawa do emerytury. Przy uwolnieniu od służby otrzyma jednakże, jeżeli nie zrzekł się dobrowolnie posady, albo nie został wydalony ze służby, odprawę, równającą się po wysłużeniu mniej niż 5-ciu lat rocznej, po wysłużeniu więcej niż 5-ciu lat półtorarocznej płacy wliczalnej do emerytury.

Po wysłużeniu lat dziesięciu otrzymuje emeryt $^{10}/_{35}$ części, a za każdy rok dalszy jeszcze $^{1}/_{35}$ kwoty policzalnej do emerytury; ułamki roku przekraczający 6-miesięcy liczą się za cały rok.

Po wysłużeniu 35 lat otrzymuje nauczyciel pełną emeryturę, a po wysłużeniu 30-tu lat dostaje również pełną emeryturę, jeżeli osiągnął 60-ty rok życia.

Nauczyciel stały, który w czasie służby stracił wzrok lub słuch, albo z powodu wykonywania obowiązków stał się zupełnie nieudolnym do pełnienia służby, otrzyma $^{9}/_{35}$ pobranej płacy jako emeryturę, chociaż 10 lat nie wysłużył.

Emerytura nauczyciela nie może wynosić mniej niż 600 K.

Art. 42.

Nauczyciel, któryby po otrzymanej odprawie równającej się rocznej płacy powrócił do służby przed upływem roku, lub po otrzymaniu odprawy równającej się $1^{1}/_{2}$ rocznej płacy powrócił do służby przed upływem $1^{1}/_{2}$ roku, winien będzie zwrócić taką część odprawy, jakaby na resztę czasu przypadła.

Art. 44.

Wdowy po nauczycielach, którzy nie wysłużyli jeszcze lat dziesięciu, otrzymują odprawę równającą się $^{1}/_{3}$ rocznej, do emerytury wliczalnej płacy zmarłego.

Jeżeli oprócz wdowy zostało potomstwo niżej 20-tu lat życia liczące, otrzyma wdowa dla tego potomstwa jako odprawę połowę należytości, którą sama tytułem odprawy otrzymała.

Art. 45.

Wdowie po nauczycielu, który służył przynajmniej 10 lat, należy się stała roczna pensya równająca się $^{1}/_{3}$ ostatniej do emerytury wliczalnej pensyi męża. Pensya wdowia nie może jednak wynosić mniej niż 400 koron.

Wdowa nie ma jednakże prawa ani do pensyi ani do odprawy:

a) jeżeli nauczyciel zawarł związek małżeński po przekroczeniu 60-go roku życia;

b) jeżeli małżeństwo zawarte zostało już po przeniesieniu nauczyciela w stan spoczynku;

c) jeżeli żona nauczyciela była w czasie jego śmierci z własnej winy sądownie separowaną lub jeżeli nastąpił rozwód.

Wypłata pensyi wdowiej ustaje:

a) z chwilą zawarcia ponownego małżeństwa.

Wdowa ma jednak prawo albo żądać tytułem odprawy wypłacenia dwuletniej pensyi wdowiej, którą pobierała, albo zastrzedz sobie tę samę pensyę wdowią na wypadek powtórnego owdowienia. Nie może jednakże otrzymać odprawy, jeżeli wychodzi za mąż za nauczyciela mającego prawo do emerytury.

Art. 46.

Wdowa po nauczycielu, mająca prawo do pensyi wdowiej, otrzymuje za każde ślubne lub przez ślub legitymowane, po zmarłym mężu pozostałe dziecko dodatek na wychowanie równający się $^1/_5$ części pensyi wdowiej.

Dodatki na wychowanie na wszystkie dzieci razem przypadające nie mogą jednakże przekraczać pensyi wdowiej, a dodatki na wychowanie wraz z pensyą wdowią nie mogą przekraczać 80% ostatniej do emerytury wliczalnej płacy męża i ojca. Jeżeliby to miało miejsce, należy dodatki na wychowanie stosownie zmniejszyć.

Dodatek na wychowanie ustaje w regule, gdy dziecko ukończy 20 lat.

Ustaje jednakże wcześniej:

a) jeżeli dziecko osiągnie wcześniej utrzymanie, na czas trwania tego utrzymania;

b) u córek, gdy wyjdą za mąż;

c) po zasądzeniu za zbrodnię, albo za występek przewidziany w ustawie karnej w §. 460, 461, 463, 464.

Art. 47.

Jeżeli żona zmarłego nauczyciela także już nie żyje, lub nie ma prawa do pensyi wdowiej, wówczas należy się dzieciom zmarłego, które nie skończyły jeszcze lat dwudziestu i nie mają innego utrzymania, pensya sierocińska a to na każde dziecko 120 koron rocznie lecz na wszystkie dzieci razem najwyżej 500 koron rocznie.

Art. 49.

Wdowie lub w braku tejże ślubnym dzieciom nauczyciela zmarłego w czynnej służbie należy się na opędzenie kosztów pogrzebu $^1/_4$ część do emerytury wliczalnej płacy zmarłego jako pozgonne. Tę samą kwotę należy wypłacić w braku wdowy lub ślubnych dzieci krewnym zmarłego lub innym osobom, które udowodniły, że osobę należącą do statusu nauczycielskiego przed śmiercią pielęgnowały, albo na swój koszt pochowały.

L. S. 1.895/903.

Aleg. 278

Wniosek

posła Jana Goetza i towarzyszy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd:

1. aby powołał do życia w najkrótszym czasie stałą krajową komisyę dla regulacyi rzek celem uchwalenia ogólnego programu regulacyi i ustanowienia następstwa robót przy poszczególnych regulacyach w myśl §. 10. ustawy o regulacyi rzek, stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami;

2. aby na tych przestrzeniach rzek, które w myśl ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kr. Nr. 103, mają być regulowane wyłącznie kosztem państwowego funduszu kanałowego przyspieszył roboty dla zabezpieczenia od zniszczenia tych budowli wodnych, które dotychczas przy udziale konkurencyi zostały wykonane;

3. aby w porozumieniu z Wydziałem krajowym ułożył stały program opieki wałów i organizacyi pomocy na wypadek niebezpieczeństwa powodzi i przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi odnośny projekt ustawy o policyi wodnej.

We Lwowie, dnia 14. września 1903.

Wnioskodawca:
Jan Goetz w. r.

Włodek, Moysa, Mars, Kozłowski, Rutowski, Górski, Schnell, Paszkowski, Wład. Jaworski, Garapich, Sękowski, Federowicz, Wikt. Czajkowski, A. Skrzyński, Leo.

LW. 80.000/903. We Lwowie, dnia 9. września 1903.

Aleg. 279

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie nadania nowozbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Skałacie charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya powiatu skałackiego postanowiła ku uczczeniu pięćdziesięcioletniego panowania Najjaśniejszego Pana założyć w Skałacie szpital powszechny Imienia Franciszka Józefa na 40 łóżek.

Funduszów na ten cel dostarczyła głównie Rada powiatowa skałacka, a przyczyniły się datki poszczególnych gmin i osób prywatnych, oraz legata na ten cel przeznaczone, grunt zaś pod budowę szpitala ofiarowała bezpłatnie gmina miasta Skałatu.

Przystępując do budowy szpitala, Wydział powiatowy skałacki, po myśli §. 2. ustawy z dnia 28. lipca 1897, zwrócił się z prośbą do Wydziału krajowego o uznanie potrzeby szpitala w Skałacie.

Biorąc na wzgląd stosunki sanitarne powiatu i ogólnie odczuwaną potrzebę szpitala w Skałacie, przedewszystkiem zaś znaczne oddalenie Skałatu od najbliższych dwóch szpitali, z których jeden w Tarnopolu oddalony jest o 34 klm., a drugi w Husiatynie o 50 klm. od Skałatu, Wydział krajowy uchwałą z dnia 23. marca 1900 r. uznał potrzebę szpitala w Skałacie.

Na podstawie planów, przez c. k. Namiestnictwo zatwierdzonych, na placu odpowiednio obranym, zbudowane zostały i są już zupełnie wykończone zabudowania szpitalne, składające się:

1. z budynku głównego, jedno-piątrowego, który mieści w sobie, w parterze salę operacyjną, ambulatoryum, kancelarę zarządu, pokój dla lekarza i 4 sale dla chorych. Na piętrze zaś kaplicę i trzy pokoje, przeznaczone na mieszkanie dla Sióstr Miłosierdzia, refektarz i 4 sale dla chorych;

2. z pawilonu izolacyjnego, parterowego, dla chorych zakaźnych, o pięciu pokojach dla chorych;

3. z budynku gospodarczego, posiadającego obszerne piwnice. W budynku tym mieści się kuchnia, pomieszkanie dla kucharki, obszerna pralnia z pokojem dla maglu i pokojem dla praczki;

4. z budynku, obejmującego trupiarnię, mieszczącego salę sekcyjną, pokój dla lekarza i pokój dla stróża;

Nadto dwa budynki z drzewa na podmurowaniu, a mianowicie szopę i lodownię.

Wodę dla szpitala, która jest dobrą, dostarcza studnia, znajdująca się w bliskości budynków, z której za pomocą pompy ssąco-tłoczącej zasilanym jest rezerwoar w budynku głównym, skąd znowu woda rurami rozprowadzoną jest do pawilonu izolacyjnego i budynku gospodarczego.

Kanalizacya przeprowadzoną jest odpowiednio.

Po wykończeniu wymienionych budowli zbadała je komisya techniczno-sanitarna c. k. władzy politycznej i orzeczeniem z dnia 28. lipca 1903 r. l. 13.938 stwierdziła, że prócz nieznacznych poprawek, które już przez Wydział powiatowy

uskutecznione zostały, szpital odpowiada wymogom sanitarno-policyjnym i nic nie stoi na przeszkodzie do otwarcia zakładu.

Na sprawienie sprzętów, rekwizytów i bielizny przeznaczył Wydział powiatowy kwotę 15.000 koron i złożył ją w Banku krajowym na powyższy cel, aby za nią zakupić urządzenie szpitala wedle wskazówek Wydziału krajowego.

Aktem fundacyjnym, notaryalnie w Skałacie zeznanym, z daty Skałat 5. lutego 1903 l. rep. 11.573 i 6. lipca 1903 l. rep. 13.153, oddała Rada powiatowa w myśl §. 2. ustawy z dnia 28. lipca 1897 r. Dz. u. kr. Nr. 47 wyżej opisane budynki szpitalne wraz z gruntem i całem urządzeniem, bez żadnych ciężarów, na wyłączną i nieograniczoną własność funduszowi szpitalnemu w Skałacie, przyjmując na siebie obowiązki wyszczególnione w §. 2. powołanej ustawy, co do zabezpieczenia całkowitego utrzymania szpitala w pierwszem półroczu i w §. 15. co do pokrycia połowy kosztów budowy lub rozszerzenia gmachu, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części w szpitalu. Akt ten fundacyjny został przez Wydział krajowy w dniu 20. marca 1903 LW. 13.642, jak i przez c. k. Namiestnictwo, jako naczelną władzę fundacyjną, krajową, zatwierdzony.

Gdy więc w ten sposób fundator, w niniejszym wypadku reprezentacya powiatu skałackiego, dopełniła wszystkie warunki, wymagane ustawą z dnia 28. lipca 1897 (Dz. u. kr. Nr. 47) Wydział krajowy wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączoną ·/. ustawę.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

nadająca szpitalowi w Skałacie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Mojego Sejmu Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Skałacie uznany zostaje za publiczny i powszechny.

Art. II.

Komitet szpitalny tego szpitala składać się ma:
a) z delegata Wydziału krajowego;
b) z prezesa miejscowej Rady powiatowej, lub jego zastępcy;
c) z delegata Wydziału powiatowego;
d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy, odbudowy lub rozszerzenia gmachu szpitalego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części pokryje fundusz powiatowy stosownie do postanowienia §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 r. Nr. 47. Dz. ust. kraj.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 1705/02.

Aleg. 280

Wniosek

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Polska szkoła ludowa w Białej ma być od 1. stycznia 1903 r. przyjętą na fundusz krajowy".

Uzasadnienie: Jedyna ta polska szkoła w zniemczonym nawskróś mieście zachodnio-galicyjskiem jest nieodzownie potrzebną, tembardziej że żadnego innego zakładu naukowego polskiego w Białej niema.

O koniecznej potrzebie rzeczonej szkoły polskiej świadczy także i to, że jest ona przez dzieci polskie przepełniona mimo usilnej agitacyi i wrogich wysiłków ze strony niemieckiej.

Szkoła ta była dotychczas utrzymywaną z prywatnych funduszów, ukrajowienie zaś jej, którego się niniejszy wniosek domaga, wskazane jest pilnie względami na konieczność zwolnienia z więzów kapitału prywatnego, dla którego inne otwierają się zadania i względami narodowymi, wobec których obowiązkiem jest utrzymywać dla Polaków, oddanych na łup germanizacyi — przynajmniej jedną szkołę ludową polską.

Wnioskodawca:
Stojałowski w. r.

Szwed, Oleśnicki, Bojko, Mogilnicki, Glidziuk, Korol, Krempa, Skołyszewski, Barwiński, Szajer, Wilczkiewicz, Krementowski, Żardecki, Kramarczyk,

Ls. 1.768/02.

Aleg 287

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wraz z Komisyą przemysłową wdrożył badania i dochodzenia, oraz rokowania z narodowymi czynnikami w Białej, celem założenia w jak najkrótszym czasie polskich kursów przemysłowych dla rękodzielników, tudzież polskiej szkoły lub kursów dla przemysłu fabrycznego sukienniczego, celem dania możności polskim robotnikom sukienniczym nabycia potrzebnych im wiadomości w zawodzie przodowników i majstrów fabrycznych sukienniczych.

Wnioskodawca:
Stojałowski.

Stapiński, Staruch, Ostapczuk, Barabasz, Huryk, Żardecki, Szwed, Tarnawski, Szajer, Skołyszewski, Kramarczyk, Potoczek, Oleśnicki, Mogilnicki, Korol.

L. s. 1769/1902.

Aleg. 282

Wniosek

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby łącznie z Dyrekcyą Banku krajowego wziął pod rozwagę zmianę warunków w udzielaniu pożyczek na grunta włościańskie w tym kierunku, ażeby oszacowanie gruntów nie opierało się na samym iloczynie podatkowym, ale uwzględniało też wartość gospodarstwa włościańskiego w danych — przez stosunki i ceny miejscowe ziemi — warunkach; tudzież, aby te pożyczki rozkładane być mogły do spłały na dłuższy niż dotychczas szereg lat, podobnie jak pożyczki miejskie, lub pożyczki udzielane obszarom dworskim.

Sprawozdanie swe w tej sprawie przedłoży Wydział krajowy na najbliższej sesyi.

2. Poleca się Dyrekcyi Banku krajowego, aby wdrożyła odpowiednie badania w celu założenia zastępstwa Banku krajowego w mieście Białej.

Sprawozdanie z działań w wymiewionym celu przedstawi Dyrekcya Wydziałowi krajowemu, który je przedłoży Sejmowi na najbliższej sesyi.

Wnioskodawca:

Stojałowski w. r.

Wilczkiewicz, Krementowski, Włodek, Götz, Borkowski, Baworowski, Cielecki, Skołyszewski, Kramarczyk, Potoczek, Szajer, Szwed, Krempa, Bojko, Stapiński.

Aleg. 283

L. S. 1.563/902

Wniosek

posła Tomasza Szajera i towarzyszy, dotyczący budowy linii kolejowej Rzeszów—Głogów—Sokołów—Raniżów—Kolbuszowa—Majdan—Tarnobrzeg—Rozwadów.

Zważywszy, że ludność powiatu Kolbuszowskiego z powodu lichej gleby pogrążoną jest w ubóstwie a to z powodu braku należytej komunikacyi, gdyż oprócz 86 kilom. długiej sieci dróg powiatowych, nie posiada ani dróg krajowych ani rządowych, ani też należytego połączenia z główną linią kolejową, przecinającą wzdłuż nasz kraj z Krakowa do Podwołoczysk, co powoduje zupełnie stagnacyę przemysłową;

zważywszy, że przy budowie tej nowej linii kolejowej ludność znalazłaby sposób zarobkowania, nie byłaby zmuszoną szukać go za granicami Państwa; mając w własnym kraju sposób utrzymania, nie tylko w czasie budowy znalazłaby zajęcie przy dostawach konserwacyjnych;

zważywszy, że przeprowadzenie kolei przez powiat Kolbuszowski, zwłaszcza połączenie z główną linią kolejową (Rzeszów) oddziałałoby korzystnie na rozwój przemysłu, gdyż ułatwiłoby dostawę do powiatu środków potrzebnych do przeróbki produktów surowych i na odwrót ułatwiłoby wywóz produktów przemysłu miejscowego i nadwyżki produktów surowych nie przerobionych na miejscu;

zważywszy, że dodatnim byłby wpływ kolei na rozwój rolnictwa przez ułatwienie dowozu nawozów sztucznych nieodzownych dzisiaj do intenzywnego gospodarstwa rolnego i ułatwienie wywozu produktów rolnych, przy intenzywniejszem gospodarstwie uzyskanych.

zważywszy, że w powiecie Kolbuszowskim znajdują się jeszcze wielkie przestrzenie lasów, których exploatacya z braku kolei nadzwyczaj jest utrudnioną, a drzewo wywożone zastąpione być musi przez sprowadzanie węgla bezsprzecznie tańszego środka opałowego;

zważywszy, że w okolicy Majdanu znajdują się nieprzebrane pokłady znakomitego szutru potrzebnego do budowy dróg i kolei, które dziś exploatuje się do okolicznych powiatów w znacznych ilościach, co jednak połączone jest z wielkiemi trudnościami z powodu nadzwyczaj kosztownej dostawy do kolei, wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd krajowy, by w jak najkrótszym czasie poczynił starania u c. k. Rządu centralnego o wybudowanie kolei lokalnej Rrzeszów—Głogów—Sokołów—Raniżów—Kolbuszowa—Tarnobrzeg—Rozwadów.

We Lwowie dnia 9. lipca 1902 r.

Wnioskodawca:
Szajer w. r.

Wilczkiewicz, Szponder, Korol, Merunowicz, Żardecki, Potoczek, Krempa, Ostapczuk, Bojko, Skołyszewski, Huryk, Staruch, Ochrymowicz, Krementowski.

L. S. 1160/902. **Aleg. 284**

Wniosek

posła Tomasza Szajera i towarzyszy

dotyczący uregulowania handlu trzodą chlewną na targi „Wiedeń, Praga, Ostrawa oraz i inne kraje Państwa austryackiego, jak również i zagranicę; względem zniesienia kartelu „świńskich królów“, — wykluczenia pośrednictwa przy kupnie, tak zwanych przez lud naganiaczy, pałczarzy (trajberów), między hodowcami (producentami), a handlarzami; — a natomiast o ustawowe zaprowadzenie na targach i jarmarkach trzody chlewnej (również i bydła) w naszym kraju tak zwanych żywych wag; o zaprowadzenie kas krajowych we wszystkich miastach i miasteczkach naszego kraju, w których targi i jarmarki na trzodę chlewną się odbywają, mających na celu zakupno i sprzedaż bezpośrednią dostarczonej nierogacizny i bydła; — o utworzenie ustawowo instytucyi, któraby w miarę potrzeby składała się z 3 do 5 członków, ludzi zaufanych, przez najwyższą Władzę automiczną zamianowanych, pozostających pod urzędowym nadzorem weterynarza a pełniących obowiązki wagi, karmy i expedycyi za miesięcznie płatnym wynagrodzeniem.

Zważywszy, że ze wszystkich kupców trzody chlewnej w kraju naszym utworzył się kartel, który powoduje nieobliczone szkody producentom (hodowcom trzody chlewnej, napychając krzywdą ludzką tak świńskich handlarzy jakoteż i ich naganiaczy); —

zważywszy, że tak zwani przez lud naganiacze, trajberzy, i t. p. pośredniczący na targach i jarmarkach między hodowcami (producentami) trzody chlewnej, a handlarzami kartelowcami obchodzą się z ludnością w jak najordynarniejszy sposób i do najporządniejszych hodowców włościan używają wielce ubliżających słów, dobijając targu tłuczeniem w ręce przeważnie u kobiet, zarabiając na sztuce 2 do 5 i więcej koron; wskutek czego działają oni zawsze na szkodę a względnie zarabiają w niekoniecznie uczciwy sposób; —

zważywszy dalej, że gdy ceny trzody chlewnej (nierogacizny) żywej wagi na targach w Wiedniu, Pradze Ostrawie i w obu stołecznych miastach naszego kraju, jak obecnie, płacone są po 76 do 90, a nawet i 100 groszy za 1 klgr. to kartelowcy tukrajowi przy pomocy swych naganiaczy na targach i jarmarkach płacą producentom z powyższej ceny zaledwo połowę, a czasami i jedną trzecią część; stawiają podpisani następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w najkrótszym czasie, a mianowicie jeszcze w tym roku wypracował projekt odpowiedniej ustawy, któraby wprowadziła w życie żywe wagi na targach i jarmarkach we wszystkich miastach i miasteczkach kraju naszego, wprowadziła także w życie urzędowych komisyonerów pod nadzorem Władz autonomicznych i weterynarzy.

II. Wzywa się Rząd krajowy, by niezwłocznie postarał się u c. k. Rządu centralnego a względnie u c. k. Ministerstwa kolejowego, by zaprowadzono u nas, jak to ma miejsce w Węgrzech, ruch pociągów pospiesznych dla uproszczenia szybkiego przewozu trzody chlewnej.

We Lwowie, dnia 30. czerwca 1902.

Wnioskodawca:

Tomasz Szajer w. r.

Stojałowski, Skołyszewski, Kramarczyk, Szwed, Potoczek, Korol, Mazikiewicz, Ochrymowicz, Huryk, Barabasz, Wilczkiewicz, Glidziuk, Bohaczewski, Ostapczuk, Staruch, Krementowski.

L. s. 1346/1902.

Aleg. 285

Wniosek.

Zważywszy, że w kraju naszym organizacya kredytu na zakładanie przedsiębiorców przemysłowych jest zupełnie niedostateczna,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A. załączony projekt ustawy.

B. załączony projekt uchwały.

We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Wnioskodawca:
Rutowski w. r.

Jabłoński, Jahl, Romanowicz, Małachowski, Vayhinger, Tomaszewski, Maiss, Stapiński, Wurst, Bednarski, Skołyszewski, Bujnowski, Huza, Wilczkiewicz, Potoczek, Michałowski, Rayski, Krempa, Lipiński.

A.

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem **o uwolnieniu nowopowstających instytucyj kredytowych, których celem będzie zakładanie i finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych** od dodatków do podatków.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych uwolnione będą **akcyjne instytucye kredytowe**, które powstaną w kraju w ciągu lat pięciu, których **kapitał zakładowy wpłacony** będzie wynosił **najmniej 5,000,000 koron**, jeżeli ich głównym, statutami określonym celem, będzie w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem **powoływanie do życia, zakładanie, finansowanie i prowadzenie nowych przedsiębiorstw przemysłowych**, a zarazem rozwijanie i wspieranie istniejących zakładów przemysłowych.

Pod finansowaniem nie rozumie się samego udzielania pożyczek, kredytu i eskontu lecz taki współudział kapitału instytucyi w powołanem do życia przedsiębiorstwie przemysłowem żeby ta instytucya kredytowa uczestniczyła w ryzyku powołanego przez nią do życia przedsiębiorstwa przemysłowego.

Art. II.

Uwolnienie od dodatków do podatków może być udzielone **na 10 do 15 lat.**

Art. III.

Uwolnienie od dodatków do podatków ustaje

1) gdy w ciągu po sobie następujących lat trzech instytucya kredytowa osiągnęła czysty zysk przekraczający 6% kapitału zakładowego;

2) gdy instytucya kredytowa nie spełniała zadań objętych Art I.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

B.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, żeby wdrożył rokowania z instytucyami finansowemi celem powołania do życia w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem **akcyjnego zakładu kredytowego** z kapitałem zakładowym wpłaconym w wysokości najmniej 5 (pięciu) milionów koron, którego głównym, statutami określonym celem będzie **powoływać do życia i zakładać przedsiębiorstwa przemysłowe, finansować**, a zarazem rozwijać i wspierać istniejące zakłady przemysłowe.

II. Upoważnia się Wydział krajowy do rokowania i prowizorycznego zawarcia umowy wymagającej zatwierdzenia Sejmu krajowego na następujących warunkach:

1. Do powstania Zakładu kredytowego dla zakładania przedsiębiorstw przemysłowych z kapitałem akcyjnym najmniej 5.000.000 koron, mógłby kraj przystąpić ewentualnie z udziałem 1 miliona koron.

2. przez pierwszych lat 6 (sześć) kraj mógłby się zrzec dochodu od swego udziału na rzecz reszty akcyonaryuszy.

3. na pierwsze koszta założenia i finansowania zakładu, kraj mógłby się przyczynić kwotą 50.000 koron.

L. S. 1566/902.

Alex 23

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu ażeby wypracował i na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt ustawy parcelacyjnej, któraby unormowała z punktu widzenia interesu publicznego sprawę parcelacyi, określiła warunki pod jakimi parcelacya ma być uznaną za odpowiadającą temu interesowi publicznemu oraz zapewniła dla takiej parcelacyi uproszczenia i udogodnienia procedury i manipulacyi parcelacyjnej oraz zapewniła jej ulgi należytościowe i stemplowe.

Zasady, które winny przewodzić ustawie są następujące:

Pierwszym warunkiem parcelacyi, ktoraby mogła korzystać z dobrodziejstw ustawy parcelacyjnej będzie, by nie znosiła jednostki gospodarczej, t. j. pewnego minimum gruntów połączonych i skomasowanych, połączonych z budynkami obecnych obszarów dworskich, umożliwiającego utrzymanie zakładów rolniczo-przemysłowych, oraz zapewniającego utrzymanie trwałości gospodarstwa lasowego.

Parcelacya doszczętna mogłaby być dopuszczalną jedynie pod ściśle określonymi warunkami.

Wykluczoną od dobrodziejstw ustawy byłaby parcelacya przez osoby prywatne występujące wobec właściciela w charakterze nabywcy na spekulacyę parcelacyjną. Korzystałaby z dobrodziejstw ustawy przedewszystkiem parcelacya za pośrednictwem gminy, a następnie przez instytucyę lub instytucye przez kraj polecone i pod opieką kraju pozostające.

Korzystała by z dobrodziejstw ustawy parcelacya uwzględniająca w należytej mierze warunki gospodarcze dla nowopowstałych gospodarstw parcelowych, potrzeby i wymogi kultury krajowej, leśnej, wodnej i melioracyjnej, oraz komasacyi, dalej potrzeby komunikacyi, policyi budowlanej i ogniowej, — warunki szkolne i humanitarne.

II. Celem orzekania czy parcelacya odpowiada warunkom ustawy byłyby utworzone komisye parcelacyjne we Lwowie i Krakowie, złożone z reprezentantów władzy politycznej i czynników autonomicznych, któreby orzekały na podstawie wniosku interesowanego właściciela, popartego odpowiednimi dokumentami. Wydane stronie interesowanej poświadczenie stanowiłoby legitymacyę dla wszystkich następujących procederów ze względu na wszystkie ulgi i udogodnienia z odnośną parcelacyą się łączących.

III. Co do ulg podatkowych, które ustawa parcelacyjna winna zapewniać, a które u c. k. Rządu uzyskaćby należało dla parcelacyi uznanych za zasługujące na korzystanie z dobrodziejstw tejże ustawy, należałoby uzyskać przedewszystkiem

zniżenio należytości przenośnej immobiliarnej do minimum, do $^1/_4$ części stopy normalnej, dalej

uwolnienia wszelkich do danego interesu parcelacyjnego odnoszących się dokumentów od należytości skalowej i stempla stałego.

W wypadkach, gdzie przy parcelacyi występuje formalnie gmina (lub inna społeczność) jako kontrahent, należy wszelkie późniejsze realizacye, które mają na celu przeniesienie części na członków gminy (czy społeczność) lub innych nabywców, o ile dokonają się w przeciągu pewnego czasu (lat trzech lub czterech) uważać za wolne zupełnie od należytości.

III. Co do udogodnień, jakie należałoby zapewnić, w pierwszym rzędzie winno być, ażeby oddzielenie parcel i części parcel nastąpić mogło bez koniecznego dziś przeniesienia wszystkich ciężarów, co wprawdzie odpowiada formalnym pojęciom i konsekwencyom prawnym lecz nie potrzebom życiowym i słuszności. A więc żądać należy, ażeby służebności gruntowe wtedy tylko pozostały przy oddzielonych częściach, jeżeli to jest koniecznem w interesie gruntu panującego, względnie jeżeliby przez zwolnienie oddzielonych gruntów od służebności jej wartość rzeczywiście ucierpiała.

Zaś ciężary realne, n. p. świadczenia lasowe winne być w takiej tylko wysokości przeniesione na oddzielone części majątku, jaka wypada ze stosunku całości ciężaru do całości pierwotnej hypoteki, jeżeli oddzielone grunta mogą w ogóle dawać pożytek będący treścią dotychczasowego ciężaru realnego.

Długi hipoteczne mają być przeniesione tylko w wysokości stosunkowej. W tej mierze przy długach hipotecznych instytucyj publicznych ma być uwzględniony odnośnie do każdej parceli szacunek przyjęty za podstawę pierwotnie przez dotyczącą instytucyę. Wierzyciel może jednak żądać natychmiastowej spłaty części wierzytelności wedle powyższej normy przenieść się mającej.

Tabularny rozdział ciężarów miałby przeprowadzić sędzia powiatowy wedle zasad postępowania niespornego na żądanie parcelującego właściciela i na podstawie wniosków wszystkich stron interesowanych ustnie, na wspólnej audyencyi wniesionych. Odnośnie do niestających w Sądzie interesowanych mocen jest sędzia oprzeć się na domniemaniu, że się zgadzają na rozdział wedle powyższych zasad i na podstawie tak stanu tabularnego, jakoteż przedłożonych mu dokumentów co do przestrzeni majątku i oddzielonych części, ich kultury jakoteż wysokości, względnie wartości ciężaru.

Od orzeczenia sędziego powiatowego dopuszczalny jest tylko rekurs do sądu kolegialnego pierwszej instancyi.

IV. Dalszem udogodnieniem ma być stworzenie specyalnego kredytu parcelacyjnego, pod egidą Banku krajowego lub instytucyi wyłącznie dla parcelacyi przeznaczonych, któreby się nadzorowi kraju poddały.

We Lwowie, dnia 6. lipca 1902.

Wnioskodawca:
Rutowski w. r.

Cieński, Paygert, Jahl, Buynowski, Romanowicz, Fruchtman, Stojałowski, Łazarski, Bednarski, Schätzel, Lipiński, Maryewski, Z. Jaworski, Sękowski, Hupka, Kolischer, Jabłoński, Żardecki, Maiss, Merunowicz.

L. S. 1.573/902.

Aleg. 287

Wniosek

posła Tomasza Szajera i towarzyszy, dotyczący utworzenia c. k. Sądu powiatowego w Jaworniku mieście.

Zważywszy, że gmina Jawornik miasto, należąca obecnie pod jurysdykcyę c. k. Sądu powiatowego w Tyczynie, oddaloną jest od siedziby sądu o 24 kilometry nader przykrej i złej drogi tak w czasie zimowym, jako też w porze deszczownej, skutkiem czego komunikacya ze Sądem nader jest utrudnioną i połączoną z ponoszeniem znacznych kosztów podróży;

zważywszy, że do nowoutworzyć się mającego sądu w Jaworniku życzą sobie należeć ośm gmin z z okręgu sądowego w Tyczynie, a cztery gminy z okręgu sądowego w Przeworsku; wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w porozumieniu z c. k. Ministerstwem sprawiedliwości utworzył w jaknajkrótszym czasie w mieście Jaworniku c. k. Sąd powiatowy, na budowę gmachu sądowego udzielił subwencyi w kwocie 20.000 koron i pod jurysdykcyę tegoż Sądu przydzielił gminy: Jawornik przedmieście, Hucisko jawornickie, Widaczów, Hadle szklarskie, Szklary, Dylęgówka, Hyżne, Grzegorzówka, z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Tyczynie, zaś gminy Tarnawka, Hadle kańczudzkie, Monasterz i Zagórz z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Przeworsku.

We Lwowie, dnia 10. lipca 1902.

Wnioskodawca:
Szajer w. r.

Wilczkiewicz, Stojałowski, Barwiński, Bohaczewski, Mazikiewicz, Barabasz, Staruch, Ostapczuk, Potoczek, Kramarczyk, Szponder, Krementowski, Glidziuk, Mogilnicki.

L. S. 1347/902.

Aleg. 289

Wniosek.

Podnoszono w prasie krajowej niejednokrotnie uzasadnione zarzuty, że tylko pewne uprzywilejowane pismo otrzymuje sprawozdania o różnych przedłożeniach Wydziału krajowego dla Sejmu opracowanych lub wogóle o postanowieniach, uchwałach i obradach Wydziału krajowego, podczas gdy inne dzienniki czerpać muszą te ważne dla kraju informacye z drugiej ręki i bezkrytycznie powtarzać je za pismem protegowanem lub wyrzec się omawiania bieżących spraw krajowych, A jednak wszechstronna wstępna dyskusya a nawet rzeczowa krytyka w prasie krajowej ze wszech miar byłaby w tych sprawach pożądaną, bo w ten sposób wykształcona część społeczeństwa daleko więcej zainteresowałaby się ustawodawczą pracą Sejmu i wiele zapewne uprzedzeń, pochodzących z nieznajomości przedmiotu, ustąpiłoby pola rozsądnemu wyrozumieniu sprawy.

Także i do rąk posłów Sejmowych bardzo późno dostają się drukowane referaty Wydziału krajowego, skutkiem czego posłowie dopiero w czasie sesyi, zwykle bardzo krótkiej, rozpatrywać się muszą w ogromnej liczbie przedłożeń, co niepomiernie utrudnia należyte i wszechstronne zbadanie spraw bieżących i pracę w komisyach opóźnia. Nie ulega wątpliwości, że praca w Sejmie mogłaby postępować w szybszem tempie, gdyby posłowie zjeżdżali na sesyę dokładnie już obznajomieni z głównymi przedmiotami porządku dziennego i po rozważeniu różnych zdań, które w organach prasy różnych odcieni wyrazby znalazły.

Dodać jeszcze trzeba, że i sprawozdawczy obowiązek posłów w tem wielkie napotyka trudności, że sprawozdania z posiedzeń sejmowych przesyła im się bardzo późno, bo na przykład obecnie dopiero doręczono posłom drukowane stenograficzn protokoły z grudniowej sesyi. Również nie otrzymali posłowie i redakcye pism wydawnictw statystycznych i innych urzędowych publikacyi Wydziału krajowego, które przecież chyba w tym głównym celu się ogłasza, by dla posłów i dla społeczeństwa oświetlić drogę dalszego postępu na polu prawodawstwa krajowego.

Wielu posłów nowych, którzy po raz pierwszy przekroczyli progi sali sejmowej, nie może mieć dokładnego pojęcia o poprzednich pracach Sejmu i Wydziału krajowego, gdyż ze skąpych i niedokładnych notatek dziennikarskich nie podobna odtworzyć sobie należytego obrazu z przebiegu różnych usiłowań Sejmu a nabycie gruntownych wiadomości w tym kierunku wymaga rozległych studyów, do których jednak każdy poseł sumienny czuć się powinien obowiązanym. Z drugiej strony Wydział krajowy takie

wglądnięcie w głąb zadań krajowej polityki, jak najusilniej popierać winien i na żądanie posłów dostarczać wszelkich publikacyj i z ubiegłych kadencyj, jak sprawozdań, protokołów i t. p. Wtedy z grona nowych posłów mógłby kraj pozyskać dzielne siły poselskie, świadome celu i zdolne do pożytecznej inicyatywy.

Nie mniej ważną jest rzeczą, aby i ci posłowie do Rady państwa, którzy równocześnie nie są posłami do Sejmu, jak najdokładniej byli obznajomieni ze sprawami krajowemi, co tylko przez pilne studya nad aktami Sejmowymi osięgnąć można.

Z tych powodów tedy:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wzywa się Wydział krajowy:

1. aby sprawozdania i wszelkie przedłożenia wcześnie przed sesyą sejmową drukiem ogłaszał i przesyłał je bezpłatnie, równie jak inne wydawnictwa urzędowe Wydziału krajowego zarówno posłom do Sejmu i posłom do Rady państwa z Galicyi, jak i redakcyom pism krajowych;

2. aby komunikaty o wstępnych pracach, obradach i uchwałach równocześnie do wszystkich bez wyjątku pism krajowych rozsyłał;

3. aby na żądanie posłów do Sejmu i posłów do Rady państwa z Galicyi, jak nie mniej na żądanie redakcyj pism krajowych dostarczał bezpłatnie druków i wszelkich publikacyj Wydziału krajowego z lat ubiegłych, o ile tylko to możliwe;

4. aby stenograficzne protokoły obrad Sejmowych jak najrychlej po posiedzeniu publikował drukiem i posłom tudzież redakcyom pism krajowych bezpłatnie przesyłał;

5. aby wreszcie na pokrycie zwiększonych może, skutkiem powyższych zleceń, kosztów wydawniczych Wydziału krajowego odpowiednią kwotę do budżetu na r. 1902 zaproponował i w następnych budżetach uwzględniał.

We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Wnioskodawca:

Stapiński w. r.

Bojko, ***Korol***, *Staruch*, *Wilczkiewicz*, *Potoczek*, *Ostapczuk*, *Rayski*, *Rotter*, *Bujnowski*, ***Michałowski***, *Tarnawski*, *Lipiński*, *Maiss*, *Witosławski*, *Szwed*, *Kramarczyk*, *Bohaczewski*, *Tomaszewski*, *Szponder*, *Huryk*, *Wurst*.

L S. 1.896/03.

Aleg. 210

Wniosek

posła Stapińskiego i tow. w sprawie zarządzeń weterynaryjnych co do chowu i handlu nierogacizną.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Król. Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wzywa c. k. Rząd:

a) aby zniósł natychmiast rozporządzenie c. k. Namiestnictwa we Lwowie z dnia 18. maja 1903 L. 16.715, nakazujące znaczenie markami usznemi i ewidencyą (kataster) świń;

b) aby czem rychlej, a najpóźniej do 1. stycznia 1904 r. zniósł zarządzony podział Galicyi na strefy pomorowe świń i wszystkie z tym podziałem połączone rozporządzenia, tak aby wewnętrzny, w kraju, obrót handlowy nierogacizną wrócił do pierwotnego stanu;

c) aby w ciągu trzech miesięcy od dnia niniejszej uchwały zwołał c. k. Rząd ankietę, której skład wskaże Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem we Lwowie, w sprawie upadku hodowli i handlu nierogacizną w Galicyi i aby w myśl wskazówek owej ankiety zarządził co wypadnie, dla zapobieżenia grożącemu upadkowi zupełnemu tej gałęzi gospodarstwa krajowego.

We Lwowie, dnia 14. września 1903.

Wnioskodawca:
Jan Stapiński w. r.

Oleśnicki, Korol, Szponder, Krempa, Kramarczyk, Bohaczewski, Mogilnicki, Huryk, Krementowski, Wilczkiewicz, Glidziuk, Bojko, Mazikiewicz, Barabasz, Barwiński, Ostapczuk, Tarnawski.

L. S. 1898/903.

Aleg. 201

Wniosek.

Zważywszy, że powódź w roku bieżącym wyrządziła większe szkody jak kiedy kolwiek, tak w podatkach rolnych jak w domach mieszkalnych i innych objektach

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przeznacza się z funduszów krajowych 1,000.000 K. w celu udzielenia pożyczek bezprocentowych, spłacalnych w ciągu lat dziesięciu, dotkniętym powodzią rolnikom jak nie mniej właścicielom gruntów i realności w miastach powodzią nawiedzionych.

We Lwowie, dnia 14. września 1903.

Wnioskodawca:
Maryewski w. r.

Małachowski, Michalski, Tomaszewski, Rayski, Wurst, Wiśniewski, Kolischer, Buynowski, Rotter, Szponder, Bednarski, Fruchtmann, Jabłoński, Tarnowski, Huza, Michałowski.

L. s. 1897/903.

Aleg. 219

Wniosek.

Sejm wzywa c. k. rząd, ażeby koszta podróży popisowych, przeznaczonych do badania szpitalnego, pokrywał z funduszów państwowych — jak to czyni z pokryciem kosztów podróży popisowych, przeznaczonych do komisyi rozpoznawczej.

Lwów, dnia 14. września 1903.

Wnioskodawca:
Wurst w. r.

Witosławski, *Oleśnicki*, *Mogilnicki*, *Korol*, *Mars*, *Barabasz*, *Staruch*, *Hurjk*, *Wilczkiewicz*, *Traczewski*, *Agopsowicz*, *Jabłoński*, *Rayski*, *Maryewski*, *Kolischer*, *Rozwadowski*, *Wiśniewski*, *Szponder*, *Bojko*, *Krempa*, *Stapiński*, *Huza*, *Tarnawski*.

L. S. 2014/903.

Alleg. 293

Wniosek.

Tegoroczna klęska powodzi dotknęła najsrożej powiat Żywiecki przy drogach gminnych i powiatowych, bo woda zgarnęła 121 mostów, zerwała tarasy i tamy przybrzeżne i w wielu miejscach drogę z fundamentem doszczętnie zniszczyła.

Jak sprawozdanie Wydziału krajowego przedstawia, że potrzeby niezbędne na naprawę dróg i mostów w tym powiecie są o kilka razy większe niż w innych powiatach i wynoszą 206.000 koron, a zważywszy, że komunikacya bez wydatniejszej pomocy niebędzie tu otwarta, bo Wydział powiatowy na naprawę dróg zniszczonych powodzią w roku 1902 poniósł wielkie wydatki, a funduszami temi, któremi rozporządza ani $^1/_{10}$ części tego odbudować w stanie nie jest, co ostatnia powódź zniszczyła.

Wysoki Sejm raczy zatem uchwalić:

„Powiatowi Żywieckiemu na budowę zerwanych powodzią dróg i mostów powiatowych i gminnych przyznaje się z funduszu zapomogowego bezzwrotne wsparcie w kwocie 35.000 koron“.

Lwów, dnia 15. września 1903.

Wnioskodawca:
Szwed w. r.

Skołyszewski, Wilczkiewicz, Krementowski, Gorayski, Maiss, Muzikiewicz, Staruch, Potoczek, Kramarczyk, Łazarski, Barabasz, Krempa, Bojko, Stojałowski, Bohaczewski.

Ls. 936/1902. We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Aleg. 294

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej z petycyi Gal. Towarzystwa weterynarskiego o uzupełnienie ordynacyi wyborczej gminnej w tym kierunku, aby weterynarze dyplomowani z tytułu osobistych kwalifikacyj mieli prawo czynnego i biernego wyboru.

Wysoki Sejmie!

Petycyą z dnia 27. czerwca 1902 przez Wysoki Sejm Komisyi administracyjnej przekazaną domaga się galic. Towarzystwo weterynarskie zaliczenia dyplomowanych weterynarzy w poczet osób w §. 1. ustęp 2. ordynacyi wyborczej dla gmin wymienionych, którym bez względu na opłatę podatków przysługuje prawo czynnego i biernego wyboru przy wyborach do gmin.

Pobudki skłaniające galic. Towarzystwo weterynarskie do wniesienia takiego żądania ze wszech miar na uwzględnienie zasługują a zatem idzie konieczna zmiana względnie uzupełnienie dotyczącej ordynacyi wyborczej.

Ordynacya wyborcza dla gmin wymieniając w ustępie 2. paragrafu 1. szczegółowo osoby uprawnione, wymienia pod lit. g) między innemi także magistrów chirurgii i farmacyi.

Porównując studya tych ostatnich z studyami dyplomowanych weterynarzy, przyjść się musi do przeświadczenia, że dyplomowani weterynarze przez ordynacyę wyborczą nie nadającą im tych samych praw, co magistrom farmacyi, zostali pokrzywdzonymi.

Rozporządzeniem Ministerstwa wyznań i oświaty z dnia 27. marca 1897 wspólnie z Ministerstwami wojny, sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i rolnictwa, wydanem na zasadzie najwyższego postanowienia z dnia 15. marca 1896 wymagane są od weterynarzy dyplomowanych następujące studya:

a) świadectwo z egzaminu dojrzałości uzyskane w gimnazyum lub szkole realnej;

b) czas trwania nauki wynosi 4 lata, w ciągu których wzięte być muszą przedmioty w rozporządzeniu powyższem ściśle oznaczone;

c) rozkład nauk jest taki sam, jak na wszechnicach;

d) na wyższe półrocza ci tylko przyjęci być mogą którzy odpowiednią część nauk weterynarskich ukończyli już prawidłowo w innej równorzędnej szkole weterynaryjnej;

e) doktorowie wszech nauk lekarskich mogą ukończyć kurs weterynaryjny w przeciągu lat dwóch;

f) celem uzyskania dyplomu weterynarskiego, kandydaci ukończywszy nauki weterynaryjne, poddać się muszą egzaminowi ścisłemu a po jego złożeniu i otrzymaniu dyplomu nauki weterynaryjne uważane są za zupełne.

Natomiast od magistrów farmacyi wymaga się:

1. ukończonej z dobrym postępem 6. klasy gimnazyalnej a do niedawna nawet tylko ukończonej 4. klasy gimnazyalnej;

2. trzechletniej praktyki w którejkolwiek z aptek w krajach w Radzie państwa reprezentowanych się znajdujących;

3. dwuletniego kursu farmaceutycznego, w ciągu którego przychodzą nauki fizyki, chemii, botaniki i mineralogii;

4. dyplomu farmacyi wydanego na podstawie egzaminu po ukończeniu dwuletniego kursu.

Z porównania wynika, że otrzymanie dyplomu weterynarskiego wymaga prawie ścisłego uniwersyteckiego wykształcenia, gdy przeciwnie co do dyplomu farmaceutycznego i jego uzyskania tego powiedzieć nie można.

Oczywistą więc jest rzeczą, że magistrowie farmacyi przez ordynacyę wyborczą są — jeżeli tak się wyrazić wolno — faworyzowani z krzywdą dla dyplomowanych weterynarzy.

Nie można odbierać farmaceutom praw już nabytych, gdy tego nikt nie zaczepia, ale z drugiej strony nie można pomijać słusznego żądania dyplomowanych weterynarzy, którzy pod względem prawa wyborczego nierównomiernie są traktowani.

Inne kraje koronne już na tę niewłaściwość uwagę zwróciły i w tej mierze zdążają do odpowiedniego uzupełnienia ordynacyi wyborczej a Sejm karyntyjski na zasadzie ustawy z dnia 5. lipca 1900 Nr. 24. Dz. u. kr. już zaliczył dyplomowanych weterynarzy do osób, które z tytułu osobistego mają prawo wyborcze.

Nie dla tego, aby i tutejszokrajowy Sejm miał koniecznie pójść za przykładem innych Sejmów lecz dla dania wyrazu słuszności i sprawiedliwości pod względem prawa wyborczego — Komisya administracyjna wnosi:

·/. Wysoki Sejm uchwali załączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:

Jan Szeptycki.

Sprawozdawca:

Maiss.

USTAWA

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem z uzupełnieniem §. 1. ustępu 2^go^ lit. g. Ordynacyi wyborczej gminnej z dnia 12. sierpnia 1866 Nr. 9. Dz. u. kr.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Przepis paragrafu 1go ustępu 2go lit. g. ordynacyi wyborczej gminnej z dnia 12. sierpnia 1866. Dz. u. kr. Nr. 9. uzupełnionym zostaje w ten sposób, że ustęp ten opiewać ma: lit. g. adwokaci, notaryusze, doktorowie fakultetów, którzy otrzymali stopień akademicki na jednym z uniwersytetów austryackich, magistrowie chirurgii i farmacyi, dyplomowani weterynarze, którzy otrzymali dyplom w jednym z zakładów w obrębie królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Art. II.

Moc obowiązująca tej ustawy zaczyna się z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam memu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 1482/02.

We Lwowie. dnia 8 lipca 1902.

Aleg. 295

Sprawozdanie Komisyi budżetowej

o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie subwencyi na na budowę schroniska dle nauczycielek nie mogących pracować lub potrzebujących chwilowego schronienia i opieki.

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu z dnia 28. czerwca 1902 do L.W. 85.088|901 przedstawił Wydział krajowy następujące wnioski:

1. Na cel budowy schroniska dla nauczycielek we Lwowie przyznaje Sejm subwencyę w kwocie po 2.000 koron rocznie przez lat 20 począwszy od roku 1903.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby subwencyę powyższą wstawiał do preliminarza budżetu krajowego od r. 1903 i aby wypłacał ją tytułem raty amortyzacyjnej tej instytucyi finansowej, w której pożyczka na cel budowy schroniska dla nauczycielek będzie zaciągniętą.

Komisya budżetowa uznając pożyteczność projektowanego schroniska dla nauczycielek i podzielając zapatrywanie Wydziału krajowego, iż należy przyjść powyższemu celowi z pomocą z funduszów krajowych, nie może jednak już obecnie zalecić Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia wniosków Wydziału krajowego w tej formie, jak zostały przedstawione. Ani bowiem możność wykonania celu zamierzonego przez związek nauczycielek nie jest dotąd zapewnioną, ani nie są dotąd ustalone warunki zabezpieczające istnienie i prawidłowy rozwój projektowanej instytucyi.

Celem przeprowadzenia budowy schroniska, uchwaliły ogólne zgromadzenia dwóch istniejących dotąd prawnie stowarzyszeń, mianowicie „Związku byłych seminarzystek i nauczycielek we Lwowie“, oraz Stowarzyszenia nauczycielek we Lwowie, połączenie obu stowarzyszeń w jedno pod nazwą: „Związek nauczycielek“. Uchwały powyższe zapadły dopiero w dniu 17. czerwca 1902 r., a nowe Stowarzyszenie dotąd prawnie n e istnieje, istnienie jego bowiem zależnem jest od uchwalenia i zatwierdzenia przez władzę statutu.

Nie ma więc jeszcze podmiotu prawnego, który w myśl intencyi wzmiankowanych wyżej Towarzystw będzie powołanym do wykonania projektu schroniska, dla którego pomoc z funduszów krajowych miałaby być przyznaną. Przyznanie tej pomocy może zatem nastąpić dopiero, gdy nowe Stowarzyszenie prawnie istnieć będzie i gdy statut jego zabezpieczy projektowanej instytucyi byt i prawidłowy rozwój, tak przez ścisłe określenie przeznaczenia schroniska i warunków przyjęcia do niego uczestniczek Towarzystwa jak i unormowanie sposobu Zarządu oraz kompetencyi organów Towarzystwa. Warunkiem przyznania pomocy z funduszów krajowych musi też być pewność, iż obok zasiłku krajo-

wego zebrane lub zapewnione są fundusze wystarczające na wykonanie projektowanej budowy, co dotąd nie zostało wykazanem.

Na koszta budowy wynoszące 94.573 K., a z wyłączeniem domu administracyjnego 70.000 K., ma mieć Towarzystwo to zapewnioną kwotę 10.000 K., na resztę zaś wydatku żadnego nie ma pokrycia.

Projektowany zatem przez Wydział krajowy roczny zasiłek 2.000 K. przez lat 20 nie wystarczyłby na pokrycie brakującej kwoty, gdy zaś stan funduszów krajowych nie pozwala na dalej idącą pomoc, przeto budowa schroniska nie mogła by być dokonaną, jeżeli pokrycie brakującej sumy z innych źródeł nie będzie zapewnionem.

O ileby warunki powyższe były dopełnione, mogłaby subwencya w kwocie 2.000 K. na cel budowy schroniska być wstawioną już do preliminarza na rok 1903. W ten sposób wprowadzenie w życie pożytecznej instytucyi nie doznałoby zwłoki, a uzyskaną będzie pewność, że instytucya istotnie wejść w życie i prawidłowo funkcyonować będzie mogła.

Na podstawie powyższego wywodu, wnosi Komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę związku koleżeńskiego byłych seminarzystek i nauczycielek we Lwowie o subwencyę na budowę schroniska przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby po dopełnieniu przez zawiązać się mające Towarzystwo pod nazwą „Związek nauczycielek“ warunków zapewniających budowę schroniska dla nauczycielek, oraz istnienie i prawidłowy rozwój tej instytucyi, przedłożył Sejmowi wnioski co do subwencyi krajowej na cel budowy schroniska, w granicach wniosków zawartych w sprawozdaniu z dnia 28. czerwca 1902 do LW. 85.088/1902.

Lwów, dnia 8. lipca 1902.

ZaPrzewodniczącego:

Abrahamowicz.

Sprawozdawca:

Paszkowski.

LW. 81.601/1903.

We Lwowie, dnia 29. września 1903.

Aleg. 296

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności, odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1902.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie z czynności, odnoszących się do podniesienia hodowli bydła za rok 1901 nie zostało przez Wysoki Sejm załatwione. Z uchwał budżetowych dotyczą spraw hodowlanych następujące, powzięte dnia 11. lipca 1902: Sejm wstawia do rubr. XV. następujący wydatek:

1) Na utrzymanie dwóch instruktorów hodowli bydła, jednego przy c. k. galicyjskiem Towarzystwie gospodarskiem, drugiego przy c. k. Towarzystwie rolniczem krakowskim 8000 K. (Poz. 292 i 293).

2) Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną 2000 K. (Poz. 272).

3) Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy galicyjskiem Towarzystwie gospodaskiem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem krakowskiem po 1200 K. razem 2400 K. (Poz. 273).

4) Na podniesie hodowli bydła:

a) ostatnia rata za czas od 1. stycznia do 30. czerwca 1902 (w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1. kwietnia 1892. 30.000 K. i pierwsza rata półroczna subwencyi preliminowanej na dalszych 10 lat od 1, lipca 1902 począwszy w kwocie 75.000 K. rocznie — 37.500 razem 67.500 K.

b) na koszta komisyi licencyonujących po myśli §. 4. ustawy z dnia 20. lipca r. 1892 (z uwzględnieniem subwencyi rządowej w kwocie 8.000 K w rubryce XVIII. dochodów 16.000 K. (Poz. 300b).

5) Na urządzenie wystaw okręgowych i targów na bydło rozpłodowe obu komitetom Towarzystw gospodarskich łącznie 1.500 K. (jednorazowo. —Poz. 301).

Podwyższona subweneya na cele hodowli bydła rozdzielaną będzie w stosunku dotychczasowym między obydwa Towarzystwa rolnicze krajowe w ten sposób, że dla Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego przypadnie 50.000 K. a dla krakowskiego Towarzystwa rolniczego 25.000 K. rocznie.

Wobec tego, że przez udzielanie znacznych subwencyi Towarzystwom rolniczym przenosi się na nie wielką część czynności około podniesienia hodowli bydła uważamy za rzecz konieczną przedstawić w krótkości działalność Towarzystw na tem polu, na podstawie sprawozdań, przedłożonych Wydziałowi krajowemu za rok 1901 i 1902.

I. Podniesienie hodowli bydła rogatego za pomocą subwencyi kraju i państwa.

a) *Towarzystwo gospodarskie we Lwowie.*

Z końcem r. 1901 nie było w kraju ani jednej obory zarodowej pełnej krwi oldenburskiej, co musiałoby doprowadzić do konieczności sprowadzania buhajów tej rasy z za granicy dla obór zarodowych pół krwi. Komitet sprowadził tedy potrzebny materyał do utworzenia jednej obory pełnej krwi z Oldenburga i oborę tę składającą się z buhaja i 10 krów oddał p. Jerżemu Turnauowi do Mikulic.

Nowej obory pełnej krwi rasy simmenthalskiej nie założono w r. 1091 dla braku funduszów żadnej. Dla istniejących obór pełnej krwi tej rasy zakupiło Towarzystwo w krajowych oborach 4 buhaje, dziesięć dla obór pół krwi, a pięć dla obór gmiunych i tyleż na stacye — nie licząc 110 buhajów, zakupionych prywatnie.

Po koniec r. 1901 założył komitet Towarzystwa 19 obór zarodowych pełnej krwi a mianowicie 14 rasy simmenthalskiej, 3 rasy majdańskiej, 1 krajowej żuławskiej i 1 Oldenburskiej.

Stan obór tych wynosił w chwili założenia 18 buhajów 250 krów, z końcem zaś r. 1901 20 buhajów i 415 krów.

Z końcem roku 1902 miał Komitet obór zarodowych pełnej krwi 20, złożonych z 19 buchajów i 363 krów. W roku tym ubyła jedna obora z najdawniejszych i najlepszych, prowadzona przez hodowcę w całym kraju znanego śp, Grzegorza Głuchowskiego w Kamiennej. Natomiast utworzoną została obora z tego samego materyału u p. Maryi Bohosiewiczowej w Wincentówce pod Kołomyją. Nowo założona obora rasy Simmenthal powstała w Hulczu, dokąd sprowadził komitet 6 jałówek cielnych ze Szajcaryi, a przyjął 12 sztuk, pochodzących z obory pełnej krwi w Mycowie.

W ciągu ostatnich lat dziesięciu t. j. odkąd Towarzystwo miało zapewnione subwencye krajowe i państwowe sprzedały obory pełnej krwi 453 buhajów do chowu.

Na zakupno materyału rozpłodowego dla obór pełnej krwi tak buhajow jak i jałówek, zagranicą i w kraju wydał Komitet w tym czasie 99.475 kor. jako 50% wartości, drugie tyle wypłacili właściciele obór z własnych funduszów.

Oprócz jałówek dla Hulcza sprowadzono także 15 buhajów ze Szwajcaryi i Oldenburga dla obór zarodowych i na zamówienia prywatne.

Obór pół krwi rasy Simmentahl założono w r. 1901 dwie, a to w Zawadce u p. Adolfa Wiesiołowskiego i w Pietryczach u p. Stefanii Jasińskiej. Ogółem było obór zarodowych pół krwi po koniec 1901 r. 49 z czego 39 rasy Simmenthalskiej 8 Oldenburg, 1 Ayrshire i 1 Szwytz.

W Oborach tych było w czasie założenia 47 buhajów i 993 krów, z końcem zaś roku 1901 46 buhajów i 1181 krów. Wskutek niepomyślnych w r. 1901 stosunków pod względem paszy, nie przychowano w oborach zarodowych wiele buhajków tak, że z trudnością chwilami przychodziło Towarzystwu znaleść dostateczną ich ilość do obsadzenia stacyi. W ogóle zakupiono w oborach pół kwi 97 buhajków rasy Simmenthal i 13 Oldenburgów.

Po koniec r. 1902 obór zadowych pół krwi było 47 z czego 37 rasy Simmenthal, 8 Oldenburg, 1 Ayrshire i 1 Szwytz. W porównaniu z rokiem poprzednim ubyły zatem dwie obory. Stan buhajów w tych oborach wynosił w roku 1902-gim 47 krów 1.027. Buhajów do chowu sprzedały obory pół krwi w ciągu lat dziesięciu około 1.600 sztuk. Zupełnie dokładnej cyfry nie może Komitet podać ponieważ w ksiągach Komitctu uwidocznione są tylko buhaje od krów zarodowych, a prócz tych ma każda obora pewną ilość krów do księgi zarodowej niewpisanych, których potomstwa Komitet w ewidencyi niema.

Bardzo pomyślnie rozwijają się obory zarodowe gminne. Tutaj dostaje krowę zawsze gospodarz znany z zamiłowania do chowu i najczęściej człowiek nieco zamożniejszy (choć ten drugi względnie zawsze jest rozstrzygający), który mając tę jedną dobrą sztukę w staini, chodzi koło niej nadzwyczaj troskliwie, a cielęciu intenzywnej karmy nie żałuje. To też obory gminne dostarczają zawsze bardzo dobrych

buhajków stacyjnych. Widząc ich nadzwyczajną doniosłość i wpływ, jaki wywierają na podniesienie chowu bydła u włościan postanowił komitet zakładać w przyszłości co roku trzy obory gminne, o ile fundusze wystarczą.

W roku 1901 założył komitet oborę gminną w Dobrzanach i Podhorcach pod opieką Juliana br Brunickiego za fundusze dostarczone przez Radę powiatową stryjską z własnych zaś funduszów oborę gminną, składającą się z 12 krów i buhaja pełnej krwi w Ostrowie-Markowej, powiatu łańcuckiego, pod opieką p. Jerzego Turnaua; nadto Rada powiatowa łańcucka dała 600 koron na dodatkowe zakupno dwóch krów dla tej obory.

W r. 1902 założył komitet oborę zarodową gminną w Gaci pow. Jarosławskim Gać łączy dwie gminy Ostrów i Markowę, w których obora założona w roku poprzednim bardzo dorze się rozwija; ponieważ te trzy gminy łączą się ze sobą zupełnie i mają już swoje bydło bardzo poprawne, dał komitet do Gaci 10 krów, tak że dzisiaj te trzy gminy mają jedną większą oborę zarodową, złożoną z 27 krów.

Wszystkie obory gminne rozwijają się bardzo dobrze to też komitet uważa zakładanie ich jako środek najlepszy do rzeczywistego podniesienia chowu bydła włościańskiego. Próba subwencyonowania wyborowych krów włościańskich, jaką z robiono z Zarszynie i Dłngiem nie okazała się praktyczną więc zaniechano tego sposobu.

Obecnie ma komitet obór gminnych 13 — jedenaście założonych z funduszów Towarzystwa, dwie przez Rady powiatowe.

We wszystkich oborach zarodowych — a więc pełnej krwi, pół krwi i gminnych zakupił komitet w ciągu lat 10-ciu 1.000 buhajów.

Również przy tworzeniu stacyi buhajów udzielały Rady powiatowe Towarzystwu chętnie swej pomocy.

Otrzymując już 2-gi rok od Wydziału krajowego po 4.000 K. z odsetek stałego funduszu hodowlanego, na zakupno i subwencyonowanie buhajów licencyonowanych odniósł się komitet z zapytaniem do kilku Rad powiatowych, czyby nie udzieliły subwencyi dla buhajów, zakupionych z tych funduszów i otrzymał odpowiedzi pomyślne od Rad pow. w Tłumaczu, Stanisławowie, Dolinie, Nadwórnie Drohobyczu i Stryju — nadto Oddział tłumacki ofiarował się ze subwencyą dla trzech stacyj.

W ten sposób utworzono 13 nowych stacyj w r. 1901, zaś w r, 1902-gim 11. Razem miało Towarzystwo w r. 1901 stacyi subwencyjnych 262, subwencyonowanych 40, ogółem stacyi 302.

Z końcem r. 1902 było stacyi subwencyjnych 292 a 35 subwencyonowanych — razem 327.

Buhaje na stacyach subwencyjnych, będące własnością Towarzystwa, licząc tylko ich wartość rzeźną i to bardzo nisko, bo po 260 koron za sztukę, przedstawiają kapitał 76.000 koron.

Ilość krów odlatowanych na stacyach, więc buhajami na każdy sposób lepszymi przedstawia w ciągu lat dziesięciu cyfrę wcale pokaźną bo 140.000 sztuk, licząc tylko po 69 krów na stacyę (tj. tyle, ile w księgach uwidoczniono do wypłaty). W rzeczywistości trzeba — zdaniem Komitetu — przyjąć co najmniej po 90 krów na stacyę co czyni 210.000 sztuk.

W r. 1902 odlatowano na stacyach krów 15.662, nie licząc stacyi, które wykazów i kwitów do wypłaty nie przysłały (do 15 stycznia 1903 r.) a było ich 40.

Dodatni wpływ stacyi buhajów na podniesienie chowu bydła włościańskiego nie da się zaprzeczyć, jakkolwiek rezultaty nie są tak widoczne jakby się tego, wobec dość znacznej liczby tych stacyj spodziewać należało.

Wystaw przeglądowych urządził komitet Towarzystwa w r. 1901 siedem; przyprowadzono na nie 675 sztuk bydła, z czego nagrodzono 153; na premie wypłacono ogółem 2.640 K.

W roku 1902 odbyły się cztery wystawy: w Kołomyi, Rohatynie, Szczercu i Dolinie. Ogółem przyprowadzono na te wystawy 464 sztuk bydła, nagród, rozdano 72 w łącznej kwocie 1.515 K.

W ciągu ostatnich lat 10 urządził komitet wystaw przeglądowych 159, na których rozdane pomiędzy włościan premie wyniosły 84.275 K.

Na wystawach tych widuje się cielęta często bardzo dobre, które później wskutek złego żywienia wyrastają na dziwolągi o skoszlawionych kształtach wielkiego raso-

wego bydlęcia. I o to rozbijają się w pierwszej linii wszelkie zabiegi, nie mówiąc już o ogromnej ilości najlepszych cieląt, sprzedawanych przez włościan na rzeź.

Trochę lepiej przedstawia się chów bydła w gminach, położonych w bliskości obór gminnych. Tam włościanie widząc, jakie korzyści mają właściciele krów zarodowych, od których przychowek karmią racyonalnie, idą za tem przykładem, i zaczynają także cielęta żywić intenzywniej, a korzystając często z buhaja pełnej krwi przyprowadzają wcale już dobre bydło na wystawy.

Na szczególną uwagę zasługuje wystawa w Tłumaczu w roku 1901 gdzie od lat pięciu wystawy nie było. Postęp w chowie bydła jest tam widoczny, bardzo znaczny, dzięki energicznej na tem polu działalności Rady Oddziału Towarzystwa gospodarskiego i Rady powiatowej. Komitet przyszedłszy do przekonania, że wystawy bydła po oddziałach nie prowadzą do zamierzonego celu wobec nizkich premii i lichego po największej części materyału hodowlanego, postanowił uważać te wystawy narazie jedynie jako wystawy przeglądowe, a więc urządzać je znacznie rzadziej niż dotąd i to tylko na to, aby mieć przegląd o ile gdzie chów bydła podnosi się.

Premię za budynek stajenny wypłacił Komitet gospodarzowi Wasylowi Prociuk w Bratkowcach p. Stanisławów, zaś Andrzej Maksymów z Podlisek małych p. Lwów dostał przyrzeczenie premii, pod warunkiem, że postawi budynek stajenny podług wskazówek Rady Oddziału.

Na połoninie „Niżna“ pasło się jak zwykle bezpłatnie, przeszło sto sztuk młodzieży bydła włościańskiego z powiatu nadwórniańskiego.

Na połoninę, wynajętą w Mikuliczynie dla bydła z obór zarodowych za opłatą 24 K. od sztuki, przysłali w roku 1901 jałownik tylko Pp. Wiktor z Zarszyna i M. Brykczyński z Pacykowa. W roku 1902 pasło się na tej połoninie 130 sztuk jałówek prywatnych hodowców. W roku tym brał Komitet po 6 K. od sztuki za paszę 3 miesięczną.

Zakupno bydła rozpłodowego za granicą. Komitet dąży systematycznie do możliwego ograniczenia importu bydła zagranicznego z wyjątkiem sztuk, które są konieczne dla odświeżenia krwi w kilku oborach zarodowych pełnej krwi. W roku 1901 pokrył Komitet całe zapotrzebowanie do obór tak pełnej jak i pół krwi simmenthalskiej w kraju, a jedynie zaszła potrzeba zakupna sztuk pierwszorzędnej jakości dla nowo zatwierdzonej obory pełnej krwi rasy oldenburskiej w Mikulicach, buhajów do obory zarodowej w Brześcianach i kilku buhajów dla obór prywatnych, o których zakupno właściciele prosili.

Komisya Komitetu, złożona z p. Jerzego Turnaua, członka sekcyi hodowlanej i inspektora hodowli ś. p. Jana Zakrzewskiego udała się w czerwcu 1901 do WKs. Oldenburgskiego i zakupiła tam 11 pierwszej jakości jałówek cielnych i trzy buhaje. Wszystkie te sztuki zostały przyprowadzone do Rodenkirchen, razem zestawione i przez tamtejszego znanego Komitetowi z lat dawnych weterynarza powiatowego, pod bardzo ścisłym dozorem komisyi tuberkuliną ze słynnego laboratoryum z Höchst nad Menem szczepione. Wybrane sztuki okazały się zdrowemi i po półrocznym pobycie w Galicyi i powtórnem szczepieniu wykazały stan zupełnie normalny. W roku 1902 zakupiła ta sama komisya w W. Ks. Oldenburgskiem 5 buhajów około $1^1/_2$ rocznych, a w Szwajcaryi 9 buhajów rasy Simmenthal, 1 rasy Szwyz i 6 jałówek simmenthalskich.

b) *Towarzystwo rolnicze krakowskie.*

Obory zarodowe. W roku 1901 utworzył Komitet dwie obory zarodowe rasy wschodnio-fryzyjskiej w Czudcu i Nosówce, dając do każdej z tych obór jednego buhaja i 4 krowy, zakupione we Fryzyi z funduszów subwencyjnych i po 4 krowy zakupione z funduszów samych hodowców. Koszt założenia powyższych obór wynosił 13.495 K. 11 h. z czego należy się zwrot na rzecz Komitetu za 8 sztuk 5.375 K. 78.

Równocześnie zakupiono w Fryzyi buhaja dla obory zarodowej p. Wł. Żeleńskiego w Grodkowicach kosztem 1.243 K. 95 h.

Sztuki importowane zostały zakupione w pierwszorzędnych oborach w okolicy Weener, Bunde, Leer i Emden. Buhaje były na miejscu szczepione, natomiast krowy i jałówki z powodu stanu wysokiej cielności nie mogły być poddane szczepieniu.

W ciągu roku 1902 Komitet postanowił nie tworzyć nowych obór zarodowych, bo w roku 1901 przystąpił do utworzenia nie jednej lecz wyjątkowo dwóch obór rasy fryzyjskiej, aby oszczędzić na kosztach z tem połączonych, a natomiast zwrócić uwagę na akcyę hodowlaną w tym kierunku, by przez usuwanie z obór już istniejących sztuk mniej użytecznych i zastępowanie ich lepszemi, wpłynąć na podniesienie mleczności oraz hodowlanej wartości obór zarodowych.

W wykonaniu powyższego postanowienia zakupiono w roku 1901 dla obór zarodowych rasy czerwonej polskiej 11 krów i 7 buhajów w ciągu zaś roku 1902 3 buhaje i 11 krów.

Komitet zwinął w roku 1901 dwie obory zarodowe czerwonego bydła polskiego w Siedliskach i w Kasinie wielkiej, ponieważ obydwie te obory nie rozwijały się należycie i nie dawały rękojmi prawidłowego postępu. Sztuki zarodowe z Kasiny wielkiej odstąpiono hr. Krasińskiemu z Mszany dolnej po zniżonej cenie, ponieważ hr. Krasiński objawił życzenie dalszego prowadzenia obory. W roku zaś 1902 zwinął Komitet dwie obory zarodowe czerwonego bydła polskiego w Głogoczowie u p. Stefana Konopki i w Stróżach u p. Stanisława Moraczewskiego z powodu nieodpowiedniego ich rozwoju.

Komitet posiadał w roku 1901 35 obór zarodowych, a mianowicie 2 rasy oldenburskiej, 3 wschodnio-fryzyjskiej, 20 większych i 10 mniejszych obór rasy czerwonej polskiej, w których było 754 sztuk zarodowych, w czem 154 stanowiących własność Komitetu. Liczba buhajów wynosiła 148 sztuk. Z końcem 1902 roku posiadał Komitet ogółem 32 obory zarodowe i to: 3 rasy wschodnio-fryzyjskiej, jedną rasy oldenburskiej 18 większych i 10 mniejszych obór rasy czerwonej polskiej, w których było 790 sztuk zarodowych, w czem 120 stanowiących własność Komitetu. Liczba buhajów wynosiła 179 sztuk.

Obory zarodowe rasy fryzyjskiej, jak nie mniej obora Oldenburska, przy starannem pielęgnowaniu i intenzywnej paszy, odznaczają się wysoką mlecznością, dochodzącą do 3364 litrów rocznego przeciętnego udoju.

W oborach zarodowych rasy czerwonej polskiej przeciętna mleczność roczna wynosiła 1854 litry przy zawartości 4, 4% tłuszczu. Ta mleczność mogłaby niezawodnie być znacznie zwiększoną przy silniejszem żywieniu, czego dowodem o wiele większe rezultaty uzyskane w Kozach, Limanowej, Kobiernicach i Suchodole, gdzie wskutek silniejszego żywienia obory te doszły do wysokiej mleczności, wynoszącej od 2198 do 2600 litrów.

Obory półkrwi. W roku 1901 zwinął Komitet oborę półkrwi rasy czerwonej polskiej, założoną w roku 1898 w Gromniku. Buhaja rasy simmenthalskiej, który był w oborze p. Adama Tabaczyńskiego w Wróblowicach przeprowadzono z powodu śmierci właściciela do hr. Ignacego Bobrowskiego w Bogoniowicach, tworząc temsamem tamże nową oborę pół krwi. W dwóch oborach pół krwi rasy fryzyjskiej musiano zmienić buhaje.

Nowych obór zarodowych pół krwi utworzył Komitet w roku 1901 jedenaście, a mianowicie 8 rasy wschodnio-fryzyjskiej, 2 simmentalskiej i jedną rasy czerwonej polskiej. W roku 1902 Komitet zwinął jedną oborę subwencyjną pół krwi rasy wschodnio-fryzyjskiej przez sprzedaż buhaja importowanego u. p. Józefa Michałowskiego w Witkowicach, oraz jedną oborę rasy polskiej przez sprzedaż buhaja u p. Gorczyńskiego. Przez udzielenie buhajów rasowych utworzył Komitet w roku 1902 trzy nowe obory subwencyjne prywatne rasy wschodnio-fryzyjskiej, a mianowicie w Mogile u OO. Cystersów, w Bobrownikach u hr. Dominika Potockiego i w Gerałtowiczkach u p. Oskara Fuchsa.

Przy zakładaniu obór zarodowych pół krwi, trzymał się Komitet podobnie jak lat poprzednich tej zasady, że hodowca, ubiegający się o rasowego buhaja winien wykazać w swej oborze przynajmniej 20 krów jednego typu.

Po koniec roku 1901 posiadał Komitet 26 buhajów w oborach pół krwi t. j. o 6 więcej niż w roku ubiegłym, sprzedano bowiem 3 buhaje, jednego przeprowa-

dzono do innej obory, a nowych buhajów zakupiono 10. Z końcem roku 1902 miał Komitet w tych oborach 27 buhajów.

Mając na oku rozwój związków hodowlanych włościańskich, Komitet uchwalił 3000 koron na popieranie ich działalności, przeznaczając tę kwotę w roku 1902 na zakupno rasowych jałówek i rozdawanie ich pomiędzy włościan w obrębie związku hodowlanego Jodłownickiego, w celu ujednostajnienia bydła rasy czerwonej polskiej. W wykonaniu powyższego postanowienia zakupiono 16 jałówek kosztem 2704 K. rozdano je w gminie Jodłownik i Mstów 13 hodowcom, zawierając z nimi równocześnie umowę, według której hodowcy zobowiązali się otrzymane bydło przez przeciąg 5 lat starannie hodować i pielęgnować, poddając się kontroli Komitetu po upływie zaś lat pięciu sztuki subwencyjne przechodzą na nieograniczoną własność hodowców.

Cielęciarnie: Celem wychowu odpowiedniego materyału rozpłodowego bydła rasy czerwonej polskiej do zakładania obór zarodowych, posiadał Komitet w r. 1901 jedną cielęciarnię w Głogoczowie u p. Stefana Konopki, zakupioną jeszcze w 1900 r. Ponieważ jednak w tej oborze pojawiła się zaraza poronienia u krów, przeto Komitet widział się zmuszonym zwinąć cielęciarnię przez sprzedaż jałówek na rzeź.

Premiowania: Odmiennie, aniżeli Komitet Tow. gospodarskiego galic. zalicza Komitet Tow. rolniczego krakowskiego systematyczne i konsekwentne premiowanie bydła włościańskiego do skutecznych środków pośrednio działających na podniesienie hodowli. Od czasu uzyskania wydatniejszych subwencyi od Rządu i Kraju, stało się dopiero możliwem dla Komitetu ujęcie premiowań bydła w pewien system, polegający głównie na tem, aby premiowania corocznie odbywały się w każdym powiecie politycznym i to, ile możności każdego roku w innej miejscowości. Nadto przy rozdziale subwencyi na premiowanie uwzględnia Komitet przedewszystkiem te powiaty, które posiadają dla hodowli najlepsze warunki miejscowe, oraz te, które na podstawie dotychczasowych doświadczeń wykazały najwięcej postępu w hodowli. Na premiowanie bydła włościańskiego w r. 1901 przeznaczył Komitet z subwencyi hodowlanej kwotę 11.800 kor.. która rozdzieloną została pomiędzy poszczególne Tow. rolnicze okręgowe zachodniej części kraju. Nadto zarezerwował Komitet 1000 kor. na dopłaty do premiowań w tych miejscowościach, gdzieby z powodu znacznego spędu doborowego bydła koszta te nie wystarczyły do sprawiedliwego nagrodzenia przedstawionego bydła.

Faktycznie wydano na premiowania w r. 1901, tylko 12.071 kor. co się tłumaczy tem, że nie we wszystkich powiatach odbyły się premiowania (jak Żywiec, Nisko), nadto nie wydano całej kwoty, przeznaczonej na dopłaty przy premiowaniach.

Staraniem Tow. rol. okręgowych odbyły się w roku 1901 premiowania w 31 miejscowościach, w czasie pomiędzy 3 maja, a 30 września. Największą ilość bydła spędzono do premiowania w Grybowie, bo aż 320 sztuk, natomiast najmniejszą w Łące w powiecie rzeszowskim, gdzie tylko 34 sztuk doprowadzono.

Ogółem przedstawiono do premiowania 3736 sztuk bydła, z czego nagrodzono 904, w tem 11 kolekcyi, 173 buhajow, 563 krów, 182 jałówek.

Do najlepszych premiowań zaliczyć należy Jodłownik, Komorniki, Grybów, Nowy Targ. Zimną Wodę i Duklę.

W r. 1902 przeznaczył Komitet z subwencyi hodowlanej kwotę 9000 kor. które zostały rozdzielone pomiędzy Towarzystwa rolnicze okręgowe. Premiowania przeprowadzono w 25 miejscowościach w czasie od maja do końca października.

Ogółem przedstawiono do premiowania 2385 sztuk, nagród udzielono 863 w łącznej kwocie 10.489 koron.

Na poszczególną uwagę zasługuje premiowanie w Miejscu Piastowem w pow. krośnieńskim, gdzie imponowała nie tylko ilość doprowadzonego bydła, wynosząca około 570 sztuk, ale nadto jakość i staranne utrzymanie świadczące wymownie o znacznych postępach hodowli w tej okolicy, a to tem bardziej, że równocześnie doprowadzono aż 60 buhajów, z których 18 odznaczono nagrodami.

Coroczne premiowania bydła włościańskiego prawie we wszystkich powiatach zachodniej Galicyi okazały się korzystnemi dla postępu hodowli w kraju. Działanie jednak premiowań przyczynia się tam najwięcej do rozwoju hodowli, gdzie warunki korzystne miejscowe dają możność ludności należytego pielęgnowania i żywienia bydła.

Komitet przeto przy rozdziale subwencyi na premiowanie uwzględniał przedewszystkiem okolice najwyżej pod względem hodowlanym stojące.

W roku 1901 odbyła się również większa wystawa bydła, połączona z premiowaniem w Kętach w pow. bialskim. Doprowadzona na wystawę znaczna ilość, około 700 sztuk wyłącznie czerwonego bydła polskiego, budziła ogólne zainteresowanie i uznanie, tem więcej, że przedstawione sztuki dawały obraz typowego, wyrównanego i dobrze utrzymanego bydła. Ta jednolitość i wyrównanie, szczególnie żeńskiego materyału, świadczy wymownie o postępie hodowli, osiągniętym przez odpowiedni dobór buhajów umieszczanych na stacyach. dalej przez coroczne premiowania w okolicy, a wreszcie przez organizacye związku hodowlanego włościańskiego w Wilamowicach i Hermanowicach, obejmującego najlepsze sztuki, wpisane do księgi rodowej, a nad któremi rozwiniętą jest ścisła opieka i kontrola. Prócz medali srebrnych i brązowych, ktore otrzymały obory dworskie i szkoła rolnicza w Kobiernicach, ndzielono bydłu włościańskiemu nagród pieniężnych w łącznej kwocie 2.280 kor., które rozdzielone zostały na 116 premii, wynoszących od 10 do 100 koron za pojedyncze sztuki. W roku 1902 urządzono dnia 2. lipca wystawę na większą skalę w Tarnowie, staraniem Tow. rolniczego okręgowego, a z inicyatywy c. k. Tow. rolniczego krakowskiego. Dział bydła pod wielu względami nie odpowiadał w zupełności wymaganiom, jakich od większej wystawy słusznie żądaćby można. Wprawdzie nagromadzono przeszło 200 sztuk rozmaitego typu produktów krzyżowanią z rasami nizinnemi, Simmenthalerami, oraz Shorthornami, których resztki zagnieździły się w okolicy Tarnowa, jednak mało sztuk rzeczywiście na wyższe nagrody zasługiwało.

Stacye buhajów: Według zestawień Towarzystw rolniczych okręgowych znajdowało się w r. 1901 na stacyach 161 buhajów subwencyjnych i 68 subwencyonowanych. W porównaniu z rokiem ubiegłym ubyło pierwszych 4, drugich zaś 51. To znaczne zmniejszenie się stacyi subwencyonowanych tłómaczy się tem, że Towarzystwa rolnicze w poprzednim roku udzielały mniejszych subwencyi wiekszej ilości buhajów, gdy tymczasem w r. 1901, kwoty udzielane są przeważnie większe. Tak n. p. Tow. rolnicze tarnowskie subwencyonowało w r. 1900 — 30 buhajów, kwotami od 10 do 20 kor., w roku zaś 1901 tylko 2 buhaje kwotą 100 i 32 koron.

W r. 1902 ma Komitet do zanotowania znaczne pomnożenie stacyi buhajów: i tak było na stacyach buhajów subwencyjnych 194, a subwencyonowanych 80, razem 274 t. j. o 45 więcej jak w r. 1901.

Przy zakładaniu stacyi subwencyjnych daje się spostrzegać coraz większa jednolitość w kierunku rasy, Towarzystwa rol. okręgowe trzymają się bowiem coraz więcej zasad, według których w nizinuych okolicach wskazane są rasy fryzyjska i oldenburska, natomiast w okolicach górzystych rasa simmenthalska i czerwona polska. Przy trzymaniu się konsekwentnem powyższego podziału, stanie się możliwem z biegiem czasu nadanie w kraju jednolitego kicrunku hodowli bydła, zastosowanego do miejscowych warunków.

Do osiągnięcia tego celu przyczynia się także ta okoliczność, że Tow. rolnicze okręgowe coraz częściej zgłaszają się do inspektora hodowlanego o przeprowadzenie zakupna buhajów na stacye.

Alegat I. zawiera sprawozdanie rachunkowe obydwu Towarzystw z użycia subwencyi państwowej i krajowej na podniesienie chowu bydła za rok 1901 i 1902. Aleg. 1.

II. Wykonywanie ustawy hodowlanej.

Nowela do ustawy krajowej z dnia 20. lipca 1902, Dz. u. kr. Nr 51, zmieniająca §§. 2. i 9. tej ustawy i przedłużająca moc obowiązująca §. 21. otrzymała Najwyższą Sankcyę dnia 16 lutego 1902 r. i ogłoszoną została w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych z dnia 10 kwietnia 1902 pod Nr. 26. Wobec tego, że ustawa hodowlana nie osiągnęła dotąd zamierzonych rezultatów, gdyż nietylko nie weszla w życie we wszystkich powiatach kraju, ale i w tych, gdzie licencyonowania się odbywają, liczba przedstawionych komisyom rozpłodników jest w porównaniu z ilością krów i jałówek za małą, Komitet centralny c. k. Tow. rolniczego krakowskiego zwrócił się do Wy-

działu krajowego w piśmie z dnia $^{9}/_{1}$ r. 1903. LW. 1245/1904, z propozycyą zmiany przepisów wykonawczych do ustawy z dnia 20. lipca 1892 r. w następujących kierunkach:

1. aby bezpłatne licencyonowanie odbywało się 2 razy do roku;
2. aby powiększono ilość komisyi licencyonujących tak, iżby terytoryalna kompetencya każdej komisyi nie wykraczała poza obręb okręgu sądowego;
3. aby przepis §. 9., nakładający na gminy obowiązek postarania się o oznaczoną przez komisye licencyonujące ilość licencyonowanych buhajów przeprowadzać przymusowo;
4. aby zakaz wypuszczania buhaja wraz z bydłem na pastwisko ograniczyć tylko do buhajów nielicencyonowanych, a nie stosować go do buhajów licencyonowanych.

Po objawieniu zdania w tej sprawie przez krajową komisyę dla spraw rolniczych, weźmie Wydział krajowy powyższe wnioski pod rozwagę.

Komisye licencyonujące.

Jeden z głównych powodów nienależytego funkcyonowania komisyi licencyonujących, brak ludzi chętnych, którzyby bezinteresownie chcieli do licznych swych zajęć prywatnych i publicznych, dodać także ten obowiązek obywatelski — przeszkadzał i w tym roku w znacznej mierze w usiłowaniach ścisłego wykonywania przepisów ustawy. Z licznych zmian w składzie komisyi licencyonujących mała tylko część wywołaną została śmiercią członków lub przesiedleniem się ich do innych powiatów. Inne przypadają na rezygnacye z powodu przeciążenia pracą i braku czasu. Ogółem w ciągu roku 1902 Wydział krajowy, Wydziały powiatowe i okręgowe Towarzystwa rolnicze mianowały 53 nowych członków, z czego na okręg Towarzystwa rolniczego krakowskiego przypada 12, zaś na okręg Tow. gospodarskiego galicyjskiego 41. Nominacye dwóch członków we wschodniej części kraju nie nastąpiły jeszcze do chwili
Aleg. 2. zamknięcia sprawozdania. Jako alegat 2 przedstawiamy wykaz komisyi licencyonujących, które były czynne w r. 1902.

Z uznaniem podnieść należy, że działalność komisyi licencyonujących z każdym rokiem staje się gorliwszą i energiczniejszą. Wyjątek pod tym względem stanowią powiaty, w których ustawy o licencyonowaniu buhajów dotychczas nie udało się wprowadzić w życie. Należy do nich w zachodniej części kraju Kolbuszowa i Nisko, gdzie licencyonowania dotychczas wcale nie było i Żywiec, w którym ostatnie licencyonowanie odbyło się w roku 1900.

W okręgu Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego tymi najniżej pod względem hodowli bydła stojącymi powiatami są Borszczów, Cieszanów i Czortków; w pierwszym ustawa dotąd nie była wykonywaną, w drugiem ostatnie licencyonowanie odbyło się w roku 1898, w trzecim w roku 1900. Natomiast Skałat przeprowadził w roku 1902 po raz pierwszy licencyonowanie, udzielając licencyi 9 buhajom. Nadto nie funkcyonują komisye w okręgu duklańskim powiatu krośnieńskiego, w okręgu kozowskim powiatu brzeżańskiego i w okręgu obertyńskim powiatu horodeńskiego, wreszcie w okręgach: Jarosław-Pruchnik, Jarosław-Sieniawa, Podhajce-Wiśniowczyk i Przemyśl. W powiecie borszczowskim i w okręgach Jarosław-Sieniawa, Jarosław-Pruchnik i Podhajce-Wiśniowczyk mianował Wydział krajowy nowych przewodniczących, wobec czego należy się spodziewać ożywienia czynności tamtejszych komisyi. Pominąwszy te wyjątki, stwierdzić wypada, że ilość licencyonowanych buhajów stale wzrasta, a nieznaczne cofnięcia wstecz w niektórych okręgach przypisać trzeba okolicznościom przypadkowym, jak powódź, jarmark w okolicy w czasie licencyonowania i t. p., tak że nie można w nich widzieć trwałego pogarszania się stosunków hodowlanych.

Wydział krajowy, chcąc przedstawić obraz dotychczasowej działalności komisyi licencyonujących od czasu wprowadzenia w życie ustawy o licencyonowaniu i utrzymywaniu buhajów gminnych t. j. od czasu, kiedy wydane zostały przepisy wykonawcze do tej ustawy i ogłoszone w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych z dnia 10. października 1894 Nr. 72 — rozesłał do Wydziałów powiatowych okólnik z wezwaniem, aby zestawiły ogólną ilość licencyonowanych buhajów za każdy rok, począwszy od roku 1895 do 1902 włącznie i każdą komisyę licencyonującą i wykazy te

dostarczyły Wydziałowi krajowemu. Sporządzana na tej podstawie tabela nie jest wprawdzie zupełną, ponieważ nie wszystkie Wydziały powiatowe przedłożyły dokładne daty, a niektóre mimo kilkakrotnych urgensów dat takich wcale nie nadesłały; atoli i przy pomocy tych danych, które można było zestawić, wytwarza się dość jasny pogląd na praktyczne rezultaty ustawy z dnia 20. lipca 1892 roku Nr. 51, Dz. ust. kr. Przedewszystkiem uwidacznia się pocieszający fakt, że ogólna ilość licencyonowanych buhajów w Galicyi stale wzrasta. I tak otrzymało licencyę:

W roku	1895	2581 buhajów
„ „	1896	3794 „
„ „	1897	4153 „
„ „	1898	4592 „
„ „	1899	5150 „
„ „	1900	5785 „
„ „	1901	5913 „
„ „	1902	6049 „

Objaw ten pozwala przypuszczać, że już w blizkiej przyszłości ilość rozpłodników, aprobowanych przez komisye licencyonujące będzie odpowiadała w zupełności liczebnemu stanowi żeńskiego materyału rozpłodowego. Jakość licencyonowanych buhajów również polepsza się, wobec tego, że komisye — jak świadczą sprawozdania przewodniczących — z każdym rokiem stawiają ostrzejsze wymagania.

Największą ilość buhajów licencyonowanych wykazują w roku 1902 powiaty:

Wieliczka	204
Brody	196
Nowy Targ	194
Bochnia	169
Drohobycz	168
Złoczów	159
Jasło	157

Najmniejszą:

Skałat	9
Horodenka	19
Stary Sambor	32
Jarosław	33
Rudki	34
Brzeżany	34

Tabelę wspomnianą załączamy do niniejszego sprawozdania jako alegat 3. Aleg. 3.

W myśl postanowień przepisów wykonawczych do §. 7 ustawy o licencyonowaniu buhajów i utrzymywaniu buhajów gminnych — obowiązane są komisye licencyonujące przedkładać po każdem licencyonoweniu wykazy buhajów licencyonowanych Wydziałom powiatowym, które winny sporządzać z nich odpisy i przesyłać je c. k. Starostwom i odnośnemu komitetowi centralnemu Towarzystwa rolniczego. Natomiast Wydział krajowy nie otrzymywał dotychczas takich wykazów — o ile Wydział powiatowy z własnego popędu ich nie przysłał — i skutkiem tego pozbawionym był możności stwierdzenia, w jakiej mierze przeznaczona corocznie przez kraj i ck. Rząd na koszta komisyi licencyonujących kwota, służy rzeczywiście do zamierzonego w ustawie celu: podniesienia hodowli bydła przez używanie do rozpłodu wyłącznie doborowych reproduktorów.

Z tego powodu zarządził Wydział krajowy, aby w r. 1903 Wydział powiatowy dołączał do każdego rachunku dyet i kosztów podróży przewodniczących komisyi licencyonujących, lub ich zastępców wykaz licencyonowanych buhajów w odpisie lub w oryginale, który po zużytkowaniu zwróconym zostanie, a nadto sprawozdanie zawierające następujące daty.

1. Ile buhajów przyprowadzono do licencyonowania?
2. Ile jest w powiecie krów i jałówek, zdolnych do rozpłodu?
3. Ile jest w powiecie gmin, nie posiadających wcale licencyonowanych buhajów?

Zarazem wezwał Wydział krajowy Wydziały powiatowe, aby uwiadomiły przewodniczących komisyi licencyonujących, że rachunków dyet i kosztów podróży z powodu licencyonowania, nie przedłożonych za pośrednictwem Wydziału powiatowego jako też nie przedstawionych w roku, w którym się licencyonowanie odbyło, nie będzie Wydział krajowy uwzględniał.

Z powodu tych zarządzeń mamy nadzieję, że w sprawozdaniu za r. 1903 będziemy mogli przedstawić Wysokiemu Sejmowi dokładne daty odnośnie do pytań w okólniku poruszonych.

Mimo zaznaczonego powyżej postępu, komisye, nie zdołały w żadnym okręgu doprowadzić do tego, aby ilość licencyonowanych buhajów była wystarczającą w stosunku do liczby krów i jałówek, zdolnych do rozpłodu (przyjmując jednego buhaja na sto krów i stanownych cielic). Pobłażliwość ze strony władz politycznych w karaniu przekroczeń ustawy, lekceważenie jej przez zwierzchności gminne i w niektórych okolicach brak dostatecznego poparcia ze strony Wydziałów powiatowych były dla gorliwych komisyi najważniejszemi przeszkodami w skutecznej działalności. Brak należytego materyału hodowlanego i ubóstwo gmin, nie mających funduszów na zaopatrzenie się w buhaje gminne były powodem, że w niektórych miejscowościach trzeba było w ogóle wykonywania ustawy zaniechać. I tak na wniosek przewodniczącego komisyi licenc. p. Juliana br. Brunickiego, za zgodą c. k. Namiestnictwa i w porozumieniu z Wydziałem powiatowym i Komitetem centralnym c. k. Towarzystwa gosp. zawiesił Wydział krajowy moc obowiązującą §§. 2 i 3 ustawy z dnia 20. lipca 1892 Nr. 51 Dz. u. kr. co do używania wyłącznie licencyonowanych buhajów i §§. 8 i 9 co do przymusu utrzymywania buhajów gminnych w okręgu sądowym Skole, powiatu stryjskiego na czas do końca roku 1905 z wyjątkiem 23 gmin.

Akcyą, której energiczne przeprowadzenie będzie w najbliższej przyszłości zadaniem Wydziału krajowego jest zapewnienie gminom drogą przymusową dostatecznej ilości dobrych rozpłodników przez zmuszenie ich do zakupna i utrzymywania buhajów gminnych. Rozumie się, że nie odrazu i nie w całym kraju będzie można użyć tego przymusu. Gmin ubogich i położonych w okolicach, gdzie hodowla bydła znajduje się na bardzo niskim stopniu, akcya ta nie obejmie na razie.

Godny naśladowania przykład w powyższej sprawie dała komisya licencyonująca w Żółkwi, za której staraniem Rada powiatowa i c. k. Starostwo zrobiły użytek z przysługującego im na podstawie §. 11 ustawy hodowlanej prawa. Rada powiatowa mianowicie wstawiła, w budżet każdej gminy potrzebną według wykazu komisyi na zakupno buhajów gminnych kwotę, rozkładając ją na trzy roczne raty. Za pieniądze, ściągnięte w r. 1902 zakupiono za pośrednictwem Komitetu c. k. Towarzystwa gospodarskiego jedną trzecią część ogólnej ilości potrzebnych buhajów, t. j. 43 sztuk, a w ciągu lat 1903 i 1904 będzie zakupioną reszta, tak, że z końcem roku 1904 będą wszystkie gminy tego powiatu zaopatrzone w potrzebną ilość buhajów licencyonowanych.

Koszta komisyj licencyonujących.

Odezwą z dnia 15. września 1902 L. 109007 oznajmiło c. k. Namiestnictwo Wydziałowi krajowemu, że w myśl treści reskryptu c. k. Misisterstwa rolnictwa, subwencya państwa na częściowe pokrycie kosztów komisyi licencyonujących za rok 1902 wypłaconą być może ze względów finansowych dopiero po upływie roku 1902, wogóle zaś dopiero wtedy, skoro zostaną przedłożone szczegółowe wykazy co do poszczególnych pozycyi wydatków na komisye licencyonujące w latach 1899, 1900 i 1901, oraz sumaryczny wykaz tych kosztów za rok 1902.

Czyniąc zadość powyższemu żądaniu udzielił Wydział krajowy następujących wyjaśnień:

Według §. 4. ustawy z dnia 20. lipca 1892 roku, Nr. 51 Dz. ust kr. Wydział krajowy ponosi koszta podróży i dyet przewodniczących komisyi licencyonujących,

względnie ich zastępców, oraz weterynarzy, powołanych do udziału w licencyonowaniu; nadto w myśl postanowień przepisów wykonawczych do §. 14. tejże ustawy dostarcza Wydział krajowy komisyom licencyonującym pieczęci i piętn (dwojakiego rodzaju z literą L. i z datą roku licencyonowania) oraz wszelkich druków, (wzór A do F), które właściciele buhajów otrzymują bezpłatnie.

Koszta wyłożone z tego powodu wyniosły, jak wskazują zamknięcia rachunkowe:

W roku 1899	. . . . .	15.745 K 26 h.
„ „ 1900	. . . . .	17.545 „ 43 „
„ „ 1901	. . . . .	17.615 „ 26 „

Stosunek poszczególnych kategoryi kosztów przedstawia się w sposób następujący:

1) Na koszta podróży i dyet przewodniczących względnie ich zastępców wydano:

a) w roku 1899	. . . . .	7.691 K 48 h.
b) „ „ 1900	. . . . .	8.613 „ 37 „
c) „ „ 1901	. . . . .	8.167 „ 22 „

2) Na koszta podróży i dyet weterynarzy:

a) w roku 1899	. . . . .	6.227 K 14 h.
b) „ „ 1900	. . . . .	7.173 „ 36 „
c) „ „ 1901	. . . . .	7.506 „ 70 „

3) Na druki:

a) w roku 1899	. . . . .	1.345 K 64 h.
b) „ „ 1900	. . . . .	1.278 „ 70 „
c) „ „ 1901	. . . . .	1.461 „ 34 „

4) Na piętna:

a) w roku 1899	. . . . .	480 K — h.
b) „ „ 1900	. . . . .	480 „ — „
c) „ „ 1901	. . . . .	480 „ — „

Kwota wydana przez Wydział krajowy na pokrycie kosztów komisyj licencyonujących w roku 1902 wynosiła według zamknięcia rachunkowego 19.326 K 95 h.

Na podstawie tego przedstawienia, Wydział krajowy, przesyłając równocześnie c. k. Namiestnictwu wykaz buhajów licencyonowanych w czasie od 1895—1902 i sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła za rok 1901 — upraszał o przyspieszenie wypłaty połowy kwoty, wydanej na komisye licencyonujące w roku 1902, wobec tego, że sprawa ta uległa już tak znacznemu opóźnieniu.

Wysoki Sejm na podstawie wniosków Wydziału krajowego wstawiał do budżetow od roku 1896 na koszta komisyj licencyonujących kwotę 8000 K; taką samą kwotę wypłacał na powyższy cel c. k. Rząd — na podstawie przyrzeczenia c. k. Ministerstwa rolnictwa, zawartego w reskrypcie z dnia 8. sierpna 1895 L. 11656.

W roku 1900 kwota ta, z powodu wzrostu wydatków, z licencyonowaniem połączonych, musiała być po raz pierwszy przekroczoną i to o 1 545 K 43 h.

Wydatki na komisye licencyonujące okazują naturalną, stałą tendencyę do wzrostu, z każdym rokiem bowiem rozszerza się działalność komisyj licencyonujących, które dla dogodności właścicieli buhajów wyznaczają większą ilość miejsc do licencyonowania. Także ludność przyzwyczajając się stopniowo do obowiązków, jakie na nią wkłada ustawa i uznając korzyści, płynące z przestrzegania jej przepisów — coraz więcej buhajów przyprowadza do licencyonowania. Liczba powiatów wreszcie, w których wspomniana ustawa nie weszła jeszcze w życie, jest już obecnie bardzo małą. Z tych powodów koszta podróży i dyet przewodniczących i weterynarzy, jako też

koszta druków, muszą stale się powiększać. To też kiedy przekroczenie kredytu w roku 1901 wynosiło 1615 K 26 h., już w roku 1902 doszło do kwoty 3.327 K 95 h.

Wydział krajowy był zatem zmuszony przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek powiększenia kredytu na koszta komisyj licencyonujących i wstawił do preliminarza budżetu na rok 1903 na ten cel kwotę 18.000 K. Kwota ta jednak zapreliminowana w drugiej połowie roku 1902 — po przedłożeniu zamknięć rachunkowych, wykazujących, iż już w roku 1903 wydano na komisye licencyonujące 19.326 K 95 h. — okazuje się za małą, tak że Wydział krajowy widzi się zniewolonym przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek podwyższenia kredytu na komisye licencyonujące do kwoty 19.000 K.

Równocześnie upraszamy, by Wysoki Sejm wezwał c. k. Rząd do podwyższenia dotychczasowej subwencyi 8.000 K na koszta komisyj licencyonujących do wysokości połowy kwoty, proponowanej przez Wydział krajowy na rok 1903 t. j. do kwoty 9.500 K, a zarazem do wypłacania tej subwencyi w pierwszej połowie każdego roku rezem z innymi subwencyami na cele kultury krajowej.

Wydział krajowy, żądając od c. k. Rządu wypłaty tej subwencyi za rok 1902, odniósł się równocześnie do c. k. Namiestnictwa o wyjednanie wyższej stałej subwencyi na przyszłość, przyczem upraszał aby c. k. Rząd zechciał w sprawie subwencyi na komisye licencyonujące zająć stanowisko odpowiadające uchwałom Wysokiego Sejmu z dnia 12. lutego 1894 i z dnia 1. lutego 1895 wzywającym c. k. Rząd do pokrywania z funduszów państwowych połowy kosztów, połączonych z wykonywaniem ustawy z dnia 20. lipca 1892, Nr. 51 Dz. ust. kr. Wysoki Sejm domagał się zatem stałego współudziału c. k. Rządu w ponoszeniu tych wydatków, a nie tylko zasiłku któregoby corocznie trzeba żądać na wypadek niedostateczności funduszów krajowych.

Wydział krajowy sprostował zarazem uwagę c. k. Ministerstwa rolnictwa „że Wydział krajowy w roku 1894 wstawił był początkowo na opędzenie kosztów komisyj licencyonujących kwotę 10.000 K, że więc wogóle nie zachodziłaby potrzeba udzielania na ten cel subwencyj państwowych, gdyby Sejm krajowy do tego wniosku był się przychylił".

Stosunki finansowe nie pozwalają funduszowi krajowemu na pokrywanie kosztów komisyj licencyonujących w całości, tem bardziej, że kraj przeznacza corocznie na cele hodowli bydła znaczną kwotę 75.000 K nie licząc wydatków na utrzymanie weterynarzy, szczepienie bydła tuberkuliną i rozmaite nadzwyczajne zasiłki na podniesienie tej gałęzi gospodarstwa. Wydział krajowy musi tedy w tym wypadku liczyć na stałą pomoc c. k. Rządu i jeśli do budżetu na rok 1894 wstawił był kwotę 10.000 zł. na koszta komisyj licencyonujących, to tylko z tą myślą, że wyjedna u c. k. Rządu przyrzeczenie pokrycia połowy tego wydatku.

Subwencye dla Towarzystwa hodowców czerwonego bydła polskiego.

C. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem, intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z 25. września 1902 L. 112.203 przesłało Wydziałowi krajowemu do zaopiniowania prośbę Towarzystwa hodowców czerwonego bydła polskiego o subwencyę, czyniąc udzielenie jej zależnem od przyznania zasiłku z funduszu krajowego.

Wydział krajowy poparł usilnie tę petycyę, a równocześnie uchwalił wstawić do preliminarza budżetu na rok 1903 kwotę 4.000 K tytułem jednorazowej subwencyi dla wspomnianego Towarzystwa, którego działalność zmierzająca do utrzymania i udoskonalenia krajowej rasy bydła spotyka się z zasłużonem uznaniem zarówno wśród zawodowych hodowców, szczególnie u włościan zachodniej części kraju, przenoszących czerwone bydło nad inne, jak i w nauce. Dość wspomnieć w tym kierunku o pracy prof. Dra L. Adametza p. t. „Studien über das polnische Rothvieh".

Upraszamy zatem Wysoki Sejm o uchwalenie tego wydatku, który będzie już trzecią z rzędu subwencyą, na ten cel przeznaczoną.

Akcye tępienia guźlicy u bydła.

Jak w poprzedniem sprawozdaniu zaznaczyliśmy, Wydział krajowy po porozumieniu z obydwoma Towarzystwami rolniczemi przedłożył na ręce c. k. Namiestnictwa „program akcyi celem zabezpieczenia obór zarodowych i prywatnych od choroby tuberkulicznej po dokonanem szczepieniu“ do zatwierdzenia przez c. k. Ministerstwo rolnictwa, co było warunkiem uzyskania znaczniejssej subwencyi państwowej na szereg lat, dla przeprowadzenia szczepień tuberkuliną. Odezwą z dnia 6. marca 1902 L. 14220, zwróciło c. k. Namiestnictwo ów program, żądając, uzupełnienia go w kilku punktach, przyczem kładło główny nacisk na potrzebę utworzenia fachowej kontroli nad akcyą tępienia gruźlicy, jako też na konieczność piętnowania sztuk gruźlicznych. W myśl powyższych postulatów wygotował krajowy nauczyciel weterynaryi nowy projekt programu tępienia gruźlicy u bydła rogatego, który był badany przez fachową naradę, umyślnie w tym celu zwołaną przez Wydział krajowy na dzień 15. listopada 1902.

W naradzie tej wzięli udział znani hodowcy, będący zarazem właścicielami obór zarodowych, a następnie najwybitniejsze siły fachowe w zakresie weterynaryi i bakteryologii: pp. Stanisław Brykczyński, Karol Czecz, Oskar Schnell, Jerzy Turnau, Kazimierz Wiktor, prof. Dr. Odo Bujwid, prof. Dr. Mieczysław Grabowski, prof. Dr. Julian Nowak, prof. Dr. Józef Szpilman, krajowy c. k. weterynarz p. Franciszek Ponicki, wreszcie prof. Chaniewski z Dublan.

Na tej naradzie ów program z małemi zmianami został aprobowany, a następnie został przyjęty bez zarzutu do wiadomości przez sekcyę stałą krajowej komisyi dla spraw rolniczych na posiedzeniu z dnia 21. listopada 1902 roku.

Poniżej podajemy najważniejsze jego postanowienia.

1. Akcya tępienia gruźlicy u bydła polega na badaniu klinicznem i szczepieniu tuberkuliną wszystkich sztuk bydła rogatego, w skład obory wchodzących, w celu wykrycia między niemi sztuk chorych, lub podejrzanych o gruźlicę i uczynienia ich niezdolnemi do rozszerzenia tej choroby.

2. Akcyę tę prowadzi Wydział krajowy wspólnie z Komitetami obu krajowych Towarzystw gospodarskich kosztem funduszu administrowanego przez Wydział krajowy, a złożonego z odpowiednich stałych subwencyi i doraźnych zasiłków Kraju i Państwa. Z tego wspólnego funduszu pokrywa się między innemi koszta próbnych sekcyi, spowodowane wynagradzaniem właścicielowi sztuk do sekcyi zabitych różnicy ceny szacunkowej, a ceny ze sprzedaży mięsa i skóry uzyskanej.

Właściciele bydła dostarczają potrzebnej pomocy własnym kosztem.

3. Akcyę tę przeprowadza się z urzędu we wszystkich oborach zarodowych pełnej krwi i nowo powstałych oborach półkrwi, z funduszów publicznych w całości lub w części założonych, o pozostających pod kierunkiem obu krajowych Towarzystw gospodarskich.

4. Badanie i rozpoznawcze szczepienie bydła w oborach zarodowych przeprowadzają: a) weterynarz Wydziału krajowego, b) weterynarze obu krajowych Towarzystw gospodarskich, c) inni weterynarze (prywatni) przedstawieni przez komitety obu Towarzystw gosp. na podstawie programu, zestawionego najpóźniej do 1. grudnia każdego roku przez komitety, po porozumidniu się z właścicielami obór, a zatwierdzonego przez Wydział krajowy.

5. Badanie i szczepienie obór prywatnych zarządza Wydział krajowy na wniosek Towarzystw gospodarskich, do których właściciele, chcący korzystać z tego dobrodziejstwa, winni wnosić podania z dołączeniem deklaracyi, że w razie sprawdzenia w ich oborze gruźlicy poddadzą się wszelkim fachowym zarządzeniom.

6. Kontrolę nad przeprowadzeniem tych środków wykonywa z urzędu weterynarz Wydziału krajowego, delegowany do tej czynności przez Wydział krajowy zarówno we wszystkich oborach zarodowych, subwencyonowanych, jak i w oborach prywatnych na podstawie sprawozdań, przedkładanych bezpośrednio po dokonanem szczepieniu przez weterynarzy, którzy tę czynność przeprowadzili.

Prócz kontroli nad wykonywaniem zarządzeń i środków ochronnych w oborach już przeszczepionych i zbadanych, może Wydział krajowy poruczać swemu weterynarzowi krajowemu kontrolowanie samej czynności badania i szczepienia, a to celem

podtrzymania jednostajnej, a już wypróbowanej techniki rozpoznawczego badania i szczepienia w całym kraju.

7. Z pomocy tej mają prawo korzystać w pierwszym rzędzie właściciele obór prywatnych pełnej i pół krwi, a dalej włościanie, którzyby się zgodzili na zbiorowe wykonywanie tej akcyi w gminie i przedłożyli obowiązujące deklaracye.

8. W oborach zarodowych subwencyonowanych rozpoznawcze badania i szczepienia tuberkuliną, powinny powtarzać się w 6—9 miesięcznych odstępach czasu tylekrotnie, dopokąd u wszystkich sztuk w oborze się znajdujących nie sprawdzi się, że już żadne z nich nie reaguje, ani przy badaniu klinicznem, nie budzi żadnego o gruźlicę podejrzenia. Do obór tych mogą być sprowadzone z innych obór lub z kupna pochodzące tylko takie sztuki, które uznane zostały jako wolne od gruźlicy.

9. Po sprawdzeniu istnienia gruźlicy jest wskazanem w każdej zbadanej oborze, zwłaszcza zarodowej, wykonanie sekcyi próbnych w ilości, wskazanej przez weterynarza.

Art. 10 zawiera szczegółowe przepisy, odnoszące się do techniki badania. Wedle otrzymanego stopnia reakcyi, w zestawieniu z wynikami klinicznego badania, klasyfikuje się każdą sztukę i zalicza do jednej z trzech kategoryi: a) chore, b) podejrzane, c) zdrowe.

11. Bezpośrednio po ukończeniu badania i szczepienia całej obory obowiązanym jest weterynarz zestawić ogólny wynik na drukowanym blankiecie, wypisując na nim wszystkie sztuki, uznane za chore i podejrzane. Odpisy wierzytelne tych tabel przedkłada weterynarz po powrocie z komisyi Wydziałowi krajowemu i odnośnemu komitetowi Tow. gosp., oraz pozostawia jeden egzemplarz takiego wykazu właścicielowi obory.

12. Wedle tego wykazu zarządzi weterynarz opiętnowanie sztuk chorych przyrządami ze sobą przywiezionymi przez wypalenie każdej na lewej łopatce lub lewem udzie piętna „+“.

13. Po opiętnowaniu mają być wszystkie sztuki chore na rzeź sprzedane, podejrzane winny być przeprowadzone do oddzielnej stajni, w której mają pozostawać, dopóki nie zostaną z obory zupełnie usunięte, względnie do powtórnego badania. Sztuki podejrzane nie mogą być pędzone do wspólnego poidła, ani też paść się na wspólnem pastwisku ze sztukami zdrowemi.

14. Od krów, należących do kategoryi podejrzanych, można przechowywać cielęta, jednak tylko pod tym warunkiem, że zaraz nazajutrz po urodzeniu zostaną od matek odłączone, do oddziału zdrowych na stałe przeniesione i tam karmione z ręki mlekiem swych matek przegotowanem lub pasteuryzowanem albo przysadzone do krów zdrowych

15. Po każdorazowem badaniu obory, w której istnienie gruźlicy stwierdzono należy natychmiast wykonać dokładną desynfekcyę stajni wedle wskazówek weterynarza.

16. Kosztem funduszu, przeznaczonego na tępienie gruźlicy, zajmie się Wydział krajowy rozpowszechnianiem wiadomości o istocie i szkodliwych skutkach gruźlicy u bydła, oraz o środkach tępienia tej choroby za pomocą popularnych wykładów i bezpłatnych publikacyi.

Wydział krajowy, przedkładając odezwą z dnia 27. stycznia 1903, l. 44160/902 ten program za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia, dodał następujące wyjaśnienia:

1. Narada fachowa kładła równie, jak c. k. Namiestnictwo szczególny nacisk na usuwanie nieszkodliwe sztuk chorych, mianowicie zastrzegła, aby zostały albo od razu zabite, albo na rzeź w najkrótszym czasie wydane, a w żadnym razie nie sprzedawane osobom, co do których nie byłoby pewności, że nie zatrzymają tych sztuk u siebie, ani dalej ich nie sprzedadzą, więc n. p. włościanom. Wobec braku ustawy o tępieniu gruźlicy u bydła, któraby przez stworzone zarządzenia, n. p. wybijanie z urzędu uniemożebniła pozbywanie chorych sztuk i wobec tego, że sprawa ta jeszcze nie dojrzała do traktowania jej w drodze ustawodawczej, główną rękojmią stanowczego usuwania bydła chorego tak samo, jak przeprowadzenia odosobnienia, desinfekcyi i t. d. będzie osobistość właściciela obory, który w należytem zrozumieniu wła-

snego interesu deklarował się poddać przepisom programu i opartym na nich zarządzeniom weterynarza, przeprowadzającego szczepienia.

W oborach zarodowych bydła rogatego w naszym kraju, a zwłaszcza w okręgu c. k. Towarzystwa gospodarskiego galic., w którym szczepienie na większe rozmiary przeprowadzano, kilkakrotne zwiedzanie przez weterynarzy, przydzielonych Towarzystwom rolniczym, przez weterynarza krajowego, a wreszcie przez inspektorów chowu bydła, dało pewność, że wszystkie zarządzenia, wydane po szczepieniu zostały ściśle wykonane. Najlepszym dowodem tego i zarazem dowodem skuteczności całej akcyi szczepienia i łączących się z nią czynności jest obecny stan zdrowia w oborach szczepionych, wykazujący albo brak zupełny, albo nader małą ilość sztuk podejrzanych.

2. Wydział krajowy polecił weterynarzowi krajowemu p. Sochaniewiczowi ułożyć na podstawie wykazów i sprawozdań szczegółowy pogląd na całą dotychczasową akcyę w przedmiocie tępienia gruźlicy u bydła przy pomocy szczepienia taberkuliną i zastrzega sobie elaborat ten za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa przedłożyć niebawem c. k. Ministerstwu rolnictwa, obecnie zaś zaznacza, że w okręgu Towarzystwa gospodarskiego galic. właściciele obór zarodowych, a nawet prywatnych chętnie podają obory swe szczepieniu i dalszym zarządzeniom; wątpliwości w tej mierze, jakie tu i ówdzie były, obecnie zupełnie ustały, natomiast Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie spotyka się jeszcze ze znaczniejszemi uprzedzeniami i trudnościami ze strony właścicieli dóbr.

3. Wspomniana narada fachowa, bacząc z jednej strony na to, że skutkiem ponawianych szczepień i idącego za tem wyłączania sztuk chorych i podejrzanych stan zdrowotny obór przeszczepionych znacznie się podniósł, a z drugiej strony na to, że w ostatnim roku między sztukami, dla odświeżenia krwi importowanemi z zagranicy kilka okazało się choremi, mimo największej ostrożności w wyborze, mimo oględzin i świadectw weterynarskich, uchwaliła doradzać dążenie stanowcze do zaopatrywania się własnym materyałem hodowlanym, a do stopniowego zaniechania importu, ograniczając go już dziś do wypadków najniezbędniejszej potrzeby.

4. Piętnowanie sztuk podejrzanych uznano za niestosowne ze względu na zamięszanie, mogące stąd wyniknąć: sztuka bowiem podejrzana może w rezultacie okazać się zupełnie zdrową, mimo to zaś wypalone piętno będzie u ludzi nieświadomych rzeczy obudzać nieufność, a w konsekwencyi może zdyskredytować oborę i odstraszyć właścicieli obór od podejmowania akcyi przeciwgruźlicznej. Wydział krajowy uważa powyższe zdanie narady fachowej za uzasadnione.

Na piętnowanie sztuk chorych zgodzono się jedynie pod warunkiem utworzenia funduszów odszkodowania. Wobec tego, że tępienie gruźlicy z urzędu odnosić się będzie tylko do obór zarodowych, zatem do niewielkiej stosunkowo ilości sztuk, zostających pod staranną opieką i fachowym nadzorem, wobec tego, że chodzi tu o wytępienie gruźlicy w głównych zródłach bydła rozpłodowego, Wydział krajowy oświadcza się za wynagrodzeniem różnicy w punkcie 9. programu określonej ze wspólnego funduszu, z zasiłków państwa i kraju utworzonego.

5. W końcu wyraziła fachowa narada zdanie, że w oborach poddanych akcyi przeciwgruźlicznej nie tylko musi być przeprowadzona ścisła desinfekcya, lecz, że należy usuwać od służby w tych oborach ludzi, dotkniętych gruźlicą. Dla przeprowadzania łączących się z akcyą przeciwgruźliczną badań bakteryologicznych, należałoby zdaniem fachowej narady — utworzyć odpowiednie stacye przy Akademii weterynaryjnej we Lwowie i przy Uniwersytecie w Krakowie.

Do czasu układania obecnego sprawozdania nie otrzymał Wydział krajowy odpowiedzi od c. k. Ministerstwa rolnictwa w powyższej sprawie.

Podobnie jak w latach poprzednich przeprowadzał krajowy nauczyciel weterynaryi szczepienia tuberkuliną w oborach zarodowych i prywatnych na podstawie dotychczasowego, prowizorycznego programu. Dokładne wyniki badań pana Sochaniewicza przedkładamy w obszernem sprawozdaniu, jako alegat 4. Tutaj zaznaczamy tylko, Aleg 4.
że w r. 1902 przeszczepił kraj. nauczyciel weterynaryi 17 obór, w czam 10 zarodowych, a 7 prywatnych. Między temi było 6 badanych po raz trzeci, 2 po raz drugi, a 9 po raz pierwszy. Co się tyczy ras, to było pomiędzy temi oborami 6 pełnej krwi Simmenthal, 4 pół krwi Simmenthal, 2 pełnej i półkrwi Oldenburg i 4 obory krwi

mięszanej. Ogółem zbadał i przeszczepił p. Sochaniewicz 1472 sztuk bydła t. j. 29 buhajów, 767 krów, 526 jałówek, 80 buhajów i 70 wołów.

Koszta podróży i dyet, jakie z powodu tych czynności poniósł Wydział krajowy wynoszą 1.988 K 37 gr. Ponieważ c. k. Ministerstwo rolnictwa w reskrypcie, intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 12. września 1901 L. 92.495 wyraziło gotowość przyczyniania się na razie do końca roku 1902 ryczałtowym datkiem do rzeczywistych kosztów użycia krajowego nauczyciela weterynaryi do szczepień tuberkuliną — odniósł się Wydział krajowy do c. k. Rządu z prośbą o zwrot połowy wymienionej powyżej kwoty, urgując równocześnie o wypłatę takiegoż zasiłku za rok 1901 który dotychczas wyasygnowanym nie został.

Weterynarze przy Komitetach obydwu Towarzystw gospodarskich.

Stosownie do uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902 wypłacił Wydział krajowy z rubryki X. poz. 273 budżetu Komitetom obydwu Towarzystw gospodarskich po 1200 K na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarzy przyjętych przez Komitety w celu prowadzania akcyi rozpoznawczej gruźlicy u bydła za pomocą badań klinicznych i szczepień tuberkuliną. Taką samą kwotę jak zaznaczyliśmy w poprzedniem sprawozdaniu przyrzekł przyczyniać się do kosztów utrzymania tych weterynarzy c. k. Rząd — na razie do końca roku 1902.

Weterynarzem przy Towarzystwie rolniczem krakowskiem był w tym roku podobnie jak w poprzednim Prof. Dr. Juliusz Nowak. Komitet Towarzystwa gospodarskiego galic. po ustąpieniu p. Jakóba Stanisława Piotrowicza powołał na tę posadę p. Augusta Krügera, który był przez dwa lata wolno praktykującym weterynarzem miejskim i kolejowym w Bukaczowcach, złożył następnie egzamin rządowy, przepisany dla lekarzy weterynaryjnych, chcących uzyskać stałą posadę w publicznej służbie zdrowia przy władzach politycznych, a nadto przedłożył świadectwo rektoratu c. k. Akademii weterynaryi, stwierdzające, że w czasie studyów zapoznał się dokładnie z teoryą i techniką stosowania tuberkuliny. Ponieważ tedy p. Krüger uczynił w zupełności zadość postulatowi c. k. Ministerstwa rolnictwa. wyrażonemu w reskrypcie z dnia 21. sierpnia 1901 L. 9.656, Wydział krajowy zatwierdził jego nominacyę.

Dotychczasowa akcya Towarzystwa kakowskiego w sprawie zwalczania gruźlicy u bydła ma charakter więcej informacyjny co do stanu obór zarodowych pod względem gruźlicy i co do skostatowania, jaka metoda jej zwalczania najwięcej by miała u nas widoków powodzenia. W ciągu r. 1902 przeszczepiono w obrębie Towarzystwa krakowskiego 8 obór, mieszczących 307 sztuk bydła z czego reagowało 64 sztuk, 7 zaś uznano za podejrzane.

Ze szczepień przeprowadzonych w roku 1902-gim nie mógł Komitet wysnuć żadnych szerszych wniosków na razie — bo liczba ich za mała — ponieważ zaś na na rok 1903 jest zgłoszona większa liczba szczepień, przeto razem z dokonanemi już mogą one dać niepośledni materyał do wniosków tem bardziej, że są i tacy właściciele obór, którzy zamierzają oczyścić je gruntownie z gruźlicy.

Na większą skalę przeprował w r. 1902 szczepienia w swoim obrębie Komitet Towarzystwa gospodarskiego galic. Weterynarz Komitetu przeszczepił w tym czasie 18 obór mieszczących 836 sztuk bydła, z czego uznano za chore 56, podejrzane 44, lekko podejrzane 54.

Według sprawozdania Komitetu przedłożonego Wydziałowi krajowemu — właściciele obór zarodowych w przeważnej części chętnie godzili sie na szczepienie bydła tuberkuliną, niektórzy domagali się powtórnego szczepienia, zaś właściciele obór prywatnych sami wnosili o to podania. Ci właściciele obór, u których wynik szczepienia wykazał duży procent sztuk chorych i podejrzanych poczęli sceptycznie zapatrywać się na tę akcyę. lecz ogół zajął wobec niej przychylne stanowisko: Na podstawie dotychczasowych spostrzeżeń Komitet przyszedł do przekonania, że jakkolwiek szczepienie tuberkuliną nie jest środkiem rozpoznawczym nieomylnym, to w każdym razie wykazuje duży procent sztuk chorych, których na podstawie badań klinicznych nie możnaby o chorobę posądzić. Uznając zatem dodatni wpływ szczepienia tuberkuliną na podnie-

sienie stanu zdrowotnego u bydła, Komitet pragnie akcyę tę jako próbną w dalszym ciągu prowadzić.

Instruktorzy hodowli bydła.

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu, przytoczonej na początku pod 1. wyasygnował Wydział krajowy Komitetom obu Towarzystw rolniczych krajowych po 400 K na pokrycie kosztów utrzymania instruktorów hodowli bydła. Od roku 1895 przyczynia się c. k. Ministerstwo rolnictwa do utrzymania tych funkcyonaryuszy kwotą 400 K. Zasiłek powyższy za rok 1902 został Wydziałowi krajowemu wypłaconym w zupełności dopiero z początkiem bieżącego roku.

Instruktor hodowli bydła w obrębie c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, który od początku istnienia tej instytucyi był czynnym — ś. p. Grzegorz Głuchowski zmarł w dniu 1. lipca 1902. Przez śmierć tego, ogólnie znanego hodowcy i wybitnego znawcy sprawa podniesienia krajowej hodowli bydła, zwłaszcza simentalskiego na Pokuciu poniosła niepowetowaną stratę.

Komitet Towarzystwa gospodarskiego wypłacił pozostałej wdowie 1000 koron, tytułem kwartału pośmiertnego w uwzględnieniu jej ubóstwa i w uznaniu rzetelnych zasług, jakie ś. p. Grzegorz Głuchowski położył około chowu bydła wogóle, w szczególności zaś, pełniąc od roku 1897 z całem oddaniem się funkcyi instruktora chowu bydła. Wydział krajowy aprobował ten wydatek. Opróżnioną posadę nadał Wydział krajowy na przedstawienie komitetu galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego p. Ludwikowi Abgarowiczowi z Uhrynia, który z dniem 1. stycznia b. r. zaczął pełnić poruczone mu obowiązki.

Instruktorem hodowli bydła w obrębie Towarzystwa rolniczego krakowskiego jest nadal p. Feliks Sandoz.

Sprawozdanie kwartalne z działalności instruktorów, które Komitety centralne przedkładają w myśl instrukcyi Wydziałowi krajowemu, są w Dep. III. do przeglądnięcia. Czynności instruktorów hodowli bydła obejmowały głównie: lustracye obór zarodowych, zakupno krów i buhajów do obór pełnej i pół krwi, premiowanie bydła włościańskiego i współudział w licencyonowaniu buhajów. P. Sandoz był nadto czynnym przy reorganizacyi związku handlowego włościańskiego w Jodłowniku i przy przyjmowaniu sztuk zarodowych do księgi głównej Towarzystwa hodowców czerwonego bydła polskiego.

Stały fundusz hodowlany.

Według ostatniego zamknięcia rachunków stałego funduszu hodowlanego, przedłożonego przez Bank krajowy, w którego administracyi fundusz ten pozostaje, czynny stan jego wynosił z dniem 31. grudnia 1902 r. 104.268 K. 84 g. na co składa się lokacya w Banku krajowym w kwocie 72.992 K. 12 g. i należytości czynne z powodu pożyczek, udzielonych gminom i powiatom na zakupno buhajów w kwocie 31.276 K. 72 g. Z kapitału wypożyczonego w kwocie 31.276 K. 72 g. udzielono pożyczek 11 gminom w kwocie 1.010 K. 02 g. i pięciu Wydziałom powiatowym, to jest Wydziałowi powiatowemu w Kamionce, w Krakowie, w Rohatynie, w Sokalu i w Zbarażu w łącznej sumie 30.266 K. 70 g.

W ciągu roku 1902 zaciągnęły pożyczki ze stałego funduszu hodowlanego: Wydziały powiatowe w Sokalu w kwocie 16.000 K. i w Rohatynie w kwocie 2.200 K. a nadto gminy: Meducha (powiat Stanisławów) 200 K. i Bołszowce (powiat Rohatyn) 200 K.

Promesy na pożyczki otrzymały także dwie gminy powiatu Bóbreckiego Bryńce cerkiewne i Wołoszczyzna, do zakupna buhajów gminnych nie przyszło jednak, ponieważ Wołoszczyzna od zamiaru tego odstąpiła, a Bryńce cerkiewne uznały, że buhaj zakupiony przez Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego jest dla gminy za drogim. Wobec tego Komitet zwrócił pieniądze do Banku krajowego, a buhaja umieścił na jednej ze swych stacyi. Liczba pożyczek na zakupno buhajów była zatem i w tym roku sprawozdawczym zbyt małą, jakkolwiek Wydział krajowy przy każdej sposobności zachęcał do korzystania z funduszu pożyczkowego hodowlanego, a nie-

które Wydziały powiatowe starały się drogą przymusową zapewnić gminom wymaganą w ustawie liczbę buhajów.

Wydział krajowy, mając upoważnienie Wysokiego Sejmu do rozporządzania, odsetkami funduszu hodowlanego, wyasygnował w tym roku podobnie jak w latach poprzednich z odsetek tych Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu 4.000 K. a Towarzystwu rolniczemu krakowskiemu 2.000 K., przeznaczając powyższe kwoty wyłącznie na zakupno buhajów, ewentualnie na udzielanie subwencyi na utrzymanie buhajów licencyonowanych. Komitety przedłożyły z użycia tych zasiłków specyalne sprawozdania, w których okazuje się, że tego rodzaju popieranie hodowli bydła odnosi bardzo pomyślne rezultaty. Zgłoszenia gmin o dostarczenie buhajów były bardzo liczne i wzrastają z każdym rokiem. Niestety zapas odsetek funduszu hodowlanego skutkiem udzielania subwencyi przez szereg lat wyczerpał się tak, że w roku przyszłym będze mógł Wydział krajowy tylko znacznie uszczuplone zasiłki na cel powyższy pomiędzy Towarzystwa rozdzielić.

Z odsetek stałego funduszu hodowlanego wypłacił Wydział krajowy Komitetowi c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego w r. 1901 trzecią i ostatnią ratę subwencyi, przyrzeczonej na premiowanie bydła w powiecie Nowotarskim. W roku bieżącym Komitet, uzyskawszy na ten cel nowy zasiłek od c. k. Rządu w kwocie 500 koron, wniósł prośbę o udzielenie dalszej subwencyi w tej samej wysokości także z funduszu krajowego. Wydział krajowy przychylił się do tej prośby i wyasygnował 500 kor. z odsetek funduszu hodowlanego, jako jednorazową, nadzwyczajną subwencyę za rok 1902, uznając doniosłość raz podjętej akcyi hodowlanej w powiecie nowotarskim, oraz konieczność podtrzymania i zapewnienia należytego rozwoju bydłu zakupionemu za fundusze rządowe i krajowe.

Kończąc to sprawozdanie Wydział krajowy nie może nie zwrócić uwagi, na to, że skuteczność pracy nad podniesieniem hodowli bydła rogatego i łożonych na nią funduszów kraju i państwa zawisła od równoczesnych usiłowań w dwóch kierunkach zostających ze sobą w związku i zawisłości wzajemnej: od wytworzenia możności lepszego żywienia inwentarza i od zwiększenia rentowności chowu bydła rogatego. W pierwszym kierunku działać musi podnoszenie gospodarstwa rolnego przez melioracye i przystosowanie rodzaju uprawy do obecnych miejscowych warunków, a ustawa krajowa o podziale lub regulacyi gruntów wspólnie używanych z dniem 1 kwietnia b. r. nareszcie w życie wprowadzona otwiera w tej mierze możność energiczniejszego wpływu na zagospodarowanie pastwisk gminnych. Po za tem w okolicach górskich, przedstawiających [jak gdzieindziej tak u nas bardziej jeszcze] najpomyślniejsze warunki przyrodzone dla hodowli bydła rogatego trzeba będzie zająć się poprawą dziczejących przez złe gospodarstwo pastwisk alpejskich (hal i połonin) które stanowią niezbędną podstawę tamtejszej hodowli. W drugim kierunku trzeba z całą usilnością pracować, w okolicach ku temu się nadających, nad rozwojem gospodarstwa nabiałowego, nad podniesieniem mleczności obór przez stosowną selekcyę sztuk, nad ulepszeniem fabrykacyi masła i serów i spotęgowaniem regularnego odbytu na te produkta w kraju i zagranicą przez odpowiednią organizacyę handlową.

Na podstawie tego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności, odnoszących się do podniesienia hodowli bydła.

2. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt na rok 1903 do wysokości 19.000 K. na pokrycie kosztów komisyi licencyonujących w myśl §. 4. ustawy z dnia 20. lipca 1892.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd do przyznania stałej subwencyi w kwocie 9.500 K. rocznie na częściowe pokrycie kosztów komisyi licencyonujących.

4. Sejm wstawia do rubryki X. następujący wydatek:

a) Na utrzymanie dwóch instruktorów hodowli bydła, mianowicie jednego przy

c. k. gal. Towarzystwie gospodarskiem, drugiego przy c. k. Towarzystwie rolniczem krakowskiem 8.000 K.

b) Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy galic. Towarzystwie gospodarskiem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem krakowskiem po 1200 K. razem 2400 K.

c) Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną 2000 K.

d) Towarzystwu hodowców czerwonego bydła jednorazowo 4000 K.

Z Rady Wydziału kraj. Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakow.

Marszałek krajowy:

S. Badeni m. p.

Sprawozdawca:

Dr. Tadeusz Pilat m. p.

Członek Wydziału krajowego.

Rachunek z użycia subwencyi państwowych i krajowych

na podniesienie chowu bydła za rok 1902 komitetu c. k Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego.

Przychód.

1. Pobrane subwencye za rok 1901:		
a) z funduszów państwowych . . .	40.000 K — h.	
b) „ krajowych	40.000 „ — „	80.000 K — h.
2. Pobrana subwencya krajowa na utrzymanie instruktora hodowli bydła		4.000 „ — „
3. Pobrany zasiłek z funduszów krajowych na zakupno i utrzymanie buhajów licencyonowanych		4.000 „ — „
4. Pobrano za bydło z obór zarodowych:		
a) z obór zarodowych pełnej i pół krwi .	1.105 K 42 h.	
b)l „ „ włościańskich . .	1.609 „ — „	2.714 „ 42 „
5. Pobrano za sprzedano buhaje:		
a) ze stacyj subwencyjnych . . .	24.073 K 27 h.	
b) „ gminnych	1.469 „ 30 „	25.542 „ 57 „
6. Pobrano zwrot kosztów szczepienia bydła tuberkuliną i różne pomiejsze		1.057 „ 32 „
Suma przychodu . . .		117.314 K 31 h.

Rozchód.

1. Na dalsze zakładanie i uzupełnienie obór zarodowych pełnej i pół krwi:		
a) pełnej krwi	6.731 K 92 h.	
b) pół krwi	4.297 „ 50 „	11.029 K 42 h.
2. Na zakupno buhajów i krów rasy poprawnej do obór zarodowych włościańskich:		
a) na zakupno buhajów pełnej krwi . .	4.127 K 52 h.	
b) „ „ krów i jałówek . . .	6.013 „ 95 „	10.141 „ 47 „
Do przeniesienia . . .		11.170 K 89 h.

Z przeniesienia . . .		16.468 K 85 h.
2. Na dalsze zakładanie i uzupełnienie subwencyonowanych obór zarodowych gminnych:		
a) na zakupno krów i jałówek . . .	9.675 K 24 h.	
b) „ „ buhajów pełnej krwi . .	3.490 „ 87 „	13.166 „ 11 „
3. Na stacye subwencyjne buhajów dla krów włościańskich:		
a) na zakupno buhajów	26.858 K 99 h.	
b) „ utrzymanie buhajów . . .	29.248 „ — „	56.106 „ 99 „
4. Na zakupno i utrzymanie buhajów licencyonowanych dla gmin		4.899 „ 49 „
5. Na wychów młodzieży na połoninach .	2.655 K 44 „	
po potrąceniu zwrotu kosztów	909 „ 06 „	1.746 „ 38 „
6. Na premiowanie bydła włościańskiego na wystawach przeglądowych		1.821 „ 16 „
7. Na premiowanie wzorowych stajen włościańskich na bydło		100 „ — „
8. Na koszta szczepienia bydła tuberkuliną w oborach zarodowych		974 „ 74 „
9. Na koszta badania stosunków hodowlanych . . .		863 „ 39 „
10. Na koszta utrzymania:		
a) instruktora hodowli bydła . . .	4.000 K — h.	
b) weterynarza (płaca i koszta podróży)	3.687 „ 65 „	7.687 „ 65 „
11. Na koszta kontroli i administracyi:		
a) płace etatowe, dyurna i remuneracye	10.899 K 09 h.	
b) najem lokolu, opał i oświetlenie .	9.550 „ — „	
c) druki i potrzeby kancelaryjne .	579 „ 32 „	
d) koszta podróży i dyety . . .	3.489 „ 91 „	
e) portorya, telegramy i różne . .	559 „ 36 „	17.077 „ 68 „
12. Wydatki nadzwyczajne i nieprzewidziane z powodu wystaw zagranicznych i różne		938 „ 59 „
Razem w rozchodzie . . .		121.851 K 03 h.
13. Wydano tytułem zwrotu **pobranej zaliczki w roku 1900** połowy kosztów założenia obory zarodowej pełnej krwi w Tłustem kiem		5.075 „ 78 „
Suma dochodów		126.926 K 81 h.
Reszta kasowa z końcem roku 1902		752 „ 36 „
Zgodnie z sumą przychodu. . . .		127.679 K 17 h.

Sprawozdanie rachunkowe

Komitetu c. k. Tow. rolniczego w Krakowie z użycia subwencyi państwa i kraju na podniesienie hodowli bydła rogatego za r. 1901.

		Dochód		Rozchód	
		Koron	hal.	Koron	hal.
1	Pozostałość kasowa z r. 1900	29256	89		
2	Zasiłek państwowy na r. 1901	20000	—		
3	„ krajowy na r. 1901	20000	—		
4	„ „ z funduszu pożyczkowego hodowlanego	2000	—		
5	Zasiłek krajowy na instruktora hodowli .	4000	—		
6	Dopłata interesowanych do obór zarodowych	4945	95		
7	Za sprzedane sztuki z obór zarodowych .	6071	27		
8	Za sprzedane buhaje z obór półkrwi . .	999	32		
9	Za zwiniętą cielęciarnię	1351	02		
10	Zwroty za druki i drobne dochody . . .	578	39		
11	Zakładanie obór zarodowych czerwonego bydła polskiego			1394	34
12	Zakładanie obór zarodowych bydła zagranicznego			15673	81
13	Kompletowanie obór zarodowych czerwonego bydła polskiego			5401	58
14	Utrzymanie cielęciarni			2025	—
15	Zakupno buhai czerwonej rasy polskiej do do obór półkrwi			1404	10
16	Zakupno bydła zagranicznego			5852	24
17	Subwencya hodowlana dla Tow. rol. okręg.			19400	—
18	Premiowanie bydła włościańskiego . . .			12121	—
19	Szczepienie tuberkuliny			230	60
20	Asekuracya obór zarodowych			114	69
21	Pensye urzędników			5850	—
22	Pensye lustratorów Związków hodowl. czerwonego bydła polskiego			600	—
23	Koszta podróży i delegacyi			1364	51
24	Wydatki administracyjne			1133	03
25	Wydatki na druki i ogłoszenia			42	—
	Saldo z dniem 31. grudnia 1901 . .			16595	94
		89202	84	89202	84

Alegat I. *d)* do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 81601/903.

Sprawozdanie rachunkowe

Komitetu c. k. Tow. rolniczego w Krakowie z użycia subwencyi państwa i kraju na podniesienie hodowli bydła rogatego za r. 1902.

		Dochód		Rozchód	
		Koron	hal.	Koron	hal.
1	Pozostałość kasowa z r. 1901	16595	94		
2	Zasiłek państwowy na r. 1902	22500	—		
3	Zasiłek krajowy na rok 1902	22500	—		
4	Zasiłek krajowy z funduszu pożyczkowego hodowlanego	2000	—		
5	Zasiłek krajowy na instruktora hodowli .	4000	—		
6	Zasiłek krajowy na utrzymanie weterynarza	1200	—		
7	Zasiłek państwowy na utrzymanie weteryn.	1200	—		
8	Zasiłek państwowy i krajowy na premiowanie bydła czerwonego w Nowym Targu	1000	—		
9	Dopłata interesowanych do obór zarodowych	459	15		
10	Za sprzedane sztuki z obór zarodowych .	2769	60		
11	Za sprzedane buhaje z obór półkrwi . .	1408	75		
12	Za narzędzia mleczarskie	88	63		
13	Zwroty za druki i drobne dochody . . .	162	70		
14	Tow. Roln. okr. w Dębicy zwrot pożyczki	400	—		
15	Zakładanie obór zarodowych czerwonego bydła polskiego			12	61
16	Kompletowanie obór zarodowych czerwonego bydła			4325	50
17	Zakładanie i kompletowanie obór zarodowych bydła zagranicznego			664	—
18	Zakupno buhai do obór prywatnych bydła czerwonego			370	—
19	Zakupno buhai do obór prywatnych bydła zagranicznego			2766	41
20	Subwencya hodowlana dla Towarzystw rolniczych okręgowych			17000	—
21	Premiowanie bydła włościańskiego . . .			9790	—
22	Wydatki weterynaryjne i szczepienie tuberkuliną			1365	82
23	Asekuracya obór zarodowych			291	24
24	Pensye urzędników			6380	—
25	Koszta podróży i delegacyi			2394	58
26	Wydatki administracyjne			1242	56
27	Wydatki na druki i ogłoszenia			108	—
28	Narzędzia mleczarskie			177	27
29	Zakupno jałówek do związków hodowlanych			2492	80
	Saldo z dniem 31 grudnia 1902 . .			26903	98
		76284	77	76284	77

Alegat 2 do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 81.701/03.

WYKAZ

KOMISYJ LICENCYONUJĄCYCH

na trzeci okres trzechletni

od roku 1901 — do 1903 włącznie.

I. W okręgu c. k. Towarzystwa

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
1. Biała	1. Biała	Dr. Herman br. Czecz, wł. d. Kozy, p. loco	Wincenty Zwilling, wł. d. Harmęże poczta Oświęcim
	2. Kęty	Karol Haempel, wł. d. Malec p. Kęty	Ądryan hr. Larisch, wł. d. Bulowice p. Kęty
	3. Oświęcim	Wincenty Zwilling, wł. d. Harmęże, p. Oświęcim	Adam Stanawski, dz. d. Grojec, poczta Oświęcim
2. Bochnia	4. Bochnia	Michał hr. Roztworowski, wł. d. Ostrów szlachecki p. Gawłów	Dr. Klemens Rutowski wł. d. Łąkta górna, p. Rzegocina
	5. Niepołomice.	j. w.	j. w.
	6. Wiśnicz	j. w.	j. w.
3. Brzesko	7. Brzesko	Adam Jordan, wł. d. Więckowice p. Wojnicz	Kazimicrz Baltaziński wł. d. Jasień, poczta Brzesko
	8. Radłów	j. w.	j. w.
	9. Wojnicz	j. w.	j. w.

rolniczego krakowskiego.

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Alfred Truskolaski sekr. R. p. Biała	Józef Jancia. wł. real. Kozy, p. Loco	Alfred Poniński, dyr. szk. rol. Kobiernice p. Kęty	Wojeiéch Dobija, nacz. gm. Rybarzowice, p. Łodygowice
j w.	Józef Warmuz, wł. r. Hecznarowice, pow. Wilamowice	Alfred Poniński, j. w.	Jan Jura, wł. realn. Kobiernice, p. Kęty
j w.	Józef Ledwoń, wł. r. Babice, p. Oświęcim	Alfred Poniński, j. w.	Marcin Bzibziak, wł. r. Dwory, p. loco
Konstanty Chrzanowski, wł. dóbr Popędzyn p. Ujście solne	Dr. Karol Bondi, wł. d. Krzeczów, pow. Bochnia	Jan Stokłosa, wł. gr. Kolanów, p. Bochnia	Aleksander Czaplicki, dz. d. kościelnych, Bochnia
Jan Wykowski, dz. d. Łęszkowice, p. Kłaj	Stanisław Polcyn, rz. d. Staniątka, p. loco	Władysław Żeleński, wł. d. Grodkowice, p. Kłaj	Józef Rzepka, wł. gr. Targowisko, p. Kłaj
Zygmunt Rudbenbauer, wł. d. Kobylec, p. Łapanów	Jakób Stabrawe, wł. gr. Olchowa, p. Wiśnicz	Józef Orzegalski, wł. d. Kamionka pow. Rzegocina	Tytus Meysner, wł. d. Kopaliny, p. Wiśnicz
Robert Stosius, rz. d. Okocim p. loce	Roman br. Lewartowski, wł. d. Dobrociesz, p. Kęty	Jan Stec, wł. real. Brzezowiec, p. Słotwina	Wiktor Bętkowski, wł. r. Słotwina
Władysław Elterlein, wł d. Górka, p. Szczurowa	Konstanty Sadowski, wł. d. Borzęcin, p. loco	Edward Maurizio, wł. d. Strzelce wielkie, p. Uście solne	Ludwik Mięta, wł. d. Zdrohec, p. Radłów
Zdzisław de Lauveaux, dz. d. Łętowice, p. Bogumiłowice	Kazimierz Wajdowicz, wł. d. Zakrzów, p. Wojnicz	Roman Jordan, wł. d. Rostoka, p. Zakliczyn	Antoni Florkowski, wł. r. Zawada lanc. p. Zakliczyn

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
4. Chrzanów	10. Chrzanów-Jaworzno	Józef Baranowski wł. d. Trzebinia	Jóref Datoń, dz. d. Bolęcin, p. Chrzanów
	11. Krzeszowice	Edward hr. Mycielski wł. d. Górka, pow. Trzebinia	Stefan Reichard, inspektor rolniczy, Krzeszowice
5. Dąbrowa	12. Dąbrowa	Józef Romer, wł. d Grządy, p Dąbrowa	Kazimierz Iłowiecki, dz. d. w Adamirzu p. Dąbrowa
	13. Żabno	Emil Jordan Stojowski wł. d. Miechowice małe, p. Wietrzychowice	Józef Błażowski, rz. d. Dębin, p. Siedliszowice
6. Gorlice	14. Biecz okręg północny	Henryk Groblewski, wł d. Szymbark, p. Gorlice	ks. Emil Jurczakiewicz, Ujście ruskie p. loco
	15. Gorlice okręg południowy	j. w.	j. w.
7. Grybów	16. Ciężkowice	Tadeusz Piękoś, wł. d. Stróże wyżne, p, loco	Wincenty Śmiałowski, wł. d. Chodorów, p. Grybów
	17. Grybów	j. w.	j. w.
8. Jasło	18. Jasło	Stanisław Kotarski, wł. d. Brzyska, p. Kołaczyce	Józef Przyłęcki, wł. d. Łubno szl., poczta Jasło.
	19. Frysztak	j. w.	j. w.
	20. Żmigród	j. w.	j. w.

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Aleks. hr. Wodzicki wł. d. Kościelec p. Chrzanów	Wincenty Noworyta, wł. r. Zagórz, p Babice	Grzegorz Bogdan, wet. Chrzanów	Józef Kienia, nadleśn. Jaworzno
Dr. Bron. Gunkiewicz, wł. d. Radwanowice, p. Rudawa	Antoni Furdzik, dz. d. Żary, p. Krzeszowice	Oskar Fuchs, dz. d. Pisary p. Rudawa	Stanisław Remin, leśniczy, Kopce, p. Krzeszowice
Kazimierz Wróbel, Kanna, p, Bolesław	Otokar Bernowski, dz. d. Delastowice, p. Szczucin	Józef Maziarski, rz. d. Mędrzechów, p. Bolesław	Robert Salomon, przeł. obsz. dwor. w Jadownikach mokrych. p. Siedliszowice
Kazimierz Iłowiecki, dz. d. Adamirz, p. Dąbrowa	Wacław Sauer. wł. d. Konary, p. Żabno	Józef Chmielowski, dz. d. Okolice, p. Siedliszowice	Andrzej Wrzoska, n. gm. Sikorzyce, p. Wietrzychowice
Wacław Pieniążek, wł. d. Lipinki p. loco.	Mieczysław Niemczycki, wł. d. Tura, p. Biecz	Gustaw Kozierowski, wł, d. Biesna, p. Bobowa	Kazimierz Groblewski, wł. d. Szymbark, p. Gorlice
Wład. Schwarz, wł. d. Staszkówka, p. Ciężkowice	Antoni Zabierzewski, rz, d. Ujście ruskie, p. loco	Dr. Kazimierz Szczaniecki, wł. d. Kwiłonowice, p. Zagórzany	Jan Gubała, n. gm. Szymbark, p. Gorlice
Antoni Długoszewski, właśc. d. Lipnica wieka, p. loco	Bolnsław Bzowski, wł. d. Zborowice, p, Ciężkowice	Witołd Zaleski, dz. dóbr Wojnarowa, p. Bobowa	Aleksander Koczanowicz, wł. d. Śniegocin, p. loco
ks Teofil Kaczmarczyk, Binczarowa, p. Grybów	Michał Ogorzałek, wł. gr, Cieniawa, p. loco	ks. Miron Czerlunczakiewicz, Banica, p. Śnietnica	Wojciech Rysiewicz, wł. gr. Ptaszkowa, p. loco
Jan Kanty Dzianot, wł. d. Lubla, p. Fryszak	Jan Kiernicki, rz. d. Markuszowa, p. Dobrzechów	Kazimierz Pilitski, wł. d. Tarnowiec, p. loco	Stanisław Włodek, wł. d. Trzcinica, p. loco
j. w.	j. w.	j. w.	j. w.
j. w.	j. w.	j. w.	j. w.

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
9. Kolbuszowa	21. Kolbuszowa	Karol Hippman, wł. d. Trześń, p. Niwiska	Jan Żubro, rz. dóbr Huta komarowska, p. p. Majdan
10. Kraków	22. Kraków	Jan Skirliński, wł. d. Kryspinów p. Laszki	Dr. Witold Miliewski, wł. d. Piekary, p. Liszki
11. Krosno	23. Dukla	Jan Wejda, wł. dóbr Cergowa, p. Dukla	Stanisł. Starowiejski, wł. d. Ustrobna, p. Krosno
	24. Krosno	Stanisław Ostaszewski wł. d. Klimkówka, p. Rymanów	Edmund Bielski, dyr. szk. roln. Suchodół, p. Krosno
12. Limanowa	25. Limanowa okręg północny	Feliks Sandoz, insp. hodowli, Kraków	Kazimierz Dziedzic, Krasne p. Jedłownik
	26. Limanowa okręg południowy	Zygmunt Mars, wł. d. Sowlin, p. Limanowa	Władysław Walter, wł. d. Świdnik, p. Łukowica
13. Mielec	27. Czermin	Jan hr. Tarnowski, wł. d. Milin, p. Chorzelów	Feliks Kwiatkowski, wł. d. Lisówek, p. Borowa
	28. Mielec	j. w.	j. w.
14. Myślenice	29. Myślenice	Bolesław Targowski, wł. d. Tokarnia, p. Łętownia	Stefan Konopka, wł. d. Głogoczów, p. Mogilany
15. Nisko	30. Nisko	Józef Komorowski, wł. d. Stany, p. Bojanów	Oliwier hr. Ressegnier, wł. d. Nisko
	31. Ulanów	j. w.	j. w.

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Jakób Ekstein, wł. d. Kolbuszowa	Maciej Gorzelany, wł. gr. Kolbuszowa górna	Józef Wędrychowski, c. k. weter. Kolbuszowa	Ignacy Piórko, nacz. gminy Kolbuszowa dolna
Karol Malsburg, prof szk. roln Czernichów	Adolf Grzimka, wł. d. Batowice, p. loco	Karol Klich, c. k. wet., Kraków	Dr. Kazimierz Rutkowski, c. k. weter. Kraków
Tadeusz Peszyński, wł. d. Kobylany, p. Chorkówka	August hr. Łoś, wł. d. Dukla	Jan Trzecieski, wł. d. Miejsce piastowe p. loco	Jan Skwara, wł. gr. Targowiska, p. Miejsce piastowe
Edward Świderski, p. Krosno	Karol Gostyński, rz. d. Potok, p. Jedlicze	Władysław hr. Bobrowski, wł. d. Długie, p. Jedlicze	Alfred Irzykowski, wet. m. Krosno
Kazimierz Browski, wł. d. Żerosławice, p, Łapanów	Aleksander Dydyński, wł. d. Słupie, p. Jodłownik	Jan Drożdż, Jodłownik, p. loco	Stanisł. Śliwa, Mstów, p. Jodłownik
Kazimierz Mars, wł. d. Łososina gorna, p. Limanowa	Jan Marszałkowicz, wł. d. Stronie, p. Łukowica	Zygmunt Krzyszkowski, Świdnik, p Łukowica	Władysław Domagalski, wł. d. w Męcinie
Aleksander hr. Romer, wł. d. Borowa, p. loco	Paweł Miłoś, wł. gr. Pławo, p. Borowa	Jan Artwiński, wł. d. Ostrówek, p. Gawłuszowice	Edward Jezierski, wł. d. Gliny małe, p. Borowa
Władysław Trzecieski, wł. dóbr Zdaków, p. Gawłuszowice	Ludwik Ulrich, wł. r. Malin, p. Chorzelów	Mieczysław Artwiński, wł. d. Kliszówka p. Gawłuszowice	Józef Rydel, wł. d. Rżyska, p. Rzochów
Andrzej Średniawski, wł. realności w Górnej wsi	Emil Schünke, urzęd. Wydz. p., p. Myślenice	Józef Górkiewicz, wł. d, Toporzyska, p. Jordanów	Jan Zduń, wł. d. Raba wyżna, p. Chabówka
ks. Dyonizy Węgrzynowicz, Dąkrówka, p. Bojanów	Jan Gołębiowski, Rudnik, p. loco	Władysław Komorowski, wł. d. Bojanów, p. loco	Pawlik, Kamień, p. loco
Jan Łabędzki, Ulanów, p. loco	Antoni Brzuch, Ulanów, p. Loco	Dr, Klemenz Kostheim, wł. d. Zarzyce, p. Ulanów	Wroński, Ulanów

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
16. Nowy Sącz	32. Nowy Sącz	Władysław Głębocki, wł. d. Zbyszyce, p Tęgoborze	Juliusz Aleksander, wł. d. Załubińce, p. Nowy Sącz
	33. Stary Sącz Muszyna	Franciszek Kopaczyński, wł. d. Olszany, p. Stary Sącz	Jan Wadowski, wł. real. Łącko
17. Nowy Targ	34. Czarny Dunajec	Audrzej Glosser-Kałuski, wł. d. Rokiciny, p. Chabówka	Dr. Jan Zduń, wł. d. Raba wyżna, p. Chabówka
	35. Krościenko	j. w.	j. w.
	36. Nowy Targ	j. w.	j. w.
18. Pilzno	37. Brzostek	Henryk Kaczorowski, wł. d. Przeczyca, p. Brzostek	Antoni Wejda, wł. d. Parkosz, p. Pilzno
	38. Pilzno	j. w	j. w.
19. Ropczyce	39. Dębica	Jan Panek, c. k. starszy weter. w Ropczycach	Tadeusz Skoluba, wł. d. Lubzina, p. Ropczyce
	40. Ropczyce	j. w.	j. w.
20. Rzeszów	41. Głogów Rzeszów	Aleksander Dombski, wł. d. Nosówka, p. Rzeszów	Kazimierz Jędrzejowicz, wł. d. Hyżne, p. loco
	42. Strzyżów-Tyczyn	j. w.	j. w.

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Stanisław Potoczek wł. gr. Rdziostów, p. Nowy Sącz	Wilhelm Schmidt, Chełmiec niem., p. Nowy Sącz	Władysław Kłobukowski, wł. d. Gródek nad Dn., p. loco	Władysław Wielogłowski, wł. d. Tęgoborze, p. loco
Tomasz Ciągło, wł. gr. Podegrodzie, p. loco	Jan Faron, wł. grunt. Maszkowice, poczta Łącko	Roman Reklewski, wł. d. Rogi, p. Stary Sącz	Czesław Czechowski, dz. d. Brzezna, p. Nowy Sącz
Wawrzyniec Ptasio, Nowy Targ	Michał, Kapla, Czarny Dunajec	Jan Pietraszkiewicz Nowy Targ	Franciszek Bidziński, leśn. Szlachtowa, p. Szczawnica
Zygmunt Diewolski, wł. d. Krościenko, p. loco	Konstanty Dziewolski, wł. d. Grywałd, p. Krościenko	j. w.	j. w.
Wojciech Kamiński, Szaflary p. Nowy Targ	Bartłomiej Rajski, Nowy Targ	j. w.	j. w.
Jan Krajewski, wł. gr. Błażkowa, p. Brzostek	Walenty Kołbusz, wł. gr. Bukowa, poczta Brzostek	Ludwik Kollat, wł. d. Jodłowa, p. loco	Maciej Warzecha, wł. gr. Jodłowa, p. loco
Ignacy Suski, rz. d. Przerytybór, p. Zassów	Juliusz Bar, wł. dóbr Róża, p. Zassów	Mikołaj hr., Rey, wł. d Przybyłowice, p. Czarna	Kazimierz Czerwiec, wł. d. Róża, pow. Zassów
Henryk Zauderer, aptekarz, Debica	Bronisław Szwantowski, wł. d. Niedźwiada, p. Ropczyce	Karol Hruby, dz. d. Pustynia, p. Dębica	Apolinary Kwieciński, dz. d. Gawrzyłowa, p. Dębica
Kazimierz Jankowski, dz. d. Brzyzno, p. Ropczyce	Bronitław Czerny, rz. rz. d. Góra ropczycka, p. Sędziszów	Józef Szczepanik, nauczyciel w Sędziszowie	Stanisław Chmura, wł. gr. Brzeziny, poczta Wielopole
Jan Mazaraki, rz. d. Głogów, p. loco	Antoni Smagała, wł. gr. Trzciana, p. loco	Dr. Stanisław Dąmbski, wł. d. Rndna wielka p. Rzeszów	Władysław Stasiniewicz, rz. d. Tyczyn
Stanisław Dydyński, wł. d. Godowa, p. Strzyżów	Ignacy Wołkowicki, wł. d. Strzyżów, p. loco	Władysław Wojnarowski, wł. d. Żarnowa, p. Strzyżów	Tadeusz Jabłoński, wł. d. Baryczka, p. Niebylec

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
21. Tarnobrzeg	43. Rozwadów	Zbigniew Horodyński, wł. d. Zbydniów, p. loco	ks. Wojciech Sapecki, Radomyśl nad Sanem
	44. Tarnobrzeg	j. w.	Gustaw Gaweckl. rz. d. Dzików, p. Tarnobrzeg
22. Tarnów	45. Tarnów	Władysław Wodczyński, dzier. d. Skrzyszów, p. Tarnów	Bolesław Russowski, wł. d. Bistuszowa, p. p. Ryglice
	46. Tuchów	j. w.	j. w.
23. Wadowice	47. Andrychów-Kalwarya	Franciszek Dziobek, dz. d. Zygodowice, p. Wadowice	Stanisław Kunachowicz, dz. d. Radocza, p. Wadowice
	48. Wadowice-Zator	j. w.	j. w.
24. Wieliczka	49. Podgórze	Adam Fink, wł. d. Komorniki, p. Wiśniowa	Kazimierz Bzowski, wł. d. Żerosławice, p. Łapanów
	50. Wieliczka	Alojzy Meyer, wł d. Lubostronia, p. Kobierzyn	Feliks Sandoz, wł. d. Soboniowice, poczta Wieliczka
25. Żywiec	51. Żywiec	Edward Drapella, nadleśniczy, Sucha	Józef Studencki, wł. realn., Żywiec

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Jan Mączka, wł. gr. Zaleszany, p. Zbydniów	Tdofil Grzesiak, prz. obsz. dw. Zbydniów, p. loco	Gustaw Scherautz, rz. d. Grębów, p. loco	Władysław Nowakowski, Grębów
Władysław Gryglewski, pocztm., Tarnobrzeg	Wojciech Wiązek, wł. gr. Machów, p. Tarnobrzeg	Feliks Myszkowski, rz. d. Wymysłów, p. Tarnobrzeg	Tomaszewski, Miechocin, p. Tarnobrzeg
Leopold Dietl, wł. d. Rzuchowa p. loco	Jan Szymczak, n. gm. Poręba radlna, p. Tarnów	Dominik Kwiatkowski, rz. d. Niedomice, p. Żabno	Bronisław Zabęcki, rz. d. Rzędzin, p. Tarnów
Zygmunt Zawadzki, wł. d Szydłowa, p. Gromnik	Stanisław Florek, n. gm. Gromnik. p. loco	Karol Herliczka, wł. d. Kowalowa dolna, p. Ryglice	Dr. Włodzimierz Krzeczunowicz, wł. d. Janowice, p. loco
Antoni Styła; wł. gr. Chocznia p. Wadowice	Franciszek Biela, wł. gr. Zebrzydowice, p. Kalwarya	Henryk Zipser, dz. d. Inwałd, p. Andrychów	Rudolf Fuchs, dz. d. Jastrzębia, p. Lanckorona
Jan Świerguła, wł. gr. Laskowa p. Zator	Jan Zając, wł. grunt. Piotrowice, p. Zator	Jerzy Gonscher, dz. d. Rudce, p. Zator	Jan Nidecki, nacz. gm. Rodaczc, pocz. Wadowice
Władysław Jakubowicz, wł. dóbr Zarębki, p. Dobczyce	Jan Stasiak, wł. real. Falkowice. p. Gdów	Stefan Kałuski, wł. d. Zegartowice, poczta Dobczyce	Aleksander Skrzyński, wł. d. Wolica, pocz. Wiśniowa
Stanisław Konopka, wł. d. Mogilany p. loco	Antoni Góra, wł. gr. Gołkowice, p. Wieliczka	Józef Śliwicki, wł. d. Kosociee, p. Wieliczka	Kazimierz Czarnomski, dz. d. Chorągwica, p. Wieliczka
Ludwik Dubowski, wł. rea'n. Żywiec	Jan Szwed, wł. real. Pepel mała, p. loco	Maksymilian Budiner, rz. d. Lipów, poczta Żywiec	Tomasz Białka, wł. realności, Żywiec

II. W okręgu c. k. Towarzystwa

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
1. Bóbrka	1. Bóbrka	Włodzimierz Czajkowski, wł. d. Pietniczany, p. Bóbrka	Stanisław Zwolski, wł. d. Bryńce, p. Wybranówka
	2. Chodorów	Władysław Nowicki, wł. d. Bortniki, p. loco	Wiktor Korzenny, dz. d. Brzozdowce, p. loco
2. Bohorodczany	3. Bohorodczany	Józef Szeliński, wł. d. Bohorodczany p. loco	ks. Karol Szczepański, Bohorodczany
	4. Sołotwina	Karol Grögler, rz. d. Sołotwina, p. loco	ks. Stefan Komarzyński, Łysiec, p. loco
3. Borszczów	5. Borszczów	Henryk Dłuski, dz. d. Łanowce p. Jezierzany	Edmund Dzierżko, wł. d. Wierzchniakowce, p. Borszczów
	6. Mielnica	Karol Henisch, wł. d. Kudryńce, p. loco	Bronisław Śniadowski, dz. d. Okopy, p. Kazaczówka
4. Brody	7. Brody	Szczęsny Niemczewski, sekretarz R. p. Brody	ks. Józef Cegielski, Hołoskowice, p. Brody
	8. Łopatyn	Zdzisław Eder, dz. d. Stołpin, p. Toporów	ks. Julian Mandyczewski, Brody
	9. Załoźce	Rafał Hirsch, rz. d. Załoźce	Józef Wasilewski, rz. d. Milno, p. loco

gospodarskiego galicyjskiego.

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Adam Ożarowski, rz. d. Strzałki, p. Bóbrka	Henryk Czajkowski, wł. d. Bóbrka, p. loco	Ignacy Smalawskl, rz. d. Stare Sioło, p. loco	Franciszek Kamiński, dz. d. Chlebowice, p. loco
Tadeusz Link, rz. d. Chodorów, p. loco	Czesław Trzecieski, dz. d. Żyrawa, p. Chodorów	Stanisław Smalawski, dz. d. Aleksandrya ad Podniestrzany	Apolinary Krymski, rz d. Laszki dolne. p. Borynicze
Dr. Michał Ferensiewicz, lek. okr. Bohorodczany	Jędrzej Wołoszczuk, nacz. gminy Bohorodczany	Antogi Peklo, rz. d. Bohorodczany	ks. Andrzej Androhowicz, Żnraki, p. Sołotwina
ks. Grzegorz Procyk, Manasterczany, p. Sołotwina	Jerzy Adam, wł. gr. Manasterczany, p. Sołotwina	Jan Sękowski. wł. d. Znraki, p. Sołotwina	ks. Jan Hordyński, Żuraki p. Sołotwina
Józef Kozierowski, Skała	Antoni Fastnacht, rz. d. Bilcze złote, p. loco	Stanisław Gromnicki, wł. d. Oleksińcé, p. Bilcze	vacat
Mjeczysław, hr. Borkowski, wł. d. Mielnica, p. loco	ks. kanonik Smyczyński, Germakówka p. loco	Józef hr. Koziebrodzki, wł. d Dźwiniaczka, p. Mielnica	Zygmunt Kościszewski, rz. d. Bilcze złote, p. loco
Adam Krajewski, wł. d. Czehy, p. Zabłotce	ks. Jan Mrygłodowicz, Ditkowice, p. Załoźce	Bolesław Rotter, wł. d. Suchodoły, p. Brody	Władysław Gniewosz, wł. d. Kąty, p. Ożydów
Tadeusz Wysocki, wł. d. Uwin. p. loco	Tadeusz Karniewski, wł. d. Zawidcze, p. Łopatyn	Stanisław Sokolnicki, wł. d. Opłucko, p. Ochladów	ks kanonik Kubistal, Łopatyn
ks. Teodozy Eflnowicz, Popowce, p. Podkamień	ks. Roman Lander, Załoźce nowe	Włodzimierz Bieliński, c. k. weter., Brody	Wincenty Sokulski, dz. d. Kruchów, p. Nuszcze

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
5. Brzeżany	10. Brzeżany	Wincenty Podlewski, dz. d. Pisarówka, p. Dunajów	Tomasz Marmorosz, dz. d. Olesin, p. Kozowa
	11. Kozowa	Edward Krzyżanowski, dz., p. Kozowa	Kazimierz Bajewski, wł. d. Wybudówi p. Kozowa
6. Brzozów	12. Brzozów	Mieczysław Urbański, wł. d. Haczów, p, loco	Stanisław Dydyński, wł. d. Ulucz, p. loco
	13. Dynów	Zdzisław Madeyski, wł. d. Jabłonica ruska, p. Newistka	Stefan Trzecieski, wł. d. Dynów
7. Buczacz	14. Buczacz	Władysław Serwatowski, wł. d. Jezierzany, p. loco	Aleksander Kobylański, wł. d. Suwiodów, p. Złoty Potok.
	15. Monasterzyska	Kajetan Abgarowicz, dz. d. Dubienko, p. Monasterzyska	Michał Łucki, wł. d. Łuka, p. Uście ziel.
	16. Potok złoty	Mieczysław Potocki, wł. d. Rukomysz, p. Buczacz	Władysław Czajkowski, dz. d. Sokulec, p. Potok zł.
8. Cieszanów	17. Cieszanów	Kazimierz Jampolski, wł. d. Łowcza p. Narol	Zdzisław br. Brunicki, wł. d. Lubliniec p. Cieszanów
	18. Lubaczów	Leon Moszyński, Lubaczów pełnom. d. Lubaczów	Władysław Myczkowski, rz. d. Oleszyce
9. Czortków	19, Czortków	Dr. Stanisław Rudrof, wł. d. Szwajkowce, p. Proboźna	Tadeusz Szeliga Potocki, wł. d. Uhryń, p. Czortków

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Józef Krejczyk, dz. d. Leśniki p. Brzeżany	Władysław Świeciński, wł. real. Ilinowice, p. Brzeżany	Zdzisław Wolfarth, wł. d. Demnia, p. Kurzany	Tytus Urzędowski, dz. d. Marcelówka, p. Brzeżany
Ludwik Aksentowich, dz. d. Ceniów, p. Kozowa	Longin Łobos, dz. d. Taurów, p. Kozłów	Grzegorz Wartanowic , dz. d Augustówka, p. Koniuchy	Włodzimierz Leszczyński, dz. d. Kozówka, p. Kozowa
Franciszek Gedel, wł. d. Wydrna dolna p. Dydnia	Romuald Sękowski, wł. d. Wydrna górna, p. Dynów	Tedeusz Cybulski, wł. d. Humniska, p. Brzozów	Kazimierz Jadowski, dz. d. Trześniów p. Jasionów
Teodor Jüngst, wł. d. Igioza, p. Dynów	Włodzimierz Dwernicki, wł. d. Temeszów, p. Dydnia	Dr. Ferdynand Benoni, Dynów	Paweł Korabiowski, wł gr. Bachórz, p. Dynów
Ludwik Radzikowski, rz. d, Rzepińce, p. Buczacz	Franciszek Piórecki, rz. d. Nowosiółka, p. Jazłowiec	Franciszek Horodyski, wł. d. Trybnchowce, p. Buczacz	Baltazar Kozik, Medwedowce, p. Buczacz
Władysław Serwatowski, wł. d. Jezierzany k. Buczacza p. loco	Józef Dwernicki, rz. d. Jezierzany k. Buczacza p. loco	Michał Łucki z Łuki pod Ujściem zielonem	Bronisław Czajkowski, wł. d. Kowalówka, p. Monasterzyska
Rudolf Lubieniecki, dz. d. Sokołów, p. Potok zł.	Jan Półchłopek, rz. d. Leszczańcze, p. Buczacz	Leon Kobylański,	Ksawery Lubicz Potocki, wł. d. Kośmierzyn, p. Potok złoty
Ludwik br. Wattmann, wł. d. Ruda różaniecka p. Dolina	Adolf Kosturkiewicz, dz. d. Folwarki Cieszanowskie	ks. Teofil Skobielski, Żuków, p. Cieszanów	Ignacy Zboril, wł. d. Łukawica, p. Narol
Mieczysł. Zabłocki, dz. d. Hamernia, p. Nowa Grobla	Mieczysław Mikołajewicz, wł. d. Majdan, p. Wielkie Oczy	Stanisław Ossoliński, dz. d. Oleszyce.	Michał Maczuga, dz. d. Zapałów
Julian Domański, Rossochacz p. Jagielnica	Wilhelm br. Lewartowski. z Kalinowszczyzny	Tadeusz Noel, dz. d. Sosolówka p. Ułaszkowce	ks. Jan Czmoła, Ułaszkowicze

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
10. Dobromil	20. Birczа	Józef Nowosielecki, wł. d. Wójtkowa, p. loco	Jan Capiński, wł d. Łodzinka górna
	21. Dobromil	Paweł Tyszkowski, wł. d. Huwniki, p. Robotycze	Julian Terlecki, wł. d. Przedzielnica, p. Niżankowice
11. Dolina	22. Bolechów	Roman Gójski, emer. urz Tow. Ubezp. Bolechów	Juliusz Wanke, wł. młyna, Bolechów
	23. Dolina	Dr. Stan. Kotłowski. lekarz, Dolina	Michał Misiewicz, zast. burmistrza, Dolina
	24 Rożniatów	Adolf Waligórski, wł. d. Swaryczów, p. Rozniatów	Romuald Bauman, rz. d. Rożniatów
12. Drohobycz	25. Drohobycz	Leonard Wiśniewski, wł. d. Drohobycz	ks. Jan Pasternak, Wacowice, p. Drohobycz
	26. Medenice	Zdzisław Krynicki, wł. d. Krynica, p. Medenice	Juliusz Frey, dz. d. Opary, p. Medenice
	27 Podburz	Antoni Anderka, rz. d. Podbuż	Karol Hawranek, leśniczy, Podbuż
13. Gródek	28. Gródek	Franciszek Bobowski, agent Towarz. Ubez., Gródek	Henryk Mroczkowski, rz. d. Dobrostany p. Biała góra
	29. Janów	Józef Weigiel-Milleret, wł. d. Żorniska, p. Domażyr	Edward Kopecki, wł. d. Rokitno, p. Brzuchowice

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Antoni Morelowski, wł. d.	Floryan Kozłowski, wł. d. Lipa p. loco	Zygmunt Kapiszewski, dz. d. Rybotycze, p. loco	Jan Rudowski, rz. d. Kuźmin, p. Tyrawa wołoska
Władysław Młodkowski, wł. d. Truszowice, p. Niżankowice	Aleksander Pragłowski, wł. d. Komarowice, p. Nowe miasto	Zygmunt Dobrzyński, wł. d. Nowe miasto, p. loco	Piotr Geisler, wł. r. Dobromil
Leon Bielecki, c. k. leśniczy, Kalna, p. Dolina	ks. Teofil Górnikiewicz, Horzów p. Bolechów	Kazol Okornicki, sekr. magistratu Bolechów	Mścisław Zakrzewski, wł. d. Czołhany, p. Bolechów
ks. Hipolit Zaremba, Dolina	Józef Nowak, Dolina	Tauchin Hammermann, c. k. weter., Dolina	Wilhelm Chrz, zarz. lasów Rachin
Jerzy Petri, Perehińsko	Teodor Prokopów, Jasienowice, p. Rożniatów	Sylwester Hołubowski, wł. d. Perechińsko	Franciszek Janowski, wł. d. Rożniatów
Jan Kiszko, nacz. gminy	Tadeusz Kocko, n. gminy	Mieczysław Truszkowski, wł. r. Drohobycz	Michał Pożakowski, wł. gr. Stebnik, p. Truskawiec
Henryk Feuereisel, rz. d. Wróblowice p. Medenice	Ryszard Schiller, dz. d. Lipowiec, p. Drohobycz	ks. Michał Baczyński, Rabczyce, p. Medenica	Jan Krawców, wł. r. Wróblowice, p. Medenice
ks. Anatol Kozaniewicz, Bystrzyca, p. Podbuż	Hryń Łuciów, wł. r. Podbuż	ks. Autoni Wygrzynowicz, Smolna, p. Podbuż	Szczepan Kulczycki, wł. gr. Podmanasterek, p. Podbuż
Jan Kinze, dz. d. Zuszyce, poozta Mszana	Jan Marciniszyn, n. gm. Czerlany p. loco	Julian Obmiński, dz. d. Bartatów p. loco	Jan Jackowski, n. gm. Wołczuchy, p. Rodatycze
Gracyan Radomski, wł. d. Jamelna, p. Janów	Georg Scheer, wł. r. w Rottenhan	Vacat	Jan Breuer, wł, d. Sucha Wola, poczta Mszana

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
14. Horodenka	30. Horodenka	Jakób br. Romaszka, wł. d. Horodenka, p. loco	Kajetan Passakas, wł. d. Kolanki, p. Horodenka
	31. Obertym	Antoni Theodorowicz, wł. d. Żuków, p. Obertyn	Franciszek Knnz, wł. d. Hawrylak, p. Obertyn
15 Husiatyn	32. Husiatyn	ks. Kazimierz Głowiński, Chorostów	Leon Horodyski, wł. d. Tłusteńskic, p. Probużne
	33. Kopyczyńce	Władysław Bogncki, wł. d. Czarnokońce wielkie, p. Probużna	Zdzisław Smalawski, Kopeczyńce
16. Jarosław	34. Jarosław-Pruchnik	Włodzimierz Ustrzycki, wł. d. Czelatyce, p. Jarosław	Bolesław Jasieński, rz. d. Węgierka, p. Pruchnik
	35. Radymno	Stanisław Kisielewski, dz. d. Kołoszów, p. Radymno	ks. W. Szmyt, Kaszyce p. Hosienice
	36. Sieniawa	Aleksander Ostrowski, Adamówka p. loco	Ludwik Łysakowski, Cieplice, p. Sieniawa
17. Jaworów	37. Jaworów	Jan hr. Szeptycki, wł. d. Przyłbice, p. Mużyłowice	Franciszek hr. Cołonna - Czosnowski, wł. d. Rogóżno, p. Jaworów
	38. Krakowiec	Stanisław br. Hagen, wł. d. Wielkie Oczy p. loco	Bolesław Orzechowicz, wł. d. Kalników, p. Krakowiec
18. Kałusz	39. Kałusz	Stanisław Komornicki, wł. d. Zawadka, p. Kałnsz	ks. Józef Szeligiewicz, Kałusz
	40. Wojniłów	Witołd Postruski, wł. d. Seredna, p. Wojniłów	Jan Kunaszowski, wł. d. Perekosy, p. Wojniłów

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Tytus Zulauf, Horodenka	Leszek Cieński, wł d. Okno, p. Horodenka	Jan Wielowiejski, wł. d. Olejowa p. Horodenka	Kazimierz Przybyławski, wł. d. Uniż, p. Czernelica
Ignacy Theodorowicz, Tyszkowce	Albin Kunz, wł. d. Podwerce, poczta Niewiska	Jerzy Gieszkowski, dz. d. Obertyn p. loco	Józef Jakóbowicz, wł. d. Soroki, p. Gwoździec
ks. Włodzimierz Koziorowski, Horodnica	ks. Mikołaj Tomnicki, Szydłowce, p. Husiatyn	Bronisł. Łastawiecki, dz. d. Krogulec, p. Wasylkowce	Kornel Payger, wł. d. Sidorów, p. Husiatyn
Michał Müller, dz. d. Zielony Kąt, p. Kuciubińce	Kazimierz Cieński, dz. d. Uwisła, p. Chorostków	Kazimierz Horodyski, wł. d. Krogulec, p. Wasylkowce	Adolf Cieński, dz. d. Ludwipol, p. Horodnica
Michał Socha, wł. gr. Zarzecze, p. loco	Antoni Sobieú, wł. gr. Munina, p. Jarosław	Franciszek Dobrowolski, rz. d. Pawłosiów, p. Jarosław	Tomasz Maziarek, Pawłośnik p. Jarosław
Witołd Kotkowski, wł. d. Dobkowice, p. Radymno	Fryderyk Pokorny, wł. d. Ludków, p. Radymno	Ludwik Borowski, dz. d. Laszki p. Bobrówka	Marcin Popkiewicz, Radymno
Michał Wołczasty, nacz. gm. Cieplice, p. Sieniawa	Stanisław Naspiński, nacz. gm. Wiązownica, p. loco	Franciszek Krokowski, dz d. Sieniawa	Władysław Merczyński, Piwoda, p. Wiązownica
Leon hr. Szeptycki, przeł. ob. dwor. Przyłbice, p. Mużyłowice	Adam Chlebowicz, rz. d. Porudno	Jan br. Konopka, wł. d. Szkło, p. loco	Aleksander Weisman-Zawidowski, wł. d. Starzyska, poczta Szkło
Adam Łucki, wł. d. Sarny, p. Krakowiec	Piotr Fartuch, wł. gr., Krakowiec	Kazimierz hr. Łubieński, wł. d Krakowiec	Ludomir Morawski, wł. d. Hruszczów, p. loco
Ignacy Przestalski, sekret. Rad. pow. Kałusz	Dr. Adolf Wurst, lekarz, Kałusz	Kazimierz Rojowski, wł. d. Humenów, p. p. Wojniłów	Konstanty Czarkowski, wł. d. Niegowice, p. Wierzchnia
Henryk Mierzeński, wł. d. Dubowice, p. Wojniłów	Bronisław Barzykowski, dz. d. Siółko, p. Wojniłów	Feliks Scazekhina, wł. d. Przewoździec, p. Wojniłów	Władysław Rozwadowski, wł. d. Dołpotów, p. Wojniłów

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
19. Kamionka Strumiłowa	41. Busk	Feliks Domański, Ubinie p. Zadwórze	Maryan Bogdanowicz, rz, d. Busk
	42. Kamionka Str.	Józef Burghardt, dz. d. Żelechów wielki p. loco	Władysław Osoliński, dz d. Horpin, p. Kamionka
	43. Radziechów	Tytus Korytyński, wł. d. Niestanice, p. Chołojów	Roman Ujejski, wł. p. Pawłów, poczta Chołojów
20. Kołomyja	44. Gwozdziec	Leon kniaź Puzyna, wł. d. Gwoździec	Kajetan Agopsowicz. wł. d. Trofanówka, p. Gwoździec
	45. Kołomyja	Roman kniaź Puzyna, wł. d. Piadyki, p. Kołomyja	Kazim. Agopsowicz, wł. d Chomianówka, p. Gwoździec
	46. Peczeniżyn	Jan Kleski, właśc. d. Wierzbiąż, p. Kołomyja	Stanisław Jasiński, wł. wł. d. Zahajpole, p. Matyjowce
21. Kossów	47. Kossów	Stanisław Bursa, wł. apteki. Kossów	ks. Jan Rogożyński, Szeszory p. Pistyń
	48. Kuty - Żabie	Władysław Polnszyński. rz. d. Pistyn, p. loco	Zygmunt Gawłowski, sekr. W. p. Kossów
22. Lisko	49. Baligród	Zygmunt Madeyski, wł. d. Nowosiółka bal., p. Lisko	ks. Cypryan Jasieniecki, Stężnica, p. Baligród
	50. Lisko	Wiktor Żurowski, wł. d. Myczków, p. Lisko	Julian Mickiewicz, wł. d. Zawadka, p. Tyrawa wołoska
	51. Lutowiska	Ludwik Baldwin Ramult, wł. d. Dwernik, p. Lutowiska	ks. Mikołaj Buła, Dwernik, p. Lutowiska
	52. Ustrzyki	Kazimierz Russocki, wł. d. Ustyanowa p, Ustrzyki dolne	Edmund Podivin, rz. d. Leszczowate, p. Ustrzyki Dolne

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
ks. Wiktor Haruch, Grabowa, p. loco	ks. Dorosz, Rakobuty, p. Busk	Matwij Zieliński, wł. gr. w Rakobutach	Gretschel, nadleśn. Grubowa p. loco
Dymitr Wanio, wł. r., Kamionka	Jan Lewicki, wł. real. Kamionka	Roman Kamiński, dz. d. Żelechów mały	Hipolit Neuman lustr. pow., Kamionka
ks. Izydor Dawidowicz, Radziechów	ks. Świstuń, Peratyn, p. Radziechów	ks. kanonik Skalski, Radziechów	Jan Galański, wł. gr. Pawłów, p. Chołojów
Roman kniaź Puzyna, (jun.), wł. d. Piadyki, p. Kołomyja	Jakób Kosiba, lust. d. Jabłonów, p. loco	Stanisław Łążyński wł. d. Załucze, p. Matyjowce	Artur Krzysztofowicz, wł. d. Kornicz, p. Kołomyja
Kazimierz Kobylański, wł. d. Winogród, poczta Gwoździec	Leon kniaź Puzyna, wł. d. Gwoździec	Antoni Strzelecki, wł. d. Wołowa, p. Matyjowce	Mikołaj Mełnyczuk, wł. r. Piadyki, Kołomyja
Jakób Kosiba, lust. d. Jabłonów, p. loco	Maksymilian Fediuk, wł. gr. Bopów, p. Kołomyja	ks. Józef Charzewski, Sopów, p. Kołomyja	Nykołaj Hajowy, wł. gr. Wierbiąż, p. Kołomyja
Albin Starzyński, oficyał W. pow. Kossów	Alfred Mitsowitz, wł. r. Hryniowa, p. Dołhopole	Zygmunt Gawłowski, sekr. W. p. Kossów	Franciszek Feuer, Hryniawa, poczta Uścieryki
ks. Teodor Lisiewicz, Stare Kuty	Stanisław Bursa, wł. apteki, Kossów	ks. Jakób Moszoro, Kuty	Julian Kazakiewicz, Kossów
Wiktor Kościński, wł. d Żerdeńka, p. Hoczew	Jan Wilczyński wł. d. Busk, p. Ci na	Bolesław Zatorski, wł. d. Orelec, p. Olszanica	Jan Zatorski, wł. d. Myczków, p. Solina
Konstanty Hołyński, wł. d. Brelików, p. Ropienka	Józef Bielak, wł. r. Lisko	Tadeusz Łępkowski, wł. d. Czaszyn. p. Zagórz	August hr. Krasicki, wł. d. w Lisku
Stanisław Michalewski, dz. d. Dwernik, p. loco	Wojciech Raszowski, agent Tow. Ubezp. Lutowiska.	Aleksander Udrycki, wł. dóbr, Sorodne, p. Lutowiska	Jan Gayer, dz. d. Chrewt, p. loco
Adam Ziętarski, wł. d. Rabe, p. Ustrzyki dolne	Franciszek Rytarowski. wł. d. Romanowa Wola	Józef Nanowski, wł. d. Ustrzyki dolne, p. loco	Konstanty Hołyński, wł. d. Brelikowa, p. Ropienka

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
23. Lwów	53. Lwów	Adolf Wiesiołowski, wł d. Lwów	Dr. Józef Szpilman, rektor Akad. weter., Lwów
	54. Winniki	Witołd Traczewski, nancz. roln., Lwów	Antoni Romański, zarz lasów, Winniki
	55. Szczerzec	ks. Michał Jaćkiewicz, Chruśno stare, p. Brodki	Józef Capiński, rz. d. Podsadki, p. Nawarya
24. Łańcut	56. Łańcut-Przeworsk	Karol Madeyski, rz. d. Łańcut	Władysław Nestorowicz, Przeworsk
	57. Leżajsk	ks. Aleksy Iwasiówka Dębno, p. Leżajsk	Julian Chrzanowski, leśniczy, Ruda, p. Sarzyna
25. Mościska	58. Mościska	Dyonizy Pogłodowski, wł. d. Sudkowice p. Krukienice	Karol hr. Drohojowski, wł. d. Tułkowice, p. Krukienice
	59. Sądowa Wisznia	Bolesław Śmiałowski, wł. d. Stójańc', p. Chorośnica	Bolesław Gurski wł. d. Dąbrowa, p. Sądowa Wisznia
26. Nadwórna	60. Nadwórna	ks Józef Kuczyński, Paryszcze, p. Nadwórna	Andrzej Jeż, wł. d. Hawryłówka p. Cucyłów
27. Podhajce	61. Podhajce	Edwin Hohendorf, wł. d. Horożanka, p. loco	Ignacy Romanowski, wł. d. Horożanka, p. loco
	62. Wiśniowczyk	Stanisław Perekładowski, rz. d. Sosnów	Józef Strutyński, wł. d. Mogiłki, p. Słoboda

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Dr. Mieczysław Pańkowski, prof. akad. roln., Dublany	Józef Kubicki, weter. m, Lwów	Ignacy Papara, dz. d. Stroniatyn, p. Podliski małe	Józef Śniadowski, wł. d. Borki Janowskie, pi Brzuchowice
Adam br. Horoch, wł. d. Winniczki, p. Winniki	Dmytro Kiernoha, n. g. Podbereźce, p. Winniki	Aleksander Strzelecki, wł. d. Kukizów, p. Jaryczów	Władysław Ciągło, p. Ob. d. Biłka szlach., p. Gaje
Dawid Abrahamowicz, wł. d. Siemianówka, p. Szczerzec	Leopold Kühner, n. g. Chruśno nowe, p. Szczerzec	Filip Simon, n. gm. Szczerzec	Iwan Karolak, n. g. Czerkasy, p. loco
Zygmunt Łastowiecki, wł. d Lipnik, p. Kańczuga	Antoni Trojnar, wł. gr. Białobrzegi p. Rogużno	Henryk Sawicki, nadleśniczy, Przeworsk	Tadeusz Śmiałowski, rz. d. Kańczuga
Franciszek Ber, kontrolor lasów Leżajsk	Roman Kilarski, rz. d. Wierzawice, p. Leżajsk	ks. kanonik Świerczyński, Grodzisko	Jan Zawilski, wł. r. Leżajsk
Bolesław Orzechowicz, wł. d. Kalników, p. Krakowiec	Mieczysław Wyszyński, rz. d. Rudniki, p. Mościska	Aleksander Misiągiewicz, wł. d. Czyżowice, p. Mościska	Stefan Nanowski, wł. d. Koniuszki nanowskie, poczta Mościska
Karol Nechnacki, wł. d. Dolhomościska, p. Sądowa Wisznia	Jan Chorośnicki, wł. d. Chorośnica, p. loco	Klemens Majewski, rz. d. Dytiatycze, p. Sądowa Wisznia	Emil Ulm, wł. d. Zarzecze, p. Chorośnica
ks. Antoni Mojseowicz, Pniów, p. Nadwórna	Antoni Sym, zarz. l. Mikuliczyn	Ludwik Abgarowicz, kraj. instruktor hodowli bydła, Uhryń	Michał Szaszkiewicz, wł. gr. Bednarówka, p. Ottynia
Napoleon Gołaszewski, wł. d. Toustobaby, p. Horożana	Władysław Gołębski, wł. d. Krasnolesie, p. Lipica dolna	Juliusz Gołębski, wł. d. Sławętyn p. Lipica dolna	Kazimierz Gołębski, wł. d. Szumłany wiel., p. Bybło
Stanisław Bogelemowicz, wł. d. Hajworonka p. Wiśniowczyk	Aleksander Leszczyński, wł. d. Rakowiec p. Sosnów	Ludwik Aksentowicz, wł. d. Ceniów, p. Kozowa	Józef Krasucki, Litiatyn, p. loco

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
28. Przemyśl	63. Dubiecko	Bolesław Jocz, wł. d. Krzywcza, p. loco	Ignacy hr. Krasicki, wł. d. Bachórzec, p. Dubiecko
	64. Krasiczyn	Adam Dębicki, dz. d. Wapowce, p. Przemyśl	Antoni Miazga, nadl. Brylińce, p. Olszany
	65. Medyka	Mieczysław Romanowski, dz. d. Medyka, p. loco	Emil Wasilkowski, dz. d. Pleszowice, p. Hussaków
	66. Niżankowice	Włodzimierz Junga, wł d. Hruszatyce, p. Nowemiasto	Stanisław Narzymski, rz d. Mirzyniec
	67. Przemyśl	Mikołaj Drużbacki, wł. d. Przemyśl	Mieczysław Popiel, wł. d. Kazanów, p. Przemyśl
	68. Wyszatyce	Adolf Ebenberger, dz. d. Małkowce, p. Żurawica	ks. Szymon Bałaban, Kosienica, p. loco
29. Przemyślany	69. Gliniany	Adam Treter, wł. d. Laszki kr., p. Gliniany	August Goławski, wł. d. Kurowice, p. loco
	70. Przemyślany	Władysław Czerkawski, wł d. Meryszczów, p. Przemyślany	Zygmunt Wiśniewski, dz. d. Ciemierzyńce, p. Dunajów
30. Rawa	71. Niemirów	Karol Kruzenstern, wł. d. Niemirów, p. loco	Feliks Biliński, wł. d. Huta obedyńska, p. Potylicz
	72. Rawa	Jan Sołowij, dz. d. Kamionka wołoska, p. Dobrosin	Mieczysław Świątkiewicz, wł. d. Potylicz. p. loco
	73. Uhnów	Zygmunt Stasiniewicz, przeł. ob. dw. Machnów, p. Uhnów	Józef Skólimowski, wł. d. Dyniska, p. Uhnów

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Józef Jarużeleski, wł. d. Babice p. loco	Mieczysław Darowski, wł. d. Jskań, p. Dubiecko	ks Andrzej Solecki, Krzywcza	Ludwik Dudziński, przeł. obszaru dwor. Bachów, p. Babice
Zygmunt Sroczyński, dz. d. Władysławów, p. Krasiczyn	Teodor Kozarski, dz. d. Kupna, p. Krzywcza	Karol Janecki, rz. d. Krasiczyn	Mizerski, kasyer, Krasiczyn
Franciszek Gizowski, wł. d. Stubienko, p. Radymno	Mikołaj Oleszko, wł. gr. Poździacz, p Medyka	ks. Władysław Głowacki, Medyka	Ferdynand Cechak, kasyer, Medyka
Stanisław Skalski, wł. d. Podmojsce, p. Niżankowice	Józef Stankiewicz, dz. d. Drozdowice, p. Miżyniec	Alojzy Kostheim, dz. d. Zabłotce p. Niżankowice	Eugeniusz Skalski, dz. d. Kupiatycze, p. Niżankowice
Stanisław Zicliński, pełn. d. Rożubowice, p. Przemyśl	Jan Bielawski, wł. d. p. Nehrybka, Pikulice	Edward Woźniakowski, wł. d. Ostrów, p. Przemyśl	Feliks Drużbacki, wł. d. Pralkowce, p. Przemyśl
Józef Midowicz, dz. d. Żurowica, p. loco	ks. Antoni Kostecki, Ujkowice, p. Przemyśl	Zygmunt Fiszer, dz. d. Żurawica, p. loco	Teodor Dmytrasz, wł. gr., Bolestraszyee, p. Żurawica
Stanisław Burliga, rz. d. Gliniany, p. loco	Brunon Żdżarski, rz. d. Sołowa, p. Kurowice	Alojzy Madeyski, Przemyślany	Stanisław Kędzierski, wł. d. Meryszczów, p. Przemyślany
Stanisław Wybranowski, wł. d. Kimirz, p. Przemyślany	Floryan Stormke, wł. d. Lipowce, p. Przemyślany	Edmund Sander, wł. d. Jańczyn, p. loco	Zdzisław Yunga, wł. d. Lipowce, p. Przemyślany
Wiktor Jordan, wł. d. Prusie, p. Werchrata	Franciszek Biełkowski, wł. d. Huta zielona p. loco	Mieczysław Świątkiewicz, wł. d. Potylicz, p. loco	ks. Emil Hryniewiecki, Szczerzec, p. Niemirów
Stanisław Boniecki, wł. d. Hołe, p. Kamionka-Lipnik	ks. Manasterski, Hołe, p. Kamionka-Lipnik	Stanisław Lewandowski, wł. d. Bełzec, p loco	Albert Kaempfe, dz. d. Rzyczki, p. Rawa r.
ks. Wiktor Mazikiewicz, Dyniska, p. Uhnów	ks. Jan Gissowski, Żurawki, p. Lubycza	Mieczysław Wysocki, wł. d. Ostoburz, p. Uhnów	Bolesław Czerwiński, wł. d. Ulików, p. Uhnów

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
31. Rohatyn	74. Rohatyn	Michał Tustanowski, wł. d. Podmichałowice, p. Żurów	Antoni Gniewosz, wł. d. Załuże, p. Rohatyu
32. Rudki	75. Komarno	Józef Poluszyński, rz. d. Brzeziec, p. Komarno	Zygmunt Paleolog, rz. d. w Rumnie p. Komarno
	76. Rudki	Albin Rayski, wł. d. Michalewice p. Rudki	Stefan Janko, wł. d. Hoszany, p. Rudki
33. Sambor	77. Łąka	Feliks Sozański, wł. d. Hordynia, p. Dublany-Kranzberg	Michał Schuster, wł. r. Glinne, p. Łąka
	78. Sambor	Wiktor Potcn, wł. d. Błażów p. Czerchowa	Stanisław Stefanowski, wł. r. w Samborze
34. Sanok	79. Bukowsko	Władysław Wiktor, wł. d. Sękawa wola, p. Bukowsko	Kazimierz Rodkiewicz, wł. d. Bukowsko, p. loco
	80. Rumanów	Kazimiorz Wiktor, wł. d. Zarszyn, p. loco	Władysław Morawski, wł. d. Odrzechowa, p. Zarszyn
	81. Sanok	Wojciech Wasilewski, wł. d. Siemuszowa, p. Tyrawa wołoska	Stanisław Fihauser, wł. d. Niebieszczany, p. Sanok
35. Skałat	82. Grzymałów	Antoni hr. Koziebrodzki, wl. d. Poznanka p. Sorocko	Edward Ćwierzewski, rz. d. Grzymałów
	83. Skałat	Józef Bernstein, dzier. d. Skałat, p. loco	Stanisław Zawistowski, wł. d. Supranówka, p. Podwołoczyska

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
ks. Włodzimierz Czyrowski, Rohatyn	Andrzej Baran, wł. r. Demianów, p. Bursztyn	Abracham Weissberg, wet., Rohatyn	Ignacy Słabicki, wł. r. Podmichałowice, p. Żurów
Jóref Trojan, rz. d. Chłopy, p. Komarno	Grzegorz Januszkiewicz. dyr. las. Konarki p. Komarno	Józef Gizowski, wł. d. Podwysokie, p. Mikołajów	Szczęsny Piechowski, Chłopy, p. Komarno
Władysł. Olszański, rz. d. Nowosiółki, goś., p. Rudki	Józef Jarzymowski, wł. d. Chłopczyce, p. Rudki	Mieczysław Lewicki, wł. d. Koninszki, siem. p. Rudki	Stanisław Żurowski, rz. d. Podhajczyki, p. Rudki
Józef Bereźnicki, Tatary, p. Łęka	Piotr Lityński, wł. r. Bilina w., p. Łęka	Stefan hr. Komorowski, wł. d. Siekierczyce, p. Kranzberg	Chromcewicz, rz. d. Bilińka, p. Kranzberg
Karol Jędrzejowicz, wł. d. Humieniec, p. Tołszczów	Tomasz Ujejski, wł. d. Chlewiska p. Sambor	Dyonizy Nowakowski, Nadyby, p. Wojutycze	Bolesław Knźniewicz, dz. d. Barańczyce, p. Sambor
Adolf Poźniak, wł. d. Nowotaniec, p. loco	Teodor Kurz, wł. d. Morochów, p. Mokre	Włodzimierz Truskolaski, wł. d. Kulaszne, p. loco	Michał Groblewski, wł. d. Szczawne p. loco
Józef hr. Potocki, wł. d. Rymanów	Jan hr. Potocki, wł. d. Rymanów	Stanisław Ostaszewski, wł. d. Klimkówka, p. Rymanów	Jan Nowakowski, dz. d. Besko, p. loco
Kazimierz Jachimowski, wł. d. Markowce p. Sanok	Juliusz Koźma, wł. d. Trepcza, p. Sanok	ks. Jan Malinowski, Niebieszczany	Adam Wiktor, wł. d. Załuż, p. loco
Kazimierz Zawistowski, wł. d. Stawki, p. Kałaharówka	Grzegorz Barącz, rz. d. Krzywe p. Skałat	Pastuszek. rz. d. Touste, p. loco	Jan Leszczyński. wł. d. Borki małe, p. Touste
Leopold Drozdowski, właśc. d. Hałuszczyńce, p. Romanówka	Julian Łukasiewicz, rz. d. Skałat	Władysław Małecki, wł. d. Zarubińce, p. Ostapie	Henryk Miączyński, sekr. R. p. Skałat

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
36. Śniatyn	84. Śniatyn	Dr. Mikołaj Krzysztofowicz, wł. d. Załucze, p. loco	Eugeniusz Krzysztofowicz, wł. d. Załucze p. loco
	85. Zabłotów	Włodzimierz Zagórski, wł. d. Dżurów, p. Popielniki	Stefan Moysa, wł. d. Rudnik, p. Zabłotów
37. Sokal	86. Bełz	Michał Hulimka, wł. d. Chorobrów p. Sokal	Stanisław Białoskórski, wł. d. Staje, p. Korczów
	87. Sokal	Wincenty Kruszewski, wł. d. Chorobrów, p. Sokal	Józef Żukiewicz, wł. d. Rojatyn, p. Tartaków
38. Stanisławów	88. Halicz	Stanisław Pieniążek, dz. d. Meducha, p. Halicz	Jan Janko, dz. d. Załukiew, p. Halicz
	89. Stanisławów	Józef Budziński, wł. d. Ciężów, p. Jezupol	Władysław Ząbecki, wł. d. Pobereże p. Jezupol
39. Stary Sambor	90. Stary Sambor	Albert Knauer, wł. d. Smolnica, p. Stary Sambor	Władysław Skarzyński wł. d. Stochynie, p. Chyrów
	91. Stara sól	Alfred ks. Sułkowski, wł. d. Grodziska, p. Felsztyn	Józef Mściwujewski, wł. d. Koniów, p. Felsztyn
40. Stryj	92. Skole	Julian br. Brunicki, wł. d. Podhorce, p. Stryj	Józef Galiński, zarz. lasów, Smorze p. loco
	93. Stryj	j. w.	Włodzimierz Barański, wł. d. Łukawica p. Stryj

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Tytus Niemczewski, wł. apteki, Śniatyn	ks. Cyryl Hamorak, Stecowa p. Śniatyn	Edmund Romer, wł. d. Uście, p. Śniatyn	Roman Teodorowicz, wł. d. Potoczek, p. Śniatyn
Leon Teodorowicz, wł. d. Nowosielica p. Rożniów	Aleksander Zadorowicz, wł. d.	Józef Pilecki, wł. d. Ilińce, p. Zabłotów	Oleksa Wakaluk, nacz. gm. Ilińce p. Zabłotów
Alfred Münter, wł. d. Waniów, pocz. Bełz	Teodor Hulimka, wł. d. Chłopatyn, p. Hulcze	Bronisław Lang, wł. d Wieczorki, p. Mosty wielkie	Bolesław Kapliński, dz. d. Machnówek, p. Bełz
Jan Madeyski, wł. d. Parchacz, p. Krystynopol	Bronisław Znkiewicz, wł. d. Rozalówka, p. p. Sokal	Edward Nikorowicz, wł. d. Ulwówek, p. Sokal	Stanisław Nowakowski, Skoromochy, p. Sokal
Wolf Geller, wet. m. Halicz	Władysław hr. Dzieduszycki, wł. d. Jezupol, p. loco	Mścisław Zakrzewski, wł. d. Wiktorów, p. Halicz	Edward Kozicki, wł. d. Dyrohow, p. Wojniłów
Łazarz Winniczuk, wł. gr. Uhrynów dolny, p. Stanisławów	Zygmunt Regenstreif, wł. d. Tyśmienica	Oskar Hofmokl, wet. m. Stanisławowa	Mieczysław Grodecki, weter. pow., Stanisławów
Błażej Rudnicki, wł. d. Topolnica, p. Łopuszanka	Cezar Przybylski, wł. d. Suszyca, p. Stary Sambor	Kazimferz Bielański, wł. d. Turze, p. loco	Włodek, wł. d. Topolnica, p. Łopuszka
Marceli Zieliński, dz. d. Laszki mur. p. Starasól	Jan Rudziński, nacz. gm. Stara ropa, p. Stara sól	Karol Jędrzejowicz, wł. d. Hnmauiec, p. Tołszczów	Piotr Müller, dz, d. Stohynie, p. Chyrów
Stanisł. Kłodnicki, n. gm. w Chromohorbie p. Lubieńce	Hryń Czapryczak, naucz. g. Opoczec, p. Tucholka	Adam Onyszkiewicz, wł. d. Lisiatycze, p. Bilcze Wolica	Jan Smoluchowski, c. k. wet., Stryj
Jać Prociów, wł. gr. Dzieduszyce wiel., p. Sokołów	Stefan Kozak, nacz. gm. Hurnie, p. Stryj	Adam Onyszkiewicz, wł. d. Lisiatycze p. Bilcze Wolica	Henryk Rozwadowski, dyrektor szkoły rol., Bereźnica p. Stryj

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
41. Tarnopol	94. Mikulińce	dr. Ludwik Brudziński, dz. d. Wola mazow., p. Mikulińce	Aleksander Ujejski, wł. d. Denysów, p. loco
	95. Tarnopol	Ignacy Podlewski, wł. d. Czerniłów, p. Romanówka	Maryan Maniewski, wł. d. Bajkowce, p. p. Tarnopol
42. Tłumacz	96. Tłumacz	Stanisław Bohdanowicz. wł d. Petryłów, p. Uście zielone	Piotr Szczepański, wł. d. Okniany p. Tłumacz
43. Trembowla	97. Budzanów	Jan Gromnicki, wł. d. Łaskowce, p. Mogilnica	Franciszek Pawłowicz, wł. d. Podhajczyki just., p. loco
	98. Trembowla	Bogusław Cieński, dz. d. Łoszniów, p. Mikulińce	ks. Stanisław Korzeniowski, Trembowla
44. Turka	99. Borynia	Bronisław Osuchowski, wł. d. Beniowa, p. Tarnawa n.	Ulryk br. Künszberg, wł. d. Borynia
	100. Turka	Franciszek Turowski, wł. d. Tarnawa n.	Franc. Ławrowski, wł. d. Tarnawa
45. Zaleszczyki	101. Tłuste	Jakób Łukasiewicz, wł. d. Żezawa, p. Zaleszczyki	Aleksander Jełowicki, dz. d. Szutromińce, p. Uścieczko
	102. Zaleszczyki	j. w.	Tadeusz Rosińkiewicz, rz. d. Szczytowce p. Kasperowce
46. Zbaraż	103. Nowe Sioło	Tadeusz Fedorowicz, wł. d. Klebanówka, p, Bogdanówka	Aleksander Fedorowicz, wł. d. Klebanówka, p. Bogdanówka
	104. Zbaraż	Zygmunt Dzierżanowski Zbaraż, p. loco	Bronisław Kopczyński, Zarubińce, p. Zbaraż

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Ryszard Janicki, wł. d. Borezowica wielka, p. Tarnopol	Jan Wojtołowicz, rz. d. Mikulińce, p. loco	Bronisław Kopczyński, dz. d. Suszczyn	Tadeusz Lachman, rz. d. Mikulińce, p. loco
Tadeusz Sochanik	Ludwik Puntschert, wł. real. Tarnopol	Jan Gużkowski, dz. d. Berezowica wielka, p. Tarnopol	Zygmunt Mochnacki, wł. d. Toustoług, p. Baworów
Maurycy Doschot, dz. d. Bortniki, p. loco	Jan Jukubowicz, wł. d. Puźniki, p. Chocimierz	Zdzisław Ładomirski, wł. d. Markowce, p. loco	Stanisław Kobylański, dz. d. Ostrynia, p. Oleszów
Jan Kopajło, nadleś. Janów, p. loco	ks. Teofil Ławrocki, Janów, p. loco	Julian Cielecki, wł. d. Byczkowce, pocz. Białobożnica	Mieczysław Bogdanowicz, wł. d. Kossów, p. Białobożnica
Franciszek Szczepan, sekr. R. p. Trembowla	Ferdynand Szczepański, zastępca burm. w Trembowli	Bolesław Siedlecki, wł. d. Brykuła st., p. Chmielówka	Franciszek Wojnarowski, dz. d. Boryczówka, pocz. Trembowla
Józef Komarnicki Pawlikowicz, wł. gr. Komarniki, p. Borynia	Mikołaj Komarnicki-Drużbicz, wł. realn.	Marceli Wysoczański, wł. r. Komorniki, p. Borynia	Jan Ilnicki, nacz. gm. Komorniki, p. Borynia
Kazimierz Granatowski, wł. realn Turka	Józef Jaworski- Fajewicz, wł. real.	Seweryn Brysiewicz, poczmistrz, Turka	Stanisław Jaworski, wł d Jaworna, p. Turka, k. Ch.
Karol Geringer, wł. d. Milowce, p. Ułaszkowce	Jakób Siemigonowski, wł. d. Jakubówka, p. Uścienko	Maryan Kęplicz, wł. d. Myszków, poczta Tłuste	Mieczysław hr. Piniński, wł. d. Koszyłowce, p. loco
Józef Skrzynowski, właśc. d. Chartanowce	Witołd Wiwulski, przeł. obsz. Worwolińce, p. Tłuste	Kajetan Mandyczewski, dz. d. Winiatyńce. p. Kasperowce	Bronisław Leszczyński, rz. d. Zaleszczyki stare
Edward Kański, w. d. Koziary, pocz. Nowe sioło	Michał Czarniakowski, wł. d. Liczyńce, p. Nowe sioło	Bronisław Kopczyński, Zbaraż, p. loco	Ignacy Sochanik, wł. d. Iwaszkowce, p. Zbaraż
Dmytro Ostapczuk, wł. r. Tarasówka, pocz. Zbaraż	Felicyan Sochanik, wł. d. Roznoszyńce, p. Zbaraż	Ignacy Sochanik, wł. d. Iwaszkowice, p. Zbaraż	Stanisław Maniewski, Ochrymowce p. Zbaraż

Powiat	Komisya okręgowa	Przewodniczący	Zastępca
47. Złoczów	105. Zb rów	Bolesław Wierzchleyski, wł. d. Kabarowce, p. Zborów	Roman Treter, wł. d. Podlipie p. loco
	106. Złoczów	Kazimierz Obertyński, wł. d. Stronibaby, p. Krasne	Oskar Schnel, wł. d. Firlejówka, p. Krasne
48. Żółkiew	107. Żółkiew	Stefan Kozicki, wł. d. Soposzyn, p. Żółkiew	Jan Müller, wł. d. Błyszczywody, p. Żółkiew
49. Żydaczów	108. Mikołajów	Kazimierz Winnicki, wł. d. Turady, p. Żydaczów	Bolesław Widajewicz, wł. d. Wołczniów, p. Żydaczów
	109. Żurawno	Witołd Czajkowski, wł. d. Żyrawa, p Nowe sioło	Wołowicki, wł. dóbr Lachowice zarz., p. Żurawno
	110. Żydaczów	Kazimierz Winnicki, wł. d. Turady, p. p. Żydaczów	Stanisław Pawlikowski, wł. d. Bereźnica p. loco

Mianowani przez Wydział Rady powiatowej		Mianowani przez oddziały Towarzystwa gospodarskiego	
Członkowie	Zastępcy członków	Członkowie	Zastępcy członków
Klemens Weissmann Zawidowski, wł. d. Nuszcze, p. loco	Grzegorz Krawczyszyn, wł. realn. Katarowce, p. Zborów	Mieczysław Komarnicki, wł. d. Jarosławice, p. Zborów	Jan Mosiewicz, dz. d. Hodowa, p. Pomorzany
Michał Sidorowicz, n. gm. Gołogóry, p. loco	Tadeusz Jaworski, rz. d. Skwarzawa, pocz. loco	Michał Serwacki, c. k. weterynarz, Złoczów	Leon Wikarski, dz. d. Lackie, p. Krasne
Leopold Urich, wet, Żółkiew	Jan Kilar, właśc. gr. Żółkiew	Bronisław Lang, wł. d. Wieczorki, pocz. Mosty w.	Mieczysław Lewandowski, wł. d. Rekliniec, pocz. Mosty wielkie
Józef Bentz, dz. d. Kijowiec, p. Rozdół	Wincenty Rudnicki, dz. d. Mikołajów	Władysław Polański, wł. d. Rudnik, p. Piaseczna	ks. Juryk, Stulsko, p. Mikołajów
Aleksander Przedrzymirski, dz. d. Jajkowice, p. Żurawno	Mansuet Janiszewski, Żurawno	Józef Windisch, wł d. Kornelówka, p. Nowesioło	Jan Windisch, wł d. Kornelówka, p. Nowe sioło
Wincenty Berezowski, dz. d. Żydaczów	Bolesław Widajewicz, wł. d. Wołczniów, P. Żydaczów	Józef Jarzymowski, wł. d. Tejsarów, p. Bilcze Wolica	Władysław Pawlikowski, wł. d. Bereźnica, p. loco

Wykaz buhajów licencyonowanych
od r. 1895 do r 1902.

Uwagi: Znak 0 oznacza, że wykazu buhajów nie przedłożono.
„ — „ „ licencyonowania nie przeprowadzono.

W okręgu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego.

Powiat	Komisya okręgowa	Ilość buhajów licencyonowanych w r.							
		1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
1. Biała	1. Biała	19	44	41	35	51	60	41	40
	2. Oświęcim	—	32	32	34	34	34	22	29
	3. Kęty	—	36	31	42	42	44	52	37
	Razem	**19**	**112**	**104**	**111**	**127**	**138**	**115**	**106**
2. Bochnia	4. Bochnia	34	41	63	76	83	60	64	64
	5. Niepołomice	33	23	51	38	61	55	44	40
	6. Wiśnicz	34	53	41	54	92	61	72	65
	Razem	**101**	**117**	**155**	**168**	**236**	**176**	**180**	**169**
3. Brzesko	7. Brzesko 8. Radłów 9. Wojnicz	116	179	130	135	96	113	34	119
	Razem	**116**	**179**	**130**	**135**	**96**	**113**	**34**	**119**
4. Chrzanów	10. Chrzanów Jaworzno	—	21	58	45	51	52	39	44
	11. Krzeszowice	—	41	44	41	42	40	28	35
	Razem	—	**62**	**102**	**86**	**93**	**92**	**67**	**79**
5. Dąbrowa	12. Dąbrowa	—	—	31	52	46	25	31	25
	13. Żabno	21	—	44	72	59	56	48	53
	Razem	**21**	—	**75**	**124**	**105**	**81**	**79**	**78**

Powiat	Komisya okręgowa	Ilość buhajów licencyonowanych w r.							
		1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
6. Gorlice	14. Biecz okręg płn.	—	91	85	95	89	97	96	100
	15. Gorlice „ płd.								
	Razem	—	91	85	95	89	97	96	100
7. Grybów	16. Ciężkowice	13	20	14	26	14	23	25	24
	17. Grybów	23	14	22	22	25	21	34	39
	Razem	36	34	36	48	39	44	59	63
8. Jasło	18. Jasło	47	47	69	137	147	127	158	157
	19 Frysztak								
	20. Źmigród								
	Razem	47	47	69	137	147	127	158	157
9. Kolbuszowa	21. Kolbuszowa	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	—	—	—	—	—	—	—	—
10. Kraków	22. Krakow	87	73	88	124	72	121	134	62
	Razem	87	73	88	124	72	121	134	62
11. Krosno	23. Dukla	—	—	—	—	—	—	—	—
	24. Krosno	—	101	92	115	84	106	68	100
	Razem	—	101	92	115	84	106	68	100
12. Limanowa	25. Limanowa okręg płn.	—	—	7	15	26	28	15	21
	26. Limanowa okręg płd.	68	107	83	73	98	136	109	100
	Razem	68	107	90	88	124	164	124	121

Powiat	Komisya okręgowa	Ilość buhajów licencyonowanych w r.							
		1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
13. Mielec	27. Czermin	—	—	—	51	47	40	40	39
	28. Mielec	—	—	—	38	29	38	25	36
	Razem	—	—	—	**89**	**76**	**78**	**65**	**75**
14. Myślenice	29. Myślenice	—	—	—	8	—	—	130	—
	Razem	—	—	—	**8**	—	—	**130**	—
15. Nisko	30. Nisko	—	—	—	—	—	—	—	—
	31. Ulanów	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	—	—	—	—	—	—	—	—
16. Nowy Sącz	32. Nowy Sącz	—	—	49	45	53	43	37	34
	33. Stary Sącz-Muszyna	—	—	42	44	35	34	31	36
	Razem	—	—	**91**	**89**	**88**	**77**	**68**	**70**
17. Nowy Targ	34. Czarny Dunajec 35. Krościenko 36. Nowy Targ	—	—	188	177	172	208	229	194
	Razem	—	—	**188**	**177**	**172**	**208**	**229**	**194**
18. Pilzno	37. Brzostek 38. Pilzno	55	118	95	103	29	130	121	106
	Razem	**55**	**118**	**95**	**103**	**29**	**130**	**121**	**106**
19. Ropczyce	39. Dębica	0	0	0	0	0	0	0	46
	40. Ropczyce	0	0	0	0	0	0	0	
	Razem	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**46**

Powiat	Komisya okręgowa	Ilość buhajów licencyonowanych w r.							
		1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
20. Rzeszów	41, Głogów-Rzeszów 42. Strzyżów-Tyczyn	42	60	76	90	84	98	102	93
	Razem	**42**	**60**	**76**	**90**	**84**	**98**	**102**	**93**
21. Tarnobrzeg	43. Rozwadów	—	—	—	—	45	22	30	26
	44. Tarnobrzeg	—	—	—	—	32	14	25	31
	Razem	—	—	—	—	**77**	**36**	**55**	**57**
22. Tarnów	45. Tarnów 46. Tuchów	0	0	0	0	0	179	159	167
	Razem	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**179**	**159**	**167**
23. Wadowice	47. Andrychów-Kalwarya 48. Wadowice-Zator	134	278	181	—	159	133	143	142
	Razem	**134**	**278**	**181**	—	**159**	**133**	**143**	**142**
24. Wieliczka	49. Podgórze 50. Wieliczka	74	131	110	127	155	178	183	204
	Razem	**74**	**131**	**110**	**127**	**155**	**178**	**183**	**204**
25. Żywiec	51. Żywiec	—	—	—	52	41	46	—	—
	Razem	—	—	—	**52**	**41**	**46**	—	—
Ogólna ilość buhajów licencyonowanych w okręgu c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego		**800**	**1510**	**1767**	**1966**	**2093**	**2422**	**2369**	**2308**

W okręgu c. k. Towarz. gospodarskiego galicyjskiego.

Powiat	Komisya okręgowa	Ilość buhajów licencyonowanych w r.							
		1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
1. Bóbrka	1. Bóbrka	—	6	3	10	13	19	20	35
	2. Chodorów	11	18	36	20	41	37	43	36
	Razem	**11**	**24**	**39**	**30**	**54**	**56**	**63**	**71**
2. Bohorodczany	3. Bohorodczany	1	20	34	26	32	38	35	28
	4. Sołotwina	20	20	16	18	23	21	12	15
	Razem	**31**	**40**	**48**	**44**	**55**	**59**	**47**	**43**
3. Borszczów	5. Borszczów	—	—	—	—	—	—	—	—
	6. Mielnica	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	—	—	—	—	—	—	—	—
4. Brody	7. Brody	—	24	32	48	5	57	99	71
	8. Łopatyn	53	67	34	52	56	76	74	79
	9. Załoźce	7	62	30	26	38	51	45	46
	Razem	**60**	**153**	**96**	**126**	**99**	**184**	**218**	**196**
5. Brzeżany	10. Brzeżany	—	—	—	4	11	22	21	34
	11. Kozowa	—	—	—	—	—	—	—	—
	Razem	—	—	—	**4**	**11**	**22**	**21**	**34**
6. Brzozów	12. Brzozów	101	102	60	50	68	68	66	65
	13. Dynów	23	21	24	32	27	24	21	59
	Razem	**124**	**123**	**84**	**82**	**95**	**92**	**87**	**124**
7. Buczacz	14. Buczacz	21	19	22	24	—	—	—	—
	15. Monasterzyska	23	27	29	26	—	—	—	—
	16. Potok złoty	21	16	14	12	—	—	—	—
	Razem	**66**	**62**	**65**	**62**	—	—	—	—

Powiat	Komisya okręgowa	Ilość buhajów licencyonowanych w r.							
		1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
8. Cieszanów	17. Cieszanów	0	—	0	0	0	0	—	—
	18. Lubaczów	0	—	22	4	0	0	—	—
	Razem	**0**	—	**22**	**4**	0	0	—	—
9. Czortków	19. Czortków	—	—	28	24	—	24	—	—
	Razem	—	—	**28**	**24**	—	**24**	—	—
10. Dobromil	20. Bircza	16	24	35	31	38	32	33	30
	21. Dobromil	14	14	19	20	15	24	14	23
	Razem	**30**	**38**	**54**	**51**	**53**	**56**	**47**	**53**
11. Dolina	22. Dolina	3	7	8	14	20	25	35	40
	23. Bolechów	2	4	7	9	15	20	25	28
	24. Rożniatów	4	6	8	10	15	30	33	30
	Razem	**9**	**17**	**23**	**33**	**50**	**75**	**93**	**98**
12. Drohobycz	25. Drohobycz	—	—	82	24	104	77	57	60
	26. Medenice	—	—	—	62	116	77	103	74
	27. Podburz	—	—	—	9	20	42	42	34
	Razem	—	—	**82**	**95**	**240**	**196**	**202**	**168**
13. Gródek	28. Gródek	—	—	—	—		29	43	44
	29. Janów	—	—	21	27	23	24	30	30
	Razem	—	—	**21**	**27**	**23**	**53**	**73**	**74**
14. Horodenka	30. Horodenka	25	27	32	12	14	8	11	14
	31. Obertyn	—	10	10	8	4	—	—	5
	Razem	**25**	**37**	**42**	**20**	**18**	**8**	**11**	**19**

Powiat	Komisya okręgowa	Ilość buhajów licencyonowanych w r.							
		1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
15. Husiatyn	32. Husiatyn	11	39	60	51	55	42	55	62
	33. Kopyczyńce	13	46	42	33	48	50	66	46
	Razem	**24**	**85**	**102**	**84**	**103**	**92**	**121**	**108**
16. Jarosław	34. Jarosław-Próchnik	—	—	—	—	49	—	—	—
	35. Radymno	—	—	—	30	28	22	19	33
	36. Sieniawa	—	—	—	—	—	—	6	—
	Razem	**—**	**—**	**—**	**30**	**77**	**22**	**25**	**33**
17. Jaworów	37. Jaworów	10	13	15	23	33	30	32	31
	38. Krakowiec	18	18	12	22	15	21	26	17
	Razem	**28**	**31**	**27**	**45**	**48**	**51**	**58**	**48**
18. Kałusz	39. Kałusz	62	47	63	46	72	84	63	68
	40. Wojniłów	19	9	9	8	9	12	7	21
	Razem	**81**	**56**	**72**	**54**	**81**	**96**	**70**	**89**
19. Kamionka Strumiłowa	41. Busk	9	7	30	20	24	29	33	27
	42. Kamionka Str.	16	0	15	0	15	20	27	18
	43. Radziechów	20	16	30	46	51	45	51	50
	Razem	**45**	**23**	**75**	**66**	**90**	**94**	**111**	**95**
20. Kołomyja	44. Gwoździec	21	14	19	19	32	21	50	38
	45. Kołomyja	—	35	47	58	99	84	82	60
	46. Peczeniżyn	—	19	29	22	14	22	29	29
	Razem	**21**	**68**	**75**	**99**	**145**	**127**	**161**	**127**
21. Kosów	47. Kosów	14	15	18	18	17	25	12	20
	48. Kuty-Żabie	20	22	22	21	20	32	28	25
	Razem	**34**	**37**	**40**	**39**	**37**	**57**	**40**	**45**

Powiat	Komisya okręgowa	Ilość buhajów licencyonowanych w r.							
		1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
22. Lisko	49. Baligród	41	34	33	23	24	39	32	30
	50. Lisko	17	25	20	16	25	18	21	23
	51. Lutowiska	18	27	28	19	20	21	24	19
	52. Ustrzyki	9	13	17	11	24	19	16	14
	Razem	85	99	98	69	93	97	93	86
23. Lwów	53. Lwów	17	0	0	43	18	33	25	0
	54. Winniki	34	0	0	42	22	110	39	46
	55. Szczerzec	28	0	0	24	0	0	0	55
	Razem	79	0	0	109	40	143	64	101
24. Łańcut	56. Łańcut-Przeworsk 57. Leżajsk	74	133	155	138	103	128	105	87
	Razem	74	133	155	138	103	128	105	87
25. Mościska	58. Mościska	—	—	—	57	81	71	81	36
	59. Sądowa Wisznia	24	31	—	—	30	27	42	41
	Razem	24	31	—	57	111	98	123	77
26. Nadwórna	60. Nadwórna	49	62	82	79	72	47	50	55
	Razem	49	62	82	79	72	47	50	55
27. Podhajce	61. Podhajce	—	49	54	51		81	72	56
	62. Wiśniowczyk	—	0	0	0		0	—	—
	Razem	—	49	54	51		81	72	56
28. Przemyśl	63. Dubiecko		25						12
	64. Krasiczyn		16						6
	65. Medyka	0	27	0	0	0	0	0	27
	66. Niżankowico		8						12
	67. Przemyśl		12						—
	68. Wyszatyce		17						20
	Razem	0	105	0	0	0	0	0	77

Powiat	Komisya okręgowa	Ilość buhajów licencyonowanych w r.							
		1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
29. Przemyślany	69. Gliniany	17	16	14	18	13	18	18	31
	70. Przemyślany	31	34	23	36	32	42	46	38
	Razem	48	50	37	54	45	60	64	69
30. Rawa	71. Niemirów	—	—	—	7	5	—	7	7
	72. Rawa	—	—	—	5	12	9	7	9
	73. Uhnów	—	17	—	—	21	23	33	28
	Razem	—	17	—	12	38	32	47	44
31. Rohatyn	74. Rohatyn	0	78	82	94	113	136	141	137
	Razem	0	78	82	94	113	136	141	137
32. Rudki	75. Komarno	15	15	15	11	20	19	15	22
	76. Rudki	18	18	11	16	14	20	14	12
	Raezm	33	33	26	27	34	39	29	34
33. Sambor	77. Łąka	29	32	22	25	39	26	35	28
	78. Sambor	63	41	51	57	46	51	56	62
	Razem	92	73	73	82	76	77	91	90
34. Sanok	79. Bukowsko	14	16	25	20	14	13	11	17
	80. Rymanów	11	27	17	14	17	23	13	14
	81. Sanok	60	69	50	66	62	53	44	57
	Razem	85	112	92	100	93	89	68	88
35. Skałat	82. Grzymałów	—	—	—	—	—	—	—	2
	83. Skałat	—	—	—	—	—	—	—	7
	Razem	—	—	—	—	—	—	—	9

Powiat	Komisya okręgowa	Ilość szynkowni licencyonowanych w r.							
		1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
36. Śniatyn	84. Śniatyn	38	33	45	39	22	32	33	35
	85 Zabłotów	16	16	18	31	19	21	34	31
	Razem	**54**	**49**	**63**	**70**	**41**	**53**	**67**	**66**
37. Sokal	86. Bełz	29	35	36	32	36	33	32	37
	87. Sokal	50	56	61	67	64	83	75	73
	Razem	**79**	**91**	**97**	**99**	**100**	**116**	**107**	**109**
38. Stanisławów	88. Halicz	32	42	33	39	51	55	56	61
	89. Stanisławów	40	29	47	36	48	57	42	39
	Razem	**72**	**71**	**80**	**75**	**99**	**112**	**98**	**100**
39 Stary Sambor	90. Stary-Sambor	6	12	7	9	13	18	18	15
	91. Staro-Sól	14	14	23	21	22	20	21	17
	Razem	**19**	**26**	**30**	**30**	**35**	**38**	**39**	**32**
40. Stryj	92 Skole	24	22	25	31	28	0	7	20
	93. Stryj	70	80	95	60	74	77	81	83
	Razem	**94**	**102**	**120**	**91**	**102**	**77**	**88**	**103**
41. Tarnopol	94. Mikuliñce	—	—	—	14	10	17	25	31
	95. Tarnopol	—	—	—	—	18		60	89
	Razem	—	—	—	**14**	**28**	**17**	**85**	**120**
42. Tłumacz	96. Tłumacz	58	87	81	83	76	126	105	95
	Razem	**58**	**87**	**81**	**88**	**76**	**126**	**105**	**95**
43. Trembowla	97. Budzanów	—	—	—	—	—	24	16	18
	98. Trombowla	6	7	—	8	—	30	46	82
	Razem	**6**	**7**	—	**8**	—	**54**	**62**	**100**

Powiat	Komisya okręgowc	Ilość buhajów licencyonowanych w r.							
		1895	1896	1897	1898	1899	1900	1901	1902
44. Turka	99. Borynia	—	—	—	—	—	28	54	67
	100. Turka	—	—	—	14	23	27	32	36
	Razem	—	—	—	**14**	**23**	**55**	**86**	**103**
45. Zaleszczyki	101. Tłuste	—	9	—	—	—	13	—	33
	102. Zaleszczyki	—	—	—	—	28	26	25	31
	Razem	—	**9**	—	—	**28**	**39**	**25**	**64**
46. Zbaraż	103. Nowe Sioło	11	15	13	18	7	20	17	18
	104. Zbaraż	27	34	24	31	20	29	31	30
	Razem	**38**	**49**	**37**	**49**	**27**	**49**	**48**	**48**
47. Złoczów	105. Zborów	29	58	30	32	33	29	27	35
	106. Złoczów	90	93	125	102	98	114	122	124
	Razem	**119**	**151**	**155**	**134**	**131**	**143**	**149**	**159**
48. Żółkiew	107. Żółkiew	—	—	—	56	84	83	70	106
	Razem	—	—	—	**56**	**84**	**83**	**70**	**106**
49. Żydaczów	108. Mikołajów	20	15	15	16	23	22	15	20
	109. Żurawno	26	16	32	—	18	29	36	25
	110. Żydaczów	48	34	36	42	43	40	41	36
	Razem	**94**	**65**	**83**	**58**	**84**	**91**	**92**	**81**
Ogólna ilość buhajów licencyonowanych w okręgu Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego		**1781**	**2284**	**2386**	**2626**	**2957**	**3363**	**3544**	**3741**
Ogólna ilość buhajów licencyonowanych w Galicyi		**2581**	**3794**	**4153**	**4592**	**5150**	**5785**	**5913**	**6049**

Wyniki badań rozpoznawczych

na gruźlicę u bydła rogatego, połączonych z próbnem szczepieniem tuberkuliną, wykonanych w oborach zarodowych i prywatnych w r. 1902, przez Teofila Sochaniewicza krajowego nauczyciela weterynaryi.

W roku 1902 była akcya tępienia gruźlicy u bydła rogatego prowadzoną z taką samą energią i wydatnością, jak lat poprzednich w naszym kraju, ograniczyła się jednak prawie wyłącznie do obór we wschodniej jego części położonych a pod bezpośrednią lub pośrednią opieką c. k. Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego pozostających, którego komitet z rzetelną troskliwością o podtrzymanie w dobrym stanie zdrowia nietylko obór zarodowych ale i prywatnych, czynnie właścicielom tych obór dopomagał.

Oprócz obór zarodowch zbadanych w ciągu roku bieżącego przez weterynarza ustanowionego do tej czynności przy komitecie c. k. Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie, ja sam z polecenia Wydziału krajowego zbadałem w 17 oborach blisko półtora tysiąca sztuk bydła rogatego, z czego wynika, że zarówno ilość obór, jak ilość sztuk w nich zbadanych, osięgły znacznie wyższy cyfry w roku 1902 aniżeli lat poprzednich.

Już to samo wskazuje, że wiara w dobre skutki rozpoczętej przed kilku laty akcyi nietylko się między hodowcami podtrzymuje, ale nawet rozszerza, czego dowodem jest fakt, że badania te zostały przeprowadzone z skutkiem w 7 oborach prywatnych, których właściciele z pełnem zaufaniem o wykonanie ich prosili i do wydanych na ich podstawie zarządzeń i rad chętnie się zastosowali.

W ciągu roku 1902 zbadałem 1.472 sztuk bydła rogatego w 17 oborach, między któremi było 10 obór zarodowych a 7 prywatnych. W skład pierwszych wchodziło 6.400 sztuk, drugie liczyły ogółem 832 sztuk.

W liczbie obór zarodowych było 6 obór pełnej krwi Simmenthal, 2 obory pół krwi Simmenthal i 2 obory złożone z pełnej i pół krwi Oldenburg.

Z tych były 3 obory badane pierwszy raz, 2 obory po raz drugi wreszcie 5 obór po raz trzeci.

Wyniki badan przeprowadzonych w zwyż wspomianych oborach opisuję poniżej zestawiając je w grupy wedle ras. Opisy te objaśniają zestawienie cyfrowe na dołączonej tabeli uwidocznione, w której jednak zachowałem porządek odmienny t. j. nie zestawiłem zbadanych przezemnie obór w pojedyncze grupy ale w jedną ogólną w porządku chronologicznym.

I. Obory pełnej krwi Simmenthal.

W 6 oborach pełnej krwi Simmenthal zbadałem 10 buhai, 165 krów, 162 jałówek, 46 buhajków i 2 woły; razem 385 sztuk bydła rogatego.

Z tych uznałem za chore: buhai — = —%; krów 15 = 9·09%, jałówek 17 = 10·49%, buhajków 1 = 2·17%, wołów 1 sztukę = 50·—%; razem 34 sztuk = 8·83%. Za podejrzane: buhai — = —%. krów 11 = 6·66%, jałówek 4 = 2·46%, buhajków — = —%, wołów — = —%; razem 15 sztuk = 3·89%. Za lekko podejrzane: buhai — = —%, krów 3 = 1·82%, jałówek 3 = 1·85%, buhajków 4 = 8·69% „ wołów 1 = 50·—%; razem 11 sztuk = 2·85%.

Ogółem z 385 sztuk uznałem za chore lub o tę chorobę podejrzane 60 szt. = 15·58%.

Z porównania podwyższego zestawienia ze sprawozdaniem mojem za rok 1901 wynika, że ogólny procent bydła chorego i podejrzanego o gruźlicę w oborach pełnej krwi Simmenthal obniżył się o 9·12% t. j. z 24·7% na 15·58%. Na tak znaczną zniżkę złożyło się przeważnie zmniejszenie się rozmiarowo gruźlicy w oborach po raz drugi lub trzeci badanych.

Szczegółowe wyniki w oborach pełnej krwi Simmenthal w roku 1902 przezemnie badanych były następujące:

1. Obora l. p. 1., złożona w czasie badania z 1 buhaja, 11 krów, 15 jałówek, 5 buhajków; razem 32 sztuk, była pierwszy raz badaną z wynikiem bardzo dobrym, gdyż znalazłem 2 sztuki chore t. j. 1 krowę i 1 jałówkę, co czyni ogółem *6·25%*.

Wynik ten pozwala przypuszczać, że obora ta może być wkrótce zaliczoną do zupełnie wolnych od gruźlicy, jeśli tylko natychmiast usunięto z niej obie sztuki chore i wsposób wskazany dokonano desinfekcyę stajni.

2. Obora l. p. 9., złożona z 1 buhaja, 25 krów, 28 jałówek, 10 buhajków, 2 wołów; razem z 66 sztuk była w roku 1902 poraz drugi badaną z wynikiem: 8 sztuk chorych = 12·12%; 9 sztuk podejrzanych = 13·54%; 5 sztuk lekko podejrzanych = 7·67%; razem 22 sztuk = 33·33%. Przy pierwszem badaniu dokonanem w grudniu 1899 roku znalazłem w tej oborze między 46 sztukami 10 sztuk chorych na gruźlicę lub o tę chorobę podejrzanych = 21·74%. Zestawienie wyników obu badań wykazuje, że w okresie czasu 2 lat i 9 miesięcy przybrała gruźlica w tej oborze większe rozmiary o 11·59%, co musiało być koniecznem następstwem niewykonania wskazanych po pierwszem badaniu środków zapobiegawczych, jak odosobnienia i wybrakowania sztuk chorych i podejrzanych, desynfekcyi stajni i t. p. Pozostawiane chore sztuki aż do ostatecznego okresu chorobowego, stawały się groźnemi ogniskami choroby, która w ostatnich miesiącach przybrała tak groźne rozmiary, że po ostatniem badaniu dokonanem w lutym 1903, musiano tę oborę rozwiązać, przez oddanie większej ilości sztuk ($^2/_3$) na rzeź. Wina takiego zaniedbania, zrazu pięknie rozwijającej się obory, spoczywała częściowo w braku pewnej ufności do rozpoczynającej się u nas akcyi tępienia gruźlicy u bydła, głównie zaś w braku koniecznej troskliwej opieki ze strony właściciela, który, mimo dobrych chęci, nie mógł jej zapewnić, zgnębiony ciężkiemi przejściami w najbliższej rodzinie a wreszcie własną, długotrwałą, śmiertelną chorobą.

3. Obora l. p. 10. badana pierwszy raz w sierpniu 1900 roku przy stanie bydła: 2 buhaje, 40 krów, 36 jałówek, 5 buhajków; razem 83 sztuk. Z tych uznałem za chore: 1 sztukę = 1·2%; podejrzane: 3 sztuki = 3·6%; lekko podejrzane: 8 sztuk = 9·6%. Ogółem chorych na gruźlicę lub o tę chorobę podejrzanych 12 sztuk = *14·4%*.

Drugi raz poddano tę oborę badaniu dopiero w październiku 1902 roku t. j. po upływie 2 lat i 2 miesięcy. Badałem wówczas 2 buhaje, 48 krów, 36 jałówek, 6 buhajków; razem 92 sztuk. Między temi było chorych 16 sztuk = 17·39%, podejrzanych: 5 sztuk = 5·43%, lekko podejrzanych: 4 sztuk = 4·34%. Ogółem chorych i podejrzanych 25 sztuk = *27·17%*.

Śledząc za przyczynami widocznego tu zwiększenia się rozmiarów gruźlicy o 12·77%, przyszedłem na podstawie ściśle przeprowadzonych wywiadów do tego przekonania, że zwiększenie to spowodowało zupełne zaniedbanie środków ochronnych przy pierwszem badaniu wskazanych, gdyż nietylko nieusunięto wówczas sztuk chorych i podejrzanych, nietylko nieprzeprowadzono koniecznego odwietrzenia (desynfekcyi)

stajen, ale co gorsza z wybrakowaniem sztuk, już widocznie chorych, wyczekiwano do ostatecznego rozwoju choroby u tychże. Gdy następstwa tego w ciągu 2 lat stawały się dla obory widocznie groźnemi, zdecydowano się na ponowne badanie, którego wynik, wobec takich warunków, mógł być z góry przewidziany. Dopiero takie smutne doświadczenie skłoniło nową administracyę dóbr do natychmiastowego i ścisłego przeprowadzenia w oborze środków ochronnych, przy ostatniem badaniu przezemnie wskazanych, co pozwala mieć nadzieję, że obora ta przy trwałej troskliwości i dalszem systematycznem badaniu zostanie uratowaną na korzyść właściciela i krajowej hodowli bydła i zajmie napowrót swe miejsce między pierwszorzędnemi oborami zarodowemi w kraju.

4. Obora l. p. 11. złożona z 2 buhaji, 11 krów, 13 jałówek, 4 buhajków; razem z 30 sztuk bydła w roku 1902 w październiku po raz pierwszy badaną z wynikiem dotychczas najlepszym. Znalazłem wprawdzie przy badaniu 2 sztuki chore: 6·66%, i jedną sztukę lekko podejrzaną: 3·33%. Ogółem 3 sztuki 10·—% jednak właściwym rezultatem było wykrycie lekkiego podejrzenia u 8 miesięcznego buhajka w tej oborze, z matki zdrowej urodzonego. Wykazane 2 sztuki chore były to dwie jałówki, które razem z czterema innemi na uzupełnienie obory, zostały bezpośrednio przed jej badaniem, jako najświeższy import ze Szwajcaryi tam wprowadzone. Niebiorąc zatem w rachubę owych dwóch sztuk z gruźlicą przyimportowanych możemy uznać tę oborę za wolną od gruźlicy tem więcej, że nietylko owe dwie jałówki ale i ów lekko podejrzany buhajek został natychmiast z obory usunięty. Rozpoznanie gruźlicy u obu jałówek za chore uznanych zostało stwierdzone sekcyą wykonaną na tych że dnia 15. listopada 1902 roku w rzeźni miejskiej we Lwowie.

5. Obora l. p. 14. była w grudniu 1902 roku po raz trzeci badaną. Stan bydła w czasie badania był następujący: 1 buhaj, 11 krów, 12 jałówek, 3 buhajki; razem 27 sztuk. Z tych uznałem za chore na gruźlicę tylko 2 sztuki = 7·4%.

Podczas gdy przy pierwszem badaniu w październiku 1900 roku było w tej oborze sztuk gruźliczych 54·54% a przy drugiem badaniu w listopadzie 1901 roku było 36·83%, to ostatni wynik, 7·4% wykazuje wydatny postęp w ograniczeniu gruźlicy w tej oborze, której choroba ta przed rozpoczęciem jej tępienia, groziła niechybną zagładą.

Procent wykazany przy trzeciem badaniu jest właściwie o połowę mniejszy, gdyż z dwóch sztuk, uznanych za chore, tylko jedna uległa na miejscu gruźlicy, druga zaś drogą dokupna została świeżo do tej obory wprowadzną z innej rozwiązanej obory, w której jeszcze przed dwoma laty uznałem ją za chorą i do wybrakowania przeznaczyłem.

Jeśli zatem przy tak niekorzystnych warunkach w ciągu 2 lat i 2 miesięcy ilość sztuk gruźliczych została w tej oborze zredukowaną z 54·54% na 3·7%, jest nadzieja, że stanie się po dokonanem odosobnieniu sztuk chorych i podejrzanych i przy dalszej troskliwej czujności oborą zupełnie wolną od gruźlicy.

6. Obora l. p. 17. była badaną w grudniu 1902 roku trzeci raz przy stanie bydła złożonym z 3 buhaj, 59 krów, 58 jałówek, 18 buhajków; razem 138 sztuk, między któremi uznałem za chore: 4 sztuki = 2·89%, za podejrzane: 1 sztukę 0·72% i za lekko podejrzane: 1 sztukę = 0.72%; razem chorych lub o gruźlicę podejrzanych 6 sztuk = 4·34%.

Gdy przy poprzedniem, a drugiem z rzędu badaniu, dokonanem w tej oborze w październiku 1901 roku, między 142 sztukami znalazłem sztuk chorych 16=11·26%, podejrzanych 5=3·52%; razem sztuk gruźlicą dotkniętych lub o tę chorobę podejrzanych 21 = 14·78%, to zestawienie tego wyniku z wynikiem ostatniego badania wykazuje, jak znacznie rozszerzenie się gruźlicy w tej oborze w ciągu 14 miesięcy zmniejszyło. — Ostatni wynik badania, natychmiastowe usunięcie sztuk chorych i podejrzanych i wprowadzenie daleko idących środków ochronnych, stawia dziś tę oborę na pierwszem miejscu między oborami pełnej krwi Simmenthal w kraju, która ze względu na imponującą liczbę sztuk, w skład jej wchodzących, znakomity kierunek hodowlany, od szeregu lat umiejętnie prowadzony, ze względu na wyborne ujednostajnienie właściwego typu drogą roztropnej selekcyi, a co najważniejsza ze względu na bardzo dobry stan zdrowia, może zasilać inne obory w kraju i zagranicą materyałem hodowlanym pierwszorzędnej wartości.

II. Obory pół krwi Simmenthal.

W ciągu roku 1902 zbadałem w 4 oborach bydła rogatego pół krwi Simmenthal 4 buhaje, 109 krów, 72 jałówek, 12 buhajów, 56 wołów; razem 254 sztuk.

Z tych uznałem za chore: 1 jałówkę = 1·39% i 1 wołu = 1·78%; razem 2 sztuki = 0·78%; za podejrzane: 3 krowy = 2·75%, 6 jałówek = 8·33% i 1 wołu = 1·78%; razem 10 sztuk = 3·93%, za lekko podejrzane: 4 krowy = 3·67%, 1 jałówkę = 1·39%, 1 buhajka = 7.69%; razem 6 sztuk = 2·36%.

Ogółem z 254 sztuk bydła rogatego uznałem za chore na gruźlicę lub o tę chorobę podejrzane 18 sztuk = 7·07%.

Z zestawienia powyższego wyniku, osiągniętego w roku 1902, z wynikiem badania, dokonanego w oborach pół krwi Simmenthal w roku 1901, okazuje się, że rozszerzenie się gruźlicy między bydłem do tej obory należącem obniżyło się procentowo bardzo znacznie. Gdy bowiem z końcem roku 1900 wynik badania bydła pół krwi Simmenthal wykazał 23·13%, zaś z końcem roku 1901 nawet 26·63% sztuk gruźliczych, to wynik ostatni wykazał zniżkę o 19.67%(!) mimo że między zwyż wykazanemi oborami były 3 obory po pierwszy raz badane, a tylko jedna obora była badana po raz trzeci.

Szczegółowe wyniki badania w oborach pół krwi Simmenthal w r. 1902 przezemnie badanych były następujące:

1. Obora l. p. 4., prywatna składała się w czasie badania z 3 buhai, 22 krów, 25 jałówek, 39 wołów; razem z 88 sztuk.

Z tych uznałem za chore: 1 jałówkę, 1 wołu; razem 2 sztuki = 2·27%; za podejrzane: 1 krowę, 3 jałówki, 1 wołu; razem 5 sztuk = 5·68%. Ogółem znalazłem w tej oborze dotkniętych gruźlicą lub o tę chorobę podejrzanych 7 sztuk = 0·95%.

Gdy z tych 7 sztuk zostały 2 sztuki zabite do próbnej sekcyi zaś 5 sztuk innych sprzedano natychmiast na rzeź, gdy wreszcie po wyprowadzeniu sztuk chorych i podejrzanych, desinfekcya stajni została należycie wykonaną, można przypuszczać, że obora ta przy następnem badaniu okaże się wolną od gruźlicy.

2. Obora l. p. 6, prywatna po raz pierwszy badana w maju 1902 roku. Stan bydła w czasie badania: 1 buhaj, 40 krów, 14 jałówek, 1 buhajek; razem 56 sztuk.

Z tych uznałem tylko jako lekko podejrzane: 4 krowy = 10·0% i 1 jałówkę = 7·14% Ogółem 5 sztuk lekko podejrzanych = 8·92%. Sztuki te zostały natychmiast odosobnione do dalszej obserwacyi.

3. Obora l. p. 12, zarodowa, była badaną razem z oborą zarodową pełnej krwi Simmenthal, wykazaną pod l. p. 11. Stan bydła podczas badania: 1 buhaj, 29 krów, 25 jałówek, 8 buhajów, 17 wołów; razem 80 sztuk.

Z tych uznałem za podejrzaną 1 jałówkę = 1·25% i za lekko podejrzanego 1 buhajka = 1·25%; razem podejrzanych tylko o gruźlicę 2 sztuki = 2·5%.

4. Obora l. p. 15., zarodowa, była badaną razem z oborą zarodową pełnej krwi Simmenthal, wykazaną pod l. p. 14 po raz trzeci. Stan bydła podczas badania: 18 krów, 8 jałówek, 4 buhajki; razem 30 sztuk.

Z tych uznałem tylko za podejrzane 2 krowy i 2 jałówki; razem 4 sztuki = 13·3%.

Zestawienie tego wyniku z wynikami badań poprzednich wykazuje bardzo znaczne zmniejszenia się rozmiarów gruźlicy w tej oborze. Gdy bowiem przy piewszem jej badaniu w roku 1900 znalazłem 61·5% a przy drugiem dokonanem w roku 1901 sprawdziłem jeszcz 24·42% sztuk gużliczych, to redukcya tych cyfr na 13·3% dowodzi, że akcya tępienia gruźlicy w tej oborze po upływie 2 lat zrobiła znaczne postępy i rokuje na przyszłość, że obora ta zostanie zupełnie z gruźlicy oczyszczoną tem więcej że postęp w tym kierunku jeszcze wydatniejszy okazał się w oborze pełnej pełnej krwni Simmenthal, razem z nią umieszczonej. Muszę jeszcze zaznaczyć, że ostatni wynik 13·3% procent sztuk podejrzanych o gruźlicę jest właściwie o połowę mniejszy i wynosi tylk 6·65%, gdyż między 4 wykazanemi sztukami było tylko 2 sztuki, które w przedostatniem badaniem uznane były na zdrowe i jako takie w oborze zostały, drugie dwie zaś należały do sztuk już po baduiu w roku 1901 nabytych i do obory świeżo włączonych.

Zebrawszy ogólne wyniki dokonanych badań w oborach pół krwi Simmenthal zarówno dwa i trzykrotnie badanych, jak i takich, które dopiero raz jeden badaniom poddane były przychodzimy do przekonania, że rozmiary gruźlicy między bydłem pół krwi Simmenthlskiem są w stosunku do rozmiarów tej choroby u bydła innych ras w kraju naszym napotykanych, bardzo małe, coby nietylko wskazywało na jego większą względem gruźlicy odporność, ile że bydło to znajduje u nas dla siebie dobre warunki bytu. Z tego też powodu powinniśmy dążyć wszelkimi siłami do pomnażania bydła pół krwi Simmenthal w krajn tak by ono zajęło niepodzielne te wszystkie jego przestrzenie, które mu zapewniają dostateczne warunki rozwoju.

III. Obory pełnej i pół krwi Oldenburg.

W 3 oborach bydła oldenburskiego zbadałem ogółem: 5 buhai, 122 krów, 94 jałówek, 19 buhajków, 2 woły; razem 248 sztuk bydła rogatego.

Z tych uznałem za chore: 3 krowy = 2·34% i 4 jałówki = 4·25%; razem 7 sztuk = 2·82% — Za podejrzane: 5 krów = 3·9% i 5 jałówek = 5·32%; razem 10 sztuk = 4·03% — za lekko podejrzane: 1 jałówkę = 1·06% i 2 buhajki = 10·52%; razem 3 sztuki = 1·21%.

Ogółem z 248 sztuk badanych uznałem za chore na gruźlicę i o tę chorobę podejrzane 20 sztuk = 8·06.

Porównując wynik powyższy z wynikiem osiągniętym w roku poprzednim, obliczonym na 34·51% sztuk gruźliczych, przychodzimy do przekonania, że rozszerzenie się gruźlicy w oborach bydła oldenburskiego w roku 1902 badanych uległo redukcyi o 26·45% z czego wnioskować można, że dotychczasowa akcya tępienia gruźlicy i w oborach bydła oldenburskiego poczyniła znaczne postępy. Wprawdzie na obniżenie procentowe ilości sztuk gruźliczych w oborach oldenburskich w r. 1902 w płynął znakomity wynik (4·9%) osiągnięty w jednej oborze, pierwszy raz badanej, mimo tego bardzo małe rozmiary gruźlicy, jakie wykazało badanie w 2 innych oborach, już po raz trzeci badanych pozwalają mieć nadzieję, te obory oldenburskie, które w ciągu dotychczasowej akcyi od zagłady uratowane zostały, staną się w niedalekiej przyszłości od gruźlicy wolnemi.

1. Obora l. p 7. złożona w $^1/_3$ części ze sztuk pełnej krwi a w $^2/_3$ ze sztuk pół krwi Oldenburg była w r. 1902 po raz trzeci badaną przezemnie. Stan bydła podczas badania był następujący: 1 buhaj, 39 krów 11 jałówek, 7 buhajków; razem razem 58 sztuk.

Z tych uznałem za chorą 1 krowę = 1·72%, za podejrzane 3 jałówki = 5·17% i za lekko podejrzanego 1 buhajka = 1·72%.

Ogółem sztuk chorych na gruźlicę lub o tę chorobę podejrzanych znalazłem w tej oborze 5 sztuk = *8·61%*.

2. Obora l. p. 8., prywatna, badana pierwszy raz przy stanie bydła złożonym z 1 buhai, 50 krów, 47 jałówek, 2 buhajków i 2 wołów; razem 103 sztuk.

Z tych uznałem za chore 2 krowy = 1·96%, za podejrzaną 1 jałówkę = 0.98%, za lekko podejrzane 1 jałówkę i 1 bubajka: razem 2 sztuki = 1·96%.

Ogółem sztuk chorych i podejrzanych znalazłem *5 = 4·9%*.

Obora ta po usunięciu sztuk wybrakowanych, ze względu na znakomity wynik badania została przedstawioną do zaliczenia jej między obory zarodowe pół krwi Oldenburg.

3. Obora l. p. 13., zarodowa, złożona w mniejszej części ze sztuk pełnej krwi, w przeważnej zaś ze sztuk pół krwi, jednak wysoko uszlachetnionych, była badaną w r. 1902. po trzeci raz przy następującym stanie bydła: 2 buhaje, 39 krów, 36 jałówek, 10 buhajków; razem 87 sztuk.

Z tych uznałem za chore 4 krowy = 4·6%, za podejrzane 5 krów i 1 jałówkę; razem 6 sztuk = 6·9%.

Ogółem chorych i podejrzanych znalazłem 10 sztuk = *11·5%*.

IV. Obory bydła ras mięszanych.

W roku 1902. zbadałem 4 obory bydła rogatego ras mięszanych, z ktorych 3 większe stanowiły każda dla siebie odrębną oborę, a jedna tylko tworzyła uzupełnienie stanu bydła dwóch obór zarodowych, z któremi była równocześnie badaną.

Stan ogólny bydła zestawiony w czasie badania tych obór był: 10 buhai, 365 krów, 198 jałówek, 2 buhajki, 10 wołów; razem 585 sztuk bydła rogatego.

Z tych uznałem za chore: 1 buhaja = 10·—%, 74 krów = 20·27%, 30 jałówek = 14·19% i 2 woły = 20·—%; razem 107 sztuk = 18·29%; za podejrzane: 1 buhaja = 10·—%, 18 krów = 4·65%, 8 jałówek = 4·04%; razem 27 sztuk = 4·61%; za lekko podejrzane: 12 krów = 3·28%, 11 jałówek = 5·55%; razem 23 sztuk = 3·93%.

Ogółem sztuk chorych na gruźlicę lub o tę chorobę podejrzanych znalazłem 157 sztuk = *26·83%*.

Szczegółowe wyniki w tych oborach były następujące:

1. Obora l. p. 2, prywatna, złożona przeważnie z bydła ras nizinnych (holenderskiej i oldenburskiej krzyżowanej) badana pierwszy raz przy stanie bydła: 3 buhaje, 83 krów, 37 jałówek; razem 123 sztuk.

Z tych uznałem za chore: 1 buhaja, 41 krów, 11 jałówek; razem 52 sztuk = 43·08% — za podejrzane: 3 krowy, 2 jałówki; razem 5 sztuk = 4·06% — za lekko podejrzane: 6 krów, 2 jałówki; razem 8 sztuk = 6·5%. Ogółem chorych i podejrzanych o gruźlicę 66 sztuk = *53·64%*.

Wedle zebranych wywiadów gruźlica grasuje w tej oborze oddawna, a dla jej ograniczenia dotychczas nic nierobiono, usuwając jedynie sztuki wybitnie chore, gdy stawały się w skutek swej choroby zupełnie nieproduktywnemi.

2. Obora l. p. 3., prywatna, złożona w połowie z bydła górskiego (Szwyc) w drugiej połowie z bydła nizinnego (rasy oldenburskiej) była pierwszy raz badaną. W oborze tej badałem 1 buhaja, 42 krów, 26 jałówek; razem 69 sztuk.

Z tych uznałem za chore: 22 krów i 13 jałówek; razem 35 sztuk = 50·62% — za podejrzane: 3 krowy i 2 jałówki; razem 5 sztuk = 8·69% — za lekko podejrzane: 1 krowę i 2 jałówki; razem 3 sztuki = 4·34%. Ogółem chorych i podejrzanych sztuk znalazłem 44 sztuk = *63·75%*.

Obora ta znajdująca się w gospodarstwie podmiejskiem oddaje wszystko mleko, w stanie świeżym, stałym miejskim odbiorcom, mimo tego najprawdopodobniej pozostała niezbrakowana, gdyż na doraźną wymianę sztuk gruźliczych na sztuki zdrowe warunki gospodarstwa tego niepozwalały.

3. Obora l. p. 5, prywatna, rozmieszczona na kilku folwarkach, należących do jednego większego majątku złożona z bydła typu górskiego, głównie rasy Szwyc, które w tym majątku przez jakiś czas było w czystej krwi hodowane, w mniejszej zaś części z bydła pół krwi Simmenthal, którego chów ostatnimi czasy w tym majątku wprowadzono z zamiarem powolnego eliminowania bydła rasy Szwyc, wreszcie z niewielkiej ilości sztuk do typu innych ras zaliczyć się dających, które jako żywe świadki zmienności kierunku hodowlanego w tem gospodarstwie z dawniejszych czasów pozostały. W każdym razie w całym stanie bydła przewagę mają Szwyce, między którymi jest przeważna ilość sztuk tak ustalonego typu, że mogłyby dać podstawę do utworzenia pięknej obory bydła szwyckiego, tem więcej, że w tej oborze na bardzo niski zresztą procent sztuk gruźlicznych, złożyły się przeważnie sztuki simentalskie a w najmniejszej części szwyckie.

Stan ogólny bydła na wszystkich folwarkach razem, gdzie badanie przeprowadziłem był następujący: 6 buhai, 213 krów, 124 jałówek; razem 343 sztuk.

Z tych uznałem za chore: 8 krów, 4 jałówki; razem 12 sztuk = 3·49% — za podejrzane: 10 krów, 3 jałówki; razem 13 sztuk = 3·79% — za lekko podejrzane: 2 krowy, 7 jałówek; razem 9 sztuk = 2·62%. Ogółem między 343 sztukami badanemi znalazłem chorych na gruźlicę lub o tę chorobę podejrzanych 34 sztuk = 9·9%, które natychmiast odosobniono od sztuk zdrowych.

4. O b o r a l. p. 16, prywatna, stanowiąca uzupełnienie stanu bydła dwóch obór zarodowych pełnej i pół krwi Simmenthal i razem z niemi trzeci raz badana, złożona ze sztuk bydła rozmaitego tymu z przewagą nizinnego, między któremi zbadałem 27 krów, 11 jałówek, 2 buhajki, 10 wołów; razem 50 sztuk.

Z tych uznałem za c h o r e: 3 krowy, 2 jałówki, 2 woły; razem 7 sztuk = 14·—%, za p o d e j r z a n e: 2 krowy, 1 jałówkę; razem 3 sztuki = 6·—% — z a l e k k o p o d e j r z a n e 3 krowy = 6·—%. Ogółem znalazłem chorych na gruźlicę i o tę chorobę podejrzanych 13 sztuk = 26·—%.

Powyższego wyniku nie zestawiam porównawczo z wynikami otrzymanemi w latach poprzednich, gdyż w stanie bydła tej obory przy ostatniem badaniu znalazłem kilkanaście sztuk świeżo wprowadzonych a zatem w tej oborze pierwszy raz badanych.

Zestawienie ogólne.

W ciągu roku 1902 zbadałem w 17 oborach 29 buhai, 767 krów, 526 jałówek, 80 buhajków, 70 wołów; razem 1,472 sztuk bydła rogatego t. j. o 287 sztuk więcej, jak w roku poprzednim.

Z 1.472 sztuk badanych uznałem za:

a) C h o r e:

buhajów	sztuk	1	= 3.44%	= 150 sztuk = 10·1%.
krów	„	92	= 11·98%	
jałówek	„	52	= 9.88%	
buhajków	„	1	= 1·25%	
wołów	„	4	= 5·71%	

b) P o d e j r z a n e:

buhajów	sztuk	1	= 3.44%	= 62 sztuk = 4·21%
krów	„	37	= 4.82%	
jałówek	„	23	= 4·37%	
buhajków	„	—	= —%	
wołów	„	1	= 1·43%	

c) L e k k o p o d e j r z a n e:

buhajów	sztuk	—	= —%	= 43 sztuk = 2·92%
krów	„	19	= 2·47%	
jałówek	„	16	= 3·04%	
buhajków	„	7	= 8·75%	
wołów	„	1	= 1·43%	

Ogółem uznałem za chore, podejrzane i lekko podejrzane o gruźlicę:

buhajów	sztuk	2 =	6·89%	= 255 sztuk = 17·15%
krów	„	148 =	19·29%	
jałówek	„	91 =	17·30%	
buhajków	„	8 =	10·—%	
wołów	„	6 =	8·57%	

Porównanie wyników rozpoznawczych badań na gruźlicę u bydła rogatego, osiągniętych w latach poprzednich, z ogólnym wynikiem tychże z roku 1902 uwidacznia, że nawet przy dotychczasowej akcyi tępienia gruźlicy bydła rogatego, prowadzonej przez niespełna 4 lata w bardzo szczupłych rozmiarach, rozszerzanie się tej choroby, nietylko się nie wzmaga ale owszem wydatnie maleje.

Gdy bowiem po koniec roku 1900 między zbadanem bydłem, w ilości 1.500 sztuk, znalazłem dotkniętych gruźlicą 401 sztuk = 26·73%, a w roku 1901 między 1,185 sztukami wykryłem 374 sztuk chorych na gruźlicę lub o tę chorobę podejrzanych t. j. 31·56% z ogólnej ilości sztuk w tym roku zbadanych, to w roku 1902 znalazłem między 1.472 sztukami tylko 255 sztuk gruźliczych t. j. 17·25%, co stanowi wydatną redukcyę o 14·31%.

Na tą właśnie redukcyę rozmiarów gruźlicy wpłynęło głównie zmniejszenie się jej rozszerzenia w oborach powtórnie lub po raz trzeci badanych, oraz sprawdzenie w kilku oborach, dopiero pierwszy raz badanych, bardzo małego jej rozszerzenia się, co właśnie pozwala przypuszczać, że w naszym kraju znalazłoby się jeszcze poważną liczbę obór takich, których gruźlica nieopanowała lub nawet wcale do nich nie dotarła. Przypuszczenie to wspiera jeszcze ten fakt, że małe rozmiary gruźlicy przy pierwszem badaniu napotkałem w oborach prywatnych, skompletowanych ze sztuk w kraju urodzonych i wychowanych.

W 17 oborach, które zbadałem w ciągu roku 1902 natrafiłem, zwłaszcza w oborach prywatnych, na taką różnorodność ras i typów bydła rogatego, jakiej nie dostrzegałem przy badaniach w latach poprzednich. Gdy obok tego w ogólnej liczbie sztuk w roku tym zbadanych, przeważały ilością sztuki od dawna wyłącznie w kraju wyprodukowane z materyału hodowlanego tutejszego, a nie importowanego, można owe 1472 sztuk różnorodnego bydła, zbadanego w różnych okolicach kraju, uważać za próbkę wziętą z ogólnego stanu bydła rogatego, w całym kraju rozmieszczonego i na tej podstawie choć w przybliżeniu oznaczyć rozmiary gruźlicy u bydła rogatego w Galicyi na 17% do 20%. Do tego samego wniosku przyszedłem po zestawieniu wyników badania, przeprowadzonego przezemnie w ciągu dotychczasowej akcyi tępienia gruźlicy w ośmdziesięciu kilku oborach bydła rogatego, do różnych ras i zawodów należącego, rozmieszczonych w różnych okolicach naszego kraju i utrzymywanych w mniej lub więcej korzystnych warunkach klimatycznych, terytoryalnych i gospodarskich. Wynikiem ogólnym zbadania przezemnie w ciągu ostatnich czterech lat przeszło 4½ tysiąca sztuk jestto przeświadczenie, że w ogólnym stanie bydła rogatego w Galicyi nie znajdzie się więcej, jak około 20% sztuk gruźliczych.

Przyjmując 20% sztuk gruźliczych w ogólnej ilości bydła rogatego w naszym kraju za cyfrę zasadniczą do snucia dalszych wniosków i przewidywań w akcyi tępienia gruźlicy u bydła rogatego u nas, możemy z pełną otuchą i pewną nadzieją osiągnięcia dobrych wyników akcyę tę nietylko skutecznie dalej prowadzić, ale rozwinąć ją w możliwie najszerszych granicach, bo dotychczas sprawdzone rozmiary gruźlicy u bydła rogatego w naszym kraju, są w stosunku do rozmiarów jej w innych krajach środkowej Europy tak małe, że nietylko jej rozszerzanie dalsze powstrzymywać ale i tępić ją ze skutkiem możemy systemem dotychczasowym, dostatecznie u nas wypróbowanym, który w okresie dotychczasowych prób dał w naszych warunkach wprost zdumiewająco wydatne wyniki n. b. przy badaniach przeprowadzanych z najdalej idącą skrupulatnością techniczną i ścisłością naukową.

W innych krajach europejskich, a zwłaszcza (wedle zestawień prof. Ostertaga) w krajach niemieckich rozmiary gruźlicy między tamtejszem bydłem są tak wielkie, (70 do 80%), że w obec nich, stają hodowcy wprost bezradni, jak wobec bliskiego widma ruiny, dla oddalenia, a przynajmniej ograniczenia której dziś niedostatecznym

jest dotychczasowy system, ale tylko tam i wobec tamtejszych warunków gospodarskich, a zwłaszcza w obec trzy lub czterokrotnie większych rozmiarów gruźlicy.

U nas inaczej! My możemy jeszcze szereg lat prowadzić skuteczną walkę z gruźlicą u bydła rogatego w naszym kraju dotychczasową bronią, śledząc pilnie wszelkie na tem polu odkrycia, które nam lepszą broń od dotychczasowej podadzą. W każdym razie korzystniej jest w raz rozpoczętej skutecznie akcyi nie ustawać, aniżeli bezczynnie i bezradnie wyczekiwać na możliwie lepsze, ale jeszcze niewypróbowane nowe środki.

W Suchodole, koło Krosna, w maju 1903.

Wyniki badań rozpo-

połączonych z próbnem szczepieniem tuberkuliny u bydła rogatego Wydziału krajowego w roku 1902 przez Teofila

Liczba porządkowa	Rodzaj obory i rasa bydła	Stan bydła badanego w oborze						Z tych							
								chore						po-	
		buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem	buhaje	krowy
1	Zarodowa pełnej krwi Simmenthal	1	11	15	5	—	32	—	1	1	—	—	2	—	—
2	Prywatna mięszanej krwi przeważnie ras nizin.	3	83	37	—	—	123	1	41	11	—	—	53	—	3
3	Prywatna krwi mięszanej, część Szwyc, część Oldenburg	1	42	26	—	—	69	—	22	13	—	—	35	1	3
4	Prywatna pół krwi Simmenthal	2	22	25	—	39	88	—	—	1	—	1	2	—	1
5	Prywatna przeważnie złożona z Szwyc i Simmenthal	6	213	124	—	—	343	—	8	4	—	—	12	-	10
6	Prywatna pół krwi Simmenthal	1	40	14	1	—	56	—	—	—	—	—	—	—	—
7	Zarodowa pełnej i pół krwi Oldenburg	1	39	11	7	—	58	-	1	—	—	—	1	—	—
8	Prywatna pół krwi Oldenburg	2	50	47	2	2	103	—	2	—	—	—	2	—	—

znawczych na gruźlicę

w oborach zarodowych i prywatnych, wykonanych z polecenia Sochaniewicza, kraj. nauczyciela weterynaryi.

uznałem za										Ogółem sztuk chorych, podejrz. i lekko podejrz.	W procentach				Który raz obora badana
podejrzane				lekko podejrzane											
jałówki	buhajki	woły	Razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem		chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6·25	—	—	6·25	1szy
2	—	—	5	—	6	2	—	—	8	66	43·08	4·06	6·50	53·64	1szy
2	—	—	6	—	1	2	—		3	44	50·72	8·69	4·34	63·75	1szy
3	—	1	5	—	—	—	—	—	—	7	2·27	5·68	—	7·95	1szy
3	—	—	13	—	2	7	—	—	9	34	3·49	3·79	2·62	9·90	1szy
—	—	—	—	—	4	1	—	—	5	5	—	—	8·92	8·92	1szy
3	—	—	3	—	—	—	1	—	1	5	1·72	5·17	1·72	8·61	3ci
1	—	—	1	—	—	1	1	—	2	5	1·96	0·98	1·96	4·90	1szy

Liczba porządkowa	Rodzaj obory i rasa bydła	Stan bydła badanego w oborze						Z tych							
								chore						po-	
		buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem	buhaje	krowy
9	Zarodowa pełnej krwi Simmenthal	1	25	28	10	2	66	—	3	4	—	1	8	—	6
10	Zarodowa pełnej krwi Simmenthal	2	48	36	6	—	92	—	10	6	—	—	16	—	5
11	Zarodowa pełnej krwi Simmenthal	2	11	13	4	—	30	—	—	2	—	—	2	—	—
12	Zarodowa pół krwi Simmenthal	1	29	25	8	17	80	—	—	—	—	—	—	—	—
13	Zarodowa pełnej i pół krwi Oldenburg	2	39	36	10	—	87	—	—	4	—	—	4	—	5
14	Zarodowa pełnej krwi Simmenthal	1	11	12	3	—	27	—	1	1		—	2	—	—
15	Zarodowa pół krwi Simmenthal	—	18	8	4	—	30	—	—	—	—	—	—	—	2
16	Prywatna krwi mięszanej	—	27	11	2	10	50	—	3	2	—	2	7	—	2
17	Zarodowa pełnej krwi Simmenthal	3	59	58	18	—	138	—	—	3	1	—	4	—	—
	Ogółem	29	767	526	80	70	1.472	1	92	52	1	4	150	1	37
	W procentach . .							3·44	11·98	9·88	1·25	5·71	10·1	3·44	4·82

uznałem za										Ogółem sztuk chorych, podejrz. i lekko podejrz.	W procentach				Który raz obora badana
podejrzane				lekko podejrzane											
jałówki	buhajki	woły	Razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem		chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem	
3	—	—	9	—	—	2	2	1	5	22	12·12	13·54	7·67	33·33	2gi
—	—	—	5	—	3	—	1	—	4	25	17·39	5 43	4 34	27·17	2gi
—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3	6·60	—	3·33	10·—	1szy
1	—	—	1	—	—	—	1	—	1	2	—	1·25	1 25	2·50	1szy
1	—	—	6	—	—	—	—	—	—	10	4·60	6·90	—	11·50	3ci
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	7·40	—	—	7·40	3ci
2	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4	—	13·3	—	13·3	3ci
1	—	—	3	—	3	—	—	—	3	13	14·—	6·—	6·—	26·—	3ci
1	—	—	1	—	—	1	—	—	1	6	2·89	0·72	0·72	4·34	3ci
23	—	1	62	—	19	16	7	1	43	255	Ogółem 255 sztuk = 17·25%				
4·37	—	1·43	4·21	—	2·47	3·04	8·75	1·43	2·92	17·25					

I. Obory pełnej krwi

Liczba porządkowa	Stan bydła badanego w oborze						Z tych							
							chore						po-	
	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem	buhaje	krowy
1	1	11	15	5	—	32	—	1	1	—	—	2	—	—
2	1	25	28	10	2	66	—	3	4	—	1	8	—	6
3	2	48	36	6	—	92	—	10	6	—	—	16	—	5
4	2	11	13	4	—	30	—	—	2	—	—	2	—	—
5	1	11	12	3	—	27	—	1	1	—	—	2	—	—
6	3	59	58	18	—	138	—	—	3	1	—	4	—	—
Ogółem	10	165	162	46	2	385	—	15	17	1	1	34	—	11
W procentach . .							—	9·09	10·49	2·17	50·—	8·83	—	6·66

II. Obory pół krwi

Liczba porządkowa	Stan bydła badanego w oborze						Z tych							
							chore						po-	
	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem	buhaje	krowy
1	2	22	25	—	39	88	—	—	1	—	1	2	—	1
2	1	40	14	1	—	56	—	—	—	—	—	—	—	—
3	1	29	25	8	17	80	—	—	—	—	—	—	—	—
4	—	18	8	4	—	30	—	—	—	—	—	—	—	2
Ogółem	4	109	72	13	56	254	—	—	1	—	1	2	—	3
W procentach . .							—	—	1·39	—	1·78	0·78	—	2·75

Simmenthal.

uznałem za										Ogółem sztuk chorych, podejrz. i lekko podejrz.	W procentach				Który raz obora badana
dejrzane				lekko podejrzane											
jałówki	buhajki	woły	Razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem		chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem	
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	6·25	—	—	6·25	1szy
3	—	—	9	—	—	2	2	1	5	22	12·12	13·54	7·67	33·33	2gi
—	—	—	5	—	3	—	1	—	4	25	17·39	5·43	4·34	27·17	2gi
—	—	—	—	—	—	—	1	—	1	3	6·36	—	3·33	10·—	1szy
—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	7·4	—	—	7·4	3ci
1	—	—	1	—	—	1	—	—	1	6	2·89	0·72	0·72	4·34	3ci
4	—	—	15	—	3	3	4	1	11	60	8·83	3·89	2·85	15·58	
2·46	—	—	3·89	—	1·82	1·85	8·69	50.—	2·85	15·58	W procentach				

Simmenthal.

uznałem za										Ogółem sztuk chorych, podejrz. i lekko podejrz.	W procentach				Który raz obora badana
dejrzane				lekko podejrzane											
jałówki	buhajki	woły	Razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem		chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem	
3	—	1	5	—	—	—	—	—	—	7	2·27	5·68	—	7·95	1szy
—	—	—	—	—	4	1	—	—	5	5	—	—	8·92	8·92	1szy
1	—	—	1	—	—	—	1	—	1	2	—	1·25	1·25	2·5	1szy
2	—	—	4	—	—	—	—	—	—	4	—	13·3	—	13·3	3ci
6	—	1	10	—	4	1	1	—	6	18	0·78	3·93	2·36	7·07	
8·33	—	1·78	3·93	—	3·67	1·39	7·69	—	2·36	7·07	W procentach				

III. Obory pełnej i pół

Liczba porządkowa	Stan bydła badanego w oborze						Z tych							
							chore						po-	
	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem	buhaje	krowy
1	1	39	11	7	—	58	—	1	—	—	—	1	—	—
2	2	50	47	2	2	103	—	2	—	—	—	2	—	—
3	2	39	36	10	—	87	—	—	4	-	—	4	—	5
Ogółem	5	128	94	19	2	248	—	3	4	—	—	7	—	5
W procentach . .							—	2·34	4·25	—	-	2·82	—	3·9

IV. Obory bydła

Liczba porządkowa	Stan bydła badanego w oborze						Z tych							
							chore						po-	
	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem sztuk	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem	buhaje	krowy
1	3	83	37	—	—	123	1	41	11	—	—	53	—	3
2	1	42	26	—	—	69	—	22	13	—	—	35	1	3
3	6	213	124	—	—	343	—	8	4	—	—	12	—	10
4	—	27	11	2	10	50	—	3	2	—	2	7	—	2
Ogółem	10	365	198	2	10	585	1	74	30	—	2	107	1	18
W procentach . .							10·—	20·27	15·19	—	20·—	18·29	10·—	4·65

krwi Oldenburg.

uznałem za										Ogółem sztuk chorych, podejrz. i lekko podejrz.	W procentach				Który raz obora badana
podejrzane				lekko podejrzane							chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem	
jałówki	buhajki	woły	Razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem						
3	—	—	3	—	—	—	1	—	1	5	1·72	5·17	1·72	8·61	3ci
1	—	—	1	—	—	1	1	—	2	5	1·96	0·98	1·86	4·9	1szy
1	—	—	6	—	—	—	—	—	—	10	4 6	6·9	—	11·5	3ci
5	—	—	10	—	—	1	2	—	3	20	2·82	4·03	1·21	8·06	
5·32	—	—	4·03	—	—	1·06	10·52	—	1·21	8·06	W procentach				

ras mięszanych.

uznałem za										Ogółem sztuk chorych, podejrz. i lekko podejrz.	W procentach				Który raz obora badana
podejrzane				lekko podejrzane							chore	podejrzane	lekko podejrzane	Ogółem	
jałówki	buhajki	woły	Razem	buhaje	krowy	jałówki	buhajki	woły	Razem						
2	—	—	5	—	6	2	—	—	8	66	43·08	4·06	6·5	53·64	1szy
2	—	—	8	—	1	2	—	—	3	44	50·72	8·69	4·34	63·76	1szy
3	—	—	13	—	2	7	—	—	9	34	3·49	3·79	2·62	9·9	1szy
1	—	—	3	—	3	—	—	—	3	13	14·—	6·—	6·—	26·—	3ci
8	—	—	27	—	12	11	—	—	23	157	18·29	4·61	3·93	26 83	
4·04	—	—	4·61	—	3·28	5·55	—	—	3·93	26·83	W procentach				

Z drukarni Ludowej we Lwowie.

LW. 81.841/903. We Lwowie, dnia 11. września 1903.

Aleg. 207

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie przyznania stałego zaopatrzenia wdowie po nauczycielu kraj. niższej szkoły rolniczej w Suchodole, ś. p. Janie Górskim.

Wysoki Sejmie!

W październiku zeszłego roku zmarł w kraj. szkole rolniczej w Suchodole nauczyciel uprawy i wyprawy roślin włóknistych, ś. p. Jan Górski. Zmarły pozostawił wdowę bez środków do życia i bez prawa do pensyi wdowiej, gdyż sam, jako nauczyciel prowizoryczny, nie miał prawa do pensyi emerytalnej. Ś. p. Jan Górski, poprzednio nauczyciel wędrowny uprawy lnu z ramienia Komitetu Tow. gospodarskiego, a od r. 1890 nauczyciel kraj. szkoły uprawy lnu w Gródku, następnie szkoły rolniczej w Suchodole, nie mógł być dlatego jedynie mianowany stałym nauczycielem, że przekroczył wiek wymagany od wstępujących do służby krajowej. Dla uchylenia tej przeszkody Wydział krajowy przedstawiał Wys. Sejmowi dwukrotnie t. j. w r. 1901 i 1902 w sprawozdaniach swych o kraj. niższych szkołach rolniczych prośbę z odpowiednim wnioskiem przyznania ś. p. Janowi Górskiemu veniam aetatis, sprawozdania te nie weszły jednak na porządek obrad Wys. Sejmu w czasie sessyi w r. 1901 i 1902.

Przyjmując tedy, że ś. p. Jan Górski tylko wskutek zbiegu okoliczności nie uzyskał stabilizacyi, mimo długoletniej, skutecznej służby nauczycielskiej, Wydział krajowy przyznał pozostałej wdowie w uwzględnieniu jej ubóstwa tymczasową zapomogę, niniejszem zaś zwraca się do Wys. Sejmu z prośbą o przyznanie wdowie po ś. p. Janie Górskim stałego zaopatrzenia w kwocie 800 K rocznie t. j. w wysokości, w jakiej nastąpiłby wymiar pensyi wdowiej na podstawie statutu emerytalnego w razie poprzedniego stabilizowania ś. p. Jana Górskiego.

Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyznaje p. Paulinie Górskiej, wdowie po nauczycielu kraj. szkoły rolniczej, stałe zaopatrzenie w kwocie 800 (ośmset) K rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*
Członek Wydziału kraj.

L. s. 1.899/1903.

Aleg. 298

Wniosek.

Podpisani wnoszą:

A. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod A/. projekt ustawy zmieniający
B. postanowienia §§. 3. i 12. statutu krajowego i załączony pod B/. projekt sejmowej ordynacyi wyborczej.

Oleśnicki,
wnioskodawca.

Bohaczewski, Szajer, Glidziuk, A. Barabasz, Huryk, Staruch, Ostapczuk, Ochrymowicz, Dr. Mogielnicki, Mazikiewicz, Barwiński, Korol, Stapiński, Krempa.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca postanowienia §§. 3. i 12. statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem — ogłoszonego jako załącznik II-gi patentu z 26. lutego 1861 Nr. 20 Dz. p. p.

Art. I.

Postanowienia §§. 3. i 12. statutu krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszonego jako załącznik II-gi patentu z 26. lutego 1861 Nr. 20 Dz. p. p. tracą w swojem dotychczasowem brzmieniu moc obowiązującą i mają na przyszłość obowiązywać w następującem brzmieniu:

§. 3.

Sejm składa się z stu ośmdziesięciu członków — a mianowicie:

a) z Arcybiskupów grecko- rzymsko- i ormiańsko katolickiego we Lwowie, rz. kat. księcia biskupa w Krakowie, gr. kat. biskupów w Przemyślu i Stanisławowie, rz. kat. biskupów w Przemyślu i Tarnowie. Na wypadek opróżnienia miejsc biskupa lub arcybiskupa jest członkiem Sejmu administrator dyecezyi;

b) rektorów Uniwersytetu we Lwowie i Krakowie i Szkoły politechnicznej we Lwowie;

c) prezesa Akademii Umiejętności w Krakowie;

d) ze stu sześćdziesięciu ośmiu wybranych posłów a mianowicie:

I. Czterdziestu czterech posłów z kuryi większej posiadłości gruntowej;

II. Dwudziestu ośmiu posłów z kuryi miast;

III. Trzech posłów z kuryi izb handlowych i przemysłowych;

IV. Siedmdziesięciu ośmiu posłów z kuryi gmin wiejskich;

V. Piętnastu posłów z kuryi ogólnej.

§. 12.

Jednego Członka Wydziału krajowego wybierają posłowie wybrani z kuryi większej posiadłości gruntowej; jednego posłowie wybrani z miast i izb handlowych i przemysłowych; jednego posłowie wybrani z gmin wiejskich, a jednego posłowie wybrani z kuryi ogólnej — wszystkich z pomiędzy członków Sejmu.

Innych dwóch Członków Wydziału krajowego wybiera cały Sejm z pomiędzy siebie. Każdy z tych wyborów następuje absolutną większością głosów. Kiedy taka większość nieda się przy pierwszym i drugim wyborze osiągnąć, to należy przeprowadzić ściślejszy wybór między dwoma kandydatami, którzy przy drugiem głosowaniu otrzymali najwięcej głosów.

Na wypadek równości głosów rozstrzyga los.

Art. II.

Niniejsza ustawa ma wejść w życie z chwilą rozpisania najbliższych ogólnych wyborów sejmowych.

Sejmowa ordynacya wyborcza

dla Królestw Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Ustawa z dnia . . . . . .

Art. I.

Sejmowa ordynacya wyborcza dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, ogłoszona jako załącznik II. patentu z 26. lutego 1861 Nr. 20. Dz. u. p. traci w dotychczasowem swem brzmieniu moc obowiązującą i ma na przyszłość obowiązywać w brzmieniu następującem:

I. Okręgi i miejsca wyborcze.

§. 1.

Dla wyboru posłów z kuryi większych posiadłości gruntowych stanowią okręgi wyborcze następujące grupy powiatów:

1. Kraków-Brzesko-Wieliczka-Bochnia Podgórze-Chrzanów-Wadowice-Biała-Myślenice-Żywiec z miejscem wyboru Kraków i z liczbą sześciu posłów;

2. Brzeżany-Bóbrka-Podhajce-Przemyślany-Rohatyn z miejscem wyboru Brzeżany i liczbą trzech posłów;

3. Czortków-Zaleszczyki-Borszczów-Husiatyn z miejscem wyboru Czortków i liczbą trzech posłów;

4. Przemyśl-Jarosław-Jaworów-Mościska z miejscem wyboru Przemyśl i liczbą trzech posłów;

5. Sambor-Drohobycz-Rudki-Stary Sambor-Turka z miejscem wyboru Sambor i liczbą trzech posłów;

6. Sanok-Dobromil-Brzozów-Lisko-Krosno z miejscem wyboru Sanok i liczbą trzech posłów;

7. Tarnopol-Skałat-Trembowla-Zbaraż z miejscem wyboru Tarnopol i liczbą trzech posłów;

8. Tarnów Dąbrowa-Mielec-Kolbuszowa-Ropczyce Pilzno-Jasło, z miejscem wyboru Tarnów i liczbą trzech posłów;

9. Złoczów-Brody-Kamionka z miejscem wyboru Złoczów i liczbą trzech posłów;

10. Żółkiew-Sokal-Rawa-Cieszanów, z miejscem wyboru Żółkiew i liczbą trzech posłów;

11. Kołomyja-Horodenka-Kosów-Peczeniżyn-Śniatyn, z miejscem wyboru Kołomyja i liczbą dwóch posłów;

12. Rzeszów-Łańcut-Nisko-Przeworsk Strzyżów-Tarnobrzeg z miejscem wyboru Rzeszów i liczbą dwóch posłów;

13. Nowy Sącz-Nowy Targ-Limanowa-Grybów-Gorlice z miejscem wyboru Nowy Sącz i liczbą dwóch posłów;

14. Stanisławów-Bohorodczany-Buczacz-Tłumacz-Nadwórna z miejscem wyboru Stanisławów i liczbą dwóch posłów;

15. Stryj-Dolina-Kałusz Żydaczów z miejscem wyboru Stryj i liczbą dwóch posłów — i

16. Lwów-Gródek, z miejscem wyboru Lwów i jednym posłem.

Wszyscy w jednym okręgu uprawnieni do wyboru posła wyborcy stanowią jedno ciało wyborcze.

§. 2.

Dla wyboru posłów z miast stanowią okręgi wyborcze następujące miasta, względnie grupy miast:

1. Biała. 2. Brody. 3. Drohobycz. 4. Jarosław. 5. Kołomyja 6. Kraków. 7. Lwów. 8. Nowy Sącz. 9. Przemyśl. 10. Rzeszów. 11. Sambor. 12. Stanisławów. 13. Stryj. 14. Tarnopol. 15 Tarnów. 16. Brzeżany i Złoczów. 17. Bochnia i Wadowice. 18. Gorlice i Jasło. 19. Sanok i Krosno. 20. Podgórze i Wieliczka.

Każde z wymienionych miast jest dla siebie miejscem wyboru.

W okręgu wyborczym 16. jest głównem miejscem wyboru Złoczów, w 17. Bochnia, w 18. Jasło, w 19. Sanok, w 20. Podgórze.

§. 3.

Lwów wybiera sześciu, Kraków czterech, a inne w §. 2. wyliczone okręgi wyborcze miast po jednym pośle. Wszyscy uprawnieni do wyboru posła z jednego miasta stanowią jedno ciało wyborcze.

§. 4.

Izby handlowe i przemysłowe we Lwowie, Krakowie i Brodach wybierać mają po jednym pośle. Członkowie i zastępcy każdej izby tworzą jedno ciało wyborcze.

§. 5.

Każdy z 78 powiatów politycznych kraju w swoich granicach terytoryalnych stanowi osobny okręg wyborczy dla wyboru posłów z gmin wiejskich.

§. 6.

W okręgach wyborczych gmin wiejskich jest miejscem wyborczem każda miejscowość stanowiąca gminę, która według ostatniego spisu ludności liczy więcej jak 250 mieszkańców. Z miejscowości tego samego powiatu, liczących 250 lub mniej mieszkańców, położonych obok siebie w tym samym okręgu wyborczym, mają się utworzyć zbiorne miejsca wyborcze. Zbiorne miejsca wyborcze oznaczyć ma Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym — drogą rozporządzenia. Jedno zbiorne miejsce wyborcze nie może obejmować gminy względnie miejscowości z ludnością razem powyżej tysiąca mieszkańców. Głównem miejscem wyborczem każdego okręgu wyborczego gmin wiejskich jest siedziba politycznej władzy powiatowej.

§. 7.

Każdy z okręgów wyborczych w §. 5. wyliczonych, ma wybrać jednego jednego posła Wyborcy z wszystkich gmin okręgu wyborczego (z wyjątkiem z tych miast, które podług §. 2. wybierają same osobno posła) stanowią jedno ciało wyborcze.

§. 8.

Dla wyboru posłów z ogólnej kuryi wyborczej, stanowią okręgi wyborcze następujące grupy powiatów:

1. Lwów z głównem miejscem wyboru Lwów;
2. Kraków-Podgórze, z głównem miejscem wyboru Kraków;
3. Wadowice-Biała-Chrzanów-Żywiec-Myślenice-Wieliczka, z głównem miejscem wyboru Wadowice;
4. Nowy Sącz-Limanowa-Nowy Targ-Grybów-Gorlice, z głównem miejscem wyboru Nowy Sącz;
5. Tarnów-Brzesko-Bochnia-Dąbrowa-Mielec-Pilzno, z głównem miejscem wyboru Tarnów;
6. Rzeszów-Ropczyce Strzyżów-Kolbuszowa-Tarnobrzeg-Nisko, z głównem miejscem wyboru Rzeszów;
7. Sanok-Krosno-Jasło Brzozów-Dobromil Lisko, z głównem miejscem wyboru Sanok;
8. Jarosław-Łańcut-Przeworsk-Cieszanów-Mościska Jaworów-Gródek, z głównem miejscem wyboru Jarosław;
9. Przemyśl-Sambor-Stary Sambor-Drohobycz-Turka, z głównem miejscem wyboru Przemyśl;
10. Stryj-Żydaczów-Dolina-Kałusz-Bóbrka-Rudki, z głównem miejscem wyboru Stryj;
11. Brody-Kamionka-Żółkiew-Rawa-Sokal, z głównem miejscem wyboru Brody;
12. Tarnopol-Zbaraż-Złoczów-Przemyślany-Brzeżany, z głównem miejscem wyboru Tarnopol;
13. Stanisławów-Rohatyn-Podhajce-Buczacz-Tłumacz-Bohorodczany, z głównem miejscem wyboru Stanisławów.
14. Borszczów Zaleszczyki-Czortków-Husiatyn-Trembowla-Skałat, z głównem miejscem wyboru Borszczów;
15. Kołomyja-Peczeniżyn-Nadwórna-Kosów-Śniatyn-Gródek, z głównem miejscem wyboru Kołomyja.

§. 9.

W okręgach wyborczych ogólnej kuryi wyborczej jest miejscem wyboru każda miejscowość stanowiąca gminę, która podług ostatniego spisu ludności liczy więcej jak 500 mieszkańców. Z miejscowości liczących 500 lub mniej mieszkańców, położonych obok siebie w tym samym okręgu wyborczym na terytoryum tego samego powiatu sądowego, mają być utworzone zborne miejsca wyborcze. Zborne miejsca wyborcze oznaczyć ma Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym drogą rozporządzenia. Jedno zbiorne miejsce wyborcze nie może obejmować gminy, względnie miejscowości z ludnością powyżej 3.000 mieszkańców.

§. 10.

Każdy z okręgów wyborczych w §. 8. wyliczonych ma wybierać jednego posła.

Wyborcy z wszystkich gmin jednego okręgu wyborczego stanowią jedno ciało wyborcze.

II. O prawie czynnego i biernego wyboru.

§. 11.

Pełnoletni austryaccy obywatele, posiadający takie dobra tabularne, od których opłacają rocznie co najmniej 200 koron podatków państwowych realnych, wybierają sami bezpośrednio posłów na Sejm z kuryi większych posiadłości gruntowych. Prawo wyboru posła przysługuje i niewłasnowolnym posiadaczom dóbr tabularnych; głosują w ich imieniu prawni ich zastępcy (opiekun, kurator) lub tychże pełnomocnicy.

Za żonę wykonuje to prawo jej mąż, który z nią żyje, za inne kobiety własnowolne — ich pełnomocnik.

Jeżeli mąż i żona intabulowani za współwłaścicieli majętności tabularnej, to prawo owo przysługuje mężowi.

§. 12.

Jeżeli dobra tabularne do wyboru posła uprawniające, są we wspólnem posiadaniu kilku posiadaczy, to tylko ten z pomiędzy nich ma prawo wybierać posła, kogo wszyscy spólnicy do tego upoważnią.

Jeżeli ktoś posiada dwa albo trzy dobra tabularne, od których roczne podatki realne razem wzięte wynoszą 200 koron, to posiadanie tych dóbr uprawnia także do wybierania posła z kuryi większych posiadłości.

§. 13.

Jeżeli dobra tabularne, uprawniające do wyboru posła z większych posiadłości, są w posiadaniu jakiejś korporacyi lub towarzystwa, to prawo wyboru ma wykonywać ta osoba, która według postanowień prawnych albo statutów towarzystwa reprezentuje na zewnątrz tę korporacyę lub towarzystwo.

Gminy posiadające takie dobra tabularne, mają wykonywać prawa wyboru przez swoją zwierzchność.

§. 14.

Posłów z miast, wyszczególnionych w §. 2. i z gmin wiejskich wymienionych w §. 5. tej ustawy, mają wybierać bezpośrednio wszyscy ci członkowie gminy rodzaju męskiego, którzy:

1. w miastach w §. 2. wyszczególnionych uprawnieni są do wyboru reprezentacyi gminnej, — albo od pół roku płacą co najmniej dziesięć koron podatków państwowych bezpośrednich, a nie zachodzą co do nich zresztą przyczyny wykluczające od czynnego wyboru reprezentacyi gminnej;

2. w gminach wiejskich w §. 5. wspomnianych stanowią pierwsze dwie trzecie wszystkich członków gminy do wyboru rady gminnej uprawnionych, a podług wysokości opłacanych rocznie bezpośrednich podatków państwowych ugrupowanych, dalej wszyscy ci członkowie gminy, którzy od pół roku płacą co najmniej dziesięć koron bezpośrednich podatków państwowych, a co do których przyczyny wykluczające od czynnego wyboru reprezentacyi gminnej nie zachodzą, a w końcu wszyscy ci członkowie gminy, którym służy prawo czynnego wyboru reprezentacyi gminnej bez względu na wysokość opłacanych podatków.

Jeżeli kilku uprawnionych opłaca takie same podatki, starszy wiekiem poprzedza młodszego.

§. 15.

Osoby, co do których zachodzą wszystkie w §. 14. przewidziane warunki czynnego prawa wyboru w jednym z okręgów wyborczych miast, albo gmin wiejskich nie mogą w tych okręgach wykonywać tego prawa, jeżeli służy im prawo czynnego wyboru w kuryi większych posiadłości.

Osoby, posiadające wszystkie te warunki czynnego wyboru w jednym z okręgów wyborczych gmin wiejskich, nie mogą w tym okręgu wykonywać tego prawa, jeżeli służy im prawo czynnego wyboru w którymkolwiek okręgu wyborczym miast.

§. 16.

Do wyboru posłów z ogólnej kuryi wyborczej wspomnianych w §. 8. tej ustawy, jest uprawnionym każdy własnowolny obywatel państwa, który ukończył 24. rok życia, co do którego

nie zaszły przyczyny powodujące według obowiązującej ustawy gminnej utratę prawa czynnego wyboru reprezentacyi gminnej, a to w tej gminie, w której w dniu rozpisania wyboru jest co najmniej sześć miesięcy zamieszkały. Wykluczone jednak od prawa czynnego wyboru w tej kuryi są wszystkie te osoby, którym po myśli §§. 11. i 14. tej ustawy przysługuje prawo czynnego wyboru w kuryach większych posiadłości, miast lub gmin wiejskich.

§. 17.

Każdy wyborca może swe prawo wyboru wykonywać tylko w jednym okręgu wyborczym i w zasadzie tylko osobiście.

Wyjątkowo mogą wyborcy z kuryi większych posiadłości wykonywać swe prawo głosowania przez pełnomocnika; ten musi w tej samej klasie wyborców mieć prawo wybierania i może zastępować tylko jednego wyborcę.

Uprawnieni do wyboru w kuryi większych posiadłości mający dobra w więcej niż w jednym okręgu położone, mają wykonywać swe prawo wyborcze w tym okręgu, w którym leżą ich najwyżej opodatkowane dobra.

Uprawnieni do wyboru z kuryj wyborczych miast, gmin wiejskich lub z kuryi ogólnej, jeżeli są członkami kilku gmin, mogą wykonywać prawo wyborcze tylko w tej gminie, w której zwykle zamieszkują.

§. 18.

Posłem sejmowym może być wybrany każdy, który:

a) jest obywatelem austryackim;

b) ma lat 30;

c) znajduje się w pełnem używaniu wszystkich praw obywatelskich;

d) ma według postanowień poprzednich tej ustawy prawo wybierać posła sejmowego w którejkolwiek kuryi wyborczej.

§. 19.

Od prawa wybierania i wybieralności wykluczone są te osoby, które zasądzone zostały wyrokiem sądowym za jakąkolwiek zbrodnię, albo za przestępstwo kradzieży, sprzeniewierzenia, udziału w nich, oszustwa, lub za przewinienie bankructwa (§§. 460, 461, 463, 464 i 486 ustawy karnej).

Ten skutek zasądzenia karnego ma ustąpić co do zbrodni wyszczególnionych w §. 6. pod liczbami 1 do 10 ustawy z 15. listopada 1867 (Nr. 131 Dz. p. p.) po ukończeniu kary, w innych zaś wypadkach po upływie lat pięciu, a co do przestępstw i przewinień wyżej wymienionych po upływie lat trzech, licząc od ukończenia kary.

Osoby, które popadły w konkurs, albo załagodziły swe bankructwo dobrowolną ugodą z wierzycielami przy współudziale sądu, nie mogą być wybrane posłem do Sejmu, jak długo trwa rozprawa konkursowa lub ugodowa.

III. O rozpisaniu i przygotowaniu wyborów.

§. 20.

Do przeprowadzenia wyborów wzywa Namiestnik, ogłaszając dzień, w którym mają się odbyć wybory posłów sejmowych w miejscach wyborczych, przeznaczonych niniejszą ordynacyą wyborczą.

Dzień wyborów należy tak ustanowić, żeby można było poczynić wszelkie potrzebne przygotowania.

§. 21.

Ogólne wybory do Sejmu należy w ten sposób rozpisywać, żeby wybierano najpierw posłów z kuryi ogólnej, następnie z kuryi gmin wiejskich, miast, oraz izb handlowych i przemysłowych, a w końcu z kuryi większych posiadłości i żeby wybory z każdej z powyższych kuryj odbyły się w całym kraju na jednym dniu.

§. 22.

Rozpisanie ogólnych wyborów należy ogłosić w dziennikach krajowych, a także ogłoszeniami we wszystkich gminach kraju.

Rozpisanie pojedynczych wyborów należy ogłosić co do kuryi wyborczej z większych posiadłości i izb handlowych i przemysłowych dziennikami krajowymi, a co do kuryj wyborczych miast, gmin wiejskich i kuryi ogólnej, ogłoszeniami we wszystkich gminach, należących do odnośnego okręgu wyborczego.

Między dniem ogłoszenia wyborów, a dniem wyboru z kuryi ogólnej musi upłynąć czas co najmniej sześciu tygodni.

§. 23.

Wszystkich uprawnionych do wyboru, którzy według ordynacyi niniejszej tworzą jedno ciało wyborcze z wyjątkiem uprawnionych do wyboru w izbach handlowych i przemysłowych, spisuje się w jedną osobną listę.

Listę wyborców każdego ciała wyborczego ma utrzymywać w ewidencyi władza powołana do jej ułożenia i ma ją wygotować w dwóch egzemplarzach.

§. 24.

Listy wyborców dla ciała wyborczego większych posiadłości ma układać Namiestnik okręgami i ogłosić w dziennikach krajowych, naznaczając od dnia ogłoszenia 11-dniowy termin do reklamacyj. Po tym terminie wniesione reklamacye będą jako spóźnione odrzucone.

§. 25.

Namiestnik ma rozstrzygać, czy reklamacye wniesione co do wpisania w listę wyborczą osób nieuprawnionych, albo na odwrót, co do opuszczenia uprawnionych do wybierania, są uzasadnione lub nie; jemu przysługuje także prawo aż do dnia wyborów urzędowo poprawić listę wyborców większych posiadłości.

§. 26.

Skoro tylko lista wyborców ciała wyborczego większych posiadłości będzie poprawioną przez rozstrzygnięcie reklamacyj w przepisanym terminie wniesionych, winien Namiestnik przesłać wyciągi z tej listy i z tego spisu do odnośnych Starostw. Starostwa mają wygotować dla wyborców karty legitymacyjne, t. j. pisma, w których ma być wypisane imię i nazwisko wyborcy, miejsce, dzień i czas wyboru, które to pismo uprawnia do udziału w wyborach.

Karty legitymacyjne doręcza się wyborcom większych posiadłości, a jeżeli kto nie mieszka w kraju, wzywa się go za pośrednictwem krajowych urzędowych dzienników, żeby się po nią zgłosił.

§. 27.

Listę wyborców z miast, wyszczególnionych w §. 2. ord. wyb., jak również listę wyborców z gmin wiejskich wspomnia-

nych w §. 5. ord. wyb. — jak w końcu listę wyborców z kuryi ogólnej wspomnianych w §. 8. ord. wyb., układa w każdem mieście względnie w każdej gminie burmistrz względnie naczelnik gminy przy ścisłem zastosowaniu postanowień §§. 14. i 19. niniejszej ordynacyi wyborczej i wykłada w urzędzie gminnym do przeglądu najpóźniej na 30 dni przed wyborem posła. Zarazem winien to wyłożenie listy obwieścić w gminie, a to tak przez należyte ogłoszenie ustne, jak również przybicie ogłoszenia pisemnego na budynku gminnym i co najmniej w trzech widocznych miejscach w gminie, i wyznaczyć ośmiodniowy termin do wniesienia reklamacyj, tak jednak, żeby między ostatnim dniem tego terminu a dniem wyboru posła było co najmniej 14 dni czasu.

W ogłoszeniu tem ma być dokładnie oznaczony lokal, w którym lista do przeglądu jest wyłożona, jak również ma być podane do ogólnej wiadomości, że listę przeglądać wolno każdemu wyborcy każdego dnia od godziny 9. rano do 6. popołudniu.

Listy wyborcze wolno każdemu przeglądać i brać z nich sobie odpisy.

Reklamacye przeciw listom wyborczym mogą wnosić uprawnieni do wyboru w odnośnym okręgu wyborczym z powodu pomieszczenia w liście do wyboru nieuprawnionych lub pominięcie do wyboru uprawnionych do rąk naczelnika odnośnej gminy.

Naczelnik gminy obowiązany jest wniesione do rąk jego reklamacye w przeciągu 24 godzin przedłożyć starostwu powiatowemu a w miastach z własnymi statutami temu organowi politycznemu, którego Namiestnik do rostrzygania reklamacyj wyznaczy.

Starostwo powiatowe, względnie ten organ, obowiązany jest wniesione reklamacye bezzwłocznie rozstrzygnąć tak, żeby rozstrzygnięcie wnoszącemu reklamacyę w przeciągu dni trzech od jej przedłożenia powołanej do rozstrzygnięcia władzy doręczone było.

Przeciw temu rozstrzygnięcu wolno reklamującemu w przeciągu dni trzech od doręczenia wnieść odwołanie przez Starostwo powiatowe względnie polityczny organ, który wydał rozstrzygnięcie, do Namiestnika kraju.

Namiestnik rozstrzyga reklamacye ostatecznie, tak jednak, żeby pisemne jego rozstrzygnięcie reklamującemu przed dniem wyboru posła doręczone być mogło.

§. 28.

Listy wyborcze sprostowane wskutek rozstrzygnięcia reklamacyi mają być przygotowane w dwóch egzemplarzach. Jeden egzemplarz przedłożyć ma naczelnik gminy Starostwu powiatowemu, a w miastach z własnymi statutami organowi politycznemu do rozstrzygania reklamacyj ustanowionemu, — a drugi egzemplarz przechowa u siebie. Przy wyborach z kuryi ogólnej mają naczelnicy tych gmin, które są z innemi gminami do jednego zbiornego miejsca wyborczego przyłączone, przesłać listy wyborcze ze swych gmin naczelnikowi tej gminy, która jako zbiorne miejsce wyborcze jest ustanowioną.

§. 29.

Na podstawie przedłożonych list wyborczych Starostwo powiatowe ma wystawić dla wyborców ze wszystkich gmin swego powiatu karty legitymacyjne, w której ma być powołana liczba porządkowa listy wyborczej, imię i nazwisko uprawnionego do wyboru, miejsce, w którem wybór ma się odbyć

i oznaczenie czasu, w którem głosowanie ma się rozpocząć i skończyć.

W miastach z własnymi statutami obowiązaną jest do wygotowania kart legitymacyjnych Zwierzchność gminy.

Karty legitymacyjne mają być doręczone każdemu wyborcy za własnoręcznie potwierdzonym recepisem najpóźniej trzy dni przed dniem wyboru.

Doręczenie może nastąpić przez pocztę lub przez Zwierzchność gminy, w której wyborca zamieszkuje.

Równocześnie poda Starostwo powiatowe, a w miastach z własnymi statutami Zwierzchność gminna do powszechnej wiadomości, że każdy wyborca, któryby z jakiejkolwiek przyczyny karty legitymacyjnej nie otrzymał, może w przeciągu ostatnich dwóch dni przed wyborami otrzymać od tejże władzy duplikat karty legitymacyjnej. Zgłaszającemu się po taki duplikat wyborcy obowiązaną jest odnośna władza tenże bezwarunkowo i bez jakiejkolwiek przeszkody wydać.

§. 30.

Równocześnie z kartami legitymacyjnemi ma być doręczona każdemu wyborcy karta do głosowania, zaopatrzona pieczęcią Starostwa powiatowego, a w miastach z własnymi statutami pieczęcią Zwierzchności gminnej z dodatkiem umieszczonym na karcie legitymacyjnej, że głosy oddane na innych, taką pieczęcią nie zaopatrzonych kartach, będą uważane za nieważne.

Co do sposobu doręczania i wydawania duplikatów kart do głosowania obowiązują postanowienia §. 29. co do kart legitymacyjnych.

§. 31.

Dla wyborów z każdego ciała wyborczego ustanowiony będzie ze strony c. k. Rządu komisarz wyborczy. Komisarza wyborczego ustanawiać ma dla ciał wyborczych z izb handlowych i przemysłowych, jak również z miast, mających własne statuta c. k. Namiestnik kraju — dla wszystkich innych ciał wyborczych naczelnicy powiatowych władz politycznych tych powiatów, w których są główne miejsca wyborcze.

Ustanowienie komisarza wyborczego podane będzie do wiadomości wyborców najmniej na 8 dni przed dniem wyborów przez pisemne ogłoszenie przybite na zwyczajnem miejscu ogłoszeń c. k. Starostwa powiatowego — a oprócz tego przez ustne ogłoszenie przed rozpoczęciem samego aktu wyborczego. Urząd komisarza wyborczego jest honorowym urzędem obywatelskim, od którego przyjęcia nikt — z wyjątkiem przeszkód nie dających się usunąć — uchylić się nie może.

IV. Wybór posła sejmowego.

§. 32.

Wyborami z każdego ciała wyborczego, z wyjątkiem izb handlowych i przemysłowych kieruje w obecności komisarza wyborczego komisya wyborcza, utworzona z tegoż ciała wyborczego, a składająca się:

1. w każdem ciele wyborczem z większych posiadłości gruntowych z trzech członków wybranych przez uprawnionych do wyboru i z dwóch mianowanych przez komisarza rządowego;

2. w każdem ciele wyborczem miast w §. 2. wymienionych z naczelnika gminy (burmistrza) albo wyznaczonego przez niego zastępcę i trzech członków rady gminnej przez niego powołanych tudzież z trzech członków mianowanych przez komisarza wyborczego z pomiędzy uprawnionych wyborców;

3. w każdem ciele wyborczem gmin wiejskich i kuryi ogólnej z dwóch członków mianowanych przez komisarza wyborczego, dwóch członków powołanych przez naczelnika gminy miejsca wyboru z pomiędzy członków rady gminnej i z trzech członków wybranych przez wyborców z tegoż ciała wyborczego.

§. 33.

Komisya wyborcza złożona w powyższy sposób wybiera z pomiędzy siebie absolutną większością głosów przewodniczącego. Gdy absolutnej większości głosów osiągnąć się nieda, oznacza osobę przewodniczącego komisarz wyborczy.

§. 34.

Karta legitymacyjna wydana wyborcom przez Starostwo, nadaje im prawo wstępu do miejsca wyboru i zastępuje wezwanie do jawienia się w oznaczonym czasie do głosowania.

Z uderzeniem godziny na kartach legitymacyjnych jako początek aktu wyborczego oznaczonej, ma każdy wyborca wolny wstęp do lokalu wyborczego i nie może być z tegoż przed ukończeniem wyboru wydalonym.

§. 35.

Lokal wyborczy ma być w ten sposób urządzony, ażeby wszyscy do głosowania uprawnieni mogli być pomieszczeni w jednej sali i to w tej samej, w której urzęduje komisya wyborcza i komisarz wyborczy. Pod żadnym warunkiem nie może być miejsce urzędowania tej komisyi i komisarza w jakikolwiek sposób odosobnione, oddzielone albo odgraniczone od miejsca, gdzie znachodzą się wyborcy. Stół, przy którym komisya i komisarz urzęduje, ma być ustawiony w środku lokalu wyborczego tak, ażeby wszyscy wyborcy mieli ze wszystkich stron wolny dostęp do tegoż i wszystkie czynności komisyi mogli wszechstronnie kontrolować.

Jak długo wybór nie zostanie skończony, musi przy stole znachodzić się nieprzerwanie co najmniej trzech członków komisyi.

§. 36.

W oznaczonym dniu i godzinie zaczną się wybory w przeznaczonem miejscu bez względu na liczbę jawiących się członków w ten sposób, że najprzód wybiera się i ukonstytuowuje się w sposób w §. 32. oznaczony komisya wyborcza, której ma być oddana lista wyborcza i przygotowane spisy głosowania.

§. 37.

O ile rozchodzi się o członków komisyi wybrać się mających, nastąpi ich wybór przez wszystkich w lokalu wyborczym obecnych wyborców, uprawnionych do głosowania drogą ustnego głosowania. W celu przeprowadzenia tego głosowania ułożoną będzie komisya prowizoryczna, złożona z naczelnika miejscowej gminy i jednego członka Rady gminnej, powołanego przez niego i jednego z pomiędzy obecnych wyborców, powołanego przez komisarza wyborczego. Komisya ta odbierze głosy obecnych wyborców w ten sposób, że jeden jej członek odczyta imiona wyborców z listy wyborczej, a drudzy dwaj będą zapisywać głosy oddane na członków komisyi. Rezultat tego wyboru ogłosi komisarz wyborczy i natychmiast po ogłoszeniu ustąpi komisya prowizoryczna, a miejsce jej zajmie komisya wyborcza.

Członkowie tejże komisyi, którzy mają być powołani przez komisarza lub naczelnika gminy, będą powołani aż po przeprowadzeniu członków, wybrać się mających.

Bezpośrednio po złożeniu komisyi nastąpi wybór jej przewodniczącego.

§. 38.

Przewodniczący komisyi wyborczej ma zebranym wyborcom przedstawić treść §§-ów 18. i 19. ordynacyi wyborczej co do warunków, potrzebnych na posła, ma im wyjaśnić sposób głosowania i obliczenia głosów, a w końcu wezwać, aby swoje głosy oddawali wedle swobodnego przekonania, bez wszelkich samolubnych celów, tak jak to uważają wedle swojej najlepszej wiedzy i sumienia za najodpowiedniejsze dla ogólnego dobra.

§. 39.

Jeżeli kto przed rozpoczęciem głosowania podniesie zarzuty przeciw którejkolwiek osobie, wciągniętej do listy wyborczej, że ta osoba nie jest uprawnioną do wybierania posła, bo od czasu ułożenia listy wyborców utraciła któryś z warunków prawa wyborczego, to co do tego zarzutu ma natychmiast powziąść uchwałę komisya wyborcza i to bez wszelkiego rekursu.

Bezpośrednio przed rozpoczęciem głosowania ma komisya wyborcza przekonać się, czy urna przeznaczona do wrzucania kartek głosowania jest próżną.

§. 40.

Głosowanie na posła rozpoczyna się tem, że najprzód oddają swoje kartki głosowania członkowie komisyi wyborczej, o ile mają prawo wyboru.

Następnie wywołuje jeden członek komisyi wyborczej do głosowania wszystkich wyborców w porządku, jak ich imiona były wpisane w liście wyborczej.

Wyborcy, którzy przyszli na wybory już po wywołaniu ich imion, muszą po odczytaniu całej listy zgłosić się w komisyi wyborczej i oddać swoje kartki głosowania.

§. 41.

Każdy do głosowania przywołany wyborca, okazując swoją kartę legitymacyjną, ma oddać komisyi kartkę do głosowania, w której ma być nazwaną dokładnie ta osoba, która ma zostać posłem sejmowym.

Jeżeli jakie ciało wyborcze ma wybierać dwóch lub kilku posłów, ma każdy wyborca podać tyle imion, ilu posłów wybrać należy.

Każdy wyborca, do urny wyborczej przywołany, ma prawo żądać przed oddaniem głosu, ażeby dano mu czystą kartkę do głosowania, zaopatrzoną pieczęcią urzędową. W takim wypadku obowiązany jest komisarz wyborczy, któremu przed wyborem polityczny urząd powiatowy, względnie w miastach o własnych statutach Zwierzchność gminy ma dostarczyć odpowiedniego zapasu kartek do głosowania — bezzwłocznie dać jeden egzemplarz karty do głosowania na żądanie wyborcy, bez względu na to, czy taka karta była mu już przedtem doręczona, a przewodniczący komisyi jest obowiązany dać temu wyborcy krótki przeciąg czasu i możność, ażeby albo sam kartkę w lokalu wyborczym wypełnił, albo drugiemu wyborcy poruczył ją wypełnić.

§. 42.

Jeżeli przy głosowaniu zajdzie jaka niepewność co do tożsamości wyborcy, to o tem orzeka natychmiast bez rekursu komisya wyborcza.

§. 43.

Imię każdego wyborcy, który oddał swój głos, ma komisya wyborcza wciągnąć do spisu głosowania, mającego się prowadzić w dwu egzemplarzach.

Nieważnymi są te głosy wyborców, któreby oddano z jakiemś zastrzeżeniem, albo z jakimś nakazem dla posła wybrać się mającego.

O ważności lub nieważności poszczególnych głosów rozstrzyga natychmiast komisya wyborcza bez rekursu.

§. 44.

Komisya wyborcza obowiązaną jest prowadzić protokół z aktu wyborczego, w którym mają być zamieszczone w szczególności wszystkie orzeczenia komisyi, uchwalone w wypadkach, niniejszą ustawą przewidzianych.

Wybory powinny się odbyć w przeciągu wyznaczonego dnia. Jeżeliby jednak zaszło coś takiego, że nie możnaby ropocząć, dalej prowadzić, albo ukończyć wyboru, to komisya wyborcza może dalszą czynność wyborczą za zgodą komisarza wyborczego odłożyć na następny dzień. O tem należy uwiadomić wyborców w taki sposób, jakiego zwykle używa się w dotyczącem miejscu.

§. 45.

Czas, przeznaczony do głosowania, nie może być krótszym od przeciągu czterech godzin.

Po upływie czasu, przeznaczonego do oddania głosów, ma obwieścić przewodniczący komisyi wyborczej, że głosowanie ukończone; jednak wyborcom, którzy w chwili tej jeszcze w lokalu wyborczym się znajdują, a którzy dotychczas jeszcze głosów nie oddali, nie może być odjętą możność oddania głosów. Następnie ma komisya sprawdzić zgodność liczby oddanych kartek z liczbą wyborców, zapisanych w spisie głosowania, poczem cała komisya wyborcza i komisarz wyborczy mają podpisać obydwa spisy głosowania i ma się natychmiast przystąpić do otwarcia kartek i obliczenia głosów.

Czynność ta ma być przeprowadzoną jawnie w obecności i przy wglądzie wszystkich wyborców w następujący sposób:

Przewodniczący komisyi wyciąga z urny po jednej kartce, otwiera każdą z osobna i odczytuje imię kandydata na niej umieszczone, poczem podaje odczytaną kartkę drugiemu członkowi komisyi, który prawdziwość odczytanego imienia potwierdza — i kartki w takim porządku, jak były oddane, otwarte składa. Równocześnie dwóch innych członków komisyi prowadzi listy głosowania w ten sposób, że zapisują przy pierwszym głosie, który otrzymał kandydat na posła, jego imię i nazwisko i przy nim liczbę "1", — przy drugim liczbę „2" i t. d.

§. 46.

Gdy kartka do głosowania mieści w sobie więcej imion niż ma być wybranych posłów — to imiona dalej napisane, o ile liczbę posłów wybrać się mających przewyższają, uważają się jako zupełnie nie napisane i zupełnie się nie uwzględniają. Kiedy na kartce napisano mniej imion, niż wynosi liczba posłów wybrać się mających, to głosy przez napisanie tych imion oddane są ważne. Kiedy imię jednej i tej samej osoby na tej samej kartce kilka razy jest napisane, liczy się przy obliczeniu głosów tylko jako jeden głos.

Imiona nie jasne i niedokładne do tego stopnia, że niema pewności, którą osobę oznaczają — uważają się jako głosy nieważne. Orzeka o tem komisya wyborcza, a orzeczenie jej ma być w protokole zamieszczone.

§. 47.

Po obliczeniu głosów podaje przewodniczący komisyi rezultat tegoż do wiadomości wyborców, poczem wszyscy członkowie komisyi i komisarz wyborczy podpisują protokół i listy głosowania i przewodniczący komisyi oddaje wszystkie akta wyborcze komisarzowi wyborczemu. Członek komisyi nie chcący podpisać protokołu, ma prawo umieścić w tymże protokole przyczyny, dla których odmawia podpisu.

Gdy rezultat wyboru posła ma być obliczony w głównem miejscu wyboru — przedsiębierze przewodniczący komisyi w obecności wszystkich członków komisyi i wyborców znachodzących się w lokalu wyborczym opieczętowanie wszystkich aktów wyborczych razem z kartkami głosowania pieczęcią urzędową miejscowej zwierzchności gminnej, umieszcza na zewnątrz napis oznaczający treść i oddaje tak opieczętowane akta wyborcze komisarzowi wyborczemu, który obowiązany jest odesłać je bezzwłocznie do c. k. Starosty powiatowego głównego miejsca wyboru. Każdemu z członków komisyi przysługuje prawo przyłożyć także swoją prywatną pieczęć.

Na zewnętrznej stronie opieczętowanych aktów umieścić ma przewodniczący komisyi imię i nazwisko kandydata, który w tem miejscu wyboru otrzymał najwięcej głosów.

§. 48.

Zbadanie i ogłoszenie ogólnego regulaminu wyboru należy do głównej komisyi wyborczej w głównem miejscu wyboru zebrać się mającej.

Komisyę tę zwołuje najdalej do trzech dni po nadesłaniu aktów wyborczych ze wszystkich miejsc wyborczych dotyczącego okręgu wyborczego Starosta powiatowy głównego miejsca wyboru. Komisya ta składa się z siedmiu członków, a mianowicie z naczelnika gminy głównego miejsca wyboru, lub jego zastępcy, dwóch członków rady gminnej głównego miejsca wyborczego przez tegoż naczelnika powołanych, dwóch członków z pomiędzy uprawnionych do wyboru w dotyczącej kuryi tego samego okręgu wyborczego przez komisarza wyborczego głównego miejsca wyboru powołanych, a w końcu z dwu kandydatów na posła w tym okręgu wyborczym, którzy w największej liczbie poszczególnych miejsc wyborczych swego okręgu wyborczego najwięcej głosów otrzymali.

Na wypadek, gdyby we wszystkich miejscach wyborczych danego okręgu wyborczego jeden i ten sam kandydat otrzymał największą ilość głosów, — względnie gdyby w dniu urzędowania głównej komisyi wyborczej jeden lub oba kandydaci do tegoż nie zgłosili się — powołuje jednego względnie i dwóch ostatnich członków komisyi z pomiędzy wyborców dotyczącego okręgu wyborczego komisarz wyborczy głównego miejsca wyboru.

Komisya urzęduje w obecności komisarza wyborczego głównego miejsca wyboru — w lokalu możliwie najobszerniejszym, urządzonym w sposób w §. 35. ustawy oznaczonym, przyczem mają wyborcy prawo być obecnymi w miarę obję-tości miejsca.

§. 49.

Komisya przyjmuje z rąk komisarza wyborczego opieczętowane akta, nadesłane ze wszystkich miejsc wyborczych, stwierdza nienaruszenie pieczęci i konstatuje także, którzy dwaj kandydaci poselscy w największej liczbie miejsc wyboru największą ilość głosów otrzymali. Odnośnie do tego skonstatowania powołuje komisarz wyborczy tych kandydatów w skład komisyi.

Każdemu z członków komisyj wyborczych poszczególnych miejsc wyborczych tego okręgu wyborczego, którzy po myśli §. 47. tej ustawy przyłożyli na akta wyborcze swoje prywatne pieczęcie, wolno żądać od komisarza głównego miejsca wyborczego przed rozpakowaniem aktów zbadania, czy przyłożona przez dotyczącego wyborcę pieczęć jest nienaruszoną.

Komisya wybiera z pomiedzy siebie przewodniczącego absolutną większością głosów. Gdyby taka większość nie dała się osiągnąć, mianuje przewodniczącego z pomiędzy członków komisyi komisarz wyborczy. Następnie przystępuje komisya do obliczenia głównego rezultatu wyboru na podstawie obliczeń dokonanych przez komisye wyborcze poszczególnych miejsc wyborczych.

Na żądanie któregokolwiek członka komisyi należy skontrolować obliczenie rezultatu wyboru w poszczególnych miejscach wyborczych, co do których żądanie takie będzie postawione, przez porównanie list głosowania z oddanemi kartkami głosowania.

Rezultat ogólnego obliczenia ogłosi obecnym przewodniczący komisyi.

Co do całej czynności komisyi spisany będzie protokół, który podpiszą wszyscy członkowie komisyi i komisarz wyborczy.

§. 50.

Izby handlowe i przemysłowe dokonują wyboru w obecności komisarza wyborczego, wyznaczonego przez namiestnika na zgromadzeniu wszystkich członków do głosowania uprawnionych przez głosowanie kartkami wedle przepisów istniejących co do urzędowania w tychże izbach i wedle postanowień tej ustawy bez względu na liczbę obecnych członków. Protokół z tego wyboru ma spisać sekretarz izby i oddać go po skończeniu wyboru razem z wszystkimi aktami wyboru i oddanemi kartkami głosowania, komisarzowi wyborczemu w celu przesłania Namiestnikowi kraju.

§. 51.

Za wybranego posłem ma się ten uważać, kto otrzymał więcej jak połowę wszystkich oddanych ważnych głosów.

Gdyby absolutną większość głosów otrzymała większa ilość osób, niż wynosi liczba wybrać się mających posłów, to o wyborze rozstrzyga wyższa cyfra głosów, lub przy równej liczbie głosów los, mający się wyciągnąć przez przewodniczącego komisyi wyborczej.

§. 52.

Gdy przy głosowaziu nie padła na nikogo taka większość głosów, należy zarządzić ściślejszy wybór. Gdy brak takiej większości głosów okaże się przy ogólnem obliczeniu rezultatów głosowania w poszczególnych miejscach wyboru, ma zarządzić ten ściślejszy wybór c. k. Starosta powiatowy głównego miejsca wyboru we wszystkich dotyczących miejscach wyborczych, a rezultat tych wyborów będzie obliczony po myśli postanowień §§-fów 48. i 49. niniejszej ustawy.

§. 53.

Przy ściślejszym wyborze mają wyborcy ograniczyć się tylko na tych kandydatach, którzy po wybranych absolutną większością otrzymali względnie najwyższą liczbę głosów.

Liczba kandydatów przychodzących do ściślejszego wyboru musi być zawsze dwa razy większą niż liczba posłów wybrać

się mających. Przy równości głosów rozstrzyga los, kto ma przyjść do ściślejszego wyboru.

Każdy głos padający przy ściślejszym wyborze na osoby nie przeznaczone do tego wyboru, ma się uważać jako nieważny.

Gdy przy ściślejszym wyborze wszystkie oddane ważne głosy będą podzielone pomiędzy wszystkich do tego wyboru przeznaczonych kandydatów w równych częściach tak, że każdy z nich ma za sobą połowę wszystkich głosów — wtedy rozstrzyga o wyborze los przez przewodniczącego komisyi wyborczej wyciągnąć się mający.

Gdy poza tym wypadkiem głosowanie nie doprowadza do absolutnej większości, należy zarządzić i dalsze wybory ściślejsze, aż dopóki nie osiągnie się absolutnej większości, co do wszystkich, mających się wybrać posłów, lub wymienionej w poprzednim ustępie równości głosów dla wszystkich osób, przeznaczonych do ściślejszego wyboru, w którym to ostatnim wypadku los rozstrzyga ostatecznie o wyborze.

Ci uprawnieni wyborcy, którzy przy pierwszym wyborze zupełnie nie głosowali, nie są jeszcze dlatego wykluczeni od wykonania tego prawa przy wyborze ściślejszym.

§. 54.

Gdy w końcu wybór przepisanej w dotyczącym okręgu wyborczym liczby posłów zostanie należycie przeprowadzony, ma być zamknięty protokół czynności wyborczej i podpisany przez wszystkich członków komisyi wyborczej jak również przez komisarza wyborczego, następnie z dołączeniem wszystkich kartek głosowania opieczętowany i komisarzowi wyborczemu w celu przesłania c. k. Namiestnikowi oddany.

§. 55.

Namiestnik ma, przeglądnowszy akta wyborcze jemu nadesłane, każdemu wybranemu posłowi, co do którego nie zachodzą przyczyny wykluczające go po myśli niniejszej ustawy od obieralności, doręczyć certyfikat wyborczy.

Certyfikat ten uprawnia wybranego posła wstąpić do Sejmu i usprawiedliwia domniemanie ważności na tak długo, dopóki Sejm inaczej nie postanowi.

§. 56.

Wszystkie akta wyborcze ma następnie c. k. Namiestnik przesłać Wydziałowi krajowemu.

Wydział krajowy obowiązany jest zbadać akta wszystkich wyborów i przedstawić co do wszystkich swoje wnioski Sejmowi, a to najdalej do roku od dnia przeprowadzenia wyborów. Sejmowi przysłuża prawo ostatecznego roztrzygania o ważności każdego poszczególnego wyboru.

Postanowienie końcowe.

§. 57.

Do ważności uchwały Sejmu o zmianie postanowień tej ustawy potrzeba obecności co najmniej dwóch trzecich części wszystkich posłów.

Gdy taka liczba posłów jest obecną, zmiana może nastąpić absolutną większością głosów obecnych.

Art. II.

Ustawa ta ma wejść w życie z chwilą rozpisania najbliższych ogólnych wyborów sejmowych.

L. s. 2206/903.

Aleg. 299

Wniosek

posła Huryka w sprawie przeniesienia rampy kolejowej obok dworca kolejowego w Stanisławowie.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby wezwał Dyrekcyę kolei Lwow-Czerniowce do bezzwłocznego przeniesienia rampy obok dworca kolejowego w Stanisławowie przy ulicy Wołczynieckiej, ponieważ ta rampa tamuje ruch ekonomiczny i handlowy i wielkie szkody przynosi mieszkańcom w tej okolicy skutkiem straty czasu, a szczególnie gminom Knihynin, Wołczyniec, Podłęże, Podpieczary, Kołodziejówka, Uziny, Hanusowce, Pobereże, Dobrowlany, Maryampol, Wołczków, Kolonia i Nowy Świat.

Powyżej wymienionym gminom zamyka się droga dojazdu na dworzec i do miasta ponad 3 godziny każdego dnia i nocy, gdyż w czasie szybowania wozów, rampa zamknięta a jadący furami muszą godzinami czekać tak w czasie roboczym, jak i w czasie zimna lub słoty.

Wnioskodawca:
Huryk w. r.

Ostapczuk, Barabasz, Bohaczewski, Staruch, Szajer, Krempa, Szponder, Korol, Stapiński Wilczkiewicz, Potoczek, Żardecki, Mazikiewicz, W. Szwed, Glidziuk, Bojko Stojałowski.

L. S. 2207/903.

Alt. 300

Wniosek

pp. Huryka i Ostapczuka w sprawie uwolnienia gmin wiejskich od poruczonego zakresu działania.

Zważywszy, że obecna administracya w gminach wiejskich jest nadzwyczaj uciążliwą; zważywszy, że własny zakres działania pociąga za sobą znaczne wydatki, które wynoszą ponad 50% dodatków do podatków bezpośrednich; zważywszy, że poruczony zakres działania wydatki te znacznie powiększa, ponieważ gminy muszą nie tylko opłacać pisarzy gminnych o wiele drożej, ale także wydawać gotówkę na zakupno ksiąg i druków dla ewidencyi wojska obrony krajowej i pospolitego ruszenia; zważywszy, że meldunkowe przepisy rezerwistów i obrony krajowej ponawiają się co 10 dni; zważywszy, że za najmniejsze niewypełnienie powyższych przepisów nakładają c. k. Starostwa na wójtów kary pieniężne; zważywszy, że tych ciężarów nie ponoszą obszary dworskie i korporacye — podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić;

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby w drodze ustawodawczej uwolnił gminy wiejskie od poruczonego zakresu działania, ewentualnie wynagrodził gminy za czynności i wydatki na księgę oraz druki dla ewideycyi wojska.

Wnioskodawcy:

Huryk w. r. ***Ostapczuk*** w. r.

Bohaczewski, Staruch, Barabasz, Szajer, Szponder, Krempa, Stojałowski, Korol, Wilczkiewicz, Bojko, Stapiński, Mazikiewicz, Szwed, Glidziuk, Potoczek, Żardecki.

L. s. 1455/902.

We Lwowie, dnia 7. lipca 1902.

Aleg 301

Sprawozdanie

komisyi szkolnej w przedmiocie przyznania Gabryeli Mayerównej, tymczasowej kierowniczce kursu praktycznego robót kobiecych przy szkole wydziałowej żeńskiej w Rzeszowie, ad personam praw i charakteru stałej nauczycielki.

Wysoki Sejmie!

Komisya szkolna uznając szczegóły podane w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 7. marca 1902 l. 84562/901 w zupełności za słuszne, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Gabryeli Mayerównej, tymczasowej kierowniczce kursu praktycznego robót kobiecych przy szkole wydziałowej żeńskiej w Rzeszowie, przyznaje się począwszy od 1. września 1902 r. ad personam charakter i prawa stałej nauczycielki".

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
E. Michałowski.

L. s. 122/901 Lwów dnia 26. czerwca 1902.

Aleg. 302

Sprawozdanie

Komisyi podatkowej w sprawie petycyj Rad powiatowych w Brodach, Mielcu, Stanisławowie, Husiatynie, Złoczowie, Kamionce, Sokalu, Lisku, Borszczowie i Rawie w przedmiocie wyjednania ustawy względem uwolnienia budynków i ubikacyi przez Rady powiatowe zajmowanych od podatku domowo-czynszowego, względnie domowo-klasowego.

Wysoki Sejmie!

Wedle ustaw obowiązujących, a mianowicie według §. 22. Ces. patentu z 23. grudnia 1817, — patentu z 23. lutego 1820, — dekretu kanc. nadw. z 29. lutego 1820 l. 351 — oraz w myśl dekretu kanc. nadw. z 10. lutego 1835 l. 135 i z 6. październ. 1835 l. 3561, uwolnione są od podatku domowego, oprócz kościołów, klasztorów, szpitali, budynków szkolnych, parochialnych, cmentarnych i t. d., także budynki rządowe (Staatsgebäude), oraz budynki publiczne na równi z budynkami rządowymi traktowane (den Staatsgebäuden gleichgehaltene öffentliche Gebäude).

W myśl powołanych powyżej przepisów, należy uważać za budynki rządowe takie zabudowania, które są bezpośrednio własnością państwa i które używane bywają do jakiegokolwiekbądź celu lub użytku państwowego i publicznego.

Przepisy te dawne do obecnej chwili obowiązują, albowiem nowsze ustawy w przedmiocie uwolnienia od podatku budynków rządowych i budynków innych, na cele publiczne państwowe przeznaczonych, nic zgoła odrębnego nie postanowiły.

Zasadniczą w danym wypadku jest kwestya, czy budynki użyte na pomieszczenie biur i kancelaryj, sal posiedzeń i magazynów Rad powiatowych, oraz na pomieszczenia służbowe urzędników i sług, dozór nad lokalnościami urzędowemi mających, należą do kategoryi budynków, w myśl ustawy od podatku domowego uwolnionych.

Na pytanie to odpowiedzieć należy twierdząco.

Budynki Rady powiatowej, użyte na powyższe cele, nie są wprawdzie budynkami rządowymi, ale należą bezsprzecznie do kategoryi budynków, które używane bywają do celu i użytku publicznego, administracyjnego, a mianowicie do wykonywania przepisanego ustawami państwowemi i krajowemi urzędowania Rady powiatowej i Wydziału powiatowego, — należą więc do rzędu owych budynków, które co do kwestyi uwolnienia od podatku domowego, na równi z budynkami rządowymi uważane i traktowane być powinny, — jak to powyż powołane rozporządzenia postanawiają.

Że specyalnie o budynkach Rad powiatowych w ustawach owych dawnych nie ma wyraźnie wzmianki, jest rzeczą zupełnie naturalną, bo Rady powiatowe, i wogóle instytucye autonomiczne powołane zostały do życia dopiero po roku 1860.

Gdy atoli Rady i Wydziały powiatowe są organami publicznej administracyi w przydzielonym im zakresie działania, gdy więc urzędy te autonomiczne służą poważnym celom publicznym i społecznym państwa i kraju, przeto już ratio iuris et legis za tem przemawia, że uwolnienie prawne od podatku domowego, budynkom Rad po-

wiatowych rzeczywiście przysługuje i to wedle ustaw obecnie istniejących i obowiązujących.

Jeżeli pomimo to niektóre administracye podatkowe wymierzają podatek domowo-czynszowy lub klasowy od budynków Rad powiatowych, o ile budynki te są użyte na cele urzędowe i na pomieszczenie dozorującego personalu biurowego, to postępowanie takie uważać należy za nieprawne i z duchem istniejących ustaw niezgodne.

Niewątpliwą jest rzeczą, że jeśli w budynku Rady powiatowej znajdują się ubikacye wynajmowane obcym osobom za opłatą czynszu najmu, to z tych w najem ustąpiouych ubikacyi, podatek domowo-czynszowy bezwarunkowo się należy i opłacanym być winien.

Jeżeli jednak Wydział powiatowy przeznacza w budynku Rady pomieszkanie urzędowe dla sekretarza lub woźnego, z których pierwszy ma czuwać nad bezpieczeństwem kancelaryi z wszelkiemi aktami, kasą, inwentarzem biurowym i t. d., a drugi ma obowiązek utrzymywania porządku i czystości w budynku i lokalnościach biurowych, — to słusznie twierdzić należy, iż takie pomieszkania służbowe sekretarza lub woźnego, również są wolne od podatku domowego, gdyż stanowią integralną część owych lokalności, które do publicznego, urzędowego użytku administracyi Rady powiatowej są konieczne i niezbędne.

Wobec tego podpisana Komisya uważa za zbyteczne, by po myśli petycyi Rad powiat. powyżej wymienionych, starać się w drodze ustawodawczej o uwolnienie budynków Rad powiatowych od podatku domowo-czynszowego lub klasowego, respc. starać się o zmianę ustaw dotychczasowych. Albowiem zdaniem Komisyi, uwolnienie budynków Rad powiatowych, o ile budynki te użyte są na cele publiczne, administracyjne i urzędowe dotyczących władz autonomicznych, istnieje w całej pełni już wedle ustaw obecnie obowiązujących.

Odmienna ewentualna praktyka c. k. starostw lub władz podatkowych sprzeciwia się zarówno treści, jakoteż i duchowi ustaw obowiązujących i nie ulega wątpliwości, że wszelkie krzywdzące wymiary podatkowe, polegające na odmówieniu zastrzeżonego ustawą uwolnienia budynków Rad powiatowych od podatku domowego, przez kompetentne wyższe lub najwyższe władze skarbowe w drodze zażalenia uchylone być muszą.

Wnosi zatem podpisana Komisya:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa Rząd, aby tenże wydał odpowiednie polecenie do c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu, respc. do c. k. władz administracyjnych podatkowych, by przysługujące budynkom Rad powiatowych, (o ile budynki te na cele publiczne i administracyjne są użyte), uwolnienie od podatku domowo-czynszowego i klasowego w każdym wypadku bezwarunkowo stosowały i uwzględniały.

Powyższą uchwałą Komisyi załatwione są petycye L. 122, 161, 182, 489, 490, 492, 493, 494, 495, 537, 651, 689, 888, 1125.

Przewodniczący:
Abrahamowicz.

Sprawozdawca:
Łazarski.

LS. 562 902. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Alex 303

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o petycyi rady powiatowej w Tarnobrzegu w sprawie wydania ustawy ustanawiającej wspólny budżet dla gmin i obszarów dworskich celem pokrycia kosztów wykonywania poruczonego zakresu działania gminy.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Tarnobrzegu uchwaliła na posiedzeniu z dnia 17. lipca 1901 wnieść petycyę do Wysokiego Sejmu o wydanie ustawy zaprowadzającej wspólny budżet dla gmin i obszarów dworskich w sprawach poruczonego zakresu działania, przez Zwierzchności gminne wykonywanych. W petycyi wniesionej w wykonaniu tej uchwały uzasadnia Wydział powiatowy ten postulat przytoczeniem szeregu spraw administracpjnych, które Zwierzchności gminne wykonywują w interesie ogólno państwowym i krajowym, a przez to samo także w interesie obszaru dworskiego, których koszta obciążają wyłącznie budżety gmin wiejskich i powołuje się na tę okoliczność, że skoro pewne czynności i świadczenia gminy mogą wychodzić na korzyść obszarów dworskich, to i obszary powinny przy odpowiednim rozkładzie przyczyniać się do ponoszenia tych kosztów, do czego za wzór posłużyć może sposób rozkładania wydatków miejscowego budżetu szkolnego lub zarządu drogowego.

Jakkolwiek petycya wychodząca z jednego tylko powiatu, której żądanie odnosi się do zaprowadzenia nowych urządzeń nie w tym jednym właśnie powiecie, ale w całym kraju i to w kwestyi tak głęboko sięgającej w całość ustroju stosunków administracyjnych, nie może być podstawą do daleko sięgających rozstrząsań, zwłaszcza wśród krótkiej i dobiegającej do końca sesyi sejmowej, komisya gminna nie waha się jednakowoż stwierdzić, że żądanie zawarte w tej petycyi, a wyrażone w tym kierunku, aby obszar dworski przyczyniał się do ponoszenia kosztów spełniania czynności i zadań, mających charakter zadań ogólno-administracyjnych a wykonywanych w miejscowym zakresie dotąd wyłącznie przez Zwierzchności gminne i na koszt gmin wiejskich, jest słusznem i usprawiedliwionem.

Zaznaczyć dalej wypada, że postulat tej petycyi tembardziej jest uzasadniony, że nie zmierza do tego, aby obszar ponosił wspólnie z gminą wiejską wszystkie koszta wydatków budżetowych gminy, których znaczna część ma swe źródło w sprawach czysto komunalnej natury i odnosi się do potrzeb miejscowego gminnego związku, lecz żąda, iżby obszar dworski uczestniczył tylko w ponoszeniu

kosztów tych czynności, które mają znaczenie administracyi publicznej, odnoszą się zarówno do obszaru dworskiego jak do gminy, a które dzisiejszą nomenklaturą ustawową objęte są mianem t. zw. „poruczonego zakresu działania“. Już ten sam moment nadaje petycyi Rady powiatowej w Tarnobrzegu szczególne znaczenie, albowiem stawia postulat co do rozkładu kosztów między gminy i obszary dworskie na gruncie tych samych dążeń i przewodnich myśli, które zawarte były we wnioskach przez cały szereg lat ponawianych w Sejmie w sprawie reformy gminej.

Uznając zasadniczo za słuszne i sprawiedliwe żądanie petycyi w tym kierunku, zauważyć z drugiej strony należy, że słabą stroną tej petycyi jest myśl ustanowienia wspólnego budżetu dla jednej tylko gminy i jednego obszaru dworskiego, a zgoła mylne zapatrywanie, jakoby rzecz dała się załatwić tymczasowo, bez poruszenia całej kwestyi organizacyi gminnej i zasadniczych podstaw, na których się ona opiera. Petycya przedstawia sprawę, jako naglącą, wychodząc z założenia, że przez równomierny rozkład kosztów poruczonego zakresu działania między gminy wiejskie i obszary dworskie, gminy wiejskie doznałyby ulgi bez krzywdy dla obszarów dworskich i że ten sposób załatwienia sprawy wyprzedzić winien inne sposoby nadania gminie nowej organizacyi politycznej, w szczególności kwestyę połączenia obszarów dworskich z gminami, która według brzmienia petycyi „potrzebuje jeszcze wytrawniejszego i wszechstronnego zbadania“.

Podstawą obecnego ustawodawstwa gminnego jest, jak to już tylekrotnie w sprawozdaniach komisyi gminnej wykazanem było, teoretyczny i sztuczny podział zakresu działania gminy na „własny“ i „poruczony“, który w rzeczywistości niczem usprawiedliwić się nie da. Jeżeli jedna i ta sama czynność Zwierzchności gminnej należy i do własnego i do poruczonego zakresu działania, albo jeżeli pierwsze stadyum pewnej czynności do jednego zakresu działania, a dalsze stadyum tej samej czynności należy do drugiego zakresu działania, (jeżeli n. p. wydanie pewnych zarządzeń należy do własnego zakresu, a wykonanie tych samych zarządzeń do poruczonego zakresu działania gminy) natenczas nie ma żadnych podstaw do pociągnięcia granicy między jednym a drugim zakresem działania i określenia, gdzie się jeden zakres kończy a drugi zaczyna. Skoro obecnie takie wątpliwości istnieją i na każdym kroku zachodzą najsprzeczniejsze wypadki, gdyż praktyka władz i interpretacya w poszczególnych sprawach jest ciągle zmienną, chociaż ten podział na dwa zakresy działania ma teoretyczne znaczenie i nikomu wśród danych stosunków nie zależy na pociągnięciu jakiej takiej ściślejszej granicy, gdzie władze wyższe autonomiczne i rządowe sobie wzajemnie ustępują, lub w razie wątpliwej kompetencyi w porozumieniu działają — to w chwili gdyby na jaki fundusz publiczny lub na osoby trzecie miało się nałożyć ustawowy obowiązek ponoszenia pro rata parte kosztów sprawowania poruczonego zakresu działania, tysiączne trudności i wątpliwości wystąpiłyby odrazu i sporom nie byłoby końca, bo każdy zażąda ścisłego oznaczenia granicy między jednym a drugim zakresem działania, aby wiedział, które to są te czynności, za które ma ponosić pieniężne świadczenia, a tej granicy na mocy dzisiejszego ustawodawstwa pociągnąć niepodobna.

Dlatego ze stanowiska prawnego bez zmiany ustawy gminnej w tym kierunku złemu zapobiedz się nie da.

Ze stanowiska praktycznego zaznaczyć należy, że przypuszczenie, jakoby wskutek ustanowienia wspólnego budżetu dla jednej gminy i najbliższego obszaru dworskiego w celu pokrycia kosztów poruczonego zakresu działania wyniknęły dla gminy wiejskiej znaczne korzyści i ulgi w porównaniu do obecnie ponoszonych ciężarów może okazać się płonnem. W razie takiego połączenia zaczną władze powiatowe wywierać większy nacisk na gminę o lepsze i dokładniejsze wykonywanie zadań i obowiązków które ustawy administracyjne na gminę nakładają. Zadania te

obecnie nie są wykonywane, słaba i drobna jednostka gminna ma wprawdzie aż nadto ciężaru i trudności z powodu poruczonego zakresu działania, ale faktycznie oprócz współdziałania w pewnych formalnościach spełniania pomocniczych czynności biurowych, cały zakres obowiązków administracyi lokalnej, których wykonanie ustawy na gminę nakładają, pozostaje niewykonany, albo bardzo niedostatecznie wykonywany. Władze przełożone tolerują ten stan rzeczy, widząc zbyt szczupłe środki materyalne gminy wiejskiej. Z chwilą gdy nastąpi takie połączenie, władze powiatowe zaczną tem usilniej nalegać na lepsze wykonanie tych zadań i obowiązków, a ponieważ zadania te są już dzisiaj bardzo liczne i ciągle się mnożą i powiększają wskutek powstawania nowych ustaw i ustawicznego rozszerzania zakresu czynności administracyi publicznej, zachodzić może obawa, że te koszta, które gminy dziś na ten cel ponoszą, po doliczeniu do ich sumy równomiernej kwoty, opłacanej przez obszar dworski, nie tylko nie wystarczą ale się okażą o wiele za małe i że nastąpi z tego tylko ten skutek, że zamiast ulgi, gminy jeszcze większe ciężary ponosić będą.

Wobec stosunków danego położenia pozostają dwie drogi 1. albo pociągnąć kilka gmin i kilka obszarów dworskich do ponoszenia wspólnego ciężaru poruczonego zakresu działania a pozostawić gminom wiejskim ich naturalny zakres działania w sprawach czysto komunalnych tudzież ich odrębność i samodzielność; 2. albo wejść w ustawodastwie na tę drogę, której posłowie włościańscy w przemówieniach swych w ostatnich latach się domagali, kiedy we właściwy sobie obrazowy sposób mówienia tę rzecz przedstawiali: „niech rząd zabierze sobie ten poruczony zakres działania, niech gminom ujmie tego ciężaru i kłopotu i niech przeniesie to na swe własne organa“.

Ponieważ sprawa ta stoi w związku z całym szeregiem wniosków i petycyi, przekazanych już Wydziałowi krajowemu do zbadania, przeto komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy;

Petycyę Rady powiatowej w Tarnobrzegu L. S. 562 w sprawie wspólnego ponoszenia kosztów poruczonego zakresu działania przez gminy wiejskie i obszary dworskie przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Za Przewodniczącego:
Stan. Stadnicki.

Sprawozdawca:
Górski.

Ls. 1.165/902. We Lwowie, dnia 1. lipca 1902.

Aleg. 30£

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie podwyższenia funduszu pożyczkowego dla Spółek wodnych powiatów i gmin.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy przedstawia, że stan funduszu pożyczkowego dla Spółek wodnych wynosił z końcem grudnia 1901 wogóle 1,262.115 koron i że już obecnie jest niewystarczającym dla zaspokojenia żądań do tego funduszu skierowanych.

Potrzebę na teraz i na najbliższą przyszłość oblicza Wydział krajowy na przeszło 3½ miliona koron, a dla uzasadnienia wymienia wszystkie te przedsiębiorstwa, których wykonanie w drodze ustaw krajowych już zapewnionem zostało jako też i te, dla których projekty ustaw na bieżącą sesyę sejmową przedłożył.

Żąda tedy Wydział krajowy, co zresztą już w zeszłorocznem sprawozdaniu z czynności biura melioracyjnego zapowiedział, podwyższenia funduszu pożyczkowego o jeden milion koron w równych ratach rocznych po 100.000 koron począwszy od roku 1902.

Mimo, że suma zapotrzebowania, dziś wiadoma, jest daleko większą, sądzi Wydział krajowy, iż potrafi tak zasilonym funduszem pożyczkowym zaspokoić zgłoszone żądania, albowiem okres budowy większych robót melioracyjnych trwać będzie lat kilkanaście do dwudziestu, więc też i potrzeba udzielenia Spółkom kredytu rozłożoną będzie na dłuższy szereg lat.

Do dyspozycyi zaś będzie miał Wydział krajowy oprócz tej corocznej dotacyi i oprócz dzisiejszego zapasu gotówki przeszło 46.000 koron, także znaczniejszą sumę z wpływu rat anuitetowych — z którego to tytułu w obecnym stanie rzeczy spodziewa się Wydział krajowy według przecięcia z czterech lat ostatnich rocznego wpływu około 80.000 koron.

Żądanie Wydziału krajowego o podwyższenie dotacyi funduszu pożyczkowego, uznaje tedy Komisya gospodarstwa krajowego za zupełnie usprawiedliwione i zgodne (z dodatkowem sprawozdaniem Wydziału krajowego o budżecie krajowym na rok 1902) przedkłada wniosku.

W sprawozdaniu swojem nadmienia także Wydział krajowy, iż od pożyczek z tego funduszu udzielanych obok zwykłych odsetek po 3% żąda opłacania prowizyi zwłoki w stosunku po 6% od nieuiszczonych w terminie rat anuitetowych.

Komisya gospodarstwa krajowego wychodząc ze stanowiska, iż Wysoki Sejm uchwalając w roku 1895 zniżenie odsetek bieżących od pożyczek z tego funduszu z 5% na 3% pragnął kredyt ten uczynić rolnikom możliwie najdostępniejszym, proponuje obniżenie także odsetek zwłoki a to z 6% na 5%.

Na podstawie powyższych wywodów Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Dla utworzonego na podstawie uchwały z dnia 17. lutego 1898 funduszu pożyczkowego dla powiatów, gmin i dla Spółek wodnych Sejm wyznacza dalszą dotacyę w kwocie jednego miliona koron, która wpłynąć ma do tego funduszu w dziesięciu równych rocznych ratach począwszy od r. 1902.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby co roku, aż do roku 1912 włącznie wstawiał do preliminarza funduszu krajowego na ten cel kwotę 100.000 K.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby od nieuiszczonych w terminie rat anuitetowych pobierał na rzecz funduszu pożyczkowego dla Spółek wodnych odsetki zwłoki w stosunku po 5%.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Z. Tarnowski.

Ls. 1543/902. We Lwowie, dnia 9. lipca 1902.

Aleg. 305

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Abrahamowicza i Towarzyszy w sprawie wyjednania ulg podatkowych dla parcel, w myśl ustawy wodnej meliorowanych.

Wysoki Sejmie!

Motywa wysnute przez wnioskodawcę posła Abrahamowicza dla wykazania potrzeby ulg podatkowych na rzecz parcel gruntowych w myśl ustawy wodnej z 10. czerwca 1875 meliorowanych są wyczerpujące, zasługują ze wszech miar na uwzględnienie, a dodać chyba wypada, że jest rzeczą słuszną i sprawiedliwą, aby tak rząd jak i kraj na szereg lat zrzekł się z parcel meliorowanych dochodu podatkowego.

Przyczyniając się przyznaniem ulg podatkowych do kosztów melioracyi gruntowych, zapewni sobie rząd względnie kraj po upływie lat wolnych przedmiot podatkowy o znacznie wydatniejszej sile podatkowej.

Komisya gospodarstwa krajowego wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd by na najbliższej sesyi Rady państwa przedłożył projekt ustawy przyznającej na dłuższy szereg lat uwolnienie od podatku gruntowego tym parcelom gruntowym, które celem odwodnienia zapomocą drenowania wejdą do spółki wodnej zawiązanej w myśl postanowień krajowej ustawy wodnej z 10. czerwca 1875 r.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by celem przeprowadzenia powyższej uchwały odniósł się do c. k. Rządu z przedstawieniem znaczenia tej akcyi, a zarazem wykazał, jakie rezultaty zostały osiągnięte w kraju za pomocą drenowania.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do złożenia oświadczenia c. k. Rządowi, że w razie uwolnienia od gruntowego podatku państwowego parcel gruntowych w myśl wniosku 1. nie omieszka wnieść do Sejmu krajowego projektu do ustawy uwalniającej parcele rzeczone zarówno od dodatków krajowych.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Wincenty Kraiński.

LS. 1.047/902. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Aleg. 306

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej z petycyi Zarządu Kółka rolniczego w Gniewczynie Łancuckiej pow. Przeworsk o udzielenie stałej rocznej subwencyi dla szkoły koszykarskiej.

Wysoki Sejmie!

Zarząd Kółka rolniczego w Gniewczynie Łancuckiej czyni skuteczne usiłowania, ażeby w swej gminie podnieść oświatę i dobrobyt mieszkańców. W szczególności tenże Zarząd wydzierżawił prawo propinacyi, założył sklep Kółka rolniczego, Kasę pożyczkową i oszczędności, a wreszcie w celu założenia szkoły koszykarskiej w Gniewczynie, wysłał do Czerwonej Woli kandydata, który z dobrym postępem szkołę koszykarską ukończył i obecnie objął kierownictwo świeżo założonej szkoły koszykarskiej. Praca i usiłowania Zarządu Kółka rolniczego w Gniewczynie dążące do podniesienia przemysłu tem więcej zasługują na poparcie, ile że członkowie tejże gminy, pracując na glebie piaszczystej, nie mogą na miejscu w Gniewczynie zdobyć potrzebnych środków do utrzymania swoich rodzin Przemysł koszykarski w tej gminie liczyć może na trwały rozwój, ponieważ w miejscu i najbliższej okolicy znajdują się obfite plantacye wikliny, położone nad brzegami Mleczki, Wisłoka i Sanu.

Komisya przemysłowa z wyrazem uznania podnosząc ofiarność i skuteczną pracę Zarządu Kółka rolniczego w Gniewczynie Łańcuckiej, uważa za wskazane, ażeby Wydział krajowy na rok 1902 przyznał odpowiedni zasiłek na rzecz utrzymania tej szkoły a następnie przedstawił Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie stałej rocznej subwencyi z funduszu krajowego.

W zakończeniu sprawozdania Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby z kredytu rubryki XVI. pozycya 441 przeznaczonego na koszta zakładania świeżych szkół i warsztatów zawodowych przyznał Zarządowi Kółka rolniczego w Gniewczynie Łancuckiej odpowiednią subwencyę na r. 1902 tytułem częściowego pokrycia kosztów utrzymania szkoły.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał organizacyę prywatnej szkoły koszykarskiej w Gniewczynie Łancuckiej i na podstawie wyniku badań ewentualnie przedstawił Sejmowi na najbiższej sesyi wniosek na udzielenie tejże szkole koszykarskiej pewnej, stałej rocznej subwencyi tytułem częściowego pokrycia kosztów utrzymania zakładu.

Za przewodniczącego: *Rutowski.*

Sprawozdawca: *Żardecki.*

LS. 1.382/1902. We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Aleg. 307

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 28. czerwca 1902 w sprawie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na udzielenie poręki powiatu na pożyczkę 500.000 K przez powiatową Kasę Oszczędności zaciągnąć się mającą.

Wysoki Sejmie!

Przekazane Komisyi administracyjnej sprawozdanie Wydziału krajowego w sprawie sanacyi powiatowej Kasy oszczędności zgodne jest z faktycznym stanem rzeczy, dlatego komisya administracyjna, biorąc takowe za podstawę do swego sprawozdania, dodaje tylko kilka uwag ze swej strony o tyle, o ile niektóre ustępy sprawozdania Wydziału krajowego nie zupełnie dostatecznemi by się okazały.

Bardzo częste defraudacye pojawiające się w sposób zastraszający tak w kraju jak i za granicą są nader złym przykładem, któregoby naśladować nie należało a który przecież mimo jego następstw tak co defraudujących, jakoteż instytucyj przez nich kierowanych, naśladowany bywa.

Jest to niewątpliwie bardzo niedobry znak czasu a gorszy tem bardziej, że powstaje na gruncie życia nad stan, w chęci użycia z pominięciem zasad moralnych i z pominięciem zaufania, jakiem dotycząca instytucya kierowników instytucyi finansowych i ich organa obdarza.

Życie nad stan i brak podstaw moralnych to pierwsza przyczyna nieszczęść w tym kierunku a druga niestety, to obojętność ze strony organów do nadzoru powołanych, często, gęsto brak poczucia obowiązków przez organa te na siebie przyjętych, mimo że nadzór i ciągła kontrola ciągle i zawsze są potrzebne i że im więcej kontroli i nadzoru, tem zaufanie do instytucyi finansowej się zwiększa a tem samem i instytucya odnośna liczyć może na powodzenie.

Niewątpliwie i do kasy powiatowej oszczędności w Wieliczce te dwie przyczyny odnieść należy a nie trudnem będzie do rozwiązania zagadnienie, co spowodowało upadek i ruinę bardzo pięknie w początkach rozwijającej się kasy oszczędności.

Że tak jest w istocie, wykazują dochodzenia i badania stanu funduszów kasy z całą ścisłością tak przez nowy Wydział pow. Kasy Oszczędności, jak też przez komitet w tym celu wybrany, który z rzeczywiście obywatelskim poświęceniem sprawą tą się zajął

W krytykę postępowania dawnego zarządu pow. Kasy Oszczędności w Wieliczce oraz organów tej kasy wdawać się komisya administracyjna nie będzie ani też nie będzie wskazywać, kto a w jaki sposób pociągać ma zarząd i organa do odpowiedzialności, skoro winnych wobec prawa karnego już ręka sprawiedliwości dosięgła i ci karę więzienia w zakładzie karnym w Wiśniczu odsiadują.

W każdym razie nie może komisya administracyjna w zupełności podzielać zapatrywania Wydziału krajowego w tym kierunku, o ile zapatrywanie to dotyczy prawa pow. Kasy Oszczędności w Wieliczce do żądania odszkodowania, o ile wykazanemby było, że zarząd winę ponosi z powodu niezastosowania należytego nadzoru.

Dochodzenie odszkodowania nie jest ani atrybucyą Wydziału krajowego, co Wydział krajowy sam uznał, odstępując dotyczące akta c. k. Namiestnictwu, ani też c. k. Namiestnictwa, lecz atrybucyą c. k. Sądu cywilnego, który jedynie do rozstrzygania w tym kierunku jest powołany, jeżeli tylko nie minął czas tj. te trzy, lata w ciągu których odszkodowania się domagać można, bo po upływie prawo domagania się odszkodowania przez zadawnienie gaśnie.

Jest więc rzeczą organów nadzorczych a przedewszystkiem c. k. Rządu, któremu na podstawie dawnego regulatywu dla kas cały nadzór przypadł, a który się także Wydziałowi krajowemu z mocy obowiązujących ustaw należy, ścisłe przeprowadzenie dochodzenia przez odpowiednie szkontra i badania, kto zawinił z powodu braku nadzoru i z tem połączonego niedbalstwa a następnie rzeczą jest zarządu obecnego powiatowej kasy wdrożyć przeciw winnym kroki sądowe o zwrot szkody.

Okoliczności, że winni zostali ukaranymi i że zarząd kasy ma prawo do żądania od winnych i opieszałych zwrotu szkody, jeszcze sanacyi instytucyi, tej finansowej stanowić nie mogą, zastanowić by się więc należało, jakie drogi prowadzą do sanacyi.

Otóż słusznie twierdzi Wydział krajowy w sprawozdaniu i to zgodnie z zapatrywaniem zarządu kasy w Wieliczce, że dwie są drogi możliwe, które prowadzą do sanacyi kasy tj. albo jej likwidacya albo jej utrzymanie przez sanacyę.

Przy likwidacyi okaże się potrzeba nadzwyczajnych dodatków na powiat, co wprost z przyczyn przez Wydział krajowy przytoczonych, jest niemożliwe, boby to było przeciwne sprawiedliwości i słuszności, by za czyny karygodne i karygodne niedbalstwo cały powiat prowadzony był do ruiny, zwłaszcza że wedle urzędowego zestawienia na powiecie wielickim ciążą już pożyczki w sumie 386.188 K, które są ściśle powiatowemi a nie pożyczkami innych instytucyj przez powiat gwarantowanemi.

Druga droga tj. utrzymanie kasy przez sanacyę jest w danym wypadku wskazaną i pod tym względem komisya administracyjna zapatrywanie Wydziału krajowego w zupełności podziela.

Trzy są możliwe sposoby utrzymania kasy powiatowej w Wieliczce przez sanacyę i to:

1. albo przez nałożenie na powiat dodatków do podatków, co byłoby z jednej strony radykalnem lekarstwem ale nie jest możebne z powodu bijącej w oczy niesprawiedliwości;

2. albo przez zaciągnięcie częściowe pożyczki i nałożenie dodatków do podatków w mniejszej wysokości, co także zasadom sprawiedliwości nie odpowiada a zatem przeprowadzone być nie powinno;

3. albo wreszcie przez zaciągnięcie pożyczki opartej na gwarancyi powiatu, przysporzenie Kasie oszczędności kapitału obrotowego a tem samem zabezpieczenie wkładek.

Ten trzeci sposób tylko jest możliwy i zasadom sprawiedliwości odpowiadający, przy pilności bowiem w załatwianiu interesów kasy przez zarząd i jego organa z jednej a przez należyty nadzór z drugiej strony, instytucya sama z zysków własnych, pokrywać będzie mogła częściowo zaciągnąć się mającą pożyczkę.

Straty Kasy oszczędności w Wieliczce wynoszą wedle ostatecznego sprawdzenia 760.000 K, okazuje się zatem konieczna potrzeba przysporzenia tej instytucyi kapitału obrotowego w sumie co najmniej 500.000 kor., który uzyskany być może przez pożyczkę komunalną IV. emisyi Banku krajowego na lat 44 oprocentowaną na 4%. Pożyczka ta, jak słusznie Wydział krajowy twierdzi, nie będzie niczem innem jak tylko korzystną wkładką a korzystną tem bardziej, ile że ta wkładka będzie przez długi szereg rat niewypowiedzialną.

Rada powiatowa w Wieliczce uchwałą z 24. kwietnia 1902 postanowiła udzielić poręki powiatu dla pożyczki przez kasę oszczędności w Wieliczce w kwocie 500.000 kor. zaciągnąć się mającej a nadto postanowiła udzielić tejże kasie zasiłku w kwocie 15.000 koron rocznie aż do zupełnego umorzenia strat, wreszcie postanowiła rada powiatowa, że zasiłki w sumie 15.000 kor., jakie powiatowa kasa oszczędności otrzymuje, muszą być zwróconymi powiatowi po umorzeniu strat z czystych zysków kasy a w ten sposób kontrybuenci nie będą narażeni na straty, bo po upływie pewnego czasu otrzymają zwrot wyłożonych przez siebie kwot w formie zniżonych dodatków do podatków.

Wobec tego komisya administracyjna zgodnie z zapatrywaniami Wydziału krajowego w sprawozdaniu z 28. czerwca 1902 wyłuszczonemi przedkłada następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy załączony ad. projekt ustawy uchwalić:

Przewodniczący:
Jan Szeptycki.

Sprawozdawca:
Dr. Maiss.

USTAWA

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce na udzielenie poręki powiatu dla pożyczki w kwocie 500.000 koron, zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę Oszczędności w Wieliczce.

Zgodnie z uchwałą Sejmu mego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na użyczenie poręki powiatu dla pożyczki 500.000 koron, zaciągnąć się mającej przez powiatową Kasę Oszczędności w Wieliczee.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LS. 939/902. We Lwowie, dnia 26. czerwca 1902.

Aleg. 308

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o przedłożeniu Wydziału krajowego co do uregulowania sprawy podwód.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 21. czerwca 1902 przekazał Wysoki Sejm Komisyi administracyjnej sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 24. maja 1902 LW. 35.031/1902 w przedmiocie dopłacania z funduszu krajowego odpowiedniej kwoty do wynagrodzenia płaconego ze Skarbu państwa za podwody dostarczane c. k. oficerom żandarmeryi w ich podróżach służbowych.

Wydział krajowy w sprawozdaniu powyższem czyni wniosek o powzięcie przez Wysoki Sejm uchwały, że począwszy od 1. stycznia 1903 będzie fundusz krajowy dopłacał 6 gr. od konia i kilometra do istniejącego obecnie wynagrodzenia Skarbu państwa w kwocie 6 gr. za podwody dostarczane oficerom c. k. 5. komen żandarmeryi w ich podróżach służbowych.

Wniosek taki uczynił Wydział krajowy przeważnie ze względów wyższ słuszności w stosunku do ludności obowiązkiem dostarczania podwód dotknięt które to względy za wnioskiem takim przemawiać mają a mianowicie z przyczy że taryfa za podwody jest niską, stosunkom tutejszokrajowym nieodpowiadają obowiązanych do dostarczania podwód krzywdzącą, dalej, że wskutek nieodpow dniej taryfy, właściciele zaprzęgów lepszych i ludzie zasobniejsi od dostarczania pod wód się uchylają, wskutek czego ciężar dostarczania podwód spada na ludność najuboższą, dostarczającą tak lichych podwód, iż na tem cierpi nietylko powaga osoby urzędowej podwody używającej, ale i cel podróży służbowej wymagającej spiesz no wykonania i t. d.

Komisya administracyjna tego zapatrywania Wydziału krajowego nie z pełnie we wszystkiem podziela, a tem samem nie czyni wniosku zgodnego z wn skiem Wydziału krajowego, z przyczyn następujących:

Przepisy normujące dotychczas obowiązek dostarczania podwód w ogóln a dla c. k. żandarmeryi w szczególności, mianowicie ces patent z 25. listopada 1, dekr. kanc. nadw. z 24. sierpnia 1817, dekret gubernialny z 27. sierpnia 1817, porządzenie minist. z 11. lutego 1849 Dz. u. p. Nr. 88 rozporządzenie mi. z 31. grudnia 1875 Dz. u. p. Nr. 4. i z 10. listopada 1891 Dz. u. p. Nr. 17 wprawdzie przestarzałe, stosunkom ekonomicznym kraju nie odpowiadające i w obowiązanych do dostarczania podwód krzywdzące, te jednak okoliczności n tak daleko, aby kraj był obowiązany do podwyższania ze swej strony najm tylko dla Galicyi i Bukowiny w takiej wysokości jak 6 gr. od konia i kilo istniejącej taryfy podwodowej, lub aby nawet podwyższenia tego dobrowolnie do nał a tem samem, aby sobie po części przypisywał atrybucye tylko c. k. Rząd w przedmiocie wynagrodzenia za podwody przysługujące.

Powtóre dostarczanie podwód jest obowiązkiem nader uciążliwym a wykonania obowiązku tego domagać się ma państwo prawo na zasadzie uprawnienia d zarządu, z którem schodzi się uprawnienie do poboru różnego rodzaju danin bą w postaci podatków, bądź też poborów rozliczne nazwy mających, zaczem ścisły obowiązek państwa do pokrywania wyłącznego ze Skarbu państwa wyd

jakie administracya, publiczny porządek, bezpieczeństwo państwa, bezpieczeństwo mienia i życia obywateli państwa za sobą pociągają.

Prawda, że z powodu odbytych w roku 1854 znacznych przemarszów wojsk i bardzo znacznego skutkiem tego zapotrzebowania podwód, ministerstwo spraw wewnętrznych poczuwało się do obowiązku z własnego popędu do podwyższenia wówczas taryfy podwód na 12 kr. m. k. w lwowskim, a na 14 kr. m. k. w krakowskim okręgu administracyjnym i wydało w tej mierze rozporządzenie z 11. lipca 1854 l. 14.548, ale też równocześnie zarządziło, aby owe dla wyjątkowych stosunków przyzwolone podwyższenie z funduszu krajowego opłacano.

Wskutek tego od roku 1854 partycypował fundusz krajowy w wynagrodzeniu za dostarczane podwody a że dodatek taki był znacznym dla niego ciężarem, to okazuje się z następującego zestawienia:

W roku	1861	wynosił sumę . . .	26.967 zł.
„ „	1862 i 1863	„ „ . . .	24.000 „
„ „	1864	„ „ . . .	19.895 „
„ „	1865	„ „ . . .	24.000 „
„ „	1866	„ „ . . .	22.000 „

W roku 1866 Wydział krajowy, mając na względzie:

1. że dodatek ten wprowadzony dla wyjątkowych stosunków uważać należy tylko za przejściowy;

2. że został on niesłusznie na fundusz krajowy nałożony i jemu wprost narzucony, bo fundusz ten w opłacaniu podwód tylko w interesie wyłącznym państwa posiłkował wszystkie inne fundusze publiczne, jako to wojskowy, polityczny, sądowy, policyjny i inne;

3. że dodatek ten zbyt obarczał fundusz krajowy z ujmą dla innych żywotnych spraw krajowych —

przedłożył Wysokiemu Sejmowi wniosek na usunięcie dodatku podwodowego z funduszu krajowego.

Wysoki Sejm, podzielając to zapatrywanie, uchwałami z 19. marca i 13. kwietnia 1866 r. zniósł z dniem 1. maja 1866 wynagrodzenie za podwody wypłacane z funduszu krajowego a począwszy od 1. maja 1866 wynagrodzenie za podwody płaca w naszym kraju jedynie Skarb państwa w kwocie 6 gr. od konia i kilometra, zaś za podwody na pogotowiu stojące od konia i dnia po 52 gr.

To wynagrodzenie, jak wyżej zaznaczono, jest zbyt niskie i ludność krzywdzące, dlatego też Wydział krajowy i Wysoki Sejm już po kilkakroć a to w latach 1874, 1875, 1878, 1886, 1888, 1889, 1891, 1896 i 1897 udawały się do c. k. Rządu [illegible] taryfy podwodowej, atoli kroki te dotąd nie odniosły pomyślnego rezultatu, [illegible] c. k. Rząd w odpowiedziach swoich uznaje słuszność żądania Wysokiego Sejmu z jednej a swój obowiązek do traktowania i przeprowadzenia ustawodawczego tej sprawy z drugiej strony, tak jak się to stało z ustawą kwaterunkową, z którą równocześnie według obietnic c. k. Rządu także i ustawodawcze załatwienie sprawy podwodowej nastąpić miało i nastąpić było powinno jako w związku z ustawą kwaterunkową będącej.

Wydział krajowy otrzymywał od czasu do czasu różnego rodzaju pisma od c. k. Rządu za pośrednictwem prezydyum c. k. Namiestnictwa z zapewnieniem polepszenia stosunków w tym względzie, jednak jak dotąd na obietnicach się skończyło z oczywistą i nieopowetowaną stratą dla obowiązanych. Pisma te dla przykładowego przedstawienia tak wyglądają:

a) pismem z dnia 30. grudnia 1874 l. 53282 zawiadamia c. k. Namiestnictwo, że c. k. Ministerstwo nie może zgodzić się na podwyższenie dotychczasowego wynagrodzenia ze skarbu państwa za dostarczane podwody dla wojska, gdyż niebawem nastąpić uregulowanie sprawy podwodowej,

b) pismem z 4 lutego 1875 l. 5464 zawiadamia c. k. Namiestnictwo, że rządowy projekt ustawy o podwodach będzie wzięty pod obrady Rady państwa zaraz po traktowaniu konstytucyjnem o kwaterunkach wojskowych, którą Rząd zaproponował Radzie państwa w najbliższym czasie,

c) pismem z dnia 8. grudnia 1876 l. 58277 zawiadamia c. k. Namiestnictwo, że projekt rządowy ustawy o podwodach ma się opierać na zasadach odpowiednich zasadom ustawy o kwaterunkach wojskowych i uregulowanie sprawy podwodowej nie może nastąpić przed załatwieniem konstytucyjnem ustawy kwaterunkowej,

[illegible] z dnia 31. sierpnia 1878 l. 41.793 zawiadamia c. k. Namiestnictwo, że [illegible] sterstwo obrony krajowej już dawno dąży do uregulowania sprawy

Odpowiedź na pytanie, czyli budowa kanałów krajowi naszemu przyniesie pożytek czyli też może stać się czynnikiem dla naszego rolnictwa szkodliwym zależy od warunków, które dopiero w przyszłości się roztrzygną, a nad któremi, Sejm, Wydział krajowy i Reprezentacya kraju w Radzie państwa nieustannie czuwać będą.

Jako takie warunki wymienić należy:

I. Ze względu na potanienie cen transportu dla obcych ziemiopłodów wzmocnioną opiekę cłową:

II. Na słusznych zasadach oparty, przed transitowym przewozem obcych ziemiopłodów i importem ich do Galicyi po cenach niższych od cen wywozu krajowych ziemiopłodów za granicę i przewozu ich w Galicyi i w innych krajach koronnych.

III Na tych samych zasadach polegający, a z dotychczasowemi tradycyami faworyzowania obcych ziemiopłodów zrywający system taryf kolejowych.

Ad. I. Polityka Cłowa.

Jako ostateczną granicę taryf przewozowych poczytać należeży te koszta, które samo przedsiębiorstwo przewozowe opłaca; koszta te przy transporcie ciężkich i surowych produktów i tak zwanych artykułach masowych drogą wodną są o wiele niższe, aniżeli przy przewozie koleją, co też staje się przyczyną radykalnej zmiany cen, a zarazem i warunków produkcyi i spożycia.

We Francyi wpłynęły około r. 1880 kanały na zniżkę taryf kolejowych; różnica wynosiła 30 –40%. W Niemczech według obliczeń Symphera jest transport drogą wodną o 40 do 60%, tańszym od transportu kolejowego.

To potanienie transportu jest jednak obosiecznym mieczem, służy ona bowiem nietylko handlowi wymiennemu kraju samego i wywozowi zagranicę i do innych krajów austryackich i nie tylko umożliwia tańszy przywóz maszyn, żelaza i sztucznych nawozów, ale także w razie zaniedbania właściwych środków, potęguje niebezpieczeństwo zalania targu krajowego obcemi surowymi produktami, jak zboże, produkta zwierzęce, jaja, drzewo i t d., albo też tańszego dowozu tychże produktów do dotychczasowych naszego kraju odbiorców.

Pod tym względem przed nami poczyniły doświadczenia inne państwa. Na siedmiu wielkich rzekach na wschodzie Niemiec przewieziono wedle obliczeń Majora Kurza 1795 milionów kilometrycznych ton w celu wywozu lub handlu wewnętrznego produktami rolnictwa, albo towarami dla rolnictwa niezbędnemi; równocześnie jednak przewóz po tych rzekach stał się przyczyną potanienia importu 819 milionów ton kilometrycznych rolniczych produktów zagranicznych, które niemieckiemu rolnictwu czyniły konkurencyę.

Różnice kosztów przewozu obcego zboża zależą od cen i geograficznego położenia.

W motywach do przedłożenia o kanałach niemieckich obliczał je Sympher na 1 do 3 M. 50 od 1 tony obcego zboża, obiecywano też do obcych ziemiopłodów zastosować najwyższe ceny przewozu.

W przeciwnym wypadku bowiem byłoby dla obcej konkurencyi zbyt łatwem wskutek potanienia przewozu przeskoczyć zapory celne; nie dziw też, że przedstawiciele rolnictwa w Niemczech za warunek budowy kanałów stawiali wzmocnienie ochrony cłowej, gdyż zamierzona budowa amerykańskich kanałów, która z Oceanu do Hudson okręty o 1500 do 1800 tonach bez przeładowania w New Yorku wprost do Europy ma prowadzić, zamierzona budowa kanału Nicaragua, albo też budowa amerykańskiego kanału łączący dwa Oceany na dwóch świata półkulach i zbliżając do siebie środkową i zachodnią Amerykę także do zbliżenia Ameryki i do Europy i do ułatwień dla zamorskiej konkurencyi się przyczyni.

Te same niebezpieczeństwa grożą także i austryackiej produkcyi, a co więcej możność importu drogą wodną z południowej Rosyi i krajów bałkańskich, stąd też i ochrona przeciwko nim jest niezbędną. Nie może bowiem być zadaniem austyackiej polityki ekonomicznej ułatwianie obcej konkurencyi walki z krajową produkcyą. Jeśli przeto szkoda z budowy kanałów wynikła nie ma być większą

od korzyści z nich, jest wzmocnienie ochrony cłowej nie tylko jako wyrównanie różnic kosztów produkcyi i opodatkowania, ale także i uszczerbku jaki przynieść może zniżenie cen przewozu obcych produktów koniecznem.

Ad II. Taryfy na drogach wodnych.

Zniżenie kosztów przewozu musi się łączyć z polityką ochronną na rzecz krajowych produktów a to nietylko za pomocą ceł, ale także przez korzystny dla rzeczonych produktów wymiar taryf na grogach wodnych i na kolejach. Dotychczas najniebezpieczniejszą dla austryackiego rolnictwa była konkuencya węgierska, bo przeciwko niej nie chroniły produktów austryackich żadne cła.

Taryfy na drogach wodnych powinien rząd unormować w ten sposób, ażeby chroniły państwową produkcyę nietylko przeciwko zagranicznej, ale także przeciwko węgiorskiej konkurencyi.

Ze względu na ujemne doświadczenia poczynione wskutek zgubnego niejednokrotnie wpływu taryf kolejowych na stosunki krajowej produkcyi, rząd powinien się strzedz fiskalizmu, który w polityce kolei państwowych zarówno jak chęć osiągnięcia spekulacyjnych zysków przez koleje prywatne stawiał często zapory wywozowi ziemiopłodów krajowych. Na polu polityki taryfowej jest wskazanem indywidualizowanie taryf wedle warunków wywozu lub zbytu poszczególnych artykułów, a poruszenia na taryfowej szachownicy powinien rząd czynić szybko i stósować je zawsze do handlowych konjunktur chwili.

Ad. III. Taryfy kolejowe.

Nie da się zaprzeczyć, że kanały i koleje wzajemnie wywierają na siebie wpływ, dostawiając sobie wzajemnie przedmioty transportu. Koleje koncentrują się we ważniejszych punktach ruchu, kanały umożliwiają ze względu na miejsca ładunku większą decentralizacyą ruchu, bezpośrednie połączenie go z fabrykami. ładowanie ziemiopłodów prosto z pól nadbrzeżnych i t. d.

Kanały przyczyniają się również do uwolnienia ruchu kolejowego od transportu artykułów masowych, które tembardziej jest wskazanem, ileże niektóre koleje ze względu na wielkie ożywienie ruchu a w ostatnich czasach także z powodu braku wagonów bez ujmy dla bezpieczeństwa nie mogą zawsze potrzebie ożywienia handlu należycie odpowiedzieć. — Relacya pomiędzy kosztami przewozu na drogach wodnych i na kolejach musi przeto polegać na uwzględnieniu potrzeb wewnętrznego handlu i wywozu, a względów na produkcyę krajową nie wolno poświęcać jednostronnemu fiskalizmowi i spekulacyjnej żądzy zysku.

Punkt I. Komisya dla regulacyi rzeki, rozporządzenia wykonawcze do ustawy z dnia 19. września 1901.

§. 8. Ustawy o regulacyi rzek brzmi:

„Postanowienia o wszystkich zasadniczych technicznych i ekonomicznych sprawach, dotyczących regulacyj, które są przedmiotem niniejszej ustawy, o ile te regulacye nie nastąpią na wyłączny koszt państwa (§. 3.), porucza się osobnej komisyi pod przewodnictwem Namiestnika lub jego zastępcy, w której skład wejść mają:

a) po jednym członku mianowanym przez Ministerstwo spraw wewnętrznych i Ministerstwo handlu w porozumieniu z innemi interesowanemi Ministerstwami,

b) jeden administracyjny i jeden techniczny delegat Namiestnictwa,

c) jeden administracyjny i jeden techniczny delegat Wydziału krajowego,

d) po jednym delegacie obu towarzystw rolniczych we Lwowie i w Krakowie.

Dla każdego członka komisyi ma być ustanowiony zastępca, który ma go w razie przeszkody zastąpić.

Komisya nie występuje na zewnątrz jako władza".

W komisyi wodnej podniesiono:

1) że rząd §. 8. ustawy wodnej dotychczas nie wykonał i komisyi dla regulacyi rzek do życia nie powołał.

2) że pomimo rok do uchwalenia ustawy o regulacyi rzek już minął rząd ani rozporządzenia wykonawczego rzeczonej ustawy ani też regulaminu dla komisyi w myśl §. 8. powołać się mającej nie ogłosił

3) że pomimo iż program robót przedwstępnych w niektórych punktach o programie generalnym przesądzający, rozporządzenie wykonawcze, regulamin komisyi i projekt reorganizacyi władz należą niewątpliwie do „zasadniczych technicznych i ekonomicznych spraw dotyczących regulacyi", o których mówi Alinea 1-sza §. 8, rząd zdania komisyi dla budowli wodnych w tych sprawach nie zasięgnął.

4) że pomimo iż postanowienia §. 10, wedle których c. k. Namiestnictwo ogólny program i obliczenie li tych kosztów regulacyi ma wpierw poddać uchwale Komisyi, a dopiero następnie przedłożyć c. k. Ministerstwu, rząd obliczenia kosztów przedwstępnych, które się integralną częścią programu do wiadomości dotychczas nieutworzonej Komisyi nie podał.

5) że pomimo, iż §. 11 i 12 wyraźnie orzekają, iż nawet szczegółowe plany, a więc tembardziej zasadnicze postanowienia ma c. k. Namiestnictwo podać do wiadomości Wydziału krajowego, potem zaś poddać uchwałom Komisyi wodnej, a dopiero następnie przedłożyć Ministerstwu spraw wewnętrznych, c. k. Namiestnictwo do zasadniczych niewątpliwie postanowień się zaliczające rozporządzenie wykonawcze i projekt organizacyi władz bez porozumienia z Wydziałem krajowym Ministerstwu przedłożyło

Fakta te były przedmiotem krytyki ze strony wielu członków Komisyi, którzy wyrazili jednomyślną obawę, aby nieuzasadnione opóźnienie postanowień, które są punktem wyjścia do wykonania ustawy o regulacyi rzek, rychłego i praktycznego wprowadzenia w życie tejże ustawy nie opóźniło, albo nie zwichnęło.

Obecny na posiedzeniu Komisyi delegowany przez c. k. Namiestnictwo komisarz rządowy tłómaczył zwłokę rzeczonych czynności

a) powołaniem się na postanowienia §. 13. t. j. na związek regulaminu Komisyi z rozporządzeniem wykonawczem

b) opóźnienie wydania rozporządzenia wykonawczego usprawiedliwiał c. k. delegowany na posiedzeniu Komisyi wodnej komisarz rządowy trudnością zastosowania przepisów o wywłaszczeniu przy budowie kolei do budowy kanałów, która wpłynęła na opóźnienie wydania rozporządzenia wykonawczego do ustawy państwowej o budowie kanałów, a pośrednio także powstrzymała wydanie rozporządzenia wykonawczego do ustawy krajowej o regulacyi rzek.

c) C. k. komisarz rządowy oświadczył, że rozporządzenie wykonawcze już przedłożył rządowi centralnemu do zatwierdzenia.

ad a) postanowienie §. 8. nie jest zdaniem Komisyi wodnej w stanie dostatecznie usprawiedliwić opóźnienia czynności Komisyi krajowej dla regulacyi rzek.

Alinea 3. §. 13. brzmi:

„Rozporządzenie wykonawcze zawierać ma także szczegółowy regulamin czynności dla komisyi regulacyjnej".

Postanowienie to które mówi o „szczegółowym regulaminie" nie zakazuje bynajmniej Namiestnictwu powołać komisyę do życia na podstawie regulaminu prowizorycznego, albo nawet bez żadnego regulaminu, bo przecież cel czynności powinnien zawsze górować nad formalnemi względami.

Wszakże rząd centralny bez szczegółowego regulaminu ale jedynie na podstawie prowizorycznego regulaminu powołał komisyę dla budowy kanałów, którą w jesieni z. r. wybrano, a która w zimie b. r. już odbyła kilka posiedzeń.

ad b) Trudności zastosowania przepisów o wywłaszczeniu przy kolejach do budowy kanałów nie wstrzymały bynajmniej utworzenia i prac centralnej komisyi dla budowy kanałów, tem mniej powinny były stać się przyczyną opóźnienia prac krajowej komisyi dla regulacyi rzek, która opierając się o krajową ustawę o regulacyi rzek nie zawierającą żadnej wzmianki o wywłaszczeniu.

ad c) C. k. Namiestnictwo przedkładając c. k. rządowi centralnemu do zatwierdzenia rozporządzenia wykonawcze i program reorganizacyi tych władz do których utrzymania fundusz krajowy się przyczynie, komentowało mylnie Alineę 2. 513 kr. ustawy o regulacyi rzek, która opiewa:

„Szczegółowe o tem postanowienia i sposób wykonywania wpływu Wydziałowi krajowemu w tej mierze przysługującego, określi rozporządzenie wykonawcze, które wyda namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym po uzyskaniu zatwierdzenia przez interesowane Ministerstwa.“

Postanowienie rzeczone mówi o „szczegółowych“ postanowieniach, które postanowień prowizorycznych wcale nie wykluczają. W słowach zaś zawartych w rzeczonem postanowieniu „wyda Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym po uzyskaniu zatwierdzenia przez interesowane ministerstwa“ nakazuje ustawa uzyskać zatwierdzenie przed wydaniem t. j. przed ostatecznem ogłoszeniem rozporządzenia wykonawczego, nie nakazuje jednak bynajmniej uzyskaś zatwierdzenia z Wiednia przed porozumieniem z Wydziałem krajowym.

Ktokolwiek zechce zestawić postanowienia Alinei 2. 3 z treścią §. 10, 11 i 12 ustawy krajowej o regulacyi rzek, w których przyjęto zasadę porozumienia się z krajową komisyą przed zatwierdzeniem przez rząd centralny nie może mieć co do tego wątpliwości.

A nawet posito sed non concesso, że rzecz tak jasna mogłaby być wątpliwą stwierdzić należy, że ważnym czynnikiem w komentowaniu i wykonywaniu ustaw jest wzgląd na interes rzeczy, że baczyć zawsze należy na zamiar ustawodawcy i zamiast formalistycznie chwytać się punktów, które przy nienależytem ich pojmowaniu mogą dostarczyć pozoru do zahamowania czynności, trzeba przedewszystkiem wykonywać szybko te postanowienia, które powinny być bodźcem do działania i które wypływają z publicznego interesu. Praktyczna działalność na polu technicznem biurokratycznego działania nie znosi, a komplikowanie jej nieuzasadnionemi prawniczemi subtelnościami może tylko uczynić jej tempo zbyt powolnem a jej rezultat wątpliwym.

Po poczynieniu znacznych w części (co do rzek granicznych) prawnie nieuzasadnionych i z dobrej woli jedynie na barki kraju przyjętych ofiar, które możność funduszu krajowego przechodzą a ludność obciążają, ma kraj na mocy ustawy niezaprzeczone prawo do wywierania za pośrednictwem Wydziału krajowego wpływu na cały tok czynności regulacyi rzek od jej samego początku aż do ostatecznego końca.

Cel ten w sprawie wymagającej szybkiego działania da się osięgnąć nie przez długo trwającą wymianę pism, ale przez ciągłe peryodycznie odbywane ustne konferencye z Wydziałem krajowym, i przez wymianę zdań w krajowej komisyi.

Dodać też należy, że udział przedstawicieli ministerstwa spraw wewnętrznych nie ma innego celu, jak bezpośrednie rozstrzygnięcie wszystkich spornych pytań na miejscu we Lwowie w drodze ustnej i zapobieżenie zwłoce, którą pociąga za sobą korespondencya z interesowanemi ministerstwami; w drodze ustnej też należało wszystkie kompetentne czynniki doprowadzić do jednego mianownika.

Komisya wyraża też nadzieję, że C. k. Namiestnictwo powoła natychmiast krajową komisyę dla regulacyi rzek do czynności i w porozumieniu z Wydziałem krajowym dołoży energicznych starań w celu przyspieszenia rozporządzenia wykonawczego do ustawy o regulacyi rzek zarówno, jak i regulaminu komisyi.

Sejm uchwalił dnia 9. lipca 1901 następującą rezofucyę:

„Sejm przyjmuje do wiadomości utworzenie przy Wydziale krajowym komisyi doradczej dla spraw dotyczących gróg wodnych.“

Komisya wodna wyraża nadzieję, że Wydział krajowy przedłoży Sejmowi od b. r. zacząwszy corocznie osobne wyczerpujące sprawozdanie z działalności tej komisyi i że stanu robót przy kanałach i regulacyi rzek.

Punkt 2. Plan regulacyi rzek.

Namiestnictwo wypracowało szczegółowy program prac przedwstępnych około regulacyi 12 rzek w pierwszym okresie dokonać na długości 840 km się mających;

Program robót przygotowanych do l. 144672 ex 1901 przez c. k. Ministerstwo spr. wew. rozp. z 9. czerwca 1902 l. 17665 (l. Nam. 68340 ex 1902) zatwierdzony brzmi:

Wykaz robót przedwstępnych, wykonać się mających w celu zestawienia generalnych projektów dla regulacyi tych przestrzeni rzek galicyjskich, które wedle §§. 2 i 3 ustawy krajowej z 18. września 1901 Dz. u. i rozp. kr. Nr. 103 mają być od r. 1904 począwszy regulowane wspólnym kosztem państwa i kraju.

Przestrzenie te są:

a) w dorzeczu Wisły:

1. Skawa	od	Suchej do ujścia	na długości . .	50,0	km.
2. Raba	„	Lubienia do ujścia	„ „ . .	79,0	„
3. Dunajec	„	Nowego Targu do N. Sącza	„ „ . .	93,0	„
4. Poprad	„	Muszyny do ujścia	„ „ . .	53,0	„
5. Wisłoka	„	Żmigrodu do Jasła	„ „ . .	21,0	„
6. San	„	Liska „ Sanoka	„ „ . .	24,0	„
7. Wisłok	„	Frysztaku „ ujścia	„ „ . .	114,0	„
8. Wiar	„	Niżankowic do ujścia	„ „ . .	20,0	„
9. Tanew	„	granicy „ „	„ „ . .	12,0	„
			razem .	466,0	km.

b) w dorzeczu Dniestru:

10. Stryj od Turki do ujścia na długość	148,0	km.
11. Świnia od Wełdzirza do ujścia razem z Sukielem od Bolechowa na długości	94,0	„
12. Bystrzyca) Sołotwińsua od Sołotwiny (Nadwórniańska od Zielonej tudzież połączona Bystrzyca do ujścia	139,0	„
razem w dorzeczu Dniestru .	381,0	km.
do tego w dorzeczu Wisły .	466,0	„
ogółem .	847,0	km.

Roboty pomiarowe w polu mają być w miesiącach letnich tj. od maja do października tak wykonywane, aby mogły w miesiącach zimowych, od listopada do kwietnia, służyć do opracowania generalnego projektu dla każdej poszczególnej rzeki, tudzież, aby najpóźniej z końcem kwietnia 1904 były generalne projekta dla wszystkich wymienionych wyżej rzek opracowane.

W tym celu ustanawia się następujący rozdział robót pomiarowych na miesiące letnie od maja do października lat 1902 i 1903.

I. W roku 1902.

a) w dorzeczu Wisły:

1.	na Skawie	na długości .	50,0 km.
2.	„ Rabie	„ „ .	79,0 „
3.	„ Popradzie	„ „ .	53,0 „
4.	„ Sanie powyżej Sanoka	na dług.	24,0 „
		razem	206,0 km.

b) *w* dorzeczu Dniestru:

1.	na Stryju	na długości .	148,0 km.
2.	„ Świcy z Sukielem	na długości	94,0 „
		razem	242,0 km.

II. W roku 1903.

a) w dorzeczu Wisły:

1.	na Wisłoku	na długości	114,0 km.
2.	„ Dunajcu do N. Sącza	„ „	93,0 „
3.	„ Wisłoce pow. Jasła	„ „	21,0 „
4.	„ Wiarze od Niżankowic	„	20,0 „
5.	„ Tauwi do granicy	na „	12,0 „
		razem	260,0 km.

b) w dorzeczu Dniestru:

1.	na Bystrzycach	na długości .	139.0 km.
		razem	139,0 km.

Roboty pomiarowe w polu mają być przeto wykonane:

w roku	1902	na długości	206+242 km.	razem	438.0 km.
„	1903	„	260+139 „	„	399.0 „
				ogółem	847.0 km.

W celu uskutecznienia geometrycznych prac, a więc ustawienia punktów stałych dla niwelacyi, rektyfikacyi planów sytuacyjnych z r. 1885|6 w skali 1: 7200, względnie pomiaru sytuacyi na przestrzeniach projektem z r. 1886 nie objętych, pomiaru przekrojów poprzecznych i podłużnych i t. p., wreszcie w celu zebrania dat co do dostawy materyałów budowlanych, kamieniołomów i t. p. szczegółów niezbędnych do opracowania kosztorysów, mają być ustanowione.

2 sekcye inżynierskie każda złożona z 3 c. k. urzędników technicznych i z 1 pomocnika technicznego. Wobec przeznaczonego w każdym roku na pomiary 6-cio miesięcznego okresu obejmującego, po strąceniu $^1/_3$ dni na święta, słoty i wyższe stany wody, 122 dni roboczych, przypada na każdą sekcyę w przecięciu po 1·8 km. kompletnego zdjęcia dziennie w r. 1902, zaś po 1·6 km. dziennie w r. 1803.

Oprócz tego będą te sekcye obowiązane wykonać:

1. Zdjęcie ważniejszych bocznych dopływów rzek powyżej wykazanych na długość około 2 km. od ujścia w gorę.

2. tachymetryczne, szczegółowe zdjęcie sytuacyi ważniejszych rzek np. Skawy, Raby, Wisłoka, Stryja, Swicy, Bystrzycy na długości około 50 km. od ujścia w górę, względnie do miejsca umożliwiającego nawiązanie robót regulacyjnych, aby można już w r. 1904 po zatwierdzeniu projektów, rozpocząć roboty ustawą krajową przewidziane.

Wymienione sekcye inżynierskie, wzmocnione przez pomocników technicznych, dodanych do prac rysunkowych, zestawienia wykazów itp., mają w miesiącach zimowych opracować w c. k. namiestnictwie materyał w ciągu lata zebranych, w celu zestawienia generalnych projektów wraz z kosztorysami.

Do badań hydrometrycznych, których potrzeba, przyjmując 4-o krotny pomiar w każdym przekroju przy rozmaitych stanach wody:

I. W roku 1902.

a) **w dorzeczu Wisły:**

1.	na Skawie	5 × 4 = 20	pomiarów
2.	„ Rabie	6 × 4 = 24	„
3.	„ Popradzie	3 × 4 = 12	„
4.	„ Sanie poniżej Sanoka	1 × 3 = 3	„
		Razem = 59	pomiarów

b) **w dorzeczu Dniestru:**

1.	na Stryju	8 × 4 = 32	pomiarów
2.	„ Świcy i Sukielu . . .	6 × 4 = 24	„
		Razem = 56	pomiarów

II. W roku 1903.

a) **w dorzeczu Wisły:**

1.	na Wisłoku	5 × 4 = 20	pomiarów
2.	„ Dunajcu	5 × 3 = 15	„
3.	„ Wiarze	1 × 4 = 4	„
4.	„ Tanwi	1 × 4 = 4	„
5.	„ Wisłoce	2 × 3 = 6	„
		Razem = 49	pomiarów

b) **w dorzeczu Dniestru:**

1.	na Bystrzycach	7 × 4 = 28	pomiarów
		Razem = 28	pomiarów

czyli 59 + 56 + 49 + 28 ogółem 192 pomiarów, mają być ustanowione osobne

2 sekcye hydrometryczne, każda złożona z 2 c. k. urzędników technicznych i z 1 pomocnika technicznego.

Zadaniem tych sekcyi będzie:

Wykonanie wykazanych wyżej pomiarów chyżości i ilości wody w poszczególnych przekrojach w miesiącach latowych, w porze zimowej zaś opracowanie zebranego materyału, obliczenie normalnych stanów wody na podstawie dotychczasowych obserwacyi wodoskazowych, obliczenie objętości przepływu wody przy charakterystycznych stanach wody, obliczenie normalnych szerokości tras regulacyjnych, oznaczenie krzywych, wyrównanie itp.

W miarę danych warunków, a szczególnie w razie ograniczenia pomiarów w każdym przekroju do 3, co może samo z siebie wskutek stanów wody więcej pomiarów niedopuszczających wyniknąć, wykonują sekcye hydrometryczne także ponowne pomiary na Sole, Łomnicy i na Dniestrze ze Strwiążem od Kornalowic do Żurawna.

Do wykonania prac niniejszym wykazem objętych, potrzeba następującego personalu na przeciąg 2 lat t. j. przypuszczalnie od 1. maja 1901 do 30. kwietnia 1903.

2 sekcye inżynierskie po 3 c. k. urzędników technicznych i po 1 pomocniku

razem **6 c. k. urzędników technicznych i 2 pomocników.**

2 sekcye hydrometryczne po 2 c. k. urzędników technicznych i po 1 pomocniku

razem **4 c. k. urzędników technicznych i 2 pomocników.**

razem 10 c. k. urzędników technicznych i 2 pomocników.

a oprócz tego w miesiącach zimowych około 5 pomocników technicznych do prac rysunkowych.

Główne kierownictwo robót obejmie szef Departamentu c. k. Namiestnictwa dla budowli wodnych, zaś bezpośrednią kontrolę robót pomiarowych w polu tudzież robót biurowych w porach zimowych kierownik c. k. krajowego biura hydrograficznego.

Przybliżone koszta powyższych robót wykazuje załączone obliczenie.

Zatwierdzone przez Ministerstwo spraw wewn. rozp. z 9. czerwca 1902 l. 17.665 (l. Nam. 68 340 ex 1902) oblicza roboty przygotowawcze w kwocie . . . . . 210.000 koron

Z kosztów na roboty przygotowawcze przypada:

na państwo 60% t. j. . . . . 126.000 „
na kraj 40% t. j. . . . . 84.000 „

Obliczenie kosztów robót przedwstępnych dla generalnych projektów regulacyi rzek konkurencyjnych po myśli ustawy krajowej z 18. września 1901 Dz. u. kr. l. 103 przywodzi Komisya w całości:

Liczba porz.	Wyszczególnienie	Koszta przypadające na fundusz budowy regulacyi rzek, po myśli ustawy kraj. z r. 1901		Uwaga
		pojedyńczo	razem	
		koron		
	Koszta wypracowania generalnych projektów dla regulacyi następujących rzek:			
	Skawa (Sucha-ujście) . . . 50 km.			
	Baba (Lubień-ujście) . . . 79 „			
	Dunajec (Nowy Targ-Nowy Sącz) 93 „			
	Poprad (Muszyna-ujście) . . 53 „			
	Wisłoka (Żmigkód-Jasło) . . 21 „			
	San (Lisko-Sanok) . . . . 24 „			
	Wisłok (Frysztak-ujście) . . 114 „			
	Wiar (Niżankowice-ujście) . . 20 „			
	Tanew (Granica Państwa-ujście) 12 „			
	Stryj (Turka-ujście) . . . 148 „			
	Świca od Wełdzirza i Sukiel od Bolechowa . . . . 94 „			
	Bystrzyca sołotwińska, od Sołotwiny . . . . . 139 „			
	Bystrzyca nadworniańska, od Zielony . . . . . 139 „			
	Razem . . 847 km.			

Liczba porz.	Wyszczególnienie	Koszta przypadające na fundusz budowy regulacyi rzek, po myśli ustawy kraj. z r. 1901		Uwaga
		pojedyńczo	razem	
		k o r o n		
A.	**W pierwszym roku od 1. maja 1902 do 30. kwietnia 1903.**			
	Przestrzenie rzek konkurencyjnych:			
	Skawa, Raba, Poprad, San, Stryj, Świca			
	razem dług. 448 km.			
1	**Dostawa reperów żelaznych** (zamiast kamiennych słupów kilometrowych)			
	potrzeba okrągło 448 sztuk, od sztuki wraz z dowozem na miejsce po 30 koron	13.440		
	razem . .	—	13.440	
2	**Zakupno instrumentów mierniczych.**			
	2 instrumenta niwel. Starkego do ścisłej niwel. . . . . po 600 K.	1.200		
	4 instrumenta uniwersal Starkego . . . . . „ 700 „	2.800		
	2 instrumenta niwelacyjne Starkego . . . . . „ 200 „	400		
	12 łat niwelacyjnych z libelami . . . . . „ 50 „	600		
	4 łaty do zdjęć przekroi poprzecznych . . . . „ 40 „	160		
	2 młynki hydrometryczne Czeja Nisslet Comp. . „ 500 „	1.000		
	2 młynki hydrometryczne j. w. dla wysokich wód . . „ 400 „	800		
	4 chronoskopy . . . . „ 90 „	360		
	5 linek drucianych (100 m. długie) . . . . . „ 90 „	450		
	5 linek drucianych (200 m. długie) . . . . . „ 150 „	750		
	10 taśm parcianych . . „ 12 „	120		
	10 parasoli do pomiarów . „ 25 „	250		
	2 planimetry . . . . „ 120 „	240		
	Wyekwipowanie 2 sekcyj do badań hydrometrycznych t. j. zakupno lub wypożyczenie łodzi, zakupno lin, kotwic, desek, kobylic, etc. 2 sekcye . . „ 500 „	1.000		
	razem . .	—	10.130	

Liczba porz.	Wyszczególnienie	Koszta przypadające na fundusz budowy regulacyi rzek, po myśli ustawy kraj. z r. 1901		Uwaga
		pojedyńczo	razem	
		k o r o n		
		—		
3	**Wynajęcie lokalu na biura**			
	składającego się z 8 pokoi, 1 pokoju dla służącego i magazynu i jego utrzymanie	4.200		
	Opał i oświetlenie biura	700		
	Urządzenie biura	2.100		
	Płaca służącego	980		
	Rekwizyta rysunkowe	2.100		
	Zakupno map	2.100		
	razem . .	—	12.180	
4	**Koszta robót w polu**			
	przez 6 miesięcy od 1. maja do 31. października 1902.			
	Rektyfikacya sytuacyi w polu, osadzenie reperów, niwelacya stałych punktów, zdjęcie przekroi poprzecznych i badania hydrometryczno.			
	Koszta dzienne urzędnik. techn. (t. j. płaca z dodatkami) wynoszą przeciętnie:			
	roczna płaca urzędnika IX. rangi z dodatk. aktywalnym . . 3.300 K.			
	roczna płaca urzędnika X. rangi . 2 640 „			
	przeciętnie okrągło . 3.000 K.			
	czyli miesięcznie okrągło . . 250 „			
	przeto dziennie . . 8·3 K.			
	do tego dyety $\frac{7+8}{2}$. 7·5 „			
	dojazdy 10 km. po 37 h. 3·7 „			
	dziennie okrągło . . 20 K.			
	Dla rzek wykazanych pod A. potrzeba ogółem 14 sił technicz. z tych 10 urzędn. a 4 pomocn.			
	10 urzędn. techn. przez 180 dni = 1800 dni . . po 20 K.	36.000		
	4 pomocników techn. przez 180 dni = 720 dni . „ 10 „	7.200		
	Licząc dla każdego urzędnika techn. po 4 robotników prz z 122 dni roboczych = 40 × 122 = 4880 dni po 1·8 h. .	8.784		
	i po 1 figurancie stałym przez 180 dni = 10 × 180 = 1800 dni po 2·4 h. .	4.320		
	razem . .	—		

Liczba porz.	Wyszczególnienie	Koszta przypadające na fundusz budowy regulacyi rzek, po myśli ustawy kraj. z r. 1901		Uwaga
		pojedyńczo	razem	
		k o r o n		
5	**Koszta robót biurowych** przez 6. miesięcy od 1. listopada 1902 r. do 30. kwietnia 1903 r.			
	Do robót rysunkowych, zestawień wykazów, obliczeń przekroi hydrometrycznych etc. etc. potrzeba ogółem 19 sił technicznych. Z tych 10 urzędników i 4 pomocników, którzy pracowali już w polu, i osobne do przyspieszenia prac rysunkowych dodać się mających 5 pomocników, razem zatem 9 pomocników technicz. 10 urzędników techn. przez 180 dni = 1800 dni po 8·3 k . .	14.940		
	dyety 5 urzędników czasowo przydzielonych do Lwowa przez 180 dni = 900 dni po ($2|_3$ 7.5) — 5 k.	4.500		
	9 pomocników techn. przez 180 dni = 1620 dni po 6%	9.720		
	razem . . .	—	29.160	
	Razem . . .	—	121.214	
	do tego na nieprzewidziane wydatki około 6·5%	—	7.786	
	Koszta robót przedwstępnych dla generalprojektów regulacyi rzek konkurencyjnych w 1 roku wynoszą ogółem . .	—	129.000	
B.	**W drugim roku od 1 maja 1903 r. do 30 kwietnia 1904 r.**			
	Przestrzenie rzek konkurencyjnych: Wisłoka powyżej Jasła, Dunajec do Nowego Sącza, Wisłok, Wiar, Tenew i Bystrzyce, razem o długośc. 396 km.			
1	**Dostawa reperów żelaznych** (zamiast kamiennych słupów kilometrowych) potrzeba okrągło 399 sztuk od sztuki wraz z dowozem na miejsce po 30 h.	11.970		
	razem . . .	—	11.970	
2	**Uzupełnienie i naprawa instrument. miern.**	1.500		
	razem . .	—	1.500	
3	**Wynajęcie lokalu na biura i jego utrzymanie**	4.200		
	Opał i oświetlenie	700		
	Płaca służącego	980		
	Rekwizyta rysunkowe	1.600		
	Zakupno map	500		
	razem . . .	—	7.980	

Liczba porz.	Wyszczególnienie	Koszta przypadające na fundusz budowy regulacyi rzek, po myśli ustawy kraj z r. 1901 pojedyńczo	Koszta przypadające na fundusz budowy regulacyi rzek, po myśli ustawy kraj z r. 1901 razem	Uwaga
		k o r o n		
5	**Koszta robót w polu** przez 6 miesięcy od 1. maja 1902 do 30. października 1903.			
	Rektyfikacya sytuacyi w polu, osadzenie reperów, niwelacya stałych punktów, zdjęcie przekroi poprzecznych i badania hydrometryczne.			
	Do tego potrzeba jak pod A. 4.			
	14 sił technicznych, z tych 10 urzędnik, a 4 pomocn.			
	10 urzędników techn. przez 180 dni — 1800 dni po 20 k.	36.000		
	4 pomocników przez 180 dni = 720 dni po 10 k.	7.200		
	Licząc dla każdego urzędnika technicznego po 4 robotników przez 122 dni roboczych, a 40×122=4880 dni po 1·8 k.	8.784		
	i po 1 figurancie stałym przez 180 dni — 10×180 — 1880 dni po 2·4 k. . .	4.320		
	razem . . .	—	56.304	
4	**Koszta robót biurowych** przez 6 miesięcy od 1 listopada 1903 do 30 kwietnia 1906.			
	Do robót rysunkowych, zestawień wykazów, obliczeń przekroi hydrometrycznych etc. etc. potrzeba ogółem 15 sił technicznych z tych 10 urzędników i z uwzględnieniem dodania jednego pomocnika dla przyspieszśnia prac rysunkowych, 5 pomocników techn. 10 urzędników przez 180 dni — 1800 dni po 8·3 k. . .	14.940		
	dyety 5 urzędników z powiatów z powodu przydziślenia ich do Lwowa — 5+180 —900 dni po (2/3 7·5) — 5 k. . .	4.500		
	5 pomocników techn. przez 180 dni — 900 dni po 6 k.	5.400		
	razem . . .	—	24.840	
	Razem . . .	—	102.594	
	do tego na nieprzewidziane wydatki około 8%	—	8.406	
	Koszta wypracowania generalnykh projektów dla regulacyi rzek konkurencyj. w 2 roku wynoszą ogółem . . .	—	111.000	Ministerstwo zatwierdziło
	do tego koszta robót w roku 1902/3 . .	—	129.000	
	Ogółem . . .	—	210.000	
	Z powyższej kwoty przypada: na rząd 60%	—	126.000	
	„ kraj 40½	—	84.000	
	We Lwowie, dnia 6 stycznia 1902.			

W obliczeniu powyższem obciążył c. k. rząd fundusz krajowy kosztami utrzymania urzędników przy regulacyi rzek zatrudnionych, których ani przy robotach przygotowawczych do regulacyi rzek w r. 1885, ani przy analogicznych robotach subwencyonowanych z Ministerstwa rolnictwa fundusz krajowy nie ponosił i w moc ustawy o regulacyi rzek ponosić nie jest obowiązanym; § 13. rzeczonej ustawy bowiem mówi, że wykonanie robót regulacyjnych i zarząd funduszem budowy obejmuje administracya państwa § 3. mówi wprawdzie o udziale kraju w kosztach regulacyi rzek, ale nie nakazuje bynajmniej krajowi przyczyniać się do stałego utrzymania państwowego etatu.

Stąd też Wydział krajowy zastrzegając się przeciwko niniejszemu wymiarowi, który bez dostatecznego uzasadnienia obciąża fundusz kraju wydatkiem 35.000 koron, i występują na ścisłych podstawach w obronie funduszu krajowego miał zupełną słuszność, żałować też należy, że rząd centralny rozstrzygnął ten spór na niekorzyść Wydziału krajowego.

Ubolewać również należy nad tem, że pisemna korespondencya, która od stycznia do kwietnia w tej sprawie się toczyła, opóźniła rozpoczęcie robót, że też zwołana z powodu inicyatywy Wydziału krajowego wspólna konferencya w tej sprawie, od której zaraz po uzyskaniu sankcyi dla ustawy t. j. we wrześniu 1901 zacząć należało, dopiero wedle odezwy Namiestnictwa z dnia 9. kwietnia 1902, L. 25.981 dnia 9. kwietnia 1902 się odbyła. Bezpośrednie i ustne traktowanie sprawy mogło bowiem przeszkodzić niepotrzebnej stracie czasu.

Spór ten i długo trwająca wymiana pism, był też powodem opóźnienia robót przedwstępnych na miejscu, a mianowicie pomiarów rzek, zdjęć hydrometrycznych i wykonania znaków, które mogły i powinny były się zacząć na wiosnę b. r., a wskutek rozstrzygnięcia spornej sprawy dopiero w czerwcu, zaczną się dopiero w sierpniu b. r.

Stwierdzić zarazem trzeba, że Wydział krajowy bezskutecznie starał się o porozumienie z c. k. Namiestnictwem w sprawie wydania rozporządzeń wykonawczych do ustawy i przyspieszenia tego zarządzenia.

Ponieważ roboty w r. 1904 rozpocząć się mają, nie ma, ani pod względem rozpoczęcia robót na miejscu, ani pod względem wydania generalnych planów, ani pod względem ogłoszenia rozporządzenia wykonawczego jednej chwili do stracenia. Komisya wyraża przeto nadzieję, że c. k. Namiestnictwo tak generalny plan, jak i szczegółowe plany robót do r. 1912, wykonać się mających jak najprędzej w porozumieniu z Wydziałem krajowym wypracuje, a że rząd centralny generalny plan bez zwłoki zatwierdzi.

W razie dalszego ociągania się bowiem, albo nie zaczęłyby się roboty w r. 1904 albo nie polegałyby na jednolitych i gruntownie wypracowanych planach.

Potrzeby szybkiego rozpoczęcia robót około systematycznej regulacyi rzek szczegółowo uzasadniać nie potrzeba; zapowiadają ją krajowi od r. 1773, a szkody wyrządzane ciągle przez wylewy najlepszem choć smutnem są tej nagłości poparciem.

Wykazy szkód, które wszystkich wylewów od r. 1867—901 nieobejmują dowodzą: że w r. 1867 sama szkoda w ziarnie wynosiła 18 milionów koron.

Szkoda ogólna z powodu wylewów w r. 1867 wynosiła 30 mil. koron:

1880—90	.	60	„	„ (sam wylew z 1894 27 mil. K.)
1894	.	20	„	„
1899	.	7	„	„
1900	.	17	„	„
		125 mil. koron		

Dodać trzeba, że cyfra ta nie obejmuje strat pośrednich przez wylewy spowodowanych, powstałych n. p. przez zniszczenie kultury i ulepszeń, ani też szkody, jaką przynosi konieczność sprzedaży bydła dla niemożności wyżywienia po wylewie.

A nawet biorąc rzecz pod rozwagę ze stanowiska czysto fiskalnego, a mianowicie regularnego wpływania bieżących podatków i związku z siłą podatkową okazuje się z tych cyfr, że skąpy dwa razy traci.

Przez zrywanie brzegów pomniejsza się przestrzeń i pogarsza się jakość opodatkowanych gruntów. Mieszkańcy ponoszą zaś nieobliczalne straty w ziemi; a mianowicie porównanie pomiarów w r. 1853 i 1880 wykazuje, że w jednym powiecie Niskim w 27 latach ubyło 1373 morgów najlepszej i najurodzajniejszej ziemi, a 947 m. urodzajnej ornej ziemi wskutek utworzenia ław piaskowych przemieniło się w nieużytek; zrywanie domów i budynków gospodarskich, zniszczenie łąk i wypadki utonięcie większej stosunkowo ilości sztuk bydła, powtarzają się nader często. Fakta te i daty stanowią smutną ilustracyę nagłości wykonania ustawy o regulacyi rzek.

Dowodzą bowiem, że częściowa jedynie tylko wartość straty z powodu regulacyi rzek 1867—901 jest cztery razy wyższą od całego nakładu państwa po regulacyą rzek w Galicyi w okresie 1867—901.

Wobec wysokości tych szkód jest ułożenie programu obejmującego całe gospodarstwo wodne a uwzględniającego interesa krajowej kultury koniecznością.

Nacisk położyć należy na potrzebę jednolitego przeprowadzenia tego programu, w przeciwnym wypadku bowiem może budowa dróg wodnych zamiast pożytku przynieść szkody.

Trudno bowiem przepomnieć, że katastrofa w Szegedynie nastąpiła z tego powodu; że każda spółka wodna regulowała Cisę na własną rękę bez jednolitego cały jej bieg obejmującego planu.

Szczególną uwagę zwrócić też trzeba na zastosowanie planów do indywidualności rzeki, szematyczne bowiem zastosowanie jednego i tego samego systemu regulacyi w najrozmaitszych miejscowościach i okolicznościach i wobec rzek o najrozmaitszym ustroju byłoby wielkim błędem.

Wylewy Loire'y i Garome'y wywołały grzechy przeciwko naturze tych rzek, za które też natura wykonawców srogo ukarała. Tak zwane digues insubmersibles bez kanałów bocznych i przekopów przeczyniły się we Francyi do zabagnienia nadbrzeżnych okolic.

Doświadczenia te trzeba też u nas tem skwapliwiej, ileże trudno może znaleść dwie rzeki tak odmienne, jak Wisła i Dniestr; jedna z nich o średnich a raczej małych spadkach z brzegami namulistemi, niestałemi, dnem słabem w pewnych miejscach lekko żwirowatem, — druga toczy się gwałtownie w grubym szutrze, a często nawet rumowisku, w części wśród wysokich skalistych brzegów, a stąd też i system regulacyi musi być różnym.

Różne niedomagania, u różnych indywidyów, różnemi a nie równemi leczyć należy medykamentami, to też ta sama tama, która na Wiśle wywołuje zmiany koryta, pogłębienia, zamulenia itd. na Dniestrze przez dziesiątki lat wcale nic nie działa i tylko ją co rok po zejściu lodów naprawiać trzeba.

Staranne naginanie systemu regulacyi do miejscowości jest pierwszym warunkiem pomyślnego skutku; a na zaniedbanie tego warunku byłoby więc grzechem pierworodnym, któryby się na regulacyi srogo pomścił.

W robotach dawniejszych pomiędzy r. 1860 - 1880 dawał się ten grzech dotkliwie czuć: a brak dokładnych planów szczegółowych i poglądowych, brak niwelacyi rzek, słowem brak wszelkiego geometrycznego materyału który stanowi podstawę projektów na roboty wodne, brak znajomości stosunków miejscowych u inżynierów, którym bez wyraźnego, pisemnego pozwolenia wyższej władzy niewolno było najmniejszej odbyć podróży po własnym okręgu, chyba na własny koszt, oto błędy w epoce 1860 popełnione; — idzie za tem oszczędność w kosztach podróży która wynosi s e t k i: ale też pomiędzy r. 1860—80 były straty w nieudałych budowlach, które wynosiły d z i e s i ą t k i t y s i ę c y.

Później nastąpił postęp; nieda się też zaprzeczyć, że roboty około regulacyi Wisły mają wielką wartość; natomiast przy robotach około regulacyi Dunajca wytykali właściciele gruntów nadbrzeżnych niedostateczne zastosowanie do szczególnych warunków ustroju rzeki i zbyt powolne tempo wykonania robót.

W przyszłości wystrzegać się będzie trzeba zarówno niepotrzebnego marnowania gruntów, jak i zbytecznych przekopów, nadmiernego odstępowania od koryta rzeki i gwałtownego prostowania jej, tam, gdzie jej indywidualność tego

nie znosi. — Uwzględnić zaś należy na podstawie szczegółowych studjów i zetknięcia z właścicielami gruntów nadbrzeżnych, którzy poczynili empiryczne doświadczenia, to, co Francuz nazywa le régime d'une riviére.

Punkt 3. i 4. trasa kanałów.

Centralna dyrekcya dla dróg wodnych, w której założono osobne biuro dla kanałów galicyjskich złożone z pięciu inżynierów wypracowała plan generalny Wiedeń-Kraków; a pomimo że nie co do wszystkich części trasy zapadła ostateczna decyzya, zdjęcia miejscowe są już w wielkiej części wykonane. Według tego planu ma iść kanał na Rychwałd szląski Frysztat, na Grojec, Zator, Spytkowice, Skawina do Krakowa, na przestrzeni od Krakowa do Sądowej Wiszni plan jeneralny już jest wypracowany a wedle tegoż ma iść kanał na Niepołomice, Majdan, Leżajsk, Jarosław. Od Jarosławia są dwa warjanty jeden na Kalników wprost do Sądowej Wiszni i Dniestru, drugi na wniosek jeneralnego sztabu na Przemyśl do Sądowej Wiszni i Dniestru; co do trasy ostateczna decyzya jeszcze nie nastąpiła, a przed nią zapytać się powinien rząd o zdanie Wydziału krajowego.

Powyżej wymieniona trasa kanału Kraków-Sądowa Wisznia spotkała się w komisyi z silną krytyką.

Poprzednio już podniesiono znaczenie wzajemnego wpływu kolei na ożywienieruchu na kanałach i odwrotnie kanałów na ruch kolejowy przez dowóz towarów do stacyi kolejowej. Stąd też kanał nie powinien być zbyt odległym od głównych arteryi ruchu kolejowego, przechodzić ma przez okolice ludne i pod względem materyalnym bardziej rozwinięte i dotykać ognisk cywilizacyjnego i handlowego ruchu, a więc przedewszystkiem stolicy kraju miasta Lwowa, a potem w miarę technicznej możności innych miast, jak Tarnów, Rzeszów Jarosław i Przemyśl.

Według dotychczasowych przyrzeczeń rządu połączenie kanału ze Lwowem należy uważać za zapewnione, w celu uwzględnienia innych powyżej wymienionych zmian, Wydział krajowy domagać się będzie zmiany kierunku trasy. Na szczególną też uwagę zasługuje sprawa urządzenia portu w Krakowie, który będzie ceutralnym punktem obrotów handłowych z Wiednia i Niemiec do Dniestru i Czarnego morza, a może się też w razie sprzyjających okoliczności stać się handlowym punktem wymiennym pomiędzy Południem a Północą, Wschodem i Zachodem.

Wobec faktu, że nie udało się komisyi uzyskać objaśnień w sprawie wykonnia regulacyi sejmowych urządzenia portu w Krakowie w sprawie połączenia kanału Wisła-San tam gdzie jego trasa najbardziej się zbliży do Nadbrzeża, odnogą spławną z Wisłą, postanowiła komisya ponowić rzeczone rezolucye i przedłożyć Wysokiemu Sejmowi szczególne zalecenie Wydziałowi krajowemu, ażeby nad zmianą trasy kanałów w duchu uchwał sejmowych nieustannie czuwał.

Punkt 5. Pomnożenie sił technicznych w namiestnictwie.

Dotychczasowy etat budownictwa wodnego w Namiestnictwie ani potrzebom regulacyi rzek spławnych, ani też niespławnych wcale nie odpowiada. ustanowiono posad

ustanowiono posad	W budżetach na r. 1899	1900	1901	1902
nadradców budownictwa	2	2	2	2
radców budownictwa	4	6	8	8
nadinżynierów	9	9	9	13
inżynierów	9	9	9	13
adjunktów budownictwa	9	7	7	9
praktykantów budownictwa	20	20	20	20

A więc powiększono lubo w niedostatecznej mierze liczbę posad wyższych nie dodano im jednak dostatecznej liczby sił wykonawczych, a mianowicie inżynierów, adjunktów i przyjętych za adjutami praktykantów, przeciwnie liczbę posad adjunktów w r. 1900 i 1901 o 2 zmniejszono i dopiero w r 1902 przywrócono dawną ilość posad.

Żałować tego należy tembardziej, ile że w interesie przyszłości sprawy pozyskanie młodych sił jest potrzebnem, każdy zaś urzędnik przed rozpoczęciem robót na miejscu potrzebuje pewnych prac przygotowawczych w biurę i zoryentowania się w nich.

We wnioskach odnoszących się do budżetu na r. 1903 przedłożyło c. k. Namiestnictwo Ministerstwu spraw wewnętrznych znaczne powiększenie etatu.

Wyrazić przeto trzeba z całą stanowczością życzenie, ażeby rząd centralny cały ten etat bez zmian zatwierdził, ażeby odstąpił od złego zwyczaju wykreślania z preliminarza budżetu niezbędnych i ekonomicznie produktywnych wydatków na rzecz naszego kraju, a to tembardziej, że jak dowodzi odezwa c. k. namiestnictwa z 14. sierpnia 1873 Nr. 36 650 (Al. G. do sprawozdania Wydziału krajowego z r 1873/4 Namiostnictwo powiększenia sił w biurze budowli wodnych ciągle od r. 1873 się z niedostatecznym skutkiem domaga.

W razie gdyby Szkoła Politechniczna we Lwowie inne szkoły politechniczne w Austryi nie zdołały pomimo wyznaczenia ich słuchaczom stypendyów z zastrzeżeniem obowiązku poświęcenia swych sił służbie państwa, dostarczyć w najbliższej przyszłości dostatecznych sił, zalecić należy przyjmowanie za kontraktem z językiem krajowym obznajomionych inżynierów, którzy ukończyli szkołę des Ponts et Chausse'es w Paryżu.

Że jednakowoż w interesie dobrgo wykonania robót nietylko na ilości ale i na jakości inżynierów wiele zależy, należy w celu pozyskania piewszorzędnych sił przedewszystkiem w wyższym stopniu uwolnić urzędników tego działu administracyi od troski o chleb powszedni, i strzedz się takich oszczędności, które w skutkach swoich stają się rozrzutnością. — Trzeba się też liczyć z faktem, że koleje i przedsiębiorstwa prywatne, lepiej pracę inżynierów wynagradzają, że obok tego dają technikom stypendya i przez to zapewniają sobie najlepsze siły.

W innych państwach szczególne oddało usługi zastósowanie systemu tantyemy od budowli nowo wykonanych i lat kilka dobrze się utrzymujących.

Komisya wyraża nadzieję, że w myśl §. 13. ustawy o regulacyi rzek Namiestnictwo co do wszelkich zmian etatu budowy, o ile takowy nie dotyczy rzek spławnych, ale odnosi się do tych rzek, do których regulacyi kraj się przyczynia, w przyszłości z Wydziałem krajowym i Komisyą krajową porozumiewać się będzie.

Pukt 6. Organizacya władz centralnych.

Dotychczasowa organizacya władz centralnych na polu budownictwa wodnego jego celom wcale nie odpowiada — i jest na całym świecie unikatem.

Tak organizacya francuska, pruska włoska jak i belgijska, pozostają pod kierunkiem Ministerstwa robót publicznych, a organizacya węgierska pod kierunkiem Ministerstwa rolnictwa.

Na mocy Artykułu XVIII z roku 1889 kieruje Minister rolnictwa na Węgrzech wszystkiemi sprawami dotyczącemi budownictwa wodnego i podlega mu na sekcye Dunaju i Cisy, a zatem wedle przestrzeni poszczególnych rzek, a nie wedle granic politycznych komitatów, rozdzielona służba techiczna, oraz urząd inżynieryi dla kultury kraj. i sekcye hydrograficzne zarówno jak i 17 wykonawczych urzędów dla regulacyi strumieni i 8 urzędów dla kultury.

W Prusiech podzielono Ministerstwo dla robót publicznych na trzy oddziały, na oddział dla budowli kolejowych, na oddział dla budowli wodnych i na odział dla budownictwa lądowego, a jako ciało doradcze powołano tak zwaną akademię budownictwa.

W poszczególnych prowincyach podlegają urzędnicy techniczno-administracyjni bezpośreenio Nadprezydentowi, a inspektorowi obwodowi budownictwa

stanowią organ wykonawczy. Dla większych rzek w celu ich regulacyi i konserwacyi istnieją na mocy Rozp. z 22. stycznia 1889. oddzielne władze dla budownictwa na strumieniach, i oddzielna służba w celu zapobieżenia powodziom i nadzoru nad tajaniem lodów (Hochwasser und Eiswachdienst), z bezpośredniem podporządkowaniem pod kierunek Nadprezydenta i Ministra robot publicznych. W celu wykształcenia kierowników budowy (Regiebauführer), służby inżynierskiej i powodziowej, przepisano trzyletnią praktyczną czynność, która się składa z jednorocznej służby przygotowawczej dążącej do obeznania z praktycznem budownictwem i jego administracyą, z 18. miesięcznej służby przy odrębnym oddziale wykonawczym budowy, z trzymiesięcznej służby przy inspekcyi budowniczej i trzymiesięcznej służby przy miejscowym zarządzie regulacyi i administracyi strumieni. Kierownicy techniczni (bautechische Leiter) mają obowiązek starać się o wykształcenie organów wykonawczych (Bauführer).

W r. 1888. ustanowiowiono hydrograficzną służbę w celu obserwacyi stanu i ilości wody, oraz zebrania dat dotyczących szybkości biegu fal wody, spadku, natury brzegów, właściwości terenu przestrzeni wylewowi podlegającej i t. d.

Oprócz rady meloracyjnej i inspektorów melioracyi dla rzek prywatnych (nicht oeffentliche Gewässer) którzy również bezpośrednio podlegają Nadprezydentowi a następnie Ministrowi Rolnictwa, pozostają wszystkie organa budownictwa pod kierunkiem ministra dla robot publicznych.

Także i autonomiczne władze mają wpływ na poszczególne agendy n. p. na ochrone brzegów i budowę tam i grobli, a to na mocy ustaw z dnia 29. czerwca 1875. i 26. lipca 1876, urząd Naczelnika budowy tam i grobli piastowali też niejednokrotnie właściciele gruntów nadbrzeżnych.

W Saxonii podlegają wedle ustawy z 21. grudnia 1874 Dyrekcye dla budowli wodnych dawniej podporządkowane naczelnikom urzędów powiatowych (Amsthauptmann), po wyzwoleniu z pod ich władzy bezpośrednio Ministerstwu spraw wewnętrznych i finansów.

Tak Inspekcya budownictwa w Wirtembergii, jak i bawarskie obwodowe rady dla budownictwa i powiatowe Urzędy budowlane, i badeńskie Dyrekcye powiatowe, do których kompetencyi należy nadzór nad lasami podlegającymi serwitutowi wodnemu (Flussdienstbarkeit), — instytucya która ze względu na swoją ważność i u nas zasługuje na uwagę — podlegają we wszystkich trzech wyż wymienionych państwach osobnym oddziałom budowniczym w Ministerstwie spraw wewnętrznych.

W Hessyi rozp. z 1. marca 1888 budownictwo wodne z zakresu działania urzędów obwodowych dla budownictwa, i zorganizowano osobne Urzędy dla budownictwa wodnego; i w tem państwie też postarano się o zupełną samodzielność władz wodnych.

W Belgii pozostają Corps des ponts et Chausse'es i Direction des travause hydrauliques, zarówno jak dyrekcye prowincyonalne i Iugénieurs des Arrondissemcuts pod kierunkiem Ministerstwa dla robót publicznych, a podziwiać należy szybkość poruszeń na polu budownictwa wodnego połączoną z wielką dokładnością odnośnych zarządzeń.

We Francyi łączy w sobie Ministerstwo dla robót publicznych wszystkie agendy publicznego budownictwa, a mianowicie drogi komunikacyjne, budownictwo lądowe Service hydrométrique, służbę dla obserwacyi ombrometrycznych opadów oraz travaux des ponts et chaussées. Travaux des ponts et Chaussées zaś obejmują:

1) budowę dróg i kanałów.

2) budowle nadmorskie; portowe, żeglugę na rzekach i strumieniach, konserwacyę i korekcyę kanałów, rzek i potoków górskich, i kanałów budowanych w celu nawodnienia i odwodnienia, wreszcie budownictwo kolejowe.

Całe państwo podzielono niezawiśle od politycznych granic departamentów na 17 inspektoratów; naczelni inżynierowi korespondują w sprawach budownictwa bezpośrednio z Ministerstwem robót publicznych.

Prefektowi wolno tylko wkraczać w sprawy dotyczące policyi żeglugi.

We Włoszech istnieje Ministerstwo dla robót publicznych i Dyrekcya dla budowli wodnych ze stałym komitetem dla rzeczonych budowli.

Dyrekcya składa się z trzech oddziałów 1) dla budowli wodnych, kanałów i służby hydrometrycznej, 2) dla melioracyi i osuszenia bagien 3) dla budowy portów. W Związku z tą Dyrekcyą powstaje wyższa Rada budownicza dla spraw zasadniczych i techniczny Urząd rewizyjny. W prowincyach przyznano Prefektowi jedynie tylko kompetencyą w sprawach administracyjnych, kompetencyę pod względem technicznym Urzędy budownicze podporządkowane bezpośrednio Dyrekcyi dla budowli wodnych i Radzie budowniczej.

Podział geograficzny nie jest identycznym z obszarem prefektur, ale polega na odrębnym bieg rzek uwzględniającym podziale na Urzędy budownicze.

W powyżej przytoczonych zasadach organizacyi jest wielka jednolitość i skupienie.

W Austryi natomiast panuje na tem polu bezprzykładne rozstrzelenie kompetencyi.

Kanały należą do kompetencyi ministra handlu, rzeka, która wpada do kanału, podlega kompetencyi ministerstwa spraw wewnętrznych, rzeka która wpada do tej rzeki, podlega ministerstwu rolnictwa, drugi zaś dopływ uposażony z funduszu melioracyjnego i z dotacyi min. spraw wewnętrznych należy do podzielonej kompetencyi ministerstwa rolnictwa i spraw wewnętrznych.

Regulacya górnego potoku zaś wpadającego do rzeki regulowanej przez ministerstwo spraw wewnętrznych należy do wyłącznej kompetencyi ministerstwa rolnictwa. A ponad tymi wszystkimi czynnikami unosi się jeszcze ręka ministra finansów.

Wymiana zdań zaś odbywa się najczęściej nie za pomocą ustnych konferencyi, ale na piśmie, co było powodem szkodliwych i kosztownych zwłok asygnaty funduszów i wykonania robót.

Jako ilustracyą niepożądanych skutków tego labiryntu kompetencyi, który wywołuje chaos w wykonaniu, przytoczono w komisyi następujący przykład, oparty na podstawie faktów, które się w Galicyi zdarzyły.

Jeżeli np. tama, na którą środki przyzwolono buduje się — a w toku budowy okaże się niedostateczność funduszów choćby i drobne — wtedy cała budowa się systuje, robi się plan i kosztorys dodatkowy i podanie o dalsze fundusze. Rzeka naturalnie nie czeka, rwie dalej i tam gdzie budowa prowadziła się w głębokości 3 metrowej np. — czekać się musi, zanim dodatkowe pozwolenie z Wiednia nadejdzie. Na tej drodze wydawano po 80.000 złr. na budowle w ciągu lat kilku, któreby w jednym roku za połowę tej kwoty uskutecznić można. Zapóźno też następuje *rozdział dotacyi* zazwyczaj w czerwcu, często też przepada cały rok.

Dodać trzeba, iż w żadnem może państwie samodzielność wydziałów ministeryalnych nie idzie tak daleko, jak w Austryi, gdzie poszczególne wydziały ministeryalne, które są przecież organami jednego państwa, nader powolnie ze sobą rokują tak jak potęga z potęgą, a potęga wody tymczasem część zachodniej Galicyi zalewa.

Pomimo że na ten stan rzeczy zwracał uwagę kongres towarzystw gospodarskich w rezolucyach z dnia 15. grudnia 1879 i 12. marca 1883, a J. E. hr. Harrach i hr. Jan Stadnicki już dawniej zalecali założenia ministerstwa robót publicznych, pomimo że Rada Państwa przy obradach nad ustawą kanałową uchwaliła rezolucyą żądającą skupienia naczelnego kierunku gospodarstwa wodnego, a mianowicie zabudowania potoków górskich, regulacyi rzek i budowy kanałów w jednym oddzielnym naczelnym urzędzie, a Sejm galicyjski także w uchwalonej w r. 1901 rezolucyi również ministerstwa dla robót publicznych się domagał, rząd rezolucyi tej nie wykonał, a pomimoże rok przeszło od uchwalenia ustawy kanałowej już upłynął, nawet o przedwstępnych krokach dążących do zmiany organizacyi dość głucho.

Wykonaniem rezolucyi powyższych nie jest bowiem utworzenie Dyrekcyi dla budowy dróg wodnych na mocy rozp. min. handlu z 11. października 1901, kompetencyą jej bowiem ograniczono w §. 1. do budowy kanałów.

Z tego powodu ponowiła komisya rezolucyę domagającą się wskrzeszenia ministerstwa robót publicznych, które od r. 1848—52 w Austryi istniało i skupienia w niej wszystkich działów gospodarstwa wodnego pod kierunkiem odpowiedzialnego Reprezentacyi państwa technika

Dalsza nieuzasadniona zwłoka bowiem może się stać przyczyną zwichnięcia całej akcyi i niepowetowanych szkód.

Punkt 7. Organizacya władz krajowych.

Tak samo, jak w zarządzie centralnym, tak i w Namiestnictwie jest wskazanem skupienie całego gospodarstwa wodnego a więc budowy kanałów, regulacyi rzek i rewizyi projektów melioracyjnych i spraw dotyczących spółek wodnych dziś dość powolnie załatwianych, w jednej od wpływu innych władz politycznych niezawisłej i bezpośrednio osobie Namiestnika podlegającej Dyrekcyi dla wszystkich działów gospodarstwa wodnego.

Dalsza organizacya oprzeć się powinna nie o polityczny podział kraju, ale o dorzecza poszczególnych rzek. Dorzecze każdej rzeki spoczywać ma w ręku jednego odpowiedzialnego kierownika, któremu poddać należy miejscowe sekcye rzek.

Jest zarazem potrzebne utworzenie osobnego oddziału prawno-wodnego i wyrobienie specyalistów w tym dziale, a zarazem pozyskanie niższych organów w celu wykonania robót we własnym zarządzie.

Zakres działania władz krajowych należy w dwóch kierunkach rozszerzyć, a to tak ze względu na prawo do czynienia wydatków, które w wyższym stopniu posiadać powinny z zastrzeżeniem odpowiedzialności i kontroli władze wykonawcze, jak i w przedmiocie mianowania urzędników.

Co do pierwszego punktu granice kompetencyi organów wykonawczych zbyt szczupłe, gdyż według Rozp. Min. Spr. wewn. z 17. listopada 1894. wolno im tylko w wypadkach nagłych uczynić wydatek do wysokości 2.000 koron.

Należy wreszcie oddzielić budownictwo wodne od innych działów budownictwa i uczynić z niego osobny od innych władz politycznych zupełnie niezawisły oddział.

Ze względu na budowę kanałów użyczyć należy władzom krajowym możność swobodnego i niekrępowanego praktycznego wykonania planów w miarę właściwości terenu.

W sprawie organizacyi centralnej Rady dla budowli wodnej podnieść należy, że liczba 4 wybranych i 4 mianowanych przedstawicieli Galicyi w rzeczonej Radzie ani wielkości kraju, ani długości kanałów galicyjskich 27% całej sieci stanowiącej, ani długości spławnych i holowniczych rzek w Galicyi, która wynosi 32% rzek austryackich, nie odpowiada.

Punkt 8. Stypendya na kształcenie technikow.

Stypendyów na kształcenie urzędników państwowych udzielają w większej mierze w Bośnii i w Dalmacyi i udzielają ich we własnym dobrze zrozumianym interesie w celu pozyskania doborowych sił przedsiębiorstwa prywatne.

Komisya wyraża też nadzieję że rząd centralny wstawi do budżetu na r. 1903 środki potrzebne do pozyskania obe nanych ze stosunkami krajowemi i językiem krajowym urzędników tak przy zarządzie centralnym, jak i przy c. k. Namiestnictwie.

Starać się również należy o środki na podjąć się mające w celu zwiedzenia budowy kanałów i regulacyi rzek zagranicą stypendya podróżne. W innych krajach koronnych rząd udzielał ich już przedtem. I tak pokrył rząd koszta podróży c. k. Radcy budownictwa Antoniego Rytero, c. k nadinżyniera Mateusza Machulki i c. k. Inżyniera Antoniego Klira, którzy w celu zebrania doświadczeń dla Oddziału Technicznego Namiestnictwa w Pradze odbyli w roku 1895 i 1897 podróże po Niemczech, Francyi i Belgii i złożyli z nich dnia 22. kwietnia 1898 zajmujące sprawozdanie.

W Galicyi udzielał rząd także starszym urzędnikom stypendyów podróżnych, ale w niedostatecznej mierze; ze względu na zadania przyszłości szczególnie na tem zależy, aby i młodsi urzędnicy po gruntownem poznaniu stosunków w kraju także zagranicą zarówno w tem co może służyć za wzór, jak i z tem co może być przykładem odstraszającym w kierunku pogwałcenia natury rzeki, albo nie zastosowania regulacyi do stosunków rolnictwa się zapoznali.

Punkt 9. Rozszerzenie zakresu działania władz krajowych.

Potrzeby rozszerzenia zakresu działania władz krajowych wykazała komisya przy punkcie 7.

Punkt 10. Połączenie budowy kanałów i regulacyi rzek z melioracyami rolniczemi.

Przy budowie dróg wodnych należy przedewszystkiem uwzględnić ile być może ścisłe wykonanie § 5) ustawy kanałowej i przeszkodzić temu, aby technicznym względom żeglugi nie poświęcono tych momentów, które nie czyniąc istotnego uszczerbku głównemu celowi dróg wodnych do podniesienia melioracyi przyczynić się mogą

Pod względem możności lub niemożności połączenia budowy kanałów z melioracyami trudno jest postawić regułę ogólną, zależy ona bowiem od właściwości terenu i kierunku planów; przy układaniu poszczególnych planów starać się też winni specyalnie wykształceni inżynierowie melioracyjni o wzięciu w rachubę rolniczego punktu widzenia, a przy ob myśleniu i wykonaniu budowy użyć trzeba wszystkich środków w celu połączenia jej z melioracyami wodnemi. Liczyć się też należy zarówno z niebezpieczeństwem zbytecznego napływu wody na pola wskutek zmian powierzchni wody, jak i wywołanie w nich nadmiernej posuchy, przeciwnie dążyć się ma do ekonomicznego podniesienia gruntów nadbrzeżnych przez napływ wody pożytecznej a odprowadzenie wody szkodliwej.

Wpływ odnośnych robót na stan gruntów okolicznych jest wedle tego, czyli się przeprowadza zwykłą regulacyą rzek czyli też kanalizacyę rzeki albo też budowę kanału rozmaity i zależy także od systemu kanalizacyi, mianowicie od tego, czy alimentowanie kanału wodą jest naturalnem, czyli też odbywa się za pomocą śluz.

Na II. w r. 1886 we Wiedniu odbytym międzynarodowym kongresie dla żeglugi wzięto sprawę pożytku dróg wodnych pod rozwagę i zalecono ich ważność ze względu na zbyt ziemiopłodów i możność podniesienia kultury gruntów.

Na 3-cim międzynarodowym kongresie we Frankfurcie nad Menem rzeczoznawcy orzekli, że przy kanalizacyi rzek obok głównego celu, a mianowicie stworzenie wygodnej i taniej komunikacyi.

1) należy mieć wzgląd na melioracye przeciętych przez kanały gruntów.

1) że kanalizacya rzek i budowa kanałów jedynie tylko wtedy mogą rolnictwu przynieźć pożytek, jeśli przy oznaczeniu zwierciadła wody uwzględni się podziemne położenie wody.

3) że w okolicach, w których mało jest wyniosłości ziemi i spadków, i gdzie naturalne położenie wody jest niepewnem, jak n. p. w okolicach bagnistych, zakładanie kanałów żeglugi może podnieść produkcyę okolicznych gruntów i ułatwić w miarę potrzeby i pory roku uregulowanie wody w kierunku dla gospodarstwa pożytecznym.

Przy budowie kanałów dążyć przeto przedewszystkiem trzeba do odwrócenia szkody, na które rolnictwo zmiana położenia wody narazić może, a gdzie tego żadną miarą uniknąć się nieda należy w krótkiej drodze za pomocą sądów polubownych według wzoru niemieckiego projektu do ustawy kanałowej, albo możliwą szkodę właścicielowi gruntów nadbrzeżnych wynagrodzić, albo za pomocą bocznych kanałów, rowów, basenów i studni wodę w miarę potrzeby doprowadzać albo odprowadzać.

Ze względu na bogactwo wody Galicyi tak połączenie budowy kanałów z nawodnieniem łąk, jak i z wyzyskaniem siły wody w celach przemysłowych

bęozie możliwem. Sanacyę należy przeprowadzić także i tam, gdzie z powodu nadmiernego zasklepienia wody zaskórnej wegetacya cierpi wskutek posuchy. Przy budowie kanałów powinno się uniknąć szkodliwego zatamowania wody na wielkich przestrzeniach gruntu, odwrócić też za pomocą melioracyi należy skutki zniżenia zwierciadła wody, która jak uczą poczynione w Niemczech doświadczenia najczęściej jest skutkiem regulacyi rzek. Tam zaś, gdzie sztuczne podniesienia koryta rzeki, albo też podwyższenie zwierciadła wody przeszkadza odwodnieniu, odwodnienie to za pomoca innych środków i na miejscu ocenić się dających przeprowadzić należy.

Kanał ma umożliwić wyrównanie ilości wody w celach rolniczych, i odprowadzić nadmierny przypływ wody w mniejszych terenach rzecznych w celu zmniejszenie zbytecznego napływu wody n. p. podczas sianokosów, i umożliwienia wczesnych robót polnych na wiosnę. W innych państwach starano się także połączyć się budowę kanałów z nawodnieniem osuszeniem kanałów, powstrzymaniem wylewów za pomocą zbiorowisk dla wody w basenach, i przemysłowem wyzyzkaniem sił wody przy śluzach.

Choć niektórzy rzeczoznawcy, jak np. zagorzały przeciwnik transportu kanałami, a zwolenik monopolu kolei Nördling albo twierdzą, że przy układaniu trasy wzgląd na żeglugę, z uwzględnieniem melioracyi nie da się pogodzić, inni zaś zalecają oddzielne traktowanie nawodnień i odwodnień za pomocą rowów i drenowania nie da się zaprzeczyć, że kanały (in Einschnittten) jeśli się w należytem zagłębieniu buduje, dadzą się połączyć z odwodnieniem, musi się jednak w tym celu wziąć pod rozwagę interes właścicieli gruntów nadbrzeżnych tembardziej, ileże bagniste grunta często niżej leżą, aniżeli zagłębienie kanału. Należy również mieć wzgląd na odprowadzenie źródeł, które uprawnia poszkodowanych do żądania wynagrodzenia.

Kanały przyczynić się także mogą do melioracyi torfowisk. Klassycznym przykładem pod tym względem jest holenderska prowincya Groningen, która głównie z powodu połączenia budowy kanałów z melioracyami z pustego bagna zmieniła się w kwitnącą niemal ogrodową kulturę tam zbyt cegiełek torfowych przy kopaniu kanału wydobytych przyczynił się w pewnej choć niewielkiej części do pokrycia kosztów budowy kanałów.

Komisya wyraziła tej nadzieję, że na niskich równinach Galicyi ł przy niewielkich różnicach poziomu i spadkach połączy się kanały główne z pobocznemi i ulępszy, a zarazem wyzyska liczne grunta torfowe.

Punkt 11. Połączenie regulacyi rzek i budowy kanałów z regulacyą górnych biegów i zabudowaniem potoków górskich.

Jeżeli budowa kanałów i regulacya rzek nie będzie połączona z regulacyą górnych biegów dopływów, które alimentują kanały oraz rzek z regulacyą górnych biegów regulować się mających, napływ szutru, rumowiska, lodu, konarów i kamieni może się przyczynić do podwyższenia koryta średnich i dolnych biegów, a przezto stać się przeszkodą w budowie kanałów i regulacyi rzek, której lekceważyć sobie nie można.

Wylewy Wisły pod Toruniem i zniszczenie porządnie przeprowadzonych robót regulacyjnych pochodziły z tego powodu, że rząd rosyjski nie uregulował jej średniego biegu. A to samo doświadczenie uczyniono z Przemszą

Pamiętać także się godzi o szczególnej szybkości górnych biegów rzek karpackich wykazanej nietylko w sprawozdaniach Wydziału krajowego galicyjskiego, ale także w referatach komisyi wodnej szląskiego Sejmu.

Wykazano tam dowodnie na podstawie szczegółowych orzeczeń ankiety z rzeczoznawców złożonej nierozerwalny związek pomiędzy regulacyą rzeki a uspokojeniem jej dopływów i górnych biegów, dowiedziono, że nie uregulowanie górnego biegu Wisły wywiera zły wpływ na jej regulacyą w Galicyi i podniesiono konieczność równoczesnege z regulacyą rzek zabudowania potoków górskich, a profesor Dünkelberg i komisarz inspekcyi lasowej Görner przytoczyli liczne przykłady, w których zabudowanie potoków górskich nie było integralną czę-

ścią regulacyi rzek; we wielu dokładnie określonych wypadkach spad szutru i rumowiska z góry na dół niszczył rozpoczęte roboty.

Ważność poprzedniego albo równoczesnego zabudowania potoków górskich uznał także Wydział krajowy w „Przedwstępnych pracach“ regulacyi rzek (Al. 16 do sprawozdania Wydziału urajowego 1895/6), żądając tego zabudowania przy regulacyi Skawy i innych rzek.

Stwierdzić zresztą należy, że z zakresu kompetencyi dotychczas nie utworzonej komisyi dla zabudowania potoków górskich wyjęto jedynie tylko te potoki, które mają bezpośrednio związek z regulacyą rzek, że też Sejm o utworzenie komisyi dla potoków górskich przez lat kilka się upominał, że jednak odezwą c. k. Namiestnictwa z d. 21. listopada 1877 do l. 11.939 zakomunikowano Wydziałowi krajowemu reskrypta Ministerstwa Rolnictwa z dnia 12. sierpnia 1887 L. 10.05/1175 i 11. listopada 1877 L. 15.415/1626 z odpowiedzią stanowczo odmowną.

Jednym z głównych powodów przemawiających przeciw ustanowieniu takiej komisyi był zdaniem rządu fakt, iż według reskryptów JE. Pana Ministra rolnictwa z dnia 21 grudnia 1886 L. 15.415 i 19. czerwca 1887 L. 1771 (zakomunikowanych odezwami c. k. Namiestnictwa z dnia 29 grudnia 1886 L. 12.779 i dnia 6 lipca b! r. L 6384) zamierzono w porozumieniu z innemi Ministerstwami połączenie agend około regulacyi z agendami około zabudowania górskich potoków.

Obecnie agendy tej komisyi należałoby przenieść na Dyrekcyę dróg wodnych przy Namiestnictwie utworzyć się mającą i na komisyę krajową dla regulacyi rzek.

Co się tyczy kosztów zabudowania rzecz niewątpliwa, że przepisów obowiązujących nie można komentować w ten sposób, jakoby pokrycie kosztów potoków górskich lub melioracyi z regulacyą rzek przedłożeniem niniejszem objętych w związku będących miało płynąć z funduszu kanałowego. Pokrycie na te melioracye i potoki znaleść się powinno w funduszu melioracyjnym, w subwencyach Ministerstwa rolnictwa i w dotacyi wodnej Ministerstwa spraw wewnętrznych.

Najwłaściwszym zaś środkiem, byłoby utworzenie w myśl wywodów komisyi budżetowej w Radzie państwa na dłuższy szereg lat osobnego funduszu na regulacyę potoków górskich, którego zawiadowstwo jednak spoczywałoby w tem samem ręku, co administracya funduszu budowy kanałów i regulacyi rzek.

Komisya wyraża nadzieję, że powołane do tego czynniki ujmą wraz z budową kanałów i regulacyą rzek w plan jednolity.

Na obszarach bowiem w których potoków górskich nie uregulowano i na górach, których nie zalesiono stacza się woda przy silnych opadach nie napotykając żadnych przeszkód po pustych i nie pokrytych roślinnością spadkach gór, porywa za sobą kamienie i zapełnia niemi łoże rzeki. Wielkie ilości wody nie mogą się pomieścić w ścieśnionych z powodu braku wykonania policyi wodnej łożach rzek, występują też z brzegów, niszczą tamy i pustoszą szerokie przestrzenie kraju. Tam zaś gdzie zdziczenie potoków i rzek trwa dłużej, szuka sobie niejednokrotnie rzeka innego łożyska.

Tam zaś gdzie potoki górskie zabudowano a stoki gór zalesiono, zostaje nawet przy silnych opadach wielka część wody zatrzymaną, nie dostaje się przeto w całości do łoża rzek. Liczne drzewa, progi i śluzy sprawiają, że konary drzew, kamienie i szuter pozostają w górach i nie napływają do dolin, co też usuwa przeszkody regulacyi rzek.

A obok rozszerzenia i zgłębienia koryta rzeki, o ile takowe wody pomieścić nie jest wstanie, obok tam powstrzymujących wylewy i równoczesnego u nas często zaniedbywanego obwałowania brzegów powinno ścisłe wykonywanie policyi wodnej starać się o to, ażeby drzewa, krzewy i chwasty nie rozprzestrzeniały się w łożyskach rzek i nie stawały się przyczyną powiększenia niebezpieczeństwa wylewów.

Było to też błędem Austryackich zabudowań że w wydanych w r. 1888 rozporządzeniach wykonawczych do ustawy o zabudowaniu potoków górskich,

przejmując ze systemu francuskiego te środki, które daje sztuka budownicza, a mianowicie zabudowanie, i terasowanie, nie uwzględniono dostatecznie głównie ze względów oszczędności we Francyi i w Szwajcaryi połączonego z zabudowaniem korzystania z tych darów, które daje natura, a mianowicie zalesienia.

Jestto bowiem bardzo mądre zarządzenie Opatrzności, że w pobliżu choroby umieściła lekarstwo, że na tych górach. na które wiatr z Oceanu pędzi parę wodną i opady wodne, natura dała lasy, że liście murawa, która w cieniu drzew rośnie, chłoną wodę, że są drzewa, które zatrzymują rwące i wartko z góry spadające potoki, a korzenie mogą zatamować urywanie się ziemi, która pod naciskiem wody rwie się jak lawina.

We Francyi od r. 1840 w celu zbadania sprawy zalesień odbyta ankieta i w r. 1843 przyszła za osobistem wpływem późniejszego króla Ludwika Filipa do skutku ustawa o zalesieniach. Po wylewie w r. 1856 uchwalono dalsze ustawy z 28. lipca 1860 i 8. czerwca 1864, na podstawie rzeczonych ustaw otrzymała Rada stanu prawo przymusu do tych zalesień, które użyteczność publiczna nakazuje i upoważniono rząd do zakupienia na rzecz państwa bezleśnych górzystek. Spadki zakupywać, albo własnym kosztem za częściowym ich zwrotem przeprowadzać zalesienie.

W krótkim czasie, bo od r. 1861—4 we Francyi zalesiono 95.000 ha.; od 75 do 84. czyli przez 9 lat w jednej tylko okolicy w landes Gasconnes zalesiono 650.000 hk. i powiększono ich wartość o 235 milionów franków; oprócz tego zalesiono 80.000 w Sologne i podniesiono przez to dochód z gruntów o 2.300.000 franków. W Austryi od 1872 r. do 1898 więc w okresie 17 lat zalesiono 1.797 hk czyli 362 razy mniej niż we Francyi w jednej okolicy; a 25 razy mniej, niż zalesiono pod rządem pruskim w czterech latach 1894—8 pod rządem pruskim w trzech okręgach: gdańskim, królewieckim i kwidzyńskim. Z przeznaczonej na ten cel dotacyi ministerstwa rolnictwa, która wynosi 285.000 koron, Galicya otrzymała 400 Koron.

Komisya wyraża nadzieję że Wydział krajowy z całą energią o równoczesne zalesie i uspokojenia źródeł w obszarach otaczających dorzecza rzek i dopływy kanałów się u c. k. Rządu postara.

Punkt dwunasty,

Powiększenie udziału Galicyi w funduszu melioracyjnym.

Pomimo podwyższenia funduszu melioracyjnego do 4 milionów koron udział Galicyi w funduszu melioracyjnym wynosi jedynie tylko 20.129% sumy przeznaczonej na bezwrotne zasiłki sumy.

Powiększenie udziału Galicyi w Funduszu melioracyjnym, jest tak ze względu na obszar kraju, który 26·12% całej monarchii stanowi. jak i ze względu na obszar opodatkowanych gruntów 7.576,098 czyli 25% wszystkich opodatkowanych gruntów w Austryi, a wreszcie ze względu na fakt, że w Galicyi 960.000 hektarów gruntów potrzebuje melioracyi, wskazanem, a wykonanie robót odnośnych umożliwia powiększenie etatu krajowego biura melioracyjnego, któremu Ministerstwo Rolnictwa w sprawozdaniu z czynności z r. 1897 oddaje zasłużone pochwały.

Podniesiono w Komisyi, że rozdział funduszu melioracyjnego pomimo przepisów ustawy nie jest wcale równomiernym, dowodzą cyfry: n. p. w r. 1902 nowym przedsiębiorstwom

z ogólnej kwoty		1,049.085 K.
przyznano subwencye:		
w Galicyi 3 przedsiębiorstwom kosztem . . .	110.866 K.	
w Wyższej Austryi 15 przedsiębiorstwom kosztem .	406.448 „	
Na dalszy ciąg robót przy rorpoczętych przedsiębiorstwach z ogólnej kwoty		2,784.837 „
przyznano Galicyi	594.350 „	
Wyższej Austryi	231.850 „	
Niższej Austryi	339.190 „	
Razem przyznano subwencyi . . .		3,833.913 „
z tego Galicyi	705.217 „	
Wyższej Austryi	638.298 „	

Komisya budżetowa Rady Państwa zwróciła też dwukrotnie w sprawozdaniach (Nr. 1153 i 1328 der Beilagen) na niesprawiedliwość takiego wymiaru. Rada Państwa zaś wezwała Rząd do równomiernego uwzględnienia wszystkich krajów koronnych, następnie zaś na wniosek posła Merunowicza żądała w rezolucyi uchwalonej dnia 17. grudnia 1901 przyspieszenia rewizyi technicznych projektów, wzmocnienia technicznej służby melioracyjnej z zastosowaniem decentralizacyi i zasięgnięcia opinii Wydziałów krajowych w sprawie melioracyi i uwzględnienia rzeczonych opinii.

Ponieważ rząd wystosował do Wydziału Krajowego zapytanie w sprawie połączonego z budową kanałów i regulacyą rzek programu melioracyjnego, a przykład wyższej Austryi uczy, że jakto wyraźnie przyznał Reprezentant min. Rolnictwa w komisyi budżetowej, że uwzględniono ją w tak sowitej mierze dlatego, bo pierwsza program przedłożyła, że przeto więcej dostaje nie ten, co więcej potrzebuje, ale co pierwej się zgłasza, wyraża komisyi życzenie, aby Wydział krajowe c. k. Rządowi program melioracyi w Galicyi jak najprędzej przedłożył i upośledzenie naszego kraju w nim ponownie wykazał.

Punkt trzynasty

w sprawie regulacyi rzek

§. 14 Sprawozdanie komisyi krajowej.

Komisya wodna wyraża nadzieję, że w uwzględnieniu znacznego finansowego wzrotu kraju rząd przedłoży Sejmowi już w r. 1902 wyczerpujące drukowane sprawozdanie z robót przedwstępnych około regulacyi rzek i budowy kanałów.

Punkt 14, 15 i 17,

Regulacya Prutu, Czermosza, Ropy i Jasiotki

ad 15 A) Prutu, Czeremosza, Ropy i Jasiotki.

W sprawie regulacyi części spławnej Prutu przyspieszenie robót jest wskazanem Regulacyę rzek uwzględniała programowa uchwała Sejmowa z r. 1894. a z przedłożenia rządowego i z ustawy o regulacyi rzek z dnia 18 września 1901 je wypuszczono. Regulacya tych rzek jest rzeczą naglącą.

Ponieważ ministerstwo w myśl 55 ustawy reskryptem wydanym w lipcu z. r. postanowiło wypracować program dotyczący regulacyi wszystkich rzek, które we wspólną sieć z kanałami nie wchodzą (alle übrigen Flüsse), Namiestnictwo zwróciło się do Wydziału krajowego i do starostwa z życzeniem, aby życzenia w tym względzie zestawiono.

Komisya wyraża życzenia, ażeby Wydział krajowy program ogólny w tym względzie jak najprędzej przedłożył i ażeby rzeki powyższe w ten program weszły.

Potrzebę regulacyi górnych biegów ze względu na jej związek ze średniemi i dolnemi oraz z kanałami powyżej podniesiono.

Punkt siedemnasty.

Zmiana przepisów ustawy wodnej w sprawie odsypisk.

Sejm uchwalił w tym kierunku już w roku zeszłym rezolucyę.

Ponieważ sprawa ta dotyczy przedewszystkiem rzek, których regulacyę prowadzi i w przyszłości wykonywać będzie c. k. Namiestnictwo, odniósł się doń Wydział krajowy odezwą z d. 10 września 1601 l. 47.936 z zapytaniem, czy i o ile należałoby zmienić stylizacyę §. 47 kraj. ustawy wodnej, ażeby nienaruszając postanowienia zo do gruntów uzyskania wskutek budowli regulacyjnych, bez wszelkich

wątpliwości zapewnić posiadaczom gruntów nadbrzeżnych wysp i odsypisk po myśli §§. 407 do 411 kodeksu cywilnego.

Na to zapytanie odpowiedziało Namiestnictwo odezwą z d. 4 grudnia 1901 l. 100.203, że »nie uważa za potrzebną zmianę zupełnie odpowiedniej i dokładnej stylizacyi §. 47 ustawy wodnej«, gdyż §. 47 ustawy wodnej normuje inny w powszechnej ustawie cywilnej nieprzewidziany sposób nabycia gruntu powstałego wskutek budowli regulacyjnych, a nie naturalnego przymulenia, a z postanowienia § 47 ustawy wodnej wypływa dla przedsiębiorcy budowli regulacyjnej tylko tytuł nabycia własności gruntu, wskutek czego o prawie przedsiębiorcy do własności gruntu takiego ma w każdym poszczególnym wypadku orzekać formalnie w toku instancyi władza polityczna po przeprowadzeniu dochodzenia przy współudziale wszystkich stron interesowanych, a zatem także właścicieli gruntów naebrzeżnych, którym przysługuje prawo odwołania się do wyższych instancyj.

§. 48 ustawy wodnej z d. 14 marca 1875 brzmi:

»Na budowle dla ochrony uregulowania brzegów, osuszania i na inne budowle, w interesie Publicznym stawiane muszą właściciele odstąpić za stosowne wynadgrodzeniem potrzebne grunta i inne nieruchomości, lub też muszą zezwolić na ustanowienie potrzebnych ruchomości gruntowych.

8 47 grunt uzyskany wskutek budowli regulacyjnych w obrębie regulacyjnym przypada tym, co ponoszą koszta przedsiębiorstwa, mu i być jednak odstąpiony właścicielom przyległych gruntów na ich żądanie, za zwrotem wartości, jeżeli go przedsiębiorstwo do lepszego zabezpieczenia i umocnienia brzegu nie potrzebuje«. W petycyach wystósowanych do koła polskiego użalała się ludność włościańska, że postanowienia te wykonują w ten sposób, iż grunta, które wskutek działania tam woda urywa i bądźto tworzy z nich wyspy, bądź to przenosi je na przeciwną stronę. zabierają na rzecz przedsiębiorstwa, a potem niejednokrotnie właścicielkupować musi, własny grunt co wobec przywiązania naszego ludu do własności ziemi wywołuje wielkie rozgoryczenie.

Skargi te znalazły również odgłos zeszłego roku w Sejmie.

Obecny na posiedzeniu komisyi c. k. komisarz rządowy zaprzeczył możliwość istnienia podobnych faktów i zaznaczył, że przedsiębiorstwo zajmuje jedynie tylko te grunta, które poniżej brzegów wskutek regulacyi uzyskuje się z koryta rzeki

Obecni członkowie komisyi podnieśli, że w sprawie wysp wskutek regulacyi powstałych, których powodem jest w wielkiej części rwanie brzegów wskutek działania tam, zdarzały się pomiędzy właścicielami gruntów a przedsiębiorstwem spory. Skąd też zarówno większa jasność przepisów, jak i względne ich wykunanie jest wskazanem.

Komisya przeto przedkłada Sejmowi ponownie rezolucyę z tem samem, co zeszłego roku żądaniem.

Punkt osiemnasty.

Zatrudnianie sił krajowych i stosunki robotnicze.

§. 14 ustawy kanałowej brzmi: skoro tylko rozpocznie się budowa, którejś budowli w §. 1 i §. 5 wymienionych, zamianuje minister handlu w porozumieniu z Ministrem spraw wewnętrznych potrzebną ilość inspektorów przemysłowych, których czynność rozciągać się ma w myśl ustawy z dnia 17 czerwca 1883 Dz. u. p. Nr. 117 na nadzór nad odnośnemi robotami budowniczemi, tudzież nad robotami ziemnemi i wodnemi.

Do obowiązku tych inspektorów należy przedewszystkiem sporządzanie w składanych corocznie sprawozdaniach dokładnych wykazów, tyczących się stosunków płacy, pomieszkań i zdrowia robotników przy wykonaniu rzeczonych robót zatrudnionych również sposobu poruczenie robót i czasu pracy.

Koszta wynikające z utworzenia tych inspektorów przemysłowych i sprawowanie czynności urzędowych przez nich mają być pokrywane z funduszu budowy.

Dla czuwania nad stanem zdrowia robotników należy przy wykonywaniu rzeczonych robót dniowych, należy w miarę potrzeby ustanowić specyalnych funkcyonaryuszów lekarskich."

Oprócz tego uchwaliła Rada państwa następującą rezolucyę:

„Wzywa się rząd ażeby przy wykonaniu ustuwy o budowlach wodnych i przeprowadzenia regulacyi rzek:

1). starał się, ażeby ściśle wykonywano przepisy policyi zdrowia, ażeby pamiętano o mieszkaniach dla robotników i zwracano uwagę na zaopatrzenie ich w środki żywności, ażeby w celu zapobieżenia wyzyskiwaniu robotników i namowom do pijaństwa zastanowił się nad możliwością urządzenia mieszkań i dostarczenie wiktu przez zarząd budowy.

2). zastanowił się, czy i w jaki sposób sądy rozjemcze w celu szybkiego i sprawiedliwego rostrzygania sporów pomiędzy przedsiębiorstwem a robotnikami ustanowić się da.

Rezolucya przez komisyę wodną Galicyjskiego Sejmu proponowana, kładzie zarówno nacisk na zatrudnianie sił krajowych, na sprawiedliwe uregulowanie stosunków robotniczych i zdrowotnych przy budowie kanałów i regulacyi rzek.

Z inwestycyami bowiem łączy się nadzieja że dostarczą one zarobku ubogiej ludności, która nie będzie potrzebowała szukać pracy za morzem.

Punkt dziewiętnasty.

Wyzyskanie sił wodnych w celu poparcia rolnictwa i przemysłu.

Na polu współczesnej techniki odbywa się zajmujący proces walki pomiędzy siłą pary, a elektrycznością, której użycie coraz bardziej rośnie. Wobec oddalenia kopalni węgla i drogiego jego transportu, motory poruszane siłą pary drogo kosztują, wyzyskanie sił wodnych przeto poruszających przedsiębiorstwa przemysłowe i rolnicze, a zarazem przyczyniające się do elektrycznego oświetlenia miast w naszym kraju jest o wiele potrzebniejszem niż gdzie indziej.

Jest przeto wielce pożądanem, ażeby te drzemiące siły, które tylko budziły się znienacka, ażeby pracę człowieka niszczyć, dla tejże pracy w celu wzmożenia dobrobytu zużytkować, a zwłaszcza i przedewszystkiem w myśl zeszłorocznego wniosku J. Magnificencyi Pana Rektora Niementowskiego w lasach państwowych, gdzie ich bezpłatne wyzyskanie tak rolnictwu, jak i przemysłowi wielkie może przynieść usługi.

Spożytkowanie tychże sił nie wiąże się do obrębu małych miejscowości, gdyż elektryczność w miarę istnienia energii elektrycznej da się przenieść i na dalsze odległości, mogą też z niej korzystać i stosunowo dalekie miejsca.

We Francyi szacują niespożyte siły wody na 17 milionów sił koni.

W innych państwach korzystają z tych sił o wiele więcej, niż w Galicyi w okolicy Gastein widzieć można liczne gospodarstwa włościańskie elektrycznie oświetlone, a w tyrolu i w krajach Alpejskich może zwykły turysta skonstatować rosnące przemysłowe zużytkowanie sił wodnych. Ale i u nas są przykłady jej użycia, a mianowicie J. M. Pan Rektor Niementowski w przemówieniu z d. 1 lipca 1901 przypomniał, że mała Pełtew dostarcza fabryce p. Wanga siły 12 koni.

W majątku p. Bochdana, Zadwórze wszystkie budynki gospodarskie oświeca elektryczność

We Francyi i w Niemczech zwłaszcza w 30 km. okręgu kanałów wiele takich gospodarstw, a oświecenie takim sposobem zmniejsza niebezpieczeństwo ognia; we Francyi porusza elektryczna siła cukrownie, gorzelnie, oraz zapomocą kolei polnych przewozi buraki i kartofle. W Moden w Prusiech porusza elektryczność w jednym gosdodarstwie cegielnie, elektryczny pług, dwie młocarnie, prasę na siano, tartak, sieczkarnię, śrótownik i wszystkie gospodarskie budynki, zastępując siłę ludzką siłą maszyn. Osiągają przeto znaczną oszczędność w kosztach produkcyi i miejscowego transportu. Wurzler oblicza oszczędności, jakie na przestrzeni 3,500 m. pruskich

przynosi elektryczność gospodarstwu po odciągnięciu raty amortyzacyjnej 11% za koszta założenia na 24.000 m. czyli przeciętnie 9 10 m. rocznie na morg.

W innych państwach cieszy się, techniczny postęp na polu zużytkowanie sił wodnych o wiele większem poparciem ze strony państwa.

W Prusiech np. wziął b. minister Rolnictwa, domenów i lasów Br. Hammerstein w słusznem ocenieniu ważności wyzyskania sił wodnych dla rolnictwa micyatywę w tym kierunku.

Zebranie doświadczeń co do pytań, do których rozwiązania potrzebne są wielkie obszary, odbywają się za granicą w założonych w dobrach państwowych fermes modèlesi w Prusiech i w Saxonii jest też aktualną sprawo udzielenia subwencyi dzierżawcom dóbr państwowych wielu spożytkowania elektrycznej siły, w towarzystwach rolniczych jest też mowa o spożytkowaniu elektryczności dla rolnictwa za pomocą spółek rolniczych, do których na Szląsku mają należyć właściciele większych posiadłości i włościanie rolnictwa.

W Niemczech przeprowadzono doświadczenia z elektrycznym pługiem, w niemieckiem rolniczem towarzystwie zdania co do jego były podzielone, w pruskiem kolegium ekonomicznem cieszył się jednak pług elektryczny jednomyślnem poparciem. Wielu rzeczoznawców w Niemczech i we Francyi podnosiło, że nie potrzebuje on uciążliwego zaopatrywania w węgiel i wodę, a że z działających gorzelniach w czasie wielkiej części roku nie zużytkowanych sił da się wówczas korzystać w celu poruszenia maszyn rolniczych młocarni, centrifug, separatorów, wozów transportowych pługów itd. Wyzywano również niezbyt wysokie koszta zakładowe pługa elektrycznego i łatwość obsługi bez wielkiego fizycznego natężenia.

Elektryczny pług nadaje się do okolic, w których bogactwo wody jest wielkie a spadek daje dostateczną siłę poruszającą dla turbiny.

Żałować też należy, że w Austryi w tak szczupłej mierze elektryczności korzystają. Wedle wydanych przez Min. Spr. wewn. urzędowych wiadomości o zabezpieczeniu robotników od wypadków na 137.000 maszyn rolniczych było tylko 5 poruszanych elektryczną siłą a na 13.000 młynów było tylko 76 poruszanych elektrycznością.

Wyzyskanie elektryczności w przedsiębiorstwach rolniczych przemysłowych komplikują trudności, jakie z udzieleniem koncesyi na elektryczne zakłady.

Zmiana poglądów Ministerstwa Rolnictwa pod tym względem jest tem bardziej pożądaną, ileże w naszym kraju mamy wiele bogactwa wody i jeszcze dość wiele bogactwa lasu, że przeto siły wody powinny służyć, jak w Szwecyi i Finlandyi, przemysłowi drzewnemu fabrykom papieru, celulosy itd.

A jakkolwiek daleko idące plany w celu wyzyskaniu elektryczności w dziedzinie rolnictwa wobec braku kapitałów obrotowych w naszym kraju muzyką przyszłości, jest niemniej obowiązkiem Ministerstwa Rolnictwa poczynić odnośne do świadczenia w dobrach państwowych i zapenić przystępność sił wody w lasach państwowych w celu poparcia przemysłu.

ad II. Polecenie Wydziałowi krajowemu

Sprawa budowy kanałów, regulacyi rzek, melioracyi i zabudowania potoków górskich jest obecnie jednem z najważniejszych zadań społecznych w naszym kraju, jest też ściśle związaną z interesami własności ziemskiej rolnictwa, handlu, przemysłu i ludności robotniczej. Komisya wodna wyraża też nadzieję, że Wydział Krajowy dołoży wszystkich starań w celu pomyślnego i praktycznego jej przeprowadzenie, i przełamie wszystkie przeszkody, któreby w tym kierunku w drodze staną i mogły.

Sprawozdaniem powyższem załatwiła komisy poniżej załączony wniosek posłów Dra Mogilnickiego i Korola, oraz Petycyą $\frac{1196}{817}$ Wydziału Rady powiatowej w Samborze w sprawie regulacyi stronie za powyżej Biskowic.

Wniosek posłów Dr. Mogilnickiego i Korola brzmi:

Zważywszy, że wskutek nadmiernego rozdrobnienia gruntów małej posiadłości właściciele tychże nie są w stanie z uprawy tych gruntów wyżywić siebie i swoich rodzin;

zważywszy, że w naszym kraju brak większego przemysłu, któryby takim bezrolnym mógł dać zarobek, a tem samem możność do zarobkowania i do życia;

zważywszy, że wskutek tego następuje mimowolna emigracya bezdomnych i bezrolnych do większych miast i z powodu napływu nędzarzy przychodzi nawet do rozlewu krwi, jak to miało miejsce w ostatnich dniach we Lwowie, wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Wzywa się c. k, Rząd, by nietylko słowem, ale i czynem przystąpił do uchwalonych robót inwestycyjnych i by z rozpoczęciem tychże wcale nie zwlekał wobec zagrażającej nędzy.

2) Poleca się Wydziałowi krajowemu, by zajął się w szybszem tempie zadecydowaną ostatecznie regulacyą rzek i wykonaniem robót melioracyjnych i by wedle możności sam do tego zniewolił niedbałych interesentów.

Na podstawie powyższych wywodów komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Wzywa się c. k. Rząd:

1) *a*) ażeby w myśl §. 8. ustawy o regulacyi rzek z dnia 18. września 1901 Komisyę dla regulacyi rzek jak najrychlej powołał;

b) ażeby jak najprędzej w porozumieniu z Wydziałem krajowym wydał rozporządzenie wykonawcze na podstawie §. 13. ustawy o regulacyi rzek z dnia 18. września 1901 zawierające również regulamin dla komisyi dla regulacyi.

2) ażeby w porozumieniu z Wydziałem krajowym w myśl § 10. ustawy o regulacyi rzek jak najprędzej opracował ogólny program i obliczenie całych kosztów regulacyi i poddał rzeczony program uchwałom Komisyi dla regulacyi rzek:

3) a) Ażeby w sprawie trasy kanałów jaknajprędzej się porozumiał z Wydziałem krajowym;

b) ażeby przy ustawianiu trasy dróg wodnych w Galicyi zapewnił bezpośrednie połączenie stołecznego miasta Lwowa z siecią dróg wodnych.

c) ażeby przy ustanowieniu trasy dróg wodnych (§. 10. ustawy z 11. czerwca 1901 nr. 66 Dz. u. p.) starał się zapewnić budowę ich od Hruszowa, gdzie kończyć ma się kanał „Dunaj Odra“, do Wisły pod Krakowem, z Krakowa zaś sztucznym kanałem spławnym, prowadzonym pomiedzy Wisłą a linią c. k. kolei państwowych do Sanu.

d) c. k. Rząd, ażeby postarał się o połączenie kanału „Wisła-San“ — tam gdzie jego trasa najbardziej zbliży się do Nadbrzezia, odnogą spławną z Wisłą.

e) ażeby przy ustanowieniu trasy kanału Kraków-Sądowa Wiśnia starał się zapewnić prowadzenie jej w pobliżu kolei Karola Ludwika a o ile techniczne względy na to pozwolą na Tarnów, Rzeszów, Jarosław i Przemyśl.

4. ażeby ostateczną decyzyę w sprawie trasy kanału Kraków-Sądowa Wisznia oraz wypracowanie szczegółowych planów dla tejże części kanału przyspieszył;

5) ażeby dla wykonania robót regulacyjnych wydatnie pomnożył liczbę sił technicznych w Namiestnictwie, upoważniając Namiestnika do mianowania tychże sił technicznych wszystkich stopni i do przyjmowania techników za kontraktem;

6) ażeby zatem dla kierunku gospodarstwem wodnem, którego poszczególne działy należą do kompetencyi Ministerstwa handlu, spraw wewnętrznych i rolnictwa, utworzył albo Ministerstwo robót publicznych z technikiem na czele, albo też pozostającą pod zarządem technika, a obejmującą wszystkie działy gospodarstwa wodnego dyrekcyę budowli wodnych;

7) ażeby jeszcze w ciągu roku 1902 utworzył przy c. k. Namiestnictwie bezpośrednio Namiestnikowi podlegającą dyrekcyę dla wszystkich działów gospodar-

stwa wodnego, t. j. dla kanałów, rzek spławnych i niespławnych, rewizyi projektów melioracyjnych, zabudowania potoków górskich i spółek wodnych.

8) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wyznaczył odpowiedni fundusz na zawodowe kształcenie większej liczby techników do budowli wodnych, a mianowicie, aby wyznaczył stosowną ilość stypendyów dla słuchaczów szkoły politechnicznej, jak niemniej odpowiednią dotacyę dla inżynierów w celu ułatwienia im specyalnego kształcenia się przy budowlach wodnych;

9) ażeby rozszerzył zakres działania władz krajowych w sprawie budowli wodnych.

10) ażeby w myśl ustawy kanałowej przeprowadzenie budowy kanałów i regulacyę rzek połączył z wykonaniem robót melioracyjnych, a mianowtcie odwadniania i nawadniania i roboty rzeczone uwzględnił w planach i kosztorysach kanałów i regulacyi rzek;

11) aż by przystąpił do regulacyi górnych biegów rzek programem regulacyi objętych i połączył je z nieodzownie potrzebnem zabudowaniem potoków górskich i z zalesieniem stoków gór;

12) ażeby wobec podwyższenia funduszu melioracyjnego do kwoty 4 milionów koron i uchwały Izby Poselskiej Rady Państwa, w moc której kwoty z rzeczonego funduszu mają być pomiędzy poszczególne kraje koronne równomiernie rozdzielone, szczupły udział Galicyi we funduszu melioracyjnym znacznie podwyższył;

13) ażeby przedkładał corocznie Sejmowi sprawozdania Komisyi dla regulacyi rzek;

14) ażeby jak najrychlej przystąpił do przeprowadzenia regulacyi rzeki Prutu od Kołomyi do granicy bukowińskiej, która wedle wyjaśnień c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych do preliminarzy państwowych na lata 1899, 1900 i 1901 miała być objętą pod pieczę państwa, a na którą wstawiono już do budżetów państwowych w tych trzech latach dotacyę po 50.000 koron, razem 150.000 koron;

15) A) ażeby w myśl programowej uchwały Sejmu z dnia 13. lutego 1894, tudzież hostanowienia ustępu drugiego §. 5. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66, przedłożył jak najrychlej Sejmowi projekt ustawy mającej na celu przeprowadzenie systematycznej regulacyi;

a) Prutu powyżej Kołomyi;

b) Czeremosza;

c) Ropy i Jasiółki (dopływów Wisłoki).

B) Ażeby przedłożył jak najrychlej Sejmowi projekty ustaw mających na celu przeprowadzenie systematycznej regulacyi górnego Dniestru powyżej Kornalowic Strwiąża powyżej Biskowic Wisłoka powyżej Frysztaku i górnego Sanu powyżej Liska;

16) ażeby przedłożył jak najrychłej Sejmowi projekt ustawy mającej na celu systematyczne przeprowadzenie regulacyi a) górnego Wiaru powyżej Niżankowic b) Sawy powyżej Suchy c) Raby powyżej Lubnia.

17. ażeby przedłożył ciałom prawodawczym projekty dążące do zmiany przepisów ustawy wodnej, a względnie uregulował wykonanie obecnie obowiązującej ustawy wodnej w tym kierunku, ażeby Rząd jako prowadzący regulacyę przedsiębiorca nie zabierał bez odszkodowania powstałych z cudzych gruntów odsypisk;

18) aby przy prowadzeniu robót około regulacyi rzek i budowy kanałów zatrudniał przedewszystkiem siły krajowe, oraz czuwał nad sprawiedliwą zapłatą pracującym i zabezpieczeniem ich potrzeb pod względem zdrowotnym;

19) ażeby przystąpił do racyonalnego wyzyskania sił wodnych w naszym kraju, a poszczególnie siły spadku rzek na obszarach własnych w celu poparcia rolnictwa i przemysłu, zaś co do innych rzek i potoków poczynił stosowne pomiary.

II Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

1) co do wszystkich powyższych punktów starać się o ciągłe porozumienie z c. k. Rządem i z całą energią popierać ich wykonanie,

2) wypracować i przedłożyć Sejmowi ogólny program melioracyi w okresie dwudziestoletnim wykonać się mających.

Lwów 3. lipca 1902.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Zast. przewodniczącego:
Kolischer.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki.

L. s. 148002

Aleg. 310

Sprawozdanie

Komisyi bankowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie spółek oszczędności i pożyczek pod patronatem Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

Zeszłoroczne sprawozdanie Wydziału krajowego o spółkach oszczędności i pożyczek, patronizowanych przez Wydział krajowy, obejmowało okres czynności na tem polu w ciągu roku 1900, który był właściwie pierwszym rokiem działalności Wydziału w sprawie rzeczonych spółek.

Jakkolwiek bowiem, na podstawie uchwały Sejmowej z 16. marca 1899, upoważniającej Wydział do rozpoczęcia akcyi celem zakładania rzeczonych spółek, akcya ta jeszcze w roku 1899 wdrożoną została, były to z natury rzeczy przeważnie tylko czynności przygotowawcze i organizacyjne względem utworzenia bióra Patronatu, którego właściwa działalność dopiero w r. 1900 mogła się rozwinąć.

Komisya bankowa przedstawiła Wysokiemu Sejmowi w zeszłorocznem swojem sprawozdaniu treściwy obraz rezultatów osiągniętych przez Wydział krajowy w ciągu roku 1900 zaznaczając, że wyniki akcyi, zmierzającej w pierwszym rzędzie do uzdrowienia stosunków drobnego kredytu włościańskiego, a mającej na oku ogólną poprawę ekonomicznych stosunków ludności wiejskiej, są dodatnie, i dają otuchę, że przy dalszej wytrwałej pracy rzeczone spółki staną się silną organizacyą dla najlepszych żywiołów włościańskich.

Obecnie przekazane zostało Komisyi sprawozdanie Wydziału obejmujące rok drugi właściwej działalności w przedmiocie rzeczonych spółek, a Komisya może z uczuciem prawdziwego zadowolenia stwierdzić, że akcya Wydziału w ciągu tego drugiego roku przyniosła rezultaty bardzo dodatnie i pozwala dobrze rokować o dalszej przyszłości.

Komisya bankowa, podobnie jak przy zeszłorocznem sprawozdaniu, informowała się szczegółowo w biórze Patronatu i nabyła przekonania, że program działalności, zakreślony uchwałą Wysokiego Sejmu z r. 1899., wykonywany jest ściśle i sumiennie, a z głębokiem poczuciem wielkiej doniosłości tej akcyi dla poprawy stosunków ekonomicznych i społecznych.

Nie powtarzając cyfr i dat szczegółowych, w sprawozdaniu Wydziału przytoczonych, Komisya ogranicza się tylko na ogólny przegląd działalności Wydziału w ciągu roku 1901, około zakładania rzeczonych spółek, tudzież zasilania ich i czuwania nad ich rozwojem.

Zakładanie spółek oszczędności i pożyczek postępowało w r. 1901, dalej, według programu przyjętego przez Wysoki Sejm. Mianowicie pozostawiono inicyatywę żywiołom miejscowym, a ingerencya Wydziału krajowego następowała dopiero wtedy, gdy pierwsze przygotowania na miejscu już były poczynione.

Do końca r. 1900 założono i przyjęto pod opiekę patronatu Wydziału spółek 86.

W ciągu r. 1901 powstało z pomocą bióra Patronatu spółek 52.

Na koszta założenia wypłacił Wydział w r. 1901 zasiłki w łącznej kwocie 23.100 koron.

Sprawozdanie Wydziału zaznacza, że podań o zawiązanie nowych spółek było w ciągu roku ubiegłego 106 razem z pozostałemi z roku 1900 do załatwienia. Wydział odmówił w 17 wypadkach pomocy swej dla braku warunków prawidłowego rozwoju spółki, zaś w 13 wypadkach zaniechano zamiaru utworzenia spółki, po wyjaśnieniach udzielonych założycielom przez delegata bióra Patronatu.

Komisya bankowa tę ostrożność przy zawiązywaniu nowych spółek uznaje jako bardzo wskazaną, gdyż zakładanie spółek, niemających należytej podstawy, doprowadzałoby tylko do smutnych następstw, które musiałyby oddziaływać zniechęcająco.

Kursa praktyczne dla funkcyonaryuszów spółek odbyły się w Krakowie przy udziale 32 uczniów i we Lwowie, przy udziale 30 uczniów. Obecnie są w toku przygotowania do kursu w Krakowie, który odbędzie się w ciągu bieżącego miesiąca, przy udziale przeszło 50 uczniów. Wzmagająca się liczba uczestników świadczy, że zrozumiano pożytek, jaki osiągnąć mogą z tych kursów funkcyonaryusze spółek.

Komisya badając szczegółowo przygotowania do kursu, który w tym miesiącu odbędzie się w Krakowie, przekonała się, że postępowanie przy kształceniu uczniów jest rzeczywiście praktycznie obmyślane i przynosi im istotną korzyść.

Jest przeto pożądanem, aby kursa te i nadal się odbywały tak, aby wszyscy funkcyonaryusze pracujący w spółkach mogli na tej drodze nabyć potrzebnych wiadomości.

Lustracye przeprowadza bióro Patronatu przez dwóch lustratorów oraz przez dyrektora bióra.

Ogółem przeprowadzono w r. 1901, lustracyi 134. Sprawozdanie Wydziału konstatuje, że nigdzie nie znaleziono postępowania nieuczciwego, jednak w czterech wypadkach okazało się koniecznem zażądać zmiany osób, zawiadujących interesami spółki.

Wrażenie ogólne o funkcyonowaniu spółek, uzyskane na podstawie lustracyi, jest zdaniem Wydziału krajowego korzystne. Widać postęp w staranności prowadzenia interesów spółek, w znacznej części pod wpływem kursów praktycznych. Tylko funkcyonowanie Rad nadzorczych pozostawia jeszcze wiele do życzenia, a ten brak trzeba właśnie uzupełniać przez częste lustracye.

Komisya bankowa podziela to zapatrywanie, i uznaje najzupełniej, że częste i dokładne lustracye są niezbędne dla prawidłowego rozwoju spółek. Każda spółka zgodnie z instrukcyą przynajmniej raz w ciągu roku, a w razie potrzeby i częściej, zlustrowaną być powinna, a nad usunięciem usterek przy lustracyi skonstatowanych powinno bióro Patronatu najtroskliwiej czuwać i zastosować energicznie środki zaradcze, gdyby usunięcie usterek nie nastąpiło w wyznaczonym spółce terminie.

Kredyt udzielony spółkom z krajowego funduszu pożyczkowego udzielany był obficie w roku ubiegłym.

Suma pożyczek rozdanych wynosi	297.600 K.
doliczając udzielone w r. 1900 pożyczki	185.000 „
udzielono w ciągu dwóch lat	482.600 K.
spółki zwróciły	30.918·78 K.
stan udzielonych pożyczek	441.581·22 K.

Z zadowoleniem podnosi Komisya, że według sprawozdania Wydziału żadna spółka nie zalegała z dniem 31. grudnia 1901 z ratą pożyczkową.

Oprócz kredytu z krajowego funduszu pożyczkowego spółki otrzymywały także kredyt w galic. Kasie oszczędności, która w r. 1901 udzieliła sumę 72.000 K. Spłata rat pożyczkowych odbywa się także w Kasie oszcz z wielką punktualnością.

Słusznie jednak podniesiono w sprawozdaniu Wydziału, że największem ułatwieniem stosunków kredytowych spółek jest utworzenie zbiorowego rachunku spółek w Banku krajowym.

Stało się to w sposób świadczący o dokładnej znajomości potrzeb tych instytucyi i należytem zrozumieniu właściwości naszych stosunków krajowych. Zamiast dążyć do utworzenia osobnej kasy centralnej dla spółek, na wzór istniejących takich kas w Niemczech, Wydział krajowy zaprowadził w Banku krajowym zbiorowy rachunek spółek, zostających pod patronatem Wydziału, tak iż każda spółka może swoje zapasy gotówki lokować na ten rachunek w Banku krajowym na $4^1/_2$ %, i może też otrzymać kredyt z tego rachunku na 5%.

Różnica między odsetkami czynnemi a biernemi została przeto zredukowaną do $^1/_2$ %, a spółki mają zapewniony kredyt wielce dogodny i tani, tudzież lokacyę swoich nadwyżek kasowych korzystną i bezpieczną.

Całą rachunkowość prowadzi bióro Patronatu, a Bank krajowy załatwia tylko czynności kasowe.

Komisya zbadała w biórze Patronatu urządzenie książkowości i korespondencyi w sprawach odnoszących się do tego zbiorowego rachunku, które prowadzi bióro według instrukcyi uchwalonej przez Wydział krajowy. Przyznać trzeba, że całe to postępowanie jest zaprowadzone w sposób bardzo praktyczny, z możliwą oszczędnością czasu i kosztów, a przy zachowaniu wszelkiej ścisłości i dokładności.

Instrukcya o zbiorowym rachunku bieżącym spółek w Banku krajowym i postanowienia o kredycie w rachunku bieżącym z funduszów przez spółki w Banku krajowym złożonych weszły w życie z końcem roku 1901 — zatem niema jeszcze obrazu obrotów kasowych w tym zbiorowym rachunku dokonanych za dłuższy okres czasu.

Komisya nie waha się jednak wyrazić nadziei, że urządzenie tego rachunku oddziała bardzo dodatnio na rozwój spółek. W okresie pięciomiesięcznym roku bieżącego, t. j. od 1. stycznia do końca maja, spółki wpłaciły na ten rachunek 153.261 K. 80 gr., pobrały 124.700 K. 71 gr. — obrót przeto wcale znaczny.

Kapitał obrotowy spółek tworzy się przeważnie z wkładek oszczędności i zaciągniętych przez spółki pożyczek. Mała tylko część obrotowego kapitału pochodzi z funduszów własnych, t. j. z udziałów i funduszu rezerwowego

dosiągły jednak udziały, sumy	99.522 K. 27 gr.
zaś funduszu rezerwowe	41.423 „ — „
razem . .	140.945 K. 27 gr.

wynoszą fundusze własne spółek, czyli $^1/_{14}$ część funduszów obcych.

Ulokowane w spółkach wkładki oszczędności doszły	
z końcem r. 1901, sumy	1,485212 K. — gr.
zaciągnięte pożyczki	462.757 „ — „
razem kapitały obce	1,947.969 K. — gr.

Gdy z końcem r. 1900 stosunek kapitału własnego spółek do kapitałów obcych wyrażał się cyfrą 1 : 16·8, Wydział krajowy stwierdza z zadowoleniem,

że stosunek ten w ciągu ubiegłego roku zmienił się na korzyść, a komisya ten stateczny wzrost własnych kapitałów w udziałach i funduszach rezerwowych uważa jako objaw wielce dodatni.

Licząc się z intencyą Sejmu, wyrażoną przy uchwaleniu rozpoczęcia akcyi krajowej na tem polu, Wydział krajowy słusznie przestrzega, aby spółki wzmacniały swe fundusze własne, które z czasem utworzą poważną podstawę dalszej działalności spółek i będą też rezerwą na wypadek nieprzewidzianych strat.

Zwrot udzielonych członkom pożyczek odbywa się w spółkach bardzo pomyślnie. Z udzielonych w ciągu lat dwóch (1900 i 1901) pożyczek

w sumie ogólnej	1,976.712 K.
spłacono w r. 1901	530.467 „
Pozostało do spłacenia .	1,446.245 K.

Spłata odbywa się zatem bardzo szybko, a w przeważnej części spółek całkiem regularnie. Zaległości większe znaleziono tylko w spółkach dawniej założonych, które przystąpiły do Patronatu i poddały się kontroli. Lecz i te zaległości zmniejszają się stopniowo.

Wspomina także Wydział krajowy o subwencyi rządowej w sumie 10.000 koron udzielonej na rok 1901 na koszta lustracyi i kursa przygotowawcze, i przedstawia do uchwalenia rezolucyę do rządu, aby wyznaczył na cele zakładania i rozwoju spółek subwencyę stałą.

Ponieważ spółki oszczędności i pożyczek syst. Raiffeisena były w Niemczech, a także w zachodnich krajach austryackich, podstawą organizacyi spółek rolniczych innych kategoryi, Wydział krajowy wypowiada w sprawozdaniu swojem nadzieję, że i u nas ruch asocyacyjny rozwinie się wielostronnie między włościaństwem, opierając się na spółkach oszczędności i pożyczek. Objawy takiego ruchu zaczynają okazywać się w naszym kraju, a Wydział krajowy przytacza kilka przykładów, mianowicie: utworzone już spółki dla kultury torfów w Wolicy baryłowej i Podliskach, rolniczą spółkę magazynową w Bochni, spółkę owocarską w Porębce uszewskiej, oraz spółki mleczarskie.

Wydział krajowy nawiązał już rokowania z c. k. Rządem względem wspólnego popierania akcyi, mającej na celu zakładanie i rozwój rolniczych spółek produkcyjnych, magazynowych, spożywczych i t. p. Planu takiej akcyi Wydział krajowy jeszcze Wysokiemu Sejmowi nie przedkłada, z powodu nie ukończonych jeszcze wspomnianych rokowań.

Już teraz jednak uważa Wydział krajowy jako potrzebne wydanie podręcznika o spółkach rolniczych, oraz wzorów statutów takich spółek tudzież instrukcyi, a zapowiada przedłożenie planu całej akcyi na przyszłej sesyi sejmowej

Zdaniem Komisyi bankowej wydanie podręcznika dla spółek rolniczych, oraz ułożenie wzorowego statutu i instrukcyi — może nastąpić w takiej tylko formie, któraby nie przeąsdzała uchwały sejmowej, jaka ma być powziętą na podstawie przedłożenia Wydziału krajowego, które na przyszłej sesyi wniesione będzie.

Niepodobna przeto teraz już w statucie wzorowym dla spółek rolniczych, (jak n. p. dołączony do sprawozdania Wydziału statut wzorowy spółki torfiarskiej, umieścić postanowienia, że spółki takie poddają się patronatowi Wydziału krajowego.

Dopóki nie zostanie uchwalonem przez Wysoki Sejm, że akcya Wydziału krajowego ma być rozszerzoną także na spółki rolnicze produkcyjne, magazynowe, spożywcze i t. p. tudzież, że takie spółki może Wydział przyjmować pod swój patronat, akcya Wydziału w celu zakładania takich spółek i popierania ich rozwoju ma tylko charakter próby.

Komisya bankowa niemoże też pominąć uwagi, że zakładanie spółek rolniczych i opieka nad ich rozwojem będzie daleko trudniejsza aniżeli dotychczasowa działalność patronatu obejmująca tylko spółki oszczędności i pożyczek.

Stowarzyszenia produkcyjne, magazynowe, spożywcze, handlowe, nie są w kraju naszym rzeczą nową. Impuls do zakładania takich spółek danym był, za przykładem Niemiec jeszcze przed laty 30, gdy powstawały pierwsze u nas

towarzystwa zaliczkowe. Lecz gdy te zajmujące się tylko kredytem stowarzyszenia pomyślnie się rozwinęły, i pomimo zdarzających się czasami niepowodzeń lub nadużyć — przeważnie jednak funkcyonują prawidłowo i z korzyścią, spółki produkcyjne, magazynowe, spożywcze, handlowe najczęściej po krótkiej działalności upadały, z niemałemi dla uczestników stratami a większem jeszcze zniechęceniem.

Komisya bankowa, uznaje najzupełniej wielką pożyteczność spółek rolniczych, niezapoznaje jednak trudności należytego przeprowadzenia akcyi na tem polu. Jeżeli więc w interesie poprawy stosunków ekonomicznych ludności włościańskiej życzyć trzeba sobie jak najrychlejszego rozwinięcia u nas ruchu asocyacyjnego, który w inych krajach obfite już przyniósł owoce, to trzeba również jak najtroskliwiej czuwać nad tem, aby zaraz przy rozpoczęciu tego ruchu zapewnić zdrowe podstawy i prawidłowy rozwój powstać mającym spółkom.

Komisya polega na zapewnieniach Wydziału, że przy tej akcyi z jak największą ostrożnością postępować będzie, i przyjmuje wniosek Wydziału, o użycie kwoty 6000 koron na wydanie podręcznika i zasiłki dla spółek rolniczych.

Komisya bankowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego za rok 1901 o wykonywaniu Patronatu nad spółkami oszczędności i pożyczek przyjmuje Sejm do wiadomości.

2, Wzywa się c. k Rząd, aby udzielił swego poparcia akcyi Wydziału krajowego około zakładania i rozwoju spółek oszczędności i pożyczek przez wyznaczenie na ten cel stałej subwencyi ze Skarbu państwa w wysokości odpowiedniej wydatkom w budżecie krajowym na rzeczoną akcyę uchwalanym.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do użycia narosłych w r. 1902 odsetek funduszu pożyczkowego Spółek oszczędności i pożyczek na wydanie podręcznika i zasilanie spółek rolniczych, a to aż do wysokości kwoty 6000 koron.

Lwów 7 lipca 1902.

Przewodniczący: **Wł. Kraiński.**

Sprawozdawca: **Skałkowski.**

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

L. 1492/902.

Lwów, dnia 8. lipca 1892.

Aleg. 311

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wniosku rektora Dzieślewskiego o uregulowanie w drodze ustawodawczej wywłaszczeń dla celów budowy i utrzymania przewodów elektrycznych.

Wysoki Sejmie!

Zdobycze na polu elektrotechniki w najnowszych czasach nader szybko po sobie następują i wywierają niezaprzeczony i znamienny wpływ na ogólny postęp kultury.

Szczególną zaś rolę odgrywa elektrotechnika w przemyśle, dostarczając mu pożądanej siły ruchu. Gdy rozwój przemysłu ma ogromne znaczenie socyalne, obowiązkiem ustawodawstwa jest chronić zdążające do rozwoju przemysłu urządzenia i przedsiębiorstwa elektrotechniczne a zarazem przyczyniać się do ich prawidłowego zastosowania.

Jednym z takich środków do normalnego rozwoju zakładów elektrotechnicznych jezt ustawowe zapewnienie możliwości wywłaszczania zupełnego lub tylko służebności dla przeprowadzenia przewodów elektrycznych, które tworzą połączenie między miejscem wytworzenia elektryczności a miejscem jej zużytkowania. Ponieważ od przeprowadzenia tych przewodów zależy właściwie powodzenie podjętego dzieła elektrotechniki i bez tych przewodów żadna instalacya obejść się nie może i gdy często trafia się na opór i niezrozumienie rzeczy lub nieusprawiedliwione obawy ze strony posiadaczy gruntów, przez które przewody mają być poprowadzone, wskazanem i koniecznem jest uregulowanie w drodze ustawodawczej możności doprowadzenia elektryczności na miejsce jej przeznaczenia za pomocą przewodów.

W ustawodawstwie naszem istnieją przepisy umożliwiające wywłaszczenie dla celów użyteczności publicznej a nawet dla ekonomicznych celów prywatnych. Prócz ogólnego przepisu §. 365 u. c. mamy przepisy specyalne dla urządzeń wodnych, dla dróg publicznych, dla koleji, dla przedsiębiorstw górniczych, dla celów wojskowych, dla udostępnienia gruntów prywatnych. Szereg tych wywłaszczeń nie jest wyczerpanym a skoro w tak luźnych wypadkach zajęcie obcej własności jest dopuczczalne, nie ma rozumnej przyczyny, aby wywłaszczenia nie rozszerzyć, także na wypadki, w których rozchodzi się o umożliwienie sprowadzenia elektryki na miejsce jej zużytkowania.

Żądana ustawa powinna zawierać postanowienie, że dla celów zastosowania elektryczności można wywłaszczać, choćby nie zachodziły wszystkie warunki §. 365 u. c. określone, przyczem wywłaszczenie miałoby na celu przeprowadzenie przewo-

dów bądź nad ziemią, bądź pod ziemią; wywłaszczenie może być nieograniczone lub tylko na czas ograniczony, wedle sprawdzonej dochodzeniem potrzeby; właściciel nieruchomości może być zniewolony do odstąpienia zupełnej własności lub do ustanowienia służebności dla urządzenia przewodów elektrycznych. Prowadzenie tych przewodów powinno jednak omijać zagrody, budynki mieszkalne, ogrody, parki, cmentarze i w tej mierze mogłyby wejść do nowej ustawy postanowienia odnośne, wzięte z ustawy górniczej z 23. maja 1854 l. 146 dz. u. p. Dla ułatwienia wreszcie trasy przewodów pożądanemby było, aby nowa ustawa dopuszczała możliwość prowadzenia przewodów wzdłuż dróg państwowych, krajowych, powiatowych i gminnych, anologicznie, jak to dopuszcza przy drogach tylko państwowych ustawa o kolejach lokalnych z 17. czerwca 1887 l. 81 dz. p. p.

Sposób przeprowadzenia wywłaszczenia i kompetencya władz do tego powołanych tudzież odszkodowanie należałoby w nowej ustawie urządzić analogicznie do postanowień ustawy o wywłaszczeniach dla kolei z dnia 18. lutego 1878 l. 30 dz. p. p.

Ustawa taka zdaniem komisyi przyczyni się niewątpliwie do ułatwienia jak najobszerniejszego zastosowania elektryczności w przemyśle a z postępem intenzywnego gospodarstwa rolnego także w rolnictwie i ułatwi tak niezbędne coraz więcej wprowadzenie w życie zakładów elektrotechnicznych.

Komisya prawnicza wnosi tedy zgodnie z wnioskodawcą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby wydał ustawę, dotyczącą wywłaszczenia dla celów budowy i utrzymania przewodów elektrycznych, któraby z uwzględnieniem danych stosunków ułatwiała najobszerniejsze zastosowanie elektryczności.

Przewodniczący:

Dr. Władysław Czaykowski.

Sprawozdawca:

Dr. Tarnawski.

L. s. 1.545/902. We Lwowie, dnia 8. lipca 1902.

Alg 312

Sprawozdanie

Komisyi podatkowej o wniosku posła Stojałowskiego o zaprowadzenie opłat krajowych od biletów na wszystkie widowiska i od wszelkich zabaw publicznych i prywatnych połączonych z muzyką.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm na ostatniej sesyi zeszłego peryodu polecił Wydziałowi krajowemu, aby zwołał ankietę, co do ucisku podatkowego w kraju naszym panującego i zdał Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi sprawę o wynikach jej. Ankieta ta zebrała obfite materyały w tej sprawie, przygotowała referaty we wszystkich gałęziach administracyi skarbowej, niestety nie z winy swej tak późno, że Wydział krajowy nie mógł już na bieżącej sesyi z swymi wnioskami przed Wysokim Sejmem wystąpić. Komisya sądzi jednak, że może na tyle uchylić rąbek dotychczasowej tajemnicy, kryjącej wyniki tej ankiety, że zebrane przez nią materyały wykazują niewątpliwie, że ucisk podatkowy w naszym kraju istnieje.

W tych okolicznościach żąda poseł Stojałowski nowej opłaty krajowej (podatku krajowego) mylnie nazwanej dodatkiem krajowym od biletów na wszystkie widowiska w wysokości 10% ceny biletu od wszelkich zabaw publicznych (balów) i bankietów z muzyką w wysokości 10 koron i od wszelkich zabaw prywatnych z muzyką w wysokości 1 korony za dobę i przeznaczenia uzyskanej stąd sumy na cele oświaty ludowej.

Wnioskodawca chcąc ująć Wysoki Sejm dla swego projektu zamieścił w nim od razu cel, na który dochód z tego podatku użyć chce, cel tak sympatyczny dla całego Wysokiego Sejmu, jakim jest oświata ludowa, że z pewnością projekt jego powiększenia funduszów dla tak dobrej sprawy byłby jednomyślnie przyjętym, gdyby sam środek ku temu zdążający nie był tak niesłusznym i niesympatycznym.

Komisya uważa przy tem za obowiązek stwierdzić, że Wysoki Sejm na cele oświaty ludowej łoży w miarę funduszów, którymi rozporządza — a wolno jej wyrazić nadzieję, że w miarę wzmożenia się stanu finansowego kraju Wysoki Sejm na cel ten znacznie więcej łożyć będzie.

Komisya widzi dalej wielką sprzeczność między celem, jaki sobie wnioskodawca założył a środkiem, jaki ku temu proponuje. Żądać bowiem pomnożenia funduszów na cele oświaty kosztem środków służących do tejże oświaty, jest przecież sprzeczność wielka. Nikt bowiem poważnie myślący nie zaprzeczy, że dobry teatr jest jednym z silnych środków kształcących umysł.

Projektowany podatek ma wszelkie cechy podatku zbytkowego a nie trafia przedmiotów zbytkowych, których gdzie indziej szukać należy.

Możliwy zaś zarzut, że nie zawsze służy teatr do kształcenia umysłu i serca, gdyż nie zawsze jest dobrym, odpiera Komisya tem, że obowiązkiem jest czynników do tego powołanych czuwać nad tem, aby teatr był dobrym i Komisya jest zdania, że czynniki miarodajne obowiązek ten spełniają.

Że projektowany podatek od biletów na widowiska byłby prawdziwym ciężarem, to wskazuje na to już fakt, że obecnie, gdy nie ma tego podatku, powszechnem jest narzekanie, że bilety na przedstawienia teatralne są drogie. Po zaprowadzeniu zaś projektowanego podatku będą narzekania tem większe i tem słuszniej-

sze, frekwencya w teatrach będzie słabsza a powszechnie wiadomem jest, że przedsiębiorcy teatralni interesów nie robią, przeciwnie często czytamy o ruinie majątkowej tychże.

Wszakże Komisya budżetowa Wysokiego Sejmu, która niewątpliwie z przezornością dobrego gospodarza nie szafuje wydatkami krajowymi na cele nieproduktywne, przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek podwyższenia subwencyi dla teatru lwowskiego o kwotę 8.000 koron a dla teatru krakowskiego o 4.000 koron.

Czyżby Komisya budżetowa przychodziła do Wysokiego Sejmu z takim wnioskiem, gdyby nie nabrała była przekonania, że prowadzenie przedsiębiorstwa teatrów, zwłaszcza w kraju tak biednym, jak nasz, nie należy do intratnych przedsiębiorstw?!

Komisya nie zna też kraju w Europie, w którymby podatek od biletów na widowiska był zaprowadzonym. Przeciwnie wszystkie teatry, które spełniają swoje zadanie należycie, mają albo znaczne subwencye monarsze, państwowe, krajowe albo są poprostu miejskimi teatrami.

W jednej tylko części Ojczyzny naszej pod panowaniem rosyjskiem jest zaprowadzoną opłata w wysokości 15% ceny biletu, którą mają opłacać teatry prywatne na rzecz teatru rządowego, która to opłata prowadzi do najrozmaitszych szykan przedsiębiorców teatralnych przez organy rządowe.

I z tego też powodu nie wydaje się Komisyi projektowany podatek jako godny do zalecenia Wysokiej Izbie.

Są wprawdzie zaprowadzone w trzech miastach kraju naszego w Przemyślu, Krakowie i Jarosławiu opłaty miejskie od wszelkich widowisk i balów w lokalach publicznych ale są to opłaty na fundusz ubogich, opłaty te ponosi przedsiębiorca teatru lub innych widowisk ale nie uczęszczający na te widowiska.

Komisya nie chce już nawet mówić o tem, że zaprowadzenie podatku krajowego od zabaw połączonych z muzyką prowadziłoby wprost do nadzoru policyjnego życia domowego. Naturalną konsekwencyą zaprowadzenia podatku takiego byłoby bowiem uprawnienie organów policyjnych, któreby usłyszały w domu jakim muzykę i któreby stwierdziły w urzędzie, że dotycząca osoba nie opłaciła taksy od zabawy, do skontrolowania, czy w domu tym nie odbywa się przy muzyce tej zabawa zamiast n. p. zwykłej lekcyi kółka muzycznego.

W końcu musi Komisya wyrazić zapatrywanie, że nie widzi w projekcie posła Stojałowskiego nawet na wypadek urzeczywistnienia go efektu finansowego, któryby mógł choć w części usprawiedliwić nałożenie tak niesympatycznego podatku od tak sympatycznego przedmiotu, jakim jest dobry teatr.

Magistrat miasta Lwowa i Komisya teatralna obliczyły dochód brutto lwowskiego teatru miejskiego za ubiegły rok administracyjny na 300.000 K., a cyfra ta jest pewną, bo stwierdzona rachunkami przez dwie strony prowadzonymi. W tym stosunku licząc, można przyjąć dochód brutto teatru krakowskiego na 100.000 K. — o teatrach prowincyonalnych nie mówimy, bo to chyba powszechnie wiadomem jest, że owe zaledwie wegetują. Opłata krajowa w wysokości 10% ceny biletów przyniosłaby tedy krajowi około 40.000 do 50.000 koron.

Projektowane zaś przez posła Stojałowskiego opłaty od zabaw z muzyką nie przyniosłyby krajowi z pewnością więcej jak 10.000 koron, przyczem zauważyć należy, że dochód ten wydartyby był właściwie najbiedniejszym instytucyom humanitarnym, na korzyść których wszystkie zabawy publiczne bywają urządzane.

Dla uzyskania tedy tak małej sumy jak 50.000 do 60.000 koron na cele oświaty ludowej nie może Komisya doradzać Wysokiemu Sejmowi zaprowadzenia w kraju tak biednym jak nasz, nowego podatku na tych, którzy zamiast tracić czas i pieniądze gdzie indziej, szukają rozrywki umysłowej w dobrym teatrze.

Dlatego Komisya podatkowa wnosi:

Wysoki Sejm zechce nad projektem posła Stojałowskiego i towarzyszy o zaprowadzenie opłat krajowych od biletów na wszystkie widowiska i od wszelkich zabaw publicznych i prywatnych połączonych z muzyką przejść do porządku dziennego.

Przewodniczący:
Abrahamowicz.

Sprawozdawca:
Bujnowski.

LS. 1.617/902. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Alog. 313

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o wniosku posła Stojałowskiego o uzupełnieniu ustawy gminnej i ustawy o Reprezentacyi powiatowej postanowieniem, że członkom Reprezentacyi gminnej i powiatowej nie wolno być przedsiębiorcami dostaw lub robót gminnych a względnie powiatowych.

Wysoki Sejmie!

Że w czasach, w których z jednej strony warunki bytu są coraz trudniejsze, a z drugiej strony dążność do używania coraz szersze kręgi między ludnością kraju zatacza; — coraz częściej można spotkać się z źródłami dochodu, które nie bardzo z przepisami etyki zgadzają się, jest naturalną konsekwencyą rzeczy.

Nie może też ulegać wątpliwości, że dochód, jaki członek Reprezentacyi gminnej lub powiatowej — a więc władzy powołanej do przestrzegania interesów gminy lub powiatu — czerpałby z prywatno prawnego stosunku; do tychże jednostek administracyjnych pochodziłby z niemoralnego źródła.

Bo jakżeby mógł członek Reprezentacyi gminnej lub powiatowej oddać swój głos w niej bezstronnie — gdyby w tejże Reprezentacyi rozstrzygały się losy sprawy jego żony, jego lub jego najbliższych krewnych, — która to sprawa może mieć dla nich nadzwyczajną doniosłość pod względem finansowym.

To też ustawodawstwo gminne wszystkich krajów koronnych naszej monarchii wyklucza od obrad w Radzie lub Zwierzchności gminnej tych członków swoich, których interesy prywatne a to nietylko ich własne, ale także ich żon i osób z nimi w pierwszym i drugim stopniu spokrewnionych mają być rozstrzygane. W naszej ustawie gminnej z dnia 12. sierpnia 1866 Nr. 19. Dz. u. kr. wypowiedzianą została ta zasada w §. 44.

Późniejsze ustawy gminne z dnia 13. marca 1889 Nr. 24 Dz. u. kr. dla 30 miast i z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51 Dz. u. kr. dla 131 miast i miasteczek powiadają wyraźnie, pierwsza w §. 20., druga w §. 19., że radny lub zastępca, który wchodzi w stosunki prawne z gminą jako przedsiębiorca lub dzierżawca nie będzie mógł sprawować swego urzędu, dopóki ten stosunek trwa i rachunki stąd wynikłe ostatecznie załatwione nie będą.

Ustawa o Reprezentacyi powiatowej nie zawiera analogicznego przepisu, — wychodziła ona widocznie z zapatrywania, że człowiek uczciwy nie będzie brał przedsiębiorstwa, które z tytułu urzędu swego obowiązany jest kontrolować. Nie da się zresztą zaprzeczyć, że ani pierwszy ani drugi sposób nie zabezpiecza dostatecznie interesu gmin i powiatów przed nadużyciem ze strony członków ich Reprezentacyi.

Pomijając już bowiem okoliczność, że niesumienny radny potrafi obejść ustawę, podstawiając kogo innego jako przedsiębiorcę, to przy obu sposobach ograniczenia z §. 44. ustawy z d. 12. sierpnia 1866 tudzież z §. 20. ust. z dnia 13 marca 1889 i z §. 19. ust. z dnia 3. lipca 1896 jest łatwe nadużycie przez radnych mandatów swych w celach swoich interesów materyalnych, w ten sposób radni nawzajem bronią tychże interesów w nieobecności interesowanych. Ponieważ zaś to jest wzajemna asekuracya tych sprzecznych z interesami gmin i powiatów interesów, przeto środek ten prowadzi równie pewnie do tego niemoralnego celu, jak gdyby ci radni sami w własnych sprawach głosowali.

Komisya wychodzi z tego zapatrywania, że postanowienie ustawy zabraniające członkom Rad gminnych i powiatowych być przedsiębiorcami, mogłoby tylko wtedy odnieść pożądany skutek, gdyby zarazem uchwalono sankcyę karną tej treści, że członek Reprezentacyi gminnej lub powiatowej, któremuby udowodniono, że on wziął jakieś przedsiębiorstwo od gminy lub powiatu przez podstawioną osobę, traci mandat do Reprezentacyi, w której zasiada.

Komisya nie sądzi jednak, żeby mogła doradzać Wysokiemu Sejmowi uchwalenie takiego postanowienia, gdyż skonstatowanie faktu, że figurująca jako przedsiębiorca gminy lub powiatu osoba, jest tylko podstawionym zastępcą właściwego przedsiębiorcy, którym jest członek Reprezentacyi gminnej lub powiatowej, przedstawia nadzwyczajne trudności już choćby pod względem kompetencyi, komuby przysługiwało prawo orzekania o tem, — czy ten przedsiębiorca rzeczywiście jest podstawioną osobą.

Komisya obawia się dalej nadzwyczajnych szykan, do jakich dawałoby obszerne pole postanowienie takie, gdyby chciano niedogodnego członka reprezentacyi gminnej lub powiatowej usunąć.

Komisya sądzi tedy, że przepisy etyki chrześcijańskiej przy pomocy powołanych powyżej przepisów ustaw gminnych lepiej zabezpieczą interes gmin i powiatów, jak projektowane zabronienie członkom reprezentacyi gminnych i powiatowych być przedsiębiorcami gmin względnie powiatów i dlatego jest zdania, że nie zachodzi potrzeba uzupełnienia ustaw gminnych.

Zdanie to wydaje się Komisyi tem więcej uzasadnione, że Komisya przedstawia Wysokiemu Sejmowi wskutek wniosku posła Bujnowskiego wniosek wezwania Wydziału krajowego do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi projektu reformy ustawy gminnej.

Natomiast uważa Komisya żądanie posła Stojałowskiego uzupełnienia ustawy o reprezentacyi powiatowej przez wydanie postanowienia ograniczającego prawo członków reprezentacyi powiatowej być przedsiębiorcami powiatów za zupełnie słuszne.

Dlatego Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby sprawę zbadał i w jak najkrótszym czasie przedłożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie.

Za przewodniczącego:
Stanisław Stadnicki.

Sprawozdawca:
Bujnowski.

L. s. 1191/902.

We Lwowie, dnia 7. lipca 1902.

Aleg 314

Sprawozdanie

komisyi szkolnej z petycyi Anny Machalskiej, wdowy po nauczycielu szkół ludowych w Dąbiu, o przyznanie w drodze łaski pensyi wdowiej jakoteż datku na wychowanie dzieci.

Wysoki Sejmie!

Machalski Józef po otrzymaniu świadectwa dojrzałości w c. k. seminaryum naucz. w Tarnowie dnia 23. czerwca 1888, rozpoczął służbę w zawodzie nauczycielskim od września 1888.

W r. 1897 uzyskał patent na nauczyciela szkół ludowych.

Reskryptem z dnia 15. lipca 1899. l. 15910 mianowała go Rada szkolna krajowa stałym nauczycielem w Dąbiu a na posadzie tej pozostawał aż do śmierci, która dnia 1. października 1901 nastąpiła.

Ponieważ zmarły nauczyciel wedle reskr. Rady szkolnej krajowej z dnia 8. grudnia 1899, l. 28158 miał jednomiesięczną przerwę w służbie od 1-go do końca września 1896, przeto Rada szkolna krajowa reskryptem powyższym orzekła, że jedynie czas od 1. października 1896 może mu być do emerytury policzony. Wskutek tego orzeczenia przepadło nauczycielowi temu, pomimo, że posiadał egzamin dojrzałości, ośm lat służby a w następstwie tego odmówiła Rada szkolna krajowa na podstawie art. 40 i 44 ust. z d. 1. stycznia 1889 pozostałej wdowie pensyi wdowiej a pozostałym sierotom datku na wychowanie.

Ponieważ przerwa w służbie była wcale nieznaczną, gdyż tylko jeden miesiąc a kara za tę przerwę byłaby nader dotkliwą dla wdowy i pozostałych sierót — wnosi komisya szkolna:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Annie Machalskiej, wdowie po Józefie Machalskim nauczycielu szkoły ludowej w Dąbiu, przyznaje się od 1. października 1901 począwsy w drodze łaski na czas jej wdowieństwa roczną pensyę w kwocie 300 K. zaś na wychowanie dwojga dzieci roczny datek w kwocie 150 K na czas w art. 46. ustawy z dnia 1. stycznia 1889 określony.

Przewodniczący:
Czartoryski

Sprawozdawca.
E. Michałowski.

L. s. 1167/1902.

We Lwowie, dnia 7. lipca 1902.

Sprawozdanie

komisyi prawniczej w sprawie petycyi wydziału Towarzystwa wzajemnej pomocy dyaków w Stanisławowie o unormowanie ich utrzymania.

Wysoki Sejmie!

Sprawa unormowania utrzymania sług kościelnych w drodze ustawodawczej nie jest nową.

Sięga ona po rok 1886, kiedy to zaczęły wpływać pierwsze petycye dyaków o polepszenie bytu, Sejm początkowo nie przywiązywał do petycyj tych większej wagi, i dopiero w roku 1889 następnie w roku 1894 zastanowił się bliżej nad petycyami stowarzyszenia dyaków wschodniej Galicyi i Towarzystwa dyaków dyecezyi Stanisławowskiej i Przemyskiej i polecił Wydziałowi krajowemu zbadanie sprawy.

Także w r. 1895, kiedy to stowarzyszenie dyaków archidyecezyi lwowskiej zażądało zmiany §. 12 ustawy z d. 15. sierpnia 1866 w tym kierunku, iżby zapewnione im zostało stałe utrzymanie, Wydział kraj. z polecenia Sejmu zwrócił się do ordynaryatów biskupich, celem zażądania opinii.

Na podstawie tejże opinii, która jednomyślnie stwierdziła, iż środki utrzymania sług kościelnych są niedostatecznie, gdyż zależą wyłącznie od dobrowolnych datków parafian, przedłożył Wydz. krajowy w r. 1895 projekt ustawy zmieniającej niektóre §§. ustawy z r. 1866, która przez Wysoki Sejm uchwaloną została.

Tak powstała ustawa z 16. kwietnia 1696 zmieniająca między innymi także §. 12. ustawy poprzedniej o tyle, iż przepis tego §. dotyczący pokrycia wydatków liturgicznych i utrzymania sług kościelnych odnoszący się dotąd do parafii rzymsko katol. rozszerzyła także do parafij gr. katolickich.

Przepis ten jednak §. 12 nie wywołał zadowolenia, bo nie określa jasno, jak wysoka kwota użyta być ma na pokrycie wydatków liturgicznych a ile należy się sługom kościelnym tytułem stałego utrzymania. Toteż znowu w r. 1896, 1897 i 1898 wpływały liczne petycye towarzystwa wzaj. pomocy dyaków dyecezyi lwowskiej, przemyskiej i stanisławowskiej wreszcie w r. 1899 petycya komitetu dyaków i organistów całej Galicyi, któreto petycye przekazywał Wys. Sejm. Wydziałowi krajowemu. Także w roku 1900 wpłynęła petycya organistów galicyjskich o regulacyę płacy i odesłaną została do komisyi prawniczej, sprawozdanie jednak komisyi skutkiem krótko trwającej sesyi sejmowej nie przyszło na porządek dzienny.

Wreszcie w roku 1901 poseł Brunicki wniósł nowelę do ustawy z 16. kwietnia 1896 Dz. ust. kr. 25. zmieniającą postanowienia §. 12. tejże ustawy. Projekt ten odesłany został do Wydziału krajowego jako do komisyi i sprawa znowu pozostaje niezałatwiona.

Obecnie stoimy przed nową petycyą wydziału towarzystwa wzajemnej pomocy dyaków w Stanisławowie.

Komisya prawnicza uznając w zupełności słuszne żądanie w petycyi wyrażone i polegając na jednomyślnem orzeczeniu wszystkich 3 ordynaryatów biskupich, które oświadczyły, że utrzymanie sług kościelnych, jako zależne jedynie od dobrowolnych datków, winno być unormowane ustawą — stwierdza, iż przepis §. 12. ustawy z dnia 16. kwietnia 1896 nie dość jasno wyraża, ile z ogólnej kwoty na cele liturgiczne i utrzymanie sług kościelnych przeznaczonej przypadać ma na utrzymanie sług kościelnych, i mniema, że §. ten winien uledz zmianie takiej, iżby wyraźnie było postanowione:

Jak wysokie ma być roczne utrzymanie sług kościelnych.

Ponieważ na pokrycie tego wydatku nie wystarczą źródła w §. 12. powyższej ustawy wymienione, przeto przypadnie na parafian obowiązek uiszczenia w stosunku do podatków pewnego datku, który oczywiście będzie musiał być wyższym od tego, o którym wspomina §. 12. Przy tej sposobności wyraża komisya mniemanie, iż z uwagi na to, iż obecna ustawa nie określa dokładnie sposobu pobierania i ściągania powyższych datków, byłoby wskazanem, aby takowe nastąpić mogło za pomocą tych samych organów i środków co podatki wedle brzmienia §. 87. ust. gminnej. Wreszcie pozwala sobie komisya prawnicza zauważyć, iż ze względu na to, iż sprawa uregulowania utrzymania sług kościelnych ciągnie się już lat 16, byłoby może na czasie, aby Wydział krajowy zastanowił się nad nią bliżej i przedłożył Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek.

Wobec powyższych okoliczności komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w myśl powyższych wskazówek na najbliższej sesyi sejmowej wniósł nowelę do ustawy z 16. kwietnia 1896 zmieniającą brzmienie §. 12. tejże ustawy.

Przewodniczący:

Dr. Władysław Czaykowski.

Sprawozdawca:

Brunicki.

LS. 1.043/902. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Aleg 316

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w przedmiocie petycyi gminy miasteczka Alwerni imieniem własnem i okolicznych gmin wniesionej o zaurgowanie c. k Rządu, by c. k. Sąd powiatowy w Alwerni utworzył.

Wysoki Sejmie!

Dnia 30. czerwca 1902 do L. 1.043 wniosła gmina Alwernia imieniem własnem i gmin okolicznych prośbę do Wysokiego Sejmu o zaurgowanie c. k. Rządu, by c. k. Sąd powiatowy w Alwerni jak najrychlej utworzył.

Petycyę tę motywuje gmina Alwernia tem, że nietylko interesowane gminy i odnośne urzędy i Władze do wydania opinii w tej mierze powołane a w szczególności też i c. k. Sąd krajowy wyższy w Krakowie uznały potrzebę utworzenia tego Sądu a Wysoki Sejm załatwiając petycyę gminy Alwerni o kreowanie Sądu w Alwerni 14. stycznia 1896 wniesioną, uchwalił na posiedzeniu dnia 24. stycznia 1896 odstąpić rzeczoną petycyę c. k. Rządowi do możliwego uwzględnięcia.

Zważywszy, że przytoczony w powołanej na wstępie petycyi stan sprawy jest zgodny z prawdą, albowiem za utworzeniem c. k. Sądu powiatowego w Alwerni oświadczyły się istotnie nietylko gmina Alwernia i kilkanaście okolicznych gmin i kilka obszarów dworskich ale też c. k. Sąd powiatowy i Wydział Rady powiatowej w Chrzanowie, c. k. Sąd krajowy Wyższy w Krakowie w memoryale swym do c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z dnia 25. lutego 1896 L. 9.501 i Wysoki Sejm w uchwale swej z dnia 24. stycznia 1896 odstępującej petycyę gminy Alwerni i okolicznych c. k Rządowi do możliwego uwzględnienia — i zważywszy, że utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Alwerni jest wskazane ze względu na dobro petycyonujących gmin zwłaszcza wobec nowej precedury cywilnej, Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by o ile możności w najbliższym czasie utworzył c. k. Sąd powiatowy w Alwerni.

Przewodniczący:
Dr. Władysław Czaykowski.

Sprawozdawca:
M. Huza.

L. s. 1059/902.

We Lwowie dnia 8. lipca 1902.

Ueg 317

Sprawozdanie

komisyi prawniczej w przedmiocie petycyi gminy Radomyśl nad Sanem i okolicznych o kreowanie c. k. Sądu powiatowego w Radomyślu nad Sanem.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya gminy Radomyśl nad Sanem i gminy okoliczne po prawym brzegu Sanu położone, domagają się w petycyi z dnia 30. czerwca 1902 L. 1059 wniesionej, utworzenia c. k. Sądu powiatowego w Radomyślu nad Sanem z przydzieleniem do tegoż Sądu gmin należących obecnie do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Rozwadowie a położonych po prawym brzegu rzeki San z ludnością przeszło 11.000 względnie, gdyby do tego Sądu nie przydzielono gmin Brandwicy i Jastkowic wprawdzie także po prawej stronie Sanu, lecz w pobliżu Rozwadowa położonych, z ludnością około 9000, popierając to żądanie tą okolicznością, że gminy te leżą po prawej stronie rzeki San a Rozwadów po lewej, że na Sanie wzdłuż całego powiatu Rozwadowskiego nie ma mostu ani przewozów na linach, lecz tylko najprymitywniejsze promy i łodzie, co utrudnia wogólności komunikacyę a nawet niekiedy czyni ją wręcz niemożliwą i niebezpieczną oraz, że gminy te mają wielką liczbę spraw załatwianych w c. k. Sądzie powiatowym w Rozwadowie, wskutek czego zaraz po rozpoczęciu panowania nowej procedury cywilnej zaprowadzono zaraz roki sądowe w Radomyślu dla okolicznej ludności, bardzo licznie odwiedzane, wreszcie że gminy te leżą w znacznej odległości od Rozwadowa — najbliższa odległość bowiem wynosi 15 kilometrów a najdalsza 35 kilometrów, podczas gdy od Radomyśla najdalsza odległość nie wyniesie 17 kilometrów.

Uchwałą z dnia 9. lutego 1895 odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycyę gmin rzeczonych o utworzenie c. k Sądu powiatowego w Radomyślu nad Sanem ewentualnie o przeniesienie siedziby c. k. Sądu powiatowego z Rozwadowa do Radomyśla nad Sanem jeszcze dnia 28. stycznia 1895 L. 1090 wniesioną, do wszechstronnego zbadania i do sprawozdania z odpowiednim wnioskiem na najbliższej sesyi sejmowej.

Wydział krajowy nie zebrał dotąd odpowiedniego materyału i nie zbadał sprawy wszechstronnie, albowiem uzyskał w tej sprawie jedynie opinię Wydziału i rady po-

wiatowej w Tarnobrzegu i c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie i zdaje się wskutek tego dotychczas Wys. Sejmowi sprawozdania nie złożył i żadnego wniosku nie postawił.

Wobec tego komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Radomyśl nad Sanem i gmin okolicznych L. 1059 o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Radomyślu nad Sanem odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania dokładnego i do sprawozdania z odpowiednim wnioskiem na najbliższej sesyi sejmowej.

Przewodniczący:

Dr. Władysław Czaykowski.

Sprawozdawca:

Huza.

L.S. 1387/902. We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Aleg. 318

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z przedłożeniem poprawek do projektu ustaw. 1. o zalesieniu ochronnem, 2. o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

Wysoki Sejmie!

C. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z dnia 10. maja b. r. l. 33.100/901 zawiadomiło Wydział krajowy za pośrednictwem Prezydyum c. k. Namiestnictwa, że dwa projekty ustaw 1. o zalesieniu ochronnem; 2. o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych, uchwalone na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z d. 6. lipca 1901 r. nie zostały przedłożone do Najwyższej sankcyi, ponieważ zawierały usterki wynikłe bądź z omyłek drukarskich, bądź też z niedość ścisłej i jasnej stylizacyi.

Wydział krajowy, usunąwszy usterki wytknięte w powołanym reskrypcie c. k. Ministerstwa rolnictwa, przedkłada ponownie obydwa projekty Wys. Sejmowi do uchwały.

Zasada i krótka treść tych projektów jest następująca:

1. Ustawa o zalesieniu ochronnem poddaje pewne przestrzenie gruntów bez względu na ich dotychczasowy rodzaj kultury przymusowemu zalesieniu ochronnemu, jeżeli tego wymaga interes publiczny streszczający się w tem, aby nie dopuszczać tworzenia się dzikich potoków, zabezpieczyć grunta od zrywania i pustuszenia przez wody dzikich potoków i powstrzymywać klęski elementarne, niemniej ustalić piaski lotne, ustawa dąży do przeprowadzenia zalesienia w drodze dobrowolnej umowy z właścicielem gruntu, w danych jednak okolicznościach (§§. 17. 18. i 19. projektu ustawy) może nastąpić zalesienie w drodze wywłaszczenia.

Funduszów na cele zalesień dostarczyć ma kraj i państwo.

2. Projekt ustawy o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych zawiera postanowienia będące niejako uzupełnieniem obowiązującej ustawy lasowej. Celem ich jest zapobieżenie nieracyonalnej gospodarce w lasach o gruncie skalistym wietrzejącym niemniej w lasach położonych na stromych stokach gór, zabezpieczenie gruntów i budowli regulacyjnych i ochronnych od uszkodzenia i zniszczenia.

Komisya gospodarstwa krajowego, przedstawiajac Wys. Sejmowi obydwa projekty ustaw identyczne z przedłożeniem zeszłorocznem z wyjątkiem mało znaczących poprawek, — powołuje się na zeszłoroczne sprawozdanie Wydziału krajowego i Komisyi gospodarstwa krajowego w tym przedmiocie, zawierające wyczerpujące uzasadnienie potrzeby obu ustaw, jak też rozbiór treści i znaczenia ważniejszych postanowień.

Komisya zaznacza przytem z naciskiem, że najrychlejsze przyjście do skutku obydwu ustaw jest sprawą pierwszodzędnej wagi dla kraju. W tej bowiem tylko drodze stanie się możliwem, zmniejszyć grozę i niszczący wpływ wylewów i powodzi ochronić stoki gór od zupełnego wyjałowienia, uniemożliwiającego leśną kulturę, wreszcie stworzyć niezbędne warunki dla zamierzonej regulacyi rzek karpackich.

Drobne poprawki wprowadzone do obu projektów ustaw celem usunięcia usterek naprowadzonych w powołanym reskrypcie ministeryalnym, polegają, jak już wspomniano, na sprostowaniu omyłek druku w tekscie, uchwalonych w roku ubiegłym ustaw i na drobnych zmianach w stylizacyi niektórych paragrafów jednego i drugiego projektu.

Wadliwością, która była głównym powodem, że projekt ustawy o zarządzeniach policyjnych, leśnych i wodnych, nie został przedłożony do Najwyższej sankcyi, było opuszczenie wskutek pomyłki druku słowa „lub“ przed ostatniem zdaniem §. 1 ust. 1, przez co zakres zastosowania ustawy został zacieśniony w sposób niezgodny z jej celem.

Ponieważ ze sprawozdania zeszłorocznego komisyi gospodarstwa krajowego okazuje się, że taka merytoryczna zmiana przedłożenia Wydziału krajowego nie była zamierzoną przez Komisyę, ponieważ dalej Wysoki Sejm — jak wykazują protokoły obrad, uważał tę zmianę jedynie za poprawkę błędu drukarskiego, przeto komisya gospodarstwa krajowego uważa zatrzymanie tego słowa „lub“ jako koniecznie wskazane.

Również wszystkie inne poprawki w projektach ustaw uskutecznione, a wyszczególnione w sprawozdaniu Wydziału krajowego uważa komisya gospodarstwa krajowego za uzasadnione.

Obok projektów ustaw komisya gospodarstwa krajowego przedkłada Wys. Sejmowi trzy rezolucye do uchwały.

Pierwsza rezolucya I. zawiera wezwanie do c. k. Rządu, aby od przymusowych zgłoszeń o wyrębach i przerębywaniach na obszarach podlegających postanowieniom ustawy o zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych nie wymagał opłat stemplowych. Zdaniem bowiem Komisyi nie powinno się żądać opłat stemplowych od zgłoszeń wymaganych ustawą w interesie publicznym.

Dwie dalsze rezolucye II. i III. są wznowieniem rezolucyi uchwalonych w roku zeszłym razem z projektami obu ustaw.

Na podstawie powyższego sprawozdania komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Projekt ustawy „o zalesieniach ochronnych“ załączony, pod A.
2. Projekt ustawy „o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych załączony pod B.
3. Rezolucye załączone pod C.

Niniejszem uznaje się za załatwione petycya do l. s. 672, 1332 i 1334.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Krzysztofowicz.

A.

USTAWA

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem

o zalesieniu ochronnem.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

O zalesieniu ochronnem w ogólności.

§. 1.

Przestrzenie gruntów, których stałe zalesienie okazuje się potrzebnem dla zapobieżenia tworzeniu się dzikich potoków, albo dla ochrony gruntów od zrywania i pustoszenia przez dzikie potoki, albo też dla zapobieżenia innym klęskom elemetarnym, albo wreszcie celem ustalenia piasków lotnych, mogą być stosownie do przepisów niniejszej ustawy, poddane zalesieniu ochronnemu bez względu na ich dotychczasowy rodzaj kultury, a co do piasków lotnych także bez względu na ich położenie.

Oddanie gruntów pod stałe zalesienie ochronne nastąpić ma o tyle, o ile stać się to może bez szkody dla głównej gałęzi gospodarstwa interesowanego posiadacza, lub też osób trzecich, którym do tych gruntów przysługują prawa.

§. 2.

Grunta używane pod uprawę rolną mogą być poddane zalesieniu ochronnemu — nawet gdyby zachodziły okoliczności w §. 1. ust. 1. określone — tylko wówczas, jeżeli niewątpliwie stwierdzonem zostanie, że zamierzony cel nie da się osiągnąć bez zalesienia tychże gruntów rolnych.

Komisye dla zalesień ochronnych.

§. 3.

Przeprowadzenie czynności w §. 1. wymienionych poruczа się galicyjskiej krajowej komisyi dla zalesień ochronnych z urzędową siedzibą we Lwowie.

Do współdziałania w wykonywaniu postanowień niniejszej ustawy utworzoną zostanie w każdym powiecie, w którego okręgu

przedsięwzięte być mają zalesienia ochronne, powiatowa komisya dla zalesień ochronnych w siedzibie urzędowej powiatowej władzy politycznej. Powiaty, w których komisye dla zalesień ochronnych ustanowionemi być mają, wyszczególni rozporządzenie, które wyda Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Skład komisyi krajowej.

§. 4.

W skład komisyi krajowej wchodzą:

1. zastępca Namiestnictwa jako przewodniczący;
2. delegat Wydziału krajowego;
3. delegat Towarzystwa gospodarczego we Lwowie;
4. delegat Towarzystwa rolniczego w Krakowie;
5. krajowy inspektor lasowy, jako leśno-techniczny referent;
6. Administracyjny referent c. k. Namiestnictwa dla spraw lasowych.

Skład komisyi powiatowych.

§. 5.

Komisya powiatowa składa się:

1. z zastępcy politycznej władzy powiatowej, jako przewodniczącego;
2. z delegata Rady powiatowej;
3. z delegata właściwego oddziału Towarzystwa gospodarskiego względnie właściwego okręgowego Towarzystwa rolniczego;
4. z państwowego technika lasowego, przeznaczonego do bezpośredniego kierownictwa zalesieniami ochronnemi w danym okręgu.

Zastępcy członków komisyi. Zwrot kosztów członków komisyi.

§. 6.

Dla każdego członka komisyi krajowej i powiatowej z wyjątkiem wymienionego w §. 5. ust. 4, technika lasowego zostanie ustanowiony zastępca.

Czy i w jakiej wysokości dyety pobierać mają członkowie komisyi krajowej i komisyi powiatowych, ustanowi rozporządzenie, wydane przez Namiestnika w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Zwrot kosztów podróży należy się członkom obydwu komisyi z wyjątkiem krajowego inspektora lasowego, tegoż zastępcy i państwowego technika lasowego przeznaczonego do bezpośredniego kierownictwa zalesieniami ochronnemi.

Zakres działania komisyi krajowej i komisyi powiatowych.

§. 7.

Zadaniem komisyi krajowej będzie:

a) rozpatrywać wnioski przedstawione jej przez komisye powiatowe;

b) orzekać, które przestrzenie §. 8. a) mają być uznane po myśli §. 1. za wymagające zalesień ochronnych, nie naruszając kompetencyi władzy politycznej zastrzeżonej postanowieniami ustawy lasowej;

c) zarządzać sporządzanie potrzebnych planów i operatów i zatwierdzać je;

d) zawierać z właścicielami gruntów względnie z temi osobami, którym prawa do tych gruntów przysługują — o ile to ze względu na te prawa okazuje się koniecznem — umowy, co do sposobu zalesienia, co do obowiązku zabezpieczenia i dalszego pielęgnowania kultur, co do udzielić się mających zasiłków, wreszcie co do sposobu użytkowania;

e) zawierać umowy co do nabywania gruntów, jak nie mniej co do wykupna praw obciążających grunta zalesić się mające (§. 15.);

f) wykonywać zwierzchni nadzór nad postępem prac przy zalesieniach ochronnych, wydawać potrzebne zarządzenia i przedstawiać Namiestnictwu odpowiednie wnioski;

g) układać do końca marca każdego roku preliminarz wydatków na rok następny i przedkładać go Wydziałowi krajowemu i Ministrowi rolnictwa do zatwierdzenia;

h) załatwiać w ogóle wszystkie te sprawy, które z postanowień niniejszej ustawy wynikają.

§. 8.

Zadaniem komisyi powiatowych będzie:

a) wskazywać na wezwanie komisyi krajowej wszystkie te przestrzenie gruntów, których zalesienie wedle §§. 1. i 2. okazuje się wskazanem i przedstawiać w tym kierunku wnioski komisyi krajowej wraz z programem zalesienia;

b) przeprowadzać na wezwanie komisyi krajowej pertraktacye z właścicielami gruntów, względnie z osobami, którym do tych gruntów prawa przysługują, co do sposobu zalesienia, pokrywania kosztów, dalszego pielęgnowania zalesionych przestrzeni, jak nie mniej co do sposobu użytkowania, względnie wykonywania przysługujących praw na zalesionych gruntach (§. 12.);

c) spełniać w ogóle te wszystkie czynności, które poruczone zostaną przez krajową komisyę.

Zwoływanie posiedzeń i załatwianie spraw w komisyi krajowej.

§. 9.

Posiedzenie komisyi krajowej zwołuje przewodniczący.

Sprawy załatwia komisya na posiedzeniach kolegialnie i w drodze uchwał.

Na posiedzenia komisyi krajowej mogą być powoływani z głosem doradczym także ci państwowi technicy lasowi, przeznaczeni do bezpośredniego kierownictwa zalesieniami ochronnemi, do których okręgu lasowego odnosi się dana sprawa.

Do ważności uchwały potrzebną jest oprócz obecności przewodniczącego i krajowego inspektora lasowego obecność przynajmniej delegata Wydziału krajowego.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów uprawnionych do głosowania członków.

W razie równości głosów to zdanie staje się uchwałą, do którego przyłączy się przewodniczący.

Uchwały wykonuje imieniem Komisyi przewodniczący wspólnie z krajowym inspektorem lasowym, przyczem ten ostatni posługiwać się może podległymi mu organami lasowymi.

Odwołanie.

§. 10.

Przeciw uchwałom i orzeczeniom Komisyi krajowej dla zalesień ochronnych służy stronom interesowanym prawo odwołania do Ministra rolnictwa.

Odwołanie wniesione być winno w czterotygodniowym terminie, nie licząc dnia następującego po dniu doręczenia dotyczącej uchwały na ręce Namiestnictwa.

Kataster dla gruntów ochronnych i tychże zalesienie.

§. 11.

Wszystkie grunta, które uznano prawomocnie jako podlegające zalesieniu ochronnemu wpisane będą według parcel w osobny kataster i one też poddane zostaną w okresie, jaki oznaczy Namiestnik w porozumieniu z Wydziałem krajowym, zalesieniu ochronnemu.

Tak zalesione przestrzenie uważane będą, jako lasy podpadające pod postanowienia §. 6. i 7. ustawy lasowej; w przyszłości będą więc mogły być użytkowane tylko według przepisów ustawy lasowej i według zasad racyonalnego gospodarstwa.

Wszystkie wydmy piasczyste, które przy pomocy zasiłków kraju lub państwa, bądź już całkowicie zalesione zostały, bądź też znajdują się w stadyum zalesienia, zostaną również wciągnięte do katastru i będą podlegać przepisom niniejszego paragrafu.

O stronach interesowanych.

§. 12.

We wszystkich wypadkach, w których się okaże, iż posiadacz gruntu uznanego za ochronny będzie mógł niewątpliwie przeprowadzić umiejętnie zalesienie i je nadal odpowietnio utrzymywać, należy dążyć do zawarcia z nim umowy co do sposobu zalesienia, co do obowiązku dalszego pielęgnowania upraw, jakoteż co do warunków udzielić mu się mających zasiłków z funduszu zalesień ochronnych (§. 19.) w sadzonkach lub w pieniądzach.

W umowie tej należy zarazem dokładnie określić, czy i o ile dozwolonym być ma interesowanym z gruntów, ochronnemu zalesieniu poddanych, zbiór trawy, pobór drzewa i innych pożytków.

§. 13.

Jeżeli parcele, podlegające zalesieniu ochronnemu są własnością kilku współwłaścicieli a tylko jeden lub kilku z nich przystąpić chce do zalesienia ochronnego pod warunkami w §. 12. określonymi, zalesienie ochronne jednak dla braku zgody ze strony reszty współwłaścicieli nie może przyjść do skutku, może Komisya krajowa udzielić pomocy mającym chęć przeprowadzenia zalesienia w ich staraniach o rozdział współwłasności także w ten sposób, iż im dostarczy bezpłatnej, potrzebnej ku temu celowi pomocy geometrycznej, lub też udzieli im za zwrotem wydatków w gotówce wogóle innej potrzebnej pomocy przez swoje organa.

§. 14.

Gminom, któreby postanowiły nabyć na własność grunta uznane za ochronne i któreby się zobowiązały w pewnym przez Komisyę krajową wyznaczonym czasie grunta te zalesić, a któreby dawały zabezpieczenie należyte, że tak zalesienie jak i dalsze upraw pielęgnowanie odpowiednio wykonywanem będzie, może być przyzwolonym oprócz zasiłku na zalesienie (§. 12.) także dodatkowy zasiłek z funduszu zalesień ochronnych (§. 19.) dla nabycia takich gruntów.

§. 15.

Komisya krajowa może, jeżeli ugoda w myśl §. 12. do skutku nie przyjdzie, nabyć grunta uznane za ochronne na własność funduszu zalesień ochronnych (§. 19.) w drodze dobrowolnej umowy.

Gdyby grunta te obciążone były prawami na rzecz osób trzecich, utrudniającemi przeprowadzenie zalesień, winna Komisya krajowa postarać się w drodze dobrowolnej umowy z uprawnionymi o uwolnienie gruntów z pod tych ciężarów, a względnie o wykupno tych praw.

Wywłaszczenie.

§. 16.

Jeżeli przez określony w §§. 12., 13., 14. i 15. sposób postępowania nie można uzyskać pewności, iż zalesienie parcel ochronnych przeprowadzonem zostanie we właściwym czasie, tudzież w wypadkach, w których właściciele gruntów zalesieniu ochronnemu podległych, albo też uprawnieni do tych gruntów nie dotrzymają ściśle zawartej z nimi umowy, w sposób z celami zalesień wprost sprzeczny, przedstawi Komisya krajowa dla zalesień ochronnych wniosek do Namiestnictwa o wywłaszczenie tych gruntów lub praw osób trzecich na rzecz funduszu zalesień ochronnych (§. 19.).

Co do gruntów, stanowiących zakładowy majątek lub dobro gmin, wniosek o wywłaszczenie można będzie uczynić tylko po przedstawieniu opinii przez Radę powiatową.

§. 17.

Jeżeli wniosek na wywłaszczenie (§. 16.) uznanym zostanie za uzasadniony przepisami niniejszej ustawy, ma Namietnictwo, po przychyleniu się do wniosku i po wysłuchaniu dwóch przez siebie powołanych rzeczoznawców, oznaczyć wysokość wynagrodzenia mającego się uiścić z funduszów zalesień ochronnych.

Przeciw temu rozstrzygnięciu służy każdemu interesowanemu prawo odwołania się do Ministra rolnictwa, które to odwołanie wnieść należy w ciągu czterech tygodni od dnia następującego po dniu doręczenia na ręce Namiestnictwa.

§. 18.

Ktoby się czuł pokrzywdzonym rozstrzygnięciem Ministra rolnictwa pod względem ustanowionego wynagrodzenia za wywłaszczyć się mający grunt lub za prawa, może zażądać

w ciągu dni 30 od dnia doręczenia mu rozstrzygnięcia ministeryalnego, oszacowania i ustanowienia wysokości wynagrodzenia u tego sądu powiatowego, w którego obrębie znajduje się wywłaszczyć się mający, a względnie prawami osób trzecich obciążony grunt.

W tym wypadku, o ile w ustawie niniejszej inaczej nie postanowiono, oszacowanie i ustanowienie wysokości wynagrodzenia w drodze sądowej przeprowadzonem zostanie analogicznie według przepisów ustawy z 18. lutego 1878 Nr. 30, Dz. p. p. o wywłaszczeniu na cele kolejowe.

W razie odniesienia się na drogę sądową wykonanie wywłaszczenia odroczonem zostanie do czasu, kiedy postępowanie sądowe przeprowadzonem będzie i oznaczona w tem postępowaniu kwota wynagrodzenia zapłaconą lub do depozytu sądowego złożoną zostanie.

Koszta. Fundusz zalesień ochronnych i tegoż zarząd.

§. 19.

Dla pokrycia kosztów połączonych z wykonaniem czynności niniejszą ustawą Komisyom dla zalesień ochronnych poruczonych, tudzież kosztów urzędowania Komisyi, utworzonym zostanie osobny fundusz pod nazwą: „galicyjski krajowy fundusz zalesień ochronnych“.

Potrzeby tegoż funduszu wykazane w każdorocznym preliminarzu przez Ministra rolnictwa i Wydział krajowy zatwierdzonym, pokrywane będą z przyzwolonych na ten cel w drodze konstytucyjnej środków po połowie przez skarb państwa i skarb krajowy. Do funduszu tego wpływać będą także kwoty w myśl przepisów niniejszej ustawy z innych źródeł uzyskane.

Zarząd tego funduszu obejmie galicyjska Komisya krajowa dla zalesień ochronnych (§, 3: ust. 1. i §. 4.).

Grzywny i odszkodowania.

§ 20.

Grzywny, które podług obowiązującej ustawy lasowej, nałożone będą za przestępstwa popełnione na gruntach wpisanych w kataster (§. 11.), jakoteż popełnione na zalesionych już dawniej przy pomocy zasiłków powiatów, kraju lub państwa wydmach piaszczystych, niemniej też wszelkie odszkodowania przyznane według przepisów ustawy lasowej za szkody popełnione na gruntach stanowiących własność galicyjskiego krajowego funduszu dla zalesień ochronnych, wpływają do tegoż funduszu (§. 19.)

Postanowienia końcowe.

§. 21.

Namiestnik wyda w porozumieniu z Wydziałem krajowym dla krajowej i powiatowej Komisyi (§. 3.) regulamin, który obejmować będzie:

a) sposób urzędowania krajowej i powiatowych Komisyi;

b) oznaczenie granic, w jakich Komisya krajowa uchwalać będzie mogła wydatki w własnym zakresie działania:

c) oznaczenie wypadków, w których potrzeba będzie na czynienie wydatków otrzymać przyzwolenie Ministra rolnictwa i Wydziału krajowego;

d) instrukcyę normującą organizacyę zarządu galicyjskiego krajowego funduszu zalesień ochronnych i jego lokacyę.

§. 22.

We wszystkich wypadkach, w których według niniejszej ustawy wymaganem jest porozumienie Namiestnika z Wydziałem krajowym, zastrzega się ostateczne rozstrzygnięcie Ministrowi rolnictwa, jeżeli porozumienie do skutku nie przyjdzie.

§. 23.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych, skarbu i sprawiedliwości.

B.

USTAWA

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

Za zgodą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, jak następuje:

I. O obowiązku zgłaszania wyrębu drzewa na niektórych obszarach leśnych.

§. 1.

Postanowienia następnych §§. 2—7 będą miały zastosowanie do obszarów leśnych, których grunt składa się przeważnie z wapienia, łupków, skał łatwo wietrzejących, lub które leżą na stromych stokach.

Te obszary oznaczy Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i ogłosi je publicznie, przyczem jednak poszczególne przestrzenie leśne a według okoliczności nawet pojedyncze parcele mogą być wyłączone. Ogłoszenie nastąpić ma w gminach i obszarach dworskich dotyczących, w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych i równocześnie w urzędowej części „Gazety lwowskiej".

§. 2.

O każdym zamierzonym zupełnym wyrębie w ogóle tudzież o każdym zamierzonem przerębywaniu, wskutek którego na przeznaczonej do cięcia przestrzeni co najmniej 25 arów pozostać ma mniej aniżeli połowa potrzebnych do zupełnie zwartego drzewostanu drzew głównego rodzaju drzewostanu, należy uczynić doniesienie do powiatowej władzy politycznej.

Zgłoszenie to winno być wniesione najmniej na 45 dni przed zamierzonem rozpoczęciem cięcia.

§. 3.

Do wniesienia zgłoszenia obowiązanym jest posiadacz lasu a względnie jego zastępca prawny.

W zgłoszeniu należy podać:

1. numer parcel i powierzchnię do cięcia przeznaczonej przestrzeni. Gdy chodzi tylko o część parceli, potrzebnem jest dokładne opisanie położenia przestrzeni do cięcia przeznaczonej;

2. czy wyrębu dokona sam posiadacz lasu w własnym zarządzie, lub czy powierzy wykonanie komu innemu; a w tym ostatnim wypadku.

3. imię i nazwisko oraz miejsce zamieszkania przedsiębiorcy.

Jeśli w chwili zgłoszenia nie jest jeszcze wiadomem nazwisko i miejsce zamieszkania przedsiębiorcy, zgłosi go posiadacz lasu podatkowo w przeciągu 45 dni po wyraźnie lub milcząco (§. 4.) udzielonem zezwoleniu.

Władza polityczna powiatowa potwierdzi stronie dzień zgłoszenia wyrębu najpóźniej do dni 8.

§. 4.

Wskutek wniesionego zgłoszenia zarządzi polityczna władza powiatowa, o ile nie jest jej znaną miejscowość i stosunki zgłoszonej do cięcia przestrzeni, przez właściwego technika lasowego potrzebne badania na miejscu jednak bez kosztów dla strony.

Badania mają wykazać:

1. czy dana przestrzeń nie należy do kategoryi lasów zamkniętych (§. 19. ust. lasowej) albo tych lasów, które podlegają ograniczeniom gospodarczym w myśl postanowień §. 6. ustawy lasowej z 3. grudnia 1852, Dz. u. p. Nr. 250;

2. czy zamierzony sposób i rozmiary wyrębu nie są sprzeczne z postanowieniami §. 7. ustawy lasowej;

3. czy zamierzone wyrębywanie w danych warunkach nie spowodowałoby dewastacyi (§. 4. ust. lasowej);

4. czy przez zamierzony wyrąb nie zostanie sąsiedni las widocznie na szkodliwe działanie wiatrów narażonym.

Jeżeli zachodzi jeden z przytoczonych wypadków, polityczna władza powiatowa albo odmówi zupełnie pozwolenia na wyrąb, albo zezwoli z pewnemi ograniczeniami i z zachowaniem pewnych ostrożności.

Jeżeli zaś żadna z wyżej przytoczonych okoliczności nie zachodzi, winna polityczna władza powiatowa wydać bezzwłocznie pozwolenię na wyrąb.

Gdyby się okazało, że zamierzony wyrąb jest wprawdzie ze stanowiska niniejszej ustawy dopuszczalny, jednakowoż zachodzą względy na ochronę i bezpieczeństwo publiczne (§. 19. ust. las.), należy wyrębu odmówić, a równocześnie wdrożyć dochodzenie o uznanie tej przestrzeni za las zamknięty.

Jeżeli posiadacz lasu w przeciągu 45 dni od dnia zgłoszenia wyrębu nie otrzyma od powiatowej władzy politycznej żadnej rezolucyi, wolno mu przystąpić do wyrębu.

§. 5.

Gdy polityczna władza powiatowa zakaże wyrębu lub też dozwoli go z pewnemi ograniczeniami, przysługa stronie prawo odwołania (§. 18.) i żądania komisyjnego dochodzenia, co do dopuszczalności zamierzonego wyrębu.

Do przeprowadzenia w tym wypadku dochodzenia na miejscu zawezwie powiatowa władza polityczna dwóch przez siebie wyznaczonych rzeczoznawców i posiadacza lasu. — W wypadkach mniejszej wagi wystarczy powołanie tylko jednego rzeczoznawcy.

Na prośbę strony należy do tych dochodzeń powołać takich techników lasów, jako znawców, którzy nie należą do państwowego leśno-technicznego personalu.

W miarę wyniku przeprowadzonego dochodzenia na miejscu rozstrzyga Namiestnictwo o dopuszczalności wyrębu, jakoteż o warunkach, pod jakiemi na wyrąb można zezwolić.

§. 6.

Przedsiębiorca wyrębu (§. 3. ust.) obowiązanym jest przekonać się przed rozpoczęciem cięcia, czy wyrąb zgłoszono u powiatowej władzy politycznej.

Za przdsięwzięte wyrębywanie bez zgłoszenia lub za wcześniejsze rozpoczęcie, niż w końcowym ustępie §. 4. oznaczono, za wyrąb wbrew zakazowi, lub za przekroczenie warunków udzielonego pozwolenia, odpowiadają zarówno przedsiębiorca, jak i posiadacz lasu.

§. 7.

Zręby muszą być oczyszczane z odpadów i na nowo zalesieniu poddane w terminie przez władzę przy udzieleniu zezwolenia naznaczonym.

Gdy jest wątpliwem, czy strona podoła uczynić zadość temu obowiązkowi, można uczynić zależnem udzielenie pozwolenia na wyrąb od złożenia odpowiedniej kaucyi.

Kaucyę wydaje się dopiero po ukończeniu i uznaniu zalesienia za odpowiednie.

Jeśliby zalesienia zupełnie zaniechano lub wykonano je niezupełnie, służy kaucya na pokrycie kosztów zalesienia względnie uzupełnienia, co z urzędu wykonanem zostanie.

II. O zupełnym wyrębie i paleniu kosodrzewiny.

§. 8.

Przy zamierzonym zupełnym wyrębie kosodrzewiny wchodzą w analogiczne zastosowanie w całym kraju postanowienia §§. 2—7 niniejszej ustawy bez względu na rodzaj gleby i oznaczenie kultury danej parceli w katastrze podatku gruntowego.

Władza polityczna może także nakazać prowadzenie zrębów w kierunku poziomym t. j. prostopadle do kiernnku spadu.

Wypalanie kosodrzewiny jest bezwzględnie wzbronionem w całym kraju.

III. Wyrąb, wyprowadzenie i składanie drzewa w dorzeczu dzikich potoków.

§. 9.

Przepisy następnych §§. 10—15 stosują się do dorzeczy tych dzikich potoków, gdzie wskazaną jest szczególna ostrożność przy wyrębie, wywozie i składaniu drzewa, celem zapobieżenia niebezpieczeństwom od wody zagrażającym.

Takie dorzecza oznaczy Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i ogłosi w dotyczących gminach i obszarach dworskich, w dzienniku ustaw i rozporządzeń krajowych jak nie mniej w części urzędowej „Gazety lwowskiej“.

§. 10.

Do użycia istniejących żłobów (ryz) wodnych, ziemnych, drogowych, lodowych i śniegowych w celu wyprowadzenia drzewa potrzeba pozwolenia politycznej władzy powiatowej.

Pozwolenie udziela polityczna władza powiatowa na czas od wypadku do wypadku oznaczyć się mający, nie przekraczający trzech lat, o ile przepisy ustawy lasowej inaczej nie postanawiają.

Takie same pozwolenie potrzebnem jest także do budowy wszelkich większych urządzeń do wyprowadzenia drzewa.

Przy udzieleniu pozwolenia lub odmowie takowego należy stosować analogicznie przepis ustępu pierwszego §. 30. ustawy lasowej.

Jeżeli przy spuszczaniu drzewa po stokach bez użycia żłobów lub innych urządzeń do sprowadzania zachodzi obawa uruchomienia gleby, może polityczna władza powiatowa nakazać stosowne środki ochronne nawet wówczas, gdyby drzewo sprowadzanem było po własnym gruncie posiadacza lasu.

Za wyprowadzenie drzewa bez urzędowego pozwolenia lub z pominięciem zastrzeżonych w pozwoleniu środków ostożności, jakoteż za przedsięwzięte bez pozwolenia wykonanie urządzeń do wyprowadzenia drzewa, odpowiada oprócz przedsiębiorcy albo tego który polecił wykonanie, także właściciel gruntu, jeśli na wyprowadzenie drzewa lub budowę urządzeń jawnie lub milcząco przyzwolił.

§. 11.

Ten, kto drzewo wyprowadza, względnie ten, kto urządzenia do wyprowadzenia drzewa wykonać kazał, niemniej też właściciel gruntu, ten ostatni jednak tylko co do tej części urządzenia, która się na jego gruncie znajduje, obowiązani są solidarnie po każdorazowem wyprowadzeniu drzewa zarządzić wyrównanie, ubezpieczenie, zadarnienie i umocnienie wyżłobionej, porytej i rozluźnionej powierzchni gruntu.

Polityczna władza powiatowa może co do sposobu wykonania takich zarządzeń, ewentualnie po przesłuchaniu znawców, wydać bliższe przepisy.

§. 12.

Drzewa zrąbanego w łożyskach dzikich potoków i na tychże stokach nie wolno bez zezwolenia politycznej władzy powiatowej składać w terenie zalewowym dzikich potoków.

Na ustawienie mieleży węglowych na gruntach w terenie zalewowym dzikich potoków potrzeba również zezwolenia politycznej władzy powiatowej.

§. 13.

Posiadacz lasu, w którego lesie wykonuje się wyrąb, obowiązanym jest solidarnie z przedsiębiorcą wyrębu i wyprowadzania drzewa natychmiast oczyścić zręby na stokach, leżących w dorzeczu potoku górskiego, oraz sprzątnąć pnie i odpady z łożyska potoku i z terenu zalewowego. Jeżeliby oczyszczenie było niemożliwem, należy odpady porąbać i spalić na miejscu.

Taki sam obowiązek cięży na przedsiębiorcach spustu co do drzewa pozostałego w łożysku potoku przy spuszczaniu.

§. 14.

Każda gmina lub względnie obszar dworski ma oczyścić na swoim terytoryum łożyska dzikich potoków corocznie z naniesionych na powierzchnie drzew, złomów, pniaków i odpadków, o ile obowiązek ten nie cięży w myśl §. 13. na posiadaczach lasu i przedsiębiorcach wyrębu lub wywozu.

Co roku na wiosnę zarządzi zwierzchność gminna albo przełożeństwo obszaru dworskiego, obejrzenie przestrzeni potoku na swojem terytoryum; zbada, skąd pochodzą znalezione drzewa

złomy i t. p. i wedle okoliczności albo zarządzi uprzątnięcie i oczyszczenie łożyska na własny koszt, albo też doniesie o tem powiatowej władzy politycznej, wymieniając osobę w myśl §. 13. do uprzątnięcia obowiązaną.

Jeżeli dziki potok przepływa przez dwie albo więcej gmin lub obszarów dworskich oznaczy dla nich polityczna władza powiatowa kolej robót koło czyszczenia łożyska.

Jeżeli przy obchodzie łożyska dzikiego potoku spostrzeżonym zostanie jakikolwiek niebezpieczeństwem grożący stan, jak usuwiska lub uszkodzenie budowli ochronnych i t. p., winna zwierzchność gminna, a względnie przełożeństwo obszaru dworskiego zarządzić usunięcie tego niebezpieczeństwa.

Jeżeli wykonanie naprawek tego rodzaju przekracza siły gminy lub obszaru dworskiego, albo zachodzi wypadek w następnym ustępie przewidziany, zawiadomi zwierzchność gminna lub przełożeństwo obszaru dworskiego o tem polityczną władzę powiatową, która ma zarządzić, co uzna za stosowne.

O uszkodzeniach budowli ochronnych, wykonanych w potoku dzikim na podstawie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 (dz. u p. Nr. 117), ma zwierzchność gminna względnie przełożony obszaru dworskiego zawiadomić polityczną władzę powiatową, która zarządzi, co potrzeba, w szczególności postąpi stosownie do postanowień §§. 18. do 20. powołanej ustawy.

§. 15.

Jeżeli osoby w poprzednich §§. 11—15. wymienione, jakoteż zwierzchność gminna i przełożeństwo obszaru dworskiego nałożonych na nich obowiązków mimo urzędowego wezwania w oznaczonym terminie nie dopełnia, zarządzi polityczna władza powiatowa wykonanie dotyczących robót na koszt i niebezpieczeństwo obowiązanych.

Władza polityczna powiatowa może również zarządzić usunięcie postawionych bez pozwolenia zakładów i urządzeń do wyprowadzania drzewa, węglarek i składów na drzewo na koszt i niebezpieczeństwo posiadacza lasu lub przedsiębiorcy, albo też wydać inne potrzebne zarzedzenia, gdyby strony nie wykonały w oznaczonym czasie wydanego do nich urzędowego polecenia.

IV. Postanowienia karne i końcowe.

§. 16.

Za niedopełnienie obowiązków, niniejszą ustawą albo wydanymi na jej podstawie urzędowymi przepisami i zarządzeniami nałożonych na posiadaczy lasów lub gruntów w ogólności, jako też na przedsiębiorców wyrębu i na przedsiębiorców wyprowadzania drzewa, karać będzie polityczna władza powiatowa, o ile powszechna ustawa karna nie będzie miała zastosowania, grzywnami od 10 do 400 koron albo aresztem od 1 do 40 dni.

Oprócz tego może polityczna władza powiatowa orzec częściową lub zupełną utratę produktów leśnych wbrew przepisom uzyskanych, na skład złożonych lub wyprowadzanych.

Za przekroczenia, które pociągają za sobą znaczne narażenie interesu publicznego, może być podwyższoną kara pieniężna do 1000 koron lub areszt do 3 miesięcy, a równocześnie może być orzeczoną nietylko konfiskata produktów leśnych, lecz może być także odjętem pozwolenie na wyprowadzanie drzewa.

W razie nieściągalności zamieni się karę pieniężną na areszt w ten sposób, że za każde 10 koron grzywny liczy się

24 godzin aresztu. W tym stosunku obliczona kara aresztu nie może być jednak dłuższą nad trzy miesiące.

Kary pieniężne, jakoteż uznane za przepadłe produkta leśne a względnie uzyskana za sprzedaż tychże cena kupna wpływają do funduszu zalesień ochronnych (§. 19. ustawy z dnia . . . . . Dz. ust. i rozp. kraj. Nr. . . . .)

W orzeczeniu należy prócz kary nałożyć także obowiązek do zwrotu szkody przekroczeniem spowodowanej, chybaby konieczność dalszego badania niecodziennie wymagała odesłania pretensyi o odszkodowanie na drogę prawa cywilnego. Przeciwko orzeczeniu politycznej władzy w sprawach o odszkodowanie służy interesowanemu zwykła droga prawa.

§. 17.

Dochodzenie i karanie przekroczeń niniejszej ustawy ulega zadawnieniu, jeśli przeciw winnym w ciągu sześciu miesięcy od chwili popełnienia czynu karygodnego nie wdrożono dochodzenia.

Zadawnienie nie zwalnia od zwrotu szkody i od wykonania obowiązków tą ustawą nałożonych.

§. 18.

Przeciw rostrzygnięciom i orzeczeniom karnym, wydanym na podstawie niniejszej ustawy przez polityczną władzę powiatową, służy interesowanym prawo odwołania do Namiestnictwa jako drugiej instancyi.

Przeciw rozstrzygnięciom Namiestnictwa prawo odwołania służy: mianowicie co do kar i co do połączonego z tem wzrotu szkody lub kosztów, do Ministerstwa spraw wewnętrznych, które orzeka w porozumieniu z Ministerstwem rolnictwa; zaś co do wszelkich innych zarządzeń do Ministerstwa rolnictwa jako trzeciej instancyi.

Odwołanie należy wnieść w każdym razie w przeciągu dni 14 do politycznej władzy powiatowej.

Przeciwko zatwierdzonemu albo złagodzonemu orzeczeniu karnemu przez Namiestnictwo, jest dalsze odwołanie niepuszczalne.

§. 19.

Odwołanie wniesione przeciw zakazowi, wydanemu na podstawie niniejszej ustawy przez polityczną władzę powiatową, nie wstrzymuje tymczasowej mocy prawnej tego zakazu.

Odwołanie przeciw zarządzeniu pewnych świadczeń nie powstrzymuje tylko wówczas wykonania, jeżeli polityczna władza powiatowa ze względu na grożące niebezpieczeństwo natychmiastowe wykonanie postanowi.

§. 20.

Postanowienia niniejszej ustawy, jakoteż wydane na jej podstawie przepisy nie mogą w żadnym razie stać na przeszkodzie wydaniu dalszych lub odmiennych postanowień po myśli ustawy państwowej z 30. czerwca 1884, Nr. 117 dz. p. p., i odpowiednio do unormowanego w tej ustawie postępowania dla tych miejscowości, które z powodu wykonania zabudowania dzikich potoków na podstawie powołanej ustawy państwowej wcielone zostaną do pola roboczego (§. 1. tej ustawy).

Co do karania za przekroczenie przepisów w takich miejscowościach obowiązujących, tudzież co do sposobu użycia grzywien i pieniędzy uzyskanych ze sprzedaży zajętych produktów leśnych, wchodzą wówczas w zastosowanie przepisy powołanej ustawy państwowej.

§. 21.

Postanowienia niniejszej ustawy będą miały zastosowanie także do tych umów, które zawarte zostały przed wejściem w życie tej ustawy.

Polityczna władza powiatowa może jednak na korzyść takiej umowy uczynić pewien wyjątek, jeżeli istnienie takiej umowy zgłoszonem u niej zostało w przeciągu trzech miesięcy, licząc od dnia opublikowania ogłoszenia, wydanego po myśli §. 1. tej ustawy.

Jeżeli odnośnie do zgłoszonej w należytym terminie umowy żąda się zastosowania pewnego wyłączenia z pod przepisów niniejszej ustawy, winna polityczna władza powiatowa przeprowadzić poprzednio rozprawę i następnie orzec o dopuszczalności wyłączeń i o rozciągłości tychże.

§. 22.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa i Ministrowi spraw wewnętrznych.

C.

Rezolucye.

I. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby od zgłoszeń o wyrębach i przerębywaniach drzewa na obszarach, objętych ustawą o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych, nie wymagał opłat stemplowych, a względnie, ażeby uwolnienie od tych opłat w drodze konstytucyjnej wyjednał.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wyjednał w drodze konstytucyjnej zwolnienie od podatków na dłuższy szereg lat tych przestrzeni gruntów, które poddane zostaną zalesieniu ochronnemu, mianowicie:

a) zupełne zwolnienie przez lat 20, licząc od dokonania zalesienia, jeżeli zalesiona przestrzeń zamienioną zostaje na las wysokopienny a przez następnych lat 26, od połowy należytości podatkowej;

b) jeżeli zalesiona przestrzeń zamienioną zostaje na las niskopienny albo średni (Nieder- oder Mittelwald) zupełne zwolnienie, aż do czasu pierwszego wyrębu.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by wszedł w rokowania z c. k Rządem celem wytworzenia funduszu z równorzędnym współudziałem kraju i państwa dla przyjścia w pomoc posiadaczom gruntowym lub jednostkom administracyjnym, nie mogącym dla braku środków pieniężnych lub sił roboczych zadość uczynić postanowieniom ustawy o niektórych zarządzeniach policyjnych leśnych i wodnych.

Po ukończeniu rokowań z c. k. Rządem ma Wydział krajowy przedłożyć Sejmowi projekt ustawy, by kary pieniężne w §. 16. ustawy o zarządzeniach policyjnych oznaczone, wpływały do funduszu zapomogowego.

LS. 1296/902. We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Aleg. 119

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie za rok 1900/91.

Wysoki Sejmie!

Wskutek osobistego porozumienia się Szefa Dep. III. z burmistrzem m. Tarnowa, jest zupełnie pewnem, że tarnowska szkoła ogrodnicza powiększy swój ogród o przestrzeń wynoszącą pięć morgów, położonych w bezpośredniem sąsiedztwie obecnego ogrodu szkolnego.

Gdy akcya ta wszczętą została na życzenie zaznaczone w zeszłorocznem sprawozdaniu Komisyi gospodarstwa krajowego i dostatecznie umotywowaną została zarówno zeszłorocznem sprawozdaniem Komisyi gospodarstwa krajowego, jakoteż tegorocznem sprawozdaniem Wydziału krajowego — przeto Komisya gospodarstwa krajowego ogranicza się do przyjęcia z uznaniem do wiadomości załatwienia tej tak ważnej dla rozwoju tarnowskiej szkoły ogrodniczej sprawy.

Szkoła rozwija się pomyślnie, a uzyskane nagrody na wystawach specyalnych, a szczególniej na ostatniej wystawie wiedeńskiej świadczą o pomyślnym rozwoju wymienionej szkoły.

Świadczy o tem także okoliczność, że ukończeni uczniowie tarnowskiej ogrodniczej szkoły znajdują natychmiast miejsce i są poszukiwani nietylko u nas, ale i za granicą, czego dowodzi starannie prowadzona statystyka pomieszczenia wychowanków, do której Komisya gospodarstwa krajowego wielką przywiązuje wagę.

Gdy budynki w tarnowskiej szkole ogrodniczej potrzebują bądź to gruntownego przebudowania, bądź częściowego zburzenia i zastąpienia nowemi budowlami, a potrzeba ta sprawozdaniem Wydziału krajowego z 9. czerwca 1902 do l. 39.709 została umotywowaną w sposób wszelką wątpliwość wykluczający, a naglącą potrzebę aż nadto stwierdzający, Komisya gospodarstwa krajowego zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Raczy zatem Wysoki Sejm uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.

2. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt do wysokości 34.800 K. na koszta budowli piętra w gmachu szkolnym kraj. szkoły ogrodniczej w Tarnowie, na wybudowanie nowego domu administracyjnego i na koszta osuszenia terenu pod temi budowlami.

Kredyt ten należy wstawić do budżetu na r. 1903.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby się przyczynił do kosztów budowy, które mają być wykonane w krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie, subwencyą z funduszów państwowych w wysokości 50 procent.

Za przewodniczącego:
Stadnicki.

Sprawozdawca:
Sękowski.

L. s. 1.574/902. We Lwowie, dnia 10. lipca 1902.

Nez. 320

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej o wniosku posła Maissa z wezwaniem do c. k. Rządu o założenie przy c. k. salinach galicyjskich, leczniczych Zakładów solankowych.

Wysoki Sejmie!

Komisya sanitarna, podzielając motywa uzasadniające wniosek posła Maissa — i uznając potrzebę założenia w kraju leczniczych zakładów solankowych przy istniejących c. k. salinach, przedstawia wniosek:

Wysoki Sejm uchwali:

Wniosek posła Maissa o wezwanie do c. k. Rządu o założenie leczniczych Zakładów solankowych przy c. k. salinach we wschodniej i zachodniej części kraju — odstępuje się Wydziałowi krajowemu, ażeby po porozumieniu się z krajową Radą zdrowia — przedłożył tej Wysokiej Izbie odpowiedni wniosek.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Wurst.

L. s. 1275/902. We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Aleg. 321

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o wniosku posła Mogilnickiego względem uchylenia ces. rozp. z dnia 20. kwietnia 1854 Nr. 96 Dz. p. p.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 21. czerwca 1901 przekazany został Komisyi gminnej wniosek posła Mogilnickiego opiewający: „wzywa się c. k. Rząd o bezzwłoczne uchylenie rozporządzenia ces. z dnia 20. kwietnia 1854 Dz. u p. Nr. 96".

Rozporządzenie to, którego bezzwłocznego uchylenia wniosek posła Mogilnickiego się domaga, nosi tytuł: „rozporządzenie .... którem przepis o wykonaniu zarządzeń i orzeczeń władz politycznych i policyjnych się wydaje".

Celem więc rozporządzenia miało być, — sądząc z jego nagłówka — ustawowe uregulowanie władzy wykonawczej urzędów politycznych i policyjnych, a takie uregulowanie ustawowe jest koniecznem i pożądanem w państwie na prawie opartem, a to nie tylko w interesie umożliwienia prawidłowej administracyi państwowej, ale także dla ochrony obywateli od samowoli władz i ich organów.

Ten cel znajduje dobitny wyraz w §. 1. ces. rozp z roku 1854, który mówi o wykonywaniu rozporządzeń, zarządzeń i orzeczeń władz politycznych i policyjnych, w granicach ich urzędowego zakresu działania wydanych, i zdawałoby się, że w dalszej treści rozporządzenia znajdziemy tylko przepisy odnoszące się do wykonania rozporządzeń, zarządzeń i orzeczeń już wydanych, na ustawach opartych i już prawomocnych.

Niestety tak nie jest.

Rozporządzenie z dnia 20. kwietnia 1854, wydane w czasie najskrajniejszej reakcyi wówczas absolutnie i bezwzględnie panującej i rządzącej, wyszło daleko po za granice w nagłówku i §. 1. wytknięte, i zawiera postanowienia wręcz sprzeczne z prymitywnemi pojęciami o prawach obywatelskich i prawach rządu, a tem bardziej z prawami konstytucyjnemi obywateli Państwa, ustawami zasadniczemi zagwarantowanemi.

Paragrafy 2., 3., 4., 5., 6., 8. odnoszące się do ściągania w drodze przymusowej dodatków do podatków, opłat, danin, prestacyj i t. p. prawnie na obywatelach ciążących zostają jeszcze w granicach dopuszczalnych, celem rozporządzenia wytkniętych; ale już §. 7. zostawia urzędom szerokie pole do dowolności wszelkiego rodzaju, postanawiając, że urzędom dozwala się dla wymuszenia na obywatelach przestrzegania zakazów przez urzędy wydanych, używać środków wykonawczych i egzekucyjnych „do celu prowadzących", a więc zostawiając wybór tych środków bez wszelkiego ograniczenia, bez wszelkich ograniczeń dla strzeżenia praw obywateli — dowolnemu uznaniu tych urzędów.

§. 9. mający uregulować prawo władz politycznych i policyjnych wezwania obywateli do jawienia się osobistego przed urzędem — przyznaje władzom prawa nierównie dalej idące, aniżeli prawa Sądów procedurą karną normowane; a §. 10. ubliża godności i prawom autonomicznych naczelników gmin, wolnym wyborem obywateli mianowanych, postanawiając, że „naczelnicy gmin winni wydane im nakazy (Aufträge) władz państwowych punktualnie i ściśle wykonać i przed władzami się jawić, jeżeli tam są wezwani, (wenn sie vorgerufen werden)", bez względu na to, czy rządowe nakazy wchodzą w zakres działania gminy i jej naczelnika lub nie.

Dalsze paragrafy 11., 12., 15. są wprost monstrualne.

§. 11. tworzy cały szereg różnego rodzaju przekroczeń zagrożonych grzywnami do 100 zł m. k., aresztem do dni 14, ba nawet karą cielesną. Na szczęście ten ostatni rodzaj kary później ogólną ustawą został uchylony, ale grzywny i areszt pozostały.

Określenie czynów tym paragrafem za karygodne uznanych jest tak elastyczne i niedokładne, że nikt z góry ocenić nie potrafi, co jest dozwolonem a co zabronionem, i zostawia to ocenienie dowolności urzędników — powiadamy z naciskiem „urzędników", a nie „władz", bo w sprawach tak zwanych politycznych nie „władza", nie jakieś kolegium lecz pojedynczy urzędnik orzeka i rozstrzyga, — a subjektywnemu zapatrywaniu, kaprysowi i t. p. takiego urzędnika oddaną jest wolność osobista, cześć i majątek obywateli. Cóż bowiem powiedzieć o definicyi §. 11., którą cytujemy w niedającym się dość ostro na nasz język przetłumaczyć tekscie niemieckim: „Jedes polizeiwidrige Verhalten"! któż odgadnąć potrafi, co w oczach urzędnika policyjnego jest „polizeiwidrig" lub nie? §. 11. uznaje za karygodne zachowanie się, które narusza porządek, przyzwoitość, mąci zabawę publiczności, lub wywołuje zgorszenie! są to same wyrazy, które zdają się być wybrane na to, aby dowolności urzędnika policyjnego najszersze pole zostawić; szczytem zaś tak (łagodnie się wyrażając) niewłaściwych definicyi jest postanowienie o „demonstracyjnym" zachowaniu się mającem wyrazić nieprzychylność dla rządu lub lekceważenie jego zarządzeń, które ma być grzywną lub aresztem karane.

Gdzież zostają prawa obywatelskie, mianowicie prawo wolnego objawienia swego zdania, ustawą zasadniczą przyznane, a ściśle związane z niem prawo krytykowania działalności Rządu?

§. 12. chronić ma — zdaje się — powagę organów rządu, czy też osobistą cześć tych organów, zacząwszy od stojących najwyżej w hierarchii urzędniczej aż do ostatniego sługi kancelaryjnego.

Czy taka policyjna ochrona organów rządowych jest potrzebną i prawnie usprawiedliwioną?

Czy postanowienia ustawy karnej (§ 312, 313., 314.) nie wystarczają?

Sądzimy, że powaga Rządu i jego organów nic na tem nie straci, jeżeli postanowienia §. 12. będą zupełnie uchylone.

Dla zadośćuczynienia obrażonym taką ustawą, jaką są §§. 11. i 12. rozporządzenia ces. z r. 1854 uczuciom obywatelskim bezzwłoczne uchylenie tych przepisów jest tem konieczniejszem, jeżeli się zważy, że §. 15. rekursom przeciw orzeczeniom władzy na mocy §. 12. lit. a) wydanym odmawia moc wstrzymującą, oddając tym sposobem obywateli państwa na pastwę dowolności urzędników, bez wszelkiej ochrony prawnej i jeżeli się dalej zważy, że na mocy §. 12. urzędnicy ci mają być sędziami we własnej sprawie.

Takie postanowienie urąga wprost wszelkim zasadom prawa i sprawiedliwości i dziwić się tylko należy, że Rząd i parlament centralny po upływie przeszło 40 lat od przeobrażenia monarchii w państwo konstytucyjne a lat 35 po wydaniu ustaw zasadniczych, takim stosunkom prawnym (?!) nadal jeszcze istnieć pozwalają.

Rozumiemy to dobrze i chętnie przyznajemy, że dla utrzymania porządku i bezpieczeństwa publicznego potrzebną jest silna i sprężysta władza wykonawcza, której w drodze ustawowej przyznać należy egzekutywę i w pewnych wypadkach egzekutywie tej nadać sankcyę karną.

Ale stać się to powinno w duchu nowoczesnym, w drodze ustawodawczej, otaczającej postępowanie władz takiemi kautelami, któreby zarówno chroniły prawa obywatelskie i dostarczyły ludności to uspakajające przekonanie, że ona nawet w sprawach policyjnych sprawiedliwie i bezstronnie będzie sądzoną.

W tym celu należy wydać ustawę karno-policyjną, tudzież ustawę o postępowaniu karno-policyjnem pojęciom nowoczesnym odpowiadające a to bez wszelkiej zwłoki, aby i na tem polu zacierać ślady przeszłości szczęśliwie minionej.

Mówiąc o uchyleniu rozporządzenia dającego szerokie pole do dowolności i nadużyć organów władz, nie można pominąć i innej kwestyi z tą sprawą ściśle złączonej.

Jest to kwestya materyalnej odpowiedzialności urzędników za szkody ich urzędowaniem obywatelom wyrządzone. Przypomina nam tę kwestyę także wstęp do §. 12. rozp. z roku 1854.

Wstęp ten opiewa: „zarówno jak organa polityczne i policyjne pod surową „odpowiedzialnością obowiązane są w urzędowem obcowaniu ze stronami przyzwoicie „się zachowywać i t. d.“

Słowa te mające widocznie usprawiedliwić surowe postanowienia §. 12. tyczące się obywateli, wyrażają premisę, która niestety nie istnieje.

O ile nam wiadomo nie istnieje ustawa, któraby normowała odpowiedzialność organów rządowych za nieodpowiednie obchodzenie się ze stronami i za skutki nielegalnej ich działalności.

Ochronę przeciw nadużyciom i dowolnościom organów Rządu znajdą obywatele dopiero wtedy, jeżeli ta odpowiedzialność urzędników, a to nietylko dyscyplinarna, ale także i materyalna, ustawowo będzie uregulowaną. Ustawa taka będzie uzupełnieniem ustawy karno-policyjnej i winna być czem rychlej wydaną, aby zadość uczynić obietnicy czynionej obywatelom państwa w art. XII. ustawy zasadniczej z dnia 21. grudnia 1867 Nr. 145. Przeprowadzenie takiej ustawy jest obowiązkiem Rządu ustawą zasadniczą jeszcze przed lat 35 na niego nałożonego.

Podnosząc z powagą i naciskiem głos przeciw dalszemu istnieniu przestarzałego a sprzecznego z ustawami zasadniczemi i całym ustrojem konstytucyjnym państwa rozporządzenia z r. 1854 i stworzonego przez nie anormalnego stanu prawnego,

raczy Wysoki Sejm uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze konstytucyjnej:

I. Zniósł rozporządzenie cesarskie z dnia 20. kwietnia 1854 Nr. 96 Dz. p. p. i wyjednał jak najrychlej ustawę karno-policyjną i ustawę o postępowaniu w sprawach karno-policyjnych, wymogom nowoczesnym odpowiadającą;

II. przeprowadził jak najrychlej ustawę normującą materyalną prawno-cywilną odpowiedzialność wszelkich kategoryi urzędników państwowych za szkody, ich urzędowaniem wyrządzone.

Przewodniczący:

Dr. Władysław Czaykowski.

Sprawozdawca:

Fruchtmann.

LS. 1225/902. We Lwowie, dnia 2. lipca 1902

322

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Trzecieskiego w sprawie popierania produkcyi, zakładania małych i średnich wędlarń jako przemysłu domowo-rolniczego.

Wysoki Sejmie!

Ważnym postulatem w rolnictwie jest taki ustrój tegoż, aby produkta wydobyte szły na targ nie w surowym, lecz ile możności w przerobionym stanie.

Produkt staje się cenniejszym a producent podwójny ma zysk, raz przy surowym produkcie, powtóre przy tegoż przerobieniu.

Następnie produkt przerobiony jest wartościowym w stosunku do swej wagi, a jako taki znosi koszta dalszego transportu, a tem samem ma otwarte obszerniejsze rynki zbytu.

Produkt przeto taki może dodatnio zaważyć na szali bilansu jednostek gospodarczych a pośrednio i bilansu krajowego.

Takim produktem jest w rolnictwie mąka zamiast zboża, masło i ser zamiast mleka, spirytus zamiast kartofel, krochmal zamiast pszenicy, olej zamiast ziarn olejnych. Takim wreszcie produktem są wędliny zamiast sztuk żywych nierogacizny.

Tego właśnie ostatniego artykułu produkcyi rolniczej dotyczy wniosek posła Trzecieskiego, zdążający do rozszerzenia tegoż w tym celu, aby małemu i średniemu rolnikowi przyjść z pomocą w zakresie jego działalności rolniczej i uwolnić go choć w części od szykan i trudności, jakie go spotykają, nie dozwalając mu korzystać w całej pełni z owoców jego pracy.

Nie ulega wątpliwości, że hodowla nierogacizny, dawniej tak rentowna i tak wielką będąca podporą małego rolnika, dziś tylko część dawnego zysku daje.

A dzieje się to przedewszystkiem z powodu brutalnego łamania konwencyi weterynaryjnej przez sąsiednie Rządy i bezprawne zamykanie granicy niemieckiej dla naszej trzody chlewnej.

Także osławiony §. 3. ustawy weterynaryjnej z dnia 29. lutego 1880 (Dz. P. P. Nr. 35) powoduje, że trzoda chlewna krajowa doznaje przeszkód nieuzasadnionych w przejściu do innych krajów koronnych.

To są główne przyczyny, dla których eksport nierogacizny zmalał, a wartość tegoż, która dosięgła w roku 1894, poważnej kwoty 48 milionów koron, spadła już w r. 1897 do kwoty od 10 do 12 milionów koron, co przy 1,200.000 mniejszych gospodarstw rolnych stanowi stratę 30 koron na jedno gospodarstwo.

Także i tę okoliczność podnieść należy, że kupcy na nierogaciznę skartelowali się, utwarzają, w ten sposób dla siebie w pewnej mierze monopolową cenę, w skutek czego nie dozwalają korzystać rolnikowi z konjunktur korzystnych i cen konkurencyjnych.

Komisya gospodarstya krajowego zgadza się w zupełności z wnioskodawcą, że temu stanowi rzeczy choć w części zaradzi rozpowszechnienie produkcyi i zbytu wędlin. Przez przerobienie bowiem znaczniejsze żywego towaru zmniejszy się podaż tegoż i umożliwi lepsze spieniężenie reszty pozostałej.

Oprócz Białej, Lwowa i Krakowa, zaledwie w kilkunastu miejscowościach produkuje się wędliny na wywóz zagraniczny, który odbywa się drogą pocztową, przedstawia się w dość pokaźnej łącznej cyfrze 445.000 kilogramów.

Import jednak do kroju słoniny i szynek (pragskiej i westfalskiej) jest bardzo znaczny, nie dający się jednak bliżej określić z powodu braku statystyki kolejowej.

Jak z powyższego wynika, względy ekonomiczne dosadnie przemawiają za rozszerzeniem i wzmocnieniem produkcyi w mowie będącej i usunięciem równoczesnem tak znacznego dotąd importu. Komisya gospodarstwa krajowego podziela zapatrywanie wnioskodawcy, że jako środki do tego celu wiodące nasuwają się:

1. Zaprowadzenie w szkołach rolniczych i gospodyń wiejskich małych wędzarń, gdzie uczniowie i ludność okoliczna mogliby się zaznajamiać praktycznie z łatwymi sposobami marynowania i wędzenia mięsa.
2. Ułatwianie i popieranie zakładania mniejszych wędzarń
3. Polecenie zarządom szpitali, internatów i zakładów krajowych, aby przy zakupnie wyrobów masarskich uwzględniały przedewszystkiem oferty mniejszych wędzarń.

Zgodnie przeto z powyższym wywodem komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby popierał zakładanie małych i średnich wędzarń i otoczył troskliwą opieką tę gałęź przemysłu rolniczego.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Krzysztofowicz.

L. s. 1277/902.

We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Alegr. 323

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych.

Wysoki Sejmie!

Komisya gospodarstwa krajowego wita z żywem zadowoleniem przedłożenie Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych.

Frekwencya w tych szkołach wzrasta, — co już zeszłego roku komisya gospodarstwa krajowego z uznaniem podnosiła, a co obecnie z większym jeszcze naciskiem zaznaczyć należy.

Porównując frekwencye z lat ostatnich, a mianowicie z pięciolecia (od roku 1896/7) — okazuje się, że liczka uczniów podwoiła się, a od roku ubiegłego wzrosła o jedenastu uczniów.

Jakkolwiek dopuszczano uczniów do korzystania z nauki w niższych szkołach rolniczych tylko na podstawie bardzo ścisłego wyboru, a to przez postawienie wyższych wymagań przy egraminach wstępnych, to jednak we wszystkich szkołach przyjęto o 81 uczniów więcej, aniżeli w roku poprzednim.

Stały ten wzrost uczniów, zajęcie wszystkich miejsc w internatach — dowodzi, że ludność nasza coraz więcej uznaje pożytek krajowych niższych szkół rolniczych i rokuje dalszy rozwój tych zakładów naukowych, tak pożądanych i potrzebnych ze względu na ściśle rolniczy charakter kraju naszego.

Jak z jednej strony szczerze cieszyć się należy z wzrostu frekwencyi w niższych szkołach rolniczych, tak z drugiej strony już teraz zwrócić należy pilną uwagę na sposoby rozwiązania kwestyi, gdy nie przesadzając czasu, kiedy to nastąpić może — okaże się potrzeba powiększenia zakładów naukowych tego typu *).

	Etat uczniów	Było w r. 1900/1	Było w r. $190^1/_2$		
*) Bereźnica	45	28	42	Na rok szkolny	1902/3
Horodenka	40	40	43	Miejsc wolnych	70
Jagielnica	38	37	38		
Kobiernice	42	41	42	Zgłoszeń	130
Suchodół	48	37	48		
Razem	213	183	213		

Powszechnie wiadomą jest rzeczą, z jakiemi trudnościami walczy Wydział krajowy przy pozyskaniu nowych sił nauczycielskich. — Już sprawozdanie komisyi gospodarstwa krajowego z roku zeszłego uznaje za rzecz pierwszorzędnego znaczenia, aby obmyśleć sposoby, któreby brakowi temu zaradziły.

W sprawozdaniu tegorocznem Wydział krajowy przedkładając (osobnem sprawozdaniem) sprawę regulacyi płac nauczycielskich w niższych szkołach rolniczych, spodziewa się, że w ten sposób zachęci kandydatów, którzyby chcieli się temu stanowi poświęcić i na nauczycieli fachowych w niższych szkołach rolniczych wykształcić.

Komisya gospodarstwa krajowego uznaje te usiłowania Wydziału krajowego i z wielkiem zadowoleniem wita odnośne przedłożenie.

Pocieszającym faktem jest ta okoliczność, że w ubiegłym okresie sprawozdawczym nie było żadnych zmian w personalu nauczycielskim, co w połączeniu z poprzednimi wywodami każe się spodziewać, że może ustanie niebawem emigracya zawodowych sił nauczycielskich z krajowych niższych szkół rolniczych do innych zawodów lub zakładów.

Przeszkodą i to jedną z największych do prawidłowego nauczania i uczenia się stanowi brak odpowiednich podręczników.

Sprawozdanie Wydziału krajowego pozwala spodziewać się, że sprawa ta niebawem pomyślnie rozwiązaną zostanie za pomocą konkursów na napisanie podręczników do nauki w niższych szkołach rolniczych.

Pierwszy taki konkurs zamknięty dnia 30. kwietnia 1901 roku dał plon względnie obfity, gdyż przedłożono ośm prac z zakresu rolnictwa, hodowli i nauk przyrodniczych.

Ponieważ sprawozdanie Wydziału krajowego przedłożono Wysokiemu Sejmowi już 21. grudnia 1901 roku, a ocena podręczników na konkurs nadesłanych miała być załatwioną w początkach roku obecnego, przeto o wyniku tego konkursu sprawozdanie przytoczone żadnych bliższych szczegółów nie zawiera.

Komisya dla gospodarstwa krajowego wyraża życzenie, aby Wydział krajowy w przyszłem sprawozdaniu przedłożył daty statystyczne odnoszące się do wychowańców krajowych niższych szkół rolniczych co do stanowisk, jakie po ukończeniu szkoły zajęli.

Gdy dla całości obrazu działalności krajowych niższych szkół rolniczych komisya gospodarstwa krajowego stwierdzi, że we wszystkich zakładach naukowych nauka odbywała się prawidłowo i bez przerwy, a kurs rolniczy dla kandydatów na nauczycieli na kursach dopełniających rolniczych funkcyonował prawidłowo i dał dobre wyniki, to obraz ogólny byłby wyczerpany.

Komisya gospodarstwa krajowego przywiązuje wielką wagę do wizytacyi, jakie z ramienia Wydziału krajowego wykonywane były — i w jeszcze częstszych wizytacyach upatruje wypróbowany środek, aby krajowe niższe szkoły rolnicze coraz doskonalszą czynność rozwijały.

Komisya gospodarstwa krajowego spodziewa się, że w wspólnych konferencyach nauczycieli tych zakładów znajdzie znakomity środek, które obok wycieczek naukowych, przez dyskusyę między nauczycielami horyzont ich myśli rozszerzają od jednostronności i przeżycia strzegą a usposabiają do tem skuteczniejszej pracy na przyszłość.

Przechodząc do spraw szczegółowych komisya gospodarstwa krajowego zauważa, że co do sprawy powiększenia krajowej niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach podziela zupełnie zdanie Wydziału krajowego, że z funduszów krajowych należy na razie tylko te czynić poprawki, które są najniezbędniejsze, a to ze względu, że budynki, w których mieści się wspomniany zakład, są własnością prywatną, a właściciel wzbrania się zawrzeć z Wydziałem krajowym kontrakt najmu na czas dłuższy, któryby umożliwiał amortyzacyę większych wydatków, jakieby kraj łożył na przebudowanie budynków stanowiących własność prywatną a nie kraju, komisya gospodarstwa krajowego sądzi, że Wydział krajowy w takim wypadku, gdyby z właścicielem budynków niższą szkołę rolniczą w Kobiernicach mieszczących nie mógł zawrzeć umowy, która obydwie strony kontraktujące by zadowalniała, wejdzie w rokowania z temi reprezentacyami powiatowemi i gminnemi oraz osobami prywatnemi — w zachodniej części kraju — które od szeregu lat o niższą szkołę rolniczą się starają, a życzeniu ich nie

można było zadość uczynić ze względu na trudności finansowe i brak sił nauczycielskich.

Tak samo zabezpieczyćby należało przyszłość krajowej niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy.

Stosunek tego zakładu naukowego odmienny od położenia szkoły w Kobiernicach o tyle trudniejszym jest do rozwiązania, że na gruncie wydzierżawionym od właściciela Jagielnicy hr. Lanckorońskiego, kraj z własnych funduszów postawił zakładowe budynki a dzierżawa niedługo się kończy.

Komisya gospodarstwa krajowego oczekuje co do Jagielnicy w sprawozdaniu za rok bieżący bliższych wyjaśnień, co do Kobiernicy zaś stawia osobną rezolucyę.

Niezałatwionem sprawozdaniem komisyi gospodarstwa krajowego z roku zeszłego (jak alegat 200 z 7. lipca 1901 roku) i sprawozdaniem Wydziału krajowego z 21. grudnia 1901 ma się stać zadość prośbie p. Jana Górskiego, który już od r. 1890 czynnym był w służbie krajowej jako nieetatowy nauczyciel w szkole uprawy lnu w Gródku a obecnie prowadzi szkołę uprawy dla roślin włóknistych w szkole w Suchodole. Mimo dłuższej służby krajowej p. Górski nie mógł być mianowanym stałym nauczycielem pomocniczym, gdyż przekroczył wiek wymagany od wstępujących do służby krajowej.

Powodując się względami słuszności, komisya gospodarstwa krajowego sądzi, że Wysoki Sejm w uznaniu długoletniej i skutecznej służby nauczycielskiej p. Górskiego zechce usunąć tę przeszkodę, udzielając p. Górskiemu veniam aetatis i zezwoli na wliczenie jego lat służby w szkole w Gródku jako wliczalne do emerytury.

W tym celu komisya gospodarstwa krajowego przedstawia Wysokiemu Sejmowi odpowiedni wniosek do uchwały.

Komisya gospodarstwa krajowego uznaje za słuszne i usprawiedliwione drobne wydatki nadzwyczajne, projektowane w sprawozdaniu Wydziału krajowego.

Na podstawie powyższego sprawozdania komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowych niższych szkołach rolniczych.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w razie, gdyby nie mógł z właścicielem budynków krajową niższą szkołę rolniczą w Kobiernicach mieszczących zawrzeć kontraktu dzierżawy obydwie strony zadawalniającego — wziął pod rozwagę myśl przeniesienia tego zakładu i nawiązał w tym kierunku rokowania z temi reprezentacyami powiatowemi i gminnemi, oraz osobami prywatnemi — w zachodniej części kraju — które o założenie szkoły tego typu od szeregu lat się starają.

III. Sejm udziela p. Janowi Górskiemu, prowizorycznemu nauczycielowi uprawy roślin włóknistych w szkole rolniczej w Suchodole, veniam aetatis i upoważnia Wydział krajowy do przyjęcia lat służby p. Górskiego, spędzonych w krajowej szkole uprawy lnu w Gródku — jako wliczalnych do emerytury.

Przewodniczący
Gorayski

Sprawozdawca
Sękowski.

LS. 1420|902. We Lwowie, dnia 5 lipca 1902.

Aleg. 324

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w 1901 r. i o wniosku posła Cieleckiego odnoszącym się do upoważnienia Wydziału krajowego, ażeby ze stałego funduszu hodowlanego udzielał pożyczki na zakupno buhajów nie tylko gminom lecz i Kółkom roln.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego odnoszące się do podniesienia hodowli bydła w r. 1901 przedstawia obraz działalności pod tym względem w ostatniem dziesięcioleciu tak Wydziału kraj. jak i współdziałających towarzystw gospodarskich, którym kraj poruczył akcyę hodowlaną i z uznaniem podnosi, iż programy akcyi tej ułożone przez te towarzystwa i następnie zatwierdzone przez Wydział krajowy i ck. Ministerstwo rolnictwa były trafne i pomimo szczupłości środków finansowych osiągnięte w tym czasokresie rezultaty świadczą o zmianie na lepsze i choć nie dostateczne stanowczo korzystnymi nazwane być muszą.

Komisya gospodarstwa krajowego stwierdza zgodnie z Wydziałem kr., że hodowla bydła w kraju zrobiła znaczne postępy — że w okolicach, gdzie rozbudziło się zamiłowanie do chowu bydła, jakość tegoż znacznie się podniosła — dostrzedz już można dążenia do ujednostajnienia i że głównie postępy hodowli włościańskiej w wielu już okolicach są widoczne, o czem wygląd wystaw przeglądowych świadczy i że z postępem tym rośnie popyt za bydłem tutejszym tak z zachodu jak i z Królestwa i z zabranych krajów, gdzie doborowe sztuki rozpłodowe znajdują chętnych nabywców,

Z licznych dat przytoczonych przez Wydział kr. czerpanych ze sprawozdań krajowych towarzystw gospodarskich Komisya powzięła przekonanie, że w stacyach buhajów materyał rozpłodników nietylko wzrósł znacznie co do ilości tur i polepszył się co do jakości głównie z powodu zamiany buhajów subwencyonowanych tj. będących własnością prywatną na buhaje subwencyjne będące własnością funduszu subwencyjnego i zakupowane przez komitety towarzystw gospodarskich pod względem rasy, zdrowia i budowy nierównie większą dają gwarancyę. Również co do

obór zarodowych pełnej krwi znaczne postępy skonstatować należy a materyał rozpłodowy w tych oborach wyprodukowany służy nietylko do zasilenia obór półkrwi i gminnych w kraju lecz jest już poszukiwany nawet po za obrębem kraju.

Obory półkrwi nie wszędzie równie dobrze się rozwijają, co po części przypisać należy trudnościom zbytu wyprodukowanych rozpłodników — których zapotrzebowanie z powodu nieodpowiedniego wykonania ustawy o licencyonowaniu buhajów nie rozwinęło się do tego stopnia, jak przypuszczano.

Usiłowania zmierzające do podniesienia ras krajowych we wschodniej części kraju dotąd natrafiają na trudności — bydło majdańskie bowiem zdrobniałe i zwyrodniałe wymaga długiej pracy, nim zasłuży na większe rozpowszechnienie, a istniejące trzy obory zarodowe tej rasy bydła nie zdołały dotąd doprowadzić do pomyślnych rezultatów.

Znacznie korzystniej rozwija się w zachodniej części kraju bydło czerwone polskie, które pod opieką krakowskiego towarzystwa rolniczego i stowarzyszeń hodowców tego bydła już w szerokich kołach włościańskich się rozpowszechnia, gdyż zalety jego jak zdrowotność i skromność co do wymogów pożywienia zostają należycie oceniane.

Komisya gospodarstwa krajowego już kilkakrotnie miała sposobność zaznaczyć, że zakładanie obór zarodowych gminnych wywiera może najwydatniejszy wpływ na podniesienie hodowli u włościan i dalsze rozwinięcie akcyi w tym kierunku byłoby wskazanem, nie może jednak zataić, że wobec znacznych kosztów połączonych z zakładaniem tych obór, gdzie cały kapitał potrzebny do zakupna sztuk rozmieścić się mających między włościan jednej miejscowości czerpany być musi z funduszów subwencyjnych -- niemniej też wobec okoliczności, że obory takie tylko tam zakładane być mogą, gdzie znajduję się osobistość chcąca i mogąca otaczać tę oborę swoją opieką — zadanie to choć pierwszorzędnego znaczenia tylko stopniowo przeprowadzonem być może.

Wydział krajowy w myśl uchwały Wysokiego Sejmu zażądał od obu krajowych towarzystw gospodarskich przedłożenia programu działalności na polu podniesienia hodowli bydła na dalszy czasokres i po zasięgnięciu opinii krajowej Komisyi dla spraw rolniczych, która poparła prośbę tych towarzystw o wyjednanie u Wysokiego Sejmu dalszej dotacyi w wyższej nieco kwocie — by sprostać zadaniom przedstawionym w przedłożonych programach — wstawił do preliminarza wydatków na rok 1902 pierwszą ratę z 75000 koron tytułem subwencyi na podniesienie hodowli bydła w kraju — która przez lat 10 udzielaną będzie, pod warunkiem jednak, że ze skarbu państwa subwencya w tej samej wysokości udzieloną zostanie. Subwencya ta jest wyższą od dotychczasowej o 15000 koron, w roku 1902 jednak, w którym z dniem 1 lipca kończy się okres dziesięcioletni dotychczasowej subwencyi, nadwyżka ta wynosi tylko 7500 koron — tak że cała subwencya krajowa rozdzielona pomiędzy obydwa krajowe towarzystwa gospodarskie w stosunku jak 2:1 ze względu na obszar należący do ich działalności wynosi w tym roku tylko 67500 koron. Komisya gospodarstwa krajowego z uznaniem podnosi to zarządzenie i zgodnie z Wydziałem krajowym poleca Wysokiej Izbie przemianę tego wniosku w uchwałę.

W ubiegłym roku obydwa krajowe towarzystwa gospodarskie odniosły się do ck. Ministerstwa rolnictwa z prośbą o udzielenie osobnej subwencyi na urządzenie jarmarków i wystaw bydła rozpłodowego, a gdy Ministerstwo rolnictwa oznajmiło, że udzielenie takiej subwencyi w kwocie 2000 koron czyni zawisłem od oświadczenia Wydziału kr., czy kraj choć w przyszłości na ten sam cel nie udzieli specyalnej subwencyi, Wydział krajowy po zasięgnięciu opinii krajowej Komisyi dla spraw rolniczych w uznaniu pożyteczności urządzenia takich wystaw postanowił przedstawić tę sprawę Wysokiemu Sejmowi i wstawił do rub. XV. wydatków preliminarza na rok 1902 kwotę 1500, koron, przeznaczając z tego 1000 koron dla galic. towarzystwa gospodarskiego we Lwowie a 500 koron dla towarzystwa rol-

niczego w Krakowie. Komisya gospodarstwa kraj. podzielając w zupełności zapatrywanie Wydziału kraj. pod tym względem, uprasza Wysoki Sejm o uchwalenie tego wydatku na rok 1902.

Wykonanie ustawy hodowlanej z d. 20. lipca 1892 choć obowiązuje już od szeregu lat, nie ziściło oczekiwania korzystnego jej wpływu na podniesienie hodowli w kraju. Brak należytego poparcia ze strony starostw i wydziałów powiatowych, nieścisłe wypełnianie obowiązków przyjętych przez Komisye licencyujące a głównie zapoznanie korzyści ustawy przez ludność wiejską i uchylanie się gmin od obowiązku zakupowania potrzebnej ilości buhajów sprawiły — jak to już kilkakrotnie Komisya podnosiła w poprzednich swych sprawozdaniach — że ustawa ta nie przyczyniła się do postępu hodowli w kraju w tym stopniu, jak spodziewać się należało. Nowela do tej ustawy uchwalona przez Wysoki Sejm, która uzyskała już Najwyższą sankcyę, daje możność zmuszania gmin do zakupna potrzebnej ilości buhajów i Komisya w zupełności podziela zdanie Wydziału kraj., że bez ścisłego przestrzegania postanowień ustawy nie osiągnie się zamierzonego celu i że należy w porozumieniu z reprezentacyami powiatowemi na razie choć w tych okolicach, w których hodowla znalazła podatniejszy grunt i znajduje się na wyższym stopniu rozwoju, dołożyć wszelkich starań, by postanowienia ustawy hodowlanej w całej pełni znalazły zastosowanie.

Koszta komisyi licencyonujących przekroczyły preliminowaną na ten cel kwotę w roku 1901 tak samo jak w roku 1900 i przypuszczać należy, że i w następnych latach przekroczenie usunąć się nie da, jeżeli komisye licencyonujące gorliwiej zajmą się licencyonowaniem; a choć Wydział kraj. nie wstawia do preliminarza wydatków na rok 1902 znaczniejszej niż dotąd kwoty na ten cel, komisya mniema, że na przyszłość należy preliminować na opędzenie kosztów komisyi licencyonujących wydatek odpowiadający rzeczywistej potrzebie, choćby dla uzyskania podstawy do żądania wyższej subwencyi państwowej.

Komisya gospodarstwa krajowego już w zeszłorocznem swem sprawozdaniu dała wyraz przekonaniu, że jakkolwiek zastosowanie szczepienia tuberkuliną nie daje bezwzględnej pewności co do rozpoznania gruźlicy u bydła, okazało się, że jest to najpewniejszy, ze wszystkich dotychczas znanych środków do wykrycia utajonej gruźlicy i że należałoby po przeprowadzonych rokowaniach z c. k. Ministerstwem rolnictwa, które pod pewnemi zastrzeżeniami przyrzekło udzielić subwencyi kilku tysięcy złr. celem przeprowadzenia próbnych szczepień w oborach pełnej i pół krwi pozostających pod kierunkiem towarzystw gospodarstkich, podjąć akcyę w tym kierunku w szerszych rozmiarach. Gdy pomimo dopełnienia wszelkich przez c. k. Ministerstwo postanowionych warunków dotąd Wydział kraj. nie otrzymał żadnej odpowiedzi na przedłożony do zatwierdzenia program akcyi w tym kierunku, ograniczył się w 1901 roku jak w poprzednim na przeprowadzeniu ochronnego szczepienia tuberkuliną przez swego weterynarza krajowego który szczepienie to przeprowadził w 31 oborach, między któremi było 12 po raz drugi badanych. — Obszerne sprowozdanie weterynarza krajowego z jego czynności przyłączone do sprawozdania hodowlanego Wydziału kraj. przedstawia szczegółowo wyniki jego badań i spostrzeżeń a Komisya gospodarstwa poczuwa się do obowiązku powtórnego zaznaczenia, że wobec okoliczności, iż twiedzenie Kocha, jakoby gruźlica u bydła nie przenosiła się na człowieka i odwrotnie gruźlica u ludzi na bydło, zostało na podstawie wielokrotnych badań przeprowadzonych w Niemczech uznane jako niezgodne z rzeczywistością a tem samem przy szerzeniu się gruźlicy u bydła ogniska tej zarazy i dla ludności stają się niebezpiecznemi — nie należy poprzestać na dotychczasowych próbach lecz rozwinąć je w szerszym zakresie. —

Na pokrycie kosztów podróży i dyet weterynarza krajowego spowodowanych szczepieniem ochronnem gruźlicy wstawił Wydział krajowy do preliminarza wydatków na rok 1902 kwotę 2000 koron, z których część wydaną nie zostanie, jeżeli Ministerstwo rolnictwa wyasygnuje przyobiecany zasiłek z funduszów państwowych.

Weterynarze przy komitetach obydwóch towarzystw gospodarskich na częściowe pokrycie kosztów utrzymania, których Wysoki Sejm uchwalił w ubiegłym roku wydatek w kwocie 2400 koron i których głównym zadaniem będzie obok we-

terynarza krajowego przeprowadzać akcyę rozpoznawczą gruźlicy u bydła za pomocą badań klinicznych i szczepienia tuberkuliną jeszcze przed upływem 1901 go roku objęli powierzone im posady po zatwierdzeniu przez Wydział kr. — tenże bowiem celem zapewnienia się, że są należycie obznajomieni ze szczepieniem tuberkuliną i odpowiedzą w zupełności zadaniu, zastrzegł sobie zatwierdzenie ich nominacyi.

Na opędzenie kosztów utrzymania instruktorów hodowli bydła przy krajowych towarzystwach gospodarskich Wydział kraj. wstawił do preliminiarza wydatków na rok 1902 jak w latach poprzednich 8000 koron, a wliczając w tę kwotę subwencyę państwową przeznaczoną na pokrycie połowy kosztów utrzymania wspomnianych funkcyonuryuszy. — Spełniają oni swoje zadanie w myśl instrukcyi służbowej i mogą często być pomocnymi inspektorom hodowli przy krajowych towarzystwach gospodarskich, którzy przy rozległości części kraju należących do ich działalności i rozrzuconych stacyach i oborach zarodowych podlegający ich kontroli nieraz nie są w możności podołać obowiązkom na nich ciążącym.

Komisya gospdarstwa krajowego z ubolewaniem ponowić musi uwagę, że stały fundusz hodowlany utworzony w celu ułatwienia gminom nabycia rozpłodników, dotąd tylko w niedostatecznej mierze mógł sprostać swemu zadaniu, ponieważ gminy nie korzystają z możności uzyskania pożyczek bezprocentowych i z funduszu tego, który z końcem 1901 r. wynosił wraz z narosłemi odsetkami 108 252 koron, tylko 2366 koron pozostaje niespłaconego kapitału w 18 stu gminach.—

Zdaniem Komisyi należałoby obmyśleć środki, by fundusz ten w szerszym zakresie mógł być użyty na cel swego przeznaczenia, do czego zmierza i wniosek posła Cieleckiego, który pragnie umożliwić kółkom rolniczym uzyskanie pożyczek z tego funduszu na ten sam cel. — Komisya nie wątpi, że instytucya kółek rolniczych, która w każdym kierunku swej działalności umiała obrać właściwą drogę i zasługuje na wszechstronne uznanie — zdoła może zachęcić ludność wiejską do staranniejszej hodowli, dostarczając jej odpowiedni materyał rozpłodowy męski — przesądzać jednak nie może, pod jakimi warunkami i na podstawie jakiego rodzaju zabezpieczenia Kółkom rolniczym z funduszu tego pożyczki udzielone być mogą i w myśl tego umieszcza przy końcu tego sprawozdania odnośny wniosek.

Na podstawie powyższych uwag Komisya gospodarstwa krajowego wnosi.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła.

2. Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt na rok 1902 do wysokości 8.000 koron na pokrycie kosztów Komisyi licencyonujących w myśl §. 4. ustawy z dnia 20. lipca 1892.

3. Sejm wstawia do rubryki XV. następujący wydatek:

Na utrzymanie dwóch instruktorów hodowli bydła, mianowicie jednego dla c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, drugiego dla c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego 8.000 koron.

4. Na urządzenie targów bydła rozpłodowego i wystaw targowych dla gal. Towarzystwa gospodarskiego 1.000 koron, dla Towarzystwa rolniczego krakowskiego 500 koron, razem jednorazowo 1.500 koron.

5. Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną 2 000 koron.

6. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy galic. Towarzystwie gospodarskiem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem krakowskiem po 1.200 koron razem 2.400 koron.

7. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby zbadał, pod jakimi warunkami ze stałego funduszu hodowlanego mogłyby być udzielone Kółkom rolniczym bezprocentowe pożyczki na zakupno buhajów i upoważnia go do udzielania takich pożyczek po obmyśleniu bezpieczeństwa zwrotu.

PRZEWODNICZĄCY:
GORAYSKI.

SPRAWOZDAWCA:
SCHNELL.

L. s. 1.305/902. We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Aleg. 325

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Władysława Gniewosza L. s. 607/902, w którym przedkłada do uchwalenia załączony do wniosku projekt ustawy lasowej.

Wysoki Sejmie!

Od r. 1872 nie ma prawie sesyi sejmowej, w którejby nie zapadły uchwały żądające zmiany ustawy lasowej z 3. grudnia 1852 (Nr. 250 Dz. p. p.).

Do roku 1884 nie uznawał Rząd kompetencyi Sejmu w uchwalaniu ustaw dotyczących kultury lasowej. W latach następnych przydługie pertraktacye z Ministerstwami co do zasad i szczegółów uniemożliwiały Wydziałowi krajowemu ułożenie i przedłożenie Wys. Sejmowi ustawy lasowej, odpowiadającej tak rzeczywistym potrzebom kraju i wszystkich warstw ludności, jak i rozwojowi nauki leśnictwa. — W sprawozdaniu Komisyi gospodarstwa krajowego z 3. maja 1900 L. s 4.117 złożonem Sejmowi wskutek wniosku posła Rozwadowskiego, podanym jest historyczny i wierny obraz trudności robionych przez Rząd, a usilnych starań Wydziału krajowego. Nie podobna nawet w przybliżeniu oznaczyć, jak olbrzymie szkody poniósł kraj przez tę niechętną działalność Rządu.

Nareszcie zdecydował się Wydział krajowy, nie mogąc dalej patrzyć na szkody publiczne zdziałane takiem przewlekaniem, do wniesienia projektu nowej ustawy lasowej w dniu 2. kwietnia 1901 LW. 21.788.

Z powodu krótkości sesyi sejmowej a ogromu pracy wykonać się mającej w dniach kilkunastu, nie mogła Komisya gospodarstwa krajowego zbadać przedłożonego projektu ustawy, poddać go szczegółowej wyczerpującej dyskusyi i złożyć Wysokiemu Sejmowi sprawozdania.

Przedłożenie Wydziału krajowego spotkało się tak w publicystyce jak i w dyskusyach kół fachowych z krytyką, która zdziwić musiała każdego mającego przekonanie, iż tylko spokojna, nieuprzedzona a ściśle rzeczowa krytyka do pożądanego celu t. j. do stworzenia możliwie dobrej ustawy doprowadzić może. Suma pracy i wiedzy złożona w projekcie Wydziału krajowego nie znalazła tego uznania i tego zrozumienia, na które zasługiwała. Hasła zbyt głośno przez niektóre krytyki przebijające się nie miały nic wspólnego z rzeczową, bezstronną a fachową oceną.

Ktokolwiek powierzchownie tylko obeznał się z literaturą dotyczącą leśnictwa przyznać musi, iż co do wielu rzeczy ustawą lasową normować się mających dalekim jest ogół ludzi fachowych od jednozgodności. Nadto ekonomia polityczna i nauka społeczna stawiają dziś do nowej ustawy lasowej wymogi, nie zawsze absolutnie zgodne z zapatrywaniami tych, którzy jedynie i wyłącznie lasy obrali jako przedmiot pracy i studyów. Dlatego każdy projekt spotkać musi krytykę ze stron różnych i dlatego ta właśnie krytyka jest koniecznie potrzebną i wielce pożyteczną, jeśli jest ściśle rzeczową.

Projekt ustawy lasowej przedłożony przez posła Władysława Gniewosza podczas obecnej sesyi sejmowej a odesłany do Komisyi gospodarstwa krajowego, uchwałą Wysokiego Sejmu z 30. czerwca 1902, opartym jest w znacznej części na projekcie Wydziału krajowego a tem samem odpowiada zasadom, uznanym przez Wydział krajowy jako pożytecznym dla naszego kraju. W wielu jednak rzeczach idzie pro-

jekt posła Gniewosza dalej. Korzystając z doświadczeń zrobionych w innych krajach i państwach, jak również z dyskusyi przeprowadzonych w galicyjskiem Towarzystwie lasowem i z rozpraw i uchwał Sejmów w niektórych krajach Przedlitawii, jak niemniej rozpraw w Radzie państwa, uważał wnioskowawca za potrzebne w wielu miejscach rozszerzyć ramy ustawy, usunąć przedawnione przepisy, zabezpieczyć dokładniej prawa jednostek, czy one są prawami służebnościowemi czy innemi, uniemożliwić szkodzenie dobru publicznemu w wypadkach przez projekt Wydziału krajowego nieprzewidzianych. Wnioskodawca chce skład władz lasowych cokolwiek zmienić, aby one mogły sprostać lepiej zadaniu. Fundusze lasowe winny być zdaniem wnioskodawcy oddzielnie administrowane i tworzyć osobne ogniwo w gospodarstwie krajowem. Nadto uważał wnioskodawca za potrzebne pojedyńcze paragrafy stylizować możliwie krótko i sądził, że podział całego przedmiotu, ustawą unormować się mającego, winien być nieco odmiennym od podziału przez Wydział krajowy przyjętego.

Gdy krótkość czasu wyznaczonego dla obecnej sesyi sejmowej bez względu na istotne i gwałtowne potrzeby kraju, — a nawet bez względu na rzeczywiste dobro Państwa całego, czyni niemożliwem dokładne zbadanie projektu przez posła Gniewosza przedłożonego;

gdy Wydział krajowy, mając w swych biurach znakomitych mężów, umiejących ocenić należycie wagę każdego postanowienia — a znających potrzeby istotne ludności, — może ściślej zbadać wpływ zły lub dobry każdego projektowanego przepisu ustawy;

gdy niezbędną jest rzeczą porozumienie się z Rządem co do wielu punktów projektowanej ustawy, nie dopuszczając jednak dalszego przewlekania tej tak żywotnej sprawy;

gdy wreszcie potrzebnem jest, aby galic. Towarzystwo lasowe wydało swą opinię o projekcie ustawy, —

Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Władysława Gniewosza L. s. 607 odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem zbadania dołączonego do wniosku projektu ustawy i przedłożenia na następnej sesyi sejmowej projektu ustawy lasowej, obejmującej całość spraw dotyczących lasów, w Galicyi położonych.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Władysław Gniewosz.

Ls. 1.312/902. We Lwowie, dnia 4. lipca 1902.

Alleg. 326

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej z projektem ustawy o przeniesieniu gmin i obszarów dworskich Kahujów, Honiatycze i Werbiż wraz z przysiółkiem Sajków z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Rudkach do okręgu Reprezentacyi powiatowej we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Gminy i obszary dworskie Kahujów, Honiatycze i Werbiż wraz z przysiółkiem Sajków zostały wcielone rozporządzeniem c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z 4. marca 1902 i c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 2. stycznia 1902 do Sądu powiatowego w Szczercu, c. k. krajowego Sądu we Lwowie i c. k. Starostwa we Lwowie.

Wskutek czego zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego gminy te i obszary dworskie i pod względem autonomicznym do okręgu Reprezentacyi we Lwowie przenieść należy.

Przeto Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Przewodniczący:
Jan Szeptycki.

Sprawozdawca:
Mandyczewski.

USTAWA

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zmianie obszarów Reprezentacyi powiatów w Rudkach i we Lwowie.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

Gminy i obszary dworskie Kahujów, Honiatycze i Werbiż wraz z przysiółkiem Sajków mają być przeniesione z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Rudkach do okręgu Reprezentacyi powiatowej we Lwowie.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. W. 2.021/1903.

We Lwowie, dnia 15. września 1903.

Alt 327

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie budowy kolei lokalnej Tarnów—Szczucin.

Wysoki Sejmie!

Budowa kolei lokalnej Tarnów-Szczucin była pierwotnie projektowaną o torze wąskim i Wydział krajowy został upoważnionym uchwałą Sejmową z dnia 4. lipca 1901 do finansowego poparcia budowy tej kolei.

Głównemi artykułami przewozowemi na tej kolei będą węgiel, kamienie, bydło, które przeładowania nie znoszą; nadto projektowana kolej idzie w zupełnie równym terenie, wobec czego korzyści wąskiego toru są minimalnie i nie mogą zrównoważyć trudności i niedogodności w prowadzeniu ruchu na torze wąskim; wreszcie gdy ze względów ogólnopaństwowych w budowie tej kolei o normalnym torze, zainteresowanie c. k. Rządu będzie znacznie większe, Państwo tem łatwiej skłoni się do uzupełnienia udziału interesentów do połowy kosztów budowy, a w takim razie fundusz krajowy kolejowy tylko drugą połową kosztów byłby obciążonym.

Z tych powodów komisya kolejowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Upoważnia się Wydział krajowy do przeprowadzenia rokowań z c. k. Rządem o uzyskanie koncesyi dla kolei lokalnej Tarnów—Szczucin jako normalno-torowej, i do finansowego poparcia imieniem kraju budowy tej kolei o torze normalnym pod warunkami wyrażonemi w uchwale sejmowej z dnia 4. lipca 1901 o poparciu przez kraj budowy kolei lokalnych drugiego programu.

Przewodniczący:
Zaleski w. r.

Sprawozdawca:
Struszkiewicz w. r.

L. S. 1.981/1903.

We Lwowie, dnia 14. września 1903.

Alleg. 328

Sprawozdanie

Komisyi agrarnej o wniosku posła Cieleckiego w sprawie zwołania ankiety celem obmyślenia środków przyjścia z pomocą mniejszemu rolnictwu.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Cieleckiego opiewa:

„Sejm wzywa Wydział krajowy do zwołania ankiety, złożonej po części z posłów, oraz ludzi dobrze znających nasze ludowe i agrarne stosunki, celem dokładnego zbadania położenia w kraju mniejszego rolnictwa i obmyślenia środków, jakby tej najliczniejszej warstwie naszego społeczeństwa z odpowiednią pomocą przyjść można".

Ze sformułowania tego wniosku można przypuszczać, że wnioskodawca domaga się raczej zwołania konferencyi, niż ankiety, domaga się bowiem także dyskusyi nad środkami zaradczymi, a nie tylko zbadania istniejącego stanu rzeczy, pewnem zaś jest, że zadanie jej ogranicza tylko do mniejszego rolnictwa.

Komisya agrarna przyjmuje zasadniczą myśl wniosku posła Cieleckiego, to jest potrzebę zbadania stosunków, w których znajduje się rolnictwo w naszym kraju, proponuje więc przeprowadzenie ankiety, a nie konferencyi, i nie chce ograniczyć jej akcyi do poznania położenia mniejszego rolnictwa, ale pragnie rozszerzyć ją do zbadania stosunków rolniczych naszego kraju w ogóle.

Dominującym objawem w naszych stosunkach rolniczych jest rozdrobnienie własności ziemskiej. Proces ten postępuje naprzód z elementarną siłą. Z jednej strony rozpada się własność średnia, z drugiej zaś karłowacieje własność drobna. To ostatnie zjawisko zwróciło już dawno uwagę na siebie, a projekty posła Hupki, poruszona w debacie nad nimi myśl posła Trzecieskiego, domaganie się wreszcie ustawowego oznaczenia minimum parceli są dowodem, że społeczeństwo świadomem jest niebezpieczeństwa, które stąd grozi. Natomiast wobec rozpadania się własności średniej stoimy bezradni. Przed oczyma naszymi rozgrywa się proces, który przyniesie ze sobą zupełne przekształ-

cenie się społeczeństwa naszego, nie tylko pod względem ekonomicznym, ale i socyalnym. Polityka strusia wobec tego zjawiska nie mogła naturalnie zatamować jego rozrostu, a sprowadziła w rezultacie dziką, a więc najszkodliwszą parcelacyę. Najdokładniejsza na razie statystyka postępu rozpadania się własności tabularnej, przeprowadzona przez Tow. roln. w Krakowie (Czynności statystyczne Krak. Tow. roln. za rok 1902, Kraków 1903, str. 16 nast.), wykazuje, że w samej zachodniej Galicyi (w 26 powiatach) rozparcelowano w latach 1890 do 1902 roli, łąk i pastwisk 40.021 morgów, z tego zaś samej roli 33.670 morgów. A przecież ta prywatna statystyka ani nie może być zupełnie dokładną ani też nie wykazuje obszaru trwałych dzierżaw parcelami, będących przecież pod względem techniczno-rolniczym niczem innem, jak zamaskowaną parcelacyą, a pod względem społecznym często wstępem do rzeczywistej parcelacyi.

To niezaprzeczone, z fatalistyczną niemal siłą postępujące naprzód zjawisko rozdrabniania się własności ziemskiej, wywołać musi i wywołuje już zwrot w poglądach na stosunki rolnicze. Z jednej strony uregulowanie parcelacyi, skierowanie jej na tory względnie najkorzystniejsze staje się jednem z pierwszych zadań. Czyni mu zadość postawiony w zeszłym roku wniosek p. Tadeusza Rutowskiego. Z drugiej zaś strony rozpatrywanie potrzeb rolnictwa ze stanowiska tylko pewnej formy własności ziemskiej, a więc czy to ze stanowiska tylko wielkiej, czy też ze stanowiska tylko małej własności, nie odpowiada celowi. Jest tak właśnie, wskutek owej elementarności rozdrabniania się własności ziemskiej. Jedynym przeto właściwym punktem widzenia, z którego wychodząc możemy powziąć pewne myśli reformy, jest: podniesienie rolnictwa, jako takiego, jest uczynienie go zdolnem do spełnienia tych zadań, które rolnictwo w ogóle ma do spełnienia.

Dyskusya nad wyższością jednej formy własności ziemskiej nad inną okazuje się bezprzedmiotową wobec faktu, że tylko ta własność ziemska może się w ogóle utrzymać, która jest w danych warunkach zdolną do spełnienia zadań rolniczych. Jak więc np. własność średnia utrzyma się między innemi tylko wówczas, gdy rozporządza odpowiednim kapitałem obrotowym, tak do utrzymania własności mniejszej koniecznem jest, aby nie zeszła poniżej pewnych rozmiarów, w których w danych warunkach gospodarstwo na niej jest możliwem. Dla reformy agrarnej otwiera się wskutek tego tylko jeden kierunek: zwiększenia intenzywności gospodarstwa. Interesy rolnictwa stają się przez to powszechnemi, niezależnemi od chwilowych form.

Ten punkt widzenia nie wyklucza, ale też i nie faworyzuje żadnej formy własności ziemskiej. Asocyacya rolników n. p. przynieść może korzyści tak posiadaczom większym, jak i mniejszym, a tak samo większe wykształcenie fachowe czyni odporniejszym tak jednego, jak i drugiego.

Oceniając na podstawie tych premis wniosek posła Cieleckiego, należy przedewszystkiem stwierdzić, że w upadku znajduje się własność średnia, a nie mniejsza. Ta ostatnia wykazuje przeciwnie wielką żywotność, włościanin to bowiem wykupuje właściciela tabularnego, a nie na odwrót. Należy dalej stwierdzić, że badanie położenia tylko własności mniejszej nie dałoby wskutek tego ani dokładnego obrazu istniejących stosunków, ani dostatecznej podstawy do powzięcia planów zasadniczych reform.

Z tych powodów zaleca komisya agrarna przeprowadzenie ankiety, dla zbadania stosunków rolniczych w naszym kraju wogóle, a nie tylko stosunków mniejszej własności.

Sama potrzeba zwoływania ankiet jest powszechnie uznaną. We wszystkich państwach odbywają się tego rodzaju ankiety. Dowodzi to, że odpowiadają one rzeczywistej potrzebie.

Warunkiem każdej akcyi ustawodawczej jest znajomość istniejącego stanu rzeczy. Gdy zaś wogóle statystyka rolnicza jest mało rozwinięta, ankiety stają się koniecznem jej uzupełnieniem. W naszym kraju braki statystyki rolniczej są tem większe, że pod-

stawa n. p. statystyki podziału własności ziemskiej i obdłużenia, kataster i księgi gruntowe, są, jak to ogólnie jest znanem, we wysokim stopniu wadliwe. Pomijając fakt, że księgi gruntowe zakładano u nas kolejno, że więc wskutek tego n. p. wszelkie wnioski o wzroście obdłużenia, nie uwzględniające tej kolejności zakładania ksiąg, są fałszywe, — wskazać należy na cały szereg pozycyi fikcyjnych, odnoszących się przedewszystkiem właśnie do nie wpisanego do ksiąg, a w rzeczywistości istniejącego podziału ciał hipotecznych. Jak przyczyny tych wad ksiąg gruntowych szukać należy głównie w niezrozumieniu przez ludność znaczenia ksiąg i w braku dostatecznych, względnie należycie wykonywanych ustawodawczych środków, któreby wynikającym stąd szkodliwym następstwom zapobiegały, tak znowu przyczyną wadliwości katastru jest przedewszystkiem niedostateczna liczba geometrów ewidencyjnych.

Braki statystyki, opierającej się na tych danych, należy przeto uzupełniać ankietami. Jest to tembardziej wskazane, że każda statystyka operuje tylko faktami masowymi, przedstawia tylko objawy ogólne, usuwa się jej przeto, choćby była zupełnie dobrą, cały szereg innych faktów, dla poznania istniejącego stanu rzeczy doniosłych.

W naszym kraju przeprowadzenie ankiety rolniczej jest jeszcze z tego powodu korzystnem, że literatura naukowa, wydobywająca nowe fakty, jest u nas dopiero w początkach, oprócz bowiem monografii wsi Franciszka Bujaka i rozprawy Tadeusza Starzewskiego o obdłużeniu powiatu wadowickiego nie wiele chyba więcej wykazuje nazwisk.

Komisya agrarna uważa za pierwsze zadanie przeprowadzenie ankiety, a więc przedewszystkiem zbadanie istniejącego stanu rzeczy. Nie zapoznając ważności dyskusyi nad środkami naprawy, sądzi jednak, że może się ona odbyć z całym tym pożytkiem, który jest w stanie w ogóle sprowadzić, dopiero wówczas, gdy istniejące, faktyczne stosunki są możliwie najdokładniej znane. Z tego powodu odróżnia ściśle ankietę od konferencyi i zalecając obecnie pierwszą, wyraża przekonanie, że dopiero po jej przeprowadzeniu i po opublikowaniu jej wyników może się odbyć konferencya nad planami reformy agrarnej.

Metody ankiety nie zaleca komisya agrarna żadnej. Czyni to przedewszystkiem z tego powodu, że koszta różnych metod są różne, gdy zaś komisya agrarna nie zna wysokości funduszów, w granicach których ankieta mogłaby być przeprowadzoną, przeto nie może też stanowczo w tej sprawie zabierać głosu, a musi pozostawić decyzyą Wydziałowi krajowemu. O ileby jednak oceniało się metodę bez względu na jej koszta, a tylko z uwzględnieniem jej przedmiotu, to skombinowanie metody przesłuchiwania przez odpowiednią komisyą rzeczoznawców z metodą badania na miejscu przez komisyą typowych wsi — wydawałoby się najwłaściwszem. Pierwszy system nadawałby się dla badania własności większej, drugi dla badania własności drobnej. Bezsprzecznie i jedna i druga metoda wykazuje pewne wady i braki, obydwie jednak są daleko wyższe od ankiety pisemnej, polegającej na rozsyłaniu kwestyonaryusza, wyższe szczególnie w naszym kraju, jakkolwiek ze względu na koszta i tej metody nie można z góry wykluczać.

Na tych podstawach komisya agrarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby przeprowadził ankietę celem zbadania obecnych stosunków rolniczych w naszym kraju.

Przewodniczący:
Sękowski w. r.

Sprawozdawca:
Władysław Leopold Jaworski w. r.

LW. 81.121/903. We Lwowie, dnia 9. września 1902.

Alg 329

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z czynności dotyczących podniesienia mleczarstwa w kraju.

Wysoki Sejmie!

Załatwiając zeszłoroczne sprawozdanie Wydziału krajowego w tym przedmiocie powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu w dniu 12. lipca 1902 r. następujące uchwały:

1, Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności dotyczącyoh podniesienia mleczarstwa w kraju.

2. Sejm wstawia w rubr. XV. budżetu krajowego następujące wydatki:

a) utrzymanie instruktora mleczarstwa — płaca z kosztami podróży 4.500 K.

b) utrzymanie instruktora adjunkta mleczarstwa — płaca z kosztami podróży 2.900 K.

c) utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa 1.400 K.

d) na urządzanie kursów mleczarskich i na stypendya dla serkarzy 6 000 K.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do założenia szkoły mleczarskiej w Staromieściu pod Rzeszowem.

O wykonaniu tych uchwał a zarazem o czynnościach swych, dotyczących podniesienia mleczarstwa w kraju, za czas od 1 czerwca 1902 r. do końca sierpnia b. r., Wydział krajowy ma zaszczyt przedstawić Wysokiemu Sejmowi następujące sprawozdanie:

Wykonanie projektu założenia szkoły mleczarskiej, przedstawionego Wys. Sejmowi w poprzedniem sprawozdaniu, było jednem z pierwszych zadań Wydziału krajowego. Objąwszy w lipcu z. r w posiadanie obraną na założenie szkoły realność Wilckensa i Spki w Staromieściu pod Rzeszowem nabył ją Wydział krajowy na mocy powołanej powyżej uchwały Wys. Sejmu na własność funduszu krajowego kontraktem kupna i sprzedaży z dnia 28. paźdz. 1902 za cenę 20.000 K. Zakupno realności było tylko podstawą do dalszych przygotowań, gdyż realność ta, złożona z budynku fabrycznego i placu 560 sążni kw., pomijając pomniejsze zabudowania nie nadające się bezpośrednio do użytku szkoły, nie mogła rozmiarami swemi wystarczyć na pomieszczenie zakładu, co mieliśmy zaszczyt uprzednio już Wys. Sejmowi przedstawić.

Uważaliśmy tedy za rzecz najpilniejszą zapewnić szkole wystarczające obejście, raz na pomieszczenie nowego budynku administracyjnego i małej stajni, które jako istotne części zakładu mają być w tym roku wzniesione, a powtóre dla zabezpieczenia szczupłego przynajmniej zapasu przestrzeni na możliwe potrzeby w dalszym rozwoju zakładu. W tym więc celu zakupił Wydział krajowy od właścicielki dóbr Staromieścia, J. W. Gabryeli Jędrzejowiczowej, przyległą do nabytej realności przestrzeń 1.395 sążni kw. Tak zaokrąglona posiadłość wynosi razem 1.955 sążni kw.

W roku zeszłym z powodu spóźnionej pory zarządził Wydział krajowy tylko drobne adaptacye w zakupionej realności, głównie dla konserwacyi fabrycznego budynku, stojącego pustką od lat kilku, a zarazem poruczył instruktorowi mleczarstwa, Dr. Tadeuszowi Rylskiemu, uporządkowanie urządzeń mleczarni i uzupełnienie ich dla potrzeb praktycznego kursu mleczarskiego, który należało urządzić jeszcze przed upływem 1902 r. z uwagi na coraz większe zapotrzebowanie praktycznie przygotowanych kierowników mleczarń. Po ustawieniu przyrządów do ręcznej przeróbki mleka (zakupiona mleczarnia miała jedynie urządzenia do ruchu parą) i przygotowaniu umieszczenia dla uczniów, przy czem kierowano się potrzebami

regularnego w przyszłości funkcyonowania szkoły, zaczął się w d. 15. października dwumiesięczny praktyczny kurs mleczarski pod kierownictwem instruktora mleczarstwa Dr. Rylskiego. Do pomocy dodano kierownikowi kursu instruktora mleczarza, przyjętego jeszcze w lipcu dla dozorowania realności, i stypendystę Wydziału krajowego, p. Stanisława Kostkę, który ukończył był właśnie studya mleczarskie w Hameln. Na kurs przyjęto 12 uczniów. Kurs zakończył się egzaminem w dniu 14 grudnia a wszyscy kandydaci otrzymali na podstawie świadectwa uzdolnienia miejsca, jako kierownicy mleczarń Potrzebną do przeróbki ilość mleka dostarczyły okoliczne dwory.

Jakkolwiek uzupełniające budowy celem pomieszczenia zakładu miały się zacząć dopiero w lecie b. r., postanowił Wydział krajowy nie zwlekać z ostatecznem zorganizowaniem szkoły i termin jej otwarcia o ile możności przyspieszyć, polegając na doświadczeniu zrobionem w czasie dwumiesięcznego kursu, że mimo braku pomieszczenia kuchni i jadalni uczniów i znacznej wskutek tego niewygody nauka mogła się odbywać prawidłowo i mleczarnia funkcyonować. Bezpośrednio zatem po ukończeniu kursu podjęto na nowo prace około uzupełnienia urządzeń mleczarni a z dniem 1. maja b. r. nastąpiło otwarcie szkoły. Kierownictwo zakładu poruczył Wydział krajowy prowizorycznie instruktorowi mleczarstwa, Dr. Tadeuszowi Rylskiemu, który kierując pracami przygotowawczemi zamieszkał już w kwietniu b. r. w Rzeszowie, w mieszkaniu wynajętem, zanim ukończoną będzie budowa domu administracyjnego.

Projekt statutu organizacyjnego i planu nauk kraj. szkoły mleczarskiej w Rzeszowie przesłaliśmy w ubiegłym roku c. k. Ministerstwu rolnictwa wraz z prośbą o udział funduszów państwowych w kosztach założenia i utrzymania szkoły. Wydział krajowy wstrzymuje się więc na razie od przedłożenia Wysokiemu Sejmowi tekstu statutu i planu nauk i uczyni to dopiero w następnem swem sprawozdaniu, z uwzględnieniem ewentualnych poprawek, jakichby zażądało c. k. Ministerstwo. Tutaj ograniczamy się na streszczeniu zasad ustroju szkoły.

Za podstawę przy wypracowaniu statutu organizacyjnego służył ułożony w latach poprzednich program stałych kursów mleczarskich, który przedstawiliśmy Wysokiemu Sejmowi na sesyi w roku 1900. Zadaniem szkoły, w myśl statutu, będzie zawodowe kształcenie mleczarzy i serkarzy, jako przyszłych kierowników mleczarń i serowni, ręcznych i parowych. Do celów nauki praktycznej służy mleczarnia szkolna, przerabiająca przez cały rok mleko, dostarczone przez spółkę producentów w okolicy Rzeszowa. Dostarczone mleko, w ilości umową zapewnionej, obowiązaną jest szkoła przerobić na masło i sery na rachunek spółki, jednak pod technicznem kierownictwem i własnemi siłami zakładu, który nie odpowiada wcale za finansowy wynik przedsiębiorstwa. Takie zorganizowanie mleczarni uznał Wydział krajowy, przynajmniej na teraz za najodpowiedniejsze, bo zapewnia jej stały ruch mleczarni, jako podstawowego środka naukowego, zarazem uchyla ryzyko przedsiębiorstwa i zmniejsza zakres odpowiedzialności kierownika zakładu, pozwalając mu zwrócić całą uwagę na organizacyę szkoły i nauki. Szkoła nie będzie zresztą wcale krępowaną zawisłością od spółki, bo mleczna okolica Rzeszowa zapewnia dostatek nabiału w jakiejbądź formie dostawy.

Nauka mleczarstwa praktyczna i teoretyczna udzielaną będzie na kursach trojakich: *a)* kurs niższy, czteromiesięczny, od listopada do lutego, ma na celu kształcić mleczarzy dla mleczarń ręcznych, zastąpi więc, rzec można, w doskonalszej formie dotychczasowe kursa mleczarskie; *b)* kurs wyższy trwać będzie ośm miesięcy, od marca do października, dla praktycznego i teoretycznego kształcenia kierowników większych mleczarń parowych. Program nauki w zasadzie na obu kursach jednakowy; dłużej trwający kurs wyższy pozwoli wszelako na szersze rozwinięcie nauki teoretycznej i wszechstronniejsze wyrobienie praktyczne uczniów; *c)* kurs serkarski trwa cały rok. Nauka odbywa się wspólnie z wyższym kursem mleczarskim, wyjąwszy przedmioty i ćwiczenia praktyczne, obowiązujące wyłącznie serkarzy. Warunkiem przyjęcia na kurs mleczarski jest ukończenie szkoły ludowej i złożenie egzaminu wstępnego, wpisujący się na kurs serkarski winni nadto wykazać się świadectwem przynajmniej jednorocznej praktyki serkarskiej w większej serowni. Internat szkolny urządzonym jest na przyjęcie 12 uczniów.

Własne siły nauczycielskie szkoły składają: 1. stały nauczyciel fachowy, zarazem kierownik zakładu, 2. instruktor serkarz, 3. instruktor mleczarz. Naukę religii i przedmiotów ogólnie kształcących udzielać będą nauczyciele pomocniczy, za remuneracyą czasowo przyjęci. W etacie osób i płac grona nauczycieli szkoły mle-

czarskiej, przedłożonym Wysokiemu Sejmowi do uchwały przy końcu sprawozdania, proponuje Wydział krajowy płacę kierownika w wysokości ustanowionej dla kierowników krajowych niższych szkół rolniczych; wynagrodzenie dla serkarza w kwocie 1.800 K rocznie, dla mleczarza 1.200 K, odpowiednio do wymaganych kwalifikacyi i zakresu obowiązków.

Szkoła otwartą została, jak wspomnieliśmy, z początkiem maja b. r. niższym kursem mleczarskim. Do egzaminu wstępnego zgłosiło się 22 kandydatów, z tych przyjęto 12, w miarę pojemności internatu, jako uczniów zwyczajnych. Oprócz kierownika, Dra Rylskiego, który objął naukę przedmiotów fachowych, przydzielił Wydział krajowy do zakładu wyrobionego fachowo mleczarza, p. Franciszka Goreckiego, w charakterze instruktora do zajęć praktycznych, nadto praktykanta, p. Jana Licznerskiego, który po złożeniu egzaminu dojrzałości w gimnazyum w Libawie (Prusy zachodnie) i ukończeniu studyów mleczarskich w szkole w Brunświku, zgłosił się na wiadomość o otwarciu szkoły w Rzeszowie do Wydziału krajowego z prośbą o przyjęcie do służby w zawodzie mleczarskim. P. Licznerskiemu poruczono udzielanie nauki języka polskiego, korespondencyi kupieckiej i rachunkowości.

W chwili przygotowania niniejszego sprawozdania opuściła właśnie szkołę pierwsza partya uczniów z ukończonym niższym kursem mleczarskim. Egzamin odbył się w dniu 31. sierpnia w obecności J. W. Stanisława Jędrzejowicza, Prezesa Rady powiatowej w Rzeszowie, J. W. Aleksandra Dąmbskiego, jako delegata Tow. rolniczego w Krakowie i Dra Ignacego Szyszyłowicza, radcy Wydziału krajowego. Komisya egzaminacyjna przyznała 9 kandydatom świadectwo uzdolnienia na kierowników mleczarń ręcznych, a 2 kandydatom świadectwo uzdolnienia na pomocników w mleczarniach ręcznych. Rezultat nauki uważać zatem można za zadawalający. Kandydaci, którzy ukończyli ten kurs, również jak kandydaci z kursu poprzedniego w r. 1902, otrzymali zaraz miejsca w mleczarniach.

Otwarcie drugiego kursu mleczarskiego odroczył Wydział krajowy do pierwszego listopada b. r., raz dla tego, aby tok kursów dostosować do okresów planem nauki ustanowionych, głównie zaś z tego powodu, że bezpośrednio po ukończeniu pierwszego kursu musiały się zacząć adaptacye budowlane w budynku fabrycznym, mieszczącym w sobie mleczarnię, internat i sale naukowe, a prócz tego tuż obok zaczęła się budowa domu administracyjnego.

Wszystkie roboty budowlane postanowił Wydział krajowy oddać w przedsiębiorstwo w drodze licytacyi. Rozprawę ofertową, po należytem obwieszczeniu, przeprowadził Wydział powiatowy w Rzeszowie w dniu 23. kwietnia b. r., Wydział krajowy, zastrzegłszy sobie zupełną swobodę co do wyboru przedsiębiorcy, oddał budowę w przedsiębiorstwo p. architekcie Tadeuszowi Stryjeńskiemu z Krakowa, według jego własnego projektu technicznego i na podstawie oferty, wniesionej do Wydziału krajowego w dniu 7 lipca b. r. Droga ta była bezwątpienia krótszą, aniżeli rozpisywanie ponownej licytacyi, p. Stryjeński przedłożył zaś projekt bardzo praktyczny, przystępną ofertę i daje firmą swą zupełną rękojmię wzorowego wykonania budowy.

Potrzebę większej inwestycyi na uzupełniające budowy dla szkoły mleczarskiej uzasadniliśmy w przedłożonem Wysokiemu Sejmowi poprzedniem sprawozdaniu, w tem miejscu dodajemy jeszcze następujące wyjaśnienia. Zarządzone nowe roboty obejmują: 1. Adaptacye w zakupionym budynku fabrycznym (głównie rozebranie płaskiego, zniszczonego dachu, wyprowadzenie wyższych murów szczytowych i ułożenie zupełnie nowej posadzki strychowej i nowego dachu, krytego dachówką) — cena kosztorysowa 4.486 K. — 2. Nowy piątrowy budynek administracyjny, który pomieści w parterze: jadalnię uczniów, kuchnię, pralnię, jeden pokój dlagospodyni i pomieszkanie serkarza, złożone z pokoju i kuchni. Piętro, złożone z czterech pokoi i kuchni, służyć będzie na mieszkanie kierownika zakładu. Koszt budynku oblicza kosztorys na 25.825 K. 3. Skrzydło, łączące budynek fabryczny z nowym budynkiem administracyjnym, pomieści na pierwszem piętrze pomieszkanie instruktora mleczarza (pokój i kuchnia), w parterze łazienkę i spiżarnię, nadto kryty ganek, łączący mleczarnię z budynkiem administracyjnym. Koszt 8.165 K. — 4. Domek dla stróża, połączony ze stajnią i wozownią 5.882 K. Wszystkie te wydatki, poszczególnione w kosztorysie p. Stryjeńskiego, czynią razem 45.450 K. Strąciwszy z tej sumy 6% opustu, jaki przyznał przedsiębiorca od cen jednostkowych kosztorysu, pozostaje kwota 42.724 K i w tej wysokości zalimitował Wydział krajowy wynagrodzenie przedsiębiorcy za wykonanie robót kosztorysem objętych. Zauważymy jednak, że w sumę kosztów, zalimitowaną

*

na 42.724 K, wliczył Wydział krajowy zarazem wynagrodzenie za sporządzenie planu i kosztorysu, jeżeli więc przyjmiemy wartość ich co najmniej w wysokości 2% sumy kosztorysowej, to opust przyznany przez przedsiębiorcę, wynosi istotnie 8% cen jednostkowych.

Poszczególnione wydatki na uzupełniające budowy wyczerpują już wszystkie inwestycye na szkołę mleczarską w Rzeszowie i na tej podstawie przedstawiamy Wysokiemu Sejmowi następujące zestawienie ogólnych kosztów założenia:

1.	Kupno realności Wilkensa i Ski . .	20.000 K
2.	dokupno gruntu	5.910 „
3.	budowy, oddane w przedsiębiorstwo .	42.723 „
4.	uzupełnienie urządzeń mleczarni . .	8.209 „
5.	Urządzenie internatu, sali naukowej i laboratoryum	3.800 „
	razem . .	80.634 K

W zestawieniu pominęliśmy koszt wykopu studni i budowy lodowni, gdyż w tej chwili nie da się ściśle obliczyć, a wpłynie zresztą na małe tylko podwyższenie podanej powyżej sumy.

Koszt założenia szkoły mleczarskiej, jakkolwiek na pokaźną sumę opiewa, jest w istocie rzeczy skromnym, nawet bardzo skromnym, w stosunku do rozmiarów zakładu, połączonego z internatem na 12 uczniów, urządzonego zupełnie do wyrobu serów twardych i dziennej przeróbki mleka do 10.000 l. Rezultat ten, osiągnięty dzięki bardzo korzystnej sposobności zakupna realności w Staromieściu i oględnemu preliminowaniu kosztów, wystąpi tem plastyczniej, jeśli zauważymy, że otwarta w tym roku szkoła mleczarska w Kromieryżu, rozmiarami nie wiele różna od rzeszowskiej, kosztowała 260.000 K.

Wydatki z tytułu kosztów założenia szkoły mleczarskiej pokrywa Wydział krajowy w drodze 3% pożyczek, zaciąganych w miarę postępu robót w funduszu pożyczkowym dla przemysłu rolniczego, z planem umorzenia tych pożyczek w okresie pięcioletnim. Jako pierwszą ratę z pięciolecia na spłacenie pożyczki zaciągniętej w kwocie 30.000 K wstawiliśmy do preliminarza budżetu krajowego na r. 1903 nadzwyczajny wydatek 6.000 K — na rok 1904 upraszamy Wys. Sejm o przyznanie na ten cel nadzwyczajnego kredytu w podwójnej wysokości t. j. w kwocie 12.000 K ze względu na drugą pożyczkę, którą w sumie 30.000 K wypadnie zaciągnąć przed upływem b. r. na dalsze koszta budowy.

Wydział krajowy spodziewą się, że koszta założenia szkoły pokryją w połowie fundusze krajowy i państwowy, i o pomoc taką zwrócił się do c. k. Ministerstwa rolnictwa w roku ubiegłym w myśl uchwał Wys. Sejmu z dnia 21. stycznia 1898 r. i z d. 15. marca 1899 z tem przekonaniem, że c. k. rząd, przyczyniając się do kosztów założenia i utrzymania innych kraj. zakładów naukowych rolniczych i otaczając życzliwą opieką rozwijający się przemysł mleczarski, nie odmówi także w tym wypadku wydatnego poparcia powstającemu zakładowi.

W lipcu b. r. wydelegowało c. k. Ministerstwo rolnictwa dla obejrzenia powstającej szkoły fachowego rzeczoznawcę Dra Wilibalda Winklera, prof. mleczarstwa w głównej szkole ziemiańskiej we Wiedniu, pospołu z inspektorem kultury krajowej, radcą dworu JW. Władysławem Struszkiewiczem i p Ramułtem, sekretarzem c. k. Ministerstwa rolnictwa. Prof. Winkler, uznając projekt założenia szkoły za zupełnie odpowiedni, przedstawił szefowi departamentu dla spraw rolniczych Dr. T. Pilatowi, który udzielał komisyi wyjaśnień na miejscu, kilka wniosków uzupełnienia urządzeń piwnic, służących do wyrobu serów. Wskazówki Dr. Winklera zastosowano istotnie w technicznym planie budowy.

W rubr. X. poz. 314 b preliminarza wydatków budżetu krajowego na rok 1903 wstawiono ryczałtowy wydatek 7.934 K na utrzymanie szkoły mleczarskiej w r. b., na rok 1904 przedkładamy Wys. Sejmowi do uchwały ułożony dla zakładu tego, podobnie jak dla innych szkół rolniczych, budżet osobny z sumą rozchodów 15.477 K i dochodów 6.000 K. Rozchody obejmują, oprócz podanych w poprzednim ustępie sprawozdania, płac personalu nauczycielskiego, inne koszta administracyjne, preliminowane na podstawie wynikłości b. r. i analogicznych wydatków w niższych szkołach rolniczych; w dochód wstawiliśmy subwencyę państwową w kwocie 6.000 K, to jest w wysokości, w jakiej przyczynia się c. k. rząd do kosztów utrzymania każdej z niższych szkół rolniczych.

Nowa, stała pozycya wydatków budżetu krajowego na utrzymanie szkoły mleczarskiej zostaje częściowo zrównoważoną skreśleniem wydatku prelimionawanego stale po rok 1902 w kwocie 4.000 K na urządzenie kursów mleczarskich, bo z chwilą otwarcia szkoły, potrzeba organizowania takich kursów odpada.

Szkoła mleczarska będzie ważnem uzupełnieniem istniejących w kraju zakładów naukowych rolniczych i istotnie doniosłym momentem w rozwoju przemysłu mleczarskiego, zapewniając bowiem stały przyrost ukwalifikowanych mleczarzy i serkarzy, usunie jedną z głównych przeszkód w powstawaniu większych przedsiębiorstw w drodze inicyatywy prywatnej, a umożliwi Wydziałowi krajowemu i innym powołanym czynnikom szerszą akcyę na polu organizacyi i doskonalenia produkcyi mleczarskiej, krępowanej dotychczas względami na brak ludzi z gruntownem fachowem przygotowaniem. Szkoła mleczarska stanowić będzie nadto pożądany punkt oparcia w każdej umiejętnej akcyi w zakresie samej już techniki przemysłu mleczarskiego.

Czynności Wydziału krajowego około podniesienia mleczarstwa w kraju, oprócz spraw złączonych z organizacyą szkoły mleczarskiej, ująć można w trzy grupy, a mianowicie: czynności biura mleczarskiego, sprawy pożyczek z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego na zakładanie mleczarń i poprawę istniejących, wreszcie rozdawnictwo stypendyów i zasiłków na studya mleczarskie. Udzielaniem takich zasiłków pragnie Wydział krajowy z jednej strony dać możność ukwalifikowanym osobistościom zapoznania się z postępami w dziedzinie gospodarstwa nabiałowego zagranicą i zużytkowania potem zebranych wiadomości w pracy zawodowej w kraju, powtóre zaś stara się Wydział krajowy wykształcić z pomocą stypendyów siły fachowe dla uzupełnienia składu swego biura mleczarskiego, a starania te musiały być w b. r. tem skrzętniejsze wobec poruczenia instruktorowi mleczarstwa Dr. Rylskiemu, obowiązków kierownika szkoły mleczarskiej w Rzeszowie.

Z liczby stypendystów, którzy w dwu ostatnich latach korzystali z zasiłków na kształcenie się w mleczarstwie, wstąpiło trzech w okresie sprawozdaniem objętym do służby krajowej. Po pierwsze zamianował Wydział krajowy byłego swego stypendystę w instytucie mleczarskim w Hameln, p. Stefana Bajorskiego, pomocnikiem instruktora mleczarstwa, która to posada utworzona uchwałą Wys. Sejmu z d. 3. maja 1900, nie była dotąd zajętą. Inny stypendysta, p. Franciszek Gorecki, były uczeń niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach, a następnie kierownik mleczarni w Bołszowcach, ukończywszy w r. 1902 z bardzo dobrym wynikiem czteromiesięczny kurs w Hameln i złożywszy egzamin z nadzoru maszyn i kotłów parowych, objął pod koniec z. r. obowiązki laboranta, prowadzącego mleczarnię szkolną w Dublanach. W r. b. przydzielił Wydział krajowy p. Goreckiego do szkoły mleczarskiej w charakterze instruktora mleczarza. Trzeci wreszcie stypendysta p. Stanisław Kostka, uczeń studyum rolniczego w Krakowie, uzupełniał w r. 1902 przy pomocy stypendyum studya swe w instytucie mleczarskim w Hameln i zapoznał się z organizacyą mleczarń włościańskich w Szlezwiku i Danii. Po ukończeniu tych studyów był p. Kostka zatrudnionym na dwumiesięcznym kursie mleczarskim w Rzeszowie, jako pomocnik kierownika, następnie zaś obrał zawód nauczycielski i jako zastępca nauczyciela fachowego pozostaje w kraj. szkole rolniczej w Kobiernicach. W okresie sprawozdaniem objętym nadał Wydział krajowy stypendya mleczarskie następującym jeszcze kandydatom: p. Aleksandrowi Bartoszkowi, b. uczniowi szkoły rolniczej w Kobiernicach, następnie kierownikowi mleczarni dworskiej w Krysowicach, stypendyum w kwocie 700 K rocznie na naukę serkarstwa w Doren k. Bregencyi; na podstawie przedłożonych świadectw uzyskał p. Bartoszek przedłużenie stypendyum na rok szkolny 1903/4; — p. Zygmunt Ihnatowicz, asystent katedry hodowli i mleczarstwa studyum rolniczego w Krakowie, otrzymał w maju b. r. na przedstawienie Komitetu Tow. rolniczego w Krakowie, stypendyum w kwocie 1.000 K na uzupełnienie studyów w kierunku praktycznym w instytucie w Hameln, zapoznanie się z organizacyą handlową produktów nabiałowych i organizacyą włościańskich spółek mleczarskich w Westfalii i nad Renem; ubiegając się o to stypendyum zobowiązał się p. Ihnatowicz wstąpić następnie do służby krajowej w zawodzie mleczarskim; p. Józefowi Gawlikowskiemu, który ukończywszy w b. r. z bardzo dobrym postępem akademię rolniczą w Dublanach pragnie ubiegać się o jedną z posad w kraj. biurze mleczarskiem, nadał Wydział krajowy

w lipcu b. r. stypendyum w kwocie 1.200 K na studya mleczarskie z programem podobnym jak poprzedni, obliczonym jednak na okres dłuższy dla dokładniejszych studyów teoretycznych i praktycznych i wszechstronniejszego zapoznania się z kwestyą organizacyi produkcyi i zbytu nabiału zagranicą. Stypendysta odbył przedewszystkiem jednomiesięczną praktykę w mleczarni szkolnej w Rzeszowie, potem udał się do instytutu mleczarskiego w Kleinhof-Tapiau. W rzędzie stypendystów wymieniamy także p. Jana Licznerskiego, przydzielonego, jak w pierwszej części sprawozdania podano, na praktykę do szkoły mleczarskiej w Rzeszowie.

W związku ze stypendyami wspomnieć tu także należy o innych zasiłkach z funduszu krajowego, udzielonych na specyalne cele naukowe w zakresie mleczarstwa. Jesienią z. r. wydelegował Wydział krajowy p. Henryka Rozwadowskiego, kierownika szkoły rolniczej w Bereźnicy, na kurs mleczarstwa do Ladelund w Danii, celem praktycznego wyuczenia się racyonalnego dojenia krów metodą Hegelunda, która w ostatnim czasie dużego nabrała rozgłosu i coraz większe znajduje zastosowanie w praktyce.

O istotnych korzyściach tej metody dojenia przedstawił p. Rozwadowski referat na ogólnem zebraniu Tow. gospodarskich we Lwowie i Krakowie, wprowadził ją w zastosowanie w oborze szkolnej w Bereźnicy i udzielał pouczeń na zebraniach oddziałów Tow. gosp. galicyjskiego.

Zasiłkiem w kwocie 300 K przyczynił się Wydział krajowy do kosztów podróży p. Jana Marszałkowicza, instruktora hodowli gal. Tow. gospodarskiego, wysłanego w b. r. do Danii dla poznania organizacyi t. zw. stowarzyszeń kontrolnych, organizacyi bardzo doniosłej zarówno dla gospodarstwa nabiałowego, jak wogóle dla hodowli. Wzorowe gospodarstwa mleczne w Danii, były wreszcie głównym celem tegorocznej wycieczki naukowej uczniów i profesorów akademii rolniczej w Dublanach. — Oto uwagi godniejsze szczegóły, przytoczone na dowód, że krzewienie wiedzy i postępu w dziedzinie mleczarstwa nie schodzi z programu starań Wydziału krajowego, udzielającego chętnie poparcia wszystkim poważnym na tem polu usiłowaniom.

Przychodzimy z kolei do czynności biura mleczarskiego. W skład biura wchodzili instruktor mleczarstwa, Dr. Tadeusz Rylski i p. Stefan Bajorski, mianowany w lipcu z. r. pomocnikiem instruktora. Dr. Rylski zajętym był głównie przygotowaniami do otwarcia szkoły mleczarskiej, t. j. urządzeniem mleczarni i internatu, wypracowaniem statutu organizacyjnego i planu nauk. Od 15. października do 15. grudnia z. r. prowadził kurs mleczarski, co już powyżej obszerniej przedstawiliśmy. Jednem z ważniejszych zajęć Dr. Rylskiego był czynny udział w pracach komitetu i sędziów wystawy mleczarskiej, która dzięki inicyatywie ks. Władysława Sapiehy odbyła się w Przemyślu w d. 28. lutego i 1. marca b. r. staraniem przemyskiego Oddziału Tow. gosp. z pomocą zasiłków, jakie na ten cel udzielił Wydział krajowy i Towarzystwo gospodarskie. Wystawa przemyska miała być pierwszą na szerszą skalę podjętą próbą przedstawienia dokładnego obrazu obecnego stanu produkcyi masła i serów w kraju, umożliwienia interesowanym zapoznania się z nowszemi maszynami i przyrządami mleczarskiemi i z całym postępem na tem polu, ułatwienia producentom porozumienia się w kwestyach przemysłu mleczarskiego. Miała być nadto wystawa czynnikiem agitacyjnym, zaznajomić zwiedzających z pożytkiem, jakie racyonalnie urządzona i prowadzona mleczarnia dać może. Dzięki skrzętnym zabiegom prezesa wystawy ks. Wł. Sapiehy i fachowej, pilnej pomocy Dr. Rylskiego wystawa uczyniła zadość wszystkim swym celom, a ilość nadesłanych prób masła, maszyn i przyrządów mleczarskich, wreszcie zainteresowanie się wystawą i liczny zjazd właścicieli i kierowników mleczarń dowiodły, że przedsięwzięcie samo odpowiadało istotnej potrzebie.

Obok powyżej skreślonych prac około organizacyi szkoły i wystawy mleczarskiej wyjeżdżał Dr. Rylski w kilkunastu wypadkach na prowincyę na wezwania właścicieli mleczarń lub na zlecenie Wydziału krajowego. Częstszych wyjazdów wymagało zwłaszcza wydawanie opinii o przedsiębiorstwach mleczarskich, zgłaszających się o pożyczki z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego. W okresie sprawozdawczym wpłynęło 13 podań o pożyczki na założenie lub rozszerzenie mleczarń, a łączna kwota tych żądań dawała sumę 51.900 K. Wydział krajowy uwzględnił wszystkie podania, przyznając pożyczki na cele mleczarstwa w łącznej kwocie 39.300 K, zredukował więc dotyczące żądania tylko o 24%.

Nakoniec nadmieniamy jeszcze, że instruktor mleczarstwa Dr. Rylski zajął się w r. z. zebraniem dat, odnoszących się do obecnego stanu produkcyi masła

w kraju. Opracowanie zebranego materyału odroczono jednak wskutek przeniesienia Dr. Rylskiego w kwietniu b. r. do Rzeszowa.

Zamianowanego w lipcu z. r. pomocnika instruktora mleczarstwa, p. Stefana Bajorskiego, eksponował Wydział kraj. do Krakowa, a to ze względu na żywy rozwój mleczarstwa w powiatach zachodnich i budzące się tam coraz większe zainteresowanie przemysłem mleczarskim. P. Bajorski urzędując stale w biurze Komitetu Tow. rolniczego w Krakowie, udziela mu bezpośrednio fachowych opinii w sprawach mleczarskich, służy zgłaszającym się właścicielom mleczarń doraźną radą i fachową pomocą pod względem urządzenia i prowadzenia mleczarń, tudzież zbytu produktów nabiałowych, ułatwioną ma nadto lustracyę i kontrolę spółek mleczarskich, jakie w ostatnich latach powstały w powiatach zachodnich. W tym zwłaszcza zakresie obowiązków, w nadzorze spółek mleczarskich, projektowaniu i organizacyi nowych spółek i przedsiębiorstw mleczarskich, rozwinął p. Bajorski, dzięki poparciu Komitetu Tow. rolniczego, skuteczną działalność. W r. 1902 powstało w okręgu Tow. rolniczego krakowskiego 7 nowych mleczarń spółkowych, co razem z dawniej założonemi czyni 28 mleczarń (z 18 filiami śmietankowemi) rozmieszczonych w 15 powiatach zachodnich. Mleczarnie te przerobiły w r. 1902 według dat zebranych przez p. Bajorskiego, okrągło 3,780.000 litrów mleka i wyprodukowały 144.000 kg. masła deserowego. Ułatwienie dobrych warunków zbytu dla tej wcale pokaźnej produkcyi, chociażby tylko samych mleczarń spółkowych, było ważnem zadaniem p. Bajorskiego. Pomoc jego w tym przedmiocie polegała na wyszukiwaniu w drodze ogłoszeń i korespondencyi odbiorców dla poszczególnych mleczarń, na informowaniu się o stosunkach finansowych tych firm, z któremi mleczarnie wchodziły w stosunek handlowy, a w dalszym ciągu pośrednictwo w zawieraniu umowy między firmą kupiecką a producentem, ta zaś zwłaszcza czynność wymagała częstszych wyjazdów do mleczarń dla zebrania wyjaśnień na miejscu co do ceny, ilości, terminu dostawy i t. d. Dzięki tym zabiegom stosunki zbytu ułożyły się wcale korzystnie; z ogólnej produkcyi mleczarń wysłano, według relacyi p. Bajorskiego, $^1/_3$ część za granicę kraju, reszta znalazła z łatwością odbiorców w kraju samym. Jeszcze korzystniej przedstawia się sprawa zbytu w r. 1903. Mleczarnie w Szczurowej i Borzęcinie zakontraktowały całą tegoroczną produkcyę masła, w przybliżeniu 30.000 kg., jednej firmie pruskiej; mleczarnie w Gdowie i Czeluśnicy mają zapewniony odbiór dla całorocznej produkcyi około 7.000 kg. masła. Firmy wiedeńskie zakontraktowały masło w mleczarniach spółkowych w Dołędze, Królówce, i Rybnej w ilości około 15.000 kg. na dostawę tygodniową w czasie miesięcy letnich. Tak samo inne mleczarnie położone w powiatach zachodnich zyskały z łatwością odbiorców, a ilość masła, sprzedanego na eksport po koniec sierpnia b. r., oblicza p. Bajorski na 80.000 kg. Stosunek mleczarń do firm pozostał na dobrej stopie, nie dając w żadnym wypadku powodu do zażaleń, wobec tego zaś, że mleczarnie miały zbyt przez lato poza granice kraju, cena masła w kraju podniosła się w połowie sierpnia b. r. o 20 gr. na kg. i nie było konkurencyi między mleczarniami.

Z powyższych uwag poświęconych sprawom biura mleczarskiego wypływa, że jakkolwiek zaabsorbowanie kraj. instruktora mleczarstwa sprawami szkoły mleczarskiej w Rzeszowie i w ogóle niezupełny skład sił fachowych nie pozwoliły na rozwinięcie szerszej inicyatywy, opanowanie wszystkich nastręczających się zadań, to jednak normalny tok czynności biura mleczarskiego był zachowany, w szczególności zaś wszyscy zgłaszający się interesenci otrzymywali w każdym wypadku fachową pomoc i poradę.

Skreślenie zajęć biura mleczarskiego w r. 1902/3 chcielibyśmy uzupełnić krótkim poglądem na całą jego czynność dotychczasową w okresie lat dwunastu, jaki upływa właśnie od utworzenia w Wydziale krajowym biura mleczarskiego, złożonego w swych początkach z jednego tylko wędrownego nauczyciela mleczarstwa. Dotychczasowa akcya organów kraj. biura mleczarskiego skierowaną była w myśl programu przedstawionego Wys. Sejmowi na sesyi 1890 r. z jednej strony do popularyzowania wiadomości racyonalnego prowadzenia przedsiębiorstw mleczarskich, do czego służyły urządzane w różnych okolicach kraju kursa mleczarskie, wykłady, publikacye i odczyty popularne, wykłady i kursa w szkołach rolniczych, — z drugiej strony akcya ta polegała na udzielaniu fachowej pomocy technicznej jednostkom pragnącym zakładać i urządzać przedsiębiorstwa mleczarskie, często przy finansowem poparciu ze strony kraju i Tow. rolniczych. Działalność biura mleczarskiego na polu szerzenia wiedzy zawodowej rozbudziła istotnie w szerszych warstwach zainte-

resowanie się przemysłem mleczarskim i zrozumienie korzyści ztąd wynikających, dała poważny zastęp kierowników mleczarń, istniejących dziś w liczbie około 200 w różnych okolicach kraju, a doczekawszy się obecnie w kraj. szkole mleczarskiej, rzec można, swego uwieńczenia, wstępuje w dalsze stadyum rozwoju. Druga strona tej działalności wykazuje również niezaprzeczenie rezultat dodatni; dzięki jej powstał w kraju cały szereg przedsiębiorstw, podnoszących rentowność gospodarstw rolniczych większych i małych, powiększyła się znacznie ilość produkcyi z równoczesnem udoskonaleniem jej jakości, zostały w pewnej mierze poprawione warunki zbytu, wyszukane drogi zbytu ten zapewniające Twierdzić można, że przemysł mleczarski w kraju przebył pierwsze początki, — dalszy rozwój wymagać będzie jednak ciągle jeszcze pomocy i opieki ze strony Wydziału krajowego.

W dalszej akcyi Wydziału krajowego czynnościach biura mleczarskiego w szczególności, zachowany będzie program dotychczasowy. Służenie przedsiębiorstwom mleczarskim fachową poradą i pomocą w kwestyach technicznych i handlowych pozostanie nadal pierwszorzędnem zadaniem instruktorów mleczarstwa, będzie zaś usilnem dążeniem Wydziału krajowego, aby przez najrychlejsze uzupełnienie sił fachowych biura mleczarskiego, pomoc ta była ile można wszechstronną, szybką i pewną. Obok tego jednak wysuwa się coraz bardziej na plan pierwszy inna jeszcze strona działalności biura mleczarskiego, związana ściśle z kwestyą organizacyi i ułatwienia zbytu dla rosnącej z dniem każdym produkcyi. Mamy tu na myśli potrzebę skupienia rozdrobnionej dziś produkcyi przez organizowanie przedsiębiorstw większych, spółek mleczarskich w szczególności. To jest pierwszym warunkiem stałego uregulowania eksportu produktów mleczarskich, znajdujących zbyt łatwy, jak wykazaliśmy poprzednio, atoli w partyach większych i wyrównanych — pierwszym warunkiem dalszego rozwoju przemysłu mleczarskiego, który produkując towar niejednolity, wskazany na zbyt w małych partyach w kraju, musiałby bardzo rychło doznać wszystkich następstw hyperprodukcyi. Oprócz łatwiejszego i korzystniejszego zbytu przyniosłyby spółki mleczarskie wszystkie korzyści spółek produkcyjnych w ogóle, jak możność udoskonalenia produkcyi przy zaoszczędzeniu dla stowarzyszonych wielu drobnych wydatków i czynności, zmniejszenie wyzysku, większą odporność wobec nieuczciwej konkurencyi, wreszcie silniejsze oddziaływanie spółki na gospodarstwo stowarzyszonych w kierunku podniesienia hodowli, ulepszeń w systemie żywienia i t. p. Że tak jest, dowodzą znane zresztą powszechnie przykłady innych społeczeństw, które na drogę organizacyi spółek mleczarskich weszły i na niej ciągłe robią postępy.

Organizowanie spółek mleczarskich było też objęte programem czynności biura mleczarskiego. Z rozwinięciem szerszej działalności w tym kierunku Wydział krajowy nie spieszył się jednak, ująwszy bowiem w swe ręce akcyę podniesienia mleczarstwa, dążył do celu systematycznie, starając się raczej o trwałość podstaw i warunków dalszych usiłowań, aniżeli o ponętny zakres zadań, bez rękojmi skutecznego i trwałego wyniku. Podstawa taka jest, zdaniem Wydziału krajowego, już przygotowana dotychczasową akcyą biura mleczarskiego, a szkoła mleczarska zapewnia także dostatek sił fachowych dla poprawnego prowadzenia większych nawet przedsiębiorstw mleczarskich. Obecny stan przemysłu mleczarskiego w kraju i względy na jego rozwój w przyszłości, narzucają siłą rzeczy potrzebę zwrócenia starań ku organizacyi spółek mleczarskich w wyższym niż dotąd stopniu i z silniejszą niż dotąd rękojmią powodzenia, w miarę ogólniejszego zrozumienia potrzeby i korzyści assocyacyi, idei, która dzięki działalności Biura Patronatu w Wydziale krajowym staje się przystępną nawet dla szerszych warstw ludności rolniczej. Sam fakt wreszcie, że w ostatnich latach powstało w kraju 30 spółek mleczarskich, 28 w okręgu Tow. rolniczego krakowskiego, 2 w okręgu Tow. gospodarczego galic., że w tym roku zgłosiły się znowu dwie organizujące się z pobudki miejscowych czynników spółki w Trembowli i Chłopach o wskazówki do biura mleczarskiego — pozwala wnosić, że intensywniejsza akcya w tym kierunku nie będzie bezowocną. Pomyślne wyniki może oczywiście zapewnić tylko oględne i umiejętne postępowanie, zadaniem biura mleczarskiego będzie zatem w pierwszym rzędzie wypracowanie wzorowego statutu i szczegółowych instrukcyi administracyjno-rachunkowych dla uzupełnienia braków organizacyi spółek już istniejących i uzyskania podstawy zawiązywania nowych. Z uwagi na ten zakres zadań biura mleczarskiego, wstawia się w program studyów stypendystów wysyłanych za granicę obok gruntownego zaznajomienia się z praktyką i teoryą mleczarstwa, także zbadanie i zapoznanie się z ustrojem spółek mleczarskich i organizacyą handlową.

W pracy tej będzie można oprzeć się poniekąd na wzorach i wyrobionej metodzie Biura Patronatu, a bliską jest myśl korzystania z tego biura w danych warunkach do współdziałania z biurem mleczarskiem, złożonem z sił o wykształceniu przeważnie jednostronnem, fachowo-mleczarskiem, niezbędnem zresztą przy inicyowaniu przedsiębiorstw mleczarskich, atoli bez szerszego doświadczenia w organizowaniu, bez tej w szczegółach dokładnej znajomości strony administracyjnej przedsiębiorstwa, jakiemi rozporządza Biuro Patronatu. Wydział krajowy zamierza istotnie użyć Biura Patronatu rodzajem próby przedewszystkiem do przeprowadzenia reorganizacyi istniejących już spółek mleczarskich, które korzystały z pożyczek z funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego i z tego już powodu musiały się poddać pod kontrolę Wydziału krajowego. Zadanie Biura Patronatu polegałoby tu na udoskonaleniu strony administracyjnej i dalszej w tym względzie opieki nad spółką, posiadającą zupełne już urządzenia techniczne i gospodarcze warunki rozwoju. Za takiem rozszerzeniem działalności Biura Patronatu rodzajem próby na spółki mleczarskie, przemawia nadewszystko ta okoliczność, że z d. 11. sierpnia b. r. weszła w życie ustawa z dnia 10. czerwca 1903 dz. p. p. Nr. 133, wprowadzająca przymusową kontrolę przez organa rządowe tych wszystkich stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych, które nie podlegają kontroli Wydziałów krajowych, jako patronatowi, lub kontroli swoich związków. Wskutek tego grozi spółkom kosztowna, bo na ich koszt wykonywana kontrola, która wedle wszelkiego prawdopodobieństwa będzie czysto formalną, wykonywaną przez organa, które nie będą w stanie przeprowadzenia jej z fachową znajomością technicznych warunków produkcyi. Obawa z tego powodu skłoniła już spółkę mleczarską w Rybnej do wniesienia podania do Wydziału krajowego o przyjęcie jej do Patronatu i rozciągnięcia nad nią kontroli i opieki.

Do wniosków, jakie w zakończeniu sprawozdania przedkładamy Wysokiemu Sejmowi do uchwały, dodajemy następujące wyjaśnienia. Kredyt na utrzymanie instruktora i instruktora-adjunkta mleczarstwa, preliminuje Wydział krajowy na r. 1904 w kwotach o 60 K wyższych, w porównaniu z r. 1902, wskutek podwyższenia o tę kwotę ceny rocznej karty jazdy koleją żelazną, przysługującej obu funkcyonaryuszom. Podwyższenie ceny, jakkolwiek obowiązuje od stycznia 1903, nie mogło być uwzględnione w uchwalonym poprzednio preliminarzu wydatków na r. 1903.

Obok płacy pomocnika instruktora mleczarstwa, preliminuje Wydział krajowy na rok 1904 nowy wydatek 800 K tytułem ryczałtu na koszta podróży, nie uwzględnione w preliminarzu na rok 1903 wskutek nieokreślonych jeszcze wówczas obowiązków tego funkcyonaryusza.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności, odnoszących się do podniesienia mleczarstwa w kraju.

2. Sejm ustanawia następujący etat osób i płac grona nauczycielskiego krajowej szkoły mleczarskiej w Rzeszowie:

Grono nauczycielskie składa się: *a)* ze stałego nauczyciela fachowego, zarazem kierownika zakładu; *b)* instruktora serkarza; *c)* instruktora mleczarza. Nauczyciel fachowy, zarazem kierownik, otrzymuje wolne pomieszkanie w zakładzie i pobiera roczną stałą płacę w kwocie 3.000 K, dodatek aktywalny w kwocie 300 K i pięć dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 400 K, trzy ostatnie po 600 K. Nauczyciel fachowy, zarazem kierownik, jest urzędnikiem krajowym z prawami i obowiązkami, określonemi ustanową służby krajowej i statutem emerytalnym, uchwalonym przez Sejm na posiedzeniu d. 21. stycznia 1889. — Instruktor serkarz otrzymuje oprócz wolnego pomieszkania wynagrodzenie w kwocie 1.800 K rocznie; instruktor mleczarz otrzymuje oprócz wolnego pomieszkania wynagrodzenie w kwocie

1.200 K rocznie. — Naukę religii i przedmiotów ogólnie kształcących udzielają nauczyciele pomocniczy za remuneracyą czasowo przyjęci.

3. Sejm wstawia w rubr. X. budżetu następujący wydatek:

a) utrzymanie instruktora mleczarstwa, płaca z kosztami podróży 4.560 K;

b) utrzymanie instruktora-adjunkta, płaca z kosztami podróży 2.960 K;

c) utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa 1.440 K, na koszta jego podróży 800 K;

d) na stypendya dla serkarzy 2.000 K.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni** w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Tadeusz Pilat** w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

L. W. 81.582/903.

We Lwowie, dnia 12. września 1903.

Aleg 330

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia funduszu przemysłowego.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 16. czerwca 1902 LW. 41.122 — przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek o podwyższenie dotacyi kraju na stały fundusz przemysłowy o 100.000 K i wstawienie takiej kwoty do budżetu krajowego na rok 1902. Wysoki Sejm, uchwalając budżet, wniosek ten przyjął.

Po tem powiększeniu stan funduszu przemysłowego z dnia 31. grudnia 1902, według zamknięcia rachunków funduszu krajowego za tenże rok wynosi 1,500.012 K 62 h — na co złożyły się:

a) przekazane funduszowi temu przez Wysoki Sejm należytości czynne funduszu krajowego z tytułu pożyczek, udzielonych na cele przemysłowe przed utworzeniem stałego funduszu, które po odpisaniu strat wynosiły .	153.891 K 52 h
b) dotacya w rozmaitej wysokości ratach przez Wysoki Sejm od roku 1888 wyznaczona w łącznej kwocie . . .	1.000.000 „ — „
c) przyrost funduszu z odsetek, po odpisaniu strat .	246.121 „ 10 „
Razem . .	1,500.012 K 62 h.

Wszakże już przy uchwalaniu wniosku o dalszą dotacyę 100.000 K w roku 1902 uznawał Wydział krajowy zgodnie z Komisyą krajową dla spraw przemysłowych, że jeżeli ten fundusz ma odpowiedzieć swemu zadaniu przyjścia z pomocą budzącej się przedsiębiorczości na polu przemysłowem i wydatnego przyczynienia się do podniesienia produkcyi przemysłowej — to kapitał $1^1/_2$ miliona koron jest na ten cel stanowczo za mały. Nie wystarczałby on nawet w takim razie, gdyby udzielony z tego funduszu kredyt miał mieć na celu tylko zachętę, więc akcyę więcej moralnej natury — nie może tem bardziej wystarczyć, gdy idzie o to, aby przedsiębiorczość prywatną, nie zawsze idącą w parze z dostateczną siłą kapitałową, tanim a dogodnym kredytem skutecznie zasilić.

Pisał też Wydział krajowy we wspomnianem na wstępie sprawozdaniu:

„Wydział krajowy wnosi obecnie tylko takie jednorazowe podwyższenie funduszu przemysłowego, bez wniosku o wstawienie dalszych rat na jego dotacyę w latach następnych. Czyni to zaś pomimo pełnej świadomości, że i po takiem powiększeniu funduszu tego jeszcze on będzie zbyt skromny, ażeby mógł podołać temu wielkiemu zadaniu, jakie obecnie natarczywie przed nami staje: stworzenia i zasilenia wielkiego przemysłu. Do tego zadania bowiem trzeba wielkich środków pieniężnych — a sprawa dostarczenia tych środków i stosownej organizacyi dla odpowiedniego ich użycia, jest jeszcze w toku studyów“. Wydział krajowy zapowiadał też, że po uzyskaniu w tej sprawie opinii Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych przedłoży Wysokiemu Sejmowi odpowiednie wnioski.

Komisya przemysłowa na plenarnem posiedzeniu z dnia 22. października roku 1902 na podstawie sprawozdania dra Stesłowicza, jako referenta stałego Komitetu przemysłowego przeprowadziła w tym przedmiocie dyskusyę i uchwaliła wnio-

sek o powiększenie funduszu przemysłowego do wysokości 5 milionów koron z równoczesnem zaleceniem wniosku posła dra Rutowskiego, który w Wysokim Sejmie nie przeszedł był jeszcze stadyum pierwszego czytania.

Opóźnione zwołanie sesyi sejmowej nie dozwoliło dotąd sprawy tej załatwić, a już w roku 1903 okazały się skutki zastoju w dalszem powiększeniu funduszu przemysłowego. Gdy bowiem zasilenie funduszu tego w roku 1902 nastąpiło w czasie, kiedy na skutek licznych a poważnych podań o pożyczki Wydział krajowy zgodnie z opinią Komisyi przemysłowej wypłacił był 157.400 K pożyczek a wydał promes na 151.100 K — razem przeto zaangażował fundusz do wysokości 308.500 K, to oczywiście owo powiększenie funduszu nie wystarczyło, część promes przeszła na rok 1903 — tak, że ze zwyczajnych dochodów funduszu, t. j. ze spłat dłużników na kapitał i odsetki można było tylko małą cząstkę podań takich uwzględnić, które na to bezwarunkowo zasługiwały. I już z wiosną roku 1903 byliśmy zmuszeni kilkadziesiąt podań, między niemi bardzo wiele najzupełniej na uwzględnienie zasługujących, odrzucić — motywując to brakiem funduszów.

W ten sposób okazało się dowodnie, że fundusz obecny nie tylko nie wystarcza na to, ażeby rozpocząć jakąś szerszą akcyę, odpowiadającą istotnej potrzebie stworzenia większego przemysłu, ale nawet jest niedostateczny do dalszego prowadzenia takiej jak dotąd, na skromną skalę zakreślonej akcyi. Rok bieżący zatem zaznaczył się zupełnym zastojem w tem działaniu. A było to tem dotkliwsze, że właśnie w roku 1902 rozbudziły się w kraju większe w tym kierunku pragnienia i większe nadzieje. Pragnienia te są objawem obudzonego przecież zrozumienia, o konieczności ekonomicznego odrodzenia kraju, które i pomyśleć się nie da bez emancypacyi na polu przemysłowem, bez uwolnienia się od płacenia zagranicy milionowych haraczów za takie wyroby obcego przemysłu, które snadnie kraj sam mógłby produkować. Ten prąd powszechny, to wołanie powszechne o wyrób krajowy, czemu nierozwinięta produkcya przemysłowa nasza sprostać dotąd nie może, budzi w kołach producentów nadzieję większego zbytu produktów swoich na wewnętrznym, krajowym targu, budzi chęć powiększenia i udoskonalenia swych zakładów przemysłowych, zakładania nowych — ku czemu poparcie kraju przez udzielenie taniego i dogodnego kredytu z funduszu przemysłowego jest w bardzo wielu wypadkach niezbędnym warunkiem.

A spotkał się ten prąd z niewątpliwym faktem pewnego ożywienia działalności Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych. Skład Komisyi został znacznie zwiększony, zasilony nowymi żywiołami z różnych kół, mających bezpośrednią styczność z produkcyą i handlem — obrady Komisyi nad jej organizacyą własną, które doszły do wiadomości publicznej, świadczyły o chęci rozszerzenia akcyi, aby nią objąć także wielki, fabryczny przemysł — a dyskusye nad sprawą powiększenia funduszu przemysłowego odbiły się żywem echem w gronach producentów. Stąd więc obudzone nadzieje, iż usiłowania ku podniesieniu produkcyi przemysłowej, doskonalenia i rozszerzania już istniejących a wytwarzania nowych gałęzi przemysłu, spotkają się z wydatną pomocą z funduszu przemysłowego.

I oto właśnie w chwili rozbudzonego wśród całego społeczeństwa prądu ku czynnemu poparciu przemysłu krajowego, w chwili rozbudzonych wśród producentów nadziei takiego poparcia — stało się, nie z winy Wysokiego Sejmu, ani z winy czy to Wydziału krajowego czy Komisyi przemysłowej, ale z powodu niezwykle długiej przerwy w obradach Sejmu — że nadzieje te zostały zawiedzione, że dla braku funduszów jedno za drugiem podanie o pożyczkę z funduszu przemysłowego spotkało się z odmową dla braku rozporządzalnych funduszów — słowem, że w całej akcyi naszej nastąpił zastój. I można się też co chwila spotkać z objawami rozczarowania i zniechęcenia z opinią, że akcya ta ustała zupełnie.

Z tem większą przeto otuchą staje obecnie Wydział krajowy przed Wysokim Sejmem z wnioskiem o wydatne zasilenie funduszu przemysłowego w przekonaniu, że Reprezentacya kraju skorzysta z pierwszego, nieco dłuższego okresu obrad, ażeby położyć kres obecnemu, nie z jej winy pochodzącemu zastojowi.

Komisya krajowa dla spraw przemysłowych, przystępując do obrad w przedmiocie szerszej akcyi na polu podnoszenia przemysłu zapomocą większych niż dotąd środków, miała przed sobą cztery wnioski:

1. Wniosek posła Romanowicza, uchwałą Sejmu z dnia 5. lipca 1901 przekazany Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy. Żądał on utworzenia

osobnego oddziału przemysłowego w Banku krajowym, przy znacznem na ten cel podniesieniu dotacyi Banku.

Zadaniem tego oddziału byłoby:

a) udzielanie kredytu przemysłowego na cele bezpośrednio-produkcyjne, na wykonywanie zamówień, przedsiębiorstw, dostaw itp.

b) inicyatywa w zakładaniu wielkich przedsiębiorstw przemysłowych, udział w ich zakładaniu przez częściowe dostarczanie kapitału zakładowego, akcyjnego czy udziałowego, finansowanie itp.

2. Wniosek 15 członków Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych wniesiony na posiedzeniu Komisyi pełnej z dnia 4. czerwca 1902 roku. Jest to wniosek alternatywny:

a) albo założenie osobnego Banku przemysłowego,

b) albo utworzenie osobnego oddziału przemysłowego w Banku krajowym.

Finansowanie opierają wnioskodawcy na obligacyach, wydawanych pod gwarancyą kraju.

3. Wniosek posła Rutowskiego, złożony na stół Sejmu w lipcu roku 1902, który dla spóźnionej pory nie przeszedł jeszcze nawet przez pierwsze czytanie. Wniosek ten obejmuje ustawę i uchwałę, które razem wzięte tworzą całość.

Ustawa uwalnia na lat 10 do 15 od wszelkich niepaństwowych dodatków do podatków akcyjne zakłady kredytowe o kapitale akcyjnym przynajmniej 5 mil. kor., jeżeli ich głównem zadaniem będzie powoływanie do życia, finansowanie, zakładanie i prowadzenie przedsiębiorstw przemysłowych w kraju, a zarazem rozwijanie i wspieranie istniejących zakładów przemysłowych.

Uchwała Sejmu poleciłaby Wydziałowi krajowemu, przeprowadzenie z istniejącemi instytucyami finansowemi rokowań celem powołania do życia takiego zakładu kredytowego — i ewentualnie, z zastrzeżeniem zatwierdzenia Sejmu, zapewnienie mu *a)* udziału kraju w kapitale akcyjnym, w kwocie 1 mil. koron — *b)* zrzeczenia się kraju na lat 6 oprocentowania tego kapitału — *c)* udzielenia zasiłku jednorazowego 50.000 K na założenie i finansowanie.

4. Wniosek radcy Zgórskiego, który odmiennie od tamtych nie żąda ani nowego Banku ani nowego oddziału w Banku krajowym — żąda tylko podwyższenia istniejącego obecnie funduszu przemysłowego do 5 mil. koron — a to w sposób analogiczny, jak postąpiono z utworzeniem funduszu pożyczkowego dla spółek Raiffeisena. Sejm wstawiałby przez szereg lat do budżetu po 100.000 K a Bank krajowy na rachunek tych wpłat wypłacałby zaliczkowo kwoty potrzebne na zasilanie przemysłu, aż do wysokości 5 mil. koron. Zresztą pozostałby stosunek niezmieniony, fundusz pozostawałby jak obecny fundusz przemysłowy pod zarządem Wydziału krajowego z udziałem Komisyi przemysłowej, dającej opinie o udzielaniu kredytów, i Banku krajowego, prowadzącego administracyę finansową funduszu.

Wnioskodawca jednak zawisłem to czyni od gruntownej reorganizacyi biura Komisyi z odpowiedniemi siłami fachowemi technicznemi i kupieckiemi, aby nadzór nad pożyczkami był ścisły i organizacya akcyi przemysłowej w kraju w biurze przemysłowem Wydziału krajowego zcentralizowana.

Wnioski te były przedmiotem szczegółowych obrad stałego Komitetu przemysłowej komisyi, poczem poruczył komitet opracowanie sprawozdania członkowi swemu drowi Wład. Stesłowiczowi, sekretarzowi Izby handlowo-przemysłowej we Lwowie. Znakomita praca referenta spotkała się na plenarnem posiedzeniu komisyi, odbytem dnia 22. października 1902 z powszechnem uznaniem — a zgodnie z wyrażonem przez Komisyę życzeniem, Wydział krajowy załącza ·/. ją w całości do niniejszego sprawozdania. Wnioski referenta Komisya przemysłowa jednogłośnie przyjęła.

Aleg.

Wydział krajowy, na posiedzeniu z dnia 6. grudnia 1902 uchwalił zgodnie z Komisyą zalecić Wys. Sejmowi do przyjęcia wniosek Dra Zgórskiego. Polega on na tem, ażeby Wys. Sejm postanowił podnieść fundusz przemysłowy do wysokości 5 milionów koron. Że zaś fundusz ten wynosi obecnie $1^1/_2$ mil. K — przeto dalsza dotacya ze strony funduszu krajowego wynosiłaby $3^1/_2$ mil. K. Tę kwotę złożyłby kraj przez wstawianie do budżetu funduszu krajowego przez 35 lat po 100.000 K rocznie. Że zaś, jak doświadczenie ostatnich lat pouczyło, taka roczna dotacya nie wystarczyłaby, ażeby przy ożywionym obecnie wśród producentów ruchu nawet w granicach dotychczasowej akcyi wystarczyć uzasadnionym żądaniom, nie mówiąc już

*

nic o akcyi szerszej ku popieraniu powstawania nowych a większych przedsiębiorstw — przeto na podstawie zapewnionego uchwałą sejmową rocznego wpływu 100.000 K eskontowałby Bank krajowy te roczne raty, zaliczając w miarę potrzeby wyższe kwoty. Jest to wzorowane na tym sposobie postępowania, jaki już przyjęto dla funduszu pożyczkowego dla kas Raiffeisena. Zapytana o to Dyrekcya Banku krajowego oświadczyła, iż do zaliczkowania takiego jest gotowa, w przeciągu 4 do 5 lat, do wysokości 1 miliona koron, tak, ażeby kwota w ciągu roku przez Bank krajowy zaliczona nie przekraczała 250.000 K, z tem, że raty z budżetu krajowego na podwyższenie dotacyi funduszu przemysłowego w tym pierwszym okresie przeznaczone, nie będą użyte jeszcze na spłatę zaliczek Banku, lecz obracane także na pożyczki. Wtedy zaś, przyjmując ten pierwszy okres na 4 lata, mielibyśmy do rozporządzenia:

1. 4 raty po 100.000 K =	. . . .	400.000 K
2. zaliczki Banku =	. . . .	1,000.000 „
3. zwroty od dłużników około 175.000 K rocznie =		700.000 „
	razem	2,100.000 K.

Po upływie czterech lat nastąpiłby układ z Bankiem o dalsze zaliczkowanie i o zwroty rat. Kwestya różnicy procentu nie zrobi trudności. Bank krajowy nie może się wprawdzie co do wysokości procentu zobowiązywać na długi szereg lat — oświadczył jednak, że na razie pobierałby od kwot zaliczkowanych 4%. Pozostałaby zatem do wyrównania różnica 1% — fundusz przemysłowy bowiem pobiera od udzielonych pożyczek z reguły 3%. Na pokrycie tej różnicy wystarczy procent pobierany od tej części udzielonych pożyczek, która odpowiada kapitałowi własnemu funduszu przemysłowego i wzrastać będzie co roku o dotacyę 100.000 K.

Po oświadczeniu ze strony Banku krajowego gotowości do stopniowego eskontowania dotacyi — nie stoi nic na przeszkodzie przyjęciu wniosku Komisyi przemysłowej. Ma on tę zaletę, że prowadzi wprost do celu, bo do wykonania go nie potrzeba ani długich przygotowań, ani stwarzania nowych organizacyj, ani przeprowadzania długotrwałych rokowań z obcemi zakładami finansowemi — i jest wogóle niezależny od żadnych czynników, stojących poza Wys. Sejmem i jego organem wykonawczym. Wystarczy uchwała Wys. Sejmu i zawarcie układu z Bankiem krajowym, ażeby zamierzoną akcyę bezzwłocznie w ruch wprowadzić. Wykonanie zaś słusznego życzenia Komisyi przemysłowej, aby równocześnie przeprowadzić reorganizacyę Biura Komisyi przez zasilenie go organami fachowemi, zależy już tylko od uchwały Wys. Sejmu, gdyż w projektach budżetu krajowego na r. 1903 i na r. 1904 wstawiono odpowiednie kwoty.

Zaznaczyć jednak wypada — dla uniknięcia nieporozumień — że wniosek ten i zamierzona nim akcya, nie ma na celu załatwienia całej kwestyi kredytu przemysłowego w naszym kraju. Tu idzie wyłącznie o popieranie ze strony organizacyi publicznej rozszerzenia i technicznego udoskonalenia istniejących a tworzenia nowych przemysłów w tych wypadkach, w których jednostki czy spółki dające wszelką gwarancyę dobrego prowadzenia interesu, nie rozporządzają na ten cel dostatecznym kapitałem własnym a kredyt w obliczonych na zysk instytucyach finansowych byłby im albo niedostępny zupełnie albo niedogodny, albo — zwłaszcza na początek — zbyt drogi. Fundusz przemysłowy nie ma i nie może być bankiem, on musi zawsze zachować cechę środka działania, stosowanego przez kraj, ku ułatwieniu przedsiębiorczości prywatnej na polu przemysłowem. Gdy pole to skutkiem całego szeregu okoliczności zewnętrznych i wewnętrznych leży odłogiem, użyźnienie go nie może się obejść bez pomocy publicznej — i ta pomoc publiczna, nie zaś całe, rozległe a tak różnorodne pole kredytu przemysłowego, jest zadaniem utworzonego przez Wys. Sejm funduszu przemysłowego. Obecne zaś wnioski mają na celu tylko wzmocnienie tej akcyi i zwrócenie jej na pole, najbardziej zaniedbane, większego, fabrycznego przemysłu. Sprawa kredytu przemysłowego wogóle pozostać musi w sferze działania związków dobrowolnych, czy to na wzajemności czy na zasadzie fruktyfikacyi kapitału opartych, począwszy od kas Raiffeisena, które mogą znakomite kredytowe usługi oddawać domowemu, włościańskiemu przemysłowi, Towarzystw zaliczkowych po miastach dla kredytu mniejszego rękodzielnika — aż do wielkich finansowych instytucyj, które mogą zasilać kredytem większych rękodzielników i przemysł fabryczny. Działania tych organizacyj dobrowolnych kraj zastępywać nie może — więc też i zadaniem wzmocnionego funduszu przemysłowego nie jest całość kredytu przemysłowego, lecz cel, powyżej ściśle określony.

Powołując się zresztą na bardzo cenne wywody referenta Komisyi przemysłowej, dra Stesłowicza, Wydział krajowy poprzestaje na tych uwagach a dodaje tylko, że sprawozdaniem tem nie objął wcale wniosku posła Dra Rutowskiego, który w Wys. Sejmie nie przeszedł jeszcze stadyum pierwszego czytania i dopiero w bieżącym okresie obrad sejmowych przyjdzie na porządek dzienny.

W myśl powyższych wywodów, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Stały fundusz przemysłowy, utworzony uchwałą z dnia 22. stycznia 1887, będzie podwyższony do wysokości 5,000.000 koron zapomocą rocznej dotacyi z funduszu krajowego po 100 000 K. przez 35 lat do budżetu krajowego wstawianej.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia z Bankiem krajowym umowy o udzielanie zaliczek na poczet tej dotacyi, o ile to dla szybszej akcyi w kierunku popierania rozwoju przemysłu przez udzielanie pożyczek, potrzebnem się okaże.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Tadeusz Romanowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Alegat do L. W. kr. 81582/903.

Sprawozdanie

w przedmiocie szerszej akcyi finansowej na polu podnoszenia przemysłu.

W kraju naszym, nękanym niepowodzeniami materyalnemi i przesileniami, pojawiło się w ostatnich latach mnóstwo planów i projektów, mających na celu przyspieszenie rozwoju ekonomicznego i podniesienie dobrobytu ludności. Plany te i hasła, które zwyczajnie obejmują nowo ukutem wyrażeniem „uprzemysłowienie kraju“, nie weszły wprawdzie dotychczas w fazę urzeczywistnienia, ten jeden wszakże osiągnęły zbawienny i pozytywny skutek, że odtąd sprawa ta nie schodzi z porządku dziennego, figuruje stale na szpaltach dzienników wszystkich odcieni politycznych, stanowi zwykły przedmiot mów i obrad najrozmaitszych wieców i zgromadzeń — jednem słowem zmusza wszystkich, komu dobro kraju leży na sercu, do zajęcia się przedmiotem i poważnego zastanowienia się nad obmyśleniem środków, któreby doprowadzić mogły do urzeczywistnienia pięknej zasadniczej myśli, we wszystkich owych planach i projektach się przejawiającej.

Usposobienie to kraju nie mogło nie wywrzeć wpływu na tok czynności związków i korporacyi, interesujących się stanem przemysłu w kraju, a w pierwszym rzędzie krajowej komisyi dla spraw przemysłowych.

Nowa kadencya rozpoczęła się pod znakiem ożywienia działalości Komisyi; w ślad za tem poszły wnioski, zmierzające do obudzenia intenzywniejszej akcyi kraju na polu podniesienia przemysłu.

Do wniosków tych zaliczyć należy w pierwszym rzędzie wniosek 15 członków Komisyi, wniesiony na posiedzeniu z dnia 4. czerwca 1902. Wniosek ten jest alternatywny i żąda:

a) albo założenia osobnego Banku przemysłowego,

b) albo utworzenia osobnego oddziału przemysłowego w Banku krajowym.

Finansowanie opierają wnioskodawcy na obligacyach, wydawanych pod gwarancyą kraju.

Wniosek ten przydzieliła Komisya pełna na owem posiedzeniu swemu Komitetowi przemysłowemu do sprawozdania. Komitet przemysłowy, opierając się na sprawozdaniu wstępnem posła i szefa Dep. przemysłowego p. Romanowicza, poszedł przedewszystkiem w zadaniu swem dalej i wziął pod obrady nietylko wniosek wyżej przytoczony, lecz i inne wnioski, które w ostatnim czasie w tymsamym przedmiocie były się pojawiły.

Sprawozdawca zaliczył tu w szczególności:

1. Wniosek własny uchwałą Sejmu z dnia 5. lipca 1901, przekazany Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy. Żądał on utworzenia osobnego oddziału przemysłowego w Banku krajowym, przy znacznem na ten cel podniesieniu dotacyi Banku.

Zadaniem tego oddziału byłoby:

a) udzielanie kredytu przemysłowego na cele bezpośrednio-produkcyjne, na wykonywanie zamówień, przedsiębiorstw, dostaw it. p,

b) inicyatywa w zakładaniu wielkich przedsiębiorstw przemysłowych, udział w ich zakładaniu przez częściowe dostarczanie kapitału zakładowego, akcyjnego czy udziałowego, finansowanie i t. p.

2. Wniosek posła Rutowskiego, przedłożony Sejmowi w lipcu b. r., który jednak z powodu spóźnionej pory nie przeszedł jeszcze przez pierwsze czytanie. Wniosek ten obejmuje ustawę i uchwałę, które razem wzięte tworzą całość.

Ustawa uwalnia na lat 10 do 15 od wszelkich dodatków niepaństwowych do podatków akcyjne zakłady kredytowe o kapitale akcyjnym przynajmniej 5 milionów koron, jeśli ich głównem zadaniem będzie powoływanie do życia, finansowanie, za-

kładanie i prowadzenie przedsiębiorstw przemysłowych w kraju, a zarazem rozwijanie i wspieranie istniejących zakładów przemysłowych.

Uchwała Sejmu poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie z istniejącemi instytucyami finansowemi rokowań, celem powołania do życia takiego zakładu kredytowego — i ewentualnie z zastrzeżeniem zatwierdzenia Sejmu zapewnienia mu

a) udziału kraju w kapitale akcyjnym w kwocie 1 mil. koron,

b) zrzeczenia się kraju na lat 6 oprocentowania tego kapitału;

c) udzielenia zasiłku jednorazowego 50.000 kor. na założenie i sfinansowanie.

3. Wniosek przedłożony Komitetowi przez radcę Dra Zgórskiego, który żąda podwyższenia istniejącego obecnie funduszu przemysłowego do 5 milionów koron, a to w sposób analogiczny, jak postąpiono z utworzeniem funduszu pożyczkowego dla Spółek Raiffeisena. Sejm wstawiałby przez szereg lat do budżetu po 100.000 kor. a Bank krajowy na rachunek tych wpłat wypłacałby zaliczkowo kwoty potrzebne na zasilanie przemysłu aż do wysokości 5 milionów kor. Fundusz ten pozostawałby i nadal jak dotychczas pod zarządem Wydziału krajowego z udziałem Komisyi przemysłowej, dającej opinie u udzielaniu kredytów i Banku krajowego, który prowadziłby administracyę finasową funduszu. Wnioskodawca żąda jednak reorganizacyi biura Komisyi, aby nadzór nad pożyczkami był ścisły, a organizacya akcyi przemysłowej w kraju była w biurze przemysłowem Wydziału krajowego scentralizowana.

Przy rozpatrywaniu projektów tych nie można, mimo tak gorąco i powszechnie propagowanego hasła uprzemysłowienia kraju ominąć omówienia kwestyi zasadniczej a mianowicie, jeżeli nie rozstrzygnienia, to poruszenia przynajmniej pytania, czy usprawiedliwioną i wskazaną jest rzeczą, aby kraj na większe i szersze rozmiary i przy pomocy większych niż dotąd środków, rozwinął akcyę na polu podniesienia przemysłu.

Konieczność wytworzenia znaczniejszego przemysłu w kraju była już tylokrotnie wykazywaną, że wydaje się nam rzeczą zupełnie zbędną wywody te powtarzać. Kraj rolniczy, jakim jest bezsprzecznie Galicya, posiadający stosunkowo znaczną gęstość ludności, wykazujący wskutek tego coroczny upust ludności przez emigracyę, potrzebuje rozwoju na rozmaitych polach, aby ludności tej mógł dostarczyć dostatecznej sposobności zarobku i dobrobytu i zatrzymać ją u siebie. Jakkolwiek przyjąć można jako pewnik, że rolnictwo nasze jest jeszcze na dość niskim stopniu rozwoju i że stosunki w tej mierze, zwłaszcza w kierunku zużytkowania i otwarcia zbytu dla wszelkich ubocznych artykułów gospodarstwa wiejskiego, zdolne są do bardzo znacznego rozwoju i ulepszenia, to z drugiej strony przyzna każdy, że jest to niewystarczające, gdyż nawet wówczas nie moglibyśmy mieć tyle płodów surowych z gospodarstwa rolnego, aby nimi opłacić wszelkie inne nasze potrzeby, a zwłaszcza potrzebne nam wytwory przemysłowe. Deficyt w tej mierze płacimy i płacilibyśmy nadal cząstką ziemi naszej i ludnością naszą, jej pracą i krwią: ogołacamy i wywozimy garść za garścią zakładowy nasz kapitał w ziemi, lasach i t. p, pozbywamy się ludności i robotnika, który z mniejszym lub większym skutkiem u obcych szuka zarobku.

Reprezentacya kraju zrozumiała w części tę grozę położenia gospodarczego i pod wpływem i za inicyatytywą głębiej myślących umysłów postawiła sobie za zadanie: popieranie rozwoju przemysłu krajowego. Zrozumiał to i ogół kraju i rozbrzmiewa obecnie hasłem uprzemysłowienia, chociaż i zapał ten i zainteresowanie się nie wydobyły się jeszcze z powijaków i szukają wyjścia z błędnego koła pomysłów, jeremiad i rekryminacyi.

Przemysł bezsprzecznie wymaga pewnych danych naturalnych do swego rozwoju, jest on jednak zarazem i wytworem stosunków, chęci i pracy ludzkiej. Na powstanie pewnej gałęzi przemysłu mają wpływ niewątpliwie naturalne stosunki danej okolicy, ale nie rozstrzygają o tem wyłącznie; nie rozstrzyga o tem surowiec, jak tego dowodem liczne przemysły, dla których surowiec z odległych stron świata bywa sprowadzany. Przemysł wytwarza się nieraz łatwo, gdzie na miejscu nie ma surowca, a na odwrót usiłowania najgorętsze stworzenia przemysłu w pewnych okolicach często nie odnoszą skutku, choć surowca tamże podostatkiem. Czyli innemi słowy: przemysł jest w części bezwątpienia wytworem sztucznym, o tyle, że wymaga zabiegów pracy i ofiarności społeczeństwa, które go u siebie chce wywołać i zachować, że nie przychodzi on sam z siebie i nie leży na dłoni sam przez się, jak n. p. uprawa roli, którą w najprymitywniejszej formie już wywołuje sama ziemia i wszędzie umożliwia.

W ślad za tem wymaga rozwój przemysłu właśnie tej myśli i pracy ludzkiej; ponieważ nie przychodzi sam z siebie, wymaga obmyślenia należytego planu i rozwinięcia wszelkich szczegółów, jak ma się przyprowadzić do skutku jego powstanie. Jest niejako budową, która rozpadnie się, gdy jakiś szczegół źle zrobiono, i tem bardziej trzeba strzedz pilnie, aby przy budowie czego nie zapomniano, lub nie należycie wykonano.

Przy pracy takiej wielu jest zajętych, lecz kierunek, odpowiedzialność i powodzenie dzieła leży w rękach kierownika, w rękach planodawcy. Powodzenie przemysłu leży też w rękach jednostek w mocy ich zabiegów, ich pracy i wiedzy. Przemysł nie jest zatem ani zabawką, ani filantropią ani ubocznem zajęciem, choćby najlepszej woli ludzi — jest zawodem sam w sobie i dla siebie, zawodem, który wymaga jeszcze więcej pracy i zapału i zaparcia się siebie, aniżeli każdy inny zawód — zawodem, który absorbuje całego człowieka, wymaga pokoleń, przyjętych duchem i potrzebami jego.

Przemysł stoi zatem i upada przedewszystkiem jednostką, indywidualną myślą i pracą; jednostki go tworzą swą inicyatywą i zapobiegliwością, on zaś nawzajem budzi tę inicyatywę interesem i wynagradza tę pracę zyskiem.

W tem rozumieniu rzeczy każde przedsiębiorstwo jest etapem na drodze rozwoju jest pionem na szachownicy, który zręcznie i silnie kierowany utrzymać się musi, w przeciwnym razie ustępuje lepszemu posunięciu. Upadek przedsiębiorstwa tej lub owej jednostki nie może też być uważany, rozgłaszany lub generalizowany jako „nieszczęście narodowe“. Do takich refleksyi uprawnia właśnie okoliczność, gdy błędnie ogół cały powołuje do życia i prowadzi przedsiębiorstwa przemysłowe, wymagające koniecznie indywidualnej zapobiegliwości i pobudek egoistycznych jednostki.

Do ogółu — państwa czy kraju — należy wytworzenie podatnego gruntu dla tych usiłowań jednostek, usunięcie przeszkód, któreby je tamować, lub powstrzymywać mogły. Nie jest to wcale rola bierna, owszem, do czynu aż nadto sposobności, i otwarte pole; nie sięgać tylko tam, gdzie miejsce i racya bytu pracy indywidualnej.

Z tego szerokiego pojęcia wzajemnego stosunku wynika już, że działalność ogółu nie może być szablonową, musi być rozmaitą, stosownie do danych okoliczności, mniej lub więcej rozległą i wszechstronną. Polityka handlowa, cłowa, taryfowa, podatkowa i t. p. oznaczają tu poszczególne kierunki tej działalności.

Kraj nasz w tej mierze w zupełnie niepomyślnem znajduje się położeniu.

Nie może prowadzić samoistnej polityki cłowej lub podatkowej, nie ma rozstrzygającego wpływu na kształtowanie się polityki handlowej, taryfowej lub przemysłowej.

Z tego powodu wszelkie porównania, jakie na temat akcyi około uprzemysłowienia tu i ówdzie się pojawiają, zestawianie kraju naszego szczególnie z Serbią, Rumunią, Bułgaryą lub Węgrami t. j. krajami, które zapomocą specyalnych ustaw podnosić się starają przemysł, muszą w tym lub owym kierunku utykać. Mając cła, taryfę, podatki i t. p. w rękach, z innym skutkiem można podnosić i inicyować przemysł, aniżeli gdy to wszystko jest przeważnie od kogo innego zawisłe. Wszelkie usiłowania, choćby wielkim nakładem przedsięwzięte, mogą się w niwecz obrócić, przez szkodliwe dla nas zarządzenia handlowe lub taryfowe.

Nie można jednak wyciągać z tego wniosku, że kraj nasz skazany jest na rolę zupełnie bierną, i pogrążyć się w wygodnej dla niektórych bezczynności.

Przeciwnie, kraj ma tem trudniejsze zadanie do spełnienia, tem cięższe obowiązki, tem musi być wytrwalszy, nie zniechęcając się niepowodzeniami, które przy takim stanie rzeczy są nieuniknione i tylko wytrwałością i spokojną pracą powetowane być mogą i na korzyść kraju obrócone.

Więc przedewszystkiem kraj nie powinien w dążnościach do podniesienia przemysłu zapominać o tem, że do zadań jego, jak w ogóle gdzieindziej, należy staranie o stworzenie terenu sprzyjającego rozwojowi przemysłu, usunięcie przeszkód go tamujących. Musi więc starać się o wpływ należyty na ukształtowanie się polityki cłowej, handlowej, taryfowej, na podatki i t. p. gdyż nie potrzebujemy wykazywać, że nieprzychylne krajowemu przemysłowi zarządzenia z tej lub z owej dziedziny mogą więcej przynieść szkody całemu krajowi przez podkopanie ogółu przemysłu krajowego, niż może przynieść korzyści założenie tego lub owego no-

wego przedsiębiorstwa fabrycznego, choćby nawet na prawdę rokującego dobre nadzieje.

Tych rzeczy zatem nie należy ani zapominać, ani lekceważyć; lekceważyć je sobie mogą ludzie z zaściankowemi wyobrażeniami, dla których ponad lokalny interes nie ma nic więcej i którzy widzą całe powodzenie w ograniczeniu sposobności do pracy; lecz nie wolno tego czynić krajowi, w którym musi być przeświadczenie, że sprawy te są ważne, że ciągle trzeba być na straży, i dbać o ukształtowanie polityki handlowej i przemysłowej takie, jakie jest korzystnem dla rozwoju naszego rodzimego przemysłu.

Kraje, które politykę tą samodzielnie prowadzić mogą i są ekonomicznie silniejsze, poprzestać mogą na tej działalności; kraje ekonomicznie słabsze, które choć mają zupełną samodzielność w tym kierunku, mają jednak długie lata zastoju za sobą i dążą do pospieszniejszego rozwoju, lub kraje i ekonomicznie słabsze i pozbawione samodzielnej polityki handlowej — nie mogą zadowolnić się taką rolą, lecz występują czynnie, popierając już bezpośrednio rozwój poszczególnych przedsiębiorstw przemysłowych.

Kraj nasz należy niestety do krajów tej ostatniej kategoryi; spoczywa na nim wskutek tego trudne zadanie i ciężki obowiązek bezpośredniej akcyi i bezpośredniej pracy na polu podniesienia przemysłu krajowego.

W tym kierunku spotykają się i są zgodne — wypływający z ukształtowania się stosunków — obowiązek kraju i usposobienie szerokich warstw społeczeństwa, szermujące hasłem uprzemysłowienia. Lecz w szczegółach działalność kraju jako takiego — a plany i dalekonośne projekty tu i ówdzie rzucane — rozchodzą się i rozchodzić muszą.

Kraj nasz, wstrzymywany w rozwoju swym przemysłowym przemożnem spółzawodnictwem przemysłu zachodniego, zaniedbany tyle lat przez wszelakiego autoramentu administracyę publiczną, pozbawiony tradycyi przemysłowych, położony geograficznie nader nieszczęśliwie, nie mający samoistnej polityki handlowej i taryfowej, nie może pozostawić całej działalności i troski o rozwój przemysłu jednostkom. Jednostkom musi podać pomocną rękę, ogół, musi je zachęcić, musi im wynagrodzić te trudności, zniwelować przeszkody, które są z zewnątrz stawiane. Zgoda zatem na to, że reprezentacya kraju obowiązek ma popierać czynnie i bezpośrednio pracę około rozwoju przemysłu. Lecz musi to być praca świadoma celu, nie gorączkowa, ale ciągła, wytrwała i skutecznie zdążająca do celu. Ani liczyć tu można na cud, lub szczególne zdarzenia, których niektórzy wyczekują, aby wbrew doświadczeniom gdzieindziej zebranym powołały one do życia szeregi kominów fabrycznych w naszym kraju — ani to może być nadzieja gorączkowa nagłych i nadzwyczajnych skutków, któraby łudzić nas miała, że można jednym zamachem odrobić to wszystko, co się przez dziesiątki lub setki lat zaniedbało.

Gdy jednak ma to być praca ciągła, a przedewszystkiem wytrwała — uparta — powiedzielibyśmy — to zaniedbania długiego szeregu lat, w których tej pracy nie było, powodują, że obecnie prowadzona być ona musi zdwojonym nakładem ofiar i trudów, daleko większymi środkami, aniżeliby to dziać się mogło, gdybyśmy nie mieli za sobą tylu lat zastoju i niedbałości.

Dzisiaj, co kraj robi, i co zrobił w ostatnich latach, nie wystarcza — zwłaszcza, gdy przemysł gdzieindziej ciągle idzie naprzód, a rozwój naszego przemysłu jest solą w oku sąsiadom, którzy przywykli kraj nasz uważać za swą niezaprzeczoną przez długie czasy wygodną domenę zbytu. Fundusze przez kraj na ten cel dotychczas łożone są nie wielkie — trochę stypendyów, trochę szkół fachowych z jednej strony, a trochę pożyczek dla przemysłowców z drugiej strony, oto cały bilans tej bezpośredniej akcyi kraju. Każdemu zaś, kto brał udział w tej pracy, wiadomo zresztą, że przemysłowcy na pożyczki nawet już przyznane, dla braku funduszów wolnych, musieliby latami czekać, gdyby im inaczej nie dano pomocy — wiadomo dalej, że całą masę podań o pożyczki odrzucać trzeba, gdyż brak funduszów na uwzględnienie nawet najlepszych podań, któreby jak najchętniej przychylnie załatwić się chciało.

Nadto brak tu roboty z góry nieco obmyślanej, dążącej do pewnych oznaczonych celów, a znowu dla braku środków, gdyż na cóż te plany wszystkie się zdadzą, gdy ich nawet w bardzo małej części przeprowadzić nie można. Nie ma studyów ani danych, co w jakim dziale przemysłu zrobićby się dało i zrobić należało. To wszystko tylko przy akcyi na szerszą skalę pomyślanej i przedsięwziętej uskutecznić można.

Jakiego rodzaju środki ma kraj dać na podniesienie przemysłu? Zazwyczaj powtarza się machinalnie: do rozwoju przemysłu brak nam kapitałów i ludzi fachowo wykształconych. Możnaby się na to w części zgodzić, gdyby z reguły nie przesadzono w sądach w tej mierze. Z jednej strony szukamy i mamy przed oczyma zazwyczaj tylko te przyczyny najbliższe, a zapominamy o przyczynach głębszych, zapominamy o niedostateczności oświaty w ogóle o braku tradycyi i wychowania przemysłowego, wreszcie o niedowładztwie i stęchliźnie naszego życia politycznego, zapominamy o zabagnieniu biurokratycznem kraju, a przecież wszystkie te ujemne czynniki razem wywołują przygnębienie, apatyę i pessymizm — same objawy nie sprzyjające chętnej pracy i postępowi.

Nie małą też rolę gra skłonność do wszelakiego rodzaju przedsiębiorstw ryzykownych, mogących dać w jednej chwili ogromne zyski, mało zaś zamiłowania i przywiązania do przedsiębiorstw, przy których pewniejszy dochód, ale skromny, zawisłym jest od wytrwałej pracy i znacznego nakładu zapobiegliwości i wiedzy fachowej.

Z drugiej strony najbliższe te przyczyny, które się zazwyczaj wymienia, generalizuje się bezpotrzebnie i ze szkodą ogromną dla przyszłego rozwoju kraju. Postępowanie to jest nieco dziwne. Dzieckiem naszem ulubionem wydaje się być przemysł, ale — i to jest charakterystyczne — nie ten, który tu i ówdzie istnieje, lecz tylko ten jakiś przyszły, wymarzony, który ma być wielki, inny zupełnie jak istniejący, który ma nas zbawić i uszczęśliwić. Nie wiemy, zapominamy, lub w zaślepieniu nie widzimy, że mamy przecież trochę przemysłu, i to wcale pokaźny szereg średnich zwłaszcza przedsiębiorstw fabrycznych, dość pomyślnie się rozwijających. Wołamy jednak ciągle, że u nas nie ma wcale przemysłu, ignorujemy zupełnie ludzi ciężko walczących i pracujących, odsądzamy ich od wszelkiej wiedzy, tęgości, a nawet miana przemysłowca, a najczęściej to robią ludzie, którzy właśnie nic a nic z przemysłem bezpośrednio nie mają do czynienia.

Czy takie pesymistyczne a z rzeczywistym stanem rzeczy niezgodne zdania mogą nam pomódz w czem? Przeciwnie, każdego, a zwłaszcza obcego, tylko zrazić mogą i odwieść od zamiaru poświęcenia swej pracy w kraju, w którym nic nie ma rzekomo, wszystko upada, w którym więc widocznie żaden interes rentować się nie może i nikt seryo myślący nie powinienby się do przemysłu zabierać.

Czy w rzeczy samej taki zupełny brak u nas ludzi fachowych, mogących z powodzeniem interes przemysłowy prowadzić? Zapewne zbyt dużo ich nie mamy, raczej za mało, ale pessymizm zupełny w tym kierunku najwidoczniej wypływa z błędnego oceniania stosunków i generalizowania konkretnych faktów.

Asumpt do tych sądów bierze się bowiem najczęściej ze stosunków jednej tylko formy produkcyi, która bardzo niefortunnie u nas funkcyonuje.

Niestety, forma spółkowa bezwarunkowo nie ma u nas powodzenia; jedna spółka udziałowa po drugiej, jedno stowarzyszenie po drugiem upada najczęściej z powodu, że kierownictwo było niedołężne i niefachowe. Forma asocyacyi spółkowej jest wprawdzie ważną dźwignią postępu gospodarczego, i wydała gdzieindziej świetne bardzo owoce. Nie mamy powodu, ani jej nie cenić, ani jej się zrzekać. Brak jednak u nas jeszcze należytego zrozumienia idei asocyacyjnej, brak zmysłu organizacyjnego, nie mamy jeszcze w ogóle wielkiego doświadczenia, ani wielkich wyników na polu pracy gospodarczej, tem trudniej więc wyznać się możemy w skomplikowanym systemie asocyacyi spółkowej, tem trudniej przyswoić sobie wszystkie dobre jej strony. Nęci nas jednak bardzo ta forma produkcyi, i stąd też płynie to radośne rozreklamowywanie zawiązujących się od czasu do czasu przedsiębiorstw spółkowych, które zanim jeszcze wytworzyły cokolwiek, i zaledwie tyle zrobiły, że przyjęły statut szablonowy i wybrały pokaźną liczbę rozmaitych dygnitarzy kierujących — cieszą się większą sławą i większą reklamą, aniżeli poważne, od dłuższego czasu ciężko pracujące jednostki. Że wyroby takich sztucznych nieraz organizmów są bardzo prymitywne i szkodzą bardzo rozwojowi krajowego przemysłu, zrażając konsumentów, przymyka się oczy pobłażliwie i dalej się uprawia reklamę. Jakiż jednak z tego wynik? Gdy — jak to często u nas bywa — przedsiębiorstwo takie, wskutek braku kapitału, wskutek

dyletanckiego prowadzenia upadnie — reklama dawna działa zabójczo, gdyż upadek taki zwraca także powszechną uwagę i każdy zaczyna ruszać ramionami, gdy się mówi potem o potrzebie popierania przemysłu krajowego.

To też z jednej strony przestroga to dla akcyi przyszłej kraju: niech asocyacya spółkowa naturalnie się rozwija, niech się wychowa i usilni na podstawie rozwoju formy indywidualnej produkcyi; sztucznie ją wywoływać i stosować mnożyć takie poronione z góry przedsiębiorstwa byłoby rzeczą niebezpieczną i lekkomyślną.

Z drugiej zaś strony koniecznie należy z naciskiem podnosić, że to jedna tylko a nie wyłączna i nie przeważna forma naszej produkcyi przemysłowej.

Sąd na tej tylko podstawie uformowany musi być jednostronny. Trzeba bowiem zważyć, że obok rzekomo przemysłowych przedsiębiorstw, istnieją liczne zakłady przemysłowe jednostek twardo a wytrwale pracujących. Mniej wprawdzie o nich słychać, mniej się reklamuje, aniżeli wspomniane spółki, które im nieraz czynią ostre konkurencyę, ale mimo to trzymają się oni daleko silniej aniżeli cała ta masa z góry poronionych przedsiębiorstw spółkowych, zakładanych przez dyletantów i filantropów. Oni jednak trzymają sztandar przemysłu, a jest ich dość pokaźna liczba, i grzeszy ten zupełną nieznajomością stosunków krajowych, kto twierdzi, że u nas wcale przemysłu nie ma, i że cała akcya, czy krajów, czy innych czynników, ma iść tylko w kierunku powoływania do życia, zakładania nowych, wielkich przedsiębiorstw.

Najzdrowszy rozwój przemysłowy znamionuje się tem, że średnie przedsiębiorstwa, wzrosłe pracą i wiedzą właściciela, powiększają się zwolna, i osiągają coraz to wyższy stopień rozwoju. Takie przedsiębiorstwa są i u nas, ale walczą one ciężko z konkurencyą obcą, walczą z brakiem taniego kredytu, walczą z brakiem kapitału do rozszerzenia zakładu, do wprowadzenia ulepszeń technicznych i t. p. Tu aż nadto obszerne i wdzięczne pole dla czynnej akcyi kraju. To jest pierwszorzędne i główne zadanie kraju: usilnić, utrwalić i rozwinąć te istniejące przedsiębiorstwa, i położyć przez to podwaliny do ogólnego rozwoju, gdyż każda gałęź przemysłu prawie ma takie fabryczne przedsiębiorstwa średnie, a niektóre gałęzie nawet przez wielkie firmy są reprezentowane.

Gdy przemysł zachodni przyciska do ziemi te przedsiębiorstwa, gdy cała polityka handlowa i taryfowa państwa raczej szkodzi nam i odprowadza konkurencyą, pomoc kraju musi być wydatna, powszechna, a opieka jego ciągła i skuteczna.

Inaczej stracimy to, co mamy i za niewielki szereg lat staniemy tam, gdzie przed niewielu laty zaczęliśmy.

Na drugiem planie stawiam inicyowanie, zakładanie przedsiębiorstw przez kraj za pomocą zawotowanych większych środków. I tu przypuszczam jedynie jako możliwą zupełnie drugorzędną rolę kraju, które pewne czyonności przygotowawcze, pewne studya da w ręce jednostkom. Materyalna inicyatywa musi i może jedynie wyjść od jednostki — od przedsiębiorcy, który zdoła odnaleść i odczuć w projekcie interes, a tym tylko przedsiębiorstwo przemysłowe stać może; każda zaś osoba zbiorowa jak kraj w tym wypadku, zawsze skłonną jest błędnie i pod innym a niewłaściwym kątem widzenia oceniać szanse powodzenia przedsiębiorstwa. Przypuśćmy bowiem, że po myśli rozmaitych projektowiczów kraj zainicyuje jakąś większą fabrykę — wiele ich nie założy nawet przy znacznie większych niż obecnie funduszach — to wyczerpie na ten cel wszystkie swoje środki z tej rubryki, a tymczasem wegetować ledwie będzie lub upadać pokaźny zastęp istniejących już przedsiębiorstw średnich, które przy danej pomocy łatwo rozwinąćby się mogły na wielkie i obcy wyrób wyrugować.

Zresztą kierunek, w którym akcya uprzemysłowienia kraju pójść powinna, nie może być identyczny, o ile chodzi o akcyę kraju jako takiego, z akcyą ogółu, związków lub instytucyi prywatnych. Dla tych ostatnich może być właśnie wdzięcznem zadaniem i celem zakładanie nowych wielkich przedsiębiorstw. Reprezentacya kraju musi prowadzić akcyę ostrożną, wytrwałą a ciągłą, usilniać prze-

dewszystkiem i zachować, co kraj ma — a przytem wygładzać drogę i torować, usuwać przeszkody dla chętnych do założenia czegoś nowego. Nie trzeba bowiem zapominać, że inaczej się ocenia zwykłe przedsiębiorstwo jednostki, a inaczej powołane do życia z inicyatywy lub za szczególną pomocą kraju. Przy silnym krytycyźmie, który u nas panuje, nieudanie się, upadek takiego przedsiębiorstwa więcej by zrobił złego i szkody przyniósł, niż korzyści kilka innych nowych założonych fabryk. Akcya kraju mogłaby wejść na tory awanturnicze, któreby łatwo mogły sprowadzić nietylko znaczne straty i niepowodzenia materyalne, lecz, co gorsza, osłabić moralnie całą akcyę i wzbudzić do niej nieufność.

Zasłanianie się w tej mierze przykładem Węgier nie wytrzymuje krytyki.

Pominąwszy, że Węgrzy inne mogą mieć środki, że mają w ręku taryfy, podatki, przeważający wpływ na ukształtowanie się ceł itp., zaznaczyć trzeba, że gorączkowa polityka Rządu ustała; w roku bieżącym nie załatwiono ani jednego nowego projektu, któryby dotyczył większej jakiejś fabryki. Od roku 1890 założono z pomocą państwową 537 fabryk, z których 106 otrzymało subwencye państwowe, 61 subwencye i wolność podatkową a 370 tylko wolność podatkową. Mimo tych państwowych wsparć, 75 fabryk zastanowiło ruch, ze 167 subwencyonowanych fabryk 10 zupełnie upadło. Sprawozdania za ubiegły rok wydane przez węgierskie Ministerstwo handlu malują położenie przemysłu węgierskiego w bardzo czarnych barwach, a choćby i część tych jeremiad była nieuzasadnioną, to jednak istnienie przesilenia, i to o charakterze uniwersalnym, w przemyśle węgierskim nie da się zaprzeczyć.

Gdy przesilenie to i w Niemczech daje się odczuwać, a co do niektórych gałęzi przemysłu panuje prawie powszechnie, przypomina ta okoliczność tylko, jak trzeba być ostrożnym i jak obliczyć należy wszystko przed założeniem nowego wielkiego przedsiębiorstwa przemysłowego, które zwłaszcza po wyczerpaniu znacznych na nie udzielonych środków, jest mniej odporne niż średni zakład przemysłowy, na mniejszą produkcyę obliczony i mniejszego pola zbytu wymagający.

Czego potrzebują nasze zakłady przemysłowe? Przy bardzo nieprzychylnych warunkach, wśród których pracują, potrzebują przedewszystkiem *poparcia ogółu i opieki miarodajnych czynników*. Potrzebują w szczególności *taniego kredytu do obrotu*, taniego i łatwego kredytu *do ulepszania i powiększania swych urządzeń fabrycznych*. Wprawdzie tu i ówdzie spotykać się można z twierdzeniem, że przemysłowiec wszędzie i łatwo znaleźć może u nas tani i wygodny kredyt, i że nawet wielkie instytucye finansowe cieszą się, gdy dostaną weksel przemysłowy, i formalnie się o nie ubijają — ale też na tem ubijaniu kończy się, gdyż trwają niezmienione wady naszego systemu kredytowego, nie pozwalające wprost i dogodnie przemysłowcowi z kredytu bankowego korzystać. Przemysłowiec nasz musi być zarazem bankierem, finansistą i kupcem. Gdzieindziej fabrykant jest producentem tylko, ma swego bankiera, który mu finansową i komercyalną stronę przedsiębiorstwa prowadzi, dostarcza mu ciągłego kredytu na podstawie wglądu i ciągłej kontroli jego przedsiębiorstw. U nas pełnią może tę funkcyę, ale w zupełnie inny sposób, eskonterzy prywatni, za pośrednictwem których weksle wielu przemysłowców dostają się dopiero do portfelu wielkich instytucyj przemysłowych. Zresztą kredyt wekslowy wymaga pewnej liczby podpisów, o podpisy te trzeba się postarać, a otrzymawszy je, być przygotowanym na danie swego podpisu. Jakie z tego płynąć mogą konsekwencye, niejedni już smutne zrobili doświadczenie. Przemysłowiec nasz i z innego powodu nie rozporządza potrzebnym mu materyałem wekslowym, na interesie opartym, t. zw. Geschäftswechsel. Wspomnieliśmy, że przemysłowiec nasz zazwyczaj musi być także kupcem, a powodem tego są nasze szczególne stosunki handlowe. Szereg lat zastoju przemysłowego u nas, i zaniedbania wywołały to, że handel wyrósł na dominujące stanowisko, pośrednictwo handlowe zakwitło, ale naturalnie na korzyść przemysłu obcego. Wyrobione oddawna w tej mierze stosunki, zadzierzgnięte stosunki kredytowe, łatwy i dogodny kredyt, którego dostarczać są w stanie wielkie firmy obce, zbrojne w kapitały i zamortyzowane fabryki, — wszystko to zrodziło znaczne szeregi pośredników, żyjących z tego obcego przemysłu. Rozwijający się powoli przemysł krajowy nie mógł znaleść u kupca i ajenta, rozsadników obcego przemysłu, ani pomocy, ani uznania. Zerwać dawne, korzystne stosunki, nie jest łatwą rzeczą, zawiązywać nowe niebezpieczne i niewygodne. Przemysłowiec krajowy musiał sam dla towarów swych mozolnie szukać zbytu — kupiec zatem i ajent z tej samej gałęzi widzieć w nim musieli konkurenta, nie tyle na razie niebezpiecznego, ile zdaniem ich niepotrzebnego. I stosunki te

mało co na lepsze się zmieniły, a jeżeli tu i ówdzie wyjątki widzimy, to ogół przeciętny stosunków ten sam. Stąd jednak płynie, że fabrykant obcy rozporządza i u siebie i u nas materyałem licznym wekslowym kupców, ajentów i innych pośredników, nasz natomiast takiej klienteli najczęściej nie posiada, ma do czynienia wprost z konsumentami, od których weksli nie bierze, którym daje często na kredyt i z którymi inaczej te interesa muszą być załatwiane niż z odbiorcami kupcami.

Gdy jednak takie zachodzą stosunki, nie dziw, że temu przymysłowcowi, osaczonemu zewsząd przez nieprzychylne warunki rozwoju, należy się opieka ogółu i pomoc kraju. Może ona jednak iść w tym kierunku tylko tak daleko, aby nie chciała zastępować inicyatywy i przedsiębiorczości jednostki, nie zabijała oględności jej i zapobiegliwości. Kraj przygotowuje środki i ofiarowuje je: do jednostek należy przyjść, wykalkulować interes i wykazać potrzebę pomocy. Fundusz krajowy nie może tu kierować się wyłącznie zyskiem, lub względami bezpieczeństwa, raczej musi kraj sobie powiedzieć, że nie on ma zadanie zakładania przedsiębiorstw, nie on więc ma oczekiwać zysków, lecz chce on użyźniać grunt dla krajowego przemysłu, a gdy będzie mógł to robić ciągle i wytrwale, wróci mu się wydatek stokrotnie w wzmożonym dobrobycie społeczeństwa, nie mówiąc już o tem, że i bezpośrednia strata wydanego kapitału, absolutnie nie jest tu z góry konieczna i też rzadko zdarzać się powinna.

Reasumując główne myśli, które w powyższych wywodach się mieszczą, wyciągam z nich przedewszystkiem następujące konkluzye:

„Kraj bezwarunkowo i bez dalszego ociągania się musi wyposażyć się w znaczniejsze środki do pracy na polu podnoszenia przemysłu krajowego. Dalsza zwłoka w tej mierze groziłaby utratą i tych niewielu rozwijających się nieźle przedsiębiorstw krajowych, przygniecionych konkurencyą obcą i anormalnymi stosunkami kraju.

Praca ta musi być wytrwałą, nie gorączkową, ciągłą, nie zrażającą się chwilowemi niepowodzeniami; w ten tylko sposób można powetować lata zastoju i niedbałości. Środki dane na tę pracę muszą być uważane za ofiarę, złożoną na rzecz ekonomicznego podniesienia kraju. Zadaniem głównem jest usilnianie istniejącego przemysłu, powiększanie i przekształcanie istniejących średnich zakładów fabrycznych, podawanie ręki i przysparzanie możliwych ulg inicyowanym materyalnie i zakładanym przez jednostki nowym wielkim przedsiębiorstwom przemysłowym, wreszcie prowadzenie wszelkich studyów potrzebnych do przysposobienia terenu dla rozwoju przemysłu i opieki nad nim.

Kraj musi jednak dbać nie o hasło same, lecz o wyszukanie ostrożne odpowiednich dróg, aby nowych niepowodzeń nie stać się przyczyną. To też nie jest wskazanem angażowanie kraju jako przedsiębiorcy, jako przodownika na polu podniesienia przemysłu. Ma on raczej śledzić usiłowania jednostek, znać doskonale i badać nieustannie tętno krajowych stosunków przemysłowych i być tam wszędzie z pomocą, gdzie jej do utrzymania przedsiębiorstw i ich rozwoju potrzeba“.

Dalsza konkluzya powyższych wywodów byłaby: „Nie można przyznać słuszności zdaniu, jakoby istniejące instytucye kredytowe wystarczały w zupełności — tak jak teraz działają — potrzebom przemysłu krajowego, jakoby kredytu dogodnego i taniego było w kraju raczej za dużo, niż za mało. Być może, ale chyba doliczy się i cały kredyt w formach niezdrowych udzielany. Rzeczą jest to już jednak tych instytucyi, aby potrzebnych reform w tej mierze chciały dokonać.

Nie można zgodzić się również na zdanie, że nowa instytucya bankowa jest zupełnie niepotrzebna, gdyż Bank przemysłowy tam powstać może, gdzie przemysł już istnieje a nie odwrotnie. Zaznaczono wyżej, że przemysł u nas istnieje, że pokaźny zastęp przemysłowców większych i średnich nie zasłużył sobie na to, aby ich *per non sunt* traktować. Taki bank miałby być instytucyą na wskróś przemysłową, na innych wzorach i z innymi celami zbudowany, bez pożyczkowego interesu hipotecznego, i nie pokładającego głównego swego zadania w mechanicznym eskoncie weksli.

Nie może to być jednak instytucya krajowa. Jeżeli kraj przysporzeniem pewnych ulg i ułatwień zachęci kapitał prywatny, a zwłaszcza kapitał obcy do jej założenia, tem lepiej i usiłowania w tym kierunku są nader wskazane; instytucya sama nie powinna jednak mieć na sobie stempla instytucyi oficyalnej“.

Według konkluzyj tych, które dopiero co streściłem, dadzą się stosownie załatwić wnioski w przedmiocie przemysłowej akcyi kraju, na wstępie przytoczone.

Celowi nie odpowiada zatem przedewszystkiem wniosek, zmierzający do utworzenia osobnego oddziału przemysłowego w Banku krajowym z większym jakimś kapitałem.

Po pierwsze, kapitał taki, oddany Bankowi krajowemu choćby dla oddziału przemysłowego, musiałby mieć charakter zarobkowy. Ów oddział przemysłowy musiałby być prowadzony z tego punktu widzenia, musiałby zatem przeważać ostrożność, szukającą formalnego bezpieczeństwa, która w interesach przemysłowych stwarza zbyt wielkie utrudnienia.

Powtóre, Bank krajowy bezwarunkowo ma już za dużo agend. Prowadzi on tak rozliczną sferę interesów, jak interes hipoteczny, komunalny, melioracyjny, kolejowy itd.; czy jest więc rzeczą wskazaną dodać do tego jeszcze interes przemysłowy, sam w sobie wymagający największej przezorności, pomysłowości i innego wzięcia się, aniżeli przy wszystkich innych poprzednio wymienionych interesach? A choćby postanowiono odrębny zarząd jakiś, to przecież w praktyce schodzi na to, a nawet musi tak być, że skoro oddział taki pracuje pod firmą Banku krajowego, to musi być jedna też osobistość kierująca, w ręku której przynajmniej główne nici całej akcyi i wszystkich oddziałów schodzić się muszą.

Po trzecie, nie można zapomnąć o tem, że Bank krajowy ma wielki ciężar, wytworzony przez dotychczasową sferę interesów, posiada miliony walorów, obiegających i targi zagraniczne, których kurs i opinia ma wielką wagę dla kredytu kraju w ogóle, a zwłaszcza dla kredytu hipotecznego. Nie jest zatem rzeczą wskazaną poddawać pod firmę Banku krajowego jeszcze interes przemysłowy, rozległy — gdyż przecież musiałby być takim — i ryzykowny w zasadzie, przy którym straty są nieuniknione, aby przy każdem niepowodzeniu lub upadłości nieprzyjaciele nasi mogli zbijać nasze zupełnie dobre walory, obniżać i psuć opinię kredytową kraju.

Ta ostatnia okoliczność nie pozwala nam także przyklasnąć myśli wytworzenia nowej całkiem instytucyi finansowej, jako krajowej. Nie nadają się też do przyjęcia wnioski w kierunku zapewnienia przez kraj gwarancyi procentów, czy to dla obligów przemysłowych Banku, czy dla dywidend przedsiębiorstw przemysłowych

Gdyby Bank przemysłowy miał być oparty o obligacye, mające gwarancyę kraju, suma tych obligacyi musiałaby być ograniczoną, a powiększenie tej sumy byłoby zależne od dalszej uchwały Sejmu. Od takiejże uchwały Sejmu byłoby także zależne korzystanie z funduszów obcych, — analogicznie jak w Banku krajowym, który nie może przyjmować wkładek na książeczki ponad sumę przez Sejm postanowioną.

Dalej byłyby obligacye przemysłowe nowym typem papieru krajowego, któryby z natury rzeczy podlegał większym fluktuacyom kursu, aniżeli inne krajowe papiery lokacyjne. Czyby to było z korzyścią dla kredytu kraju, można wątpić.

W końcu opieranie instytucyi o gwarantowane przez kraj obligacye, tworzy właśnie nową instytucyę krajową, analogiczną jak Bank krajowy, czego według powyższych wywodów unikać należy.

Nie można zaś pominąć milczeniem możliwej ewentualności, że gwarancya procentów dla obligów przemysłowych, a zwłaszcza dla dywidend, wpłynąćby mogła ujemnie na oględność w prowadzeniu interesów i na wartość bilansów, a już z doświadczenia wiemy, że fikcyjne bilansy nie są rzeczą rzadką, zwłaszcza w przedsiębiorstwach większych i w danym wypadku nawet ścisła kontrola kraju — jeżeliby ją w ogóle można przeprowadzić, — na nicby się nie przydała.

Gdy jednak nowa instytucya bankowa jest potrzebną, a zwłaszcza potrzeba z nią nowych ludzi i pomysłów, i innego rodzaju pracy, opartej na praktyce w krajach innych, obznajomionych z prowadzeniem i zakładaniem wielkich instytucyi finansowych i przemysłowych, nie należy zamykać drogi powstaniu takiej instytucyi, owszem, podać trzeba jej zachętę przez przyznanie ulg większego znaczenia, a nawet przez poniesienie pewnej jednorazowej ofiary.

Projekt takiej instytucyi znajdujemy we wniosku posła Rutowskiego: „Chce*) on z udziałem finansowym kraju stworzyć instytucyę prywatną, na którą kraj, skutkiem posiadania znacznego udziału w kapitale akcyjnym, miałby pe-

*) Cytuję tu trafne wywody sprawozdania wstępnego, przedłożonego przez posła Romanowicza.

wien wpływ i ingerencyę, ale która nie stałaby pod wyłącznym zarządem kraju, jak Bank krajowy, którego Radę nadzorczą i Dyrekcyę mianuje reprezentacya kraju — pierwszą Sejm, drugą Wydział krajowy.

W projekcie nowego Banku przemysłowego, jak go Dr. Rutowski pojmuje, widzimy kooperacyę publicznego kapitału z prywatnym, współdziałanie władzy, mającej na oku tylko ekonomiczny interes kraju z prywatnymi, którzy służąc temu ekonomicznemu interesowi, liczą przytem na znaczniejszy zysk od właściwego kapitału.

Co do tego prywatnego kapitału ma widocznie Dr. Rutowski na oku możność ściągnięcia przy finansowaniu kapitałów obcych, co gdyby się udało, pociągnęłoby za sobą w dalszem następstwie udział dalszych obcych kapitałów w finansowaniu przedsiębiorstw przemysłowych, patronizowanych przez Bank przemysłowy.

Jest to myśl zasługująca na bardzo poważne rozważenie. Kraj ubogi w kapitały, chętne do rzucenia się w przedsiębiorstwa przemysłowe, — kraj, w którym zmysł przedsiębiorczy jest bardzo mało rozwinięty — może istotnie ogromne osiągnąć korzyści, gdy za pośrednictwem takiej instytucyi dla kredytu przemysłowego, w której obok krajowego w znacznej mierze byłby zaangażowany kapitał obcy, przyciągać będzie prócz tego zakładowego funduszu dalsze jeszcze kapitały obce na użyźnienie naszego ugoru przemysłowego. Tą drogą w innych, wielkich i małych państwach, ściągano do kraju kapitały obce dla ożywienia ekonomicznego ruchu, dla podniesienia krajowej produkcyi. Prawda, że były to państwa niezależne, w których akcya ekonomiczna znajduje poparcie we własnym, we wszelkie atrybuty władzy udzielnej wyposażonym rządzie, a nie prowincye na poły autonomiczne, opierające swoją politykę ekonomiczną o ciało reprezentacyjne bez władzy wykonawczej. Ale i to ciało reprezentacyjne ma pewien zakres kompetencyi, w którym dla tego obcego kapitału stworzyć może zachętę i podnietę. Środki te, objęte wnioskiem Dra Rutowskiego, są: uwolnienie na 10 do 15 lat od wszelkich dodatków autonomicznych, zrzeczenie się ze strony kraju na lat 6 poboru odsetek i dywidendy od udziału kraju, tworzącego $^1/_5$ całego kapitału akcyjnego, zasiłek 50.000 kor. „à fond perdu“ na założenie Banku. Do tego dodać jeszcze należy, że nietylko dla samego Banku przemysłowego, ale i dla przedsiębiorstw przemysłowych, które Bank powołałby do życia, daje kraj zachętę w uchwalonej już przez Sejm nowej ustawie o uwolnieniu od autonomicznych dodatków do podatków nowych w kraju przemysłów i przemysłowych spółek akcyjnych.

Takie zaś ulgi, patronizowanym przez Bank przedsiębiorstwom przyznane, wpłynąć mogą także dodatnio na interes samego Banku.

Czy ta zachęta wystarczy dla ściągnięcia obcego kapitału? Na to trudno dać odpowiedź, dopóki się nie przeprowadziło w tym kierunku choćby jakichkolwiek próbnych usiłowań i krok w przedwstępnych. A od odpowiedzi na to pytanie zależy w ogóle, czy wniosek Dra Rutowskiego ma szanse wykonania. Bo że w kraju, w którym kapitał jest tak bardzo trwożliwy i niedowierzający wobec wszelkich przemysłowych przedsiębiorstw, trudno myśleć o powodzeniu 4-romilionowej subskrypcyi na akcye Banku przemysłowego (piąty milion dałby kraj) — na to chyba bez zarzutu zbytecznego pesymizmu każdy się zgodzi. Tu zatem koniecznie liczyć się musi na kapitał z poza kraju. Projekt Dra Rutowskiego przeto tem się charakteryzuje, że stwarza organizacyę finansową, mogącą służyć dla bardzo szeroko pojętej, na wielką skalę zamierzonej akcyi — organizacyę, która byłaby w możności za pomocą różnorodnych form kredytu przemysłowego wszelkie potrzeby kredytowe przemysłu zaspokajać — ale że wykonalność tego projektu zależy od czynnika, który w tej chwili obliczyć się nie da“.

Do tych trafnych wywodów sprawozdania wstępnego, przedłożonego Komitetowi przemysłowemu, nie wiele dodać potrzeba.

Nie należy się wcale obawiać, że bank taki nie miałby co robić, a jeżeli przyjdzie do skutku w taki sposób, jak go wnioskodawca projektuje, kierownicy, mający doświadczenie gdzieindziej zdobyte, będą umieli rzecz lepiej poprowadzić, niż się to u nas zazwyczaj dzieje.

Wskazać też można na niedość wyzyskaną u nas jeszcze dziedzinę handlu wielkiego, na niezorganizowany zbyt rozlicznych produktów ubocznych gospodarstwa rolnego; dla nowej instytucyi otwierałoby się na tem polu bardzo wdzięczne zadanie do przeprowadzenia. A podnieść trzeba, że prawdopodobnie nie zawsze jednakowo będziemy się zapatrywali na stosunek nasz handlowo-polityczny do

Rosyi i Wschodu t. j. wyłącznie i jedynie ze stanowiska interesów agrarnych. Nie zaprzeczając wcale potrzeby ochrony naszego rolnictwa, da się przecież przypuścić możność nawiązania intenzywniejszych stosunków handlowych z Rosyą i Wschodem w naszych wyrobach przemysłowych. W Wiedniu w tych dniach założono handlowe towarzystwo austryacko-rosyjskie, otwierają filie w granicznych miejscowościach, my na razie w tej akcyi żadnego nie bierzemy udziału. Nie jest wcale mrzonką przypuścić, że i dla nas otwiera się pole do pewnej akcyi na tem polu i że zdołamy w niej wziąść udział; nowa instytucya mogłaby się przyczynić do zorganizowania eksportu w owe kraje. Muzyka to przyszłości, ale nie wiem, czy lepszą jest rzeczą o niczem nowem nie myśleć i nie patrzyć poza rogatki miejscowości, w której się żyje.

W każdym razie jednak jest to tylko projekt i to projekt, do którego urzeczywistnienia potrzeba drugiej strony. Znaleść ją nie jest tak łatwo i nie zapatrujemy się na to zbyt optymistycznie. Kapitał obcy i u nas działa, ale rzucił się on tylko do artykułów, mających znaczenie światowe, jak n. p. nafta, drzewo i z własnej inicyatywy bez żadnej zachęty bierze tylko tam udział, gdzie spodziewa się stosunkowo bardzo znacznych zysków. Trzebaby zatem szczególniej konjuktury, trzeba właśnie ofiary i zachęty ze strony kraju, aby projekt ten urzeczywistnić. Wskazana jednak droga do układów i do działania i nie należałoby o niej zapominać.

W obec tych stosunków znaczyłoby opaźniać rozpoczęcie szerszej akcyi na polu podniesienia przemysłu w kraju, gdyby punkt ciężkości chciano na ten projekt co dopiero omówiony przenieść. Zresztą i urzeczywistnienie tego projektu nie dałoby środków tej kategoryi, o jakich mówiłem wyżej w konkluzyach, z położenia naszego przemysłu w pierwszym rzędzie wysnutych.

Warunkom tam naprowadzonym czyni zadość wniosek Dra Zgórskiego. Daje on zaraz w ręce kraju znaczne środki, którymi akcyę szerszą prowadzić można. Nie łączy się z tem charakter zarobkowy, ani w pierwszym rzędzie przysporzenie dochodów, ale — jak to być powinno — ofiarna i wytrwała działalność kraju, a nie oglądanie się na bezwarunkowe bezpieczeństwo i zapewnioną najbliższą rentowność. Przypomnieć zaś trzeba, że w ciągu 15 lat istnienia dotychczasowy fundusz przemysłowy poniósł zaledwie 3·59% straty kapitału wypożyczonego. Niepowodzenia takie przeboleć można. Sejm daje też te kwoty corocznie a fond perdu i tworzą one jak wiele innych rubryk preliminarza krajowego wydatek, co do którego nie ma nigdzie zastrzeżenia, aby powrócił do preliminarza. Charakter taki funduszów na popieranie przemysłu jest jedynie wskazany, jak to zresztą już wyżej kilkakrotnie zaznaczono.

Wnioskodawca Dr. Zgórski łączy wniosek swój z żądaniem wzmocnienia organizacyi biura Komisyi przemysłowej. Z tem tylko najchętniej zgodzić się można i równocześnie przedkładają w tym kierunku odpowiednie wnioski specyalne Komitety Komisyi. Przy tej sposobności będzie więc mogła pełna Komisya ocenić wszystkie bardzo wymowne i bardzo trafne motywa, przytoczone za wzmocnieniem i reorganizacyą biura Komisyi.

Zaznaczyć tu jednak muszę, że tylko przysporzenie większych środków na podstawie wniosku Dr. Zgórskiego i organizacya odpowiednia biura Komisyi zdołają pracę kraju uczynić skuteczniejszą i wydatniejszą. Umożliwi to systematyczność pracy, przygotowanie dat i materyałów do każdego działu przemysłu z kolei, czyto w drodze specyalnych badań, czy ankiet i naocznych oględzin, pozwoli też na zajęcie się kwestyami polityki handlowej i taryfowej, które obecnie zupełnie po macoszemu są traktowane.

Przyznanie większych środków pociągnie za sobą potrzebę planu i zorganizowania akcyi całej. Musi być wytworzona wzajemna łączność między interesowanymi, korzystającymi z pomocy kraju, a to zapomocą wiązania ich w jeden łańcuch, w którymby jeden od drugiego zaopatrywał się w miarę zachodzących okoliczności w materyały i półfabrykaty i stanowił w ten sposób ogniwo w łącznem zabezpieczeniu sobie zbytu.

Kwestye te jednak uregulować można odpowiednio, gdy się będzie mieć w ręku środki, i o nie też w pierwszym rzędzie idzie.

Sądzę zatem, że po myśli wywodów powyższych mogę przedstawić Świetnej Komisyi przyjęte już przez Komitet stały i w jego imieniu następujące wnioski do uchwalenia:

I. Świetna Komisya uchwala w całości wniosek Dra Zgórskiego i uprasza Wydział krajowy, aby raczył najrychlej poczynić wszelkie potrzebne kroki do przeprowadzenia postulatów wnioskiem tym objętych.

Wniosek Dr. A. Zgórskiego brzmi:

„Podwyższa się istniejący krajowy fundusz przemysłowy do 5 milionów koron, a to w sposób analogiczny, jak postąpiono z utworzeniem funduszu pożyczkowego spółek Raiffeisena. Sejm wstawiać będzie przez szereg lat do budżetu po 100.000 koron, a Bank krajowy na rachunek tych wpłat wypłacać ma zaliczkowo kwoty potrzebne na zasilanie przemysłu, aż do wysokości 5 milionów koron. Zresztą pozostać ma stosunek niezmieniony. — Fundusz będzie jak obecnie pod zarządem Wydziału krajowego z udziałem Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, dającej opinie o udzielaniu kredytów i Banku krajowego, prowadzącego administracyę finansową funduszu.

Należy jednak równocześnie przeprowadzić gruntowną reorganizacyę Biura Komisyi, zaopatrzyć je odpowiedniemi siłami fachowemi, technicznemi i komercyalnemi, aby nadzór nad pożyczkami był ścisły i organizacya akcyi przemysłowej w kraju w biurze przemysłowem Wydziału krajowego zcentralizowana".

II. Świetna Komisya zaleca do przyjęcia wniosek posła Dra Rutowskiego i wypowiada przekonanie, że byłoby rzeczą wskazaną wdrożyć układy w celu urzeczywistnienia projektów wnioskodawcy.

We Lwowie dnia 16. października 1902.

Władysław Stesłowicz,
sprawozdawca.

LW. 80.969/903. We Lwowie, dnia 9. września 1903.

Aleg 331

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o poborze krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Wysoki Sejmie!

Z mocy postanowień ustawy krajowej, uchwalonej przez Wys. Sejm na posiedzeniu z dnia 30. grudnia 1902, a sankcyonowanej Najwyższem postanowieniem z dnia 13. lutego 1903, rozpoczął się w kraju naszym z dniem 1. kwietnia 1903 pobór opłaty konsumcyjnej od piwa na rzecz skarbu krajowego w wysokości 1 K 70 gr. z hektolitra. Pobór ten nastąpił w własnym zarządzie, a równocześnie ustał pobór dawnej opłaty, przyzwolonej w wysokości 1 K z hektolitra, a dokonywanej w drodze wydzierżawienia.

W sprawozdaniu swem z 27. grudnia 1902 L. 96.547 i dołączonym doń projekcie ustawy, który Wys. Sejm bez zmiany uchwalił, podał był zarazem Wydział krajowy w ogólnych zarysach projekt rozporządzenia wykonawczego do tej ustawy, normującego szczegółowo sposób poboru tej opłaty.

Wedle tego projektu miał tedy każdy przedsiębiorca browaru w kraju prowadzić rejestr odbytu piwa, wydanego z browaru szynkarzom i handlarzom, tudzież wysłanego poza granice kraju. Rejestr taki miał co siedm dni zamykać i przesyłać Wydziałowi krajowemu wraz z wystawioną przezeń dla każdej wysyłki boletą, a raczej z jej kopią, gdyż oryginał miał wydawać szynkarzowi, względnie handlarzowi z dostarczonem mu piwem.

Otrzymawszy tedy cztery razy w każdym miesiącu z wszystkich w kraju browarów takie rejestry odbytu piwa, miał Wydział krajowy znajdujące się tam kopie bolet oddzielić i przesłać właściwym urzędom podatkowym, celem ściągnięcia na ich podstawie opłaty krajowej od dotyczących szynkarzy, względnie handlarzy piwa.

Nadto miał Wydział krajowy otrzymać co miesiąca od władz skarbowych urzędownie stwierdzoną ilość wywarzonego w każdym browarze piwa. Ilość ta posłużyć mu miała do obliczenia ile piwa browar sam wyszynkował, względnie nie szynkarzom, więc osobom prywatnym sprzedał, zatem od jakiej ilości piwa ma browar sam uiścić opłatę krajową.

Co się tyczy opodatkowania piwa pozakrajowego, jednak pochodzącego z prowincyi austryackich, a w Galicyi konsumowanego, miały publiczne przedsiębiorstwa przewozowe obowiązek zawiadamiania Wydziału krajowego o każdej nadeszłej do kraju przesyłce takiego piwa z podaniem jego ilości, tudzież adresu odbiorcy, który znów ze swej strony miał obowiązek donoszenia o każdej doń nadeszłej przesyłce, podając ilość odebranego piwa i jego pochodzenie. Na podstawie tych danych miał Wydział krajowy przypisywać przypadającą opłatę krajową w odnośnym urzędzie podatkowym do ściągnięcia.

Od piwa wreszcie, sprowadzanego z poza granic Austryi, miały urzędy cłowe wymierzać i ściągać opłatę krajową łącznie z należytością cłową i podatkiem państwowym.

Tak się przedstawiał w głównych zarysach sposób pobierania tej opłaty w własnym zarządzie przy pomocy urzędów podatkowych. Jakkolwiek Wydziałowi krajowemu znane były słabe strony tego sposobu, bo z jednej strony podrażał on znacznie administracyę, gdyż c. k. Urzędy podatkowe miały za ściąganie tej opłaty pobierać $2^1/_1\,\%$, co uczyniłoby rocznie *koło 45.000 K*, z drugiej zaś strony wkładał na właścicieli browarów znaczny ciężar, gdyż nietylko zobowiązywał ich do prowadzenia rejestru odbytu, ale jeszcze do wystawiania dla każdej pozycyi wydanego piwa podwójnej bolety, mimo to oparł Wydział krajowy projekt rozporządzenia wykonawczego na tych zasadach, nie chcąc schodzić z utartej drogi, jaką był wytyczył c. k. rząd, prowadząc w początkach roku 1902 rokowania z Czechami w sprawie wprowadzenia krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Z końcem stycznia odszedł już z Wydziału krajowego do c. k. Namiestnictwa zupełnie we wszystkich szczegółach opracowany projekt rozporządzenia wykonawczego.

Tymczasem pierwotna ustawa czeska z lipca 1902, projektująca opłatę w wysokości 2 K od hektolitra nie uzyskała sankcyi, właśnie z powodu stopy, zdaniem rządu za wysokiej. Na sesyi grudniowej wszedł tedy do Sejmu czeskiego nowy projekt z opłatą 1 K 70 gr. od hektolitra, to jest z taką opłatą, jaką rząd uważał w obecnych stosunkach za jedynie dopuszczalną. Projekt ten, identyczny zresztą z galicyjskim, różnił się odeń tylko tem, że wprowadzał wcześniej o miesiąc termin wejścia ustawy w życie, a skutkiem tego powodował wcześniejsze opracowanie i wydanie rozporządzenia wykonawczego.

W toku rokowań, prowadzonych w tej sprawie między czeskim Wydziałem krajowym a c. k. rządem, wyłoniła się myśl zastąpienia urzędów podatkowych, jako za kosztownego aparatu do ściągania tych opłat, innym, niekosztownym a równie skutecznym. Tym innym sposobem miało być ściąganie za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności. Myśl ta została przyjętą i wprowadzoną do czeskiego rozporządzenia wykonawczego.

Skutkiem tego zaś rząd przed ostatecznem zatwierdzeniem przedłożonego mu projektu galicyjskiego rozporządzenia wykonawczego zaprosił w pierwszych dniach marca na konferencyę do c. k. Ministerstwa skarbu Wydział krajowy reprezentowany tam przez szefa dep. II. Tadeusza Romanowicza i sekretarza Wydziału krajowego Marcelego Białobrzeskiego, a jako przedstawicieli rządowych władz krajowych starszego radcę c. k. kraj. Dyrekcyi skarbu Dra Rudolfa Różyckiego i radcę dworu hr. Włodzimierza Łosia w celu ostatecznego przeprowadzenia redakcyi wspomnianego rozporządzenia.

Na konferencyi tej, której przewodniczył radca ministeryalny Bernatzky, a w której prócz wymienionych wyżej osobistości brali udział także reprezentanci c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych i c. k. Ministerstwa handlu, omawiano głównie sprawę zaprowadzenia u nas poboru tej opłaty drogą pocztowej kasy oszczędności, przyczem podnoszono, że się wprawdzie przez to zwiększą czynności biura krajowego, które wyłącznie dla tych agend będzie musiało być utworzone, że jednak prócz znacznej bo 45.000 K rocznie wynoszącej oszczędności, uzyskanej na wyeliminowaniu urzędów podatkowych, będzie jeszcze i ta znaczna korzyść, iż rzecz cała będzie skoncentrowaną w Wydziale krajowym, a tem samem raźniej i skuteczniej prowadzoną.

Reprezentanci Wydziału krajowego po zasięgnięciu informacyi u Wydziału krajowego, zgodzili się na proponowany sposób pobierania tej opłaty jednak pod warunkiem, że wszelkie korespondencye, wychodzące z powstać mającego kraj. biura poboru opłaty do stron, nie mniej pisma nadchodzące od stron do tego biura, będą wolne od opłaty pocztowej, gdyż tylko w ten sposób materyalna korzyść, jaka przez wprowadzenie tego rodzaju poboru powstać ma dla funduszu krajowego, będzie w całej pełni osiągniętą, w przeciwnym zaś razie zmaleje tak znacznie, że zastanowićby się wypadało, czy dla tak drobnej korzyści nie należałoby rzeczy całej nie zmieniać lecz zostawić ją w formie, pierwotnie przez Wydział krajowy zaprojektowanej.

Otrzymawszy zapewnienie reprezentanta c. k. Ministerstwa handlu, że korespondencyom tym niewątpliwie przyznane będzie uwolnienie od opłaty pocztowej i to nawet korespondencyom, wychodzącym z biura, uwolnienie od należytości rekomendacyjnej, o ile korespondencye te będą jako polecone nadawane, zgodzili się delegaci Wydziału krajowego na wprowadzenie tego rodzaju poboru tej opłaty u nas a po przeprowadzeniu w dyskusyi szczegółowej kilku ważniejszych poprawek przyjęli w całości projekt rozporządzenia wykonawczego w redakcyi c. k. rządu.

Streszczając po krótce zasadnicze postanowienia w tem rozporządzeniu zawarte, o ile one dotyczą samego poboru, przedstawia się rzecz jak następuje:

I. Co do piwa krajowego: Każdy właściciel czynnego w Galicyi browaru winien początkowo 3 razy na miesiąc (co 10 dni), a od 1. sierpnia 1903 2 razy na miesiąc przysyłać bez opłaty porta do krajowego biura poboru opłaty konsumcyjnej od piwa we Lwowie na druku bezpłatnie mu dostarczonym wykaz wydanego w tym czasie z browaru piwa osobom, trudniącym się wyszynkiem lub handlem piwa, z dokładnem podaniem ich miejsca zamieszkania; nadto wykaz

piwa, wysłanego po za granice kraju, o ile browar produkuje na export. Nie wolno zaś wciągać w ogóle do wykazu piwa, wyszynkowanego w browarze lub wydanego osobom prywatnym.

Na podstawie powyższego wykazu wymierza kraj. biuro poboru opłaty przypadającą od każdego szynkarza, względnie handlarza piwa, opłatę, wystawia podwójnie nakaz płatniczy na wymierzoną kwotę i przesyła jeden egzemplarz nakazu płatniczego oraz z wypełnionym zupełnie czekiem pocztowej kasy oszczędności szynkarzowi, który ma wymierzoną opłatę pod grozą politycznej egzekucyi do 8 dni od dnia otrzymania nakazu uiścić w urzędzie pocztowym za pośrednictwem otrzymanego czeku.

Obrachunki z browarami odbywają się co trzy względnie co cztery miesiące a to stosownie do tęgości piwa w browarze warzonego, a zestawiają się w ten sposób, że ilość piwa wydanego z browaru w ciągu trzech, względnie czterech miesięcy, szynkarzom i handlarzom, tudzież wysłanego za granicę porównuje się z urzędownie stwierdzoną ilością piwa wyprodukowanego w ciągu kwartału, względnie czterech miesięcy, przyczem potrąca się od ilości wyprodukowanego piwa 8% na zanik. Od przewyżki produkcyi nad wydatek wymierza się opłatę, którą browar w 8 dni po otrzymaniu obrachunku uiścić ma w urzędzie pocztowym za pośrednictwem dołączonego do obrachunku czeku.

II. Co do piwa nadchodzącego do kraju z innych prowincyi, i co do piwa z poza granic Austryi zatrzymano te same postanowienia, jakie były w pierwotnym projekcie Wydziału krajowego, a o których wyżej szczegółowo mówiono. Różnica polega tylko w tem, że Wydział krajowy, względnie krajowe biuro poboru opłaty nie przypisuje opłaty w urzędzie podatkowym, lecz przesyła stronie odbierającej piwo z innej prowincyi wprost nakaz płatniczy i odpowiednio wypełniony czek.

Tak się przedstawia w ogólnych zarysach sposób pobierania opłaty od piwa, wprowadzonej ustawą krajową z dnia 13. lutego 1903 dz. u. kr. Nr. 24.

Równocześnie z poleceniem przetłumaczenia rządowego projektu rozporządzenia wykonawczego poruczył Wydział krajowy swemu sekretarzowi Marcelemu Białobrzeskiemu opracowanie instrukcyi określającej tok urzędowanie w kraj. biurze opłaty konsumcyjnej od piwa i zarysu organizacyi oraz etatu płac i osób tego biura.

Instrukcyę przedkładamy w załączeniu pod ·/., która daje szczegółowy obraz całego toku urzędowania w tem biurze. Przyjmując w zasadzie zarys organizacyi i redukując przedłożony sobie etat płac utworzył Wydział krajowy dla tej nowej agendy zgodnie z postanowieniami rozporządzenia wykonawczego oddzielne biuro, złożone z kierownika, jednego urzędnika sprawującego rewizyę rachunkową, trzech urzędników rachunkowych do sprawdzania wymiaru, nakazów płatniczych i czeków, jednego funkcyonaryusza do czynności manipulacyjnych i 13 kalkulantek, zatrudnionych sprawdzaniem rejestrów odbytu piwa, wymierzaniem opłaty, wystawianiem nakazów płatniczych i czeków pocztowej kasy oszczędności, wreszcie mundowaniem referatów i ich ekspedycyą.

Dla kontroli na granicach kraju od Ślązka i od Bukowiny ustanowiono po jednym inspektorze z dodaniem im odpowiedniej liczby strażników. Ich zadanie polega na strzeżeniu, by piwo z tych prowincyi nie wchodziło do kraju drogą kołową bez uprzedniego zgłoszenia go w biurze do wymierzenia opłaty. Nadto ustanowiono jednego inspektora z siedzibą we Lwowie, który ma wykonywać kontrolę nad browarami głównie w tym kierunku, czy piwo wykazane przez browar jako wysłane poza granice kraju faktycznie z kraju wyszło.

Koszt utrzymania tego biura, nieliczące w to pensyi kierownika, który jako sekretarz Wydziału krajowego pobiera płacę r rubr. II. wydatków funduszu krajowego, wynosi rocznie w zaokrągleniu 43.000 K już łącznie z czynszem, jaki Wydział krajowy opłaca z lokalu, wynajętego na pomieszczenie tego biura w kamienicy, położonej w ulicy Kościuszki, naprzeciw gmachu sejmowego. Do tego wydatku doliczyć należy koszta druków potrzebnych, które w pierwszym roku niewątpliwie większe, w następnych latach nie wyniosą więcej nad 10.000 K. Obie te kwoty złączone dają 53.000 K rocznie i przedstawiają cały wydatek na koszta poboru krajowej opłaty od piwa we własnej administracyi.

Że zaś Wydział krajowy w sprawozdaniu, przedłożonem Wysokiemu Sejmowi 27. grudnia 1902 L. 96.547, preliminował ten wydatek na . . . 72.000 K
a na opłacenie urzędów podatkowych na . . . . . 44.625 „

razem na . . 116.625 K
a obliczone wyżej wyniosą . . . . . 53.000 „

przeto wyda się rocznie mniej o . . 63.625 K

Biuro opłaty od piwa rozpoczęło czynności urzędowe w d. 1. kwietnia 1903, t. j. w dniu wejścia w życie ustawy, a rozpoczęło od wymierzania opłaty od zapasów, znajdujących się w piwiarniach w dniu 1. kwietnia, a przez c. k. straż skarbową zbadanych i obliczonych.

W czasie od 1. kwietnia po 31. lipca 1903 wymierzyło biuro opłatę od:

a)	zapasów na	14.381·09 K
b)	piwa obcego na	52.738·44 „
c)	„ krajowego w kwietniu na .	101.785·19 „
d)	„ „ w maju na . .	139.297·55 „
e)	„ „ w czerwcu na .	118.258·90 „
f)	„ „ w lipcu . .	109.704·82 „
g)	„ „ browarom . .	49.783·96 „
	razem . .	585.949·95 K
	odpisano . . .	1.400·00 „
	przypisano na .	584.549·95 K

Na poczet tej przypisanej należytości wpłynęło za pośrednictwem pocztowej kasy oszczędności . . . . . 498.642·18 K
do kasy krajowej wpłynęło wprost . . . . . 3.954·05 „
w drodze egzekucyi . . . . . 1.012·00 „

razem . . 503.608·23 K

Że przypis jest większy o 80.941 K, jest całkiem naturalny, jeżeli się zważy, że przypisem tym jest objęte także piwo z ostatniej dekady, za które nakazy płatnicze dopiero do stron wyszły, a których strony choćby przez wzgląd na ośmiodniowy termin w uiszczaniu dozwolony dotąd jeszcze nie zrealizowały.

W ciągu czterech pierwszych miesięcy istnienia biura, przypisało ono od piwa w tym czasie w kraju skonsumowanego opłatę w kwocie . . 584 549·95 K
Że zaś w tem mieści się i opłata od zapasu na . . . . 14.381·09 „

pozostaje . . 570.168·86 K

jako czteromiesięczna opłata od piwa z browarów do konsumcyi w kraju danego i od piwa w tym czasie z innych prowincyi do kraju weszłego.

Znaczyłoby to, że bezwzględnie rzecz biorąc, powinna opłata ta przynieść skarbowi krajowemu rocznie 570.168·86 × 3 = **1,710.506** K.

Licząc się jednak z tem, że konsumcya może spaść, zwłaszcza z nastaniem pory dżdżystej, że dalej należy 2% potrącić na nieuniknione straty w formie odpisania opłaty nieściągalnej, przyjął Wydział krajowy jako spodziewany z tego źródła dochód w roku 1904 kwotę 1,600.000 K i tę też kwotę wstawił do preliminarza dochodów funduszu krajowego na rok 1904.

Na podstawie powyższego przedłożenia Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 9 września 1903 L. 80.969 o poborze krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Romanowicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Instrukcya

określająca tok urzędowania w krajowem biurze opłaty konsumcyjnej od piwa.

Postanowienia ogólne.

Wszystkie pisma, nadeszłe do krajowego biura opłaty konsumcyjnej od piwa, przesyła protokół główny z odpowiednią ilością protokołowych arkuszy i z podaniem każdego dnia pierwszej bieżącej liczby ogólnej Wydziału krajowego, tudzież pierwszej mniejszej (minor) liczby kraj. biura opłaty od piwa codziennie w książce odbiorczej do urzędnika manipulacyjnego w kraj. biurze opłaty od piwa.

Dla biura opłaty minor ma być oddzielny począwszy od 1. kwietnia 1903 i rozpoczynać się z tym dniem od 1.

Urzędnik biura opłaty od piwa zaprotokołuje nadesłane pisma najpierw dla protokołu głównego, dając im liczby bieżące Wydziału krajowego poczynając od pierwszej liczby, jaką w protokole głównym podano na pierwszym arkuszu, zapisze je następnie do ternionu biurowego i zaopatrzy je nadto porządkowym numerem biura.

Po dokonaniu tej czynności zwróci manipulant arkusze protokołowe do protokołu głównego, następnie zaciągnie do pamiętników (lit. A lub lit. D), o których poniżej mowa, te pisma, które z treści swej tam należą i przedłoży kierownikowi biura pocztę do rozdziału między pracowników.

Te akty, — jak rejestry odbytu piwa, zapiski o piwie zwróconem, zawiadomienia i doniesienia o piwie obcem i t. p., — których załatwienia merytorycznego dokonać ma biuro we własnym zakresie działania, wysyłając wprost od siebie do stron nakazy płatnicze, czeki, wezwania i t. p. — te akty tedy załatwi kierownik formalnie, to znaczy, wypisze na arkuszu referatowym ich liczby, zaznaczy, że je zatrzymano w biurze dla dalszego urzędowania, a ekshibit złoży do akt przesyłając go szefowi departamentu do podpisania i do dalszej aprobaty.

Akty zaś, których załatwienie nie leży w zakresie biura jako takiego, lecz należy do Wydziału krajowego, przydzieli kierownik do załatwienia, a załatwione referaty, zrewiduje i prześle szefowi dep. do podpisu i dalszej aprobaty.

Formalnie załatwione akty, których jednak merytorycznego załatwienia ma dokonać biuro, rozdzieli kierownik pomiędzy pracowników stosując się przytem do postanowień, zawartych w następnych rozdziałach.

Akty załatwione, które przeszły już całą manipulacyę, przesyła Ekspedyt manipulantowi biura, który je regestruje wedle ogólnie przyjętych zasad.

O ile się rozchodzi o akty, których metorycznego załatwienia dokonano w biurze, sposób ich przechowywania i regestrowania jest podany w odnośnych następnych rozdziałach.

Rejestry odbytu piwa, zapiski piwa zwróconego; ich metoryczne załatwienie.

Nadeszłe rejestry odbytu piwa i ewentualne zapiski piwa zwróconego zapisze manipulant po zaprotokołowaniu do pamiętnika, prowadzonego według *wzoru A*, a zawierającego spis wszystkich browarów w alfebetycznym porządku miejscowości i spis utrzymywanych przez browary składów własnych. Zapisanie to polega na zanotowaniu w odpowiedniej kolumnie daty nadejścia rejestru, względnie zapisku.

Pamiętnik ma być z pocztą przedłożony kierownikowi biura dla ewentualnego zaurgowania browarów, które nie nadesłały w terminie rejestru. Dzień urgensu winien manipulant wpisać czerwonym atramentem zostawiając w kolumnie tyle miejsca, by można było jeszcze wpisać datę nadesłanego rejestru na skutek ponaglenia.

Przystępując do rozdzielania nadeszłych rejestrów między kalkulantki biura dla dalszego ich załatwienia baczyć winien kierownik biura na to, by każdej z zatrudnionych w biurze kalkulantek jednakową ile możności przydzielać pracę. W tym celu winien kierownik zesumować pozycye wszystkich w tym dniu nadeszłych rejestrów, podzielić otrzymaną sumę przez ilość kalkulantek i stosownie do otrzymanego ilorazu przydzielić każdej kalkulantce taką ilość browarów, aby suma pozycyj w rejestrach tych browarów odpowiadała w przybliżeniu ilorazowi.

Przydzielona jednej kalkulantce grupa browarów tworzy oddzielną dla siebie seryę Dla odróżnienia jednej seryi od drugiej i dla łatwiejszego oryentowania się, będzie każda z dziesięciu seryj oznaczona inną literą alfabetu: A, B, C, D, i t d. Rejestry odbytu należące do jednej seryi, ma kierownik biura naznaczyć tą samą literą kolorowym ołówkiem dodając obok litery rzymską cyfrą porządkowy numer miesiąca, zaś arabską cyfrą porządkowy numer dekady do której się rejestr odnosi.

A więc n. p. rejestry trzeciej z porządku seryj, nadeszłe w kwietniu za czas od 10—20 będą znaczone:

$$C\ IV._{2}$$

Należy dążyć do tego, ażeby podział browarów na serye ile możności ustalić tak, aby każdy browar miał stale ten sam znak seryi. Wszakże rozdział seryi pomiędzy kalkulantki do opracowania nie powinien być stały.

Pierwszą czynnością każdej kalkulantki będzie sprawdzić sumę, podaną w każdym rejestrze, następnie zakreślić niebieskim ołówkiem w formie kółka te ilości piwa w hl. i lt., które w rejestrze podano jako wysłane poza granice kraju (§. 3. ust. 3. R. w.) lub jako zepsute i zniszczone (§. 6. ost. ust. R. w.). Z kolei należy przejść w każdym rejestrze pozycya za pozycyą dla przekonania się, czy w tym samym browarze w ciągu dziesięciodniowego okresu, za jaki rejestr zestawiono, nie pobrał ten sam odbiorca dwa lub kilka razy piwa. Gdyby tak istotnie było, winna kalkulantka do tej pozycyi, w której taki odbiorca po raz pierwszy przychodzi, dopisać czerwonym atramentem te ilości piwa, które są podane w następnej względnie następnych pozycyach jako pobrane przez tego samego odbiorcę przekreślając zarazem czerwonym atramentem pozycye ściągnięte. Następnie ma kalkulantka cyfry w jedną pozycyę ściągnięte z boku zaklamrować i czerwonym atramentem wyprowadzić ich sumę.

Uporawszy się z tem ma kalkulantka kolejno w każdym rejestrze w kolumnie, „uwaga“ pociągnąć linię pionową, napisać w nagłówku „K“ „gr“ i wpisać w każdej pozycyi (z wyjątkiem pozycyi czerwonym atramentem przekreślonych lub niebieskim ołówkiem obwiedzionych) przypadającą od tego odbiorcy opłatę za pobrane piwo, następnie kolumnę podsumować i w końcu przekonać się, ażali w obliczeniu opłaty nie zaszła omyłka. Przekonać się zaś należy mnożąc sumę hltrów piwa, podlegającego opłacie, przez kwotę taryfową t. j. 1, 70. Jeżeli otrzymany iloczyn zgadza się z wyprowadzoną poprzednio sumą, obliczenie poszczególnych należytości było dobre. W przeciwnym zaś razie t. j. jeżeli otrzymany iloczyn nie zgadza się z wspomnianą sumą, należy przejść ponownie poszczególne pozycye i błąd usunąć.

Po obliczeniu w ten sposób wszystkich przydzielonych rejestrów i upewnieniu się w obliczeniu opłat przystąpi kalkultantka, biorąc kolejno każdy obliczony rejestr za podstawę, do wystawiania nakazów płatniczych na przeznaczonym do tego druku (wzór *B*), tudzież do wypełnienia czeków pocztowych.

Nakazy płatnicze, zbroszurowane w książeczkach, zawierających po 100 kartek podwójnych, mają na okładce broszurki jednę z pierwszych liter alfabetu, odpowiednio do ilości seryi, na które rozdzielono rejestry.

Każda z kalkultantek bierze jednę z książeczek, zaopatrzoną taką samą literą, jak jej serya, i dopisuje do litery na książeczce umieszczonej z rejestrów rzymską cyfrą liczbę miesiąca, a arabską liczbę dekady.

W razie, jeżeli książeczka przy poprzedniem wystawianiu nakazów, oznaczona już liczbą miesiąca i dekady nie została w całości zużytą, lecz tylko doprowadzoną n. p do L. p 80, ma kalkulantka do znajdującego się już znaku na okładce książeczki w formie n. p. A. IV. 1. dodać L. p. 80, a pod spodem dopisać następną dekadę, a w razie jeżeli poprzednia dekada była ostatnią, także nowy miesiąc i dekadę.

W przykładzie powyższym winna tedy kalkulantka do znaku A IV_1 dopisać do L. p. 80, a pod spodem umieścić IV_2 L. p. 1 20. tak, że cały znak na okładce będzie A IV_1 do Lp. 80
IV_2 Lp. 1—20.

Oznaczywszy w ten sposób książeczkę przystąpi kalkulantka do wystawiania nakazów płatniczych. Wystawia je zaś dla każdej pozycyi rejestrów odbytu podwójnie przy użyciu papieru do kalkowania. Prócz wypełnienia druku nakazu datami, wziętemi z rejestru, wpisuje kalkulantka po lewej stronie w górze literę seryi, liczbę miesiąca i dekady, a w formie mianownika liczbę porządkową w arytmetycznym porządku zaczynając w każdej dekadzie od L. p. 1. Litera seryi, liczba miesiąca i dekady mogą być na każdej kartce pierwopisu i kopii wytłoczone stampilią, l. p. musi być wypisaną.

Do każdego nakazu płatniczego ma być wystawiony czek pocztowy, wypełniony w tych wszystkich miejscach, które ma strona nadająca wypełniać, z wyjątkiem daty na poświadczeniu złożenia, której w ogóle nie należy wpisywać. Prócz tego ma czek w poświadczeniu odbioru i poświadczeniu złożenia otrzymać ten sam znak, jaki się znajduje na nakazie płatniczym, a więc seryę, miesiąc, dekadę i w formie mianownika liczbę porządkową.

W razie, jeżeli kalkulantka otrzymała od kierownika biura wraz z seryą rejestrów także żądanie jednego z odbiorców piwa uwzględnienia przy przypisywaniu następnej opłaty, uiszczonej już poprzednio opłaty za piwo, które w całości lub części browarowi zwrócił, a kierownik uznawszy to żądanie za usprawiedliwione na podstawie doniesienia browaru, iż odbiorca piwo rzeczywiście zwrócił, polecił to żądanie uwzględnić, ma kalkulantka przy wystawianiu obecnie temu odbiorcy nakazu płatniczego wpisać w miejscu na to przeznaczonem ilość piwa zwróconego, odjąć ją od ilości w tej dekadzie pobranej i od wynikłej reszty wymierzyć należytość.

Równocześnie jednak zażąda kalkulantka od manipulanta wydania z registratury dotyczącego zapisku piwa zwróconego i w właściwej pozycyi uwidoczni odpisaną ilość piwa i należną opłatę. Zapisek ma być zatrzymany i dołączony do rejestrów odbytu przy podawaniu ich do kontroli.

Po wystawieniu w książeczce, względnie w książeczkach nakazów płatniczych, po wypełnieniu czeków i po zaklauzulowaniu każdego rejestru odbytu formułką:

„Nakazy płatnicze i czeki wystawiono pod (np. A IV_1
od L. p. . . . . do L. p. . . . .
dnia . . . . .
podpis“

oddaje kalkulantka książeczki, czeki, rejestra odbytu i ewentualnie zapiski piwa zwróconego do działu rachunkowego w biurze opłaty od piwa.

Cały operat należy wręczyć prowadzącemu rewizyę rachunkową, który go przydziela jednemu z urzędników do skontrolowania.

Kontrola ma przedewszystkiem sprawdzić, czy rejestry odbytu zostały w sposób niniejszą instrukcyą wskazany uzupełnione, dalej czy obliczenie przypadającej opłaty jest w każdej pozycyi należycie dokonane, następnie czy nakazy płatnicze i czeki odpowiednio wystawione i odpowiednio znakiem i L. porz. oznaczone. Na dowód przeprowadzenia kontroli winien kontrolujący przy badaniu zgodności nakazu płatniczego i czeku z odnośną pozycyą rejestru podkreślić (zawirgulować) każdą pozycyę rejestru czerwonym ołówkiem i taki sam znak umieścić na pierwopisie nakazu i na czeku.

W razie dostrzeżonej różnicy należy przedłożyć operat rewidentowi, który go kalkulantce zwróci, wskaże gdzie jest błąd i wezwie do usunięcia.

W razie popełnionej omyłki w nakazie płatniczym należy pierwopis i kopię unieważnić zapomocą stampilii i na pierwopisie naznaczyć Liczbę porządkową nowego nakazu, który w tej samej seryi i dekadzie przyjdzie z porządku jako ostatni z L. p.,....

Jeżeli omyłka zaszła w czeku, czek należy unieważnić i polecić wystawić nowy.

Gdy ewentualne dostrzeżone usterki zostały już przez kalkulantkę usunięte, podpisuje kontrolujący oddane mu rejestry odbytu i pierwopisy nakazów płatniczych na dowód, że nakazy i czeki dokładnie i zgodnie z pozycyami rejestrów wystawiono i oddaje tak rejestry jakoteż książeczkę, względnie książeczki z nakazami tudzież czeki do superrewizyi.

Po dokonaniu superrewizyi, co rewidujący swym podpisem na rejestrach odbytu i pierwopisach nakazów stwierdzić ma, oddaje rewidujący rejestry odbytu i ewentualnie zapiski piwa zwróconego manipulantowi do przechowania w registraturze, zaś książeczki z nakazami i czeki kierownikowi biura do przejrzenia i podpisania kopii nakazów płatniczych.

Po przejrzeniu i podpisaniu kopii oddaje kierownik książeczki i czeki manipulantowi dla oddzielenia kopii i wyekspedyowania ich wraz z odnośnemi czekami. Na pierwopisach nakazów znaczy manipulant datę ekspedycyi i zwraca książeczki z nakazami biuru rachunkowemu celem przypisania należytości poszczczególnym opodatkowanym.

Przypis ma być zrobiony na arkuszach, sporządzonych według *wzoru C.*

Dla każdej seryi, każdego miesiąca i każdej dekady ma być osobny arkusz, względnie pewna potrzebna potrzebna ilość arkuszy użytą. Ilość potrzebnych arkuszy wskaże dla danej seryi, miesiąca i dekady ostatnia liczba porządkowa w książeczce nakazów z tej samej seryi, miesiąca i dekady.

Po ustaleniu dla każdej seryi potrzebnej ilości arkuszy i po odpowiedniem ich zaadjustowaniu wpisuje biuro rachunkowe opodatkowanych i przypisuje im należytości z dotyczących książeczek nakazów płatniczych.

Wpisywanie ma się odbywać w tym samym porzędku jak w nakazach płatniczych, to znaczy, że L. p. arkusza należytości ma się zgadzać z L. p. nakazu płatniczego.

Po wypełnieniu arkuszy należytości przechowa je rewidujący w osobnej szafie pod zamknięciem ułożone seryami, miesiącami i dekadami.

Przemanipulowane rejestry odbytu należy w registraturze przechowywać oddzielnie dla każdego browaru w porządku alfabetycznym miejscowości.

Zapisane książeczki nakazów płatniczych przechowuje biuro rachunkowe w oddzielnej szafie pod zamknięciem w porządku seryi miesięcy i dekad.

Doniesienia o transportach piwa pozakrajowego.

Po zaprotokołowaniu nadesłanych przez stacye kolejowe, c. k. urzędy dostawy i strony doniesień, zapisuje je urzędnik manipulacyjny równocześnie do pamiętnika według *wzoru D*, zaopatrując bieżącym numerem pamiętnika, a następnie przedkłada z całą pocztą kierownikowi biura.

Kierownik przedewszystkiem stwierdzi, czy do nadeszłych doniesień od urzędów są już doniesienia stron, odbierających obcokrajowe piwo. Jeżeli tych ostatnich jeszcze niema, zarządzi bezzwłocznie wysłanie do stron wezwania z dołączeniem potrzebnego na doniesienie druku karty korespondencyjnej. Data wysłania urgensu ma być w pamiętniku zanotowaną. Nadesłane skutkiem tego wezwania doniesienia strony należy również w pamiętniku zapisać.

Zawiadomienia ze stacyi, względnie urzędów dostawy i odpowiednie doniesienia stron przydzieli kierownik jednej kalkulantce dla wygotowania nakazów płatniczych i wypełnienia czeków.

Jeżeli mimo urgensu strona nie nadeszle zawiadomienia, należy zarządzić wymiar i przypis opłaty na podstawie doniesienia stacyi względnie urzędu dostawy, a przeciw stronie wystąpić na mocy §. 11. lit. b. R. w.

Nakazy płatnicze dla piwa obcego mają stanowić jednę seryę, oznaczoną lit. O. Liczba porządkowa biedz me przez cały rok w arytmetycznym porządku począwszy od 1. Oznaczenie miesięcy i dekad jest zbędne, cała zaś dalsza manipulacya aż do wysłania nakazu płatniczego z czekiem i do przypisania w arkuszu należytości ma być w taki sam sposób prowadzoną, jak podano przy rejestrach odbytu.

Przemanipulowane zawiadomienia i doniesienia winien manipulant przechowywać w alfabetycznym porządku nazwisk stron.

Zapasy piwa w dniu 1. kwietnia 1903.

Co do protokołowania doniesień o zapasach i formalnego ich załatwienia obowiązuje przepis zawarty w postanowieniach ogólnych.

Doniesienia te w miarę wpływania przydzieli kierownik kalkulantkom do obliczenia opłaty, wystawienia nakazów płatniczych i wypełnienia czeków.

Stanowią one jednę seryę, oznaczoną lit. Z., który to znak ma być wypisany na nakazach płatniczych i na czekach. Znak na miesiące i dekady jest zbędny, liczba porządkowa ma biedz w arytmetycznym porządku licząc od 1.

Cała manipulacya aż do wysłania nakazu płatniczego z czekiem i do przypisania w arkuszu należytości ma się odbywać w sposób, podany przy rejestrach odbytu.

Przemanipulowane doniesienia mają być przechowane w alfabetycznym porządku miejscowości.

Obrachunek z browarami.

Obrachunek z browarami ma się odbywać w terminach, podanych i uwidocznionych w dołączonej tabeli E ·/.

Obrachunki sporządza biuro rachunkowe. W tym celu przydziela prowadzący rewizyę każdemu z urzędników w terminie, w którym obrachunki mają być zrobione, odpowiednią ilość browarów do obliczenia.

Urzędnicy dokonują obliczeń w koncepcie na drukach, przepisanych w rozporządzeniu wykonawczem jako wzór 2 ·/. posługując się datami, wziętemi z doniesień o zapasach, względnie w późniejszych terminach z doniesień okręgowych Dyrekcyi skarbu o ilości wyprodukowanej w każdym miesiącu brzeczki, tudzież datami wziętemi z rejestrów wydatku dotyczącego browaru i jego składów i datami z zapisków o piwie zwróconem do browaru i jego składów.

Obliczenia dokonuje się w sposób, podany szczegółowo w §. 4. rozporządzenia wykonawczego z tem, że do obrachunku z zapisków piwa zwróconego należy brać tylko te ilości, za które stronie zwracającej uiszczoną opłatę albo w gotówce zwrócono albo w drodze kompensaty potrącono. Ilość piwa wprowadzoną do obrachunku z browarem należy w zapiskach piwa zwróconego zanotować.

Po dokonanem obrachunku oddają urzędnicy swe elaboraty wraz z użytemi do każdego obrachunku załącznikami urzędnikowi, sprawującemu rewizyę dla skontrolowania. Po dokonanej kontroli, co rewidujący na każdym referacie swym podpisem stwierdzić ma, przedkłada je z załącznikami kierownikowi biura do aprobaty. Po zaaprobowaniu przydziela kierownik referaty kalkulantkom do zmundowania i do wystawienia czeków do tych obrachunków, gdzie tego zachodzi potrzeba.

Obrachunki z browarami stanowią same dla siebie seryę, oznaczoną lit. R. z dodaniem cyfry arabskiej, wyrażającej, który to z kolei w roku kalendarzowym obrachunek. Liczbą porządkową dla każdego browaru będzie porządkowa jego liczba w alfabetycznym spisie browarów. Takim znakiem seryi obrachunku i liczb. porz. ma być oznaczony każdy obrachunek i ten sam znak ma się znajdować na czeku.

Alegaty dołączone do referatów oddaje kierownik manipulantowi dla przechowania w porządku przepisanym. Doniesienia o zapasach i miesięczne relacye Dyrekcyi okręgowych o wyprodukowanej brzeczce, mają być starannie przechowywane w alfabetycznym porządku miejscowości browarów.

Czystopisy obrachunków kolacyonuje z referatami kierownik biura, sprawdza daty na czekach, a po podpisaniu czystopisów oddaje je z czekami manipulantowi do wyekspedyowania; referaty zaś obrachunków biuru rachunkowemu do przypisania należytości i zapisania daty dokonanego przypisu. Przypis ma być dokonany w arkuszach należytości dla browarów, prowadzonych w alfabetycznym porządku ich miejscowości.

Po dokonanym przypisie oddaje biuro rachunkowe referaty manipulantowi za potwierdzeniem odbioru do starannego ich przechowania w alfabetycznym porządku miejscowości.

Przy następnych obrachunkach należy przedewszystkiem baczyć na to, czy przy poprzednim obrachunku nie wynikła przewyżka wydatku piwa — przekonać się o tem należy z obrachunku za poprzedzający okres — i w pierwszym rzędzie przewyżkę tę w obecnym obrachunku wpisać w wydatkach w miejscu na to przeznaczonem.

Dla przekonania się, czy któremu z browarów nie przysługuje prawo obrachowywania się tylko trzy razy do roku w myśl §. 4. ust. 2. R. w., zamiast ogólnie unormowanych kwartalnych obrachunków, ma być prowadzony pamiętnik formatu druku, jaki nadsyłać będą po wypełnieniu okręgowe Dyrekcye skarbu w myśl okólnika kraj. Dyrekcyi skarbu i w pamiętnik ten wpisywane daty z nadsyłanych

przez Dyrekcye okręgowe relacyj o stopniu wedle normalnego cukromierza warzonej w każdym browarze brzeczki.

Pamiętnik ten ma być prowadzony folio dla każdego browaru i odpisane tam z relacyj cyfry z końcem każdorocznej kampanii browarnianej, t. j. z dniem 31. sierpnia (za czas od 1. września poprzedniego do 31. sierpnia następnego roku) mają być sumowane. Sumy te wykażą, czy w danym browarze produkowano w ciągu kampanii przynajmniej połowę t. j. 50% piwa z brzeczki 12%-wej lub tęższej.

Wreszcie co do doniesień o zapasach piwa w browarach w dniu 1. IV. 903 i co do relacyj o miesięcznej produkcyi brzeczki winien prowadzić manipulant pamiętnik na wzór pamiętnika *A* i wpisywać doń datę nadeszłych doniesień, względnie relacyj celem wykazania kierownikowi biura, co do których browarów brakuje relacyi w oznaczonym terminie.

Kontowanie uiszczeń.

Nadchodzące z pocztowej kasy oszczędności wyciągi rachunkowe (t. zw. Contoauszug) i poświadczenia złożenia (Erlagschein) ma biuro rachunkowe sprawdzić. Dwóch urzędników, którym prowadzący rewizyę biura tę czynność przydzieli, ma przedewszystkiem sprawdzić zgodność poświadczeń złożenia z wyciągiem rachunkowym, czynność tę czerwonym atramentem zaznaczyć (zawirgulować), zlaterować poszczególne stronice wyciągu i sprawdzić, czy ostateczna suma w wyciągu podana, zgadza się z sumami wynikłemi z laterowania.

Po dokonaniu tej czynności, co ze względu na pospiech w kontowanin opłat ma być bezzwłocznie uskutecznione, należy natychmiast posortować czeki (poświadczenie złożenia) wedle liter, miesięcy i dekad w numerycznym porządku liczb porządkowyych i przystąpić do kontowania w odpowiednich arkuszach należytości.

Kontować mają z zasady urzędnicy biura rachunkowego, czy zaś o ile można będzie powierzyć tę czynność także kalkulantkom, pozostawionem jest ocenieniu kierownika biura po wysłuchaniu zdania rewidującego.

Kontowanie winno być bezwarunkowo dokonane tego samego dnia, kiedy czeki nadeszły. Kontujący winni wykontowane kwoty zapisywać jeszcze na arkuszu papieru celem szkontra.

Sumy poszczególnych arkuszy razem wzięte winny dać sumę wyciągu rachunkowego.

Dokonanie kontowania ma być zanotowane na arkuszu okładkowym wyciągu rachunkowego, poczem ma nastąpić polecenie do kasy krajowej w sprawie przeprowadzenia kasowego.

Po wykontowaniu należy czeki seryami tak, jak były do kontowania posortowane, powiązać, zaopatrzyć napisem, zawierającym powtórzenie znaku i przechować w zamykanej szafie w przedziałkach, odpowiadającym znakom czeków. Wyciągi rachunkowe należy przechowywać w osobnej przedziałce, układając jedne nad drugiemi, w miarą jak wpływają.

Klucz od tej szafy, podobnie jak klucz do szafy z arkuszami należytości, ma przechowywać rewidujący.

Zaległe opłaty.

Przy końcu kadej dekady (pierwszy raz dopiero przy końcu 3 ej dekady kwietniowej) winno biuro rachunkowe przeglądać arkusze należytości z przed dwóch dekad — więc przy końcu 3-ej dekady kwietnia, przy końcu drugiej dekady maja arkusze z 3-ciej dekady kwietnia i t. d., celem sporządzenia wykazów zalegających z opłatami dla przesłania ich władzom politycznym do wyegzekwowania.

Rewidujący utrzymuje w ewidencyi terminy, w których mają być takie wykazy sporządzane i za jaki czas.

Wykazy należy sporządzać jako referaty na druku *wzór F.*, przyczem głównie baczyć należy, aby właściwemu starostwu wykazywano zalegających z opłatami. Równocześnie z pisaniem referatu, należy znaczyć w arkuszu należytości w kolumnie na to przeznaczonej datę referatu i LW.

Referaty rewiduje kierownik biura a po stwierdzeniu swoim podpisem oddaje kalkulantkom do zrobienia czystopisów na druku *G*. Po skolacyonowaniu czystopisów oddają kolacyonujące kalkulantki referaty wraz z czystopisami manipulantowi do wykreślenia w ternionie i przesłania szefowi departamentu do podpisania referatów i do dalszej aprobaty.

Ściągnięte w drodze egzekucyjnej opłaty, zapisane przez Urzędy podatkowe do dzienników funduszu krajowego mają być natychmiast po nadejściu miesięcznych dzienników wykontowane. Rzeczą rewidującego będzie zażądać w Oddziale rachunkowym Wydziału krajowego udzielenia tych dzienników dla biura opłaty konsumcyjnej od piwa.

W razie gdyby po wysłaniu do starostwa wykazu zalegających, jeden lub kilku z wykazanych uiściło tymczasem opłatę, należy zaraz na druku *wzór H* odwołać egzekucyę.

Co do samego sporządzenia odwołania należy postąpić podobnie jak przy wzorze *F*, to znaczy należy wygotować referat na druku *H*, sporządzić czystopis na druku *J* i posłać do aprobaty.

Opłaty ściągnięte przez Urzędy cłowe za piwo z poza austryacko-węgierskiej iinii cłowej.

Na podstawie przesyłanych przez Urzędy cłowe dzienników funduszu krajowego, zawierających kwoty pobrane tytułem opłaty za piwo z innych państw, sporządzi oddział rachunkowy odrazu w odnośnem koncie przypis i uiszczenie.

L. S. 2340/903.

Ibg. 332

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wziął pod rozwagę sprawę objęcia przez kraj galicyjskich dóbr kameralnych i funduszowych, pozostających w administracyi państwa.

Na tle przeprowadzonych w tym kierunku badań, wdroży Wydział krajowy układy z c. k. Rządem co do warunków objęcia tych dóbr przez kraj, i o wyniku rokowań złoży Sejmowi sprawozdanie, wraz z odpowiedniemi wnioskami.

Lwów, 18. września 1903.

Wnioskodawca:
Teofil Merunowicz.

Łazarski, Bujnowski, Tarnawski, Fruchtmann, Małachowski, Rutowski, Bednarski, Michalski, Witosławski, Huza, Tomaszewski, Maryewski, Wurst, Rayski, Michałowski Jahl.

L. s. 2339/903.

Aleg 333

Wniosek.

Zważywszy, że wszelkie usiłowania Sejmu krajowego Król. Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem, aby uzyskać u Rządu wyjednanie ustawy o przymusowem ubezpieczeniu budynków od ognia, dotychczas żadnego skutku nie odniosły;

zważywszy, że coraz więcej mnożące się pożary zabierają w kraju miliony ciężko zapracowanego grosza;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd nausilniej, aby w jak najkrótszym czasie wniósł w Radzie państwa projekt ustawy o zasadach przymusowego ubezpieczenia od ognia z zastrzeżeniem prawodawstwu krajowemu uchwalenia szczegółowej ustawy.

We Lwowie, dnia 18. września 1903.

Wnioskodawca:
Bujnowski w. r.

Witosławski, Bednarski, Łazarski, Maiss, Tarnawski, Huza, Maryewski, Vayhinger, Loewenstein, Wurst, Rayski, Romanowicz, Żardecki, Merunowicz, Jabłoński.

Ls. 2.338/1903. We Lwowie, dnia 18. września 1903.

Aleg 334

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o wnioskach nagłych posła Bujnowskiego, posła Stapińskiego, tudzież posła Oleśnickiego o cofnięcie rozporządzenia Ministerstwa wojny w sprawie zatrzymania w czynnej służbie żołnierzy asenterowanych w r. 1900 po za 1. października 1903.

Wysoki Sejmie!

Wszystkie trzy wnioski nagłe są niemal równobrzmiące i domagają się cofnięcia rozporządzenia c. i k. Ministerstwa wojny z dnia 19. sierpnia 1903 l. 5.576, mocą którego żołnierze wcieleni do szeregów armii w r. 1900, mają być po 1. października 1903 w czynnej służbie zatrzymani.

Rozporządzenie powyższe wydane zostało na podstawie ustawy wojskowej z d. 11. kwietnia 1889 dz. p. p. Nr. 41, uchwalonej przez obie Izby Rady państwa. Następstwa tegoż rozporządzenia oddziaływują jednak nie tylko na szerokie warstwy ludności, ale także na stosunki naszego kraju niekorzystnie, a to tem bardziej, że pobór popisowych do wojska się odbył, a zatrzymanie po upływie 1. października w służbie czynnej wcielonych do c. i k. armii w r. 1900, ma widocznie na celu zastąpienie ubytków w stanie czynnym armii, mogących powstać w dniu 1. października b. r. z tego powodu, że w krajach korony węgierskiej pobór rekruta na rok bieżący nie nastąpił.

Wprawdzie rozp. minist. przyznaje na przyszłość znaczne ulgi i korzyści tym, którzy w szeregach wojskowych po 1. października 1903 zatrzymani zostaną, nie jest jednak rzeczą komisyi administracyjnej badać co dla tej kategoryi osób wojskowych może być dogodniejsze, rzecz tę bowiem oceniać należy z ogólniejszego stanowiska. Nadto zaprzeczyć się nie da, że dla znacznej liczby żołnierzy i ich rodzin takie przedłużenie służby wojskowej może być bardzo uciążliwe, a spowodowaneby było nie z ich winy tylko z powodów od nich zupełnie niezależnych.

O ile kraj nasz i reprezentacya nasza we Wiedniu okazywały zawsze największą dbałość o siłę armii, tak z drugiej strony należy dążyć do tego, aby na ludność naszego kraju nie spadał chociażby tymczasowy ciężar wywołany przez wyjątkowe stosunki, do których się nie przyczyniliśmy.

Zwołana Rada państwa na dzień 23. b. m. daje nam jeżeli nie zapewnienie to otuchę, że sprawa ta należycie i szybko uregulowaną zostanie tak, że możnaby uważać wnioski w mowie będące za już bezprzedmiotowe; komisya administracyjna jednak sądzi, że należy przyjść do Wysokiego Sejmu z dodatnim wnioskiem, który odpowiada obecnej sytuacyi i będzie tylko wzmocnieniem tej akcyi, której się od c. k. Rządu i Rady Państwa domagamy.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w drodze właściwej usunął powody wyjątkowego zatrzymania po nad przeciąg trzech lat żołnierzy, którzy ten czas służby odbyli.

Przewodniczący:
Jan Szeptycki.

Sprawozdawca:
A. Jędrzejowicz.

Ls. 2.266/1903. We Lwowie, dnia 17. września 1903.

Aleg 335

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej w sprawie sprawozdania Wydziału krajowego o finansowem poparciu przez kraj kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów).

Wysoki Sejmie!

Już w sprawozdaniu komisyi kolejowej L. S. 1088/902 z 27. czerwca 1902 nadmieniono, jak następuje: „Popełniono niezawodnie wielkie błędy, popełniono te błędy przez niedokładności w preliminowaniu kosztów budowy kolei, popełniono błędy przez zbyt optymistyczne kalkulowanie rentowności kolei". Błędy te może najbardziej odzwierciadlają się w liczbach, które sprawozdaniem Wydziału kraj. L W. 77.269/903 są objęte. Linia kolei Przeworsk-Bachórz wraz z funduszem rezerwowym kosztowała:

a) koszta robót oddanych przedsiębiorstwu budowy . .	2,350.000 K.
b) koszta robót i dostaw w własnym zarządzie . . .	1,559.000 „
c) fundusz rezerwowy	60.000 „
d) koszta zfinansowania pożyczki pierwszeństwa, procenta interkalarne, i koszta eskontu udziału państwa około .	290.000 „
	4,259.000 K.
Pierwotnie zaś preliminowano	3,400.000 „
Stąd wynika, że uchwalony pierwotny preliminarz absolutnie nawet w przybliżeniu nie wystarczył na pokrycie rzeczywistych kosztów budowy i był de facto rażący deficyt	859.000 „

Na usprawiedliwienie należy przytoczyć zarządzoną przez ministerstwo kolei żelaznych budowę tunelu na dziale wód, przez co powstało podrożenie co najmniej o 300.000 K. Również niezwykle wielkie koszta przedwstępne i wypracowania trzech projektów dla tej linii spowodowane zmiennemi zarządzeniami władz centralnych; dalej ośmioletnie studyum przygotowawcze pochłonęły niezwykle wielkie kwoty. Ale nie da się zataić, że cały kosztorys pierwotny (jak w ogóle dawniejsze kosztorysy dla kolei lokalnych galicyjskich) był za nisko trzymany. Preliminowano w szczególności za nisko cenę wykupna gruntów, kalkulowano za nisko koszta budynków, kalkulowano za nisko koszta złączenia w Przeworsku; wszystko to złożyło się na to, że powstał tak wielki deficyt.

Należy to wytknąć i należy zwrócić uwagę Wydziału krajowego i biura kolejowego, że podobne przekroczenia pierwotnie preliminowanych kwot muszą być w przyszłości wykluczone.

Komisya kolejowa musi się atoli z faktem liczyć, że powstały deficyt musi być bądź co bądź pokryty i dlatego w tej mierze musi pójść wniosek Komisyi kolejowej w duchu przedłożenia Wydziału krajowego.

Małe przedłużenie z Bachórza do Dynowa można tylko uważać jako melioracyą tej kolei, a nieznaczne koszta tego przedłużenia w kwocie 170.000 K prócz kosztów finansowania z pewnością będą wobec faktu już dokonanego budowania w ogóle tej kolei do Bachórza relatywnie racyonalną inwestycyą.

Przedłużenie to odpowiada nietylko miejscowym interesom miasta Dynowa, ale i interesom części powiatu Brzozowskiego, położonej w dolinie Sanu; zdaje się, że przez przedłużenie to powiększy się okręg ciążenia kolei Przeworsk-Dynów.

Z tych tedy powodów wnosi Komisya kolejowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje za użyteczną i potrzebną budowę przedłużenia kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów) o około 3 kilometry z końcową stacyą na południe po za miastem Dynów.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do podwyższenia imieniem kraju udzielonej uchwałą Rady Wydziału krajowego z dnia 30. marca 1900 r. L. 17.304 z mocy uchwały sejmowej z dnia 30. grudnia 1899 r. — kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz (Dynów) gwarancyi dochodów o tę kwotę, która jest potrzebna do oprocentowania po cztery od sta (4%), opłacania bankowego dodatku administracyjnego i prawidłowego umorzenia najdalej do końca r. 1968 pożyczki, którą koncesyonaryusz tej kolei zaciągnie w imiennej sumie nie wyższej niż 698.000 koron na pokrycie zwiększonych kosztów budowy, a która wpisaną będzie w księdze kolejowej na karcie ciężarów na drugiem miejscu, tj. po pożyczce pierwszeństwa w sumie 2,266.000 koron.

3. Warunki zaciągnięcia tej pożyczki i jej zrealizowania, jak też warunki przyznania zwiększonej gwarancyi ustanowi Wydział krajowy.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Dr. Henryk Koliszer.

L. s. 1423/1902.

We Lwowie, dnia 5. lipca 1902.

Aleg 336.

Sprawozdanie

komisyi drogowej o wniosku posła Gnoińskiego w sprawie uznania drogi Brody-Łopatyn-Radziechów do Krystynopola za krajową.

Wysoki Sejmie!

Droga Brody-Radziechów-Krystynopol przechodzi przez terytorya powiatów: Brody, Kamionka strumiłowa i Sokal.

Długość jej wynosi 79 kilom., z czego przypada na powiat brodzki 33 kilom., na powiat kamionecki 28 kilom. i na powiat sokalski 18 kilom. Droga przechodzi przez miejscowości: Brody, Berlin, Stanisławczyk, Łopatyn, Środopolce, Radziechów, Płowe, Witków, Korczyn, Poździemierz, Krystynopol.

Przybliżony koszt budowy całej drogi oceniono na 1,400.000 koron.

Wydział krajowy reskryptem do L. W. 4757/901 postawił Wydziałom powiatowym warunki, pod jakimi byłby skłonny przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek uznania tej drogi za krajową, a mianowicie:

1) Wydziały powiatowe wraz ze stronami interesowanemi pokryją 50% kosztów budowy.

2) Do konserwacyi każdego zbudowanego kilometra przyczyniać się będą powiaty po 200 koron rocznie.

Pertraktacye w tym kierunku przedsięwzięte nie doprowadziły do porozumienia. Deklaracye bowiem przedkładane przez interesowane powiaty nie określały sposobu i czasu budowy, jakoteż nie określały zabezpieczenia tak kosztów budowy, jak i utrzymania tej drogi, co jednak podnieść należy, że w przedłożonych sprawozdaniach zachodziły różnice w traktowaniu całości budowy i charakteru drogi.

Wobec tego dla wprowadzenia jednolitości w traktowaniu tej sprawy przez Wydziały powiatowe Wydział krajowy reskryptem z 14. stycznia b. r. L. 69348 polecił, aby Reprezentacye powiatowe pomienionych powiatów porozumiały się wspólnie dla powzięcia jednolitej decyzyi, któraby mogła służyć Wydziałowi krajowemu za podstawę do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi konkretnych wniosków.

Dotychczas na reskrypt ten odpowiedzi nie otrzymano.

Także dotychczas nie oświadczono się, kto będzie pokrywał koszta zabrać się mających pod budowę tej drogi gruntów, które z reguły pokrywają powiaty, przez które droga przechodzić będzie.

Wobec więc naprowadzonych okoliczności sprawa tej budowy nie jest jeszcze tak dojrzałą, aby można było stawić merytoryczne wnioski i potrzebuje jeszcze dalszych pertraktacyi — komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Gnoińskiego uznania drogi Brody-Łopatyn-Radziechów do Krystynopola odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowania.

Przewodniczący:

J. Męciński, *w. r.*

Sprawozdawca:

L. Wiśniewski, *w. r.*

Ls. 2.244/1903. We Lwowie, dnia 17. września 1903.

Alog 338

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej o petycyi galicyjsko-bukowińskiego Akcyjnego Towarzystwa dla przemysłu cukrowego w Przeworsku.

Wysoki Sejmie!

Cukrownictwo galicyjsko-bukowińskie i z niem związane rolnictwo sporej części kraju znachodzi się znowu w bardzo ciężkiem położeniu. Odrodzenie tej pierwszorzędnej gałęzi przemysłu rolniczego, które cały kraj z radością powitał, może być napowrót zachwiane.

Zdobyty po ciężkiej walce, przy wytrwałej pomocy reprezentacyi kraju w Radzie państwa kontyngent cukrowni w Przeworsku i w Żuczce wynoszący zaledwie część konsumcyi Galicyi stał się bezprzedmiotowym wraz z całą ustawą kontyngentową, którą państwa do konwencyi brukselskiej należące uznały za sprzeczną z zasadami konwencyi, a Rząd austryacki zniósł paragrafem 14-tym.

Nie wybadawszy w drodze dyplomatycznej międzynarodowego terenu, zgodził się Rząd na system kontyngentowy, a nie wyzyskawszy możliwego wpływu dał mu upaść. Ratując inne postanowienia konwencyi brukselskiej, zapewniające przedewszystkiem korzyści zachodnim fabrykom, poświęcono bez walki ustawę kontyngentową, która dawała przemysłowi cukrowemu naszego kraju *minimum* egzystencyi, — nie zrobiwszy wszystkiego co do Rządu należało, żeby w zastępstwie ustawowego kontyngentu, uregulowały się stosunki produkcyi i podział wewnętrznych targów cukrowych przez organizacyę dobrowolnego związku producentów na zasadach odpowiadających zniesionej ustawie kontygentowej.

Po zniesieniu ustawy kontyngentowej, przeciw której z niezmierną zaciętością, nieprzebierając w środkach walczyły skartelowane fabryki zachodnie, niechcące dopuścić na gruncie galicyjskiem podniesienia krajowego przemysłu, by zapewnić sobie wyłącznie monopol zbytu w siedmiomilionowym kraju, podjęto obecnie walkę konkurencyjną, jakiej kraj dotąd nie widział, środkami nielojalnymi, używanymi dotąd po drugiej stronie oceanu, środkami, które wszelkie uczucie etyczne potępić musi, przeciw którym jednak dotąd nie mamy w ustawach środków ochronnych czy represyjnych.

Kartel chropiński, monopolista galicyjskiego terenu zbytu, największej swojej kolonii eksportowej postanowił zmusić cukrownię w Przeworsku oraz cukrownię w Żuczce do przystąpienia do kartelu na warunkach zabójczych, do zrzeczenia się wielkiej części zdobytego w ustawie kontygnentowej udziału w produkcyi — względnie do przystąpienia do centralnego biura sprzedaży towarzystwa chropinskiego, do którego należy 80% całej produkcyi rafinady na konsumcyę wewnętrzną, na warunkach wręcz niemożliwych, niweczących wszelką samoistność handlową, przytem kosztownych. Środkiem do tego na razie ma być rzucenie na targ

galicyjski ogromnych mas cukru po cenach niższych od własnych kosztów produkcyi, niższych od ceny jaką kartelowe fabryki pobierają u siebie na miejscu, chcąc taką ceną zneutralizować geograficzne warunki cukrownictwa galicyjskiego, uniemożliwić mu wytrwanie w walce.

Dość powiedzieć, że wydana przez centralne biuro chropinskie tabela cen targowych, która oznacza cenę n. p. stacya Zundenburg na 66·00 kor., Chropin 66·60, Rohatetz 66·40, dyktuje ceny całej środkowej Galicyi, teren należny cukrowni galicyjskiej np. Jarosław 64·20, Rzeszów 64·30, Przemyśl 64·40, Rawa 64·70, Sambor 64·75, podnosząc je w kierunku peryferyi kraju n. p. Oświęcim na 65·50, Tarnopol 65·70, Żywiec 65·70, Kołomyja 65·90 K.

Skartelowane olbrzymy ślązko-morawsko czeskie gotowe są poświęcić przez jakiś czas znaczne ofiary pieniężne, które te potentaty kapitalistyczne, o dawno zamortyzowanych fabrykach łatwo ponieść zdołają, byle w tej walce zdławić młody przemysł galicyjski.

Rząd dotąd zachował się biernie. Nie użył dotąd żadnego środka, jaki rząd ma, chociażby nie miał osobnej ustawy kartelowej, ażeby ochronić przemysł i rolnictwn całego jednego, a raczej dwóch krajów koronnych, od niesłychanej zorganizowanej napaści wielkiego kapitału, idącego na zniszczenie odradzającego się przemysłu cukrowniczego i zagarnęcie na wszystkie czasy zbytu dla obcego fabrykatu. Rząd nie przyszedł dotąd w pomoc by skłonić potentatów kartelowych do przyznania galicyjskiemu przemysłowi chociaż tej części zbytu, jaką się powiodło zdobyć dla Przeworska w ustawie kontyngentowej, która przecież nie stoi w żadnym stosunku z uprawnionem żądaniem, ażeby przemysł cukrowniczy galicyjski zaopatrywał potrzeby galicyjskie.

Przedsiębiorstwo przeworskie, ufając ustawie przygotowło się na produkcyę w granicach kontygnentu ustawą przyznaną, pobudowało magazyny, zakupiło węgiel, opokowanie na rafinadę, uboczne materyały, narażając się, że to wszystko może pójść na marne.

Otóż nie ulega wątpliwości, że przemysł cukrowniczy kraju naszego, który już tyle ciężkich kolei przechodził, zwalczany niegdyś wprost przez centralny rząd ustawami podatkowemi, taryfami, środkami administracyjnymi *als eine unliebsame Erscheinung*, nękany aż do skutku w interesie zachodniego przemysłu cukrowniczego, jest obecnie znowu na drodze odrodzenia.

Cukrownie w Przeworsku i w Żuczce mają już dziś dla krajowego rolnictwa pierwszorzędne znaczenie. Cukrownia przeworska oddziaływa ekonomicznie na przestrzenie kraju wyżej 200 kilometrów w każdym kierunku, umożliwiła produkcyę cennej okopowiny, warunku intenzywnego gospodarstwa i wydatniejszej produkcyi szlachetniejszego ziarna w okolicach przeciętych dziewięciu liniami kolejowemi, od Tarnowa, Tarnobrzega, Sokala po Jasło, Chyrów, Sambor, produkuje się już buraki dla Przeworska; całe Podole produkuje buraki dla Żuczki bukowińskiej. Włościanie dla Przeworska uprawiają 1.300 morgów. Dodać do tego znaczenie społeczne zarobków przy uprawie buraka, zwózce czy fabryce.

W razie powodzenia przedsiębiorstwa przeworskiego powstaną wnet inne fabryki cukru w Galicyi, a przygotowania w tym kierunku, jak wiadomo, daleko posunięte, a jedynie ciężką walką z kartelem, zmuszającą do skupienia wszystkich sił, wstrzymane.

Otóż nie może ulegać wątpliwości, że sprawa cukrowni przeworskiej jest sprawą krajowego cukrownictwa, jest sprawą krajową. Jako taką uznał ją już kraj i Sejm tylokrotnie, jako takiej niosła jej delegacya kraju w Wiedniu całą swą skuteczną pomoc.

Sejm musi otoczyć opieką swą i wpływem przedsiębiorstwo krajowe, by mu ułatwić walkę i podtrzymać w wytrwaniu, na które kraj u głównych promotorów i interesowanych w przedsiębiorstwie liczy.

Potrzeba domagać się u Rządu spełnienia obowiązków państwa w obec tak ważnej gałęzi gospodarstwa kraju naszego, a pewni jesteśmy, że grupa monopolistów ślązko-morawsko-czeskich umożliwi naszemu przemysłowi warunki lojalne i egzystencyę.

Komisya przemysłowa w załatwieniu petycyi galicyjsko-bukowińskiego akcyjnego Towarzystwa dla przemysłu cukrowego w Przeworsku wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby jaknajrychlej wniósł do Rady państwa projekt ustawy kartelowej, któraby uniemożliwiła nadużycia związków kartelowych na zniszczenie przedsiębiorstw słabszych.

2. Sejm wzywa Rząd, by przez odpowiednie taryfy ułatwił cukrowniom w Przeworsku i Żuczce zdobywanie terenów zbytu naturalnie im należących się.

3. Sejm wzywa Rząd, aby bezwłocznie przedłożył Radzie państwa projekt obniżenia podatku spożywczego od cukru przynajmniej o 8 kor. (z 78 na 70), po zniesieniu premii eksportowej niesłusznie obciążającego konsumcyę, a co za tem idzie, produkcyę.

4. Sejm wzywa Rząd, by w organizacyi podziału wewnętrznych targów zbytu bronił warunków egzystencyi cukrownictwa galicyjskiego i dopomógł do uzyskania słusznych warunków w ewentualnym związku producentów austryackich.

5. Sejm wzywa Rząd, by wojsko stacyonowane w Galicyi było zaopatrywane wybornym galicyjskim cukrem.

6. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by stał czujnie na straży interesów krajowego przemysłu cukrowniczego i popierał je wszystkiemi siłami.

Uchwałą tą załatwia się zarazem petycyę centralnego Związku galic. przemysłu fabrycznego we Lwowie. Ls. 2.243.

Zastępca przewodniczącego i sprawozdawca:

Rutowski.

Ls. 1.603/902. We Lwowie, dnia 17. września 1903.

Aleg 338

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej z petycyi Wydziału powiatowego w Dobromilu w sprawie wypłaty zasiłku ustawowego na płace lekarzy okręgowych w r. 1898.

Wysoki Sejmie!

Wydział powiatowy w Dobromilu przedłożył rachunki wydatków, poniesionych w r. 1898 na płace lekarzy okręgowych, już po zatwierdzeniu przez Wysoki Sejm zamknięcia rachunków funduszu krajowego za rok 1898.

Wydział krajowy wstrzymał wypłatę subwencyi z funduszu krajowego, obliczonej na 3.165 K 70 gr. i orzekł, że asygnowanie zasiłku tego nastąpić może tylko za osobnem upoważnieniem Sejmu wskutek petycyi Wydziału powiatowego.

Wydział powiatowy w Dobromilu w prośbie swej podnosi, że nie miał wiadomości o obowiązku przedkładania rachunku zaraz po ukończeniu roku, przeciwnie mniemał, że z prośbą o wypłatę zasiłku wolno zgłaszać się i naraz za lat parę.

Gdy usprawiedliwienie to zasługuje jak najzupełniej na wiarę a odtąd rachunki z powiatu wpływają regularnie, reprezentacya zaś powiatowa w Dobromilu pomimo małej wydatności dodatków do podatków odznacza się na wielu polach pracy nader skrzętną gospodarką, — Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do asygnowania Wydziałowi powiatowemu w Dobromilu ustawowego zasiłku na płace lekarzy okręgowych za rok 1898.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Trzecieski.

Aleg. 339

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1901 i o preliminarzu tegoż funduszu na rok 1903.

Wysoki Sejmie!

Przekazane Komisyi budżetowej zamknięcia zachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1901 obejmują:

I. galic. fundusz propinacyjny ogólny;
II. „ „ „ zasobowy;
III. „ „ „ rezerwowy obrotowy:
IV. „ „ „ „ zarodowy

Osiągnięte w r. 1901. nadwyżki wynoszą:

ad I.	w funduszu propinacyjnym ogólnym . . .	1,410.375	kor. 11	gr.
„ II.	„ zasobowym	427.944	„ 76	„
„ III.	„ rezerwowym obrotowym	393.901	„ 97	„
„ IV.	„ „ zarodowym . . .	456.485	„ 27	„

Majątek funduszu propinacyjnego z końcem r. 1904 wynosił:

w funduszu zasobowym, t. j. uzbieranym od r. 1890 . .	12,500.985	„ 01	„
w funduszu rezerwowym, t. j. objętym przez Dyrekcyę funduszu prop. w r. 1889 wraz z przyrostem	14,924.234	„ 56	„
razem .	27,425.219	kor. 57	gr.
w porównaniu ze stanem majątku z końcem r. 1900 . .	25,028.517	„ 32	„
wzrost w r. 1901 .	2,396.702	kor. 25	gr.

Preliminarze na rok 1903 wykazują spodziewaną nadwyżkę ogólną w trzech funduszach, osobnymi budżetami objętych, w łącznej sumie . . . . . 2,721.442 „ — „

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego z dnia 4. czerwca 1902 o zamknięciu rachunków za rok 1901 i preliminarzach na rok 1903 przyjmuje Sejm z uznaniem do wiadomości.

I.

Zamknięcie rachunków galic. funduszu propinacyjnego ogólnego za rok 1901.

W dochodach tego funduszu są korzystniejsze wyniki od budżetu we wszystkich pozycyach, z wyjątkiem poz 2. opłaty szynkarskie, w której wpłynęło cokolwiek mniej, jak preliminowano.

Ogółem wpłynęło do funduszu tego więcej o 157.080 kor. 83 hl., aniżeli w budżecie przyjęto.

W wydatkach jednak okazała się prawie taka sama różnica na niekorzyść funduszu, gdyż wypłaty wynosiły o 155.172 koron 72 hal. więcej, aniżeli preliminowano, skutkiem czego wynik roku 1901. jest prawie zgodny z budżetem.

Uzyskane przez dyrekcyę większe dochody, mianowicie:

z czynszów dzierżawnych w kwocie	54.325	kor.	2 gr.
z lokacyi kapitałów	63.429	„	14 „
z inkasowanych kaucyi dzierżawnych	33.432	„	11 „
zostały prawie wyczerpane przez wydatek budżetem nie przewidziany, gdyż nie dający się z góry obliczyć, mianowicie przez wypłaty podatku dochodowego za lata dawniejsze, co w r. 1901. wyniosło	125.704	„	41 „

Różnice w poszczególnych pozycyach są następujące:

Dochody:

Poz. 1. czynsze propinacyjne — wpłynęło	7,854.325	kor.	2 gr.
w buddecie przyjęto	7,800.000	„	— „
więcej .	54.325	kor.	2 gr.
„ 2. opłaty szynkarskie — wpłynęło	371.438	„	21 „
preliminowano	374.000	„	— „
zatem wptynęło mniej	2.561	kor.	79 „
„ 3. opłaty od zakładania nowych gorzelni, browarów i miodosytni przyniosły	308	„	— „
w budżecie zaś żadnego dochodu z tych opłat nie preliminowano.			
„ 4 z grzywien propinacyjnych wpłynęło	5.824	„	63 „
w porównaniu z preliminowaną kwotą	6.200	„	— „
mniej .	375	kor.	37 gr
„ 5 za skonfiskowane przedmioty uzyskano	553	„	21 „
a gdy preliminowano . . .	40	„	— „
przeto więcej	513	„	21 „
„ 6 odsetki zwłoki od czynszów propinacyjnych i opłat szynkarskich przyniosły	28.010	„	7 „
w porównaniu z kwotą preliminowaną . .	20.000	„	7 „
więcej . .	8.010	kor.	7 gr.
„ 7. zasiłek z milionowej subwencyi ze skarbu państwa wpłynął w całości.			
„ 8. odsetki od lokacyi kapitałów przyniosły . . .	163.429	„	14 „
a gdy w budżecie przyjęto . .	100.000	„	— „
wpłynęło więcej .	63.429	kor.	14 gr.
Poz. 9. dochody rozmaite przyniosły, skutkiem zrealizowania kaucyi dzierżawnych	35.432	kor.	11 gr.
a gdy z tego źródła preliminowano tylko	2.000	„	— „
przeto wpłynęło więcej .	33.432	kor.	11 gr

Wydatki:

Poz. 1. na spłatę wylosowanych obligacyi wydano . .	4,067.200	kor.	—
w budżecie wstawiono zgodnie z planem losowania .	4,315.700	„	— „
wypłacono mniej .	148.500	kor.	— „
gdyż nie wszystkie obligacye wylosowane do wypłaty przedłożone zostały.			
Poz. 2. za kupony wypłacono	3,510.106	kor.	— gr
w budżecie wstawiono zgodnie z planem losowania .	3,424.210	„	— „
wypłacono więcej . .	85.896	kor.	— gr.
gdyż większa ilość z zapadłych kuponów do wypłaty została przedłożona.			
Poz. 3. tytułem prowizyi bankowej za wypłatę obligacyi i kuponów uiszczono	5.267	kor.	11 gr.
w porównaniu z kwotą w budżecie przyjętą . .	6 400	„	— „
mniej .	1.132	kor.	89 gr.

Poz. 4. na stemple od rządowej subwencyi wydano zgodnie z budżetem . . . . . 5.580 kor. — gr.

Poz. 5. na podatek dochodowy od czynszów propinacyjnych żadnej kwoty w budżecie nie wstawiono.
Wypłaciła jednak Dyrekcya z tego tytułu kwotę . 125.704 „ 41 „
a to głównie z powodu należnych gminom dodatków do podatku dochodowego za czas od r. 1890 do r. 1896.
Przy tej pozycyi zauważa Komisya, że do dnia 3. b. m. wypłaciła Dyrekcya funduszu propinacyjnego z tytułu dodatków gminnych do podatku dochodowego sumę 365.971 „ 66 „

Poz. 6. tytułem podatku rentowego od obligacyi propinacyjnych wypłacono . . . . . 343.712 „ 20 „
w porównaniu z kwotą w budżecie wstawioną . . 342.421 „ — „
więcej . 1.391 kor. 20 gr.

Poz. 7. tytułem podatku zarobkowego od dochodów funduszu propinacyjnego wypłacono . . . . . 256.264 „ — „
gdy w budżecie przyjęto na ten cel . ! . . 243.824 „ — „
przeto zapłacono więcej . 12.440 kor. — gr.

Poz. 8. bonifikacya funduszowi krajowemu i funduszom powiatowym została zapłaconą w łącznej kwocie . . . 397.370 „ — „
a gdy w budżecie uchwalono . . . . . 317.896 „ — „
przeto wypłacono więcej . 79.474 kor. — gr.
dlatego, ponieważ oprócz bieżącej należytości podatkowej za rok 1901 zapłacono także zaległość z r. 1900.

Poz. 9. tytułem ryczałtu za należytości stemplowe od kwitów na czynsze propinacyjne zapłacono zgodnie z budżetem . . . . . 20.000 kor. — gr.
gdy suma dochodów, które do tego funduszu faktycznie wpłynęły, wynosi . . . . . 10,241.578 „ 83 „
wydatki zaś faktyczne w r. 1901 . . . . . 8,831.208 „ — „
przeto nadwyżka dochodów . 1,410.370 kor. 83 gr.

II.

Zamknięcie rachunków galic. funduszu propinacyjnego zasobowego za rok 1901.

Dochody tego funduszu oznaczono w budżecie na . . . . 359.717 kor. — gr.
wpłynęło zaś . . . . . 427.944 „ 76 „
więcej . . . 359.717 kor. 76 gr.
Majątek zarodowy tego funduszu wynosił z końcem 1901 . 12,500,985 „ 1 „
Z tego w papierach wartościowych . . . . . 10,825.500 „ — „
W kapitałach lokowanych gotówką . . . . . 1,675.485 „ 1 „

Zauważa Komisya, że zapas efektów do tego funduszu należących. składa się wyłącznie z krajowych papierów wartościowych. Walory węgierskie, które w niewielkiej ilości w tym funduszu się znajdowały, zostały w ciągu r. 1901 sprzedane.

III.

Zamknięcie rachunków galic. funduszu rezerwowego w majątku obrotowym za rok 1901.

Dochody.

tego funduszu były preliminowane na . . . . . 569.363 kor. — gr.
z odsetek od papierów do funduszu tego należących wpłynęło zaś 587.152 „ 88 „
zatem więcej . 17.789 kor. 88 gr.

gdyż preliminarzem nie były objęte odsetki od efektów, które z gotówki pochodzącej z nadwyżki r. 1900 nabyte zostały.

Oprócz tego wpłynęły dochody rozmaite . . . . 1.566 kor. 12 gr.
budżetem nie przewidziane.

Ogółem przeto dochód faktyczny był większy o . . 9.356 „ — „
od preliminowanego dochodu.

Wydatki

tego funduszu przyjęte były w budżecie w sumie . . . . 210.809 „ — „
wydano faktycznie . . . . . 194.331 „ 89 gr.
zatem mniej . 16.477 kor. 11 gr.

Mianowicie zaoszczędzono w poszczególnych pozycyach wydatków od kwot dozwolonych budżetem:

Poz 1. płace urzędników — zamiast preliminowanych . . 70 390 „ — „
wydano . 66.169 „ 62 „
mniej . 4.220 kor. 38 gr.
z powodu zwinięcia jednej posady.

Poz. 2. płace sług — zamiast dozwolonych budżetem . . 2.800 „ — „
wydano . 2.493 „ 18 gr.
mniej . 306 kor. 82 gr.

Poz. 3. na adjuta preliminowano . . . . . 1.600 „ — „
wydano . 1.466 „ 52 gr.
mniej . 133 kor. 48. gr

Poz. 4. dyurna zamiast preliminowanych . . . . . 31.819 „ — „
wydano . 30.834 „ 88 „
mniej . 984 kor. 12 gr.

Poz. 7. koszta administracyi powiatowej były oznaczone w budżecie na . . . . . 52.000 „ — „
wydano tylko . 48.311 „ 4 „
mniej . 3.688 kor. 96 gr.

Poz. 8. na dyety i koszta podróży preliminowano . . . 1.000 „ — „
wydano . 762 „ 78 „
mniej . 237 kor. 22 gr.

Poz. 10. na koszta zarządu preliminowano . . . 2.000 kor. — gr.
wydano tylko . . . . . 979 „ 17 „
zaoszczędzono 1.020 kor. 83 gr.

Poz. 12. z dozwolonej budżetem na remuneracye, zapomogi i rozmaite nieprzewidziane wydatki kwoty . . . . 20.000 „ — „
wydano tylko 13.949 „ 43 „
mniej 6.050 kor. 57 gr.

Ryczałtowe koszta administracyjne:

Poz. 5. wynagrodzenie do Skarbu państwa za utrzymanie kasy funduszu propinacyjnego . . . . . 20.000 „ — „

Poz. 6. czynsze najmu za lokalności biórowe . . . . . 5.000 „ — „

Poz. 11. tudzież preliminowana na koszta sądowe kwota . 1.200 „ — „
zostały wydane zgodnie z budżetem.

Jedynie tylko w poz. 9. potrzeby kancelaryjne zamiast przewidzianej w budżecie kwoty . . . . 3.000 „ — „
wydano . . . . . 3.165 „ 27 „
zatem więcej 165 kor. 27 gr.

Ogółem przeto zaoszczędzono w pozycyach powyżej wymienionych . . . . . 16.642 kor. 38 gr.
a potrącając większy wydatek ponad budżetem oznaczoną kwotę w poz. 9 . . . . . 165 „ 27 „
zaoszczędzenie netto . . . 16.477 kor. 11 gr.

Nadwyżka dochodów wynosi 393.901 kor. 97 hal. — w porównaniu z obliczoną w budżecie nadwyżką 378,056 kor. — hal. więcej 15.845 kor. 97 hal.

IV.

Zamknięcie rachunków gal. funduszu rezerwowego w majątku zarodowym. za r. 1900.

Fundusz ten niema budżetu przez Sejm uchwalonego, a wpływa do niego nadwyżka dochodów rezerwowego funduszu obrotowego, oraz dawne zaległości z opłat szynkarskich i grzywien propinacyjnych.

W r. 1901 wpłynęła do tego funduszu wykazana powyżej ad III. nadwyżka dochodów obrotowego funduszu rezerwowego w kwocie 393.901 kor. 97 hal.

Stan majątku zarodowego wynosił z końcem roku 1901 14,924.234 kor. 56 gr.
w porównaniu ze stanem majątku z końcem r. 1900 . 14,467.749 „ 29 „
wzrost majątku . . 456.485 kor. 27 gr.

Z majątku zarodowego ulokowaną była w efektach

suma . . . . 11,863.600 kor. — gr.

a to, z wyjątkiem 50.000 koron państwowej pożyczki inwestycyjnej, tylko w krajowych papierach wartościowych, mianowicie obligacyach i listach zastawnych. Przeszło połowa tego funduszu, mianowicie suma 6,445.100 koron, ulokowaną była we własnych obligacyach propinacyjnych.

Reszta funduszu w kwocie . . . . . 3,060.634 kor. 56 gr.

ulokowaną była gotówką na procent.

Komisya poinformowała się co do sposobu lokacyi gotówki i przekonała się, że jest zupełnie odpowiedni.

Komisya budżetowa po przedstawieniu wyników uzyskanych w r. 1901 przez Dyrekcyę wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Zamknięcie rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1901 przyjmuje Sejm do wiadomości i te rachunki zatwierdza.

I.

Budżet galic. funduszu propinacyjnego ogólnego na rok 1903.

Komisya zbadała szczegółowo preliminarz przez Dyrekcyę przedłożony i nabyła przekonania, że preliminarz ten zawiera pozycye dochodów obliczone z należytą ostrożnością, a pozycye wydatków oparte są na faktycznej podstawie, wynikającej z postanowień prawnych o umorzeniu obligacyi według lanu losowania, względnie z przepisów ustawy podatkowej.

Na dalszą wypłatę dodatków gminnych za lata od 1890 do 1896. Dyrekcya żadnej kwoty nie preliminuje, gdyż nie można z góry obliczyć, jakie kwoty z tego tytułu przypadną do uiszczenia.

Główną pozycyą dochodów, t. j. czynsze propinacyjne, Dyrekcya preliminuje w kwocie zaokrąglonej 8,200.000 koron, od przyjętej w budżecie na rok 1902 sumy o 200.000 koron więcej.

Szczegółowy wykaz czynszów propinacyjnych, zestawiony według powiatów, wykazuje cyfrę wyższą, mianowicie 8,264.501 koron, lecz Dyrekcya zaokrągliła w preliminarzu tę sumę na 8.200.000 kor., aby na wypadek ubytków w czynszach wynik nie pozostał po za cyfrą budżetową.

Co do innych pozycyi dochodów są one zgodne z budżetem na r. 1902 uchwalonym.

Komisya wnosi przeto zgodnie z preliminarzem Dyrekcyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

następujący budżet funduszu propinacyjnego ogólnego na rok 1903:

Dochody:

Poz.	1.	czynsze propinacyjne	8,200.000	kor.	— gr.
„	2.	opłaty od szynkarzy	368.000	„	— „
„	3.	opłaty od nowych gorzelń, browarów i miodosytni	—	„	— „
„	4.	grzywny popinacyjne	40.000	„	— „
„	5.	za skonfiskowane przedmioty	40	„	— „
„	6.	odsetki zwłoki	20.000	„	— „
„	7.	subwencya rządowa	1,782.258	„	— „
„	8.	odsetki od lokowanych kapitałów	100.000	„	— „
„	9.	rozmaite	2.000	„	— „
		razem . . .	10,476.298	kor.	— gr.

Wydatki:

Poz.	1.	spłata wylosowanych obligacyi	4,671.500	kor.	— gr.
„	2.	wypłata kuponów	3,068.456	„	— „
„	3.	prowizya bankowa	6.400	„	— „
„	4.	należytości stemplowe od subwencyi . . .	5.580	„	— „
„	5.	podatek dochodowy	—	„	— „
„	6.	podatek rentowy od obligacyi	306.846	„	— „
„	7.	podatek zarobkowy	256.264	„	— „
„	8.	bonifikacya funduszu krajowego i funduszów powiat .	317.896	„	— „
„	9.	ryczałt za stemple od kwitów za czynsze propinacyjne	20.000	„	— „
		Razem .	8,652.942	„	— „
		Nadwyżka dochodów	1,823.356	„	— „

II.

Budżet galic. funduszu propinacyjnego zasobowego na rok 1903.

Preliminarze tego funduszu przez Dyrekcyę przedkładane obejmują tylko jedną pozycyę dochodów, mianowicie odsetki od papierów watościowych, jakie fundusz ten posiada, oraz odsetki od kapitałów lokowanych w gotówce.

W miarę, jak wzrasta zapas papierów, będących własnością tego funduszu wzrasta dochód coroczny.

W preliminarzu na rok 1903. Dyrekcya przedkłada szczegółowy wykaz rocznych procentów od poszczególnych kategoryi walorów, w których ulokowany jest fundusz zasobowy. Te procenta, z doliczeniem odsetek od kapitału w gotówce,

wynoszą razem .	505.002	kor.	— gr.
W porównaniu z kwotą przyjętą w budżecie na rok 1902 .	420.691	„	— „
więcej .	84.311	kor.	— „

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliminarzem Dyrekcyi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić jako budżet galic. funduszu propinacyjnego zasobowego na rok 1903:

Dochody:

Poz. 1. odsetki . . . . . 505.002 kor. — gr.,

III.

Budżet galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1903.

W preliminarzu Dyrekcyi jest w dziale dochodów tylko jedna pozycya, mianowicie odsetki od walorów, będących własnością tego funduszu, tudzież od kapitałów

lokowanych w gotówce. Podobnie jak przy preliminarzu funduszu zasobowego odsetki te są szczegółowo obliczone w wykazie, obejmującym wszystkie papiery wartościowe i gotówkę funduszu rezerwowego.

Komisya przyjmuje zatem prelinowaną przez Dyrekcyę sumę dochodów bez zmiany, która wynosi . . . . . 605.065 kor. — gr.
w porównaniu z budżetem na rok 1902 . . . . . 584.295 „ — „
więcej . . . 20.770 kor. — „

Co się tyczy wydatków — preliminarz na rok 1903 obejmuje nieznaczne powiększenie niektórych pozycyj, należycie uzasadnione przez Dyrekcyę, tak iż komisya także w dziale wydatków żadnych zmian nie proponuje.

Mianowicie w poz. 1. wydatków płace urzędników, preliminuje dyrekcya . . . . . 68.093 kor. — gr.
w porównaniu z wynikłością z r. 1901. . . 66.170 „ — „
więcej . . . 1.923 kor. — „
zaś w porównaniu z budżetem na rok 1902 więcej o 2273 koron, a to z powodu awansów, tudzież dodatków pięcioletnich urzędników biura Dyrekcyi.

w poz. 2. płace sług preliminuje Dyrekcya . . . . 3.260 kor. — gr.
w porównaniu z cyfrą ostatniego budżetu . . . 2.800 „ — „
więcej . . . 460 „ — „
również z powodu awansu.

w poz. 3. dyurna preliminuje Dyrekcya . . . . . 34.828 kor. — gr.
w budżecie na rok 1902 uchwalono . . . . 31.819 „ — „
zatem w preliminarzu więcej. . 3.009 kor. — gr.
z powodu podwyższenia dyurnów, oraz zwiększonej liczby dyurnistów, co jest w związku z pomnożeniem czynności wskutek zgłoszonych ze strony gmin żądań o wypłacenie dodatków gminnych do podatku dochodowego za lata 1890 do 1896.

Komisya przyjmuje zatem wszystkie pozycye preliminarza Dyrekcyi i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet galic. funduszu rezerwowego na rok 1903:

Dochody:

Poz. 1. odsetki . . . . . 605.065 kor. — gr.

Wydatki:

Poz. 1.	płace urzędników	68.093	„ — „
„ 2.	płace sług	3.260	„ — „
„ 3.	adjuta	1.600	„ — „
„ 4	dyurna	34.828	„ — „
„ 5.	ryczałt do Skarbu państwa za utrzymanie kasy funduszu prop.	20.000	„ — „
„ 6.	czynsze najmu	5.000	„ — „
„ 7.	koszta administracyi powiatowej . . .	52.000	„ — „
„ 8.	dyety i koszta podróży członków Dyrekcyi . .	1.000	„ — „
„ 9.	potrzeby kancelaryjne	3.000	„ — „
„ 10.	koszta zarządu	2.000	„ — „
„ 11.	koszta sądowe	1.200	„ — „
„ 12.	remuneracye, zapomogi i wydatki nieprzewidziane .	20.000	„ — „
	suma wydatków . .	211.981	kor. — gr.
Potrącając od dochodów		605.065	kor. — gr.
wydatki		211.981	„ — „
okazuje się nadwyżka dochodów funduszu rezerwowego . .		393.084	kor. — „
doliczając dochody funduszu zasobowego		505.002	„ — gr.
i nadwyżkę dochodów ogólnego funduszu propinacyjnego . .		1,823.356	„ — „
wynosi suma nadwyżek na rok 1903		2,721.442	kor. — gr.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skałkowski.

LS. 1.459/902. We Lwowie, dnia 8. lipca 1902.

Aleg 340

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej w przedmiocie wydania nowego statutu Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

Wysoki Sejmie!

Konieczność podjęcia żywszej, energiczniejszej, większymi środkami działającej akcyi kraju na polu przemysłu, jakiej się cały kraj domaga, skłoniła Wydział krajowy do rozpoczęcia od reformy Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych. Z rzetelnem uznaniem dla gorliwej, trudnej a bezinteresownej pracy, jakiej się członkowie Komisyi przemysłowej w miarę wzrastających agend podejmywać musieli, Wydział krajowy poczynił doświadczenia, że statut Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, uchwałą Wysokiego Sejmu z roku 1888 nadany, nie odpowiada już potrzebom, rozszerzonej sferze działania a przedewszystkiem zadaniom, które przemysłowa akcya kraju ma przed sobą. Objęcie wielkiego przemysłu, organizacyi zbytu, rozciągnięcie opieki kraju daleko po za sferę przemysłu domowego i rękodzielniczego, które były głównym celem opieki kraju, konieczność akcyi zwartej, szybkiej, szerokiej — zmuszały do przyjęcia całego wykonania, całej polityki i administracyi kraju w dziedzinie przemysłu, pod własną odpowiedzialnością na naczelną władzę autonomiczną, na Wydział krajowy.

Zmiana wadliwego statutu Komisyi przemysłowej, który ją czynił na poły organem doradczym a na poły samodzielną władzą wykonawczą, stała się konieczną. To też gdy powiększona znacznie Komisya krajowa do liczby 34 członków, fachowemi siłami ze sfer przemysłowych, technicznych, ekonomicznych, komunikacyjnych itp. rozpoczęła w marcu b. r. swoje czynności, zmiana statutu organizacyjnego stała się pierwszym przez wszystkich uznanym postulatem. Wybrana komisya organizacyjna wypracowała referat, który 4. czerwca z małemi zmianami został przez pełną Komisyę przemysłową uchwalony i przyjęty przez Wydział krajowy jako projekt nowego statutu.

Projekt nowego statutu ukróca wszelką połowiczność, Komisya krajowa dla spraw przemysłowych ma być odtąd jedynie organem doradczym Wydziału krajowego w polityce i administracyi kraju na polu przemysłowem, na wszystkich polach bezpośredniego czy pośredniego popierania przemysłu krajowego, lecz ma być organem doradczym którego opinii w sprawach ustawą przewidzianych, a obejmujących prawie całe pole działania, Wydział krajowy zasięgać jest obowiązany.

Rola doradcy nie wyczerpuje jednak całej działalności komisyi, której statut zapewnia całą swobodę wypowiadania opinii, czynienia samodzielnych wniosków i brania inicyatywy.

Rozszerzoną i ściślej określoną będzie rola członków korespondentów Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

Uznając dodatnie strony nowego statutu który Wydział krajowy przedkłada jako początek podjętej szerszej i skuteczniejszej akcyi na polu przemysłu, „pozostawiając, jak pisze w swojem sprawozdaniu, do przyszłego budżetu krajowego kwestyę wydatniejszego pomnożenia środków pieniężnych“ — sejmowa Komisya przemysłowa zaleca Wysokiemu Sejmowi przyjęcie tego statutu.

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. statut Komisyi krajowej dla ·/· spraw przemysłowych.

Zastępca przewodniczącego i sprawozdawca

Rutowski.

STATUT

Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.

---

§. 1.

Komisya krajowa dla spraw przemysłowych jest organem doradczym Wydziału krajowego w wykonywaniu wszelkich jego czynności ku podniesieniu przemysłu w kraju.

§. 2.

Sprawy, w których Wydział krajowy zasięgać będzie opinii Komisyi, obejmują wszelkie środki bezpośredniego lub pośredniego popierania przemysłu ze strony kraju i państwa i wszystko to, co na stan i rozwój przemysłu wpływ wywrzeć może — a w szczególności:

a) zakładanie, organizacya i zarząd szkół przemysłowych wszelkiego rodzaju i stopnia; mianowanie i uwalnianie personalu tych szkół i wszelkie sprawy osobiste tego personalu; nadzór naukowy i pedagogiczny nad szkołami przemysłowemi, który Komisya wykonywa z ramienia Wydziału krajowego przez swoich delegatów albo przez stałych lustratorów, co nie uwłacza prawu ogólnego nadzoru ze strony kraju i państwa;

b) udzielanie stypendyów lub zasiłków uczniom szkół przemysłowych lub innym osobom dla uzupełnienia wykształcenia zawodowego w kraju i za granicą; piecza nad wykształceniem uczniów rękodzielniczych; ogłaszanie konkursów na wzorowe wyroby przemysłowe; zarządzanie lub popieranie wydawnictw bądź to dla szkół przemysłowych bądź dla szerzenia wiadomości techniczno-przemysłowych, kształcenia smaku i t. p.;

c) zasilanie muzeów przemysłowych, urządzanie lub popieranie wystaw pewnych gałęzi przemysłu, wystaw robót uczni szkół przemysłowych, wzorów, modeli, motorów, maszyn roboczych, narzędzi i t. p.;

d) wszelkie szczegóły bezpośredniego popierania przedsiębiorstw przemysłowych, przez stosowanie ustawy o uwolnieniach od dodatków autonomicznych, przez udzielanie pożyczek, zasiłków, gwarancyi, przez udział w zakładaniu i finansowaniu przedsiębiorstw, tudzież czuwanie nad sposobem użycia tej pomocy kraju i jej skuteczności;

e) sprawy organizacyi krajowej pracy wytwórczej i zbytu jej produktów, jak sprawy dostaw, zaspokajania wyrobami krajowymi potrzeb kraju i krajowych albo przez kraj subwencyonowanych zakładów, agentury handlowe i t. p.;

f) sprawy ustaw i rozporządzeń administracyjnych, odnoszących się do przemysłu, handlu, taryf, ceł, komunikacyi, kredytu i t. p.;

g) sprawy korzystania na rzecz przemysłu krajowego z instytucyi i funduszów państwowych, przeznaczonych dla przemysłu.

§. 3.

Komisya bada stosunki i potrzeby przemysłu krajowego we wszystkich jego gałęziach i rodzajach, zbiera daty statystyczne, udziela opinii co do wysełania ludzi zawodowych za granicę dla poznania warunków obcej produkcyi przemysłowej, sposobów popierania przemysłu w innych krajach i wyniku tej akcyi — i czyni do Wydziału krajowego wnioski co do sposobów prowadzenia tej akcyi w naszym kraju, jej rozszerzenia i ulepszenia.

§. 4.

We wszelkich sprawach w §§. 1 do 3 wymienionych, Komisya ma prawo przedkładania wniosków Wydziałowi krajowemu z własnej inicyatywy.

§. 5.

Komisya przygotowuje co roku i przedkłada Wydziałowi krajowemu projekt preliminarza wydatków z funduszu krajowego na cele popierania przemysłu i handlu krajowego, podnoszenia wiedzy zawodowej, przemysłowej i handlowej i na utrzymanie biura Komisyi.

Wszelkie wydatki z przyzwolonych przez Sejm na te cele funduszów, uchwala i asygnuje Wydział krajowy po wysłuchaniu Komisyi.

§. 6.

W skład Komisyi wchodzą:

a) Marszałek krajowy jako przewodniczący;

b) członek Wydziału krajowego, a mianowicie szef Departamentu, do którego należą sprawy przemysłowe;

c) osoby powołane przez Wydział krajowy.

Komisya krajowa tak złożona, powołuje tylu członków do grona swego, ilu ich mianował Wydział krajowy.

Po upływie kadencyi sejmowej i z rozpoczęciem nowej, ustępują członkowie, powołani czy to przez Wydzial krajowy, czy też przez Komisyę, jeżeli na nowo wybrani nie zostaną.

Komisya urzęduje w dawnym składzie aż do ukonstytuowania się nowo wybranej.

§. 7.

Prócz członków stałych, wymienionych w §. 6., mianuje Wydział krajowy na wniosek Komisyi członków korespondentów.

Korespondenci informują Komisyę o stanie i warunkach rozwoju przemysłu miejscowego, udzielają na jej żądanie opinii w sprawach jej zakresu działania, spełniają czynności, do których Komisya ich zaprosi i mają prawo przedkładania jej wniosków i projektów z własnej inicyatywy.

§. 8.

Marszałek krajowy jest prezesem Komisyi.

Na posiedzeniach zastępuje nieobecnego prezesa pierwszy lub drugi wiceprezes, wiceprezesów wybiera Komisya.

Nieobecnych prezesa lub wiceprezesa zastępuje członek Wydziału krajowego, zasiadający w Komisyi z mocy §. 6.

§. 9.

Do ważności uchwał potrzeba obecności prezesa lub jego zastępcy i najmniej $^1/_3$ członków.

Uchwały zapadają absolutną większością głosów obecnych na posiedzeniu członków a w razie równości głosów rozstrzyga przewodniczący.

§. 10.

Komisya ma prawo:

a) wyznaczać z grona swego komitety stałe dla pewnych działów czynności;

b) tworzyć z członków swych komisye przygodne dla zbadania i przygotowania pewnych specyalnych spraw;

c) powoływać z poza grona swego delegatów do czynności przez Komisyę im wskazanych;

d) powoływać w poszczególnych wypadkach znawców zawodowych do udziału w obradach Komisyi z głosem doradczym.

§. 11.

Zwyczajne zebrania Komisyi odbywają się raz na kwartał.

Nadzwyczajne zebrania Komisyi zwołuje jej przewodniczący, ilekroć uzna to za potrzebne, lub jeżeli zażąda tego najmniej pięciu członków z oznaczeniem spraw, dla których domagają się nadzwyczajnego zebrania Komisyi.

§. 12.

Dla załatwiania spraw Komisyi ustanowiony będzie osobny personal, mianowany przez Wydział krajowy na przedstawienie Komisyi. Biuro to zostaje pod kierownictwem szefa tego Departamentu Wydziału krajowego, któremu sprawy przemysłowe są przydzielone.

§. 13.

Pisma wychodzące z Komisyi, mają być zaopatrzone podpisem prezesa lub kierownika biura.

§. 14.

Członkowie zamiejscowi, przybywający na posiedzenia, tudzież członkowie, wykonujący czynności z polecenia Komisyi poza miejscem zamieszkania, otrzymują dyety 10 koron za każdy dzień użyty do czynności i jako zwrot kosztów podróży: za podróż koleją żelazną opłatę I. klasy, a za podróż drogą pocztową po 3 korony za miriametr.

Delegaci i korespondenci mają prawo żądać zwrotu wydatków, poniesionych z powodu poruczonych im czynności.

§. 15.

Mianowany przez Wydział krajowy lub przez Komisyę członek, który nie wziął udziału w trzech po sobie następujących posiedzeniach Komisyi i nie usprawiedliwił swej nieobecności, przestaje być członkiem Komisyi a w jego miejsce powoła Wydział krajowy, względnie Komisya innego członka na resztę kadencyi.

§. 16.

Komisya uchwala a Wydział krajowy zatwierdza regulamin czynności Komisyi i instrukcyę dla jej biura.

§. 17.

Komisya przedkłada corocznie Sejmowi za pośrednictwem Wydziału krajowego sprawozdanie ze swoich czynności.

Ls. 1.529/902. We Lwowie, dnia 9. lipca 1902.

Nr. 341.

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o wniosku posła Szajera w sprawie uznania dróg z Rzeszowa przez Strzyżów do Jasła tudzież z Rzeszowa przez Głogów, Kolbuszową, Majdan do Tarnobrzega za krajowe.

Wysoki Sejmie!

Droga Rzeszów-Strzyżów-Jasło przechodzi przez powiaty Rzeszów i Jasło i w obu powiatach ma ona charakter drogi powiatowej. Długość jej w powiecie Rzeszowskim wynosi 38 klm., w powiecie Jasielskim 19·5 klm. czyli razem 57·5 klm. Wobec tego, że cała ta droga idzie prawie równolegle z linią kolejową Rzeszów-Jasło, ważność jej dla ogólnej komunikacyi znacznie się zmniejsza.

Droga Rzeszów-Głogów-Kolbuszowa-Majdan-Tarnobrzeg przechodzi przez powiaty Rzeszowski, Kolbuszowski i Tarnobrzeski; długość jej w powiecie Rzeszowskim wynosi 29 klm., w powiecie Kolbuszowskim 32·1 klm., w powiecie Tarnobrzeskim 21·9 klm. czyli razem 83 kilometrów. Droga ta łącząc główną arteryę kolejową Lwów-Kraków w Rzeszowie z granicą państwa pod Sandomierzem, jest drogą dość ważną.

Wobec rezolucyi sformułowanej przez Komisyę drogową, a przedłożoną do uchwały Wysokiemu Sejmowi — wzywającej Wydział krajowy do wypracowania projektu dróg pod względem ekonomicznym ważnych, Komisya i w tej sprawie nie może zmienić swej opinii i dlatego Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Szajera o uznanie dróg: Rzeszów-Jasło i Rzeszów-Głogów-Kolbuszowa-Majdan-Tarnobrzeg za krajowe odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Przewodniczący:
J. Męciński.

Sprawozdawca:
L. Wiśniewski.

L. s. 1444/902.

We Lwowie, dnia 7. lipca 1902.

Aleg 312

Sprawozdanie

Komisyi górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 6. czerwca b. r. L. W. 37.307 przedstawia wprawdzie czynności górnicze z ostatniego okresu czasu, bo mówi o badaniach geologicznych zarządzonych w roku bieżącym, ale uzasadnia wydatki objęte preliminarzem budżetu ułożonym przed dziesięciu miesiącami, — i nie prelimuje w tym roku żadnych nowych wydatków na cele górnicze.

Jestto jedna z konsekwencyi późnego zwoływania Sejmu krajowego niewątpliwie szkodliwa dla postępu przemysłu górniczego tak, jak jest szkodliwą dla wszystkich spraw wymagających studyów przygotowawczych i nakładu.

Przedłożone nam sprawozdanie zawiera, jak poprzednie, trzy działy z czynności, podjętych celem uzupełnienia nauki górnictwa w naszym kraju, — z badań naukowych będących w związku z przemysłem naftowym lub górniczym, i z czynności nie obciążających funduszu krajowego.

1.

Co do nauki górnictwa, to z przyjemnością znalazła komisya dokładne sprawozdanie dyrekcyi szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu, jako załącznik do sprawozdania Wydziału krajowego. Przedłużenie wykładów na fachowym kursie wiertniczym o dwa miesiące odpowiada zwiększającym się potrzebom przemysłu i wymaganiom żądanym od kierowników kopalń naftowych; widzimy w tem dowód starania Wydziału krajowego i kuratoryi tej szkoły o stały jej postęp. — Zakupno gruntu pod budynek szkoły jest już faktem dokonanym; komisya mniema, że znajdzie w r. 1903 nie tylko wstawiony w preliminarz budżetu fundusz na zbudowanie tego budynku, ale że sam budynek, tylko do istotnych potrzeb szkoły zastosowany, w tym samym roku ukończonym być może. — W ostatniem swem sprawozdaniu dała już komisya wyraz opinii powszechnej w kołach interesujących się przemysłem naftowym, że skoro kraj

nie subwencyonuje żadnych robót rozpoznawczych czyt o kraju, czy danej okolicy, skoro nie udziela pożyczek, ani spółkom przedsiębiorców, bądź naftowych, bądź wiertniczych, to nie powinien skąpić na cele nauki dla tych przedsiębiorstw potrzebnej. — Jeśli dla krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu uzyskano wydatną subwencyę rządu, to kraj powinien dać jej odpowiedni budynek — urządzić muzea i zbiory i zapewnić naukę niezbędną i warunki jej postępu.

Dla tych samych względów ponawiamy też uwagi ostatniego sprawozdania komisyi górniczej, i rezolucyę wówczas proponowaną o wezwanie c. k. Rządu do uzupełnienia nauk w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie przez urządzenie V. Wydziału górniczego i hutniczego. — Ósmy rok ubiega jak ta rezolucya została przez Wysoki Sejm uchwaloną, a dwadzieścia lat jak przedsiębiorcy naftowi po wystawie w Przemyślu (1881) potrzebę tę odczuli, a odrębny wniosek postawiony w Wysokim Sejmie podniósł potrzebę wykładów górniczych na politechnice A mimo tak znacznego okresu czasu, mimo kilkakrotnie powtarzanych rezolucyi Sejmu ustanowiono jednego tylko profesora dla górnictwa, eksploatacyi nafty i wosku ziemskiego wraz z kursem głębokich wierceń i jednego docenta dla technologii chemicznej oleju ziemnego i wosku ziemnego.

Stojąc przy uchwale Wysokiego Sejmu z r. 1894 i powołując się na niezaprzeczony fakt, że przemysł nasz minerałów żywicznych, nafty i wosku ziemnego, wzrasta stale i poważnie, — że wzrastałby ku większej korzyści przedsiębiorców i kraju, gdybyśmy mieli kierowników torujących drogę postępowi, a nie naśladujących obce wynalazki, — że cały nasz przemysł górniczy — a mianowicie kopalnictwo węgla kamiennego rozwija się mało, nie dla braku zasobów mineralnych, ale dla ekonomiczno-państwowych, nieprzychylnych nam warunków i na to, że kraj który w r. 1900 wyprodukował za 23.000.000 koron minerałów żywicznych, za 18,000.000 soli, za 7,500.000 węgla, a więc za prawie 50,000.000 koron produktów, pasywnym w dziale górniczym nie jest.

Komisya górnicza ponawia swą rezolucyę w zeszłym roku Wysokiemu Sejmowi przedłożoną, wezwania c. k. Rządu o uzupełnienie nauk c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie i polecenie Wydziałowi krajowemu, by o to uzupełnienie nie przestawał się starać.

II.

O technologiczno-chemicznych badaniach naukowych, mających związek z przemysłem minerałów żywicznych, podziela Sejmowa komisya górnicza opinię Wydziału krajowego i krajowej Rady górniczej, że krajowa stacya doświadczalna dla tych produktów urządzona przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie, zastosowała po kilku latach istnienia i prób — swe czynności do potrzeb krajowego przemysłu, że mu się stała użyteczną i że zasługuje na poparcie tak ze strony rządu jak i kraju. Charakter publicznej stacyi nie jest może administracyjnie wyraźnie określony, ale subwencyi z funduszów państwowych udziela c. k. Rząd kilku innym doświadczalnym stacyom rolniczym i przemysłowym w państwie, powinien więc i naszej stacyi podobnej subwencyi udzielić

Dodanie siły pomocniczej kierownikowi stacyi jest również istotną jej potrzebą, a co do wynagrodzenia kierownika stacyi, to komisya mniema, że wypływa to z zawartej z nim umowy i nie daje wskazówek Wydziałowi krajowemu, który w ostatnim ustępie ad II. swego sprawozdania oświadczył, że zasięgnie w tej sprawie opinii krajowej Rady górniczej i przedłoży ją w następnym sprawozdaniu decyzyi Wysokiego Sejmu.

Prowadzone od szeregu lat geologiczno-górnicze badania miały na celu zestawienie atlasu geologicznego kraju i dokładny, dla przemysłowców użyteczny, — opis tych okolic, które dla górnictwa większe przedstawiają znaczenie. Pierwsze miejsce wśród takich okolic, zajmuje bezsprzecznie Wielkie Ks. Krakowskie i zachodnia ze Śląskiem graniczącą część kraju.

Zestawienie mapy geologiczno-górniczej polsko-śląskiego zagłębia węglowego, ktorej pierwsze arkusze wprawdzie w manuskrypcie, ale mogą być już używane, uważa

komisya za pracę bardzo użyteczną. Mapę jednak potrzeba skończyć, uzupełnić opisem i wydać tak, aby o bogactwie węglowem naszego kraju ustaliło się pojęcie prawdziwe, abyśmy sami uwierzyli, że nasz węgiel na wszystkie potrzeby kraju wystarczyć może i skłonili czynniki państwowe do niefaworyzowania obcokrajowego węgla kosztem własnego. Komisya zwraca na to uwagę Wydziału krajowego, oczekuje w tej sprawie obszerniejszego sprawozdania i wyraża przekonanie, że Wydział krajowy u Władz górniczych znajdzie chętną pomoc.

Tak samo mniema komisya górnicza, że można i należy zachęcić inżynierów, mechaników i inżynierów-wiertniczych do większej pracy na polu wynalazków i ulepszeń używanych przez nich przyrządów.

Nie łatwo im przyjść z pomocą materyalną, bo próby bywają długie i niezachęcające; małą jednak kwotą można nieraz utrzymać wynalazcę w usposobieniu do takiej pracy, która nieprzywidywane na razie może przynieść korzyści. A już bądź co bądź można by wrócić do kilka razy stawianego wniosku — ogłoszenia nagrody za napisanie podręcznika o wierceniu, w czem by jedni znaleźli zachętę do pracy, drudzy wskazówki jak pracować należy.

Mógłby też Wydział krajowy wspólnie z c. k. Rządem zwiększyć dotacyę dla muzeum nafty i wosku ziemnego, żądać, by to muzeum było przystępniejsze dla ogółu, i tem się przyczynić do znajomości ogólnej tego działu nauki i pracy. Nie stawiamy w tym przedmiocie odrębnej rezolucyi w przekonaniu, że Wydział krajowy podda całą tę sprawę pod dyskusyę krajowej Rady górniczej i uwzględni jej opinię w swem sprawozdaniu i preliminarzu budżetu krajowego na r. 1903.

III.

Z działu spraw nie obciążających budżetu krajowego widać, że Wydział krajowy, popiera uprawnione życzenia przedsiębiorców naftowych, reprezentowanych przez krajowe Towarzystwo naftowe i nie spuszcza z oka ważnej a trudnej kwestyi — usunięcia szkód jakie zanieczyszczanie wód i łąk odpadkami kopalń i destylarń nafty rolnikom przynosi.

Sprawozdanie Wydziału krajowego nie mogło dla daty jaką nosi wyrazić boleści, jaką cały kraj odczuł na wiadomość o dwóch bardzo wielkich katastrofach, które miały miejce w kopalniach Borysławskich, z których jedna kosztowała życie 19 robotników, druga groziła bytowi całej dużej kopalni. Członkowie komisyi górniczej nie interpelowali c. k. komisarza Rządowego o powody tego nieszczęścia, bo z odpowiedzi danej przez Jego Excelencyę Pana Ministra rolnictwa w Wiedniu, widać że dochodzenia są w toku i nie są ukończone. Ale komisya nie może nie wyrazić swego żalu dla ofiar i ubolewania, że taka katastrofa stała się możliwą, nie może nie przypomnieć, iż decydującym momentem przy uchwalaniu krajowej ustawy dla wydobywania minerałów żywicznych w naszym kraju z dnia 19 grudnia 1884 r. było to, iż te kopalnie dostaną się pod nadzór władz fachowych i życie robotników, ich zdrowie i mienie będą więcej chronione i nie wyrazić przekonania, że c. k. Rząd winien Sejmowi krajowemu przedłożyć o tem nieszczęściu sprawozdanie. Wówczas będzie też pora mówić o środkach zaradczych.

W załatwieniu sprawozdania przedłożonego przez Wydział krajowy komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych przyjmuje się do wiadomości.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu:

a) aby przedłożył Wysokiemu Sejmowi wnioski co do rozwinięcia krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych i poczynił starania u c. k. Rządu o uzyskanie dla niej charakteru instytucyi publicznej i subwencyi z funduszów rządowych.

b) przedłożył Wysokiemu Sejmowi wnioski co do popierania studyów i prób nad ulepszeniami przyrządów i narzędzi wiertniczych w naszym kraju rozpowszechnionych.

3. i rezolucyę:

Ponawiając rezolucyę Wysokiego Sejmu krajowego z dnia 13-go lutego 1894 r. Wzywa się c. k. Rząd, aby w najkrótszym czasie uzupełnił wykłady górnicze w c. k. Lwowskiej szkole politechnicznej urządzeniem V-go górniczo-hutniczego Wydziału.

4. Wzywa się c. k. Rząd, aby po ukończeniu dochodzeń o katastrofie w Borysławiu, wynik tych dochodzeń zakomunikował Wydziałowi krajowemu.

Przewodniczący
Gorayski

Sprawozdawca
Wiśniewski.

Ls. 1.576/902. We Lwowie, dnia 9. lipca 1902.

Aleg 313

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o wniosku posła Stapińskiego w przedmiocie należnego gminom dodatku gminnego od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacyi od roku 1893 do roku 1897.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 1. lipca 1902 przekazano Komisyi prawniczej do załatwienia wniosek posła Stapińskiego następującej osnowy:

„Wzywa się Wydział krajowy, by zbadał, którym gminom i w jakiej wysokości należy się zaległy dodatek gminny od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacyi od roku 1893 do roku 1897 i aby tym gminom użyczył wszelkiej pomocy do jak najszybszego ściągnięcia tych należytości od c. k. funduszu propinacyjnego".

Komisya prawnicza rozpatrując ten wniosek, już z góry zaznaczyć musi, iż sprawa ta nasuwa pewne trudności nietylko pod względem ściśle jurydycznym, lecz także poniekąd i pod względem wypośrodkowania wysokości dodatków pojedynczym gminom należnych.

Sprawa ta już od samego początku była prowadzoną niewłaściwie i winę w tem, iż dodatki gminne od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacyi nie były w właściwym czasie gminom wypłacane, przypisać należy w pierwszym rzędzie Władzom skarbowym i jej organom.

Okólnikiem bowiem Prezydyum c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu we Lwowie z dnia 4. stycznia 1890 l. 2.044/89 zarządzono, iż podatek dochodowy od wykonywania prawa propinacyi ma być wymierzany galicyjskiemu funduszowi propinacyjnemu w siedzibie jego zarządu to jest we Lwowie, wskutek czego opłacał ten fundusz dodatki gminne od rzeczonego podatku gminie miasta Lwowa.

Stan taki trwał do końca roku 1892, gdyż reskryptem c. k. Ministerstwa Skarbu z dnia 16. lutego 1892 l. 38.624, wydanym na skutek rezolucyi uchwalonej w Radzie Państwa dnia 15. lutego 1892 zarządzono, iż podatek dochodowy od wykonywania prawa propinacyi przez galicyjski fundusz propinacyjny, ma być w przyszłości wymierzany i przypisywany przy tej gminie podatkowej, gdzie faktycznie to prawo propinacyi jest wykonywane, a więc w każdej poszczególnej gminie, co też począwszy od roku 1893 czyniono.

Od tego czasu zaprzestała tedy c. k. Dyrekcya galicyjskiego funduszu propinacyjnego opłacać dodatki gminne we Lwowie, — lecz nie opłacała tychże także w innych gminach, gdyż c. k. Urzędy podatkowe dodatków gminnych funduszowi propinacyjnemu od wymierzonego im podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacyi w pojedyńczych gminach nie przypisywały, a gminy z nieświadomości zapłaty dodatków gminnych od tegoż funduszu z prostej nieświadomości nie żądały.

Nadto też c. k. Urzędy podatkowe prowadziły ewidencyę podatku dochodowego z prawa propinacyi podług gmin katastralnych, a nie przypisywały tegoż odrębnie przy gminie miejscowej t. j. w przeciwieństwie do obszarów dworskich, co stanowi poniekąd pewne trudności w obliczeniu wysokości cyfry, jaka przypada na każdą pojedyńczą gminę z tytułu należnych jej dodatków gminnych.

Wreszcie pewne utrudnienie w należytem załatwieniu tej sprawy wprowadziło orzeczenie c. k. Trybunału administracyjnego z dnia 17. czerwca 1898 l. 3.255, wy-

powiadające zasady, iż dodatki gminne od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacyi należą się tylko wówczas, jeżeli to prawo propinacyi wykonywanem było w budynkach, położonych w obrębie gminy.

Komisya prawnicza zaznacza przedewszystkiem, iż zasada wypowiedziana w powołanem orzeczeniu nie przedstawia się w zupełności słuszną, gdyż sam fakt, iż szynkownia w danej miejscowości znajdowała się na obszarze dworskim, nie może i nie powinien być wyzyskanym w tym kierunku, iżby w takim wypadku fundusz propinacyjny miał być zwolniony od obowiązku opłacania dodatków gminnych, a to tem bardziej, iż szynkarzem jest przecież dzierżawca prawa propinacyi, który w tej szynkowni szynkuje, a wybór miejsca na szynkownię, pozostawiony zresztą w zupełności dowolności dzierżawcy, nie może decydować o kwestyi, czyli w danym wypadku fundusz propinacyjny jest obowiązany, lub nie jest do opłaty dodatków gminnych od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacyi.

Wychodząc z tego zapatrywania, wyraża Komisya prawnicza zdanie, iż fundusz propinacyjny ma obowiązek płacenia dodatków gminnych za lata 1893 do 1897 we wszystkich gminach, w których prawo propinacyi faktycznie było wykonywane.

Przy osądzaniu tej kwestyi, czyli fundusz propinacyjny jest obowiązany do opłacania dodatków gminnych, należałoby zdaniem komisyi prawniczej nie koniecznie tak ściśle stosować jedynie martwą literę prawa, lecz należałoby baczyć także na względy słuszności i spowodowaniem c. k. Dyrekcyi galicyjskiego funduszu propinacyjnego do wypłaty wszystkim gminom dodatków gminnych, przedstawiających zresztą nie zbyt poważną kwotę, zapobiedz tej niezdrowej agitacyi w kraju, którą wywołał właśnie fakt niewypłacenia należnych dodatków gminnych za lata minione i uwolnić też gminy od niepotrzebnych wydatków za pomoc prawną udzielaną czasem może niezbyt sumiennymi doradcami.

Powodując się tą zasadą, jest też komisya prawnicza zdania, iż należne gminom dodatki gminne, powinny być wypłacone tymże gminom bez wyczekiwania formalnych podań, a więc z urzędu, a pośrednikiem między c. k. Dyrekcyą galicyjskiego funduszu propinacyjnego a gminami, powinien być właśnie Wydział krajowy, który powinienby z jednej strony sprawdzić za pomocą i przy czynnym współudziale Wydziałów powiatowych tak należność jak i wysokość dodatków gminnych każdej gminie przypadających, a z drugiej strony nawiązać rokowania z Dyrekcyą tegoż funduszu, celem ugodowego załatwienia tej piękącej kwestyi, nie dopuszczając żadną miarą do tego, iżby gminy udawały się na drogę kosztownych sporów.

Wobec tego tedy Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby za pośrednictwem i przy czynnem współdziałaniu Wydziałów powiatowych sprawdził, którym gminom i w jakiej wysokości należy się zaległy dodatek gminny od podatku dochodowego za wykonywanie prawa propinacyi od roku 1893 do roku 1897 i aby nie wyczekując podań od gmin, wyjednał u c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego wypłatę tychże na ręce Wydziałów powiatowych.

Przewodniczący:
Dr. Władysław Czaykowski.

Sprawozdawca:
Dr. Korol.

L. S. 1.370/1902. We Lwowie, dnia 3. lipca 1902.

Aleg 344

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o wniosku posła Stapińskiego w sprawie wprowadzenia języka polskiego jako urzędowego w służbie wewnętrznej i korespondencyi do wszystkich urzędów i władz rządowych Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 30. czerwca 1902 l. 759 przekazał Wysoki Sejm komisyi prawniczej do sprawozdania wniosek posła Stapińskiego o wprowadzenie języka polskiego jako urzędowego we wszystkich c. k. urzędach i władzach Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem, podległych Ministerstwu: spraw wewnętrznych, wyznań i oświaty, sprawiedliwości, skarbu, handlu, rolnictwa i obrony krajowej, a to tak w służbie wewnętrznej jak i w znoszeniu się z innemi władzami w kraju.

Wniosek to nie nowy, ma on już w Sejmie naszym swoją historyę i literaturę, bywał wielokrotnie tematem interpelacyi do Rządu jak np. w r. 1872 wskutek gremialnej petycyi Rad powiatowych — jak nie mniej — wskutek samoistnych wniosków poselskich jak np. w ostatnich czasach w r. 1895 i 1897 przez posła Michalskiego, w r. 1900 przez posła Jabłońskiego a w końcu w r. 1901 przez posła Z. Jaworskiego wnoszonych — bywał on i przedmiotem obrad Wysokiego Sejmu, który też zawsze jednomyślnie go uchwalał.

I istotnie dziwić się tylko należy, że c. k. Rząd dotąd życzeń tych kraju nie spełnił i uchwał tych Wysokiego Sejmu nie wykonał, a zdziwienie to zataić tem trudniej, jeżeli się zważy, że życzenia te i uchwały opierają się na Najwyższem Cesarskiem postanowieniu z dnia 4. czerwca 1869 i wydanem wskutek niego rozporządzeniu całego Ministerstwa z dnia 5. czerwca 1869 l. 24. Dz. u. p.

Rozporządzeniem tem z dnia 5. czerwca 1869 l. 24. Dz. u. p. wydały Ministerstwa: spraw wewnętrznych, wyznań i oświaty, sprawiedliwości, skarbu, handlu, rolnictwa i obrony krajowej oraz publicznego bezpieczeństwa postanowienie: że wszystkie c. k. władze rządowe im podległe w służbie wewnetrznej i w korespondencyi z c. k. rządowemi a nie wojskowemi władzami kraju naszego mają używać wyłącznie języka polskiego.

Wprowadzenie to języka polskiego miało nastąpić po myśli §. 6. powyższego rozporządzenia we władzach i urzędach podległych Ministerstwu spraw wewnętrznych, publicznego bezpieczeństwa i sądu z dniem 1. października 1869, zaś w innych c. k. urzędach i władzach rządowych w przeciągu lat 3, licząc od dnia ogłoszenia rzeczonego rozporządzenia.

Tymczasem nie lat 3, ale niestety lat 30 od tego czasu już upłynęło, a język niemiecki w wielu jeszcze urzędach rządowych w kraju naszym jak np. pocztowych i telegraficznych, kolei państwowych, żandarmeryi jak przedtem tak i teraz wszechwładnie w służbie wewnętrznej i korespondencyi z władzami panuje i nawet wcale na to się nie zanosi, aby c. k. Rząd czynił jakie przygotowania lub w ogóle żywił jakie zamiary, aby ten z Najwyższem postanowieniem sprzeczny i nielegalny stan rzeczy usunąć.

Wobec tego nie pozostaje nic innego, jak tylko z całym naciskiem przypomnieć c. k. Rządowi obowiązki Najwyższem postanowieniem z dnia 4. czerwca 1869 nań włożone i ponownie jak najspieszniejszego spełnienia obowiązków tych wobec kraju naszego się domagać.

Dlatego też odwołując się do poprzednich jednomyślnych uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 4. lutego 1895 i z dnia 15. lutego 1897 Komisya prawnicza zgodnie z intencyami posła Stapińskiego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem wzywa ponownie c. k. Rząd, aby po myśli Najwyższego postanowienia z dnia 4. czerwca 1869 i rozporządzenia całego Ministerstwa z dnia 5. czerwca 1869 wprowadził co rychlej język polski jako urzędowy w służbie wewnętrznej i w znoszeniu się z innemi władzami w kraju do wszystkich c. k. urzędów i władz rządowych Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem, podległych Ministerstwom: spraw wewnętrznych, wyznań i oświaty, sprawiedliwości, skarbu, handlu, rolnictwa i obrony krajowej w granicach Najwyższem postanowieniem z dnia 4 czerwca 1869 wskazanych.

Wnioskiem tym załatwioną zostaje petycya Wydziału powiatowego w Tarnobrzegu z dnia 21. czerwca 1902 l. 567 w tej samej sprawie i w tym samym duchu do Wysokiego Sejmu wniesiona.

Przewodniczący:
Dr. Władysław Czaykowski.

Sprawozdawca:
Jahl.

L. s. 1.424/902. We Lwowie, dnia 6. lipca 1902.

Aleg. 345

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z administracyi krajowych funduszów koszarowych na budowę koszar za czas od 1. stycznia 1901 do dnia 30. listopada 1901.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 21. czerwca 1902 przekazał Wysoki Sejm Komisyi administracyjnej do sprawozdania przedłożenie Wydziału krajowego o administracyi funduszami krajowymi na budowę koszar dla wojska przeznaczonymi, za czas od 1. stycznia 1901 do 30. listopada 1901.

Komisya administracyjna uważa za stosowne wykonanie tego zlecenia rozpocząć od krótkiego przedstawienia genezy i źródeł tak zwanych krajowych funduszów koszarowych, które to szczegóły wobec nowego składu Sejmu, nie wszystkim P. T. kolegom sejmowym znane, następnie w streszczeniu się przedstawiają:

I. Geneza krajowych funduszów koszarowych i ich rodzaje.

Źródło i przyczyny powstania tak zwanych kraj. funduszów koszarowych należy odnieść do stosunku kwaterunkowego, polegającego z jednej strony na uprawnieniu władzy państwowej do żądania pomieszczenia jej siły zbrojnej podczas pokoju, z drugiej strony na obowiązku obywateli państwa dostarczenia tego pomieszczenia.

Jestto więc obowiązek natury publicznej, na prawie publicznem oparty i tak też pojmują go obecnie obowiązujące przepisy kwaterunkowe, nazywając obowiązek dostarczania kwater „ciężarem publicznym“.

Obowiązek ten nie był dawniej należycie unormowanym, opierał się na luźnych, nie wiążących się ze sobą w całość, rozporządzeniach ministeryalnych i dekretach nadwornych, a w poszczególnych prowincyach nawet i gubernialnych, wykonanie zaś jego, tam zwłaszcza, gdzie nie było koszar wspólnych, zależało nieraz od dobrej woli komendanta.

Dopiero w r. 1851 rozporządzenie ministeryalne z dnia 15. maja 1851 l. 124 Dz. pr. p. po raz pierwszy zestawia te dotąd luźne przepisy w jedną całość i pewien system, stanowiąc stałe normy dla kwaterunku, a wykonanie jego składa w ręce rządowych władz administracyjnych.

Według przepisów tego rozporządzenia z r. 1851 cały ciężar kwaterunku stałego, który w przeciwstawieniu do kwaterunku przechodowego (w przemarszu) kwaterunkiem trwałym (bleibend) nazwanym został, spoczął na gminach, a jak-

kolwiek one też cały ten ciężar dźwigać musiały, to przecież w owych czasach, o ile wolne były od przemarszów lub zawieruchy wojennej przeważnie w innych stronach monarchii się rozgrywającej, ze względu na małe u nas garnizony, przeważnie w stałych koszarach rządowych pomieszczone, nie dawał się tak bardzo w kraju naszym we znaki.

Z zaprowadzeniem atoli obowiązku powszechnej służby wojskowej i wydaniem nowych planów dyslokacyi stałej, a wskutek tego ogromnem a nagłem pomnożeniem garnizonów, zmieniły się stosunki kwaterunkowe i wobec ustawowego unormowania innych dziedzin życia społecznego, nastała niezbędna potrzeba uregulowania w drodze ustawy także i stosunków kwaterunkowych, które dotąd tylko rozporządzeniami normowane były.

Tak powstała ustawa kwaterunkowa z 11. czerwca 1879 l. 93 Dz. p. p., która z małemi zmianami, głównie z powodu wzięcia w kombinacyę także i landszturmu ustawą z dnia 25. czerwca 1895 l. 100 Dz. pr p. i rozporządzeniem wykonawczem z dnia 27. lipca 1895 l. 119 Dz. pr. p. wprowadzonemi, do dziś dnia obowiązuje.

Ustawa ta ustalająca po raz pierwszy definicye kwaterunku „wspólnego“, (pod którem to mianem rozumie kwaterę dla co najmniej $^1/_2$ kompanii lub $^1/_4$ szwadronu) i kwaterunku „rozdzielnego“, (który tylko wyjątkowo i to jedynie wtedy, gdy kwaterunek wspólny jest zgoła niemożliwy, miejsce mieć może), oraz definicyę kwaterunku „stałego“ w odróżnieniu od „chwilowego“, (który ma miejsce tylko podczas przemarszu, koncentracyi i ćwiczeń) stworzyła odrazu zupełnie nową sytuacyę.

Nie odejmując bowiem i nadal z gmin bezpośredniego obowiązku dostarczenia samego pomieszczenia w naturze, orzekła z jednej strony, że kwaterunek w regule i w zasadzie ma być „wspólny“, to jest koszarowy, zatem że gminy mają się odtąd troszczyć o dostarczenie już nie „kwater“ lecz koszar“, równocześnie z drugiej strony postanowiła, że cały koszt tego kwaterunku (skoro przyznane ze strony skarbu państwa wynagrodzenie po $3^1/_2$ względnie 6 kr. od żołnierza było oczywiście zbyt niedostatecznem), ma ponosić kraj cały, albowiem w §. 23 wyraźnie orzekła, że kwaterunek jest ciężarem publicznym „krajowym“, „eine öffentliche vom ganze Lande zu tragende Last“ i że kraj sam ma się starać, aby ciężar ten o ile możności równomiernie był rozłożonym.

Kwaterunek stał się więc nagle stałym ciężarem krajowym, a staranie o jego równy o ile możności rozdział, obowiązkiem Reprezentacyi krajowej, która też wobec tego całkiem nowego ciężaru odpowiednie musiała zająć stanowisko.

A wyznać trzeba, że wybór tego stanowiska nie był tak łatwym, zwłaszcza z jednej strony wobec przykrej sytuacyi finansowej, w jakiej się kraj podówczas znajdował, a z drugiej strony wobec nagłego a znacznego zapotrzebowania pomieszczeń przez Zarząd wojskowy dla garnizonów, których już wówczas 88 w Galicyi liczyliśmy.

Trzeba więc było, albo jak to się stało w Morawach budować kosztem krajowego skarbu koszary krajowe, albo tak jak to za przykładem Austryi dolnej inne kraje koronne uczyniły, wstawić corocznie pełne kwoty w budżet krajowy na podwyższenie wynagrodzenia dostarczycielom koszar przez Rząd wypłacanego gdyż wobec szczupłości tego wynagrodzenia, a znanych wymagań wojskowości, nie było oczywiście widoków, aby gmina lub ktokolwiek prywatny koszary chciał budować.

Tę ostatnią drogę zaproponował i nasz Wydział krajowy i na podstawie przybliżonego rachunku oraz na podstawie dat od gmin zasięgniętych przyjął roczne koszta niechybnie stąd wyniknąć mające na ogólną kwotę 80.000 zł. rocznie i na podstawie tego jak najniżej zestawionego obliczenia wstawił w preliminarz budżetu kraj. na rok 1880 w rubryce XIV. jako wydatek na kwaterunek dla wojska za czas od 1. lipca 1879 do 30. grudnia 1879 kwotę 40.000 zł. zaś za cały rok 1880 kwoty 80.000 zł. czyli razem 120.000 zł. Komisya budżetowa ówczesnego Sejmu nie przyjęła atoli tej rubryki, wychodząc z zasady, że wprawdzie ciężar całego kwaterunku według ustawy pada na kraj „lecz stąd jeszcze nie wynika,

aby ciężar ten musiał być pokrywanym z funduszu krajowego, lecz może być wskazane lub stworzone inne źródło albo inny sposób pokrycia tego ciężaru."

Zarazem sądziła Komisya że sprawy tej nie należało załatwiać incydentalnie przy sposobności uchwalania budżetu, lecz że należało kwestyę tę rozpatrzeć na podstawie dokonanych dochodzeń przez Wydział krajowy przedsięwziąć się mających i nastąpnie osobną uchwałą ją załatwić.

Zapatrywanie to podzielił Sejm uchwałą swą na dniu 14. lipca 1880 powzięto, wskutek czego Wydział krajowy nawiązał rokowania z Rządem i ówczesną generalną Komendą we Lwowie a następnie po wysłuchaniu zwołanej w tym celu ankiety, przyszedł w roku 1881 z wnioskiem do Sejmu „aby z funduszów krajowych udzielane były przez Wydział krajowy gminom a w drugim rzędzie nawet i osobom prywatnym bezprocentowe pożyczki zwrotne w latach 12 na budowę koszar celem pomieszczenia załóg stale w kraju naszym konsystujących i aby budynki użyte na koszary tak stałe, jak i tymczasowe, wolne były od dodatków krajowych na cały czas tego użytku."

Wnioski te Wydziału krajowego przyjęła Komisya administracyjna, a następnie uchwalił je w całości Sejm na posiedzeniu dnia 21. października 1881 przeznaczając na pokrycie wydatków z uchwał tych wynikających kwotę po 60.000 zł. przez lat 3 (1882—1884).

W ten sposób dano początek i źródło nowemu funduszowi krajowemu który odtąd ma stałe miejsce w naszym budżecie.

a) Krajowy fundusz pożyczkowy dla gmin i osób prywatnych.

Sejm uchwalając kredyt 60.000 zł na rok 1882 względnie 180.000 zł. na lata 1882—1884 bynajmniej się nie łudził, że tym sposobem ulży gminom w zupełności w ponoszeniu ciężaru kwaterunkowego i w ten sposób spełni obowiązek równomiernego rozłożenia tego ciężaru ustawą nań nałożony, lecz sądził, że przynajmniej na razie najnaglejszej potrzebie w tym kierunku zadość uczyni.

I rzeczywiście zaraz w pierwszym roku zgłosiło się 19 gmin o pożyczkę przez zarząd wojskowy o budowy koszar urgowanych, wobec czego oczywiście tylko mała ich część mogła być uwzględnioną, a cały kredyt został w ten sposób odrazu wyczerpany.

Wobec tego Sejm już roku następnego 1882 na wniosek komisyi administracyjnej uchwałą z dnia 28. września 1882, wyznaczony poprzednio kredyt podwoił, wstawiając na cel rzeczony kwotę po 120.000 zł. na oba lata następne przez co uchwalony już kredyt wzrósł do sumy 300.000 zł.

Równocześnie Komendy wojskowe w Krakowie i Lwowie przedłożyły wykazy miejscowości, w których budowy dalszych koszar od gmin domagać się zamierzały, wobec czego Sejm zmuszonym się widział w uchwale swej z dnia 27. września 1884 postanowić „że na cele udzielania pożyczek bezprocentowych zwrotnych w latach 12 na budowy koszar przeznacza się corocznie kwotę po 120.000 zł. na dalsze lat 3 (1885—1887) i zarazem ponowił swoją pierwotną uchwałę, że się uwalnia nadal budynki koszarowe od dodatków krajowych.

W ten sposób wyniósł kredyt na cele budowy koszar przez Sejm przyznaną ogólną kwotę 660.000 zł. a Wydział krajowy rozporządzając tą kwotą, udzielać miał z niego pożyczek tym zgłaszającym się gminom, które przez odnośne komendy korpuśne wskazane zostaną.

Kredyt ten został atoli już w bardzo krótkim czasie w zupełności wyczerpanym, a kraj znalazł się w tem kłopotliwem położeniu, że musiał obmyśleć nowe drogi i źródła, aby z jednej strony dopomódz gminom w ponoszeniu ciężarów a z drugiej zadość uczynić natarczywym domaganiom się Administracyi wojskowej w kierunku odpowiednlego pomieszczenia załóg. Nowe te wymagania w razie ich uwzględnienia co najmniej $3^1/_2$ miliona zł. kosztować miały.

Trudno więc już było zadowolnić się dalszem wstawianiem w budżet na lata następne tych samych kredytów po 120.000 zł rocznie i w ten sposób trwać dalej w tem niejako ciągłem prowizoryum, lecz należało raz już rzecz tę regulować i unormować, nie pozostało więc nic innego, jak stworzyć odrębny i stały fundusz li tylko na budowę koszar przeznaczony i odpowiednio go udotować.

Wnioski w tym duchu i kierunku idące, przedstawił Wydział krajowy w przedłożeniach swoich z dnia 10. sierpnia 1887 i z dnia 21. grudnia 1887 żądając zarazem, aby przeznaczyć na dotacyę tego funduszu kwot 1 miliona zł. co też Sejm na propozycyą Komisyi administracyjnej uchwałą swą z dnia 11. stycznia 1888 uczynił i stwarzając osobny stały fundusz na udzielanie pożyczek na budowę koszar, przeznaczył zarazem, na jego ufundowanie kwotę 1 miliona zł., to jest dodał do kwoty już na fundusz ten przeznaczonej, dalszą kwotę 395.000 zł. w drodze pożyczki krajowej uzyskać się mającą

Zarząd tego funduszu poruczył Sejm i nadal Wydziałowi krajowemu z tem, że wszysstkie zwroty pożyczek udzielanych przez Wydział mają od 1. stycznia 1888 wpływać do rzeczonego funduszu.

Przez stworzenie tego funduszu nie została jeszcze kwestya kwaterunku w zupełności załatwioną i rozwiązaną, albowiem nie dotknięto dotąd jeszcze sprawy kwaterunku „przechodowego“ i „rozdzielnego“ a który jak dawniej nie przestał być ciężarem tak dla gmin, jak i — a może w większej jeszcze mierze dla pojedyńczych obywateli nader uciążliwym, jak również nie zaspokojono jeszcze dalszych żądań gmin, które za uzyskane z rzeczonego funduszu pożyczki nie były w stanie pokryć wszystkich kosztów budowy lub też nie mogąc się doczekać kolei, w której pożyczka przyrzeczona miała im być wypłaconą, musiały zamiaru tego zaniechać i innymi środkami koszary budować.

Aby temu zaradzić, zebrał sie w roku 1888 wiec miast we Lwowie, który uchwalił żądać wydania nowej ustawy normującej stosunki kwaterunkowe i równocześnie podwyższenie funduszu pożyczkowego do kwoty 2 milionów zł. i wystosował odpowiednią petycyę do Sejmu.

Sejm petycyi tej jednak nie uwzględnił, lecz po długiej dyskusyi, mimo żarliwej i wymownej obrony ze strony posłów miejskich przeszedł uchwałą z dnia 10. stycznia 1899 nad nią do porządku dziennego i uchwałę tę w następnym roku 1890 na propozycyę Wydziału i Komisyi administracyjnej, mimo wniosków mniejszości Komisyi administracyjnej żądającej podniesienia funduszu koszarowego do kwoty 1.500.000 zł., ponowił.

Lecz już w następnym roku sam Wydział krajowy, który przedtem był przeciwnym jakiemukolwiek podwyższeniu funduszu koszarowego, przychodzi do Sejmu z wnioskiem podwyższenia go do sumy 1,600.000 zł. i proponuje, aby na ten cel corocznie dalsze kwoty po 200.000 zł. przez 3 lata od roku 1892 począwszy w budżet wstawiono, przyczem sam z życzeniem petycyi miast, aby pojedyńczym gminom spłatę długu na lat 20 rozłożono, tym razem się godzi.

Wnioski te przyjmuje istotnie Sejm w uchwale swej z dnia 15. kwietnia 1892 z tą jedynie rożnicą, że podwyższa fundusz koszarowy tylko do kwoty 1,200.000 zł a natomiast poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził rokowania z Rządem w celu uzyskania wydatnego zasiłku dla gmin względnie kraju na budowę koszar.

W ten sposób fundusz koszarowy rośnie do sumy 1,200.000 zł. ale z nim razem rosną i wymagania Administracyi wojskowej, która dalszych ofiar od gmin a w ten sposób pośrednio od kraju się domaga, wskutek czego Sejm już tego samego roku bo uchwałą z dnia 24. września 1892 dalszą dotacyę dla tego funduszu w kwocie 80.000 zł. uchwala.

b) Krajowy fundusz na budowę koszar krajowych.

Okupiony tą drogą spokój nie potrwał atoli długo, bo oto w r. 1895 następują nowe o wiele dalej idące wymagania Zarządu wojskowego domagające się na mocy nowego planu dyslokacyjnego — niezwłocznego pomieszczenia nowych załóg stałych wzdłuż granicy północnej i wschodniej naszego Kraju.

Wojskowość żąda mianowicie budowy koszar dla strzelców w Rawie, Mostach wielkich, Trembowli i Zaleszczykach, a nadto w Mostach wielkich, i Lwowie dla kawaleryi, a w końcu szpitale w Rawie, Mostach i Trembowli, co wszystko wedle skromnych obliczeń co najmniej $1^1/_2$ miljona zł. kosztować miało.

Wydatek ten nagły, a niespodziany usiłował Sejm ominąć a względnie przynajmniej złagodzić uchwałą na dniu 8. lutego 1895 powziętą, polecając Wy-

działowi krajowemu, aby gminom zgłaszającym się o pożyczki, a więc także i gminom co dopiero wymienionym udzielił z funduszu pod *a*) opisanego z powodu jego wyczerpania promes płatnych dopiero w latach późniejszych — aby promesy te gminom rzeczonym w instytucyach finansowych eskontować pozwalał, a odsetki, jakie gminy wskutek zeskontowania pożyczek opłacać będą musiały, z krajowego funduszu koszarowego pokrywał — a jako dotacyę dalszą tego funduszu, wstawiał odpowiednie kwoty odsetek do corocznego budżetu krajowego.

Mając takie zadanie do spełnienia, odbył Wydział krajowy przez swego szefa departamentu I. wspólną konferencyę w komendzie XI. korpusu na dniu 23. marca 1895, w której to konferencyi oprócz komendanta korpusu wziął udział także i J. E. p. Namiestnik.

Przy konferencyi tej okazało się jednak, że przeważna część gmin, w których miały być wyż rzeczone koszary nowe pobudowane, nie daje dostatecznej gwarancyi ani terminowego dostarczenia koszar, ani należytego ich później utrzymywania — a nadto, że fundusz koszarowy jest już na cały szereg lat zupełnie wyczerpany, wskutek czego wszystkie pożyczki miałyby w drodze eskontu być realizowane, coby znów dalszy wydatek wskutek opłaty procentów za sobą pociągnęło.

Wobec tego Wydział krajowy otrzymawszy równocześnie propozycyę podjęcia budowy tych koszar na własny rachunek, jako koszar normalnych, za opłatą ze strony Rządu czynszu taryfowego przez lat 25 i sądząc, że polecenie Sejmu do wydawania promes eskontowych i opłacania procentów od tego eskonta — nie jest w gruncie rzeczy niczem innem, jak samą pożyczką — zatem mieści w sobie i upoważnienie do zaciągnięcia pożyczki — ze względu na nagłość zwłoki niecierpiącą i natarczywe żądania wojskości niezwłocznego zadecydowania sprawy — postanowił uchwałami rady Wydziału krajowego z dnia 2. i 5. kwietnia 1895 złożyć imieniem kraju oświadczenie podjęcia się budowy koszar rzeczonych i szpitali w Mostach, Rawie, Trembowli, Zaleszczykach i Lwowie na koszt kraju i jego imieniem pod warunkiem, „że zarząd wojskowy sam wykona plany szczegółowe, przeprowadzi budowle własnymi organami, odda je inwentaryalnie Wydziałowi krajowemu i opłacać będzie za nie przez lat 25 czynsz oznaczony taryfą wojskową — że zarząd wojskowy sam będzie objekta te utrzymywał za stosownem rocznem ryczałtowem wynagrodzeniem, że przyjmie na siebie odpowiedzialność za wykonanie budowy, wreszcie że wszelka nadwyżka kosztów ponad $1^1/_2$ miljona pokryta będzie ze skarbu wojskowego.

Oświadczenie to przyjął JE. p. Minister wojny reskryptem z dnia 14. marca 1895 l. 1019 „z przyjemnością“ jako podstawę do dalszych rokowań, skutkiem czego przyszło pomiędzy rządem wojskowym a Wydziałem krajowym do zawarcia umowy, która następnie przez Wydział krajowy na skutek uchwał Rady Wydziału krajowego z dnia 21. i 25. maja 1895 podpisaną została.

Zarząd wojskowy przystąpił niezwłocznie do budowy wszystkich wyż wymienionych koszar i szpitali, które też prawie wszystkie już w ciągu roku 1895 pod dach doprowadzone zostały.

Co do sposobu pokrycia kosztów budowy w wysokości $1^1/_3$ miljona, na podstawie planów przez oddział budowniczy wojskowy preliminowanych, odniósł się Wydział krajowy do JE. K. hr. Badeniego, jako ówczesnego Namiestnika i przewodniczącego ck. dyrekcyi gal. funduszu propinacyjnego o czasowe ulokowanie w funduszu krajowym — zapasów gotówki funduszu propinacyjnego w wysokości $1^1/_2$ miliona złr. za 4 proc oprocentowaniem z dołu i później umówić się mającymi warunkami zwrotu samego kapitału — na co otrzymał przychylną odpowiedź z dnia 26. czerwca 1895 l. 7426.

Cały powyższy kredyt $1^1/_2$ miljonowy został natychmiast ulokowany w Banku krajowym na 4 proc. i miał być wypłacony Zarządowi wojskowemu w swoim czasie po wykonaniu budowy względnie częściowo w czasie jej trwania, a odsetki od niego i sama spłata kapitału pożyczki funduszowi propinacyjnemu z czynszu taryfowego przez Rząd z koszar opłacać się mającego zwrócona.

O wszystkich tych postanowieniach i zarządzeniach zdał Wydział krajowy sprawę Sejmowi w przedłożeniu swem z dnia 10. grudnia 1895 r. i uzyskał uchwałą Sejmu z dnia 10. stycznia zupełną ich aprobatę.

W ten sposób powstał więc drugi, samoistny fundusz koszarowy, zwany »krajowym funduszem na budowę koszar krajowych«.

Tak fundusz ten jak i fundusz pod a) wymieniony mają te wspólne cechy, że powstały z wydatków ściśle krajowych przez kraj wotowanych i przez kraj ponoszonych, oraz że przeznaczenie ich jest chwilowe, bo jakkolwiek chwila ta może być jeszcze bardzo daleką, to tak fundusz pożyczkowy dla gmin, skoro wszystkie gminy zaopatrzone zostaną w stałe odpowiednie koszary, cały ten fundusz wróci do Skarbu krajowego, zaś co do funduszu budowy krajowych koszar, skoro pożyczka funduszowi propinacyjnemu z czynszu tych koszar spłaconą zostanie, dalszy dochód ten w przyszłości również będzie wpływał do skarbu krajowego, nie mówiąc już o tem, że nadto całe koszary będą znaczny majątek krajowy przedstawiały.

Odmienny charakter, bo niejako fundacyjny ma trzeci fundusz koszarowy, a mianowicie tak zwany

c) krajowy fundusz b. gal. korpusu ochotników z r. 1859 „na budowę koszar i szpitali dla wojska przeznaczony".

Genezy jego dokładniej nie może tu Komisya administracyjna zapodać, lecz o ile z odnośnych aktów w swoim czasie Wydziałowi krajowemu udzielonych przekonać się mogła, powstał fundusz ten z publicznych składek obywatelskich, zbieranych w roku 1859 na utworzenie osobnego korpusu gal. w czasie kampanii włoskiej i dzielił się, stosownie do istniejącego podówczas podziału administracyjnego naszego kraju, na fundusz krakowski i lwowski.

Pozostałość z tego funduszu darował Najjaśniejszy Pan odręcznem pismem z dnia 22. kwietnia 1866 na własność funduszowi krajowemu, a pozostałość ta wedle obrachunku Namiestnictwa z r. 1861 wynosiła w okręgu administracyjnym lwowskim kwotę . . . . . 84.313 zł. 91 ct.
w okręgu administracyjnym krakowskim kwotę . . 35.000 „ — „
razem . 119 313 zł. 91 ct.

Fundusz ten pozostał jednak nadal w administracyi Rządu, który z niego czynił rozmaite wydatki, a nawet nieraz udzielał zaliczek funduszowi krajowemu, będącemu już podówczas niejednokrotnie w finansowej opresyi.

Wynikały stąd ciągłe nieporozumienia i korespondencye między Rządem a Wydziałem krajowym, który wreszcie po długich pertraktacyach zgodził się na propozycye Rządu, aby z funduszu tego pokrył sobie Rząd część udzielonych zaliczek w kwocie 54.436 zł. 28 ct., pozostałą zaś resztę funduszu tego przesłał kasie krajowej z tem jednak przeznaczeniem, że kwota ta stosownie do życzenia Ministerstwa wojny na udzielanie gminom pożyczek na budowę koszar i szpitali, jako cel pierwotnemu przeznaczeniu możliwie najbliższy, użytą być ma.

Ugoda taka zawartą została ostatecznie w r. 1893 pomiędzy Rządem a Wydziałem krajowym i uzyskała aprobatę Sejmu, a fundusz ten przeszedł od tego czasu pod zarząd kraju.

Zgodnie więc z intencyami Monarchy i administracyi wojskowej a względnie także i tych, którzy go złożyli, służyć ma fundusz ten wieczyście potrzebom kwaterunku i cechy tej nigdy nie utracić, a kraj ma nim tylko zawiadywać.

II. Stan krajowych funduszów koszarowych.

ad a) Do kwoty 1,280.000 zł. jaką krajowy fundusz pożyczkowy na budowę koszar gminnych i prywatnych w r. 1902, jak to wyżej nadmieniono, wynosił, dodał Wysoki Sejm uchwałą swą z dnia 30. stycznia 1897 dalszą jeszcze kwotę 111.500 zł. tak że ogólna dotacya całego tego funduszu wynosi dziś kwotę 1,291.000 zł. czyli 2,783 000 koron.

W ciągu roku 1901 wypłacono z funduszu tego dalsze pożyczki a mianowicie: gminie miasta Stanisławowa . . . . . 80.000 zł.
Feimlowi Rohatynowi na budowę koszar w Złoczowie . 80.000 „
Razem . 160.000 zł.

do czego doliczywszy wykazaną w zamknięciu rachunkowem za r. 1900 należytość gmin i prywatnych . . . 2,801.798 K. 40 gr.

oraz nie podjętą przez gminę Tarnów resztę pożyczki w kwocie . . . . . 100.000 „ — „

okaże się, że suma należytości czynnych w tym funduszu wynosiła w r. 1901 ogólną kwotę . . . . . 2,961.798 „ 40 „

a gdy na nią w ciągu roku 1901 dłużnicy spłacili kwotę . . . . . 262.970 „ 08 „

przeto stan tego funduszu wynosi z dniem 30. listopada (bo sprawozdanie Wydziału krajowego z tymże dniem się zamyka) ogółem kwotę . . . . . 2,698.828 „ 32 „

ad b) Jak wyżej nadmieniono, winien był kraj c. k. funduszowi propinacyjnemu w chwili zaciągnięcia pożyczki ogółem kwotę 1,500.000 zł. Budową samą koszar wszystkich krajowych, zajmował się sam zarząd wojskowy a podczas niej i w miarę jej postępu miał pobierać z Kasy krajowej odpowiednie zaliczki, resztę zaś podjąć z chwilą ukończonej kolaudacyi wszystkich budynków.

Po wykończeniu budowy przedłożył Zarząd wojskowy Wydziałowi krajowemu rachunek ogólnych kosztów budowy w sumie 1,502.985 zł. 15 kr., przed kroczył więc wydatek preliminowany o kwotę 2.985 zł. 15 kr, którą też stosownie do warunków umowy z własnych pokrył funduszów.

Dochody z koszar krajowych wynoszą od r. 1895 rocznie sumę 73.645 zł. 23 ct czyli 147.290 koron 46 gr. a po zapłaceniu wynagrodzenia za utrzymanie koszar w kwocie 7.120 zł. czyli 14.240 koron, które to utrzymanie administracya wojskowa za zwrotem ½% ogólnych kosztów budowy sama wzięła na siebie wynoszą kwotę 66.525 zł. 33 kr. czyli 133.050 koron 66 gr.

Z kwoty tej mają być pokrywane przedewszystkiem procenta bierne od pożyczki 1 i pół milionowej gal. funduszowi propinacyjnemu dłużnej, a po nich pozostała reszta, użyta na spłatę kapitału tej pożyczki.

Stan tego kapitału dłużnego gal. funduszowi propinacyjnemu wynosi z dniem 30. listopada 1901 kwotę 2,564.200 koron.

ad c) Stan tego funduszu wynosił pierwotnie tj. w chwili odebrania go z rąk Rządu kwotę 51.749 zł. czyli 103.498 K. do dnia zaś 30. listopada 1904 wzrósł do kwoty 118.643 K. w kapitale.

Z funduszu tego korzysta gmina Gródek, albowiem gminie tej udzielono pożyczkę w kwocie 100 000 koron z tego właśnie funduszu.

Reszta tego funduszu służyła bądź to na zasilenie chwilowe funduszów a) i b), bądź lokowaną jest jako gotówka.

III. Administracya.

Cała administracya wszystkich trzech krajowych funduszów koszarowych spoczywa w rękach Wydziału krajowego, a Komisya administracyjna konstatuje z przyjemnością, że w administracyi tej trzyma się Wydział krajowy ściśle zasad wytyczonych mu wielokrotnemi uchwałami Sejmu, co też na zupełne uznanie zasługuje.

W szczególności co do funduszu pożyczkowego dla gmin i prywatnych, skoro wydane promesy sięgają już po rok 1913, słusznie zupełnie zastanowił

Wydział krajowy wydawanie dalszych pożyczek, przez co powstrzymał z jednej strony gminy od dalszego a nieraz ryzykownego angażowania się w budowy, a z drugiej strony utrzymać zdołał ład i pewien systematyczny plan w wpływach i wydatkach samego funduszu.

Słusznie też przestrzega i nastaje Wydział krajowy, aby spłata rat pożyczkowych przez dłużników ściśle dotrzymywaną była i regularnie się odbywała.

Odnośnie do funduszu krajowych koszar należy podnieść, że ostateczne obrachunki z administracyą wojskową zostały już zupełnie ukończone i cała ta rzecz uregulowaną tak, iż odtąd stale się będzie można trzymać pierwotnego planu amortyzacyjnego, t. j. corocznie około 120.000 koron spłacać na kapitał funduszowi propinacyjnemu.

W tym roku tylko wskutek wyjątkowych okoliczności preliminuje Wydział krajowy spłatę 113.700 koron, to jest o 2.000 koron mniejszą kwotę od spłaty w r. 1901, a to z powodu budowy koszar krajowych dla 24 remont we Lwowie na Wulce, do czego jednak upoważnionym został przez Sejm uchwałą z dnia 2. lipca 1901.

Ujemny rezultat rokowań z Administracyą wojskową co do podwyższenia czynszu z koszar krajowych z powodu obowiązujących obecnie wyższych taryf nie może być oczywiście uważany za fakt dla skarbu krajowego pocieszający.

Trudno dziś jednak winić kogokolwiek za może niezbyt jasną stylizacyę umowy z 25. maja 1895 z wojskowością zawartą, na której gruncie administracya wojskowa uparcie stoi, raczej wyrazić należy nadzieję, że w drodze sądowej sprawa ta pomyślniej dla skarbu krajowego załatwioną zostanie.

Natomiast konstatuje się, że uchwały Wysokiego Sejmu co do budowy koszar na Wulce, przez Wydział krajowy ściśle i według wskazówek wykonane zostały, co również na zaznaczenie zasługuje.

Nie widząc potrzeby do udzielania Wydziałowi krajowemu jakichkolwiek wskazówek co do dalszej administracyi funduszami koszarowymi, oraz wobec kończącej się a tak krótkiej sesyi sejmowej i wskutek tego nie możności należytego przygotowania i opracowania odpowiednich szczegółowych wniosków o zmianę ustawy kwaterunkowej i uregulowanie kwestyi kwaterunku rozdzielnego i przechodowego, pozostawiając czynienie wniosków w tym kierunku inicyatywie poselskiej, uważa przecież Komisya administracyjna za konieczne przypomnie Rządowi dawniejsze rezolucye Sejmu wzywające Rząd wobec dalszych domagań się administracyi wojskowej i wyczerpania funduszu pożyczkowego aż po rok 1913, do zasilenia funduszu tego ze skarbu państwowego.

Wobec tego Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o administracyi krajowych funduszów koszarowych za czas od 1. stycznia 1901 do 30. listopada 1901.

II. Sejm wzywa Rząd o zasilenie krajowego funduszu pożyczkowego dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla c. k. wojska ze skarbu państwowego.

Przewodn.

Komisarz administracyjny:

Jan Szeptycki.

Sprawozdawca:

Jahl.

L. s. 1.559/902. Lwów, dnia 7. lipca 1902.

Aleg 346

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o wniosku posła Garapicha w przedmiocie dostaw dla c. i k. armii i rozmaitych ulg i ułatwień dla ludności w celu złagodzenia ciężarów wynikających z powinności wojskowej, oraz zmiany wojskowej procedury karnej.

Wysoki Sejmie!

Wnioskami swymi z dnia 30. grudnia 1901 uchwałą Sejmu z dnia 2. lipca 1902 Komisyi administracyjnej do sprawozdania przydzielonymi — poruszył poseł Garapich cały szereg spraw niezwykłej doniosłości.

W szczególności poruszył on nader żywotną dla naszego rolnictwa i przemysłu sprawę zaopatrywania c. i k. wojska w artykuły żywności i wyroby przemysłu krajowego — dalej kwestyę urlopów dla żołnierzy rolników podczas żniw względnie powoływania ich w tej porze do ćwiczeń — sprawę niedostatecznego wynagradzania szkód podczas ćwiczeń zrządzonych — sprawę uchylenia niesprawiedliwego przymusu do wystawiania t. z. rewersów demolacyjnych — wreszcie sprawę zmiany średniowiecznych przepisów karnej procedury wojskowej.

Wszystko to są kwestye koniecznej a jak najrychlejszej reformy wymagające — co do których chyba obecnie już dwóch zdań być nie może — kwestye, które były zresztą już niejednokrotnie w naszym Sejmie a i w Radzie państwa przez naszą Delegacyę poruszane. — Komisya administracyjna podziela więc w zupełności zapatrywania w tej mierze we wnioskach posła Garapicha streszczone i dlatego konformując się z nimi w całości, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd: 1. ażeby wszystkie ulgi poczynione na rzecz rolników węgierskich przy dostawach zboża i ziemiopłodów dla c. i k. armii i obrony krajowej zaprowadził w Austryi, a poszczególnie w Galicyi;

2. ażeby bezpośrednie dostawy w drobnych ilościach zaprowadził nietylko jak dotychczas przy zakupnie zboża, ale także przy zakupnie wszystkich innych ziemiopłodów, a mianowicie siana, słomy, drzewa, mleka, masła i t. d.;

3. ażeby procent dostaw przemysłowych przez c. i k. armię i obronę krajową w wysokości 25% drobnym przemysłowcom przyznany do 50% podwyższył i drobnych przemysłowców z Galicyi, a w szczególności przemysł domowy przy dostawach domowych we wydatniejszej mierze uwzględniał;

4. ażeby żołnierzom należącym do ludności rolniczej regularnie udzielał urlopów podczas żniw;

5. ażeby rezerwistów podczas żniw do służby nie powoływał;

6. ażeby przepisy zabraniające odbywania manewrów i ćwiczeń wojskowych podczas żniw i innych naglących robót polnych władze wojskowe w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem ściśle wykonywały;

7. ażeby szkody zrządzone w czasie manewrów i ćwiczeń wojskowych w rejonach fortecznych sprawiedliwie wynadgradzano;

8. ażeby c. k. Rząd przedłożył ciałom prawodawczym oparty na postępowaniu ustnem i jawnem, oraz na zasadzie oskarżenia i obrony projekt procedury karnej dla c. i k. armii;

9. ażeby c. k. Rząd albo postarał się o uchylenie przepisów ograniczających własność przez przymusowe wystawienie rewersów demolacyjnych w rejonach fortecznych, albo też za rzeczone z ustawą cywilną i ustawami zasadniczemi państwowemi sprzeczne ograniczenia własności należycie wynadgradzał.

Przewodniczący:
Jan Szeptycki.

Sprawozdawca:
Jahl.

L. W. 81.218/903.

We Lwowie, dnia 23. września 1903.

Aleg. 347

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 21. marca 1899 przyjął Wysoki Sejm po raz ostatni do Swej wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego, przedłożone łącznie ze sprawozdaniem o popieraniu kultury krajowej na polu budowli wodnych z dnia 6. grudnia 1898 L. 72.115.

Wprawdzie i później przedkładał Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi swe sprawozdania w tym przedmiocie i to jako sprawozdania oddzielne*), jednakże sprawozdania te nie zostały przez Wysoki Sejm załatwione, bo odnośne sprawozdania Komisyi gospodarstwa krajowego**) nie weszły już na porządek dzienny obrad Wysokiego Sejmu.

Wobec tego pozwala sobie Wydział krajowy objąć sprawozdaniem niniejszem czas od 1. stycznia 1899 do 1. września 1903 i przedstawić w krótkości, jak się w tym czasie ukształtowały w kraju stosunki rybackie i co zrobiono dla podniesienia gospodarstwa rybnego.

Wprowadzenie w życie ustawy o rybołowstwie z dnia 31. października 1887.

Gdy w marcu 1899 uchwalał Wysoki Sejm rezolucyę, którą ponawiając uchwały Swe z dnia 3. lutego 1896 i z dnia 10. lutego 1898, wezwano c. k. Rząd do przyspieszenia akcyi podziału rzek na rewiry rybackie i wprowadzenia przez to w całym kraju ustawy o rybołowstwie, z dnia 31. października 1887 — zaledwie na siedmiu dorzeczach ukończone były czynności podziału tych dorzeczy na rewiry rybackie.

W okresie sprawozdawczym czynności te postąpiły bardzo naprzód, tak, że obecnie przeprowadzenie podziału rzek całego kraju na rewiry rybackie jest już na ukończeniu, jak to wykazuje poniżej umieszczone zestawienie.

a) Podział rewirów rybackich ukończono i prawo rybołowstwa w utworzonych rewirach wydzierżawiono w następujących dorzeczach:

Dorzecze	Skawy	10	rewirów	(w	dzierżawie	od	1. stycznia	1895)
„	Raby	19	„	(	„	„	„	„)
„	Dunajca	39	„	(	„	„	1. kwietnia	1897)
„	Wisły	37	„	(	„	„	1. stycznia	1897)
„	Bugu	20	„	(	„	„	11. stycznia	1897)
„	Soły	21	„	(	„	„	1. stycznia	1900)
„	Stryja	17	„	(	„	„	1. kwietnia	1901)
„	Wisłoki	19	„	(	„	„	1. stycznia	1901)
„	Prutu	18	„	(	„	„	1. stycznia	1903)
„	Czeremoszu	16	„	(	„	„	31. stycznia	1903)

*) Sprawozdania Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego z dnia 23. stycznia 1900 L. 2.243, z dnia 19. marca 1901 L. 17.892 i z dnia 27. maja 1902 L. 1.297.

**) Sprawozdania Komisyi gospodarstwa krajowego z dnia 1. maja 1900 Ls. 3.938, z dnia 2. lipca 1901 Ls. 1.961 i z dnia 4. lipca 1902 Ls. 1.297.

b) Dla dorzeczy reszty rzek kraju wydało już c. k. Namiestnictwo edykta co do stanowczego podziału tychże na rewiry rybackie a mianowicie:

dla dorzecza Sanu z Wisłokiem, edykt z dnia 29. kwietnia 1901 L. 22.640, tworzący 78 rewirów rybackich.

dla dorzecza Dniestru ze Strwiążem i Tyśmienicą, edykt z dnia 5. grudnia 1901 L. 120.041, tworzący 76 rewirów.

dla dorzecza Świcy, edykt z dnia 22. marca 1902 L. 31.914 (16 rewirów).

dla dorzecza Styru, edykt z dnia 23. maja 1902 L. 55.366 (7 rewirów).

dla dorzecza Bystrzycy nadwórniańskiej i sołotwińskiej edykt z dnia 14. lutego 1903 L. 155.735 ex 1902 (20 rewirów).

dla dorzecza Strypy, edykt z dnia 12. marca 1903 L. 30.903 (6 rewirów).

dla dorzecza Łomnicy, edykt z dnia 17. lipca 1903 L. 66.151 (18 rewirów).

dla dorzecza Seretu, edykt z dnia 18. lipca 1903 L. 87.563 (21 rewirów).

dla dorzecza Gniłej Lipy, edykt z dnia 17. lipca 1903 L. 88.107 (7 rewirów).

dla dorzecza Zbruczu, edykt z dnia 20. lipca 1903 L. 92.554 (17 rewirów).

dla dorzecza Złotej Lipy, edykt z dnia 7. sierpnia 1903 L. 101.811 (8 rewirów).

Gdy ogłoszony edyktami tymi podział dorzeczy stanie się prawomocnym, a prawo wykonywania rybołowstwa na poszczególnych rewirach dzierżawnych wydzierżawionem zostanie, uznać będzie można akcyę około wprowadzenia w życie ustawy o rybołowstwie za skończoną.

Wszystkich rewirów rybackich byłoby 490, cyfra ta jednak prawdopodobnie w niedalekiej przyszłości zwiększy się, bo niektóre rewiry rybackie jako zbyt rozległe trzeba będzie podzielić.

Wspomniane powyżej rewiry rybackie nie obejmują jeszcze wszystkich wód kraju, pozostały bowiem, szczególnie we wschodniej części kraju, dość znaczne przestrzenie wód, dla gospodarstwa rybnego ważnych, których nie włączono do związku wód rewirowych, przeważnie z tego powodu, że na przebiegu tych wód znajdują się stawy.

Pozostawienie pewnych „wolnych“ przestrzeni wód, w śród wód włączonych do rewirów rybackich, uważać się musi za szkodliwe dla gospodarstwa rybnego i Wydział krajowy dążyć będzie do tego, by stosunki rybołowstwa uregulowane były na wszystkich wodach bieżących w kraju, co jednak nie da się przeprowadzić, bez poprzedniego uzupełnienia obowiązującej dziś ustawy o rybołowstwie.

Jak powyżej wykazano, nkończono zupełnie akcyę wprowadzenia ustawy na dziesięciu dorzeczach mających razem 216 rewirów, w tem 12 rewirów własnych.

Roczny dochód z wykonywania prawa rybołowstwa z tych 12 rewirów własnych oceniono (§. 22. ustawy) na kwotę 795 koron.

W rewirach dzierżawnych roczny czynsz dzierżawny jest bardzo różny. Najmniejszy uzyskany czynsz dzierżawny wynosi 1 koronę, najwyższy zaś czynsz, jaki z dzierżawy jednego rewiru rybackiego uzyskano, wynosi 1.180 koron. Razem biorąc, wynosi roczny czynsz dzierżawny z wydzierżawionych dotąd 184 *) rewirów kwotę 16.143 K 52 h.

Roczny dochód z opłaty taks z rewirów własnych i dzierżawnych wynosi 2 540 K 77 h, która to kwota wpływa do funduszu dla podniesienia rybactwa.

Obliczywszy z powyżej podanych cyfr przeciętny dochód z jednego rewiru rybackiego, możemy w przybliżeniu obliczyć cyfrę prawdopodobnego dochodu, jaką będzie można uzyskać z czynszu dzierżawnego wówczas, gdy prawo rybołowstwa we wszystkich 490 rewirach wydzierżawionem będzie. Obliczony w ten sposób przypuszczalny ogólny roczny czynsz dzierżawny, z wydzierżawienia

---

*) Z ogólnej cyfry utworzonych 216 rewirów, wydzierzawiono prawo rybołowstwa w 184 rewirach, 12 rewirów jest rewirami własnemi a 20 rewirów dotąd nie wydzierżawiono. — Uzyskany czynsz dzierżawny, wraz z przyjętym dochodem z rewirów własnych, rozdziela się na poszczególne dorzecza, jak następuje:

Dorzecze	Skawy	733 K 29 h
„	Raby	476 „ 50 „
„	Dunajca	2.944 „ — „
„	Wisły	3.536 „ 90 „
„	Bugu	4.450 „ — „
„	Soły	1.581 „ — „
„	Stryja	1.763 „ 08 „
„	Wisłoki	349 „ 25 „
„	Prutu i Czeremoszu.	1.104 „ 50 „

prawa rybołowstwa we wszystkich rewirach, wynosić będzie około 45.000 K, a roczny dochód z opłaty taks rewirowych dosiągnąłby w tym razie kwoty 6.500 K.

W miarę podniesienia się gospodarstwa rybnego na rzekach, zwiększy się wartość rybołowstwa, a tem samem i czynsz dzierżawny — na razie jednak powyżej podane kwoty, w odniesieniu do powierzchni tak bogatego w wody kraju, dają obraz bardzo niepocieszający — wskazując zarazem na to, jak dużo zrobić by trzeba, aby tę zupełnie zaniedbaną gałęź gospodarstwa krajowego podnieść i do należytego rozwoju doprowadzić.

Dla poznania, w jaki sposób prowadzonem jest gospodarstwo rybne w wydzierżawionych rewirach rybackich, zarządzał Wydział krajowy co roku lustracye pewnej części rewirów rybackich, tak że w czasie sprawozdawczym zwiedzono wody wszystkich wydzierżawionych dotąd rewirów rybackich z wyjątkiem wód Prutu i Czeremosza. — Spostrzeżenia poczynione przy tych objazdach wykazują — że wprowadzona w życie ustawa rybacka, tam gdzie postanowienia jej należycie są przestrzegane, przyczynia się znakomicie do podniesienia się rybostanu, a przez to zwiększenia się wartości rybołowstwa w danym okręgu — jednakże rewirów takich, w których dzierżawcy rybołowstwa starają się uczynić zadość wymogom ustawy i racyonalnego gospodarstwa rybnego, jest stosunkowo nie wiele.

W przeważnej ilości wypadków dzierżawcy, chcąc mieć z dzierżawy zysk pewny, bez ryzyka, poddzierżawiają (wbrew postanowieniom §. 18. ustawy) wykonywanie rybołowstwa na poszczególnych częściach rewiru różnym partyom rybaków, tak że zazwyczaj na jednym rewirze dwie, trzy, a czasem i więcej, bo aż do dziesięciu, oddzielnych partyi rybaków rybołowstwo sieciami wykonują, a prócz nich jeszcze liczni przygodni rybacy, którzy z brzegu wędką lub czerpakiem ryby chwytają. — Każdy z tych rybaków opłacać musi dzierżawcy rewiru za upoważnienie do łowienia, znaczną często kwotę, stara się więc przedewszystkiem o to, aby jak najwięcej ryb złapał, nie troszcząc się o postanowienia ustawy, tem więcej, że w danym wypadku prawie pewnym być może bezkarności, bo organa powołane (§. 79. ustawy) do czuwania nad przestrzeganiem przepisów ustawy rybackiej, obowiązku tego zazwyczaj nie wypełniają.

Przyczyny tego ogólnie praktykowanego, a tak dla rybactwa szkodliwego częściowego poddzierżawiania rewirów rybackich, szukać należy przedewszystkiem w tem, że dzierżawcami rewirów są przeważnie ludzie, którzy nie mogą sami rybołowstwa wykonywać, a rewiry są tak duże, że środki, jakimi rozporządzają poszczególne partye rybaków zawodowych dzierżawiących lub poddzierżawiających rybołowstwo w rewirze nie wystarczają na sprawienie odpowiedniej ilości narzędzi, i utrzymanie tak licznego personalu, jaki by był potrzebny do wykonywania rybołowstwa na całym rewirze.

Wobec brzmienia obecnie obowiązujących przepisów ustawy rybackiej, niemożliwem jest prawie organiczyć w jakiś sposób to ciche poddzierżawianie rewirów rybackich, dzierżawcy bowiem wystawiają poddzierżawcom karty rybackie przeznaczone dla personalu pomocniczego — polecają im podawać się za pomocników dzierżawcy, wobec czego trudno udowodnić stosunek poddzierżawy, choć on niewątpliwie zachodzi.

Kłusownictwo rybackie stanowi drugą wielką przeszkodę w rozwoju rybactwa. Bardzo niewielka liczba właścicieli dzierżawców rewirów rybackich, zaprowadziła w rewirach swoich straż rybacką. Przeważnie ci, co rybołowstwo wykonują a więc dzierżawcy i poddzierżawcy starają się strzec przestrzeni swych wód przed kłusownikami, straż taka jednak zazwyczaj nie wystascza. Znane są wypadki, że kłusownicy pogróżkami a nawet czynnem wystąpieniem potrafili tak steroryzować uprawnionych do rybołowstwa, że ci boją się wyjść wieczorem nad rzekę, aby nie stać się ofiarą mściwości kłusowników. Złemu temu zaradzić by mogła przedewszystkiem żandarmerya, gdyby więcej czasu poświęcić chciała i mogła, ściganiu kłusowników rybackich, jako też tych, którzy nie przestrzegają przepisów ustawy. W prowadzeniu publicznej straży rybackiej przynajmniej na niektórych ważniejszych dla gospodarstwa rybnego przestrzeniach wód, mogło by także ogromne usługi oddać gospodarstwu rybnemu, wprowadzenie jednak takiej straży, z powodów finansowych będzie bardzo trudnem do urzeczywistnienia.

W szeregu czynników oddziaływujących szkodliwie na rozwój gospodarstwa rybnego na rzekach, przytoczyć należy oprócz wspomnianych powyżej pod-

dzierżawy i kłusownictwa zanieczyszczanie wód odpływami fabrycznemi, osobliwie z kopalń ropy i z rafineryi nafty, dziki spław drzewa, brak przepławek dla ryb na jarach zamykających całą szerokość rzeki, laski (odjazki) do połowu ryb ustawiane na Dunajcu i Popradzie, a w końcu roboty regulacyjne wykonywane bez żadnego względu na rybactwo. We wszystkich tych sprawach odnosił się Wydział krajowy do władz politycznych, żądając bądź zapobieżenia złemu bądź jego zmniejszenia — osiągnięte jednak w tym kierunku rezultaty są nieznaczne, co tłumaczyć należy tem, że zazwyczaj trudno bardzo tak przeprowadzić ochronę rybactwa, by przemysł, regulacya rzek, i t. p. nie poniosły szkody.

Od roku 1900 począwszy przeznacza Wydział krajowy rok rocznie z funduszu dla podniesienia rybactwa pewne kwoty na zarybienie rzek. Dotychczas zarybiono z funduszów tych dorzecze Stryja narybkiem pstrąga zwyczajnego i tęczowego, dorzecze Białej dunajcowej narybkiem pstrąga i sandacza, i dorzecze Bugu narybkiem karpia i sandacza. Wpuszczony do rzek narybek zakupuje Wydział krajowy przeważnie w Zakładzie chowu ryb w Oparach. Niezależnie od zarybiania prowadzonego przez Wydział krajowy, powinni dzierżawcy rewirów rybackich w swoim interesie, wody swe zarybiać, dotąd jednak z wyjątkiem kilku dzierżawców górnych rewirów Soły, Skawy i Raby nie przeprowadzają dzierżawcy takiego zarybienia. Natomiast krajowe Towarzystwo rybackie w Krakowie mimo szczupłych środków, któremi rozporządza, robi bardzo dużo w kierunku zarybienia rzek. Dość przytoczyć, że w okresie sprawozdawczym (od 1899 r. do 1903 włącznie) wpuściło to Towarzystwo do rzek 1,200.000 narybku łososia, 400.000 narybku pstrąga, około 3.000 narybku karpia, 30.000 raków, oraz 12,000.000 narybku sandacza.

Narybek i ikra zapłodniona potrzebne do zarybienia rzek zakupowane bywają częścią w kraju, o ile je tu dostać można — częścią sprowadzane być jeszcze muszą z poza granic kraju.

Otwarty dnia 1. października 1899, Zakład chowu ryb w Oparach urządzony przy pomocy subwencyi krajowej i rządowej przez Komitet Towarzystwa gospodarskiego a mający na celu produkcyę narybku i zapłodnionej ikry, potrzebnych do zarybienia wód kraju, pokrywa już dziś pewną część potrzeby, lecz nie będzie mógł nigdy tak produkcyą swej zwiększyć, aby nie potrzeba było szukać innych źródeł, skąd by można było dostać potrzebnego do zarybienia wód materyału ryb.

Ponieważ istnieją w kraju zakłady prywatne (w Dubiu ad Krzeszowice i w Poroninie) produkujące zapłodnioną ikrę i narybek łososi i pstrągów — a dalej liczne gospodarstwa stawowe produkujące narybek karpia, przeto głównym celem zakładu w Oparach jest dziś produkcya zapłodnionej ikry i narybku sandacza, ryby mającej w gospodarstwie rybnem ogromne znaczenie.

Na wiosnę 1903 otrzymano w zakładzie tym po raz pierwszy, z tarlaków wychowanych w zakładzie zapłodnioną ikrę sandacza, którą można było przesłać i do zarybienia rzek użyć.

Prócz sandacza prowadzi zakład chów pstrąga strumiennego i tęczowego, chów siei, okonia amerykańskiego, karpia i lina.

Pierwotnie posiadał zakład oprócz sadzawek i stawków tarłowych tylko pięć małych stawów odrostowych, mających razem 7 morgów powierzchni. Rozumie się samo przez się, że na tak małej przestrzeni nie można było wyprodukować większej ilości tarlaków i narybku, tem więcej, że narybek przeznaczony do zarybienia wód dzikich, nie powinien być sztucznie żywiony. — To też chcąc umożliwić zakładowi większą produkcyę ryb, chcąc mu zapewnić możność normalnego rozwoju, wydzierżawiło dla zakładu dalszą przestrzeń 40-morgową, na której znajdują się trzy stawy po 10 morgów przestrzeni mające, tak, że dziś obejmuje zakład około 38 morgów stawów i sadzawek, jako też około 10 morgów terenu, na którym w przyszłości stawy założyć będzie można.

Jednakże objęcie nowej przestrzeni pociągnęło za sobą nowe wydatki na uporządkowanie i odpowiednie celowi urządzenie zadzierżawionej przestrzeni, przez co chwila, od której by zakład sam dochodami swymi mógł się utrzymać, znów opóźnioną została i dlatego zwrócił się Komitet towarzystwa gospodarczego do Wy-

działu krajowego z prośbą o wyjednanie u Wysokiegn Sejmu przedłużenia na dalszych pięć lat subwencyi na utrzymanie w kwocie 1.200 koron rocznie, udzielonej zakładowi na lat 5 uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 21. marca 1899. Uznając znaczenie zakładu chowu ryb w Oparach dla sprawy podniesienia gospodarstwa rybnego w kraju i pragnąc poprzeć rozwój dalszy tej instytucyi, postanowił Wydział krajowy uchwałą z dnia 3 marca 1903 do LW. 92.840/902 poprzeć prośbę Towarzystwa gospodarskiego o przedłużenie subwencyi na dalszych lat 5 i odnośny wniosek Wysokiemu Sejmowi przedłożyć.

W okresie sprawozdawczym zajmował się Wydział krajowy sprawą wprowadzenia do obowiązującej dziś ustawy o rybołowstwie pewnych zmian i uzupełnień, któreby usunęły braki, jakie okazały się przy wprowadzaniu w życie tej ustawy i uczyniły ją odpowiedniejszą dla stosunków naszego kraju.

Przez zamierzone zmiany ustawy chciał Wydział krajowy przedewszystkiem umożliwić uregulowanie stosunków rybołowstwa na rzekach, na których przebiegu znajdują się „dzikie“ stawy, rzeki te bowiem wedle dziś obowiązujących przepisów nie mogły być włączone do związku wód rewirowych, a wskutek tego na przestrzeniach tych rzek między stawami pozostało bezpośrednie wykonywanie rybołowstwa przez gminy i obszary dworskie a w rzeczywistości utrzymuje się zniesione przez ustawę rybołowstwo dzikie, przez co nietylko właściciele stawów dotkliwe ponoszą szkody, ale także cierpieć na tem musi poszanowanie ustawy, bo trudno będzie wytłumaczyć ludności, dla czego na jednej przestrzeni wolno wszystkim łapać ryby, a na innej tylko dzierżawcy.

Następnie miały zamierzone zmiany na celu, zapewnienie Wydziałowi krajowemu większego wpływu na urządzenie gospodarstwa rybnego na rzekach, a dalej umożliwienie skuteczniejszej kontroli nad przestrzeganiem przepisów ustawy, jakoteż zapobieżenie uchylaniu się od jej przepisów.

Wypracowany na podstawach tych projekt zmiany i uzupełnień niektórych postanowień ustawy o rybołowstwie z dnia 31. października 1887, wniesiony do Wys. Sejmu w r. 1900, a następnie po raz drugi w r. 1901, spotkał się z opozycyą c. k. Rządu, który oświadczył się przeciw zmianie ustawy, wyrażając zarazem zapatrywanie, że do celu zamierzonego przez Wydział krajowy, dojśćby można przez zmianę obowiązujących dziś rozporządzeń wykonawczych do ustawy. Jakkolwiek Wydział krajowy zapatrywania tego nie podziela, uważając przeprowadzenie niektórych zmian w ustawie za konieczne, to przecie wobec zmienionych przez dokończenie podziału rzek na rewiry stosunków, uznał za właściwe nie przedkładać obecnie Wysokiemu Sejmowi wniosków na zmianę ustawy, lecz wpierw sprawę całą raz jeszcze dokładnie przestudyować i odpowiednie rokowania z Rządem przeprowadzić.

Zajmując się sprawą zagospodarowania wód dzikich w kraju, nie spuszczał Wydział krajowy z oczu sprawy podniesienia i rozszerzenia gospodarstwa stawowego, jako bardzo rentownej gałęzi gospodarstwa rolnego. — W tym celu udzielał Wydział krajowy właścicielom bezpłatnej pomocy technicznej przy wprowadzaniu i urządzaniu gospodarstw stawowych, przez wykonanie odnośnych zdjęć, wypracowanie planów technicznych i gospodarczych i wytyczanie odnośnych robót. Prócz tego usiłowania włościan, co do wprowadzenia gospodarstwa rybnego wspierał Wydział krajowy tam, gdzie odpowiednie do tego były warunki, przez udzielanie subwencyi lub niskoprocentowych pożyczek.

Wspomniany już powyżej zakład chowu ryb w Oparach przyczynia się bardzo do rozwoju i rozpowszechnienia się mniejszych gospodarstw rybnych, dostarczając już dziś właścicielom stawów po niskiej cenie i bez narażania ich na koszta i ryzyko dalekiego transportu, potrzebnych do zagospodarowania ich wód narybku lub tarlaków.

Ażeby jednak gospodarstwo stawowe w całej pełni rozwinąć się mogło, aby rozwój naszych gospodarstw nie pozostał w tyle za gospodarstwami w zachodnich krajach, koniecznem by było, aby w kraju powstała stacya biologiczna dla ryb, połączona ze stacyą doświadczalną dla gospodarstwa rybnego.

Potrzeba powołania do życia takiej instytucyi, już tylekrotnie i przez lat tyle omawianą była przez Uniwersytet krakowski, Towarzystwo rybackie i przez Wydział krajowy, że nie ma potrzeby więcej rozwodzić się nad tem, zaznaczyć tu tylko należy, że zdaniem Wydziału krajowego, tego rodzaju zakład powstać tylko może przy jednym z wyższych zakładów naukowych w kraju, przez c. k. rząd utrzymywanych, bo Akademia rolnicza w Dublanach nie mogła by zapewnić nowej in-

stytucyi warunków rozwoju już wskutek braku dobrej wody, nieodzownie potrzebnej dla tego rodzaju zakładu

Wychodząc z tego założenia, postanowił Wydział krajowy już w ubiegłym roku przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek wezwania c. k. Rządu do utworzenia stacyi biologicznej dla ryb, a gdy wniosek ten jak inne nie został przez Wysoki Sejm załatwiony, przedstawia go obecnie Wydział krajowy po raz wtóry.

Również wniosek wezwania c. k. Rządu do uregulowania stosunków rybołostwa na rzekach granicznych kraju i do wzięcia w obronę rybaków, wykonujących na rzekach tych rybołowstwo, który to wniosek Wydział krajowy ponownie Wysokiemu Sejmowi przedkłada, nie wymaga zdaniem naszem dalszego uzasadnienia, tak samo jak wniosek co do ochrony rzek przed zanieczyszczeniami — bo oba te wnioski w treści swej dokładnie są uzasadnione.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, by przy wydzierżawianiu prawa rybołowstwa na rewirach rybackich, oddawał pierwszeństwo tym oferentom, którzy dają gwarancyę, że prawo rybołowstwa osobiście wykonywać będą — przyczem ludność miejscowa danego rewiru przedewszystkiem uwzględnioną być winna.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie przeprowadził rewizyę rozporządzeń wykonawczych do ustawy o rybołowstwie. (Dz. u. kr. Nr. 38. z roku 1890).

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby utworzył w jak najkrótszym czasie przy jednym z wyższych państwowych zakładów naukowych w kraju *stacyę biologiczną dla ryb*, której głównym zadaniem byłoby badanie chorób ryb.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wziął w obronę prawa własności, a w szczególności prawa rybołowstwa gmin położonych nad Białką tatrzańską, Dunajcem i Popradem, uszczuplone wskutek roszczeń ze strony węgierskiej.

Zarazem wzywa Sejm c. k. Rząd, by wziął w obronę rybaków, wykonywujących rybołowstwo na granicznej przestrzeni rzeki Wisły i w drodze dyplomatycznej upomniał się u rządu rosyjskiego, by neutralność pasu granicznego, w danym wypadku koryta Wisły przez graniczną straż rosyjską szanowaną była.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby z mocy obowiązujących ustaw wydał odpowiedne zarządzenia zdolne zapobiedz zanieczyszczaniu wód płynących odpadkami fabrycznemi (rafineryi i kopalni nafty, papierni, tartaków i t. p.).

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacania c. k. galicyjskiemu Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie kwoty 1.200 koron rocznie, tytułem subwencyi na utrzymanie Zakładu chowu ryb w Oparach, którą to subwencyę przyznaje się na przeciąg lat pięciu to jest od roku 1904 do 1908 włącznie.

Na pokrycie tego wydatku wstawia się do rubryki X. wydatków budżetu krajowego na rok 1904 kwotę 1.200 koron i upoważnia się Wydział krajowy do preliminowania tej kwoty w budżetach krajowych następnych lat czterech.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 55.201/903. We Lwowie, dnia 29. sierpnia 1903.

Aleg. 31

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o potrzebie utworzenia 3 posad etatowych w Biurze Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek w Wydziale krajowym, tudzież o potrzebie powiększenia liczby pracowników w temże Biurze.

Wysoki Sejmie!

Utworzone na podstawie i w myśl uchwał Wys. Sejmu z dn. 16. marca 1899 roku Biuro Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek, zajmowało w pierwszych latach swego istnienia wyłącznie pracowników, przyjmowanych prowizorycznie, nie nabywających zatem żadnych praw, które w myśl „ustanowy dla służby krajowej“ a względnie statutu emerytalnego służą urzędnikom stałym Wydziału krajowego i Zakładów krajowych. Ten stan rzeczy — uzasadniony w fakcie, iż cała akcya Wydziału krajowego na polu krzewienia i popierania stowarzyszeń kredytowych wśród ludności rolniczej była w stadyum pierwszego początku, tudzież, że siły zaangażowane do tej akcyi musiały być dopiero wypróbowane, — musi w miarę rozwoju akcyi i wzrostu jej doniosłości a w następstwie i doniosłości zadań, które Biuro Patronatu ma do spełnienia, ulegać zmianie zarówno w kierunku liczbowego powiększania personalu, w Biurze Patronatu pracującego, jak też w kierunku polepszenia i trwałego unormowania warunków służby sił w Biurze skutecznie pracujących. To też od chwili utworzenia Biura w lipcu roku 1899 po dziś dzień zezwalał Wysoki Sejm w załatwieniu wniosków Wydziału krajowego, przedkładanych w sprawozdaniach z czynności Biura Patronatu i preliminarzach wydatków na jego utrymanie, na stopniowe powiększanie liczby sił w Biurze zajętych, tak, że w myśl tych przyzwolonych kredytów personal Biura z początkowej liczby 3 pracowników, wliczając w to już kierownika biura, wzrósł do liczby 7 osób, obejmując obecnie obok osoby dyrektora Biura trzech lustratorów, jednę siłę rachunkową, jednę kancelaryjnę i jednę pisarską. Podobnie, jak w sprawie powiększenia liczby sił, czynił Wys. Sejm zadość stwierdzonym potrzebom skutecznej działalności Biura, tak uwzględniał także potrzebę ustalenia stanowisk odpowiedzialnych w Biurze, dając temu uwzględnieniu wyraz w swej uchwale z dnia 11. lipca 1902 r., którą utworzył w załatwieniu dotyczącego przedłożenia Wydziału krajowego na wniosek swej komisyi budżetowej w stanie urzędników Wydziału krajowego posadę dyrektora Biura Patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek tak, że obecnie kierownik Biura ma zapewnione prawa stałego, etatowego urzędnika Wydziału krajowego.

Rozwój akcyi Biura Patronatu, normalny ale trwały wzrost jego czynności, z którym wzrasta też odpowiedzialność za skrupulatne i wczesne działanie Biura, wkładają na Wydział krajowy obowiązek przedłożenia Wys. Sejmowi obecnie wniosków ponownego powiększenia liczby sił w Biurze Patronatu pracujących a zarazem takiego unormowania najważniejszych posterunków w tem biurze, iżby osobistości na posterunki te bądź to już pozyskane i na nich wypróbowane, bądź pozyskać się mające, mogły spokojnie o los własny i swych rodzin, oddać się z całem poświęceniem pracy w Biurze Patronatu.

Przechodząc do szczegółowego umotywowania wniosku o powiększenie liczby pracowników w Biurze Patronatu, zaznaczyć musi Wydział krajowy, że, gdy wskutek naturalnego rozwoju działalności Biura agendy jego znakomicie wzrosły, powiodło

się jedynie energii kierownika Biura i pracy personalu, bez względu na czas trwania godzin urzędowania, uniknąć dotąd poważniejszych zaległości, zaniedbań i opóźnień w czynnościach Biura, że jednakże nie podobna taić, iż już od kilku miesięcy daje się spostrzegać trudność podołania robocie we wszystkich agendach równomiernie szybko i skrupulatnie. Dalsze trwanie obecnego stanu rzeczy musiałoby — zdaniem Wydziału krajowego — narazić na szwank prawidłowy tok urzędowania a w dalszem następstwie odbić się niekorzystnie na rozwoju zostających pod opieką Biura organizacyi. Wykazuje to choćby treściwe tylko przedstawienie agend, stanowiących obecnie zakres działania Biura i wyliczenie sił, będących w Biurze a mających tym zadaniom sprostać.

Działalność Biura obejmuje obecnie następujące działy czynności:

1. Organizowanie nowych Spółek oszczędności i pożyczek, a więc badanie wpływających zgłoszeń o pomoc przy założeniu, badanie na miejscu, czy i o ile znajdują się tam warunki do założenia i rozwoju Spółki, zapoznanie się się z ludźmi, oświadczającymi gotowość zawiązania Spółki, udzielenie odpowiednich wskazówek, informacyi i pouczeń, już to w drodze korespondencyi, już ustnie na miejscu podczas założycielskiego zebrania;

2. Prowadzenie wydawnictw potrzebnych dla utrzymania założonych Spółek w prawidłowym toku działania, zawierających odpowiednie informacye i wskazówki, a względnie obejmujących druki, wzory i księgi potrzebne Spółkom;

3. Kontrola i opieka nad Spółkami, wykonywane przez lustracye (zwyczajne, które w myśl uchwały Wydziału krajowego przeprowadza się w każdej Spółce przynajmniej raz w rok, i nadzwyczajne, przeprowadzane w razie potrzeby) i połączone z tem pouczenia rady i wskazówki, udzielane organom Spółek już to ustnie i na miejscu, już to pisemnie, a nadto przez sprawdzanie rocznych zamknięć rachunkowych Spółek i ich bilansów, przedkładanych Biuru do zatwierdzenia a często — gdzie organa Spółki nie mogą podołać wygotowaniu zamknięcia — wprost do zestawienia wedle ksiąg Spółki;

4. Pośredniczenie w sprawach kredytowych między Spółkami a: 1. Wydziałem krajowym, jako udzielającym Spółkom kredytu już to z funduszu pożyczkowego dla Spółek utworzonego, już to w zbiorowym rachunku bieżącym, 2. Galicyjską Kasą oszczędności we Lwowie, 3. poszczególnemi Spółkami, przy czem Biuro Patronatu bada zdolność kredytową Spółki, a więc musi utrzymywać dokładną ewidencyę jej obciążenia pożyczkami;

5. Zaopatrywanie Spółek w księgi, formularze i inne przedmioty, potrzebne do urzędowania, i prowadzenie rachunków za dostarczane przedmioty;

6. Prowadzenie rachunkowości „Zbiorowego rachunku bieżącego“ i funduszu pożyczkowege i przeprowadzanie odnośnej korespondencyi;

7. Urządzanie kursów praktycznych dla kasyerów i członków zarządów spółek;

8. Opieka nad Spółkami rolniczemi nie kredytowemi, o ile je Wydział krajowy pod swą opiekę nie przyjął;

9. Prowadzenie wszystkich czynności biurowych, wynikających z spełniania poprzednio wymienionych agend (protokół, ekspedyt, registratura i t. d.).

Aby cyfrowo przedstawić wzrost czynności Biura Patronatu, wystarczy podać, że w chwili wygotowania niniejszego sprawozdania jest przyjętych do Patronatu Wydziału krajowego 262 Spółek oszczędności i pożyczek, 5 Spółek dla kultury torfów zawiązanych i Spółka magazynowa w Bochni, że do końca bieżącego roku spodziewać się należy, (biorąc za podstawę liczbę zgłoszeń o zawiązanie), wzrostu liczby Spółek oszczędności do cyfry 290 a przeciętną cyfrę Spółek na r. 1904 przyjąć można na 320. Protokół podawczy Biura Patronatu wykazuje w r. 1900 exhibitów: 1850, w r. 1901: 2822, w r. 1902: 5598, po koniec czerwca r. 1903: 4223 tak, że do końca r. 1903 należy się spodziewać około 9000, a na r. 1904 trzeba preliminować co najmniej: 12000 exhibitów do załatwienia. Już te cyfry illustrują dosadnie wzrost działalności Biura i ogólnie biorąc usprawiedliwiają wnioski powiększenia liczby sił w Biurze pracujących, a bliższy rozbiór sprawy uzasadnia je tem dobitniej i pozwala wskazać, w jakim kierunku powiększenia dokonać należy.

Wszystkie wyżej wymienione agendy działalności Biura wymagają prowadzenia przez Biuro ożywionej korespodencyi zarówno z Spółkami samemi, mającej na celu udzielanie im potrzebnych informacyi, wyjaśnień i rad zarówno w sprawach zawiązywania Spółek, jak w sprawie należytego ich prowadzenia, w sprawach interpretacyi postanowień statutowych, dalej w sprawach administracyjnych, kasowych,

rachunkowych, dalej w sprawach stosunku Spółek do Władz, rekursów w sprawach podatkowych i należytościowych, jak i z Władzami i korporacyami, które w sprawach Spółek odnoszą się często do Biura z żądaniem wyjaśnień i informacyi. Korespondencya ta, zwłaszcza o ile chodzi o informacye i wskazówki dla Spółek, musi być prowadzoną żywo i wytrawnie, nie podobna dopuszczać do zastoju w niej lub pomyłek bez znacznych następstw dla interesowanych, dotąd cięży też ona z wyjątkiem spraw drobniejszego znaczenia wyłącznie na dyrektorze Biura Patronatu, a to z ujmą jego właściwych zadań i mimo, że dyrektor musząc często wyjeżdzać ze Lwowa, już to w sprawach organizacyi Spółek już w celach lustracyjnych, obowiązkowi prowadzenia tej korespondencyi jedynie z wysiłkiem, dziś kiedy praca lustracyjna zupełnie absorbuje lustratorów, wydołać może. Powiększenie zatem sił Biura przez powołanie do jego składu korespondenta uważa Wydział krajowy za konieczne w celu zapewnienia prawidłowego toku urzędowania a to tem więcej, że ta nowa siła, nie odrywana wyjazdami, lecz pracująca stale w biurze będzie mogła być nadto użytą, oczywiście pod kontrolą Dyrektora Biura, także do całego szeregu innych czynności biurowych, jak n. p. trutynowania podań w sprawach kredytowych Spółek, wygotowywania w tych sprawach opinii i wniosków dla Wydziału krajowego, przeprowadzania odpowiednich korespondencyi i t. d. Siła taka, oczywiście odpowiednio ukwalifikowana, winna nadto obok dyrektora Biura skupiać w swem ręku działalność biurową Patronatu tak, iżby w razie nieobecności Dyrektora mogła, będąc o wszystkich szczegółach poinformowaną, udzielać Wydziałowi krajowemu wszelkich informacyi, chroniąc Biuro od zamętu, jaki przy dalszem jego rozwoju, wobec urzędowych wyjazdów kierownika, mógłby się łatwo wkraść do urzędowania. Już z tego określenia zakresu działania korespondenta w Biurze Patronatu wynika, że siła do wypełnienia tych zadań powołana winna wykształceniem swem dawać odpowiednią gwarancyę należytego wywiązania się z tego zadania, a dalej że stanowisko, jakie ma w organizacyi Biura zająć, jest z niemałą odpowiedzialnością złączone. Mając obie te okoliczności na uwadze, sądzi Wydział krajowy, że pozyskanie odpowiedniej siły na to stanowisko, da się osiągnąć jedynie, jeśli posada połączona będzie z odpowiednimi poborami i jeśli ubiegający się o nią będą zachęceni stałością ofiarowanego im stanowiska, dlatego też Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek utworzenia stałej posady korespondenta w Biurze Patronatu, z płacą roczną: 2400 K., dodatkiem aktywalnym 600 K., rocznie i prawem do trzech pięcioleci każde po 400 K rocznie. Wydział krajowy mniema, że na tych warunkach będzie mógł pozyskać siłę z odpowiedniem wykształceniem akademickiem i praktyką biurową bankową lub administracyjną. W razie uchwalenia tego wniosku będzie na posadę tę ogłoszony konkurs a stabilizacya na niej nastąpi w myśl obowiązującego przepisu ustanowy służby krajowej co najmniej po roku prowizorycznej służby.

Tak, jak potrzeba utworzenia posady korespondenta w Biurze Patronatu jest wynikiem normalnego rozwoju działalności Wydziału krajowego na polu krzewienia Spółek oszczędności i pożyczek śród ludności włościańskiej, tak też wynikiem naturalnym tego rozwoju są wnioski, zmierzające do powiększenia liczby lustratorów w Biurze Patronatu o jedną siłę i do utworzenia jednej etatowej, stałej posady lustratora.

Wedle cyfr wyżej przytoczonych jest w tej chwili 262 Spółek oszczędności i pożyczek przyjętych do Patronatu Wydziału krajowego, nadto 5 Spółek kultury torfów i jedna Spółka magazynowa tak, że razem obecnie już liczba instytucyi, podlegających kontroli i lustracyom Biura Patronatu, stanowi: 269. Liczba ta wzrośnie w ciągu roku 1904 tak, iż wedle przybliżonego obliczenia w r. 1904 będzie już 320 instytucyi do zlustrowania, co wobec przepisu, iż każda instytucya raz w rok powinna być zlustrowaną, da 320 lustracyi normalnych, czyli zwyczajnych. Doświadczenie poucza, że oprócz lustracyi zwyczajnych leży w interesie i Spółek i skutecznej nad niemi opieki przeprowadzanie także lustracyi nadzwyczajnych, spowodowanych już to potrzebą ściślejszego nad działalnością Spółki nadzoru, już to zmianami w składzie jej organów, już to wewnętrznemi rozterkami w łonie Spółek. Biuro Patronatu, opierając się na dotychczasowych doświadczeniach, oblicza, że przy 320 Spółkach, do Patronatu należących, potrzeba będzie w ciągu roku 1904 wykonać nadzwyczajnych lustracyj około 80 tak, że liczba wszystkich lustracyi, które trzeba będzie w roku przyszłym przeprowadzić, daje się ustalić na 400. Doświadczenie uczy, że jeden lustrator może w ciągu roku przeprowadzić 80 —100 lustracyi i to z tem zastrzeżeniem, że czyto z powodu choroby, czy innych przeszkód, nie będzie znaczniejszej przerwy

w urzędowaniu lustratora. Jeżeli się nadto zważy, że w pierwszych trzech miesiącach roku lustratorowie są zajęci sprawdzaniem i załatwianiem zamknięć rachunkowych, nadsyłanych przez Spółki, że na rok 1904 wypadnie sprawdzić i załatwić około 260 takich zamknięć i że objętość tych zamknięć rośnie z każdym rokiem istnienia Spółek, wskutek naturalnego ich rozwoju, że nakoniec przez miesiąc w ciągu roku dwaj lustratorowie zajęci są nauką na kursach praktycznych dla kasyerów i członków zarządu Spółek, to wynika stąd, że 3 lustratorowie, jakich ma obecnie Biuro Patronatu, nie byliby w stanie podołać zadaniu, jakie ich już w ciągu najbliższej przyszłości czeka. Wydział krajowy, przywiązując jak największą wagę do ścisłego wykonywania lustracyi w Spółkach jego Patronatowi podległych, one bowiem przez należyte zapoznanie interesowanych czynników z ich obowiązkami zapewniają prawidłowe funkcyonowanie Spółek ku jak największej korzyści ludności, a nadto przyczyniają się do rzeczywistego zabezpieczenia tych funduszów, jakie kraj wkłada w swą akcyę na polu krzewienia lokalnych instytucyi kredytowych, nie waha się wobec powyżej przedstawionych stosunków przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosku o upoważnienie do przyjęcia obok obecnie już pracujących jeszcze jednego lustratora począwszy od 1. stycznia 1904 roku i przyznanie na to odpowiedniego kredytu w Rubryce X. wydatków budżetu funduszu krajowego na rok 1904, w kwocie 2.400 K rocznie.

Obok tej posady niestałej 4-go lustratora, przedkłada Wydział krajowy, mając na oku doniosłość tego działu czynności Biura Patronatu i należyte jego uorganizowanie, wniosek o utworzenie w etacie urzędników Wydziału krajowego jednej posady stałej lustratora Spółek oszczędności i pożyczek z płacą roczną 2 600 K, dodatkiem aktywalnym 400 K i prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 400 K. Utworzenie tej posady postanowił Wydział krajowy uchwałą swą z d. 16. maja 1903 LW. 81.440/902, uchwalając równocześnie podwyższyć pobory p. W. Drozdowicza, lustratora w Biurze Patronatu, aż do czasu uchwalenia przez Wysoki Sejm niniejszego wniosku, przez przyznanie p. Drozdowiczowi dodatku osobistego w kwocie 600 K. Podwyższenie to poborów i ustalenie posady w odróżnieniu od reszty posad lustratorów postanowił Wydział krajowy, uwzględniając fakt, iż p. Drozdowicz pełniąc obowiązki lustratora w Biurze Patronatu od d. 1. kwietnia 1901 roku, zasłużył swą gorliwą i skuteczną pracą na tem stanowisku na uznanie swych przełożonych, nadto uwzględniając fakt, iż p. Drozdowicz obok czynności ściśle lustratorskich wykonuje jeszcze inne prace, jak: kontrolę rachunkowości w Biurze Patronatu, prowadzenie kursów praktycznych dla kasyerów i t. p., słuszną jest przeto rzeczą, by jego większa praca uwzględnioną została w wymiarze poborów. Wydział krajowy sądzi, że stabilizowanie p. Drozdowicza na obecnie proponowanej posadzie, będzie dlań i dla innych pracowników Biura Patronatu bodźcem i zachętą do tem gorliwszej pracy i tem ściślejszego wykonywania obowiązków im powierzonych.

Trzeci dział czynności Biura Patronatu wymagający obecnie koniecznie osobnej siły to rachunkowość tego biura. Biuro Patronatu prowadzi w myśl wydanych dlań instrukcyi:

a) rachunek „zbiorowego rachunku bieżącego“, w którym obroty pieniężne w r. 1902 wynosiły: 936.302 K a w r. 1903 po dzień 31. sierpnia wynosiły: 1,193.150 K. Rachunkowość ta polega na prowadzeniu: „Prima Noty“, Księgi głównej, księgi rachunków z Spółkami (Saldo-Conti) oraz kilku książek i wykazów pomocniczych. Prowadzący rachunek wystawia też potwierdzenia na wpłatę, asygnaty na wypłatę, doniesienie o uskutecznionej wypłacie, zestawia wyciągi półroczne dla wszystkich Spółek korzystających z rachunku zbiorowego, wygotowuje przypomnienia i urgensy dotyczące uregulowania kredytu, zestawia też co miesiąc surowy bilans rachunku a z końcem każdego roku wykazy i inwentarze potrzebne do wygotowania zamknięcia rachunkowego:

b) rachunkowość pożyczek udzielonych z funduszu pożyczkowego poszczególnym Spółkom oszczędności i pożyczek, z czem pozostaje w związku wygotowanie przypomnień o terminach płatności rat tych pożyczek, urgensów w razie zaległości a wreszcie sprawdzanie raportów i obliczeń Banku krajowego odnoszących się do funduszu pożyczkowego i t. p.

c) prowadzenie rachunku z dostawcami przedmiotów, których Biuro dostarcza Spółkom oszczędności i pożyczek, (a więc z drukarnią, papiernią, fabryką kas, introligatorem i t. d.), z czem zostaje w związku wygotowanie asygnat do

kasy krajowej dla wypłaty należytości, tudzież prowadzenie rachunku z Spółkami za przedmioty im dostarczone i załatwianie odnośnych raportów kasowych o wpłatach i wypłatach z tego stosunku.

Czynności te zajmują już obecnie w całej pełni funkcyonaryusza zwanego w preliminarzach budżetu Biura praktykantem rachunkowym, jakkolwiek w dotychczasowym składzie biura miał on przydzielone jeszcze obok tych czynności liczne inne, jak n. p. część korespondencyi Biura, przygotowywanie wniosków w sprawach o przyznanie kredytów i pożyczek tudzież znaczną część czynności w załatwianiu organizacyjnych spraw Spółek, a wreszcie prowadzenie rejestru Spółek patronackich i załatwianie wszelkich spraw stojących w związku z zarejestrowaniem w Sądach handlowych Spółek. Obecnie wzrost i ważność czynności rachunkowych pochłania zupełnie czas i siły tego funkcyonaryusza. Wydział krajowy, pragnąc Biuru Patronatu zapewnić możność jak najściślejszego prowadzenia rachunkowości i zdając sobie sprawę z ważności tego działu pracy Biura i odpowiedzialności funkcyonaryusza w tym dziale pracującego, postanowił utworzyć stałą posadę praktykanta rachunkowego w Biurze Patronatu, z płacą taką jaką pobierają etatowi praktykanci oddziału rachunkowego Wydziału krajowego, to jest: 1200 K rocznie z dodatkiem aktywalnym 240 K i prawem do 3 dodatków pięcioletnich po 200 K rocznie, (wyższych o 100 K niż dodatki praktykantów oddziału rachunkowego ze względu na brak możności awansowania). Wydatek na ten cel poniesiony nie podwyższa właściwie wydatku kraju na utrzymanie Biura Patronatu, znajduje bowiem całkowite pokrycie w sumie 1440 K, wstawionej w dochody funduszu krajowego tytułem zwrotu za prowadzenie administracyi i rachunkowości „zbiorowego rachunku bieżącego dla Spółek oszczędności i pożyczek“ z zysków tego rachunku. Odpowiedni wniosek o utworzenie tej posady w etacie Biura Patronatu Wydziału krajowego zamieszczamy w końcu niniejszego sprawozdania.

Pozostaje nam wreszcie ostatni dział czynności Biura Patronatu do omówienia, to jest dział obejmujący czynnności magazynowe i ściśle manipulacyjne w temże biurze. Do załatwiania tych czynności, a więc do: prowadzenia protokołu biurowego, utrzymywania w porządku aktów i kopiałów Biura, czyli prowadzenia registratury, utrzymywania w ewidencyi całego magazynu Biura Patronatu, który obok wszelkich wydawnictw i druków Biura obejmuje także utensilia Spółkom potrzebę i t. d. była dotąd w Biurze jedna siła: magazynier-expedyent. Rzecz naturalna, że wobec wzrostu czynności Biura, siła ta nie mogła należycie sprostać zadaniu tak, że do wykonania poszczególnych czynności tego działu musiano używać dorywczo innych sił Biura ze szkodą w urzędowaniu i że wreszcie Wydział krajowy widział się spowodowanym już w kwietniu b. r. przydzielić do Biura jedną siłę pisarską z swego grona pisarzy dziennych. Pomoc ta jest jednak na razie niedostateczną a Wydział krajowy w interesie prawidłowego urzędowania przedstawia Wys. Sejmowi wniosek, w którym uprasza o upoważnienie do przyjęcia w skład Biura Patronatu obok już pracującego magazyniera-expedyenta jeszcze 2 sił manipulacyjnych, każdej z płacą roczną 720 K. czyli miesięcznie 60 K., a mianowicie: jednego protokolanta i zarazem rejestranta i jednego pisarza.

W razie przyjęcia tego wniosku przez Wysoki Sejm będzie cała czynność dotycząca magazynu i expedycyi skoncentrowaną w rękach dotychczasowego magazyniera-expedyenta, prowadzenie protokołów w Biurze, utrzymanie registratury aktów, prowadzenie rejestru Spółek patronackich i załatwianie spraw rejestru tego dotyczących, prowadzenie rachunku portoryów i załatwianie innych drobniejszych spraw okolicznościowo przydzielonych będzie rzeczą protokolanta-rejestranta a wreszcie wygotowania odpisów, kopii potrzebnych i t. p. będzie należało do pisarza.

W ten sposób zorganizowany skład Biura Patronatu podołać winien — zdaniem Wydziału krajowego — nie tylko obecnemu zadaniu i obecnie przed nim stojącym czynnościom ale także temu wzrostowi czynności, jakiego w najbliższych latach oczekiwać i spodziewać się można.

Zestawienie obecnego składu Biura Patronatu i koszta jego urzymania (wedle preliminarza budżetu na rok 1903 przedłożonego) i obecnie proponowanych zmian uwidacznia następująca tabela:

Skład obecny Biura Patronatu:			*Proponowany skład Biura Patronatu:*		
1. Dyrektor	pobory	6.440 K	1. Niezmienione . . .	pobory	6.440 K
			2. Korespondent . . .	„	3.000 „
2. 3 lustratorowie . . .	„	7.200 „	3. Lustrator etatowy .	„	3.000 „
			4. 3 Lustratorowie nieetat.	„	7.200 „
3. Praktykant rachunk.	„	1.000 „	5. Praktykant rachunkowy	„	1.440 „
			6. Magazynier i ekspedyent	„	876 „
4. Magazynier i ekspedyent	„	876 „	7. Protokolant i rejestrant	„	720 „
			8. Pisarz	„	720 „
5. Służący	„	600 „	9. Służący	„	600 „
Osób 7.	Suma poborów	16.116 K	Osób 11.	Suma poborów	24.016 K

Powiększenie zatem liczby pracowników wynosi 4 osoby a w tem weszłoby w etat stałych urzędników 4 osoby (łącznie z Dyrektorem Biura), podczas gdy dotąd z 7 pracowników tylko jeden miał posadę etatową, to jest Dyrektor Biura.

Podwyższenie wydatku w myśl proponowanych wniosków czyni *brutto* 7.900 K, gdy jednak zważymy, że wydatek wynikły z utworzenia posady praktykanta rachunkowego znajduje — jak już nadmieniono — pokrycie w kwocie 1.440 K wstawionej w dochód funduszu krajowego z zysku „Zbiorowego rachunku bieżącego dla Spółek oszczędności i pożyczek“ jako zwrot za administracyę i prowadzenie rachunku tego funduszu, gdy dalej zważymy, że również w dochodach funduszu krajowego preliminuje się dochód z magazynu Biura Patronatu w kwocie 1.000 K, to wzrost wydatku na utrzymanie Biura wyniesie *netto* 5.420 K a Wydział krajowy nie waha się podwyższenia tego Wys. Sejmowi do uchwały przedstawić w przeświadczeniu, że dla prawidłowego urzędowania Biura Patronatu jest ono niezbędnem a dla doniosłej dla ludności kraju akcyi użytecznem.

Na powyższem przedstawieniu się opierając, ma Wydział krajowy zaszczyt przedstawić następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm ustanawia w etacie Biura Patronatu Wydziału krajowego dla Spółek oszczędności i pożyczek od 1. stycznia 1904 r.:

1. Posadę lustratora Spółek oszczędności i pożyczek, z którą połączone będą następujące pobory i prawa:

a) Płaca stała o rocznych 2.600 K,
b) Dodatek aktywalny o rocznych 400 K,
d) Prawo do 3 dodatków pięcioletnich każdy po 400 K rocznie pod warunkami określonymi w §. 4. uchwały sejmowej z d. 3. stycznia 1874 r.

2. Posadę korespondenta, z którą połączone będą następujące pobory i prawa:

a) Płaca stała o rocznych 2.400 K,
b) Dodatek aktywalny o rocznych 600 K,
c) Prawo do 3 dodatków pięcioletnich, każdy po 400 K rocznie pod warunkami określonymi w §. 4. uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874.

3. Posadę praktykanta rachunkowego, z którą połączone będą następujące pobory i prawa:

a) Płaca stała o rocznych 1.200 K,
b) Dodatek aktywalny o rocznych 240 K,
c) Prawo do 3 dodatków pięcioletnich, każdy po 200 K rocznie, pod warunkami określonymi w §. 4. uchwały sejmowej z d. 3. stycznia 1874 r.

Co do prawa do emerytury, pensyi wdowiej, pensyi sierocińskiej i dodatku na wychowanie dzieci mają mieć do powyższych posad zastosowanie postanowienia statutu emerytalnego dla urzędników i sług Wydziału krajowego z dnia 15. lutego 1898 r.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyjęcia do służby w Biurze Patronatu Wydziału krajowego dla Spółek oszczędności i pożyczek następujących niestałych funkcyonaryuszy, począwszy od 1. stycznia 1904 r.:

1. Jednego lustratora z płacą roczną 2.400 K,
2. Jednego protokolanta z płacą roczną 720 K,
3. Jednego pisarza z płacą roczną 720 K.

III. Sejm wstawia wydatek z utworzenia powyższych posad etatowych i z przyjęcia funkcyonaryuszy wyżej wymienionych wynikający w sumie 11.280 K w budżet wydatków funduszu krajowego na rok 1904, a mianowicie w Rubr. X poz. 320 wydatków tegoż budżetu.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Członek Wydziału krajowego:
Dr. T. Pilat w. r.

LW. 82.516/903. We Lwowie, dnia 22. września 1903.

Aleg. 349

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 K.

Wysoki Sejmie!

W roku 1899 przystąpiła Reprezentacya powiatowa w Tarnobrzegu do budowy drogi gminnej I. klasy Radomyśl-Nowiny-Chwałowice. Długość tej drogi wynosi 14 klm., a koszta budowy obliczone zostały w przybliżeniu na 180.000 K.

Na budowę tej drogi jako mającej ważniejsze znaczenie komunikacyjne, przyznał Wydział krajowy subwencyę z funduszu krajowego w r. 1901 w wysokości 35%, zaś od r. 1902 w wysokości 50% kosztów budowy.

Dla rychlejszego zaś ukończenia budowy postanowiła Rada powiatowa uchwałą z 20. czerwca 1902 względnie z 2. maja 1903 zaciągnąć imieniem powiatu pożyczkę bezprocentową w kwocie 20.000 K z zakładowego funduszu drogowego, utworzonego uchwałą Wysokiego Sejmu z 13. października 1882.

Zezwolenie jednak na zaciągnięcie tej pożyczki udzielone być może w myśl §. 24. ust. o Repr. powiat. tylko w drodze ustawy krajowej.

Według bowiem sprawdzonego zamknięcia rachunkowego i inwentarza powiatu za r. 1902 długi i zaległości bierne powiatu wynoszą 214.682 K 86 gr.

Ponieważ suma podatków bezpośrednich przypisanych w powiecie na r. 1902 wynosiła kwotę . . . . . 179.762 K 24 gr.

z czego 50% stanowi. . . . . 89.881 „ 12 „

przeto okazuje się, że już z końcem r. 1902 maksymalna granica obciążenia powiatu przekroczoną została o kwotę . . . . 124.801 K 74 gr.

Przekroczenie to spowodowane zostało nałożeniem na powiat ustawą z 9. czerwca 1889 Dz. u. kr. Nr. 48. obowiązku uiszczenia 20% datku konkurencyjnego do funduszu obwałowania Wisły i Sanu.

Na pokrycie powyższego udziału zaciągnął powiat na mocy ustawy z 15. czerwca 1895 Dz. u. kr. Nr. 49. w krajowym funduszu pożyczkowym dla spółek wodnych pożyczkę w kwocie 50 000 K, z której pozostaje do spłaty jeszcze . . . . . 41.330 K 62 gr,

zaś na mocy ustawy z 26. stycznia 1899 Dz. u. kr. Nr. 25. w Banku krajowym dalszą pożyczkę w kwocie 60.000 K, z której pozostaje do spłaty jeszcze . . . . . 59.043 K 92 gr.

Nadto pozostaje do spłacenia jeszcze reszta datku konkurencyjnego w kwocie . . . . . 44.000 K — gr.

Długi zatem powiatu na podstawie zezwolenia w drodze ustawowej i zobowiązania jego usprawiedliwione powołaną wyżej ustawą z 9. czerwca 1889 Dz. u. kr. Nr. 48. wynoszą łącznie . . . . . 144.374 K 54 gr.

W latach 1901, 1902 i 1903 nakładała Rada powiatowa na pokrycie niedoborów budżetowych poszczególnych funduszów swoich dodatki do podatków bezpośrednich w wysokości 25%, obok 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

Zaciągnąć się mająca przeto obecnie pożyczka nie wpłynie na znaczniejsze przeciążenie powiatu dodatkami do podatków. Wobec tego Wydział krajowy, uznając potrzebę zaciągnięcia powyższej pożyczki, wnosi:

•/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony •/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni m. p.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński m. p.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 20.000 koron na budowę drogi gminnej I. klasy Radomyśl-Nowiny-Chwałowice.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. W. 83.198/903.

We Lwowie, dnia 22. września 1903.

Aleg. 35)

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przyznania Antoninie Burzyńskiej, wdowie po nauczycielu szkół ludowych, pensyi wdowiej i dodatku dla małoletnich dzieci.

Wysoki Sejmie!

P. Antonina Burzyńska, wdowa po nauczycielu szkół ludowych, wniosła do Wydziału krajowego prośbę o wyjednanie jej u Wysokiego Sejmu w drodze łaski przyznania pensyi wdowiej i dodatku dla dwojga małoletnich dzieci. Podanie to udzielił Wydział krajowy c. k. Radzie szkolnej krajowej z prośbą o zbadanie i objawienie zdania, czyli i w jakiej mierze prośba petentki na uwzględnienie zasługuje.

Pismem z dnia 12. września b. r. l. 28.627, udzieliła c. k. Rada szkolna krajowa Wydziałowi krajowemu żądanych wyjaśnień wraz z opinią dla petentki przychylną, a sprawa, według tegoż pisma, tak się przedstawia:

Zmarły dnia 26. października 1902 r. we Lwowie ś. p. Ludwik Burzyński, nauczyciel szkoły miejskiej im. św. Marcina rozpoczął bezpłatną praktykę nauczycielską z dniem 10. maja 1864, najprzód przy szkole im. św. Antoniego a potem w szkole wzorowej. Od 10. maja 1866 do 31. marca 1867 będąc praktykantem przy szkole im. św. Marcina, otrzymał adjutum rocznie 200 zł. Podczas tej praktyki uzyskał dnia 10. lipca 1866 l. 200 świadectwo uzdolnienia na nauczyciela w 4-kl. szkołach ludowych.

Od 1. kwietnia 1867 do 3. września 1867 był Burzyński bezpłatnym praktykantem przy szkole wzorowej, od 4. września 1867 do 31. sierpnia 1868 tymczasowym nauczycielem w szkole św. Anny z płacą 300 zł. dalej od 1. września 1868 do 1. września 1873 bezpłatnym praktykantem przy szkole wzorowej, od 1. września 1873 do 30. listopada 1894 nauczycielem w prywatnej szkole ewangelickiej z płacą 400, 500 i 600 zł. w. a. równocześnie od 1. lutego 1888 do 31. grudnia 1888 praktykantem przy szkole im. św. Elżbiety z adjutum 120 zł, od 1. stycznia 1889 do 30. listopada 1894 z adjutum 240 zł. a wreszcie od 1. grudnia 1894 do 31. sierpnia 1898 z płacą 480 zł. rocznie, prowadząc samoistnie klasę.

Rozporządzeniem z dnia 20. maja 1899 l. 10.620 policzyła c. k. Rada szkolna krajowa ś. p. Burzyńskiemu tylko lata służby nauczycielskiej do emerytury od 1. grudnia 1894, odmówiła mu zaś reskryptem z dnia 28. stycznia 1902 do l. 35.233/901 policzenia do emerytury lat służby spędzonych w zawodzie nauczycielskim począwszy od 10. maja 1864 do 30. listopada 1894 ze względu na przepis art. 39. ustawy z 1. stycznia 1889 Nr. 16 dz. u. kr., ponieważ Burzyński w owym czasie będąc za zezwoleniem władzy szkolnej jużto bezpłatnym, jużto płatnym praktykantem bez poruczenia mu samoistnego prowadzenia klasy nie mógł być uważany za tymczasowego nauczyciela.

W dniu śmierci t. j. dnia 26. października miał ś. p. Burzyński służby policzalnej do emerytury 7 lat 10 miesięcy i 26 dni, wdowie przeto po nim pozostałej, Antoninie Burzyńskiej przyznano reskryptem z dnia 20. lutego 1903 l. 4.308 na podstawie art. 44. powyższej ustawy odprawę w kwocie 600 K a dla dzieci niezaopa-

trzonych niżej 20 lat będących: Agnieszce Burzyńskiej urodzonej 26. kwietnia 1883 i Stanisławowi Burzyńskiemu urodzonemu dnia 17. stycznia 1885 odprawę w kwocie 300 Koron.

Gdyby ś. p. Ludwik Burzyński wysłużył w zawodzie nauczycielskim tylko lat 10, wdowa po nim otrzymałaby na podstawie art. 45. powołanej powyżej ustawy pensyę wdowią a dzieci w myśl art. 46. tejże ustawy dla sierót dodatek na wychowanie.

Pensya wdowia wynosiłaby w stosunku do ostatniej płacy ś. p. Ludwika Burzyńskiego, który mianowany rozporządzeniem tutejszem z dnia 5. sierpnia 1898 l. 16.371 starszym nauczycielem 5 klasowej szkoły męskiej im. św. Marcina we Lwowie, pobierał rocznie 800 zł. czyli 1.600 Koron, kwotę 533 K 33 h, a dodatek na wychowanie 2-ga dzieci rocznie 266 K 67 h czyli dla każdego dziecka po 133 K 33 h. Ś. p. Ludwik Burzyński był wzorowym i pracowitym nauczycielem a tylko nieoględność jego sprawiła, że zapóźno postarał się o posadę nauczycielską przy szkołach publicznych, mając przy prywatnej szkole ewangelickiej chwilowo byt lepszy.

Ze względu jednak na długoletnią służbę ś. p. Burzyńskiego w zawodzie nauczycielskim aczkolwiek przeważnie w charakterze praktykanta i z uwagi na przykre położenie materyalne wdowy po nim i niezaopatrzonych dzieci, stwierdzone przez c. k. Dyrekcyę policyi w piśmie z dnia 13. sierpnia 1903 l. 26.733 c. k. Rada szkolna krajowa postanowiła poprzeć prośbę Antoniny Burzyńskiej z wnioskiem, o wyjednanie dla proszącej i jej niezaopatrzonych dzieci niżej 20 lat w drodze łaski pensyi wdowiej w kwocie 533 K 33 h i dodatku na wychowanie dzieci względnie syna w kwocie 266 K 66 h rocznie.

Zgodnie z powyższym wnioskiem c. k. Rady szkolnej krajowej postanowił Wydział krajowy przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyznanie p. Antoninie Burzyńskiej w drodze łaski pensyi wdowiej wraz z dodatkiem na wychowanie nieletniego syna płatnej od 1. grudnia 1903, gdyż c. k. Rada szkolna krajowa wypłaciła już odprawę 900 K, która to kwota pokrywa obecnie proponowaną pensyę wdowią wraz z dodatkiem na wychowanie do 1. listopada b. r. Dodatek na wychowanie dla córki odpada, gdyż córka ukończyła 26. kwietnia b. r. lat 20.

Wydział krajowy wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

P. Antoninie Burzyńskiej, wdowie po nauczycielu szkół ludowych przyznaje Sejm w drodze łaski, począwszy od dnia 1. grudnia 1903 pensyę wdowią w rocznej kwocie 533 K 33 h, oraz dodatek na wychowanie w kwocie 133 K 33 h płatny do ukończenia 20. roku życia dla małoletniego Stanisława Burzyńskiego po dzień 17. stycznia 1905 r.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
***St. Badeni** w. r.*

Sprawozdawca:
***Dr. Józef Wereszczyński** w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LS. 589/902. We Lwowie, dnia 2. lipca 1902.

Aleg. 351

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie petycyi gmin Dobra szlachecka i Dobra rustykalna o wydzielenie ich z c. k. Sądu powiatowego w Birczy i c. k. Starostwa w Dobromilu a przydzielenie do c. k. Sądu powiatowego i Starostwa w Sanoku.

Wysoki Sejmie!

Dnia 3. kwietnia 1899 wniosła petycyę do Wysokiego Sejmu gmina Dobra szlachecka, a następnie 11. stycznia 1900 gmina Dobra rustykalna, które to dwie gminy razem z sobą jedną katastralną gminę stanowią, o wydzielenie takowych z okręgu sądowego w Birczy a Starostwa w Dobromilu a przydzielenie ich do c. k. Sądu i Starostwa w Sanoku.

Motywując swą prośbę tem, że do Sanoka mają o wiele lepszą i bliższą drogę, gdyż do Sanoka mają 20 kilometrów dobrej drogi, do Birczy zaś 25 kilom. złej i prawie nie do przebycia drogi, od Starostwa zaś w Dobromilu oddalone są o 52 kilom.

Przeciw temu przeniesieniu oświadczyła się Rada powiat. w Dobromilu z powodów, że wydzielenie tych gmin z powiatu osłabi siłę podatkową tegoż. Również przeciw temu oświadczyły się Sąd powiat. w Sanoku i Birczy jak również i Sąd okręgowy w Sanoku, ze względu, że przeniesienie takie sprowadza wielkie trudności manipulacyjne — korzyści zaś znacznej gminy z tego nie odniosą, gdyż tylko o 5 kilometrów do Sądu się zbliżą. Za przeniesieniem jednak oświadczył się stanowczo c. k. wyższy Sąd krajowy we Lwowie odezwą z d. 4. czerwca 1901 l. 8.623 ze względów, że przytoczone w podaniach tych gmin powody są słuszne a następnie dlatego, że w niedalekiej, bo tylko o 3·05 kilom. od gmin Dobra szlachecka i Dobra rustykalna oddalonej Tyrawie wołoskiej, leżącej w okręgu c. k. Sądu powiat. w Sanoku zaprowadzone są i 15 każdego miesiąca odbywają się roki sądowe, w których, w razie korzystnego załatwienia wniesionych petycyj udział brać będzie mogła taka przeszło $1^1/_2$ tysią · mieszkańców licząca ludność petycyonujących gmin, coby koszta postępowania sądowego znacznie obniżyło. Wprawdzie na drodze między temi gminami trzeba przebywać rzekę San, to mimo tego dostęp do Sądu utrudnionym nie będzie, gdyż gmina Dobra szlachecka i rustykalna w razie wyższego stanu wody korzystać mogą z promu w sąsiednim miasteczku Mrzygłodzie a w wypadku nie częstych zresztą wylewów, bitym gościńcem Tyrawę wołoską i mostem na Sanie łatwiej dostaną się do Sądu w Sanoku, aniżeli uciążliwą drogą do Birczy. Także ze względów administracyi sądowej nie widzi przeszkód do zalecenia wniesionych petycyj.

Wobec powodów przez c. k. Wyższy Sąd krajowy we Lwowie przytoczonych, komisya prawnicza, załatwiając sprawozdanie Wydziału krajowego, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża w myśl ustawy z 11. czerwca 1868 L. 59. Dz. p. p. c. k. Rządowi opinię, że w interesie kraju i stron interesowanych leży wydzielenie gmin katastralnych Dobra szlachecka i Dobra rustykalna wraz z obszarami dworskimi tych gmin z okręgu sądowego w Birczy i Starostwa w Dobromilu a przyłączenie do okręgu sądowego i Starostwa w Sanoku.

Przewodniczący:
Dr. Władysław Czaykowski.

Sprawozdawca:
Wybranows

L. s. 1163/902. We Lwowie, dnia 19. września 1903.

Ales. 372

Sprawozdanie

Komisyi gminnej w przedmiocie zaliczenia gminy Krynicy do miejscowości, podlegających ustawie gminnej z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51. dz. u. kr.

Wysoki Sejmie!

Sprawa zaliczenia gminy Krynicy do miejscowości objętych ustawą z dnia 3. lipca 1896 Dz. u. kr. Nr. 51 wchodzi na podstawie sprawozdania Wydziału krajowego z 21. marca 1902 L. 89863 na porządek dzienny. — Na podstawie tego sprawozdania, przyszła komisya gminna do przekonania, że koniecznem jest zaliczenie gminy Krynicy do rzędu gmin podlegających ustawie z dnia 3. lipca 1896, a to ze względu na dalszy prawidłowy rozwój zakładu kąpielowego i gminy, która ciągnie znaczne zyski z tego zdrojowiska.

Zakład zdrojowy w Krynicy, pozostający w administracyi c. k. Rządu, a położony na gruntach obszaru dworskiego, wobec ciągle wzrastającej frekwencyi gości (w roku 1880 było 2.691, a w roku 1901 — 6189), których liczba przekracza teraz 6000, pomieścić tychże nie może, tak, że $^9/_{10}$ mieszka we wsi.

Dla pomieszczenia chorych i ich rodzin, został znaczny obszar we wsi zabudowany willami, hotelami i większymi domami. — Z tym rozwojem Krynicy nie postępuje równym krokiem uporządkowanie wewnętrzych stosunków w gminie, szczególnie na polu policyi miejscowej, budowlanej, ogniowej, sanitarnej, porządku, czystości, bezpieczeństwa osób i mienia. A że stosunki te z każdym rokiem się pogarszają, musiałoby to ujemnie wpłynąć na frekwencyę obcych i chorych, przez co nietylko gmina Krynica ale i kraj znaczną szkodę by poniósł.

Uregulowaniu stosunków policyi miejscowej w Krynicy stoi na przeszkodzie fakt, że gmina Krynica podlega ustawie gminnej z dnia 12. sierpnia 1866, która nie zawiera tych ważnych postanowień, jak ustawa gminna z dnia 3-go lipca 1896, wydana dla gmin wyższej kategoryi, a między innemi postanowienia §. 108., nadającego wyższym władzom prawo ustanowienia osobnego organu dla wykonywania policyi miejscowej.

Siła podatkowa gminy Krynicy stale wzrasta i wynosi teraz przeszło 10.000 koron, z której to więcej jak cztery piąte części opłacają właściciele will, hoteli i domów zajezdnych. Na cele administracyi wydaje Krynica więcej aniżeli nie jedno miasteczko. Majątek gminy wynosił podług inwentarza z roku 1899 — 60.367 K.

Wniosek Wydziału krajowego nastręczył jednak komisyi kilka wątpliwości odnoszących się do jego przeprowadzenia.

Wydział rady powiatowej w Nowym Sączu oświadczył się mianowicie za utworzeniem osobnej gminy administracyjnej, z wydzielić się mającego terytoryum obecnej gminy należącego do zdrojowiska i z przyłączyć się mającego doń obszaru dworskiego, na którym się mieści zakład kąpielowy.

Komisya gminna nie zgadza się wprawdzie z pierwszą myślą tego projektu, ponieważ przez podział gminy Krynicy powstałyby dwie gminy administacyjne słabe i do rozwoju nie zdolne, a nadto rozdział majątku gminnego natrafiłby na znaczne trudności i całą sprawę przewlókł.

Natomiast zgodnie z drugą myślą opinii wydziału powiatowego w Nowym Sączu komisya przyszła do przekonania, że rozwój zdrojowiska będzie naprawdę zapewniony dopiero wtenczas, jeżeli obszar dworski zostanie wcielony do gminy Krynicy, albowiem w tym wypadku wyjątek wydaje się uzasadniony, gdyż idzie tu o zdrojowisko, którego rozwój leży w interesie materyalnym tak gminy jak obszaru dworskiego i które stanowi główne źródło ich dochodów, oraz o uporządkowanie stosunków publicznych w miejscowości, która licznie zwiedzana przez gości także z poza granic kraju o administracyi naszej powinna dawać dodatnie świadectwo.

Co się tyczy tego połączenia obszaru dworskiego z gminą, należy jednak przeprowadzić z c. k. rządem stosowne rokowania.

Pożądanem też jest, by Wydział krajowy swoje akta uzupełnił mapą, która by uwidaczniała granice gminy i obszaru dworskiego oraz obszar zajęty przez zabudowania zakładowe i domy zamieszkałe przez gości kąpielowych.

W myśl powyższych uwag komisya gminna, nie mogąc obecnie załatwić sprawy merytorycznie, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie Wydziału krajowego L. 89.863/01 odsyła się napowrót Wydziałowi krajowemu z wezwaniem do przedłożenia w jak najkrótszym czasie projektu ustawy o zaliczenie całej wsi Krynicy do rzędu miejscowości podlegających ustawie gminnej z 3-go lipca 1896 Nr. 51 dz. u. kr. i o ewentualnem wcieleniu do tej gminy obszaru dworskiego.

Przewodniczący:
Apolinary Jaworski.

Sprawozdawca:
Bal.

L. s. 794|02.

Aleg. 353.

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o petycyi nauczycielek w sprawie obsadzania posad dyrektorek szkół wydziałowych.

Wysoki Sejmie!

Liczne grono nauczycielek uprasza, aby Wysoki Sejm zechciał dać sankcyę ustawową praktykowanemu zwyczajowi powierzania dyrektorstwa szkół wydziałowych żeńskich nauczycielkom (dyrektorkom) względnie raczył jaśniejszą stylizacyę nadać §. 9. ustawy z 23. maja 1895 Dz. u. kr. 57. Tytuł I. B. Stylizacyę tego paragrafu niejasną „w szkole wydziałowej ma być prócz dyrektora i katechety przynajmniej trzech nauczycieli względnie nauczycielek“ powoduje trudność przy obsadzaniu posad dyrektorskich w szkołach wydziałowych żeńskich, bo nauczyciele opierając się na tem, że ustawa o dyrektorkach nie wspomina, uważając ten urząd jako wyłącznie im się należący, a tem więcej pożądany, że połączony z nieco lepszem wynadgrodzeniem. Przy okazyi rozpisywania konkursu na posadę (14. z rzędu) powierzoną odtąd dyrektorce, przy szkole wydziałowej żeńskiej św. Marcina we Lwowie w r. 1900 wnieśli nauczyciele protest, który odrzucony przez Radę szkolną krajową i Ministerstwo, oparł się aż o Trybunał administracyjny, który go jednak ze względów formalnych nie załatwił. Nauczycielki obawiając się, że prawdopodobnie dalsze protesta będą utrudniać i opóźniać załatwianie innych konkursów, proszą, aby Wysoki Sejm zechciał uzupełnić zgodnie z praktyką powyższy paragraf słowem „względnie dyrektorki.“ Komisya szkolna będąc przekonaną, że obecna praktyka c. k. Rady szkolnej krajowej jest dobrą i uważając, że jasność ustawy jest jej największą zaletą a protesty i dochodzenia prawne nie są rzeczą nauczycieli, bo powodują stratę czasu i niepotrzebna agitacyę, wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycyę nauczycielek o zmianę ustawy w §. 9. ustawy z 23. maja 1895 Tyt. I. B. dz. u. k. 57. i to w następującem brzmieniu: „w szkole wydziałowej mają być oprócz dyrektora względnie dyrektorki i katechety przynajmniej trzej nauczyciele względnie trzy nanczycielki“ odstępuje się Wydziałowi krajowemu do przedłożenia na następnej sesyi po zbadaniu wniosku do odpowiedniej zmiany ustawy.

Przewodniczący:

Czartoryski.

Sprawozdawca:

K. Lubomirski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

L. s. 708 02.

Aleg. 314

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi Reprezentacyi powiatowej w Krakowie w sprawie zastosowania §. 43. ustawy drogowej z 5. lipca 1897 do gmin podmiejskich powiatu krakowskiego.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya powiatu krakowskiego wnosi niniejszą petycyę celem powzięcia przez Sejm uchwały, aby postanowienia §. 43. ust. drog. z 5. lipca 1897 mogły być zastosowane do 9 gmin podmiejskich powiatu krakowskiego.

Ponieważ Komisya nie jest w możności dokładnie zbadać faktycznego stanu stosunków tak petenta tj. reprezentacyi powiatowej, jak również tych gmin, o które ta sprawa się opiera, przeto sądzi, że zadość uczyni żądaniom powiatu, jeżeli sprawę tę odstąpi Wydziałowi krajowemu do zbadania a mianowicie w tym kierunku, czy postanowienia §. 43. nie dałyby się zastosować przynajmniej do tych gmin podmiejskich pod Krakowem położonych, w których nie istnieje obszar dworski.

Przeto Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycyę reprezentacyi powiatu krakowskiego, ażeby przepisy §. 43. ustawy drogowej z 5. lipca 1897 z zastrzeżeniem Cesarskiego zezwolenia rozciągnięte zostały na gminy podmiejskie: Półwsie, Zwierzyniec, Czarna wieś, Nowa wieś, Łobzów, Krowodrza, Prądnik, Grzegórzki i Dąbie odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia na najbliższej sesyi sejmowej swego wniosku,

Lwów, 6. lipca 1902.

Przewodniczący:
J. Męciński.

Sprawozdawca:
St. Jędrzejowicz.

LW. 86.809/903. We Lwowie, dnia 28. września 1903.

Aleg 355

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, tudzież o podwyższeniu wałów nadwiślańskich od ujcia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic.

Wysoki Sejmie!

Jak już w sprawozdaniu z d. 9. września 1903 l. 80.461 o tegorocznych klęskach elementarnych Wydział krajowy zaznaczył, okazuje się nagląca potrzeba podwyższenia częściowo już wykonanego obwałowania obu brzegów Wisły między Krakowem a Niepołomicami, tudzież obwałowania lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy w gminach Grzegórzki, Piaski i Dąbie, a po części w Krakowie, która to przestrzeń w pierwotnym projekcie obwałowania lewego brzegu Wisły od Krakowa do granicy państwa została pominiętą.

Na podstawie przeprowadzonych studyów uzupełniających opracowało kraj. biuro melioracyjne w ciągu miesiąca września r. b. projekty techniczne (w ołówku) i szczegółowe kosztorysy, tak iż Wydział krajowy może już obecnie przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekty ustaw, zapewniających wykonanie tych obwałowań począwszy od r. 1904.

Za podstawę obliczenia wysokości wałów nadwiślańskich przyjęto ilość wielkiej wody z r. 1813, którą znaleziono w drodze trzech różnych kalkulacyj, mianowicie: z przekroju poprzecznego Wisły w Dębnikach, gdzie stan wielkiej wody z r. 1813 jest podany w rozprawie c. k. radcy dworu, p. Jana Matuli*), spad zaś tej wielkiej wody w rządowym operacie hydrotechnicznym Wisły z r. 1889; — następnie z formuł empirycznych c. k. radcy dworu, p. Romualda Jszkowskiego; — wreszcie z ilości wielkiej wody Wisły na Szlązku austryackim, jaką c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych poleciło przyjąć dla unormowania wysokości wałów w reskrypcie z dnia 20. października 1886 l. 16.367.

I tak z profilu w Dębnikach, gdzie dorzecze Wisły wynosi 7.589 km^2, otrzymano ilość wielkiej wody z r. 1813 $Q_4 = 3.798\,m^3$, czyli $0{,}5\,m^3$ z jednego kilometra kwadratowego na sekundę.

Obliczenie według formuł Jszkowskiego dało ilość $0{,}518\,m^3$ z $1\,km^2$ na sekundę.

Wreszcie z ilości wielkiej wody przyjętej przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych $Q_4 = 700\,m^3$ dla Wisły szlązkiej powyżej ujścia Białki z dorzeczem $770\,km^2$, czyli $0{,}91\,m^3$ na $1\,km^2$ otrzymano przy zastosowaniu modułów Jszkowskiego $\frac{3{,}01}{5{,}19} \times 0{,}91 = 0{,}53\,m^3$ dla Wisły w Dębnikach. Gdy więc otrzymane wyniki rachunkowe nie okazują znaczniejszych różnic, przyjęto za podstawę obliczenia niwelety wałów ilość wody znalezioną w profilu w Dębnikach, gdzie dno jest skaliste i nie podlega znaczniejszemu pogłębieniu, t. j. $0{,}5\,m^3$ z $1\,km^2$ na sekundę i otrzymano następujące ilości wielkiej wody z r. 1813 na poszczególnych przestrzeniach:

1. powyżej Rudawy, gdzie dorzecze wynosi 7.589 km^2, okrągło $Q_4 = 3.790\,m^3$;
2. poniżej ujścia Rudawy do Wilgi dla dorzecza 7.919,7 km^2 $Q_4 = 3.860\,m^3$;
3. poniżej ujścia Wilgi do Białuchy dla dorzecza 8.029,2 km^2 $Q_4 = 3.880\,m^3$;

*) Czy można zasypać starą Wisłę (sprawozdanie techniczne Jana Matuli) Kraków, 1877 drukiem Wł. L. Anczyca i Spki.

4. poniżej Białuchy do ujścia Dłubni dla dorzecza 8.216,8 km^2 $Q_4 = 3.920\,m^3$;
5. poniżej Dłubni do Srawy dla dorzecza 8.562,5 km^2 $Q_4 = 3.990\,m^3$;
6. poniżej ujścia Srawy do Niepołomic dla dorzecza 8.646,8 do 8.714,8 km^2 $Q_4 = 4.000\,m^3$ (okrągło).

Obliczone według tych ilości zwieciadło wielkiej wody spiętrzonej wałami na przestrzeni od mostu kolei państwowej w Krakowie do Niepołomic jest wyższe od wody lipcowej z r. 1903 ujętej wałami o 1,35 do 1,40 m; ponieważ zaś marki wielkiej wody z r. 1813 niespiętrzonej wałami są w Krakowie wyższe od wody z r. 1903 o 0,86 do 0,94 m, zatem różnica wysokości między wodą z r. 1813 rozlewającą się po obu brzegach a obliczoną przez biuro melioracyjne spiętrzoną wałami wynosi około 0,5 m, która to różnica jest łatwą do wytłumaczenia, gdyż stan wody spiętrzonej jest zawsze wyższy od stanu wody nie ścieśnionej wałami.

Unormowana w ten sposób niweleta wałów, których korona, jak w dotychczasowych projektach ma być założoną na 0,5 m nad zwieciadłem projektowanej wielkiej wody, będzie wyższą od wałów dotychczasowych:

a) na lewym brzegu Wisły:
przy ujściu Białuchy 1,57 m;
między Białuchą a Dłubnią 1,65 do 1,80 m;
między Dłubnią a potokiem Kościelnickim 1,60 do 1,90 m;
b) na prawym brzegu Wisły:
od Podgórza do ujścia Srawy 1,40 do 1,70 m;
na Srawie i dopływach Zabawie i Drwinie 1,69 m;
od Srawy do Podłężówki 1,77 do 1,85 m;
na Podłężówce 1,78 m;
od Podłężówki do Niepołomic 1,73 do 1,95 m.

Rozmiar i koszta proponowanych robót przedstawiają się, jak następuje:

1. Obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy.

Projekt tego obwałowania, które c. k. Namiestnictwo przy udzieleniu koncesyi na budowę lewego wału Wisły postawiło za warunek w reskrypcie z d. 5. lipca 1899 l. 21.202, wystosowanym do c. k. Starostwa w Krakowie, obejmuje budowę wału wzdłuż lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, oraz wzdłuż prawego brzegu Białuchy do drogi krajowej na długości 3.105 m, wzdłuż stacyi kolejowej zaś w Grzegórzkach, która bezpośrednio dotyka łożyska Wisły, budowę muru ochronnego na długości 364 m i ma na celu ochronę od zalewu gęsto zabudowanych gmin Grzegórzki, Piaski i Dąbie, tudzież części gruntów Krakowa, położonych między koleją państwową a starą Wisłą.

Inundacya w lipcu 1903 r sięgała po za ulicę Grzegórzecką i obejmowała obszar 2,15 kilometrów kwadratowych.

Koszta tego obwałowania obliczono na 330.000 koron, a mianowicie:

I. Roboty ziemne:

Wykop ziemi z rowów materyałowych z odwozem i wykonaniem nasypu wału o bryłowatości 106,059 m^3 . . . . . 65.756 K 58 g

II Budowa objektów i muru ochronnego:

9 przepustów betonowych o średnicy 0,5 m i 1 szluza betonowa przy stacyi w Grzegórzkach . . 19.489 K 76 g

364 m bież. muru ochronnego o bryłowatości 458,6 m^3 . . . . . 11.465 „ — „ 30.954 „ 76 g

III. Obsiew wału:

4,851 *ha* nasionami traw po 100 K . . . . . 485 K 10 g

IV. Wykupno gruntów:

a) pod wał:		
od drogi krajowej do fortu w Grzegórzkach 3,7389 *ha* po 10.426 K 20 g . . .	38.982 K 52 g	
od fortu w Grzegórzkach do stacyi kolej. 1,1121 *ha* po 12.163 K 90 g	13.527 „ 47 „	
b) pod rowy materyałowe:		
od drogi krajowej do fortu w Grzegórzkach 9,56 *ha* po 10.426 K 20 g	99.674 K 47 g	
od fortu do stacyi kolejowej w Grzegórzkach 3,46 *ha* po 12.163 K 90 g	42.087 K 09 g	194.271 K 55 g

V. Utrzymanie w czasie budowy:

2% z rub. I., II. i III. (97.196 K 44 gr.)	1.943 „ 93 „

VI. Koszta zarządu:

10% z rub. I—V.	29.341 „ 19 „

VII. Rozmaite i nieprzewidziane:

(rowy odpływowe od przepustów, drogi równoległe, nieprzewidziane w projekcie rampy itp.) około 7,5% z rub. I., II. i III.	7.246 „ 89 „
Ogółem . . .	330.000 K — g

Tak wysoki koszt stosunkowo nieznacznej przestrzeni wału i muru ochronnego (3,469 *km*) powoduje wysoka cena gruntów, których wykupno przedstawia prawie $^2/_3$ części całej sumy kosztorysowej. Ceny jednostkowe gruntów opierają się jednak na wyniku oszacowania, które przeprowadziło c. k. Starostwo w Krakowie dnia 7. września 1903 na żądanie Wydziału krajowego. Oznaczone przez znawców sądownie zaprzysiężonych ceny po 7.000 K (między stacyą a fortem w Grzegórzkach) i 6.000 K za morg uznaje c. k. Starostwo za miarodajne, gdyż grunta mające się zająć pod wał, uważane są za place budowlane.

Obwałowanie to proponuje Wydział krajowy wykonać w drodze przedsiębiorstwa krajowego przy 50% udziale skarbu kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w kosztach, a to ze względu na postanowienie ustępu 1. §. 6. państwowej ustawy melioracyjnej, tudzież górski charakter rzeki Wisły pod Krakowem.

Ze względu na sumę kosztorysową należy rozłożyć roboty na trzy lata. Ponieważ na r. 1904 przewidziano na to obwałowanie datek krajowy w kwocie 50.000 K, zostałoby zatem do pokrycia w latach 1905 i 1906 po 57.500 K.

2. Podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa w pow. krakowskim.

Projekt obejmuje podwyższenie lewego wału Wisły od Białuchy do Dłubni na długości	7,613 *km*
i od Dłubni do granicy państwa	12,550 „
obustronnych wałów wstecznych Dłubni łącznej długości . .	3,410 „
i obustronnych wałów wstecznych potoku kościelnickiego łącznej długości	7,900 „
razem . .	31,473 „

Koszta podwyższenia tych wałów obliczono, jak następuje:

I. Roboty ziemne:

862.220,37 m^3 wykopu ziemi z rowów materyałowych z odwozem na wał i wykonanie nasypu od strony lądu	586.309 K 85 g

II. Budowa objektów:

Przedłużenie 13 przepustów betonowych, 6 szluz po 1 otworze 0,8×0,9 *m* i 2 szluz o 2 otworach po 0,9×1,0 *m* .	23.810 „ 19 g

*

III. Obsiew wałów:

62,66 *ha* po 100 K . . . . . 6.266 K — g

IV. Wykupno gruntów i odszkodowania . 166.349 „ 93 „

V. Konserwacya w czasie budowy:

2% z rub. I., II. i III. . . . . 12.327 „ 72 „

VI. Koszta zarządu:

10% z rubr. I. do V. . . . . 79.506 „ 37 „

VII. Rozmaite i nieprzewidziane:

(rekonstrukcya ramp przy podwyższeniu wałów, wykop pod objekty itp.) . . . . . 25.429 „ 94 „

Ogółem . . 900.000 K — g

Rubryka wykupna gruntów wypada przy tem przedsiębiorstwie stosunkowo niższa, gdyż tylko w Dąbiu przewidziano wywłaszczenie pod wał gruntów cegielnianych po dotychczasowej cenie 7.000 koron za 1 morg, zresztą zaś odszkodowanie za rowy materyałowe, gdyż grunt zajęty pod wał pozostaje własnością dotychczasowych właścicieli i zostaje tylko obciążony serwitutem na rzecz przedsiębiorstwa obwałowania.

Wedle ustawy z d. 26. sierpnia 1900 Dz. u. kraj. Nr. 88. wynoszą koszta pierwotnie przez krakowską ekspozyturę projektowanych wałów 435.480 zł. w. a., czyli . . . . . 870.960 K
na podwyższenie tych wałów preliminuje się obecnie . . . 900.000 „
razem więc wynosić będą koszta tego obwałowania . . . 1,770.960 K
co przy obszarze 5.148 morgów interesowanych gruntów przedstawia koszt ochrony od zalewu i odwodnienia 1 morga 344 koron.

Roboty proponuje Wydział krajowy wykonać w drodze przedsiębiorstwa krajowego przy 50% udziale kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w kosztach a to ze względu na sumę kosztorysową w latach dziewięciu, począwszy od r. 1904.

Cały datek kraju i państwa wynosić będzie po 450.000 K, roczny zaś datek po 50.000 K.

3. Podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami w powiatach Podgórskim, Wielickim i Bocheńskim.

W projekcie przewidziano:

a) podwyższenie wału nadwiślańskiego:

od Podgórza do ujścia Srawy		12,909 *km*
od Srawy do Podłężówki		4,350 „
od Podłężówki do Niepołomic		5,636 „
razem . .		22,895 *km*

b) podwyższenie i przedłużenie wałów wstecznych dopływów Wisły:

1. Srawy wału prawego	3,590 *km*		
„ lewego	3,630 „		7,220 *km*
2. Drwiny „ prawego	6,900 *km*		
„ lewego	6,900 „		13,800 „
3. Zabawy „ prawego	1,235 *km*		
„ lewego	1,242 „		2,477 „
4. Podłężówki wału prawego . . .	3,226 *km*		
„ lewego	3,352 „		6,578 „
razem . . .			52,970 *km*

Koszta preliminowane na to podwyższenie i przedłużenie wałów wynoszą:

I. Roboty ziemne:

1,065.638,9 m^3 ruchu ziemi . . . . . 717.455 K 14 g

II. Budowa objektów i muru ochronnego wzdłuż rzeźni w Podgórzu:

a) Przedłużenie 30 przepustów betonowych, 1 szluzy o 1 otworze 0,5×0,75 *m*, 1 szluzy 0,8×1,0 *m*, 1 szluzy o 2 otworach po 0,8×1,0 *m* i 1 szluzy o 2 otworach po 0,8×1,2 *m*, wreszcie przedłużenie 2 szluz na starem łożysku w Dąbiu i 1 przepustu przy forcie w Podgórzu . . . . . 29.409 K 92 g

b) budowa muru ochronnego wzdłuż rzeźni w Podgórzu na dług. 147 *m* o bryłowatości 583,59 m^3 14.589 K 75 g — 43.999 K 67 g

III. Obsiew wałów:

61,393 *ha* po 100 K . . . . . 6.139 K 30 g

IV. Wykupno gruntów i odszkodowania: . 189.306 „ 92 „

V. Konserwacya w czasie budowy:

2% z rub. I., II. i III. . . . . 15.360 „ — „

VI. Koszta zarządu:

10% z rub. I. do V. (972.261 K 03 g) . . . . . 97.230 K — g

VII. Rozmaite i nieprzewidziane:

(budowa ramp, wykop pod objekty itp.) około 3% z rub. I—V. . 30.508 „ 97 g

Ogółem . 1,000.000 K — g

Wedle ustawy z d. 19. października 1892 Dz. u. kraj. Nr. 77. preliminowano pierwotnie na podstawie projektu krakowskiej ekspozytury kraj. biura melioracyjnego . . . . . 436.000 K

na dokończenie robót wałowych i wykonanie rowów osuszających preliminowano dalej wedle ustawy z d. 26. września 1900 Dz. u. kraj. Nr. 101. . . . . 496.000 „

razem . . 932.000 K

obecnie preliminuje się na podwyższenie wałów . . . 1,100.000 K

tak, iż całe koszta wynosić będą . . . . . 2,032.000 K

przy obszarze zaś 8.814 morgów gruntów wcielonych do związku spółki kosztować będzie ochrona od zalewu i odwodnienie 1 morga przeciętnie 230 koron 54 gr.

Gdy przy intenzywnej kulturze w okolicy Krakowa szkoda wyrządzona przez jednorazowy wylew wynosi z 1 morga 200 koron, (w tej wysokości oceniła też dyrekcya kraj. średniej szkoły rolniczej w Czernichowie szkodę wyrządzoną przez tegoroczny wylew Wisły na folwarku krajowym), należy powyższy wydatek, który prawie dorównuje wysokości jednorazowej szkody, uważać za produktywny i rentowny, pomijając już szkody w budynkach i inwentarzu, tudzież względy sanitarne.

Z powodów, wyłuszczonych w sprawozdaniu o klęskach elementarnych, proponuje Wydział krajowy przeprowadzenie tych robót w drodze przedsiębiorstwa krajowego przy 50% udziale kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w kosztach, a przy zupełnem uwolnieniu spółki wodnej w kosztach, w ciągu lat jednastu, począwszy od roku 1904.

Całkowity datek kraju i państwa wynosić będzie po 550.000 koron, roczny zaś datek po 50.000 koron.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy uprasza:

Aleg. 1—3. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączone ·/. projekty ustaw:

1. o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy;

2 o podwyższeniu lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa;

3. o podwyższeniu prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1903, który preliminuje koszta robót na 330.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§. 4.

Datki oznaczone w §. 3. mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych z góry z tem ograniczeniem, iż rzeczywista wypłata tych datków odbywać się ma w granicach pojedynczych rat rocznych w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania wałów ochronnych i rowów materyałowych;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwacyę, utworzenia w tym celu spółki wodnej, organizacyi obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa, określi rozporządzenie wykonawcze, ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem a zatwiedzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

Ustawa

z dnia . . . . . o podwyższeniu lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa wraz z podwyższeniem wałów na potokach Dłubiu i Kościelnickim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1903, który preliminuje koszta robót na 900.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§. 4.

Czas budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowy obejmie Wydział krajowy.

Administracyi państwa zastrzega się odpowiedni wpływ na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa określa rozporządzenie wykonawcze z dnia 19. grudnia 1900 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 19. z r. 1901.

§. 6.

Co do konserwacyi wykonanych robót obowiązywać będzie postanowienie §. 6. ustawy z dnia 26. sierpnia 1900 Dz. u. kr. Nr. 88.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

Ustawa

z dnia . . . . . o podwyższeniu prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami wraz z podwyższeniem i przedłużeniem obustronnych wałów na potokach Srawie, Drwinie, Zabawie i Podłężówce ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1903, który preliminuje koszta robót na 1,100.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§. 4.

Czas budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowy obejmie Wydział krajowy.

Administracyi państwa zastrzega się odpowiedni wpływ na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa określa rozporządzenie wykonawcze z dnia 19. października 1893 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 70.

§. 6.

Co do konserwacyi wykonanych robót obowiązywać będzie postanowienie §. 6. ustawy z dnia 19. października 1892 Dz. u. kraj. Nr. 77.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

L. S. 2.602/903.

Aleg 353

Wniosek.

Obok kraj. Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach znajduje się p. b. 444 i p. gr. 103—104—105, na których zbudowany jest stary szpital powszechny i dom nowo wybudowany, służący za pomieszkanie, dla zakonnic. Z rokiem przyszłym domy te będą opróżnione, gdyż szpital powszechny jak wiadomo, przeniesie się do nowego gmachu.

Parcela ta wedle naszego zdania, nadzwyczajne przedstawia korzyści dla kraj. Zakładu sadowniczego, nietylko bowiem zaokrągla ogród w tem miejscu właśnie zupełnie nieforemny, ale i z drugiej strony, co o wiele bardziej przemawia za tym kawałkiem, że tenże daje możność rozszerzenia ogrodu morelowego; część ogrodu bowiem dzisiaj przeznaczona pod uprawę morel wobec aklimatyzacyi nowych odmian jest za szczupłą. Wiadomem jest, że w kotlinie Zaleszczyckiej morele dają się tylko hodować do pewnej wysokości; w krajowym zakładzie sadowniczym miejsca odpowiedne pod uprawę morel zostały zupełnie wyzyskane, tak, że nawet kwatera przeznaczona pod orzechy włoskie z powodu uprawy morel musiała być przeniesioną w inne miejsce ogorodu.

Obecnie gdy Wydział krajowy utworzył posadę drugiego nauczyciela dla przetworów owocowych, okaże się w niedalekiej praktyce, że dzisiejszy budynek kraj. Zakładu jest za szczupły; rozumiemy bowiem, że nauczyciel dla przetworów owocowych winien poprowadzić małą fabryczkę tychże przetworów, na pomieszczenie której, choćby w mniejszych rozmiarach, w głównym budynku nie ma miejsca.

Jedną z trosk, przy zakładaniu dzisiaj ogrodów, jest oglądanie się przyszłych właścicieli sadów na kwestyę zbytu wyprodukowanych owoców; — fabryczka taka dała by niejako gwarancyę zbytu owoców, przez co przyczyniłaby się pośrednio do zakładania większej ilości ogrodów w pow. Zaleszczyckim.

Na parceli wyż wymienionej, obok starego budynku szpitalnego, który musi być zdemolowany, znajduje się nowy, jak wyżej naprowadziliśmy (pomieszkanie dla zakonnic) składający się z 8 ubikacyi i tenże nadaje się na pomieszczenie małej fabryczki przetworów owocowych, oraz i na pomieszkanie dla fachowego nauczyciela.

Kraj. Zakład sadowniczy ma dzisiaj pomieszczenie zaledwie na 5 chłopców; zgłasza się zaś ilość chłopców coraz większa z okolicy, którzy nie znajdując pomieszczenia w Zakładzie nie mogą korzystać z praktyki ogrodniczej w kraj. Zakładzie sadowniczym.

Mając więc i ten czynnik na względzie, uważamy za stosowne zaproponować, by pomieszczenie w dzisiejszym budynku zakładowym otrzymało przynajmiej 15 chłopców, bo zakład powiększając się co do przestrzeni i mając za zadanie produkować do 20.000 drzewek rocznie, powinieu mieć odpowiedne stałe siły, pracujące w Zakładzie przez rok cały.

Cena 16.000 kor. za tę parcelę ewentualnie dokupić się mającą, wedle naszego zdania, również nie jest wygórowaną, gdyż zważywszy naprowadzone powyżej dane i weźmiemy pod uwagę dodatnie strony z zakupu tej parceli z uwagi na powyższe okoliczności podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić, upoważnia się Wydział krajowy do zakupna realności po dawnym szpitalu powszechnym w Zaleszczykach parcele bud. 444 i par. gr. 103, 104, 105 — na rozszerzenie kraj. Zakładu sadowniczego — i na ten cel udziela się kredytu do wysokości 16.000 koron.

We Lwowie, dnia 30. września 1903.

Wnioskodawca:

Tadeusz Cieński w. r.

Cielecki, Jan Urbański, Borkowski, Rudrof, Płocki, Pawlikowski, Piniński, St. Stadnicki, Schnell, Laskowski, Gnoiński, Horodyski, Trzecieski, Bal, Jan Götz.

L. S. 2.603/903.

Aleg. 357

Wniosek

p. Oleśnickiego i towarzyszy, w sprawie zmiany systemu dwutypowego szkół ludowych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przeprowadził reorganizacyę planów naukowych dla szkół ludowych w Galicyi w tym kierunku, iżby różnica typów wyższego lub miejskiego i niższego lub wiejskiego, zaprowadzona rozporządzeniem galicyjskiej Rady szkolnej krajowej z 7. marca 1903 L. 1741 na podstawie upoważnienia c. k. Ministerstwa oświaty i wyznań z 13. stycznia 1893 L. 489 była zmienioną, tak, ażeby w gminach wiejskich szkoły ludowe trzyklasowe urządzone były w sposób dający możność ukończonym uczniom z dobrym postępem trzecią klasę na wsi bez przeszkód i uzupełniającego przygotowania być przyjętymi do klasy czwartej szkół ludowych wyższo-klasowych.

Wnioskodawca:
Oleśnicki w. r.

Korol, Bohaczewski, Huryk, Glidziuk, Barabasz, Ostapczuk, Barwiński, Skołyszewski, Stojałowski, Mazikiewicz, Staruch, Szponder, Mogilnicki, Potoczek.

LW. 80.779/1903. We Lwowie, dnia 11. września 1903.

Aleg. 358

Propozycya

Wydziału krajowego w sprawie wyboru 3 członków Rady Nadzorczej Banku krajowego i 2 zastępców członków tejże Rady.

Wysoki Sejmie!

Z końcem roku 1903 gasną mandaty 3 członków Rady Nadzorczej Banku krajowego, mianowicie pp.: Augusta Gorayskiego, Kazimierza Laskowskiego i Dra Gustawa Romera, oraz mandaty dwu zastępców członków tejże Rady, a mianowicie pp.: Adolfa Barona Brunickiego i Stefana Moysy Rosochackiego.

Wobec tego a zarazem wobec faktu, iż wszyscy wymienieni wyżej członkowie Rady nadzorczej jakoteż i zastępcy członków mogą dalej pełnić obowiązki członków Rady Nadzorczej Banku krajowego ku pożytkowi tejże instytucyi, Wydział krajowy postanowił Wysokiemu Sejmowi zaproponować ponowny wybór tychże samych osobistości i przedstawia zgodnie z postanowieniem §. 110. statutu Banku kraj. wniosek:

Wysoki Sejm raczy wybrać:

I. Członkami Rady Nadzorczej Banku krajowego na kadencyę sześcioletnią, poczynającą się z dniem 1. stycznia 1904 r. pp:

Augusta Gorayskiego,
Kazimierza Laskowskiego,
Dra Gustawa Romera.

II. Zastępcami członków Rady Nadzorczej Banku krajowego na tęż samą kadencyę pp.:

Adolfa br. Brunickiego,
Stefana Moysę-Rosochackiego.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

L. s. 1456/902. 359 We Lwowie, dnia 7. lipca 1902.

Sprawozdanie

komisyi szkolnej o wniosku Wydziału krajowego co do założenia w Stanisławowie osobnego c. k. gimnazyum z językiem wykładowym ruskim.

Wysoki Sejmie!

Komisya szkolna przeprowadziła wyczerpującą dyskusyę, przesłuchała reprezentanta c. k. Rady szkolnej krajowej i członka Wydziału krajowego. Odczytała reskrypt ministeryalny, w którym podniesiono, że dla braku odpowiednich sił nauczycielskich teraz jeszcze założenie gimnazyum w Stanisławowie z językiem wykładowym ruskim nastąpić nie może. Stwierdziła na podstawie dat przedstawionych w sprawozdaniu c. k. Rady szkolnej krajowej, że gimnazyum w Stanisławowie co do frekwencyi uczniów jest dopiero ósme z rzędu, — zaś uczniów narodowości ruskiej było w tem gimnazyum z końcem roku szkolnego 1900/1 tylko 161, — że najbliższe gimnazya z językiem wykładowym ruskim w Tarnopolu i Kołomyi nie są jeszcze przepełnione, gdy natomiast gimnazya z językiem wykładowym polskim w Tarnowie i Rzeszowie przeszło po 900, w Przemyślu przeszło 700 liczą uczni.

Dlatego komisya szkolna jest zdania, że utworzenie gimnazyum w Stanisławowie z językiem wykładowym ruskim powinno nastąpić dopiero po stwierdzeniu, że istnieje dostateczna liczba odpowiednich sił nauczycielskich, posiadających formalną kwalifikacyę do wykładania w języku wykładowym ruskim.

Dalej wyraża komisya przekonanie, że nauczanie obowiązkowe języka polskiego w gimnazyach z językiem wykładowym ruskim i języka ruskiego w gimnazyach z językiem wykładowym polskim jest koniecznem dla młodzieży w kraju o mieszanej ludności.

Wreszcie komisya zaznacza, że uznaje prawa narodowości ruskiej do kształcenia młodzieży w ojczystym języku — i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, aby przedłożenie o założenie gimnazyum z językiem wykładowym ruskim w Stanisławowie ponowił wówczas, gdy wykazaną zostanie dostateczna ilość ruskich ukwalifikowanych sił nauczycielskich, gdy wreszcie przez założenie nowych gimnazyów usuniętem zostanie przepełnienie gimnazyów polskich w Tarnowie, Rzeszowie i Przemyślu, — wreszcie

wzywa się c. k. Rząd do zaprowadzenia w istniejących gimnazyach obowiązkowej nauki języka polskiego i ruskiego.

Temsamem załatwionym jest wniesiony na bieżącej sesyi sejmowej wniosek posła Barwińskiego o założenie gimnazyum ruskiego w Stanisławowie, — oraz petycya L. s. 158/901 Wydziału Filii ruskiego Towarzystwa pedagogicznego w Stanisławowie w tej samej sprawie.

Przewodniczący:

Czartoryski.

Sprawozdawca:

Tadeusz Cieński.

LW. 83.188/903.

We Lwowie, dnia 25. września 1903.

Nr. 360

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przedłużenia na dalszych 10 lat prawa korzystania z uwolnienia od dodatku krajowego do podatku domowo-czynszowego, tudzież od dodatku gminnego do tego podatku i do 5% podatku, pobieranego od domów uwolnionych od podatku domowo-czynszowego tych budynków we Lwowie, które będą wybudowane w miejsce 181 domów, przeznaczonych na zburzenie w celu regulacyi miasta dla poprawy stosunków zdrowotnych.

Wysoki Sejmie!

Na skutek starań reprezentacyi gminy miasta Lwowa przyznano ustawą państwową z 5. kwietnia 1893. Dz. p. p. Nr. 55. tym budynkom we Lwowie w liczbie 181, które będą w ciągu 10 lat od wejścia w życie ustawy wybudowane w miejsce przeznaczonych na zburzenie domów w celu regulacyi miasta dla poprawy stosunków zdrowotnych, uwolnienie na lat 20 od opłacania podatku domowo-czynszowego pod warunkiem jednak, że im przyznanem będzie na ten sam przeciąg czasu także uwolnienie od krajowego i gminnego dodatku do podatku domowo-czynszowego.

Skutkiem tego przedłożył Wydział krajowy przychylając się do prośby reprezentacyi gminy miasta Lwowa i zarazem zatwierdzając jej uchwałę, uwalniającą wspomniane budowle od dodatków gminnych, Wysokiemu Sejmowi dnia 2. maja 1893. L. 19.132 (Al. spr. 136 ex 1893) do uchwały projekt ustawy krajowej, przyznającej rzeczonym domom uwolnienie od dodatku do podatku dla funduszu krajowego, tudzież od wszelkich podatków i dodatków gminnych na taki przeciąg czasu, na jaki budowle te powołaną wyżej ustawą państwową pod warunkiem zbudowania ich w terminie tą ustawą oznaczonym uwolnione zostały od państwowego podatku domowo-czynszowego.

Na posiedzeniu z dnia 10. maja 1893. Wys. Sejm uchwalił powyższy projekt ustawy, sankcyonowanej następnie Najwyższem postanowieniem z dnia 18. lipca 1893. Dz. u. kr. Nr. 38.

W ciągu dziesięcioletniego okresu, w jakim domy te miały być przebudowane, jeżeliby chciały korzystać z dobrodziejstwa ustawy państwowej z 5 kwietnia 1893, zburzono i przebudowano zaledwie kilka domów; większa zaś część, którą ze względu na poprawę stosunków zdrowotnych i w celach regulacyjnych koniecznie przebudować trzeba nie mogłaby już z tego dobrodziejstwa korzystać, gdyż ustanowiony ustawą termin do przebudowy minął. Skutkiem tego zaś nastąpićby musiało znaczne bardzo opóźnienie

w osiągnięciu zamierzonego celu t. j. poprawy stosunków zdrowotnych we Lwowie, gdyż właściciele tych realności nie widząc już korzyści materyalnych z przebudowy wynikających ociągaliby się możliwie najdłużej z jej wykonaniem.

Uwzględniając te okoliczności przeprowadził c. k. rząd w drodze konstytucyjnej przedłużenie zakreślonego w powołanej ustawie z dnia 5 kwietnia 1893 Dz. p. p. nr. 55. terminu dziesięcioletniego na dalszych lat 10 a to ustawą państwową z dnia 27. sierpnia b. r. Dz. p. p. nr. 185. czyniąc jednak to przedłużenie zależnem od przyznania takich samych ulg co do krajowych i gminnych dodatków do państwowego podatku domowo-czynszowego.

Gdy motywy, które Wydział krajowy skłoniły do przedłożenia Wys. Sejmowi w r. 1893 projektu ustawy o uwolnieniu tych budynków od dodatku krajowego do podatku domowo-czynszowego, pozostały niezmienione, nie waha się Wydział krajowy przedłożyć Wys. Sejmowi obecnie wniosku na przedłużenie niejako mocy obowiązującej tej ustawy na dalszych lat 10.

Projekt takiej ustawy, który Wydział krajowy do uchwały przedkłada, różni się jednak od pierwotnej ustawy tem, że wyrażenie „od wszelkich podatków i dodatków gminnych“, jak było w pierwotnej ustawie, zastąpiono zgodnie z uchwałą Rady miasta Lwowa, zatwierdzoną rozporządzeniem z 29 maja 1903 L. 44.220, postanowieniem: „dodatków gminnych do podatku domowo-czynszowego i do 5% podatku, pobieranego od domów, uwolnionych od podatku domowo-czynszowego.

Rada miejska wychodziła przy tej uchwale z tego słusznego zapatrzywania, że ustawa państwowa 5 kwietnia 1893 Dz. p. p. nr. 55. wymaga tylko dla tych domów uwolnienia od dodatków gminnych do podatku domowo-czynszowego nie zaś od opłaty wszelkich podatków i dodatków gminnych, które są na innych tytułach prawnych oparte.

Na podstawie powyższego przedstawienia Wydział krajowy wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Romanowicz w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim o czasowem uwolnieniu od dodatku do podatku dla funduszu krajowego, tudzież od dodatków gminnych tych budowli w król. stoł. mieście Lwowie, które będą nowo wybudowane w miejsce 181 domów, wymienionych w wykazie, dołączonym do ustawy państwowej z dnia 5. kwietnia 1893 Dz. p. p. Nr. 55, a sprostowanym §. 1. al. 2 ustawy państwowej z dnia 27. sierpnia 1903 Dz. p. p. Nr. 185, jako przeznaczonych na zburzenie w celu regulacyi miasta dla poprawy stosunków zdrowotnych w niektórych częściach tegoż.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskim rozporządzam co następuje:

Art. I.

Budowle, które w celu poprawy stosunków zdrowotnych król. stoł. miasta Lwowa będą nowo zbudowane w miejsce 181 domów, wymienionych w wykazie, dołączonym do ustawy państwowej z dnia 5. kwietnia 1893 Dz. p. p. Nr. 55 a sprostowanym w §. 1. al. 2. ustawy państwowej z dnia 27. sierpnia 1903 Dz. p. p. Nr. 185, jako przeznaczonych na zburzenie, wolne będą od dodatku do podatku domowo-czynszowego dla funduszu krajowego, tudzież od dodatków gminnych do podatku domowo-czynszowego i do 5% podatku, pobieranego od domów uwolnionych od podatku domowo-czynszowego na taki przeciąg czasu, na jaki budowle te ustawą państwową z 27. sierpnia 1903 Dz. p. p. Nr. 185 pod warunkiem zbudowania ich w terminie tą ustawą oznaczonym uwolnione zostały od państwowego podatku domowo-czynszowego.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

L. S. 2.722/903.

Aleg. 361

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by się postarał w drodze konstytucyjnej o takie obniżenie opłat stemplowych, aby:

1) wszystkie skrypty dłużne i kwity oraz deklaracye ekstabulacyjne od sum ponad 200 K. do 1.000 K. włącznie, tudzież wszelkie podania intabulacyjne i ekstabulacyjne odnoszące do prawa zastawu dla sum ponad 100 K. do 1.000 K. włącznie, podlegały jedynie opłacie stemplowej 1 K. od arkusza;

2) wpisy prawa zastawu dla sum do wysokości 1.000 K. włącznie wolne były bezwarunkowo od opłaty należytości intabulacyjnej.

Lwów, dnia 3. października 1903.

Wnioskodawca:
M. Huza w. r.

Potoczek, Bujnowski, Małachowski, Witosławski, Maiss, Tomaszewski, Rutowski, Jabłoński, Żardecki, Wurst, Wilczkiewicz, Rayski, Schätzel, Maryewski, Stapiński.

L. S. 2.723/903.

Nr. 382

Wniosek.

Obecne pomieszczenie stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach okazuje się wskutek wzrostu działalności tejże zbyt szczupłem, tem bardziej, że wobec skupienia przyrządów a szczególnie palników i lamp benzynowych dających wysoką temperaturę każdej chwili zagraża niebezpieczeństwo pożaru i większej eksplozyi.

Potrzeba przestronniejszego pomieszczenia pomienionej stacyi przedstawia się w tem jaskrawszem świetle, jaki się zważy, że nieuniknionem i koniecznem jest rozszerzenie działalności stacyi na badania własności bakteryologicznych gleby, badania torfów, niemniej wielce doniosłej sprawy racyonalnego żywienia inwentarza jak też kontroli produktów mleczarstwa.

Braknie także pomieszkań dla kierownika stacyi, 4 asystentów i laboranta.

Pewne względy zasadnicze przemawiają za przeniesieniem tej instytucyi do Lwowa.

Na powyższej podstawie wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę sprawę odpowiedniego pomieszczenia stacyi chemiczno-rolniczej, niemniej zbadał czyli ze względu na większą korzyść kraju, przeniesienie stacyi do Lwowa niebyłoby wskazane.

We Lwowie, dnia 3. października 1903.

Wnioskodawca:
Krzysztofowicz w. r.

Korytowski, Moysa, Trzecieski, Paygert, Agopsowicz, I. Cieński, Rudrof, Bawerowski, M. Torosiewicz, Lityński, Theodorowicz, L. Cieński, Płocki, Kl. Dieduszycki, Sozański.

L. s. 2605/03

Alleg. 363

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej w przedmiocie przedłużenia ustawy z dnia 4 lipca 1899 dz. u. kr. Nr. 93, dozwalającej poboru na rzecz funduszu krajowego 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

Wysoki Sejmie!

Z dniem 31. grudnia 1904 przestaje obowiązywać istniejąca od 1. lipca 1901 ustawa krajowa o poborze na rzecz funduszu krajowego 30% dodatku od państwowego podatku konsumcyjnego od wina, moszczu, zacieru winnego i moszczu owocowego.

Wydział krajowy pomny na długi okres czasu, który nierzadko przedziela uchwalone przez Sejm krajowy ustawy od tychże najwyższej sankcyi, w sprawozdaniu z 27. marca 1903 przekazanem komisyi budżetowej do załatwienia, czyni wniosek o przedłużenie w mowie będącej ustawy na dalszych lat pięć, a mianowicie od 1. stycznia 1905 do 31. grudnia 1909.

Nadmieniamy, że ustawa będąca przedmiotem niniejszego sprawozdania od czasu jej istnienia zawsze co lat pięć wznawianą była, i że dochód z tej ustawy na rzecz funduszu krajowego płynący, uczynił przeciętnie wedle obliczeń Wydziału krajowego w okresie 12-letnim po 93.910 koron rocznie, podnosząc się niemal systematycznie z roku na rok.

Komisya budżetowa zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy

załączony projekt ustawy.

Lwów, dnia 30. września 1903.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Abrahamowicz.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o poborze 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

W obrębie kraju całego pobierany będzie na rzecz funduszu krajowego 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina, moszczu i zacieru winnego, tudzież moszczu owocowego.

§. 2.

Dodatek ten pobierany będzie razem z odnośnym podatkiem i przez te same organa.

§. 3.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem 1. stycznia 1905 a przestaje obowiązywać z dniem 31. grudnia 1909.

§. 4.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

L. s. 2604/03. We Lwowie, dnia 1. października 1903.

Alag 364

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie uzasadnienia wniosku o przyznanie subwencyi dla krajowych Towarzystw rolniczych celem ułatwienia ludności włościańskiej odnowienia hodowli trzody chlewnej.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy już w sprawozdaniu z dnia 27. maja 1902 r. o zarządzeniach w sprawie tępienia pomoru i zapobieganiu szerzenia się tej zarazy zaznaczył, iż prócz stworzenia dla handlu świniami warunków któreby pozwoliły mu dźwignąć się z obecnego upadku — uznaje potrzebę podjęcia akcyi w celu przyjścia z pomocą finansową, licznym okolicom kraju, w których bądź to wskutek panowania pomoru świń, bądź też wskutek tępienia tej zarazy grozi hodowli trzody chlewnej stanowiącej często najgłówniejszą podstawę gospodarstwa małego rolnika, zupełny upadek i celem obmyślenia środków odnowienia hodowli tej odniósł się do obu krajowych Towarzystw rolniczych z prośbą o wypracowanie i przedłożenie odnośnych wniosków.

Sprawozdania obu Towarzystw podnoszą konieczną potrzebę przyjścia z wydatniejszą niż dotąd pomocą ludności włościańskiej dla umożliwienia jej nabywania trzody chlewnej w odpowiedniej jakości — gdyż nie tylko tam, gdzie panowała zaraza i wybito świnie, upadła hodowla lecz nawet w szerszych okolicach włościanie w obawie przed zarazą pomoru i utrudnieniu sprzedaży podczas jej trwania wysprzedali świnie i przy braku chlewni, w których mogliby czerpać materyał hodowlany odpowiedniej jakości — pozbawieni są możności zaopatrzenia się w zdrowe i do chowu zdatne sztuki.

Jakkolwiek dotychczasowa działalność obu Towarzystw w kierunku poniesienia hodowli świń u włościan była odmienną w sposobie użycia skromnych subwencyi krajowych i państwowych, jak to sprawozdania w streszczeniu przez Wydział krajowy przytoczone stwierdzają i na tych samych zasadach obydwa Towarzystwa i przy rozszerzonej akcyi dalej postępować zamierzają, tak postępowanie Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie jak i Towarzystwa rolniczego krakowskiego doprowadziło do odpowiednich rezultatów i jako zupełnie celowi odpowiadające uznanem być musi.

Obydwa te Towarzystwa odniosły się z prośbą do c. k. Ministerstwa rolnictwa o przyznanie z funduszów państwowych na zamierzoną akcyę znaczniejszej subwencyi a mianowicie Towarzystwo rolnicze w Krakowie o 18.000 koron a Towarzystwo gospodarskie we Lwowie o 20.000 koron. Wydział krajowy a zgodnie z nim

i komisya gospodarstwa krajowego muszą dać wyraz zapatrywaniu, iż w sprawie tej Skarb państwa winien w znaczniejszej mierze niż fundusz krajowy przyczynić się do zamierzonej akcyi, leży bowiem w interesie Państwa, by zapomocą jej podtrzymać siłę podatkową tej licznej warstwy ludności, która z tej głównie gałęzi gospodarstwa opłaca podatki, a nadto zaprzeczyć nie można iż tylko tak znaczne opóźnienie w zaprowadzeniu odpowiednich środków zaradczych stało się powodem zagnieżdżenia i rozszerzenia się tej zarazy w kraju naszym. W myśl więc tego umieszcza poniżej wniosek rezolucyi, którą Wysoki Sejm raczy przemienić w uchwałę.

Komisya gospodarstwa krajowego nie wchodząc w roztrząsanie o ile zaraza pomoru czy też wykonanie ustaw obowiązujących i przepisów sanitarno-policyjnych przyczyniły się do upadku tej tak ważnej gałęzi gospodarstwa ludności włościańskiej i odwołując się na wywody swe umieszczone w sprawozdaniu w sprawie tępienia pomoru świń i zapobiegania szerzeniu się tej zarazy, podziela w zupełności zapatrywania Wydziału krajowego, że tylko wydatna pomoc finansowa może przyczynić się do odnowienia hodowli trzody chlewnej. Ze względu jednak że w obrębie działalności galic. Tow. gospodarskiego, gdzie panuje jeszcze zaraza i na podstawie reskryptu Ministerstwa z dn. 4. grudnia 1901 intenzywna działalność władz w sprawie tępienia jej dopiero rozpocząć się ma i akcya odnowienia hodowli na razie tylko oględnie będzie mogła być przeprowadzoną, niemniej, też ze względu na stan finansów kraju komisya gospodarstwa krakrajowego zgodnie z Wydziałem krajowym tylko w części uwzględnić może żądania które przedstawiły obydwa krajowe Towarzystwa rolnicze i przyjmując do swej wiadomości programy prowadzenia akcyi przedłożone przez te Towarzystwa powołane do jej przeprowadzenia, pozwala sobie przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek kończący niniejsze sprawozdanie przyznania na cele podjęcia akcyi odnowienia hodowli świń w okolicach zagrożonych jej upadkiem osobnej subwencyi dla obu Towarzystw w kraju w kwocie łącznej 12.000 koron płatnej przez trzy lata najbliższe obok subwencyi na podniesienie hodowli świń, którą Wysoki Sejm uchwałą z dnia 11. lipca 1902 na najbliższe czterolecie już przyznał.

Na podstawie powyższych uwag komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z uzasadnieniem wniosku o subwencyę dla krajowych Towarzystw rolniczych celem ułatwienia ludności włościańskiej odnowienia hodowli świń.

2. Sejm wstawia w Rub. X. wydatków budżetu funduszu krajowego na rok 1903 kwotę 12.000 koron jako pierwszą ratę z trzechlecia tytułem subwencyi dla obu Towarzystw gospodarskich w kraju celem ułatwienia ludności włościańskiej odnowienia hodowli świń w okolicach, w których hodowli tej zagraża upadek wskutek panowania pomoru świń i zwalczania tej zarazy.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, by na cele akcyi obu Towarzystw gospodarskich w kraju podjętej dla ułatwienia ludności włościańskiej odnowienia hodowli świń w okolicach, w których hodowla świń jest zagrożona upadkiem wskutek panowania tam i zwalczania pomoru świń, przyznał obu Towarzystwom gospodarskim w kraju wydatne subwencye na czas, jak długo akcya wspomniana będzie potrzebną.

Zastępca przewodniczącego:
Stan. Stadnicki.

Sprawozdawca:
Schnell.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

L. s. 2473/903. We Lwowie, dnia 22. września 1903.

Aleg. 136

Sprawozdanie

Komisyi gminnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Zaleszczykach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 80.000 Koron.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 15. września 1903 l. 74.493 przedłożył Wydział krajowy Wys. Sejmowi projekt ustawy o zezwolenie Reprezentacyi powiatowej w Zaleszczykach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 80.000 K.

Według uchwały Rady powiat. w Zaleszczykach z dnia 3. maja 1903 pożyczka w kwocie 80.000 K. zaciągnąć się mająca w Banku krajowym w obligacyach komunalnych III. emisyi ($4^1/_2\,\%$) ma być użytą na konwersyę dawnej pożyczki zaciągniętej w obligacyach komunalnych II. emisyi ($5\,\%$) — resztą zaś tej pożyczki wraz z kwotami uzyskanemi z corocznych zaoszczędzeń budżetowych ma pokryć Wydział powiatowy koszta budowy szpitala w kwocie 47.240 K.

Ponieważ zaciągnąć się mająca pożyczka jest zupełnie uzasadnioną, przeto Komisya gminna zgodnie z wnioskami Wydziału kraj. wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

Przewodniczący:
Apolinary Jaworski.

Sprawozdawca:
Moysa.

USTAWA

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Zaleszczykach na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 80.000 Koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Zaleszczykach zezwala się w myśl. §. 24. ust. o Repr. powiat. na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 80.000 K.

Art. II.

Pożyczkę tę ma Reprezentacya powiatowa użyć na konwersyę dawnej pożyczki zaciągniętej w Banku krajowym w kwocie 50.000 K., tudzież na pokrycie udziału powiatu w kosztach budowy nowego szpitala w Zaleszczykach.

Art. III.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 2472/903. We Lwowie, dnia 22. września 1903.

Alg. 336

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału kraj. w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 Koron na budowę drogi Probużna-Dębówka.

Wysoki Sejmie!

Według sprawozdania Wydziału kraj. wynoszą długi i zaległości bierne powiatu Husiatyńskiego z końcem r. 1902	235.907 K. 31 h.
z czego potrąca się resztę hipotecznych zaciągniętych w Banku krajowym w kwocie	28.926 „ 44 „
Pozostaje przeto właściwe obciążenie powiatu w kwocie . . .	206.980 K. 87 h.
Ponieważ przypisane w r. 1902 podatki bezpośrednie w powiecie wynoszą kwotę 311.092 K. 32 h., z czego 50% stanowi .	155.546 K. 16 h.
przeto okazuje się, że z końcem r. 1902 maksymalna granica, do której po myśli §. 24. ust. o Reprez. powiat. może za zezwoleniem Wydziału krajowego nastąpić obciążenie powiatu, przekroczoną została o kwotę	51.434 K. 71 h.

Przekroczenie to powstało z powodu zaciągania bez zezwolenia Wydziału kraj. tak zwanych chwilowych pożyczek tudzież z powodu zaległości biernych.

Ten stan rzeczy usprawiedliwia Wydział powiat. w relacyi z 16. czerwca 1903 l. 1048 przedewszystkiem konieczną potrzebą uzyskania środków na pokrycie budowy szpitala powiat. w sposób, któryby ułatwił uznanie go za powszechny i publiczny, tudzież na pokrycie budowy dróg w powiecie, a w szczególności robót na drodze powiatowej Probużna-Dębówka, których niewykończenie w sezonie budowlanym groziło znaczniejszą stratą, przez zepsucie robót już dokonanych.

Obecnie zamierza Reprez. pow. zaciągnąć imieniem powiatu pożyczkę bezprocentową w kwocie 20.000 Koron z zakładowego funduszu drogowego, a to celem pokrycia pożyczek chwilowych i zaległości biernych, spowodowanych budową drogi Probużna-Dębówka.

Inne zaległości spodziewa się powiat pokryć w przeciągu 4 lat przez wstawianie do budżetu powiatowego odpowiedniej kwoty ratalnej.

Według budżetów powiatu dodatki do podatków bezpośrednich w powiecie wynosiły:

W r. 1901	a)	na fundusz	pow. administr.	10%
	b)	„ „	dróg powiat.	7%
W r. 1902	a)	„ „	pow. administr.	12%
	b)	„ „	dróg powiat.	7%
W r. 1903	a)	„ „	pow. administr.	12%
	b)	„ „	dróg powiat.	10%

oprócz 10% ustawowego dodatku na rzecz powiat. funduszu dróg gminnych.

Z powyższego okazuje się, że program Wydziału pow. co do pokrycia zaległości biernych powiatu da się z łatwością urzeczywistnić bez znacznego przeciążenia siły podatkowej.

Wobec tego Komisya uznając zgodnie z Wydziałem krajowym potrzebę zaciągnięcia rzeczonej pożyczki, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy.

Przewodniczący:
Apolinary Jaworski.

Sprawozdawca:
Moysa.

USTAWA

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Ks. Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Husiatynie zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 20.000 Koron na częściowe pokrycie kosztów budowy drogi powiatowej Probużna-Dębówka.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 2631/03. Lwów, dnia 1. października 1903.

Aby. 337

Sprawozdanie

komisyi solnej o krajowej sprzedaży soli.

Sól warzonka.

W ciągu roku 1902 pobrał Wydział krajowy z c. k. salin do drobiazgowej rozsprzedaży 501.258 centnarów metr. soli warzonki — z tego 479.200 centn. z kontyngentu, zaś 22.058 centn. metr. za gotówkę.

W poprzednim roku, 1901, pobrał Wydział krajowy 511.987 centnarów soli warzonki — t. j. o 10.729 centnarów metr. w wartości 193.122 koron więcej.

Powodem tego zmniejszenia się ilości pobranej w r. 1902 z salin warzonki nie jest, według zdania Wydziału krajowego, brak popytu, bo ten z powodu dość pomyślnych zbiorów ziemniaków, kapusty i ogórków był nawet większy, jak w roku poprzednim, **lecz brak soli w salinach.** Saliny nie przygotowały bowiem dostatecznych zapasów. Wskutek tego musiały zastępstwa Wydziału krajowego w listopadzie i grudniu 1902 przy wydawaniu soli filialistom ograniczać ich do pewnej tylko części żądanej przez nich soli, co znów wywołało w publiczności i w prasie nieuzasadnione zarzuty przeciwko krajowej organizacyi sprzedaży soli, a nadto w dalszem następstwie stało się przyczyną blisko trzechmiesięcznej dezorganizacyi krajowych zastępstw sprzedaży soli, gdyż na karb nie zawinionej przez Wydział krajowy spóźnionej dostawy soli, znaczna liczba handlarzy, którzy są zastępcami Wydziału krajowego w sprzedaży soli, kładła niewłaściwości a nawet nadużycia przy drobnej sprzedaży soli spełniane, którym nie można było zwykłemi środkami kontrolnemi zapobiedz.

Ze przyczyną niedostatku soli w niektórych salinach przy końcu roku 1902 były błędy w zarządzeniach co do produkcyi soli, dowodem tego fakt, że w roku bieżącym (1903) pobrał Wydział krajowy do końca miesiąca sierpnia do rozsprzedaży o 5.101 metr. cent. soli warzonki w wartości 91.818 koron więcej, jak w roku zeszłym w tym samym czasie.

Komisya solna wyraża przekonanie, iż w przyszłości produkcya soli warzonki w salinach galicyjskich będzie racyonalnie uregulowaną w ten sposob, ażeby ludność naszego kraju nie była narażoną na takie niedogodności z powodu braku dostatecznej ilości soli, jak to zdarzyło się w r. 1902.

Z wykazów krajowego Zarządu sprzedaży soli przekonała się także Komisya solna, że po spaleniu się saliny dolińskiej przydzielane są Wydziałowi krajowemu znaczne ilości soli z saliny w Kosowie, położonej na samym południowo-wschodnim krańcu Galicyi — i oddalonej o 30 km. od najbliższej stacyi galicyjskiej kolejowej Zabłotów.

Przydzielanie nieproporcyonalnie wysokiego kontyngentu ze saliny tak niekorzystnie pod względem komunikacyjnym położonej, nietylko, że fundusz solny na wysokie naraża straty, coby było mniejszem złem, ale co gorsza, zagraża tem niebezpieczeństwem, że na taką odległość spedyowana sól nie dojdzie na czas i może powstać brak soli w którejś okolicy kraju.

Ponieważ jest niepodobieństwem, aby z licznych warzelni wschodnio-galicyjskich nie było innej jakiejś saliny więcej ku zachodowi zbliżonej, na której możnaby w interesie ludności, a bez wielkich wydatków ze strony c. k. Skarbu podnieść odpowiednio produkcyę, proponuje Komisya solna w tej sprawie podaną niżej rezolucyę.

Z zadowoleniem zaznacza Komisya solna, iż c. k. Rząd, uwzględniając rezolucye Wysokiego Sejmu, podwyższył Wydziałowi krajowemu kontyngent roczny soli warzonki o 150 wagonów rocznie — to znaczy, że obecny kontyngent soli warzonki Wydziału krajowego wynosi 4.950 wagonów.

Jako dalszy postęp w rozwoju i ukonsolidowaniu urządzeń krajowej sprzedaży soli uważa Komisya solna wydanie przez Wydział krajowy opartej na dotychczasowych doświadczeniach instrukcyi dla pozostających pod jego kontrolą sprzedawców soli, tudzież postanowienie budowania na węzłowych stacyach kolei żelaznych przez Wydział krajowy własnych magazynów soli. Takie magazyny mogą znakomicie ułatwić zaopatrywanie zastępstw w danej okolicy w produkta solne, t. j. w sól do potraw, sól bydlęcą i kainit. Wprawdzie będzie wymagała budowa tych magazynów kolejowych pewnego wkładu kapitału. Lecz ta inwestycya nie narazi prawdopodobnie krajowego funduszu solnego na stratę, skoro Wydział krajowy zamierza oddawać owe magazyny zasługującym na zaufanie przedsiębiorcom za czynszem dzierżawnym, który powinien starczyć na amortyzacyę i oprocentowanie wyłożonego na budowę kapitału.

Pakowanie pojedynczych topek soli warzonki (a także i soli kamiennej w pakiety kilogramowe) w papier, odbywa się we wszystkich salinach prawidłowo, ku zupełnemu zadowoleniu ludności, która w ten sposób otrzymuje sól, nie zanieczyszczoną niczem, i w pełnej wadze. Dziennie pakuje się około 170.000 kilogramow — i Komisya solna stwierdza to z całem uznaniem, iż techniczne, administracyjne i rachunkowe przeprowadzenie przez krajowy Zarząd sprzedaży soli tak ważnej reformy w urządzeniu drobiazgowej sprzedaży tego produktu, jak dostarczanie konsumentom każdego kilograma soli w zamkniętem opakowaniu, dało rezultaty jak najpomyślniejsze.

Do tych dobrych wyników wiele przyczynia się okoliczność, iż pakowanie soli warzonki odbywa się zaraz po wyjęciu topek z suszarni, i przed ich zmagazynowaniem w samychże warzelniach. W tym względzie zachodzą atoli pewne formalne trudności co do nadzoru nad pakowaniem. Wydział krajowy opisuje te trudności w swojem sprawozdaniu szczegółowo. Spodziewać się należy, iż c. k. Rząd, z tą gotowością życzliwą, z jaką uchylił już dotąd inne liczne i poważniejsze trudności w interesie krajowej organizacyi sprzedaży soli — w dobrem porozumieniu z Wydziałem krajowym, zechce akże unormować stale praceder pakowania topek w papier w warzelniach w sposób, umożliwiający skuteczną kontrolę nad tem pakowaniem.

Do tego odnosi się rezolucya *a)*, którą Komisya solna Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia przedkłada.

Ze sprawą pakowania soli w papier łączy się kwestya fabrykacyi papieru, potrzebnego do owijania pięćdziesięciu i kilku milionów kilogramów soli rocznie. Już w zeszłorocznom sprawozdaniu podniosła Komisya solna z naciskiem obowiązek Wydziału krajowego starania się o to, ażeby potrzebny do pakowania soli papier wyrabiany był w kraju. Obecnie powtarza Komisya to naturalne żądanie w osobnym wniosku do uchwały, w którym zaznacza, że nie powinien Wydział krajowy zbyt skrupulatnie unikać w tym względzie nawet pewnego zaangażowania zapasów pieniężnych funduszu solnego.

Sól kamienna.

W roku 1902 pobrał Wydział krajowy soli kamiennej 32.196 centn. metr. t. j. dwa razy tyle, jak w roku 1901. Lecz gdy zapotrzebowanie soli kamiennej w kraju wynosi około 100.000 centn. metr., przeto okazuje się, że krajowy Zarząd sprzedaży soli opanował dotychczas sprzedaż soli kamiennej zaledwie w jednej trzeciej części. Dwie trzecie części konsumowanej w kraju naszym soli kamiennej sprzedają dotąd prywatni przedsiębiorcy, którzy nietylko nie podlegają kontroli Wydziału krajowego, ale owszem toczą z nim w dostarczaniu ludności soli kamiennej zaciętą walkę konkurencyjną.

Wydział krajowy zaznacza w swojem sprawozdaniu, że ażeby mógł tę konkurencyę pokonać, musiałby pomyśleć o bezzwłocznem założeniu większego młyna solnego we Wieliczce. Komisya solna mniema, że ani chwili nie powinien Wydział krajowy wahać się z założeniem takiego młyna, gdy świetne wyniki urządzenia młyna do mielenia soli kamiennej w Bochni dają gwarancyę, iż takie przedsiębiorstwo nietylko nie narazi fundusz krajowy na straty, ale dzielnie przyczynia się do zwalczania skutecznego prywatnej spekulacyi, operującej w handlu solą z widoczną szkodą dla ogółu ludności, która spożywać musi sól, obłożoną ciężkim podatkiem monopolowym.

Kainit.

Sprzedaż kainitu jest w ciągłym rozwoju — ku wielkiemu pożytkowi rolnictwa krajowego. Wydział krajowy zaznacza w sprawozdaniu swojem, że w obec zainteresowania się szerszych kół przemysłowych sprawą rozwoju kopalni kainitu w Kałuszu i ze względu na wieści o świeżo odkrytym tam pokładzie sylwinu, potwierdzające dawne przypuszczenia, że pokłady soli potasowych w Kałuszu i w okolicy są znaczniejsze, uważał Wydział krajowy za stosowne, wziąć pod rozwagę sprawę ewentualnego wydzierzawienia eksploatacyi soli kałuskich. Komisya solna wita ten zamiar Wydziału krajowego z pełna sympatyą — i mniema, że spotka się on także z równą życzliwością i u c. k. Rządu. Co do oddania przez c. k. Rząd eksploatacyi pokładów kainitu w Kałuszu w dzierżawę istnieje już zresztą precedens, ponieważ była ona wydzierżawiona prywatnemu przedsiębiorstwu w roku 1867. Gdy to przedsiębiorstwo upadło, gotów był c. k. Rząd wydzierżawić drugi raz kopalnię kałuską w roku 1883. Wiadomo zresztą, że fabrykacya soli morskiej w Austryi jest również na rachunek monopolu wydzierżawioną. Nie ma przeto powodu do czynienia jakichkolwiek trudności w wydzierzawieniu salin kałuskich krajowi, który niewątpliwie nie szczędziłby usiłowań, ażeby to przedsiębiorstwo w interesie ekonomicznego rozwoju kraju rozszerzać i rozwijać jak najtroskliwiej.

Sól bydlęca.

Soli bydlęcej pobrał Wydział krajowy w ciągu roku 1902 centn. metr. 7.567. Jest to więcej trochę jak w roku poprzednim, ale zawsze w stosunku do rozległości kraju i ilości hodowanego w nim bydła — za mało.

W roku bieżącym, mianowicie od 1. lutego 1903 zniżył c. k. Rząd sprzedażną cenę soli bydlęcej z 10 koron na 6 koron za centnar metryczny. Zniżka ceny miała ten skutek, że do końca sierpnia b. r. sprzedał Wydział krajowy soli bydlęcej 8.373 centn. metr., gdy w tym samym okresie roku zeszłego zdołał sprzedać tylko 4.905 centn. metr. Jeżeli w ten sposób będzie dalej wzrastał popyt na sól dla bydła, to przypuszczać można, iż c. k. Skarb państwa nie dozna żadnego ubytku w dochodach ze sprzedaży tego produktu solnego pomimo obniżenia ceny o 40%. Dalsza zaś zniżka ceny zapewne ożywiłaby popyt jeszcze więcej.

Niespełnione żądania W. Sejmu w zakresie spraw solnych.

Z wyjątkiem soli dla bydła, której cena, jak powyżej wspomniano, została zniżoną, zresztą dotychczas nie stało się zadość wielokrotnie ponawianym rezolucyom Wysokiego Sejmu, uchwałom innych sejmów krajowych i parlamentu państwowego, domagającym się obniżenia ceny soli w ogólności.

Tak samo nie zostały uwzględnione uchwały Wysokiego Sejmu, żądające ulg dla hodowców bydła w tych okolicach, gdzie istnieją źródła solne, w korzystaniu z tychże źródeł dla celów hodowlanych.

Wreszcie odbudowa zniszczonej przez pożar saliny w Dolinie, jakkolwiek znacznie postąpiła naprzód, lecz dotąd ukończoną nie jest.

Komisya solna uważa przeto za wskazane wymienione tu, dotąd nie ziszczone postulata kraju ponawiać — aż do skutku.

Organizacya sprzedaży soli w innych krajach koronnych.

Z zadowoleniem dowiaduje się Komisya solna ze sprawozdania Wydziału krajowego, że Wydziały krajowe sąsiednich krajów koronnych: Bukowiny, Morawy i Szląska zwróciły uwagę na galicyjską organizacyę sprzedaży soli pod opieką władz autonomicznych i udają się do tutejszego Wydziału krajowego z prośbą o objaśnienia i wskazówki w tej mierze. Komisya solna przypuszcza, że dotychczasowe wyniki naszej krajowej organizacyi sprzedaży soli uznane tam zostaną jako istotnie zachęcające do naśladowania. Bukowina zaprowadziła już nawet u siebie krajową organizacyę sprzedaży soli na wzór galicyjskiej.

Na podstawie powyższych uwag Komisya solna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej sprzedaży soli za rok 1902 z 9. września 1903 l. 77.641.
2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby nie ustawał w staraniach w tym kierunku, iżby karton, potrzebny do pakowania soli, wyrabiany był w kraju i upoważnia go, ażeby za odpowiedniem zabezpieczeniem, dopomógł ku temu w razie potrzeby i pieniężnie, z zapasów funduszu solnego.
3. Sejm upoważnia Wydział krajowy, ażeby w celu rozszerzenia sprzedaży soli kamiennej pod jego zarządem i pod jego kontrolą, założył we Wieliczce młyn do mielenia soli kamiennej.

Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) ażeby w porozumieniu z Wydziałem krajowym ostatecznie unormował proceder opakowywania topek w papier w warzelniach, tudzież kontrolę nad tą robotą;

b) aby podniósł produkcyę soli warzonki w warzelniach na zachód najdalej położonych, przy równoczesnem zredukowaniu produkcyi w salinie kosowskiej do dawnych, dla zbytu w najbliższej okolicy zastosowanych, rozmiarów;

c) ażeby przyspieszył o ile możności otwarcie ruchu w odbudowanej żupie w Dolinie;

d) ażeby gospodarzom wiejskim, posiadającym bydło — nietylko tym, którzy zamieszkują gminy, gdzie w miejscu znajduje się surowica, ale i tym, którzy sąsiednie gminy zamieszkują, bez względu na oddalenie, ułatwił pobieranie surowicy celem poprawienia paszy, a tem samem podniesienia chowu bydła;

e) ażeby w drodze właściwej przeprowadził ogólne zniżenie cen soli, a na razie przynajmniej ażeby dążył do dalszego obniżenia ceny soli dla bydła.

Rezolucyą ad c. załatwia się petycye gmin Dubszara l. s. 1913. Ilemnia l. s. 1914 i Lecówka l. s. 1912 o ułatwienia dla rolników tamtejszych w poborze surowicy.

Przewodniczący:
Ks. Kornel Mandyczewski.

Sprawozdawca:
Teofil Merunowicz.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

L. W. 2.562/903.

We Lwowie, dnia 30. września 1903.

Alog 368

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o stanie szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich w r. 1900/1 i 1901/2 na podstawie sprawozdań Rady szkolnej krajowej.

Wysoki Sejmie!

Przystępując do oceny stanu naszego wychowania publicznego w dziedzinie szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich, należy uczynić pewne zastrzeżenia, odnoszące się do przedmiotu krytyki. Przedewszystkiem należy podnieść, że sprawozdania Rady szkolnej krajowej, przydzielone Komisyi szkolnej, obejmują tylko dwa lata działalności. Krytykując ewentualne niedostatki lub upominając się o spełnienie wyrażonych dawniej życzeń, należy wskutek tego pamiętać, że przeciąg nieraz kilku lat jest za krótkim okresem czasu, aby przeprowadzić w nim niejedno życzenie, podnoszone w ubiegłych latach, jeżeli sięgało ono głębiej, wymagało dłuższych studyów i nakładów lub jeżeli do urzeczywistnienia go potrzeba było jeszcze pewnych doświadczeń. Z drugiej jednak strony i postęp w dziedzinie szkolnictwa, który da się stwierdzić, jest z tejże samej przyczyny postępem względnym, postępem w stosunku do lat ubiegłych, zrozumiałym, ale i niezaprzeczonym wówczas, jeżeli się go ocenia na tle tych wszystkich założeń już danych, na których nasze szkolnictwo się opiera.

Nie mniejszej dla sprawiedliwego sądu wagi jest drugie zastrzeżenie, które powinniśmy uczynić. Krytyka stanu wychowania publicznego, zasadniczo rzecz biorąc, nie da się oderwać od krytyki położenia finansowego, wedle którego Sejm oznacza środki finansowe na to wychowanie. Pełny obraz naszego szkolnictwa może przeto wystąpić tylko w związku ze sprawą budżetu szkolnego. W niniejszem sprawozdaniu, oceniającem szkoły ludowe i seminarya nauczycielskie wyłącznie ze stanowiska wychowania publicznego, obraz ten nie może być wskutek tego zupełnym.

Oceniając poszczególne momenta, które stanowią o wartości szkolnictwa, zaznaczyć należy, że wszystkie wykazują postęp.

Uczęszczanie do szkół wzrosło w obydwóch latach sprawozdawczych. W porównaniu z rokiem 1899/900 uczęszczało w roku 1900/901 dzieci od lat 6 do 12 do szkół publicznych o 3·8% więcej, w roku zaś 1901/902 o 4·18% więcej, niż w poprzednim (to jest 1900/901). Odpowiednio do tego maleje liczba dzieci w tym wieku (to j. od 6—12 lat), nie uczęszczających do szkół, w roku 1900/901 w porównaniu z poprzednim (to j. 1899/900) o 1%, w roku zaś 1901/902 w porównaniu z poprzednim (to j. 1900/901) o 1·5%. Taki sam postęp zaznaczyć należy co do dzieci od 13 do 15 roku życia. Liczba uczęszczających do szkół publicznych dzieci w tym wieku wzrosła w r. 1900/901 w porównaniu z poprzednim o 6·3%, w roku zaś 1901/902 w porównaniu z poprzednim (to j. 1900/901) o 5·3%, a to mimo tego, że liczba wykazanych dzieci obowiązanych do nauki zmniejszyła się w tym roku. Odpowiednio do tego maleje także liczba dzieci we wieku od 13 do 15 lat, nie uczęszczających do szkół, w r. 1900/901 o 3·6%, w roku zaś 1901/902 o 2·8%, w każdym w porównaniu z poprzednim.

Przytoczone liczby wykazują w szerzeniu oświaty postęp względny. Odnoszą się one bowiem przedewszystkiem tylko do dzieci tych gmin, które mają szkoły

czynne lub leżą w zakresie szkół czynnych, powtóre zaś wykazują postęp w odnośnym roku jedynie w porównaniu z rokiem poprzednim — bez potrącenia przyrostu.

Pragnąc uzyskać obraz postępu bezwzględnego, należy w obliczeniu uwzględnić obydwa te zastrzeżenia, do takiego jednak rachunku brak stanowczych liczb, rezultaty mogą więc być tylko przybliżone.

Wedle obliczenia Rady szkolnej krajowej było w r. 1901 w całym kraju, we wszystkich gminach, dzieci we wieku od lat 6 do 12 ogółem 1,027.000, liczba zaś dzieci, nie pobierających żadnej nauki, wynosiła w tym roku (to j. 1901/902) w całym kraju 278.946 czyli 27·1% wszystkich dzieci we wieku od 6 do 12 lat.

Używając tej samej metody dla uzyskania odnośnych liczb dla roku poprzedniego (to j. 1900), będziemy mogli stwierdzić, że w tym roku (to j. 1900) było w całym kraju dzieci od 6 do 12 lat 1,016.915. Z tej liczby nie pobierało żadnej nauki 298.488, czyli 29·3% wszystkich dzieci we wieku od 6 do 12 lat.

W roku przeto 1901/902 było w porównaniu z rokiem poprzednim (to jest 1900/901) o 19.592 mniej dzieci od 6 do 12 lat, nie pobierających żadnej nauki. Jeżeli zaś od tej liczby odejmiemy przyrost dzieci we wieku od 6 do 12 lat, wynoszący wedle powyższych obliczeń 10.403 dzieci, to spostrzeżemy, że w szerzeniu oświaty objawiać się będzie i bezwzględny postęp, w roku bowiem 1901/902 było w porównaniu z rokiem 1900/901, po potrąceniu przyrostu, mniej o 9.189 dzieci we wieku 6 do 12, nie pobierających żadnej nauki.

Cyfry te wykazują skuteczność działania naszego szkolnictwa ludowego w kierunku pokonywania analfabetyzmu, dowodzą bowiem, że oprócz całego rocznego przyrostu nauka obejmuje z pośród tych, którzy dotychczas mimo wieku, obowiązującego do nauki, nie pobierali jej — a więc obejmuje, mówiąc stylem urzędniczym, tytułem odrabiania zaległości — przeszło 9.000 dzieci. Wartość tego działania naszego szkolnictwa ocenić można sprawiedliwie tylko na tle tych wszystkich danych, wśród których rozwija się nasze szkolnictwo, przedewszystkiem zaś na tle naszych finansów krajowych. Jeżeli jednak podnoszą się zarzuty, że szkoły ludowe widocznie nie spełniają swego zadania, skoro mimo ich tyloletniego istnienia, mimo ich liczby i postępowej organizacyi, jeszcze tak znaczna część ludności jest analfabetami, — to na zarzuty te można odpowiedzieć przedewszystkiem wskazaniem na fakt, że od r. 1880 do r. 1900 cyfra analfabetów spadła u nas z 77% na 56% ogółu ludności ponad 6 lat wieku, powtóre zaś można odpowiedzieć wskazaniem na tę okoliczność, że obrazu działalności szkół ludowych w kierunku pokonywania analfabetyzmu nie daje stwierdzona w r. 1900 liczbę 3,387.378 analfabetów ponad 6 lat wieku, ale ta liczba pomniejszona o liczbę ludności we wieku ponad rok 38 życia nie umiejącej czytać. Gdy działalność Rady szkolnej krajowej rozpoczyna się od r. 1874, przeto na karb szkolnictwa ludowego, powstałego i rozwijającego się pod jej zarządem, nie może iść ta liczba ludności, która już wówczas to j. w r. 1874 przekroczyła normalny wiek, obowiązujący do nauki. Winę za tych wszystkich, którzy dzisiaj we wieku ponad lat 38 zwiększają szeregi analfabetów, przypisać należy stanowi szkolnictwa z przed r. 1874. Na tę okoliczność należy zwrócić uwagę, nie dlatego, aby zmniejszyć znaczenie faktu, że jeszcze dzisiaj mimo wszystkiego mamy 56% analfabetów, ale z tego powodu, że tylko w ten sposób zdobędziemy prawdziwy obraz skuteczności działania naszych szkół w kierunku pokonywania analfabetyzmu, obraz, który podnoszone przeciwko obecnej szkole zarzuty z pewnością znacznie zredukuje.

Statystyka, podana w ostatniem sprawozdaniu Rady szkolnej w kwestyi frekwencyi do szkół, zawiera cenne dane co do ilości dzieci, uczęszczających na naukę w poszczególnych powiatach, i bardzo pożądane uwagi co do przyczyn nieposyłania dzieci na naukę. Uwagi te jednak są ogólnej natury, nie poparte danemi statystycznemi. Dostarczyć ich może statystyka wymiaru kar za niezapisywanie lub nieposyłanie dzieci do szkół. Sprawa kar tych w ogóle omawiana już była niejednokrotnie, a jednak dotychczas nie posunięto jej naprzód. Uznaje to samo Rada szkolna krajowa, stwierdzając, że tylko w niewielu okręgach władze wykonywają odnośne przepisy z należytą ścisłością.

A jednak od należytego wykonywania przepisów o przymusie szkolnym w wysokim stopniu zależy skuteczność działania szkolnictwa. Należy zwrócić szczególniejszą uwagę Rady szkolnej krajowej tak na samą sprawę, jak i na statystykę w tym względzie. Szczególnie właśnie ta statystyka rzuciłaby dopiero właściwe światło na działalność szkoły. Zestawmy liczby: z jednej strony w gminach mają-

cych szkoły 194.775 dzieci nie pobierających żadnej nauki, z drugiej strony tylko 65.463 orzeczeń karnych. Gdybyśmy wiedzieli, dlaczego tylko tyle wydano orzeczeń i w których wypadkach ich nie wydawano, moglibyśmy dopiero wówczas ocenić, dlaczego mimo istnienia szkół aż 20·6% dzieci obowiązanych do nauki przecież jej nie pobiera i gdzie szukać należy winy, w szkolnictwie, czy gdzieindziej. W szkolnictwie szukaćby można winy tylko w tym przypadku, gdyby przyczyna nie uczęszczania do szkoły tkwiła w tem, że szkoła jest za szczupła i nie może objąć wszystkich obowiązanych do nauki lub że jest za odległą. Wszystkie inne przyczyny leżą poza szkolnictwem, a więc ubóstwo, klęski elementarne, niezrozumienie pożytku szkoły, niedołęstwo władz przynaglających i t. d. Dopiero znajomość tych danych rzuciłaby światło na działalność szkolnictwa naszego i najlepiej odparłaby zarzut powolnego postępu. Zarzut ten musiałby bowiem odpaść, gdyby się okazało, że z 194.775 dzieci, mogących pobierać naukę, a nie pobierających jej, tylko pewna część nie pobiera jej z przyczyn tkwiących w szkolnictwie, a reszta nie pobiera jej z przyczyn innych. Dopóki ta strona nie będzie należycie wyjaśnioną, nie możemy mieć prawdziwego obrazu skuteczności działania naszego szkolnictwa. Innemi słowy: dziś ktoś opierający się na fakcie, że w r. 1901/2 było mniej tylko 10.016 dzieci nie pobierających żadnej nauki w gminach mających szkoły, niż w roku poprzednim, mógłby wysnuć wniosek, że wobec ogólnej liczby 194.775 dzieci nie pobierających nauki ubytek ten jest za powolny. Wniosek ten jednak, o ile idzie o ocenienie naszego szkolnictwa, byłby fałszywy. Tylko wówczas moglibyśmy mówić o powolnym postępie, gdyby całe owe 194.775 dzieci nie pobierało nauki z przyczyn tkwiących w szkolnictwie, a więc np. z powodu szczupłości szkoły lub jej odległości. Tego jednak nie możemy obecnie stwierdzić w żadnym kierunku dla braku danych. Dostarczyć ich może właśnie statystyka kar, uwzględniająca przyczyny niezapisywanie względnie nieposyłanie dzieci na naukę i uwzględniające wypadki, w których orzeczeń nie wydano.

To jedna strona objawów związanych z przepisami o przymusie szkolnym. Drugą charakteryzuje fakt, że prawie połowa orzeczeń nie została wykonaną. Gdzie leży przyczyna tego zjawiska: we wadliwości przepisów, czy w braku sprężystości powołanych do tego czynników? Rozporządzeniem z dnia 20. czerwca r. 1898 l. 7.553 zwróciła Rada szkolna krajowa uwagę Rad okręgowych na bezzwłoczność wykonania przymusu szkolnego. Rozporządzenie to, sądząc z ilości niewykonanych orzeczeń, nie odniosło widocznie skutku, należałoby przeto obmyśleć inne, może dalej idące środki, umożliwiające urzeczywistnienie tej zasadniczej myśli naszego szkolnictwa, jaką jest zasada przymusu szkolnego.

Przedłożona dodatkowo przez Radę szkolną krajową statystyka wskazuje inny jeszcze bardzo ważny punkt.

Obliczenie frekwencyi dowodzi, że liczba dzieci uczęszczających do szkół spada coraz to bardziej, im wyższą jest nauka. W szkołach wiejskich i małomiejskich np. na I. stopień zapisanych było w r. 1901/2 ogółem 191.290 dzieci, liczba ta zaś topnieje na IV. stopniu do 101.074. Różnica nie da się wytłómaczyć naturalnemi przyczynami. Jeżeli gdzie przeto, to właśnie do tej kategoryi dzieci należy stosować przepisy o przymusie szkolnym z całą energią i dokładnością.

Rozwój szkół okazuje we wszystkich kategorych nabytki.

Rok szkolny 1900/1901 kończył się liczbą 4.323 szkół publicznych czynnych i nieczynnych, a więc kończył się w porównaniu z rokiem poprzednim dorobkiem 43 nowych szkół. Z tej liczby 4.323 było w roku 1900/1901 szkół czynnych 4.004, więcej o 65, niż w roku poprzednim, szkół nieczynnych zaś 319, mniej o 22, niż w roku ubiegłym.

Rok szkolny 1901/1902 wykazuje dalszy postęp w tym kierunku. Ogółem szkół publicznych liczymy dzisiaj w kraju 4.398, a więc o 75 więcej od poprzedniego. Z liczby tej było czynnych 4.106, więcej o 102, niż w roku poprzednim, nieczynnych zaś 292, mniej o 27, niż w roku poprzednim.

Ogółem przeto w obydwóch latach sprawozdawczych przybyło 108 nowych szkół, liczba zaś klas czynnych wyrosła w tych dwóch latach o 553. Mimo tego wzrostu jeszcze 1.062 gmin nie ma żadnej szkoły względnie nie należy do związku szkolnego z innemi gminami. Liczba ta jednak nie daje należytego obrazu, nie podano bowiem przyczyn, dla których w gminach tych nie powstały jeszcze szkoły. Poznanie tych przyczyn może mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia pytania, czy usiło-

wania nasze w dziedzinie szkolnictwa mają pójść w kierunku stworzenia szkoły w każdej gminie względnie w każdym związku szkolnym gmin, czy też w kierunku podniesienia już istniejących względnie w kierunku ściślejszego wykonywania przepisów o przymusie szkolnym. Jeżeli bowiem n. p. o powiecie bóbrczańskim możemy z wielkiem prawdopodobieństwem powiedzieć, że ilość dzieci uczęszczających do szkoły była dlatego najwyższą w Galicyi (140 na tysiąc mieszkańców), bo w nim tylko jedna gmina niema szkoły, a w okręgach turczańskim i liskim dlatego najniższa (32 na tysiąc i 49 na tysiąc), że w pierwszym z nich było aż 59 gmin na 74, a w drugim 38 gmin na 70 bez szkoły, — to już tego wniosku nie możemy wysnuć co do innych powiatów, n. p. Wieliczki, Białej, Jasła i t. d., gdzie frekwentacya była w porównaniu z innymi powiatami znaczna (od 110 do 104 na tysiąc mieszkańców), a gdzie przecież 21 do 36 gmin nie miało szkół. Porównanie to wskazywałoby może na fakt, że w tych powiatach gminy, nie posiadające szkół, są najmniej zaludnione, a wniosek ten nasuwałby pytanie, czy większą korzyść przyniesie założenie w nich szkół, czy też powiększenie już istniejącej w innej gminie szkoły, nie mogącej objąć wszystkich obowiązanych w tej gminie do nauki dzieci.

Rozpatrując trzeci z czynników, stanowiących o wartości naszego szkolnictwa, bo jest **ilość i jakość sił nauczycielskich**, dochodzimy do następujących rezultatów.

W roku 1900/1902 przybyło w porównaniu z poprzednim 75 nauczycieli i 296 nauczycielek, w roku 1901/1902 zaś przybyło w porównaniu z poprzednim 211 nauczycieli i 253 nauczycielek, ogółem przeto w dwóch ostatnich latach przybyło 835 sił nauczycielskich. W obydwóch latach ubyło sił niekwalifikowanych, i tak: w roku 1900/1901 ubyło 66, w r. 1901/1902 zaś 85. To stałe zmniejszanie się sił niekwalifikowanych jest pocieszającem, natomiast uderza nieproporcyonalny w ogóle stosunek nauczycieli do nauczycielek. Gdy rok 1900/1901 wykazywał jeszcze przewagę nauczycieli (4.164) nad nauczycielkami (4.159), to w roku 1901/1902 liczba tych ostatnich (4.412) przewyższyła już liczbę nauczycieli (4.375). Jeszcze bardziej zaś nieproporcyonalnym jest stosunek niekwalifikowanych nauczycieli do niekwalifikowanych nauczycielek. Gdy pierwszych bowiem było w roku 1900/1901 tylko 139, a w roku 1901/1902 tylko 133, to nauczycielek niekwalifikowanych było w roku 1900/1901 aż 974, w następnym zaś roku 895.

Reasumując przedstawione wyżej rezultaty, stwierdzić można we wszystkich trzech poruszonych kierunkach postęp w porównaniu z latami ubiegłemi. Jak lat poprzednich, jednak, otwartą jest i obecnie kwestya, czy postęp ten nie jest za powolny. Żadna z kwestyi, które nasuwa nakreślony wyżej stan rzeczy, nie jest nową i od szeregu lat jest przedmiotem ogólnej dyskusyi. Objawiający się ciągle postęp wskazuje, że środki, zapewniające stały rozwój, były znakomicie pomyślane i że je należy tylko systematycznie stosować. Ogólne położenie finansowe kraju zakreśla naturalne granice, w których przez polepszenie bytu nauczycieli można pomnożyć z jednej strony ich liczbę, z drugiej zaś zapobiedz ich dezercyi. Od położenia finansowego kraju zależy także powiększenie funduszu na budowę szkół. Wreszcie od nieprzerwanego i energicznego stosowania ustawowych środków o przymusie szkolnym zależy przedewszystkiem powiększenie frekwencyi w tych gminach, które już szkoły posiadają, zaczynając od miast największych Lwowa i Krakowa.

Mając powyżej skreślony stan naszego szkolnictwa na oku i licząc się z finansowem położeniem kraju, można stwierdzić, że w ogóle widocznym jest wszędzie ciągły rozwój szkół ludowych i że jego szybkość nie zależy od danych, na których oparte jest nasze szkolnictwo, ale danych leżących poza szkolnictwem, w szczególności od finansów kraju.

W kwestyi **metody nauczania**, planów nauki, książek szkolnych, instrukcyi i t. d. podnieść należy, że, gdy ostatnie lata były epoką gruntownych reform we wszystkich tych kierunkach, wskazanem jest pozostawienie obecnie odpowiedniego czasu na przetrawienie tego, co dotychczas na tem polu zdziałano. Nie należy przez to rozumieć, jakoby pozostawienie takiego okresu było zamknięciem ust krytyce, jakoby było wykluczeniem usiłowań dążących do ulepszeń, naprawy i rozwoju tego, co już istnieje. Wskazana jest tylko wielka ostrożność w przedsiębraniu jakichkolwiek zasadniczych zmian. W tym duchu też tylko podnosi Komisya szkolna następujące uwagi.

Przedewszystkiem podnosi Komisya szkolna życzenie, aby władze szkolne zwracały jak największą uwagę na systematyczne i gruntowne **nauczanie religii.**

Niema ofiary, której nie należałoby uczynić, aby młodzież otrzymała religijne wychowanie. Wszelkie wnioski, z którymi Rada szkolna krajowa uzna za stosowne wystąpić, aby to religijne wychowanie pogłębić, aby nauce religii zapewnić systematyczność w udzielaniu jej, aby wiarę i etyczne wychowanie młodzieży utrwalić, znajdą w Komisyi najgorętszego obrońcę w obec Sejmu. Komisya wyraża też nadzieję, że Rada szkolna krajowa wszelkie ewentualne niedostatki w tym kierunku ze szczególną troskliwością zbada, środki zaradcze obmyśli i odpowiednie wnioski przedłoży.

Ze zadowoleniem wita Komisya uznanie ważnej instytucyi, objawiające się w zwiększeniu potrzebnego na nią funduszu. W rubr. II. poz. 9. wydatków preliminarza funduszu szkolnego znajdujemy tak na rok 1903, jak i na rok 1904 kwotę 10.800 K na 4 **kursa wakacyjne** dla niekwalifikowanych sił nauczycielskich.

Użyteczność tych kursów jest oczywistą. Doświadczenie wykazało, że nauczycielki, które kurs ten przebyły, składają egzamina ze znacznie lepszymi wynikami. Niepocieszającym bezsprzecznie faktem jest używanie sił niekwalifikowanych do nauczania, gdy jednak stosunki panujące u nas uczyniły je koniecznem, należy wszelkiemi siłami starać się o to, aby te siły podnieść i umożliwić im zdobycie potrzebnej wiedzy. Do tego celu dążą powyższe kursa, gdy zaś dotychczasowe rezultaty, osiągnięte przez nie, są pomyślne, — przeto wskazanem jest troskliwe czuwanie nad ich rozwojem i rozszerzeniem, aby jak największa liczba nieukwalifikowanych sił nauczycielskich i przez jak najdłuższy czas mogła z nich korzystać. Zwiększenie dotacyi na ten cel już na rok 1902 utrzymujące się w następnych budżetach, jest objawem pomyślnym, jeżeli się jednak zważy, że z 4 ech kursów korzystać może tylko 100 do 120 sił nauczycielskich, to ilość tych kursów wobec znanej ilości sił nauczycielskich okazać się musi stanowczo za szczupłą. Pomnożenie przeto tych kursów i takie ich uposażenie, aby udzielanie nauki mogło się w nich odbywać przez dłuższy czas, jest ze wszystkich względów wskazanem.

Godną bardzo gorącego poparcia jest sprawa **konferencyi okręgowych.** Odczyty i dyskusye tudzież lekcye wzorowe, które się w ich czasie odbywają, przyczyniają się w wysokim stopniu do utrzymania nauczycielstwa na poziomie ostatnich wyników metody nauczania, ożywiają w nich dążenie do ciągłego postępu, zapobiegają popadnięciu w niekorzystne przyzwyczajenia Jeżeli Komisya szkolna podnosi tę sprawę, to nie czyni tego dla przypomnienia jej Radzie szkolnej krajowej, bo widzi, iż konferencye cieszą się jej gorliwem poparciem, ale dla zaznaczenia, że solidaryzuje się z dążeniem rady szkolnej do ich rozwijania i że tę solidarność pragnęłaby rozszerzyć, pobudzając Sejm do zwiększenia wydatków na te cele.

Tylokrotnie przez Komisyę szkolną podnoszona użyteczność **nauki zręczności** (slöjdu) nie weszła dotychczas mimo usiłowań Rady szkolnej krajowej na te tory, na których chciałaby je widzieć Komisya.

Wstawiana w budżet (rubr. II. poz. 10. i rubr. VII poz. 22. wydatków preliminarza funduszu szkolnego) kwota 3.200 K na dwa kursa slöjdu drzewnego — i kwota 2.000 K na potrzebne do tej nauki narzędzia i warsztaty, wykazuje sama przez się, że sprawa ta nie może postąpić znacznie naprzód.

Rada szkolna krajowa wydała rozporządzeniem z dnia 21. sierpnia 1900 roku l. 12.684 (Dziennik rozp. Rady szk. kr. rok IV. Nr. 27) bardzo obszerną i dokładną instrukcyę, tyczącą się udzielania nauki zręczności w męskich szkołach wydziałowych, spełniając przez to artykuł 12. kraj. ust. szkolnej z dnia 22. maja 1895 l. 57 dz. u. kr. Mimo tego wprowadzenie tej nauki napotyka na trudności wskutek tego, że fundusze szkolne miejscowe, obowiązane w myśl art. 6. ust. z dnia 24. kwietnia 1894 l. 49 dz. u. kr. do pokrywania kosztów sprzętów szkolnych i narzędzi, tudzież do dostarczania lokalów, — obowiązku tego nie wypełniają. Komisya szkolna wyraża przeto życzenie, aby Rada szkolna krajowa wystąpiła z odnośnymi wnioskami, któreby mimo tej oporności gmin, przecież naukę zręczności posunęły naprzód.

Z wielkiem zadowolnieniem wita Komisya szkolna gorliwe zajęcie się Rady szkolnej krajowej **dopełniającymi kursami rolniczymi.** Należy dążyć do powiększenia ich liczby i do jak najintenzywniejszego wykształcenia ich kierowników. Doświadczenie wykazuje, że z niższych szkół rolniczych nie spływają na gospodarstwa wiejskie dobrodziejstwa fachowej nauki rolnictwa, uczniowie bowiem, opuszczający te szkoły, po największej części otrzymują posady oficyalistów we wielkich gospodarstwach, a w bardzo niewielkiej tylko liczbie korzystają na własnej roli

z otrzymanej w szkołach rolniczych nauki. Podniesienie kultury gospodarstw wiejskich można się więc spodziewać tylko w drodze rozszerzenia kursów dopełniających rolniczych. Uznanie tylko wzbudza zapewnienie Rady szkolnej krajowej, że nie odstrasza się trudnościami przy tworzeniu tych kursów. Rezultaty pomyślne muszą z czasem nadejść, a przykłady zagranicy, szczególnie Danii, powinny być bodźcem do dalszej praoy. Przy rozwijaniu tych kursów należy utrzymywać jak najściślejszy kontakt z kołami fachowemi. Rada szkolna krajowa zaprosi też z pewnością do zwołać się mającej, a bardzo pożądanej ankiety między innymi towarzystwa rolnicze, profesorów studyum rolniczego w Krakowie i akademii w Dublanach. Wszystkich tych szkół opinii należałoby też zasięgać przy układaniu podręczników. Najważniejszą jest kwestya należytego wykształcenia kierowników. Bardzo pożyteczne, a obecnie prawie wyłącznie kształcące kursa specyalne dla tych kierowników nie są jednak zupełnie wystarczające, jeżeli korzystający z nich nie wnoszą do nich już pewnego wykształcenia. Jest to jeden więcej punkt, przemawiający za pewnem zreformowaniem planów nauk w seminaryach w kierunku uwzględnienia potrzeb szkół wiejskich. Nauczyciel, któryby opuścił seminaryum już z większemi wiadomościami rolniczemi, daleko więcej mógłby skorzystać z owych specyalnych kursów, mających go kształcić dla dopełniających kursów rolniczych.

Z głosów, wytykających inne niedostatki naszej szkoły ludowej słusznym zupełnie jest zarzut, że **stróż** w szkole ludowej jest osobą mytyczną. Komisya szkolna wyraża przeto życzenie, aby wnioski zaradzające temu niedostatkowi, powodującemu przedewszystkiem niemożność utrzymania czystości w szkole, Rada szkolna zechciała w najbliższej przyszłości przedłożyć. Wejrzenia także bliższego domaga się sprawa **opału** szkoły, niepłonnem przeto będzie oczekiwanie Komisyi, że i w tym względzie nie będzie zaniedbanem dążenie do poprawy stosunków.

Komisya szkolna przypomina nadto dwie doniosłe sprawy: sprawę **wyższych szkół wydziałowych męskich** i sprawę regulaminu szkolnego. Obydwie dotychczas zalegają, a sprawozdanie Rady szkolnej krajowej nie mówi nic, czy i o ile posunięto je naprzód. Co do pierwszej z tych spraw, dyskutowanej tak żywo i gruntownie w sesyi wiosennej r. 1900, Sejm wezwał Rząd do przedłożenia projektu ustawy o tych wyższych szkołach wydziałowych męskich i uchwalił zarazem zasady, na których te szkoły mają się opierać. Komisya wyraża życzenie, aby Rada szkolna krajowa nie spuszczała tej sprawy z oka, — a w każdym razie aby zakomunikowała stan, w jakim się ta sprawa znajduje.

Co do sprawy **regulaminu szkolnego**, to przestarzała dotychczasowa ordynacya szkolna i naukowa powinna być jak najrychlej zmienioną. Ponieważ sprawozdanie Rady szkolnej nie zawiera żadnych wiadomości, w jakim stanie znajduje się ta sprawa, przeto komisya szkolna przypomina ją i spodziewa się, że Rada szkolna krajowa w należytem zrozumieniu doniosłości takiego regulaminu, dołoży wszelkich starań i poczyni wszystkie kroki, aby ją jak najrychlej pomyślnie ukończyć.

Do słów, w których Rada szkolna krajowa motywuje potrzebę zakładania nowych **seminaryów**, nie wiele można dodać. O systematycznym postępie nie można mówić w obecnym stanie, gdy istniejące seminarya nie produkują dostatecznej liczby sił nauczycielskich dla zapełnienia ubytków i obsadzenia posad przy nowych szkołach. Stanem tym tłómaczy się owa stosunkowo wielka ilość sił niekwalifikowanych, używanych w naszych szkołach ludowych. Tymczasem dopiero w bieżącym roku szkolnym przystąpiono do założenia seminaryum w S. Sączu. Jedno to seminaryum jednak nie wystarczy na pokrycie potrzeb naszego szkolnictwa. Komisya szkolna powołuje się na swoje poprzednie sprawozdania i godząc się na zapatrywanie Rady szkolnej krajowej, że przed żeńskiemi powinny być zakładane seminarya męskie, przypomina potrzebę założenia seminaryum w Biały, wykazaną już niejednokrotnie, a obecnie wzniowioną wnioskiem posła Stojałowskiego, tudzież potrzebę jednego seminaryum żeńskiego we wschodniej części kraju, wyrażoną w zeszłym roku rezolucyi sejmowej.

Drugim niedostatkiem seminaryów jest nieodpowiednie ich pomieszczenie. Budowa własnych gmachów byłaby przeto ze względów nauki wskazaną. Komisya szkolna podnosi przedewszystkiem panujące w tym względzie niekorzystne stosunki w Zaleszczykach, Sokalu i Tarnopolu.

I w ostatnim jeszcze roku sprawozdawczym seminarya w Zaleszczykach, Krośnie i Sokalu nie posiadały szkoły ćwiczeń, (ostatnie nie miało szkoły ćwiczeń

z językiem polskim). Komisya szkolna wyraża przeto życzenie, aby brakowi temu jak najrychlej zapobieżono.

Komisya szkolna podziela w zupełności zapatrywanie Rady szkolnej krajowej na zbawienne skutki internatów przy seminaryach. Ze strony dyrekcyi niektórych seminaryów podnoszono projekt przyjścia z pomocą tym internatom przez odpowiednie rozdzielanie stypendyów. Wedle tego zapatrywania uczniowie, mieszkający w internatach powinni otrzymywać te stypendya, jednakowoż wyższe, aniżeli dotychczas. Stypendya te są np. w internacie Krakowskim jedynem źródłem dochodu, ofiarność bowiem publiczna na ten cel zupełnie ustała. Dotychczas praktykowana jednak wysokość tych stypendyów nie jest wystarczającą na utrzymanie uczniów. Komisya szkolna stawia przeto wniosek upoważniający Radę szkolną krajową do zwiększenia poszczególnych stypendyów, bez uszczuplenia jednak kwot przypadających poszczególnym seminaryom.

Kończąc wyraża Komisya szkolna nadzieję, że wyrażone przez nią zapatrywania i życzenia zechce Rada szkolna krajowa wziąć pod rozwagę względnie w najbliższem sprawozdaniu udzielić co do no nich wyjaśnień.

Komisya szkolna wnosi:

Wys. Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdania Rady szkolnej krajowej o stanie szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich w latach 1900/1 i 1901/2 przyjmuje się do wiadomości.
2. Wzywa się c. k. Rząd, aby jak najrychlej przystąpił do zakładania seminaryów nauczycielskich, tak w zachodniej, jak i we wschodniej części kraju, a między niemi w Biały.
3. Wzywa się ponownie c. k. Rząd, aby przedłożył projekt ustawy o wyższych szkołach wydziałowych męskich.
4. Upoważnia się Radę szkolną krajową, aby w miastach Lwowie i Krakowie podniosła stypendya, udzielane uczniom seminaryów nauczycielskich, z 200 na 240 koron w obrębie kwot na te seminarya przeznaczonych, a przyznawała je przedewszystkiem kandydatom zamiejscowym.
5. Wzywa się c. k. Rząd, aby jak najrychlej zatwierdził nowy Regulamin szkół ludowych.

Tem samem załatwione zostały: wniosek posła Stojałowskiego o założenie seminaryum w Biały i petycya miasta Wadowic również o założenie seminaryum.

Czartoryski.
Przewodniczący:

Władysław Leopold Jaworski.
Sprawozdawca:

L. W. 80678/903. We Lwowię dnia 25. września 1903.

Aleg. 369

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o projekcie ustawy dla król. stoł. miasta Lwowa w przedmiocie przymusowego połączenia kanałów domowych z miejskimi i opłat za to połączenie.

Wysoki Sejmie!

Na podstawie sprawozdań Wydziału krajowego z 12. marca 1901 L. W. 10464 i 20. sierpnia 1901 L. W. 53394 (aleg. sten. spr Nr. 12 z roku 1900/1 i Nr. 10 z r. 1901/2) oraz na podstawie sprawozdań Komisyi gminnej objętych alegatami sten. spr. Nr. 204 z roku 1900/1 i Nr. 159 z r. 1901/2, uchwalił Wysoki Sejm dnia 4. lipca 1902 projekt ustawy o obowiązku właścicieli domów w król. stoł. mieście Lwowie połączenia domowych zbiorników kloacznych z kanałami miejskimi publicznymi oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Pismem z 2. grudnia 1902 L. 14094/pr. zakomunikowało nam wszakże c. k. Prezydyum Namiestnictwa reskrypt c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 28. listopada 1902 L. 44505 oznajmiający, że projekt nie może być z przechylnym wnioskiem przedłożony do Najwyższej sankcyi, ponieważ c. k. Ministerstwu nasuwają się pewne w reskrypcie powyższym bliżej podane wątpliwości odnoszące się do pierwszych czterech paragrafów.

Najważniejszą zaś przeszkodą miało być podług wspomnianego reskryptu, postanowienie drugiego ustępu §. 2. projektu, który „od niedostatecznego tytułu prawnego **większej korzyści**, zawisłem czyni żądanie wywłaszczenia, co o wiele przekracza granice postanowień §. 365. ust. cyw.“

Ministerstwo podało przytem tekst nowy tych zakwestyonowanych przez siebie ustępów z wnioskiem na przedstawienie ich Wysokiemu Sejmowi, ewentualnie zaś zażądało zwrotu przedłożenia, gdyby Wydział krajowy domagał się mimo to zasięgnięcia Najwyzszego postanowienia co do wspomnianego projektu.

Wydział krajowy pismem swem z 7. stycznia 1903 L. W. 90338/1902 zażądał przeczywiście przedłożenia projektu do Najwyższego postanowienia, zdaniem jego bowiem projekt ustawy przez Wysoki Sejm uchwalony, może z zasady wrócić pod ponowną uchwałę Wysokiego Sejmu tylko wskutek poprzedniej odmowy Sankcyi temu projektowi.

W niniejszym zaś wypadku nadto nie uważał Wydział krajowy za wskazane przedkładać Wysokiemu Sejmowi projektu pod ponowną uchwałę, ponieważ jest on z małymi wyjątkami **niemal ściśle wzorowany na ustawach z 30. maja 1897 dz. u, kr. Nr. 33 i z 26. grudnia 1900 dz. u. kr. Nr. 17 z roku 1901,** które obowiązują miasta Biała i Podgórze, w szczególności zaś powołane wyżej a głównie zakwestyonowane brzmienie §. 2. ustęp drugi jest dosłownem brzmieniem odnośnego ustępu powołanych wyżej ustaw.

Mimoto otrzymał Wydział krajowy uwiadomienie c k. Prezydyum Namiestnictwa z 4. września 1903 L. 10422/pr, że najwyższem postanowieniem z 5. sierpnia 1903 odmówiono projektowi Najwyższej sankcyi, wszakże już nie z powodu powyżej podanego brzmienia drugiego ustępu paragrafu drugiego ale z powodu niejasnego brzmienia §. 4. odnoszącego się do wymiaru opłaty. Zachodzi bowiem zdaniem c. k. Rządu wątpliwość, „czy wysokość opłaty zawisłą jest od przeznaczenia budynku w całości, czy też na wypadek, jeśli tylko poszczególne przestrzenie jako pracownie są użyte, od tych przestrzeni wymierzyć należy niższą opłatę.

Tak samo nie można ze stylizacyi §. 4 wywnioskować z całą pewnością, kiedy podziemia i strychy podlegają, opłacie. Projekt ustawy postanawia, że ubikacye te podlegają opłacie o ile w całości lub w przeważnej części służą na cele mieszkalne, fabryczne lub gospodarcze. Ograniczenie „o ile“ wskazywałoby zatem, że ubikacye te nie we wszystkich wypadkach opłacie podlegać mają; z drugiej jednak strony jest znaczenie wyrazu „cele gospodarcze“ zbyt ogólne, gdyż obejmuje prawie wszystkie sposoby użycia tych ubikacyi“.

C. k. Rząd oświadczył przytem, że byłoby wskazane wprowadzić do projektu także owe poprawki, które podane zostały w powołanym wyżej rekrypcie ministeryalnym.

Wobec powyższego przebiegu sprawy, Wydział krajowy chcąc, ażeby projekt ustawy mógł bez dalszej przeszkody uzyskać sankcyę, postanowił po porozumieniu się z p. Prezydentem miasta, przedłożyć wspomniany projekt ponownie Wysokiemu Sejmowi ze zmianami pierwszych czterech paragrafów, odpowiadającemi niemal zupełnie życzeniu c. k. Rządu mianowicie:

W §. 1. ustęp drugi opuszcza się wyrazy „uzasadnionej względami publicznymi potrzeby“, ponieważ zdaniem c. k. Rządu „na wypadek pozostawienia tych słów mogłaby wskutek zażalenia właścicieli domów zajść potrzeba badać istnienie tych względów publicznych w toku instancyi“.

Ustęp trzeci tego paragrafu miałby podług życzenia c. k. Rządu brzmieć, jak następuje:

„Tam gdzie wychodki zbudowane są nad kanałem publicznym i z tego powodu nie mają zbiorników kloacznych, przy zmianie kanału ma właściciel w razie potrzeby zbudować zbiornik kloaczny“.

Podobne postanowienie nie byłoby wprawdzie zgodne z celem projektu ustawy, którym jest obowiazek **połączenia** zbiorników z kanałami **i opłata** za to połączenie i należałoby ono raczej do ustawy budowniczej (z 21. kwietnia 1885 dz u. kr. Nr. 31), mimoto przyjmuje je Wydział krajowy wszakże z dodatkiem odpowiadającym celowi projektu.

W §. 2. projektu, który w całości jest powtórzeniem §. 2. takich samych ustaw z 30. maja 1897 dz. u. kr. Nr. 33 dla miasta Białej i 26. grudnia 1900 dz. u. kr. Nr. 17/901 dla miasta Podgórza, zmienia Wydział krajowy w ten sposób, że nie

względy większej korzyści ale w ogóle względy publiczne mają decydować o obowiązku właściciela realności do zezwolenia na budowę cudzego kanału odciekowego na swej realności.

Ustęp trzeci tego paragrafu opuszcza się zarówno z powodu zmiany poprzedniego ustępu odpowiadającego postanowieniom §. 365 k. c., jak i z powodu oświadczenia c. k. Rządu, że postanowienia ustawy z 14. marca 1875 dz. u. kr. Nr. 38 w kierunku oznaczenia odszkodowania w drodze wywłaszczenia, okazały się niepraktycznemi.

Wreszcie ustęp ostatni zmienia się zgodnie z życzeniem c. k. Rządu w ten sposób, że opuszcza się zaklamrowany wyraz „(alinea 1.)“ a natomiast powtarza się na końcu postanowienie, iż właściciel domu obowiązany do budowy kanału ponosi odszkodowanie i koszta ewentualnego wywłaszczenia tylko w granicach ustanowionych w pierwszym ustępie tego paragrafu.

W §. 3., który odpowiada postanowieniom §. 4. powołanych wyżej ustaw, doradza c. k. Rząd wstawić wyraz „za dokonane“ połączenie. Zdaniem jednak Wydziału krajowego wstawienie tego wyrazu byłoby zbyteczne, nie ulega bowiem wątpliwości, że opłata żądaną i uiszczoną być może raz tylko za połączenie, nadto zaś wstawienie tego wyrazu mogłoby dla interesów gminy być szkodliwe, w takim razie bowiem opłata nie mogłaby żądaną być z góry przed rozpoczęciem robót, ale dopiero po ich wykonaniu co spowodowałoby zwłokę w uzyskaniu opłaty i utrudnienie kontroli.

Wreszcie w §. 4. projektu, który niemal w całości odpowiada postanowieniom §§. 5. i 6. powołanych wyżej ustaw, wprowadza Wydział krajowy tę zmianę, że wysokość opłaty czyni zawisłą w ogóle od przeznaczenia całego budynku a przy budynkach gospodarczych dopuszcza opłatę od całego budynku albo od jego części tytko wówczas, jeżeli przeznaczenie całego budynku lub tylko jego części uzasadnia potrzebę odprowadzenia z niego nieczystości płynnych.

Zmiana postanowienia co do podziemi i strychów oraz zmiana ostatniego ustępu odpowiada również życzeniu c. k. Rządu.

Na podstawie niniejszego sprawozdania Wydział krajowy przeto wnosi: (Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony) projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:

S. Badeni, mp.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński, mp.

Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w król. stoł. mieście Lwowie połączenia domowych zbiorników kloacznych z kanałami miejskimi publicznymi oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

W obrębie gminy król. stoł miasta Lwowa obowiązany jest każdy właściciel realności przylegającej do ulicy lub placu, gdzie kanał publiczny istnieje lub zostanie wybudowany, połączyć zbiornik kloaczny swego domu z powyższym kanałem za pomocą kanału odciekowego, przestrzegając przytem postanowień ustawy budowniczej z 21. kwietnia 1885 Dz. u. kr. Nr. 31.

W razie wybudowania nowego a zaniechania istniejącego kanału publicznego, z którym zbiorniki kloaczne poszczególnych domów są już połączone, zbiorniki te mają być połączone z nowo wybudowanym kanałem publicznym, dawne zaś połączenie ma być zaniechane.

Jeżeli jednak z powodu umieszczenia wychodków nad dotychczasowym kanałem, niema zbiorników kloacznych, wówczas przy zmianie kanału właściciel domu obowiązany jest w razie potrzeby wybudować zbiornik i połączyć go z nowo wybudowanym kanałem publicznym.

§. 2.

Koszta budowy kanału odciekowego aż do 10 metrów, licząc od zewnętrznej granicy realności do najbliższego kanału publicznego, ponosi właściciel realności względnie domu nadwyżkę zaś kosztów ponad 10 metrów ponosi gmina.

Gdyby jednak ze względów publicznych okazała się potrzeba poprowadzenia kanału odciekowego przez obcą realność, właściciel jej obowiązany jest za odpowiedniem odszkodowaniem zezwolić na taką budowę kanału odciekowego na swej realności.

Odszkodowanie i koszta ewentualnego wywłaszczenia na rzecz budowy kanału odciekowego ponosi właściciel domu obowiązany do budowy kanału a to w granicach ustanowionych w pierwszym ustępie tego paragrafu.

§. 3.

Gminie król. stoł. miasta Lwowa przysługuje prawo pobierania opłat za połączenie w §. 1. określone, właściciele domów zaś obowiązani są do uiszczenia tych opłat.

W wypadku jednak przewidzianym w §. 1. ustęp drugi, właściciele domów wolni są od rzeczonych opłat.

§. 4.

Wysokość opłat ustanawia się podług zabudowanej powierzchni, pomnożonej ilością kondygnacyi:

a) Po 30 h. od metra kwadratowego przy prywatnych domach mieszkalnych i gmachach publicznych.

b) Po 20 h. od metra kwadratowego:

1) Przy budynkach fabrycznych.

2) Przy budynkach wyłącznie na pracownie przemysłowe.

3) Przy budynkach gospodarczych, wszakże tylko w miarę przeznaczenia tych budynków lub ich części do takich celów, które uzasadniają potrzebę odprowadzenia z nich nieczystości płynnych; w takim wypadku przypada opłata albo od całego budynku albo tylko od odnośnej jego części.

Podziemia i strychy podlegają stosownej opłacie w miarę przeznaczenia ich na cele wymienione wyżej pod literą a) lub pod b).

Ilość zbiorników kloacznych w jednym domu niema wpływu na wymiar opłaty.

§. 5.

Radzie miejskiej przysługuje prawo uwalniania od opłaty właścicieli takich budynków, których przeznaczenie lub używanie wyklucza odprowadzanie z nich nieczystości płynnych do kanału publicznego.

§. 6.

Od domów, po wejściu w życie niniejszej ustawy przebudowanych, dobudowanych, lub w miejsce starych — nowo wybudowanych, należy się opłata (§. 4.) mimo dawniejszego połączenia z kanałem publicznym.

Jeśli jednak właściciel domu za to połączenie uiścił już bądź dawniej opłatę jako datek dobrowolny, bądź też opłatę w myśl niniejszej ustawy, wówczas przy nowym wymiarze uwzględnić należy datek ten zapłacony, względnie opłatę już uiszczoną, tak że tylko nadwyżkę wymiaru obowiązany jest właściciel domu uiścić.

§. 7.

Przy ulicach nowych, powstających po wejściu w życie niniejszej ustawy, w których kosztem osób prywatnych pobudowano kanał publiczny, ma być pobieraną tylko połowa powyższej opłaty od tych osób prywatnych lub ich prawonabywców.

§. 8.

Do wymiaru opłat powołany jest Magistrat miasta.

Nieuiszczone w terminie opłaty mają być ściągnięte w sposób ustanowiony w §. 94. statutu miasta Lwowa dla ściągania należytości gminnych.

§. 9.

Przeciw wydanym na podstawie niniejszej ustawy zarządzeniom Magistratu przysługują środki prawne przewidziane statutem miasta. Rekurs przeciw wymiarowi opłaty nie ma mocy wstrzymującej.

§. 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 11.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp. Lwów.

LW. 83.369/1903. We Lwowie, dnia 28. września 1903.

Aleg. 370

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o krajowych zakładach naukowych rolniczych, o gorzelni i folwarku w Dublanach, za rok szkolny 1902/3.

Wysoki Sejmie!

Poprzednie swe sprawozdanie o zakładach rolniczych w Dublanach za rok 1901, przedłożone Wysokiemu Sejmowi na sesyi zeszłorocznej, lecz przez Wysoki Sejm niezałatwione, Wydział krajowy ma zaszczyt uzupełnić następującem dodatkowem sprawozdaniem o stanie i rozwoju każdego z tych zakładów w czasie od stycznia 1902 po koniec roku szkolnego 1902/3. Do sprawozdania swego dołączamy jako Al. I. alegat 1. sprawozdanie Dyrekcyi obu szkół dublańskich za rok szkolny 1901/2.

I. Akademia rolnicza.

Szczegółem zasługującym przedewszystkiem na uwagę jest bardzo znaczny w ostatnich latach napływ młodzieży do tej szkoły. Internat rozszerzony w r. 1901 do liczby 62 miejsc zapełnił się od razu, gdyż na rok szkolny 1901/2 wstąpiło do Akademii — oprócz 30 uczniów przechodzących na wyższe lata nauki — 27 uczniów nowych. Był to w stosunku z latami poprzednimi przyrost uczniów tak duży, że na przyrost dalszy liczyliśmy z pewnem tylko prawdopodobieństwem, a nawet nie było zupełnej pewności, że frekwencya na tym poziomie się zatrzyma. Wzgląd na nieustaloną frekwencyę przytoczyliśmy w poprzedniem sprawozdaniu jako powód zwłoki w przygotowaniu projektu ponownego rozszerzenia internatu, tem bardziej, że żądaliśmy równocześnie kredytów na pilniejsze inwestycye budowlane. Późniejsze wpisy dowiodły jednak, że ów wzrost frekwencyi nie był zjawiskiem przypadkowem.

Z rokiem szkolnym 1902/3 zgłosiło się 46 kandydatów z prośbą o przyjęcie na I. rok nauki, w liczbie przechodzącej oczekiwanie i przewyższającej znacznie pojemność internatu, gdzie po zarezerwowaniu 40 miejsc dla uczniów przechodzących na wyższe lata nauki pozostawało tylko 22 miejsc dla wstępujących na rok pierwszy. Z liczby zgłoszonych kandydatów przedstawiła Dyrekcya Akademii po ścisłym doborze 41 do definitywnego przyjęcia (37 na podstawie świadectw z egzaminu dojrzałości, 4 na podstawie złożonego egzaminu wstępnego), chcąc więc ograniczyć ilość uczniów do rozmiarów internatu, byłoby trzeba połowie zgłoszonych kandydatów, posiadających dobre kwalifikacye, odmówić przyjęcia. Wydział krajowy rad był podtrzymać widoczny zwrost w dążeniach młodzieży, garnącej się coraz liczniej do zakładów rolniczych w kraju, nie chciał więc krępować wzrostu frekwencyi przedwcześnie, ograniczać jej poniżej poziomu, jakiego sięgała w okresie 1883—1890. Wychodząc z tego zapatrywania, Wydział krajowy upoważnił Dyrekcyę, ażeby oprócz głównego gmachu internatowego zajęła prowizorycznie na mieszkania uczniów także część nowego domu, ukończonego właśnie w r. 1902 tuż obok gmachu internatu. Piętro tego domu z izolowaną klatką schodową było zupełnie odpowiednie na mieszkanie uczniów z zachowaniem przepisów obowiązujących w internacie, tu też umieszczono 19 kandydatów nie znajdujących miejsca w głównym budynku internatowym. Parter oddano w myśl zamierzonego celu budowy na mieszkania dwóch rodzin funkcyonaryuszów zakładów dublańskich. Dzięki temu zarządzeniu mógł

zakład przyjąć na rok szkolny 1902/3 41 uczniów nowych, razem 81 uczniów na wszystkich trzech latach nauki.

W b. r. ilość zgłoszeń jeszcze się spotęgowała. Wobec podań napływających na kilka miesięcy naprzód przed zwykłym terminem wpisów ogłosiła Dyrekcya w pismach codziennych, że wskutek przepełnienia zakładu termin wpisów będzie z dniem 15. września zamkniętym. Mimo to po koniec sierpnia b. r. wpłynęło 48 podań. Z pośród zgłoszonych kandydatów mogła Dyrekcya przyjąć tylko 26, gdyż tyle tylko miejsc opróżniło się w obu na internat oddanych budynkach po ustąpieniu uczniów III. roku i kilku innych uczniów, którzy studya swe przerwali. Przy wyborze nowych uczniów kierowała się Dyrekcya stopniem kwalifikacyi, wskutek tego przyjęła na I. rok nauki tylko tych kandydatów, którzy wykazać się mogli dobrem świadectwem z egzaminu dojrzałości. W rzędzie nowowpisanych 26 uczniów 9 pochodzi z Galicyi, 15 z Królestwa i dzielnic zabranych. Na II. rok nauki przeszło 37 uczniów, na rok III. 20. Nadchodzący rok szkolny zastaje więc w Akademii ponownie 81 uczniów.

Na tym poziomie musi się frekwencya zatrzymać na pewien czas przynajmniej. Granicę tę stanowi obok braku pomieszkań dla uczniów drugi również ważny wzgląd na udotowanie pracowni naukowych, które dla większego stanu uczniów byłyby już stanowczo nie wystarczające, za ciasne. W gmachu szkolnym otwartym w r. 1883 nie zaszła w ciągu lat dwudziestu żadna zmiana na rzecz rozszerzenia pracowni i laboratoryów; przeciwnie, w r. 1893 przybyła jeszcze stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza, zajmując cały zapas wolnego wówczas miejsca w budynku zakładowym. W dalszym swym rozwoju uszczupliła stacya nawet dawniejsze pomieszczenia innych pracowni i zajmuje obecnie cztery obszerne sale na I. piątrze gmachu szkolnego. Przy miernej frekwencyi lat poprzednich stan taki nie przedstawiał żadnych trudności, przy większym atoli napływie uczniów zapełniają się pracownie coraz szczelniej, z coraz większą niewygodą dla prowadzących ćwiczenia profesorów a niezawodnie także dla uczniów. W ubiegłym roku szkolnym ćwiczenia botaniczne i zoologiczne odbywać się mogły tylko przy podziale uczniów na kilka partyj, a ci sami uczniowie przeszedłszy na wyższe lata nauki z trudnością znajdą pomieszczenie w pracowniach rolniczej i hodowlanej, szczególniej zaś w laboratoryum chemii rolniczej.

Pomijając tedy możliwość wzrostu frekwencyi, już obecny jej stan wysuwa na plan pierwszy kwestyę obszerniejszego pomieszczenia niektórych pracowni, bądź przez odpowiednie rozszerzenie gmachu szkolnego, bądź też przez umieszczenie stacyi doświadczalnej w innym stosownie urządzonym budynku zakładowym w Dublanach i oddanie na laboratorya tych przynajmniej sal, które obecnie stacya zajmuje. Wydział krajowy opracował już projekt takich adaptacyj, od przedłożenia Wysokiemu Sejmowi konkretnych wniosków wstrzymuje się jednak na razie ze względów budżetowych, zwłaszcza, że obok projektowanych inwenstycyj na pracownie i muzea znaczniejszego wkładu wymagać będzie także dobudowa skrzydła internatu na pomieszczenie co najmniej tych uczniów, którym oddano prowizorycznie na mieszkanie dom inny. Wydział krajowy uważa za swój obowiązek zwrócić już dziś uwagę Wysokiego Sejmu na te najpilniejsze w danej chwili potrzeby zakładu, które przy najbliższej sposobności powinny być zaspokojone.

W zeszłorocznem swem sprawozdaniu przedłożyliśmy Wysokiemu Sejmowi do uchwały umotywowany wniosek o zwiększenie etatu nauczycieli Akademii o jedną posadę profesora z płacą 2.600 K i odpowiednim dodatkiem aktywalnym, wstawiając zarazem połączony z tem wydatek do preliminarza budżetu Akademii na rok 1902, a jakkolwiek sprawozdanie Wydziału krajowego nie weszło na porządek obrad na ubiegłej sesyi sejmowej, Wysoki Sejm uchwalił dotyczący budżetowy wniosek Wydziału krajowego przy obradach nad budżetem Akademii w dniu 11. lipca 1902. Ponieważ także komisya gospodarstwa krajowego zgodziła się w sprawozdaniu swem na powyższy wniosek, Wydział krajowy nadał dozwoloną budżetem posadę Dr. Mieczysławowi Kowalewskiemu, który od r. 1886 w charakterze profesora adjunkta wykłada zoologię, fizyologię i anatomię zwierząt domowych.

Starania Wydziału krajowego o obsadzenie katedry inżynieryi wiejskiej po przeniesionym w stan spoczynku prof. Tomaszu Rylskim pozostały dotąd bez skutku mimo ogłoszenia konkursu. Dla wykładu inżynieryi wiejskiej zarządzono w ubiegłym roku szkolnym zastępstwo w ten sposób, że wykład mechaniki rolniczej powierzył Wydział krajowy inżynierowi c. k. namiestnictwa, p. Kaźmierzowi Ajdukiewiczowi,

wykłady budownictwa, miernictwa i geometryi wykreślnej objęli inż. Wydziału krajowego, p. T. Rozwadowski, i p. Demianowski, prof. szkoły lasowej we Lwowie Utrzymanie zastępstwa będzie koniecznem także na nadchodzący rok szkolny. Wydział krajowy nie ustaje oczywiście w staraniach pozyskania do inżynieryi wiejskiej odpowiedniej siły nauczycielskiej i w b. r. przyznał ponownie stypendyum na studya z zakresu mechaniki rolniczej. Stypendyum w kwocie 2000 K otrzymał mianowicie p. Tadeusz Rogoyski, inżynier-mechanik i asystent politechniki lwowskiej.

Oprócz katedry inżynieryi wiejskiej zawakowała jeszcze w ubiegłym roku, wskutek rezygnacyi Dr. Mieczysława Pańkowskiego, posada docenta mleczarstwa zarazem pomocniczego docenta hodowli. Także na to opróżnione stanowisko Wydział krajowy nie mógł pozyskać dotąd odpowiedniego kandydata, obsadzenie jednak tego wykładu nastąpi w najbliższej przyszłości.

W związku ze zmianami w składzie grona nauczycielskiego Akademii chcielibyśmy wspomnieć o zbiorowej petycyi wniesionej przez grono profesorów do Wydziału krajowego z przedstawieniem ich trudnego materyalnego położenia. W petycyi podniesiono, że chociaż w ostatnich latach wskutek ogólnego podrożenia warunków życiowych nastąpiło podwyższenie płac w różnych działach służby krajowej, płace profesorów w Dublanach pozostały w granicach etatu ustanowionego w r. 1894, następstem czego płace te, z wyjątkiem kilku lepiej dotowanych posad, są nawet niższe od płac profesorów średniej szkoły rolniczej w Czernichowie, mimo wyższej skali wymaganych od profesorów dublańskich kwalifikacyi i mimo to, że utrzymanie rodziny w Dublanach jest równie kosztowne jak w stolicy, droższe nawet, jeżeli przyłączą się koszta posyłania dzieci do szkół.

Z tych powodów grono profesorów zwraca się z prośbą do Wydziału krajowego o wzięcie pod rozwagę kwestyi lepszego udotowania zarówno posad profesorów jak i profesorów adjunktów Akademii. Wniesioną petycyę poparła życzliwie Kuratorya, nie ulega zaś kwestyi, że naprowadzone w petycyi szczegóły odpowiadają rzeczywistemu stanowi rzeczy. Ustanowione etatem z r. 1894 płace, zwłaszcza niższego stopnia, są bezwątpienia w obecnych stosunkach za skromne, jeśli się je porówna z zakresem obowiązków i zadań, jakie profesorowie wyższego zakładu naukowego mają do spełnienia wobec szkoły i nauki, co zaznaczaliśmy nieraz w swych sprawozdaniach, ilekroć zwracaliśmy się do Wysokiego Sejmu z prośbą o przyznanie środków pozwalających na pozyskanie lub zatrzymanie w zakładzie dobrej siły nauczycielskiej. W tem też przekonaniu, że zapewnienie szkole doboru sił nauczycielskich, stojących na wysokości zadania i oddanych wyłącznie swej pracy zawodowej, możliwem jest tylko przy odpowiedniem w danych warunkach unormowaniu skali wynagrodzenia, Wydział krajowy rozpatrzy wniesioną petycyę profesorów i przedstawi Wysokiemu Sejmowi w swoim czasie odpowiednie wnioski.

Ze spraw administracyjnych podnosimy w uzupełnieniu poprzedniego sprawozdania, że uzasadnione w niem pilne roboty budowlane zarządził Wydział krajowy już w roku zeszłym, bezpośrednio po uzyskaniu żądanych kredytów, na mocy budżetowej uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902. Mianowicie zarządził Wydział krajowy budowę domu na mieszkanie jednego profesora Akademii kosztem 15.000 K uchwalonych w rubr. X. poz. 251 wydatków budżetu krajowego na r. 1902. Budowę wykonano w własnym zarządzie i dom gotowy oddano już do użytku. Na tej samej podstawie wykonano uzupełniające roboty kanalizacyjne kosztem 3.632 K, uchwalonych pod powołaną powyżej pozycyą budżetu.

Preliminarz budżetu Akademii na rok 1903 wykazuje niedobór do pokrycia z funduszu krajowego w kwocie 107.619 K mniejszy zatem od niedoboru zeszłorocznego o 4.194 K. Ten korzystny wynik mógł być osiągniętym tylko przy zastosowaniu najdalej idącej oszczędności i odłożeniu na czas późniejszy wszystkich wydatków nadzwyczajnych, o ile to bez ujmy dla celów i zadań szkoły było możliwem. Wydatki zwyczajne preliminarza na rok 1903 przedstawiają małe tylko zmiany w porównaniu z budżetem 1902 r., zwiększone są wprawdzie znaczniej wydatki na utrzymanie większej liczby uczniów w internacie, to zostaje jednak zrównoważone większym dochodem z opłat szkolnych.

Inne pomniejsze zmiany wyjaśnione są w przedłożonym Wysokiemu Sejmowi preliminarzu, w tem miejscu ograniczamy się do uzasadnienia nowych pozycyi rubr. V. preliminarza, obejmującej wydatki na emerytury i zaopatrzenia. Mianowicie preliminuje Wydział krajowy w tej rubryce w skutek petycyj wniesionych do Wysokiego Sejmu, a przekazanych Wydziałowi krajowemu uchwałą z dnia 11. lipca

*

1902 r. do załatwienia, dodatek do pensyi wdowiej p. Honoraty Pańkowskiej w kwocie 400 K rocznie (poz. 32) i stały wydatek na zaopatrzenie w kwocie 480 K rocznie (poz. 35) dla p. Heleny Kubickiej, wdowy po docencie weterynaryi w Akademii dublańskiej. Statut emerytalny z r. 1889, obowiązujący funkcyonaryuszów krajowych zakładów naukowych rolniczych, przyznaje wdowom po nauczycielach, bez względu na wysokość ostatniej ich płacy i na lata służby, pensyę wdowią w kwocie 1.200 K. Na tej podstawie nastąpił też wymiar pensyi wdowiej p. Honoraty Pańkowskiej, wdowy po zasłużonym dla szkoły i rolnictwa krajowego profesorze hodowli w Dublanach, ś. p. Kaźmierzu Pańkowskim. Chcąc dać wyraz uznania znakomitym zasługom zmarłego, a uwzględniając zarazem położenie materyalne pozostałej wdowy, Wydział krajowy postanowił w załatwieniu przekazanej przez Wysoki Sejm petycyi p. Pańkowskiej przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek o przyznanie jej dodatku do pensyi wdowiej w kwocie 400 K rocznie. Z tych samych motywów Wydział krajowy uprasza Wysoki Sejm o przyznanie stałego zaopatrzenia w prelimiuowanej kwocie 480 K p. Helenie Kubickiej wdowie po nieetatowym docencie weterynaryi w Dublanach, ś. p. Leonie Kubickim, który swą gruntowną wiedzą fachową służył szkole gorliwie w ciągu lat trzydziestu czterech.

W rubr. V. preliminuje Wydział krajowy nadto stałe zaopatrzenie w kwocie 280 K rocznie dla p. Rozalii Błaszkiewiczowej, ubogiej wdowy po tercyanie i woźnym zakładów dublańskich, wreszcie stały wydatek w kwocie 480 K tytułem zaopatrzenia dla p. Eugeniusza Znatowicza, b. preparatora katedry hodowli w Dublanach. P. Znatowicz po trzydziestoletniej blisko, pracowitej służbie krajowej, w którym to czasie dostarczył dla muzeum hodowli w Dublanach i innym krajowym szkołom rolniczym pokaźny zasób preparatów, wniósł w roku zeszłym prośbę o uwolnienie od pełnienia obowiązków wskutek nadwątlonych wiekiem sił. Wymienione powyżej zaopatrzenie dla p. Znatowicza, któremu jako nieetatowemu funkcyonaryuszowi nie przysługuje prawo do emerytury, preliminuje Wydział krajowy w połowie wysokości ostatniej jego płacy. Wstawiając do preliminarza wyszczególnione jak wyżej pozycye. Wydział krajowy przedkłada zarazem Wysokiemu Sejmowi w tem sprawozdaniu odpowiednie wnioski do uchwały.

W wydatkach nadzwyczajnych preliminarza budżetu Akademii na rok 1903 uchwalił Wydział krajowy jeden tylko znaczniejszy kredyt w kwocie 6.520 K (poz. 68). na zakupno sprzętów do 24 nowych pomieszkań uczniów. Wydatek ten poniesiono zaliczkowo z otwarciem roku szkolnego 1902/3.

Preliminarz budżetu Akademii na r. 1904 utrzymany jest w granicach tegorocznego preliminarza. Niektóre zmiany w wydatkach zwyczajnych i kredyty nadzwyczajne, preliminowane w najskromniejszych granicach, wyjaśnione są w przedłożonym Wys. Sejmowi preliminarzu.

Nadmieniamy w końcu, że w dalszym toku zabiegów o dostarczenie zakładom dublańskim dobrej wody użytkowej, uprosił Wydział krajowy p. Juliana Niedźwiedzkiego, zaszczytnie znanego profesora geologii w politechnice lwowskiej, o zbadanie geologicznej budowy najbliższej okolicy Dublan i przedstawienie na tej podstawie swej opinii co do prawdopodobieństwa otrzymania na miejscu dobrej wody użytkowej. W orzeczeniu swem, przedstawionem Wydziałowi krajowemu, konstatuje prof. Niedźwiecki, że uzyskanie dobrej wody w pobliżu zakładów dublańskich czy to przez wykop studni, czy też nawet za pomocą głębokich wierceń, jest w danych stosunkach geologicznych nieprawdopodobnem. Próby w tym kierunku uważać więc można za bezcelowe. Ponieważ wśród projektów zaradzenia brakowi wody w Dublanach wyłoniła się także myśl połączenia zakładów dublańskich z miejskim wodociągiem we Lwowie, nie omieszkał Wydział krajowy również w tym względzie bliższych zasięgnąć szczegółów. Projekt wodociągowego połączenia przygotowało bezinteresownie miejskie biuro wodociągowe z obliczeniem kosztów w sumie 87.000 K, suma tak poważna, że sam projekt nie mógłby liczyć na urzeczywistnienie. W każdym jednak razie, wobec nieuniknionych kosztów dowozu wody do Dublan, wynoszących rok rocznie do 2000 K, projekt taki zasługiwać powinien na bliższe rozpatrzenie, a mógłby doczekać się urzeczywistnienia, gdyby koszt założenia wodociągu został zniżony, co jest możliwem już ze względu na to, że ten sam wodociąg w jednej części swej mógłby służyć równocześnie i dla gminy Zniesienie. Tymczasem odbywają się w Dublanach na małą skalę próby z odżelazianiem wody studziennej zapomocą filtrów. W razie pozytywnych wyników zarządzimy podjęcie systematycznych prób na większą skalę.

II. Niższa szkoła rolnicza.

Częściowe zajęcie ukończonego w r. 1902 piątrowego budynku na mieszkania uczniów wyższej szkoły nie zezwoliło na zamierzone usunięcie z zabudowania niższej szkoły kilku pomieszkań funkcyonaryuszów, wskutek czego także zapowiedziana rekonstrukcya tego zabudowania musiała na razie uledz zwłoce. Wykonano jedynie naprawy dla konserwacyi budynku i niektóre adaptacye wewnętrzne.

W kronice zakładu wspomnieć musimy z ubolewaniem o wybryku młodzieży, jaki w roku ubiegłym zakłócił chwilowo spokój szkoły. W d. 22. lipca z. r. opuścili mianowicie uczniowie II. i III. roku gremialnie szkołę, podając za powód surową dyscyplinę i przeciążenie pracą. Na interwencyę Dyrekcyi wrócili uczniowie tegoż dnia do zakładu, a większość ich w ciągu dochodzeń uznała swą winę z oświadczeniem, że ulegli tylko namowom kilku współuczniów, którym dla złego zachowania się groziło już wykluczenie z zakładu. Wskutek objawionej skruchy przyjęła Dyrekcya wszystkich uczniów do zakładu z przebaczeniem winy, z wyjątkiem pięciu uczniów II. i III. r. których za spowodowanie karygodnego wybryku wydalono ze szkoły.

W miejsce b. nauczyciela fachowego niższej szkoły, ś. p. Józefa Szalaya, przeniósł Wydział krajowy do Dublan p. Ludwika Kaweckiego, nauczyciela fachowego szkoły w Kobiernicy, poruczając mu zarazem nadzór nad internatem. W b. r. przydzielił tu nadto Wydział krajowy w charakterze zastępcy nauczyciela p. Karola Huppenthala, który z pomocą stypendyum ukończył w tym roku swe uzupełniające studya rolnicze. Obaj wymienieni nauczyciele obejmą cały wykład przedmiotów zawodowych, udzielanych dotychczas w poszczególnych działach przez kilku docentów Akademii za osobnem wynagrodzeniem. Odtąd posiadać będzie niższa szkoła swe własne siły nauczycielskie, na wzór innych kraj. niższych szkół rolniczych, co będzie korzystniejszem tak pod względem dydaktycznym jak i pedagogicznym. Frekwencya niższej szkoły jest stale bardzo dobrą. W b. r. wpłynęło 43 podań o przyjęcie do zakładu. Po egzaminie wstępnym przyjęła Dyrekcya definitywnie 19 kandydatów na I. rok nauki. Na r. II. przeszło 12 uczniów, na III. zaś 11. Rok szkolny 1903/4 zaczął się więc przy udziale ogółem 42 uczniów.

III. Szkoła gorzelnicza i gorzelnia.

Podczas zeszłorocznych obrad Wys. Sejmu nad budżetem gorzelni dublańskiej zauważono w Wysokiej Izbie, że wobec korzystnej konjunktury handlowej, stawiającej przedsiębiorstwa gorzelniane w rzędzie najrentowniejszych gałęzi gospodarstwa rolniczego, tem wyraźniej zastanawiać musi coroczny niedobór budżetowy kraj. gorzelni w Dublanach, która także pod tym względem powinna być wzorem dla przedsiębiorstw prywatnych. Wydział krajowy pozwala sobie zatem przedstawić w tej sprawie następujące wyjaśnienia na podstawie przedłożonych Wys. Sejmowi preliminarzy gorzelni na rok 1903 i 1904, nie różniących się wcale w wydatkach i dochodach zwyczajnych od uchwalonego na r. 1902 budżetu.

Przyczyn ujemnego wyniku finansowego gorzelni dublańskiej szukać można w stronie technicznej i administracyjnej przedsiębiorstwa. Jakość techniki ruchu gorzelni pozwala ocenić zestawienie przerabianych surowców z produkcyą alkoholu. Gorzelnia dublańska przerabia corocznie według preliminarzy: 1800 *q* ziemniaków (średnio 16% skrobi) i 120 *q* zboża (jęczmień, żyto i t. d. średnio 60% skrobi); odpowiada to razem 360 *q* skrobi. Za 100 *q* skrobi osiąga się przy wzorowym ruchu gorzelni 60 *Hl* alkoholu; wydatek jest dobrym, jeżeli wynosi 55 *Hl* alkoholu, a wydatek taki osiąga gorzelnia w Dublanach, produkując ze 360 *q* skrobi 200 *Hl* alkoholu. Techniczna strona gorzelni dublańskiej nie daje więc podstawy do zarzutu, gdy się zwłaszcza uwzględni konieczne przy nauce przerwy w ruchu, zaciory doświadczalne, dla celów demonstracyjnych umyślnie nieraz wadliwie przeprowadzane.

Przy ocenie administracyjnej strony uwzględnić trzeba zasadnicze warunki decydujące o rentowności każdego przedsiębiorstwa gorzelniczego. Są niemi: taniość opału, dostatek dobrej wody i takie położenie targowe, ażeby przeróbka surowców mogła się opłacać. Gorzelnia w Dublanach znajduje się w warunkach wprost przeciwnych: opał jest tak drogim jak we Lwowie, wodę sprowadza się mechanicznie z torfów odległych o $^1/_2$ *km* od gorzelni, surowce kupuje gorzelnia po cenach pod-

miejskich, dodajmy drożyznę podmiejskiego robotnika — to przyznać trzeba, że gorzelnia dublańska ma wyjątkowo trudne położenie ekonomiczne. Jaśniej wyrażą to liczby. Koszta opału i produktów preliminowane na r. 1903 i 1904 w sumie 7.900 K wynoszą 86% dochodów ze sprzedaży spirytusu i wywarów, przy cenie spirytusu 33 K za *hl.* Surowce nabywa gorzelnia, oczywiście po cenach podmiejskich, od folwarku dublańskiego, a wykazaliśmy powyżej, że osiągnięty z nich wydatek alkoholu jest bez zarzutu. Kwestyę opału, pochłaniającego $^1/_4$ część dochodów gorzelni, mieliśmy zaszczyt wyjaśnić wyczerpująco w sprawozdaniu o gorzelni za r. 1898, a wyjaśnienia te przyjęła również Komisya gospodarstwa krajowego (Sprawozd Komisyi gosp. kraj. Ls. 2195/99). Tu powtarzamy w streszczeniu, że zmniejszenie ilości opału wymaga rekonstrukcyi urządzeń gorzelni w stosunku do dzisiejszego wymiaru kontyngentu i kosztem obliczonym na 10.000 K; niższa cena opału byłaby do osiągnięcia przy taniej produkcyi torfu opałowego i ta kwestya jest już przedmiotem badań Wydziału krajowego, badań, wymagających tem skrupulatniejszej kalkulacyi, że produkcya torfu w Dublanach, podjęta w ubiegłych latach na szerszą skalę, przynosiła w rezultacie znaczny deficyt.

Z powyższych uwag wynika, że niedobór gorzelni jest spowodowany drożyzną opału i surowców, jest wadą nie administracyi lecz organizacyi, wadą, której szukać można w samym akcie założenia tej gorzelni, z najzupełniejszem jednak usprawiedliwieniem i uznaniem, bo gorzelnia powstać musiała w Dublanach jako podstawowy warstat demonstracyjny dla kraj. szkoły gorzelniczej, pojęty odrazu jako chętna ofiara i wydatek na rzecz krzewienia zawodowej wiedzy. Szkoła gorzelnicza i gorzelnia założone gdzie indziej, w najlepszych warunkach ekonomicznych, i utrzymując ze swoich dochodów własne siły nauczycielskie nie byłyby z pewnością przedsiębiorstwem rentownem.

Chcielibyśmy jeszcze zwrócić uwagę raz na bardzo małe rozmiary gorzelni, o kontyngencie 200 Hl., wobec czego każdy wydatek administracyjny stosunkowo się powiększa, powtóre zaś na tę okoliczność, że gorzelnia ta przedstawia się w swym budżecie jako samoistne przedsiębiorstwo. Z tego też stanowiska oceniać należy jej bilans w relacyi do gorzelń prywatnych. Ze stanowiska budżetowego gorzelnia dublańska nie przerabia własnych surowców, nie rozporządza własnym opałem, lecz je kupuje Jest gorzelnią rolniczą, lecz tych finansowych korzyści, które znajdują wyraz w ogólnym dochodzie gospodarstwa, w budżecie swoim nie wykazuje. W tych warunkach wynik finansowy gorzelni dublańskiej nie może się przedstawiać korzystnie. Jako zakład naukowy spełnia jednak gorzelnia dublańska swe zadanie, kształcąc dobrych gorzelników i pielęgnując postęp w tej gałęzi przemysłu rolniczego, i w tem znaczeniu powinna być wzorem i oparciem dla pokrewnych przedsiębiorstw prywatnych.

Przechodząc do szczegółów preliminarzy zakładu tego na r. 1903 i 1904 wymieniamy nadzwyczajne kredyty, wstawione w preliminarzu na r. 1903 w kwocie 3.800 K, na r. 1904 w kwocie 1.200 K, które wzięte razem w sumie 5.000 K mają posłużyć na budowę domu dla czeladzi gorzelni, zarazem na mieszkanie zatrudnionego w gorzelni maszynisty. Projekt techniczny sporządzony z. r. uwzględniał tylko pomieszczenie dla czeladzi t. j. stałego dozorcy i trzech robotników, w b. r. rozszerzono plan dodaniem mieszkania maszynisty i tem tłumaczy się zapreliminowanie kredytów w częściowych ratach. Postawienie projektowanego budynku jest potrzebnem z powodu braku innego pomieszczenia czeladzi gorzelniczej, zatrudnionej także nocną porą i przebywającej często na noclegu w gorzelni z ujmą dla utrzymania porządku i wbrew istniejącym przepisom. Maszynista zajmował dotychczas pomieszkanie w lepiance na torfach opodal gorzelni. Chata ta zniszczona z biegiem czasu grozi zawaleniem, dyslokowanie jej mieszkańców jest więc koniecznem. Wydział krajowy projektuje zatem włączenie pomieszkania maszynisty w zamierzoną budowę domu dla czeladzi, gdyż to wyniesie taniej, niż roczne relutum na mieszkanie.

Wydatki zwyczajne obu preliminarzy nie różnią się w niczem od pozycyi uchwalonych w budżecie na r. 1902, jak powyżej staraliśmy się uzasadnić.

W szkole gorzelniczej nie zaszła w okresie sprawozdawczym żadna uwagi godna zmiana. Nadmieniamy tylko, że dyrektor szkoły, Dr. R. Wawnikiewicz, odbył w lutym b. r. z pomocą udzielonego mu zasiłku z funduszów krajowych wycieczkę naukową na wystawę zużytkowania ziemniaków i spirytusu w Berlinie. Interesujący referat z zebranych spostrzeżeń w szczególności co do suszenia ziemniaków wygłosił Dr. Wawnikiewicz na zebraniu Rady ogólnej Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie.

IV. Folwark.

Nawiązując do poprzedniego sprawozdania, zaznaczamy, że zapowiedzianą tam budowę domu administracyjnego zarządził Wydział krajowy w roku ubiegłym kosztem 12.000 K, uchwalonych przez Wysoki Sejm w budżecie krajowym na rok 1902 (rubr. XV. poz 251 a). Dom oddano w tym roku na użytek folwarku. Od projektu budowy drugiej części domu administracyjnego Wydział krajowy na razie odstąpił, znajdując dla służby szkolnej tymczasowe inne pomieszczenie.

W preliminarzu folwarku na rok 1903, nie różniącym się w wydatkach zwyczajnych od budżetu 1902 r. uchwalił Wydział krajowy nadzwyczajny kredyt w kwocie 1.136 K na rekonstrukcyę stajni, która w wewnętrznem swem urządzeniu, naprawianem od szeregu lat małym kosztem, na jaki szczupły kredyt przyznawany na konserwacyę budynków folwarcznych dozwalał, przedstawiała prawdziwy obraz zaniedbania. Chlewnia zwłaszcza i obora dawały nawet powód do wytknięć ze strony zwiedzających zakład praktycznych gospodarzy. Rekonstrukcya okazała się tem pilniejszą z zaprowadzeniem ćwiczeń praktycznych w gospodarstwie szkolnem i Wydział krajowy był zmuszony zarządzić ją już w ciągu bieżącego roku, uprzedzając uchwałę Wys. Sejmu. Wydział krajowy uprasza o przyjęcie tego zarządzenia do wiadomości. Również drugi kredyt nadzwyczajny w kwocie 1.281 K (poz. 9. preliminarza) zużytym już został na naprawę drogi gminnej na przestrzeni między folwarkiem a gorzelnią. Drugą połowę ogólnych kosztów pokrył fundusz drogowy.

Z zestawienia wydatków i dochodów folwarku preliminowanych na r. 1903 wynika niedobór w kwocie 3.145 K, spowodowany wyszczególnionymi powyżej wydatkami nadzwyczajnymi (łącznie 4.417 K), i włączeniem do budżetu folwarku wydatku 5.192 K na spłatę długów i renty wieczystej. Dla dokładniejszego obrazu finansowego wyniku gospodarstwa zestawiamy w preliminarzu folwarku na r. 1904 oddzielnie wydatki i dochody ściśle z gospodarstwem złączone w przeciwstawieniu do ciężarów hipotecznych. W takim układzie preliminarz gospodarczy na r. 1904 daje nadwyżkę dochodów w kwocie 684 K mimo zapreliminowania nadzwyczajnego wydatku 5.680 K na poszczególnione poniżej inwestycye. Wykazaną nadwyżkę dochodów znoszą jednak wydatki na spłatę długów hipotecznych, powodując w ostatecznem zestawieniu budżetu niedobór w kwocie 4.508 K.

Zapreliminowany w wydatkach na r. 1904 nadzwyczajny kredyt w sumie 5.680 K posłużyć ma głównie na budowę pomieszkań dla robotników sezonowych, którymi z braku robotnika miejscowego musi folwark przez rok cały się posługiwać (15 ludzi zimą, 35 latem). Budowa domu stała się konieczną po rozebraniu starej ekonomówki, w której zajmowali robotnicy dwie izby i kuchnię. Budowa w tych rozmiarach projektowana, t. j. o przestrzeni 88 m. kw. (1 m. kw. po 44 K) kosztować będzie 3.872 K, a z dołączeniem kosztów ustawienia tapczanów i najprostszych sprzętów cały wydatek wyniesie okrągło 4.500 K.

Z reszty preliminowanej sumy wydatków nadzwyczajnych przypada 1.000 K jako druga rata na rekonstrukcyę stajni i 180 K na naprawę spichrza.

Wydział krajowy uprasza Wysoki Sejm o przyznanie poszczególnionych kredytów, odpowiadających istotnej potrzebie, i powołuje się nakoniec na dołączone jako Al. 2. alegat 2 ·/. sprawozdanie administracyi folwarku, zawierające szczegółowe dane o toku gospodarstwa w roku administracyjnym 1901/2.

Na podstawie powyższego sprawozdania Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zakładach naukowych rolniczych, gorzelni i folwarku w Dublanach.

2. Sejm przyznaje p. Honoracie Pańkowskiej, wdowie po profesorze Akademii rolniczej w Dublanach, dodatek do pensyi wdowiej, w kwocie 400 K rocznie od 1. stycznia 1903 począwszy.

3. Sejm przyznaje stałe roczne zaopatrzenia od 1. stycznia 1903 począwszy następującym funkcyonaryuszom względnie wdowom po funkcyonaryuszach zakładów dublańskich, a mianowicie:

a) p. Eugeniuszowi Znatowiczowi, b. preparatorowi katedry zoologii, w kwocie 480 K rocznie;

b) p. Maryi Kubickiej, wdowie po docencie weterynaryi w kwocie 480 K rocznie;

c) p. Rozalii Błaszkiewiczowej, wdowie po tercyanie i woźnym zakładów dublańskich, w kwocie 280 K rocznie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Sprawozdanie

Dyrekcyi krajowych szkół rolniczych w Dublanach

za czas od 1. października 1901 do dnia 30. września 1902.

I. Akademia rolnicza.

W roku szkolnym 1901/2 uczęszczało 57 uczniów zwyczajnych, a mianowicie:

pozostałych w zakładzie z roku 1899/900 i 1900/1	30
przyjętych w roku 1901/2	27
Razem	57

Z tych było na I. roku	27
„ „ „ II. „	14
„ „ „ III. „	16
Razem	57

Stosownie do odbytych studyów było:

z wyższych zakładów naukowych	21
przyjęto na podstawie egzaminu dojrzałości	26
„ „ „ „ wstępnego	10
Razem	57

Według stanu rodziców było:

Synów właścicieli większych posiadłości ziemskich	23
„ dzierżawców „ „ „	6
„ właścicieli mniejszych „ „	12
„ przemysłowców, urzędników i innych	16
Razem	57

Na rok szkolny 1902/903 wpisało się ogółem 79 uczniów zwyczajnych.

Egzamina.

Uczniowie Akademii rolniczej składają:

1. egzamina szczegółowe z poszczególnych nauk zasadniczych i pomocniczych w I. i II. roku studyów;
2. egzamin główny z rolnictwa, chemii rolniczej, hodowli i administracyi z końcem III. roku studyów.

Do egzaminu głównego, ustnego, w terminie przed i powakacyjnym zgłosili się wszyscy uczniowie III. r., tj. 26, jeden jednak odstąpił od egzaminu. Na egzaminatorów zaproszono pp. Jerzego Turnaua, hr. Stanisława Stadnickiego, Kazimierzą Obertyńskiego, Tadeusza Langiego, Dr. Emila Godlewskiego, Dr. Władysława Żeleńskiego. Egzamin trwał przez trzy dni. Z zaproszonych przybyli tylko pp. Jerzy

Turnau i Kazimierz Obertyński, a trzeciego dnia Tadeusz Langie, przeto w skład komisyi wchodzili: jako przewodniczący pierwszego i drugiego dnia p. Kazimierz Obertyński, trzeciego zaś dnia p. Tadeusz Langie; jako zastępcy nieobecnych: Dyrektor Juliusz Frommel, a z grona Kollegium profesorów: Stanisław Chaniewski, Józef Mikułowski-Pomorski, Dr. Stefan Pawlik, Dr. Kazimierz Miczyński i docent Dr. Mieczysław Pańkowski. Egzamin odbył się w obecności Radcy dworu Władysława Struszkiewicza i Radcy Wydziału krajowego Dr. Ignacego Szyszyłowicza, tudzież Radcy Namiestnictwa, p. Bogumiła Szeligowskiego, jako Komisarza rządowego.

Komisya egzaminacyjna przyznała 2 kandydatom stopień celujący, 5 bardzo dobry, 6 dobry, 2 dostateczny.

Miejsca funduszowe i stypendya.

W roku szkolnym 1901/2 nadano z fundacyi przeznaczonych dla uczniów Akademii rolniczej w Dublanach na podstawie dekretów Wysokiego Wydziału krajowego, Wysokiego c. k. Namiestnictwa i Świetnego c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, ogółem 12 stypendyów w łącznej kwocie 3.435 K.

Nadto nadał Wydział krajowy 12 uczniom miejsca funduszowe.

Wycieczki.

Oprócz zwykłych wycieczek, odbywających się co tygodnia pod kierunkiem profesorów rolnictwa i hodowli urządzono w roku sprawozdawczym pod przewodnictwem profesorów: Dr. Romana Wawnikiewicza, Stanisława Chaniewskiego, Dr. Stefana Pawlika i Dr. Kazimierza Miczyńskiego, wycieczkę do południowych Węgier, dla zwiedzenia położonej w równinach Alföldu domeny rządowej, Mezöhegyes.

Dokładne opisanie tej wycieczki przez profesora Dr. Stefana Pawlika drukowane było w „Rolniku“.

Grono nauczycielskie.

Juliusz Frommel, dyrektor zakładu, przewodniczący Kollegium profesorów.

Profesorowie:

Rylski Tomasz, profesor inżynieryi wiejskiej.

Wawnikiewicz Roman, Dr. profesor chemii i technologii, dyrektor szkoły gorzelniczej.

Raciborski Maryan, Dr. profesor botaniki, anatomii i fizyologii roślin.

Mikułowski-Pomorski Józef, profesor rolnictwa i chemii rolniczej, kierownik stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej.

Chaniewski Stanisław, profesor hodowli zwierząt gospodarskich.

Pawlik Stefan, Dr. profesor administracyi wiejskiej.

Pawlikowski Jan Gwalbert, Dr. profesor ekonomii politycznej.

Miczyński Kazimierz, Dr. profesor uprawy roli i roślin.

Profesorowie adjunkci:

Manasterski Piotr, prof. mineralogii, petrografii i geologii.

Kowalewski Mieczysław, Dr. profesor morfologii, systematyki i fizyologii zwierząt.

Szulc Kazimierz, prof. fizyki, geografii fizycznej, meteorologii i klimatologii. Sekretarz Kollegium profesorów.

Docenci:

Pańkowski Mieczysław, Dr. docent hodowli zwierząt gospodarskich.

Królikowski Stanisław, docent weterynaryi.

Sokołowski Stanisław, docent leśnictwa.

Sawczyński Henryk, Dr, praw, docent historyi i literatury polskiej.
Blauth Jan, Dr. starszy inżynier, docent melioracyi roln.
Rozwadowski Tadeusz, inżynier, docent rybactwa.

Kapelani zakładowi:

Ks. Jaszowski Błażej, obrz. rzym.-kat., Dr. św. Teologii, prof. uniwersytetu we Lwowie.
Ks. Konowalec Włodzimierz, obrz. gr. kat.

Pracownie, zbiory i muzea.

Pracownia botaniczna.

Kierownik: prof. Dr. Raciborski Maryan.
Asystent: Krzemieniewski Seweryn.
Laborant: Rzemykowski Józef.

Ogród botaniczny.

Kierownik: prof. Dr. Raciborski Maryan.
Asystent: Krzemieniewski Seweryn.
Ogrodnik: Mentzel Emil.
Pomocnik ogrodn.: Wieczorkowski Marek.

Pracownia i muzeum zoologiczne.

Kierownik: prof. adj. Dr. Kowalewski Mieczysław.
Preparator: Znatowicz Eugeniusz.
Laborant: Salak Ignacy.

Gabinet fizyczny.

Kierownik: prof. adj. Szulc Kazimierz.
Laborant: Śliwa Józef.

Pracownia chemiczna.

Kierownik: prof. Dr. Wawnikiewicz Roman.
Adjunkt, pełniący obowiązki asystenta: Manasterski Piotr.
Laborant: Hrapp Stefan.

Gabinet mineralogiczny.

Kierownik: prof. Adjunkt Manasterski Piotr.
Laborant: Hrapp Stefan.

Pracownia chemii rolniczej.

Kierownik: prof. Mikułowski-Pomorski Józef.
Laborant: Hryciak Grzegorz.

Pracownia rolnicza i muzeum.

Kierownik: prof. Dr. Miczyński Kazimierz.
Laborant: Orłowski Stefan.

Muzeum inżynieryi wiejskiej.

Kierownik: prof. Rylski Tomasz.
Laborant: Śliwa Józef.

Pracownia mleczarska.

Kierownik: docent Dr. Pańkowski Mieczysław.
Laborant: Salak Ignacy.

Stacya meteorologiczna.

Kierownik: prof. adjunkt Szulc Kazimierz.
Laborant: Śliwa Józef.

Zbiory administracyjne.

Kierownik: prof. Dr. Pawlik Stefan.
Zbiory melioracyi rolnych, leśnictwa, rybactwa, fizyologii zwierząt i anatomii powierzono opiece miejscowych docentów.

Biblioteka i czytelnia profesorska.

Kierownik: prof. adjunkt Szulc Kazimierz.

Prace i podróże członków grona nauczycielskiego.

Profesor Dr. Maryan Raciborski ogłosił drukiem: „Choroby tytoniu w Galicyi", Lwów 1902. — „*Über die epiphyten Blüthen d. Gabelgerste*". — „*Über die vegetative Vermehrung der Marattaceae Angiopetris erecta*". — „*Über eine chem. Reaction d. Wurzeloberfläche*". — „*Über einige unbekannte Farne des malayischen Archipelags*", — Ostatnie 4 prace w biuletynach Akademii w Krakowie. — „O zadaniach ogrodów botanicznych i ogrodu dublańskiego". Kosmos, Lwów 1902. — Prof. Raciborski wygłosił odczyty w Towarzystwie przyrodników we Lwowie: „O powstawaniu gatunków". — „Energetyka w biologii". — W Towarzystwie lekarskiem we Lwowie: „O hygienie tropikowej". — W Krakowie w cyklu odczytów o życiu: „Życie krajów tropikowych". — We Wrześni, w poznańskiem, na posiedzeniu Towarzystwa rolniczego powiatu środzko-wrzesińskiego: „O nitryfikacyi". — Wyjeżdżał na wystawę rolniczą do Manheim, nad Renem, dla zbadania tamtejszych stosunków tytoniowych, oraz aparatów dla niszczenia szkodników rolniczych.

Profesor Stanisław Chaniewski opracował artykuł „Żywienie zwierząt gospodarskich" dla Encyklopedyi wyd. przez Muzeum Przemysłu i Rol. w Warszawie, umieścił szereg artykułów w „Rolniku" i „Gazecie rolniczej" w sprawach hodowli. Odbył wycieczkę z słuchaczami Akademii dla zwiedzenia gospodarstwa w Mezöhegyes; — następnie w czerwcu kilkudniową podróż w zachodniej Galicyi, dla poznania dzisiejszego stana hodowli bydła czerwonego polskiego.

Profesor Dr. Stefan Pawlik ogłosił drukiem: „W sprawie przemysłu cukrowniczego". Kraków 1902. — „Pruskie Izby rolnicze ze szczególnem uwzględnieniem kosztów i zakresu działania Izby rolniczej w Poznaniu". Lwów 1902. — „Mezöhegyes, król. węg. domena i stadnina rządowa koni". Lwów 1902. — W tygodniku rolniczym drukował szereg artykułów.

Brał czynny udział w wykładach dla urzędników prywatnych we Lwowie, oraz w konkursie pługów, narzędzi i machin rolniczych w Kołomyi, z którego ogłosił sprawozdanie w „Rolniku". W Towarzystwie politechnicznem miał wykład p. t. „O przemyśle masarskim i warunkach rozwoju tegoż w naszym kraju". Nadto rozesłał kwestyonaryusz, celem zebrania materyału do pracy p. t. „O stosunkach naszych gospodarstw".

Prof. Dr. Kazimierz Miczyński brał udział w wykładach dla urzędników gospodarczych i wygłosił odczyt: „Przygotowanie nasienia do siewu", z demonstracyami. Ogłosił drukiem szereg artykułów z dziedziny uprawy roślin w „Rolniku" 1902. Zajął się urządzeniem nowego pola doświadczalnego, wydzielonego dla katedry uprawy roślin o obszarze 2·3 ha. Na polu tem wykonano szereg doświadczeń i prac, a mianowicie: Urządzono system poletek dla demonstracyi różnych rodzajów zmianowania i różnej uprawy gleby. Założono poletka dla uprawy porównawczej różnych odmian

roślin uprawnych, na razie zbóż jarych, roślin okopowych i pastewnych. Zebrano mianowicie w r. 1902 z własnego posiewu na polu doświadczalnem: 34 odmian pszenicy jarej, 6 odmian żyta jarego, 14 odmian jęczmienia, 175 odmian ziemniaków z hodowli głównie Dołkowskiego, a także Paulsena, Richtera, Nolća i Vilmorina, 26 odmian buraków pastewnych i półcukrowych, 11 odmian buraków cukrowych, 5 odmian kapusty pastewnej, 20 odmian brukwi, 25 gatunków roślin strączkowych i na zieloną paszę. Założono małą plantacyę łozy koszykarskiej z 13 gatunkami łozy i małą plantacyę chmielu z odmianami: angielskim, czeskim, galicyjskim i Golding. Wykonano doświadczenia: z różną gęstością zasiewu owsa, z różnym sposobem zasiewu 4 różnych odmian jęczmienia dwurzędowego, z różnym sposobem sadzenia i ogartywania ziemniaków, z różną głębokością zasiewu zbóż jarych i bobiku. Rozpoczęto selekcyę jęczmienia miejscowego i żyta celem uszlachetnienia.

Wyniki z powyższych doświadczeń ogłoszone zostaną drukiem po opracowaniu w ciągu zimy.

Prof. adjunkt Dr. Mieczysław Kowalewski ogłosił drukiem: Spis robaków pasożytnych, znalezionych w ptactwie domowem w Dublanach w ciągu lat 1894 - 1901 („Przegląd weterynarski“ Nr. 1 r. 1901. Lwów.). — „Materyały do fauny helmintologicznej polskiej“ III. („Sprawozdanie Komisyi fizyograficznej Akad. Umiej. w Krakowie“. Tom XXXVI. 1902). „O zwierzętach szkodliwych i pożytecznych w gospodarstwie“. Z rycinami. (Wydawnictwo „Macierzy Polskiej“ w druku)

Prof. adjunkt Kazimierz Szulc ogłaszał wyniki spostrzeżeń meteorologicznych w „Sprawozdaniach Komisyi fizyograficznej Akademii Umiejętności w Krakowie“ w „*Jahrbücher der k. k. Centralanstalt für Meteorologie u. Erdmagnetismus*“ i w „*Jahrbücher des k. k. hydrographischen Central-Bureau's*“, a nadto: „Strzelanie przeciwgradowe“. (Lwów. „Rolnik“ 1902). W czerwcu 1902 r. odbył podróż do Styryi, gdzie uczestniczył przy próbach strzelania przeciwgradowego w St. Kathrein i zwiedził okręg strzelniczy Windisch-Feistritz.

Docent Stanisław Sokołowski ogłosił drukiem: „Wspomnienia z wycieczki do Styryi“, „Brzozy amerykańskie“ (w „Sylwanie“ 1902).

Asystent Seweryn Krzemieniewski, poza pracami urzędowemi, uzupełniał swe badania nad oddechaniem roślin, drukowane w rozprawie Akademii w Krakowie, nadto badał wpływ potasu na wzrost roślin, oraz odkrył ciekawe morfologiczne własności kiełkującej pszenicy, dotychczas nie badane.

Biblioteka Akademii rolniczej.

W ciągu roku 1901/2 przybyło do Akademii rolniczej w Dublanach dzieł 216, tomów 234, a mianowicie:

w dziale nauk fachowych . . .	dzieł 109,	tomów 116
„ „ „ przyrodniczych . .	„ 49,	„ 57
„ „ „ społecznych . . .	„ 30,	„ 31
„ „ „ bibliografii i rozmaitości	„ 28,	„ 20
Razem . .	dzieł 216,	tomów 234

Z tej liczby:

W języku polskim	dzieł 49,	tomów 53
„ „ niemieckim	„ 141,	„ 154
„ „ francuskim	„ 7,	„ 8
„ „ angielskim	„ 15,	„ 15
„ „ rosyjskim	„ 1,	„ 1
„ „ łacińskim	„ 8,	„ 3
Razem . .	dzieł 216,	tomów 234.

Ogółem z d. 1. października 1902 liczyła biblioteka dzieł 4.383, tomów 6.577.

W ciągu roku 1901/2 otrzymała biblioteka czasopism i roczników 65, a mianowicie:

w dziale nauk fachowych . . .	30,	w tem bezpłatnie 7
„ „ „ przyrodniczych . .	26,	„ „ „ 3
„ „ „ społecznych . .	2,	„ „ „ 1
„ „ bibliografii i rozmaitości .	7,	„ „ „ 5
Razem . .	65,	w tem bezpłatnie 16.

Z tego: w języku	polskim . .	21
„ „	niemieckim . .	42
„ „	angielskim . .	1
„ „	francuskim . .	1
	Razem . .	65.

Ogród botaniczny.

Ogród botaniczny wzbogacony został ogrodem owocowym, którego w Dublanach dotychczas brakło. Ponieważ teren ogrodu botanicznego jest za mały, przeto Dr. Raciborski obrócił przyznany mu ogród prywatny pod kultury ogrodu botanicznego. Mieszczą się w nim kultury zbóż, tytoniu, traw, oraz poletka z doświadczeniami selekcyjnemi. Po kilku latach przerwy nawiązał ogród botaniczny w Dublanach stosunki wymienne z innymi ogrodami botanicznymi wydaniem katalogu nasion (Lwów, 1902, str. 10). W rezultacie otrzymaliśmy od 38 ogrodów botanicznych pakietów z nasionami sztuk 2.164; wysłaliśmy natomiast z Dublan 54 ogrodom 1.468 pakietów. Zaznaczamy, że wśród instytucyi, żądających od nas nasion, znajdują się ogrody najbardziej poważane, np. *Jardin de plantes* w Paryżu, Kew pod Londynem, Wiedeń, Berlin i t. p. Tylko poparcie koleżańskie bratnich ogrodów botanicznych umożliwiło nam szczupłymi środkami finansowymi i w krótkim czasie urządzenie tutejszego ogrodu botanicznego stosownie do potrzeb szkoły.

Pracownia i muzeum botaniczne.

Do pracowni botanicznej poza drobniejszymi aparatami sprawiono mikrotom Junga i mikroskop Zeissa.

Muzeum botaniczne zostało wzbogacone między innymi drobniejszymi, następującymi darami: przez J. E. Marszałka hr. Andrzeja Potockiego zbiorem skamielin roślinnych z Sierszy i Trojca; przez c. k. Dyrekcyę skarbu, za pośrednictwem Dyrektora p. Mikuleckiego w Winnikach, zbiorem liści tytuniowych; przez prof. Farlowa, Dyrektora ogrodu botanicznego, w Harward University Cambridge, Ameryka, zbiorem glonów i grzybów; przez Dyrekcyę ogrodów i muzeów botanicznych w Monachium, Jenie, Darmstadzie, Wiedniu i Insbruku cennymi okazami morfologicznymi. Ofiarodawcom składa Zarząd pracowni botanicznej swe szczere podziękowanie.

Muzeum i pracownia zoologiczna.

Kupiono do pracowni zoologicznej: 2 mikroskopy z fabryki Seiberta z Wetzlar oraz 1 mikroskop z fabryki Zeissa w Jena z odpowiedniemi soczewkami, okularami, rewolwerami itd., oraz dokupiono szkieł optycznych do 3 dawnych mikroskopów, razem wartości około 1.000 koron.

Stacya meteorologiczna.

Dla stacyi meteorologicznej zakupiono aparat sygnalizujący burze syst. Fenyi.

Muzeum hodowlane.

Muzeum hodowlane zostało zbogacone w tym roku kilkoma modelami typowych zwierząt. Dla pomiarów na zwierzętach nabyto laskę syst. Nörnera. Wreszcie zakupiono szafy i słoje na próbki pasz itp. materyałów dla celów demonstracyjnych.

Muzeum mineralogiczne.

Sprowadzono w roku 1901/2 dalszy ciąg modeli do okazania układu, złożenia wzajemnego stosunku skał osadowych w skorupie ziemi.

Laboratoryum rolnicze,

Do laboratoryum względnie dla pola doświadczalnego zakupiono: Siewnik ręczny 5-rzędowy syst. „Hallensis“ z precyzyjnem nastawianiem ilości wysiewu;

wagę do ważenia kłosów i ziarn; granometer Westfeldta; przyrządy do mierzenia grubości słomy; przyrząd do oznaczania szklistości i mączystości ziarn; garnitur sit do selekcyi nasion — wreszcie zbiór okazów mieszańców zbożowych (dar prof. Dra Miczyńskiego).

Kronika Akademii.

W roku ubiegłym zmienił Wysoki Sejm dawną nazwę Szkoły Wyższej na nazwę Akademii rolniczej. Istota instytutu ani charakter naukowy nie uległy przez to zmianie żadnej; rzecz została ta sama, niemniej przeto nadanie nazwy Akademii zakładowi dublańskiemu uważać należy jako korzystne ze względu na właściwe stanowisko szkoły za zewnątrz, wobec władz i w porównaniu z innemi naukowemi instytucyami rolniczemi.

Pierwsza immatrykulacya uczniów Akademii odbyła się uroczyście w dniu 10. grudnia 1901 w obecności licznie przybyłych dostojnych gości w wielkiej sali zakładowej. Obecnymi byli: J. E. Marszałek krajowy, hr. Andrzej Potocki, Członkowie Wydziału krajowego, Kuratorowie szkoły, Reprezentacya Uniwersytetu lwowskiego, Politechniki lwowskiej, Akademii weterynaryi, Szkoły średniej rolniczej w Czernichowie, Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie i reprezentanci c. k. Towarzystwa gospodarskiego. Do zebranej młodzieży przemówił najprzód dyrektor p. Frommel, następnie w dłuższej przemowie J. E. p. Marszałek krajowy — poczem nastąpił odczyt prof. Dra Pawlika „o podziale pracy w gospodarstwie wiejskiem“. Immatrykulowano dnia tego 26 nowych słuchaczy.

Z dziejów roku ubiegłego zaznaczyć należy dotkliwe straty, jakie poniosła Akademia przez śmierć Józefa Kubickiego, profesora weterynaryi, w dniu 11. kwietnia 1902, a z końcem roku szkolnego przez ustąpienie prof. Tomasza Rylskiego, długoletniego i zasłużonego profesora inżynieryi i mechaniki wiejskiej. Natomiast pozyskano na opróżnioną katedrę hodowli prof. Stanisława Chaniewskiego, który objął wykłady w listopadzie 1901 r. Na miejsce zaś po prof. Kubickim pozyskano magistra Stanisława Królikowskiego, profesora Akademii weterynaryi we Lwowie.

W dniu 23. kwietnia 1902 odbył się egzamin dyplomowy b. słuchacza Konrada Korytowskiego, który bronił tezy p. t. Organizacya majątku Grochowiska. Po obronie przyznano kandydatowi dyplom ze stopniem bardzo dobrym.

W ciągu roku ubiegłego zaszczycili szkołę swoją obecnością J. E. Marszałek krajowy hr. Andrzej Potocki; kilkakrotnie szef departamentu dla spraw rolniczych, członek Wydziału krajowego Radca Dworu Dr. Tadeusz Pilat, Członkowie Kuratoryi, JW. Radca dworu Struszkiewicz, Profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego Dr. K. Rogoyski. Radca Wydziału krajowego Dr. Ignacy Szyszyłowicz hospitował szkołę kilkakrotnie.

II. Niższa szkoła rolnicza.

Na rok szkolny 1901/2 przyjęto ogółem 40 uczniów, mianowicie:

a)	na rok nauki III.	12
b)	„ „ „ II.	11
c)	„ „ „ I.	17
	Razem	40

W ciągu roku ukończyło 3-letnią naukę uczniów 12 i otrzymało świadectwo uzdolnienia na pisarzy ekonomicznych i dozorców, mianowicie:

Z postępem	bardzo dobrym	7
„	dobrym	5
	Razem	12

Przeszło	na rok nauki	III. uczniów	11
„	„ „ „	II. „	17
Przyjęto	„ „ „	I. „	24
		Razem	52

W przeciągu czasu od chwili przyjęcia nowych uczniów na I. rok nauki do obecnej, zmienił się stan powyższy z powodu wydalenia 10 uczniów i wystąpienia 8 uczniów; ubyło więc razem uczniów 18.

Obecny stan szkoły

przedstawia się więc następująco:

na roku III. nauki uczniów	6
„ „ II. „ „	13
„ „ I. „ „	15
Razem	34

Z przyjętych na rok I. wykazali się świadectwami ukończenia:

4 klas gimnazyalnych	1
3 „ „	1
1 klasy gimnazyalnej	3
szkoły wydziałowej	3
„ tkackiej	1
„ przemysłowej	1
1 klasy szkoły realnej	1
szkoły ludowej	13
Razem	24

Podług wieku posiada szkoła:

z ukończonym 15. rokiem życia	1
„ 16. „ „	5
„ 17. „ „	4
„ 18. „ „	10
„ 19. „ „	6
„ 20. „ „	3
„ 21. „ „	4
„ 22. „ „	1
Razem	34

Według wyznania:

a) rzymsko katolickiego	24
b) grecko-katolickiego	10
Razem	34

Według pochodzenia:

synów rolników	16
„ nauczycieli ludowych	3
„ oficyalistów prywatnych	10
„ rzemieślników	2
„ rodziców innych zawodów	3
Razem	34

Stan zdrowia uczniów był w roku sprawozdawczym dobry.

Dnia 11. sierpnia umarł fachowy nauczyciel ś. p. Stanisław Szalay. Szkoła straciła w zmarłym oddanego swoim obowiązkom nauczyciela — młodzież szczerego przyjaciela.

Dyrekcya kraj. szkół rolniczych.

Dublany w grudniu 1902.

Juliusz Frommel,
dyrektor.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 83.369/1903.

Sprawozdanie administracyjne

gospodarstwa folwarku „Dublany“ za czas od 1. lipca 1901 do 30. czerwca 1902.

I. Gospodarstwo rolne.

W roku 1901/2 w przestrzeni roli nie zaszła zmiana.

Zasianem i zasadzonem było w roku	1897/8	1898/9	1899/1900	1900/1	1901/2
	morgi				
Żytem	23	31	30	33	33
Pszenicą ozimą	27½	27½	30	40	40
„ jarą	½	½	½	—	—
Jęczmieniem	5	5	5	5	5
Owsem	21½	23½	28	27	26
Grochem	4	2	—	—	—
Bobikiem	6	5	17½	6	7
Wyką na nasienie	3	2½	5	2½	2½
„ „ paszę i zielony nawóz	—	—	—	5	2½
Esparcetą	—	—	—	—	—
Łubinem	5½	5½	—	—	—
Rzepakiem	20	20	4	10	10
Makiem	—	—	4	—	—
Soją	—	—	1	—	—
Ziemniakami	20	27	22	29	21
Burakami	6	5½	5	5	5
Marchwią	1½	2¼	1½	1½	1¼
Koniczyną szwedzką z esparcetą i trawami	12½	12½	10	12½	12½
Koniczyną białą	10	10	10	10	15¾
Różnem nasieniem	1	2½	3½	3	8
Zieloną paszą	4	5½	6¼	4	3
„ „ w rzepaczysku	10	10	4	10	10
Koniczyną dwuletnią	10	10	10	10	10
„ czerwoną z trawami	10	10	10	10	11
Ugorem leżało	26½	20	14	10	10
Wydzierżawiono na krótki czas	17½	17½	14½	8	8
Razem	234½	244½	243½	241½	241½

Rok 1901 odznaczał się długotrwałą posuchą w lecie. Tylko w lipcu były deszcze, ale opady były w ogóle — w porównaniu z innemi latami — nieznaczne, przeciętnie bowiem opady wynosiły w Dublanach w ostatnich 10-ciu latach 711·5 m/m, w roku 1900 = 547·7 m/m, w roku 1901 = 590 m/m. — Gradobicie w dniu 10. lipca uszkodziło wykę, bobik i po części pszenicę, żyto i białą koniczynę. — Zresztą rok 1901/2 należy do mniej korzystnych

WYKAZ

produkcyi gospodarstwa rolnego na folwarku w Dublanach.

L. porządkowa	Płody	W 5-ciu latach od 1896/7 do 1900/1 — Z jednego morga: kóp	fur	ziarna q.	ziarna klg.	W roku gospodarskim 1901/2 — Zebrano: morgów	w snopie: kóp	snop.	fur	w ziarnie: celne q.	celne klg.	średnie q.	średnie klg.	poślad q.	poślad klg.	Prodkcya z 1 morga: w snopie kóp	w snopie fur	w ziarnie q.	w ziarnie klg.
1	Żyto	10·81	—	11	75	33	262	53	—	296	14	—	—	12	93	7·98	—	8	97
2	Pszenica	12.57	—	9	77	40	496	—	—	381	57	—	—	18	18	12·4	—	9	99
3	Jęczmień	8·71	—	11	86	5	41	40	—	52	20	—	—	3	10	8·3	—	13	82
4	Owies	7·42	—	9	42	27	299	25	—	288	88	—	—	—	—	11·08	—	10	69
5	Bobik	9·07	—	6	27	6	66	07	—	29	77	—	—	—	—	11·01	—	4	96
6	Wyka	5·22	—	3	94	2½	—	—	16	z powodu gradobicia ziarno znikło									
7	Rzepak	—	—	7	88	10	—	—	178	115	91	—	—	1	63	—	17·8	11	75
8	Różne trawy	—	—	2	40	—	—	—	—	gradobiciem zniszczone									
9	Koniczyna biała	—	—	1	01	10	—	—	118	14	38	—	—	—	—	—	—	1	44
10	Ziemniaki	—	—	120	70	29	—	—	—	3266	—	—	—	—	—	—	—	112	62
11	Buraki	—	—	371	—	5	—	—	—	1491	—	—	—	—	—	—	—	298	20
12	Marchew	—	—	172	30	1½	—	—	—	240	40	—	—	—	—	—	—	160	26
13	Mohar i proso	—	—	7	27	½	3	11	—	6	07	—	—	—	—	—	—	12	14

Uwaga do roku 1901/2. 1., 5. i 9. Uszkodzone gradobiciem.

10. Ziemniaki „sine olbrzymie“ zupełnie chybiły z powodu posuchy, 3 morgi wydały tylko 192 *q.* t. j. 64 *q.* z morga, podczas gdy ta odmiana wydała w roku 1900/1 200 *q.* z morga, a w roku 1902/3 174 *q.*

7. Rzepak dwa razy w ostatnich 5-ciu latach, a mianowicie w roku 1896/7 i 1900/1 wymarzł.

II. Łąki

wydały w r. 1901 siana w I. pokosie mniej co do ilości, niż w r. 1900; w II. pokosie zaś więcej. Co do jakości, to tak siano z I. jak i II. pokosu było wyborne, zupełnie bez deszczu zebrane.

III. Inwentarz żywy.

Stan ogólny niezmieniony. Produkcya mleka podniosła się jeszcze. Zważywszy, że anglerskie krowy dają stale znacznie lepsze rezultaty od oldenburskich i że sprzedaż buhajów oldenburskich także nie jest możliwą po cenie, w jakiej są prowadzone w rachunku inwentarza, t. j. po 160 koron za 100 klgr. żywej wagi, — jest wskazaną redukcya ilości bydła oldenburskiego, a pomnożenie anglerskiego; — oprócz bowiem lepszej mleczności, krowy anglerskie — wychowane w Dublanach — różnią się także od importowanych wyższą o 12—20% żywą wagą i w ogóle stosunki klimatu i żywienia sprzyjają im w Dublanach lepiej, niż bydłu oldenburskiemu. Stan zdrowotny bydła jest zadowalający — pomimo, że woda nie jest odpowiednią.

Konie fornalskie po części już bardzo stare, słabe i zużyte, zastąpiono dokupnem.

Na wywożenie stawarki nie przyznał Wydział krajowy w tym roku większego kredytu, przeto jesteśmy zmuszeni i nadal sprowadzać co roku na wiosnę narybek, co jest o tyle niekorzystnem, że trudno dostać karpie ćwierćkilogramowe, a pół- do trzyćwierciokilogramowe nie okazują zadowalniającego przyrostu.

Porównanie

wartości inwentarza żywego z dnia 1. lipca 1901 z wartością tegoż z dnia 1. lipca 1902 przedstawia się, jak następuje:

Dnia 1. lipca 1901.			Dnia 1. lipca 1902.		
	Koron	gr.		Koron	gr.
1. Konie.			**1. Konie.**		
3 sztuk	700	74	3 po potrąceniu 10%	630	67
6 „	1.134	54	6 „ „ „	1.021	09
7 „	1.123	56	7 „ „ „	1.011	21
1 „	146	—	1 „ „ „	131	40
3 „	420	—	3 „ „ „	378	—
1 „	71	—	1 „ „ „	72	90
2 „	540	—	2 „ „ „	486	—
1 „	180	—	1 „ „ „	170	10
1 „	60	—	1 „ „ „	20	—
			2 „ „ „	700	—
27 koni 4.385 k. 84 gr.			27 koni 4.621 k. 17 gr.		
10% potr. 438 „ 58 „	3.947	29	10% potr. 462 „ 12 „	4.159	05
2. Bydło rogate.			**2. Bydło rogate.**		
a) **Oldenburskie.**			a) **Oldenburskie.**		
1 buhaj „Radbod“	988	26	ten sam po potrąceniu 40%	592	96
1 „ „Bohun“	840	—	„Alfa“ buhaj 555 kg. po 1·60 k.	888	—
17 krów 10.850 kg. po 1·20	13.030	80	„Ursus“ „ 560 „ „ 1·60 „ or.	896	—
2 „ półkrwi 1.130 kg. po 80 gr.	904	—	6 buhajów 2.700 „ „ 1·60 „	4.320	—
18 jałówek 4.988 kg. po 1.20	5.984	60	21 krów 12.982 „ „ 1·20 „	15.578	40
6 „ 1.050 „ „ 1·60	1.680	—	2 „ półkrwi 1.172 „ „ 0·80 „	937	60
2 „ 947 „ „ 1·60	1.515	20	9 jałówek 3.545 „ „ 1·60 „	2.127	—
b) **Anglerskie.**			b) **Anglerskie.**		
1 buhaj „Feliks“ (7-letni)	599	04	ten sam po potrąceniu 20%	480	24
1 „ „San“ (imp.)	756	—	buhaj „Drezno“ 420 kg. po 1·20 k.	504	—
3 krowy importowane	878	50	3 te same po potrąceniu 10%	790	65
13 krów 6.653 kg. po 70 gr.	4.657	10	19 krów 10.150 kg. po 70 gr.	7.105	—
18 jałówek 5.003 kg. po 70 gr.	3.502	10	16 jałówek 3.721 „ „ 70 „	2.604	—
2 młode buhaje 535 kg. po 80 gr.	428	—	3 buhajki 460 „ „ 1·20 k.	552	—
3 sztuk opasow. 1 390 kg. po 48 gr.	667	20	3 sztuk opasowych 1.580 kg. po 56 g.	884	80
Bydło rogate razem	36.431	80	Bydło rogate razem	38.260	65
3. Owce.			**3. Owce.**		
3 barany i 10 matek „Czuszek“ T. G.			Oddane Towarzyst. Gospodar.		
5 baranów, 4 skopy, 21 matek } 480 Koron			12 baranów, 3 skopy, 27 matek } 55 po 16 kor.		
20 jagniąt 320 „	800	—	13 jagniąt	880	—
4. Trzoda chlewna.			**4. Trzoda chlewna.**		
2 knury 220 Koron			2 knury 220 k. po potr. 10% 198 k.		
4 lochy 360 „			3 lochy 701 kg. po 70 gr. 490 k. 70.		
2 „ krajowe — Tow. G.			2 „ krajowe Tow. Gosp. —		
19 prosiąt 342 Koron	922	—	2 wieprze 531 kg. po 70 gr. 371 k. 70.	1.060	40
Razem	42.188	95	Razem	44.360	10

Zestawienie.

Wartość inwentarza żywego z dniem 1. lipca 1901													42.188	K 95 g
„ „ „ „ „ 1. „ 1902													44.360	„ 10 „
Różnica na korzyść roku 1901/2													2.171	K 15 g

IV. Porównanie

wartości remanentów z dnia 1. lipca 1901 z wartością remanentów z dnia 1. lipca 1902.

Wartość remanentów z dnia 1. lipca 1902.

A. W ziarnie i słomie.

17	cetn.	metr.	31	klg.	żyta celnego	. .	po	14·50	K	za	100	klg.	=	250	K 99 g
5	„	„	36	„	pszenicy celnej	.	„	17·—	„	„	100	„	=	91	„ 12 „
2	„	„	40	„	„ pośledniej	.	„	13·—	„	„	100	„	=	31	„ 20 „
11	„	„	62	„	jęczmienia celnego	.	„	14·—	„	„	100	„	—	162	„ 68 „
20	„	„	35	„	owsa	. . .	„	15·—	„	„	100	„	=	305	„ 25 „
1	„	„	05	„	wyki	. . .	„	13·—	„	„	100	„	=	13	„ 65 „
1	„	„	30	„	rzepaku	. . .	„	22·—	„	„	100	„	=	28	„ 60 „
10	„	„	70	„	moharu	. . .	„	24·—	„	„	100	„	=	258	„ 72 „
—	„	„	06	„	maku	. . .	„	46·—	„	„	100	„	=	2	„ 76 „
—	„	„	06	„	nasienia marchwi	.	„	65·—	„	„	100	„	=	3	„ 24 „
6	„	„	—	„	różnych nasion traw i roślin pastewnych		„	40·—	„	„	100	„	=	240	„ — „
2	„	„	23	„	prosa	. . .	„	12·—	„	„	100	„	=	26	„ — „
64	„	„	68	„	kukurudzy	. .	„	13·—	„	„	100	„	=	840	„ 84 „
24	„	„	89	„	otrąb pszennych	.	„	8·80	„	„	100	„	=	219	„ 03 „
9	„	„	09	„	osypki	. . .	„	13·—	„	„	100	„	=	118	„ 17 „
22	„	„	37	„	makuchu konop.	.	„	11·20	„	„	100	„	=	250	„ 54 „
—	„	„	97	„	mąki żytniej	. .	„	15·50	„	„	100	„	=	15	„ 03 „
1	„	„	40	„	„ pszennej	. .	„	18·—	„	„	100	„	=	25	„ 20 „

B. Pasza i prosta słoma.

60	cetn.	metr.	99	klg.	siana w wiązanym stanie		po	4	K	za	100	klg.	=	243	K 96 g
71	„	„	—	„	otawy	. . . .	„	4	„	„	100	„	=	284	„ — „
92	sztuk okłotów żytnych à 30 klg po 3 kor.						=	90	g	za	sztukę		=	82	„ 80 „
697	kóp powroseł słomianych					. . .	po	20	„	„	kopę		=	139	„ 40 „

C. Nawozy pomocnicze.

200	ctn.	wapna nawozowego				. . .	po	1	K	20 g	za	100	klg.	=	256 K — g
—	„	68	klg.	mąki kostnej		. .	„	12	„	— „	„	100	„	=	8 „ 16 „
136	„	—	„	żużli Thomasa		. .	„	9	„	90 „	„	100	„	=	1.332 „ 80 „
123	„	75	„	kainitu		. . .	„	3	„	07 „	„	100	„	=	379 „ 91 „
1	„	39	„	40% soli potasowej		.	„	12	„	— „	„	100	„	=	16 „ 68 „
															Do przeniesienia . . 5.627 K 50 g

Z przeniesienia . . 5.627 K 50 g

D. Drzewo.

Deski olchowe 1″	413 mtr.	po	60 g	=	247 K 80 g
„ sosnowe 1″	276 „	„	80 „	=	220 „ 80 „
„ „ 2″	16 „	„	1 K 20 „	=	19 „ 20 „
„ brzozowe 1½″	594 „	„	1 „ 20 „	=	712 „ 80 „
„ „ 2″	58 „	„	1 „ 40 „	=	81 „ 20 „
Oszwary sztuk 76		„	— „ 60 „	=	45 „ 60 „
Drzewa opałowego 28½ sągów		„	26 „ — „	=	741 „ — „

E. Różne.

1 ctn. 76 klg. wełny owczej	po 80 g za 1 klg	=	140 K 80 g
Wartość remanentów z d. 1. lipca 1902		=	7.836 K 70 g
„ „ „ „ 1. „ 1901		=	12.079 „ 03 „
Różnica na korzyść roku 1900/1		=	4.242 K 33 g

V. Budynki. Inwentarz martwy.

Zaczęto murować dom dla rządcy folwarku i wyciągnięto go pod dach. Inwentarz martwy został pomnożony przez zakupno jednego walca żelaznego od Claytona & Shuttlewortha.

VI. Zestawienie

rachunku pieniężnego od 1. lipca 1896 do 30. czerwca 1902.

Poszczególnienie	Za 5 lat: 1896/7, 1897/8, 1898/9, 1899/900, 1900/1				W roku 1901/2	
	razem		przeciętnie rocznie			
	K	g	K	g	K	g
WYDATKI.						
Dziesięć procentowa amortyzacya za zakupione narzędzia i machiny rolnicze	1.227	56	245	51	379	24
Rubryka I.						
Poz. 1. Płace i zasługi	26 335	38	5.267	07	5.949	33
„ 2. Najem robotnika	48.499	11	9.699	82	8.485	99
„ 3. Zmiana nasion	3.311	68	662	13	565	48
„ 4. Dokupno nawozów pomocniczych	13.485	94	2.697	19	3.554	63
„ 5. Dokupno karmy	37.125	73	7.425	18	9.278	32
„ 6. Zastąpienie zużytych koni i uprzęży	3.313	57	652	71	1.485	96
„ 7. Utrzymanie budynków i ogrodzeń	2.580	05	516	01	947	18
„ — Amortyzacya nowych budynków	150	83	30	16	150	83
„ 8. Utrzymanie narzędzi, machin i kucie koni	4.786	19	957	24	1.095	83
„ 9. Utrzymanie rowów i dróg	681	72	136	34	13	40
„ 10. Amortyzacya melioracyi łąk i drenowania pól	4.797	76	958	55	1.359	04
„ — Utrzymanie narzędzi łąkowych	156	94	31	39	66	69
„ 11. Łąkowy	1.200	—	240	—	400	—
„ 12. Zabezpieczenie od pożaru i gradu	5.246	23	1.049	24	1.354	21
„ 13. Kuchnia folwarczna	3.726	84	745	37	806	07
„ 14. Światło i smarowidło	572	10	114	42	156	86
„ 15. Rogatki, posyłki i jazdy	917	20	183	44	192	63
„ 17. Kultura lasu, plantacya nieużytków, stawy	750	13	150	02	417	—
„ 18. Koszta kancelaryjne	411	28	82	25	53	32
„ 19. Dokupno inwentarza żywego i bydła opasowego	16.827	06	5.365	41	—	—
Rubryka V.						
„ 24. Koszta leczenia, weterynarz, apteka, tępienie myszy i owadów, ochrona roślin i rozmaite	3.011	53	602	31	463	58
Różnica wartości inwentarza żywego	1.066	86	213	37	—	—
Różnica wartości remanentów	1.259	14	251	83	4.242	33
Razem	181.283	89	36.256	77	41.417	92

Poszczególnienie	W 5-ciu latach: 1896/7, 1897/8, 1898/9, 1899/900, 1900/1 razem		przeciętnie rocznie		W roku 1901/2	
	K	g	K	g	K	g
DOCHODY.						
Poz. 1. Sprzedaż ziemiopłodów . .	73.570	08	14.714	01	19.340	25
„ 2. a) Z wynajętych łąk . . .	14.233	52	2.846	70	2.355	50
„ 2. b) Z tychże i za wynajęte pola	3.586	50	717	30	1.040	70
„ 3. Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:						
a) Krowiarnia: *α)* mleko . .	36.512	08	7.302	41	8.699	52
β) przychowek	14.135	47	2.827	09	2.579	47
γ) braki i opasy	10.113	28	2.022	65	2.667	03
b) Nierogacizna	3.870	44	774	08	657	78
c) Owce	881	75	176	35	110	55
d) Zysk z wytuczenia bydła rogatego.	8.012	60	1.602	52	600	—
e) Ryczałt od Akademii . .	10.000	—	2.000	—	2.000	—
„ 4. Z lasu i stawów	1.947	06	389	41	1 295	85
„ 7. Z polowania	250	—	50	—	50	—
„ 8. Rozmaite: z wynajętych koni i t. p.	3.089	54	617	91	1.807	79
Różnica wartości inwentarza żywego .	21.350	71	4.273	18	2.171	15
Różnica wartości remanentów . . .	11.042	77	2.208	55	—	—
Dochody razem . .	212.610	80	42.522	16	45.375	59
Odtrącając wydatki .	181.283	89	36 256	77	41.417	92
Pozostaje czysty dochód . .	31.326	91	6.265	39	3.957	67

Przeciętny czysty dochód od 1. lipca 1896 do 30. czerwca 1902 rocznie 5.111 K 53 g.

Uwagi. Rok 1901/2 był, jak to z początku już zaznaczono, niekorzystny dla gospodarstwa wiejskiego.

Co do wydatków:

Pozycye 1. i **2.** są zmienne. W jednym roku można dostać mniej sług stałych, — a w takim razie najem robotnika jest kosztowniejszy, — w innym roku odwrotnie.

W latach 1896—1901 wynosiły te dwie pozycye . . 14.966 K 89 g
podczas gdy w roku 1901/2, te same pozycye wynosiły . . . 14.435 „ 32 „
W roku 1901/2 wydatek na te dwie rubryki był przeto
mniejszy o . . . . . 531 K 57 g
niż przeciętny.

Na folwarku dublańskim pracują prawie wyłącznie sprowadzeni robotnicy, wprawdzie drożsi, ale o wiele pracowitsi, niż miejscowi, którzy, pracując w ogrodach i na zagonach warzywnych zamożniejszych gospodarzy włościańskich, tylko wyjątkowo szukają zarobku na folwarku. Nawet młócenie w zimie musi być już obcymi robotnikami wykonane.

Różnica co do ceny robotników jest znaczna. Obcy robotnicy (mazurzy) mają od wiosny do żniw: 70 g gotówki i wikt wartości 40 g = 1 K 10 g; robotnik miejscowy 70 g — W żniwa: robotnik obcy 80 g gotówki i wikt wartości 40 g = 1 K 20 g; robotnik miejscowy 1 K. Koszt sprowadzenia obcego robotnika obciąża również koszt robocizny. Mimo to w rezultacie robota mazurów jest tańsza, gdyż są pilniejsi i zdolniejsi.

Pozycya 5. Dokupno karmy: w ostatnim roku wyższy o 1.853 K niż przeciętny wydatek, znajdzie pokrycie w wyższych dochodach ze spieniężenia płodów zwierzęcych:

W 5-ciu latach 1896/7 do 1900/1 był dochód przeciętnie:		w roku 1901/2	
z mleka	7.302 K 41 g	8.699 K 52 g	
„ przychowku	2.827 „ 09 „	2.579 „ 47 „	
„ buraków i opasów	2.022 „ 65 „	2.666 „ 03 „	
„ wytuczenia	1.602 „ 52 „	600 „ — „	
„ wynajętych koni	438 „ — „	1.768 „ 96 „	
Suma . .	14.192 K 67 g	16.314 K 98 g	

Należy przy tem zwrócić uwagę na to, że w roku 1896 odebrano inwentarz żywy: 16 koni i 56 sztuk bydła rogatego (pomimo, iż buhaj i krowy oldenburskie — dopiero świeżo sprowadzone z Oldenburga — zostały wówczas oddane inwentarycznie w wartości odpowiedniej do kosztu kupna w Oldenburgu i sprowadzenia z tamtąd, — krowy przeciętnie po 890 K, buhaj po 1.000 K), — w ocenionej ogólnej wartości 30.839 K, podczas gdy po odpisaniu 10, 20 i wyższego procentu co roku — przedstawia dziś 27 koni i 90 sztuk bydła rogatego wartość 44.360 K.

Następnie należy także uwzględnić, że z powodu braku miejsca, zysk z wytuczenia przykupionego bydła rogatego zmalał już w ostatnim roku znacznie. Zysk ten w dwóch latach 1896/7 do 1899/900 wynosił przeciętnie 1602 koron, a w roku 1901/2, wynosił 600 koron, przeto o 1000 koron mniej.

Amortyzacya machin, melioracya pól i łąk i nowych budynków obciąża dochód w roku 1901/2, kwotą 1889 koron.

Wymagania służby, robotników i wszystkie inne wydatki rosną z każdym rokiem.

Dowóz prawie całej potrzebnej wody dla sług, dla kuchni czeladniej, dla kuchni mazurów i dla inwentarza żywego wymaga przez cały rok roboty dwóch ludzi i jednego konia, co powoduje wydatek o rocznych 734 koron!

Co do dochodów:

Gdyby folwark Dublany nie musiał służyć Akademii jako przedmiot demonstracyjny, gdyby tu w blizkości miasta nie trzymano bydła na chów, lecz kupowano cielne, albo świeżo po ocieleniu krowy, wydojono je i tuczono na wywarach gorzelnianych, nie przez 3 lecz przynajmniej przez 6 miesięcy, — a w lecie na zielonej paszy, — gdyby folwark miał — tak, jak sąsiednie dobra stałego robotnika, natenczas mógłby być czysty dochód wyższy o 30 do 40%.

Co do obszernych torfowisk w Dublanach istnieją niezaspokojone potrzeby już od szeregu lat, albowiem gdyby rzeczka (Młynówka) została uregulowaną tak, ażeby mogła wedle potrzeby odprowadzić zbędną wodę od torfowisk, albo oddać po deszczach i odwilży mętną, żyźną wodę do nawodnienia, natenczas dopiero mogłyby łąki torfowe dać stale wyższy dochód, a melioracya na części tych torfowisk tak znacznym kosztem urządzona, mogłaby przynieść oczekiwane korzyści

Dublany w grudniu 1902.

Administrator folwarku:

Juliusz Frommel.

LW. 88.861/903. We Lwowie, dnia 3. października 1903.

Aleg. 371

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o budowie dróg wodnych.

Wysoki Sejmie!

W myśl §. 1. ustępu d) i §. 6. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66 ma być zbudowane połączenie spławne między kanałem Dunaj-Odra a dorzeczem Wisły, tudzież spławną przestrzenią Dniestru w ciągu lat 20, począwszy od r. 1904, pod warunkiem, jeżeli kraj zobowiąże się uiszczać taką roczną kwotę, która wystarczy na oprocentowanie i umorzenie jednej ósmej części obligacyj emitowanych przez państwo na wykonanie tego spławnego połączenia.

Wedle §. 2. powołanej ustawy kanałowej datki krajów tudzież ewentualne datki konkurencyjne stron interesowanych mają być zapewnione w drodze osobnych ustaw krajowych.

Datki kraju mogą być także uiszczone, jeżeli przyjdzie do skutku umowa między Administracyą państwa a krajem, przez wykonanie urządzeń przewidzianych w projektach budowy (portów, przystani, dróg dojazdowych i t. d.), przez odstąpienie gruntów, przyznanie praw rzeczowych i odstąpienie praw wodnych, dostawę materyałów tudzież przez inne świadczenia rzeczowe i wykonanie robót.

Ze sumy nominalnej 250,000.000 K, która po strąceniu kwoty 75,000.000 K w gotówce na regulacyę rzek kanałowych w myśl §. 8. państwowej ustawy kanałowej ma być wydaną w okresie 1904 do 1912 na budowę kanałów, przeznaczyło c. k. Ministerstwo handlu reskryptem z d. 17. czerwca 1903 l. 282 (przyjmując 5% stratę na kursie i wliczając już $12^1/_2$% datek krajów):

1.	Dla Czech:		
	a) na uspławnienie Wełtawy w Pradze .	14,400.000 K	
	b) na kanalizacyę Łaby od Melnika do Jaromierza	37,000.000 „	51,400.000 K
2.	Dla Galicyi na budowę kanału od Krakowa ku kanałowi Dunaj-Odra		30,000.000 „
3.	Dla Morawii i Austryi dolnej na kanał Wiedeń-Ostrawa		104,313.600 „
		Razem w gotówce	185,713.600 K

Na budowę kanału galicyjskiego preliminuje c. k. Ministerstwo handlu w latach 1904—1912 nominalną sumę 31,578.950 K w 4% obligach państwowych, z czego przypadnie na kraj do oprocentowania i umorzenia w 90 latach suma częściowa *3,947.369 K.*

Wedle reskryptu c. k. Ministerstwa handlu z d. 5. sierpnia 1903 l. 4.255, preliminuje c. k. Dyrekcya dla budowy dróg wodnych na r. 1904 następujące wydatki na kanał galicyjski od Krakowa ku Ostrawie w milionach koron,

a)	Budowa kanału:		
1.	wykupno gruntów pod kanał . . .	1,0 mil. K	
	„ „ „ port w Krakowie	0,8 „ „	1,8 mil. K
2.	roboty budowlane:		
	budowa portu w Krakowie I. rata . .	0,4 mil. K	
	szluza na Wiśle I. . . .	0,2 „ „	
	budowa kanału I. . . .	1,6 „ „	2,2 mil. K

b) Dostarczenie wody (wykupno gruntów).	0,6	mil. K
c) koszta zarządu	0,2	„ „
Razem . .	4,8	mil. K
Do tego 16,2% kosztów zarządu centralnego preliminarza na 1,300.000 K	0,2106	„ „
Ogółem . .	5,0106	mil. K

Uwzględniając stratę na kursie obligów państwowych przyczem możliwe pogorszenie się stosunków targu pieniężnego, musi być brana w rachubę potrzeba na pokrycie powyższego wydatku 5,010.600 K w gotówce obligacyj 4% imiennej wartości 5,274.317 K. Z uwagi, że emisya pożyczki nastąpi dopiero w połowie r. 1904, preliminuje c. k. Ministerstwo handlu tylko półroczny procent bez raty na umorzenie, tj. 105.486 K, z czego na kraj przypada *13 185 K na r. 1904.* Ponieważ w rub. IX. poz. 245. preliminarza wydatków na r. 1904 Wydział krajowy wstawił na ten cel 21.930 K, zatem okazuje się możność zredukowania tego wydatku o kwotę 8.745 K.

Gdy mimo kilkakrotnych urgensów c. k. Ministerstwo handlu nie udzieliło dotychczas Wydziałowi krajowemu projektu trasy kanałów galicyjskich, wskutek czego niemożliwem było przeprowadzenie rokowań ze stronami interesowanemi w sprawie przyczynienia się datkami konkurencyjnymi do kosztów budowy; zamierzał Wydział krajowy dopiero po zbadaniu trasy i wysłuchaniu stron przedłożyć Wysokiemu Sejmowi w roku przyszłym projekt ustawy, zapewniającej spłatę 12½% datku kraju, oraz normującej udział stron interesowanych w kosztach.

Ponieważ jednak c. k. Ministerstwo handlu reskryptem z d. 26. września 1903 l. 1.614, intymowanym odezwą c. k. Prezydyum Namiestnictwa z d. 1. października 1903 l. 12.420/pr. stanowczo zażądało wydania ustawy krajowej, zapewniającej 12½% udział kraju w kosztach przed rozpoczęciem budowy kanału, zatem postanowił Wydział krajowy przedłożyć Wysokiemu Sejmowi już na obecnej sesyi projekt ustawy o udziale kraju w kosztach budowy kanałów, zastrzegając sobie wniesienie osobnego projektu ustawy o pociągnięciu do konkurencyi stron interesowanych.

Nadesłany przez c. k. Ministerstwo handlu projekt ustawy, który oprócz zobowiązania kraju, przyjętego już przez Wys. Sejm w uchwale z d. 9. lipca 1901 Ls. 2.161 zawiera postanowienia państwowej ustawy kanałowej, przedkłada Wydział krajowy Wys. Sejmowi z nieznacznemi tylko stylistycznemi zmianami i uzupełnieniami.

Wydział krajowy ma tedy zaszczyt przedłożyć wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy o wykonaniu dróg wodnych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w myśl §. 1. lit. *d)* ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. T. Pilat *w. r.*
Członek Wydziału krajowego:

Ustawa

z dnia . . . . . o wykonaniu dróg wodnych w Królestwie Galicyi, Lodomeryi i w Wielkiem Księstwie Krakowskiem w myśl §. 1. lit. d) ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Królestwo Galicya i Lodomerya wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zobowiązuje się opłacać na budowę wykonać się mających przez państwo, a w §. 1. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66 pod lit. d) wymienionych dróg wodnych, a mianowicie: spławnego połączenia kanału Dunaj-Odra z dorzeczem Wisły, i aż do spławnej przestrzeni Dniestru, roczne datki, jakie będą potrzebne do oprocentowania i umorzenia ósmej części tych obligacyj, które Rząd wyda na wykonanie wymienionych powyżej kanałów położonych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Datek Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ma być uiszczany w miarę wydatków obciążających z tego powodu państwo.

Jeżeli dochody z wyżej wymienionych kanałów po strąceniu kosztów ich konserwacyi i ruchu przekroczą kwotę potrzebną na oprocentowanie i amortyzacyę wyłożonego na ich budowę kapitału nominalnej wartości przez dwa po sobie następujące lata, wówczas ustaje obowiązek Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem do opłaty datku z powodu tego kanału.

§. 2.

Celem ustanowienia corocznych datków krajowych porozumiewać się ma Wydział krajowy z Administracyą państwa.

Przytem służy za zasadę, że według programu ustanowionego przez Administracyę państwa ma być w okresie budowy określonym §. 8. ustawy z dnia 11. czerwca 1903 Dz. u. p. Nr. 66 od roku 1904 do końca roku 1912 użyta na budowę kanałów wymienionych w §. 1. kwota nominalna 31,578.900 K z pożyczki zaciągnąć się mającej w myśl §. 8. powołanej ustawy.

§. 3.

Datki krajowe mają być co roku wstawiane do budżetu krajowego.

§. 4.

Datki krajowe mogą być w myśl §. 2. al. 2. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66 uiszczone także przez wykonanie poszczególnych urządzeń przewidzianych w projektach budowy (portów, przystani, dróg dojazdowych i t. d.), przez odstąpienie gruntów, przyznanie praw rzeczowych i odstąpienie praw wodnych, dostawę materyałów budowlanych tudzież przez inne świadczenia rzeczowe lub wykonanie robót.

§. 5.

Czy i o ile mają być pociągani do kosztów budowy kanałów w §. 1. oznaczonych właściciele przyległych realności i sąsiednich zakładów wodnych, należy oceniać według zasad ustanowionych w §. 51. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. Nr. 38 co do innych budowli wodnych wykonywanych na koszt państwa lub kraju w celu używania, prowadzenia wody lub ochrony przed nią, i ustanawiać postępowaniem w tej ustawie przepisanem. Datki te mają służyć do częściowego pokrycia datków krajowych. Państwa nie można do uiszczania takich datków pociągać.

Pociąganie innych interesentów do uiszczania datków w myśl §. 1. al. 2-ga i §. 2. al. 1-sza ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66 zastrzega się późniejszej ustawie krajowej.

§. 6.

Wykonanie niniejszej ustawy, która wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, handlu i skarbu.

LW. 82.098/1903.

Lwów, dnia 1. października 1903.

Aleg. 372

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie nadania nowo zbudowanemu szpitalowi powiatowemu w Kałuszu, charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Rada powiatowa w Kałuszu, na posiedzeniu swem w dniu 20. grudnia 1898 r. uchwaliła, celem uczczenia przypadającego w dniu 2. grudnia 1898. jubileuszu pięćdziesięcioletniego panowania Najjaśniejszego Pana, ufundować w Kałuszu szpital imienia „Najjaśniejszego Franciszka Józefa I. cesarza Austryi“ na 40 łóżek, przeznaczając na ten cel z różnych źródeł uzbierane fundusze, a mianowicie: z grzywien policyjnych dla poszczególnych gmin w powiecie przeznaczonych, z dochodów loteryi fantowej z urządzanych na ten cel festynów i innych zabaw publicznych, z datków i składek z legatu byłego mieszkańca Kałuskiego ś. p. Juliusza Klema, wreszcie ze sprzedaży starej realności funduszu szpitalnego, które to fundusze stanowiły łączną kwotę 81.013 koron 97 h.

Uzyskawszy orzeczenie Wydziału krajowego, reskryptem z dnia 19. sierpnia 1898. LW. 44.784 uznające potrzebę szpitala w Kałuszu, Wydział powiatowy zakupił wybrany za aprobatą polityczno-sanitarnej władzy na ten cel grunt w objętości blisko $3^1/_2$ morgi i przystąpił do budowy szpitala na 40 łóżek.

Już w czerwcu roku 1902. stanęły wszystkie budynki szpitalne a mianowicie: 1) główny budynek szpitalny; 2) pawilon dla zakaźnych; 3) budynek administracyjny i 4) trupiarnia, wszystko z materyału twardego zbudowane, dachówką kryte, obecnie zaś po uzupełnieniu tych budowli przez wystawienie lodowni i szopy, po oparkanieniu całego obejścia i po urządzeniu drogi dojazdowej, budowa szpitala została już ukończoną a nowo powstały zakład może być oddany na użytek publiczny.

Szpital zaopatrzony został w odpowiednią kanalizacyę dla odprowadzenia wody gospodarczej i deszczowej i w dobrą i obfitą wodę do picia i prania, z dwóch pobudowanych dla szpitala studzien.

Tak zbudowany i urządzony szpital został zkollaudowany przez sanitarno-polityczną komisyę, która orzekła, że budowa z nieznacznemi zmianami i usterkami wy

konaną została zgodnie z zatwierdzonymi przez c. k. Namiestnictwo planami i odpowiada wszelkim wymogom policyjno-sanitarnym.

Aktem fundacyjnym z daty Kałusz 26. marca 1903 l. rep. 12867 Rada powiatowa oddała szpital ten wraz z gruntem i całem urządzeniem, wolny od wszelkich ciężarów, na własność funduszowi szpitalnemu w Kałuszu, a dodatkową deklaracyą, notaryalnie zeznaną z daty Kałusz 20. sierpnia 1903 r. l. rep. 13759 przyjęła obowiązek pokrycia z własnych funduszów kosztów całkowitego utrzymania szpitala powszechnego w Kałuszu w pierwszem półroczu, a to począwszy od chwili wprowadzenia go w życie.

Akt ten fundacyjny został zatwierdzony tak przez Wydział krajowy w dniu 21. kwietnia 1903 L. 25448, jako też przez c. k. Namiestnictwo, jako naczelną władzę fundacyjną krajową.

Gdy więc w ten sposób Rada powiatowa Kałuska dopełniła wszystkich warunków, wymaganych ustawą z dnia 28. lipca 1897 Dz. ust. kraj. Nr. 47., Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączoną ·/. ustawę.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz, w. r.
Członek Wydziału krajowego.

USTAWA

nadająca szpitalowi w Kałuszu charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Kałuszu uznany zostaje za publiczny i powszechny.

Art. II.

Komitet szpitalny tego szpitala składać się ma:
a) z delegata Wydziału krajowego;
b) z prezesa miejscowej Rady powiatowej, lub jego zastępcy;
c) z delegata Wydziału powiatowego;
d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy, odbudowy lub rozszerzenia gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części pokryje fundusz powiatowy stosownie do postanowienia §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897. Nr. 47. Dz. ust. kraj.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. S. 2.921/903.

Aleg. 373

Wniosek.

Zważywszy, że znaczna część przestrzeni lichych ról, łąk i pastwisk zaliczonych w katastrze gruntowym do trzech ostatnich klas bonitacyjnych nie przynosi obecnie ich właścicielom wskutek znacznego powiększenia się kosztów produkcyi rolnej żadnego czystego dochodu lub bardzo tylko nieznaczny;

zważywszy, że zalesienie takich przestrzeni byłoby znacznem na przyszłość powiększeniem majątku narodowego a przez to i siły podatkowej naszych rolników, niżej podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa rząd, by wydanie ustawy o długoletnich uwolnieniach od podatku gruntowego dobrowolnie zalesionych do 3 ostatnich klas bonitacyjnych zaliczonych ról, łąk i pastwisk w jak najkrótszym czasie w drodze konstytucyjnej wyjednał.

We Lwowie, dnia 8. października 1903.

Wnioskodawca:
Hupka w. r.

Wodzicki, St. Tarnowski, Zdz. Skrzyński, Płocki, Rapoport, Sękowski, Wł. L. Jaworski, Włodek, Mars, Z. Tarnowski, Milewski, Wł. Gniewosz, Krzyżanowski, Federowicz, Götz, Leo, Górski, A. Jędrzejowicz.

L. S. 2.919/903.

Alg. 371

Wniosek

P. ks. Szpondera i towarzyszy w sprawie: a) ukrajowienia lwowskiego zakładu głuchoniemych, b) utworzenia nowego zakładu dla głuchoniemych w Krakowie, c) zwiększenia dotychczasowej subwencyi 25.400 K. na 35.000 K. dla lwowskiego zakładu głuchoniemych, zanim tenże nie zostanie ukrajowiony i dla polepszenia bytu nauczycieli przy tym zakładzie.

zważywszy, że według dat urzędowych, przez c. k. Namiestnictwo zestawionych, liczba głuchoniemych w Galicyi wynosi przeszło 10 tysięcy głów obojga płci, z których do 2 tysiące jest w wieku szkolnym;

zważywszy, że z tych 2 tysięcy dzieci głuchoniemych kształci się tylko 94 i to w zakładzie prywatnym, a 1900 pozostaje w stanie zupełnego zaniedbania umysłowego dla braku tego rodzaju zakładów krajowych;

zważywszy, że według ustawy państwowej o szkołach ludowych z r. 1883 o otwieranie potrzebnych krajowi szkół i zakładów dla dzieci niepełnozmysłowych jest obowiązkiem kraju;

zważywszy, że nauczyciele zakładu głuchoniemych dotychczas są gorzej płatni od zwykłych nauczycieli szkół ludowych, mimo większego mozołu i poswięcenia.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1) lwowski zakład głuchoniemych przyjąć na fundusz krajowy;

2) otworzyć nowy taki zakład w Krakowie;

3) wyznaczyć, zanim lwowski zakład ukrajowiony zostanie, zamiast na 85 wychowanków po 240 K. rocznie na 100 wychowanków po 300 K. rocznie;

4) przeznaczyć na polepszenie bytu nauczycieli zakładu 5.000 K., czyli podnieść dotychczasową subwencyę z 25.400 K. na 35.000 K.

We Lwowie, dnia 8. października 1903.

Wnioskodawca:
Szponder w. r.

Kramarczyk, Bojko, Krempa, Oleśnicki, Szajer, Huryk, Stojałowski, Bohaczewski, Korol, Skołyszewski, Wilczkiewicz, Barabasz, Potoczek, Oleśnicki, Mazikiewicz.

L. s. 2.922/903.

Nr. 375

Wniosek

posła Starucha i tow. w sprawie udzielenia soli kamiennej gminom powiatów Liskiego, Turczańskiego i Sanockiego.

Powiat Lisko jest okolicą górską i ludność tego powiatu jak i sąsiednich zajmuje się więcej chowem bydła rogatego, kóz i owiec niż uprawą roli i tylko z tej gałęzi gospodarstwa wyłącznie utrzymuje się. Kilkumiesięczna słota w bieżącym roku uszkodziła strasznie i górskie okolice, tak, że koniczyna i siano w przeważnej części całkiem pogniły, a i bydło podczas paszenia na słocie po największej części zamoczyło się tak, że grozi ruina i tak już biednej górskiej ludności.

Z tej przyczyny jest koniecznie potrzebnem przyjść tej ludności z pomocą i dlatego podpisani stawiają wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby dla górskiej okolicy całego powiatu Liskiego, Turczańskiego i Sanockiego udzielił z c. k. salin kamiennej soli dla bydła i to bezpłatnie po kilka metrycznych cetnarów na każdą wieś.

Wnioskodawca:
Antoni Staruch w. r.

Bohaczewski, Barabasz, Huryk, Korol, Oleśnicki, Mogilnicki, Mazikiewicz, Szponder, Barwiński, Wilczkiewicz, Bojko, Krempa, Kramarczyk, Skołyszewski.

L. S. 2.920/903.

Alg 376

Wniosek

w sprawie udzielenia soli bydlęcej gminom wiejskim w powiecie Dąbrowa.

Powiat Dąbrowski nawiedziony został tego roku d w u k r o t n ą bardzo ciężką klęską powodzi; pierwszy raz w lutym b. r. zator lodowy spowodował zatopienie północnej części powiatu, zaś powódź lipcowa zalała zachodnią część powiatu. Ponadto przez ciągłe deszcze i wylew dopływów Nowego Brnia, Wisły i Dunajca zniszczoną jest pasza w całym powiecie.

Wobec tej klęski nadzwyczajnej, niewątpliwie większej od klęski tego rodzaju w innych powiatach, podpisany stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Udziela się wszystkim gminom powiatu dąbrowskiego odpowiednią ilość soli bydlęcej.

Lwów, dnia 8. października 1903.

Wnioskodawca:
Wilczkiewicz w. r.

Kramarczyk, Żardecki, Korol, Szajer, Sękowski, Szwed, Buynowski, Tomaszewski, Oleśnicki, Wł. Czaykowski, Huza, Skołyszewski, Potoczek, Stojałowski.

L. s. 2.640/903.

We Lwowie, dnia 1. października 1003.

Aleg. 377

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o wniosku posła Tomaszewskiego w sprawie zmiany niektórych postanowień ustawy z dnia 1. stycznia 1889 o stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego.

Wniosek posła Tomaszewskiego o zmianę trzynastu artykułów ustawy z dnia 1. stycznia 1889 jest wyrazem życzeń, które wychodziły już niejednokrotnie ze sfer nauczycielskich i podyktowane były głównie interesem nauczycieli.

Interes to niewątpliwie ważny, bo im lepszem jest położenie materyalne i stanowisko prawne nauczycieli, tem wydatniejszą i chętniejszą może być ich praca, tem pewniejszym napływ dobrych żywiołów do tego zawodu, wymagającego zapału i poświęcenia. Sejm krajowy zawsze też z największą życzliwością rozpatrywał postulaty nauczycieli i zmieniał niejednokrotnie ustawę w tych postanowieniach, które odnoszą się do ich płac i innych służbowych korzyści. Z tą samą życzliwością przystąpiła też obecnie Komisya do zbadania wniosków postawionych przez posła Tomaszewskiego w interesie nauczycielstwa ludowego i oświadcza się za niemi, o ile tylko wyższy interes nie stawia temu przeszkody. Mamy tu na myśli interes samejże szkoły, który jest tak wielkim i ważnym, że go nigdy poświęcić nie można dogodności nauczyciela.

Rozpatrując z tego stanowiska wnioski posła Tomaszewskiego, przyszła Komisya szkolna do następujących konkluzyi.

Art. 9.

Zmianą art. 9. stara się wnioskodawca ograniczyć prawo Rady szkolnej krajowej przenoszenia nauczycieli ze względów służbowych, w rzeczywistości jednak prawa tego nie ogranicza a proponowaną stylizacyą wywołuje szereg wątpliwości nawet na niekorzyść nauczycieli.

1) w ustępie drugim wymienia wnioskodawca tylko dwa przypadki przeniesienia nauczyciela „albo na własne żądanie, albo za karę“, opuszcza zaś przeniesienie „ze względów służbowych“, a jednak w ustępie czwartym mówi wnioskodawca o następstwach przeniesienia nauczyciela ze względów służbowych i dopuszcza tem samem przeniesienie takie bez zastrzeżenia obecnego, że nauczyciel nie ma ponosić uszczerbku w pobieranej przez niego płacy i bez zastrzeżenia, że nie można go przenieść na posadę zależną od prezenty.

2) w ustępie drugim żąda wnioskodawca, aby wyrok dyscyplinarny przenoszący nauczyciela za karę udowadniał, że dalsza działalność jego w tej miejscowości jest niemożebną. Postanowienie takie należy nie do art. 9. lecz do art. 24, traktującego o ka-

rach dyscyplinarnych i stoi z nim w sprzeczności. Przeniesienie za karę (bez zwrotu kosztów) jest według art. 24. trzecim stopniem kar i stosowanem jest zwykle, gdy kara poprzednia a mianowicie nagana nie odniosła skutku. Jeżeli nauczyciel pierwszy raz jest karany a pozostawienie go w tej samej miejscowości jest niemożebnem, to Rada szkolna wymierza mu zazwyczaj pierwszy stopień kary t. j. naganę, a przenosi go ze względów służbowych t. j. za zwrotem kosztów. Ze stylizacyi p. Tomaszewskiego możnaby wnioskować, że jeżeli śledztwo dyscyplinarne udowodni potrzebę przeniesienia nauczyciela, to należy skazać go odrazu na surowszą karę przeniesienia.

3) wymieniając w art. 9. przeniesienie „na własne żądanie“ otwiera wnioskodawca władzom szkolnym niepotrzebnie możność mianowania nauczycieli na inne posady bez konkursu, którego dziś nie mają, bo przenosić mogą nauczyciela bez konkursu tylko ze względów służbowych lub za karę.

4) w ustępie ostatnim wymienia wnioskodowca zbytecznie, że rekurs ma być wystosowany do Ministerstwa, a opuszcza z niewiadomych powodów środek „przedstawienia“ przyznany obecnie nauczycielowi przeniesionemu.

Z tych wszystkich powodów Komisya nie mogła się przychylić do zmian art. 9. proponowanych przez p. Tomaszewskiego, a wymienionych powyżej. Jedną zmianę uznała Komisya za godną bliższej rozwagi. Art. 9. w obecnem brzmieniu przyznaje nauczycielowi przeniesionemu ze względów służbowych zwrot kosztów przeniesienia, „których wysokość oznaczy Rada szkolna krajowa“. Otóż Rada szkolna krajowa nie wydała w tym względzie żadnej ogólnej normy, lecz przyznaje koszta w każdym danym przypadku na wniosek Rady szkolnej okręgowej według swego uznania. Wywołuje to skargi ze strony nauczycieli, w pewnych przypadkach może nawet uzasadnione. Wnioskodawca pragnie im zaradzić przez przyznanie nauczycielowi przeniesionemu trzymiesięcznej płacy jako odszkodowania. Postanowienie takie byłoby jednak niesprawiedliwem, bo nie rozróżnia wcale, czy przeniesienie następuje do miejscowości bliskiej lub dalekiej, czy może nastąpić koleją lub końmi, czy nauczyciel jest bezżenny lub obarczony rodziną. Dlatego Komisya sądzi, że zamierzonemu celowi odpowiedziałaby najlepiej zmiana art. 9. tej treści, że „nauczycielowi przeniesionemu ze względów służbowych należy się jako odszkodowanie płaca jednomiesięczna, jeśli jest nieżonatym, płaca dwumiesięczna, jeśli jest żonatym, płaca trzechmiesięczna, jeśli jest żonatym i ma dzieci, nauczycielkom przeniesionym ze względów służbowych płaca jednomiesięczna, wszystkim oprócz tego zwrot kosztów podróży, których wymiar oznaczy Rada szkolna krajowa drogą ogólnego rozporządzenia“.

Art. 10.

Nową stylizacyą art. 10. wnioskodawca zamierza prawo mianowania nauczycieli tymczasowych przenieść z Rad szkolnych okręgowych zasadniczo na Radę szkolną krajową. Komisya szkolna jest tej myśli stanowczo przeciwną:

1) ponieważ wskutek tego Rady szkolne okręgowe utraciłyby jedno z najważniejszych swoich praw, a zarazem obowiązków: troszczenia się o dobór nauczycieli w swoim okręgu, a powaga ich wobec nauczycieli i odpowiedzialność za nauczycieli byłyby zachwiane.

2) ponieważ Rada szkolna krajowa nie dałaby gwarancyi lepszego mianowania nauczycieli tymczasowych. Od wpływów lokalnych niezależna, a temsamem zupełnie bezstronna, nie może ona jednak w tak wielkim kraju mieć takiej znajomości stosunków miejscowych każdej szkoły, jaką każda Rada szkolna okręgowa ma w swoim małym okręgu.

3) mianowanie przewlekłoby się wielce ze szkodą szkoły, która wymaga natychmiastowego mianowania nauczycieli tymczasowych i ze szkodą nauczycieli tych, którzy dłuższy czas zostawaliby bez posady i płacy.

W obecnych stosunkach złe może polegać tylko w tem, że w pewnych przypadkach przy mianowaniu nauczycieli tymczasowych Rada szkolna okręgowa ulegnie presyi lub protekcyi postronnej. Złemu temu, o ile by wystąpiło na jaw, zaradzić jednak może Rada szkolna krajowa, wydając ogólne rozporządzenia co do mianowania nauczycieli tymczasowych (rozporządzenie z d 18. lutego 1899 l. 906), lub zarządzenia w specyal-

nych przypadkach, a Rady szkolne okręgowe obowiązane są stosować się do nich na mocy ustępu 2. §. 8. ustawy z d. 26. czerwca 1899 o Radach szkolnych okręgowych. Gdyby jednak szło o wyraźniejszą interpretacyę tego prawa; to wystarczałoby w ustępie 1. art. 10. ustawy o stosunkach prawnych nauczycieli umieścić dodatek: „o ile Rada szkolna krajowa w danym przypadku sama o tem nie postanowi".

Natomiast — czego wniosek p. Tomaszewskiego nie poruszył — drugi ustęp art. 10. należałoby zupełnie uchylić. Nauczycieli przedmiotów nadobowiązkowych i robót ręcznych traktowano wyjątkowo jako nie należących do etatu szkoły. Ustawa krajowa z dnia 23. maja 1895 o zakładaniu i urządzeniu szkół otwarła możność etatowaniu tych posad przez orzeczenia Rady szkolnej krajowej. Słusznie więc, aby nauczyciele ci tak stali jako też tymczasowi traktowani byli na równi ze wszystkimi nauczycielami i aby odpadł wyjątek ustanowiony dla nich przedtem w drugim ustępie art. 10.

Art. 12.

W art. 12. wprowadza wnioskodawca dwie zasadnicze zmiany.

Przy posuwaniu do wyższego stopnia płac pragnie uwzględniać tylko czas służby i aplikacyę nauczyciela (tożsamo innemi słowy co obecnie: nienaganną i skuteczną służbę), opuszcza zaś „okoliczność, że nauczyciel obarczony jest rodziną". Na zmianę tę Komisya nie może się zgodzić.

Fundusze kraju nie są tak wielkie, ażeby wszystkim nauczycielom podnieść płace tak, aby z nich i nauczycieli obarczeni rodziną utrzymać się mogli. W innych zamożniejszych krajach i państwach trudność tę rozwiązano w ten sposób, że nauczycielkom (z reguły niezamężnym lub mającym mężów pracujących na utrzymanie żon swoich i dzieci) przyznano zasadniczo mniejsze płace. Sejm nasz nie poszedł tą drogą, przy której nauczyciele nieżonaci są niesłusznie uwzględnieni, a nauczycielki wdowy obarczone dziećmi niesłusznie pominięte i ustanowił wyższe stopnie płac przedewszystkiem dla nauczycieli i nauczycielek — wdów obarczonych rodziną. Gdybyśmy tę okoliczność usunęli, to należałoby w ogóle uchylić wyższe stopnie płac i fundusze stąd uzyskane obrócić na powiększenie dodatków pięcioletnich.

Następnie projektuje p. Tomaszewski, ażeby najwyższy stopień płac w klasie II. i III. przeznaczony dotychczas dla kierowników i nauczycieli 5 i 6-klasowych z egzaminem wydziałowym, przyznawać także kierownikom i nauczycielom szkół czteroklasowych z egzaminem wydziałowym. Postanowienie takie wyrządziłoby jednak dotkliwą krzywdę interesowi szkoły i Komisya szkolna nie może go akceptować.

Najwyższe stopnie płac w klasie II. i III. (w miastach i miasteczkach rządzących się ustawą gminną z r. 1889 i ustawą gminną z r. 1896) stworzył Sejm w r. 1899 tylko dlatego, ażeby w miastach tych ułatwić zakładanie szkół 5 i 6-klasowych i pozyskanie dla nich nauczycieli z egzaminem wydziałowym, bo szkoły te urządzone zostały jako surrogat i przygotowanie szkół wydziałowych — i nauczycieli wydziałowych potrzebują. Gdybyśmy zaś w myśl wniosku p. Tomaszewskiego najwyższy stopień płac przyznali także nauczycielom szkół czteroklasowych z egzaminem wydziałowym, to następstwem tego byłoby: 1) że nauczyciele z egzaminem wydziałowym zajęci obecnie przy szkołach 5 i 6-klasowych w miasteczkach trzeciej klasy, gdzie są niezbędnie potrzebni, przenosiliby się do szkół czteroklasowych w miastach drugiej klasy, gdzie są zupełnie niepotrzebni i gdzie ucząc nauk elementarnych, nie kształciliby się zawodowo i nauk wydziałowych zapomnieli. Jeżeli zaś kraj tyle łoży na wykształcenie wydziałowe nauczycieli, to czyni to: nie dla skupienia ich w wielkich miastach, lecz dla zużytkowania tam, gdzie są potrzebni. 2) nauczyciele szkół 5 i 6-kl. w miasteczkach przenosiliby się na kierowników szkół 4-kl., którym egzamin wydziałowy nie jest potrzebny, w miasteczkach tejsamej kategoryi. Wniosek p. Tomaszewskiego doprowadziłby w miasteczkach do zupełnej ruiny szkół 5 i 6-kl., które tak pięknie się rozwijają.

Po roku 1899 mamy jednak do zanotowania fakt, że w trzydziestu miastach rządzących się ustawą gminną z r. 1889, przeważna liczba szkół 5 i 6-kl. przekształconą została na szkoły wydziałowe a nauczyciele ich przeszli do kategoryi wydziałowych. Wskutek tego liczba nauczycieli szkół 5 i 6-kl. w tej klasie płac jest lub może być wkrótce

mniejszą, niż liczba posad o najwyższym stopniu płacy. Tu więc bez ujmy dla organizacyi szkolnej można najwyższy stopień płac zastrzec nie wyłącznie, lecz przedewszystkiem nauczycielom szkół 5 i 6-klasowych, a o ile ich nie starczy, dopuścić do niego nauczycieli niższych szkół, ale już bez żadnego przywileju dla egzaminu wydziałowego.

Artykuł 12. zdaniem Komisyi powinienby więc brzmieć:

„Przy posuwaniu do płac wyższych w obrębie każdej klasy uwzględniać należy obok czasu służby i aplikacyi także okoliczność, że nauczyciel obaczony jest rodziną.

Do płacy najwyższej w klasie II. płac w szkołach pospolitych posunięci być mają przedewszystkiem nauczyciele szkół o pięciu lub więcej klasach, którzy posiadają egzamin kwalifikacyjny dla szkół wydziałowych.

Do płacy najwyższej w klasie III. płac w szkołach pospolitych posunięci być mają tylko nauczyciele szkół o pięciu lub więcej klasach, którzy posiadają egzamin kwalifikacyjny dla szkół wydziałowych".

Art. 13.

W artykule tym zamierzał wnioskodawca złagodzić wpływ nagannego zachowania się nauczyciela na przyznanie mu dodatków pięcioletnich, stylizacyą swoją nie osiągnął jednak tego celu. Jeżeli wnioskodawca utrzymuje zasadę, że dodatek pięcioletni należy się „za każde pięć lat nienagannej służby", to wynika stąd, że każdy rok służby uznany za naganny odracza przyznanie dodatku o jeden rok, bo za rok naganny nie można przyznać dodatku. W drugim ustępie jednak wnioskodawca, jak się domyślać można, postawił inną zasadę a mianowicie, że nauczyciel ukarany dyscyplinarnie, skazany zostanie temsamem na utratę jednej do trzech rocznych rat dodatku pięcioletniego, ale dodatek co każde pięć lat bez względu na lata nagannej służby będzie mu przyznany. Jeżeli taka była intencya wnioskodawcy, to pomiędzy dwoma ustępami jego stylizacyi zachodzi sprzeczność, a stylizacya powinnaby brzmieć:

„Oprócz płacy przyznaje Rada szkolna krajowa każdemu nauczycielowi dodatek pięcioletni co każde lat pięć od pierwszego dnia stałej nominacyi przy publicznych szkołach ludowych. Każdy dodatek pięcioletni wynosi 100 koron i może być przyznany najwyżej pięć razy„

Pobór dodatku pięcioletniego przyznać się mającego może być wstrzymany za karę jednakże najwyżej przez trzy lata".

Zasada ta przeprowadzoną jest przy przyznawaniu dodatków pięcioletnich nauczycielom szkół średnich z tą różnicą, że tam nietylko kara dyscyplinarna lecz proste upomnienie pociąga za sobą wstrzymanie poboru dodatku. Ważniejsza różnica polega w tem, że nauczyciel szkół średnich podlega bezpośredniemu nadzorowi dyrektora i czujnej opinii publicznej w mieście, a każdy jego nietakt lub drobne zaniedbanie staje się wypadkiem głośnym i pociąga za sobą natychmiastowe upomnienie lub nawet śledztwo dyscyplinarne. Rygorowi temu nie podlega przeważna większość nauczycieli szkół ludowych mianowicie po wsiach i małych miasteczkach. Fakta gorszące z ich zachowania się i aplikacyi nieraz późno lub wcale nie dostają się wiadomości władzy, a ogólne jest przekonanie, zupełnie stwierdzone, że Rady szkolne okręgowe często ociągają się z wytoczeniem śledztwa lecz porzestają na upomnieniu, lub wytoczywszy śledztwo i stwierdziwszy winę, ograniczają się do udzielenia upomnienia, nie wymierzając kary dyscyplinarnej. Wobec tego Komisya sądzi, że zarówno sprawiedliwości jako też interesowi szkoły więcej odpowiada zasada, aby dodatek pięcioletni przyznawany był za pięć lat nienagannej służby, a zatem, aby każdy rok, w którym służba była naganną, do tych lat pięciu się nie liczyła. Zasadę tę przeprowadzić jednak należy konsekwentniej niż dotychczas. Obecnie według art. 25. i 26. nagana odracza przyznanie dodatku pięcioletnieęo o lat trzy, odjęcie kierownictwa lub przeniesienie na inną posadę o lat pięć. Postanowienia te zbyt są surowe w tych przypadkach, w których nauczyciel przez kilka lat sprawował się nienagannie, a w jednym roku przez chwilowy wybryk na karę zasłużył.

Zdaniem komisyi należałoby zatem opuścić te postanowienia w art. 25. i 26. a natomiast w art. 13. umieścić postanowienie:

„Lata służby nagannej, które przy przyznaniu dodatku nie mają być wliczone do pięciolecia, będą oznaczone w orzeczeniu skazującem nauczyciela na karę dyscyplinarną". Będzie więc zależeć od śledztwa i wyroku, ile lat ma być potrąconych. Jeżeli naganne zachowanie się nauczyciela trwało lat kilka, to kilka lat odpadnie mu do pięciolecia, jeżeli czyn karygodny wynikł z chwilowego uniesienia, to tylko rok jeden.

Zarazem komisya proponuje dwie dalsze korzyści dla nauczycieli przy przyznawaniu im dodatków. Zdaniem komisyi lata służby spędzone po uzyskaniu patentu nauczycielskiego liczyć się powinny nauczycielom do dodatku z tem ograniczeniem, że za czas służby przed uzyskaniem stałej posady więcej niż jeden dodatek nie może być przyznanym. Następnie zaś liczbę dodatków możliwych podnieść należy z pięciu na sześć, ażeby tem samem zachęcić nauczycieli do dłuższego pozostania w zawodzie i skuteczniejszej pracy.

Natomiast komisya nie może się zgodzić na wniosek p. Tomaszewskiego, ażeby skuteczność lub nieskuteczność służby żadnej nie odgrywała roli przy przyznawaniu dodatków. Słowa „skuteczność pracy" weszły do naszej ustawy na podstawie długoletniego doświadczenia i dojrzałej rozwagi i dyskusyi sejmowej. Podyktował je interes pierwszorzędny szkoły. Nauczyciel, zwłaszcza ludowy na wsi, pozbawiony ciągłego bezpośredniego nadzoru i wskazówek, jakiemu urzędnik podlega, pracuje samoistnie z rzadkim wyjątkiem wizytacyi inspektorskiej. Nienaganność jego służby ważnym jest jego przymiotem, ale dla celu szkoły nie wystarcza. Szkoła potrzebuje wytężenia sił, aby praca nauczyciela była naprawdę skuteczną. Inaczej zadanie jej spełznie na niczem. Dlatego komisya sądzi, że skuteczność pracy pozostawić należy jako drugi warunek przyznania pięciolecia, lecz określić ją tak, aby wszelka dowolność i niesprawiedliwość była przytem wykluczoną. Zdaniem komisyi art. 13. powinien więc brzmieć:

„Oprócz płacy przyznaje Rada szkolna krajowa nauczycielom stałym na przedstawienie Rady szkolnej okręgowej z funduszu szkolnego krajowego dodatek pięcioletni za każde pięć lat nienagannej i skutecznej służby, licząc od dnia otrzymania posady tymczasowej po uzyskaniu patentu nauczycielskiego. Za lata służby nauczycielskiej tymczasowej przyznany jednak być może co najwięcej jeden dodatek pięcioletni.

Lata służby nagannej lub nieskutecznej nie będą wliczone do lat uprawniających do przyznania dodatku pięcioletniego. Lata służby w ten sposób potrącić się mające oznaczone być mają w każdym przypadku przy służbie nagannej orzeczeniem Rady szkolnej krajowej, skazującem nauczyciela na karę dyscyplinarną, a przy nieskuteczności służby orzeczeniem Rady szkolnej okręgowej, opierającem się na wizytacyi szkoły co najmniej dwukrotnej w ciągu jednego roku i stwierdzającem, że nieskuteczność służby nastąpiła z winy nauczyciela.

Dodatek pięcioletni przyznany być może najwięcej razy sześć".

Inne ustępy art. 13. pozostają bez zmiany.

Korzyści proponowane w tej stylizacyi dla nauczycieli są nader ważne i doniosłe a zatrzymują się dopiero u tej granicy, po za którą zaczęłaby się bezkarność i rozprężenie u nauczycieli, którego komisya nie mogłaby przyjąć na swoją odpowiedzialność.

Art. 24.

Zmiany szczegółowe w tym artykule przez wnioskodawcę proponowanie nie wydają się komisyi uzasadnione.

Przy „naganie" błędnym jest dodatek „Rady szkolnej krajowej", bo według art. 28. naganę wobec nauczycieli tymczasowych orzeka Rada szkolna okręgowa a wobec stałych krajowa, a tego wnioskodawca nie zmienia.

Przeniesienie na inną posadę z opuszczeniem dodatku „z tą samą lub niższą płacą" nie zmienia tego postanowienia lecz czyni je niejasnem.

Przeniesienie na własny koszt na inną posadę bez odroczenia dodatku pięcioletniego sprzeciwia się zasadzie, że dodatek ten tylko za lata służby nienagannej ma być przyznanym.

Opuszczenie kary utraty posady z pozostawieniem prawa do ubiegania się o inną posadę jest zbyt ciężkiem dla nauczycieli, bo zmuszałoby Radę szkolną do częstszego wydalania z zawodu.

Art. 25. i 26.

Komisya zgadza się z powodów wyżej podanych na opuszczenie drugiego ustępu w obu tych artykułach.

Art. 27.

W artykule tym zamierza wnioskodawca określić postępowanie dyscyplinarne dokładniej i korzystniej dla nauczycieli, niż to czyni obecnie ustawa, nie osiąga jednak tego celu zmianami, które proponuje. Stylizacya jego jest tego rodzaju, że rodzi przypuszczenie, jakoby artykuł ten nie odnosił się do nauczycieli tymczasowych, albo też jakoby wszystkie ich sprawy wbrew art. 28. oddawał Radzie szkolnej krajowej. Merytoryczna zmiana polega na tem, że śledztwo dyscyplinarne prowadzić ma komisya Rady szkolnej złożona z trzech osób. Skład tej komisyi określa wnioskodawca z góry, co jest niewłaściwem najpierw dlatego, że z niej wyklucza przewodniczącego Rady szkol. okręg. a następnie dlatego, że udział jednego lub drugiego z członków przez niego oznaczonych w danym przypadku może być niepożądanym lub wykluczonym. Przeprowadzanie gremialne śledztwa, rzecz to zresztą zbyteczna i nawet w sądach niepraktykowana, bo ani do przedstawienia obwinionemu dowodów winy, ani do odebrania i zapisania do protokołu jego obrony i jej środków nie potrzeba kilku osób. Komisya śledcza dla przesłuchania świadków odbyć się musi często w siedzibie szkoły a delegowanie do tej czynności trzech członków Rady okręgowej byłoby zbyt kosztownem i utrudnionem.

O co innego przy sprawach dyscyplinarnych może iść nauczycielom i władzy orzekającej, a mianowicie o to, aby wyrok zapadł na podstawie rozprawy ustnej przed władzą orzekającą, na podstawie bezpośredniego spostrzeżenia i wrażenia. Jeżeli art. 28. ma być zmieniony, to zdaniem komisyi brzmieć by powinien jak następuje:

„W każdej sprawie dyscyplinarnej Rada szkolna okręgowa zbada istotę czynu bądź z własnej inicyatywy bądź na żądanie Rady szkolnej miejscowej, bądź z polecenia Rady szkolnej krajowej. Tego samego dopełnić może komisya śledcza, przez Radę szkolną krajową wydelegowana. Obwinionemu należy oznajmić, że ma wytoczone śledztwo dyscyplinarne, przedstawić mu istotę czynu i wszystkie dowody, a usprawiedliwienie jego zapisać do protokołu lub gdyby je wniósł na piśmie, załączyć do aktów wraz z zeznaniami świadków odwodowych i innymi dowodami, które na swą obronę przytoczy.

Jeżeli obwiniony tego zażąda, lub przewodniczący Rady szkolnej okręgowej uzna to za potrzebne, należy następnie obwinionego wezwać na posiedzenie Rady szkolnej okręgowej i przedstawiwszy mu, o co i na jakiej podstawie jest obwiniony, wysłuchać jego ustnej obrony“.

W razie przyjęcia tej stylizacyi należałoby też art. 29. zmienić, jak następuje:

„Rada szkolna okręgowa uwalnia obwinionego od oskarzenia i oznajmia mu to na piśmie, lub orzeka jego winę i wymierza karę a ewentualnie odnosi się z wnioskiem o wymierzenie kary do Rady szkolnej krajowej.

Radzie szkolnej krajowej zastrzega się wymierzanie kar dyscyplinarnych wobec dyrektorów stałych i tymczasowych i wobec nauczycieli stałych, zaś wobec nauczycieli tymczasowych wymierzanie kary wydaleuia z publicznego zawodu nauczycielskiego.

Jeżeli jednak od orzeczenia Rady szkolnej okręgowej nauczyciel obżałowany wniósł rekurs, lub przewodniczący Rady szkolnej okręgowej odwołał się od jej uchwały do orzeczenia Rady szkolnej krajowej, w takim razie Rada szkolna krajowa orzeka tak co do winy, jak co do kary, lub poleca postępowanie dowodowe uzupełnić albo sprostować.

Bliższe postanowienia co do postępowania dyscyplinarnego wyda Rada szkolna krajowa w drodze rozporządzenia“.

Art. 40—49.

W artykułach tych proponuje p. Tomaszewski szereg zmian na korzyść nauczycieli przechodzących w stan spoczynku oraz ich wdów i sierot, a w szczególności:

1) wysokość odprawy należącej się nauczycielowi przechodzącemu w stan spoczynku przed wysłużeniem dziesięciu lat niema, jak dotychczas, zależeć od uznania Rady szkolnej krajowej, lecz równać się płacy rocznej, jeżeli nauczyciel nie wysłużył pięciu lat a płacy półtorarocznej, jeżeli pięć lat wysłużył;

2) nauczycielowi przechodzącemu w stan spoczynku przyznaną być ma emerytura nie jak dotychczas, wynosząca $^1/_{40}$ jego poborów za każdy rok służby, lecz $^1/_{35}$ poborów.

3) minimum emerytury określa na 600 Koron, postanowienie, którego obecnie niema.

4) do powodów uzasadniających obecnie przyznanie emerytury przed wysłużeniem dziesięciu lat dodaje wnioskodawca utratę słuchu a opuszcza utratę zmysłów, t. j. obłąkanie.

5) wdowom po nauczycielach, którzy nie wysłużyli lat dziesięciu, przyznaje odprawę, nie jak dotychczas w wysokości $^1/_4$ ich płacy, lecz wysokości $^1/_3$ płacy.

6) minimum pensyi wdowiej oznacza na 400 K., postanowienie, którego dotychczas nie było.

7) dodatki na wychowanie podnosi tak, że razem z pensyą wdowią mogą osiągnąć, nie jak dotychczas 50% lecz 80% płacy nauczyciela.

8) pensye sierocińskie, które dotychczas nie mogą przenosić $^1/_6$ części płacy ojca, podnosi dla każdej sieroty na 120 K., a dla wszystkich razem sierot maximum 500 K.

9) kwartał pozgonny przyznaje wdowie i dzieciom a nawet obcym osobom, które koszta choroby i pogrzebu poniosły, bez względu na to, czy spadek wystarcza na opędzenie kosztów choroby i pogrzebu.

Z tych propozycyi: komisya uznaje propozycye 1, 2, 6, 7, 8, 9, za uzasadnione i gorąco, o ile względy finansowe pozwolą, je zaleca.

Przeciw propozycyom 3 i 4 komisya podnieść musi zarzuty.

Określenie minimum emerytury nauczyciela na 600 K. sprzeciwia się innym postanowieniom o wymiarze emerytury i czyni je często illuzorycznemi. Minimum płacy nauczyciela wynosi obecnie 800 K., a po dziesięciu latach służby, doliczając dwa pięciolecia 1000 K. Nauczyciel ten przechodząc po dziesięciu latach w stan spoczynku, otrzymałby jednak nie $^{10}/_{40}$ t. j. $^{25}/_{100}$ lecz $^{60}/_{100}$ emerytury, t. j. zamiast 250 K. otrzymałby 600 K. Byłaby to zbyt wielka premia na opuszczanie zawodu nauczycielskiego i dlatego komisya na ten punkt w propozycyach p. Tomaszewskiego w interesie szkoły nie może zgodzić.

Propozycya, aby przed wysłużeniem dziesięciu lat przyznawać emeryturę w razie utraty słuchu a natomiast nie przyznawać jej w razie obłąkania, jest niekorzystną zmianą dla nauczycieli. Nauczyciele, którzy utracili słuch, zajmują posady w różnych urzędach i w ogóle mają możność zarobkowania, nauczyciele obłąkani nie mają jej i potrzebują stałego wsparcia.

Nie godząc się na zmiany wymienione powyżej ad 3) i ad 4), komisya zwróciła jednak uwagę na to, że przy wymiarze emerytury możnaby uwzględnić, czy nauczyciel przechodzący w stan spoczynku, zdolnym jest lub niezdolnym do żadnego dalszego zarobkowania, a nie ma środków utrzymania się. W tym ostatnim przypadku, nie wymieniając już specyalnie utraty wzroku lub zmysłów, możnaby oznaczyć minimum pensyi emerytalnej na 600 K. i to bez względu na to, czy nauczyciel dziesięć lat wysłużył. Czyniąc to, zachęcimy młodzież do zawodu nauczycielskiego, spełnimy akt słusznego miłosierdzia i usuniemy rzadkie ale gorszące przykłady byłych nauczycieli żyjących w nędzy i apelujących nieustannie do łaski Sejmu krajowego.

ad 5) przyznając w art. 45. wdowie minimum pensyi wdowiej 400 K. wnioskodawca w art. 46. opuszcza postanowienie dotychczasowe, że pensya wdowy po nauczycielu emerytowanym wraz z dodatkami na wychowanie dzieci nie może być wyższą od emerytury męża. Postanowienie to, jeżeli minimum emerytury nie podniesie się, należy zatrzymać, bo inaczej żona ze śmierci męża mogłaby odnieść materyalną korzyść. Zastrzeżenie to odnosi się także do punktu 8. propozycyi.

Jeżeli jednak wskutek przyjęcia tych propozycyi cały niemal tytuł IV. ustawy o przenoszeniu w stan spoczynku i zaopatrywaniu wdów i sierot po nauczycielach ma uledz zmianie, to przy tej sposobności należałoby usunąć wątpliwości, do których redakcya dotychczasowa daje powód, i zapobiedz obchodzeniu ustawy, które się dziś praktykuje.

Wątpliwości pochodzą stąd, że nie jest całkiem stanowczo określonem, o ile nie które postanowienia odnoszą się także do nauczycielek. I tak nie jest stanowczo określonem, czy dzieci pozostałe po nauczycielce, jeżeli ojciec ich żyje, mają prawo do datku na wychowanie, chociaż interpretując art. 43 i 46 literalnie i biorąc na wzgląd postanowienia kodexu cywilnego na pytanie to odpowiedzieć należy przecząco, a postanowienie art. 47. odnieść tylko do sierot po nauczycielce, których ojciec także nie żyje. Taksamo nie jest wykluczoną wątpliwość, czy postanowienia art. 49. i 50. nie odnoszą się także do dzieci po nauczycielu.

Ważniejsza kwestya wynika z obchodzenia postanowień ustawy o przechodzeniu w stan spoczynku, które publiczną jest tajemnicą. Praktykują je nauczyciele opuszczający zawód dla przejścia w inną służbę publiczną, praktykują je nauczycielki dla pójścia za mąż a naporowi temu i symulacyi chorób ulegają zarówno lekarze, którzy nie są nieomylni, jak i władza szkolna. Co gorsza przejście w stan spoczynku poprzedzone jest zwykle długotrwałemi urlopami, najszkodliwszemi dla szkoły. Obawiać się też należy, że podwyższenie emerytur prąd ten ku opuszczaniu zawodu nauczycielskiego tylko wzmoże. Środkiem zapobiegawczym byłoby postanowienie, że nauczyciele emerytowani obejmujący stałą posadę publiczną i nauczycielki emerytowane wychodzące za mąż oraz nauczycielki zamężne przechodzące w stan spoczynku — wszyscy przed wysłużeniem pełnej emerytury, zamiast emerytury otrzymają odprawę w wysokości zależnej od lat służby. Natomiast nauczycielkom takim powracającym do służby nauczycielskiej po owdowieniu możnaby zastrzec wliczanie lat służby poprzedniej do emerytury. Rzecz ta wymaga jednak bliższego zastanowienia i rozbioru.

Zajmując takie stanowisko wobec wniosków posła Tomaszewskiego, Komisya szkolna wstrzymuje się obecnie od zaproponowania Wysokiemu Sejmowi odpowiedniego projektu zmiany ustawy, gdyż słuszną jest rzeczą, aby w tej mierze zasięgnąć jeszcze opinii Rady szkolnej krajowej a ze względów budżetowych także zdania Wydziału krajowego, a cały tytuł IV. ustawy bardzo rozważnie i dokładnie wystylizować. Może zresztą Rada szkolna krajowa znajdzie powód do zaproponowania zmiany innych jeszcze artykułów ustawy, podyktowanej praktyką i doświadczeniem.

I tak n. p. w art. 14. wypada sprostować wyliczenie klas, zgodnie z nowem uregulowaniem ich w art. 11; w art. 50. unormować ratalne spłacanie wkładek emerytalnych za lata służby przedetatowej, w art. 18. umieszczić dodatek „i posada nie jest systemizowaną“, w art. 24. usunąć wzmiankę o młodszym nauczycielu, skoro posady te zwinięto.

Dlatego Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Tomaszewskiego i sprawozdanie Komisyi szkolnej o tym wniosku odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby zasięgnąwszy opinii c. k. Rządu względnie c. k. Rady szkolnej krajowej, zdał o nich sprawę na najbliższej sesyi sejmowej.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
Bobrzyński.

Ls. 2.639/1903. We Lwowie, dnia 1. października 1903.

Aleg. 378

Sprawozdanie

Komisyi bankowej w przedmiocie sprawozdań Wydziału krajowego o Banku krajowym za lata 1901 i 1902 oraz wniosku posła X. Stojałowskiego o zmianę warunków w udzielaniu pożyczek na grunta włościańskie oraz o założenie zastępstwa Banku krajowego w mieście Białej.

Wysoki Sejmie!

W dniu 5. lipca r. 1901 powziął Wysoki Sejm przy sposobności załatwienia sprawozdania Komisyi bankowej o Banku krajowym oprócz przyjęcia do wiadomości sprawozdania Komisyi, oraz udzielenia Dyrekcyi Banku krajowego absolutoryum za rok 1900, także następującą uchwałę:

Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy na najbliższej sesyi sejmowej wniosek posła Romanowicza, który brzmi:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby opracował i Sejmowi na najbliższej sesyi przedłożył wnioski celem utworzenia w Banku krajowym osobnego oddziału przemysłowego.

Zadaniem tego oddziału byłoby:

1. Udzielanie kredytu przemysłowego na bezpośrednio produkcyjne cele, na wykonywanie zamówień, przedsiębiorstw, dostaw i t. p.

2. Inicyatywa w zakładaniu wielkich przedsiębiorstw przemysłowych, udział w ich zakładaniu, przez częściowe dostarczanie kapitału zakładowego, akcyjnego czy udziałowego, finansowanie i t. p.

W tym celu należy kapitał zakładowy Banku przez odpowiednią dotacyę z funduszu krajowego w sposób wydatny podnieść".

Z polecenia, w sprawie tego wniosku danego, Wydział krajowy w ten sposób się wywiązał, że przedłożył Wysokiemu Sejmowi w swem sprawozdaniu z dnia 12. września roku 1903 L. W. 81.582 obszernie umotywowane wnioski o podwyższenie utworzonego uchwałą z dnia 22 stycznia r. 1887 stałego funduszu przemysłowego do wysokości pięciu milionów koron za pomocą rocznej dotacyi z funduszu krajowego po 100.000 koron przez 35 lat do budżetu krajowego wstawianej, oraz o upoważnienie do zawarcia z Bankiem krajowym umowy o udzielanie zaliczek na poczet tej dotacyi, o ile to dla szybszej akcyi w kierunku popierania rozwoju przemysłu przez udzielanie pożyczek, potrzebnem się okaże.

Utworzenia zaś w Banku krajowym osobnego oddziału przemysłowego przez wydatną dotacyę z funduszu krajowego, w kapitał zakładowy zaopatrzonego, w celu we wniosku p. Romanowicza wskazanym, Wydział krajowy nie doradza, gdyż sprawa kredytu przemysłowego w ogóle pozostać powinna w sferze działania związków dobrowolnych czy to na wzajemności, czy na zasadzie fruktyfikacyi kapitału opartych. Działalności tych organizacyi dobrowolnych kraj zastępować nie może, może ją tylko za pomocą wyżej wymienionego, a znacznie powiększyć się mającego funduszu przemysłowego w miarę potrzeby z jednej, a możności z drugiej strony, z uwagą na bezpieczeństwo powierzonych kapitałów i gwarancyę ich odpowiedniego użycia, uzupełniać.

Komisya bankowa takie załatwienie tej sprawy przez Wydział krajowy za najzupełniej usprawiedliwione uznaje.

Gdy zaś treść wniosku posła Romanowicza zawiera także nie po raz pierwszy stawiane żądanie wydatnego podniesienia kapitału zakładowego Banku krajowego, a to między innemi w celu brania inicyatywy w zakładaniu wielkich przedsiębiorstw przemysłowych i brania udziału w ich zakładaniu przez częściowe dostarczenie kapitału zakładowego, uważa Komisya bankowa za swój obowiązek przypomnieć, że miała już sposobność wypowiadać swe zdanie o podobnych postulatach. Jeszcze dnia 6. lutego r. 1896 polecił Sejm uchwałą swoją Wydziałowi krajowemu, ażeby:

„po wysłuchaniu opinii zarządu Banku krajowego wziął pod rozwagę podwyższenie kapitału zakładowego tegoż Banku przez emisyę obligacyi w sposób nie obciążający budżetu krajowego i odpowiednie wnioski przedłożył na najbliższej sesyi".

Wydział krajowy, spełniając wolę Sejmu, zasięgnął opinii Dyrekcyi i Rady nadzorczej Banku i zgodnie z tą opinią oświadczył się przeciw zdaniu, jakoby zachodziła potrzeba powiększenia kapitału zakładowego Banku i nie przedłożył w tej sprawie Sejmowi żadnych dodatnich wniosków.

Zgodnie z opinią zarządu Banku oraz Wydziału krajowego, oświadczyła się również w sposób bardzo stanowczy przeciw podwyższeniu kapitału zakładowego Banku Komisya bankowa w swem sprawozdaniu L. 2.645 z roku 1897. — Odnośnie do sprawy popierania przemysłu, po skonstatowaniu, że już wówczas miał Bank udział w różnych przedsiębiorstwach handlowych i przemysłowych, wypowiedziała Komisya Bankowa zdanie, że branie przez Bank krajowy udziału w kapitale zakładowym przedsiębiorstw handlowych lub przemysłowych nie jest wskazanem i że droga ta nie jest właściwą.

Odnośny ustęp ówczesnego sprawozdania Komisyi bankowej brzmi:

„Trudno zaprzeczyć, że role przy założeniu fabryki muszą być rozdzielone w sposób racyonalny między przedsiębiorcami z jednej, a Bankiem krajowym z drugiej strony, czyli innemi słowy, że przy każdej nowej fabryce przedsiębiorca powinien mieć przynajmniej kapitał zakładowy, a zadaniem instytucyi finansowej powinno być dostarczanie kapitału obrotowego. Na kapitał obrotowy, który może być zwrócony w miarę realizacyi towarów, na których wyprodukowanie ma służyć, Bank krajowy może użyć funduszów obrotowych, t. j. przez trzecie osoby jemu powierzonych i niema wcale potrzeby zaczerpnąć w tym celu funduszów ze swego kapitału zakładowego. Tylko z takiego połączenia przedsiębiorców fachowych i mających wystarczający kapitał zakładowy na przedsiębiorstwa z kredytem, na warunkach dogodnych i tanich, przez Bank krajowy udzielanych, może wyrość przemysł fabryczny zdrowy, który może przetrwać kryzy, w początkach nieuniknione. Z tego wypływa, iż Bank krajowy może w całej pełni wykonać przypadające na niego zadanie popierania przemysłu w kraju przez użycie swoich kapitałów obrotowych i że na ten cel kapitału swego zakładowego używać nie potrzebuje. Jednem słowem Bank krajowy nie powinien być sam przedsiębiorcą, może tylko pośredniczyć między przedsiębiorcą potrzebującym kapitału obrotowego, a kapitalistą, szukającym fruktyfikacyi do swych funduszów".

Ze słowami temi, przed siedmiu laty wypowiedzianemi, Komisya bankowa i dziś w zupełności się zgadza.

Przechodząc zaś z kolei do omówienia działalności Banku krajowego w latach sprawozdawczych, musi Komisya bankowa, licząc się z powszechnie podniesionem hasłem „uprzemysłowienia kraju" z przyjemnością stwierdzić, że zarządu Banku krajowego nie powinien i nie może trafić najmniejszy nawet zarzut, jakoby do realizacyi tego hasła w miarę swych sił, a z uwagą na bezpieczeństwo czy to własnych, czy cudzych powierzonych mu kapitałów czynnie ręki nie przykładał. Bank krajowy poszedł nawet w tym kierunku dosyć daleko. Nie poprzestając bowiem na bardzo wydatnem popieraniu krajowych przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych przez dostarczanie im kapitału obrotowego, chwycił się zarząd Banku dla poparcia takich przedsiębiorstw całkiem niezwykłych i wyjątkowych środków, biorąc dla zachęcenia innych kapitalistów udział w kapitale zakładowym niektórych przedsiębiorstw.

Suma tych udziałów wynosiła z początkiem roku 1902 kwotę 598.605 K, z końcem zaś tegoż roku wynosiła już 652.072 K.

Przedsiębiorstw takich, popartych udziałem Banku w ich kapitale zakładowym, było po koniec r. 1901 jedenaście, w ciągu zaś r. 1902 przystąpił Bank z udziałami do 3 nowych przedsiębiorstw. Wysokość udziałów Banku w poszczególnych

przedsiębiorstwach, wysokość strat na nich poniesionych oraz uwagi o stanie obecnym oraz o obawach i nadziejach na przyszłość, podane są w sprawozdaniu Rady nadzorczej Banku za r. 1902. (Alegat do sprawozdania Wydziału kraj. LW. 60.220).

W uzupełnieniu szczegółów tam podanych musi Komisya bankowa zauważyć, że dwa wielkie przedsiębiorstwa przemysłowe, w których kapitale zakładowym pokaźne ma Bank krajowy udziały i które kredytem pod rozmaitemi formami obficie zasila, t. j. Galic. Bukow. akc. Towarzystwo dla przemysłu cukrowniczego w Przeworsku, oraz Galic. akc. Towarzystwo budowy wagonów i maszyn w Sanoku, powinny znaleść w kraju naszym wszelkie warunki pomyślnego rozwoju.

Pierwsze jednak z tych wielkich przedsiębiorstw, Towarzystwo Przeworskie, potrzebuje dla przetrwania ciężkich chwil nie tylko poparcia całego społeczeństwa, ale i jak najbardziej silnego nacisku na rząd centralny, który naraziwszy cukrownictwo nasze przez zniesienie ustawy o kontyngencie cukrowym na wielkie niebezpieczeństwo, obecnie wobec nieuczciwej walki, prowadzonej na szkodę Tow. Przeworskiego przez potężną chropińską grupę rafinerów austryackich, co najmniej — biernie się zachowuje. Drugie zaś przedsiębiorstwo, fabryka sanocka, której ostatni bilans z 30. czerwca r. 1902 wykazał 147.084 koron, co na pokrycie strat z poprzedniego roku najzupełniej wystarczyło, powinna się stać przedsiębiorstwem kwitnącem i rentownem, jeżeli tylko zarząd przedsiębiorstwa nie popadnie po raz wtóry w dawne błędy i pozwoli się fabryce trzymać w granicach wyrobionej specyalności.

Oprócz jednak wzięcia udziału w kapitale zakładowym kilkunastu przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych, doznają te przedsiębiorstwa wydatnego poparcia Banku krajowego udzielonymi im kredytami.

Z ostatnich zamknięć rachunkowych widzimy, że prócz udziałów i akcyi

w sumie K 652.072·50

ma Bank w tych przedsiębiorstwach K 3,334.000

udzielonych kredytów pod rozmaitemi formami.

Nie obojętnemi są także w popieraniu przemysłu krajowego gwarancye, udzielane za podatek spożywczy od spirytusu i nafty.

Takich poręczeń, obowiązujących Bank w ciągu r. 1901, było:

spirytusowych na 420.000 K
naftowych „ 241.000 „

w roku zaś 1902:

spirytusowych na 320.000 K
naftowych „ 200.000 „

Przekonujemy się więc, że Bank krajowy przyszedł krajowemu przemysłowi w udziałach w kapitale zakładowym, w kredytach na podstawie skryptów w rachunkach bieżących i syndykatach z bezpośrednią pomocą kredytową w sumie koron 3,986.072·50, nie licząc w to funduszów bankowych, pośrednio w przemyśle i handlu krajowym zaangażowanych, jako to gwarancyj za podatek spożywczy spirytusowych i naftowych, nie licząc wreszcie pożyczek, udzielanych Tow. zaliczkowym, oraz różnym instytucyom jako eskont zapewnionych subwencyi krajowych, rozłożonych na termina kilkuletnie, których było z końcem r. 1902 K 1,277.124·61.

Bank więc przychodzi z pomocą krajowym usiłowaniom przemysłowym hojną i wcale nie lękliwą ręką.

Komisya bankowa świadoma, że kwestya wytworzenia w naszym kraju wielkiego przemysłu fabrycznego jest jedną z najważniejszych, musi jednak wyrazić przekonanie, że obowiązek szczepienia tego przemysłu w kraju naszym, zakładania fabryk nie może ciężyć na Banku krajowym jako takim. Bank taki, jak nasz krajowy nie może nigdy i ani na chwilę spuszczać z uwagi obowiązku obracania w ten sposób własnymi i cudzymi, powierzonymi mu funduszami, by zarówno jedne jak i drugie były bezpiecznie lokowane. Szczepienie wielkiego przemysłu w kraju przemysłowo spóźnionym, jest zawsze w wysokim stopniu utrudnionem przez zaostrzające się współzawodnictwo innych przemysłowych krajów, zagrożonych coraz bardziej w dotychczasowych rynkach zbytu swego przemysłowego eksportu. Szczepienie przemysłu w takich warunkach wymaga przedewszystkiem ze strony jednostek wielkich milionowych ofiar pieniężnych. Bank krajowy poniósł już ofiary i straty pieniężne na krajowym przemyśle, na dalsze i większe z tego powodu straty narażać się w żaden sposób nie powinien.

Te przedsiębiorstwa, do których powstania Bank krajowy się przyczynił i do których przykładem swoim innych kapitalistów wciągał, te dalej swą opieką, przy

nieustającym, bardzo czujnym nadzorze, otaczać powinien. Ale inicyatywa w zakładaniu nowych przedsiębiorstw fabrycznych, ale szczepienie nowych gałęzi przemysłu jest przedewszystkiem obowiązkiem samego społeczeństwa (wspomaganego w granicach niżej określonych przez inne czynniki publiczne), społeczeństwa, które przecież w nieustającym swym rozwoju dojdzie kiedyś do tego, że i po za produkcyą rolniczą więcej w niem miejsca i więcej wpływu przypadnie twórczej ekonomicznej pracy, niż bezmyślnemu często biurokratyzmowi i lękliwemu rentyerstwu!

A w drugiem rzędzie jest obowiązkiem związków politycznych, przedewszystkiem zaś państwa i kraju wytworzyć takie warunki, by inicyatywa przemysłowa społeczeństwa mogła mieć widoki powodzenia i trwałego rozwoju. Gdy zaś pierwszy z tych czynników, t. j. państwo obowiązku tego w obec naszego kraju dotychczas nie spełnia, (a braku poparcia ze strony państwa nic nie zdoła zastąpić, można jednak złe następstwa tego braku nieco złagodzić), więc pod tym względem tem większy cięży obowiązek na drugim czynniku tj. na kraju, by w swoim zakresie przez budowę dróg i kolei, przez szkolnictwo fachowe, przez uwolnienia od dodatków krajowych, i t p. jak najpomyślniejsze warunki dla prywatnej inicyatywy przemysłowej w kraju naszym wytworzyć.

W trzecim zaś dopiero rzędzie cięży obowiązek popierania prywatnych usiłowań przemysłowych w kraju przez dostarczanie w miarę potrzeby taniego kredytu obrotowego na tych instytucyach finansowych, które nie chęć zysku ale wzgląd na popieranie ekonomicznego rozwoju społeczeństwa do życia powołał.

Ten więc jeden obowiązek przypada zdaniem Komisyi bankowej do spełnienia Bankowi krajowemu t. j by zdrowym i mającym wszelkie warunki rozwoju przedsiębiorstwom handlowym i przemysłowym w kraju, dostarczać tanio potrzebnego im kredytu obrotowego pod warunkami, które każdy wierzyciel zastrzedz sobie musi a które będą mieć w obec młodocianego przemysłu wychowawcze znaczenie, pod warunkami ciągłej i drobiazgowej kontroli i nieustającego nadzoru.

Po za te granice Zarząd Banku krajowego zdaniem Komisyi bankowej wychodzić nie powinien.

W poprzednich swych sprawozdaniach wytykała Komisya bankowa niejednokrotnie Dyrekcyi Banku krajowego zbytnie nagromadzenie zapasu swoich własnych efektów.

To też korzystając z ogólnej poprawy stosunków targu pieniężnego, przeprowadziła Dyrekcya w latach sprawozdawczych bardzo pomyślnie wysprzedaż emisyi bankowych, których zbyt wielki zapas nagromadzony podczas stagnacyi lat poprzednich ciążył na bilansie bankowym. W ciągu roku 1901 sprzedano emisyi Banku razem za 16,261.100 koron, w ciągu zaś r. 1902 za 12,243.300 koron, w czem zapasu z r. 1901 za K 3,349 300. Ku końcowi też r. 1902 popyt na emisye Banku był o wiele większy niż możność ich dostarczenia. Dokonanie wysprzedaży własnych efektów wpłynęło naturalnie dodatnio na zwiększenie się różnych obrotów.

Z przyjemnością przytem stwierdza Komisya bankowa, że dzięki ogólnej poprawie stosunków targu pieniężnego, mimo rzucenia tak wielkiej ilości efektów na targ, kursa wszystkich emisyi Banku krajowego w przeciągu obu lat sprawozdawczych statecznie się podnosiły. Notowania 31. grudnia 1902 były wyższe niż 31. grudnia r. 1901 przy 4% list. zast. o 5%, przy $4\frac{1}{2}$%-ych o 2%, 4%-we oblig. komunalne o 4%, $4\frac{1}{2}$%-we o $1\frac{3}{4}$% zaś oblig. kolej o $4\frac{1}{2}$%. Kursa te w ciągu r. 1903 znowu się podniosły i zauważyć należy, że tak w ciągu r. 1902 jak i w ciągu bież. roku stały emisye banku w kursie wyżej od innych emisyi krajowych.

Przechodząc do poszczególnych działów czynności sprawozdaniami Dyrekcyi banku objętych, podnosi Komisya bankowa, że kwota pożyczek hipotecznych wypłaconych r. 1901 większą jest od kwoty wypłaconej w r. 1900 o K 1,774.200. Kwota zaś tychże pożyczek udzielonych w r. 1902 wyższą jest o K 4,559.500 od kwoty z r. poprzedniego.

Lwia część z tego wzrostu przypada na realności miejskie. Do wzrostu cyfry tych pożyczek przyczynia się niewątpliwie zaliczanie coraz to nowych miejscowości do rzędu tych, w których może Bank krajowy po myśli §. 4. statutu udzielać poży-

czek hipotecznych na domy mieszkalne murowane podatkowi domowo czynszowemu podległe, przez które to zaliczanie inne droższe kredyty z tych miejscowości się ruguje.

Starania Dyrekcyi banku około rozwoju działu pożyczek na hipotekę miejską stwierdza Komisya bankowa z uznaniem, gdyż ten właśnie kredyt przyczynia się nie mało do powstawania nowych wartości ekonomicznych.

Znaczny również wzrost wykazuje w latach sprawozdawczych kwota pożyczek wypłaconych na hipotekę gruntów włościańskich. Podczas gdy w r. 1900 wypłacił Bank 358 tych pożyczek w kwocie K 732.800, to w r. 1901 wypłacił 592 pożyczek w sumie K 1,114.700 zaś w r. 1902 — 621 pożyczek w sumie K 1,199.600.

Dyrekcya banku nie szczędzi więc widocznie starań około rozwoju hipotecznego kredytu włościańskiego, mimo że dział ten z powodu drobnych pozycyi a wielkiej ilości agend nie mało Bankowi kosztów a Dyrekcyi trudu przysparzać musi.

Ogólna ilość pożyczek hipotecznych udzielonych przez Bank w ciągu jego działalności aż po koniec roku 1902 wynosi 12.580 pożyczek w ogólnej sumie K 146,155 800. Pozostaje zaś jeszcze do spłacenia 9.733 pożyczek w sumie koron 94,533.909 72

Cała zaległość ratalna wynosiła z końcem roku 1901 K 822.618, z końcem zaś r. 1902 K 803.647.

Największy stosunkowo procent zaległości wykazuje dział pożyczek włościańskich.

Komisya bankowa stwierdza z uznaniem, że Dyrekcya banku mimo całej oględności przy ściąganiu zaległych rat praktykowanej na wzrost zaległości tych nie zezwala lecz wdrażając w pierwszym rzędzie nie kosztowne dla dłużników egzekucye polityczne, do punktualnego płacenia rat ich przyucza

Zysk w oddziale hipotecznym wynosił z końcem roku 1901 K 213.646 za rok zaś 1902 K 285.268.

Fundusz rezerwowy specyalny dla oddziału hipotecznego wynoszący z dniem 31. grudnia r. 1901 K 1,140.182·21 doszedł w ciągu r. 1902 do sumy K 1,237.354·24, został zatem powiększony o K 97.172·03.

Srawa połączenia kredytu hipotecznego z ubezpieczeniem na życie, poruszona uchwałą Sejmu z dnia 13. lutego roku 1897 weszła obecnie, jak nas o tem sprawozdanie Dyrekcyi banku z dnia 9. maja roku 1902 (Alegat I. do sprawozdania Wydziału krajowego L. 35 247) przekonuje, na nowe tory, rokujące nadzieję pomyślnego jej załatwienia w niedalekiej już przyszłości.

Wprawdzie Ministerstwo spraw wewnętrznych dotąd żadnego z przedłożonych mu projektów specyalnej taryfy dla połączonych z kredytem hipotecznym ubezpieczeń życiowych nie zatwierdziło i nie ma nadziei, aby to zbyt prędko nastąpić miało, jednak Dyrekcya Banku nie dając mimo tego za wygranę, podjęła w porozumieniu z Towarzystwem Wzajemnych Ubezpieczeń w Krakowie myśl, aby ważną tę sprawę rozwiązać w inny sposób.

Nie jest mianowicie wykluczoną możność przeprowadzenia ubezpieczeń życiowych na podstawie dziś istniejących taryf Krakowskiego Towarzystwa Wz. ubezp. przy równoczesnem zmniejszeniu rat amortyzacyjnych przez udzielanie pożyczek hipotecznych w Banku krajowym na okres dłuższy, aniżeli to się obecnie dziać zwykło. W ten sposób umożliwiłoby się dłużnikowi hipotecznemu poniesienie ciężaru ubezpieczenia.

Komisya bankowa nie sądzi wprawdzie, aby ten nowy typ pożyczek mógł sobie zdobyć tak rychło uznanie w kołach włościańskich. Włościanie zwłaszcza w zachodniej części kraju nie lubią długich okresów umorzenia przy pożyczkach hipotecznych. Wolą oni raczej ciężkiej fizycznej pracy w kraju lub za granicą się oddając, większe raty amortyzacyjne opłacać, byle tylko jak najprędzej długu się pozbyć!

Świadomość, że zaciągnięta pożyczka hipoteczna dopiero z chwilą śmierci zaciągającego ją się umorzy, nie usposobi (zwłaszcza w pierwsych latach) włościan nowych sympatycznie dla tego nowego typu.

Lecz Komisya uznaje, że ten typ pożyczek hipotecznych będzie miał znaczenie dla ludzi pobierających stałą roczną płacę jak urzędnicy, lub zarabiających swą fachową wiedzą jak adwokaci, notaryusze, lekarze, inżynierowie, artyści itp. a z których śmiercią gaśnie dochód płynący z ich pracy.

Nowy ten typ pożyczek może się stać dla tych kategoryi osób bodźcem do nabywania nieruchomości, które będą w ten sposób mogły rodzinom swoim wolne od wszelkich długów pozostawić.

Więc gdyby nawet z nadziei rozszerzenia się tego rodzaju pożyczek wśród włościan na dłuższy czas zrezygnować przyszło, to sam wzgląd na pracowników z pośród inteligencyi jest zupełnie wystarczającem uzasadnieniem pożyteczności wprowadzenia tego typu.

Gdy zaś według cyfr w sprawozdaniu Dyrekcyi Banku podanych pożyczki hipoteczne połączone z ubezpieczeniem życiowem byłyby w razie zastosowania dłuższych planów umorzenia nieco nawet tańsze niż obecnie dla włościan i na realności miejskie udzielane pożyczki amortyzacyjne, musi Komisya bankowa zapowiedź wprowadzenia takich pożyczek z radością powitać, i wyrazić nadzieję, że zapowiedź Dyrekcyi rychłego przedłożenia Wydziałowi krajowemu projektu przepisów dla udzielenia takich pożyczek do zatwierdzenia, znajdzie w niedługim czasie swoje urzeczywistnienie.

Musi zarazem Komisya wyrazić żal, że w ostatniem sprawozdaniu Dyrekcyi Banku i Wydziału krajowego o ważnej tej sprawie i dalszych dla jej urzeczywistnienia podjętych krokach przygotowawczych najmniejszej nie ma wzmianki.

Dział komunalny wykazuje w latach sprawozdawczych coraz większy zastój. Podczas gdy w r. 1900 udzielił Bank pożyczek w obligacyach komunalnych w sumie 5,100.400 K, to w r. 1901 udzielił ich tylko w sumie 1,556.200 K, zaś w r. 1902 zaledwie 867.600 K.

I gdy się zważy, jak bardzo jeszcze w tyle jesteśmy pod względem inwestycyi komunalnych za innymi krajami, to mimowoli szuka się przyczyny tego smutnego stanu rzeczy tego zastoju.

A przyczyny tej nie może Komisya bankowa szukać w obwinianiu Dyrekcyi Banku, bo braku inicyatywy ze strony gmin Bank jako taki usunąć nie jest w stanie. Przyczyny tej szukać raczej należy w samym tak z gruntu wadliwym naszym ustroju gminnym, w finansowej i społecznej słabości naszych maleńkich gmin wiejskich, która to słabość i szerząca się świadomość niemożności osiągnięcia jakichkolwiek wydatniejszych rezultatów, powoduje u organów gminnego samorządu ogólne opuszczenie rąk i zniechęcenie.

Tem też po większej części należy tłómaczyć ten objaw, że z ogólnej sumy udzielonych dotąd przez Bank krajowy pożyczek komunalnych w kwocie 22,076.200 K przypada na wszystkie gminy wiejskie w kraju zaledwie 1,293.200 K. Gdy zaś z listy gmin wiejskich mających pożyczki komunalne wyłączymy te gminy, które czy to jako centra przemysłowe, czy jako przedmieścia większych miast czy w ogóle jako większe osady lub miejsca kąpielowe i klimatyczne mają już wszelkie cechy miasteczek, to okaże się że zaledwie około 700.000 K na resztę gmin wiejskich pozostanie.

Raty przypadające w tym dziale Bankowi krajowemu tytułem spłaty kapitału i na procent wpływały regularnie w oznaczonym terminie lub wkrótce po terminie. Zaległości ratalne wynosiły z końcem roku 1901 25.637 K, z końcem zaś roku 1902 24.431 K. Zysku uzyskano w tym dziale z roku 1901 48.519 K, z roku zaś 1902 45.014 K 60 h. Rezerwa tego działu będąca własnością Banku wynosiła z końcem roku 1902 601.756 K 70 h — zwiększyła się o kwotę 35.374 K 12 h.

Z zadowoleniem przyjmuje Komisya bankowa do wiadomości, że korzystając z uchwały Sejmu dozwalającej udzielania pożyczek komunalnych spółkom wodnym, zatwierdzonej jako zmiana statutu bankowego reskryptem ministeryalnym z 2. grudnia roku 1900 udzielił już Bank dwie takie pożyczki spółkom wodnym nadwiślańskim.

W związku z tem zostająca sprawa kredytu melioracyjnego musiała być niestety załatwioną przeważnie w drodze zwykłych dodatkowych pożyczek hipotecznych udzielanych w wysokości pokrywającej koszta przeprowadzenia melioracyi, na podstawie zwiększonej wartości majątków ziemskich. Udzielono wprawdzie w roku 1902 kilka pożyczek melioracyjnych w gotówce zastosowanych do ust. państwowej z 6. lipca roku 1896, liczba jednak wszystkich dotąd w ten sposób udzielonych pożyczek

jest nader skromną. Jest ich zaledwie 13 i niema nadziei, by ich znacznie więcej być mogło. W ten sposób ta tyle razy w sprawozdaniach Komisyi bankowej omawiana ustawa państwowa z roku 1896 z powodu trudności formalnej natury pozostaje dotąd rzeczą teoretycznie piękną, w praktyce jednak zbyt mało użyteczną.

Co do oddziału kolejowego, to w obu latach sprawozdawczych nie wypłacił Bank żadnej nowej pożyczki kolejowej. Wypłata pożyczki dla kolei Przeworsk - Bachórz nastąpiła dopiero z początkiem roku 1903. Pożyczki kolejowe dotąd udzielone wynoszą razem 15 224.800 K. Zaległości w tym dziale niema żadnych. Zysk wyniósł w roku 1901 11.436, w roku zaś 1902 18.074 K. Specyalna rezerwa z końcem roku 1902 40.299 K 16 h.

Wszystkich pożyczek w listach i obligacyach udzielił Bank od początku swego istnienia 183.556.800 K. Stan tych pożyczek wynosił z końcem roku 1902 razem 126,017 604 K.

Dział bankowy wykazał w latach sprawozdawczych znacznie większe obroty niż w poprzednich.

Eskont weksli wzrósł również jak ich zapas z końcem roku 1902. Reeskont natomiast zmniejszył się znacznie w roku 1901 a w roku 1902 nie reeskontował Bank wcale swego portfelu.

Stopę procentową eskontu zniżyła Dyrekcya Banku począwszy od 1. maja roku 1901 na 5% i 4½% dla stowarzyszeń. Od 1. marca zaś roku 1902 na 4½% i 4%. Brak reeskontu i zniżenia stopy procentowej jest w ścisłym związku z wielkim napływem gotówki. Stan czynny bilansu za rok 1902 wykazuje w kasie Banku, we Filii i zastępstwach 2,761.699 K 79 h po raz pierwszy od założenia Banku w tak znacznej wysokości, co było obrazem kilkumiesięcznego w roku zeszłym stanu zapasów gotówki przy trudnościach lokacyi a wroście obrotów i powierzonych Bankowi funduszów.

Napływ obcych kapitałów do Banku stale wzrasta. W lipcu roku 1902 uchwalił Wysoki Sejm podwyższenie gwarancyi kraju za wkładki oszczędności do wysokości 16 milionów koron. Uchwała ta zatwierdzoną została Najwyższem postanowieniem z dnia 18. listopada roku 1902. Suma obcych kapitałów w Banku wynosiła z końcem roku 1902 31,002.323 K. Stan zwiększony przez rok ostatni o 6,406.801 K mieści w sobie wkładki oszczędności, asygnaty kasowe i czeki w sumie 16,276.815 (więcej o 3,498.072 K niż w poprzednim roku) i wierzycieli w rachunku bieżącym 14,725.507 (więcej o 2,908.729 K).

Wzmaganiu się tych lokacyi nie przeszkodziło wiele zniżenie stopy procentowej wprowadzone przy książeczkach wkładkowych od 1. marca względnie 1. lipca roku 1902 za 4% na 3·6%.

Filia Banku w Krakowie rozwijała się w obu latach sprawozdawczych normalnie i pomyślnie. Obroty z ostatniego roku wzrosły we Filii do 84,662.158 K. Znaczną część funduszów swoich lokowała Filia w zakładzie centralnym. Saldo z końcem roku 1902 1,387.487 K.

Zastępstwo Banku przybyło w roku 1901 jedno. Jest ich razem 68. W roku 1902 nie przybyło żadne nowe zastępstwo.

Stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze w roku 1901 w liczbie 116 - tu, w roku zaś 1902 w liczbie 124-ech korzystały z przyznanego im w Banku osobnego kredytu eskontowego. W r. 1902 zużyły go do 13,228.701 K.

Z uznaniem podnosi Komisya bankowa, że jak w poprzednich tak i w obu latach sprawozdawczych przeprowadził Bank przez swe organa szczegółowe i bardzo sumienne lustracye prowincyonalnych zakładów finansowych. Lustracyi takich przeprowadzono w r. 1901 — 27, w r. 1902 zaś 38.

Lustracye te wykazały, że są jeszcze w kraju instytucye, których działalność opartą jest na pobieraniu pod różnemi formami i nazwami wygórowanych procentów od 9% do 17%. Na wniosek Komisyi rewizyjnej rozesłała też Dyrekcya Banku w dniu 3. marca r. 1903 okólnik zwracający uwagę zarządów tych stowarzyszeń na ubolewania godną niemoralną stronę takiego wyzysku.

Z kolei przechodzi Komisya bankowa do omówienia sprawy interwencyi Banku krajowego w sprawach parcelacyjnych.

Osobnego działu parcelacyjnego niema w Banku krajowym. Dyrekcya Banku wzięła jednak inicyatywę w założeniu w roku 1899 Banku parcelacyjnego we Lwo-

wie oraz poparła w ciągu roku 1902 otwarcie podobnego zakładu „Towarzystwo wzajemnej obywatelskiej pomocy“ w Krakowie. W kapitale zakładowym obu tych instytucyi parcelacyjnych ma Bank krajowy udziały w wysokości po 20.000 K, co wynosi znacznie więcej niż połowę wszystkich wpłaconych udziałów w obu instytucyach.

Cała jednak ingerencya Banku na polu parcelacyi ogranicza się do współudziału w zarządach tych instytucyi i do udzielania im kredytu pod zwykłemi warunkami.

Pierwszy z tych zakładów „Bank parcelacyjny“ miał w trzechletnim okresie swej działalności zgłoszonych do parcelacyi obszarów dworskich 272 w 63 powiatach o obszarze razem około 200.000 morgów, co stanowi dwudziestą prawie część całego obszaru własności tabularnej w Galicyi. Objął zaś Bank do parcelacyi po koniec roku 1902, 24 majętności tabularne w łącznym obszarze 9.900 morgów. Z tego rozsprzedano już po koniec zeszłego roku 8.368 morgów za cenę 3,458.375 K 72 h. Przy 8 obszarach parcelowanych zostały znaczniejsze jeszcze reszty folwarczne a 5 obszarów znikło zupełnie jako własność tabularna.

Komisya bankowa świadoma, że mogą zachodzić powody częściowo przynajmniej usprawiedliwiające przeprowadzanie zupełnych parcelacyi przy pomocy funduszów Banku krajowego, świadoma, że nie jest w mocy żadnej instytucyi zapobiedz, by po przeprowadzonej za pośrednictwem tejże częściowej parcelacyi, znęcony dobrą ceną właściciel reszty nie rozsprzedał, pragnie jednak — by parcelacya zupełna, o ile przy pomocy patronowanych przez Bank krajowy instytucyi została przeprowadzoną, znalazła usprawiedliwienie lub przynajmniej wytłómaczenie powodów w sprawozdaniach tych instytucyi, by módz ocenić, czy nie popełniono kroku na naganę zasługującego.

Za szkodliwą bowiem dla stosunków gospodarczych i społecznych uważać musi Komisya bankowa taką parcelacyę, która prowadzi do zupełnego zniszczenia całych warsztatów gospodarczych i marnowania znacznej części kapitałów, uwięzionych w budynkach folwarcznych. A gdy przeprowadzeniu takich parcelacyi bez odpowiednich reform ustawowych zapobiedz się nie da, musi jednak Komisya wyrazić życzenie, by się to przy pomocy Banku krajowego i patronowanych przezeń instytucyi nie zdarzało.

Przy badaniu ostatnich dwóch sprawozdań rocznych Dyrekcyi Banku parcelacyjnego (Towarzystwo wzajemnej obywat. pomocy w Krakowie nie ukończyło jeszcze pierwszego roku swego istnienia, sprawozdania więc nie ogłosiło) interesować musi Komisyę bankową przedewszystkiem, jakie jednostki gospodarcze powstawały przy pomocy tej instytucyi w miejsce rozparcelowanych obszarów, czy te nowo powstałe gospodarstwa są dostatecznie wielkie i żywotne, by właściciele ich, tak jak stali się spadkobiercami ziemi dworskiej, mogli też stać się z czasem spadkobiercami tych obowiązków obywatelskich, które tradycya z dworem polskim łączy, przodownikami w służbie publicznej i postępie gospodarczym.

Badając w sprawozdaniu za r. 1902 tablicę II., wykazującą zanadto niestety ogólnikowo ilość i wielkość nowopowstałych lub powiększonych przez przykupno jednostek gospodarczych, stwierdza Komisya bankowa, że choć osiągnięte rezultaty nie mogą jej pod wyżej zaznaczonym względem zadowalać, to jednak widocznemi już są w Banku parcelacyjnym starania, by nietylko interesa i kaprysy nabywców parcelacyjnych, — ale także ogólnie społeczny interes choć w małej dotąd mierze uwzględniać. Zarząd Banku parcelacyjnego zaczyna już widocznie rozumieć, jak niesłychanie ważne zadania społeczne przypadły mu w udziale, zaczyna już zdawać sobie sprawę z całego ciężaru odpowiedzialności organizatora zmieniających się stosunków agrarnych i społecznych.

Ruch parcelacyjny w naszym kraju — zwłaszcza w zachodniej części — rozszerza się w ostatnich czasach niepomiernie. Niemal co drugi obszar dworski w zachodnich powiatach kurczy się przez prowadzoną z pomocą lub bez pomocy pośredników częściową parcelacyę. Mnoży się liczba chrześcijańskich i żydowskich spekulantów parcelacyjnych. Coraz częstszemi są wypadki spekulacyjnego nabywania majątków ziemskich na parcelacyę przez osoby pojedyncze lub spółki, w tym celu zawiązane.

Rzecz oczywista, że ruch ten spowodować musi ogromne zmiany w stosunkach podziału własności ziemskiej, co na stosunkach ekonomicznych i społecznych kraju jaskrawo się odbije.

Ruch ten, którego część tylko dostała się w ręce obu wspieranych przez Bank krajowy instytucyi pośrednictwa parcelacyjnego, powierzony przeważnie wpływom zmiennych i nieobliczalnych stosunków, nie ujęty w plan, nie uregulowany ani ustawodawstwem krajowem, ani rozumną ingerencyą nie spekulujących na zyski krajowych instytucyi finansowych, przynosi też naszemu gospodarstwu narodowemu zamiast korzyści, nieobliczalne szkody.

Odbywające się u nas parcelacye nie mają niestety cechy rozumnej i dobrze obmyślanej akcyi społeczno agrarnej, lecz cechę przypadkowości najczęściej. Ze strony sprzedających mają one często cechę chwytania się tonącego ostatniej deski ratunku, ze strony kupujących zaś nie rzadko cechę namiętnego, nie liczącego się nieraz z realną wartością pożądania ziemi.

Zdaniem Komisyi bankowej niewątpliwem jest, że w interesie naszego kraju leży, aby, gdy już szerzącego się żywiołową siłą ruchu parcelacyjnego wstrzymać ani ograniczyć się nie da, starać się wszelkiemi siłami skierować ten ruch na takie tory, by postępujący niewątpliwie upadek jednej klasy społecznej t. j. większych właścicieli ziemskich, nie pociągnął za sobą ekonomicznego upadku całego naszego rolniczego społeczeństwa, by nie pociągnął za sobą zmniejszenia się naszej produkcyi rolniczej i osłabienia naszej siły społecznej.

Jest więc niewątpliwie obowiązkiem zarządu Banku krajowego, tego Banku, który w myśl intencyi jego założycieli ma być najwyższym organem finansowej egzekutywy dla zamiarów, życzeń i postanowień kraju przez jego reprezentacyę wyrażonych, jest obowiązkiem Banku wywrzeć wpływ na wspomagane przez siebie instytucye parcelacyjne, by w akcyi swej ogólny interes społeczny w miarę możności przedewszystkiem miały na oku.

Komisya bankowa zdaje sobie jasno sprawę, że zupełne opanowanie ruchu parcelacyjnego i pokierowanie nim ściśle w myśl z góry ułożonego ogólnego planu bez odpowiednich zmian ustawowych lub też bez utworzenia wielkiej milionowym własnym kapitałem rozporządzającej instytucyi parcelacyjnej nie jest możliwem. Że przyjmując zasady i układając plan ogólny należy być przygotowanym, że z jednej strony pewien procent parcelacyi dokonywać się będzie bez ingerencyi Banku krajowego i zależnych od niego instytucyi, z drugiej zaś strony, że przy niejednej parcelacyi wypadnie z rozmaitych poważnych powodów od zasad planu odstąpić.

Ale chodzi o to, by wyjątki wyjątkami istotnie pozostały. A jest uzasadniona nadzieja, że zredukowanie liczby takich wyjątków do minimum okaże się zupełnie możliwem z chwilą, gdy uchwalona przez Wysoki Sejm przed półtrzecia rokiem ustawa o tworzeniu włości rentowych wejdzie nareszcie w życie.

Łącznie ze sprawozdaniem o Banku krajowym muszą być traktowane przydzielone Komisyi bankowej uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 17. września r. 1903 wnioski posła Ks. Stojałowskiego L. s. 1769.

Żądaniem pierwszego z tych wniosków jest przeprowadzenie takiej zmiany warunków w udzielaniu przez Bank krajowy pożyczek na grunta włościańskie, aby przy szacowaniu gruntów uwzględniano wartość gospodarstw włościańskich w danych przez stosunki i ceny miejscowe ziemi warunkach, tudzież by te pożyczki rozkładane być mogły do spłaty na dłuższy niż dotychczas szereg lat.

Co do szacowania gruntów na podstawie miejscowej bardzo nieraz wysokiej, w żadnym stosunku z dochodową wartością nie będącej ceny sprzedażnej ziemi, to zdaniem Komisyi bankowej nie jest to w interesie bezpieczeństwa pożyczek wskazanem, i Komisya podobnej zmiany warunków doradzać nie może.

Kwestya rozkładania amortyzacyi udzielanych włościanom pożyczek hipotecznych na dłuższy niż dotąd szereg lat jest obecnie przedmiotem badań i znajduje się w stadyum przygotowawczem z okazyi zamierzonego wprowadzenia nowego typu pożyczek hipotecznych połączonych z ubezpieczeniem na życie, przyczem przyjęte by były znacznie dłuższe okresy amortyzacyi niż się to obecnie praktykuje. Dlatego też nie widzi Komisya bankowa na razie potrzeby przedkładania Wysokiemu Sejmowi w sprawie pożyczek włościańskich jakichkolwiek pozytywnych wniosków.

Żądaniem drugiego wniosku posła ks. Stojałowskiego jest utworzenie zastępstwa Banku krajowego w mieście Białej.

Komisya bunkowa uznaje potrzebę podjęcia jak najusilniejszych starań, by spowodować polskie elementa w Białej do założenia instytucyi finansowej, której by

zastępstwo Banku krajowego dać można, i odnośny wniosek Wysokiemu Sejmowi przedkłada.

Do roku 1893 uwolnionym był Bank krajowy od wszelkich dodatków do podatków, ustawą zaś z 18. września 1893 przedłużono to uwolnienie na dalszych lat 10, jednak tylko co do dodatków krajowych. Z końcem roku 1903 gaśnie ten przywilej, Wydział krajowy jednak postanowił nie przedkładać Wysokiemu Sejmowi projektu ustawy uwalniającej Bank krajowy od dodatku krajowego do podatku zarobkowego na dalszy okres czasu. Po 19-tu bowiem latach statecznego i trwałego rozwoju jest Bank krajowy instytucyą dość silną, by mógł znieść ciężar opłacania dodatku krajowego bez uszczerbku dla swego dalszego samoistnego rozwoju.

Komisya bankowa z tem postanowieniem Wydziału najzupełniej się zgadza, a na zakończenie swego sprawozdania nadmienia, że podczas, gdy za pierwsze półtora roku istnienia Banku wykazanym był obrót ogólny w sumie K 175,491.098, a kasowy K 49,007.281, to za rok 1902 wyniósł ogólny obrót K 1.114,213.073 zaś kasowy K. 331,377.854.

Zysk za pierwsze półtora roku wyniósł K 52.135, zaś rok 1902 K. 332.051.

Obecny majątek Banku krajowego wynosi w kapitale zakładowym i rezerwach K 7,049.611·11, strącając zaś kwotę K 23.442 będącą własnością dłużników komunalnych, wynosi zwiększenie się majątku Banku po nad pierwotną dotacyę 2,000.000 K, kwotę K 5,026.169·11 uzbieraną przez Bank w ciągu dziewiętnastu lat jego istnienia.

Wreszcie przyjmuje Komisya bankowa do wiadomości, że Komisya rewizyjna czynną była w roku 1901 przez dni 26, w roku zaś 1902 przez dni 28, a spełniając wszystkie czynności przepisane regulaminem zdawała o nich sprawę Radzie nadzorczej.

Przy ścisłem badaniu zamknięć rachunkowych, oraz przedłożonych przez Dyrekcyę aneksów i alegatów znalazła Komisya zupełną ich zgodność z księgami i nie miała w ogóle powodu do zaznaczenia jakichkolwiek usterek lub nieporządków.

Polegając na tych rewizyach, tudzież na sprawozdaniach Rady nadzorczej i Wydziału krajowego, Komisya bankowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdania Wydziału krajowego o Banku krajowym za rok 1901 i 1902.
2. Sejm udziela Dyrekcyi Banku krajowego absolutoryum z rachunków za czas od 1. stycznia do 31. grudnia r. 1901 i od 1. stycznia do 31. grudnia r. 1902.

W załatwieniu zaś wniosku posła ks. Stojałowskiego:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu spowodować Zarząd Banku krajowego do poczynienia odpowiednich kroków w celu utworzenia zastępstwa Banku krajowego w mieście Białej.

Przewodniczący Komisyi:
Władysław Kraiński.

Sprawozdawca:
Hupka.

L. W. 14.746/903. We Lwowie, dnia 23. września 1903.

Alegat 379

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z wnioskiem zmiany statutu Banku krajowego.

Wysoki Sejmie!

Potrzeba kredytu inwestycyjnego, spowodowana stopniowym rozwojem stosunków gospodarczych w naszym kraju, kredytu potrzebnego zarówno w gospodarstwach wiejskich jak w przedsiębiorstwach przemysłowych w miastach, potrzeba stwierdzana od dawna w literaturze ekonomicznej, a znajdująca głośny wyraz w powszechnem utyskiwaniu zarówno na zbyt mało elastyczne formy i warunki kredytu hipotecznego w naszych instytucyach hipotecznych, jak na uciążliwość warunków kredytu wekslowego, które sprawiają, że te rodzaje kredytu nie nadają się jako kredyt inwestycyjny zarówno dla gospodarstw rolniczych, jak przemysłowych, stała się dla Zarządu Banku krajowego, dla jego Dyrekcyi i Rady nadzorczej, bodźcem do obmyślenia sposobu, któryby pozwolił Bankowi krajowemu czynić zadość potrzebie tej, stwarzając w kraju naszym odpowiednie źródło kredytu inwestycyjnego. Idąc śladem doświadczeń zebranych zagranicą, gdzie potrzeby kredytu inwestycyjnego zaspakajają w przeważnej części instytucye finansowe, udzielające pożyczek zabezpieczanych na tak zwanych „drugich hipotekach“, przedstawiła Rada nadzorcza Banku krajowego Wydziałowi krajowemu, uchwałą swą z d. 30. stycznia 1903 r. wniosek zmiany statutu Banku w tym kierunku, iżby Bank krajowy był na przyszłość uprawnionym do udzielania pożyczek gotówkowych, przyznawanych na podstawie notaryalnie zeznanych skryptów dłużnych a zabezpieczonych hipotecznie bezpośrednio po pożyczkach hipotecznych, udzielanych w listach zastawnych, a więc z reguły dopiero na drugiej połowie wartości nieruchomości.

Rada nadzorcza, proponując takie rozwiązanie sprawy, opiera się na doświadczeniach, zdobytych przez pokrewne Bankowi instytucye zagraniczne, które obok kredytu hipotecznego, udzielanego w listach zastawnych, uprawiają także dział pożyczek hipotecznych gotówkowych, ubezpieczonych na drugich hipotekach bez żadnego dla swych interesów ryzyka a z korzyścią dla ogółu. Tak n. p. Czeski Bank krajowy rozwinął w dziale tym wydatną działalność, o czem świadczy fakt, iż w bilansie tego Banku za rok 1901 dobiegła suma pożyczek gotówkowych kwoty 8,247.570 50 koron.

Rozwój tego działu kredytu zależy oczywiście od jego potrzeby wśród społeczeństwa, od tego, czy wśród niego występują i objawiają się takie potrzeby gospodarcze, dla których zaspokojenia gotówkowe, w niewielkich ratach spłacane, pożyczki, zabezpieczane na dalszych hipotekach mogą być właściwą, dogodną formą kredytu. Potrzeb takich w naszych stosunkach nie brak. Kredytu krótkotrwałego, a jednak nie tak chwilowego, jak kredyt wekslowy, potrzebują:

A. Właściciele realności miejskich:

1. w formie kredytu budowlanego na czas od rozpoczęcia budowy, aż do chwili możności zaciągnięcia pożyczki hipotecznej w listach zastawnych;

2. na cele adaptacyi i inwestycyi koniecznych dla podniesienia lub utrzymania wartości przedmiotu, jak: krycie dachu, odnowa okien, drzwi, posadzek itp., tudzież na zaprowadzenie wodociągów, oświetlenia domów itd.;

3. na takie przedsiębiorstwa przemysłowe, które z swej natury nie mogą stanowić podstawy dla kredytu hipotecznego emissyjnego.

B. Właściciele większych posiadłości ziemskich:

1. na melioracye, jeśli korzystanie z pożyczek melioracyjnych w myśl ustawy z d. 1. lipca 1896 r. Dz. u. p. Nr. 144 albo jest zbyt utrudnione, albo ze względu na rodzaj melioracyi niedopuszczalne;

2. na inwestycye przemysłowo-gospodarcze, jak: gorzelnie, browarnie, serownie, krochmalarnie i t. d.:

3. na zakupno i dokupno inwentarza żywego lub martwego;

4. wreszcie na przeprowadzenie arondacyi swych posiadłości w drodze mniejszych komasacyi;

C. Właściciele posiadłości rolniczych mniejszych:

1. na cele melioracyi lub arondacyi, o ile potrzebom w tym kierunku nie zdoła zadosyć uczynić kredyt lokalny;

2. na inne cele, jako kredytu hipotecznego przy pożyczkach poniżej 1000 K za zabezpieczeniem hipotecznem *primo loco.*

Stosownie do tego, na jaki cel pożyczki udzielane będą, będzie musiała być ustaloną ich forma, zabezpieczenie i warunki spłaty. Rada nadzorcza w swem przedłożeniu, licząc, się z tem, przewiduje też potrzebę udzielania pożyczek w dwóch formach. Jedną formę stanowić mają pożyczki udzielane na krótki przeciąg czasu, najdłużej na trzy lata, spłacalne jednorazowo, po upływie tego okresu czasu, gdzie więc w czasie trwania pożyczki dłużnik opłacać będzie jedynie raty procentowe; drugą formę stanowić będą gotówkowe pożyczki amortyzacyjne, spłacalne według planów amortyzacyi, ułożonych przy udzielaniu każdej pożyczki, a uwzględniających cel jej gospodarczy w granicach maksymalnego okresu umorzenia, oznaczonego w wywodach Rady nadzorczej dla takich pożyczek na lat 19. Gdy pierwsza forma pożyczek mogłaby służyć tym celom gospodarczym, które krótkotrwałym, dwu lub trzyletnim kredytem dadzą się osiągnąć, jak to ma miejsce n. p. w kredycie budowlanym, to druga nadawać się będzie głównie dla zaspokojenia potrzeby kredytu inwestycyjnego zarówno w rolniczych gospodarstwach, jak w przedsiębiorstwach przemysłowych, które do zamortyzowania kosztu założenia wymagają kilkonastoletniego okresu czasu. Przy oprocentowaniu pożyczek drugiej formy po $4^3/_4\,\%$ wynosiłaby przy umorzeniu w 19 latach amortyzacya wraz z oprocentowaniem $8\,\%$, przy oprocentowaniu po $5\,\%$ będzie pożyczka w $19^1/_2$ latach zamortyzowaną również opłatą $8\,\%$.

W myśl przedłożenia Rady nadzorczej będą hipoteczne pożyczki gotówkowe udzielane albo na: 1. pierwszą hipotekę, a to mianowicie: *a)* na posiadłości włościańskie, gdzie pożyczka nie będzie przenosić 1000 K i *b)* na zakłady przemysłowe, w obu wypadkach na podstawie osobnego oszacowania; 2. albo na drugą hipotekę bezpośrednio po pożyczce hipotecznej amortyzacyjnej, udzielonej przez instytucyę emitującą listy zastawne, na podstawie zbadania oszacowania, które przeprowadzono przy udzieleniu pożyczki emisyjnej W tym drugim wypadku zatem odpadną w wielu razach koszta oszacowania nieruchomości.

Wysokość pożyczek w stosunku do wartości obciążonych niemi nieruchomości będzie oczywiście różną, stosownie do tego, czy będą udzielane na pierwszą, czy na drugą hipotekę. Pożyczki udzielane na posiadłości włościańskie, zabezpieczone na hipotece pierwszej, będą udzielane w wysokości takiej, jak hipoteczne pożyczki w listach zastawnych; pożyczki udzielane na zakłady przemysłowe, acz dawane za zabezpieczeniem hipotecznem *primo loco*, nie będą mogły wynosić połowy wartości realnej budynków i stałych urządzeń fabrycznych, uwzględniając okoliczności, iż w razie zwinięcia przedsiębiorstwa przemysłowego, wartość tych nieruchomości bardzo znacznie się zmieni na niekorzyść. Przy pożyczkach udzielanych na drugie hipoteki będzie Bank musiał uwzględnić jakość pożyczki, zabezpieczonej na pierwszej hipotece, jej warunki i wysokość, obok wartości szacunkowej nieruchomości, na której pożyczka dodatkowa będzie miała zabezpieczenie. Oczywiście, że Bank będzie tu także musiał uwzględnić różnicę, zachodzącą między własnością ziemską, gdzie podstawą oszacowania jest wartość przychodowa ziemi, a własnością nieruchomą w miastach, gdzie podstawą oszacowania jest jakość i trwałość budowy i jej zmienna rentowność. Podczas gdy przy własności ziemskiej pożyczki dochodowe będą mogły być udzielane tak, iżby łącznie z pożyczką hipoteczną *primo loco* ubezpieczoną nie przenosiły $60\,\%$ wartości szacunkowej, to przy własności nieruchomej w miastach wymiar pożyczki dodatkowej nie powinien zdaniem Rady nadzorczej przenosić łącznie z pożyczką hipoteczną w listach zastawnych udzieloną $57^1/_2\,\%$ wartości szacunkowej nieruchomości.

Rada nadzorcza Banku krajowego, przedstawiając powyższy wniosek i zarys jego przeprowadzenia, uznaje potrzebę położenia z góry granicy działalności Banku na polu nowych pożyczek, by Bank swych zapasów gotówkowych nadmiernie i nad swe siły w pożyczkach nowego rodzaju nie więził. W myśl tedy przedstawienia Rady nadzorczej winna być maksymalna suma takich pożyczek stale określaną, a jako klucz do jej określenia należałoby zdaniem Rady nadzorczej przyjąć kapitał własny Banku z wliczeniem jego niefundowanych rezerw a z odtrąceniem własnych udziałów Banku w przedsiębiorstwach przemysłowych. Obecnie więc suma ta wynosiłaby około 5,000.000 koron.

Opierając się na streszczonem powyżej przedstawieniu Rady nadzorczej Banku, Wydział krajowy przedkłada Wys. Sejmowi w myśl postanowień §. 115. statutu Banku krajowego w końcu niniejszego sprawozdania wniosek zmiany w paragrafie 3. ustępie *D.* lit. *f)* zgodny w treści z wnioskiem Rady nadzorczej, a różniący się odeń jedynie stylizacyą. Nadto przedstawia Wydział krajowy Wys. Sejmowi w uzupełnieniu wniosku Rady nadzorczej wnioski zmiany §§. 80., 109. ustęp 10. i §. 112. ustęp 6. Zmiany te, a raczej uzupełnienia, mają na celu zaznaczenie już w statucie, iż warunki udzielania pożyczek określić mają przepisy, które uchwalać będzie na podstawie wniosków Dyrekcyi Rada nadzorcza Banku a które Wydział krajowy będzie zatwierdzać. W przepisach tych określone zostaną szczegółowo cele, na które pożyczki udzielane będą, oznaczoną zostanie ich stopa procentowa, warunki spłaty, jako też warunki zabezpieczenia hipotecznego, jakiego Bank dla pożyczek omawianych żądać będzie a więc i określenie stosunku wysokości pożyczek do wartości nieruchomości, na których one będą ubezpieczane, wreszcie maksymalna wysokość sumy, którą Bank będzie uprawniony inwestować w ten dział pożyczek. Wydanie takich przepisów, konieczne ze względu na prawidłowe fungowanie Banku na tem nowem polu działalności, winno być zdaniem Wydziału krajowego przewidzianem w statucie Banku, podobnie, jak się to stało co do pożyczek hipotecznych w listach zastawnych udzielanych, pożyczek komunalnych, pożyczek melioracyjnych tudzież pożyczek udzielanych stowarzyszeniom zarobkowym i gospodarczym, dla których to wszystkich rodzajów pożyczek statut Banku przewiduje potrzebę wydania przepisów lub instrukcyi i stanowi, kto jest uprawnionym do ich wypracowania i wydania. We wnioskach dotyczących proponuje Wydział krajowy postanowienie, iż przepisy uchwalać będzie na podstawie wniosku Dyrekcyi Rada nadzorcza Banku, Wydział krajowy zaś będzie je zatwierdzać, a więc nieco odmiennie, niż to ma miejsce przy pożyczkach hipotecznych emissyjnych, tudzież przy pożyczkach komunalnych, — gdzie Wydział krajowy „wydaje“ przepisy na wniosek Dyrekcyi Banku i po zasięgnięciu opinii Rady nadzorczej — Wydział krajowy sądzi bowiem, iż taki tok rzeczy, jest odpowiedniejszy, wobec tego, iż nie chodzi tu o pożyczki w listach zastawnych lub obligacyach gwarantowanych przez kraj wydawane, lecz o pożyczki gotówkowe, z zasobów działu bankowego udzielane.

Kończąc umotywowanie wniosków niniejszem przedkładanych wyraża Wydział krajowy przekonanie, iż Wysoki Sejm uchwalając te wnioski uczyni zadość żywo w kraju odczuwanej potrzebie kredytu inwestycyjnego, dla którego dotąd nie ma odpowiedniego źródła w kraju, podczas gdy gdzieindziej zaspokajają jego potrzebę całe szeregi instytucyi finansowych, udzielających pożyczek na drugie hipoteki. Pożyczki projektowane, udzielane bez strat na kursie i kosztów konfekcyi walorów, podrażających pożyczkę, przyznawane oględnie i po należytem ocenieniu gospodarczej doniosłości żądanej pożyczki, winny korzystnie wpłynąć na podniesienie zarówno gospodarstw wiejskich, jak przedsięwzięć przemysłowych w miastach, laborujących na brak dogodnego i rzetelnego kredytu inwestycyjnego. Z drugiej strony możność udzielania pożyczek, w myśl powyższych wniosków, da Bankowi krajowemu sposobność lokowania swych zbędnych zasobów gotówkowych korzystnie, korzystniej niż w pozakrajowych bankach, a przy oględnem przyznawaniu pożyczek nie mniej pewnie.

Z kolei przechodzimy do przedstawienia potrzeby drugiej zmiany statutu a raczej jego uzupełnienia ze względu na brak w statucie tym wyrażonych postanowień, któreby upoważniały Bank krajowy do przyjmowania poręki wobec Skarbu Państwa za kredytowane przez tenże Skarb podatki spożywcze. Potrzebę tych uzupełnień uznała Rada Nadzorcza w swej uchwale z dnia 27. czerwca 1903, którą postanowiła przedłożyć Wydziałowi krajowemu swój wniosek zmiany statutu przez dodanie w §. 3. D) po lit. m) jeszcze alinei literą n) oznaczonej, tudzież zmiany §§. 94.

i 109. ustęp 10. w sposób we wnioskach uwidoczniony. Pismo Dyrekcyi Banku z dnia 3. lipca 1903 roku Nr. 26.305, którem wnioski Rady Nadzorczej zostały Wydziałowi krajowemu przedłożone, załączamy ·/. jako alegat tego sprawozdania, przedstawia ono bowiem genezę potrzeby uzupełnienia statutu i jego znaczenie a Wydział krajowy zaznacza jedynie, że wobec wyraźnego żądania ze strony Rządu, by statut uzupełniono postanowieniami, któreby wyraźnie upoważniały Bank do przyjmowania poręki za kredyty podatkowe, uważa wniosek Rady Nadzorczej za uzasadniony i jako taki przedkłada go Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia.

Oparty na powyższem sprawozdaniu wnosi Wydział krajowy:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uchyla w §. 3., rozdziale D), statutu Banku krajowego ustęp oznaczony lit. f) w jego dotychczasowem brzmieniu i uchwala, iż w § 3. rozdziale D), ustęp oznaczony lit. f) ma odtąd brzmieć, jak następuje:

„Udzielanie pożyczek na reskrypta notaryalne:

α) gminom i powiatom, kasom pożyczkowym gminnym i powiatowym, stowarzyszeniom zaliczkowym i innym opartym na ustawie z dnia 9. kwietnia 1873 r. Dz. u. p. Nr. 70 oraz kołom kredytowym,

β) osobom prywatnym za hipotecznem ubezpieczeniem".

II. Sejm uchwala:

1. W §. 3. rozdziale D) statutu Banku krajowego po ustępie oznaczonym lit. m) nowy ustęp, który brzmi:

„n) przyjmowanie poręki za kredytowane przez Rząd podatki spożywcze";

2. W §. 80. statutu Banku krajowego jako drugi ustęp tego §. ustęp, który brzmi:

„Bank krajowy udzielać będzie pożyczki na akta notaryalne osobom prywatnym jednak tylko za hipotecznem ubezpieczeniem i w myśl przepisów, które uchwali Rada Nadzorcza na wniosek Dyrekcyi a zatwierdzi Wydział krajowy";

3. W §. 94. statutu Banku krajowego nowy (trzeci) ustęp tego paragrafu, który brzmi:

„Rada nadzorcza wydawać będzie instrukcye co do przyjmowania za kredyty podatkowe poręki, ułożone dla każdego rodzaju podatków osobno".

III. Sejm uchyla w §. 109. rozdziale D) ustęp oznaczony liczbą 10 w jego dotychczasowem brzmieniu i uchwala, iż ustęp ten ma brzmieć, jak następuje:

„10. Uchwalenie przepisów o udzielaniu pożyczek na skrypta notaryalne osobom prywatnym (§. 80. ust. 2.), wydawanie instrukcyi co do przyjmywania poręki za kredyty podatkowe (§. 94.) i wydawanie instrukcyi osobnej co do interesów ze stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi (§. 96)".

IV. Sejm uchyla w §. 112. statutu Banku krajowego ustęp oznaczony liczbą 6 w jego dotychczasowem brzmieniu i uchwala, że ustęp ten ma brzmieć, jak następuje:

„6. Zatwierdzenie przepisów o udzielaniu pożyczek na skrypta notaryalne osobom prywatnym (§. 80) i instrukcyi o wykonaniu przedsiębiorstw melioracyjnych (§. 94.)".

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Wysoki Wydziale krajowy!

Przy sposobności udzielenia przyzwolenia na objęcie poręki za podatek spożywczy od cukru, kredytowany Gal. Buk. Towarzystwu akcyjnemu przemysłu cukrowniczego w Przeworsku, zwróciło uwagę Ministerstwo skarbu, że Bank „nie ma w swym statucie wyraźnego upoważnienia do przyjmowania poręki za kredyta podatkowe“ i zażądało przy sposobności uzupełnienia statutu w tym kierunku.

Wprawdzie w statucie naszym znajdują się ogólne postanowienia, pod które możnaby podciągnąć uprawnienie do przyjmowania takiej poręki (§. 1. „popieranie rozwoju rolnictwa, przemysłu i handlu“ lub §. 3. D. l. „pośredniczenie w prowadzeniu .... przedsiębiorstw przemysłowych . . . “). Również sama ustawa z 26. maja 1882 l. 55 Dz. p. p. i 20. czerwca 1888 l. 95 Dz. p p. od instytucyi przyjmujących porękę za kredyta podatkowe nie wymaga żadnych innych kwalifikacyi jak, aby to były „unter staatlicher Aufsicht stehende Creditinstitute“ i aby się na każdą kampanię z osobna o zezwolenie takie postarały. Wreszcie dotychczasowa praktyka na potrzebę uzupełniania statutu nie wskazywała w ciągu bowiem 16 lat, odkąd ten rodzaj interesów Bank prowadzi, nie zwrócono w Ministerstwie uwagi na braki w tym względzie. Mimo tego celem uniknięcia wątpliwości na przyszłość uchwaliła Rada nadzorcza Banku na posiedzeniu 27. czerwca b. r. zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi uczyni zadość wymienionemu na wstępie żądaniu i zaproponować następujące zmiany statutu:

W §. 3. lit. D) po alinei „m“ dodać należy ustęp:

„n) przyjmowanie poręki za kredytowane przez Rząd podatki spożywcze“.

W §. 94. dodać należy nowy (trzeci) ustęp:

„Rada nadzorcza wyda osobne instrukcye co do przyjmowania poręki za kredyta podatkowe a to osobno dla każdego rodzaju podatków.

Wreszcie w §. 109 al. 10 po słowach „gospodarczemi“ (§. 96) dodać: „jak niemniej co do przyjmowania poręki za kredyta podatkowe (§. 94)“.

Jakkolwiek instrukcye wyżej wspomniane już istnieją (dla spirytusu, piwa i nafty), to jednak wobec nabytej praktyki w tym interesie i zmienionych w części stosunków, rewizya tych przepisów i jednolita kodyfikacya byłaby pożądaną, a usprawiedliwiałaby zamieszczenie w §. 94. alinei trzeciej (proponowanej) analogicznie do objaśniających postanowień każdego z punktów §. 3. D).

Wysoki Wydział krajowy raczy po myśli §. 115. statutu przedłożyć Wysokiemu Sejmowi proponowane zmiany pod uchwałę na najbliższej sesyi i wyjednać dla nich następnie zatwierdzenie ze strony c. k. Rządu.

Ls. 2.917/903.

Aleg 380

Wniosek.

Między chorobami trapiącemi ludzkość, nie ulega najmniejszej kwestyi, gruźlica w różnych przemianach jest największym jej wrogiem, tym groźniejszym, że środki zwalczające go są niedostateczne, trudne i kosztowne.

Zważywszy więc, że gruźlica rok rocznie tysiączne zabiera ofiary w kraju;

zważywszy jednak, że gruźlica w pierwszych jej objawach przy odpowiedniem leczeniu i przy sprzyjających warunkach jest uleczalną;

zważywszy, że szpitale krajowe istniejące po miastach, pozbawione wymaganych warunków do walki z gruźlicą, nie mogą skutecznie leczyć piersiowo słabych;

zważywszy w końcu, że gruźlica największe szkody wyrządza biednym warstwom ludności, pozbawionych środków materyalnych na skuteczną kuracyę

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał sprawę ewentualnej budowy sanatoryów krajowych dla gruźliczo chorych i na następnej sesyi sejmowej z odpowiedniemi przyszedł wnioskami.

Lwów, dnia 8. października 1903.

Wnioskodawca:
Maryewski **w. r.**

Bednarski, Małachowski, Zardecki, Michalski, Lipiński, Loewenstein, E. Michałowski Jabłoński, Fruchtmann, Wurst, Tomaszewski, Huza, Buynowski, Maiss, Vayhinger, Rayski.

L. S. 3.001/903.

Aleg. 381

Wniosek

posła Huryka i tow. w sprawie zatrudnienia więźniów zakładu karnego w Stanisławowie przy robotach publicznych.

Zważywszy, że powiat stanisławowski pod względem terytoryalnym jest znacznie zaludniony, gdyż 154 mieszkańców przypada na 1 kilometr;

zważywszy, że ludność wiejska w całym powiecie oprócz roboty na roli innego zajęcia nie ma, gdyż wszystkie lasy zniszczone, a fabryk, przy którychby mogła znaleść zarobek, wcale nie ma;

zważywszy, że przez zaniedbanie regulacyi Dniestru i 2 Bystrzyc rok rocznie nadbrzeżne wsie woda rujnuje, wskutek czego ludność co roku bardziej ubożeje;

zważywszy, że najbiedniejsza ludność mogłaby mieć zarobek w mieście Stanisławowie przy budowlach, w cegielniach, ogrodach, kanałach i przy rąbaniu drzewa;

zważywszy, że powyższe roboty wykonuje zakład karny w Stanisławowie tamtejszymi więźniami, czem robi konkurencyę najbiedniejszej ludności, a na korzyść kapitalistów — przeto aby przyjść z pomocą ubogiej ludności, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, do wydania w drodze konstytucyjnej zarządzeń, ażeby więźniów zatrudniano tylko przy takich robotach, przy których uboga ludność nie byłaby narażoną na konkurencyę.

Wnioskodawca:
Huryk w. r.

Ostapczuk, Bohaczewski, Barabasz, Oleśnicki, Kramarczyk, Staruch, Szponder, Wilczkiewicz, Barwiński, Korol, Mazikiewicz, Mogilnicki, Potoczek, Skołyszewski.

Ls. 3.021/903.

Aleg. 332

Wniosek.

Zważywszy, że nasza młodzież ma za mało sposobności poznać kraj rodzinny, jego piękności i bogactwa, zabytku przeszłości i to co powstało w nowszych czasach, że dokładne poznanie kraju, zachęciłoby do pracy nad dalszym jego rozwojem, dlatego należy budzić w młodzieży chęć poznania kraju i ułatwić jej to poznanie, że ten cel dałby się osiągnąć najlepiej urządzając gremialne wycieczki młodzieży szkolnej w gronie nauczycieli,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z C. k. Radą szkolną krajową wypracował program wycieczek po kraju młodzieży szkolnej w towarzystwie nauczycieli i obmyślił potrzebne na to fundusze.

We Lwowie, dnia 10. października 1903.

Wnioskodawca:
Jan Gniński w. r.

M. Torosiewicz, Dr. Władysław Czaykowski, Brunicki Rudrof, Tadeusz Cieński, Leszek Cieński, Jan Urbański, Pawlikowski, Rutowski, Lityński, Cielecki, Wiśniewski, Czartoryski, Wincenty Gnoiński, Paygert, Schnell, Stadnicki, Białoskórski, Nizabitowski, Rayski.

L. s. 2.667/903.

We Lwowie, dnia 3. października 1903.

Aleg 383

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej w sprawie wniosku posła Paygerta o założeniu biura statystycznego dla przemysłu i handlu przy departamencie przemysłowym i pomocy kraju, celem ułatwienia powstania tkalni mechanicznej.

Każdemu postępowi towarzyszyć musi rozwój indywidualnych przymiotów, widzimy to tak w życiu jednostek, jak i organizmów społecznych. Ustrój ekonomiczny staje się coraz bardziej skomplikowanym, a szerokie masy domagają się udziału w zdobyczach cywilizacyi, równocześnie wyłania się potrzeba całego szeregu instytucyi, które muszą być zastosowane do miejscowych warunków; nic więc dziwnego, iż ciała komunalne, autonomiczne coraz liczniejszym zadaniom sprostać muszą. Państwa zachodnio-europejskie zdając sobie sprawę z tego kierunku rozwoju, uznały konieczność wyposażenia owych organów społecznych w środki ekonomiczne wystarczające do spełnienia wzrastających zadań. Między licznemi i ciągle mnożącemi się formami opodatkowania przeprowadzono podział, jedne przeznaczono do pokrywania potrzeb całego państwa, inne dla ciał komunalnych, tak postąpiła Anglia, na tę samą drogę wstąpiły Niemcy.

Nigdzie organizmy autonomiczne nie przedstawiają tak różnorodnego obrazu jak w Austryi, nigdzie ich potrzeby indywidualne nie są tak rozmaite, bo też tutaj są one owocem rozwoju historycznego różnorodnych narodów. Ustawodawstwo finansowe ignoruje w zdumiewający sposób wszelkie koncesye, które w ustroju administracyjnym poczynić musiano na korzyść ciał autonomicznych, upominających się o swoje prawa. Państwo żadnego podatku nie odstąpiło na rzecz krajów koronnych, ograniczyło je do pobierania dodatków do podatków, wskutek tego zupełna nieproporcyonalność między rozmiarem zadań, które kraje spełnić mają, a ich środkami finansowemi, z drugiej zaś strony wskutek ciągłego podnoszenia dodatków nawet najlepszy system podatków państwowych wyradza się wkrótce w karykaturę.

Oto jeden z głównych powodów, dla których ciągle brak nam środków budżetowych do spełnienia najkonieczniejszych zadań naszej administracyi krajowej.

Posłowie odczuwając potrzeby cywilizacyjne i ekonomiczne naszej ludności, zgłaszają liczne wnioski, a marszałek stojąc na straży finansów kraju, przestrzega ich, aby nie popaść w deficyt, prosi, aby nie czynić projektów, których wykonanie pociągałoby za sobą wydatki. Kraj nasz znajduje się w zupełnym zastoju ekonomicznym, który wobec niesłychanie szybkiego rozwoju ościennych krajów i państwa robi wrażenie przygnębiające. Wszyscy czują, iż dalej tak iść nie może i nie powinno; że między wzrostem oświaty, postępem cywilizacyjnym, gęstem zaludnieniem, a rozwojem ekonomicznym kraju

koniecznie pewna harmonia panować musi! Jednem słowem nasze zaniedbane gospodarstwo społeczne domaga się spiesznej reformy; przeprowadzenie jej pewne koszta za sobą pociągnąć musi.

Gdy gospodarstwo rolne, lub inne przedsiębiorstwo nie rozwija się odpowiednio do zmienionych warunków konkurencyjnych, lub też i zupełnie podupada, chcąc je przed ruiną ochronić, musimy koniecznie wkłady poczynić, dobrze jednak rozważyć, które są rzeczywiście najniezbędniejsze.

Każda inwestycya potrzebuje pewnego czasu, aby mogła włożony kapitał spłacić, zrobimy ich za wiele naraz, to przedsiębiorstwo upadnie pod ciężarem wyczerpanego kredytu, nie zrobimy żadnych, to upadnie wskutek małej produktywności. Ogólne koszta produkcyi choć małe, rozdzielone będą na tak niewiele towarów, że koszta produkcyi każdego z nich, będą znacznie większe od ceny, którą osiągnąć można. Postępując odważnie, ale ostrożnie, nie tracąc energii czynu, wprowadzając ulepszenia stopniowo, zaczynając od najkonieczniejszych, które najszybciej włożony kapitał wrócą i najlepiej oprocentować go mogą, podnosimy produktywność gospodarstwa, odmładzamy go, a unikamy równocześnie niebezpieczeństwa połączonego ze zbytnim wyciągnięciem struny kredytowej, przeciwnie swojem racyonalnem, ekonomicznem postępowaniem rzetelnych wierzycieli przychylnie dla siebie usposabiamy.

Sejmowa komisya przemysłowa, za najniezbędniejszy warunek podniesienia ekonomicznego kraju, uważa jego uprzemysłowienie, to jest jej hasłem nie dlatego, iż nazywa się komisyą przemysłową, lecz dlatego, ponieważ zdaniem jej historya i ekonomia dowodzą dostatecznie, że każdy kraj, w którym zaludnienie przekracza pewien stopień gęstości, nie może ograniczać się tylko do produkcyi rolnej, w przeciwnym razie ludność tego kraju nie może korzystać z dobrodziejstw postępu cywilizacyjnego, byt jej pogarsza się, co wywołuje niezadowolenie z obecnego porządku społecznego.

W niniejszem sprawozdaniu zatrzymywać się nad tem nie potrzebujemy, a to tem bardziej, iż poseł Paygert w przemówieniu swojem podczas pierwszego czytania wniosku, będącego przedmiotem tego sprawozdania, przytoczył wszystkie prawie najważniejsze okoliczności wskazujące na konieczną potrzebę uprzemysłowienia kraju.

Dodać musimy, że już naturalna podstawa produkcyi rolnej wskazuje na to, że przy gęściejszem zaludnieniu nie może ona być jedynem źródłem zarobku; wszak warsztat gospodarstwa rolnego: ziemia powiększyć się nie da; a rozszerzeniu produkcyi zapomocą zwiększonego stopnia intenzywności dwie wielkie przeszkody w drodze stoją: po pierwsze gospodarstwo intenzywne jest bez współdziałania przemysłu niemożebne, po drugie rzadko tylko przy zdwojonym nakładzie kapitału i pracy uzyskujemy z gospodarstwa rolnego plon podwójny. Przy przemyśle ma się rzecz zupełnie odmiennie, natura tej gałęzi produkcyi pozwala na dowolne powiększenie, jedyną jej granicą to odbyt, na który liczyć możemy. Przy zdwojonym nakładzie kapitału i pracy, uzyskujemy rezultat nietylko podwójny, ale i znacznie większy, w miarę powiększania produkcyi zmniejszają się jednostkowe koszta produkcyi.

Ta ekonomiczna cecha przemysłu nie tylko odróżnia go od rolnictwa, ale owszem jest i główną przyczyną, dla której przemysł drobny w walce konkurencyjnej z wielkiemi fabrykami uledz musi.

Daty statystyczne wszystkich państw cywilizowanych dowodzą olbrzymiego wzrostu fabryk i wielkiej kapitalistycznej produkcyi, a stopniowego upadku przemysłu drobnego, który na wielu polach już w zupełny zanik przechodzi. Gdy zwycięzca i zwyciężony są mieszkańcami jednego i tego samego kraju, taka walka ekonomiczna choć nie obywa się bez dotkliwych przejść dla ostatniego, ale przecież rzadko tylko pociąga za sobą jego zupełną ruinę materyalną; nowy ekonomiczny ustrój pobudza do energiczniejszego życia, co niebawem i na zwyciężonego ożywczo oddziaływa.

Rzecz ma się zupełnie inaczej, jeżeli obce fabryki walczą o miejscowy odbyt z krajową, ręczną produkcyą przemysłową rękodziełem i przemysłem domowym; wówczas energia zwycięzcy wychodzi na pożytek wyłącznie tylko krajom eksportującym, których dobrobyt wzrasta kosztem upadku kraju importującego. Niestety właśnie w tym ostatnim położeniu znajduje się Galicya.

Import nasz co roku większy, eksport nie tylko, iż nie wzmaga się, lecz przeciwnie upada; składa się on prawie wyłącznie z produktów surowych, w miarę wzrostu

ludności, w miarę zwiększonego zapotrzebowania środków pożywienia upaść musiał. Przemysł nie zdołał zastąpić stanowiska w bilansie handlowym porzuconego przez rolnictwo, przeciwnie nie postępując i nie rozwijając się równomiernie z zagranicznymi współzawodnikami, dał się wyprzeć nawet z dotychczasowych targów krajowych. Przemysłowiec pozbawiony zarobku opuszcza kraj, aby zagranicą szukać źródła zarobku, albo powiększa szeregi miejscowego proletaryatu.

Nasze rękodzieła przepełnione są takiemi egzystencyami bez żadnego widoku polepszenia losu. Położenie ekonomiczne tych ludzi, choć nazywają się samoistnymi przemysłowcami, jest stokroć gorszem niż zagranicznych robotników fabrycznych, nawet wykonywujących najprościejsze roboty, które żadnej nauki ani zręczności nie wymagają.

Nasz domowy przemysł tkacki dawniej pokrywał znaczną część zapotrzebowania krajowego, dziś udział jego spadł bardzo, z tkanin znajdujących się w handlu galicyjskim tylko znikomo mała część jest pochodzenia krajowego. Dat statystycznych, któreby nam cyfrowo jego upadek, lub rozwój przedstawiały, nie mamy. Ludzie, którzy od lat wielu bardzo blisko przypatrują się temu, których znajomość rzeczy i wiarygodność żadnej kwestyi podlegać nie mogą, opowiadają, iż ilość tkaczy naszych co roku zmniejsza się, że przed laty kilkudziesięciu ilość ich była kilkakrotnie większą. Sprawozdania zarządów naszych szkół zawodowych wskazują na prawdziwość tego twierdzenia. Zaledwie tylko 45% uczniów szkół tkackich po ukończeniu nauki nie porzuca swojego zawodu, ani swojego kraju rodzinnego.

Ilość naszych tkaczy zmniejsza się, zdawaćby się mogło, że wskutek tego zmniejszy konkurencya, a tem samem zarobek ich polepszyć się powinien; niestety tak nie jest. Byt ekonomiczny nawet pozostałej reszty tkaczy pogorszył się znacznie. Zmniejszyła się się wprawdzie konkurencya krajowa, lecz zwiększyły się zastępy współzawodników zagranicznych; jeżeli w ogóle ich współzawodnikami nazwać można. Walka konkurencyjna przemysłu domowego z potężnemi fabrykami to rzecz nie możebna. One nie walczyły o zdobycie naszego targu, lecz poprostu wzięły wszystko, co im dogadzało, pozostawiając naszym przemysłowcom domowym skrawki, które dla nich wartości nie przedstawiały. Czyż mogło być inaczej? jeżeli warsztat mechaniczny we fabryce racyonalnie urządzonej produkuje 40 razy więcej niż w tym samym czasie warsztat ręczny, a jeden robotnik fabryczny może obsłużyć 2, lub nawet 6 a czasem i 8 stołów, jak dowodzą fabryki amerykańskie w Massachussets.

Technika maszynowa wytwarza towary tekstylne nie tylko o wiele szybciej i taniej, ale nawet z nielicznemi wyjątkami, lepiej niż praca ręczna, która nigdy równie jednostajną być nie może; to też warsztaty ręczne wszędzie zastąpione zostały mechanicznemi. W Anglii w r. 1831 tkało bawełnę 220.000 stołów ręcznych, a w r. 1885 już tylko kilkaset, na których sami staruszkowie kapy z obrazami biblijnemi wyrabiali.

W żadnym innym przemyśle produkcya fabryczna tak szybko i tak zupełnej przewagi nad pracą ręczną nie uzyskała, jak właśnie na polu przemysłu tekstylnego.

Nie jest to jedyny przemysł, którego obca produkcya fabryczna naszą ręczną, z naszych własnych targów wyparła; możeby więc słuszniej było, nie dawać tak znacznej sumy, jak tego wniosek posła Paygerta domaga się, na podniesienie produkcyi fabrycznej w przemyśle textylnym, lecz raczej mniejszemi sumami rozwój produkcyi fabrycznej w owych wszystkich gałęziach przemysłu równocześnie wspierać? Stanowczo nie. Chcąc zwalczyć obcą konkurencyę fabryczną, nie wolno nam powoływać do życia przedsiębiorstw stojących niżej od obcych, muszą im pod każdym względem dowównywać, w przeciwnym razie z góry już narażamy się na przegraną, którąby znowu na długie lata powiększyła apatyę i zniechęcenie ku wszelkiej akcyi zdążającej do uprzemysłowienia kraju. Wobec braku inicyatywy, który u nas na polu przemysłowem panuje, trudno liczyć, aby duża fabryka powstała bez wydatnej pomocy kraju. Kraj nasz biedny nie chcąc zbytnio przeciążać kontrybuentów podatkowych, musimy postępować stopniowo, zaczynając od tych gałęzi przemysłu, w których potrzeba zwalczenia obcej konkurencyi wydaje się nam najpilniejszą. Komisya przemysłowa sądzi, iż tą gałęzią jest właśnie przemysł tekstylny.

Ze wszystkich gałęzi przemysłu w budżecie każdego gospodarstwa domowego on zajmuje pierwsze miejsce. Z wydatków na pożywienie przedewszystkiem rolnictwo korzysta, a z wydatków na odzież przeważnie przemysł tekstylny, podług szczegółowych badań wielu statystyków

odzież pochłania od 13 do 28% całego budżetu domowego, rodzin należących do klas średnich i niższych. W Galicyi ludność przeważnie biedna, a ponieważ mało kto lubi do tego otwarcie przyznawać się, przeto stosunkowo ludność nasza wydaje na ubrania więcej niż gdzie indziej.

Wszystko, cośmy wyżej powiedzieli, zdaje się wskazywać na ogromne sumy, które Galicya obcym fabrykom za rozmaite tkaniny opłaca. Podług obliczeń przeprowadzonych na podstawie statystyki ruchu towarowego na kolejach galicyjskich, okazuje się, iż haracz nasz opłacany obcym za tkaniny, jest blizko pięć razy większym, niż za wyroby żelazne i stalowe. Cyfry statystyki cłowej dowodzą, że powyższe obliczenie zupełnie nie jest przesadzonem na korzyść przemysłu tekstylnego; w r. 1901 wartość towarów tekstylnych przywiezionych do monarchii wynosiła 485 milionów koron, a wartość importowanych wyrobów żelaznych i maszyn, razem tylko 89 milionów.

Powyższe zestawienie daje nam pewne wyobrażenie o niesłychanej doniosłości przemysłu tekstylnego, gdybyśmy tylko ten jeden przemysł zdołali tak rozwinąć, abyśmy zapotrzebowanie krajowe własnemi towarami pokryć mogli, natychmiast nasz galicyjski bilans płatniczy, dziś zatrważająco bierny, przeobraża się w czynny.

Dwa największe działy przemysłu tekstylnego, to przędzalnictwo i tkactwo. Chcemy rozwój naszego przemysłu rozpocząć od tego ostatniego, a to z wielu powodów; przędzalnia, którąby mogła walczyć z obcą konkurencyą, wymaga kapitału znacznie większego niż tkalnia. Dzisiejsze wielkie przędzalnie produkcyę swoją specyalizują, ograniczają do wyrobu tylko niektórych numerów, a tem samem przędzalnia mająca się zdrowo rozwijać, musi mieć zapewniony odbyt przynajmniej kilku tkalni. Tkalnia musi się liczyć z gustem i przyzwyczajeniem odbiorców, to też fabryka znająca dokładnie stosunki miejscowe ma wszelkie szanse opanowania targu. Przędzalnictwo ma cechę zupełnie kosmopolityczną, o wiele trudniej byłoby naszemu przemysłowi walczyć na polu przędzalnictwa niż tkactwa.

W innych krajach i państwach, j. n. p. w Rosyi rozwój przemysłu tekstylnego postępował również w kierunku odwrotnym do porządku procesu technicznego, t. j. od przędzalnictwa nie zaczynał, ale raczej dopiero powoli do niego dochodził.

Przy wyborze przemysłu ważną jest rzeczą zastanowić się nad uzdolnieniem miejscowego robotnika, to również przemawia za tkactwem, nasi liczni tkacze domowi znajdujący dziś tak nędzny zarobek w przemyśle domowym, są wybornym materyałem na robotnika w tkalni mechanicznej. Przez stworzenie fabrycznego przemysłu tkackiego uwolni się tych ludzi od smutnej konieczności porzucenia swojego zawodu lub emigrowania z kraju.

Fabryka mająca być zapoczątkowaniem tego najważniejszego przemysłu, musi stać na wyżynie swojego zadania, nie śmie być małą ponieważ wówczas koszta produkcyi muszą być większe. W hrabstwie Lancashire, głównej siedzibie dzisiejszego przemysłu bawełnianego, na każdą tkalnię wypada przeciętnie 600 warsztatów, najmniejsze mają od 110 do 130 stołów, mniejsze zdaniem tamtejszych przemysłowców nie mają zupełnej racyi bytu, ponieważ jeden dozorca może 130 warsztatów kontrolować. W Alzacyi i Lotaryngii przeciętna tkalnia ma 380 stołów, tyleż mniej więcej musi mieć nasza tkalnia, jeżeli koszta dozoru i ogólnej administracyi nie mają zbytnio obciążać ceny towaru. Temi to okolicznościami wyjaśniamy wysokość pożyczki przez nas proponowanej, suma podana przez nas jest tylko maksymalną granicą, a znając gospodarną zapobiegliwość i troskliwość Wydziału krajowego o fundusze jego pieczy powierzone, możemy być zupełnie pewni, że jeżeli bez szkody dla samej sprawy można będzie poprzestać na udzieleniu mniejszej pożyczki, to niewątpliwie Wydział to uczyni.

W każdym razie pożyczka, którąby mogła skutecznie zachęcić przedsiębiorcę do postawienia w Galicyi wielkiej tkalni mechanicznej, musi być tak znaczną i na tak wyjątkowo korzystnych warunkach udzieloną, iż specyalna uchwała Sejmu wydaje się tu wskazaną, choćby nawet mogła być udzieloną z funduszu przemysłowego; jeżeli Wysoki Sejm uchwali projekt powiększenia funduszu przemysłowego, niewątpliwie można ją będzie z tego funduszu wypłacić, bez wszelkiego dalszego obciążania budżetu krajowego. Pożyczka ta musi być wysoką i na korzystnych warunkach, ponieważ u nas w kraju nie posiadającym klasy zamożniejszych przemysłowców, trudno bardzo znaleść człowieka chętnego, posiadającego dostateczny fundusz i odpowiednio uzdolnionego, do stworzenia i kierowania taką fabryką. Przedsiębiorstwo w rękach mniej zamożnego może dobrze

rozwinąć się tylko wówczas, jeżeli korzysta z kredytu udzielonego na wyjątkowo korzystnych warunkach, na tani procent i z wygodnemi spłatami.

Wobec nadzwyczaj szybkiego wzrostu zaludnienia prawie we wszystkich krajach cywilizowanych, każdy z nich dąży do jak największego rozszerzania źródeł zarobku, każdy prawie chętnie godzi się jedynie tylko na import tych towarów, których produkcyi sprzeciwiają się zupełnie warunki przyrodzone. Import wszystkich innych o ile możności prawie każdy kraj chce zastąpić własnemi produktami. Nic dziwnego, iż mimo ciągłego wydoskonalania środków komunikacyjnych, utrzymanie się na targach zagranicznych, a tem bardziej zdobycie nowych, natrafia na coraz większe przeszkody. Z tego historycznego rozwoju musimy i my praktyczny wniosek wyciągnąć, musimy dążyć do wytworzenia wszystkich gałęzi produkcyi, którym nasze warunki przyrodzone nie sprzeciwiają się.

Nakreśliwszy sobie takie zadanie, a zadanie dziś konieczne, musimy nieustannie badać stan wszystkich gałęzi naszej produkcyi i położenia targowego. Tak Wydział krajowy, jako opiekun produkcyi krajowej, jakoteż przedsiębiorcy i ludzie pragnący dopiero przemysłowi poświęcić się, powinni mieć pewne dane do osądzenia, które rodzaje przemysłu i które odgałęzienia tychże mają największe widoki powodzenia, w których częściach kraju przedewszystkiem odbytu szukać należy, którą okolicę na siedzibę produkcyi obrać należy.

Bez pewnych danych o rozmiarach dotychczasowej produkcyi, jej powodzeniach, kierunku jej rozwoju, eksporcie i imporcie poszczególnych towarów do naszego kraju, nawet i opinia fachowego ciała doradczego, krajowej komisyi przemysłowej, chociaż wydawana na podstawie sumiennego zastanowienia się, nie może mieć dostatecznych podstaw, to też niezbędnem jest stworzenie biura statystycznego dla przemysłu i handlu. Jeszcze przed kilku laty biuro podobne istniało, brak odpowiedniego wyposażenia, utrudniały działalność jego, mimo to jednak zawdzięczamy mu cały szereg publikacyi, które dotąd są jedynem źródłem literackiem wiadomości naszych o krajowych stosunkach przemysłowych. Nie żałujmy tego stosunkowo drobnego wydatku, chcąc na nim zaoszczędzić, pozbawiamy Wydział krajowy i krajową Komisyę przemysłową najważniejszej podstawy w działalności ich na polu uprzemysłowienia kraju. Tworząc biuro dla statystyki przemysłu i handlu, ułatwiamy organom krajowym najekonomiczniejsze, najracyonalniejsze zużycie funduszów przeznaczonych na podniesienie przemysłu. Biuro to będzie miało do spełnienia przedewszystkiem zadanie praktyczne: Departamentowi przemysłowemu Wydziału krajowego i Komisyi przemysłowej dostarczyć, potrzebnych im dat, to też oczywiście otworzonem być musi przy departamencie przemysłowym.

Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu założyć przy departamencie przemysłowym biuro statystyczne, któreby nieustannie śledziło i badało kierunek i intenzywność rozwoju produkcyi przemysłowej i rozwój handlu w Galicyi, a wyniki tej pracy co roku drukiem ogłaszało.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu: Dołożyć wszelkich starań do zachęcenia ludzi odpowiednio ukwalifikowanych, aby ci założyli w Galicyi tkalnię mechaniczną. Kraj ułatwi powstanie tego przedsiębiorstwa, udzielając pożyczki do wysokości trzech czwartych kapitału zakładowego i obrotowego. Pożyczka ta ma być udzieloną na niższy procent i na dłuższy amortyzacyjny okres niż zwykle to ma miejsce przy pożyczkach z funduszu przemysłowego wypłacanych. Suma pożyczki nie śmie przekraczać kwoty 300.000 koron; jeżeli fundusz przemysłowy będzie odpowiednio podniesionym, ma ona być z tego funduszu wypłaconą.

Wydział krajowy otoczy tę fabrykę swoją opieką, której głównym celem będzie: ułatwienie odbytu, a zatem u władz państwowych poprze starania zarządu fabryki o uzyskanie dostaw, a u administracyi kolejowej o uzyskanie zniżek taryfowych, tak dla materyałów surowych jak i wyrobionego towaru.

Zastępca przewodniczącego: ***Rutowski***

Sprawozdawca: ***Paygert***

Ls. 2.740/903. We Lwowie, dnia 3. października 1903.

Alog 384

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej w sprawie uznania szpitala w Skałacie za publiczny i powszechny.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy sprawozdaniem do Ls. 2.124 przedłożył wniosek o uznanie nowo wybudowanego szpitala na 40 łóżek w Skałacie przez Radę powiatową za publiczny i powszechny. Wydział krajowy uznał potrzebę szpitala powszechnego w Skałacie a władze sanitarne orzekły, że budynki szpitalne odpowiadają wymogom sanitarnym.

Gdy wobec tego stało się zadość wszystkim warunkom ustawy z d. 28. lipca 1897 (Dz. u. k. Nr. 47.), Komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ·/. ustawę.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Dr. Bednarski.

Ustawa

nadająca szpitalowi w Skałacie charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Skałacie uznany zostaje za publiczny i powszechny.

Art. II.

Komitet szpitalny tego szpitala składać się ma:
a) z delegata Wydziału krajowego;
b) z prezesa miejscowej Rady powiatowej, lub jego zastępcy;
c) z delegata Wydziału powiatowego;
d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy, odbudowy lub rozszerzenia gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części pokryje fundusz powiatowy stosownie do postanowienia §. 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 r. Nr. 47 Dz. ust. kraj.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 2.761/1903. We Lwowie, dnia 3. października 1903.

Nr. 385

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie projektu do ustawy o przeniesienie gminy Pozowice wraz z obszarem dworskim z okręgu reprezentacyi powiatowej w Wadowicach do okręgu reprezentacyi powiatowej w Wieliczce.

Wysoki Sejmie!

Na mocy rozporządzenia c. k. Ministerstwa sprawiedliwości z 26. maja 1903 r. l. 28.266 i c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 25. stycznia 1903 l. 436/M wyłączoną została zgodnie z uchwałą Wysokiego Sejmu z 6. lipca 1901 gmina Pozowice wraz z obszarem dworskim z dniem 1. czerwca 1903 z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Kalwaryi, c. k. Sądu obwodowego w Wadowicach i c. k. Starostwa w Wadowicach a wcieloną do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Skawinie, c. k. Sądu krajowego w Krakowie i c. k. Starostwa w Podgórzu.

Z powodu tego przeniesienia należy doprowadzić do zgodności okręg reprezentacyi powiatowej, w którym ta gmina obecnie się znajduje z granicą powiatu politycznego i przenieść gminę i obszar dworski Pozowice z dotychczasowego okręgu reprezentacyi powiatowej w Wadowicach okręgu reprezentacyi powiatowej w Wieliczce.

Na zasadzie §. 3. ustawy o reprezentacyi powiatowej z dnia 12. sierpnia 1866 Komisya administracyjna zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony pod ·/. projekt ustawy.

Za przewodniczącego:
Trzecieski.

Sprawozdawca:
Dr. Maiss.

Ustawa

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o zmianie obszaru Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam:

Art. I.

Gmina i obszar dworski Pozowice mają być przeniesione z okręgu Reprezentacyi powiatowej w Wadowicach do okręgu Reprezentacyi powiatowej w Wieliczce.

Art. II.

Ustawa niniejsza wejdzie w wykonanie z dniem 1. stycznia roku następnego po jej ogłoszeniu.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 2.762/903. Lwów, dnia 3. października 1903.

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Zwiniacz z okręgu sądowego i Starostwa w Czortkowie a przydzielenia do okręgu Sądu powiatowego w Budzanowie i Starostwa w Trembowli.

Wysoki Sejmie!

Gmina Zwiniacz w powiecie Czortkowskim robi starania już od dawna o przeniesienie z okręgu sądowego w Czortkowie do okręgu sądowego w Budzanowie. W tej mierze prosiła o to w roku 1892, lecz podówczas odmówiono tej prośbie z powodu odstąpienia od prośby i w ogóle całej sprawy przez właściciela obszaru dworskiego a nadto z powodu sprzeciwienia się tej zamianie ze strony Wydziału powiatowego.

W roku 1901 odniosła się ponownie gmina Zwiniacz do Wydziału krajowego o to przeniesienie, uzasadniając prośbę swą znacznie bliższą i dogodniejszą komunikacyą z Budzanowem i wypływającemi stąd dla ludności korzyściami.

Na skutek tej ponownej petycyi zajął się Wydział krajowy zbadaniem sprawy, odnosząc się w tym względzie o zdanie do władz autonomicznych i rządowych a wynik dochodzeń dytyczących był następujący:

Rada powiatowa Czortkowska na posiedzeniu z dnia 28. stycznia 1902 jednogłośną uchwałą sprzeciwiła się powyższej zmianie terytoryalnej gminy Zwiniacz, przeważnie z powodu, że powiat Czortkowski, liczący tylko 45 gmin, pod względem siły podatkowej jest bardzo upośledzonym i z trudnością może sprostać i zadosyćuczynić ciężarom, jakie nakłada na niego administracya powiatowa; a odłączenie gminy Zwiniacz od powiatu, jednej z największych, bo około 2.500 ludności liczącej, spowodowałoby dla powiatu znaczny ubytek w dochodach. Przytem wyraziła Rada powiatowa wątpliwość, czy to wyłączenie może być dla gminy Zwiniacz dogodne i pożądane, bo do Trembowli będzie miała dalszą drogę niż do Czortkowa, a Czortków jest siedzibą wszystkich władz, politycznej, autonomicznej, skarbowej a w przyszłości i Sądu obwodowego i szkoły średniej, czego w Trembowli nie znajdzie.

Wręcz odmienne zdanie natomiast wyraziły w tej sprawie władze sądowe, w szczególności Sąd powiatowy w Budzanowie, Prezydyum Sądu obwodowego w Tarnopolu i przezydyum c. k. Sądu kraj. wyższego we Lwowie.

Sądy te oświadczyły, że ludność wiejska przeważną część spraw swoich załatwia w Sądzie powiatowym i w urzędzie podatkowym, a tylko stosunkowo bardzo nieznaczną część tych spraw w sądzie obwodowym i w innych urzędach a ponadto stwierdziły, że mieszkańcy gminy Zwiniacz w rzeczywistości ze sprawami swojemi grawitują do Budzanowa i Trembowli, że miejscowość Zwiniacz graniczy bezpośrednio z Budzanowem, odległym tylko o 5·4 klm., zaś odległość Zwiniacza od Trembowli wynosi 25 klm. Z tej przyczyny mieszkańcy Zwiniacza zwykli swe produkty zbywać w Budzanowie lub Trembowli i zaspokajać tamże swe potrzeby handlowe, ba nawet sprawy religijne załatwiają mieszkańcy Zwiniacza w Budzanowie, do którejto parafii należą a wielu z nich związani są stosunkami pokrewieństwa i powinowactwa z mieszkańcami gmin Skomorosze i Wierzbowiec, należących do okręgu sądowego w Budzanowie, oraz posiadają nieruchomości w tych gminach.

Z tego powodu oznajmiło prezydyum c. k. Sądu obwodowego w Tarnopolu odezwą z 8. kwietnia 1902 l. 1012 i 1016, że przystępuje do opinii, wydanej przez naczelnictwo c. k. Sądu powiatowego w Budzanowie, a c. k. Sąd kraj. wyższy we Lwowie odezwą z dnia 17. czerwca 1902 l. 9910 zawiadomił Wydział krajowy, iż podzielając wyrażone w sprawie wydzielenia gminy Zwiniacz zdanie naczelnictwa sądu powiatowego w Budzanowie i sądu obwodowego w Tarnopolu, uważa projektowane wydzielenie gminy Zwiniacz z okręgu sądu powiatowego Czortkowskiego a przydzielenie do okręgu sądowego w Budzanowie za wskazane i że ze strony administracyi sądowej żadne w tym względzie nie zachodzą przeszkody. Zdaniem c. k. Sądu kraj. wyższego we Lwowie projektowanej zmianie terytoryalnej nie może sprzeciwiać się oczekiwane w przyszłości aktywowanie Sądu obwodowego w Czortkowie, ponieważ w okręg tego trybunału w myśl projektu rządowego wejdą tak Sąd powiatowy w Czortkowie jak i Sąd powiatowy w Budzanowie.

C. k. Sąd powiatowy w Czortkowie w sprawozdaniu swojem z 1. kwietnia 1902 l. 155, do Sądu obwodowego w Tarnopolu wniesionem, sprzeciwił się wydzieleniu gminy Zwiniacz.

Po otrzymaniu tych wszystkich opinij, odniósł się Wydział krajowy jeszcze do c. k. Starostwa w Tarnopolu celem urzędowego skonstatowania odległości gminy Zwiniacz od poszczególnych miejscowości. Odezwą z 24. marca 1902 l. 8923 podało c. k. Starostwo następujące odległości gminy Zwiniacz:

od Tarnopola	58·1	klm.
„ Trembowli	24	„
„ Czortkowa	19	„
„ Budzanowa	6·5	„

Z porównania tych odległości okazuje się, że gmina Zwiniacz ma najbliższą drogę do Budzanowa i że wydzielenie tej gminy z okręgu sądowego Czortkowskiego a przydzielenie do okręgu sądowego w Budzanowie leży w interesie gminy Zwiniacz.

Zresztą korzyści z tej zmiany terytoryalnej dla ludności Zwiniacza są przeważające, a jeżeli się rozchodzi o względy, przez Radę powiatową czortkowską przytoczone, a w szczególności o to, że przez wydzielenie gminy Zwiniacz siła podatkowa się zmniejszy na szkodę powiatu, to z jednej strony zaznaczyć należy, że tego rodzaju zapatrywanie i zatem idące sprzeciwienie się Rady powiatowej, jest egoistyczne i pomijające dobro mieszkańców, a z drugiej strony, że zapatrywanie to jest mylne, z chwilą bowiem wydzielenia z powiatu gminy większej zmniejszają się także i koszta z administracyą zmniejszonego okręgu powiatowego połączone.

Komisya administracyjna podziela w tym wypadku w zupełności zdanie Wydziału krajowego i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 D. u. p. Nr. 59. c. k. Rządowi opinię, że w interesie kraju i interesowanej ludności leży, aby gmina Zwiniacz wraz z obszarem dworskim została wydzieloną z okręgu sądowego i politycznego w Czortkowie a przydzieloną do okręgu Sądu powiatowego w Budzanowie i c. k. Starostwa w Trembowli.

Za przewodniczącego:
Trzecieski.

Sprawozdawca:
Dr. Maiss.

Ls. 2760/903. We Lwowie, dnia 3. października 1903.

Aleg. 387

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gmin: Hucisko jawornickie oraz Widaczów z okręgu sądowego w Tyczynie i politycznego w Rzeszowie, a przyłączenia do okręgu sądowego i politycznego w Przeworsku.

Wysoki Sejmie!

Gminy Hucisko jawornickie i Widaczów wniosły dnia 22. lipca 1901 petycyę do Wysokiego Sejmu o wydzielenie z okręgu sądu powiatowego w Tyczynie i politycznego w Rzeszowie, gdzie obecnie należą, a wcielenie do okręgu sądu powiatowego i starostwa w Przeworsku, motywując swoje żądanie tem, że od Rzeszowa oddalone są przeszło 37 i 38 kilometrów i to bardzo przykrą drogą, podczas gdy odległość od Przeworska wynosi tylko 26 kilometrów, a w dodatku jeszcze gościńcem krajowym.

Wydział krajowy zarządził dochodzenia w tej sprawie, które wykazały, że odległość gminy Huciska jawornickiego od Tyczyna wynosi 31·3 klm., a od Przeworska 24·5 klm., nadto, że komunikacya między temi gminami a Przeworskiem jest znacznie dogodniejszą, bo z Przeworska prowadzi przez te gminy gościniec krajowy, a budująca się obecnie kolej Przeworsk-Dynów obydwie te gminy przecinająca, w wysokim stopniu ułatwi komunikacyę.

Dalej wszystkie władze, tak autonomiczne jak i rządowe uznały petycyę tę za uzasadnioną, a stan rzeczy w petycyi przytoczony za zgodny z prawdą.

I tak oświadczyły się za tą petycyą:

Rada powiatowa w Rzeszowie na posiedzeniu dnia 21. grudnia 1901 odbytem.

Wydział powiatowy w Rzeszowie sprawozdaniem z 7. stycznia 1902 l. 3246.

Wydział powiatowy w Łańcucie na posiedzeniu z 3. kwietnia 1902 l. 1766.

C. k. Starostwo w Przeworsku odezwą z 24. marca 1902 l. 4930.

C. k. Starostwo w Rzeszowie odezwą z 20. marca 1902. l. 7973.

Obszar dworski Hucisko jawornickie sprawozdaniem z 10. marca 1902.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie odezwą z 17. kwietnia 1902 l. 4206.

C. k. krajowa Dyrekcya skarbu odezwą z 26. maja 1902 l. 58.105.

C. k. Sąd powiatowy w Tyczynie sprawozdaniem z 21. lutego 1902 i sprawozdaniem z 18. czerwca 1902 l. 6552.

C. k. Sąd powiatowy w Przeworsku sprawozdaniem z 26. lutego 1902 l. 486.

C. k. Sąd obwodowy w Rzeszowie sprawozdaniem z 12. czerwca 1902 i c. k. Prezydyum tegoż sądu obwodowego do l. 1764.

Wreszcie Prezydyum c. k. sądu krajowego wyższego w Krakowie odezwą z 23. czerwca 1902 l. 6843 oznajmiło Wydziałowi krajowemu, że się oświadcza za wydzieleniem tych gmin i że ze strony administracyi sądowej nie zachodzi żadna przeszkoda przeciw żądanemu wyłączeniu a względnie przydzieleniu wymienionych gmin do powiatu sądowego w Przeworsku, a to tem bardziej, że tak sądy powiatowe w Tyczynie i Przeworsku, jakoteż sąd obwodowy i Prezydyum tegoż sądu w Rzeszowie wyraziły przychylną w tym względzie opinię.

Podobną opinię wyraziło przełożeństwo obszaru dworskiego w Hucisku jawornickiem, które w powołanem powyżej sprawozdaniu do c. k. Starostwa z 10. marca 1902 oznajmiło, że wyłączenie gminy Huciska jawornickiego z okręgu politycznego w Rzeszowie i sądowego w Tyczynie, a wcielenie do okręgu politycznego i sądowego w Przeworsku jest bardzo pożądanem, gdyż komunikacya z Rzeszowem o 38 klm odległym od Huciska jest bardzo utrudnioną, a z wiosną prawie niemożliwą, tak, że prawie każdym razem jedzie się do stacyi kolejowej Przeworsk i Rzeszów, nadto Przeworsk jest znacznie bliżej jak Tyczyn i Rzeszów z Huciska szosą połączony, a mająca się budować kolej Jawornik - Przeworsk tembardziej komunikacyę ułatwi. Jeżeli się uwzględni, jak wielką doniosłość ma dla interesowanej ludności dobre połączenie z siedzibą sądu i powiatu i na jakie koszta ludność jest narażoną z powodu złej komunikacyi w sprawach sądowych, podatkowych, przy poborze wojskowym i t. d. oraz jak znaczne korzyści odniesie ludność miejscowa przez to połączenie, to nie może ulegać żadnej wątpliwości, że żądanie Huciska jawornickiego i Widaczowa jest słuszne i uzasadnione.

Z tych przyczyn komisya administracyjna, podzielając w zupełności zapatrywanie Wydziału krajowego, popiera wniesione petycye i wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża w myśl ustawy z 11. czerwca 1868 L. 59 Dz. u. p. c k. Rządowi swą opinię, że w interesie kraju i interesowanej ludności leży, ażeby gmina Hucisko jawornickie wraz z obszarem dworskim i gmina Widaczów zostały wydzielone z okręgu sądowego w Tyczynie i okręgu politycznego w Rzeszowie, a przyłączone do okręgu sądowego i politycznego w Przeworsku.

Za Przewodniczącego:
Trzecieski.

Sprawozdawca:
Dr. Maiss.

Ls. 2.829/1903. We Lwowie, dnia 5. października 1903.

Aleg. 388

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie budowy domu administracyjnego i pawilonu dla zakaźnych przy szpitalu powszechnym w Śniatynie.

Wysoki Sejmie!

W roku 1899 wybudowano w Śniatynie szpital kosztem 104.742 K z pomieszczeniem na 42 łóżek. Już w roku 1902 leczyło się jednak około 80 chorych dziennie. Przepełnienie to wzrastać będzie ustawicznie, jak widać z dotychczasowego doświadczenia. Dlatego Rada powiatowa w Śniatynie udała się do Wysokiego Sejmu z prośbą o udzielenie kredytu na częściowe pokrycie kosztów wybudowania osobnego domu administracyjnego i pawilonu dla zakaźnych; z wybudowaniem pomienionych budowli bowiem spodziewa się Rada powiatowa w Śniatynie znaleść w dotychczasowym szpitalu miejsce na 20 łóżek więcej dla chorych.

Powyższą petycyę Sejm krajowy uchwałą z dnia 10. lipca 1902 ls. 1.371 odstąpił Wydziałowi krajowemu do urzędowania, a ten polecił architekcie swojemu wygotowanie planów i kosztorysów projektowanych budowli. Kosztorys w przybliżeniu opiewa na 25.000 K, z któryoh drugą połowę ma pokryć Wydział krajowy.

Wobec tego, że przez wybudowanie domu administracyjnego i pawilonu dla zakaźnych uzyska się w głównym budynku szpitala miejsce przynajmniej na 20 łóżek więcej, i z uwagi, że w ten sposób będą uwzględnione wymagania sanitarne tego szpitala w zupełności, Komisya sanitarna stawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje potrzebę wybudowania pawilonu dla zakaźnych i osobnego domu administracyjnego przy szpitalu powszechnym w Śniatynie.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże potrzebną na pokrycie połowy kosztów budowy wymienionych budowli.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Ks. Wilczkiewicz.

Ls. 2.837/903. We Lwowie, dnia 5. października 1903.

Aleg. 389

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w sprawie zakupna od gminy miasta Drohobycza domu zbudowanego na szpital i zezwolenia rozszerzenia tego budynku.

Wysoki Sejmie!

Jednym z najwięcej przepełnionych szpitali prowincyonalnych jest szpital w Drohobyczu a rozszerzeniu gmachu stało to na przeszkodzie, że budynek jest własnością miasta, budowa zaś nowego domu kosztowałaby za wiele.

Wydział krajowy przygotował projekt, w tym stanie rzeczy najodpowiedniejszy, dość taniego kupna całej realności szpitalnej za 50.000 K. Oprocentowanie potrzebnej pożyczki wraz z ratą amortyzacyjną kosztować będzie prawdopodobnie rocznie mniej niż dotychczasowy czynsz roczny, który łącznie z podatkiem wynosi 3.577 K.

Komisya sanitarna zgodnie z propozycyą Wydziału krajowego zaleca przeto zakupno realności i dobudowanie skrzydła na powiększenie szpitala o 30 łóżek, kosztem około 30.000 K.

Połowę kosztów budowy zapłaci gmina. Inne ulepszenia w gmachu konieczne pokryje szpital z funduszu zapasowego.

Komisya przeto wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zakupna budynku szpitalnego od gminy miasta Drohobycza za kwotę 50.000 K.

2. Sejm uznaje potrzebę rozszerzenia szpitala o 30 łóżek i zezwala na dobudowanie skrzydła do zakupionego budynku kosztem około 30.000 K, z tem zastrzeżeniem, że połowę kosztów dobudowy pokryje gmina.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w tej wysokości, jaka się okaże potrzebną na zapłacenie ceny kupna i połączonych z tem wydatków oraz połowy kosztów dobudowy.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Trzecieski.

Ls. 2.840/903. We Lwowie, dnia 7. października 1903.

Aleg. 300

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie przyznania stałego zaopatrzenia wdowie po nauczycielu kraj. niż. szkoły rolniczej w Suchodole ś. p. Janie Górskim.

Wysoki Sejmie!

Zgodnie z wywodami Wydziału krajowego, Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Uwzględniając ciężkie położenie wdowy po ś. p. Janie Górskim, nauczycielu szkoły rolniczej w Suchodole, pozostającej bez wszelkich środków do życia; uwzględniając, że wdowa tylko dlatego nie osiągnęła praw do emerytury, że wniosek Komisyi gospodarstwa krajowego o przyznanie ś. p. Janowi Górskiemu veniam aetatis dwukrotnie nie wszedł na porządek obrad Wysokiego Sejmu w latach 1901 i 1902; przyjmując, że ś. p. Jan Górski tylko wskutek zbiegu okoliczności nie nabył stabilizacyi — względnie wdowa nieboszczyka nie nabyła praw do pensyi, przysługującej wdowie po każdym stałym urzędniku;

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm przyznaje p. Paulinie Górskiej, wdowie po ś. p. Janie Górskim, nauczycielu kraj. niższej szkoły rolniczej w Suchodole, stałe zaopatrzenie w kwocie 800 (ośmset) koron rocznie.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Sękowski.

Ls. 2.779/903. We Lwowie, dnia 5. października 1903.

Aleg. 391.

Sprawozdanie

Komisyi drogowej z czynności Departamentu IV. Wydziału krajowego w sprawach drogowych za czas od 1. listopada 1900 do 31. października 1901 i od 1. listopada 1901 do 31. października 1902.

Wysoki Sejmie!

Komisya drogowa przedkładając Wysokiemu Sejmowi wniosek przyjęcia do wiadomości sprawozdań Wydziału krajowego z czynności Departamentu IV. w sprawach drogowych za czas od 1. listopada 1900 do 31. października 1902, przedkłada zarazem wnioski i rezolucye do uchwały, z następującem uzasadnieniem.

W roku 1901 na wniosek Komisyi drogowej Wysoki Sejm powziął następujące uchwały:

Sejm wzywa Wydział krajowy, aby dążył do uzyskania od c. k. Rządu:

a) Uznania za państwowe tych dróg, które mają dla Państwa donośne znaczenie pod względem wojskowym i ekonomicznym;

b) zapewnienia w drodze ustawodawczej stałej rocznej dotacyi ze skarbu Państwa na budowę dróg powiatowych i gminnych.

Uchwały powyższe ponawia Wysoki Sejm od lat kilku, a w wykonaniu tych uchwał, Wydział krajowy przedłożył c. k. Rządowi wyczerpujący memoryał z dnia 30. czerwca 1899 z żądaniem inkamerowania przeszło 3.000 *km* dróg krajowych powiatowych i gminnych, ważnych pod względem wojskowym i ekonomicznym i wyjednanie stałej rocznej dotacyi ze Skarbu państwa na budowę dróg powiatowych i gminnych. Memoryał powyższy przedłożył Wydział krajowy Kołu polskiemu w Wiedniu i p. Ministrowi dla Galicyi z prośbą o poparcie u c. k. Rządu centralnego. Z powodu braku odpowiedzi od c. k. Rządu ponowił Wydział krajowy żądania pismem z dnia 22. października 1900.

C. k. Rząd centralny nie uwzględnił żądań kraju, nie odpowiadając na memoryały, względnie oświadczając, że sprawę inkamerowania dróg, może tylko załatwić od wypadku do wypadku, po zbadaniu stanu rzeczy co do każdej drogi z osobna, nie wydał jednak żadnego zarządzenia badań i nie wszedł w rokowania z Wydziałem krajowym, ani ich nie zapowiedział. Komisya drogowa zatem z ubolewaniem zaznaczyć musi to lekceważące postępowanie centralnego Rządu i podnieść, że kraj nasz prawie przez wiek cały po macoszemu traktowany i uważany tylko za rynek zbytu dla produktów prowincyi przemysłowych, kraj nasz stojący pod względem komunikacyi niżej od innych w Monarchii, mający zaledwie 0·43 *km* dróg państwowych na 1000 mieszkańców, wobec przeciętnej 0·66, zaś 3·68 *km* na 100 *km* □ powierzchni, wobec przeciętnej 5·27, kraj nasz mający stosunkowo najmniej dróg państwowych ze wszystkich krajów Przedlitawii z wyjątkiem Niższej Austryi, która w rachunek wchodzić nie może, na podstawie bowiem umowy z c. k. Rządem,

względnie ustawy z 12. stycznia 1880, zostało 291·4 *km* dróg państwowych uznanych za powiatowe, a Rząd obowiązany jest subwencyonować te drogi rocznym datkiem w wysokości 100.000 K. Kraj zatem energicznie i ciągle domagać się powinien rozszerzenia sieci dróg państwowych i z tego powodu Komisya drogowa ponawia pod *a)* dawniejszą rezolucyę.

Rezolucyi dotyczącej wyjednania stałej rocznej dotacyi ze Skarbu państwa na budowę i utrzymanie dróg powiatowych i gminnych, tej Komisya nie proponuje, sądząc, że droga obrana przez Sejmy Tyrolu i Przedarulanii, prędzej i skuteczniej do celu zamierzonego doprowadzi.

Sejmy Tyrolu i Przedarulanii, uchwaliły ustawy dotyczące budowy dróg konkurencyjnych w tych krajach, zawierające następujące najważniejsze postanowieia:

1. W latach 15, w oznaczonym w ustawie porządku ma być wybudowany szereg dróg;

2. Koszt ogólny budowy tych dróg;

3. Stosunek datków konkurencyjnych, a mianowicie: państwowych około 50%, krajowych około 34% i stron interesowanych 16%;

4. Postanowienia dotyczące konserwacyi dróg.

Ustawy powyższe otrzymały Najwyższą Sankcyę i weszły już w życie.

Komisya drogowa mniema zatem, że byłoby pożądanem wypracowanie i uchwalenie ustawy na wzór tyrolskiej i przedarulańskiej, po poprzedniem wypracowaniu wstępnego projektu budowy i rekonstrukcyi sieci dróg powiatowych i gminnych, a po przeprowadzonych rokowaniach z c. k. Rządem i stronami interesowanemi — i przedkłada Wysokiemu Sejmowi pod *b)* odnośną rezolucyę.

Podjęcie systematycznej akcyi, maiącej na celu przemianę przepustów i mostów drewnianych na stałe, jest rzeczą wskazaną i pożądaną tam zwłaszcza, gdzie się to pod względem ekonomicznym za korzystne okaże. W tym celu założył Wydział krajowy 5 warsztatów dla wyrobów betonowych. Komisya drogowa jednak mniema, że ilość warstatów krajowych jest za małą i powiększoną być powinna i stawia pod *c)* odpowiednią rezolucyę.

Również uważa Komisya za wskazane, zachęcanie Wydziałów powiatowych do zakładania takich warstatów, które dopiero w 20 powiatach istnieją.

Zarazem z ubolewaniem Komisya ponieść musi, że duch fiskalizmu, panujący w naszej połowie monarchii, stara się położyć tamę rozszerzaniu się tych pożytecznych zakładów ze szkodą poprawy komunikacyi. Z jednej strony bowiem c. k. Administracya podatków we Lwowie dąży do opodatkowania wyrobów warstatów betonowych, zaś n. p. c. k. Starostwo w Jarosławiu uznaje te warstaty za zakłady przemysłowe, pomimo, że zadaniem tych warstatów jest dostarczenie wyrobów betonowych, w własnym zarządzie wyrabianych i bez zysku do budowy i konserwacyi dróg publicznych nierządowych w kraju. W interesie zaś dobrej i oszczędnej konserwacyi leży, aby także mostki na rowach, łączące drogi z sąsiednimi gruntami, były betonowe a nie psujące się ciągle i tamujące prawidłowy odpływ wód mostki drewniane, sprzedaż zatem osobom prywatnym rur betonowych bez zysku w tym celu jest rzeczą wskazaną.

Odnośną rezolucyę przedkładamy pod III.

Komisya drogowa także podnieść musi, że przepisy o policyi drogowej są przestarzałe, niezgodne po części z obowiązującemi ustawami i zreformowane być powinny — stawia zatem pod *d)* odnośną rezolucyę.

W końcu Komisya uznaje za wskazane, aby Wydział krajowy wpływał na Wydziały powiatowe w kierunku wykończenia budowy traktów ważnych pod względem ekonomicznym, mających większe jak lokalne znaczenie, przecinających dwa lub więcej powiatów, normalnie zbudowanych i utrzymywanych, a na krótkiej przestrzeni

przerwanych drogą prawie nie do przebycia — i ma Komisya przekonanie, że Wysoki Sejm mając na oku ogólny interes kraju, nie odmówi na ten cel wydatnej nadzwyczajnej subwencyi.

Na podstawie powyższego sprawozdania, Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu IV. w sprawach drogowych za czas od 1. listopada 1900 do 31. października 1902 Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm wzywa Wydział krajowy:

a) aby dążył do uzyskania od c. k. Rządu uznania za państwowe tych dróg, które mają donośne znaczenie pod względem wojskowym i ekonomicznym;

b) aby po wypracowaniu projektu sieci dróg ważnych pod względem ekonomicznym i po przeprowadzonych rokowaniach z c. k. Rządem i stronami interesowanemi, a w końcu projektów wstępnych i kosztorysów — przedłożył Sejmowi projekt ustawy dotyczącej budowy dróg konkurencyjnych, na wzór ustawy krajowej z dnia 22. sierpnia 1897 Dz. ust. kr. Nr. 31 obowiązującej w Tyrolu i ustawy z dnia 29. października 1890 Dz. ust. kr. Nr. 9 obowiązującej w Przedarulanii;

c) aby powiększył ilość krajowych warstatów wyrobów betonowych, a także poczynił u c. k. Rządu odpowiednie kroki, celem wyjednania obniżenia taryfy od materyałów i wyrobów betonowych na wszystkich szlakach kolejowych;

d) aby wypracował i przedłożył Sejmowi projekt ustawy o policyi drogowej.

III. Wzywa się c. k. Rząd, aby warstaty wyrobów betonowych, przez Wydział krajowy lub Wydziały powiatowe założone, celem dostarczania objektów potrzebnych do budowy i konserwacyi dróg publicznych nie opodatkowywał i nie uznawał ich za zakłady przemysłowe.

Zastępca przewodniczącego i sprawozdawca:

Mieczysław Urbański.

Ls. 2.668/903.

We Lwowie, dnia 3. października 1903.

Aleg. 302

Sprawozdanie

komisyi przemysłowej o wniosku posła Jana Gnoińskiego w sprawie spirytusu denaturowanego.

Wysoki Sejmie!

Postęp rolnictwa naszego zależnym jest od możności rozszerzania uprawy roślin okopowych, z nich wszystkich najpewniejszy plon dają u nas ziemniaki. W stosunku do wartości targowej ich ciężar i objętość są tak duże, iż dalekiego transportu nie znoszą; chcąc je uprawiać na znaczniejszych przestrzeniach, trzeba je przekształcać na miejscu na towar droższy mięso, krochmal lub spirytus.

W okolicach nie posiadających łąk, chów bydła na większą skalę nie opłaca się, a kupowanie wołów celem wykarmiania kartoflami, opłaca się tylko wówczas, jeżeli jest odpowiednia różnica między ceną wołów chudych, a ceną wołów wykarmionych, a to nie zawsze ma miejsce, częściej nie, niż tak. Nawet w razie sprzyjających warunków dla chowu i wypasu bydła, żadne większe gospodarstwo rolne nie jest w stanie tyle kartofel skarmić, ile produkować może i ile produkować powinno ze względu na swój płodozmian i utrzymywanie roli w stanie wolnym od chwastów. Dla spieniężenia przeważnej części zbioru kartofel gospodarz musi oglądać się za innym zbytem.

Zapotrzebowanie krochmalu kartoflanego nie jest tak znacznem, aby poważna liczba rolników mogła produkcyi jego poświęcić się, jego zapotrzebowanie ulega tak gwałtownym zmianom, iż tylko ta fabryka może mieć nadzieję powodzenia, której stosunki finansowe pozwalają na dłuższe wstrzymywanie się ze sprzedażą wyrobionego towaru.

Z gospodarzy posiadających znaczniejszy obszar roli, bardzo wielu, pragnąc uprawę roślin okopowych rozszerzyć, musi zbytu dla swoich kartofli szukać w produkcyi spirytusu. Ten, przy naszych stosunkach ekonomicznych i klimatycznych naturalny bieg rzeczy, znajduje wymowny wyraz i w cyfrach statystycznych. Obszar roli, obsadzony kartoflami w kraju naszym wzrósł w latach od 1889 do 1896 o 30.000 ha, podczas gdy pszenicy tylko o 3.000 ha, a żyta zmniejszył się o 69.000 ha.

Wzrost uprawy roślin okopowych połączony jest z niemałym pożytkiem socyalnym, ponieważ ze wszystkich gałęzi gospodarstwa rolnego one największą ilość robotników zatrudnić mogą.

Zwiększonej produkcyi kartofli odpowiada wzrost ilości gorzelń. W czasie od r. 1894 do r. 1900 powstało w Galicyi 90 nowych gorzelń, od r. 1900 do dziś 93, a nie wliczono do tej liczby tych gorzelń, których budowa już rozpoczętą, ale jednak aparaty do połowy września nie były jeszcze na miejscu, czyli $^1/_4$ gorzelń dziś istniejących powstała po roku 1894.

Ustawa z 20. czerwca 1888 zaprowadziła dwojaką stopę podatkową, od 1,878.000 hl. opłacało się podatek po 35 ct. od l.; z tego ogólnego kontyngentu przydzielono Przedlitawii 997.458 hl, z której to sumy każdej gorzelni indywidualny kontyngent wyznaczono. Od wódki niekontyngentowanej, o ile nie jest wywiezioną poza granice monarchii lub użytą do celów przemysłowych, ustawa z r. 1888

nałożyła podatek po 45 ct. od litra; spirytus przeznaczony na eksport i do celów przemysłowych wolnym jest od podatku.

Nowe gorzelnie, które od roku 1894 jak grzyby po deszczu poczęły powstawać, uzyskały kontyngent bardzo mały. Nowela z roku 1897 powiększyła kontyngent Przedlitawi o 20.000 hl., zmniejszając odpowiednio kontyngent krajów korony św. Szczepana. Odebrano trochę gorzelniom fabrycznym i rolniczym, które posiadały kontyngent zaduży w stosunku do obszarów roli i w stosunku do innych gorzelń. Tymi skrawkami obdzielono przy rozdziale w 1900 r. 143 nowych gorzelń. Wobec tak małej ilości rozporządzalnego kontyngentu, niepodobna było przeprowadzić racyonalnego podziału. Skończyło się na tem, że wszystkie nowe gorzelnie, to jest powstałe po rozdziale z r. 1894 dostały kontyngent jednakowy, mianowicie po 489 hl. 75 l. W Galicyi tylko dwie czy też trzy gorzelnie, należące do folwarków bardzo małych, otrzymały kontyngent jeszcze mniejszy.

Z tych gorzelń posiadających po 489 hl. 75 l. kontyngentu znaczna część należy do folwarków dużych, produkujących po kilkanaście, a nawet i dwadzieścia kilka tysięcy ctn. m. kartofli; do wyrobienia kontyngentu spotrzebowują zaledwie po 4.000 ctn. m., resztę zużytkowują do wypasu wołów i produkcyi wódki niekontyngentowanej. Obecnie przybyło w całej Przedlitawii sto kilkadziesiąt gorzelń nie posiadających jeszcze zupełnie stałego kontyngentu, z czego około 100 przypada na Galicyę, podczas ostatniej kampanii było ich w Galicyi jeszcze tylko 50, dostały kontyngentu po 210 hl., uzyskanego od gorzelń, które nie wyrobiły w całości kontyngentu sobie przydzielonego.

Najnowsze gorzelnie nie mające jeszcze kontyngentu definitywnego oczywiście produkują przeważnie spirytus niekontyngentowany. Wskutek takiego stanu rzeczy produkcya wódki niekontyngentowanej wzrosła niepomiernie, a niestety eksport poza granice monarchii nie zwiększył się zupełnie, a w ostatnich latach nawet spadł; tłómaczy się to przedewszystkiem tem, iż główny odbiorca produktów austro-węgierskich, państwo niemieckie, wódki nie importuje, przeciwnie dużo eksportuje, wypierając z targów zagranicznych nasz spirytus.

Zapotrzebowanie spirytusu do celów przemysłowych wzrasta w Austro-Węgrzech nadzwyczaj pomału, wynosiło ono w kampanii 1888–1889: 129.363 hl., a w kampanii 1901—1902: 216.392 hl., podczas gdy w Niemczech w przeciągu 14 lat wzmogło się pięciokrotnie, w r. 1900 wynosiło 1,050.000 hl.

Eksport poza granice monarchii i zastosowanie do celów przemysłowych to dwa czynniki, od których zależy popyt za spirytusem wolnym od podatku; ani jeden, ani drugi nie wzrasta u nas odpowiednio do powiększania się ilości gorzelń, odpowiednio do zwiększania się produkcyi spirytusu niekontyngentowanego. Znaczną część tego t. zw. ekskontyngentu sprzedaje się do konsumcyi krajowej; podlega on wówczas podatkowi o 20 hal. wyższemu niż spirytus kontyngentowany, oczywiście więc nie można za niego dobrej ceny uzyskać. Obecnie od spirytusu niekontyngentowanego opłaca się podatek po 1 K 10 h., a od kontyngentowanego po 90 hal. za litrę.

Wobec tego jasnem jest, iż rozwój przemysłu gorzelnianego w pierwszym rzędzie zależy od przyszłego ukształtowania się zapotrzebowania spirytusu wolnego od podatku; do wzrostu eksportu zbyt wielkich nadziei przywiązywać nie możemy, a zatem zastosowanie do celów przemysłowych występuje na pierwszy plan.

Zupełny przewrót na polu targu cukrowego, który konwencya brukselska wywołać musi, pociągnie za sobą znaczne ograniczenie produkcyi cukru w krajach zachodnio-austryackich; wielu tamtejszych gospodarzy uprawę buraków zapragnie zastąpić kartoflami; gorączka stawiania gorzelń rozszerzy się z Galicyi na Czechy i Morawy. Konieczna reforma ustawy o indywidualnym rozdziale kontyngentu połata najbardziej rażące dziury, ale radykalnie złemu nie zaradzi; nie jest w stanie nowym gorzelniom dostatecznego kontyngentu przydzielić, ani też zapobiedz niebezpieczeństwu temu, że hiperprodukcya ekskontyngentu zniżkowo oddziaływać może na cenę kontyngentowanej wódki. Temu zaradzić może tylko znaczne podniesienie się zapotrzebowania spirytusu do celów przemysłowych.

Dlaczegoż w Niemczech zastosowanie spirytusu do celów przemysłowych tak szybko wzrasta, a u nas nie? Odpowiedź na to pytanie, to właśnie motywa, które skłoniły posła Gnoińskiego do postawienia wniosku, będącego przedmiotem niniejszego sprawozdania.

Państwo uwalniając od podatku spirytus służący do celów przemysłowych jak np. gotowania, oświetlania, poruszania motorów, wyrobu laku, politury, olejku

terpentynowego, mydła glicerynowego i t. d., musi mieć pewność, iż spirytus ten rzeczywiście nie będzie użytym jako trunek, w tym celu musi być zmieszanym z takiemi materyami, które picie jego czynią niemożebnem, czyli musi być denaturowanym. Oczywiście, iż proces ten musi się odbywać pod kontrolą władz skarbowych, co pociąga za sobą pewne koszta. Rząd francuski pobierał od 1 hl. spirytusu denaturowanego przed rokiem 1887 opłatę w wysokości $37^1/_2$ fr. do r. 1891 po 3 fr., potem po 25 ctm. a od roku 1902 oceniając całą doniosłość spirytusu denaturowanego dla rozwoju gorzelnictwa, zniósł wszelkie opłaty, przeciwnie daje premię od każdego hektolitra denaturowanego spirytusu po 9 fr.

Z małymi wyjątkami na wszystkich prawie polach zastosowania przemysłowego spirytus konkurować musi z innymi materyałami przeważnie bardzo tanimi. Wzrost zastosowania spirytusu zależy z jednej strony od udoskonalania narzędzi technicznych, które je ułatwiają i inicyatywy przedsiębiorców, którzyby z nich korzystać mogli, z drugiej strony od ceny spirytusu denaturowanego.

Cena zależy znowu od dobrego zrozumienia własnego interesu producentów spirytusu i od ustawodawstwa, które może wpływać na zwiększenie lub zmniejszenie kosztów produkcyi denaturowanego spirytusu. Opłata kontrolna, przepisanie kosztownych środków denaturacyjnych zwiększają je, premia natomiast pozwala produkt taniej sprzedawać. Francya ostatnimi czasy poszła radykalnie w ostatnim kierunku.

W państwie niemieckiem nie tylko, iż opłaty kontrolnej nie ma, ale od r. 1895 od każdego hl spirytusu denaturowanego skarb państwa płaci producentowi premię w wysokości $4^1/_2$ M, a prócz tego wprowadził na kolejach specyalnie nizką opłatę taryfową od spirytusu denaturowanego, detajlistów sprzedających taki spirytus zwolnił od obowiązku starania się o koncesyę.

Ulgi taryfowe są bardzo znaczne, tak n. p. za przewóz 10.000 kg spirytusu konsumcyjnego na odległość 500 klm płaci się 312 M, a spirytusu denaturowanego tylko 122 M. U nas niestety dotąd o ulgach podobnych ani mowy nie było.

Ustawodawstwo austryackie, a tembardziej rozporządzenia ministeryalne, które prawie zawsze kierują się tylko względami fiskalnemi, za mało troszcząc się o rozwój produkcyi, pozostały i na tem polu w tyle. U nas nie tylko iż na mocy §. 6. ustawy z r. 1888 opłaca się należytość skarbową po 3 K od każdego hl spirytusu denaturowanego, ale prócz tego rozporządzenia ministeryalne rozmaitymi sposobami wpłynęły na podrożenie i utrudnienie produkcyi spirytusu denaturowanego, tak n. p. pozwolenie na denaturowanie udziela się tylko temu, kto zobowiąże się przynajmniej 60 hl rocznie denaturować; każde zgłoszenie denaturacyi musi opiewać przynajmniej na 5 hl, spirytus ten musi mieć przynajmniej 90 stopni Tralesa.

Co najważniejsza przepisane środki denaturacyjne są zbyt kosztowne. Do 1 hl spirytusu podług wymagań rządu trzeba dodać $2^1/_2$ l. środków denaturacyjnych, a 1 l. tychże loco Lwów kosztuje 1 K 25 hal. Te środki denaturacyjne mają tak straszny odór, iż pod niejednym względem trudniej przez to rozszerzyć zastosowanie spirytusu denaturowanego.

Sprzedaż spirytusu denaturowanego jest zbyt obostrzoną, a wreszcie co bardzo ważne, obojętnem okiem rząd spogląda, gdy niektóre miasta wbrew wszelkim zasadom i teoryi o podatkach pośrednich a konsumcyjnych w szczególności, wbrew wszelkim zasadom finansowości, wbrew interesom przemysłowców w tych miastach osiadłych pobierają opłatę akcyzową od spirytusu denaturowanego.

Na obronę tych miast podnieść należy, iż ustawy krajowe znoszące ich prawo propinacyjne upoważniają je do poboru tej opłaty (alinea 2. Art. III. ustawy z dnia 18 grudnia 1881), a zatem ubytek w dochodach powstały przez uwolnienie spirytusu denaturowanego od akcyzy, należałoby miastom dotyczącym w jakiś sposób wynagrodzić.

Nic dziwnego, iż wobec takich przepisów zużywanie spirytusu do celów przemysłowych w Austryi wynosi tylko 0·75 l. na głowę, a w Niemczech 2·1 l.

Nowożytna technika maszynowa nieustannie rozszerza pole, na któremby spirytus ekonomiczne zastosowanie mógł znaleść. Spirytus posiada bezsprzecznie dużo przymiotów, dla których pod niejednym względem należy mu się pierwszeństwo przed materyałami, z którymi konkurować musi. Pomijając chwilowe anormalne ukształtowanie się cen tych ostatnich, u nas zawsze będzie od nich droższym. Między tymi konkurencyjnymi materyałami: benzyną, naftą i spirytusem musi z czasem pewien podział pracy wytworzyć się, cel ten jednak zdołamy osiągnąć tylko wówczas, gdy

ustawodawstwo nie będzie wpływać na podnoszenie ceny spirytusu denaturowanego, którą konsument opłacać musi, przeszkadzając z drugiej strony producentowi osiągnąć cenę pokrywającą koszta produkcyi. Przemysł naftowy na tem nic nie straci, ponieważ te urządzenia techniczne, dla których największe znaczenia mają specyalne przymioty spirytusu, wyróżniające go przed produktami przemysłu naftowego, wówczas dopiero rozpowszechnią się, gdy nabywanie i produkowanie spirytusu denaturowanego nie będzie sztucznie przez zarządzenia fiskalne utrudnianem. Z tych to powodów Komisya przemysłowa kończy swe sprawozdanie następującymi wnioskami.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd o wyjednanie w drodze ustawodawczej następujących zmian w ustawach o opodatkowaniu spirytusu, a względnie wzywa Go do zmienienia dotyczących rozporządzeń:

1. Opłata kontrolna pobierana przez skarb w kwocie 3 korony od każdego hektolitra spirytusu denaturowanego ma być zniesioną.

2. Przepisane środki denaturacyjne mają być zmienione na tańsze i nie wpływające niemnie na przymioty spirytusu w zastosowaniu do celów przemysłowych.

3. Wszelkie zbyteczne utrudnienia denaturacyi spirytusu jak np. oznaczenie minimalnej siły na 90%, a minimalnej rocznej produkcyi na 60 hl., mają być zniesione.

4. Pobieranie akcyzy miejskiej od spirytusu denaturowanego ma być zniesionem, przyczem c. k. Rząd potrzeby finansowe tych miast uwzględnić powinien.

5. Taryfy kolejowe dla spirytusu denaturowanego powinny być znacznie niższe, podobnie jak to ma miejsce w Niemczech.

Zastępca przewodniczącego:
Rutowski.

Sprawozdawca:
Paygert.

Ls. 2.861/1903. We Lwowie, dnia 7. października 1903.

Aleg 303

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie petycyi niektórych Wydziałów powiatowych o zmianę §. 19. ordynacyi wyborczej powiatowej.

Wysoki Sejmie!

Obowiązujące ustawy gminne miast i miasteczek oraz ustawa o reprezentacyi powiatowej interpretowane są obecnie i zastosowane tak, że w razie rozwiązania Rady gminnej zarząd tymczasowy niema prawa przedsiębrać wyboru delegatów do Rady powiatowej, a w skutek tego Rada powiatowa w takim przypadku nie jest kompletną i nie może się ukonstytuować.

Wydział krajowy wskazuje na to trzy możliwe sposoby zaradzenia złemu:

1. Uchwalenie noweli do §. 19. ustawy o reprezentacyi powiatowej, jak ze sprawozdania wnioskować można, tej treści, że w razie rozwiązania Rady gminnej zarząd tymczasowy do wyboru delegatów do reprezentacyi powiatowej jest uprawniony;

2. zmianę interpretacyi postanowień ustaw gminnych o zarządzie tymczasowym gminy tej treści, że zarząd ten upoważniony jest do wyboru delegatów do Rady powiatowej;

3. wezwanie do Rządu, aby w wypadkach zbliżającego się terminu wyborów do Rady powiatowej zarządzał zawczasu przeprowadzenie wyborów w tych gminach do kuryi miejskiej należących, w których Rady gminne rozwiązane zostały i ażeby możliwie przyspieszał załatwienie protestu przeciw dokonanym wyborom, ażeby w ten sposób wybory do Rady powiatowej w terminie ustawą oznaczonym odbyć się mogły.

Wydział krajowy podnosząc zarzuty przeciw dwom pierwszym sposobom, przychyla się do tego trzeciego sposobu załatwienia sprawy. Komisya nie jest tego zdania. W razie rozwiązania Rady gminnej wybór i ukonstytuowanie się nowej Rady przewleka się nietyle a przynajmniej nie zawsze z winy władz politycznych, ile jak sam Wydział krajowy przyznaje, z powodu trudności i przeszkód pochodzących ze strony ludności w gminie, uprawnionej do wyboru a przewlekającej go przez zażalenia i rekursy wnoszone aż do Trybunału. Gdzieby przewlekanie sprawy wynikało z winy Władzy politycznej, tam zamiast ogólnikowej rezolucyi do Rządu, skuteczniejszą by była interwencya w danym przypadku Wydziału krajowego u Namiestnictwa. Gdzie, a to najczęściej się dzieje, wina przewlekania leży gdzieindziej, tam rezolucya proponowana złemu wcale nie zaradzi i Komisya dlatego Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia zalecić jej nie może.

Komisya nie podziela jednak również zdania Wydziału krajowego, jakoby drogą lepszej interpretacyi ustaw gminnych obowiązujących zarządowi tymczasowemu miasta lub miasteczka można było przyznać prawo wyboru delegatów do reprezentacyi powiatowej. Wydział krajowy sądzi, że szło by tu o ściślejszą interpretacyę §§. 112. i 102. ustawy gminnej z dnia 13. marca 1889 dla trzydziestu miast (względnie analogicznych postanowień ustawy gminnej z dnia 3. lipca 1896 dla innych miast). Skoro bowiem pomiędzy sprawami, których tymczasowemu zarządowi gminy załatwiać nie wolno, nie ma wymienionej sprawy wyboru delegatów do repre-

zentacyi powiatowej, wnioskuje stąd Wydział krajowy, że prawo to służy zarządowi tymczasowemu. Wniosek to jednak zdaniem Komisyi mylny. Jeżeli bowiem §. 112. stanowi: „Sprawy w §. 102. wymienione nie należą do zakresu działania tymczasowego zarządu“, to ma na myśli tylko sprawy objęte ustawą gminną a mianowicie sprawy wymienione w §§. 22. i 26. a do tych nie liczy się prawo wyboru delegatów do reprezentacyi powiatowej, o którem ustawa gminna nie wspomina. Prawo to Rad gminnych miast nie jest sprawą gminną, opiera się wyłącznie na §§. 5., 8. i 9. ustawy z dnia 12. sierpnia 1866 o reprezentacyi powiatowej i na §§. 5., 6. i 19, dołączonej do tej ustawy ordynacyi wyborczej powiatowej i tylko z tych postanowień interpretowane być może. Ponieważ zaś ustawa wybór ten przyznaje wyraźnie tylko Radzie gminnej miasta ze swego grona i to w sposób ściśle określony, a o zarządzie tymczasowym nie wspomina, przeto prawo to zarządowi tymczasowemu przyznanem być nie może drogą interpretacyi ustaw gminnych.

Pozostaje zatem tylko pierwszy ze sposobów, który Wydział krajowy wziął w rachubę, a mianowicie dodatek do §§. 5., 6. i 19. ordynacyi wyborczej powiatowej tej treści, że „Jeżeli Rada gminna jest rozwiązaną, należy zarządzić wybór przez zarząd tymczasowy gminy, nie ograniczając go do członków tegoż zarządu“. Komisya nie waha się zmiany tej zalecić do przyjęcia, skoro inny sposób nie prowadzi do celu, a sprawa wyboru i ukonstytuowania się reprezentacyi powiatowej ważniejszą jest niż sprawa rozdziału kompetencyi pomiędzy zarząd tymczasowy a Radę gminną wybrać się mającą i skoro przewlekanie ukonstytuowania się Rady powiatowej przez całe lata, wynikające z powodu luki w ustawie, jest zjawiskiem gorszącem i wpływa dezorganizacyjnie na tok i powagę samorządu w kraju. Ustawodawstwo zaś krajowe nie pójdzie z pewnością w tym kierunku, ażeby czas urzędowania zarządu tymczasowego w gminie, w której z powodu niedbalstwa, nieporządków lub malwersacyi okazał się niezbędnym, skrócić, lecz raczej aby go unormować i przedłużyć. Wobec tego zaś zmiana odpowiednich paragrafów ordynacyi wyborczej tem więcej się okaże potrzebną i konieczną.

Przyznając prawo wyboru zarządowi tymczasowemu, należy zarazem wyraźnie zastrzedz, że wybór ten dokonanym być może i z poza grona członków zarządu, gdyż w pewnych przypadkach liczba członków zarządu może być mniejszą od liczby delegatów wybrać się mających, a powiększenie liczby członków zarządu dla tego jednego celu byłoby nieraz trudnem do przeprowadzenia i bezcelowem.

Przyznając jednak zarządowi tymczasowemu prawo wybierania delegatów do Rady powiatowej, stajemy wobec pytania, jak długo trwać ma mandat tych delegatów, czy przez czas normalny, czy też tylko do chwili, dopóki nowa Rada gminna nie zostanie wybraną i członków Rady powiatowej nie wybierze. Rzecz ta wymaga bliższego zastanowienia się a cała sprawa porozumienia się z c. k. Rządem ze względu na sankcyę projektu noweli uchwalić się mającej.

Dlatego Komisya wnosi:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby porozumiawszy się z c. k. Rządem wniósł na najbliższej sesyi sejmowej projekt ustawy zmieniającej postanowienia ordynacyi wyborczej powiatowej w kierunku przyznania zarządowi tymczasowemu miast prawa wyboru delegatów do Rady powiatowej.

Przewodniczący:
Ap. Jaworski.

Sprawozdawca:
Bobrzyński.

Ls. 2.860/903. We Lwowie, dnia 7. października 1903.

Aleg. 394

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 koron.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dn. 20. czerwca r. 1902 postanowiła Rada powiatowa w Tarnobrzegu zaciągnąć imieniem powiatu pożyczkę bezprocentową w kwocie 20.000 koron z zakładowego funduszu drogowego, utworzonego uchwałą Wysokiego Sejmu z 13. października r. 1882.

Pożyczka ta ma być użytą na dalszą budowę drogi gminnej I. klasy Radomyśl-Nowiny-Chwałowice.

Zezwolenie jednak na udzielenie tej pożyczki udzielone być może w myśl §. 24. ust. o Repr. powiat. tylko w drodze ustawy krajowej, gdyż maksymalna granica obciążenia powiatu już z końcem r. 1902 przekroczoną została.

Zestawienie cyfrowe zaciągniętych poprzednio przez powiat Tarnobrzeski pożyczek, oraz cele, na jakie te pożyczki zostały użyte, podane są w sprawozdaniu Wydziału krajowego w tym przedmiocie LW. 82.516.

Gdy zaś Wydział krajowy wykazuje, że obecnie zaciągnąć się mająca pożyczka na znaczniejsze przeciążenie powiatu dodatkami do podatków nie wpłynie, Komisya administracyjna, uznając potrzebę zaciągnięcia powyższej pożyczki, wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Za przewodniczącego:
Trzecieski.

Sprawozdawca:
Hupka.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 20.000 koron.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Tarnobrzegu zezwala się w myśl §. 24 ustawy o reprezentacyi powiatowej na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 20.000 koron na budowę drogi gminnej I. klasy Radomyśl-Nowiny-Chwałowice.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LS. 1.467/902. We Lwowie, dnia 7. lipca 1902.

Aleg 395

Sprawozdanie

Komisyi dla ustawy o biurach pośrednictwa pracy o przedłożeniu Wydziału krajowego w tym przedmiocie.

Wysoki Sejmie!

Sprawa organizacyi pośrednictwa pracy przychodzi ponownie na porządek dzienny Wysokiego Sejmu.

Potrzeba uregulowania nienormalnego stosunku pomiędzy popytem a podażą pracy została już oddawna uznaną i uchwałą Wys. Sejmu przesądzoną.

Komisyi pozostało tylko do rozważenia, w jaki możliwie najskuteczniejszy sposób możnaby tej bardzo pilnej potrzebie zaradzić, — jaką i na jakich zasadach opartą organizacyę utworzyć.

Kwestyę tę rozwiązuje Komisya, przedkładając projekt ustawy. Ustawa — zdaniem Komisyi — zdążać winna przedewszystkiem do tego, ażeby robotnikowi poszukujacemu pracy, dać zarobek pod możliwie korzystnemi warunkami, a o ile się to tylko da osiągnąć, w kraju między swoimi, możliwie niedaleko od jego zagrody. Z drugiej strony zaś musi się ustawa liczyć ze stosunkami rolnika jako pracodawcy i ułatwiać mu znalezienie potrzebnych sił roboczych.

Celem ustawy nie może być tedy popieranie i ułatwianie emigracyi. O ile atoli wychodźtwo jest skutkiem przeludnienia kraju, należy mu stanowczo zapewnić w ustawie opiekę. Opieka ta zaś rozciągać się powinna nietylko do zabezpieczenia wychodźcy od wyzysku materyalnego przy zawarciu kontraktu, w drodze i na miejscu pracy, ale także od szkody moralnej pod względem religijnym i narodowym. W tym kierunku ustawa nie może oczywiście prócz imperatywnego nakazu, że wychodźców należy otoczyć opieką, zawierać dalej idących postanowień, — lecz rozumie się, iż będzie rzeczą Wydziału krajowego spełniać tę opiekę w najszerszem tego słowa znaczeniu. Przechodzi to również zakres działania ustawodawstwa krajowego stworzyć dla opuszczających kraj na zawsze takie warunki egzystencyi, aby nie byli dla narodu straceni. Komisya sądzi wszakże, iż organa wykonawcze, obowiązane ustawą do udzielania opieki takim wychodźcom, zrozumią i ten narodowy obowiązek i starania swoje — wedle możności — ku temu skierują, ażeby wychodźcy nie rozpraszali się luźnie po różnych częściach świata, lecz aby się skupiali w miejscowościach, które dają widoki korzystnych warunków bytu, i tam otoczeni opieką wspólnie dla wspólnych celów pracując, zachowywali tradycye narodowe i związki z krajem rodzinnym po wieczne czasy.

Celem ustawy nie może być również unormowanie ceny wynagrodzenia za pracę. Skali zarobku ustawa oznaczyć nie może. Jest to kwestya umowy prywatnej między pracodawcą a pracującym; sprawa ta jednak rozwiąże się sama przez się z korzyścią dla pracujących wskutek ustawowej organizacyi biur pośrednictwa pracy, a wszelki wyzysk o ile gdzieś istnieje, skończyć się musi.

Zgodnie więc z powyższymi celami ustawy, proponuje Komisya organizacyę biur pośrednictwa pracy.

Tak jak według poprzednich projektów Wydziału krajowego i Komisyi administracyjnej, — biura pośrednictwa oparte być mają o takie czynniki, które dają wszelką rękojmię iż akcya pośrednictwa będzie należycie prowadzoną.

Biura zakładane być muszą tam, gdzie istotna zachodzi potrzeba; — każde z nich ma mieć oznaczony swój okręg działania, — czynności wszystkich w kierunku pośrednictwa skupiać się mają w jednym ręku, — wreszcie pełnić mają swoje usługi dla szukających pracy bezpłatnie a dla pracodawców w danym razie za opłatą taksy.

Te są zasady organizacyi pośrednictwa, na których opiera się projekt Komisyi i na których opartym był przydzielony Komisyi do załatwienia projekt Wydziału krajowego.

Projekt Komisyi oprócz zmiany układu i poprawek stylistycznych różni się rzeczowo od projektu Wydziału krajowego w następujących kwestyach:

a) Wydział krajowy proponując zakładanie biur gminnych, sądzi, iż należy je założyć w każdej gminie, która liczy najmniej 15.000 ludności. Komisya nie podziela tego zapatrywania i sądzi, że powstanie dwóch biur w jednem i temsamem miejscu, jednego powiatowego a drugiego miejskiego, mogłoby łatwo wytworzyć pomiędzy niemi niepotrzebną konkurencyę i możliwe starcia, biuro zaś powiatowe może zarazem uczynić zadość i potrzebom miasta, zwłaszcza że miasto to u reprezentacyi powiatowej ma zapewniony głos poważny i wpływ na biuro pracy. Zresztą w wielu powiatach rozchodzić się będzie w przeważającej mierze o robotników rolnych a w mniejszej części o takich, którzy szukają pracy w mieście.

Wyjątek czyni Komisya dla miast Lwowa i Krakowa; gminy te bowiem nietylko rozporządzają większymi środkami i siłami, ale co najbardziej jest decydującem, gromadzą rok rocznie wielkie zastępy robotników miejskich w poszukiwaniu za pracą wszelkiego rodzaju. Gminy te zresztą mające własny statut stanowią same dla siebie powiat.

W tych więc miastach założenie biur pośrednictwa pracy jest rzeczą konieczną.

b) W zakreśleniu sfery działalności biur prowincyonalnych idzie komisya w kierunku, przez zeszłoroczne sprawozdanie komisyi administracyjnej wytkniętym; zasadniczą zaś poprawkę wprowadza komisya tę, iż nakłada na biuro krajowe obowiązek zaopiekowania się sprawą wychodźtwa czasowego i stałego poza granice kraju i państwa.

c) Uchwałą z 4. maja 1900 orzekł Wys. Sejm, iż biura pośrednictwa spełniać mają swoje zadanie bezpłatnie.

Wydział krajowy w obecnym projekcie nakłada na pracodawców obowiązek bezwarunkowego uiszczania opłat.

Od tego wniosku odstępuje komisya o tyle, iż pozostawia to uznaniu Wydziału krajowego czy i w jakich wypadkach żądać należy od pracodawców uiszczenia opłat taryfowych. Zostawiając zaś tę swobodę Wydziałowi krajowemu wychodzi komisya z tego przekonania, że opłaty żądane będą od pracodawców zagranicznych zawsze i to według wyższej taryfy, niż od pracodawców w kraju.

d) Dla założenia biur oznacza Wydział krajowy w ogóle pewien czasokres, w którym utworzone być muszą, a to dla lokalnych biur termin dwuletni, a dla krajowego termin jednoroczny od czasu wejście w życie ustawy.

Komisya sądzi, iż nie należy wprowadzać żadnego terminu do ustawy dla tego, iż sankcya projektu ustawy może i tak rzecz opóźnić a powtóre, że chodzi o jaknajrychlejsze wprowadzenie w życie instytucyi biur pośrednictwa pracy.

e) Koszta założenia i utrzymywania biur mają według projektu Wydziału krajowego ponosić wyłącznie fundusze gminy lub powiatu. Komisya licząc się z finansowem niedomaganiem gmin i powiatów w obawie, ażeby taki stan nie stał się przeszkodą w założeniu lub prowadzeniu biura, projektuje udzielanie na ten cel zasiłków któreby udzielać miał Wydział krajowy według swojego uznania w granicach funduszu przez Sejm uchwalonego.

f) Jako jedyny środek przeciw wadliwemu prowadzeniu biura przewiduje Wydział krajowy zwinięcie biura. Komisya sądzi jednak, iż byłby to środek zbyt radykalny, którego zastosowanie nie odpowiadałoby celowi ustawy, a zresztą przy biurach miejskich, które z peremptorycznego postanowienia ustawy mają być zakładane i utrzymywane, zwinięcie ich w drodze administracyjnej nie byłoby możliwem i właściwem. W miejsce więc tego proponuje Komisya w pierwszym rzędzie inne środki zaradcze mianowicie: zmianę urządzenia, zmianę statutu i zawieszenie biura w urzędowaniu aż do jego reorganizacyi.

g) Co się tyczy wreszcie biura krajowego pośrednictwa pracy to komisya pod pewnym względem ścieśniła jego kompetencye, wykluczyła bowiem wyraźnie z pośród jego agend bezpośrednie pośredniczenie pomiędzy pracodawcami a szukającymi

pracy; biuro krajowe nie jest powołane, zdaniem komisyi, do tego, ażeby współzawodniczyć z biurami powiatowymi i miejskimi lecz tylko do tego, ażeby im ich zadanie ułatwiać, nadać im kierunek i rozciągnąć nad niemi nadzór i kontrolę.

Dalekie od szkodliwego biurokratyzmu biuro krajowe może i powinno przez stosowne pouczenie wprowadzić w cały tok czynności biur powiatowych i miejskich tę formę i sposób załatwiania spraw, który jest już wyprobowany za granicą, a gwarantuje konieczną szybkość całej akcyi.

Obok projektu ustawy przedstawił Wydział krajowy szereg rezolucyi do c. k. Rządu i do Wydziału krajowego. Z rezolucyi do rządu przyjęła komisya tylko najnaglejsze odnoszące się do ścigania ajentów do stręczenia pracy, działających bez koncesyi lub wbrew koncesyi; tudzież odnoszącą się do posługiwania się biurami pracy w przedsiębiorstwach rządowych. Również pomija komisya proponowane polecenia do Wydziału krajowego, jako wynikające z ustawy i niewymagające osobnego mandatu.

Natomiast przedkłada komisya Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia polecenie, by Wydział krajowy poczynił bezzwłocznie kroki celem utworzenia krajowego biura pośrednictwa pracy.

Proponując tę rezolucyę komisya sądzi, iż czyni zadość intencyi Wysokiego Sejmu, który sprawę organizacyi pracy uznał jako jedną z pilnych potrzeb krajowych. Ustawa projektowana, uchwalona przez Sejm, ze względu na sankcyę nie zaraz wejdzie w życie, tymczasem szkody pod względem społecznym, narodowym i ekonomicznym dla braku takiej organizacyi mogą być coraz większe.

Komisya sądzi, iż środki zaradcze, jakie w danej chwili można mieć do dyspozycyi należy zaraz obmyśleć i przygotować.

Na podstawie tych wywodów komisya dla ustawy o biurach pracy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy oraz załączoye rezolucye.

Przewodniczący:
Bobrzyński.

Sprawozdawca:
Z. Tarnowski.

USTAWA

z dnia . . . . . dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, o publicznych biurach pośrednictwa pracy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Celem ułatwienia znalezienia pracy, służby i zarobku w ogóle z jednej, a robotników i sług wszelkiego rodzaju z drugiej strony, mają być zakładane i utrzymywane w kraju publiczne biura pośrednictwa pracy.

§. 2.

Gminy miast Lwowa i Krakowa obowiązane są założyć i utrzymywać publiczne biura pośrednictwa pracy.

§. 3.

Powiatowe publiczne biura pośrednictwa pracy mają być założone i utrzymywane przedewszystkiem w tych powiatach, których Rady powiatowe uchwalą utworzenie takich biur, a następnie w tych powiatach, których Rady powiatowe uchwalą utworzenie takich biur, a następnie w tych powiatach, w których Wydział krajowy po wysłuchaniu opinnii Rady powiatowej uzna potrzebę założenia takiego biura.

Wydział krajowy może także po wysłuchaniu opinii właściwych Rad powiatowych uznać potrzebę założenia takieggo publicznego, wspólnego biura dla dwóch lub kilku sąsiadujących powiatów, ewentualnie dla gminy miast Lwowa i Krakowa i powiatu, po wysłuchaniu Rady miasta i Rady powiatowej.

§. 4.

Biura pośrednictwa pracy miejskie i powiatowe mają za zadanie w interesie poszukujących pracy i pracodawców zamieszkałych w okręgu biura:

1. utrzymywać ewidencyę popytu i podaży wszelkiego rodzaju pracy;

2. Udzielać interesowanym wiadomości o stosunkach zarobkowania;

3. przeprowadzać porozumienie się między pracodawcami wszelkich kategoryi, a szukającymi wszelkich rodzajów pracy.

W tym celu może biuro porozumiewać się z biurami w kraju za wiedzą biura krajowego (§. 13.), zaś o ile idzie o wysyłanie robotników poza granice kraju, musi to czynić za wiedzą i zezwoleniem biura krajowego.

§. 5.

Okręg publicznego biura pośrednictwa pracy staoowi obszar jednego powiatu lub gminy miejskiej, względnie połączonych powiatów i gminy miejskiej, dla których biuro jest utworzone.

§. 6.

Koszta założenia i utrzymania biur powiatowcch i miejskich pokrywać będą fundusze powiatów, względnie miast, dla których biura założone zostaną.

W razie utworzenia jednego biura dla dwóch lub więcej powiatów, lub też gminy miasta Lwowa i Krakowa i powiatu, stosunek, w jakim te powiaty względnie gminy miast mają się przczynić do pokrywania kosztów biura, oznaczony zostanie w drodze wzajemnego porozumienia się między interesowanemi Reprezentacyami powiatowemi względnie miejskiemi. W razie gdyby porozumienie do skutku nie przyszło, stosunek ten oznaczy Wydział krajowy według własnego uznania.

Na urządzenie i utrzymanie tych biur może Wydział krajowy według własnego uznania udzielać zasiłki w granicach funduszu na ten cel przez Sejm uchwalonego.

§. 7.

Publiczne biura pracy spełniają swoje zadanie dla szukających pracy i zarobku bezpłatnie.

Od pracodawców wolno pobierać taryfową opłatę, której wysokość oznacza Wydział krajowy. Opłaty nie mogą być nigdy na zysk obliczone.

§. 8.

Urządzone w myśl niniejszej ustawy publiczne biura pośrednictwa pracy, urzędować będą na podstawie statutów, które określą szczegółowo sposób prowadzenia biura i tok jego urzędowania.

Rada miasta, względnie Rada powiatowa uchwala statut biura pośrednictwa pracy miejskiego, lub powiatowego, w ramach niniejszej ustawy i rozporządzeń wykonawczych. Statuta te, oraz ich zmiany podlegają zatwierdzeniu c. k. Namiestnictwa, po wysłuchaniu Wydziału krajowego.

Jeżeli biuro powiatowe zaprowadzone będzie w myśl §. 3. orzeczeniem Wydziału krajowego, statut biura uchwala Wydział krajowy, a zatwierdza c. k. Namiestnictwo.

§. 9.

Publiczne miejskie i powiatowe biura pracy założone przed wejsciem w życie niniejszej ustawy w miastach i powiatach, obowiązanych w myśl przepisów niniejszej ustawy do założenia publicznych biur pośrednictwa pracy, mają być urządzone według przepisów tej ustawy.

§. 10.

Nadzór nad biurami miejskiemi i powiatowemi sprawuje Wydział krajowy, stosownie do postanowień ustaw gminnych i ustawy o reprezentacyi powiatowej oraz postanowień niniejszej ustawy.

§. 11.

Gdyby założone w myśl tej ustawy publiczne biuro pracy nie spełniało swoich zadań należycie, Wydział krajowy mocen będzie zażądać od reprezentacyi miasta względnie powiatu przeprowadzenia zmian koniecznych w jego urządzeniu, aby zapewnić prawidłowy tok jego urzędowenia, a ewentualnie przystąpi do zmiany statutu biura, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przewidzianego §. 8. niniejszej ustawy.

Biura pośrednictwa pracy miejskie i powiatowe, któreby działały wbrew przepisom ustaw i wydanych dla nich statutów, mogą być przez c. k. Namiestnictwo za porozumieniem się z Wydziałem krajowym zawieszone w urzędowaniu aż do ich reorganizacyi.

§. 12.

Utworzone w myśl niniejszej ustawy publiczne powiatowe biuro pośrednictwa pracy, może być zwinięte czasowo na podstawie uchwały Rady powiatowej zatwierdzonej przez Wydział krajowy.

§. 13.

Przy Wydziale krajowym będzie utworzone i utrzymywane kosztem kraju biuro krajowe, którego zadaniem będzie:

a) prowadzić ewidencyę podaży i popytu pracy w całym kraju, oraz zbierać i udzielać publicznym biurom pośrednictwa pracy, wiadomości o stosunkach zarobkowych pozakrajowych;

b) pośredniczyć pomiędzy publicznemi biurami całego kraju, oraz ewentualnie z zagranicą, z wykluczeniem bezpośredniego pośredniczenia pomiędzy poszukującymi pracy, a pracodawcami;

c) udzielać informacyi i pouczeń co do organizacyi biur, wypracowywać wzorowe statuty, oraz statuty dla poszczególnych publicznych biur miejskich i powiatowych;

d) służyć Wydziałowi krajowemu za organ kontroli i nadzoru nad biurami powiatowemi i miejskiemi;

e) opieka nad sprawą, wychodźctwa czasowego i stałego poza granice kraju i państwa.

§. 14.

Wszystkie gminy i obszary dworskie obowiązane są na żądanie publicznych biur pośrednictwa pracy współdziałać w ich zadaniach.

§. 15.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, handlu i rolnictwa.

Rezolucye.

Sejm wzywa c. k. Rząd:

I. 1. aby zbadał, czy istniejące w kraju przedsiębiorstwa stręczenia pracy ściśle odpowiadają warunkom udzielonego konsensu i przepisów obowiązujących ustaw i stosownie do wyniku badania postąpił;

2. aby pokątnych stręczycieli pracy ścigał i obowiązujące przepisy stosował do nich z całą surowością;

3. ażeby przy robotach wykonowanych przez c. k. Rząd posługiwały się tegoż organa wykonawcze publicznemi biurami pośrednictwa pracy;

4. aby wyjednał w drodze ustawodawczej uwolnienie od opłaty pocztowej korespondencyi publicznych biur pośrednictwa pracy.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemn, ażeby poczynił pezwłocznie kroki do utworzenia krajowego biura pośrednictwa pracy.

L. s. 1.461/902. We Lwowie, dni 7. lipca 1902.

Aleg. 306

Sprawozdanie mniejszości

Komisyi dla ustawy »o biurach pośrednictwa pracy«.

Mniejszość Komisyi dla ustawy o biurach pośrednictwa pracy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

§. 3.

Przy każdym Wydziale powiatowym ma być do lat trzech założone i prowadzone publiczne powiatowe Biuro pośrednictwa pracy.

W uwzględnieniu wyjątkowych okoliczności może Wydział krajowy na wniosek Rady powiatowej zezwolić na odroczenie założenia powiatowego Biura pośrednictwa pracy na dalsze lata.

Wydział krajowy może zezwolić na odroczenie ponowne.

W uwzględnieniu wyjątkowych okoliczności może Wydział krajowy dozwolić na połączenie dwóch lub więcej powiatów lub też gminy miasta i powiatu, celem utworzenia i utrzymywania wspólnego Biura pośrednictwa pracy.

Przewodniczący Komisyi:
Bobrzyński.

Sprawozdawca mniejszości:
Rutowski.

Jabłoński. *Małachowski.* *Jahl.*

LW. 77.241/903. We Lwowie, dnia 9. października 1903.

Aleg. 307

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Kałuszu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 17.000 K na urządzenie i utrzymanie szpitala powiatowego w Kałuszu.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z 1. października 1903 l. 82.098 przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek o uchwalenie projektu ustawy nadającej szpitalowi w Kałuszu charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Jakto już w powyższem sprawozdaniu podniesiono, zobowiązała się Rada powiatowa deklaracyą notaryalną z daty Kałusz 20. sierpnia 1903 l. rep. 13.759 pokryć z własnych funduszów koszta całkowitego urządzenia oraz utrzymania rzeczonego szpitala w pierwszem półroczu od chwili wprowadzenia go w życie.

Koszta te obliczone zostały na 24.000 K.

Na częściowe pokrycie powyższego wydatku wstawiła Rada powiatowa uchwałą z 20. maja 1903 do budżetu powiatowego na rok 1903 kwotę 7.000 K zaś dla uzyskania reszty potrzebnego funduszu postanowiła uchwałą z 21. lipca 1903 zaciągnąć pożyczkę w Banku krajowym w kwocie 17.000 K.

Zezwolenie jednak na zaciągnięcie tej pożyczki udzielone być może w myśl §. 24. ust. o Reprezentacyi powiatowej tylko w drodze ustawy krajowej.

Według bowiem zamknięcia rachunkowego powiatu i relacyi Wydziału powiatowego z 2. października 1903 l. 2.913 długi i zaległości bierne powiatu wynosiły z końcem roku 1902 . . . . . 80.710 K 50 g
do tego zaciągnąć się mająca pożyczka w kwocie . . 17.000 „ — „
co uczyni razem . . 97.710 K 50 g

Ponieważ przypisane na rok 1903 podatki bezpośrednie w powiecie wynoszą kwotę 164.879 K 76 g, z czego 50% stanowi . 82.439 „ 88 „

przeto okazuje się, że w razie zaciągnięcia tej pożyczki maksymalna granica obciążenia powiatu przekroczoną zostanie o kwotę . 15.270 K 62 g

Według budżetów powiatowych z 3 lat ostatnich nałożyła Rada powiatowa na pokrycie niedoborów budżetowych funduszu administracyjnego i powiatowego funduszu dróg gminnych dodatki do podatków bezpośrednich:

w roku 1901 w wysokości 15%
„ „ 1902 „ „ 24%
„ „ 1903 „ „ 33%

prócz 10% ustawowego dodatku na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

Zwiększenie stopy procentowej dodatków w latach 1902 i 1903 spowodowane zostało głównie przez podwyższenie dotacyi powiatowej na rzecz powiatowego funduszu dróg gminnych.

Dotacya ta wynosiła:

w roku	1901	7.046 K
„ „	1902	19.166 „
„ „	1903	27.192 „

Nadto jak wyżej nadmieniono wstawiony został do budżetu na rok 1903 wydatek w kwocie 7.000 K na urządzenie i utrzymanie szpitala, który to wydatek w przyszłości odpadnie.

Umorzenie zatem obecnie zaciągnąć się mającej pożyczki znajdzie w każdym razie pokrycie w dotychczasowej wysokości dodatków.

Wydział krajowy ze swej strony uznaje potrzebę zaciągnięcia powyższej pożyczki i dlatego wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni m. p.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński m. p.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Kałuszu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 17.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Kałuszu zezwala się w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej, na zaciągnięcie imieniem powiatu pożyczki w kwocie 17.000 koron na częściowe pokrycie kosztów urządzenia i utrzymania szpitala powiatowego w Kałuszu.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 2.868/903.

We Lwowie, dnia 7. października 1003.

Aleg. 398

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o stanie szkół średnich w roku 1900/1901 i 1901/1902 na podstawie sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie o stanie szkół średnich za rok 1900/1901, przez komisyę szkolną wygotowane, drukiem ogłoszone i rozdane, nie miało czasu przyjść pod obrady Prześwietnej Izby. Komisya zatem poczuwa się do obowiązku złożenia swojego sprawozdania z dwóch lat ubiegłych.

Naprzód — skoro dotąd sposobności po temu nie miała — musi komisya zapisać fakt, że Vice-Prezydent Rady szkolnej krajowej, J. E. Michał Bobrzyński, w ciągu roku szkolnego 1900/1901, złożył urzędowanie, które sprawował przez lat jedenaście. Niema tu czasu na choćby najogólniejszą charakterystykę spraw i zmian, jakie w ciągu tych lat podjął i wykonał. Stwierdzić tylko należy, że zasługi i pożytki tego urzędowania zapiszą się w historyi naszego wychowania publicznego.

W roku 1900 i 1901 i 1902 i w bieżącym, zwraca na siebie uwagę przedewszystkiem fakt wpływający przeważnie na stan tych szkół, i pociągający za sobą rozliczne a ważne skutki, to jest ciągły a coraz większy napływ uczniów. Komisya szkolna od wielu lat widzi to samo, i to samo Wys. Sejmowi powtarza. Mianowicie: wielka liczba uczniów sprawia, że liczba zakładów, liczba nauczycieli, jest zawsze za małą, i taką zostaje, pomimo, że nowe zakłady powstają, że mnożą się klasy równorzędne, że przybywa i posad nauczycielskich, i kwalifikowanych nauczycieli. Z tego napływu uczniów wynika, jak komisya szkolna co roku powtarza: 1. przepełnienie zakładów, 2. przepełnienie klas, 3. niemożność intensywnej i w zupełności skutecznej nauki, 4. niemożność ścisłego zachowania warunków hygienicznych. 5. Niemożność ciągłego i skutecznego czuwania nad uczniami, i nad ich domowymi dozorami. Wreszcie 6. konieczność powierzania nauki zastępcom młodym niedoświadczonym i niewprawnym, po części nawet nie egzaminowanym. Rada szkolna stara się usilnie i nieustannie zaradzać na to złe wszelkimi sobie dostępnymi sposobami: przez tworzenie nowych lub dzielenie istniejących zakładów, przez stypendya i urlopy egzaminowe lub zmniejszenie godzin dla nauczycieli, przez tworzenie nowych posad nauczycielskich. C. k. Ministerstwu oświaty także przyznać trzeba nie jest oporne lecz owszem chętne w czynieniu zadość tym żądaniom. Społeczeństwo samo nietylko nie jest obojętne ale jest owszem wcale ofiarne i łoży nie mało na szkoły same, na bursy, na wspomaganie ubogich uczniów. Ale to wszystko nie wystarcza, owszem zostaje daleko poniżej potrzeby.

Napływ uczniów tak wzrasta, że kiedy w r. 1894/95 nie dochodził sześciuset, to w roku 1897/98 przechodził 1100, a w przedostatnim 1902/903 wynosił 2086 uczniów. Biorąc normalną liczbę uczniów w jednej szkole średniej 400: pokazuje się, że sam ten jednoroczny przyrost wystarczyłby na zapełnienie pięciu szkół średnich, i wymagałby ich założenia. Ogólna zaś liczba uczniów na początku roku 1902/1903: 25.345 wymagałaby pięćdziesięciu przynajmniej zakładów, a mamy ich czterdzieści. Nie można się spodziewać, żeby skarb Państwa mógł naraz zakładać tyle szkół nowych, trzeba przestawać na tem, że je zakłada stopniowo. W roku 1901/902 szóste gimnazyum we Lwowie, druga szkoła realna w Krakowie: w następnym druga szkoła realna we Lwowie, drugie gimnazyum w Tarnowie, czwarte w Krakowie, szkoła realna w Śniatynie. Drug. gimnazyum w Rzeszowie jest już stanowczo postanowione. Wszakże przestając na tem, co możliwe, należy usilnie popierać Radę szkolną krajową w jej staraniach, i c. k. Rządowi bez ustanku przypominać ten zły stan rzeczy i jego skutki, jak i porównanie liczby szkół średnich w Galicyi, a w krajach koronnych od niej mniej rozległych i mniej ludnych. Z uznaniem widzi się otwarte nowe zakłady a oczekuje się przyobiecanych więcej; ale ten przybytek nie wystarcza, skoro w roku 1901/902 było o czterdzieści klas więcej niż w poprzednim.

Z uznaniem może Wys. Sejm przyjąć do wiadomości, że w tymże roku przybyło ośmnaście nowych posad nauczycielskich, a na rok następny nowych trzydzieści dziewięć, a cztery posady dyrektorów; ale to nie usuwa i nie zmienia tego faktu, że na ogólną liczbę 1023 nauczycieli, jest 354 zastępców nie egzaminowanych, czyli blizko trzecia część liczby ogólnej.

Zjawisko dziwne, a nieprzyjemne, jest to, że suplenci sami nie spieszą się z egzaminami, któreby zdawać mogli i powinni. W tem wielkiem zapotrzebowaniu nauczycieli, władza szkolna przyjmuje każdego zgłaszającego się ukończonego ucznia wydziałów filozoficznych: już podczas nauk mogą rozpoczynać egzamina, prace seminaryalne, o ile dobre, przyjmuje się za wypracowania domowe. Przy gimnazyum otrzymują urlopy, a co najmniej zmniejszanie godzin ze względu na egzamina. Mimo tych znacznych pomocy do egzaminów się nie zgłaszają latami nieraz długiemi. Jest to szkodą dla szkół a nawet i upokorzeniem dla kraju, że Rząd przyznaje i otwiera nowe posady nauczycielskie, a te posady zostają nieobsadzone, bo suplenci ociągają się z egzaminami. Ten stan rzeczy powinien się zmienić: tych ociągających się należy przynaglać do zdawania egzaminów. Środek na to mógłby się znaleść, i skuteczny. Suplent, dziś znacznie lepiej wynagradzany niż dawniej, przestaje spokojnie na płacy, która mu wystarcza. Dla tych, którzy się ociągają z egzaminami, możnaby tę płacę zmniejszyć. Suplent pobiera płacę w stosunku do liczby godzin, jaką naucza. Jeżeli dyrektor widzi, że suplent bez dobrego powodu nie zgłasza się do egzaminu przez pewien przeciąg czasu, mógłby mu na następny rok lub półrocze przeznaczać mniejszą liczbę godzin, co pociągnęłoby za sobą mniejszą płacę. Przykro używać takiego środka, ale może okazałby się skutecznym.

Że to nie są stosunki zdrowe i normalne, nikt nie może zaprzeczyć: a nie można przewidywać i spodziewać się, iżby się rychło zmienić miały.

Popęd do wyższego wykształcenia jest powszechny i silny. Przyczynia się do niego to częste (a często i złudne) wyobrażenie rodziców, że ich syn będzie szczęśliwszym, niż oni, jeżeli się nie będzie oddawał, jak oni, ręcznej pracy. Przyczynia się niewątpliwie i to, że ojciec na małem gospodarstwie nie ma czem dzieci obdzielić, i nie może im zapewnić utrzymania na roli. Mówimy często, że szkoły przemysłowe, zawodowe, rzemieślnicze, powinnyby przyciągać znaczną część młodzieży, i w teoryi mamy słuszność. Ale w praktyce mamy i takich szkół nie wiele, i one nie wiele tej siły atrakcyjnej. Jest to nawet naturalne. Szkoły takie mogą się mnożyć, rozwijać, i pociągać, tam gdzie jest rozwinięty przemysł, i gdzie wielu ludziom dostarcza pewnego, nawet dostatniego sposobu do życia. Gdyby doświadczenie lat kilkunastu, przekonało rodziców, że dzieci na tej drodze dochodzą do pewnego i dobrego utrzymania, rodzice nabraliby zaufania do takich zakładów, i oddawaliby do nich swoich synów.

Jakkolwiek w dzisiejszych nawet warunkach pociąg do nauki gimnazyalnej mógłby być mniejszym, a jest niestosunkowo wielkim. Dziwnem naprzykład wydaje się to, że przypływ uczniów do gimnazyów jest liczniejszy, niż do szkół realnych.

Nie mogąc ani odrazu, ani szybko na ten zły stan zaradzić, musimy dalej używać tych środków, które go choć w części usuwają i łagodzą: czyli starać się, i Radę Szkolną krajową wspierać w jej staraniach, o 1. zakładanie nowych szkół średnich, 2. o mnożenie posad nauczycielskich, 3. o stypendya, urlopy i ułatwienia, celem zyskania większej liczby nauczycieli. Celem zaś lepszego ich przygotowania i usposobienia, pożądana byłyby katedry metodyki przy obu uniwesytetach krajowych. Kursa pedagiczne dyrektora Kulczyckiego i dyrektora Sołtysika w Krakowie, i profesora Danysza we Lwowie, są doskonale prowadzone ale z natury rzeczy muszą być ograniczone na niewielką liczbę uczniów. 4. Korzystać z ofiarności miast, które nieraz gotowe są bardzo znacznym kosztem przyczyniać się do zakładania nowych szkół. Komisya szkolna wielekroć już podawała Wys. Sejmowi rezolucyę do uchwały w tych celach: podobne musi podać i tym razem.

Wszelako, nie poprzestając na tem, należy się obejrzeć za innymi jeszcze środkami, i nad nimi zastanowić: I tak naprzykład: pożądaną jest niezaprzeczenie większa równomierność między liczbą uczniów w gimnazyach, a w szkołach realnych. Czy ta nie dałaby się osiągnąć, gdyby uczeń wychodzący ze szkoły realnej miał otwarty wstęp do niektórych wydziałów lub wykładów uniwersyteckich? Kwestya ta ma poświęcone sobie osobne wnioski (Rektora Dzieślewskiego i posła Rottera), przy nich więc będzie komisya miała sposobność do roztrząsnienia tej sprawy i do wypowiedzenia swego zdania. Na tem miejscu wystarczy napomknąć, że taki środek zaradczy znaleść się może. Ale obok tego nasuwa się drugi.

Stworzone od niedawna szkoły wydziałowe, cieszą się nie małem powodzeniem: znać, że trafiły w rzeczywistą potrzebę społeczeństwa. Ich cel, plan, i organizacya, muszą być dobrze obmyślane i (pomimo krótkiego czasu) skuteczne, skoro na konferencyi ogólnej w Ministerstwie Wyznań i Oświaty, szkoły te zwróciły na siebie uwagę i znalazły nader zaszczytne uznanie.

Niewątpliwie mogłyby one oddawać społeczeństwu w mierze dość znacznej tę usługę, jakiej ono od szkół przemysłowych i zawodowych nie zaraz się doczeka. Ale, choć one już wywierają pewną siłę przyciągającą, należałoby siłę tę wzmocnić przez rozwinięcie ich na sześcio klasowe, i przez przyznanie takim szkołom szerokich uprawnień. Gdyby świadectwo dobrze ukończonej szkoły wydziałowej sześcio klasowej dawało prawo do jednorocznej służby wojskowej, tak, jak je daje świadectwo dojrzałości ze szkół średnich, to napływ uczniów do szkół wydziałowych prawdopodobnie wzrósłby znacznie, z pożytkiem i dla ekonomicznego stanu kraju, i dla szkół średnich.

W tym celu podaje Komisya Wys. Izbie do uchwały stosowną rezolucyę (L. IV).

W planie i stanie nauk nie zaszły w ubiegłym roku żadne zmiany znaczniejsze. Z książek szkolnych, przybyła w roku 1900/901: Dogmatyka księdza Jougana, Geologia i Mineralogia prof. Wiśniewskiego. Z książek ruskich przybyła w tymże roku: Geografia, prof. Kalitowskiego, Geometrya, prof. Sawickiego, Ćwiczenia łacińskie: Ceglińskiego, i pierwszy tom Historyi Powszechnej Zakrzewskiego w przekładzie prof. Barwińskiego. W sprawie rewizyi książek do nauki języka polskiego i ruskiego, która się okazała potrzebną, zwołała Rada szkolna naradę rzeczoznawców, profesorów szkół średnich i uniwersytetów i w myśl tych narad uchwaliła poprawę dawnych książek, mianowicie wypisów dla klasy I i II, ułożenie nowych dla klasy III i IV,: skrócenie i uproszczenie wypisów dla klasy VI. VII i VIII. (Pierwszy tom podług tych wskazówek zmieniony i już wydany). Sprawa zmian i popraw w nauczaniu języka ruskiego, jest w toku. Obrady biegłych profesorów gimnazyalnych i uniwersyteckich, zwołane są przez c. k. Radę szkolną krajową.

Naukę języka ruskiego pobierało w gimnazyach polskich uczniów 3.072: naukę języka polskiego w gimnazyach ruskich 1037.

Naukę Historyi kraju rodzinnego pobierali wszyscy uczniowie tych czterech klas (dwóch niższych, dwóch wyższych), w których ona jest udzielaną.

Naukę języka francuskiego w dwudziestu gimnazyach uczniów 1191.

Naukę rysunku odręcznego w trzydziestu trzech gimnazyach uczniów 2.163. Naukę śpiewu 4.200. Naukę gimnastyki 5.764 uczniów (jako nadobowiązkową). Obowiązkową może dotąd być tylko w sześciu gimnazyach, i w szkołach realnych. Brak ćwiczeń gimnastycznych, zastępuje się jak można i nie bez skutku, wspólnemi zabawami na boiskach, wycieczkami i ślizgawkami. Zwracano w komisyi uwagę na naukę

języka niemieckiego. Doświadczenie przekonywa, że uczniowie posiadają ten język dość na to, by z pożytkiem i z ochotą czytać, ale nie władają nim dość biegle i poprawnie w mowie i piśmie. Zauważono, że odczyty i dysputy między uczniami w języku niemieckim, mogłyby na to poradzić. Komisya uważa za potrzebne zwrócić uwagę Wys. Sejmu i c. k. Rady Szkolnej krajowej na ten brak, i ufa, że Rada Szkolna wynajdzie i wprowadzi w życie środki zaradcze.

O wychowaniu religijnem, jest mowy dużo i nie mało skarg. Rzeczą jest oczywistą, że braków wiele, a skargi nieraz uzasadnione. Żeby z dzisiejszą Radą Państwa, i z dzisiejszym rządem, dało się otrzymać większe zabezpieczenie katolickich uczuć i przekonań, o tem nie ma co marzyć. Nawet tak drobna a słuszna zmiana, jak włączenie religii do egzaminu dojrzałości, nie ma najmniejszych widoków powodzenia. Katolicy, w naszym kraju przynajmniej, nie są dość bogaci, iżby mogli zakładać i utrzymywać szkoły średnie z charakterem stanowczo katolickim. Wszelako tego znowu zaprzeczać ani można, ani się godzi, że wzgląd na religijne wychowanie uczniów zaniedbany nie jest, i że nasze władze szkolne troskliwie przestrzegają tych praktyk religijnych, bez których nauka sama jest martwą. Owszem należy stwierdzić, że pod tym względem jest także lepiej niż bywało. Może to wpływ osobisty gorliwszych katechetów, ale faktem jest, że przed laty uczniowie ani nie słyszeli o rekolekcyach, na które teraz uczęszczają licznie; że nie przychodziło im do głowy przed egzaminem dojrzałości przystępować wspólnie do sakramentów, a dziś jest to rzeczą prawie zwyczajną. Prawda, że jak podnosi się w uczniach świadomość katolicka, tak szerzy się i obojętność i otwarta negacya. Ale tej władze szkolne w głowie i w sercu ucznia dojrzeć nie mogą, i nie mogą przeszkodzić, iżby poza szkolne czytanie anti-religijnych książek i pism, wpływ słyszanych rozmów nie psuły tego, co szkolna nauka, przykład, eksorta, mogą zrobić dobrego. Grunt religijnych uczuć, sumienie młodych chłopców, są w ręku i na odpowiedzialności rodzin nie równie więcej, niż szkoły.

Jednak nie chcemy twierdzić, iżby pod tym względem szkoła nie mogła zrobić nic więcej, jak robi. Niektórzy zarzucają jej, że nie wyrabia w uczniach powołań do stanu duchownego. W tem się mylą. Gdyby nawet powołanie było w ręku ludzkiem, co nie jest, to jeszcze jego wyrobienie dałoby się osiągnąć przez ciągły osobisty wpływ, który nie jest możliwym na wielką liczbę uczniów. Niemniej możliwe i pożądane jest wyrabianie i hartowanie świadomości religijnej, choć w pewnej mierze, środkami dostępnymi, a nawet nie trudnymi, mianowicie zmianą w nauce religii.

Zanik religijności musi iść w parze z brakiem dostatecznej znajomości religii. Znajomość zaś religii w naszych szkołach średnich związaną jest ściśle z samym systemem nauczania religii. Na systemie zaś naszym cięży ważny zarzut, że po 8-miu latach nauki puszcza młodego człowieka bez znajomości całokształtu elementarnych prawd wiary i etyki, czyli bez dostatecznej znajomości katechizmu. Przed paru laty sama młodzież wniosła memoryał, opatrzony licznymi podpisami, dopraszając się o zmianę systemu w tym kierunku, ażeby mogła ona w miarę swego dojrzewania rozeznawać się tem lepiej w prawdach katechizmowych, wiążąc to co było przedtem mechanicznie nauczane z dojrzewającą swoją myślą, a to co w teoryi było podane z życiem. To zaś domaganie się młodzieży jest tembardziej usprawiedliwione, im mniej się ona w tej mierze zaspokojoną być czuje w dzisiejszym systemie. A dość spojrzeć tylko na plan nauki religii, ażeby stwierdzić luki w tej mierze.

Mnóstwo uczniów, którzy tylko kończą 4 niższe klasy gimnazyalne, by iść później do praktycznych zawodów, pobierają naukę zasad wiary tylko przez jeden rok, i to u wstępu do czterolecia, bo w klasie pierwszej. Trzy inne lata zajmuje liturgia i historya biblijna. W wyższem zaś gimnazyum zamiast stopniowego nawiązania łącznej myśli między dawno porzuconym katechizmem, odrazu wtłacza się umysł nie dość najczęściej przygotowany w naukę dogmatyki, będącej już jakby wyższem piętrem wiedzy religijnej, i już przypuszczającej w uczniu dokładną znajomość fundamentów wiary. Czyż więc dziw, że w takim systemie katechizm staje się księgą nieznaną? czyż dziw, iż brak umysłowi tak kształconemu możności objęcia całokształtu zasad wiary i organicznego powiązania ich między sobą, co jest przecież warunkiem każdej wiedzy a przedewszystkiem wiedzy religijnej.

Jakkolwiek nie naszą jest rzeczą wprowadzać reformy w nauce religii, to jednak za swój uważamy obowiązek zwrócić uwagę władz kompetentnych, z gorącą się

zwracając prośbą do nich, by myśli nasze pod rozwagę wziąć zechciały. Jako środek zaradczy na niedostatki w tej mierze możeby przyjąć należało system wprowadzony we Francyi, a w Prusiech także, gdzie to od pierwszej do ostatniej klasy uczą katechizmu, rozszerzając takowy i pogłębiając w miarę rozwoju umysłu ucznia i dojrzewania. W ten sposób zadość się czyni potrzebie pedagogicznej i naukowej domagającej się postępu i nowości, a zarazem przez ciągłe dopełnianie umysł ucznia przyswaja sobie pozytywną wiedzę w jej całokształcie.

Druga zmiana a konieczna tyczy się historyi kościelnej. Jest jej stanowczo za mało; ale jeżeli z powodu innych nauk nie da się dla niej znaleźć więcej godzin, to w każdym razie to zrobić można i trzeba, żeby dawne dzieje, dawne sekty z dzisiejszem życiem nie związane, przechodzić jak najkróciej, a brać ile można obszernie historyę kościoła od Reformacyi, wyłożyć attaki na chrześciaństwo w wieku XVIII, a ile możności wyłożyć i zbić stanowisko dzisiejszych przeciwników kościoła i ich argumenta.

Zmiana w nauce religii musiałaby wyjść z inicyatywy Biskupów. Komisya szkolna poprzestaje na powtórzeniu daremnego zapewne, ale niemniej słusznego żądania, iżby Rząd włączył naukę religii do egzaminów dojrzałości.

Sprawozdanie Rady Szkolnej krajowej z roku 1900/901 stwierdza, że karność i zachowanie się młodzieży były w owym roku lepsze, niż w poprzednim. Komisya bierze to do wiadomości z przyjemnością. Jednak pozwala sobie zrobić parę uwag.

Słusznem jest i dobrem, że uczniowie w obrębie szkoły w obecności zaproszonych rodziców, czy opiekunów, obchodzą uroczystymi wieczorkami rocznicę Mickiewicza. Ale to już nie wydaje się dobrem, owszem szkodliwem, że gdzieniegdzie urządzają takie wieczorki nie w swoim gmachu, ale w uproszonej sali cudzej wobec, publiczności licznej, że rozsyłają drukowane zaproszenia takim nawet, których zgoła nie znają. Ten obyczaj ma dwie złe strony. Zabiera tym uczniom więcej czasu, zajmuje ich myśl i wyobraźnię nierównie więcej niż obchód w murach szkoły, a rozwija jeszcze nadto próżność, miłość własną, chęć popisu.

Na zarzuty, że uczniowie chodzą do teatrów na sztuki rozpustne lub przewrotne, chociaż przepisy pozwalają chodzić tylko na widowiska dozwolone przez dyrektora, trzeba odpowiedzieć, że dyrektor nie może znać sztuk grywanych w teatrach i utrzymywać nad niemi cenzury. Nie może też przewidzieć, który uczeń wybiera się na taką sztukę, a trzebaby przypadku, żeby go na niej widział. Szkodliwe to jest oczywiście, ale środka zaradczego Komisya wskazać nie może. Zwraca tylko uwagę Rady szkolnej krajowej; może też sposób taki, choć w części skuteczny obmyśli. Wszelako jakiś środek wstrzymywania uczniów od widowisk teatralnych niewłaściwych, mógłby się znaleźć. Władze szkolne nie mogą naprzód przewidzieć, jaka sztuka jest dobra, a jaka zła: ale po jej odegraniu może się o tem zawsze i na pewno dowiedzieć. Rada szkolna zatem mogłaby wydać przepis ogólny zabraniający uczniom bezwyjątku chodzić na pierwsze przedstawienie jakiejkolwiek sztuki. Po pierwszem przedstawieniu i po zasięgnięciu wiadomości, dyrekcye mogłyby zakazać uczniom chodzić na tę lub ową sztuką, dla nich niestosowną. Wszelako i ten środek w praktyce łatwo dałby się obejść. Komisya tedy wskazuje go tylko, jako jeden z różnych nasuwających się. Ale uważa za potrzebne, owszem za konieczne, żeby władze szkolne wzięły tę sprawę pod rozwagę ściśle i sprężyście.

Że karność szkolna nie wszędzie jest należycie przestrzegana, to się nie da zaprzeczyć, i przyznają to samo władze szkolne. Byłby jednak środek jeden, w tej mierze pomocny i dostateczny, to jest, żeby dyrekcyom i Gronom nauczycielskim przyznać prawo doraźnego wydalenia ucznia z zakładu, w przypadkach grubszego wykroczenia. Uczniowi takiemu należałoby zostawić prawo rekursu do Rady szkolnej krajowej.

Zbyt znaną i powtarzaną jest trudność dozoru nad uczniami po za szkołą, zwłaszcza w większych miastach, zły wpływ tak zwanych stancyi często niewłaściwych: rzecz prosta że wszystko to utrudnia niezmiernie wychowawcze zadanie szkoły. Ale jest jeden jeszcze powód, dla którego nadzór władz szkolnych nad szkołami musi być niedostatecznym, przez to nie dość skutecznym: a tym powodem jest za mała liczba Inspektorów. Szkoły średnie tak się mnożą, są tak ogromne przez klasy równoległe, że

Inspektor nie może nastarczyć: musi zwiedzać wszystkie zakłady w swoim okręgu, a żadnemu nie może poświęcić tyle czasu, ile go potrzeba na gruntowne, dokładne poznanie nauczycieli, czy uczniów, stanu nauki, czy zachowania się młodzieży. Większa liczba inspektorów jest konieczną. Rada szkolna krajowa wie to najlepiej, i udawała się już do Ministeryum z tem żądaniem. Udawała się nawet niezupełnie bez skutku. W preliminarz budżetu na rok 1903, wstawiono jedną nową posadę inspektora dla Galicyi, (dla Czech i Moraw wstawiono ich kilka). Ale Ministeryum Skarbu wykreśliło tę pozycyę — nie wykreśliło jej dla Czech i Moraw. Komisya ma sobie za obowiązek zwrócić uwagę Wys. Sejmu i uwagę Koła Polskiego w Radzie Państwa na tę potrzebę, i na tę różnicę w czynieniu zadość potrzebom różnych krajów — i podaje Wys. Sejmowi do uchwały Rezolucyę w tej sprawie (L. V.).

Rada szkolna krajowa uznaje, że w roku 1900/901 stosunki karności były się zmieniły na lepsze, ale stwierdza, że zaraz w roku następnym objawiło się pogorszenie. Przepisy szkolne nie wszędzie i nie zawsze są ściśle przestrzegane. Żeby temu zapobiedz rozporządziła Rada szkolna krajowa, żeby każdy uczeń i każdy nadzór domowy dostawał jeden egzemplarz Przepisów, na to by nie mógł się wymawiać ich nieznajomością. Czy to wystarczy? Posiadanie Przepisów, a ich wykonywanie, to dwie rzeczy różne. Że wybryki, a dopieroż wykroczenia uczniów, kiedy się zdarzą, sprowadzają dochodzenia a w potrzebie karę, to słuszne. Ale co dziwniejsze, to że według słów samej Rady szkolnej krajowej, zdarza się lekceważenie przepisów przez samych nauczycieli. Mianowicie »zdarza się często, że młodzi nauczyciele odczytując uczniom Przepisy jako gospodarze klasy, czynią to z lekceważeniem, a nawet pozwalają sobie robić niestosowne uwagi«. Po takiem doświadczeniu Rada szkolna wydała rozporządzenie, żeby na początku roku szkolnego Przepisy odczytywali uczniom dyrektorowie sami. Mechanicznie ten sposób może być dobry. Dyrektor zapewne nie będzie krytykował przed uczniami rozporządzenia Rady szkolnej. Ale co zrobiono na to, żeby nauczyciele nie dopuszczali się takiego postępowania? Czy ci, którzy się go dopuścili byli pociągnięci do odpowiedzialności, czy dostali jaką naganę? o tem sprawozdanie milczy.

Sprawozdanie Rady szkolnej stwierdza, że »rok ubiegły obfitował w wypadki, że młodzież szkół średnich porwana wirem agitacyi politycznych, brała udział w demonstracyach, a nawet dopuszczała się czynów karygodnych. Rada szkolna była zmuszona ukarać winnych, a wszystkim władzom szkolnym wydać stosowne rozkazy«. W roku 1901 nadużyto uczniów polaków we Lwowie do uczynków, które im wydawały się manifestacyami politycznemi i patryotycznemi. W roku 1902 nadużywano uczniów ruskich do szerzenia nienawiści społecznych i narodowych, nawet wprost do zaburzeń. Fakt jest smutny i zły, ale przyznać należy, że Rada szkolna, dyrekcye i grona nauczycielskie, w pewnej mierze tylko mogą na to radzić. Po zaszłym czynie robią dochodzenia, i tego lub owego ucznia skazują na karę. Ale takie środki represyjne są i przykre i niewystarczające, na prewencyjne władze szkolne powinny zwrócić główną uwagę i położyć nacisk. One nie mogą wprawdzie ustrzedz ucznia od wpływu, jaki do niego poza szkołą różnymi kanałami dochodzi, nie mogą przewidzieć, co uczeń może czytać lub słyszeć, ani go od złego czytania lub złej mowy ustrzedz. Uczeń polak zaś słyszy i czyta, że powinien kochać ojczyznę i jej służyć, a tej miłości i służbie uczyni zadość, będzie odważnym a może i bohaterem, jeżeli wyjdzie krzyczeć na ulicy i tłuc szyby, gdzie mu powiedzą. Uczeń Rusin czyta i słyszy, że jego miłość ojczyzny każe mu nienawidzieć Lacha, a jej służba zasadza się na szerzeniu tej nienawiści. Uczeń Polak i Rusin czyta i słyszy, że miłość uboższego zasadza się na nienawiści bogatszego, a lepszy byt uboższego da się osięgnąć jedynie przez odebranie bogatszemu tego, co ma. Uczeń Polak i Rusin, czyta i słyszy, że jego religia jest wymysłem i przesądem, a karność i czystość obyczajowa przeciwnem naturze krępowaniem jego wolnej woli. Szerzy się w naszych czasach propaganda nienawiści społecznej i nienawiści narodowej, propaganda religijnego niedowiarstwa i obyczajowego zepsucia, ale przeciw bezkarności tej części prasy i tej części literatury, która je szerzy, władze szkolne są bezsilne. Nie one same zresztą. Działa przeciw tej propagandzie i kościół, i znaczna część społeczeństwa i działają nie zupełnie bez skutku, ale ze skutkiem bardzo niezupełnym. Mimo tych wszystkich wielce szkodliwych wpływów zewnętrznych w to uwierzyć trudno, aby nie mógł ich wstrzymywać i pokonać wpływ i dobry przykład nauczycieli. W ostatnich czasach zaś rozszerzyło się w społeczeństwie przekonanie, że grona nauczycielskie nie zawsze i nie wszędzie z wpływu swego na umysły młodzieży robią rzeczywiście użytek. Co gorsza, dochodzą nawet wieści, że pe-

wne jednostki nauczycielskie właśnie najszkodliwszy wpływ wywierają na młodzież. Władza szkolna może i powinna baczyć i przestrzegać, żeby pośród nauczycieli i przez nich nie szerzył się duch nienawiści narodowych i społecznych. Gdyby zaś taki fakt się gdzie zdarzył, tam władze szkolne powinny zarządzić dochodzenie i postąpić podług tego, co takie dochodzenie wykaże. Nie w interesie tej lub innej narodowości czy partyi, ale w interesie szkoły, nauki, młodzieży. Zbytecznie mówić, że co innego uczucia narodowe młodzieży, a co innego wciąganie jej w polityczne zapasy, które należą do ludzi dojrzałych, i do czynnego życia. Kto młodzież łudzi pozorami takiego życia, i do niego ją wciąga, ten marnuje jej czas, jej przyszłość i krzywi jej charakter, który na tem polega i przez to się wyrabia, żeby człowiek w każdym wieku to robił, co w tym wieku do niego należy i jest jego obowiązkiem.

Komisya szkolna zwróciła uwagę ze szczególną ścisłością i troskliwością na te objawy w życiu szkolnem. Wciąganie młodzieży w polityczne spory i namiętności, spotkało się w komisyi z jednomyślnem zupełnem i stanowczem potępieniem. Ale na potępieniu nie poprzestając, chciała Komisya wiedzieć dokładnie i dowodnie, jak zapatruje się na te sprawy Rada szkolna krajowa, i co przedsięwzięła lub przedsięwziąć zamyśla, żeby tego rodzaju agitacye między młodzieżą zatamować. Wymierzyła więc Komisya wprost zapytanie do c. k. Rady szkolnej krajowej, a w odpowiedzi odebrała oświadczenie, które tu w całej osnowie do wiadomości Wys. Sejmu podaje.

I. Agitacya socyalna i polityczna oraz waśń narodowa, zakłócając od dłuższego czasu nasz kraj, odbiła się niezawodnie także i na niektórych szkołach średnich, a dojrzewająca w nich młodzież, ulega łatwo hasłom nieprzyjaźni narodowej, często z odcieniem społecznym, bo nie ma ani należytego doświadczenia ani rozwagi, by im się oprzeć lub nawet zachować się w obec nich obojętnie.

Nie brak zresztą i umyślnej, wprost do młodzieży szkół średnich skierowanej podniety, czy to w pismach peryodycznych, czy to w ustnej agitacyi, a w obec tych podniet szkoła w naszych stosunkach nie może dość skutecznie ochraniać młodzieży przed rozpolitykowaniem, i zwracać ją zawsze ku jej jedynemu na razie celowi, t. j. ku kształceniu swego umysłu, serca i woli.

Że pośród młodzieży nawet niektórzy nauczyciele szerzą waśń narodową i społeczną, tego na pewne stwierdzić nie można; to jednak jest rzeczą niezawodną, że przykład niektórych nauczycieli, biorących zbyt gorączkowy, często namiętny udział w życiu politycznem, jest dla młodzieży zachętą i może mimowolną wskazówką do politycznych wystąpień, które z natury rzeczy nie mogą prowadzić do czego innego jak do hałaśliwych, czasem gorszących demonstracyi, lub do namiętnej agitacyi w czasie feryj, których już władze szkolne nawet skontrolować nie mogą.

II. Od chwili pojawienia się tych demonstracyi i agitacyi c. k. Rada szkolna krajowa zajęła w obec nich niedwuznaczne stanowisko. Zrazu wydała do gron nauczycielskich poważne ostrzeżenie i wezwała je, by wpływały wszelkiemi siłami na uspokojenie młodzieży i strzegły jej przed przedwczesnem rozpolitykowaniem.

Następnie zarządzono szczegółowe i ścisłe inspekcye tych zakładów, w których złe zdawało się występować na jaw, a wyniki tych inspekcyi wzięto za podstawę dalszych szczegółowych zarządzeń.

Gdy nastąpiły niestosowne demonstracye i agitacye, zarządzała c. k. Rada szkolna krajowa ścisłe dochodzenia bądź to przez dyrekcye zakładów, bądź też przez c. k. krajowych inspektorów szkolnych i delegowane w tym celu komisye, a uczniów, którym udowodniono winę w tym kierunku, karała surowo w przysługującym jej zakresie. W pewnym przypadku zarządzono zamknięcie klasy i nowe wpisy.

Nauczycielom, których przykład lub niedość właściwe w innym względzie postępowanie nasuwały obawy, nie szczędzono poważnych upomnień, a gdzie to było wskazane, chwytano się ostrzejszych środków.

Władza szkolna zdaje sobie zupełnie sprawę z całej grozy i niebezpieczeństwa, jakie z powodu tych agitacyi zagraża interesowi szkoły i młodzieży i gdyby agitacya ta w murach szkolnych nie miała ustać rychło w zupełności, władza szkolna nie cofnie się przed najenergiczniejszymi środkami, aby z rozwagą i spokojem, ale stanowczo położyć jej tamę«.

Oświadczenie to przyjęła komisya z uznaniem i z zaufaniem, że władze szkolne, jak się same wyraziły, postępować będą »z rozwagą i spokojem, ale nie cofną się przed najenergiczniejszymi środkami, żeby podobnym agitacyom tamę położyć«. Komisya szkolna podaje Wys. Sejmowi w tym przedmiocie rezolucyę do uchwalenia. (L. II.).

Naprzeciw takich objawów złych i przykrych, są inne pocieszające.

Dbałość o fizyczne i o moralne potrzeby uczącej się młodzieży, o należyty dozór nad nią i wpływ dobry a kształcący, objawia się w kraju w sposób prawdziwie piękny, przez znaczną liczbę zakładanych i utrzymywanych burs. Brody mają ich dwie, chrześcijańską i izraelicką, Brzeżany dwie, polską i ruską. Najmłodsze gimnazyum w Dębicy, jedną. Drohobycz dwie, polską i ruską. Podobnie Jarosław, Kołomyja, Przemyśl, Stryj, Tarnopol; Nowy Sącz ma trzy bursy, z tych dwie różnoruskie: ruska i ukraińsko-ruska. Tak samo Stanisławów. Sambor trzy, z tych jedna ruska. Bochnia, Podgórze, Rzeszów, Tarnów, Wadowice, Złoczów, mają po jednej bursie. Bursy zaś nie są jedynym objawem i środkiem opieki nad uczniami. Wspierają ich, i doglądają ich ile mogą w kilku miastach osobne w tym celu założone stowarzyszenia. Żywią zaś ubogich uczniów nieraz, i trwale klasztory, swoimi własnymi środkami, raczej uzbieranemi wsparciami. Tak naprzykład żywiły Siostry Felicyanki w Krakowie w roku szkolnym 1902/1903, trzystu pięciu uczniów. Szczególną uwagę zwracają na siebie zakłady, w których najprzew. księża Biskupi utrzymują uczniów własnym kosztem: i tak, kardynał książę Biskup krakowski uczniów 35, Arcybiskup lwowski łaciński we Lwowie 60, w Buczaczu sześciu. Arcybiskup lwowski obrz. gr. 24, Biskup przemyski obrz. łać. 31, Biskup tarnowski kilku.

Jest więc dbałość widocznie obudzona, i żywa i skuteczna. Wszystkim potrzebom zaradzić nie może, ale jest, i wiele dobrego robi. Dziwnie jednak wygląda, obok tego żywego i czynnego starania w miastach mniejszych, obojętność dwóch miast większych, w których opieka nad uczniami pozostawiona jest w zupełności osobistej inicyatywie i środkom ludzi dobrej woli.

Naglącej i wielkiej potrzebie naszych budynków szkolnych, zaradza się według możności. C. k. Ministerstwo oświaty wstawiło w preliminarz budżetu koszta budowy I-go i V-go gimnazyum we Lwowie i gimnazyum Franciszka Józefa w Tarnopolu.

Przy małej liczbie a ogromnem przepełnieniu szkół średnich wysuwa się sama z siebie kwestya zakładania szkół nowych. Wysoki Sejm wielokrotnie i jeszcze ostatnią uchwałą z roku 1901 wskazał niektóre miejsca, gdzie zakłady takie są najpilniej potrzebne. Starania i obiecane ofiary miast innych nieustają, ale owszem powtarzają się, lub występują nowe. Obecnie mianowicie z Jaworowa, z Gorlic, z Tarnobrzegu, z Rawy Ruskiej i z Łańcuta.

Jaworów jeszcze w roku 1872 rozpoczął pierwsze starania o szkołę średnią. Ponowił je w roku 1897, kiedy prosił o gimnazyum lub szkołę realną, utrakwistyczną z językiem wykładowym polskim i ruskim. W roku 1901 ofiarował Jaworów lokal szkolny, światło, opał i obsługę. W roku 1902, wobec warunków, pod jakimi Rada szkolna krajowa obiecywała poprzeć żądania u c. k. Rządu, gmina miasta Jaworowa zredukowała swoje żądania do niższego przynajmniej gimnazyum lub szkoły realnej, w najprędszym możliwie terminie. Jaworów popiera swoje żądania swoim charakterem jednego z trzydziestu miast większych, swoją ludnością przechodzącą dziesięć tysięcy, ludnością powiatu dochodzącą 80.000 z odległością znaczną od wszelkiej szkoły średniej a liczną frekwencyą młodzieży z tego powiatu w szkołach lwowskich, przemyskich i jarosławskich.

Gorlice powołują się na uchwałę Wys. Sejmu z roku 1899 i 1901 polecającą Rządowi założenie szkoły średniej tamże, ofiarują grunt pod budowę i 100.000 koron na koszta budowy. Przytaczają za swoją sprawą ten ważny argument, że powiat jeden z najludniejszych i najbardziej przemysłowych, liczący do 90.000 mieszkańców, a opłacający pół czwarta miliona koron podatków (bez dodatków krajowych, powiatowych i gminnych), słusznie mógłby mieć u siebie szkołę średnią. To zaś wyszłoby na korzyść już istniejącym a przepełnionym szkołom w Tarnowie, Jaśle i Sączu. Powiat gorlicki, i inne pobliskie, zwłaszcza grybowski, zapełniłyby nową szkołę uczniami, a odciągnęłyby znaczną ich liczbę od przepełnionych szkół dalszych.

Gorlice proszą o otwarcie nowego gimnazyum z rokiem szkolnym 1904/905.

Rawa ruska obowiązuje się złożyć na założenie gimnazyum kwotę 112.000 kor. z funduszów gminnych, 20.000 koron z funduszów powiatowych, a dodaje, że w razie

pewności, podniosłaby tę ofertę do wysokości 200.000 koron. Jako wzgląd za sobą przemawiający, przytacza odległość od wszelkiej szkoły średniej i swoje położenie środkowe między kilkoma powiatami pozbawionemi szkoły średniej.

Czortków już w roku 1898, domagał się założenia szkoły realnej, a Wys. Sejm na wniosek posłów hr. Gołuchowskiego i Rudrofa, polecił Radzie szkolnej krajowej wniosek ten do uwzględnienia. Czortków przytacza za sobą ludność otaczających powiatów, wynoszącą około pół miliona a wielką odległość od szkół średnich; najbliższe są w Buczaczu i Tarnopolu.

Tarnobrzeg ponawia swoją prośbę o założenie niższej szkoły średniej i obowiązuje się na ten cel dać grunt i wystawić budynek. Wie wprawdzie, że w sprawozdaniu komisyi szkolnej z roku 1899 jego położenie w samym cyplu kraju między Sanem a Wisłą, podane było jako niekorzystne. Wszelako pozwala sobie powtórzyć, że to położenie owszem mogłoby za nim przemawiać, bo szkoła położona blizko granicy, mogłaby służyć i młodzieży z za Wisły. Zaś cztery powiaty w tym klinie położone Tarnobrzeski, Niski, Kolbuszowski i Mielecki, nie mające żadnej szkoły średniej, miałyby tę bliżej w Tarnobrzegu, niż w Jarosławiu, Rzeszowie i Dębicy.

Łańcut występuje także z tem samem żądaniem. Przemyśl z żądaniem założenia szkoły realnej.

Dwa miasta dopominają się o szkołę średnią na podstawie powodów bardzo silnych i każdemu trafiających do przekonania: Sokal, spełnienie swego żądania miał już prawie przyobiecane, a doczekać się go nie może. Żywiec jest w położeniu podobnem, i tak samo zasługuje na szczególną uwagę.

Wielka jest liczba tych miast i powiatów, które usilnie proszą o szkołę średnią. W roku 1901 polecone były Wys. Rządowi: Nowy Targ, Mielec, Sokal, Czortków, Rzeszów, Żywiec, Rohatyn, Śniatyn i Tarnobrzeg. Od tego czasu Śniatyn zyskał szkołę realną a Rzeszów ma pewność drugiego gimnazyum od 1-go września 1904 roku. Ale w miejsce tych dwóch miast występują z uzasadnionemi żądaniami nowe: Jaworów, Rawa Ruska, Łańcut. Komisya szkolna wie, że wszystkiemu naraz stać się zadosyć nie może, poprzestaje więc tylko na poleceniu wszystkich do stopniowego uwzględnienia. (Rezolucya l. III,).

Komisya szkolna stwierdza, co każdy nieuprzedzony przyznać musi, że jest w naszych szkołach średnich znaczna zmiana na lepsze. Ktokolwiek miał sposobność przekonać się z doświadczenia, ten widzi, że uczniowie wychodzą z gimnazyum do uniwersytetu, ze znacznie większym zasobem wiadomości, niż to było przed laty jeszcze dwudziestu. Że dalej w egzaminach kandydatów na nauczycieli szkół średnich podniósł się poziom wymagań i poziom odpowiedzi. Większa liczba i zakładów i posad nauczycielskich i budynków, jest także niezaprzeczonym postępem. Tak samo, powstające bursy, małe seminarya biskupie i stowarzyszenia opiekujące się uczniami. Ćwiczenia gimnastyczne, kształcenie w muzyce i rosnące jej zamiłowanie, wszystko to są rzeczy dobre i obiecujące na przyszłość.

Ale nie mniej pozostaje nam do osiągnięcia, jakeśmy już dotąd osiągnęli. Nad wszystkiem góruje fakt ogromnego przypływu uczniów i finansowa niemożność dostarczenia im tylu szkół i tylu nauczycieli, ileby wymagała potrzeba nauki i roztropny wzgląd na przyszłość i tych uczniów i społeczeństwa.

Dalej, jest wzgląd na religijne i moralne wychowanie młodzieży, którą z wielu powodów niezależnych od władz szkolnych, nie da się zachować tak ściśle i tak skutecznie, jakby należało.

Wreszcie, są stosunki i potrzeby niektórych okolic i powiatów, które nakazują nie ociągać się z zaopatrzeniem ich w szkoły średnie, ze względu nie na samą tylko ich potrzebę, ale na pożytek kraju i społeczeństwa całego.

Z tych powodów komisya szkolna ma sobie za obowiązek podać Wys. Sejmowi do uchwały ponownej niektóre dawniej już uchwalone jego rezolucye, a dodać do nich te, które stosunki lat najnowszych, zdaniem komisyi, pożądanemi uczyniły. A mianowicie:

Komisya szkolna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie szkół średnich z lat 1900/1901 i 1901/1902 przyjmuje Sejm do wiadomości.

II. Sejm przyjmuje z uznaniem do wiadomości oświadczenie złożone przez reprezentanta władzy szkolnej w komisyi szkolnej sejmowej, że władza szkolna zdaje sobie w zupełności sprawę z grozy i niebezpieczeństwa, jakie z powodu agitacyi socyalnych i politycznych zagraża interesowi szkoły i młodzieży, i że gdyby agitacya ta między młodzieżą szkolną nie miała rychło ustać w zupełności, władza szkolna »nie cofnie się przed najenergiczniejszymi środkami, aby z rozwagą i spokojem ale stanowczo położyć jej tamę«.

III. Wzywa się c. k. Rząd, aby w miarę spodziewanego przybytku sił nauczycielskich zakładał nowe szkoły średnie.

IV. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby oprócz zakładania nowych szkół średnich, zastanowił się nad niezwykłym a jednostronnym napływem młodzieży do gimnazyów w Galicyi, i tak przez szybsze zakładanie szkół z kierunkiem praktycznym, jak przez inne uregulowanie uprawnień uczniów szkoły takie kończących, zapobiegł szkodliwym skutkom, jakie dla młodzieży kończącej uniwersytet, mógłby wywołać nadmiar kandydatów na ograniczoną liczbę posad w zawodach wymagających studyów gimnazyalnych, względnie uniwersyteckich.

V. Wzywa się c. k. Rząd, aby ustanowił większą liczbę posad krajowych Inspektorów szkół średnich.

VI. Wzywa się c. k. Rząd, aby naukę religii uczynił przedmiotem egzaminów dojrzałości.

VII. Wzywa się c. k. Rząd, aby naukę historyi kraju rodzinnego uczynił obowiązkową w gimnazyach.

VIII. Wzywa się c. k. Rząd, iżby przy szkołach średnich zaprowadził dozór nad zdrowiem uczniów, przez ustanowienie lekarzy szkolnych.

Tem samem załatwione są petycye: miasta Gorlic l. 2073.; miasta Jaworowa l. 1067.; Wydziału powiatowego w Rawie ruskiej l. 664.; Wydziału Rady powiatowej w Tarnobrzegu l. 2669.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
St. Tarnowski.

LW. 40.524/902. We Lwowie, dnia 6. października 1903.

Alt. 399

Sprawozdanie

Wydziału krajowego tyczące się wadliwego wykonywania ustaw i przepisów podatkowych i należytościowych.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z d. 6. lipca 1901 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

„1. Wnioski posłów Skałkowskiego i Wład. Czajkowskiego w sprawie wadliwego wykonywania ustaw i przepisów skarbowych, tudzież wniesioną dnia 1 b. m. do Ls. 1362 petycyę grona obywateli w tym samym przedmiocie, przesyła Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby sprawy we wnioskach i w petycyi objęte zbadał, a po zasięgnięciu zdania osób kompetentnych przedłożył Sejmowi wnioski swoje na najbliższej sesyi sejmowej".

„2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę, jakie przepisy prawne wydać należy, aby Sejm krajowy w myśl §. 24. statutu krajowego mógł wykonywać przyznany mu statutem wpływ spółdziałający i nadzorujący w sprawach podatkowych".

Uważając sprawę, poruczoną tą uchwałą sejmową Wydziałowi krajowemu do załatwienia, za wielkiej doniosłości i wagi dla kraju, i tak przeciążonego nader podatkami i opłatami publicznemi, postanowił przedewszystkiem Wydział krajowy, postępując zresztą wedle wskazówek Wysokiego Sejmu, złożyć ankietę z osobistości kompetentnych i fachowych i zasięgnąć zdania tej ankiety, w jaki sposób najwłaściwszy do celu wiodący mogłaby niniejsza uchwała Wysokiego Sejmu być wykonaną.

To też reskryptem z dnia 4. października 1901 LW. 67.448 w skład tej ankiety zaprosił Wydział krajowy panów:

1. J. E. Dawida Abrahamowicza, posła do Rady państwa i na Sejm kraj.,
2. Dra Tadeusza Skałkowskiego, posła na Sejm krajowy,
3. Dra Władysława Czaykowskiego, posła na Sejm krajowy,
4. Józefa Męcińskiego, posła na Sejm krajowy,
5. Kornela Paygerta, posła na Sejm krajowy,
6. Dra Eugeniusza Oleśnickiego, posła na Sejm krajowy,
7. Klemensa hr. Dzieduszyckiego, posła na Sejm krajowy,
8. Dra Jana Hupkę, posła na Sejm krajowy,
9. Dra Natana Löwensteina, posła na Sejm krajowy,
10. Dra Juliusza Leo, posła na Sejm krajowy,
11. Dra Godzimira Małachowskiego, posła na Sejm krajowy,
12. Jana Rottera, posła na Sejm krajowy,
13. Dra Mikołaja Krzysztofowicza, posła na Sejm krajowy,
14. Tytusa Bujnowskiego, posła na Sejm krajowy,
15. Dra Stanisława Głąbińskiego, profesora c. k. Uniwersytetu we Lwowie,
16. Aleksandra Krzeczunowicza, właściciela dóbr,
17. hr. Maurycego Mycielskiego, właściciela dóbr,
18. Dra Alfreda Zgórskiego, dyrektora Banku krajowego,
19. Maurycego Lazarusa, dyrektora Banku hipotecznego,
20. Władysława Terenkoczego, dyrektora Banku zaliczkowego i

21. Dra Władysława Lisowskiego, adwokata z Krakowa.

Ankieta ta zebrawszy się na pierwsze posiedzenie w dniu 10. Października 1901 i omówiwszy w ogólnych zarysach przedmiot obrad tj. wadliwe stosowanie i wykonywanie ustaw i przepisów podatkowych i należytościowych, przedłożyła Wydziałowi krajowemu wniosek na oddanie referatów opracować się mających w poszczególnych działach podatkowych i należytościowych 13 stu z pośród swego grona obranym członkom, a mianowicie zaproponowała oddanie i wypracowanie referatu:

a) Drowi Eugeniuszowi Oleśnickiemu: o należytościach od przeniesień własności nieruchomych włościańskich i o sprawach stemplowych;

b) Drowi Głąbińskiemu: o podatku domowo czynszowym;

c) Drowi Zgórskiemu i M. Lazarusowi: o wymiarze podatków instytucyom finansowym i bankowym;

d) Drowi Czajkowskiemu: o należytościach przenośnych i spadkowych;

e) Drowi Löwensteinowi: o podatku osebisto-dochodowym w miastach;

f) hr. Dzieduszyckiemu i A. Krzeczunowiczowi: o podatku osobisto-dochodowym w reszcie kraju;

g) JE. Abrahamowiczowi: o podatku rentowym i o opustach w podatku gruntowym z powodu klęsk elementarnych;

h) Wł. Terenkoczemu: o opodatkowaniu Towarzystw zarobkowych i gospodarczych;

i) T. Bujnowskiemu: o opodatkowaniu miast posiadających własne prawo propinacyi i o ekwiwalencie;

j) Drowi Hupce: o egzekucyach podatkowych;

k) Drowi Lisowskiemu, o należytościach prawnych;

l) hr. Mycielskiemu: o podatku gruntowym i domowo-klasowym, wreszcie

m) Drowi Skałkowskiemu: w sprawie przepisów prawnych z §. 24 statutu krajowego.

Nadto postanowiła ankieta celem zebrania jak najobszerniejszego materyału ułożyć odpowiedni kwestyonaryusz, co też wybrani ku temu członkowie ankiety uczynili i kwestyonaryusz ten z prośbą o odpowiedź rozesłany następnie został imieniem ankiety Izbom adwokackim i notaryalnym, Wydziałom Towarzystw prawniczych, c. k. Towarzystwu gospodarczemu we Lwowie, c. k. Towarzystwu rolniczemu w Krakowie, Towarzystwom właścicieli realności we Lwowie i w Krakowie, Magistratom m. Lwowa i Krakowa, instytucyom bankowym, Związkowi Towarzystw zarobkowych i gospodarczych, Towarzystwu naftowemu, Towarzystwom wzajemnych ubezpieczeń w Krakowie i Towarzystwu „Dniestr“, galic. Kasie oszczędności we Lwowie, Izbom handlowym i przemysłowym wreszcie członkom ankiety.

Wniosek ankiety co do rozdziału referatów pomiędzy członków ankiety przyjął Wydział krajowy do swej zatwierdzającej wiadomości, upraszając pismem z dnia 13. października 1901 LW. 69874 pp. referentów, ażeby przydzielone im referaty zechcieli z uwagi na ważność i nagłość sprawy w jak najkrótszym czasie opracować i Wydziałowi krajowemu z wnioskami przedłożyć tak, ażeby Wydział krajowy referaty te, w miarę, jak wpływać będą, poddawać mógł pod obrady pełnej ankiecie.

Prócz tego Wydział krajowy odezwami z dnia 27. Października 1901 LW. 70315 w poruszonej przez posła Czajkowskiego sprawie wymierzania należytości spadkowych, odniósł się do c. k. Sądów krajowych wyższych we Lwowie i w Krakowie z prośbą o dostarczenie dat, z którychby wynikało, że władze skarbowe w ostatnich latach z reguły nie przyjmują za podstawę wymiaru należytości prawnej wartość majątku spadkowego przez zastosowanie iloczynu podatkowego, lecz domagają się sądowego oszacowania spadków.

Gdy w ten sposób zabezpieczony materyał, a mianowicie: odpowiedzi na kwestyonaryusze ankiety, referaty członków ankiety i odpowiedzi c. k. wyższych Sądów krajowych nadeszły, odbyła ankieta w dniu 5. kwietnia 1902 drugie posiedzenie swoje, na którem uchwaliła:

1. dla ostatecznego opracowania sprawy niniejszej wybrać ściślejszy komitet złożony z pp. Stanisława Głąbińskiego, Tadeusza Skałkowskiego i Mikołaja Krzysztofowicza, z prawem kooptacyi i

2. komitetowi temu przekazać cały materyał niniejszej sprawy do rozpatrzenia i złożenia następnie ankiecie sprawozdania ze swoją opinią.

Wspomniany Komitet zajął się też niezwłocznie powierzonemi mu — jak wyżej studyami — a opracowany w tym przedmiocie przez Dra Głąbińskiego generalny referat z wnioskami przedłożył ankiecie.

Sprawozdanie to wraz z wnioskami przyjęła ankieta na posiedzeniu w dniu 27. maja 1902 do wiadomości i jako uchwałę swoją przesłała Wydziałowi krajowemu. Wydział krajowy jednakże z uwagi, że sprawa ta cała wymaga jeszcze dalszych gruntownych a dłuższego czasu potrzebujących studyów nad ustawami i przepisami podatkowemi i należytościowemi, jak niemniej nad praktykowanym przez władze skarbowe systemem pobierania tych opłat publicznych, nie jest w możności dziś już przedłożyć Wysokiemu Sejmowi swojej opinii o elaboracie ankiety wraz z wnioskami.

Dlatego też Wydział krajowy, skreślając niniejszem dotychczasowy stan rzeczy */. i dołączając w odpisie generalny referat Dra Stanisława Głąbińskiego, uprasza:

„Wysoki Sejm raczy przyjąć do wiadomości niniejsze sprawozdanie“.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Michał Glidziuk *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Wysoki Wydziale krajowy.

Powołując się na obfity materyał, zebrany w drodze kwestyonaryuszy w całym kraju, tudzież na referaty w poszczególnych działach podatkowych, mamy zaszczyt przedstawić na podstawie owego materyału i referatów następujące ogólne uwagi i wnioski:

Powszechne w naszym kraju skargi na ucisk podatkowy i nadużycia władz skarbowybh mają niewątpliwie źródła rozmaite: Jedne płyną z wygórowanych ciężarów podatkowych i są jedynie objawem niestosunkowego obciążenia ludności niezamożnej licznemi podatkami i opłatami publicznemi w porównaniu z jej siłą ekonomiczną i podatkową; inne mają swe źródło w nieznajomości przepisów podatkowych i w znanej nieporadności całej naszej ludności, szczególnie włościańskiej, w sprawach podatkowych; wiele jednak zażaleń i zarzutów mają własną podstawę bądź z tego powodu, że wskutek licznych i niejasnych przepisów w niektórych działach podatkowych, n. p. opłat należytościowych, istnieje niepewność prawna, bądź dlatego, że przepisy wykonawcze odznaczają się niekiedy duchem fiskalnym, niezgodnym z intencyą i postanowieniami prawodawcy, bądź nakoniec z tej przyczyny, że władze i organa skarbowe w sposób jednostronny stosują i interpretują obowiązujące przepisy na niekorzyść ludności, że niechętnie przyznają ludności należące się jej ulgi, nie załatwiają wnoszonych podań i rekursów, nękają nieraz niepotrzebnie ludność cytacyami, żądaniami wyjaśnień, podejrzeniami bez słusznej przyczyny, w ogóle nie zawsze pamiętają o tem zarówno przy wymiarach jak egzekucyach, że nie są same stroną, lecz organami władzy publicznej, obowiązanymi do sprawiedliwego i bezstronnego stosowania ustaw.

Jednostajność władz skarbowych wyrobiła się nie tylko pod wpływem fiskalnych ustaw i rozporządzeń, ale także wskutek niezgodnego z duchem organizacyi władz rozdziału władz administracyjnych i skrabowych, tudzież wskutek braku odpowiedzialności władz za działalność fiskalną na szkodę ludności. Wedle obowiązujących zasad organizacyi władz państwowych jest tylko sądownictwo oddzielnem od administracyi, skarbowość zaś powinna pozostać w ścisłym związku z władzami administracyjnemi, albowiem w drugiej instancyi jest c. k. Namiestnik naczelnikiem administracyi skarbowej tak samo, jak politycznej i szkolnej, w pierwszej instancyi zaś w dziale podatków bezpośrednich jest takim samym naczelnikiem c. k. Starosta. W praktyce atoli nastąpiło w obu instancyach zupełne wydzielenie administracyi skarbowej jako całkiem odrębnego działu administracyi publicznej, ku niezmiernej szkodzie ludności i z uszczerbkiem sprawiedliwej bezstronnej działalności władz skarbowych, albowiem na ich czele nie stoi już faktycznie ów naczelny organ administracyjny, który jest powołanym do czuwania nad dobrem ludności i państwa w całym kraju, a względnie w powiecie, który jest zarazem odpowiedzialnym za sprawiedliwe wykonywanie przepisów i utrzymanie harmonii między interesami ludności i państwa.

Nadto nie są władze skarbowe odpowiedzialne za swe czynności szkodliwe dla ludności, a upozorowane interesem skarbu. Nie są one odpowiedzialne ani stronom poszkodowanym, albowiem odpowiedzialność ta jest tylko zasadniczo w konstytucyi państwa zapowiedzianą, ani swoim władzom przełożonym, które pociągają je do odpowiedzialności tylko za czynności i zaniedbania niekorzystne dla skarbu. Nawet izba obrachunkowa zarządza dodatkowe wymiary, jeżeli przy sposobności

kontroli rachunków przekona się o poszkodowaniu c. k. skarbu, ale nie zarządza wcale zwrotu stronom kwot niesłusznie pobranych, chociaż się przekona o niesłuszności wymiaru. Z tych wstępnych uwag okazuje się konieczność przywrócenia ściślejszego związku władz skarbowych z naczelnictwem władz politycznych, tudzież wyjednania ustawy o odpowiedzialności organów skarbowych za szkodę stronom wyrządzoną zarówno wobec stron, jak władz przełożonych.

Przechodząc do wadliwości sprawdzonych przy wykonywaniu ustaw podatkowych, rozpoczynamy od bezpośrednich podatków realnych:

I. Podatek gruntowy.

Wadliwości przy wymierze i wybieraniu podatku gruntowego przedstawione są szczegółowo w referacie p. M. hr. Mycielskiego. Znaczna część skarg ludności na niesłuszne wymiary ma źródło swe w błędach spisów katastralnych i w niezgodności faktycznego stanu posiadania z księgami gruntowemi. Ztąd też dawne żądanie kraju, wielokrotnie przez sam Rząd, mianowicie także w czasie tegorocznej dyskusyi budżetowej przez usta zastępcy ministerstwa sprawiedliwości jako zupełnie uzasadnione uznane, o radykalną rewizyę ksiąg gruntowych i pomnożenie liczby geometrów ewidencyjnych tak, aby przy każdym sądzie powiatowym był ustanowiony jeden urzędnik ewidencyjny, należałoby z naciskiem ponowić, albowiem przy dzisiejszym stanie ksiąg gruntowych i ewidencyi katastru jest wręcz niemożliwem uniknąć wiele rażących pomyłek przy przypisywaniu i ściąganiu podatków realnych. Nadto jest rzeczą konieczną:

1. Utrzymywanie ciągłej styczności między urzędem katastralnym ewidencyjnym a podatkowym w tym celu, aby wszelkie zmiany posiadania zostały zaraz uwzględnione w księgach podatkowych;

2. Zniżenie taksy od map wydawanych stronom, jeżeli obszar i przychód katastralny danej posiadłości gruntowej nie jest znaczny;

3. Nakazy płatnicze i kwity w książeczkach podatkowych powinny wyszczególniać dokładnie, za jaki czas i za jaką posiadłość (za każdy arkusz z osobna) podatek pobrano, aby strona wiedziała, za co płaci i miała możność reklamowania i sprostowania pomyłek;

4. Każdy posiadacz gruntowy powinien mieć w księgach podatkowych swój arkusz, z któregoby każdego czasu mogła tak sama władza podatkowa, jak każdy interesowany powziąć dokładną wiadomość, jakie podatki i z jakich tytułów jest obowiązany płacić, z jakiemi zalega i jakie zapłacił. Przy takiej ewidencyi byłoby ułatwione skompensowanie nadpłat z zaległościami tudzież równoczesne dochodzenie wszelkich pretensyi skarbowych przeciw pewnej osobie. Przy dzisiejszym stanie rachunkowości nie wie ani sama strona, ani nie może od urzędu otrzymać pewnej informacyi, czy, z jakich tytułów i ile winną jest c. k Skarbowi;

5. W każdym urzędzie podatkowym powinien być przeznaczony jeden z urzędników do udzielania w pewnych oznaczonych godzinach informacyi stronom w sprawach podatkowych. Szczególnie włościanie nie mogą często otrzymać żadnych wyjaśnień, błąkają się bezradni po korytarzach i biurach, zbywani są nieraz nieraz niegrzecznie i opryskliwie przez urzędników zajętych swojemi czynnościami urzędowemi, tracą czas niepotrzebnie i słusznie narzekają na władzę publiczną, która nie chce jej ułatwić dopełnienia ciężkiego obowiązku podatkowego. Znaczna część zaległości podatkowych jest prostem następstwem owego braku ewidencyi i informacyi w sprawach podatkowych.

6. W każdym urzędzie podatkowym powinna na widocznem miejscu być umieszczona dla wiadomości interesowanych tablica, wykazująca za kilka ostatnich lat wysokość dodatków krajowych, powiatowych, drogowych, szkolnych i gminnych dla każdej gminy, niemniej wysokość opustu dla podatku gruntowego i domowego.

Wiele słusznych zarzutów podniesiono przeciw postępowaniu egzekucyjnemu w gminach przez egzekutorów. Pod tym względem jest rzeczą konieczną, aby:

1. Zwierzchności gminne i egzekutorowie byli dokładnie pouczeni, jakie przedmioty są wolne od egzekuczyi, i aby tych przepisów ściśle przestrzegano;

2 Wraz z egzekutorem powinien zjeżdżać urzędnik podatkowy i wydawać tymczasowe kwity na pobrane kwoty.

Nakoniec także ciała autonomiczne powinnyby zająć się czynnie ochroną ludności w sprawach podatkowych. Dopóki wpływ tych ciał po myśli statutu krajowego nie będzie prawnie ustalony, byłoby pożądanem, aby Wydział krajowy zajął się wydaniem po polsku i rusku obowiązujących przepisów w sprawie podatku gruntowego i domowo-klasowego, rady powiatowe zaś powinnyby przez swoich urzędników lub za pomocą osobnego biura imformować ludność, wyręczać ją we wnoszeniu uzasadnionych podań i rekursów. Również jest rzeczą pożądaną, aby Wydział krajowy wydał do gmin okólnik z pouczeniem co do postępowania w razie klęsk elementarnych, celem wczesnego przedkładania wykazów klęsk dla odpisania podatku gruntowego.

II. Podatek domowo-klasowy.

Podatek domowo klasowy w Galicyi przysparza c. k. Skarbowi państwa najwięcej z wszystkich krajów austryackich, około 3 miliony koron rocznie. Przedewszystkiem jest rzeczą uderzającą, że Galicya bardzo mało korzysta z postanowienia ustawy z 9. lutego 1882, wedle którego dla chat budowanych z chrustu i gliny, tudzież dla chat samotnych o jednej tylko części mieszkalnej, obowiązuje najniższa stopa podatkowa w kwocie 75 K czyli 1 K 50 h. Takich chat wedle wykazów podatkowych za rok 1901 na ogólną liczbę domów 664.563 o jednej części mieszkalnej uwzględniono w Galicyi tylko 11.028, reszta zaś 653.535 chat o jednej izbie płaciła wyższy podatek klasy XVI. w kwocie 3 koron. Daty te świadczą o zbyt fiskalnym sposobie klasyfikowania domów włościańskich i wykazują, że słusznem byłoby żądanie przeprowadzenia rewizyi klasyfikacyi domów, oraz pouczenie zwierzchności gminnych o obowiązujących przepisach co do klasowania chat o jednej izbie.

Również nie korzysta nasza ludność włościańska z prawa czasowego uwolnienia nowych domów przez lat 12 od podatku częścią z powodu nieznajomości przepisów, częścią zaś z powodu niewypełniania przez włościan i zwierzchności gminne przepisów krajowej ustawy budowniczej z 13. października 1899 Nr. 133 Dz. u kr. co do planów i konsensów budowlanych, tudzież nieznajomości ułatwień, jakie ministerstwo skarbu rozporządzeniem z 2. lipca 1892 l. 18.603 przyznało, wedle którego podanie o czasowe uwolnienie domów może być wniesione także ustnie do protokołu w urzędzie podatkowym i że podania takie mogą wnosić naczelnicy gmin w zastępstwie interesowanych. Wskutek tego korzysta w Galicyi wedle wykazów urzędowych na 1.000 domów o jednej izbie zaledwie 5 czasowej wolności od podatku domowo-klasowego, gdy przeciwnie przy podatku domowo-czynszowym korzysta w Galicyi w miastach prowincyonalnych na 1.000 domów 135, w miastach stołecznych zaś 379 z wolności od podatku. Wobec nieporadności włościan i zwierzchności gminnych okazuje się niezbędnem współdziałanie w takich sprawach rad powiatowych tudzież wyjednanie większej życzliwości ze strony organów skarbowych w traktowaniu włościan, nie obznajomionych z przysługującemi im prawami i ulgami podatkowemi.

Zażalenia co do niedostatecznej ewidencyi domów i przypisanego podatku domowo-klasowego są ściśle związane z wadliwościami wytkniętemi powyżej przy podatku gruntowym.

III. Podatek domowo-czynszowy.

Podatek domowo-czynszowy w Austryi rozwinął się z podatku katastralnego w podatek o charakterze osobistym i stał się niesłychanym ciężarem dla ludności wskutek tego, że stopa podatku katastralnego została zastosowaną do rzeczywistych przychodów surowych z domu. W zasadzie podlegają dzisiaj domy czynszowe w Austryi, opodatkowane państwową stopą 20% i $26^2/_3$% (prócz dodatków autonomicznych), analogicznej stopie, jak dochód czysty katastralny podatkowi gruntowemu: w rzeczywistości jednak istnieje w stopie podatkowej domów i gruntów olbrzymia różnica, ponieważ podatek domowy obciąża rzeczywisty czynsz, podatek gruntowy zaś oblicza się wedle dochodu katastralnego. Do niedawna władze podatkowe liczyły się z ową nagłą przemianą stopy podatkowej wskutek reformy podatku czynszowego i pobłażliwie oceniały fasye właścicieli, nie zupełnie odpowiadające czynszom rzeczywistym. Wszelako od jakich

dziesięciu lat poczęto u nas stosować z całą surowością przepisy ustawy z roku 1882, a nawet pomijać zupełnie przepisy o postępowaniu przy t. zw. „prostowaniu“ czynszów, wskutek czego nieznośny ciężar tego podatku wystąpił w całej swej jaskrawości i dał powód do głośnych i słusznych zażaleń. Najliczniejsze zarzuty, zwrócone przeciw sposobowi wykonywania ustaw o podatku domowo-czynszowym, niezgodnemu z wyraźnemi postanowieniami lub duchem ustaw, są następujące:

1. Galicyjskie władze podatkowe nie uwzględniają często wcale takich wydatków i kosztów, które w myśl ustawy nie mieszczą się w kwocie ryczałtowej (30% a względnie 15% czynszu) przeznaczonej na zwyczajną konserwacyę i administracyę domu. Należą tu wydatki na opłacenie dodatków gminnych kwaterunkowych nałożonych na lokatorów tudzież podatków gminnych czynszowych, opłat wodociągowych, wydatki na oświetlenie, centralne ogrzewanie, zużycie dywanów na schodach, wydatków na urządzenie portali sklepowych, szyb wystawowych i t. p. We fasyach zachodnich krajów austryackich znajdują się już w urzędowych formularzach osobne drukowane rubryki na podobne potrącenia, u nas zaś strony zwykle nawet nie próbują podawać tych wydatków, gdyż są pewne, iż władza ich nie uwzględni;

2. Domy wolne od podatku z tego tytułu, że są przeznaczone na koszary publiczne, budynki szkolne, bywają często opodatkowane i pomimo wnoszonych rekursów (n. p. we Lwowie, Krakowie, Samborze) władze podatkowe starają się zawsze wyszukać formalne braki ustawowe, aby odwlec uwolnienie domów od podatku;

3. Podania o czasowe uwolnienie domów nowych od podatku czynszowego są często całemi latami przedmiotem dochodzeń i badań urzędowych, tymczasem zaś, podatek czynszowy jest przypisywany i ściągany;

4. T. zw. „prostowanie“ czynszów odbywa się zazwyczaj wbrew przepisom dekretu nadw. z 26. czerwca 1820 wprost z urzędu bez przesłuchania strony i bez sprawdzenia wartości czynszowej na miejscu. Jeżeli zaś wyjątkowo zarządza władza takie sprawdzenie, to powołuje na mężów zaufania osobistości nieznane, niekiedy z odległych przedmieść, pożądające dyet i żyjące z nich, zależne od władzy i powolne jej życzeniom.

Wobec takiego wykonywania przepisów godzi się niekiedy sama strona na niesłuszne podwyższenie czynszu, albowiem jest z góry przeświadczoną, że komisyjne sprawdzanie wartości czynszowej przez takich mężów zaufania jest czczą formalnością;

5. Czynsze bywają niekiedy „prostowane“ ponad rzeczywistą swą wysokość, albowiem władze podatkowe w Galicyi nie uwzględniają słusznego postanowienia §. 43. dekr. nadw. z roku 1820, że należy przyjąć czynsz rzeczywisty za podstawę opodatkowania nawet wtedy, gdy wartość czynszowa jest wyższą, jeżeli tylko jest rzeczą oczywistą, że właściciel domu nie pobiera czynszów wyższych. Przez takie „prostowanie“ czynszów przyczyniają się władze podatkowe do ciągle wzrastającej drożyzny mieszkań, będącej ekonomiczną i socyalną klęską w głównych miastach naszego kraju;

6. Przepisy co do uwolnienia domów od podatku z tytułu próżnostania lub nieściągalności czynszów nie są wykonywane w duchu ustawy, podania o uwolnienie zalegają całemi latami, rezolucye na podania takie są ogólnikowe i nie wyjaśniają, czy żądanie zostało w całości uwzględnione, a takie przepisy ustawy z 24. października 1896 l. 223 dz. p. p. dozwalające na odpis podatku czynszowego w razie oczywistej niewypłacalności najemców bez przedsiębrania przeciw nim egzekucyi, są u nas martwą literą;

7. Urzędy wymiarowe, szczególnie w większych miastach, powinny być uposażone w odpowiednią ilość sił kwalifikowanych na równi z krajami austryackimi zachodnimi. Jeżeli bowiem czynności wymiarowe powierza się dyurnistom i manipulantom, nie można nawet marzyć o odpowiedniem stosowaniu ustaw;

Także umieszczenie biur podatkowych w naszym kraju, nie wyjmując miasta stołecznego, jest nie tylko przeszkodą należytego sprawowania czynności przez urzędników, ale w wysokim stopniu krzywdzi obywateli opodatkowanych, którzy całemi godzinami wyczekiwać muszą w dusznych salach i raczej zdecydują się nie raz płacić nie słuszny podatek, niż tracić czas i zdrowie po korytarzach i biurach podatkowych.

Nie wchodzimy tu bliżej w potrzebę i kierunki reformy podatku domowo-czynszowego, zapowiedzianej przez c. k. Ministerstwo Skarbu. W każdym razie powinna stanowczo być uchyloną wygórowana stopa podatku, zwłaszcza w obu

miastach stołecznych, a tytułem kosztów utrzymania domów powinna być we wszystkich miastach przyznaną przynajmniej kwota w wysokości 30% czynszu. Nadto właściciele domów powinni być na przyszłość zabezpieczeni przed dowolnością organów skarbowych, dzisiejsze tajemnicze postępowanie przy udziale „mężów zaufania“ powinno ustąpić miejsca procedurze jawnej, a w razach wątpliwych powinny decydować obywatelskie komisye szacunkowe, złożone wedle analogii podatków osobistych z delegatów samych obywateli, a w drugiej instancyi z delegatów Sejmu obok członków przez Rząd mianowanych.

IV. Podatek osobisto-dochodowy.

Nowy podatek osobisto-dochodowy jest powszechnie w naszym kraju przedmiotem ostrych zarzutów i ogólnego niezadowolenia. Owe zarzuty można w części wytłumaczyć nowością podatku osobisto-dochodowego i systemu osobistego opodatkowania w naszym kraju, tudzież naszym charakterem narodowym, nie znoszącym przymusu w sprawach osobistych i rodzinnych i odczuwającym boleśnie wszelkie nieuzasadnione podejrzenia i zarzuty ze strony władzy skarbowej. Wszelako nie ulega wątpliwości, że w znacznej części ma ogólne niezadowolenie słuszną racyę, albowiem władze skarbowe zabrały się u nas do wykonania ustawy podatkowej bez odpowiedniego przygotowania i ze zbytnim pospiechem, przez co dobre strony osobistego opodatkowania utonęły w objawach ujemnych, krzywdzących obywateli moralnie i materyalnie.

Szczegółowe wadliwości przy wymiarze podatku osobisto-dochodowego są wymienione i wyjaśnione w dawniejszym referacie referenta subkomitetu („Austryacki podatek osobisto dochodowy w praktyce“) tudzież w referacie p. Krzeczunowicza. Najważniejsze z nich mogą być z łatwością przy dobrej woli ministerstwa skarbu i krajowej władzy skarbowej w ramach obowiązującej ustawy uchylone, a mianowicie:

1. Władza podatkowa powinna być w myśl ustawy stanowczo oddzieloną od Komisyi wymiarowych. Przewodniczącym Komisyi nie powinien być przewodniczący władzy podatkowej lecz inny organ urzędowy n. p. sam namiestnik w Komisyi apelacyjnej, starosta zaś, a względnie wyższy urzędnik Namiestnictwa w instancyi pierwszej;

2. Komisya powinna mieć obowiązek zbadania wszelkich faktów i dowodów, przedstawionych przez stronę, n. p. dokumentów, świadków i znawców. Księgi gospodarskie, porządnie prowadzone, powinny mieć taką samą moc dowodową, jak księgi handlowe;

3. Podstawą wszelkich wymiarów powinna być fasya strony, oraz dowody inne przez władzę lub Komisyę zebrane; wszelkie dowolne szacowanie dochodów, jako sprzeczne z ustawą, powinno być wykluczone;

4. Protokoły posiedzeń Komisyi powinny być szczegółowe, powinny mianowicie zawierać uzasadnienie wszelkich uchwał niezgodnych z fasyą strony; uzasadnienie to powinno być podane do wiadomości strony na jej żądanie;

5. Rozporządzenie wykonawcze powinno być zupełnie zgodne z ustawą, mianowicie pojęcie dochodu czystego, jako dochodu rzeczywistego, powinno być w duchu ustawy ustalone, n. p. przy dochodach z lasów, z kopalni naftowych i t. p.;

6. Członkowie Komisyi, mający udział w pracach komisyi przez czas dłuższy, n. p. dłużej niż tydzień, powinni otrzymywać dyetę. Należałoby w tym celu wyjednać nowelę do ustawy podatkowej. Dla zapewnienia kompletu należy powoływać równocześnie także zastępców, a celem należytego zbadania fasyi powinny się Komisye dzielić na subkomisye z korreferentami z pośród członków wybranych;

7. Władze podatkowe nie powinny posługiwać się żadnemi tajnemi informacyami, lecz powinny polegać na informacyach osób zaufania godnych, przez gminę wskazanych;

8. Rekursy powinny być załatwiane szybciej niż dotychczas, a w tym celu także uposażenie władz w siły kwalifikowane powinno być wydatniejszem;

9. Z powodu ociągania się władzy z wymiarem podatku stało się u nas regułą, iż w myśl ustawy z 9. marca 1870 przypisuje się stronom podatek w kwocie zeszłorocznej i ściąga się ten podatek przymusowo, chociażby stosunki danej osoby stanowczo się pogorszyły. Temu zwyczajowi należałoby stanowczo tamę położyć, tem bardziej, że objaw ten staje się chronicznym także przy podatku zarobkowym od przedsiębiorstw publicznych.

V. Podatek zarobkowy ogólny.

Podatek zarobkowy ogólny nie został niestety przy sposobności reformy podatków osobistych uchylonym, pomimo wprowadzenia podatku dochodowego osobistego. Wskutek tego dochód osobisty z pracy zarobkowej, lubo nie płynie z kapitałów, jest podwójnie opodatkowanym. Należałoby więc dążyć do zupełnego uchylenia podatku od zarobków osobistych, na razie zaś do stopniowego obniżania sumy kontyngentowej tego podatku w naszym kraju, szczególnie w najniższej klasie opodatkowanych.

Ze względu na to, że wymiar ogólnego podatku zarobkowego spoczywa w ręku Komisyi obywatelskiej, nie podniesiono zasadniczych trudności przeciw temu sposobowi wymiaru. Częstokroć jednak nie uwzględniają Komisye intencyi ustawy opodatkowania rzeczywistej siły podatkowej, a zatem dochodu z przedsiębiorstwa, w odpowiedniej proporcyi do intratności innych przedsiębiorstw i trzymają się na wzór dawnego podatku zarobkowego klasowego tylko pewnych zewnętrznych znamion, wymienionych przez ustawę. Należałoby więc zwrócić uwagę władz podatkowych, że także inne znamiona mogą i powinny być uwzględnione, jeżeli na wysokość intraty wpływają, n. p. przy gorzelniach wysokość kontyngentu. Nadto osoby z zawodów wyzwolonych, jak lekarze, adwokaci, notaryusze, żalą się, że stosunkowo zbyt silnie są podatkiem zarobkowym obciążone. Rzeczą więc przewodniczącego Komisyi dla podatku zarobkowego jest czuwać nad tem, aby rozdział kontyngentu odbywał się sprawiedliwie i równomiernie.

VI. Podatek zarobkowy od przedsiębiorstw składających publicznie rachunki.

Podatek zarobkowy od przedsiębiorstw zarobkowych i użyteczności publicznej jest niestety przedmiotem wielu słusznych zażaleń nie tylko z powodu zbyt wygórowanej stopy podatku, ale także z powodu fiskalnej tendencyi władz podatkowych. Przeciw fiskalizmowi w tym rodzaju podatku należy bezwzględnie wystąpić w interesie ekonomicznej przyszłości naszego kraju, albowiem fiskalizm zabija ducha assocyacyi i przedsiębiorczości, oraz daje się dotkliwie we znaki tak pożądanej przedsiębiorczości gminnej. Wobec braku kapitałów i prywatnej inicyatywy w kraju, dążyć musimy do ułatwienia i rozpowszechnienia assocyacyi ekonomicznej i zakładów gminnych, i usuwać z drogi przeszkody fiskalne, które w naszym kraju już z powodu wysokich dodatków krajowych są dotkliwsze, niż w innych krajach austryackich.

Szczegółowe zarzuty przeciw sposobowi wymiaru tego podatku od przedsiębiorstw bankowych i stowarzyszeń sformułowane są w referacie pp. Dra Zgórskiego i Lazarusa, tudzież w referacie p. Wł. Terenkoczego. Szczególnie żalą się dyrekcye banków i stowarzyszeń, że wbrew postanowieniom i duchowi ustawy starają się władze podatkowe dwukrotnie opodatkować te same dochody, wciągają do dochodu koszta założenia, fundusze amortyzacyjne, a w stowarzyszeniach nawet wpisowe i udziały członków, zmuszając dyrekcyę do ciągłych rekursów, które całemi latami nie mogą doczekać się załatwienia. Także gminy skarżą się na tendencyę fiskalną przy ustaleniu wysokości dochodu, a nadto są zmuszane do przedkładania fasyi i płacenia podatku od takich zakładów, które mają publiczną cechę administracyjną, n. p. od rzeźni, publicznych wodociągów, funduszów humanitarnych. Przy bezwzględnym systemie fiskalnym możnaby wszelkie takie zakłady powołać do płacenia podatku wbrew duchowi ustawy, albowiem pozornie mają one niekiedy przychody, jeżeli się nie uwzględnia kosztów założenia i ogólnych kosztów administracyjnych gminy.

Należałoby tedy wyjednać u naczelnej administracyi skarbowej:

1. Aby przy wymiarze podatku zarobkowego trzymano się ściśle zasady jednorazowego opodatkowania dochodów;

2. Aby szybko dokonywano wymiarów, przed upływem roku administracyjnego, tudzież nie zwlekano z rozstrzygnięciem wniesionych rekursów;

3. Aby w razie wniesienia rekursów nie ściągano przymusowo wymierzonej kwoty, skoro nie zachodzi niebezpieczeństwo utraty podatku;

4. Aby uwolniono publiczne zakłady gminne, nie mające cechy zarobkowej, mianowicie rzeźnie, targowice, zakłady wodociągowe, fundusze humanitarne, z góry

od podatku zarobkowego i nie nękano gmin nakazami przedkładania fasyi dochodów z takich zakładów;

5. Aby wogóle nakazano władzom wymiarowym przestrzeganie ustaw także na korzyść przedsiębiorstw i nie dopuszczano do jaskrawo niesłusznych wymiarów, które dopiero w drodze rekursów po upływie lat są znoszone lub radykalnie obniżane.

VII. Podatek rentowy.

Podatek rentowy jest w ścisłym związku z podatkiem osobisto-dochodowym, albowiem wysokość dochodów podlegających temu podatkowi wychodzi na jaw przy wymiarze podatku osobisto-dochodowego. Z tego powodu reforma postępowania przy wymiarze podatku dochodowego usunie właśnie wiele skarg na wymiar podatku rentowego. Szczególnie niesłuszną jest praktyka, powołująca do podatku rentowego fikcyjne dochody należące się wierzycielowi od kapitałów zahipotekowanych, od których jednak faktycznie wierzyciel żadnych dochodów nie pobiera, bądź z powodu niesłowności i niewypłacalności dłużnika, bądź też z powodu innego stosunku, zabezpieczonego tylko formalnie pretensyą hipoteczną, n. p. przy posagach, resztujących cenach kupna, pożyczkach między krewnymi i t. p. Podatek rentowy, podobnie jak osobisto-dochodowy, powinien być wymierzany tylko od takich dochodów, które rzeczywiście wpłynęły w danym roku podatkowym.

VIII. Opłaty publiczne.

Ustawa o należytościach z 9. lutego 1850 jest niewątpliwie lepszą, niż jej opinia. Z powodu atoli licznych rozporządzeń i orzeczeń „wyjaśniających“, tudzież wielu przepisów dodatkowych, powstał znany chaos na polu należytości skarbowych, dający w całej Austryi powód do ciągłych zażaleń. Obok rozporządzeń i instrukcyi ogłaszanych publicznie, mnożyło się mnóstwo instrukcyi w służbie wewnętrznej, które niepewność prawną potęgują i ducha fiskalizmu zaszczepiają i utrzymują. Ztąd słuszną jest opinia referenta p. Dr. Lisowskiego, iż radykalnie można wykorzenić niepewność prawną i fiskalizm na tem polu tylko w drodze zupełnej reformy ustawodawstwa skarbowego.

Powołując się na wywody referentów pp. Dr. Lisowskiego i Dr. Oleśnickiego, tudzież liczne odpowiedzi na kwestyonaryusze, podnosimy tutaj najdotkliwsze braki praktyki skarbowej, które nawet bez reformy prawnej mogłyby być uchylone za wpływem naczelnej administracyi skarbowej:

1. Przedewszystkiem uderzają wymiary należytości w naszym kraju, często tak wygórowane a nieusprawiedliwione, że wymierzona należytość zostaje w drodze rekursu zredukowaną z kilku tysięcy złotych do nieznacznej kwoty kilkudziesięciu zł. Wymiary takie, wytknięte w licznych odpowiedziach notaryuszy i w referacie p. Dr. Lisowskiego, są dowodem, że dotychczas w tym ważnym a trudnym dziale administracyi skarbowej pracuje wiele sił niekwalifikowanych, co wychodzi na dotkliwą szkodę całego kraju. U nas bowiem z drogi rekursu zwykła korzystać tylko nieznaczna liczba ludności, lud wiejski zaś z rezygnacyą przyjmuje nakazy zapłaty, jest więc zdany na łaskę i niełaskę władzy skarbowej. Jest więc rzeczą konieczną wyjednać u naczelnej władzy skarbowej zarządzenie, że do wymiaru opłat publicznych mogą być powoływani tylko konceptowi urzędnicy kwalifikowani, i że szczególnie względem ludu wiejskiego należy z urzędu zachować wszelkie względy, prawnie uzasadnione, gdyż nie można oczekiwać, aby ten lud bronić się chciał i umiał rekursami;

2. Również byłoby pożądanem zarządzenie, ażeby kar stemplowych za brak stempla lub ponowne użycie stempla nie wymierzano włościanom nieumiejącym pisać, którzy z natury rzeczy z winy własnej nie mogą popełnić takiego przekroczenia, lecz aby do odpowiedzialności w takich wypadkach powoływano pisarzy i prawnych zastępców włościan;

3. Opłaty od przeniesienia nieruchomości powinny być wymierzane od rzeczywistej wartości nieruchomości bez doliczenia wartości ruchomości. Jeżeli wymieniona w kontrakcie cena wydaje się władzy za niską, wolno władzy dążyć do sprawdzenia rzeczywistej ceny, ale zupełnie bezpodstawnem jest wpływanie na strony, aby cenę podwyższyły, lub wyższe szacowanie z urzędu;

4. Władze podatkowe uciekają się często do oszacowania nieruchomości wedle iloczynu podatkowego, nawet wówczas, gdy niższa cena przedmiotu jest niewątpliwą. Postępowanie takie jest niezgodne z wyraźnem postanowieniem ustawy, wedle której wolno stronie żądać oszacowania przedmiotu, jeżeli owym iloczynem czuje się pokrzywdzoną, a tem samem rzeczywista wartość nieruchomości jest prawną podstawą wymiaru. Obecnie z powodu powszechnej depresyi ekonomicznej w Galicyi przychodzą do skutku sprzedaże realności w drodze dobrowolnej lub przymusowej, przy których cena kupna nie dosięga nawet połowy iloczynu podatkowego. Mimo to władze skarbowe fingują wartość wyższą i wymierzają należytości w nieusprawiedliwionej wysokości. Przy sprzedażach licytacyjnych postępowanie takie jest oczywistem nadużyciem fiskalnem;

5. Przeciwnie znowu w postępowaniu spadkowem nie chcą się władze skarbowe zadowolić oszacowaniem wedle iloczynu podatkowego, lecz domagają się zeznania wartości wyższej pod grozą kosztownego oszacowania sądowego, co jest nie tylko niesprawiedliwem nałożeniem na spadkobierców nowych kosztów, ale nadto jest sprzecznem z praktyką wyżej pod 4. wytkniętą; postępowanie takie jest tembardziej krzywdzącem, że należytości w Austryi wymierza się od całej surowej wartości nieruchomości, pomimo, że one są zwykle powyżej połowy wartości długami obciążone;

6. Ulgi w opłatach od przeniesienia nieruchomości włościańskich, przyznane ces. rozp. z r. 1899 i ustawą z r. 1901 istnieją w przeważnej części tylko na papierze, albowiem nie są przyznawane z urzędu, lecz dopiero na żądanie strony. Należałoby więc żądać zgodnie z referentem i w duchu interpelacyi Koła polskiego, wniesionej w maju b. r. do rządu, aby ulgi te były udzielane z urzędu i aby przedsięwzięto rewizyę wymiarów dokonanych bez względu na owe prawne ulgi. Nadto należy wyjednać zastosowanie z urzędu owych ulg przy parcelacyach obszarów ziemskich, o ile parcelacyę przeprowadza właściciel ziemski;

7. Nie rzadkie są wypadki kilkakrotnego ściągania należytości należącej się od jednego aktu, jeżeli w akcie uczestniczyło więcej osób, lub jeżeli intabulacyę dokonywa się na kilku realnościach; dla uniknięcia takich następstw należałoby utrzymywać takie wymiary w odpowiedniej ewidencyi i nie narażać stron na nieszłuszne egzekucye lub na kosztowne rekursy;

8. Ulgi przy przenoszeniach nieruchomości celem komasacyi powinny być przyznawane, zwłaszcza ludności wiejskiej, bez trudności i z urzędu, inaczej bowiem nie mają dla niej wartości praktycznej;

9. Przy wymiarze należytości ekwiwalentowej i oszacowaniu majątku dają władze skarbowe powód do licznych nzasadnionych zarzutów. Pod tym względem powołujemy się na referat p. Tytusa Bujnowskiego i wnioski tamże przedstawione.

IX. Rekursy w sprawach podatkowych.

Obowiązujący przepis, mający na celu zapobiedz pieniactwu w sprawach podatkowych, iż rekurs nie wstrzymuje egzekucyi, stał się w Galicyi formalną klęską dla opodatkowanych, albowiem rekursy nie są całemi latami załatwiane, a podatki i opłaty, zwłaszcza od bezbronnej biednej ludności, są bezwzględnie ściągane. Okazuje się więc w interesie ludności tudzież dla sanacyi postępowania władz skarbowych konieczną reforma owego przepisu w tym duchu, że rekurs wstrzymuje egzekucyę, jeżeli władza skarbowa otrzyma odpowiednie zabezpieczenie, oraz że rekursy muszą być do pewnego terminu załatwione pod tym rygorem, że w przeciwnym razie ani egzekucya nie jest dopuszczalną, ani też dane zabezpieczenie nie wiąże dłużej strony. Na razie należy się domagać przynajmniej względnego traktowania osób, które nie wnoszą rekursów oczywiście bezpodstawnych, tudzież szybszego załatwiania rekursów. Szczególnie wówczas, gdy rekurs wnosi gmina, zakład publiczny, stowarzyszenie, fundacya, wogóle osoba, która nie może narazić skarbu publicznego na niepowetowaną stratę, przedstawia się egzekucya nieprawomocnych podatków i opłat jako nieuzasadnione nękanie strony, moralnie nieusprawiedliwione.

X. Egzekucya podatków.

Egzekucya podatków w Galicyi jest powszechnie przedmiotem wielu słusznych zarzutów. Przedewszystkiem:

1. Instytucya egzekutorów podatkowych nie odpowiada w praktyce ważnemu zadaniu tych funucyonaryuszów publicznych. Egzekutorami powinni być urzędnicy publiczni, wypróbowani, godni zaufania i obeznani z przepisami, inaczej bowiem nie ustaną nadużycia wszelkiego rodzaju;

2. Rzeczy uwolnione od egzekucyi powinny być rzeczywiście dłużnikowi pozostawione do swobodnego użytku, co niestety w Galicyi jest martwą literą ustawy. W tym celu zarówno egzekutorowie jak urzędy gminne powinny otrzymać drukowaną instrukcyę, która powinna być ogłoszoną publicznie i w czasie egzekucyi ściśle przestrzeganą;

3. Egzekucyę należy przeprowadzać w odpowiedniej, właściwej porze; n. p. egzekwowanie ludności wiejskiej na przednowku powinno być stanowczo wykluczonem;

4. Należy wyjednać zmianę rozp. min. skarbu z 25. kwietnia 1857 l. 7.220, na mocy którego w Galicyi i na Bukowinie ściąga się opłatę egzekucyjną od doręczenia upomnienia przez 14 dni po 5 kr. od każdych 50 złr., gdy w innych krajach opłata wynosi w pierwszych siedmiu dniach 5 kr. bez względu na wysokość należnej kwoty podatkowej. W ten sposób Galicya dostarcza w wielu powiatach w opłatach egzekucyjnych czystego zysku c. k. skarbowi ponad poniesione koszta egzekucyjne;

5. Opłaty egzekucyjne tylko wówczas powinny być liczone, gdy egzekucyę rzeczywiście wdrożono;

6. Obywatele nie powinni być egzekucyą szykanowani, co się zdarza niejednokrotnie, gdy o drobną zaległość wdraża władza egzekucyę na nieruchomości, chociaż może w inny sposób ową kwotę łatwo ściągnąć.

XI. Udział kraju w wymiarze i ściąganiu podatków.

Reprezentacya kraju powinna mieć w myśl postanowień statutu krajowego zapewniony wpływ na wymiar i na sposób pobierania podatków bezpośrednich. Wpływ kraju na wymiar podatków bezpośrednich jest dotychczas tylko w niektórych ustawach podatkowych określonym, n. p. w przepisach o katastrze gruntowym, o składzie komisyj apelacyjnych dla podatku zarobkowego i osobisto-dochodowego. W tym samym duchu należy się krajowi wpływ przy innych podatkach, mianowicie przy podatku domowo-klasowym, domowo-czynszowym, zarobkowym od przedsiębiorstw, zdających publicznie rachunki. Również powinien mieć Wydział krajowy prawo kontrolowania rachunków skarbowych niemniej sposobu pobierania i ściągania podatków bezpośrednich wedle analogii przepisów o kontroli ze strony rządowych władz przełożonych.

Dr. Stanisław Głąbiński,
sprawozdawca.

LW. 92.041/903. We Lwowie, dnia 12. października 1903.

Ank. 400

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zaopatrzenia dla rodziny ś. p. Grzegorza Bubesa, stróża przy Wydziale krajowym.

Wysoki Sejmie!

W dniu 9. b. m. wieczorem Grzegorz Bubes, stróż Wydziału krajowego, pomagając zawodowemu personalowi przy wytwarzaniu światła elektrycznego, dostał się pod koło rozpędowe w ruch puszczone, a choć ruch natychmiast wstrzymano i jego wydobyto — w kilka chwil zakończył życie.

Czy przyczyną tego nieszczęśliwego wypadku była własna nieostrożność i zbytnie oswojenie się zmarłego z niebezpieczeństwem, czy nie ma jakiej winy personalu do obsługi maszyn powołanego, wykażą dochodzenia — wobec jednak śmierci poniesionej przy służbie Wydziału krajowego, Wydział krajowy odwołuje się do Wys. Sejmu o zaopatrzenie dla rodziny pozostałej po ś. p. Bubesie.

Zmarły pozostawił żonę Maryę w wieku lat 52 i troje dzieci, z których najstarsza córka Katarzyna, licząca 21 lat, pracuje już na siebie będąc prowizoryczną nauczycielką przy szkołach ludowych; druga córka Marya, w wieku lat 17, uczęszcza do Seminaryum nauczycielskiego; najmłodszy syn wreszcie Jan jest w wieku lat 14 i uczęszcza do gimnazyum.

Zmarły Bubes należał do najstarszych stróżów, służących przy Wydziale krajowym.

Przyjęto go mianowicie do służby 13. lutego 1882 r.

Uznając jego długoletnią, zawsze rzetelną i przykładną służbę, przedstawił Wydział krajowy w wyjaśnieniach do budżetu na rok bieżący (przy Rubr. II. do poz. 27.) wniosek, by jemu i trzem innym stróżom przyznać wyjątkowo wyższe wynagrodzenie, mianowicie obok mieszkania wynagrodzenie o rocznych 720 koron; — obecnie więc sądzi Wydział krajowy, że przy postawieniu wniosku na zaopatrzenie wdowy i sierót po Bubesie, może Wydział krajowy cyfry powyższej użyć za wytyczną.

Norm określających rodzaj i wysokość zaopatrzeń dla służby niestałej i członków ich rodzin nie ma dotychczas i unormowanie zaopatrzeń dla tej kategoryi służby krajowej jest rzeczą przyszłości, dlatego przy wniosku w obecnym wypadku pójdzie Wydział krajowy częściowo za analogią przepisów emerytalnych dla służby etatowej przy Wydziale krajowym, zawartych w statucie emerytalnym z 15. lutego 1898 a to tem więcej, że zmarły Bubes, jak już podniesiono, odznaczał się zawsze w służbie niezwykłą gorliwością.

Statut emerytalny wyznacza w §. 18. dla wdów po służbie etatowej jako najniższą pensyę kwotę rocznych 400 K i w takiej też wysokości dar z łaski zamierza Wydział krajowy zaproponować dla Maryi Bubesowej, natomiast przy ozna-

czeniu wysokości zaopatrzeń na wychowanie 2 sierót, nie mogących jeszcze utrzymać się z własnej pracy i które były dotychczas na pełnem utrzymaniu rodziców, zaproponuje Wydział krajowy nieco wyższy wymiar, niżby wypadło według norm statutu z 15. lutego 1898, tak mianowicie, by zaopatrzenia wdowy i sierót po Bubesie wyczerpały razem kwotę 720 K rocznie, t. j. każde dziecko otrzymać ma aż do pełnoletności lub wcześniejszego ustalenia bytu po 160 K rocznie.

Na podstawie powyższego wywodu i podnosząc raz jeszcze, że rodzina Bubesów w razie uchwalenia przedstawionych wniosków otrzyma łącznie całe wynagrodzenie, jakie dotychczas zmarły ojciec w gotówce pobierali, Wydział krajowy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Od 1. listopada 1903 przyznaje się:

a) Maryi Bubesowej, wdowie po ś. p. Grzegorzu Bubesie, tytułem daru z łaski rocznie 400 K;

b) sierotom po ś. p. Grzegorzu Bubesie, które nie mają dotychczas utrzymania z własnej pracy t. j. Maryi i Janowi Bubesom tytułem zaopatrzenia na wychowanie po 160 K rocznie.

Co do trwania przyznanych wsparć mają mieć zastosowanie analogiczne postanowienia o pensyi wdowiej i dodatkach na wychowanie statutu emerytalnego z 15. lutego 1898 roku.

2. W Rubrykę II. poz. 32. (dary z łaski) budżetu na rok 1903 wstawia się kwotę 120 K a w tąższamą Rubr. i poz. budżetu na rok 1904 pozycyę 720 K.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. s. 3.047/903.

Wniosek.

Miasto Przemyśl wzrosło w ostatnich czasach w ludności przeszło w dwójnasób i w rzędzie idzie jako trzecie w kraju po Lwowie i Krakowie. Ostatnie liczenie ludności wykazało przeszło 46.000 mieszkańców a bez wojska przeszło 38.000. Dziś, uwzględniając tylko naturalny przyrost ludności liczy Przemyśl 50.000 mieszkańców a bez wojska z okładem 40.000. Miasto stanowi dużą siłę podatkową i w kierunku społecznym, narodowym, ekonomicznym rozwija się prawidłowo. Miastu temu więc należy się opieka ze strony kraju, aby mogło dalej kroczyć na drodze postępu pod każdym względem. Nie tykając wszystkich sfer rozwoju, stwierdzić to można, że na polu wychowania publicznego młodzieży, miasto jest upośledzone i stoi w tyle po za niektóremi miastami o mniejszej liczbie ludności i mniejszego dla kraju i państwa znaczenia. Gmina czyni, co może, dla szerzenia oświaty elementarnej; jedna za drugą powstaje nowa szkoła ludowa i dawne się rozszerza, a przeszło 5.000 dzieci pobiera w tych szkołach naukę. Gmina szłaby jeszcze dalej po tej drodze, gdyby nie potrzeba coraz to nowych koszar, nie więziła sił finansowych miasta nie bardzo wydatnych. Jeżeli szkoły ludowe jako tako czynią zadość konieczności oświaty, to co do szkół średnych, panuje niedostatek stanowczo szkodliwy. O potrzebie założenia szkoły realnej mowa była przy innej sposobności, lecz zanim ta potrzeba przy oblecze się w szatę rzeczywistości, jest inna gwałtowna potrzeba odnosząca się do gimnazyum polskiego w Przemyślu.

Zakład ten tak jest przepełniony, że stan jego wprost urąga względom nadzoru młodzieży, nauki i wogóle wszelkim względom pedagogicznym. Gimnazyum to w roku bieżącym liczy 835 uczniów, klas ma 16 a w szczególności od I do III kl. po 3 oddziały, IV i V kl. po 2 mają oddziały, niektóre klasy liczą wyżej 60 uczniów. Każdy pedagog przyzna, że w takich stosunkach poznanie uczniów, utrzymanie ich w należytym porządku i uwięzienie ich uwagi i nauczanie jest nadzwyczaj trudne i niemoże doprowadzić do przepisanych wyników, wobec czego jak najspieszniejsze zaradzenie temu wadliwemu stanowi rzeczy, jest poprostu obowiązkiem sumienia.

C. k. Rada szkolna krajowa już w zeszłym roku, przy mniejszym o 52 uczniów stanie szkoły, uznała potrzebę usunięcia złego i zarządziła, co należało, aby przygotować na przedmieściu Zasaniu utworzenie filii gimnazyum. Wyszukano więc odpowiedni lokal, ułożono się o czynsz; niestety, gdy sprawa oparła się o c. k. Ministerstwo oświaty, spostrzeżono tam, że na taki zbytek, jak usunięcie przepełnienia zakładu szkolnego w Galicyi, niema funduszu; osądzono, że nda się załatwić rzecz rzuceniem 1.000 K. na przyn jęcie w pobliżu gimnazyum 2 sal i 1.000 K. na pierwsze urządzenie nowych sal. Tymczasem takich sal w pobliżu nie ma i względy nadzoru nie pozwoliły na takie rozrzucenie uczniów. Dyrekcya więc nie mogła podjąć się takiego niedostatecznego sposobu zaradzenia potrzebie i 835 naszych dzieci dusi się w lokalach przeznaczonych na połowę tej liczby.

Komisya szkolna Wysokiego Sejmu przyszedłszy do Izby ze sprawozdaniem nad wnioskiem o założenie ruskiego gimnazyum w Stanisławowie zaznaczyła, że przed tworzeniem nowego gimnazyum, należy między innemi zaradzić przedtem przepełnieniu polskiego gimnazyum w Przemyślu, uważając tem samem tę sprawę za bardzo pilną.

Dlatego też wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby natychmiast przystąpił do założenia w Przemyślu na Zasaniu filii I Gimnazyum i postarał się, by ta filia już od drugiego półrocza szkolnego była otwartą.

We Lwowie dnia 12. października 1903.

Wnioskodawca:

Tarnawski w. r.

Tomaszewski, Bednarski, Maiss, Wiśniewski, Rayski, Małachowski, Fruchtmann, Romanowicz, Jabłoński, Kraiński, Vayhinger, Witosławski, Kolischer, Dr. Wład. Czaykowski, Żardecki, Rutowski, Maryewski, Michałowski, Buynowski.

L. s. 3.083/903.

Alleg. 402

Wniosek.

Coraz częściej pojawiające się zarzuty tak publicznie w dziennikach krajowych, jakoteż prywatnie przez osoby, które pośrednio lub bezpośrednio z salinami w Galicyi styczność mają, a to pod względem braku odpowiednich urządzeń nowoczesnych, maszyn, przyrządów zabezpieczających robotników salinarnych od wypadków, pociągających za sobą utratę życia lub zdrowia, dalej pod względem urządzeń dających możność należytego i prawidłowego exploatowania salin i warzelni, nadto zarzuty odnoszące się do nierównomiernego obciążania salin galicyjskich w stosunku do salin alpejskich, poborami soli fabrycznej, bydlęcej i surowicy, co za sobą pociąga dla salin galicyjskich i dla kraju tę bardzo ujemną stronę, że saliny galicyjskie mimo swej znakomitej wydatności wykazują o wiele niższe dochody, niż inne mniej wydatne pozagalicyjskie saliny, wreszcie okoliczność, że wskutek małoznacznych rzekomo dochodów ze salin galicyjskich pojawiały się już w roku 1891 zdania władz centralnych, że niektóre saliny, jak n. p. Bocheńskie zamknąćby należało, co niewątpliwie tak na kraj cały, jak i na zatrudnioną przy salinach ludność niekorzystnie oddziałaćby musiało, zniewalają podpisanych do uczynienia następującego wniosku:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm wzywa c. k. rząd, aby jak najspieszniej przystąpił do gruntownej rekonstrukcyi szybów w salinach i ługowni w warzelniach, by przez zastąpienie starych, złych i niedostatecznych maszyn, maszynami nowemi umożliwił należytą i prawidłową exploatacyę soli kamiennej i warzonki, by przez odpowiednie nowoczesne urządzenia, zabezpieczył zdrowie i życie górników od wypadków;
2. Sejm wzywa rząd, aby przez równomierny rozkład ciężarów tak na saliny galicyjskie jak i pozagalicyjskie, przedstawiających pod postacią wydawanej soli przemysłowej i bydlęcej, doprowadził do równowagi i do odpowiedniego do wydatności salin dochodu a tem samem uchylił saliny galicyjskie od zarzutu, że wydatność ich jest szczupłą i nakładowi nie odpowiadającą.

We Lwowie, dnia 13. października 1903.

Wnioskodawca:
Dr. Ferdynand Maiss w. r.

Witosławski, Tarnawski, Merunowicz, Rayski, Romanowicz, Tomaszewski, Małachowski, Michalski, Loewenstein, Huza, Jahl, Maryewski, Jabłoński, Vayhinger, Bednarski.

L. S. 2.918/903.

Aleg. 403

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wzywa się c. k. Rząd:

1) Ażeby wszystkie zamierzone roboty publiczne a w szczególności budowle regulacyjne i kanałowe sposobem ofert publicznych ograniczonych na przedsiębiorstwa krajowe, — o ile one w tym dziale przemysłu istnieją — wykonywał;

2) ażeby przy pokrywaniu potrzeb administracyi cywilnej i wojskowej, zapewnił producentom krajowym udział odpowiedni sile produkcyjnej i sprawności przemysłowej kraju;

3) ażeby starał się o spieszniejsze wykonanie robót publicznych tak objętych programem inwestycyjnym, jak przez administracyę państwa, w normalnym toku czynności — w dziale zarządu wewnętrznego melioracyi, zarządu kolejowego i t. p. projektowanych, oraz wykonał roboty publiczne, na które już potrzebne kredyty wstawiono w budżet.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu:

Rozciągnąć czujny i energiczny nadzór nad gminami i powiatami, aby wszelkie roboty, budowle i zamówienia, wykonywane były drogą publicznej konkurencyi, ograniczonej w miarę możności na zakłady producentów i przedsiębiorstwa krajowe.

W szczególności należy tylko pod tym warunkiem udzielać gminom i powiatom gwarancyi i subwencyi kraju dla pożyczek na cele komunalne.

We Lwowie, dnia 8. października 1903.

Wnioskodawca:
Federowicz w. r.

Leo, Małachowski, Bobrzyński, Wł. L. Jaworski, St. Tarnowski, Górski, K. Baden, Mars, Włodek, Götz, Tyszkiewicz, Paygert, Bednarski, Lipiński, Krzyżanowski, Hupka, Rayski, Rotter, Kępiński, Maryewski, Płocki, E. Michałowski, Michalski, Stadnicki, Maiss, Witosławski, Tarnawski, Vayhinger, Buynowski, Sękowski, W. Gnoiński, Zdz. Skrzyński, Wilczkiewicz, Huza, Jahl, Rapoport.

Ls. 3.095/1903. We Lwowie, dnia 12. października 1903.

Aleg. 404

Wniosek.

Zakopane — pierwszorzędne uzdrowisko polskie u stóp Tatr — od dawna już największa polska stacya klimatyczna letnia, od kilku lat zarazem pierwszorzędna stacya klimatyczna zimowa, posiada wszystkie naturalne warunki wszelkiego rozwoju na chlubę i pożytek kraju, zdolne stać się źródłem zamożności okolic podtatrzańskich.

Zważywszy, że pomimo tych szczęśliwych naturalnych warunków, pomimo nieustannej, szczodrej i dzielnej pomocy kraju w wewnętrznym rozwoju Zakopanego występują objawy niekorzystne i budzące wręcz niepokój o przyszłość tego uzdrowiska,

zważywszy, że główna przyczyna tych objawów leży w wadliwości ustroju admnistracyjnego, dualizmie ustroju gminnego i klimatyki ustanowionej ustawą krajową z 4. lipca 1891 dz. u. kr. Nr. 80, który rozstrzela siły, wywołuje nieustające walki i swary wewnętrzne, rozdziela i zatraca odpowiedzialność za spełnianie obowiązków ciężących na uzdrowisku wyposażonem w szereg ustawowych korzyści i dobrodziejstw,

zważywszy, że przez odpowiednią zmianę ordynacyi wyborczej gminnej i zabezpieczenie czynnikom inteligentnym odpowiedniego wpływu w Radzie i zwierzchności gminnej, można zapewnić gwarancyę dobrej jednolitej administracyi,

podpisani czynią wniosek:

·/. Wysoki Sejm raczy nadać gminie Zakopane załączony ·/. statut gminy.

Rutowski,
wnioskodawca.

Tomaszewski, Władysław Jaworski, Tarnawski, Jahl, Sękowski, Rotter, Rayski, Stapiński, Merunowicz, Michalski, Małachowski, Górski, Zdzisław Skrzyński, Hupka, Bobrzyński, Żardecki, Fruchtmann.

USTAWA.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Załączona ustawa gminna obowiązywać będzie gminę Zakopane, powiatu Nowotarskiego.

Art. II.

Ustawa gminna tu załączona wejdzie w wykonanie po upływie 60 dni od dnia jej ogłoszenia, a w tym samym czasie traci ustawa z dnia 24. stycznia 1900 r. dz. u. kr. Nr. 21 moc obowiązującą, według której gmina Zakopane, powiatu Nowotarskiego, została zaliczoną do gmin objętych ustawą z 3. lipca 1896 r. dz. u. kr. Nr. 51. Traci również moc obowiązującą dla gminy Zakopane jako uzdrowiska ustawa z 4. listopada 1891 r. dz. u. kr. Nr. 80 i wszelkie na tej podstawie wydane rozporządzenia i statuty.

Art. III.

Stosunki obszaru dworskiego ustawą z dnia 12. sierpnia 1866 r. dz. u. kr. Nr. 20. określone zostają nienaruszone.

Art. IV.

Ordynacya wyborcza dla gmin z dnia 12. sierpnia 1866 r, obowiązywać będzie i nadal gminę Zakopane z następującą zmianą: rada gminna ma się składać z 32 członków wybieranych przez członków gminy do wyboru uprawnionych, a podzielonych na cztery koła wyborcze, z których to kół każde wybiera po 8 radnych i 4 zastępców, a mianowicie:

Na podstawie spisu wyborców, będą tworzone cztery koła wyborców:

Z pomiędzy przynależnych w §. 1. pod 2. wymienionych, duchowni świeccy wyznań chrześciańskich, przełożeni klasztorów, rabi starozakonni, przełożeni zakładów naukowych i profesorowie, kierownicy oraz stali nauczyciele szkół ludowych, adwokaci, notaryusze, osoby posiadające stopień akademicki, niemniej należący od IX. lub wyższej klasy dyet urzędnicy c. k. dworu, państwa, krajów, zakładów i funduszów publicznych, oficerowie i strony wojskowe z tytułem oficerskim, tworzą pierwsze koło wyborcze.

Inne osoby w §. 1. pod 2. wymienione, będą zaliczone do ostatniego koła wyborczego, jeżeli z powodu opłacanej kwoty podatkowej nie należą do jednego z kół wyższych.

Drugie koło obejmować będzie tylko takich wyborców, którzy w gminie przynajmniej od roku opłacają rocznie 400 koron podatku bezpośredniego (bez dodatków i podatku osobisto-dochodowego).

Trzecie i czwarte koło wyborców powstaje z reszty wyborców według §. 13. ordynacyi wyborczej z 12. sierpnia 1866 r.

Art. V.

Wykonanie tej ustawy polecam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Dział I.

O gminie w ogólności.

§. 1.

Zakopane niniejszej ustawie podlegające, stanowi w dotychczatowych granicach swoich osobną gminę *wiejską i na jej obszarze oznaczoną stacyę klimatyczną.*

Zmiana granic.

§. 2.

Granice gminy zmienione być mogą tylko za uchwałą Rady gminnej, *która również oznacza obszar stacyi klimatycznej.*

Każda taka uchwała do swej ważności wymaga potwierdzenia Rady powiatowej, które może być udzielone tylko za poprzedniem oświadczeniem politycznej władzy krajowej, że przeciw temu ze względów publicznych nie ma nic do zarzucenia.

Dział II.

O członkach gminy.

Członkowie gminy i obcy.

§. 3.

Członkami gminy są:

a) przynależni do gminy, t. j. osoby mające w gminie prawo przynależności;

b) uczestnicy, t. j. osoby nie mające w gminie prawa przynależności, jeżeli w granicach gminy majątek nieruchomy posiadają, lub jeżeli od przedsiębiorstwa zarobkowego samoistnie wykonywanego, albo od dochodu bezpośredni podatek w gminie opłacają.

Pod tymi warunkami należą do uczestników gminy także korporacye, stowarzyszenia, zakłady i fundacye.

Wszystkie inne osoby w gminie są obcemi.

Przynależność do gminy.

§. 4.

Stosunki przynależności do gminy określone są ustawą z dnia 3. grudnia 1863, Nr. 105 Dz. p. p.

Za nadanie prawa przynależności do gminy, może gmina pobierać opłatę nie przewyższającą sumy 60 koron.

Obywatele.

§. 5.

Obywatelami są ci, którym gmina prawo obywatelstwa nadała.

*

Obywatelstwo tylko przynależnym do gminy nadawanem być może.

Za nadanie obywatelstwa może gmina pobierać opłatę.

Prawa i obowiązki członków gminy.

§. 6.

Członkom gminy służy prawo swobodnego pobytu w gminie. Mają oni udział podług postanowień niniejszej ustawy w sprawach i korzyściach, jakoteż w obowiązkach i ciężarach gminy.

Przynależni do gminy mają nadto w razie zubożenia i niezdolności do pracy, prawo do wsparcia stosownie do ustawy z dnia 3. grudnia 1863 Nr. 105 Dz. pr. p.

Obywatelom zastrzega się prawo do udziału w fundacyach i zakładach osobno dla nich utworzonych.

Prawo pobytu w gminie.

§. 7.

Obcym, którzy przynależność swoją do pewnej gminy wykażą, lub przynajmniej dowiodą, iż poczynili potrzebne kroki ku wykazaniu przynależności, nie może gmina wzbronić pobytu w swym obrębie, dopóki tak oni jak i mieszkający z nimi członkowie ich rodzin nieskazitelny żywot prowadzą i nie stają się ciężarem dobroczynności publicznej

Jeżeli obcy rozporządzeniem gminy w tym względzie czuje się pokrzywdzonym, służy mu prawo odwołania się do politycznej władzy powiatowej.

Utrzymanie prywatnych stosunków prawnych.

§. 8.

Niniejsza ustawa nie narusza prywatnych stosunków prawnych w ogóle, a w szczególności praw własności i użytkowania, służących bądź członkowi gminy, bądź też częściom gminy lub całym klasom mieszkańców.

Dział III.

O Reprezentacyi gminnej.

§. 9.

Gminę reprezentuje we wszystkich jej sprawach Rada gminna.

Rada zawiaduje sprawami gminy przez Zwierzchność gminną.

A) Rada gminna.

Skład Rady gminnej.

§. 10.

Rada gminna składa się *z 32* radnych, wybranych przez członków gminy czynne prawo wyboru mających.

Do zastępowania radnych ubyłych lub nie mogących brać udziału w czynnościach Rady, wybrani będą równocześnie zastępcy, których liczba wynosić ma połowę liczby radnych, *t. j. 16-tu.*

Bliższe postanowienia o uprawnieniu do wyboru, obieralności i postępowaniu przy wyborach, zawiera ordynacya wyborcza dla gmin *i Art. V. niniejszej ustawy.*

§. 11.

Wstępując do Rady, składają radni i zastępcy do rąk naczelnika gminy przyrzeczenia sumiennego pełnienia przyjętych obowiązków.

Peryod wyborczy.

§. 12.

Radni i ich zastępcy wybierani będą na lat sześć. Co trzy lata jednak ustępuje połowa radnych i ich zastępców z każdego koła wyborczego , a w miejsce ustępujących wybrani będą nowi radni i zastępcy.

Po upływie trzech lat od pierwszego wyboru po wejściu w życie niniejszej ustawy dokonanego, tudzież po upływie trzech lat od wyboru Rady gminnej wskutek rozwiązania Rady (§. 108) dokonanego, losowanie oznaczy tych radnych i zastępców, którzy mają ustąpić.

Gdyby w czasie losowania wskutek śmierci, ustąpienia lub innej przyczyny, liczba radnych i zastępców była mniejszą od liczby w §. 10. przepisanej, natenczas wylosowaną będzie w każdem kole wyborczem tylko taka ilość radnych i zastępców, aby liczba wylosowanych z doliczeniem liczby tych, którzy ubyli, dosięgła w każdem kole połowy liczby radnych zastępców w §. 10. przepisanej.

Naczelnik gminy losowaniu nie podlega.

Sposób przeprowadzenia losowania, oznaczy regulamin przez Radę gminną dla swych czynności uchwalony (§§. 24. lit. *a)* i 35).

Na przyszłość ustępować będą ci radni i zastępcy, którzy przed sześciu laty zostali obrani, tudzież ci, których okres, na jaki przy uzupełniającym wyborze w myśl §. 13. zostali wybrani, już upłynął.

Tak wylosowani jak i ustępujący radni i zastępcy, urzędować będą aż do ukończenia nowego wyboru. Mogą oni być ponownie wybrani.

Wybór uzupełniający.

§. 13.

W miejsce radnego, ubywającego przed końcem peryodu wyborczego, powoła Rada gminna do grona swego na wniosek naczelnika gminy zastępcę z tego samego koła wyborczego, z którego radny ubył. Z pomiędzy zastępców ten będzie powołany, który przy wyborach największą ilość głosów otrzymał. W razie równości głosów rozstrzyga los. Jeżeli radny dłużej niż przez trzy miesiące nie może brać udziału w czynnościach Rady, powoła Rada gminna w sposób wyżej oznaczony zastępcę na czas, przez który ów radny w czynnościach Rady gminnej udziału brać nie może.

Gdyby jednak tylu radnych ubyło, iżby liczby radnych z jednego koła wyborczego nawet przez powołanie wszystkich z tego koła zastępców uzupełnić nie można, będzie niezwłocznie na podstawie ostatniej listy wyborczej rozpisany wybór uzupełniający z tegoż koła wyborczego.

Radni i zastępcy w wyborze uzupełniającym wybrani, urzędować będą tylko do końca okresu wyborczego tych radnych i zastępców, w których miejsca zostali wybrani.

B) Zwierzchność gminna.

Skład Zwierzchności gminnej.

§. 14.

Zwierzchność gminna składa się z naczelnika gminy, jego zastępcy i dodanych do pomocy naczelnikowi gminy dwóch asesorów.

W razie potrzeby wolno wybrać i większą liczbę asesorów, jednak nie więcej jak 5.

Naczelnik gminy otrzymuje stałe wynagrodzenie z funduszów gminy. Minimum tego wynagrodzenia oznacza Wydział krajowy dla każdej z gmin tej ustawie podlegających, po wysłuchaniu Rad gminnych. Naczelnikowi gminy nie wolno zrzec się swego wynagrodzenia ani w całości ani częściowo.

Zastępca naczelnika pobierać będzie wynagrodzenie z funduszów gminnych, jeżeli przez czas dłuższy zastępować będzie naczelnika.

Urząd asesora, radnego i zastępcy radnego jest bezpłatny.

Wszystkim członkom Rady i Zwierzchności gminnej należy się od gminy zwrot wszystkich wydatków z powodu ich urzędowania rzeczywiście poniesionych.

Wybór Zwierzchności gminnej.

§. 15.

Naczelnika gminy, jego zastępcę i asesorów, wybiera Rada gminna na lat sześć.

Warunki obieralności na te urzędy i sposób dokonania wyboru, oznacza ordynacya wyborcza.

Wybór uzupełniający.

§. 16.

W razie opróżnienia posady naczelnika gminy, jego zastępy lub asesora w ciągu okresu wyborczego, Rada gminna dokona w jego miejsce nowego wyboru najdalej do dni 14. Wybrany przy wyborze uzupełniającym naczelnik gminy, zastępca naczelnika lub asesor, urzędować będzie do końca sześciolecia swego poprzednika.

Przyrzeczenie.

§. 17.

Naczelnik gminy, jego zastępca i asesorowie, winni przy objęciu urzędu w obecności delegata Wydziału powiatowego i w obec delegata Rady gminnej złożyć w ręce naczelnika politycznej władzy powiatowej lub jego delegata, w miejsce przysięgi przyrzeczenie, iż zachowają Cesarzowi wierność i posłuszeństwo, przestrzegać będą ustaw i wypełniać sumiennie obowiązki swoje.

C. Postanowienia ogólne.

Ustąpienie z posady.

§. 18.

Za przyzwoleniem Rady gminnej może naczelnik gminy, jego zastępca lub asesor, radny lub zastępca radnego urząd swój złożyć. Naczelnik gminy, zastępca naczelnika, asesor, radny lub zastępca radnego traci swój urząd, jeżeli zajdzie lub wiadomą

się stanie okoliczność, któraby pierwotnie jego obieralność na członka Rady lub Zwierzchności gminnej była wykluczyła, lub jeżeli się do innej gminy przesiedli.

Jeżeli naczelnik gminy, zastępca naczelnika, asesor, radny lub zastępca radnego popadnie w śledztwo sądowe z powodu zbrodni, przekroczenia lub przestępstwa z chciwości popełnionego, lub jednego z przekroczeń w §. 501, 504, 511, 512, 515 i 516 ustawy karnej wskazanych, lub jeżeli do jego majątku konkurs ogłoszony zostanie, wtedy nie będzie on mógł sprawować swego urzędu, dopóki trwa to postępowanie karne lub krydalne.

Jeżeli radny lub zastępca wchodzi w stosunki prawne z gminą jako przedsiębiorca, dostawca lub dzierżawca, nie będzie on mógł sprawować swego urzędu, dopóki ten stosunek trwa i rachunki stąd wynikłe ostatecznie załatwione nie będą.

Obowiązki przyjęcia wyboru.

§. 19.

Każdy podług przepisów wybrany członek gminy, winien przyjąć wybór bądź na członka Rady gminnej lub też zastępcę, bądź na asesora.

Prawo wymówienia się od przyjęcia wyboru lub też od dalszego sprawowania urzędu służy tylko:

a) duchownym wszelkiego wyznania i nauczycielom publicznym;

b) urzędnikom i sługom c. k. Dworu, państwa, kraju, powiatów, zakładów i funduszów publicznych, dopóki w czynnej służbie zostają;

c) wojskowym, chociażby w czynnej służbie nie zostającym;

d) osobom liczącym przeszło 60 lat życia;

e) tym, którzy przez cały jeden okres wyborczy piastowali posady w Zwierzchności gminnej, jednak tylko na okres bezpośrednio następujący;

f) tym, którym ułomność fizyczna lub znacznie i trwale nadwątlone zdrowie nie dozwalają obowiązków urzędowych wykonywać;

g) tym, którzy z powodu zwykłego zatrudnienia corocznie, często lub przez dłuższy czas nie bywają w gminie obecni;

h) zostającym w służbie prywatnej, jeżeliby przez przyjęcie wyboru w stosunku swoim służbowym uszczerbku doznać mogli;

Kto bez takiego uwalniającego powodu wzbrania się przyjąć wyboru, lub przyjęty urząd dalej sprawować, podpada karze pieniężnej, którą Rada gminna aż do wysokości 40 koron wymierzyć może.

Przeciw takiemu orzeczeniu Rady służy odwołanie się do Wydziału powiatowego; kara pieniężna wpływa do kasy gminnej na fundusz ubogich.

Dział IV.

O zakresie działania gminy.

Rozdział I.

O zakresie działania gminy w ogóle.

§. 20.

Zakres działania gminy jest:

a) własny i

b) poruczony.

Własny zakres działania.

§. 21.

Własny zakres działania t. j. zakres, w którym gmina z zachowaniem ustaw samodzielnie zarządzać i rozporządzać może, obejmuje w ogóle wszystko, co bezpośrednio dotyczy interesu gminy i w jej granicach własnemi jej siłami załatwionem i przeprowadzonem być może.

W myśl tego należą do własnego zakresu działania gminy w szczególności:

a) wolny zarząd majątkiem gminnym i załatwianie spraw odnoszących się do związku gminy;

b) czuwanie nad bezpieczeństwem osób i ich mienia;

c) staranie o zakładanie i utrzymywanie gminnych dróg, mostów, ulic i placów, niemniej o bezpieczeństwo i łatwość komunikacyi po drogach i wodach;

d) policya polowa;

e) dozór policyjny nad przedmiotami żywności, nad targami, nad miarą i wagą;

f) policya zdrowia;

g) policya nad czeladzią i wyrobnikami, niemniej wykonywanie przepisów o czeladzi służebnej;

h) policyjny dozór nad obyczajnością publiczną;

i) sprawy ubogich, opieka nad zakładami dobroczynnymi gminy, zapobieganie żebractwu;

k) policya ogniowa, policya budownictwa, wykonywanie przepisów porządku budowniczego i udzielanie policyjnego pozwolenia na budowy;

l) ustawą oznaczyć się mający wpływ na szkoły średnie przez gminę utrzymywane i na szkoły ludowe: staranie o zakładanie, uposażenie i utrzymywanie szkół ludowych z uwzględnieniem istniejących jeszcze patronatów szkolnych i przepisów o konkurencyi do szkół;

m) jednanie stron w sporze będących przez mężów zaufania z gminy wybranych;

n) przedsiębranie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi.

Z wyższych względów państwa mogą być pewne czynności policyi miejscowej *w gminie*, w drodze ustawy krajowej, przekazane osobnym organom rządowym.

Poruczony zakres działania.

§. 22.

Ustawy określają poruczony zakres działania gminy, t. j. jej obowiązek do współdziałania w sprawach publicznej administracyi.

Sprawy stacyi klimatycznej w Zakopanem wykonuje gmina Zakopane w poruczonym zakresie działania, a gminę Zakopane czyni się odpowiedzialną za całość majątku klimatycznego.

Rozdział II.

O zakresie działania Rady gminnej.

§. 23.

Rada gminna ma w sprawach gminy *i stacyi klimatycznej* władzę uchwalania i nadzoru.

Władza wykonawcza jej nie służy.

Rada gminna zastępuje gminę w wykonywaniu jej praw i obowiązków, wydaje w granicach ustawami oznaczonych imieniem gminy postanowienia obowiązujące i uchwala sposób ich wykonania. Ona jest władzą zwierzchnią gminy we wszystkich sprawach gminy, obowiązana strzedz dobra gminy i starać się o zaspokojenie jej potrzeb.

§. 24.

Rada gminna obraduje i uchwala o wszystkich sprawach gminy *i stacyi klimatycznej*, ich majątku, dobra lub zakładów w granicach ustaw obowiązujących.

W szczególności należy do zakresu działania Rady gminnej:

a) zmiana granic gminy, *oznaczenie i zmiana obszaru stacyi klimatycznej (§. 2.)*;

b) ustanawianie zasad zarządu, tudzież sposobu użytkowania majątku i dobra gminy, zakładów gminnych, *majątku, dobra i zakładów stacyi klimatycznej*;

c) sprawy należące do zwyczajnego zarządu majątkiem, które Rada gminna osobną uchwałą sobie zastrzegła (§. 25.);

d) nabywanie lub pozbywanie nieruchomości lub praw, według ustaw za nieruchomości uważanych, obciążanie majątku gminy, zaciąganie pożyczek i lokowanie kapitałów;

e) stawianie kosztem gminy *lub stacyi klimatycznej* nowych budowli, przekształcanie lub znoszenie istniejących, tudzież inne przedsiębiorstwa nakładem gminy *lub stacyi klimatycznej* wykonywać się mające;

f) zaprowadzenie nowych zakładów gminnych *i klimatycznych* lub zwinięcie istniejących;

g) zawieranie, rozwiązywanie, zmiany kontraktów najmu i dzierżaw;

h) uchwalanie budżetu rocznego, wydatków budżetem nieprzewidzianych i kredytów dodatkowych, przyzwalanie na przenoszenie uchwalonych kredytów z jednej rubryki do drugiej, uchwalanie wszelkich zmian w budżecie, starania się o pokrycie niedoboru, uchwalanie dodatków do podatków, opłat, prestacyi i usług i oznaczanie dziennych cen takich prestacyi i robót;

i) sprawdzanie i załatwianie rachunków rocznych;

k) przyzwalanie na rozpoczęcie sporów prawnych i na odstąpienie od nich, zatwierdzenie ugód spór umarzających, ustanawianie zastępców prawnych;

l) zatwierdzanie wyników wszelkich licytacyi;

m) wybór naczelnika gminy, jego zastępcy i asesorów;

n) uchwalanie etatu i płac urzędników i sług gminnych jakoteż instrukcyi służbowych i statutu emerytalnego dla tychże;

o) wyznaczenie wynagrodzenia dla naczelnika gminy i jego zastępcy (§. 14);

p) mianowanie i oddalanie urzędników i wymiar emerytury dla nich na wniosek naczelnika gminy;

q) nadzór i kontrola nad czynnościami Zwierzchności gminnej;

r) nadawanie prawa przynależności do gminy i obywatelstwa, ustanawianie opłat za nadawanie prawa przynależności i obywatelstwa;

s) wykonywanie służącego gminie prawa patronatu lub prezentowania, rozdawania miejsc fundacyjnych, nie uwłaczając prawom na różnicy wyznań opartym;

t) wybór mężów zaufania do jednania stron;

u) uchwalanie regulaminów dla własnych czynności;

w) udzielanie zdania swego władzom wyższym na ich żądanie;

z) rozstrzyganie zażaleń przeciw zarządzeniom naczelnika gminy.

Rada gminna zawiaduje funduszem i majątkiem klimatycznym, wymierza i pobiera w granicach przez właściwe władze oznaczonych taksy i opłaty a mianowicie: taksy klimatyczne, taksy na muzykę, opłaty za desinfekcye, opłaty od przedsiębiorstw, zabaw i koncertów, teatrów i widowisk, oraz od urządzeń zaprowadzonych lub utrzymywanych kosztem funduszu klimatycznego, n. p od przyrządów desinfekcyjnych, oświetlenia, wodociągów, kanalizacyi, usuwania nieczystości, dróg, ścieżek, parku, domu zdrojowego i t. p., uwalnia w pojedynczych na uwzględnienie zasługujących wypadkach od obowiązku uiszczania taks i opłat; czyni wnioski co do ustanowienia wysokości zmiany taks i opłat, co do regulaminu najmu domów mieszkań i cenników wogóle, wzywa pomocy właściwych władz, gdyby stacyi klimatycznej zkądkolwiek groziła szkoda lub uszczerbek.

Rada gminna winna zobowiązać jednego z miejscowych lekarzy do wykonywania dozoru sanitarnego na obszarze stacyi klimatycznej. Wybór osoby lekarza stacyi klimatycznej wymaga zatwierdzenia ck. Namiestnictwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym Lekarz wybrany lekarzem stacyi klimatycznej nie traci biernego prawa wyboru do Rady gminnej.

Rada gminna ma zarządzić środki dla leczenia biednych w uzdrowisku i utrzymywać dom izolacyjny pod kierunkiem fachowego lekarza. Regulamin dotyczący szczegółów zarządu stacyą klimatyczną, opłat z taks klimatycznych, z taks na muzykę i z taks pobieranych od przedsiębiorstw, widowisk, zabaw i t. p. wyda c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym. Radzie gminnej wolno czynić wnioski w sprawie zmiany regulaminu i przedstawiać c. k. Namiestnictwu do zatwierdzenia. Starosta powiatowy lub jego zastępca jest uprawnionym do brania udziału w posiedzeniach rady gminnej i każdej chwili wolno mu głos zabierać, lecz nie głosować.

Sanitarne sprawozdania przesyła Rada gminna po ukończonym roku kalendarzowym najpóźniej do 15. marca roku następnego powiatowej władzy politycznej.

Zwyczajny zarząd majątkiem.

§. 25.

Zwyczajny zarząd majątkiem nie należy do zakresu działania Rady gminnej, lecz Rada może poszczególne sprawy tego zarządu na wniosek lub po wysłuchaniu Zwierzchności gminnej swojej uchwale zastrzedz.

Ustanawianie służby.

§. 26.

Rada winna przydać Naczelnikowi gminy służbę potrzebną do załatwiania czynności, wypływających z własnego i poruczonego zakresu działania.

Jeżeli Rada uzna potrzebę ustanowienia posad urzędowych lub służbowych, wtedy uchwali liczbę i płacę urzędników i sług, orzecze o warunkach i sposobie ich mianowania i ich zaopatrzenia.

Uchwały te poda naczelnik gminy za pośrednictwem Wydziału powiatowego do wiadomości Wydziału krajowego.

Gdyby Rada gminna obowiązkom wymienionym w ustępie pierwszym niniejszego paragrafu nie czyniła zadość lub uchwalony przez Radę gminną etat urządników i sług okazał

się nie wystarczającym do należytego załatwiania czynności własnego i poruczonego zakresu działania, a Rada gminna mimo wezwania wskazanych jej braków nie uzupełniła. Wydział krajowy w porozumienin z c. k. Namiestnictwem orzec może, jakiej kategoryi urzędników i w jakiej liczbie gmina ustanowić i opłacać ma.

Nadzorowanie Zwierzchności gminnej.

§. 27.

Rada gminna ma prawo i obowiązek urzędowanie Zwierzchności gminnej ciągle nadzorować. Nadzór ten wykonywa Rada gminna zapomocą jednej lub kilku komisyi z grona swego wybranych, które obowiązane będą o każdej dostrzeżonej nieprawidłowości lub wadliwości w urzędowaniu Zwierzchności gminnej bezzwłocznie Radę gminną zawiadomić i poczynić wnioski o usunięcie złego, zaś po upływie każdego roku administacyjnego przedłożyć Radzie gminnej sprawozdanie o swoich czynnościach z wnioskami, jakie uznają za stosowne.

Skoro Rada gminna przekona się o nieprawidłowościach lub wadliwościach, winna się postarać o bezzwłoczne ich usunięcie, a gdyby to nie odniosło skutku, donieść o tem Wydziałowi powiatowemu

Dla komisyi kontrolujących uchwali Rada gminna osobne instrukcye i przedłoży je Wydziałowi powiatowemu do wiadomości.

Naczelnik gminy winien najdalej do dni 30 po upływie każdego roku administracyjnego przedłożyć Wydziałowi powiatowemu odpisy sprawozdań komisyi kontrolujących w ubiegłym roku, jakoteż odpis uchwał Rady gminnej na podstawie tych sprawozdań zapadłych lub donieść w tym terminie o zachodzących przeszkodach.

Rada gminna może także stanowić osobne komisye do nadzorowania przedsiębiorstw gminnych, tudzież do udzielania zdań i przedstawienia wniosków w sprawach gminnych.

Do takich komisyj Rada gminna powołać może mężów zaufania z poza grona swego.

Ani komisya kontrolująca, ani specyalne komisye w myśl niniejszego paragrafu, ustanowione, władzy wykonawczej nie mają, a zatem ani same nic zarządzić, ani Zwierzchności gminnej poleceń wydawać nie mogą.

Rewizya kasy.

§. 28.

Rada gminna winna wybrać osobną komisyę, której obowiązkiem będzie przynajmniej cztery razy do roku przedsięwziąć rewizyę kasy gminnej i kas zakładów i funduszów pod zarządem gminy zostających i o każdej rewizyi Radzie gminnej zdać sprawę na ręce naczelnika gminy, który odpis każdego sprawozdania do dni 8 Wydziałowi powiatowemu przedłożyć ma.

Jeżeli członkowie komisyi szkontrującej obowiązkom w niniejszym paragrafie na nich włożonym zadość nie uczynią, może Wydział powiatowy przeprowadzić szkontro kasy na koszt gminy. Oprócz tego winien Wydział powiatowy od od czasu do czasu kasę gminną niespodziewanie skontrować.

Sprawy policyi miejscowej.

§. 29.

O ile sprawowanie policyi miejscowej nie jest mocą ustawy przekazane organom rządowym, może Rada gminna w granicach ustaw wydawać obowiązujące w obrębie gminy przepisy co do policyi miejscowej i za przekroczenie tychże zagrażać karą pieniężną aż do wysokości 100 K lub w razie niemożności uiszczenia kary pieniężnej karą aresztu do dni 10.

Uchwały takie Rada gminna powziąć może tylko na wniosek lub po wysłuchaniu naczelnika gminy.

§. 30.

Rada gminna winna uchwalić środki pieniężne na utrzymanie zakładów i urządzeń policyi miejscowej i jest odpowiedzialną za wszelkie zaniedbania w tej mierze pochodzące z jej winy.

Odpowiedzialność gminy.

§. 31.

Gdyby kto poniósł szkodę z powodu zaniedbania przez gminę obowiązków względem policyi miejscowej na niej ciężących, winna gmina poniesioną szkodę wynagrodzić.

W szczególności obowiązaną jest gmina wynagrodzić szkodę wyrządzoną w jej obrębie przez gwałt publiczny przy zbiegowisku dokonany, jeżeliby ani jeden ze sprawców nie był schwytanym a na gminie ciężyła wina niedbałości w zapobieżeniu temu gwałtowi.

Orzeczenie względem obowiązku wynagrodzenia szkody wyda polityczna władza powiatowa za poprzedniem wysłuchaniem Wydziału powiatowego.

Jeżeli co do wysokości wynagrodzenia porozumienie się pomiędzy gminą a poszkodowanym nie nastąpi, wynagrodzenie to ma być poszukiwanem zwykłą drogą prawa.

Zaopatrywanie ubogich.

§. 32.

Rada gminna ma czuwać na tem, aby ubodzy według ustaw zaopatrzeni byli. Gdyby zakłady i fundusze na ten cel przeznaczone nie wystarczały, Rada postara sią o potrzebne środki i oznaczy sposób ich użycia.

Udzielanie zdania.

§. 33.

Na żądanie władz rządowych lub autonomicznnch winna Rada gminna udzielać im swego zdania.

Rozstrzyganie zażaleń.

§. 34.

Rada gminna rozstrzyga zażalenia przeciw rozporządzeniom naczelnika gminy w sprawach tyczących się majątku i dobra gminnego lub zakładów gminnych, niemniej w tych sprawach, w których naczelnik gminy tylko uchwały Rady gminnej wykonywa.

We wszystkich innych sprawach własnego zakresu działania rozstrzyganie rekursów przeciw postanowieniom naczelnika

gminy należy do Wydziału powiatowego, zaś w sprawach poruczonego zakresu działania do politycznej władzy powiatowej.

Regulamin.

§. 35.

Wydział krajowy wyda regulamin dla czynności Rad gminnych, tudzież instrukcyę dla czynności Zwierzchności gminnych we własnym zakresie działania, i dla kas gminnych, uwzględniając różnice potrzeb i stosunków zachodzących między gminami większemi i mniejszemi.

Rada gminna może jednak uchwalić inny regulamin dla własnych czynności i instrukcyi dla swej Zwierzchności gminnej co do spraw własnego zakresu działania i swojej kasy gminnej, winna jednak regulamin dla własnych czynności i instrukcyi dla Zwierzchności gminnej przedłożyć za pośrednictwem Wydziału powiatowego Wydziałowi krajowemu do wiadomości.

Instrukcya dla kasy gminnej przez Radę gminną uchwalona, wymaga zatwierdzenia przez Wydział krajowy.

Dopóki Rada gminna nie uchwali i nie przedłoży Wydziałowi krajowemu osobnego regulaminu dla swoich czynności i osobnej instrukcyi dla Zwierzchności gminnej, obowiązywać będą regulamin i instrukcya przez Wydział krajowy wydana.

Instrukcya dla kasy gminnej przez Wydział krajowy wydana obowiązywać będzie tak długo, dopóki uchwalona przez Radę gminną osobna instrukcya dla swej kasy nie uzyska zatwierdzenia Wydziału krajowego.

Zwoływanie Rady.

§. 36.

Rada gminna zbiera się na posiedzenie, ile razy zajdzie tego potrzeba, najmniej zaś raz na miesiąc. Naczelnik gminy lub jego zastępca zwołuje Radę na posiedzenie. Każde posiedzenie, które nie jest tym sposobem zwołane, jest nieprawne, a powzięte na niem uchwały są nieważne.

Naczelnik gminy musi zwołać Radę, jeżeli tego zażąda przynajmniej trzecia część radnych, polityczna władza powiatowa, albo też Wydział krajowy lub Wydział powiatowy.

O nastąpić mającem posiedzeniu naczelnik gminy w każdym razie winien zawiadomić wszystkich w gminie obecnych radnych.

Komplet do uchwał.

§. 37.

Rada gminna nie może powziąć uchwały, jeżeli więcej niż połowa radnych nie jest na posiedzeniu obecną

Do uchwały ustanawiającej budżet, jakoteż do uchwały podlegającej wyższemu zatwierdzeniu, potrzebna jest obecność dwóch trzecich radnych.

Jeżeli na posiedzenie nie zbierze się ilość radnych potrzebna do powzięcia uchwał, winien naczelnik gminy najdalej do trzech dni zwołać Radę powtórnie i zarazem wezwać zastępców.

Na każdego radnego i zastępcę, który nie stawi się na drugie posiedzenie i nie usprawiedliwi swej nieobecności, winien naczelnik gminy nałożyć karę pieniężną aż do 20 koron.

Przeciw takiemu orzeczeniu służy odwołanie się do Wydziału powiatowego.

Grzywnę tę ściągnie naczelnik gminy.

Radnego lub zastępcę, który bez usprawiedliwienia się na trzech po sobie następujących posiedzeniach się nie jawi, może Rada gminna na czas oznaczony lub też na cały w toku będący peryod wyborczy od udziału w obradach i uchwałach Rady wykluczyć. Przeciw tej uchwale służy wykluczonemu rekurs do Wydziału powiatowego w terminie dni 14, licząc od dnia doręczenia mu zawiadomienia o dotyczącej uchwale Rady gminnej.

Przeszkody uczestnictwa w obradach.

§. 38.

Członek Zwierzchności gminnej lub Rady gminnej nie może być obecnym na posiedzeniu, jeżeli przedmiot obrady lub uchwały dotyczy jego urzędowania, jego własnych interesów prywatnych, lub też interesów jego żony, albo osób z nim w pierwszym lub drugim stopniu spokrewnionych lub spowinowaconych; winien jednak na żądanie Rady stawić się dla udzielenia żądanych wyjaśnień.

Członkowie Zwierzchności gminnej są obowiązani być obecnymi na każdem posiedzeniu Rady i mogą w każdym czasie głos zabrać. W głosowaniu przy sprawdzeniu rachunków i udzieleniu Zwierzchności gminnej absolutoryum, nigdy udziału brać nie mogą.

Przewodniczenie na posiedzeniach.

§. 40.

Na posiedzeniach Rady gminnej przewodniczy naczelnik gminy, a w razie przeszkody, jego zastępca. Każde posiedzenie, odbyte z pominięciem tego przepisu, jest nieważne Naczelnik gminy lub jego zastępca zwołuje Radę, zagaja i zamyka posiedzenie, układa porządek dzienny, kieruje rozprawami i przestrzega porządku w zgromadzeniu.

Sekretarz Rady.

§. 41.

Rada gminna wybiera sekretarza swego bądź z grona swego, bądź z pomiędzy urzędników gminy.

Warunki ważności uchwał.

§. 42.

Do ważności uchwały potrzebną jest bezwzględna większość głosów obecnych radnych.

W razie równości głosów, rozstrzyga przewodniczący. W innych wypadkach przewodniczący nie głosuje z wyjątkiem wyborów. Głosowanie odbywa się jawnie, wolno jest jednak Radzie uchwalić głosowanie tajne.

Jawność posiedzeń.

§. 43.

Posiedzenia Rady odbywają się w lokalu urzędowym publicznie, wyjątkowo jednak może Rada uchwalić tajne posie-

dzenie. Posiedzenia, na których przedmiotem obrad jest budżet lub zamknięcie rachunków, w każdym razie będą publiczne.

Gdyby publiczność mieszała się do obrad, lub w inny sposób przeszkadzała obradom, przewodniczący ma prawo i obowiązek po poprzedniem bezskutecznem napomnieniu, nakazać wydalenie publiczności z miejsca posiedzeń.

Protokół posiedzenia.

§. 44.

Z każdego posiedzenia spisany będzie w księdze na to przeznaczonej protokół, obejmujący nazwiska radnych, wnioski na posiedzeniu czynione i zapadłe uchwały.

Protokół ma być stwierdzony podpisem przewodniczącego, dwóch obecnych na posiedzeniu radnych i sekretarza.

Każdemu członkowi gminy wolno przeglądać protokoły.

Rozdział III.

O zakresie działania Zwierzchności gminnej.

§. 45.

Naczelnik gminy w sprawach gminy jest organem zarządzającym i wykonawczym.

W razie przeszkody zastępuje naczelnika gminy jego zastępca, tego zaś jeden z asesorów. Rada gminna na początku każdego roku oznaczy, który asesor w razie przeszkody zastępcy, ma zastępować naczelnika gminy.

§. 46.

Do zakresu działania naczelnika gminy należy w szczególności:

a) przewodniczenie w Radzie gminnej i przygotowanie wniosków do uchwał Rady;

b) wykonywanie ustaw i rozporządzeń we własny zakres działania gminy wchodzących;

c) wykonanie wszelkich uchwał i zarządzeń Rady gminnej;

d) kierownictwo urzędem gminnym, nadzór nad urzędnikami i sługami;

e) wykonywanie policyi miejscowej;

f) zarządzanie w razach nagłych, za następnem usprawiedliwieniem wobec Rady gminnej;

g) przedstawianie do mianowania i oddalania urzędników gminy i wykonywanie władzy dyscyplinarnej nad urzędnikami i sługami;

h) zarząd majątkiem, dobrem i dochodami gminy, zakładów i funduszów gminnych lub pod zarządem gminy zostających;

i) prowadzenie kasowości i rachunkowości gminy *i funduszu klimatycznego*;

k) wykonywanie wszelkich spraw poruczonego zakresu działania;

l) pozwalanie na zbieranie jałmużn i określanie celu dobrowolnych składek (z balów, koncertów, odczytów itp.) w obrębie stacyi klimatycznej;

ł) wydawanie listy gości, której bez zezwolenia naczelnika gminy nie wolno nikomu przedrukowywać;

m) czuwanie nad budową domów ze względu na łatwe oczyszczanie ich po chorych zakaźnych, nad desinfekcyą mieszkań i sprzętów w uzdrowisku przez właściwe organa i nad odpowiedniem urządzeniem pokojów;

n) ściąganie taks klimatycznych i opłat przypadających funduszowi klimatycznemu.

§. 47.

Naczelnik gminy reprezentuje gminę na zewnątrz.

Dokumenta, mocą których gmina przyjmuje zobowiązania względem osób trzecich, muszą być podpisane przez naczelnika gminy i jednego asesora.

Dokument dotyczący interesu, do którego zawarcia potrzebne jest przyzwolenie Rady lub wyższe zatwierdzenie. W każdym razie dokument wydany imieniem gminy, musi być zaopatrzony pieczęcią gminną.

Sprawozdanie policyi miejscowej.

§. 48.

Do naczelnika gminy należy odpowiednie ustawom sprawowanie policyi miejscowej, o ile pojedyńcze jej czynności nie są przekazane w drodze ustawy krajowej organom rządowym.

W nagłych wypadkach nieszczęścia, n. p. przy pożarach lub powodziach itp, naczelnik gminy ma prawo zarządzić wykonanie robót wszelkiego rodzaju. o ile są niezbędne do usunięcia niebezpieczeństwa chwilowego i zmusić do tych robót każdego zdolnego do nich członka gminy a nawet i obcych.

Gdyby środki policyi miejscowej nie były dostateczne do zabezpieczenia dobra publicznego (jak n. p. w razie epidemii), lub gdyby własne siły gminy nie wystarczały do odwrócenia grożącego niebezpieczeństwa, naczelnik gminy winien zawiadomić o tem natychmiast polityczną władzę powiatową.

Zagrażanie karami.

§. 49.

Naczelnik gminy ma wyjątkowo prawo zagrażania karą pieniężną do 20 kor. lub w razie niemożności jej uiszczenia karą aresztu do dwóch dni, jeżeli tego wymaga wykonanie przepisu tymczasowego policyi miejscowej, niedopuszczającego zwłoki.

Wykonywanie władzy karnej.

§. 50.

O ile w ustawach i przepisach, które dotyczą policyi miejscowej należącej do zakresu działania gminy, wyrażoną jest sankcya karna i o ile przekroczenia tych ustaw i przepisów nie podlegają ustawie karnej, służy prawo orzekania kar za takie przekroczenia naczelnikowi gminy, a względnie jego zastępcy.

W ten sposób mają być także orzekane kary oznaczone przez Radę gminną (w §. 29).

Tylko kary pieniężne, lub w razie niemożności ich uiszczenia, kary aresztu mogą być orzekane.

Wszelkie orzeczenia kar mają być w osobną księgę wpisywane.

Tok instancyi.

§. 51.

Od orzeczeń wydanych według §. 50, odwołać się można do politycznej władzy powiatowej.

Jeżeli orzeczenia tyczą się duchownych wyznań religijnych, nauczycieli publicznych, urzędników rządowych lub krajowych, zostających w czynnej służbie, albo członków Sejmu krajowego, natenczas winien naczelnik gminy przedłożyć to orzeczenie politycznej władzy powiatowej do poprzedniego zbadania i potwierdzenia.

Przeznaczanie kar.

§. 52.

Kary pieniężne, orzeczone podług §. 50., wpływają do kasy gminnej na fundusz ubogich gminy.

Przedstawienie urzędników do mianowania i przeniesienia w stan spoczynku.

§. 53.

Na podstawie etatu przez Radę gminną uchwalonego, lub na podstawie orzeczenia Wydziału krajowego w myśl ostatniego ustępu §. 26. w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem wydanego, naczelnik gminy przedstawia Radzie gminnej *lekarzy i* urzędników gminy do mianowania. Mianowani *lekarze i* urzędnicy posiadać muszą przepisaną kwalifikacyę.

Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem oznaczy, jakie kwalifikacye dla każdej kategoryi posad są potrzebne.

Naczelnik gminy przedstawia Radzie gminnej wnioski o przeniesienie *lekarzy* i urzędników w stan spoczynku i wymierzenie emerytury dla nich.

Naczelnik gminy mianuje i oddala sługi gminne i przedstawia Radzie gminnej wnioski co do ich zaopatrzenia.

Śledztwo dyscyplinarne.

§. 54.

Naczelnik gminy wdraża i przeprowadza śledztwo dyscyplinarne przeciw *lekarzom*, urzędnikom i sługom gminnym i orzeka o karach dyscyplinarnych.

Naczelnik może w drodze dyscyplinarnej *lekarza* i urzędnika suspendować. Oddalenie *lekarza* i urzędnika ze służby w drodze dyscyplinarnej nastąpić może tylko za uchwałą Rady gminnej.

Orzeczenie dyscyplinarne przeciw *lekarzowi*, rachmistrzowi, kasyerowi i kontrolorowi, tylko Rada gminna po wysłuchaniu naczelnika gminy wydawać może.

Zarząd majątkiem.

§. 55.

Naczelnik gminy zarządza majątkiem gminy, nadzoruje użytkowanie i zarząd dobra gminnego, kieruje przedsiębiorstwami gminy, czuwa nad ich wykonaniem i załatwia sprawy ubogich według ustaw.

Naczelnik zawiaduje zakładami gminy i nadzoruje zakłady, własny zarząd mające, o ile akt fundacyi lub umowy innych nie zawierają postanowień.

W szczególności winien naczelnik gminy starać się o ściąganie wszystkich wierzytelności gminy, zakładów i funduszów gminnych lub pod zarządem gminy zostających, tudzież wszelkich czynnych zaległości.

Gdyby naczelnik obowiązku tego należycie nie wypełniał a Rada gminna mimo upomnienia ze strony Wydziału powiatowego temu by nie zaradziła, Wydział powiatowy będzie miał prawo zarządzić środki zaradcze, jakie uzna za stosowne a nawet ustanowić na koszt gminy zastępcę prawnego, który imieniem gminy wierzytelności i zaległości w drodze właściwej poszukiwać będzie.

Przepis ten odnosi się także do pretensyi gminy, któreby jej z mocy §. 62—64 do członków Zwierzchności gminnej przysługiwały.

Kolaudacye.

§. 56.

Naczelnik gminy zarządza wszelkie roboty i dostawy dla gminy rozpisuje i przeprowadza licytacye; odbiera i kolauduje wykonane roboty lub dostawy. Do każdego odbioru i do każdej kolaudacyi winien naczelnik gminy zawezwać komisyę kontrolującą Rady gminnej, a to w takim czasie, aby komisya czynność tę ze swej strony nadzorować mogła.

Komisye.

§. 57.

Rada gminna może na wniosek lub po wysłuchaniu naczelnika gminy uchwalić, aby sprawowanie poszczególnych czynności ogólnego zarządu gminnego lub policyi miejscowej, powierzone zostało osobnym komisyom.

Każda taka komisya składa się z jednego członka Zwierzchności gminnej jako przewodniczącego i kilku członków przez Radę gminną z jej grona lub z poza jej grona wybranych.

Do takich komisyj winna Rada gminna uchwalić osobne instrukcye.

Komisye te podlegają naczelnikowi gminy i polecenie jego wykonywać ściśle są obowiązane.

Dobrowolne licytacye.

§. 58.

Naczelnik gminy zezwala na przedsiębranie dobrowolnej sprzedaży ruchomości drogą licytacyi i czuwa nad zachowaniem i ścisłem wypełnianiem istniejących w tej mierze przepisów.

Kasowość i rachunkowość.

§. 59.

Naczelnik gminy jest odpowiedzialny za należyte prowadzenie kasowości i rachunkowości, jest przeto obowiązany kasę przynajmniej raz na miesiąc szkontrować.

Poruczony zakres działania.

§. 60.

Naczelnik gminy załatwia wszelkie sprawy należące do poruczonego zakresu działania gminy w sposób ustawami przepisany lub przez władzę wskazany. Jeżeli oznaczenie sposobu wykonania pozostawione jest w całości lub częściowo

gminie, naczelnik winien zastosować się w tym względzie do uchwały Rady gminnej.

Wszakże w razach nadzwyczaj nagłych, gdyby uchwała Rady bez szkody lub niebezpieczeństwa poprzednio nie mogła być zasięgniętą, może naczelnik gminy działać według własnego zdania, winien jednak następnie w jak najkrótszym czasie wyjednać sobie zatwierdzenie Rady.

Rząd może polecić na swój koszt załatwienie spraw należących do poruczonego zakresu działania w całości lub części organom własnym.

Wstrzymywanie wykonania uchwał.

§. 61.

Jeżeli naczelnik gminy sądzi, że uchwała przez Radę gminną powzięta, narusza ustawę, przekracza zakres działania Rady lub jest szkodliwą interesom gminy, winien wstrzymać wykonanie takiej uchwały i najdalej do trzech dni po jej powzięciu odnieść się do wyższej władzy o rozstrzygnięcie, czy uchwała wykonaną być ma, czy nie.

Orzeczenie to należy do politycznej władzy powiatowej, jeżeli naczelnik sądzi, że uchwała narusza ustawę lub przekracza zakres działania gminy, zaś do Wydziału powiatowego, jeżeli sądzi, że uchwała jest szkodliwą interesom gminy.

Władza wyższa winna wydawać swoje orzeczenia w ciągu dni ośmiu, a jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, polityczna władza powiatowa zawiadomi o swojem orzeczeniu Wydział powiatowy.

Orzeczenie tych władz jest dla naczelnika gminy stanowczem i nie służy mu prawo wyższego odwołania się.

Rada gminna ma jednak prawo wnieść rekurs od takiego orzeczenia do Namiestnictwa a względnie do Wydziału krajowego w terminie 14 dniowym.

O wstrzymaniu wykonania uchwał, naczelnik ma Radę gminną na najbliższem posiedzeniu zawiadomić. Jeżeli naczelnik gminy nie przedłoży władzy wyższej w terminie 3-dniowym uchwały wstrzymanej do rozstrzygnięcia, uchwała ta staje się prawomocną i bezzwłocznie wykonaną być musi, o ile nie zachodzi wypadek w §. 103 przewidziany.

Odpowiedzialność naczelnika gminy.

§. 62.

Naczelnik gminy jest za swoje czynności urzędowe odpowiedzialnym gminie. Od tej odpowiedzialności uwolnić nie może naczelnika gminy ustanowienie komisyi dla poszczególnych spraw (§. 57).

Co do poruczonego zakresu jest on odpowiedzialnym Rządowi.

Pretensye gminy co do wynagrodzenia szkód, pochodzące z odpowiedzialności orzeczonej w tym paragrafie, mają być poszukiwane zwykłą drogą prawa.

§. 63.

Jeżeli zastępca naczelnika gminy lub jeden z asesorów powołanym zostaje do zastępowania naczelnika gminy względnie jego zastępcy, natenczas zastępca naczelnika gminy względnie asesor, wchodzą we wszystkie prawa i obowiązki naczelnika gminy, są odpowiedzialnymi za swoje czynności urzędowe tak samo, jak naczelnik gminy.

*

§. 64.

Asesorowie dodani są naczelnikowi gminy dla pomocy, w urzędowaniu. Asesorowie winni naczelnika wspierać w urzędowaniu i mają według jego zarządzenia i pod jego odpowiedzialnością wykonywać czynności, które im poruczy.

Każdy asesor odpowiedzialny jest gminie za zaniedbanie lub nienależyte wykonanie czynności przez ustawę niniejszą w ogóle, przez naczelnika gminy lub przez Radę gminną w szczególności mu poruczonych.

Pretensye gminy do wynagrodzenia szkód z odpowiedzialności tym paragrafem orzeczonej, mają być dochodzone zwykłą drogą prawa.

Dział V.

O gospodarstwie gminnem i nakładaniu ciężarów na gminę.

Inwentarz majątku.

§. 65.

Wszelka ruchoma i nieruchoma własność, niemniej wszelkie prawa i przywileje gminy i jej zakładów, winny być utrzymywane w ciągłej widoczności zapomocą dokładnego inwentarza.

Inwentarz ten ma być spisanym w ciągu pierwszego roku po zaprowadzeniu niniejszej ustawy. Każda następna zmiana ma być w nim uwidoczniona.

Każdemu członkowi gminy wolno jest przejrzeć inwentarz.

Zakładanie i utrzymywanie inwentarza należy do naczelnika gminy, który ma także starać się o wpisanie do ksiąg hipotecznych wszystkich praw gminy względem nieruchomości. Pierwszy inwentarz przedłożony będzie Radzie gminnej do zatwierdzenia, a dwa odpisy zatwierdzonego inwentarza przedłoży naczelnik gminy Wydziałowi powiatowemu, który jeden z tych odpisów przeszle Wydziałowi krajowemu.

Utrzymywanie majątku zakładowego.

§. 66.

Zakładowy majątek i dobro gminy i jej zakładów, mają być utrzymane w całości i dobrym stanie.

Do podziału zakładowego majątku lub dobra gminnego między członków gminy, potrzebną jest uchwała Sejmu krajowego.

Użytkowanie majątku gminnego.

§. 67.

Majątek gminy i jej zakładów ma być w ten sposób administrowanym, aby przyniósł ile możności największy stały dochód.

Nadwyżki roczne mają być użyte do pokrycia potrzeb w roku następnym, o ileby zaś na ten cel nie były potrzebne, należy je ulokować pożytecznie i do majątku zakładowego przyłączyć.

§. 68.

Dotychczasowy niezaprzeczony zwyczaj rozstrzyga, którzy członkowie gminy i w jakim wymiarze w użytkach dobra gminnego udział mają.

Rada gminna uwzględniając ten zwyczaj i istniejące specyalne tytuły prawne, uchwali postanowienia regulujące to uczestnictwo, przyczem ustanowić może opłatę za użytkowania z dobra gminnego.

Nadwyżka dochodów z dobra gminnego, pozostająca po zaspokojeniu osób uprawnionych wpływa do kasy gminnej.

Rada gminna uchwali także sposób użytkowania z dobra gminnego.

Uchwały Rady gminnej zaprowadzające nowe opłaty za użytkowanie dobra gminnego, lub podwyższające już istniejące tego rodzaju opłaty, tudzież uchwały dotyczące sposobu użytkowania z dobra gminnego wymagają zatwierdzenia Rady powiatowej.

Rok administracyjny.

§. 69.

Rok administracyjny gminy zaczyna się i kończy się równocześnie z rokiem administracyjnym państwa.

Fundusz klimatyczny, budżet i rachunki roczne.

§. 70.

Fundusz klimatyczny przeznaczony na cele i środki służące do rozwoju uzdrowiska powstaje: a) z taks klimatycznych, z taks na muzykę; b) z opłat pobieranych od przedsiębiorstw, widowisk, zabaw i t. p.; c) z opłat za desinfekcyę; d) z opłat pobieranych za używanie urządzeń zaprowadzonych lub utrzymywanych z funduszu klimatycznego; e) z grzywien, jakieby na rzecz funduszu klimatycznego przyznano; wreszcie f) z datków dobrowolnych i zapisów.

Naczelnik gminy winien corocznie ułożyć budżet gminny i zakładów gminnych na następny rok administracyjny i przedłożyć go Radzie gminnej na trzy miesiące przed rozpoczęciem roku administracyjnego.

Rada gminna ma budżet uchwalić najpóźniej na miesiąc przed rozpoczęciem roku administracyjnego.

Rachunki z przychodów i wydatków gminy, funduszów i zakładów gminnych, lub pod zarządem gminy zostających, winien naczelnik gminy najpóźniej w miesiąc po upływie roku administracyjnego przedłożyć Radzie gminnej, która obowiązaną jest rachunki najdalej do dwóch miesięcy po ich przedłożeniu rozpoznać i załatwić.

Tak budżet jak i rachunki roczne, zanim Radzie do rozpoznania przedstawione zostaną, winny być poprzednio najmniej przez 2 tygodnie złożone do przejrzenia przez członków gminy, których spostrzeżenia przy rozpoznaniu budżetu i rachunków wzięte będą pod rozwagę.

Gdyby Rada gminna nie wstawiła w swój budżet należytości, którą gmina uiścić jest obowiązaną, bądź na mocy ustawy, bądź na mocy wyroku lub dokumentu, mającego wedle ustaw moc egzekucyjną, ma Rada powiatowa prawo i obowiązek wstawić te należytości w budżet gminny i nałożyć na ich pokrycie dodatki do podatków.

§. 71.

O dniu, w którym projekt budżetu i rachunki roczne Radzie gminnej przedłożone zostały, zawiadomi naczelnik gminy Wydział powiatowy.

Uchwalony przez Radę budżet i sprawdzone przez nią rachunki, przedłożyć należy w dwóch odpisach Wydziałowi Rady powiatowej, który jeden odpis przedłoży Wydziałowi krajowemu.

§. 72

Do sprawdzenia rachunków w §. 70. wymienionych Rada gminna wybrać ma komisyę, która sprawozdanie i wnioski swoje Radzie gminnej najdalej do 6 tygodni przedłożyć ma.

Jeżeli komisya obowiązkom na nią w niniejszym paragrafie włożonym, w oznaczonym tu terminie zadość nie uczyni i zwłoki należycie nie usprawiedliwi, zarządzi Wydział powiatowy wybór innej komisyi, wyznaczając nowy termin do sprawdzenia i załatwienia rachunków.

Gdyby i to zarządzenie skutku nie odniosło, lub gdyby Wydział powiatowy się przekonał, że rachunki nie są należycie sprawdzone, Wydział powiatowy z ramienia swego zarządzi sprawdzenie rachunków na koszt gminy.

Od takiego rozporządzenia Wydziału powiatowego służy rekurs do Wydziału krajowego.

§. 73.

W zarządzie gminy i przy zawiadywaniu jej majątkiem należy trzymać się ściśle uchwalonego budżetu. Na wydatki, które odłożyć się nie dadzą, a we właściwej rubryce budżetu nie znajdują całkowicie lub w części pokrycia, potrzebne jest przyzwolenie Rady.

W razach nagłych, w których poprzednie przyzwolenie bez szkody i bez niebezpieczeństwa nie może być uzyskane, może naczelnik gminy opędzić potrzebny wydatek, winien jednak pod własną odpowiedzialnością wyjednać sobie w przeciągu ośmiu dni zatwierdzenie Rady.

Naczelnik gminy winien prowadzić księgi i rachunki z funduszu klimatycznego, jako oddzielnego, według wzorów przepisanych dla ksiąg i rachunków gminnych. Do uchwalenia i układania budżetu, jakotcż dla sprawdzania inwentarza i zamknięcia rachunków w funduszu klimatycznym, winny być zastosowane analogiczne przepisy o funduszu gminnym z niniejszej ustawy.

Pokrycie wydatków.

1. Z dochodów.

§. 74.

Wydatki na cele gminne, mają być przedewszystkiem pokrywane z dochodów gminy.

Z majątku osobnego.

§. 75.

Jeżeli na pokrycie pewnych wydatków przeznaczony jest majątek, należy przedewszystkiem dochody z tego majątku na ten cel obracać.

Przeznaczenie tych dochodów nie może być zmienionem.

Wydatki połączone z posiadaniem dobra gminnego.

§. 76.

Podatki i inne opłaty, tudzież koszta dozoru i uprawy z posiadaniem i używaniem dobra gminnego połączone, o ile do ich pokrycia dochody z dobra gminnego do kasy gminnej wpływające (§. 68) nie wystarczają, mają być ponoszone przez uczestniczących w pożytkach z dobra gminnego, a to w miarę tego uczestnictwa.

Wydatki odrębne.

§. 77.

Wydatki dotyczące tylko interesu pewnych klas mieszkańców lub posiadaczy gruntów lub domów, mają być ponoszone przez same tylko strony interesowane, o ile nie istnieją inne urządzenia obowiązujące.

2. Prestacye.

§. 78.

O ile dochody w §. 74. oznaczone nie wystarczają do pokrycia wydatków na cele gminne, może Rada gminna nakładać:

a) dodatki do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego;

b) inne opłaty nie należące do kategoryi dodatków do podatków;

c) posługi i roboty na cele gminne.

a) Dodatki do podatków.

§. 79.

Dodatki do podatków bezpośrednich mają być zazwyczaj nakładane na wszystkie w gminie przypisane podatki bezpośrednie, a to na wszystkie równo, to jest podług tej samej stopy procentowej. Dodatki te mają być rozkładane równo w całym obrębie gminy. Wyjątki od tych przepisów objęte są w §. 84. i 85.

§. 80.

Dodatkiem do podatku konsumcyjnego można obciążać tylko konsumcyę w obrębie gminy, nie można nim obciążać produkcyi i obrotu handlowego.

§. 81.

Do nałożenia dodatków przenoszących 20% do 50% podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego, potrzebne jest przyzwolenie Rady powiatowej.

Do nałożenia dodatków do podatków bezpośrednich lub podatku konsumcyjnego, przenoszących 50% do 100%, potrzebnem jest zezwolenie Wydziału krajowego za zgodą c. k. Namiestnictwa. Takie zezwolenie udzielonem być może tylko na lat pięć.

Gdyby porozumienie między Wydziałem krajowym a c. k. Namiestnictwem do najbliższej sesyi sejmowej nie nastąpiło, sprawa winna być przedłożoną do uchwały Sejmu krajowego.

Dodrtki na dłuższy okres aniżeli lat pięć lub przenoszące 100% podatków bezpośrednich albo podatku konsumcyjnego, nakładane być mogą tylko na podstawie uchwały sejmowej i za Najwyższem zezwoleniem.

b) Inne opłaty.

§. 82.

Do zaprowadzenia opłat nie należących do kategoryi dodatków do podatków bezpośrednich lub do podatku konsumcyjnego, jakoteż do podwyższenia istniejących już opłat tego rodzaju, potrzebną jest ustawa krajowa.

Zezwolenie na dalszy pobór tego rodzaju opłat po zgaśnięciu mocy obowiązującej ustawy, którą zaprowadzone zostały, udzielone być może przez Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa, jednakże zawsze nie w wyższym wymiarze i nie na dłuższy okres czasu, jak dotyczącą ustawą dotąd dozwolone były.

Odmowa na prośby tego rodzaju może nastąpić tylko za uchwałą Sejmu krajowego.

Pobór taks gminnych za pojedyńcze przez Reprezentacyę gminną w zakresie jej kompetencyi udzielone uprawnienia, tudzież za używanie zakładów gminnych i za inne w interesie stron przez organa gminne podejmowane czynności urzędowe, dozwolony być może przez Wydział krajowy za zgodą c. k. Namiestnictwa jednakże bez naruszenia już dawniej dla poszczególnych poborów tego rodzaju istniejących postanowień prawnych.

c) Posługi i roboty.

§. 83.

Za uchwałą Rady gminnej, mogą być wymagane posługi i roboty tak ciągłe jak i ręczne.

Rada winna rok rocznie na następujący rok administracyjny oznaczyć cenę dziennych posług i robót.

Posługi będą wymagane kolejno. Wyjąwszy nagłe wypadki, wskazane w §. 49, wolno jest każdemu wymagane od niego posługi lub roboty albo osobiście albo przez zdolnego zastępcę wykonać, albo też wykupić się od nich, składając do kasy gminnej ich wartość, obliczoną podług cen przez Radę ustanowionych.

Wyjątki.

§. 84.

Do opłacenia dodatków do podatków bezpośrednich, niemniej do posługi robót, nie mogą być pociągani:

a) urzędnicy i słudzy c. k. Dworu, państwa, kraju, powiatu, gminy, zakładów krajowych, powiatowych i gminnych, nauczyciele publiczni, wojskowi, jakoteż wdowy i sieroty tych osób co do ich płac służbowych i pochodzących ze stosunku służbowego, pensyj, prowizyj, zapomóg i innych poborów.

b) pasterze dusz co do ich kongruy.

§. 85.

Do rozkładu dodatków na podatki bezpośrednie podług rozmaitej stopy procentowej, potrzebne jest przyzwolenie Wydziału krajowego.

Ogłoszenie uchwał dotyczących prestacyi.

§. 86.

Uchwała Rady dotycząca prestacyi, musi być w gminie ogłoszona. Jeżeli taka uchwała potrzebuje wyższego zatwierdzenia, wolno natenczas każdemu członkowi gminy wnieść względem niej w ciągu ośmiu dni uwagi, które przy zasięganiu wyższego zatwierdzenia przedłożone być mają.

Pobór prestacyi.

§. 87.

Dodatki do podatków mają być pobierane przez te same organa i ściągane zapomocą tych samych środków co podatki.

Inne należytości pieniężne na cele gminne, nałożone na podstawie ustawy lub prawomocnej uchwały Rady gminnej niemniej kary pieniężne, orzeczone podług niniejszej ustawy, pobiera naczelnik gminy przez swoje organa, w razie nieuiszczenia ściąga je w drodze egzekucyi na ruchomości w taki sam sposób, jak zaległości podatkowe.

Jeżeli obowiązany nie wykupiwszy się z posługi lub roboty, wzbrania się jej wykonać, naczelnik gminy poleci wykonanie takiej posługi lub roboty trzeciej osobie na koszt obowiązanego i ściągnie wydaną kwotę w sposób przepisany dla ściągania innych należytości pieniężnych.

W nagłych wypadkach, wskazanych w §. 48. mogą obowiązani wprost być zmuszeni do wypełniania posług albo robót.

Konkurencya.

§. 88.

Konkurencya do budowli kościelnych, parafialnych i szkolnych, tudzież do budowy dróg, jest przedmiotem osobnych ustaw.

Konkurencye do pewnych potrzeb, oparte na specyalnych tytułach prawnych, pozostają w swej mocy.

Dział VI.

O zawiadywaniu specyalnemi sprawami ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

Prawa ludności chrześciańskiej i izraelickiej.

§. 89.

W gminach składających się z ludności chrześcijańskiej i izraelickiej pozostaje tak chrześciańska jak i izraelicka ludność przy własności, posiadaniu i używaniu zakładów i funduszów przeznaczonych wyłącznie na swoje własne cele religijne, naukowe i dobroczynne, i opędza z własnych zasobów wydatki na takie zakłady i inne cele religijne, naukowe i dobroczynne, w których wyłączny udział tylko jej samej służy.

O ile jednak te wydatki dotychczas opędzane były z ogólnych dochodów gminy, powinny one i nadal z tychże dochodów być opędzane.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności chrześcijańskiej.

§. 90.

Specyalne sprawy ludności chrześciańskiej (§. 91), o ile zawiadywanie niemi podług ustaw należy do Rady gminnej lub Zwierzchności gminnej, zawiadywane będą przez Radę lub Zwierzchność podług przepisów niniejszej ustawy, z tem jednak ograniczeniem, że izraeliccy członkowie Rady gminnej

i Zwierzchności gminnej w głosowaniu nad temi sprawami i w załatwianiu tychże spraw w ogólności udziału mieć nie będą.

Gdyby jednak liczba chrześciańskich członków Rady gminnej nie wynosiła przynajmniej połowy wszystkich jej członków, wybierają chrześciańscy wyborcy gminy w sposób ordynacyą wyborczą oznaczony dla załatwiania spraw ludności chrześciańskiej tylu chrześcian, ile będzie potrzeba dla uzupełnienia tej połowy.

Do ważności uchwał Rady gminnej w sprawach tego rodzaju, potrzebną jest obecność więcej niż połowy chrześciańskich członków Rady i bezwzględna większość głosów tychże członków.

Jeżeli naczelnikiem gminy jest nie chrześcianin, wybiera chrześciańska część Rady gminnej, a wedle potrzeby uzupełniona ze swego grona przewodniczącego i jego zastępcę, któremu służyć będą co do załatwiania spraw ludności chrześciańskiej te same prawa i obowiązki, które na mocy ustawy służą naczelnikowi gminy.

§. 91.

Do specyalnych spraw ludności chrześciańskiej należą:

a) sprawy kościołów i innych miejsc religijnych, sprawy obrzędowe, wykonywanie prawa patronatu, prezentowanie lub mianowanie pasterzy dusz, nauczycieli religii i sług kościelnych;

b) sprawy zakładów, fundacyi, stypendyów i innych funduszów przeznaczonych dla chrześcian lub na cele, w których tylko chrześcianie udział mają;

c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności chrześciańskiej lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności lub też zostającego w wyłącznem jej używaniu.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności izraelickiej.

§. 92.

Zawiadywanie specyalnemi sprawami ludności izraelickiej pozostaje przy dotychczasowej zwierzchności religijnej tej ludności.

Do tych spraw należą:

a) sprawy bóżnic, cmentarzy, sprawy obrzędowe, mianowanie rabinów, nauczycieli religii i sług obrzędowych;

b) sprawy zakładów, fundacyi, stypendyów i innych funduszów, przeznaczonych dla izraelitów lub na cele, w których tylko izraelici udział mają;

c) sprawy majątku, stanowiącego wyłączną własność ludności izraelickiej lub przeznaczonego wyłącznie dla tej ludności lub zostającego w jej wyłącznem używaniu.

Prawo nadzoru Rady gminnej.

§. 93.

Prawo Rady gminnej do nadzoru, o ile takowy służy jej w ogóle na mocy ustaw, pozostaje nienaruszonem, także względem przedmiotów w §§. 91. i 92. wymienionych.

§. 94.

Nakładanie dodatków do podatków, jakoteż innych prestacyj na członków gminy na cele w §§. 91. i 92. wskazane, nastąpić może tylko za przyzwoleniem Rady gminnej, o ile ustawy specyalne nie stanowią inaczej.

Jeżeli jednak w Radzie gminnej niema dwu trzecich chrześcijan, nakładanie dodatków do podatków i innych prestacyj na chrześcijańskich członków gminy na cele w §. 91. wskazane, nastąpić może za zezwoleniem Wydziału powiatowego.

Przeciw uchwałom w tej mierze tak Rady gminnej jak i Wydziału powiatowego, służą te same środki, co i przeciw innym uchwałom tych władz.

Dział VII.

O łączeniu gmin.

§. 95.

Do gminy, niniejszej ustawie podlegającej, wcieloną być może graniczącą z nią gmina wiejska lub małomiejska lub część takiej gminy, jeżeli Reprezentacye obu tych gmin na to się zgodzą a Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem na wcielenie zezwoli.

Wcielenie takie nastąpić może w drodze ustawy krajowej nawet wbrew woli gminy, jeżeli należyte wykonywanie policyi miejscowej tego wymaga.

W razie takiego wcielenia należy w drodze dobrowolnej zgody między gminami, a w razie nieudania się takiej zgody, w drodze ustawy krajowej uregulować stosunki co do posiadania i użytkowania własności gmin połączonych.

Dział VIII.

O nadzorze nad gminami.

§. 96.

Rada powiatowa a w jej zastępstwie Wydział powiatowy czuwa nad tem, aby zakładowy majątek i zakładowe dobro gminy i zakładów gminnych nie zostały uszczuplone.

Sejm, a w jego zastępstwie Wydział krajowy ma najwyższy nadzór nad całością zakładowego majątku i zakładowego dobra gminy i zakładów gminnych.

Wydział krajowy może w tym celu żądać objaśnień i usprawiedliwień od Rady gminnej i Zwierzchności gminnej albo za pośrednictwem Wydziału powiatowego, albo też bezpośrednio, może również i przez delegowanie komisyi zarządzić dochodzenia na miejscu.

W wykonaniu tego prawa nadzoru upoważniony jest Wydział krajowy, w razie potrzeby, użyć stosownych środków zaradczych.

Zatwierdzenie uchwał przez Radę powiatową.

§. 97.

Do spraw, w których uchwały Rady gminnej muszą być przedkładane Radzie powiatowej do zatwierdzenia, należą prócz spraw wymienionych w §§. 2., 68., 81. także następujące:

a) pozbywanie, zamiana, przeistaczanie, zastawianie lub stałe obciążanie rzeczy należącej do zakładowego majątku lub dobra gminy albo jej zakładów;

b) zaciąganie pożyczki lub przyjmowanie zobowiązania — jeżeli kwota pożyczki lub wartości ciężaru, wynikającego ze

zobowiązania łącznie z długami już istniejącymi, przewyższa roczne dochody gminy a względnie zakładów gminnych;

c) nabytki i przedsiębiorstwa nie należące do zwykłego zarządu, jeżeli dla pokrycia wynikającego stąd wydatku, potrzeba zaciągnąć pożyczkę lub obciążyć gminę prestacyami;

d) wydzierżawienie na dłuższy czas niż na lat sześć lub w inny sposób niż przez publiczną licytacyę najwięcej ofiarującemu;

e) opuszczanie czynszu najmu lub dzierżawy w części lub w całości i w ogóle opuszczanie i odpisywanie wierzytelności i pretensyi gminnych.

§. 98.

Uchwały Rady gminnej, do których ważności potrzeba przyzwolenia Sejmu, mają być podawane do Rady powiatowej, która je wraz z swojem zdaniem przez Wydział krajowy Sejmowi przedłoży.

Rekurs do Wydziału powiatowego.

§. 99.

Wydział powiatowy rozstrzyga rekursy przeciw uchwałom Rady gminnej i Zwierzchności gminnej we wszystkich sprawach własnego zakresu działania.

Przeciw dodatkom do podatków rekurs wnoszonym być może, o ile dodatki te przechodzą wysokość ustawami dozwoloną, lub o ile w granicach tej wysokości nastąpił niestosowny rozkład.

Każdy rekurs ma być wnoszonym na ręce naczelnika gminy w nieprzekraczalnym terminie 14 dni od dnia obwieszczenia uchwały lub zawiadomienia o niej.

Władza dyscyplinarna nad Zwierzchnością gminną.

§. 100.

W sprawach własnego zakresu działania może Wydział powiatowy pojedyńczym członkom Zwierzchności gminnej dawać upomnienia i nakładać kary pieniężne do wysokości 40 koron.

Kary te wpływają do kasy gminnej na fundusz ubogich gminy.

W razie cięższego przekroczenia lub ciągłego zaniedbywania obowiązków, może członek Zwierzchności gminnej na wniosek Wydziału powiatowego być zawieszonym w urzędowaniu przez polityczną władzę powiatową.

W razie niezgodności tych władz orzeka polityczna władza krajowa za zgodą Wydziału krajowego.

Po przeprowadzonem śledztwie dyscyplinarnem może polityczna władza krajowa za zgodą Wydziała krajowego złożyć z urzędu członka Zwierzchnosci gminnej a nawet na przeciąg czasu nie przekraczający lat trzech uznać go niezdolnym do piastowania tej posady.

Członek Zwierzchności gminnej, uznany winnym, ponosi koszta dochodzenia.

Władza dyscyplinarna, służąca Wydziałowi powiatowemu, trwa jeszcze przez lat trzy po zgaśnięciu mandatu członka Zwierzchności gminnej w tym celu, aby go znaglić do zdana urzędu i złożenia rachunków z czasów urzędowania jego.

Mianowanie zastępcy dla gminy.

§. 101.

Jeżeli w sprawie prywatnej spornej między gminą a pewną klasą członków gminy lub pojedynczymi jej członkami, Rada gminna ze względu na prywatny interes radnych nie byłaby bezstronną, Wydział powiatowy starać się będzie spowodować dobrowolną ugodę; gdyby zaś ta do skutku nie przyszła, przeznaczy dla gminy zastępcę do przeprowadzenia sprawy drogą prawa.

Prawa rządu do nadzoru i wstrzymania uchwał.

§. 102.

Rządowi służy prawo nadzoru nad gminami w tym kierunku, aby swego zakresu działania nie przekraczały i nie działały wbrew ustawom.

To prawo nadzoru wykonywa polityczna władza powiatowa. W tym celu może ona żądać udzielenia sobie uchwał Rady gminnej i potrzebnych wyjaśnień.

Przełożony władzy politycznej lub jego delegowany ma także prawo być obecnym na posiedzeniach Rady gminnej, może jednak zabierać głos tylko wtenczas, gdyby Rada zamierzała naruszać ustawę lub przekroczyć swój zakres działania.

§. 103.

Polityczna władza powiatowa ma prawo i obowiązek zakazać wykonania uchwały, powziętej przez Radę gminną, jeżeli ta uchwała przekracza zakres działania Rady lub sprzeciwia się ustawom.

Przeciw takiemu zakazowi służy rekurs do politycznej władzy krajowej.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy, winna polityczna władza powiatowa o wydanym zakazie uwiadomić równocześnie Wydział powiatowy.

§. 104.

Polityczna władza powiatowa ma także rozstrzygać zażalenia przeciw zarządzeniom naczelnika gminy, naruszającym lub mylnie zastosowującym ustawy, o ile te rozporządzenia nie są oparte na takich uchwałach Rady gminnej, względem których rozstrzyganie rekursów należy do Wydziału powiatowego.

W sprawach poruczonego zakresu działania rekurs w każdym razie ma być wniesiony do politycznej władzy powiatowej.

Środki zaradcze na koszt gminy.

§. 105.

Jeżeli Rada gminna zaniedbuje albo wzbrania się dopełnić obowiązków w moc ustaw na gminie ciążących, polityczna władza powiatowa ma na koszt i stratę gminy zarządzić środki zaradcze.

Jeżeli sprawa należy do własnego zakresu działania gminy a nie zachodzi przypadek nagłego niebezpieczeństwa, polityczna władza powiatowa winna przed zarządzeniem środków zaradczych porozumieć się z Wydziałem powiatowym.

§. 106.

Polityczna władza powiatowa ma prawo nałożyć na naczelnika gminy lub jego zastępcę przekraczającego lub zaniedbującego swe obowiązki w sprawach poruczonego zakresu działania, karę aż do 40 koron.

Kara ta wpływa do kasy gminnej na fundusz ubogich gminy.

Jeżeli uchybienie obowiązków jest tego rodzaju, że sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania nie może być dłużej zostawione naczelnikowi gminy bez narażenia dobra publicznego, i jeżeli Rada gminna na wezwanie temu nie zaradzi, może polityczna władza powiatowa na czas trwania tego stanu, ustanowić na koszt gminy organ do sprawowania rzeczonych czynności.

Tak w tym razie jak i w razach wskazanych w §. 105. należy postępować z wszelką możliwą oględnością tak, aby gmina więcej nad konieczną potrzebę obciążona nie była.

§. 107.

Jeżeli naczelnik gminy wykonywanie policyi miejscowej do własnego zakresu działania gminy należącej zaniedbuje lub ją wadliwie albo niedostatecznie wykonywa a Rada gminna na wezwanie złemu nie zaradzi, natenczas może polityczna władza powiatowa za zgodą Wydziału powiatowego na koszt gminy poruczyć sprawowanie całej tej policyi miejscowej lub pewnej jej części na czas z góry oznaczony komisarzowi, przez polityczną władzę powiatową za zgodą Wydziału powiatowego mianowanemu.

Jeżeli zgoda między polityczną władzą powiatową a Wydziałem powiatowym co do ustanowienia takiego komisarza nie nastąpi, rozstrzygnie o tem c. k. Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego.

Przeciw ustanowieniu komisarza w myśl ustępu pierwszego niniejszego paragrafu służy gminie rekurs do c. k. Namiestnictwa, które sprawę za zgodą Wydziału krajowego rozstrzygnie. W braku takiej zgody, ustanowienie komisarza uważanem będzie za uchylone.

Rekurs ten, który do dni 14 wniesiony być ma, mocy wstrzymującej niema.

Mianowany w powyższy sposób komisarz wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki naczelnika gminy i Rady gminnej co do spraw policyi miejscowej jemu poruczonych, jemu też podlegać będą organa policyjne tej gminy.

Za sprawowanie swego urzędu będzie komisarz odpowiedzialny tak samo, jak to niniejsza ustawa dla naczelnika gminy przepisuje.

Tylko uchwalenie środków pieniężnych do sprawowania policyi miejscowej potrzebnych, do Rady gminnej należeć będzie.

Przeciw uchwale Rady gminnej odmawiającej dostarczenia żądanych przez komisarza środków pieniężnych, służy komisarzowi rekurs do Wydziału powiatowego.

Wydział powiatowy oznaczy wysokość płacy komisarza i sposób, w jaki on takową pobierać będzie z funduszów gminy.

Gdyby c. k. powiatowa władza polityczna uważała oznaczoną przez Wydział powiatowy wysokość płacy za nieodpowiednią, rozstrzygnie o tem c. k. Namiestnictwo za zgodą Wydziału krajowego.

Odpowiedzialność gminy w §. 31. unormowana i prawa bezpośredniego zarządzenia środków zaradczych w §. 105. władzy państwowej zastrzeżone, zostają nienaruszone.

Rozwiązanie Rady gminnej.

§. 108.

Namiestnik może Radę gminną rozwiązać. Gminie służy rekurs do właściwego Ministerstwa.

Rekurs taki musi być podpisany przez naczelnika gminy lub przynajmniej przez jednią trzecią część członków rozwiązanej Rady gminnej.

Rekurs ten niema mocy wstrzymującej.

Najdalej w sześć tygodni po rozwiązaniu, winien być rozpisany nowy wybór.

Tymczasowy zarząd może być poruczony naczelnikowi z przydanymi mężami zaufania, których c. k. Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym wyznaczy.

Jeżeli ze strony c. k. Namiestnictwa lub Wydziału krajowego podniesiony został zarzut przeciw powierzeniu tymczasowego zarządu naczelnikowi gminy, natenczas Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym zarządzi, co potrzeba, dla tymczasowego załatwiania spraw bieżących.

Sprawy w §. 97. wymienione, nie należą do zakresu działania tymczasowego zarządu.

L. S. 309. We Lwowie, dnia 2 lipca 1902.

Aleg. 405

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Kozłowskiego w przedmiocie ochrony interesów krajowych przy zmianie taryfy cłowej i odnowieniu traktatów handlowych.

Wysoki Sejmie!

Zaledwie kilkanaście miesięcy dzieli nas od dnia, w którym przestanie obowiązywać traktat handlowy, zawarty dnia 6. grudnia 1891. między Austro-Węgrami a państwem niemieckiem.

Dnia 31. grudnia 1903 przestanie obowiązywać nie tylko on, lecz i traktaty z Włochami, Szwajcaryą i Belgią, one wszystkie stanowiły jedną całość.

W oczach przeciwników ochrony cłowej miały one być początkiem i kamieniem węgielnym nowej epoki wolno handlowej.

Umowy ze Serbią z r. 1892 i z Rosyą z r. 1894 są zawarte również na czas po koniec roku 1903.

Klauzula największej względności, którą państwa cywilizowane wzajemnie sobie przyznały, łączy umowy handlowe w jedną całość, wobec tego z traktatowej taryfy przyznanej Niemcom korzystają i inne państwa.

Z dniem 31. grudnia 1903 przestaje obowiązywać ta taryfa traktatowa, a tem samem zmienia się podstawa naszego handlu ze światem cywilizowanym.

Wobec dzisiejszego ustroju kapitalistycznego i rozwoju techniki, każde państwo, nawet przy najbardziej radykalnej ochronie cłowej, nie przestaje być częścią gospodarstwa światowego; dobrobyt tej części zależnym być musi i jest od stosunku do całości.

Uzyskanie zdrowej podstawy dla tego stosunku ekonomicznego i handlowego jest rzeczą tak ważną, iż żadna korporacya nie powinna zaniedbać dziś już zastanowić się nad tem, co jej dolega, czy to, co jej dolega usuniętem lub złagodzonem być może zmianą podstaw handlu zagranicznego.

O ileż wszechstronniej i dokładniej zastanowić się nad tem musi Sejm, który stoi na straży interesów całego kraju.

Owocem jego pracy będzie rezolucya, lecz rezolucya największego kraju koronnego, która nie może być lekceważoną przez Wysoki Rząd.

Inicyatywa do zawierania traktatów handlowych należy do Rządów a względnie do Monarchy, parlament może przedłożony sobie traktat tylko w całości odrzucić, lub przyjąć; jeżeli wogóle zmian zażąda, równa się to pod względem formalnym odrzuceniu całego traktatu; rząd musi wówczas układy z obcem mocarstwem na nowo nawiązywać. Zmiany, żądane przez parlament, są więc niczem innem, tylko wyrazem życzeń reprezentacyi narodu podobnie, jak rezolucya sejmowa. Odrzucenie traktatu przez parlament jest rzeczą rzadką.

Niesłusznem jest zdanie bardzo rozpowszechnione, iż Sejm nie ma potrzeby dokładnie zastanawiać się nad traktatami handlowymi, ponieważ wynikiem może być tylko uchwalenie rezolucyi. Rezolucya taka, uchwalona dziś przed rozpoczęciem rokowań interesowanych rządów, ma prawo liczyć na uwzględnienie.

Punktem wyjścia dla układów traktatowych jest zawsze taryfa autonomiczna uchwalana i opracowana przez parlament. Cła w niej zawarte mają zastosowanie, o ile je traktaty handlowe nie zmienią. U nas w Austro-Węgrzech, jak długo obie połowy monarchii tworzą jeden obszar cłowy, taryfa taka musi być owocem zgodnej pracy obu rządów i obu parlamentów.

Na mocy rozporządzenia cesarskiego z 21. września 1899, dotychczasowa taryfa autonomiczna musi być najdalej do końca roku 1902 zastąpiona nową, która będzie podstawą do układów przy zawieraniu nowych traktatów handlowych.

Rezolucya sejmowa tem łatwiej będzie mogła liczyć na poparcie rządu i uwzględnienie przez parlament, jeżeli będzie owocem objektywnego zastanowienia, jeżeli życzenia w niej zawarte nie będą w sprzeczności z interesami innych krajów koronnych.

Monarchia nasza złożoną jest z tak różnorodnych organizmów nie tylko pod względem historyczno-narodowym, lecz i ekonomicznym, iż uzyskanie pewnej harmonii w żądaniach, tyczących się zmiany polityki handlowo-cłowej, jest rzeczą niesłychanie trudną, a właśnie dlatego życzenia wyrażane przez poszczególne grupy producentów, a przedewszystkiem przez reprezentacye poszczególnych krajów nie są uwzględniane przez rząd w tym stopniu, jak to się dzieje w innych państwach. Dziś jednak, o ile to specyalnie do polityki cłowej odnosi się, to przeciwieństwo interesów nieco zmniejszyło się.

W kraju naszym eksport zboża nie przewyższa już importu, a o ile nawet z dat statystycznych wnosić można, dość poważną ilość sprowadzać musimy dla pokrycia zapotrzebowania ludności krajowej.

Celem starań naszych powinno być powiększenie produkcyi o tyle, abyśmy zupełnie zboża sprowadzać nie potrzebowali. Jest to zadanie niemałe. Ludność Galicyi wzrasta rocznie mniej więcej o 73.000, a zatem zapotrzebowanie zboża wzrasta rocznie co najmniej o 150.000 cetnarów metr., to też i produkcya nasza przeciętnie o tę ilość zwiększać się powinna, a prócz tego pokryć to, co dziś sprowadzamy. Daj Boże, abyśmy ten cel osiągnęli, marzenie o większem zwiększeniu produkcyi byłoby łudzeniem siebie, które mogłoby źle wpłynąć na kierunek naszej polityki ekonomicznej.

Jak dołączona tabelka statystyczna wykazaje, nasza produkcya zboża nie wzrasta; jeżeli nawet uwzględnimy, iż statystyka może mylić się, to w każdym razie od braku wszelkiego przyrostu, wykazanego statystyką, do przyrostu nam potrzebnego jest tak daleko, iż możliwy błąd statystyki nie bardzo nas pocieszy. Suma zboża, którą sprowadzać musimy, jest bardzo znaczną.

Daty statystyczne tyczące się rozwoju rolnictwa w Galicyi.

Rok	Ludność	Obszar roli w hektarach	Przestrzeń zasiana przenicą	Zbiór wszystkich gatunków zboża w hektolitrach	Ilość bydła rogatego	Ilość świń
1875	5,880.000	3,625.056				
1876			315.266	25,474.209		
1877			303.396	23,173.336		
1878			323.348	31,110.885		
1879			315.403	20,531.080		
1880	5,959.000	3,713.975	310.922	24,293.330	2,242.861	674.302
1881			308.529	24,934.220		
1882			326.063	23,033.872		
1883			342.964	21,242.320		
1884		3,803.543	381.050	25,886.900		
1885	6,256.000		457.074	27,946.128		
1886			447.202	28,957.740		
1887			434.980	30,901.750		
1888			460.914	26,694.260		
1889		3,803.543	392.634	16,254.310		
1890	6,608.000		456.536	25,342.490		
1891			440.147	23,335.540		
1892			437.077	28,400.640	2,448.006	784.500
1893		3,803.543	429.482	24,697.290		
1894			424.010	29,969.840		
1895	6,938.000		398.572	28,748.029		
1896			406.014	23,885.105		
1897		3,799.878	400.985	18,134.855		
1898			400.439	25,375.881		
1899	7,136.000	3,810.963			2,715.000	1,25.4000
1900						

Uwaga: Ludność w latach 1875, 1885 i 1895 obliczona przez dodanie przyrostu do liczby ludności z lat 1869, 1880 i 1890 — a przyrost obliczony za pomocą procentowego wzrostu podanego przez statystykę.

Cyfr statystycznych, obejmujących sumę wywozu galicyjskiego, nie posiadamy; do pewnych wniosków dojść jednak można przez porównanie konsumcyi z produkcyą; zbiór zboża mogącego służyć do pożywienia dla ludzi, t. j. pszenicy, żyta, jęczmienia i kukurydzy, wynosił razem w kraju naszym podług przecięcia z ostatniego dziesięciolecia 13,700.000 centn. metr. Strąciwszy zboże potrzebne na zasiew, pozostaje do konsumcyi 11,500.000 centn. metr.

Uwzględniając pesymistyczne usposobienie mężów zaufania, których wykazy służą do obliczenia produkcyi, nie strącam jęczmienia użytego na słód i karmę bydła, ani kukurydzy skarmianej inwentarzem.

Przeciętna ilość ludności kraju naszego w ostatniem dziesięcioleciu wynosiła mniej więcej 6,800.000. Oceniając konsumcyę zboża mieszkańca Galicyi bardzo nizko, albowiem tylko na 200 klg., suma rocznej konsumcyi wynosiła 13,600.000 centn. metr., a więc niedobór 2,100.000 centn. metr. Jesteśmy krajem rolniczym, przemysłu nie mamy zupełnie, zboża nie eksportujemy, a nawet produkcya tegoż nie wystarcza do wyżywienia naszej ludności; smutny to obraz naszego położenia ekonomicznego.

Przyjąwszy nawet najoptymistyczniejsze obliczenia, nie możebnem jest przypuszczać, aby eksport zboża naszego przewyższał import; mimo to wysokość ceł niemieckich nie jest dla nas obojętną, albowiem przeszkadzając eksportowi pszenicy i mąki węgierskiej, powiększy zaofiarowanie tychże na targach galicyjskich; jasną jest rzeczą, iż zależy nam niemało na tem, aby nie podnoszono ceł w Niemczech od produktów, które my sami eksportujemy, jak n. p. drzewo, jaja, nasiona strączkowe, chmiel i t. d. Ważniejszą jednak dla nas jest silna zapora cłowa przed importem zboża.

Porównując nasze koszta produkcyi z ceną, po której mogą zaofiarować pszenicę na naszych targach żyzne kraje innych części świata, okaże się różnica 3 złr. 45 ct. na stu klg.

Musimy domagać się, aby cło w monarchii naszej od pszenicy wynosiło co najmniej 3 złr. w złocie od centn. metr.; a to tem bardziej, iż cło prawie nigdy nie podnosi ceny o całą swoją wysokość. W każdym razie niezbędnem jest, aby cła nasze nie były niższe od niemieckich.

Cło minimalne, projektowane przez Bundesrath niemiecki, wynosić ma od centn. metr. pszenicy 5 m. 50 f., czyli 3 złr. 20 ct., podczas gdy obecnie wynosi 3 m. 50 f.

Najważniejszym konkurentem produkcyi austro-węgierskiej są Niemcy, 37% towarów importowanych do Austro-Węgier pochodzi z Niemiec. Te same wyroby przemysłu zachodnio-europejskiego i amerykańskiego, które znachodzą zbyt w Niemczech, znachodzą go i u nas. Po znacznem podniesieniu ceł niemieckich ze zdwojoną energią fabrykanci amerykańscy, angielscy i francuscy szukać będą zbytu u nas; niemieccy zaś, mając u siebie w kraju zapewnioną wysoką cenę, będą mogli na naszym targu taniej, niż obecnie, sprzedawać, a przez to walkę konkurecyjną jeszcze bardziej zaostrzą ze szkodą przemysłu naszej monarchii.

Chcąc temu zapobiedz, żądają przemysłowcy, aby cła nowe austryackie pod żadnym warunkiem nie były niższe od niemieckich. Żądanie to stawiają dziś prawie wszyscy producenci naszej monarchii.

Podobnie się rzecz ma i z płodami rolniczymi. Po podniesieniu ceł w Niemczech, zboże zamorskie, rosyjskie i z krajów bałkańskich ze zdwojoną energią szukać będzie zbytu u nas.

Wobec wzrastającego eksportu przemysłu angielskiego i niemieckiego do krajów bałkańskich i opanowania przez nich targów azyatyckich, przemysłowcy austryaccy zdają sobie dziś z tego sprawę, iż rzeczą najważniejszą dla nich jest zabezpieczenie zbytu na targu wewnętrznym; wielu z nich uznaje, iż cła na produkta przemysłowe nie wystarczają do osiągnięcia tego celu, trzeba mieć i odbiorców, którzy byliby w możności kupowania, a więc nie wolno narażać rolnictwa na walkę konkurencyjną z krajami o tyle taniej produkującymi, iż w walce tej pokonanem być musi.

Cło powinno pokrywać różnicę między kosztami produkcyi krajowej a zagranicznej, która z nią konkuruje, niestety jednak w ocenieniu takowej, zapatrywania przemysłowców są mylne, znaczna ich część sądzi, że dzisiejsze cło, wynoszące od pszenicy 1 złr. 50 ct. w złocie od 100 klg., wystarcza; podczas gdy rzeczywiście do zrównoważenia ceny targowej z naszymi kosztami produkcyi, trzeba cła dwa razy wyższego.

Natomiast znaczna część przemysłowców żąda dla swoich wyrobów ceł wyższych nawet od projektowanych w Niemczech. Temu sprzeciwić się musimy; hasło solidarnego strzeżenia całej produkcyi musi znachodzić wyraz i w praktycznych żąda-

niach, w wysokości takowych, w sprawiedliwem ocenieniu nietylko interesu własnego, lecz i innych gałęzi produkcyi.

Zadaniem opieki cłowej jest ochronić nas nietylko przed konkurencyą produkcyi taniej wytwarzającej, lecz i przed zgubnym wpływem niezdrowej spekulacyi światowej.

Ochrona cłowa jest nam niezbędnie potrzebną nietylko dla naszego rolnictwa i przemysłu rolniczego, pod tym względem Komisya uznała za stosowne rezolucyę, projektowaną przez Posła Kozłowskiego nieco, rozszerzyć. Prócz przemysłu rolniczego w ścisłem znaczeniu tege słowa, możnaby wyliczyć cały szereg gałęzi, na których rozwój u nas już w najbliższej przyszłości liczyć można, gdyby były dostatecznie ochraniane.

Rozwój środków komunikacyjnych ożywił stosunek nasz z zagranicą, a przez to wzrosło zamiłowanie do wyrobów obcych. W roku 1900 sprowadzono do naszej monarchii za 3,400.000 K. ubrań damskich wełnianych i bawełnianych z Niemiec, w znacznej części damskich okryć wierzchnich wyrobu berlińskiego, rękawiczek sprowadzono w r. 1900za milion koron.

Wysokie cło na ten i jemu podobny import jest niezbędnem dla ochrony pracy naszych rzemieślników, a przytem działając jako rodzaj podatku od zbytku, przyczynia się do sprawiedliwego rozdziału ciężarów podatków pośrednich.

Mamy i wielki przemysł znakomicie rozwijający się, a potrzebujący ochrony cłowej, t. j. przemysł naftowy.

Produkcya nasza przekracza dziś znacznie zapotrzebowanie Austro-Węgier, a mimo to sprowadzono w r. 1901 ropy z Rosyi 30472 cetn. metr., a z Rumunii 194984 cetn. metr., zaś olejów smarowych 179437 centn. metr.

W razie przyjścia go skutku umowy z Węgrami, przywóz ropy z Rumunii trudno będzie zmniejszyć, ponieważ Węgry nie odstąpią od dzisiejszego prawa sprowadzania ropy z Rumunii w ilości aż do 200.000 cetn. metr. po cle zniżonem na 0·68 K, natomiast import olejów smarowych możnaby zmniejszyć, podnoszac nasze cło.

Dla przemysłu naftowego, jako eksportującego, jest rzeczą niezmiernej wagi, aby państwa, z któremi monarchia nasza zawierać będzie traktaty handlowe, jak najniżej naftę i inne produkta tego przemysłu ocliły.

O jak najkorzystniejsze warunki starać się musimy dla eksportu naszych zwierząt domowych. W r. 1894, kiedy jeszcze umowy weterynarskie były zgodnie z ich duchem wykonywane, dowiedliśmy, iż nasz chów bydła i świń, może nietylko pokryć zapotrzebowanie ludności, lecz i dużo eksportować. O ile to specyalnie naszego kraju dotyczy, chów świń ma u nas takie warunki rozwoju, jak mało innych gałęzi produkcyi, wskutek rozdrobnienia gruntów bardzo znaczna część włościan ma zbyt mało ziemi, aby była w stanie racyonalnie bydło chować, natomiast świnkę każdy wykarmić może. Podstawą pożywienia trzody chlewnej są kartofle, a te są produktem, który w kraju naszym najpewniejszy plon wydaje.

Cło od wołu w państwie niemieckiem wynosiło dotąd 30 m., zaś podług traktatu grudniowego tylko 25 m. 50 f„ obecnie chcą Niemcy podnieść takowe na 12 m. od 100 klg. żywej wagi, co wyniesie od sztuki mniej więcej 78 m., czyli, iż chcą je podnieść do trzykrotnej wysokości.

Wszelkich starań powinien rząd nasz dołożyć, aby od bydła i świń, pochodzących z Austro-Węgier, nie pobierano cła wyższego niż dotąd.

Cło od świń wynosi obecnie w Niemczech 6 m. od sztuki, projektowane 10 m. od 1 cetnara metr., czyli, że zamierzone obciążenie importu ma być nieco wyższe od dotychczasowego.

Pierwszym, najniezbędniejszym warunkiem rozwoju naszego eksportu bydła rogatego i świń są jasne układy weterynarskie. nie pozwalające na dowolne stosowanie postanowień w nich zawartych, powinny one być rzeczywiście tylko środkiem opieki sanitarnej, chroniącym obory i trzody od niebezpieczeństwa zawleczenia zarazy; a nie narzędziem polityki handlowej, zabezpieczającem rolników od obcej konkurencyi; to ostatnie powinno należeć wyłącznie do zakresu ochrony cłowej. Przy takiem lojalnem rozdzieleniu tych zadań i celów, producent wie, na co liczyć może i stosownie do tego gospodartwo swoje urządza.

Umowa weterynarska między Austryą a Niemcami z 6. grudnia 1891, będąca niejako częścią składową traktatu handlowego, została zawartą w najlepszej wierze, na podstawie jak najbardziej przyjacielskich stosunków. Państwa kontraktujące przyznały sobie nawzajem prawo wysełania komisarzy, którzyby naocznie mogli się przekonać o sposobie wykonywania policyi weterynarskiej. Właśnie dlatego, że umowa za-

wartą była na podstawach tak przyjacielskich, Austro-Węgry zgodziły się na pozostawienie bardzo niebezpiecznej luki, nie przypuszczając, iż państwo niemieckie, dając posłuch agitacyi agraryuszy, skorzysta z takowej, a tem samem udaremni cel umowy.

Główna przyczyna złego leży w postanowieniu, opiewającem w dosłownem tłumaczeniu:

„Posyłki, nie czyniące zadość przepisom powyższym, tudzież zwierzęta, które weterynarz na granicy uzna za dotknięte chorobą zaraźliwą lub za podejrzane o taką chorobę, nakoniec zwierzęta, które z choremi lub podejrzanemi były transportowane, mogą być ze stacyi wchodowej napowrót odesłane".

Jest rzeczą jasną, iż weterynarz, jeżeli tylko chce, może każde zwierzę uznać za podejrzane.

Przepisy, na które powołuje się przytoczony ustęp ustawy, orzekają, iż każdy transport zwierząt zaopatrzonym być musi w paszport potwierdzający dobry stan zdrowia, jakoteż potwierdzający, iż okolica, z której te zwierzęta pochodzą, wolną była od zarazy tak w chwili transportów, jak i 40 dni wstecz.

W razie pojawienia się zarazy płucnej ograniczono rozmaitemi zastrzeżeniami wywóz bydła z okręgu zarażonego. Pod okręgiem weterynarsko-sanitarnym rozumie układ ten na Węgrzech komitaty, a w Przedlitawii kraje koronne; postanowienie to wychodzi na korzyść Węgier, albowiem komitaty są znacznie mniejsze od krajów koronnych.

Protokół końcowy umowy żąda, aby ustawy austryackie i węgierskie o zarazie płucnej były zgodne z dotyczącymi przepisami niemieckimi, w przeciwnym razie bydło, pochodzące z obszarów zakażonych, może być transportowane tylko wprost do rzeźni.

Żądaniu temu Austrya uczyniła zadość ustawą z r. 1892 i rozporządzeniem ministeryalnem z r. 1893.

Ustawy weterynarskie są wykonywane u nas nadzwyczaj surowo. Dobremu stanowi zdrowotności naszego bydła najlepsze świadectwo wystawił rząd bawarski, podnosząc, iż wypadki zarazy, które w ostatnich czasach w Bawaryi zdarzały się, były zawleczone z Prus, a nie z Austro-Węgier.

W czasie zupełnego zamknięcia granicy niemieckiej przed bydłem i trzodą galicyjską, bo w r. 1899 zarazy grasowały w państwie niemieckiem w niebywałych dotąd rozmiarach. 1,882.000 sztuk bydła rogatego i 812.000 świń należało do obór i trzód dotkniętych zarazą pyskową i racicową; najlepszy to dowód, iż Galicya nie była winną szerzeniu się zarazy w Niemczech. Powyższe cyfry wyjęte są z dzieła niemieckiego Dra Daadego.

Chcąc zabezpieczyć się przed dotychczasowym sposobem zastosowywania układów weterynarskich, przedewszystkiem należy wymienić w nich i określić momenta, upoważniające do uznania, iż zwierzę podejrzanem jest o chorobę zaraźliwą.

W obec państw wschodnich: Rosyi, Turcyi, Rumunii i Bułgaryi, zarządzenia austryackie nie pozwalające na przywóz zwierząt stamtąd, utrzymane muszą być nadal, ponieważ na policyę sanitarną tych państw nie bardzo wiele liczyć można; oczywiście, iż zakaz ten obejmować musiałby i państwa zamorskie, jeżeliby rolnicy tamtejsi zapragnęli i na targach naszej monarchii szukać odbytu dla swojego inwentarza żywego.

Pod żadnym warunkiem reprezentanci naszego kraju w Radzie państwa nie powinni dopuścić do zawarcia traktatu z Serbią, któryby i nadal handel z tym krajem tak protekcyjnie jak obecnie wyróżniał.

To zupełnie odrębne, wyróżniające traktowanie Serbii, datuje się od konwencyi r, 1878, która miała być pierwszym krokiem do zupełnej unii cłowej; dzieło to udaremniła Serbia w podobny sposób, jak w r. 1862 Prusy: pozawierała z innemi państwami traktaty, przyznające im klauzulę największej względności. Mimo to po ustąpieniu ministerstwa Risticsa przyszedł do skutku układ z naszą monarchią w r. 1882, mocą którego producenci austryaccy od całego szeregu towarów mieli opłacać cło o połowę niższe, niż eksporterzy innych państw najbardziej uprzywilejowanych, natomiast na mocy prawa o obrocie granicznym Austro-Węgry przyznały rozmaite ulgi cłowe towarom serbskim. Po podniesieniu ceł zbożowych w r. 1887 serbskie zboże opłacało cło i nadal podług taryfy z r. 1882.

Wskutek tego wprawdzie produkta serbskie w znacznych ilościach napływały do Austro-Węgier, czyniąc naszym rolnikom znaczną konkurencyę, lecz z drugiej strony austryackie wyroby przemysłowe miały zapewniony zbyt w Serbii. Przeciętnie 66 procent całego importu serbskiego pochodziło z naszej monarchii, drugie miejsce po niej zajmowała Wielka Brytania z udziałem procentowym $9^1/_3$ procent, trzecie Niemcy $7^3/_4$ procent.

Wszystko to zmieniło się w ostatniem dziesięcioleciu. Może dla zamanifestowania ścisłej przyjaźni handlowej z Niemcami, oba mocarstwa równocześnie zawierały traktaty z Serbią z 9. sierpnia 1892. My najgorzej na tem wyszliśmy, Austrya swoje uprzywilejowane stanowisko w Serbii utraciła prawie zupełnie, zadawalniając się klauzulą największej względności, natomiast Serbia opłaca u nas od swoich płodów rolnych cło o połowę mniejsze, niż inne państwa, posiadające klauzulę największej względności; starano się to uzasadnić prawem o obrocie granicznym.

Skutek tego układu okazał się takim, jaki był łatwo do przewidzenia; Serbia stosunkowo coraz mniej sprowadza z Austro-Węgier, a coraz więcej z innych państw, udział naszej monarchii w imporcie serbskim spadł na 59 procent; natomiast nietylko bezwzględnie lecz i stosunkowo coraz więcej sprowadzamy z Serbii, udział nasz w wywozie serbskim w latach od 1884 do 1892 wynosił przeciętnie 86 procent, a w latach od 1893 do 1900-87 procent.

Serbia zasypuje Węgry swoją pszenicą, a przez to węgierska pszenica szuka zbytu u nas i deprecyonuje nasze ceny, w r. 1900 cały import pszenicy wynosił 359.000 cet. m., z tego 281.000 cet. m. przypada na Serbię.

Podobnie rzecz się ma z importem bydła i świń: w r. 1900 sprowadziła nasza monarchia 278.000 sztuk, a z tego 165.000 z Serbii.

Bydło serbskie przeważnie liche, zaspokaja mało wybredny targ peszteński, Węgry zaś zalewają targi przedlitawskie swoim towarem. Rezultat z tego taki, iż podczas gdy w Niemczech cena bydła podnosi się, u nas spada. Cena wołów opasowych doszła do tak niskiego poziomu, iż żaden gospodarz nawet nie marzy, aby ona mu pokryła wszystkie koszta, już jest bardzo zadowolonym, jeżeli nawóz zostaje po umiarkowanej cenie.

Protegowanie importu serbskiego, to jeden z najszkodliwszych dla nas błędów polityki handlowej Austryi, przeciw popełnianiu go nadal zastrzedz się musimy.

Jak już na początku tego sprawozdania podniesiono, państwo i społeczeństwo powinny chronić produkcyę krajową w walce konkurencyjnej z zagraniczną o tyle, aby ta pierwsza nie była zmuszoną towarów swoich sprzedawać niżej przeciętnych kosztów produkcyi.

Tymi środkami ochrony mogą być w pierwszym rzędzie cła, a w drugim taryfy kolejowe. Prawodawca i rząd, ustanawiając wysokość ceł, porównują interes producenta z interesem konsumenta, zastanawiają się nad doniosłością jednego i drugiego i wybierają cło, które ich zdaniem dostatecznie krajową pracę wytwórczą ochrania, a z drugiej strony konsumenta nie naraża na opłacanie cen monopolowych.

Inaczej rzecz się ma z taryfami kolejowemi, tu interesowi przedsiębiorstwa kolejowego przeciwstawić należy interes produkcyi krajowej, lecz niestety, sędzią w tej sprawie nie jest ktoś bezstronny, jak przy cłach, lecz jest nim strona najbardziej interesowana, to jest administracya kolejowa, ona sama ustanawia ceny za usługi przez kolej wykonywane; nie mogą one wprawdzie przekraczać pewnej maksymalnej wysokości, ustanowionej przez władze państwowe, lecz ta granica jest tak obszerną, że żadna kolej we własnym interesie nawet zbliżać się do niej nie może.

Przeważna część kolei naszych znajduje się w ręku państwa, łagodzi to trochę ten jednostronny sposób tworzenia taryf, lecz go nie usuwa. Ambicya organu państwowego, stojącego na czele administracyi kolejowej, skierowaną jest przedewszystkiem do osiągnięcia jak największych dochodów, a względnie pokrycia wydatków.

Bardzo trafnie osądzono to w Prusiech; pod tym względem powinniśmy je naśladować. Prawie wszystkie koleje tamtejsze są własnością państwa, a przecież uznano, iż administracya kolejowa nie może posiadać potrzebnej bezstronności przy ustanawianiu cen przewozu. Stworzono ciało złożone tak z urzędników, jak i zastępców interesowanych producentów, nazwano je „Landeseisenbahnrath“ i przyznano mu bardzo znaczny wpływ na taryfy kolejowe, w szczególności klasyfikowanie towarów, rozstrzyganie o dopuszczalności taryf wyjątkowych i dyferencyalnych. U nas w Austryi istnieje wprawdzie państwowa Rada kolejowa, ale ma ona stanowisko jedynie tylko doradcze.

Wobec tego stanu rzeczy, posłowie muszą z podwójną gorliwością taryfy te śledzić, a ciała ustawodawcze zapomocą rezolucyi uwagę dotyczących władz zwracać na dostrzeżone braki i błędy takowych.

Nasze taryfy kolejowe stają niejednokrotnie w sprzeczności z polityką handlową państwa. Ta ostatnia zapomocą ceł pragnie produkcyę naszą ochraniać przed konkurencyą zagraniczną, a taryfy kolejowe natomiast protegują przywóz z zagranicy, wożą towary zagraniczne pod warunkami o wiele korzystniejszymi niż krajowe.

Ze zdumieniem każdy zapytać musi, dlaczego państwo, mające rozliczne sposoby wpływania na administracyę kolei prywatnych, nie używa tychże ku obronie swoich obywateli? Dlaczego, co gorsze i dziwniejsze nawet, za pomocą własnych kolei protegуje zagraniczną produkcyę?

Otóż rzecz ma się tak: wydatki administracyi kolejowej składają się z dwóch wielkich grup: pierwsza, to oprocentowanie kapitału, włożonego w budowę kolei; wielkość tego wydatku jest zupełnie niezależną od intenzywności ruchu kolejowego, przedstawia go pewna stała suma. Druga grupa, to koszta utrzymania drogi kolejowej i środków przewozowych, odnawiania i uzupełniania ich, utrzymanie personalu urzędników, służby i robotników, wreszcie koszta opału, smarowidła i t. d. Suma tych wydatków wzrasta z postępem intenzywności ruchu, lecz nie w tym samym stosunku. Szyny kolejowe nie będą dwa razy krócej trwać przez to, jeżeli dwa razy więcej pociągów będzie niemi dziennie przejeżdżać, albowiem na zużycie wpływa nie tylko tarcie kół o szyny, lecz i wilgoć atmosferyczna. Lokomotywa silnie i dobrze zbudowana, przy podwojeniu ilości ciągnionych wagonów, a względnie ciężaru pociągu, będzie zużywać więcej opału, lecz nie dwa razy tyle.

Wskutek tego zarząd kolejowy, chcąc pokryć swoje wydatki, stara się o jak najintenzywniejszy ruch, uzyskując takowy, zmniejsza przeciętne koszta przewozu, albowiem one są ilorazem, wynikłym z podzielenia wszystkich wydatków przez ilość i wielkość transportów.

Zwiększenie intenzywności ruchu kolejowego, ożywienie tego ruchu osiągnąć można przez podniesienie produkcyi krajowej, lub też przez skierowanie transportów towarów zagranicznych z kolei zagranicznych na krajowe. Pierwsza droga najpewniejsza, ale na owoce jej trzeba czekać długie lata; druga ma nie jedno ale, lecz za jej pomocą pożądany na razie rezultat zaraz osiągnąć można; natomiast ten chwilowy sukces administracyi kolejowej połączony być może z zagrożeniem interesów produkcyi krajowej, a więc chwilowe zwiększenie intenzywności, okupione wyrzeczeniem się powolnego, ale stałego i pewnego wzrostu, przez podniesienie produkcyi krajowej.

Poseł Kozłowski osądził, iż właśnie ten ostatni wypadek u nas zachodzi, a do usunięcia tego złego dąży punkt 6. rezolucyi, przez niego projektowanej.

Przypatrzmy się, w czem złe leży. Mówimy o wpływie polityki kolejowej na położenie ekonomiczne naszego kraju, a zatem chodzi nam o transport płodów surowych rosyjskich i rumuńskich kolejami galicyjskiemi. Płody te transportowane są niemi przeważnie do Niemiec, mianowicie Prus i Saksonii.

Co do płodów rumuńskich, poseł Pilat w zeszycie 1. tomu XIX. „Wiadomości statystycznych“ wspomina, iż przewóz ich przez Galicyę jest nieznaczny, taniej bowiem wypada Rumunom wysyłać swoje towary drogą wodną lub kolejami węgierskiemi. Towary rumuńskie są na naszych kolejach traktowane prawie tak samo, jak krajowe, nie posiadają specyalnych zniżek taryfowych.

Inaczej się rzecz ma z produktami rosyjskimi. Dla znacznej przestrzeni Rosyi południowo-zachodniej najkrótsza i najdogodniejsza droga do Niemiec prowadzi przez Galicyę i to właśnie do tych części Niemiec, które zaopatrują się w zboże rosyjskie, t. j. Prus, a w szczególności Brandenburgii i Śląska, a następnie Saksonii. Jak wiadomo, produkcya zboża Niemiec południowych jest znacznie mniejsza, tak bezwzględnie, jak i w stosunku do zapotrzebowania, lecz zapotrzebowanie to pokrywa przeważnie produkcya Niemiec północnych, która ma bardzo wygodną i tanią drogę przez Królewiec lub Gdańsk, następnie morzem do Rotterdamu, a stąd Renem do Mannheimu, centrum handlu zbożowego.

Taryfy kolejowe rosyjskie są o wiele tańsze od austryackich, są one przytem w wyższym stopniu różniczkowe, pod czem rozumiemy, że baremy taryfowe dla znaczniejszych odległości są o wiele niższe. Cena frachtu od tonny i kilometra, a względnie stu pudów i wiorsty spada tam w miarę powiększenia się przestrzeni przewozu o wiele szybciej, niż u nas. W Rosyi płaci się za przewóz 610 pudów czyli 10.000 klg. od 1-szej do 180-tej wiorsty po 25 kop. od wiorsty czyli po 65 halerzy; od 180-tej do 980-tej po 9 kop. czyli $23^1/_3$ halerzy; od każdej dalszej wiorsty po 5 kop. czyli 15 halerzy. U nas za transport 10.000 klg. zboża od każdego klm. do 50-ciu płaci się po 56 halerzy, od następnych klm. do 150 po 48 halerzy, od dalszych do 300 po 46 halerzy, od każdego następnego klm. po 32 halerzy.

Kolej Karola Ludwika, chcąc transporty rosyjskie skierować na swój tor, stworzyła dla nich taryfę zupełnie odrębną, o wiele tańszą od normalnej. Naznaczyła takie ceny przewozu, aby eksporterom rosyjskim z dotyczących gubernii korzystniej było wysełać przez Galicyę do Niemiec, niż kolejami rosyjskiemi wprost do Niemiec drogą

lądową przez Sosnowice lub Aleksandrowo, lub morską przez Rygę, a w szczególności Libau. Towarzystwo kolei Karola Ludwika cel swój osiągnęło; rzeczywiście znaczną część transportów rosyjskich uzyskało.

To zniżenie ceny przewozu zboża rosyjskiego, idącego przez Galicyę do Niemiec, powiększyło niebezpieczeństwo konkurencyi rosyjskiej dla naszej produkcyi, a to tem bardziej, iż towary te mogą być nadawane nie tylko wprost do stacyj niemieckich, lecz i do galicyjskich, jak n. p. do Oświęcima, Krakowa, Podgórza i Bochni, opłaciwszy tak niskie koszta przewozu konkurować tu z naszą produkcyą.

Państwo nabywszy kolej Karola Ludwika, podniosło nieco tę taryfę wyjątkową dla produktów rosyjskich. lecz rzecz sama istnieje dotąd; przywilej ten dla transportów rosyjskich istnieje nie tylko na linii Karola Ludwika, lecz i na innych naszych kolejach.

Przewóz wagonu zboża rosyjskiego, to jest 10.000 klg. z Nowosielicy do Wrocławia kosztuje 218 marek, a przewóz zboża austryackiego z Nowosielicy do Wrocławia 327 M. Za przewóz wagonu zboża rosyjskiego do Oświęcima, nadanego w Podwołoczyskach wprost do jednej ze stacyj niemieckich, pobiera nasz zarząd kolejowy 134 K lub 91 K., jeżeli ono zostało nadane tylko do Oświęcima 211 K. lub 168 K., za przewóz zboża krajowego z Podwołoczysk do Oświęcimia 238 K. Transport jednego wagonu zboża rosyjskiego z Podwołoczysk do Krakowa kosztuje 211 K lub 168 K, zaś krajowego 216 K; z Nowosielicy rosyjskiego 244 K lub 194 K, krajowego 351; jaj rosyjskich z Podwołoczysk do Krakowa 199 K lub 164 K, krajowych 288 K. Dla przewozu produktów rosyjskich isnieją podwójne ceny: wyższe dla towarów nadanych na stacyach rosyjskich, położonych bliżej granicy, niższe dla nadanych na stacyach rosyjskich położonych dalej granicy, a to dla tego, iż zadaniem taryfy wyjątkowej jest zrównać koszta przewozu kolejami galicyjskiemi, z kosztami przewozu kolejami rosyjskiemi do miejsca przeznaczenia, ale ani na krok poza ten punkt zrównania nie iść. Trzeba przyznać, iż nasza administracya kolejowa obliczając taryfy transitowe, to ostatnie zadanie (to jest zrównanie się z kosztami przewozu na kolejach rosyjskich) starała się sumiennie rozwiązać. Transport zboża rosyjskiego, idący wprost do Niemiec przez przestrzeń galicyjską z Podwołoczysk do Mysłowic, kosztuje 238 K, do tego doliczyć trzeba należytość manipulacyjną rosyjską w Wołoczyskach 6 rubli, naszą tak zwaną „Überführsgebhür“ 12 K, czyli razem kosztuje 271 K, zaś kolejami rosyjskiemi z Berdyczowa do Sosnowic kosztuje transport jednego wagonu zboża 102 rubli 78 kop. czyli 267 K; dla stacyj rosyjskich, położonych bliżej Wołoczysk, stosunek ten będzie jeszcze korzystniejszym dla transportu kolejami rosyjskiemi.

Znaczna część Podola rosyjskiego nie ma dotąd kolei, odgrywa więc znaczną rolę przewóz kołowy. Transport kolejowy torem rosyjskim z Proskurowa do Wrocławia może kosztować to samo, co i z Husiatyna do Wrocławia, a jednak dla niektórych okolic koło Husiatyna będzie naszemi kolejami tańszy. wskutek krótszego transportu kołowego. Administracya kolejowa uwzględnia wprawdzie przeciętny koszt transportu kołowego, lecz tylko przeciętny dla całego Podola, to jest przeciętną odległość folwarków podolskich od stacyi rosyjskich i od Husiatyna; takie uwzględnienie przeciętnych kosztów transportu kołowego nie zapobiega temu faktowi, iż producenci bliżej Husiatyna zamieszkali, przewożą zboże swoje kolejami galicyjskiemi do Niemiec taniej, niż rosyjskiemi, ponieważ dowóz do Husiatyna mało ich kosztuje.

Zboże, wysełane do stacyj galicyjskich, dla których te zniżone taryfy istnieją, przeważnie bywa po niejakim czasie wysełane dalej do Niemiec, wówczas kolej za przewóz z tej stacyi galicyjskiej n. p. Krakowa do stacyi niemieckiej nie dolicza należytości podług taryfy dla naszych krajowych produktów, lecz oblicza je tak, jak gdyby zboże to szło wprost ze stacyi położonej przy granicy rosyjskiej n. p. Podwołoczysk do stacyi niemieckiej n. p. Wrocławia, a od tej ceny przewozu potrąca sumę opłaconą za fracht do tej stacyi galicyjskiej n. p. Krakowa, gdzie to zboże tymczasowo złożonem było. Nie ulega jednak wątpliwości, że pewna część towarów rosyjskich zostaje w tych stacyach zachodnio-galicyjskich i tu robi konkurencyę naszym produktom.

Dochód, który nasze koleje mają z przewozu towarów rosyjskich po tych taryfach wyjątkowych, jest znaczny. W latach 1897, 1898, 1899 i 1900 nadano w Podwołoczyskach przeciętnie zboża rosyjskiego . . . . . 5.640 wagonów
w Brodach . . . . . 2.380 „
w Nowosielicy przecięcie z lat 97 i 98 6400 wag.
przypuszczalne przecięcie z 4 lat . . . . . 4.700 „
dla Husiatyna dat nie mamy rzeczoznawcy każą przypuszczać,
iż nadano przeciętnie . . . . . 2.000 „
razem . 14.720 „

Wagonów z jajami nadano w Podwołoczyskach w 1900 . .	2.263	wagonów
w Brodach	294	„
dla Husiatyna przyjąć można	350	„
dla Nowosielicy przyjąć można	400	„
Razem	3,307	„

czyli okrągło 3300 wagonów, a razem ze zbożem 18000 wagonów.

Transport każdego wagonu zboża rosyjskiego przez Galicyę kosztuje przeciętnie mniej więcej 140 K. czyli za transport 18400 wagonów, płacą 2,520.000 K. Prócz tego pokaźne sumy uzyskano za transport grysu z Rosyi.

Trudno ocenić wydatki, któreby administracya kolei zaoszczędzić mogła gdyby wyrzekła się tych transportów rosyjskich.

Taryfy kolejowe wywierają tak doniosły wpływ na rozwój ekonomiczny, iż zalet i wad takowych nie wolno mierzyć tylko wynikiem finansowym dla skarbu kolejowego, trzeba koniecznie zastanowić się w jakim kierunku oddziaływują na produkcyę krajową.

Niska cena przewozu towarów rosyjskich przez Galicyę do Niemiec nie jest dla rolnictwa naszego rzeczą obojętną, choć produkcya nasza nie wystarcza do wyżywienia ludności krajowej, mimo to kraj nasz eksportuje do Niemiec dość pokaźną ilość płodów rolniczych, w szczególności nasion strączkowych, których produkujemy więcej, niż potrzebujemy; również eksport jęczmienia jest dość znaczny.

Podług dat statystycznych, ogłoszonych przez posła Pilata w zeszycie 1. Tomu XIX. „Wiadomości statystycznych“, wywóz zboża, nasion strączkowych i olejnych z Galicyi i Bukowiny wynosi przeciętnie mniej więcej 8000 wagonów, ile z tego przypada na Galicyę zbadać nie można na podstawie dotychczasowej statystyki.

Wywóz produktów krajowych opłaca dotąd normalną tak zwaną lokalną taryfę kolejową (Special Tharif 1.) nie korzysta z żadnych zniżek; zboża nie zaliczono nawet do taryfy IX., która dla eksportu niektórych produktów jak np. jaj, drzewa, owoców, cukru itd., przyznaje opust, wynoszący od 5 do 10 procent cen przewozu, obliczonych podług taryfy lokalnej.

Warunki konkurencyjne dla płodów rolnych galicyjskich na targach niemieckich są nie do pozazdroszczenia, konkurować one muszą z towarem amerykańskim i rosyjskim o wiele taniej wyprodukowanym. Polityka kolejowa nie pozwala nam korzystać z jedynego warunku dla nas korzystnego: blizkości państwa przemysłowego, a zatem wielkiego odbiorcy dla płodów rolnych, nie pozwala nam z tego korzystać ponieważ koleje nasze wożą produkta rosyjskie o tyle taniej od naszych, iż mimo znaczniejszej odległości miejsc produkcyi przywóz do wielkich targów niemieckich, jak Wrocławia, Drezna itd. kosztuje tak samo mniej więcej, jak i naszych.

Temu sprzeciwić się musimy, pojmujemy dążność naszej administracyi kolejowej, jej starania o uzyskanie jak największej ilości transportów, a tem samem do rozkładania kosztów na jak największą ilość frachtów;

Pojmujemy stanowisko Izb handlowych, które sprzeciwiają się znaczniejszemu podwyższaniu transitowych taryf kolejowych, a to dla tego, iż dbają o zarobek licznej klasy mniejszych handlarzy, często ludzi biednych, którzy mają stały zarobek przy ekspedycyi zboża rosyjskiego i jaj. Musimy jednak żądać, aby z tych samych ulg taryfowych korzystały i produkta krajowe, tak wszystkie gatunki zbóż, nasion, jak i jaja.

Sprawiedliwość i interes ekonomiczny kraju stanowczo się tego domagają, skarb kolejowy bardzo nie wiele straciłby na tem, a w przyszłości przez powiększenie produkcyi krajowej nie wątpliwie zyskał.

Ta taryfa eksportowa musiałaby być przyjętą nie tylko dla pewnych stacyi, lecz dla całego kraju, cenę przewozu musianoby więc wyrażać od każdego przejechanego kilometra, musianoby ją stosownie, sprawiedliwie obliczyć.

Wszystkie sprawy, podnoszone rezolucyą posła Kozłowskiego, wymagają szczegółowego opracowania. Żadna Komisya sejmowa nie jest w stanie temu podołać podczas sesyi trwającej zaledwie trzy tygodnie. Pracę tę poruczyć musimy Wydziałowi krajowemu, który w szczególności, o ile to do sprawy cłowej się odnosi, zaraz po skończeniu sesyi sejmowej zająć się nią będzie musiał, aby rezultat na czas Kołu Polskiemu we Wiedniu i c. k. Rządowi przedłożyć; zadaniem pracy Wydziału krajowego będzie wypracować szczegóły w ramach wniosków powyższej rezolucyi.

Zdaniem Komisyi celem zastanowienia się, które gałęzie przemysłu w kraju naszym zasługują na ochronę cłową, a raczej które to są gałęzie, których ochrona leży w interesie naszego kraju, byłoby wskazanem, aby Wydział krajowy zwołał ankietę stosownie złożoną.

Rezolucya powysza ma być przedłożoną c. k. Rządowi zaraz, a wzmiankowanemi szczegółami potem, ale jak najszybciej uzupełnioną.

Uwzględniając to wszystko, co powiedziano w niniejszem sprowozdaniu, komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

A) Sejm wzywa c. k. Rząd:

1) Ażeby przy zmianie taryfy cłowej otoczył płody rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolniczego, zwłaszcza wobec konkurencyi rosyjskiej, rumuńskiej i zamorskiej wyższą niż dotychczas opieką i zabezpieczył jednocześnie produktom krajowym zbyt na targach wewnętrznych Austro-Węgierskiej Monarchii.

Ażeby otoczył silną ochroną cłową i te gałęzie przemysłu, które choć nie są przemysłem rolniczym, mają jednak w kraju naszym takie warunki bytu, iż przy dostatecznej ochronie na rozwój tychże już w najbliższej przyszłości liczyć można, a którym zagraniczna konkurencya szkodzi.

Ażeby otoczył dostateczną opieką cłową pracę naszych rzemiosł i naszą produkcyę górniczą, w szczególności przemysł naftowy.

2. Ażeby w staraniach i rokowaniach o odnowienie traktatów handlowych środkowej i zachodniej Europy, a poszczególnie w rokowaniach o zawarcie traktatu taryfowego z Niemcami starał się o obnizenie obecnie opłacanych ceł ugodowych dla płodów rolnictwa, leśnictwa i przemysłu rolniczego, i ażeby zawierał traktaty jedynie tylko pod takimi warunkami, które obecnego niekorzystnego stanu wywozu rolniczego co najmniej jeszcze nie pogorszą.

3. Ażeby się starał o ścisłe wykonanie ze strony Niemiec zawartej w roku 1892 konwencyi weterynaryjnej i o usunięciu nieuzasadnionych ani brzmieniem ani duchem rzeczonej konwencyi zakazów importów bydła i nierogacizny z Galicyi do Niemiec.

4. Ażeby przy zawarciu nowej konwencyi weterynaryjnej z Niemcami zużytkował ujemne doświadczenia, poczynione przy wykonaniu ze strony Niemiec konwencyi weterynaryjnej z roku 1892 i ażeby w chwili zawarcia nowej konwencyi pozyskał pewne rękojmie ścisłego jej wykonania.

5. Ażeby w razie zawarcia traktatu z Rumunią rząd interesów rolnictwa i przemysłu rolniczego pod żadnym warunkiem nie poświęcał, a przedewszystkiem starał się o stałe utrzymanie w mocy i ściśle wykonanie obecnych wyterynarsko-policyjnych zarządzeń w celu ochrony przed zawleczeniem zarazy bydlęcej z Rosyi i Rumunii ustanowionych.

Ażeby nie przyznawał Serbii żadnych ulg cłowych, dalej idących, niż te, które posiadać będą inne państwa przez Austro-Węgry pod względem handlowym najżyczliwiej traktowane; ażeby dostatecznie wysokie cła i przed konkurencyą serbską produkta austro-węgierskie ochraniały.

6. Ażeby ceny przewozu naszych produktów rolniczych na kolejach państwowych przy wywozie za granicę Monarchii zniżył do poziomu taryf transytowych przyznanych produktom rolniczym rosyjskim.

Ażeby zniesiono wszelkie zniżenia taryfowe, przyznane dla przywozu t. j. importu produktów zagranicznych.

B) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przyłożył starań do przeprowadzenia powyżej wymienionych żądań i po zasięgnięciu zdania rzeczoznawców wniósł w poszczególnych stadyach reformy cłowej przedstawienia do c. k. Rządu.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Paygert.

Ls. 2.961/903. We Lwowie, dnia 9. października 1903.

Aleg. 405

Sprawozdanie (uzupełniające)

Komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Kozłowskiego w przedmiocie ochrony interesów krajowych przy zmianie taryfy cłowej i odnowieniu traktatów handlowych.

Wysoki Sejmie!

Dnia 2. lipca 1902 Komisya gospodarstwa krajowego przedłożyła Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie o wniosku posła Dra Włodzimierza Kozłowskiego, zakończyła je wnioskami, które zdaniem jej są wyrazem najbardziej umiarkowanych życzeń i żądań kraju naszego na polu polityki handlowej; różniły się one tylko w niewielu szczegółach od wniosku postawionego przez posła Kozłowskiego.

W międzyczasie stosunki się zmieniły. Dnia 14. grudnia 1902 uchwaloną została przez parlament niemiecki w trzeciem czytaniu nowa ustawa cłowa z taryfą będącą jej integralną częścią. Wkrótce potem Rząd austryacki przedłożył Radzie państwa ustawę cłową wraz z taryfą i projekt nowej ugody z krajami korony św. Szczepana.

Gdy w Niemczech okazało się przedłożenie Rady związkowej, łudzono się zagranicą, a więc i u nas, iż projektowana taryfa wyjdzie z pod uchwały parlamentu w znacznie złagodzonej formie.

Większość prasy niemieckiej przeciwną jest prohibicyjnej polityce agraryuszów tamtejszych, zdawało się jej, iż partye liberalne w połączeniu z socyalistami potrafią przeszkodzić zwycięstwu rolników pruskich. Artykuły dziennikarskie podniecały nadzieje zagranicy.

Nadzieje nasze rozprysły się jak bańka mydlana, nazywam je naszemi, ponieważ wszyscy żywiliśmy je, jedni w mniejszym, drudzy w większym stopniu. Nowa ustawa niemiecka różni się głównie tem od dotychczasowych taryf cłowych państw kontynentalno-europejskich, iż dla czterech najważniejszych rodzajów zboża, oznacza minimalne cła, których zniżyć nie wolno nawet przez najkorzystniejsze traktaty handlowe. Minimalne cła projektowane przez Radę związkową wynosiły:

od 100 kg.	żyta . . .	5	Mk.	—	pf.
„ 100 „	pszenicy . .	5	„	50	„
„ 100 „	jęczmienia . .	3	„	—	„
„ 100 „	owsa . . .	5	„	—	„

W drugiem czytaniu parlament uchwalił te minimalne cła podnieść, a prócz tego oznaczyć podobne cła minimalne dla przywozu koni, bydła i mięsa. Na tak daleko idącą politykę prohibicyjną Rząd zgodzić się nie chciał. Wskutek układów między Rządem a większością parlamentu wyłonił się wniosek Herolda, który różni się od przedłożenia Rady związkowej tylko o tyle, iż na jęczmień browarny naznacza cło minimalne w wysokości 4 Mk., a jęczmień zwykły gorszy wykreślono z tej czwórki zbożowej mającej przywilej ceł minimalnych. Ów kompromisowy wniosek został w trzeciem czytaniu znaczną większością przez parlament uchwalony mimo energicznej opozycyi liberałów i socyalistów. Uchwała parlamentu idzie więc w kierunku ochrony cłowej dalej nawet od pierwotnego projektu rządowego.

Jak już wykazaliśmy w sprawozdaniu z dnia 2. lipca 1902, kraj nasz przestał należeć do rzędu zboże eksportujących, mimo to jednak wysokość ceł niemieckich

ma dla nas niezmiernie doniosłe znaczenie. Ich wpływ na nasze stosunki ekonomiczne ma dwa źródła. Po pierwsze: Wysokie cła niemieckie zwiększyć mogą napływ towarów zagranicznych do nas. Po drugie: Utrudnią wywóz naszych produktów do Niemiec, a był on bardzo znacznym nawet, w tych gałęziach, w których bilans nasz jest biernym.

Jedno i drugie musi deprecyonować ceny krajowe, a temsamem przeszkadzać rozwojowi produkcyi.

Zastanawiając się nad wpływem ceł niemieckich w obu kierunkach, ograniczymy się do produkcyi rolnej, nie dlatego, jakobyśmy zapoznawali konieczność rozwoju przemysłu naszego, lecz z tej prostej przyczyny, iż chcąc rzecz jasno wyłożyć, trzeba koniecznie ograniczyć się do pewnego konkretnego przykładu, a oglądając się za takowym, wybór paść musi na produkcyę rolną; ona jest dotąd prawie jedynem źródłem zarobku ludności krajowej, a przytem właśnie na polu ceł agrarnych nowa ustawa niemiecka jest najradykalniejszą i tylko na tem polu ogranicza zniżenie ceł zapomocą traktatów handlowych.

Państwo niemieckie jest dla krajów zboże eksportujących jednym z najważniejszych odbiorców. Cła nowo uchwalone są mniej więcej dwa razy wyższe od dotychczasowych, a §. 1. ustawy ogranicza opust, który możnaby uzyskać zapomocą traktatów.

Tak znaczne podniesienie ceł niemieckich musi wywołać dążność zniżkową na targu światowym. Eksporterzy starać się będą towary swoje spieniężyć na innych rynkach.

Nie ulega wątpliwości, iż owych rynków szukać będą eksporterzy zbożowi przedewszystkiem tam, gdzie im najbliżej i najdogodniej, a więc Amerykanie w państwach zachodnio-europejskich, a Rosyanie i Rumuni w Austro-Węgrzech.

Około półtora miliona cetnarów metrycznych samej tylko pszenicy sprowadzają Niemcy z Rumunii; z Rosyi zaś mniej więcej sześć i trzy ćwierci miliona i tyleż samo żyta. To są cyfry wynikające z przecięcia pięcioletniego za czas od roku 1895 - 1899. Połowę pszenicy wywożonej z Rosyi i mniej więcej sześć siódmych żyta pochłaniają Niemcy. Jeżeliby tylko mała część dotychczasowego eksportu z Rosyi i Rumunii zmieniła swój dotychczasowy kierunek i zechciała zwrócić się na nasze targi, może nastąpić tak znaczna zniżka ceny, iż bardzo wielu rolników przyprawi o ruinę materyalną, a całe nasze rolnictwo skieruje ku gospodarstu ekstenzywnemu.

Podobny przewrót ekonomiczny byłby dla każdego organizmu prawdziwą klęską, a już zabójczym dla Galicyi nie posiadającej dotąd prawie żadnego przemysłu, w której przeszło trzy czwarte ludności znajduje pracę i zarobek w rolnictwie. Niebiezpieczeństwo to wyda się nam jeszcze groźniejszem, gdy zważymy, jak bardzo już w najbliższej przyszłości produkcya Rosyi powiększyć się może. Jej rosnący eksport zbożowy potrzebuje coraz to większego odbytu, a w Niemczech nie tylko utrudnią go podwyższone cła, lecz i zapotrzebowanie niemieckie zmniejszyć się może, jeżeli sprawdzą się przepowiednie wolnohandlowców, zmniejszy się przez to, ponieważ mniejszą będzie siła konsumcyjna narodu niemieckiego, jeżeli zaś sprawdzą się przepowiednie agraryuszy, zmniejszy się zapotrzebowanie zboża niemieckiego, ponieważ wzrośnie produkcya tamtejsza.

Wobec takiego stanu rzeczy tem energiczniej zastrzedz się musimy przeciw importowi produktów obcych wywołanego wyłącznie tylko sztucznemi środkami.

Zapomocą traktatów handlowych powinniśmy się zapewnić, iż Niemcy wywozu produktów gospodarstwa wiejskiego nie będą sztucznie popierać zapomocą premii eksportowych, ani jawnych, ani urządzeń mających ten sam skutek.

Od r. 1894 każdy wywożący zboże z Niemiec otrzymuje tak zw. Einfuhrschein, na podstawie którego wolno posiadaczowi w przeciągu sześciu miesięcy od daty sprowadzić bez opłaty cła zboże zagraniczne tego samego gatunku; w celu nadania tym upoważnieniom do importu bezcłowego większej wartości, ustawa mówi, iż począwszy od piątego miesiąca mogą one służyć do pokrywania cła od towarów kolonialnych. „Einfuhrschein“ opiewa na okaziciela, a zatem może być dowolnie odstępowanym; kto inny może zboże wywozić, a kto inny przywozić.

Wskutek urządzenia takiego, eksport niemiecki otrzymuje dzisiaj poprostu premię wywozową od zboża. Ustawa ta odwróciła naturalny stosunek Niemiec i Austro-Węgier na polu handlu zbożowego. W r. 1894 Niemcy eksportowały do Austryi

tylko 26 tysięcy cet. metr. zboża i mąki, podczas gdy w r. 1898 prawie milion; wprawdzie w r. 1900 ilość ta spada znowu do 65.717 cet. metr., w każdym razie jednak powinniśmy przy zawieraniu traktatu handlowego żądać zniesienia tej premii, aby nie dopuścić do możliwości powtórzenia się tak znacznego importu zboża i mąki z Niemiec do Austryi.

W państwie niemieckiem zaledwie trzydzieści kilka procent ludności żyje z rolnictwa, a przecież uważało ono za swój obowiązek choćby zapomocą najradykalniejszych środków nie dopuścić do upadku rolnictwa; tem bardziej więc do obowiązku tego poczuwać się powinna Monarchia, w której $^2/_3$ ludności rolnictwu się oddaje, a kraj jak Galicya, dla którego rolnictwo jest dotąd jedyną podstawą bytu, musi energicznie o skuteczne środki ochrony upominać się.

Cła niemieckie mają dla nas niepospolite znaczenie nie tylko dla tego, iż wysokość naszej taryfy musimy do nich zastosowywać, ale i przez swój wpływ na nasz handel eksportowy.

Mniej więcej jedną trzecią towarów nam potrzebnych sprowadzają Austro-Węgry z państwa niemieckiego, jedna trzecia wartości handlu importowego przypada na Niemcy. Udział Niemiec w handlu eksportowym Austro-Węgier jest jeszcze większy — wynosi mniej więcej 50%. Dwie trzecie produktów rolnych wywożonych z Austro-Węgier znajduje zbyt w Niemczech. Oczywiście, że lwia część eksportu płodów rolnych przypada w udziale Węgrom, gdy jednak wywóz produktów węgierskich poza granice naszej monarchii napotka na przeszkody, Węgrzy będą się starali spieniężyć je w krajach przedlitawskich, co musi deprymująco oddziałać na nasze ceny.

Ceny drzewa galicyjskiego w szczególności meteryałowego i kopalnianego, łatwość sprzedaży takowego zależą w przeważnej mierze od możności wywozu do Niemiec. Dalej zauważyć musimy, iż w r. 1900 monarchia nasza wywiozła 513.924 cetn. metr. olejów mineralnych, a z tego 326.529 cetn. metr. do Niemiec. W r. 1901 wywiozła 368.249 cetn. met., a z tego 235.247 do Niemiec. Cyfry te obejmują prawie wyłącznie wywóz nafty galicyjskiej i produktów naszego przemysłu naftowego. Wobec wzrastającego rozwoju eksploatacyi nafty odbyt na targu niemieckim ma dla nas pierwszorzędne znaczenie. Wielu znawców stosunków handlowych naszej produkcyi naftowej sądzi, iż dzisiejsza krysis przełamać się może tylko wówczas, jeżeli potrafimy znacznie powiększyć eksport do Niemiec. Nasz handel zbożowy (galicyjski) przestał być czynną pozycyą w krajowym bilansie handlowym, mimo to jednak wywóz płodów rolnych do Niemiec z Galicyi wynosi mniej więcej 6% naszej produkcyi.

Wobec tego wszystkiego jasną jest rzeczą, jak ważnem jest dla nas nzyskanie korzystnych warunków wywozu do Niemiec. Trafnie to ocenił poseł Kozłowski i dał temu wyraz w części drugiej swych wniosków, dziś jednak, gdy nowa ustawa cłowa jest już w Niemczech uchwaloną, ustawa, która nie pozwala na zniżanie ceł agrarnych poza granice oznaczone w §. 1-ym, pozostawienie tej drugiej części wniosków naszych w dotychczasowem brzmieniu znaczyłoby, iż nie chcemy wogóle traktatu handlowego z Niemcami.

Komisya gospodarstwa krajowego wie dobrze, jak wielki wpływ na rozwój naszych stosunków ekonomicznych wywrzeć może korzystne ukształtowanie handlu z państwem niemieckiem, to też poczuwa się do obowiązku zmienienia stylizacyi swoich wniosków odpowiednio do zmienionych okoliczności.

Gdy czytamy uważnie stenograficzne sprawozdanie z posiedzenia parlamentu niemieckiego, na którem w trzeciem czytaniu ustawa cłowa uchwaloną została, musi nas uderzyć szczegół jeden bardzo blisko nas obchodzący. Poseł Gamp przemawiając w imieniu partyi państwowej (Reichspartei) oświadczył, iż stronnictwo jego odrzuci wszelkie traktaty handlowe, które nie będą dostatecznie ochraniały chowu bydła w Niemczech. Poseł Richter podniósł jako jeden z zarzutów przeciw urzędowi kanclerskiemu, iż z całego postępowania kanclerza wynika jasno, że dąży on do prohibicyjnej ochrony chowu bydła. Wskutek nacisku rządu większość parlamentarna zgodziła się wprawdzie na wykreślenie bydła i produktów zwierzęcych z §. I. oznaczającego cła minimalne, jednak tak z postępowania tej większości, jak i z całego ducha obrad wnosić można, iż rząd niemiecki przy zawieraniu traktatów handlowych i układów weterynarskich, będzie się starał o przeprowadzenie takich postanowień, które rolników tamtejszych przed przywozem bydła dostatecznie zabezpieczą.

*

Musimy jak największy nacisk położyć na część drugą naszych wniosków; sądzimy, iż żądanie nasze w owej części wyrażone, jest możebnem do osiągnięcia, a to tem bardziej, iż ze słów kanclerza Bülowa jasno wynika, że zawarcia traktatów handlowych szczerze pragnie. §. 16. ustawy mówi, iż Rada związkowa oznaczy termin, w którym nowa ustawa cłowa zacznie zobowiązywać, postanowienie to zabezpiecza rząd dostatecznie przed opozycyą parlamentarną agraryuszów przeciw traktatom. Rząd niemiecki pragnie traktatu handlowego z Austryą. Mimo to na osiągnięcie zupełnie korzystnych warunków dla wywozu bydła naszego do Niemiec liczyć trudno, jednak mamy nadzieję, iż w każdym razie znaczne polepszenie uda się Rządowi naszemu uzyskać.

Co do konkurencyi rosyjskiej i rumuńskiej, musimy żądać zupełnego zakazu przywozu zwierząt domowych stamtąd, a to tem bardziej, iż nawet najostrzejsze postanowienia weterynarskie nie ochronią nas przed niebezpieczeństwem zawleczenia zarazy. Ta jest dla nas klęską podwójną, niszczy dobytek ludności rolniczej i zmniejsza wartość inwentarza pozostałego, albowiem państwa sąsiednie, a nawet inne kraje koronne z niecierpliwością i upragnieniem oczekują każdej sposobności, aby zamknąć się przed importem naszych zwierząt domowych.

Od czasu przedłożenia naszego sprawozdania stan rzeczy zmienił się nietylko w Niemczech, ale i w Austryi. Rząd przedłożył Radzie państwa projekt ustawy cłowej wraz z taryfą autonomiczną i projekt nowej ugody węgierskiej; Komisya cłowa izby posłów przyjęła całą przedłożoną sobie taryfę z wyjątkiem 17 pozycyi.

W szczegóły rozbioru rządowego projektu wchodzić tu nie możemy; zadania takiego mogłaby się podjąć tylko osobna Komisya cłowa, wybrana z grona Sejmu, której członkowie rozdzieliliby między siebie poszczególne części taryfy do zreferowania. Wobec krótkich obrad sejmowych, zbyt mało czasu na takie załatwienie sprawy, a może nie byłoby i zupełnie odpowiedniem — mogłoby bowiem uchodzić za brak zaufania do naszych członków wiedeńskiej Komisyi cłowej, na co oni swą wytrwałą i pełną poświęcenia pracą zupełnie nie zasłużyli. Wreszcie taka szczegółowa krytyka byłaby dziś już zupełnie spóźnioną. Rząd węgierski oświadczył stanowczo, iż cały projekt taryfy uważa za jedną nierozdzielną całość; każda zmiana równa się odrzuceniu całego projektu.

Wobec tego stanu rzeczy Komisya gospodarstwa krajowego przyszła do przekonania, iż zadaniem jej jest rozważyć zalety i wady projektowanej taryfy i ustawy cłowej; korzyści i szkody, które produkcyi naszej przynieść może; porównać i zbadać, która szala przeważy. Rezultat okazał, iż choć przedłożony projekt ma duże niedostatki, przecież w porównaniu do dotychczasowej jest pewnym postępem.

Projektowana taryfa pragnie na krajowych targach konkurencyę zagraniczną o tyle utrudnić, aby producenci austro-węgierscy nie byli już z góry skazani na przegraną; nie jest ona prohibicyjną, nie zamyka zupełnie targu krajowego przed konkurencyą zagraniczną — a tem samem nie uwalnia producentów od pracy nad ciągłem wydoskonalaniem produkcyi, przeciwnie chce im tę pracę umożliwić, uwalniając od smutnej konieczności niszczenia sił w walce bezowocnej, w której przegrana byłaby nieuniknioną, od smutnej konieczności prowadzenia walki konkurencyjnej zapomocą niszczenia zapasów bogactwa krajowego i nędznego zarobku producentów. Nie wszystkim gałęziom pracy wytwórczej udziela tej ochrony projekt rządowy t. n. p. drzewo, len, konopie, wełna, pierze i t. d., mają być wszelkiego cła pozbawione.

Uwzględniając niezmierny wpływ handlu niemieckiego na położenie ekonomiczne monarchii austro-węgierskiej, Rząd przeważną część projektowanej taryfy starał się zastosować do nowo uchwalonych ceł niemieckich. Jak powyżej wymienione przykłady wskazują, zrobiono od tej reguły dużo wyjątków — wszystkie prawie na niekorzyść rolnictwa.

Podobnie jak w Niemczech oznaczono cła minimalne na główne gatunki zboża, tych i zapomocą traktatów zniżyć nie wolno.

Mają one wynosić dla przenicy	6	K	30 g
„ żyta	5	„	80 „
„ jęczmienia	2	„	80 „
„ owsa	4	„	80 „
„ kukurudzy	2	„	80 „

Proponowane cła od importu zwierząt domowych są za niskie. Cło od wołu ma wynosić 60 K, podczas gdy w Niemczech 18 Mk od cet metr. czyli od sztuki

mniej więcej 90 K, od zabitego drobiu za 100 kg. 20 K, podczas gdy w Niemczech 35 Mk czyli 40 K 60 g. Chów drobiu jest jedną z najważniejszych gałęzi dochodów małego rolnika, jako taki zasługuje na szczególną opiekę.

Cło od świń ważących między 10 a 120 kg. ma wynosić 12 K, przeciętna waga świń z Galicyi do Wiednia i Pragi wywożonych i sprzedawanych po większych miastach galicyjskich wynosi mniej więcej 70 kg. w państwie niemieckiem nowo uchwalone cło wynosi 18 Mk od cet. metr., czyli gdyby u nas wprowadzono takie same cło, przeciętna ochrona cłowa wynosiłaby od sztuki 15 K. Cło austryackie nie powinno być niższem.

Za niskiem wydaje nam się również cło od produktów przemysłu będącego w ścisłym związku z rolnictwem jak n. p. krochmalu, drożdży, piwa, likierów i rumu.

Nie mogąc treści tej taryfy szczegółowo rozbierać, przechodzimy do projektowanego układu z Węgrami, chcemy przedewszystkiem te ustępy podnieść, które najbardziej naszego kraju dotyczą.

W ostatnim ustępie art. IX. projektowanej ugody przewidzianą jest możliwość przyznania towarom węgierskim tych samych ulg, z których korzystają rosyjskie w przewozie przez Galicyę do północnych Niemiec, tak więc Węgrzy mogą korzystać ze zniżek taryfowych, tylko nie my, mimo to, iż dotyczące koleje są na naszej ziemi, mimo to, iż opłacaliśmy podatki na ich budowę, a względnie kupna. Węgrzy zapomocą wszelkich środków polityki kolejowej wspierają swoją produkcyę w walce konkurencyjnej z naszą, używają do tego celu rozmaitych taryf dyferencyalnych, refakcyi, bonifikacyi wywozowych i reekspedycyi, mają cały system taryf kierunkowych ułożonych tak, iż popierają eksport do Przedlitawii a utrudniają import. Młynom tamtejszym wysyłającym mąkę ze zboża serbskiego oblicza się fracht, jak gdyby produkt ten był nadany wprost ze stacyi przy granicy serbskiej. U nas młynom reekspedycyi przyznać nie chciano, natomiast ze zniżki frachtowej 15% korzysta tak zboże krajowe jak i węgierskie.

Taryfy austryackie podobnie jak węgierskie są stopniowe (Staffeltarif), węgierskie jednak mają stopnie większe, wskutek tego transport na dalekie odległości jest tam znacznie tańszym, tak n. p. transport 100 kg. zboża na odległość 1000 km. na naszych kolejach państwowych kosztuje 379 g a na węgierskich 247 g. Już ta sama kardynalna różnica w ustroju taryfowym stawia nasze produkta w walce konkurencyjnej w znacznie gorszem położeniu, a cóż dopiero gdy współdziałają wszystkie sztuczne środki przez nas wyżej wymienione, to też nic dziwnego, iż naszym młynom taniej wypada sprowadzać choćby z daleka zboże węgierskie niż mleć krajowe.

Wspólność cłowa z Węgrami naraża rolnictwo galicyjskie na walkę konkurencyjną, z produktem znacznie taniej, w korzystniejszych warunkach wytworzonym a pozostawia je w tej walce bez żadnej opieki. W pełnem poczuciu lojalności obywatelskiej nie sarkamy na wszelkie straty, jakie stąd dla nas wynikają i wynikać muszą, sądzimy jednak, iż mamy zupełne prawo domagać się, aby przewaga ekonomiczna Węgrów w walce konkurencyjnej z nami nie była sztucznie powiększaną zapomocą środków wyrafinowanej polityki kolejowej.

Postanowienia projektowanej ugody zupełnie złemu nie zapobiegną i nie wprowadzą pożądanej jednolitości w polityce kolejowej. Artykuł VIII. nie zawiera nic nowego, omawia przeważnie kwestye formalne, że się tak wyrazimy, zewnętrzną szatę taryf.

Postanowienie art. IX. przeważnie już obowiązywały jako rozporządzenia ministeryalne, z wyjątkiem ustępu końcowego wyżej wspomnianego, najważniejsze z nich dotyczą ruchu transitowego i z tych korzystać będą przedewszystkiem Węgrzy, dla nas mają znaczenie tylko o tyle, iż pogorszą jeszcze bardziej i tak niekorzystne warunki zbytu na targach niemieckich, wzmocnią konkurencyę węgierską.

Zasadnicze postanowienie, iż towary drugiego państwa nie mogą być na kolejach gorzej traktowane jak krajowe, i nie mogą być drożej przewożone jak krajowe na tych samych liniach i w tych samych kierunkach, ma dla Węgier większe znaczenie niż dla Przedlitawii. Dla Galicyi dodatniego znaczenia nie ma zupełnie, ponieważ do Węgier nic nie wywozimy, a wreszcie znaną jest rzeczą, iż łatwo można podobne układy obejść, przyznając zniżenia taryfowe towarom idącym w kierunku, z którego drugie państwo nigdy nie korzysta.

Samodzielność polityki kolejowej węgierskiej idzie znacznie dalej niż przezorna polityka ekonomiczna wobec wspólności cłowej pozwolałaby na to zgodzić się; natomiast wszelkie przepisy, rozporządzenia i ustawy sanitarno weterynarskie, za-

mało liczą się z odrębnością państwową Węgier, narażając przez to rolników przedlitawskich na znaczne szkody Niestety projektowany nowy układ tego anormalnego stanu rzeczy w niczem nie zmienia.

Art. XXI. ustawy „O związku cłowym i handlowym", zawiera zasadnicze postanowienia o przywozie i wywozie zwierząt domowych. Jest zupełnie identycznym z art. VII. rozporządzenia cesarskiego z 20. września 1899.

Doświadczenia poczynione od czasu powyższego rozporządzenia nauczyły nas dostatecznie, iż zwierzęta pochodzące z Węgier, gdzie są inne przepisy i inny ustrój policyi weterynaryjnej, nie powinny być pod żadnym warunkiem traktowane tak samo jak krajowe. Węgry są zupełnie samoistnem państwem mającem zupełnie odrębną administracyę, z tym faktem liczyć się musimy nietylko w tych wypadkach, w których to Węgrom dogodnem i przez nich pożądanem. Niestety materyał doświadczalny tak bogato zebrany, został przez Rząd przy nowym układzie prawie zupełnie nie zużytkowanym. Postanowień układu wykonawczego z 22. września 1899 nie zmieniono, dodano tylko kilka nowych, które zupełnie złemu nie zaradzą.

Wszelkie ograniczenia wywozu świń użytkowych i przeznaczonych na chów jak długo w dotyczącej połowie monarchii pomór nie jest zupełnie wytępionym, są niewystarczające, raczej eksport świń do drugiej połowy monarchii zupełnie zakazanym być powinien; wyjątek można zrobić tylko dla świń karmnych, transportowanych koleją wprost do rzeźni, lub targów kontumacyjnych, do 8 dni zabitemi tam być powinny.

Z całą stanowczością oświadczamy, iż ustęp 2-gi układu wykonawczego regulującego handel świniami narazi interesa rolników na poważne straty i udaremni wszelkie zabiegi państwa skierowane ku stłumieniu pomoru; mówi on, iż zdrowe tuczone świnie z zagród wolnych od zarazy, mogą być transportowane wprost na targi konsumcyjne, albo do publicznych rzeźni. Zdaniem naszem eksport z jednej połowy monarchii do drugiej, winien być dopuszczalnym tylko dla tych zwierząt, które pochodzą z gmin zupełnie wolnych od zarazy, nie wystarcza nam również postanowienie o transportowaniu wprost na targi konsumcyjne, jak długo cała połowa monarchii nie jest zupełnie wolną od pomoru, tuczone świnie wywożone do drugiej połowy monarchii powinny być transportowane tylko wprost do rzeźni albo targów kontumacyjnych.

Nie zniesiono przywileju wielkich zakładów prowadzących opasy, że tak powiemy, na sposób fabryczny, zakłady takie, o ile są zupełnie izolowane i pozostają pod nadzorem weterynarzy rządowych, traktowane być mają jako odrębne obszary administracyjne. Nam wydaje się, iż jest to zupełnie niesłusznem i szkodliwem protegowaniem wielkich wypasów węgierskich Szkodliwem, ponieważ nawet najlepsze urządzenia budowlane i największa odległość od najbliższych osad nie przedstawia dostatecznej gwarancyi, że świnie, w tych zakładach karmione, nie miały styczności bezpośredniej lub pośredniej z zarażonemi, pewność taką moglibyśmy mieć tylko wówczas, gdyby w tych zakładach karmiono świnie jedynie tylko w nich urodzone i gdyby podczas kampanii wypasu ludziom obchodzącym te świnie zupełnie było zabronione z zakładu wydalać się, a przecież to jest zupełnie niemożliwem.

Reskrypt c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 4. grudnia 1901 l. 22190 o wiele więcej ogranicza wywóz świń z Galicyi do innych krajów koronnych, niż projektowana ugoda względnie przedłożony układ wykonawczy wywóz świń z Węgier; t. n. p. wzmiankowany reskrypt zakazuje wywozu świń rzeźnych z gmin galicyjskich dotkniętych zarazą, a proponowany układ tylko z zagród zarażonych, a zatem obca produkcya ma być przychylniej traktowana niż nasza! przeciw temu zastrzedz się musimy. Protestujemy tem śmielej, ponieważ pomór rozprzestrzenił się po monarchi austro-węgierskiej nie z Galicyi, lecz do Wiednia dostał się z Rumunii i Serbii a do Galicyi z Węgier.

Co do ogólnych postanowień, zdaniem naszem wszelkie zwierzęta importowane z jednej połowy monarchi do drugiej, powinny być na granicy przez wspólną komisyę lekarską badane. Art. III. projektowanych przepisów wykonawczych przyznaje tak Austryi jak Węgrom prawo wysyłania delegatów do drugiego państwa, którzyby mogli przekonać się o stosunkach zdrowotnych i policyi weterynarskich. Instytucya taka może dużo pożytku rolnictwu przedlitawskiemu przynieść. Domagać się należy, aby delegatów takich wysyłano nie tylko z zachodnio austryackich krajów celem badania stosunków w zachodnich Węgrzech, ale i z Galicyi celem badania stosunków we wschodnich Węgrzech.

Pan Minister Prezydent wyraził się w parlamencie austryackim, iż produkcya austryacka pragnie ugody z Węgrami. Nam się wydaje, iż życzenie kilku gałęzi przemysłu austryackiego, wywożących towary do Węgier, mylnie ekscelencya minister uogólnił i rozszerzył na całą produkcyę przedlitawską. Nasz kraj doskonale zdaje sobie sprawę ze wszystkich strat, z któremi dla nas połączoną jest ugoda węgierska, jeżeli mimo to nie występujemy przeciw ugodzie, to jedynie dlatego, iż pragnąc rozwoju potęgi Monarchii Austro-węgierskiej, w sprawie tak doniosłego znaczenia, nie chcemy przykładać ręki do akcyi, której skutki dokładnie obliczyć się nie dadzą, a mogłyby być bardzo niebezpieczne dla samodzielnego rozwoju mocarstwowego państwa, którego jesteśmy częścią składową.

Czyniąc wielką ofiarę z naszych interesów ekonomicznych, tem śmielej żądać możemy i musimy, aby nas ochroniono od strat, które nie są niezbędnym wynikiem wspólności cłowej, lecz raczej bezwzględnej polityki drugiego państwa i zbytniej uległości naszego.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

A) Sejm wzywa c. k. Rząd:

1. Ażeby układ z Węgrami ochraniał nas przed zawlekaniem z Węgier chorób zaraźliwych zwierząt domowych lepiej niż to dotąd było i niż to czyni projektowana ugoda.

2. Ażeby koleje przedlitawskie nie woziły towarów węgierskich taniej niż nasze.

3. Ażeby ceny przewozu naszych produktów rolniczych na kolejach państwowych przy wywozie za granicę Monarchii zniżył do poziomu taryf transitowych przyznanych produktom rolniczym rosyjskim.

4. Ażeby zawierając traktaty handlowe z państwami środkowej i zachodniej Europy, wszczególności z państwem niemieckiem, starał się o uzyskanie jak najkorzystniejszych warunków dla wywozu naszych zwierząt domowych, płodów gospodarstwa rolnego, drzewa, nafty i towarów przemysłu, z powyższą produkcyą surową związanego. Nowa ustawa niemiecka ograniczyła możność zniżenia ceł od czterech najważniejszych gatunków zboża, należy więc dla innych produktów gospodarstwa wiejskiego uzyskać o tyle korzystniejsze warunki wywozu do Niemiec, aby strata nasza choć w części pokrytą tem była.

5. Ażeby domagał się usunięcia wszelkich urządzeń handlowo cłowych mających taki sam skutek, jak gdyby opłacano premię eksportową za wywóz płodów rolnych mianowicie zniesienia tak zwanych „Einfuhrscheine“ w obrocie handlowym z Austro-Węgrami.

6. Ażeby starał się o ścisłe wykonanie ze strony Niemiec konwencyi weterynaryjnej i o usunięcie nieuzasadnionych zakazów importu bydła i nierogacizny z Galicyi pochodzącego Nowa umowa powinna być tak sformułowaną, iżby nie dopuszczała dowolnego, a z naszą krzywdą połączonego, stosowania postanowień w niej zawartych.

7. Ażeby w razie zawarcia traktatu z państwami bałkańskiemi rząd interesów rolnictwa i przemysłu rolniczego pod żadnym warunkiem nie poświęcał, a przedewszystkiem nie zezwolił na przywóz zwierząt domowych z Rosyi i z krajów bałkańskich.

8. Ażeby nie przyznawał Serbii żadnych ulg cłowych dalej idących niż te, które posiadać będą inne państwa przez Austro-Węgry pod względem handlowym najżyczliwiej traktowane, ażeby dostatecznie wysokie cła i przed konkurencyą serbską produkta austro węgierskie ochraniały.

B) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby dołożył starania do przeprowadzenia powyżej wymienionych żądań i po zasięgnięciu zdania rzeczoznawców wniósł odpowiednie przedstawienie do c. k. Rządu.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Paygert.

Ls. 3032/1903. We Lwowie, dnia 10. października 1903.

Druk. 106

Sprawozdanie

komisyi sanitarnej w sprawie uznania szpitala w Kałuszu za powszechny i publiczny.

Wysoki Sejmie!

W Kałuszu wybudowała Rada powiatowa szpital na 40 łóżek, według planów zatwierdzonych przez c. k. Namiestnictwo.

Wydział krajowy uznał potrzebę szpitala tego, a reprezentacya powiatowa w Kałuszu, aktem fundacyjnym z dnia 26. marca 1903 L. R. 12.867 oddała szpital ten wraz z gruntem i całem urządzeniem, wolny od wszelkich ciężarów, na własność funduszowi szpitalnemu w Kałuszu — aktem zaś z dnia 20. sierpnia 1903 L. R. 13.759 przyjęła obowiązek pokrycia z własnych funduszów, kosztów całkowitego utrzymania szpitala powszechnego w Kałuszu w pierwszem półroczu, a to począwszy od chwili wprowadzenia go w życie.

Akt ten fundacyjny zatwierdzony został tak przez Wydział krajowy w dniu 21. kwietnia 1903 l. 25.448, jakoteż przez c. k. Namiestnictwo, jako naczelną fundacyjną władzę krajową.

Gdy więc w ten sposób kałuska Rada powiatowa dopełniła wszelkich warunków wymaganych ust. z dnia 28. lipca 1897 Dz. u. kr. N. 47 — komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączoną ·/. ustawę.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Wurst.

Ustawa

nadająca szpitalowi w Kałuszu charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje.

Art. I.

Szpital w Kałuszu zostaje uznany na powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:
a) z delegata wydziału krajowego;
b) z prezesa rady powiatowej w Kałuszu, lub jego zastępcy;
c) z delegata rady powiatowej;
d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części, ponosić będzie powiat kałuski.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 3.221/1903.

Aleg 407

Wniosek.

Zważywszy, że przemysł naftowy, jedyny wielki w naszym kraju, przechodzi skutkiem nagłego rozwoju produkcyi od dwóch lat dotkliwe przesilenie, powodujące niezmierne straty, zarówno dla przedsiębiorców jak dla całego gospodarstwa krajowego,

zważywszy, że ta coraz wzrastająca mnogość produktów naftowych po zaspokojeniu potrzeb monarchii austro-węgierskiej musi znaleść odbyt w eksporcie zagranicznym,

zważywszy, że jedynym środkiem zaradzenia złemu jest odpowiednia ilość zbiorników, w którychby surowiec naftowy mógł być zamagazynowany i stanowił z jednej strony podstawę kredytu dla producentów w formie zaliczek na zamagazynowany produkt, z drugiej zaś rezerwę dla interesu eksportowego oraz wogóle organizacyę podaży produktu,

zważywszy, że w utrzymaniu i rozwoju przemysłu naftowego są zainteresowani i w swym bycie zależni nie tylko przedsiębiorcy, lecz także dziesiątki tysięcy robotników, fabryki, rękodzielnicy, właściciele gruntów i t. d., przez co istotnie przemysł naftowy jest w całem znaczeniu przemysłem krajowym

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z Bankiem krajowym obmyślił niezwłocznie środki przez ułatwienie taniego kredytu do zbudowania zbiorników naftowych na pomieszczenie do 10.000 cystern tych produktów.

Gdyby z tego polecenia wyniknąć miało obciążenie funduszu krajowego, Wydział krajowy obowiązany będzie przedłożyć Sejmowi odpowiednie wnioski".

We Lwowie, dnia 16. października 1903.

Wnioskodawca:
Milewski w. r.

St. Tarnowski, Bobrzyński, A. Jędrzejowicz, Leo, W. Jaworski, Męciński, Gorayski, Garapich, Jan Urbański, Struszkiewicz, Mars, Federowicz, Kozłowski, Zdzisław Włodek, Götz, Sękowski, Wiśniewski, Rotter, Płocki, Borkowski, W. Gnoiński, Moysa, Sozański, Tomaszewski, Marycwski, Małachowski, Schätzel, Tarnawski, Kramarczyk, Potoczek, Skołyszewski, Kolischer, Jahl, E. Michałowski, Witosławski, Rutowski, Fruchtman, Vayhinger, Huza, Schnell, Cielecki, Tad. Cieński.

L. S. 3.191/903.

Nr. 408

Wniosek

w sprawie regulacyi pensyj księży wikarych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, mając zupełną świadomość losu księży wikarych w kraju pod względem materyalnym, że są licho płatni i mają nader szczupłe dochody z jura stole i tak zwanych missaliów, że te dochody w dzisiejszych czasach z każdym rokiem maleją, tak że niższemu duchowieństwu u nas zagraża w przyszłości formalna nędza i połączony z nią, jak wszędzie brak kandydatów do stanu duchownego i upadek w społecznej moralności — wzywa c. k. Rząd, ażeby się nad losem księży wikarych w naszym kraju zastanowił i jak najspieszniej przystąpił do regulacyi ich pensyj.

We Lwowie, dnia 16. października 1903.

Wnioskodawca:
St. Potoczek w. r.

Wilczkiewicz, Szwed, Stojałowski, Kramarczyk, Krempa, Szajer, Cieński, Maiss, Huryk, Barabasz, Oleśnicki, Bohaczewski, Tomaszewski, Korol, Trzecieshi, Garapich, Staruch, Merunowicz, Żardecki, Hupka, Mars, Lubomirski, Fiałek, Skołyszewski, Szponder, Mazikiewicz, Sękowski, Bednarski, Rayski, Huza, Buynowski, Michalski, W. Kraiński, Z. Skrzyński, Urbański, Baworowski, Götz, Cielecki, Jahl, L. Cieński, Niezabitowski, Paszkowski, Vayhinger, Mycielski, Lipiński, Stanisław Jędrzejowicz, Kozłowski, Brunicki, Vivien.

L. S. 3.187/903.

Aleg 409

Wniosek.

Ze względu, że fundusze kraju naszego są bardzo szczupłe; ze względu, że przeróżne zbytki, jakoto samochody, automaty, fonografy i przeróżne samogrające instrumenta przynoszą ich posiadaczom, jakoto: restauratorom, cukiernikom i kawiarzom pokaźne zyski, a w kraju naszym brak wszelkiej oświaty;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wyjednał u rządu krajowego odpowiedni projekt do ustawy, celem opodatkowania zwyż wymienionych zbytków i Sejmowi na najbliższej sesyi do uchwalenia przedłożył. Uzyskane pieniądze obraca się na oświatę ludową.

Lwów, dnia 16. października 1903.

Wnioskodawca:
Szajer.

Skołyszewski, Oleśnicki, Korol, Barwiński, Barabasz, Staruch, Ostapczuk, Huryk, Wilczkiewicz, Bojko, Potoczek, Szwed, Kramarczyk, Stojałowski, Krempa, Szponder, Mazikiewicz Bohaczewski.

L. s. 3.184/903.

Aleg 410

Wniosek.

Zważywszy, że w środkowej Galicyi, t. j. między Przemyślem a Tarnowem, nie ma ani jednej niższej szkoły rolniczej, a synowie włościan powiatów środkowej Galicyi bardzo chętnie uczą się gospodarstwa, lecz ze względu na dość znaczną odległość, do szkół niższych rolniczych nie mogą ze względu na koszta podróży z nich korzystać;

zważywszy, że szkoła rolnicza w danej okolicy bardzo dodatnio wpływa na rozwój miejscowego rolnictwa,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wziął pod rozwagę zakupno obszaru dworskiego Niechobszu, Racławówki, lub Miełocina w powiecie rzeszowskim i tamże w jaknajkrótszym czasie niższą szkołę rolniczą założył.

Wnioskodawca:
Szajer w. r.

Korol, Szwed, Potoczek, Kramarczyk, Bohaczewski, Mazikiewicz, St. Jędrzejowicz, Skołyszewski, Krempa, Bojko, Szponder, Zd. Skrzyński, Oleśnicki, Barwiński, Barabasz, Staruch, Stojałowski, Ostapczuk, Huryk, Wilczkiewicz.

Ls. 2.867/903. We Lwowie, dnia 7. października 1903.

Aleg. 411

Sprawozdanie

Komisyi bankowej o zamknięciu rachunków galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie za rok 1901 i 1902.

Wysoki Sejmie!

Stosownie do postanowień §. 38. statutu galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie, przedłożył Wydział krajowy z datą 3. czerwca 1902 i 21. sierpnia 1903 Wysokiemu Sejmowi dwa sprawozdania, o zamknięciu rachunków tejże Instytucyi za lata 1901 i 1902.

W obu tych sprawozdaniach zaznacza Wydział krajowy, iż rachunki galic. Kasy oszczędności za rok 1901 i 1902 sporządzone przez naczelnego buchaltera Kasy (mianowanego w myśl §. 51. punkt 12. statutu przez Marszałka kraju) sprawdzone zostały szczegółowo przez Dyrekcyę Kasy, tudzież Komisyę kontrolującą złożoną z trzech członków wybranych przez Wydział Kasy ze swego grona, poczem uzyskały rachunki te aprobatę i przyjęcie do wiadomości zarówno przez Wydział Kasy jakoteż Walne Zgromadzenie galicyjskiej Kasy oszczędności.

Na podstawie powyższego stanu rzeczy, czyni Wydział krajowy wniosek, o udzielenie Zarządowi galic. Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków za lata 1901 i 1902

Komisya bankowa roztrząsnąwszy zamknięcia rachunków galic. Kasy oszczędności za lata 1901 i 1902, nie znalazła najmniejszego powodu do jakiejkolwiek uwagi, pod względem ścisłości, dokładności i autentyczności rzeczonych rachunków. Natomiast pod względem ogólnej administracyi, wyniku z obrotów i stanu majątkowego w mowie będącej Instytucyi, poczuwa się do obowiązku Komisya bankowa uzupełnić odnośne sprawozdania Wydziału krajowego, następującymi uwagami i wyjaśnieniami.

Zamknięcia rachunków galic. Kasy oszczędności za lata 1901 i 1902 nie wykazują żadnych zwyżek względnie zysków z działalności tejże Instytucyi.

Przyczyną tego stanu rzeczy jest okoliczność, iż równocześnie z płynącymi zwyżkami z fruktyfikacyi wkładek, idą i iść muszą odpisy strat, z niedających się zrealizować w części lub nawet w całości dawnych wierzytelności galic. Kasy oszczędności.

Odpisy tych strat uczyniły w roku 1901 K 305.796 g 20.
„ „ „ „ „ „ 1902 „ 136.549 „ 63.

Akcya sanacyjna, którą Zarząd galic. Kasy oszczędności od roku 1899 prowadzi, a którą przez szereg lat jeszcze prowadzić zmuszony będzie, wykiucza z góry zyski z obrotów tej Instytucyi. Tem samem usuwa się możność utworzenia w bliskim przynajmniej czasie ogólnego funduszu rezerwowego, który to jednak fundusz zastępuje sowicie, dana przez kraj gwarancya wkładek do wysokości 80 milionów koron.

Mimo zamknięcia rachunku strat i zysków galic. Kasy oszczędności za rok 1901 z stratą bilansową 213.653 K 53 g, której to straty bilans za rok 1902 wcale nie uwidacznia; korzystniejszym jest jednak istotny wynik finansowy z obrotów galic. Kasy oszczędności za rok 1901, niż za rok 1902.

Zapatrywanie powyższe o wyniku z zamknięć rachunkowych roku 1901 w porównaniu do roku 1902, nie opieramy bynajmniej na faktycznej rachunkowej nadwyżce z obrotów obu tych lat, gdyż obie te nadwyżki są niemal równe sobie.

Nadwyżka rachunkowa z obrotów Kasy oszczędności za rok 1901 uczyniła 58.791 K 24 g. Ta sama nadwyżka za rok 1902 wynosi 58.027 K 32 g. Różnica przeto schodzi do kilkuset koron.

Natomiast sąd nasz o wyniku obu tych lat wysnuwamy z zupełnie innych danych.

Oto w bilansie galic. Kasy oszczędności za rok 1901 w pozycyi XIX. stanu czynnego „Interesa w likwidacyi", a raczej przedsiębiorstwa naftowe, przejęte przez Kasę na pokrycie wierzytelności ś. p. Stanisława Szczepanowskiego i ś. p. Kazimierza Odrzywolskiego i p. Wacława Wolskiego uwidocznione są w kwocie 8,564.478 K 49 h, podczas gdy ta sama pozycya w bilansie za rok 1902 czyni 9,575.480 K 96 h, wyższą więc jest o kwotę 1,011.002 K 47 h.

Wprawdzie na wzrost pozycyi tej w bilansie majątkowym za rok 1902 Kasy oszczędności składają się:

1. Zwrot zaliczki w kwocie 214.000 K Bankowi dla górnictwa i przemysłu w Berlinie, dług z lat dawnych ciążący na kopalniach w Borysławiu i Nahujowicach.

2. Nabycie od tegoż Banku za cenę 386.015 K 30 g połowy kopalni Borysławskiej. *)

3. Znaczne pozostałe do zrealizowania na rok 1903, zapasy ropy uzyskanej z eksploatacyi w r. 1902, której sprzedaż z powodu powszechnie znanej depresyi cen ropy w ubiegłym roku była równie trudną jak niekorzystną.

Wartość zapasów ropy oblicza Dyrekcya co najmniej na kwotę **250.000** K.

---

*) Celem usprawiedliwienia i bliższego wyjaśnienia akcyi Zarządu gal. Kasy oszczędności w sprawie przedsiębiorstw naftowych podajemy w dosłownem brzmieniu odnośny ustęp ze sprawozdania Dyrekcyi za rok 1902:

„Pozycya: „Interesa w likwidacyi", obejmująca resztę nieodpisanych dotąd wierzytelności z długów śp. Stanisława Szczepanowskiego, śp. Kazimierza Odrzywolskiego i p. Wacława Wolskiego zwiększyła się w porównaniu ze stanem z dnia 31. grudnia 1901 o sumę 1,011.002 K 47 h i wynosi z dniem 31. grudnia 1902 sumę 9,575.480 K 96 h. Na to powiększenie złożyły się dwa momenta: kupno od Banku dla górnictwa i przemysłu w Berlinie połowy kopalni nafty W. Wolski, K. Odrzywolski i Spka w Borysławiu i Nahujowicach a następnie niedobór administracyjny kopalń, znajdujących się w zarządzie Kasy. — Kupno to okazało się koniecznem, albowiem druga połowa kopalni Borysławskiej i Nahujowickiej, należąca do firmy Wolski i Odrzywolski, obciążona była zaliczką w sumie zwyż 214.000 K, daną przez wymieniony Bank na popęd kopalni i przez ten Bank wypowiedzianą. Kasa znalazła się zatem w przymusowem położeniu albo spłacenia tej zaliczki albo też zupełnego zrezygnowania z kopalni Borysławskiej. Do tej drugiej ewentualności nie podobna było dopuścić z powodu, że bez kopalni Borysławskiej wartość przedsiębiorstw kopalnianych Kasy zmniejszyłaby się była znacznie wobec faktu, że produkcya kopalni w Schodnicy z przyczyny naturalnego wyczerpywania się spadła od roku 1899 z 3.351 na 1.643 wagonów a reszta objektów przedstawiała jedynie nieodkryte tereny. Z tego powodu, oraz korzystając z faktu, iż wymieniony Bank uprzystępnił warunki sprzedaży swojej połowy rzeczonych kopalni, spłacono mu ową zaliczkę a nadto wydatkiem 386.015 K 30 h nabyto jego połowę kopalni. Gdy produkcya tej kopalni dochodzi obecnie do 200 wagonów ropy miesięcznie i łatwo może być powiększoną, skoro ceny ropy się poprawią, zdaje się być niewątpliwem, że powyższy interes był interesem koniecznym i korzystnym.

Znane przesilenie w przemyśle naftowym i spadek cen ropy z 7 K poniżej 2 K za cetnar metryczny sprawiły, że kopalnie Kasy wykazują za rok 1902 niedobór kasowy. Niedobór ten znajduje jednak częściowe pokrycie w niesprzedanych po dzień 31. grudnia 1902 zapasach ropy a to w 568 wagonach ropy schodnickiej oraz 411 wagonach ropy borysławskiej.

Na ogół biorąc, przedsiębiorstwa kopalniane Kasy zyskały od r. 1899 zarówno na wydatności jak i na wartości sprzedażnej skutkiem zwiększonej produkcyi i skutkiem dodatnich rezultatów próbnych wierceń na terenach naftowych Kasy w Nahujowicach, Grążiowy i Kosmaczu. Dopóki jednak trwać będzie obecne przesilenie, dopóty sprzedaż tych objektów za cenę możliwą do przyjęcia, mimo usilnych starań Dyrekcyi, mało jest prawdopodobną.

Kopalnie objęte po Szczepanowskim, Wolskim i Odrzywolskim, nie są dotąd na Kasę zaintabulowane, najprzód z powodu niezatwierdzenia dotąd przez Sąd spadkowy kontraktów przeniesienia na Kasę a powtóre dlatego, że tego zatwierdzenia nie przynaglamy, chcąc w nadziei sprzedaży trzeciej osobie, oszczędzić na kosztach skarbowych. Z tego powodu kopalnie te ze swojemi wartościami nie figurują w naszym bilansie jako aktywum, lecz t. z. Interesa w likwidacyi, przedstawiają, jak przedtem, sumę pretensyi Kasy do Szczepanowskiego, Wolskiego i Odrzywolskiego, zmniejszającą się o wpływy a zwiększającą się o wydatki.

Ograniczenie kosztów popędu kopalni celem oszczędzenia na wydatkach i związania w ten sposób końców, ma swoją granicę po pierwsze w tem, że pod grozą utraty terenów naftowych, musi być w każdym roku pewna ilość obowiązkowych wierceń wykonaną a po drugie w tem, że ograniczenie nowych wierceń i podwierceń już istniejących szybów pociąga za sobą spadek produkcyi, co znowu wpływa ujemnie na szanse sprzedaży kopalni".

Mimo to, zestawiwszy tuż co wymienione pozycye ad 1. 2. 3., które bilansowo niewątpliwie powiększenie majątku przedsiębiorstwa naftowego stanowią i porównawszy je z kwotą 1,011.002 K 47 h, o którą w bilansie majątkowym kasy za 1902 podniósł się nakład na kopalnię naftową, dojdziemy do rezultatu, że niedobór z przedsiębiorstwa naftowego, który ściśle biorąc ma już cechę niedoboru administracyjnego uczynił w roku 1902 w zaokrągleniu około **340.000** K.

A jakkolwiek w cyfrze niedoboru tego znajduje się pokrycie wkładów na bardzo znaczne wiercenia, bądź zupełnie nowych studzien, lub zagłębienia dawnych, który to wydatek oblicza Dyrekcya na kwotę około 600.000 K, to jednak przyszłość dopiero okazać może, o ile wykazany niedobór znajdzie pokrycie w wzroście majątku zakładowego.

Wychodząc jednak z założenia, że interes galic. Kasy oszczędności przedewszystkiem wymaga uruchomienia i bezpośredniej fruktyfikacyi wkładek oszczędnościowych, co przy przedsiębiorstwie naftowem niemal z góry jest wykluczonem, nie wahamy się myślą tą wiedzeni zamknięcie rachunków gal. Kasy oszczędności za rok 1902 ocenić jako mniej korzystne.

Administracyę kopalń naftowych objął dzisiejszy Zarząd Kasy osczędności z konieczności i niejako w spuściźnie po poprzednim Zarządzie.

Znaną jest powszechnie geneza całej tej sprawy. Wyłuszczać i wznawiać jej nie widzimy ani powodu ani potrzeby.

Ograniczamy się przeto do skonstatowania, iż rozwiązanie zupełne interesów naftowych, będące zresztą stałem usilnem dotychczasowem staraniem Dyrekcyi i Zarządu Kasy, uważać należy i nadal za najpierwsze na dziś zadanie gal. Kasy oszczędności, a to pomijając wszystkie inne względy przedewszystkiem, a głównie przez wzgląd na istotę i zadania samej instytucyi.

Podnosząc z naciskiem to zadanie, dalecy jednak jesteśmy od doradzania Zarządowi Kasy, by wiedziony myślą najprędszego rozwiązania interesu, kwestyę finansową traktował jako drugorzędną.

Przeciwnie wszelki sangwinizm w tej sprawie z góry wykluczonym być winien. Natomiast mniemamy, że usiłowania dotychczasowe co do znalezienia nabywcy na całe przedsiębiorstwo naftowe, należy rozciągnąć na badania i starania, czy nie dałoby się utworzyć z dzisiejszego, zostającego pod zarządem Kasy przedsiębiorstwa naftowego, osobnego Towarzyswa akcyjnego.

Za utworzeniem Towarzystwa akcyjnego przemawia w pierwszym rzędzie wzgląd na wysokość kapitału, potrzebnego do nabycia całego interesu — w drugim, możność uczynienia znacznych nakładów, celem podniesienia interesu, którego zresztą rentowność w ścisłym związku z wysokością nakładu, względnie ryzyka pozostaje.

Mnogie w tej mierze poczynione już doświadczenia, tuż co podniesioną myśl nie mało popierają.

Dojrzewająca organizacya eksploatacyi i sprzedaży ropy, obfite pokłady ropy znajdującej się w terenach w posiadaniu Kasy oszczędności, o czem najlepiej świadczy fakt, że każde niemal pogłębienie studni niepospolicie zwiększa jej wydatność; wszystko to daje realną podstawę do operacyi finansowej, której nie jedna gałąź produkcyi w Austryi zawdzięcza swój rozwój.

Przechodząc do dalszych działów gospodarstwa finansowego Kasy oszczędności w szczególności najważniejszego, t. j. fruktyfikacyi wkładek oszczędnościowych — podnieść z uznaniem możemy, że fruktyfikacya ta odbywa się równie oględnie, jakteż i korzystnie. A jest ona w dzisiejszych stosunkach targu pieniężnego i stopy procentowej, z pewnością zadaniem nie łatwem.

Jak już wspomnieliśmy, zysk netto z obrotu Kasy za rok 1902 wynosił 58.027 K 32 g bez uwzględnienia odzyskanych strat rachunkowych na różnicy kursu efektów za lata 1899 i 1900.

Gdy jednak w aktywach gal. Kasy oszczędności zawarte są:

gmach własny z kwotą	2,110.476	K	10 g
weksle w procesie z kwotą	802.641	„	02 „
interesa w likwidacyi t. j. kopalnie naftowe	9,575.480	„	96 „
Razem	12,498.598	K	08 g,

które to aktywa nie dały żadnego dochodu w roku 1902, przeto rezultat gospodarki był taki, że zyskiem z 62 milionów koron wkładek będących we fruktyfikacyjnym obrocie, pokryto:

1. procent od niefruktyfikujących się $12^1/_2$ milionów koron czyniący . . . . . 500.000 K — g
2. koszta administracyjne Zakładu w wysokości . . . 356.599 „ 75 „

Razem przeto . . . . 856.599 K 75 g
do której kwoty dodawszy zysk netto . . . . . 58.027 „ 32 „

uzyskamy kwotę . . . . . 914.627 K 07 g,

która odpowiada zwyżce procentowej w wysokości $1^1/_2$ od sta od kapitału fruktyfikowanego, czyli że dochód brutto od kapitału z wkładek oszczędnościowych uczynił około $5^1/_2$, co niewątpliwie o również staraunem jak umiejętnem fruktyfikowaniu wkładek oszczędnościowych świadczy, zwłaszcza, że w fruktyfikacyi tej nie ma interesów ryzykownych, które jak wiadomo, jedynie zdolne są wysokie oprocentowanie przysparzać.

Nadmieniając, że efekta funduszu obrotowego tworzą papiery publiczne — przeważnie krajowe — pierwszej pod względem bezpieczeństwa jakości, zaś że fundusz emerytalny gal. Kasy oszczędności wzrósł

w roku 1901 o kwotę 24.732 K 47 g
„ 1902 „ 40.050 „ 83 „

i z dniem 31. grudnia 1902 czynił **867.903 K 63** g.

Komisya bankowa zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego wnosi.:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 3. czerwca 1902 i 21. sierpnia 1903 o zamknięciu rachunków gal. Kasy oszczędności za rok 1901 i 1902.

2. Sejm udziela Zarządowi galic. Kasy oszczędności we Lwowie absolutoryum z rachunków tejże Kasy za lata 1901 i 1902.

Władysław Kraiński,
przewodniczący.

Abrahamowicz,
sprawozdawca.

Ls. 2.724/1903. We Lwowie, dnia 3. października 1903.

Aleg 412

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o wniosku posła Cieleckiego w przedmiocie założenia kosztem kraju jednego seminaryum nauczycielskiego z kierunkiem rolniczym.

Wysoki Sejmie!

Sprawa reformy seminaryów nauczycielskich w kierunku więcej odpowiadającym potrzebom kraju rolniczego była w ostatnich latach dwukrotnie przedmiotem ożywionych dyskusyi w Sejmie. Tę sprawę poruszył poseł Kramarczyk wnioskiem swym z dnia 1. marca 1899, potem dnia 6. marca tego samego roku zapadła w Izbie uchwała następującej treści: „Poleca się Wydziałowi krajowemu zwołanie do roku ankiety dla zbadania, jakie zmiany należałoby w dzisiejszej organizacyi seminaryów nauczycielskich poczynić, żeby wykształcenie nauczycieli odpowiadało więcej potrzebom szkoły ludowej kraju naszego“, — wreszcie Komisya szkolna zakończyła referat o wniosku posła Kramarczyka wezwaniem do Wydziału krajowego o zwołanie ankiety dla zbadania powyższej sprawy. Ale wobec tego, że Wydział krajowy nie uczynił zaraz zadość życzeniom Sejmu, zwolennicy tej reformy poruszyli ponownie tę sprawę i uzyskali na dniu 2. kwietnia 1900 drugą równobrzmiącą uchwałę, a ankieta zwołana dla powyższej sprawy przez Wydział krajowy na dzień 27. października 1900 r. oświadczyła się stanowczo w kierunku zamierzonej reformy. Dokładne sprawozdanie o przebiegu obrad tej ankiety zostało w roku przeszłym panom Posłom rozdane. W ostatniej sesyi sejmowej postawiony wniosek posła Cieleckiego brzmi:

„Sejm uchwala założenie kosztem kraju jednego seminaryum nauczycielskiego z kierunkiem stanowczo rolniczym, bez obniżenia poziomu nauki, które to seminaryum byłoby internatem i położonem opodal większego miasta“.

Ten wniosek w głównej swej treści jest prawie równobrzmiącym z drugim ustępem rezolucyi uchwalonej jednogłośnie przez ową ankietę. Odnośny bowiem ustęp tej rezolucyi brzmi:

„Dla ułatwienia przeprowadzenia tej reformy ankieta oświadcza się za założeniem na razie jednego seminaryum z kierunkiem rolniczym kosztem kraju“.

Zwolennicy tej reformy uzasadniają niezbędną jej potrzebę tą okolicznością, że nasze krajowe seminarya swego czasu założono na wzór obcych zwłaszcza niemieckich bez dostatecznego uwzględnienia tej ważnej różnicy, jaka zachodzi między charakterem i potrzebami tamtych krajów a naszej Galicyi. W rzeczy samej gdy krajowi została daną możność zajęcia się szkolnictwem ludowem, tak wtedy urządzono u nas w granicach ustaw ramowych, dla państwa całego obowiązujących, seminarya nauczycielskie na wzór seminaryów niemieckich. Przyczem niedostatecznie zwrócono uwagę na wielkie różnice, jakie zachodzą między ludnością Niemiec i innych krajów monarchii a ludnością naszego kraju, tak co do charakteru jakoteż sposobu życia, objawów i warunków ekonomicznych, wśród których żyć jej przychodzi, to też wynik tego niezupełnie odpowiedniego odwzorowania owych seminaryów w pewnym ważnym kierunku ujemny nie dał długo na siebie czekać. Seminarya nasze nauczycielskie przeważnie dobrze urządzone i dziś już posiadające nader dobre siły nauczycielskie, wydają wprawdzie ludzi odpowiednio do zawodu nauczycielskiego wykształconych, ale niewłaściwem wychowaniem po największej części źle przygotowanych, nieraz zbyt mało uzdolnionych do działania w warunkach tych, w jakich znajdują się potem na swych posadach, wskutek czego bardzo często dobre siły na-

uczycielskie marnieją, bo ci nauczyciele i nauczycielki nie są w stanie spełniać odpowiednio wśród ludności rolniczej naszego kraju swego cywilizacyjnego zadania. Inne kraje koronne i całe Niemcy są zasiane większemi i mniejszemi miastami, są tam wielkie ogniska przemysłowe i tam przeważa to życie fabryczno miejskie, a choć są w tamtych krajach rolnicy, to jednak mało okolic o charakterze czysto rolniczym a dobrobyt ogólny tych krajów, wielka ilość miast, rozbudzony przemysł i z nim idąca w parze większa choćby powierzchowna ogłada, zbliżają rolników tamtejszych w sposobie ich życia i nawet zatrudnienia do mieszkańców miast i przemysłowców. U nas ma się zupełnie inaczej. Zaledwie Lwów, Kraków, Przemyśl i kilka jeszcze innych miast w kraju mogą być nazwane miastami, zresztą wszystkie nasze miasteczka mają charakter wiejski t. j. rolniczy! Ludność naszego kraju w swych $^5/_6$ częściach jest wiejską czysto rolniczą zawsze w skromnych i nieraz nawet w bardzo trudnych stosunkach ekonomicznych żyjącą. Jeżeli za granicą przemysł i handel odciągają ludność wiejską od roli, dając jej przy innem zajęciu dobrobyt a miasta i ogniska fabryczne szybko wzrastają, to u nas niestety oprócz przemysłu naftowego i często nieudanych miejscowych eksperymentów na bardzo małą skalę czynionych, brak wszelkiego przemysłu jest zresztą niemal powszechnym Tem samem ludność wiejska bywa zmuszoną do pozostawania na roli i szukania w pracy na niej środków do życia, co nadaje tej ludności charakter czysto rolniczy i przesądza najzupełniej o wskazanym kierunku jej wychowania. Tymczasem nauczyciele wiejscy, którzy pochodzą częściowo wprawdzie ze stanu kmiecego, lecz są też w znacznej części synami tej tak zwanej półinteligencyi miejskiej i małomiejskiej, wychowani do tego jeszcze w seminaryach tych, jakie mamy po większych naszych miastach, przeważnie nabierają dość szybko jakiegoś dziwnego przekonania o swej mniemanej wyższości nad stanem kmiecym, nim pogardzają zbyt często i przychodząc potem na posady do małych miasteczek, a zwłaszcza do gmin wiejskich, stoją wprost zaraz w sprzeczności z charakterem ludności wiejskiej, wśród której żyć i której dziatwę wychowywać mają. Naturalnem następstwem tego jest wzajemna nieufność nauczyciela i ludności wiejskiej ku sobie. To wywołuje zbyt często waśń, potem niechęć w posełaniu dziatwy do szkoły, obowiązku tego zaniedbanie, a potem konieczność użycia przymusu szkolnego. Wtedy już dodatnia działalność nauczyciela najczęściej ustaje i szkoła przestaje wywierać na ludność wiejską swego cywilizacyjnego i uszlachetniającego wpływu. Również ten młody nauczyciel wychodzący z seminaryum wielkomiejskiego nie ma najczęściej dostatecznego praktycznego wyobrażenia o domowo-ogrodowej gospodarce, nie wie, jak pozyskać na wsi nieco lepszych warunków w codziennem życiu niezbędnych, domaga się rzeczy, które miał w mieście większem za tanie pieniądze codziennie, a których na wsi ze znaczniejszym nakładem nawet z powodu stosunków miejscowych i bez wiadomości praktycznych gospodarskich mieć mu niepodobna. Nowy przeto powód ważny niezadowolenia, bo utrzymanie stosunkowo kosztowne a życie o wiele gorsze, jak było w mieście, z powodu niepraktyczności młodzieńca po miejsku wychowanego i stosunków naszych wiejskich niedostatecznie świadomego, tak więc egzystencya nauczyciela tego staje się pod każdym względem wprost nieznośną. Żyjąc w podobnych warunkach, młody nauczyciel musi stracić swobodę umysłu, zamiłowanie swego zawodu, moralnie zgorszknieć, mieć żal do całego społeczeństwa, stać się słusznie malkoltentem, a wtedy działalność jego choćby z tego ostatniego powodu musi stracić na dodatniej wartości. On sam stać się łatwo może choć często bezwiednie, lecz nie bez pewnej słuszności w rozumowaniu własnem zwolennikiem niezdrowych dążności.

Ten smutny stan nauczycieli wiejskich, to ich opłakane położenie, oraz tegoż przykre i szkodliwe dla społeczeństwa naszego wiejskiego następstwa, skreślili dobitnie posłowie włościanie w Izbie podczas dyskusyi na początku tego referatu przytoczonych i ten stan rzeczy potwierdził dalej jedyny niezależny organ włościański „Związek Chłopski“ w kilku dobrych artykułach w r. 1900, a poseł Kramarczyk na posiedzeniu ankiety dnia 27. października tego samego roku oznaczył podobnego, tak często u nas pojawiającego się, nauczyciela wiejskiego mianem „nieprzystrojonego do ludu i jego potrzeb“, również nazwał go człowiekiem „o sercu wyziębionem“. Ale czyja w tem wina, czy może tego młodego nauczyciela? Wszak on dzieckiem jeszcze dostał się do seminaryum i jeżeli przypadkiem żył wpierw na wsi, to wyrwany z tamtych stosunków, o nich szybko zapomniał i przylgnął do miasta, gdzie znalazł pełno rozrywek, wesołych i miłych mu kolegów, gdzie doznał tylu wrażeń, które musiały na jego młodocianym umyśle wycisnąć pewne odrębne piętno i znośniejszymi uczynić

nawet najtrudniejsze warunki biednego studenckiego życia. Tak więc ów młody kandydat na nauczyciela — jeżeli nawet kiedyś żył na wsi i był wieśniakiem — stał się bezwiednie zwolennikiem miasta, przylgnął do tego większego cywilizacyjnego ogniska i stracił samo przez się te przymioty, jakie do życia na wsi byłyby mu konieczne i potem powrót do owej cichej, w jego wyobraźni koniecznie tak bardzo zacofanej, na pół dzikiej wioski, musi mu się wydawać przykrym, a on staje się już wprost nieudolnym do życia wśród tych, z powodów wyż wyłuszczonych tak trudnych, tak nieznośnych stosunków. Wina jednak, że on się takim stał, nie jest jego, ale systemu wychowawczego, nie młodego nauczyciela, ale seminaryum, które go wychowało. Tu należy także zauważyć, że szkoła ludowa ma o wiele łatwiejsze zadanie wśród zamożnego i więcej oświeconego społeczeństwa w mieście, zwłaszcza za granicą, a inne i o wiele trudniejsze znowu w naszych wioskach i małych miasteczkach, gdzie są tak trudne, tak nędzne stosunki materyalne. Za granicą rodzice dziatwy szkolnej, przeważnie znacznie zamożniejsi i więcej zapewne sami oświeceni od naszych włościan i małomieszczan, uważają za swój pierwszy obowiązek wychowanie swych dzieci, a u nas ten biedny i ciężko pracujący i nieraz bardzo mało sam oświecony włościanin, rzadko kiedy widzi potrzebę wychowania należytego swych dzieci i często bardzo więcej dba o swoją krówkę, świnkę lub konia, niżeli o swą dziatwę. Przytem faktycznie ci biedni rodzice nie mają czasu, a często możności zajęcia się dziećmi, które od księdza, jeżeli jest na miejscu, oraz w ochronce i w szkole, jeżeli się one tam znajdują, doznać jeszcze jedynie mogą moralnie oddziałujących i dodatnich wrażeń. Ale jeżeli to biedne dziecię wiejskie ma w szkole doznać tych dodatnio oddziałujących wrażeń, to musi w tej szkole nie znajdować się ów „nieprzystrojony do ludu“, ale w całej pełni odpowiednio wychowany i o swem wzniosłem, a tak trudnem i mozolnem powołaniu i obowiązku przeświadczony nauczyciel, któryby nie tylko umiał uczyć, ale i wychowywać to dziecię wiejskie.

To trudne i w porównaniu do innych krajów niemal wyjątkowe położenie i zadanie naszego nauczyciela wiejskiego było szeroko omawianem podczas wyż wspomnianej ankiety. Wtedy ta ankieta zaznaczyła stanowczo potrzebę rozszerzenia w seminaryach naukę rolnictwa, głównie w kierunku praktycznym. Naturalnie śmiesznem byłoby żądać, aby ów nauczyciel miał być profesorem rolnictwa i znowu stałoby się to szkodliwą przesadą, lecz powinien on mieć u nas z tej dziedziny szersze wiadomości jak gdzieindziej. Ale przekształcenie naszych seminaryów w kierunku więcej rolniczym nie powinno pod żadnym względem pociągnąć za sobą obniżenia poziomu nauk w tych seminaryach udzielanych.

Wreszcie ankieta położyła nacisk, aby owe seminaryum z kierunkiem rolniczym było internatem, co jest również zawartem w końcowym ustępie wniosku posła Cieleckiego. Uzasadnienie tej części tego wniosku leży w tem, że nauczyciel musi być obok fachowo wykształconego człowieka, też moralnie silnym, a więc odpowiednio przez cały swój pobyt w seminaryum wychowywanym, aby był potem wstanie sprostać swemu trudnemu zadaniu. Należy przeto w seminaryach nauczycielskich wpajać potężnie w serca tych przyszłych cywilizatorów uczciwe zasady, t. j. miłość Boga, przywiązanie do swej wiary, miłość Ojczyzny, miłość swego zawodu i poszanowanie owego stanu, na którego umysłowe wykształcenie cywilizacyjnie oddziaływać mają. Umysł młodzieńczy, nadzwyczaj wrażliwy, ulega łatwo wpływom otoczenia, jest więc wskazanem dążenie, aby o ile możności zabezpieczyć tę młodzież w seminaryach od ujemnego oddziaływania na nią zasad wręcz przeciwnych, jak te, któremi wedle zdania naszego ma być ona przejętą, trzeba przeto, aby te zreformowane seminarya nauczycielskie nie leżały wśród ognisk wielkomiejskich, gdzie zwykle demoralizacya jest większą, lecz aby je otaczała atmosfera tych stosunków, wśród których żyć i dla których przyszłe pokolenie wiejskie wychowywać mają. Przeto seminarya zreformowane powinny bezwarunkowo leżeć daleko od dużych miast. Tam także byłoby o wiele łatwiej pozyskać większe gruntu przestrzenie dla odbywania rozmaitych naukowych doświadczeń.

Gdyby ta reforma seminaryów nauczycielskich powiodła się, t. j. aby po pewnym przeciągu czasu zaczęły one corocznie wydawać zastęp dość liczny wykształconych, dobrze przygotowanych, tj. odpowiednio wychowanych, moralnie silnych i obowiązkowych nauczycieli, takich, jakich dziś już mamy może po części wielu, lecz którym brak odpowiedniego „przystrojenia“ w kierunku potrzeb kraju rolniczego, to wtedy z czasem także ta liczna klasa tych krzewicieli cywilizacyi wśród ludu, wychowująca młodzież warstw podstawowych społeczeństwa, musiałaby również wpłynąć bezporów-

nania więcej dodatnio niż dotąd na sposób myślenia i na dążności ludu naszego. Najprzód ten nauczyciel, rozumiejący swe otoczenie i umiejący dać sobie radę wśród ludzi i stosunków, wśród których żyć mu przychodzi, będzie o wiele łatwiej sam zrozumianym, on wywrze silniejszy wpływ na otoczenie, bezporównania dodatniej oddziała pod każdym względem na lud. On łatwo wpłynie na podniesienie się rolnictwa i ogrodownictwa, tem samem może przyczynić się bardzo do materyalnego dobrobytu miejscowości, w której działać będzie. Również taki odpowiedni i temi zasadami przyjęty nauczyciel, potrafi spotęgować u młodzieży, a tem samem u ludu naszego, niestety słabnące, tradycyjne przywiązanie do zagonu ojczystego i tego wszystkiego, co się z tem wiąże, a jest dla nas tak drogie, jak ojczysta mowa, swojskie obyczaje. To utwierdzenie młodzieży naszej wiejskiej w cnotach obywatelskich, które stanowią prawdziwą siłę zdrowego społeczeństwa kraju rolniczego, oddziałaćby musiało na podniesienie stanu naszego kmiecego, a tem samem i kraju naszego.

Sama Rada szkolna widząc braki seminaryów nauczycielskich w kierunku przygotowywania nauczycieli na posady po gminach wiejskich, od dłuższego już czasu zmierza do tego, „aby nauczyciele byli do szkół wiejskich lepiej przysposobieni“

Podczas ankiety wypowiedziano słusznie zdanie: „że chodzi tu tylko o stworzenie dwóch typów Seminaryum nauczycielskiego; jednego o charakterze więcej rolniczym dla wsi, drugiego zaś o charakterze więcej przemysłowym dla miast — „jeżeli się chce rychłego urzeczywistnienia tego projektu, należy powziąść uchwałę wykonalną w ramach obowiązującej ustawy i pominąć wszystko to, co w ustawie stanowczo jest przesądzonem“. — Jednak, czy to będzie możliwem przeprowadzenie odpowiedniej i zupełnie zamiarom wnioskodawcy i całej ankiety odpowiadającej reformy w ramach ustawy państwowej? Zbadanie tego należy z pełnem zaufaniem pozostawić Radzie szkolnej krajowej. — Gdyby to nie miało być możliwem, tak ufamy, że Reprezentacya krajowa oceniając ważność sprawy, potrafi pozyskać choćby w drodze odpowiednej noweli właściwą zmianę w ustawie ramowej państwowej o seminaryach nauczycielskich tak, aby rzeczywiste potrzeby kraju naszego pod tym tak bardzo ważnym względem znalazły właściwe uwzględnienie.

Obok potrzeby podobnego seminaryum o typie rolniczym członkowie ankiety zaznaczyli, aby nim będzie urzeczywistnione ich życzenie pod tym względem, dążyć obecnie statecznie dalej do większego rozszerzenia nauki rolnictwa i znajomości życia wiejskiego w wychowaniu nauczycieli wiejskich ludowych.

Komisya szkolna będąc zdania, że przedłożenie Wysokiej Izbie wniosku choćby najpożyteczniejszego, lecz wymagającego dokładnego ocenienia warunków pedagogiczno-dydaktycznych, a przytem pociągającego za sobą znaczniejsze wydatki dla kraju, powinno być poprzedzonem dokładnem i wszechstronnem zbadaniem, załatwia na teraz wniosek posła Cieleckiego z tych i poprzednio w reformie wyłuszczonych powodów następującymi wnioskami.

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Wzywa się c. k. Rząd, aby przeprowadził reformę planu naukowego seminaryów nauczycielskich w tym kierunku, aby w jednych seminaryach unormowane było szersze i praktyczne wykształcenie gospodarcze, w drugich zaś wykształcenie formalne w językach, zaznaczając, że reforma ta nie ma pociągać za sobą obniżenia lat nauki i poziomu wykształcenia w seminaryach, ani też rónicy w uprawnieniu kandydatów kończących seminaryum do osiągnięcia posad nauczycielskich.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby porozumiawszy się z Radą szkolną krajową, przedłożył Sejmowi projekt założenia jednego seminaryum z kierunkiem rolniczym kosztem kraju, oparty na programie organizacyi i planu naukowego — jakoteż kosztów tego seminaryum.

III. Wzywa się c. k. Rząd względnie Radę szkolną krajową, aby urządzała dla nauczycieli ludowych osobne kursa rolnicze na szerszą skalę, niż dotychczas.

IV. Wzywa się c. k. Rząd względnie Radę szkolną krajową, aby kursa wydziałowe dla nauczycieli ludowych urządzała na szerszą skalę niż dotychczas i oparła je o szkołę wydziałową, jako szkołę ćwiczeń.

Czartoryski,
przewodniczący.

Cielecki,
sprawozdawca.

L. s. 3.222/903.

Aleg 413

Wniosek.

W roku 1892 otrzymało Towarzystwo, pod firmą: »Cukrownia w Tłumaczu Gumiński Votter i Spółka« koncesyę na budowę normalno-torowej kolei lokalnej, od stacyi Tłumacz-Pałahicze do miasta Tłumacza, z warunkiem zaprowadzenia i utrzymania na tejże kolei regularnego publicznego ruchu towarowego. Kolej ta została rzeczywiście wybudowaną, a kraj przyczynił się do budowy tej kolei subwencyą z funduszów kolejowych w wysokości 60.000 koron.

W roku 1898 przeszła Cukrownia w Tłumaczu, a wraz z nią rzeczona kolej, na własność Chropińskiego akcyjnego Towarzystwa. Gdy od czasu wybudowania kolei, upłynęło już lat dziesięć, a zastrzeżony koncesyą publiczny ruch towarowy nie został dotąd otworzony i wszelkie usiłowania stron interesowanych żądających otwarcia tego ruchu, pozostały bez skutku, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby zmusił Akcyjne Towarzystwo Chropińskie jako koncesyonaryusza kolei lokalnej Tłumacz-Pałahicze-Tłumacz-Miasto, do bezzwłocznego dopełnienia warunków koncesyi, i otwarcia regularnego publiczuego ruchu towarowego na tejże kolei.

Wnioskodawca:
Jan Urbański w. r.

Pawlikowski, Sala, Mycielski, W. Dzieduszycki, Starzyński, Brunicki, Rozwadowski, Brykczyński, Dr. Wł. Czaykowski, Wł. Gniewosz, A. Lubomirski, W. Kraiński, Skałkowski, Stadnicki, Lityński, Białoskórski, Bal, Niezabitowski, Lubomirski, Pilat, Cielecki, Gorayski, T. Cieński, Sękowski, Schnell.

L. s. 3.230/903. Ales 411

Wniosek.

Zważywszy, że ustawa państwowa z dnia 12. lipca 1896. Dz. p. p. Nr. 118. o odpisywaniu podatku gruntowego z powodu uszkodzenia plonu wskutek wydarzeń żywiołowych, dla swego wadliwego tłómaczenia i w razie potrzeby zastosowania nie przynosi rolnikom żadnej korzyści;

zważywszy dalej, że klęski elementarne nawiedzają prawie co roku kraj nasz i narażają rolników naszych i wszystkich posiadaczy ziemskich na nieobliczone szkody i straty, a rzeczony opust podatkowy nie stoi w żadnej mierze z odszkodowaniem strat, jakie każdy właściciel ziemi ponosić musi;

zważywszy wreszcie, że dla zapobieżenia tym klęskom co roku się powtarzającym nikt granicy położyć nie może, że te od czasu do czasu i tak powtarzać się będą, a fundusze tak rządowe jako i krajowe w żadnej mierze na przyszłość strat tych pokryć nie potrafią, dlatego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Wzywa się c. k. Rząd, by ustawę państwową z dnia 12. lipca 1896, Dz. p. p. Nr. 118. w zastosowaniu dla kraju koronnego Galicyi w całości zniósł, a na to miejsce przyszedł z nową ustawą, wedle której każdy opodatkowany kontrybuent byłby obowiązany w podatku gruntowym płacić pewien procent od podatków stałych specyalnie na cel szkód elementarnych;

II. C. k. Rząd byłby obowiązany co roku bez względu na wynikłe szkody elementarne wstawiać do budżetu państwowego dla Galicyi pewien roczny ryczałt;

III. Tak samo Wydział krajowy dopłacałby na ten cel z funduszów krajowych pewną stałą roczną kwotę odpowiadającą przynajmniej dzisiejszych udzielanych na ten cel bezzwrotnych zapomóg, w razie wydarzonej klęski poszkodowany posiadacz gruntu, bez względu na jego rozmiar po snmiennem oszacowaniu szkody, otrzymałby z tego funduszu nie opust podatkowy, ale przynajmniej połowę faktycznej szkody, lub stosownie do wysokości istniejącego na ten cel funduszu zebranego.

We Lwowie, dnia 17. października 1903.

Wnioskodawca:
Kramarczyk w. r.

Potoczek, Szwed, Szponder, Wilczkiewiez, Stapiński, Cielecki, Skołyszewski, L. Cieński, M. Torosiewicz, Baworowski, Schnell, Teodorowicz, Urbański, Moysa, Gorayski, Garapich, Mogilnicki, Stojałowski, Sala, Bojko, Oleśnicki, Ostapczuk, Huryk, Krempa, Bohaczewski, Żardecki

L. S. 3.237/903.

Aleg 415

Wniosek.

Zważywszy, że ludność wiejska i małomiejska wskutek nieświadomości ustaw i stosunków prawnych w bardzo licznych wypadkach narażaną bywa na dotkliwe straty materyalne, a nawet na zupełną ruinę jednostek i całych rodzin;

że z powodu niezgodności między katastrem a księgą hipoteczną nakładane bywają na włościan grzywny, celem przynaglenia ich do usunięcia tych różnic — oni zaś bez pomocy prawnej nie mogą tego wykonać;

że przy wymiarze należytości prawnych, tudzież przy ściąganiu podatków zdarzają się bardzo liczne nieprawidłowości pochodzące z mylnego wymiaru, lub błędnego zastosowania ustawowych przepisów, a ludność wiejska jest bezbronną w obu nieuzasadnionych żądań władz skarbowych;

że pokątni doradcy prawni, wyzyskując brak oświaty pomiędzy ludem, często wywołują procesy bezpodstawne dla korzyści własnej, a z wielką szkodą dla obu stron spór wiodących;

zważywszy, że z powyżej przytoczonych powodów, dobrze zorganizowana pomoc prawna przyczyni się niezawodnie do podniesienia materyalnego i moralnego ludności wiejskiej i małomiejskiej przez uchylenie nadmiernych kosztów i szkodliwego pieniactwa;

zważywszy wreszcie, że udzielanie pomocy prawnej ścieśni węzły łączące ludność powiatu z jej reprezentacyą i wzmocni do niej ufność, łagodząc równocześnie zachodzić mogące sprzeczności między warstwami społecznemi;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by po dokładnem zbadaniu stosunków pomocy prawnej potrzebnej, ludności wiejskiej i małomiejskiej poczynił starania celem spowodowania reprezentacyi powiatowych do otworzenia przy Wydziałach powiatowych dla ludności wiejskiej i małomiejskiej biur — o ile możności bezpłatnej — porady prawnej.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by na najbliższej sesyi sejmowej zdał sprawę z poczynionych w tym względzie starań.

Wnioskodawca:
Vivien w r.

Józef Teodorowicz, W. Dzieduszycki, Wilczkiewicz, Stadnicki, M. Urbański, Krempa, Bojko, Potoczek, Zaleski, Kozłowski, Szajer, Tad. Cieński, Kl. Dzieduszycki, Skołyszewski, W. Kraiński, Moysa, Wł. Wiktor, Czaykowski, Horodyski, Szponder, L. Cieński, Korytowski, Jan Szeptycki, Rudrof, Sozański, Trzecieski, Krzysztofowicz, Garapich, M. Torosiewicz, Paygert, Stapiński, Agopsowicz, Pinński, Baworowski, Stojałowski, Rayski, Rutowski, Buynowski, Lipiński, Wurst, Jabłoński, Bednarski, Małachowski, Romanowicz.

Ls. 2.870/903. We Lwowie, dnia 6. października 1903.

Aleg. 416

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o wniosku posła Buynowskiego i petycyach w sprawie przymusowego ubezpieczania budynków od ognia.

Wysoki Sejmie!

Potrzebę zaprowadzenia przymusowego ubezpieczenia budynków od ognia odczuwano w kraju od bardzo dawna.

Wiedziano jednak, że Rząd zasadzie przymusu jest stanowczo przeciwny, dlatego zapatrywaniom swym dawano wyraz tylko w ten sposób, że w pierwszych projektach, z których powstać kiedyś miało Krakowskie Towarzystwo wzajemnych ubezpieczeń, zamieszczano zastrzeżenie, że: Stowarzyszenie to ma być tak długo dobrowolnem, dokąd Reprezentacya krajowa przymusowości tegoż nie orzeknie.

Stanowczo za przymusem oświadczyła się dopiero większością głosów w roku 1850 Komisya asekuracyjna galicyjskiego Towarzystwa gospodarczego we Lwowie. W skład tej komisyi wchodzili: Kazimierz hr. Badeni, Maurycy Szymanowski, Aleksander Sękowski, Felicyan Laskowski i Michał Toczyski.

Obydwa krajowe Towarzystwa rolnicze poszły za tem zdaniem, acz nie bez walki wewnętrznej, szczególnie w Krakowie i wniesiono parokrotnie do rządu (w latach 1853 i 1856) podania o założenie Towarzystwa na zasadzie przymusu ubezpieczenia.

Na innej drodze, bo przez dobrowolne stowarzyszenie się ziemian przyszedł kraj w roku 1860 do instytucyi asekuracyjnej na wzajemności opartej.

Powstające w Krakowie Towarzystwo otoczono najżywszą sympatyą. W Sejmie, istniejącym od 15. kwietnia 1861 r. nie odezwał się na razie żaden głos o jakiekolwiek uregulowanie ustawodawcze asekuracyi a zgłaszane od r. 1865 wnioski i petycye o przymus nie uzyskały dotąd większości, póki nie rozwiały się illuzye pozyskania, na drodze dobrowolnej, ogółu dla idei przezorności i nie znaleziono sposobu bez zniszczenia własnego dorobku na polu asekuracyjnem zadość uczynienia słusznemu, choć, jak widzimy, nie łatwemu do wykonania, żądaniu.

Zasadniczo potrzebę przymusu uznał Sejm uchwałą swą z 20. stycznia 1887 r. a w niespełna rok Wydział krajowy przedłożył Sejm zaś uchwalił ustawę, która przynosi chlubę ustawodawstwu naszemu i do dziś dnia wywołuje w kompetentnych kołach liczne i słuszne wyrazy uznania.

Gdy do najbliższej sesyi sejmowej nie nadeszła odpowiedź Rządu, wniósł 21. października 1889 r. poseł Męciński, referent ustawy w Sejmie, interpelacyę a ówczesny komisarz rządowy, c. k. radca Namiestnictwa, Dr. Łoziński w natychmiastowej ustnej odpowiedzi mówił: „Uznano, że projekt nie może być zalecony do Najwyższej sankcyi z tego powodu, iż zawiera kwestye, które w drodze ustawodaw-

stwa krajowego nie dadzą się załatwić". Nadmienił nadto, iż „równocześnie z uwiadomieniem odmówienia Najwyższej sankcyi Wysoki Sejm otrzyma wskazówki, jak tę sprawę traktować należy".

Dotąd jednak niema ani urzędowej odmowy sankcyi, ani przyrzeczonych wskazówek.

Sejm w załatwieniu wniosków posłów: Merunowicza, Kramarczyka, Krempy i Bernadzikowskiego domagał się naglącо ostatecznego uregulowania tej piekącej i ważnej sprawy rezolucyami z 26. listopada 1889 r. (referent poseł Rutowski), z 23. marca 1892, z 20. maja 1893, z 28. lutego 1894 i z 4. maja 1900 r. (referent poseł Stecki).

O niezałatwionych wnioskach i sprawozdaniach komisyjnych nie wspominamy.

Wydział krajowy ze swej strony w długim szeregu pism urgował Prezydyum c. k. Namiestnictwa; w memoryale zaś z daty 13. lipca 1899 L. 46201, pióra p. Radcy Dąmbskiego obszernie motywował, że sprawy przymusowego ubezpieczenia od ognia, jako istotny postulat dobrobytu i kultury krajowej należeć powinny do prawnego zakresu kompetencyi ustawodawstwa krajowego, a w piśmie z 19. października 1901 L. 53.537 pytał: „Dla jakich powodów rząd projektu krajowej ustawy o przymusowem ubezpieczeniu od ognia z r. 1888 nie przedłożył dotąd do Najwyższej sankcyi?"

Koło polskie w Wiedniu wywiązało się również ze swego obowiązku. Posłowie: Rutowski, Kozłowski, Czaykowski, Potoczek i inni upominali się o sankcyę ustawy sejmowej lub ostatecznie o przedłożenie Radzie Państwa ustawy ramowej, zostawiającej Sejmom możność wprowadzenia przymusu według potrzeb kraju.

J. E. poseł Zaleski na wniosek posła Rutowskiego wniósł 12. maja 1896 r. w Radzie państwa interpelacyę, na którą dał odpowiedź Pan Prezydent Ministrów J. E. hr. Badeni, zapowiadając przedłożenie ustawy podczas jesiennej sesyi.

W mowie Tronowej po nowych wyborach w r. 1897 znalazł się ustęp, zapowiadający wniesienie ustawy, co też istotnie nastąpiło. W roku 1898 projekt częściowo zmieniono, ale nie przedłożono go już urzędownie Radzie Państwa, tylko prywatnie członkom komisyi.

Obecnie podobno, na pierwszym planie jest wygotowanie ogólnych zasad o kontraktach ubezpieczeń, tego roku ukazać się ma w Radzie Państwa część przedłożeń w sprawie ustawodawczego uregulowania prawa asekuracyjnego; sprawę przymusu ubezpieczeń od ognia odkładałoby to do pewnego stopnia; nie wiemy przynajmniej, by wnioski łącznie miały być wniesione.

Koło polskie wybrało do komisyi asekuracyjnej posłów: Garapicha, J. E. hr. Wodzickiego, Gniewosza, Michejdę i Weisera.

Zadaniem chlubnem tych posłów będzie upominać się dalej, jak to dotąd czynią, o najszybsze zadośćuczynienie żądaniu Sejmu; z całą słusznością bowiem obecny wnioskodawca poseł Buynowski uzasadniając swój wniosek w dniu 19. września 1903 r., skonstatował: „że kraj nie może tego zrozumieć, aby klub liczący 64 członków, który nie odmawia nigdy tego, czego Państwo ma prawo żądać, aby klub taki nie mógł wyjednać u Rządu ustawy dla kraju tak ważnej".

A jednak tak jest i nie wiemy, kiedy stanie przed Sejmem możność wprowadzenia przymusu i jaki będzie ostateczny wynik akcyi.

Tym, którzy o nas tak łatwo głoszą, że mamy zupełną możność podniesienia kraju i nie umiemy skorzystać z pomyślnych stosunków w dostatecznej mierze, jako jeden z przykładów istotnej małej naszej możności należałoby opowiedzieć przebieg usiłowań i doznanych zawodów w sprawie zaprowadzenia przymusu ubezpieczenia od ognia.

Sejm może uchwalić jedynie rezolucyę, Komisya wnosi ją w stylizacyi jak najogólniejszej, nie przesądzając z umysłu żadnych szczegółów.

Wiemy z historyi założenia krakowskiego Towarzystwa ubezpieczeń, że pod wpływem pożaru Mielca w r. 1856 Prezydyum Rządu w Krakowie, pierwsze z władz austryackich zajęło nieco życzliwsze stanowisko wobec prośby o założenie Towarzystwa; może zgliszcza i ruiny Złoczowa i tylu miejscowości nawiedzionych tego roku klęską pożaru przekonają Rząd centralny o potrzebie zadośćuczynienia żądaniu Sejmu szesnasty już rok powtarzanemu.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby jak najspieszniej umożliwił ustawodawstwu krajowemu zaprowadzenie przymusowego ubezpieczenia od ognia wedle potrzeb kraju.

Sprawozdaniem niniejszem załatwiono petycye Reprezentacyi powiatowych: w Tarnobrzegu (Ls. 564), w Myślenicach (Ls. 673), w Nowym Targu (Ls. 1331), w Grybowie (Ls. 1333), w Cieszanowie (Ls. 1390), w Sokalu (Ls. 1414), w Rudkach (Ls. 1508), w Turce (Ls. 1598), w Żywcu (Ls. 1605), w Przemyślu (Ls. 1636), w Husiatynie (Ls. 1637), w Nowym Sączu (Ls. 1638), w Kołomyi (Ls. 1639), w Jaśle (Ls. 1640), w Tarnowie (Ls. 1642), w Rawie (Ls. 1641), w Kamionce strumiłowej (Ls. 1665), w Zbarażu (Ls. 1671), w Kosowie (Ls. 2121), w Buczaczu (Ls. 2120), w Kosowie (Ls. 2118); Reprezentacyi gmin: w Chorkówce (Ls. 2599), w Gliniku (Ls. 2747), w Przeryłach (Ls. 2748), Towarzystwa imienia Kaczkowskiego (Ls. 1012) i Krajowego Związku ochotniczych straży pożarnych (Ls. 2133).

Zastępca przewodniczącego:
Gniewosz.

Sprawozdawca:
Trzecieski.

L. s. 3079/903.

We Lwowie, dnia 13. października 1903.

Ales. 417

Sprawozdanie

komisyi drogowej o wniosku posła Gnoińskiego w sprawie uznania drogi Brody-Łopatyn-Radziechów do Krystynopola za krajową.

Wysoki Sejmie!

Droga Brody-Radziejów-Krystynopol przechodzi przez terytorya powiatów: Brody, Kamionka Strumiłowa i Sokal.

Długość jej wynosi 79 kilometrów, z czego przypada na powiat brodzki 33 kilom. na powiat kamionecki 28 kilom. i na powiat sokalski 18 kilom.

Sprawa budowy tej drogi ciągnie się od roku 1897. Wskutek petycyi interesowanych powiatów o budowę tej drogi, uchwalił Wysoki Sejm 9. lutego 1898 oddać sprawę tę do zbadania Wydziałowi krajowemu, a z powodu ponownych petycyi Wydziałów powiatowych polecono Wydziałowi krajowemu uchwałą Sejmową z dnia 4. maja 1900 roku wdrożenie rokowań z wymienionymi Wydziałami powiatowymi i innemi stronami budową tej drogi interesowanemi.

Pertraktacye te ciągnęły się aż do obecnej chwili. Nareszcie dnia 14. września b. r. w biurze Szefa departamentu IV. odbyła się konferencya prezesów Rad powiatowych w Brodach, Kamionce Strumiłowej i Sokalu, na której postanowiono: przedłożyć jednolite deklaracye w których mają się zobowiązać do uznania tej drogi za powiatową względnie za gminną 1-szej klasy, do pokrycia 25% rzeczywistych kosztów budowy, jeżeli Wysoki Sejm przyzna na ten cel 75% subwencyi krajowej.

Jeden rzut oka na mapę tej połaci kraju wystarczy, aby się przekonać, że droga ta nie jest tylko lokalnego znaczenia i że może oddać całej tej okolicy znaczne usługi. Komisya drogowa nie zapoznawała nigdy ważności tej drogi i w sprawozdaniach swoich do Wysokiego Sejmu niejednokrotnie dała temu wyraz.

Z tych więc powodów komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Na budowę dróg Brody-Radziechów-Krystynopol w powiatach: brodzkim, kamioneckim i sokalskim, przyznaje się subwencyę krajową w wysokości 75% rzeczywistych kosztów budowy, pod warunkami:

1. Jeżeli wszystkie dotyczące reprezentacye powiatowe przez odpowiednie uchwały zabezpieczą resztę kosztów budowy to jest 25%.
2. Uznają powyższą drogę na swojem terytoryum za powiatową, zabezpieczając koszta jej utrzymania w miarę postępu budowy.
3. Tak wypracowanie projektu jak i przeprowadzenie całej budowy uskuteczni Wydział krajowy przez swoje organa.
4. Program budowy co do miejsca i czasu ustanowi Wydział krajowy według własnego uznania w miarę rozporządzalnych funduszów i sił technicznych.

Zastępca przewodniczącego:

Mieczysław Urbański.

Sprawozdawca:

L. Wiśniewski.

Ls. 3078/1903. We Lwowie, dnia 13. października 1903.

Aleg. 418

Sprawozdanie

komisyi drogowej o wniosku posła Szajera i towarzyszy w sprawie fabryk krajowych wyrobów betonowych i odsprzedaży tychże wyrobów włościanom po cenach produkcyi.

Wysoki Sejmie!

W okólniku do LW. 14.670/1899 Wydział krajowy wykazał, iż przy zastosowaniu wyrobu fabrycznego przepustów betonowych dla dróg autonomicznych, dadzą się uzyskać znakomite korzyści finansowe, bez wielkich kosztów, jeżeli założone zostaną w tym celu osobne warstaty po powiatach.

Z uwagi na te korzyści Wydział krajowy wezwał Wydziały powiatowe, aby podjęły się doniosłej reformy stopniowej zamiany mostów drewnianych na trwałe na drogach gminnych I-ej i II-ej klasy, niemniej też na drogach powiatowych i publicznych dojazdach kolejowych i w tym celu przystąpiły jak najrychlej do zakładania warstatów powiatowych dla wyrobu betonowych przepustów.

Wydział krajowy oznajmił przytem, że gotów będzie na założenie powyższych warstatów przyznać odpowiednią pożyczkę bezprocentową, o ile na to zasoby pożyczkowego funduszu drogowego wystarczą, — ewentualnie zaś krótkoterminową pożyczkę oprocentowaną. — Również udzieli swej pomocy fachowej przy zakładaniu pomienionych warstatów.

Wydział krajowy zawiadomił równocześnie Wydziały powiatowe, że ze swej strony postanowił zakładać w granicach potrzeby i możności warstaty krajowe do fabrycznego wyrobu przepustów betonowych.

W myśl powyższego okólnika założono dotychczas 5 krajowych warstatów, a mianowicie: w Rzeszowie, Jarosławiu, Żółkwi, Kamionce Strum. i Borszczowie.

Na założenie tych warstatów, oraz na materyały, robociznę etc. wydano do końca roku 1902 — 238.630·78 K.

Wyrobiono w tym czasie 98 581 sztuk.

Sprzedano zaś 83.530 sztuk.

Ze sprzedaży uzyskano 198.465·09 K.

W powyższych warstatach produkowano:

1) rury betonowe od 0·30 *m* do 1·00 *m* światła,
2) krawężniki,
3) płyty chodnikowe,
4) znaki drogowe,
5) ciosy do większych mostów,
6) kostki do brukowania ścieków.

Wszystkie wyszczególnione wyroby używano dla dróg krajowych, lub też odstępywano zarządom drogowym bez zysku i tylko na cele drogowe, — a to w myśl

orzeczenia c. k. Namiestnictwa z dnia 17. lutego 1903 r. L. 78.765 (LW. 19.975/1903) spowodowanego rekursem Wydziału krajowego do LW. 40.896/1902 przeciw zarządzeniom c. k. Starostwa w Jarosławiu z dnia 28. kwietnia 1902 r. L. 14.488 i z dnia 5. czerwca 1902 L. 19.525, w sprawie uznania krajowego warstatu do wyrobów betonowych w Jarosławiu za zakład przemysłowy i zastosowania do niego postanowień ustawy przemysłowej.

Dotyczące powyższe orzeczenie dosłownie obejmuje:

„C. k. Namiestnictwo uwzględniając ten rekurs uchyliło obie powyższe rezolucye, ponieważ jak z przedłożonych aktów a zwłaszcza z wywodu rekursu wynika, rzeczowa wyrobnia przedmiotów betonowych i to tylko takich, które mają być użyte wyłącznie dla celów drogowych jak rur, krawężników, płyt na chodniki drogowe, znaków drogowych, (hektometrów granicznikow i t. p.) wreszcie ciosów do większych mostów drogowych — ze względu na to, że wyroby te nie będą więcej odstępywane osobom prywatnym lecz tylko zarządom drogowym, nad. którymi Wydział krajowy według §. 35. ust. z 5. lipca 1897 r. Dz. ust. kr. Nr. 43, względnie §. 13. ust. z 15. kwietnia 1881 r. Dz. ust. kr. Nr. 46, prowadzi naczelny nadzór i to bez zysku, nie przedstawia się jako zakład przemysłowy względnie przedsiębiorstwo w rozumieniu ustawy przemysłowej".

Również c. k. Administracya podatków we Lwowie pismem z dnia 23. lipca 1902 roku L. 11275 (LW. 54157/902) oznajmiła, że wobec oświadczenia Wydziału krajowego, że przeznaczeniem warstatów jest dostarczanie wyrobów dla celów publicznych bez zysku, odstępuje od żądania przedłożenia zeznań do podatku zarobkowego.

Oprócz 5 krajowych warstatów założono dotychczas w 20-tu powiatach 22 warstatów powiatowych, w 2 zaś powiatach założenie warstatów jest w toku.

Z powyższego okazuje się, że oprócz kilku prywatnych fabryk do wyrobów betonowych, znajduje się obecnie w kraju 27 warstatów autonomicznych, które założono wciągu trzech lat, — co stwierdza rozwój bardzo wybitny, tembardziej, że nie wszystkie powiaty mają odpowiednie materyały do wyrobów betonowych.

Wrazie produkowania w tych warstatach wyrobów mających zastosowanie przy gospodarstwie włościańskiem, jako to: rury studzienne, żłoby, koryta do pojenia i t. p. wszystkie warstaty musiały by być uznane jako zakłady przemysłowe, co wpłynęłoby na znaczne podniesienie kosztu wyrobów przeznaczonych także na cele drogowe i wstrzymałoby rozwój warstatów ze szkodą dla ogólnej komunikacyi.

Jedynie tylko byłoby słusznem ze względów sanitarnych, aby rury betonowe używane do budowy studni uznano jako wyroby użyteczności publicznej i takie przedmioty mogły być wyrabiane w autonomicznych warstatach betonowych i odstępowane nawet stronom prywatnym bez zysku.

Dla tego komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu aby przyprowadził z c. k. Rządem rokowania w tym kierunku, aby rury betonowe używane do budowy studni, uznano jako wyroby użyteczności publicznej, które gdy będą wyrabiane w autonomicznych warstatach betonowych, mogą nawet stronom prywatnym bez zysku być odstępowane, nie narażając przedsiębiorstwa do składania zeznań podatkowi zarobkowemu podlegających.

Zastępca przewodniczącego:
Mieczysław Urbański.

Sprawozdawca:
Stanisław Jędrzejowicz.

Ls. 2.778/903. We Lwowie, dnia 5. października 1903.

Alt. 119

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej w sprawie wniosku posła Starucha o zmianę ustawy krajowej z dnia 15. sierpnia 1866 o pokrywaniu kosztów budowy i utrzymywania budynków kościelnych (cerkiewnych) i plebańskich w parafiach wyznania katolickiego.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Starucha dąży do zmiany obecnych przepisów co do obowiązku konkurowania parafian utrzymujących swój kościół lub cerkiew filialną, do kosztów budowy i utrzymania kościoła macierzystego. Stosunki te normowane dawniej §. 9. ustawy konkurencyjnej z dnia 15. sierpnia 1866 Dz. u. kr. l. 28. a wywołujące liczne skargi i słuszne niezadowolenie zostały wreszcie zmienione ustawą z dnia 16. kwietnia 1896 Dz. u. kr. l. 25, która w §§. 9, 9a, 10 obowiązek filialistów konkurowania do kosztów utrzymania kościoła macierzystego znacznie ogranicza.

Wobec jednak podnoszących się głosów, że ograniczenia te nie są dostateczne, gdyż nie uwalniają w zupełności parafian zamieszkałych na filii od obowiązku konkurowania do wydatków na budowę kościołów (cerkwi) macierzystych, Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przekazuje wniosek posła Starucha o zmianę ustawy o pokrywaniu kosztów budowy i utrzymywania budynków kościelnych (cerkiewnych) i parafialnych wyznania katolickiego Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy.

Za przewodniczącego:
Trzecieski.

Sprawozdawca:
Mycielski.

L. s. 707|02.

Aleg 120

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej z petycyi Anny Sernickiej, wdowy po nauczycielu ludowym, o przyznanie w drodze łaski pensyi wdowiej i datku na wychowanie córki.

Wysoki Sejmie!

Maryan Sernicki po złożeniu egzaminu dojrzałości z odznaczeniem rozpoczął z dniem 1. września 1890 służbę w zawodzie nauczycielskim. Uzyskawszy następnie patent kwalifikacyjny do szkół ludowych i wydziałowych z odznaczeniem, otrzymał stałą posadę w Kisielowie.

Przydzielony z Kisielowa do szkoły wyższego typu w Żółkwi umarł tamże dnia 22. sierpnia 1899, pozostawiając żonę i córkę bez wszelkich środków utrzymania.

Ponieważ Sernicki służył tylko lat 9, przeto po myśli art. 43 ust. z d. 1. stycznia 1889 pozostała wdowa wraz z sierotą niema prawa do zaopatrzenia. To też Rada szkolna krajowa wyznaczyła wdowie w myśl art. 44 powołanej ustawy stosowną odprawę, której jednak wdowa nie podjęła w nadziei, że W. Sejm przyzna jej stały dar z łaski.

Z uwagi, że Sernicki służył lat 9, należał do nauczycieli wzorowych, a jak stwierdzają świadectwa lekarskie, nabawił się choroby w wilgotnych budynkach szkolnych, wnosi komisya szkolna uwzględniając przychylną opinię Rady szkolnej krajowej z dnia 23. września 1903 l. 34422,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Annie Sernickiej, wdowie po stałym nauczycielu w Kisielowie, przyznaje się w drodze łaski od 1. września 1899 począwszy roczne zaopatrzenie 200 K., a na wychowanie małoletniej córki Maryi Anny, urodzonej 16. czerwca 1890, roczny datek 50 K.

Lwów, dnia 30 września 1903.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
E. Michałowski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Ls. 3164/1903. We Lwowie, dnia 15. października 1903.

Aleg 421

Sprawozdanie

komisyi drogowej o wnioskach posłów Stapińskiego i Szajera w sprawie zniesienia myt na drogach krajowych i powiatowych.

Wysoki Sejmie!

Od roku 1892 sprawa zniesienia myt stoi na porządku dziennym naszego Sejmu.

Sprawa ta w cyfrach tak się przedstawia:

W roku 1901 było na drogach krajowych 166 myt wydzierżawionych za 510266 koron — co stanowiło 11·4% dochodów własnych kraju reprezentujących kwotę 5,264.292 koron, a 2·39% ogólnego dochodu, t. j. kwoty 21,333.224 koron. Wedle zamknięć rachunkowych za rok 1902 dochody z myt wynosiły 490.587 koron, co stanowi 5·4% dochodów własnych 9,090.416 koron, a 2% ogólnych dochodów w kwocie 24,593.225 koron. Chcąc ubytek ten w dochodach pokryć dodatkami do podatków, trzebaby było nałożyć 2%. W latach 1903 i 1904 z powodu klęsk elementarnych w kraju wpływ podatków będzie mniejszy i procent ten mógłby być nieco wyższy.

Na drogach powiatowych w r. 1901 w 68 powiatach 309 wydzierżawiono za 588.296 koron, co stanowi przeszło 6% ogólnych dochodów tychże powiatów.

W sześciu powiatach, a mianowicie w Bóbrce, Bohorodczanach, Brzeżanach, Kosowie, Rohatynie i Tłumaczu nie było wcale żadnych myt.

W ostatnich latach udzielono koncesyi na myta powiatom: Dobromil, Horodenka, Lwów i Turka, które pierwej myt nie miały. W roku 1902 udzielono 19 nowych koncesyi mytniczych a i w bieżącym 1903 roku koncesye mytnicze są na porządku dziennym, tak że w ostatnich latach ilość stacyi mytniczych znacznie się powiększyła, coby było dowodem, że znaczna część powiatów nie oświadcza się wcale za zniesieniem myt, przeciwnie stara się zdobyć to źródło dochodu, aby być w możności konserwowania zbudowanych dróg.

Największe dochody z myt miały powiaty: Rzeszów 39.881 koron, Drohobycz 30.980, Wieliczka 29.596, Kamionka strumiłowa 20.320 koron. Na wypadek, gdyby myta powiatowe były zniesione, niektóre powiaty musiałyby ubytek ten w dochodach pokryć znaczniejszymi dodatkami do podatków, a mianowicie: Lisko 11%, Rzeszów 9·8%, Wieliczka 9·2%, Chrzanów 8·7%, Tarnobrzeg 8·6%, Mościska 8·5%, Kolbuszowa 7·3%.

Na rok 1900 preliminowały powiaty na swoje potrzeby 8,964.198 koron, w tem z myt 562.517 koron, co stanowi 6·25% ogólnego dochodu. W roku bieżącym dochody z myt są znacznie większe, a zatem i procentualny stosunek do ogólnego dochodu byłby znacznie wyższy.

Nie ulega wątpliwości, że koszta utrzymania dróg krajowych mogą być pokrywane albo rozłożeniem tych kosztów na mieszkańców całego kraju we formie do-

datków do podatków, albo żeby tylko używający i korzystający z tych dróg osobistemi opłatami przyczyniał się do pokrywania tych kosztów.

Wobec tak nierównomiernego pokrycia drogami krajowemi całego kraju, jak to ma miejsce u nas, gdzie 23 powiatów, a mianowicie: Biała, Bochnia, Bohorodczany, Dolina, Drohobycz, Grybów, Jaworów, Jasło, Kałusz, Kosów, Krosno, Limanowa, Lisko, Mościska, Myślenice, Pilzno, Przemyślany, Sambor, Stary Sambor, Stryj, Turka, Wieliczka, Żydaczów, nie mają ani jednego kilometra, a 3 powiaty: Podhajce, Nadwórna i Żywiec, mają po jednym kilometrze dróg krajowych, — byłoby więc największą niesprawiedliwością nakładać na te powiaty dodatki do podatków celem wyrównania ubytku w dochodach za zniesienie myt na drogach krajowych.

Zwolennicy zniesienia myt w obecnej chwili posługują się argumentami, że myta na drogach rządowych zostały już zniesione i że myta „są zawsze niedogodną przeszkodą w podróży, bardziej jeszcze w zimie i podczas słoty, a szczególnie porą nocną". C. k. Rząd, znosząc myta na drogach rządowych, uczynił to dopiero w chwili, kiedy Rada państwa uchwaliła ubytek ten w dochodach zastąpić dopłatą do biletów jazdy kolejowej, z którego to źródła ubytek ten wielokrotnie został pokryty. Zwolennicy zniesienia myt dotychczas z ewentualnymi wnioskami do Wysokiego Sejmu nie przyszli.

Finanse nasze, jak tego dowodzi tegoroczny budżet, nie są świetne. Wiele działów naszego rolnictwa, naszego przemysłu nie domaga właśnie z braku dostatecznych środków, których Wysoki Sejm odmawiać musi, a to aby nie naruszyć równowagi budżetowej. Nie wspominam już o nowych czekających nas wydatkach na budowę kanałów i regulacyę rzek. Jakże więc w takich warunkach doradzać Wysokiemu Sejmowi pozbywanie się półmilionowego dochodu i to aby usunąć „niedogodną przeszkodę w podróży".

Co do myt powiatowych, to już pięć powiatów, a to: Brzesko, Jarosław, Jasło, Łańcut i Zaleszczyki, zniosły u siebie myta na podstawie odnośnych uchwał Rad powiatowych, nic więc nie stoi na przeszkodzie, aby i te powiaty, które sobie tego życzą, poszły tą samą drogą, ale nie można tego żądać od wszystkich powiatów.

Z tych więc powodów komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad wnioskami posłów Stapińskiego i Szajera w sprawie zniesienia myt na drogach krajowych i powiatowych przechodzi się do porządku dziennego.

Sprawozdaniem niniejszem są załatwione petycye Rad powiatowych w Tarnobrzegu l. 1586, w Kamionce strumiłowej l. 1717, w Nowym Targu l. 2104, w Łańcucie l. 2624, w Jarosławiu l. 2986; 21 petycyj Rad gminnych powiatu nowotarskiego l. 2144, 2145, 2146, 2147, 2148, 2149, 2150, 2151, 2152, 2153, 2322, 2324, 2325, 2326, 2327, 2328, 2329, 2330, 2331, 2332, gminy Podegrodzie powiatu sądeckiego l. 2817, gminy Roniów powiat Brody l. 2875 i gminy Studzian powiat Przeworsk l. 2909.

Zastępca przewodniczącego:

Mieczysław Urbański.

Sprawozdawca:

L. Wiśniewski.

Ls. 3067/1903. We Lwowie, dnia 12. października 1903.

Aleg. 422

Sprawozdanie

komisyi sanitarnej o wniosku p. Wursta, w sprawie urządzenia prowizorycznego szpitala w Złoczowie i objęcia go w zarząd kraju.

Wysoki Sejmie!

Wśród pożogi, jaka zniszczyła Złoczów, spłonął także powszechny szpital, skutkiem czego ludność powiatu pozbawioną została opieki szpitalnej.

Odbudowa i otwarcie szpitala nastąpić może w najpomyślniejszym razie z wiosną roku 1905.

Z powodu nędzy, jaka w Złoczowie istnieje, już pojawiła się czerwonka i zapadło na tę chorobę kilkanaście osób — a zachodzi uzasadniona obawa o dalsze rozszerzenie czerwonki, niemniej zachodzi niebezpieczeństwo pojawienia się nagminnego tyfusu.

Powiat złoczowski liczy ludności 163.016, w 138 gminach.

W szpitalu powszechnym w Złoczowie leczono w r. 1902 — 1440 chorych, wśród czego było 161 przypadków wymagających operacyi.

Najbliższe szpitale w Tarnopolu, Brodach i Lwowie, są przepełnione i niema możności, ażeby zastąpiły ubytek szpitala złoczowskiego.

Dane te uzasadniają dostatecznie potrzebę bezzwłocznego otwarcia szpitala prowizorycznego.

Gdy kraj. tow. czerw. krzyża już pospieszyło z pomocą miastu i ustawiło 2 baraki na 20 łóżek, rozchodziłoby się jeszcze o pomnożenie miejsc dla chorych i objęcie tego prowizorycznego szpitala w zarząd kraju, co tem jest łatwiejsze do przeprowadzenia, ileże cała służba szpitalna lekarska i administracyjna jest na miejscu do rozporządzenia.

Na tej podstawie komisya sanitarna przedkłada wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wniosek p. Wursta o urządzenie prowizorycznego szpitala w Złoczowie przekazuje się Wydziałowi kraj. do zbadania i załatwienia“.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Wurst.

Ls. 3.160/903. We Lwowie, dnia 15. października 1903.

Aleg. 123

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 25. września 1903 L. 80.678 w przedmiocie nadania gminie kr. stoł. miasta Lwowa ustawy o przymusowem połączeniu kanałów domowych z kanałami publicznemi i opłatach za to połączenie.

Wysoki Sejmie!

Dnia 12. lutego 1901 do L. Wydz. kr. 10.464 wniosła gmina król. stoł. miasta Lwowa do Wydziału krajowego prośbę o wyjednanie u Wysokiego Sejmu ustawy o przymusowem połączeniu w obrębie gminy miasta Lwowa kanałów domowych z kanałami publicznemi i opłatach za to połączenie, według projektu przez Magistrat miasta Lwowa przedłożonego.

Sprawozdaniami z dnia 12. marca 1901 LW. 10.464 i 20. sierpnia 1901 LW. 53.394 (aleg. st. spr. Nr. 12. ex 1900/901 i Nr. 10. ex 1901/902) Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi projekt takiej ustawy, który komisyi gminnej przekazany został.

Sprawozdaniem z dnia 30. czerwca 1902 Ls. 1162/02 (aleg. spr. sten. Nr. 159 ex 1901/2) Komisya gminna przedłożyła zmieniony nieco projekt owej ustawy, a Wys. Sejm dnia 4. lipca 1902 projekt ten uchwalił.

Ze sprawozdania Wydziału krajowego z d. 25. września 1903 LW. 80.678/1903, Komisyi gminnej przekazanego, dowiadujemy się, że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 28. listopada 1902 L. 44.505 oznajmiło, że projekt nie może być z przychylnym wnioskiem przedłożony do Najwyższej sankcyi, z powodu nasuwających się wątpliwości co do pierwszych czterech paragrafów w reskrypcie podanych.

Przedstawiając projektowany przez siebie nowy tekst zakwestyonowanych paragrafów, Ministerstwo wezwało Wydział krajowy, aby zmiany te przedstawił Wysokiemu Sejmowi do ponownej uchwały, lub przedłożenie Ministerstwu zwrócił, jeżeliby Wydział krajowy mimo tych uwag domagał się zasięgnięcia Najwyższego postanowienia co do uchwalonego przez Wys. Sejm projektu.

Wydział krajowy wybrał drugą alternatywę, wychodząc — zdaniem Komisyi całkiem słusznie — z zasadniczego założenia, że projekt ustawy przez Sejm uchwalony pod ponowne Jego obrady wrócić może tylko po odmowie sankcyi przez koronę — nie zaś na żądanie Ministerstwa.

Teraz dopiero nastąpiła odmowa Najwyższej sankcyi, o czem Wydział krajowy pismem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 4. września 1903 L. 10.422/pr. zawiadomiony został.

W piśmie tem podano jako powód odmówienia sankcyi niejasność postanowień §. 4. projektu, tyczących się wymiaru opłat za połączenie z kanałami publicznemi. — Oprócz tego wskazuje Ministerstwo kilka innych zmian projektu, które byłyby pożądane.

Zdawałoby się tedy, że tylko treść §. 4. projektu jest przeszkodą, dla której sankcya nie nastąpiła; i że zmiana tego paragrafu przeszkodę usunie. Pomimo tego, Wydział krajowy wnosząc nowy projekt ustawy, uwzględnił i dalsze uwagi Ministerstwa, chociaż one nie są wskazane jako *conditio sine qua non* przedłożenia ustawy do sankcyi.

Badając tę sprawę, uchwałą Wys. Sejmu z dnia 8. października 1903 Ls. 2913 Komisyi gminnej przekazaną, komisya ta porównała pierwszy reskrypt ministeryalny z dnia 28. listopada 1902 L. 44.505, oznajmiający, że projektu ustawy przez Sejm uchwalonego do Najw. sankcyi przedłożyć nie może, z drugim reskryptem z dnia 13. sierpnia 1903 L. 35.798 (zakomunikowanym pismem Prezydyum c. k. Namiestnictwa z dnia 4. września 1903 L. 10.422/pr.) i spostrzegła, że między temi dwiema enuncyacyami c. k. Rządu zachodzą znaczne różnice zapatrywań. Ale właśnie dla tego, że z tych dwóch reskryptów nie można się dowiedzieć, które wytknięte wadliwości uważa Rząd za esencyonalne i sankcyę uniemożliwiające, które zaś tylko za podrzędne — Komisya zgadza się z Wydziałem krajowym na to, że dla usunięcia wszelkich trudności i przyspieszenia przyjścia do skutku ustawy dla miasta Lwowa bardzo potrzebnej — należy uwzględnić wszystkie przez Rząd czynione uwagi, a to tem bardziej, gdy wszystkie bez wyjątku zmiany przez Rząd jako potrzebne lub tylko pożądane wskazane, są drobnostkowe, w meritum rzeczy nie wchodzą, — a materyalnej strony ustawy nie dotykają.

Z tych samych względów Komisya nie czyni żadnych zmian w nowym projekcie Wydziału krajowego, chociaż dawny projekt w r. 1902 uchwalony — w niejednym kierunku obronić by można.

Komisya wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić ustawę tu załączoną ·/.

Przewodniczący:
Apolinary Jaworski.

Sprawozdawca:
Fruchtman.

Ustawa

z dnia . . . . . o obowiązku właścicieli domów w król. stoł. mieście Lwowie połączenia domowych zbiorników kloacznych z kanałami miejskimi publicznymi oraz o opłatach gminnych za to połączenie.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

W obrębie gminy król. stoł. miasta Lwowa obowiązany jest każdy właściciel realności przylegającej do ulicy lub placu, gdzie kanał publiczny istnieje lub zostanie wybudowany, połączyć zbiornik kloaczny swego domu z powyższym kanałem za pomocą kanału odciekowego, przestrzegając przytem postanowień ustawy budowniczej z 21. kwietnia 1885 Dz. u. kr. Nr. 31.

W razie wybudowania nowego a zaniechania istniejącego kanału publicznego, z którym zbiorniki kloaczne poszczególnych domów są już połączone, zbiorniki te mają być połączone z nowo wybudowanym kanałem publicznym, dawne zaś połączenie ma być zaniechane.

Jeżeli jednak z powodu umieszczenia wychodków nad dotychczasowym kanałem, niema zbiorników kloacznych, wówczas przy zmianie kanału właściciel domu obowiązany jest w razie potrzeby wybudować zbiornik i połączyć go z nowo wybudowanym kanałem publicznym.

§. 2.

Koszta budowy kanału odciekowego aż do 10 metrów, licząc od zewnętrznej granicy realności do najbliższego kanału publicznego, ponosi właściciel realności względnie domu, nadwyżkę zaś kosztów ponad 10 metrów ponosi gmina.

Gdyby jednak ze względów publicznych okazała się potrzeba poprowadzenia kanału odciekowego przez obcą realność, właściciel jej obowiązany jest za odpowiedniem odszkodowaniem zezwolić na taką budowę kanału odciekowego na swej realności.

Odszkodowanie i koszta ewentualnego wywłaszczenia na rzecz budowy kanału odciekowego ponosi właściciel domu obowiązany do budowy kanału a to w granicach ustanowionych w pierwszym ustępie tego paragrafu.

§. 3.

Gminie król. stoł. miasta Lwowa przysługuje prawo pobierania opłat za połączenie w §. 1. określone, właściciele domów zaś obowiązani są do uiszczenia tych opłat.

W wypadku jednak przewidzianym w §. 1. ustęp drugi, właściciele domów wolni są od rzeczonych opłat.

§. 4.

Wysokość opłat ustanawia się podług zabudowanej powierzchni, pomnożonej ilością kondygnacyi:

a) Po 30 h. od metra kwadratowego przy prywatnych domach mieszkalnych i gmachach publicznych.

b) Po 20 h. od metra kwadratowego:

1. Przy budynkach fabrycznych.

2. Przy budynkach wyłącznie na pracownie przemysłowe przeznaczone.

3. Przy budynkach gospodarczych, wszakże tylko w miarę przeznaczenia tych budynków lub ich części do takich celów, które uzasadniają potrzebę odprowadzenia z nich nieczystości płynnych; w takim wypadku przypada opłata albo od całego budynku albo tylko od odnośnej jego części.

Podziemia i strychy podlegają stosownej opłacie w miarę przeznaczenia ich na cele wymienione wyżej pod literą a) lub pod b).

Ilość zbiorników kloacznych w jednym domu niema wpływu na wymiar opłaty.

§. 5.

Radzie miejskiej przysługuje prawo uwalniania od opłaty właścicieli takich budynków, których przeznaczenie lub używanie wyklucza odprowadzanie z nich nieczystości płynnych do kanału publicznego.

§. 6.

Od domów, po wejściu w życie niniejszej ustawy przebudowanych, dobudowanych, lub w miejsce starych — nowo wybudowanych, należy się opłata (§. 4.) mimo dawniejszego połączenia z kanałem publicznym.

Jeśli jednak właściciel domu za to połączenie uiścił już bądź dawniej opłatę jako datek dobrowolny, bądź też opłatę w myśl niniejszej ustawy, wówczas przy nowym wymiarze uwzględnić należy datek ten zapłacony, względnie opłatę już uiszczoną, tak że tylko nadwyżkę wymiaru obowiązany jest właściciel domu uiścić.

§. 7.

Przy ulicach nowych, powstających po wejściu w życie niniejszej ustawy, w których kosztem osób prywatnych pobudowano kanał publiczny, ma być pobieraną tylko połowa powyższej opłaty od tych osób prywatnych lub ich prawonabywców.

§. 8.

Do wymiaru opłat powołany jest Magistrat miasta.

Nieuiszczone w terminie opłaty mają być ściągnięte w sposób ustanowiony w §. 94. statutu miasta Lwowa dla ściągania należytości gminnych.

§. 9.

Przeciw wydanym na podstawie niniejszej ustawy zarządzeniom Magistratu przysługują środki prawne przewidziane statutem miasta. Rekurs przeciw wymiarowi opłaty nie ma mocy wstrzymującej.

§. 10.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 11.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 3.182/903. We Lwowie, dnia 16. października 1903.

Aleg. 121

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Departamentu VI. za czas od 1. listopada 1901 do końca października 1902.

Wysoki Sejmie!

Komisya prawnicza, której sprawozdanie Wydziału krajowego o czynnościach Departamentu VI. uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 14. września Ls. 1.815 przekazanem zostało, zbadała tok czynności tego Departamentu i przedkłada o swoich spostrzeżeniach następujące sprawozdanie z wnioskami tu na końcu przedstawionemi.

Co do kreowania nowych sądów Komisya z ubolewaniem się dowiedziała, że ta sprawa piekąca w czasie sprawozdaniem Wydziału krajowego objętym a nawet i później aż do dnia dzisiejszego ani na krok naprzód nie postąpiła.

Nowe sądy, na mocy Najwyższych postanowień już utworzone mimo upływu tylu lat, dotąd nie są aktywowane, o utworzeniu zaś innych nowych sądów nawet mowy nie ma.

Liczne rezolucye Wysokiego Sejmu i wezwania do Rządu w tej mierze wystosowane do tej chwili najmniejszego skutku nie odniosły.

Takie lekceważenie uchwał Sejmowych i pilnych potrzeb kraju niczem usprawiedliwić się nie da, a najmniej już oświadczeniem c. k. Ministerstwa sprawiedliwości, że Ministerstwo skarbu nie chce przyznać potrzebnych kredytów.

Sejm zwraca się zawsze do c. k. Rządu nie zaś do poszczególnych Ministerstw, nie uchodzi więc, aby jeden Minister zasłaniał się odmową drugiego, — a obowiązkiem jest Rządu całego, wziąść pod rozwagę żądanie Sejmu i zaspokoić naglące potrzeby kraju.

Niestety Sejm nie ma środków zaradzenia złemu w inny sposób jak ponowieniem swoich uchwał; Komisya wnosi przeto na uchwalenie niżej wymienionej rezolucyi II.

Sprawę utworzenia Sądu obwodowego w Mielcu i Sądu powiatowego w Jezierzanach uznało Ministerstwo sprawiedliwości jeszcze w roku 1896 za mniej nagłą, i odroczyło ich merytoryczne traktowanie.

Ponieważ Rząd w roku 1896 sprawę tę tylko odroczył, a odroczenie to trwa już lat siedm, było by może już na czasie, tą sprawą się zająć a przynajmniej tak ją przygotować, aby w najbliższej przyszłości merytorycznie mogła być załatwioną.

Komisya osobnej rezolucyi co do tej sprawy nie wnosi, wyrażając nadzieję, że Wydział krajowy jak dotąd tak i nadal czuwać będzie nad przebiegiem tych spraw w ogóle i nie omieszka przypominać je ciągle c. k. Rządowi.

Sprawozdanie o stanie spraw dotyczących zmian terytoryalnych, zmian siedzib sądów powiatowych i t. p. nie nastręcza sposobności do czynienia jakichś uwag, i należy je przyjąć do wiadomości.

Sprawa zakupna gruntów od Wachowiczów dla włościan gminy Zielonej, jest ukończoną, o ile ingerencya Wydziału krajowego była potrzebną.

Sejm nie ma więc powodu tą sprawą obecnie się zajmować.

Wniosek posła Okuniewskiego na zmianę ustawy przeciw lichwie w kierunku zapobieżenia spekulacyi gruntów, Wydział krajowy gruntownie zbadał, i przyszedł

do rezultatu, że nie należy wzywać Rządu do przedłożenia noweli do ustawy przeciw lichwie, wedle której spekulacya gruntami byłaby karana jako niedozwolona lichwa.

Obszernym wywodem w sprawozdaniu swojem zawartym Wydział krajowy zapatrywanie swoje uzasadnił.

Komisya zgodnie z tym wywodem Wydziału krajowego uznaje przedstawienie faktycznego i prawnego stanu rzeczy za trafne i uzasadnione, dodaje do tego od siebie jeszcze uwagę, że zdaniem Komisyi — głównym powodem do procesów o zniesienie współwłasności co do gruntów włościańskich przez publiczną sprzedaż całej realności, jest wadliwe i nie ze wszystkiem przepisom ustawy odpowiadające załatwienie pertraktacyi spadkowych.

W licznych uchwałach i rezolucyach swoich Wysoki Sejm uznał wadliwość ustawy z r. 1854 o postępowaniu sądowem w sprawach niespornych, a szczególnie o pertraktacyi spadkowej i wzywał Rząd o reformę tej ustawy, wskazując na to, w jakim kierunku ta reforma postąpić winna.

Ale nawet podczas istnienia obecnie obowiązującej ustawy sądy mogłyby zapobiedz szkodliwym ekonomicznie i moralnie procesom, przeważnie między członkami rodziny prowadzonym, które głównie dostarczają możności wyzysku przez nabywanie części niewydzielonych gospodarstw włościańskich.

Sądy w regule kończą pertraktacyę spadku wydaniem dekretu dziedzictwa, który tylko oznacza, kto i w jakich idealnych częściach jest spadkobiercą, — ale fizyczny podział spadku zupełnie pomijają. Stąd spory sądowe i — co gorzej — pozasądowe w rodzinie i wszelkie złe skutki z nimi połączone.

Gdyby Sądy w duchu ustaw istniejących zajmywały się także działem spadku i wpływu swego użyły w celu nakłonienia spadkobierców do fizycznego podziału, owe procesa wkrótce by znikły. Stać się to może przy zakończeniu pertraktacyi spadku w drodze niespornej.

Należałoby więc i nadal domagać się reformy ustawodawstwa dla postępowania sądowego w sprawach niespornych, — a nim ta reforma nastąpi, zwrócić uwagę Sądów na ważność i pożyteczność działów spadku przy zakończeniu pertraktacyi spadkowej.

W tym celu zaleca Komisya uchwalenie rezolucyi III.

Co do spraw tyczących się żandarmeryi, Komisya zauważa, że komenda krajowa dotąd nie wszystkie przedmioty dla żandarmeryi potrzebne zakupuje w kraju, zasłaniając się tem, że związaną jest kontraktami, dawniej z fabrykami pozakrajowemi zawartemi, które do r. 1904 obowiązują.

Należałoby przeto przypomnieć Rządowi dawny postulat Sejmu, aby przy zakupnie przedmiotów dla żandarmeryi potrzebnych, uwzględniano przemysł krajowy.

W tym celu proponuje Komisya rezolucyę V.

Sprawy tyczące się pobierania procentów zwłoki od zaliczek za czynsz najmu za koszary żandarmeryi, uwolnienia tych koszar od podatku domowego i t. d., były prawidłowo prowadzone i nie wątpimy, że Wydział krajowy i nadal pilnie nad niemi czuwać będzie.

Poruszona przez Wydział krajowy Karyntyi kwestya przyjęcia kosztów kwaterunku żandarmeryi na fundusz państwowy, była już przedmiotem obrad Wysokiego Sejmu i zapadła w r. 1902 odpowiednia uchwała, która została bez odpowiedzi ze strony Rządu.

Należałoby tę uchwałę ponowić i Komisya wnosi w tym celu rezolucyę IV.

Sprawozdanie o sprawach: propinacyi i szupaśnictwa, gmachu sejmowego, wojskowości, poczt i telegrafów nie dają powodu do osobnych uwag.

Głośna sprawa Morskiego Oka i smutne dla kraju zakończenie jej aż nadto ogółowi ludności jest znaną, a sprawozdanie o niej Wydziału krajowego przyjąć należy do wiadomości.

Sprawy podatkowe i należytościowe w skutek specyalnych uchwał sejmowych były przedmiotem dochodzeń i badań Wydziału krajowego, a p. Szef Departamentu VI. oznajmił Komisyi, że konkretne wnioski osobnem sprawozdaniem Wysokiemu Sejmowi jeszcze w bieżącej sesyi będą przedłożone.

Komisya prawnicza wstrzymuje się od wszelkich uwag co do tego przedmiotu, wyczekując zapowiedzianego przedłożenia, które będzie przedmiotem obrad innej komisyi.

Projektowana krajowa osada poprawcza dla nieletnich chłopców, niestety dotąd jest projektem, i w ostatnich czasach ani na krok naprzód nie postąpiła.

Sprawy ksiąg gruntowych i ustanowienie geometrów w siedzibie każdego Sądu powiatowego są przedmiotem osobnych na tej sesyi traktujących się wniosków poselskich, obecnie Komisya prawnicza nie chcąc przesądzać załatwienia tych wniosków — żadnych uwag nie czyni.

Sprawa dla społeczeństwa tak ważna, zasługuje na szczególną uwagę Reprezentacyi krajowej, a Wydział krajowy powinien z całą energią się nią zająć, i nad rychłem jej załatwieniem czuwać.

Komisya wnosi przeto rezolucyę V.

Sprawa emigracyi traktowaną będzie z powodu wniosku poselskiego z tym przedmiotem w związku zostającego — osobnem sprawozdaniem Komisyi prawniczej.

Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o czynnościach Departamentu VI. za czas od 1. listopada 1901 do końca października 1902.

II. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, aby:

a) zarządził bezzwłocznie otwarcie Sądu obwodowego w Czortkowie i Sądów powiatowych w Bołszowcach i Jabłonowie, które już cesarskiem rozporządzedzeniem z dnia 18. września 1899 są ustanowione;

b) po myśli uchwał sejmowych z dnia 15. lutego 1897, 10. marca 1899 i 28. kwietnia 1900 roku poczynił jak najspiesznej przygotowania do utworzenia Sądów obwodowych w Białej, Bochni, Nowym Targu, Mielcu, Jarosławiu i Żółkwi, tudzież Sądów powiatowych w Baranowie, Majdanie, Rudniku, Jagielnicy, Jezierzanach, Krasnej, Podkamieniu, Strzeliskach nowych, Uścierykach i Zawałowie, tak, iżby corocznie przynajmniej jeden Sąd obwodowy i dwa Sądy powiatowe w życie wprowadzone być mogły.

III. Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd, by jak najrychlej w drodze konstytucyjnej przeprowadził reformę postępowania sądowego w sprawach niespornych, — a nim ta reforma nastąpi, polecił Sądom, by załatwiając pertraktacye spadkowe, usilnie się starały o równoczesne przeprowadzenie działów spadku.

IV. Wzywa się ponownie c. k. Rząd, aby przeprowadził zmianę istniejącej ustawy o kwaterunku c. k. żandarmeryi w tym duchu, iżby kwaterunek ten i koszta z tem połączone były ponoszone przez c. k. Skarb państwa, albo przynajmniej, ażeby fundusz krajowy był obowiązany przyczyniać się do tych kosztów tylko pewną proporcyonalną kwotą.

V. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy zakupnie przedmiotów dla żandarmeryi potrzebnych, uwzględniano przemysł krajowy.

VI. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby sprawy założenia krajowej osady poprawczej dla nieletnich chłopców z oka nie spuszczał, o jej pomyślne ukończenie usilnie się starał i o stosowną decyzyę c. k. Rządu ciągle się upominał.

Przewodniczący:
Dr. Wł. Czaykowski.

Sprawozdawca:
Fruchtmann.

L. s. 3227/903.

We Lwowie, dnia 10. października 1903.

Aleg. 427

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wniosku posłów Huryka i Ostapczuka w sprawie uwolnienia gmin wiejskich od czynności poruczonego zakresu działania, ewentualnie wynagrodzenia gmin za sprawowanie powyższych czynności.

Wysoki Sejmie!

Sprawa tak zwanego przekazanego zakresu działania gmin od lat przeszło 30 nie schodzi z porządku dziennego Wysokiego Sejmu a w szczególności w ostatnich latach uchwalone zostały trzykrotnie rezolucye wzywające c. k. Rząd do określenia granic poruczonego zakresu działania i wynagrodzenia gmin ze Skarbu Państwa za sprawowanie czynności tego poruczonego zakresu działania.

Rezolucye te uchwalono na podstawie sprawozdań komisyi gminnej z dnia 5. lutego 1896 L. s. 1.511 (Alegat 226), komisyi prawniczej z 7. lutego 1898 l. 1778 (Aleg. 251) oraz komisyi gminnej z 27. czerwca 1902 L. s. 178 (Alegat 158).

Ostatnią tę rezolucyę powziął Wysoki Sejm mimo wyraźnego oświadczenia obecnego na posiedzeniu Pana komisarza rządowego, iż zdaniem Ministerstwa ustalenie granic poruczonego zakresu działania nie da się przeprowadzić i że wynagrodzenie gminie z powższego tytułu nie należy się, albowiem załatwienie spraw w mowie będących nie leży wyłącznie w interesie administracyi Państwowej, lecz raczej i przeważnie w interesie samej ludności.

Obecnie mamy przed sobą wniosek posłów Huryka i Ostapczuka, którzy domagają się, aby Rząd w drodze ustawodawczej uwolnił gminy wiejskie od poruczonego zakresu działania, ewentualnie przyznał gminom wynagrodzenie za czynności i wydatki na księgę oraz druki dla ewidencyi wojska.

Nie ulega wątpliwości, że gminy obarczone są wykonaniem całego szeregu czynności, które nie dotyczą bezpośrednio interesu gminy.

Ustawa gminna z roku 1866 wspomina o tych czynnościach tylko ogólnikowo w §. 28 jako obowiązku do współdziałania w sprawach publicznej administracyi.

Natomiast główny nacisk kładzie ustawa w §. 27. na sprawy należące do własnego zakresu, wymieniając je poniekąd przykładowo od litery b do n.

Ten sposób przedstawienia rzeczy można łatwo tem wytłumaczyć, iż w chwili powstania ustawy wymagano znaczniej mniej współdziałania gminy w sprawach publicznej administracyi. Od tego czasu jednak minęło lat 37. Stosunki się zmieniły a przybył cały szereg spraw, których wykonanie zabiera organom gminy nie tylko wiele czasu ale nadto naraża gminę na znaczne wydatki pieniężne.

Wydatki te gmina pokrywa dodatkami do podatków wstawianymi corocznie w budżet gminy. Przeglądając te budżety przyjdziemy łatwo do przekonania, że im gmina jest mniejszą i uboższą, tem większą stosunkowo cyfrę stanowią ciężary wynikłe z poruczonego zakresu działania.

Niepodobna wyliczyćws zystkich czynności, które z powyższego tytułu gminy spełniają. Wystarczy tylko wspomnieć, że między innemi należą tu: klasyfikacya i spis koni, prowadzenie ewidencyi w oprawnych księgach, które gminy same kupują dla różnych celów wojskowych. Sporządzanie spisów obowiązanych do stawienia się do służby wojskowej i opłaacnie kosztów komisyi za sprawdzanie tychże spisów.

Wykazy do sądów przysięgłych, kwaterunki wojskowe, dostarczanie podwód, doręczanie pism dla stron od Starostwa w sprawach administracyjnych i podatkowych i t. d.

Już powyższe choć pobieżne zestawienie powinnoby wystarczać, aby wykazać, jak mylne jest zapatrywanie c. k. Rządu, który w swej odpowiedzi danej przez usta Pana Komisarza rządowego oświadczył, iż sprawy należące do poruczonego zakresu działauia leżą przeważnie w interesie samej ludności.

To też komisya prawnicza żadną miarą nie może podzielać powyższego zapatrywania i stwierdza, że istnieje cały szereg spraw, które gmina załatwia a które z interesem gminy nie mają nic wspólnego, że załatwienie tych czynności następuje nieraz z zaniedbaniem własnych spraw, zmuszając gminę do wydatków pieniężnych, i że z tego tytułu należy się gminie całkiem slusznie wynagrodzenie.

Natomiast nie może komisya zalecać zupełnego uwolnienia gmin wiejskich od spraw poruczonego zakresu działania. Te bowiem sprawy tak się niekiedy wiążą ze sprawami własnego zakresu, iż nie zawsze dałyby się od siebie oddzielić, uwolnienie zaś mogłoby tylko nastąpić wtedy, gdyby się udało pociągnąć stałą granicę między własnym i poruczonym zakresem działania, co się przeprowadzić nie da.

Wobec powyższych okoliczności komisya prawnicza wnosi:

Wzywa się c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie w drodze konstytucyjnej przeprowadził ustawę normującą wynagrodzenie gmin za sprawowanie czynności poruczonego zakresu działania.

Przewodniczący:
Wł. Czaykowski.

Sprawozdawca:
Brunicki.

Ls. 3228/03.

We Lwowie, dnia 16. października 1903.

Nr. 426

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wniosku posła Szajera i towarzyszy w sprawie utworzenia c. k. Sądu powiatowego w Jaworniku mieście.

Wysoki Sejmie!

We wniosku swoim domaga się poseł Szajer, by Wysoki Sejm wezwał c. k. Rząd, aby w porozumieniu z c. k. Ministerstwem sprawiedliwości utworzył w jak najkrótszym czasie w mieście Jaworniku c. k. Sąd powiatowy, na budowę gmachu sądowego udzielił subwencyę w kwocie 20.000 K. i pod jurysdykcyę tegoż Sądu przydzielił gminy: Jawornik przedmieście, Hucisko jawornickie, Widaczów, Hadle szklarskie, Szklary, Dylęgówka, Hyżne i Grzegorzówka z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Tyczynie, zaś gminy: Tarnawka, Hadle kańczudzkie, Monasterz i Zagórz z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Przeworsku.

Ten wniosek popiera poseł Szajer tem, że gmina Jawornik miasto, należąca obecnie pod jurysdykcyę c. k. Sądu powiatowego w Tyczynie, oddaloną jest od siedziby Sądu o 24 kilometrów nader przykrej i złej drogi, tak w czasie zimowym, jako też w porze deszczowej, skutkiem czego komunikacya jest bardzo utrudnioną i z ponoszeniem znacznych kosztów podróży połączoną, a częstokroć wobec nowej procedury cywilnej w razie spóźnienia się z przybyciem na termin naraża strony na nieobliczalne szkody, oraz tem, że do nowo utworzyć się mającego Sądu życzy sobie należeć 8 gmin z okręgu sądowego w Tyczynie, a 4 gminy z okręgu sądowego w Przeworsku.

Komisya prawnicza zauważa, że o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Jaworniku mieście wniósł petycyę do Wysokiego Sejmu pod dniem 12. marca 1902 l. 18842 urząd gminny w Jaworniku mieście, umotywowaną identycznie niemal, jak wniosek posła Szajera. Petycyę urzędu gminnego w Jaworniku zwrócił Wydział krajowy Zwierzchności gminnej miasta Jawornika w myśl swej uchwały z dnia 14. marca 1902 l. 18842 z oznajmieniem, że po myśli §. 41. statutu kraj. może Sejm przyjmować petycye tylko wtedy, jeżeli przez którego z członków Sejmu przedłożone zostają i zarazem zauważył, że jest rzeczą wątpliwą, czy Ministerstwo sprawiedliwości przystąpi do otwierania nowych Sądów w Galicyi, zanim nie zostaną aktywowane te Sądy, co do których uchwały sejmowe poprzednio już zapadły, a wkońcu oświadczył, że wobec tego petycya gminy o otwarcie Sądu powiatowego w Jaworniku powodzenia mieć nie może i on tej sprawy przed Sejmem krajowym popieraćby nie mógł.

Komisya prawnicza jest odmiennego zdania od zapatrywań Wydziału krajowego w powołanej uchwale wyrażonych, mianowicie jest zdania, że należy się domagać otwierania Sądów powiatowych tam, gdzie zachodzi istotna potrzeba. W obecnym

wypadku nie stwierdzono dotychczas, czy zachodzi potrzeba otwarcia nowego Sądu powiatowego w Jaworniku, ani też nie wykazano, że tej potrzeby niema — komisya prawnicza nie ma w tej mierze żadnego zgoła materyału, a w szczególności dat i opinij odnośnych władz rządowych i autonomicznych, a nie chcąc i nie mogąc tej sprawy z góry przesądzać, komisya prawnicza wnosi :

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Szajera i towarzyszy L. s. 1573/02 o wezwanie c. k. Rządu, aby w porozumieniu z c. k, Ministerstwem sprawiedliwości utworzył w jak najkrótszym czasie w mieście Jaworniku c. k. Sąd powiatowy, na budowę gmachu sądowego udzielił subwencyi w kwocie 20.000 K. i pod jurysdykcyę tegoż Sądu przydzielił gminy: Jawornik przedmieście, Hucisko jawornickie, Widaczów, Hadle szklarskie, Szklary, Dylęgówka, Hyżne, Grzegorzówka z okręgu c k. Sądu powiatowego w Tyczynie, zaś gminy Tarnawka, Hadle kańczudzkie, Monasterz i Zagórz z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Przeworsku — odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania z odpowiednim wnioskiem na najbliższej sesyi sejmowej.

Przewodniczący:

Dr. Wł. Czaykowski.

Sprawozdawca:

M. Huza.

Ls. 3229/03.

We Lwowie, dnia 16. października 1903

127

Sprawozdanie

komisyi kolejowej o wniosku p. Huryka w sprawie przeniesienia rampy kolejowej w Stanisławowie.

Wysoki Sejmie!

Poseł Huryk wnosi o wezwanie c. k. Rządu, ażeby wezwał Dyrekcyę koleji Lwów-Czerniowce do bezzwłocznego przeniesienia rampy obok dworca kolejowego w Stanisławowie przy ulicy Wołczynieckiej, ponieważ ta rampa tamuje ruch ekonomiczny i handlowy i przynosi szkody mieszkańcom w tej okolicy zamieszkałym.

Komisya nie znając rozmiarów tamowanego ruchu i wywołanej tem szkody, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Huryka przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego sprawozdania.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Schätzel.

Ls. 3.181/903. We Lwowie, dnia 16. października 1903.

Alg. 40

Sprawozdanie

Komisyi administracyjnej o wniosku posła Żardeckiego w sprawie projektu ustawy łowieckiej.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu z dn. 27. czerwca 1902 przekazany został wniosek posła Żardeckiego z projektem ustawy łowieckiej komisyi administracyjnej do sprawozdania.

Przedewszystkiem należy zrobić uwagę, że nie jest dobrze zmieniać co parę lat istniejące ustawy, a że obecna ustawa łowiecka z 5. marca 1897 dz. u. kr. Nr. 71, która weszła w życie w marcu 1898, obowiązuje dopiero lat 5, trudno już dziś osądzić, jakie wydała rezultaty i czy zachodzi nieodzowna potrzeba zmian w drodze ustawodawczej.

Przedłożony projekt jest co do wielu postanowień równobrzmiący z obowiązującą ustawą i różni się głównie w dwóch działach a mianowicie co do sposobu wydzierżawiania polowań gminnych i do kart myśliwskich. W §. 12. i konsekwentnie w następnych wnioskodawca postanawia, że „zwierzchość gminna przynależnego okręgu polowania gminnego zarządzi wydzierżawienie tego polowania przez publiczną licytacyę".

Myśl ta nie jest nowa i znajdowała wyraz już w dawniejszych projektach, jednakowoż większość kom. admin. nie jest zdania, że taka zmiana byłaby korzystną. Wobec ciągłych skarg na przeciążenie gmin własnym i poruczonym zakresem działania, obarczenie tychże nowym obowiązkiem nie jest odpowiedniem. Wiadomo, że wiele gmin, osobliwie mniejszych, nie jest w możności należycie spełniać czynności, które dziś ustawy na nie wkładają, więc zwiększać ten zakres obowiązków nie jest na czasie. Brak należytych sił do przeprowadzania licytacyi sprowadziłby w wielu wypadkach uchylenie aktu licytacyjnego przez dotyczącą władzę a stąd opóźnienie wydzierżawienia i szkodliwa zwłoka. Faktem jest stwierdzonym, że czynsze dzierżawne za polowania gminne ciągle się podnoszą i w wielu okolicach objawia się silna konkurencya przy licytacyach a zachodzi obawa, że gdyby licytacye odbywały się po gminach, konkurencya byłaby mniejsza i z pewnością zjawiłoby się mniej licytantów w gminie, nieraz odległej, niż w Starostwie.

Wnioskodawca uchyla cały dział o kartach myśliwskich i certyfikatach. Nie powtarzając argumentów, które za wprowadzeniem kart myśliwskich były już wypowiedziane, podnieść należy, że we wszystkich krajach, w których ustawy łowieckie istnieją, takie karty są zaprowadzone, przyczyniają się do podniesienia kultury łowieckiej a nadto przynoszą funduszowi krajowemu dochód, który wynosi rocznie mniej więcej 24.000 koron. — Nadto nie ma żadnego ważnego argumentu, któryby przemawiał za zniesieniem tych kart.

W §. 3. wprowadza poseł Żardecki na pozór mało znaczące postanowienie, że „prawo samodzielnego polowania przyługuje każdemu posiadaczowi ogrodów lub parków, znajdujących się przy domu mieszkalnym, bez względu na ich przestrzeń, jeżeli tylko naturalnem lub sztucznem ogrodzeniem są okolone“. W ten sposób obok uprawnionych do wykonywania polowania na podstawie posiadania samodzielnego terenu myśliwskiego lub też na podstawie wydzierżawienia okręgów polowania gminnego proponuje wnioskodawca cały szereg nowych uprawnień z tytułu posiadania przy domu chociażby najmniejszego kawałka ogrodzonego.

W ten sposób ile domów mieszkalnych tyle w każdej gminie byłoby uprawnionych do polowania, a przy niemożności nadzoru rozsrzerzyłoby się kłusownictwo w niebywały sposób i zagroziło w zupełności kulturze łowieckiej. Dzisiejsza ustawa łowiecka w §. 55. i innych broni posiadaczy ogrodów przed szkodami wyrządzanemi przez zwierzynę i zabezpiecza wynagrodzenie szkody, zatem poprawa w tym kierunku jest zbyteczna. Nadto musimy zwrócić uwagę, że w ustawach łowieckich w innych krajach austryackich takiego postanowienia, jak powyżej projektowane, nie znajdujemy a jednak w krajach zachodnich są kosztowne winnice i znaczny dochód przynoszące ogrody owocowe.

Projektowana więc zmiana powyższego paragrafu dzisiejszej ustawy na pozór może nie bardzo znacząca sprowadziłaby w następstwach zupełny upadek kultury łowieckiej.

Nie może Komisya administracyjna pominąć innych mniej zasadniczych zmian i tak: §. 32. co do straży łowieckiej, uchyla przepis ustawy krajowej z 4. września 1892 Nr. 74. Dz. u. kr. dający chociaż do pewnego stopnia gwarancyę, że strażnik polowania musi być osobą ze wszech miar odpowiednią i na zaufanie zasługującą; §. 35. znosi przepis zarządzający zupełne zamknięcie polowania w niektórych okręgach na pewien czas i dla pewnego rodzaju zwierzyny zagrożonej zupełnem wyniszczeniem; §. 36. projektu uchyla postanowienie, że sprzedaż zwierzyny przez handlarzy odbywać się może tylko za okazaniem świadectwa jej pochodzenia; w §. 38. projektu rozszerza wnioskodawca prawo chodzenia ze strzelbą po cudzym okręgu polowania i na osoby w myśl §. 46. ustawy łowieckiej do zabijania pewnych szkodliwych zwierząt na własnym gruncie uprawnione; §. 50. dzisiejszej ustawy zmienia nowy projekt w tym kierunku, że zwierzęta za szkodliwe uznane może chwytać nietylko uprawniony do polowania, ale także każdy właściciel gruntu przy użyciu łapek i innych przyrządów samochwytnych.

Powyższe te projektowane postanowienia nie przyczynią się z pewnością do podniesienia łowiectwa, ani do unormowania stosunków z ustawą tą w związku będących, ale przeciwnie stanowczo wpłyną na zwiększenie kłusownictwa i na znaczne zmniejszenie się stanu zwierzyny łownej w naszym kraju.

Towarzystwo łowieckie, którego głos w tej sprawie nie jest obojętny, zaznacza w petycyi wniesionej do Wysokiego Sejmu w roku zeszłym, że na podstawie nowej ustawy łowiectwo się podniosło, stan zwierzyny wzrasta a natomiast poprawiły się stosunki co do tępienia szkodliwej zwierzyny i wynagrodzenia szkód. Skonstatować również należy, że skargi na szkody przez dziki wyrządzane się zmniejszyły od czasu wejścia w życie nowej ustawy i mniej petycyi w tym kierunku wpływa do Wysokiego Sejmu. Stanowczo można stwierdzić, że postanowienia dzisiejszej ustawy, jeżeli tylko przez władzę i uprawnione czynniki należycie są przestrzegane, dają możność tępienia dzików i skutecznej obrony przeciw szkodom.

Czy wobec tych okoliczności należy przyjść do Wysokiego Sejmu z projektem nowej ustawy — czy jest na czasie i na czyją korzyść ma być ta zmiana? Komisya administracyjna na podstawie powyższych wywodów odpowiada przecząco, przyznaje natomiast, że pewne modyfikacye byłyby dopuszczalne, które tak we wnio-

sku p. Żardeckiego jak również w kołach interesowanych znajdują odgłos. Zmiany takie odnosiłyby się głównie do jaśniejszego określenia okręgów myśliwskich i do zmodyfikowania stanowczego zakązu polowania w niedziele i święta.

Z tych powodów nie wnosi Komisya administracyjna przejścia do porządku dziennego, ale z drugiej strony mając przekazaną całość wniosku p. Żardeckiego do sprawozdania, nie uważa za wskazane przyjść z propozycyą zmian paru paragrafów obowiązującej ustawy tem bardziej, że bliższe zbadanie tych stosunków w porozumieniu się z fachowemi kołami może tylko być korzystne.

Przytoczone okoliczności skłoniły do przedłożenia Wysokiemu Sejmowi wniosku *A)* odesłania do Wydziału krajowego.

Na podstawie faktów przytoczonych z rozmaitych stron kraju sądzi Komisya administracyjna, że c. k. Władze powinny energiczniej zastosowywać przepisy ustawy co do tępienia dzików, zaś w interesie łowiectwa przestrzegać, aby obowiązek posiadania karty myśliwskiej był ściślej wykonywany i dlatego proponuje rezolucyę *B.*

Na podstawie powyższego sprawozdania Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A) Wniosek posła Żardeckiego odsyła się Wydziałowi krajowemu do zbadania, czy nie zachodzi potrzeba zmian niektórych postanowień dziś obowiązującej ustawy łowieckiej.

B) Wzywa się c. k. Rząd:

1. aby ściśle przestrzegał postanowień dzisiejszej ustawy łowieckiej odnośnie do tępienia dzików i ochrony przeciw szkodom wyrządzanym przez dzikie zwierzęta;

2. aby przepis o kartach myśliwskich i certyfikatach był wykonywany.

C) Tem samem załatwione są petycye do ls. 3.099, 3.097, 2.879, 2.752 i 2.753.

Zastępca przewodniczącego:
Gniewosz.

Sprawozdawca:
A. Jędrzejowicz.

LW. 86.699/903. We Lwowie, dnia 16. października 1903.

Aleg. 429

Sprawozdanie

Wydziału krajowego o projekcie założenia szkoły rolniczej w Miłocinie pod Rzeszowem.

Wysoki Sejmie!

Kuratorya fundacyi ś. p. Jana Towarnickiego w Rzeszowie podejmując w miarę wzrostu majątku i dochodów fundacyi stypendyjnej dalszą akcyę skierowaną w myśl woli fundatora ku popieraniu celów dobroczynnych, w szczególności naukowych, i uznając szerzenie wiedzy i postępu rolniczego w kraju za cel pierwszorzędny, zasługujący przedewszystkiem na poparcie, powzięła zamiar inwestowania części kapitałów fundacyi na założenie w okolicy Rzeszowa szkoły rolniczej, która swem wzorowem gospodarstwem i kształceniem młodzieży do zawodu rolniczego byłaby, zdaniem Kuratoryi, najskuteczniejszym środkiem do podniesienia gospodarstw włościańskich.

Na okolicę Rzeszowa zwróciła Kuratorya swą uwagę zapewne w chęci uszanowania pamięci fundatora, ś. p. Jana Towarnickiego, który osiadłszy w Rzeszowie rozwijał w tej okolicy swą obywatelską działalność, powtóre zaś okolica Rzeszowa o inteligentnej ludności włościańskiej i istniejących tu jeszcze dość licznie większych gospodarstwach włościańskich posiada istotnie wszelkie warunki na założenie szkoły rolniczej. O wyborze miejsca zadecydowała wreszcie korzystna sposobność nabycia dla celów projektowanej szkoły nieruchomości, mianowicie folwarku Miłocina, położonego o 3 *km* od Rzeszowa, z obszarem około 120 morgów gruntu i dobrze utrzymanymi budynkami gospodarskimi i mieszkalnymi.

Dla zapewnienia projektowanej szkole dobrej organizacyi i kierunku fachowego postanowiła Kuratorya korzystać z pomocy Wydziału krajowego i w tym celu wniosła do Wydziału krajowego pismem z dnia 25. września b. r. następującą propozycyę: Kuratorya fundacyi ś. p. Jana Towarnickiego zobowiązuje się zakupić własnym kosztem wymieniony folwark Miłocin, zaadaptować budynki dla celów szkoły rolniczej, a nawet postawić nowe w miarę potrzeby, i tak urządzony folwark oddać funduszowi krajowemu prawem wieczystej dzierżawy na szkołę rolniczą z kierunkiem, jaki Wydział krajowy uzna za odpowiedni. Wydział krajowy, nie ponosząc żadnych kosztów założenia tej szkoły rolniczej, miałby obowiązek szkołę zorganizować, objąć ją w swój wyłączny zarząd i ponosić oprócz bieżących kosztów utrzymania zakładu mały nadto wydatek wypłacany do rąk fundacyi tytułem czynszu dzierżawy folwarku, w wysokości wystarczającej na opłacenie podatków realnych.

Korzyści, jakie przedstawia powyższa propozycya, są tak wymowne, że nie potrzebują bliższego uzasadnienia. Przyjęcie wniosku Kuratoryi, umożliwiłoby powstanie szkoły rolniczej, bez ofiar ze strony funduszu krajowego, w okolicy, nie posiadającej na całym swym obszarze takiego zakładu, mimo niezaprzeczonej potrzeby

i najodpowiedniejszych warunków, względnie pozwoliłoby na przeniesienie jednej z istniejących już krajowych szkół rolniczych do Miłocina, do siedziby lepiej i stosowniej wyposażonej, w którym to razie nawet łączne koszta utrzymania kraj. szkół rolniczych nie wymagałyby żadnego podwyższenia.

Wydział krajowy nie mógł jeszcze rozpatrzeć szczegółowego wniosku Kuratoryi, który tak niedawno przedłożono, i powziąć decyzyi co do założenia szkoły w Miłocinie; względnie przeniesienia tam którejś szkoły istniejącej, postanowił jednak dla tem rychlejszego urzeczywistnienia projektu Kuratoryi, zasługującego bezwątpienia na najprzychylniejsze rozpatrzenie, wyjednać u Wysokiego Sejmu w ciągu bieżącej sesyi upoważnienia do podjęcia rokowań z Kuratoryą fundacyi ś. p. Jana Towarnickiego, ażeby na tej podstawie móc na najbliższej następnej sesyi przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt gotowy, w szczegółach wypracowany.

Wydział krajowy wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do nawiązania rokowań z Kuratoryą fundacyi ś. p. Jana Towarnickiego w Rzeszowie w przedmiocie założenia w Miłocinie pod Rzeszowem niższej szkoły rolniczej lub przeniesienia tam jednej z istniejących krajowych niższych szkół rolniczych.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Tadeusz Pilat w. r.
Członek Wydziału krajowego.

L. s. 3.192/903.

Aleg 430

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. §. 2. statutu Banku krajowego w dotychczasowem swem brzmieniu uchyla się;

II. Ten § 2. ma brzmieć jak następuje:

„Zakład ten ma główną siedzibę we Lwowie. W swojej pieczęci używać ma herbu krajowego z powyższą nazwą w obwódce. Firma Banku krajowego (po polsku: „Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem“; po rusku: „Bank krajewyj Koroliwstwa Hałyczyny i Wołodymyryi z Wełykym Kniażestwom Krakiwskym“; po niemiecku: „Landesbank der Königreiches Galizien und Lodomerien mit dem Grossherzogthume Krakau“; po francusku: „Banque du royaume de Galicie et Lodomérie avec le grand duché de Cracovie“) podpisywaną będzie przez dwóch dyrektorów lub przez jednego dyrektora i jednego prokurzystę“.

We Lwowie, dnia 16. października 1903.

Wnioskodawca:
Oleśnicki w. r.

Glidziuk, *Bojko*, *Krempa*, *Korol*, *Huryk*, *Szponder*, *Mogilnicki*, *Barabasz*, *Staruch*, *Ostapczuk*, *Mazikiewicz*, *Bohaczewski*, *Ochrymowicz*, *Barwiński*.

Ls. 2.695/903. We Lwowie, dnia 18. października 1903.

Aleg. 431

Sprawozdanie

sejmowej komisyi przemysłowej o petycyi kuratoryi wyższej szkoły handlowej w Krakowie w przedmiocie udzielenia większej ilości zasiłków stypendyjnych.

Wysoki Sejmie!

Szkoła handlowa w Krakowie składa się z dwóch oddziałów, a mianowicie wyższej szkoły handlowej, istniejącej od roku 1896 a obejmującej 4 lata nauki i oddziału szkoły uzupełniającej, który bez przerwy istnieje od roku 1881.

Szkoła wyższa, zorganizowana jako 4-klasowa w roku 1898, otrzymała na mocy reskryptów ministeryalnych tak prawo publiczności jak i jednorocznej służby wojskowej dla abituryentów.

W rozwoju i skuteczności tej szkoły kuratorya jej ciekawych w ostatnich latach dostrzega objawów. Oto abituryenci z ostatnich trzech lat niemal wszyscy po przejściu pewnej praktyki bardzo przyzwoite w zawodzie handlowym w kraju poznachodzili zajęcia, z czego wnosić wypadałoby, że rozwój stosunków handlowych sił tych potrzebuje, że więc użyteczność zakładu żadnej nie ulega wątpliwości. Równocześnie jednak napływ nowych do szkoły uczniów, a więc uczniów na kurs I, nie jest znaczny i od kilku lat stale utrzymuje się w granicach 22 — 28. Sprzeczność jawna, której przyczyn kuratorya szkoły upatruje w okolicznościach następujących:

Przez długie lat dziesiątki sfery oficyalne, a to nie tylko w naszym kraju, lecz i innych krajach państwa, szkołami handlowemi nie zajmowały się wcale. Że zaś społeczeństwo wobec coraz to trudniejszych warunków w walce konkurencyjnej odczuć musiało płynące stąd braki, toż w połowie 19. wieku powstają w Austryi pierwsze szkoły handlowe, a w przeciągu lat kilkunastu w krajach zachodnich państwa powstają liczne tego rodzaju zakłady naukowe z inicyatywy prywatnej, bo państwo się niemi nie zajmuje.

Korzystne oddziaływanie tych szkół na ustrój stosunków handlowych w krajach wymienionych znaczny już było osiągło stopień, kiedy u nas dopiero się spostrzeżono. I oto powstały liczne prywatne kursy handlowe, które w przeciągu 2 do 3 miesięcy zobowiązują się przyszłych pracowników handlowych wyuczyć najpotrzebniejszych w zawodzie tym wiadomości. Społeczeństwo, nie mając innego sposobu zaradzenia odczuwanym brakom, zżywa się z tą instytucyą, jakkolwiek wartość i skuteczność osiąganej tam nauki tak dla krótkości czasu jak i dla niedostatecznie kwalifikowanych nauczycieli wielką być nie mogła.

Zdawałoby się wobec tego, że z chwilą powstania dwóch wyższych szkół handlowych w kraju, t. j. we Lwowie i Krakowie, sytuacya się zmieni, że kursy owe tracić zaczną na znaczeniu, a ster zawodowego wykształcenia handlowego obejmą wymienione dwie szkoły.

Dzieje się tymczasem inaczej. Owe kursy prywatne istnieją dalej a nawet frekwencya ich rośnie i uczniowie ich w tejsamej, co dawniej mierze, zajęcie znajdują w praktyce, podczas gdy obie, dobrze zorganizowane, wyższe szkoły handlowe na skromnej poprzestawać muszą liczbie uczniów.

Zjawisko to wytłómaczyć jednak łatwo. Ukończenie bowiem 4-klasowej wyższej szkoły handlowej znacznych wobec 2 lub 3-miesięcznych kursów wymaga nakładów materyalnych i pracy, podczas gdy warunki wstępujących do praktyki handlowej abituryentów jednych i drugich są z początku przynajmniej mniej więcej jednakie. Stan ten wobec niedostateczności wiedzy tych, co z kursów owych prywatnych wychodzą, nie jest dobry a czynniki właściwe, kierujące nawą społeczeństwa, powinny ze względu na przyszłość w stosunki te wejrzeć i sprawą tą się zaopiekować. Unormowanie ściślejszych wymagań przy egzaminach frekwentantów kursów prywatnych i większa oględność przy udzielaniu koncesyi na te kursy, t. j. większa baczność na kwalifikacyę zawodową tych, co się o nią starają, wpłynąć mogą i to w sposób zupełnie zgodny z pojęciami słuszności a konieczny ze względu na rzetelne potrzeby kraju, na zmniejszenie liczby tych kursów, będących niejako surogatami właściwych szkół handlowych.

Ubytek przez to powstały w liczbie wykształconych handlowców zastąpić należy przez systematyczną organizacyę szkolnictwa handlowego w kraju, t. j. przez zakładanie uzupełniających szkół handlowych w licznych miastach i miasteczkach, jak niemniej przez tworzenie szkół dwuklasowych w ważniejszych ogniskach ruchu handlowego. Że tego bardzo a bardzo potrzeba, niech wykażą — choć z grubsza — dwie cyfry, t. j. kraju naszego i Czech:

	Galicya	Czechy
Szkół uzupełniających	2 (108 uczniów),	12 (1.246 uczniów)
„ typu wyższego	2 (165 „),	17 (2.541 „)

Jeżeli to, co dotąd przedstawiono, dostatecznie chyba motywuje konieczność lepszego niż dotąd zaopiekowania się szkołami handlowemi, to specyalnej opieki, szczególnie w jednym kierunku, potrzebuje szkoła krakowska.

Jeżeli — jak już wspomniano — abituryenci wyższych szkół handlowych obecnie i to przez czas dłuższy, t. j. dopóki się stosunki wykształcenia handlowego nie zmienią zasadniczo, bezpośrednio po wyjściu ze szkoły te same mniej więcej znajdą warunki utrzymania, co uczniowie kursów prywatnych; to z uwagi na okoliczność, że w naszych stosunkach niestety bardzo tylko biedna młodzież do szkół handlowych się udaje, należałoby młodzież tę w sposób jakiś do szkół tych zachęcić, w sposób, któryby jej dłuższy, bo kilkuletni czas nauki umożliwił i większy nierównie, aniżeli przez abituryentów kursów prywatnych poniesiony trud w nabyciu wykształcenia handlowego ułatwił.

Na to jest jeden tylko sposób, ustanowienie stosownej dla tej szkoły liczby stypendyów.

Ciekawy tu do podniesienia jest moment. Utyskaje się na przeważającą w społeczeństwie naszem dążność do kształcenia się w szkołach średnich i pragnie się dążność tę skierować do szkół zawodowych. A tu tymczasem setki stypendyów istnieje właśnie dla tych, co do szkół średnich i wyższych uczęszczają, — a dla uczniów szkół zawodowych niesłychanie ich jest mało. Prawda, są to fundacye prywatne, których inaczej użyć nie wolno, ale fakt przez to nie przestaje być faktem.

Czy nie dobrzeby było w miarę możności temu zapobiedz?

Szkole handlowej krakowskiej w roku 1902 przyznał Wydział krajowy jako pomoc dla młodzieży w całości 800 K, z których 400 K dano Dyrekcyi do rozporządzenia na doraźne wsparcie biednych a godnych uczniów, resztę zaś stanowiły stypendya dla 2 uczniów po 200 K. Na rok 1903 cyfra ta zeszła do 600 K, t. j. dwa stypendya po 200 K i 200 K do rozporządzenia Dyrekcyi.

Stan ten zdaniem Komisyi przemysłowej bezwarunkowo uledz powinien zmianie na lepsze. Kuratorya szkoły w petycyi swojej uprasza o ustanowienie dla szkoły krakowskiej 12 stypendyów w łącznej kwocie 2.610 K. Stypendya te pragnie Kuratorya stopniować, stosownie do wysokości kursów, a mianowicie proponuje ona:

Dla kursu	I.	3	stypendya	po	120 K,	razem	360 K
„ „	II.	3	„	„	200 „	„	600 „
„ „	III.	3	„	„	250 „	„	750 „
„ „	IV.	3	„	„	300 „	„	900 „
					razem . .		2.610 K.

Rozdział ten motywuje Kuratorya w sposób następujący: Przy przyznawaniu stypendyów uwzględnia się z reguły uczniów kursów wyższych, co do których szkoła już wyrobione ma zdanie o ich wartości i dzielności. Zasada słuszna, lecz o ile się

rozchodzi o zachętę, należałoby koniecznie uwzględnić uczniów kursu najniższego i im również możność otrzymania pomocy zostawić. Że stypendya te w kursach wyższych rosną, jest rzeczą zupełnie usprawiedliwioną, gdyż uczniowie ci już złożyli dowód pilności i większą sumą pracy w zakładzie wykazać się mogą.

Motywowanie to uznać należy za słuszne jak również i zdanie Kuratoryi, że abituryentom wyższej szkoły handlowej zapewnićby należało jakąś opiekę w chwili, kiedy wejść mają w życie praktyczne — a ze względu na ich, w porównaniu z abituryentami kilkumiesięcznych kursów prywatnych, niezaprzeczenie nierównie wyższe i dzielniejsze wykształcenie zawodowe, zapewnić im pierwszeństwo przy umieszczeniach w finansowych instytucyach publicznych i urzędach. Czynią to dotąd Bank krajowy, do pewnego stopnia i Bank austro-węgierski; o instytucyach innych tego do chwili tej powiedzieć nie można.

A jednak uwzględnienie takie jako pośrednia zachęta oddawania się wyższym studyom handlowym byłoby pożądane.

Nie ulega wątpliwości żadnej, że obok świadczeń ze strony kraju i Rząd powinien szkole krakowskiej przyjść z pomocą z pewną ilością stypendyów państwowych. Spodziewać się należy, że z chwilą, kiedy szkoła krakowska rozporządzać będzie budynkiem własnym — co się wnet stanie — jak niemniej pewną ilością własnych sił nauczycielskich, która to rzecz jest przedmiotem osobnego sprawozdania, Rząd przy należytem tą sprawą zajęciu się właściwych czynników, do obowiązku tego się poczuje. Pożądanem jednak będzie, ażeby już dziś Sejm żądaniu swojemu w tym kierunku należyty dał wyraz.

Na podstawie powyższych rozpatrywań Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przy rozdawnictwie stypendyów handlowych we wyższej niż dotąd mierze uwzględniał wyższą szkołę handlową w Krakowie.

2 Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w budżecie na rok 1905 kwotę na stypendya handlowe stosownie podniósł.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby na zasiłki stypendyjne dla wyższej szkoły handlowej w Krakowie przyznał corocznie stosowne kwoty.

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby:

a) zwrócił uwagę na liczne prywatne kursy handlowe w kraju i poczynił kroki w celu stosownej ich, a lepszej niż dotąd organizacyi;

b) przystąpił do systematycznej organizacyi szkolnictwa handlowego w naszym kraju przez zakładanie licznych uzupełniających szkół handlowych i przez inicyatywę w zakładaniu szkół dwuklasowych w ważniejszych ogniskach ruchu handlowego;

c) wpłynął na publiczne instytucye finansowe, jak niemniej w miarę możności i na prywatne, w celu zapewnienia abituryentom wyższych szkół handlowych w kraju pierwszeństwa przy otrzymywaniu posad, wymagających rzetelnego wykształcenia handlowego.

Przewodniczący:
A. Lubomirski.

Sprawozdawca:
Rotter.

Ls. 3284/1909. We Lwowie, dnia 16. października 1903.

Aleg. 432

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wniosku p. Skołyszewskiego w sprawie wezwania c. k. Rządu do ścisłego przestrzegania ustawy o prawie zgromadzania się z 15. listopada 1867 Nr. 135 Dz. u. p.

Wysoki Sejmie!

Poseł Skołyszewski wnosi, aby wezwać Rząd do pouczenia swych organów podwładnych, powołanych do czuwania nad wykonaniem ustawy o prawie zgromadzania się z dnia 15. listopada 1867 N. 135 Dz. u. p., o postanowieniach powyższej ustawy.

Na poparcie swego wniosku przedstawia p. Skołyszewski wypadek, który miał zajść w Łowcach.

Ponieważ wnioskodawca nie podaje konkretnego faktu, wspominając tylko wogóle o pewnym wypadku, nie dając zresztą bliższych wyjaśnień, przeto komisya prawnicza nie jest w stanie wdać się w bliższe ocenienie sprawy.

Choćby tu jednak zaszło naruszenie ustawy, co nie da się wykluczyć, czy to w tym czy innym wypadku, komisya nie uważa się za kompetentną do rozstrzygania sprawy, albowiem w tych wypadkach, w których strona czuje się pokrzywdzoną przez zarządzenie władzy, wolno jej dochodzić swych praw w drodze rekursu do wyższej instancyi a i ustawa z 15. listopada 1867 w §. 18. przyznaje stronie prawo odwołania się w przeciągu dni 8.

Nadto komisya mniema, iż treść powyższego wniosku nadaje się raczej do interpelacyi a jeśli niektóre postanowienia w mowie będącej ustawy wydają się p. wnioskodawcy nieodpowiedniemi, natenczas wniosek winien był zmierzać do zmiany ustawy.

Wobec powyższych okoliczności komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm przechodzi nad wnioskiem posła Skołyszewskiego do porządku dziennego.

Przewodniczący:
Dr. Władysław Czaykowski.

Sprawozdawca:
Brunicki.

LS. 1.088/902. We Lwowie, dnia 27. czerwca 1902

Ale. 439

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o sprawozdaniu z czynności departamentu IV. Wydziału krajowego w sprawach kolejowych za czas od 1. grudnia 1900 do 30. listopada 1901.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie z czynności departamentu Wydziału krajowego w sprawach kolejowych ogranicza się na czas do końca listopada 1901.

Stąd wynika konieczność uzupełnienia tego sprawozdania za czas do końca roku 1901, a poniekąd także za pierwsze miesiące bieżącego roku.

W pierwszej części sprawozdania przedstawioną jest czynność Wydziału krajowego w ostatniem sześcioleciu na polu popierania budowy kolei niższorzędnych, a tem samem kreśli sprawozdanie w ogólnych zarysach dzieje dotychczasowych usiłowań Sejmu i Wydziału krajowego na polu lokalnych kolei.

Bardzo słusznie zauważa sprawozdanie:

„Równoczesne podjęcie budowy sześciu kolei, w rozmaitych częściach kraju położonych, było niezmiernie ciężkiem zadaniem dla świeżo zorganizowanego z różnorodnych elementów złożonego a ilościowo szczupłego personalu biura kolejowego“.

Również trafną jest następująca uwaga komisyi kolejowej z dnia 30. czerwca 1901 (L. S. 1354):

„Przystępując do wykonania kolei objętych pierwszym programem, popełniono wielki błąd, że kraj budował naraz i równocześnie parę linij. — Otrzymawszy znaczne środki finansowe przez uchwalenie rocznej dotacyi 600.000 koron, chciano jak najprędzej stwierdzić czynami dobre chęci, chciano wyzyskać nowe dotychczas zaniedbane pole działania i doczekać się co najrychlej pomyślnych rezultatów. Ale siły biura kolejowego nie mogły starczyć na równoczesne prowadzenie tych robót, na dokładne obrobienie planów i kosztorysów, na ścisłe nadzorowanie przedsiębiorstw.

Powstały z tego powodu niedokładności w planach i obliczeniach, które już znalazły wyraz w milionowych przekroczeniach, tak, jak niedokładności mogą powodować przez długie lata nadmiernie wysokie wydatki na utrzymanie kolei.

Może także i pertraktacye z Rządem były pospiesznie prowadzone i niedosyć stanowczo, bo skonstatować musimy, że udział Rządu przy kolejach objętych nowym programem jest w stosunku do przyczynienia się kraju dla nas bardziej korzystnym“

Popełniono niezawodnie wielkie błędy, popełniono błędy te przez niedokładności w preliminowaniu kosztów budowy kolei, popełniono także błędy przez zbyt optymistyczne kalkulowanie przypuszczalnej rentowności pojedyńczych kolei.

Popełniono atoli także błędy przez niecałkiem dostateczne dozorowanie budowy pojedyńczych objektów kolejowych.

Nie da się atoli zaprzeczyć, że uwagi, które w tej mierze zrobiły wywody komisyi kolejowej, a w szczególności uwagi wyrażone w sprawozdaniu tejże komisyi z dnia 30. czerwca 1901 odniosły skutek i że nowo zorganizowane biuro niezawodnie trzymać się będzie zasady: lepiej mniej a dobrze, i że kalkulacye przeprowadzone będą bez wszelkiego optymizmu, a w szczególności kalkulacye rentowności z wielką gruntownością.

Nie da się bowiem zaprzeczyć, że kalkulacya rentowności przypuszczalnej przedstawia nadzwyczajne trudności; nie da się zaprzeczyć, że każda kalkulacya przypuszczalnej rentowności jest zawsze tylko rachunkiem prawdopodobieństwa

i że okręg atrakcyi i wielkość atrakcyi nowej kolei bardzo trudno da się obliczyć z wszelką dokładnością.

Nie można a szczególnie w naszych stosunkach dokładnie przepowiedzieć, jaka ilość już transportowanych towarów opuści dotychczasowe furmanki i dotychczasowe stacye kolejowe i używać będzie nowej kolei.

Jeszcze trudniej atoli jest obliczyć, czy i o ile ruch ekonomiczny — wogóle się podniesie i czy i o ile powstaną nowe transporta i nowe tętna życia ekonomicznego. Nie podlega tedy najmniejszej wątpliwości, że daleko trudniej jest zrobić dokładny operat przyszłej rentowności, jak dokładny operat techniczny budowy kolei, a nie należy zapomnąć, że mimo tego, operat ten jest podstawą rozstrzygnięcia pytania, czy jakaś kolej ma być budowana lub nie.

A gdy tak jest, również niebezpiecznem jest, jeżeli kalkulacye przyszłej rentowności są optymistyczne, jak jeżeli będą one całkiem pesymistyczne, bo pesymizm w naszych stosunkach, gdzie tak wiele leży jeszcze odłogiem, jest również niebezpieczny, jak optymizm polegający na niegruntownem rzeczy osądzeniu.

Kalkulacye przypuszczalnej rentowności muszą zawierać tedy przedewszystkiem całkiem dokładny obraz istoty życia ekonomicznego w pewnej okolicy, z szczególnem uwzględnieniem przywyknień ruchu ekonomicznego co do transportowania ludzi i towarów, z którymi liczyć się należy w pewnej okolicy.

Jeżeli n. p. ludność jakaś przywykła do odwiedzania pewnego targu i jeżeli ludność ta koncentruje wielką część swego handlu na tym targu, to należy w każdym razie z tem się liczyć, że nowa kolej lokalna nie zniszczy tego pociągu, tradycyą uświęconego.

Należy atoli przy kalkulacyach przyszłego przypuszczalnego ruchu postawić przedewszystkiem prognozę, czy przez tę kolej powstanie nowe życie ekonomiczne, czy utworzone będą wartości ekonomiczne i czy nowa kolej wytworzy nowe źródła pracy i bogactwa narodowego.

Nie należy w każdym razie przypuszczać w kalkulacyach, **że skrócenie kilku albo nawet kilkunastu kilometrów w przejeździe kolejowym już samo przez się będzie oszczędnością w komunikacyi**, bo wiadomą jest rzeczą, że polityka taryfowa liczy się niejednokrotnie z faktem, że na liniach konkurencyjnych, a nawet niekonkurencyjnych pewien przejazd ponad pewną długość niejednokrotnie nic nie kosztuje albo kosztuje tylko bardzo mało. Błędy popełniano u nas, błędy może większe popełniano w Czechach przy założeniu kolei lokalnych, a nierównie większe popełniono przy założeniu kolei lokalnych w innych krajach, a przedewszystkiem we Włoszech, bo wielkie doświadczenia, które nabyto w sześciu dziesięcioleciach na polu kolejnictwa nie wystarczały i nie wystarczają dla nowych pojęć i dla nowego zakresu kolei lokalnych.

Kolej lokalna nie jest bowiem koleją w zwykłem tego słowa znaczeniu, lecz kolej lokalna jest i być musi res sui generis i nie jest i nie może ona być niczem innem, jak tylko lepszą drogą dojazdową do właściwej kolei. Jej założenie, jej ruch, jej polityka taryfowa, jej obsługa muszą być na zupełnie innych zasadach oparte, jak owych głównych arteryj komunikacyjnych, które mają łączyć większe odległości.

Dlatego koleje lokalne właściwie nie mogą być drogami strategicznemi, a nie mogą one być takiemi, nietylko dlatego, ponieważ wymogi strategii obciążają zbytnio koszta założenia, które muszą być tanie, ale i dlatego, ponieważ z większymi kosztami założenia wiążą się zwykle większe koszta utrzymania droższych i większych objektów. Niestety atoli historya lokalnych kolei w Austryi, a w szczególności w kraju naszym uczy nas, że wymogi wojskowości co do założenia i utrzymania kolei lokalnych są tak wielkie, że noszą one w sobie w wielkiej części wypadków zarodek zabicia usiłowania każdej lokalnej kolei.

Dzieje kolei Przeworsk-Bachórz są klasycznym tego przykładem.

Nowy zaś fakt utrudniania usiłowań na polu tworzenia lokalnych kolei, poucza nas, jak wielkie trudności robią władze wojskowe w akcyi tworzenia nowych dróg dojazdowych (lokalnych kolei).

Przykład ten dostarcza nam pismo c. k. Ministerstwa kolejowego z 26. maja 1902 l. 3763/3 do Wydziału krajowego we Lwowie. Pismo to tyczy się projektowanej kolei Tarnów-Szczucin.

W piśmie tem w ustępie 4-tym wymienione są wymogi ministerstwa wojny co do tej kolei — w takim zakresie, że kolej przez te zarządzenia strategiczne musiałaby o kilkakroć sto tysięcy drożej kosztować, że koszta utrzymania kolei byłyby znacznie

droższe, a że przez te znacznie zwiększone koszta nie powstałaby choćby najmniejsza korzyść dla ludności, i choćby najmniejsze zmniejszenie własnych kosztów przewozu.

Wymogi te są tak wygórowane, że dla ilustracyi, z jakiemi trudnościami każda czynność na polu wytwarzania dróg komunikacyjnych w kraju naszym liczyć się musi, stosownem jest przytoczyć dosłowne brzmienie wymogów wojskowości co do projektowanej drogi do Szczucina. Ustęp ten opiewa:

Das k. u. k. Reichs-Kriegsministerium hat unterm 28. Februar l. J. Abth. 5/E.B. Nr. 530 dem vom Militärvertreter sub Post Nr. 30 des vorliegenden Protokolles gestellten Forderungen mit dem Beifügen zugestimmt, dass die Durchbringung einer bestimmten Anzahl von Zügen auf der fraglichen Localbahn dermalen nicht angesprochen wird. Demgemäss sind lediglich die im Projecte bereits vorgesehenen im Nachstehenden detailirt besprochenen Stationen nicht aber die Halte- und Ladestellen, für den Verkehr von 50-achsigen Zügen einzurichten und hat die Einmündung der Projektslinie in die Station Tarnów derart zu erfolgen, dass die gegenwärtige Leistungsfähigkeit dieser Station in keiner Weise beeinträchtigt wird.

Mit Rücksicht auf die vorbezeichneten militärischen Forderungen, deren Erfüllung den seinerzeitigen Concessionären unbedingt obliegen wird, sind in den einzelnen Verkehrstellen die folgenden Geleiseherstellungen erforderlich, wobei bemerkt wird, dass die nachstehend angegebenen Masse sich auf die zwischen den Wechselgrenzmarken zu messenden *nutzbaren* Geleiselängen beziehen, und zwar:

a) In der Anschlussstation Tarnów der k. k. Staatsbahnen (zugleich Domicilstation der Locomotiven der Localbahn) werden ausschlieslich für den Bedarf der projectirten Localbahn benöthigt: zwei Kreuzungsgeleise je 229 m. lg, zwei Manipulationsgeleise je 229 m. lg., wobei an Stelle der obbezeichneten 4 Geleise auch zwei Geleise von je 229 m. Länge und ein Geleise von 445 m. Länge hergestellt werden könnten. Endlich ist in dieser Station ein Abstellgeleise für die Garnituren der Post- und Transenenzüge von 213 m. Länge auszuführen uud überdies auch eine entsprechende Erweiterung der bestehenden Zugförderungsanlage in Aussicht zu nehmen.

b) In der Kreuzungsstation Żabno (Umkehrstation für die Vorspann-Locomotiven der Strecke Żabno-Dąbrowa) sind vorzusehen: zwei Kreuzungsgeleise je 229 m. lg., ein Stutzgeleise 26 m. lg., und endlich ein weiteres Stutzgeleise zum Abstellen der Vorspannlocomotive (für die Strecke Żabno-Dąbrowa) auf der Ausfahrtsseite gegen Szczucin 10 km. lg. An Stelle dieser beiden Stutzgeleise kann übrigens auch ein Stutzgeleise gegen Szczucin mit der Länge von 36 m. ausgeführt werden.

c) In der projectirten Wasserstation Dąbrowa (zugleich Domicilstation der Vorspann-Locomotiven für die Strecke Żabno-Dąbrowa) sind herzustellen: zwei Kreuzungsgeleise mit Wasserabfassung je 244 m. lg., ein Reservegeleise (Magazins- und Rampengeleise für Civilzwecke) 229 m. lg., ein Stutzgeleise 26 m. lg., ein Locomotivumfahrgeleise und ein weiteres Stutzgeleise auf der Ausfahrtsseite gegen Szczucin zum Abstellen für 2 Locomotiven 20 m. lg. Beigefügt wird, dass an Stelle der beiden Stutzgeleise, auch ein Geleise von 46 m. Länge in Aussicht genommen werden kann.

d) In der Kreuzungsstation *Mędrzechów-Bolesław* sind zwei Kreuzungsgeleise je 229 m. lg. und ein Stutzgeleise 26 m. lg. auszuführen.

e) In der End- und Wasserstation *Szczucin* sind vorzusehen: zwei Kreuzungsgeleise je 229 m. lg., ein Stutzgeleise 26 m. lg., ein Manipulations- und Reservegeleise 229 m. lg., ein Abstellgeleise für die Garnituren der Post- und Transenenzüge (zugleich Magazins- und Rampengeleise für Civilzwecke) 213 m. lg., und ein Locomotivumfahrgeleise mit Abzweigung zur Zugförderungsanlage mit Aufstellgeleisen für 2 Locomotiven und den Kohlenlagerplätzen. — Nachdem die in Km. 30/31 projectirte Station Oleśno in militärischer Beziehung nicht in Betracht kommt, wird sohin bei der Projektierung der Geleiseanlagen für dieselbe lediglich auf die Bedürfnisse des Civilverkehrs Rücksicht zu nehmen sein.

Ilustrującym faktem, do jakich świadczeń przymuszone bywają koleje lokalne, jest także okoliczność, że musiano zbudować na żądanie wojskowości na kolei Trzebinia-Skawce strażnicę wojskową kosztem około 50.000 koron. Stąd wynika, że zwalczać należy w przyszłości wszelkie usiłowania wojskowości, o ile one obciążają budżet budowy, konserwacyi i oprocentowania kolei lokalnych.

Koleje lokalne liczyć się muszą z zbyt szczupłymi środkami, ażeby mogły czynić ofiary dla celów ogólno państwowych, a musi stanąć bezwzględnie zasada, że

i o ile interesa wojskowości, a więc interesa ogólno państwowe wymagają zwiększonych kosztów budowy, zwiększonych kosztów oprocentowania i amortyzacyi, zwiększonych kosztów ruchu i utrzymania szlaku kolejowego, wszystkie te zwiększone koszta muszą bezwzględnie obciążać etat ogólno państwowy

Koleje lokalne nie są kolejami w właściwem tego słowa znaczeniu, muszą tedy być także administrowane podług innych zasad, a przedewszystkiem z wszelką oszczędnością.

Początek w tej mierze zrobiono tego roku na galicyjskich drogach żelaznych lokalnych, a należy się spodziewać, że doświadczenia, które nabędzie się w tej mierze, umożliwią tańsze własne koszta ruchu, a tem samem przyczynią się stopniowo do pomyślniejszych wyników.

Doświadczenia, które mamy z naszemi, kolejami lokalnemi, są jeszcze bardzo świeżej daty, nie dają one nam możności wypowiedzenia ostatecznego sądu o takowych, wystarczają one atoli, by nam dać niejedną naukę co do przyszłego projektowania dalszych kolei, a przedewszystkiem uczą nas one programu ostrożności i działalności niedoraźnej, nie zbyt szybkiego tempa, ale systematycznego i konsenkwentnego rozwoju.

A wstrzemięźliwość jest tembardziej wskazaną, o ile, jak sprawozdanie Wydziału krajowego wykazuje, z rocznego kredytu 750.000 koron rocznie w budżet krajowy na cele kolejowe wstawionego, tylko kwota około 200.000 koron, wynikająca z obecnych dochodów kolei lokalnych, jest do dyspozycyi.

Już niejednokrotnie wykazano, że te 200.000 K. nie są liczbą stałą i niezmienną, że mogą one się zmniejszyć w epoce złej konjuktury, że mogą one się zwiększyć, jeżeli czysty dochód wybudowanych kolei lokalnych, co do których rentowności kraj jest angażowany, się podniesie; — w każdym razie atoli przezorność i solidność wymagają, ażeby co do dalszej akcyi kolejowej liczyć się z faktem, że w obecnej chwili najwyżej kapitał $4^1/_2$ milionów Koron, czyli renta 200.000 K. jest do dyspozycyi, a to tak długo, jak długo Sejm nie zadecyduje przeznaczyć dalsze kwoty obciążające trwale budżet krajowy na cele kolei lokalnych, albo jak długo dłuższe doświadczenie nie pouczy, że z dochodów kolei jest większa kwota do dyspozycyi i to trwale, jak 200.000 koron rocznie.

II. Co do tej dalszej akcyi kraju na polu popierania kolei niższorzędnych powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 4. lipca 1901 szereg uchwał I.—XII., co do których Wydział krajowy przedkłada sprawozdanie w wywodach swoich.

Sprawozdanie to należy uzupełnić następującemi uwagami:

1. Co do kolei Nowy Sącz-Szczawnica.

Jak to już na poprzedniej sesyi do wiadomości Rady kolejowej podano, zarządził Wydział krajowy przeprowadzenie studyów i opracowanie projektu kolei Nowy Sącz-Szczawnica tak dla toru wąskiego, jak i dla toru normalnego, ażeby uzyskać potrzebny materyał do powzięcia ostatecznej decyzyi co do szerokości toru dla tej kolei.

Kosztorys, sporządzony na podstawie projektu wstępnego, wykazuje koszta budowy razem z kosztami sfinansowania i procentami interkalarnymi zapotrzebowanie:

a) dla toru normalnego w kwocie 5,060.000 K.
b) „ „ wąskiego „ „ 4,360.000 „

Różnica wynosi zatem na korzyść toru wąskiego 700.000 koron.

Znaczniejszej różnicy niepodobna było dlatego osiągnąć, że dla toru wąskiego musiano wziąć pod rozwagę zastosowanie typu szyn o wadze 17·9, podczas gdy dla toru normalnego użyto w projekcie tylko nieznacznie cięższych, bo o wadze 21·3 kg. na metr bieżący.

Nadto zachodzi potrzeba urządzenia dla toru wąskiego osobnej stacyi złączenia w znaczniejszych rozmiarach, jak dla toru normalnego.

Na to, że nie dało się osiągnąć większej jeszcze różnicy między kosztami budowy powyższej kolei o torze wąskim a normalnym, wpływa jeszcze i ta okoliczność, że zaprojektowana trasa musi prowadzić przez nader wąską dolinę Dunajca, przez co okazują się koniecznemi bardzo znaczne roboty ochronne, których również i przy zaprojektowaniu typu wąsko-torowego uniknąć nie podobna.

Udziały interesentów, subskrybowane przez miejscowe czynniki interesowane, wynoszą dotychczas łączną kwotę 150.000 K., podczas gdy wedle planu finansowego, który

służył za podstawę uchwał sejmowych z 4. i 5. lipca 1901 — udziały te wynosić winny co najmniej $^1/_6$ część całego kapitału, t. j. 843.000 K. dla toru normalnego, względnie 726.000 K., dla toru wąskiego.

Ponowne szczegółowe obliczenia rentowności projektowanej kolei wykazały, że w najlepszym wypadku można przyjąć jako czysty dochód dla kolei nomalnotorowej kwotę 30.000 K. zaś dla kolei wąskotorowej kwotę 26.000 K. rocznie, co odpowiada oprocentowaniu kapitału po 0·6% od sta.

Tak niskie oprocentowanie, dla którego starano się wyzyskać momenta przewidzialne najkorzystniejsze, nasuwa obawę niebezpieczeństwa deficytu ruchowego.

Wobec takiego stanu rzeczy Wydział krajowy widział się zmuszonym wstrzymać się od starań o zarządzenie komisyi rewizyi trasy i stacyjnej, dopokąd nie wpłyną deklaracye interesowanych, uzupełniające ich udziały do wysokości wyż wykazanej.

Wezwania do interesowanych wysłano, ale dotąd nie ma odpowiedzi.

2. Co do kolei Tarnów-Szczucin.

Szczegółowe obliczenia krajowego biura kolejowego, przeprowadzone na podstawie projektu, wykazały, że koszta budowy kolei Tarnów-Szczucin o torze wąskim wynoszą okrągło kwotę 2,550.000 koron, podczas gdy koszta budowy jej o torze normalnym wynoszą 2,700.000 koron.

Rewizyę trasy dla tej kolei przeprowadzono w lutym b. r., wraz z komisyą stacyjną z wynikiem pomyślnym; ostateczne zatwierdzenie trasy przez c. k. Ministerstwo dotąd nie nastąpiło.

Wypracowanie projektu szczegółowego nastąpi prawdopodobnie jeszcze w ciągu bieżącego roku, tak, że z wiosną roku 1903 poddany być może projekt ten komisyi obchodowej.

Na rzecz udziału interesentów zdeklarowano dotychczas 385.000 koron; zebranie reszty w kwocie 65.000 koron jest w toku.

Po uzupełnieniu datków interesentów do wysokości $^1/_6$ części t. j. do kwoty 450.000 koron oraz po decyzyi Wysokiego Sejmu co do szerokości toru, przystąpi Wydział krajowy do pertraktacyi z Rządem co do subwencyi państwowej, tak, że spodziewać się można, iż kolej ta objęta będzie ustawą państwową o tych kolejach lokalnych, których budowa zapewnioną być ma w r. 1903.

Uchwałą z 4. lipca 1901 upoważnił Wysoki Sejm Wydział krajowy do poparcia finansowego budowy kolei lokalnej Tarnów-Szczucin o torze wąskim.

Wydział krajowy wykazuje, że ze względów na miejscowe stosunki jest jedynie tor normalny odpowiedni dla ekonomicznych interesów okolicy.

Głównym artykułem przewozowym będzie dla tej kolei węgiel i bydło. Przeładowywanie węgla z wagonów normalnych na wąskotorowe przynosi zawsze wielką szkodę, podobnie i bydło nie znosi przeładowywania. Z powodu sprzyjającej konfiguracyi terenu, zanikają przy tej kolei korzyści budowy kolei wąskotorowej, gdyż nie zachodzi tu potrzeba wyzyskiwania terenu ostrymi łukami; również i roboty ziemne będą tu nieznaczne. Różnica więc kosztów budowy kolei wąskotorowej i normalnotorowej jest zbyt małą, by mogła zrównoważyć trudności w prowadzeniu ruchu, wynikajace z toru wąskiego. W przypuszczeniu nadto, że kolej lokalna będzie miała ponieść tylko rzeczywiste koszta złączenia w stacyi Tarnów, Wydział krajowy postanowił przedłożyć wniosek budowy kolei Tarnów-Szczucin o torze normalnym.

Na podstawie jednak rewizyi trasy projektu przedwstępnego, c. k. Rząd postawił bardzo daleko idące żądania rozszerzenia stacyi złączenia w Tarnowie, czysto na cele wojskowe, jak również i zupełnie dla samej kolei lokalnej niepotrzebnego i zbędnego założenia stacyi na szlaku kolei lokalnej. Wymaganiom tym miałoby się stać zadość kosztem kolei lokalnej, jakkolwiek podobna budowa nie jest zgodną z charakterem kolei lokalnej, gdyż w danym razie miałaby już wszelkie cechy kolei głównej drugiego rzędu.

Żądania Rządu mogą przeto w ogóle zakwestyonować przyjście do skutku tej kolei. Z tych powodów byłoby wskazane powrócenie do budowy o torze wąskim. Ze względu jednak na to, że c. k. Rząd w obec zainteresowania w tej kolei, ze względu na interesa ogólno-państwowe może nie zgodzić się na budowę o tym typie, należałoby Wydziałowi krajowemu pozostawić wolny wybór typu dla kolei lokalnej Tarnów-

Szczucin. Rzeczą będzie Wydziału krajowego na wypadek zgodzenia się na tor normalny, przy pertraktacyi z c. k. Rządem wykazać niedogodności wynikające z żądań wojskowości, podrożenie budowy samej, podrożenie kosztów eksploatacyi i w następstwie utrudnienie uzyskania odpowiedniego oprocentowania kapitału zakładowego. Na tej podstawie powinno być dążeniem Wydziału krajowego uzyskać ponad przewidziany udział państwa, oznaczony w uchwale sejmowej z 4. lipca 1901 pokrycie różnicy kosztów budowy, wynikających z żądań na cele ogólno-państwowe.

Należałoby przeto zalecić Wysokiemu Sejmowi, by upoważnił Wydział krajowy do podjęcia pertraktacyi z c. k. Rządem dla uzyskania koncesyi dla kolei lokalnej Tarnów-Szczucin, a to albo wąskotorowej albo normalno-torowej.

3. Co do kolei Janów-Jaworów.

Komisya reambulacyjna dla projektowanej kolei Janów-Jaworów przeprowadzoną była w marcu 1902. br, z wynikiem pomyślnym.

Na tej podstawie zwróciło się Towarzystwo kolei Lwów-Janów, jako starające się o koncesyę na powyższą kolej do Wydziału krajowego z prośbą o wypłatę uchwalonej przez Wysoki Sejm subwencyi krajowej.

Wobec tego wezwał Wydział krajowy Towarzystwo pomienione do dopełnienia warunków zastrzeżonych uchwałą sejmową z 4. lipca 1901, a mianowicie do przedłożenia zatwierdzonego przez Ministerstwo kolejowe projektu szczegółowego, uzupełnionego po myśli postanowień komisyi obchodowej wraz z kosztorysem, celem ustalenia kapitału budowy, następnie do przedłożenia projektu protokołu koncesyjnego.

Wedle informacyj zasięgniętych, zamierza pomienione Towarzystwo jeszcze w ciągu bieżącego roku do budowy kolei Janów-Jaworów przystąpić.

4. Co do kolei Podgórze-Myślenice-Lubień.

Wynik rewizyi trasy kolejowej zatwierdzony został reskryptem c. k. Ministerstwa kolei żelaznych z dnia 3. stycznia 1902 l. 32986/3 z tem, iż na wypadek, gdyby zamierzono kolej tę kiedykolwiek połączyć z koleją transwersalną, w takim razie Ministerstwo wojny domaga się przekształcenia tej kolei na normalno-torową.

Na wypadek zatrzymania typu wąskotorowego dla linii Podgórze-Myślenice-Lubień, zaleca Ministerstwo kolejowe wziąć pod rozwagę ewentualne zastosowanie typu, którego domaga się Ministerstwo wojny, a mianowicie zmiejszenia szerokości toru z 0·76 m. na 0·70 m., oraz zastosowania lokomotyw o ciśnieniu maksymalnem osi 3·0 ton, z tem, że zastosowanie takiego typu wpłynie znacznie na potanienie kosztów budowy.

Prócz tego domaga się Ministerstwo kolejowe zarządzenia rozlicznych dodatkowych studyów, których potrzebę komisyjnie podniesiono.

Wskutek tego odniósł się Wydział krajowy do ubiegającego się o koncesyę z wezwaniem, aby oświadczył się w pierwszej linii co do powyższych wymogów Ministerstwa, a następnie, aby uzupełnił projekt w myśl zarządzeń poczynionych przez komisyę rewizyi trasy, aby można ustalić ostatecznie kapitał zakładowy, preliminowany na budowę kolei Podgórze-Myślenice-Lubień w myśl ust. X. uchwały sejmowej z d. 4. lipca 1901.

W ten sposób ustalony kapitał będzie mógł służyć za podstawę sfinansowania tego przedsiębiorstwa kolejowego i wtedy dopiero będzie mógł Wydział krajowy wziąć pod rozwagę — poruszone przez kraj. Radę kolejową — dodatkowe przyczynienie się kraju do budowy kolei przez ewentualne udzielenie żądanej dodatkowej gwarancyi kraju dla kapitału pierwszeństwa w takiej wysokości, do jakiej wysokości Rząd udzieli zwłoki dla należytości za prowadzenie ruchu.

5. Co do kolei Przeworsk-Bachórz.

Koncesya na kolej lokalną Przeworsk-Bachórz udzieloną jest dokumentem z dnia 15. lutego 1902 r. i ogłoszoną w Dzienniku ustaw państwowych pod l. 39.

Szczegółowe postanowienia, dotyczące przeprowadzenia budowy, zawarte są w Dzienniku rozporządzeń dla kolei żelaznych i regulacyi z dnia 1. marca 1902 pod l. 24.

Na podstawie powyższej koncesyi kolej Przeworsk-Bachórz budowaną będzie jako kolej wąskotorowa o szerokości toru 76 cm., przyczem zastosowane będą analogiczne warunki techniczne, jak to przy budowie wąskotorowej kolei Łupków-Cisna.

Koncesyjny termin budowy oznaczono na lat *dwa*.

Celem zapewnienia kapitału budowy, wezwał Wydział krajowy dotyczące korporacye autonomiczne oraz prywatnych interesentów, ażeby zdeklarowane przez siebie udziały na koszta budowy pomienionej kolei do dni 30 do Kasy krajowej wpłacili, względnie, o ile chodzi o zapewnienie gwarancyi, do zawarcia odnośnych umów przystąpili.

Umowa z koncesyonaryuszem w przedmiocie uchwalonej przez Sejm gwarancyi krajowej jest już zawartą i Ministerstwu kolejowemu do zatwierdzenia przedłożoną.

Nadto wezwał Wydział krajowy koncesyonaryusza do zawarcia przy współudziale Wydziału krajowego umowy z Rządem co do ustawowo zapewnionej subwencyi państwowej.

Do chwili ukonstytuowania się Towarzystwa, działa imieniem koncesyonaryusza we wszystkich sprawach dotyczących tej kolei Wydział krajowy na podstawie pełnomocnictwa, zeznanego przez koncesyonaryusza.

Operat przysądzenia robót budowlanych jest już przez krajowe biuro kolejowe przygotowanym i oferty na budowę rozpisane.

Agendy przygotowawcze dla wykupna gruntów są już wdrożone.

6. Przedłużenie kolei lokalnej Piła-Jaworzno do gwarectwa w Jaworznie.

Niepomyślne wyniki eksploatacyjne na linii Piła-Jaworzno wymagają możliwie najszybszej sanacyi przez pozyskanie znaczniejszych transportów dla tej kolei, to jest, przez jej przedłużenie do kopalni gwarectwa Jaworzniańskiego i połączenie jej z linią górniczą Szczakowa-Jaworzno.

Towarzystwo kolei Piła-Jaworzno wdrożyło wspólnie z Wydziałem krajowym potrzebne ku temu starania, a staraniom tym przyszło i c. k. Ministerstwo kolei żelaznych z pomocą.

Ministerstwo jest skłonne w razie dostarczania przez gwarectwo Jaworzniańskie węgla dla kolei państwowych zakupywać ten węgiel loco stacya Jaworzno, coby zapewniło bardzo znaczny fracht dla tej kolei.

Projekt szczegółowy tego przedłużenia przerobiony w myśl wymogów gwarectwa Jaworzniańskiego i c. k. kolei państwowych, stanowił przedmiot komisyi obchodowej, odbytej w lutym 1902., której wynikiem było uzyskanie konsensu na budowę.

Konsens ten otrzyma jednak moc obowiązującą dopiero z chwilą uzyskania koncesyi.

Koszta budowy przedłużenia tego wraz z urządzeniem odpowiedniej stacyi Jaworzno przy połączeniu się z istniejącą koleją górniczą — obliczone są efektywnie na 370.000 K, nominalnie zaś na 410.000 koron.

Sfinansowanie jest w ten sposób zamierzonem, że kraj udzieli w drodze 4% pożyczki bieżącej kapitału na budowę pomienionego przedłużenia.

Na spłatę zaś tej pożyczki obracane będą w pierwszej linii dochody brutto przed opędzeniem kosztów ruchu, co w protokole koncesyjnym zastrzeżonem być winno.

Nadto uzyskać należy od Rządu zapewnienie w protokole koncesyjnym, że jak długo Rząd zakupywać będzie węgiel w gwarectwie Jaworzniańskiem, tak długo będzie węgiel ten zakontraktowywać loco Jaworzno i następnie transportować koleją Piła-Jaworzno.

Wydział krajowy wdrożył pertraktacye z gwarectwem Jaworzniańskiem co do ewentualnego przyczynienia się tegoż gwarectwa do kosztów budowy. Usiłowania te uwieńczone są pomyślnym skutkiem. Wydział krajowy zamierza wdrożyć obecnie rokowania koncesyjne, których wynik pomyślny zdaje się być zapewniony, wobec bardzo przychylnego stanowiska ministerstwa kolejowego w tej sprawie. Prawdopodobnie

w razie przyjścia do skutku projektowanego przedłużenia, zmienią się dotychczasowe wyniki eksploatacyjne na linii Piła-Jaworzno na korzyść.

Mianowicie przez pozyskanie rocznego transportu 80.000 ton węgla, której dostarcza kopalnia w Jaworznie dla kolei państwowych, dalej transportu węgla dla kopalni galmanu i cynku w Kątach, wreszcie przez zwiększony ruch osobowy i posyłkowy, podniosą się dochody kolei lokalnej tak znacznie, że nietylko zniknie obecny deficyt ruchowy, lecz pozostanie znaczna kwota na oprocentowanie kapitału.

Sprawa ta jest przedmiotem osobnego przedłożenia Wydziału krajowego i osobnego sprawozdania komisyi kolejowej dla Wysokiego Sejmu.

Już w pierwszej części tegoż sprawozdania nadmieniono, że niestety pierwotne kosztorysowe koszta budowy bardzo znacznie są i będą przekroczone. Sprawozdanie atoli nie może na razie skonstatować ostatecznych liczb tego przekroczenia w wielu wypadkach, ponieważ ostateczne rachunki budowy nie są jeszcze zamknięte. Niezawodnie atoli będą znaczne przekroczenia przy kolejach Trzebinia-Skawce, Piła-Jaworzno, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, a dzisiaj już skonstatować należy, że przy tych trzech kolejach jest potrzebne powiększenie kapitału zakładowego z powodu zwiększonych kosztów budowy, które jeszcze nie mogą być ustalone.

Pierwotne kosztorysy kosztów budowy wynosiły przy kolei Trzebinia-Skawce 5,900.000 koron (w tej kwocie objęta jest cena kupna kolei Trzebinia-Siersza i koszta założenia stacyi w Trzebini) — kolei Piła-Jaworzno 1,392.000 koron, kolei Chabówka-Zakopane 5,800.000 koron, kolei Borki wielkie-Grzymałów 1,800.000 koron, kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka 7,840.000 koron, kolei Łupków-Cisna 1,400.000 koron. (Obecnie wynoszą koszta tej kolei 1,580.000 koron).

III. Prowadzenie ruchu i rentowność.

Już poprzednio wykazano, że w wielkiej mierze zawisł rezultat rentowności kolei lokalnych od oszczędności przy prowadzeniu ruchu i nadmieniono, że jest nadzieja, że przy współudziale czynników Ministerstwa kolejowego usiłowania w tej mierze biura kolejowego krajowego, odniosą dodatni rezultat. Nie da się atoli zaprzeczyć, że na rentowność kolei już istniejących wpływają i inne czynniki, nie zawsze od zarządu kolejowego zawisłe. Takim czynnikiem jest przedewszystkiem lepsza lub gorsza konjuktura handlowa, a najlepszy tego obraz daje nam chwilowy zastój na kolei Trzebinia-Skawce, co do której zły stan interesów przemysłowych i zła konjuktura w tej mierze wpływa obecnie nadzwyczaj niekorzystnie na ilość transportu węgla, która stanowi podstawę dochododajności tej kolei.

Sprawozdanie Wydziału krajowego należy przedewszystkiem uzupełnić wynikami eksploatacyjnymi za rok 1901.

I. Kolej lokalna Borki wielkie-Grzymałów.

A. Dochody.

a) Dochody z przewozu:

	Rok 1900.	Rok 1901.
	Koron	
1) z przewozu osób cywilnych	27.069·63	28.524·38
2) „ „ wojskowych	625·99	444·91
3) „ pakunków	390·83	383·98
4) „ towarów przesyłkami pospiesznemi .	9.340·43	4.700·47
5) „ „ „ zwykłemi . .	85.441·49	86.218·85
razem K. .	122.868·37	120.272·59
b) Różne dochody:		
Dochody te wynosiły K.	2.613·31	1.687·—
Ogółem wynosiły zatem dochody K. . . .	125.481·68	121.959·59

B. Wydatki.

	Rok 1900.	Rok 1901.
a) Wydatki na eksploatacyę:	Kor.	
1) Zarząd ogólny	3.779·31	3.394·24
2) Nadzór i konserwacya kolei	24.579·17	21.714·70
3) Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	15.730·16	14.264·45
4) „ parowozów i warsztatów	35.276·38	31.905·59
Razem K.	79.365·52	71·278·98
b) Inne wydatki:		
Wydatki te wynosiły:	8.971·29	12.245·16
Ogółem wynosiły zatem wydatki	88.336·81	83.524·14
Po strąceniu tych wydatków od wykazanych dochodów	125481·68	121.959·59
Okazuje się nadwyżka eksploatacyjna	37.144·87	38.435·45
Ogólne wydatki wynoszą zatem w stosunku do ogólnych dochodów	70·39%	68·48%

Z powyższego zestawienia wynika, iż zmniejszenie wydatków było większe niż zmniejszenie dochodów, tak, iż ostateczny wynik eksploatacyjny w r. 1901 jest o drobną kwotę korzystniejszy niż w r. 1900.

II. Kolej miejscowa Łupków-Cisna.

A. Dochody.

	rok 1900.	rok 1901.
a) Dochody z przewozu:	Koron	
1) z przewozu osób cywilnych	5.067·06	4.713·62
2) „ „ wojskowych	0·52	15·97
3) „ pakunków	74·69	108·85
4) „ towarów przesyłkami pospiesznemi	344·23	255·67
5) „ „ „ zwykłemi	66.633·44	71.945·09
Razem K.	72.149·94	77.039·20
b) Różne dochody:		
Dochody te wynosiły	2.677·83	184·88
Ogółem wynosiły zatem dochody K.	74.827·77	77.224·08

B. Wydatki.

a) Wydatki na eksploatacyę:	Koron	
1) Zarząd ogólny	2.903·65	2.403·23
2) Nadzór i konserwacya kolei	28.421·94	20.535·26
3) Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	13.511·36	13.060·74
4) „ parowozów i warsztatów	16.139·60	14.468·59
	60.976·55	50.467·82
b) Inne wydatki:		
Wydatki te wynosiły	4.692·56	5.738·39
Ogółem wynosiły zatem wydatki K.	65.669·11	56.206·21
Po strąceniu tych wydatków od wykazanych dochodów	74.827·77	77.224·08
Okazuje się nadwyżka eksploatacyjna w kwocie	9.158·66	21.017·87
Ogólne wydatki wynosiły zatem w stosunku do ogólnych dochodów	87·79%	72·78%

Z powyższego zestawienia wynika, że w roku 1901 przy nieznacznie zwiększonych dochodach wydatki zmniejszyły się w większej mierze, co razem wpłynęło na znaczne podniesienie się nadwyżki eksploatacyjnej. Całą tę nadwyżkę atoli podobnie jak

w roku przeszłym użyto na dalsze częściowe pokrycie kredytowanego przez c. k. Zarząd kolei państwowych niedoboru eksploatacyjnego z r. 1898/99, który przeniesiony jest do rachunku na r. 1902 jeszcze z kwotą 27.548 K. 52 h. W kwocie tej wszakże mieszczą się 4% odsetki zwłoki od całego niedoboru, obliczone po koniec r. 1901., jakkolwiek żadną umową nie zastrzeżone. Rada zawiadowcza nie uznała obciążenia z tytułu tych odsetek, a Wydział krajowy imieniem Towarzystwa wniósł w tej sprawie przedstawienie do c. k. Ministerstwa kolejowego, które atoli dotąd nie jest załatwione.

Według informacyj nie ma widoków, żeby przedstawienie powyższe odniosło pomyślny rezultat.

III. Kolej lokalna Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

A) Dochody.

a) Dochody z przewozu:

	rok 1900	rok 1901
	Koron	
1. z przewozu osób cywilnych	89.138·57	108.053·97
2. „ „ wojskowych	5.820·30	10.538·40
3. „ pakunków	1.300·91	1.936·98
4. „ towarów przesyłkami pospiesznemi . .	8.991·82	13.617·12
5. „ „ „ zwykłemi . . .	108.717·78	252.723·61
Razem K.	213.969·38	386.870·18

b) Różne dochody:

Dochody te wynosiły	10.556·25	25.549·50
Ogółem wynosiły zatem dochody	224.525·63	412.419·68

B) Wydatki.

a) Wydatki na eksploatacyę:

	rok 1900	rok 1901
	Koron	
1. Zarząd ogólny	13.741·79	13.935·66
2. Nadzór i konserwacya kolei	137.313·83	124.195·43
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	50.042·19	43.393·39
4. Obsługa parowozów i warsztatów	84.789·44	106.497·97
Razem K.	285.887·25	288.022·45

b) Inne wydatki:

Wydatki te wynosiły koron	102.664·70	69.528·—
Ogółem wynosiły zatem wydatki koron	388.551·95	357.550·45
Przy porównaniu z wykazanymi dochodami koron . .	224.525·63	412.419·68
okazuje się niedobór koron	164.026·32	
względnie nadwyżka eksploatacyjna koron		54.869·23

Z zestawienia powyższego wynika, że w porównaniu z r. 1900 podniosły się dochody w r. 1901 o 83·68%, równocześnie zaś wydatki tego roku zmniejszyły się o 7·97%, skutkiem czego ostateczny wynik eksploatacyjny wzrósł z niedoboru w r. 1900 w kwocie K. 164.026·32 do nadwyżki eksploatacyjnej w r. 1901 w kwocie K 54.869·23.

Ogólne wydatki w stosunku do ogólnych dochodów wynosiły w r. 1900 173.05%, zaś w roku 1901 86·69%.

Wykazaną powyżej nadwyżkę eksploatacyjną użyto na częściowe pokrycie niedoboru eksploatacyjnego za lata 1899 i 1900.

IV. Kolej lokalna Trzebinia-Skawoe.

A) Dochody.

a) Dochody z przewozu:

	rok 1900	rok 1901
	Koron	
1. z przewozu osób cywilnych	29.826·57	34.730·62
2. „ „ wojskowych	626·57	777·54
3. „ pakunków	294·47	347·16
4. „ towarów przesyłkami pospiesznemi	243·31	1.073·29
5. „ towarów przesyłkami zwykłemi	279.256·39	290.322·10
Razem K	310.247·31	327.250·71

b) Różne dochody:

dochody te wynosiły koron	18.315·79	6.572·79
Ogółem wynosiły zatem dochody koron	328.563·10	333.823·50

B) Wydatki.

a) Wydatki na eksploatacyę:

		Koron
1. Zarząd ogólny	10.405·84	8.896·62
2. Nadzór i konserwacya kolei	81.525·—	53.690·76
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	71.028·27	63.653·70
4. Obsługa parowozów i warsztatów	55.488·57	60.588·15
Razem K	218.447·68	186.829·23

b) Inne wydatki!

wydatki te wynosiły koron	39.325·62	60.896·03
Ogółem wynosiły zatem wydatki koron	257.773·30	247.725·26
Po strąceniu tych wydatków od wykazanych dochodów	328.563·10	333.823·50
okazuje się nadwyżka eksploatacyjna w kwocie koron	70.789·80	86.098·24
Ogólne wydatki wynosiły zatem w stosunku do ogólnych dochodów	78·45%	74·20%

Zwiększonym nieznacznie dochodom odpowiadały w roku przedmiotowym zmniejszone wydatki na tej kolei, tak, iż w rezultacie nadwyżka eksploatacyjna podniosła się o przeszło 15.000 koron.

V. Kolej żelazna Chabówka-Zakopane.

A) Dochody.

a) Dochody z przewozu:

	rok 1900	rok 1901
	Koron	
1. z przewozu osób cywilnych	129.909·86	138.286·70
2. z przewozu osób wojskowych	4.037·34	3.595·02
3. „ pakunków	9.286·55	9.082·53
4. „ towarów przesyłkami pospiesznemi	8.850·14	10.660·18
5. „ towarów przesyłkami zwykłemi	136.416·04	114.741·98
Razem K	288.499·93	276.366·41

b) Różne dochody:

dochody te wynosiły	K 9.142·47	5.890·80
Ogółem wynosiły zatem dochody:	K 297.642·40	282.257·21

B) Wydatki.

a) Wydatki na eksploatacyę:

	Koron	
1. Zarząd ogólny	8.127·07	7.143·85
2. Nadzór i konserwacya kolei	75.195·46	54.750·53
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	45.341·55	39.030·95
4. Obsługa parowozów i warsztatów	41.145·69	49.095·66
Razem K	169.809·77	150.020·99

b) Inne wydatki:

wydatki te wynosiły	K 7.518·65	28.357·92
Ogółem zatem wynosiły wydatki	K 177.328·42	178.378·91
Po strąceniu tych wydatków od wykazanych dochodów	K 297.642·40	282.257·21
Okazuje się nadwyżka eksploatacyjna w kwocie	K 120.313·98	103.878·30
Ogólne wydatki wynosiły zatem w stosunku do ogólnych dochodów	59·57%	63·19%

Zmniejszonym dość znacznie dochodom na tej kolei odpowiadały nieznacznie zwiększone wydatki, skutkiem czego nadwyżka eksploatacyjna w roku przedmiotowym spadła o przeszło 16.000 K.

VI. Kolej lokalna Piła-Jaworzno.

A) Dochody.

a) Dochody z przewozu:

1. z przewozu osób cywilnych	koron	2.913·14
2. „ „ wojskowych	„	25·94
3. „ pakunków	„	7·34
4. „ towarów przesyłkami pospiesznemi	„	63·81
5. „ towarów przesyłkami zwykłemi	„	22.358·80
Razem koron		25.369·03

b) Różne dochody:

dochody wynosiły	37·06
Ogółem wynosiły zatem dochody	K 25.406·09

B) Wydatki.

a) Wydatki na eksploatacyę:

	rok 1901
1. Zarząd ogólny	koron 1.565·41
2. Nadzór i konserwacya kolei	„ 12.488·58
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	„ 7.866·45
4. Obsługa parowozów i warsztatów	„ 10.963·60
	razem koron 32.884·54

b) Inne wydatki:

wydatki te wynosiły	koron 8.748·91
Ogółem wynosiły zatem wydatki	„ 41.633·45
w porównaniu z wykazanym dochodem	„ 25.406·09
okazuje się niedobór eksploatacyjny	„ 16.277·36

Ogólne wydatki w stosunku do ogólnych dochodów wynosiły zatem 163.87%

Rok 1901 jest dla kolei lokalnej Piła-Jaworzno pierwszym rokiem obrachunkowym. Wynik ekskloatacyi, jak z powyższego wynika, jest bardzo niekorzystny. W razie przyjścia do skutku projektowanego połączenia tej kolei z miastem Jaworzno i kopalnią gwarectwa Jaworzniańskiego znaczne podniesienie dochodów byłoby zapewnione.

Wykazany powyżej niedobór eksploatacyjny pozostaje na razie na rachunku zwłoki (Stundung) do wyrównania z ewentualnych nadwyżek eksploatacyjnych w latach następnych.

Z zestawień tych rachunkowych wynika, że w roku 1901 na kolei Borki-Grzymałów był dochód prawie taki sam, jak w roku 1900 i że dochód na kolei Łupków-Cisna trochę się podniósł.

Kolej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, która przyniosła w roku 1900 ogromny deficyt 164.026 K. 32 h., przyniosła już mały dochód netto w roku 1901 w kwocie 54.869 K. 23 h. Dochód kolei Trzebinia-Skawce podniósł się o przeszło 15.000 koron. Niestety spadł atoli dochód kolei Chabówka-Zakopane w roku 1901 w porównaniu z r. 1900 o przeszło 16.000 koron.

Dochód kolei lokalnych wyrażony w procentach wynosił w roku 1901:

1) przy kolei lokalnej Borki wielkie-Grzymałów:
   a) od całego kapitału zakładowego 2·13%;
   b) od pożyczki pierwszeństwa przez kraj gwarantowanej 3·2%;
2) przy kolei Łupków-Cisna:
   a) od całego kapitalu zakładowego 1·33%;
   b) od akcyj pierwszeństwa objętych przez kraj 2%;
3) przy kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka:
   a) od całego kapitału zakładowego 0·7%;
   b) od pożyczki pierwszeństwa gwarantowanej przez kraj 1·05%;
4) przy kolei lokalnej Trzebinia-Skawce:
   a) od całego kapitału zakładowego 1·46%;
   b) od pożyczki pierwszeństwa przez kraj gwarantowanej 2·6%*);
5) przy kolei lokalnej Chabówka-Zakopane:
   a) od całego kapitału zakładowego 1·8%;
   b) od pożyczki pierwszeństwa przez kraj gwarantowanej 4·59%;
6) kolej Piła-Jaworzno miała w pierwszym roku swego istnienia znaczny deficyt ruchu.

Ażeby dać obraz powodzenia kolei lokalnych w roku bieżącym 1902, uważa komisya za stosowne przedłożyć następujące:

---

*) Kolej ta jest klasycznym przykładem, jak wielce pomylono się w swoim czasie w kalkulacyi. — Przy tej kolei węglanej kalkulowano na wielką zwyżkę dochodów.

Zestawienie

dochodów (brutto) kolei lokalnych za czas od 1. stycznia do 30. kwietnia 1902

według dziennika rozporządzeń dla kolei i żeglugi Nr. 62 z dnia 12. czerwca 1902.

Kolej	1901 od 1/1 do 30/IV 1901	1902 od 1/1 do 30/IV 1902	a zatem więcej	1902 mniej	UWAGA.
Borki wielkie-Grzymałów . . .	33.788	42.400	8.612	—	Większa frekwencya osób, większy ruch towarowy z powodu przewozu desek, zboża, węgla, sukna i żywego towaru.
Chabówka-Zakopane	67.984	65.600	—	2.384	Ruch osobowy zwiększony z powodu tygodniowych jarmarków — ruch zaś towarowy zmniejszony z powodu ubytków transportów drzewa.
Delatyn-Kołomyja-Stefanówka . .	86.057	116.300	30.243	—	Ruch osobowy i towarowy zwiększony.
Łupków-Cisna	17.505	18.300	795	—	Ruch osobowy zwiększony z powodu przewozu 300 robotników leśnych — ruch towarowy zwiększony z powodu transportu drzewa budulcowego i opałowego.
Piła-Jaworzno	5.041	20.100	15.059	—	Silniejszy ruch towarowy z powodu przewozu węgla.
Trzebinia-Skawce	108.644	71.600	—	37.044	Transport węgla zmniejszony.
Razem . .			54.709	39.428	
a zatem			+ 15.281		

Z zestawienia tego wynika znaczny spadek dochodów na kolei Trzebinia-Skawce. Spadek ten wynosi w porównaniu z epoką tych samych miesięcy roku przeszłego więcej jak trzecią część dochodów brutto, a przyczyną tego zjawiska jest zmniejszony transport węgla.

Natomiast z przyjemnością skostatować należy poprawienie ruchu na kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka przez zwiększenie ruchu osobowego i towarowego o więcej jak trzecią część dochodu brutto.

Ażeby dać obraz porównawczy ruchu na kolejach naszych lokalnych potrzebnem jest zestawienie dochodów brutto od kilometra.

W roku 1901 przyniosły dochodu brutto od 1 klm. kolej

Chabówka-Zakopane . . .	6.518 K.
Kraków-Kocmyrzów . . .	5.151 „
Piła-Jaworzno	1.193 „
Skawce-Trzebinia-Siersza . .	5.584 „
Borki wielkie-Grzymałów . .	3.744 „
Lwów-Bełzec (Tomaszów) . .	7.373 „
Lwów-Kleparów-Janów . . .	3.149 „
Łupków-Cisna	3.096 „
Bukowińskie koleje . . .	10.151 „
Delatyn-Kołomyja	3.683 „
Kołomyjskie lokalne koleje . .	3.204 „
Wschodnio-galicyjskie koleje lokalne	5.346 „

Dla ilustracyi dochodów kolei lokalnych innych prowincyj niech służą następujące liczby:

Najgorsze koleje lokalne czeskie przyniosły w roku 1901 od jednego kilometra brutto:

Neuhof-Weseritz . . .	1.609 K.
Strokonitz-Breznitz . . .	2.105 „
Wodnau-Moldauheim . . .	2.111 „
Neuhaus-Neubistritz . . .	1.899 „

Na podstawie tego przedstawienia rzeczy wnosi komisya kolejowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie departamentu IV. Wydziału krajowego w sprawach kolejowych.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przy pomocy zreorganizować się mającego biura kolejowego starał o zwiększenie dochodów na kolejach lokalnych a to przez możliwe wpływanie na pozyskanie zwiększonych transportów jakoteż przez wpływanie na możliwe oszczędności ruchu.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby obliczenia co do kosztów założenia, jakoteż co do przypuszczalnej rentowności przy nowych projektach kolejowych robione były z możliwie wielką dokładnością.

4. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w odpowiedni sposób przedstawił imieniem Sejmu władzom centralnym, że skromne środki kolei lokalnych zasadniczo nie mogą służyć celom ogólno państwowym i strategicznym i że zasadniczo wszelkie w tej mierze stawiane wymogi wojskowości nie mogą być pokrywane ze szczupłych funduszów lokalnych dróg żelaznych.

5. Sejm, uznając całą ważność rozwoju sieci kolejowych lokalnych i uznając konieczność dalszego rozwoju akcyi w tej mierze, uchwala, iż należy tylko tyle kolei lokalnych rocznie budować, ile siłami biura kolejowego można z wszelką dokładnością skontrolować pod względem technicznym i administracyjnym w czasie budowy.

6. Sejm upoważnia Wydział krajowy do podjęcia pertraktacyj z c. k. Rządem dla uzyskania koncesyi dla kolei lokalnej Tarnów-Szczucin, a to albo wąskotorowej albo normalnotorowej.

Sprawozdawca:
Kolischer.

Przewodniczący:
Zaleski.

Ls. 3.082/1903. We Lwowie, dnia 13. października 1903.

Aleg. 433

Dodatkowe sprawozdanie

Komisyi kolejowej o sprawozdaniu z czynności Dep. IV. Wydziału krajowego w sprawach kolejowych za czas od 1. grudnia 1900 do 30. listopada 1901.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie Komisyi kolejowej z dnia 27. czerwca r. 1902 nie przyszło dotychczas pod obrady Wysokiego Sejmu. W międzyczasie atoli Wysoki Sejm dnia 18. września r. 1903 co do kolei Tarnów-Szczucin powziął następującą uchwałę:

Upoważnia się Wydział krajowy do przeprowadzenia rokowań z c. k. Rządem o uzyskanie koncesyi dla kolei lokalnej Tarnów-Szczucin jako normalno-torowej, i do finansowego poparcia imieniem kraju budowy tej kolei o torze normalnym pod warunkami wyrażonemi w uchwale sejmowej z dnia 4. lipca 1901 o poparciu przez kraj budowy kolei lokalnych drugiego programu.

Z tego powodu Komisya kolejowa cofa 6-ty wniosek, zawarty w sprawozdaniu z dnia 27. czerwca 1902 a odnoszący się do kolei Tarnów-Szczucin.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Dr. Kolischer.

LW. 3.031/1903.

We Lwowie, dnia 13. października 1903.

Alg. 434

Sprawozdanie

komisyi kolejowej o sprawozdaniu z czynności Dep. IV. Wydziału krajowego w sprawach kolejowych za czas od 30. listopada 1901 do 1. grudnia 1902 r.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie z czynności Departamentu Wydziału krajowego w sprawach kolejowych ogranicza się na czas do końca listopada 1902 r. Stąd wynika konieczność uzupełnienia tego sprawozdania za czas do końca roku 1902, a poniekąd także za pierwsze siedm miesięcy bieżącego roku.

Wydział krajowy omawia w pierwszej części tegoż sprawozdania koleje lokalne będące w budowie.

Budowa kolei lokalnej Przeworsk-Bachórz a względnie do Dynowa jest w pełnym toku i prawdopodobnie będzie w przepisanym terminie do użytku publicznego oddaną. Uchwałą sejmową z 19. września 1903 r. uchwalono i zabezpieczono przedłużenie z Bachórza do Dynowa; budowę objęli przedsiębiorcy Ziembicki i Ilnicki, którzy linię do Bachórza budują, po cenach kosztorysowych. Przedłużenie to będzie gotowem w tym samym czasie, co kolej do Bachórza t. j. 1. września 1904 r.

Budowa przedłużenia kolei lokalnej Piła-Jaworzno została ukończoną a przedłużenie oddano do ruchu publicznego 5. sierpnia 1903 roku. Na drugiem miejscu omawia sprawozdanie Wydziału krajowego koleje lokalne będące w ruchu.

Co do wyników eksploatacyjnych nadmienić należy, że dochody czyste za r. 1901 przez kraj popartych kolei lokalnych wzmogły się w porównaniu do dochodów za r. 1900 i że zwolnienie kraju z tytułu tego poparcia od zobowiązań funduszu kolejowego wynosiło w r. 1901 — 41·3% w porównaniu z 33·1% w r. 1900, a mianowicie wynosiła nadwyżka dochodów nad wydatki ruchu:

przy kolei Borki-Grzymałów w r. 1901 40.088·79 K w porównaniu z r. 1900 37.144·87 K
„ „ Łupków-Cisna „ 21.017·87 „ wobec „ 7.097·44 „
przy kolei Trzebinia-Skawce 100.432·20 K wobec 70.789·80 K w r. 1900
„ „ Kraków-Kocmyrzów 22.898·85 „ „ 13.835·58 „ „ „

Przy kolei Chabówka-Zakopane niestety w r. 1901 dochód był cokolwiek mniejszy jak w r. 1900 a mianowicie wynosił on w r. 1901 109.984·62 K a w roku 1900 112.544·87 K.

Kolej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka miała w r. 1900 jeszcze niedoboru 164.026·32 K a w r. 1901 nadwyżka dochodu nad wydatki ruchu już wynosiła 54.869·23 K przyczem się nadmienia, że część kosztów rekonstrukcyi linii wskutek powodzi w r. 1900 obciąża rachunek zwłoki kosztów eksploatacyi.

Z przyjemnością skonstatować należy, że dochód zwiększył się znacznie w r. 1902 w porównaniu z r. 1901 bo wynosiła nadwyżka dochodów w r. 1902:

przy kolei Borki-Grzymałów 45.573·11 K w porównaniu do 40.088·79 K r. 1901
„ „ Łupków Cisna 41.030·25 „ „ z 21.017·87 „ „
„ „ Trzebinia-Skawce 161.244·93 „ „ „ 100.432·20 „ „

przy kolei Chabówka-Zakopane poszedł dochód bardzo znacznie w górę, a mianowicie:

wynosił dochód w r. 1902 143.635·72 K w porównaniu do 109.984·62 K w r. 1901
przy kolei Kraków-Kocmyrzów 28.872·31 K w porównaniu z 22.898·85 K „
kolej Piła-Jaworzno, która jeszcze w r. 1901 miała niedoboru 14.693·91 K już w r. 1902 osiągnęła małą nadwyżkę 400 koron.

Tylko kolej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka ma ciągle złe wyniki eksploatacyi i przyniosła w r. 1902 tylko nadwyżkę 52.168·82 K w porównaniu z kwotą 54.869·23 K w r. 1901. Co do pierwszych siedmiu miesięcy roku 1903 nie można mieć dokładnego obrazu o ewentualnej nadwyżce dochodów nad wydatki ruchu, ale nie podlega najmniejszej wątpliwości, że na podstawie prowizorycznego zestawienia dochodów brutto jest zwiększenie ruchu i dochodów brutto na kolejach Chabówka-Zakopane, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, Łupków-Cisna, Piła-Jaworzno a szczególnie na Trzebinia-Skawce.

Dochód bowiem brutto na kolei Trzebinia-Skawce wynosił w pierwszych siedmiu miesiącach r. 1903, 289.600 K w porównaniu z kwotą 183.066 K w tym samym okresie czasu r. 1902 a więc nadwyżka 106.532 K.

Przy kolei Łupków Cisna wynosiła ta nadwyżka dochodu brutto 10.912 K. a przy kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka 34.152 K.

Co do spodziewanych dochodów na przyszłość tych kolei nadmienia się co następuje:

Przy kolei Borki-Grzymałów nie należy się spodziewać zwiększonego ruchu, ponieważ ekonomiczne stosunki tej części kraju nie ulegną w najbliższym czasie żadnej zmianie.

Nie zachodzi także prawdopodobieństwo podwyższenia dochodów netto przy kolei Chabówka-Zakopane, nie należy się spodziewać zwiększonego dochodu brutto, a liczyć się należy z nieuniknionym wydatkiem wskutek znaczniejszej wymiany progów.

Delatyn-Kołomyja-Stefanówka należy niestety nietylko do ekonomicznie źle fundowanych kolei, a oprócz tego na znaczniejsze koszta utrzymania z powodu złego stanu progów i złych objektów między Gwoździcem a Horodenką. Kolej Łupków-Cisna była zawsze złą koleją, jedynie dodatni rezultat tej kolei jest, że wywołała industryę lokalną a mianowicie prócz tartaku znaczną fabrykę szczotek, mebli giętych, klepek na beczki i t. p.

Co do Piła-Jaworzno spodziewać się należy znacznej poprawy wyników eksploatacyi. Uchwałą sejmową z 11. lipca r. 1902 zabezpieczonem zostało przedłużenie tej kolei do gwarectwa jaworzniańskiego i do miasta Jaworzna. Od dnia 5. sierpnia 1903 prowadzi się już ruch do gwarectwa jaworzniańskiego i do miasta Jaworzna.

Na podstawie umowy z zarządem kolei państwowych pójdzie odtąd na całym szlaku Piła-Jaworzno w kierunku ku Spytkowicom 150.000 ton węgla dla celów ruchu kolei państwowych, które Zarząd kolei państwowych sprowadza z gwarectwa Jaworzniańskiego. Dalej przez przedłużenie kolei do miasta Jaworzna należy się spodziewać pozyskania stałego transportu węgla do fabryki galmaju w Kątach, która fabryka spotrzebowuje rocznie około 30.000 ton węgla. Niezawodnie i ruch osobowy na tym szlaku się zwiększy.

Również należy się spodziewać dalszego wzrostu dochodów na linii Trzebinia-Skawce. Przedewszystkiem bowiem cały węgiel dla kolei państwowych transportowany na linii Piła-Jaworzno pójdzie z Piły do Spytkowic na szlaku Trzebinia-Skawce, a część tego węgla pójdzie dalej aż do Skawiec.

Również należy się spodziewać większego ruchu towarowego (drzewnego) z „ruchu kartelowego“.

Spodziewać się także należy większego ruchu z Sierszy, ponieważ koleje państwowe zapotrzebowują się obecnie więcej jak dotychczas w węgle z kopalni galicyjskich.

Wogóle przypuścić należy, że dochody kolei lokalnych galicyjskich nie zmniejszą się w najbliższej przyszłości, a raczej spodziewać się należy wzrostu.

Już wyżej nadmieniono, że w r. 1901 wynosiło zwolnienie funduszu kolejowego przez dochody kolei lokalnych 41·3% tj. więcej jak o 8% niż w r. 1901, z przyjemnością atoli skonstatować należy, że już w r. 1902 zwolnienie funduszu kolejowego przez dochody kolei lokalnych dosiągły 46·27% rocznego obciążenia nominalnego, a ponadto uzyskał fundusz kolejowy od kolei Łupków-Cisna tytułem częściowego umorzenia kapitału dochodami tej kolei a to po raz pierwszy zwrot kapitału 19.500 koron.

Gdyby tedy nie zachodziła obawa, że wyniki eksploatacyi kolei Przeworsk-Bachórz-Dynów będą mniej korzystne, możnaby przyjść do wyniku, że 200.000 koron, które po myśli sprawozdania komisyi kolejowej z dnia 27. czerwca r. 1902 ma fundusz kolejowy rocznie do dyspozycyi są za nisko oszacowane i że podług wyników eksploatacyi fundusz kolejowy mógłby większymi kapitałami dysponować, jak to przyjęła komisya kolejowa w swem sprawozdaniu z dnia 27. czerwca r. 1902. Ale nie tylko obawa co do rentowności kolei Przeworsk-Bachórz, ale także przezorność i solidność wymagają ażeby w dalszej akcyi kolejowej liczyć się z faktem, że w obecnej chwili tylko renta 200.000 koron jest do dyspozycyi.

Uzupełniając sprawozdanie z czynności Dep. IV. Wydziału krajowego przedstawia komisya dochody i wydatki w porównaniu z r. 1900 i 1901, także za r. 1902.

1. Kolej lokalna Borki wielkie-Grzymałów.

I. Dochody z przewozu.

	1900 r.	1901 r.	1902 r.
1. Za przewóz osób cywilnych . . .	27.069·63 K	28.524·38 K	29.225·17 K
2. „ „ „ wojskowych . . .	625·99 „	444·91 „	698·60 „
3. „ „ pakunków	390·83 „	383·98 „	359·55 „
4. „ „ towarów przesyłkami pospiesz.	9.340·43 „	4.700·47 „	5.794·47 „
5. „ „ „ „ zwykłemi	85.441·49 „	86.218 85 „	86.009·39 „
Suma dochodów . .	122.868·37 K	120.272·59 K	122.087·18 K
II. Dochody różne	2.613·31 „	1.687·— „	1.160·55 „
Razem suma dochodów	125.481·68 K	121.959·59 K	123.247·73 K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	3.779·31 K	3.394·24 K	2.873 31 K
2. Nadzór i konserwacya kolei . . .	24.579·17 „	21.714·70 „	18.102·66 „
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych .	15.730·16 „	14.264·45 „	12.968·06 „
4. Obsługa parowozów i warsztatów . .	35.276·88 „	31.905·59 „	25.825·38 „
Suma wydatków . .	79.365·52 K	71.278·98 K	59.769·41 K
II. Wydatki różne	8.971·29 „	10.591·82 „	17.905·21 „
Razem suma wydatków .	88.336·81 K	81.870·80 K	77.674 62 K
Pozostaje nadwyżka dochodu .	37.144·87 „	40.088·79 „	45.573·11 „

2. Kolej wąskotorowa Łupków-Cisna.

I. Dochody z przewozu.

	1900 r.	1901 r.	1902 r.
1. Za przewóz osób cywilnych . . .	5.067·06 K	4.713·62 K	5.215·17 K
2. „ „ „ wojskowych . . .	52 „	15·97 „	4·26 „
3. „ „ pakunków	74·69 „	108·85 „	159·30 „
4. „ „ towarów przesyłkami pospiesz.	344·23 „	255·67 „	381·27 „
5. „ „ „ „ zwykłemi	66.633·44 „	71.945·09 „	84.667·11 „
Suma dochodów . .	72.119·94 K	77.039·20 K	90.427·11 K
II. Dochody różne	646·61 „	184·88 „	761·10 „
Razem suma dochodów .	72.766·55 K	77.224·08 K	91.188·21 K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	2.903·95 K	2.403·23 K	2.123·14 K
2. Nadzór i konserwacya kolei	28.421·94 „	20.535·26 „	15.493·16 „
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	13.511·36 „	13.060·74 „	14.181·14 „
4. Obsługa parowozów i warsztatów	16.139·60 „	14.468·59 „	12.788·69 „
Suma wydatków	60.976·55 K	50.467·82 K	44.586·13 K
II. Wydatki różne	4.692·56 „	5.738·39 „	5.571·83 „
Razem suma wydatków	65.669·11 K	56.206·21 K	50.157·96 K
Pozostaje nadwyżka	7.097·44 „	21.017·87 „	41.030·25 „

3 Kolej lokalna Trzebinia-Skawce.

I. Dochody z przewozu.

	1900 r.	1901 r.	1902 r.
1. Za przewóz osób cywilnych	29.826·57 K	34.730·62 K	34.788·73 K
2. „ „ „ wojskowych	626·57 „	777·54 „	906·52 „
3. „ „ pakunków	294·47 „	347·16 „	381·03 „
4. „ „ towarów przesyłkami pospiesz.	243·31 „	1.073·29 „	2.037·99 „
5. „ „ „ „ zwykłemi	279.256·39 „	290.322·10 „	302.584·13 „
Suma dochodów	310.247·31 K	327.250·71 K	340.698·40 K
II. Dochody różne	18.315·79 „	6.572·79 „	32.855·59 „
Razem suma dochodów	328 563·10 K	333.823·50 K	373.553·99 K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	10.405·84 K	8.896·62 K	8.183·16 K
2. Nadzór i konserwacya kolei	81.525·— „	53.690·76 „	52.434·10 „
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych	71.028·27 „	63.653·70 „	52.703·15 „
4. Obsługa parowozów i warsztatów	55.488·57 „	60.588·15 „	58.526·12 „
Suma wydatków	218.447·68 K	186.829·23 K	171.846·53 K
II. Wydatki różne	39.325·62 „	46.562·07 „	40.462·53 „
Razem suma wydatków	257.773·30 K	233.391·30 K	212.309·06 K
Pozostaje nadwyżka	70.789·80 „	100.432·20 „	161.244·93 „

4. Kolej żelazna Chabówka-Zakopane.

I. Dochody z przewozu.

	1900 r.	1901 r.	1902 r.
1. Za przewóz osób cywilnych	117.321·45 K	138.286·70 K	140.642·55 K
2. „ „ wojskowych	3.847·94 „	5.595·02 „	4·012·21 „
3. „ „ pakunków	8.612·66 „	9.082·53 „	9.415·97 „
4. „ „ przesyłek pospiesz.	8.397·24 „	10.660·18 „	14.906·38 „
5. „ „ „ zwykłych	123.170·96 „	114.741·98 „	112.930·13 „
Suma dochodów	261.350·25 K	276.366·41 K	281.907·24 K
II. Dochody różne	8.362·— „	5.890·80 „	2.358·54 „
Razem suma dochodów	269.712·25 K	282.257·21 K	284.265·78 K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	7.175·39 K	7.143·85 K	5.767·49 K
2. Dozór i utrzymanie kolei	65.790·58 „	54.750·53 „	35.894·84 „
3. Służba ruchu i komerc.	40.989·92 „	39.030·95 „	34.636·20 „
4. Obsługa parowozów i warsztatów	36.727·90 „	49.095·66 „	44.819·01 „
Suma wydatków	150.683·79 K	150.020·99 K	121.117·54 K
II. Wydatki różne	6.483·59 „	22.251·60 „	19.512·52 „
Razem suma wydatków	157.167·38 K	172.272·59 K	140.630·06 K
Pozostaje czysty dochód	112.544·87 „	109.984·62 „	143.635·72 „

5. Kolej lokalna Delatyn-Kołomyja-Stefanówka.

I. Dochody z przewozu.

	1900 r.	1901 r.	1902 r.
1. Za przewóz osób cywilnych . . .	89.138·57 K	108.053·97 K	115.009·02 K
2. „ „ „ wojskowych . . .	5.820·30 „	10.538·40 „	14.840·79 „
3. „ „ pakunków	1.300·91 „	1.936·98 „	1.906·53 „
4. „ „ towarów przesyłkami pospiesz.	8.991·82 „	13.617·12 „	17.570·06 „
5. „ „ „ „ zwykłemi	108.717·78 „	252.723·71 „	272.187·89 „
Suma dochodów .	213.969·38 K	386.870·18 K	421.514·29 K
II. Dochody różne	10.556·25 „	25.549·50 „	10.403·32 „
Razem suma dochodów .	224.525·63 K	412.419·68 K	431.917·61 K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	13.741·79 K	13.935·66 K	14.473·46 K
2. Nadzór i konserwacya kolei . .	137.313·83 „	124.195·43 „	150.812·46 „
3. Obsługa ruchu i spraw komerc. .	50.042·19 „	43.393·39 „	35.400 58 „
4. Obsługa parowozów i warsztatów .	84.789·44 „	106.497·97 „	103.256 18 „
Suma wydatków .	285.887·25 K	288.022·45 K	303.942·68 K
II. Wydatki różne	102.664·70 „	69.528·— „	75.806·11 „
Razem suma wydatków	388.551·95 K	357.550·45 K	379.748·79 K
Pozostaje niedobór .	164.026·32 „	54.869·23 „	—
Pozostaje nadwyżka .			52.168·82 „

6. Kolej lokalna Piła-Jaworzno

za czas pierwszego roku obrachunkowego, t. j. od dnia 27. października 1900 roku do dnia 31. grudnia 1901 r.

I. Dochody z przewozu.

	1900/1901 r.	1902 r.
1. Za przewóz osób cywilnych	3.653·59 K	2.498·38 K
2. „ „ „ wojskowych	31·78 „	28 90 „
3. „ „ pakunków	8·80 „	11·21 „
4. „ „ towarów przesyłkami pospiesznemi . .	65·53 „	157·69 „
5. „ „ „ „ zwykłemi . .	23.212·01 „	32.188 97 „
Suma dochodów .	26.971·71 K	34.885·15 K
II. Dochody różne	328·48 „	8.157·70 „
Razem suma dochodów . .	27.300 19 K	43.042·85 K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	1.922·23 K	1.370·84 K
2. Nadzór i konserwacya kolei	15.671·02 „	10.268 96 „
3. Obsługa ruchu i spraw komercyalnych . . .	9.489·51 „	5.996 57 „
4. Obsługa parowozów i warsztatów	13.284·54 „	11.151 56 „
Suma wydatków .	40.367 30 K	28.787·93 K
II. Wydatki różne	7.565·78 „	13.853·35 „
Razem suma wydatków . .	47.933 08 K	42.641·28 K
Pozostaje niedobór . .	20.632·89 „	— „
Pozostaje nadwyżka .	— „	401·57 K

7. Kolej lokalna Kraków-Kocmyrzów.

I. Dochody z przewozu.

1. Za przewóz osób cywilnych . . .	17.928·33 K	21.235·54 K	22.385·81 K
2. „ „ „ wojskowych . . .	279·03 „	480·09 „	647·84 „
3. „ „ pakunków	119·90 „	175·14 „	150·72 „
4. „ „ towarów przesyłkami posp. .	1.588·56 „	977·38 „	3.211·08 „
5. „ „ „ „ zwykł. .	53.712·55 „	77.484·92 „	75.142·48 „
Suma dochodów . .	73.628·37 K	100.353·07 K	101.537·93 K
II. Dochody różne	3.576·74 „	2.150·06 „	2.166·22 „
Razem suma dochodów .	77.205·11 K	102.503·13 K	103.704·15 K

I. Wydatki.

1. Zarząd ogólny	2.798·69 K	3.376·24 K	3.229·08 K
2. Nadzór i konserwacya kolei . .	9.468·82 „	11.399·51 „	13.388·33 „
3. Obsługa ruchu i spraw kom. . .	24.026·11 „	21.866·26 „	20.389·17 „
4. „ parowozów i warsztatów .	22.479·77 „	34.259·37 „	30.803·95 „
Suma wydatków . .	58.773·39 K	70.901·38 K	67.810·53 K
II. Wydatki różne	4.596·14 „	8.702·90 „	7.021·31 „
Razem suma wydatków .	63.369·53 K	79.604·28 K	74.831·84 K
Pozostaje nadwyżka . .	13.835·58 „	22.898·85 „	28.872·31 „

Prowizoryczne zestawienie dochodów krajowych kolei lokalnych

za czas od 1. stycznia do końca lipca 1903.

Nazwa kolei	Dochody za czas od 1. stycznia do 31. lipca w roku		A więc w roku 1903		Wynik na 1 klm. kolei
	1902	1903	mniej	więcej	
	w koronach				
Borki-Grzymałów	68.498	68.600	—	102	2.079
Chabówka-Zakopane . . .	145.056	151.600	--	6.544	3.526
Delatyn-Kołomyja-Stefan. .	196.448	230.600	—	34.152	2.059
Łupków-Cisna	49.888	60.800	—	10.912	2.432
Piła-Jaworzno	20.909	25.000	—	4.091	1.190
Trzebinia-Skawce . . .	183.068	289.600	—	106.532	4.827

W trzecim rozdziale sprawozdania z czynności Dep IV. przedstawiono stan krajowego funduszu kolejowego Ponieważ Wydział krajowy osobnem sprawozdaniem do LW. 77.270/03 z 4. września r. 1903 sprawę tę omawia na podstawie nowszych dat, odsyła komisya do sprawozdania Wydziału krajowego powyżej przytoczonego, względnie do swego sprawozdania z dnia dzisiejszego, załatwiającego to sprawozdanie Wydziału krajowego.

W czwartym rozdziale swego sprawozdania omawia Wydział krajowy dalszy program poparcia kolei lokalnych na podstawie uchwał sejmowych z d. 4. lipca 1901

i 12. lipca 1902. Co do kolei lokalnej Janów-Jaworów należy nadmienić, że 1. listopada b. r. zamierzone jest otwarcie ruchu do Jaworowa.

W sprawie kolei Lwów-Podhajce przedłoży komisya kolejowa osobne sprawozdanie.

Co do kolei Tarnów-Szczucin przypomina się, że uchwałą sejmową z d. 18. września b. r. uchwalono zasadę budowy tej kolei o torze normalnym. Pertraktacye z Rządem co do udziału państwowego są w toku.

Co do kolei lokalnej Zakopane-Świnnica zauważa komisya jak następuje:

Na posiedzeniu z dnia 4. lipca roku 1902 powziął Wysoki Sejm następującą uchwałę:

„Petycyę konsorcyum kolejowego dla kolei Zakopane-Świnnica, oraz petycyę Towarzystwa Tatrzańskiego przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnie postawienia na najbliższej sesyi sejmowej odpowiedniego wniosku".

W obec okoliczności, że zasoby funduszu krajowego absolutnie nie wystarczają dla zupełnego przeprowadzenia budowy kolei, popartych przez Wysoki Sejm uchwałami z 4. lipca 1901 i 12. lipca 1902, dalej wobec okoliczności, że kolej ta ma przedewszystkiem znaczenie turystyczne, komisya kolejowa zgodnie z zapatrywaniem Wydziału krajowego nie może przedstawić wniosku o poparcie kolei Zakopane-Świnnica.

Na podstawie tego przedstawienia rzeczy wnosi komisya kolejowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Departamentu IV. Wydziału krajowego w sprawach kolejowych za czas od 30 listopada 1901 do 1. grudnia 1902.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Kolischer.

Ls. 3.080/903. We Lwowie, dnia 13. października 1903.

Aleg. 435

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego o ustaleniu kapitałów zakładowych kolei lokalnych Trzebinia-Skawce, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno, pokryciu zwiększonych kosztów budowy tych kolei i o stanie krajowego funduszu kolejowego.

Wysoki Sejmie!

W latach 1899 i 1900 oddano dla ruchu publicznego kolej lokalną Trzebinia-Skawce, kolej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i kolej Piła-Jaworzno, a jest to znamiennem, że przy wszystkich tych trzech kolejach przekroczenia kwot kosztorysowych były bardzo znaczne.

Już w poprzednich sprawozdaniach Komisyj kolejowych podniesiono jako główną wadę ówczesnej akcyi krajowej kolejowej, że kosztorysy dla kolei lokalnych były jak najbardziej szczupłe i niewystarczające. Prócz tego szereg wydatków nieprzewidzianych pierwotnymi, przez Ministerstwo kolei żelaznych zatwierdzonymi kosztorysami, spowodowany został żądaniami dodatkowemi administracyi kolei państwowych i wojskowości. Nadto sprawozdanie Wydziału krajowego z 26. kwietnia r. 1900 wspomina o ogólnym braku rozporządzalnych sił technicznych w kraju, który wówczas panował.

Sprawozdanie Komisyi kolejowej z dnia 3. maja 1900 nadmienia, „że się nie da zaprzeczyć, że w niejednym wypadku wytłómaczyć się dają te przekroczenia okolicznościami, które przewidzieć było trudno, jednakowoż z drugiej strony z pewnością nie zawsze miało to miejsce i winę przypisać należy niedosyć oględnemu i dokładnemu zestawieniu kosztorysów, oraz nie dosyć oszczędnemu przeprowadzeniu budowy“. Komisya kolejowa od szeregu lat wykazywała, że siły techniczne biura kolejowego były niedostateczne. A dosłowne brzmienie odnośnego sprawozdania zauważa w tej mierze dalej: „jest bowiem rzeczą niesłychanie ważną, aby Biuro kolejowe rozporządzało dostateczną ilością sił i to o ile możności wyborowych“.

Już wówczas był bowiem do przewidzenia znaczny niedobór kosztów budowy w porównaniu z preliminarzem przy kolejach Trzebinia-Skawce, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno, a Komisya kolejowa ówcześnie sądziła, że trzeba niedobór w kwocie 2,060.000 koron „nie widząc innego wyjścia“, zaliczyć na razie z funduszu kolejowego.

Na propozycyę Komisyi kolejowej uchwałami z dnia 4. maja 1900 r. zezwolił Wysoki Sejm na tymczasowe pokrycie zwiększonych wydatków ponad pierwotny kapitał zakładowy kolei lokalnych Trzebinia Skawce, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno na czas nie dłuższy niż 3 lat i równocześnie wezwał Wydział krajowy, aby przeprowadził z c, k. Rządem i stronami interesowanemi rokowania celem częściowego pokrycia tych zwiększonych kosztów, wreszcie aby na najbliższej sesyi przedstawił Wysokiemu Sejmowi wnioski, załatwiające definitywnie sprawę wysokości kapitałów zakładowych tych 3 kolei.

Uchwały te brzmią, jak następuje:

1. „Sejm zezwala na tymczasowe pokrycie wydatków budowy kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja Stefanówka, przewyższających kapitał zakładowy tej kolei ustanowiony statutem Towarzystwa akcyjnego w kwocie 3,920.000 zł. w. a. przez zacią-

gnięcie pożyczki bieżącej w Banku krajowym lub innym zakładzie kredytowym, lub też przez udzielenie pożyczki bieżącej z krajowego funduszu kolejowego do wysokości 410.400 zł. w. a. słowami: czterysta dziesięć tysięcy czterysta złotych w. a. na przeciąg nie dłuższy niż 3 lat od daty niniejszej uchwały; dla oprocentowania tej pożyczki bieżącej z przychodów kolei służyć ma pierwszeństwo przed gwarantowanemi przez kraj ratami oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie 2,600.000 zł. w. a.

2. Sojm zezwala na tymczasowe pokrycie wydatków budowy kolei lokalnej Trzebinia-Skawce, przewyższających kapitał zakładowy tej kolei, ustanowiony uchwałami sejmowemi z dnia 15. lutego 1897 i z dnia 20. marca 1899 na łączną sumę 2,950.000 zł. w. a. przez zaciągnięcie pożyczki bieżącej w Banku krajowym lub innym zakładzie kredytowym, lub też przez udzielenie pożyczki bieżącej z krajowego funduszu kolejowego do wysokości 450.000 zł., słowami: czterysta pięćdziesiąt tysięcy złotych w. a. na przeciąg czasu nie dłuższy niż 3 lata od daty niniejszej uchwały; odsetki przypadające od tej pożyczki opłacane być mają z dochodów tej kolei z pierwszeństwem przed gwarantowenemi przez kraj ratami oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie 1,660.000 zł. w. a.

3. Sejm zezwala na tymczasowe pokrycie wydatków budowy kolei lokalnej Piła-Jaworżno, przewyższających kapitał zakładowy tej kolei ustanowiony uchwałą sejmową z dnia 8. lutego 1896, na sumę 696.000 zł. w. a. przez zaciągnięcie pożyczki bieżącej w Banku krajowym lub innym zakładzie kredytowym, lub też przez udzielenie pożyczki bieżącej z krajowego funduszu kolejowego do wysokości 170.000 zł. w. a. słowami sto siedemdziesiąt tysięcy złotych w. a. na przeciąg czasu nie dłuższy niż trzech lat od daty niniejszej uchwały; odsetki przypadające od tej pożyczki opłacane być mają z dochodów tej kolei z pierwszeństwem przed gwarantowanemi przez kraj ratami oprocentowania i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie 464.000 zł. w. a.

4. Wzywa się Wydział krajowy, aby w najbliższym czasie przeprowadził z c. k. Rządem a ewentualnie ze stronami interesowanemi rokowania celem pokrycia części pożyczek zezwolonych w rezolucyi 1, 2 i 3 i aby o ile możności już w roku przyszłym przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski załatwiające definitywnie sprawę uregulowania wysokości kapitałów zakładowych tych trzech kolei".

Gdy trzechlecie zawarowane powołaną uchwałą Sejmu upłynęło, Wydział krajowy przedkłada wniosek, ażeby Wysoki Sejm upoważnił Wydział krajowy do podwyższenia gwarancyi dochodów przy kolejach Trzebinia-Skawce, Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworżno, a czyni to „jakkolwiek i obecnie nie wszystkie budowy uzupełniające są już przeprowadzone", na podstawie projektów przedłożonych lub na podstawie obliczeń przybliżonych, zostawiając nadto pewną rezerwę.

Gdyby bowiem Wydział krajowy nie przyszedł z takim wnioskiem, musiałby przyjść z wnioskiem na przedłużenie zezwolenia pokrycia wydatków budowy przez zaliczenie tymczasowe z krajowego funduszu kolejowego na przeciąg dalszego roku albo dwóch lat t. j. aż do czasu, aż wszystkie roboty uzupełniające będą gotowe i definitywnie zarachowane.

Intencyą Wydziału krajowego była także niezawodnie prócz tego chęć przedstawienia Wysokiemu Sejmowi definitywnego stanu rozporządzalnych zasobów funduszu kolejowego na dalszą akcyę kolejową.

Komisya kolejowa znajduje się tedy w przymusowem położeniu spowodowanem tem, że merytorycznie musi wszystkie przekroczenia kosztów budowy przyjąć do wiadomości i ma tylko do wyboru albo uskutecznić refundowanie przekroczeń już teraz albo odroczyć to do chwili, kiedy definitywne obrachunki budowlane będą zamknięte.

Ponieważ atoli kalkulacye jeszcze niewykonanych i niezarachowanych robót Biuro kolejowe przeprowadziło z możliwą ścisłością i nie należy się już dalszych znaczniejszych przekroczeń spodziewać, sądzi Komisya kolejowa, że nie jest wskazanem utrzymać prowizoryum dotychczasowe na dalsze lata i stawia wniosek zgodnie z Wydziałem krajowym definitywnego sprawy załatwienia, a to tem bardziej, że udział Rządu przy zwiększonych kosztach budowy jest definitywnie uregulowany.

Sprawozdanie Wydziału krajowego omawia w rozdziale drugim zestawienie kapitałów budowy i przyczyny przekroczeń przy pojedynczych szlakach, która to część sprawozdania Wydziału krajowego nie wymaga uzupełnienia.

Również nie wymagają uzupełnienia wyjaśnienia Wydziału krajowego co do udziału Państwa i stron interesowanych w częściowem pokryciu zwiększonych kapitałów zakładowych. Przy kolejach Delatyn-Kołomyja-Stefanówka i Piła-Jaworzno suma zaliczek na zwiększone koszta budowy została przekroczoną w porównaniu do kwot, przez Sejm w r. 1900 dozwolonych. Należy to wytknąć, że Wydział krajowy, skoro widział się w potrzebie zwiększonego kredytu, nie odniósł się w tej mierze do Sejmu. Jakkolwiek nie jest rzeczą wykluczoną, że mimo najprzezorniejszej kalkulacyi co do wydatków jeszcze nie uskutecznionych i zaliczonych może powstać kiedyś jeszcze dalsze przekroczenie, należy przyjąć do wiadomości liczebne zestawienie „ustalenia kapitałów zakładowych i plan z finansowania zwiększonych kosztów budowy“ przez Wydział krajowy przedstawiony.

Uporządkowanie sprawy przekroczeń kosztorysowych przy trzech lokalnych kolejach objętych tem sprawozdaniem daje możność Wydziałowi krajowemu obliczenia zasobów funduszu kolejowego; przedewszystkiem Wydział krajowy oblicza wartość rocznych zobowiązań na oprocentowanie i umorzenie kolejowych pożyczek pierwszeństwa oraz pożyczek zaciągniętych na wpłatę za akcye pierwszeństwa i akcye zakładowe, przez kraj objęte a to w przypuszczeniu, że Wysoki Sejm dozwoli refundowanie zaliczek danych na pokrycie tymczasowych przekroczeń kosztorysowych przy kolejach T. S., D. K. S. i P. J. Na oprocentowanie i umorzenie udziału kraju w tem refundowaniu będzie potrzebną roczna rata w wysokości 86.600 koron.

Roczne zobowiązania funduszu kolejowego będą tedy wynosić po myśli obliczenia Wydziału krajowego 956.600 koron i znajdują pokrycie w dotychczasowej rocznej dotacyi z funduszu krajowego po 750.000 koron i w rocznych zwolnieniach funduszu kolejowego pochodzących z dochodów kolei lokalnych w przyjętej sumie 200.000 koron.

Już niejednokrotnie wykazała Komisya kolejowa, że suma 200.000 koron jako przyjęte zwolnienie funduszu kolejowego nie jest optymistycznie kalkulowane, ale przedstawia minimalną wartość tego źródła dochodu. A ilustrującem znamieniem tego twierdzenia są następujące daty

w roku	1900	wynosiły	koron 204.752·67
„	1901	„	„ 239.245·75
„	1902	„	„ 292.372·23

a w sprawozdaniu Komisyi o czynnościach Dep. IV. Wydziału krajowego w sprawach kolejowych z dnia dzisiejszego, które równocześnie przedkładamy Wysokiemu Sejmowi wykazała Komisya kolejowa, że jeżeli nie nastąpią wypadki nieprzewidziane, należy się spodziewać dalszego zwrostu absolutnej cyfry dochodu dla funduszu kolejowego z kolei lokalnych.

Spodziewać się tedy należy, że roczne zobowiązania funduszu kolejowego znajdą pokrycie w wymienionych rubrykach rocznego dochodu a mianowicie w rocznej dotacyi i nadwyżkach eksploatacyjnych.

Stąd wynika, że cały resztujący majątek funduszu kolejowego należy uważać za wolny od zobowiązań, jedyny wyjątek w tej mierze jest kwota 1 500.000 koron, przyznana warunkowo po myśli uchwały Sejmu z dnia 12. lipca 1902 na kolej Lwów-Podhajce i kwota 600.000 koron na poparcie budowy kolei Tarnopol-Zbaraż, co do których obu kolei ustawy państwowe ogłoszone są w Dzienniku ustaw państwowych Nr. 154 względnie 150 z r. 1903.

Wysokość tych zasobów krajowego funduszu kolejowego oblicza Wydział krajowy na kwotę 4,782,475·20 K, z której to kwoty rozporządzalne są 3,891.908·12 K. Jeżeli od tej kwoty rozporządzalnej potrąci się kwotę 2,100.000 K na kolei Lwów-Podhajce i Tarnopol-Zbaraż pozostaje kapitał 1,791.908·12 K do pyspozycyi na dalszą akcyę kolejową w całym kraju.

Krajowy fundusz kolejowy nie może pozostać ogołocony z zasobów pieniężnych, ponieważ niejednokrotnie znajduje się w potrzebie zaliczenia większych kwot, bądź to na koszta budowy, bądź to z tytułu gwarancyi. Ażeby mówić przykładami: Rząd zobowiązał się na budowę kolei P. B. wpłacić swój udział w 4 ratach rocznych, z których ostatnia rata jest płatna w rok po ukończeniu budowy, regularna wpłata rat bankowych od zaciągniętych pożyczek jest konieczną nawet przed czasem wpłynięcia nadwyżek dochodów z zarządu kolejowego i t. p.

Z tych tedy powodów sądzi Komisya kolejowa, że z rozporządzalnych kapitałów funduszu kolejowego, wykazanych w kwocie 1,791.908·12 K, musi pozostać przynajmniej nienaruszalna kwota 1,000.000 K jako r e z e r w a d y s p o z y c y j n a,

nie mogąca być przeznaczoną na fundowanie dalszych kolei lokalnych. Jeżeli zaś tę kwotę potrącimy od powyższej kwoty pozostaje właściwie do dyspozycyi Wys. Sejmu na całą dalszą akcyę kolejową niespełna 800.000 koron.

Stan funduszu kolejowego jest tedy taki, że jak długo W. Sejm nie zadecyduje podwyższenia dotacyi rocznej na cele popierania kolei niższorzędnych, w rzeczywistości każda akcya w kierunku budowy kolei lokalnych ustać musi. Komisya kolejowa zwraca uwagę Wysokiego Sejmu na tę okoliczność i wnosi, by Wydział krajowy na następnej sesyi sejmowej przedstawił Wysokiemu Sejmowi wnioski co do sposobu dalszego poparcia kolei lokalnych w przyszłości budować się mających. Komisya kolejowa zwraca uwagę Wydziału krajowego, że jest to tem pilniejsze i potrzebniejsze, o ile z programu inwestycyjnego państwowego z r. 1901 przypaść ma dla Galicyi kwota kilku milionów na koleje lokalne, z których zrealizowanie zawisłe jest od udziału kraju.

Z tych powodów wnosi Komisya kolejowa zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm upoważnia Wydział krajowy do podwyższenia imieniem kraju udzielonej uchwałami sejmowemi z dnia 6. lutego 1895 i z dnia 15. lutego 1897 kolei lokalnej Trzebinia Skawce gwarancyi dochodów o tę kwotę, która potrzebną jest do oprocentowania po cztery od sta (4%) opłacania bankowego dodatku administracyjnego i prawidłowego umorzenia najdalej do końca r. 1968 pożyczki, którą Towarzystwo akcyjne tej kolei zaciągnie w imiennej sumie nie wyższej niż 720.000 koron na pokrycie zwiększonych kosztów budowy, a która wpisana będzie w księdze kolejowej na karcie ciężarów na drugiem miejscu t. j. po pożyczce pierwszeństwa w sumie 3,320.000 koron.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do podwyższenia imieniem kraju udzielonej uchwałami sejmowemi z dnia 8. lutego 1895 i z dnia 8. lutego 1896 kolei lokalnej Delatyn - Kołomyja - Stefanówka gwarancyi dochodów o tę kwotę, która potrzebną jest do oprocentowania po cztery od sta (4%) opłacania bankowego dodatku administracyjnego i prawidłowego umorzenia najdalej do końca r. 1968 pożyczki, którą Towarzystwo akcyjne tej kolei zaciągnie w imiennej sumie nie wyższej niż 900.000 koron na pokrycie zwiększonych kosztów budowy, a która wpisaną będzie w księdze kolejowej na karcie ciężarów na drugiem miejscu t. j. po pożyczce pierwszeństwa w sumie 5,200.000 K.

3. Sejm upoważnia Wydział krajowy do podwyższenia imieniem kraju udzielonej uchwałami sejmowemi z dnia 8. lutego 1895 i z dnia 8. lutego 1896 kolei lokalnej Piła-Jaworzno gwarancyi dochodów o tę kwotę, która jest potrzebną do oprocentowania po cztery od sta (4%) opłacania bankowego dodatku administracyjnego i prawidłowego umorzenia najdalej do końca r. 1968 pożyczki, którą Towarzystwo tej kolei zaciągnie w imiennej sumie nie wyższej niż 330.000 koron na pokrycie zwiększonych kosztów budowy, a która wpisaną będzie w księdze kolejowej na karcie ciężarów na drugiem miejscu t. j. po pożyczce pierwszeństwa w sumie 928.000 K.

4. Warunki zaciągnięcia tych pożyczek i ich zrealizowania, jak również warunki przyznania tych zwiększonych gwarancyi dochodów ustanowi Wydział krajowy, — a oprócz tego wnosi Komisya:

5 Sejm wzywa Wydział krajowy, ażeby na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt i plan finansowy dalszej akcyi kraju na polu poparcia budowy kolei niższorzędnych i uwzględnił to już przy przedłożeniu budżetu krajowego na r. 1905

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Kolischer.

LW. 88.441/1903.

We Lwowie, dnia 6. października 1903.

Aleg. 436

Sprawozdanie

Wydziału krajowego z projektem zmiany Art. 9. ustawy z dnia 23. maja 1895 Nr. 57. Dz. u. kr. o zakładaniu i urządzeniu publicznych szkół ludowych i obowiązku posyłania do nich dzieci.

Wysoki Sejmie!

W załatwieniu sprawozdania komisyi szkolnej o petycyi nauczycielek w sprawie obsadzania posad dyrektorek szkół wydziałowych powziął Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 30. września 1903 następującą uchwałę:

Petycyę nauczycielek o zmianę Art. 9. ustawy z 23. maja 1895 Tyt. I. B. Dz. u. kr. Nr. 57. i to w następującem brzmieniu: „w szkole wydziałowej mają być oprócz dyrektora względnie dyrektorki i katechety, przynajmniej trzej nauczyciele względnie trzy nauczycielki“ odstępuje się Wydziałowi krajowemu do przedłożenia ile możności w najkrótszym czasie po zbadaniu, wniosku do odpowiedniej zmiany ustawy.

Artykuł 9. ustawy kraj. z 23. maja 1895 Nr. 57. Dz. u. kr. w brzmieniu obecnie obowiązującem opiewa:

„W szkole wydziałowej ma być oprócz dyrektora i katechety przynajmniej trzech nauczycieli a względnie nauczycielek“.

Brzmienie tego artykułu nasunęło w praktycznem zastosowaniu pewne wątpliwości.

Z powodu mianowicie, że ustawa mówi tylko o „dyrektorze“ nie wymienia zaś wyraźnie „dyrektorki“, możliwą jest interpretacya tego artykułu ustawy w duchu wykluczającym osoby płci żeńskiej od zajmowania posad kierowniczek w szkołach wydziałowych żeńskich.

Interpretacya taka, oparta na literze ustawy, pojawiła się w sposób szczególnie jaskrawy w r. 1900 przy sposobności ogłoszenia konkursu na dyrektora względnie dyrektorkę szkoły wydzialowej żeńskiej im. św. Marcina we Lwowie. Nauczyciele szkół ludowych lwowskich wnieśli wtedy rekurs przeciw ogłoszeniu konkursu z powodu że dopuszczał on nauczycielki do ubiegania się o tę posadę; rekurs odrzucono wprawdzie we wszystkich instancyach administracyjnych, w Trybunale administracyjnym jednak, o który sprawa się oparła, kwestya nie została rozstrzygniętą zasadniczo, albowiem zażalenie uchylono jedynie z powodów formalnych.

Wątpliwość więc pozostała i nadal i jedynie drogą zmiany ustawy może być stanowczo uchyloną.

Co do kierunku, w jakim zmiana ta miałaby nastąpić, Wydział krajowy ze swej strony żadnych nie ma wątpliwości. Dla Wydziału krajowego jest rzeczą zupełnie jasną, że ustawodawca nie miał zamiaru wykluczyć nauczycielek od posad kierowniczek szkół wydziałowych żeńskich i że interpretowanie ustawy obecnie obowiązującej w sposób zaprzeczający tych praw nauczycielkom nie jest zgodnem z duchem naszego ustawodawstwa szkolnego w ogólności, a ustawy z 23. maja 1895 w szczególności, ani nie odpowiadałoby względom słuszności, ani wreszcie nie byłoby wskazanem ze względu na interes samychże szkół żeńskich. Ustawa z 23. maja 1895 Nr. 57 Dz. u. kr. nietylko w Art. 9., ale także w innych artykułach jak np. w Art.

3. i 35. nie odróżnia wyraźnie sił nauczycielskich według płci, ale (jak w Art. 3.) mówiąc o „nauczycielach“ ma przecież oczywiście na myśli także nauczycielki. W podobny sposób mówiąc w Art. 9. o dyrektorach, ma na myśli także „dyrektorki“. Ustawodawstwo nasze szkolne nie zna także różnicy w prawach przysługujących siłom nauczycielskim obojej płci, z czego wynika, że jeżeli posady dyrektorów szkół wydziałowych męskich zastrzeżone są mężczyznom, to takież posady w szkołach wydziałowych żeńskich nie mogą być zamknięte dla kobiet. Wreszcie sam interes szkolnictwa żeńskiego, szczególnie zaś zadanie wychowawcze szkoły wskazuje na potrzebę powierzania kierownictwa szkół żeńskich także kobietom a nie tylko mężczyznom.

Rada szkolna krajowa podziela to zapatrywanie a dowodem tego fakt, że na podstawie obecnie obowiązującej ustawy nadaje posady dyrektorek szkół wydziałowych żeńskich nietylko nauczycielom ale także nauczycielkom.

Z tych powodów Wydział krajowy wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . zmieniająca Art. 9. ustawy z dnia 23. maja 1895 Nr. 57 Dz. u. kr. o zakładaniu i urządzeniu publicznych szkół ludowych i obowiązku posyłania do nich dzieci.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Art. 9. ustawy z dnia 23. maja 1895 Nr. 57 Dz. u. kr. znosi się w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać jak następuje:

Art. 9. W szkole wydziałowej ma być oprócz dyrektora a względnie dyrektorki i katechety przynajmniej trzech nauczycieli względnie nauczycielek.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

Ls. 3.243/903. We Lwowie, dnia 17. października 1903.

Alex. 437

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu z czynności Departamentu III. Wydziału krajowego za czas od 1. stycznia 1902 do 30. listopada 1902.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 14. września 1903 odesłał Wysoki Sejm sprawozdanie z czynności Departamentu III. Wydziału krajowego za czas od 1. stycznia 1902 do 30. listopada 1902 do Komisyi gospodarstwa krajowego. Komisya zdaje niniejszem sprawę o tem sprawozdaniu z wykluczeniem kwestyi objętych odrębnemi sprawozdaniami.

Na wstępie oznajmia Wydział krajowy, że uchwalone na posiedzeniu sejmowem z dnia 8. lipca 1901 projekty ustaw „o tworzeniu włości rentowych“ nie uzyskały sankcyi, w skutek czego wypracowano, po myśli wskazówek c. k. Ministerstwa określających zmiany i uzupełnienia pożądane, nowy projekt ustaw, i przedłożono go c. k. Rządowi do zaopiniowania. Do dnia wygotowania sprawozdania w mowie będącego, Wydział krajowy nie został powiadomiony o decyzyi c. k. Rządu w tej sprawie. Komisya gospodarstwa krajowego z tego powodu zaznacza z ubolewaniem, że załatwienie sprawy tak doniosłej dla ustalenia i uporządkowania stosunków agrarnych naszego kraju doznaje tak przeciągłej zwłoki.

Akcya rozbudzona na polu sadownictwa popartą jest przez zainteresowanie się nią i współdziałanie miejscowe ze strony wielu Rad powiatowych.

Komisya gospodarstwa krajowego stwierdza, że Wydział krajowy zdąża systematycznie do wytkniętego celu, jakim jest skierowanie amatorstwa i dyletantyzmu do niedawna w tej gałęzi rolnictwa panującego — na drogi racyonalnej produkcyi handlowej. Środkami zaś do tego celu wiodącymi są zasilanie i rozpowszechnianie wiedzy fachowej, dostarczanie odpowiedniego a taniego materyału w drzewkach i usuwanie nieudolności handlowej, utrudniającej zbyt produktów po cenach korzystnych a uzasadnionych w konjunkturze światowej.

Potrzebę odpowiednich a niedrogich sił fachowych zaspakajają obecnie krajowe zakłady w Tarnowie i Zaleszczykach jak też szkoła ogrodnicza w Wulce kapitańskiej pod Lwowem, której reorganizacya zamierzoną jest przez Towarzystwo gospodarskie galicyjskie. Nauczyciele ludowi informują się w zakresie sadownictwa i pogłębiają nabytą w tej mierze wiedzę na kursach czasowych coraz liczniej w kraju urządzanych. Niemniej przyczyniają się krajowi instruktorowie do szerzenia między włościaństwem wiadomości z dziedziny ogrodnictwa.

Co się tyczy produkcyi drzewek, to do niedawna byliśmy ograniczeni na zakłady nieliczne handlowe i drogi import z zagranicy. Obecnie możemy się już wyzwolić od produkcyi zagranicznej, mogąc czerpać materyał lepszy i tańszy z zakładów publicznych krajowych w Zaleszczykach, Tarnowie i Krakowie jak też z powiatowego zakładu w Limanowej, oraz z kilku większych zakładów handlowych. Dobrze się też rozwijają i są już obecnie odpowiedniem źródłem drzewek dla okolicznej ludności szkółki subwencyonowane przez kraj w Wadowicach, Kołomyi, Dżurowie i Olesku. Niektóre z tych zakładów i szkółek jak w Krakowie, Limanowej i Wadowicach mają widoki, że po kilku latach będą mogły samodzielnie utrzymać się bez oglądania się na subwencye.

Komisya gospodarstwa krajowego podnosi jako przykład godny naśladowania wzorową organizacyę zakładu powiatowego w Limanowej, który nie ogranicza się na jednostronnej produkcyi drzewek, lecz zapewnił zarazem staranne pielęgnowanie tego wszystkiego, co ze szkółki wychodzi. Rada powiatowa bowiem ustanowiła zdolnego kierownika w charakterze urzędnika powiatowego, którego zadaniem jest oprócz zawiadowstwa zakładu, — pouczać ludność, podnosić i kontrolować cały ruch sadowniczy w powiecie.

O jeszcze jednym zakładzie prywatnym wspomnieć należy, mianowicie o zakładzie braci Niemczewskich w Okopach św. Trójcy nad Dniestrem. Zakład ten, obejmujący obecnie 17 morgów a mający być rozszerzony do 30 morgów, postawił sobie za zadanie, oprócz produkcyi szczepów owocowych mianowicie morel, także uprawę winogron Że względu że zakład ten wpłynie niewątpliwie korzystnie na uprawę okoliczną winorośli uważa Komisya subwencyonowanie tegoż za uzasadnione.

Komisya uważa za stanowczo pożądane, aby Wydział krajowy wydał jak najrychlej normy dotyczące doboru owoców odpowiedniego naszemu klimatowi jak też wymogom handlu Normy te będą obowiązywać zakłady krajowe i subwencyonowane, co wpłynie korzystnie na ujednostajnienie całej produkcyi i na wmożenie się odnośnego ruchu handlowego domagającego się właśnie tylko jednostajnego towaru.

Pod względem handlowym jestto dobrą wróżbą dla krajowej produkcyi, że się zawiązują spółki owocarskie mające na celu odebrać handel z rąk nieudolnych wiejskich pośredników a wziąć go w swoje ręce. W tym kierunku działają Towarzystwa ogrodnicze krakowskie, Spółka Zaleszczycka, Lwowska i Spółka Tarnowska. Ta ostatnia może zaznaczyć dodatnie skutki swej działalności w podniesieniu cen lepszego towaru u producentów z jednej a obniżeniu ceny owoców na targu tarnowskim z drugiej strony.

Komisya gospodarstwa krajowego zgadza się w zupełności z zapatrywaniem Wydziału krajowego, że błędem byłoby rozdrabniać produkcyę, tworząc i wspierając powstawanie szkółek małych jak gminne itp. Żywotnymi mogą być tylko zakłady publiczne większe — a jest ich jeszcze jak na nasz kraj wielki za mało, gdyż mają możność finansową utrzymywania siły lepszej zdolnej sprostać poważnemu obowiązkowi kierownictwa.

W końcu musi Komisya zwrócić uwagę Wydziału krajowego na jedną okoliczność. Przy regulacyi cen drzewek wychodzących z zakładów publicznych należałoby zważać, aby nie zrobić konkurencyi niebezpiecznej zakładom handlowym prywatnym. Zakłady te bowiem, które, istniejąc dłuższy czas, poczyniły większe inwestycye w szkółki, mogłyby być zbyt nizkiemi cenami sprowadzane do upadku, co byłoby uszczerbkiem dla produkcyi krajowej.

Z kolei omawia sprawozdanie Wydziału krajowego stan funduszu pożyczkowego dla przemysłu rolniczego i rozdawnictwo pożyczek. Stan funduszu był następny z dnia 31. grudnia 1901.:

1. Należytości czynne	369.191 K	70 gr
2. Zapas kasowy lokowany w Banku krajowym	41.446 „	— „
Razem .	410.637 K	70 gr

W okresie objętym niniejszem sprawozdaniem było do załatwienia 29 podań o pożyczki na łączną kwotę 404.900 K. Załatwiono 19 podań przychylnie, wydając promesy na łączną kwotę 101.300 K.

W udzieleniu tylko 25% żądanej kwoty ogólnej pożyczki widzi Komisya gospodarstwa krajowego słuszną oględność Wydziału krajowego uzasadnioną względem na bezpieczeństwo pożyczek.

W roku bieżącym wpłynęły do Wysokiego Sejmu petycye Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego i Towarzystwa rolniczego krakowskiego o podwyższenie stałych subwencyi na ogólne cele Towarzystw. Komisya budżetowa, uznając słuszność motywów przywiedzionych w petycyach, przedstawia Wysokiemu Sejmowi wniosek podwyższenia rzeczonych subwencyi dla obydwu Towarzystw rolniczych, a to dla każdego z nich w r. 1903 do 12.000 K, w r. 1904 do 16.000 K.

Komisya gospodarstwa krajowego przy tej sposobności z naciskiem podnosi, że Towarzystwa gospodarskie w naszym kraju mają śród zabiegów zdążających do

podźwignienia ekonomicznego ludności rolniczej i poziomu rolnictwa — bez porównania więcej trudności do zwalczenia niż to ma miejsce w innych krajach. W krajach tych bowiem ludność nie tylko niestawia oporu dobroczynnej inicyatywie Towarzystw gospodarskich, ale w całej świadomości korzyści stąd na nią spłynąć mogących, chętnie współdziała z ludźmi dobrej woli. Dlatego też w naszym kraju dla osiągnięcia wytkniętych celów i wykazania namacalnych wyników postępu w rolnictwie potrzeba środków większych i intenzywniejszych.

Faktycznie zaś według preliminarza na r. 1903 okazuje się, że Galicya w porównaniu z innymi krajami co do wydatków krajowych na cele rolnictwa i budowli wodnych zajmuje jedno z ostatnich miejsc.

Na 1 mieszkańca z grupy rolnictwa przypada wydatków krajowych na cele rolnictwa i budowli wodnych:

w Niższej Austryi	2	K 65	gr
w Karyntyi	1	„ 87	„
w Czechach	1	„ 77	„
w Styryi	1	„ 62	„
w Solnogrodzie	1	„ 51	„
w Tyrolu	1	„ 38	„
na Śląsku	1	„ 33	„
w Vorarlbergu	1	„ 12	„
na Morawach	—	„ 96	„
w Kainie	—	„ 79	„
w Galicyi	—	„ 53	„
na Bukowinie	—	„ 34	„
w Górnej Austryi	—	„ 31	„

Komisya gospodarstwa krajowego sądzi, że c. k. Rząd powinien się poczuwać do obowiązku wydatnego subwencyonowania rolnictwa w naszym kraju przeważnie rolniczym ze względu na tyloletnie zaniedbanie i nierównomierne traktowanie tegoż z innymi krajami jak też ze względu na tak pożądane dla państwa wzmożenie siły podatkowej. Intenzywne jednak zaopiekowanie się przez kraj poszczególnemi gałęziami rolnictwa uprawni go do żądania z tem większym naciskiem tem wydatniejszych subwencyi na cel powyższy ze strony państwa.

Komisya gospodarstwa krajowego proponuje przeto Wysokiemu Sejmowi do uchwały rezolucye dotyczące subwencyi na rzecz obydwu Towarzystw rolniczych.

Na podstawie dalszego toku sprawozdania Wydziału krajowego stwierdza komisya, że znaczna ilość kwalifikowanych kandydatów na nauczycieli gospodarstwa rolnego w szkołach rolniczych korzysta ze stypendyów na ten cel przeznaczonych. W ten sposób uzyska się możność uzupełnienia stanu sił nauczycielskich jak też stworzy się zasób sił dla zakładów naukowych powstać mogących.

Komisya mniema, że przy rozdawnictwie stypendyów byłoby wielce pożądane mieć także na oku tylokrotnie w Wysokim Sejmie omawianą szkołę dla gospodyń wiejskich, która głównie dla braku odpowiednich nauczycielek nie może przyjść do skutku.

Co się tyczy zasiłków dla uczniów kursu kucia koni — 600 koron na 4 stypendya, to sądzi Komisya, że większa szczodrobliwość kraju na cel powyższy ze względu na niezwykłą ważność jego byłaby wskazaną. Zachętą w tej mierze powinny być ościenne kraje jak Niemcy, gdzie w r. 1890 istniało 51 szkół kucia koni i liczba ich co roku się powiększa, Bawarya, gdzie znajdują się prawie w każdym powiecie szkoły kucia koni, wreszcie Węgry, gdzie oprócz szkoły w Peszcie mają się odbywać w rozmaitych komitatach kursa kucia trwające od 6 do 8 miesięcy.

W Galicyi przy c. k. Akademii weterynaryi istnieje szkoła rządowa podkuwaczy, w której od 20 lat ukończyło naukę zaledwie dziewięćdziesięciu kilku uczniów, która to cyfra na tak wielki kraj o ilości koni przeszło 800.000, jest nieproporcyonalnie drobną i nic nieznaczącą.

Nie ulega wątpliwości, że pielęgnowanie kopyta u koni w młodości przyczynia się niepomiernie do prawidłowego rozwoju tego organu.

Ponieważ c. k. Rząd pobiera corocznie w naszym kraju remonty dla armii, a tem samem jest w tej sprawie mocno interesowany, sądzi Komisya, że należałoby z zupełnem uprawnieniem domagać się od Rządu wydatnej rocznej subwencyi.

Przechodząc do dalszego ustępu sprawozdania Wydziału krajowego traktującego o sprawie podniesienia hodowli koni, zaznacza Komisya gospodar-

stwa krajowego, że mimo uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1. lipca 1902 polecającej wstawiać w preliminarz od r. 1903 począwszy, odpowiednią na wnioskach obydwu towarzystw rolniczych opartą subwencyę na podniesienie chowu koni, — preliminarz na r. 1903 wykazuje subwencyę w dotychczasowej wysokości 10.000 K.

Że zaś kwota preliminowana nie jest odpowiednią i nie wystarcza na zaspokojenie najpilniejszych potrzeb, wypływa z następujących okoliczności.

Przyczyną najgłówniejszą upadku chowu koni, tego bogactwa kraju naszego, jest obok braku jasno wytkniętego celu hodowli, licha jakość i niedostateczna ilość ogierów dawanych przez Rząd do Galicyi. Gdy w innych prowincyach Austryi przypada 1 ogier rządowy na 175 do 265 klaczy, to w Galicyi przypada 1 ogier rządowy na 724 klaczy.

Przy takim składzie rzeczy zrozumiałym jest stan bardzo opłakany hodowli koni w naszym kraju.

Komisya gospodarstwa krajowego mniema, że temu złemu zaradzić można i należy energicznymi a tem samem kosztownymi środkami. Tymi zaś środkami, między innymi są:

1. Staranie, aby Rząd dawał do kraju większą ilość reproduktorów i w lepszej jakości.

2. Zakupno reproduktorów oryentalnych w lepszej jakości.

3. Wpływanie na włościan hodowców przez premiowanie lepszych sztuk na wystawach, aby lepiej żywili i utrzymywali źrebięta i wychowywali lepszy materyał żeński.

Komisya uznaje, że główny obowiązek przyjścia z pomocą spada na Rząd, który spowodował błędny kierunek chowu koni w naszym kraju i od Rządu należy się domagać stałej, wydatnej corocznej subwencyi. Ale kraj także od współdziałania w tej doniosłej ekonomicznej sprawie zapomocą odpowiednich subwencyi udzielać się mających obydwu towarzystwom rolniczym uchylić się nie powinien.

Od szeregu lat pracuje Towarzystwo uprawy tytoniu w Śniatynie nad podniesieniem uprawy tytoniu w kraju, stoi na straży tej produkcyi bardzo doniosłej dla włościaństwa a ograniczonej monopolem państwowym na obszar 13 wschodnio-północnych powiatów. Towarzystwo działa dodatnio za pomocą subwencyi krajowej i państwowej, a istnienie tegoż jest tem bardziej usprawiedliwione, ile że przy skoncentrowaniu władzy decydującej w generalnej Dyrekcyi monopolu tytoniowego we Wiedniu, nieraz zachodzi potrzeba zastępować wobec niej interes plantatorów tak w ogólnym kierunku, jak też w konkretnych wypadkach. Ceny, po których Rząd odbiera produkt w swoich 4 magazynach, zostały podniesione w klasach produktów doborowych na rok bieżący. Odbiór produktów odbywa się sprawiedliwie bez protestu i zażaleń ze strony plantatorów, co między innemi głównie tej okoliczności przypisać należy, że według obecnie obowiązujących postanowień, ewentualne zażalenia nie jak dawniej we Wiedniu, lecz przez sąd polubowny na miejscu odbioru produktu mają być rozstrzygane.

Towarzystwo utrzymuje instruktora obowiązanego do kontrolowania plantacyi i pouczania plantatorów. W r. 1902 urządził komitet dwa kursa dla naczelników gmin i pisarzy gminnych a jeden kurs dla nauczycieli ludowych i wybudował trzy suszarnie wzorowe, za pomocą których namacalnie przekonuje plantatorów o wyższości nieporównanej tego sposobu suszenia produktu nad praktykowanym ogólnie sposobem na słońcu i powietrzu.

Stacya doświadczalna przeniesiona obecnie do Iliniec w pobliżu magazynu rządowego w Zabłotowie zostająca pod kierownictwem p. Józefa Pieleckiego, niewątpliwie odda usługi sprawie podniesienia uprawy tytoniu, wykonując próby z tytoniami zagranicznymi i z zastosowaniem nawozów sztucznych.

Sprawozdanie Wydziału krajowego rozbiera bardzo obszernie działalność Towarzystwa Kółek rolniczych. Wysoki Sejm w kilku uchwałach uznał dodatni wpływ tego Towarzystwa. Po dwudziestu latach istnienia zrosło się ono ściśle z ekonomicznem życiem włościańskiej ludności i oddziałuje nader korzystnie na wszystkie fazy jego rozwoju. Podnieść to tem bardziej należy, ile że instytucya ta niepowstała jako wynik potrzeby assocyacyi u ludności, lecz jako dzieło intelligentnych a energicznych obywateli wywołało w niej zrozumienie pożytku, celów i zadań stowarzyszenia i stopniowo wyrobiło w niej te przymioty, jakie są niezbędne do ekonomicznego postępu, a które umożliwiły osiągnąć tak uderzające rezultaty.

Przychód Towarzystwa w r. 1901 wyniósł 58.305 K 92 gr. rozchód 58.365 K 92 gr.

Działalność Zarządu obejmowała jak w latach ubiegłych działy: rolniczy, handlowy, ogólno ekonomiczny i dział podniesienia oświaty i moralności wśród członków Kółek.

W dziale rolniczym założono szereg pól doświadczalnych, mających za zadanie zbadać, jakie odmiany zbóż nadają się do warunków pewnej okolicy, a urządzenie to znalazło u włościaństwa bardzo dobre przyjęcie i obudziło zainteresowanie się niem żywsze niż dawne lustracye gospodarstw. Oprócz tego pośredniczył Zarząd główny jak dawniej w nabywaniu nasion, nawozów sztucznych i narzędzi rolniczych, przyczem dążył systematycznie do wyzwolenia włościan od wyzysku handlarzy małomiasteczkowych i różnych agencyi narzucających im towar lichy i nieodpowiedni. Do tego działu czynności należało subwencyonowanie gnojarni, krzewienie melioracyi rolnych, zakładanie i lustracye spółek mleczarskich i zarządzenia (pouczenia i kursa) zmierzające do podniesienia sadownictwa

Na polu handlowem skierował Zarząd główny swą działalność na wprowadzenie w życie postanowień instrukcyi wydanej w r. 1900 mającej unormować stosunek między sklepami a zakładającemi je Kółkami jak też sposób prowadzenia przedsiębiorstw sklepowych. Zarazem wykonywano kontrolę i nadzór nad sklepami i udzielano rad i wskazówek prowadzącym je Kółkom.

W r. 1902 istniało przy Kółkach rolniczych 705 sklepów spółkowych, z których 456 prowadzono we własnym zarządzie a 249 wypuszczono w dzierżawę.

Obrót handlowy 207 sklepów zlustrowanych w ciągu roku 1902 wynosił 4,026.360 K. Przypuszczalny przeto obrót wszystkich sklepów można ocenić na kilkanaście milionów koron.

W dziale ogólno ekonomicznym działał Zarząd Towarzystwa badając i przygotowując warunki dla tworzenia spółek melioracyjnych, mleczarskich, sadowniczych, owocarskich i spółek wspólnego zakupywania nasion i nawozów sztucznych.

Wreszcie na polu podniesienia oświaty i wiedzy wśród członków Kółek Zarząd był czynny przez 1., wydawnictwa dziełek treści ekonomicznej i Przewodnika Kółek rolniczych 2., popieranie rozwoju czytelń i biblioteczek przy Kółkach.

Kończąc przegląd działalności Towarzystwa Kółek rolniczych, komisya gospodarstwa krajowege stwierdza, że fundusze, którymi Towarzystwo rozporządza, są zbyt szczupłe w stosunku do rozległości i doniosłości zadań i celów wytkniętych.

Przewidzieć przeto można, że w miarę mnożenia się Kółek rolniczych i budzenia się wśród nich ducha inicyatywy i przedsiębiorczości, będą się mnożyć i rozszerzać zadania, od których załatwienia Zarząd główny nie będzie mógł się uchylić, że przeto nastąpi niebawem chwila, kiedy fundusze dotychczasowe będą wprost niewystarczające do zaspokojenia najpilniejszych i najbardziej piekących potrzeb.

Dlatego też komisya w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 1. lipca 1902 proponuje analogiczną rezolucyę do uchwały.

Zastanowiwszy się nad wszystkiemi ważniejszemi sprawami objętemi sprawozdaniem Wydziału krajowego, komisya gospodarstwa krajowego zamyka na tem niniejsze swoje sprawozdanie i wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie z czynności Departamentu III. Wydziału krajowego za czas od 1. stycznia 1902 do 30. listopada 1902 r.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w Rubr. X. preliminarza na rok 1905 wziął pod rozwagę wyższe subwencyonowanie poszczególnych gałęzi gospodarczych na rzecz Towarzystwa gospodarskiego galic. we Lwowie, Towarzystwa rolniczego w Krakowie i Towarzystwa Kółek rolniczych.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby poczynił kroki w celu wyjednania od c. k. Rządu wydatniejszych subwencyi na cele rolnictwa.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Krzysztofowicz.

Ls. 3283/03.

We Lwowie, dnia 19. października 1903.

Aleg. 438

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o praktycznym kursie dozorców drenarskich.

Wysoki Sejmie!

Otwarty na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lipca 1901 drugi z rzędu praktyczny kurs dozorców drenarskich, zakończony egzaminem teoretycznym z końcem marca 1903 przyspesobił 23 kandydatów na dozorców drenarskich. Przyjęcie ich do służby krajowej zależeć będzie od wyniku egzaminu głównego, który się odbędzie z końcem marca 1904, a którego celem jest wybadanie zdolności ucznia w kierunku praktycznym i teoretycznym.

Z pierwszego kursu dozorców drenarskich czynnych jest obecnie w służbie krajowej 14 dozorców — reszta bowiem z liczby 23, którzy zgłosili się byli do egzaminu głównego, bądź nie złożyli egzaminu, bądź wstąpić musieli do służby wojskowej.

Obecnie posiada więc Wydział krajowy do dyspozycyi przy nadzorowaniu robót drenarskich 37 podmajstrzych, a liczba ta, zdaniem Wydziału krajowego, wobec coraz większego postępu robót drenarskich jest niewystarczająca. Z tego powodu Wydział krajowy proponuje otwarcie trzeciego z rzędu dwuletniego kursu dozorców drenarskich. Na kursie tym, który urządzony zostanie z tym samym programem nauk, jak w latach poprzednich, miałoby pobierać naukę 25 uczniów i przez czas czteromiesięcznej zimowej nauki teoretycznej pobierać zasiłki z funduszu krajowego miesięcznie po 50 kor., w czasie zaś kampanii roboczej w polu kształcić się pod kierunkiem inżynierów praktycznie i otrzymywać wynagrodzenie od właścicieli gruntów po 2 kor. dziennie.

Personal nauczycielski składać się będzie przeważnie z inżynierów biura melioracyjnego, a tylko do niektórych przedmiotów powołuje Wydział krajowy docentów z poza grona swoich urzędników.

Całkowite utrzymanie kursu oblicza Wydział krajowy, jak dotychczas, na kwotę 11.000 kor., z których 4.000 kor. miałoby pokryć c. k. Ministerstwo rolnictwa.

Komisya gospodarstwa krajowego, nie mając nic do zauważenia przeciw dotychczasowym rezultatom kursów dozorców drenarskich i podzielając w zupełności zdanie Wydziału krajowego co do potrzeby otwarcia trzeciego kursu, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z 23. grudnia 1902 l. 89548 o krajowym kursie praktycznym dozorców drenarskich przy Wydziale krajowym.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do otwarcia z dniem 1. grudnia 1903 trzeciego dwuletniego kursu praktycznego dozorców drenarskich dla 25 stypendystów.

Przewodniczący i sprawozdawca:

Gorayski.

L. s. 3286/903.

We Lwowie, dnia 17. października 1903.

Aleg. 439

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o wniosku Wydziału krajowego względem zaopatrzenia rodziny ś. p. Grzegorza Bubesa, stróża w gmachu sejmowym.

Wysoki Sejmie!

Nieszczęśliwym wypadkiem w dniu 9. b. m. poniósł śmierć przy maszynie wytwarzającej światło elektryczne dla gmachu sejmowego stróż Grzegorz Bubes, pozostający w służbie krajowej od r. 1882.

Dla wdowy i dwojga dzieci niezaopatrzonych proponuje Wydział krajowy przyznać tytułem daru z łaski razem 720 koron, t. j. tyle, ile proponowano dla zmarłego w preliminarzu budżetu na rok 1904, mianowicie dla wdowy 400 koron, dla dzieci po 160 koron rocznie, z zastosowaniem przepisów emerytalnych co do czasu trwania tych wsparć.

Komisya budżetowa przyjmuje wnioski Wydziału jako uzasadnione i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyznaje tytułem daru z łaski:

a) Maryi Bubesowej, wdowie po ś. p. Grzegorzu Bubesie, rocznie 400 koron;

b) Maryi i Janowi Bubesom, dzieciom ś. p. Grzegorza Bubesa, rocznie po 160 koron.

2) Czas trwania tych wsparć rozpoczyna się z dniem 1. listopada b. r. — z zastosowaniem analogicznem postanowień statutu emerytalnego z dnia 15. lutego 1898 o pensyach wdowich i dodatkach na wychowanie.

Zastępca przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Skałkowski.

L. s. 3.282./1903.

We Lwowie, dnia 18. października 1903.

Nr. 440

Sprawozdanie

komisyi budżetowej w przedmiocie akcyi pomocniczej kraju z powodu klęsk elementarnych.

Wysoki Sejmie!

Przekazane komisyi budżetowej sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 9. września b. r. L. s. 1.836, dotyczące klęsk elementarnych, tudzież o finansowej pomocy kraju dla poszkodowanych, komisya budżetowa załatwia niniejszem sprawozdaniem razem z wnioskami posłów Maryewskiego i ks. Szpondera tejże sprawy dotyczącemi.

Wydział krajowy w pierwszej części swego sprawozdania do L. 80.461/1903 przedstawia rozmiary strasznych klęsk elementarnych, jakie w tym roku nasz kraj dotknęły.

Cyfrowe zestawienie klęsk powodzi doprowadza do sumy przeszło 20 milionów koron.

Szkody wyrządzone gradobiciem, przeważnie we wschodnich powiatach, wynoszą przeszło 9 milionów koron. Później otrzymane relacye wykazały, że obliczenia te nietylko nie były przesadne, lecz owszem nie dosiągły cyfr, odpowiadających rzeczywistości. Okazało się bowiem, że oprócz szkód objętych sprawozdaniem Wydziału z dnia 9. września r. b. — w innych jeszcze powiatach szkody elementarne w wysokości przeszło 6 milionów wyrządzone zostały, tak iż ogół tych szkód przedstawia ogromną sumę 35 milionów.

Oprócz tego dotknięty jest kraj ogromną stratą w ziemiopłodach, wynikającą z długotrwałej słoty, skutkiem czego zbiory są ó wiele mniejsze w porównaniu z rokiem 1902 — jak też w porównaniu z wynikłością przeciętną ostatnich 10 lat.

Co do tego ubytku w zbiorach tegorocznych, Wydział krajowy na podstawie ogólnych dat o zbiorach w latach ubiegłych i relacyi Wydziałów powiatowych oblicza te straty wyrządzone w ziemiopłodach przez długotrwałe słoty na 100 do 120 milionów koron.

Wobec tego ogromu klęsk okazuje się pomoc krajowa niezbędną, a przyznany dotychczas zasiłek ze skarbu państwa w sumie 2,900.000 koron jest wielce niedostateczny.

Wydział krajowy uznając, że przynajmniej w wypadkach najnaglejszych przyjść z pomocą należy, oblicza zasiłki niezbędne w cyfrach następujących:

na odbudowanie zniszczonych domów	832.104 koron
na przywrócenie komunikacyi w 14 zachodnich powiatach . .	692.100 „
na zasiewy ozime i jare	1,637.948 „
razem . .	3.162 152 koron.

Obliczenie to pomija zupełnie potrzebę zasiłków dla powiatów wschodnich, ani też nie bierze w rachubę kosztów wyżywienia ludności w okolicach, gdzie zbiory zniszczone są całkowicie, tudzież kosztów wyżywienia inwentarza przez zimę.

Nie są też objęte w tem obliczeniu szkody wyrządzone przez powódź w mieście Krakowie, które Magistrat miasta wykazał w sumie 3,850.000 koron, co Wydział

krajowy w rzeczonem sprawozdaniu swojem przytoczył. Doliczając przeto do koniecznych zapomóg w 14 powiatach wynoszących przeszło 3 miliony szkody w mieście Krakowie, mamy już przed sobą sumę 7 milionów koron.

Zarządzenie robót publicznych, dla dostarczenia ludności zarobku na wyżywienie nie wszędzie może być zastosowane. W licznych też wypadkach nie obejdzie się bez zasiłków bezzwrotnych na żywność, oraz na paszę dla bydła. Rolnicy bowiem, zmuszeni sprzedać inwentarz dla braku paszy, byliby całkowicie zrujnowani.

Wydział krajowy, licząc się z nader trudną sytuacyą finansową kraju, proponuje przyznać na zapomogi dla ludności sumę 400.000 koron, z której to sumy udzielanoby zasiłków na wyżywienie ludności, na przezimowanie inwentarza, na zakupno nasion i roboty publiczne tam, gdzie pomoc państwowa nie wystarczy, wreszcie na bezprocentowe pożyczki.

Z tej sumy 400.000 koron proponuje Wydział krajowy pokryć 100.000 koron z nadwyżki budżetowej r. 1903 a 300.000 koron w drodze kredytu.

Druga część sprawozdania Wydziału krajowego dotyczy uzupełnienia robót zabezpieczających od wylewów Wisły, mianowicie podwyższenia wałów nadwiślańskich.

Komisya budżetowa zgadza się w zasadzie z propozycyą Wydziału krajowego względem subwencyonowania trzech przedsiębiorstw krajowych, mianowicie jednego na lewym brzegu, a dwóch po prawym brzegu Wisły — z tem jednak zastrzeżeniem, że stanowcza uchwała Wysokiego Sejmu może być powziętą dopiero na podstawie przedłożonych projektów trzech ustaw melioracyjnych.

Subwencyę dla tych trzech przedsiębiorstw krajowych, których fundusze w połowie ze skarbu państwa, a w połowie ze skarbu krajowego dostarczone być mają, Wydział krajowy proponuje udzielić w sumie 50.000 koron na każde przedsiębiorstwo, zatem w łącznej sumie 150.000 koron na obwałowania Wisły.

Suma ta uzyskaną ma być w drodze kredytu, gdyż nie znajduje pokrycia w normalnym budżecie krajowym.

Łącznie z wykazaną poprzednio sumą 300.000 koron, która również w drodze kredytu uzyskaną być ma — wynosi zapotrzebowanie kredytu tak na zasiłki z powodu klęsk elementarnych, jak na subwencyonowanie przedsiębiorstw obwałowania Wisły, razem 450.000 koron.

Sumę tę proponuje Wydział krajowy zaciągnąć gotówką na 4% i spłacić w przeciągu 10 lat, począwszy od r. 1904.

Komisyi budżetowej przekazany został także wniosek posła Maryewskiego i towarzyszy o przeznaczenie z funduszów krajowych sumy jednego miliona koron na udzielanie pożyczek bezprocentowych rolnikom i właścicielom realności w miastach, w okolicach powodzią dotkniętych, dalej nagły wniosek ks Szpondera i towarzyszy o spieszne udzielenie pomocy gminom, dotkniętym powodzią, o wezwanie Rządu względem przeznaczenia większych funduszów na zasiłki, tudzież względem udzielania bezprocentowych pożyczek, wreszcie o przyznanie ulg taryfowych i odpisanie podatków, wreszcie nagły wniosek posła Oleśnickiego w sprawie robót publicznych, wniosek posła Szweda o zasiłek na naprawę komunikacyi w powiecie żywieckim — i wniosek posła Mogilnickiego o wykaz szkód w powiecie rohatyńskim.

Przekazane też zostały Komisyi budżetowej liczne petycye, odnoszące się do uzyskania pomocy kraju dla ludności, dotkniętej bądź to klęską powodzi, bądź też gradobiciem lub zniszczeniem plonów przez długotrwałą słotę.

Mianowicie przekazaną została Komisyi wniesiona d. 19. września 1903 do L. s. 2.447 petycya Towarzystwa Kółek rolniczych o wezwanie c k. Rządu, aby udzielał za gwarancyą kraju pożyczek bezprocentowych do wysokości 2 milionów koron, obok zapomóg bezzwrotnych z funduszu państwowego 2,900.000 koron, na zasiłki z powodu klęsk elementarnych przeznaczonego i obok zasiłku w sumie 2 miliony koron z funduszów krajowych.

Komisya budżetowa, po dokładnem zbadaniu stanu rzeczy i zasięgnięciu informacyi co do położenia ludności w powiatach i miastach, dotkniętych klęskami elementarnemi, przyszła do przekonania, że proponowana przez Wydział krajowy suma 400.000 koron na zasiłki bezzwrotne i pożyczki, nie odpowiada rozmiarom klęsk, a pomimo nader trudnego położenia finansowego kraju, którego wyrazem jest wnio-

sek Wydziału krajowego o zaciągnięcie pożyczki 1,670.000 koron na pokrycie wydatków, objętych preliminarzem budżetu na rok 1904 — komisya budżetowa przedkłada wniosek na przeznaczenie dalszej kwoty 400.000 koron wyłącznie tylko na bezprocentowe pożyczki dla rolników, dotkniętych klęskami elementarnemi.

Komisya jest przekonaną, że mimo wielkich trudności, w jakich znajduje się fundusz krajowy, z powodu ciągłego wzrostu wydatków, bez równomiernego wzrostu dochodów krajowych, nie można uchylić się od niesienia wydatnej pomocy ludności, a przedewszystkiem rolnikom, których położenie jest tak ciężkie, że wielka liczba takich gospodarzy wiejskich zostałaby doszczętnie zrujnowaną i wywłaszczoną, gdyby zawiodła ich nadzieja pomocy ze strony kraju.

Zarówno średnia własność ziemska, jak ludność włościańska i ludność miejska w tych powiatach, gdzie klęski elementarne wyrządziły największe szkody, ma prawo oczekiwać od kraju pomocy w rozmiarach odpowiednich ogromowi klęsk. Wprawdzie nie może być to pomoc tak obfita, aby razem z pomocą rządu wynagrodziła choćby połowę szkód, wyrządzonych klęskami elementarnemi, lecz w każdym razie dostarczenie funduszów na zasiewy ozime i jare, ułatwienie przezimowania inwentarza, odbudowania i odrestaurowania domów w miastach, wreszcie zasiłki na utrzymanie ludności aż do nowych zbiorów, umożliwią dotkniętym klęskami rolnikom przetrwać tę niezmiernie trudną sytuacyę, w jakiej znaleźli się wobec doszczętnego zniszczenia ziemiopłodów.

Komisya proponując przeznaczenie dalszej kwoty 400.000 koron na bezprocentowe pożyczki, nie obciąża funduszów krajowych zbyt wielką ofiarą, gdyż kraj zapłaci tylko 4% rocznie od tej sumy, tj. 16.000 koron w pierwszym roku, a w dalszych latach mniej, w miarę stopniowej spłaty kapitału pożyczkowego.

Razem ze sumą 450.000 koron, której zaciągnięcie Wydział krajowy proponował, wynosiłaby pożyczka zaciągnąć się mająca 850.000 koron, zatem procent od tej sumy wynosiłby w pierwszym roku po zaciągnięciu pożyczki 34.000 koron.

Komisya budżetowa proponuje spłatę tej pożyczki 850.000 K uskutecznić w przeciągu 10 lat, licząc od 1. stycznia 1905.

Odnośnie do tej propozycyi wstawia Komisya, w budżecie roku 1904. w rubr. X. poz. 325. od sumy 700.000 K na zasiłki i pożyczki z powodu klęsk 4% odsetki 28.000 K, zamiast preliminowanych przez Wydział krajowy w tej pozycyi 42.000 K.

Temi wnioskami załatwia Komisya sprawozdanie Wydziału krajowego i wniosek posła Maryewskiego.

Co się tyczy ulg taryfowych, których wyjednania żąda wniosek ks. Szpondera, a które według interpelacyi posła Cieleckiego i towarzyszy wniesionej na posiedzeniu 10. b. m. są niedostateczne, Komisya budżetowa zgadza się z zapatrywaniem interpelantów, że ulgi te nie odpowiadają rzeczywistej potrzebie, zatem Komisya przedstawia do uchwalenia stosowne polecenie do Wydziału krajowego względem przedsięwzięcia odpowiednich kroków, aby ułatwienia przy transportach kolejowych zostały przyznane w rozmiarach, któreby uwzględniały całkowicie potrzeby ludności, dotkniętej klęskami elementarnemi.

Wnioski: posła Oleśnickiego, o wezwanie Wydziałów powiatowych o przedłożenie planów robót publicznych, celem dostarczenia zarobku ludności w okolicach dotkniętych klęskami elementarnemi, posła Szweda o subwencyę na zniszczone powodzią komunikacye powiatowe i gminne w powiecie Żywieckim i wniosek posła Mogilnickiego o sprawdzenie szkód w powiecie Rohatyńskim — Komisya proponuje przekazać Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Wezwanie bowiem Wydziałów powiatowych, aby jeszcze podczas sesyi sejmowej nadesłały plany robót publicznych, nie byłoby zdaniem Komisyi praktycznem, gdyż nie jest dotychczas wiadome, jakim funduszem Wydział krajowy rozporządzać będzie na takie cele, a względnie ile z zasiłku państwowego na tenże cel c. k. Rząd wyznaczy, gdyż oczekiwać należy odpowiedzi Rządu na wniesiony memoryał Wydziału, a względnie na rezolucyę sejmową przez Komisyę proponowaną. Załatwienie zaś wniosku posła Szweda z natury rzeczy może nastąpić tylko przez Wydział krajowy po zbadaniu stanu rzeczy.

Co się tyczy wniosku ks. Szpondera i towarzyszy, domagającego się, aby poczynić starania u c. k. Rządu względem powiększenia zasiłku ze Skarbu państwa,

Komisya budżetowa mniema, że zupełnie uzasadnionem jest żądanie, aby c. k. Rząd przyznał dalszy znaczny zasiłek dla naszego kraju z niewyczerpanej dotychczas reszty sumy 15,000.000 K, przeznaczonej ze Skarbu państwa na zasiłki z powodu klęsk elementarnych, względnie z dalszych funduszów na tenże cel przeznaczonych.

Komisya budżetowa proponuje zatem Wysokiemu Sejmowi uchwalenie odpowiedniej rezolucyi. Zauważa przy tem Komisya, że Wydział krajowy wniósł w tej sprawie dnia 7. b. m. do c. k. Rządu memoryał, wykazujący potrzebę dalszej wydatnej pomocy z funduszów państwowych oraz wyraża przekonanie, że memoryał ten, tudzież proponowana przez Komisyę rezolucya, odniosą pożądany skutek, zwłaszcza, że rozmiary klęsk nie były jeszcze dostatecznie znane wtedy, gdy wyznaczono zasiłek państwowy dla naszego kraju z funduszów państwowych w sumie 2,900.000 K.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 9. września r. b. o pomocniczej akcyi kraju z powodu klęsk elementarnych w roku 1903 przyjmuje Sejm do wiadomości.

2. Na zasiłki i bezprocentowe pożyczki dla ludności dotkniętej elementarnemi klęskami w roku 1903 przeznacza Sejm sumę 400.000 K do dyspozycyi Wydziału krajowego, upoważniając Wydział krajowy do użycia tej sumy, według swego uznania, na wyżywienie ludności, dostarczenie nasion na zasiewy lub paszy dla bydła, na pomoc dla ludności miejskiej w Krakowie i okolicy albo na roboty publiczne.

Oprócz tego przeznacza Sejm wyłącznie na bezprocentowe pożyczki dla rolników i ludności miejskiej w Krakowie i okolicy dotkniętej klęskami elementarnemi sumę 400.000 K.

Spłata pożyczek bezprocentowych nastąpić ma w przeciągu 10 lat, licząc od 1. stycznia 1905.

3. Sejm przeznacza na rok 1904 sumę 150.000 K jako zasiłek krajowy na uzupełnienie obwałowań Wisły pod Krakowem, z zastrzeżeniem, że rozdział tej sumy na poszczególne przedsiębiorstwa i oznaczenie procentowego udziału funduszu krajowego nastąpi przez uchwalenie specyalnych ustaw o wykonaniu tych obwałowań.

4. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w gotówce w sumie 850.000 K, spłacalnej w 10 latach od roku 1905 albo też według uznania Wydziału — w obligacyach komunalnych Banku krajowego wartości nominalnej 850.000 K.

5. Wniosek posła Oleśnickiego i towarzyszy o wezwanie Wydziałów powiatowych, aby przedłożyły Wydziałowi krajowemu plany robót publicznych w okolicach dotkniętych klęskami elementarnemi, celem dostarczenia zarobku ludności, tudzież wniosek posła Szweda i towarzyszy o udzielenie zapomogi z funduszów krajowych na naprawę zniszczonych powodzią dróg i mostów w powiecie Żywieckim — wreszcie wniosek posła Mogilnickiego o wezwanie Wydziału powiatowego w Rohatynie, aby nadesłał wykaz szkód zrządzonych gradobiciem w powiecie Rohatyńskim — przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

6. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby udzielił odpowiedniego dalszego funduszu na wydatną pomo dla dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1903 ludności.

7. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu udać się do c. k. Rządu o przyznanie jak najdalej idących ulg taryfowych przy transporcie kolejowym zboża, paszy i nawozów sztucznych dla rolników w powiatach dotkniętych klęskami elementarnemi, tudzież przy sprowadzaniu żywności dla ludności pozbawionej środków egzystencyi wskutek zniszczenia ziemiopłodów.

8. Sejm wzywa c. k. Rząd o wydanie odpowiednich poleceń względem jaknajrychlejszego odpisania podatków z gruntów i budynków uszkodzonych powodzią, lub innemi klęskami elementarnemi, a to bez wyczekiwania podań poszczególnych właścicieli, — tudzież aby w miejscowościach dotkniętych klęskami elementarnemi wstrzymał egzekucye z powodu zaległości podatkowych.

9. Petycye o udzielenie z funduszów krajowych pomocy dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi: L. 1.887 gminy Sarańczuki, L. 2.102 Wydziału Rady powiatowej w Podhajcach, L. 2.578 gminy Kurów, L. 2.595 gminy Krzywcze, L. 2.596 tejże gminy, L. 2.609 gminy Białobrzegi, L. 2.702 Leona Łotockiego, nauczyciela w Trościańcu, L. 2.732 gminy Dębniki, L 2.733 gminy Zakszówek, L. 2.734 gminy Bieńkowice, L. 2.735 gminy Grabie, L. 2.736 gminy Brzegi, L. 2.737 gminy Bieżanów, L. 2.933 gminy Zarzecze, L. 3.007 gminy Iskrzynia, L. 3.144 obszaru dworskiego Przewóz, L. 3.145 gminy Szalowa, L. 3.176 Wydziału Rady powiatowej w Bochni przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Petycyę L. 2.447 Towarzystwa Kółek rolniczych o udzielenie poręki imieniem kraju dla 2-milionowej pożyczki z funduszów państwowych i udzielenie zasiłku w takiejże wysokości z funduszów krajowych uważa Komisya jako załatwioną wspomnianym memoryałem Wydziału krajowego do c. k. Rządu, wniesionym 7. b. m., tudzież powyższemi wnioskami Komisyi.

Zastępca przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skałkowski.

LW. 94.435/1903. We Lwowie, dnia 19. października 1903.

Alog. 441

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie zmiany uchwały sejmowej z d. 12. lipca 1902 r. o projektowanej kolei lokalnej ze Lwowa do Podhajec i podwyższenia udziału funduszu krajowego w kosztach budowy tej kolei.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 12. lipca 1902 powziął Wysoki Sejm w sprawie poparcia budowy kolei lokalnej Lwów-Podhajce następujące uchwały:

I. Sejm przyjmuje do zatwierdzającej wiadomości oświadczenie Wydziału krajowego, na podstawie tegoż uchwały z dnia 27. maja 1902, z zastrzeżeniem zatwierdzenia przez Sejm uczynione c. k. Rządowi co do gotowości objęcia przez kraj akcyi pierwszeństwa projektowanej kolei Lwów-Podhajce na kwotę 1,500.000 koron, w pełnej imiennej wartości wpłacić się mających, — pod warunkiem, iż budowa tej kolei zapewnioną będzie w ten sposób, iż reszta kapitału potrzebnego ponad udział interesentów miejscowych i ponad wymieniony wyżej udział kraju będzie dostarczoną bądź przez objęcie przez państwo akcyi równorzędnych z objąć się mającemi przez kraj, bądź przez zagwarantowanie przez państwo takichże równorzędnych akcyi.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby poczynił starania u c. k. Rządu dla uzyskania dla tej kolei subwencyi państwowej w wysokości przynajmniej 12,000.000 K.

III. Sejm uznaje kolej Lwów-Podhajce za równorzędną z objętemi uchwałą sejmową z dnia 4. lipca 1901 kolejami lokalnemi w ten sposób, iż postanowienia ustępu V. tej uchwały w całej pełni do niej zastosowane być mają.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w razie zmiany obecnych podstaw finansowych projektu budowy przed objęciem akcyi, względnie przed zapewnieniem bezzwrotnej subwencyi przedłożył Sejmowi ponownie sprawozdanie z odpowiednimi wnioskami.

V. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wdrożyć rokowania z c. k. Rządem w tym kierunku, iżby kolej Lwów-Podhajce była zbudowana i eksploatowaną jako kolej państwowa i na ten wypadek upoważnia Wydział krajowy do zapewnienia na rzecz budowy tej kolei tej samej kwoty 1,500.000 koron jako subwencyi bezzwrotnej (á fond perdu), zamiast objęcia akcyi pierwszeństwa.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby projektowana kolej Lwów-Podhajce zamieszczoną została w przedłożeniu rządowem do Rady państwa o tych kolejach, których budowa zapewnioną ma być w r. 1903.

VII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przy wyborze trasy projektowanej kolei Lwów-Podhajce starał się uwzględnić życzenia miasta Lwowa, o ile na to środki wystarczą i o ile będzie to zgodnem z interesami finansowymi i ekonomicznymi kraju.

W dzienniku ustaw państwa Nr. 154. z r. 1903 ogłoszoną została ustawa państwowa z dnia 15. lipca 1903 o budowie kolei lokalnej ze Lwowa do Podhajec, mocą której upoważniony jest rząd zapewnić budowę tej kolei przez udzielenie państwowej gwarancyi czystego dochodu, potrzebnego do oprocentowania po 4 od sta i umorzenia w przeciągu 76 lat pożyczki, która będzie zaciągnięta dla dostarczenia środków pieniężnych na budowę tej kolei, w wysokości potrzebnej do uzyskania w gotówce kwoty 12,000.000 koron.

Przyznanie tej gwarancyi czyni ustawa zależnem od tego, że kraj z funduszów krajowych wraz z interesentami przyczyni się do kosztów budowy w gotówce kwotą przynajmniej 3,500.000 koron.

Ustawa ta zmienia zupełnie warunki, pod którymi przytoczoną uchwałą sejmową udzielono subwencyi krajowej dla tej kolei, albowiem według tej uchwały miał być udział kraju fundowany w papierach wartościowych równorzędnych z temi, które państwo miałoby objąć.

Z tego powodu zachodzi potrzeba zmiany uchwały Wysokiego Sejmu, jeżeli ta projektowana kolej ma przyjść do skutku.

Ze strony c. k. Rządu nie otrzymał Wydział krajowy aż do dni ostatnich żadnego uwiadomienia o powyższych upoważnieniach, ani też o jakichkolwiek zarządzeniach, zdążających do zrobienia użytku z tych upoważnień. Dopiero obecnie odniósł się w tej sprawie c. k. Rząd centralny, za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa, pismem, w którem zwraca uwagę na zachodzącą potrzebę zmiany uchwały sejmowej.

Na tej więc podstawie przedstawia Wydział krajowy wniosek uchylenia przytoczonej uchwały i powzięcia w tej mierze nowej, według brzmienia poniżej proponowanego.

Trzecim czynnikiem w zebraniu kapitału budowy, oprócz państwa i kraju, są interesenci miejscowi, którzy według powołanej ustawy państwowej mają razem z krajem przyczynić się udziałem 3,500.000 koron. Wydział krajowy popierał starania konsorcyum kolejowego w zebraniu jak największego datku interesentów miejscowych i przyszedł do przekonania, że brakującej pełnej kwoty 2,000.000 K nie zbierze się. O ostatecznym wyniku subskrypcyi dowiaduje się Wydział krajowy dopiero z petycyi, wniesionej do Wysokiego Sejmu przez konsorcyum starających się o koncesyę dla kolei lokalnej Lwów-Podhajce Interesenci subskrybowali lub przyrzekli udział w łącznej sumie 1,150.000 koron, a konsorcyum zwróciło się do Wysokiego Sejmu o podwyższenie udziału kraju o kwotę 850.000 koron.

Wydział krajowy jest przekonania, że udziały prywatnych interesentów i miejscowych ciał autonomicznych winny być uzupełnione przynajmniej do kwoty 1,500.000 koron i wnosi z tego powodu podwyższenie udziału kraju z uchwalonej kwoty 1,500.000 K na kwotę 2,000.000 koron, gdyż w przeciwnym razie nie mogłoby się stać zadość warunkowi przewidzianemu ustawą, tj. że udział kraju i interesentów nie dosięgnąłby kwoty 3,500.000 kor., a kolej Lwów-Podhajce nie przyszłaby wcale do skutku.

Podwyższenie to udziału funduszu krajowego znachodzi pokrycie w zasobach funduszu kolejowego, jak to wykazano w sprawozdaniu Wydziału krajowego do Wysokiego Sejmu z dnia 4. września 1904 LW. 77.270/1903.

Wydział krajowy przedstawia swe wnioski poniżej z uwzględnieniem zastrzeżeń, wskazanych względami na interes funduszu krajowego i ogólne interesa krajowe.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uchyla w całej osnowie uchwały I—VII powzięte na posiedzeniu z dnia 12. lipca 1902 w sprawie poparcia budowy kolei lokalnej Lwów-Podhajce.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcyi pierwszeństwa przyszłego towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Lwów-Podhajce w sumie nie przekraczającej kwoty 2,000.000 t. j. dwóch milionów koron przez wpłatę za nie w pełnej imiennej wartości z zasobów krajowego funduszu kolejowego, a to pod warunkami:

1. że interesenci miejscowi wpłacą na akcye zakładowe tego towarzystwa przynajmniej kwotę 1,500.000 t. j. półtora miliona koron,

2. że wpłata na akcye pierwszeństwa, które kraj obejmie, nastąpi w ten czas, gdy interesenci miejscowi uiszczą gotówką wpłatę na akcye zakładowe, a od gwarantujących ciał autonomicznych ich ewentualne zobowiązania gwarancyjne oprocentowania i umorzenia pewnej części zakładowego kapitału akcyjnego będą prawnie zabezpieczone,

3. że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego towarzystwa akcyjnego co do porządku użycia dochodów kolei, ułożone będą w porozumieniu i przy współudziale Wydziału krajowego.

4. że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Lwów-Podhajce, i

5. że budowa tej kolei, jakoteż dostawy dla tej kolei i t. p. będą rozdane o ile możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym, i o ile możności z uwzględ-

dnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności budowa kolei przeprowadzona będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia ofert.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia imieniem kraju z koncesyonaryuszami kolei lokalnej Lwów-Podhajce umowy spółkowej, w której będą zastrzeżone wszystkie powyżej wymienione warunki udziału kraju w kapitale budowy tej kolei i w której będzie ustanowiony sposób i termina wpłaty tego udziału.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby w razie potrzeby zaciągnął w Banku krajowym lub też w innym zakładzie finansowym pożyczkę w wysokości potrzebnej do wpłaty w pełnej imiennej wartości na akcye pierwszeństwa kolei lokalnej Lwów-Podhajce, które ma objąć kraj w sumie nie przekraczającej kwoty 2,000.000 koron (ustęp II.) i aby roczne raty na oprocentowanie najwyżej po 4 od sta i umorzenie tej pożyczki najdalej do końca r. 1968 wraz z bankowym dodatkiem administracyjnym pokrywał z dochodów krajowego funduszu kolejowego.

V. O ileby według uznania Wydziału krajowego zachodziła potrzeba zamiast wpłaty przez ciała autonomiczne na akcye zakładowe, przyjąć ich gwarancyę oprocentowania i umorzenia pewnej części kapitału akcyjnego zakładowego, upoważnia Sejm Wydział krajowy do objęcia zrealizowania tej gwarancyi i pokrycia tem spowodowanego wydatku z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszów uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki. Dla zabezpieczenia funduszu krajowego od wszelkich strat z tego powodu, zawrze wprzód Wydział krajowy stosowne umowy z gwarantującemi ciałami autonomicznemi.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Dr. Stanisław Dąmbski *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

LW. 90.517/1903. We Lwowie, dnia 16. października 1903.

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie przeniesienia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Kolbuszowej do Kolbuszowej górnej.

Wysoki Sejmie!

Z powodu złego i nieodpowiedniego obecnie pomieszczenia c. k. Sądu powiatowego w Kolbuszowej w budynku przez ten Sąd zajmywanym, zamierza c. k. Ministerstwo sprawiedliwości przenieść tenże Sąd do nowego budynku, który na ten cel przez upatrzonego przedsiębiorcę ma być postawionym na parceli Nr. 39/1, położonej w sąsiedniej gminie Kolbuszowej górnej. Parcela ta oddaloną jest od Rynku w Kolbuszowej o 650 metrów, od dzisiejszego budynku sądowego o 400 metrów, a od granicy miasta o 100 metrów.

Ponieważ gmina Kolbuszowa górna stanowi osobną gminę administracyjną, przeto to przeniesienie Sądu powiatowego do Kolbuszowej górnej do budynku, który ma być wybudowanym na parceli Nr. 39/1, jest właściwie przeniesieniem siedziby Sądu do innej miejscowości. Wedle §. 2. ustawy z 11. czerwca 1868 Nr. 59 Dz. p. p. może, gdzie tego stosunki miejscowe i względy na ruch wymagają, zarządzoną być przez Ministra sprawiedliwości zmiana siedziby Sądu po wysłuchaniu opinii dotyczącego Sejmu krajowego.

Ze względu na to postanowienie powołanej ustawy z r. 1868, odniosło się c. k. Ministerstwo sprawiedliwości reskryptem z 3. października b. r. L. 22.227/3 do Wydziału krajowego z żądaniem, ażeby gdyby zamierzone przeniesienie Sądu z Kolbuszowej do Kolbuszowej górnej uważał jako zmianę siedziby Sądu, uzyskał dla tej sprawy po myśli cytowanego §. 2. ustawy z r. 1868 — opinii Sejmu galicyjskiego.

Jakkolwiek zamierzone przeniesienie Sądu z Kolbuszowej do Kolbuszowej górnej pod względem sytuacyjnym jest właściwie przeniesieniem z jednej ulicy na drugą, to ze względu, że Kolbuszowa górna jest osobną gminą administracyjną — przeniesienie to ma wszelkie znamiona zmiany siedziby sądu.

Z przedłożonych przez c. k. Ministerstwo sprawiedliwości aktów, okazuje się, że pozostawienie Sądu powiatowego w Kolbuszowej w obecnych lokalnościach tegoż Sądu, jest nadal niemożliwe, gdyż lokalności te są szczupłe, ciasne i pod każdym względem wiele pozostawiają do życzenia, dalej że pertraktacye z dotychczasowym właścicielem budynku, w którym się Sąd w Kolbuszowej znajduje, o rozszerzenie tego budynku i potrzebne inne adaptacye, nie doprowadziły do żadnego rezultatu, wreszcie, że w mieście samem w Kolbuszowej nie ma budynku, do którego Sąd przeniesionym by być mógł, ani też odpowiedniego miejsca na pobudowanie gmachu dla pomieszczenia Sądu, a natomiast miejsce wybrane na parceli Nr. 39/1 w Kolbuszowej górnej jest bardzo dobre i dla Sądu odpowiednie, żądany czynsz jest znacznie

niższym od czynszu za obecne lokalności Sądu w Kolbuszowej opłacanego, w ogólności to przeniesienie Sądu do Kolbuszowej górnej ze względów hygienicznych jest bardzo pożądane, co wszystkie Władze sądowe uznały i jednozgodnie za tem przeniesieniem się oświadczyły.

Przedstawiając tę sprawę Wysokiemu Sejmowi, Wydział krajowy z powyższych powodów wnosi:

Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem po myśli §. 2. ustawy z dnia 11. czerwca 1868 Nr. 59 Dz. p. p. oświadcza się za przeniesieniem siedziby Sądu powiatowego z Kolbuszowej do Kolbuszowej górnej.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni w. r.

Sprawozdawca:
Michał Glidziuk w. r.
Członek Wydziału krajowego.

Ls. 3.330/903. We Lwowie, dnia 20. października 1903.

Aleg. 443

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej w sprawie zwrotu nadwyżek kosztów utrzymania chorych w klinikach uniwersyteckich we Lwowie ponad taksę szpitalną.

Wysoki Sejmie!

W preliminarzu budżetu krajowego szpitala powszechnego we Lwowie, w rubryce dochodów, wyłączoną jest kwota należąca się funduszowi krajowemu od c. k. Skarbu państwa tytułem zwrotu kosztów utrzymania chorych w klinikach uniwersyteckich ponad zwykłą taksę szpitalną. Sprawa ta traktowaną bywa zwykle przez Komisyę budżetową przy sposobności sprawozdania o preliminarzu budżetu szpitalnego. Gdy jednak c. k. Skarb zwroty te uskutecznia w sposób zupełnie niedostateczny, a wskutek tego zaległości z tego tytułu pochodzące, wzrosły już obecnie do sumy około 400.000 K, liczne zaś rezolucye uchwalone przez Wysoki Sejm i urgensa Wydziału krajowego żadnego rezultatu nie przyniosły, uważała Komisya budżetowa za stosowne tę, tak ważną dla funduszu krajowego sprawę, przedstawić w osobnem sprawozdaniu, co też niniejszem czyni.

Sprawa budowy i urządzenia klinik tudzież ich utrzymania i utrzymania chorych na oddziałach klinicznych unormowaną została umową z dnia 9. sierpnia 1892 zawartą między Wydziałem krajowym a c. k. Administracyą państwa. Obowiązek c. k. Skarbu do zwrotu kosztów utrzymania budynków klinicznych i ich wewnętrznych urządzeń, tudzież zwrotu kosztów utrzymania chorych ponad zwykłe utrzymanie szpitalne polega na artykułach IX-tym i X-tym wyż wymienionej umowy, które brzmią, jak następuje:

„Artykuł IX. Koszta zwykłego utrzymania gmachów i ich wewnętrznych urządzeń na oddziałach klinicznych ponosi fundusz krajowy. Gdyby jednak c. k. Rząd na oddanych fakultetowi do użytku oddziałach klinicznych domagał się zmian, obowiązany jest pod względem kosztów porozumieć się za każdym razem osobno z Wydziałem krajowym.

Artykuł X. Koszta zwykłego szpitalnego utrzymania chorych na oddziałach klinicznych ponosi fundusz krajowy. O ile koszta te utrzymania chorych t. j. żywienie, lekarstwa, opatrunki i t. p., ze względu na potrzeby nauki uniwersyteckiej przekraczać będą obowiązujące normy szpitalne, nadwyżkę tę pokrywać będzie corocznie c. k. Skarb państwa.

Sposób obliczania tej nadwyżki i pokrywania jej pozostawia się osobnemu, między c. k. Administracyą państwową a Wydziałem krajowym, zawrzeć się mającemu porozumieniu“.

Jak z przytoczonych ustępów umowy widzimy, obowiązek c. k. Skarbu do zwrotu wydatków poczynionych przez Wydział krajowy na utrzymanie klinik i chorych na oddziałach klinicznych, ponad zwykłą normę szpitalną, nie ulega wątpli-

wości, a nawet jak w ustępie pierwszym artykułu X-go jest powiedzianem „nadwyżkę tę pokrywać będzie corocznie c. k. Skarb państwa“. Ustęp jednak drugi tegoż artykułu stanowi, że „sposób obliczania tej nadwyżki i pokrywania jej pozostawia się osobnemu, pomiędzy Wydziałem krajowym a c. k. Administracyą państwa zawrzeć się mającemu porozumieniu“.

Tymczasem „porozumienie“ to dotychczas nie zostało zawartem, i to nie z winy Wydziału krajowego, który po kilka razy rocznie urguje c. k. Rząd o ułożenie tej dodatkowej umowy, ale bezskutecznie, bo nietylko umowy, ale nawet odpowiedzi doprosić się nie może.

Ale nietylko Wydział krajowy nie może się doprosić zawarcia dodatkowego układu, ale także nie może uzyskać regularnego płacenia zwrotów, nadwyżki kosztów leczenia chorych na klinikach. Zaległości zaś z tego tytułu pochodzące zwrastają w sposób niesłychanie szybki, jak tego dowodzi następująca tabela zestawiona od początku otwarcia pierwszych dwóch klinik t. j. od roku 1897; ostatnia klinika otwartą została 15. stycznia 1899:

Z końcem roku			1897	wynosiła	zaległość	.	.	19.626 K	24 g
„	„	„	1898	„	„	.	.	55.333 „	74 „
„	„	„	1899	„	„	.	.	71.924 „	13 „
„	„	„	1900	„	„	.	.	74.562 „	91 „
„	„	„	1901	„	„	.	.	197.858 „	64 „
„	„	„	1902	„	„	.	.	243.644 „	13 „

Za pierwsze trzy kwartały roku 1903 wynoszą zwroty należące się od c. k. Skarbu według preliminarza 145.548 K, razem więc wynosi zaległość w chwili obecnej kwotę 389.192 K 13 g. Dla uwidocznienia, w jaki sposób c. k. Rząd płacił owe zwroty, podajemy następującą tabelę:

W roku			1897	zapłacił	c. k.	Skarb	państwa	. .	4.000 K
„	„		1898	„	„	„	„	. .	26.000 „
„	„		1899	„	„	„	„	. .	70.000 „
„	„		1900	„	„	„	„	. .	110.000 „
„	„		1901	„	„	„	„	. .	30.000 „
„	„		1902	„	„	„	„	. .	140.000 „

Ta ostatnia kwota została w połowie zapłaconą w roku 1902 w połowie w lutym roku 1903, przypisaną jednak została na rok 1902. Jak z tego zestawienia widzimy, c. k. Rząd płaci od lat czterech corocznie przeciętnie po 70.000 K, zdawać by się mogło, że w tem jest jakiś system, jakieś dążenie do zryczałtowania wydatków klinicznych, na to jednak pod żadnym warunkiem zgodzić się nie można, należy bezwzględnie domagać się zwrotu całej nadwyżki kosztów utrzymania klinik i chorych klinicznych ponad zwykłą normę szpitalną, jakakolwiekby ta nadwyżka była. Komisya budżetowa jest zdania, iż fundusz krajowy właściwie nie powinien zaliczać wydatków klinicznych, tylko przeciwnie c. k. Rząd powinien na ten cel udzielać zaliczek, a Wydział krajowy z zaliczek tych wyrachować się, w tym duchu też powziął Wysoki Sejm dnia 27. marca 1899 następującą uchwałę:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby bezzwłocznie unormował specyalnym układem stosunek z c. k. Rządem, co do ponoszenia kosztów leczenia chorych na klinikach uniwersyteckich — a mianowicie w ten sposób — ażeby po odtrąceniu taksy szpitalnej obecnie 80 ct., za dzień leczenia wynoszącej — przewyżkę tychże kosztów wykazanych przez zarząd szpitalny pokrywał c. k. Rząd z funduszów państwowych i udzielał w tym celu funduszowi krajowemu każdego kwartału z góry zaliczki po zł. 10.000 — do następnego wyrachowania się. Resztę wynikłą z rachunku rocznego w razie przekroczenia zaliczki — wypłaci Skarb państwa po złożeniu rachunku lub też możliwą przewyżkę przekaże na rok następny.

Późniejszemi corocznemi uchwałami domagał się Wysoki Sejm u c. k. Rządu spłacenia zaległości i uregulowania spłaty zwrotów w myśl wyż przytoczonej uchwały. Ostatnia uchwała powzięta w roku 1902 opiewa jak następuje:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, po raz trzeci, aby wypłacał funduszowi krajowemu zwroty nadwyżki kosztów utrzymania chorych ponad taksę szpitalną w klinikach w ten sposób, aby w ciągu roku zaliczał co kwartał znaczniejsze sumy, a po upływie roku najdalej w ciągu trzech miesięcy resztę należytości spłacał, równocześnie wzywa c. k. Rząd, aby należący się z tego tytułu zwrot w kwocie 148.987 K 77 g, w jak najkrótszym terminie spłacił".

Wszystkie te polecenia do Wydziału krajowego i rezolucye do c. k. Rządu nie odniosły żadnego skutku, zaległości wzrastają co roku, a dodatkowe porozumienie, przewidziane w artykule X-ym umowy z dnia 9. sierpnia 1892 dotychczas nie przyszło do skutku i to, jak już wyżej zaznaczyliśmy, nie z winy Wydziału krajowego.

Z tych powodów wnosi Komisya budżetowa:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby bezzwłocznie unormował specyalnym układem zawartym z c. k. Rządem, sposób obliczania i pokrywania nadwyżki kosztów utrzymania chorych na klinikach uniwersyteckich po myśli licznych uchwał sejmowych.

2. Poleca się Wydziałowi krajowemu podjęcie odpowiednich kroków celem uzyskania spłaty wyż wymienionych wierzytelności.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Niezabitowski.

L. s. 3285/903. We Lwowie, dnia 19. października 1903.

Aleg. 444

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności około podniesienia mleczarstwa w kraju.

Wysoki Sejmie!

Po raz pierwszy rozdziela się sprawozdanie Wydziału krajowego na część o organizującej się szkole mleczarskiej i część o biurze mleczarskiem, przeto i Komisya gospodarstwa krajowego dla jasności przedstawienia obydwa działy kolejno traktować będzie:

Szkoła mleczarska.

W roku sprawozdawczym zostały grunta pod szkołę wraz z budynkami w Staremmieście pod Rzeszowem zakupione, narazie drobne adaptacye dla praktycznego ruchu mleczarni niezbędne przeprowadzone, tak, że w dniu 1. maja b. r. mógł się faktycznie rozpocząć pierwszy czteromiesięczny kurs mleczarski pod kierownictwem instruktora mleczarstwa krajowego Dra Tadeusza Rylskiego. Dla przeprowadzenia adaptacyi potrzebnych w budynkach zakupionych, dla zbudowania budynku administracyjnego, odpowiedniego urządzenia internatu i sal naukowych, a wreszcie dla zorganizowania nauki szkolnej i zastosowania jej do pewnych okresów, odłożył Wydział krajowy dalsze kursa w szkole do 1. listopada r. b. Wydział krajowy zaznacza, że opracowany już projekt statutu organizacyjnego dla szkoły mleczarskiej oparł na tych zasadach, na których oparty był projekt stałych kursów Wysokiemu Sejmowi w r. 1900 przedłożony; statut będzie Wysokiemu Sejmowi przedłożony po uzyskaniu aprobaty ze strony c. k. Ministerstwa rolnictwa.

Wedle przedłożenia Wydziału krajowego ma się personal nauczycielski szkoły składać z fachowego nauczyciela oraz kierownika szkoły, z dwu instruktorów serkarstwa i mleczarstwa i co się tyczy nauk religii i przedmiotów ogólnie kształcących, to te mają być poruczone nauczycielom pomocniczym za remuneracyą. Płacę dla kierownika zakładu, który ma być urzędnikiem etatowym, a zarazem obydwóch instruktorów reguluje Wydział krajowy na podobnych zasadach, jakie są ustalone dla personalu nauczycielskiego w niższych szkołach rolniczych.

Praktyczne roboty dla szkoły zapewnił Wydział krajowy przez pobór mleka od spółki producentów z okolicy Rzeszowa i przeróbkę na rachunek właścicieli mleka. Komisya gospodarstwa krajowego uznaje ten sposób zapewnienia przedmiotu naukowego dla szkoły, bez ryzyka przedsiębiorczego dla funduszu krajowego, za korzystny a to co najmniej na tak długo, dopóki przeróbka mleka przy szkole się nie ustali, a szczególnie dopóki sery tam wyrabiane nadewszystko sery twarde dobrej marki nie uzyskają.

Komisya gospodarstwa krajowego przyjmuje z uznaniem do wiadomości skuteczne zabiegi Wydziału krajowego, około powołania do życia szkoły mleczarskiej i wyraża nadzieję, że Wydział krajowy przez odpowiedni dobór personalu nauczycielskiego, dobry statut organizacyjny i plan naukowy, zrobi ze szkoły dźwignię do rozwoju w kraju jednej z tak ważnych gałęzi przemysłu rolniczego.

Komisya gospodarstwa krajowego konstatuje z przyjemnością, że preliminowane koszta inwestycyjne na zakupno gruntów, budynków, przeróbki potrzebne starych budynków i dobudowę nowych preliminowane na kwotę 80.634 Koron, świadczą o bardzo oględnej gospodarce Wydziału krajowego, zastosowanej do obecnego położenia budżetu krajowego. Sposób pokrycia tych wydatków jest zarówno zastosowanym do potrzeby budżetowej, gdyż wydatki na razie pokrywa Wydział krajowy pożyczkami 3% w funduszu krajowym dla przemysłu rolniczego zaciąganemi w miarę potrzeby, a zwrot tych pożyczek nastąpi przez współkonkurujące fundusze c. k. państwowy i krajowy.

Biuro mleczarskie.

Biuro mleczarskie składać się ma wedle organizacyi z trzech osobistości: instruktora mleczarstwa, adjunkta tegoż instruktora i pomocnika instruktora.

Ponieważ posada pomocnika dotąd obsadzoną nie była, a adjunkt instruktora w osobie Stefana Bajorskiego, ze względu ną potrzebę popierania przemysłu mleczarskiego w zachodniej części kraju do c. k. krakowskiego Towarzystwa rolniczego przydzielonym został, ciążyła cała czynność biórowa na osobie instruktora mleczarstwa. Gdy Dr. Rylski w okresie sprawozdawczym zatrudniony organizacyą szkoły mleczarskiej w Staremmieście, chyba nie wiele czasu agendom swojej właściwej służby poświęcić mógł, winna Komisya gospodarstwa krajowego podnieść, że dwunastoletnie zabiegi około podniesienia mleczarstwa w kraju, bardzo dodatnie rezultaty wydały, skoro i w tym czasie rozwój postępuje, choćby bez wydatniejszej fachowej pomocy biura mleczarskiego. Ten pocieszający objaw jest dostrzegalnym w spółkach mleczarskich a zarówno i we wzrastającej produkcyi masła, która niewątpliwie i jakościowo się poprawia. Nie posiadamy wprawdzie na udokumentowanie wzrastającej produkcyi masła dat statystycznych, pomimo tego na mocy znajomości stosunków twierdzić można, że wzrost tej produkcyi jest nie watpliwym.

Komisya gospodarstwa krajowego żałuje, że podwójne zajęcia Drowi Rylskiemu nie pozwoliły zebranego materyału co do produkcyi masła w kraju uporządkować i wyraża nadzieję, że wykończenie tej pouczającej pracy w bliskim czasie nastąpi. Że wyrób masła jakościowo się poprawił i ujednostajnił, wykazał wynik mleczarskiej wystawy w Przemyślu, odbytej w roku bieżącym.

Komisya gospodarstwa krajowego nie może przy tej sposobności pominąć uwagi, że urządzanie wystaw mleczarskich sezonowych, uważa za dzielny środek do podniesienia mleczarstwa w kraju, tak w kierunku poprawy i ujednostajnienia produkcyi nabiałowej, jakoteż dla ułatwiania zbytu; — dla osiągnięcia wskazanego celu jest jednak koniecznie potrzebnem, aby wystawy odbywały się z pewnym z góry ułożonym programem, aby program opartym był na zasadach praktyką ustalonych, co najłatwiej wówczas osiągnąćby się dało, gdyby biuro mleczarskie Wydziału krajowego użyczało swej pomocy fachowej inicyatorom podobnych wystaw.

Wielce dodatnią działalność rozwinął Wydział krajowy w dziedzinie rozwoju mleczarskiego, przez wyrobienie odpowiednich sił fachowych przy pomocy stypendyów zagranicznych, tak że obecnie można mieć wszelką nadzieję, że w najbliższym czasie tak obsadzenie posad w szkole mleczarskiej jakoteż i w biórze fachowemi siłami nastąpić będzie mogło.

Po skompletowaniu biura mleczarskiego będzie mógł personal tegoż biura swoją działalność rozwinąć, a spełnienie zadania będzie tem łatwiejsze, o ile przez kreowanie szkoły odpada zadanie prowadzenia kursów mleczarskich, jakie dotąd na biurze mleczarskiem ciężyło.

Komisya gospodarstwa krajowego wyraża nadzieję, że obecnie również łatwo postępować będzie rozwój działu handlowego dla zbytu masła, czego Wysoki Sejm idąc za wnioskami Komisyi gospoparstwa krajowego, od szeregu lat się domagał, a któremu to żądaniu dla braku odpowiednich sił, tylko w bardzo skromnych rozmiarach zadosyć stać się mogło. Z wszelkiem uznaniem musi Komisya gospodarstwa krajowego stwierdzić, że Wydział krajowy zrozumiał wskazywaną potrzebę i zamierza dla umożliwienia organizacyi handlowej wyrobić potrzebne siły przez wyselkę stypendystów za granicę.

Do tegoż samego celu dąży poniekąd i dalszy zamiar Wydziału krajowego, polegający na powołaniu do reorganizacyi spółek mleczarskich i zaprowadzeniu tam

odpowiedniego ładu administracyjnego Patronatu spółek oszczędnościowych systemu Raiffeisena. Zamiarowi temu przyklaskuje Komisya gospodarstwa krajowego, wyrażając przytem nadzieję, że skoro w spółkach ład administracyjny panować będzie, sprawa zbytu masła produkowanego przez te spółki w znacznej części rozwiązaną zostanie.

Komisya gospodarstwa krajowego uważa za dobre podnieść, że w obec utrwalającej się tak dodatnio organizacyi kółek rolniczych byłoby na przyszłość pożądanem, aby spółki mleczarskie przy powstawaniu wchodziły o ile możności w styczność z tą organizacyą.

Co do strony budżetowej zaznaczyć wypada, że wydatek na urządzenie kursów mleczarskich i stypendyów dla serkarzy, jaki w budżecie roku 1902 w kwocie 6.000 koron figurował, odpada w wysokości 4.000 kor., która to kwota na urządzenie zbytecznych obecnie kursów mleczarskich była przeznaczoną. Wydział krajowy wprowadza natomiast przy budżetach biura mleczarskiego niektóre wyższe żądania i tak: w budżecie roku 1903 i roku 1904 dla pomocnika instruktora mleczarstwa kwotę o 40 kor. wyższą w porównaniu z preliminarzem roku 1902, a nadto w preliminarzu na rok 1904 kwotę nową 800 kor. na koszta podróży dla tegoż funkcyonaryusza, nadto preliminuje Wydział krajowy na rok 1904 dla instruktora mleczarstwa i tegoż pomocnika na pokrycie kosztów podróży o 60 kor. wyższą, w porównaniu z rokiem 1902, gdyż o tę kwotę roczna karta jazdy kolejowej jest droższą. Wyszczególnione nowe żądania Wydziału krajowego są uzasadnione, a komisya gospodarstwa mniema, że proponowana przez Wydział krajowy rezolucya 3., co do przyznania potrzebnych na utrzymanie biura mleczarskiego kredytów odpaść może, skoro kredyta te w budżety krajowe za lata 1903 i 1904 wstawione zostały.

Ze względu na przedstawiony stan rzeczy Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia mleczarstwa w kraju.

2. Sejm ustanawia następujący etat osób i płac grona nauczycielskiego krajowej szkoły mleczarskiej w Rzeszowie:

Grono nauczycielskie składa się: a) ze stałego fachowego nauczyciela, zarazem kierownika szkoły; b) instruktora serkarza; c) instruktora mleczarza. Nauczyciel fachowy zarazem kierownik otrzymuje wolne pomieszkanie w zakładzie i pobiera roczną stałą płacę w kwocie 3.000 kor, dodatek aktywalny w kwocie 300 kor. i pięć dodatków pięcioletnich, z których dwa pierwsze po 400 kor., trzy ostatnie po 600 kor. Nauczyciel fachowy, zarazem kierownik, jest urzędnikiem krajowym z prawami i obowiązkami, określonemi ustanową służby krajowej i statutem emerytalnym, uchwalonym przez Sejm na posiedzeniu z dnia 21. stycznia 1889. Instruktor serkarz otrzymuje prócz wolnego pomieszkania wynagrodzenie w kwocie 1.800 K rocznie; instruktor mleczarz otrzymuje oprócz wolnego pomieszkania wynagrodzenie w kwocie 1.200 K rocznie.

Naukę religii i przedmiotów ogólnie kształcących udzielają nauczyciele pomocniczy za remuneracyą czasowo przyjęci.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Wincenty Kraiński.

Ls. 3287/03. We Lwowie, dnia 19. października 1903.

Aleg. 445

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Kałuszu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 17.000 K. na urządzenie i utrzymanie szpitala powiatowego w Kałuszu.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z dnia 1. października 1903 r. przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi wniosek o uchwalenie projektu ustawy nadającej szpitalowi w Kałuszu charakter szpitala powszechnego i publicznego, a to między innemi na podstawie deklaracyi notaryalnej z daty Kałusz 20. sierpnia 1903 r., którą to deklaracyą zobowiązała się Rada powiatowa w Kałuszu pokryć z własnych funduszów koszta całkowitego urządzenia oraz utrzymania rzeczonego szpitala w pierwszem półroczu od chwili wprowadzenia go w życie.

Koszta te obliczone zostały na 24.000 koron.

Na częściowe pokrycie tego wydatku wstawiła Rada powiatowa uchwałą z dnia 20. maja 1903 do budżetu powiatowego na rok 1903 kwotę 7.000 koron, zaś dla uzyskania reszty potrzebnego funduszu postanowiła uchwałą z 21. lipca 1903 r. zaciągnąć pożyczkę w Banku krajowym w kwocie 17.000 koron.

Zezwolenie jednak na zaciągnięcie tej pożyczki udzielone być może w myśl §. 24 ust. o Reprezentacyi powiatowej tylko w drodze ustawy krajowej, gdyż w razie jej zaciągnięcia przekroczoną zostanie maksymalna granica obciążenia powiatu o kwotę 15.270 K. 62 h.

Gdy jednak według cyfr w sprawozdaniu Wydziału krajowego w tym przedmiocie podanych, umorzenie tej pożyczki znajdzie w każdym razie pokrycie w dotychczasowej wysokości dodatków powiatowych i gdy projekt ustawy nadającej szpitalowi w Kałuszu charakter szpitala powszechnego i publicznego już przez Wysoki Sejm uchwalonym został, uznaje Komisya administracyjna potrzebę zaciągnięcia powyższej pożyczki ·/. i zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Za przewodniczącego:
Trzecieski.

Sprawozdawca:
Hupka.

Ustawa

z dnia . . . . w przedmiocie zezwolenia Reprezentacyi powiatowej w Kałuszu na zaciągnięcie pożyczki w kwocie 17.000 koron.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Reprezentacyi powiatowej w Kałuszu zezwala sie w myśl §. 24. ustawy o Reprezentacyi powiatowej, na zaciągnięcię imieniem powiatu pożyczki w kwocie 17.000 koron na częściowe pokrycie kosztów urządzenia i utrzymania szpitala powiatowego w Kałuszu.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 3.407/903.

Aleg. 146

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. rząd, ażeby nowe domy włościańskie, z urzędu uwalniał od podatku domowo-klasowego, a pobrane wbrew ustawie podatki od takich domów, podatkującym zwrócił, lub na dalsze lata zarachował;

2. Wzywa się c. k. rząd, aby organom swoim stosowne wydał polecenie i pouczenie o tem, że ani kuchnia, a przepierzona deskami ze względów zdrowotnych i moralnych izba, nie ma być liczona, jako osobna ubikacya, a dom z kuchnią lub takim przepierzeniem podzieloną izbę wstawiamy do wyższej klasy podatkowej;

3. Wzywa się c. k. rząd, aby formularze podatkowe wszystkie, a zwłaszcza dotyczące podatku domowo-czynszowego układał w sposób dla podatkującego zrozumiały i na wzór formularzy sądowych, umieszczał na nich stosowne pouczenie prawne.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu ażeby:

a) w tej sprawie zwołał ankietę złożoną z przedstawicieli c. k. Krajowej Dyrekcyi skarbowej i innych fachowych ludzi, i przy jej pomocy obmyślił środki obrony ludności włościańskiej od sekatur fiskalnych przy podatku domowo-klasowym, a postarał się o naprawienie wszystkich krzywd i błędów dotychczas włościańskiej ludności wyrządzonych;

b) rozesłał okólnik do wszystkich naczelników gmin z stosownem pouczeniem i poleceniem, aby pod osobistą odpowiedzialnością, ułatwiał członkom gminy uwolnienie od podatku nowych domów.

Lwów, dnia 23. października 1903.

Wnioskodawca:
ks. Stojałowski.

Bojko, Szajer, Skołyszewski, Kramarczyk, Potoczek, Oleśnicki, L. Cieński, Wilczkiewicz, Kozłowski, Krempa, Trzecieski, Szwed, Szponder, Staruch, Lityński, Ostapczuk, Bal, Kozłowski, Korytowski, Płocki, Mogilnicki.

Wniosek.

L. s. 3.406/903.

Alog. 147

Wniosek.

Kraj nasz posiada tylko następujące międzymiastowe połączenia telefoniczne:

1. Lwów-Kraków-Biała-Wiedeń
2. Drohobycz-Borysław-Schodnica

Zważywszy, że wskutek tak niedostatecznego połączenia telefonicznego cierpią w wysokim stopniu interesy handlowe i przemysłowe;

zważywszy, że w innych prowincyach nawet małe miejscowości są połączone telefonicznie z dziesiątkami innych;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Rząd, aby większe miasta i centra przemysłu naszego kraju włączył w sieć telefoniczną a przedewszystkiem utworzył jak najrychlej połączenia następujące:

1. Schodnica-Borysław-Lwów-Kraków-Wiedeń
2. Krosno-Jasło-Gorlice-Rrzeszów-Kraków-Lwów-Wiedeń
3. Przemyśl-Jarosław-Przeworsk-Rzeszów-Tarnów-Lwów-Kraków-Wiedeń.

Lwów, dnia 13. października 1903.

Wnioskodawca:
Dr. Franciszek Tomaszewski w. r.

Vayhinger, Tarnawski, Jahl, Agopsowicz, Götz, Sozański, Maiss, Bojko, Krempa, Bednarski, Romanowicz, Jabłoński, Dr. Wł. Czaykowski, Rotter, Trzecieski, Huza, Loewenstein.

Ls. 3312/903 We Lwowie, dnia 19. października 1903.

Aleg. 448

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego z przedłożeń Wydziału krajowego o budowlach wodnych i melioracyach.

Wysoki Sejmie!

Komisyi gospodarstwa krajowego przydzielił Wysoki Sejm trzy przedłożenia Wydziału krajowego z zakresu budowli wodnych i melioracyj:

1) o budowlach wodnych i melioracyach;

2) o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, tudzież o podwyższeniu wałów nadwiślańskich od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic;

3) o konserwacyi robót regulacyjnych na potoku Krzemienicy z dopływami.

Ponieważ dla spraw kanałów spławnych i regulacyi rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi, wybrał Wysoki Sejm osobną Komisyę wodną i przekazał jej specyalne przedłożenia Wydziału krajowego o kanałach i o regulacyi rzek kanałowych, zatem ograniczyła się Komisya gospodarstwa krajowego do zbadania pierwszego z wymienionych sprawozdań Wydziału krajowego, o ile ono dotyczy melioracyj i przedsiębiorstw subwencyonowanych z państwowego funduszu melioracyjnego.

Ze sprawozdania Wydziału krajowego o budowlach wodnych i melioracyach powzięła Komisya gospodarstwa krajowego dokładny obraz o czynnościach biura melioracyjnego w zakresie robót melioracyjnych za r. 1901/2, o sposobie lub przeszkodach w wykonaniu uchwał Wysokiego Sejmu, o stanie spraw osobnemi uchwałami Sejmowemi Wydziałowi krajowemu do załatwienia przekazanych, i o dalszych projektach przedsięwziąć się mających robót publicznych.

W sprawozdaniu tem uzasadnia Wydział krajowy nadto wydatki rubryki IX. preliminarza funduszu krajowego na r. 1903, podaje wykaz czynności c. k. galicyjskiego oddziału hydrograficznego za r. 1901, — na które to biuro przyczynia się fundusz krajowy zasiłkiem rocznie w kwocie 16.000 koron, — wreszcie przedstawia obecny stan państwowego funduszu melioracyjnego i udział naszego kraju w tym funduszu.

Badając poszczególne działy sprawozdania, uważa Komisya za wskazane poczynić następujące uwagi:

I.

Zdając sprawę z wykonania ustawy o regulacyi rzeki Pusty, zaznaczył Wydział krajowy, że roboty w r. 1902. nie mogły być rozpoczęte, gdyż c. k. Starostwo w Kamionce strumiłowej mimo przeprowadzonego w czerwcu r. 1902. dochodzenia wodnoprawnego, nie wydało do czasu sprawozdania t. j. do grudnia r. 1902. koncesyi na tę budowę.

Otóż obecnie koncesya ta orzeczeniem rzeczonego c. k. Starostwa z dnia 31. kwietnia 1903 l. 22312 została już wydaną i Wydziałowi krajowemu w czerwcu b. r. doręczoną.

Komisyi gospodarstwa krajowego wypada tylko z ubolewaniem skonstatować, iż na wydanie i doręczenie koncesyi potrzebowała władza polityczna jeden rok czasu, licząc od dnia ukończonego postępowania wodno-prawnego.

Wobec jednak odezwy c. k. Prezydyum Namiestnictwa z dnia 8. listopada 1902. l. 11069. zakomunikowanej Wydziałowi krajowemu w załatwieniu rezolucyi Sejmowej z 11. lipca 1902., którą to odezwą zapowiedziało c. k. Prezydyum, że sprawy tyczące się projektów melioracyjnych będą załatwiane, ile możności, przed wszystkiemi innemi sprawami (str. 11. sprawozdania Wydziału krajowego), sądzi Komisya gospodarstwa krajowego, iż wypadek ten należy uważać za wyjątkowy.

Z przytoczonych w sprawozdaniu projektów ustaw, jako dotychczas niesankcyonowanych, otrzymały do obecnej chwili sankcyę cztery projekty. Mianowicie:

Projekt ustawy, uchwalony dnia 4. lipca 1902. w przedmiocie zmiany §§. 69. i 71. krajowej ustawy wodnej w tym kierunku, by grzywny za przekroczenia wodne zniżone zostały z minimum 10 koron do jednej korony, uzyskał sankcyę dnia 4. stycznia 1903. i jako ustawa ogłoszony został w dzienniku ustaw krajowych z r. 1903. Nr. 12.

Dalej uzyskał sankcyę projekt ustawy o kolmatacyi bagien naddniestrzańskich i jako ustawa ogłoszony został w dzienniku ustaw krajowych pod datą 29. maja 1903. Nr. 58. Również nadeszła już decyzya c. k. Ministerstwa rolnictwa, intymowana Wydziałowi krajowemu odezwą c. k. Namiestnictwa z 2. marca 1903 l. 24135, zatwierdzająca projekt techniczny tej melioracyi i wyniki reambulacyi z pewnemi zmianami w projekcie, które to zmiany są obecnie w opracowaniu. Zarazem oświadczyło toż Ministerstwo, że jest skłonne z zastrzeżeniem konstytucyjnego przyzwolenia przyczynić się do tego przedsiębiorstwa, którego koszta preliminowano na 3.800.000 koron, przewidzianym w ustawie 40% datkiem z państwowego funduszu melioracyjnego w kwocie maksymalnej 1,520.000 koron.

Również uzyskał sankcyę projekt ustawy o obwałowaniu Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej z obwałowaniem prawego brzegu Raby, tudzież o regulacyi potoków Uszwicy i Grobki z dopływami, a ustawa ta ogłoszoną została w dzienniku ustaw krajowych pod datą 29. maja 1903. Nr. 61.

Wreszcie stał się ustawą z 21. maja 1903. Nr. 55. Dz. u. kr. projekt o obwałowaniu Wisły od Niepołomic do ujścia Raby wraz z obwałowaniem lewego brzegu Raby i regulacyą potoku Drwinki z dopływami.

Dla wymienionych powyżej trzej przedsiębiorstw melioracyjnych wstawione już zostały pierwsze raty 40% zasiłków państwowych do preliminarza funduszu melioracyjnego na r. 1903 a dla ostatnich dwóch przedsiębiorstw (obwałowania Wisły od Raby do Woli rogowskiej i od Niepołomic do Raby) wydane już zostały rozporządzenia wykonawcze, wedle których budowa ma być rozpoczętą z wiosną 1904. r.

Inne w sprawozdaniu Wydziału krajowego wymienione projekty ustaw, mianowicie projekt ustawy o regulacyi potoku Sołotwy i Rokitny tudzież projekt o regulacyi Pełtwi, nie otrzymały jeszcze sankcyi.

Pierwszy z nich dlatego, iż postępowanie wodno-prawne nie było jeszcze ukończone i wynik tegoż co do rozmiaru wykonać się mających robót i co do granic okręgu konkurencyjnego nie mógł być c. k. Ministerstwu rolnictwa przedłożonym.

Co do projektu technicznego regulacyi Pełtwi skonstatowała Komisya, iż został już w zupełności wykończonym i wraz ze sprawozdaniem technicznem za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa przesłanym c. k. Ministerstwu rolnictwa celem zarządzenia reambulacyi i zatwierdzenia projektu.

Przekładając ten projekt umotywował zarazem Wydział krajowy bliżej żądanie udzielenia z państwowego funduszu inwestycyjnego 30% zasiłku, jak to przewidzianem jest w §. 3. projektu ustawy; przeciw udzieleniu tego zasiłku bowiem oświadczyło się c. k. Ministerstwo rolnictwa reskryptem z dnia 28. października 1898. l. 20588. (podanym w dosłownem brzmieniu w sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności biura melioracyjnego za r. 1897/8.).

Mianowicie zaznacza Wydział krajowy, iż bardzo znaczne pogłębienie łożyska rzeki Pełtwi na 6 m pod Lwowem zaprojektowano nie w interesie kultury krajowej, lecz dla umożliwienia kanalizacyi miasta Lwowa i zasklepienia łożyska tej rzeki w obrębie Lwowa oraz dla umożliwienia rozszerzenia się miasta przy ewentualnem włączeniu Zamarstynowa tudzież części Zboisk i Zniesienia, które to osady przedmiejskie, dzisiaj zabagnione, tylko wówczas mogą się zabudować i podnieść, jeżeli uzyskają należyte odwodnienie przez pogłębienie łożyska Pełtwi.

Nadto podnosi Wydział krajowy, że przewidziane w projekcie nawodnienie gruntów nadbrzeżnych wodą spływającą z kanałów miasta Lwowa ma na celu oprócz zneutralizowania przesuszenia gruntów oczyszczenie wody kanałowej, które w myśl §. 10. krajowej ustawy wodnej jest obowiązkiem miasta Lwowa, a które przy zastosowaniu pól

irygowanych podobnie jak w Berlinie, Wrocławiu i Gdańsku obciążyłoby nadmiernie miasto.

Jest więc słusznem, ażeby roboty, których znaczna część nie leży w interesie kultury krajowej, lecz które przeważnie służyć mają do podniesienia stolicy kraju, subwencyonowane były ze specyalnego funduszu inwestycyjnego państwowego podobnie, jak takie poparcie uzyskały stolica państwa Wiedeń, Tryest i Praga.

Po załatwieniu tej kwestyi, a jak przypuszczać należy, pomyślnem, winna nastąpić sankcya projektu ustawy.

Co do zawiązywania przymusowych spółek wodnych przy krajowych przedsiębiorstwach melioracyjnych Wydział krajowy nie po raz pierwszy przytacza, iż sprawa ta traktowaną jest przez miejscowe władze polityczne zbyt powolnie.

W obecnem sprawozdaniu wymienia Wydział krajowy pięć przedsiębiorstw, mianowicie: regulacyi Bugu, górnej Kisieliny, potoku Pusty, potoków Sołotwy i Rokitny, wreszcie obwałowania lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach, dla których spółki wodne nie zostały dotąd zorganizowane.

Na posiedzeniu z dnia 11. lipca 1902. uchwalił Wysoki Sejm rezolucyę do c. k. Rządu między innemi z wezwaniem, iżby przyspieszał zawiązywanie spółek wodnych. W odpowiedzi na tę rezolucyę otrzymał Wydział krajowy wyżej przytoczoną odezwę c. k. Prezydyum Namiestnictwa zapewniającą Wydział krajowy o usiłowaniach tejże politycznej władzy krajowej, ażeby sprawy tego rodzaju, jako doniosłogo dla kraju znaczenia, były załatwiane, ile możności przed wszystkiemi innemi.

Komisya gospodarstwa krajowego nie ma powodu wątpić w szczerą intencyę krajowej władzy politycznej, której wyrazem jest powyższa enuncyacya, nie znajduje też podstawy do przedstawienia Wysokiemu Sejmowi wniosku na uchwalenie ponownej rezolucyi do c. k. Rządu w tym przedmiocie; Komisya sądzi tylko, iż Wydział krajowy winien to oświadczenie c. k. Prezydyum Namiestnictwa należycie wyzyskać. Mianowicie winien Wydział krajowy w każdym konkretnym wypadku z powołaniem się na powyższą odezwę odnieść się wprost do c. k. Prezydyum Namiestnictwa i zażądać jego energicznej interwencyi.

Ograniczając się na tej uwadze, Komisya sądzi, iż Wydział krajowy nie omieszka z niej skorzystać w danych wypadkach, a gdyby i ta droga celu nie osięgła, zdać sprawę Wysokiemu Sejmowi.

II.

Wykazany w sprawozdaniu postęp budowy przy siedmnastu publicznych przedsiębiorstwach melioracyjnych, przez organa Wydziału krajowego i c. k. Rządu prowadzonych, przedstawia się w ogólności całkiem zadowalniająco.

Najraźniejszy postęp zauważyła Komisya przy budowie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie mieleckim, przy regulacyi Biały i regulacyi górnego Dniestru, tudzież przy regulacyi Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem i regulacyi Soły i Łomnicy.

Te trzy ostatnie przedsiębiorstwa prowadzone są przez organa techniczne rządowe. Przy regulacyi Soły i Łomnicy, w r. 1901, postąpiły roboty naprzód. I tak przy Sole wykonano 5 przekopów o łącznej długości 1650 m.; tam faszynowych zrobiono 5.196 m., 3.450 m. tam kamiennych, 2.368·5 m. tam kamiennych prostopadłych, 1.244 m. oskałowania tam faszynowych i 957 m. rezerw kamiennych; zasadzono odsypisk 3·4123 ha, oraz ukończono niwelacyę rzeki; słowem przebudowano w r. 1901. kwotę 169.387 koron 92 groszy.

Przy regulacyi Łomnicy zaś pod Swaryczowem i na przestrzeni od Medyni do Puskasowiec wykonano 3 przekopy oraz skopano szutrowisk na łącznej długości 797 m., zbudowano 4.029 m. tam faszynowych równoległych, 2.739·5 m. tam faszynowych prostopadłych i 897 m. poprzeczek; a na dopływie Czeczwi pod Tużyłowem wykonano 1 przekop przez szutrowisko o długości 170 m., zbudowano tamy faszynowej równoległej 193 m. i tam prostopadłych 276·5 m. Roboty te wykonano kosztem 284·371 koron 65 groszy.

Budowy prowadzone są w granicach kosztorysu i każdorocznego preliminarza, a przy większej części przedsiębiorstw wykazuje sprawozdanie pewne, mniejsze lub większe oszczędności; przy niektórych tylko małe przekroczenia, które znalazła Komisya usprawiedliwione. Przekroczenia pokrywane są oszczędnościami z lat poprzednich.

Dział ten nastręcza Komisyi gospodarstwa krajowego sposobność wyrażenia prawdziwego uznania dla znakomitego kierownictwa i skutecznej pracy kraj. biura melioracyjnego; również roboty wykonane przez techniczne organa rządowe, wykazują znacznie większy postęp niż w poprzednich latach, co też komisya z zadowoleniem zaznacza.

III.

Wykaz czynności inżynierów biura melioracyjnego, których w czasie, za który sprawozdanie opiewa, czynnych było 41, stwierdza stały wzrost czynności.

W czasie od 1. lipca 1901. do 30. czerwca 1902 wykonano zdjęć i wygotowano projektów technicznych oraz kosztorysów dla regulacyi wód i dla melioracyj prywatnych razem dla 80.906 morgów a dla 101 stron; wytyczono zaś melioracyj subwencyonowanych i prywatnych dla 150 interesentów na przestrzeni 6.136 morgów, oraz prowadzono doświadczenia z uprawą torfowisk na jedenastu polach wzorowych: w Wolicy baryłowej, Tetewczycach i Stojanowie (na osuszonyeh bagnach Stojanowskich), w Chwatowie na osuszonych bagnach Oleskich, w Ostrowczyku polnym, w Glinianach nad uregulowaną Przegnojówką, w Hnilicach, Czernicy, Suchowoli, Dublanach, wreszcie w Ubiniu (nad uregulowanym potokiem Dumnym). W czynnościach powyższych nie mieszczą się jednak roboty przy ustawowych przedsiębiorstwach melioracyjnych, a których rozmiary wykazuje Wydział krajowy w dziale postępu budowy.

Komisya gospodarstwa krajowego zauważyła, iż siły techniczne biura melioracyjnego są odpowiednio użyte i że wydatność pracy tychże jest bardzo zadowalniająca.

Badając czynności biura melioracyjnego zastanawiała się Komisya także nad wnioskami Wydziału krajowego, pozostającymi w ścisłym związku z temi czynnościami.

Mianowicie proponuje Wydział krajowy powiększenie personalu komasacyjnego o jednego inżyniera komasacyjnego w IX. klasie rangi służby państwowej z płacą 2.800 K, dodatkiem aktywalnym 600 K, i prawem do poboru trzech dodatków pięcioletnich po 240 K, oraz proponuje zmianę instrukcyi służbowej dla dozorców melioracyjnych.

Potrzebę kreowania jednej posady wyższej w etacie personalu komasacyjnego motywuje Wydział krajowy wejściem w życie z dniem 1. kwietnia 1903 ustaw agrarnych, oraz możliwością rozpoczęcia w niedługim czasie czynności około operacyj agrarnych w kraju.

Nadto polecił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemi uchwałą z 4. lipca 1902, aby uregolował stosunki służbowe adjunktów komasacyjnych w ten sposób, aby im nie była zamknięta droga do awansu w miarę lat służby i zasług tak jak dla inżynierów biura melioracyjnego.

Z uwagi, że istotnie zajść może potrzeba zajęcia przy operacyach agrarnych więcej sił technicznych w tym kierunku wykształconych, a zajść może tem więcej, że jak się o tem Komisya w biurze rolniczem przekonała, przedstawione już zostały c. k. krajowej komisyi agrarnej wnioski z czterech gmin poniżej wymienionych na przeprowadzenie kamasacyi gruntów rolnych z uwagi dalej, iż ustanowienie na owych trzech posadach adjunktów komasacyjnych technicy zajmują je (dwóch od r. 1895., jeden od r. 1897.) od kilku lat bez żadnego awansu a obowiązki swoje służbowe pełnią ku zupełnemu zadowoleniu swoich przełożonych; — Komisya uznaje ten dość zresztą skromny wniosek Wydziału krajowego za uzasadniony i przedstawia go poniżej Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia.

Zmianę zaś instrukcyi służbowej uchwalonej przez Wysoki Sejm dnia 30. stycznia 1894 i dnia 21. marca 1899 proponuje Wydział krajowy w tym kierunku, aby instrukcyą tą objąć także nowo ustanowioną na podstawie uchwały Wysokiego Sejmu z 21. marca 1899 kategoryę dozorców drenarskich, unormować ich dyety za czas zajęcia w polu i wreszcie, ażeby celem poprawienia bytu konduktorów melioracyjnych i zachęcenia ich do pozostania w służbie krajowej, stworzyć trzy klasy konduktorów, podobnie jak w krajowej służbie drogowej, z stosunkowymi stopniami płacy.

Podwyższenie dyet proponuje Wydział krajowy tylko dla starszych dozorców melioracyjnych zamiast dotychczasowych 1 K. 50 gr. w kwocie 2 K., zaś płace utworzyć się mających trzech klas konduktorów, nie zmieniając w niczem dotychczasowych dalszych poborów służbowych, wnosi Wydział krajowy następujące:

a) dla konduktorów III. klasy w dotychczasowej wysokości 1.200 K. rocznie,

b) dla konduktorów II. klasy rocznie 1.400 K.,

c) dla konduktorów I. klasy rocznie 1.600 K.

Komisya gospodarstwa krajowego, podzielając w zupełności zdanie Wydziału krajowego co do potrzeby takiej reorganizacyi funkcyonaryuszów w tej kategoryi służby krajowej, przedstawia Wysokiemu Sejmowi poniżej dotyczące wnioski Wydziału krajowego do uchwalenia.

IV.

Stosownie do uchwalonego przez Wysoki Sejm dnia 13. lutego 1894 programu regulacyi wód i melioracyj w całym kraju, proponuje Wydział krajowy w przedłożeniu o budowlach wodnych i melioracyach wykonanie trzech nowych publicznych robót melioracyjnych w drodze przedsiębiorstwa krajowego, a to:

1. Regulacyę potoku Błotni, dopływu Raty wpadającej do Bugu.

Regulacya ta ma na celu odwodnienie i umożliwienie uprawy 16.297 morgów przeważnie nieużytków torfowych w 16 gminach i obszarach dworskich położonych w powiatach: sokalskim, żółkiewskim i rawskim. Koszt regulacyi obliczony na 1,288.000 K, do którego fundusz krajowy przyczynić się ma 40% zasiłkiem, zaś państwowy fundusz melioracyjny i przymusowo utworzyć się mająca spółka wodna po 30%.

Projekt techniczny został już przez c. k. Ministerstwo rolnictwa zatwierdzony, a subwencya państwowa przyrzeczona.

Gdy roboty przeprowadzone być mają w 14 latach, wynosiłaby coroczna rata datku krajowego po 36.800 koron.

2. Zabudowanie i zalesienie debr w gminie Zniesienie powiatu lwowskiego.

Zabudowanie to ma na celu ochronę toru kolejowego w pobliżu stacyi Podzamcze od zasypywania rumowiskiem podczas ulewnych deszczów i leży także w interesie właścicieli gruntów w dolinie Pełtwi, oraz w interesie regulacyi Pełtwi.

Koszt robót obliczony na 160.000 koron, z czego pokryje państwowy fundusz melioracyjny i fundusz krajowy po 35%, państwowa zaś dotacya kolejowa 30% preliminowanych kosztów.

Roboty wykonane być mają w 3 latach począwszy od r. 1903, na razie na rachunek kredytów państwowych zezwolonych ustawą z 5. czerwca 1901 Nr. 63. Dz. u. p. na inwestycye kolejowe.

Zasiłek z państwowego funduszu melioracyjnego ma być wypłacony w 3 ratach rocznych 1903—5, zasiłek zaś krajowy w 2 ratach 1904 i 1905.

3. Zabudowanie i zalesienie debr w gminie Mikołajów powiatu żydaczowskiego w celu ochrony gruntów i miasta od zasypania.

Koszt robót preliminowany jest na 140.500 K, a gdy gmina obok innych świadczeń zobowiązała się pokryć 10% kosztów, przypada na kraj i państwo do pokrycia 126.450 koron po połowie.

Ministerstwo rolnictwa przyrzekło już przyczynić się zasiłkiem z państwowego funduszu melioracyjnego w wysokości 45% kosztów i zgodziło się również na przedłożony mu projekt ustawy, według której roboty miały być zarządzone z wiosną r. 1903 i w trzech latach wykonane, — i w przypuszczeniu, że Wysoki Sejm uchwali ten projekt, wstawiło do preliminarza funduszu melioracyjnego na r. 1903 pierwszą ratę zasiłku.

Roboty zostały już rozpoczęte w r. 1903 na razie na rachunek datku gminy Mikołajów.

Obok powyższych trzech projektów przedkłada Wydział krajowy w osobnem sprawozdaniu dalsze trzy projekty ustaw, mające na celu ochronę od powodzi doliny Wisły poniżej Krakowa, która w ostatnich latach pięciu trzykrotnie (w r. 1899., 1002. i 1903) dotkniętą została wylewem, mianowicie:

4. Obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy, która to przestrzeń w pierwotnym projekcie obwałowania lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa została pominiętą.

Koszta tego obwałowania, które ma na celu ochronę części Krakowa, tudzież gęsto zabudowanych gmin Grzegórzki, Piaski i Dąbie o powierzchni 2·15 kilometrów kwadratowych, obliczono na 330.000 koron, roboty zaś mają być wykonane w ciągu lat trzech począwszy od r. 1904.

5. Podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa.

Budowa tego wału dla ochrony od zalewu 5.148 morgów wartościowych gruntów w powiecie krakowskim rozpoczętą została w r. 1900 na podstawie projektu kra-

kowskiej ekspozytury zatwierdzonego przez c. k. Ministerstwo rolnictwa w myśl ustawy z dnia 26. sierpnia 1900 Dz. u. kr. Nr. 88., lecz wysokość tego wału, podobnie jak i przeciwległego wału prawego Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, okazała się podczas tegorocznej powodzi lipcowej niedostateczną. Jakkolwiek bowiem tegoroczna woda była niższą blizko 1 metr od wody z r. 1813, która przyjętą została przez Ministerstwo rolnictwa za normę dla budowy wałów nadwiślańskich, to zwierciadło tegorocznej wody na przestrzeni, gdzie już po obu brzegach wały zbudowano, było równe z koroną wałów, a nawet woda tegoroczna przelała się przez prawy wał nadwiślański w Płaszowie i zatopiła całą dolinę Wisły w powiatach podgórskim i wielickim aż po wały wsteczne Podłężówki na granicy powiatu bocheńskiego.

Krajowe biuro melioracyjne zaprojektowało tedy z polecenia Wydziału krajowego niweletę obustronnych wałów nadwiślańskich, które mają pomieścić wielką wodę odpowiadającą powodzi z r. 1813., tudzież ilości wody przyjętej dla budowy wałów nadwiślańskich przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych na Szlązku austryackim.

Komisya gospodarstwa krajowego wyraża zdanie, że gdy w obrębie Galicyi dolina Wisły jest znacznie szersza, a temsamem szkody powodziowe są daleko dotkliwsze, aniżeli na Szlązku, kraj nasz powinien być w tymsamym przynajmniej stopniu zabezpieczony od powodzi, co Szlązk, i z tego powodu zaleca Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia projektu podwyższenia obustronnych wałów nadwiślańskich.

Koszta podwyższenia lewego wału krakowskiego obliczono na 900.000 koron, roboty zaś mają być wykonane w latach dziewięciu.

6. Podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami.

Koszta podwyższenia tego wału w powiatach: podgórskim, wielickim i bocheńskim, wraz z podwyższeniem wałów na 4 dopływach Wisły, które to roboty wykonano już na podstawie ustawy z dnia 19. października 1892 Dz. u. k. Nr. 77. w celu ochrony od zalewu 8.814 morgów gruntów, obliczono na 1,100.000 koron, a roboty proponuje Wydział krajowy rozłożyć na lat jedenaście.

Z uwagi, że przy ostatnich trzech przedsiębiorstwach chodzi o nieszkodliwe odprowadzenie wód rzeki górskiej, gdyż taki charakter posiada Wisła pod Krakowem, tudzież że interesowana w obwałowaniu ludność, obciążona datkami 30% na pierwotnie projektowane niedostateczne obwałowanie, w ostatnich latach trzykrotnie do szczętu zniszczoną została powodzią, tak iż niepodobieństwem byłoby pociągać ją do dalszych datków konkurencyjnych, proponuje Komisya gospodarstwa krajowego zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego przeprowadzenie tych obwałowań w drodze przedsiębiorstw krajowych przy 50% udziale kraju i państwowego funduszu melioracyjnego w kosztach, a przy zupełnem uwolnieniu stron od datków konkurencyjnych.

Wreszcie przedkłada Wydział krajowy w oddzielnem sprawozdaniu projekt ustawy:

7. O konserwacyi robót regulacyjnych na potoku Krzemienicy z dopływami w powiatach tarnobrzeskim i mieleckim, gdyż roboty przy tem przedsiębiorstwie krajowem zostały ukończone.

Gdy projekt tej ustawy zgodny jest z wydanemi już ustawami konserwacyjnemi dla regulacyi Łęgu, Trzęśniówki i Przegnojówki, a preliminarz rocznych wydatków na konserwacyę uzasadniony, Komisya zaleca Wysokiemu Sejmowi ten projekt do przyjęcia z nieznaczną zmianą, podobnie jak w innych projektach ustaw, mianowicie, że zamiast cytowanta noweli do ustawy wodnej z r. 1892 Dz. u. kr. Nr. 43. ma być powołaną uchwalona już przez Wysoki Sejm na wniosek posła Zdzisława hr. Tarnowskiego i sankcyanowana w roku bieżącym nowela z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kr. Nr. 12.

Przedkładając powyższych sześć projektów ustaw, zapewniających wykonanie trzech nowych przedsiębiorstw melioracyjnych we wschodniej części kraju, tudzież uzupełnienie obwałowania Wisły poniżej Krakowa, zaleca komisya Wydziałowi krajowemu postarać się o przygotowanie dalszych projektów melioracyjnych, ażeby kraj nasz mógł odpowiednio korzystać z państwowego funduszu melioracyjnego, którego dotacya roczna podwyższoną została na 4 miliony koron. Uwaga ta tem bardziej jest na czasie, ile że udział naszego kraju w państwowym funduszu melioracyjnym, który w r. 1900 wynosił 33.65%, **obniżył się w r. 1902 do 27.95%**. W razie gdyby zrealizowanie naszych przedsiębiorstw natrafić miało na trudności z powodu niepomyślnego stanu finansów kraju, rzeczą będzie Wydziału krajowego wziąść pod rozwagę, czy nie należałoby w tym

celu zaciągnąć pożyczki emisyjnej, podobnie jak Wydział krajowy zamierza pokryć 40% datek kraju na regulacyę rzek kanałowych i taki wniosek przedłożyć Wys. Sejmowi na najbliższej sesyi.

V.

Na lokalne regulacye rzek niespławnych w myśl uchwały Sejmowej z dnia 6. października 1882 preliminuje Wydział krajowy na r. 1903 dotacyą w sumie 137.185 koron, przeważnie jako ostatnie raty zasiłków krajowych, gdyż począwszy od r. 1904 rzeki te, które stanowią wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi, będą regulowane systematycznie przy 60% zasiłku z państwowego funduszu kanałowego w myśl ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kr. Nr. 103.

Dalej preliminuje Wydział krajowy na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w r. 1903 zasiłki 33⅓% w sumie 153.125 koron, na pokrycie zaś kosztów operacyj agrarnych (komasacyi gruntów) dotacyę w kwocie 4000 koron.

Gdy te wydatki Wydział krajowy w przedłożeniu o budowlach wodnych i melioracyach szczegółowo uzasadnił, proponuje Komisya uchwalenie ich w kwotach preliminowanych.

Komisya nadmienia przytem, że dotychczas wniosły do krajowej komisyi agrarnej prowokacyę komasacyi gruntów rolnych cztery gminy. Wyszatyce w powiecie przemyskim, Lubliniec nowy w powiecie cieszanowskim, Rudolfshof ad Kupiczwola w powiecie żółkiewskim i Chyszewice w powiecie rudeckim. Przeprowadzenie informacyjnego dochodzenia odbędzie się na miejscu między 14. a 20. października 1903, w którym to celu c. k. krajowa komisya agrarna odniosła się do c. k. Ministerstwa rolnictwa o wydelegowanie starszego komisarza lasowego (inspektora agrarnego w Bernie) Antoniego Jellinka. Do komisyi tej wydelegował Wydział krajowy inżyniera komasacyjnego Józefa Gumowskiego, jako upatrzonego przyszłego kierownika technicznego oddziału agrarnego.

Podczas obrad nad tym działem sprawozdania Wydziału krajowego podnieśli członkowie komisyi gospodarstwa krajowego szczególniejszą ważność popierania przez kraj melioracyi trzeciorzędnych, a mianowicie drenowań gruntów włościańskich i uprawy nieużytków torfowych.

Komisya konstatuje z zadowoleniem, że coraz liczniejsze wpływają zgłoszenia ze strony całych gmin o drenowanie gruntów, tak, iż wyznaczona przez Wys. Sejm dotacya roczna 50.000 kor. obok takiego samego zasiłku ze strony Państwa, na te drenowania okazuje się niedostateczną, Komisya podaje przeto Wydziałowi krajowemu pod rozwagę, czy nie należałoby podwyższyć dotacyi na subwencyowanie drenowań gruntów włościańskich, o ile na to finanse kraju pozwolą.

Co się tyczy kultury torfowisk, zaznacza, komisya że mimo poparcia przez Kraj i Państwo doświadczeń na urządzonych w tym celu polach wzorowych, uprawa tych nieużytków nie postępuje w odpowiedniej mierze i ogranicza się tylko do uprawy tych obszarów, które zostały przygotowane kosztem Kraju i Państwa.

Oprócz kilku właścicieli większych majątków, zainteresowali się tą uprawą tylko włościanie na osuszonych bagnach Stojanowskich, gdzie utworzyło się kilka spółek dla kultury torfowej, ze pośrednictwem których Wydział krajowy dostarcza włościanom z zasiłków państwowych i kraju nawozów mineralnych. Natomiast na bagnach Oleskich, gdzie już były założone dwie stacye doświadczalne, kultura ta znajduje się w zupełnym zastoju poczęści z tego powodu, że Ministerstwo rolnictwa zamiast zasiłków w gotówce przyrzekło gminom opłacać procenta od pożyczek, któreby gminy miały zaciągnąć na melioracyę torfowisk, a których to pożyczek gminy się obawiają.

Wysoki Sejm przydzielił Komisyi gospodarstwa krajowego cały szereg petycyj, w których metoryczne załatwienie nie może się wdawać Komisya, a które stosownie do kompetencyi władz proponuje Komisya odstąpić c. k. Rządowi, względnie Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Do kompetencyi c. k. Rządu należą petycye:

1) L. S. 1406. gminy Rajsko powiatu bialskiego o regulacyę Soły w tej miejscowości;

2) L. S. 2046. przysiółka Brzóza ad Wrzawy o wyjednanie u rządu rosyjskiego zezwolenia na odprowadzenie wody przez terytoryum rosyjskie.

Do zakresu działania Wydziału krajowego należą sprawy poruszone w petycyach:

1) L. S. 803. przysiółka Podwale ad Zabawa o budowę mostu na Kisielinie;

2) L. S. 1357. gminy Szczepańcowa o regulacyę Jasiołki;

3) L. S. 1470. Wydziału powiatowego w Kamionce strumiłowej o regulacyę dopływów Bugu (Błotni, Raty i Sołokii). Komisya zauważa, że właśnie w obecnem sprawozdaniu przedkłada projekt ustawy o regulacyi Błotni z dopływami, studya dla regulacyi Raty z dopływami zostaną w roku bieżącym ukończone, a w roku przyszłym będą rozpoczęte pomiary dla regulacyi Sołokii z dopływami;

4) L. S. 1512. gminy Wola batorska powiatu bocheńskiego o przyspieszenie obwałowania Wisły. (Ustawa o obwałowaniu Wisły od Niepołomic do Raby, gdzie jest położoną Wola batorska, uzyskała już sankcyę, jak wyżej nadmieniono, i roboty zostaną rozpoczęte w r. 1904. Chodzi więc obecnie tylko o przyspieszenie tych robót);

5) L. S. 1410, 1447, 1448, 1472, 1473, 1474, 1475, 1476, 1477, 1478, 1547, 1548, 1556 i 1594. Wydziału powiatowego w Krakowie, Towarzystwa rolniczego okręgowego w Krakowie tudzież gmin i obszarów dworskich Zwierzyniec, Przegorzały, Bielany, Kryspinów, Ściejowice, Jeziorzany, Wołowice, Czernichówek i Kamień o obwałowanie lewego brzegu Wisły od Kamienia do ujścia Rudawy. (W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 11. lipca 1902 zarządził już Wydział krajowy zdjęcia dla tego obwałowania zarówno jak i obwałowania prawego brzegu Wisły od ujścia Przemszy do Krakowa i wydelegował tam w r. b. 4 inżynierów).

6) L. S. 1516. gmin Moszkowce i Siwka powiatu kałuskiego o regulacyę potoku Siwki;

7) L. S. 1595. gminy Podbereż o regulacyę Siwki;

8) L. S. 2026. gminy Jaślany powiatu mieleckiego o osuszenie niwy „Dunaj“;

9) L. S. 2035. wiecu ludowego tarnobrzeskiego o regulacyę dopływów Trześniówki;

10) L. S. 2036. wiecu ludowego tarnobrzeskiego o wzmocnienie wałów nad Wisłą i Sanem, dozwolenie na jazdę po wałach i ukończenie budowy prawego wału Sanu;

11) L. S. 2185. Wydziału powiatowego w Kałuszu o uregulowanie dopływów Dniestru, a w szczególności potoku Bołochówki;

12) L. S. 2249. gminy Wola koblańska pow. Stary Sambor o regulacyę miejscowego potoku;

13) L. S. 2625. gminy Radłów o zwolnienie od datków konkurencyjnych do kosztów obwałowania lewego brzegu Dunajca i wykończenie tego obwałowania.

14) L. S. 3167. gminy Piaski pow. lwowskiego o osuszenie zabagnionych gruntów;

15) L. S. 3172 gminy Łodygowice pow. żywieckiego o zapomogę na przywrócenie komunikacyi zniszczonej powodzią i zabezpieczenie pięciu domów.

Wreszcie 2 petycye: L. S. 1446. gminy Grzegórzki o obwałowanie lewego brzegu Wisły od Krakowa do ujścia Białuchy, tudzież L. S. 1712. gminy Grabie o podwyższenie i wzmocnienie prawego wału Wisły zostają załatwione projektami ustaw, które Komisya przedkłada Wysokiemu Sejmowi do uchwały.

Na podstawie powyższego sprawozdania komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 27. grudnia 1902 l. 924.25 o budowlach wodnych i melioracyach Sejm przyjmuje do wiadomości.

II. Sejm przyjmuje na lokalne regulacye rzek niespławnych w myśl uchwały swej z dnia 6. października 1882 w rub. IX. poz. 257 wydatków na 1903 następujące zasiłki:

a) na regulacyę Skawy:

od Jaroszowic do Witanowic, III. rata (ostatnia)		5.560 K.

b) na regulacyę Raby:

1. pod Pcimiem, III. rata (ostatnia)	4.046 K.	
2. pod Targowiskiem III. rata (ostatnia)	4.560 „	
3. pod Dąbrowicą	4.775 „	13.381 „

c) na regulacyę Dunajca:

1. pod Krościenkiem	9.819 K.	
2. pod Zarzeczem i Czerńcem	33.039 „	42.858 „

d) na regulacyę Wisłoki:

1. pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą III. rata (ostatnia)	7.146 K.	
2. pod Kędzierzem i Żyrakowem, III. rata	8.038 „	15.184 „

e) na regulacyę Sanu:

pod Krasiczynem i Korytnikami, III. rata rata (ostatnia)	6.242 „

f) na regulacyę Wisłoka:

1. pod Rzeszowem i Drabinianką, II. rata	12.000 K.	
2. pod Babicą i Zarzeczem (zasiłek dodatkowy)	10.960 „	22.960 „
g) na premiowanie zawiklenia odsypisk		1.000 „
h) do dyspozycyi Wydziału krajowego		30.000 „
Ogółem		137.185 „

III. Sejm przyznaje na popieranie mniejszych robót melioracyjnych w myśl uchwały swej z dnia 26. listopada 1889 w rubryce IX. poz. 260 wydatków na rok 1903 następujące zasiłki:

a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (do r. 1908)	2.800 K.
b) na drenowanie gruntów włościańskich, III. rata	50.000 „
c) na regulacyę Lubaczówki pod Czerw. wolą III. rata (ostatnia)	4.480 „
d) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowidach II. rata (do r. 1904)	3.200 „
e) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (powiat Żółkiew), II. rata	8.333 „
f) na regulacyę Seretu pod Tudorowem, II. rata (ostatnia)	6.000 „
g) nie zabudowanie potoku Szkleniec i lokalną regulacyę potoków Białki i Meszny w gminie Mikuszowice (pow. Biała), I. rata	10.630 „
h) na zabudowanie potoku Jaworzyny (pow. N. Sącz), I. rata	12.525 „
i) na zabudowanie potoku Wielopole (pow. N. Sącz), I. rata	10.167 „
k) na osuszenie pastwiska gminnego w Jasionce (pow. Rzeszów)	1.667 „
l) na osuszenie gruntów w gminach Wisłoboki, Podliski małe i Zapytów (pow. Lwów)	4.600 „
m) na osuszenie gruntów w gminie Rogóźno (powiat Żydaczów), I. rata	7.167 „
n) na zabudowanie potoku Tumierz	11.556 „
o) na subwencyonowanie fabryk drenarskich	—
p) do dyspozycyi Wydziału krajowego	20.000 „
Ogółem	153.125 K.

IV. Sejm powiększa personal komasacyjny kraj. biura melioracyjnego o jedną posadę inżyniera komasacyjnego z płacą roczną 2.800 koron, rocznym dodatkiem aktywalnym 600 koron i prawem do poboru trzech dodatków pięcioletnich po 240 koron.

V. Sejm zmienia postanowienia §. 2. instrukcyi służbowej dla krajowych dozorców meltoracyjnych, który zostaje uchylony dotychczasowem brzmieniu i opiewać ma, jak następuje:

1) Do wykonania i bezpośredniego dozoru robót w §. 1. wyszczególnionych ustanawia się następujące kategorye dozorców:

1. konduktorów melioraayjnych I. II. i III. klasy do konserwacyi robót publicznych;

2. starszych dozorców melioracyjnych;

3. dozorców. melioracyjnych;

4. dozorców drenarskich do wykonania i dozoru tak melioracyj publicznych, jak i prywatnych.

O przyjęciu dozorców, które jest zależnem od ukończenia kursu praktycznego przy biurze melioracyjnem i złożenia z dobrym skutkiem egzaminu głównego, tudzież o liczbie dozorców stanowi Wydział krajowy.

Rangę starszego dozorcy otrzymać może dozorca odznaczający się znajomością rzeczy i gorliwością w służbie po kilkuletniej praktyce, miejsce zaś konduktora starszy dozorca, który nadto obeznanym jest z manipulacyą kancelaryjną i prowadzeniem rachunków.

Pobory dozorców wynosić mają;

1. konduktora melioracyjnego:

a) płaca roczna w I. klasie .	1.600 K.
„ II. „ .	1.400 „
„ III. „ .	1.200 „
b) dodatek roczny na mieszkanie	200 „
c) ryczałt roczny na objazdy .	200 „
d) trzy pięciolecia po . .	100 „

2. starszego dozorcy melioracyjnego:

płaca roczna . . . . 1.080 K.

3. dozorcy melioracyjnego i drenarskiego:

płaca roczna . . . . 720 K.

W czasie zajęcia w polu otrzymują dozorcy i starsi dozorcy oprócz zwrotu kosztów podróży, mianowicie należytości trzeciej klasy za podróż koleją, a 20 groszy od jednego kilometra za podróż końmi, mieszkanie i utrzymanie, lub w miejsce tego następujące wynagrodzenie dzienne (dyety):

starszy dozorca melioracyjny 2 K.;
dozorca melioracyjny 1 K. 50 gr.;
dozorca drenarski 1 K.

Uczniowie krajowego kursu praktycznego dozorców melioracyjnych lub drenarskich otrzymują za czas zajęcia przy robotach w polu oprócz dyet w kwocie 1 Kor. i zwrotu kosztów podróży, płacę miesięczną w kwocie 30 K. (1 K. dziennie).

Dyety konduktorów melioracyjnych za czas ich zajęcia poza przydzielonym perymetrem melioracyjnym ustanawia się na 3 K. dziennie.

Pobory konduktorów melioracyjnych (płacę, dodatek na mieszkanie i ryczałt na objazdy) pokrywają fundusze konserwacyjne publicznych przedsiębiorstw melioracyjnych, płace zaś, wynagrodzenia dzienne (dyety) i koszta podróży dozorców i starszych do-

zorców, zarówno jak i uczniów odnośne fnndusze budowy, względnie właściciele gruntów podejmujący roboty melioracyjne.

Dozorcy przydzieleni do wykonywania melioracyj prywatnych pobierają płacę za czas, w którym nie są zajęci w polu, z funduszu krajowego (dotacyi na utrzymanie dozorców).

W razie powołania do służby wojskowej nie otrzymują dozorcy żadnego wynagrodzenia z funduszu krajowego.

Wypłata poborów dozorców za czas ćwiczeń wojskowych i wojny zależną będzie od każdorazowej decyzyi Wydziału krajowego.

1—7. VI. Sejm uchwala załączone ./· projekty ustaw:

1) o regulacyi potoku Błotni z dopływami;

2) o zabudowaniu i zalesieniu debr w gminie Zniesienie powiatu Lwowskiego;

3) o zabudowaniu i zalesieniu debr w gminie Mikołajów pow. Żydaczowskiego;

4) o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy;

5) o podwyższeniu lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa;

6) o podwyższeniu prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami;

7) o konserwacyi robót regulacyjnych na potokach Krzemienicy i Babulówce z dopływami, oraz na potoku Trześni.

VII. Sejm przyznaje na r. 1903 pierwszą ratę 45% zasiłku krajowego na zabudowanie i zalesienie debr w gminie Mikołajów powiatu Żydaczowskiego w kwocie 21.075 K.

VIII. Sejm przyznaje na pokrycie kosztów operacyj agrarnych w r. 1903 w rubryce X. poz. 304 dotacyę w kwocie 4.000 K.

IX. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wydatkowania kwot preliminowanych w rubryce IX., dziale B) na rok 1903 do końca lutego 1905 a to według zasad przyjętych przy podobnych rubrykach budżetu państwowego.

X. Petycye L. S. 1.406 gminy Rajsko o regulacyę Soły i l. S. 2.046 przysiółka Brzóza ad Wrzawy o wyjednanie u Rządu rosyjskiego zezwolenia na odprowadzenie wody przez terytoryum rosyjskie odstępuje Sejm c. k. Rządowi do zbadania i możliwego uwzględnienia.

XI. Petycye L. S. 1.410, 1.447, 1.448, 1.472, 1.473, 1.474, 1.475, 1.476, 1.477, 1.478, 1.547, 1.548. 1.556 i 1.594 Wydziału powiatowego w Krakowie, Towarzystwa rolniczego okręgowego w Krakowie, tudzież gmin i obszarów dworskich: Zwierzyniec, Przegorzały, Bielany, Kryspinów, Ściejowice, Jeziorzany, Wołowice, Czernichówek i Kamień o obwałowanie lewego brzegu Wisły od Kamienia do ujścia Rudawy przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem przyspieszenia opracowania projektu po myśli uchwały Sejmowej z dnia 11. lipca 1902.

XII. Petycye L. S. 803 przysiółka Podwale ad Zabawa o budowę mostu na potoku Kisielinice l. S. 1.357 gminy Szczepańcowa o regulacyę Jasiółki; — l. S. 1.470. Wydziału powiatowego w Kamionce strum. o regulacyę dopływów Bugu; — l. S. 1512 gminy Wola batorska o przyspieszenie obwałowania Wisły; l. S. 1.516 gmin Moszkowce i Siwka o regulacyę potoku Siwki; — l. S. 1.595 gminy Podbereź o regulacyę Siwki; l. S. 2,026 gminy Jaślany o osuszenie niwy „Dunaj"; — l. S. 2.035 i 2.036 wiecu ludowego w Tarnobrzegu o regulacyę dopływów Trześniówki, o wzmocnienie wałów nad Wisłą i Sanem, zezwolenie na jazdę po wałach i ukończenie budowy prawego wału Sanu; — l. S. 2.185 Wydziału powiatowego w Kałuszu o regulacyę potoku Bołochówki; — l. S. 2.249 gminy Wola koblańska o regulacyę miejscowego potoku; —

l. S. 2.625 gminy Radłów o zwolnienie od datków konkurencyjnych do kosztów obwałowania lewego brzegu Dunajca i wykończenie tego obwałowania; — l. S. 3.167 gminy Piaski o osuszenie zabagnionych gruntów; — l. S. 3.172. gminy Łodygowice o zapomogę na przywrócenie komunikacyi i zabezpieczenie 5 domów — przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Uchwałą ad VI. 4) zostaje załatwioną petycya l. S. 1.446 gminy Grzegórzki o obwałowanie lewego brzegu Wisły od Krakowa do ujścia Białuchy; uchwałą zaś ad VI. 6) petycya l. S. 1.712 gminy Grabie o podwyższenie i wzmocnienie prawego wału Wisły.

Przewodniczący i sprawozdawca

Gorayski.

USTAWA

z dnia . . . . . o regulacyi potoku Błotni z dopływami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Regulacya potoku Błotni z dopływami w powiatach Sokalskim, Żółkiewskim i Rawskim ma być wykonaną jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę tej regulacyi służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1902 preliminujący koszta robót na 1,288.000 Koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu regulacyjnego.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny w myśl §. 6. ustępu 1. i §. 4. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 dz. u. p. nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu procent kosztów z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia;

c) wreszcie właściciele gruntów i zakładów, które położone są w okręgu konkurencyjnym przez władze administracyjne oznaczyć się mającym, resztą preliminowanych kosztów budowy, a to w myśl §. 66. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 dz. u. kraj. nr. 38. według stosunku korzyści, których oczekiwać należy, lub w miarę wielkości niebezpieczeństwa, które ma być usunięte, albo też, o ile rozkład kosztów na tej podstawie nie da się oznaczyć, według wartości tych gruntów i zakładów.

§. 4.

Dla rozłożenia i ściągnięcia datków prywatnych stron interesowanych w §. 3. pod c) wymienionych zawiązaną będzie przez

Administracyę państwa w porozumieniu z Wydziałem krajowym spółka wodna.

Bliższe szczegóły co do wyboru i liczby członków Wydziału tej spółki określi statut przez władzę polityczną ułożyć się mający.

§. 5.

Datki oznaczone w §. 3. pod a) b) i c) mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych z góry z tem ograniczeniem, iż rzeczywista wypłata zasiłków kraju i państwowego funduszu melioracyjnego odbywać się ma w granicach pojedynczych rat rocznych w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać się będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawienia skarp potoków i rowów;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przytem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 dz. u. kraj. nr. 12.

3. z corocznych datków kraju i spółki wodnej.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i spółki wodnej na konserwacyę, tudzież zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego po ukończeniu budowy.

§. 7.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu regulacyjnego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu podobnie jak i stronom interesowanym przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych tego przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem, a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 8.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

USTAWA

z dnia . . . . o zabudowaniu i zalesieniu debr w gminie Zniesienie, powiatu Lwowskiego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie i zalesienie debr w gminie Zniesienie powiatu Lwowskiego ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej meloracyi służyć ma projekt c. k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich z r. 1901, który preliminuje koszta robót na 160.000 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy ma się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości trzydziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

c) państwowa dotacya kolejowa z kredytów zezwolonych ustawą z d. 6. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 63. resztą (30%) preliminowanych kosztów.

§. 4.

Termin rozpoczęcia i czas trwania robót, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy i wpływu Administracyi państwa na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze, które ułoży Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 6.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być po ukończeniu budowy utworzoną po myśli §. 45. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kraj. Nr. 38. w drodze administracyjnej spółka interesowanych właścicieli gruntów i innych nieruchomości, a to bez względu czy się na to zgodzą, lub nie, a rozkład datków na poszczególnych członków spółki ma być uskuteczniony według postanowień §. 66. powołanej ustawy.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

USTAWA

z dnia . . . . o zabudowaniu i zalesieniu debr w gminie Mikołajów, powiatu Żydaczowskiego.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Zabudowanie i zalesienie debr w gminie Mikołajów powiatu Żydaczowskiego ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tej melioracyi służyć ma projekt c.k. oddziału leśno-technicznego dla zabudowań potoków górskich z roku 1901, który preliminuje koszta robót na 140.500 koron.

Wydział krajowy jest jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administjacyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Do pokrycia kosztów budowy ma się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116. bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości czterdziestu pięciu procent preliminowanych kosztów;

c) gmina Mikołajów powiatu Żydaczowskiego resztą preliminowanych kosztów.

§. 4.

Datki kraju, państwa i interesowanej gminy mają być uiszczone w czasie budowy w miarę rzeczywistej potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Bliższe postanowienia co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa, kierownictwa budowy, tudzież wpływu Administracyi państwa i gminy interesowanej na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa określi rozporządzenie wykonawcze ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 6.

Koszta utrzymania wykonanych zabudowań i zalesień ponosić będzie gmina Mikołajów powiatu Żydaczowskiego.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

USTAWA

z dnia . . . . . o obwałowaniu lewego brzegu Wisły od stacyj kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z r. 1903, który preliminuje koszta robót na 330.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważniony do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§. 4.

Datki oznaczone w §. 3. mają być oddane do rozporządzenia w czasie budowy w równych ratach rocznych z góry z tem ograniczeniem, iż rzeczywista wypłata tych datków odbywać się ma w granicach pojedynczych rat rocznych w miarę potrzeby dla wykonania robót programem objętych.

§. 5.

Dla utrzymania wykonanych robót ma być utworzony oddzielny fundusz.

Fundusz ten składać będzie:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania wałów ochronnych i rowów materyałowych;

2. z grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tem przedsiębiorstwie w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków kraju i prestacyj konkurencyjnych.

Dalsze postanowienia co do wysokości datków kraju i prestacyj konkurencyjnych na konserwacyę, utworzenia w tym celu spółki wodnej, organizacyi obrony grobel i innych zarządzeń potrzebnych dla utrzymania wykonanych budowli wydane zostaną w drodze ustawodawstwa krajowego.

§. 6.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowlanego i konserwacyjnego obejmie Wydział krajowy.

Sposób wykonania przedsiębiorstwa i ostateczny kosztorys oznaczyć ma Wydział krajowy w porozumieniu z Namiestnictwem, któremu przyznany będzie wpływ odpowiedni na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, co do terminu rozpoczęcia i czasu trwania budowy, terminów płatności i sposobu uiszczania datków, oraz co do ewentualnego współdziałania rządowych organów technicznych przy wykonaniu tego przedsiębiorstwa, określi rozporządzenie wykonawcze, ułożone przez Wydział krajowy wspólnie z Namiestnictwem a zatwierdzone przez Ministerstwo rolnictwa.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi rolnictwa.

USTAWA

z dnia . . . . . o podwyższeniu lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Podwyższenie lewego wału nadwiślańskiego od ujścia Białuchy do granicy państwa wraz z podwyższeniem wałów na potokach Dłubiu i Kościelnickim ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1903, który preliminuje koszta robót na 900.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administacyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić;

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§. 4.

Czas budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Administracyą państwa.

§. 5.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowy obejmie Wydział krajowy.

Administracyi państwa zastrzega się odpowiedni wpływ na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa określa rozporządzenie wykonawcze z dnia 19. grudnia 1900 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 19. z r. 1901.

§. 6.

Co do konserwacyi wykonanych robót obowiązywać będzie postanowienie §. 6. ustawy z dnia 26. sierpnia 1900 Dz. u. kraj. Nr. 88.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętznych.

USTAWA

z dnia . . . . . o podwyższeniu prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Podwyższenie prawego wału nadwiślańskiego między Podgórzem a Niepołomicami wraz z podwyższeniem i przedłużeniem obustronnych wałów na potokach Srawie, Drwinie, Zabawie i Podłężówce ma być wykonane jako przedsiębiorstwo krajowe.

§. 2.

Za podstawę techniczną tego obwałowania służyć ma projekt Wydziału krajowego z roku 1903, który preliminuje koszta robót na 1,100.000 koron.

Wydział krajowy zostaje jednak upoważnionym do poczynienia zmian w tym projekcie w porozumieniu z Administracyą państwa w granicach powyższej sumy kosztorysowej.

§. 3.

Koszta budowy włącznie z wydatkami na utrzymanie w czasie budowy i kosztami zarządu pokryte będą z mającego się w tym celu utworzyć funduszu budowy.

Do pokrycia tych kosztów mają się przyczynić:

a) fundusz krajowy bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent preliminowanych kosztów;

b) państwowy fundusz melioracyjny z zastrzeżeniem konstytucyjnego zezwolenia w myśl §. 6. ustępu 1. ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116 takimże bezzwrotnym zasiłkiem w wysokości pięćdziesięciu procent.

§. 4.

Czas budowy, tudzież wysokość i termina płatności corocznych rat datków kraju i państwa oznaczy Wydział krajowy wspólnie z Admintstracyą państwa.

§. 5.

Wykonanie robót, oraz zarząd funduszu budowy obejmie Wydział krajowy.

Administracyi państwa zastrzega się odpowiedni wpływ na tok spraw technicznych i ekonomicznych przedsiębiorstwa.

Bliższe szczegóły co do zakresu i sposobu wywierania tego wpływu, oraz co do sposobu wykonania przedsiębiorstwa określa rozporządzenie wykonawcze z dnia 19. października 1893 Dz. u. i rozp. kraj. Nr. 70.

§. 6.

Co do konserwacyi wykonanych robót obowiązywać będzie postanowienie § 6. ustawy z dnia 19. października 1892. Dz. u. kraj. Nr. 77.

§. 7.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa, skarbu i spraw wewnętrznych.

USTAWA

z dnia . . . . o konserwacyi robót regulacyjnych na potokach Krzemienicy i Babulówce z dopływami, oraz na potoku Trześni.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam na podstawie §. 6. ustawy z dnia 10. czerwca 1888 Dz. u. kr. nr. 70. tudzież §. 6. ustawy z dnia 7. marca 1897 Dz. u. kr. nr. 17., co następuje:

§. 1.

Koszta zwyczajnego utrzymania robót regulacyjnych na potoku Krzemienicy i Babulówce od gminy Hyki do ujścia do Wisły, tudzież na potokach Rów i Trześnia z dopływami mają być pokrywane:

1. z dochodów uzyskanych z wydzierżawiania skarp, wałów i potoków;

2. z odszkodowań i grzywien nakładanych za przekroczenia wodne przy tych budowlach w myśl art. I. ustawy z dnia 4. stycznia 1903. Dz. u. kraj. Nr. 12;

3. z corocznych datków funduszu krajowego i spółki wodnej zawiązanej w myśl §. 4. ustawy z dnia 10. czerwca 1888. Dz. u. kraj. Nr. 70.

Koszta zarządu technicznego pokrywane będą wyłącznie z funduszu krajowego.

§. 2.

Wysokość corocznych datków kraju i spółki wodnej w §. 1. pod 3. wymienionych wynosić ma bez względu na istotną potrzebę w pierwszych trzech latach od r. 1904 do r. 1906 włącznie po 2.500 koron, czyli razem 5.000 koron.

Wysokość corocznych datków w latach następnych wynosić ma sumę, jaka z przecięcia rzeczywistych wydatków w ostatnich trzech latach wypadnie.

§. 3.

Pozostałe z końcem r. 1903 zapasy funduszu konserwacyjnego, które uzyskane zostały z dochodów w myśl §. 6. ustawy z dnia 10. czerwca 1888, Dz. u. kraj. Nr. 70., niemniej też nieużyte nadwyżki dochodów wymienionych w §§. 1. i 2. mają być odpowiednio fruktyfikowane i służyć będą jako fundusz rezerwowy na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie wynikłych

z powodu szkód elementarnych, lub innych nadzwyczajnych wypadków.

§. 4.

O ileby fundusz rezerwowy okazał stę niewystarczającym na pokrycie nadzwyczajnych wydatków na utrzymanie, brakująca reszta rozłożoną zostanie niezależnie od stałych dochodów rocznych w §. 2. ustanowionych po połowie na fundusz krajowy i na spółkę wodną.

§. 5.

Zarząd funduszu konserwacyjnego sprawuje stosownie do postanowienia §. 7. ustawy z dnia 10. czerwca 1888 Dz. u. kraj. Nr. 70. Wydział krajowy.

Wszelkie też datki na utrzymanie wpływać mają do kasy krajowej w półrocznych ratach z góry, dnia 1. stycznia i 1. lipca każdego roku.

§. 6.

Ściąganiem datków od stron konkurencyjnych zajmie się spółka wodna według miary ustanowionej w prawnie obowiązującym statucie spółki.

§. 7.

Wszelkie uszkodzenia wykonanych robót regulacyjnych, jak łożysk, ubezpieczeń brzegów, sadzonek, wałów, szluz, przepustów, rowów i innych urządzeń jest wzbronione.

W szczególności wzbronione zostają:

a) przejazd i przepęd zwierząt przez łożyska potoków, wały i rowy, oraz pojenie zwierząt w innych miejscach, aniżeli do tego przeznaczonych;

b) wydobywanie ziemi, mułu, piasku, lodu itp. w miejscach niedozwolonych;

c) skopywanie brzegów, potoków, skopywanie, przebijanie, zasadzanie drzewami i wiklinami i w ogóle jakiegokkolwiek rodzaju uszkodzenie wałów, ramp i ogrodzeń ku ochronie wałów służących;

d) paszenie zwierząt i zbieranie trawy bez zezwolenia Wydziału krajowego na skarpach potoków, wałów i rowów.

§. 8.

Ze względów bezpieczeństwa publicznego wzbronione zostaje:

a) wznoszenie budynków, wałów poprzecznych i jakichkolwiek budowli tamujących przepływ wody tudzież, sadzenie drzew z wyjątkiem wikliny (lit. d.) w profilu inundacyjnym potoków;

b) kopanie dołów dla dobywania piasku, gliny itp., zbiorników wody i studzien w odległości do dwudziestu metrów włącznie od wałów;

c) oranie ziemi bliżej, aniżeli dwa metry po obu stronach wałów i brzegów potoków, a na pół metra od rowów;

d) sadzenie wikliny w profilu inundacyjnym potoków z wyjątkiem miejsc, gdzie sadzenie to jest bezwzględnie koniecznem dla ubezpieczenia brzegów potoków i ustalenia odsypisk. Miejsca te wskaże Wydział krajowy i oznaczy je w sposób łatwy do poznania dla ogółu.

W razie zagrożenia wałów ochronnych przez wielką wodę obowiązane są gminy i obszary dworskie położone w okręgu konkurencyjnym na wezwanie inspektorów wałowych, których ustanowi Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym dla poszczególnych sekcyi wałów, dostarczyć bezzwłocznie potrzebnych sił roboczych i pociągowych, oraz materyałów i narzędzi do obrony wałów.

Siły robocze i pociągowe mają być dostarczone bezpłatnie, za materyały zaś otrzymają strony interesowane wynagrodzenie z funduszu konserwacyjnego (rezerwowego) według cen, jakie ustanawiać będzie co pięć lat z góry Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym i spółką wodną.

Dalsze postanowienia mające na celu obronę wałów w czasie powodzi, zarówno jak i ochronę wykonanych robót regulacyjnych wydane zostaną w osobnem rozporządzeniu wykonawczem przez Namiestnictwo w porozumieniu z Wydziałem krajowym.

Rozporządzenie to ma być przedłożone Ministerstwu rolnictwa do zatwierdzenia.

§. 10.

Przekroczenia niniejszej ustawy, o ile nie będą podlegać przepisom powszechnej ustawy karnej, karane będą według postanowień krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875, Dz. u. kraj. Nr. 38., oraz ustawy z dnia 4. stycznia 1903 Dz. u. kraj. Nr. 12.

§. 11.

Wykonanie tej ustawy poruczam Moim Ministrom rolnictwa i spraw wewnętrznych.

Z drukarni „Polonia“ — Lwów Trzeciego Maja 11.

Ls. 3.242/903. We Lwowie, dnia 17. października 1903.

Aleg. 419

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności Departamentu V. za czas od 1. listopada 1901 do 31. października 1902;

nadto o sprawozdaniu Wydziału krajowego z przedłożeniem protokołu obrad ankiety w przedmiocie reformy w administracyi krajowych i prowincyonalnych szpitali powszechnych;

i o sprawozdaniu Wydziału krajowego z usprawiedliwieniem kredytu w kwocie 6.000 K wstawionego w Rubr. II. poz. 23 preliminarza budżetu krajowego na rok 1903 na koszta lustracyi szpitali powszechnych.

Wysoki Sejmie!

Na cele zdrowia publicznego wydano w roku 1901 kwotę 2,716.467 K, która przekracza kwotę budżetem preliminowaną o 151.019 K, zaś w porównaniu z rokiem 1900 jest wyższą o 167.822 K. Nadwyżka wydatków znachodzi usprawiedliwienie w zwiększonej ilości dni leczenia, w podniesieniu się kosztów podczas epidemii i urządzania okręgów sanitarnych, w zwiększeniu koniecznych zasiłków dla zakładów sanitarnych w kraju istniejących, a wreszcie w zwiększeniu dotacyi dla zakładów krajowych.

Finansowo przedstawia się gospodarka funduszami na cele sanitarne łożonymi w roku 1902 o wiele korzystniej aniżeli w roku 1901. W roku 1901 wydano 272.962 K zatem sumę nietylko wyższą po nad przewidzianą preliminarzem budżetu, wyższą aniżeli w roku 1902, a co więcej nadwyżka ta w roku 1901 odnosiła się prawie wyłącznie do zwiększonej ilości dni leczenia, do szczepienia i leków podczas epidemii, podczas gdy w roku 1902 nadwyżka ta w bardzo znacznej części wydaną została na dotacye dla zakładów. Dotacye zakładów w roku 1902 wynoszą 165.893 K t. j. więcej aniżeli w roku 1901 o 120.485 K.

Suma ta 165.893 K obciąża wprawdzie budżet tegoroczny Departamentu V., nie obciąża atoli funduszu krajowego, gdyż musi się odnaleść w budżecie roku następnego. Aby sobie dokładnie zdać sprawę z obecnego stanu gospodarki funduszami krajowymi, należałoby sumę 165.893 K odjąć od sumy przekroczenia preliminarza budżetu krajowego na rok 1902, z czegoby wynikało, że była istotnie oszczędność w kwocie 14.874 K, podczas gdy obliczając w ten sposób wydatki z roku 1901, wypada nadwyżka wydatków pod nad sumę preliminowaną w kwocie 229.822 K.

Szpital krakowski wykazuje nadwyżkę, która wpłynęła do funduszu krajowego w kwocie 39.048 K. Szpital w Kulparkowie takążsamą w kwocie 88.588 K. Szpital lwowski od kilku lat nie wykazuje nadwyżki, ponieważ Wydział krajowy nie otrzymuje od c. k. Rządu w należytym czasie zwrotów za leczenie chorych klinicznych. Gdyby zwroty te wpływały na czasie do kas krajowych, wykazywałby nadwyżkę także i szpital lwowski.

Bardzo znacznej cyfry dosięgły nieściągnięte zaległości kosztów leczenia, bo wynoszą kwotę 1.279.055 K. Suma ta wzrasta z roku na rok i wymaga koniecznie energicznej akcyi wobec Władz rządowych, gdyż jak to było wielokrotnie wykazane, przyczyna złego leży w opieszałem załatwianiu spraw przez c. k. Starostwa.

W dalszym ciągu sprawozdanie szefa Departamentu przedstawia tok ważniejszych spraw żywo kraj obchodzących. Sprawozdanie to atoli sięga tylko do dnia 1. października 1902 roku, odkąd po dzień dzisiejszy przeszło rok upłynął i sprawy te przeszły już w inne fazy. Wobec tego chcąc dać obraz Wysokiemu Sejmowi, w jakim stanie się te sprawy dzisiaj znachodzą, Komisya sanitarna starała się pozbierać krótkie wiadomości, które poniżej przedstawia.

W sprawie nowych szkół dla akuszerek jeszcze w roku 1901 Wydział krajowy odniósł się był do c. k. Rządu, aby poczynił wstępne przygotowawcze prace. Mimo kilku przypomnień dotąd niema odpowiedzi.

W sprawie utworzenia szpitali dla kiłowych w powiatach kosowskim i nadwórniańskim toczyły się wciąż rokowania z c. k. Rządem. C. k. Namiestnictwo proponowało, aby postawić prowizoryczne baraki Towarzystwa czerwonego Krzyża, na co się Wydział krajowy słusznie nie zgodził. Następnie c. k. Namiestnictwo ustanowiło w tych powiatach 9 ciu lekarzy i urządziło im ambulatorya. Lekarzom tym c. k. Rząd płaci po 7, a Wydział krajowy dodaje po 5 koron. Nadto c. k. Namiestnictwo urządziło kosztem Skarbu państwa szpital o 20 łóżkach w domu najętym. Koszta żywienia chorych ponosi Skarb państwa, a tylko wydatek na leki będzie ponosił w $^2/_3$ c. k. Rząd, a w $^1/_3$ fundusz krajowy. W sprawie budowy dwu szpitali w tych powiatach Wydział krajowy oczekuje odpowiedzi z c k. Namiestnictwa, które odesłało opracowane plany do Ministerstwa, gdzie się sprawa obecnie znachodzi.

Zauważyć tutaj należy, że w powiatach omawianych pojawiają się wciąż świeże przypadki kiły, która to okoliczność wymaga koniecznie dążności do odosobnienia chorych, u których kiłę stwierdzono, aż do czasu ich wyleczenia.

Sprawa dotycząca pomieszczenia chorych leczonych na wściekliznę w roku 1902 była w ręku Władz rządowych, Ministerstwo zgodziło się na najem domu w Krakowie dla pokąsanych przez wściekłe psy pod warunkami postawionemi przez Wydział krajowy, zażądało jednak jeszcze opracowania statutu dla mającego powstać prywatnego instytutu. Przed kilku dniami prof. Bujwid przedłożył opracowany statut, który ma być przedłożony do potwierdzenia obu Władzom krajowym, jest zatem nadzieja, że sprawa w niedługim czasie pomyślnie i definitywnie załatwioną będzie.

Ważna sprawa dotycząca kosztów leczenia chorych w Bielsku od roku 1900 jest niezałatwiona, sprawa to ważna, gdyż fundusz krajowy płaci wysokie koszta leczenia szpitalowi w Bielsku. W roku 1902 koszta te wynosiły za 376 osób i 12.490 dni leczenia kwotę 19.882 K. Najlepszym sposobem byłoby, aby w Białej wybudować szpital, ktoryby mógł konkurować ze szpitalem w Bielsku, bo dzisiaj wobec niedostatków i braków, jakie szpital w Białej przedstawia, chętnie garnie się publiczność do dobrze urządzonego szpitala w Bielsku. Tym sposobem sprawa budowy szpitala w Białej wysuwa się na pierwszy plan wobec innych potrzeb inwestycyjnych naszych szpitali prowincyonalnych.

Sprawa budowy klinik dla lwowskiego Wydziału lekarskiego weszła obecnie w okres definitywnych rokowań z c. k. Rządem. C. k. Rząd wezwał Wydział krajowy do oświadczenia się, czy jest skłonny przyczynić się do budowy tylko dwu klinik, czy też wolałby szerszy plan, aby w nowo budować się mających klinikach przyczynił się także do kosztów pomieszczenia kliniki dermatologicznej i chorób oczu. Jak dotąd sprawa znachodzi się w Wydziale krajowym.

Zakład J. O. Księżnej Ogińskiej dla podrzutków rozwija się bardzo pomyślnie i mieści obecnie z górą 300 dzieci. Jest wszelka nadzieja, że przy tym rozwoju przybierze zakład z czasem szerokie rozmiary.

W celu zbudowania zakładu dla położnic w Krakowie Wydział krajowy jeszcze w roku 1901 oświadczył gotowość przyczynienia się do kosztów budowy o tyle, o ile zakład służyć będzie celom szpitalnym. Zmodyfikowane plany zostały przedłożone c. k. Ministerstwu, skąd w ostatnich dniach powróciły do Wydziału krajowego, można zatem mieć nadzieję, że obecnie sprawa ta wejdzie już w fazę definitywnych rokowań.

Sprawa rozszerzenia szpitala w Kulparkowie została osobnem przedłożeniem przedstawiona Wysokiemu Sejmowi, o którem Komisya opracowała sprawozdanie.

Wysoki Sejm polecił był Wydziałowi krajowemu na ostatniej sesyi sejmowej, aby zbadał i wziął pod rozwagę naglące sprawy a mianowicie: w jakim stanie jest dziś opieka nad podrzutkami, jakie istnieją dziś wadliwości i jakie środki zaradcze byłyby wskazane? nadto kwestyę stworzenia sanatoryów dla gru-

źliczych. Sprawozdanie Departamentu nie porusza tych kwestyi, o ile Komisyi sanitarnej wiadomo dlatego, że to są sprawy o szerszym zakroju, które wymagają dłuższych studyów. Na dzisiaj rzecz się ma tak, że Wydział krajowy przeznaczył dla podrzutków fundusz Morawieckiego wynoszący 60.000 K. Za uzyskane procenta od tego funduszu utrzymuje kraj 6-ciu podrzutków. W Alland pod Wiedniem utrzymuje Wydział krajowy stale kilkunastu młodych ludzi chorych na gruźlicę. Są to przeważnie ubodzy studenci ze szkół średnich, ludowych, z uniwersytetu i politechniki. W sanatoryum „Bratnia pomoc“ w Zakopanem znajduje się jeden chory, któremu Wydział krajowy przyznał zasiłek.

W sprawie emerytury lekarzy okręgowych i zaopatrzenia pozostałych po nich wdów i sierót Wydział krajowy wdrożył badania i przyszedł do przekonania, że na fundusz emerytalny musi się złożyć kilka czynników w myśl ustawy normującej charakter i stanowisko lekarzy okręgowych, prawo nominacyi, tudzież oznaczenia wysokości płac. Współdziałać muszą w złożeniu tego funduszu: c. k. Rząd, rady powiatowe, fundusz krajowy i lekarze okręgowi sami. Wydział krajowy zwrócił się do c. k. Rządu i rad powiatowych w tym kierunku, nadto odniósł się do Wydziałów krajowych innych krajów w Radzie Państwa reprezentowanych, w których organizacya lekarzy okręgowych już dalej postąpiła. Do chwili zamknięcia sprawozdania Wydziału krajowego t. j. do dnia 1. października 1902 roku,nadeszła była odpowiedź tylko od 21 Rad powiatowych. Z odpowiedzi Wydziałów krajowych okazało się, że w niektórych krajach koronnych sprawa emerytur dla lekarzy okręgowych już jest uregulowaną, w innych toczą się rokowania. O ile Komisyi sanitarnej wiadomo w ciągu czasokresu od 1. października 1902 do obecnej chwili sprawa postąpiła dalej, nadeszły odpowiedzi prawie od wszystkich rad powiatowych, zebrany został tym sposobem sposobniejszy materyał. Komisya sanitarna żywi niepłonną nadzieję, że Wydział krajowy w najbliższej sesyi będzie mógł przyjść do Wysokiego Sejmu z konkretnymi dodatnimi dla sprawy wnioskami.

W sprawie adaptacyi w klinice lekarskiej dla celów dydaktycznych c. k. Rząd odnosił się do Wydziału krajowego z żądaniem współudziału w pokryciu kosztów. Na odezwę c. k. Ministerstwa Wydział krajowy odpowiedział odmownie, poczem potrzebna adaptacya została przeprowadzona kosztem Skarbu Państwa.

Z kosztami utrzymania chorych klinicznych, rzecz się ma obecnie podobnie jak lat ubiegłych, koszta wzrastają, od czasu do czasu c. k. Rząd nadseła pewną częściową kwotę, nigdy atoli nie wypłacił całkowitej należytości. Skutkiem tego wytworzył się chroniczny stan, że c. k. Rząd jest winien funduszowi krajowemu raz wyższą, to znów niższą kwotę, która co do wysokości wacha się między 100.000 a 250 000 K. Kraj traci przy tem procent od kapitału w pokaźnej sumce, która w naszych warunkach ma znaczenie i dałaby się na inne cele użyć.

Z prawdziwą radością musi Komisya zaznaczyć, że Wydziałowi krajowemu należy się uznanie za przeprowadzenie korzystne sprawy szczepienia ospy z konieczności. Od lat wielu ponosił fundusz krajowy koszta za szczepienie ospy z konieczności, które właściwie powinien był ponosić Skarb Państwa. Wydział krajowy wdrożył w tym kierunku rokowania z c. k. Namiestnictwem, wynikiem których c. k. Namiestnictwo przyjęło te koszta od początku roku 1902 na koszt Skarbu Państwa, skutkiem czego spadł z funduszu krajowego ten ciężar. W naturalnem następstwie Wydział krajowy upomniał się u Skarbu Państwa o zwrot kwoty 77.252 K, którą fundusz krajowy w ubiegłych latach niesłusznie wyłożył. C. k. Rząd przyjdzie prawdopodobnie z wnioskami spłaty ratami, a fundusz krajowy będzie miał możność odzyskania poważnej kwoty.

W roku sprawozdawczym zostały utworzone nowe okręgi sanitarne w Uhnowie, Dobczycach, Haliczu, Olesku, Strzeliskach nowych i w Delatynie. W bieżącej sesyi Sejmowej Wydział krajowy nie przynosi propozycyi stworzenia nowych okręgów sanitarnych, gdyż odnośne żądania, które wpłynęły, nie były dojrzałe do poczynienia wniosków, gdyż nie dopełniono jeszcze ustawą wskazanych przedwstępnych czynności i dlatego nie można było na czas zasięgnąć opinii c. k. Namiestnictwa. O ile Komisyi sanitarnej wiadomo, w międzyczasie wpłynęły nowe żądania utworzenia okręgów sanitarnych, co do których czynności przedwstępne są na ukończeniu, a Wydział krajowy będzie w możności przedłożenia Wysokiemu Sejmowi na najbliższej sesyi wniosków odnoszących się do otworzenia około 10-ciu nowych okręgów.

*

Jeżeli już mowa o lekarzach okręgowych, to Komisya sanitarna nie może pominąć milczeniem jednego szczegółu mianowicie postanowienia Wydziału krajowego co do obniżenia tym lekarzom taksy za szczepienie ochronne ospy — zwłaszcza że w ostatnich czasach była ta sprawa w szerszych kołach zawodowych poruszana. Lekarze autonomiczni uczuli się zarządzeniem Wydziału krajowego obniżającem im taksę za szczepienie ospy z 7 K na 6 K wielce dotknięci. Według udzielonych Komisyi sanitarnej wyjaśnień przez Szefa Departamentu i sprawdzenia odnośnych aktów, faktyczna podstawa tego postanowienia Wydziału krajowego jest ta: ponieważ fundusz krajowy ponosi koszta szczepienia ospy, przeto Wydział krajowy słusznie starał się uzyskać i uzyskał większą ingerencyę, by po myśli ustawy o lekarzach okręgowych, w rozdawnictwie okręgów szczepienia uwzględniano przedewszystkiem lekarzy okręgowych. Intencyą więc Wydziału krajowego było, ażeby w ten sposób mając na oku stosunki lekarzy okręgowych — przez powierzanie im w większej mierze czynności szczepienia ospy, powiększyć ich dochody. — Przerzucając te czynności na lekarzy okręgowych w tak znacznej mierze, liczyć się musiał i słusznie Wydział krajowy z tym dalszym faktem, że lekarze powiatowi pobierali za te czynności tylko 5 do 7 K — wskutek tego też Wydział krajowy przydzielając obecnie lekarzom okręgowym w znacznej mierze te czynności, obniżył taksę z 7 K na 6 K. Wprawdzie lekarze powiatowi a temsamem i lekarze wolno praktykujący pobierali oprócz taksy także koszta podróży, jednakowoż lekarze okręgowi mają za czynności w okręgu, w myśl ustawy, wyznaczony stały ryczałt. Zaznaczyć też trzeba dalej fakt oparty na aktach Wydziału krajowego, że w ten sposób dochody lekarzy okręgowych znacznie wzrosły. W obec tego konstatuje Komisya sanitarna przedewszystkiem, że Wydział krajowy postąpił prawnie i wyraża przekonanie, że Wydział krajowy działał w jaknajlepszej dla lekarzy okręgowych intencyi. Zarządzenia te Wydziału krajowego są nowe i wymagają dalszych doświadczeń. Rzeczą Wydziału krajowego będzie wziąć pod rozwagę, o ile te zarządzenia będą odpowiednie. Stosownie do tych zapatrywań stawia też Komisya sanitarna wniosek przy końcu sprawozdania.

Ankieta powołana do narad na wniosek p. Marsa, która obradowała w dniach 3 i 4 grudnia 1902, wskazała szerokie pole do oszczędności w dziale szpitalnictwa krajowego względnie w dziale gospodarstwa funduszami krajowymi łożonymi na cele sanitarne, nadto poruszyła najważniejsze kwestye na czasie będące.

Wydział krajowy złożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie i przedłożył stenograficzny protokół obrad, zastrzegając sobie, że po zbadaniu i opracowaniu materyału przyjdzie z wnioskami do Wysokiego Sejmu, a na razie przedstawił tylko jeden wniosek, zmierzający do wzmocnienia inspekcyi nad szpitalami. Komisya uważa za stosowne zawodowe zapatrywania sprawozdawcy o protokole obrad ankiety, załączyć
Aieg. jako alegat do niniejszego sprawozdania. O ile wśród obfitego materyału wnioski ankiety bez obciążenia funduszu krajowego służą do poprawy stosunków administracyi, daje wyraz Komisya sanitarna we wnioskach poniżej zawartych.

Przechodząc do drugiej części sprawozdania Departamentu V., która omawia sprawy i stosunki dotyczące szpitali prowincynalnych na podstawie inspekcyi szpitalnych, Komisya sanitarna widzi, że sprawozdanie przedłożone obecnie Wysokiemu Sejmowi, nie o wiele odbiega od sprawozdania z roku poprzedniego, nie chce się zatem powtarzać i nadmieni tylko kilka uwag z dołączeniem ogólnego zapatrywania.

W szpitalu lwowskim w głównym budynku, który mieści stale przeszło 600 chorych, chorych różnej kategoryi, wielu ciężko chorych i operowanych, mieszka tylko jeden lekarz przy oddziale chirurgicznym. Jakie to ma znaczenie w tak wielkim szpitalu — w stolicy kraju, do której się ciężko chorzy po ratunek zjeżdżają, dowodzić nie potrzeba Lekarze nie mieszkają z braku pomieszkania. Nieprawidłowość ta powinna być koniecznie jak najspieszniej usuniętą.

W szpitalu krakowskim panuje nadmierne przepełnienie, które wymaga koniecznie radykalnych środków zaradczych; dość powiedzieć, że w oddziale chirurgicznym i laryngologicznym na jedno łóżko przypada 405 dni leczenia; w oddziale chorób umysłowych 426, a w oddziale położniczo-ginekologicznym 516 *(sic!)*. Prócz tego istnieją różne braki, wymagające naprawy.

Co do przepełnienia w szpitalach krajowych doszło ono dziś do tego stopnia, że stan taki istnieć dalej nie może, a jeżeli się uwzględni, że w niektórych napływ chorych się zwiększa, można się spodziewać najgorszych następstw. Komisya sanitarna ze stanem tym bardzo się liczy, naprawę złego uważa za konieczną i musi

przygotować Wysoki Sejm na to, że będzie tymi stosunkami zmuszony do podjęcia szerszej akcyi.

Po dokładnem zbadaniu alegatów, Komisya nie mogąc wchodzić w szczegóły odniosła to wrażenie, że w niektórych względach jak n. p. w kosztach żywienia między niektórymi szpitalami zachodzą znaczniejsze różnice, tak samo co do leków, opału i prania bielizny. Nie przesądzając wcale słuszności, doradza Komisya sanitarna, aby w tych kierunkach zwrócił Wydział krajowy uwagę.

O sprawozdaniu z inspekcyi szpitali można w ogólności powiedzieć, że nie jest ścisłe a nadto to co było powiedziane w ostatniem sprawozdaniu Komisyi sanitarnej. Materyał nie opracowany, nie jest przejrzysty i nie daje możności łatwiejszego wyrobienia sobie sądu i poglądu na ogólną gospodarkę szpitalną i nie dozwala także, aby nabrać wyobrażenia o stanie i rozwoju pojedyńczych szpitali.

W tych niedostatkach w części sprawozdania Departamentu V. odnoszących się do inspekcyi szpitali, widzi Komisya sanitarna nowe poparcie słów w sprawozdaniu poprzedniem wypowiedzianych, że nadzór i kontrola szpitalnictwa krajowego, złożona na barki jednego człowieka, przerasta stanowczo jego siły i możność. Że stan taki jest istotnie — wypowiedziała to także wymownie ankieta, o której była mowa, a która objawiła zdanie, że nadzór nad szpitalami jest niedostateczny z braku sił do tego celu, że niezbędnie potrzeba wydatniejszego nadzoru tak dobrze w kierunku lekarskim, jakoteż w kierunnku administracyjnym i rachunkowości szpitalnej.

Wydział krajowy uznał uwagi ankiety jako słuszne, albowiem doraźnie wstawił na rok 1903 do preliminarza budżetu kwotę 6.000 koron na koszta lustracyi szpitali prowincyonalnych i żąda od Wysokiego Sejmu usprawiedliwienia tego kroku.

Komisya sanitarna musi zaznaczyć, że wytykając usterki w sprawozdaniu z inspekcyi szpitali, wcale nie myśli inspektora za nie czynić odpowiedzialnym.

Komisya sanitarna nie stawia co do inspekcyi żadnych pozytywnych wniosków, wyraża jednakowoż głębokie przekonanie, że tak pozostać nie może i że Wydział krajowy licząc się z tym stanem, poczyni odpowiednie zarządzenia.

Komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności Departamentu V za czas od 1. listopada 1901 do 31. października 1902.

2. Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z usprawiedliwieniem kredytu w kwocie 6.000 koron, wstawionego w rubr. II. poz. 23. preliminarza budżetu krajowego na rok 1903 na koszta lustracyi szpitali powszechnych.

3. Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z przedłożeniem protokołu obrad ankiety w przedmiocie reformy w administracyi krajowych i prowincyonalnych szpitali powszechnych.

4. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w możliwie najkrótszym czasokresie przedstawił ponownie Sejmowi projekt ustawy, regulującej opiekę nad ubogimi, kalekami i chorymi nieuleczalnymi, której opracowanie było polecone uchwałą Sejmu na posiedzeniu z dnia 2. maja 1901, a która pod obrady Sejmu nie przyszła.

5. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę i na najbliższej sesyi zdał sprawę: czy nie byłoby korzystnem, aby podobnie, jak to ma miejsce w spitalu Kulparkowskim, zaliczkował z funduszu szpitalnego także i w szpitalach prowincyonalnych i krajowych na koszta podróży dla chorych już uleczonych, z powodu których obecnie przeprowadza się porozumienie z gminami w celu szybszego wydalania ich ze szpitali.

6. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę sprawę przywrócenia zwyczaju publikowania sprawozdań naukowych z czynności lekarskich wszystkich szpitali krajowych i prowincyonalnych.

7. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby na najbliższej sesyi przedłożył sprawozdanie i wnioski co do kwestyi, w których szpitalach i o ile dałoby się urządzić łóżka płatne dla zamożniejszych chorych, któreby mogły przynosić czysty dochód funduszowi krajowemu.

8. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wdrożył pertraktacye ze szpitalami pozakrajowymi z myślą utworzenia kartelu, aby chorzy, którzy mają tyle zdro-

wia i pieniędzy, że mogą podejmować podróże za granicę kraju, nie byli przyjmowani na koszt Wydziału krajowego, gdyż za nich płacić nie będzie.

9. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał i wziął pod rozwagę sprawę pomieszczenia sekundaryuszy w szpitalu lwowskim i aby przedłożył Sejmowi sprawozdanie na najbliższej sesyi.

10. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby w sprawozdaniu z czynności za rok 1903 wykazał liczbę łóżek we wszystkich szpitalach według obecnego faktycznego stanu, a nie według niegdyś uchwalonego etatu.

11. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę: czy i o ile będzie wskazane ewentualne podwyższenie dyet lekarzom okręgowym i szpitalnym za szczepienie ospy?

12. Wzywa się c. k. Rząd, aby przyszpieszył budowę projektowanego zakładu, który ma pomieścić klinikę położniczo-ginekologiczną i szkołę akuszerek w Krakowie, a nadto, aby wzniósł kosztem Skarbu państwa klinikę dla chorób umysłowych w Krakowie.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Mars.

Alegat do sprawozdania Komisyi sanitarnej o czynnościach Departamentu V-go Wydziału krajowego w r. 1902.

Sprawozdanie

z obrad ankiety odbytej w dniach 3. i 4. grudnia 1902 w przedmiocie reformy w administracyi krajowych i prowincyonalnych szpitali powszechnych.

W wykonaniu uchwały Wysokiego Sejmu powziętej na wniosek p. Marsa Wydział krajowy zwołał ankietę złożoną z Posłów Sejmowych, z lekarzy, przedstawicieli obu Uniwersytetów krajowych, krajowego referenta sanitarnego departamentu V-go Wydziału krajowego, szpitali prowincyonalnych i krajowych, z urzędników rachunkowych Wydziału kraj. i rządcy szpitala Lwowskiego, na dzień 3. grudnia ubiegłego roku. Obradom przewodniczył Członek Wydziału kraj., kierownik departamentu V. Wydziału kraj. Poseł Mieczysław Onyszkiewicz.

Jako przedmiot obrad przedłożono kwestyonaryusz ułożony w porozumieniu z wnioskodawcą obejmujący szereg pytań odnoszących się:

I. do oszczędności w wydatkach na cele szpitalnictwa krajowego;

II. do potrzebnych w kraju inwestycyi;

III. do wykonywania nadzoru nad szpitalami i

IV. wreszcie do zarządu funduszami na cele zdrowotne przez kraj wydawanemi.

Obrady trwające dwa dni przyniosły bogaty materyał a kwestye poruszone były szeroko omówione.

I. W sprawie tyczącej się oszczędności w wydatkach na cele szpitalnictwa krajowego pokazuje się, że kraj istotnie ponosi znaczne wydatki i straty, których ponosić nie powinien, i tak:

kaleki, włóczęgi, ubodzy, nieuleczalni chorzy znajdują przytułek w szpitalach i szczególniej zimową porą bywają żywieni kosztem kraju, jest to wydatek, który ponosić powinny gminy, a nie fundusz krajowy. Ludzie ci kosztują w szpitalach około 120 halerzy na dzień i osobę, a mogliby być w gminach utrzymywani niżej połowy tego kosztu, stąd więc strata nietylko dla funduszu krajowego ale w ogóle w funduszach kraju na cele dobroczynne płynących.

Lekarze kierujący szpitalami nie ponoszą winy w całości, gdyż zapobieżenie złemu w praktyce nie daje się przeprowadzić mimo przepisów stosunki te normujących, gdyż władze autonomiczne miejscowe zmuszają często lekarzy do przyjmowania osób tej kategoryi do szpitali.

Stratę stąd dla kraju wynikającą oceniano w ankiecie na 10% sumy na utrzymanie chorych wydawanej, coby odpowiadało mniej więcej około 152.000 koron rocznie, które fundusz krajowy niesłusznie wydaje.

Środki zaradcze proponowano różne, wszyscy jednak obecni wyrazili zgodnie zapatrywanie, że radykalnie mogłoby zaradzić złemu tylko wzniesienie w kraju domów przytułku i pracy, których kraj nie posiada. W ślad zatem zaznaczyły się zdania, że kraj powinien dać inicyatywę do budowania takich domów, a wreszcie wynikły wnioski konkretne:

że niezbędnem jest uchwalić ustawę normującą opiekę nad ubogimi, kalekami i chorymi nieuleczalnymi;

że należy zbierać fundusze już to na wzniesienie takich domów przytułkowych jużteż na ich utrzymanie;

że dałyby się na ten cel użyć przynajmniej częściowo fundusze płynące dla ubogich z kar i grzywien, które często bywają marnowane;

że należałyby się starać, aby Najjaśniejszy Pan przyzwolił loteryę większą na cele budowy takich domów przytułkowych w naszym kraju, a to temwięcej, że z kilkuset rocznie dozwalanych loteryi kraj nasz bardzo mało korzysta, a drogą

takich loteryi wychodzi grosz z naszego kraju na cele dobroczynne w innych krajach koronnych;

Inne wnioski połowicznego znaczenia poruszały myśli: aby koszta utrzymania osób, które w szpitalach przebywały dla braku jakiegokolwiek przytułku były ściągane z gmin tych, które powinny były dać zaopatrzenie i utrzymanie choremu nieuleczalnemu, względnie włóczędze, kalece lub ubogiemu;

aby lekarza kierującego szpitalem wyzwolić z pod przełożeństwa komitetu szpitalnego i tym sposobem utrudnić władzom miejscowym odsyłanie chorych nieuleczalnych kalek i włóczęgów i ubogich do szpitali;

aby wzmocnić wpływ Wydziału krajowego w komitetach szpitalnych przez zmianę ich składu.

Ankieta wykazuje dalej, że chorzy zbyt długo czasem pozostają w leczeniu szpitalnem; tym sposobem obciążają niepotrzebnie fundusz krajowy.

Przyczyna tego leży głównie w trudności istniejącej przy obecnym systemie wydalania chorych biednych ze szpitali, którzy albo nie chcą, albo sami wyjść ze szpitalu nie mogą. Co do tych chorych muszą być w każdym przypadku przeprowadzone rokowania z gminami, aby ich zabierały, co często trwa długo i naraża fundusz krajowy na straty. Jako przykład niech posłuży fakt, że w szpitalu lwowskim w r. 1901 było takich chorych 1.003, którzy kosztowali 19.320 koron, a jeżeli przyjmiemy ten sam stosunek w Krakowie, otrzymamy razem sumę 31.000 koron.

Oprócz tego przyczyna złego leży w dzisiejszym systemie utrzymywania się szpitali kosztem taks za leczenie, gdyż w spitalach mających niską taksę za leczenie tem koszystniejsze wytwarzają się stosunki finansowe, im większą szpital wykaże liczbę dni leczenia.

Co do wysokości strat z przetrzymywania chorych w szpitalach wynikających ankieta nie wypowiedziała zdania cyfrowo ujętego, sprawozdawca sądzi, że conajmniej 5% osób należy do tej kategoryi, i że można wysokość straty, jaką ponosi fundusz krajowy, obliczyć co najmniej na 76 000 koron rocznie.

W celu zapobieżenia złemu radzono: skrócić 6-tygodniowy termin pobytu chorych do dni trzydziestu, po za który termin chory mógłby pozostawać w szpitalu tylko za osobnem pozwoleniem; skrócić rokowania szpitali z gminami w celu wydalenia uzdrowieńców ubogich przez to, iżby szpitale wprost się odnosiły do gmin, w krótkiej drodze; zmienić ustawę normującą sposób utrzymywania się szpitali w ten sposób, aby nie leżało w ich interesie wykazywać jak największą liczbę dni leczenia; ponowiono myśl wzniesienia w kraju domów przytułku, pracy, w którychby ozdrowieńcy mogli na koszt funduszów przytułkowych wyczekiwać na ukończenie rokowań z gminami, które ich zabrać mają; aby nad łóżkami chorych w szpitalach było uwidocznione, że chory już dłużej jak dni 30 w szpitalu przebywa, coby zwracało uwagę dyrektora i ułatwiało ogólną kontrolę; aby lekarzom umożliwić szybsze rozpoznawanie choroby i szybsze wykonywanie operacyi po przybyciu chorego do szpitala przez wyposażenie szpitali w odpowiednie środki pomocnicze i dostarczenie im mikroskopów, a nadto: aby każdy szpital prowincyonalny miał przynajmniej dwu lekarzy; aby obłąkanych, jeżeli przynależność chorego nie jest stwierdzona, odbierała ta gmina, która go do szpitała oddała; aby w zawiadomieniu gminy, że ma chorego zabrać, było zawarte pouczenie, jak to ma uczynić; aby kraj utworzył w szpitalach fundusze na opłatę podróży tych chorych, którzy dla braku funduszów na drogę ze szpitala wyjść nie mogą, a to w celu doraźnego ich wydalenia, aby te fundusze pozostawione były do rozporządzenia dyrektorów i aby wydatki stąd wynikłe fundusz krajowy z gmin do zwrotu obowiązanych ściągał; aby nadwyżkę kosztów leczenia wynikłą z dłuższego przebywania chorego w szpitalu z winy gmin ponosiły gminy.

Dalej wykazała ankieta, że chorzy często nie chcą się udawać do pobliskich tańszych szpitali, tylko udają się do droższych, albo nawet wyjeżdżają do zagranicznych, gdzie istnieją wysokie taksy leczenia, które kraj potem za nich płacić musi.

Stąd powstaje strata dla funduszu krajowego, gdyż ci chorzy mogliby dużo taniej być leczeni w krajowych szpitalach i w szpitalach tańszych.

I tej straty ankieta nie określa cyfrowo, sprawozdawca zaś sądzi, że można ją ocenić co najmniej na 60.000 koron rocznie.

Aby temu zapobiedz radzono:

żeby szpitale nasze były jak najlepiej urządzone i dawały chorym jak najlepszą opiekę lekarską;

aby lekarze byli dobierani najtęższi, a w tym celu powinny być posady dyrektorów szpitali obsadzane tylko drogą konkursu.

Jaki wpływ wywiera dzielność lekarza na rozwój szpitala i lud okoliczny, niech posłuży fakt, że w Gorlicach, gdy się włościanie dowiedzieli, że szpital ma zamało łóżek, zebrali drogą składek 3.000 K i przynieśli je do szpitala, aby za nie nabyć potrzebne łóżka. Fakt ten podaje ostatnie sprawozdanie Dep. V. na str. 40.

że należałoby podnieść płace lekarzy szpitalnych;

aby ograniczyć wyjazdy lekarzy szpitalnych po za miejsce pobytu;

stworzyć fundusze na wyjazdy naukowe dla lekarzy szpitalnych, aby się z postępem nauki zapoznawać i zakres swych wiadomości rozszerzać mogli;

aby znieść sekundaryaty stałe w celu, żeby świeże siły lekarskie z najnowszemi zdobyczami naukowemi obznajomione do szpitali wprowadzić;

aby pobudzić lekarzy szpitalnych do podejmowania prac naukowych a w tym celu byłoby wielce pożądanem wznowienie sprawozdań z czynności lekarskich, jakie dawniej wydawane były.

Sprawozdawca sądzi, że lekarzom, na których cięży tyle odpowiedzialności obarczonym ciężką pracą szpitalną dniem i nocą, a od których w głównej części zależy rozwój szpitalnictwa krajowego, należy iść z wydatną pomocą, o ile się chce podnieść poziom ich naukowego wykształcenia;

aby urządzić w szpitalach prowincyonalnych płatne miejsca dla zamożniejszych chorych, któreby mogły przynosić czysty dochód;

aby zbyt rozległe oddziały szpitalne zmniejszyć i potworzyć małe oddziały szpitalne wzorując się na urządzeniach, jakie istnieją w Warszawie, przy równoczesnem zmniejszeniu pracy lekarzy. W takich warunkach lekarze mogliby się więcej chorymi szpitalnymi zajmować i dawaliby im lepszą opiekę lekarską;

aby urządzać coroczne zebrania i zjazdy lekarzy szpitalnych krajowych w celu wzajemnej wymiany myśli i wzajemnego pouczenia;

zaprowadzić odpowiednio urządzone pawilony szpitalne dla ludzi zamożnych;

aby poruszyć sprawę kartelu ze szpitalami zagranicznymi, aby chorych, którzy mają tyle zdrowia i pieniędzy, że mogą podejmować podróż za granicę, nie przyjmowano na koszt Wydziału kraj., gdyż Wydział krajowy za nich płacić nie będzie.

Następnie zastanawiała się ankieta nad sprawą ściągania kosztów leczenia, przyczem okazuje się, że ściąganie taks należących się szpitalom jest niedostateczne i wiele pozostawia do życzenia, że pomoc władz rządowych w ściąganiu taks jest bardzo opieszała i istnieją znaczne zaległości, że niektóre instytucye a w szczególności Kasy chorych usuwają się o ile możności od płacenia kosztów szpitalnych, że wiele należytości jest wogóle nie ściągalnych, że kraj traci tym sposobem znaczne sumy. Podnoszono, że w naszem szpitalnictwie budżety nie są dokładne, gdyż daty służące za podstawę są mylne, a tem samem budżety takie nie dają właściwego obrazu gospodarki szpitalnej. Straty ztąd wynikające dla funduszu krajowego trudno obliczyć, pewny jest fakt, że zaległości te wynosiły w r. 1901 sumę 1,279.000 koron.

W celu naprawy złego radzono w pierwszym rzędzie zaprowadzenie w szpitalach prowincyonalnych prawidłowej rachunkowości.

Nowca będący przy głosie zwrócił przy tej sposobności uwagę, że w celu usunięcia wadliwości w szpitalach prowincyonalnych należy zaprowadzić ściślejszą kontrolę rachunków i trzeba dać szpitalom fundusze na opędzenie codziennych potrzeb, albowiem szpitale cierpią na brak gotówki i przezto są na łasce dostawców rozmaitych materyałów, którzy z położenia korzystają.

Mowca ocenia stratę ztąd wynikającą dla funduszu krajowego na 10% ogólnego wydatku, co da się określić mniejwięcej cyfrą 100.000 K rocznie. Jako najwłaściwsze uważa: aby Wydział krajowy zwracał szpitalom koszta, leczenia płacąc przypadającą taksę bez względu, czy chory jest w stanie zapłacić koszta leczenia lub nie; a następnie by Wydział kraj. sam wywalczał koszta leczenia od tych osób, które będą w stanie je zapłacić.

Radzono: aby kraj utrzymywał szpitale, a taksa za leczenie aby była tylko dla tych, którzy płacą za siebie, lub za których według ustawy inni są obowiązani płacić;

aby taksa była podwójna jak w Wiedniu, dla mogących płacić wiedeńczyków i dla przynależnych do innych gmin. W niektórych szpitalach jak np. Krakowskim,

chory kosztuje więcej, aniżeli wynosi obliczona taksa, gdyż szpital posiada fundusz szpitalny, który tę taksę obniża. Według słuszności chory mogący płacić powinien płacić tyle, ile rzeczywiście kosztuje, gdyż inaczej robi się mu darowiznę.

Wobec okoliczności, że ściąganie taks przez władze rządowe zalega, a dzieje się to wskutek braku sił urzędniczych, radzono użyć wpływu na c. k. Rząd centralny, aby pomnożył siły Namiestnictwa urzędnicze w tym kierunku;

dalej radzono: aby Namiestnictwo poleciło tym samym organom, które ściągają podatki, żeby ściągały równocześnie koszta szpitalne;

wreszcie podniesiono myśl: aby zaległość odstąpić Rządowi na pokrycie podatków;

z kolei rozwinęła się dyskusya na temat świadectw ubóstwa.

W ogóle obecne świadectwa uznawano za niedostateczne i radzono:

aby zaprowadzić formularze takie, jakie istnieją w Uniwersytetach dla uczniów;

z innej strony proponowano: aby świadectwa ubóstwa były potwierdzone przez urzęda podatkowe;

wyłoniła się nadto myśl: aby do świadectw ubóstwa wprowadzić nowość, aby w rubryce odpowiedniej, gdzie się wpisuje, czy chory jest w stanie płacić koszta leczenia, w razie niemożności płacenia kosztów całych leczenia, przyjąć trzecią ewentualność t. j. czy jest w stanie zapłacić część kosztów leczenia.

Zastanawiano się dalej nad środkami, jakieby były wskazane dla uzyskania oszczędności w gospodarstwie szpitalnem.

W debacie nad tą kwestyą wykazywano, że koszta leczenia w naszym kraju są niskie, że żywienie nader oszczędne, płaca lekarzy i płaca niższej służby szpitalnej bardzo niska. Oszczędność posunięta jest do ostatecznych granic i jeżeli się myśli o dalszych oszczędnościach w gospodarstwie szpitalnem, to we wspomnianych kierunkach oszczędności szukać nie można.

Wobec tego proponowano zmianę w dotychczasowej praktyce przy nabywaniu produktów spożywczych i innych potrzeb od dostawców, aby szpitale zaopatrywały się z wolnej ręki a nie zapomocą ofert i kontraktowania, gdyż sposób ten jest droższy.

Dawniej przed wprowadzeniem ofert i kontraktowaniem przedmioty te mniej kosztowały, zrobienie zatem conajmniej próby byłoby bardzo pożądane.

Ze względu, że wino lekkie podawane w szpitalach nie jest niczem innem jak właściwie używką, podniesiono myśl, czyby nie było lepiej zastąpić je winami owocowemi wyrobu krajowego, przez co osiągnęłoby się jakąś oszczędność, poparłoby się przemysł krajowy i pieniądze zostałyby w kraju;

ponieważ szpitale mają długi — nie płacą dostarczanych materyałów odrazu, tylko dostawcy muszą na zapłatę czekać, zatem dają towar gorszy, a szpital z dostawcą zerwać nie może i od niego zależy, wypadałoby zatem w pierwszej linii spłacić długi szpitalne, jeżeli się chce zaprowadzić oszczędności;

Wobec znacznego zapotrzebowania mięsa np. w szpitalu Lwowskim, czyby niebyło wskazanem zaprowadzenie własnej rzeźni;

aby kupować, o ile to możebne, produkta w folwarkach w krajowej administracyi będących;

poprawić wikt służby, dać jej wikt odpowiedni, gdyż z tego, co dziś jest w normie szpitalnej, służba wyżywić się nie może. Przy lepszem odżywianiu mogłaby być i praca służby wydatniejszą.

II. Z inwestycyi na razie potrzebnych wyliczono cały szereg i tak:

wybudowanie nowego skrzydła lub całkiem nowego szpitala w Białej:

domu administracyjnego i pawilonu dla zakaźnych w Bochni;

pawilonu dla zakaźnych i przekształcenie latryn w Brodach;

kupno domu szpitalnego i wybudowanie budynku administracyjnego w Drohobyczu;

przybudowę piętra w Husiatynie;

wybudowanie domu zakaźnych i osobnej trupiarni w Jaśle;

pomieszczenie dla Sióstr Miłosierdzia i klinik we Lwowie;

zaprowadzenie kanałów i wybudowanie pralni w Lubaczowie;

pomieszczenia dla służby, wybudowanie zakładu położniczego, rozszerzenie oddziału chorych umysłowych i oddziałów chorych wewnętrznych; stworzenie lepszego pomieszczenia dla kliniki laryngologicznej w Krakowie;

rozszerzenie zakładu w Kulparkowie;

budowa nowego szpitala w Podhajcach;
budowa pawilonu dla zakaźnych w Sanoku;
budowa pawilonu zakaźnych i budynków gospodarczych w Stryju;
nowego budynku szpitalnego w Złoczowie;
budowa nowego budynku szpitalnego w Nowym Sączu;
budowa nowej pralni i kuchni w Żywcu;
wybudowanie pawilonu chirurgicznego we Lwowie;
wzniesienie dwu zakładów położniczych w kraju;
budowy domów dla rekonwalescentów somatycznych i umysłowo chorych;
wybudowanie sanatoryum dla chorych na gruźlicę;
stworzenie domów podrzutków;
wybudowanie domu gospodarczego dla szpitala w Krakowie;
stworzenie pomieszczenia dla pokąsanych przez wściekłych psów w Krakowie.

Zastanawiając się nad kwestyą, które inwestycye mogłyby krajowi przynieść korzyść? zaproponowano, aby przy zakładach dla umysłowo chorych urządzić I. i II. klasę, nadto utworzyć tak zwane pensyonaty, któreby mogły przynieść znaczne zyski;

Sprawozdawca sądzi, że Wydział krajowy postępuje z inwestycyami na prowincyi bardzo mądrze, gdyż gwarantując pożyczki przy stosunkowo skromnym udziale funduszów krajowych wzniesione zostały w ostatnich 10 latach szpitale w Lubaczowie, Przemyślanach, Husiatynie, Gorlicach, Kałuszu, Dolinie, Krośnie, Skałacie, Turce. Tożsamą drogą wzniesiono budowle przy szpitalach w Tarnopolu, Sokalu i Śniatynie. Zebrane są już znaczne fundusze na szpitale w Bóbrce, Kossowie, Starym Samborze i Trembowli.

Inaczej ma się rzecz ze szpitalami krajowemi we Lwowie, Krakowie, Kulparkowie, tutaj ciężar cały spada na kraj. Finanse kraju układają się tak, że niemożna się spodziewać takich nadwyżek budżetowych, żeby o pokryciu niemi istniejących potrzeb można było myśleć. Z roku na rok odkłada się naprawę złego, zaspokojenie naglących potrzeb. Potrzeby wzrastają i przerastają siły kraju. Rzecz ta wymaga sanacyi, aby nie wpaść z latami w położenie bez wyjścia. Dlatego też sprawozdawca sądzi, że kraj będzie musiał przystąpić do większej akcyi odnoszącej się, do inwestycyi w szpitalach krajowych.

III. W sprawie inspekcyi nad szpitalami podniosły się głosy, że dzisiejsza inspekcya nad szpitalami jest niedostateczna, nie odpowiada rozrostowi szpitalnictwa krajowego, niedostateczna wobec znacznego rocznego wydatku na cele szpitalnictwa.

Ten sam inspektor, w tych samych warunkach, z tąsamą instrukcyą w ręku nadzorował szpitale wówczas, gdy kraj na nie wydawał 137.000 złr. czyli 274.000 K i nadzoruje dzisiaj, gdy kraj na ten cel łoży przeszło 2,500.000 K.

Przedewszystkiem już fizycznem niepodobieństwem jest, aby jeden człowiek mógł corocznie należycie skontrolować agendy tak znacznej liczby szpitali prowincyonalnych; trzech ogromnych szpitali krajowych, które kraj posiada, inspekcya musi się zatem odbywać powierzchownie; jednorazowa inspekcya w roku już jest niedostateczną bodaj z tego względu, że inne zupełnie warunki panują w szpitalach w lecie a inne w zimie. Nie można żądać od jednego człowieka, aby posiadał wszechstronność i mógł wykonywać dobrze nadzór w różnych działach zawodowych odnoszących się do szpitalnictwa, a cóż dopiero, jeżeli ten sam człowiek ma nadzorować i kontrolować dział administracyjny i rachunkowości szpitalnej. Niezbędnem w dzisiejszych warunkach jest pomnożenie sił nadzorujących szpitalnictwo krajowe. Ryczałt kilkusel guldenów przeznaczony na podróże dla inspektora szpitalnego krępuje go, chociażby chciał dokładniej inspekcyę wykonywać, boć i trudno żądać, aby ze swej pensyi koszta podróży opędzał. Zastanawiano się nadto nad instrukcyą dla dla inspektora szpitalnego, która jest niedostateczna i przestarzała, wreszcie podnoszono konieczność zaprowadzenia kontroli administracyjnej, kontroli rachunkowości, która dziś tylko dodatkowo bywa traktowaną.

Przy tej sposobności objawiono myśl a mianowicie: że inspektor szpitalny powinienby zwiedzać i nadzorować nasze zdrojowiska, które mogłyby dać wyższe dochody krajowi z opłaconych podatków i powstrzymać odpływ pieniędzy za granicę;

że dzisiejsze stosunki szpitalnictwa krajowego wymagają koniecznie co najmniej dwu sił lekarskich w departamencie V. Wydziału krajowego oprócz siły dla kontroli administracyi i rachunkowości.

Radzono: aby wypracować więcej szczegółową instrukcyę o daleko szerszym zakresie dla inspektora szpitali, a z innej strony wyrażono zapatrywanie, że najlepiejby było, aby żadna instrukcya go nie krępowała;

aby zaprowadzić jednolitą rachunkowość w szpitalach krajowych i ułatwić tym spobem nadzór nad rachunkowością;

aby w tych okolicach, gdzie w pobliżu szpitala mieszkają posłowie Sejmowi, zapraszać ich do uczestniczenia w inspekcyach;

aby przy każdej inspekcyi szpitali spisywano na miejscu protokół i to na formularzach drukowanych, które mają tę dobrą stronę, że inspekcyonujący nie zapomni o żadnym szczególe, a czytający wie, gdzie ma czego szukać i zaraz może potrzebną rzecz wynaleść;

aby sprawozdania roczne z inspekcyi były drukowane według pewnego szematu, bo wówczas możnaby mieć łatwiejszy przegląd, czy dla Sejmu, czy dla interesowanych, czy też ze względu na jakieś pouczenie dla szpitali byłoby to pożądane;

aby inspektorowi szpitala dodać urzędnika rachunkowego administracyjnego do pomocy, gdyż dotąd nie było żadnej kontroli rachunkowej, a stwierdzono, że w niektórych szpitalach prócz ogólnych dzienników kasowych nie prowadzi się żadnych rachunków, a książki nie bywają nawet sumowane;

aby w celu wykształcenia osób prowadzących w szpitalach rachunki, wypracować pewien rodzaj instrukcyi nie w paragrafach, ale popularny podręcznik rachunkowości szpitalnej, jak najbardziej przystępny dla ogółu i zaprowadzić jednolite formularze i książki, o ile może być jak najprostsze i najbardziej przejrzyste;

aby w przypadkach, gdzie się wyłania kwestya specyalna lekarska, Wydział krajowy używał do inspekcyi siły lekarskie, których dotychczas do tego celu nie używano, a które się do tego wielce nadają, t. j. prymaryuszy specyalnych oddziałów, jakich kraj ma we Lwowie i Krakowie.

Sprawozdawca sądzi, że sprawa inspekcyi nad szpitalami należy do bardzo pilnych, a to dlatego, że wobec wyłaniających się w obradach ankiety myśli dążących do reformy dzisiejszego systemu administracyi w szpitalnictwie krajowem, gdyby istotnie do reformy przyjść miało, musiałoby znowu przybyć pracy siłom do inspekcyi szpitali powołanym.

IV. Następnie przystąpiono do bardzo ważnej kwestyi:

Czy zasada, iż każdy szpital utrzymuje się z taks leczenia okazała się praktyczną?

Kwestya ta niewątpliwie trudna i dlatego też ujawniło się to w dyskusyi, która nad tą sprawą nie była ani dostatecznie pogłębiona ani rzecz wyczerpująca. Potwierdzić można, że podnoszono głównie tylko wadliwości, jakie przy tym systemie się tworzą, atoli myśli przewodnich w celu naprawy złego było zamało.

Jako może najważniejsze wyłoniło się, że w obecnych warunkach, przy dzisiejszym systemie, ani Sejm ani Wydział krajowy nie mogą znać prawdziwego stanu rzeczy, że istnieją kwestye dotyczące gospodarki szpitalnej, których nikt nie zna, jak n. p. długi, które szpitale mają, a których wielkości określić trudno. Ocena tych długów wachała się między zdaniami mowców w bardzo szerokich granicach, bo gdy jedni oceniali je na sumę 3,000.000 K, inni wykazywali, że długi takie nie istnieją.

Faktem jest, że za ubiegłe lata nie był Sejmowi przedkładany w sprawozdaniach stan czynny i bierny szpitali.

Stwierdzono, że taksy szpitalne oblicza się według sposobu ustawą przepisanego, że jednak, jak to już wyżej powiedziano, daty, których szpitale dostarczają, są błędne, niedostateczne, niezupełne, stanowią zatem materyał z rzeczywistością niezgodny, skutkiem czego i wyniki obliczeń muszą wypadać mylne. Taksy szpitalne wypadają często niższe, aniżeli to odpowiada wydatkom i stąd się rodzą długi, dążność do zwiększenia liczby dni leczenia i t. d.

Radzono, aby przy obliczeniu taks podnosić taksę o centa lub wyżej, przeciw czemu Ministeryum nic mieć nie powinno. — Wyłoniła się myśl ustanowienia taks progresyjnych. — Broniono także systemu dzisiejszego dowodząc, że złe leży nie w systemie, ale w jego wykonaniu. Poważny nacisk położono na to, że zaliczki udzielane dzisiaj szpitalom na pokrywanie kosztów leczenia są za niskie, że śmiało możnaby je podnosić do $^3/_4$ kosztów leczenia, co możnaby na podstawie 3-letniego przecięcia czynić bez obawy.

Pod koniec prac ankiety omawiano, czyby nie było korzystnem przy departamencie V. Wydziału krajowego utworzenie rady, jako ciała informacyjnego na wzór, jak to przy innych departamentach ma miejsce.

Za taką radą oświadczyły się głosy jako za ciałem doradczem, w którego skład powinny wchodzić: władza, nauka i zawód, proponowano także, aby dla każdej ważniejszej sprawy inwestycyjnej Wydział krajowy zawsze zwoływał ankietę według własnego wyboru.

Przed zakończeniem obrad poruszono jeszcze myśli:

aby przy większych szpitalach krajowych jak n p. w Tarnopolu lub w Tarnowie były urządzone osobne izby obserwacyjne dla chorych umysłowych na chwilową obserwacyę lub do czasu umieszczenia w zakładzie dla obłąkanych; aby zaprowadzić krajową szkołę dla dozorców i dozorczyń; aby Wydział krajowy zwrócił się do Przełożeństwa Sióstr Miłosierdzia z prośbą, aby w szpitalach krajowych, gdzie się więcej Sióstr gromadzi, były założone szkoły dla Sióstr.

Jak z tego przeglądu prac ankiety widać, przyniosła ona bogaty zasób poglądów krytycznych, myśli i różnych wniosków mniej lub więcej skrystalizowanych.

Sprawozdawca musi atoli nadmienić. że sprawozdanie niniejsze nie wyczerpuje w zupełności materyału, jaki pracy ankiety przedstawiają, gdyż w dyskusyi nad podanym do omawiania kwestyonaryuszem potrącone były myśli, które aczkolwiek nie ujęte w formę wniosku, mogą być jużto materyałem nadającym się do dalszego badania wyłaniających się kwestyi, już też dawać podstawę do obmyślenia środków zaradczych i skrystalizowania wniosków.

Ankieta wykazała, że w wydatkach łożonych na szpitalnictwo fundusz krajowy ponosi znaczne straty i ciężary. — Jedne z tych strat dają się ująć w cyfry, które można dokładniej określić i tak:

przez to, że ubodzy, kaleki, nieuleczalni i włóczęgi przebywają w szpitalach, traci kraj rocznie conajmniej	152.000 K
na wadliwem wydaleniu ozdrowieńców conajmniej . .	76.000 „
przez to, że chorzy omijają szpitale tańsze i wyjeżdżają za granicę	60.000 „
na dostawach materyałów spożywczych i innych potrzeb w szpitalach prowincyonalnych	100.000 „
Razem . .	388.000 K

a oprócz tych są znaczne straty skutkiem trudności ściągania kosztów leczenia i inne, co do których, ile wynoszą, ocena na razie jest niemożebną.

Straty te dałyby się skutecznie usunąć albo przynajmniej znacznie zredukować przez wzniesienie w kraju domów przytułkowych, przez uregulowanie stosunków ze szpitalami pozakrajowemi, przez uregulowanie sposobu wydalania ozdrowieńców, wreszcie przez zaprowadzenie jednolitej rachunkowości i kontroli administracyjnej w szpitalach prowincyonalnych i krajowych.

Zastanawiając się nad całym materyałem w obradach ankiety się mieszczącym, myśli i wnioski dążące ku poprawie, można podzielić na pewne kategorye i tak:

a) napotykamy myśli, zdania i wnioski takie, które muszą być sprawdzone, wymagają zatem wdrożenia dochodzenia, zbierania dat, jednem słowem wymagają szerszego i dokładnego opracowania, zanimby Wysokiemu Sejmowi w postaci konkretnych wniosków przedłożone być mogły;

b) inne są tego rodzaju, że należałoby z nich zrobić użytek na mniejszą skalę w celu zrobienia próby, czy się okażą praktyczne;

c) dalej są takie, które byłyby niewątpliwie w zastosowaniu bardzo praktyczne i korzystne dla sprawy i dla funduszu krajowego, które atoli wymagają ofiar pieniężnych. Myśli te muszą pozostać w rezerwie i należy co do nich porobić skrupulatne obliczenia i to w dwu kierunkach a mianowicie: czy przyniosą korzyści odpowiadające potrzebnym nakładom, a drugie, czy kraj w dzisiejszych warunkach wobec dzisiejszych rozmaitych zagadnień niema spraw pilniejszych, któreby z wkładów łożonych wydatniejsze korzyści przynieść mogły, aniżeli wydatki wyłożone na sprawy sanitarne.

d) dalej znachodzimy wnioski, które przy bardzo nieznacznym wydatku ze strony funduszu krajowego rokują stosunkowo znaczne korzyści;

e) następnie takie, które nie pociągają bezpośrednio żadnych takich wydatków, a przez wprowadzenie ich w życie spodziewać się można poprawienia stosunków istniejących, albo też takie, które wprawdzie bezpośrednio, nie rokują oszczędności, bez których atoli przeprowadzenie reformy jest niemożebne i pierwej przeprowadzone być muszą.

f) wreszcie takie, po których można się spodziewać korzyści wprost, bez żadnych nakładów ze strony funduszu krajowego.

W obec tego sprawozdawca sądzi zgodnie ze sprawozdaniem Wydziału kraj., że należy materyał w obradach ankiety zebrany uporządkować, wiele kwestyi zbadać, jednem słowem rzecz opracować szczególniej w tych kwestyach, które już to nie są jasne, pewne, albo gdzie dat odnośnych brakuje, lub też wreszcie tych, któreby wymagały znaczniejszych nakładów ze strony funduszu krajowego, t. j. wnioski pod a) b) c) określone.

Wreszcie co do wniosków należących do ostatnich kategoryi w niniejszem sprawozdaniu pod e) i f) wymienionych, które mogą rzecz reformy przygotować, które żadnych wydatków nie wymagają, które poprawę rzeczy mimoto rokują, albo mogą być przydatne i których podniesienie mogłoby się przyczynić do poprawy stosunków obecnych, albo wreszcie, które wcale rzeczy nie przesądzają, powinny być doraźnie jaknajspieszniej Wysokiemu Sejmowi przedłożone, aby zyskać na czasie.

We Lwowie dnia 17. października 1903.

Sprawozdawca:
A. Mars.

L. s. 2869/903.

We Lwowie, dnia 7. października 1903.

Ale:. 450

Sprawozdanie

komisyi sanitarnej o wniosku p. rektora Rydygiera w sprawie budowy gmachów potrzebnych dla pomieszczenia klinik Wydziału lekarskiego Uniwersytetu lwowskiego.

Wysoki Sejmie!

W myśl umowy zawartej między Wydziałem krajowym a c. k. Administracyą państwową w roku 1892, dwie kliniki Wydziału lekarskiego lwowskiego dermatologiczna i oczna pomieszczone zostały w głównym budynku powszechnego szpitala lwowskiego.

Według wymagań c. k. Administracyi państwowej Wydział krajowy oddał na ten cel szereg sal szpitalnych, które odpowiadały w zupełności potrzebom i warunkom istniejącym w szpitalu powszechnym lwowskim, chociaż nic dziwnego, że może nie odpowiadały wymaganiom klinicznym. Sale te w całości szpitalnej nadawały się do swego przeznaczenia, wydzielone jednak jako osobna całość na klinikę zupełnie się nie nadają, gdyż klinika wymaga koniecznie pewnego ugrupowania i rozkładu sal, o czem w obec istniejącej już budowy w założeniu myśleć nie było można. To też i sześcioletnie doświadczenie wykazało, że n. p. w klinice dermatologicznej wytworzyły się istotnie stosunki uniemożliwiające prowadzenie kliniki i nauczanie kliniczne. Nauka kliniczna wymaga, aby uczniom przedstawić różne kategorye chorych, którzy osobno pomieszczeni być powinni, tymczasem to było niemożebne do przeprowadzenia i dlatego też zdarzało się, że chorzy zarażali się w klinice chorobami jeden od drugiego n. p. różą. Razem z chorymi syfilitycznymi w pokojach parą rtęci przypełnionych muszą się mieścić chorzy tem cierpieniem nie obarczeni, skutkiem czego wydarzają się u nich przypadki zatrucia rtęciowego. — Podobnie rzeczy się mają i w klinice okulistycznej, o tyle odmiennie, o ile nauka kliniczna chorób oczu inne ma wymagania. — Profesorowie kliniczni w memoryałach wyczerpujących opisali fakta i wykazali braki.

Braki te, nie są następstwem niedostatków w adaptacyi, lecz wynikają stąd, że stary budynek szpitalny, niegdyś gmach klasztorny, nie odpowiada nowoczesnym warunkom wzorowego szpitala, i w ogóle nie da się przerobić tak, aby mógł służyć za wzór nowoczesnego budynku szpitalnego, jakim powinna być każda uniwersytecka klinika. C. k. Administracya państwa znała szpital lwowski i wiedziała dobrze, co kraj w tym szpitalu ofiarować może, błąd był w założeniu, gdyż c. k. Administracya państwowa nie powinna była wymagać pomieszczenia klinik w starym szpitalu i urządzenia zakładów nieodpowiadających wymogom nauki, celom klinicznym i dydaktycznym. Rzeczą c. k. Rządu było ocenić i podyktować, co jest dla celów nauki

i celów dydaktycznych potrzebne, i nie powinien był kraju ubogiego narazić na wysokie koszta adaptacyi dla tych dwu klinik, a które to koszta, jak się dziś pokazuje, poszły na marne.

Państwowa c. k. Administracya widzi dzisiaj stan rzeczy niekorzystny i okazuje skłonność do poniesienia części kosztów na wzniesienie nowych budowli dla klinik już istniejących dermatologicznej i ocznej.

Komisya sanitarna Sejmu krajowego sądzi, że kraj nie może odpowiadać za błąd pierwotny c. k. Administracyi państwowej, że kraj ubogi ciężkiemi klęskami nawiedzany, nie może dzisiaj łożyć na naprawienie złego, które nie z jego winy wynikło. Kraj pragnie rozwoju i rozkwitu Wydziału lekarskiego lwowskiego i z tym większym też naciskiem musi wymagać od c. k. Rządu, aby kosztem c. k. Skarbu Państwa złe naprawił i oddał krajowi to, co z woli Monarszej kraj otrzymał, aby było godne Państwa, kraju i nauki.

Samo przez się rozumie się, że skoro pomieszczenie kliniki chorób skórnych i kliniki chorób oczu tak niefortunnie wypadło, nie może być mowy o tem, aby brakujące jeszcze kliniki, do prawidłowego funkcyonowania Wydziału lekarskiego niezbędne, mogły być umieszczone w głównym budynku lwowskiego szpitala powszechnego, lecz nie ulega wątpliwości, że dla tych klinik, aktywować się mających, muszą być wystawione osobne nowe budynki, odpowiadające wszelkim wymaganiom, (prócz powyżej już wykazanej potrzeby), że także dla kliniki dermatologiczno syfilitycznej i dla kliniki okulistycznej powinny być wzniesione nowe budowle.

Co się tyczy klinik, których jeszcze Wydział lekarski lwowski nie posiada t. j. kliniki chorób umysłowych i kliniki chorób krtani, gardła, nosa i uszu, komisya sanitarna sądzi, że wzniesienie tychże jest sprawą naglącą.

Nowa ustawa wydana rozporządzeniem c. k. ministeryum W. i O. dnia 21. grudnia 1899, L. 271. Dz. p. p. normująca stosunki rygorozów lekarskich, wymaga koniecznie, aby się odbywały w Wydziałach lekarskich wykłady kliniczne o chorobach umysłowych, chorobach dzieci i o chorobach krtani, gardła, nosa i uszu, a ustawa ta obowiązuje od roku szkolnego 1900/1, tak że jeżeli w przeciągu roku szkolnego 1904/5 kliniki te nie będą już funkcyonować, w takim razie słuchacze nie będą się mogli wykazać, że słuchali pomienionych przedmiotów, dla których kliniki nie istnieją i według nowej ustawy nie będą mogli być przypuszczeni do egzaminów. Słuchaczom lwowskiego W. l. nie pozostawałoby zatem nic innego, jak gremialnie udać się na inny Uniwersytet, a to tem więcej, że ustawa żąda koniecznie, aby wszystkie rygoroza były składane na tymsamym Wydziale lekarskim.

Według powołanej we wstępie umowy między Wydziałem krajowym a Administracyą Państwa, kraj się zobowiązał do rokowań z c. k. Rządem w sprawie wzniesienia brakujących jeszcze klinik. Rokowania te aczkolwiek rozpoczęte, idą bardzo powolnym krokiem, tak że zamiast, aby kraj się domagał jak najszybszego ukończenia Wydziału lekarskiego lwowskiego, c. k., Rząd poczyna rzecz urgować, a ostatni urgens taki nadszedł w sierpniu b. r. Co więcej c. k. Rząd, do którego należy czuwanie nad Uniwersytetami w Państwie, widząc, jakie niebezpieczeństwo grozi Wydziałowi lekarskiemu lwowskiemu, że z braku klinik musiałoby być wstrzymane dalsze promowanie doktorów, proponuje zaprowadzenie prowizorycznych wykładów, aby się literze ustawy stać mogło zadość.

Wezwanie w tym kierunku otrzymał Wydział lekarski od c. k. Ministeryum reskryptem z dnia 18. czerwca 1902, L. 28.507 intymowanym reskryptem c. k. Namiestnictwa z dnia 8. listopada 1902, L. 104 657. Nadto otrzymał Wydział lekarski ponowne pismo w tej sprawie z c. k. Namiestnictwa z dnia 29. lipca 1903, L. 97.708.

Tak dobrze dalsze istnienie w obecnych warunkach klinik w gmachu szpitala powszechnego pomieszczonych, a co więcej stworzenie prowizorycznych wykładów o przedmiotach klinicznych bez klinik, równałoby się zupełnemu upadkowi Wydziału lekarskiego.

Komisya sanitarna sądzi, że obowiązkiem władz krajowych jest nie dopuścić do upadku Wydziału lekarskiego lwowskiego, którego znaczenie dla nauki polskiej i dla gospodarstwa krajowego kraj wysoko ocenił, skoro się o niego starał i przez szeregi lat pomieszczał między swemi postulatami.

Uzupełnienie Wydziału lekarskiego lwowskiego nie jest dziś już postulatem kraju ale jest dziełem krajowi oddanem niestety tylko w części i dziś kraj u rządu jako o swoje upominać się winien.

Umowa zawarta między c. k. Rządem a Władzami krajowemi wcale nie zwalnia Władz rządowych od obowiązku starania się, aby Wydział lekarski lwowski dorównywał innym równorzędnym Wydziałom lekarskim w innych krajach koronnych istniejących, a do tego jest tem więcej obowiązany, o ile Wydział lekarski lwowski był z woli Monarszej jako zaspokojenie dawnych żądań ofiarowany, i gdyby kraj z braku funduszów nie był w możności dalszych świadczeń, byłoby obowiązkiem c. k. Rządu niedokończone dzieło uzupełnić.

W myśl umowy powoływanej z roku 1892 rozumie się, że kraj nią zobowiązał się do świadczeń na rzecz wzniesienia brakujących klinik. Komisya sanitarna jest atoli tego przekonania, od którego odstąpić nie może, że świadczenie ze strony c. k. Rządu nie może się mierzyć miarą świadczeń, jakie kraj ubogi i klęskami skołatany z uszczerbkiem finansowym ofiarować może, ale świadczenie c. k. Rządu winno się mierzyć miarą, jaką obdziela uniwersytety w innych krajach koronnych.

Wobec tego komisya sanitarna sądzi, że Wydział krajowy powinien wymagać od reprezentacyi krajowej w Radzie państwa, aby się domagała wszelkiemi środkami parlamentarnemi tego, co się krajowi należy t. j. aby c. k. Rząd wstawił wydatną sumę do budżetu państwowego na natychmiastową budowę klinik brakujących, a nadto aby wybudował kosztem Skarbu Państwa nowe kliniki dla chorób skórnych i chorób oczu, odpowiadające wymaganiom nauki i równomierne z innemi podobnemi klinikami w krajach koronnych w Radzie Państwa reprezentowanych.

Dla c. k. Rządu nadarza się obecnie bardzo korzystna sposobność uczynienia zadość tej drugiej potrzebie Wydziału lekarskiego i to stosunkowo niewielkim kosztem, gdyż możnaby budując gmachy na pomieszczenie kliniki psychiatrycznej i laryngologicznej na tychsamych fundamentach i pod tymisamemi dachami wystawić odpowiednie piętra, w którychby się pomieściły kliniki chorób skórnych i chorób oczu.

Komisya sanitarna zatem wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się Wydział krajowy, aby z Wysokim c. k. Rządem ukończył jak najspieszniej rozpoczęte definitywne rokowania, celem ułożenia ostatecznego planu, według którego ma nastąpić: wzniesienie potrzebnych budynków dla pomieszczenia tych klinik Wydziału lekarskiego c. k. Uniwersytetu lwowskiego, które muszą być w najbliższym czasie kreowane dla uzupełnienia tego Wydziału na wzór wszystkich innych w Austryi istniejących Wydziałów lekarskich a mianowicie: kliniki chorób nerwowych i umysłowych, kliniki chorób krtani, gardła, nosa i uszu.

2. Wzywa się c. k. Rząd, aby nie tylko wyznaczył odpowiednią wydatną kwotę, którąby po przyczynieniu się kraju była dostateczną do pokrycia kosztów wzniesienia budynków dla brakujących klinik, lecz aby zarazem pokrył ze Skarbu Państwa nadwyżkę, która będzie potrzebną, aby w tych budynkach znalazły pomieszczenie nietylko klinika chorób nerwowych i umysłowych, jakoteż klinika chorób krtani, gardła, nosa i uszu, lecz także klinika syfilityczno-dermatologiczna i okulistyczna.

3. Wzywa się c. k. Rząd, aby wstawił na ten cel do preliminarza budżetowego na rok 1904 odpowiednią potrzebną kwotę dla natychmiastowego rozpoczęcia tych budowli.

4. Upoważnia się Wydział krajowy, aby w preliminarzu budżetu na rok 1905 stosownie do wyników rokowań z c. k. Rządem, przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski co do potrzebnych na ten cel kredytów.

Przewodniczący:

Gołuchowski m. p.

Sprawozdawca:

Mars m. p.

Ls. 3.165/1903. We Lwowie, dnia 15. października 1903.

Aleg. 451

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej o przedłożeniu Wydziału krajowego z dnia 5. września 1903, w sprawie zakupna zamku w Krystynopolu na zakład dla nieuleczalnych chorych obłąkanych, tudzież rozszerzenia i ulepszeń zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie.

Wysoki Sejmie!

Na wstępie do niniejszego sprawozdania Komisya sanitarna przedewszystkiem podnieść musi okoliczność, że w kraju pod względem opieki nad zdrowiem publicznem zdziałano wprawdzie w ostatnich czasach bardzo wiele — że jednak pod tym względem daleko jeszcze stoimy nietylko poza innemi kulturnemi państwami, ale także poza koronnymi krajami monarchii.

Stosunki te wymagają gruntownej naprawy — a są tak pilne, że w najbliższej przyszłości załatwione być muszą, jeżeli zapobiedz chcemy ogólnemu charłactwu fizycznemu, którego objawy dziś już każdego nieuprzedzonego obserwatora niepokojem napawać muszą.

Komisya sanitarna jasno sobie zdaje sprawę, że inwestycye w tym kierunku sięgać muszą w miliony, i że kraj na dziś nie jest w finansowej możności podołania zadaniu — wyraża jednak przekonanie, że środki na ten cel znaleść się muszą — chociażby z chwilowem uszczupleniem innych rubryk w preliminarzu wydatków krajowych, albo też przez wyszukanie jakichś nowych źródeł dochodu, lub wreszcie przez zaciągnięcie inwestycyjnej pożyczki krajowej.

Z tego też powodu, zastrzega sobie Komisya sanitarna możność przedłożenia Wysokiej Izbie w niedalekiej przyszłości całego szeregu wniosków w sprawie opieki zdrowia publicznego i koniecznej naprawy stosunków, obecnie panujących.

Na dziś ogranicza się Komisya jedynie do sprawozdania o projekcie Wydziału krajowego w sprawie polepszenia opieki nad obłąkanymi.

Podług urzędowych dat statystycznych za rok 1902, znajduje się w kraju obłąkanych w ścisłem słowa znaczeniu — nie wliczając w to osób umysłowo niedołężnych i matołków — 4.968 czyli 0.69‰ ludności.

Z tego przypada na wschodnią połać kraju 3.011 czyli 0·65‰, a na zachodnią 1.957 czyli 0·73‰.

Z całej tej liczby 4.968 było w roku 1902 umieszczonych w zakładach zaopatrzenia 167 osób czyli 3·3%, — umieszczonych w szpitalach było osób 2.151, czyli 43·4%, pod opieką zaś rodzin względnie gmin pozostawało 2.650 osób, czyli 53·3% wszystkich obłąkanych.

Liczby te świadczą aż nadto dobrze o tem, co i ile w tym kierunku zdziałać należy.

Smutniej jeszcze przedstawiają się te stosunki, jeżeli uwzględnimy całą liczbę umysłowo chorych, znajdujących się w kraju, gdyż cyfra ta wynosi z górą 8.000 osób — a więc odsetkowe liczby nie umieszczonych chorych wzrosną w dwójnasób i procent ten nie umieszczonych wynosi w rzeczywistości 73% czyli, że umieszczonych jest tylko 27%.

Statystyka innych krajów wykazuje, że nie wiele więcej nad połowę ogólnej liczby obłąkanych, pozostawać może na wolności bez obawy o bezpieczeństwo publiczne. Takich zatem będzie u nas około 4.000. Z pozostałej połowy można przyjąć około 1.500 osób, które tylko czasowo potrzebują leczenia w zakładzie. Reszta jednak obłąkanych, około 2.500 osób, powinna znaleść w zakładach stałe umieszczenie.

Obecnie posiadamy w kraju dwa zakłady dla obłąkanych: w Kulparkowie i Krakowie.

Zakład kulparkowski, urządzony pierwotnie na 560 łóżek, mieścił w r. 1902 przeciętnie 876 chorych dziennie, czyli w przecięciu o 316 więcej, aniżeli było miejsca. W szpitalu krakowskim, urządzonym pierwotnie na 70 łóżek, bywa dziennie przeciętnie 140 chorych, a liczba ta wzrasta czasami do cyfry 160!

Tu napomnąć jeszcze należy, że stosunki te zmieniają się z każdym rokiem na gorsze, — bo gdy przeciętna cyfra chorych, leczonych w Kulparkowie, wynosiła

w r. 1900 . . . . . 778, to
„ 1901 już 812,
„ 1902 aż . . . . . 876, a
„ 1903 przeszło . . . . . 900.

Rzecz niemal nie do uwierzenia — i łatwo wysnuć stąd wnioski, jakie stosunki panować muszą w tych zakładach, pomimo wszelkiej gotowości ze strony Wydziału krajowego w zaradzeniu złemu i mimo wszelkich wysiłków ze strony lekarzy, zajętych w tych szpitalach.

O właściwem klinicznem i psychiatrycznem leczeniu prawie, że mowy nie ma i lecznice te schodzą do rzędu zakładów wprost detencyjnych.

A jeżeli od czasu do czasu słyszeć się dają okrzyki oburzenia w kraju z powodu smutnego jakiegoś wypadku o chorym, w jednym czy drugim szpitalu. — to raczej dziwić się należy, że wypadków tych jest tak nie wiele, wobec panujących tam stosunków, grozą wprost przejmujących, o których pojęcie mieć może, kto się naocznie przekonał — i raz już kraj sobie powiedzieć musi, że nadeszła ostateczna chwila, kiedy obowiązkowi wobec tych nieszczęśliwych, ze społeczeństwa wyeliminowanych, zadość uczynić należy.

Szpitale nasze, nawet jako zakłady detencyjne, nie mogą uczynić zadość potrzebie, gdyż ponad 53% umysłowo chorych, potrzebujących koniecznie opieki szpitalnej, jest dla braku miejsca opieki tej pozbawionych.

Jak dalece kraj nasz nie wypełnia swojej powinności pod względem tworzenia zakładów psychiatrycznych, wykazuje statystyka.

W r. 1873 leczono w Galicyi 739 umysłowo chorych — w r. zaś 1896 tylko 767, t. j. o 28 więcej.

W innych krajach postęp w tym kierunku był bardzo znaczny. W całej Austryi wynosi ta cyfra w r. 1873 osób 5.965, a w r. 1896 osób 12.432. W nadwyżce tej (6.467 chorych) zajmują pierwsze miejsce Czechy (+3.162), następnie Styrya (+712), dalej Morawy (+583) i Śląsk (+290).

O zaniedbaniu naszem w porównaniu z innymi krajami monarchii, świadczy także stosunek liczbowy mieszkańców, do jednego umysłowo chorego, leczonego w zakładzie. W r. 1896 stosunek ten wyraża się u nas w cyfrze 9.168, podczas gdy w Tryeście przypada w tym samym czasie 1 chory zakładowy na 636 mieszkańców.

Procentowo rzecz biorąc, przedstawia się sprawa ta w ten sposób, że gdy n. p. w Austryi dolnej umieszczonych było (w r. 1896) 79·3% chorych, to w Galicyi tylko 27·2%.

Sprawa o zaradzenie złemu toczy się już od szeregu lat, a ostatecznym wynikiem prac przygotowawczych w tym kierunku, jest przedłożone Wysokiej Izbie sprawozdanie Wydziału krajowego z 5. września 1903.

W sprawozdaniu tem rozchodzi się w ogólności przedewszystkiem o pomnożenie liczby łóżek dla umysłowo chorych o 500 — a w szczególności także o polepszenie obecnych stosunków sanitarnych i leczniczych w zakładzie kulparkowskim.

W celu tym rozważa Wydział krajowy dwie alternatywy.

1. Przeistoczenie obecnego głównego gmachu w Kulparkowie i budowę nowych pawilonów, na gruntach Kulparkowa z ogólnem pomnożeniem liczby łóżek o 500.

2. Przebudowę obecnego głównego gmachu i budowę dwu pawilonów — z ogólnem pomnożeniem liczby łóżek o 200 w Kulparkowie, z równoczesnem zaku-

pnem pałacu w Krystynopolu na umieszczenie 300 chorych, po stosownem przekształceniu tego gmachu.

Otóż — wyrażając w tem miejscu uznanie Wydziałowi krajowemu za poczynione w tym kierunku specyalne studya przedwstępne i wyczerpujące przedstawienie rzeczy, — oświadcza się Komisya, pomiędzy dwoma tymi projektami za pierwszym — t. j. za rozszerzeniem zakładu dla obłąkanych o 500 łóżek na gruntach Kulparkowa, a czyni to z następujących powodów:

1. Obszar gruntów Kulparkowskich, wynoszący przeszło 60 hektarów nadaje się znakomicie nietylko pod budowę obecnie projektowanych pawilonów — ale mógłby nawet wystarczyć jeszcze bardzo dobrze, gdyby kiedyś po szeregu lat, wystąpiła potrzeba ponownego rozszerzenia.

Znajduje się nawet na obszarze Kulparkowa pewna przestrzeń nieżytku, powstałego w czasie wybierania gliny na cegłę, z której wymurowano dzisiejsze budynki; otóż ziemia z wykopów z pod fundamentów nada się znakomicie do wyrównania owych jam i dołów i zamieni obecne nieużytki na ziemię urodzajną, co w rubryce dochodów rocznych pewną *in plus* stanowić będzie różnicę.

2. Drugim względem, który zdecydował opinię Komisyi, jest wzgląd na wodę.

Kulparków projektowane ma połączenie z wodociągiem lwowskim i zaopatrzony będzie w wodę zdrową, o znanej jakości, podczas gdy na sprawę ewentualnego zaopatrzenia Krystynopola w wodociąg, musimy się dziś z pewnemi wątpliwościami zapatrywać — ponieważ studnia, mająca pokryć w Krystynopolu zapotrzebowanie wody, nie była badaną ani co do wydatności źródła, ani też woda sama, tak pod względem chemicznym, jak i bakteryologicznym. Wiadomą zaś jest rzeczą, że wzgląd na wodę gra dziś rolę jednego z najważniejszych czynników przy zakładaniu instytucyj o znaczeniu dobra publicznego.

3. Ważnym czynnikiem jest tu również wzgląd finansowy.

Wybudowanie nowych pawilonów w Kulparkowie wynosi kwotę 1,185.550 K, a więc o 30.721 K mniej niżeli kosztowałaby kombinacya z Krystynopolem, wyrażająca się cyfrą 1,216.271 K.

Jest to kwota, którą wprawdzie gardzić nie można — która jednakże wobec inwestycyi, przekraczającej cyfrę miliona koron, wielkiego znaczenia niema — uwzględnioną jednak być musi, jeżeli się zważy — co zresztą ogólnie dobrze jest wiadomem — że kosztorys przebudowywania i adaptacyi starego gmachu nigdy ustalonym być nie może — gdyż wcale przewidzieć się nie da, jakie w czasie przebudowy komplikacye nastąpić mogą — i mógłby kraj znaleść się w położeniu przymusowem.

Również uwzględnić należy, że konserwacya przerobionego domu pochłania rok rocznie pewne sumy, których wysokości przewidzieć nie można — podczas gdy budynki nowe, przez całe szeregi lat, żadnych nie będą wymagały wkładów.

4. Roczne wydatki na administracyę Krystynopola przewyższają koszta administracyi rozszerzonego zakładu w Kulparkowie, według rachunku Wydziału krajowego o kwotę 13.898 K — nie może więc Komisya i na ten wzgląd uwagi Wysokiej Izby nie zwrócić.

5. Sprawozdanie Wydziału krajowego podnosi okoliczność, że żywienie chorych w Krystynopolu będzie tańszem, aniżeli ono jest i będzie w Kulparkowie, gdyż zaprowadzi tam jedną tylko normę żywienia.

Komisya przyjmuje na ogół twierdzenie to, jakkolwiek na razie cyfrowo uzasadnić go nie może.

Jeżeli Wydział krajowy twierdzi, że norma żywienia będzie tańszą — to opiera twierdzenie to chyba na tem, że artykuły żywności w Krystynopolu będą tańsze, niżeli w Kulparkowie — lub na przypuszczeniu, że mając 8 hektarów do uprawy pod produkta rolnicze, sprawi, iż zakład o siłach pracy chorych do robót użytych, spowoduje zniżenie kosztów żywienia.

Nie da się jednak przemilczeć, że wśród kolonii 300 nieuleczalnych, znajdzie się spora liczba osób, wymagających z tego czy innego względu, pożywienia odmiennego od ogólnej normy, że więc i w Krystynopolu na jednej normie żywienia poprzestać nie będzie można.

Statystyka bowiem i doświadczenie zebrane w zakładach leczniczych, czy detencyjnych połączonych z kolonią, w których w przeważnej części system trzymania chorych jest mieszany, a mianowicie uleczalnych i nieuleczalnych, poucza, że

wśród 300 osób, znajdzie się zwyż 50% udolnych do pracy, których zatrudni się tak z korzyścią dla ich zdrowia, jak też i z korzyścią dla zakładu, że zatem z tego tytułu, koszt żywienia wypadnie taniej, należy tu jednak z drugiej strony i to rozważyć, że obłąkany, użyty do pracy fizycznej, czy to na roli, czy w ogrodzie, czy wreszcie w warsztacie, musi być bardzo dobrze żywiony, już dla tego samego, że pracuje, i ażeby stanowił wydatniejszą siłę roboczą, a powtóre, i z tego jeszcze względu, że jak znowu doświadczenie poucza, obłąkany, uleczalny, czy nieuleczalny, z większą chęcią i bez przymusu wydatniej pracuje, gdy jest żywiony obficie i esencyonalnie, a nadto gdy dla uprzyjemnienia mu pracy, dostarczają n. p. tytoniu, czy też innych udogodnień.

Z tego więc względu, jak również z uwagi na okoliczność, że wśród 300 chorych, będą przecież także osoby fizycznie wycieńczone, a więc wymagające lepszego pożywienia, jak niemniej chorzy ze sfer inteligencyi, którym również odmienny nieco wikt podawać się musi, przychodzi Komisya do przekonania, że i w Krystynopolu jedna norma żywienia zastosować się nie da.

A gdyby tak nawet było, toć przecież i w Kulparkowie szczególnie, jeżeli zakład tak znakomicie rozszerzony zostanie, zaprowadzenie pewnych oszczędności w normie żywienia da się przeprowadzić, szczególnie, jeżeli chorzy stosownie rozdzieleni zostaną.

W końcu zauważyć tu jeszcze należy, że chociaż dziś artykuły żywności w Krystynopolu mogą być tańsze, niżeli w Kulparkowie, to z chwilą otwarcia tamże zakładu, ceny tych artykułów wobec znacznego zapotrzebowania na 400 prawie osób, czyli skutkiem nagłego wzrostu ludności Krystynopola o przeszło 14%, stanowczo wobec zwiększonego popytu w górę pójść muszą.

Nadto wyraża Komisya sanitarna przekonanie, że aprowizacya w zakresie żywności, czy też innych zapotrzebowań gospodarskich tańszą jest, dla im większej ilości osób ją się przeprowadza.

Z tych więc wyszczególnionych względów, oświadcza się Komisya sanitarna za wnioskiem Wydziału krajowego, projektującym rozszerzenie zakładu przez przeistoczenie gmachu głównego i budowę pawilonów na gruntach Kulparkowa z pomnożeniem liczby łóżek o 500.

W ten sposób znajdzie normalne umieszczenie w Kulparkowie 1.060 chorych, zaś w oddziale dla obłąkanych w Krakowie 70, czyli razem 1.130 chorych.

Jeżeli jednak nawet przypuścimy, że Kulparków w razie rozszerzenia, obliczony na 1.060 chorych, pomieści osób 1.200, a więc o 140 osób ponad normę, a w Krakowie 100, a więc 30 ponad normę — umieszczonych może być w ten sposób razem 1.300 obłąkanych, czyli 26% ogólnej liczby umysłowo chorych w ścisłem słowa tego znaczeniu, potrzebujących koniecznie opieki szpitalnej.

Jeżeli się przeto rozważy ten moment, że pozostanie pod opieką rodziny, albo gminy 3.668 osób obłąkanych, nietylko straconych ekonomicznie dla społeczeństwa, ale co gorzej, będących wielkim jego ciężarem, bo nietylko, że są to osobniki wprost nieproduktywne, ale co gorzej, uniemożliwiające nieraz pracę całej rodzinie, przez dłuższy przeciąg czasu, jeżeli rozważy się dalej, ilu nieszczęść i zbrodni przyczyną stają się obłąkani, na pozór spokojni, podlegający jednak chwilowym napadom niepoczytalności, jeżeli uwzględni się dalej, że nieszczęśliwi ci, jeżeli ich się w zakładzie umieści, i stosownie z nimi postępuje, nietylko przestają być ciężarem społecznym, ale przeciwnie, stają się warstatem produktywnej pracy, skromnej co prawda, bo wynoszącej wartość $^1/_4$ części pracy normalnego człowieka, jeżeli zważy się dalej, że w razie pomyślnego przebiegu choroby społeczeństwu napowrót oddani być mogą, musi się przyjść do przekonania, że na tem, co się dziś uchwali, poprzestać nie można, że są w tym kierunku bezwzględnie i nieodzownie konieczne dalsze inwestycye w dobrze zrozumianym i humanitarnym i ekonomicznym interesie kraju.

Jak już na wstępie komisya na tle cyfr urzędowych zaznaczyła, wynosi odsetek chorób umysłowych w zachodniej części kraju 0·73%, a liczba obłąkanych 1957 osób.

Z całej tej liczby znajdowało się w r. 1902 w leczeniu w Kulparkowie 433 osób, w Krakowie zaś leczono chorych 409 — zaś 1115 osób wcale pomieszczonych nie było — pomimo że szpital Krakowski przeznaczony pierwotnie na 70 łóżek, miewał dziennie nawet po 166 chorych, a więc prawie półtrzecia raza tyle, ile normalnie pomieścić może.

Takie nie do zniesienia stosunki, domagają się koniecznej, jak najrychlejszej naprawy i wymagają możliwie jak najrychlejszego założenia drugiego zakładu leczniczego dla umysłowo chorych w zachodniej części kraju.

Na podstawie powyższych wywodów komisya sanitarna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Upoważnia się Wydział krajowy:

1. do przeistoczenia głównego budynku i wystawienia sześciu nowych pawilonów w Kulparkowie, kosztem 1,185.550 K.

2. do zaciągnięcia pożyczki z funduszu rezerwowego majątku zakładu Kulparkowskiego, z pokryciem reszty pożyczką krajową.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w przeciągu przyszłego roku przedłożył Wysokiej Izbie gotowe już plany i kosztorysy na budowę zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju na 500 łóżek.

4. na przedwstępne badania, na sporządzenie planów i kosztorysów, na budowę zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju wyznacza się Wydziałowi krajowemu kredyt w wysokości 8.000 K.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Wurst.

Ls. 2.644/903. We Lwowie, dnia 19. października 1903.

Ale r. 452

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego z petycyi spółki wodnej dla regulacyi Wisłoka i Pielnicy, tudzież petycyi obszaru dworskiego i gminy Jaćmierza wraz z gminą Posada jaćmierska w sprawach regulacyi Wisłoka i Pielnicy.

Wysoki Sejmie!

Spółka wodna dla regulacyi Wisłoka i Pielnicy żali się, że przedsięwzięte na podstawie ustawy z dnia 1. lipca 1886, Nr. 68. dz. u. kr. roboty regulacyjne nie zostały w zupełności wykonane, że te, które wykonano, częściowo uległy zniszczeniu, że w kasie spółki znajduje się niedobór, a że natomiast strony interesowane z powodu niezapłacenia należytości za grunta na cele regulacyjne zajęte, jakoteż z powodu szkód występują do Spółki z uroszczeniami i grożą procesami sądowymi, że kancelaryę spółki odebrał nowo w marcu b. r. wybrany Wydział spółki w największym nieładzie, że wreszcie według obrachunku, dokonanego przez organa Wydziału krajowego stan bierny spółki wynosić ma 219.942 K, a wysokość zaległości w datkach konkurencyjnych, których ściągnięcie w drodze egzekucyi zarządził Wydział krajowy przez dotyczące urzędy podatkowe, podano na 184.156 K 82 gr.

Przedstawiając ten stan rzeczy i te stosunki, składa Spółka wodna odpowiedzialność na Wydział krajowy i c. k. Namiestnictwo, do których to władz, według zdania spółki, należy właściwie decyzya i kierownictwo w sprawach spółki, tudzież kontrola całego przedsiębiorstwa

Twierdzi nadto spółka wodna, że nie może być pociągniętą do odpowiedzialności zapłacenia wyższego datku konkurencyjnego, aniżeli tego, jaki wyżej powołaną ustawą krajową oznaczonym został, t. j. w kwocie 103.200 K, tudzież, że ten ustawowy udział swój strony konkurencyjne już dawno złożyły i że przeto ściąganie dalszych datków zdolne jest wobec tego wywołać czynny opór i przewidzieć się nie dające skutki.

Badając na podstawie aktów przedstawione przez spółkę wodną zarzuty komisya gospodarstwa krajowego przedewszystkiem stwierdzić musi, iż przedsiębiorstwo regulacyi Wisłoka i Pielnicy jest w myśl ustawy z 1. lipca 1886 Nr. 68. dz. u kr. przedsiębiorstwem spółkowem, przez kraj subwencyonowanem i że wykonanie robót regulacyjnych i konserwacyjnych jak niemniej zarząd funduszów budowy należał i należy do Wydziału spółki wodnej.

Stosownie do tych postanowień ustawy Wydział spółki wykonał regulacyę i zarządzał funduszami przez swoje własne organa. Mianowicie przyjął inżyniera, sekretarza i mundanta, którzy prowadzili zarząd interesów spółki.

O ile przeto podniesione w petycyi zarzuty, odnoszące się do stanu wykonanych robót, do stanu funduszów spółki, nieporządków w administracyi i t. d. skierowane są przeciw naczelnym władzom krajowym i o ile spółka wodna tylko dla tego żąda pomocy od Wys. Sejmu, komisya gospodarstwa krajowego — gdyby się tylko na tych pobudkach opierać miała — nie mogłaby uznać zapatrywania spółki za usprawiedliwione.

Wprawdzie powołana wyżej ustawa i regulamin z 3. maja 1888 Nr. 49. dz. u. kr. wydany przyznaje Administracyi państwa i Wydziałowi krajowemu pewien wpływ przy wykonywaniu tego przedsiębiorstwa, a władze te jak świadczą akta Wydziału krajowego, korzystały z swego prawa.

Zastrzeżony wpływ ten jednak nie jest, i nie może być uważanym jako przelanie odpowiedzialności z samorządnej spółki wodnej na władze z równoczesnem uwolnieniem spółki wodnej od tej odpowiedzialności.

O ile zarzut co do niewykonanych robót lub złego stanu tychże jest słusznym, wykazuje akt kolaudacyi, przeprowadzonej od 2 do 4 czerwca 1897 roku.

Otóż według aktu kolaudacyi przy współudziale spółki wodnej wykonano w okresie budowlanym od 30. lipca 1885 do 30. czerwca 1896 następujące roboty:

a) na Wisłoku na długości 9,250 *km*, z której tylko przestrzeń od granicy Haczowa do granicy Bzianki na długości 5,750 *km* można uważać jako uregulowaną co do trasy.

Nie wykonano zaś na dolnej przestrzeni dwóch przekopów w skale i zabezpieczenia oberwanych brzegów na górnej przestrzeni, nie ukończono przekopów, wałów i nie wykonano robót regulacyjnych;

b) na Pielnicy uregulowanem zostało koryto w dolnej przestrzeni na długości 2,900 *km* a na górnej przestrzeni znalazła komisya rozpoczęte roboty ziemne.

Koszt wykonanych robót sprawdziła komisya kolaudacyjna na 141.517 złr. 49 kr. w. a. a gdy koszta preliminowano na 129.000 złr. w. a., przeto okazało się przekroczenie w kwocie 12.517 złr. 49 kr. a. w.

Spółka na koszta administracyi wydała w tym okresie 41.283 złr. 32 kr. w. a. czyli 29% kosztów wykonania robót.

Komisya kolaudacyjna uznała, że roboty zostały wykonane w myśl zatwierdzonego projektu, że przekroczenie kosztorysu w danych warunkach było nie do uniknięcia i że prowadzenie robót było pod względem technicznym prawidłowem — wreszcie, że roboty zostały wykonane z możebną oszczędnością.

Gdy akt kolaudacyi został do wiadomości przez władze przyjęty, wyasygnowano spółce z funduszów krajowych i rządowych zasiłki po 30% (w wysokości ustawą przewidzianej), czyli razem w kwocie 7.510 złr. w. a.

Taki był stan w czerwcu 1897 roku; jaki jest stan faktyczny wykonanych robót obecnie, Komisya gospodarstwa krajowego nie ma do ocenienia żadnych danych. —

Konserwacya robót należy do spółki wodnej, przyczem nadmienić należy, że na ten cel otrzymała spółka zasiłek w roku 1901 w kwocie 2.000 koron.

Co do stanu funduszów spółki, stwierdziła Komisya Wydziału krajowego, wykonując uchwałę Wysokiego Sejmu z dnia 6 lipca 1901 roku, że czysty stan bierny wynosi sumę 29.587 kor. 12 gr. a nie 214.942 koron.

Według zasięgniętych przez sprawozdawcę Komisyi gospodarstwa krajowego informacyi w biurze melioracyjnem Wydziału krajowego, kwota 214.942 K przedstawia ogólny stan bierny, na pokrycie którego ma jednak spółka do dyspozycyi w zaległych datkach konkurencyjnych 184.156 koron 82 gr. a w rozmaitych zwrotach od akordantów z tytułu nadpłaconych im należytości 1.198 K 12 g, czyli razem ma do dyspozycyi kwotę 185.354 K 94 g — atoli płynną będzie ta kwota częściowo lub w całości dopiero po wyegzekwowaniu takowej.

Według tego zestawienia wynosi czysty stan bierny kwotę 29.587 K 06 g.

Spółka wodna twierdzi jednak w petycyi, iż uczestnicy spółki dawno już datki swoje spłacili, w tej wysokości, w jakiej w ustawie oznaczone zostały, t. j. w kwocie 103.200 K i że do płacenia dalszych nie mogą być zobowiązani a to ze względu na postanowienia §. 2. powołanej ustawy, tudzież na postanowienie §. 1. regulaminu wykonawczego, według których to postanowień sumy kosztorysowej przekroczyć nie wolno było.

Na twierdzenie to zauważyć należy:

1. Według obrachunku dokonanego przez Komisyę Wydziału krajowego strony konkurujące zapłaciły dopiero 83.770 K 16 g.

2. Spółka wodna wykonywała roboty przez swoje własne organa i decydowała w pierwszym rzędzie o zmianach w projekcie. Więc zastrzeżenie w ustawie i regulaminie, że suma kosztorysowa przekroczoną być nie może, odnieść by raczej należało do funduszu krajowego i państwowego — gdyż widoczną jest tendencya — że ustawa chciała te fundusze przed wymaganiami stron interesowanych zabezpieczyć.

Przekroczenie sumy kosztorysowej nastąpiło więc z woli i postanowienia spółki a mimo to jednak i kraj i rząd (jak wyżej nadmieniono) przyczynili się do pokrycia owego przekroczenia swoim 30% udziałem ustawą nałożonym.

Komisya gospodarstwa krajowego uważała za stosowne zapatrywania — w petycyi naprowadzone — jako nieuzasadnione sprostować.

Spółka wodna żąda:

1. wydania polecenia Wydziałowi kraj., ażeby w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem i przy współudziale Wydziału spółki obecny stan robót niezwłocznie na miejscu zbadał i sprawę rozpoczętej regulacyi załatwił.

2. ażeby zasystował zarządzone ściągnięcie zaległych datków konkurencyjnych.

Pierwsze żądanie jest w toku załatwienia Sprawa ta była przedmiotem uchwał Wysokiego Sejmu z dnia 27. marca 1899 i dnia 6. lipca 1901, polecających Wydziałowi krajowemu, aby przedłożył Sejmowi projekt ustawy, zapewniającej wykończenie regulacyi w drodze przedsiębiorstwa krajowego.

Żałować należy, że z powodu różnych przeszkód projekt ten dotąd nie mógł być sporządzonym. Jak się komisya gospodarstwa krajowego poinformowała, projekt jest na ukończeniu, tak, że na najbliższej sesyi zostanie Wysokiemu Sejmowi przedłożonym.

Podobne żądania, w tym samym kierunku, przedstawia także petycya obszaru dworskiego i gminy Jaćmierz oraz Posady jaćmierskiej o regulacyę potoków Garłowca, Gramernika i Siedliczki jako dopływów Wisłoka.

Gdy żądania te powyżej powołanemi uchwałami sejmowemi uważać należy za załatwione, Komisya gospodarstwa krajowego zaleci tylko Wys. Sejmowi może uchwalenie wezwania do Wydziału krajowego, ażeby bez dalszej zwłoki projekt ustawy o uzupełnieniu tej regulacyi z uwzględnieniem potoków Garłowca, Gramernika i Siedliczki Wys. Sejmowi na najbliższej sesyi niezawodnie przedłożył.

Co do drugiego żądania spółki wodnej to Komisya gospodarstwa krajowego nie może doradzać, aby wstrzymać egzekucyę zaległych datków konkurencyjnych wobec zaciągniętych zobowiązań spółki natomiast: mając na uwadze obecne materyalne położenie rolników niszczonych prawie rok rocznie powtarzającemi się klęskami elementarnemi — sądzi Kom. gosp. kraj., że należałoby spółce przyjść w ten sposób w pomoc, aby W. Sejm polecił Wydziałowi krajowemu, ażeby zniżył odsetki zwłoki.

Komisya nie posiada jednak żadnych danych do ocenienia, jak z opustem odsetek zwłoki daleko posunąć się może i dlatego pozostawia to Wydziałowi kraj. z tem nadmienieniem, że należałoby ten opust uczynić jak najwydatniejszym.

Wreszcie możnaby i należałoby przyjść spółce z pomocą przez przyjęcie pewnej części kosztów zarządu na fundusz krajowy.

Na podstawie powyższych uwag Komisya gosp. kraj. wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby projekt ustawy o wykonanie uzupełniających robót przy przedsiębiorstwie regulacyi Wisłoka i Pielnicy oraz potoków Jaćmierskich Garłowca, Gramernika i Siedliczki w myśl polecenia z dnia 6. lipca 1901 niezwłocznie wykonał i na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przez możliwe zredukowanie odsetek zwłoki od rat anuitetowych od pożyczek z roku 1891 i 1894 z kraj. fund. pożyczek dla spółek wodnych zaciągniętych udzielił pomocy spółce wodnej Wisłoka i Pielnicy.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby się zastanowił, czy nie należałoby przyjść spółce z dalszą pomocą przez udzielenie zasiłków z funduszu krajowego i państwowej dotacyi na drobne melioracye.

Uchwałami powyższemi załatwione zostają petycye l. 2644 i 2721.

Przewodniczący: *Gorayski.*

Sprawozdawca: *Sękowski.*

Ls. 3329/1903. We Lwowie, dnia 20. października 1903.

Aleg. 453

Sprawozdanie

komisyi bankowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z wnioskiem zmiany statutu Banku krajowego.

Niemal w każdej sesyi, niemal co roku wchodzi na porządek dzienny obrad Wysokiego Sejmu nowe przedłożenie Wydziału krajowego z projektem zmiany poszczególnych postanowień statutu Banku krajowego.

I jeżeli potrzeba takich zmian jest naturalnym wyrazem ciągłego rozwoju gospodarczych stosunków i statecznego rozwoju Banku krajowego, który postanowienia swego statutu w ten sposób zmieniać musi, by one zmienionym stosunkom odpowiadały i by dawały możność coraz skuteczniejszego finansowego popierania gospodarczej pracy jednostek, to obecnie proponowane zmiany są przykładem najwięcej pod tym względem typowym, są one bowiem wynikiem bardzo żywo i powszechnie uczuwanej potrzeby gospodarczej, są dalszym ciągiem i naturalną konsekwencyą zmian już dawniej wprowadzonych.

Chęć zaradzenia potrzebie kredytu inwestycyjnego, potrzebie coraz żywiej uczuwanej zarówno w gospodarstwach wiejskich jak i w przedsiębiorstwach przemysłowych i budowlanych w miastach, spowodowały Zarząd Banku krajowego do przedłożenia kompetentnym czynnikom wniosku zmiany statutu Banku w tym kierunku, by Bank był na przyszłość uprawnionym do udzielania pożyczek gotówkowych przyznawanych na podstawie zeznanych w formie aktu notaryalnego skryptów dłużnych zabezpieczonych hipotecznie bezpośrednio po pożyczkach hipotecznych udzielanych w listach zastawnych, a więc z reguły dopiero na drugiej połowie wartości nieruchomości.

Projektowane pożyczki hipoteczne gotówkowe, wypełniając dotychczasową lukę w zakresie działania Banku, nie byłyby jednak wcale taką nowością, której by charakter ryzykownej próby przypisać można lub któreby powagę instytucyi obniżyć mogły. Udziela już bowiem od dawna takich właśnie pożyczek czeski Bank krajowy a wysokość tychże według bilansu za r. 1901 dosięgła tam łącznej kwoty K. 8,247.570.

W praktyce bowiem zachodzą często takie położenia, że przy niemożności korzystania ze zwykłego kredytu hipotecznego a uciążliwości warunków kredytu wekslowego krótkotrwałe nawet pożyczki gotówkowe na drugie hipoteki stają się nieodzowną potrzebą gospodarczą.

W sprawozdaniu swem o tej kwestyi wymienia Wydział krajowy przykładowo te kategorye gospodarczej działalności jednostek, przy których nowa forma kredytu krótkotrwałego a jednak nie tak chwilowego jak kredyt wekslowy, szczególniejsze ma znaczenie.

Komisya bankowa stwierdza swą zupełną pod tym względem z zapatrywaniami Wydziału krajowego zgodność, niewątpliwym bowiem obowiązkiem Banku krajowego w myśl zadań jego w §. 1 statutu określonych jest silnie uczuwaną potrzebę takiego kredytu w miarę możności i z uwagą na bezpieczeństwo użytych kapitałów zaspakajać.

Zgadzając się więc na projektowaną zmianę statutu Banku, wyraża jednak Komisya bankowa życzenie, by przepisy, jakie dla nowego działu pożyczek wydane będą,

określały jak najdokładniej cele, sposób udzielania, warunki spłaty i zabezpieczenia hipotecznego oraz wysokość stosunkową tych pożyczek i by przepisy te po zatwierdzeniu ich przez Wydział krajowy w najbliższem sprawozdaniu Wydziału krajowego ogłoszone zostały.

Według sprawozdania Wydziału krajowego pożyczki takie będą udzielane stosownie do celu, na jaki służyćby miały w dwóch formach, t. j. albo na krótki przeciąg czasu najwyżej na lat 3, a spłacalne jednorazowo po upływie tego czasu, (gdzie więc w czasie trwania pożyczki jedynie tylko raty procentowe dłużnik opłacać będzie) — albo też w formie amortyzacyjnej na okres jednak nie dłuższy jak 19 i $19^1/_2$ lat.

Przy stopie procentowej $4^3/_4\%$ wynosiłoby oprocentowanie łącznie z amortyzacyą 8% i pożyczka w 19 latach zupełnie umorzoną by była. Przy stopie zaś 5% i przy ratach amortyzacyjnych również 8% trwałby czas umorzenia $19^1/_2$ lat.

Pierwsza forma pożyczek najwyżej 3 letnich służyłaby tym celom gospodarczym, które takim krótkotrwałym kredytem osiągnąć się dadzą t. j. na kredyt budowlany, w większych miastach, druga zaś forma nadawać się będzie głównie do zaspokojenia potrzeby kredytu inwestycyjnego zarówno w rolniczych gospodarstwach jak i w przedsiębiorstwach przemysłowych, gdyż jedne i drugie wymagają do zamortyzowania kosztu założenia kilkunastoletniego okresu czasu.

W razie żądania takich pożyczek na drugą hipotekę mógłby Bank przyznawać je tylko wtedy, gdy bezpośrednio poprzedzającą wierzytelnością jest pożyczka amortyzacyjna udzielona przez instytucyę emisyjną i to przy własności ziemskiej najwyżej do wysokości 20%, zaś przy własności miejskiej najwyżej do wysokości 15% tej poprzedzającej pożyczki emisyjnej.

Komisya bankowa godząc się na to projektowane przez Wydział krajowy oznaczenie najwyższej granicy takiej pożyczki, musi jednak wyrazić życzenie, aby przy udzielaniu tych pożyczek trzymano się w granicach tej ewentualnej zwyżki wartości hipoteki, o jaką przez nowe inwestycye wartość ta podnieść się powinna.

W ogóle zdaniem komisyi bankowej rękojmia pożytecznego wpływu tego nowego działu pożyczek na nasze gospodarcze życie leżeć będzie w tem, by umiano dopilnować użycia pożyczki na ten cel, na który została zaciągniętą. Dopilnowanie zaś takie nie byłoby zdaniem komisyi ze zbyt wielkimi połączone trudnościami. Tak naprzykład przy drenowaniu może następować wypłata pożyczki w miarę dokonanych robót wprost na ręce przedsiębiorcy za asygnatą dłużnika. Tak samo może być przy kredycie budowlanym.

Komisya bankowa przykłada szczególniejszą do tego wagę, by te jej życzenia w regulaminie, który dla tego działu pożyczek wydanym być ma, znalazły swój wyraz i szczegółowe określenie.

Komisya zgadza się z Wydziałem krajowym w tem, by przy udzielaniu takich gotówkowych pożyczek na zakłady przemysłowe mogły być one udzielane tylko „primo loco“ i to najwyżej do wysokości nie jednej trzeciej lecz jednej czwartej części przyjętej przez Bank realnej wartości budynków i stałych urządzeń fabrycznych a to w uwzględnieniu okoliczności, że wrazie zwinięcia przedsiębiorstwa przemysłowego wartość tych nieruchomości bardzo znacznie na niekorzyść zmienić się może. Zdaniem komisyi bankowej do korzystania z tego kredytu dopuszczane być winny przedewszystkiem te przedsiębiorstwa przemysłowe, które założone własnym kapitałem rokują pomyślny rozwój a cierpią tylko na brak kapitału obrotowego.

Nie będzie również zdaniem Komisyi wykluczonem udzielanie takich gotówkowych pożyczek na pierwszą hipotekę posiadłości włościańskich w wysokości takiej jak hipoteczne pożyczki w listach zastawnych, w razie gdy pożyczka nie będzie przenosić 1000 koron.

Pozostaje jeszcze do określenia potrzeba położenia z góry pewnej maksymalnej granicy działalności Banku krajowego na polu nowych pożyczek, by Bank swoich zasobów gotówkowych nadmiernie i nad swe siły w pożyczkach tego rodzaju nie więził. Pierwszą bowiem zasadą bankowości i gwarancyą statecznego wolnego od wstrząśnień rozwoju każdej instytucyi bankowej jest ruchomość pewnej części kapitałów, nieprzerwane istnienie płynnych rezerw w pewnym do unieruchomionych w pożyczkach kapitałów stosunku.

Rada nadzorcza Banku proponuje stałe określenie maksymalnej sumy takich pożyczek mniej więcej na 5,000.000 koron, przyjmując jako klucz do jej określenia wysokość kapitału własnego Banku z wliczeniem jego niefundowanych rezerw a z odtrąceniem własnych udziałów Banku w przedsiębiorstwach przemysłowych.

Nie sprzeciwiając się bynajmniej wysokości tej maksymalnej sumy nowego typu pożyczek, wysokości, którą obecny stan własnych i cudzych powierzonych Bankowi kapitałów i pomyślny a stały rozwój tej instytucyi w zupełności usprawiedliwia, uważa jednak Komisya bankowa za rzecz racyonalniejszą przyjąć jako podstawę do określenia tej granicy stan kapitałów obrotowych t. j. przez trzecie osoby Bankowi powierzonych a w szczególności stan wkładek oszczędnościowych.

Klucz na podstawie stanu wkładek oszczędności mianowicie nie wyżej jak 50% tych wkładek, jaki Komisya niniejszem proponuje, będzie z natury rzeczy więcej elastycznem i choć w praktyce może nie być cyfrowej różnicy, jednak teoretycznie nie dałoby się obronić stawiania programu unieruchomienia kapitału zakładowego Banku w pożyczkach na drugie hipoteki udzielanych.

Opierając się na powyższych swych uwagach oraz treści sprawozdania Wydziału krajowego w tym przedmiocie, przedkłada Komisya bankowa Wysokiemu Sejmowi wnioski o zmianę poszczególnych postanowień statutu Banku krajowego w tym kierunku, by udzielanie pożyczek gotówkowych na drugie hipoteki Bankowi umożliwionem było. Prócz tego okazuje się potrzebnem umieszczenie w statucie Banku krajowego takich postanowień, które by wyraźnie upoważniały Bank do przyjmowania poręki wobec Skarbu Państwa zakredytowane przez tenże Skarb podatki spożywcze.

W prawdzie znajdują się w statucie Banku ogólne postanowienia, pod które uprawnienie do przyjmowania takiej poręki podciągniętem być może i stwierdzić należy, że Bank krajowy poręczeń takich de facto od lat 16-tu już udziela, co nigdy dotąd przez Ministerstwo skarbu kwestyonowanem nie było.

Gdy jednak reskryptem swoim z dnia 8. maja roku 1903 zwróciło Ministerstwo skarbu uwagę, że Bank krajowy nie ma w swym statucie wyraźnego upoważnienia do przyjmowania poręki za kredyta podatkowe i zażądało uzupełnienia statutu w tym kierunku, nakazuje przezorność żądane uzupełnienie statutu przy tej sposobności przeprowadzić.

Wreszcie w myśl żądania we wniosku posła Oleśnickiego zawartego, by w §. 2. statutu obok polskiej, niemieckiej i francuskiej także ruska nazwa Banku pomieszczoną została, proponuje komisya w uznaniu zupełnej słuszności żądania odpowiednią zmianę §. 2-go przeprowadzić.

Na podstawie powyższych wywodów komisya bankowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. §. 2. statutu Banku krajowego w dotychczasowem swem brzmieniu uchyla się;

II. Ten §. 2. ma brzmieć, jak następuje:

„Zakład ten ma główną siedzibę we Lwowie. W swojej pieczęci używać ma herbu krajowego z powyższą nazwą w obwódce. Firma banku krajowego (po polsku: „Bank krajowy Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem“; po rusku: „Bank krajewyj Koroliwstwa Hałyczyny i Wołodymyryi z Wełykym Kniażestwom Krakiwskym“; po niemiecku: „Landesbank des Königreiches Galizien und Lodomerien mit dem Grossherzogthume Krakau“; po francusku: „Bauque de royaume de Galicie et Lodomérie avec la grand duché de Cracovie“) podpisywaną będzie przez dwóch dyrektorów lub przez jednego dyrektora i jednego prokurzystę“.

III. Sejm uchyla w §. 3., rozdziale D), statutu Banku krajowego ustęp oznaczony lit. f) w jego dotychczasowem brzmieniu i uchwala, iż w §. 3. rozdziale D), ustęp ozuaczony lit. f) ma odtąd brzmieć, jak następuje:

„Udzielanie pożyczek na skrypta notaryalne:

α) gminom i powiatom, kasom pożyczkowym gminnym i powiatowym, stowarzyszeniom zaliczkowym i innym opartym na ustawie z dnia 9. kwietnia 1873 roku Dz. u. p. Nr. 70 oraz kołom kredytowym,

β) osobom prywatnym za hipotecznem ubezpieczeniem".

IV. Sejm uchwala:

1. W §. 3. rozdziale D) statutu Banku krajowego po ustępie oznaczonym lit. m) nowy ustęp, który brzmi:

„n) przyjmowanie poręki za kredytowane przez Rząd podatki spożywcze";

2. W §. 80. statutu Banku krajowego jako drugi ustęp tego §. ustęp, który brzmi:

„Bank krajowy udzielać będzie pożyczki na akta notaryalne osobom prywatnym jednak tylko za hipotecznem ubezpieczeniem i w myśl przepisów, które uchwali Rada Nadzorcza na wniosek Dyrekcyi a zatwierdzi Wydział krajowy";

3. W §. 94. statutu Banku krajowego nowy (trzeci) ustęp tego paragrafu, który brzmi:

„Rada nadzorcza wydawać będzie instrukcye co do przyjmowania za kredyty podatkowe poręki, ułożone dla każdego rodzaju podatków osobno".

V. Sejm uchyla w §. 109. rozdziale D) ustęp oznaczony liczbą 10 w jego dotychczasowem brzmieniu i uchwala, iż ustęp ten ma brzmieć, jak następuje:

„10. Uchwalenie przepisów o udzielaniu pożyczek na skrypta notaryalne osobom prywatnym (§. 80. ust. 2.), wydawanie instrukcyi co do przyjmywania poręki za kredyty podatkowe (§. 94.) i wydawanie instrukcyi osobnej co do interesów ze stowarzyszeniami zarobkowemi i gospodarczemi (§. 96)".

VI. Sejm uchyla w §. 112. statutu Banku krajowego ustęp oznaczony liczbą 6. w jego dotychczasowem brzmieniu i uchwala, że ustęp ten ma brzmieć, jak następuje:

„6. Zatwierdzenie przepisów o udzielaniu pożyczek na skrypta notaryalne osobom prywatnym (§. 80) i instrukcyi o wykonaniu przedsiębiorstw melioracyjnych (§. 94.)".

Przewodniczący:
Władysław Krainski.

Sprawozdawca:
Hupka.

L. s. 3.332/903.

We Lwowie, dnia 20. października 1903.

Alog. 454

Sprawozdanie

Komisyi agrarnej o wniosku posła Rutowskiego i towarzyszy w sprawie wydania ustawy parcelacyjnej.

Wysoki Sejmie!

W lipcu 1902 p. Rutowski i towarzysze uczynili następujący wniosek domagający się ustawodawczego uregulowania sprawy parcelacyjnej.

»Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wypracował i na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt ustawy parcelacyjnej, któraby unormowała z punktu widzenia interesu publicznego sprawę parcelacyi, określiła warunki, pod jakimi parcelacya ma być uznaną za odpowiadającą temu interesowi publicznemu, oraz zapewniła dla takiej parcelacyi uproszczenia i udogodnienia procedury i manipulacyi parcelacyjnej oraz zapewniła jej ulgi należytościowe i stemplowe.

Zasady, które winny przewodzić ustawie, są następujące:

Pierwszym warunkiem parcelacyi, któraby mogła korzystać z dobrodziejsw ustawy parcelacyjnej będzie, by nie znosiła jednostki gospodarczej, t. j. pewnego minimum gruntów połączonych i skomasowanych, połączonych z budynkami obecnych obszarów dworskich, umożliwiającego utrzymanie zakładów rolniczo-przemysłowych, oraz zapewniającego utrzymanie trwałości gospodarstwa lasowego.

Parcelacya doszczętna mogłaby być dopuszczalną jedynie pod ściśle określonymi warunkami.

Wykluczoną od dobrodziejstw ustawy byłaby parcelacya przez osoby prywatne występujące wobec właściciela w charakterze nabywcy na spekulacyę parcelacyjną. Korzystałaby z dobrodziejstw ustawy przedewszystkiem parcelacya za pośrednictwem gminy, a następnie przez instytucyę lub instytucye przez kraj polecone i pod opieką kraju pozostające.

Korzystałaby z dobrodziejstw ustawy parcelacya uwzględniająca w należytej mierze warunki gospodarcze dla nowopowstałych gospodarstw parcelowych, potrzeby i wymogi kultury krajowej, leśnej, wodnej i melioracyjnej, oraz komasacyi,

dalej potrzeby komunikacyi, policyi budowlanej i ogniowej, — warunki szkolne i humanitarne.

II. Celem orzekania, czy parcelacya odpowiada warunkom ustawy byłyby utworzone komisye parcelacyjne we Lwowie i Krakowie, złożone z reprezentantów władzy politycznej i czynników autonomicznych, któreby orzekały na podstawie wniosku interesowanego właściciela, popartego odpowiednimi dokumentami. Wydane stronie interesowanej poświadczenie stanowiłoby legitymacyę dla wszystkich następujących procederów ze względu na wszystkie ulgi i udogodnienia z odnośną parcelacyą się łączących.

III. Co do ulg podatkowych, które ustawa parcelacyjna winna zapewniać, a które u c. k. Rządu uzyskaćby należało dla parcelacyi uznanych za zasługujące na korzystanie z dobrodziejstw tejże ustawy, należałoby uzyskać przedewszystkiem:

zniżenie należytości przenośnej immobiliarnej do minimum, do $^1/_4$ części stopy normalnej, dalej

uwolnienia wszelkich do danego interesu parcelacyjnego odnoszących się dokumentów od należytości skalowej i stempla stałego.

W wypadkach, gdzie przy parcelacyi występuje formalnie gmina (lub inna społeczność) jako kontrahent, należy wszelkie późniejsze realizacye, które mają na celu przeniesienie części na członków gminy (czy społeczność) lub innych nabywców, o ile dokonają się w przeciągu pewnego czasu (lat trzech lub czterech) uważać za wolne zupełnie od należytości.

III. Co do udogodnień, jakie należałoby zapewnić, w pierwszym rzędzie winno być, ażeby oddzielenie parcel i części parcel nastąpić mogło bez koniecznego dziś przeniesienia wszystkich ciężarów, co wprawdzie odpowiada formalnym pojęciom i konsekwencyom prawnym lecz nie potrzebom życiowym i słuszności. A więc żądać należy, ażeby służebności gruntowe wtedy tylko pozostały przy oddzielonych częściach, jeżeli to jest koniecznem w interesie gruntu panującego, względnie jeżeliby przez zwolnienie oddzielonych gruntów od służebności jej wartość rzeczywiście ucierpiała.

Zaś ciężary realne, n. p. świadczenia lasowe winny być w takiej tylko wysokości przeniesione na oddzielone części majątku, jaka wypada ze stosunku całości ciężaru do całości pierwotnej hypoteki, jeżeli oddzielone grunta mogą wogóle dawać pożytek będący treścią dotychczasowego ciężaru realnego.

Długi hipoteczne mają być przeniesione tylko w wysokości stosunkowej. W tej mierze przy długach hipotecznych instytucyj publicznych ma być uwzględniony odnośnie do każdej parceli szacunek przyjęty za podstawę pierwotnie przez dotyczącą instytucyę. Wierzyciel może jednak żądać natychmiastowej spłaty części wierzytelności wedle powyższej normy przenieść się mającej.

Tabularny rozdział ciężarów miałby przeprowadzić sędzia powiatowy wedle zasad postępowania niespornego na żądanie parcelującego właściciela i na podstawie wniosków wszystkich stron interesowanych ustnie, na wspólnej audyencyi wniesionych. Odnośnie do niestających w Sądzie interesowanych mocen jest sędzia oprzeć się na domniemaniu, że się zgadzają na rozdział wedle powyższych zasad i na podstawie tak stanu tabularnego, jakoteż przedłożonych mu dokumentów co do przestrzeni majątku i oddzielonych części, ich kultury jakoteż wysokości, względnie wartości ciężaru.

Od orzeczenia sędziego powiatowego dopuszczalny jest tylko rekurs do sądu kogialnego pierwszej instancyi.

IV. Dalszem udogodnieniem ma być stworzenie specyalnego kredytu parcelacyjnego, pod egidą Banku krajowego lub instytucyi wyłącznie dla parcelayi przeznaczonych, któreby się nadzorowi kraju poddały«.

Nie ulega już żadnej wątpliwości, że prąd parcelacyjny jest w kraju naszym objawem procesu, który się odbywa w społeczeństwie od lat kilkudziesięciu, procesu ekonomicznego i społecznego, którego doniosłość jeszcze nie daje się zmierzyć, który jednak sięgnąć musi głęboko w stosunki ekonomiczne, społeczne a nawet narodowe.

Od rubieży zachodnich po wschodnie kresy, odbywa się zwiększająca się z każdym rokiem parcelacya większych obszarów, częściowa, sąsiedzka i zupełna, doszczętna, tworząca nowe osady na gruncie dawnych obszarów dworskich. Setki obszarów dworskich jest gotowych na parcelacyę, setki tysięcy morgów wielkiej własności czeka na parcelantów i jest tylko kwestyą czasu, kiedy te wielkoobszarowe jednostki gospodarcze, z ich ekonomicznym systemem produkcyi, z ich społeczną rolą, rozpadną się w tysiące nowych średnich lub drobnych gospodarstw rolnych, z ich nowymi warunkami ekonomicznej produkcyi, z ich nowym charakterem społecznym.

Fakt występujący w całym kraju a raczej we wszystkich dzielnicach naszych, niepowstrzymany niczem, zmusił do zamilknięcia długotrwający spór teoretyczny o wartość parcelacyi, jej szkodliwość czy użyteczność.

Skoro zaś naturalne warunki ekonomiczne wielkiej własności, — długo trwające przewlekłe i nierokujące zmiany przesilenie w rolnictwie, olbrzymie obdłużenie wielkiej własności, wysokość wartości ziemi i spadek renty gruntowej, obniżyły skłonność do lokacyi przedsiębiorczości i pracy, oraz kapitału w przedsiębierstwie rolniczem i możliwość przechodzenia własności ziemskiej niepodzielonej, w dzisiejszym stanie ze słabszych rąk w silniejsze, — parcelacya wystąpiła jako jedyny środek obcięcia części substancyi majątkowej, i ratowania reszty majątku w swej roli zbawczej dla wielkiej własności, a zarazem jako środek społecznie wskazany, żeby ziemia przeszła w ręce silniejsze, zdolne sprostać zadaniom na mniejszym obszarze, zasilając zarazem okolice nowemi osadami, mnożąc liczbę rąk.

Równocześnie z osłabieniem wielkiej liczby dzisiejszych wielkich właścicieli ziemi występuje w kraju naszym zjawisko mnożenia się setek i tysięcy większych i małych kandydatów do nabycia tej ziemi w średnich i małych parcelach; roboty publiczne, budowy kolei, regulacya rzek, górnictwo naftowe, przedewszystkiem zaś często pomyślne wydadki wychodztwa za pracą i zarobkiem, zwłaszcza zaś emigracyi zamorskiej, umożliwiają rokrocznie znacznej liczbie małych i średnich właścicieli ziemi, zebranie drobniejszych oszczędności by nabyć na własność jakiś obszar ziemi, — liczba tych parcelantów wzmaga się z rokiem każdym, a jest wszelka racya do przypuszczenia, że w przyszłości liczba ich jesze się wzmoże.

Otóż niemoże już ulegać wątpliwości, że naturalny ten proces parcelacyjny, przynosząc szereg ekonomicznych korzyści, społecznie zdrowy, przedstawia także ujemne strony.

Niekrępowany niczem normalny prąd musiał pójść drogą jaką wskazywał przedewszystkiem interes prywatny, jednostkowy, parcelacya stała się sprawą prywatną, uzyskanie największej ceny sprzedaży, rozparcelowanie jak najrychlejsze, bez względu na interes publiczny, na przyszłość gospodarczą, na warunki ekonomiczne, jakie się z podziałem wytworzyć muszą, bez względu na warunki społeczne, kulturne, cywilizacyjne nowej osady, stało się hasłem i dyrektywą. Wyzyskać prąd parcelacyjny, uchwycić łaknących ziemi a cisnących się parcelantów, jak najrychlej sparcelować, stało się jedyną normą, mniejsza o przyszłość produkcyi rolniczej danego obszaru, możliwość industryi rolniczej, o trwałość gospodarstwa leśnego, o zdolność zarobkowania dla nowej prcelacyjnej osady. Prąd parcelacyjny otworzył »interes parcelacyjny«, zaczem powstała spekulacya parcelacyjna, a rezultatem coraz częstsze objawy parcelacyi bezwzględnej, spekulacyjnej, bezplanowej a egoistycznej, parcelacyi dzikiej.

Możliwość wyzyskania »prądu» a z nim najwyższej dotąd niemożliwej ceny ziemi, wyzyskania »gorączki« parcelacyjnej mnożących się drobnych nabywców, wywołała z drugiej strony gorączkę w wielkiej części wielkiej własności, gorączkę dzielenia wielkiej własności, rozprzedania jej parcelami, która prowadzi do tego, że chociaż już częściowa parcelacya w wielu wypadkach i odsprzedaż części majątku starczyćby mogła na sanowanie stosunków finansowych właściciela i uratowanie reszty majątku, za odsprzedażą części idzie reszta, parcelacya doszczętna staje sie niemal regułą.

Już przed lat szeregiem w Wysokim Sejmie objawiały się głosy, że należy ująć silniejszą ręką prąd i proces ekonomiczny i społeczny, pomyśleć o organizacyi procesu parcelacyjnego.

Taki był głos Sprawozdania większości Kom. Gosp. Kraj. w r. 1894.

»Tylko zorganizowana akcya parcelacyjna może zabezpieczyć, że parcelacya odbędzie się z uwzględnieniem ekonomicznych i społecznych wymagań, że odbędzie się z myślą o przyszłości, z komasacyą, zabezpieczeniem środków komunikacyjnych, potrzebnych melioracyj, z zabezpieczeniem potrzeb gminnych, szkolnych i kościelnych w nowej osadzie, że w materyale osadników będzie czyniony jakiś wybór, że kierowanie osadnictwa będzie się odbywać z przewodnią jakąś myślą, słowem, że robota nie będzie destrukcyą wielkiej własności tylko ze względów finansowych, tylko dla korzyści indydualnych ale równocześnie stworzeniem silnej i żywotniej średniej i drobnej własności, i powstaniem równoczesnem osad nowych żywotnych i zdolnych rozwoju.

Komisya gospodarstwa krajowego, nie może się zgodzić na to, żeby prąd parcelacyjny wzrastający w kraju naszym zostawić samemu sobie i jest przekonaną, że należy go ująć silną ręką i poprowadzić w kierunku narodowo, społecznie i gospodarczo wskazanem. Komisya gosp. kraj. jest zdania, że niewolno nieuwzględniać objawów potrzeby parcelacyi i kolonizacyi w kraju naszym, ani pozwolić by ze szkodą interesowanych prowadzoną była nieudolnie, (lub bez środków dostatecznych) lub czysto spekulacyjnie«.

Myśli te wywołały wniosek mniejszości, by sprawy parcelacyjnej nie uważać za proces trwały.

Doświadczenia wykazują, że już nie tylko organizacya, ale wręcz wtargnięcie ręką ustawodawcy staje się koniecznością.

Nieulega wątpliwości, że wprowadzenie punktu widzenia użyteczności publicznej, nie jest możliwe bez użycia środków ustawodawczych. Gdy wykonanie przymusowych środków, któreby regulowały proces parcelacyjny, przedstawia zbyt wielkie trudności, należy dążyć do użycia środków, któreby przez zapewnienie uproszczeń i udogodnień procedury parcelacyjnej i zapewnienie ulg należytościowych i stemplowych parcelacyi prowadzonej odpowiednio do wymogów interesu publicznego, niejako premiowały parcelacyę dobrą i do niej zachęcały.

Należy przedewszystkiem usunąć stosunki prawne obowiązujące, które powodują, że parcelacya doszczętna jest stosunkowo łatwiejszą i tańszą od częściowej. Koszta generalne procedury parcelacyjnej, uregulowanie ciężarów hipotecznych, przeniesienie ich na parcelowane części i konwersya, są stosunkowo mniejsze przy parcelacyi doszczętnej jak przy parcelacyi częściowej.

O zapewnieniu przyszłości ekonomicznej, o względach na komasacyę, melioracyę, komunikacyę — nie mówiąc o potrzebach szkolnych, gminnych, kościelnych, o przewodniej myśli w wyborze osadników niema oczywiście mowy przy parcelacyi zostawionej samej sobie.

Dodać trzeba, że dzisiejsze postanowienia prawne, utrudniające podział ciężarów, ciążących na całym majątku, i zmuszające do usunięcia ich w całości, względnie przeniesienie w całości na wydzielić się mające części parcelacyjne, przy niedostatecznej organizacyi publicznych instytucyi parcelacyjnych, działających z punktu widzenia interesu publicznego, powodują mnożące się smutne wypadki parcelacyi częściowej, bez zabezpieczenia nabywcom pewnej własności.

Te postanowienia prawne wraz z całą procedurą techniczną i prawną i wymiarem należytości, zmuszają do wybierania drogi, zmniejszającej generalne koszta parcelacyi w stosunku do całego majątku i równają się wręcz premiowaniu parcelacyi doszczętnej.

Po niewielu latach występują też już coraz częściej objawy niekorzystne gorączkowej, dzikej, spekulacyjnej parcelacyi. Marnują się ogromne wartości industryjne, w budynkach gospodarczych, melioracye, intenzywne kultury — lasy wydane na zatratę — równocześnie z zupełną zatratą większego centrum gospodarczego,

umożliwiającego dodatkowy zarobek dla rąk przybyłych w nowej osadzie, występuje luka, która wnet oddziaływa na stosunki ekonomiczne nowych osadników, zmuszając ich do szukania zarobku na dalszą odległość, lub uniemożliwiając im uzupełnienie budżetu zarobków, potrzebnego do uiszczenia zobowiązań kredytowych.

Otóż komisya agrarna, której wniosek p. Rutowskiego i towarzyszy był znany i roztrząsany w jej łonie, zanim został wniesiony w r. zeszłym do Izby, wyraża przekonanie, że najwyższy czas, by sprawa parcelacyjna nietylko przestała być traktowaną jako problemat, co już następuje siłą faktów, ale także, by przestała być jeno kwestyą ułatwienia parcelacyi z punktu widzenia użyteczności prywatno-gospodarczej.

Sprawa parcelacyjna, sięgająca w głąb stosunków ekonomicznych i społecznych, musi być traktowaną z punktu widzenia interesu publicznego.

Ustawa parcelacyjna stała się pilną potrzebą. Potrzeba jej wzmaga się jeźli się zważy, że z wprowadzeniem włości rentowych ruch parcelacyjny wzmódz się musi, a niczem nieuregulowana parcelacya mnsiałaby zwiększyć niebezpieczeństwo parcelacyi dewastacyjnej.

Przykłady uzyskania ulg fiskalnych przez kilka krajów koronnnych dla swoich celów wyłącznych i swoich potrzeb agrarnych (zwłaszcza dla komasacyi) pozwalają przypuszczać, że i kraj nasz może uzyskać potrzebne ulgi dla parcelacyi, uznanej za odpowiadającą interesowi publicznemu.

Gdy kodyfikacya ustawy parcelacyjnej wymaga szczegółowych badań, uzyskanie udogodnień procedurowych oraz ulg fiskalnych, należytościowych i stemplowych wymaga znoszenia się z c. k. Rządem, należy sprawę tę zlecić Wydziałowi krajowemu.

Przy tej sposobności Komisya agrarna wyraża przekonanie, że czas już najwyższy by ćwierć wieku trwający, a w ostatnim lat dziesiątku do wielkich rozmiarów wzrosły proces parcelacyjny, co do jego rozmiarów, natury, dodatnich i ujemnych stron jak najrychlej został zbadany.

Komisya agrarna po dłuższej rozprawie przyjęła jednogłośnie wszystkie zasady, które według wniosku p. Rutowskiego i towarzyszy powinny przewodzić ustawie parcelacyjnej i na których powinien Wydział krajowy oprzeć projekt ustawy. Jedynie wzgląd na ułatwienie Sejmowej dyskusyi i uchwały skłonił komisyę do tego, by ograniczyła rezolucyę jedynie do ogólnego wezwania Wydziału krajowego do wypracowania i przedłożenia ustawy parcelacyjnej.

By jednak dać wyraz jednozgodności i wagi jaką przyznaje komisya agrarna zasadom na których winna być opartą ustawa percelacyjna, a które komisya uznaje za swoje, przytaczamy za uchwałą komisyi agrarnej zasady te w całej rozciągłości:

Zasady, które winny przewodzić ustawie są następujące:

Pierwszym warunkiem parcelacyi, którąby mogła korzystać z dobrodziejstw ustawy parcelacyjnej będzie, by nie znosiła jednostki gospodarczej, t. j. pewnego minimum gruntów połączonych i skomasowanych, połączonych z budynkami obecnych obszarów dworskich, umożliwiającego utrzymanie zakładów rolniczo-przemysłowych, oraz zapewniającego utrzymanie trwałości gospodarstwa lasowego.

Parcelacya doszczętna mogłaby być dopuszczalną jedynie pod ściśle określonymi warunkami.

Wykluczoną od dobrodziejstw ustawy byłaby parcelacya przez osoby prywatne występujące wobec właściciela w charakterze nabywcy na spekulacyę parcelacyjną. Korzystałaby z dobrodziejstw ustawy przedewstkiem parcelacya za pośrednictwem gminy, a następnie przez instytucyę lub instytucye przez kraj polecone i pod opieką kraju pozostające.

Korzystała by z dobrodziejstw ustawy parcelacya uwzględniająca w należytej mierze warunki gospodarcze dla nowopowstałych gospodarstw parcelowych, potrzeby i wymogi kultury krajowej, leśnej, wodnej i melioracyjnej, oraz komasacyi, dalej potrzeby komunikacyi, policyi budowlanej i ogniowej, — warunki szkolne i humanitarne.

II. Celem orzekania czy parcelacya odpowiada warukom ustawy byłyby utworzone komisye parcelacyjne we Lwowie i Krakowie, złożone z reprezentantów władzy politycznej i czynników autonomicznych, któreby orzekały na podstawie wniosku interesowanego właściciela, popartego odpowiednimi dokumentami. Wydane stronie interesowanej poświadczenie stanowiłoby legitymacyę dla wszystkich następujących procederów ze względu na wszystkie ulgi i udogodnienia z odnośną parcelacyą się łączących.

III. Co do ulg podatkowych, które ustawa parcelacyjna winna zapewniać, a które u c. k. Rządu uzyskaćby należało dla parcelacyi uznanych za zasługujące na korzystanie z dobrodziejstw tejże ustawy, należałoby uzyskać przedewszystkiem:

zniżenie należytości przenośnej immobiliarnej do minimum, do $^1/_4$ części stopy normalnej, dalej

uwolnienia wszelkich do dauego interesu parcelaryjnego odnoszących się dokumentów od należytości skalowej i stempla stałego.

W wypadkach, gdzie przy parcelacyi występuje formalnie gmina (lub inna społeczność) jako kontrahent, należy wszelkie późniejsze realizacye, które mają na celu przeniesienie części na członków gminy (czy społeczność) lub innych nabywców, o ile dokonają się w przeciągu pewnego czasu (lat trzech lub czterech) uważać za wolne zupełnie od należytości.

III. Co do ugodnień, jakie należałoby zapewnić, w pierwszym rzędzie winno być, ażeby oddzielenie parcel i części parcel nastąpić mogło bez koniecznego dziś przeniesienia wszystkich ciężarów, co wprawdzie odpowiada formalnym pojęciom i konsekwencyom prawnym lecz nie potrzebom życiowym i słuszności. A więc żądać należy, ażeby służebności gruntowe wtedy tylko pozostały przy oddzielonych częściach, jeżeli to jest koniecznem w interesie gruntu panującego, względnie jeżeliby przez zwolnienie oddzielonych gruntów od służebnośc jej wartość rzeczywiście ucierpiała.

Zaś ciężary realne, n. p. świadczenia lasowe winne być w takiej tylko wysokości przeniesione na oddzielone części majątku, jaka wypada ze stosunku całości ciężaru do całości pierwotnej hypoteki, jeżeli oddzielone grunta mogą w ogóle dawać pożytek będący treścią dotychczasowego ciężaru realnego.

Długi hipoteczne mają być przeniesione tylko w wysokości stosunkowej W tej mierze przy długach hipotecznych instytucyj publicznych ma być uwzględniony odnośnie do każdej parceli szucunek przyjęty za podstawę pierwotnie przez dotyczącą instytucyę. Wierzyciel może jednak żądać natychmiastowej spłaty części wierzytelności wedle powyższej normy przenieść się mającej.

Tabularny rozdział ciężarów miałby przeprowadzić sędzia powiatowy wedle zasad postępowania niespornego na żądanie parcelującego właściciela i na podstawie wniosków wszystkich stron interesowanych ustnie, na wspólnej audiencyi wniesionych. Odnośnie do niestających w Sądzie interesowanych mocen jest sędzia oprzeć się na domniemaniu, że się zgadzają na rozdział wedle powyższych zasad i na podstawie tak stanu tabularnego, jakoteż przedłożonych mu dokumentów co do przestrzeni majątku i oddzielnych części, ich kultury jakoteż wysokości, względnie wartości ciężaru.

Od orzeczenia sędziego powiatowego dopuszczalny jest tylko rekurs do sądu kolegialnego pierwszej instacyi.

Komisya agrarna przyjmując intencye i środki wskazane przez wnioskodawców wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby wypracował i na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył projekt ustawy parcelacyjnej, którąby unormowała z punktu widzenia interesu publicznego sprawę parcelacyi, określiła warunki pod jakimi parcelacya ma być uznaną za odpowiadającą temu interesowi publicznemu, zapewniła dla takiej parcelacyi uproszczenia i udogodnienia procedury i manipulacyi parcelacyjnej oraz zapewniła jej ulgi należytościowe i stemplowe.

Przewodniczący
Sękowski w. r.

Sprawozdawca:
Rutowski w. r.

Ls. 3.288/903. We Lwowie, dnia 19. października 1903.

Aleg. 455

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej z czynności Wydziału krajowego w zakresie krajowego przemysłu.

(Szkoły zawodowe).

Wysoki Sejmie!

Uchwałą Wysokiego Sejmu przekazane Komisyi do załatwienia sprawozdanie Wydziału krajowego łącznie ze sprawozdaniem krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, daje szczegółowy obraz co do liczby, kategoryi i rozwoju szkół zawodowych w kraju.

Szkół zawodowych w ścisłem słowa znaczeniu krajowych, liczymy 36, w szczególności: dwanaście dla nauki koszykarstwa, cztery dla wyrobów kołodziejskich połączonych z kowalstwem powozowem, dwie dla stolarstwa, jedna zabawkarska, dwie dla przemysłu keramicznego, trzy szewskie, osiem tkackich, jedna sukiennicza, dwie koronkarskie i jedna dla nauki hafciarstwa.

W wykształceniu młodzieży w kierunku fachowym współdziałają jeszcze państwowe i prywatne szkoły zawodowe, zasilane subwencyami z funduszu krajowego, dalej kursa majsterskie, urządzane dla pewnej kategoryi rzemiosł, a wreszcie kursa wędrownej nauki. Subwencyonowanych szkół zawodowych i warsztatów wzorowych jest dziewiętnaście, z tych cztery dla nauki koszykarstwa, jeden warsztat wzorowy garncarski, jedna tkacka, jeden warsztat wzorowy dla powroźnictwa, trzy koronkarskie, dwie dla przemysłu drzewnego, jedna ślusarska, jedna kowalska, a pięć dla robót kobiecych.

Kursa wędrowne urządzane były dla szewców, a naukę wędrowną używano w tkactwie i koszykarstwie.

W ciągu 1902 r. i w początkach b. r. otwarto nowych pięć szkół zawodowych z tej liczby cztery dla nauki koszykarstwa i jedną kołodziejską. Szkoły koszykarskie, założone w Dynowie, Jurkowie, Wielowsi i w Leżajsku od pierwszej chwili istnienia miały zupełnie prawidłową organizacyę — natomiast szkoła kołodziejska w Tłumaczu, otwarta w miesiącu marcu b. r., przebyła dłuższy czas trwające prowizoryum w kierownictwie, które z konieczności spoczywało w rękach kierownika szkoły kołodziejskiej w Kamionce. Obecnie tymczasowe kierownictwo spoczywa w rękach stypendysty Wydziału krajowego, mającego zawodowe wykształcenie kołodziejskie i dobrą metodę szkolną. Kierownik ten, oprócz ukończenia szkoły kołodziejskiej w Kamionce, wstąpiwszy do seminaryum nauczycielskiego zdał egzamin dojrzałości, kształcił się dodatkowo w rysunkach, odbył przepisany kurs dla nauki zręczności i już jako nauczyciel ludowy we Lwowie otrzymał stypendyum z funduszu krajowego na podróż za granicę w celu uzupełnienia swoich wiadomości fachowych. Grono nauczycielskie tej szkoły, oprócz wymienionego kierownika, stanowią dwaj fachowi werkmistrze, nauczyciel rysunków i jako siła pomocnicza kierownik miejscowej szkoły ludowej. Szkoła cieszy się liczną frekwencyą i ma wszelkie warunki, ażeby rozwinąć się na pierwszorzędną krajową szkołę zawodową.

W zeszłorocznem sprawozdaniu zapowiedziana organizacya krajowej szkoły stolarstwa w Tarnopolu nie postąpiła w ciągu ubiegłego roku z powodu zwłoki,

jakiej doznaje zatwierdzenie przez c. k. rząd uchwały tamtejszej kasy oszczędności przeznaczającej część zysków na fundowanie tego zakładu naukowego.

Wielokrotnie domagał się Wysoki Sejm u c. k. Rządu założenia państwowej szkoły dla przemysłu keramicznego we Lwowie, w zamian za nieaktywowany kurs keramiczny przy państwowej szkole przemysłowej. Ponowienie tego żądania uważa Komisya za wskazane, zwłaszcza, że z założeniem państwowej szkoły łączy się zwinięcie równoczesne krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi Wskutek zwinięcia krajowej szkoły garncarskiej w Kołomyi, projektowana szkoła państwowa w programie nauk udzielanych objęłaby wszelkie gałęzie, odnoszące się do przemysłu keramicznego. Co do kursów keramicznych w Podgórzu, Komisya podziela zdanie Wydziału krajowego i krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, ażeby te kursa, ograniczone dotychczas na udzielaniu nauk teoretycznych uzupełnić rozszerzeniem programu w ten sposób, by po wyposażeniu kursów w odpowiednie środki naukowe, wymienione w sprawozdaniu, można było kształcić uczestników kursu w kierunku praktycznym.

Wydział krajowy otaczając zawsze życzliwą i staranną opieką wszelkie rękodzieła w kraju wdrożył rokowania z kuratoryą fundacyi Hr. Stanisława Skarbka i przy pomocy fundacyi powołuje do życia szkołę rzemiosł w Drohowyżu. W sprawozdaniu przedłożonem Wysokiemu Sejmowi, Wydział krajowy bardzo obszernie przodstawia wszelkie szczegóły dotyczące organizacyi tej szkoły — podaje zarys programu nauk. Założenie szkoły rzemiosł uważa Komisya przemysłowa za nadzwyczaj korzystne nie tylko dla wychowanków fundacyi lecz w ogóle dla podniesienia rzemiosł w kraju. Stosunkowo nie zbyt znacznym wydatkiem 30 do 35 tysięcy koron, wydawanych corocznie z funduszów na cele szkolnictwa przemysłowego przeznaczonych uzyska się właściwie pięć szkół zawodowych tj. stolarską, kołodziejską, kowalską, ślusarską i blacharską. Wydatek zmniejszy się jeżeli dopisze subwencya w kwocie 5.000 K, jaką przyrzekła dawać fundacya Hr. Skarbka i o ile Rząd do utrzymania tej szkoły przyczyniać się zechce. Pod tym względem dał c. k. Rząd dowody dobrych chęci wstawiwszy do preliminarza na rok 1903 kwotę 3.400 K. Starania czynione od lat wielu zmierzające do założenia państwowej szkoły dla slusarstwa maszynowego w Tarnopolu, mogą być ostatecznie zrealizowane, jeżeli w myśl żądania Ministerstwa czynniki miejscowe dostarczą dla tej szkoły odpowiedni budynek — zdaniem Ministerstwa taki budynek nie powinien kosztować więcej aniżeli 100.000 K. Czynniki miejscowe zapytywane w tej mierze prócz gruntu pod budowę złożą w gotówce 55.000 K dobrowolnej prestacyi. Wydział krajowy mając na pamięci uchwały Sejmowe datujące się jeszcze od r. 1892 i uznając potrzebę powstania tego rodzaju zakładu naukowego we wschodniej części kraju, oświadczył c. k. Rządowi że przedstawi Wysokiemu Sejmowi wniosek na przyczynienie się z funduszu krajowego do budowy gmachu brakującą kwotę 45.000 K płatną w ratach trzechletnich po 15.000 K począwszy od 1904 roku. Komisya przemysłowa zważywszy, że Wysoki Sejm wielokrotnie wyraził potrzebę założenia państwowej szkoły dla ślusarstwa maszynowego w Tarnopolu, podziela zdanie Wydziału krajowego i uważa w tych warunkach za konieczne, ażeby do budowy gmachu szkolnego przyczynił się fundusz krajowy.

W dziale szkół koszykarskich podjął Wydział krajowy bardzo ważną reformę mającą na celu zaprowadzenia nauki rysunków w tych szkołach. Dla szkół koszykarskich istniejących po wsiach i małych miasteczkach nie można pozyskać nauczycieli pomocniczych dla nauki rysunków, a instruktorowie zaś sami chociaż umieją dla swych celów szkicować, do udzielenia rysunków nie byli przysposobieni, Z myślą zaradzenia temu brakowi, a na podstawie przedstawienia Komisyi dla spraw przemysłowych, Wydział krajowy zebrał instruktorów koszykarstwa na spólną konferencyę i z tą konferencyą połączył cztero tygodniowy kurs nauki rysunku zawodowego. W przyszłości ten brak zupełnie może może być usunięty jeżeli założoną zostanie we Lwowie wzorowa szkoła koszykarska jaką projektuje krajowa Komisya przemysłowa. Projektowana szkoła nie tylko będzie mieć na celu należyte przygotowanie instruktorów dla szkół koszykarskich, lecz po nadto przy szkole powstanie pracownia, która obejmie wykańczanie i ozdabianie wykwintnych wyrobów koszykarskich, oraz wykonywanie innych modeli dla użytku szkół prowincyonalnych. Założenie krajowej wzorowej szkoły koszykarskiej we Lwowie uważa Komisya za nader trafne, bowiem już obecnie czynnych jest krajowych i subwencyonowanych 16 zakładów dla nauki koszykarstwa, a wyroby

tej gałęzi przemysłu znajdują co raz szerszy i łatwy zbyt nie tylko w kraju ale również po zagranicami kraju i państwa.

Za artykuły wchodzące w zakres przemysłu tkackiego, jak wyroby lniane i bawełniane nie zaprzeczenie bardzo znaczne sumy pieniężne wychodzą po za granicę kraju. Wyroby te wskutek ogólnego zapotrzebowania należą do szerokiego masowego zbytu, i wymagają właśnie dla tych znamion również masowej produkcyi, zastosowanej co do jakości i cen, do wyrobów importowanych z zagranicy. W produkcyi artykułów obliczonych na zbyt masowy należy jeszcze ten wzgląd mieć na uwadze, że pewne gatunki wyrobów przy dzisiejszym postępie techniki tkackiej z korzyścią dla dotyczącego producenta dadzą się wykonać jedynie w tkalni mechanicznej, inne zaś gatunki wyrobów, z technicznych względów nawet w krajach o nadzwyczaj rozwiniętym przemyśle tkackim fabrycznym bywają wyrabiane dotąd na ręcznych warstatach. Komisya przemysłowa uznając w całej pełni doniosłość podniesienia i w ogóle rozwoju przemysłu tkackiego w kraju uważa za swój obowiązek, ażeby przy sprawozdaniu o szkołach zawodowych, przez omówienie ważniejszych szczegółów dotyczących szkół tej kategoryi przynajmniej w nie długich słowach zwrócić mogę Wysokiego Sejmu na konieczną potrzebę otoczenia tych gałęzi przemysłu szczególną opieką. Przemysł tkacki w naszym kraju nie rozwijał się równorzędnie z postępem techniki tkackiej i nie przystosował się do warunków, jakie wytworzył przemysł tkacki fabryczny powstały w krajach sąsiednich wchodzących w skład naszej Monarchii.

Stan był więcej niż opłakany, a odkąd kraj sam mógł coś stanowić o poprawie stosunków, rozpoczęła się akcya mająca na celu ulepszenie i ochronę tego domowego przemysłu tkackiego, jaki faktycznie istniał i dotąd istnieje.

A że ten przemysł rzeczywiście jeszcze istnieje w obec nadzwyczajnej konkurencyi z wyrobami obcymi, zawdzięczyć należy ofiarności Wysokiego Sejmu i pracy jaką podjął Wydział krajowy przy pomocy krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych. Zakładanie szkół tkackich, powołanie do życia i wzmacnianie finansowo spółek wytwórczych i handlowych oddało temu przemysłowi nie poślednie usługi. Usiłowania i użyte środki zmierzające do ulepszenia, ochrony i rozwoju przemysłu tkackiego w kraju naszym i w tej dobie są już nie wystarczające; w tej akcyi należy pójść dalej w kierunku wpierw dobrze obmyślonym zastosowanym do warunków, w jakich się ten przemysł obecnie znajduje i na podstawie wypracowanego programu obejmującego całość przemysłu tkackiego, przystąpić do takiej działalności, by przemysł tkacki ugruntować można na silniejszych podstawach.

Do ewentualnego użytku przy wypracowaniu programu działania, Komisya przemysłowa podnosi potrzebę zwrócenia uwagi kół przemysłowych na zupełny brak w kraju przędzalni lnu i bawełny oraz tkalń mechanicznych. Są okolice w kraju w których setki a nawet tysiące rodzin pracuje w tkactwie ręcznem jak n. p. w okolicach Krosna i w Andrychowie, tam więc powstanie przędzalni a w wyższym stopniu założenie tkalni mechanicznej niewątpliwie kapitałów i pracy przyniesie korzyść bezpośrednią, a krajowi przysporzy przynajmniej wzmocnione finansowo siły podatkowe.

W latach dawniejszych a wszczególności w 1894 roku Komisya wskazywała na potrzebę popierania przemysłu przędzalniczego w kraju, później t. j. w 1897 r. w sprawozdaniu swojem o szkołach zawodowych popierając wniosek Wydziału krajowego o utworzenie oddziału tkactwa mechanicznego przy krajowej szkole tkackiej w Krośnie, podnosiła ważność rozszerzenia programu szkolnego w intencyi przyczynienia się do wytworzenia w przyszłości fabrycznego przemysłu tkackiego. W bieżącym roku w załatwieniu wniosku posła Pajgerta, obszernie przedstawiła Komisya konieczność dawania wydatnej pomocy przemysłowcom czy też spółkom w celu zakładania tkalń mechanicznych w kraju. Sprawa tak ważna jak zakładanie przędzalń i tkalń mechanicznych spoczywa z konieczności dla braku inicyatywy ze strony społeczeństwa. Wydział krajowy zrobił co do niego należało, z mocy upoważnienia Sejmowego przygotował kosztem funduszu krajowego technika wykształconego w przemyśle przędzalniczym i dla tego przemysłu, uchwałą Sejmową z 6. lutego 1895 r. uzyskał kwotę 100.000 K płatną jako udział Towarzystwu czy Spółce, któraby przystąpiła do założenia przędzalni w kraju. Oddział tkactwa mechanicznego może być zaprowadzony w szkołach

tkackich, naturalnie tam gdzie powstanie tkalnia mechaniczna dająca zajęcie ukończonym uczniom.

Przypominamy dawniejsze usiłowania Komisyi i uchwały Sejmu w tym celu, ażeby Wydział krajowy przy sposobności obmyślania środków ochronnych dla przemysłu tkackiego rozważył, czy nie należałoby przyznać tego rodzaju przedsiębiorstwom więcej jeszcze wydatną pomoc, jak skoro dotąd nikt się nie znalazł chętny do zakładania fabryk, o których mowa.

Istniejące szkoły tkackie nie dają Komisyi powodu do specyalnych uwag, znajdują się one na niezmiennym stopniu rozwoju, a jeżeli faktycznie rozwinie się w kraju raźniejsza akcya, dążąca do podniesienia przemysłu tkackiego i powstaną tkalnie mechaniczne, w tym razie należy przystąpić do rozszerzenia programu szkolnego na oddział tkactwa mechanicznego, zwłaszcza w szkołach położonych w pobliżu fabryk. Szkoły, któreby nie miały oddziału tkactwa mechanicznego, powinne pracować i nadal opierając się na programie nauk dziś udzielanych. W tej mierze powinno się pójść za przykładem krajów o bardzo wysoko rozwiniętym przemyśle tkackim domowym i fabrycznym.

W Czechach najwięcej jeszcze zbliżonych do nas obszarem i ilością mieszkańców, istnieje obecnie 17 państwowych szkół tkackich, z tej liczby 9 szkół posiada oddział tkactwa ręcznego i mechanicznego, w jednej szkole zaprowadzenie tego oddziału jest w toku, a 7 szkół ma program oparty na nauce tkactwa ręcznego. Jaką wagę przywiązują Czesi i państwo do wymienionej kategoryi szkół, najlepiej charakteryzuje wydatek ponoszony na ich utrzymanie. W budżecie państwowym na rok 1903 na utrzymanie 17 szkół tkackich w Czechach wstawioną jest kwota 409.702 K, koszt przeto utrzymania jednej szkoły wynosi przeciętnie 24.100 K rocznie. Jak już wspomnieliśmy na wstępie naszego sprawozdania, posiadamy krajowych 8 szkół tkackich, z których tylko jedna, założona w Krośnie, obejmuje więcej obszerny program nauk, jest lepiej udotowaną i nosi nazwę „Krajowej szkoły tkackiej“, inne z programem więcej praktycznym w stylu urzędowym nazwane są „krajowymi naukowymi warsztatami tkackimi“. Koszta utrzymania wszystkich ośmiu zakładów naukowych tkackich wynoszą ogółem 47.220 koron, przeciętnie na jedną szkołę 5.903 koron — a po odliczeniu tych kwot, jakie wpływają z funduszu państwowego i od czynników miejscowych, fundusz krajowy wydaje na szkoły tkackie rocznie 26.430 koron czyli przeciętnie po 3.304 koron na jedną szkołę.

Z zestawienia wyżej powołanego wynika, że w Czechach na 17 szkół tkackich 10 z nich uczy tkactwa ręcznego i mechanicznego a 7 w programie swoim ma wyłącznie naukę tkactwa ręcznego. Już te daty wskazują niewątpliwie, że szkoły tkackie w Czechach mają za zadanie przysposabiać nietylko zawodowo wyrobionych robotników fabrycznych, lecz zarazem dostarczać przemysłowi tkackiemu, opartemu na ręcznej produkcyi ukwalifikowanych tkaczy. Jeżeli tam, gdzie fabryczny przemysł przędzalniczy jest wysoko rozwinięty i istnieje znaczna liczba tkalń mechanicznych, potrzebne są jeszcze szkoły tkackie nawet z programem tkactwa ręcznego, to w kraju naszym, gdzie przemysłu mechanicznego nie ma zupełnie a tkactwo ręczne wykazuje słaby rozwój — tem więcej powinno się zwracać uwagę na szkolnictwo połączone z tą kategoryą przemysłu.

W szkole sukienniczej w Rakszawie zaszła doniosła zmiana, bowiem przy wydatnej pomocy funduszu krajowego fachowo wykształcony kierownik ustąpił z kierownictwa, objąwszy posadę profesora przy państwowej wyższej szkole przemysłowej w Krakowie. W skutek ustąpienia kierownika z zajmywanej posady, szkoła znalazła się z konieczności bez fachowego kierownictwa, a nauka spoczęła w rękach dwóch instruktorów zawodowo przygotowanych w państwowej szkole w Bielsku. Kierownictwo i w ogóle prowadzenie zakładu oddał Wydział krajowy w ręce ustanowionego administratora, z którym współdziałają kurator szkoły i obydwaj instruktorowie. W sprawach dotyczących administracyi zakładu, jak również programu szkolnego i produkcyi na szkolnych warsztatach decyduje zawsze konferencya spólna — administrator jest wykonawcą uchwał na konferencyi powziętych. Jeżeli może w skutek tych zarządzeń poziom naukowy szkoły chwilowo nawet cokolwiek się obniżył, to jednak należy podnieść, że co do produkcyi szkolnej i oddziaływania szkoły na sukiennictwo miejscowe i okoliczne wszedł zakład na znacznie lepsze tory. Wytworzone więc niespodziewanie prowizoryum w kierownictwie nie wyszło i nie wychodzi szkole na szkodę. W szczególności w tym właśnie roku urządzony został po raz pierwszy dwumiesięczny kurs naukowy, przeznaczony wyłącznie dla starszych sukien-

ników z Leżajska, a jak wyniki z egzaminu tego kursu wykazały, ten kurs z wielkim pożytkiem dla sukienników przeprowadzony został. Urządzenie kursu i tak dodatni wynik był prawdziwą zasługą instruktorów, jeżeli się zważy, że dla braku kierownika oprócz zwykłych zajęć objęli wykłady teoretyczne tych przedmiotów szkolnych, które wpierw wykładał kierownik. Kurs naukowy dla dalszej seryi starszych sukienników z Leżajska i Rakszawy będzie urządzony w pierwszych dniach stycznia 1904 roku.

Od niepamiętnych czasów w Leżajsku i Rakszawie istnieje a w dzisiejszych warunkach zaledwo prosperuje przemysł sukienniczy; chodziło o to, ażeby sukienników można było wyuczyć wykonywania robót na postępowych warstatach i łącznie z nauką teoretycznie udzielaną oddziałać na ulepszenie ich wyrobów. Instruktorowie zakładu tę misyę z pożytkiem spełniają. Na przyszłego kierownika szkoły sukienniczej pozyskał Wydział krajowy człowieka, który z niezwykłem odznaczeniem ukończył politechnikę, pracował w Łodzi w przędzalnictwie i tkactwie, a obecnie po za granicami kraju uzupełnia swoje studya fachowe w dziale sukienniczym. Po nadto kosztem funduszu krajowego kształci się za granicą drugi nauczyciel zawodowy. — Prowizoryum w kierownictwie potrwa najdłużej do przyszłego roku szkolnego t. j. do 1. września 1904 r.

Przy sposobności omawiania spraw odnoszących się wyłącznie do krajowej szkoły sukienniczej w Rakszawie, zauważa Komisya, że przemysł sukienniczy jaki istnieje, nie jest rozwinięty do tego stopnia, by mógł zaspokoić zapotrzebowanie wyrobów sukienniczych w kraju. Z fabryk sukna, które znajdują się w Biały, Kętach i Rakszawie, najsilniej reprezentuje Biała przemysł sukienniczy. Kęty i Rakszawa produkują nie wiele w stosunku do potrzeb, a Biała zajęta w pewnej mierze produkcyą na export za granicę, nie może oddziałać dostatecznie na pokrycie potrzeb krajowych.

W obec określonego stanu rzeczy, pożądany jest silniejszy i wydatniejszy rozwój tych istniejących zakładów fabrycznych, których cała produkcya obliczoną jest jedynie na zbyt w kraju. W Biały i sąsiednim Bielsku zajętych jest w fabrykach sukienniczych tysiące robotników pochodzących z naszego kraju; o tych robotnikach należy pomyśleć, by im ułatwić zawodowe wykształcenie. Projektowane więc przez posła ks. Stojałowskiego założenie wzorowego warstatu dla nauki sukiennictwa jest pożądane.

Specyalne kursa majsterskie dla szewstwa odbyły się w roku ubiegłym we Lwowie i Krakowie, a zamierzone jest urządzenie takiego kursu dla krawców. Komisya przemysłowa uznając zasadniczo potrzebę urządzanie kursów majsterskich, nie tylko zachęca Wydział krajowy do otwierania kursów dla szewców i krawców, lecz owszem uważa za dobre, ażeby tego rodzaju kursa w miarę możności były urządzane i dla innej kategoryi rzemiosł.

O potrzebie zorganizowania i podniesienia przemysłu kapeluszniczego w Myślenicach nie jednokrotnie była mowa; i dziś jeszcze ten przemysł co do organizacyi i rozwoju nie jest ustalony. Zmiana na lepsze może nastąpić niebawem, jeżeli gmina przy pomocy funduszu krajowego przystąpi do postawienia budynku potrzebnego na pomieszczenie warstatu i wspólnej pracowni dla kapeluszników. Ministerstwo handlu postanowiło wesprzeć naukę i produkcyę tamtejszych kapeluszników udzieleniem niezbędnych maszyn.

W wielu szkołach zawodowych należy do nader ujemnych stron, nie dostateczne ich pomieszczenie; ażeby przynajmniej w pewnej części temu brakowi zaradzić, przedstawia Wydział krajowy odpowiednie wnioski.

Szkoła stolarska w Kalwaryi zebrzydowskiej ma pomieszczenie niekorzystne, dom za szczupły, do tego dom i magazyn jest tak przez grzyb zniszczony, że nawet zaraża materyał drzewny, przeznaczony na wyroby stolarskie. Wydział krajowy nabrawszy przekonania o konieczności spiesznego zaradzenia złemu, odstąpił gminie dotychczasowy budynek szkolny za zwrotem udzielonej pożyczki 13.000 K i na gruncie dostarczonym bezpłatnie przez spółką stolarską kosztem 60.000 K zamierza postawić nowy odpowiedni celowi budynek szkolny. Koszt budowy zostaje pokryty otrzymanym zwrotem od gminy w kwocie 13.000 koron, nie wydaną kwotę 30.000 koroon przeznaczoną pierwotnie na rozszerzenie budynku szkolnego a wreszcie wstawieniem brakującej kwoty 17.000 koron do rubryki XII preliminarza wydatków na rok 1904.

W krajowej szkole sukienniczej w Rakszawie oddawna odczuwa się brak odpowiedniego lokalu, w którymby uczniowie znaleść mogli pomieszczenie, brak ten jak podnosi Wydział krajowy, w ostatnich latach wystąpił tem dotkliwiej, gdy do szkoły zaczęli napływać co raz liczniej uczniowie z dalszych okolic, nie mogący uzyskać we wsi umieszczenia. Brak ten zamyśla Wydział krajowy usunąć dobudowaniem do jednego z istniejących budynków odpowiedniego lokalu kosztem 10.000 koron.

Na komitecie szkolnym wyłoniła się świeżo kwestya przygotowania lokalu na pomieszkanie dla nauczyciela zawodowego, który w przyszłym roku obejmie posadę. Komisya przemysłowa uważając podniesioną myśl w komitecie za nie dojrzałą do merytorycznego traktowania, akceptuje wnioski Wydziału krajowego z zaleceniem, ażeby przed rozpoczęciem zamierzonej dobudowy, Wydział krajowy wziął jeszcze pod rozwagę projekt komitetu szkolnego.

Kołodziejska szkoła w Grybowie należy również do szkół, których pomieszczenie pozostawia bardzo wiele do życzenia. Gmina miała przystąpić do restauracyi domu i uzupełnienia budynków szkolnych, lecz zanim zamierzone roboty rozpoczęto, powstała myśl przeniesienia całej szkoły na plac obszerniejszy i korzystniej położony.

Podjętą myśl uważając za korzystną dla szkoły, domaga się Wydział krajowy upoważnienia do opłacania corocznie gminie m. Grybowa tytułem czynszu z lokalności, dostarczonych na pomieszczenie krajowej szkoły kołodziejskiej, takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną do umieszczenia $4^1/_2$ % pożyczki komunalnej zaciągniętej w Banku krajowym na budowę potrzebnego na ten cel domu.

Uchwałą z dnia 6. lipca 1901 r., przyzwolił Wysoki Sejm na budowę murowanego domu na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowicach. Budowę opóźniło, stosunkowo długiego czasu wymagające zatwierdzenie planów przez Ministerstwo, lecz ostatecznie budowa jest w toku i budynek niebawem będzie już wykończony. W trakcie budowy okazały się potrzebne jeszcze dodatkowe roboty, nie objęte pierwotnym planem i kosztorysem, a wszczególności wodociągów.

Te roboty będą kosztować około 3.000 K, i taką kwotę wstawił Wydział krajowy jako nadzwyczajny wydatek w Rubr. XII. preliminarza wydatków na rok 1904.

Z podniesieniem przemysłu kowalskiego w Sułkowicach łączy się jeszcze kwestya potrzeby dobudowy hali maszynowej do budynku szkolnego. Na skutek czynionych starań, c. k. Ministerstwo handlu oddaje Towarzystwo kowali na lat trzy bezpłatnie a następnie ze spłatą w 10 latach, maszyny pomocnicze, uczyniło jednak Ministerstwo zawisłem od dobudowania do budynku szkolnego hali, w którejby te maszyny były odpowiednio umieszczone. Z zamiarem dobudowania hali, zwróciło się Towarzystwo kowalskie do Wydziału krajowego z prośbą o udzielenie pożyczki w wysokości 8.000 K i pozwolenie na tę dobudowę. Wydział krajowy nie zgodził się na uczynioną propozycyę z uwagi, że budynek szkolny, jest własnością funduszu krajowego a dobudowana hala byłaby własnością prywatnego Towarzystwa.

Nie chcąc jednak utrudniać pozyskania tak potrzebnych maszyn, całkiem słusznie postanowił Wydział krajowy dobudować halę kosztem i na własność funduszu krajowego, a następnie oddać ją do użytku kowali pod warunkami, które później ułożone zostaną. Koszta budowy w wysokości 8.000 K pokryje Wydział krajowy pożyczką z funduszu przemysłowego, spłacalną w pięciu latach.

W sprawozdaniu przedłożonem Wysokiemu Sejmowi, podnosi Wydział krajowy potrzebę ustalenia na zajmywanych posadach czterech kierowników szkół zawodowych i jednego wędrownego instruktora dla kursów majsterskich szewskich. Komisya przemysłowa nabrawszy przekonania, że funkcyonaryusze przedstawieni do stabilizacyi od długiego szeregu lat z pożytkiem i z zadowoleniem przełożonych władz oddają się pracy w szkołach zawodowych, uważa proponowane ustalenie za zupełnie uzasadnione.

W zakończeniu niniejszego sprawozdania Komisya przemysłowa widzi się spowodowaną podnieść z wyrazem uznania, działalność Wydziału krajowego i krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych, mającą na celu zawodowe wykształcenie młodzieży w kraju naszym; oświadcza, że przyjmuje wnioski Wydziału krajowego i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 9. września 1903 L. 81.021, i dołączone do niego sprawozdanie z czynności krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych w zakresie szkół zawodowych.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd:

1° ażeby w zamian za nieaktywowany dotąd oddział keramiczny przy państwowej szkole przemysłowej we Lwowie i w miejsce kraj. szkoły garncarskiej w Kołomyi przystąpił do utworzenia wyższego zakładu naukowego dla przemysłu keramicznego we Lwowie;

2° ażeby przy szkołach państwowych we Lwowie i Krakowie urządził specyalne oddziały elektrotechniczne;

3° ażeby przystąpił do urządzenia stałych kursów dla palaczy i dozorców maszyn parowych oraz dla maszynistów kolejowych przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie;

4° ażeby bezzwłocznie przystąpił do założenia zawodowej szkoły ślusarsko-mechanicznej w Tarnopolu;

5° ażeby przy akademii handlowej we Lwowie utworzył t. zw. jednoroczny kurs abituryentów dla aspirantów bankowych i dążył do tego również przy wyższej szkole handlowej w Krakowie.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia szkoły rzemiosł w Drohowyżu w zarząd kraju pod warunkami, podanemi w sprawozdaniu z czynności w zakresie przemysłu krajowego z dnia 9. września 1903 L. 81.021 i poleca mu przedłożyć na najbliższej sesyi sejmowej etat posad i płac w tej szkole.

IV. a) Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia na gruncie, ofiarowanym przez Towarzystwo stolarzy w Kalwaryi Zebrzydowskiej, budynku murowanego na pomieszczenie tamtejszej kraj. szkoły stolarskiej kosztem, nieprzekraczającym 60.000 koron i do użycia na ten cel niewydanych dotąd 30.000 koron, przeznaczonych pierwotnie na rozszerzenie budynku, tudzież 13.000 koron, zwróconych przez gminę z tytułu pożyczki, otrzymanej na budowę dotychczasowego budynku dla tej szkoły.

b) Sejm wstawia do rubr. XII. wydatków funduszu krajowego na rok 1904 kwotę 17.000 koron tytułem reszty wydatków na pokrycie kosztów tej budowy.

V. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wystawienia na gruncie w Rakszawie, stanowiącym własność funduszu krajowego, budynku na internat dla uczniów tamtejszej szkoły sukienniczej kosztem 10.000 koron i wstawia wydatek ten do rubr. XII. wydatków budżetu krajowego na rok 1904.

VI. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyczynienia się z funduszu krajowego kwotą 15.000 koron oo budowy domu na pomieszczenie kraj. szkoły tkackiej w Łańcucie wraz z internatem dla uczniów pod warunkiem, że resztę kosztów tej budowy pokryją miejscowe czynniki.

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przyczynienia się z funduszu krajowego kwotą 45.000 koron, płatną w trzech równych rocznych ratach począwszy od roku 1904, do budowy gmachu na pomieszczenie państwowej szkoły mechaniczno-ślusarskiej w Tarnopolu.

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do opłacania corocznie gminie m. Grybowa tytułem czynszu z lokalności, dostarczonych na pomieszczenie krajowej szkoły kołodziejskiej, takiej kwoty, jaka się okaże potrzebną do umorzenia $4^1/_2\,\%$ pożyczki komunalnej, mającej się przez gminę zaciągnąć w Banku krajowym na budowę potrzebnego na ten cel domu.

Coroczne opłacanie czynszu ustałoby jednak z chwilą, gdyby szkoła ta przestała z jakiegokolwiek powodu istnieć.

IX. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zarządzenia wykonania dodatkowych robót i wodociągu w budynku, stanowiącym własność funduszu krajowego, a przeznaczonym na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowicach, kosztem 3.000 koron i wydatek ten wstawia do rubr. XII. budżetu krajowego na rok 1904.

X. Sejm upoważnia Wydział krajowy do przybudowania do budynku, przeznaczonego na pomieszczenie państwowej szkoły kowalskiej w Sułkowicach, hali maszynowej na ulokowanie narzędzi i przyrządów, wypożyczonych Towarzystwu kowali w Sułkowicach przez c. k. Ministerstwo handlu. Koszt jej przybudówki niema prze-

nosić 8.000 koron, a potrzebną na to kwotę uzyska Wydział krajowy z pożyczki, którą na ten cel zaciągnie, spłacając ją w ciągu lat pięciu i wstawiając potrzebną na umorzenie i oprocentowanie kwotę do preliminarza wydatków funduszu krajowego.

XI. Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby stabilizował na posadach kierowników szkół zawodowych:

a) Karola Rollego ze stałą płacą trzech tysięcy sześciuset koron rocznie;

b) Pawła Prydatkiewicza ze stałą płacą tysiąca ośmiuset koron rocznie;

c) Bazylego Gęsieckiego ze stałą płacą tysiąca czterystu czterdziestu koron rocznie i dodatkiem na mieszkanie w kwocie 300 koron rocznie;

d) Seweryna Gzowskiego ze stałą płacą tysiąca ośmiuset koron rocznie;

oraz przyznał im prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, wymienionymi w §. 12. ust. 2. lit. b) statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z d. 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonemi wymierzał:

a) Karolowi Rollemu trzy pięciolecia po 400 koron;

b) Pawłowi Prydatkiewiczowi trzy pięciolecia po 160 koron;

c) Bazylemu Gęsieckiemu trzy pięciolecia po 160 koron;

d) Sewerynowi Gzowskiemu trzy pięciolecia po 160 koron.

Służba policzalna do emerytury poczyna się liczyć od dnia przyjęcia do służby krajowej, do pięcioleci zaś od uchwały sejmowej.

XII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby stabilizował na posadzie wędrownego instruktora na majsterskich kursach szewskich Aleksandra Celewicza ze stałą płacą 2.400 K, oraz przyznał mu prawo do emerytury na równi z innymi stabilizowanymi urzędnikami krajowymi, wymienionymi w §. 12. ust. 2. lit. b) statutu emerytalnego, uchwalonego przez Sejm dnia 21. stycznia 1889, tudzież z zastosowaniem uchwały sejmowej z dnia 3. stycznia 1874 i pod warunkami tą uchwałą określonemi wymierzał mu trzy pięciolecia po 200 K.

Służba policzalna do emerytury poczyna się liczyć od dnia, od którego była policzalną w poprzedniej służbie w charakterze nauczyciela ludowego, zaś do pięcioleci od dnia uchwały sejmowej.

XIII. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przy współudziale krajowej Komisyi dla spraw przemysłowych obmyślił środki skuteczne zmierzające do ochrony i podniesienia przemysłu tkackiego w kraju, i w tej mierze w czasie właściwym przedstawił Sejmowi odpowiednie wnioski.

XIV. Upoważnia się Wydział krajowy, by Spółce kapeluszników w Myślenicach dostarczył zawodowego instruktora.

Za przewodniczącego:
Rutowski *w. r.*

Sprawozdawca:
Żardecki *w. r.*

L. s. 3333/903.

We Lwowie, dnia 19. października 1903.

Aleg. 456

Sprawozdanie

komisyi przemysłowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego (komisya krajowa dla spraw przemysłowych).

Wysoki Sejmie!

Komisya przemysłowa sejmowa przedkłada niniejszem Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie o przekazanem jej sprawozdaniu Wydziału krajowego, względnie komisyi krajowej dla spraw przemysłowych, o ile takowe dotyczy wewnętrznej jej organizacyi, zasiłków i stypendyów, pożyczek na cele przemysłowe, funduszu przemysłowego i spraw handlu krajowego.

Komisya krajowa dla spraw przemysłowych od rozpoczęcia nowej kadencyi sejmowej pracuje w nowym, o czterech członków wzmocnionym składzie, liczącym obecnie członków 34. Pracę komisyi, w tym czasie niezwykle wydatną i pożyteczną, w wielkiej mierze utrudniał brak odpowiedniego i do potrzeb czasu, oraz z dnia na dzień zwiększającej się pracy, zastosowanego regulaminu i statutu, oraz zbyt słabo obsadzone biuro komisyi. Tymi względami powodowana komisya krajowa dla spraw przemysłowych wypracowała przedewszystkiem nowy regulamin, zatwierdzony przez Wydział krajowy dnia 7. czerwca r. z., oraz statut, zatwierdzony przez Wysoki Sejm dnia 19. września b. r. Na podstawie już tego nowego regulaminu wybrała komisya z początkiem czerwca b. r. dwa komitety, z których jeden zajmuje się wyłącznie sprawami szkolnemi, drugi handlowemi i przemysłowemi.

W sprawozdaniu swem za rok 1902 komisya krajowa dla spraw przemysłowych daje wyczerpujący obraz swej działalności. Ocenienie tejże na polu szkół zawodowych i szkół przemysłowych uzupełniających jest przedmiotem osobnych sprawozdań sejmowej komisyi przemysłowej, tu jednak nadmienić wypada, że w r. 1901/2 było szkół przemysłowych uzupełniających 50, a w nich uczniów zapisanych 6364, zaś szkół zawodowych 46 z liczbą uczniów 1103. Uczniowie ci po ukończeniu szkół zawodowych niejednokrotnie, nie posiadając własnych funduszów, nie są w stanie w obranym zawodzie przystąpić do pracy, to też Wydział krajowy na wniosek komisyi przychodzi im w licznych wypadkach z materyalną pomocą, która czyto w formie jednorazowych dla uczniów w celu samodzielnego prowadzenia przedsiębiorstwa, czy też miesięcznie lub rocznie wypłacanych zasiłków w celu uzupełnienia studyów fachowych, umożliwia im praktyczne zużytkowanie nabytej w szkołach wiedzy i zręczności. Tego rodzaju bezzwrotnych zasiłków udzielono w 1902 roku 57 uczniom w łącznej kwocie 5.550 k. Nadto udzielono na inne specyalne cele przemysłowe przemysłowcom różnego zawodu zasiłków bezzwrotnych w kwocie 4.550 koron.

Komisya dla spraw przemysłowych trzymała się słusznej zasady, że w kierunku opieki nad tymi drobnymi producentami nie wystarczy ułatwić im nabycie potrzebnych fachowych wiadomości, ani nawet materyalne poparcie celem umożliwienia otwarcia własnego warsztatu pracy, lecz że opiekę tę rozciągnąć należy dalej i nowym tym zastępom pracowników należy pospieszyć z pomocą handlową przez stosowną organizacyę zbytu ich produktów. I na tem polu, choć pierwsze dopiero postawiono kroki, znaczny już daje się widzieć postęp. Akcya jednak organizacyjna handlowa tego rodzaju, tak rozmiarami swemi olbrzymia, tak wszechstronna i żmudna, a wymagająca ogromnego nakładu pracy i fachowych wiadomości handlowych, przechodzi juz granice zadań, jakiemi obarczony jest Wydział krajowy i komisya dla spraw przemysłowych jako jego organ doradczy. To też jeszcze w r. 1899 powierzył Wydział krajowy akcyę tę Krajowemu Związkowi przemysłowemu, jako swojej agencyi handlowej, przyznając mu za tę czynność kosztowną, a żadnych nie przynoszącą korzyści, subwencyę roczną, początkowo w kwocie 2.400 k., później 3.600 k., a obecnie wstawił do preliminarza na r. 1903 kwotę 15.000 k. Krajowy Związek przemysłowy zajął się odrazu powierzonem mu zadaniem z wielką gorliwością i zapobiegliwością i dziś już stał on się jedyną niemal w kraju instytucyą, w której cały prawie drobny przemysł krajowy znajduje trwałe poparcie i pomoc w kierunku organizacyi zbytu i dostaw, a za czem idzie i organizacyi wytwórstwa. Czynność agencyi handlowej Związku przemysłowego musi jednak w znacznej części polegać na zaliczkowaniu licznych, a drobniejszych przemysłowców pozbawionych kapitału obrotowego i jest to poniekąd główny punkt całej akcyi handlowej kraju, jeśli idzie o skuteczną konkurencyę z kapitalistycznie silnym przemysłem pozakrajowym, który się na każdym kroku narzuca, dając nadzwyczajne ulgi i ułatwienia co do terminów i sposobu spłat należytości. Temu zadaniu sam kapitał udziałowy Krajowego Związku przemysłowego nie jest w stanie podołać i dlatego poparcie i wzmocnienie akcyi Związku jako ajencyi handlowej Wydziału krajowego nietylko przez podniesienie subwencyi na wydatki na razie nieprodukcyjne, jak n. p. na koszta reklamy, katalogu przemysłu krajowego i t. d., lecz i znaczne podniesienie pożyczki krajowej na cele udzielania zaliczek producentom drobnym a środków materyalnych pozbawionym okazuje się niezbicie potrzebnem i wskazanem.

Ustawą z dnia 14. kwietnia 1893 r., uchwaloną na lat 10, zapewnione zostały krajowym przedsiębiorstwom przemysłowym ulgi podatkowe. Ustawa ta jednak w roku bieżącym przestała obowiązywać. Wobec jednak niezaprzeczonych korzyści, jakie ona przemysłowi krajowemu przynosi, komisya wypracowała projekt nowej ustawy na następnych lat 10, uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 8. lipca 1902, sankcyonowany dnia 17. kwietnia 1903, w którym prócz objętych dawniejszą ustawą uwolnień od krajowych dodatków do podatków, wprowadza postanowienia nowe i dalsze ulgi podatkowe, jak n. p. dla przedsiębiorstw założonych dla wytwarzania i przenoszenia siły motorycznej na cele przemysłowe, dla rozszerzonych i udoskonalonych zakładów przemysłowych i dla spółek, które to ulgi bezsprzecznie na rozwój naszego przemysłu nie pozostaną bez wpływu.

Nadmienić tu jeszcze wypada, że Wydział krajowy i komisya dla spraw przemysłowych dokłada wszelkich starań, by ułatwiać i popierać zbyt produktów krajowego przemysłu, a wyrazem tych usiłowań są liczne okólniki Wydziału krajowego do wszystkich Zakładów, podlegających Wydziałowi krajowemu, by przy zaspakajaniu swych potrzeb dawały bezwzględne pierwszeństwo wyrobom krajowego przemysłu.

Krajowy fundusz przemysłowy wynosił z końcem 1902 roku 1,500.012 k. 62 h., z czego pożyczek było na 1,386.316 k. 62 h., zaś ulokowanych czy to jako udziały w pojedynczych przedsiębiorstwach przemysłowych, czy też w Banku krajowym było 113.696 k. Rozdział pożyczek według rodzaju przemysłu przedstawia się, jak następuje:

przemysł	metalowy	332.613 k.	69 h.
„	tkacki	144.354 „	16 „
„	drzewny	144.093 „	24 „
„	skórny	140.799 „	43 „
„	keramiczny	89.895 „	07 „
inne gałęzie	przemysłu	534.561 „	03 „
		1,386.316 k.	62 h.

Pożyczek wydano w r. 1902 razem 241.400 kor. wyłącznie drobnym i średnim przemysłowcom. O wydatniejszem wspomaganiu drogą pożyczek przedsiębiorstw większych dotąd mowy być nie mogło, z powodu braku odpowiednich funduszów. Projektowane powiększenie funduszu przemysłowego niewątpliwie przeszkodę tę usunie.

Biuro komisyi utworzone jeszcze przed laty 16-tu dotychczas nie uległo zmianie a całemu nawałowi pracy podołać musiał jeden jedyny urzędnik sekretarz komisyi. Nic też dziwnego, że od szeregu lat czyniono zabiegi by personal biura powiększyć i w ten sposób dać biuru możność wydołania z dnia na dzień niemal rosnącym agendom i obowiązkom biura. Wystarczy wspomnieć, że w ciągu ostatnich lat 12-tu t. j. między rokiem 1900 a 1902 liczba szkół zawodowych i warsztatów naukowych oraz szkół przemysłowych uzupełniających wzrosła z 37-miu na 96, a stan pożyczek udzielonych z funduszu przemysłowego wzrósł w tym czasie z 291.072 K. na 1,190.289 K. Cyfry te dowodnie wykazują jak szybko i niepomiernie wzrastają agendy biura, a gdy się weźmie na uwagę obecny tak poważny, a całe społeczeństwo nasze tak przejmujący ruch w kierunku przemysłowego odrodzenia kraju, ulegać nie może wątpliwości, że biuro komisyi reprezentowane dotychczas przez jednego tylko, niezwykłą gorliwością i pracowitością odznaczającego się, lecz dziś już nad siły obarczonego urzędnika, nadal w obecnym składzie olbrzymim swym obowiązkom wydołać nie będzie w stanie i bezwarunkowo wydatnie wzmocnionym być musi.

Z powyższych względów i uznając w zupełności zapatrywania któremi się kierowała komisya dla spraw przemysłowych oświadcza się komisya sejmowa przemysłowa za powiększeniem biura komisyi w sposób przez Wydział krajowy proponowany i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego względnie komisyi dla spraw przemysłowych z czynności w zakresie przemysłu krajowego, zasiłków, stypendyów, funduszu przemysłowego, oraz wewnętrznej organizacyi komisyi.

II. Sejm ustanawia w biurze krajowej komisyi dla spraw przemysłowych trzy stałe posady urzędników z wszystkiemi prawami i obowiązkami urzędników stałych, będących w służbie Wydziału krajowego, a mianowicie:

1. Sekretarza ze stałą roczną płacą 4800 K dodatkiem aktywalnym o rocznych 480 K i z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 400 K rocznie.

2. Referenta przemysłowego ze stałą roczną płacą 3600 K dodatkiem aktywalnym o rocznych 720 K i z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 300 K rocznie.

3. Aplikanta konceptowego z rocznem adjutum 1400 K rocznie.

Przewodniczący:

A. Lubomirski.

Sprawozdawca:

Mycielski.

Ls. 3.451/903. We Lwowie, dnia 23. października 1903.

Aleg. 457

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej o sprawozdaniu c. k. Rady szkolnej krajowej we Lwowie odnoszącem się do stanu państwowych szkół przemysłowych i handlowych w Galicyi.

Wysoki Sejmie!

Ostatnie sprawozdanie Komisyi przemysłowej przedłożone Wysokiemu Sejmowi przedstawiło stan szkolnictwa przemysłowego w naszym kraju po koniec roku szkolnego 1899/900. Ostatnie dwa sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej przynoszą daty odnoszące się do dwu następnych lat.

Co do liczby szkół przemysłowych i handlowych państwowych nie zaszła żadna zmiana, istnieją: wyższa szkoła przemysłowa w Krakowie, szkoła przemysłowa we Lwowie, szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem i w Kołomyi, szkoła ślusarska w Świątnikach, szkoła kowalska w Sułkowicach i Akademia handlowa we Lwowie.

Do roku szkolnego 1900/1 z roku na rok wzrastała liczba uczniów w stosunku mniej więcej 10% rocznie. W roku 1901/2 nastąpiła zmiana, gdyż nietylko nie było przyrostu ale liczba uczniów spadła z cyfry 1.445 na cyfrę 1.406. Stan taki utrzymywał się i w roku szkolnym 1902/3 nieobjętym sprawozdaniem c. k. Rady szkolnej krajowej. Zastanawiając się nad odnośnemi cyframi poszczególnych szkół, widzimy, że spadek ten liczby uczniów dotyczy wszystkich szkół, a w nich głównie uczniów zwyczajnych, nie dotyczy zaś hospitantów, których liczba nawet w niektórych szkołach wzrosła.

Spostrzeżenie to musi prowadzić do domniemania, że przyczyna zmniejszonej frekwencyi w szkołach przemysłowych jest wspólna, i prawdopodobnie odnosi się w części do zwiększonych wymagań od tych uczniów, którzy przychodzą się zapisać do szkoły, w części do tego, że szkoły z braku miejsca więcej uczniów zwyczajnych przyjmować nie mogą.

Ze sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej Komisya nie może wyrobić sobie pewnego zdania, czy rzecz się ma tak istotnie.

Jeżeliby tak było to o ileby wpływały zwiększone wymagania od uczniów przy wpisach, spodziewaćby się należało, że poziom wykształcenia uczniów się podnosi, czyli że strata na ilości uczniów jakością się wyrównuje.

Komisya przemysłowa spodziewa się, że c. k. Rada szkolna krajowa poruszoną kwestyę wezmie pod rozwagę i w najbliższem sprawozdaniu stan rzeczy i przyczyny upadku frekwencyi uczniów w szkołach przemysłowych wyjaśni, względnie stanowisko swoje wobec tej sprawy zaznaczy.

Szkoła wyższa przemysłowa w Krakowie co do liczby wydziałów i kursów specyalnych nie wykazuje żadnej zmiany. W roku 1901 w październiku c. k. Ministeryum wyznań i oświaty zażądało opinii Dyrekcyi Zakładu co do uzupełnienia nauki o budowlach wodnych, a sprawozdanie tejże szkoły za rok 1902/3, przynosi pomyślne wiadomości, że z rokiem szkolnym bieżącym t. j. 1903/4 odbywać się będzie kurs dla kształcenia średnich sił pomocniczych technicznych dla budowy dróg wodnych i regulacyi rzek. Nadto pomyślną wiadomość przynosi sprawozdanie ostatnie Dyrekcyi, że c. k. Ministeryum przeznaczyło 21.500 K na potrzeby budowlane

i urządzenie pracowni dla chemii fermentacyjnej, tak ważnej i doniosłej w naszym kraju wobec gospodarstwa gorzelnianego Prócz tego daje c. k. Ministeryum dotacyę roczną i ustanowi osobną siłę nauczycielską. Pomyślnem wreszcie jest, że w roku 1902/3 po raz pierwszy od czasu swego istnienia szkoła miała dostateczną ilość własnych sił nauczycielskich. Tym sposobem stanie się niezbędnym postulatom krajowym o tyle przynajmniej zadość, że szkoła przemysłowa krakowska będzie przysparzać własne krajowe siły tyle ważne wobec gospodarstwa gorzelnianego, a nadto przysposobi zawodowe siły dla bliskich na szersze rozmiary inwestycyi w dziedzinie budownictwa wodnego. Jako postulat pozostaje jeszcze urządzenie kursów dla nafciarstwa.

Natomiast coraz smutniej przedstawiają się warunki, w jakich szkoła jest pomieszczona. Od lat wielu każde sprawozdanie o tej szkole przepełnione jest utyskiwaniem, że pomieszczenie jest złe, warunkom i potrzebom szkoły nie odpowiadające, tamujące naturalny rozwój szkoły. Główny macierzysty budynek, stara ruderа zupełnie nieodpowiednia, pomieszczenie częściowe szkoły w wynajętych przy innej ulicy lokalach nie dozwala na jednolite kierownictwo, uniemożliwia należyty nadzór, a brak wprost sal i miejsca tamuje rozszerzenie się pracowni i nie pozwala uczniom równocześnie pracować tak, jakby to się w innych warunkach dało. Niemożliwe warunki pomieszczenia tej szkoły, stwierdziły i organa Władz centralnych w roku ubiegłym na miejscu.

Komisya przemysłowa zamiast wyliczać braki i wadliwości raczej musi się zwrócić do Reprezentacyi krajowej w Radzie Państwa, aby nacisk na c. k. Rząd wywarła i budowę nowego zakładu wyjednała. C. k. Rząd ma wielkie ułatwienie w tem, że gmina miasta Krakowa już przed 10 ciu laty ofiarowała grunt w ilości 4.000 □ ⁰ bezpłatnie pod budowę nowego gmachu.

Wszelkie usiłowania będą daremne, szkoła nie będzie się mogła rozwijać, temsamem musi się zacząć cofać, a na tem ucierpi tylko kraj w przyszłości, jeżeli temu postulatowi nie stanie się zadość.

Szkoła przemysłowa we Lwowie pod względem ustroju szkolnego nie ulega żadnej zmianie. Pod względem nauki i twórczości rozwija się bardzo dobrze, a niektóre wyroby stoją bardzo wysoko n. p. ślusarskie odznaczają się artystycznem wykończeniem, są to własnego pomysłu i układu prawdziwe cacka z natury modelowane. Jak wiadomo, Lwów posiada wielu bardzo dobrych ślusarzy, którzy najwybredniejsze wymagania są wstanie zaspokoić — na tem polu moglibyśmy śmiało konkurować z wyrobami obcemi, gdyby się rzecz dała w kierunku ilościowym rozwinąć.

Uczniowie do tego działu garną się z ochotą, cóż kiedy z powodu braku miejsca przyjmowanie musi być ograniczone. Na 40 miejsc na kursie ślusarstwa w roku szkolnym bieżącym, przyjęto 25-ciu — wielu nie przyjęto, a na przyszłość stosunki tak się układają, że w roku przyszłym szkoła będzie mogła przyjąć zaledwie 6-ciu, a dziać się to musi z braku miejsca.

Jak to już w poprzedniem sprawozdaniu wykazano, szkoła była budowana dla 200 uczniów a mieści ich obecnie około 500; istnieje zatem przepełnienie i rozwój dalszy szkoły pod względem frekwencyi jest stanowczo zatamowany — konieczność rozszerzenia uznała Komisya przemysłowa i w ostatniem sprawozdaniu proponowała rozszerzenie szkoły, przynajmniej tymczasowe, przez przynajęcie lokali w jednym z domów prywatnych. Obecnie Komisya przemysłowa sądzi, że raczej należałoby myśleć o nowym budynku a to tem więcej, że istnieje konieczna potrzeba rozszerzenia szkoły co do jej ustroju wewnętrznego.

Jeżeli szkoły nasze przemysłowe mają odpowiadać potrzebom krajowym — to koniecznie muszą mieć na uwadze nietylko drobniejsze działy przemysłu krajowego, ale muszą się liczyć z wielkim przemysłem, który należycie rozwinięty, stanowiłby właściwe bogactwo kraju, a prócz tego z przemysłem rolniczym. Nadto musi się liczyć z faktami o szerszem zakroju, które się w kraju rozgrywają.

Nafciarstwo, przemysł wielki, tak w kraju naszym doniosły; gorzelnictwo, tak ważny dział gospodarstwa krajowego, nie mają w szkole przemysłowej lwowskiej żadnej podpory w przygotowaniu sił potrzebnych, dział chemiczny nie istnieje.

Dział keramiczny również nie istnieje, mimo że się o niego Izba handlowa i Rada miasta Lwowa od dawna dopominają.

Szeroka akcya przyszłych dróg wodnych i regulacya rzek potrzebować będzie sił. Ministeryum zapytywało w tym kierunku Dyrekcyę szkoły i otrzymało opra-

cowany projekt do zatwierdzenia; o zatwierdzeniu projektu atoli nic nie słychać na razie — wiadomo tylko, że dział dla budowy dróg wodnych będzie urządzony w Krakowie.

W obec tego, że musimy dążyć do rozszerzenia szkoły w tych kierunkach, musi się i budynek rozszerzyć czyli inaczej, że trzeba myśleć o budowie większego zakładu. Budynek dzisiejszy nie poszedłby na marne, ale oddałby znakomite usługi Akademii handlowej lwowskiej, która większego budynku koniecznie potrzebuje.

Komisya przemysłowa spodziewa się, że c. k. Rada szkolna krajowa weźmie te okoliczności pod rozwagę.

Szkoła w Świątnikach rozwija się pomyślnie i stoi dzisiaj na tej wysokości, że jej wyroby nietylko mają zbyt, ale mogą już wchodzić w szranki konkurencyi z wyrobami obcemi. Pod względem jakości wyroby stoją wysoko, a jak z radością się dowiedzieć można ze sprawozdania c. k. Rady szkolnej krajowej, co roku bywają wysyłani werkmistrze do wzorowych zakładów fabrycznych, aby się wyżej zawodowo wykształcić mogli.

Pod względem ilościowym produkcya szkoły jest znaczna. Naturalnie, że szkoła w tych warunkach mogłaby zaważyć w przemyśle krajowym, gdyby mogła być podpartą skutecznie. Obecnie potrzebuje szkoła maszyn do strugania, wiercenia, wycinania i wybijania części składowych kłódek etc. etc. — a co najważniejsza — motoru, któryby mógł ręczną pracę skuteczniej zastępować. Nadto potrzebaby stworzyć dla szkoły należyte pośrednictwo handlowe.

Szkoła w Sułkowicach rozwija się pomyślnie, a przyszłość jej obecnie po wzniesieniu nowego budynku na długo zapewniona. Szkoła cierpi tylko w kierunku produktywności towarowej i pod względem zbytu skutkiem wadliwych stosunków miejscowych i konkurencyi zawodowej między miejscowymi kupcami. Założenie kuźni maszynowej i zorganizowania pośrednictwa handlowego zaradziłoby złemu.

Szkoły zawodowe przemysłu drzewnego w Zakopanem i w Kołomyi okazują nadzwyczaj wiele żywotności, bo mimo nędznych warunków, w jakich się znachodzą, wykazują w wyrobach uczniów nietylko piękne nienaganne wykonanie, a co ważniejsza, rozwój wyraźny, widoczny w urozmaiceniu i uszlachetnieniu wzorów.

Dowód tego widzimy w tem, że szeroko po kraju i za kordonem spotykamy wyroby tych szkół bardzo wdzięcznie przez społeczeństwo polskie oceniane. Lud nasz podgórski do stolarki i snycerki ma wrodzone zdolności, rozbudzenie i rozniecenie tego przemysłu w naszym kraju najmniej powinno napotykać trudności.

Jeżeli rozwój szkół nie jest takim, jakiegoby się spodziewać należało, przyczyna leży w brakach i niedostatkach, na jakie szkoły cierpią.

Szkoła zakopańska pomieszczona w dwu domach drewnianych od lat wielu nie naprawianych, Dyrekcya żali się, że dachy przegniłe przeciekają, ściany się wychylają, okna obluźnione, podłogi złe, budynki zmurszałe opalić się w zimie nie dają. Brak studni, uczniowie piją wodę z młynówki zanieczyszczonej odbycinami. Brak internatu dla ubogich uczniów tamuje rozwój frekwencyj w szkole.

Szkoła kołomyjska jest pomieszczona w dwu nędznych wynajętych domach prywatnych, w których się mieszczą równocześnie mieszkania prywatne. Pomieszczenie to jest niewłaściwe, a jeżeli się uwzględni, że izdebki są szczupłe, schody liche drewniane, urządzenia niżej krytyki, to pomieszczenie to urąga nietylko wymaganiom szkoły ale najprostszym wymaganiom hygieny i bezpieczeństwu na wypadek ognia. Z powodu braku miejsca co roku Dyrekcya odmawia przyjęcia zgłaszającym się uczniom, co się dzieje z krzywdą dla kraju. W szkole kołomyjskiej znajduje się internat, w którym acz licho, pomieszczonych jest 42 uczniów. Dyrekcya żali się, że pomieszczenie na internat za szczupłe, a dotacya Wydziału krajowego niedostateczna.

Obie te szkoły wymagają koniecznie, aby na nie zwrócić baczniejszą uwagę. W Zakopanem należałoby zbadać stan budynków, o ile potrzebują naprawy i konserwacyi? jak stoi sprawa ze studnią? o ile jest koniecznie potrzebny internat? Co do ostatniego zaznaczyć należy, że czynniki miejscowe zebrały kwotę 6 000 koron przeznaczoną na założenie internatu, przy niewielkiej pomocy krajowej możnaby stworzyć czynnik, któryby niewątpliwie szkołę wielce podniósł.

W Kołomyi tężby należało rzeczy zbadać, stan i warunki bydynków, i zastanowić się, jakby złemu zaradzić, żeby szkoła napływających uczniów przyjmować mogła.

*

Komisya przemysłowa spodziewa się, że c. k. Rada szkolna krajowa w przyszłorocznem sprawozdaniu wyniki badań zanotuje.

Akademia handlowa we Lwowie rozwija się bardzo pomyślnie. W ubiegłym roku szkolnym organizacya jej została uzupełnioną czwartym wyższym kursem, który całości dopełnia. — Dzieli się ona na dwie części, a mianowicie: na szkołę handlową wyższą i szkołę handlową uzupełniającą. Szkoła handlowa wyższa czyli właściwa akademia handlowa ma kształcić siły do samoistnego działania w szerszym zakresie, przeznaczone na stanowiska kierujące. Szkoła handlowa uzupełniająca, ma dać sposobność uzupełnienia swych wiadomości tym osobom, które już są zajęte w praktyce handlowej.

Jak dotychczasowe doświadczenie poucza, zakres akademii wymaga rozszerzenia. Potrzeba urządzenia kursów dla abiturientów, dla którego w szczupłym lokalu akademii niema pomieszczenia. Kto się sprawom dotyczącym przemysłu krajowego przypatruje, przyznać musi, że na różnych punktach naszego kraju budzi się przemysł i często się dowiadujemy przypadkiem, że te lub inne przedmioty, o których mieliśmy wyobrażenie, że się je musi z zagranicy sprowadzać, wyrabiają się także w kraju. Sami niestety nie wiemy, co posiadamy i dlatego własnych wyrobów nie kupujemy, jakże tu mówić o podtrzymaniu i rozwoju przemysłu, jakże tu mówić o konkurencyi z obcym towarem, a o wywozie za granicę i wspominać trudno.

Wina nie leży w przemyśle naszym, bo jest zasłaby do skutecznej reklamy i do stworzenia pośrednictwa handlowego, nie leży w naszem społeczeństwie, bo nie mamy pośrednictwa handlowego, nie mamy reklamy. Kraj nasz roi sie od pośredników handlowych obcych fabryk, każdy pociąg kolejowy wozi ich dziesiątkami po kraju, a my nie mamy wcale tej kategoryi ludzi, bez których dzisiaj handel nie może podpierać przemysłu. Kupcowi na całym świecie towar musi fabryka do domu przywieźć, pokazać i do wzięcia zachęcić. Wyrugować trzeba te roje pośredników. Trzeba stworzyć koniecznie własnych ludzi, którzyby się naszym przemysłem zajmowali. Do tego potrzeba stworzyć niższą szkołę handlową w Akademii handlowej lwowskiej na wzór szkół podobnych w innych krajach koronnych, bardzo dobrze się rozwijających. Że potrzeba istnieje, niech służy za dowód, że w takiej dwuklasowej niższej szkole handlowej w Czerniowcach na 202 uczniów było zapisanych 87 z Galicyi w ubiegłym roku szkolnym (Sprawozdanie z roku 1902/3 str. 61.). Ci się z naszym przemysłem nie zapoznają, ci mu pośrednictwa handlowego nie przyniosą. To stracone siły dla kraju. Aby taka szkoła robiła innym konkurencyę niema obawy, a Ministeryum byłoby prawdopodobnie skłonne do jej założenia.

Komisya przemysłowa ośmiela się rzecz tę c. k. Radzie szkolnej krajowej polecić pod rozwagę.

Komisya przemysłowa w ostatniem swem sprawozdaniu zaznaczyła z ubolewaniem, że udział Galicyi w funduszach państwowych na rzecz szkolnictwa przemysłowego nie jest taki, jakby należało w porównaniu do innych krajów, w Radzie państwa reprezentowanych. Galicya jest stanowczo upośledzona, a udział jej w funduszach państwowych jest znacznie mniejszy od innych krajów, czy to weźmiemy w stosunku do ludności, czy to w stosunku obszaru, czy też nawet wreszcie w stosunku do opłacanego podatku. W ostatniem sprawozdaniu podała Komisya przemysłowa zestawienia z budżetu państwowego z lat 6-ciu, t. j. od roku 1895 — 1900 w osobnych alegatach. Obecnie załącza Komisya przemysłowa dalszy ciąg tych zestawień z następnych 3-ch lat po rok 1903. Stosunki widzimy nie zmienione, cyfry wykazują ten sam stosunek, jaki istniał dawniej.

Al. I. i II.

Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Przyjmuje się do wiadomości sprawozdanie c. k. Rady szkolnej krajowej o stanie szkół państwowych przemysłowych i handlowych za rok szkolny 1901/2.

2. Wzywa się c. k. Rząd ponownie o przyspieszenie budowy gmachu dla szkoły przemysłowej w Krakowie na gruntach, przez miasto ofiarowanych.

3. Wzywa się c. k. Rząd o zaprowadzenie w wyższej szkole przemysłowej Krakowskiej kursu nafciarstwa.

4. Wzywa się c. k. Pząd do rozszerzenia lokalności szkoły przemysłowej we Lwowie i rozszerzenia jej działania dla bronzowników, cyzelerów, keramików.

5. Wzywa się c. k. Rząd do rozszerzenia szkoły przemysłowej we Lwowie działem chemii fermentacyjnej, działem nafciarstwa i nauką budowy robót wodnych.

6. Wzywa się c. k. Rząd, aby przyspieszył starania o budowę gmachu na pomieszczenie szkoły zawodowej w Kołomyi i wdrożył starania o budowę gmachu dla takiejże w Zakopanem.

7. Wzywa się c. k. Rząd o wydatniejsze dotowanie szkolnictwa przemysłowego w Galicyi a co najmniej w stosunku do opłacanych podatków w porównaniu z innemi krajami, w Radzie państwa reprezentowanemi i do rozszerzenia akcyi na polu zakładania szkół zawodowych i rękodzielniczych.

Przewodniczący:
A. Lubomirski.

Sprawozdawca:
Mars.

Wydatki państwa na szkolnictwo przemysłowe w tysiącach razem*)

podług preliminarzy budżetowych w r. 1901, 1902, 1903.

Rok	Rodzaj szkoły	Kraje w Radzie państwa reprezentowane														Razem	Wydatek ryczałtowy na wszystkie kraje	Ogółem po odciągnięciu interkalarów
		Galicya	Bukowina	Śląsk	Morawy	Czechy	Austrya dolna	Austrya górna	Salzburg	Tyrol i Vorarlberg	Styrya	Karyntya	Kraina	Wybrzeże	Dalmacya			
1901	1. Szkoły przemysłowe	292	96	162	532	1.119	649	—	97	114	191	—	—	185	—	3.437	—	
	2. Szkoły przemysłowe fachowe dla poszczególnych gałęzi przemysłu	144	18	83	398	1.119	219	120	33	234	27	150	82	45	—	2.672	—	6.310
	3. Szkoły rysunków i modelowania	—	—	—	3	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	
	4. Szkoły publiczne rzemieślnicze	—	—	—	—	112	—	42	—	30	—	34	—	—	—	218	—	
	5. Subwencya na szkoły przemysłowe uzupełniające, muzea przemysłowe, datki na podniesienie szkolnictwa przemysłowego i dodatek służbowy dla suplentów	133	9	40	95	467	383	15	3	24	36	11	24	18	6	1.264	354	1.618
	6. Szkoły handlowe	59	—	8	41	133	16	16	1	28	14	6	—	—	—	312	72	384
	7. Ogół wydatków	628	123	293	1.069	2.950	1.282	193	134	430	268	201	106	248	6	7.921	426	8.312
	Procentowy udział krajów	7·92	1·55	3·69	13·48	37·23	16·17	2·44	1·69	5·43	3·38	2·54	1·34	3·13	0·01	100·00	—	—
1902	1. Szkoły przemysłowe	314	96	160	604	1.168	615	—	98	109	185	—	—	189	—	3.538	—	
	2. Szkoły przemysłowe fachowe dla poszczególnych gałęzi przemysłu	154	19	81	479	1.146	235	114	36	239	28	161	82	46	—	2.810	—	6 540
	3. Szkoły rysunków i modelowania	—	—	—	3	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	
	4. Szkoły publiczne rzemieślnicze	—	—	—	—	125	—	43	—	31	—	34	—	—	—	233	—	
	5. Subwencye na szkoły przemysłowe uzupełniające, muzea przemysłowe, datki na podniesienie szkolnictwa przemysłowego i dodatek służbowy dla suplentów	150	9	42	101	474	413	15	3	26	40	11	25	21	6	1.336	554	1.890
	6. Szkoły handlowe	72	—	8	66	152	17	16	7	29	15	6	—	—	—	388	68	456
	7. Ogół podatków	690	124	291	1.253	3.065	1.295	188	144	434	268	212	107	256	6	8.319	622	8.886
	Procentowy udział krajów	8·29	1·50	3·50	14·94	36·84	15·57	2·26	1·73	5·22	3·22	2·55	1·29	3·08	0·01	100·00	—	—
1903	1. Szkoły przemysłowe	317	90	167	504	1.218	680	—	101	109	191	—	—	193	—	3.570	—	
	2. Szkoły przemysłowe fachowe dla poszczególnych gałęzi przemysłu	159	18	64	481	1.249	207	109	38	246	29	166	90	49	—	2.905	—	6.670
	3. Szkoły rysunków i modelowania	—	—	—	3	—	15	—	—	—	—	—	—	—	—	18	—	
	4. Szkoły publiczne rzemieślnicze	—	—	—	—	136	—	46	—	27	—	41	—	—	—	250	—	
	5. Subwencye na szkoły przemysłowe uzupełniające, muzea przemysłowe, datki na podniesienie szkolnictwa przemysłowego i dodatek służbowy dla suplentów	161	10	45	110	495	434	10	3	21	43	13	16	21	6	1.388	620	2 008
	6. Szkoły handlowe	67	—	10	83	180	17	17	7	54	17	8	—	—	—	440	88	528
	7. Ogół wydatków	704	118	286	1.181	3.278	1.353	182	149	437	280	228	106	263	6	8.571	708	9.206
	Procentowy udział krajów	8·22	1·38	3·34	13·78	38·25	15·79	2·14	1·74	5·10	3·28	2·66	1·24	3·07	0·01	100·00	—	—

*) Obliczenie niniejsze na życzenie sprawozdawcy opracował p. W. Fiebig.

Alegat II. do sprawozdania Ls. 3.451/903.

Rok	Przedmiot	Kraje w Radzie państwa reprezentowane.													Razem w całej Austryi
		Galicya	Bukowina	Śląsk	Morawy	Czechy	Austrya dolna	Austrya górna	Salzburg	Tyrol i Vorarlberg	Styrya	Karyntya	Kraina	Wybrzeże	Dalmacya	
	W stosunku do podatków bezpośrednich opłacanych przez kraje wynoszą dotacye na szkolnictwo przemysłowe procent % w latach:														
1901	„ „ „ „	2·43	4·40	5·25	4·45	4·48	1·30	2·03	6 28	5·99	1·93	6·08	3·22	3·14	0 39	3·06
1902	„ „ „ „	2·63	4·27	4·86	5·11	4·50	1·29	1·98	6·39	5·98	1·83	6·23	3 21	3·15	0·38	3·19
1903	„ „ „ „	2·62	3·78	4·59	4·64	4·71	1·30	1·90	6·55	5·87	1·89	6·54	3·11	3·10	0·37	3·00

L. s. 2293/903.

We Lwowie, dnia 20. października 1903.

Aleg. 458

Sprawozdanie

komisyi przemysłowej z petycyi Joachima Grünspana, przemysłowca z Andrychowa, o udzielenie bezprocentowej pożyczki w wysokości 400.000 koron na założenie tkalni mechanicznej i przyznanie stałej rocznej subwencyi 3.000 koron na założenie i prowadzenie szkoły tkackiej w Andrychowie.

Wysoki Sejmie!

W petycyi Wysokiemu Sejmowi przedłożonej pan Joachim Grünspan, przemysłowiec z Andrychowa, uprasza:

I. o udzielenie bezprocentowej pożyczki w wysokości 400.000 koron, spłacalnej w 25 latach, na cel założenia tkalni mechanicznej w Andrychowie;

II. o przyznanie stałej rocznej subwencyi w kwocie 3.000 koron na założenie i utrzymanie szkoły tkackiej, mającej na celu kształcenie robotników potrzebnych do warstatów tkackich mechanicznych.

W Andrychowie i w najbliższej okolicy przeszło lat dwieście istnieje ręczny przemysł tkacki, a do niedawnych jeszcze czasów przeszło 2.000 osób było zajętych w tym przemyśle. Wyroby tkackie, jak różnorodne płócienka i drelichy zwane Andrychowskie miały w kraju znaczny odbyt. Stosunki co do zbytu towarów zaczęły ulegać zmianie na gorsze, jak skoro w pobliżu położonym Szląsku i w Czechach powstawać zaczęły i rozwijać się tkalnie mechaniczne.

Petent, wyrobiony zawodowo w tkactwie, pracując od lat 25 w tej gałęzi przemysłu w Andrychowie, czynił i czyni starania, ażeby uszlachetnieniem i jakością wyrobów mógł konkurować z wyrobami wykonanymi w tkalniach mechanicznych. Usiłowania petenta, jakkolwiek zrobiły ten przemysł więcej odporny i uratowały od grożącej zagłady, to jednak nie były i nie są do tego stopnia wystarczające, by ten przemysł na przyszłość utrwalić; dowodem najlepszym jest fakt, że przeważna część robotników, dawniej zajętych w tkactwie ręcznem, od lat wielu szuka innego zarobku i udaje się na robotę do Niemiec. Jest to całkiem naturalne — dobre i gustowne wyroby Andrychowskie bezwarunkowo konkurować mogą i konkurują co do jakości z wyrobami wykonanymi w tkalniach mechanicznych, lecz jako wyprodukowane na ręcznych warstatach muszą być droższe i z tego powodu nie znajdują masowego zbytu, na jaki zasługują. Różnica pomiędzy produkcyą na ręcznych warstatach, a mechanicznych stosunkowo jest znaczną. Przeciętny robotnik w Andrychowie, zajęty przy tkactwie ręcznem, jest w stanie zrobić tygodniowo dwie sztuki płócienek, każda sztuka po 28 metrów długości i zarobić 8 koron, — ten sam robotnik obsłuży dwa mechaniczne warstaty, z których każdy wyrobi tygodniowo od 150 do 180 metrów i przy tem zarobi nie 8 lecz 12 koron. Już z tego krótkiego zestawienia jest widoczne, że produkcya na ręcznych warstatach wypada drożej i konkurować nie może z wyrobami pochodzącymi z tkalń mechanicznych. Wprawdzie nie wszystkie wyroby obce,

zbliżone do wyrobów Andrychowskich, wyrabia zagranica w tkalniach mechanicznych, jednakowoż zestawienie powyższe odnosi się do tego rodzaju wyrobów, które Andrychów wyrabia ręcznie, a zagranica wyłącznie na warstatach mechanicznych.

Komisya przemysłowa podziela zdanie petenta i przyznaje, że założenie szkoły tkackiej i tkalni mechanicznej w Andrychowie może tamtejszy przemysł tkacki ugruntować na silnych podstawach. Szkoła tkacka może oddać usługi tkaczom w Andrychowie, nawet bez poprzedniego założenia tkalni mechanicznej, jeżeli się zważy, że przeważna część tkaczy pracuje dotąd na warstatach dawnej konstrukcyi. Tkalnia mechaniczna, oprócz części produkcyi wykonywanej dziś na ręcznych warstatach, może z korzyścią dla przemysłu krajowego podjąć się wyrobu całkiem nowego artykułu, obliczonego na zbyt bardzo obszerny w naszym kraju. W Andrychowie istnieje 9 farbiarń, które sposobem drukarskim farbują płócienka noszące techniczną nazwę „Melinosy“. Te płócienka zwane Melinosami, sprowadzane każdego roku z fabryk szląskich i czeskich za sumę około miliona koron, mogą być wykonane w miejscowej tkalni mechanicznej.

Komisya przemysłowa tak z treści petycyi, jak również na podstawie dołączonych do petycyi świadectw i wzorów, nabrała przekonania, że petent wiele dobrego zdziałał dla przemysłu tkackiego w Andrychowie, jednakowoż uważa za konieczne, ażeby przed merytorycznem załatwieniem prośby Wydział krajowy przy współudziale krajowej komisyi dla spraw przemysłowych zbadał wpierw całość tamtejszego przemysłu tkackiego, a w celu podniesienia tego przemysłu przedłożył Wysokiemu Sejmowi odpowiednie wnioski do uchwały.

Z naprowadzonych powyżej powodów komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby za pośrednictwem krajowej komisyi dla spraw przemysłowych zbadał całość przemysłu tkackiego w Andrychowie i na podstawie wyniku badań przedłożył Sejmowi wnioski dążące do ochrony i podniesienia tego przemysłu.

Przewodniczący:

A. Lubomirski.

Sprawozdawca:

Żardecki.

Ls. 3.336/903. We Lwowie, dnia 20. października 1903.

Alog. 459

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej o petycyi kuratoryi wyższej szkoły handlowej w Krakowie w przedmiocie udzielenia gwarancyi dla funduszu emerytalnego tej szkoły.

Wysoki Sejmie!

Wyższa szkoła handlowa w Krakowie obejmuje dwa oddziały, a mianowicie: wyższy z 4 klasami o 158 godzinach nauki w tygodniu, i niższy (szkoła uzupełniająca) z 3 klasami (36 godzin nauki w tygodniu). Zakład ten istotą organizacyi swojej stanowi przeto samodzielną całość, a potrzeby jego i wielkiej doniosłości udzielanego w nim wykształcenia chyba nie potrzeba szeroko dowodzić. Wszak niejednokrotnie już w kraju przekonano się, że poważne nawet przedsiębiorstwa przemysłowe, oparte na zdrowych co do warunków technicznych zasadach, utykały, a częstokroć rozbijały się z powodu niedostatecznie urządzonej administracyi i wadliwie prowadzonej strony handlowej.

Ażeby jednak szkoła ta pracować mogła w warunkach normalnych, posiadać ona musi zastosowane do swoich właściwych potrzeb własne grono nauczycielskie, którego skład według dzisiejszego ustroju obejmować by powinien dyrektora i 7 nauczycieli rzeczywistych, wystarczających dla sprawowania nauki w 153 godzinach w tygodniu; resztę, t. j. 44 godzin tygodniowych przydzielonoby nauczycielom pomocniczym.

Takiego atoli stałego etatu nauczycielskiego szkoła handlowa w Krakowie nie posiada a dla całej tej wielkiej ilości godzin nauki posługiwać się ona dotąd musi siłami pomocniczemi, wypożyczanemi niejako z Krakowskich szkół średnich, uniwersytetu i instytucyi finansowych. Gdyby stan ten miał się przedłużyć, mogłoby to zachwiać bytem szkoły, a charakterystyczną w tym względzie wskazówką są dwa pisma c. k. Ministerstwa Oświaty, z których pierwsze, z 28. lipca 1900, oznajmia, że przyznanie tytułu Akademii handlowej zależy — obok budynku — od ustanowienia własnych i zupełnie ukwalifikowanych sił nauczycielskich dla języków, dla przedmiotów ściśle handlowych, dla nauk przyrodniczych, tudzież dla geografii i historyi. Pismo zaś drugie Ministerstwa Oświaty, z 19. maja 1901, nadaje wyższej szkole handlowej prawo publiczności, wyrażając przekonanie, że (obok budynku) „przynajmniej dla najważniejszych przedmiotów nauki pozyskane będą własne siły nauczycielskie z zupełną kwalifikacyą“. O stanie rzeczy miała kuratorya szkoły z końcem 1901/2 pana Ministra zawiadomić.

Pomimo pism tych kuratorya dotąd zadość uczynić żądaniom Ministerstwa nie mogła. Rzecz jest naprawdę poważna i nie bez niebezpieczeństwa dla szkoły, zwłaszcza że w sprawozdaniu budżetowem w Radzie Państwaw roku 1902 referent działu szkół przemysłowych i handlowych, baron d'Elvert, ze szczególnym naciskiem podniósł zcharakteryzowane braki szkoły krakowskiej i nawiązał do tego uwagi dla zakładu wcale niekorzystne, choć uzasadnione co do istoty rzeczy.

Kuratorya szkoły, świadoma wadliwości stanu obecnego, za najlepsze rozwiązanie sprawy uważa przejęcie szkoły na etat państwa, kraju lub miasta. Wobec wszelkiego prawdopodobieństwa spodziewać się należy, że akcya przejęcia szkół

handlowych na etat państwa wejdzie na porządek dzienny i że akcya ta obejmie także szkołę krakowską. Ponieważ jednak ustanowienie etatu własnych sił nauczycielskich czekać do tego czasu nie może, a istotny warunek tego zetatowania polega na zapewnieniu zakładowi stosownego funduszu emerytalnego, toż kuratorya, pomna zarazem trudności finansowych, postanowiła starać się o gwarancyę emerytalną, na razie tylko dla trzech osób, to jest dyrektora i dwóch nauczycieli zawodowych.

Tych bowiem sił nauczycielskich potrzebuje szkoła koniecznie, jeżeli się nie ma narazić na ciągłe zmiany i przerwy w zawodowej nauce, jak to niestety zdarzało się zbyt często z powodu przenoszeń wyższych urzędników tutejszych instytucyj finansowych, które dostarczają szkole docentów zawodowych.

Potrzebna kwota roczna gwarancyi emerytalnej dla wymienionych trzech osób wypadła ze ścisłego rachunku. Po potrąceniu z niej wartości taks służbowych i opłat 3%-wych, ponoszonych przez nauczycieli samych, jak niemniej kwoty 1000 K, którą składać corocznie z dochodów zakładu obowiązała się kuratorya szkoły, pozostaje do pokrycia drogą gwarancyi rocznie około 2.120 K. Na prośbę kuratoryi gmina miasta Krakowa zobowiązała się pokrywać niedobór funduszu emerytalnego w wysokości $^1/_3$, t. j. w kwocie 706 koron rocznie, pod warunkiem, że czynniki inne pokryją resztę tego niedoboru.

Wobec powyższego przedstawienia uprasza kuratorya, żeby kraj zapewnił gwarancyę emerytalną w wysokości pozostałej reszty. Ofiarą tą zapewniony będzie byt i prawidłowa działalność zakładu, o którego publicznej dla naszego społeczeństwa użyteczności dalej rozpisywać się byłoby zbyteczne.

Ponieważ, jak już to zaznaczono pierwej, najlepszem i ostatecznem rozwiązaniem sprawy powinno być wzięcie szkoły handlowej w Krakowie na etat państwa, do którego obowiązków to zaspakajanie potrzeb społeczeństwa w kierunku wykształcenia handlowego, a to równorzędnie z wykształceniem przemysłowem, przecież niewątpliwie należy, toż wszelkich należy dołożyć starań, ażeby cel ten osiągnąć jaknajrychlej.

Na podstawie tego, co przytoczono, Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyznaje krakowskiej wyższej szkole handlowej gwarancyę na pokrycie niedoboru funduszu emerytalnego w $^2/_3$ jego wysokości, jednak w nie wyższej ponad 1.500 K rocznie kwocie, a to od r. 1904 poczynając, pod warunkiem, że gmina miasta Krakowa pokryje resztę tego funduszu. Gwarancya ta obowiązywać ma kraj aż do czasu przejęcia szkoły na etat państwa, względnie najwyżej przez jeden cały okres służbowy, t. j. przez lat 30, gdyby szkoły wcześniej na etat państwa nie przejęto

2. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w czasie możliwie jak najbliższym przejął krakowską wyższą szkołę handlową na etat państwowy.

Przewodniczący:
A. Lubomirski.

Sprawozdawca:
Jan Rotter.

Ls. 3337/03.

We Lwowie, dnia 20. października 1903.

Alog. 460

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego w kraju.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 30. września 1903 przydzielił Wysoki Sejm Komisyi gospodarstwa krajowego sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 23. września 1903 L. 81218 o popieraniu gospodarstwa rybnego w kraju.

Ostatnie sprawozdanie w tym przedmiocie, jakie Wysoki Sejm, uchwałą z dnia 21. marca 1899, przyjął do wiadomości, było sprawozdaniem za rok 1898. — Przedkładane później przez Wydział krajowy sprawozdania nie były przez Wysoki Sejm załatwione, bo odnośne sprawozdania Komisyi gospodarstwa krajowego, nie weszły już na porządek dzienny obrad Wysokiego Sejmu.

Przedłożone obecnie przez Wydział krajowy sprawozdanie obejmuje czas od 1. stycznia 1899 do 1. września 1903, i przedstawia w krótkości obraz tego co w czasie tym zrobiono w kraju dla podniesienia gospodarstwa rybnego w najobszerniejszem tego słowa znaczeniu.

Akcya, jaką kraj od szeregu lat, bo od roku 1895, prowadzi, dla podniesienia gospodarstwa rybnego, ma przedewszystkiem na celu, racyonalne zagospodarowanie naturalnych wód w kraju (rzek, strumieni) a następnie rozpowszechnienie i podniesienie gospodarstwa stawowego jako bardzo ważnej i rentownej gałęzi rolnictwa.

Podstawę do zagospodarowania wód bierzących stanowi obowiązująca dziś ustawa o rybołostwie z dnia 31. października 1887 roku.

Ustawę tę wprowadzał c. k. Rząd w życie bardzo powoli, a dopiero od lat trzech poświęca sprawie tej więcej uwagi i energii. — Obecnie po upływie lat szesnastu od czasu sankcyonowania w mowie będącej ustawy, a po upływie lat trzynastu od jej ogłoszenia, sprawa wprowadzenia w życie tej ustawy doszła do tego stadyum, że wedle wszelkiego prawdopodobieństwa do dwu lat ostatecznie ukończoną być powinna.

Sprawozdanie Wydziału krajowego podaje szczegółowo dorzecza, które rozdzielono już na rewiry rybackie, dalej dorzecza, w których na utworzonych rewirach wykonywanie prawa rybołowstwa wydzierżawiono, podaje następnie wysokość uzyskanych czynszów dzierżawnych, dochody z opłaty taks rewirowych i t. d.

Komisya, nie chcąc podanemi tam szczegółami po raz wtóry Wysokiej Izby zajmywać, nie powtarza tu już cyfr, tam podanych, tem więcej, że cyfry te dotyczą przeważnie tego, co c. k. Rząd przeprowadził we własnym zakresie działania, a ograniczy się na omówieniu tych spraw tylko o tyle, o ile wpływają one na dochody gmin jako takich, gdyż w myśl postanowień §. 5. i 20. ustawy o rybołowstwie, czynsze uzyskane z wydzierżawienia prawa wykonywania rybołowstwa w rewirach rybackich, rozdziela się między gminy i obszary dworskie, jako właścicieli prawa rybołowstwa w stosunku rozciągłości i wartości ich uprawnień. — Czynsze te są obecnie ogólnie biorąc bardzo niskie w stosunku do dochodów jaki dane wody dałby właścicielom mogły, gdyby odpowiednio zagospodarowane były. — Jednakże rzeki nasze przez rybołowstwo dzikie

i przez od lat tyle prowadzoną rabunkową gospodarkę tak wyrybione zostały, że rybołowstwo na nich, może dać obecnie stosunkowo bardzo mały dochód, a podniesienie tego dochodu da się osiągnąć dopiero po kilku a nawet kilkunastu latach racyonalnego i nakładowego gospodarstwa. — To też to wyrybienie rzek naszych, uważać należy za pierwszą i najważniejszą przyczynę tego, że przy wydzierzawieniu rybołowstwa tak niskie uzyskano czynsze. — Drugiej przyczyny tego faktu, szukać należy w tem, że rewiry rybackie wydzierżawiano po raz pierwszy, trudno więc było z góry ocenić, jaki się dochód da z rewiru osiągnąć, jak się po w prowadzeniu ustawy ułożą stosunki między dzierżawcą a ludnością nadbrzeżną i tymi, którzy dotąd rybołowstwo wykonywali i t. p. — Nie da się jednakże zaprzeczyć, że przyczyną tak niskich czynszów dzierżawnych jest także i to, że władze polityczne przy wyborze dzierżawców rewirów rybackich, zbyt mało wagi przywiązywały do wysokości oferowanego czynszu, oddając dzierżawę takim, którzy najwięcej rzekomo dawali gwarancyi, że postanowień ustawy należycie przestrzegać będą. W przeważnej jednak ilości wypadków wybrani przez władze polityczne dzierżawcy zawiedli położone w nich zaufanie, a powiedzieć to można przedewszystkiem o tych dzierżawcach, o których z góry można było sądzić, że nie będą mogli sami rybołowstwa wykonywać. Nieuwzględnienie przy wyborze dzierżawców tego, czy ubiegający się o dzierżawę potrafi rybołowstwo sam (we własnym zarządzie) wykonywać, uważa komisya za jedną z głównych przyczyn tak ogólnie dziś praktykowanego, a tak szkodliwie na gospodarstwo rybne oddziaływującego poddzierżawiania rewirów rybackich, i dlatego odnośny wniosek Wydziału krajowego, zmierzający do usunięcia tej przyczyny, Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia zaleca.

Tam, gdzie ustawę o rybołostwie wprowadzono już w życie, gdzie przepisy jej w rzeczywistości są przestrzegane i gdzie dzierżawca rybołowstwa stara się o zagospodarowanie swego rewiru, zauważyć już dziś się daje takie wzmożenie się rybostanu, że już dziś zupełnie stanowczo powiedzieć można, iż ogólne zasady ustawy, co do urządzenia gospodarstwa rybnego na rzekach, są bardzo dobre, a środki przez ustawę przyjęte, pożyteczne i celowi odpowiedne.

Po wprowadzeniu ustawy w życie okazało się jednak także, że tak ustawa sama, jak i wykonawcze rozporządzenia do niej wydane, w ogólnych zarysach dobre, w szczegółach nie odpowiadają tak, jakby tego pragnąć należało, stosunkom i potrzebom naszego kraju.

To też już w r. 1900 uznał Wydział krajowy potrzebę wprowadzenia do ustawy o rybołowstwie pewnych zmian i uzupełnień i odnośny projekt noweli wypracował; c. k. Rząd nie zgodził się jednak na proponowane przez Wydział krajowy zmiany ustawy i sprawa noweli do ustawy rybackiej weszła znów w stadyum studyów i pertraktacyi.

Ponieważ tak Wydział krajowy, jak i komisya gospodarstwa krajowego zgodnie wykazywali we wszystkich poprzednich swych sprawozdaniach potrzebę wprowadzenia pewnych zmian do obowiązującej dziś ustawy o rybołowstwie, która uchwalona na podstawie przedłożenia rządowego, opracowanego dla wszystkich krajów Cislitawii, pod wieloma względami stosunkom naszym nie odpowiada, przeto komisya uważa za zbyteczne potrzebę tych zmian raz jeszcze tu uzasadniać, a ogranicza się tylko na zaznaczeniu, że w interesie podniesienia gospodarstwa rybnego i ostatecznego uregulowania stosunków rybołowstwa należy dążyć do tego, by wszelkie braki ustawy jak najspieszniej usunąć. Wychodząc z tego zapatrywania, przedstawia komisya Wysokiemu Sejmowi wniosek polecenia Wydziałowi krajowemu, żeby przedłożył konkretne wnioski co do zmiany ustawy.

Powołując się na poprzednio przedkładane sprawozdania Wydziału krajowego i Komisyi, omawiające obszernie, w jakim kierunku ustawę zmienić i uzupełnić należy, zaznacza tu Komisya, że przy zamierzonej zmianie ustawy należy nie tylko wprowadzić takie postanowienia, które dla naszych stosunków są konieczne, ale także usunąć z ustawy te wszystkie postanowienia, które w naszych stosunkach na zawsze martwą literą prawa pozostać muszą, a jako takie stanowią tylko niepotrzebny balast ustawy, robiąc ją mniej zrozumiałą i przejrzystą. Powiedzieć to można przedewszystkiem o postanowieniach odnoszących się do rewirowych wydziałów rybackich, instytucyi, która w naszych warunkach nigdy w życie wejść nie będzie mogła, a którą zastąpić by można u nas, tak jak to ma miejsce na

Morawach, inspektoratem rybackim *), dalej powiedzieć to można o postanowieniach o wykupnie uprawnień do urządzania stałych przyrządów do połowu ryb, bo uprawnień takich u nas w kraju nie ma i t. p.

Dla ocenienia tego co dotąd zrobił Wydział krajowy dla podniesienia gospodarstwa rybnego w kraju, rozważyć trzeba najpierw środki, któremi Wydział krajowy na ten cel rozporządzać może.

Wedle preliminarza budżetu, przedłożonego na rok 1904, wszystkie wydatki na podniesienie rybactwa (wraz z utrzymaniem referenta fachowego dla spraw rybactwa) wynoszą razem 5.640 koron **).

Dla kraju tak dużego jak Galicya, dla kraju gdzie gospodarstwo rybne jest tak zaniedbane, cyfra to tak drobna, że dziwić się nie można, iż akcya prowadzona takiemi środkami, nie może wykazać się poważniejszemi rezultatami. Komisya sądzi przeto, że jeżeli ma się w kraju wprowadzić jakąś akcyę dla podniesienia gospodarstwa rybnego, to przedewszystkiem dać na to trzeba jeśli już nie odpowiedne to przynajmniej takie środki, które by dozwalały na osiągnięcie pewnych rezultatów. — Licząc się z trudnem położeniem kraju, który ma tyle innych ważnych potrzeb, Komisya nie stawia na razie żadnych wniosków.

Dla podniesienia gospodarstwa rybnego na rzekach, stara się Wydział krajowy czuwać nad tem, by ustawa o rybołowstwie należycie była wykonywaną, jako też nad tem, by przez zanieczyszczenie rzek i inne szkodliwe wpływy gospodarstwo rybne nie poniosło szkody, z drugiej strony przez systematyczne, o ile na to fundusze starczą, zarybianie rzek dąży Wydział krajowy do podniesienia rybności tychże. — Tę akcyę Wydziału krajowego, uznać należy za słuszną i właściwą i jeżeli tylko Wydział krajowy, będzie miał do dyspozycyi większe środki, to korzystne rezultaty tej akcyi okażą się w krótkim czasie.

Nie wystarczającą pod pewnym przynajmniej względem jest zdaniem komisyi akcya kraju około podniesienia gospodarstwa stawowego. Dotychczas udzielał Wydział krajowy właścicielom gruntów przy urządzaniu gospodarstw stawowych, bezpłatnej pomocy fachowej tylko o tyle, o ile szło o wykonanie zdjęć terenu, wypracowanie projektu technicznego założenia stawów, wypracowania planu zagospodarowania tychże, jako też wytyczenia robót około założenia stawów. Pomoc taka wystarcza w zupełności tam, gdzie zakłada się nowe stawy w miejscowości, w której gospodarstwo rybne już istnieje i gdzie gospodarstwo to prowadzić umieją.

W okolicach gdzie gospodarstwa stawowego nikt nie prowadzi, gdzie właściciel gruntu nie zna zasad gospodarstwa stawowego, a dla gospodarstwa swego nie może fachowego stawniczego utrzymać, koniecznem jest, aby nowo powstające gospodarstwa Wydział krajowy opieką swą otoczył i przez pierwszych parę lat ich istnienia wspierał je w ten sposób, żeby pomoc kraju przy zakładaniu gospodarstw stawowych nie kończyła się na czynnościach technicznych, ale aby odnośne organa fachowe Wydziału krajowego w charakterze instruktorów gospodarstwa rybnego, radami swemi przez lat parę powstałe gospodarstwa wspierały. — Zapatrywanie to wyraziła już komisya gospodarstwa krajowego w swych sprawozdaniach z dnia 1 maja 1900 L. s. 3938 i z dnia 2. lipca 1901 L. s. 1961, ponieważ jednak sprawozdania te ko-

---

*) §. 30. i §. 31. ustawy o rybołowstwie dla Moraw z dnia 6. czerwca 1895 Dz. u. kr. Nr. 62 z roku 1896.

**) Fundusze przeznaczone na Węgrzech na cele rybactwa wynosiły w roku 1890 40.000 K. w tem uposarzenie inspektoratu rybackiego 11.000 K. W roku 1902 osiągły ogólne kredyta na rybactwo kwotę 600.000 K. — a w tem uposarzenie inspektoratu 106.060 K. — To zwiększenie kredytów na cele rybactwa przejawia się wyraźnie w rezultatach. W roku 1890 były na Węgrzech trzy spółki rybackie, a w roku 1902 — pięćdziesiąt jeden takich spółek. — W roku 1890 miały Węgry dziewięć gospodarstw stawowych, z obszarem 830 ha, w roku 1899 było już 55 takich gospodarstw, z obszarem 3.450 ha a w roku 1902 wzrosła ich liczba do 77. Wylęgarni, dla wylęgu ikry ryb łososiowatych, było na Węgrzech w roku 1890 siedmnaście, a w roku 1902 było ich już 82. W roku 1890 wpuszczono do wód Węgier około półczwarta miliona narybku (1,000.000 ikry sandacza, i 2,400.000 narybku pstrąga) a w roku 1902 ilość w puszczonego do rzek narybku przekroczyła cyfrę 75,000.000: (ikry sandacza 50,000.000 narybku pstrąga i innych łososiowatych 25,000.000, raków 150000.

misyi, nie zostały przez Wysoki Sejm załatwione, przeto obecnie przedstawia komisya sprawę tę ponownie do decyzyi Wysokiego Sejmu, wnosząc aby upoważnić Wydział krajowy do udzielania właścicielom gruntów bezpłatnej pomocy fachowej przy zakładaniu, urządzaniu i prowadzeniu gospodarstwa rybnego tak pod względem technicznym jak i gospodarczym.

Ważnym bardzo czynnikiem w rozwoju gospodarstwa rybnego na rzekach, a także w rozpowszechnieniu się drobnych gospodarstw stawowych w kraju, jest istniejący od lat pięciu zakład chowu ryb w Oparach, założony i utrzymywany przy subwencyi krajowej i rządowej przez Towarzystwo gospodarskie we Lwowie. — Zakład ten rozwijający się pomyślnie z roku na rok, a w roku 1902 znacznie bardzo rozszerzony, zasługuje zdaniem Komisyi na poparcie a ponieważ ten jeden zakład nie mógłby podołać zapotrzebowaniu kraju, przeto dążyć by należało, by w kraju więcej podobnych zakładów powstało, a przedewszystkiem, by w zachodniej części kraju powstał podobny zakład, mający głównie na celu produkcyę narybku ryb łososiowatych.

Przechodząc do dalszych spraw poruszonych w sprawozdaniu Wydziału krajowego, musi komisya zgodnie z zapatrywaniem tegoż Wydziału podnieść ogromne znaczenie i ważność dla rozwoju gospodarstwa stawowego, utworzenia w kraju stacyi biologicznej dla ryb. Znaczenie i pożyteczność takiej instytucyi jest rzeczą tak niewątpliwą, że Komisya ogranicza się tylko na przedłożeniu Wysokiemu Sejmowi odnośnego wniosku Wydziału krajowego.

Czekające od roku 1900 na załatwienie Wysokiego Sejmu, wnioski Wydziału krajowego, mające ne celu ochronę wód przed zanieczyszczeniami dla ryb szkodliwemi, jako też obronę prawa rybołowstwa na rzekach granicznych, znajdują w treści swej dostateczne uzasadnienie i dla tego Komisya bez dalszego motywowania zaleca je Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia.

Na podstawie powyższego sprawozdania przedkłada komisya gospodarstwa krajowego następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o popieraniu gospodarstwa rybnego.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, by przy wydzierżawianiu prawa rybołowstwa na rewirach rybackich, oddawał pierwszeństwo tym oferentom, którzy dają gwarancyę, że prawo rybołowstwa osobiście wykonywać będą — przyczem ludność miejscowa danego rewiru przedewszystkiem uwzględnioną być winna.

III. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w jak najkrótszym czasie przeprowadził rewizyę rozporządzeń wykonawczych do ustawy o rybołowstwie. (Dz. u. kr. Nr. 37 z r. 1890).

IV. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby utworzył w jak najkrótszym czasie przy jednym z wyższych państwowych zakładów naukowych w kraju stacyę biologiczną dla ryb, której głównem zadaniem byłoby badanie chorób ryb.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wziął w obronę prawa własności, a w szczególności prawa rybołowstwa gmin położonych nad Białką tatrzańską, Dunajcem i Popradem, uszczuplone wskutek roszczeń ze strony węgierskiej.

Zarazem wzywa Sejm c. k. Rząd, by wziął w obronę rybaków, wykonywujących rybołowstwo na granicznej przestrzeni rzeki Wisły i w drodze dyplomatycznej upomniał się u Rządu rosyjskiego, by neutralność pasu granicznego, w danym wypadku koryta Wisły przez graniczną straż rosyjską szanowaną była.

VI. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby z mocy obowiązujących ustaw wydał odpowiednie zarządzenia zdolne zapobiedz zanieczyszczaniu wód płynących odpadkami fabrycznymi (rafineryi i kopalni nafty, papierni, tartaków i t. p.).

VII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielania właścicielom gruntów, przy urządzaniu lub zakładaniu, jako też przy prowadzeniu gospodarstwa rybnego, bezpłatnej pomocy fachowej, tak pod względem technicznym jak i gospodarczym. Pomoc fachowa przy prowadzeniu nowopowstałego gospodarstwa stawowego udzielaną być może najwyżej na przeciąg lat pięciu licząc od czasu urządzenia stawów.

VIII. Sejm upoważnia Wydział krajowy do wypłacania c. k. galicyjskiemu Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie kwoty 2.450 koron rocznie, tytułem subwencyi na utrzymanie zakładu chowu ryb w Oparach, którą to subwencyę przyznaje się na przeciąg lat pięciu t. j. od roku 1904 do 1908 włącznie.

Na pokrycie tego wydatku wstawia się do rubryki X. wydatków budżetu krajowego na rok 1904 kwotę 2.450 koron i upoważnia się Wydział krajowy do preliminowania tej kwoty w budżetach krajowych następnych lat czterech.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Wiśniewski.

Ls 3.331/903. We Lwowie, dnia 20. października 1903.

Aleg. 461

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła w r. 1902.

Wysoki Sejmie!

Podwyższona subwencya krajowa na cele hodowli bydła, udzielona krajowym Towarzystwom rolniczym — na które przenosi się większa część czynności około podniesienia tej hodowli — spowodowała Wydział krajowy do szczegółowego przedstawienia działalności Towarzystwa na tem polu za ubiegłe dwa lata w swem sprawozdaniu z r. 1902 z czynności odnoszących się do pomienionej hodowli. Z przytoczonych przez Wydział krajowy dat Komisya gospodarstwa krajowego z zadowoleniem konstatować może, iż w każdym dziale akcyi podjętej przez krajowe Towarzystwa rolnicze, celem podniesienia hodowli bydła w kraju stały postęp dostrzedz się daje. Tak Komitet Towarzystwa gospodarskiego we Lwowie jak i Komitet Towarzystwa rolniczego w Krakowie wykazuje znaczne pomnożenie stacyi buhajów subwencyjnych i subwencyonowanych przy większej jednolitości w kierunku rasy. Niemniej też z każdym rokiem powiększa się ilość obór zarodowych pełnej krwi, z których przychowek już służyć może nietylko do zasilania obór półkrwi lecz i innych obór pełnej krwi.

Obór zarodowych gminnych było z końcem roku 1902 w obrębie działalności gal. Towarzystwa gospodarskiego 13 i z uznaniem podnieść należy, że Towarzystwo to w ocenieniu korzystnego wpływu tych obór na podniesienie hodowli u włościan, zamierza przy powiększonej subwencyi zakładać w przyszłości co roku większą ilość tych obór.

W zachodniej części kraju bydło czerwone polskie, tak wśród zawodowych hodowców, jak i w kołach włościańskich, spotyka się z zasłużonem uznaniem i usiłowania Towarzystwa hodowców tego bydła zmierzające do udoskonalenia tej rasy krajowej zasługują na poparcie czemu też Wydział krajowy dał wyraz, popierając prośbę tego Towarzystwa o subwencyę, wystosowaną do c. k. Ministerstwa rolnictwa — która jednak udzielenie jej uczyniła zawisłem od zasiłku z funduszów krajowych. — Stosownie więc do tego zastrzeżenia Ministerstwa uchwalił Wydział krajowy wstawić do preliminarza budżetu krajowego na rok 1903 kwotę 4.000 koron, tytułem jednorazowej subwencyi dla pomienionego Towarzystwa. W roku bieżącym Komitet krak. Towarzystwa rolniczego odniósł się ponownie do c. k. Ministerstwa z prośbą o udzielenie subwencyi dla Towarzystwa hodowców czerwonego bydła polskiego na dalsze lata w kwocie po 4000 koron rocznie; a gdy c. k. Ministerstwo przyrzekło prośbę tę wziąć pod życzliwą rozwagę pod warunkiem jednak, że i z funduszów krajowych udzielony zostanie na ten cel zasiłek w tej samej wysokości Wydział krajowy wstawił również do preliminarza budżetu krajowego na rok 1904 kwotę 1000 koron, jako subwencyę dla tego Towarzystwa.

Komisya gospodarstwa krajowego, mając na względzie zamiłowanie ludności wiejskiej, zachodniej części kraju do tej rasy bydła i korzystną o niem opinię powag naukowych, zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. uprasza Wysoki Sejm o uchwalenie tego wydatku na rok 1903 i 1904.

Nowela do ustawy hodowlanej z dnia 20. lipca 1892, zmieniająca §. 2. i 9. tej ustawy, która weszła w życie w drugiej połowie ubiegłego roku — za krótki jeszcze czas obowiązuje, by ocenić można o ile przyczyni się do rozwoju hodowli; niezawodnie jednak, zamierzona przez Wydział krajowy akcya zapewnienia gminom drogą przymusową dostatecznej ilości rozpłodników — z ograniczeniem jej do okolic gdzie hodowla bydła stoi na wyższym stopniu rozwoju i ubóstwo gmin nie stanie jej na przeszkodzie — przyczyni się do osiągnięcia zamierzonego celu; z uznaniem też Komisya gosp. kraj. podnosi to pastanowienie Wydziału kraj. zapewniające w niedalekiej przyszłości wprowadzenie postanowień ustawy w całej pełni.

Działalność komisyi licencyonujących staje się w ogóle wydatniejszą, z ubolewaniem jednak podnieść należy, iż tak w zachodniej jak i wschodniej części kraju znajdują się jeszcze powiaty lub też okręgi w których ustawy o licencyonowaniu buhajów dotychczas nie udało się wprowadzić w życie. Zarządzenie Wydziału krajowego, aby Wydziały powiatowe do rachunków dyet i kosztów podróży przewodniczących komisyi licencyonujących lub ich zastępców, pokrywanych przez fundusz krajowy, dołączały wykazy licencyonowanych buhajów, a prócz tego wykazy przyprowadzonych do licencyonowania — ilości krów i jałówek znajdujących się w powiecie i gmin nie posiadających wcale licencyonowanych buhajów — i od przedłożenia tych wykazów uczynił poniekąd zawisłą wypłatę tych dyet i kosztów, Komisya z uznaniem przyjmuje do wiadomości — zarządzenia te bowiem umożliwiają szczegółowe przedstawienie działalności komisyj licencyonujących.

Koszta Komisyi tych już od roku 1900 przekraczają preliminowaną na ten cel kwotę, a wzrost tych wydatków jest naturalnym wynikiem rozszerzającej się działalności komisyi licencyonujących. Przekroczenie to wynosiło w 1900 r. 1.545 K, w 1901 r. 1.615 K, zaś w r. 1902 już 3.326 K.

Komisya gospodarstwa kraj. już w poprzednich swych sprawozdaniach dała wyraz zapatrywaniu, iż należy w przyszłości preliminować na opędzenie kosztów licencyonowania, wydatek odpowiadający rzeczywistej potrzebie — zgodnie więc z wnioskiem Wydziału krajowego przedkłada Wysokiemu Sejmowi wniosek podniesienia kredytu na komisye licencyonujące do wysokości 19.000 koron na rok 1903 i 1904.

Subwencya państwowa na koszt komisyi licencyonujących wynosiła dotychczas 8 000 K, a gdy c. k. Ministerstwo rolnictwa oznajmiło iż subwencya ta za rok 1902, ze względów finansowych dopiero po upływie tegoż roku, a w ogóle dopiero po przedłożeniu szczegółowych wykazów poczynionych na ten cel wydatków wypłaconą być może, Wydział krajowy, przedkładając te wykazy i żądając zarazem wypłaty tej subwencyi za rok 1902 odniósł się równocześnie do c. k. Namiestnictwa z prośbą o wyjednenie stałej subwencyi, stosownie do uchwał Wysokiego Sejmu z 1894 i 1895 r, wzywających c. k. Rząd do pokrywania z funduszów państwowych połowy kosztów, połączonych z wykonaniem ustawy o licencyonowaniu buhajów.

Komisya gospodarstwa krajowego uznając takie załatwienie tej sprawy za najzupełniej usprawiedliwione — zgodnie z Wydziałem krajowym uprasza Wysoki Sejm, by wezwał c. k. Rząd do podwyższenia dotychczasowej subwencyi w kwocie 8.000 kor. na koszta komisyi licencyonujących do połowy kwoty, uchwalonej przez Wysoki Sejm na rok 1903 i 1904 i do wypłacania jej w pierwszej połowie każdego roku.

Komisya gospodarstwa krajowego z ubolewaniem zaznacza, że akcya tępienia gruźlicy u bydła i w ubiegłym roku tylko w skromnych dotychczasowych rozmiarach przeprowadzoną być mogła. C. k. Ministerstwo rolnictwa bowiem, które udzielenie znaczniejszej subwencyi państwowej dla przeprowadzenia szczepień tuberkuliną uczyniło zawisłem od przedłożenia i zatwierdzenia programu akcyi, mającej na celu ubezpieczenie obór zarodowych od choroby gruźlicy po dokonanem szczepieniu — zajęło stanowisko nieprzychylne tej akcyi, oświadczając reskryptem z dnia 23. lipca 1903 l. $^{9515}/_{723}$ intymowanym odezwą c. k. Namiestnictwa z dn. 10. sierpnia 1903 L. 100.407, iż stan sprawy tępienia gruźlicy u bydła uległ znacznym modyfikacyom, które nie usprawiedliwiałyby rozszerzenia akcyi szczepienia tuberkuliną, a to głównie z powodu, że szczepienie ochronne systemu Behringa zajmuje obecnie w walce z gruźlicą u bydła wybitne miejsce i Ministerstwo musi wydatnie popierać doświadczenia przeprowadzić się mające celem wypróbowania tego postępowania.

Korzystne wyniki próbnego szczepienia tuberkuliną, przeprowadzonego przez krajowego nauczyciela weterynaryi, w zachodniej części kraju uwidoczniają się najdobitniej w oborach, w których zastosowano powtórne szczepienie i trzymano się

ściśle postanowień dotychczasowego prowizorycznego programu, streszczających się w usunięciu chorych i podejrzanych sztuk i dokładnej desynfekcyi.

W oborach tych wyniki badań wykazują bardzo znaczne zmniejszenie się rozmiarów gruźlicy. Komisya gosp. kraj. przeto podziela w zupełności zapatrywanie Wydziału krajowego przedłożone c. k. Namiestnictwu w odpowiedzi na pomieniony reskrypt c. k. Ministerstwa, że należałoby jeszcze przez szereg lat przeprowadzać na szerszą skalę próbne szczepienia tuberkuliną, a to tem bardziej że sprawa ochronnego szczepienia metodą Dra Behringa jako nowa dotąd nie wyszła z okresu przypuszczeń i dopiero po latach kilku okaże się, czy sztuki ochronnie szczepione i po wyrośnięciu będą zupełnie odporne przeciw zakażeniu się.

Ze względu na przytoczone okoliczności, niemniej też ze względu na finansowe stosunki kraju, które nie pozwalają ponosić znaczniejszych wydatków na cele próbnych szczepień tuberkuliną a zarówno ze względu na przyrzeczenie c. k. Ministerstwa udzielenia znaczniejszej subwencyi na cel pomieniony, Komisya gosp. kraj. pozwala sobie przedłożyć Wysokiemu Sejmowi wniosek wzywający c. k. Rząd do udzielenia znaczniejszej subwencyi na dalsze próbne szczepienie tuberkuliną.

Wydatki na opędzenie kosztów podróży i dyet dla krajowego nauczyciela weterynaryi spowodowane szczepieniem tuberkuliną, niemniej też subwencyę na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarzy przy komitetach krajowych towarzystw rolniczych i na pokrycie kosztów utrzymania instruktorów hodowli przy tych towarzystwach preliminuje Wydział krajowy na rok 1903 i 1904 w tej samej wysokości jak w latach poprzednich z uwzględnieniem subwencyi przyznanych przez c. k. Rząd na te cele.

Stały fundusz hodowlany do końca roku 1902, jak w latach poprzednich tylko w bardzo małej części mógł być użyty na bezprocentowe pożyczki dla gmin w celu ułatwienia nabycia rozpłodników, pomimo zachęceń bowiem przez komisye licencyonujące do korzystania z tego funduszu, należytości czynne u gmin z powodu udzielonych pożyczek wynoszą tylko 1.010 koron. Komisya gosp. kraj. żywi nadzieję że Kółka rolnicze, którym na mocy uchwały Wysokiego Sejmu Wydział krajowy został upoważniony do udzielenia pożyczek z tego funduszu na zakupno buhajów, zdołają zachęcić ludność wiejską przy częstszej z nią styczności do większego zamiłowania do hodowli i skłonić ją do korzystania ze stałego funduszu hodowlanego z pominięciem uciążliwych formalności przewidzianych w rozporządzeniach wykonawczych do ustawy hodowlanej, które może stały się powodem że gminy nader rzadko zgłaszały się do Wydziału krajowego z prośbą o udzielenie pożyczek.

Podnieść tu należy godny naśladowania przykład, że niektóre Rady powiatowe celem ułatwiania gminom nabycia rozpłodników, zaciągały pożyczki ze stałego funduszu hodowlanego i nabyte za wypożyczone kwoty buhaje rozmieszczały w poszczególnych gminach powiatu. Pożyczki te w łącznej sumie 30.266 zaciągnięte zostały przez Wydziały powiatowe w Kamionce, w Krakowie, w Rohatynie, w Sokalu i w Zbarażu.

Ostatni ustęp sprawozdania Wydziału kraj. kładzie nacisk na konieczność usiłowań zmierzających do podniesienia hodowli bydła przez wytworzenie możności lepszego żywienia go i zwiększenia rentowności chowu, i jako środki w tym kierunku działać mogące przytacza: podnoszenie gospodarstwa rolnego przez melioracye, — odpowiednie zagospodarowanie pastwisk gminnych, — poprawę zdziczałych pastwisk górskich (hal i połonin), — dążność do podniesienia mleczności obór przez stosowną selekcyę i odpowiednią organizacyę handlową produktów nabiałowych. Komisya gospodarstwa krajowego wita z zadowoleniem zapowiedziane przez Wydział krajowy dążenia do rozszerzenia akcyi w celu podniesienia hodowli bydła za pomocą przytoczonych środków i oczekuje wprowadzenia jej w życie po przeprowadzeniu szczegółowych badań co do sposobu działania w każdym z poszczególnych kierunków.

Niekorzystne warunki rolnictwa w kraju naszym, spadek cen zboża, utrudniony eksport przy wygórowanych taryfach kolejowych i znacznem oddaleniu od głównych rynków zbytu stopniowo doprowadzić mogą do przemiany gospodarstw opartych na produkcyi ziarna, na gospodarstwa hodowlane, dążące do uzyskania większej rentowności przez produkcyę mięsa i mleka. Towarzystwa gospodarskie — głównie powołane do popierania działalności w tym kierunku, rozporządzały dotąd nader szczupłymi funduszami, by skutecznie poprzeć tę akcyę. Komitet galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego chcąc rozpocząć na szerszą niż dotąd skalę działalność celem podniesienia hodowli, wniósł w ciągu obecnej sesyi sejmowej petycyę z prośbą

o podwyższenie subwencyi krajowej na podniesienie hodowli bydła począwszy od czwartej raty z 10-lecia 1902—12 z dotychczasowej rocznej kwoty 50.000 koron na 75.000 koroh. Komisya gospodarstwa krajowego, uznając w całej pełni potrzebę podwyższenia w mowie będącej subwencyi, odstąpiła petycyę tę z gorącem poparciem Komisyi budżetowej, która — choć ze względu na finansowe położenie kraju na razie uwzględnić jej nie mogła — odstąpiła ją Wydziałowi krajowemu z poleceniem, by po porozumieniu się z Komisyą dla spraw rolniczych odniósł się do c. k. Rządu z prośbą o udzielenie wyższej subwencyi z funduszów państwowych na cele hodowlane a po uzyskaniu jej wstawił do preliminarza budżetu krajowego na rok 1905 wyższą kwotę na podniesienie hodowli bydła.

W przypuszczeniu, że usiłowania Wydziału krajowego odniosą pomyślny rezultat, Komisya wyraża przekonanie, że wydatne poparcie tej ważnej gałęzi gospodarstwa krajowego w znacznej mierze do podniesienia dobrobytu ludności wiejskiej przyczynić się zdoła.

W myśl powyższych uwag Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z czynności odnoszących się do podniesienia hodowli bydła.

2 Sejm otwiera Wydziałowi krajowemu kredyt na rok 1903 i 1904 do wysokości 19.000 K na pokrycie kosztów Komisyi licencyonujących w myśl §. 4. ustawy z dnia 20. lipca 1892.

3. Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) Do przyznania stałej subwencyi w kwocie 9.500 K rocznie na częściowe pokrycie kosztów Komisyi licencyonujących.

b) Do udzielenia znaczniejszej subwencyi na przeprowadzanie szczepień rozpoznawczych tuberkuliną w oborach zarodowych pełnej i pół krwi, przewidzianej reskryptem c. k. Ministerstwa rolnictwa z dnia 22. sierpnia 1899 L. 3213.

4. Sejm wstawia do rubryki X. następujący wydatek:

a) Poz. 306. i 307. preliminarza na rok 1903 i poz. 298. i 299. preliminarza na rok 1904. Na utrzymanie dwóch instruktorów hodowli bydła, mianowicie jednego przy c. k. galic. Towarzystwie gospodarskiem, drugiego przy c. k. Towarzystwie rolniczem krakowskiem 8.000 K.

b) Poz. 308. preliminarza na rok 1903 i poz. 300. preliminarza na rok 1904. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy galic. Towarzystwie gospodarskiem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem krakowskiem po 1.200 K — razem 2.400 K.

c) Poz. 309. preliminarza na rok 1903 i poz. 301. preliminarza na rok 1904. Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną 2.000 K.

d) Poz. 310. preliminarza na rok 1903 i poz. 302. preliminarza na rok 1904 Towarzystwu hodowców czerwonego bydła 4.000 K.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Schnell.

L. s. 3357/903.

We Lwowie, dnia 21. października 1903.

Aleg. 462

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie założenia szkoły rolniczej w Miłocinie pod Rzeszowem.

Wysoki Sejmie!

W myśl intencyi fundatora kuratorya fundacyi ś. p. Jana Towarnickiego w Rzeszowie, korzystając z wzrostu majątku i dochodów fundacyi, uważając szerzenie wiedzy i postępu rolniczego za tem konieczniejsze, że kraj nasz o charakterze ściśle rolniczym w podniesieniu produkcyi rolniczej znaleść może jeden ze skutecznych środków do podniesienia ekonomicznego kraju, postanowiła część fundacyjnych kapitałów zużytkować w ten sposób, aby w okolicy Rzeszowa założyć szkołę rolniczą, która z pewnością byłaby tym celowym środkiem, który najlepiej służy do podniesienia gospodarstw włościańskich. Bo żywy przykład działa najlepiej, bo z tego przykładu nasz włościanin bierze wzór, jak gospodarstwo swoje na te tory wprowadzić, które prowadzą do podniesienia rentowności gospodarstwa i podwyższenia ekonomicznej wartości.

Nie sama chęć uszanowania pamięci ś. p. fundatora, który w Rzeszowie osiadłszy, tu rozwijał swoją obywatelską działalność, była pobudką, że kuratorya na okolicę Rzeszowa zwróciła uwagę.

Ludność tu inteligentna, zamożna, posiada tyle jednostek posiadających większe włościańskie gospodarstwa, że szkoła rolnicza, mająca na celu podniesienie właśnie takich gospodarstw, znajduje w okolicach Rzeszowa wszelkie warunki rozwoju.

Wreszcie decydująca okoliczność, która na wybór miejsca przez fundacyę stanowczo wpłynęła: korzystna sposobność nabycia folwarku Miłocina, położonego w bliskości Rzeszowa, bo tylko o trzy kilometry, z obszarem 120 morgów i dobrze utrzymanymi budynkami.

Chcąc spełnić swój zamiar, kuratorya wniosła do Wydziału krajowego pismem z dnia 25. września b. r. następującą rezolucyę:

Kuratorya fundacyi ś. p. Jana Towarnickiego zobowiązuje się zakupić własnym kosztem wymieniony folwark Miłocin, zaadaptować budynki dla celów szkoły rolniczej, a nawet postawić nowe w miarę potrzeby, i tak urządzony folwark oddać funduszowi krajowemu prawem wieczystej dzierżawy na szkołę rolniczą z kierunkiem, jaki Wydział krajowy uzna za odpowiedni. Wydział krajowy, nie ponosząc żadnych kosztów założenia tej szkoły rolniczej, miałby obowiązek szkołę zorganizować, objąć ją w swój wyłączny zarząd i ponosić oprócz bieżących kosztów utrzymania zakładu mały nadto wydatek, wypłacany do rąk fundacyi tytułem czynszu dzierżawy folwarku, w wysokości wystarczającej na opłacenie podatków realnych.

Komisya gospodarstwa krajowego nie widzi nawet potrzeby uzasadniać bliżej korzyści, jakie ta propozycya przedstawia.

Wszak przyjęcie wniosku kuratoryi znaczy, że bez ofiar ze strony funduszu krajowego powstać może nowa szkoła rolnicza w okoliey, która takiego zakładu niezaprzeczenie potrzebuje.

Gdyby zaś powstanie nowej szkoły było z innych nieprzewidzianych względów niemożliwe, to możnaby jedną z istniejących szkół przenieść do siedziby lepiej i stosownie uposażonej.

W tym wypadku koszta utrzymania kraj. szkół rolniczych nie wymagałyby nawet żadnego podwyższenia.

Komisya gospodarstwa krajowego wyraża przekonanie, że Wydział krajowy powinien z tak korzystnej dla kraju propozycyi fundacyi ś. p Jana Towarnickiego skorzystać, stosowne rokowania z kuratoryą podjąć i na najbliższej sesyi przedłożyć Wysokiemu Sejmowi szczegółowy projekt, uwzględniający albo założenie nowej szkoły rolniczej, — coby intencyom komisyi gospodarstwa krajowego lepiej odpowiadało, — albo przeniesienie tam jednej z istniejących krajowych niższych szkół rolniczych.

Z tych powodów komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm upoważnia Wydział krajowy do nawiązania rokowań z kuratoryą fundacyi ś. p. Jana Towarnickiego w Rzeszowie w przedmiocie założenia w Miłocinie pod Rzeszowem nowej niższej szkoły rolniczej, a gdyby to było niemożliwem, przeniesienia tam jednej z istniejących krajowych niższych szkół rolniczych.

Tem samem sprawozdaniem załatwionym jest wniosek posła Szajera o założenie szkoły rolniczej w powiecie rzeszowskim.

Przewodniczący:

Gorayski.

Sprawozdawca:

Sękowski.

L. S. 3373/903.

We Lwowie, dnia 21. października 1903.

Aleg. 463

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Tadeusza Cieńskiego w sprawie rozszerzenia krajowego Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach.

Wysoki Sejmie!

Zakład krajowy sadowniczy w Zaleszczykach otwarty w r. 1901, rozwija się prawidłowo, zgodnie z celem dla niego wytkniętym.

Od roku przyszłego będzie mieć Zakład na zbyciu rocznie około 20.000 szczepów racyonalnie wyprowadzonych, po cenach bardzo przystępnych, czem znakomicie się przyczyni do podniesienia sadownictwa we wschodnio-południowej części kraju.

Zakład utrzymuje chłopców na praktyce, obowiązanych do wykonywania wszystkich robót w szkółkach i w ten sposób wychowuje praktycznych ogrodników.

Peryodyczne kursa ogrodnictwa, z których korzystają praktykanci zakładowi, nauczyciele ludowi, jak też szersze warstwy, zostaną w bliskim czasie uzupełnione pouczaniem o wyrobie win owocowych, konserwów, suszeniu owoców, jarzyn i t. p.

Nie ulega wątpliwości, że każdy zakład rozwijający się na zdrowych podstawach i objawiający skuteczną działalność musi się z czasem rozszerzać.

W zakładzie zaleszczyckim okazuje się ta potrzeba w trzech kierunkach:

Najpierw braknie gruntu odpowiednio położonego na pielęgnowanie moreli i winorośli, tej specyalnie w Zaleszczykach i okolicy rentującej się produkcyi.

Następnie przy wzmagającej się robocie w zakładzie, a tem samem przy zwiększającej się liczbie uczniów, których ze względu na konieczny nadzór nad nimi trzeba mieć w pobliżu, brak dostatecznego dla nich pomieszczenia.

Wreszcie zachodzi potrzeba odpowiedniego umieszczenia fabryczki przetworów owocowych, tak niezbędnej dla nauki i informowania ogółu.

Komisya gospodarstwa krajowego, konstatując powyższe braki w zakładzie, zgadza się z wnioskodawcą posłem Tadeuszem Cieńskim, iż należałoby tymże zaradzić przez dokupienie przypierającej do zakładu realności poszpitalnej.

Realność ta składa się z budynku murowanego o 8 ubikacyach i jednego morga gruntu, który dla swego położenia niższego, ochronionego od wiatrów, dobrze się nadaje do pielęgnowania moreli i winnej latorośli.

Komisya gospodarstwa krajowego wnosi przeto:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wszedł w rokowania o kupno realności poszpitalnej, przypierającej do zakładu sadowniczego w Zaleszczykach i w razie kupna tejże wstawił odnośną kwotę do preliminarza na r. 1905.

Przewodniczący:

Stadnicki.

Sprawozdawca:

Krzysztofowicz.

Ls. 3372/903. We Lwowie, dnia 21. października 1903.

Alog. 464

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o sprawozdaniu Wydziału kraj. o kraj. zakładach naukowych rolniczych, o gorzelni i folwarku w Dublanach, za rok 1902/3. L. W. 83369 i o wniosku posła Krzysztofowicza w kwestyi umieszczenia stacyi chemiczno rolniczej.

Wysoki Sejmie!

Pocieszającym objawem w rozwoju Akademii rolniczej w Dublanach jest znaczny wzrost frekwencyi w ostatnich zwłaszcza latach: liczba bowiem słuchaczy przez lata 1902/3 i 1903/4 wynosi około 80. Nie należy jednak iść w tym kierunku za daleko, nie tyle ze względu na przepełnienie w internacie, który z tego powodu jnż dwukrotnie rozszerzonym być musiał, ile dlatego, że w laboratoryach i salach wykładowych brak miejsca już obecnie dotkliwie czuć się daje. Temu brakowi w ten sposób zaradzićby się dało, gdyby stacyę doświadczalną chemiczno rolniczą, obecnie w samym gmachu szkolnym dość niewygodnie i ciasno się mieszczącą, przeniesiono gdzieindziej, którato kwestya poruszona także została wnioskiem samoistnym posła Krzysztofowicza z dnia 3-go października 1903 do l. S. 2723.

W sprawie uzupełnienia programu naukowego Akademii praktyką rolniczą, przedstawiła Komisya gospodarstwa krajowego w zeszłorocznem swem sprawozdaniu z dnia 5. lipca 1902 r. do l. S. 1384, które jednak przez Wysoki Sejm nie zostało załatwione, następujące zapatrywanie:

„Wprowadzenie praktycznych ćwiczeń w program naukowy, przedsta-
„wiało wiele trudności. Po dość długich konferencyach w tej sprawie, z jednej
„strony z kolegium profesorów dublańskich, z drugiej z kuratoryą akademii,
„przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że obok zwykłych ćwiczeń i de-
„monstracyi w laboratoryach i w gospodarstwie, staranie się o istotne dopeł-
„nienie wiadomości ucznia w kierunku praktycznym, jednak bez uszczuplenia
„zakresu teoretycznego wykształcenia i bez przeciążenia fizycznego i umysło-
„wego, da się wprowadzić i zastosować z pożytkiem dla uczniów II. roku
„w dwóch okresach — a mianowicie podczas feryi wielkanocnych i letnich.
„Wprowadzając te ćwiczenia jako obowiązkowe w porze robót wiosennych
„jakoteż letnich, miałyby te ćwiczenia, według zdania Wydziału krajowego
„trwać po cztery tygodnie, a zatem razem 8 tygodni. Komisya gospodarstwa
„kraj. jest zdania, że ćwiczenia w tym rozmiarze nie dla wszystkich uczniów
„drugiego roku byłyby wystarczające lub odpowiednie, dla takich bowiem
„uczniów, którzy przed wstąpieniem do Dublan odbyli już dłuższą rzeczywi-
„stą i dokładną praktykę rolniczą, czy to jako prowadzący samoistnie jakieś
„gospodarstwo, czy też jako praktykanci znanych ze ścisłości wymagań gos-
„podarzy, to praktyka ośmiotygodniowa i to na dwa okresy podzielona, by-
„łaby może wystarczającą chyba tylko dla dokładniejszego zapoznania się

„z gospodarstwem folwarcznem w Dublanach, któreto zapoznanie się pozy-„skać mogą i pozyskają tacy uczniowie łatwo, jako w praktyce rolniczej „wypróbowani, przy okazyi zwykłych dotychczasowych, w program naukowy „wchodzących demonstracyi. Dla uczniów zaś, którzy albo tylko pozorną, „albo też wcale żadnej praktyki rolniczej przed wstąpieniem do Akademii „rolniczej nie mieli, to ćwiczenie praktyczne w tym rozmiarze, o jakim „sprawozdanie Wydziału krajowego mówi, będzie niedostatecznem, i nie „osiągnie zamierzonego celu. Zdaniem Komisyi gospodarstwa krajowego „zgodnie ze zdaniem Wydziału krajowego, winna być ta praktyka wprowa-„dzoną obowiązkowo dla uczniów II. roku, jednak z tą zmianą, że dla tego „celu tak ferye wielkanocne jak też i tak zwane wielkie ferye całe winny „być zużytemi; podczas feryi wielkanocnych wchodzą bowiem prawie w ca-„łości roboty wiosenne a w czas feryi wielkich, które około połowy lipca „się rozpoczynają a kończą z pierwszym października, cały okres zbiorów, „uprawa międzyplonów, przygotowanie pod siewy jesienne i sam siew przy-„pada, a więc roboty najważniejsze. Od odbywania tej praktyki możnaby na „odnośne żądanie uwolnić tych uczniów, którzy dowodnie wykażą już przed „wstąpieniem do Akademii odbytą dłuższą praktykę. O uwolnieniu takiem „winienby orzekać Wydział krajowy, oczywiście na wniosek dyrekcyi Akade-„mii. Po przeprowadzeniu praktyki w tym rozmiarze okaże się po dwóch „lub trzech latach, czy i jakie zmiany będą potrzebne i jak daleko one iść mogą".

O kwestyi tej Wydział kraj. w swojem sprawozdaniu, o którem obecnie mowa, nic nie wspomina, a jednak ona jest zdaniem Komisyi bardzo aktualną i załatwienie jej uważa Komisya gosp. kraj. za konieczne — a jeżeli praktyka rolnicza w oznaczonym przez Komisyę rozmiarze, z jakich poważnych powodów nie byłaby do przeprowadzenia, to musi się znaleść inny jakikolwiek sposób wyjścia i Komisya musi żądać od Wydziału kraj., by w najbliższym czasie, a już nawet w ciągu bieżącego roku szkolnego wprowadzenie praktyki rolniczej w program nauk Akademii nakazał.

W roku szkolnym 1902/1903 zaszły pewne zmiany w gronie nauczycielskiem. Na podstawie uchwały Wys. Sejmu z dnia 11. lipca 1902, powziętej na wniosek Komisyi gospodarstwa kraj., dotyczący zwiększenia etatu nauczycieli Akademii o jedną posadę profesora, Wydział kraj. nadał takową Drowi Mieczysł. Kowalewskiemu, który w charakterze profesora-adjunkta wykładał od r. 1886 zoologię, fizyologię i anatomię zwierząt domowych. Posada ta jest dotowana roczną płacą 2600 Koron i odpowiednim dodatkiem aktywalnym. Ponieważ dalej mimo ogłoszenia konkursu, katedra inżynieryi wiejskiej nie mogła być obsadzoną, oddano dla wykładu tejże zastępstwo panom Kaz. Ajdukiewiczowi, inżynierowi c. k. Namiestnictwa, oraz panom T. Rozwadowskiemu, inżynierowi Wydziału kraj., tudzież profesorowi szkoły lasowej we Lwowie, p. Demianowskiemu. Obsadzenie zaś posady docenta mleczarskiego ma nastąpić w najbliższej przyszłości.

W związku ze zmianami w składzie grona nauczycielskiego Akademii wspomina Wydział kraj. o zbiorowej petycyi, wniesionej przez grono profesorów do Wydziału krajowego z przedstawieniem ich trudnego materyalnego położenia. W petycyi podniesiono, że chociaż w ostatnich latach wskutek ogólnego podrożenia warunków życiowych nastąpiło podwyższenie płac w różnych działach służby krajowej, płace profesorów w Dublanach pozostały w granicach etatu, ustanowionego w roku 1894, następstwem czego płace te, z wyjątkiem kilku lepiej dotowanych posad, są nawet niższe od płac profesorów średniej szkoły rolniczej w Czernichowie, mimo wyższej skali wymaganych od profesorów dublańskich kwalifikacyi i mimo to, że utrzymanie rodziny w Dublanach jest równie kosztowne jak w stolicy, droższe nawet, jeżeli przyłączą się koszta posyłania dzieci do szkoły. Z tych powodów grono profesorów zwraca się z prośbą do Wydziału krajowego o wzięcie pod rozwagę kwestyi lepszego udotowania zarówno posad profesorów, jak i profesorów-adjunktów Akademii. Wniesioną petycyę poparła życzliwie Kuratorya, nie ulega zaś kwestyi, że naprowadzone w petycyi szczegóły odpowiadają rzeczywistemu stanowi rzeczy. Ustanowione etatem z r. 1894 płace, zwłaszcza niższego stopnia, są bezwątpienia w obecnych stosunkach za skromne, jeśli się je porówna z zakresem obowiązków i zadań, jakie profesorowie wyższego zakładu naukowego mają do spełnienia wobec szkoły i nauki, co zaznaczaliśmy nieraz w swych sprawozdaniach, ilekroć zwracaliśmy się do Wysokiego Sejmu z prośbą o przyznanie środków, pozwalających na pozyskanie lub zatrzymanie w zakładzie dobrej siły nauczycielskiej.

W tem też przekonaniu, że zapewnienie szkole doboru sił nauczycielskich, stojących na wysokości zadania i oddanych wyłącznie swej pracy zawodowej, możliwem jest tylko przy odpowiedniem w danych warunkach unormowaniu skali wynagrodzenia, Komisya gospodarstwa krajowego poleca wniesione przedstawienie profesorów Wydziałowi kraj. do rozpatrzenia i przedstawienia Wysokiemu Sejmowi w swoim czasie odpowiednich wniosków.

Preliminarz budżetu Akademii nie pozostawia nic do życzenia, owszem, wskutek zarządzonej oszczędności niedobór roczny zmniejszył się, a choć wydatki w porównaniu z rokiem ubiegłym się zwiększyły, niemniej przeto równoważą się dochodem z opłat szkolnych. Również nowe pozycye preliminarza na emerytury i zaopatrzenia, a mianowicie preliminuje Wydział krajowy w tej rubryce wskutek petycyi wniesionych do Wysokiego Sejmu, a przekazanych Wydziałowi krajowemu uchwałą z dnia 11. lipca 1902 r. do załatwienia: wydatek do pensyi wdowiej p. Honoraty Pańkowskiej w kwocie 400 K. rocznie (poz. 32) i stały dodatek na zaopatrzenie w kwocie 480 Kor. rocznie (poz. 35) dla p. Heleny Kubickiej, wdowy po docencie weterynaryi w Akademii dublańskiej. Statut emerytalny z r. 1889, obowiązujący funkcyonaryuszów krajowych zakładów naukowych rolniczych, przyznaje wdowom po nauczycielach, bez względu na wysokość ostatniej ich płacy i na lata służby, pensyę wdowią w kwocie 1.200 K. Na tej podstawie nastąpił też wymiar pensyi wdowiej p. Honoraty Pańkowskiej, wdowy po zasłużonym dla szkoły i rolnictwa krajowego profesorze hodowli w Dublanach, ś. p. Kazimierzu Pańkowskim. Chcąc dać wyraz uznania znakomitym zasługom zmarłego, a uwzględniając zarazem położenie materyalne pozostałej wdowy, Wydział krajowy postanowił w załatwieniu przekazanej przez Wysoki Sejm petycyi p. Pańkowskiej, przedstawić Wysokiemu Sejmowi wniosek o przyznanie jej dodatku do pensyi wdowiej w kwocie 400 K. rocznie.

Z tych samych motywów Wydział kraj. uprasza Wysoki Sejm o przyznanie stałego zaopatrzenia w preliminowanej kwocie 480 K. p. Helenie Kubickiej, wdowie po nieetatowym docencie weterynaryi w Dublanach, śp. Leonie Kubickim, który swą gruntowną wiedzą fachową służył szkole gorliwie w ciągu lat 34-ech.

W rubr. V. preliminuje Wydział kraj. nadto stałe zaopatrzenie w kwocie 280 K. rocznie dla p. Rozalii Błaszkiewiczowej ubogiej wdowy po tercyanie i woźnym zakładów dublańskich, wreszcie stały wydatek w kwocie 480 K. tytułem zaopatrzenia dla p. Eugeniusza Znatowicza, b. preperatora Katedry hodowli w Dublanach. P. Znatowicz po trzydziestoletniej blisko, pracowitej służbie krajowej, w którym to czasie dostarczył dla muzeum hodowli w Dublanach i innym kraj. szkołom rolniczym pokaźny zasób preparatów, wniósł w roku zeszłym prośbę o uwolnienie od pełnienia obowiązków wskutek nadwątlonych wiekiem sił. Wymienione powyżej zaopatrzenie dla p. Znatowicza, któremu jako nieetatowemu funkcyonaryuszowi nie przysługuje prawo do emeretury, preliminuje Wydział kr. w połowie wysokości ostatniej jego płacy. Wstawiając do preliminarza wyszczególnione jak wyżej pozycye, Wydział krajowy przedkłada zarazem Wysokiemu Sejmowi w tem sprawozdaniu odpowiednie wnioski do uchwały. Komisya gospodarstwa kraj., zgadzając się z uzasadnieniem, podanem przez Wydział kraj., pozwala sobie przedłożyć Wysokiemu Sejmowi do uchwalenia, odnośne wnioski.

Ponieważ kwestya dobrej wody dla Dublan jest sprawą pierwszorzędnej wagi, a projekt miejskiego biura wodociągowego we Lwowie z powodu zbyt wysokiej ceny, jakąby kosztowało połączenie Dublan z wodociągiem miejskim, nie może być urzeczywistnionym, przeto Komisya wyraża życzenie, aby Wydział krajowy w jak najkrótszym czasie przedstawił ostateczny projekt w tej sprawie.

Z powodu, że budynek niższej szkoły rolniczej znajduje się w bardzo złym stanie, konieczną się okazuje potrzeba zupełnego przebudowania tegoż. Z uwagi jednak, że takie przebudowanie pociągnęłoby za sobą znaczny wydatek, przeto Komisya jest zdania, że należałoby kwestyę tę rozważyć, czyby nie było wskazanem w ogóle przeniesienie tej szkoły w inne miejsce.

W miejsce dotychczasowych docentów cały wykład przedmiotów zawodowych w tej szkole niższej objęli: fachowy nauczyciel p. L. Kawecki i zastępca nauczyciela p. Karol Huppenthal.

Gorzelnia i szkoła gorzelnicza.

Co do gorzelni, to oceniając ją, należy mieć na pamięci przedewszystkiem to, że gorzelnia urządzoną została w celach czysto naukowych, a nie dla wykazywania dochodów, o czem Wysoki Sejm miał świadomość, zakładając tę instytucyę. Również i z tego

względu nie można mieć pretensyi do pomyślnych obrotów finansowych, że opał, dostarczenie dobrej wody, siły robotnicze, zakupno surowców ze względu na bliskość Lwowa pociąga za sobą bardzo znaczne wydatki. Przytem należy zwrócić uwagę na małe rozmiary gorzelni, przerabiającej 200 hl. kontyngentu.

Szkoła gorzelnicza spełnia swoje zadanie kształcąc zdolnych gorzelników i przyczyniając się do rozwoju tej gałęzi przemysłu w kraju.

Wydatki preliminarzy na rok 1903 i 1904 nie różnią się od pozycyi w budżecie na rok 1902. Jako nadzwyczajny kredyt, wstawiony w preliminarzach na 1903 i 1904, wymienić należy łączną sumę 5000 K. na budowę domu dla czeladzi i maszynisty przy gorzelni.

Ze spraw szkoły gorzelniczej godnym uwagi był wyjazd dyrektora szkoły Dr. Wawnikiewicza do Berlina na wystawę zużytkowania ziemniaków i spirytusu i odczyt tegoż dyrektora w tej materyi.

Folwark.

Ze spraw administracyjnych wymienić należy oddanie do użytku domu administracyjnego, którego budowa uchwaloną została przez Wydział kr. w roku ubiegłym kosztem 12tu tysięcy koron, nie mniej rekonstrukcyę stajni kosztem 1136 koron, jak również naprawę drogi gminnej między folwarkiem a gorzelnią, kosztem 1281 K.

Z zestawienia wydatków i dochodów folwarku, preliminowanych na r. 1903 wynika niedobór w kwocie 3143 K., spowodowany wyszczególnionymi powyżej wydatkami nadzwyczajnymi (łącznie 4317 K.), i włączeniem do budżetu folwarku wydatku 5192 K. na spłatę długów i renty wieczystej: Dla dokładniejszego obrazu finansowego wyniku gospodarstwa zestawione są w preliminarzu folwarku na r. 1904 oddzielnie wydatki i dochody ściśle z gospodarstwem złączone w przeciwstawieniu do ciężarów hipotecznych. W takim układzie preliminiarz gospodarczy na r. 1904 daje nadwyżkę dochodów w kwocie 684 K., mimo zapreliminowania nadzwyczajnego wydatku 5680 K., na wyszczególnione poniżej iwestycye. Wykazaną nadwyżkę dochodów znoszą jednak wydatki na spłatę długów hipotecznych, powodując w ostatecznem zestawieniu budżetu niedobór w kwocie 4508 K.

Zapreliminowany w wydatkach na rok 1904 nadzwyczajny kredyt w sumie 5680 K. posłużyć ma głównie na budowę pomieszkań dla robotników sezonowych, którymi z braku robotnika miejscowego musi folwark przez rok cały się posługiwać (15 ludzi zimą, 35 latem). Budowa domu stała się konieczną po rozebraniu starej ekonomówki, w której zajmowali robotnicy dwie izby i kuchnię.

Budowa w tych rozmiarach projektowana. t. j. o przestrzeni 88 m. kw. (1 m. kw. po 44 K.) kosztować będzie 3872 K., a z dołączeniem kosztów ustawienia tapczanów i najprostszych sprzętów cały wydatek wyniesie okrągło 4500 K. Z reszty preliminowanej sumy wydatków nadzwyczajnych przypada 1000 K. jako druga rata na rekonstrukcyę stajni i 180 K. na naprawę spichrza.

Komisya gospodarstwa krajowego przykłada wagę do tego, by folwark, w tak wysokiej kulturze będący jak Dublański, wykazywał odpowiednio do swej wartości dochody i zaleca z naciskiem Wydziałowi kr., ażeby w tym kierunku zwrócił swą uwagę, na administracyę.

Nie można pominąć bez uwagi drobnego szczegółu dotyczącego takiego urządzenia dziedzińca gospodarskiego, by w czasie słoty jesiennej i wiosennego czasu, można było dostąpić do budynków i stajni — ale co ważnieisze i pilniejsze — to jest konieczna potrzeba rekonstrukcyi gnojowni, która w dzisiejszym stanie niestety daje tylko dokładne wyobrażenie o tem, jaką gnojarnia być nie powinna.

Komisya przywiązuje również wielką wagę do kwestyi uprawy torfowisk i opalania torfem. Co do pierwszej, to dotąd nieprzeprowadzone uregulowanie dolnego biegu „Młynówki“ jest stanowczą przeszkodą w rozszerzeniu tej rentownej uprawy, to też Komisya wyraża życzenie, by Wydział krajowy przyspieszył postępowanie wodno-prawne dla załatwienia tej sprawy w najbliższym czasie. Co do kwestyi drugiej, tj. eksploatacyi torfu na opał, to, jakkolwiek wyniki tego przedsiębiorstwa w ustanowionych swego czasu rozmiarach nie były pomyślne, niemniej jednak — wobec wysokich cen drzewa — zdaje się, że eksploatacya na własną potrzebę powinnaby się opłacić. Wobec tego Komisya wyraża życzenie, by Wydział krajowy w tym ograniczonym zakresie produkcyi opału torfowego poczynił odpowiednie dochodzenia.

Na podstawie powyższego sprawozdania Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1) Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zakładach naukowych rolniczych, gorzelni i folwarku w Dublanach.

2) Sejm przyznaje p. Honoracie Pańkowskiej, wdowie po profesorze Akademii rolniczej w Dublanach, dodatek do pensyi wdowiej, w kwocie 400 K. rocznie od dnia 1. stycznia 1903 począwszy.

3) Sejm przyznaje stałe roczne zaopatrzenia od 1. stycznia 1903 począwszy, następującym funkcyonaryuszom, względnie wdowom po funkcyonaryuszach zakładów dublańskich, a mianowicie:

a) Eugen. Znatowiczowi, b. preparatorowi katedry zoologii, w kwocie 480 koron rocznie;

b) p. Maryi Kubickiej, wdowie po docencie weterynaryi w kwocie 480 Kor. rocznie.

c) Rozalii Błaszkiewiczowej, wdowie po tercyanie i woźnym zakładów dublańskich, w kwocie 280 Kor. rocznie.

4) Wniosek posła Krzysztofowicza dotyczący przeniesienia stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej z Dublan do Lwowa, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Za przewodniczącego:

Stadnicki.

Sprawozdawca:

Struszkiewicz.

Z drukarni „Polonia“ — Lwów Trzeciego Maja 11.

Ls. 3.180/903. We Lwowie, dnia 15. października 1903.

Alog. 465

Sprawozdanie

Komisyi wodnej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie budowy dróg wodnych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z 9. lipca 1901 oświadczył Wysoki Sejm, że zgadza się na budowę dróg wodnych, oznaczonych w §. 1. ustawy państwowej z 11. czerwca 1901 nr. 66. Dz. u. p. i że przyjmuje w zasadzie warunek, iż kraj nasz ma płacić corocznie taką kwotę, jaka będzie potrzebną na oprocentowanie i amortyzacyę jednej ósmej części obligów długu państwa, wydanych na pokrycie kosztów budowy kanałów spławnych względnie skanalizowania rzek w granicach Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Wedle §. 2. powołanej ustawy kanałowej datki krajów, tudzież ewentualne datki konkurencyjne stron interesowanych mają być zapewnione w drodze osobnych ustaw krajowych — i Wydział krajowy zamierzał, jak o tem nadmienia w swojem sprawozdaniu, przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt ustawy, zapewniającej spłatę 12½ procentowego datku kraju na koszta budowy dróg wodnych, oraz normującej udział stron interesowanych w tychże kosztach, dopiero po zbadaniu trasy i po przeprowadzeniu rokowań ze stronami interesowanemi w sprawie przyczynienia się ich do kosztów budowy datkami konkurencyjnemi.

Mimo kilkakrotnych urgensów, c. k. Ministerstwo handlu nie udzieliło jednak dotychczas Wydziałowi krajowemu projektu trasy kanałów galicyjskich, a natomiast reskryptem z 26. września 1903 l. 1614/W. stanowczo zażądało ustawy krajowej, zapewniającej 12½%-wy udział kraju w w kosztach — przed rozpoczęciem budowy kanału. W orzeczeniu tem, wydanem przez c. k. Ministerstwo handlu w porozumieniu z panem Ministrem-prezydentem i kierownikiem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych oświadczono, iż zdaniem c. k. Rządu, w myśl §. 1. ustawy o budowie dróg wodnych z 11. czerwca 1901 nr. 66. Dz. u. p. obowiązek kraju co do pokrywania części kosztów budowy nie może być zasadniczo zależnym od poprzedniego ustalenia trasy kanałów, lecz że przeciwnie, zobowiązanie się kraju w drodze ustawodawstwa krajowego do ponoszenia części kosztów budowy jest warunkiem wykonania dotyczących kanałów, czego integralną częścią jest, zdaniem c. k. Rządu, opracowanie projektu dla rewizyi trasy.

C. k. Prezydyum Namiestnictwa we Lwowie, intymując Wydziałowi krajowemu to orzeczenie c. k. Ministerstwa handlu, oznajmiło równocześnie, że projekt trasy kanału spławnego od Krakowa do Zatora znajduje się już w Namiestnictwie i że zarządzono przeprowadzenie rewizyi trasy na tej przestrzeni, która to czynność komisyjna rozpoczęła się w Krakowie dnia 10. października b. r. i obecnie jest już ukończoną.

Wobec tego postanowił Wydział krajowy bezzwłocznie przedłożyć Wysokiemu Sejmowi projekt krajowej ustawy kanałowej w tekście, nadesłanym przez c. k. Ministerstwo handlu, z nieznacznemi tylko stylistycznemi zmianami i uzupełnieniami — zwłaszcza, że oprócz zobowiązania kraju przyjętego już przez Wys. Sejm

w uchwale z 9. lipca 1901 Ls. 2.161, o czem wspomniano na wstępie niniejszego sprawozdania, projekt rządowy zawiera zresztą tylko powtórzenie tych postanowień państwowej ustawy kanałowej, których przyjęcie przez ustawodawstwo krajowe jest potrzebnem. Wydział krajowy zastrzega sobie, iż po zbadaniu projektu trasy i na podstawie wyniku rokowań ze stronami interesowanemi, projekt ustawy o pociągnięciu ich do konkurencyi wniesie osobno.

Zgodnie z opinią Wydziału krajowego, Komisya wodna również zaleca Wysokiemu Sejmowi przyjęcie załączonego ·/. projektu ustawy — proponując ze swej strony uzupełnienie jego tylko dodatkami do §§. 2. i 4. oznaczonemi w tekście *odmiennym* drukiem — z powodów następujących:

Do §. 2. W projektowanym przez c. k. Rząd tekscie zaznaczono, że w dziewięcioletniem okresie czasu od roku 1904 do końca roku 1912 ma być na budowę kanałów spławnych w Galicyi użytą kwota nominalna 31,578.900 K. Mianowicie w tym pierwszym okresie budowlanym jest mowa według ustanowionego przez c. k. Ministerstwo handlu programu tylko o budowie w naszym kraju części spławnego połączenia Wisły (od Krakowa) przez kanał „Dunaj-Odra“ z Dunajem pod Wiedniem.

Kwota tu wymieniona, redukująca się po potrąceniu kosztów emisyi obligów pożyczki ogrągło do sumy 30 milionów K, żadną miarą nie wystarczy na budowę spławnego połączenia Krakowa z kanałem „Dunaj-Odra“ pod Morawską Ostrawą, tak samo, jak kwota 104,313.600 K wyznaczona przez c. k. Ministerstwo handlu na pierwszy okres budowlany na budowę kanału spławnego z Wiednia do Morawskiej Ostrawy, również jest na ten cel nie wystarczającą. Obie sumy, jakie są wyznaczone w ministeryalnym programie z kredytu, jakim c. k. Rząd rozporządzać może na budowę dróg wodnych na mocy postanowień §. 8. ustawy z 11. czerwca 1901 Nr. 66. Dz. u. p., wynoszą:

a) na roboty w Galicyi — jak powyżej wspomniano . .	30,000.000 K
b) na roboty od Wiednia ku Morawskiej Ostrawie . .	104,313.600 „
razem . . .	134,313.600 K,

gdy według obliczeń c. k. Urzędu hydrotechnicznego, istniejącego przy c. k. Ministerstwie handlu, całkowity koszt budowy drogi wodnej „Kraków-Wiedeń“ wynosić musi przeszło 220 milionów koron efektywnie, czyli 232 milionów nominalnie. *Brakłoby przeto niemal 100 milionów koron do pokrycia całej sumy kosztorysowej kosztów budowy drogi wodnej z Wiednia do Krakowa.*

Zważywszy zaś, iż według zdania kompetentnych kół technicznych budowa spławnego połączenia Krakowa z Wiedniem może być wykonaną w przeciągu 6—8 lat;

zważywszy, że niepotrzebne rozwlekanie budowy na długie lata, i otwieranie ruchu na fragmentach kanałowych na krótkich przestrzeniach bezwarunkowo opłacać się nie może i pozbawia ludność państwa na czas dłuższy tych korzyści ekonomicznych, które stanowią właściwy cel podjęcia przez państwo tak kosztownej inwestycyi, jak budowa dróg wodnych;

zważywszy, że budowa kawałków spławnej drogi wodnej z Krakowa do Wiednia, tak jak projektuje program c. k. Ministerstwa handlu z grudnia 1902 — mianowicie kawałka z Krakowa może do Zatora, i z Wiednia może do Przerowa — bez ich połączenia, naraziłaby skarb państwa i konkurencyjne kraje koronne na zmarnowanie znacznych sum na opłatę procentów interkalarnych od wyłożonego na owe częściowe budowle kapitału — czego możnaby uniknąć, gdyby o ile możności szybko wykończoną została droga wodna, stanowiąca całość organiczną pierwszorzędnego znaczenia ekonomicznego, któraby dostarczała środków pieniężnych, potrzebnych na oprocentowanie i amortyzacyę inwestowanego w budowę kapitału *z własnych dochodów z ruchu* —

przypuszcza Komisya wodna, iż c. k. Rząd z wymienionych tu poważnych względów sam będzie się starał o uzyskanie w drodze konstytucyjnej, środków na całkowite wykończenie drogi wodnej „Kraków-Wiedeń“ jaknajspieszniej — a już najdalej do roku 1912. Przypuszczenie to jest zresztą uzasadnione nawet osobistem oświadczeniem w tym duchu JE. pana Ministra handlu, złożonem na posiedzeniu Rady przybocznej dla budowy dróg wodnych z 31. stycznia 1902 na którem przeprowadzoną była dyskusya nad programem budowy w pierwszym okresie budowlanym, t. j. do roku 1912. I w tej myśli proponuje też Komisya wodna dodatek do §. 2. rządowego projektu krajowej ustawy kanałowej, orzekający, iż w takim razie, gdyby suma dotacyi państwowej na budowę dróg wodnych w Galicyi w okresie

czasu od roku 1904—1912 „w celu przyspieszenia budowy“ podwyższoną została po nad obecnie wyznaczoną kwotę 31,578.000 K ma być także i udział kraju w stosunku $^1/_8$ podwyżki zwiększonym.

Mogłoby to zdarzyć się w każdym razie tylko na podstawie poprzedniego porozumienia c. k. Rządu z Wydziałem krajowym, i za zezwoleniem Wysokiego Sejmu, ponieważ w myśl §. 3. projektowanej ustawy ustanawianie cyfry datku krajowego na budowę dróg wodnych na każdy rok zastrzeżonem jest Wysokiemu Sejmowi przy uchwalaniu budżetu.

Do §. 4. W tym paragrafie jest mowa o pokrywaniu datku krajowego przez wykonanie poszczególnych objektów budowy — jak n. p. portów, przystani, dróg dojazdowych i t. d. przez odstąpienie gruntów, przyznanie praw rzeczowych i odstąpienie praw wodnych, dostawę materyałów i inne świadczenia. Komisya wodna sądzi, iż wypada tu dodać ustawowe zastrzeżenie, że Wydział krajowy może podejmować się wykonania owych robót i świadczeń nie inaczej, jak tylko „według cen kosztorysowych“ — ażeby od razu zamknąć drogę licytowaniu go przez prywatną spekulacyę.

W §. 5. orzeka projekt rządowy, iż o tem — czy, i o ile mają być pociągani do kosztów budowy dróg wodnych właściciele przyległych realności i sąsiednich zakładów wodnych, należy rozstrzygać według zasad, ustanowionych w §. 51. krajowej ustawy wodnej z roku 1875. Opiewa on jak następuje:

„Jeżeli się wykonuje budowle z funduszów państwowych albo krajowych „w celu używania, prowadzenia lub zatrzymania wody, i jeżeli te budowle przyno„szą znaczną korzyść właścicielom graniczących nieruchomości, lub sąsiednich za„kładów wodnych, albo też odwracają od nich znaczne szkody, to można zmusić „w drodze administracyjnej tych właścicieli do przyczynienia się do kosztów bu„dowy — nawet, gdyby zasady §. 365 p. u. c. o wywłaszczeniu nie dały się zastosować.

W drodze administracyjnej należy zbadać i orzec, czy budowla przynosi „powyższym osobom znaczną korzyść, albo odwraca od nich wielką szkodę, tudzież „oznaczyć cyfre odpowiedniego datku, a gdyby się strony tem nie zadowolniły, orze„cze w tym względzie sędzia (§. 26. państwowej ustawy wodnej)“.

Komisya wodna nie ma nic do nadmienienia przeciwko temu postanowieniu.

W preliminarzu budżetu krajowego na rok 1894 wstawił Wydział krajowy po raz pierwszy tytułem $12^1/_2\,^0/_0$-wego datku krajowego na oprocentowanie i umorzenie obligów państwowych, które mają być wydane na budowę dróg wodnych w myśl §. 1. ustawy z 11. czerwca 1901 nr. 66 Dz. u. p. kwotę 21.930 K. Na podstawie obliczeń, opartych na świeższych danych, okazuje się jednak, że ta kwota może być zmniejszoną o 8.745 K — t. j. może wynosić tylko 13.185 K. Uwaga ta odnosi się do rubr. IX. poz. 245 budżetu krajowego na rok 1904.

W toku dyskusyi nad niniejszem sprawozdaniem żądali członkowie Komisyi wodnej od obecnego na posiedzeniu reprezentanta c. k. Rządu, starszego radcy budownictwa inż. Romana Ingardena wyjaśnień co do niektórych szczegółów, odnoszących się do sprawy budowy dróg wodnych.

Mianowicie, poruszono przedewszystkiem pytanie, co do przysposobienia w dostatecznej ilości ukwalifikowanych sił technicznych do rozległych robót w zakresie budowli wodnych, jakie mają się rozpocząć w naszym kraju w przyszłym roku przy budowie kanałów spławnych, kanalizacyi względnie regulacyi rzek, zabudowywaniu górnych biegów rzek i potoków górskich, a wreszcie przy melioracyjnych robotach, łączących się z ogólną regulacyą rzek — w myśl ustępu 8. uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 18. września b. r. powziętej w załatwieniu wniosku posła Kozłowskiego w przedmiocie wydania zarządzeń potrzebnych dla wykonania ustawy o regulacyi rzek.

Reprezentant c. k. Rządu odpowiedział, że wobec faktu, iż młodzież nasza garnie się teraz nader licznie do studyów technicznych, nie zachodzą obawy, aby sił technicznych do przeprowadzenia robót brakło. Owszem należy się obawiać, że może niezadługo młodzi technicy będą u nas musieli walczyć z trudnościami w uzyskaniu posad, jeżeli teraźniejszy napływ uczniów do szkół technicznych, odpowiednio do istotnych rozmiarów zapotrzebowania nie zwolnieje. Ostrzeżenie młodzieży w tym kierunku jest obecnie wskazanem.

Zapytywano dalej o organizacyę rządowej służby technicznej w naszym kraju?

Zastępca c. k. Rządu odpowiedział, że co do kierownictwa galicyjskich linij kanałów spławnych nie może udzielić żadnych wyjaśnień, gdyż te roboty pozostają pod wyłącznem kierownictwem c. k. Dyrekcyi budowy dróg wodnych we Wiedniu c. k. Ministerstwa handlu i c. k. Namiestnictwo tą sprawą nie zajmuje się wcale.

Co się zaś tyczy organizacyi służby technicznej dla budowli wodnych przy Rządzie krajowym we Lwowie, oznajmił pan nadradca Ingarden, że projektowana przez Namiestnictwo organizacya, względnie wzmocnienie personalu dla budowli wodnych została przez c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 29. lipca 1903 l. 2.499/M. J. w zasadzie zatwierdzoną. Organizacya ta będzie w jaknajkrótszym czasie przeprowadzoną, gdy na wiosnę 1904 r. mają być roboty na wszystkich ważniejszych rzekach rozpoczęte.

Ma także powstać przy Namiestnictwie osobny prawniczy departament dla spraw wodnych, a dla ważniejszych kierownictw budowy i regulacyi rzek będą ustanowieni specyalni komisarze.

Na tle tych wyjaśnień reprezentanta Rządu Komisya wodna nie czyni obecnie wniosków osobnych, ponieważ życzenia Wysokiego Sejmu w tym kierunku są już objęte uchwałami jego z 18. września b. r., o których powyżej wspomniano.

Komisya wodna wnosi:

·/. *Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony projekt ustawy* ·/.

Przewodniczący: **Kozłowski.**

Sprawozdawca: **Merunowicz.**

Ustawa

z dnia . . . . . o wykonaniu budowy dróg wodnych w Królestwie Galicyi, Lodomeryi i w Wielkiem Księstwie Krakowskiem w myśl §. 1. lit. d) ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. nr. 66.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Królestwo Galicya i Lodomerya wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem zobowiązuje się opłacać na budowę wykonać się mających przez państwo, a w §. 1. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. nr. 66 pod lit. d) wymienionych dróg wodnych, a mianowicie: spławnego połączenia kanału Dunaj-Odra z dorzeczem Wisły, i aż do spławnej przestrzeni Dniestru, roczne datki, jakie będą potrzebne do oprocentowania i umorzenia ósmej części tych obligacyj, które Rząd wyda na wykonanie wymienionych powyżej kanałów spławnych względnie na kanalizacyę rzek w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Datek Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem ma być uiszczany w miarę wydatków obciążających z tego powodu państwo.

Jeżeli dochody z wyżej wymienionych kanałów po strąceniu kosztów ich konserwacyi i ruchu przekroczą kwotę potrzebną na oprocentowanie i umorzenie wyłożonego na ich budowę kapitału nominalnej wartości przez dwa po sobie następujące lata, wówczas ustaje obowiązek Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem do opłaty datku z powodu tego kanału.

§. 2.

Celem ustanowienia corocznych datków krajowych porozumiewać się ma Wydział krajowy z Administracyą państwa, przyczem służy za zasadę, że według programu ustanowionego przez Administracyę państwa ma być w okresie budowy określonym §. 8. ustawy z dnia 11. czerwca 1903 Dz. u. p. nr. 66 od roku 1904 do końca roku 1912 użytą na budowę kanałów wymienionych w §. 1. z pożyczki zaciągnąć się mającej w myśl §. 8. powołanej ustawy kwota nominalna 31,578.900 K.

Gdyby atoli ta suma dotacyi państwowej na budowę kanałów spławnych i na kanalizacyę rzek w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem w okresie czasu od roku 1904—1912 zwiększoną została w celu spieszniejszego wykończenia budowy, ma być także zwiększony i udział kraju w tych wydatkach w stosunku w §. 1. niniejszej ustawy oznaczonym.

§. 3.

Datki krajowe mają być co roku wstawiane do budżetu krajowego.

§. 4.

Datki krajowe mogą być w myśl §. 2. al. 2. ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. nr. 66 uiszczone także przez wykonanie poszczególnych urządzeń, przewidzianych w projektach budowy (portów, przystani, dróg dojazdowych i t. d.), przez odstąpienie gruntów, przyznanie praw rzeczowych i odstąpienie praw wodnych, dostawę materyałów budowlanych tudzież przez inne świadczenia rzeczowe lub wykonanie robót *a to po cenach jednostkowych kosztorysu.*

§. 5.

Czy i o ile mają być pociągani do kosztów budowy kanałów w §. 1. oznaczonych właściciele przyległych realności i sąsiednich zakładów wodnych, należy oceniać według zasad ustanowionych w §. 51. krajowej ustawy wodnej z dnia 14. marca 1875 Dz. u. kr. nr. 38 co do innych budowli wodnych wykonywanych na koszt państwa lub kraju w celu używania, prowadzenia wody lub ochrony przed nią, i ustanawiać postępowaniem w tej ustawie przepisanem. Datki te mają służyć do częściowego pokrycia datków krajowych. Państwa nie można do uiszczania takich datków pociągać.

Pociąganie innych interesentów do uiszczania datków w myśl §. 1. al. 2-ga i §. 2. al. 1-sza ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. nr. 66 zastrzega się późniejszej ustawie krajowej.

§. 6.

Wykonanie niniejszej ustawy, która wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia, poruczam Moim Ministrom spraw wewnętrznych, handlu i skarbu.

Ls. 3384/903 We Lwowie, dnia 21. października 1903.

Aleg. 466

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1902 — i o preliminarzu tego funduszu na rok 1904.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego z dnia 24. czerwca 1903 L. 2538/03 z zamknięciem rachunków za rok 1902:

Galic. funduszu propinacjnego ogólnego;
„ „ „ zasobowego;
„ „ „ rezerwowego;

tudzież z preliminarzami budżetów na rok 1904 tychże trzech funduszów.

Wydział krajowy przedłożył Sejmowi sprawozdaniem z 10. lipca 1903 L. 57.652 a Wysoka Izba przekazała ten przedmiot komisyi budżetowej.

Komisya badając rzeczone zamknięcia rachunków, oraz sprawozdanie Dyrekcyi za rok ubiegły, konstatuje wzrost funduszu we wszystkich działach, mianowicie:

W galic. funduszu propinacyjnym ogólnym wynosi zwyżka wykazana w r. 1902 . . . . 1,796.452 kor. 31 gr.
a wynik ten korzystniejszy jest od budżetu o kwowę 178.796 kor. 31 gr.

W galic. funduszu propinacyjnym zasobowym wynosi nadwyżka z r. 1902 . . . . . 500.415 „ 25 „
więcej od preliminowanej nadwyżki o kwotę 79.724 kor. 25 gr.

W galic. funduszu propinacyjnym rezerwowym — w majątku obrotowym . . . . . 404.296 „ 66 „
wyżej od preliminarza 26.240 kor. 66 gr.

W galic. funduszu propinacyjnym rezerwowym — w majątku zarodowym . . . . . 422.196 „ 26 „

Nadwyżki osiągnięte z każdego roku w propinacyjnym funduszu ogólnym wcielane są do funduszu zasobowego, który reprezentuje zwiększenie majątku funduszu propinacyjnego od czasu objęcia zarządu przez Dyrekcyę, t. j. od r. 1890.

W porównaniu z r. 1901 wzrósł stan funduszu zasobowego w r. 1902 o sumę . . . . . 2,298.942 kor. 56 gr.
doliczając do tego wzrost funduszu rezerwowego, który w r. 1902 pomnożył się o sumę . . . . 422.196 kor. 26 gr.
okazuje się wzrost całego majątku fun. propinacyjnego w r. 1902 2,721.138 kor. 82 gr.
Stan kapitałów funduszu wynosił z końcem r. 1902 sumę 30,146.358 kor. 39 gr.

Wobec tak korzystnego wyniku Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawozdanie c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego z czynności w r. 1902 przyjmuje Sejm z uznaniem do wiadomości.

I.

Zamknięcie rachunków galic. funduszu propinacyjnego ogólnego za rok 1902.

Wyniki roku ubiegłego są w tym funduszu we wszystkich pozycyach korzystniejsze od budżetu. Mianowicie wpłynęło:

w dochodach:

w poz. 1. czynsze propinacyjne	8,199.384	kor. 18 gr.
w porównaniu z sumą przyjętą w budżecie . .	8,000.000	„ — „
więcej	199.384	kor. 18 gr.
w poz. 2. opłaty szynkarskie	383.645	kor. 52 gr.
w budżecie przyjęto	368 000	„ — „
zatem wpłynęło więcej	15.645	kor. 52 gr.
w poz. 3. opłaty od zakładania nowych gorzelń, browarów i miodosytni	6 551	kor. 94 gr.
w porównaniu z kwotą w budżecie	4.000	„ — „
więcej	2.551	kor. 94 gr.
w poz. 4. grzywny — wpłynęło	301	kor. 20 gr.
w budżecie przyjęto	40	„ — „
uzyskano więcej	261	kor. 20 gr.
w poz. 5. odsetki — zwłoki — wpłynęło	48.184	kor. 57 gr.
preliminowano	20 000	„ — „
wynik korzystniejszy o	28.184	kor. 57 gr.
w poz. 6. z państwowej subwencyi wpłynęło	1,930.779	kor. 97 gr.
zamiast kwoty przyjętej w budżecie	1,782.258	„ — „
zatem więcej	148.521	kor. 97 gr.

z tego powodu, że rata subwencyjna za styczeń 1903 wpłynęła w grudniu 1902.

w poz. 8. z odsetek od lokowanych kapitałów z dochodów bieżących wpłynęło	200.984	kor. 27 gr.
a gdy w budżet wstawiono	100.000	„ — „
przeto wpłynęło więcej	100.984	kor. 27 gr.
w poz. 9. tytułem rozmaitych dochodów wpłynęło . . .	50.711	kor. 07 gr.
preliminowano	2.000	„ — „
zatem wpłynęło więcej	48.711	kor. 07 gr.
Suma dochodów rzeczywistych	10,820.942	kor. 72 gr.
w porównaniu ze sumą preliminowaną . .	10,276.298	„ — „
przeto ogółem wpłynęło więcej . .	544.644	kor. 72 gr.

Wydatki:

W poz. 1. spłata kapitałów wydano	4,512.900	kor. — gr.
w budżecie przyjęto	4.490.100	„ — „
wypłacono więcej	22.800	kor. — gr.
w poz. 2. wypłata kuponów — wydano	3,351.386	kor. — gr.
w budżecie przyjęto	3,249.856	„ — „
wypłacono więcej	101.530	kor. — „

w poz. 3. tytułem prowizyi bankowej wydano . . .	5.369 kor.	02 gr.
z porównania z kwotą w budżecie przyjętą . .	6.400 „	— „
mniej	1.030 kor.	98 gr.
w poz. 4. na należytość stemplową wydano	6.045 kor.	— gr.
preliminowano	5.580 „	— „
zatem wydano mniej	465 kor.	— gr.
w poz. 5. tytułem podatku dochodowego żadnej kwoty nie wstawiono w budżet, a wydano	190.328 kor.	62 gr.
tytułem wypłat dodatków gminnych za lata ubiegłe.		
w poz. 6. tytułem podatku rentowego od obligacyi propinacyjnych wypłacono	345.491 kor.	20 gr.
w budżet wstawiono	324.986 „	— „
wydano więcej	20.505 kor.	20 gr.
w poz. 7. wypłacono tytułem podatku zarobkowego . .	256.264 kor.	— gr.
preliminowano	243.824 „	— „
wydano więcej	12.440 kor.	— gr.
w poz. 8. tytułem bonifikacyi dla funduszu krajowego i funduszów powiatowych wypłacono zgodnie z budżetem .	317.896 kor.	— gr.
w poz. 9. jako ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na czynsze propinacyjne wypłacono zgodnie z budżetem	20.000 „	— „
ogółem wydano	9,005.679 kor.	84 gr.
w porównaniu ze sumą wydytków przyjętą w budżecie . .	8,658.642 kor.	— gr.
wydano więcej	347.037 kor.	84 gr.

Gdy zatem dochody wynosiły . .	10,820.942 kor.	72 gr.
a wydatki	9,005.679 „	84 „
przeto nadwyżka wynosi	1,814.262 kor.	88 gr.

t. j. więcej o 17 810 kor. 57 hal. od wykazanej poprzednio nadwyżki, obliczonej według należytości przypisanych, podczas gdy zamknięcie rachunków wykazuje wpływy rzeczywiste.

Komisya budżetowa, badając rachunki za rok 1902, szczegółowo rozpatrzyła kwestyę wypłaty dodatków gminnych od dochodów propinacyjnych za lata ubiegłe, i przekonała się, że gminom wypłacono:

w r. 1898	4.465 kor.	24 gr.
w r. 1899	13.544 „	16 „
w r. 1900	72.277 „	67 „
w r. 1901	125.704 „	41 „
w r. 1902	190.328 „	61 „
w r. 1903 do dnia 1. b. m. . . .	45.468 „	74 „
razem	451.788 kor.	84 gr.

Dyrekcya funduszu propinacyjnego załatwiła ostatecznie wypłatę zaległych dodatków gminnych w 39 powiatach.

Z powiatów, w których dotychczas jeszcze sprawa ta nie jest definitywnie załatwioną, nie zgłosiło się wcale do Dyrekcyi 1987 gmin.

Obecnie jest w pertraktacyi sześć praw, mianowicie: jednej gminy z powiatu dolińskiego, jednej gminy z powiatu peczeniżyńskiego i czterech gmin z powiatu brodzkiego.

II.

Zamknięcie rachunków gal. funduszu propinacyjnego zasobowego w majątku obrotowym za rok 1902.

Dochody tego funduszu przyjęte były:

w budżecie w sumie	420.691 kor. — gr.
faktycznie zaś wpłynęło	500.415 „ 25 „
Nadwyżka po nad dochód preliminowany .	79.724 kor. 25 gr.

pochodzi stąd, że przy uchwaleniu budżetu nie była jeszcze wiadoma wchodząca z r. 1901 nadwyżka ogólnego funduszu, od której do tego obrotowego funduszu zasobowego wpłynęły odsetki.

Zarodowy majątek tego funduszu wynosił z końcem r. 1902 sumę . . . . . 14,799.927 kor. 57 gr.

z tego w efektach	11,341.600 kor. — gr.
w lokowanych kapitałach . . .	3,458.327 kor. 57 gr.

W porównaniu ze stanem funduszu tego z końcem r. 1901	12,500.985 kor. 01 gr.
Wzrost w r. 1902 .	2,298.942 kor. 56 gr.

III.

Zamknięcie rachunku galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego w majątku obrotowym za rok 1902.

Dochody

tego funduszu z odsetek od kapitałów, przyniosły w r. 1902 .	610.539 kor. 95 gr.
w porównaniu z kwotą w budżecie przyjętą	584.295 „ — „
więcej .	26.244 kor. 95 gr.

z powodu wpływu z odsetek od nadwyżki dochodów z roku 1901 — czego w budżecie nie uwzględniono.

Oprócz tego wpłynęły dochody rozmaite	58 kor. 65 gr.

Wydatki

tego funduszu, który pokrywa koszta zarządu, wynosiły . .	203.953 kor. 04 gr.
W porównaniu z sumą przyjętą w budżecie	206.239 „ — „
wydano mniej . .	2.285 kor. 96 gr.

Przekroczenie znaczniejsze jest tylko w poz. 4. dyurna, na które dozwolono w budżecie	31.819 kor. — gr.
a faktycznie wydano .	34.801 „ — „
zatem więcej .	2.982 kor. — gr.

Z powodu rozporządzenia ministeryalnego z dnia 19. lipca 1902, które unormowało stosunki dyurnistów, czego następstwem było zamianowanie pomocnikami kancelaryjnymi tych, którzy służyli już przepisaną liczbę lat, za czem poszło asygnowanie im płacy miesięcznej z góry, zamiast pobieranego dotychczas dyurnum z dołu. — tudzież z powodu pomnożenia personalu w oddziale rachunkowym, wskutek zwiększonych czynności, jakie wynikły z reklamacyi gmin o wypłatę zaległych dodatków gminnych do podatku dochodowego za lata 1893 do 1897.

Oprócz tego są jeszcze drobne przekroczenia:

w poz. 2. płace sług o kwotę . . .	494 kor.	76 gr.
w poz. 9. potrzeby kancelaryjne . .	200 „	01 „
w poz. 10. koszta zarządu . . .	230 „	29 „

Komisya budżetowa przekroczenia te, przez Dyrekcyę należycie wyjaśnion uznaje jako usprawiedliwione.

Zaoszczędzono zaś w następujących pozycyach:

poz. 1. płace urzędników . . .	712 kor.	14 gr.
poz. 7. administracya powiatowa . .	3.700 „	— „
poz. 8. dyety	580 „	— „
Remuneracye, zapomogi i rozmaite . .	1.201 „	23 „
Kompensując zaoszczędzenia z przekroczeniami, okazuje się nadwyżka zaoszczędzeń	2.285 „	96 „
Nadwyżka dochodów wynosi	404.296 „	66 „

IV.

Zamknięcie rachunku. gal. funduszu propinacyjnego rezerwowego w majątku zarodowym.

Do funduszu tego wpłynęła nadwyżka uzyskana w majątku obrotowym funduszu wynosząca 404.296 koron 66 gr.

Stan matątku zarodowego tego funduszu wynosił z końcem r. 1902			15,346.430 kor. 82 gr.
Z tego w efektach	12,355.300 kor	— gr.	
W kapitałach lokowanych . . .	2,732.704 „	06 „	
Gotówka	258.426 „	76 „	
W porównaniu ze stanem majątku z końcem r. 1901 . .			14,924.234 „ 56 „
		Wzrost majątku .	442.196 kor. 26 gr.

Komisya budżetowa, przedstawiwszy wyniki roku 1902 w poszczególnych funduszach, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm przyjmuje do wiadomości zamknięcia rachunków galic. funduszu propinacyjnego za rok 1902 i rachunki te zatwierdza.

V.

Budżet galic. funduszu propinacyjnego ogólnego na rok 1904.

Preliminarz budżetu, przedłożony przez Dyrekcyę, zawiera w dziale

Dochodów:

w poz. 1. czynsze propinacyjne sumę	8,450.000 kor.	— gr.
zamiast uchwalonej na r. 1903 sumy	8,200.000 „	— „
zatem więcej .	250.000 kor.	— gr.
Szczegółowy wykaz czynszów propinacyjnych, zestawiony według powiatów, daje sumę	8,497.887 kor.	— gr.
lecz Dyrekcya preliminując ostrożnie, tylko sumę okrągłą 8,450.000 kor. do projektu budżetu wstawiła.		
W poz. 2. opłaty od szynkarzy Dyrekcya zostawia kwotę .	378.000 kor.	— gr.
Zamiast uchwalonej na rok 1903 kwoty , ...	368 000 „	— „
zatem więcej o .	10.000 kor.	— gr.

stosownie do wynikłości z r. 1902;

w poz. 3. z opłat od zakładania nowych gorzelń, browarów i miodosytni nic nie preliminowano.

w poz. 4. grzywny — wstawia Dyrekcya . . 4.000 kor. — gr.

w poz. 5. za przedmioty skonfiskowane . . . 40 „ — „

w poz. 6. odsetki zwłoki . . . . . 20.000 „ — „
zgodnie z budżetem na rok 1903 uchwalonym.

w poz. 7. wstawioną jest suma . . . . 1,782.258 „ — „
jako udział ogólnego funduszu propinacyjnego w 2-milionowej subwencyi państwowej, po udzieleniu kwoty przypadającej dla miasta.

poz. 8. odsetki od lokowanych kapitałów z bieżących dochodów . . . . . 100.000 „ — „

poz. 9. rozmaite dochody . . . . . 2.000 „ — „
są zgodne z budżetem roku 1903.

Komisya preliminarz dochodów przyjęła bez zmiany.

Wydatki

poz. 1. obejmuje wydatek na spłatę wylosowanych obligacyi propinacyjnych, na którą Dyrekcya, zgodnie z planem losowania obligacyi, wstawia sumę . . . . 4,860.200 kor. — gr.

poz. 2. obejmuje sumę potrzebną na wypłatę kuponów od pozostałych w obiegu obligacyi propinacyjnych, na które według planu umorzenia potrzeba . . . . 2,879.728 „ — „

poz. 3. na prowizyę bankową przy wypłacie obligacyi wylosowanych i kuponów wstawia Dyrekcya, jak na rok 1903 uchwalono . . . . . 6.400 „ — „

poz. 4. stemple kwitów na subwencyę państwową jak dotychczas 5.580 „ — „

poz. 5. na podatek dochodowy od czynszów propinacyjnych żadnej kwoty nie preliminowano.

poz. 6. tytułem podatku rentowego, wynoszącego 10%, wstawia Dyrekcya, odpowiednio do wykazanej *ad 4.* sumy płatnych w r. 1904 kuponów . . . . . 287.973 „ — „

poz. 7. tytułem podatku zarobkowego preliminowano, jak na rok 1903 . . . . . 256.264 „ — „

poz. 8. na bonifikacye galic. funduszu krajowego i funduszów powiatowych preliminowano jak na rok 1903 . . 317.896 „ — „

poz. 9. jako ryczałt za należytości stemplowe od kwitów na czynsze propinacyjne według ugody z władzą skarbową preliminowano jak na rok 1903 . . . . . 20.000 „ — „

Komisya budżetowa uznaje preliminarz wydatków jako zupełnie uzasadniony i żadnej zmiany nie proponuje.

Komisya budżetowa przekłada zatem do uchwalenia budżet zgodny z preliminarzem Dyrekcyi i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet galic. funduszu propinacyjnego ogólnego na rok 1904:

Dochody:

Poz. 1.	czynsze propinacyjne	8,450.000 kor.
„ 2.	opłaty szynkarskie	378.000 „
„ 3.	opłaty od zakładania nowych gorzelń, browarów, i miodosytni . . .	—
„ 4.	grzywne propinacyjne . . .	4.000 „
„ 5.	za skonfiskowane przedmioty . .	40 „
„ 6.	odsetki zwłoki	20.000 „
„ 7.	zasiłek z subwencyi państwowej .	1,782.258 „
„ 8.	odsetki od lokowanych kapitałów .	100.000 „
„ 9.	rozmaite	2.000 „
	Suma dochodów .	10,736.298 kor.

Wydatki:

Poz. 1.	spłata wylosowanych obligacyi .	4,860.200 kor.
„ 2.	wypłata kuponów	2,879.728 „
„ 3.	prowizya bankowa	6.400 „
„ 4.	należytości stemplowe	5.580 „
„ 5.	podatek dochodowy	—
„ 6.	podatek rentowy	287.973 „
„ 7.	podatek zarobkowy	256.264 „
„ 8.	bonifikacya funduszu krajowego i funduszów powiatowych	317.896 „
„ 9.	ryczałt za stemple od kwitów na czynsze propinacyjne	20.000 „
	Suma wydatków .	8,634.041 kor.

Nadwyżka dochodów 2,102.257 koron.

VI.

Budżet galic. funduszu propinacyjnego zasobowego na rok 1904.

Zgodnie z wnioskiem Dyrekcyi przedstawia komisya budżetowa do uchwalenia dochody tego funduszu, a mianowicie odsetki od efektów, będących własnością funduszu zasobowego, i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić jako budżet galic. funduszu zasobowego:

Dochody:

poz. 1. odsetki . . . . . 584 607 kor. — gr.

VII.

Budżet galic. funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1904.

Preliminarz tego funduszu, przedłożony przez Dyrekcyę, niewiele różni się od budżetu na rok 1903. uchwalonego.

W dochodach proponowaną jest suma	624.241 kor. — gr.
W porównaniu z sumą na rok 1903 przyjętą	605.065 „ — „
więcej o kwotę .	19.176 kor. — gr.

a to na podstawie szczegółowego obliczenia odsetek, będących własnością funduszu rezerwowego.

W dziale wydatków żąda Dyrekcya drobnych podwyższeń w kilku pozycyach, mianowicie w porównaniu z budżetem na rok 1903 uchwalonym preliminuje Dyrekcya więcej:

w poz. 1. płace urzędników o kwotę . . . . . z powodów zaszłych zmian poborów i należnych kwinkweniów.	1.267 kor.	— gr.
w poz. 2. płace sług o kwotę . . . . . z powodu regulacyi poborów służby biórowej.	430 „	— „
w poz. 7. czynsz najmu więcej o . . . . . gdyż Dyrekcya, zamiast lokalu dotychczas zajmowanego w gmachu c. k. Namiestnictwa, zmuszoną była nająć lokal inny, który więcej kosztuje;	2.000 „	„
w poz. 8. wstawiono jako podatek wodociągowy kwotę . . której w poprzednich budżetach nie było;	350 „	— „
w poz. 11. potrzeby kancelaryjne wstawiono więcej o . .	1.000 „	— „
w poz. 12. koszta zarządu „ „ „ . . gdyż dozwolone dotychczas w tych pozycyach kwoty okazały się niedostatecznemi	1.000 „	— „
Suma tych podwyższeń wynosi .	6.047 kor.	— gr.

Natomiast preliminowane są pozycye obejmujące płace pomocniczego personalu kancelaryjnego w niższej kwocie, od wydatku na ten cel w budżecie roku 1903 uchwalonego.

Mianowicie preliminuje Dyrekcya:

w poz. 4. płace pomocników kancelaryjnych . . .	20.445 kor.	— gr.
a w poz. 5. dyurna	13.366 „	— „
razem .	33.811 kor.	— „
Podczas gdy w budżecie na r. 1903 wstawiono w poz. 5. dyurna	34.828 kor.	— gr.
zatem obecnie mniej .	1.017 kor.	— gr.

Personal pomocniczy, objęty dawniej jedną tylko kategoryą dyurnistów, został obecnie podzielony na dwie kategorye: pomocników kancelaryjnych i dyurnistów, w myśl ministeryalnego rozporządzenia z dnia 19. lipca 1902.

Potrącając przeto od nadwyżek w poz. 1. 2. 7. 8. 11. 12. wynoszących	6.047 kor.	— gr.
zaoszczędzenia w poz. 4. i 5.	1.017 „	— „
okazuje się zwiększenie wydatków administracyjnych na rok 1904 w kwocie	5.030 kor.	— gr.

Komisya budżetowa uznaje to powiększenie kosztów administracyi jako rzeczowo uzasadnione i przedstawia Wysokiej Izbie do uchwalenia budżet funduszu rezerwowego na rok 1904, zgodnie z preliminarzem Dyrekcyi.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić następujący budżet galicyjskiego funduszu propinacyjnego rezerwowego na rok 1904:

Dochody:

Poz. 1. odsetki	624.241 kor.	— gr.

Wydatki:

„	1.	płáce urzędników	69.360 kor.	— gr.
„	2.	płace sług	3.690 „	— „
„	3.	adjuta	1.600 „	— „
„	4.	płace pomocników kancelaryjnych	20.445 „	— „
„	5.	dyurna	13.366 „	— „
„	6.	ryczałt do Skarbu państwa za utrzymanie kasy . .	20.000 „	— „
„	7.	czynsz najmu	7.000 „	— „
„	8.	podatek wodociągowy	350 „	— „
„	9.	koszta administracyi powiatowej	52.900 „	— „
„	10.	dyety i koszta podróży członków Dyrekcyi . .	1.000 „	— „
„	11.	potrzeby kancelaryjny	4.000 „	— „
„	12.	koszta zarządu	3.000 „	— „
„	13.	koszta sądowe	1.200 „	— „
„	14.	remuneracye, zapomogi i wydatki nieprzewidziane .	20.000 „	— „
		suma wydatków .	217.011 kor.	— gr.

Nadwyżka dochodów 407.230 kor.

Zast. Przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Skałkowski.

Z drukarni „Polonia“ — Lwów Trzeciego Maja 11.

Ls. 3375/03.

We Lwowie, dnia 19. października 1903.

Aleg. 467

Sprawozdanie

komisyi budżetowej ze sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj emerytowanych nauczycieli i wdów po nauczycielach o podwyższenie emerytury względnie udzielenie pensyi wdowiej lub daru z łaski.

Powołując się na powody w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 20. lutego 1903 LW. 9505/903 i 1. września LW. 21191/903 i 22. września 1903 zawarte, Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przechodzi do porządku dziennego nad petycą Dymitra Kulczyckiego, emer. naaczyciela, o dodatkowe przyznanie i wliczenie do emerytury dodatku pięcioletniego za czas służby od r. 1886 do 31. lipca 1892.

2. Szemlejowi Jakóbowi, emerytowanemu nauczycielowi, udziela Sejm w drodze łaski jednorazowy zasiłek w kwocie 300 K.

3. Dudyńskiemu Zacharyaszowi, emerytowanemu nauczycielowi w Wygnance, podwyższa Sejm w drodze łaski począwszy od 1. stycznia 1903 emeryturę z kwoty 300 K. na 600 K. rocznie.

4. Komarkiewiczowej Helenie, wdowie po nauczycielu, udziela Sejm jednorazowy zasiłek w drodze łaski w kwocie 100 K.

5. Bułce Bazylemu, emer. naucz. ludowemu, wlicza Sejm w drodze łaski do emerytury 10 lat służby i odpowiednio podwyższa emeryturę, począwszy od 1. stycznia 1903 na kwotę 525 K.

6. Gutkowskiej Helenie, wdowie po nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski począwszy od 1. stycznia 1903 dodatek na wychowanie dwojga dzieci po 100 K. rocznie dla każdego, aż do czasu osiągnięcia 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia.

7. Bierczyńskiej Wandzie, wdowie po nauczycielu, przyznaje Sejm w drodze łaski, począwszy od 1. stycznia 1903 stałe zaopatrzenie w kwocie 240 K. rocznie, oraz dodatek na wychowanie trojga dzieci po 50 K. rocznie dla każdego aż do ukończenia przez każde z nich 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia.

8. Rozumiłowskiemu Michałowi, emerytowanemu nauczycielowi ludowemu w Samborze, przyznaje Sejm w drodze łaski jednorazowy zasiłek w kwocie 200 K. na pokrycie kosztów pogrzebu żony i syna petenta oraz na częściowe pokrycie kosztów leczenia chorej córki.

9. Eleonorze Zielińskiej, wdowie po nauczycielu, pozostawia się w drodze łaski przyznany datek na wychowanie jej córki Maryi Edwardy dw. im. Zielińskiej o miesięcznych 4 K. 86 h. od dnia 28. listopada 1902 aż do ukończenia przez córkę petentki seminaryum nauczycielskiego żeńskiego, względnie do czasu uzyskania innego wcześniejszego zaopatrzenia.

10. Anyzyi Oleksińskiej, wdowie po nauczycielu, podwyższa się w drodze łaski przyznany datek na wychowanie jej dzieci z rocznej kwoty 116 K. 64 h. na 240 K. rocznie na tak długo, dopóki każde z 6 dzieci nie osiągnie 20. roku życia lub wcześniejszego zaopatrzenia.

11. Antoninie Burzyńskiej, wdowie po nauczycielu szkół ludowych, przyznaje Sejm w drodze łaski, począwszy od dnia 1. grudnia 1903 pensyę wdowią w rocznej kwocie 533 K. 33 h. oraz dodatek na wychowanie w kwocie 133 K. 33 h. płatny do ukończenia 20. roku życia dla małoletniego Stanisława Burzyńskiego po dzień 17. stycznia 1905 r.

Zastępca przewodniczącego:

K. Badeni

Spawozdawca:

Kozłowski.

L. s. 3374/903.

We Lwowie, dnia 19. października 1903.

Aleg. 468

Sprawozdanie

komisyi budżetowej ze sprawozdania Wydziału krajowego w przedmiocie petycyj kilku gmin o zniżenie prestacyj na płace nauczycieli.

Wysoki Sejmie!

Powołując się na sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 13. czerwca 1903, L. 50826/903 przychyliła się Komisya do zawartych w tem sprawozdaniu wniosków Wydziału krajowego. W sprawie prestacyi miasta Obertyna, przedstawia Komisya w porozumieniu z Szefem I. Departamentu w Wydziale krajowym inny wniosek, aniżeli Wydział krajowy, a to z powodu otrzymania stwierdzonych informacyj o stanie majątkowym gminy miasta Obertyna, których Wydział krajowy w chwili układania sprawozdania nie posiadał.

Gmina Obertyn nie ma żadnego majątku, wydatki swoje pokrywa w mniejszej części z opłaty targowego i kopytkowego, a w większej części z dodatków do podatków.

Wedle preliminarza budżetu na rok 1903 potrzebnem jest na pokrycie wydatków gminnych nałożenie 33% dodatku od podatków, a jeśli się doliczy dodatek szkolny w wysokości 23% — ustawowy dodatek drogowy w wysokości 10%, zaś powiatowy w wysokości 20%, okaże się, że gmina Obertyn ponosi ciężar o wysokości 86% dodatków, a na pokrycie prestacyi 1200 koron rocznie, trzeba nałożyć znów 11% dodatku, co razem wyniesie ciężar w sumie 97% wszystkich dodatków.

W roku 1894 trwała epidemia cholery w Obertynie przez 4 miesiące, wskutek tego wydało miasto na cele asanacyjne do 10.000 złr.

Na powyższych podstawach Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Począwszy od 1. stycznia 1903 roku, zniża się w drodze łaski dotychczas uiszczane prestacye na płace nauczycieli gminom: Woli dębińskiej powiatu brzeskiego z kwoty 80 K 54 h. na kwotę 31 K 31 h.; Łodzinie powiatu sanockiego z 27% do wysokości 10%; Obertynowi powiatu horodeńskiego do wysokości 10%; Zwertowowi powiatu żółkiewskiego z 16% do wysokości 10%; Iskrzyni powiatu krośnieńskiego z 15% do wysokości 10% i Maszkienicom powiatu brzeskiego z 11% do wysokości 6%; wreszcie gminie Kidałowice powiatu jarosławskiego, począwszy od 1. stycznia 1899, z 17% na 10%, całej należytości podatków bezpośrednich wraz z dodatkami państwowymi w tych gminach corocznie opłacanych.

2. Nad petycyami gmin: Kupienina powiatu dąbrowskiego, miasta Grybowa powiatu grybowskiego, Uścieczka powiatu zaleszczyckiego i miasta Ropczyc powiatu ropczyckiego o obniżenie prestacyj, uiszczanych na place nauczycieli, przechodzi się do porządku dziennego.

Sejm odseła petycye: 3122/2246 prezydenta miasta Krakowa; 2186/1478 gminy miasta Kałusza, 2136/1428 i 2420/1673 Zwierzchności gminnej w mieście Brzozowie, 2176/1468 gminy miasta Łańcuta, 2132/1424 Zwierzchności gminnej w Osowcach, 2129/1421 Zwierzchności gminnej w Nakle, 1795/1184 i 2045/1347 Magistratu miasta Buczacza, 1810/1190 gminy Stróże Wielkie, 2349/1618 Zwierzchności gminy Biesna, 1688/1085 gmin Wesołów, Lusławice i Kończyska, 1666/1083 gminy Zakliczyn, 3130/2252 gminy miasta Radomyśla, 3203/2291 gminy Zbaraża, 1754/1161 gminy Zapytowa, o zwolnienie od opłacania prestacyi szkolnych do zbadania i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Zast. przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Kozłowski.

Ls. 3.354/903. We Lwowie, dnia 20. października 1903.

Alog. 169

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o stanie fundacyi śp. Stanisława hr. Skarbka za czas od maja 1901 do maja 1902, opracowane na podstawie sprawozdania i aktów Wydziału krajowego.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdanie niniejsze jako pierwsze w nowej kadencyi sejmowej, rozpoczętej w roku 1901, na czele wymienić musi nowo mianowanych delegatów Wydziału krajowego do Rady administracyjnaj tej fundacyi. Rzeczywistymi członkami Rady tej mianował Marszałek krajowy członków Wydziału krajowego pp.: Kazimierza Laskowskiego i Mieczysława Onyszkiewicza, zaś zastępcami posłów pp.: Stanisława Jędrzejowicza i Oktawa Salę. W lipcu 1902 poseł Laskowski złożył godność członka Wydziału kraj. jak i Rady administracyjnej, a w miejsce jego wstąpił zamianowany przez Marszałka krajowego członek Wydziału krajowego p. Dąmbski.

Dla zapewnienia niniejszemu sprawozdaniu potrzebnej przejrzystości rozdzielić je wypadnie na dwie części, a mianowicie jedną, traktującą sprawy zakładu drohowyskiego jako instytucyi wychowawczej, drugą zaś, obejmującą sprawy majątkowe fundacyi.

I. Zakład w Drohowyżu.

a) Sprawy personalne.

Ze sprawozdania Wydziału krajowego dowiadujemy się:

1. o zatwierdzeniu siostry Maryi Stefanii Budziłowiczównej na stanowisku przełożonej oddziału żeńskiego zakładu drohowyskiego;

2. o stabilizacyi od 1. stycznia 1902 p. Franciszka Wyszkowskiego na posadzie inspicyenta, jak niemniej p. Zygmunta Ziemiańskiego na posadzie nauczyciela szkoły męzkiej zakładu;

3. o zamianowaniu prow. nauczycielem rysunków technicznych, p. Michała Piskozuba, lub na wypadek nie objęcia przezeń tej posady — p. Stanisława Jaworskiego.

Dodać tu dla zupełności należy, że w okresie późniejszym, nie objętym sprawozdaniem Wydziału krajowego, nastąpiło zatwierdzenie przez Wydział krajowy mianowanego przez Radę administracyjną w dniu 9. stycznia 1903 prow. dyrektora zakładu drohowyskiego w osobie p. Wilhelma Schmidta, jakoteż nowomianowanego lekarza zakładowego Dr. Czesława Waligórskiego i ochmistrza p Henryka Krysakowskiego.

b) Sieroty i prebendaryusze.

Z końcem grudnia 1901 było w zakładzie sierót 334, a mianowicie chłopców 224, dziewcząt 110; prebendaryuszy 66, tj. 34 mężczyzn i 32 kobiet.

Koszt utrzymania wymienionych powyżej osób wynosił w roku 1901 razem 194.085 K 59 g, a koszt utrzymania jednej osoby dziennie 1 K 36 $^{9}/_{10}$, rocznie 499 K 68 g.

Porównanie cyfr, utrzymywanych w zakładzie w roku 1901 osób z cyframi roku 1900 (prebendaryuszy 70, wychowanków 336) wykazuje obniżenie się w roku 1901 liczby prebendaryuszy o 4, sierót o 2. Obniżenie stanu osób utrzymywanych w zakładzie staje się koniecznem ze względu na finanse fundacyi; w kierunku tym zaznacza zeszłoroczne, przez Sejm przyjęte sprawozdanie, iż „minimum koniecznego żądania jest, ażeby przynajmniej bieżące wydatki administracyjne zastosowywano do bieżących dochodów". Dalej zaś czytamy w sprawozdaniu zeszłorocznem: „Przystosowanie to winno zdaniem komisyi budżetowej następować nie kosztem wychowawczego zadania tego zakładu, ale raczej kosztem jego dobroczynnych celów".

Zupełna zgoda. Wydział też krajowy w ostatniem sprawozdaniu swojem mówi wyraźnie, iż „pragnie, aby stan wychowanków koniecznie utrzymać na pierwotnej wysokości i dąży do tego, aby im zapewnić w całej pełni zawodowe wykształcenie, odpowiednie postępowi czasu"; w innem miejscu, że „już od dłuższego czasu zaprzestano na większą skalę przyjmować do zakładu starców, wychodząc z przekonania, że od tego dzieło ograniczenia rozpocząć należy". Słuszności tego zapatrywania nie potrzeba szeroko dowodzić, a jeżeli sprawę tę wogóle podniesiono, to dla tego, ażeby stwierdzić i w tym roku prawidłowość obranej drogi.

c) Sprawy szkolne.

Sześcioklasowa szkoła męska. Wynik nauki w roku szkolnym 1900/1 okazał się pomyślnym. Później wcale pochlebne pracy szkolnej świadectwo daje c. k. inspektor szkolny p. Tokarski, opinią, wyrażoną na konferencyi polustracyjnej, odbytej po inspekcyi, której dokonał w dniach 18. i 19. kwietnia 1902. Wobec powyższej okoliczności bardzo jednak przykro uderzyć musi wynik lustracyi dokonanej przez komisyę Wydziału krajowego w dniu 2. lipca 1903. Wprawdzie czas ten leży poza ramami przedłożonego obecnie sprawozdania Wydziału krajowego i prawdopodobnie mieścić się będzie w sprawozdaniu w roku przyszłym, skoro jednak akta Wydziału krajowego o niekorzystnym wyniku tej lustracyi szkoły wspominają wyraźnie, to może niedobrzeby było wzmiankę o tem odłożyć do roku przyszłego, gdyż im wcześniej złe się dostrzeże, tem lepiej.

Dla stwierdzenia rzeczy wystarczy przytoczyć dosłownie następujący ustęp z reskryptu Wydziału krajowego z 7. lipca 1903, wystosowanego do Rady administracyjnej: „Wydział krajowy z ubolewaniem zaznaczyć musi, że także istniejąca w zakładzie 6 klasowa szkoła męska niejedno pozostawia do życzenia. Tak z relacyi dyrektora zakładu jak i z protokołu wizytacyi, przeprowadzonej w czerwcu b. r. przez c. k. inspektora okręgowego okazuje się, że skuteczność nauki i postępy uczniów w tej szkole były w ostatniem półroczu w ogóle dość słabe, w IV. klasie zaś wprost niezadowalniające. Jakiekolwiek byłyby przyczyny tego stanu rzeczy, należy bezwłocznie i z całą stanowczością użyć odpowiednich środków zaradczych i dołożyć wszelkich starań, aby szkołę postawić na stopie, odpowiadającej celowi fundacyi i godności zakładu". Poprzestając na tym ustępie, skonstatować należy z zadowoleniem, że Wydział krajowy wkroczył zaraz i stanowczo.

Czteroklasowa szkoła ludowa dziewcząt daje wyniki zadowalniające, a i lustracya komisyi Wydziału krajowego z lipca 1903 nie miała powodu do uwag ujemnych. Tosamo tyczy się czteroklasowej szkoły żeńskiej gospodarstwa domowego.

Szkoła ogrodnicza liczyła w r. 1900/1 5 wychowanków, z których jeden 1. lipca 1901 opuścił zakład, podczas gdy 2 ze szkoły 6-klasowej przybyło. Polepszona dotacya ogrodnika jak i szczegółowa dla niego instrukcya pozwalają spodziewać się więcej prawidłowego i systematycznego tej nauki prowadzenia.

Przywrócenie nauki śpiewu i muzyki powitać należy z zadowoleniem. Nauki gimnastyki udzielano w myśl planów nauki dla szkół publicznych.

Stan zdrowia w zakładzie w ogólności był dobry.

d) Szkoła rzemiosł.

Już zeszłoroczne sprawozdanie komisyi budżetowej zaznaczyło z ubolewaniem, że sprawa nauki rysunków technicznych nie może się ustalić. Stwierdziło dalej zeszło-

roczne sprawozdanie, że sprawa ta, w ogóle cała kwestya reorganizacyi nauki rzemiosł i urządzenia warstatów w zakładzie Drohowyskim — wobec finansowego położenia fundacyi — pomyślne znaleść może rozwiązanie w ten tylko sposób, żeby szkoła ta weszła pod ściślejszy nadzór kraju, któryby — oczywiście nie bez ofiar materyalnych ze strony kraju — zapewnił jej prawidłowy rozwój i doprowadził do stanu, odpowiadającego dzisiejszym wymaganiom czasu

Sprawozdanie tegoroczne Wydziału krajowego rzeczy tej obszerniejszy poświęca ustęp, z którego wynika, że rokowania pomiędzy Radą administracyjną fundacyi a krajową Komisyą dla spraw przemysłowych, działającą z ramienia Wydziału krajowego, trwają od października 1898. W marcu 1899 krajowa Komisya przemysłowa przedstawiła Radzie administracyjnej wytyczne punkty dla przekształcenia szkoły rzemiosł w Drohowyżu na instytucyę krajową.

Punktów tych jest 15. Odnoszą się one do organizacyi szkoły, jej programu, nauki i jej zarządu, do świadczeń na jej rzecz ze strony fundacyi, do mianowania sił nauczycielskich i t. p.

Rada administracyjna zgadza się w zasadzie na przedstawiony przez Komisyę krajową przemysłową projekt reorganizacyi z pewnemi jednak zastrzeżeniami co do ponosić się przez fundacyę mających ciężarów, a to w dwóch kierunkach: 1. Świadczenia w kierunku dostarczyć się szkole mających ubikacyj na pomieszczenie sal wykładowych i rysunkowych, sal warsztatowych, magazynów, biura dla kierownika i na zbiory szkolne oraz stosownych pomieszkań dla całego personalu, będącego na etacie szkoły rzemiosł, dalej opału zwyczajnego i technicznego oraz oświetlenia i wody z wspólnych wodociągów, — nie będą wyższe od dotychczasowych; 2. Żądania co do pewnej, zabezpieczyć się mającej subwencyi na potrzeby nauki szkolnej i uzupełnienie przyborów szkolnych i warsztatowych, — dalej co do corocznego wypłacania na utrzymanie szkoły przynajmniej tyle, ile w art. 49. c) statutu organizacyjnego Zakładu Drohowyskiego przeznaczono dla naczelnika warsztatów, nauczyciela rysunków i majstrów, — fundacya nie przyjmuje.

Po tej odpowiedzi nastąpiła dłuższa przerwa w rokowaniach. Słusznie Wydział krajowy się wyraża, że „w tych właśnie dwóch pozycyach Komisya przemysłowa domagała się pewnego udziału fundacyi w kosztach utrzymania szkoły, udziału bynajmniej nie wykraczającego po za granice dotychczasowych wydatków fundacyi, — wychodząc ze słusznego założenia, że projektowana reorganizacya nie powinna być pojmowaną wyłącznie ze stanowiska ulgi dla finansów fundacyi, ale głównie i przedewszystkiem ze stanowiska potrzeby ulepszenia tej szkoły. Owóż jeżeli fundacya przy swych chwilowo niepomyślnych finansach nie jest w możności łożyć wydatków potrzebnych na ulepszenie szkoły, to niema żadnej racyi, iżby z okazyi ulepszenia, dokonanego kosztem funduszu krajowego, miała jeszcze ponadto robić zaoszczędzenia na kosztach utrzymania szkoły w jej dotychczasowym stanie".

Po przerwie w rokowaniach, trwającej do wiosny 1902, Komisya przemysłowa oświadczyła Radzie administracyjnej, że na zupełne zwolnienie fundacyi od wszelkich świadczeń w gotówce zgodzić się nie może, i że wobec tego, iż fundacya obecnie na szkołę rzemiosł łoży około 19.000 K rocznie, za słuszne uznaćby jeszcze można dążenie do oszczędzenia pewnej części tej kwoty; nie ulega bowiem wątpliwości, że zreorganizowanie szkoły rzemiosł znaczy zarazem podniesienie jej poziomu, to zaś spowoduje bardzo znaczny do 30.000 K rocznie dochodzący wydatek ze strony kraju

Odpowiedzi Rady administracyjnej dotąd nie ma, a to nie tylko do czasu objętego sprawozdaniem Wydziału krajowego, lecz po dziś dzień.

Doniosłość reorganizacyi szkoły rzemiosł w duchu, jak tego pragnie Komisya przemysłowa krajowa, jest tem większa a przeprowadzenie tej reorganizacyi tem pilniejsze, ileże według lustracyi fachowej tej szkoły, odbytej w maju 1902 przez p. Ignacego Drewnowskiego, nadinspektora kolei państwowej i naczelnika warsztatów kolejowych we Lwowie, bezsprzecznie zawodowego znawcy, stan nauki tak rysunków zawodowych jak i prac w warsztacie przedstawia się w świetle bardzo niekorzystnem, jest takisam, jak go znalazł podpisany referent w czasie kilkakrotnej bytności swojej w Zakładzie kilka lat temu i jak mu dał wyraz w ówczesnych swoich sprawozdaniach.

Pan Drewnowski z inspekcyi swojej złożył sprawozdanie, z którego kilka tylko dla ilustracyi wyjmę szczegółów.

*

„Nauka rysunków geometrycznych i zawodowych udzielana bez jakiegokolwiekbądź planu lub systemu, nie może pomimo widocznych usiłowań ze strony nauczyciela — wydać innych rezultatów, prócz względnej wprawy w kopiowaniu i przerysowywaniu.

„W warsztacie kołodziejskim obecnie pracują uczniowie nad zbudowaniem 2-ga sań ozdobniejszych, — robota sama jednak słaba, prawie partacka.

„Jako curiosum można oglądać stojącą w warsztacie szafkę nocną, niedołężnie skleconą na zamówienie (ale nie przyjętą), była ona pono dlatego wykonana przez kołodzieji, bo wtedy stolarze mieli wiele roboty.

„W warstacie ślusarskim uprawia się wyłącznie wyrób zamków, których wykonanie może skutecznie rywalizować z fabryczną tandetą, znajdującą się w naszych sklepach żelaznych.

„Dziś kierownictwa nie ma żadnego, maszyny nagromadzone znacznym nakładem, rdzewieją bezczynnie, majstrowie ludzie zacofani, przeważnie nieudolni, jeśliby może i spełniali swą powinność jako tako, pod czujnym, energicznym i świadomym zadań kierownikiem, to zostawieni samym sobie nie czynią prawie nic, aby powierzonych im wychowanków choć czegoś nauczyć.

„Jeśliby szkoła od najbliższego kursu szkolnego, t. j. od września 1902 jeszcze nie miała być zorganizowaną odpowiednio, to należy ją raczej czasowo zamknąć, a wychowanków porozmieszczać po lepszych majstrach za pewną opłatą, aż do czasu zorganizowania szkoły".

Spostrzeżenia te, podobnie jak co do rysunków, zupełnie odpowiadają temu, co kilka lat temu kilkakrotnie widział i opisał podpisany referent.

W objęciu tedy szkoły rzemiosł w bezpośredni zarząd kraju — w myśl propozycyi krajowej Komisyi przemysłowej — jedyny dla szkoły tej ratunek. Jakkolwiek, jak już wspomiano, nie ma dotąd oficyalnej odpowiedzi ze strony rady administracyjnej, to jednak na podstawie dokładnych informacyi zaznaczam, że obecny stan rzeczy jest następujący:

Wydział krajowy przed kilku tygodniami przedłożył kuratoryi fundacyi opracowany projekt objęcia szkoły rzemiosł w zarząd kraju. Świadczenia finansowe fundacyi miałyby polegać na zapewnieniu całemu personalowi szkoły wolnego pomieszkania i bezpłatnego opału, nadto na dopłacaniu corocznej kwoty 5.000 K.

Cały budżet zakładu wynosiłby 30.000 K, z czego po potrąceniu wymienionych już 5.000 K ze strony fundacyi i 3.400 K zapewnionych już — na razie — ze strony rządu, wypadnie na kraj 21.600 K

Jeżeli się zważy, że przewidziana dotacya dla przyszłego dyrektora jak i sił nauczycielskich tej szkoły jest poważna, tak, że liczyć można na personal dobry, to uzasadniona zachodzi nadzieja, że pierwszorzędny ten dział pracy fundacyi nareszcie stanie na stopniu zadowalniającym.

Zgoda Rady administracyjnej i kuratoryi fundacyi jest zapewniona.

Co się tyczy statystyki wypuszczonych z zakładu wychowanków, sprawozdanie Wydziału krajowego podaje, iż 1. lipca 1902 zakład opuścić miało 15 wyzwoleńców, a mianowicie 1 stolarz, 2 krawców, 1 szewc, 2 blacharzy, 3 ślusarzy, 4 kowali, 2 stelmachów. Od roku zaś 1881 aż po 1901 włącznie opuściło zakład razem 386 wyzwoleńców, tj. średnio 18; najwięcej, bo 38 w roku 1895, najmniej, tj. 3 w roku 1899; najwięcej wyzwoleńców było ślusarzy, bo 86; najmniej ogrodników, 7. Z owej liczby 86 ślusarzy, 56 zajętych w warstatach kolei państwowych.

Statystyka wyzwolonych wychowanek obejmuje czas od roku 1895 do 1901. W tych 7 latach wyzwolono 70 wychowanek, średnio przeto 10 rocznie, najwięcej 16, w roku 1900, najmniej, 4, w roku 1899.

e) Personal dozorców w zakładzie.

Z zadowoleniem stwierdzić można, że w warunkach bytu inspicyenta (pomocnika ochmistrza) i siedmiu dozorców Zakładu Drohowyskiego zaszła w czasach ostatnich zmiana na lepsze Według obowiązujących bowiem przedtem przepisów inspicyent i 7 dozorców wyłączeni byli od prawa pobierania dodatków pięcioletnich. Rada administracyjna na posiedzeniu z 14. sierpnia 1901 uchwaliła poczynić kroki celem zmiany powyższych postanowień w tym kierunku, ażeby prawo do pięcioleci a w następstwie i do emerytury, służyło także inspicyentowi i dozorcom. Uchwałę

tę przedłożyła Rada administracyjna Wydziałowi krajowemu z prośbą o zatwierdzenie i wyjednanie zatwierdzenia ze strony c. k. Namiestnictwa.

Wydział krajowy, przychylnie prośbę tę oceniając, wychodzi ze słusznego założenia, że na posady dozorców, posady bardzo skąpo wyposażone i nie dające dotąd widoków ani na podwyższenie płacy, ani, co ważniejsza, żadnego zapewnienia na starość, trudno znaleść ludzi porządnych i statecznych, którzyby do posady swojej i służby się przywiązali i na których stały, lub chociażby dłuższy pobyt w zakładzie możnaby liczyć. Ponieważ zaś wobec koniecznych w takich wawarunkach, a częstych zmian, sprawa wychowania chłopców bardzo musiała cierpieć, postanowił Wydział krajowy do uchwały Rady administracyjnej się przychylić; pismem z 23. kwietnia 1902 przedstawił Wydział rzecz c. k. Namiestnictwu z wnioskiem o zatwierdzenie owej uchwały.

Jakoż w istocie c. k. Namiestnictwo reskryptem 24. lutego 1903 uchwalone przez Radę administracyjną i przez Wydział krajowy zatwierdzone zmiany aktu fundacyjnego fundacyi i statutu organizacyjnego zakładu drohowyskiego ze swej strony zatwierdziło. Temsamem i ta bardzo ważna dla dzielności wychowawczej zakładu niepomiernie doniosła sprawa doczekała się nareszcie pomyślnego załatwienia.

II. Sprawy majątkowe fundacyi.

Szkontro centralnej kasy fundacyjnej, przeprowadzone przez Komisyę Wydziału krajowego w dniach 15., 16. i 18. listopada 1901, wykazało tak co do znalezionej w kasach gotówki jak i znajdujących się w kasie efektów zupełną zgodność z dotyczącymi dziennikami.

Na podstawie sprawozdania Komisyi szkontrującej, wydał Wydział krajowy pod adresem kuratora fundacyi szereg zarządzeń. Kurator w odpowiedzi zawiadamia, że do części tych zarządzeń się zastosował lub zastosuje, co do reszty zaś z postępowania swojego się tłómaczy. Wydział krajowy, przyjmując to pismo do wiadomości, wezwał kuratora, ażeby w krótkim terminie się zastosował i do reszty poleceń.

Rachunkowość fundacyi uznało zeszłoroczne sprawozdanie Komisyi budżetowej za bałamutną i nieodpowiadającą celowi — i zażądało zmiany rachunkowości.

„Wzmianka ta“, pisze Wydział krajowy, „spowodowała Radę administracyjną do zaproszenia biegłego w rachunkowości experta p. Koczyndyka, aby sporządził zarys poprawnego i jasnego bilansowania, oraz zamykania dorocznych rachunków fundacyi“.

Wezwaniu temu p. Koczyndyk uczynił zadość i przedłożył Radzie administracyjnej wypracowany przez siebie wzór bilansu i zamknięcia rachunków. Rada administracyjna uchwałą z 8. kwietnia 1902 postanowiła przedłożyć ten projekt Wydziałowi krajowemu z prośbą o ewentualne wskazówki. Wydział krajowy po otrzymaniu od swego oddziału rachunkowego fachowej opinii, decyzyę swą Radzie administracyjnej zakomunikuje.

Przywrócenie równowagi w budżecie fundacyjnym było w roku 1901 przedmiotem uchwały Wysokiego Sejmu, który specyalnie Wydziałowi krajowemu polecił użycie swego wpływu w tym kierunku, ażeby, jak to już zaznaczono poprzód, bieżące wydatki fundacyi zastosować do jej bieżących dochodów, na razie bez uwzględnienia spłaty długów zaciągniętych dotąd w majątku zarodowym.

Wydział krajowy zaznacza, że przywrócenie wspomnianej równowagi jest przedmiotem narad osobnej komisyi, wybranej z łona Rady administracyjnej. Dopóki Komisya zadania swego nie spełni — co się dotąd nie stało — i dopóki Rada administracyjna uchwały co do tego nie poweźmie, nie może i Wydział kraj. nic postanowić. Wydział krajowy, jak dotąd, tylko w wypadkach konkretnych zająć może stanowisko, jak to się stało przy załatwieniu preliminarza na rok 1901, kiedy to Rada administracyjna zamierzyła odroczyć spłatę pożyczki zaciągniętej w funduszu zarodowym na spłacenie pretensyi b. dyrektora teatru Adama Miłaszewskiego. Wydział krajowy zaznaczając wówczas, że ze swej strony przeciwko odroczeniu tej spłaty do majątku zarodowego nic by nie miał, zwraca jednak uwagę Rady, że na odroczenie to potrzeba zezwolenia c. k. Namiestnictwa. Do Namiestnictwa atoli o

pozwolenie to postanowił Wydział krajowy udać się wtedy dopiero, skoro z zamknięcia rachunkowego za rok 1901 się dowie, że przewidzianą w preliminarzu równowagę między zwyczajnymi dochodami a wydatkami naprawdę osiągnięto.

Nawiasowo wypadnie zaznaczyć, że zamknięcie rachunkowe za rok 1901 spełnia przewidywania preliminarza, gdyż z zamknięcia tego wynika nadwyżka dochodów w kwocie 5.961 koron 75 gr.

Stan finansowy i ogólna gospodarka fundacyi były wr. 1901 przedmiotem korespondencyi między c. k. Rządem i Wydziałem krajowym, a to najprzód dla tego, że wskutek odezwy P. Ministra skarbu, wystosowany do P. Ministra spraw wewnętrznych, z powodu prośby ze strony fundacyi o uwolnienie od podatku zarobkowego od przedsiębiorstw fundacyjnych, prośby umotywowanej niekorzystnym stanem majątkowym, — P. Minister spraw wewnętrznych za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa zażądał wyjaśnienia przyczyn tego niekorzystnego stanu. Namiestnictwo zwróciło się do Wydziału krajowego z prośbą o wyjaśnienia i objawienie zdania co do środków, jakieby uznał za stosowne dla sanacyi stanu majątkowego, jako też o oznajmienie, czyli i co Wydział krajowy w celu tej sanacyi zarządził.

Wydział krajowy pismem z 14. listopada 1901 przedstawił c. k. Namiestnictwu wykaz długów fundacyjnych według zamknięcia rachunkowego za rok 1900, wyjaśnił powstanie rozmaitych pozycyi tych długów, czy to skutkiem inwestycyi, czy też z powodu pożyczki zaciągniętej dla dotacyi centralnej kasy fundacyi, koniecznej szczególnie w latach nieurodzaju, kiedy dochody z dzierżawy folwarków wpływały bardzo nieregularnie lub nie wpływały wcale. Niedobory tak powstałe, powiększone jeszcze przez opusty z czynszów dzierżawnych przyznawane w wypadkach, zasługujących na szczególne uwzględnienie, powodowały zadłużenia dalsze. Pomimo tego stanu długów, nie zachodzi jednak — zdaniem Wydziału krajowego — obawa, aby fundacya nie mogła w przyszłości sprostać swemu zadaniu Dokonać atoli należy redukcyi liczby osób w zakładzie umieszczonych, a szczególnie w pierwszym rzędzie prebendaryuszy, a dalej przyjść fundacyi z pomocą przez przyjęcie szkoły rzemiosł na koszt kraju.

Wspomniawszy jeszcze o równowadze budżetowej w preliminarzu fundacyi za rok 1901, osiągniętym co prawda przez odroczenie spłaty długów o dwa lub trzy lata i o dalszych w tym kierunku zamiarach swoich, o których już wspomniano poprzód, jakoteż zaznaczywszy, że sanacya finansowa fundacyi jest przedmiotem narad osobnej, z łona Rady administracyjnej wydelegowanej komisyi, której wyniku pracy odczekać należy, Wydział krajowy podnosi, że wobec tych wszystkich usiłowań nie ma na teraz powodu do dalszych zarządzeń.

Co do gospodarki w dobrach fundacyjnych, Wydział krajowy odwołując się do lustracyi gospodarstwa leśnego i rolnego, dokonanej przez osobną komisyę w roku 1898; przedstawia wszystkie, skutkiem sprawozdania tej komisyi, wydane zarządzenia co do rewizyi planów gospodarczych, kultury lasu, sprzedaży drzewa, uporządkowania katastralnego, ustalenia granic i t. d. Zaznaczywszy to, co dla poprawy dawnych stosunków zdziałano i o czem już wspomina zeszłoroczne sprawozdanie komisyi budżetowej, kończy Wydział krajowy tem, że pismo c. k. Namiestnictwa przekazał Radzie administracyjnej do zbadania całej sprawy i przedstawienia Wydziałowi krajowemu swego zdania co do tego, czy nie zachodzi potrzeba zarządzenia dalszych jeszcze środków zaradczych

Drugim powodem do korespondencyi z Rządem w sprawie fundacyi było pismo p. Prezydenta Ministrów, wystosowane do c. k. Namiestnictwa w przedmiocie „gospodarki dewastacyjnej w fundacyi hr. Skarbka“.

Na tyczącą się tej sprawy odezwę c. k. Namiestnictwa odwołuje się Wydział krajowy na swoje już poprzednio dane wyjaśnienia. Co do zarzutu przeciwko dyrektorowi dóbr, p. Langiemu, oznajmia Wydział krajowy, że toczy się właśnie śledztwo dyscyplinarne, o którego wyniku Namiestnictwo w czasie właściwym się dowie.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych nie zadowala się tą odpowiedzią i reskryptem z 21. lutego 1902, żąda szczegółowych wyjaśnień na podstawie przeprowadzenia wyczerpującego dochodzenia istoty wszystkich w piśmie pierwszem przytoczonych zarzutów jak i zawiadomienia o tem wszystkiem, co Wydział krajowy zarządził w celu poprawienia gospodarki.

Komunikując te żądania Ministerstwa, Namiestnictwo poruszyło myśl zarządzenia ponownej lustracyi gospodarki lasowej, tym razem z ramienia Rządu.

Wydział krajowy w odpowiedzi zaznacza, że na udzielenie tak wyczerpujących i szczegółowych wyjaśnień zebrać musi materyał z kilku lat tak z aktów własnych jak i aktów Rady administracyjnej i zamknięć rachunkowych, na to jednak potrzeba czasu więcej. Zanim zaś te materyały, których zestawienie zarządzono, pozwolą na taką odpowiedź, reprodukuje Wydział krajowy raz jeszcze dane już poprzednio wyjaśnienia, tłómaczące zadłużenie się fundacyi. Do poprzednich wywodów dołącza zwiększenie się wydatków na zakład Drohowyski z powodu rozszerzenia szkoły pospolitej na 6-klasową, podwyższenie wydatków — skutkiem wyższych cen w ogóle — na utrzymanie starców i sierót, podwyższenie płacy personalu szkolnego i administracyjnego i t. p. Że zaś obok tego zwiększania się wydatków zmniejszały się dochody fundacyi, a to w znacznym stopniu przez obniżenie się stopy procentowej z pierwotnych 6% do 5, $4^1/_2$ aż do obecnej 4%, dalej przez okoliczności inne, jak niedopisywanie czynszów dzierżawnych, już poprzód wymienione, to w skutek tego wszystkiego wypadł stan dzisiejszy niedomagania finansów fundacyi, który jednak tak zdaniem Wydziału krajowego jak i Rady administracyjnej nie budzi obawy, żeby fundacya zobowiązaniom swym sprostać nie zdołała.

Co do eksploatacyi lasów, Wydział krajowy jest zdania, że ubytek, wynikający ze zmniejszenia dochodów, zrównoważony będzie w znacznej mierze przez korzystniejszy sposób eksploatacyi i uzyskanie lepszych cen na mocy nowego, na dniu 18. lutego 1902 z księciem Kazimierzem Lubomirskim zawartego kontraktu.

Zamierzoną ewentualnie ponowną lustracyę lasów fundacyjnych z ramienia Rządu wita Wydział krajowy z zadowoleniem, zastrzega jednak, że kosztów jej ponosić nie będzie ani fundusz krajowy, ani fundacya.

Gospodarstwo leśne w dobrach fundacyjnych. Ulepszenia w tym kierunku, zamierzone lustracyą z r. 1898 zarządzono według relacyi kuratora fundacyi z 18. listopada 1901 a daty do tego potrzebne zebrano na miejscu t. j. w Żabiu w letnich miesiącach 1901 r. Po zestawieniu tych dat, które ze względu na ogromny przeszło 22.000 morgów obejmujący obszar tych lasów, wymaga dłuższego czasu, będzie ułożony nowy plan szczegółowy i ustaloną zostanie powierzchnia rocznych zrębów na przyszłe lata a więc i na dziesięciolecie, na które właśnie zawartą została umowa o eksploatacyę tych lasów.

Umowa ta zawarta kontraktem z dnia 18. lutego 1902, zatwierdzonym uchwałą Rady administracyjnej z 19. lutego 1902 lpp. 639 opiewa na czas od 1. marca 1902 do końca lutego 1912 a przedmiotem jej jest eksploatacya drzewostanów na przestrzeni 10 zrębów rocznych przypadających do cięcia w powyższym 10-letnim okresie. Główne warunki tej umowy są następujące:

Kontrahent zakupuje drzewo użytkowe i brakowe po jednakowych cenach i drzewo to ma wyrobić własnym kosztem w terminach określonych na odznaczonych mu przez fundacyę powierzchniach eksploatacyjnych. Cena kupna obliczaną być ma i opłacaną od metra sześciennego, a to:

za drzewo 1 klasy (grubsze) po 4 K 40 gr
„ „ 2 „ (cieńsze) „ 2 „ 30 „

Pomiar drzewa dla obliczenia miąższości może być według uznania fundacyi dokonywany albo na powierzchniach zrębowych albo też na składowiskach. Coroczne powierzchnie do eksploatacyi ustalone być mają przy rewizyi planu gospodarczego, a na rok 1902 wyznaczyć ma fundacya te powierzchnie w terminie po dzień 15. maja; na inne zaś lata kontraktowe w miesiącach września i października każdego roku poprzedzającego dany rok kontraktowy.

Oprócz zrębów bieżących zobowiązał się kontrahent eksploatować także niedoręby t. j. powierzchnie dawniej już użytkowane, ale niezupełnie wyzyskane i użytki przygodne t. j. złomy i wywroty, jeśli będą zawierać pewne określone minimum drzewa. Co do innych zaś ma kontrahent zastrzeżone do zakupna prawo pierwszeństwa.

Wogóle warunki umowy są znacznie korzystniejsze od dotychczasowych, osiągnięto bowiem znacznie wyższe ceny, obniżono miarę grubości, dzielące drzewo na klasy cen i nałożono na kupującego obowiązek pobierania także drzewa brakowego i obliczania tego drzewa po tych samych cenach jak drzewa użytkowego.

Co do drzewa opałowego z lasów podlwowskich, to według relacyi kuratora z 1. czerwca 1901 l. 1.048 zostało sprzedane na rok 1901 za cenę przeszło o 3.000 K wyższą niż była preliminowaną.

Normy i instukcye służbowe dla personalu administracyjnego i lasowego, tak potrzebne dla prawidłowego toku administracyi, pomimo kilkakrotnych zawezwań Wydziału krajowego, dotąd nie zostały uchwalone. Zajmuje się ich wypracowaniem osobna Komisya, która, o ile Wydziałowi krajowemu wiadomo, znaczną część zadania już spełniła, lecz nie dobiegła jeszcze do końca, a to nie tylko w okresie czasu, objętym przez sprawozdanie Wydziału krajowego, lecz nawet i do dnia dzisiejszego.

Zaległości z dóbr fundacyjnych i gmachu teatralnego wobec czasów dawniejszych bardzo się zmniejszyły. Z dniem bowiem 1. stycznia 1901 zalegało:

a) z dóbr			5.276 K 30 g
Z tego w roku 1901 ściągnięto	1.230 K		
odpisano	1.174 „		
razem		2.404 „	92 „
pozostało z dniem 1. stycznia 1902 jeszcze			2.871 K 46 g
b) z gmachu teatralnego			2.894 „ 16 „
Z tego w roku 1901 ściągnięto	860 K 80 gr.		
odpisano	938 „ 06 „		
razem		1.798 „	86 „
pozostało przeto z 1. stycznia 1902			1.095 K 30 g

Znaczna wprawdzie część z tych zaległości, około 50%, ubyła z tytułu odpisania, a więc w sposób, który korzyści istotnych dla fundacyi nie przynosi, lecz wyczyszczenie dawnych nieporządków choćby i w ten sposób — oczywiście o ile zaległości te są absolutnie nieściągalne — ma swoje korzyści, gdyż stan rzetelny chroni od szkodliwych złudzeń i tworzy dla przyszłości grunt pewny.

Jeśli się zważy, że według sprawozdania Wydziału krajowego zaległości bieżących czynszów dzierżawnych z folwarków fundacyjnych wynosiły z dniem 17. marca 1902 tylko 6.033 K 03 gr., to powitać należy stan ten, zwłaszcza wobec strasznych cyfer lat poprzedzających, z prawdziwem zadowoleniem.

Także i sprawa zamiany gruntów w Rypnem doczekała się nareszcie końca. Trudności w sprawie tej powstały wskutek rażącego zaniedbania w czasie dokonania tych zmian t. j. w r. 1887 i ciągnęły się aż po czasy ostatnie. Były one tem trudniej do rozwikłania, że oryginalne kontrakty o zamianę tych gruntów zagrzęzły w Wydziale powiatowym w Dolinie. Z aktów Wydziału krajowego, poźniejszych niż okres sprawozdania, bo należących do roku 1903, okazuje się, że wobec bezskutecznych poszukiwań kontraktów zaginionych przystąpiono do sporządzenia kontraktu nowego, który też według sprawozdania kuratora 2. stycznia 1903 spisano i podpisano. Mocą niego fundacya hr. Skarbka otrzymuje w zamian za 21 parcel rozrzuconych pomiędzy gruntami włościańskimi parcelę lk. 678/1 czyli t. z.pastwisko „Kiezar-Bukowina“, na którem już od r. 1888 prowadzi eksploatacyę nafty.

Kontrakt ten Rada administracyjna na posiedzeniu 9. stycznia 1903 zatwierdziła tak że i ten wąż morski szczęśliwie dokonał żywota.

Streszczając przedstawione rzeczy, należy stwierdzić z zadowoleniem, że dzięki energicznej i konsekwentnej pracy syndykatu, popartej przez gorliwą i wytrwałą czynność Rady administracyjnej, a pod okiem czujnej, ciągłej i doświadczonej opieki i silnej działalności Wydziału krajowego stanęła fundacya na początku drogi, na której końcu widnieje sanacya stosunków fundacyjnych. Komisya budżetowa podnosząc z uznaniem tę okoliczność, wyraża zarazem nadzieję, że połączonym usiłowaniom wszystkich wymienionych czynników uda się dzieło rozpoczęte doprowadzić do końca i ustalić byt wspaniałej tej, krajowi i narodowi chlubę przynoszącej instytucyi.

Z powodu konkretnego faktu stanęły przed Wydziałem krajowym do rozstrzegnięcia kwestye:

1. czy do udziału w posiedzeniach zastępca członka Rady administracyjnej powinien być powołany także wtedy, gdy członek Rady przewodniczy obradom Rady w charakterze zastępcy przewodniczącego;

2. czyli zastępcy członków Rady administracyjnej powinni być zawiadamiani o terminie i porządku dziennym każdego posiedzenia Rady i czy mogą być obecnymi na tych posiedzeniach bez prawa zabierania głosu.

Wydział krajowy rozstrzyga obie kwestye w sposób przeczący. Z brzmienia §. 53. obowiązującej instrukcyi dla kuratora i Rady administracyjnej wynika, że powołanie zastępcy członka Rady w wypadku pod 1. jest niedopuszczalnem, podobnie jak na podstawie tego samego §. nie mogą zastępcy ci być obecnymi na posiedzeniach Rady nawet bez prawa zabierania głosu.

K o n t r a k t y o z a m i a n y i i n n e s p r a w y. Wydział krajowy zatwierdził i wyjednał zatwierdzenie przez c. k. Namiestnictwo kilku kontraktów zamiany gruntów w celu regulacyi granic posiadłości lub zapobiegania sporom rewindykacyjnym o wyniku wątpliwym.

Umową z roku 1899 fundacya wydzierżawiła komitetowi gal. Towarzystwa gospodarskiego około 10 morgów terenu, obejmującego kilka stawków w lesie, źródło i stawy na zakład chowu ryb. Na potrzebne do tego budynki uchwaliła Rada administracyjna wydać razem 5.350 K. Ponieważ zaś wydatek ten, nie wchodzący w zakres żadnej z dotychczasowych gałęzi gospodarstwa fundacyi, stwarza rzecz nową i dochód nowy a w preliminarzu na rok 1901 umieścić się nie dał, przeto zaciągnięto za zezwoleniem Wydziału krajowego i Namiestnictwa pożyczkę 5.350 K w funduszu zarodowym, spłacalną w dwudziestu równych rocznych ratach z czynszu pobieranego od Towarzystwa.

W Brzozdowcach wybudował dzierżawca kosztem 1.729 K dom dla mleczarni i oddał go na własność fundacyi. Trzecią część kosztów dzierżawca sam poniósł, resztujące 2 trzecie zwróci mu się w dwóch ratach po 576 K 33 gr w latach 1902 i 1903.

Obligacye 4% gal. funduszu propinacyjnego imiennej wartości 405.000 K spieniężono — za zezwoleniem Wydziału krajowego i Namiestnictwa — i zakupiono po kursie korzystnym 4% listy zastawne gal. Tow. kred. ziemskiego i 4% obligacye kolejowe banku krajowego. Zysk fundacyi z tej operacyi finansowej wynosił w papierach wartościowych 6.300 K. zaś w gotówce 2.525 K 38 h.

Wobec dokonanych rozpatrywań Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o stanie fundacyi Skarbkowskiej za czas od maja 1901 do maja 1902;

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby wdrożoną akcyę przywrócenia równowagi w budżecie fundacyjnym nieustannie miał na oku;

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby z całą energią czuwał, by z a r z ą d z o n e w rozmaitych gałęziach gospodarki ulepszenia znalazły i w p r z e p r o w a d z e n i u rzetelny swój wyraz tak, ażeby we fundacyi Skarbkowskiej t r w a l e zapanował pożądany ład i porządek.

Przewodniczący:
Dunajewski.

Sprawozdawca:
Rotter.

Ls. 3.402/903. W. Lwowie, dnia 19. października 1903.

Aleg. 470

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego, odnoszącego się do zamknięcia rachunków fundacyi ś. p. Stanisława hr. Skarbka za lata 1899, 1900 i 1901.

Wysoki Sejmie!

Wobec ujemnych uwag o sposobie sporządzania zamknięć rachunkowych, zawartych w zeszłorocznem sprawozdaniu Komisyi budżetowej, wezwał Wydział krajowy Radę administracyjną do przedłożenia projektu, któryby zamknięciom tym zapewnił więcej przejrzystości i ułatwił szybkie i dokładne w nich oryentowanie się. Rada administracyjna przedłożyła projekt taki, wypracowany przez zawodowego znawcę p. Koczyndyka, Wydziałowi krajowemu, który po zbadaniu go i ewentualnem poczynieniu swoich uwag, spowoduje niezawodnie w przyszłości zmianę na lepsze.

Ponieważ jednak w roku bieżącym sprawozdania Wydziału krajowego opierają się na sposobie dotychczasowym, toż i sprawozdanie Komisyi budżetowej, jeżeli rzecz w ogóle ma być zrobiona, na tem samem oprzeć się musi.

A) Zamknięcie rachunkowe.

Preliminowano w majątku obrotowym:

	1899		1900		1901		Niedobór		Nadwyżka	
	K	g	K	g	K	g	K	g	K	g
Dochód *netto* w sumie	599.527	58	592.868	82	614.501	61	—	—	—	—
Wydatki	607.004	—	595.923	24	615.843	75	—	—	—	—
Przewidziano przeto w r. 1899	—	—	—	—	—	—	7.476	42	—	—
„ „ „ „ 1900	—	—	—	—	—	—	3.054	42	—	—
„ „ „ „ 1901	—	—	—	—	—	—	1.342	14	—	—
Zamknięcie natomiast rachunkowe daje:										
Rzeczywiste dochody *brutto* . .	1,110.358	44	796.838	37	758.655	14	—	—	—	—
„ wydatki „ . .	1,014.586	28	872.136	78	752.693	39	—	—	—	—
z czego w r. 1899	—	—	—	—	—	—	—	—	95.772	16
„ „ „ 1900	—	—	—	—	—	—	75.298	41	—	—
„ „ „ 1901	—	—	—	—	—	—	—	—	5.961	75
a więc wynik *niekorzystniejszy* od budżetu w r. 1900 o . .	—	—	—	—	—	—	72.243	99	—	—
zaś *korzystniejszy* w r. 1899 o .	—	—	—	—	—	—	—	—	103.248	58
„ „ „ „ 1901 o .	—	—	—	—	—	—	—	—	7.303	89
Na cyfry te składają się:										
lepsze od budżetu wyniki rzeczywiste, razem	103.248	58	27.278	13	23.817	08	—	—	—	—
natomiast gorsze, razem . . .	—	—	99.522	12	16.513	14	—	—	—	—
z czego j. w. wynik *niekorzystniejszy* w r. 1900 o . . .	—	—	—	—	—	—	72.243	99	—	—
a korzystniejszy w r. 1899 o .	—	—	—	—	—	—	—	—	103.248	58
„ „ „ 1901 o .	—	—	—	—	—	—	—	—	7.303	89

Z wyjaśnień Kuratoryi, odnoszących się do poszczególnych rubryk zamknięć rachunkowych, podnieść należy wyniki z tytułu zarządu centralnego, korzystniejsze od preliminarza o 1.208 K 42 g w r. 1899, 3.752 K 66 g w r. 1900, — a o 3.531 K 65 g w roku 1901.

Wyniki te płyną częściowo z oszczędniejszej administracyi po części ze zwrotów kosztów prawnych od stron, w preliminarzu nie przewidzianych.

I gmach teatralny wykazuje wyniki korzystniejsze od preliminarza, a mianowicie o 2.431 K 12 g w r. 1899, o 374 K 46 g w r. 1900, zaś o 243 K 26 g w r. 1901.

Zajęcie wzbudzić mogą nie tyle jeszcze te — aczkolwiek pożądane — wyniki, jak raczej zestawienie ruchu w zaległościach tego gmachu.

Zaległości te wynosiły:

z końcem roku	1898 . . .	11.661 K 86 g
„ „	1899 . . .	4.750 „ 70 „
„ „	1900 . . .	3.134 „ 38 „
„ „	1901 . . .	1.495 „ 52 „

Zmniejszyły się przeto zaległości w ciągu tych trzech lat o 10.166 K 34 g. Jakkolwiek w kwocie tej mieszczą się odpisy w łącznej wysokości 5.616 K 78 g (w samym roku 1899 ..4.026 K 86 g), to mimo to wynik ogólny wobec przerażających cyfer lat dawniejszych może jeszcze zadowolić.

Długi majątku obrotowego fundacyi wynosiły:

z końcem roku	1898 . . .	423.963 K 70 g
„ „	1899 . . .	482.807 „ 70 „
„ „	1900 . . .	369.527 „ 80 „
„ „	1901 . . .	348.574 „ 80 „

powiększyły się przeto w r. 1899 o 58.844 K, a obniżyły w roku 1900 o 113.279 K 90 g, zaś w r. 1901 o 20.953 K. Powiększenie to z r. 1899 płynie w części i z lepszego dotowania centralnej kasy o 60.889 K, wziętej z funduszu zarodowego. — Z końcem też roku 1899 pozostała w zapasie kasowym majątku obrotowego kwota 127.050 K 76 g. Znacznie, że jeszcze wobec preliminarza nadwyżki przedstawiają prowizye czynne; wynoszą one w tych latach razem 17.859 K 97 g i płyną głównie z nieprelimiowanych odsetek z chwilowej lokacyi zapasowej gotówki.

Rubryka „Przygodne“ daje w tych trzech latach nadwyżki (wobec preliminarza) razem 10.042 K 21 g. Płyną one głównie z odsetek zwłoki od niewpłaconych w terminie rat czynszów dzierżawnych, dalej z dochodów „nieprzewidzianych“, które dały 4.939 K 90 g, przelane na mocy uchwały Rady administracyjnej z 17. września 1900 z kasy depozytów tytułem kaucyi przed trzydziestu kilku laty za czasów rządowej administracyi przez ówczesnych dzierżawców złożonych, a obecnie przedawnionych.

Ze wszystkich tych szczegółów jak niemniej z odnośnych aktów Wydziału krajowego okazuje się rzetelna praca czynników fundacyi jak i nieustanna czujność Wydziału krajowego, co Komisya budżetowa stwierdza z uznaniem.

Zakład w Drohowyżu.

Finansowy wynik gospodarki w tym zakładzie w latach tych był niekorzystniejszy wobec preliminarza, a mianowicie w roku 1899 o kwotę 5.937 K 20 gr., w roku 1900 o kwotę 219 K 79 gr., zaś w roku 1901 o kwotę 10.300 K 19 gr.

Z 17 rubryk zakładu zaoszczędzenie wykazuje:

w roku	1899	rubryk 9	w łącznej kwocie . .	7.780 K 84 gr.
„ „	1900	„ 9	„ „ „ . . .	7.450 „ 25 „
„ „	1901	„ 4	„ „ „ . . .	5.110 „ 05 „

przekroczenie natomiast:

w roku	1899	rubryk 8	w łącznej kwocie . .	13.718 „ 04 „
„ „	1900	„ 8	„ „ „ . . .	7.670 „ 04 „
„ „	1901	„ 13	„ „ „ . . .	15.410 „ 24 „

Z porównania wynikają wykazane powyżej przekroczenia w kwotach 5.937 K 20 gr, 219 K 79 gr. i 10.300 K 19 gr.

Najważniejsze pozycye w oszczędnościach (wobec budżetu) przedstawiają w tych trzech latach: folwark (łącznie 7265 K 07 gr), dalej w r. 1899 żywność

(2816 K 08 gr), w r. 1900 odzież (2925 K) a w r. 1901 konserwacya budynków (1351 K 75 gr). Największe natomiast przekroczenia budżetu przedstawiają: w roku 1899 ogród (2246 K 64 gr), warsztaty (3715 K 20 gr), rozmaite (4751 K 60 gr) 1900 szkoła (1868 K 27 gr), warsztaty (1841 K 03 gr), rozmaite (1392 K 29 gr), w roku zaś 1901 żywność (5347 K 56 gr) warsztaty (4260 K 25 gr), rozmaite (1574 K 35 gr).

Wszystkie pozycye zaoszczędzeń jak i przekroczeń są szczegółowo motywowane, nie wszystkie jednak motywa są równie uzasadnione.

I tak przekroczenie w rubryce szkoła w r. 1900 o 1868 K 27 gr zupełnie dobrze usprawiedliwione powiększeniem etatu personalu, koniecznem lecz w budżecie nie przewidzianem, dalej kosztami udziału nauczycieli w konferencyach nauczycielskich, sprawieniem większej ilości książek szkolnych, zakupieniem nowych i naprawą zepsutych instrumentów muzycznych, ulepszenieniem urządzeń w salach rysunkowych i t. d.

Podobnie rzeczowo uzasadnione jest przekroczenie w rubryce „żywność“ w r. 1901. Lepszy wikt dla sierót i starców, szczególniej z tego względu, że 35 sierót piło przez 6 tygodni wody mineralne; przez ten czas jak i po kuracyi dawano im dla lepszego odżywiania się wikt lepszy szpitalny, nie jako dla chorych, lecz jako dla rekonwalescentów.

Co do rzeczy, zarzutów czynić nie podobna, możeby tylko i w preliminarzu z góry już to można uwzględnić.

Na zasadnicze zarzuty zasługuje rubryka „warsztaty“ w latach 1900 i 1901. Czytamy bowiem, że w marcu 1900 ustał ruch maszyny parowej z powodu jej zepsucia się, przez co powstało znaczne zaoszczędzenie w opale, podczas gdy maszynistę można było użyć jako czeladnika i instruktora w warsztacie ślusarskim, palacz zaś pompował wodę Efekt tych zajść charakteryzują użyte w sprawozdaniu słowa „z powyższych zaoszczędzeń w wydatkach (8549 K 35 gr) powstał też i niedobór w dochodach (10390 K 38 gr), końcowy więc wynik, niedobór w wysokości 1841 K 03 gr“.

A jeszcze lepiej wygląda to, co w materyi tej czytamy w sprawozdaniu za rok 1901. „Przez cały rok 1901 maszyna parowa była nieczynna, jako zupełnie zużyta, odpadły więc koszta ruchu maszyny, lecz przez to odpadły i dochody z ruchem maszyny połączone“.

Rezultatem wszystkiego znaczny niedobór. W warunkach normalnych trudno byłoby o wyraz, któryby był dość dobitny a jeszcze zostawał w granicach spokojnej krytyki zwłaszcza, że maszyna nienaprawiona stoi ciągle, tj. do dziś dnia bez użycia. Rzecz tę nie do usprawiedliwienia, w ten chyba sposób pojąć można, że wobec pertraktacyi między Radą administracyjną a Wydziałem krajowym o przyjęcie szkoły rzemiosł na etat kraju Zarząd zakładu poprostu żałował wydatku na maszynę.

Mniejsza jeszcze o te niedobory w warsztatach, lecz ważniejsze to, że przez lat kilka uczniowie w braku maszyny parowej po prostu nie mogli pobierać należycie nauki. Rzecz to bardzo zła, lecz już się nie odstanie, a Komisya budżetowa żal tylko swój, że się tak działo, wyrazić musi.

Stan utrzymywanych w zakładzie sierót i prebendaryuszów przedstawia się w sposób następujący:

	$^{31}/_{12}$ 1899	$^{31}/_{12}$ 1900	$^{31}/_{12}$ 1901
1. sierót chłopców	232	227	224
2. „ dziewcząt	129	109	110
3. prebendaryuszów	42	36	34
4. prebendaryuszek	37	34	32
razem osób	440	406	400

Utrzymanie jednej osoby kosztowało dziennie 1 K 24 gr czyli rocznie 452 K 60 gr, w roku 1900 (t. j. wobec roku 1899 więcej dziennie o 2·84 gr czyli rocznie o 10 K 36 gr), zaś w roku 1901 dziennie 1 K 36$^{9}/_{10}$ gr czyli rocznie 499 K 68 gr, a więc w porównaniu z r. 1900 *więcej* dziennie o 12·9 gr czyli rocznie 47 K 08 gr.

Dobra ziemskie.

Czysty dochód z dóbr tych, zestawiony z preliminarzem, przedstawia się w latach 1899, 1900 i 1901, jak następuje:

	Preliminowano:	Uzyskano:	Nadwyżka
W roku 1899	206.054 K 86 gr	214.546 K 24 gr	8.491 K 38 gr
„ 1900	206.340 „ 34 „	217.367 „ 10 „	11.026 „ 76 „
„ 1901	196.324 „ 60 „	207.248 „ 75 „	10.924 „ 15 „

Wynik korzystniejszy od preliminarza uzyskano w roku 1899 z 7 dóbr i „rozmaite“ w łącznej kwocie 22.081 K 54 gr., mniej korzystny z 2 dóbr i „przedsiębiorstw w dobrach“, łącznie o 13.590 K 16 gr., ostatecznie wynik korzystniejszy o 8.491 K 38 gr., w roku 1900 z 5 dóbr „przedsiębiorstw w dobrach“ i „rozmaite“ w łącznej kwocie 14.724 K 23 gr., mniej korzystny z 4 dóbr o łącznie 3.697 K 47 gr., ostatecznie przeto wynik korzystniejszy o *11.026 K 76 gr.*, natomiast w roku 1901 wynik korzystniejszy od preliminarza osiągnięto z 7 dóbr i z „rozmaite“, razem 18.393 K 72 gr., mniej korzystny z 2 dóbr i z „przedsiębiorstw w dobrach“, razem 7.469 K 57 gr., z czego w całości wynik korzystniejszy o 10.924 K 15 gr.

Poszczególne cyfry bardzo wyczerpująco przedstawia sprawozdanie Wydziału krajowego. W ogólności można być zadowolonym z całości rzeczy. Dla scharakteryzowania istoty sprawy niech posłużą następujące uwagi naprzód dodatniej, później ujemnej natury.

Na korzystniejsze wyniki z poszczególnych pozycyj składają się wpływy na poczet zaległych czynszów, wyższe dochody ze sprzedaży drzewa, z polowania, z dzierżawy pasz leśnych, z dzierżawy młynów, sprzedaży ryb, z tartaków, ze zwrotu rozmaitych zaliczek itp. Tego rodzaju nadwyżki o jakie dawniej nie było łatwo, witać należy z uznaniem.

Uznać nadto należy niedobory, spowodowane wydatkami na budowę szkoły, na odbudowę spalonego na cerkwi w Rozwadowie dachu, na restauracyę budynków parafialnych w Ropczycach i Żydaczowie, na restauracyę cerkwi w Oparach, na przebudowę wylęgarni ryb itp., gdyż wydatki te, oparte zresztą we wielkiej części na obowiązkach ustawowych, są z natury rzeczy usprawiedliwione.

Nie można natomiast żadną miarą zgodzić się na rozmaite zaoszczędzania, które do nadwyżki w dochodach się przyczyniły.

Tak zaoszczędzono na płacach służby lasowej w roku 1899: w Rożniatowie 245 K, w Smorzu 262 K, w Żabiu 621 K, w roku 1900: w Żabiu 280 K, w Brzozdowcach 172 K, w Iłowie 175 K, w Drohowyżu 334 K, w Oparach 361 K, w roku zaś 1901: w Żabiu 200 K. Nadto zaoszczędzono na wykonaniu planów gospodarstwa lasowego 1.804 K, na ustalaniu granic w dobrach fundacyi 1.038 K.

Nadwyżki ponad preliminarz, spowodowane takiemi „oszczędnościami“ nie zasługują na pochwałę. Życzyćby sobie należało, aby się na nich nie sprawdziło przysłowie o „skąpym, który dwa razy traci“. Zaoszczędzenia takie bardzo zresztą nieraz, jak np. na płacach służby lasowej nieznaczne, często powodować mogą w następstwie straty, które nieraz wprost się odczuwa dotkliwie, które jednak — co gorsza — usuwają się z pod kontroli. Zaoszczędzenia na płacach personalu leśnego, zresztą bardzo nielicznego, nie może nie odbić się na gospodarce leśnej, zwłaszcza w tak ogromnych lasach, jak fundacyjne. Trudno nie przypomnieć sobie odnośnie do tego owego pisma kuratora, w którem on donosi Wydziałowi krajowemu, że z pewnym kandydatem o dzierżawę karczmy interesu robić nie chciał, bo tenże przez lat kilka rąbał (oczywiście nie przydybany) lasy fundacyjne.

Oszczędzanie zaś na wydatkach, których cel wykonanie planów gospodarstwa lasowego lub ustalanie granic w dobrach fundacyi wprost sprzeciwia się skierowanym ku sanacyi stosunków fundacyjnych działaniom, które właśnie w uporządkowaniu obu wymienionych punktów upatrują punkt ciężkości pożądanego uzdrowienia. Właśnie przecież w wadliwościach w obu tych względach komisya lustracyjna roku 1898 upatrywała wielką część przyczyn, które fundacyą zachwiały a ku usunięciu tych wadliwości Wydział krajowy w ostatnich latach tak silnie i ze świadomością celu pracuje.

Jeden jeszcze ustęp ze sprawozdania Wydziału krajowego na rok 1900 na osobną zasługuje uwagę. Czytamy w nim, że niekorzystniejszy od preliminarza wynik z dóbr „Drohowyże“ spowodowany został i przekroczeniem z tytułu podatków, „gdyż dla braku wykazu parcel w c. k. krajowej Dyrekcyi skarbu we Lwowie nie mógł być w roku 1900 przeprowadzony opust w kwocie 1.341 K 26 gr., przyznany z powodu wylewu Dniestru“.

I w roku 1901 nie ma wzmianki o tem, czy kwota ta podatku odpisania się doczekała; prawdopodobnie nie, — straty jednak stąd dla fundacyi bądź-cobądź wynikające, już przypisać należy nie dość szybkiemu urzędowaniu władz podatkowych, nad czem tylko ubolewać można i wyrazić uzasadnione życzenie poprawy.

B) Stan majątku fundacyi z końcem 1899, 1900 i 1901.

Ogólny stan majątku fundacyi wraz z należącymi do niej funduszami wykazuje:

z końcem roku	1899 . .	6,531.543 K	11 g
„ „	1900 . .	6,564.139 „	40 „
„ „	1901 . .	6,605.877 „	52 „

Przybyło przeto w roku	1900 majątku . . .	32.596 K 29 g
„ „ „	1901 „ . . .	41.738 „ 12 „

Dla dopełnienia obrazu podaje się jeszcze poniżej cyfry czystego dochodu z dóbr fundacyjnych w latach 1899, 1900 i 1901.

Dobra	Czysty dochód					
	1899		1900		1901	
	K	g	K	g	K	g
1. Kulików	9.302	42	11.020	20	—2.308	46*
2. Brzozdowce	32.354	24	36.859	97	41.416	93
3. Drohowyże	67.839	24	59.947	62	71.132	31
4. Opary-Słońsko	6.779	32	33.064	80	5.990	37
5. Ostałowice	4 868	50	9.028	18	8.794	06
6. Rożniatów	14.188	48	16.981	96	20.249	88
7. Smorze	30.816	62	17.386	07	26.144	41
8. Żabie	33.185	28	17.444	62	20.207	58
9. Żydaczów	18.124	66	19 572	84	18.208	64
10. Przedsiębiorstwa w dobrach . .	—35	36*	4 032	15	2.510	48
11. Rozmaite	—2.877	46*	—7.971	31*	— 5.097	45*
Pozostaje czysty dochód . .	214.546	24	217.367	10	207.248	75

Na skutek poleceń Sejmu podaje kuratorya do powyższych cyfer wyjaśnienia; z których zaznacza się najważniejsze:

1. Kulików. Zmniejszenie się w obec lat poprzednich — co do niedoboru — dochodu w roku 1901 z tego poszło, że odpadł dochód z odsprzedaży koszar żandarmeryi (w r. 1900 4.762 K 50 gr.) i że wpłacono do budowy nowej cerkwi w Kulikowie 9.408 K 55 gr).

2. Brzozdowce. Większe dochody w latach 1900 i 1901 skutkiem zmniejszenia się datków konkurencyjnych na budowę cerkwi i wyższych dochodów ze sprzedaży drzewa.

3. Drohowyże. Niższy wobec 1899 dochód roku 1900 tłómaczą wyższe (o 1.813 K podatki i koszta restauracyi budynków 4.666 K). Wyższy zaś dochód w 1901 r. idzie głównie ze sprzedaży drzewa, która wobec 1900 roku dała wynik lepszy o 8.587 K 76 gr.

4. Opary-Słońsko. Wysoki dochód roku 1900 (wobec 6.779 K w r. 1899) tłómaczy się częściowym wpływem zaległości dzierżawnych, tudzież dochodem 22.571 K ze sprzedaży dębów. Spadek znaczny w r. 1901 idzie na karb znacznie

---

* Pozycye te są to niedobory gospodarcze, oznaczone znakiem — (minus). Należy je przeto przy sumowaniu od sumy reszty dochodów odjąć.

niższych dochodów ze sprzedaży drzewa, dalej zalegania z czynszem dzierżawnym i restauracyi budynków dzierżawnych.

5. Ostałowice. Niższe dochody z 1899 r. są wynikiem znaczniejszych restauracyi budynków dzierżawnych.

6. Rożniatów. W roku 1900 weszły niektóre zaległości z r. 1899, a wyższy dochód z r. 1901 tłómaczy się większym wpływem ze sprzedaży drzewa.

7. Smorze Rok 1900 stanowi wobec 1899 r. (30.816 K) ubytek znaczny; w r. 1899 bowiem wpłynęły znaczne zaległości dzierzawne z lat poprzednich; w r. zaś 1900 dochody z drzewa spławnego były mniejsze, natomiast wydatki na kultury leśne się powiększyły. W roku 1901 wpływa część zaległości dzierzawnych, nadto wzięło się za drzewo więcej o 2.684 K.

8. Żabie. Rok 1900 wykazuje wobec r. 1899 (33.185 K) ubytek powstały z mniejszego o 15.755 K dochodu za sprzedane drzewo i większego o 5.222 K wydatku na kultury i budynki. W roku 1901 ze sprzedaży drzewa znowu uzyskano więcej.

9. Żydaczów. Małe różnice nie nasuwają uwag godnych zaznaczenia.

Do rubryk „przedsiębiorstwa w dobrach“ i „rozmaite“ nie ma żadnych wyjaśnień. Bardzo byłyby one pożądane, zwłaszcza „rozmaite“, które we wszystkich latach znaczne wykazują niedobory.

Komisya budżetowa wyraża życzenie, ażeby na przyszłość rubrykę tę kuratorya stosownie wytłómaczyła.

Zaległości z dóbr fundacyjnych przedstawiają się za powyższe lata w cyfrach następujących:

Należytości czynne w rubryce „Dobra ziemskie“ zmniejszyły się w ciągu roku 1900 o 15.047 K 77 g, gdy bowiem z końcem roku **1899** wynosiły **67.447 K 44 g**, to z końcem roku 1900 (po strąceniu odpisów w kwocie 4.610 K 68 g) wynoszą 52.399 K 67 g, a mianowicie dzierżawcy tudzież inne strony winny były z końcem lat 1900 i 1901:

Dobra	1900 K	1900 g	1901 K	1901 g
1. Kulików	5.099	56	4.926	62
2. Brzozdowce	270	—	—	—
3. Drohowyże	11.925	44	10.349	90
4. Opary i Słońsko	12.622	—	14.499	19
5. Ostałowice	4.283	54	2.871	84
6. Rożniatów	5.257	31	2.887	44
7. Smorze-Klimiec	4.149	92	3.208	56
8. Żabie	1.034	—	1.000	—
9. Żydaczów	7.044	—	4.696	—
10. Z przedsiębiorstwa w dobrach	466	24	466	24
11. W dziale „Rozmaite“	247	66	208	66
Razem	52.399	67	45.114	45

Jeśli się weźmie na uwagę, że zaległości te wynosiły z końcem lat:

1896 114.306·16 K, 1897 139.894·48 K, 1898 98.532·16 K, 1899 67.447·44 K,

to stan dzisiejszy ostatecznie w porównaniu z tem, co było kilka lat przedtem, jest względnie pomyślny. W trzech latach 1899, 1900 i 1901 t. j. od końca 1898 zmniejszyły się te zaległości o 53.417 K 71 g, a jakkolwiek mieszczą się w cyfrze tej i odpisy w kwocie 9.391·02 K, to jeszcze stan nie jest zbyt niekorzystny. Zastanawia tylko nieco okoliczność, że wszystkie zaległości z r. 1900 na 1901 się zmniejszyły prócz jednej, t. j. z Opar-Słońska, która się o 1.877·19 K wzmogła. Ciekawem byłoby poznać powód, tego niepożądanego zjawiska, o którem wzmianki niema żadnej.

Komisya budżetowa nie może nie uznać poprawy w sytuacyi, sądzi jednak, że dalsza nieustająca czujność Wydziału krajowego w połączeniu z ciągłą pracą czynników, sprawujących bezpośrednio zarząd fundacyi są konieczne, ażeby kiedyś można stanąć u pożądanego przez nas wszystkich celu.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o zamknięciu rachunków fundacyi Skarbkowskiej za lata 1899, 1900 i 1901.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby spowodował Zarząd fundacyi do stałego, co roku dokładnego wyjaśnienia tak przekroczeń preliminarza co do przychodów i rozchodów jak i cyfer czystych dochodów z dóbr.

Przewodniczący:
Dunajewski.

Sprawozdawca:
Rotter.

Ls. 3371/903 We Lwowie, dnia 21. października 1903.

Alog. 471

Sprawozdanie

komisyi solnej o wniosku posła dra Ferdynanda Maissa w przedmiocie urządzenia salin galicyjskich.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 15 bm. przekazał Wysoki Sejm komisyi solnej do sprawozdania wniosek posła dra Maissa, w którym zwraca on uwagę na rozliczne nieracyonalne urządzenia w c. k. salinach galicyjskich.

Wniosek ten składa się z dwóch punktów: w pierwszym domaga się zastąpienia nieracyonalnych, przestarzałych urządzeń technicznych w salinach naszego kraju urządzeniami, odpowiadającemi nowoczesnym postępom techniki, w drugim zaś użala się na nierównomierne w porównaniu z alpejskiemi salinami, obciążenie salin galicyjskich produkcyą tanich gatunków soli przemysłowej i bydlęcej, co ściąga na nie zarzut mniejszej wydatności finansowej, niż mają saliny zachodnich krajów koronnych.

W przemówieniu uzasadniającem przytoczył szan. wnioskodawca cały szereg szczegółów, istotnie zdumiewających o nieracyonalnem, przestarzałem, w najwyższym stopniu zaniedbanem urządzeniu c. k. salin w naszym kraju. Wspomniał mianowicie poseł Maiss o pogłoskach, jakie pojawiły się w dziennikach niedawno, jakoby odwieczna kopalnia soli w Bochni miała być zamkniętą. Pogłoska ta na szczęście okazała się nieprawdziwą. Lecz powód jej powstania rzuca charakterystyczne światło na obecny stan zarządu technicznego żup galicyjskich.

Oto wieść o grożącem zamknięciu salin bocheńskich zrodziła się stąd, że c. k. starostwo górnicze krakowskie na podstawie wyniku rewizyi kopalni soli w Bochni, uznało niektóre jej techniczne urządzenia za wadliwe w tak wysokim stopniu, że zagrażały one pracującym tam górnikom wprost niebezpieczeństwem życia! Kopalni nie zamknięto wprawdzie, ale wzbroniono np. użycia mechanicznego spustu tak dalece zużytego, że gdyby tak niebezpieczną windę znaleziono u jakiego prywatnego przedsiębiorcy, niewątpliwie — i zupełnie słusznie zastosowanoby do niego najsurowsze środki dla ukarania go za podobne lekceważenie zdrowia i życia robotników i zmuszonoby go do sprawienia bezwłocznie nowego mechanizmu. W c. k. salinie w Bochni skończyło się na tem, że górnicy muszą teraz schodzić do szybów po schodach i po drabinach. To nużące, a zupełnie nieproduktywne a często także niebezpieczne łażenie górników po drabinach i po schodach w głębokich i bardzo niedostatecznie oświetlonych szybach zabiera każdemu

z nich po 2—3 godzin czasu stosownie do tego, w której kondygnacyi, który z nich ma pracować. Wskutek zmęczenia nie mają potem siły do pracy. Jeżeliby wzięło się w rachubę straty, jakie c. k. skarb salinarny ponosi przez takie marnowanie czasu roboczego przez górników, to z pewnością wynikłoby z tej kalkulacyi, iż winda mechaniczna, odpowiadająca celowi, chociaż wymagałaby jednorazowego nakładu kapitału, przecież opłaciłaby się lepiej pieniężnie, niż wątpliwej wartości „oszczędność“, skazująca kilkaset górników na łażenie codziennie przez parę godzin po schodach albo po drabinach.

Sygnalizacya w salinach naszych jest w ogóle najprymitywniejszą, gdyż odbywa się do dziś za pomocą dzwonków ręcznych; do oświetlenia służy olej i nafta; szyby, oprawne w drzewo, są popaczone, każdej chwili grożą zawaleniem, i muszą być ustawicznie poprawiane, a górnicy, skazani na pracę w takich szybach, ryzykują zdrowie i życie.

Zaprowadzenie w galicyjskich salinach sygnalizacyi elektrycznej i oświetlenia elektrycznego udoskonalonych maszynowych urządzeń i t. d. uważają władze, zarządzające monopolem solnym za zbytek niedopuszczalny — ale tylko dla salin galicyjskich, gdyż alpejskie saliny to wszystko już mają!

W ogóle jest urządzenie salin galicyjskich zbiorem starożytności, które — jak trafnie zauważył Dr. Maiss, należałoby zwiedzać chyba na to, aby się przekonać, z jakim trudem przodkowie nasi sól wydobywali. Nowoczesne postępy mechaniki i w ogóle techniki nie istnieją dla naszych salin, a gdy taka nieracyonalna gospodarka nie opłaca się, także zbyt świetnie, uważane są przez władze centralne galicyjskie saliny poniekąd za niższorzędne w porównaniu z alpejskiemi — pomimo ich nieprzebranego bogactwa naturalnego.

Komisya solna zgadza się w tem z wnioskodawcą, iż obowiązkiem jest Wysokiego Sejmu upomnieć się o pewne niezbędne inwestycye w salinach galicyjskich, w których dotychczas zbyt widocznie zastosowywaną bywa zasada owej krótkowidzącej oszczędności, unikającej bezwzględnie wszelakich wkładów jednorazowych, chociażby ta oszczędność pociągała za sobą stałe i ustawiczne straty.

Lecz co się tyczy drugiej części wniosku Dr. Maissa, mniema komisya solna, iż wypada zachować co do wyrażonego w niej postulatu pewną ostrożność. Wniosek opiewa:

„Sejm wzywa rząd, aby przez równomierny rozkład ciężarów tak na saliny galicyjskie jak i pozagalicyjskie, przedstawiających pod postacią wydawanej soli przemysłowej i bydlęcej, doprowadził do równowagi i do odpowiedniego do wydatności salin dochodu, a temsamem uchylił saliny galicyjskie od zarzutu, że wydatność ich jest szczupłą i nakładowi nie odpowiadającą“.

Według urzędowych danych, przytoczonych w preliminarzu budżetu państwowego na rok bieżący 1903 miałyby dostarczyć:

	saliny alpejskie:	saliny galicyjskie:
soli fabrycznej metr. cetnarów	468.900	572.100
soli bydlęcej „ „	213.000	67.500
Razem .	681.900	639.600

Cyfry te nie potwierdzają więc zdania wnioskodawcy, jakoby galicyjskie saliny były więcej obciążone produkcyą tańszych gatunków soli, niż saliny alpejskie — zwłaszcza, że z 11 salin galicyjskich, ośm obecnie nie mają wcale obowiązku dostarczać soli fabrycznej i bydlęcej. Nadto, gdy się zważy, iż uchwała Wysokiego Sejmu, wytykająca c. k. Rządowi produkcyę soli fabrycznej i soli bydlęcej w salinach galicyjskich jako niepożądane ich obciążenie, mogłaby mieć w danym razie to następstwo, że w pewnych konkretnych wypadkach c. k. Władze skarbowe czyniłyby może trudności w dostarcza-

niu przemysłowi krajowemu i rolnictwu potrzebnych im produktów solnych po zniżonej cenie — Komisya solna nie może doradzać Wysokiemu Sejmowi uchwalenia drugiej rezolucyi, proponowanej przez posła dra Maissa.

Komisya solna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby jak najspieszniej przystąpił do gruntownej rekonstrukcyi salin galicyjskich, by w nich zużyte i niedostateczne maszyny zastąpił nowemi, i inne zaprowadził urządzenia nowoczesne — w interesie korzystniejszej eksploatacyi tudzież dla uchrony zdrowia i życia robotników.

Zast. Przewodniczącego:

Korytowski.

Sprawozdzwca:

Merunowicz.

Z drukarni „Polonia“ — Lwów Trzeciego Maja 11.

Ls. 3382/1903.

We Lwowie, dnia 22. października 1903.

Aleg. 172

Sprawozdanie

komisyi dla reform agrarnych o wniosku posła Hupki w przedmiocie wyjednania ustawy, uwalniającej na czas dłuższy od podatku gruntowego dobrowolnie zalesione pola, łąki i pastwiska.

Wysoki Sejmie!

Nietylko w górach, na podgórzach naszych ale i na nizinach wiele jest takich ról, łąk i pastwisk, które i z powodu małej żyzności jak i położenia zaliczyćby należało do tej gleby, która raczej pod zalesienie, aniżeli pod inną kulturę się nadaje.

Gdy w odległych czasach przestrzenie te lasem porośnięte były, po wytrzebieniu drzewostanów szczupły zapas ziemi rodzajnej się wyczerpał, słońce i wpływy atmosferyczne zrobiły swoje; ziemia zjałowiała, melioracya po najwięszej części ich niedosięgła, koszta produkcyi z roku na rok się wzmagające, nie dawały nadziei właścicielowi, aby forsowna uprawa zyski przynieść mogła. Tak powstały zarówno na stokach Podkarpacia jak i na niżu piaszczystym takie właśnie przestrzenie, które wniosek posła Hupki wymienia, porosłe lada jaką trawą, lub źle rozwijającem się zbożem, których koszt wyprodukowania nie stoi w żadnym stosunku z ceną uzyskaną za produkt.

Wspominać zaś nawet nie trzeba o tych obnażonych stokach naszego podgórza, gdzie tak zwane owcze pastwiska, stanowią smutny, aż zanadto znany krajobraz. — Te pastwiska nie tylko nic nie przynoszą, ale niezalesione przynoszą szkodę tem większą, że opady atmosferyczne niczem nie powstrzymywane za szybko spadają na dół i są jednym z powodów najważniejszych częstych wylewów rzek.

Zwrócono na to uwagę i ustawodawstwo dąży aby wszystkich właścicieli wyciętych przestrzeni w katastrze jako las zapisanych do zalesienia zmusić. Mimochodem zaznaczyć tu należy, że ściślejsze, ostre wykonywanie obowiązującej ustawy lasowej co do zalesienia zrębów jest piekącą koniecznością.

Ustawami jednak nie można zmusić właścicieli lichych ról, łąk i pastwisk do zmiany kultury. — Tu trzeba zachęty — a taką zachętę proponuje właśnie wniosek posła Hupki, który wykonany może mieć wielkie znaczenie dla kraju naszego i w rzędzie usiłowań około ekonomicznego podniesienia kraju nie ostatnie zająć może miejsce, bo z punktu widzenia kraju, podnoszenie wartości ekonomicznej idzie w ślad za wytwarzaniem nowych wartości.

To też komisya dla reform agrarnych wita z zadowoleniem inicyatywę posła Hupki — a popiera to swoje stanowisko nietylko wywodem powyższym ale i licznymi przykładami z ościennych prowincyi.

I tak w ostatnich dziesiątkach lat dobrowolnie zalesiono hektarów:

w Czechach	5.856	w Styryi	4.128
w Morawach	4.280	w Tyrolu i Vorarlbergu	8.432
na Szląsku	2.672	w Karyntyi	1.183
w Galicyi	5.753	w Krainie	2.105
na Bukowinie	3.282	na Pobrzeżu	4.702
w Austryi w.	2.706	w Dalmacyi	498.454
w Austryi n.	812	(tu należą zalesienia Karstu).	
w Solnogrodzie	623		

Słuszną jest rzeczą, aby właścicielom tych przestrzeni, którzy na cały długi szereg lat pozbawieni są dochodów z zalesionej dobrowolnie przestrzeni, inwestnją kapitał — przyznano ulgi w podatkach tak, iżby nie opłacali danin z przestrzeni dochodów nie przynoszących, które zalesione pomnażają wprawdzie i ich mienie, ale taka przemiana kultury daleko większe ma znaczenie ekonomiczne dla społeczeństwa i wzmożenia się majątku krajowego, jak dla pojedynczych jednostek.

Usiłowania te mają i swoją analogię w przyznaniu tak zwanych pospolicie „wolnych lat“ dla nowo powstających budowli. — Jeżeli państwo uznało za stosowne pójść w tym kierunku aby przyczynić się do rozwoju miast, dla ułatwienia prywatnym osobom do przysporzenia swego osobistego mienia przez umożliwienie postawienia nowego domu — to państwo powinno zastosować to samo postępowanie w dziedzinie rolnictwa, bo jedno i drugie ma na celu bądź tworzenie nowych wartości ekonomicznych, bądź tych wartości podniesienie.

Gdy więc wszelkie argumenta rzeczowe za wnioskiem posła Hupki przemawiają, komisya dla reform agrarnych wnosi zgodnie z wnioskodawcą:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, by wydanie ustawy o długoletnich uwolnieniach od podatku gruntowego, dobrowolnie zalesionych do trzech ostatnich klas bonitacyjnych zaliczonych ról, łąk i pastwisk w jak najkrótszym czasie wyjednał.

Przewodniczący i sprawozdawca:

Sękowksi.

Ls. 2887/03. We Lwowie, dnia 23. października 1903.

Aleg. 473

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o petycyach gminy Zakopane w sprawie przyjęcia na kraj opłaty rat umorzenia pożyczki zaciągniętej na budowę wodociągów.

Wysoki Sejmie!

Zwierzchność gminy Zakopane wniosła do Wysokiego Sejmu dwie petycye przekazane komisyi budżetowej. W pierwszej z nich upraszała o przyjęcie na fundusz krajowy na lat przynajmniej 30 opłacania procentów od pożyczki inwestycyjnej, w drugiej prośbę swą zredukowała znacznie, prosząc o przyjęcie na fundusz krajowy połowy kosztów umorzenia i utrzymania wodociągów, o tyle i tak długo, dopóki budżet gminy Zakopane nie zdoła sam pokryć całego ciężaru pożyczki inwestycyjnej z własnych dochodów.

Prośby te nie po raz pierwszy wpływają do Reprezentacyi kraju. Już mianowicie uchwałą z dnia 29. kwietnia 1902 r. powziętą w czasie, kiedy Zwierzchność gminna w Zakopanem starała się o gwarancyę kraju dla pożyczki inwestycyjnej, prosiła Rada gminna, by kraj przyjął na siebie opłatę procentów od tej pożyczki a Wydział krajowy przedkładając Sejmowi wnioski w sprawie przyjęcia gwarancyi za pożyczkę, oznajmił w tej kwestyi, co następuje:

„Prośby tej (o przyjęcie na kraj opłaty procentów od pożyczki) Wydział krajowy popierać nie może, albowiem tego rodzaju inwestycye“, — jak zamierzone w Zakopanem, — „powinny przedewszystkiem przynosić odpowiedni dochód, a rzeczą jest miejscowych czynników, które z tych urządzeń osiągną doniosłe korzyści, ponieść konieczną ofiarę na pokrycie reszty wydatków“. (Al. 147 sprawozdań stenograficznych Sejmu z r. 1901/2).

To samo stanowisko zajęła też w tej sprawie Komisya budżetowa w swem przedłożeniu z dnia 8. lipca 1902 (Al. 212 sprawozdań stenogr. Sejmu z r. 1901/2), przedstawiając bowiem Wys. Sejmowi wnioski w sprawie przyjęcia na kraj gwarancyi dla pożyczki, którą gmina Zakopane ma zaciągnąć, zastrzegła, że „pożyczka ta musiałaby być na majątku gminnym zabezpieczoną“ a nadto „musiałby Wydział krajowy stwierdzić, że dochód z inwestycyi, z tej pożyczki wykonanych, wystarczy na pokrycie odsetek i amortyzacyi“ — i stwierdziła, że „prośbę, by kraj sam opłacał procenta od pożyczki uznaje zgodnie z Wydziałem krajowym za nieuzasadnioną“.

Zapatrywaniom tym udzielił Wys. Sejm swej sankcyi uchwalając na posiedzeniu z dnia 12. lipca 1902 upoważnienie dla Wydziału krajowego do zeznania imieniem kraju dokumentu gwarancyjnego za pożyczkę 400.000 kor., jaką Zakopane zaciągnie na cele inwestycyjne, tylko pod warunkiem stwierdzenia poprzód, „że spodziewany dochód z inwestycyi wystarczy na opłacenie rat annuitetowych“. (Uchwała Sejmu z dnia 12. lipca 1902 ustęp II. al. c.).

Mając obecnie przedstawić Wys. Sejmowi wniosek o ponownych petycyach gminy Zakopane w powyższej sprawie, musi Komisya budżetowa zwrócić uwagę na następujące okoliczności.

Rozmiary zamierzonych inwestycyi w Zakopanem uległy znacznemu ograniczeniu, redukując się do założenia i budowy wodociągu. Sprawa kanalizacyi odpadła zarówno ze względu na koszta, jakieby za sobą pociągnąć musiała, jak i ze względu na opinię ck. Zakładu hygienicznego w Krakowie, który orzekł, że doły kloaczne, czyszczone systemem Tallarda, uczynią w Zakopanem najzupełniej zadość wymogom hygienicznym. Odpadła też sprawa urządzenia kosztem gminy oświetlenia elektrycznego, dla urządzenia go bowiem zawiązało się osobne Towarzystwo, do którego gmina przystąpić ma jedynie w charakterze członka z udziałem w kwocie 20.000 K. Pozostaje więc jako jedyna inwestycya, która z pożyczki gwarantowanej przez kraj ma być pokrytą, budowa wodociągów.

Koszt budowy wodociągów wedle dotychczasowych kosztorysów wynosi 314.175 K., a przy najniepomyślniejszych alternatywach nie powinien przenieść 350.000 K. już wraz z kosztami zaciągnięcia pożyczki. Do tej sumy należy doliczyć kwotę 20.000 kor., z którą gmina ma przystąpić do Towarzystwa oświetlenia elektrycznego. Razem daje to sumę pożyczki potrzebnej co najwyżej 370.000 K. Gdy pożyczka ma być oprocentowaną i umorzoną opłatą 5%, przeto rocznie opłacać będzie gmina 18.500 K., a doliczając koszta utrzymania wodociągu, uzyskamy roczny wydatek 20.000 K.

Fakt, iż gmina Zakopane ma z pożyczki inwestycyjnej pokryć koszta jedynie budowy i założenia wodociągów, sprawia, że warunek zawarty w ustępie II. uchwały Wys. Sejmu z dnia 12. lipca 1902 r. oznaczony lit. *c)* zastrzegający, że Wydział krajowy wtedy tylko może zeznać dokument gwarancyjny za pożyczkę Zakopanego, gdy stwierdzi, „że spodziewany dochód z inwestycyi wystarczy na opłacanie rat annuitetowych pożyczki", jest niemożliwym do osiągnięcia i czyni gwarancyę kraju, udzieloną w powyższej uchwale za pożyczkę illuzoryczną. Dochód z samych wodociągów będzie mógł się przyczynić do umorzenia pożyczki, zaledwie w pewnej stosunkowo nawet nieznacznej mierze, a wynika to z jednej strony z natury inwestycyi, o którą chodzi, z drugiej strony z natury miejscowości samej; wodociągi bowiem mogą się rentować jedynie w gminach o licznej stałej ludności, nie mogą się zaś rentować w gminach, gdzie ludność stała jest nieliczną jak w Zakopanem, gdzie więc opłata wodociągowa musiałaby być bardzo wysoką i gdzie przerzucenie tego ciężaru na chwilowo w Zakopanem bawiących mogłoby wpłynąć szkodliwie na frekwencyę w tem uzdrowisku.

Na pokrycie rat annuitetowych pożyczki, rozporządza gmina następującymi dochodami: przedewszystkiem dochodem z opłat gminnych od napojów spirytusowych, piwa, miodu i t. p., przyznanym jej ustawą uchwaloną przez Wysoki Sejm celem właśnie umożliwienia pokrycia rat amortyzacyjnych pożyczki na budowę wodociągów zaciągnąć się mającej. Ze źródła tego mieć będzie gmina około 7.000 K. rocznie. Komisya mniema, że dla pokrycia niedoboru przynajmniej w części, winni być pociągnięci właściciele will do słusznej a nie uciążliwej konkurencyi, czy to przez nałożenie 20—25% dodatku do podatku czynszowego, czy przez zaprowadzenie opłat od pokojów. Nadto pomijając już dochód, jaki gmina mieć winna, zdaniem Komisyi, z udziału w zyskach Towarzystwa, mającego urządzić oświetlenie elektryczne, liczy gmina, że uzyska od Komisyi klimatycznej datek na cel amortyzacyi pożyczki w sumie 5.000 K. rocznie. Komisya uznając słuszność zapatrywania, iż Komisya klimatyczna winna z funduszów swoich przyjść z pomocą gminie na przeprowadzenie tak doniosłej pod względem hygienicznym sprawy, musi jednak zauważyć, że pomoc ta winna być w formie prawomocnej uchwały Komisyi klimatycznej przyznaną i datek klimatyczny w prawnej formie zapewniony, co jednak dotąd się nie stało.

Komisya budżetowa ani nie może osądzić, czy z powyższych źródeł dochodów da się uzyskać bez przeciążenia interesowanych sumę potrzebną dla pokrycia całej kwoty potrzebnej na opłacanie rat amortyzacyjnych pożyczki, ani też nie może przewidzieć, jak się ukształtują stosunki majątkowe gminy w dalszej przyszłości a to tem bardziej, że linia kolejowa Zakopane-Chabówka się rentuje, przez co gmina Zakopane może będzie w przyszłości zwolnioną od rocznego wydatku 5.000 K z tytułu udzielonej za tę kolej gwarancyi. Już ta zmiana winna gminie umożliwić pokrywanie tej części rat annuitetowych pożyczki, która z dochodów z opłat od napojów spirytusowych, datku stacyi klimatycznej i z opłat wodociągowych nie będzie mogła być pokrytą.

Wobec tego Komisya budżetowa nie może Wys. Sejmowi doradzać uwzględnienia petycyi Zwierzchności gminy w Zakopanem w całej pełni, to jest nie może doradzać przyjęcia już obecnie na kraj obowiązku opłacania połowy rat annuitetowych od pożyczki przez cały czas jej trwania. Komisya budżetowa, oceniając jednak znaczenie Zakopanego, tej letniej stolicy Polski, a mając na względzie doniosłość zaopatrzenia tej miejscowości w zdrową wodę dla jej dalszego rozwoju, uwzględniając wreszcie, że mimo

obrócenia dochodów z wyżej omówionych źródeł płynących na raty annuitetowe, może gminie braknąć środków na pokrycie tych rat, przedstawia poniżej pod II. wniosek upoważnienia Wydziału krajowego do przyjścia gminie z finansową pomocą kraju w tej sprawie, ilekroć się okaże potrzeba tej pomocy po zbadaniu i stwierdzeniu, że rzeczywiście po zużyciu wyżej omówionych dochodów gminy na pokrycie rat annuitetowych pozostanie jeszcze niepokryta ich część, na której zapłatę budżet gminny nie wystarcza. W ten sposób, sądzi Komisya, będzie gmina mogła uzyskać pomoc kraju, jeśli i o ile pomoc ta będzie rzeczywiście potrzebną a kraj nie będzie obciążony wydatkami, któreby przechodziły granice istotnej koniecznej potrzeby.

Komisya budżetowa przedstawia nadto pod I. wniosek mający umożliwić wykonanie uchwały Wys. Sejmu z d. 12. lipca 1902 r. o gwarancyi kraju za pożyczkę, którą Zakopane ma zaciągnąć na budowę wodociągów, a to przez opuszczenie warunku, który dotąd wykonanie tej uchwały uniemożliwia, czyniąc gwarancyę kraju zależną od tego, by spodziewany dochód z inwestycyi wystarczył na opłacanie rat annuitetowych.

Opierając się na powyższem przedstawieniu rzeczy, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zeznania imieniem kraju w myśl uchwały sejmowej z d. 12. lipca 1902 r. dokumentu gwarancyjnego za pożyczkę, którą gmina Zakopane ma zaciągnąć na cele inwestycyjne, po stwierdzeniu, że warunki w powołanej uchwale pod a) b) i d) wymienione spełnione zostały, chociażby warunek podany pod c) w wspomnianej uchwale nie zachodził, to jest chociażby spodziewany dochód z inwestycyi nie wystarczał na pokrycie rat annuitetowych pożyczki przez kraj gwarantowanej.

II. Petycye gminy Zakopane L. s. 2887 i 3278 odstępuje się Wydziałowi krajowemu z upoważnieniem, aby w przyszłości po zaciągnięciu pożyczki na budowę wodociągów przez gminę Zakopane, o ile się okaże, że dochody z opłat gminnych od napojów spirytusowych i z opłat gminnych mających się nałożyć na interesowanych za używanie wody z wodociągu nie wystarczą na zapłatę rat annuitetowych od wspomnianej pożyczki, wstawiał każdym razem w budżet funduszu krajowego kwotę na uzupełnienie tych rat potrzebną, ilekroć po dokładnem zbadaniu budżetu gminy stwierdzonem zostanie, że inne jej dochody na pokrycie tego wydatku nie wystarczają.

Przewodniczący:
Dunajewski.

Sprawozdawca:
Loewenstein.

Z drukarni „Polonia“ — Lwów Trzeciego Maja 14.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o budżecie krajowym na r. 1903.

Wysoki Sejmie!

Przedłożony Wysokiemu Sejmowi przez Wydział krajowy pod dniem 16/12 1902 projekt budżetu krajowego na rok 1903, zmieniony w układzie pod względem ugrupowania, poszczególnych pozycyj wydatków i dochodów, a bezsprzecznie bardziej ujednolicony, jaśniejszy i systematyczniejszy od poprzednich preliminarzy co z uznaniem podnieść należy,

oblicza wydatki funduszu krajowego na rok 1903 w ogólnej kwocie . . . . . 23,881.538 kor.

dochody, zaś łącznie z dodatkami do podatków stałych przy zachowaniu ich dotychczasowej stopy na kwotę . . . . 23,427.983 „

przewyżka przeto wydatków po nad dochody czyli niedobór uczynił kwotę . . . . . 453.555 kor.

Dzięki uchwalonej przez Wysoki Sejm w dniu 30. grudnia 1902 Ustawie o krajowych opłatach od piwa, która to ustawa weszła w wykonanie z dniem 1 kwietnia r. b. wzrosły dochody krajowe płynące z tej opłaty, do tej miary, iż niedobór wykazany w preliminarzu Wydziału krajowego w kwocie 453.555 K. nie tylko zostanie pokryty, lecz na domiar, wedle dotychczasowych wyników przedstawionych w dodatkowem sprawozdaniu wydziału krajowego o budżecie na rok 1903 z dnia 31 sierpnia r. b. pozostawiła do rozporządzalności zwyżka w kwocie 176.445 Koron.

Gdy z zwyżki tej wstawił dodatkowo Wydział krajowy do preliminarza wydatków na rou 1903.

a) do rubr. II poz. 35. Na Administracyę dochodów krajowej opłaty od piwa . . . . . 40.000 K.

b) a do rubryki X. „Rolnictwo dział VI.“ na zapobieganie rolniczym klęskom elementarnym a raczej na zasiłki dla dotkniętych tą klęską . 100.000 K.

przeto zamknięty został preliminarz budżetu krajowego na r. 1903 wedle propozycyi Wydziału krajowego, zwyżką w dochodach po nad wydatki w kwocie . . . . . 36.445 K.

Budżet zatem na rok 1903 wedle preliminarza Wydziau krajowego pomimo podniesienia wydatków na rok 1903 w porównaniu do uchwalonych wydatków

budżetem na rok 1902 o kwotę 1,099.854 K. i zachowania tej samej stopy dodatków do państwowych podatków stałych, jest o tyle normalnym, iż utrzymuje równowagę pomiędzy wydatkami a dochodami skarbu krajowego.

Zauważyć jednak winniśmy, że równowaga w budżecie krajowym na rok 1903 wedle preliminarza Wydziału krajowego i wniosków Komisyi budżetowej, dała się osiągnąć z jednej strony jedynie, przez podniesieiie dochodu z krajowych opłat od piwa, wyższego w porównaniu do tegoż dochodu w roku 1902 o kwotę 630.000 K. a więc nadzyczajnym wzrostem dochodu, który przynajmniej tak prędko się nie ponowi, z drugiej natomiast strony przez przyjęcie wyższej wydatności dodatków krajowych z grosza podatkowego, a to podniesieniem jej z 230.000 Koron na 236.000 Koron.

Wydatność grosza podatkowego z ostatnich lat trzech:

W roku 1899 . . .	226.260 Kor.	wedle trzechletniego	
„ 1900 . . .	227.273 „	przecięcia wypada	
„ 1901 . . .	256.431 „	236.654 Kor.	

A chociaż przyjęcie wyższej tej wydatności znajduje uzasadnienie w przeciętnym wyniku wpływów podatkowych trzech ostatnich lat, to jednak niepozostanie też bez wpływu ujemnego, na tworzenie się owej rezerwy, która pochodząc z nadwyżki wpływów, ponad preliminarz, nie tylko świadczy o oględnem i odpowiadającem prawidłowemu gospodarstwu budżetowaniu, lecz zarazem w ostatnich latach dawała możność bez uciekania się do pożyczek krótkotrwałych, pokrywania tych niedoborów, które na podstawie dotychczasowych doświadczeń w budżetach funduszu szkolnego i krajowych Zakładów zdrowotnych zbyt często się powtarzają.

Wedle projektu budżetu krajowego na rok 1903, uchwalonego przez Komisyę budżetową uczynią:

Wydatki sumarycznie kwotę . . .	24,043.826 K.
Dochody łącznie z dodatkami kwotę . .	24,043.906 „
Zwyżka przeto dochodów	80 K.

Porównując wydatki i dochody powyższe z wydatkami uchwalonymi budżetem na rok 1902 — okaże się wzrost w wydatkach na rok 1903 w kwocie 1,112.142 K., wzrost w dochodach 1,227.160 K.

Przeciwstawiając zaś wydatki i dochody uchwalone przez Komisyę budżetową, tymże wedle preliminarza Wydziału krajowego — przychodzimy do wyniku, iż dochody na rok 1903 obliczone przez Komisyę budżetową są niższe od dochodów preliminowanych przez Wydział krajowy o kwotę 14.077 K. a to na podstawie zmienionych obliczeń dochodów w Rubr. II z Zakładów zdrowotnych.

Co się zaś tyczy wydatków na rok 1903 — to oblicza je Komisya budżetowa wyżej od Wydziału krajowego o kwotę 22.288 K.

Gdy jednak uwzględni się, że niektóre z preliminowanych wydatków przez Wydział krajowy z powodu załatwienia budżetu w czwartym kwartale, bądź zupełnie uchylone zostały — lub uległy znacznej modyfikacyi, to okaże się, że wzrost wydatków ponad preliminarz Wydziału krajowego w myśl uchwał Komisyi budżetowej jest znacznie większy.

A składają się nań przedewszystkiem zasiłki dla pogorzelców w kwocie 24.000 K. tudzież podwyższenie dotacyi na cele rolnictwa i uwzględnienie niektórych petycyj, odnoszących się do rozmaitych działów.

Różnice zachodzące pomiędzy projektem budżetu na rok 1903 uchwalonym przez Komisyę budżetową a odnośnym preliminarzem Wydziału krajowego, nie chcąc obciążać niniejszego sprawozdania wielką liczbą cyfr, podajemy w osobnym alegacie.

Wysoki Sejm zniewolony został, wskutek nieprzestrzegania przez c. k. Rząd postanowień statutu krajowego co do zadań Sejmów krajowych i ich spełniania, nad czem obszerniej zastanowimy się w sprawozdaniu o budżecie na rok 1904, do załatwienia dwurocznych budżetów w jednym okresie sesyi sejmowej.

W obec powyższego stanu rzeczy, tudzież powziętej uchwały przez Komisyę budżetową, zdania sprawy Wysokiemu Sejmowi o budżetach krajowych na rok 1903 i 1904, w osobnych dwu sprawozdaniach, pozostawiamy omówienie

stanu finansowego skarbu krajowego, zadań gospodarstwa krajowego i możliwego systematycznego ich spełniania, ze szczególnem uwzględnieniem stanu i środków finansowych kraju do sprawozdania o budżecie na rok 1904.

Z zestawień zawartych w specyalnem sprawozdaniu o dochodach własnych skarbu krajowego okazuje się, że dochody te uczynią w r. 1903 . 9,774.560 K.
A gdy wydatki na tenże rok wstawione do budżetu wynoszą . . 24,043.826 „
pozostaje przeto do pokrycia dodatkami do państwowych podatków stałych . . . . . 14,269.266 K.

Wedle obliczeń Wydziału uczynią dodatki te, przy zachowaniu dotychczasowej stopy procentowej a przyjęciu wydatności z jednego grosza podatkowego 236.000 K. . . . . 14,269.346 „
zatem nadwyżka dochodów ponad wydatki uczyni jak wyżej . . . . . 80 K.

Reasumując Komisya budżetowa czyni wniosek:

I. Na rok 1903 ustanawia się wydatki funduszu krajowego w kwocie . . . . . 24,043.826 „
a dochody własne tego funduszu w kwocie . . . 9,774.560 K.

II. Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1903 pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo klasowego i 5%-owego podatku od domów wolnych po 60 halerzy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości 66 halerzy od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

c) Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach: Krakowskim i Chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków w ustępie II. ad a) wymienionych w wysokości 49 halerzy, zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych po 55 halerzy od każdej korony całej należytości tych podatków.

III. Kwoty przyzwolone na rok 1903 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu krajowego w znaczeniu ściślejszem, niemniej w funduszu krajowym w znaczeniu obszerniejszem. jakoteż wszelkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycych funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu;

a) w rubryce I. między pozycyami 5, 6. 7 i między pozycyą 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami a, b, c, d pozycyi 26;

c) w rubryce VIII. między pozycyami 221 i 222 tudzież między pozycyami 226, 227 i 228;

d) w rubryce X. między pozycyami 286c i 288 dalej 263, 292 i 296,

dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych szkół;

e) w rubryce XI. między pozycyami 332, 334 i 335:

f) w rubryce XII. między pozycyami 396 i 460, między pozycyami 457 i 468, między pozycyami 458 i 459, między pozycyami 465 i 467a, między pozycyami 457 i 473, wreszcie między pozycyami działów A, B, C, D i F wydatków na szkoły przemysłowe zawodowe połączone z warsztatami wzorowymi, wszakże tylko w granicach każdego działu z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

Lwów, dnia 21. października 1903.

Przewodniczący:
Dunajewski.

Sprawozdawca:
Abrahamowicz.

Alegat 1. do sprawozdania o budżecie krajowym na r. 1903.

Sumaryusz funduszu

Rubryka	Poszczególnienie	Wedle preliminarza Wydziału krajowego i dodatkowego sprawozd LW. 77108/1903.	Wedle wniosków Komisyi budżetowej — względnie uchwały Sejmu	Z porównania Komisya wnosi	
				mniej	więcej
		Korony			
	Wydatki.				
I.	Reprezentacya kraju	244.572	244.572	—	—
II.	Zarząd	793.374	791.033	—	2,341
III.	Sprawy zdrowotne	2,816.216	2,815.010	—	1.206
IV.	Dobroczynność	61.723	87.223	25.500	—
V.	Oświata.	9,041.609	9,055.909	14.300	—
VI.	Pomniki historyczne	85.146	85.866	720	—
VII.	Bezpieczeństwo publiczne . . .	588.490	588.490	—	—
VIII.	Komunikacye	3,483.524	3,480.399	—	3.125
IX.	Budowy wodne i melioracye . .	1,654.431	1,654.631	200	—
X.	Rolnictwo	1,455.624	1,460.534	4.910	—
XI.	Górnictwo	53.111	53.111	—	—
XII.	Przemysł i rękodzieła	464.666	452.996	—	11.670
XIII.	Długi krajowe	2,880.928	2,880.928	—	—
XIV.	Rozmaite	398.124	393.124	—	5.000
	Suma wydatków .	24,021.538	24,043.826	45.630	23.342
				22.288	

krajowego na rok 1903.

Rubryka	Poszczególnienie	Wedle preliminarza Wydziału krajowego i dodatkowego sprawozd. LW. 77108|1903	Wedle wniosków Komisyi budżetowej względnie uchwały Sejmu	Z porównania Komi-ya wnosi mniej	Z porównania Komi-ya wnosi więcej
		Korony			
	Dochody.				
I.	Zarząd	70.425	70.425	—	—
II.	Sprawy zdrowotne	142.931	128.622	—	14.309
III.	Pomniki historyczne	450	450	—	—
IV.	Bezpieczeństwo publiczne	220.878	220.878	—	—
V.	Komunikacye	589.647	589.647	—	—
VI.	Budowy wodne i melioracye	27.813	27.813	—	—
VII.	Rolnictwo	434.111	434.343	232	—
VIII.	Górnictwo	9.000	9.000	—	—
IX.	Przemysł i rękodzieła	4.180	4.180	—	—
X.	Długi krajowe	27.002	27.002	—	—
XI.	Rozmaite	1,138.588	1.138.588	—	—
XII.	Opłaty konsumcyjne	6,945.090	6,945.090	—	—
XIII.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	178.522	178.522	—	—
	Suma dochodów własnych	9,788.637	9,774.560	232	14.309
					14.077

Alegat 2. do sprawozdania o budżecie krajowym na rok 1903.

ZMIANY

wprowadzone przez Komisyę budżetową do preliminarza na rok 1903 przedłożonego przez Wydział krajowy są następujące:

W wydatkach;

			więcej:	mniej:
W rubryce II „Zarząd“ zniżono w ogóle o			—.—	2.341 K.
a mianowicie zniżono:				
Na administracyjno-rachunkowe lustracye w szpitalach o		4.000 K.		
Na pensyach i zaopatrzeniach o		1.781 „		
		5.781 K.		
natomiast dodano:				
W darach z łaski		3.440 K.		
	pozostaje	2.341 K.		
W rubryce III „Sprawy zdrowotne“ zniżono w ogóle o				1.206 K.
a to:				
Opuszczono ratę na amortyzacyę pożyczki dla OO. Bonifratów w Krakowie na szpital		3.600 K.		
a dodano tymże na utrzymanie chorych	1.000 K.			
dotacyę dla szpitala lwowskiego podwyższono o	960 „			
zaś dla szpitala św. Łazarza w Krakowie o	34 „			
nadto dodano dla Rampeltowej	400 „	2.394 „		
	pozostaje j. w.	1.206 K.		
W rubryce IV. „Dobroczynność“ podwyższono o			25.500 K.	—.—
a mianowicie:				
Dla przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4		500 K.		
Dla 3-ech Towarzystw wzajemnej pomocy djaków		600 „		
Dla herbaciarni centowej		200 „		
Dla Stow. sług im. św. Zyty w Krakowie		200 „		
Dla pogorzelców Złoczowa, Monasterzysk i gm. Folwarki		15.000 „		
Dla pogorzelców w Mikulińcach		4.000 „		
Dla rozmaitych pogorzelców (ryczałt)		5.000 „		
	razem j. w.	25.500 K.		
Do przeniesienia			25.500 K.	3.547 K.

			mniej	więcej
Z przeniesienia			25.500 K.	3.547 K.
W rubryce V „Oświata“ podwyższono ogółem o			14.300 „	—.— „
a to podwyższono:				
Niedobór funduszu krajowego o		1.400 K.		
Seminaryum Strzałkowskiej		2.000 „		
Seminaryum Preisendanza		2.000 „		
Ruskie Tow. pedagogiczne na szkołę żeńską we Lwowie		1.600 „		
Ruski instytut dziewcząt w Przemyślu		2.000 „		
Czasopismo „Kosmos“		200 „		
Dwutygodnik katechetyczny w Tarnowie		100 „		
Komisya etnogr. Tow. im. Szewczenki na ekspedycyę naukową		1.000 „		
Towarz. teatru ludowego we Lwowie		2.000 „		
Towarz. muzyczne we Lwowie		2.000 „		
Towarz. muzyczne w Krakowie		2.000 „		
razem		16.300 K.		
natomiast wykreślono:				
Pozycyę na Czytelnię polską w Białej		2.000 „		
pozostaje j. w.		14.300 „		
W rubryce VI. „Pomniki historyczne“ dodano:				
dla p. Szaraniewiczowej			720 „	—.— „
W rubryce VIII „Komunikacye“ zniżono o			—.— „	3.125 „
W rubryce IX „Budowy wodne i melioracye“ dodano dar z łaski dla pani Zofii Biegańskiej			200 „	—.— „
W rubryce X „Rolnictwo“ podwyższono w ogóle o			4.910 „	—.— „
mianowicie dodano:				
Dla pani Strzeleckiej		400 K.		
„ „ Szalayowej		100 „		
Akad. roln. w Dublanach		160 „		
Dla szkoły gospodyń w Albigowy		1.000 „		
„ Towarz. gosp. we Lwowie		3.000 „		
„ „ „ „ „ na biuro handlowe		1.000 „		
Dla Towarz. rolniczego w Krakowie		3.000 „		
„ Kółek rolniczych na koszta zakładania i lustracyi		2.000 „		
„ Kółek roln. na ogólne cele		1.000 „		
„ „Rolnika“		1.000 „		
Na koszta komisyj licencyjnych		1.000 „		
Dla zakładu produkcyi narybku w Oparach		1.250 „		
razem dodano		14.910 K.		
Natomiast wykreślono:				
Na koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło	2.000 K.			
Na tępienie myszy	8.000 „	10.000 „		
pozostaje jw.		4.910 K.		
Do przeniesienia			45.630 K.	6.672 K.

			więcej:	mniej:
Z przeniesienia			45.630 K.	6.672 K.
**W rubr. XII. „Przemysł i rękodzieła“ zniżono w ogóle o			—.— „	11.670 „
mianowicie:				
Wykreślono na konferencye i kurs rysunkowy dla instruktorów koszykarskich.	2.500 K.			
Dla szkoły hafciarskiej w Makowie o .	1.200 „			
Na warstat kapeluszniczy w Myślenicach .	3.600 „			
Na nowe warsztaty	5.000 „			
Na biuro krajowej komisyi przemysłowej .	4.379 „			
Razem zniżono o .	16.670 K.			
Natomiast dodano:				
Dla muzeum przemysłowego we Lwowie .	5.000 K.			
pozostaje j. w. .	11.670 K.			
**W rubr. XIV. „Rozmaite“ zniżono o			—.— „	5.000 K.
Z powodu przeniesienia kredytu na biura pośrednictwa pracy z roku 1903 do r. 1904.				
razem . . .			45.630 K.	23.342 K.
W ogóle podwyższono w wydatkach o . . .			22.288 K.	

W dochodach:

			więcej:	mniej:
**W rubr. II. „Sprawy zdrowotne“ zniżono o . . .			—.— K.	14.309 K.
mianowicie:				
Nadwyżkę Zakładu knlparkowskiegd zniżono o	14.603 K.			
Zaś nadwyżkę szpitala św. Łazarza podwyższono o	294 „			
pozostaje j. w. .	14.309 K.			
**W rubr. VII. „Rolnictwo“ podwyższono o . . .			232 „	—.— „
a to: dla Akademii rolniczej w Dublanach o 160 K. i w szkole rolniczej w Suchodole 72 K.				
W dochodach zatem zniżono w ogóle o				14.077 K.

Budżet krajowy na r. 1903.

Rubryka I. poz. 1—18 wydatków.

Reprezentacya kraju.

(Sprawozdawca poseł Skałkowski).

Preliminarz Wydziału krajowego na rok 1903 jest zupełnie zgodny w tej rubryce z budżetem na rok 1902 uchwalonym.

Komisya budżetowa przedkłada zatem do przyjęcia wszystkie pozycye rubr. I. wydatków zgodnie z preliminarzem i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

następujące pozycye wydatków rubr. I. na rok 1903:

A. Sejm krajowy.

Poz.	1.	koszta podróży pp, posłów	8.972 K.
„	2.	dyety	72.000 „
„	3.	druki	41.500 „
„	4.	spisywanie sprawozdań	8.000 „
„	5.	pisarze dzienni	1.300 „
„	6.	remuneracye urzędników	2.400 „
„	7.	służba	2.400 „
„	8.	opał	3.000 „
„	9.	zapuszczanie i mycie podłóg	200 „
„	10.	potrzeby kancelaryjne	800 „
„	11.	na bibliotekę	400 „
„	12.	drobne wydatki	1.000 „
		Dział A. razem	141.972 K.
		Do przeniesienia	141.972 K.

Z przeniesienia . . 141.972 K.

B. Wydział krajowy.

wydatki zwyczajne:

Poz. 13.	Marszałek krajowy	12.000 K.	
	i dodatek na reprezentacyę	8.000 „	
		20.000 K.	
„ 14.	sześciu członków Wydziału krajowego . . .	72.000 „	
„ 15.	zastępcy	4.000 „	
		razem . .	96.000 K.

wydatki nadzwyczajne:

Poz. 16.	dodatek emerytalny Stefanii Pietruskiej . . .	3.600 K.	
„ 17.	dotacya Maryi Bereżnickiej	600 „	
„ 18.	dotacya Antoniny Hoszardowej	2.400 „	
		razem . .	6.600 K.
		Suma wydatków rubr. I. . .	244.572 K.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Skałkowski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Budżet krajowy na r. 1903.

Rubryka II. poz. 19—38 wydatków.

ZARZĄD.

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

Komisya budżetowa otrzymała do załatwienia, razem z preliminarzem budżetu na rok 1903, także sprawozdanie dodatkowe o tym budżecie z d. 31. sierpnia 1903. LW. 77.108 tudzież sprawozdanie Wydziału z d. 12. grudnia 1902 LW. 42.721 o zmianie etatu.

Komisya niniejszem sprawozdaniem swojem o rubr. II. wydatków załatwia także wspomniane sprawozdanie i wnioski Wydziału o zmianie etatu do LW. 42.721/902, przekazane uchwałą sejmową z 14. września 1903 L. 1816 — oraz odnoszący się do tejże rubryki ustęp sprawozdania Wydziału z 31 sierpnia 1903 LW. 77.108/903 względem kosztów administracyi dochodów z krajowej opłaty od piwa.

Co do zmiany etatu wykazuje Wydział krajowy, że od roku 1894, w którym powiększono liczbę posad w oddziale manipulacyjnym, wzrosły znacznie agendy Wydziału, tak, iż liczba exhibitów, wynosząca 69.774, z końcem r. 1893 wzrosła do cyfry 97.667 z końcem r. 1902, zatem przyrost exhibitów wynosi w tym czasie przeszło 40%, Wydział krajowy żąda zatem ustanowienia dwóch nowych posad etatowych w oddziale manipulacyjnym, mianowicie: kancelisty i asystenta.

Etatowa płaca kancelisty z dodatkiem aktywalnym wynosi 2.600 K. asystenta 1.960 K.

W tem samem sprawozdaniu Wydział krajowy żąda podwyższenia dodatku aktywalnego, pobieranego przez asystentów i praktykantów etatowych w oddziałach: kasowym i rachunkowym, tudzież asystentów i pisarzy etatowych w oddziale manipulacyjnym i techniczno-drogowym, oraz rysownika i asystentów w oddziale kolejowym z kwoty 200 K. na 360 K. uzasadniając ten wniosek drożyzną pomieszkań we Lwowie, tudzież tą okolicznością, że dodatek aktywalny urzędników odpowiednich kategoryj w służbie rządowej tyle wynosi, ile obecnie, według wniosku Wydziału, mieliby otrzymywać urzędnicy krajowi.

Liczba urzędników, którzy korzystaliby z tej nadwyżki, wynosi 38, zatem wzrost wydatku, po 160 K. na każdego urzędnika, wynosiłby 6.080 K.

Zwiększenie kosztów administracyjnych, spowodowane kreowaniem dwóch nowych posad w dziale manipulacyjnym i podwyższeniem dodatków aktywalnych, wynosi przeto łącznie sumę 10.640 K.

Oprócz tego żąda Wydział krajowy powiększenia sumy wstawionej na koszta administracyi dochodów z opłat od piwa o 40 000 K. (poz. 35), tak, iż pozycya ta podniesie się do kwoty 44.000 K. Roczny koszt poboru tych opłat, względnie utrzymania biura, wynosi według szczegółowego obliczenia 60.000 K.

Komisya budżetowa uznaje wnioski Wydziału krajowego jako uzasadnione i przedkłada Wysokiemu Sejmowi odpowiednie propozycye do uchwał.

W załatwieniu petycyi l. s. 1905 Waleryi Bieńkowskiej, wdowy po archiwiście Wydziału krajowego, *wnosi komisya aby ze względu na nieuleczalną chorobę jej córki Józefy, pozostawić tej córce nadal dodatek dotychczas pobierany (poz. 31 ff).*

W poz. 31*eee.* preliminowaną kwotę 6.000 K. tytułem emerytury dla ś. p. Grotta redukuje komisya na 4.000 K. z powodu śmierci emeryta.

Załatwiając osobne sprawozdanie Wydziału krajowego z d. 31. października 1902 LW. 79.382 przekazane komisyi budżetowej uchwała sejmową z 14. września 1903 L. 1.817 *wnosi komisya na przyznanie Władysławowi Markowskiemu, byłemu stróżowi w gmachu sejmowym, z powodu choroby ze służby uwolnionemu, dożywotniego zaopatrzenia w rocznej kwocie 300 K.*

W załatwieniu petycyj urzędników Władysława Janikowskiego i Stanisława Chudzikiewicza, popartych sprawozdaniem Wydziału krajowego z d. 12. grudnia 1902. LW. 94.477 do L. s. 1.868/903, *wnosi komisya, zgodnie z propozycyą Wydziału, na udzielenie im nadzwyczajnych pożyczek (poz. 38).*

Komisya obniża w poz. 23. preliminarza budżetu proponowaną kwotę 6.000 K na lustracyę szpitali do kwoty 2.000 K., gdyż lustracye administracyjno-rachunkowe szpitali rozpoczną się dopiero z dniem 1. listopada r. b. — Wydział krajowy bowiem z wprowadzeniem tych lustracyj wstrzymał się aż do uchwały sejmowej w tym przedmiocie. Tem samem załatwiono sprawozdanie Wydziału krajowego do LW. 94.541/902.

Podwyżkę wydatków w poz. 27 o 600 K. z powodu dodatków do płacy dla 4 stróżów (jednemu po 35 latach służby o 240 K., trzem po 120 K. nadwyżki) uznaje komisya jako uzasadnioną, jak też drobne podwyżki: w poz. 28 o kwotę 242 K., w poz. 37 a) o kwotę 107 K. i w poz. 37 h) o kwotę 135 K., z powodów przez Wydział krajowy przytoczonych.

Nadzwyczajne roboty w gmachu sejmowym, wyszczególnione w sprawozdaniu Wydziału, wymagają wstawienia w poz. 37 lit. *k* w dziale wydatków nadzwyczajnych kwoty 5.000 K., z czem komisya się zgadza.

Wreszcie proponuje komisya, oprócz *stałych* darów z łaski w poz. 32 preliminarza wyszczególnionych, wykreślając kwotę 360 K. dla ś. p. Antoniego Wojtyny, z powodu jego śmierci, *jednorazowe* dary z łaski, dla wdów i sierót po funkcyonaryuszach Wydziału krajowego, w załatwieniu wniesionych do Wysokiego Sejmu petycyj, które komisyi przekazane zostały, przyczem komisya w propozycyach swoich zastosowała się do poprzednich analogicznych uchwał Wysokiego Sejmu.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Dodatek aktywalny, pobierany przez asystentów i praktykantów oddziału rachunkowego i kasowego, asystentów i pisarzy etatowych oddziału manipulacyjnego, asystenta manipukacyjnego w oddziale techniczno-drogowym, tudzież inspicyenta-rysownika i asystentów manipulacyjnych oddziału kolejowego — podwyższa się na 360 K. rocznie.

II. Etat urzędników oddziału manipulacyjnego powiększa się o jedną posadę kancelisty i jedną posadę asystenta.

III. Na koszta administracyi dochodów krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa w r. 1903 wstawia się w poz. 35 budżetu kwotę 44.000 K.

IV. Tytułem *stałych* darów z łaski wstawia się w poz. 32 budżetu:

a)	dla Józefy Bojarskiej	200 K.
b)	„ Krystyny Kopertyńskiej	200 „
c)	„ Malwiny Kopertyńskiej	200 „
d)	„ Apolonii Sternalowej	400 „
e)	„ Maryi Zajączkowskiej	300 „
f)	„ Augusty Gergel	300 „
g)	„ Michała Orłowicza	360 „
h)	„ Leona Borkowskiego	240 „
i)	„ Władysława Markowskiego	300 „
	Razem	2.500 K.

a tytułem *jednorazowych* darów z łaski przyznaje Sejm w załatwieniu petycyj wdów i sierót po funkcyonaryuszach Wydziału krajowego:

k)	Rozalii Piotrowskiej i jej głuchoniemej córce l. s. 1901	500 K.
l)	Leontynie Sapałaczyńskiej l. s. 1930	300 „
m)	Franciszce Kratochwilowej l. s. 1881	200 „
n)	Maryi Barvckiej l. s. 1963	200 „
o)	Maryi Gérard de Festenburg l. s. 2031	400 „
p)	Emilii Sternalowej l. s. 2103	300 „
r)	Helenie Babińskiej l. s. 2138	200 „
s)	Apolonii Sternalowej l. s. 2180	200 „
t)	Wandzie Dziubińskiej l. s. 2204	400 „
u)	Marcjannie Zakrzewskiej l. s. 2348	200 „
w)	Annie Wojtynowej l. s. 2230	200 „
x)	Katarzynie Pogorzelskiej l. s. 2616	200 „
y)	Kornelii Strnadowej l. 9. 3.046	200 „
	Razem	3.500 K.

V. Petycye l. s. 2230 Anny Wojtynowej i l. s. 2616 Katarzyny Pogorzelskiej, wdów po sługach Wydziału krajowego, o ile odnoszą się te petycye do stałego zaopatrzenia, *przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia odpowiednich wniosków.*

Petycyę l. s. 2615 Władysława Markowskiego o nadzwyczajny zasiłek z powodu choroby *przekazuje Sejm Wydziałowi krajowemu do sbadania i załatwienia.*

Petycyę l. s 2033 Jadwigi Ziembickiej o dodatek do pensyi w celu kształcenia córki, *przekazuje Scjm Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia.*

VI. Uwzględniając petycyę l. s. 1905 Waleryi Bieńkowskiej, wdowy po archiwiście Wydziału krajowego, *zezwala Sejm na dalsze wypłacenie jej, dotychczas pobieranego dodatku dla córki Józefy Maryi dw. im. — a to na przeciąg trzech lat, licząc od 19. marca 1903, w rocznej kwocie 280 K.*

Komisya budżetowa przedkłada zatem Wysokiemu Sejmowi, z uwzględnieniem wniosków swoich powyżej przytoczonych, następujące pozycye wydatków w rubryce II. budżetu:

poz. 19	płace urzędników oddziału konceptowego z dodatkami aktywalnymi i pięcioletnimi	156.783 K.
poz. 20.	płace i dodatki urzędników oddziału rachunkowego	158.168 „
poz. 21.	„ „ „ „ kasowego	41.100 „
poz. 22.	„ „ „ „ sanitarnego	6.840 „
poz. 23.	na lustracye administracyjno-rachunkowe szpitali	2.000 „
poz. 24.	płace i dodatki urzędników oddziału statystycznego	11.120 „
poz. 25.	„ „ „ „ manipulacyjnego	58.205 „
poz. 26.	djurna	56.000 „
poz. 27.	zasługi	10.330 „
poz. 28.	emolumenta	3.248 „
poz. 29.	renumeracye	12.100 „
poz. 30.	koszta podróży i dyety	16.800 „
	Do przeniesienia	532.694 K

	Z przeniesienia .	532.694 K.
poz. 31.	pensye i zaopatrzenia (z podwyższeniem poz. *fff.* z kwoty 341 K. na 560 K. z powodu przedłużenia poboru dodatku dla Józefy Bieńkowskiej i redukcyą poz. *eee* z kwoty 6.000 K. na 4.000 K. z powodu śmierci ś. p Dra Grotta)	63.175 „
poz. 32.	dary z łaski (odnośnie do uchwał ad IV. przez komisyę proponowanych)	6.000 „
poz. 33.	na pokrycie połowy należytości stemplowej od dekretów nominacyjnych	4.500 „
poz. 34.	potrzeby kancelacyjne	36.400 „
poz. 35.	administracya dochodów krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa	44.000 „
poz. 36.	płaca z dodatkami i koszta podróży architekta . . .	6.100 „
poz. 37.	koszta utrzymania gmachu sejmowego — wydatki *zwyczajne* .	36.964 „
	wydatki *nadzwyczajne* na konserwacyę gmachu . . .	5.000 „
	i na uzupełnienie urządzenia elektrycznego . . .	15.000 „
poz. 38.	zaliczki na płace — wydatek zwyczajny	30.000 „
	na zaliczki dla Władysława Janikowskiego (4.000 K.) i Stanisława Chudzikiewicza (7.200 K.) jako wydatek *nadzwyczajny*	11.200 „
	Suma rubryki II. .	791.033 K.

Zastępca przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Skałkowski.

drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na r. 1903.

Rubryka III. poz. 39 wydatków.

Sprawozdawca poseł dr. Jabłoński.

Koszta leczenia w szpitalach krajowych i zagranicznych przewyższyły w roku 1902 kwotę na rok 1902 preliminowaną o 199.816 koron; z tego powodu Wydział krajowy preliminuje na rok 1903 kwotę 2,410.000 koron.

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rubr. III. *poz. 39. Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych . . . . . 2,410 000 K.*

Gmina izraelicka lwowska w petycyi do Ls. 1988 prosi o roczną stałą subwencyę w kwocie 10.000 kor. na utrzymanie izraelickiego szpitala im. Lazarusa.

Kamisya budżetowa wnosi:

Petycyę do Ls. 1898 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania.

W sprawie petycyi Edwarda i Leokadyi Stępińskich do Ls. 2173 o jednorazową zapomogę.

Komisya budżetowa wnosi:

Petycyę do Ls. 2173 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do dalszego urzędowania.

Zast. Przewodniczącego.
K. Badeni.

Sprawozdawca.
Dr. Jabłoński.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Rubr. III. poz. 40 wydatków funduszu krajowego.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Sprawozdawca poseł St. Niezabitowski.

Wydział krajowy preliminuje wydatki w kwocie 735.547 K. dochody w kwocie 697.765 K., niedobór zatem wynosiłby kwotę 37.782 K. Komisya budżetowa podniosła wydatki w rubryce XI-ej o kwotę 7.300 K. zniżyła zaś w rubryce VII-ej o kwotę 6.340 K. wskutek czego suma wydatków wyniesie wedle preliminarza Komisyi budżetowej kwotę 736.507 K.
dochody jak preliminarz Wydziału krajowego . . . . . 697.765 »
niedobór zatem wyniesie . . . . . 38.742 K.
gdy zaś niedobór w r. 1902 wynosił kwotę 25 492 K., przeto wynik na rok 1903 jest mniej kośzystnym o kwotę 13.250 K.

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1—22. *Płace i emolumenta etatowe.* Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego kwotę . 89.949 »
wyższą od uchwalonej na rok 1902, o 2.361 K. Nieznaczna ta różnica spowodowana przedewszystkiem udzieleniem dyrektorowi oddziału dla chorób zakaźnych dodatku osobistego wliczalnego do emerytury w kwocie 800 K. rocznie. Podwyższenię to motywuje Wydział krajowy w sprawozdaniu z dnia 7. listopada 1902 do l. W. 79734/902. Komisya godząc się na motyw zawarty w tym sprawozdaniu stawia następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

»Sejm przyznaje obecnemu kierownikowi oddziału chorób zakaźnych przy szpitalu lwowskim Dr. Wincentemu Arnoldowi dodatek osobisty, wliczalny do emerytury w kwocie 800 K. rocznie, począwszy od dnia 1. stycznia 1903 i zatwierdza wstawioną z tego tytułu do preliminarza budżetu szpitala lwowskiego na rok 1903 w Rubr. I. poz. 9. kwotę 800 K.«

Rubr. II. poz. 23—31. *Koszta utrzymania osób nieetatowych.* Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje Komisya wydatki w tej rubryce w kwocie . . . . . 98.196 K.
wyższej o 2.065 K. od kwoty uchwalonej na r. 1902. Podwyższenie to spowodowane podwyższeniem płac dla dwóch dyetaryuszy i pomnożeniem liczby służby na klinikach o cztery osób.

Rubr. III. poz. 32—52. *Pensye i emerytury* zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje komisya w kwocie . . . . . 26.659 »
niższej o 808 K. od kwoty uchwalonej na rok 1902.

Rubr. IV. poz. 53—60. *Zaopatrzenia i dary z łaski*, zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 1.392 »

Rubr. V. poz. 61. *Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych* . . . 200 »

Rubr. VI. poz. 62—65. *Remuneracye i zapomogi* zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego . . . . . 8.200 »
więcej o 1000 K. jak na rok 1902, mianowicie: więcej o 400 K dla bezpłatnych praktykantów lekarskich za spisywanie protokołów sekcyjnych (na wniosek profesora anatomii) i o 600 K. więcej dla lekarzy klinicznych za wykonywanie czynności kancelaryjnych. Wydatki te są zwrotne przez c. k. Rząd.

Rubr. VII. poz. 66—77 *Koszta gospodarcze* preliminuje Wydz. kraj. w kwocie 300.424 wyższej o 30.998 K. od kwoty uchwalonej na rok 1902. Komisya zniża preliminarz ten o kwotę 6.340 K. tak, że wydatki w rubr. VII. wyniosą kwotę . . . . . 294.084 »
a to z następujących powodów: w pozycyi 6[illegible] koszta żywienia chorych oblicza Wydział w ten sposób, że bierze za podstawę przeciętną ilość dni leczenia z lat 1899—1901 i mnoży ją przez koszt żywienia jednego dnia w pierwszych miesiącach r. 1902 i z tego obliczenia otrzymuje kwotę 156.340 K. wyższą od kwoty uchwalonej na rok 1902 o 6.340 K. Tymczasem jak wykazuje zamknięcie rachunkowe za rok 1902 koszt żywienia chorych wynosił 146.310 K.. a więc nawet mniej od kwoty przez Sejm uchwalonej o 3.690 K. W preliminarzu na rok 1904 już Wydz. kraj. wnosi w tej pozycyi kwotę 149.000 K., widocznie więc sam przyszedł do przekonania, że poprzedni jego preliminarz był za wysoki. Jeżeli więc Komisya budżetowa wnosi w poz. 66 na żywienie chorych kwotę 150.000 K. czyni to w przekonaniu. że kwota ta powinna w zupełności wystarczyć na pokrycie tego wydatku.

Rubr. VIII. poz. 78—88. *Koszta sanitarne* zgodnie z wnioskiem Wydz. kraj. preliminuje Komisya w kwocie . . . . . 111.110 »
wyższej o 27.708 K. od kwoty uchwalonej na r. 1902. Podwyższenie spowodowane przeważnie zapotrzebowaniem na oddziałach klinicznych, wydatek ten będzie zwróconym przez c. k. Rząd.

Rubr. IX. poz. 89. *Koszta kancelaryjne* zgodnie z wnioskiem Wydz. kraj. 4.500 »
więcej o 900 K. od kwoty uchwalonej na r. 1902 na podstawie przecięcia z lat ubiegłych.

Rubr. X. poz. 90. *Koszta kapliczne* preliminuje Komisya jak co roku . 600 »

Rubr. XI. poz. 91—95. *Na utrzymanie budynków* preliminuje Wydział kraj. kwotę 40.747 K. Już w roku bieżącym zawarł Wydział kraj. z c. k. Rządem układ o zaprowadzenie w klinikach oświetlenia elektrycznego z centralnej stacyi miejskiej, koszt tej instalacyi wyniesie 14.600 K. z czego połowa tj. kwota 7.300 K.

przypaść ma na fundusz krajowy. Robota około instalacyi już na ukończeniu, a zapłata za nią musi być już w tym roku uiszczona.

Komisya budżetowa uznając usprawiedliwienie Wydz. kraj. za dostateczne wstawia do rubr. XI. wydatków kraj. szpitala powszechnego we Lwowie poz. 91 wydatek nadzwyczajny »na instalacyę światła elektrycznego w klinikach“ kwotę 7.300 K. który to wydatek obciąży fundusz szpitalny. Wskutek tego podwyższenia preliminuje Komisya budżetowa wydatki w rubryce XI ej w kwocie . . . . . 48.047 K.

W porównaniu z budżetem roku 1902 wydatki w tej rubryce wzrosły o 17.765 K., podwyższenie to spowodowane najpierw wydatkiem na oświetlenie elektryczne na klinice, następnie przyznaniem na konserwacyę i reparacyę więcej o 2.000 K. na podstawie przecięcia z lat ubiegłych i wstawieniem kwoty 8.500 K. jako wydatku nadzwyczajnego na adaptacye klinik, którą jednak ma zwrócić c. k. Rząd.

Rubr. XII. poz. 96 97. *Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego* jak co roku . . . . . 3.520 „

Rubr. XIII. poz. 98 *Podatki i daniny* . . . . . 100 „

Rubr. XIV. poz. 99—101. Na *rozmaite* wydatki jak w r. 1902 . . 4.750 „

Rubr. XV. poz. 102. *Zapomogi dla położnic* jak w r. 1902 na podstawie przecięcia z lat ostatnich . . . . . 13.000 „

Rubr. XVI. poz. 103. *Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic* jak w r 1902 . . . . . 200 „

Rubr. XVII. poz. 104. *Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitaliku św. Zofii* na podstawie układu, rocznie . . . . . 32.000 „

Dochody.

Rubr. I. poz. 1—2. *Dodatki* preliminuje Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału w kwocie . . . . . 56.500 K.
niższej od kwoty uchwalonej na rok 1902 o 2.500 K. na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech dochodu od gminy miasta Lwowa za $^1/_5$ część dochodów z myta.

Rubr. II. poz. 3. *Opłaty pośmiertne* jak w roku 1902 . . . . 25.000 „

Rubr. III. poz. 4—6. *Zwroty kosztów leczenia* preliminuje Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w kwocie . . . 416.000 „
niższej od kwoty uchwalonej na r. 1902 o 12.000 K a to na podstawie przecięcia z 3 lat ubiegłych.

Rubr. IV. poz. 7—8. *Dochody z realności i ogrodu* jak na rok 1902 . 3.000 „

Rubr. V. poz. 9—10. *Rozmaite dochody* zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego . . . . . 3.200 „
wyższej od kwoty uchwalonej w r. 1902 o 600 K. ze zwrotu zaliczek odpowiednio do wyższej kwoty udzielonych zaliczek.

Rubr. VI. poz. 11. *Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu* preliminuje Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w kwocie . 194.065 „
wyższej o 76.307 K. od kwoty uchwalonej na rok 1902, a to na podstawie niniejszego preliminarza.

Zestawienie sumaryczne:

Wydatki.

Rubr.	I.	89.949 K.
»	II.	98.196 »
»	III.	26.659 »
»	IV.	1.392 »
»	V.	200 »
»	VI.	8.200 »
»	VII.	294.084 »
»	VIII.	111.110 »
»	IX.	4.500 »
»	X.	600 »
»	XI.	48.047 »
»	XII.	3.520 »
»	XIII.	100 »
»	XIV.	4.750 »
»	XV.	13.000 »
»	XVI.	200 »
»	XVII.	32.000 »
	Suma	736.507 K.

Dochody.

Rubr.	I.	56.500 K.
»	II.	25.000 »
»	III.	416.000 »
»	IV.	3.000 »
»	V.	3.200 »
»	VI.	194.065 »
	Suma	697.765 K.

Zestawienie ostateczne:

Wydatki		736.507 K.
Dochody		697.765 »
	Niedobór	**38.742 K.**

Komisya budżetowa wnosi:

„Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz krajowego szpitala powszechnego we Lwowie i pokryć wykazany niedobór w kwocie **38.742 K.** z rubryki III. poz. 40 wydatków funduszu krajowego“.

Urzędnicy krajowego szpitala powszechnego we Lwowie wnieśli do Wysokiego Sejmu petycyę do ls. 2833 o podwyższenie płac.

Komisya budżetowa wnosi:

„Wysoki Sejm raczy petycyę urzędników krajowego szpitala powszechnego we Lwowie odstąpić Wydziałowi krajowemu jako władzy kompetentnej“.

Lwów, dnia 10. października 1903.

Zast. przewodniczącego
K. Badeni.

Sprawozdawca
St. Niezabitowski

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1903.

(Rubr. III. p. 41. funduszu krajowego).

Lit. D.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

(Sprawozdawca poseł Kazimierz Laskowski).

Wydział krajowy pierwotnie preliminował wydatki na rok 1903 w kwocie . . . . . 443.807 K.

Wskutek zmian zaszłych w etacie (R. I.) i pensyach (R. III.), tudzież wydatków spowodowanych przepełnieniem zakładu na sprzęty gospodarcze (R. VII) i adaptacye wynajętych mieszkań dla funkcyonaryuszów i altan w parku na pomieszczenie chorych (R. XII), dalej konieczności ogrodzenia cmentarza (R. IX) i wreszcie na koszta urządzenia przystanku kolejowego »Kulparków« (R. XII) postawił Wydział krajowy wnioski o dodatkowe kredyta tak że właściwie preliminowane przez Wydział krajowy wydatki przedstawiały się w sumie . . . . . 458.410 K.

więcej od pierwotnego preliminarza o . . . . . 14.603 »

więcej niż było uchwalone na 1902 o . . . . 36.146 K.

a mniej niż w roku 1902 wydano o . . . . 28.790 »

Dochody preliminuje Wydział krajowy w sumie . . 485.288 »

wyższe od uchwalonych w r. 1902 o . . . . 9.638 »

a niższe od faktycznie uzyskanych w r. 1902 o . . 102.827 »

(z powodu znacznego zwrotu kosztów leczenia) komisya budżetowa preliminuje zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego:

wydatki w kwocie . . . . . 458 410 K.

dochody w kwocie . . . . . 585.288 »

Wynika z tego nadwyżka w dochodach w kw. . . . 26.878 K.

mniejsza od preliminarza pierwotnego o . . . 14.603 K.
zaś od uchwalonej w roku 1902 o . . . . 26.508 »
i mniejsza od uzyskanej w r. 1902 o . . . . 74.037 »

Ten niekorzystny wynik pochodzi przeważnie z przepełnienia zakładu chorymi, co pociąga za sobą rozliczne przeróbki ubikacyi na pomieszczenie chorych oraz pomnożenie służby.

Wydatki

Rubryka I. (pozycya 1—13).

Płace i emolumenta etatowe.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału keajowego preliminuje się kwotę . . . . . 48.241 K.
więcej od pierwotnego preliminarza . . . . 240 K.
mniej niż było uchwalone w r. 1902 . . . . 1.724 »
z powodu ubytku dodatku osobistego dla dyrektora i dodatków pięcioletnich.

Natomiast Wydział krajowy dodatkowo prosi o podwyższenie relutum za wikt dla rz. k. kapelana i wikt dla gr. k. kapelana (p. 4 b) i c) do kwoty po 720 K.

Komisya budżetowa ten wniosek przyjmuje jako uzasadniony wobec znanej drożyzny wiktuałów we Lwowie.

Rubryka II. (poz. 14 19).

Koszta utrzymania osób nieetatowych.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 83.898 K.
więcej niż uchwalono na r. 1902 o 6 025 K. z powodu pomnożenia dozorców i dozorczyń o 8 osób ze względu na ciągły wzrost chorych. Wskutek pomnożenia służby wzmagają się koszta wiktu i ubrań oraz gratyfikacyi i premii dla służby.

Konieczność pomnożenia służby komisya budżetowa uznaje ze względu na przepełnienie zakładu.

(Rubryka III poz. 20—30 b)

Pensye i emerytury.

Pierwotnie preliminował Wydział krajowy wydatek w tej Rubryce w kwocie 14.530 K. wyższą od uchwalonej w r. 1902 o. 7.776 spowodowaną przeniesieniem w stan spoczynku dyrektora Dr.G. Neussera i przyznaną emeryturę byłemu dozorcy i dozorczyni przy tem powołał się Wydział krajowy na osobne sprawozdanie z 29. lipca 1902 Lw. 52.002|02, którem przedstawił wniosek na wliczenie Dyrektorowi Neusserowi do emerytury dodatku osobistego w kwocie 1600 K. Komisya budżetowa popiera ten wniosek.

Dalszem sprawozdaniem z dnia 9. lutego 1903 Lw. 95.308 (nie drukowanem) prosi Wydział krajowy o upoważnienie policzenia przy wymiarze emerytury Eliaszowi Chrestiukowi byłemu dozorcy w Kulparkowie i Katarzynie Sebzdzie byłej dozorczyni w Kulparkowie lat służby w szpitalu lwowskim i przyznanie w ten sposób emerytur odpowiadających Chrestiukowi 25. latom a Sebzdzie 32 latom służby krajowej. Komisya budżetowa uznaje słuszność policzenia wszystkich lat nieprzerwanej służby godzi się z tym wnioskiem Wydziału krajowego i dlatego podwyższa emeryturę Chrestiuka w poz. 30a) do 240 K. zamiast 120 K. a Sebzdzie w poz. 30 b) do 288 K. zamiast 96 K.

W pierwotnym preliminarzu nie ma też emerytury dla oficyała zakładu kulparkowskiego Karola Kality, którego Wydział krajowy przeniósł w stan spoczynku z dniem 1. maja 1903, a sprawozdaniem z dnia 11. września br. L. 71.083 (niedrukowanem) poparł prośbę Kality o wliczenie do wymiaru emerytury dodatku osobistego w kwocie 600 K. jaki Kalita na mocy uchwały wysokiego Sejmu od roku 1891 pobierał. Komisya budżetowa popiera ten wniosek Wydziału krajowego (L, s. 2.112|03) i dla tego wstawia w poz. 30c) emeryturę dla Karola Kality od dnia 1. maja 1903 w odpowiedniej kw. 2.075 K.

Zatem zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się w tej Rubryce wydatek w sumie . . . . . 16.917 »
wyższej od pierwotnego preliminarza o 2.387 K. i wyższej od uchwalonego w r. 1902 o 10.163 K. z powodów wyżej wyłuszczonych.

Rubryka IV. (poz. 31—33).

Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kw. 1 92 K.
mniej niż w r. 1002 o 14 K. z powodu śmierci sieroty po kontrolorze Christl Laury.

Rubryka V. (poz, 34.)

Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.

Zgodnie z Wydziałem krajowym jak w r. 1902 preliminuje się kwotę . . . . . 80 K.

Rubryka VI. (poz. 35—36).

Remuneracye i zapomogi.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . 2.050 »
mniej niż w r. 1902 o 50 K. ze względu na wynikłość z lat poprzednich.

Rubryka VII. (poz. 37—45).

Koszta gospodarcze zakładu.

Pierwotnie Wydział krajowy preliminował w tej rubryce wydatki w kwocie 224 036 K. Gdy jednak wskutek ciągłego przybytku chorych zaszła potrzeba znaczniejszego zakupna łóżek (106 zamiast 50) i naprawy zepsutych starych łóżek (236) Wydział krajowy prosił o podniesienie na ten cel kredytu (poz 40) o 3.146 K. wskutek tego komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału preliminuje kwotę . . . . . 227.182 „
wyższą od pierwotnego preliminarza o 3.146 K. wyższą od uchwalonej na r. 1902 o 13.646 K. Oprócz nadzwyczajnych wydatków na kupno koni, wagi pomostowej, nowych łóżek, oraz na naprawę starych, reszta wydatków tej rubryki zgadza się z budżetem na r. 1902 ale opiera się na trzechletniem przecięciu względnie na naturalnem wzmożeniu się potrzeb wskutek większej ilości chorych.

Rubryka VIII. (poz. 46—49).

Koszta gospodarcze folwarku.

Na podstawie osobnego preliminarza gospodarstwa folwarcznego wstawia się zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego kwotę 29.100 »
większą o 540 K. od uchwalonej w r. 1902.

Rubryka IX. (poz. 50—54).

Koszta sanitarne.

Pierwotnie preliminował Wydział krajowy wydatki tej Rubryki w kwocie 12 950 K. gdy jednak zaszła konieczna potrzeba nowego ogrodzenia cmentarza kosztem 315 K. Wydział krajowy dodatkowo prosi o zezwolenie na ten wydatek. Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się zatem kwotę . . . . . 13.265 K, wyższą od pierwotnego preliminarza o 315 K. a niższą od uchwalonej w r. 1902 o 55 K.

Rubryka X (poz. 55).

Koszta kancelaryjne.

Preliminuje się zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego jak w r. 1902 kwotę . . . . . 1.000 K.

Rubryka XI. (poz. 56.)

Koszta kapliczne.

Preliminuje się zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego jak w r. 1902 kwotę . . . . . 500 K.

Rubryka XII. (poz. 57 62.)

Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.

Pierwotnie preliminował Wydział krajowy wydatki w tej Rubryce w kwocie 20.980 K. Z powodu ciągłego przybytku chorych był Wydział krajowy zmuszony przekształcić dwie altany w parku kosztem 5.715 K. na pomieszczenie chorych a nadto adaptować najęty na mieszkaaie jednego z funkcyonaryuszów willę p. Gergovich kosztem 300 K. Nadto celem ułatwienia przywozu chorych do Zakładu postarał się Wydział krajowy o urządzenie kolejowego przystanku »Kulparków« co pociągnęło za sobą wydatek w kwocie 2.500 K. Z powodu tych koniecznych wydatków prosił Wydział krajowy o podwyższenie poz. 57. 2, o kwotę 8.515 K.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się zatem kwotę . . . . . 29.495 K.
wyższą od pierwotnego preliminarza o 8.515 K, i wyższą od uchwalonej w r. 1902 o 7.565 K.

Oprócz powyższych wydatków nadzwyczajnych zachodzi potrzeba sprawienia zniszczonych sprzętów pożarnych i zamierzone są konieczne roboty konserwacyjne.

Rubryka XIII. (poz. 63)

Podatki z ekwiwalentem i daniny.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się jak w r. 1902 kwotę . . . . . 200 K.

Rubryka XIV. (poz. 64—67 k).

Rozmaite.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 6 170 K.
wyższą od uchwalonej w r. 1902 o 50 K. z powodu zwiększonej potrzeby ubezpieczenia służby i robotników od wypadków.

Rubryka XV. (poz. 68).

Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się jak w r. 1902 kwotę . . . . . 120 K.

Dochody.

Rubryka I. (poz. 1.)

Odsetki od kapitałów.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 308 K.
mniej od r. 1902 o 152 K. gdyż Wydział krajowy był zmuszony spieniężyć część efektów w kwocie 4.000 K. celem zakupna przytykającej do zakładu realności, która wchodzi w środek gruntów folwarcznych i dla tego nabycie tej realności ze względów gospodarczych jest bardzo wskazanem.

Rubryka II. (poz. 2—3).

Dodatki.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się jak w r. 1902 kwotę . . . . . 1·400 K.

Rubryka III. (poz. 4—5).

Dochody z dóbr.

Na podstawie osobnego preliminarza gospodarstwa folwarcznego preliminuje się zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego kw. 35.200 K.
wyższą od uchwalonej w r. 1902 o 290 K.

Rubryka IV. (p. 6 8).

Zwroty kosztów leczenia.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kw. 442.500 K.
wyższą od uchwalonej w r. 1902 o 9.500 K. na podstawie przecięcia z lat ostatnich.

Rubryka V. (poz. 9 12.)

Rozmaite.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się jak w r. 1902 kwotę . . . . . 5.880 K.

Zestawienie sumaryczne

Wydatki.

Rubryka	I.	Płace i emolumenta etatowe	48.241 K.
»	II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych . . .	83.898 »
»	III.	Pensye i emerytury	16.917 »
»	IV.	Zaopatrzenie odstawne i dary z łaski . . .	192 »
»	V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych . .	80 »
»	VI.	Remuneracye i zapomogi	2.050 »
»	VII.	Koszta gospodarcze zakładu	227.182 »
»	VIII.	„ » folwarku	29.100 »
»	IX.	» sanitarne	13.265 »
»	X.	» kancelaryjne	1.000 »
»	XI.	» kapliczne	500 »
»	XII.	» utrzymanie budynków i dróg . . .	29.495 »
»	XIII	Podatki	200 »
»	XIV.	Rozmaite	6.170 »
»	XV.	Wydatki z prawa patronatu	120 »
		Suma wydatków .	458.410 K.

Dochody.

Rubryka	I.	Odsetki od kapitałów	308 K.
»	II.	Dodatki	1.400 »
»	III.	Dochody z dóbr	35.200 »
»	IV.	Zwroty kosztów leczenia	442.500 »
»	V.	Rozmaite	5.880 »
		Suma dochodów .	485.288 K.

Zestawienie ostateczne.

Dochody	485,288 K.
Wydatki	458.410 „
Nadwyżka dochodów w kwocie .	**26.878 K.**

»Komisya budżetowa wnosi:«

I. Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na rok 1903 i wstawia nadwyżkę dochodów w kwocie 26.878 K. do funduszu krajowego. (Rubr. II. poz. 8.)

II. Upoważnia się Wydział krajowy, aby do emerytury byłego Dyrektora Dr. Gustawa Neussera wliczył dodatek osobisty w kwocie 1.600 K. od dnia 1. listopada 1902 i odnośny wydatek wstawiał do budżetu zakładu kulparkowskiego. Przezto załatwia się sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 29. lipca 1902 L. W. 52.002|02 (L. s, 1.847).

III. Upoważnia się Wydział krajowy, aby za podstawę do wymiaru emerytury byłego oficyała Karola Kality przyjął obok płacy etatowej także dodatek osobisty 600 K. od 1. maja 1903 począwszy i odnośny wydatek wstawiał do budżetu zakładu kulparkowskiego. Przezto załatwia się petycyę p. Kality popartą sprawozdaniem Wydziału krajowego z dnia 11 września 1903 L. 81.083 (L. s. 2.112.)

IV. Petycyę Mikołaja Kuźmy do l. s. 1804/02 o przyjęcie jego żony Katarzyny umysłowo chorej do zakładu dla nieuleczalnych na koszt kraju, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia

Zast. Przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Laskowski.

Folwark Zakładu Kulparkowskiego.

(Sprawozdawca poseł Kaz. Laskowski.)

Komisya budżetowa preliminuje wydatki i dochody folwarku oparte na szczegółowym preliminarzu Wydziału krajowego i wstawiła wydatki w kwocie . . . . . 29.100 kor.

w Rubryce VIII preliminarza wydatków, a dochody w kwocie . 35.200 „ w Rubryce III preliminarza dochodów zakładu Kulparkowskiego.

Czysty dochód folwarku wynosi . . . . . 6.100 kor mniej od uchwalonego na rok 1902 o 250 kor.

We Lwowie dnia 1. października 1903.

Zast. Przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Laskowski.

Budżet krajowy na rok 1903.

Rubr. III. p. 42 wydatków fund. kraj.

Lit. E.

Krajowy szpital św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Juliusz Leo.

Wydział krajowy preliminuje *wydatki* w sumie .	497.309 K.	
„ *dochody* w sumie .	526.555 „	
Komisya budżetowa preliminuje *wydatki* w kwocie . . .		497.049 K.
zatem wyższe od uchwalonych na rok 1902 o .	9.970 „	
Komisya budżetowa preliminuje *dochody* w sumie . . .		526.555 „
a więc niższe od uchwalonych na rok 1902 o .	9.573 „	
Bilans budżetu szpitala św. Łazarza zamyka komisya nadwyżką dochodów w sumie		29.506 „

Ilość dni leczenia przyjmuje Komisya na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech 285.000

WYDATKI.

Rubr. I. poz. 1—22.

Płace i emolumenta etatowe.

Preliminuje Wydział krajowy w sumie 80.764 K. czyli o 826 K. więcej, niż na r. 1902. Na to podwyższenie wpływają wstawione nowe dodatki pięcioletnie dla kilku funkcyonaryuszów szpitalnych, podwyższony o 90 K. wydatek na wikt dla oddźwiernego, w końcu wyższy o 800 K. wydatek na zaliczki na płace, ponieważ dotychczasowy kredyt w stosunku do licznego personalu okazał się niedostatecznym. Komisya budżetowa uznając potrzebę powyższych zmian, preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym. Ogólna suma Rubryki I. wynosi zatem kwotę . . . . 80.764 K.

Rubr. II. poz 23—30.

Koszta utrzymania osób nieetatowych.

Preliminuje Wydział krajowy w sumie 68.691 K. czyli o 2.300 K. wyżej niż na rok 1902, a to wskutek pomnożenia liczby sług na oddziale chirurgicznym o 1 i na oddziale obłąkanych o 3, oraz wskutek podwyższenia wydatku na gratyfikacye dla służby o 500 K. Podwyższenie kwoty na gratyfikacye wstawił Wydział krajowy zamiast proponowanego przez dyrektora szpitala polepszenia płac służby.

Komisya budżetowa, preliminując zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego wstawia kwotę . . . . . 68.691 K.

Rubr. III. poz. 31—41 b.

Pensye i emerytury.

Preliminuje Wydział krajowy kwotę 12.602 K. czyli o 470 K. mniej niż na r. 1902 z powodu śmierci jednego emeryta tudzież z powodu, iż ustało w jednym wypadku prawo poboru dodatku na wychowanie.

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego i wstawia kwotę . . . . . 12.602 K.

Rubr. IV. poz. 42—49 h.

Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.

Preliminuje Wydział krajowy w kwocie 1.912 K. czyli o 720 K. mniej, niż na rok 1902 z powodu opuszczenia jednorazowo przyznanych darów z łaski.

Komisya budżetowa, załatwiając petycye:

1. Maryi Skibskiej do L. 2693,
2. Stefanii Stroińskiej do L. 1752,
3. Maryi Głowackiej do L. 2228,
4. Feliksy Flasińskiej do L. 2067,
5. Anieli Suchoniowej do L. 1972,

6. Elżbiety Kudłek do L. 2377,
7. Magdaleny Przybyłowej do L. 2283,
8. Pauliny Tyrałowej do L. 2800,
9. Karoliny Rakoczy do L. 1799 i L. 2797 wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Przyznaje się: Maryi Skibskiej wdowie po dyetaryuszu stałą zapomogę . . . . . 200 K.
Stroińskiej Stefanii, córce b. aptekarza stałą zapomogę . . 200 „
Głowackiej Maryi, wdowie po dyetaryuszu stałą zapomogę . . 200 „
Flasińskiej Feliksie, wdowie po pisarzu stałą zapomogę . 500 „
w miejsce dotychczasowych 300 K.;
Suchoniowej Anieli, wdowie po odźwiernym stałą zapomogę 300 „
Kudłek Elżbiecie, wdowie po posługaczu stałą zapomogę . . 120 „
Przybyłowej Magdalenie, b. akuszerce stałą zapomogę . . 100 „
Tyrałowej Paulinie, b. posługaczce stałą zapomogę . . . 120 „
Rakoczy Karolinie, wdowie po odźwiernym stałą zapomogę . . 300 „

Ogółem suma Rubr. IV. wynosi zatem . . . . . 3.652 „

Rubr. V. poz. 50.

Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.

Preliminuje Wydział krajowy i Komisya budżetowa . . . 100 K.
jak na rok 1902.

Rubr. VI. poz. 51 i 52

Remuneracye i zapomogi.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje Komisya budżetowa
w wysokości przeszłorocznego wydatku w sumie . . . . . 6.000 K.

Rubr. VII. poz. 53—63.

Koszta gospodarcze.

Preliminuje Wydział krajowy w kwocie 211.946 K., czyli o 4 076 K. więcej niż na rok 1902. Na to podwyższenie wpłynął oprócz drobnego wzrostu wydatków na wino i opał, obliczonego na podstawie przecięcia wydatków z ubiegłego trzechlecia i w uwzględnieniu podrożenia wina, wydatek nadzwyczajny na przerobienie i naprawę 180 zniszczonych materaców w kwocie 2.976 K.

Komisya preliminując zresztą zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego wstawia w poz. 63 o 2.000 K. niższą kwotę t. j. zamiast 3.000 K. kwotę 1.000 K., a to na podstawie wynikłości z poprzednich lat.

Ogólna suma tej rubryki wynosi . . . . . 209.946 K.

Rubr. VIII. poz. 64—70.

Koszta sanitarne.

Preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie . 36.984 K.
czyli o 4.600 K. wyżej niż w roku 1902. Na to podwyższenie wydatków składają się:

1. Wzrost wydatków zwyczajnych na potrzeby sanitarne o 2.000 K.
2. Nowy wydatek nadzwyczajny 1.700 Kor. na zakupno nowego sterylizatora i nowego stołu operacyjnego i
3. Podwyższenie wydatku nadzwyczajnego na instrumenta o 300 K.

Rubr. IX. poz. 71.

Koszta kancelaryjne.

Preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym na . 2.300 K.
czyli o 100 Kor. wyżej niż na rok 1902.

Rubr. X. poz. 72.

Koszta kapliczne.

Zgodnie z Wydziałem krajowym jak na rok 1902, z opuszczeniem wydatku nadzwyczajnego 2.120 K., t. j. w kwocie . . . 864 K.

Rubr. XI. poz. 73—76.

Utrzymanie budynków.

Preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie . 12.200 K.
czyli o 2.900 K. mniej, niż na rok 1902, odpadł bowiem zeszłoroczny wydatek nadzwyczajny 4.200 K. na pokrycie dachu domu administracyjnego, wstawiono natomiast kwotę 1.000 K. jako wydatek nadzwyczajny na ułożenie dębowej posadzki w aptece szpitalnej.

Rubr XII. poz. 77.

Podatki i daniny.

Zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie . . . 2.686 K.
czyli o 338 K. więcej niż na rok 1902 z powodu wyższego wymiaru należytości ekwiwalentowej.

Rubryka XIII. poz. 78—80.

Rozmaite.

Zgodnie z Wydział m krajowym w kwocie . . . . . 3.346 K.
jak w roku poprzednim.

Rubryka XIV. poz. 81.

Zapomogi dla położnic.

Zgodnie z Wydział m krajowym w sumie . . . . 6.200 K.
czyli o 200 K. mniej niż w r. 1902, na potstawie wyniku z trzechlecia 1899—1901.

Rubryka XV. poz. 82.

Koszta utrzymania dzieci, zrodzonych na oddziale położnic.

Zgodnie z wydziałem krajowym w kwocie . . . . 1.200 K.
jak w r. 1902.

Rubr XVI. poz. 83 i 84.

Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św Ludwika i w Łobzowie.

Zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie . . . . 49.000 K.
czyli o 4.400 K. więcej niż w r. 1902. Składa się na to podwyższenie wydatków zwyczajnych o 2.000 K. z powodu nowo zawartej umowy ze szpitalem św. Ludwika i Siostrami Miłosierdzia w Łobzowie oraz wydatek nadzwyczajny w kwocie 2.400 K. na kosz a urządzenia zakładu w Łobzowie na podstawie powyższej umowy z Siostrami Miłosierdz a.

Rubr. XVII. poz. 85—87.

Zapisy.

Zgodnie z Wydziałem krajowym jak w roku 1902 w sumie . 214 K.

Rubr. XVIII. poz 88.

Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.

Jak w 1902 r. w kwocie . . . . . 100 K.

Rubr. XIX. poz. 89

Dyety, koszta podróży i różne inne.

Jak w r. 1902 w kwocie . . . . . 200 K.

Dochody.

Rubr. I. poz. 1—3

Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.

Zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie . . . . . 39.579 K.
czyli o 405 K. niżej niż w 1902 r. wedle faktycznego stanu efektów i kapitałów i z powodu zniżonej stopy procentowej od książeczek wkładkowych.

Rubr. II. poz. 4—11.

Dochody z dóbr i realności.

Zgodnie z Wydział m krajowym w kwocie , . . . 23.576 K.
czyli o 168 K. mniej niż w 1902 r. z powodu niższego dochodu z ogrodów szpitalnych.

Rubr. III. poz. 12—14.

Zwroty kosztów leczenia.

Zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie . . . . . 458.000 K.
czyli o 9.000 K. niżej niż w 1902 r. a to na podstawie rzeczywistego wyniku

Rubr. IV. poz. 15 i 16.

Dochody rozmaite.

Jak w 1902 r. w kwocie . . . . . 1.800 K.

Rubr. V. poz. 17 i 18.

Zwroty od c. k. Skarbu państwa.

Jak w 1902 r. w kwocie . . . . . 3.600 K.

Zestawienie sumaryczne:

Wydatki.

Rubryka	I.	80.764 K.
„	II.	68.691 „
„	III.	12.602 „
„	IV.	3.652 „
„	V.	100 „
„	VI.	6.000 „
„	VII.	209.946 „
„	VIII.	36.984 „
„	IX.	2.300 „
„	X	864 „
„	XI.	12.200 „
„	XII.	2.686 „
„	XIII.	3.346 „
„	XIV.	6.200 „
„	XV.	1.200 „
„	XVI.	49.000 „
„	XVII.	214 „
„	XVIII.	100 „
„	XIX.	200 „
Suma wydatków		497.049 K.

Dochody.

Rubryka	I.	39.579 K.
„	II.	23.576 „
„	III.	458.000 „
„	IV.	1.800 „
„	V.	3.600 „
Suma dochodów		526.555 K.

Zestawienie ostateczne:

Dochody	526.555 K.
Wydatki	497.049 „
Nadwyżka dochodów	29.506 K.

Komisya budżetowa wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie na rok 1903 i polecić pobrać nadwyżkę dochodów w kwocie 29.506 K do rubr. II. budżetu dochodów funduszu krajowego.“

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Juliusz Leo.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na r. 1903.

Rubryka III. poz. 43 44 i 44a) wydatków.

Sprawozdawca poseł Dr. Jabłoński.

Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin były uchwalone na rok 1902 w kwocie 14.000 kor. Wynikłość z roku 1901 wynosiła 9.202 kor., na rok 1903 Wydział krajowy preliminuje 12.000 kor.

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz. 43. Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin, ryczałt . . . . . 12.000 K.

Poz. 44. Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpit. w Przemyślu zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 200 „

Temsamem załatwiono petycyę do L. 2087.

Poz. 44a) Rampeltowa Marya wdowa po rządcy w Rzeszowie (w załatwieniu petycyi do L. 2072) . . . . . 400 „

Zastępca przewodniczącego
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Jabłoński.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rubryka III. poz 45 wydatków fund kraj.

Lit. F.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Juliusz Leo.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego preliminuje komisya budżetowa:

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1.	Funkcyonaryusze szpitala za czynności przy tym funduszu	100 K.	
„ *II.* „	*2.* Potrzeby kancelaryjne	40 „	
„ *III.* „	*3—4.* Renumeracye	40 „	
„ *IV.* „	*5.* Za utrzymanie dzieci przyjętych na mocy ustawy z 10. maja 1873 w miarę własnych funduszów . . .	3.294 „	
„ *V.* „	*6.* Koszta leczenia dzieci	20 „	
„ *VI.* „	*7.* Rozmaite	100 „	
	Ogólna suma wydatków .		3.594 K.

Dochody.

Rubr. I. Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.

Poz. 1. Od efektów:

a)	4% listy zastawne gal. Banku kraj. zostające w posiadaniu . . . . . 27.600 kor. =	1.104 K.	
	4% listy zastawne gal. Banku kraj. zakupić się mające za kapitał 934 K. 24 gr. przez fundusz krajowy do zwrotu przypadający 900 K.	36 „	1.140 K.
b)	4½% listy zastawne gal. Banku kraj. 5.400 zł. =	10.800 „	486 „
c)	4% obligacye galicyjskiego funduszu propinacyjnego 6.950 zł. = ...	13.900 „	556 „
	Do przeniesienia . . .		2.182 K.

	Z przeniesienia . .		2.182 K.
d) 4% listy zastawne gal. Towarzystwa kred. ziemskiego	800 K.	32	„
e) 3·6% od książ. Banku kraj. na 4.898 K. 42 gr. . .		176	„
	Dochody poz. 1. . .	*2.390*	K
Poz. 2. Od kapitałów:			
a) 4½% od reszty kapitału dłużnego przez fundusz krajowy 23.115 K. 08 gr.		1.040	K.
b) 5% od kapitału fundacyjnego Tarły		164	„
Ogólna suma dochodów . .		3.594	K.
W porównaniu z wydatkami . .		3.594	„
okazuje się **niedobór** w kwocie . . .		—	

Za Przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Juliusz Leo.

Budżet krajowy na r. 1903.

Rubryka III. poz. 46 wydatków.

II. Koszta utrzymania podrzutków.

Sprawozdawca poseł Kaz. Laskowski.

Na rok 1903 Wydział krajowy nie przedkłada osobnego preliminarza dla funduszu podrzutków we Lwowie, uwzględnionego dawniej w byłej Rubr. XI wydatków „Dotacye dla zakładów krajowych". Gdy t. z. fundusz podrzutków we Lwowie nie posiadał żadnego własnego majątku, a obowiązek funduszu krajowego do pokrywania kosztów utrzymania podrzutków w kraju polega na uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 28 listopada 1872 (dz. u. i r. kr. Nr. 252 ex 1873), zaś poza krajem na ustawie państwowej z dnia 29 lutego 1868 dz. p. p. Nr. 15, przeto słusznem jest, aby wszystkie wydatki z tego tytułu płynące obejmowała poz. 46 Rubryki III. Na podstawie przecięcia z lat ubiegłych, Wydział krajowy preliminuje na ten cel kwotę 55.000 K, to jest mniej o 342 K, niż uchwalono na r. 1902.

Komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Rubryka III. (poz. 46)

Koszta utrzymania podrzutków w kraju i zagranicą . . . . 55.000 K.

W sprawie zaś wniesionych petycyj Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę gminy Zaleszczyki stare o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania *Zygmunta Franciszka Czernego*) Ls. 2170/1462) i
petycyę gminy Polana powiatu Krośnieńskiego o pokrycie z funduszu krajowego kosztów utrzymania *Pawła Królika* (Ls. 2551/1789)
odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosku.

We Lwowie dnia 6. października 1903.

Zast. Przewodniczącego.
K. Badeni.

Sprawozdawca.
K. Laskowski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

„Sprawy zdrowotne.“

Rubryka III. poz. 47—50 wydatków.

(Grupa III. „Publiczna służba zdrowia.“)

Sprawozdawca poseł dr. Jabłoński.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz.	47.	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz subwencyę dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatków na płacę po nad 1% podatków bezpośrednich przypisanych do poborów w całym powiecie, zwyczajne	95.000 K.
„	48.	1/3 część kosztów lekarstw dla epidemicznie chorych . .	7.200 „
„	49.	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	24.000 „
„	50.	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej	132.000 „

Zast. Przewodniczącego.
K. Badeni.

Sprawozdawca.
Dr. Jabłoński.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

„Sprawy zdrowotne“.

Rubryka III. grupa IV. poz. 51 64 wydatków.

„Zasiłki dla zakładów sanitarnych“.

Sprawozdawca poseł Dr. Jabłoński.

Komisya budżetowa na podstawie preliminarza Wydziału krajowego i wniesionych petycyj, przedstawia do uchwały Wysokiego Sejmu:

Poz. 51. Dla zakładu szczepienia wścieklizny Dra Bujwida w Krakowie, stała subwencya . . . . . 2.000 K.

Poz. 52. Szpitale SS. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie 1.800 „

Poz. 53/54. Szpital SS. Miłosierdzia w Nowosiółkach . . . . . 600 „
(Temsamem załatwiono petycyę do Ls. 1959/1288).

Poz. 55. Dla szpitala św. Zofii we Lwowie subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu . . . . . 1.600 „

Roz. 56. Szpital komisyi klimatycznej w Zakopanem . . . . . 600 „
Temsamem załatwiono petycyę do Ls. 2591/1827).

Poz. 57. Dla OO. Bonifratów w Krakowie dla ulżenia w kosztach utrzymania chorych . . . . . 1.000 „
(*w załatwieniu petycyi do Ls. 2300/1575*)
Natomiast wykreślono z preliminarza Wydz. krajowego 3.600 K. na amortyzacyę pożyczki 60.000 K. albowiem pożyczka ta jeszcze w r. 1903 nie została zaciągnięta.

Poz. 58. Zakład św. Józefa dla nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie 2.000 „

Poz 59. Leczuica powszechna we Lwowie do rozporządzalności Wydz. kraj. 2.000 „

Poz. 60. Kolonia lecznicza w Rymanowie . . . . . 1.000 „

Poz. 61. Kolonia lecznicza w Rabce na utrzymanie dzieci w lecznicy . . 600 „

Poz. 62. Towarzystwo ochotuicze ratunkowe we Lwowie . . . . . 600 „
w załatwieniu petycyi do Ls. 2234/1517. Co do podwyższenia zaś corocznej subwencyi, sądzi Komisya budżetowa, że wobec twierdzenia w petycyi, iż rok 1903 prawdopodobnie skończy się deficytem, to podstawą ewentualnego podwyższenia subwencyi może być dopiero zamknięcie rachunku za rok 1903.

Poz. 63. Tow. ochotnicze ratunkowe w Krakowie . . . . . 600 K.
Poz. 64. Na dokończenie budowy szpitala pod wezwaniem św. Elżbiety, dla matołków i ubogich nieuleczalnych chorych w Iwoniczu, bezzwrotna subwencya *w myśl uchwały sejm. z 10 lipca 1902* nadzw. . . 10.000 ,

Co do petycyi Zarządu Szpitala S. S. Miłosierdzia w Przeworsku (Ls. 1873/1214 o udzielenie subwencyi, ***wnosi Komisya budżetowa***:

„Petycyę do Ls. 1873/1214 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do bliższego zbadania z uwagą, że przez założenie szpitala powszechnego w Jarosławiu opieka dla chorych tamtejszej okolicy, została zwiększoną.

Zastępca przewodniczącego
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Jabłoński

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rubryka IV. poz. 65 91c) wydatków.

Dobroczynność

Sprawozdawca poseł Barwiński.

Na rok 1902 uchwalił W. Sejm w tej rubryce		78.048 K.
Na rok 1903 preliminuje Wydział krajowy w rubryce zwyczajnych wydatków	37.348 K.	
w rubryce nadzwyczajnych wydatków	24.375 „	
razem . .		61.723 „
zatem na rok 1903 *mniej* o		16.325 K.

a mianowicie do poz. 70 preliminuje wydatek mniejszy o 25 K. z powodu zmiany planu umorzenia; do poz. 77a), 83a), 86a)—86d) 87a), 87b) 88a) 88b) 89a) i 91a) 91h) nic nie preliminuje gdyż odnośne wydatki w r. 1902 uchwalone były jednorazowo. Do poz. 89 preliminuje wydatek nadzwyczajny 200 K. uzazadniony w sprawozdaniu z czynności departamentu.

Komisya budżetowa wnosi:

		zwyczajne	nadzwyczajne
Poz. 65.	Dom ubogich i sierót w Krakowie . . .	10.848 K.	
„ 66.	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000 „	
„ 67.	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie	2.400 „	
„ 68.	Zakład osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu	1.000 „	
„ 69.	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, subwencya zwyczajna	400 „	
„ 70.	Dtto j. w., rata amortyzacyjna pożyczki 65.000 K. zaciągnąć się mającej na budowę domu I. i II. rata (z okresu umorzenia $34^1/_2$ lat)		3.575 K.

Wysoki Sejm raczy uchwalić.

I. Sejm przyjmuje do wiadomości treść sprawozdań Wydziału krajowego z d. 9. maja 1902 L. 28830/902 i z d. 21. października 1902. L. 75921/902.

Do przeniesienia . .	16.648 K.	3.575 K.

		zwyczajne	nadzwyczajne
	Z przeniesienia . .	16.648 K.	3.575 K.
	II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do udzielenia fundacyi domu podrzutków we Lwowie pożyczki w sumie 60.000 K. w gotówce, na budowę zakładu opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“.		
	III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia w tym celu pożyczki w 4% obligacyach komunalnych Banku kraj. IV. emisyi w kwocie 65.000 K., spłacanej w 34½ latach a w 69 ratach półrocznych po 1.787 K. 50 g. czyli 3 575 K. rocznie.		
	IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do ustawiania corocznie do budżetu krajowego potrzebnej kwoty na raty amertyzacyjne, aż do zupełnego umorzenia tej pożyczki.		
Poz. 71	Ryczałt na zasiłki dla Ochronek, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 5. lutego 1896 . . .	5.000 „	
	Tem samem załatwione zostają petycye do l. 1789, 1806, 1922, 1927, 1947, 1951, 1974, 2038, 2049, 2192, 2305, 2370, 2756, 2764, 2830, 2857, 2962, 2990, 3029, 3120, 3204.		
„ 72	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200 „	
„ 73	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, *zasiłek stały* . .	400 „	
„ 74	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowami i sierotami we Lwowie . . .	200 „	
„ 75	Zgromadzenie Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie	200 „	
„ 76	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	200 „	
„ 77	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu, im. hr. Sołtykowej subwencya *zwyczajna* . .	200 „	
„ 78	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000 „	
	Tem samem załatwiona zostaje petycya do l. 2105.		
„ 79	Zakład św. Jadwigi w Krakowie *(stała subwencya)*	1.200 „	
„ 80.	Przytulisko brata Alberta we Lwowie i Krakowie *(stała subwencya)*	2.000 „	
„ 81.	Ks. Siemiaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców“ w Krakowie . . .	1.600 „	
	Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 2626.		
„ 82.	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K. zaciągnąć się mającej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie (III. rata z 30-to lecia w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902) . . .		1.600 „
„ 83.	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 do dyspozycyi Wydziału krajowego	4.500 „	
	Do przeniesienia . .	33.348 K.	5.175 K.

		zwyczajne	nadzwyczajne
	Z przeniesienia . .	33.348 K.	5.175 K.
	Odnośnie do tej pozycyi Komisya budżetowa wnosi:		
	Wysoki Sejm raczy uchwalić:		
	Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby w obec zmniejszającej się liczby weteranów z 1831 r. a wzrastającej z każdym rokiem liczby uczestników powstania z r. 1863/4 przy rozdziale kwoty 4.500 K. uwzględnił petycyę Towarzystwa wzajemnej pomocy uczestników powstania z 1863/4 we Lwowie l. 2221 (1504).		
	Tem samem załatwione zostają petycye do l. 2051, 2221, 2319.		
„ 83*a*)	Dla przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4 w Krakowie *(jednorazowy zasiłek)* w załatwieniu petycyi do Ls. 2053/1355		500 „
„ 84.	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.400 „	
„ 85.	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200 „	
	Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 2181.		
„ 86.	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200 „	
„ 86*a*)	Towarzystwo wzajemnej pomocy diaków gr. kat. dyecezyi przemyskiej (jednorazowo) . .		200 „
„ 86*b*)	Dtto j. w., lwowskiej		200 „
„ 86*c*)	dtto j. w., stanisławowskiej		200 „
„ 86*d*)	Komitet herbaciaciarni centowej we Lwowie .		200 „
	Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 2713.		
„ 87.	Kongregacya ruska SS. Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami) .	1.000 „	
	Tem samem załatwiona zostaje petycya do l. 2333.		
„ 88.	Ks. Cyryl Sielecki gr kat, proboszcz w Żużlu, na nowicyat ruskich Sióstr Sakramentek Najśw. Maryi Panny (do rozporządzenia Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami)	200 „	
„ 88*a*)	Dla stowarzyszenia sług katolickich im. św. Zyty w Krakowie, *jednorazowy zasiłek* . . .		200 „
„ 89.	Dla stowarzyszenia sług katolickiekich im. św. Zyty we Lwowie, *jednorazowy zasiłek* . .		200 „
	Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 1790 i l. 2897.		
„ 90.	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki zaciągniętej dla pogorzelców (z przyznanych		
	Do przeniesienia . .	37.348 K.	6.875 K.

		zwyczajne	nadzwyczajne
	Z przeniesienia . .	37.348 K.	6.875 K.
	na lat 10 po 3.000 K. IV. rata — w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 10. kwietnia 1900 r.		3.000 „
Poz. 91.	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (najwyżej 4%) od pożyczek 400 000 K. zaciągniętych na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (IX. rata z przyznanych przez 20 lat) .		16.000 „
„ 91a)	Dla pogorzelców Złoczowa, Monasterzysk i gm. Folw rki (w myśl uchw. W. Sejmu z 19/9 1903		15.000 „
„ 91b)	Dla pogorzelców i powodzian gmin Zalipie, Soposzyn, Bezbrudy, Łubianki, Żółtańce, Juszczyn, Lachowice, Łukawica, Gliniany, Sarańczuki, Czerniów, Gaje, gminy Dubszary Zgromadzenia Sióstr Felicyanek w Krakowie, gminy Woli Zdakowskiej, Towarzystwa Dobroczynności w Krakowie, gminy Wampierzowa, Rząska, urzędu miejskiego w Turce, komitetu ratunkowego dla pogorzelców w Wołczkowie, gminy Targowica, Potoczyska, Rudańce, komitetu ratunkowego w Płauczy, gminy Piaski-Drużków, poszkodowanych mieszkańców w Młynnem, zwierzchności gminy w Drohowyżu i komitetu ratunkowego w Maryampolu, gminy Lacka, gmin Dubowiec i Wołczkowa, straży pożarnej w Złoczowie do rozporządzalności Wydziału krajowego		5.000 „
	Tem samem załatwione zostają wnioski nagłe do l. s. 1893, 1894, 2081, 2274, 2670, 2780, 2902, 2903, 2904, 3019, 3020, 3219, 3220, 3335 tudzież petycye do l. 1808, 1882, 1952, 1971, 2023, 2440, 2541, 2620, 2611, 2633, 2634, 2665, 2806, 2826, 2856, 3054, 3066, i 3257.		
„ 91c)	Dla reprezentacyi spalonego miasteczka Mikuliniec, jednorazowy bezzwrotny zasiłek . .		4.000 „
	Załatwiając wniosek nagły p. Schätzla L. s. 2781 tudzież petycyę l. 2637 o przyznanie dodatku drożyźnianego dla nauczycieli i nauczycielek szkół ludowych m. Złoczowa dotkniętego pożarem wnosi komisya budżetowa:		
	Wysoki Sejm raczy uchwalić:		
	Poleca się c. k. Radzie szkolnej, ażeby nauczycielom (-kom.) m. Złoczowa dotkniętym klęską pożaru. przyznała dodatek drożyźniany z rubryki II. poz. 8. na rok jeden.		
	Komisya budżetowa odstępuje Wydziałowi krajowemu:		
	Petycyę l. 1730 Przełożonej Sióstr Felicyanek w Krakowie do zbadania i ewentualnego przedstawienia wniosku;		
	l. 2711 Zgromadzenia służebnic serca Jezusowego we Lwowie do zbadania i sprawozdania;		
	l. 2347 Stowarzyszenia Pracy niewiast katolickich w Przemyślu do załatwienia.		
	Nad petycyami l. 1946 Stowarzyszenia wzajemnej pomocy położnych we Lwowie, l. 2011 Wandy		
	Do przeniesienia . . .	37.348 K.	49.875 K.

	zwyczajne	nadzwyczajne
Z przeniesienia . .	37.348 K.	49.875 K.

Piżlowej wdowy po lekarzu okręgowym w Tartakowie, l. 1753 i l. 2476 Olgi Hlibowickiej wdowy po lekarzu okręgowym w Łanczynie, l. 2886 Minodory Ropickiej, wdowy po gr. kat. proboszczu w Przemyślu, l. 2696 Stowarzyszenia Polaków w Budapeszcie, l. 2375 Męskiego Towarzystwa św. Wincentego a Paulo w Brodach, l. 2309 Towarzystwa Pań dobroczynności w Drohobyczu, l. 2239 Katol. kasy zapomogowej „Przyjaźń“ we Lwowie, l. W. kr. 56029 Wojciecha i Benedykta Grabosia z Psar o zapomogi, przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Suma rubryki IV. . .	37.348 K.	49.875 K.
	87.223 K.	

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Barwiński.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rubr. V. poz. 92—99 wyd.

Oświata.

Sprawozdawca Włodzimierz Kozłowski.

I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.

		zwyczajne	nadzwyczajne
Akademia umiejętności w Krakowie:			
a) zasiłek stały	52.000 K.		
b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod kierownictwem profesora Dra Smolki w Archiwum Watykańskiem (na trzechlecie 1901/2—1903/4	4.000 „		
c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego	5.000 „	61.000 K.	
Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po	2.400 K.	14.400 „	
Sawczyńska Jadwiga, wdowa po śp. Zygmuncie Sawczyńskim, stały roczny dodatek do pensyi emerytalnej			1.000 K.
Ilnicka Marya, wdowa po członku Rady szkolnej krajowej śp. Bazylim Ilnickim, stały dożywotni datek roczny			720 „
Razem wydatków zwyczajnych		75.400 K.	
nadzwyczajnych		1.720 „	
S u m a . .		77.120 K.,	

czyli tyle, ile obliczono na r. 1902 i w r. 1901 i 1903 rzeczywiście wydano.

II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.

Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego (wedle osob. sprawozd). .	7,862.594 K.	
Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego emerytalnego (wedle osob. sprawozd.) .	694.529 „	
Na subwencyę dla istniejących już internatów, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową	12.000 „	
Na budowę domów dla internatów		40.000 K.
R a z e m . .	8,569.123 K.	40.000 K.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm odsyła

Petycye:

$\frac{1985}{1311}$ Konwentu Panien Benedyktynek w Przemyślu,

$\frac{2226}{1509}$ Komitetu św. Jozafata,

$\frac{5584}{1009}$ Siostry Maryi Humilianny Felicyanki Przełożonej Internatu kandydatek Seminaryum nauczycielskiego w Przemyślu,

$\frac{2093}{1388}$ i $\frac{2094}{1389}$ Towarzystwa Opieki nad Internatem im. Piramowicza dla uczniów Seminaryum nauczycielskiego we Lwowie,

$\frac{2090}{1381}$ i $\frac{2091}{1383}$ Internatu dla uczniów Seminaryum nauczycielskiego w Krakowie,

$\frac{2092}{1387}$ Internatu dla uczniów Seminaryum nauczycielskiego w Krakowie o subwencyę na budowę domu,

$\frac{1869}{1210}$ Rafały Lubowidzkiej Przełożonej Siótr Nazaretanek o subwencyę na internat dla kandydatek Seminaryum nauczycielskiego w Krakowie,

$\frac{1979}{1368}$ Anny Sikorskiej właścicielki internatu św. Anny w Przemyślu,

$\frac{1938}{1267}$ Komitetu internatu dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego w Krośnie,

$\frac{2079}{1331}$ Przełożonej Internatu dla dziewcząt we Lwowie,

$\frac{2808}{1998}$ Przełożonej zakładu wychowawczego PP. Bazylianek w Stanisławowie,

$\frac{1743}{1150}$ Komitetu Internatu c. k. Seminaryum w Krośnie o subwencyę na budowę internatu,

$\frac{2237}{2098}$ Towarzystwa opieki nad internatem dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego w Sokalu,

$\frac{2573}{1809}$ Heleny Zawadzkiej o subwencyę na internat,

$\frac{2294}{1569}$ Komitetu Towarzystwa Opieki nad internatem dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego w Tarnopolu,

$\frac{2078}{1380}$ Przełożonej internatu dla dziewcząt w Przemyślu,

$\frac{2422}{1675}$ Komitetu internatu Seminaryum nauczycielskiego w Stanisławowie,

$\frac{2843}{2030}$ Bazyalianek w Przemyślu,

$\frac{2443}{1696}$ Komitetu dla uczniów c. k. Seminaryum nauczycielskiego w Zaleszczykach do Wydziału krajowego,

$\frac{1985}{1311}$ Komitetu Panien Benedyktynek w Przemyślu o subwencyę na internat do Wydziału krajowego do zbadadauia i ewentualnego uwzględnienia w granicach ryczałtu.

Lwów 19. października 1903.

Za Przewodniczącego:
Badeni.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Budżet krajowy na rok 1903.

Do rubr. V. poz. 96. Wydatków funduszu krajowego

Sprawozdawca poseł Włodzimierz Kozłowski.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej z preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1903.

Wydatki funduszu szkolnego wynosiły w r. 1896	. .	6,704.358 K
w r. 1897	. .	7,128.746 „
w r. 1898	. .	7,592.728 „
w r. 1899	. .	8,016.033 „
w r. 1900	. .	8,923.719 „
w r. 1901	. .	9,423.939 „
w r. 1902	. .	10,140.160 „
Na rok 1903 preliminował Wydział krajowy wydatki:		
a) w preliminarzu Sejmowi przedstawionym	. .	11,047.603 „
b) we wnioskach dodatkowych przez Wydział krajowy brevi manu, komisyi przedłożonych	. . . . .	1.400 „
		11,049.003 „
Według wniosków Komisyi zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej wynosić będą wydatki w r, 1903		11,049.003 K.
czyli o	. . . . .	1,206.116 „
więcej od kwoty wydatków funduszu szkolnego uchwalonych na rok 1902, o	. . . . .	908.843 „
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków w roku 1902, a o	. . . . .	1,625.064 „
więcej od wydatków z r. 1901		
Wydatki zwyczajne w r. 1903 wynosić mają	. . . .	10,793.827 „
czyli o	. . . . .	1,203.816 „
więcej od wydatków zwyczajnych przyjętych na rok 1902.		
Wydatki nadzwyczajne w r. 1903 mają wynosić	. . . .	255.176 „
czyli o	. . . . .	1.400 „
więcej od przedłożonego przez Wydział krajowy Sejmowi preliminarza, a o	. . . . .	2.300 „
od kwoty preliminowanej na rok 1902.		
Dochody wynosiły w r. 1896	. . . . .	2,847.000 „
w r. 1897	. . . . .	3,184.036 „
w r. 1898	. . . . .	2,989.216 „
w r. 1899	. . . . .	3,052.042 „
w r. 1900	. . . . .	3,252.084 „
w r. 1901	. . . . .	3,236,679 „
w r. 1902	. . . . .	3,412.891 „

Komisya przyjmuje dochody na rok 1903 zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego . . . . . 3,186.409 „
Dochody na rok 1903 będą wedle powyższych wniosków o . . 226.482 „
niższe od dochodów z roku 1902, o . . . . . 50.270 „
niższe od dochodów z r. 1901.

Niedobór wynosił w r. 1896	. . . . .	3,857.358 „
w r. 1897	. . . . .	3,944.710 „
w r. 1898	. . . . .	4,603.512 „
w r. 1899	. . . . .	4,964.091 „
w r. 1900	. . . . .	5,671.635 „
w r. 1901	. . . . .	6,187.260 „
w r. 1902	. . . . .	6,727.269 „
Niedobór przyjęty na r. 1903	. . . . .	7,862.594 „

Oceniając działalność kraju na polu szkolnictwa w świetle cyfr zawartych w Sprawozdaniu Rady szkolnej i w preliminarzu budżetu, należy przyznać, że we wszystkich kierunkach z wyjątkiem nauki gimnastyki, zręczności, kursów rolniczych i nauki dopełniającej jest w tychże cyfrach wielki, a w niektórych znacznie większy, niż w latach poprzednich postęp, który jest zarówno wynikiem przyzwolonych przez Sejm w znaczniejszej mierze środków, jak i uznania godnej gorliwości Rady szkolnej krajowej.

Mimo usilnych starań tak w kierunku powiększenia liczby szkół, jak i liczby klas, z przykrością zanotować trzeba, że ogólna liczba dzieci, które nie pobierały nauki szkolnej wynosiła w przybliżeniu 278.946,
czyli . . . . . 27·1%
wszystkich dzieci w wieku od 6—12 lat.

Cyfry rzeczone wykazują, że pomimo znacznego powiększenia się ludności liczba dzieci nie pobierających żadnej nauki szkolnej się zmniejsza, — w porównaniu do r 1900 zmniejszyła się bowiem o 10.016 dzieci, czyli o 1·5% obowiązanych; a chociaż procent dzieci nie pobierających żadnej nauki szkolnej w Anglii, na Węgrzech, w Kroacyi i na Bukowinie jest prawie tak wielkim, jak u nas, niemniej jednak zaprzeczyć trudno, że ubolewania godnym pozostanie faktem, iż 27·1% dzieci rośnie bez oświaty, zwłaszcza jeśli się ten fakt ocenia w oderwaniu od postępu w tej mierze i od jego przyczyn, których szukać trzeba w tyloletniem zaniedbaniu kraju przed nadaniem mu autonomii.

Komisya podnosi potrzebę przeprowadzenia bliższych dochodzeń w przedmiocie przyczyn niepobierania nauki przez tak znaczną ilość dzieci, uważałaby też za wskazane zebranie dotyczących tej sprawy dat.

Również wyrażono w Komisyi życzenie, ażeby wedle wzorów formularzy zawartych w szkolnej statystyce pruskiej zebrano statystyczne daty z odpowiedzią na następujące pytania: 1) jak wielką jest odległość gmin, które nie posiadają szkoły, a które wcielono do zakresów szkolnych innej gminy? 2) ile dzieci obowiązanych do nauki, mieszka w tychże gminach; 3) czyli gminy czynią zadość obowiązkowi dawania podwód dla dzieci, tam gdzie tego zachodzi potrzeba i czyli jest dokładna pod tym względem kontrola; 4) ile dzieci obowiązanych do nauki szkolnej mieszka dalej, aniżeli 4 km. od budynku szkolnego; 5) ile kilometrów od szkoły są oddalone gminy dotychczas do zakresów szkolnych nie wcielone; 6) z jakich powodów tychże gmin do zakresów szkolnych nie wcielono, czy z powodu oddalenia, czy z powodu braku podwód, czy z powodu braku miejsca w budynku szkolnym, czyli też z powodu braku nauczyciela?

W Prusiech na 30.000 gmin:

Liczba gmin.	Odległość gminy od szkoły.
6.200	2 km.
4.500	3 „
2.600	4 „
800	5 „
340	6 „
115	7 „
115	7 „

JW. Prezydent Rady szkolnej krajowej wykazał, jak trudnem jest zebranie wydatniejszych dat statystycznych, wobec niedostateczności sił, któremi na ten cel rozporządza Rada szkolna krajowa. Zwrócił uwagę na to, że Rada szkolna krajowa stara się zastosować do wyrażonych w tym kierunku życzeń, czego dowodem dodatkowy arkusz zestawień statystycznych, dodany do sprawozdania w myśl życzeń wyrażonych w lipcu 1902, a przyjęty z wielkiem uznaniem przez posłów zajmujących się tą sprawą. JW. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej przyrzekł, że i dalsze życzenia będą służyły za podstawę do dalszych zarządzeń. Co do podwód dla dzieci daleko mieszkających podniósł JW. Wiceprezydent Rady szkolnej, iż sprawa ta nie jest unormowana, i że jest trudno do unormowania, że jednakże gdzieniegdzie gminy postronne, wcielone do zakresu, szkolnego w miesiącach zimowych przywożą dzieci do szkoły, mając rodzaj turnusu co do dostarczania koni i sań.

Tak Sejm, jak i Rada szkolna krajowa usiłują stworzyć warunki, któreby zapewniły udzielanie nauki szkolnej dzieciom jej pozbawionym, — i usunąć przyczyny dzisiejszego, ubolewania godnego stanu rzeczy, o ile to jest w mocy czynników do tego powołanych, — a mianowicie po przeprowadzeniu polepszenia bytu nauczycieli starają się o dalsze powiększenie liczby seminaryów o powiększenie liczby nauczycieli kwalifikowanych i o staranniejsze wykształcenie nauczycieli niekwalifikowanych na kursach wakacyjnych.

Liczba seminaryów zawsze jeszcze jest niewystarczającą, a w innych państwach, w których także jest wielki brak nauczycieli, jak n. p. w Prusiech, Saksoni i w Bawaryi, rząd nader szybko bądźto powiększa liczbę seminaryów, bądźto otwiera paralelne klasy; rządy nie szczędzą na ten cel nakładu, pomimo że w tych krajach seminarya połączone są z internatami, a utrzymanie ich więcej aniżeli u nas kosztuje.

W znacznym wzroście frekwencyi do seminaryów nauczycielskich, spostrzedz się daje wynik usilnych starań Wysokiego Sejmu podjętych w celu polepszenia w miarę możności warunków bytu stanu nauczycielskiego. Liczba uczniów i uczenic seminaryów wzrosła o 628 a więc wzrost jest o ośm razy większym, aniżeli w latach 1900 i 1899.

Liczba uczniów i uczenic, którzy złożyli egzamin dojrzałości wzrosła o 45; w latach 1899 i 1900 liczba ta się zmniejszyła, a w r. 1900 zmniejszenie było nawet znacznem, bo wynosiło 69 uczniów. Postęp w tej mierze jest wielkim. Ze względu na fakt jednak, że nie wszyscy stypendyści poświęcają się stanowi nauczycielskiemu, ponieważ się kontraktami do tego zobowiązali, zalecono Radzie szkolnej krajowej porozumienie się z Dyrekcyą skarbu, poczt i telegrafów oraz z magistratami miast i innemi władzami w tym celu, aby kandydatów na nauczycieli, którzy otrzymywali stypendya i przyjęli dobrowolnie zobowiązania poświęcenia się służbie nauczycielskiej, do służby w innych działach administracyi nie przyjmowano.

JW. Wiceprezydent Rady szkolnej krajowej wykazał, że ucieczki ze stanu nauczycielskiego zdarzają się i teraz dość często, czyto do służby pocztowej, czy też skarbowej lub kolejowej, tej dezercyi z zawodu stara się Rada szkolna krajowa zaradzić przez to, że nader ściśle przestrzega zwrotu pobranych stypendyów pedagogicznych od kandydatów, którzy nie chcą się poświęcić stanowi nauczycielskiemu i w każdym poszczególnym wypadku odnosi się do władzy czyto pocztowej, kolejowej, skarbowej lub wojskowej z prośbą, aby nie przyjmowała nauczycieli do innego zawodu, a względnie przyjmowała ich tylko pod warunkiem, jeżeli całe stypendyum pobrane w czasie studyów seminaryalnych będzie zwrócone. W obradach Komisyi podniesiono, że o ile środków powyższych lekceważyć sobie nie można, o tyle znacznie większy wpływ na usunięcie braku nauczycieli może mieć utwierdzenie idealnego pojęcia obowiązków życia; ożywienie patryotyzmu przez profesorów seminaryów i przekonanie uczniów, że kraj potrzebuje nauczycieli, że te, poświęcając się temu ciężkiemu zawodowi mogą przyczynić się do cywilizacyjnego podniesienia i krajowi oddać wielkie usługi.

Pielęgnowanie patryotycznego i obywatelskiego ducha w seminaryach, które się tak dobrze udawało ludziom tej wiary, co ś. p. Zygmunt Sawczyński, jest więc najpierwszym warunkiem pozyskania i większej liczby nauczycieli i podniesienia poziomu kandydatów, którzy z seminaryum wychodzą.

Z radością powitać należy wzrost nauczycieli kwalifikowanych o 549, który w porównaniu z r. poprzednim jest o 22%, w porównaniu z r. 1899 i 1898 o 46% do 65% większym, w porównaniu z r. 1897 blisko 5 razy większym, a w porównaniu z latami 1895—6, o 105% do 148% większym.

Liczba sił nauczycielskich bez formalnej kwalifikacyi, która w latach 1891—5 i 1897—8 ciągle rosła, w r. 1901 zmniejszyła się o 85, a więc zmniejszenie jest w porównaniu z r. poprzednim o 28%, w porównaniu z r. 1899 o 5% większem.

Podnosząc ten fakt, stwierdzić należy, że nietylko ilość sił nauczycielskich bez formalnej kwalifikacyi się zmniejsza, ale że Rada szkolna usilnie stara się za pomocą kursów wakacyjnych lepiej ich przygotować do nauczycielskiego zawodu.

Kursa kwalifikacyjne dla nauczycielek bez egzaminów dojrzałości rozwijają się dobrze i wydały bardzo dobre rezultaty. Aby pogłębić naukę zarządzono w tym roku w Wieliczce kurs dwustopniowy w ten sposób, że kandydatki, które odbyły kurs 6 tygodniowy w tym roku, odbyć muszą na rok przyszły drugi kurs sześciotygodniowy; przygotowanie tych kandydatek wskutek tego będzie skuteczniejsze. Liczba 4 kursów jest za małą w obec znacznej liczby nauczycielek niekwalifikowanych a Rada szkolna wystąpi na rok przyszły z prośbą o fundusze na urządzenie co najmniej jeszcze jednego takiego kursu.

Komisya uważa żądanie to za usprawiedliwione, a przy tej sposobności przypomina, że już po raz drugi wyrażono w łonie komisyi życzenie, aby dla kandydatek na nauczycielki stanu zakonnego, które kierują szkołami przy ochronkach urządzono kurs wakacyjny przy jednym z klasztorów krajowych.

Liczba szkół wzrosła o 106, a liczba szkół nieczynnych z powodu braku nauczycieli, zmniejszyła się w równej mierze, co lat zeszłych.

Liczba klas wzrosła o 550, czyli prawie cztery razy więcej aniżeli w r. 1900/1 a blisko dwa razy tyle, co w r. 1899/900.

Wzrost liczby klas nadetatowych był także znacznie większym, aniżeli w latach poprzednich.

Szkoły wydziałowe okazują normalny wzrost frekwencyi.

Liczba szkół nieczynnych, w których jest odpowiedni budynek, a niema nauczyciela, zmniejszyła się w równej mierze, co lat zeszłych.

Podnoszono w komisyi, że nauka dopełniająca potrzebuje reorganizacyi, i ubolewano nad tem, że w r. 1901 74.051 dzieci (o 6.526 mniej, niż w r. poprzednim) nie pobierało nauki dopełniającej.

Sprawozdanie Rady szkolnej wykazuje w r. 1901 zwiększenie frekwencyi o 20.048, które obraca się w tych samych mniej więcej granicach, co przeciętny wzrost frekwencyi w latach 1897—1900, stanowi natomiast znaczny postęp w porównaniu do r. 1896/7, w którym frekwencya się zmniejszyła i do lat 1891—5, w których zwiększenie było znacznie większem.

O ile cieszyć się należy z powiększenia frekwencyi, o tyle ubolewać należy, że we wielu gminach nieregularność jej, która w części jedynie tylko jest wypływem smutnych ekonomicznych stosunków, wywiera ujemny wpływ na postęp nauki szkolnej.

Wykazano też w Komisyi nienależyte wykonanie przymusu szkolnego.

Kary w tej mierze w ustawie wyznaczone, nie są karą we właściwem tego słowa znaczeniu, ale środkiem zmuszenia rodziców do posyłania dzieci do szkoły, jeżeli środek ten ma działać, ściągać rzeczone kary należy prędko, a nie dopiero wtedy, kiedy dziecko szkołę ukończyło. Często też rodzice płacąc karę razem z innemi należytościami, nie wiedzą wcale, że ją płacą. Uskarżano się również, że w niektórych powiatach górskich, kary są za wysokie i do stanu zamożności ludności wiejskiej niezastosowane.

JW. Prezydent Rady szkolnej krajowej oświadczył, że Rada szkolna krajowa odnosi się rokrocznie do c. k. Namiestnictwa o wydanie poleceń do Starostów, aby sprawy przymusu szkolnego nie spuszczali z oka, a zajęli się szybkiem i energicznem wykonaniem mandatów karnych, których opóźnienie odbiera im wszelką skuteczność.

W poprzednich sprawozdaniach podnosiła komisya z ubolewaniem, że z powodu braku księży cierpi nauka religii w szkołach ludowych. Obecnie z radością powitać należy znacznie większą liczbą kleryków w seminaryach. Również z zadowoleniem zaznaczyć trzeba, że liczba szkół, w których księża udzielali religii z tytułu duszpasterskiego, która w latach 1894—6 i 1900 się zmniejszała w r. 1901/2 o 55 się zwiększyła. Liczba nauczycieli religii zajmujących stałe systemizowane posady, również od r. 1894—7 i od r. 1898 do r. 1901 ciągle, w ostatnim r. o 7 się zwiększała. Liczba zastępców nauczycieli religii również w ostatnich dwóch latach o 27 się zwiększyła. Komisya uważając niedokładne nauczanie religii za jedną z najbardziej ujemnych stron

niektórych szkół, spodziewa się, że i w przyszłości liczba szkół, w których nauki religii księża udzielają, ciągle rosnąć będzie.

Komisya wysoko ceni otwartość, z którą Rada szkolna w sprawozdaniu stwierdza ujemny rezultat usiłowań swoich tam, gdzie mimo najlepszej woli, nie udało jej się osiągnąć zamierzonego celu.

JW. Wiceprezydent Rady szkolnej dał w Komisyi następujące wyjaśnienie:

Co do kursów dopełniających rolniczych nie da się zaprzeczyć, że wadliwość planów neuki dla tych kursów nie mało się przyczynia do zastoju w rozwijaniu się ich należytem.

Złemu stara się zaradzić Rada szkolna krajowa przez częste inspekcye fachowego inspektora ks. prof. Głodzińskiego. Zeszłoroczna konferencya kierowników tych kursów zwołana przez Radę szkolną krajową przyczyniła się niezawodnie do polepszenia stanu rzeczy. Niemniej jednak okazała się potrzeba zwołania znawców fachowych, rodzaj ankiety, na którejby wzięto pod rozwagę ulepszenie planów nauki i podręczników.

W sprawie rzeczonych kursów przestrzegano w komisyi przed podwyższaniem ich poziomu. Kursa rzeczone przedstawiać powinny wzorowy typ nauki uzupełniającej. Ponieważ pod względem wzorowych gospodarstw połączonych z seminaryami nauczycielskiemi, Bośnia jest klasycznym krajem, zaleciła Komisya Radzie szkolnej krajowej wysłanie jednego z urzędników Rady szkolnej krajowej do Bośnii w celu zbadania nauki rolnictwa w szkołach ludowych i seminaryach.

Zażądano również dokładniejszej statystyki ogrodów szkolnych i dalszej akcyi w sprawie premiowania odznaczających się pod tym względem nauczycieli i przypomniano Radzie szkolnej krajowej oświadczenie zeszłoroczne w sprawie wydania regulaminu dla ogrodów szkolnych.

Reprezentant Rady szkolnej krajowej wykazał, że akcya rzeczona należycie się rozwija.

Zwrócono również uwagę w Komisyi, jak lat zeszłych, tak i b. r. na zniechęcenie, jaki wśród ludnosci budzi fakt, jeżeli gmina znacznym wysiłkiem szkołę wybudowała, a nauczyciela otrzymać nie może. Dzieje się to w okręgach górskich (Turka, Lisko), do których nauczyciele idą niechętnie, a w których zbyt często opuszczają posady. Np. szkoła w Mochnatem w powiecie Turczańskim stała przez długi czas pustką ku wielkiemu rozgoryczeniu ludności.

Podniesiono też, że szkoły tego rodzaju, w których budynek postawiono, przy obsadzaniu nauczycieli powinny mieć pierwszeństwo przed innemi.

Poruszono również myśl, czyliby w celu równomiernego rozszerzania oświaty w powiatach, w których szkół jest zbyt mało i w miejscowościach nieprzystępnych i od miast oddalonych nie było wskazanem przyznawać nauczycielom osobnych zasiłków?

Reprezentant Rady szkolnej krajowej przyznał, że w powiatach górskich istnieją szczególne trudności obsadzenia posad. Nauczyciele uważają przeniesienie z innych powiatów do powiatów górskich bardzo niesłusznie za wygnanie. W tej mierze należy skierować na te okręgi intenzywną uwagę.

O ile jednak obraz szkół, jaki daje statystyka dostarcza niewątpliwie dowodów postępu, o tyle podniesiono z naciskiem w Komisyi, że nie sama tylko statystyka może służyć za podstawę do ocenienia naszego szkolnictwa ludowego.

Podniesiono wątpliwości, czyli Rada szkolna krajowa jest w stanie podążyć za nagłym i wszechstronnym wzrostem szkolnictwa? Czyli jest w stanie zapanować nad ciągle rosnącym aparatem? Czyli w niektórych powiatach inspekcye nie odbywają się szablonowo i biurokratycznie, podczas gdy szkoła jest organizmem żywym i wymaga ciągłej opieki i starannej baczności? Czyli Rada szkolna posiada dokładne informacye o ujemnych stronach szkolnictwa w tych powiatach, w których inspekcyę inspektor krajowy odbywa nieregularnie? Czyli raporta inspektorów nie są zbyt optymistyczne? Czyli we wszystkich powiatach rozporządzenia Rady szkolnej są wykonane?

Oto szereg pytań, na które Rada szkolna krajowa w przyszłych sprawozdaniach i w zarządzeniach swoich niewątpliwie zwróci uwagę. Do postawienia tych pytań dała w części powód zawarta w sprawozdaniu Rady szkolnej — zawarte zbyt pobłażliwe ocenienie stanu szkół przez Radę szkolną krajową.

Według sprawozdania stan nauki i obyczajenia młodzieży szkolnej na 4.090 szkół czynnych był bardzo dobry lub dobry w 2.638 szkołach, dostateczny w 1.350 szkołach

niedostateczny w 93 szkołach. Po zasięgnięciu informacyi u posłów rozmaitych powiatów, którzy dobrze znają szkoły w swoich okręgach, przyszła Komisya do przekonania, że jest znacznie więcej szkół, w których stan nauki jest niedostatecznym, jak 93. W niektórych szkołach dzieje się to bez winy nauczyciela, a jest wynikiem nieregularnej frekwencyi, ubóstwa, oddaleniu od szkoły i t. d.

Należy do właściwości natury ludzkiej skłonność przedstawienia owoców własnej pracy w lepszem świetle, niż rzeczywiste, nic dziwnego, że też słabości tej ulegają także i niektórzy inspektorowie powiatowi. Jest jednak zadaniem Rady szkolnej krajowej, a poszczególnie inspektorów krajowych kontrolować ich raporta i nie polegać na zbyt optymistycznych.

Komisya podniosła potrzebę regularnego odbywania inspekcyi we wszystkich szkołach nietylko przez inspektorów okręgowych, ale także przez inspektorów krajowych.

Tak dla nauczycieli bowiem, jak i dla inspektorów okręgowych jest regularna inspekcya niezbędną, a potrzebną jest także dla ciągłości informacyi Rady szkolnej krajowej. A niestety zaprzeczyć się nie da, że z powodu braku sił odbywa się inspekcya ze strony inspektorów krajowych, a nie wszędzie regularnie. Należałoby też powiększyć liczbę inspektorów krajowych a nie odrywać ich od inspekcyi przez przydzielanie im innych prac i na wypadek słabości ustanowić stałych zastępców.

Wedle ostatniego sprawozdania Rady szkolnej krajowej za rok 1901/2 było w 78 okręgach szkolnych po wyłączeniu okręgu miejskiego i zamiejskiego we Lwowie, w których panują stosunki anormalne, 7.860 czynnych klas pospolitych w szkołach publicznych t. j. po 100 klas na jeden okręg.

Na 1 inspektora okręgowego przypada klas:

	w kraju	we Lwowie
klas pospolitych publicznych . .	100	124
klas pospolitych prywatnych . .	6	40
klas wydziałowych publicznych .	2½	38
szkół wydziałowych prywatnych .	—	3
Razem . .	108½	205

Szkoły wydziałowe przyczyniają się, jako szkoły typu wyższego i będące w stadyum rozwoju, w wysokiej mierze do obarczenia inspektorów, a właśnie cyfry odnoszące się do tej kategoryi szkół są rażąco wyższe od takich samych cyfr w całym kraju.

JW. Prezydent Małachowski zwrócił uwagę Komisyi na brak dostatecznej liczby inspektorów w mieście Lwowie.

Bardzo ożywiony, bo ułatwiony z natury rzeczy w mieście stosunek osobisty nauczycielstwa i publiczności do inspektorów, zabiera im bardzo wiele czasu.

Wszystkie szkoły we Lwowie są wieloklasowe i wymagają po przeprowadzonej wizytacyi odbywania konferencyi często kilkugodzinnych. Oprócz posiedzeń Rady szkolnej okręgowej biorą inspektorowie miejscy udział w 50 rocznie posiedzeniach sekcyi szkolnej Rady miejskiej, w kilkunastu posiedzeniach komisyi budżetowej i Magistratu, a nadto dość często w posiedzeniach pełnej Rady miejskiej.

Wymagania stawiane do inspektorów szkolnych w stolicy kraju pod względem ogólnego i specyalnego wykształcenia są nierównie wyższe niż na prowincyi, a odpowiedzenie tym niezbędnym warunkom wymaga także sił i czasu.

Obarczenie inspektorów miejskich we Lwowie przekroczyło już granicę możliwości, a stosunki wskutek przyrostu klas z roku na rok statecznie się pogarszają.

Poseł Barwiński żądał w komisyi budżetowej »pomnożenia liczby krajowych inspektorów szkolnych, ponieważ obecna liczba nie jest wystarczającą dla wykonania ścisłego nadzoru szkół ludowych pospolitych i wydziałowych, tudzież seminaryów nauczycielskich. W szczególności należałoby utworzyć jedną posadę krajowego inspektora dla kursów i szkół rolniczych, okazało się bowiem, że znaczna część tych kursów nie spełnia swego zadania dla braku fachowego nadzoru«.

»Niezbędnem jest podwyższenie dotacyi dla nauki zręczności, w celu zaopatrzenia szkół w potrzebne do tego środki naukowe«.

»Również wskazanem byłoby podwyższenie kredytu na zaopatrzenie wdów i sierót po nauczycielach«.

»Kursa urządzane dla przygotowania niekwalifikowanych sił nauczycielskich, do egzaminów kwalifikacyjnych wydały pomyślne wyniki i przyczyniają się do podniesienia poziomu wykształcenia tych sił, które nie odbyły nauki w seminaryach nauczycielskich. Jednakże podwyższenie dotacyi celem pomnożenia takich kursów, byłoby koniecznie wskazane«.

»Ale też i pomnożenie liczby seminaryów nauczycielskich jest jeszcze nieodzowną rzeczą, zwłaszcza we wschodniej części kraju, gdzie seminarya nader rzadko są rozsiane. Pożądanem byłoby też wezwanie rządu do podwyższenia dotacyi na stypendya dla kandydatów nauczycielskich«.

Na podstawie powyższych wywodów komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm wzywa c. k. Rząd:

1) ażeby powiększył liczbę inspektorów krajowych i okręgowych, oraz utworzył posadę krajowego inspektora kursów i szkół rolniczych i sumę potrzebną na ten cel wstawił do preliminarza budżetu na rok 1905.

2) ażeby zwrócił szczególną uwagę na niedostateczną liczbę inspektorów szkolnych dla miasta Lwowa,

Suma wszystkich wydatków (t. j. wydatków funduszu szkolnego krajowego, funduszu okręgu miasta Lwowa, funduszu szkolnego emerytalnego i funduszów szkolnych miejscowych na szkoły ludowe wynosiła:

w roku 1896	9,829.050
w roku 1897	10,170.714
w roku 1898	11,873.306
w roku 1899	11,524.169
w roku 1900	11,953.964

w roku 1901 nie może być przytoczoną dokładnie oznaczona kwota tychża wydatków, ponieważ Rady szkolne okręgowe w Brzozowie, Chrzanowie, Krakowie, Krośnie i Limanowej nie przedłożyły przed podaniem do druku sprawozdania Rady szkolnej krajowej rachunków.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

»*Sejm wzywa c. k. Radę Szkolną krajową,*

1) Ażeby poleciła zalegającym z rachunkami Radom szkolnym okręgowym wcześniejsze przedkładanie zamknięć rachunkowych.

2) Ażeby zamieściła w sprawozdaniu o stanie wychowania publicznego na r. 1902 uzupełniony wykaz zamknięć rachunków funduszów szkolnych okręgowych.

Rubr. I. poz. 1.

Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych .	6,900.190 K.
czyli o	884.190 „
więcej od kwoty na r. 1902 uchwalonej, a o	762.636 „
więcej od kwoty wykazanej w zestawieniu rachunków z r. 1902.	
W przedłożonym komisyi wykazie wydatków na płace i dodatki na mieszkanie dla nauczycieli etatowych wynoszą rzeczone wydatki	6,960.270 „
Interkalarya oblicza Rada szkolna 10%. Wedle obliczenia Rady szkolnej, wynosić będą rzeczone interkalarya	696.027 „
Po ich potrąceniu otrzyma się kwotę , ...	6,264.243 „
Rada szkolna krajowa w preliminarzu swoim zaokrągliła powyższą kwotę na	6,264.000 „
Do kwoty tej dodać należy w myśl uchwały Sejmowej z dnia 11. lipca 1902 dodatkowo na podwyżkę płac nauczycielskich . . .	636.190 „
Normalny wzrost zaś wynosi	248.000 „

Powodem wzrostu tego jest po pierwsze, zorganizowanie nowych szkół i rozdzieenie 8 szkół przepełnionych, każdej na dwie szkoły odrębne, a to męskie i żeńskie, po d ugie reorganizacya 96 szkół na więcej klasowe, z tych jednej 5 klasowej wydziałowej, połączonej z 4 klasową pospolitą na 6 klasową wydziałową, połączoną z 4 klasową pospolitą na 5 klasową wydziałową, z 4 klasową pospolitą, dziewięciu 6 klasowych pospolitych na 3 klasowe wydziałowe, połączone z 4 klasową pospolitą, jednej 4 klaso wej pospolitej na 4 klasową wydziałową z 4 klasową pospolitą, jednej 4 klasowoj pospolitej na 3 klasową wy działową z 4 klasową pospolitą, pięć 5 klasowych na 6 klasowe, pięć 4 klasowych m ieszanych na 5 klasowe, pięć 3 klasowych na 4 klasowe, pięć 2 klasowych na 4 klasowe, jednej 1 klasowej na 4 klasową mieszaną i pięć 1 klasowych na 2 klasowe, po trzecie stałe obsadzenie większej liczby posad, z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych.

Zamknięcie rachunków z r. 1902 wykazuje pod poz. 1. przekroczenia 121.554 z powodu stałego obsadzenia większej liczby posad nauczycieli etatowych, niż preliminarzem przewidziano, która wpłynęła na zmniejszenie się intercalare.

Poz. 2. Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych	390.000 K.
czyli o	136.000 „
więcej od wydatków na ten cel preliminowanych na r. 1902, a o	100.976 „
więcej od rzeczywistych wydatków w r. 1902.	

Komisya preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym wydatki:

na 1130 posad nauczycieli nadetatowych w ich rzędzie

45 — I klasy
150 — II „
206 — III „
729 — IV „

Na wynagrodzenie rzeczone przypada kwota .	1,544.628 K.
Po potrąceniu 10% intercalare z powodu posad nieobsadzonych lub obsadzonych siłami niekwalifikowanymi	154.462 „
pozostanie	1,390.166 K.
Komisya przyjmuje wydatek zaokrąglony .	1,390.000 „
Zamknięcie rachunków z r. 1902 wykazuje pod poz. 2. R. I. przekroczenie	35.023 „

wskutek otwarcia większej liczby klas nadetatowych z powodu zwiększenia frekwencyi.

Rubr. I. poz. 3.

Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii	359.000 K.
czyli o	29.000 „
więcej od kwoty preliminowanej na r. 1902 a o .	17 „
mniej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1902.	
Przedłożony komisyi wykaz płac i dodatków na mieszkanie etatowych nauczycieli religii zawiera sumę wydatków	448.800 K.
Po potrąceniu tytułem opróżnionych posad 20% czyli o 2% więcej niż w r. 1901 w kwocie . .	89.760 „
Pozostanie kwota	359.040 K.

preliminowana okrągło jak powyżej wykazano.

Kwota służy za pokrycie kosztów utrzymania 294 nauczycieli religii.

Z liczby tych 294 nauczycieli religii

23 należy do 1 klasy
130 „ „ 2 „
103 „ „ 3 „
294 „ „ 4 „

Zamknięcie rachunków za r. 1902 wykazuje przekroczenie o	29.017 „

wskutek stałego obsadzenia większej liczby posad nauczycieli religii, niż przy uchwaleniu budżetu przyjęto.

Rubr. 1. poz. 4.

Na remuneracye za udzielanie nauki religii proponuje komisya . . . . . 110.000 K.

czyli o . . . . . 10.000 „

więcej od kwoty uchwalonej na r. 1902, o . . 8.161 „ mniej
od kwoty wykazanej w zestawieniu wydatków z r. 1902.

Zamknięcie rachunku z r. 1902 wykazuje w tej pozycyi przekroczenie . . . . . 18.161 „

w skutek udzielania nauki religii w większej liczbie szkół niż w preliminarzu przewidziano.

Komisya przekroczenie powyższe uważa za usprawiedliwione, widząc bowiem w religii fundament wychowania a w uregulowaniu tej nauki nieodzowny warunek skutecznego działania szkoły, podnosiła komisya zawsze z naciskiem potrzebę wyższego wydatku na ten cel.

Rubr. I. poz. 5.

Na dodatki pięcioletnie nauczycieli . . . 660.000 K.

czyli o . . . . . 30.000 K.

więcej od kwoty uchwalonej na r. 1902 a o . . . 33.447 „ mniej

od kwoty wykazanej w zastawieniu wydatków z r. 1902.

W obliczeniu tego wydatku na podstawie kwoty na r. 1903 preliminowanej, uwzględniła Rada szkolna krajowa przeciętny roczny wzrost . . . . . 30.000 „

Wskutek niespodziewanego wzrostu wydatku na ten cel w r. 1902 nie jest pewnem, czyli kwota przez Wydział krajowy w porozumieniu z Radą szkolną krajową preliminowana na mocy ustawy rosnąc na niezawisłe od woli Rady szkolnej zwiększenie się rzeczonego wydatku wystarczyć może.

Komisya mniema, że prawdopodobne przekroczenie w tej pozycyi da się pokryć z oszędności w innych pozycyach.

Zamknięcie rachunków z r. 1902 wykazuje przekroczenie . . . . . 63.447 K.

wskutek przyznania większej liczby dodatków pięcioletnich.

Rubr. I. poz. 6.

Na wynagrodzenie nauczycieli za godzinę nadobowiązkowe . . . . . 225.000 K

czyli o . . . . . 25.000 K.

więcej od kwoty preliminowanej na r. 1902

a o . . . . . 18.647 „

mniej od kwoty w r. 1902 rzeczywiście na ten cel wydanej.

Zamknięcie rachunków z r. 1902. wykazuje przekroczenie . . . . . 6.353 „

z powodu tego, że wysokość remuneracyi za godziny nadobowiązkowe podniosła się wskutek podwyższenia płac nauczycieli.

Na podwyższenie kwoty na ten cel przeznaczonej wpłynęło zaprowadzenie nauki podzielnej, a przekroczenie preliminarza w tej pozycyi powtarza się po raz drugi; w r. 1901 bowiem wynosiło . . . . . 8.030 „

Rubr. I. poz. 7.

Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych . . 60.000 K.

czyli o . . . . . 10.000 „

więcej aniżeli przyjęto na r. 1902

a o . . . . . 1.187 „

mniej od kwoty wykazanej w zamknięniu rachunków r. 1902.

W tej pozycyi nastąpiło w r. 1902 przekroczenie . 11.187 „

z powodu że okazała się potrzeba zastępstwa większej liczby nauczycieli urlopowanych od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1902.

Wedle wniosków komisyi budżetowej wynosić będą:

wydatki Rubryki I. na płace i dodatki . . . 9,704.190 K.
czyli o . . . . . 1,124.190 K.
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1902
a o . . . . . 839.448 „
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1902.

Zamknięcie rachunków z r. 1902 wykazuje w poz. 1, 2, 3, 4, 5, 6 i 7 przekroczenia w kwocie . . . 284.742 „

Wogóle przeto przekroczenie preliminarza na r. 1902 wynosi w rubryce I. . . . . 284.742 „

Rubryka II. Remuneracye i zasiłki.

Rubr. II. poz. 8.

Remuneracye i zapomogi dla naczycieli . . 44.000 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i w tymże roku wydano.

Rubr. II. poz. 9.

Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:

1) Na 4 kursa wakacyjne dla niekwalifikowanych sił nauczyczycielskich po . . . 2.700 K.
razem . . . . . 10.800 K.

2) Na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół wiejskich:

a) całoroczny kurs rolniczy . . .	6.000 K.	
b) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze .	7.000 K.	
c) kurs uprawy tytoniu	1.000 K.	
Razem .	14.000 „	. . 24.800 K.

czyli tyle ile przyjęto na r. 1902,
a o . . . . . 2.090 „
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków za r. 1902.

Zaoszczędzono w tej pozycyi w r. 1902 . . 2.090 „
z powodu, że spodziewane wydatki nie nastąpiły.

Rubr. II. poz. 10.

Na kursa wakacyjne nauki zręczności dla nauczycieli, a to:

a) 2 kursa slöjdu drzewnego . . .	3.200 K.
b) 1 kurs koszykarstwa	1.600 „
c) 1 kurs kartoniarstwa	1.600 „
	6.400 K.

czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902 i w tymże roku rzeczywiście wydano.

Rubr, II. poz. 11.

Remuneracya na naukę robór ręcznych . . 41.000 K.

czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902, a o . . . 240 K.
mniej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1902.

Oszczędności w zamknięciu rachunków z r. 1902 wynoszą w tej pozycyi . . . . . 240 K.

zmniejszenie się wydatku na ten cel wynika z tego powodu, że zachodzi coraz mniojsza potrzeba przyjmowania w tym celu nauczycielek robót za osobną remuneracyą, gdyż w przeważnej ilości szkół czy to na posadzie etatowej, czy to na posadzie nadetatowej znajduje się nauczycielka, która z obowiązku i bez osobnego wynagrodzenia prowadzi naukę robót ręcznych.

Wydatki Rubr. II. na remuneracye i zasiłki wynosić będą . . . . . 116.200 K.

czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902, a o . . . 2.330 K
więcej aniżeli w r. 1902 rzeczywiście wydano.

Zaoszczędzenie w Rubr. II. zamknięcia rachunków na r. 1902 w poz. 9. i 11 wynosi. . . . 2.330 K.

Rubr. III. poz. 12.

Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych . . . . . 13.000 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902, a o . . . 559 „ mniej
aniżeli w r. 1902 rzeczywiście wydano.

Rubryka IV. Dodatki i dary z łaski.

Rubr. IV. poz. 13.

Dodatek stały do funduszu szkolnego emerytalnego . 25.600 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i w r. 1902 rzeczywiście wydano.

Rubr. IV. poz. 14.

Interkalarya, przypadające z funduszu szkolnego krajowego na rzecz krajowego funduszu szkolnego emerytalnego za pierwszy kwartał w razie opróżnienia posad nauczycielskich . . . . . 51.073 K.
czyli o . . . . . 203 K. więcej
od kwoty uchwalonej na r. 1902 i rzeczywiście w tymże roku wydanej.

Rubr. IV. poz. 15.

Na emerytury nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół wydatek nadzwyczajny . 5.000 K.
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902 a o . . . 2.252 „
więcej, aniżeli wykazuje zamknięcie rachunków za rok 1902, wedle którego w tej pozycyi zaoszczędzono . 2.252 K.
z powodu niepobrania należytości w r. 1902 i wstrzymania poborów wskutek śmierci.

Rubr. IX. poz. 16. Dary z łaski.

Dla wdów po nauczycielach i byłych nauczycieli, a to:

a) stałe wedle wykazu dołączonego do preliminarza krajowego . . . . . 11.500 K.
b) jednorazowe . . . . . 6.000 „
17.500 K.

czyli o . . . . . 260 K.
więcej od kwoty przyjętej na ten cel w preliminarzu na r. 1902, a o . . . . . 1.505 „
więcej od wykazanej w zamknięciu rachunków wynikłości z roku 1902, wedle którego zaoszczędzono w tej pozycyi . . . . . 1.245 „

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm odsyła:

Petycye nauczycieli $\frac{2793}{1983}$ Józefa Krzyżanowskiego,
$\frac{1809}{1999}$ Jana Floryana,
$\frac{2010}{1321}$ Teodora Gerulaka,
$\frac{2635}{1864}$ Ludwika Podhalicza,
$\frac{2303}{1578}$ Leona Kozarkiewicza,
$\frac{1714}{1121}$ Henryka Szczepki,
$\frac{3006}{2156}$ Wojciecha Szajny,
$\frac{2537}{1775}$ Jana Antoniego Lisowskiego,
$\frac{2884}{2059}$ Michała Teliszewskiego,
$\frac{2883}{2058}$ Pawła Pyska,
$\frac{2555}{1773}$ Sylwestra Ochnicza,
$\frac{2136}{1422}$ Alberta Workiewicza,
$\frac{3105}{2229}$ Franciszka Lindnera,
$\frac{3092}{2117}$ Hipolita Dolińskiego,
$\frac{3090}{2215}$ Jana Schramma,
$\frac{3138}{2260}$ Aleksandra Wareckiego,

również jak i sierót po nauczycielach:

2232/1513 Adolfy Głowackiej,

2074/1396 Izabeli i Heleny Wagenknetównej,

1924/1253 Jerzego Jareckiego, przez opiekuna Witołda Sośniaka,

2281/1556 Michaliny Haszczyńskiej, przez opiekuna Emiliana Głowackiego,

2701/1916 Emilii Rozumitowskiej,

oraz petycye wdów po nauczycielach:

2190/1482 Stanisławy Kutna,

2182/1474 Karoliny Barabaszowej,

1910/1239 Joanny Bilnek,

1662/1079 Eugeni Stesłowiczowej,

1945/1274 Anny Antoniewiczowej,

2638/1867 Bronisławy Sajewiczowej,

2546/1784 Julii Bohaczewskiej,

2548/1786 Anastazyi Kirchów,

2610/1841 Maryi Warchałowskiej,

2396/1602 Wilhelminy Schnitzerowej,

2302/1477 Julii Ligaszewskiej,

2985/2141 Anieli Babraszowej,

2532/1771 Karoliny Dyrdzińskiej,

2706/1921 Maryi Bursztynowej,

2433/1686 Joanny Nowomiejskiej,

3126/2248 Karoliny Małachowskiej,

3044/2186 Maryi Langnerowej,

3055/2191 Petroneli Tymoczkowej,

3058/2194 Tekli Szewczykowej.

3076/2280 Joanny Borowickij,

2890/2065 Maryi Rejowskieej,

3140/2262 Józefy Barnowej,

oraz 3104/2228 Nauczycielstwa w Poroninie.

3015/2165 Grona nauczycieli w Monasterzyskach,

do Rady szkolnej krajowej do załatwienia w granicach ryczałtu.

Według powyżej wymienionych uchwał Komisyi wynosić będą wydatki rubryki IV. na dodatki i dary z łaski zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej . . . . . 99.173 K.
a mianowicie zwyczajne . . . . . 94.173 „
nadzwyczajne . . . . . 5.000 „
czyli o . . . . . 463 K. więcej
od kwoty przyjętej na r. 1902, a o . . . . 3.960 „ „
od zamknięcia rachunków z r. 1902, wedle którego łączna oszczędność w poz. 15 i 16 wynosi . . . . 3.497 K.

Rubr. V. poz. 17.

Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół wydatek zwyczajny . . . . 200.000 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i w tymże r. wydano
a oprócz tego wydatek nadzwyczajny . . . . 200.000 „

Razem 400.000 K.

czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 a o 1 k. więcej, aniżeli w tymże roku rzeczywiście wydano.

Uchwałą powyższą załatwi Wysoki Sejm

Petycyę:

2345/1614 Rady powiatowej w Myślenicach o podwyższenie funduszów krajowych w budżecie na rok 1904 na budowę szkół ludowych.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm odsyła

Petycye:

3070/2205 Gminy Słotwiny pod Żywcem,

$\frac{2606}{1837}$ Gminy Dulczówka w powiecie pilzneńskim,

$\frac{1433}{1120}$ Gmin Krzesławice i Bojanczyce,

$\frac{2716}{1931}$ Zwierzchności gminy w Jędruszkowcach powiecie sanockim

$\frac{1915}{1224}$ i $\frac{2994}{2149}$ Zwierzchności gminy Olchówka, $\frac{1916}{1243}$ gminy Janówka, o zasiłki na budowę a względnie odnowienie szkół, do Rady szkolnej krajowej do załatwienia w granicach ryczałtu.

Rub. VI. poz. 18.

Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół proponuje komisya zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej . . . 140.000 K.
czyli o . . . . . 60.000 K.
więcej w porównaniu z preliminarzem na rok 1902 przyjętym, o 41.846 „ więcej
w porównaniu z kwotą rzeczywiście wydaną w r. 1902
Przekroczenie budżetu w tej pozycyi w r. 1902 o . . 18.154 „
nastąpiło z powodu wydania nowych orzeczeń przyznających gminom zasiłki na utrzymanie szkół ponad 10% prestacyi miejscowej i asygnowanie przypadających należytości za poprzednie lata.

Powodem podwyższenia rzeczonego wydatku w porównaniu z preliminarzem na r. 1902 jest wzrost liczby szkół, oraz przeistoczenie szkół na więcejklasowe i nowozorganizowanie szkół ludowych, a przeto i wzrost liczby orzeczeń przyznających zasiłki te na mocy ustawy.

Rubryka VI. poz. 19.

Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie:
a) wydatek zwyczajny . . . 560 kor.
b) nadzwyczajny . . . . 640 „
Razem . 1.200 kor.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 a o . 938 „
więcej od kwoty rzeczywiście wydanej na ten cel w roku 1902.
Zamknięcie rachunków za r. 1902 wykazuje oszczędność . . . . . 1.062 „
z powodu mniejszego wydatku na adaptacyę budynku.

Rubr. VI. poz. 20.

Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe . . . . . 143.028 K.
czyli o . . . . . 6.050 „
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1902 a o . 10.582 „

więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków za r. 1902.

Powiększenie tego wydatku jest wynikiem zorganizowania nowych szkół i zwiększenia się liczby klas przeistoczenia szkół na więcejklasowe.

Zaoszczędzenie w tej pozycyi wykazane w prowizorycznem zamknięciu rachunków z roku 1902 wynosi . . . . . 4.532 K.
z powodu niepobrania należytości przed końcem roku 1902 i opróżnienia posad.

Rubr. VI. poz. 21.

Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych		20.000 K.
czyli o	8.000 K.	więcej
od kwoty preliminowanej na r. 1902, a o .	1.232 „	więcej
od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków na r. 1902.		
W myśl powyższych wniosków wynosić będą wydatki rubryki VI. na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół:		
zwyczajne	303.588 „	
nadzwyczajne	640 „	
Razem .	304.228 K.	
czyli więcej od uchwalonej na r. 1902 o 74.050 K.		
a od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z roku 1902 o 50.722 kor. więcej.		
Po skompensowaniu przekroczenia poz. 18. i 21	24.922 „	
z oszczędnościami w poz. 19 i 20 . .	5.594 „	
wynosi przekroczenie w Rubryce VI. w r. 1902	19.328 K.	

Rubr. VII. poz. 22.

Na przybory naukowe:			
a) ogólnej natury		36.000 K.	
b) dla nauk praktycznych:			
1) na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych	3.500 K.		
2) na narzędzia dla ogrodów szkolnych	1.000 „		
3) na warsztaty i narzędzia do slöjdu	2.000 „		
4) na urządzenie pracowni koszykarskich	1.000 „		
5) na przybory do robót kartoniarskich	600 „		
6) na urządznie gospodarstwa kobiecego	600 „	8.700 „	44.700 K.

czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902 a o 21 K. więcej, aniżeli w tymże roku rzeczywiście wydano.

Oprócz przyborów do nauki fizyki zakupywanych od firmy Rohrbecka we Wiedniu zakupuje Rada szkolna przybory naukowe w myśl życzeń komisyi budżetowej w kraju, n. p. przybory do nauki chemii, rysunków i historyi naturalnej u Złotnickiego we Lwowie.

Rubr. VIII. poz. 23.

Na biblioteki okręgowe . . . 10.000 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902, a o 14 K. więcej od kwoty wydanej na ten cel w r. 1902.

Rubr. IX. poz. 24.

Na konferencye okręgowe . . . 83.376 K.
czyli o . . . . . 4.113 „ więcej
od kwoty uchwalonej na r. 1902 a o . . 3.949 „ więcej
od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z roku 1902.

Przekroczenie w tej pozycyi w r. 1902 wynosiło . . . . . 164 K.
z powodu, że w konferencyach wzięła udział większa liczba nauczycieli, niż preliminowano.

Liczba nauczycieli, która ma korzystać z konferencyi wynosi . . . . . 9.264 »
Koszta odnośne obliczono po . . . 9 »
na każdego nauczyciela. 83.376 K.

Rubryka X. poz. 25.

Na stypendya dla uczniów i uczenic seminaryów nauczycielskich . . . . . 200.000 K.
czyli tyle ile uchwalono na rok 1902 i w tymże roku rzeczywiście wydano.

Ponieważ Rząd do kilkakrotnych rezolucyi Wys. Sejmu w niedostatecznej mierze się zastosował i do roku 1901 dodawał jedynie tylko 60.000 kor. na stypendya dla uczniów i uczenic seminaryów nauczycielskich a w r. 1902 reskryptem Ministerstwa wyznań i oświaty z 16. kwietnia 1902 l, 6922 kwotę tę pomimo podwyższenia wydatku na ten cel w budżecie państwa jedynie tylko na 65.000 kor. podniósł, wnosi Komisya budżetowa następującą rezolucyę:

Sejm wzywa ponownie c. k. Rząd do podwyższenia subwencyi na stypendya dla kandydatów na nauczycieli szkół ludowych.

Podniesiono również w komisyi potrzebę większego uwzględnienia wschodniej części kraju przy zakładaniu seminaryów, a mianowicie konieczność założenia jednego seminaryum na przestrzeni pomiędzy Tarnopolem a Zaleszczykami.

Rubryka XI. poz. 26.

Na rozmaite wydatki, a to:

a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . . 3.000 K.
czyli tyle, ile uchwalono na rok 1902 i w tymże roku wydano.

b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręgow. 3.600 »
czyli tyle, ile uchwalono na rok 1902 i w tymże wydano.

c) na wydawnictwo Dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . . . . . 6.000 »
czyli . . . . . 1.000 »
więcej, aniżeli uchwalono na rok 1902 i w tymże roku wydano.

d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego . . . . . 12.000 »

Razem 24.600 K.

czyli o . . . . . 1.000 »
więcej, aniżeli uchwalono na r. 1902, a o . 1.390 »
więcej, aniżeli w tymże roku rzeczywiście wydano.

Rozp. z d. 6. lutego 1901 l. 2599 rozszerzyła Rada szkolna zakres Dziennika urzędowego ograniczony dotychczas do szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich na wszystkie szkoły podlegające jej zarządowi lub nadzorowi, a więc także na gimnazya, szkoły realne, handlowe i przemysłowe, publiczne i prywatne.

Rubryka XII. poz. 27.

Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye. Wydatki nadzwyczajne:

a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. orm. we Lwowie . . . . 6.000 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i wydano w r. 1902.

b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu . . . . . 3.000 »

czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i wydano w r. 1902.

c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łac. w Przemyślu . . . . . 6.336 K.
czyli tyle, ile uchwalono na rok 1902 a o . . . . . 66 K.
mniej, aniżeli w tymże roku rzeczywiście wydano.

d) dla szkoły żeńskiej P. P. Bazylianek w Jaworowie . . . . . 1.600 »
na podstawie odezwy Wydziału krajowego jednorazowo . . . . . 400 »
2.000 K.
czyli o 400 kor. więcej, aniżeli na r. 1902 uchwalono i w tymże roku wydano.

e) dla szkoły Wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki w Krakowie . . . . . 5.000 »
czyli tyle, ile uchwalono dla tej szkoły na rok 1902 i w tymże roku rzeczywiście wydano.

f) dla szkoły żeńskiej św. Tomasza w Krakowie . . . . . 1.500 »
czyli o 500 kor. więcej, aniżeli uchwalono na r. 1902 i wydano w r. 1902.

g) dla szkoły żeńskiej Augustyanek w Krakowie . . . . . 1.400 »
wedle odezwy Wydziału kr. L. 75.807 z 28. sierpnia 1903 . . . . . 600 »
2.000 K.
czyli o 600 kor. więcej, aniżeli uchwalono na r. 1902 i w tymże roku wydano.

h) dla szkoły żeńskiej w Stryju utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne . . 1.000 »
czyli tyle, ile udzielono na r. 1902 i wydano w r. 1902.

i) dla szkoły izraelickiej w Brodach . . 12.000 »
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i wydano w r. 1902.

k) dla internatu Panien Bazylianek we Lwowie . . . . . 1.000 »
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i wydano w r. 1902

l) dla szkoły zręczności Oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie . . . 600 »
czyli tyle, ile uchwalono na ten cel w r. 1902 i wydano w r. 1902

m) dla szkoły sióstr Miłosierdzia w Rozdole 1.200 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i wydano w r. 1902

n) dla szkoły sióstr Felicyanek w Besku 400 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i wydano w r. 1902

o) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu 3.000 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i wydano w r. 1902

p) dla szkoły sióstr Felicyanek w Uhnowie 600 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i wydano w r. 1902

r) dla Zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4-klasowej szkoły utrzymywanej przez SS. Felicyanki 500 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i w tymże r. rzeczywiście wydano

s) dla szkoły w Bełzie utrzymywanej przez SS. Filicyanki 600 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902 i w tym r. wydano

t) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych 2.000 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902, a o 1333 koron więcej, aniżeli w r. 1902 wydano

u) w myśl odezwy Wydziału krajowego z 5 sierpnia 1902 250.981 i dla zakładu żeńskiego wychowawczego SS. Najśw. Rodziny z Nazaretu we Lwowie 800 „

W myśl powyższych uchwał wynosić będą wydatki Rubryki XII. na zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye . . . . . 49.536 „
czyli o . . . . . 2.300 „
więcej od kwoty na ten cel na r. 1902 uchwalonej a o . . . . . 35.688 „
więcej od kwoty w tymże roku rzeczywiście wydanej, a o . . . . . 1.400 „
więcej od pierwotnego preliminarza Wydziału krajowego.

Powyższą uchwałą załatwi Wysoki Sejm petycye $\frac{3132}{2254}$, $\frac{2285}{1560}$ Sióstr Nazaretanek we Lwowie.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy odesłać petycye Przełożonej Bazylianek w Javorowie Nr. $\frac{2039}{1341}$ *Przełożonej zakładu wychowawczego PP. Bazylianek w Stanisławowie.*

Petycye $\frac{1946}{1269}$ Ksieni klasztoru św. Kingi o podwyższenie subwencyi na utrzymanie nauczycielek świeckich 3000 K. na 4000 K.

Petycye Nr. $\frac{1928}{1258}$ i $\frac{1928}{1257}$ Sióstr Felicyanek w Bełzie o podwyższenie subwencyi oraz

Petycyę $\frac{2421}{1674}$ Stanisławowskiego oddziału Towarzystwa pedagogicznego, o subwencyę na rzecz instytutu Lenartowicza.

wą i Do Wydziału krajowego do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną krajo-
ewentualnego uwzględnienia przy układaniu budżetu na r. 1905.

Dochody.

Rubr. 1. poz. 1.

Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół . . . . . 25.776 K.
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902, i w r. 1902 rzeczywiście pobrano. Kapitał rzeczony wynosi 584.659 kor., 186.000 K. w 4% listach zastawnych Tow. kred. ziemskiego, 135.000 koron w $4^1/_2$% listach zastawnych Banku krajowego, 224.800 koron w obligacyach gal. pożyczek krajowych, 10.000 koron w 6 procentowych listach Zakładu kredytowego w Krakowie, a 659 koron 70 gr. w książeczkach Banku krajowego.

Rubr. 1. poz. 2.

Od 4% listów Zast. Gal. Banku krajowego nom. wartość. 16.800 koron będących własnością majątku zarodowego . . . . . 672 „
czyli o 8 K, więcej aniżeli przyjęto na r. 1902 z tego źródła, a tyle, ile z tego źródła w r. 1902 rzeczywiście pobrano.

W stanie efektów od r. zeszłego nie ma żadnej zmiany.

Rubr. 1. poz. 3.

Odsetki od kapitałów przeznaczonych na płacę nauczycieli . . . . . 41.902 K. czyli
aniżeli przyjęto na r. 1902. a o . . . 1.329 „ więcej
aniżeli z tego źródła w tymże roku pobrano. 93 „ mniej

Dochód większy z powodu zakupienia obligacyi kolejowych Banku kraj. nominalnej wartości 24.300 K za spłacone w roku 1902. kapitały hipotekowane na dobrach Dojazdów i Głęboka, tudzież z powodu złożenia w r. 1902. przez hr. Lanckorońskiego listu zawnego Towarzystwa kredytowego ziemskiego nom. wartości 1.000 K. na pokrycie zaległej należytości na rzecz szkoły w Sosolówce.

Rubr. 1:

Poz. 4. 5% od kapitałów hipotekowanych na poszczególnych realnościach w walucie wiedeńskiej w kwocie . . . . . 41 K.
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1902, a o . . 21 K. więcej
aniżeli pobrano w roku 1902.

Poz. 5. 5% od kapitałów hipotekowanych w walucie polskiej na dobrach Branice, w kwocie 5.000 zł. pol. 27 groszy, ... 125 K.
czyli o . . . . . 1.153 K. mniej
aniżeli przyjęto na r. 1902. a o . . . . 1.763 K. mniej
aniżeli rzeczywiście pobrano w r. 1902. Różnica w porównaniu z r. 1902. jest wynikiem spłacenia kapitałów hipotekowanych na dobrach Głęboka i Dojazdów.

Poz. 6. 5% od kapitałów hipotekowanych na realności w Krakowie w walucie polskiej w kwocie 1.371 zł. p. 09 gr. . . . 24 K.
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1902. a o . . 49 K.
więcej, aniżeli z tego źródła pobrano w r. 1902.

Poz. 7. 5% kapitałów hipotekowanych na rzecz poszczególnych szkół w kwocie 9.240 koron i 100 talarów . . . . . 483 K.
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1902 a o . . 42 K.
więcej niż pobrano na r. 1902.

W moc powyższych uchwał Komisyi zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego powziętych, wynosić będą dochody Rubr. I. odsetki od kapitałów . . . . . 69.023 K.
czyli o . . . . . 184 K.
więcej od dochodu przyjętego na rok 1902. a o 1842 K. mniej
od dochodu pobranego w r. 1902.

Rubr. II. Dochody z dóbr realności i innych praw.

Poz. 8. Czynsz z Ogrodu w Dunajowie 2 K.
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1902.

Poz. 9. Czynsz z Ogrodu w Krukienicach 4 K.
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1902.

Poz. 10. Czynsz wydzierżawionych gruntów.
w Zagórzu . . . . . 10 K.
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902 i pobrano w r. 1902

Poz. 11. Czynsz z wydzierżawionych gruntów
w Pilznie . . . . . 704 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1902 i pobrano z tego źródła w r. 1902.

Poz. 12. Czynsz z wydzierżawionych gruntów
w Skawinie . . . . . 372 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1902 a o . . . 100 „
mniej od dochodu z tego źródła z roku 1902.

Poz. 13. Od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego . . . . . 324 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1902 i pobrano z tego źródła w r. 1902.

Poz. 14. Czysty dochód z gruntów i realności poszczególnych szkół . . . . . 10.000 „
czyli tyle ile przyjęto na rok 1902 i pobrano z tego źródła w roku 1902.

Poz. 15. wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron . . . . . 32.000 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1902 i pobrano z tego źródła w r. 1902.

W moc powyższych uchwał komisyi powziętych zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego wynosić będą dochody z dóbr, realności i innych praw, . . . 43.416 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902 a o . . . 104 K. więcej
do kwoty w roku 1902 z tego źródła pobranej.

Rubryka III. Dodatki.

Poz. 16. Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne szkoły głównej . . . . . 28 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1902, a o . . . . 3 „ 24 h.
mniej aniżeli z tego źródła pobrano w roku 1902

Poz. 17. Od tarnowskiej gminy żydowskiej dodatek na utrzymanie IV. klasy przy szkole głównej . 52 K.
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1902 i o 52 K. więcej aniżeli pobrano z tego źródła w roku 1902.

Poz. 18. Od gminy Cewków część odsetek od majątku gminnego . . . . . 210 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902 i pobrano z tego źródła w r. 1902.

Poz. 19. Od każdoczesnego proboszcza obrz. łac. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa . . . . . 84 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902 i pobrano w r. 1902.

Poz. 20. Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 złr. m. k. od właściciela obszaru dworskiego w Bolesławiu . . . . . 52 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902, a mniej o . . 52 K.
aniżeli pobrano w roku 1902.

Poz. 21. Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 26.618 na 2.530 złr., czyli 4.700 K. . 198 K
czyli tyle, ile uchwalono na rok 1902 i pobrano na rok 1902.

Poz. 22. Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 złr. w. a. i pobrano
czyli tyle, ile przyjęte w r. 1902 . . . . . 80 „

Poz. 23. Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gmin m. Białej na płace nauczycieli . 747.000 „
czyli o . . . . . 47.765 K.
mniej aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1902, a o . 13.000 „
mniej, aniżeli przyjęto na rok 1902.

Wedle wykazu A) dołączonego do zamknięcia rachunków za rok 1902 sprostowana należytość prestacyi szkolnej na płacę nauczycieli i potrzeby szkolne w kwotach ryczałtowych wynosi ogółem . . . 728.490 „ 66 h.

Ponieważ jednak w sumie tej nie mieści się należytość miasta Jarosławia, która została pokryta nadpłatą z lat poprzednich . . . . . 18.732 „
właściwie należytość wynosi . . . . . 747.222 „
i preliminuje się w zaokrągleniu.

Poz. 24. Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych czyli o . . . . . 10.000 „
czyli mniej o . . . . . 15.000 „
mniej aniżeli przyjęto na r. 1902, a więcej o . . 7.320 „
od kwoty pobranej z tego źródła w r. 1902.

Zaległe z końcem roku 1894 prestacye szkolne przyjęte od byłych funkcyonaryuszów szkolnych okręgowych wynoszą z końcem roku 1902 jeszcze sumę . 144.450 K. — g.

W roku 1901 uiszczono z tego tytuły 17.406 K. 88 h. zaś w r. 1902 do końca września 1206 K. 79 h. — Dla braku innej podstawy opierając się na tych wynikłościach preliminuje się na rok 1903 przypuszczalny dochód z tego tytułu w kwocie 10.000 K.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby prestacye szkolne prędzej i energiczniej ściągnął“.

Poz. 25. Dodatek do podatków od gminy i obszarów dworskich . . . . . 1,431.383 „ 31 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1902, a o . . 114.603 K. — g.
więcej od kwoty pobranej w r. 1902.

Sprostowana należytość dodatków do podatków od gmin, obszarów i innych stron na rok 1902 wymierzona na podstawie nowych ustaw podatkowych wynosi wedle przedłożonych przez c. k. Urzędy podatkowe wykazów ogółem i w zaokrągleniu preliminuje przypuszczalny dochód . . . . . 1,440 000 „ —„

Poz. 26. 3 prc. dodatek okręgowy . . 630.000 K.
czyli o 40.000 K. więcej aniżeli przyjęto na r. 1902, a o 14,518 K. mniej aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1902.

Sprostowana należytość na rok 1902 3 prc., dodatków okręgowych wynosi wedle wykazów urzędów podatkowych ogółem sumę . . . . . 633 838 „ 22 „
preliminuje się więc z tego tytułu przypuszczalny dochód w okrągłej kwocie . . . . . 633.400 „ — „

Według powyższych uchwał Komisyi wynosić będzie suma Rubr, III. Dodatki . . . . . 2,827.704 „
czyli o . . . . . 12.000 „
więcej od kwoty przyjętej w r. 1902, a o . . 73.942 „
mniej od kwoty w r. 1902 rzeczywiście pobranej.

Rubryka IV. Zysk ze sprzedaży książek szkolnych . . . . . 5.670 „
czyli tyle ile przyjąto na r. 1902 i pobrano w r. 1902.

Rubryka V. Zapisy i darowizny — Wydział krajowy nic nie preliminuje.

Rubryka VI. Taksy od spadków. . . 130.000 „
czyli o . . . . . 35.000 K.
więcej aniżeli przyjęto na rok 1902, a o . . . 13.660 „
mniej od rzeczywistego poboru w r. 1902.

Dochód powyższy preliminuje Wydział krajowy na podstawie ustawy krajowej z dnia 6. grudnia 1894 z uwzględnieniem wzrastającej co roku wynikłości.

Rubryka VII. Rozmaite wpływy. Przy tej rubryce Wydział krajowy wskutek życzenia Komisyi budżetowej nie preliminuje żadnego dochodu.

Rubryka VIII. Stały dodatek z c. k. Skarku 109.886 K.

Rubryka IX. Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych . . 710 „
czyli o . . . . . 2.860 K.
mniej aniżeli przyjęto na r. 1902, a o . . . 1.440 „
mniej aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1902.

Od roku 1876 po koniec roku budżetowego 1902 udzielono 556 zaliczek w kwocie 624 396 K. po odpisaniu niezrealizowanych asygnat w kwocie 5.773 K. 76 gr. pozostaje rzeczywista suma zaliczek 618.622 K. 24 gr.

Po koniec roku 1901 zalega wypłata zaliczek w kwocie 5.773 K. 76 h.; z tego a) zaległe raty z lat dawniejszych 3.382 K. 84 gr. b) zaległe raty z r. 1901 2.390 K. 92 gr.

Na tych podstawach Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
		I. Wydatki.		
I.	1-7	Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie. wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych . .	9,704.190	
II.	8-11	Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzanie kursów wakacyjnych, rolniczych i specyalnych, oraz remuneracye za roboty ręczne .	116.200	—
III.	12	Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych	13.000	—
IV.	13-16	Dodatek do funduszu emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski .	94.173	5.000
V.	17	Zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół . .	200.000	200.000
VI.	18-21	Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych	303.588	640
VII.	22	Na przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych . .	44.700	—
VIII.	23	Na biblioteki okręgowe . . .	10.000	—
IX.	24	Na konferencye okręgowe . . .	83.376	—
X.	25	Stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich . .	200.000	—
		Do przeniesienia .	10,769.227	205.640

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
		Do przeniesienia .	10,769.227	205.640
XI.	26	**Na rozmaite wydatki**	24.600	—
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye**	—	49.536
		Suma wydatków .	10,793.827	255.176
		Ogółem . .	11,049.003	
		W porównaniu z kwotą uchwaloną na r. 1902	9,842.887	
		okazuje się wydatek *większy* o . .	1,206.116	
		a mianowicie:		
		Rubr. I. więcej o 1,124.190 K.		
		» IV. » o 463 »		
		» VI. » o 74.050 »		
		» IX. » o 4.113 »		
		» XI. » o 1.000 »		
		» XII. » o 2.300 »		
		Razem więcej o 1,206.116 K. mniej —		

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
		II. Dochody.		
I.	1-7	**Odsetki od kapitałów**	69.023	—
II.	8-15	**Dochody z dóbr, realności i innych praw**	43.416	—
III.	16-26	**Dodatki**	2,827.704	—
IV.	27	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych**	5.670	—
V.	28	**Zapisy i darowizny**	—	—
VI.	29	**Taksy od spadków**	130.000	—
VII.	30	**Rozmaite wpływy**	—	—
VIII.	31	**Dodatek z c. k. Skarbu państwa** .	109.886	—
IX.	32	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych**	710	—
		Suma dochodów własnych	3,186.409	—
		Z porównania z sumą wydatków . .	10,793.827	255.176
		okazuje się **niedobór** do pokrycia z funduszu krajowego	7,862.594	255.176
		Razem . .	7,862.594	
		W porównaniu uchwalonych dochodów na rok 1902	3,142.085	
		z preliminowanym i dochodami na rok 1903	3,186.409	
		okazuje się prawdopodobny wzrost dochodów o	44.324	
		a mianowicie:		
		W rubr. I. więcej o 184 K.		
		» III. » o 12.000 »		
		» VI. » o 35.000 »		
		» IX. mniej o — » 2.860 K.		
		Razem więcej o 47.184 K. mniej 2.860 K.		

Liczba		Sumaryusz	Wniosek na rok 1903	
rubryki	pozycyi		zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		wogóle więcej jak wyżej o . 44.324 K. Porównując zwiększone dochody o 44.324 » ze zwiększonymi wydatkami o 1,206.792 » okazuje się zwiększony niedobór o . . . . . 1,161.116 K. spowodowany; zorganizowaniem 73 nowych szkół i rozdzieleniem 8 szkół przepełnionych, każdej na 2 szkoły odrębne; reorganizacyą 96 szkół na więcej klasowe; stałem obsadzeniem większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych, wreszcie podwyższeniem płac nauczycieli po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 11. lipca 1902 a w końcu naturalnym rozwojem szkół w ogóle.		

II. Wysoki Sejm raczy wstawić do rubryki V. poz. 96. preliminarza budżetu na r. 1903 kwotę 7,862.594.

Lwów, 19. października 1903.

Za Przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Budżet krajowy na rok 1903.

Rubr. V. poz. 97.

Sprawozdawca poseł Włodzimierz Kozłowski.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o krajowym szkolnym funduszu emerytalnym na r. 1903.

Wysoki Sejm obowiązek badania zamknięcia rachunków zarządzonego w moc art, 52. ust. kraj. z dnia 2. maja 1873 L. 251 Dz. u. kr. funduszu emerytalnego i udzielenia odnośnych absolutoryów, a z tytułu przepisanego art. 54 lit. g) pokrycia niedoboru rzeczonego funduszu w miarę, o ile inne źródła w ustawie wskazane, a poniżej wyszczególnione na to nie wystarczają, który to fakt od r. 1891 corocznie się powstarza, posiada Sejm prawa wglądania w preliminarze funduszu emerytalnego.

Art. 54. ustawy z dnia 1. stycznia 1898 Dz. u. kr. T. III. Nr. 16 nakłada na

Naturę prawną i powstanie funduszu emerytalnego przedstawiają szczegółowo sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 17. października 1887 L. W. 27.574/87 i z 22. października 1888 L. 41513/88 i sprawozdania Komisyi budżetowej o budżecie krajowym na rok 1891 i 1892.

Na znaczne podwyższenie wydatków wpłynęła uchwalona przez Wysoki Sejm ustawa z dnia 16. czerwca 1898 Nr. 54. Cz, VII. Dziennika ustaw i rozporządzeń krajowych, zmieniająca art. 40 ustawy z dnia 1. stycznia 1889 roku. „O stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych“ (Dz. u. kr. z dnia 17. stycznia 1889 Cz. III. Nr. 10), która od 1. stycznia 1899 r. obowiązuje.

Według powyższej ustawy dostaje nauczyciel niezdolny do służby po 35 latach pełną należytość, a po wysłużonych 30 latach dostaje emeryt, jeśli osiągnął 60 lat życia również pełną należytość.

Wedle wniosków Wydziału krajowego przyjętych przez komisyę budżetową wydatki krajowego szkolnego funduszu emerytalnego

wynoszą	954.882 K.
czyli o	73.182 „
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1902, a o	46.042 „
więcej od wynikłości z r. 1902	
Dochody szkolnego funduszu emerytalnego	260.353 „

czyli o . . . . . 12.853 K.
więcej od wynikłości 1902, a o . . . . . 15.103 „
więcej od kwoty na 1002 uchwalonej:
Niedobór będzie wynosił . . . . . 694.529 „
czyli o . . . . . 58.895 „
więcej od wynikłości z r. 1902, a o . . . . . 57.979 „
więcej od kwoty na rok 1902 uchwalonej.

Obliczenie wydatków Rubryki I., II., III., IV. na mocy art. 39, 40, 41, 43, 44, 45. 46 i 47 ustawy z dnia 1. stycznia 1889 przez krajowy fundusz emerytalny pokrywane, opierają się na szczegółowych wykazach czasowych emerytur z uwzględnieniem trzechletniego przecięcia wydatków i naturalnego przyrostu. Wydatki rubryki V. i VI. proponowane na mocy art. 40, 44, 45 i 53 ustawy z dnia 1. stycznia 1889 polegają na trzechletniem przecięciu wydatków z lat 1899—1901. Wydatki rubryki VII. na koszta zarządu stanowią zwrot etatowi skarbowemu kosztów za druki przez c. k. główną Kasę krajową we Lwowie i c. k. Urzędy podatkowe na cele krajowego funduszu szkolnego emerytalnego corocznie spotrzebowane.

Rozchody.

Komisya wnosi zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego:

Rubr. I. Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek 75.000 K.
czyli o . . . . . 5.000 „
więcej od kwoty na rok 1902 uchwalonej, a o 9.641 „
więcej od wynikłości z roku 1902.

„ II. Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek . . . . . 570.776 „
czyli o . . . . . 60.776 „
więcej aniżeli na rok 1902 uchwalono, a o . 35.313 „
więcej, od wynikłości roku 1902.

„ III. Pensye dla wdów po nauczycielach . . 226.233 „
czyli . . . . . 6.233 „
więcej od kwoty na rok 1902 uchwalonej, a o 9.443 „
więcej od wynikłości z roku 1902.

„ IV. Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach 55.773 „
czyli o . . . . . 5.773 „
więcej od kwoty na rok 1902 uchwalonej, a o 3.895 „
więcej od wynikłości z r. 1902.

„ V. Odprawy i kwartały pozgonne . . . 25.000 „
czyli o . . . . . 5.000 „
mniej aniżeli uchwalono na rok 1902, a o . 7.783 „
mniej od wynikłości z roku 1902.

„ VI. Zwroty z wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek . . . . 2.000 „
czyli o . . . . . 267 „
więcej od wynikłości z roku 1902, a o . 400 „
więcej od kwoty na r. 1902 uchwalonej.

„ VII. Koszta zarządu . . . . 100 „
czyli tyle, ile na rok 1902 uchwalono.

„ VIII. Rozmaitych wydatków Komisya nie preliminuje, wydatki rzeczone bowiem są tylko przebieżne i znajdują pokrycie w przebieżnych dochodach.

Dochody.

Komisya wnosi zgodnie z Wnioskami Wydziału krajowego.

Rubr. I. Odsetki od kapitałów . . . . . 2.680 K.
czyli tyle, ile preliminowano na r. 1902
a o . . . . . 27 K.
więcej od wynikłości z 1902.

Efekta wartościowe majątku zakładowego krajowego funduszu szkolnego emerytalnego wynoszą 67.100 K. 44 h., w listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego, i książeczkach wkładkowych Kasy oszczędności. Stan majątku od r. 1899 się nie zmienił. Szczegółowe obliczenie edsetek zawiera wykaz A) do sprawozdania Wydziału krajowego.

„ II. Datki stałe z funduszu szkolnego . . . . . 25.600 „
czyli tyle, ile pobrano z tego źródła w. r. 1901 i 1902 i przyjęto na r. 1902. Datki rzeczone pobiera fundusz emerytalny od funduszu szkolnego krajowego na podstawie §. 52. ustępu c) ustawy z 1. stycznia 1889

„ III. Zapisy i darowizny -- Komisya nic nie preliminuje.

„ IV. Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich . . 51.073 „
czyli o . . . . . 117 K.
mniej od wynikłości z r. 1902 a o . . . 203 „
więcej od kwoty na r. 1902 uchwalonej. Kwotę tę wyszczególnioną w dziale wydatków funduszugo szkolne krajowego na r. 1903 opłaca tenże fundusz na podstawie art. 52. ustępu d) ust. z 1. stycznia 1889 na rzecz funduszu szkolnego emerytalnego. Obejmuje ona interkalarya od opróżnionych posad o ile nie przepadną spadkobiercom zmarłego dyrektora, starszego nauczyciela lub nauczyciela wogóle, albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy naucyciela, jednak nie dłużej, jak przez 3 miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela.

„ V. Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek . . . . 160.000 „
czyli o . . . . . 6.399 K.
mniej od wynikłości z r. 1902, a o . . 10.000 „
więcej od kwoty przyjętej na r. 1902.

Kwotę powyższą pobieraną na podstawie art. 52. ust. f) ust. z d. 1. stycznia 1889 obliczył Wydział krajowy wedle trzechletniego przecięcia z lat 1899 – 1901. Kwota ta obejmuje wkładki nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdem podwyższeniu tejże 10% od nadwyżki, oprócz tego 2% od rocznej płacy.

„ VI. Wkładki 2-procentowe za czas służby przedetatowej . . 21.000 „
czyli o 5.000 koron więcej aniżeli przyjęto na rok 1902,
a o . . . . . 3636 K.
mniej od wynikłości z r. 1902.

Wkładki powyżej wymienione pobierane na podstawie art. 50 ust. z dnia 1. stycznia 1889 obliczył Wydział krajowy na podstawie trzechletniego przecięcia. Płacą je nauczyciele, którzy po przeistoczeniu szkół dawniejszych w etatowe przeszli lub przechodzą na nowy etat, a którzy uważani są pod względem prawa emerytury i zaopatrzenia ich wdów i sierót z funduszu emerytalnego tak zupełnie jak gdyby byli od razu na tym etacie służbę swoją rozpoczęli. W moc ustępu 2 powyżej wymienionego §. ustawy z 1. stycznia 1889 płacić mają nauczyciale tej kategoryi funduszowi emerytalnemu kwotę równającą się dwom procentom od każdorazowej płacy przez wszystkie te lata poprzedniej służby nauczycielskiej, które do emerytury policzone zostały.

Na powyższych podstawach Komisya wnosi:

I. Wysoki Sejm uchwalić raczy zgodnie z prelimiuarzem Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Wydatki.		
I.		Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek	70.000	—
II.		Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek	510.000	—
III.		Pensye dla wdów po nauczycielach .	220.000	—
IV.		Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach	50.000	—
V.		Odprawy i kwartały pozgonne . .	30.000	—
VI.		Zwroty z wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek . .	1.600	—
VII.		Koszta zarządu	100	—
VIII.		Rozmaite wydatki	—	—
		Suma wydatków .	881.700	—
		Dochody.		
I.		Odsetki od kapitałów	2.680	—
II.		Dodatki stałe z kraj. fund. szkolnego	25.600	—
III.		Zapisy i darowizny	—	—
IV.		Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich	51.073	—
V.		Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek	160.000	—
VI.		Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej	21.000	—
VII.		Rozmaite dochody	—	—
VIII.		Zwroty z emerytur czasowych . .	—	—
IX.		„ „ dożywotnich .	—	—
X.		„ z pensyi wdów	—	—
XI.		„ z dodatków na wychowanie dzieci	—	—
XII.		Zwroty z odpraw i kwartałów pozgonnych	—	—
		Suma dochodów . .	260.353	—
		W porównaniu ze sumą wydatków . .	954.882	—
		okazuje się **niedobór** do pokrycia z funduszu krajowego . .	694.529	—

II. Wysoki Sejm wstawia niedobór funduszu szkolnego krajowego emerytalnego w kwocie 694.529 K. do Rubryki V. pozycyi 97. budżetu na r. 1903.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Rubryka V. Oświata.

Dział III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.

Pozycye: 100—118.

Dział IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i wydawnictwa.

Pozycye: 119—155.

Dział V. Teatry i sztuki piękne.

Pozycye: 156—180.

Dział VI. Rozmaite.

Pozycye: 181—188.

Sprawozdawca: poseł Dr. Franciszek Paszkowski.

III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.

Poz. 100. Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej (stała subwencya) 20.000 K.
Tem załatwioną zostaje petycya Towarzystwa szkoły ludowej do l. 2.828.

poz. 100 a). Prywatne Seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie (*jednorazowo*) . . . . . 2.000 „
wskutek petycyi do L. 2.337.

poz. 100 b). Prywatne Seminaryum nauczycielskie żeńskie Franciszka Preisendanza w Krakowie (*jednorazowo*) . . . . . 2.000 „
wskutek petycyi do L. 2.481.

poz. 101. Prywatna szkoła średnia żeńska w Krakowie, *zasiłek stały* 1.000 „

poz. 102. Kurs naukowy żeński w Tarnowie . . . . . 800 „

poz. 103. Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie . . . . . 8.000 K.
Z powodu otwarcia w roku szkolnym 1902|3 5-tej klasy, uprasza ruskie Tow. pedagogiczne w petycyi do L. 2.525 o podwyższenie dotychczasowej subwencyi 6.400 K. na 8000 K. Komisya budżetowa zgodnie z zasadą przy przyznawaniu tej subwencyi dotąd przyjętą, wstawia podwyższoną kwotę 8.000 K.

poz. 104. Zakład sierót im. św. Heleny we Lwowie . . . . 200 K.
w załatwieniu petycyi do L 2.517.

poz. 105. Ruski Instytut dla dziewcząt w Przemyślu:

a) stała subwencya . . . . . 400 K.

b) jednorazowy zasiłek na częściowe pokrycie szkód zrządzonych pożarem, oraz zakupno przyborów naukowych . . 2.000 „ 2.400 „

w załatwieniu petycyi do L. 2.248.

poz. 106. Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą »Rodzina Maryi« w Łomnej . . . . . 600 „
Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 2.438.

poz. 107. Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową . . . . 10.000 „

Odnośnie do tej pozycyi przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycye:

ruskiej bursy w Stryju L. 1.664 i 2.269.
ruskich burs w Stanisławowie L. 1.786, 2 366 i 2.414.
polskiej bursy „ L. 1.794.
ruskiej bursy w Drohobyczu L. 1,803 i 2.664.
polskiej bursy w Rzeszowie L. 1.955.
„ „ w Wadowicach L. 1.970.
ruskich burs w Tarnopolu L. 2.068 i 2.369.
polskiej bursy w Dębicy L. 2.076.
„ „ w Stryju L. 2.126 i 2.643.
„ „ w Brodach L. 2.141.
„ „ w Samborze L. 2.174.
„ „ w Jarosławiu L. 2.183.
„ „ w Przemyślu L. 2.236.
ruskiej bursy w Przemyślu L. 2.252, 2.287 i 2.846.
„ „ w Brodach L. 2.270.
bursy pod nazwą „Dom im. Tadeusza Kościuszki“ we Lwowie L. 2.278.
ruskiej bursy w Samborze L. 2.290.
polskiej bursy w Kołomyi L. 2.310.
„ „ w Sanoku L. 2.380,
„ „ w Tarnopolu L. 2.397.
burs ruskiego Towarzystwa pedagogicznego L. 2.429 i 2.437.
ruskiej bursy w Jarosławiu L. 2.448.
polskiej „ w Zaleszczykach L. 2.558.
„ „ w Drohobyczu L. 2.563.
„ „ w Krakowie L. 2. 2.583.
„ „ w Bochni L. 2.629.
ruskiej bursy w Nowym Sączu l. 2.843.
„ „ im. I. I. Jakubowicza l. 2.934.
„ „ imienia Tadeusza Kościuszki w Złoczowie L. 3.173.
Zawartych w niektórych petycyach żądań o wyższe subwencye na budowy domów lub spłaty długów, komisya budżetowa dla braku funduszów uwzględnić nie mogła.

poz. 108. Internat Księży Zmartwychwstańców we Lwowie, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . . 9.000 „

Odnośnie do tej pozycyi wnosi komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby wziął pod rozwagę połączenia w przyszłych preliminarzach budżetu, subwencyi na internat Księży Zmartwychwstańców z subwencyami dla innych internatów względnie burs.

poz. 109.	Zakład głuchoniemych we Lwowie:		
	a) na stypendya dla 85 wychowanków .	20.400 K.	
	b) na utrzymanie zakładu	5.000 »	
	c) na amortyzacyę pożyczki 36.000 K. zaciągniętej na budowę II. piętra przez Dyrekcyę Zakładu, IV. rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934) . .	1.990 »	27.390 K.
	zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.		
poz. 110	Szkoła głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie . .		800 »
	Tem samem załatwiona zostaje petycya do l. 2.469		
poz. 111.	Zakład ciemnych we Lwowie		6.000 »
	zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj.		
poz. 112.	Towarzystwo gimnastyczne »Sokół« we Lwowie . .		2.000 »
poz. 113.	Towarzystwo gimnastyczne »Sokół« w Krakowie . .		2.000 »
	Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 2689.		
poz. 114.	Dla polskich i ruskich Towarzystw gimnastycznych »Sokół« we Lwowie i na prowincyi ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego, po zasięgnięciu opinii Związku polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich		4.000 »
	Tem samem załatwione zostają petycye L. L 1805, 1969, 2048, 2064, 2191, 2198, 2295, 2304, 2320, 2374, 3384, 2390, 2391, 2543, 2544, 2559, 2587, 2630, 2653, 2685, 2688, 2738, 2810, 2823, 2881, 2935, 2987, 2989, 3143, 3217, 3300. Zawartych w niektórych petycyach żądań o subwencye na budowę domów, komisya ze względu na równowagę budżetową uwzględnić nie mogła.		
poz. 115.	Związek polskich gimnastycznych Towarzystw sokolich w Austryi, na cele Towarzystwa i wydawnictwa *nadzwyczajne*		600 »
	zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. w kwocie wyższej o 200 K. niż w roku zeszłym.		
	Tem samem załatwioną zostaje petycya do l. 2.235.		
poz. 116.	Zakład błog. Kunegundy w Nowym Sączu dla kształcenia wzorowych gospodyń		600 »
poz. 117.	Zgromadzenie Sióstr Urszulanek w Kołomyi, zasiłek na częściową amortyzacyę pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego, *I rata z 20-lecia nadzwyczajne*		500 »
poz. 118.	Na restauracyę budynku S. S. Felicyanek w Uhnowie, *jednorazowy* zasiłek w myśl uchwały sejmowej z d. 8. lipca 1901 r. *nadzwyczajne*		1.200 »

IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa.

Poz. 119.	Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Uniwersytecie lwowskim	1.000 »
poz. 120.	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na pokrycie kosztów walnego zgromadzenia	400 »
poz. 121.	Towarzystwo oświaty ludowej we Lwowie . .	3.000 »
	Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 2.519.	

poz. 122. Towarzystwo oświaty ludowej w Krakowie . . . 3.000 K.
Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 2.627.
poz. 123. Towarzystwo oświaty ludowej w Tarnowie . . . 200 »
Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 1.948
poz. 124. Polskie stowarzyszenie »Strzecha« w Wiedniu . . . 200 »
poz. 125. dtto »Przytulisko« w Wiedniu . . . . . 200 »
poz. 126. Biblioteka polska w Wiedniu . . . . . 400 »
poz. 127. Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego . . 3.000 »
Tem samem załatwione zostają petycye do L. L. 1800, 1933, 2009, 2032, 2070, 2100, 2140, 2171, 2184, 2205, 2312, 2381, 2419, 2455, 2589, 2789, 2814, 3018, 3023.
» *128.* Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na koszta podróży członków na walne zgromadzenie . . . . . 200 »
Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 2430.
poz. 129. Dla fundacyi »Macierz polska« na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych . . . . . 10.000 »
poz. 130. Towarzystwo pedagogiczne we Lwowie zasiłek na wydawnictwo »Szkoły« . . . . . 1.000 »
Tem samem załatwiona zostaje petycya do L. 2908.
poz. 131. Zasiłek dla czasopisma »Muzeum« . . . . . 2.000 »
poz. 132. Zasiłek dla czasopisma »Kosmos« . . . . . 1.000 »
Tem samem załatwione zostają petycye do L. L. 2681 i 2334.
poz. 133. Wydawnictwo dziełek ludowych do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . . 2.000 »
poz. 134. Towarzystwo historyczne we Lwowie na wydawnictwa . 1.400 »
Tem samem załatwiona zostaje petycya do L. 2169.
poz. 135. Towarzystwo imienia Adama Mickiewicza na wydawnictwo dzieł tegoż, do rozporządzenia Wydziału krajowego i wypłaty w miarę postępu wydawnictwa . . . . . 800 »
poz. 136. Kolegium profesorów szkoły politechnicznej we Lwowie na wydawnictwa biblioteki politechnicznej, X. rata (ostatnia) z subwencyi 10.000 K. rozłożonej na lat 10 . . . 1.000 »
poz. 137. Towarzystwo ludoznawcze we Lwowie na wydawnictwo czasopismo »Lud« . . . . . 200 »
Tem samem załatwiona zostaje petycya do L. 2267.
poz. 138. Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa na wydawnictwa . . . . . 500 »
Tem samem załatwiona zostaje petycya L. 2318.
poz. 139. Dla »Gazety handlowo-geograficznej« . . . . . 200 »
poz. 140. Redakcya Dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie . . . . . 300 »
W kwocie wyższej o 100 K. od wniosków Wydziału krajowego wskutek petycyi do L. 2108.
poz. 141. Redakcye pism dla dzieci „Mały światek“ i „Wiek młody“ we Lwowie . . . . . 200 »
Tem samem załatwiona zostaje petycya do 1. 2199.
poz. 142. Na wydawnictwa,
a) polskich podręczników dla szkół średnich 3.000 K.
b) ruskich książek szkolnych . . . 12.000 » 15.000 »
poz. 143. Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwo czasopisma „Dzwinok“ . . . . . 400 »
Tem samem załatwiona zostaje petycya do L. 2426.
poz. 144. Ruskie Tow. pedagogiczne na wydawnictwo rusko-ukraińskiej biblioteki . . . . . 600 »
poz. 145. Zasiłek dla ruskiej gazety »Uczytel« do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . . 1.000 »

poz. 146. Towarzystwo »Proświta« na wydawnictwo dzieł ludowych, do rozporządzenia Wydziału krajowego, *z zastrzeżeniami wyrażonemi w uchwałach Wysokiego Sejmu z dnia 13. lutego 1897 r. i 3. maja 1900 r.* . . . . . 6.000 K.

Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 2279.

poz. 147. Towarzystwo naukowe im. Szewczenki we Lwowie na wydawnictwo ruskiej biblioteki historycznej . . . . 1.000 »

poz. 148. Archeograficzna Komisya tegoż Towarzystwa na wydawnictwo historycznych materyałów . . . . . 3.000 »

poz. 149. Towarzystwo naukowe im. Szewczenki we Lwowie na inne wydawnictwa naukowe . . . . . 4.000 »

poz. 150. Etnograficzna Komisya tegoż Towarzystwa . . . 1.000 »

poz. 151. Taż sama Komisya na etnograficzną expedycyę naukową, *jednorazowo* . . . . . 1.000 »

Wszystkie te pozycye do rozporządzenia Wydziału krajowego.

Tem ssamem załatwione zostają petycye do L. 2434, 2450, 2451, 2452 2729 i 2730.

poz. 152. Ks. Dżułyński, gr. kat. proboszcz w Łapszynie na wydawnictwa ruskie: »Posłannyk« i »Książeczki misyjne«, do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . . 800 »

poz. 153. Wydawnictwo historyi narodu ruskiego w XIX. wieku *jednorazowo* . . . . . 200 »

poz. 154. OO. Bazylianie na wydawnictwo pism religijno-moralnej treści . . . . . 400 »

poz. 155. Towarzystwo numizmatyczno-archeologiczne w Krakowie na wydawnictwo czasopisma poświęconego archeologii, *jednorazowo* . . . . . 400 »

V. Teatry i sztuki piękne.

poz. 156. Teatr polski w Krakowie do rozporządzalności Wydziału krajowego (subwencya stała) . . . . . 16.000 »

poz. 157. Dyrektorowi Teatru miejskiego w Krakowie, panu Józefowi Kotarbińskiemu w uznaniu jego usiłowań celem rozwoju i utrzymania tej sceny na wysokości jej bezpośredniej przeszłości i istotnych jej cywilizacyjnych i narodowych zadań, jako *zasiłek nadzwyczajny* na rok 1903 (do rozporządzalności Wydziału krajowego). . . . . 4.000 »

poz. 158. Budowa teatru w Krakowie 18 i 19 półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K. zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945) . . . . 15.000 »

poz. 159 Teatr polski i opera polska we Lwowie do rozporządzalności Wydziału krajowego:

a) dramat i komedya . . . . 28.400 K.

b) opera polska . . . . 20.000 » 48.400 »

poz. 160 Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie panu Tadeuszowi Pawlikowskiemu, w uznaniu niepospolitych jego zasług i poniesionych ofiar ku postawieniu dramatycznej sceny polskiej we Lwowie, na równi z pierwszorzędnemi scenami, jako zasiłek *nadzwyczajny* na rok 1903 (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . . . . . 8.000 »

poz. 161. pozycyami 157 i 160 załatwione zostają petycye do L. 1759 i 2916.

Na nagrody konkursowe dla utworów dramatycznych polskich 2.000 »

poz. 162. Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie 9 i 10 raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K. zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. półrocza 1934) . . . . 33.696 K.

poz. 163. Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa »Besida«, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . . . . 18.500 »

poz. 164. Towarzystwo teatru ludowego we Lwowie:
jednorazowo do rozporządzenia Wydziału krajowego . 2.000 »
W petycyi do L. 2335 wykazuje Towarzystwo »Teatr ludowy miłośników sceny« we Lwowie zasługujące na poparcie usiłowania popularyzowania dzieł dramatycznych przeważnie poważnych i swoich uwieńczone o tyle pomyślnym skutkiem, iż teatr ludowy mógł dzięki poprzednio udzielonej przez Wysoki Sejm subwencyi, oraz subwencyi miasta Lwowa utrzymać się mimo długów i deficytu. Komisya budżetowa w uwzględnieniu trudności finansowych z jakiemi Teatr ludowy ma do walczenia i w uznaniu pożytecznej jego działalności, proponuje przyznanie temuż teatrowi jednorazowej subwencyi w kwocie 2.000·K.

poz. 165. Teatr ludowy w Krakowie zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego do tegoż rozporządzenia . . . . . 2.000 »
Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 2.200

poz. 166. Akademia sztuk pięknych w Krakowie, 25 rata umorzenia pożyczki 200 000 K., zaciągniętej na budowę gmachu (do r. 1911 włącznie) . . . . . 14.000 »

poz. 167. Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu, na czas amortyzacyi pożyczki, 15-ta rata . . . . . 1.000 »

Poz. 168. Towarzystwo im. Matejki Jana w Krakowie . . . 1.000 »

Poz. 169. Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . 6.000 »
Odnośnie do tej pozycyi Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Przekazuje się do możliwego uwzględnienia w miarę okazanych zdolności i korzyści jakie udzielenie stypendyam rokować będzie i przy zwróceniu uwagi na potrzeby opery lwowskiej co do stypendyów na kształcenie się w śpiewie, następujące petycye:

1. O stypendya dla kształcenia się w malarstwie i rzeźbiarstwie:

Heleny Flakowiczówny	L.	1880.
Anny Ziembickiej	»	1885.
Maryi Karpińskiej	»	1908.
Uszera Deligtischa	»	1909.
Jerzego Merkla	»	2022.
Antoniego Sowińskiego	»	2143.
Julii Zielińskiej	»	2691.
Jakóba Wiernego	»	2705.
Józefa Kaniaka	»	2113.
Antoniego Waltenberga	»	2110.
Stanisława Czajkowskiego	»	2135.
Józefa Lewickiego	»	2161.
Tymona Niesiołowskiego	»	2399.
Jana Grondalczyka	»	2479.
Karola Siedlarza	»	2503.
Stanisława Ostrowskiego	»	2882.
Iwana Trusza	»	2526.
Włodzimierza Konecznego	»	2816.
Michała Kowala	»	3134.
Juliusza Holzmüllera	»	3359.

2. O stypendya na kształcenie się w muzyce:

Zofii Pintównej	L.	1809.
Czesława Muszyńskiego	»	1903.
Piotra Glasera	»	1942.
Zofii Marynowskiej	»	1956.
Leona Nathena	»	1964.
Maryi Mokrzyckiej	»	2085.
Zofii Kubalówny	»	2097.
Apolonii Ogrodnikówny	»	2107.
Antoniego Krzemieńskiego	»	2114.
Władysława Szczepańskiego	»	2117.
Maryi Białoskórskiej	»	2137.
Adama Okońskiego	»	2139.
Emanueli Kiszelkówny	»	2222.
Michała Nikopoli	»	2223 i 2539.
Zofii Zajączkowskiej	»	2225.
Wandy Matlińskiej	»	2307.
Maryi Praschilówny	»	2362.
Ireny Rużyckiej	»	2453.
Wandy Zawistowskiej	»	2470.
Tomasza Baranowskiego	»	2471.
Maryi Czemeryńskiej	»	2618.
Filomeny Łopatyńskiej	»	2622.
Anastazyi Pepłowskiej	»	2805.
Honoraty Prokeszówny	»	2910.
Wandy Tarnawieckiej	»	2982.
Maryi Nowińskiej	»	3137.

Nad petycyami Michała Schnitzera L. 2195, Seweryny Wróblewskiej L. 2709 i Leonarda Winterowskiego L. 2966. przechodzi się do porządku dziennego.

Poz. 170. Towarzystwo muzyczne we Lwowie . . . . . 10.000 K.

Uchwałą z dnia 10. lipca 1902 podwyższył Wysoki Sejm subwencyę dla Towarzystwa muzycznego we Lwowie z 6.000 K na 10.000 K. począwszy od drugiego półrocza 1902 W preliminarzu na rok 1903 wstawił Wydział krajowy na ten cel tylko 8.000 K. Komisya budżetowa podnosi tę pozycyę do sumy już przez Wysoki Sejm uchwalonej. W ten sposób załatwioną zostaje petycya do l. 1679.

Poz. 171. Towarzystwo muzyczne w Krakowie . . . 1.600 .

Poz. 172. Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie . 6.000 .

W petycyi do L. 2.095 prosi Towarzystwo muzyczne w Krakowie o wydatne podwyższenie dotychczasowej subwencyi na konserwatoryum, wykazując wzrastające potrzeby i trudności zachodzące w rozwoju konserwatoryum dla braku potrzebnych funduszów. Już w roku zeszłym podczas obrad komisyi budżetowej podniesioną została potrzeba podwyższenia tej subwencyi, a to przy sposobności podwyższenia subwencyi dla Towarzystwa muzycznego we Lwowie z 6.000 na 10.000 K. Podwyższenia subwencyi dla konserwatoryum krakowskiego komisya budżetowa w r. 1902 niezaprojektowała, ponieważ potrzeba podwyższenia nie była dostatecznie wykazaną. Wobec wykazanej obecnie potrzeby proponuje Komisya budżetowa podwyższenie subwencyi na Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie o kwotę 4.400 K., to jest do wysokości subwencyi przyznanej Towarzystwu muzycznemu we Lwowie (łącznie z kwotą 1.600 K. poz. 171). Na rok 1903 proponuje jednak Komisya podwyższenie tej pozycyi tylko o kwotę 2.000 K.

poz. 173. Towarzystwo muzyczne w Brodach . . . . . 400 K
Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 1.987.
poz. 174. Towarzystwo muzyczne w Tarnowie . . . . 200 »
poz 175. Towarzystwo muzyczne »Harmonia« w Krakowie . . 600 »
Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 1973.
poz. 176. Towarzystwo przyjaciół muzyki w Tarnopolu . . . 600 »
poz. 177. Towarzystwo kapeli narodowej we Lwowie *jednorazowy* zasiłek do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . 600 »
poz. 178. Wydziałowi krajowemu do rozporządzenia i przyznania zasiłków po zbadaniu istotnych potrzeb działalności i pożyteczności pod względem nauki spiewu i muzyki Towarzystwom muzycznym: »Lutni«. »Bojanowi« i »Echu« we Lwowie, »Lutni« w Krakowie, Towarzystwu imienia Moniuszki w Kołomyi i Stanisławowie, »Bojanowi« w Stanisławowie i »Harmonii« w Jaśle, ryczałt w kwocie . . . . . 3.000 »
Tem samem załatwione zostają petycye do L. 1871, 1931, 2040, 2454, 2478 i 3061.
poz. 179. Zboińska Józefa, wdowa po artyście sceny lwowskiej *jednorazowo* . . . . . 100 »
poz. 180. Lipińska Salomea wdowa po skrzypku Feliksie Lipińskim . 300 »
Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 2116.

VI. Rozmaite.

poz. 181. Na stypendyum dla ucznia wydziału lekarskiego w Krakowie oddającego się studyom w szkole operacyjnej . . . 500 „
zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego.
poz. 182. Dla stowarzyszeń akademickich ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . . 2.800 „
Do pozycyi *tej przekazuje się petycye:*
Towarzystwa biblioteki uczniów wydziału lekarskiego uniwersytetu Jagiellońskiego L. 2.025.
Towarzystwa bratniej pomocy słuchaczów akademii weterynaryi we Lwowie L. 2.115.
Polskiego stowarzyszenia „Ognisko“ w Gracu L. 2.119.
Czytelni akademickiej we Lwowie L. 2.131.
Tow. bratniej pomocy słuchaczów politechniki we Lwowie L. 2.215.
Zarządu domu słuchaczów politechniki we Lwowie L. 2.216.
Towarzystwa akademików polskich „Ognisko“ w Czerniowcach L. 2.238.
Czytelni akademickiej w Krakowie L. 2.435.
Towarzystwa »Bratniej pomocy« słuchaczów wszechnicy Lwowskiej L. 2480.
poz 183. Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw mających na celu wspomaganie ubogich uczniów (ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z c. k. Radą szkolną krajową) . . . . . 1.200 „
Do pozycyi tej przekazuje się petycye:
Towarzystwa ruskich kobiet w Stanisławowie L. 1787 i 2415.
Stowarzyszenia dwucentowych składek w Przemyślu L. 1978,
Towrzystwa „Szkilna pomicz“ w Stanisławowie l. 1984.
Stowarzyszenia dla wspierania ubogiej młodzieży szkół średnich wyznania mojżeszowego we Lwowie L 2080.
Towarzystwa Śgo Kiryła w Przemyślu L 2.250 i 2.847.

Towarzystwa „Szkilna pomicz“ w Samborze L. 2289. Towarzystwa pomocy naukowej w Sanoku L. 2.306. Towarzystwa »Szkilna pomicz« w Tarnopolu L. 2.368.

Towarzystwa »Szkilna pomicz« we Lwowie L. 2371. Instytutu Śgo Mikołaja we Lwowie L. 2.432.

Stowarzyszenia dla wspierania ubogiej młodzieży szkół średnich we Lwowie L. 2815. Komitetu kuchni dla młodzieży szkolnej w Zaleszczykach L. 2.822.

Towarzystwa „Ruslan“ we Lwowie L. 2.842.

Ruskiego Towarzystwa pedagogicznego o subwencyę dla zakładu św. Olgi L. 2427/2529.

poz. 184. Towarzystwo imienia Śgo Stanisława Kostki opieki nad terminatorami we Lwowie . . . . . 200 K.

Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 1.958.

poz. 185. Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie . . . . 600 »

Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 2477.

poz. 186. Korosteńska Felicya była nauczycielka szkoły pp. Klarysek w Nowym Sączu zaopatrzenie dożywotnie z łaski, rocznie . 160 »

poz. 187. Dla wdowy po profesorze Ogonowskim, Faliny Ogonowskiej stały, roczny dożywotni datek . . . . . 720 »

poz. 188. Na koszta wycieczek naukowych uczniów c. k. szkoły politechnicznej we Lwowie . . . . . 400 »

Lwów, dnia 13. Października 1903.

Za przewodniczącego: Sprawozdawca:

K. Badeni. ***Paszkowski.***

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Rubryka VI. poz. 189—203a).

„Pomniki historyczne".

Sprawozdawca poseł Barwiński.

Na rok 1902 uchwalił W. Sejm w tej rubryce		78.698 K.
Na rok 1903 preliminuje Wydział krajowy		85.146 »
zatem na r. 1903 więcej o . .		6.448 K.

Komisya budżetowa wnosi:

		zwyczajn.	nadzwycz.
Poz. 189.	Na utrzymanie kancelaryj konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników znajdujących się w naszym kraju	8 000 K.	
Poz. 190.	Badanie i ocalenie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie . .	1.000 »	
Poz. 191.	Dla Muzeum narodowego w Krakowie:		
	a) stała subwencya	3.000 »	
	b) na odnowienie starych cechowych obrazów ruskich, *jednorazowo* (osobne sprawozdanie Wydz. kraj. L. W. 20.797/903 przekazane komisyi uchwałą W. Sejmu z 14. września 1903) po		2.000 K.
	c) na reorganizacyę, adaptacye i rozszerzenie Muzeum narodowego, I. rata z przyznanych 30.000 K. na lat 5 (osobne sprawozdanie Wydz. kraj. LW. 20.797/903 przekazane komisyi uchwałą Wys. Sejmu z 14. września 1903) po		6.000 »
	Do przeniesienia . .	12.000 K.	8.000 K.

			zwyczajn.	nadzwycz.
	Z przeniesienia		12.000 K.	8.000 K.
Poz. 192.	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:			
	1. Dyrektor we Lwowie . . .	2.400 K.		
	2. „ w Krakowie . .	2 400 »		
	3. Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K., dodatek aktywalny 600 K. i trzy dodatki pięcioletnie po 200 K. . .	4.000 »		
	4. Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K. i dodatek aktywalny 480 K. . .	2.680 »		
	5. Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K	3.400 »		
	6. Adjunkt II. klusy w Krakowie: płaca 2.220 K., dodatek aktyw. 480 K.	2.680 »		
	7. 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K. .	1.200 »		
	8. 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne	600 »		
	9. Czynsz za najem lokalu we Lwowie 1.600 K. i miejski 5% podatek wodociągowy: za rok 1901 (od 16. marca do 31. grudnia) . . . 54 » za rok 1902 i 1903 po 76 K. . . . 152 »	1.806 »		
	10. Stróże we Lwowie i w Krakowie: płaca po 840 K., dodatek aktyw. po 100 K. dodatek na mundur po 100 K.	2 080 »		
	11. Opał, potrzeby kancelaryjne i rozmaite wydatki . . .	1.200 »	24.446	
Poz. 193.	Na restauracyę kościoła katedralnego na Wawelu VIII. rata roczna z przyznanej na lat 10 subwencyi 200.000 K.			20.000 »
Poz. 194.	Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie V. rata (ostatnia) z przyznanych na 5 lat 20.000 K. . . .			4.000 »
Poz. 195.	Komitetowi budowy pomnika Ad. Mickiewicza we Lwowie, III. rata z przyznanych 20.000 K. na lat 5 po 4.000 K. (uchw. Sejmu z 9. lipca 1901).			4.000 »
Poz. 196.	Konwentowi PP. Klarysek w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Andrzeja z przyznanych 4.000 K. III. rata roczna w myśl uchwały z dnia 9. lipca 1901			1.000 »
Poz. 197.	Zgromadzenia O. O. Augustyanów w Krakowie, na			
	Do przeniesienia . .		36.446 K.	37.000 K.

		zwyczajn.	nadzwycz.
	Z przeniesienia . .	36.446 K.	37.000 K.
	restauracyę kościoła św. Katarzyny z przyznanych 6.000 K. III. rata (ostatnia) z trzechlecia w myśl uchwały sejmowej z dnia 9. lipca 1901.		2.000 K.
Poz. 198.	Komitetowi cerkiewnemu parafialnemu w Haliczu, na restauracyę cerkwi Bogarodzicy w Haliczu, z przyznanych 9.000 K. III. rata (ostattnia) z trzechlecia (uchwała Sejmu z dnia 9 lipca 1901). , ...		3.000 »
Poz. 199.	Na restauracyę kościoła katedralnego obrz. łacińskiego w Przemyślu, z przyznanych 10.000 K. w 5 ratach rocznych, III rata w myśl uchwały sejmowej z dnia 9. lipca 1901. . . .	—	2.000 »
Poz. 200.	Na konserwacyę zamku w Olesku . . .	600 »	—
Poz. 201.	Na restauracyę kościoła farnego w Krośnie. pierwsza połowa z przyznanych 5.000 K. .	—	2.500 »
Poz. 202.	Na restauracyę starożytnej bramy i baszty w Bieczu, *jednorazowo.* Tem samem załatwioną zostaje petycya l. 1.926	—	1.000 »
Poz. 203.	Na restauracyę cerkwi św. Jura w Drohobyczu, *jednorazowo*	—	600 »
Poz. 203a)	Szaraniewiczowej Annie, wdowie po c. k. prof. Uniwesytetu i konserwatorze dla Galicyi wschodniej, *jednorazowy zasiłek.* Tem samem załatwioną zostaje petycya l. 1.968	—	720 »
	Razem .	37.046 K.	48.820 K.
	Suma rubryki VI. .	85.866 K.	

Zast. Przewodniczącego:
Badeni.

Sprawozdawca:
Barwiński.

Z drukarni i litografii **Pillera i Spółki** we Lwowie.

Rubryka VII. pozycya 204–211 wydatków
i rub. IV. poz. 13–18 dochodów.

Bezpieczeństwo publiczne.

Sprawozdawca poseł Potoczek.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy preliminuje w dziale I. na pokrycie wydatków *zwyczajnych* kwaterunku żandarmeryi kwotę . . . . . 542.898 K.
a z powodu sprawienia 29 łóżek dla żandarmów-aspirantów podoficerskich i żandarmów próbnych w wydatkach *nadzwyczajnych* kwotę . 2.592 »
Razem . 545.490 K.

więcej niż w roku 1902 uchwalono o 8.260 kor.

Zaś w dziale II. »ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych« preliminuje Wydział krajowy kwotę . . . . . 43.000 »

mniej niż w roku 1902 uchwalono 3.500 K.

Razem suma rubryki VII. wynosi . 588.490 K.

więcej niż w roku 1902 uchwalono o 4.760 K.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić do budżetu na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne
			Korony	
		Wydatki.		
VII.		**Bezpieczeństwo publiczne.**		
		I. Kwaterunkowe żandarmeryi.		
	204	Ryczałty:		
		a) Czyszczenie koszar i innych pomieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	21.171	—
		b) Oświetlenie koszar	7.418	—
		c) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	156	—
		d) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy	6.728	—
		e) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	2.620	—
		f) Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych, żołnierzy i służących	7.552	—
		g) Naprawa bielizny pościelnej . .	659	—
		h) Pranie koców zimowych i letnich, sienników i poduszek włosiennych i słomianych	1.757	—
		i) Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych . .	4.119	—
		k) Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek . . .	16.404	—
		l) Opał i oświetlenie kancelaryj oddziałowych	3.239	—
		m) Opał i oświetlenie pomieszkań oficerów, wachmistrzów rachunkowych i woźnych	4.621	—
		n) Rozmaite inne wydatki . . .	1.529	—
		Razem ryczałty . .	77.973	—
	205	Najem pomieszkań i koszar	407.467	—
	206	Wartość czynszowa:		
		a) dawnego gmachu lwowskiego 25.872 K *b*) dobudowanego skrzydła do gmachu lwowskiego . . 11.486 „ *c*) realności w Czortkowie . . 1.400 „	38.758	—
	207	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków . .	2.000	—
	207*a*)	Na sprawienie 29 łóżek dla żandarmów-aspirantów podoficerskich i żandarmów próbnych	—	2.592
		Do przeniesienia .	526.198	2.592

Liczba rubryk.	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	526.198	2.592
VII.	208	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenie ilości posterunków . .	4.000	—
	209	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. Żandarmeryi we Lwowie i budyaków w Czortkowie . .	6.000	—
	210	Na wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich . . .	6.700	—
		Suma działu 1. . .	542 898	2.592
		II Szupaśnictwo.		
	211	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych	43.000	—
		Suma rubryki VII. .	585.898	2.592
			588.490	
		Dochody.		
IV.		**Bezpieczeństwo publiczne.**		
	13	Nadwyżka od funduszu policyi krajowej	3.503	—
	14	Kwaterunkowe żandarmeryi	54.724	—
	15	Noclegowe żandarmeryi	86.049	—
	16	Udział administracyi politycznej za kwaterunek żandarmeryi	23.844	—
	17	Dochód:		
		a) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dawnego) . . 25.872 K.		
		b) z gmachu lwowskiego c. k. żandarmeryi (dobudowanego skrzydła) . . . 11.486 „		
		c) z realności dla c. k. żandarmeryi w Czortkowie . 1 400 „	38.758	—
	17*a*)	Dochód z czynszu za kantynę w gmachu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie .	—	—
	18	Zwroty wydatków szupasowych . . .	14.000	—
		Suma rubryki IV. .	220.878	—

Zast. Przewodniczącego.

K. Badeni.

Sprawozdawca.

St. Potoczek.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na r. 1903.

Rubr. VIII. wydatków poz. 212—244.

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o Rubr. VIII wydatków preliminarza Wydziału krajowego na r. 1903.

Wydatki na komunikacye

Powyższy preliminarz rozpada się na dwa działy, w którym pierwszy obejmuje *Drogi krajowe*, drugi zaś *Koleje żelazne*.

W tym samym porządku przystępuje Komisya budżetowa do odnośnego sprawozdania przedkładając Wysokiemu Sejmowi jako dział (pierwszy) I. „Komunikacyi“,

I. Wydatki na drogi.

Wydział krajowy preliminuje w wydatkach *zwyczajnych* w pozycyach od 212 do 229 włącznie kwotę . . . . . 2,397.847 K.
zaś w *nadzwyczajnych* kwotę . . . . . 160.000 „
to jest łącznie sumę wydatków na rok 1903 w kwocie . . . 2,557.847 K
W pozycyach powyższych uchwalone wydatki na r. 1902 wynosiły . 2,547.363 „
Z porównania okazuje się, że Wydział krajowy preliminuje wydatki na rok 1903 *większe* o kwotę . . . . . 10.484 K.

Różnice te stanowią:

a) wydatki *większe* przy poz. 212 o kwotę . . 560 K.
z powodu podwyższenia poborów asystenta manipulacyjnego dla zrównania z poborami takiegoż urzędnika w krajowym Biurze kolejowym, a to w myśl przekazanej Wydziałowi krajowemu petycyi uchwałą Wysokiego Sejmu z 11. lipca 1902.

b) wydatki *większe* przy poz. 213 o . . . . 1.000 „
na zaliczki na płace, a to dla częściowego przywrócenia pierwotnego kredytu wedle koniecznej potrzeby

do przeniesienia . . 1.560 K.

Z przeniesienia . .	1.560 K.	
c) wydatki *większe* przy poz. 214 o kwotę . . na dodatki pięcioletnie.	3.622 K.	
d) wydatki *większe* przy poz. 216a) o kwotę . . na objazdy dróg przez inżynierów okręgowych w kwocie 1000 K., a przez konduktorów o kwotę 6480 K. Komisya uznaje konieczną potrzebę podwyższenia kredytu na ten cel, wskutek czego uniknie się przekraczania rok rocznie tego kredytu z powodu powiększenia etatu, nadmieniając, że kredyt na objazdy był od r. 1893 niezmienionym.	7.480 „	
e) wydatki *większe* przy poz. 220 o kwotę . . na stypendya dla 11 uczniów szkoły konduktorów po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 11. lipca 1902.	2.240 „	
razem suma zwiększeń . .		14.902 K.
zaś f) wydatki *mniejsze* przy poz. 215 o . . . przez zamianę dodatku osobistego inżyniera Barancewicza na dodatek pięcioletni.	300 K.	
g) wydatki *mniejsze* przy poz. 229 o . . . wskutek zmiany w stanie emerytur . . .	4.118 „	4.418 „
Z porównania okazuje się, jak wyżej, różnica *in plus* o .		10.484 K.

Komisya budżetowa przy badaniu pojedynczych pozycyi niniejszego preliminarza uznała za konieczne zmienić kwoty niektórych pozycyi, a mianowicie:

Poz. 214. Dodatki pięcioletnie i dwuletnie *mniej* o . . 183 K.
z powodu zaszłych zmian w międzyczasie w personalu. Komisya budżetowa zaliczyła również do uprawnionych do poboru pięcioleci asystenta manipulacyjnego Wolskiego z kwotą 100 K., dla którego nie wstawiono kredytu na rok 1903, uzasadniając tem, że podwyższenie poborów dotychczasowych nie jest awansem, któryby odbierał dawniej nabyte prawo do pobieranego już od r. 1900 pięciolecia.

Poz. 229. Pensye i zaopatrzenia *mniej* o . . . . . 2.732 „
z powodu zaszłych zmian w międzyczasie. Komisya uwzględniając prośbę do L. S. 1941 Anieli Van Roy wdowy po konduktorze dróg krajowych wstawiła dla tejże jako jednorazowy dar z łaski, jak w r, 1902, kwotę 200 K.

Uwzględniwszy zmiany powyższe w preliminarzu przedłożonym przez Wydział krajowy wyniesie wydatek na drogi od poz. 212 do poz. 229:

w wydatkach zwyczajnych . . . ! .	2,394.932 „
„ nadzwyczajnych	160.000 „
razem . .	2,554.932 K.

Po porównaniu tej sumy wydatków z wydatkami przyznanemi budżetem na r. 1902

Dział I. w kwocie	2,547.363 K.
okazują się spodziewane wydatki na r. 1903 *większe* o kwotę	7.569 K.
a od preliminarza Wydziału krajowego *mniejsze* o kwotę .	2.915 „

Wysoki Sejm uchwalić raczy

wydatki na drogi jak następuje:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
				korony	
VIII.		**Komunikacye.**			
		I. Na drogi.			
		A) Koszta zarządu.			
	212	Płace inżynierów, konduktorów, rysowników i służby drogowej:			
		a) dyrektor, płaca . .	6.400 K.		
		dodatek aktywalny . .	960 „	7.360	—
		b) zastępca dyrektora, płaca .	4.800 K.		
		dodatek aktywalny . .	840 „		
		„ funkcyjny . .	800 „	6.440	—
		c) 5 inżynierów starszych, pł. po 4.800 K. . . .	24.000 K.		
		dodatki aktyw. po 840 K.	4.200 „	28.200	—
		d) 9 inżynierów I. klasy. pł. po 3.600 K. . . .	32.400 K.		
		dodatki aktywalne:			
		α) dla 2 po 720 K. .	1.440 „		
		β) „ 5 „ 600 „ .	3.000 „		
		γ) „ 2 „ 480 „ .	960 „	37.800	—
		e) 9 inżynierów II. klasy, pł. po 2.800 K. . . .	25.200 K.		
		dodatki aktywalne:			
		α) dla 6 po 600 K. .	3.600 „		
		β) „ 2 „ 500 „ .	1.000 „		
		γ) „ 1 „ 400 „ .	400 „	30.200	—
		f) 12 inżynierów-adjunktów, płaca po 2.200 K. . .	26.400 K.		
		dodatki aktywalne:			
		α) dla 11 po 480 K. .	5.280 „		
		β) „ 1 „ 400 „ .	400 „	32.080	—
		g) 4 praktykantów techniczn.:			
		dla 2 adjutum po 1.400 K.	2.800 K.		
		„ 2 „ „ 1.200 „	2.400 „	5.200	—
		h) asystent manipul. — płaca .	1.600 K.		
		dodatek aktywalny . .	360 „	1.960	—
		i) 10 konduktorów starszych płaca po 1.800 K. . .	18.000 K.		
		dodatek aktyw. po 300 K.	3.000 „	21.000	—
		k) 10 konduktorów I. klasy płaca po 1.600 K. . .	16.000 K.		
		dodatek aktyw. po 200 K.	2.000 „	18.000	—
		l) 10 konduktorów II. klasy, płaca po 1.400 K. . .	14.000 K.		
		dodatek aktyw. po 150 K.	1.500 „	15.500	—
		Do przeniesienia .		203.740	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			korony	
VIII.		Z przeniesienia .	203.740	—
	212	*m*) 12 konduktorów III. kl., płaca po 1.200 K. . . 14.400 K.		
		dodatek aktyw. po 150 K. 1.800 „	16.200	—
		n) rysownicy i dyetaryusze . . .	2.556	—
		o) 342 drożników	103.000	—
		Suma płac .	325.496	—
	213	**Zaliczki na płace.**		
		Dla inżynierów i konduktorów . . .	6.000	—
	214	**Pięciolecia i dwulecia.**		
		Zastępcy dyrektora Jankowskiemu, (2) po 400 K. *Inżynierom starszym* po 400 K: Czaplickiemu (2) 800 K; Pintowskiemu (1) 400 K; Kinelowi począwszy od 1. maja 1903 — 267 K. *Inżynierom I. klasy* po 300 K: Barancewiczowi (2) 600 K; Jodłowskiemu (2) 600 K; Kesslerowi (1) 300 K; Turskiemu (1) 300 K; Stojowskiemu począwszy od 1. maja 1903 — 200 K. *Inżynierom II. klasy* po 200 K.: Bogdanowiczowi (1) 200 K; Katyllowi, Orzelskiemu i Żebrowskiemu Tadeuszowi od 1. maja 1903 po 133 K. *Inżynierom adjunktom* po 120 K: Libańskiemu od 1. lipca 1903 — 60 K; Żebrowskiemu Eustachemu od 5. września 1903 — 38 K *Praktykantom technicznym* dwulecia po 200 K: Pielechowi (1) 200 K. i drugie od 22. lipca 1903 — 92 K; Janiczkowi od 22 lipca 1903 — 88 K; Jakubikowi od 1. września 1903 — 67 K. *Asystentowi manipulacyjnemu* Wolskiemu (1) 100 K. *Starszym konduktorom* po 100 K: Brandtowi, Brzezińskiemu, Holinkowskiemu,		
		Do przeniesienia .	331.496	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
				korony	
VIII.	214	Z przeniesienia .		331.496	—
		Koryckiemu i Lesiewiczowi od 1. maja 1903 po 67 K. *Konduktorom I. klasy* po 100 K: Bilińskiemu, Christowi i Gackiemu począwszy od 1. maja 1903 po 67 K		6.064	
	215	**Dodatki osobiste.**			
		Dla inżynierów I. klasy Antoniego Barancewicza 300 K. — zaś dla Turskiego Władysława 400 K. . . .		700	—
	216	**Ryczałty.**			
		a) na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:			
		1. dla 12 inżynierów okręgowych	13.600 K.		
		2. dla 42 konduktorów .	22.682 „	36.282	—
		b) na pomieszczenie biura okręgowego:			
		1. dla inżyniera w Krakowie	240 K.		
		2. dla 10 inżynierów okręgowych po 120 K. . .	1.200 „	1.440	—
		c) na przybory kancelaryjne:			
		1. dla 11 inżynierów okręgowych po 96 K. . .	1.056 K.		
		2. dla 42 konduktorów po 32 K.	1.344 „	2.400	—
				40.122	—
	217	**Remuneracye i zapomogi** dla urzędników i sług		7.000	—
	218	**Instrumenty, wzory naczynia i przybory rysunkowe.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie		10.000	—
	219	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyj nadzwyczajnych		16.000	—
	220	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych		13.200	—
		Suma kosztów zarządu .		424.582	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
VIII.		Z przeniesienia . .	424 582	—
		B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.		
	221	Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych i koszta budowy większych mostów .	—	120.000
		C) Utrzymanie dróg krajowych.		
	222	Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1829 klm.	860.000	
		D) Zasiłki.		
	223	*a*) Na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	920.000	
		b) Na zasiłki dla powiatów, na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych w myśl §. 28. ustawy drogowej, *stały roczny zasiłek* . .	80.000	—
	224	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych	50.000	—
	225	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 15) V. rata .	—	40.000
			1,050.000	40.000
		E) Wydatki na myta:		
	226	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	7.000	—
	227	Koszta komisyjne, ogłoszenia, licytacye, podatki i inne	4.000	—
	228	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	300	—
			11.300	—
		Do przeniesienia . .	2,345.882	160.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			korony	
VIII.	229	Z przeniesienia . .	2,345.882	160.000
				—
		F) Pensye i zaopatrzenia.		
		1. Raciborski Ludwik, emerytowany nadinżynier	6.490	—
		2. Świtkowski Mieczysław, emerytowany starszy inżynier, rocznie . .	3.952	—
		3. Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor	988	—
		4. Darowski Stanisław, emerytowany konduktor	460	—
		5. Dybowski Tadeusz, emerytowany konduktor	1.024	—
		6. Reicher Stanisław, emerytowany konduktor	1.092	—
		7. Rieger Karol, emerytowany konduktor	1.008	—
		8. Skwarczyński Jan, emerytowany konduktor	962	—
		9. Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze	700	—
		10. Bieńkowska Stanisława, wdowa po inżynierze, pensya roczna . . . . 1.400 K.		
		dla syna Tadeusza do 16. lutego 1906 . . . 140 „	1.540	—
		11. Łuniewska Natalia, wdowa po inżynierze, pensya roczna . . .	700	—
		12. Baranowska Augusta, wdowa po inżynierze, pensya roczna . . . . 1.200 K.		
		dla dzieci: Olgi do 24. marca 1903, Konstantego do 21. maja 1903, Zofii do 10. lutego 1905, Maryi do 29. Maja 1907 i Jana do 8. października 1915, po 120 K. . . . . 435 „	1.635	
		13. Zielińska Katarzyna, wdowa po inżynierze, pensya . 1.000 K.		
		i dla syna Tadeusza do 9. marca 1910 . . . 100 „	1.100	
		Do przeniesienia .	z1.651 2 345,882	160.000 —

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
VIII.	229	Z przeniesienia .	2,345.882	160.000
			21.651	—
		14. Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze, pensya wdowia . 1.400 K. i dla dzieci: Jana do 26. lut. 1903 i Romana do 4. lipca 1915 po 280 K. . . . 324 „	1.724	—
		15. Jawornikowa Marya, wdowa po inżynierze, pensya . 1.000 K. i dla dzieci: Janiny do 28. marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii (pogrobowiec) do 19. sierpnia 1923 po 200 K. . . 600 „	1.600	—
		16. Łatkowska Karolina, wdowa po inżynierze, pensya . . 800 K. i dla córki Alfonsyny do 14. lipca 1905 . . . 160 K.	960	—
		17. Reuttowa Marya, wdowa po dyrektorze, pensya . . . 2.400 K. i dla dzieci: Karola do 19. czerwca 1903 i Leona do 14. kwietnia 1907 rocznie po 480 K . . . . 706 „	3.106	—
		18. Grzegorzewska Helena, wdowa po starszym inżynierze, pensya z roczych 1.800 K od 1. lutego 1903 . .	1.650	—
		19. Dziakiewiczowa Rozalia, wdowa po konduktorze . 650 K. pensya dla syna Bertolda do 27. czerwca 1906 po 65 K. 65 „	715	—
		20. Grzymalina Melania, wdowa po konduktorze, pensya roczna .	500	—
		21. Hrankowska Julia, wdowa po konduktorze, pensya . 440 K. i dla córki Stanisławy do 1. marca 1905 . . . 44 „	484	—
		22. Hlawaty Józefa wdowa po konduktorze, pensya . . 600 K. i dla syna Karola do 4. listopada 1904 po . . . 60 „	660	—
		23. Hryniewicz Emilia, wdowa po konduktorze, pensya roczna . . .	650	—
			33.700	—
		Do przeniesienia .	2.345.882	160.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			koron	
VIII.	229	Z przeniesienia . .	2,345.882	160.000
			33.700	—
		24. Helferowa Anna, wdowa po konduktorze, pensya roczna	520	—
		25. Rząśnicka Helena, wdowa po konduktorze, pensya roczna . . .	650	—
		26. Van-Roy Aniela wdowa po konduktorze, pensya wdowia . 800 K. dla dzieci: Anizy Antoniny do 27. stycznia 1903 i Rudolfa Jana do 10 lipca 1911 po 160 K. . . . . 172 „	972	—
		27. Chamcowa Anna, wdowa po konduktorze, pensya	800	—
		28. Żukowska Wiktorya, wdowa po emerytowanym konduktorze, pensya . . . . . 800 K. i dla syna Romana do 18. marca 1911 . . . 124 „	924	—
		29. Borzęcka Marya, wdowa po emerytowanym konduktorze, pensya . .	500	—
		30. Schönthalerowa Michalina, wdowa po konduktorze, pensya . 800 K. i dla dzieci: Maryi do 15. czerwca 1908 i Bernardy do 20. maja 1921 po 160 K rocznie . . . . 320 „	1.120	—
		31. Podbielska Anna, wdowa po konduktorze, rocznie	900	—
		32. Hausnerowa Franciszka, wdowa po konduktorze, pensya z rocznych 800 K, dla dzieci z rocznych po 160 K: Romana do 11. listopada 1907, Eugeniusza do 25. czerwca 1911, razem z rocznych 1.120 K od 1. marca 1903	934	—
		33. Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu technicznym, dożywotni dar z łaski	600	—
		33. Zielińska Marya, córka po inżynierze, zaopatrzenie dożywotnie . . .	100	—
		34. Chrzanowska Ignacowa, j. w. . .	600	—
		35. Szeliska Laura, wdowa po konduktorze, dożywocie	334	—
		36. Chodorowska Leokadya wdowa po konduktorze, dożywocie . . .	200	—
		Do przeniesienia . .	42.854	—
			2,345.882	160.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
VIII.	229	Z przeniesienia . .	2.345.882	160.000
			42.854	—
		37. Widy Feliks, emerytowany konduktor z roczn. 800 K począwszy od 1 maja 1903	534	—
		38. Rachwalski Jan, b. drożnik, zaopatrzenie roczne	180	—
		39. Dziedzic Jan, b. drożnik j. w. . .	180	—
		40. Harasym Jan, b. drożnik j. w. . .	189	—
		41. Kamiński Jan, b. drożnik j. w. . .	150	—
		42. Malik Jan, b. drożnik j. w. . .	150	—
		43. Rzeszotko Jędrzej, b. drożnik j. w. .	120	—
		44. Tyz Onufry, b. drożnik j. w. . .	90	—
		45. Gabryś Wojciech, b. drożnik j. w. .	150	—
		46. Dobosz Jan, b. drożnik j. w. . .	132	—
		47. Zajączkowski Franc., b. drożnik j. w.	180	—
		48. Michalski Tomasz, b. drożnik j. w. .	195	—
		49. Opach Józef, b. drożnik j. w. .	168	
		50. Kaliński Jan b. drożnik j. w. . .	140	—
		51. Kondecki Józef, b. drożnik j. w. .	128	—
		52. Starczewski Feliks, b. drożnik j. w. .	189	—
		53. Turczyniak Jurko b. drożnik j. w. .	142	—
		54. Sowiński Grzegorz, b. drożnik j. w. .	178	—
		55. Mazur Michał, b. drożnik j. w. . .	151	—
		56. Majocha Kazimierz, b. drożnik j. w.	67	—
		57. Duchowicz Jacko, b. drożnik j. w. .	178	—
		58. Klak Józef, b. drożnik, j. w. . .	151	—
		59. Kardasz Seńko, b. drożnik z rocznych 195 K począwszy od 1. marca 1903	162	—
		60. Koziara Michał, b. drożnik z rocznych 151 K od 1. maja 1903 . . .	101	—
		61. Nowak Jan, b. drożnik z rocznych 161 K począwszy od 1. sierpnia 1903	68	—
		62. Leszczyszyn Sawa, b. drożnik z zocznych 106 K począwszy od 1. sierpnia 1903	45	—
		63. Van Roy Aniela, wdowa po konduktorze, dar z łaski, jednorazowo .	200	—
		64. Grzegorzewski Stanisław, emerytowany starszy inżynier, z rocznych 4.800 K. po 31/3 1903 z powodu śmierci .	1.600	—
		65. Kurniewicz Ignacy, emer. inżynier z rocznych 3.3 9 K. po 31/1 1903 jako dnia śmierci . . .	278	—
			49.050	—
			2,394.932	160.000
		Suma wydatków na drogi	2,554.932	

Tem samem załatwioną zostaje petycya Anieli Van Roy z 27. grudnia 1902 do L. S. 1941.

We Lwowie, dnia 30. września 1903.

Przewodniczący:
Badeni.

Sprawozdawca:
St. Jędrzejowicz.

II. Koleje żelazne.

W wydatkach *zwyczajnych* preliminuje Wydział krajowy . . .	898.907 K.
w „ *nadzwyczajnych*	26.770 „
razem . .	925.677 K.
Gdy na powyższy cel uchwalone wydatki na rok 1902 wynosiły .	912.115 „
z porównania okazuje się, iż na r. 1903 preliminowano *więcej* o .	13.562 K.

Na to zwiększenie wydatków wpływa:

1)	podwyższenie poz. 230 „Płace personalu etatowego“ o . .	640 „
2)	„ „ 231 „Pięciolecia“ o	922 „
3)	„ „ 231a „Dodatki osobiste“ o	1.000 „
4)	„ „ 237a „Koszta komisyjne“ o	11.000 „
	razem j. w. . .	13.562 K.

Komisya uznaje powyższe różnice za uzasadnione, przyjmuje zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego cały preliminarz z uwzględnieniem zaszłych zmian w międzyczasie przy poz. 231 „Pięciolecia“, przy której wstawiono kredyt w kwocie 1697 K., a więc *mniej* od wniosku Wydziału krajowego o 210 K.

Po uwzględnieniu tej zmiany w preliminarzu Wydziału krajowego, wyniosą wydatki na rok 1903, od poz 230 do 244 w wydatkach

zwyczajnych	898·697 „
nadzwyczajnych	26.770 „
razem . .	925.467 K.

Porównywując tę sumę wydatków z uchwalonymi wydatkami na rok 1902 w kwocie . . . . . 912.115 K.

okazują się wydatki spodziewane na r. 1903 *większe* o kwotę . . 13.352 K.

a od wydatków na r. 1903 preliminowanych przez Wydział krajowy *mniejsze* o . . . . . 210 „

Przeto komisyą wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy

wydatki „Na Koleje“ jak następuje:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
				korony	
VIII.		**II. Na koleje żelazne.**			
	230	*Koszta zarządu.*			
		Płace i emolumenta etatowe:			
		a) dyrektor, płaca . .	6.400 K.		
		dodatek aktywalny .	960 „	7.360	—
		b) zastępca dyrektora, płaca	4.800 K.		
		dodat k aktywalny .	840 „		
		„ funkcyjny . .	800 „	6.440	—
		c) 2 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K. . .	9.600 K.		
		dodatek aktyw. po 840 K	1.680 „	11.280	—
		d) inżynier I. klasy, płaca .	3.600 K.		
		dodatek aktywalny . .	720 „	4.320	—
		e) 2 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . .	5.600 K.		
		dodatek aktyw. po 600 K	1.200 „	6.800	—
		f) 2 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . .	4.400 K.		
		dodatek aktyw. po 480 K	960 „	5.360	—
		g) referent administr., płaca	4.800 K.		
		dodatek aktywalny .	840 „	5.640	—
		h) sekretarz, płaca . .	4.800 K.		
		dodatek aktywalny .	840 „	5.640	—
		i) adjunkt konceptowy, płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny .	600 „	3.400	—
		k) koncepista, płaca . .	2.200 K.		
		dodatek aktywalny .	480 „	2.680	—
		l) konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca	3.600 K.		
		dodatek aktywalny .	720 „	4.320	—
		m) 2 adjunktów rachunkowych: płaca roczna po 2.800 K.	5.600 K.		
		dodatek aktyw., po 480 K.	960 „	6.560	—
		n) oficyał rachunkowy, płaca	2.200 K.		
		dodatek aktywalny. .	360 „	2.560	—
		o) asystent rachunk., płaca .	1.600 K.		
		dodatek aktywalny .	360 „	1.960	—
		Do przeniesienia .		74.320	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
				koron	
		Z przeniesienia .		74.320	—
VIII.	230	*p)* adjunkt administracyjno-manipulacyjny, płaca .	2.800 K.		
		dodatek aktywalny .	480 „	3.280	—
		r) inspicyent rysownik. płaca	1.600 K.		
		dodatek aktywalny .	360 „	1.960	—
		s) asystent manipulacyjny dla spraw taryfowych, płaca	1.600 K.		
		dodatek aktywalny .	360 „	1.960	—
		t) asystent manip. płaca .	1.600 K.		
		dodatek aktywalny .	360 „	1.960	—
		u) woźny, płaca . .	1.000 K.		
		dodatek aktywalny .	100 „		
		na ubior . . .	100 „	1.200	—
		Suma płac .		84.680	—
		Dodatki pięcioletnie.			
	231	*a) Referentowi administracyjnemu* (1) Paszkowskiemu rocznie	400 K.		
		b) Sekretarzowi (1) Skwarczyńskiemu z rocznych 400 K. począwszy od 1. maja 1903	267 K.		
		c) Starszemu inżynierowi (1) Machalskiemu rocznie .	400 K.		
		d) Inżynierowi I. kl. (1) Bobrowskiemu rocznie . .	300 K.		
		e) Asystentowi rachunkowemu (1) Imiałowi rocznie . .	100 K.		
		f) Oficyałowi administracyjno-manipulacyjnemu (1) Filippiemu, z rocznych 180 K. po dzień 28 lutego 1903 . .	30 K.		
		g) Asystentowi manipulacyjnemu (1) Salutryńskiemu rocznie	100 K.		
		h) Inspicyentowi rysownikowi (1) Grabowiczowi, rocznie	100 K.	1·697	—
		Do przeniesienia .		86.377	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1902 zwyczajne	Wniosek na rok 1902 nadzwyczajne
			Korony	
VIII.		Z przeniesienia .	86.387	—
		Dodatki osobiste.		
	231*a*)	*a*) Dyrektorowi Kułakowskiemu rocznie . . . 6.000 K *b*) Bronisławowi Chodkiewiczowi, konsulentowi dla spraw taryfowych i komercyalnych . . . . 400 K.	6.400	—
		Zaliczki na płace.		
	232	Dla urzędników	2.500	—
		Zasługi.		
	233	Dwóch stróżów po 600 K . . .	1.200	—
		Remuneracye i zapomogi.		
	234	*a*) Rzecznik prawny za zastępstwo .	1.000	—
		b) Dla urzędników i funkcyonaryuszów	2.000	
			3.000	—
		Pensye i zaopatrzenia.		
	235	*a*) Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze, pensya wdowia 2.400 K. dla dzieci: Kazimierza do 2. maja 1911, Stanisława do 14. lutego 1913 i Feliksa do 21. sierpnia 1916 po 480 K 1.440 K.	3.840	—
		b) Chylewska Olga, wdowa po czasowym starszym inżynierze, dar z łaski przez trzy lata, rocznie po 500 K., od roku 1901 dla córki Anny ostatnia rata .	500	—
			4.340	—
	236	**Instrumenty, przybory rysunkowe, wzory i sprzęty.**		
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie .	2.400	—
		Koszta komisyjne.		
	237	*a*) dla urzędników i funkcyonaryuszów *α*) w sprawach funduszu krajowego . . . 10.000 K. *β*) zaliczkowo w sprawach Towarzystw kolejow. 16.000 K.	26.000	—
		b) dla członków krajowej Rady kolejowej	2.000	—
			28.000	—
		Do przeniesienia .	134.217	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	134.217	—
VIII.	238	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów** .	1.480	—
	239	**Koszta kancelaryjne.** Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne itp. wydatki . . .	4.000	—
	240	**Koszta utrzymania personalu nieetatowego**	—	22.770
	241	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskuteczniane przez obcych funkcyonaryu zów	4.800	—
	242	**Koszta najmu lokalu na biuro** . .	4.200	—
		Suma kosztów zarządu .	148.697	22.770
	243	**Dotacya dla funduszu kolejowego** na cele budowy kolei lokalnych, V rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17. marca 1899 przez lat 71	750.000	—
	244	**Subwencya dla c. k. Rządu** na budowę kolei od stacyi Pałahicze do Tłumacza XII rata, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 28. listopada 1890 przez lat 15	—	4.000
		Suma wydatków na koleje żelazne .	898.697	26.770
		do tego: Suma wydatków na drogi .	2,394.932	160.000
		Ogólna suma Rubr. VIII. .	3.293.629	186.770
			3,480.399	

We Lwowie, dnia 30 września 1903.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Jędrzejowicz.

Budżet krajowy na rok 1903.

Dodatkowo do Rubryki VIII. Dział I.

Na drogi.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz.

II. W etacie urzędników Oddziału techniczno-drogowego przy Wydziale krajowym zwija się z dniem 1. stycznia 1903 posadę pisarza etatowego, natomiast ustanawia się posadę asystenta manipulacyjnego z płacą 1.600 K. rocznie, z dodatkiem aktywalnym w kwocie 360 K. rocznie i prawem do 3 (trzech) dodatków pięcioletnich po 100 K. rocznie.

Uchwałą tą załatwia się drugą część sprawozdania i wniosek 4-ty Wydziału krajowego o zmianie etatu – z dnia 12. grudnia 1902 LW. 42721.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Jędrzejowicz.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na r. 1903.

Rubryka V poz. 19—29 dochodów.

Komunikacye.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz.

W tej rubryce od poz. 19 do 29 włącznie, preliminuje Wydział krajowy dochody oparte, tak na przecięciu z lat ubiegłych, jak i na mocy innych prawnych zobowiązań, w kwocie — dochody zwyczajne . . . . 487.019 K.
» *nadzwyczajne* . . . . 102.628 »
razem . 589.647 »
a że na rok 1902 uchwalone dochody wynosiły . . . . 578.826 »
okazują się preliminowane przez Wydział krajowy dochody na rok 1903 *większe* o kwotę . . . . . 10.821 K.

Wszystkie pozycye tej rubryki uznaje Komisya za uzasadnione, i przyjmuje zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego sumę dochodów tej rubryki, którą też zaleca Wysokiemu Sejmowi do uchwały, w kwocie j. w. 589.647 K. a w szczególności:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne
			Korony	
V.		**Komunikacye**		
	19	Myta na drogach krajowych	464.000	—
	20	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne	2 600	—
	21	Grzywny za przestępstwa drogowe	320	—
	22	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych	1.500	—
	23	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice-Konieczna na rurociąg naftowy	1.796	—
	24	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk-Dynów	—	3.858
		Do przeniesienia .	470.216	3.858

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	470.216	3.858
	25	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na budowę drogi powiatowej, Jaworów-Niemirów-Rawa ruska	—	60.000
	26	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	5.000	—
	27	Zwrot zaliczkowo poniesionych wydatków administracyjnych spowodowanych budową kolei lokalnych od Towarzystw kolejowych:		
		a) z tytułu kosztów komisyjnych . . 16.000 K.		
		b) z tytułu kosztów utrzymanie personalu nieetatowego . . . . . 22.770 »	—	38.770
	28	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych na płace urzędników Oddziału techniczno-drogowego i krajowego biura kolejowego	6.700	—
	29	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):		
		a) Buczacz, rata roczna . . . . 2.000 K. — g.		
		b) Sanok „ » . . . . 1.592 » — »		
		c) Stanisławów, rata r. . . . . 1.510 » 82 »	5.103	—
		Suma rubr. V. . .	487.019	102.628
			589.647	

Przewodniczący:

Badeni.

Sprawozdawca:

St. Jędrzejowicz

Wydatki.

Rubryka IX. poz. 245 - 262.

Budowy wodne i melioracye.

Sprawozdawca poseł Rutowski

Na budowy wodne i melioracye preliminuje Komisya budżetowa na rok 1903 . . . . . 1,654.631 K.
o 200 K. więcej od preliminarza Wydziału krajowego a w porównaniu z uchwaloną na rok 1902 . . . . . 1,559.203 K.
więcej . . . . . + 95.428 K.

Wzrost wynosi w wydatkach:

A. Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze . . .	+ 17.637 K.
B. Wykonanie budowli wodnych	+ 77.791 »
Ogółem więcej o . .	95.428 K.

Wzrost wydatków *A. na Biuro melioracyjne* został spowodowany wyższemi poborami inżynierów oraz powiększeniem personalu komasacyjnego ze względu na spodziewane wejście w życie ustaw agrarnych.

Na rok 1902 uchwalono . .	155.467 K.
Na » 1903 preliminuje się .	171.104 »
więcej o .	15.607 K.

Nadto w poz. 251. na uzupełnienie i naprawę narzędzi preliminuje się na rok 1903 . . . . . 8.000 K.
w porównaniu z uchwalonemi na rok 1902 . . . . . 6 000 »
więcej o . . 2.000 K.

Przy poz. 250 pensye i zaopatrzenia Komisya budżetowa wnosi dla p. *Zofii Biegańskiej*, żony emeryt. inżyniera Wydziału krajowego od 9 lat chorego umysłowo i przebywającego w zakładzie obłąkanych, ze względu na potrzeby wychowania dwóch synów jednorazowy dar z łaski w kwocie . . . . . 200 K.

B. Wykonanie budowli wodnych wymaga w roku 1903 ogólnego zwiększenia wydatków w porównaniu z r. 1902 o . . . . . 77.791 K.

Wydatki na systematyczną regulacyę rzek karpackich, a mianowicie na regulacyę Biały, obwałowanie prawego brzegu Dunajca na regulacyę Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, na regulacyę górnego Dniestru, Soły i Łomnicy pozostają w niezmienionej wysokości w myśl szczegółowych ustaw . . . . . 462.568 K.

Na zasiłki 33½% na lokalne regulacye rzek niespławnych preliminuje się na rok 1903 . . . . . 137.185 K.
w porównaniu z rokiem 1902 . . . . . 137.498 »
mniej o . . . . . 313 K.

Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych:

preliminuje się w pozycyach 258 lit. *a — l* (dawne) *mniej* o . . . 29.600 »
na przedsiębiorstwa nowe » lit. *m — n* (nowe) *więcej* o . . . 111.075 »
Ogółem *więcej* o . . + 81.475 K.

Na popieranie kultury torfowisk preliminuje się *więcej* o . . 500 K.

Za to w pozycyi 260, zasiłki na popieranie mniejszych robót melioracyjnych pomimo siedmiu nowych przedsiębiorstw wymagających ogółem 58.312 K. wydatku, ukończenie szeregu dawniejszych budowli oraz zawieszenie dalszego subwencyonowania fabryk drenarskich powoduje zwiększenie się wydatków o . . . . . 62.143 K.
wskutek czego ogół wydatków w poz. 260 jest *mniejszy* o . . . 3.831 K.

Zaniechanie subwencyonowania fabryk drenarskich usprawiedliwione pozostałym zapasem z lat poprzednich i zmiejszoną potrzebą. Wielu wyprodukowawszy dreny dla siebie, nie chce ich wyrabiać dla drugich i oddaje prasy do dyspozycyi, a nowych zgłoszeń bardzo mało.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić na rok 1903 wydatki na Budowy wodne i melioracye według załączonego szczegółowego preliminarza:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
				korony	
IX.		**Budowy wodne i melioracye.**			
		A) Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze.			
	245	Płace urzędników, utrzymanie ekspozytur i stypendya:			
		a) Dyrektor biura:			
		płaca	6.400 K.		
		dodatek aktywalny . .	960 „	7.360	—
		b) zastępca dyrektora:			
		płaca	4.800 K.		
		dodatek aktywalny . .	840 „		
		„ osobisty . .	800 „	6.440	—
		c) 8 starszych inżynierów:			
		płace po 4.800 K. .	38.400 K.		
		dodatki aktyw. po 840 K.	6.720 „	45.120	—
		d) referent administracyjno-prawny:			
		płaca	4.800 K.		
		dodatek aktywalny . .	840 „	5.640	—
		e) 11 inżynierów I. klasy:			
		płace po 3.600 K. . .	39.600 K.		
		dodatki aktywalne:			
		dla 8 inżynierów we Lwowie po 720 K, . .	5 760 „		
		dla 2 inżynierów w Tarnowie i Stanisławowie po 600 K. . . .	1.200 „		
		dla 1 inżyniera w Jaśle .	480 „		
		Razem	47.040 K.		
		Z tego pokryją fundusze budowy pobory 7 inżynierów za 9 miesięcy po 3 240 K.	22.680 „	24.360	—
		f) 11 inżynierów II. klasy:			
		płace po 2.800 K. . .	30.800 K.		
		dodatki aktywalne po 600 K. . . .	6.600 „		
		Razem .	37.400 K.		
		Z tego pokryją fundusze budowy pobory 2 inżynierów za 9 miesięcy po 2.550 K. . . .	5.100 „	32.300	—
		Do przeniesienia .		121.220	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			korony	
IX.	245	Z przeniesiena .	121.220	—
		g) 11 inżynierów-adjunktów: płace po 2.200 K. . . 24.200 K. dodatki aktywalne po 480 K. . . . 5.280 „ Razem . 29.480 K.		
		Z tego pokryją fundusze budowy pobory 9 inżynierów-adjunktów za 9 miesięcy po 2.010 K. . . 18.090 „	11.390	—
		h) 1 inżynier komasacyjny: płaca . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . . 600 „	3.400	—
		i) 3 adjunktów komasacyjnych: płaca po 2.200 K. . . 6.600 K. dodatki aktywal. po 480 K. 1.440 „	8.040	—
		k) 2 praktykantów technicznych: adjuta po 1.400 K. . . .	2.800	—
		l) dodatki pięcioletnie: dla dyrektora Andrzeja Kędziora (2) po 800 K. razem 1.600 K., zastępcy dyrektora Józefa Jankowskiego (2) po 400 K. razem 800 K., sekretarza Leopolda Brąglewicza (1) 400 K., starszych inżynierów po 400 K.: Stanisława Chrząszczewskiego (2) 800 K., Jana Blautha pierwszy od 1/8 1903 r. 333 K., Stanisława Szczepanowskiego pierwszy od 1/8 1903 — 333 K., inżynierów I. klasy po 300 K., dla Ferdynanda Hilbrichta (2) 600 K., Karola Boziewicza (1) 300 K., Aleksandra Wierzbickiego (1) 300 K., Józefa Gryzieckiego pierwszy od 1/8 1903 250 K., Jana Bochniaka pierwszy od 1/8 1903 250 K., inżynierów II. klasy po 240 K.: Jana Pisza (1) 240 K., Tadeusza Rozwadowskiego (1) 240 K., Konstantego Wiśniewskiego pierwszy od 4/8 1903 — 198 K., inżynierów-adjunktów po 200 K.: Józefa Górskiego pierwszy od 4/8 1903 — 165 K., Stefana Stobieckiego pierwszy od 4/8 1903 — 165 K.	6.974	—
		m) dodatki osobiste: dla 3 inżynierów I. klasy i inżyniera kultury torfowisk po 400 K. . .	1.600	—
		Do przeniesienia . .	155.424	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			korony	
IX.	245	Z przeniesienia .	155.424	—
		n) dyetaryusze: 2 dyetaryuszy w biurze centralnem po 4 K. . . . 2.920 K. ryczałt na rysownika ekspozytury w Krakowie . 960 „	3.880	—
		o) utrzymanie ekspozytur: w Krakowie . . . 900 K. w Jaśle . . . 800 „ w Tarnowie, Jarosławiu i Stanisławowie po 700 K. 2.100 „	3.800	—
		p) stypendya dla słuchaczy inżynieryi na politechnice lwowskiej i na podróże naukowe inżynierów melioracyjnych	8.000	—
		Suma pozycyi 245 .	171.104	—
	246	Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych: wynagrodzenie 44 dozorców, zajętych przez 5 miesięcy zimowych przy projektach melioracyi prywatnych po 60 K. miesięcznie	13.200	—
	247	Dotacya funduszu emerytalnego dozorców melioracyjnych	1.000	—
	248	Zaliczki na płace dla inżynierów i dozorców melioracyjnych . . .	2.000	—
	249	Remuneracye i zapomogi dla inżynierów i dozorców melioracyjnych . .	6.000	—
	250	Pensye i zaopatrzenia: *a)* Biegański Antoni, emerytowany inżynier-adjunkt . . 848 K.		
		b) Karpuszki sieroty: Adam Olgierd do 31. grudnia 1904 r. i Helena Janina do 31. stycznia 1909 r. pensya sierocińska po 140 K. i dodatek na wychowanie po 100 K. 480 „		
		c) Misiakiewicz Julian, emerytowany inżynier II. kl. 1.200 „		
		d) Gedlowa Marya, wdowa po inżynierze I. klasy . . 1.400 „		
		e) Zofia Biegańska, żona inż. oddz melioracyjn. jednoraz. dar z łaski . . . 200 „	4 048	—
	251	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa narzędzi, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych	8.000	—
		Do przeniesienia . .	205.352	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
IX.		*Z* przeniesienia . .	205.352	—
	252	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—
	253	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .	16.000	—
	254	Na zdjęcia i projekty:		
		a) dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 27. września 1882). . . 10.000 K.		
		b) dla melioracyj prywatnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892) . 26.000 „	36.000	—
	255	Koszta komisyjne z powodu inspekcyi robót przez c. k. Rząd prowadzonych i konserwacyi publicznych robót melioracyjnych	2.000	—
		Suma działu A. .	270.352	
		B) *Wykonanie budowli wodnych.*		
	256	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich:		
		a) na regulacyę Biały z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca XII. rata (z 15-lecia) 86.634 K.		
		b) na regulacyę Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem XI. rata (z 15to-lecia) 85.334 „		
		c) na regulacyę górn. Dniestru z dopł. V. rata (z 28-lecia) 131.428 „		
		d) na regulacyę Soły IV. rata (z 18-lecia) . . 79.556 „		
		e) na regulacyę Łomnicy IV. rata (z 24-lecia) . . 79.616 „	462.568	—
	257	Zasiłki $33^1/_3\,\%$ na lokalne regulacye rzek niespławnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. października 1882):		
		a) na regulacyę Skawy od Jaroszowic do Witanowic III. rata, ostatnia .	5.560	—
		b) na regulacyę Raby:		
		1. Pod Pcimiem III. rata (ostatnia) . . . 4.046 K.		
		2. pod Targowiskami III. rata (ostatnia) . . 4.560 „		
		3. pod Dąbrowicą . . 4.775 „	13.381	—
		c) na regulacyę Dunajca:		
		1. pod Krościeńkiem . 9.819 K.		
		2. „ Zarzeczem i Czerńcem . . . . 33.039 „	42.858	—
		Do przeniesienia . .	61.799 462.568	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
				korony	
IX.	257	Z przeniesienia .		462.568	—
				61.799	
		d) na regulacyę Wisłoki:			
		1. Pod Zawadką, Przeczycą i Kamienicą, III rata (ostatnia)	7.146 K.		
		2. pod Kędzierzem i Żyrakowem, III rata (z 4-rolecia) . . .	8.038 „	15.184	—
		e) na regulacyę Sanu: pod Krasiczynem i Korytnikami, III. rata (ostatnia)		6,242	—
		f) na regulacyę Wisłoka:			
		1. pod Rzeszowem i Drabinianką II rata .	12.000 „		
		2. pod Babicą i Zarzeczem *(zasiłek dodatkowy)* .	10.960 „	22.960	—
		g) na premiowanie zawiklania odsypisk .		1.000	—
		h) 40% dodatek kraju na pokrycie kosztów generalnego projektu regulacyi rzek, stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi . . .		—	—
		i) do dyspozycyi Wydziału krajowego .		30.000	—
		Suma pozycyi 257 .		137.185	—
	258	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (*na zasadzie ustawy z dnia 30. czerwca 1884 Dz. u. p. Nr. 116*):			
		a) na regulacyę rzeki Bugu od granicy państwa do ujścia Pełtwi, XI rata (z 12-lecia) . . .	39.600 K.		
		b) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru. VIII rata (z 15-lecia)	40 400 „		
		c) na uzupełnienie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, VI. rata (z 8-lecia) . . .	89.740 „		
		d) na regulacyę środkowej sekcyi Gniłej Lipy, VI. r. (z 7-lecia) . . .	39.542 „		
		e) na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia z dopływami, V. rata (z 8-lecia) .	31.950 „		
		f) na obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa, VI. rata	43.548 „		
		g) na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, III. rata	33.066 „		
		Do przeniesienia . .	317.846 K	599.753	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne
				Korony	
IX.	258	Z przeniesienia .	317.846 K.	599.753	—
		h) na obwałowanie lewego brzegu Dunajca, od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach II. rata	26.000 „		
		i) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki) z dopływami, II rata	33.280 „		
		k) na regulacyę potoków: Sołotwy i Rokitny z dopływami, II rata . .	— „		
		l) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach: Niżańskim i Kolbuszowskim, II rata .	30.000 „		
		m) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie Dąbrowskim, I rata . . .	90.000 „		
		n) na zabudowanie debr w gminie Mikołajów nad Dniestrem, I rata . . .	21.075 „	518.201	—
	259	Na konserwacyę krajowych robót melioracyjnych:			
		a) regulacyi Trześniówki .	1.000 K.		
		b) regulacyi Łęgu . .	1.500 „		
		c) „ Przegnojówki .	1.000 „		
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy do r. 1910. . . .	1.000 „	4.500	—
	260	Zasiłki na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. listopada 1889):			
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (do roku 1908)	2.800 „		
		b) na drenowanie gruntów włościańskich III rata (z 10-lecia . . .	50.000 „		
		c) na regulacyę Lubaczówki pod Czerwoną Wolą, III rata (ostatnia) . .	4.480 „		
		d) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach, II rata (z 3-lecia)	3.200 „		
		e) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (pow. Żółkiew), II. rata (do r. 1904) . . .	8.333 „		
		Do przeniesienia .	68.813 K.	1,122.454	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
				Korony	
IX.	260	Z przeniesienia	68.813 K.	1,122.454	—
		f) na regulacyę Seretu pod Tudorowem, II rata (ostatnia)	6.000 „		
		g) na zabudowanie potoku Szkleniec i lokalną regulacyę potoków Białki i Meszny w gminie Mikuszowice (pow. Biała), I. rata	10.630 „		
		h) na zabudowanie potoku Jaworzyny (powiat Nowy Sącz), I. rata . . .	12.525 „		
		i) na zabudowanie potoku Wielopole (powiat Nowy Sącz), I. rata	10.167 „		
		k) na osuszenie pastwiska gminnego w Jasionce (pow. Rzeszów)	1.667 „		
		l) na osuszenie gruntów w gm-nach Wisłoboki, Podliski małe i Zapytów (pow. Lwów)	4.600 „		
		m) na osuszenie gruntów w gminie Rożno (pow. Żydaczów), I. rata . . .	7.167 „		
		n) na zabudowanie potoku Tumierz	11.556 „		
		o) na subwencyonowanie fabryk drenarskich . .	— „		
		p) do dyspozycyi Wydziału krajowego	20.000 „	153.125	—
	261	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:			
		1. w Jaworznie . .	700 K		
		2. „ Starem Siole (Suchowoli) . . .	500 „		
		3. w Korzenicy (pow Jarosław) . . .	500 K.		
		4. w Rrzęśnie polskiej .	500 „		
		5. w Grzędzie . .	500 „		
		6. w Ostrowczyku polnym	400 „		
		7. w Przegnojowie .	500 „		
		8. w Derewni . .	500 „		
		9. w Byszowie . .	500 „		
		10. w Chwatowie .	500 „		
		11. w Stojanowie . .	500 „		
		12. w Tetewczycach .	500 „		
		13. w Woli Baryłowej .	100 „		
		14. w Wysocku (powiat Brody) . . .	500 „		
		Do przeniesienia	6.700 K.	1,275.579	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
				Korony	
IX.	261	Z przeniesienia 6 700 K.		1,275.579	—
		15. w perymetrze bagien Stojanowskich (na gruntach włościańskich) .	1.000 „		
		16. w perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich) . .	1.000 „	8.700	—
	262	Na powiększenie fundszu pożyczkowego dla spółek wodnych, II rata z (dziesięciolecia)		—	100 000
		Suma działu B. .		1,284.279	100.000
		Suma działu A. .		270.352	—
		Suma rubryki IX. .		1,554.631	100.000
				1,654.631K.	

Lwów dnia 10. października 1903.

Zast. Przewodniczącego.

K. Badeni.

Sprawozdawca.

Rutowski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1903.

Rubryka X. wydatków.

„Rolnictwo"

Grupa I i II, poz 263—265, 266—295a)

Sprawozdawca poseł Milewski.

Poz. 266 -280 oraz 284 i 295 są przedmiotem osobnych sprawozdań (szkoły i zakłady rolnicze); w pozostałych pozycyach preliminarza nie przedsięwzięła komisya żadnej zmiany, dodaje tylko poz. *295a)* przeznaczając 1.000 koron na podstawie petycyi Ls. 2648 na szkołę gospodyń wiejskich w Albigowy, powiat Łańcut, która dotąd subwencyę od Wydziału kraj. z ryczałtu otrzymywała. Wydatki zwyczajne podniesiono o 160 kor., nadzwyczajne o 1.500 kor.

I. Krajowa komisya dla spraw rolniczych, pensye i emerytury urzędników fachowych

		zwyczajne	nadzwyczajne
Poz. 263.	Krajowa komisya dla spraw rolniczych komisye naukowe i konferencye nauczycielj niższych szkół rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego) . . .	6.000 K.	—
„ 264.	Urzędnicy fachowi dla spraw rolniczych:		
	a) radca: płaca . . 6.400 K.		
	dodatek aktywalny 960 „		
	i » pięcioletni (z rocznych 800 K.) od 1, maja 1903 . 533 „		
	b) adjunkt konceptowy: płaca 2.800 „		
	dodatek aktywalny . 600 „	11.293 „	—
	Do przeniesienia .	17.293 K.	—

		zwyczajne	nadzwyczajne
	Z przeniesienia	17.293 K.	— K.
Poz. 265.	Strusiewiczowa Melania, wdowa do referencie spraw rolniczych, pensya wdowia rocznie . . . 1.200 K. dodatek do pensyi wdowiej 400 „	1.600 „	— „

II. Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.

Poz. 266.	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie	49.662 K.	5.440 K.
„ 267.	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	17.316 „	450 „
„ 268.	Akademia rolnicza w Dublanach . .	188.322 „	18.410 „
„ 269.	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach .	31.436 „	100 „
„ 270.	Szkoła gorzelnicza „ .	9.870 „	600 „
„ 271.	Gorzelnia krajowa „ .	12.160 „	4.000 „
„ 272.	Folwark „ .	40.352 „	4.417 „
„ 273.	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	24.664 „	1.990 „
„ 274.	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	140.250 „	18.170 „
„ 275.	Folwark w Czernichowie . . .	14.638 „	3.063 „
„ 276.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence	28.040 „	1.700 „
„ 277.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy	33.400 „	500 „
„ 278.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach	35.219 „	740 „
„ 279.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy	36.340 „	2.850 „
„ 380.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole pod Krosnem	37.804 „	5.212 „
„ 281.	Szkoły zimowe rolnicze:		
	a) w Niewiarowie	2.122 „	— „
	b) w Wojsławiu	1.910 „	— „
„ 282.	Na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan . . .	16.000 „	— „
„ 283.	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa	1.600 „	— „
„ 284.	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie .	26.703 „	35.200 „
„ 285.	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	15.970 „	2.000 „
„ 285*a*)	Na zakupno 4 morgów gruntu dla zakładu sadowniczogo w Zaleszczykach .	—	— „
„ 286.	Akademia weterynaryi we Lwowie:		
	a) subwencya c. k. Rządowi . 4.000 K.		
	b) asekuracya budynku . . 82 „		
	c) 4 stypendya dla uczniów kucia koni , . . . 600 „	4.682 „	— „
„ 287.	Krajowy nauczyciel weterynaryi:		
	płaca . . . . . 3.000 K.		
	dodatek aktywalny . . . 600 „		
	ryczałt na koszta podróży . 1.000 „		
	i dodatek pięcioletni 400 K.		
	i 2»gi od 9. grudn. 1903 r. 22 K. 422 K.	5.022 K.	— K.
	Do przeniesienia .	792.375 K.	104.842 K.

		zwyczajne	nadzwyczajne
	Z przeniesienia .	792.375 K.	104.842 K.
Poz. 288.	Na stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie . , .	1.500 „	— „
„ 289.	Stypendya dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół średnich i niższych rolniczych	10.000 „	— „
„ 290,	Stypendya dla uczniów kraj. szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie . .	5.000 „	— „
„ 291.	Stypendya dla uczniów i abituryentów kr. szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, wysyłanych na praktykę . .	2.400 „	— „
„ 292.	Na wydawnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych . . .	2.000 „	— „
„ 293.	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000 „	— „
„ 294	Na renumeracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych	1.600 „	— „
„ 295.	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	6.000 „	— „
„ 295*b*)	Na szkołę gospodyń wiejskich w Albihowy, subwencya	— „	1.000 „
	Suma grupy I i II rubr. X. .	822.875 K.	105.842 K.
	Ogółem .	**928.717** K.	

Wreszcie Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Ls. 2574 Eliasza Porodko odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia. Petycyę Ls. 2703 Seweryna Wiśniewskiego, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do urzędowego załatwienia.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski

Budżet krajowy na rok 1903.

Rubryka X, grupa II, poz. 266 wydatków

i rubryka VII. poz. 36 dochodów.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej

o budżecie kraj. szkoły gospodarstwa lasowego

we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Preliminowana suma wydatków tej szkoły wykazuje zwyżkę 6.338 K. uzasadnioną w przedłożeniu Wydziału kraj.

Nadto przyznaje Komisya 400 K. w poz. 7 a) na podstawie petycyi L. 2.233 pani Strzeleckiej, przez co łączna suma wydadków wzrosła na 55.102 K.

Prócz tej zmiany Komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca . .	4.800 K.		
		dodatek aktywalny .	840 „		
		dodatek osobisty . .	1.200 „		
		dodatek pięcioletni .	161 „	7.001	—
	2	Trzech profesorów fachowych:			
		a) dla dwóch, płaca po 3.280	6.560 K.		
		dodatki aktywalne po 720	1.440 „		
		dodatki 5-letnie dla jednego	1.074 „		
		b) dla jednego extra statum, płaca	3.280 „		
		dodatek aktywalny .	720 „	13.074	
	3	Trzech nauczycieli-adjunktów:			
		a) dla dwóch, płaca po 2.400	4.800 K.		
		dodatki aktywalne po 600	1.200 „		
		dodatek osobisty dla jednego	300 „		
		dodatki 5-letnie dla jednego	600 „	6.900	—
		b) dla jednego płaca 2.400 K. dodatek aktywalny 600 „	Posada nieobsadz.		
	4	Docenci (nauczyciele-pomocnicy):			
		a) języka polskiego i niemieckiego	1.800 K.		
		b) fizyki eksperymentalnej .	600 „		
		c) matematyki . . .	1.000 „		
		d) zarysu inżynieryi, konstrukcyi i rysunków . . .	1.600 „		
		e) chemii ogólnej:			
		α) za wykłady . .	600 K.		
		β) za prowadzenie ćwiczeń w laboratoryum chemii . . .	400 „ 1.000 „		
		f) ekonomii społecznej . .	400 „		
		g) encyklopedyi rolnictwa .	600 „		
		h) zarysu prawa i administracyi	500 „		
		i) nauki o pomocy w nagłych wypadkach , . .	200 „	7.700	—
		Suma rubryki I. .		34.675	—
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**			
	5	Strzelecka Julia, wdowa po b. dyrektorze, pensya		1.400	—
	6	Tyniecki Władysław, b. dyrektor, emerytura		4.400	—
	7	Moroz Ludwika, wdowa po dozorcy, dożywotnie zaopatrz nie . . .		120	—
	7a	Strzelecka Julia, jednorazowo . . .		400	—
		Suma rubryki II. .		6.320	—
		Do przeniesienia .		40.995	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	40.995	—
III.		**Koszta administracyi.**		
	8	Koszta kancelaryjne, druki i portorya .	600	—
	9	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . .	480	—
	10	Ubezpieczenie budynków i zbiorów . .	80	—
	11	Opał, oświetlenie i nal-żytość za wodę .	880	—
	12	Utrzymanie budynków	400	2.700
	13	Sprzęty i ruchomości	100	400
	14	Dozorca domu i pomocnik dozorcy . .	1.080	—
	15	Podatki	45	—
		Suma rubryki III. .	3.665	3.100
IV		**Środki naukowe.**		
	16	Biblioteka i czytelnia	600	—
	17	Laboratorya:		
		a) chemii ogólnej i technologicznej 280 K.		
		b) botaniczno-fizyologiczne . 120 „	400	—
	18	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń:		
			zwycz.	*nadzw.*
		a) do geografii fizycznej i politycznej	20 K.	— K.
		b) do fizyki	40 „	400 „
		c) „ meteorologii i klimatologii	40 „	— „
		d) do inżynieryi leśnej .	300 „	340 „
		e) „ botaniki, fizyologii, geognozyi i mineralogii .	120 „	— „
		f) do zoologii	40 „	— „
		g) „ technologii chemicznej	100 „	— „
		h) „ leśnictwa w ogóle i uprawy lasu . . .	300 „	— „
			960	740
	19	Na założenie szkółki drzewek w Winnikach, Brzuchowicach i Zubrzy . . .	—	1.200
	20	Wycieczki naukowe z uczniami . .	2.000	—
	21	Utrzymanie ogrodu przy szkole . .	300	—
		Suma rubryki IV. .	4.260	1.940
V.		**Spłata pożyczki.**		
	22	Gal. Kasie oszczędności we Lwowie, 57 i 58 rata na kapitał i odsetki . .	1.042	—
VI.	23	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków .	50.062	5.040
		Razem .	**55.102 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	14.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów:**		
		a) wpisowe od 20 uczniów po 4 K. 80 K.		
		b) czesne od 30 uczniów po 20 „ 600 „	680	—
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma dochodów .	14.780	—
		W porównaniu z wydatkami	55.102	—
		okazuje się **niedobór**	40.322	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz budżetu Szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie i wstawia wydatki w sumie 55.102 K. do Rubr. X. poz. 266 wydatków, a dochody w sumie 14.780 K. do Rubr. VII. poz. 36 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Milewski.

Budżet krajowy na r. 1903.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej

we Lwowie.

Rubryka X. grupa II. poz. 267 wydatków
i rubryka VII. poz. 52 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki wykazują wzrost o 770 K., dochody bez zmiany.
Komisya budżetowa wnosi zgodnie z preliminarzem:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace personalu.**		
	1	Kierownik stacyi	1.200	—
	2	Asystenci:		
		a) Asystent pierwszy etatowy, płaca . . 2.000 K.		
		dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.		
		b) 2 Asystentów nieetatowych, płaca po 1.200 K. 2.400 K.		
		na mieszkanie po 400 „ 800 „		
		„ opał po 78 K. . 156 „ 3.356 „	5.556	—
	3	Laborant, płaca . . . 1.100 K.		
		na mieszkanie . . 360 „	1.460	—
		Suma rubryki I. .	8.216	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	4	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne 800 K.		
		b) służący . . 720 „	1.520	150
	5	Najem pomieszkania	1.680	—
	6	Oświetlenie i opał	500	—
		Suma rubryki II. .	3.700	150
III.		**Utrzymanie stacyi.**		
	7	Koszta utrzymania stacyi . . .	2.000	300
	8	„ „ ogrodu górskiego na połoninach . .	800	—
	9	Utrzymywanie pól doświadczalnych i analizy z pól utrzymywanych kosztem Towarzystwa gospodarczego . .	1.200	—
	10	Koszta druków i wydawnictw . .	200	—
	11	Prenumerata pism i zakupno dzieł fachowych	400	—
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów .	800	—
		Suma rubryki III. .	5.400	300
		Suma wydatków .	17.316	450
		Razem .	**17.766 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	2.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	1.600	—
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu** . . .	400	—
		Suma dochodów .	4.000	—
		W porównaniu z wydatkami .	17.766	—
		Okazuje się **niedobór**	13.766	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej i wstawia wydatki w sumie 17.766 kor. do Rubr. X. poz. 267 wydatków, dochody w sumie 4.000 kor. do Rubr. VII. poz. 52 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Budżet krajowy na rok 1903.

Rubryka X., grupa II. poz. 268 wydatków i Rubryka VII. poz. 37 dochodów

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o Akademii rolniczej w Dublanach.

Sprawozdawca poseł Milewski.

W wydatkach i dochodach objawia się znaczny wzrost cyfr przez liczenie się w preliminarzu z większą liczbą słuchaczy Akademii (80 zamiast 50), co korzystnie świadczy o rozwoju wpływu i znaczenia Krajowej Akademii.

Komisya przedsięwzięła ze względów porządku budżetowego zmiany formalne w poz. 51 b) wydatków, oraz w poz. 3, 4, 5 dochodów i wstawiła nową pozycyę 11, co zmienia cyfry bez zmiany jednak finansowego rezultatu

Nieznaczny wzrost poszczególnych rubryk wydatków został należycie uzasadniony przez Wydział krajowy.

Preliminarz Wydziału krajowego zmieniony więc jest tylko w wydatkach: w poz. *VII. 51 b*), która ma brzmieć:

dla profesora chemii i technologii 1.600 K. —, przez co *suma rubr. VII.* i *łączna suma wyd wzrastają o 160 K.*

poz. 58 ma brzmieć:

Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za zastosowanie do potrzeb Akademii 2.000 K.

poz. 61: utrzymanie 12-tu uczniów w *domu zakładowym.*

Rubr. XI. Tytuł: Utrzymanie *Domu Zakładowego*

w dochodach:

Rubr. II. poz. 3.	Wpisowe od 80 uczniów po 10 K. . . .	800 K.	
	na uwolnienie 24 uczniów od opłaty . . .	240 »	560 K.
poz. 4.	Czesne od 80 uczniów po 200 K.	16.000 K.	
	na uwolnienie 24 uczniów od opłaty . . .	4·800 »	11.200 K.
Rubr. II. poz. 5.	Opłaty za ćwiczenia w laboraratoryach od 80 uczniów po 16 K.	1 280 K.	
	na uwolnienie 24 od opłaty	384 »	896 K.
i przybywa w rubr. VI. poz. 11.	Zwrot od szkoły gorzelniczej za korzystanie z laboratoryum . . .	160 K.	

Na podstawie powyższych uwag, przedstawia Komisya budżetowa do uchwały Wys. Sejmu następujący Preliminarz Akademii rolniczej w Dublanach na r. 1903:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace profesorów i docentów.**		
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	1	Dyrektor, płaca . .	4.800 K.	— K.		
		dodatek aktywalny	720 „	— „		
		„ pięcioletni	600 „	— „		
		„ osobisty .	— „	5.080 „		
		„ na utrzymanie koni	— „	1 000 „	6.120	6.080
	2	4 profesorów fachowych:				
		płace po 4.000 K. .		16.000 K.		
		dodatki aktywalne po 720 K. . . .		2.880 „		
		dodatki pięcioletnie .		1.687 „	20.567	—
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	3	5 profesorów fachowych:				
		płace po 2.600 K.	13.000 K.	— K.		
		dodatki aktywalne po 480 K. . .	2.400 „	— „		
		dodatki pięcioletnie	800 „	— „		
		dodatek osobisty	— „	600 „	16.200	600
			zwycz.	*nadzwycz.*		
	4	3 profesorów adjunktów:				
		płace po 2.000 K.	6.000 K.	— K.		
		dodatki aktywalne po 400 K. . .	1.200 „	— „		
		dodatki pięcioletnie	767 „	— „		
		„ osobiste .	— „	700 „	7.967	700
	5	Asystent botaniki			1.200	—
	6	„ rolnictwa			1.200	—
	7	„ zoologii			1.200	—
	8	Docent weterynaryi			960	—
	9	„ leśnictwa			480	—
	10	„ ogrodnictwa			400	—
	11	„ melioracyi			480	—
	12	„ historyi i literatury polskiej .			1.200	—
	13	„ hodowli ryb			400	—
	14	„ hygieny			200	—
		Suma rubryki I. .			58.574	7.380
		Do przeniesienia . .			58.574	7.380

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	58 574	7.380
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**		
	15	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . . 300 „	2.700	—
	16	Sekretarz dyrekcyi, zarazem magazynier, płaca . . . . 2.000 K. dodatek pięcioletni . . 240 „	2.240	—
		Suma rubryki II. .	4.940	—
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**		
	17	Kapelan, płaca . . 600 K. dodatek osobisty . . 200 „	800	—
	18	Lekarz zakładowy, płaca . . .	1 200	—
	19	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . .	800	—
	20	Ogrodnik, płaca	1.200	—
	21	Zawiadujący biblioteką	400	—
		Suma rubryki III. .	4.400	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**		
	22	Służba wyższa: *a)* Tercyan szkoły, zarazem woźny, płaca . 560 K. na ubiór . . 100 „ 660 K		
		b) Laborant w pracowni botaniki 480 „		
		c) „ „ mechaniki i fizyki 480 „		
		d) Laboranci w pracowniach rolniczych, dwóch po 480 K. 960 „		
		e) Laborant w pracowni chemii 480 „		
		f) „ „ „ zoologii i hodowli 480 „	3.540	—
	23	Służba niższa: *a)* Dozorca domu i magazynu . 480 K. *b)* 2 stróżów domowych i stróż nocny, po 432 K. . 864 „	1.344	—
	24	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) . . .	200	—
		Suma rubryki IV. .	5.084	—
		Do przeniesienia .	72.998	7.380

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	72.998	7.380
V.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**		
	25	Kahanowa Aleksandra. wdowa po profesorze	1.200	—
	26	Anowa Berta, „ „ „	600	
	27	Kasprzycka Julia, „ „ ogrodniku, pensya wdowia . . . 300 K. dodatek do pensyi . . 160 „ dodatek na wychowanie 1 dziecka 100 „	560	
	28	Macherowa Marya, wdowa po instruktorze melioracyjnym	100	—
	29	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy, zaopatrzenie	100	—
	30	Dendorowa Marya, wdowa po furmanie, zaopatrzenie	100	—
	31	Eberhardt Jan, b. dozorca domu, zaopatrz.	200	—
	32	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze pensya wdowia . . 1.200 K. dodatek do pensyi . . 400 „	1.600	—
	33	Rylski Tomasz, były profesor, emerytura .	4 600	—
	34	Błaszkiewiczowa Rozalia, wdowa po tercyanie, zaopatrzenie	280	—
	35	Kubicka, wdowa po docencie weterynaryi, zaopatrzenie	480	—
	36	Znatowicz Eugeniusz, były preparator, zaopatrzenie	480	—
		Suma rubryki V. .	10.300	—
VI.		**Koszta administracyjne.**		
	37	Zarząd: *a*) potrzeby kancelaryjne . . *b*) koszta podróży w interesach zakładu . . .	1.000	670
	38	Opał gmachu szkolnego . . .	3 400	—
	39	Oświetlenie gmachu szkolnego i obejść .	660	—
	40	Utrzymanie budynków i grodzeń . .	4.500	84
	41	„ dziedzińców ścieżek . .	500	8
	42	„ parku	400	—
	43	Ubezpieczenie budynków . . .	1.300	—
	44	Najem pomieszkań: *a*) dla lekarza . . . 240 K. *b*) „ asystenta botaniki . 192 „ *c*) „ „ rolnictwa . 192 „ *d*) „ „ zoologii . . 192 „ *e*) „ sekretarza dyrekcyi . . 420 „ *f*) „ dyetaryusza w kanc. dyr. 192 „		
			11.960	2.310
		Do przeniesienia 1.428 K.	83.298	7.380

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia 1.428 K.	83.298	7.380
			11.960	2.310
VI.	44	*g*) dla ogrodnika . . . 360 „		
		h) „ laboranta przy katedrze mechaniki . . . 192 „		
		i) „ laboranta przy katedrze rolnictwa . . . 192 „		
		k) „ drugiego laboranta przy katedrze rolnictwa . 192 „		
		l) „ laboranta przy katedrze hodowli . . . 192 „	2.556	—
	45	Płaca kominiarza	420	—
	46	Sprzęty i ruchomości	240	160
	47	Koszta przewozu prelegentów . .	3 500	—
	48	„ lustracyi zakładu . . .	200	—
	49	„ nabożeństwa	100	—
	50	Apteka i inne koszta sanitarne . .	500	—
		Suma rubryki VI. .	19.476	2.470
VII.		**Potrzeby naukowe.**		
	51	Dotacye na zbiory i laboratorya: *zwycz. nadzw.*		
		a) dla profesora fizyki . 300 K. — K.		
		α) stacya meteorologiczna 180 „ — „		
		b) dla profesora chemii i technologii . . . 1.600 „ — „		
		c) dla profesora mineralogii i geologii . . . 120 „ — „		
		d) dla profesora botaniki . 870 „ 1.340 „		
		e) dla profesora zoologii . 300 „ — „		
		ε) laboratoryum zoot miczne . . . 520 „ — „		
		f) dla profesora fizyologii i anatomii zwierząt . 390 „ — „		
		g) dla profesora chemii rolniczej . . . 1.320 „ — „		
		h) dla profesora rolnictwa . 1.070 „ — „		
		i) „ „ hodowli . 600 „ — „		
		k) „ docenta weterynaryi 100 „ 300 „		
		l) „ prof. administracyi 100 „ — „		
		m) „ „ mechaniki rolniczej i budownictwa . 750 „ — „		
		μ) na ćwiczenia w użyciu narzędzi rolniczych 200 „ — „		
		n) dla docenta melioracyi . 100 „ — „		
		o) „ „ ogrodnictwa 100 „ — „		
		p) „ „ leśnictwa . 20 „ — „	8.640	1.640
		Do przeniesienia .	8.640	1.640
			102.774	9.850

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	102.774	9.850
			8.640	1.640
VII	52	Utrzymanie mleczarni:		
		a) laborant, płaca . 720 K.		
		dodatek na mieszkanie 240 „ 960 K.		
		b) dokupno i naprawa przyrządów i naczyń . . 200 „		
		c) dowóz wody i lodu . . 60 „		
		d) światło i opał . . 450 „	1.670	—
	53	Biblioteka i czytelnia:		
		a) przykupno dzieł . . 1.000 K.		
		b) oprawa książek . . 100 „		
		c) czasopisma . . 900 „	2.000	—
	54	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	1.500	—
	55	Wycieczki naukowe uczniów . . .	1 200	—
	56	Utrzymanie pasieki	120	—
	57	Ogród: zwycz. nadzwycz.		
		a) botaniczny . 1.500 K. 400 K		
		b) owocowy . . 200 „ — „		
		c) druk katalogu . 50 „ — „	1.750	400
	58	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za zastosowanie do potrzeb akademii	2.000	—
		Suma rubryki VII. .	18.880	2.040
VIII.		**Spłata długów i podatki.**		
	59	Bankowi krajowemu we Lwowie III. i IV. rata kapitału z odsetkami 4% od pożyczki hipotecznej 100.000 K. .	4.650	—
	60	Podatek gruntowy i domowy . . .	1.026	—
		Suma rubryki VIII. .	5.676	—
IX.	61	**Utrzymanie 12-tu uczniów w domu zakładowym**	8.400	—
X.	62	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—
XI.		**Utrzymanie domu zakładowego.**		
	63	*a*) Administrator domu zakł., płaca 960 K.		
		wikt . . . . 588 „		
		opał i światło . . . 200 „	1.748	—
		b) Portyer, płaca . . . 300 K.		
		wikt . . . . 360 „		
		opał i światło . . . 80 „		
		ubranie . . . . 120 „	860	—
		Do przeniesienia .	2.608	—
			135.930	11.890

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	135.930	11.890
			2.608	—
XI.	63	*c*) Magazynier (jak pobory portyera) . . . . 860 K.		
		pierwsze pięciolecie . . 80 „	940	—
		d) Trzech lokajów, płaca po 192 K. . . . . 576 K.		
		wikt po 348 K. . . 1.044 „		
		opał i światło po 80 K. . 240 „		
		ubranie po 120 K. . . 360 „	2.220	—
		e) Trzech stróżów po 408 K. rocznie .	1.224	—
	64	Wikt 80 uczniów przez 10 miesięcy po 49 K	39.200	—
	65	Pranie i naprawa pościeli . .	800	—
	66	Opał domu zakładowego . . .	2.400	—
	67	Oświetlenie „	1.600	—
		zwycz. nadzwycz.		
	68	Utrzymanie *a*) budynku 800 K. — K.		
		b) sprzętów 600 „ 6.520 „	1.400	6.520
		Suma rubryki XI. .	52.392	6.520
		Suma wydatków	188.322	18.410
		Razem .	206.732.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.		**Subwencye.**		
	1	Z c. k. Skarbu państwa . . .	20.000	—
	2	Z funduszu kultury krajowej . . .	9.221	—
		Suma rubryki I. .	29.221	—
II.		**Opłaty od uczniów.**		
	3	Wpisowe od 80 uczniów po 10 K. 800 K. na uwolnienie 24 uczniów 240 „	560	—
	4	Czesne od 80 uczniów po 200 K. 16.000 K. na uwolnienie 24 uczniów 4.800 „	11.200	
	5	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach od 80 uczniów po 16 K. 1.280 K. na uwolnienie 24 uczniów 384 „	896	
	6	Opłaty za utrzymanie w domu zakładowym *a)* od 68 uczniów po 700 K. .47.600 K *b)* od 12 uczniów przyjętych na koszt funduszu kraj. (obacz rubr. IX. wyd.) po 700 K. . 8.400 „	56 000	—
		Suma rubryki II. .	68.656	—
III.	7	**Dochód z pasieki**	20	—
IV.	8	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	480	
V.	9	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego**	176	—
VI.	10	**Dochody rozmaite**	400	—
	11	**Zwrot od szkoły gorzelniczej za korzystanie z laboratoryum** . .	160	—
		Suma rubryki VI.	560	—
		Suma dochodów .	99.113	—
		W porównaniu z wydatkami .	206.732	—
		Okazuje się **niedobór** .	107 619	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz Akademii rolniczej w Dublanach i wstawia wydatki w kwocie 206 732 K. do Rubr. X. po 268 z wydatków, dochody w kwocie 99.113 K. do Rubr. VII. poz. 37 dochodów funduszu krajowego.

Nad petycyami Jędrzeja Zająca L. 2351, Aleksandry Kahanowej L. 2418, i Eugenii Stepkowej L. 2580 przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Za Przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Budżet krajowy na rok 1903.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej

o szkole niższej rolniczej

w Dublanach.

Rubryka X. grupa II. poz. 269 wydatków.

Rubryka VII. poz. 38 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wzrost łączny wydatków o 1.560 K. wywołany jest podwyżką płacy i wstawieniem pensyi wdowiej.

Komisya budżetowa akceptując preliminarz Wydziału, wstawia w załatwieniu petycyi p. Jadwigi Szalay L. 1.734 kwotę 100 K. w poz. 7. nadzwyczajne.

Dochody bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Zastępstwo nauczycieli do nauk fachowych	2.750	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „ . dodatek pięcioletni . 300 „	2.940	—
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 200 „ „ pięcioletni . 160 „	1.760	—
	4	Docent weterynaryi	300	—
	5	Koszta nabożeństwa i nauki religii dla uczniów obu obrządków . .	1.600	—
	6	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—
		Suma rubryki I. .	10.550	
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**		
	7	Szalayowa Jadwiga, wdowa po nauczycielu do nauk fachowych, pensya . .	1.100	100
III.		**Koszta administracyjne.**		
	8	Zarząd: Remuneracya dyrektora akademii rolniczej	800	—
	9	Opał i oświetlenie	700	—
	10	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie i kominiarz	800	—
	11	Sprzęty i ruchomości	200	—
		Suma rubryki III. .	2.500	—
IV.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12	Stołowanie 36 uczniów po 328 K. 50 g.	11.826	—
	13	Odzież. pościel i pranie dla 36 uczniów po 120 K.	4.320	—
		Suma rubryki IV. .	16.146	—
		Do przeniesienia . .	30.296	100

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	30.296	100
V.		**Potrzeby naukowe.**		
	14	Zaprzęgi do demonstracyi . . .	160	—
	15	Przybory do pisania i nauki uczniów .	400	—
	16	Przykupno modeli, machin i narzędzi .	400	—
		Suma rubryki V. .	960	—
VI.	17	**Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej**	80	—
VII.	18	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków .	31.436	100
		Razem .	31.536 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne koron	nadzwyczajne koron
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	
II.	2	**Zarobek 36 uczniów po 36 K.** . .	1.296	—
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma dochodów .	7.396	—
		W porównaniu z wydatkami .	31.536	—
		Okazuje się **niedobór** .	24.140	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz szkoły niższej rolniczej w Dublanach i wstawia wydatki w kwocie 31.536 do Rubr. X. poz. 269 wydatków, dochody w kwocie 7 396 do Rubr. VII. poz. 38 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni

Sprawozdawca:
Milewski.

Budżet krajowy na r. 1903.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o szkole gorzelniczej w Dublanach.

Rubryka X grupa II. poz. 270 wydatków

Rubryka VII. poz. 40 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne bez zmiany, nadzwyczajne 600 K. na zakupno słodowni.
Dochody podniesiono w rubr. II. 2, o 300 K. na podstawie wynikłości.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Dyrektor szkoły i gorzelni . . .	1.200	—
	2	Adjunkt, jednocześnie gorzelnik w gorzelni	2.000	—
	3	Docenci:		
		a) matematyki i rysunków . .	300	—
		b) fizyki	300	—
		c) chemii	300	—
		d) gorzelnictwa	1.000	—
		e) nauki o kotłach i maszynach .	400	—
		f) nauki o opodatkowaniu . .	400	—
		g) administracyi i rachunkowości .	120	—
		h) nauki o fabrykacyi drożdży prasowanych	400	—
		i) nauki o fermentach . . .	300	—
		Suma rubryki I. .	6.720	—
II.		**Koszta administracyjne.**		
	4	Druki, inseraty, portorya i t. p. . .	60	—
	5	Koszta przewozu prelegentów . .	250	—
	6	„ podróży dyrektora w sprawach szkolnych	120	—
		Suma rubryki II. .	430	—
III.		**Potrzeby naukowe.**		
	7	Wyższej szkole rolniczej za użycie laboratoryum	160	—
	8	Przyrządy do laboratoryum gorzelni. .	100	600
	9	Koszta produkcyi drożdży prasowanych .	300	—
	10	Książki i czasopisma	120	—
	11	Wycieczki profesorów z uczniami . .	400	—
		Suma rubryki III. .	1.080	600
IV.	12	**Zapomogi dla uczniów:**		
		a) z funduszów krajowych 600 K.		
		b) z subwencyi państwowej 1.000 „	1.600	—
V.	13	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	40	—
		Suma wydatków .	9.870	600
		Razem .	10.470 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:**		
		a) na utrzymanie szkoły . . .	3.000	—
		b) na zapomogi dla uczniów .	1.000	—
		Suma rubryki I. .	4.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.300	—
		Suma dochodów .	5.300	—
		W porównaniu z wydatkami	10.470	—
		okazuje się **niedobór**	5.170	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz Szkoły gorzelniczej w Dublanach i wstawia wydatki w kwocie 10.470 do Rubr. X. poz. 270 wydatków, dochody w sumie 5.300 do Rubr. VII. poz. 40 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o gorzelni krajowej w Dublanach.

Rubryka X. grupa II. pozycya 271 wydatków.
Rubryka VII. poz. 41. dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Budżet gorzelni Dublańskiej spotkał się w Sejmie r. 1902 z ostrą krytyką. Wobec tego poświęcił sprawozdawca temu budżetowi specyalną uwagę, a Wydział krajowy tak w sprawozdaniu o zakładach Dublańskich, jak w wyjaśnieniach przy preliminarzu budżetowym podał liczne uwagi. Wobec tego objawiono w komisyi zdanie, że podana w wyjaśnieniach drożyzna opału i surowców winna być uchylona, drożyzna opału ewent. przez opał własnym torfem, co zaś do drożyzny materyału surowego, to kwoty płacone za korzec folwarkowi nie są wysokie, natomiast procent skrobi (16) uznano za niedostateczny, i tu jest rzeczą folwarku wyższo-procentowe ziemniaki dostarczyć, a rzeczą gorzelni wyższe niż dotąd osiągać rezultaty alkoholu. Przy krytyce bilansu gorzelni należy dalej pamiętać zawsze, że jej umiejscowienie jest ekonomicznie wadliwem, że prowadzi się ją w Dublanach jako zakład naukowy, a nie wyłącznie przedsiębiorstwo zarobkowe. Naukowy ten charakter powoduje straty (przerwy w ruchu, demonstracyjnie złe zaciery) i przyczynia się do niedoboru.

W cyfrach budżetu są znaczne zmiany w porównaniu z r. 1902, a wynikają one przeważnie z zniżki produkcyi z 300 na 200 hl. przez co wydatki na opał i surowce zamiast 11.552 K. czynią tylko 7.900 K., a na robociznę zniżają się na 2.360 K. t. j. o 420 K. mniej niż na rok 1902. Zniżka ta wydatków czyni 4.072 K. Natomiast występuje wzrost wydatków zwyczajnych o 140 K. w poz. 10 na utrzymanie budynków, a przybywają nadzwyczajne poz. 8 na naprawę aparatu odpędowego 200 K., i poz. 10 na budowę domu dla służby 3.800 K. Łączna suma wydatków czyni 16.160 K.

Zniżka produkcyi objawia się konsekwentnie i w 3 pierwszych pozycyach dochodów i to o 4108 K ; poz. 4 bez zmiany; łączna suma dochodów 9.700 K., niedobór 6.460, z czego jednak 4.000 K. czynią wydatki nadzwyczajne.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace.**		
	1	Maszynista	1.400	—
	2	4 robotników po 30 K. miesięcznie przez 5 miesięcy i jeden przez cały rok .	960	—
		Suma rubryki I. .	2.360	—
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**		
	3	Opał przez 5 miesięcy	1.900	—
	4	Ziemniaki (1.800 q. po 2 K. 40 g.) .	4.320	—
	5	Jęczmień (80 q. po 14 K.) . . .	1.120	—
	6	Żyto, kukurudza i proso (40 q. po 14 K.)	560	—
	7	Światło, smarowidło, drożdże i t. p. .	400	—
	8	Naprawa maszyn i uzupełnienie przyrządów	600	200
	9	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników	400	—
		Suma rubryki II. .	9.300	200
III.		**Rozmaite.**		
	10	Utrzymanie budynków i podwórza . .	200	3.800
	11	Podatek zarobkowy	200	—
	12	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni . .	100	—
		Suma rubryki III. .	500	3.800
		Suma wydatków .	12.160	4.000
		Razem .	**16.160 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (200 hl. po 33 K.)	6.600	—
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (2500 Hl po 20 g.)	500	—
III.	3	**Bonifikacya** za 200 Hl. spirytusu po 10 K.	2.000	—
IV.	4	**Zwroty od zakładów dublańskich** za roboty maszynisty	600	—
		Suma dochodów .	9.700	—
		W porównaniu z wydatkami .	16.160	—
		okazuje się **niedobór** .	6.460	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz kraj. gorzelni w Dublanach i wstawia kwotę **16.160 K.** *w rubr. X. poz. 271 wydatków, dochody w kwocie 9.700 K. w rubr. VII. poz. 41 dochodów funduszu krajowego.*

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Milewski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na r. 1903.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o folwarku w Dublanach.

Rubryka X. grupa II. poz. 272 wydatków.

Rubryka VII. poz. 39 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne wykazują stan prawie niezmieniony, przybywa tylko wydatek 2.200 K. na ekwiwalent. Nadzwyczajne w łącznej sumie 4.417 K. potrzebne są na restauracyę stajni tudzież na rekonstrukcyę drogi dojazdowej.

Dochody preliminuje się wyżej o 1.530 K. na podstawie wynikłości.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**		
	1	Płace i zasługi	4.500	—
	2	Najem robotnika	9.000	—
	3	Zmiana i dokupno nasienia	600	—
	4	Dokupno nawozów dopełniających:		
		a) na pole 2.100 K.		
		b) na łąki 400 „	2 500	—
	5	Dokupno karmy (owsa, makuchów, kiełków)	8.600	—
	6	Wymiana zużytych koni i uprzęży	1.000	—
	7	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	600	3.136
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	1.000	—
	9	Utrzymanie dróg i rowów	200	1.281
	10	Melioracye łąk:		
		a) Utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materyałów 300 K.		
		b) Wynagrodzenie łąkowego 400 „	700	—
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradu	1.000	—
	12	Kuchnia folwarczna	600	—
	13	Koszta kancelaryjne	160	—
	14	Światło i smarowidło	100	—
	15	Kultura lasu i utrzymanie stawów	300	—
	16	Posyłki i jazdy w sprawach folwarku	200	—
		Suma rubryki I.	31.060	4.417
II.		**Ekwiwalent i podatki.**		
	17	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie	2.200	—
	18	Podatki, daniny i opłaty	1.600	—
		Suma rubryki II.	3.800	—
III.		**SPŁATA DŁUGÓW i RENTY.**		
	19	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:		
		a) 49 i 50 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 10.000 K. 600 K.		
		b) 37 i 38 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 23.200 K. 1.392 „	1.992	—
	20	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	3.200	—
		Suma rubryki III.	5.192	—
IV.	21	**Rozmaite nieprzewidziane**	300	—
		Suma wydatków	40.352	4.417
		Razem	44.769 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.		**Dochody z gospodarstwa.**		
	1	*a*) Ze sprzedaży ziemiopłodów 18.800 K.		
		b) za owies, siano. . . 1.000 „	19.800	—
	2	Z wynajętych łąk i pastwisk . . .	3.300	—
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:		
		a) Krowiarnia:		
		α) mleko . . 7.000 K.		
		β) przychowek . 4.200 „ 11.200 K.		
		b) Nierogacizna . . . 700 „		
		c) Owce . . . . 150 „		
		d) Braki i opasy, oraz spieniężenie paszy i różnych karm 3. 0 „		
		e) Ryczałt od Akademi za zastosowanie do jej potrzeb . 2.000 „	17.050	—
	4	Za wynajęte konie	200	—
	5	Z lasu i stawów	800	—
		Suma rubryki I. .	41.150	—
II.		**Z dzierżaw.**		
	6	Czynsz z karczmy	224	
	7	Z polowania	50	
		Suma rubryki II. .	274	—
III.	8	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—
		Suma dochodów .	41.624	—
		W porównaniu z wydatkami .	44.769	—
		okazuje się **nadwyżka wydatków** .	3.145	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy do Rubr. X. *preliminarz folwarku Dublańskiego i wstawia wydatki w kwocie 44.769 K. poz. 272 wydatków, dochody w kwocie 41.624 K. do Rubr. VII. poz. 39 dochodów funduszu krajowego*

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Budżet krajowy na rok 1903.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o stacyi chemiczno-rolniczej w Dublanach.

Rubr. X. grupa II. poz. 273 wydatków.

Rubr. VII. poz. 42 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Skutkiem wzrostu działania tej stacyi okazała się konieczną podwyżka poz. 5 wydatków z 4.000 K. na 5 000 K., oraz wzrost wydatku na służbę poz. 4, z 864 na 1.728 K., również poz 7, (prowadzenie doświadczeń polowych) z 4.000 na 5.000 K. Podniesiono także poz. 10, (prenumerata pism) o 180 K. i poz. 12, (ubezpieczenie) o 40 K. W nadzwyczajnych wstawiono w poz. 5, drugą ratę na pompę do filtrowania. Dochody bez zmiany, 3.500 K., — niedobór 23.154 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace personalu.**		
	1	Kierownik stacyi	1.200	—
	2	3 Asystentów:		
		a) Asystent pierwszy (etatowy), płaca . 2.000 K.		
		dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.		
		b) Asystent drugi (nieetatowy) płaca . 1.600 K.		
		na mieszkanie . 240 „		
		„ opał . . 78 „ 1.918 „		
		c) Asystent trzeci (nieetatowy) płaca . 1.200 K.		
		na mieszkanie . 240 „		
		„ opał . . 78 „ 1.518 „	5.636	—
		zwycz. *nadzwycz.*		
	3	Laborant, płaca . 900 K. — K.		
		na mieszkanie 200 „ — „		
		dodatek nadzwycz. do płacy . . — „ 360 „	1.100	360
	4	Trzech służących, płace po 432 K. 1.296 K.		
		dodatki na mieszkanie po 144 „ 432 „	1.728	—
		Suma rubryki I. .	9.664	360
II.		**Utrzymanie stacyi.**		
	5	Koszta utrzymania stacyi . . .	5.000	1.630
	6	„ prowadzenia doświadczeń wegetacyjnych i wazonowych . . .	1.000	—
	7	„ prowadzenia doświadczeń polowych na fermach doświadczalnych . .	5.000	—
	8	Koszta kancelaryjne	800	—
	9	Druki sprawozdań	900	—
	10	Prenumerata pism i zakupno podręczników	500	—
	11	Koszta podróży kierownika i asystentów .	1.400	—
	12	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszów stacyi	400	—
		Suma rubryki II. .	15.000	1.630
		Suma wydatków .	24.664	1.990
		Razem .	**26.654 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	2.000	—
II.	2	**Dochód z analiz**	1.500	—
		Suma dochodów .	3.500	—
		W porównaniu z wydatkami .	26.654	—
		Okazuje się **niedobór**	23.154	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach i wstawia wydatki w kwocie 26.654 K. do Rubr. X. poz. 273 wydatków, dochody w kwocie 3.500 K. do Rubr. VII. poz. 42 dochodów funduszu krajowego

Za Przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o średniej szkole rolniczej w Czernichowie.

Rubr. X. grupa II. poz. 274 wydatków.

Rubr. VII. poz. 43 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Zmiany wydatków zwyczajnych wynikają przeważnie z stosunków służbowych, są szczegółowo uzasadnione w wyjaśnieniu preliminarza Wydatki nadzwyczajne w łącznej kwocie 18170 K. są wywołane po części potrzebami budowlanemi (poz. 26, 28, 37), po części dokupieniem sprzętów domowych do kaplicy i środków naukowych (poz. 32, 34, 41, 46, 47, 48). Wydatki zwyczajne są wyższe o 1.602 K. niż na rok 1902, łączna suma wydatków wzrosła o 15122 K.

Dochody mniejsze o 1150 K. skutkiem zniżki czesnego za naukę śpiewu o 750 K. oraz ubytku czesnego za język francuski 400 K.

W Komisyi poruszono myśl wprowadzenia w tej średniej szkole nauki szermierki, konnej jazdy i powożenia, jednak wobec znacznych kosztów tej nauki nie postawiono wniosku.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Dyrektor, płaca . . . 4.000 K. dodatek aktywalny . 640 „ dodatek osobisty . . 800 „	5.440	—
	2	Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących, płaca . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . 520 „ „ pięcioletni . 400 „	3.720	—
	3	8 profesorów, płaca po 2.800 K. 22 400 K. dodatki aktyw. po 520 K. 4.160 „ „ pięcioletnie . 5.000 „	31.560	—
	4	Docent weterynaryi	1.600	—
	5	„ leśnictwa	800	—
	6	„ sadownictwa i warzywnictwa, oraz chmielarstwa i uprawy wikli .	400	—
	7	„ hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	
	8	Nauczyciel muzyki i śpiewu . . .	1.000	—
	9	Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych płaca . . . . 1.600 K. dodatek aktywalny . 280 „ trzy dodatki pięcioletnie 600 „	2.480	—
	10	2 prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki: płace po 1.600 K. . . 3.200 K. dodatek pięcioletni dla jednego . . . . 200 „ wikt po 720 K. . . 1.440 „ światło po 20 K. . . 40 „	4.880	—
		Suma rubryki I.	52.080	—
II.		**Płace urzędników administracyjnych, etatowych.**		
	11	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . 240 „	2.640	—
	12	Pisarz Dyrekcyi, a zarazem magazynier, płaca	1 200	—
		Suma rubryki II.	3.840	—
		Do przeniesienia .	55.920	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	55.920	—
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**		
	13	Lekarz zakładowy, płaca . 1.000 K. opał . . . . 100 „	1.100	—
	14	Ogrodnik zakładowy, płaca . 1.000 K. 3 dodatki pięcioletnie po 100 K. 300 „	1.300	—
	15	Pomocnik ogrodnika, płaca . 400 K. wikt . . . . 576 „	976	—
		Suma rubryki III. .	3.376	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**		
	16	Służba wyższa: *a*) Tercyan szkoły, zarazem woźny: płaca z wiktem . 800 K. na ubiór . . 100 „ 900 K. *b*) Woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakładową: płaca z wiktem . 500 K. na ubiór . . 100 „ 600 K. *c*) Portyer bramy głównej: płaca z wiktem . 600 K. na ubiór . . 100 „ 700 K. *d*) Portyer drugiej bramy zakładowej: płaca . 350 K na ubiór . . 100 „ 450 K. *e*) Lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym: płaca z wiktem i ubranie 516 K.	3.166	—
	17	Służba niższa: *a*) Służący przy laboratoryum chemii: płaca z wiktem . . 372 K. *b*) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych: płace z wiktem po 372 K. 1.116 K. *c*) stróż domowy, płaca z wiktem 372 K. *d*) Stróż, zarazem ogrodniczek przy parku, płaca z wiktem 372 K.	2.232	—
	18	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	250	—
		Suma rubryki IV. .	5.648	—
		Do przeniesienia .	64.944	—

Liczba rubryki	Liczba pozycya	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	64.944	—
V.		**Emerytury i zaopatrzenia.**		
	19	Bastgen Roman, b. dyrektor, emerytura .	2.496	—
	20	Dr. Prażmowski Adam, b. profesor, emeryt.	1.290	—
	21	Piotrowska Antonina, wdowa po b. profesorze, pensya wdowia	1.200	—
	22	Ancuta Władysław, b. instruktor, emerytura	1.260	—
		Suma rubryki V. .	6.246	—
VI.		**Koszta administracyjne.**		
	23	Zarząd:		
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły . . 400 K.		
		b) potrzeby kancelar. szkoły 300 „		
		c) druki i inseraty . 200 „		
		d) portorya i przesyłki . 300 „		
		e) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych . 900 „		
		f) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . . . 300 „	2.400	—
	24	Opał w gmachu szkolnym i internacie .	3.200	—
	25	Oświetlenie „ „ „ .	2.000	—
	26	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . .	2.200	2.500
	27	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie podłóg i okien i t. p. . . .	800	—
	28	Koszta urządzenia parku . . .	—	1.500
	29	Zabezpieczenie budynków i zbiorów .	900	—
	30	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły	2.500	—
	31	Płaca kominiarza	360	—
	32	Sprzęty i ruchomości	400	600
	33	Koszta lustracyi zakładu . . .	400	—
	34	Koszta nabożeństwa	240	150
	35	Na aptekę	400	—
	36	Utrzymanie dziedzińców i parku . .	600	—
	37	Budowa domów mieszkalnych . .	—	12.500
		Suma rubryki VI. .	16.400	17.250
VII.		**Utrzymanie uczniów.**		
	38	Żywność (60 uczniów po 540 K.) . .	32.400	—
	39	Pranie za ryczałtowem wynagrodzeniem .	1.492	—
			33.892	—
		Do przeniesienia	87.590	17.250

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia	87.590	17.250
			33.892	—
VII.	40	Służba internatu:		
		a) 4 chłopców do obsługi uczniów: płaca z wiktem po 372 K., 1.488 K.		
		b) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki, płaca z wiktem . . . 800 „		
		mieszkanie, opał i światło . . . 240 „ 1.040 K.	2.528	—
	41	Sprzęty:		
		a) do sal sypialnych . . 200 K.		
		b) „ infirmeryi . . 60 „		
		c) „ sali rekreacyjnej i gimnastycznej . . 100 „	360	600
	42	Odzież dla 60 uczniów po 120 K. . .	7 200	—
	43	Pościel	200	—
		Suma rubryki VII. .	44.180	600
VIII.		**Potrzeby naukowe.**		
	44	Eksperymenta przy wykładach:		
		a) dla profesora administracyi 50 K.		
		b) „ „ rolnictwa . 60 „		
		c) „ „ hodowli . 50 „		
		d) „ „ zootomii . 40 „		
		e) „ „ weterynaryi 50 „		
		f) „ „ botaniki . 60 „		
		g) „ „ fizyki . 40 „		
		h) „ „ miernictwa . 50 „		
		i) „ „ chemii ogólnej 100 „		
		j) „ „ mleczarstwa 100 „		
		k) „ „ rybactwa . 50 „		
		l) narzędzia ręczne do praktyki gospodarskiej . . 100 „	750	—
	45	Zbiory i muzea:		
		a) zbiór rolniczy . . . 200 K.,		
		b) „ hodowlany . . 200 „		
		c) „ fizyczny . . . 200 „		
		d) „ geograficzny . . 50 „		
		e) „ botaniczny . . 100 „		
		f) „ zoologiczny . . 100 „		
		g) „ zootomiczny . . 100 „		
		h) „ mechaniczny . . 100 „		
		i) „ mineralogiczny . . 40 „		
		j) „ technologiczny . . 160 „		
		k) „ okazów leśnych . 60 „		
			750	—
		Do przeniesienia 1.310 K.	131.770	17.850

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
VIII.	45	Z przeniesienia 1.310 K.	131.770	17.850
			750	—
		l) zbiór okazów weterynaryjn. 60 „		
		m) „ narzędzi rolnicz. . 200 „		
		n) „ modeli do budownictwa 50 „		
		o) „ przyrządów mierniczych 100 „		
		p) „ mleczarski . . 100 „		
		r) „ ogrodniczy . . 100 „		
		s) „ melioracyjny . . 50 „		
		t) „ rybacki . . . 50 „		
		u) Stacya meteorologiczna . 60 „	2.080	
	46	Laboratorya: *zwycz. nadzwycz.*		
		a) chemii ogóln. i gabinet 600 K. — K.		
		b) chemii rolniczej . 400 „ — „		
		c) „ technologicznej 200 „ 120 „		
		d) zootomiczne . . 200 „ — „		
		e) roślinno-fizyologiczne 200 „ — „		
		f) rolnicze . . . 200 „ — „	1.800	120
	47	Biblioteka:		
		a) przykupno dzieł . . 800 K.		
		b) oprawa książek . . . 100 „		
		c) czasopisma naukowe i polityczne . . . . 400 „	1.300	100
	48	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego . . .	1.000	100
	49	Ogród botaniczny	200	—
	50	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	400	—
	51	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami	600	—
		Suma rubryki VIII.	8.130	320
IX.	52	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	350	—
		Suma wydatków .	140.250	18.170
		Razem .	158.420 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	14.000	—
II.		**Opłaty od uczniów.**		
	2	Opłaty na utrzymanie 60 uczniów po 700 K.	42.000	—
	3	*a)* Czesne szkolne od 60 uczniów po 100 K. . 6.000 K. po strąceniu czesnego od 15 uczniów, uwolnionych od opłaty przez Wydział kraj. 1.500 „ 4.500 K.		
		b) Czesne za naukę śpiewu . 250 „	4.750	—
		Suma rubryki II. .	46.750	—
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** .	400	—
IV.	5	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—
		Suma dochodów .	61.350	—
		W porównaniu z wydatkami	158.420	—
		okazuje się **niedobór**	97.070	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz średniej szkoły rolniczej w Czernichowie i wstawia wydatki w kwocie 158.420 K. do rubryki X. poz. 274. wydatków, dochody w kwocie 61.350 K. do rubr. VII. poz. 43 dochodów funduszu krajowego.

Za Przewodniczącego.

K. Badeni.

Sprawozdawca.

Milewski

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o folwarku w Czernichowie.

Rubryka X. grupa II poz. 275 wydatków.

Rubryka VII. poz 44 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne wzrosły o 470 K, z czego 460 K. w poz. 18 na podatki a 10 K. w poz. 13. — Nadzwyczajne w łącznej sumie 3063 są uzasadnione w wyjaśnieniach preliminarza.

Dochody podwyższono w poz. 1, 3, 6, w łącznej kwocie 1100 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**		
	1	Płace i zasługi:		
		a) Nauczyciel-instruktor za administracyę folwarku . . . 400 K.		
		b) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . 2.600 „	3.000	—
	2	Najem robotnika:		
		a) do gospodarstwa folwarcznego . . . 1.400 K.		
		b) do chmielarni:		
		α) zawiadowca chmielarni 100 „		
		β) roboty przy chmielarni 300 „	1.800	—
	3	Dokupno i zmiana nasienia . . .	600	—
	4	„ nawozów dopełniających . .	400	—
	5	„ słomy i karmy . .	1.800	—
	6	Zastąpienie zużytych koni . . .	—	300
	7	Inwentarz użytkowy (naprawa uprzęży) .	400	500
	8	Utrzymanie budynków folwarcznych .	200	1.763
	9	Naprawa narzędzi i sprzętów, oraz kucie koni	250	—
	10	Utrzymanie rowów	200	—
	11	Zabezpieczenie od pożarów i gradobicia .	100	—
	12	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smarowidło	120	—
	13	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	60	—
		Suma rubryki I. .	8.930	2.563
II.		**Las i plantacye wikla.**		
	14	Służba, roboty i zalesienie . . .	1.700	—
	15	Utrzymanie wikli i uzupełnienie plantacyi	500	500
	16	Wynagrodzenie ogrodnika . . .	500	—
		Suma rubryki II. .	2.700	500
III.	17	**Utrzymanie brzegów Wisły** . .	340	—
IV.	18	**Podatki i daniny**	1.660	—
V.	19	**Spłata kapitałów i odsetek dłużnych:** Bankowi krajowemu we Lwowie XIV. i XV. rata, wraz z 4% odsetkami od pożyczki 13.000 koron . . .	608	—
VI.	20	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	400	—
		Suma wydatków .	14.638	3.063
		Razem .	**17.701 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.		**Z gospodarstwa.**		
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	2.000	—
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych: (krowiarnia)	2.000	—
	3	Z wynajętych ról i pastwisk . . .	1.200	—
	4	Za wynajęte konie	800	—
	5	Za nawóz stajenny do ogrodów . .	100	—
		Suma rubryki I. .	6.100	—
II.		**Z lasu i wikla.**		
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego	3.000	—
	7	Z wikla i trawy wśród wikla . .	3.000	
		Suma rubryki II. .	6.000	—
III.	8	**Z pieca wapiennego**	600	—
IV.		**Inne dochody.**		
	9	Olborne za łamanie kamienia . . .	100	—
	10	Z dzierżawy placu targowego, zwanego „Rynek“	40	—
		Suma rubryki IV. .	140	—
V.	11	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—
		Suma dochodów	12.940	—
		W porównaniu z wydatkami	17.701	—
		okazuje się **niedobór**	4.761	—

Komisya budże'owa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz folwarku w Czernichowie i wstawia wydatki w kwocie 17701 K. do Rubr. X. poz. 275 wydatków, dochody w kwocie 12.940 K. do Rubr. VII. poz. 44 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej

o krajowej niższej szkole rolniczej w Horodence.

Rubryka X., grupa II. poz. 276 wydatków.

Rubr. VII. poz. 45 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Regulacya płac nauczycieli szkół rolniczych przeprowadzona uchwałą Wysokiego Sejmu z 30. czerwca 1902 powoduje w tej szkole, jak i w innych wzrost wydatków zwyczajnych. Rubr. I. poz. 1., 2., 4. okazują stąd łączny wzrost o 1423 K., zresztą jest wzrost wydatków zwyczajnych tylko w poz. 12 o 100 K. Wydatki nadzwyczajne rubryki II. uzasadnione są w przedłożeniu Wydziału, 200 K. rubr. VI. poz. 24 nadzwyczajne potrzebne są na dokupno 2 krów.

Dochody bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „	3.300	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „	2.640	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ dodatek pięcioletni . 160 „	1.700	—
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat. . .	600	—
		Suma rubryki I. .	9 440	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1.040	—
	7	Opał	1.400	—
	8	Oświetlenie	300	—
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	600	1.200
	10	Sprzęty i ruchomości	300	—
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	300
	12	Ekwiwalent i podatek od gruntu szkolnego	100	—
		Suma rubryki II. .	4.540	1.500
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	13	Stołowanie . . . dla 40 uczniów po	12.000	—
	14	Odzież, pościel i pranie 300 K.		
	15	Lekarz i apteka	300	—
	16	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	12.600	—
		Do przeniesienia	26.580	1.500

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	26.580	1.500
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty itp.) . .	240	—
	18	Środki naukowe:		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia . 160 „		
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . 200 „	660	—
	19	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	40	—
	20	Wycieczki z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.040	—
V.		**Kursy specyalne.**		
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	22	„ mleczarstwa	100	—
	23	„ uprawy tytoniu	120	—
		Suma rubryki V. .	320	—
VI.	24	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	200
		Suma wydatków .	28.040	1.700
		Razem .	**29.740 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa**	6.000	
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**		
		a) Rada powiatowa horodeńska, 3 stypendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K. . . . 900 K.		
		b) Gmina miasta Horodenki, 1 stypendyum . . 200 „	1.100	—
III.	3	**Dochód z ogrodu** (pola) szkolnego i z ogródka doświadczalnego tytoniowego	300	—
		Suma dochodów .	7.400	—
		W porównaniu z wydatkami .	29.740	—
		okazuje się **niedobór** .	22.340	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz niższej szkoły rolniczej w Horodence i wstawia wydatki w kwocie 29.740 K. do rubr. X. poz. 276 wydatków, dochody w kwocie 7.400 K. do Rubr. VII. poz. 45 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego: ***K. Badeni.***

Sprawozdawca: ***Milewski.***

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o krajowej niższej szkole rolniczej w Jagielnicy

Rubr. X. grupa II. poz. 277 wydatków.

Rubr. VII. poz. 46 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Rubr. I. wydatków okazuje zwyżkę skutkiem regulacyi płac o 1.700 K. zresztą wykazują wydatki zwyczajne zmianę tylko w poz. 21 a) wydatki na gospodarstwo które preliminuje się wyżej o 1000 K. — w nadzwyczajnych przybyło w poz. 9 300 K na poszycie stajni i przeniesienie schodów piwnicznych.

Dochody podwyższone w poz. IV, z gospodarstwa o 1.000 K. na podstawie wzrostu wynikłości.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „ dodatki pięcioletnie . 1.100 „ dodatek osobisty . . 400 „	4.800	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „ dodatki pięcioletnie . 1.000 „	3.640	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1 200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „	1.540	—
		remuneracya za naukę pszczelnictwa i sadownictwa		200
	5	Katecheta obrz. łac. i gr. kat. .	500	—
		Suma rubryki I .	11.680	200
II.		**Koszta administracyi.**		
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna 240 K. *b*) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny . . 600 „	1.040	—
	7	Opał	1.200	—
	8	Oświetlenie	200	—
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	700	300
	10	Sprzęty i ruchomości	400	—
		Suma rubryki II. .	3.540	300
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	11	Stołowanie,		
	12	Odzież, pościel i pranie } dla 40 uczniów po 300 K.	12.000	—
	13	Lekarz i apteka	400	—
	14	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	12.700	—
		Do przeniesienia .	27.920	500

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	27.920	500
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	15	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (papier, zeszyty, książki i t. p.) .	200	—
	16	Środki naukowe:		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . . 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia . . 200 „		
		c) ogród szkolny . . . 40 „	540	—
	17	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	40	—
	18	Wycieczki z uczniami . . .	100	—
		Suma rubryki IV. .	880	—
V.		**Kursy specyalne.**		
	19	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	20	„ uprawy i suszenia tytoniu . .	200	—
		Suma rubryki V. .	300	—
VI.	21	**Gospodarstwo:**		
		a) Wydatki na gospodarstwo . 4.100 K.		
		b) Czynsz dzierżawny za grunta, odstąpione szkole przez skarb jagielnicki . . 100 „	4.200	—
VIII.	22	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków . .	33.400	500
		Razem .	**33.900 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . .	450	—
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—
IV.	4	**Dochody z gospodarstwa szkolnego** .	5 700	—
		Suma dochodów .	13.110	—
		W porównaniu z wydatkami .	33.900	—
		okazuje się **niedobór** .	20.790	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy i wstawia wydatki w kwocie 33.900 K. do rubr. X. poz. 277 wydatków, dochody w kwocie 13.110 K. do rubr. VII. poz. 46 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni

Sprawozdawca:

Milewski

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o krajowej niższej szkole roln w Kobiernicach

Rubr. X. grupa II. poz. 278 wydatków.

Rubryka VII. pozycya 47 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne zmieniono tylko w rubr. I. poz. 1, 2, 4, skutkiem regulacyi płac; wydatki nadzwyczajne wstawione w poz. 18 c) 500 K. na zakupno małej młócarni z kieratem, oraz 200 K. w poz. 22. na urządzenie kursu stelmachstwa. W dochodach jest w poz. 2. zniżka opłat od uczniów o 300 k. a przybytek od rady powiatowej chrzanowskiej o 500 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca	3.000 K.		
		dodatek aktywalny	300 „	3.300	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca	2.400 K.		
		dodatek aktywalny	240 „		
		dodatek pięcioletni	300 „	2.940	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca		1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca	1.400 K.		
		dodatek aktywalny	140 „		
		„ pięcioletni	27 „	1.567	
	5	Katecheta obrz. łać., płaca	500 K.		
		wydatki z powodu nabożeństwa	200 „	700	—
		Suma rubryki I.		9.707	—
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**			
	6	Ziemiański Zygmunt, były nauczyciel, emerytura		504	—
III.		**Koszta administracyi.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240 K.		
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya	200 „		
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600 „	1.040	—
	8	Opał		1.200	—
	9	Oświetlenie		300	—
	10	Utrzymanie budynków		600	—
	11	Sprzęty i ruchomości		200	—
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych		800	—
		Suma rubryki III.		4.140	—
		Do przeniesienia		14.351	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia	14.351	—
IV		**Utrzymanie uczniów.**		
	13	Stołowanie . . . } dla 40 uczniów		
	14	Odzież, pościel i pranie } po 300 K. .	12.000	—
	15	Lekarz i apteka	300	—
	16	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki IV. .	12.600	—
V		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty, itp.) . .	240	—
	18	Środki naukowe: zwycz. nadzw.		
		a) modele, maszyny, i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . 300 K. — K.		
		b) biblioteka i czytelnia 200 „ — „		
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy itp.) 100 „ 540 „	600	540
	19	Wycieczki z uczniami	100	—
		Suma rubryki V. .	940	540
VI		**Kursy specyalne**		
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	21	„ mleczarstwa	100	—
	22	„ stelmachstwa	—	200
		Suma rubryki VI. .	200	200
VII	23	**Gospodarstwo:**		
		a) Wydatki na gospodarstwo 5.200 K.		
		b) Czynsz dzierżawny:		
		α) za folwark z inwentarzem . 1.608 K		
		β) za wynajętą ubikacyę na mleczarnię . . 100 „		
		γ) za wynajęte mieszkanie dla służby . . 120 „ 1.828 „	7.028	—
VIII	24	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—
		Suma wydatków .	35.219	740
		Razem .	**35.959 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**		
		a) Rada powiatowa bialska 900 K.		
		b) „ „ chrzanowska 300 „		
		c) opłata od ucznia za pół roku 150 „	1.350	—
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—
IV.	4	**Dochód** z pola i ogrodu szkolnego .	120	—
V.	5	**Dochody z gospodarstwa:**		
		Dochód z folwarku . . .	6.600	—
		Suma dochodów .	15.030	—
		W porównaniu z wydatkami .	35.959	—
		Okazuje się **niedobór** .	20.929	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach i wstawia wydatki w kwocie 35.959 K. do Rubr. X. poz. 278 wydatków, dochody w kwocie 15.030 do Rubr. VII. poz. 47 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o krajowej niższej szkole rolniczej w Bereźnicy.

Rubr. X. grupa II. poz. 279 wydatków.

Rubr. VII. poz. 48 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne wzrosły przez regulacyę płac (poz. 1, 2, 4) oraz na gospodarstwo (poz. 24), który to ostatni wydatek znajduje pokrycie w równoczesnej zwyżce dochodów z gospodarstwa (poz. 3. a.). Nadzwyczajne w łącznej sumie 2.850 K. są specyalnie uzasadnione w preliminarzu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „ dodatek pięcioletni . 400 „	3.700	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny 240 „	2.640	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „	1.540	—
	5	Katecheta obrz łać. i gr. kat. *zwycz.* *nadzwycz.* płaca . . 960 K. — K. wydatki z powodu nabożeństwa . . . 100 „ 700	1.060	700
		Suma rubryki I. .	10.140	700
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**		
	6	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu, pensya wdowia . . 1.200 K. dodatek na wychowanie 4-ga dzieci à 120 . . 480 „	1.680	—
III.		**Koszta administracyjne.**		
	7	Zarząd: *a)* pomoc kancelaryjna 240 K. *b)* koszta kancelaryjne 200 „ *c)* sługa szkolny i stróż nocny . . . 600 „	1.040	—
	8	Opał	1.200	—
	9	Oświetlenie	300	—
	10	Utrzymanie budynków	700	1.500
	11	Sprzęty i ruchomości	300	—
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—
	13	Asekuracya i podatek	200	—
		Suma rubryki III. .	4.540	1.500
		Do przeniesienia .	16.360	2.200

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	16.360	2.200
IV.		**Utrzymanie uczniów.**		
	14	Stołowanie . . . } dla 40 uczniów po		
	15	Odzież, pościel i pranie } 300 K.	12.000	—
	16	Lekarz i apteka	300	—
	17	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki IV. .	12.600	—
V.		**Potrzeby naukowe.**		
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papiery, zeszyty i t. p.) .	240	—
	19	Środki naukowe: zwycz. nadzwycz.		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi 300 K. — 590 K.		
		b) biblioteka i czytelnia 200 „ — — „		
		c) ogród szkolny . 100 „ 60 „	600	650
	20	Wycieczki z uczniami	80	—
		Suma rubryki V. .	920	650
VI.		**Kursy specyalne.**		
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	22	„ mleczarstwa	100	—
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . .	160	—
		Suma rubryki VI. .	360	—
VII.	24	**Gospodarstwo:**		
		Wydatki na gospodarstwo . . .	6.000	—
VIII	25	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków .	36.340	2.850
		Razem . .	39.190 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—
II.	2	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—
III.	3	**Dochód z gospodarstwa:**		
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego . 6.000 K.		
		b) „ z ogrodu . 100 „	6.100	—
		Suma dochodów .	13.060	—
		W porównaniu z wydatkami	39.190	—
		okazuje się **niedobór** .	26.130	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy i wstawia wydatki w kwocie 39.190 K. do Rubr. X. poz. 279 wydatków, dochody w kwocie 13.060 do Rubr. VII. poz. 48 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej

o krajowej niższej szkole rolniczej w Suchodole.

Rubryka X. grupa II. poz. 280 wydatków.

Rubryka VII. poz. 49 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki rubryki I. wzrosły prócz przez regulacyę płac, przez wstawienie 400 K. w poz. 6, dla katechety gr. katol. Dalej okazują wzrost wydatków zwyczajnych pozycye 10 (+50 K.), 11 (+100 K.), 16 (+100 K.) oraz 1.400 K. w poz. 25 a) skutkiem powiększonego gospodarstwa przez donajęcie 14 morgów pola. Nadzwyczajne wydatki w łącznej kwocie 5.212 są spowodowane stawianiem pieców, szalowaniem chlewni, ogrodzeniem szkółki drzew, sprawieniem centryfugi, dodzierżawieniem i częściowem oddzieleniem gruntów, oraz rekonstrukcyą drogi dojazdowej.

W dochodach jest zniżka w poz. 2 o 150 K., natomiast dochód z własnego gospodarstwa wstawiono o 1500 K. więcej.

Komisya budżetowa zmienia poz. III, 3, wstawiając zarobek 45 uczni (nie 42); daje to dochód wyższy o 72 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „	3.300	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „	2.640	—
	3	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . 1.600 K. dodatek aktywalny . 160 „	1.760	—
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ dodatek pięcioletni . 34 „	1.574	—
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat. . .	800	—
		Suma rubryki I. .	11.274	—
II.		**Pensye i zaopatrzenia.**		
	7	Górska Paulina, zaopatrzenie . . .	800	—
III.		**Koszta administracyjne.**		
	8	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1.040	—
	9	Opał	1.200	—
	10	Oświetlenie	350	—
	11	Utrzymanie budynków . .	600	850
	12	Sprzęty i ruchomości	300	—
	13	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	300
		Suma rubryki II. .	4.290	1.150
IV.		**Utrzymanie uczniów.**		
	14	Stołowanie . . . dla 45 uczniów		
	15	Odzież, pościel i pranie po 300 K.	13.500	—
	16	Lekarz i apteka	400	—
	17	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	14.200	—
		Do przeniesienia .	30.564	1.150

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	30.564	1.150
V.				
	18	**Potrzeby naukowe.**		
	19	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty i t. p.) .	240	—
		Środki naukowe:		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia . . 200 „		
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . 100 „	600	—
		d) Ogrodzenie szkółek drzew owocowych, pola doświadczalnego i okazowego	—	400
VI.	20	Wycieczki naukowe z uczniami . .	100	—
		Suma rubryki IV. .	940	400
		Kursy specyalne.		
	21	Kurs mleczarstwa	100	400
	22	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	23	„ wyprawy lnu i konopi . . .	100	—
	24	„ stelmachstwa i koszykarstwa . .	100	—
		Suma rubryki V. .	400	400
VII.	25	**Gospodarstwo**:		
		a) Wydatki na gospodarstwo . *zwycz.* 4.800 K. *nadzwycz.* 1.200 K.		
		b) Czynsz dzierżawny za grunta dzierżawione od gminy 1.000 „ 462 „	5.800	1.662
VIII.	26	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	1.600
		Suma wydatków .	37.804	5.212
		Razem .	**43.016 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
I.		**DOCHODY.**		
		Subwencye.		
	1	Z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—
II.		**Opłaty na utrzymanie uczniów.**		
	2	Od jednego ucznia za pół roku . .	150	—
III.	3	**Zarobek 45 uczniów po 24 K.** . .	1.080	—
IV.	4	**Dochód z gospodarstwa szkolnego** .	6.500	—
		Suma dochodów .	13 730	—
		W porównaniu z wydatkami	43.016	—
		Okazuje się **niedobór**	29.286	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz niższej szkoły rolniczej w Suchodole i wstawia wydatki w kwocie 43.016 K. do Rubr. X. poz. 280 wydatków, dochody w kwocie **13.730 K.** do Rubr. VII. poz. 49 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.

Rubryka X grupa II. poz. 284 wydatków.

Rubryka VII. poz. 50 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne okazują wzrost tylko w rubr. I. o 2013 kor. z powodu regulacyi płac. W nadzwyczajnych prócz potrzebami naukowemi spowodowanych wydatków 400 kor. w poz. 18 i 19 wstawia się w poz. 11 na dobudowę 34.800 kor. Dochody bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel fachowy i kierownik:			
		płaca	3.000 K.		
		dodatek aktywalny .	300 „		
		dodatki pięcioletnie .	800 „	4.100	—
	2	Nauczyciel fachowy pomocniczy: płaca . . .	2.400 K.		
		dodatek aktywalny .	240 „		
		dodatek pięcioletni .	300 „		
		ryczałt na mieszkanie .	400 „	3.340	—
	3	Nauczyciel pomocniczy do miernictwa i rysunków, płaca . .		480	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . .	1.400 K.		
		dodatek aktywalny .	140 „		
		„ pięcioletni .	213 „		
		ryczałt na mieszkanie .	360 „	2.113	—
	5	Ochmistrz i instruktor, płaca .	1.200 K.		
		dodatek na mieszkanie .	240 „	1.440	—
	6	Kapelan i katecheta: płaca .	300 K.		
		wydatki z powodu nabożeństwa . . .	100 „	400	—
		Suma rubryki I. .		11.873	—
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna .	240 K.		
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya .	200 „		
		c) sługa szkolny i stróż nocny	720 „	1.160	—
	8	Opał ubikacyj szkolnych . . .		900	—
	9	Oświetlenie		300	—
	10	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .		400	—
	11	Na dobudowę I. piętra w gmachu szkolnym i wybudowanie domu administracyjnego, ...		—	34.800
	12	Sprzęty i ruchomości		200	—
		Suma rubryki II. .		2.960	34.800
		Do przeniesienia .		14.833	34.800

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	14.833	34.800
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	13	Stołowanie . . . (dla 25 uczniów		
	14	Odzież, pościel i pranie (po 330 K.	8.250	—
	15	Lekarz i apteka	240	—
	16	Uczeń praktykant	480	—
		Suma rubryki III. .	8.970	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki	240	—
	18	Zbiory środków do demonstracyi . .	200	200
	19	Biblioteka i czytelnia	200	200
	20	Wycieczki naukowe	200	—
	21	Na utrzymanie ogrodu szkolnego . .	2.000	—
		Suma rubryki IV. .	2.840	400
V.	22	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	60	—
		Suma wydatków .	26.703	35.200
		Razem .	61.903 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.		**Subwencye.**		
	1	Z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—
	2	Od gminy miasta Tarnowa . . .	500	—
	3	Od Rady powiatowej w Tarnowie . .	600	—
		Suma rubryki I. .	7.100	—
II.	4	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . .	200	—
III.	5	**Dochód z ogrodu szkolnego** . .	2.000	—
IV.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	60	—
		Suma dochodów .	9.360	—
		W porównaniu z wydatkami .	61.903	—
		okazuje się **niedobór** .	52.543	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz szkoły ogrodniczej w Tarnowie i ws awia wydatki w kwocie 61.903 kor. do Rubr. X. poz. 284 wydatków, dochody w kwocie 9.360 kor. do Rubr. VII. poz. 50 dochodów funduszu kraj.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o kraj. zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach.

Rubryka X. grupa II. poz. 285 wydatków.

Rubryka VII. poz. 51 dochodów.

(Sprawozdawca poseł Milewski).

Zwyczajne wydatki wzrastają przez wstawienie poz. I, 2. o 2200 kor., skutkiem podrożenia robocizny i zwiększonego pola w poz. 14a o 500 K. i w poz. 16 o 200 K. W dochodach podwyższono poz. 2 o 300 kor.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Koron	
		WYDATKI.		
I		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca . . . . . 2 600 K. dodatek aktywalny . : . 280 „	2.880	—
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy, płaca . , . . 2.000 K. dodatek aktywalny . . . 200 „	2.200	—
		Suma rubryki I. .	5.080	—
II		**Koszta administracyjne.**		
	3	Koszta kancelaryjne	200	—
	4	Stróż zakładu	600	—
	5	Furman	360	—
	6	Opał	600	—
	7	Oświetlenie	250	—
	8	Utrzymanie budynków	200	—
	9	Wynagrodzenie za użytkowanie wody .	600	—
	10	Sprzęty i ruchomości	100	—
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—
	12	Ubezpieczenie budynków i zbiorów oraz podatki	240	—
		Suma rubryki II. .	3 950	—
III		**Potrzeby zakładu.**		
	13	Pomocnik ogrodnika, płaca . 720 K. na mieszkanie . . 120 „	840	—
	14	*a*) Najem robotnika . . 1.500 K. *b*) zapłata za robociznę uczniom 2.000 „	3.500	—
	15	Materyały i drobne wydatki na ogród .	300	—
	16	Nawozy	600	—
	17	Nasiona	500	—
	18	Środki do nauki i pracy: *a*) narzędzia . . 300 K. *b*) biblioteka . . 100 „	400	—
	19	Płótno żaglowe na szpalery . . .	—	2.000
		Suma rubryki III. .	6.140	2.000
		Do przeniesienia	15.170	2.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	15.170	2.000
IV.		**Rozmaite.**		
	20	Koszta objazdów	600	—
	21	Wydatki nieprzewidziane . . .	200	—
		Suma rubryki IV. .	800	—
		Suma wydatków .	15.970	2.000
		Razem .	**17.970 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu państwa** .	5.000	—
II.	2	**Dochód z ogrodu szkolnego** . .	1.000	—
		Suma dochodów .	6.000	—
		W porównaniu z wydatkami .	17.970	—
		okazuje się **niedobór** .	11.970	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach i wstawia wydatki w kwocie 17.970 do Rubr. X. poz. 285 wydatków, dochody w kwocie 6.000 kor. do Rubr. VII. poz. 51 dochodów funduszu kraj.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Budżet krajowy na rok 1903.

Rubryka X. poz. 296 324 wydatków.

„Rolnictwo“.

Sprawozdawca poseł Andrzej Lubomirski.

Dział III. Wydatki na ogólne cele rolnictwa.

Poz. 296. Na rozmaite zasiłki mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego, tudzież wiedzy rolniczej do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . . 8.000 K.
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1902, a o 3083 K. mniej od kwoty wydanej na ten cel w r. 1901, o 1839 K. mniej od kwoty wydanej na ten cel w r. 1902.

Poz. 297. Towarzystwu gospodarskiemu galic. we Lwowie (na ogólne cele Towarzystwa) . . . . . 12.000 „
czyli o 3.000 K., więcej od wniosku Wydziału krajowego, a o 4.000 K. więcej od wydatku na ten cel w r. 1902.

Towarzystwo gospodarskie wnosi już po raz drugi petycyę do Wysokiego Sejmu z prośbą o znaczniejsze podwyższenie subwencyi na koszta administracyjne.

Jakkolwiek liczba członków Towarzystwa znacznie się zwiększa, nie wzrastają dochody Towarzystwa w progresywnej proporcyi do liczby członków. Zadaniem Towarzystwa jest bowiem przedewszystkiem przygarnąć do siebie tych rolników, którzy z powodu braku materyalnych zasobów sami poradzić sobie nie mogą, a obok rady dać im także i pomoc. Tych zaś ubogich rolników nie stać na opłacanie wysokich wkładek.

Towarzystwo też uważa za swój obowiązek zniżać na ich rzecz wkładki w celu ułatwienia im wspólnej pracy. Z przedłożonego komisyi zamknięcia rachunków Towarzystwa okazuje się, że pomimo najściślejszych oszczędności dotychczasowe dochody nie są wstanie pokryć wydatków. W samych kosztach centralnego zarządu jest w r. 1902 deficyt 3415 K. w r. 1903 będzie on znacznie zwiększonym.

W wydatkach poszczególnych sekcyj Towarzystwa jest również kwota 11.575 K. która wymaga innego, aniżeli dotychczas, pokrycia.

Wzrost wydatków i wynikające z niego niedobory są nieodzownym wynikiem wzrostu działalności Towarzystwa, które pod wpływem tak silnej dźwigni ludzkiego działania, jak nią jest dotkliwa bieda w zawodzie rolniczym, podejmować musi coraz bardziej wielostronne i specyalnego wykształcenia urzędników wymagające zadania.

Pomnożenie czynności Towarzystwa illustruje najlepiej wzrost czynników pod nadzorem Towarzystwa stojących:

	wkońcu roku	
	1891	1901
Wynosiła liczba obór zarodowych pełnej krwi	17	18
liczba założonych przez c. k. Towarzystwo gospodarskie obór pół krwi	11	35
obory gminnej pół krwi nie było w r. 1891 ani jednej, w r. 1901 było ich		12

	wkońcu roku	
	1891	1902
Liczba stacyi buhajów . . .	160	327

	wkońcu roku		
	1893	1898	1902
wynosiła liczba chlewni zarodowych	12	190	446
stacyi knurów . . .	4	120	227
owczarni zarodowych . .	1	32	92
stacyi tryków	1	36	108
stacyi ogierów		15	33
wzorowych gnojowni włościańskich		15	31

Łatwo też pojąć, że taki wzrost czynników pod nadzorem Towarzystwa zostających, przysporzył Komitetowi i urzędnikom wiele pracy.

A pomimo że Towarzystwo obejmuje 51 politycznych powiatów, 3853 gmin, 59.177 kilometrów zaludnieniem 4.746.816 mieszkańców, a 3,656.148 mieszkańców z grupy rolnictwa, pomimo, że okręg Towarzystwa wynosi 19·71% obszaru całej Austryi zamieszkały przez 25·46% sumy mieszkańców z grupy rolnictwa w całej Austryi, kwota subwencyi rządowych na rzecz Towarzystwa wynosiła 3·29% ogólnej kwoty subwencyi.

A rząd uzasadniał odmowę subwencyi niejednokrotnie wskazaniem na nizką kwotę subwencyj krajowych, oraz na

fakt, że inne kraje, pomimo że rolnictwo nie odgrywa w nich tej roli, co w Galicyi, w stosunkowo wyższej mierze do jego podniesienia się przyczyniają.

Na 1 mieszkańca z grupy rolnictwa przypada wydatków krajowych na cele rolnictwa i budowli wodnych:

W niższej Austryi	2 K 65 g
w Karyntyi	1 » 87 »
w Czechach	1 » 77 »
w Styryi	1 » 62 »
w Solnogrodzie	1 » 51 »
w Tyrolu	1 » 38 »
na Śląsku	1 » 33 »
w Voralbergu	1 » 12 »
na Morawach	— » 96 »
w Krainie	— » 79 »
w Galicyi	— » 53 »
na Bukowinie	— » 34 »
w Górnej Austryi	— » 31 »

A same tylko koszta administracyi Towarzystw Rolniczych i Rad kultury krajowej, kraje znacznie od obszaru Towarzystwa gospodarskiego galic, mniejsze, przez znacznie mniejszą liczbę rolników zamieszkałe i z wyjątkiem Czech wykazujące w porównaniu do Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego znacznie mniejszą ogólną liczbę mieszkańców, łożą znacznie większe wydatki od Galicyi.

Wydatki kraju na koszta zarządu Towarzystwa gospodarskiego galic. wynosiły w r. 1902 8.000 K., na koszta zarządu Czeskiej Rady kultury krajowej 173.653 K., na koszta zarządu Morawskiej Rady kultury krajowej 108.125 K., Tyrolskiej Rady kultury krajowej 35.450 K., Styryjskiego Towarzystwa gospodarskiego 13.800 K., Solnogrodzkiego Towarzystwa gospodarskiego 12.000 K.. Górnoaustryackiej Rady kultury krajowej 19.510 K., Towarzystwa gospodarskiego w Karyntyi 8.400 K., Towarzystwa gospodarskiego w Krainie 9.400 K. A nawet na Bukowinie, której obszar o 6 razy mniejszy od obszaru Towarzystwa gospodarskiego, a liczba mieszkańców grupy rolnictwa jest o 6—7 razy mniejszą, aniżeli w terytoryum Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego, wynosi wydatek kraju na administracyą Rady kultury krajowej 5.000 K. Podnieść wreszcie należy, że ogólna kwota wydatków na koszta zarządu wszystkich sekcyi w Towarzystwie gospodarskiem, które powoduje się wielką a często za daleko idąca oszczędnością, wynosi 54.621 K., kwota odnośnych wydatków Czeskiej Rady kultury krajowej wynosi 216.806 K., jest przeto o 297% większą od wydatków na koszta zarządu Towarzystwa gospodarskiego Galicyjskiego. Wydatki na koszta zarządu Morawskiej Rady kultury krajowej wynoszą 120.652 K., a więc o 121% więcej od odnośnych wydatków Galic. Towarzystwa gospodarskiego.

Poniżej podane zestawienie wykazuje, że Towarzystwo gospodarskie zatrudnia daleko mniej funkcyonaryuszów od Rad kultury innych większych krajów koronnych.

Nazwa Towarzystwa a względnie Rady kultury krajowej	Liczba urzędników konceptowych	Liczba urzędników kasowych	Liczba urzędników kancelaryjn.	Liczba sił pomocniczych	Liczba służących
C. k. Rada kultury krajowej w Czechach	11	3	6	6	4
C. k. Rada kultury krajowej na Morawach	14	—	3	10	3
C. k. Towarzystwo gospodarskie Galicyjskie	6	—	1	2	1

Pomiędzy urzędnikami konceptowymi c. k. Galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego jest dwóch, a mianowicie weterynarz i instruktor chowu bydła, którzy działają ciągle poza obrębem siedziby biura Towarzystwa; dwóch innych funkcyonaryuszów, inspektorów chowu bydła odrywają niezbędnie częste podróże inspekcyjne od zajęć biurowych. Do załatwienia codziennej pracy pozostaje więc tylko sekretarz i kierownik działu handlowego.

Ten względami oszczędnościowymi spowodowany stan rzeczy nadal bez publicznej szkody nie jest do utrzymania.

A obecnie kiedy na podstawie ogłoszonego w „Neues Wiener Tagblatt“ Nr. 174 z 26. czerwca 1903, oświadczenia J. E. Pana Ministra Prezydenta na komisyi cłowej z dnia 25. czerwca r. 190°, jest uzasadniona nadzieja, że wydatki na poparcie rolnictwa w budżecie państwa powiększą się w r. 1904 o 1,000.000 do 1,380.000 K., a w budżecie na r. 1905 o 1,781.000 K , kiedy zaś państwo ze swej strony czyni zawisłem podwyższenie nakładu państwowego, od współudziału kraju w tychże wydatkach, odrzucenie żądań Towarzystw rolniczych ze strony kraju mógłoby je pozbawić podwyższenia subwencyi państwowej.

Uchwałą niniejszą załatwi Wysoki Sejm petycyę c. i k. Towarzystwa gospodarskiego Galicyjskiego Nr. 2484/1735 i Rady Oddziału Borszczowskiego Towarzystwa gospodarskiego 2827/2017.

poz. 298. Towarz. rolniczemu w Krakowie na ogólne cele Towarzystwa czyli o 3.000 K., więcej od wniosków Wydziału krajowego a o 4.000 K. więcej od wydatku z r. 1902. 12.000 K.

Towarzystwo rolnicze Krakowskie podnosi w petycyi swojej, że organizacya popierania rozwoju spraw rolniczych opiera się u nas w kraju prócz departamentu Wydziału krajowego, tylko na Towarzystwach rolniczych.

Zadanie, jakie spełniają gdzieindziej Rady kultury krajowej, czy spełniaćby miały zawodowe stowarzyszenia rolnicze, spełniają u nas Towarzystwa rolnicze, nie wyposażone ze strony kraju ani państwa w środki odpowiednie i dostateczne po temu.

Towarzystwa rolnicze mają szeroki poruczony zakres działania przez rozdzielanie subwencyi oraz przez administrowanie funduszów przez kraj na cele rolnicze przyznanych.

Przeprowadzenie tych czynności nakłada wzrastający ciężar na towarzystwo, które nie otrzymuje specyalnego odszkodowania za czynności podjęte jako organ wykonawczy kraju. Fundusze towarzystwa rolniczego nie wzrastają bynajmniej w stosunku do wzrostu zadania, owszem występuje coraz większa dysproporcya.

Wynika ona między innemi także i stąd, że z jednej strony parcelacya większej własności tak szybko odbywająca się w zachodniej Galicyi, z drugiej zaś strony przechodzenie licznych obszarów dworskich w ręce żywiołow nienarodowych zmniejsza liczbę członków Towarzystwa zdolnych wyższe wkładki opłacać.

Równocześnie powiększa się liczba członków włościan, którzy bardzo małe tylko wkładki uiszczać mogą, a dla których działanie znacznie powiększa trudności i koszta administracyi

Poparcie rozwoju gospodarstw włościańskich ma u nas doniosłość nietylko ekonomiczną ale wprost społeczną.

Z radością też widząc powiększający się udział włościan w pracach Towarzystw rolniczych, starają się Towarzystwa potrzebom tych kół w najszerszym stopniu działalnością swoją odpowiedzieć; wymaga to jednak większych ofiar niż dotychczasowe.

W działaniu tem jest Towarzystwo Rolnicze skrępowane tem, że przyznane mu dotacye mają ściśle oznaczone specyalne cele, co niejednokrotnie nie dozwala skutecznie popierać tych gałęzi, w których można znaleść najchętniejszych ludzi i najlepsze warunki dla dodatniego działania, Towarzystwo potrzebuje tej większej swobody akcyi w celu zastosowania jej do potrzeb rolniczych kraju i do szczególnych stosunków rozmaitych jego okolic.

Specyalne rachunki z subwencyi krajowych i szczegółowe informacye co do użycia każdej sumy, składane Wydziałowi krajowemu dają rękojmię, że Towarzystwo zamiarom Sejmu odpowie.

Inne kraje, w których rolnictwo wobec istniejącego tamże przemysłu jest dla dobrobytu kraju mniejszego niż u nas znaczenia, dotują lepiej swe instytucye powołane do administracyi spraw rolniczych, pomimo że powiększenie się czynności w tychże instytucyach nie jest tak wielkiem, jak w krakowskiem Towarzystwie rolniczem.

Towarzystwo rolnicze prowadzi nietylko statystykę obsiewanych obszarów i zbiorów, nietylko przeprowadza objazdy statystyczne gospodarstw włościańskich, ale utrzymuje ewidencyę parcelacyi, stałej służby, robocizny i cen targowych, opiekuje się stacyą doświadczalną, urządza wykłady wędrowne z zakresu hodowli bydła, sadownictwa, rybactwa i mleczarstwa, rozpowszechnia pomiędzy ludem fachowe wydawnictwa, założyło 28 mleczarń włościańskich i filij śmietankowych zaopatruje je w garnitury maszyn mleczarskich, organizuje dostawy wojskowe, przeprowadza próby ulepszenia łąk i pastwisk w Karpatach, rozpowszechnia dobre nasiona lnu i roślin pastewnych, bierze czynną inicyatywę na polu prawodawstwa i administracyi agrarnej, urządza konkursa maszyn rolniczych, a wreszcie rozwija gorliwą działalność zarówno w celu zapewnienia coraz lepszej jakości zbóż jak i na polu hodowli zwierzęcej, których postęp zdoła umożliwić naszemu rolnictwu wytrzymanie obcej konkurencyi i pozyskanie odpowiednich cen.

Działalność Towarzystwa rolniczego krakowskiego na polu produkcyi zwierzęcej ilustrują następujące daty:

Popartych przez Towarzystwo obór zarodowych było w roku:

	1895	1897	1902
pełnej krwi . . .	12	16	32
pół krwi	14	21	27
Związków hodowlanych włościańskich. . .	—	—	2
stacyi buhajów . . .	91	169	274
liczba premiowań . .	22	35	28
chlewni zarodowych . .	—	1	13
stacyi knurów . . .	—	16	16
stacyi baranów . . .	—	—	26
owczarń zarodowych .	—	—	11
kurników	—	—	19

Daty rzeczone dowodnie wykazują, że Towarzystwo rolnicze krakowskie zasługuje zarówno na poparcie kraju, jak i na ułatwienie mu uzyskania subwencyj rządowych.

Przychylając się do żądania Towarzystwa rolniczego krakowskiego komisya wnosi:

»Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w preliminarzu wydatków państwowych w znacznej mierze podwyższył kwoty przeznaczone na zasiłki w celu podniesienia rolnictwa i leśnictwa, oraz aby przeznaczył wyższe zasiłki na powyższe cele zarówno dla Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego we Lwowie, jak i dla Towarzystwa rolniczego krakowskiego«.

Uchwałą powyższą załatwił Sejm petycyę Towarzystwa rolniczego krakowskiego L. $\frac{2.253}{1.536}$.

Poz. 299. Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników (L. W. 91.141/902) . . . 1.000 K.

Komisya przenosi rzeczony wydatek z rubryki wydatków *nadzwyczajnych do zwyczajnych.*

Poz. 299a) Towarzystwu gospodarskiemu Galicyjskiemu we Lwowie na utrzymanie biura handlowego . . . . . 1.000 „

W Galicyi dawał się czuć nader dotkliwie brak spółek i syndykatów rolniczych, któreby przez zbiorowe zakupno nawozów sztucznych narzędzi rolniczych i innych artykułów dla rolnictwa niezbędnych zapewniły rolnikom zarówno zniżki ceny z pobraniem większych ilości połączone, jak i rękojmię za pierwszorzędną jakość towarów.

Na życzenie wielu oddziałów podjął się też komitet Tow. gosp. Galic. od r. 1898 pośrednictwa w zakupnie nawozów sztucznych, które dało odbiorcom znaczne opusty; z opustów rzeczonych korzystali w wielkiej mierze włościanie, co jest dowodem, że pomiędzy nimi budzi się coraz więcej potrzeba postępowego prowadzenia gospodarstwa.

W roku bieżącym, ulegając kilkakrotnie przez Oddziały Towarzystwa wyrażonym życzeniom, podjął się komitet trudnego i ciężkiego zadania rozszerzenia działalności handlowej na pośrednictwo w dostawie także innych artykułów gospodarczych, mianowicie: nasion, maszyn i narzędzi rolniczych, węgla kamiennego, nafty, pyroliny, benzyny, oliwy do maszyn, smarowidła na wozy, karbolineum, rur wodociągowych, drutu kolczastego do ogrodzeń, płacht nieprzemakalnych,

worków i t. d., odstępując otrzymywany od dotyczących fabryk rabat w wysokości 5 do 20% odbiorcom.

W r. 1903 do 1. sierpnia rozeszło się za pośrednictwem komitetu około 300 wagonów nawozów sztucznych za sumę około 210.000 koron z opustem około 9.000 K., zaś innych artykułów za około 32.000 K. z opustem około 3.200 K.; a zatem ogółem rozsprzedano towarów za około 242.000 K. z opustem członkom przypadłym około 12.000 K.

Te jednak tak znacznie wzrastające czynności wymagały odpowiedniego pomnożenia sił Towarzystwa, co naturalnie musi powiększyć koszta administracyjne, na opędzenie których nie posiąda Towarzystwo w dostatecznej mierze potrzebnego funduszu.

Uchwałą powyższą załatwi Wysoki Sejm petycyę c. k. Towarzystwa Gospodarskiego Nr. 2485/1737.

Poz. 300. Dla kółek rolniczych:

a) na koszta zakładania i lustracye tychże . . . 14.000 „
czyli o 2.000 K. więcej od wniosku Wydziału krajowego i o 3.000 K. więcej od wynikłości z r. 1902;

b) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich 8.000 „

c) na utrzymanie kursów handlowych dla sklepikarzy kółek rolniczych . . . . . 4.000 „

d) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności kółek rolniczych pod kierunkiem i kontrolą zarządu . . 9.000 „
czyli o 1.000 K. więcej od wniosku Wydziału krajowego a o 5.000 K. więcej od wynikłości z r. 1902.

Razem przeto wynosić będzie zasiłek krajowy dla kółek rolniczcch 35.000 K., czyli o 3 000 K. więcej od wniosków Wydziału krajowego, a o 300 K. więcej od wynikłości z r. 1902.

Uchwały sejmowe z d. 9. lipca 1901 i 11. lipca 1902 uznały dodatnią działalność i wielką pożyteczność Towarzystwa kółek rolniczych, jako czynnika poczuwającego się do ciążącego na nim zadania podniesienia dobrobytu włościańskiej ludności przez nakłanianie jej do asocyacyjnej pracy i przez świadome celu kierowania tą pracą raźniej i odpowiednio do rzeczywistych potrzeb. Praca 952 kółek rolniczych rozwija się w trzech głównie kierunkach. W pierwszym rzędzie dążą kółka rolnicze do podniesienia oświaty u ludu: przeszło 60.000 książek w bibliotekach kółek oraz 250.000 czasopism w ich czytelniach przyczynia się w kółkach zazówno do sposobności pouczenia się, jak i ułatwia wzajemne zetknięcie; kółka zarówno zapomocą fachowych publikacyi, jak i przez pogadanki, zabawy i przedstawienia starają się podnieść poziom inteligencyi i kultury ludności naszego kraju.

Kółka rolnicze są niejako szkołą uzupełniającą dla dorosłej ludności włościańskiej, uwzględniającą zarówno kształcenie się w ogólnym kierunku, jak i zawodowó-rolniczym, a zarazem wskazującą środki i sposoby poprawienia materyalnego bytu.

Drugim kierunkiem działania Towarzystwa jest praca na polu rolniczem. Obok teoretycznych pouczeń, szerzonych zapomocą organu Towarzystwa i wykładów, podjął zarząd główny Towarzystwa nadzwyczaj doniosłą, a w skutkach praktyczną działalność urządzając liczne pola doświadczalne z rożnemi odmianami zbóż jarych i ozimych, przeprowadzając próby z użyciem nawozów sztucznych na łąkach i polach, wyznaczając nagrody za lepsze obchodzenie się z obornikiem, rozdzielając bezpłatnie lub po zniżonych cenach nasiona mało

znanych lub zupełnie nie znanych roślin pastewnych. Ponadto udzielał pomocy i pośredniczył w nabywaniu artykułów rolniczych i dostarczył ich kółkom w r. 1902 za przeszło 250.000 K.

Trzeci kierunek działalności kółek rolniczych obejmują czynności handlowe. Kółka rolnicze dały jak wiadomo inicyatywę do sanacyi handlu wiejskiego i nietylko wpłynęły na obniżenie cen, lecz zarazem zapoznały ludność wiejską z towarem lepszej jakości.

Na 952 kółek $^3/_4$, bo 705 znajduje się w posiadaniu przedsiębiorstw handlowych. Obrót handlowy tych sklepów wynosi około 14 milionów koron rocznie. Jeżeli przypuścimy, że ludność włościańska z powodu istnienia sklepów kółek rolniczych tylko 1% na towarze mniej zapłaci, to zysk jej roczny wynosi poważną kwotę 140.000 koron rocznie.

Zarządowi kółek rolniczych należy dać możność wykonania jak najtroskliwszej opieki nad sklepami, tembardziej, że wielką część płynących z tego źródła zysków obracają kółka rolnicze w kwocie 25.774 K., na rzecz dobra publicznego.

W interesie tychże sklepów utrzymuje zarząd główny praktyczne kursa handlowe w Czernichowie, które corocznie dostarczają do sklepów około 20 praktycznie i teoretycznie wykształconych sklepikarzy.

Do kółek rolniczych garnie się też coraz bardziej ludność włościańska. Kółka rolnicze chociaż do żadnych ofiar na rzecz zarządu głównego nie obowiązane nakładają na siebie ten obowiązek, zapisując się na członków wspierających. Podczas gdy w r. 1899 było ich 36, w r. 1900 wzrosła ich liczba na 121, w r. 1902 na 221, a w r. 1903 i 250 dobrowolnie opłaciło wkładkę.

Wkładki rzeczone jednak nie są w stanie wystarczyć na pokrycie wydatków kółek rolniczych. Jak od dziecka nie można żądać, aby koszta swego utrzymania pokryło z własnego zarobku, tak samo od kółek rolniczych nie można wymagać, by wobec niedość wielkiej oświaty naszego kraju wszystkie zrozumiały konieczność centralizacyi działania i naczelnego kierownictwa i na ten cel składały opłaty. Nie wolno przepomnieć, że wielka część tych kółek znajduje się dopiero w zawiązku, a pamiętać także należy o notorycznej niezamożności i niezbyt wysokim stopniu oświaty odnośnych kół społeczeństwa, które niejednokrotnie biorą na swoje barki obowiązek nad siły. Z powyższych wywodów wynika, że kółka rolnicze nie są bierną organizacyą, lecz przeciwnie skorą do ofiar według swej możności, czynną i ruchliwą.

W interesie kraju należy opieką otoczyć dotychczasowy ich dorobek wcelu utwierdzenia oświaty, postępu w rolnictwie, przedsiębiorczości, zmysłu asocyacyjnego a przezto głębszego odczucia i zrozumienia obowiązków obywatelskich.

Nie zapoznając znaczenia idealnych kierunków zaprawiają kółka rolnicze do praktycznej pracy, a przezto wpływają na podniesienie dochodów najliczniejszej warstwy ludności w naszym kraju.

Na podstawie sprawozdań zarządu kółek rolniczych łatwo ocenić, że każdy grosz na jego cele wydany sowity przynosi owoc, a obok tego podnosi, co nie jest obojętne dla kraju, siłę podatkową małej własności.

Z powyższych powodów należy uważać powyżej określony wydatek za usprawiedliwiony i przedstawić Wysokiemu Sej-

mowi powyżej cyfrowo określony sposób załatwienia petycyi Zarządu głównego kółek rolniczych L. 2.821/2.011.

poz. 301. Na wydawnictwa czasopism:

a). Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na wydawnictwo *„Tygodnika rolniczego“* . . . . . 1.000 K.

b). Na wydawnictwo *„Rolnika“* . . . . . 2.000 „

czyli o 1.000 K. więcej od preliminarza Wydziału krajowego a o 1.000 K. więcej od wydatku na rok 1902. Czasopismo *„Rolnik“* posiada świetne tradycye. W czasach, w których zasłużony b. Wiceprezes Towarzystwa gospodarskiego lwowskiego J. E. p. Dawid Abrahamowicz i wybitny członek komitetu Antoni Jabłonowski prowadzili redakcyę, pismo to rolnicy w Galicyi rozchwytywali. Obok niesłychanie wydatnej pracy dostarczali jednak obaj wymienieni redaktorowie z własnej kieszeni na rzecz pisma znacznych o wiele przechodzących miarę obecnych żądań towarzystwa zasiłków. Następni redaktorowie rolnictwa odznaczali się na polu fachowej wiedzy i obywatelskiej gorliwości niezwykłemi zaletami, ale liczyć się musieli z brakiem środków pisma, które wysyłane członkom Towarzystwa, opłacającym wkładkę 10 K. rocznie, bezpłatnie, dało niedobór 4.646 K. Niedobór ten w miarę zwiększania liczby członków się zwiększa.

Uchwałą powyższą Wysokiemu Sejmowi proponowaną, załatwi Wysoki Sejm petycyę L. $\frac{2.486}{1.737.}$

c). Na wydawnictwo „Przewodnika kółek rolniczych“ . . 1.000 „

d). Galicyjskiemu Towarzystwu leśnemu na wydawnictwo „Sylwan“ 400 „

czyli tyle ile wydano w r. 1902 i preliminowano na 1902.

e). Na wydawnictwo innych czasopism, ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . . 3.000 „

W uznaniu pożytecznej działalności powyżej wymienionych czasopism zaleca komisya wysokiemu Sejmowi odesłanie do Wydziału krajowego do uwzględnienia w granicach powyższego ryczałtu:

1) Petycyi $\frac{2059}{1301}$ Polskiego Towarzystwa gorzelniczego, które wydaje czasopismo „Gorzelnik“ i

2) Petycyi $\frac{2167}{1459}$ Głosu rolniczego w Tarnowie i dołącza do powyższego wniosku tę uwagę, że komitet Towarzystwa roln. Krakowskiego otrzymał od c. k. Namiestnictwa w piśmie z dn. 27. września 1903 L 127067 uwiadomienie, że Ministerstwo rolnictwa przyrzekto podwyższenie zasiłku redakcyi „Głosu rolniczego“ w kwocie 200 K. (z 300 na 500) począwszy od r. 1904 na 3 lata pod warunkiem odpowiedniego podwyższenia zasiłku krajowego.

Poz. 302. Utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie (wedle osobnego sprawozdania) . . . . . 34.598 „

czyli o 652 K. więcej od preliminarza na r. 1902 a o 2141 K. mniej od wynikłości z r. 1902.

Poz. 303. Na zalesienie wydm piasczystych. 8-ma rata z 10 lecia od r. 1896 (w myśl uchwały Wys. Sejmu z 23. stycznia r. 1892 5.000 „

czyli tyle ile uchwalono w r. 1902 i w tymże roku rzeczywiście wydano.

Komisya nie może pominąć nader szczupłego nakładu rządowego na zalesienia w Galicyi, tem bardziej, że nowoczesne zalesienie stoków gór na pobrzeżu rzek jest niezbędnym warunkiem skutecznego wykończenia regulacyi rzek.

W Austryi wydawał Rząd na cele zalesienia:

w r. 1899	285.384
w r. 1900	269.715
w r. 1901	279.866

W Galicyi zaś w latach 1899—1901 na ten cel jedynie tylko 400 K. rocznie.

Obecnie gdy Wysoki Sejm uchwalił ustawę w przedmiocie zalesień starać się o to usilnie należy, ażeby Wysoki Rząd przez prędkie podanie tejże ustawy do sankcyi i przez wstawienie w najbliższym roku znaczniejszej kwoty na cele zalesienia, zapewnił wykonanie zalesień stoków górskich nad brzegami rzek równocześnie z budową kanałów i regulacyą rzek. Z tego powodu komisya wnosi:

Sejm wzywa Wysoki rząd:

1) ażeby w myśl uchwalonej przez Sejm ustawy o zalesieniach, w budżecie na r. 1904 podniósł kwotę wydatku (Tytuł 36. poz. 9) na zalesienie stoków gór nad brzegami rzek i potoków górskich regulować się mających. i wykonał je w Galicyi równocześnie z regulacyą rzek i potoków górskich i budową kanałów.

2) ażeby z leżących w kasach rządowych nisko oprocentowanych kapitałów pochodzących z wynagrodzenia za wywłaszczenie prawa propinacyi dóbr państwowych i funduszowych, nabywał dobra leśne nad brzegami rzek i potoków górskich regulować się mających.

Komisya zaleca Wysokiemu Sejmowi *odesłanie do Wydziału krajowego w celu* porozumienia się z c. k. Rządem i zdania sprawy na najbliższej sesyi Sejmowej następujących petycyj:

1) $\frac{2240}{1523}$ Rady gminnej w Dolinie w powiecie Tłumackim

2) $\frac{1606}{1055}$ Wydziału powiatowego w Żywcu

3) $\frac{1599}{1048}$ Wydziału powiatowego w Turce

4) Petycyę Wydziału powiatowego w Myślenicach L. 1457.

Komisya zwraca uwagę Wydziału krajowego na żądania zalesień, uzasadnione w powyższych petycyach, polecając Wydziałowi krajowemu uwzględnienia ich przy wypracowaniu memoryału w sprawie zalesień do Wysokiego Rządu wystosować się mającego.

Poz. 304. Na koszta komisyi komasacyjnych, proponuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowem . . . . . 4.000 K
proponując równoczesne przeniesienie tej pozycyi z wydatków *nadzwyczajnych do zwyczajnych*, ile że tak trudne a doniosłe zadanie w ciągu jednego roku dokonać się nie da.

IV. Wydatki na poszczególne cele rolnictwa.

A) na podniesienie hodowli bydła i gospodarstwa nabiałowego.

Poz. 305. Na podniesienie hodowli bydła w myśl uchwały Wys. Sejmu z 11. lipca 1902.

a) druga i trzecia półroczna rata z 10-lecia od 1. lipca 1902 począwszy . . . . . 75.000 K

b) na koszta komisyj licencyonujących po myśli paragrafu 4. ust. z d. 20. lipca 1902. (z uwzględnieniem subwencyi rządowej z rubryki VII. dochodów) . . . . 19.000 K
czyli o 3.000 K. więcej aniżeli preliminowano na rok 1902, a o 2.327 K. mniej od zamknięcia rachunków z r. 1902.

Kwotę przeznaczoną na koszta komisyj licencyonujących podwyższyła komisya na życzenie Wydziału krajowego o 1000 K. kwota bowiem zapreliminowana na r 1902 w drugiej połowie roku 1902 okazała się za niską po przedłożeniu zamknięć rachunkowych wykazujących, iż już w. r. 1902 wydano na komisye licencyonujące 19.326 K. 95 g.; z tego też powodu Wydział krajowy zażądał podwyższenia kredytu na powyższy cel.

poz. 306. Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarskiem lwowskiem, płaca 3.000 K., ryczałt na koszta podróży 1.000 K. . . . . 4.000 K.

poz. 307. Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktora zawisłem było od zatwierdzenia Wydziału krajowego) . . . . . 4.000 »

poz. 308. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy gal. Towarzystwie gospodarczem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem w Krakowie po 1.200 K. . . . . 2.400 »

poz. 309. Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną . . 2.000 »
czyli tyle, ile preliminowano na rok 1902.

poz. 310. Towarzystwu hodowców czerwonego bydła . . . 4.000 »
Pozycyę powyższą przeniosła komisya z rubryki wydatków *nadzwyczajnych* do *zwyczajnych*

poz. 311. Na subwencyonowanie ogierów prywatnych, w celu podniesienia chowu koni włościańskich i roboczych gospodarskich, do dyspozycyi c. k. Towarzystw gospodarskich w porozumieniu z komitetem doradczym przy c. k. Namiestnictwie (I. rata z nowego sześciolecia od r. 1903 . . . . . 10.000 »

poz. 312. Na podniesienie chowu świń, obydwom Towarz. gospodarczym po 4.000 K., II. rata z nowego czterolecia od r. 1902 *(nadzwyczajne)* . . . . . 8.000 »

poz. 313. Na podniesienie chowu świń w okolicach dotkniętych klęską pomoru trzody — obydwu Towarzystwom gospodarczym, I. rata z trzechlecia (LW. 76.777/1902) *(nadzwyczajne)*. . 12.000 »

poz. 314. Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:

a) na założenie krajowej szkoły mleczarskiej w Staromieściu pod Rzeszowem, I. rata z pięciolecia (LW. 87.598/1902 *(nadzwyczajne)* . . . . . 6.000 »

b) na utrzymanie tej szkoły od 1. maja 1903 (LW. 89.601) *(zwyczajne)* 7.934 K. i *(nadzwyczajne)* 100 K. razem 8.034 »

c) krajowy instruktor mleczarstwa — płaca z ryczałtem na koszta podróży . . . . . 4.500 »

d) instruktor-adjunkt, płaca z ryczałtem na koszta podróży 2.900 »

e) pomocnik instruktora mleczarstwa (LW. 31 126/1902) 1.440 »

f) stypendya dla serkarzy . . . . . 2.000 »

poz. 315. Towarzystwo chowu drobiu we Lwowie . . . . 400 »

poz. 316. Towarzystwo chowu drobiu w Jarosławiu . . . . 400 »
Uchwałę powyższą załatwi Wys. Sejm petycyę L. 3.179/2.290 galic. Towarzystwa chowu drobiu w Jarosławiu.

poz. 317. Zakład produkcyi narybku w Oparach:

a) V. (ostatnia) rata . . . . . 1.200 K.

b) *nadzwyczajne* wydatki wstawione przez komisyę jako nowa subpozycya . . *1.250* » 2.450 »

czyli o 1.250 K. więcej od wniosków Wydziału krajowego.

Komitet Towarzystwa gospodarskiego przedłożył Wysokiemu Sejmowi petycyę, w której wykazuje, że racyonalna hodowla ryb może dać krajowi 5 milionów dochodu.

Z przyjemnością należy stwierdzić, że w kilku powiatach włościanie poczynają poddawać racyonalnej kulturze i zarybiać stawki gminne, dzięki urządzonym od lat kilkanastu przez obydwa Towarzystwa kursom rybackim, które obznajomiły ludność włościańską z tem źródłem dochodu.

W celu poparcia gospodarstwa rybnego założył komitet Towarz. gospod. zakład w dobrach fundacyi hr. Skarbka, w miejscowości Opary.

W roku 1902 w celu uzyskania większej ilości narybku, a przeto większego dochodu z gospodarstwa rybnego, wydzierżawił komitet w nadziei wyższej subwencyi rządowej i rychłego zwołania Sejmu dalszych 40 morgów, z tych 30 morgów stawów.

Wynikłe z tego powodu wydatki na urządzenie rzeczonych stawów a obok tego nakłady połączone ze zmianą planu gospodarczego, urządzenie osobnego stawu tarłowego dla sandaczy, wysłanie dozorcy do Trzebuni w celu obznajomienia się z całą manipulacyą otrzymywania ikry i sprowadzenie narybku okonia amerykańskiego szerokołuskiego, spowodowały znaczny, bo 2.444 K. wynoszący deficyt w funduszach Towarzystwa.

Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego stara się usilnie zwrócić produkcyę zakładu w Oparach na praktyczne tory, a mianowicie zwraca szczególną uwagę na chów linów i sandaczy, za któremi w Berlinie jest obecnie wielki popyt; również usiłuje Komitet poprzeć w Oparach produkcyę tych rodzajów narybku, których gdzieindziej dostać trudno.

W końcu zwraca Komitet uwagę na zestawienie wydatków na podniesienie rybactwa w Galicyi i na Węgrzech, oraz wskazuje na świetny rezultat jaki nakłady na podniesienie rybactwa na Węgrzech w stosunkowo krótkim przeciągu czasu osiągnęły.

Fundusze przeznaczone w Węgrzech na cele rybactwa wynosiły w roku 1890 40.000 K., w tem uposażenie inspektoratu rybackiego 11.000 K. W roku 1902 osiągnęły ogólne kredyty na rybactwo wysokość 600.000 K., a w tem uposażenie inspektoratu 106.960 K. Rozporządzając takimi funduszami, można coś zrobić w ciągu lat kilku.

W roku 1890 były w Węgrzech trzy spółki rybackie, dziesięć gospodarstw stawowych z obszarem 830 ha i siedmnaście wylęgarni dla ryb łososiowatych. Ilość wpuszczonego w tym roku narybku do wód węgierskich nie przekraczała liczby półczwarta miliona (1,000.000 ikry sandacza i 2,400.000 narybku pstrąga). W roku 1902 było na Węgrzech już 51 spółek rybackich, 77 gospodarstw stawowych (w roku 1899 było pięćdziesiąt pięć gospodarstw z obszarem 3.450 ha), a wylęgarni ośmdziesiąt dwie. Ilość wpuszczonego do rzek narybku wzrosła także niepomiernie, bo w roku 1902 wpuszczono 50,000.000 ikry sandacza, 25.000.000 narybku ryb łososiowatych (głównie pstrąga) i 150.000 raków.

Galicya ma mniej więcej $^1/_4$ część powierzchni Węgier i $^2/_5$ ludności, we wody jest stosunkowo od Węgier bogatszą. W roku 1902 w budżecie krajowym Galicyi preliminowano na cele rybactwa razem 5.400 K., a zapomogi rządowe na ten cel dla Galicyi udzielone wynosiły w tym roku 6.850 K. razem wszystkie zasiłki 12.250 K.

Poz. 318. Towarzystwo rybackie w Krakowie . . . . . 800 K.

B) Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa wiejskiego:

Poz. 319. Towarzystwo dla podniesienia uprawy tytoniu, pierwsza rata 6.000 K. i subwencya rządowa (jak rubr. VII. doch.) 2.000 K. 8.000 »

Poz. 320. Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . . 1.300 »

Komisya zaleca Wys. Sejmowi *odesłanie do Wydziału krajowego* w celu załatwienia w porozumieniu z Towarzystwem pszczelniczo-ogrodniczem petycyę Nr. $\frac{2542}{1780}$ oddziału Towarzystwa pszczelniczo-ogrodniczego w Sanoku o założenie szkółki sadowniczej powiatowej lub okręgowej i petycyę $\frac{3212}{2300}$ Zarządu kołomyjskiego oddziału galic. Towarzystwa pszczelniczo-ogrodniczego.

Poz. 321. Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie (subw. *zwyczajna)* . 1.300 »

Poz 322. Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie na zakupno gruntu III rata z sześciolecia od r. 1901 (w myśl uchwały sejmowej z 24/6 1901 *nadzwyczajne)* . . . . . 6.000 »

Uchwałą powyższą załatwi Wys. Sejm petycyą c. k. Towarzystwa rolniczego krakowskiego L. $\frac{2054}{1356}$

Poz. 323. Subwencye na cele sadownictwa;

a) na kursa sadownicze w Kołomyi . . . . 600 »

b) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku . 1.000 »

c) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Łańcucie 400 »

d) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej na utrzymanie instruktora sadownictwa . . . . . 1.000 »

e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Dżurowie 600 »

Poz. 324. Zasilek dla zakładu sadowniczego pp. Niemczewskich w Okopach (I, rata z trzechlecia) . . . . . 1.000 »

Komisya wzięła również pod rozwagę petycyę komitetu Towarzystwa rolniczego krakowskiego o poparcie zakładu hodowli ziemniaków utrzymywanego przez p. Henryka Dołkowskiego.

Komitet Towarzystwa Rolniczego krakowskiego wskazał na konieczność poparcia zasiłkiem jedynego w kraju zakładu hodowli ziemniaków, który przy tegorocznej klęsce powodzi i gradobicia narażony jest na niechybną ruinę.

Komisya kultury krajowej postanowiła również zwrócić uwagę komisyi budżetowej i Wysokiego Sejmu na potrzebę gorącego zalecenia c. k. Rządowi petycyi p. Dołkowskiego, w której on domaga się zasiłku z funduszu na zapomogi z powodu szkód elementarnych.

Żądanie to tak ze względu na szkodę petenta poniesioną jak i na niepospolitą wartość jego zakładu dla rolnictwa krajowego zasługuje na poparcie.

Z tego też powodu wnosi Komisya:

1) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przedstawić c. k. Rządowi żądanie zapomogi z funduszu na zasiłki z powodu szkód elementarnych, w petycyi Nr. $\frac{2057}{1359}$ *p. Henryka Dołkowskiego zawarte i zalecić c. k. Rządowi jego uwzględnienie.*

2) Sejm poleca Wydziałowi krajowemu z funduszów przeznaczonych na zapomogi wyznaczyć odpowiednią kwotę w celu złagodzenia skutków powodzi w zakładzie hodowli ziemniaków p. Henryka Dołkowskiego.

Uchwałą rzeczoną załatwi Wys. Sejm petycyę komitetu c. k. Towarzystwa rolniczego Nr. 2057/1359/ i 2061/1364.

Komisya zastanawiała się również nad petycyą Towarzystwa łowieckiego. Towarzystwo łowieckie podnosi potrzebę wyznaczenia pewnego funduszu na ochronę zwierzyny, tembardziej, że fundusz krajowy czerpie dochód z kart łowieckich płacony właśnie przez tych, którzy ponoszą znaczne wydatki na ochronę zwierzyny i łowiectwa. Łowiectwo stanowi niezaprzeczenie jedną z gałęzi gospodarstwa społecznego i przyczynia się do ochrony ptactwa, które przez tępienie owadów szkodliwych rolnictwu, staje się dla kultury kraju pożytecznem. We Francyi ze względu na wielkie wyniszczenie zwierzyny i znaczny jej import wydał Rząd okólnik w celu ochrony zwierzyny.

Wydział Towarzystwa łowieckiego przystąpił do najenergiczniejszego współdziałania w sprawie powiększania funduszu płynącego z opłat za karty myśliwskie i do tego współdziałania wciągnął wszystkich swoich członków w liczbie 1200 we wszystkich powiatach. Mimoto dochód z kart myśliwskich spada. Z tego źródła miał kraj w r. 1898 39.000 K. dochodu, a w r. 1901 tylko 24.000. Znaczna bo 38% wynosząca różnica wynika z braku kontroli.

Do wzmocnienia tejże kontroli mogliby się członkowie Towarzystwa przyczynić z tem większą łatwością, gdyby z opłaconego przez nich podatku miało Towarzystwo przynajmniej częściową korzyść i gdyby pewną część dochodu z kart myśliwskich mogło Towarzystwo łowieckie obrócić, 1) na nagrody za wykrywanie nadużyć przy kradzieży zwierzyny i sprzedawaniu kradzionej lub w czasie ochronnym ubitej, 2) popularne wydawnictwa przedstawiające ludności wiejskiej we właściwem świetle sprawę ochrony zwierzyny pożytecznej i mające na celu nakłaniać młodzież wiejską do ochraniania nietylko zwierzyny, ale w ogóle zwierząt pożytecznych jak n. p. ptaków spiewających, 3) udzielanie drobnych premij dziatwie wiejskiej za ochronę zwierząt pożytecznych, gniazd i t. p., 4) opracowanie i wydanie słownika łownictwa.

W petycyi powyższej domaga się Towarzystwo łowieckie nadzoru nad targami i handlarzami dziczyzny, w celu uniemożliwienia sprzedaży kradzionej przez kłusowników, albo w niewłaściwym czasie zabitej zwierzyny, a w tej mierze mogłoby być dla Władz administracyjnych pewną pomocą udzielanie premij za wykrycie nadużyć. W petycyi rzeczonej domaga się Towarzystwo łowieckie zasiłku w kwocie 10.000 K.

Komisya budżetowa wnosi:

Petycyę rzeczoną gal. Towarzystwa łowieckiego raczy Wysoki Sejm odesłać do Wydziału krajowego do zbadania w porozumieniu z Towarzystwem łowieckiem i ewentualnego zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Przedmiotem rozpraw komisyi była także petycya zarządu Muzeum tatrzańskiego im. Chałubińskiego w Zakopanem.

W tej sprawie przedkłada komisya wniosek:

Sejm odsyła petycyę Zarządu Towarzystwa Muzeum tatrzańskiego im. Chałubińskiego do Wydziału krajowego do zbadania i zdania rprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Według preliminarza Wydziału krajowego miały wynosić wydatki działu III. i IV. na ogólne i na poszczególne cele rolnictwa od poz. 296—324c) 297.272 K. Według wniosków komisyi wynosić będą . . . . . 310.522 K.
czyli o 13 250 K. *więcej* od preliminarza Wydziału krajowego.

Zast. przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Lubomirski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o krajowym składzie publicznym w Krakowie.

Rubryka X. poz. 302 wydatków.

Rubryka VII. poz. 53 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki wzrosły o 650 K., dochody o 1.950 K., nadwyżka dochodów wzrosła o 1.300 K. i wynosi 1.952 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1908 zwyczajne	Wniosek na rok 1908 nadzwyczajne
			Koron	
		WYDATKI.		
I.		**Koszta zarządu i służby.**		
	1	Dyrektor	3.000	—
	2	Likwidator	2.400	—
	3	Buchalter	1.500	—
	4a	Praktykant	720	—
	4b	Dyurnista	450	—
	5	Magazynier	2.000	—
	6	Woźny	940	—
	7	Odźwierny	580	—
	8	Stróż	600	—
		Suma rubryki I.	12.190	—
II		**Koszta administracyi.**		
	9	Podatki:		
		a) zarobkowy	497	—
		b) czynszowy	1.600	—
		c) należytość ekwiwalentowa III. rata za VI. dziesięciolecie do r. 1910	1.281	—
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:		
		a) budynków administracyjnych	200	—
		b) magazynów zbożowych	1.400	—
		c) urządzenie wodociągów i naprawa studni	—	—
	11	Zabezpieczenie:		
		a) budynków od ognia	400	—
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	320	—
	12	Potrzeby kancelaryjne:		
		a) ogłoszenia i dzienniki	100	—
		b) księgi i druki	600	—
		c) telefon	100	—
		d) rozmaite kancelaryjne	200	—
	13	Opał i światło	650	—
	14	Opłata drogi dojazdowej	300	—
	15	Remuneracye	1.700	—
		Suma rubryki II.	9.348	—
		Do przeniesienia	21.538	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	21.538	—
III.		**Ekspozytura cłowa.**		
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa . .	600	—
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**		
	17	Robocizna	10.000	—
	18	Szpagat, wory	360	—
	19	Asekuracya	1.000	—
	20	Stemple i porta	800	-
	21	Rozmaite	100	—
		Suma rubryki IV. .	12.260	—
V.	22	**Odsetki od dotacyi**	200	—
		Suma wydatków .	31.598	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Składowe od zboża i towarów** . .	15.300	—
II.		**Manipulacye przy zbożu, względnie towarach.**		
	2	Dostawa wagonów	1 500	—
	3	Ekspedycya	100	—
	4	Wyładowanie	4.550	—
	5	Załadowanie	3.200	—
	6	Asekuracya	1.700	—
	7	Stemple i porta	1.150	—
	8	Odsetki	1.000	—
	9	Rozmaite:		
		a) czyszczenie i wietrzenie . .	5.600	—
		b) załatwianie formalności cłowych .	730	—
		c) wypożyczanie worów . . .	550	—
		d) szpagat	630	—
		e) zawiadomienia odbiorcze . .	540	—
		Suma rubryki II. .	21.250	—
		Suma dochodów .	36 550	—
		W porównaniu z wydatkami .	34.598	—
		Nadwyżka dochodów .	1.952	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz Składu publicznego w Krakowie i wstawić wydatki w kwocie 34.598 K. do Rubr. X. poz. 302 wydatków, dochody w kwocie 36.550 K. do Rubr. VII. poz. 53 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rubryka X. poz. 325—330 a) wydatków

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

Dział V.

Organizacya spółek kredytowych wśród ludności rolniczej.

w poz. 325. Na utworzenie funduszu pożyczkowego dla spółek oszczędności i pożyczek wstawia Komisya, zgodnie z preliminarzem Wydziału, tytułem V. raty w myśl uchwały sejmowej zdnia 16. września 1899 . . . . . 40.000 K.

w poz. 336. Na koszta zakładania spółek rolniczych, biuro patronatu tych spółek, lustracye i kursa dla funkcyonaryuszów spółek, wydawnictwa i zasiłki dla spółek nowych — Komisya wnosi zgodnie z preliminarzem Wydziału:

a)	biuro patronatu	17.716 K.	
b)	lustracye i kursa praktyczne . .	16.875 »	
c)	wydawnictwa	13.500 »	
d)	zasiłki dla spółek	20.000 »	
	suma pozycyi 336 . .		68.091 K.

Dział VI.

Zapobieganie rolniczym klęskom elementarnym i łagodzenie ich skutków.

w poz. 327. Koszta strzeżenia granic kraju w razie wybuchu zarazy na bydło — Komisya budżetowa żadnej kwoty nie preliminuje, gdyż przekonała się, że od lat kilkunastu wydatek taki wcale się nie wydarzył . . . . . — K.

w poz. 328. opuszcza Komisya preliminowaną przez Wydział krajowy kwotę 8.000 K. na tępienie myszy, gdyż jest jeszcze do dyspozycyi Wydziału pewna kwota z funduszów w poprzednich latach na ten cel przez Wysoki Sejm uchwalonych . . . . . — K.

w poz. 329. wstawia Komisya, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego tytułem raty IV. na odsetki od pożyczek, zaciągniętych przez Wydziały powiatowe dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1899 w myśl uchwały sejmowej z dnia 30. grudnia 1899 . . . . . 8.006 K.

w poz. 330. wstawia Komisya, zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. na odsetki od pożyczek zaciągniętych przez Wydziały powiatowe dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1900 w myśl uchwały sejmowej z d. 21. grudnia 1900 5.198 K.

w poz. 330 lit. a), zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w sprawozdaniu dodatkowem do sprawozdania budżetowego na rok 1903 L. 77.108, wstawia Komisya, na pomoc dla ludności dotkniętej klęskami powodzi i gradobicia w roku 1903 . . . . . 100.000 K

Lwowie, 19. października 1903.

Za Przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Skałkowski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na r. 1903.

Rubryka XI. poz. 331—339.

Na cele górnictwa.

Sprawozdawca poseł Loewenstein.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i z uzasadnieniem zawartem w jego sprawozdaniu Komisya budżetowa wnosi:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
XI.		**Górnictwo.**		
	331	Remuneracya referenta spraw górniczych przy Wydziale krajowym . .	3.328	—
	332	Na badania kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000	—
	333	Subwencya na wycieczki międzynarodowego kongresu geologicznego po Galicyi i polskie publikacye prac tegoż kongresu, dotyczących Galicyi (*nadzwyczajne*)	—	1.000
	334	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . .	17.783	15.500
	335	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych	3.400	—
	336	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	800	—
	337	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000	—
	338	Stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i akademij górniczych	5.000	—
	339	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie . . .	300	—
		Razem . .	36. 611	16.500
		Suma zwyczajnych i nadzwyczajnych wydatków rubryki XI. . . .	53.111	

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Loewenstein

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rubryka XII. poz. 340—474 wydatków.

Przemysł i rękodzieła

Sprawozdawca poseł Malachowski.

W preliminarzu tym proponował niektóre nowe wydatki, które z natury swej mogły być poczynione dopiero po uzyskaniu upoważnienia ze strony Wysokiego Sejmu. Gdy z powodu niezwołania sesyi sejmowej uchwała sejmowa do tej pory (połowa października 1903) nie mogła być powziętą, przeto Wydział krajowy musiał się dotąd wstrzymać z wprowadzeniem w życie niektórych projektów.

Wydział krajowy przedłożył projekt budżetu na rok 1903 w grudniu 1902 r.

Z tego względu uledz muszą zmianie następujące pozycye:

Poz. 418 a. Na konferencye i kurs rysunkowy dla instruktorów koszykarskich . . . . . 2.500 K.
pozycya ta może być całkiem skreśloną, a to tem więcej ile że z powodu spóźnionej pory w tym r. 1903 kursu powyższego nie podobna w życie wprowadzić, a na rok 1904 w poz. 416 na ten cel wstawioną jest taka sama suma do budżetu.

Poz. 440. Na nauczyciela rysunków dla krajowej szkoły hafciarskiej w Makowie . . . . . 1.200 »
również może być skreśloną a to z powodu trudności wyszukania odpowiedniej siły na miejscu, skutkiem czego też kredytu tego nie żądano i w preliminarzu na r. 1904.

Poz. 441 a. Subwencya jako I rata pożyczki komunalnej 60.000 K. na budowę warsztatu kapeluszniczego w Myślenicach . . 3.600 »
może być całkiem skreśloną tem więcej, że i czynniki miejscowe nie przygotowały sprawy tak, iż nie zgłosiły się dotąd w przedmiocie zaciągnięcia pożyczki.

Z poz. 461. Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w r. 1903 10.000 K. Z pozycyi tej można skreślić kwotę . . . 5.000 »

Do przeniesienia . 12.300 K.

Z przeniesienia . 12.300 K.

głównie z powodu, iż wedle sprawozdania Wydziału krajowego z czynności w zakresie przemysłu krajowego z 9. września 1903 »zapowiedziana w zeszłorocznem Sprawozdaniu organizacya krajowej szkoły dla stolarstwa w Tarnopolu, która swe powstanie ma głównie zawdzięczyć ofiarności tamtejszej Kasy oszczędności, nie postąpiła wcale w ciągu ubiegłego roku z powodu zwłoki, jakiej doznało zatwierdzenie przez c. k. rząd uchwały tamtejszej Kasy oszczędności, przeznaczającej część zysków na fundowanie tego Zakładu naukowego«.

Z poz. 468 preliminowanej w łącznej sumie 14.530 K. skreślić należy w subpozycyach b, c, i e, należytości z powodu podwyższenia płacy sekretarza za czas od 1. stycznia do 31 października 1903 r. i z powodu kreowania potrzebnych nowych sił za czas od 1. kwietnia do 31. października 1903 r. a więc dla sekretarza za 10 miesięcy, a dla aplikanta i referenta za 7 miesięcy. Należytości te, przedstawiają łączną kwotę . . . . 4.370 »
którą potrącając od sumy 14.530 K. przedstawiać będzie poz. 468 łączną sumę 10.160 K. a subrubryka IV. a (pozycye 467 i 468) łączną sumę 10.560 K.
Skreślenia te przedstawiają łączną sumę . . . 16.670 K.

Wszystkie inne pozycye rubryki XII. preliminarza Wydziału krajowego na r. 1903 przyjmuje Komisya budżetowa zupełnie zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego.
Łączna suma proponowana przez Wydział krajowy dla tej rubryki wynosi . . . . . 464.666 K.
Potrącając z tego powyższą sumę skreśleń w kwocie . . 16.670 »
przedstawi się według powyższego zestawienia suma wydatków rubryki XII-ej . . . . . 447.996 K.

Przy tej sposobności jednak należy wziąć pod rozwagę właśnie przy budżecie na r. 1903 jedynie petycyę Zarządu miejskiego Muzeum przemysłowego we Lwowie o udzielenie jednorazowego zasiłku na koszta urządzenia w nowym gmachu muzealnym, a to z powodu, że przeniesienie do nowego budynku nastąpi w najbliższych miesiącach, wydatek ten jest więc w tej chwili aktualnym.

Zarząd muzeum prosi o przyznanie na ten cel jednorazowego zasiłku w sumie 10.000 K. — konieczności jednak tak znacznego zasiłku cyfrowo wcale nie uzasadnia.

Gdy jednak z natury rzeczy przeniesienie takiej instytucyi do nowego gmachu musi spowodować nadzwyczajny wydatek, przeto Komisya budżetowa wnosi przyznać zarządowi na ten cel w poz. 456 zasiłek jednorazowy, jako pozycyę nadzwyczajną, w sumie 5.000 »
Wobec tego proponowana przez Komisyę budżetową łączna suma wydatków rubryki XII. przedstawia cyfrę . . . 452.996 K
t. j. w porównaniu z preliminowaną przez Wydział krajowy sumą . . . . . 464.666 »
mniej o . . . . . 11.670 K.

Wobec tego proponuje Komisya budżetowa rubrykę XII., jak następuje:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XII.		**Przemysł i rękodzieła.**		
		Sumaryczne zestawienie Rubryki XII.		
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające . .	72.273	
		II. Szkoły fachowe przemysłowe i warstaty instrukcyjne:		
		A) dla wyrobów z drzewa i łoziny .	62.841	13.200
		B) „ „ garncarskich .	16.608	3.000
		C) „ „ ze skóry . .	10.248	500
		D) „ „ tkackich . .	35.908	7.600
		E) „ „ powroźniczych .	600	—
		F) „ „ koronkarskich i haftu	10.946	—
		G) „ „ kapeluszniczych .	—	—
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych . . .	5.240	—
		I) C. k. szkoły fachowe przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego	11.532	17.000
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego	94.240	8.700
		IV. Wydatki komisyi krajowej dla spraw przemysłowych	10.560	—
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe	22.000	—
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego . .	50.000	—
		Razem . . .	402.996	50.000
		Suma rubr. XII. wydatków fund. kraj.	452.996	
		Poszczególnienie.		
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.		
	340	W Białej	1.830	—
	341	„ Bochni	1.069	—
	342	„ Brodach	903	—
	343	„ Brzeżanach	1.009	—
	344	„ Buczaczu	1.000	—
	345	„ Chrzanowie	1.300	—
	346	„ Drohobyczu	2.109	—
	347	„ Gorlicach	1.048	—
	348	„ Jarosławiu	1.210	—
	349	„ Jaśle	1.060	—
	350	„ Kałuszu	1.164	—
	351	„ Kołomyi I.	1.074	—
	352	„ „ II.	1.098	—
	353	„ Krakowie na Kleparzu . . .	2.340	—
	354	„ „ w Ogrodzie angielskim .	1.360	—
	355	„ „ na Smoleńsku . . .	1.360	—
	356	„ „ „ Kazimierzu . . .	1.360	—
	357	„ „ „ Dajworze . . .	1.460	—
	358	„ Krośnie	1.271	—
		Do przeniesienia .	25.030	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XII.		Z przeniesienia .	25.030	—
	359	We Lwowie im. św. Anny . .	1.925	—
	560	„ „ „ Antoniego .	1.584	—
	361	„ „ Czackiego . .	1.603	—
	362	„ „ Elżbiety . .	947	—
	363	„ „ „ Konarskiego . .	1.329	—
	364	„ „ św. Marcina . .	1.584	—
	365	„ „ Mickiewicza . .	1 290	—
	366	„ „ „ Piramowicza . .	947	—
	367	„ „ „ Staszica . . .	1.610	
	368	„ „ Bernsteina (izraelicka) .	900	—
	369	W Łańcucie	947	—
	370	„ Myślenicach	846	—
	371	„ Nowym Sączu	1.450	—
	372	„ Nowym Targu	1.174	—
	373	„ Podgórzu	957	—
	374	„ Przemyślu I. w śródmieściu . .	1.137	—
	375	„ „ II. na przedmieściu lwowsk	1.294	—
	376	„ Rzeszowie	1.310	—
	377	„ Samborze	1 467	—
	378	„ Sanoku	1.151	—
	379	„ Sądowej Wiszni	1.350	—
	380	„ Stanisławowie	2 665	—
	381	„ Starym Samborze . . .	1.600	—
	382	„ Starym Sączu	891	—
	383	„ Stryju	1.110	—
	384	„ Tarnopolu	870	—
	385	„ Tarnowie	1.070	—
	386	„ Tarnobrzegu	815	—
	387	„ Trembowli	1.600	—
	388	„ Turce	1.600	—
	389	„ Wadowicach	968	—
	390	„ Wieliczce	943	—
	391	„ Złoczowie	1.025	—
	392	„ Żółkwi	874	—
	393	„ Żywcu	1.210	—
	394	Na uzupełnienie przyborów i na druki administracyjne dla szkół . . .	1.000	—
	395	Na nagrody za najlepsze rysunki zawodowe uczniów II. klasy przemysłowej .	1.200	—
	396	Na nowo założyć się mające szkoły w r. 1903	1.000	—
		Razem . . .	72.273	—
		II. Szkoły fachowe przemysłowe i warstaty instrukcyjne		
		A) Dla wyrobów z drzewa i łoziny.		
	397	Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli .	2.400	—
	398	„ „ „ Rudkach .	962	—
	399	Kraj. szkoła koszykarska w Dynowie .	1.420	—
	400	„ „ „ „ Dżurowie .	1.200	—
		Do przeniesienia .	5.982	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XII.		Z przeniesienia .	5.982	—
	401	Kraj. szkoła koszykarska w Jurkowie .	1.010	—
	402	„ „ „ „ Leżajsku .	2.550	300
	403	„ „ „ „ Siedlcu . .	630	450
	404	„ „ „ „ Skołyszynie .	2.330	
	405	„ „ „ „ Niżniowie .	1.420	—
	406	„ „ „ „ Wielowsi .	1.212	450
	407	„ „ „ „ Wojsławiu .	860	—
	408	„ „ „ „ Zatorze . .	1.046	—
	409	Subwencya dla szkoły koszyk w Albigowej	600	—
	410	„ „ „ „ „ Bilince .	800	—
	411	„ „ „ „ „ Żurawnie	840	—
	412	Kraj. warstat kołodziejski w Grybowie .	2.640	—
	413	„ „ „ „ Grzymałowie .	3 180	2.000
	414	Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej . . .	10.670	
	415	Kraj szkoła kołodziejska w Tłumaczu .	5.580	—
	416	Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie:		
		a) na utrzymanie	4.759	—
		b) I. rata pożyczki 75.000 K na budowę szkoły . . .	4.200	—
	417	Kraj szkoła stolarska w Kalwaryi . .	7.600	10.000
	418	Krajowy warstat naukowy, dla wyrobu zabawek w Jaworowie		
		a) na utrzymanie . . .	2.372	
		b) I rata pożyczki komunal. 56.000 K. budowę szkoły	2.560	—
	418*a*	Na konferencye i kurs rysunkowy dla instruktorów koszykarskich . . .		—
		Razem . .	62.841	13.200
		B) Dla wyrobów garncarskich.		
	419	Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi . .	8.890	—
	420	„ kurs keramiczny w Podgórzu . .	6.918	3.000
	421	Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem	800	—
		Razem . .	16.608	3.000
		C) Dla wyrobów ze skóry.		
	422	Kraj. warstat szewski w Witkowie . .	3.962	
	423	„ „ „ „ Starym Sączu .	3.696	—
	424	„ szkoła szewska w Dobczycach . .	2.590	500
		Razem . .	10.248	500

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XII.		*D) Dla wyrobów tkackich.*		
	425	Krajowa szkoła tkacka w Krośnie . .	9.824	—
	426	Kraj. instrukc. warstat tkacki w Glinianach .	3.472	—
	427	„ „ „ „ „ Gorlicach .	740	—
	428	„ „ „ „ „ Korczynie .	2.400	—
	429	„ „ „ „ „ Kosowie .	3.200	1.600
	430	„ „ „ „ „ Łańcucie		
		a) na utrzymanie	2.050	—
		b) na budowę szkoły	—	5.000
	431	Kraj. instrukcyjny warsztat tkacki w Rychwałdzie	2 310	—
	432	Kraj. instrukcyjny warsztat tkacki w Wilamowicach	1.540	—
	433	Subwencya dla produkcyjnego warsztatu tkackiego w Budzanowie . . .	1.280	—
	434	Krajowa szkoła sukiennicza w Rakszawie .	9.092	1.000
		Razem . .	35.908	7 600
		E) Dla wyrobów powroźniczych		
	435	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju	600	—
		F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu.		
	436	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Kańczudze	1.722	—
	437	Kraj. szkoła koronkarska w Zakopanem .	4.960	—
	338	„ „ „ Bobowej .	900	—
	439	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie	800	—
	440	Kraj. szkoła hafciarska w Makowie . .	1.964	—
	441	Subwencya dla szkoły koronkarskiej u SS. Miłosierdzia w Przeworsku . . .	600	—
		Razem . .	10.946	—
		G) Dla wyrobów kapeluszniczych		
	441*a*	Subwencya jako I. rata pożyczki komunalnej na budowę warsztatu kapeluszniczego w Myślenicach . . .	60.000	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
XII.		*H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.*		
	442	Szkoła rzemieślnicza dla kobiet w Krakowie	2.000	—
	443	Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie .	1.400	—
	444	Szkoła specyalna robót kobiecych PP. Benedyktynek w Przemyślu . . .	840	—
	445	Towarzystwo „Pracy kobiet“ w Kołomyi .	1.000	—
		Razem . .	5.240	—
		I) C. k. Szkoły fachowo-przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego.		
	446	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—
	447	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	3.400	—
	448	C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach:		
		a) na utrzymanie	3.108	—
		b) na zapomogi dla majstrów. . .	800	—
	449	C. k. szkoła kowalska w Sułkowicach:		
	451	*a*) subwencya na utrzymanie . . .	1.024	—
		b) na kurs majstrów	1.000	—
		c) na budowę, reszta z 27.000 K. . .	—	17.000
		Razem . .	11.532	17.000
		III. Wydatki ogolne na cele szkolnictwa przemysłowego.		
	452	Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	9 240	—
	453	Na utrzymanie stacyi doświadczalnej mechaniczno-technologicznej przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie .	3.600	—
	454	Szkoła rzemieślnicza w Drohowyżu .	8.000	—
	455	Muzeum przemysłowe we Lwowie . .	6 000	—
	456	„ „ „ „ jednorazowy zasiłek	—	5.000
	457	Muzeum przemysłowe w Krakowie . .	6.000	—
	458	Na stypendya przemysłowe:		
		a) na zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przem. uzupeł.	3.600	
		b) na inne stypendya przemysłowe . .	28.000	—
	459	Na nauczycieli wędrownych dla tkactwa, koszykarstwa i szewstwa . . .	6.000	—
	460	Na kursa majsterskie	8.000	—
	461	Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w roku 1903	5.000	—
		Do przeniesienia	83.440	5.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
XII.		Z przeniesienia .	83.440	5.000
	462	Na druki dla szkół zawodowych . .	—	1.000
	463	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych .	4.000	—
	464	Daniszewski Fr. zaliczka roczna na płacę, spłacalna w 120 ratach (w załatwieniu petycyi l. s. 1867) . . .	—	2.700
	465	Czyrniańska, stały dar z łaski . . .	800	—
	466	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	6.000	—
		Razem . .	94.240	8.700
		IV. Wydatki Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.		
	467	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł .	400	—
	468	Biuro Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych:		
		a) koszta podróży, dyety i inne wydatki	4.000	—
		b) sekretarz:		
		α) płaca	3.467	—
		β) dodatek aktywalny . . .	1.140	—
		c) aplikant	233	—
		d) mundant	600	—
		e) referent techniczny:		
		α) płaca	600	—
		β) dodatek aktywalny	120	—
		Razem . .	10.560	—
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.		
	469	Na zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe	20.000	—
	470	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—
	470*a*	Dotacya krajowa funduszu przemysłowego	—	—
		Razem . . .	22.000	—
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.		
	471	Szkoła handlowa w Krakowie na utrzymanie	16.000	—
	472	Na akademię handlową we Lwowie . .	16.000	—
	473	Na stypendya dla młodzieży handlowej .	3.000	—
	474	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie“ za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych	15.000	—
		Razem .	50.000	—

Za przewodniczącego.
K. Badeni.

Sprawozdawca.
G. Małachowski.

Z drukarni Pillera i Spółki we Lwowie

Budżet krajowy na r. 1903.

Rubryka XIII. poz. 475 - 485 wydatków.

Długi krajowe.

Sprawozdawca poseł dr. Oleśnicki.

Na potrzeby tej rubryki preliminuje się . . . 2,880.928 K.
w porównaniu z uchwałą na r. 1902 . . . . 3.166.286 „
mniej o . 285.358 K.

Różnica ta wynikła głównie z tej przyczyny, że w budżecie na r. 1902 umieszczona była pozycya zwrotu pożyczki bezprocentowej z funduszu uposażenia kasy krajowej w kwocie 284.535 K, zaciągnięta celem pokrycia niedoboru funduszu krajowego za r. 1900, która to pozycya wobec zupełnego spłacenia tej pożyczki w r. 1901 w preliminarzu na r. 1903 odpadła.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisya budżetowa wnosi:

Rubr. XIII	poz. 475	umorzenie pożyczki 80.800 K.	5.298 K.
„	476	„ „ 20.000 „	1.237 „
„	477	„ „ 10.000 „	794 „
„	478	funduszowi szpitala św. Łazarza w Krakowie .	39.156 „
„	479	funduszowi szkolnemu krajowemu	25.775 „
„	480	umorzenie pożyczki z r. 1893	2,736.274 „
„	481	spłata niezgłoszonych obligacyi i kuponów byłego funduszu indemnizacyjnego	6.000 „
„	482	umorzenie pożyczki 160.000 K.	2.810 „
„	483	„ „ 800.000 „	52.984 „
„	484	„ „ 200.000 „	10.540 „
„	485	rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	60 „
		Suma rubryki XIII wydatków . . .	2,880.928 K.

Zast. przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Oleśnicki.

Rubryka XIV. poz. 486—498.

Rozmaite wydatki.

Sprawozdawca poseł Dr. Loewenstein.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy preliminuje w tej rubryce wydatki w łącznej kwocie 398.124 K. a to kwotę 392.724 K. w wydatkach zwyczajnych a kwotę 5 400 K. w wydatkach nadzwyczajnych.

Wnioski Komisyi budżetowej opiewają na łączną kwotę 393.124 K. i obejmują pozycye, opierające się na obowiązujących uchwałach Wysokiego Sejmu a przyjęte przez Komisyę zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego.

Komisya wnosi przeto następujące wydatki w rubryce XIV.:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903. zwyczajne	Wniosek na rok 1903. nadzwyczajne
			Korony	
XIV.		**Rozmaite.**	60.000	—
	486	Do rozporządzalności Wydziału krajowego		
	487	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—
	488	Na misye katolickie, do rozporz. Wydziału krajowego	6.000	—
	489	Na prace misyonarskie w polskiej kolonii robotniczej w Mariebo (Loland — Dania)	—	400
	490	Na kościół polski w Wiedniu, (V. i VI. rata z 20-tu rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10. z ogólnej sumy 30.000 K. w myśl uchw. W. Sejmu z dnia 4. maja 1900)	3.000	—
	491	**Funduszowi koszar krajowych**, dotacya na pokrycie 4% odsetek od pożyczek 3,000.000 K. zaciągniętych w c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego, na dostarczenie c. k. Skarbowi wojskowemu koszar krajowych .	94.120	—
	492	Na szkołę kadetów we Lwowie, VI. rata z przyznanych gminie m. Lwowa przez lat 28, od roku 1898 począwszy, w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lutego 1898 po . . .	5.000	—
	493	Na pokrycie 66% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacić się mającego przez galic. fundusz propinacyjny w myśl §. 100. ustawy z dnia 25. października 1896 Nr. 220. Dz. p. p. i uchwały Sejmu z 29. stycznia 1898 r.	82.104	—
	494	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych, za ubytek w dochodach opłacanych do końca r. 1897 z galic. fund. propinac. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 29. stycznia 1898	100.000	—
	495	Na koszta urządzenia i utrzymania jednego kursu dla pisarzy gmin wiejskich .	8.000	—
	496	Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	500	—
	497	Towarzystwo tatrzańskie, subwencya (jak corocznie)	1.000	—
	498	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych, *zasiłek stały* . . .	9.000	—
		Razem .	392.724	400
		Suma wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych w rubryce XIV. . .	393.124 K.	

Wstawioną przez Wydział krajowy w poz. 499 preliminarza jako wydatek nadzwyczajny kwotę 5.000 K. »na biura pośrednictwa pracy« pomija Komisya budżetowa na r. 1903 ze względu na to, iż uchwalona w bieżącej sesyi Wysokiego Sejmu ustawa o wprowadzeniu takich biur może wejść w życie dopiero w r. 1904.

Petycya Towarzystwa tatrzańskiego L. s. 1760 o subwencyę na r. 1903 załatwioną jest przez poz. 497, zaś petycya Domu polskiego w Morawskiej Ostrawie L. s. 2645 przez pozycyę 496.

W załatwieniu reszty petycyi odnoszących się do tej rubryki, Komisya wnosi, Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Henryka Mierki, byłego członka orkiestry teatru lwowskiego L. s. 2030 o udzielenie zapomogi odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Nad petycyą gminy m. Czortkowa L. s 1751 o subwencyę względnie bezprocentową pożyczkę na asanacyę miasta, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Loewenstein.

Z drukarni i litografii Millera i p

Budżet krajowy na rok 1903.

DOCHODY.

Rubryka I—XIII.

Sprawozdawca poseł Mieczysław Urbański.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
I.		**Zarząd.**		
	1	Dochód z 3%-wych wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych . .	25.000	—
	2	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych z płac	30.700	3.525
	3	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	5.000	—
	4	Sprzedaż książek i druków	6.000	—
	5	Różne przygodne	200	—
		Suma rubryki I. . .	66 900	3.525
			70.425	
II.		**Sprawy zdrowotne.**		
	6	Nadwyżka dochodów szpit. św. Łazarza w Krakowie: oddział chorych . . 27.561 K. „ syfilit. . . . 14.539 „ „ obłąkanych . . 3.474 „	45.574	—
	7	dtto — szpit. lwowskiego, oddziału chorych i położnic z klinikami . .	—	—
		Do przeniesienia .	45.574	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	45.574	—
	8	Nadwyżka dochodów zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie	26.878	—
	9	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych . . .	55.000	—
	10	Zwroty od gmin za dawniejsze koszta leczenia	150	—
	11	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzanie rachunków aptekarskich . .	1.020	—
		Suma rubryki II. .	128.622	—
III.		**Pomniki historyczne.**		
	12	Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie .	450	—
IV.		**Bezpieczeństwo publiczne.**		
	13	Nadwyżka od funduszu policyi krajowej .	3.503	—
	14	Kwaterunkowie Żandarmeryi . . .	54.724	—
	15	Noclegowe Żandarmeryi	86.049	—
	16	Udział administracyi politycznej za kwaterunek Żandarmeryi	23.844	—
	17	Dochód:		
		a) z gmachu lwowskiego dla c. k. Żandarmeryi (dawnego) . . 25.872 K.		
		b) z gmachu lwowskiego c. k. Żandarmeryi (dobudowanego skrzydła) . . . . 11.486 „		
		c) z realności dla c. k. Żandarmeryi w Czortkowie . 1.400 „	38.758	—
	17 *a*)	Dochód z czynszu za kantynę w gmachu dla c. k. Żandarmeryi we Lwowie .	—	—
	18	Zwroty wydatków szupasowych . . .	14.000	—
		Suma rubryki IV. .	220.878	—
V.		**Komunikacye.**		
	19	Myta na drogach krajowych	464.000	—
	20	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne .	2.600	—
		Do przeniesienia .	466.600	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczyjne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	466.600	—
	21	Grzywny za przestępstwa drogowe . .	320	—
	22	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych . . .	1.500	—
	23	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice-Konieczna na rurociąg naftowy .	1.796	—
	24	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk-Dynów	—	3.858
	25	Subwencya z c. k. Skarbu Państwa na budowę drogi powiatowej, Jaworów-Niemirów-Rawa ruska	—	60.000
	25 *a*)	Zwrot kosztów podróży uczniów szkoły konduktorów na praktykę letnią . .	—	—
	26	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych .	5.000	—
	27	Zwrot zaliczkowo poniesionych wydatków administracyjnych spowodowanych budową kolei lokalnych od Towarzystw kolejowych:		
		a) z tytułu kosztów komisyjnych . . . . 16.000 K.		
		b) z tytułu kosztów utrzymania personalu nieetawego . 22.770 K.	—	38.770
	28	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych na płace urzędników Oddziału techniczno-drogowego i krajowego biura kolejowego .	6.700	—
	29	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową): .		
		a) Buczacz. rata roczna 2.000 K. — g.		
		b) Czortków, „ „ — „ — „		
		c) Krosno, „ „ — „ — „		
		d) Nowy-Targ „ „ — „ — „		
		e) Sanok „ „ 1.592 „ — „		
		f) Stanisławów, rata r. 1.510 „ 82 „		
		g) Tłumacz, rata roczna — „ — „	5.103	—
		Suma rubr. V. .	487.019	102.628
			589.647	
VI.		**Budowy wodne i melioracye.**		
	30	Zwroty zaliczek na płace	1.400	—
	31	Zwroty kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych	4.413	—
		Do przeniesienia .	5.813	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	5.813	—
	32	Subwencya ze Skarbu państwa dla biura melioracyjnego	16.000	—
	33	Subwencya ze Skarbu państwa dla dozorców melioracyjnych	4.000	—
	34	Subwencya ze Skarbu państwa na utrzymanie technika dla kultury i eksploatacyi torfowisk	2.000	—
		Suma rubr. VI. .	27.813	—
VII.		**Rolnictwo.**		
	35	Zwroty zaliczek od nauczycieli szkół rolniczych	4.000	—
	35 *a*)	Zarząd centralny galic. Towarzy. dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie, zwrot reszty pożyczki. . . .	—	—
	36	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie.	14.780	—
	37	Akademia rolnicza w Dublanach. . .	99.113	—
	38	Szkoła niższa rolnicza „ . . .	7.396	—
	39	Folwark „ . . .	41.624	—
	40	Szkoła gorzelnicza „ . . .	5.300	—
	41	Gorzelnia krajowa „ . . .	9.700	—
	42	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	3.500	—
	43	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	61.350	—
	44	Folwark w Czernichowie	12.940	—
	45	Szkoła niższa rolnicza w Horodence . .	7.400	—
	46	„ „ „ „ Jagielnicy . .	13.110	—
	47	„ „ „ „ Kobiernicach .	15.030	—
	48	„ „ „ „ Bereźnicy . .	13.060	—
	49	„ „ „ „ Suchodole . .	13.730	—
	50	Szkoła ogrodnicza w Tarnowie . . .	9.360	—
	51	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach . .	6.000	—
	52	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	4.000	—
	53	Dochody kraj. składu publicznego w Krakowie	36.550	—
	54	Od Rady pow. w Zaleszczykach, na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (4-ta rata) . .	—	1.000
	55	Od gminy miasta Zaleszczyki jak wyżej .	—	200
		Do przeniesienia .	377.943	1.200

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	377.943	1.200
	56	Subwencya z c. k. Skarbu państwa — na założenie zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, 3-cia rata z przyrzeczonych 40.000 K.	—	7.000
	57	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan . . .	8.000	—
	58	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie instruktora mleczarstwa . .	2.000	—
	59	Subwencya na utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa	1.200	—
	60	Subwencya na koszta licencyonowania buhajów	8.000	—
	61	Subwencya na 2 instruktorów hodowli bydła	4.000	—
	62	Subwencya z c. k. Skarbu państwa — na podniesienie uprawy tytoniu . .	2.000	
	63	Subwencya na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi . . .	2.000	
	63*a)*	Subwencya na kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych	—	
	64	Dochody Biura patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek:		
		a) Zwroty za druki i książki . . .	11.000	
		b) Subwencya rządowa na cele Spółek oszczędności i pożyczek . . .	—	10.000
		Suma rubryki VII. .	416.143	18.200
			434.343	
VIII.		**Górnictwo.**		
	65	Subwencya ze Skarbu Państwa na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu	9.000	—
IX.		**Przemysł i rękodzieła.**		
	66	Zwroty zaliczek od nauczycieli szkół i zakładów przemysłowych . . .	2.800	—
	67	Konwent PP. Benedyktynek w Przemyślu, zwrot bezprocentowej pożyczki udzielonej w sumie 10.000 K. na budowę szkoły robót kobiecych, VII. rata .	—	600
		Do przeniesienia .	2.800	600

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	2.800	600
IX.	67 *a*)	Kalwarya gmina, zwrot pożyczki 8.000 K. udzielonej na budowę szkoły stolarskiej	—	—
	68	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki 6.000 K. udzielonej na zakupno realności dla szkoły koszykarskiej w Dżurowie, VI. rata	—	400
	69	Kańczuga, szkoła koronkarska, zwrot pożyczki 600 K. na zakupno materyału i wypłatę robocizny, spłacalnej w 5 ratach rocznych po 120 K., od r. 1902 począwszy	—	120
	70	Stary Sącz, warsztat szewski, zwrot pożyczki 800 K. na zasilenie kapitału obrotowego (I. i II. rata) . . .	—	160
	71	Surówka August, stolarz we Lwowie, zwrot pożyczki 500 K. udzielenej na rozwinięcie pracowni artystyczno-stolarskiej (I. i II. rata)	—	100
		Suma rubr. IX. .	2.800	1.380
			4.180	
X.		**Długi krajowe.**		
	72	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:		
		I. Od obowiązanych:		
		a) Wypłata kapitałów i rent:		
		Galicya wschodnia . . 101 K. 86 g.		
		„ zachodnia . . — „ — „		
		W. Ks. Krakowskie . — „ — „	102	—
		b) Odstetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:		
		Galicya wschodnia . . 1.150 K.		
		„ zachodnia . . 145 „		
		W. Ks. Krakowskie . . 5 „	1.300	—
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów:		
		Galicya wschodnia . . 22.000 K.		
		„ zachodnia . . 3.000 „		
		W. Ks. Krakowskie . . 200 „	25.200	—
	73	Z aktywów funduszu pożyczki krajowej z r. 1873	400	—
		Suma rubryki X. .	27.002	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XI.		**Rozmaite.**		
	74	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—
	75	Bohorodczany, powiat, zwrot bezprocentowej pożyczki 8.339 K. 20 g. z tytułu zapłaconej c. k. Skarbowi Państwa w zastępstwie powiatu reszty bezprocentowej pożyczki 10.000 udzielonej w roku 1899 powiatowi bohorodczańskiemu za poręczeniem kraju, VIII rata .	—	834
	75 *a*)	Dochód z przelania do skarbu krajowego pozostałości z funduszu zapomogi z r. 1866	—	—
	76	Dochód ze sprzedaży kart myśliwych . .	24.000	—
	77	Bonifikacya z c. k. Skarbu Państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego .	712.234	—
	78	Bonifikacya z galic. fund. propinacyjnego: *a*) dla kraju . . . 300.000 K. *b*) „ powiatów . . 100.000 „	400.000	—
	79	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody	1.520	—
		Suma rubryki XI. .	1,137.754	834
			1.138.588	
XII		**Opłaty konsumcyjne.**		
	80	Dochody z krajowej opłaty konsumcyjnej: *a*) od piwa . . . 1,330.000 K. *b*) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina . . 60.000 „ *c*) Udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu w myśl ustawy z d. 8. lipca 1901 Nr. 86. mianowicie: 28·3423% od 19,600.000 K 5,555.090 K.	6,945.090	—
XIII.	81	**Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych**	—	178.522

G. Fundusz policyi krajowej.

Sprawozdawca poseł Potoczek.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego wnosi Komisya budżetowa:

Dochody w kwocie	11.027 K.
Wydatki	7.524 »
Nadwyżka dochodów w kwocie .	3.503 K.

wpłynie do funduszu krajowego rubr. IV poz. 13 dochodów.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca

St. Potoczek.

Fundusze samoistne.

Lit. H. — K.

Sprawozdawca poseł Rotter.

Lit. H. Fundusz kultury krajowej.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje się wydatki i dochody w kwocie 9.251 K.

Z kwoty tej użyto 9.221 K. na zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach, resztujące zaś 30 K. na możliwe zwroty grzywien, jak w latach poprzednich.

Lit. I. Fundusz stanowy sierociński.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje się wydatki w kwocie 3.154 K., dochody w kwocie 3.701 K.

Nadwyżka dochodów w kwocie 547 K. przeznaczona na pomnożenie majątku zarodowego,

Lit. K. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje się wydatki w kwocie 2.020 K., dochody w kwocie 2.020 K.

Wydatki głównie (1.984 K.) idą na koszta druki i oprawy aktów grodzkich i ziemskich.

We Lwowie, 14. października 1903.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Rotter.

L. s. 3416/903.

We Lwowie, dnia 22. października 1903.

Aleg. 475

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o budżecie na r. 1904.

Wysoki Sejmie!

W preliminarzu na rok 1904 oblicza Wydział krajowy wydatki funduszu krajowego w sumie 25,146.914 koron, czyli w porównaniu do wydatków na rok 1903 również przez Wydział krajowy preliminowanych więcej o 1,125.376 kor.

Dochody na r. 1904 preliminuje Wydział krajowy w ogólnej kwocie 25,226.804 K. w porównaniu do dochodów przezeń preliminowanych na rok 1903 w kwocie 24,057.983 K., — więcej o 1,168.821 K.

Z porównania wydatków i dochodów preliminowanych przez Wydział krajowy na r. 1904 okazuje się nadwyżka w dochodach w kwocie 79.890 K.

W skutek zmian poczynionych przez komisyę budżetową w proponowanych przez Wydział krajowy wydatkach, a to bądź przez podniesienie poszczególnych pozycyi, lub wprowadzenie nowych pozycyi wydatków, uczynią wydatki na rok 1904 wedle uchwał komisyi budżetowej 25,233.728 K., czyli w porównaniu do wydatków przez Wydział krajowy preliminowanych w wysokości 25,146.914 K., preliminuje komisya budżetowa więcej o 86.814 K.

Dochody preliminowane przez Wydział krajowy przyjmuje komisya budżetowa z wyjątkiem pozycyi 82 *b* w Rubr. XII. t. j. dochodów z 30% dodatku krajowego do podatku konsumcyjnego od wina i moszczu, który komisya na podstawie istotnych wyników i zapewnionego kontraktowo dochodu oblicza wyżej o 20.000 K.

Zresztą, wedle preliminarza Wydziału krajowego, porównując sumę wydatków projektowanych przez komisyę budżetową na r. 1904	25,233.728 K.
z dochodami przez tęże przyjętymi	25,246.804 „
Okaże się zwyżka dochodów w kwocie .	13.076 K.

Już sam fakt, iż komisya budżetowa staje przed Wysokim Sejmem z preliminarzem wydatków, wyczerpującym niemal do dna wszystkie spodziewane dochody skarbu krajowego w r. 1904, a podnoszącym wydatki krajowe na rok 1904 o sumę 1,189.902 K. w porównaniu do tychże wydatków przyjętych przez komisyę na r. 1903, niech posłuży za dowód, iż w łonie tejże komisyi przeważało usiłowanie, licznym, a chociaż nie zawsze ściśle z zadaniami gospodarstwa finansowego kraju złączonym zadaniom, wedle możności zadość uczynić.

Znacznym jest wzrost wydatków krajowych na rok 1904, który tuż co podanymi zestawieniami uwidoczniliśmy; nie obejmuje on jednak tych wydatków, które kraj w roku 1904 ma faktycznie ponieść, a których pokrycie zaprojektowane za pomocą pożyczek, uwidocznia się w budżecie krajowym jedynie oprocentowaniem, przypadającem do uiszczenia od tych pożyczek w r. 1904.

A są to wydatki lubo nadzwyczajne i pamiątkowe i na cele użyteczności publicznej czynione, zawsze jednak bilans majątkowy kraju obciążające.

Wydatkami tymi są:

1. W myśl preliminarza Wydziału krajowego przyjęty wydatek na rozszeżenie Zakładu dla obłąkanych w kwocie . . .	1,220.000 K.
wedle propozycyi kom. zdrowotnej zredukowany do kwoty 1,193.550 K.	
2. Wydatek na dalsze obwałowanie Wisły projektowany przez Wydział krajowy na rok 1904	150.000 „
3. Wydatek pochodzący z fundacyi Jubileuszowej Wawel w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 8. lutego 1897 i 4. maja 1900 roku	881.836 „ 43 g.
Razem przeto czyniący	2,251.836 K. 43 g.
względnie wedle propozycyi komisyi sanitarnej razem czyniący .	2,225.386 K. 43 g.

której to kwoty strąciwszy, wstawiony już w wydatkach na rok 1904 na oprocentowanie rzeczonych pożyczek i częściowej amortyzacyi pożyczki 150.000 K. na obwałowania razem około 65.000 K okaże się, że wzrost wydatków faktycznych w roku 1904, w porównaniu do roku bezpośrednio poprzedzającego

w wydatkach pokrytych dochodami kraju uczyni . . .	1,145.176 K. — g.
„ „ za pomocą pożyczek	2,186.836 „ 43 „
Razem zatem uczyni	3,332.012 K. 43 g.

która to suma, w razie przyjęcia wniosków komisyi sanitarnej w sprawie rozszerzenia Zakładów dla obłąkanych, zmniejszy się o kwotę 26.450 K. i czynić będzie zamiast preliminowanych na ten cel przez Wydział krajowy 1,220.000 K. rozszerzenie gmachu w Kulparkowie 1,185.550 K., badania co do budowy zakładu dla obłąkanych w zachodniej części kraju 8.000 K., razem 1,193.550 K., czyli mniej od wniosku Wydziału krajowego o 26.450 K.

Cyfra ta jest zaprawdę zatrważająca, zwłaszcza gdy się zważy na wydatki, które kraj zmuszony będzie ponieść wskutek systematycznej regulacyi rzek, budowy kanałów, tych wszystkich inwestycyjnych wydatków, które już w ciągu tegorocznej sesyi sejmowej postanowione zostały i tego nieuniknionego wzrostu wydatków, który z normalnego rozwoju zadań lub przyjętych już zobowiązań przez kraj — wypływa.

Wolni przeto od wszelkiego pessymizmu, lecz niemniej pomni na stan finansowy i ekonomiczny kraju, w szczególności zaś na środki finansowe, którymi kraj wzrastając w nadmierne wydatki (co najmniej w najbliższej przyszłości) pokrywać zmuszony będzie, oceniamy stan finansowy skarbu krajowego jako wprost niepomyślny i wymagający wielkiej oględności, trzeźwości i odporności, zwłaszcza w uchwalaniu nowych wydatków.

A do tej oceny upoważnia nas i następujący stan rzeczy.

Budżet krajowy na rok 1904 zamyka 10-cio letni okres gospodarstwa finansowego kraju, w którym bez koniecznej troski o jutro, wydatki krajowe z roku na rok wzrastały znacznie, znajdując pokrycie bądź w zaoszczędzeniach powstałych z rozkładu (konwersyi) długu indemnizacyjnego, lub nowej dotacyi (udział krajów w dochodach z podatków osobistych) albo wreszcie w znacznie podniesionych dochodach z krajowych opłat konsumcyjnych.

Dość wspomnieć, że gdy dochody krajowe z opłat konsumcyjnych na rok 1900	
preliminowane były w wysokości	1,620.000 K.
te same dochody preliminujemy na rok 1904 w kwocie . . .	6,985.000 K.
tak, że zwyżka czyni w tym dziale dochodów krajowych .	5,365.000 K.

Z przeniesienia . . . . . 5,365.000 K.

Do tej kwoty dodawszy dotacyę z udziału kraju w państwowych pod. osobist. prelim. na rok 1904 w kwocie . . . . . 850.000 K.

dochodzimy do zwyżki w dochodach krajowych w wysokości ~~linia~~ 6.215.000 K. która to kwota czyni prawie $^1/_4$ część wszystkich prelimiuowanych dochodów krajowych na rok 1904. A po eliminowaniu z buudżetowych dochodów tych pozycyi, które ściśle mają znaczenie dochodów li rachunkowych a nie istotnych, okaże się, że wzrost tuż co wymienionych dochodów, przechodzi $^1/_3$ wszystkich stałych dochodów krajowych. Mimo więc tak znacznego wzrostu dochodów krajowych z opłat konsumcyjnych, jako też dotacyi państwowej, mimo podniesienia wydatności grosza podatkowego na rok 1903 przy obliczeniu dodatków krajowych z 230.000 K. na 236.000 K. a proponowanego przez komisyę budżetową, zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, dalszego podwyższenia tej wydatności z 236.000 K. na 240.000 K. preliminarz budżetu krajowego na 1904 zamknięty został małą zwyżką dochodów jedynie dzięki pozostałości z rachunków lat ubiegłych czyniącej 882.782 K., a wyższej od tej pozostałości wziętej do budżetu na rok 1903 o 704.260 K.

Gdy jednak w bliskiej przyszłości, ani na przysporzenie nowych dochodów krajowych, ani na stały dalszy wzrost wydatności grosza podatkowego liczyć nie mamy podstawy, przeto dziś jest rzeczą niemal pewną, że podnoszenie krajowych dodatków do podatków bezpośrednich z rokiem 1905 stanie się nieuniknioną koniecznością.

Z tą ewentualnością liczyć się winniśmy już dziś, zwłaszcza przy rozstrząsaniu i załatwianiu przedłożeń lub samoistnych wniosków, które często nader skromne w żądaniach na dziś, obciążają budżet krajowy stale, lub choćby tylko na szereg lat.

Wchodząca w wykonanie z rokiem 1904, wielka akcya inwestycyjna, jako to budowa kanałów i regulacya rzek, której pierwsza rata kosztów przypadających na udział kraju, płatną jest w roku 1904, następnie w dalszych ośmiu latach, spowodowała Wydział krajowy do żądania od Wysokiego Sejmu upoważnienia do zaciągnięcia pożyczki w wysokości 7,000.000 K., emitować się mającej w ciągu lat dziesięciu.

Otóż pożyczka ta, jako też druga pożyczka, którą Wydział krajowy zaciągnąć zmuszony będzie w 1904 r. na Kulparków, dalsze obwałowania, tudzież Wawel, zasiłki i pożyczki dla powodzian i dotkniętych gradobiciem, razem w ogólnej kwocie trzech prawie milionów koron dochodzącej, obok pożyczki konwersyjnej dziś jeszcze wynoszącej 53,990.200 K. zaabsorbują kredyt krajowy do tej miary, iż przypuszczać trudno, by niedobory budżetów krajowych lat następnych mogły być dalszymi pożyczkami pokrywane, takie bowiem gospodarstwo byłoby nietylko niezdrowem, lecz już wprost w swych skutkach nieobliczalne.

Zapominać bowiem nie należy, że odwoływanie się częste do kredytu publicznego państwa a już co pewne niezamożnego kraju, zwłaszcza celem pokrywania zwykłych niedoborów administracyjnych, nie mogłoby pozostać bez szkodliwego wpływu, zarówno na stosunki kredytowe i ekonomiczne, jak też przedewszystkiem na każdoczesną stopę procentową.

Pozostaje więc do rozporządzalności Wysokiego Sejmu, jak to już podnieśliśmy na okres najbliższy jedynie źródło, z którego lwią część zabiera państwo, kraj dziś już większą połowę swych wydatków pokrywa, a które niemal już wyczerpują potrzeby powiatów i gmin; to są dodatki do państwowych podatków stałych.

Czy ze źródła tego można będzie znacznie jeszcze zaczerpnąć bez dojścia do obciążenia równającego się wywłaszczeniu? jedynie przecząco odpowiedzieć możemy. — A to nietylko przez wzgląd na wysokość poszczególnych podatków państwowych, dziś już więcej niż — przeciętnie podwojonych autonomicznymi dodatkami — a co do których ściągalności, najlepszą ilustracyą jest fakt, iż koszta egzekucyjne w kraju naszym są w ogólnej sumie wyższe, niż koszta te we wszystkich innych krajach państwa razem wzięte, lecz przedewszystkiem z uwagi na rosnące konieczne potrzeby administracyi autonomicznej gmin, powiatów naszych i ujawniające się w szczególności w tej administracyi gwałtowne niedostatki.

Dość wspomnieć tu o obecnym stanie policyi ogniowej, zdrowotnej i bezpieczeństwa publicznego w gminach wiejskich i małomiejskich w całym niemal kraju naszym,

o stanie, który dziś już budzi poważne obawy i jest zarazem bezpośrednim powodem owych ciągłych a strasznych pożarów, których niestety widownią jest nasz kraj.

Tej klęsce nie zapobieże nawet przymusowa asekuracya, gdyż zabezpiecza ona egzystencyę, lecz nie uchyla przyczyn pożarów, które usunąć, a choćby znacznie zmniejszyć, zdoła li dobra organizacya policyi ogniowej i tych urządzeń, które ściśle z dobrem jej wykonaniem są związane.

To samo co powiedzieliśmy o policyi ogniowej, rozciąga się i na policyę zdrowia, bezpieczeństwa publicznego i wiele innych działów autonomicznego gospodarstwa przeważnej części gmin naszych.

Podnosz ona niejednokrotnie w Wysokim Sejmie potrzeba gruntownej reformy administracyi, wielce uzasadniona w założeniu, lecz niemniej trudna w przeprowadzeniu, bodaj czy nie stała się jednym z powodów stagnacyi w częściowej a stopniowej naprawie ustawodawczej poszczególnych naszych autonomicznych urządzeń administracyjnych.

Nie zapoznając zatem znaczenia i doniosłości zamierzonej, gruntownej reformy administracyjnej, mniemamy jednak, że zanim sprawa ta zupełnie dojrzeje, Wysoki Sejm zdając sobie sprawę z coraz pogarszających się stosunków pod względem wykonania policyi w zakres samorządu gminnego wchodzącej, zniewolony będzie pierw przystąpić do poprawy obecnego stanu rzeczy. Że akcya w tym kierunku jedna z najnaglejszych i najkonieczniejszych nie tylko nie może przesądzać projektowanej wielkiej reformie administracyjnej, lecz przeciwnie zdolną jest stworzyć pierwszą jej podstawę. Mamy ważne powody przypuszczać, jednak akcya ta połączoną być musi z dalszem obciążeniem budżetów gminnych i powiatowych. Wzgląd więc na nieunikniony stopniowy wzrost wydatków administracyjnych gmin i powiatów, złączony niemal ściśle z dalszem podnoszeniem dodatków do podatków, ścieśnia i tak nader ograniczoną elestyczność możliwych dochodów krajowych, a w następstwie zmusza do najdalej idącej, roztropnej oszczędności. Tę oszczędność upatrujemy przedewszystkiem w skoncentrowaniu akcyi kraju w pewnych dotychczasowym programem określonych już kierunkach, i nierozstrzeliwaniu dalszem funduszów krajowych na robienie wszystkiego naraz.

A w konsekwencyi w nieobar czaniu administracyi kraju nowymi agendami, przez zatarcie różnic, pomiędzy tem c o do kraju należy, a co pozostawione być winno Inicyatywie pry watnej.

Tę oszczędność nareszcie pragniemy widzieć w nierozszerzaniu dalszem dobroczynności i tych wsparć, o które dziś już do Wysokiego Sejmu, udają się niemal wszystkie Stowarzyszenia i wszelkiego rodzaju instytucye dobroczynne lub humanitarne, tak jakby samopomoc przestała już być dziś podstawą życia społecznego. A d r o g ą, k t ó r a p r o w a d z i d o t e g o c e l u j e s t t y l k o j e d n a:

O t o b y W y d z i a ł k r a j o w y w p r z y g o t o w a w c z y c h c z y n n o ś c i a c h, d o k t ó r y c h j e s t p o w o ł a n y z a s t o s o w y w a ł b e z w z g l ę d n i e p o t r z e b y d o m i a r y ś r o d k ó w, — z a ś W y s o k i S e j m w s p i e r a ł ś c i ś l e a k c y ę t ę W y d z i a ł u k r a j o w e g o, w i e d z i o n y s t a l e a w y ł ą c z n i e m y ś l ą n a c a ł o k s z t a ł t g o s p o d a r s t w a f i n a n s o w e g o k r a j u.

Na tę drogę zmuszeni jesteśmy wejść nie tylko z uwagi na to, cośmy dotąd o naszych stosukach finansowych powiedzieli, lecz również pomni na nagły a bardzo znaczny wzrost wydatków w pewnych działach gospodarstwa krajowego, a zwłaszcza tych wydatków, których poziom dzisiejszy jedynie rozszerzać się musi.

Mamy tu na myśli wydatki na oświatę ludową, tudzież akcyę w celach zdrowotnych.

Poniżej umieszczony wykaz wzrosłych wydatków jest dostateczną ilustracyą tego, cośmy właśnie powiedzieli.

Wzrost wydatków na cele szkolnictwa ludowego i cele zdrowotne w ostatniem 6-cioleciu.

	1899	1900	1901	1902	1903	1904
	K.	K.	K.	K.	K.	K.
Ogólna suma wszystkich wydatków wedle budżetu wynosiła .	19,370.412	19,953.996	21,345.624	22,921.684	24,021.538	25,146.914
z której przypada						
a) **Na szkolnictwo ludowe:**	5,332.868	6,312.040	6,720.820	7,337.352	8,555.723	9,065.446
Stosunek procentowy do całego budżetu wydatków wynosi	27.53%	29.09%	31.48%	32.01%	35.61%	36.05%
zaś wzrost między jednym rokiem a drugim o	—	979.172	408.780	616.532	1,218.371	509.723
a procentowo między jednym rokiem a drugim o	—	18.36%	6.48%	9.18%	16.60%	5.96%
b) **Na cele zdrowotne i humanitarne**	2,317.494	2,432.182	2,705 049	2,761.194	2,816.216	2,908.766
Stosunek procentowy do całego budżetu wydatków wynosi	11.96%	12.19%	12.67%	12.04%	11.72%	11.56%
zaś wzrost wydatków między jednym a drugim o	—	115.688	272.867	56.145	55.022	92.550
a procentowo między jednym rokiem a drugim o	—	4.99%	1.12%	2.08%	1.90%	3.29%

Bacząc na tuż co podane zestawienie wzrostu wydatków na szkolnictwo ludowe mniemamy, iż utyskiwania i skargi dość częste a głośne na wolne tempo w rozwoju oświaty ludowej, nie są słuszne.

Po tych ogólnych uwagach, przystępujemy do sprecyzowania wniosków budżetowych.

Ze sprawozdań szczegółowych do budżetu krajowego na 1904 wynika, iż Wydział krajowy na mocy upoważnienia Wys. Sejmu potrzebuje zaciągnąć dwie pożyczki:

I. Na pokrycie wydatków przypadających na rok 1904 a to:

a) rozszerzenie Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie (w myśl preliminarza Wydziału krajowego).	1,220.000 K. — g.
b) na koszta dalszego obwałowania Wisły . . (w myśl uhwały Wys. Sejmu).	150.000 „ — „
c) na wydatki połączone z odbiorem Wawelu . .	881.836 „ 43 „
d) na zasiłki i pożyczki bezprocentowe dla dotkniętych powodzią i gradobiciem	700.000 „ — »
Razem . .	2,951.836 K. 43 g.

II. Pożyczkę w wysokości 7,000.000 K. emitować się mającą w ciągu lat 9 na pokrycie udziału kraju w kosztach regulacyi rzek kanałowych.

Co do sposobu zaciągnięcia tych pożyczek komisya budżetowa czyni wniosek, by pożyczka I. to jest 2,951.836 K. 43 g. pokrytą została częścią przez użycie funduszów zostających pod zarządem Wydziału krajowego, częścią przez pożyczki zaciągnąć się mające w Zakładach finansowych, bez wydawania papierów (obligów) emisyjnych krajowych.

Co do pożyczki II., to pożyczka ta ma być zrealizowaną przez wydanie w ciągu lat 9 jednoemisyjnej pożyczki w obligach krajowych oprocentowanych przez 4% a spłacalnych w ciągu lat 50.

Kończąc sprawozdanie niniejsze nie możemy pominąć anormalnych stosunków, jakie się wyrobiły pod względem zwoływania i trwania obrad Sejmu krajowego.

Sejm nasz obradował w sesyi 1901/902 w dniach 18—21 grudnia 1900 poczem został odroczony na czas nieograniczony; drugi okres rozpoczął się 17. czerwca 1901 i trwał do 9. lipca 1901, następnie w dniach 28—30 grudnia 1901, poczem ponownie 21. czerwca 1902 do 12. lipca 1902, dalej 29 i 30 grudnia 1902 a wreszcie obecnie od 14. września 1903.

Nie zapoznajemy bynajmniej trudności w ułożeniu stałego kalendarza parlamentarnego aż dla trzech ciał reprezentacyjnych, to jest Rady państwa, Delegacyi wspólnych i Sejmów, zwłaszcza przy istniejących od lat 6 stosunkach parlamentarnych w Izbie deputowanych Rady państwa a dziś już w obu parlamentarnych Reprezentacyach państwowych Monarchii; sądzimy jednak że dziś istniejąca niepewność co do zwoływania Sejmu krajowego w ogóle i terminu tego zwołania, główną przyczynę znajduje w bezprogramowości w tym kierunku i dlatego mimo już tylu wezwań w tej sprawie wystosowanych do c. k. Rządu, uważamy za stosowne jeszcze zaproponować Wysokiemu Sejmowi stosowną rezolucyę do uchwały.

Reasumując sprawozdanie zaznaczamy, że zmiany, które komisya budżetowa poczyniła w preliminarzu wydatków i dochodów na r. 1904, podajemy w osobnym alegacie, tak samo preliminowane wydatki w rozkładzie procentowym do ogólnej sumy wydatków,

Wedle załączonego sumaryusza budżetu krajowego na r. 1904 przedstawiają się:

Wydatki funduszu krajowego w sumie	25,233.728 K.
a dochody własne tego funduszu w sumie	10,677.466 „
Okazuje się przeto niedobór do pokrycia dodatkami do państwowych podatków stałych w kwocie	14,556.262 K.
Przyjmując obliczenie wpływu dodatków wedle zestawień Wydziału krajowego; tudzież wydatność jednego grosza na 240.000 koron, uczynią dodatki	14,569.338 „
Zwyżka przeto dochodów ponad wydatki uczyni . .	13.076 K.

W myśl powyższego wywodu komisya budżetowa czyni wniosek:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

I. Na r. 1904, ustanawia się wydatki funduszu krajowego w sumie 25,233.728 K. a dochody własne tego funduszu w sumie . . . . . 10,677.466 „

II. 1) Na pokrycie niedoboru funduszu krajowego w r. 1904 pobierany będzie dodatek do państwowych podatków bezpośrednich, a mianowicie:

a) dodatek do państwowego podatku gruntowego, do państwowego podatku domowo-czynszowego, domowo-klasowego i 5%-owego podatku od domów wolnych, po *60 halerzy* od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków;

b) dodatek do państwowych bezpośrednich podatków osobistych, wprowadzonych ustawą z dnia 25. października 1896 Dz. u. p. Nr. 220 z wyjątkiem podatku osobisto-dochodowego, w wysokości *66 halerzy* od każdej korony całej przypisanej należytości tych podatków.

2) Opodatkowani w mieście Krakowie, tudzież w powiatach krakowskim i chrzanowskim opłacać będą dodatek do podatków w ustępie I ad a) wymienionych w wysokości *52 halerzy*, zaś do podatków w tymże ustępie ad b) wymienionych, po *58 halerzy* od każdej korony całej należytości tych podatków.

3. Kwoty przyzwolone na rok 1904 w rubrykach i pozycyach wydatków budżetu krajowego w znaczeniu ściślejszem, niemniej w funduszu krajowym w znaczeniu obszerniejszem, jakoteż wszystkich zakładów krajowych, będą wydawane tylko na cele oznaczone w poszczególnych rubrykach i pozycyach, a to osobno w dziale wydatków zwyczajnych, osobno w dziale wydatków nadzwyczajnych.

Przenoszenie zaoszczędzeń dozwolone jest tylko przy następujących pozycyach funduszu krajowego w ściślejszem znaczeniu:

a) w rubryce I. między pozycyami 5, 6 i 7 i między pozycyą 8 i 10;

b) w rubryce II. między literami a, b, c, d, pozycyi 26;

c) w rubryce VIII. między pozycyami 208 i 209 tudzież między pozycyami 213, 214, 215 i 216.

d) w rubryce X. między pozycyami 277 c) i 279 dalej 253, 283 i 287;

dalej w należących do tej rubryki budżetach szkół rolniczych, szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie, szkoły mleczarskiej w Rzeszowie, szkoły ogrodniczej w Tarnowie i zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, między wszystkiemi pozycyami każdej rubryki zwyczajnych wydatków tych szkół;

e) w rubryce XI. między pozycyami 327, 328 i 329;

f) w rubryce XII. między pozycyami 391 i 460 między pozycyami 457 a 467 między pozycyami 458 a 459, między pozycyami 464 a 466 a) i poz. 457 i 472, wreszcie między pozycyami działów *A, B, C, D,* i *F* wydatków na szkoły przemysłowe zawodowe, połączone z warsztatami wzorowymi, wszakże tylko w granicach każdego działu z osobna i tylko w wydatkach zwyczajnych.

III. Ustawę wedle dołączonego ·/. projektu „o zaciągnięciu pożyczki na pokrycie datku kraju do kosztów regulacyi rzek, mającej się wykonać w myśl ustawy z dnia 18/9 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki do wysokości 2,952.000 koron, a to w części z funduszów zostających pod zarządem Wydziału krajowego, a w części w jednym z Zakładów finansowych, jednakże bez wydawania papierów (obligów) emisyjnych krajowych.

Pożyczka ta ma być użyta:

1. Na pokrycie kosztów wynikłych z rozszerzenia Zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie;

2. Na zasiłki i pożyczki bezprocentowe dla dotkniętych powodzią i gradobiciem w roku 1903;

3. Na koszta dalszego obwałowania Wisły, a mianowicie od ujścia Białuchy do granicy państwa i od Podgórza do Niepołomic, tudzież na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy;

4. Na pokrycie kosztów wynikłych z odbioru Zamku królewskiego na Wawelu w Krakowie, w myśl uchwały sejmowej z dnia 8. lutego 1897 roku.

V. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby na przyszłość stale zwoływał Sejm krajowy w takim czasie, by budżet krajowy mógł być corocznie uchwalany przed początkiem odnośnego roku, tudzież by Sejmowi pozostawiony został potrzebny czas do gruntownego roztrząśnienia i załatwienia w zakres jego czynności wchodzących spraw.

Przewodniczący:
Dunajewski.

Sprawozdawca:
Abrahamowicz.

U s t a w a

z dnia . . . . . o zaciągnięciu pożyczki na pokrycie datku kraju do kosztów regulacyi rzek, mającej się wykonać w myśl ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, postanawiam co następuje:

Art. I.

Celem pokrycia datku krajowego do kosztów regulacyi rzek w myśl §. 4. ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 w okresie od r. 1904 do r. 1912 upoważnia się Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczki w 4% obligacyach krajowych z terminem umorzenia 50-letnim w imienej wartości 7,000.000 K.

Art. II.

Wykonane tej ustawy polecam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

SUMARYUSZ

budżetu krajowego

na rok 1904.

Sumaryusz funduszu

Rubryka	Poszczególnienie	Wedle preliminarza Wydziału krajowego	Wedle wniosków Komisyi budżetowej względnie uchwały Sejmu	Z porównania Komisya wnosi	
				więcej	mniej
		Korony			
	Wydatki.				
I.	Reprezentacya kraju	244.572	244.572	—	—
II.	Zarząd	801.001	801.301	300	—
III.	Sprawy zdrowotne	2,908.766	2,912.725	3.959	—
IV.	Dobroczynność	61.523	63.673	2.150	—
V.	Oświata	9,562.432	9,564.892	2.460	—
VI.	Pomniki historyczne	82.520	91.240	8.720	—
VII.	Bezpieczeństwo publiczne	630.625	630.625	—	—
VIII.	Komunikacye	3,611.817	3,612.577	760	—
IX.	Budowy wodne i melioracye	1,850.199	1,852.054	1.855	—
X.	Rolnictwo	1,396.359	1,438.169	41.810	—
XI.	Górnictwo	54.116	54.116	—	—
XII.	Przemysł i rękodzieła	618.296	638.096	19.800	—
XIII.	Długi krajowe	2,921.164	2,921.164	—	—
XIV.	Rozmaite	403.524	408.524	5.000	—
	Suma wydatków . .	25,146.914	25,233.728	86.814	—

Rubryka	Poszczególnienie	Wedle preliminarza Wydziału krajowego	Wedle wniosków Komisyi budżetowej względnie uchwały Sejmu	Z porównania Komisya wnosi	
				więcej	mniej
		Korony			
	Dochody.				
I.	Zarząd	70.200	70.200	—	—
II.	Sprawy zdrowotne	136.451	136.291	—	160
III.	Pamiętniki historyczne	450	450	—	—
IV.	Bezpieczeństwo publiczne	230.857	230.857	—	—
V.	Komunikacye	544.034	544.034	—	—
VI.	Budowy wodne i melioracye	70.116	70.116	—	—
VII.	Rolnictwo	446.448	446.608	160	—
VIII.	Górnictwo	9.000	9.000	—	—
IX.	Przemysł i rękodzieła	4.880	4.880	—	—
X.	Długi krajowe	21.894	21.894	—	—
XI.	Rozmaite	1,275.354	1,275.354	—	—
XII.	Opłaty konsumcyjne	6,965.000	6,985.000	20.000	—
XIII.	Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych	882.782	882.782	—	—
	Suma dochodów własnych	10,657.466	10,677.466	20.160	160
				20.000	

Zmiany

wprowadzone przez Komisyę budżetową do preliminarza Wydziału krajowego na r. 1904 są następujące:

W wydatkach:

			więcej:	mniej:
W **rubryce II. »Zarząd« wogóle więcej** o . .			300 K.	— K.
mianowicie:				
w darach z łaski dodano		3.500 K.		
zaś w pensyach i zaopatrzeniach zniżono o .		3.200 »		
pozostaje podwyższenie o . .		300 K.		
W **rubryce III. »Sprawy zdrowotne« więcej** o .			3.959 »	— »
mianowicie podwyższono:				
dotacyę dla szpitala lwowskiego o . . .		1.100 »		
dar dla p. Rampeltowej		400 »		
dla OO. Bonifratrów w Krakowie . . .		1.000 »		
dla lecznicy powszechnej we Lwowie . . .		1.500 »		
dla Przeglądu hygienicznego		400 »		
razem dodano . .		4.400 K.		
natomiast zniżono:				
dotacyę dla szpitala św. Łazarza w Krakowie o .		441 »		
pozostaje j. w. . .		3.959 K.		
W **rubryce IV. »Dobroczynność« podwyższono** o			2.150 »	
mianowicie:				
dla Przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4		500 K.		
dla 2 stowarzyszeń diakón		400 »		
Do przeniesienia .	900 K.		6.409 K.	— K.

			więcej:	mniej:
Z przeniesienia . .		900 K.	6.409 K.	— K.
dla Herbaciarni centowej		200 »		
dla Stow. sług im. św. Zyty we Lwowie . .		200 »		
dla gm. Mikuliniec na opłatę odsetek od 20.000 K.		850 »		
razem j. w. . .		2.150 K.		
W rubryce V. »Oświata« podwyższono ogółem o			2.460 »	— »
a to dodano:				
dla ruskiego Towarz. pedagogicznego na szkołę żeńską we Lwowie		1.600 K.		
dla ruskiego instytutu dziewcząt w Przemyślu .		2.000 »		
dla Seminaryum Strzałkowskiej		2.000 »		
dla Seminaryum Preisendanza		2.000 »		
dla Zakładu ciemnych we Lwowie . . .		4.000 »		
dla Związku pol. Towarzystw sokolich . . .		600 »		
dla czasopisma »Kosmos«		200 »		
dla dwutygodnika katechetycznego w Tarnowie .		100 »		
dla Komisyi etnogr. Towarz. im. Szewczenki na eksped. naukową		1.000 »		
dla Towarzystwa nauki polskiej we Lwowie .		500 »		
dla wydawnictwa pomników Krakowa . . .		200 »		
dla Teatru ludowego we Lwowie		2.000 »		
dla Teatru ludowego w Krakowie . . .		2.000 »		
dla Towarz sztuk pięknych w Krakowie na publikacye		500 »		
dla Konserw. Towarz. muzycznego w Krakowie .		4.400 »		
dla Tow. Kapeli narodowej we Lwowie . .		600 »		
na wydawnictwo czasopisma »Architekt« . .		400 »		
razem dodano . .		24.100 K.		
natomiast zniżono:				
dla Czytelni polskiej w Białej o .	2.000 K.			
sprostowano poz. 93 preliminarz. fund. kraj. na pokrycie niedob. fund. szk. krajowego o .	26.940 K.			
a po uwzględnieniu dodanych pozycyj: na narzędzia i warsztaty do słöjdu . . .	5.300 K.			
dla szkoły żeńskiej pp. Augustyanek w Krakowie . .	600 »			
Do przeniesienia	5.900 K.	26.940 K. 2.000 K. 24.100 K.	8.869 K.	— K.

				więcej:	mniej:
Z przeniesienia .	5.900 K.	26.940 K.	2.000 K.	24.100 K.	8.869 K.	— K.
dla szkoły żeńskiej Sióstr Miłosierdzia w Rozdole	600 K.					
i dla szkoły Nazaretanek we Lwowie	800 »	7.300 K.	19.640 K.			
razem przeto zniżono o . .			21.640 K.			
pozostaje podwyższenie j. w.			2.460 K.			
W rubryce VI. »Pomniki historyczne« dodano .					8.720 »	— »
mianowicie:						
na restauracyę kościoła WW. Swiętych w Krakowie			4.000 »			
na restauracyę kościoła św. Katarzyny w Krakowie			2.000 »			
na restauracyę bramy w Okopach . . .			2.000 »			
dla p. Szaraniewiczowej			720 »			
razem j. w. . .			8.720 K.			
W rubryce VIII »Komunikacye« podwyższono ogółem o .					760 »	
a to:						
W dziale drogowym dodano			260 K.			
zaś w dziale kolejowym dodano			500 »			
jako dar z łaski dla p. Olgi Chylewskiej . .						
W rubryce IX. »Budowy wodne i melioracye« podwyższono o					1.855 »	
mianowicie dodano:						
na badania o wyzyskaniu sił wodnych . .			10.000 »			
dar z łaski dla p. Biegańskiej			200 »			
dar z łaski dla p. Chrząszczowskiej . . .			400 »			
razem j. w. .			10.600 K.			
Natomiast zniżono $12^1/_2\%$:						
datek na budowę kanałów o			8.745 »			
pozostaje j. w. .			1.855 K.			
W rubryce X. »Rolnictwo« dodano ogółem					41.810 »	
mianowicie dodano:						
dla p. Strzeleckiej Julii			400 K.			
dla p. Szalayowej			100 »			
dla Akademii roln. w Dublanach			160 »			
dla Tow. »Proświta« na cele rolnictwa i sadownictwa			4.000 »			
dla Tow. gosp. galic. we Lwowie na szkołę ogrodniczą w Wulce Kapitańskiej . . .			3.500 »			
Do przeniesienia .		8.160 K.		62.014 K.		— K.

		więcej:	mniej:
Z przenienia . .	8.160 K.	62.014K.	— K.
na utrzymanie internatu dla podkowaczy . .	900 »		
na stypendya dla uczniów Akademii weterynaryi we Lwowie	1.000 »		
na szkołę gospodyń w Albigowy	1.000 »		
na budowę gmachu dla studyum rolniczego w Krakowie	5.000 »		
dla galic. Towarz. gosp. we Lwowie . . .	7.000 »		
dla Krak. Tow. rolniczego	3.000 »		
dla Krak. Tow. rolniczego na zasilanie Towarz. okręg.	4.000 »		
dla galic. Tow. gosp. na biuro handlowe . .	1.000 »		
dla galic. Tow. na referenta rolnictwa . .	5.000 »		
dla Kółek rolniczych:			
na koszta zakładania i lustracye . .	3.000 »		
na ogólne cele	2.000 »		
dla »Tygodnika rolniczego«	1.000 »		
dla »Rolnika«	1.000 »		
dla »Przewodnika Kółek rol.«	1.000 »		
na wystawy bydła rozpłodowego dla:			
galic. Tow. gospod.	2.500 »		
Krak. Tow. rolniczego	1.500 »		
na podniesienie chowu koni roboczych . .	6.000 »		
na chów drobiu	2.200 »		
na Zakład produkcyi narybku w Oparach . .	1.250 »		
na wystawę gorzelniczą w Wiedniu . . .	2.000 »		
razem dodano . .	59.510 K.		
natomiast zniżono:			
na szkołę rolniczą w Horodence . .	600 K.		
na szkołę ogrodniczą w Tarnowie .	400 »		
na cele zjednoczonego Tow. dla ogrod. i pszczelnictwa we Lwowie .	700 »		
na koszta strzeżenia granic kraju w czasie zarazy na bydło . .	2.000 »		
na opłatę odsetek od pożyczki dla dotkniętych klęską elementarną w r. 1903	14.000 «	17.700 »	
pozostaje j. w. .	41.810 K.		

W rubryce XII. »Przemysł i rękodzieła« podwyższono o 19.800 K.

mianowicie dodano:

dla kraj. Związku przemysłowego . . .	15.000 K.	
na lustracye spółek przemysłowo-wytwórczych .	4.800 »	
razem j. w. .	19.800 K.	

W rubryce XIV. »Rozmaite« dodano, wskutek przeniesienia preliminowanego na r. 1903 wydatku na biura pośrednictwa pracy do r. 1904 . . . . . 5.000 » — K.

Ogółem podwyższono wydatki o . 86.814 K.

W dochodach:

	więcej:	mniej:
W rubryce III. »Sprawy zdrowotne« zniżono nadwyżkę od szpitala św. Łazarza w Krakowie o	— K.	160 K.
W rubryce VII. »Rolnictwo« podwyższono dochody Akademii rolniczej w Dublanach o	160 »	— »
W rubryce XII. Opłaty konsumcyjne podwyższono 30% dodatek od wina i t. d. o	20.000 »	— »
razem . . .	20 160 K.	160 K.

Wogóle podwyższono w dochodach o . . . . . 20.000 K.

Stosunek procentowy

poszczególnych rubryk wydatków preliminarza Wydziału krajowego na rok 1904 w porównaniu do ogólnej sumy wydatków 25,146.914 K. jest następujący:

		Koron	Stosunek procentowy do całego budżetu wynosi
Rubryka I.	Reprezentacya kraju	244.572	0·9
„ II.	Zarząd	801.001	3·2
„ III.	Sprawy zprowotne	2,908.766	11·6
„ IV.	Dobroczynność	61.523	0·3
„ V.	Oświata	9,562.432	38·1
„ VI.	Pomniki historyczne	82.520	0·4
„ VII.	Bezpieczeństwo publiczne . . .	630.625	2·5
„ VIII.	Komunikacye	3,611.817	14·4
„ IX.	Budowy wodne i melioracye . .	1,850.199	7·4
„ X.	Rolnictwo	1,396.359	5·6
„ XI.	Górnictwo	54 116	0 2
„ XII.	Przemysł i rękodzieła . . .	618.296	2·2
„ XIII.	Długi krajowe	2,921.164	11·6
„ XIV.	Rozmaite	403.524	1·6
	Razem .	25,146.914	100

Budżet krajowy na rok 1904.

(Rubr. I. poz. 1—18 wydatków.

Reprezentacya kraju.

(Sprawozdawca poseł Skałkowski).

Preliminarz Wydziału krajowego w tej rubryce jest zgodny zupełnie z budżetem uchwalonym na rok 1902. — oraz z preliminarzem Wydziału na rok 1903. Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

następujące pozycye wydatków rubr. I. na rok 1904.

A. Sejm krajowy

poz.	1. koszta podróży pp. posłów . . .	8.972	K
„	2. dyety	72.000	„
„	3. druki	41.500	„
„	4. spisywanie sprawozdań . . .	8.000	„
„	5. pisarze dzienni	1.300	„
„	6. renumeracye urzędników . . .	2 400	„
„	7. służba	2.400	„
„	8. opał	3.000	„
„	9. zapuszczanie i mycie podłóg . .	200	„
„	10. potrzeby kancelaryjne . . .	800	„
„	11. na bibliotekę	400	„
„	12. drobne wydatki.	1.000	„
	Dział A. razem .	141.972	K
	Do przeniesienia .	141.972	K

Z przeniesienia 141.972 K.

B. Wydział krajowy.

wydatki zwyczajne:

poz.	13. Marszałek krajowy . .	12.000 K.		
	i dodatek na reprezentacye	8.000	. 20.000 K.	
„	14. sześciu członków Wydziału kraj. . .		72.000 „	
„	15. zastępcy		4.000 „	
			razem	96.000 K.

wydatki nadzwyczajne:

poz.	16. dodatek emerytalny Stefanii Pietruskiej .	3.600 K.	
„	17. dotacya Maryi Bereżnickiej . . .	600 „	
„	18. dotacya Antoniny Hoszardowej . . .	2.400 „	
		razem	6.600 K.
		Suma wydatków rubr. I.	244.572 K.

Zast. Przewodniczącego.
K. Badeni.

Sprawozdawca.
Skałkowski.

Z drukarni Pillera i Spółki we Lwowie

Budżet krajowy na rok 1904.

Rubr. II. poz. 19—38 wydatków

ZARZĄD.

(Sprawozdawca poseł Skałkowski).

Preliminarz budżetu na rok 1904 przedłożony przez Wydział krajowy, zgodny jest w rubryce II. wydatków z preliminarzem na rok 1903 — (z uwzględnieniem dodatkowego wniosku co do kosztów administracyi poboru piwa) — i wykazuje nadwyżki tylko w następujących pozycyach:

z powodu dodatków pięcioletnich wzrost wydatku:

w poz. 19.	(oddział konceptowy) . . .	o	230 K.
„ 20.	(oddział rachunkowo) . .	o	1.274 „
„ 21.	(oddział kasowy) . . .	o	61 „
„ 25.	(oddział manipulacyjny) . . .	o	624 „

dalej w poz. 26. „dyurna“ jest podwyższenie o kwotę 8.000 K. — z której to podwyżki przypada połowa na oddział rachunkowy, a połowa na oddział manipulacyjny, celem polepszenia wynagrodzenia dyurnistów.

Komisya budżetowa mając na uwadze, że podwyższenie płacy dziennej pracowników, zajętych w obu rzeczonych oddziałach może nastąpić tylko przez podwyższenie ryczałtowej kwoty na ten cel przeznaczonej, a nie wątpiąc, że wnioski Wydziału są zastosowane do rzeczywistej potrzeby, zgadza się z podwyższeniem rzeczonej poz. 26. o kwotę 8.000 K.

W poz. 35. wstawił Wydział krajowy na koszta administracyi poboru dochodów z krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa, kwotę 60.000 kor., wynikającą z szczegółowego obliczenia, zamieszczonego w objaśnieniach do rubr. II. preliminarza. Koszta te wypadły poniżej kwoty, którą w poprzednich sprawozdaniach Wydziału krajowego obliczano na 72.000 K.

W poz. 31. wykreśliła komisya kwotę 6.000 K. (nr. 51) wstawioną jako emerytura ś. p. Dra Grotta, a natomiast wstawiła pensyę wdowią dla p. Fryderyki Grottowej 1.800 K. i dodatek na wychowanie 2 dzieci 720 K. razem 2.520 K., tudzież podwyższyła kwotę 280 K. (nr. 29) dla sierót po ś. p. Bieńkowskim do kwoty 560 kor. odnośnie do swego wniosku przy rubr. II. wydatków preliminarza budżetu na rok 1903.

Wskutek tych zmian suma wydatków w poz. 31. wynosić będzie 66.602 K. zamiast preliminowanej przez Wydział kraj. sumy 69.802 K.

W poz. 32. dary z łaski proponuje komisya przyznać, oprócz stałych darów w sumie 2.500 K. przez Wydział krajowy preliminowanych, także dary jednorazowe, odnośnie do petycyj, które Sejm komisyi do załatwienia przekazał, w takiej samej sumie, jak komisya na rok 1903 proponowała, a mianowicie w sumie 3.500 K, tak iż pozycya 32. obejmować będzie wydatek łączny 6.000 kor. jak w r. 1903

W poz. 37. jest wstawiony w preliminarzu budżetu nadzwyczajny wydatek 2.000 K. na rekonstrukcye i adaptacye w gmachu sejmowym.

W poz. 38. oprócz zwykłego wydatku na zaliczki 30.000 K. wstawił Wydział krajowy 5.550 K. jako wydatek nadzwyczajny, w załatwieniu petycyj urzędników: Władysława Januszkiewicza, adjunkta rachunkowego i Kazimierza Złotnickiego, asystenta rachunkowego.

Komisya budżetowa wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Na koszta administracyi dochodów krajowej optaty konsumcyjnej od piwa w r. 1904 wstawia się w poz. 35. budżetu . . . . . 60.000 K.

II. Tytułem stałych darów z łaski wstawia się w poz. 32. budżetu:

1.	dla Józefy Bojarskiej	200 K.
2.	„ Krystyny Kopertyńskiej	200 „
3.	„ Malwiny Kopertyńskiej	200 „
4.	„ Apolonii Sternalowej	400 „
5.	„ Maryi Zajączkowskiej	300 „
6.	„ Augusty Gergel	300 „
7.	„ Michała Orłowicza	360 „
8.	„ Leona Borkowskiego	240 „
9.	„ Władysława Markowskiego	300 „
	razem . .	2.500 K.

a tytułem *jednorazowych* darów z łaski przyznaje Sejm w załatwieniu petycyj wdów i sierót po funkcyonaryuszach Wydziału krajowego:

10.	Rozalii Piotrowskiej i jej głuchoniemej córce .	500 K.
11.	Leontynie Sapałoczyńskiej	300 „
12.	Franciszce Kratochwilowej	200 „
13	Maryi Baryckiej	200 „
14.	Maryi Girard de Festenburg	400 „
15.	Emilii Sternalowej	300 „
16.	Helenie Babińskiej	200 „
17.	Apolonii Sternalowej	200 „
18.	Wandzie Dziubińskiej	400 „
19.	Marcyannie Zakrzewskiej	200 „
20.	Annie Wojtynowej	200 „
21.	Katarzynie Pogorzelskiej	200 „
22.	Kornelii Strnadowej	200 „
	razem .	3500 K.

Komisya budżetowa przedkłada zatem następujące pozycye wydatków Rubr. II. budżetu do uchwalenia:

poz. 19.	płace urzędników oddziału konceptowego z dodatkami aktywalnymi pięcioletniemi	157.013 K.
poz. 20.	płace i dodatki urzędników oddziału rachunkowego . .	159.442 „
poz. 21.	„ „ „ „ kasowego . .	41.161 „
poz. 22.	„ „ „ „ sanitarnego . .	6.840 „
poz. 23.	na lustracye administracyjno-rachunkowe szpitali . .	6.000 „
poz. 24.	płace i dodatki urzędników oddziału statystycznego . .	11.120 „
poz. 25.	„ „ „ „ manipulacyjnego . .	58.829 „
	Do przeniesienia . .	440.405 K.

	Do przeniesienia . .	440.405 K.
poz. 26.	dyurna	64.000 „
poz. 27.	zasługi	10.330 „
poz. 28.	emolumenta	3.270 „
poz. 29.	renumeracye	12.100 „
poz. 30.	koszta podróży i dyety	16.800 „
poz. 31.	pensye i zaopatrzenia	66.602 „
poz. 32.	dary z łaski	6.000 „
poz, 33,	na pokrycie połowy należytości stemplowej od dekretów nominacyjnych	4.500 „
poz. 34.	potrzeby kancelaryjne	36 400 „
poz. 35.	administracya dochodów krajowej opłaty konsumcyjnej od piwa .	60.000 „
poz. 36.	płaca z dodatkami i koszta podróży architekta . . .	6.160 „
poz. 37.	utrzymania gmachu sejmowego	
	koszta zwyczajne	37.184 „
	„ nadzwyczajne	2.000 „
poz. 38.	zaliczki na płace — wydatek zwyczajny	30.000 „
	zaś na zaliczki: dla Władysława Januszkiewicza (3.150 K.) i Kazimierza Złotnickiego (2.400 K.) jako wydatek nadzwyczajny	5.550 „
	Suma rubryki II. . .	801.301 K.

Zast. Przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Skałkowski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na r. 1904.

Rubryka III. pozycya 39 wydatków.

„Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych“.

Sprawozdawca poseł dr. Jabłoński.

Na rok 1903 preliminowaną kwotę 2,410.000 K wynikłość z roku 1902 przewyższyła o 169.816 K., skutkiem czego Wydział krajowy preliminuje 2,500.000 K. czyli o 79.816 K. mniej od rzeczywistego wydatku w r. 1902. a o 90.000 K. więcej od budżetu na rok 1903.

Komisya budżetowa wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rubr. III. p. 39. Koszta leczenia w szpitalach krajowych, prowincyonalnych i zagranicznych . . . . . 2,500.000 K,

Zast. przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Jabłoński.

Rubryka III. poz. 40 wydatków funduszu krajowego.

Lit. C.

Krajowy szpital powszechny we Lwowie.

Sprawozdawca poseł St. Niezabitowski.

Wydział krajowy preliminuje wydatki w kwocie 711.188 K. dochody, kwocie 666.819 K., niedobór zatem wynosiłby, wedle preliminarza Wydziału kraj. 44.369 K. Komisya budżetowa preliminuje wydatki w kwocie . . . . . 712.288 K.
dochody zgodnie z Wydz. kraj. w kwocie . . . . . 666.819 „
niedobór zatem wynosić będzie kwotę . . . . . 45.469 „
gdy zaś niedobór preliminowany na rok 1903 wynosi kwotę 38.742 K. przeto rok 1904 w porównaniu z rokiem ubiegłym jest mniej korzystnym o kwotę 6.727 K.

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1—22. *Płace i emolumenta etatowe* preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w kwocie wyższej o 614 K. od preliminarza na rok 1903. Nadwyżka nieznaczna, spowodowana uzupełnieniem dodatków pięcioletnich i przyznaniem dodatków osobistych dla dozorcy domu w kwocie 200 K. rocznie, dla woźnego zaś i odźwiernego po 100 K. rocznie, a to z powodu znacznie zwiększonej pracy wskutek otwarcia pięciu oddziałów klinicznych. 90.563 K.

Rubr. II. poz. 23—31. *Koszta utrzymania osób nieetatowych* preliminuje Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w kwocie 100.767 K. wyższej o 2.571 K. od kwoty preliminowanej na rok 1903. Nadwyżka spowodowana głównie przyjęciem jednego dyetaryusza więcej z płacą dzienną 2 K 40 gr.; podwyższeniem płacy o 365 K. dla drugiego pomocnika aptekarza, kosztem utrzymania jednego parobka więcej dla oddziału klinicznego w kwocie 438 K., tudzież kosztem utrzymania jednego parobka więcej na klinice i oddziale położnic w kwocie 388 K.

Rubr. III. poz. 32—51. *Pensye i emerytury.* preliminuje Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w kwocie . . . 26.612 « niższej o 47 K. od preliminarza na r. 1903.

Rubr. IV. poz. 52—58 a). *Zaopatrzenia i dary z łaski* preliminuje Wydział krajowy w kwocie 1.392 K. jak na rok 1903. Komisya budżetowa zaś wnosi wydatki w tej rubryce w kwocie . . 1492 « a to wskutek petycyi do l. s. 2502 Maryi Nydza i przedkłada następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

»Udziela się Maryi Nydza byłej służącej w krajowym szpitalu powszechnym we Lwowie, jednorazowego daru z łaski w kwocie 100 K. i wstawia się ten wydatek do preliminarza wydatków kraj. szpitala powsz. we Lwowie w rubrykę IV. poz. 58 a).

Petycyę Maryi Sempik do ls. 2712 o podwyższenie zaopatrzenia uważa się za załatwioną w rubryce IV. poz. 58 i z tego powodu wnosi Komisya budżetowa:

»Nad petycyą Maryi Sempik raczy Wys. Sejm przejść do porządku dziennego«.

Rubr. V. poz. 59. *Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych* jak co roku 200 «

Rubr. VI. poz. 60—63. *Remuneracye i zapomogi* wnosi Komisya budżetowa zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. w kwocie . . 8.400 « wyższej od preliminarza na rok 1903 o 200 K. podwyższając o tę sumę poz. 60 »kredyt na remuneracye i zapomogi dla funkcyonaryuszy szpitalnych« dotychczasowy bowiem nie wystarczał.

Rubr. VII. poz. 64—75. *Koszta gospodarcze* preliminuje komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w kwocie . 290.457 „ niższej od kwoty preliminowanej na r. 1903 o 3.627 K., a to na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech.

Rubr. VIII. poz. 76—86. *Koszta sanitarne* preliminuje komisya zgodnie wnioskiem Wydziału kraj. w kwocie . . . . . 103.327 „ niższej od kwoty uchwalonej na rok 1903 o 7.783 K. W rubryce tej nastąpiło podwyższenie w pozycyi 80 na »potrzeby sanitarne« o 4.000 K. ze względu na wynik roku ostatniego i wzrastające ciągle wymogi kliniczne, zniżenie znaczne zaś w pozycyi 85 wydatki »na istrumenta chirurgiczne« odpadł bowiem wydatek nadzwyczajny w kwocie 9 300 K.

Rubr. IX. poz. 87. *Na koszta kancelaryjne* preliminuje się jak na rok 1903 kwotę . . . . . 4.500 „

Rubr. X. poz 88. *Koszta kapliczne* jak co roku w kwocie . . . 600 „

Rubr. XI. poz. 89—93. *Utrzymanie budynków* preliminuje Wydz kraj. w kwocie 29.800 K. niższej od kwoty preliminowanej na rok 1903 o 10.947 K. komisya budżetowa zaś preliminuje wydatki w tej rubryce w kwocie . . . . . 30.800 « wyższej o 1.000 K. od preliminarza Wydz. kraj., wstawiając do pozycyi 89 na »konserwacye i reparacye« wydatek nadzwy-

czajny w kwocie 1.000 K. dla kliniki położnic, pod wyraźnem zastrzeżeniem jednak, że suma ta będzie tylko wtedy wydatkowaną jeżeli c. k. Rząd zobowiąże się ją zwrócić. W rubryce tej odpadły wydatki nadzwyczajne w kwocie 14.557 K. wstawione w preliminarz roku 1903, przybył zaś wydatek nadzwyczajny w kwocie 1.000 K. wstawiony przez Komisyę i wydatek nadzwyczajny preliminowany przez Wydział kraj. w kwocie 3.000 K. na odnowienie fasady gmachu szpitalnego, kwota ta jednak wystarczy prawdopodobnie tylko na częściowe odnowienie fasady, bo całkowite kosztować będzie o wiele więcej. Kliniki otrzymały w tym roku oświetlenie elektryczne z centralnej stacyi miejskiej. Pozostały motor o sile 44-ech koni, który obecnie pracuje siłą tylko kilku koni dla pompowania wody i tarcia drzewa i cała instalacya światła elektrycznego która może być jeszcze użytą. Komisya budżetowa zwraca uwagę Wydziału kraj., czyby obecnie nie było możliwem zaprowadzić nie wielkim kosztem oświetlenia elektrycznego w gmachu szpitalnym, a przynajmniej w salach operacyjnych, skąd oświetlenie naftowe powinno być bezwzględnie wyrugowanem.

Rubr. XII. poz. 94—95. *Odsetki od kapitałów dłużnych funduszowi stypendyjnemu Głowińskiego* jak co roku . . . . . 3.520 K.

„ XIII. poz. 96. *Podatki i daniny* preliminuje się w kwocie . . 400 „ więcej o 300 K. jak na r. 1903 z powodu wyższego wymiaru należytości ekwiwalentowej z ogrodu szpitalnego.

Rubr. XIV. poz. 97—99. *Na wydatki rozmaite* preliminuje Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. kwotę . . . . 4.450 „ niższą o 300 K. jak na r. 1903 ponieważ szpital uwolnionym został od ubezpieczenia służby na wypadek choroby.

Rubr. XV. poz. 100. *Zapomogi dla położnic* preliminuje Komisya zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. w kwocie . . . . . 14.000 „ wyższej o 1.000 K. od kwoty preliminowanej na rok 1903 na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech

Rubr. XVI. poz. 101. *Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na bezpłatnym oddziale położnic* jak w r. 1903 . . . . . 200 „

Rubr. XVII. poz. 102. *Ryczałt na utrzymanie dzieci w szpitaliku św. Zofii* jak co roku . . . . . 32.000 „

Dochody.

Rubr. I. poz 1—2. *Dodatki* preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału kraj. w kwocie . . . . 56.000 K. niższej o 500 K. od kwoty preliminowanej na rok 1903. Zniżenie to nastąpiło w pozycyi 2 »od Kasy miejskiej $^1/_5$ część dochodu z myta« na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech.

Rubr. II. poz. 3 *Opłaty pośmiertne.* preliminuje się jak w roku ubiegłym w kwocie . . . . . 25.000 „

Rubr. III. poz. 4—6. Zwroty kosztów leczenia preliminuje Komisya budżetowa zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w kwocie 404.000 „ niższej o 12.000 K. od kwoty preliminowanej na rok 1903 na podstawie przecięcia z ostatnich trzech lat, które przy pozycyi 4-tej zwrotów kosztów leczenia od galic. funduszu krajowego dało sumę 353.000 K. niższą od sumy preliminowanej na rok 1903 o 7.000 K. przy pozycyi 6-tej »zwrotów od funduszów obcokrajowych i innych publicznych«, zaś dało sumę 8.000 K, niższą o 5.000 K. od kwoty preliminowanej na rok 1903.

W roku 1902 powziął Sejm, na wniosek Komisyi budże-

towej następującą uchwałę: »Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w sposób jak najbardziej energiczny ściągał od funduszów publicznych a w szczególności od kas chorych zaległe koszta leczenia w szpitalach krajowych, zachodzi bowiem uzasadniona obawa, że koszta te, w niektórych wypadkach, mogą dojść do takich sum, że wogóle ściągnięcie ich stać by się mogło niemożliwem«. Wezwanie to jednak niestety nie wiele pomogło jak świadczą następujące przykłady: 1) Kasa chorych miasta Lwowa, która z dniem 30. marca 1902 zalegała z kwotą 16.878 K., winną była szpitalowi powszechnemu we Lwowie po dzień 31. sierpnia 1903 kwotę 25.031 K. 94 gr.; 2) Kasa chorych murarzy, cieśli i kamieniarzy, która zalegała z końcem roku 1901 z kwotą 12.574 K. 64 gr., zalega obecnie z kwotą 14.315 K. 96 gr. Ponieważ więc wyż wymieniona uchwała Wys. Sejmu dotychczas nie odniosła pożądanego skutku, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

»Sejm wzywa c. k. Rząd po raz drugi, aby w sposób jaknajbardziej energiczny ściągał od funduszów publicznych a w szczególności od kas chorych zaległe koszta leczenia w szpitalach krajowych«.

Rubr. IV. poz. 7—8. *Dochód z realności i ogrodu* jak w roku zeszłym . 3.000 K.

Rubr. V. poz. 9—10. *Rozmaite* jak w roku zeszłym . . . . 3.200 „

Rubr. VI. poz. 11. *Subwencye i zwroty od c. k. Skarbu* preliminuje Komisya zgodnie z Wydziałem kraj. w kwocie . . . . . 175.619 „ niższej o 18.446 K, od kwoty preliminowanej na rok 1903, a to na podstawie wydatków klinicznych wyszczególnionych w niniejszym preliminarzu, potrącając od nich zwykłe koszta szpitalne, liczone po 1 K. 60 gr. za jeden dzień leczenia.

Sprawę zwrotu nadwyżek kosztów utrzymania chorych w klinikach przedstawia Komisya budżetewa w osobnem sprawozdaniu, w którem czyni Wys. Sejmowi stosowne wnioski.

Zestawienie sumaryczne:

Wydatki.

Rubr.	I.	90.563 K.
»	II.	100.767 »
»	III.	26.612 »
»	IV.	1.492 »
»	V.	200 »
»	VI.	8.400 »
»	VII.	290.457 »
»	VIII.	103.327 »
»	IX.	4.500 »
»	X.	600 »
»	XI.	30.800 »
»	XII.	3.520 »
»	XIII.	400 »
»	XIV.	4.450 »
»	XV.	14.000 »
»	XVI.	200 »
»	XVII.	32.000 »
	Suma	712.288 K.

Dochody.

Rubr. I.	. . .	56.000 K.
» II.	. . .	25.000 »
» III.	. . .	404.000 »
» IV.	. . .	3.000 »
» V.	. . .	3.200 »
» VI.	. . .	175.619 »
	Suma	666.819 K.

Zestawienie ostateczne:

Wydatki	. . .	712.288 K.
Dochody	. . .	666.819 »
	Niedobór	**45.469 K.**

Komisya budżetowa wnosi:

»Wysoki Sejm raczy przyjąć powyższy preliminarz kraj. szpitala powszechnego we Lwowie i pokryć wykazany niedobór w kwocie **45·469 K.** z rubryki III-ej poz. 40 wydatków funduszu krajowego.«

Lwów, dnia 10. października 1903.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Niezabitowski.

Budżet krajowy na rok 1904.

(Rubr. III. poz. 41 wydatków funduszu krajowego.)

Lit. D.

Krajowy zakład dla obłąkanych na Kulparkowie.

(Sprawozdawca poseł Kazimierz Laskowski.)

Wydział krajowy preliminuje wydatki w kwocie 5 7.940 K. Wskutek wniosków komisyi budżetowej na r. 1903 zachodzi potrzeba podwyższenia wydatków w R. III. p. 32., 33. 34. o kwotę 828 K. dlatego komisya budżetowa preliminuje wydatki na r. 1904 w sumie . 508.768 K.
więcej niż wniosek komisyi budżetowej na rok 1903 o . . . 50.358 „
Dochody wstawia komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w sumie . 557.348 „
więcej od wniosku komisyi budżetowej w r 1903 o . . 72.060 „
tak że nadwyżka w dochodach wynosi . . . . . 48.580 „
a zatem mniej niż preliminuje Wydział krajowy o . . . . 328 „
zaś więcej niż wniosek komisyi budżetowej na r. 1903 o . . . 21.702 „
Ten korzystny wynik pochodzi z preliminowanych wyższych dochodów ze zwrotu kosztów leczenia i trochę zwiększonych dochodów z dóbr.

Wydatki.

Rubryka I. (poz. 1—14).

Płace i emolumenta etatowe.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 55.169 K.
więcej o 6.928 K. niż uchwalono na r. 1903. Osobnem sprawozdaniem

z dnia 3. lipca 1903 LW. 66397 Wydział krajowy wnosi podwyższenie płacy Dyrektora z 4.400 K. na 6.000 K. oraz przyznanie Dyrektorowi relutum za wikt I. klasy w kwocie 816 K. Podzielając wywody Wydziału krajowego komisya budżetowa w nadziei że Wysoki Sejm przychyli się do wniosków Wydziału krajowego w powołanem sprawozdaniu przedstawionych preliminuje w poz. 1. kwotę 6.816 K Z powodu przepełnienia Zakładu zmuszony był Wydział krajowy dla rozszerzenia oddziału męskiego opróżnić mieszkanie prymaryusza i dlatego preliminuje dlań relutum na mieszkanie w kwocie 1200 K. Również z powodu przepełnienia zakładu zachodzi konieczna potrzeba pomnożenia służby lekarskiej i dlatego Wydział krajowy preliminuje dla dwóch nowych lekarzy kwotę 4.432 K.

Zupełnie anormalne stosunki w zakładzie kulparkowskiem wobec wzrastającege nieustannie napływu chorych — gdzie na normalnych 560 łóżek liczba chorych dochodzi 1050 — powyższe zarządzenia były konieczne i dlatego preliminowane wydatki uzasadnione.

Rubryka II. (poz. 15—20).

Koszta utrzymania osób nieetatowych.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 96.507 K.
więcej od uchwalonej na r. 1903 o 12 609 K.

Z powodu przepełnienia zakładu koniecznem jest powiększenie liczby sióstr Miłosierdzia o dwie, służby oddziałowej o 20 osób i jednego dyetarjusza które to wydatki są usprawiedliwione.

Rubr. III. (poz. 21—34.)

Pensye i emerytury.

Wydział krajowy preliminuje w tej rubryce 17.128 K. jednak z powodu wniosków komisyi budżetowej na r. 1903 o podniesienie emerytury Chrestiuka, Sebzdy i Kality — należy podnieść wydatki w tej rubryce o 828 K. i dlatego preliminuje się . . . . 17.956 K.
więcej o 1.039 K. niż wniosek komisyi budżetowej na r. 1903 z powodu tego że emerytura Karola Kality obliczoną jest na cały rok.

Rubr. IV. (poz. 35—36.)

Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski.

Preliminuje się zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego jak na r. 1903 kwotę . . . . . 192 K.

Rubryka V. (poz. 37.)

Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się jak na rok 1903 kwotę . . . . . 80 K.

Rubryka VI. (poz. 38-39.)

Remuneracye i zapomogi.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 2.220 K.
więcej od r. 1903 o 170 K. z powodu zwiększonego personalu.

Rubryka VII. (poz. 40-48.)

Koszta gospodarcze zakładu.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 258.286 K.
więcej niż w r. 1903 o kwotę 31.104 K. przeważnie dlatego że z powodu zwiększonej liczby chorych wydatki tą rubryką objęte powiększyć się musiały.

Nadto zachodzi potrzeba sprawienia nowego bilardu w miejsce zniszczonego i potrzeba ogrodzenia parku spacerowego.

Rubryka VIII. (poz. 49-52).

Koszta gospodarcze folwarku.

Na podstawie osobnego preliminarza preliminuje się zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego kwotę . . . . . 33.126 K.
wyższą od r. 1903 o kwotę 4.026 K. przeważnie z powodu koniecznych wkładów w budynki gospodarcze i pomnożenia służby folwarcznej.

Rubryka IX. (poz. 53-57).

Koszta sanitarne.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 13.050 K.
mniej niż w r. 1903 o kwotę 215 K. W tej rubryce podniesione są koszta pogrzebowe z powodu zwiększonej liczby chorych a zmniejszone wydatki na lekarstwa ze względu na przecięcie z lat ubiegłych.

Rubryka X. (poz. 58).

Koszta kancelaryjne.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 1.300 K.
wyższą od r. 1903 o 300 K. z powodu pomnożenia czynności kancelaryjnych.

Rubryka XI. (poz. 59).

Koszta kapliczne.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 700 K.
więcej od r. 1903 o 200 K. z powodu potrzeby sprawienia nowego ornatu dla kapelana gr. kat.

Rubryka XII. (poz. 60-65).

Koszta utrzymania budynków, dróg dojazdowych i urządzeń.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 21.670 K,
mniej niż w roku 1903 o kwotą 7.825 K.

Rubryka XIII. (poz. 66)

Podatki z ekwiwalentem i daniny.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 300 K.
wyższą niż w r. 1903 o kwotę 100 K. z powodu wyższego wymiaru należytości ekwiwalentowej.

Rubryka XIV. (poz. 67-70.)

Rozmaite.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się kwotę . . . . . 3.092 K.
wyższą od roku 1903 o kwotę 1.922 K.

Z powodu przepełnienia zakładu zaszła konieczna potrzeba wynajęcia czasowo dwóch ubikacyi po za obrębem zakładu dla pomieszczenia jednego lekarza i pomocnika gospodarskiego.

Rubryka XV (poz. 71.)

Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego preliminuje się jak na rok 1903 kwotę . . . . . 120 K.

Dochody.

Rubryka I. (poz. 1.)

Odsetki od kapitałów.

Preliminuje się jak w roku 1903 kwotę . . . . . 308 K.

Rubryka II. (poz. 2—3).

Dodatki.

Preliminuje się jak w roku 1903 kwotę . . . . . 1.400 K.

Rubryka III. (poz. 4-5).

Dochody z dóbr.

Preliminuje się na podstawie osobnego preliminarza folwarku zakładu zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego kwotę . . . 39.760 K. większą od r. 1903 o kwotę 4.560 K,

Rubryka IV. (poz. 6-8).

Zwroty kosztów leczenia.

Preliminuje się zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego kwotę . . . . . 510.000 K. wyższą od r. 1903 o kwotę 67.500 K. na podstawie przecięcia z lat ubiegłych.

Rubryka V. (poz. 9-12).

Rozmaite.

Preliminuje się jak w r. 1903 kwotę . . . . . 5.880 K.

Zestawienie sumaryczne.

Wydatki.

Rubr. I.	Place i emolumenta etatowe	55.169 K.
„ II.	Koszta utrzymania osób nieetatowych . . .	96.507 „
„ III.	Pensye i emerytury	17.956 „
„ IV.	Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski . . .	192 „
„ V.	Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych . .	80 „
„ VI.	Remuneracye i zapomogi	2.220 „
„ VII.	Koszta gospodarcze zakładu	258.286 „
„ VIII.	„ „ folwarku	33.126 „
„ IX.	„ sanitarne	13.050 „
„ X.	„ kancelaryjne	1.300 „
„ XI.	„ kapliczne	700 „
„ XII.	„ utrzymania budynków i dróg . . .	21.670 „
„ XIII.	Podatki	300 „
„ XIV.	Rozmaite	8.092 „
„ XV.	Wydatki z prawa patronatu	120 „
	Suma wydatków . .	508.768 K.

Dochody.

Rubr. I.	Odsetki od kapitałów	308 K.
„ II.	Dodatki	1.400 „
„ III.	Dochody z dóbr	39.760 „
„ IV.	Zwroty kosztów leczenia	510.000 „
„ V.	Rozmaite	5.880 „
	Suma dochodów . .	557.348 K.

Zestawienie ostateczne.

Dochody	557.348 K.
Wydatki	508.768 „
nadwyżka dochodów . .	**48.580 K.**

„Komisya budżetowa wnosi“:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz krajowego zakładu dla obłąkanych na Kulparkowie na rok 1904 i polecić wstawić nadwyżkę dochodów w kwocie 48.580 K. do funduszu krajowego. (Rubr. II. poz. 8.)

We Lwowie dnia 1. października 1903.

Zast. Przewodniczącego.
***K. Badeni** w. r.*

Sprawozdawca.
***K. Laskowski** w. r.*

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Folwark Zakładu Kulparkowskiego.

Sprawozdawca poseł Kaz. Laskowski.

Komisya budżetowa preliminuje wydatki i dochody folwarku opierając się na szczegółowym preliminarzu Wydziału krajowego i wstawiła wydatki w kwocie . . . . . 33.126 K.
w Rubr. VIII. preliminarzu wydatków zakładu, a dochody w kwocie . 39.760 „
w Rubr. III. preliminarzu dochodów zakładu kulparkowskiego.

Czysty dochód wynosi . . . . . **6.634** „
więcej o 534 K. od roku 1903.

We Lwowie dnia 1. października 1903.

Zast. Przewodniczącego
K. Badeni w. r.

Sprawozdawca.
K. Laskowski w. r.

Z drukarni Pillera i Spółki we Lwowie

Rubr. III. poz. 42 wydatków fund. kraj.

Lit. E.

Krajowy Szpital św. Łazarza w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Juliusz Leo.

Wydział krajowy preliminuje *wydatki* w sumie .	520.501 K.	
„ *dochody* „ .	528.777 „	
Komisya budżetowa preliminuje *wydatki* w kwocie . . .		519.392 K.
Wydatki wyższe od uchwalonych na r. 1903 o .	22.343 „	
Komisya budżetowa preliminuje *dochody* w sumie . . .		528.777 „
a więc wyższe od uchwalonych na rok 1903 o . .	2.222 „	
Bilans budżetu szpitala św. Łazarza zamyka komisya nadwyżką dochodów w sumie		9.385 „

Ilość dni leczenia przyjmuje komisya na podstawie przecięcia z ostatnich lat trzech 260.000 K.

Wydatki.

Rubr. I. poz. 1—22.

Płace i emolumenta etatowe.

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie . . . . . 80.774 K.
czyli o 10 K. wyżej ponad preliminarz 1903 r.

W załatwieniu petycyi urzędników szpitala św. Łazarza do L. 2096 wnosi Komisya budżetowa.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycyę Urzędników szpitala św. Łazarza o regulacyę płac odstępuje się Wydziałowi krajowemu jako kompetentnej władzy.“

Rubr. II. poz. 23—30.

Koszta utrzymania osób nieetatowych.

preliminuje Wydział krajowy w kwocie . . . . . 74.192 „
czyli o kwotę 5.501 K. wyżej niż na rok 1903.

To podwyższenie wydatków usprawiedliwia się:

a) nieodzowną potrzebą przyjęcia 1 Siostry Miłosierdzia dla oddziału chirurgicznego,

b) zwiększonym wydatkiem na wikt dla Sióstr Miłosierdzia i służby szpitalnej,

c) podniesieniem etatu służby o 3 osoby ze względu na wysoki stan chorych klasowych tudzież umysłowo chorych, wreszcie

d) drobnem podniesieniem płac służby dla zapobiegnięcia częstym zmianom wskutek opuszczania obowiązku.

Komisya budżetowa preliminuje wszystkie pozycye zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, uznając jednak potrzebę pozyskania dla szpitala św. Łazarza, a zwłaszcza dla oddziału umysłowo-chorych, służby o wyższej kwalifikacyi, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się Wydział krajowy, by na posady służby oddziałowej, zwłaszcza na oddziale dla umysłowo chorych przyjmował osoby odpowiednio ukwalifikowane tj. dające gwarancyę odpowiedniego obchodzenia się z chorymi oraz, by spowodowane tem zarządzeniem ewentualne podwyższenie wydatku na służbę oddziałową uwzględnił przy układaniu preliminarza budżetowegona r. 1905-ty.

Rubr. III. poz. 31—43.

Pensye i emerytury.

Preliminuje Wydział krajowy kwotę 14.595 K. czyli o 1.993 K. więcej niż w 1903 r. Podwyższenie spowodowane nowo przyznaną emeryturą b. aptekarza szpitalnego.

Komisya budżetowa, preliminując we wszystkich innych pozycyach zgodnie z Wydziałem krajowym, wstawia w uwzględnieniu petycyi Jana Huczki do L. 2804 oraz petycyi pani Ksawery Paszkowskiej do L. 2576 i L. 1866 w poz. 36. zamiast kwoty 508 K. kwotę 600 K. zaś w poz. 38. zamiast kwoty 121 K. kwotę 480 K. W ten sposób łączna suma rubryki III-ciej podniesie się o 451 K. wynosić więc będzie kwotę 15.046 K.

Zarazem wnosi Komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Emeryturę Jana Huczki b. odźwiernego szpitala św. Łazarza podwyższa się stale począwszy od dnia 1. stycznia 1904 r. w drodze łaski z kwoty 508 K. na 600 K. rocznie.

2. Dodatek na wychowanie dwóch synów p. Ksawery Paszkowskiej, wdowy po prymaryuszu, przedłuża się każdemu z nich aż do ukończenia 24-go roku życia i podnosi każdemu z nich począwszy od 1. stycznia 1904 r. z kwoty dotychczasowej 120 K. na 240 K. rocznie.

Rubr. IV. poz. 44–50 h.

Zaopatrzenia, odstawne i dary z łaski

preliminuje Wydział krajowy w kwocie 1766 K. czyli o 146 K. niżej niż na rok 1903 z powodu, iż odpadło dożywotnie zaopatrzenie z łaski Reginy Kudasowej, która zmarła w dniu 7-go września 1902 r.

Komisya budżetowa, załatwiając petycye:

1. Maryi Skibskiej do L. 2693.
2. Stefanii Stroińskiej do L. 1752
3. Maryi Głowackiej do L. 2228
4. Feliksy Flasińskiej do L. 2067.
5. Anieli Suchoniowej do L. 1972.
6. Elżbiety Kudłek do L. 2377.
7. Magdaleny Przybyłowej do L. 2283.
8. Pauliny Tyrałowej do L. 2800 i
9. Karoliny Rakoczy do L. 1799 i 2797.

wstawia kwotę . . . . . 3.506 „

na podstawie wniosków, objętych sprawozdaniem za rok 1903.

Rubr. V. poz. 51.

Odprawy i spłaty kwartałów pośmiertnych.

Zgodnie z Wydziałem krajowym jak w 1903 r. . . . 100 „

Rubr. VI. poz. 52 i 53.

Remuneracye i zapomogi.

Zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie . . . . 6.200 „

czyli o 200 K. wyżej niż na rok 1903 z powodu panującej drożyzny.

Rubr. VII. poz. 54—64.

Koszta gospodarcze.

Preliminuje Wydział krajowy w kwocie 210. 120 K. czyli o 1.826 K. mniej niż na rok 1903, głównie z powodu niższego preliminowania wydatku w poz. 54 na żywienie chorych na podstawie wyników gospodarczych z ubiegłego trzechlecia.

Komisya budżetowa, preliminując zresztą zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego, wstawia na podstawie wyników rachunkowych 1902 r. niższe cyfry w następujących pozycyach: w poz. 54 f. zamiast 12.000 K. kwotę 11.600 K., w poz. 56 zamiast 16.000 K. kwotę 15.300 K., w poz. 59 zamiast 1.400 K. kwotę 1.200 K, w poz. 64 zamiast 3.000 K. kwotę 1.000 K. czyli w ogólnej sumie rubryki VII-ej preliminuje Komisya kwotę . 206.820 K. tj. o kwotę 3.300 K. mniej niż Wydział krajowy, zaś o 5.126 K. mniej niż na rok 1903.

Rubr. VIII. poz. 65 — 71.

Koszta sanitarne.

Preliminuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w kwocie . 40.724 „ czyli o 3.740 K. więcej niż na rok 1903.

Na zwiększenie wydatków złożyły się podwyższone wydatki na potrzeby sanitarne oraz na instrumenta chirurgiczne, spowodowane ciągłym postępem wiedzy lekarskiej i wyższemi wymaganiami c. k. klinik.

Rubr. IX. poz. 72.

Koszta kancelaryjne.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego w kwocie . . . 2.400 „ czyli o 100 K. więcej niż na rok 1903.

Rubr. X. poz. 73.

Koszta kapliczne.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego . . . . 874 „ czyli o 10 K. więcej niż w 1903 r.

Rubr. XI. poz. 74—78.

Preliminuje Wydział krajowy kwotę . . . . . 27.900 „ czyli o 15.700 K. więcej niż na rok 1903. Mianowicie preliminuje Wydział

krajowy w dziale wydatków nadzwyczajnych kwotę 4.000 na wymianę rur wodociągowych, reparacyę wanien miedzianych, rekonstrukcyę wychodków i urządzenie wentylatorów kwotę 10.000 K. na zakupno dwóch nowych kotłów i bulierów; wreszcie kwotę 1.500 K. na adaptacyę oddziału położniczo-ginekologicznego. Z uwagi, iż wszystkie powyższe projektowane roboty adaptacyjne i konserwacyjne są rzeczywiście koniecznie potrzebne, preliminuje komisya zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego. Również wstawia komisya zgodnie z Wydziałem krajowym w wydatkach zwyczajnych nową pozycyę „na wynagrodzenie za czynności techniczne“ w kwocie 1.200 K., uznając potrzebę stałego nadzoru technicznego nad budynkami, wodociągami i maszynami.

Rubr. XII. poz. 79.

Podatki i daniny.

Zgodnie z Wydziałem krajowym bez zmiany . . . . 2.686 K.

Rubr. XIII. poz. 80 — 82.

Rozmaite.

Zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 3.556 „
czyli o 210 K. więcej niż na rok 1903.

Rubr. XIV. poz. 83.

Zapomogi dla położnic.

Zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 6.300 „
czyli o 100 K. więcej niż na rok 1903.

Rubr. XV. poz. 84.

Koszta utrzymania dzieci zrodzonych na oddziale położnic.

Zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 1.200 „
jak w r. 1903.

Rubr. XVI. poz. 85 i 86.

Koszta utrzymania mamek i dzieci w szpitalu św. Ludwika i w Łobzowie.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego . . . . . 46.600 K.
czyli o 2.400 K. mniej niż na rok 1903 z powodu, iż odpadł wydatek nadzwyczajny 2.400 K. na koszta urządzenia zakładu Sióstr Miłosierdzia w Łobzowie.

Rubr. XVII. poz. 87 — 89.

Zapisy.

Zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 214 „
jak w 1903 r.

Rubr. XVIII. poz. 90.

Wydatki z prawa patronatu i konkurencyi wynikłe.

Bez zmiany, jak dotychczas . . . . . 100 „

Rubr. XIX. poz. 91.

Dyety, koszta podróży i różne inne.

Bez zmiany, jak dotychczas . . . . . 200 „

Dochody.

Rubr. I. poz. 1—3.

Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.

Bez zmiany . . . . . 39.631 „
czyli o 52 K. więcej niż na rok 1903.

Rubr. II. poz. 4—12.

Dochody z dóbr i realności.

Bez zmiany . . . . . 23.846 K.
czyli o 270 K. więcej niż na rok 1903.

Zarazem wnosi Komisya z uwagi, iż położone nader korzystnie w obrębie miasta Krakowa ogrody szpitalne nie dają dotychczas — mimo przeprowadzonych przed paru laty melioracyj — odpowiednich dochodów,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się Wydział krajowy, by przeprowadził odpowiednie zarządzenia celem podniesienia dochodu z ogrodów szpitalnych“.

Rubr. III. poz. 13—15.

Zwroty kosztów leczenia.

Bez zmiany . . . . . 459.000 „
czyli o 1.000 K. więcej niż na rok 1903.

Rubr. IV. poz. 16 i 17.

Dochody rozmaite.

Bez zmiany . . . . . 1.800 „
jak na rok 1903.

Rubr. V. poz. 18 i 19.

Zwroty od c. k. Skarbu państwa.

Bez zmiany . . . . . 4.500 „
czyli o 900 K. więcej niż na rok 1903, na podstawie wynikłości z lat ubiegłych.

Zestawienie sumaryczne.

Wydatki.

Rubryka	I.	80.774	K.
„	II.	74.192	„
„	III.	15.046	„
„	IV.	3.506	„
„	V.	100	„
„	VI.	6.200	„
„	VII.	206.820	„
„	VIII.	40.724	„
„	IX.	2.400	„
„	X.	874	„
„	XI.	27 900	„
„	XII.	2.686	„
„	XIII.	3.556	„
„	XIV.	6.300	„
„	XV.	1.200	„
„	XVI.	46.600	„
„	XVII.	214	„
„	XVIII.	100	„
„	XIX.	200	„
	Suma wydatków	519.392	K.

Dochody.

Rubryka	I.	39.631	K.
„	II.	23.846	„
„	III.	459.000	„
„	IV.	1.800	„
„	V.	4.500	„
	Suma dochodów	528.777	K.

Zestawienie ostateczne:

Wydatki	519.392	K.
Dochody	528.777	„
Nadwyżka dochodów	**9.385**	**K.**

Komisya budżetowa wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz budżetu szpitala św. Łazarza w Krakowie na rok 1904 i polecić pobrać nadwyżkę dochodów w kwocie 9.385 K. do Rubr. II. budżetu dochodów funduszu krajowego“.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Juliusz Leo.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1904.

Rubr. III. poz. 43, 44 i 44 a) wydatków.

Sprawozdawca poseł Dr. Jabłoński.

W poz. 43. „Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach, przyjęte na fundusz Krajowy w zastępstwie gmin“ preliminuje Wydział krajowy na podstawie przecięcia 10.000 K.

Komisya budżetowa zgodnie z Wydziałem krajowym wnosi:

Poz. 43. Koszta utrzymania rozmaitych osób w szpitalach, przyjęte na fundusz krajowy w zastępstwie gmin (ryczałt) . . . . . 10.000 K.
Poz. 44. Schmidowa Walerya, wdowa po rządcy szpitala w Przemyślu, nadzwyczajne . . . . . 200 „
Poz 44a) Rampeltowa Marya, wdowa po rządcy szpitala w Rzeszowie, nadzwyczajne . . . . . 400 „

Zast. przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Dr. Jabłoński.

Rubr. III. pozycya 45 wydatków funduszu krajowego.

Lit. F.

Fundusz podrzutków w Krakowie.

Sprawozdawca poseł Juliusz Leo.

Komisya budżetowa preliminuje zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego

WYDATKI:

Rubr.	*I.*	*poz.* *1.*	Funkcyonaryusze szpitala za czynności przy tym funduszu	100 K.
„	*II.*	„ *2.*	Potrzeby kancelaryjne	40 „
„	*III.*	„ *3-4*	Remuneracye	50 „
„	*IV.*	„ *5.*	Za utrzymanie dzieci przyjętych na mocy ustawy z 10 maja 1873 w miarę własnych funduszów . .	3.330 „
„	*V.*	„ *6.*	Koszta leczenia dzieci	20 „
„	*VI.*	„ *7.*	Rozmaite	100 „
			Ogólna suma wydatków .	3.640 K.

DOCHODY:

Rubr. I. Odsetki od efektów, kapitałów i fundacyj.

Poz *1.*	Od efektów:			
	a) 4% listy zastawne gal. Banku kraj. zostające w posiadaniu . . . . . 36.200 =	1.448 K.		
	4% listy zastawne gal. Banku kraj. zakupić się mające za kapitał 976 K. 28 gr. przez fundusz krajowy do zwrotu przypadający 1.000 K.	40 „	1.488 K.	
	b) 4½% listy zastawne gal. Banku kraj. 5.400 zł. =	10.800 „	486 „	
	Do przeniesienia .		1.974 K.	

	Z przeniesienia .		1.974 K
c) 4% obligacye gal. fund. propinacyjnego 5.900 zł. =	11.800 „		472 „
d) 4% listy zastawne gal. Towarzystwa kred. ziemskiego	800 „		32 „
	Dochody poz. 1. . .		*2.478 K.*
Poz. 2. Od kapitałów:			
a) 4½% od reszty kapitału dłużnego przez fund. kraj. 21.204 K. 56 gr.			998 K.
b) 5% od kapitału fundacyjnego Tarły			164 „
	Ogólna suma dochodów . .		3.640 K.
	W porównaniu z wydatkami . .		3.640 „
	okazuje się **niedobór** w kwocie . .		—.—

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Juliusz Leo.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1904.

(Rubr. III. poz. 46 wydatków funduszu krajowego.)

II. Koszta utrzymania podrzutków.

(Sprawozdawca poseł Kazimierz Laskowski.)

Wydatki z tego tytułu wynosiły:

w r. 1900 — 57.449 K.
1901 — 52.611 „
1902 — 68.185 „

Zaokrąglając przecięcie 59.415 K, Wydział krajowy preliminuje na ten cel kwotę 60 000 K, czyli o 5.000 K więcej, niż na rok 1903 wstawiono.

Zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego, Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Rubryka III. (poz. 46).

Koszta utrzymania podrzutków w kraju i zagranicą . . . . 60.000 K.

Lwów, 6. października 1903.

Zast. Przewodniczącego.
K. Badeni w. r.

Sprawozdawca.
K. Laskowski w. r.

Z drukarni Pillera i Spółki we Lwowie

Budżet krajowy na rok 1904.

„Sprawy zdrowotne.“

Rubr. III. poz. 47—50 wydatków.

(Grupa III. „Publiczna służba zdrowia“.

Sprawozdawca poseł Dr. Jabłoński.

Komisya budż. wnosi zgodnie z Wydziałem krajowym:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poz.	*47.*	Na koszta podróży dla lekarzy okręgowych, oraz subwencye dla powiatów na pokrycie przewyżki wydatków na płace po nad 1% podatków bezpośrednich przypisanych do poboru w całym powiecie	95.000 K.
„	*48.*	$^1/_3$ część kosztów lekarstw dla epidemicznie chorych . .	6.500 „
„	*49.*	Utrzymanie i odświeżanie krowianki	24.000 „
„	*50.*	Koszta podróży i dyety lekarzy z powodu szczepienia ospy ochronnej	132.000 „

Zast. przewodniczącego.
K. Badeni.

Sprawozdawca.
Dr Jabłoński.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie

Sprawy zdrowotne.

Rubr. III. grupa IV. poz. 51 62a) wydatków.

„Zasiłki dla zakładów sanitarnych“.

Sprawozdawca poseł Dr. Jabłoński.

Komisya budżetowa wnosi:

Poz.	51.	Dla Zakładu szczepienia wścieklizny Dra Bujwida w Krakowie stała subwencya	2.000 K.
„	52.	Szpitale S. S. Miłosierdzia w Czerwonogrodzie, Rozdole i Bursztynie	1.800 „
„	53.	Szpital S. S. Miłosierdzia w Nowosiołkach	600 „
„	54.	Dla szpitala św. Zofii we Lwowie, subwencya na utrzymanie kolonii leczniczej w Iwoniczu	1.600 „
„	55.	Szpital komisyi klimatycznej w Zakopanem	600 „
„	56.	Dla OO. Bonifratrów w Krakowie, na amortyzacyę pożyczki 60.000 K. na dokończenie budowy szpitala w Krakowie *(uchwała Sejmu z 10. lipca 1902)*	3.600 „
„	56a)	OO. Bonifratrom w Krakowie celem ulżenia w kosztach utrzymania chorych	1.000 „
„	57.	Zakład św. Józefa dla chorych nieuleczalnych i wyzdrowieńców we Lwowie	2.000 „
„	58.	Lecznica powszechna we Lwowie, do rozporządzalności Wyd. kraj.	2·000 „
„	58a)	Lecznica powszechna we Lwowie, na rozszerzenie i wewnętrzne urzadzenie *(w załatwieniu petycyi do Ls. 2715|1930)* jednorazowo .	1.500 „
„	59.	Kolonia lecznicza w Rymanowie	1.000 „
„	60.	Kolonia lecznicza w Rabce na utrzymanie dzieci w lecznicy .	300 „

„ 61. Towarzystwo ratunkowe ochotnicze we Lwowie . . . . 600 K.
„ 62. Towarzystwo ochotnicze ratunkowe w Krakowie . . . 600 „
„ 62a) Towarzystwu hygienicznemu we Lwowie (celem ułatwienia szerzenia zasad hygieny i dopomożenia wydawaniu „Przeglądu hygienicznego“ — w załatwieniu petycyi do Ls. 2557|1795 . . . 400 „

Co do petycyi gminy Peczeniżyn o udzielenie subwencyi na urządzenie szpitalika izolacyjnego i syfilitycznego.

Komisya budżetowa wnosi:

Petycyę gminy Peczeniżyn do Ls. 2708|1923, odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego postawienia wniosku.

Zast. Przewodniczącego.
K. Badeni

Sprawozdawca.
Jabłoński.

Z d ukarni Pillera i Spółki we Lwowie

Budżet krajowy na rok 1904.

Rubryka IV, pozycya 63—88 wydatków.

Dobroczynność.

Sprawozdawca poseł Barwiński

Na rok 1903 preliminował Wydział krajowy			61.723 K.
„ „ 1904 „ „ „			61.523 „
a mianowicie w rubryce zwyczajnych wydatków . .	38.948 K.		
„ nadzwyczajnych „ . .	22.575 „		
zatem mniej o . .			200 K.

Komisya budżetowa wnosi:

		zwyczajne	nadzwyczajne
Poz. 63.	Dom ubogich i sierót w Krakowie . . .	10.848 K.	
„ 64.	Zakład św. Józefa dla osieroconych chłopców w Krakowie	2.000 „	
„ 65.	Towarzystwo Miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie. Tem samem załatwioną zostaje petycya l. 3365.	2.400 „	
„ 66.	Zakład osieroconych dziewcząt imienia ks. Józefa Ziemiańskiego w Przemyślu	1.000 „	
„ 67.	Towarzystwo opieki nad niemowlętami pod wezwaniem „Dzieciątka Jezus“ we Lwowie, subwencya zwyczajna	400 „	
„ 68.	Towarzystwo j. w., rata amortyzacyjna pożyczki 65.000 K. zaciągnąć się mającej na budowę domu III. i IV. rata (z okresu umorzenia 34½ lat) .		3.575 K.
„ 69	Ryczałt na zasiłki dla ochronek, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z 5. lutego 1896. *Do tej pozycyi odsyła Komisya budżetowa wszystkie petycye wymienione w dotyczącej rubryce sprawozdania na rok 1903*	5.000 „	
„ 70.	Towarzystwo kolonii wakacyjnej dla dziewcząt we Lwowie	200 „	
„ 71.	Zarząd główny Towarzystwa pedagogicznego, na lwowską kolonię wakacyjną, *zasiłek stały* .	400 „	
„ 72.	Towarzystwo imienia św. Salomei, opieki nad wdowomi i sierotami we Lwowie . . .	200 „	
	Do przeniesieniu .	22.448 K.	3.575 K.

		zwyczajne	nadzwyczajne
	Z przeniesienia .	22.448 K.	3.575 K.
poz. 73.	Zgromadzenie Służebnic Serca Jezusowego w Krakowie	200 „	
„ 74.	Towarzystwo opieki nad sługami im. św. Jadwigi we Lwowie	200 „	
„ 75.	Zakład staruszek i kalek w Krakowie na Blichu im. hr. Sołtykowej	200 „	
„ 76.	Komitet „Domu pracy“ na Kaźmierzu w Krakowie	1.000 „	
„ 77.	Zakład św. Jadwigi w Krakowie *(stała subwencya)*	1.200 „	
„ 78.	Przytulisko brata Alberta we Lwowie i Krakowie *(stała subwencya)*	2.000 „	
„ 79.	Ks. Siemiaszki Kazimierza „Dom schronienia i dobrowolnej pracy“ dla opuszczonych i moralnie zaniedbanych chłopców w Krakowie . .	1.600 „	
„ 80.	Na opłatę procentów (4%) od pożyczki 40.000 K. zaciągnąć się mającej przez Towarzystwo budowy tanich mieszkań dla robotników katolickich w Krakowie (IV. rata z 30-to lecia w myśl uchwały sejmowej z 12. lipca 1902)	1.600 „	
„ 81.	Na zasiłki dla weteranów z r. 1831 do dyspozycyi Wydziału krajowego	4.500 „	
	Do tej pozycyi odnosi się rezolucya uchwalona przy pozycyi 83 na rok 1903.		
„ 81 a)	Dla przytuliska uczestników powstania z r. 1863/4 w Krakowie *(jednorazowo)*		500 „
„ 82.	Dla księży unitów chełmskich, ich wdów i sierót	2.400 „	
„ 83.	I. Towarzystwo głuchoniemych „Nadzieja“ we Lwowie	200 „	
„ 84.	Stowarzyszenie opieki nad uwolnionymi więźniami we Lwowie	200 „	
„ 84. a)	Towarzystwo wzajemnej pomocy diaków gr. k. archidyecezyi lwowskiej		200 „
„ 84 b)	Towarzystwo wzajemnej pomocy diaków gr. k. dyecezyi stanisławowskiej		200 „
„ 84 c)	Komitet herbaciarni centowej we Lwowie .		200 „
	Tem samem załatwione zostają petycye l. 2.684, l. 2.247, l. 2.714.		
„ 85.	Kongregacya ruska SS. Służebniczek w Krystynopolu (do rozporządzalności Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatamj) .	1.000 „	
„ 86.	Ks. Cyryl Sielecki gr. kat. proboszcz w Zużlu, na nowicyat ruskich Sióstr Sakramentek Najśw. Maryi Panny, do rozporządzenia Wydziału krajowego, w porozumieniu z gr. kat. Ordynaryatami	200 „	
„ 86 a).	Dla stowarzyszenia sług katolickich im. św. Zyty we Lwowie, *(jednorazowy zasiłek)* . . .		200 „
„ 87.	Gminie Kolbuszowa, na opłatę odsetek od pożyczki zaciągniętej dla pogorzelców (z przyznanych na lat 10 po 3.000 K. V. rata — w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 10. kwietnia 1900 r.)		3.000 „
„ 88.	Gminie m. Nowego Sącza, na opłatę odsetek (najwyżej 4%) od pożyczek 400.000 K. zaciągniętych na odbudowanie zniszczonych pożarem bu-		
	Do przeniesienia .	38.948 K.	7.875 K.

		zwyczajne	nadzwyczajne
	Z przeniesienia .	38.948 K.	7.875 K.
	dynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (X. rata z przyznanych przez 20 lat) .		16.000 „
poz. 88 a)	Gmina m. Mikuliniec, na opłatę odsetek od pożyczki 20.000 K. na lat 10, zaciągnąć się mającej, na odbudowanie zniszczonych pożarem budynków miejskich, regulacyę ulic i inne inwestycye (2. rata)		850 „
	Komisya budżetowa *odstępuje Wydziałowi krajowemu* petycyę l. 3.060 komitetu szwalni Kongregacyi dzieci Maryi w Jarosławiu i petycyę l. 3.053 Przełożonej SS. Służebniczek N. M. P. w Starejwsi do zbadania. Nad petycyą stowarzyszenia sług katolickich św. Zyty w Stanisławowie z l. 2900 i nad petycyą Stowarzyszenia „Ojczyzna“ we Wiedniu l. 3218 *przechodzi Sejm do porządku dziennego.*			
	Suma rubryki IV. .	38.948 K.	24.725 K.
			63.673 K.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Barwiński.

z karta i litografii Pillera Sp. ak. Lwów.

Budżet krajowy na rok 1904.

Rubr. V. poz. 89—96 wyd.

Oświata.

Sprawozdawca Włodzimierz Kozłowski.

I. Akademia umiejętności i Rada szkolna krajowa.

Poz. 89. Akademia umiejętności w Krakowie:

a) zasiłek stały	70.000 K.	
b) zasiłek na utrzymanie wyprawy naukowej pod kierownictwem profesora Dra Smolki w Archiwum Watykańskiem (na trzechlecie 1901/2—1903/4) .	4.000 „	
c) na wydanie atlasu geologicznego wraz z tekstem (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . .	5.000 „	79.000 K.

czyli o 18.000 K. *więcej* aniżeli preliminowano na r. 1902 i w tymże roku rzeczywiście wydano.

Powiększenie wydatków jest wynikiem podwyższenia kwoty przeznaczonej na zasiłek stały dla Akademii umiejętuości w preliminarzn Wydziału krajowego.

Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi w osobnem sprawozdaniu wyciąg z petycyi Akademii umiejętności, w której Akademia umiejętności żąda podwyższenia zasiłku do wysokości 80.000 K.

Na dochody Akademii umiejętności składają się dwie pozycye, a mianowicie dotacya państwowa 40.000 K. i dotacya krajowa 52.000 K., które na pokrycie wydatków Akademii, wobec zwiększonej jej działalności, żadną miarą wystarczyć nie mogą.

Najlepszego na to dowodu dostarczy pobieżny przegląd wydawnictw Akademii, które wymagają znacznych nakładów.

Wydział filologiczny Akademii przedsięwziął nowe nader cenne wydawnictwo „Biblioteka przekładów klasyków greckich i łacińskich“, które znajomość klasycznego świata i poczucie piękna rozszerza w szerokich kołach.

Komisya językowa rozpoczyna opracowanie słownika staropolskiego.

Wydział filologiczny wydał 37. tom ogólnego zbioru swoich rozpraw, zawierający nader cenną rozprawę Hecka o Szymonie Szymonowiczu i Kazimierza Morawskiego Catulliana et Ciceraniana.

Cały zbiór jest dowodem gorliwej a umiejętnej zbiorowej pracy zarówno nad filologią klasyczną, jak i nad historyą języka polskiego, literatury polskiej, a poszczególnie filologii w Polsce.

Komisya literacka myśli podjąć wypracowanie inwentarza wszystkich rękopismów, zawierających zabytki do historyi piśmiennictwa i języka polskiego, rozrzuconych na przestrzeni dawnej Polski.

Komisya historyi sztuki czyni znaczne wydatki z powodu reprodukcyi, bez których wydawanie rozpraw i opisów byłoby bezcelowe. Publikacye tejże komisyi zwracają na siebie powszechną uwagę w kraju i zagranicą.

Tak treść, jak i forma tego wydawnictwa na nią zupełnie zasługuje. W wydawnictwie tem znajdzie się reprodukcye rozprószonych po całej Europie obrazów, z historyą polską mających związek, historyę i reprodukcye miast i zamków naszych, jak n.p. Jarosławia, Biecza, Dukli i t. d., materyały do historyi polskiej rzeźby, polskiego drzeworytnictwa i polskiej broni. Tak bogactwa treści, jak i sposobu wykonania reprodukcyi mogą pozazdrościć wydawcy niejednej publikacyi obcej tego rodzaju. Niech też będzie wolno wyrazić nadzieję, że idąc za przykładem Sejmu, społeczeństwo Wydawnictwa komisyi historyi sztuki, które powinny się znajdować na stole każdego zamożniejszego a wykształconego człowieka, a przedewszystkiem we wszystkich bibliotekach szkolnych, czynnie popierać będzie.

Komisya historyczna zbiera fotograficzne zdjęcia wszystkich oryginalnych dokumentów polskich od XII. wieku do połowy XIV. stulecia. Ciągłe podróże, jakich praca ta wymaga i zdjęcia fotograficzne w naturalnej wielkości, pociągają za sobą znaczne wydatki.

Komisya prawnicza podjęła krytyczne wydawnictwo zbioru ustaw polskich i ten cel wydawnictwa stał się przyczyną znacznych wydatków na podróże naukowe, które wyczerpały nadzwyczajną subwencyę 12.000 na cele komisyi prawniczej przyzwoloną.

Wydział historyczno-filozoficzny otrzymuje corocznie coraz bogatsze materyały przesełane do druku.

Zawarta w XVI. tomie seryi II. a w 41 tomie ogólnego zbioru Monografiia Maszkienic Bujaka jest nader zajmującym przyczynkiem do najnowszej historyi stosunków ekonomicznych, może też stanowić wzór dla wydawnictw tego rodzaju, a rozprawa dra Zakrzewskiego polega na źródłowych badaniach nad historyą Cystersów w Szczyrzycu, w związku z kolonizacyą przez ten klasztor przeprowadzoną.

Wydział historyczno-filozoficzny wydał w r. 1902 Tom 43. ogólnego zbioru, a XVIII., II. seryi, zawierający cenne zabytki do historyi kościoła polskiego i pierwszych dziejów Słowiańszczyzny, podczas gdy t. 42. poświęcono głównie badaniom nad historyą prawa polskiego.

Wydawnictwa Wydziału matematyczno-przyrodniczego ogłaszane w językach obcych w celu zapoznania świata naukowego w całej Europie z postępami nauki na tem polu, są nader kosztowne; dołączają do nich bowiem wiele tablic, jedno lub kilkokolorowych. W r. 1902 przekroczenie budżetu Wydziału wynosi 12.000, a wstrzymanie robót bez osłabienia twórczości naukowej w laboratoryach i klinikach jest niepodobieństwem.

W r. 1902 wyszedł 39 tom rozpraw Akademii Umiejętności Wydziału matematyczno przyrodniczego, a XIX tom drugiej seryi. Rzeczony tom zawiera 10 rycin i 7 starannie wykonanych tablic, których reprodukcya jest przyczyną znacznych kosztów.

W r. 1901 zaś wyszedł tom 41 ogólnego zbioru, a 1 tom III seryi rozpraw Wydziału matematyczno-przyrodniczego działu A. obejmujący nauki matematyczno-fizyczne z 1 mapą, 2 tablicami i 4 rycinami w tekscie. Wydawnictwo rzeczone zawiera cały szereg rozpraw, świadczących o niepospolitym postępie nauk odnośnych, a nie pomija również historyi tychże nauk w Polsce, jak o tem swiadczy n. p. rozprawa p. Birkenmajera: „Marco Beneventano, Kopernik, Wapowski, i najstarsza mapa geograficzna Polski“ z dokładną jej reprodukcyą.

W r. 1902 rozpoczęła się również nowa serya tom 2. A. Działu nauk matematyczno-fizycznych, ogólnego zbioru tom 42. z 15 tablicami i 22 rycinami w tekście.

Wydany w r. 1901 41. tom rozpraw Wydziału matematyczno-przyrodniczego dział B. (Serya III t. I) z 22 tablicami i 12 rycinami w tekście, obejmuje nauki biologiczne i zawiera między innemi szczegółowe wyniki poszczególnych badań, czynionych w rozmaitych okolicach Galicyi, jak n. p. otwarcie warstw inoceraminowych z okolicach Gorlic i Rzeszowa, — które stanowią cenny przyczynek do geologii.

W rozprawach sekcyi meteorologicznej znajdzie spostrzeżenia i daty o świecie roślinnym i zwierzęcym i obfite owoce wykonywanych w poszczególnych miejscowościach, studyów o gradach, piorunach, ciepłocie, ciśnieniu powietrza. średnim kierunku wiatru i wielu inny ch zjawiskach przyrody.

Sekcya botaniczna i zoologiczna przedłożyły w wydawnictwach Akademii również dowody sumiennej, umiejętnej pracy.

Tom 2 B (ogólnego zbioru t. 42) zawierający prace w dziedzinie nauk biologicznych, ogłosił między innemi pracę prof. Szajnochy o pochodzeniu oleju skalnego w Wójczy w Królestwie polskiem.

Sekcya rolnicza przeprowadziła specyalnie florystyczną analizę łąk i siana w poszczególnych miejscowościach, oraz studya nad wydatnością drzewostanów w naszych lasach, w chwili ich sprzętu.

Komisya antropologiczna zamierza przystąpić do systematycznej pracy nad zwyczajami, mieszkaniami i ubiorem naszego ludu; Koszt koniecznych przy publikacyach reprodukcyi przenosi kilkakrotnie dotacyę tej komisyi.

Komisya archeologiczna nie ma również dostatecznych środków do gromadzenia materyałów przedhistorycznych i rozkopywania mogił i kurhanów.

Oprócz rzeczonych prac, wydaje Akapemia umiejętności Bibliografię przyrodniczą polską dla instytucyi w Londynie, która pracuje nad zebraniem powszechnej bibliografii nauk przyrodniczych.

Podniesiono w komisyi życzenie, ażeby albo bezpłatnie, albo za znacznie zniżoną cenę Akademia udzielała swoich wydawnictw profesorom szkół średnich, a wydawnictw Komisyi historyi Sztuki bibliotekom szkolnym. Z uznaniem należy stwierdzić, że Akademia Umiejętności od dłuższego przeciągu czasu w tym kierunku robi wielkie ułatwienia. Akademia umiejętności daje swoje wydawnictwa wszystkim gimnazyom i szkołom realnym bezpłatnie; innym zakładom lub instytucyom, jak n. p. Tow. akademickim, seminaryom i t. p. według uznania zarządu na podstawie wnoszonych podań i w miarę rozporządzalności egzemplarzy (zniżenie ceny, albo bezpłatnie); dla wydawnictw historyi sztuki nie ma w zasadzie żadnych unormowanych z góry ułatwień, ale również Akademia uwzględnia pracujących na polu historyi sztuki i udziela pewnych ułatwień w granicach możności. Całe to wydawnictwo obejmuje 500 egz.

Całość wydawnictw Akademii Umiejętności, kilkaset tomów obejmująca, to pomnikowe dzieło, które świadczy o wytrwałem poświęceniu dla nauki, a o jaknajgorętszem zamiłowaniu rzeczy ojczystych, za które tak Sejm, jak i kraj winien Akademii żywą wdzięczność.

W szczupłej jedynie mierze da Sejm nowy dowód tej wdzięczności, podwyższając zasiłek dla Akademii. Potrzebę tego podwyższenia uzasadnia stosunek ciągle wzrastających wydatków Akademii do jej dochodów. W dochodach Akademii nie ma żadnego wzrostu, któryby mógł pokryć wydatki, rząd bowiem subwencyi dotychczas nie podwyższył, kolej szczawnicka nie przyszła do skutku a z tego i rentowność Szczawnicy się nie zwiększyła.

Jakkolwiek w roku, w którym końce budżetu związać tak trudno, każde podwyższenie wydatku przedstawia pewne trudności, nie może Sejm odmówić zwiększenia zasiłku jedynej instytucyi polskiej, która z pracami uczonych polskich zapoznaje świat uankowy.

Ze względu na fakt, że Rząd subwencyi dla Akademii nie podwyższył,

Komisya wnosi:

Wzywa się c. k. Rząd, aby do preliminarza budżetu państwowego począwszy od roku 1904 wstawiał jako dotacyę państwową dla c. k. Akademii Umiejętności w Krakowie zamiast dotychczasowych 40.000 koron sumę 50.000 koron.

	zwyczajne	nadzwyczajne
Poz. 90. Sześciu członków Rady szkolnej krajowej po 2.400 K.	14.400 K.	
Poz. 91. Sawczyńska Jadwiga, wdowa po ś. p. Zygmuncie Sawczyńskim, stały roczny dodatek do pensyi emerytalnej		1.000 K.
Poz. 92. Ilnicka Marya, wdowa po członku Rady szkolnej krajowej śp. Bazylim Ilnickim, stały dożywotni datek roczny		720 „

II. Wydatki na publiczne szkoły ludowe.

Poz. 93. Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego krajowego, wedle osobnego sprawozdania	8,280.938 K.	
Poz. 94. Rada szkolna krajowa na pokrycie niedoboru funduszu szkolnego emerytalnego, wedle osobnego sprawozdania	764.868 „	
Poz. 95. Na subwencyę dla istniejących już internatów, do rozporządzalności Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową . . .	12.000 „	
Poz. 96. Na budowę domów dla internatów .		40.00 „

Przewodniczący:
Dunajewski.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Do rubr. V. poz. 93. Wydatków funduszu krajowego.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej z preliminarza krajowego funduszu szkolnego na rok 1904.

Wydatki funduszu szkolnego wynosiły	w r. 1896 . .	6,704.358 K
	w r. 1897 . .	7,128.746 „
	w r. 1898 . .	7,592.728 „
	w r. 1899 . .	8,016.033 „
	w r. 1900 . .	8,923.719 „
	w r. 1901 . .	9,423.939 „
	w r. 1902 . .	10,140.160 „
	według preliminarza 1903 . .	11,049.003 „
Na rok 1904 preliminowano wydatki w preliminarzu Wydziału krajowego		11,714.916 „
a) w w dodatkowych wnioskach Wydziału krajowego zakomunikowanych *brevi manu* referentowi		1.400 „
		11,716 316 K
Według wniosków Komisyi wynosić będą wydatki na r. 1904		**11,722.216** „
czyli o		5.900 „
więcej od kwoty przez Wydział krajowy na r. 1904 preliminowanej o		673 213 „
więcej od wniosków Komisyi na r. 1903, a o		1,582.056 „
więcej od wydatków z r. 1902.		
Wydatki zwyczajne na r. 1904 wynosić będą według wniosków komisyi		11,460.840 „
czyli o		5.300 „
więcej od preliminarza Wydziału krajowego.		
Wydatki nadzwyczajne na r. 1904 wynosić będą wedle wniosków komisyi		261.376 „
czyli o		2.000 „
więcej od pierwotnie przez Wydział krajowy Sejmowi przedłożonego preliminarza.		
Dochody wynosiły	w r. 1896	2,847.000 „
	w r. 1897	3,184 036 „
	w r. 1898	2,989.216 „
	w r. 1899	3,052.042 „
	w r. 1900	3,252.084 „
	w r. 1901	3.236.679 „
	w r. 1902	3,412.891 „
	Według preliminarza 1903	3,186.409 „
Komisya przyjmuje dochody na rok 1904 zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego		**3,441.278** „
Dochody na rok 1904 będą wedle powyższych wniosków o . .		254.869 „
wyższe od dochodów preliminowanych na rok 1903, o . . .		28.387 „
wyższe od dochodów z r. 1902.		

Niedobór wynosił w r. 1896	3,857.358 K
w r. 1897	3,944.710 „
w r. 1898	4,603.512 „
w r. 1899	4,964.091 „
w r. 1900	5,671.635 „
w r. 1901	6,187.260 „
w r. 1902	6,727.269 „
Niedobór przyjęty na r. 1903	7,862.594 „
Według wniosków Komisyi wynosić będzie niedobór na r. 1904	**8,280.938** „
czyli o	7.300 „
więcej od kwoty niedoboru pierwotnie w preliminarzu Sejmowi przedłożonym przez Wydział krajowy przyjętej, a o	418.344 „
od niedoboru przyjętego na r. 1903.	

Suma wszystkich wydatków (t. j. wydatków funduszu szkolnego krajowego, funduszu okręgu miasta Lwowa, funduszu szkolnego emerytalnego i funduszów szkolnych miejscowych na szkoły ludowe wynosiła

w roku 1896	9,829.050 „
w roku 1897	10,170.714 „
w roku 1898	11,873.306 „
w roku 1899	11,524.169 „
w roku 1900	11,953.964 „
w roku 1901	10,935.795 „
czyli o	1,018.169 „
mniej od wydatków w roku 1900.	

Rubr. I. poz. 1.

Na płace i dodatki na mieszkanie nauczycieli etatowych		7,019.900 K
czyli o	119.710 K	
więcej od kwoty na r. 1903 uchwalonej, a o	882.346 „	
więcej od kwoty wykazanej w zestawieniu rachunków z r. 1902.		
W przedłożonym Komisyi wykazie wydatków na płace i dodatki na mieszkanie dla nauczycieli etatowych wynoszą rzeczone wydatki	7,799.910 „	
Interkalarya oblicza Rada szkolna 10%. Wedle obliczenia Rady szkolnej wynosić będą rzeczone interkalarya	779 991 „	
Po ich potrąceniu otrzyma się kwotę	7,019.919 K	
Rada szkolna krajowa w preliminarzu swoim zaokrągliła powyższą kwotę na	7,019.900 „	

Na wzrost wydatku wpłynęło po pierwsze zorganizowanie 82 nowych szkół po drugie reorganizacya 116 szkół na więcejklasowe, a wreszcie po trzecie stałe obsadzenie większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych.

Liczba szkół nieczynnych wynosiła w r. 1891|2	278
1892|3	321
1893|4	421
1894|5	453
1895|6	479
1896|7	505
1897|8	480
1898|9	372
1899|900	341
1900|1	319
1901|2	292

A więc do roku 1896|7 liczba szkół nieczynnych ciągle się zwiększa (w r. 1896|7 o 26 w r. 1894|5 o 41, w r. 1893|4 o 91, w r. 1892|3 o 43, w r. 1897|8 zmniejszyła się o 25 szkół a w r. 1898|9 wskutek powiększenia frekwencyi seminaryów i polepszenia stanu materyalnego nauczycieli, jak również wskutek postawienia lub odnowienia wielu budynków szkolnych uczyniono wielki krok naprzód i liczba szkół nieczynnych zmniejszyła się o 108 szkół. W r. 1899|900 zmniejszyła się także liczba

szkół nieczynnych o 31, w r. 1900|1 zmniejszyła się liczba szkół nieczynnych o 22, a w r. 1901|2 o 27. Postęp zatem pod tym względem ciągły, choć nie tak znaczny, tak w latach 1893—5 i 1898|9.

Preliminarz na r. 1902 zapowiada zorganizowanie 82 nowych szkół.

Liczba szkół nieczynnych dla braku budynku i nauczyciela wynosiła w r. 1894|5 237
1895|6 272
1896|7 248
1897|8 279
1898|9 242
1899|900 235
1900|1 238
1901|2 236

a więc zmniejszyła się o dwie szkoły. Postęp w tej mierze dość powolny.

Najważniejszą jednak jest liczba tych szkół, w których znajduje się odpowiedni budynek, a nauka nie odbywa się jedynie tylko z powodu braku nauczyciela.

W r. 1894|5 wynosiła ich liczba 216
„ 1895|6 „ „ „ 207
„ 1896|7 „ „ „ 257
„ 1597|8 „ „ „ 201
„ 1898|9 „ „ „ 130
„ 1899|900 „ „ „ 106
„ 1900|1 „ „ „ 81
„ 1901|2 „ „ „ 56

Liczba szkół nieczynnych tej kategoryi w których znajduje się odpowiedni budynek, a które są nieczynne jedynie tylko z powodu braku nauczyciela:

W r. 1895|6 zmniejszyła się o . . . . . 11 szkół
„ 1895|6 zwiększyła się o . . . . . 51 „
„ 1897|8 zmniejszyła się o . . . . . 56 „
„ 1898|9 „ „ „ . . . . . 71 „
„ 1899|900 „ „ „ . . . . . 24 „
„ 1900|1 „ „ „ . . . . . 25 „
„ 1901|2 „ „ „ . . . . . 25 „

Szkół nieczynnych, w których jest budynek, a nie ma nauczyciela, jest przeto znacznie mniej, aniżeli w sześciu latach poprzednich postęp w zmniejszaniu się ich, jednak w trzech latach ostatnich jest wolniejszym, aniżeli w r. 1896|7 i 1898|9.

Liczba uczniów i uczennic zapisanych do seminaryów nauczycielskich wynosiła:

W r. 1901|2 . . . . . 3.348
a więc wzrosła w porównaniu do r. 1900|1 o . . 628
W r. 1900|1 . . . . . 2.720
„ 1899|1900 wynosiła 2.645
a więc wzrosła w r. 1900|1 o 75
W r. 1899—900 wzrosła w porównaniu do roku poprzedniego o 76
W r. 1898|9 wzrosła w porównania do roku poprzedniego o 170
„ 1897|8 o 54
„ 1896|7 o 183
„ 1895|8 o 256
„ 1894|5 o 254
„ 1893|4 o 384

Pod tym względem uczyniono też w r. 1901|2 wielki krok naprzód.

Liczba szkół jednoklasowych wynosiła:

W r. 1901|2 . . . . . 2.772 szkół
„ 1900|1 . . . . . 2.758
a więc wzrosła w r. 1901|2 o . . . . . 14 szkół
W r. 1900|1 wzrosła o 13
„ 1899—1900 zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 34

*

W r. 1898|9 wzrosła o 70
„ 1897|8 zmniejszyła się o 30
„ 1896|7 75
„ 1895|6 50

Liczba szkół dwuk-lasowych wynosiła:
W r. 1901|2 848
„ 1900|1 781
„ 1901|2 wzrosła o 67
„ 1900|1 wzrosła o 44
„ 1899—1900 wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim 69
W r 1898|9 wzrosła o 69
„ 1897|8 57
„ 1896|7 51
„ 1895|6 47

Liczba szkół trzy-klasowych wynosiła . . . . 47 szkół
a więc zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o 7
W r. 1900|1 zmniejszyła się o 6
„ 1899|900 zmniejszyła się w porównaniu z rokiem poprzednim o . . . . . 2 szkoły
W r. 1898|9 wzrosła o 6
„ 1896|7 zmniejszyła się o 7
„ 1895|6 4

I tutaj jednak zmniejszenie ich liczby, nie jest bynajmniej dowodem zwolnienia w przeprowadzeniu organizacyi szkół. Zwiększenie liczby szkół czteroklasowych postępuje bowiem o wiele prędzej, aniżeli zmniejszenie trzechklasowych.

Liczba szkół cztero-klasowych wynosiła:
W r. 1901|2 218
a więc wzrosła w porównaniu z rokiem 1900|1 o . 14
W r. 1901|2 wzrosła w porówaniu z rokiem poprzednim o 8
W r. 1899|900 12
„ 1898|9 13
„ 1897|8 21
„ 1896|7 22
„ 1895|6 8

Liczba szkół pięcio-klasowych wynosiła:
W r. 1901|2 115
a więc wzrosła w porównaniu z rokiem 1900|1 o . 8
W r. 1900|1 wzrosła o 3
„ 1899|900 zmniejszyła się o 4
„ 1898|9 zmniejszyła się o 5
„ 1897|8 1
„ 1896|7 1
„ 1895|6 wzrosła o 4

Liczba szkół sześcio-klasowych wynosiła:
W r. 1901|2 488
czyli zmniejszyła się w porównaniu z rokiem 1900|1 o . 4
W r. 1900|1 zmniejszyła się o 1
„ 1899|900 zwiększyła się porównaniu z rokiem poprzednim o 7
W r. 1898|9 wzrosła o 1
„ 1897|8 zmniejszyła się o 10
„ 1896|7 wzrosła o 5
„ 1895|6 zmniejszyła się o 3

Liczba szkół wydziałowych siedmio i więcej klasowych wynosiła:
W r. 1901|2 58
a więc wzrosła w porównaniu z r. 1900|1 o . . 10

W r. 1900|1 wzrosła o 4
„ 1898|9 wzrosła o 3
„ 1897|8 o 14
„ 1896|7 nie zmieniła się wcale
„ 1895|6 wzrosła o 7
Ogólna liczba szkół ludowych wynosila 4.106
a zatem o . . . . . 102 więcej
aniżeli w roku poprzednim.

Przedewszystkiem jednak z radością jako pomyślny wynik prac na polu szkolnictwa podnosi Komisya od r. 1897 nieprzerwane i w ostatnich czterech latach znaczniejsze, aniżeli w latach poprzednich zwiększanie się frekwencyi w publicznych szkołach ludowych. Frekwencya wynosiła w rzeczonych szkołach w r. 1901|2 698.153 dzieci,
czyli wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o . 20.048
W r. 1900|1 wzrosła o 24.593
„ 1899|900 wzrosła o 30.033
„ 1898|9 wzrosła o 32.533
„ 1897|8 o 21.915
„ 1896|7 zmniejszyła się o 3.623
„ 1895|6 wzrosła o 7.031
„ 1894|5 wzrosła o 17.734
„ 1893|4 wzrosła o 12.474
„ 1892|3 wzrosła o 20.213
„ 1891|2 o 25.347
Do szkół wydziałowych uczęszczało w r. 1902|3 . . 27.206
Frekwencya wynosiła zatem w r. 1902|3 o . . 1.487
w r. 1901|2 wzrosła o 1.939
Na naukę codzienną uczęszczało w Galicyi w r. 1901|2 98·5% całej ludności kraju.

Najkorzystniejszym jest stosunek ilości dzieci do liczby mieszkańców w okręgu szkolnym Bóbrka . . . . . 140 dzieci na 1000 ludności
Najmniej korzystnym w kręgu Turka . . 32 „ „ „ „
Liczba dzieci w wieku od 6—12 lat, obowiązanych do uczęszczania na naukę codzienną wynosiła w r. 1901|2 . . 942.829
Ilość dzieci w wieku 6—12 lat uczęszczających na naukę codzienną do szkół ludowych publicznych wynosiła w r. 1901|2 . . . . . 698.153
A zatem nie uczęszczało do szkół ludowych publicznych w r. 1901|2 . . . . . 244.676
Po potrąceniu liczby dzieci w wieku szkolnym, uczęszczających do szkół ludowych prywatnych, do szkół wyższych, do szkół przemysłowych i na kursa fachowe tudzież pobierających naukę w domu,
okaże się, że jest w Galicyi dzieci od 6—12 lat, nie pobierającej żadnej nauki ani szkolnej ani domowej w gminach należących do zakresu szkół czynnych w r 1901|2 . . . . . 194.775 czyli 20·6% obowiązanych.
czyli w porównaniu z rokiem 1900|1 mniej o . . 10.016
Oprócz tego nie pobierały żadnej nauki dzieci tych gmin, w których srkoły były nie czynne, oraz tych, które dotąd szkoły nie posiadają.
Liczba tych dzieci w r. szkolnym 1901|2 wynosiła około 84.171 czyli 8·1% wszystkich dzieci w wieku od 6—12 lat.
Ogólna przeto liczba dzieci, które w r. 1901|2 nie pobierały żadnej nauki szkolnej wynosi w przybliżeniu około 278.946, czyli 27·1% wszystkich dzieci w wieku od 6—12 lat w całym kraju.
Liczba uczniów i uczenic, którzy złożyli w seminarych egzamin dojrzałości wynosiła:
w r. 1901|2 683
w r. 1900|1 638
w r. 1889|900 651

Liczba przeto uczniów i uczenic, którzy złożyli egzamin dojrzałości

w r. 1901|2 wzrosła o	45
w r. 1900|1 zmniejszyła się o	13
w r. 1899|900 zmniejszyła się o	69
w r. 1898|9 wzrosła o	71
w r. 1997|8 „ „	31
w r. 1896|7 „ „	70
w r. 1895|6 „ „	103
w r. 1894|5 „ „	32
w r. 1893|4 „ „	71

Liczba dzieci uczęszczających na naukę dopełniającą w szkołach ludowych publicznych wynosiła w r. 1901|2 132.254

Jeżeli się z liczby obowiązanych do uczęszczania na naukę dopełniającą dzieci od 13—15 lat, która wynosiła w r. 1901|2 . . . . . 223.469

potrąci ilość dzieci uczęszczających na naukę dopełniającą w szkołach ludowych prywatnych, uczących się w domu, albo zapisanych do szkół wyższych przemysłowych i na kursa fachowe,

okazuje się liczba dzieci od 13—15 lat nie pobierających żadnej nauki ani szkolnej ani domowej wynosiła . 74.051, czyli 33·1% obowiązanych,

czyli w porównaniu z r. 1900|1 o . . . . . 6.526 mniej,

a więc zmniejszyła się o . . . . . 2·8% obowiązanych

Dalszą podstawą do ocenienia postępu szkolnictwa jest ciągle i znacznie wzrastająca liczba klas czynnych.

Liczba ta wynosiła w r. 1901|2	8.668
a więc wzrosła w porównaniu do r. poprzedniego o .	550
w r. 1900|1 wzrosła o	140
w r. 1899—900 o	298

Liczba klas nadetatowych wynosiła w szkołach ludowych pospolitych i wydziałowych w r. 1901|2 . . . 2.013 klas

czyli w porównaniu z r. poprzednim wzrosła o . .	239 „
w r. 1900|1 wzrosła o	146 „
„ 1899|900 wzrosła w porównaniu z r. poprzednim o	75 „
„ 1898|9 wzrosła o	80 „
„ 1897|8 wzrosła o	154 „
„ 1896|7 wzrosła o	116 „
„ 1895|6 wzrosła o	158 „

Pominąć także nie można bez wyrazu zadowolenia ciągłego stopniowego wzrostu liczby nauczycieli kwalifikowanych z patentem nauczycielskim, albo z egzaminem dojrzałości, które w ostatnim roku jest o wiele większem aniżeli w sześciu latach poprzednich, a od r. 1898 jeszcze szybszym postępuje krokiem.

Liczba ich wynosiła w roku 1901|2.	7.759
a więc wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim o .	549
w r. 1901|2 wzrosła o.	443
„ 1899|900 wzrosła o	332
„ 1898|9 wzrosła o.	375
„ 1897|8 wzrosła o	122
„ 1896|7 wzrosła o	267
„ 1895|6 wzrosła o	220

Liczba sił nauczycielskich bez formalnej kwalifikacyi wynosiła w roku 1901|2 . . . . . 1.028

czyli o	85
mniej, aniżeli w r. poprzednim w r. 1901|2 zmniejszyła się o	66
w r. 1899|900 zmniejszyła się o	80
„ 1898|9 wzrosła o	96

w. r. 1897|8 wzrosła o	65
„ 1896|7 zmoiejszyła się o	43
„ 1895|6 wzrosła o	117
„ 1894|5 wzrosła o	83
„ 1893|4 wzrosła o	78
„ 1892|3 wzrosła o	38
„ 1891|2 wzrosła o	172

Wykaz zamieszczony w sprawozdaniu Rady szkolnej dowodzi też nieco surowszego wykonania przymusu szkolnego. Orzeczeń skazujących na kary aresztu rodziców i opiekunów za nieposyłanie dzieci do szkoły.

	wydano:	wykonano:
w r. 1901|2	9.253	9 036
czyli o	2.745 mniej	o 2.531 mniej
w porównaniu z r. 1900|1:		
w r. 1900|1	11.998	11.567
czyli o	2.377 więcej	o 2.866 więcej
aniżeli w r. 1899|900		
w r. 1899|900	9.621	8.761
czyli w porównaniu z rokiem poprzednim o	1.381 mniej	734 mniej
w r. 1898|9 wydano ich w porównaniu z r. poprzednim o	4.238 więcej	3.694 więcej
w r. 1897|8 o	1.893 więcej	974 więcej
„ 1896|7 o	1.918 mniej	1.089 mniej
„ 1894|5 o	2.037 więcej	2.648 więcej

Orzeczeń skazujących na kary pieniężne za nieposyłanie dzieci do szkoły:

	wydano:	wykonano:
w r. 1901|2	59.940	34.252
czyli o	5.323 mniej	o 5.983 mniej
w porównaniu z r. 1900|1:		
w r. 1900|1	65.263	40.235
czyli o	4.571 więcej	737 więcej
aniżeli w r. 1899|900		
w r. 1899|900	60.632	39.498
czyli o	4.089 mniej o	3.379 więcej od roku poprzedniego.
W r. 1898|9 wydano rzeczonych orzeczeń o	9.624 więcej o	8.682 więcej
w r. 1897|8 o	974 więcej	1.394 więcej
„ 1896|7 o	459 więcej	4.420 więcej
„ 1895|6 o	8.229 więcej	9.143 więcej

aniżeli w roku poprzednim.

Kwota ogólna kar pieniężnych za nieposyłanie dzieci do szkoły:

	ściągniętych:	pozostaje do ściągnięcia:
wynosiła w r. 1901|2	46.307 K	49.468 K
czyli o	5.934 mniej	9.283 „ więcej
aniżeli w roku 1900|901.		
wynosila w r. 1899|900	52.241 K	40.185 K
czyli o	1.296 więcej	9.503 „ więcej
aniżeli w roku 1899|900.		
Ogólna kwota kar w roku 1899|900 wynosiła	50.945	30.682
czyli od roku poprzedniego.	3.695 mniej	26.958 mniej
W roku 1898|9 zwiększyła się rzeczona kwota o	12.570 zwiększyła się o	17.632
W r. 1897|8 zwiększyła się o	1.633 „ „ „	4.322
„ 1896|7 zwiększyła się o	4.624 „ „ „	4.354
„ 1895|6 zwiększyła się o	15.588 „ „ „	15.792

Rubr. I. poz. 2.

Na wynagrodzenie nauczycieli nadetatowych . 1,731.800 K
czyli więcej od kwoty preliminowanej na rok 1903 o . 341.800 K
więcej od kwoty wykazanej w zestawieniu wydatków z roku 1902 o . . . . . 442.776 „
Podstawą obliczenia preliminarza na r. 1904 jest szczegółowo w wykazie E. uzasadniona kwota . . 1,924.230 „
Po potrąceniu 10% intercalare . . . . 192.423 „
Pozostanie . . . 1,731.807 K
którą to kwotę preliminuje się okrągło. . . . 1,731.800 „

Kwota rzeczona ma służyć na pokrycie kosztów utrzymania
1 227 posad nauczycieli nadetatowych, czyli o
197 więcej aniżeli w roku 1903
a mianowicie 46 posad I. klasy
czyli o 1 więcej, aniżeli w roku 1903
166 posad II. klasy,
czyli o 16 więcej, aniżeli w roku 1903
232 posad III. klasy,
czyli o 16 więcej, aniżeli w roku 1903
781 posad IV. klasy,
czyli o 52 więcej, aniżeli w r. 1903.

Przekroczenie, które w tej pozycyi w zamknięciu rachunków z roku 1902 wynosi . . . . . 35.024 K
nastąpiło, z powodu że wskutek znacznego zwiększenia frekwencyi, okazała się konieczność, a wskutek przybytku większej liczby nauczycieli była możność otwarcia większej liczby klas nadetatowych.

Pomimo, że Rada szkolna krajowa licząc się z koniecznością, ustanawia klasy nadetatowe tylko tam, gdzie liczba dzieci dochodzi do 150, liczba klas nadetatowych ciągle wzrasta.

Rubr. 1. poz. 3.

Na płace i dodatki na mieszkanie etatowych nauczycieli religii . . . . . 416.900 K
czyli o . . . . . 57.900 K
więcej od kwoty preliminowanej na r. 1903 a o . 57.883 „
od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1902.

Przedłożony komisyi wykaz płac i dodatków na mieszkanie etatowych nauczycieli religii zawiera sumę wydatków . . . . . 521.180 „
Po potrąceniu tytułem opróżnionych posad 20% czyli o 2% więcej niż w r. 1901 w kwocie . 104.236 „
Pozostanie kwota . . . . . 416.944 K
Preliminowana okrągło jak powyżej wykazano.

Kwota rzeczona służy za pokrycie kosztów utrzymania nauczycieli religii . . . 348
czyli o 54
więcej, aniżeli w preliminarzu na r. 1903 przyjęto.
W r. 1902 zwiększono liczbę etatowych nauczycieli religii o 16
W r. 1901 zwiększenie liczby etatowych nauczycieli w praliminarzu obliczono na . . . 14
W r. 1900 przyzwolono środki na posady nauczycieli religii: więcej o 22
w r. 1899: więcej o 91
w r. 1898: więcej o 10
aniżeli w roku poprzednim.

Z proponowanej na r. 1904 liczby etatowych nauczycieli religii 348
należy do I. klasy 23
do II. klasy 143
czyli o 13
więcej niż przyjęto na r. 1903.
do III. klasy 131
czyli o 28
więcej niż przyjęto na r. 1903.
do IV. klasy 348
czyli o 54
więcej niż przyjęto na r. 1903.
W szkołach ludowych cztero i więcej klasowych pospolitych i wydziałowych było w r. 1901|2 nauczycieli religii rzym. i gr. kat. obrządku zajmujących stałe posady systemizowane . 144
czyli tylu, co roku poprzedniego.
W r. 1900|1 zwiększyła się ich liczba o . . 7
w r. 1899|900 zwiększyła się liczba tychże nauczycieli o 3
w r. 1898|9 zwiększyła się ich liczba o . . 10
w r. 1897|8 zmniejszyła się o . . . 1
w r. 1896|7 wzrosła o 13
w r. 1895|6 wzrosra o 7
w r. 1894|5 wzrosła o 10
Zastępców nauczycieli rzymsko i grecko kat. obrządku było w r. 1901|2 na stałych posadach . 107
Liczba ich przeto zwiększyła się w porównaniu z r. poprzednim o 8
W r. 1900|1 zwiększyła się o . . . 19
w r. 1899|900 zmniejszyła się o . . . 4
w r. 1898|9 natomiast wzrosła o . . . 18

Rubr. 1. poz. 4.

Na remuneracye za udzielenie nauki religii proponuje komisya . . . . . 130.000 K
czyli o . . . . . 20.000 K
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1903 a o . . 11.839 „
od kwoty wykazanej w zestawieniu wydatków z r. 1902.
Nauczycieli religii rzym. i gr. kat. obrządku za remuneracyą było w r. 1901|2 . . . 246
czyli o 30
więcej niż w roku poprzednim.
Liczba nauczycieli rzym. i grecko kat. obrządku za remuneracyą wzrosła w r. 1901|2 w porównaniu do r. poprzedniego o 36
W r. 1900|1 wzrosła o 10
w r. 1899|900 zmiejszyła się o . . . 3
w r. 1898|9 wzrosła o 12
w r. 1897|8 o 29
w r. 1896|7 o 45
w r. 1895|6 o 14
w r. 1894|5 o 4
W szkołach jedno, dwu i trzechklasowych udzielało nauki religii z tytułu duszpasterskiego w r. 1901|2 księży 3345
Liczba ich przeto zwiększyła się o . . 55
Liczba księży udzielających nauki religii w powyżej wymienionych szkołach zmniejszyła się w roku 1900|1 o 44

w r. 1897|8 zwiększyła się o 124
w r. 1896|7 zmniejszyła się o . . . 119
w r. 1895|6 „ „ . . . 147
w r. 1894|5 „ „ . . . 164

Liczba szkół publicznych, w których nauczyciele całkowicie udzielali nauki religii wynosiła w roku 1901|2 248
czyli zmniejszyła się o 28
W r. 1900|1 zwiększyła się o 3
w r. 1899|900 zmniejszyła się o . . . 30
w r. 1898|9 zwiększyła się o 53
w r. 1897|8 zmniejszyła się o . . . 7
w r. 1896|7 zwiąkszyła się o . . . 19
w r. 1895|6 zwiększyła się o . . . 14
w r. 1894|5 zmniejszyła się o . . . 49

Nauki relii ewangielickiej udzielało w r. 1901|2 w szkołach ludowych publicznych nauczycieli . 2
czyli tylu, co roku 1900|1 i 1899|900.

Liczba nauczycieli religii mojżeszowej za remuneracyą wynosiła w r. 1901|2 . . . 21
czyli tyle, ile w r. poprzednim.
W r. 1900|1 wzrosło o 3
w r. 1899|900 wzrosła o 1
w r. 1898|9 pozostała niezmienną
w r. 1897|8 wzrosła o 3

Liczba nauczycieli religii wyznania Mojżeszowego przez odpowiednio kwalifikowanego nauczyciela wynosiła w szkołach pospolitych 2 i więcejklasowych oraz w szkołach wydziałowych . . 7
czyli o 3
mniej niż w r. poprzednim.

W r. 1900|1 zmniejszyła się liczba tychże nauczycieli o 3

W r. 1899|900 i 1898|9 wynosiła liczba tychże nauczycieli 37
W r. 1898|9 zmniejszyla się ich liczba o . 3
w r. 1897|8 o 5
w r. 1896|7 o 4

Liczba tymczasowych nauczycieli religii Mojżeszowej wynosiła w r. 1901|2 16
a zatem więcej aniżeli w r. 1900|1 o . . 3
W r. 1900|1 wzrosła ich liczba o . . . 7
w r. 1899|900 „ „ „ . . . 3

W szkołach ludowych jedno do trzechklasowych uczyło w r. 1901|2 religii Mojżeszowej nauczycieli ustanowionych przez władzę wyznaniową 20
czyli o 5
mniej niż w r. 1900|1.

Liczba nauczycieli religii Mojżeszowej w szkołach ludowych 1—3 klasowych wynosiła w r. 1901|2 20
czyli mniej o 5
aniżeli w poprzednim
w r. 1900|1 zmniejszyła się o . . . 3
w r. 1899|900 zmniejszyła się o . . . 9
w r. 1898|9 zwiększyła się o . . . 4

Liczba tychże nauczycieli w r. 1897|8 zmniejszyła się o 2

Z początkiem bieżącego roku szkolnego ustanowiono 15 posad nauczycieli religii mojżeszowej.

Na zwiększenie liczby nauczycieli religii wyznania Mojżeszowego wpłynie niewątpliwie w ru-

bryce 12 sub. w. wykazana subwencya dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii Mojeszowej w szkołach ludowych.

Rubryka I. poz. 5.

Na dodatki pięcioletnie dla nauczycieli . 750.000 K
czyli o . . . . . 90.000 K
więcej od kwoty na r. 1903 uchwalonej, a o . 56.653 „
więcej od kwoty wykazanej w zestawieniu wydatków w. r. 1902.

Przekroczenie wydatków w tej pozycyi w r. 1902 i w latach poprzednich skłoniło Radę szkolną krajową do podwyższenia powyższej kwoty, której powodem jest zwiększenie się liczby kwinkweniów.

Rubryka I. poz. 6.

Na wynagrodzenie nauczycieli za godziny nadobowiązkowe . . . . . 230.000 K
czyli o . . . . . 23.647 K
więcej od kwoty wykazanej w zestawieniu rachunków z r. 1902, które wykazuje przekroczenie . 6.353 „
Z powodu naturalnego wzrostu wydatku w tej pozycyi kwota na r. 1904 preliminowana jest o 5.000 „ wyższą od kwoty przyjętej na ten cel na r. 1903.

Na podwyższenie kwoty na ten cel przeznaczony wpłynęło zaprowadzenie nauki podzielnej.

Rubryka I. poz. 7.

Na zastępstwo nauczycieli urlopowanych . 70.000 K
czyli o . . . . . 10.000 K
więcej od kwoty uchwalonej w r. 1903, a o . 8.814 „
więcej od kwoty rzeczywiście na ten cel wydanej w r. 1902.

Wedle wniosków komisyi budżetowej wynosić będą wydatki Rubryki I. na płace i dodatki 10,348.600 „
czyli o . . . . . 644.410 „
więcej, aniżeli uchwalono na r. 1903, a o . . 1,483.858 „
więcej aniżeli rzeczywiście wydano w r. 1902.

Rubryka II. Remuneracye i zasiłki.

Rubryka II. poz. 8.

A) Remuneracye i zapomogi dla nauczycieli . 36.800 K
B) Remuneracye za prowadzenie ogrodów szkolnych 7.200 „
razem . 44.000 K

JWny Wiceprezydent Rady Szkolnej podniósł, że w obec znacznie zwiększonej liczby nauczycieli kwota wyznaczona na zapomogi i remuneracye i zapomogi dla wdów nie jest wystarczającą, a R. szk. kr. jest zmuszoną odmawiać zapomóg tam gdzie tego nieodzowna zachodzi potrzeba. Rada szkolna krajowa będzie też zmuszoną zażądać na ten cel w r. 1905 większego kredytu.

Rubryka II. poz. 9.

Na zasiłki dla nauczycieli przeznaczonych na kursa:

1)	Na 4 kursa wakacyjne dla nieukwalifikowanych sił nauczycielskich po 2.700 K razem		10.800 K
2)	Na kursa rolnicze i sadownicze dla nauczycieli szkół wiejskich:		
	a) całoroczny kurs rolniczy	6.000 „	
	b) 4 kursa sadownicze i 2 pszczelnicze . .	7.000 „	
	c) kurs uprawy tytoniu .	1.000 „	14.000 „
	Razem . .		24.800 K

czyli tyle, ile przyjęto na ten cel na r. 1903, a o . 2.090 K więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków za r. 1902.

Zaoszczędzenie w tej pozycyi wynosi w zamknięciu rachunków na r. 1902 . . . . 2.090 K

Rubryka II. poz. 10.

Na kursa wakacyjne nauki zręczności dla nauczycieli, a to:

a)	2 kursa slöjdu drzewnego . . .	3.200 K	
b)	1 kurs koszykarstwa	1.600 „	
c)	1 kurs kartoniarstwa	1.600 „	6.400 K

czyli tyle ile przyjęto na r. 1903 i rzeczywiście wydano w r. 1902.

Nauki zręczności udzielano w r. 1901|2 w 223 szkołach publicznych.

Liczba szkół, w których udzielano nauki zręczności w r. 1901|2 *zmniejszyła się* o . . 1
w r. 1899|900 o 3
w r. 1898|9 12

Żałować, należy, że liczba szkół w których udzielają nauki zręczności, nietylko się nie zwiększa, ale że w trzech ostatnich latach jest zmniejszenie, a to tembardziej, że nauka zręczności we wielu szkołach szła dobrze i dzieci do szkolnej nauki zachęcała. W przyszłości oczekiwać należy większych ofiar ciał samorządnych na ten cel.

Podniesiono potrzebę energiczniejszej akcyi w celu zachęcenia do rozpowszechnienia koszykarstwa, wyrobów słomkowych, wyrobu rogóżek. Reprezentant Rady szkolnej krajowej wskazał, że w ostatnich dwóch latach urządzano w Czerwonej Woli kursa koszykarskie dla nauczycieli, i że jedna ze szkół w okręgu brzeskim stała się punktem, z którego rozchodzi się nauka wyrobu kapeluszy słomkowych (wprowadzona n. p. także w Podzameczku koło Buczacza).

Reprezentant Wydziału poseł Romanowicz zalecił ażeby w podobnych sprawach porozumiewano się z krajową komisyą przemysłową. Reprezentant Rady Szkolnej krajowej przypomniał, że się to dzieje (n. p. przy traktowaniu wniosku o wprowadzenie nauki koronek klockowych w szkole żeńskiej w Skałacie) przyrzekł też zwrócić na to uwagę.

Rubryka II. poz. 11.

Remuneracya na naukę robót ręcznych . . . . . 41.000 K
czyli tyle, ile przyjęto w r. 1903 o . . . . 240 K
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1902.
Oszczędności w zamknięciu rachunków z r. 1901 wynoszą w tej pozycyi . . . . . 240 „
W r. 1901/2 udzielono nauki robót ręcznych w 3.167 szkołach.
Liczba szkół w których udzielano nauki robót ręcznych zwiększyła się w r. 1901/2 o . . . 98 „
w r. 1900/1 o . . . . . 133 „
w r. 1899/900 o . . . . . 66 „
w r. 1898/9 o . . . . . 140 „
Wydatki Rubryki II. na remuneracye i zasiłki wynosić będą wedle wniosków Komisyi . . 116.200 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1903 o . . . . 2.330 „
więcej, aniżeli w r. 1902 rzeczywiście wydano.

Rubr. III. poz. 12.

Na koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych . . . . 15.000 „
czyli o . . . . . 2.000 „
więcej, aniżeli uchwalono na r. 1903 o . . . 1.441 „
więcej, aniżeli w r. 1902 rzeczywiście wydano.

Rubryka IV. Dodatki i dary z łaski.

Rubr. IV. poz. 13.

Dodatek stały do funduszu szkolnego emerytalnego . . . . . 25.600 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i w r. 1902 rzeczywiście wydano.

Rubr. IV. poz. 14.

Interkalarya, przydające z funduszu szkolnego krajowego na rzecz krajowego funduszu szkolnego emerytalnego za pierwszy kwartał w razie opróżnienia posad nauczycielskich . . . . . 33.952 „
czyli o . . . . . 17.121 „
mniej od kwoty uchwalonej na r. 1903 a o . . 16.918 „
mniej od kwoty rzeczywiście w tymże roku wydanej.

Rubr. IV. poz. 15.

Na emerytury nauczycieli, którzy tracą posady wskutek reorganizacyi szkół wydatek nadzwyczajny . . . . . 5.000 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1903 . . . . .
a o . . . . . 2.252 „
więcej, aniżeli wykazuje zamknięcie rachunków za r. 1902 wedle którego w tej pozycyi zaoszczędzono . 2.252 „
z powodu niepobrania należytości w r. 1902 i wstrzymania poborów wskutek śmierci.

Poz. 16. Dary z łaski.

Dla wdow po nauczycielach i byłych nauczycieli, a to:

a) stałe wedle wykazu dołączonego do preliminarza krajowego		11.500 K
b) jednorazowo		6.000 „
		17.500 K
czyli o tyle, ile przyjęto na ten cel na rok 1903, a o	1.505 K	
więcej od wykazanej w zamknięciu rachunków wynikłości z r. 1902, wedle którego zaoszczędzono w tej pozycyi	1.245 „	
Wedle powyżej wymienionych uchwał Komisyi wynosić będą wydatki rubryki IV. na dodatki i dary z łaski zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej		82.052 „
a mianowicie zwyczajne		77.052 „
nadzwyczajne		5.000 „
czyli o	17.121 „	
mniej od kwoty przyjętej na r. 1903, a o . .	13.161 „	
mniej od zamknięcia rachunków z r. 1902 wedle którego łączna oszczędność w poz. 15 i 16 wynosi .	3.497 „	

Rubr. V. poz. 17.

Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na budowę szkół wydatek zwyczajny . .		200.000 „
a oprócz tego wydatek nadzwyczajny . . .		200.000 „
Razem .		400.000 K
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 a o . .	1 „	
więcej, aniżeli w roku 1902 rzeczywiście wydano.		

Rub. VI. poz. 18.

Na zasiłkł dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół proponuje komisya zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej		150.000 K
czyli o	10.000 K	
więcej w porównaniu z preliminarzem przyjętym na rok 1903 o	51.846 „	
więcej w porównaniu z kwotą rzeczywiście wydaną w r. 1902		
przekroczenie budżetu w tej pozycyi w r. 1902 o . . .	18.154 „	

nastąpiło z powodu wydania nowych orzeczeń przyznających gminom zasiłki na utrzymanie szkół ponad 10% prestacyi miejscowej i asygnowania należytości za lata poprzednie

Powodem podwyższenia rzeczonego wydatku w porównaniu z preliminarzem na r. 1903 jest wzrost liczby szkół, oraz przeistoczenie szkół na więcejklasowe i nowozorganizowane szkół ludowych a wskutek tego wzrost liczby orzeczeń przyznających zasiłki z mocy ustawy.

Rub. VI. poz. 19.

Na utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie:

a) wydatek zwyczajny		560 K
b) nadzwyczajny		640 „
Razem . .		1.200 K
czyli tyle, ile uchwalono na rok 1903 a o . .	1.062 K	
więcej od kwoty rzeczywiście wydanej na ten cel w roku 1902.		
Zamknięcie rachunków za rok 1902 wykazuje oszczędność	1.062 „	
z powodu mniejszego wydatku na adaptacyę budynku.		

Rub. VI. poz. 20.

Na mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe		148.828 K
czyli o	5.800 K	
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1903 a o . .	16.382 „	
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków za rok 1902.		
Powiększenie tego wydatku jest wynikiem zorganizowania nowych szkół, zwiększenia się liczby klas a wreszcie przeistoczenia szkół na więcejklasowe.		
Zaoszczędzenie w tej pozycyi wykazane w zamknięciu rachunków z r. 1902 wynosi . . .	4.532 „	
z powodu niepobrania należytości przed końcem roku 1902 i opróżnienia posad.		

Rub. VI. poz. 21.

Na koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych		30.000 K
czyli o	10.000 K	
więcej od preliminowanego na ten cel wydatku na r. 1903.		
a o	11.231 „	
od kwoty w zamknięciu rachunków z r. 1902 wykazanej.		
W myśl powyższych wniosków wynosić będą wydatki rubryki VI. na zasiłki dla funduszów szkolnych miejscowych na utrzymanie szkół zwyczajne .		329.388 „
nadzwyczajne		640 „
Razem . . .		330.028 K
czyli więcej od uchwalonej na r. 1903 o . .	25.800 K	
a od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1902 o	80.521 „	
Po skompensowaniu przekroczenia poz. 18 i 21	24.922 „	
z oszczędnościami w poz. 19. i 20.	5.594 „	
wynosi przekroczenie w Rubryce VI. w r. 1902 .	19.328 K	

Rub. VII. poz. 22.

Na przybory naukowe:

a) ogólnej natury . . .		36.000 K
b) dla nauk praktycznych:		
1) na zakupno przyborów i narzędzi dla kursów rolniczych	3.500 K	
2) na narzędzia dla ogrodów szkolnych	1.000 „	
3) na warsztaty i narzędzi do slöjdu czyli o 5.300 K więcej od wniosków Wydziału krajowego	7.300 „	
4) na urządzenie pracowni koszykarskich	1.000 „	
5) na przybory do robót kartoniarskich	600 „	
6) na urządzenie gospodarstwa kobiecego	600 „	14.000 „
Razem		50.000 K

czyli o 5 300 K więcej od preliminarza Wydziału krajowego, od kwoty wydanej w r. 1902 i na r. 1903 przyjętej.

Oprócz przyborów do nauki fizyki zakupywanych od firmy Rohrbecka we Wiedniu zakupuje Rada szkolna przybory naukowe w myśl życzeń komisyi budżetowej w kraju, np. przybory do nauki chemii, rysunków i historyi naturalnej u Złotnickiego we Lwowie.

Nauka slöjdu w szkołach wydziałowych męzkich nie rozwija się należycie, bo brak funduszów na narzędzie i urządzenia potrzebne. Lokalne czynniki, które uważano po myśli ustawy za zobowiązane do dostarczenia na ten cel funduszów wzbraniają się od tego wydatku, a ostatniemi czasy wydało ministerstwo wyznań i ośw. zasadnicze orzeczenie (w sprawie szkoły wydz. Tarnopolskiej) w tym kierunku, że narzędzia i warsztaty należą do przyborów do nauki i że winne być dostarczone z funduszu szkolnego krajowego.

Reprezentant Rady szkolnej krajowej podniósł potrzebę wydatnego podniesienia kwoty na urządzanie warsztatów dla nauki dopełniających w szkołach wydziałowych męzkich i wielkie znaczenie tej nauki nie tylko ze względu na przysposobianie młodzieży przez podawanie technicznego abecadła rękoczynów rzemieślniczych — w tej mierze system wzorów, ułożony przez Insp. Bruchnalskiego z polecenia Rady szk. kr. znamionuje niezwykły postęp — ale i z przyczyn ogólno-wychowawczych (hygieny muszkułów i poszanowania dla pracy ręcznej).

Na zapytanie posła Dra Leo, czy Rada szk. kraj. z funduszu na przybory naukowe skłonną jest zakupywać harmonia jako środki pomocnicze spiewu w szkołach wydziałowych, oświadcza Reprezentant Rady szk. kr., że nie może pod tym względem czynić obietnic, ponieważ Rada szk. kr. stara się zaopatrzyć

szkołę przedewszystkiem w przybory najniezbędniejsze (liczydła, modele miar i wag, mapy Galicyi i Monarchii), a kwota wyznaczona ledwie wystarcza na zaopatrywanie szkół nowo-powstających i uzupełnianie braków, powstających przez zniszczenie w szkołach dawnych.

Rubryka VIII. poz. 23.

Na biblioteki okręgowe . . . . . 10.000 K
czyli tyle, ile obliczono na r. 1903 a o 14 K więcej aniżeli w roku 1902 rzeczywiście wydano.

Rubryka IX poz. 24.

Na konferencye okręgowe . . . . . 90.000 K
czyli o . . . . . 6.624 K
więcej od kwoty uchwalonej na r. 1903 o . . 10.573 „
więcej od kwoty wykazanej w zamknięciu rachunków z r. 1902.

Przekroczenie budżetu w tej pozycyi w r. 1902 wynosiło . . . . . 164 „
z powodu, że w konferencyach wzięła udział większa liczba nauczycieli, niż preliminowano.

Liczba nauczycieli, która ma korzystać z konferencyi wynosi . . . . . 9.745 „

Koszta odnośne obliczono po 9 na każdego nauczyciela, razem . . . . . 90.000 „

Rubryka X. poz. 25.

Na stypendya dla uczniów i uczenic seminaryów nauczycielskich . . . . . 200.000 K
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i w roku 1902 rzeczywiście wydano.

Podniesiono w Komisyi potrzebę dokładniejszego sformułowania rewersów, przedkładanych przez stypendystów w seminaryach, ażeby byli zniewoleni udawać się do tych powiatów i gmin, w których większy brak nauczycieli. Reprezentant Rady szkolnej krajowej wykazał, „że Rada krajowa egzekwuje z całą bezwzględnością zwroty od dezerterów, którzy ukończyli seminarya i zdali maturę. Trudno przedsiębrać jakiekolwiek kroki wobec tych, którzy w ciągu studyów seminarzyskich wystąpili, zwłaszcza wobec ich młodocianego wieku i trudności wyegzekwowania zwrotu drogą cywilnego procesu“.

Rubryka XI. poz. 26.

Na rozmaite wydatki, a to:

a) na potrzeby szkół ogólnej natury . . . 3.000 K
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i w r. 1902 wydano.

b) na drobne wydatki Rad szkolnych okręg. . 3.600 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i w r. 1902 wydano.

c) na wydawnictwo Dziennika urzędowego Rady szkolnej krajowej . . . . . 6.000 K
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 a o . . 1.000 K
więcej od wydatku na ten cel w r. 1902.
d) na koszta zarządu z powodu przelania funduszów szkolnych okręgowych do funduszu szkolnego krajowego . . . . . 12.000 „
czyli tyle, ile uchwalono na rok 1903 i w roku 1902 wydano.

Razem 24.600 K

czyli tyle, ile uchwalono na rok 1903, a o . 1.390 K
więcej aniżeli w r. 1902 rzeczywiście wydano
Rozp. z d. 6. lutego 1903 L. 2599 rozszerzyła Rada szkolna zakres Dziennika urzędowego ograniczony dotychczas do szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich na wszystkie szkoły, podlegające jej zarządowi lub nadzorowi, a więc także na gimnazya, szkoły realne, handlowe i przemysłowe, publiczne i prywatne.

Rubryka XII poz. 27.

Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye. Wydatki nadzwyczajne:

a) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz orm. we Lwowie . . . . . 6.000 K
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i wydano w r. 1902.
b) dla szkoły klasztornej PP. Klarysek w Starym Sączu . . . . . 3.000 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i wydano w r. 1902.
c) dla szkoły klasztornej PP. Benedyktynek obrz. łać. w Przemyślu . . . . . 6.336 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903
a o . . . . . 66 „
mniej, aniżeli w r. 1902 rzeczywiście wydano.
d) dla szkoły żeńskiej w PP. Bazylianek w Jaworowie . . . . . 1.600 „
czyli o 400 K mniej, aniżeli uchwalono na ten cel w roku 1903 a tyle, ile rzeczywiście wydano w r. 1902
e) dla szkoły Wydziałowej żeńskiej św. Scholastyki w Lrakowie . . . . . 5.000 „
czyli tyle, ile uchwalono dla tej szkoły na rok 1903 i w roku 1902 rzeczywiście wydano,
f) dla szkoły żeńskiej św. Tomasza w Krakowie 1.500 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 a o . . 500 „
więcej, aniżeli wydano w r. 1902
g) dla szkoły żeńskiej Augustyanek w Krakowie . 2.000 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 a o . . 600 „
więcej, aniżeli wydano w r. 1902
h) dla szkoły żeńskiej w Stryju utrzymywanej przez Towarzystwo pedagogiczne . . . . . 1.000 „
czyli tyle, ile udzielono na rok 1903 i wydano w r. 1902
i) dla szkoły izraelickiej w Brodach . . . 12.000 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i wydano w roku 1902

k) dla internatu Panien Bazylianek we Lwowie . 1.000 K
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i wydano w r. 1902

l) dla szkoły zręczności Oddziału Towarzystwa pedagogicznego w Krakowie . . . . . 600 „
czyli tyle, ile uchwalono na ten cel w r. 1903 i wydano w r. 1902

m) dla szkoły sióstr Miłosierdzia w Rozdole . . 1.800 „
czyli o 600 K więcej od preliminarza Wydziału krajowego i wydatku na ten cel w r. 1902

n) dla szkoły sióstr Felicyanek w Besku . . 400 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i wydano w r. 1902

o) dla szkoły izraelickiej w Tarnopolu . . . 3.000 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i wydano w r. 1902

p) dla szkoły sióstr Felicyanek w Uhnowie . . 600 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1003 i wydano w r. 1902

r) dla Zakładu im. św. Heleny we Lwowie na utrzymanie 4-klasowj szkoły utrzymywanej przez SS. Felicyanki . . . . . 500 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i w r. 1902 rzeczywiście wydano

s) dla szkoły w Bełzie utrzymywanej przez SS. Felicyanki . . . . . 600 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i w roku 1902 wydano

t) dla utrzymywanego przez Zbór izraelicki we Lwowie zakładu dla kształcenia kandydatów na nauczycieli religii mojżeszowej w szkołach ludowych . . . . . 2.000 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1903, a o 1334 K więcej aniżeli w r. 1902 wydano

u) dla PP. Sakramentek we Lwowie . . . 6.000 „
na restauracyę budynku mieszczącego szkołę Wydziałową żeńską (nowo preliminowany wydatek w budżecie na r. 1904

w) dla Zakładu wychowawczego św. Rodziny z Nazaretu w myśl Odezwy Wydziału krajowego z d. 5. sierpnia 1902 L. 50.981 . . . . . 800 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1903
Uchwałą powyższą załatwi Wysoki Sejm Petycyą Nr. 231.336/3 966 Przełożonej sióstr Miłosierdzia w Rozdole o podwyższenie subwencyi

W myśl powyższych uchwał wynosić będą wydatki Rubryki XII. na zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye . . . . . 55.736 „
czyli o . . . . . 7.600 K
od kwoty na ten cel na rok 1903 uchwalonej a o . . . . . 9.768 „
więcej od kwoty w r. 1902 rzeczywiście wydanej.

Wysoki Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wstawić do budżetu na rok 1905 kwotę 500 K rocznej zapomogi na amortyzacyę pożyczki zaciągniętej na budowę szkoły przez siostry Urszulanki w Kołomyi.

Uchwałą powyższą załatwi Sejm petycyę Nr. 2.178/1.470 Przełożonej sióstr Urszulanek w Kołomyi.

Dochody.

Rubr. I. poz. 1.

Odsetki od kapitału wypożyczonego na uposażenie funduszu pożyczkowego na budowę szkół . 25.776 K
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1903, i w r. 1902 rzeczywiście pobrano. Kapitał rzeczony wynosi 584.659 K, 187.800 w 4-% listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego, 135.000 K w 4½% listach zastawnych Tow. kred. ziemskiego, 26.400 K w 4½% listach zastawnych Banku kraj., 224.800 K w obligacyach galic. pożyczek krajowych, 10.000 K w 6% listach Zakładu kredytowego w Krakowie, a 659 K 70 g w książeczkach Banku krajowego.

Rubr. I. poz. 2.

Od 4% listów zast. galic Banku krajowego nomin. wartości 16.800 K, będących własnością majątku zarodowego . . . . . 672 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1903 i pobrano w r. 1902.
W stanie efektów od roku zeszłego nie ma żadnej zmiany.

Rubr. I. poz. 3.

Odsetki od kapitałów, przeznaczonych na płacę nauczycieli, wynoszących ogółem 1,057.998 K. Z tychże umieszczono 1,042.198 K nominalnej wartości w papierach wartościowych, a mianowicie: 72.900 K w obligacyach galic. pożyczki z r. 1893, 868.500 K w listach zastawnych galic. Banku krajowego, 51.200 K w 4% listach zast. gal. Tow. kredytowego ziemskiego, 4 000 K w 4% obligacyach funduszu propinacyjnego, 200 K w losie państwowym z roku 1860, 44.000 K w obligacyach kolejowych Banku kraj., 15.798 K 89 g w książeczkach Banku krajowego i Kasy oszczędności.
Dochód na rok 1902 będzie wynosił . . . 42.257 „
czyli o . . . . . 355 „
więcej od dochodu przyjętego na rok 1903, a o . 262 „
więcej od dochodu pobranego w roku 1902.

Rubr. I. poz. 4.

5% od kapitałów hipotekowanych na poszczególnych realnościach w walucie wiedeńskiej w kwocie 41 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1903, a o . . 21 K
więcej aniżeli pobrano w r. 1902, kapitały wynosiły . 975 zł
czyli tyle, ile w roku 1900.

Rubr. I. poz. 5.

5% od kapitałów hipotekowanych w walucie polskiej na dobrach Branice 5.000 zł. p. . . 125 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1903, a o 1.763 K mniej, aniżeli rzeczywiście pobrano w r. 1902. Różnica w porównaniu z r 1902 jest wynikiem spłat kapitałów, ciążących na dobrach Głęboka i Dojazdów.

Rubr I. poz. 6.

5% od kapitałów hipotekowanych na realnościach w Krakowie w walucie polskiej w kwocie 1371 zł. p. 09 g . . . . . 24 K
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1903, a o . . 49 „
mniej, aniżeli pobrano w roku 1902.

Rubr. I. poz. 7.

5% od kapitałów, hipotekowanych na rzecz poszczególnych szkół w kwocie 9.240 K i 100 talarów 483 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1903, a o . . 42 K
więcej, aniżeli pobrano w roku 1902.

W moc powyższych uchwał Komisyi, zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego powziętych, wynosić będą dochody Rubr. I. „Odsetki od kapitałów“ . 69.378 „
czyli o . . . . . 355 „
więcej od dochodu przyjętego na rok 1903, a o . 1.487 „
mniej od dochodu pobranego w roku 1902

Rubr. II. Dochody z dóbr, realności i innych praw.

Poz. 8. Czynsz z ogrodu w Dunajowie . 2 K
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1903.

Poz. 9. Czynsz z ogrodu w Krukienicach . 4 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1903.

Poz. 10. Czynsz z dzierżawy gruntów w Zagórzu 10 „
czyli tyle, ile przyjęto na r 1903 i pobrano w r. 1902.

Poz. 11. Czynsz z dzierżawy gruntów w Pilznie 704 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1903 i pobrano w r. 1902.

Poz. 12. Czynsz z wydzierżawionych gruntów w Skawinie . . . . . 446 „
czyli o . . . . . 74 K
więcej od dochodu preliminowanego z tego źródła z roku 1903, a . . . . . 174 „
więcej od dochodu pobranego w roku 1902.

Poz. 13. Od gminy miasta Tarnowa za wynajęcie budynku, będącego w części własnością funduszu szkolnego krajowego . . . . . 324 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1903 i pobrano w r. 1902.

Poz. 14. Czysty dochód z gruntów i realności poszczególnych szkół . . . . . 10.000 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1903 i pobrano z tego źródła w roku 1902.

Poz. 15. Wartość naturaliów od gmin, obszarów dworskich i innych stron . . . . . 32.000 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1903 i pobrano z tego źródła w roku 1902.

W moc powyższych uchwał Komisyi, powziętych zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego, wynosić będą dochody z dóbr, realności i innych praw 43.490 „
czyli o . . . . . 74 K
więcej od kwoty na rok 1903 przyjętej, a o . . 178 „
mniej od kwoty w r. 1902 z tego źródła pobranej.

Rubr. III Dodatki

Poz. 16. Od gminy Zaleszczyki dodatek na wydatki kancelaryjne szkoły głównej . . . 28 K
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1903, a o . . 3 K
mniej, aniżeli z tego źródła pobrano w r. 1902.

Poz 17. Od tarnowskiej gminy żydowskiej dodatek na utrzymanie IV. klasy przy szkole głównej czyli tyle, ile przyjęto na rok 1903. 52 K

Poz. 18. Od gminy Cewków, część odsetek od majątku gminnego . . . . . 210 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1903 i pobrano w r. 1902.

Poz. 19. Od każdoczesnego proboszcza obrz. łac. w Limanowej zahipotekowana renta na części dóbr Lipowa . . . . . 84 „
czyli tyle, ile przyjęto na r. 1903 i pobrano w r. 1902.

Poz. 20. Od legatu Ferdynanda Sroczyńskiego w kwocie 500 zł. m. k. od właściciela obszaru dworskiego w Bolesławiu . . . . . 52 „
czyli tyle, ile przyjęto na rok 1903, a o . . 52 K
mniej, aniżeli pobrano w r. 1902.

Poz. 21. Od gminy Laskowce odsetki od renty państwowej Nr. 26.618 na 2.350 zł., czyli 4.700 K . 198 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903 i pobrano na rok 1902.

Poz. 22. Od gminy Bortiatyn odsetki od renty państwowej Nr. 38.006 na 950 zł. w a.. . . 80 „
czyli tyle, ile przyjęto na r 1903 i pobrano w r. 1902.

Poz. 23. Dobrowolne zobowiązania gmin, obszarów dworskich i innych stron, tudzież z przewyżki dochodów z majątków zarodowych miast i miasteczek, nareszcie od gminy m. Białej na płace nauczycieli . 747.000 „
czyli o . . . . . 47.755 „
więcej, aniżeli pobrano z tego źródła w roku 1902, a tyle, ile przyjęto na rok 1903.

Wedle wykazu *A)*, dołączonego do zamknięcia rachunków za rok 1902, sprostowana należytość prestacyi szkolnych na płace nauczycieli i potrzeby szkolne w kwotach ryczałtowych wynosi ogółem 745.960 K 08 g.

Ponieważ jednak w sumie tej nie mieszczą się należytości za rok 1902, które zostały pokryte nadpłatami z lat poprzednich, przeto preliminuje się w zaokrągleniu jak na rok 1903 kwotę 747.000 K.

Poz. 24. Zaległe z końcem r. 1894 prestacye szkolne, odebrane od byłych funduszów szkolnych okręgowych . . . . . 5.000 „
czyli o . . . . . 5.000 „
mniej, aniżeli przyjęto na rok 1903, a o . . 2.322 „
więcej od kwoty pobranej z tego źródła w r. 1902.

Zaległe z końcem r. 1904 prestacye szkolne, przejęte od byłych funduszów szkolnych okręgowych, wynoszą z końcem r. 1902 jeszcze sumę 140.517 K 69 g. W r. 1902 uiszczono z tego tytułu tylko kwotę 2.678 K 39 g, zaś w roku 1903 do końca maja wcale nic nie uiszczono.

Dla braku innej podstawy, opierając się na tych wynikłościach, preliminuje się na r. 1904 przypuszczalny dochód z tego tytułu tylko w kwocie 5.000 koron.

Poz. 25. Dodatek do podatków od gmin i obszarów dworskich . . . . . 1,660.000 „
czyli o . . . . . 220.000 „
więcej aniżeli przyjęto na r. 1903,
a o . . . . . 105.397 „
więcej, aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1902.

Sprostowana należytość dodatków szkolnych do podatków od gmin, obszarów dworskich i innych

stron na rok 1902, wynosi wedle przedłożonych przez wszystkie c. k. Urzędy podatkowe wykazów ogółem 1,484.445 K 74 g

W uwzględnieniu wzrastającej co roku wynikłości a wynoszącej w roku 1902 kwotę 1,554.602 K 60 g., zaś w czasie od 1. stycznia do 31. maja 1903— t. j. w miesiącach w których podatki a tem samem i dodatki słabo wpływają — już kwotę 692.462 K 14 h., preliminuje się przypuszczalny z tego tytułu dochód w kwocie okrągłej 1,660.000 K.

Poz. 26. 3 prc., dodatków okręgowych . 660.000 K
czyli o . . . . . 30.000 „ — „
więcej aniżeli przyjęto na rok 1903
a o . . . . . 15.482 „ — „
więcej aniżeli pobrano z tego źródła w r. 1902.

Sprostowana należytość na rok 1902 3% dodatków szkolnych okręgowych wynosi wedle przedłożonych przez wszystkie c. k. Urzędy podatkowe wykazów ogółem sumę . . . . . 597.466 „ 71 „

Ze względu na wzrastającą co roku wynikłość a wynoszącą w roku 1902 kwotę 644.517 K 64 g. zaś w czasie od 1. stycznia do 31. maja 1903 już kwotę 284.329 K 54 g., preliminuje się przypuszczalny z tego tytułu dochód w okrągłej kwocie 660.000 K.

Suma dochodów Rubryki III. wynosi . 3,072.704 „
czyli o . . . . . 245.000 „ — „
więcej od kwoty przyjętej na r. 1903 a o . . 171.057 „ — „
więcej od kwoty w r. 1902 rzeczywiście pobranej.

Rubryka IV.

Zysk ze sprzedaży książek szkolnych . 5.670 „
czyli tyle ile przyjęto na r. 1903 i pobrano w r. 1902

Rubryka V.

Zapisy i darowizny — Wydział krajowy nic nie preliminuje.

Rubryka VI.

Taksy od spadków . . . . 140.000 „
czyli o . . . . . 10.000 „ — „
więcej aniżeli przyjęto na rok 1903 a o . . 3.660 „ — „
mniej od rzeczywistego poboru w roku 1902.

Dochód powyższy preliminuje Wydział krajowy na podstawie ustawy krajowej z dnia 6. grudnia 1894 z uwzględnieniem wzrastającej co roku wynikłości, która wynosiła w r. 1902 143.659 K a od 1. stycznia do 31. maja 1903 kwotę 53.303 K 74 gr.

Rubryka VII.

Rozmaite wpływy. Przy tej rubryce Wydział krajowy wskutek życzenia Komisyi budżetowej nie preliminuje żadnego dochodu.

Rubryka VIII.

Stały dodatek z c. k. Skarbu Państwa . 109.886 „

Rubryka IX.

Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych . . . . 150 K
czyli o . . . . . 560 K – g
mniej aniżeli przyjęto na rok 1903 a o . . . 2.000 „ — „
mniej aniżeli pobrano z tego źródła w roku 1902.

Od roku 1876 po koniec roku budżetowego 1902 udzielono 556 zaliczek w kwocie 633.954 K 52 h po odpisaniu niezrealizowanych asygnat w kwocie 9.558 K pozostaje rzeczywista suma zaliczek 624.396 K 52 gr.

Po koniec roku 1902 zalega wypłata zaliczek w kwocie 7,492 K 71 gr.; z tego 4.743 K 76 gr. zaległych z lat dawniejszych a 2.784 K 95 gr. zaległości z r. 1902.

Na tych podstawach Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wydatki.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			koron	
		I. Wydatki.		
I.	1—7	**Płace, remuneracye za udzielanie nauki religii, dodatki pięcioletnie, wynagrodzenia za godziny nadobowiązkowe i na zastępstwo nauczycieli urlopowanych** . .	10,348.600	—
II.	8-11	**Remuneracye i zapomogi, zasiłki na urządzenie kursów wakacyjnych, rolniczych i specyalnych, oraz remuneracye za roboty ręczne**	116.200	—
III.	12	**Koszta podróży i dyety nauczycieli przeniesionych ze względów służbowych** . .	15.000	—
IV.	13-16	**Dodatek do funduszu emerytalnego, interkalarya, emerytury dla tracących posady i dary z łaski**	77.052	5.000
V.	17	**Zasiłki dla funduszów szkolndch miejscowych na budowę szkół**	200.000	200.000
VI.	18-21	**Na zasiłki dla funduszów szkolnych miejcowych na utrzymanie szkół, utrzymanie budynku szkolnego w Tarnowie, mniejsze potrzeby szkolne i urzędowe oraz koszta nadzoru funduszów szkolnych miejscowych**	329.388	640
VII.	22	**Na przybory naukowe ogólnej natury i dla nauk praktycznych**	50.000	—
VIII.	23	**Na biblioteki okręgowe**	10.000	—
IX.	24	**Na konferencye okręgowe**	90.000	—
X.	25	**Na stypendya dla uczniów i uczenic Seminaryów nauczycielskich**	200.000	—
		Do przeniesienia .	11,436.240	205.640

Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			korон	
		Z przeniesienia .	11,436.240	205.640
XI.	26	**Na rozmaite wydatki**	24.600	—
XII.	27	**Zasiłki dla szkół utrzymywanych przez korporacye**	—	55.736
		Suma wydatków . . .	11,460 840	261.376
		Ogółem . .	11,722.216	
		W porównaniu z kwotą preliminow. na r. 1903	11,049.003	
		okazuje się wydatek większy o . .	673.213	
		a mianowicie:		
		Rubr. I. więcej o 644.410 K mniej —		
		„ III. „ o 2.000 „ „ —		
		„ IV. „ o — „ „ 17.121 K		
		„ VI. „ o 25.800 „ „ —		
		„ VII. „ o 5.300 „ „ —		
		„ IX. „ o 6.624 „ „ —		
		„ XII. „ o 6.200 „ „ —		
		Razem więcej o 690.334 K mniej 17.121 K		
		Ogółem więcej jak wyżej o 673.213 co przy pojedyńczych rubrykach i pozycyach szczegółowo wyjaśniono.		

Dochody.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			koron	
		II. Dochody.		
I.	1—7	**Odsetki od kapitałów**	69.378	—
II.	8-15	**Dochody z dóbr, realności i innych praw** .	43.490	—
III.	16-26	**Dodatki**	3,072.704	—
IV.	27	**Zysk ze sprzedaży książek szkolnych** . .	5.670	—
V.	28	**Zapisy i darowizny**	—	—
VI.	29	**Taksy od spadków**	140.000	—
VII	30	**Rozmaite wpływy**	—	—
VIII.	31	**Dodatek z c. k. Skarbu państwa** . . .	109.886	—
IX.	32	**Zwroty zaliczek udzielonych gminom na budynki szkolne z lat dawniejszych** . .	150	—
		Suma dochodów własnych .	3,441.278	—
		Z porównania z sumą wydatków . . .	11,460.840	261.376
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	8,019.562	261.376
		Razem . .	8,280.938	
		W porównaniu prelimionowanych dochodów na rok 1903	3,186.409	
		z preliminowanymi dochodami na rok 1904 .	3,441.278	
		okazuje się prawdopodobny wzrost dochodów o	254.869	
		a mianowicie:		
		W rubr. I. więcej o 355 K		
		„ „ II. „ 74 „		
		„ „ III. „ 245.000 „		
		„ „ VI. „ 10.000 „		
		„ „ IX. mniej o „ 560 K		
		Razem więcej o 255.429 K mniej o 560 K		
		wogóle więcej jak wyżej o 254.869 K.		

Preliminarz na rok 1904.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Sumaryusz	Wniosek na rok 1904 zwyczajne (koron)	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne (koron)
		Porównując zwiększone dochody o 254.869 K ze zwiększonymi wydatkami o 673.213 K okazuje się zwiększony niedobór o 418.344 K spowodowany: zorganizowaniem 82 nowych szkół, reorganizacyą 116 szkół na więcej klasowe; stałem obsadzeniem większej liczby posad z powodu przybytku nauczycieli kwalifikowanych, wreszcie naturalnym rozwojem szkół w ogóle		

2. Wysoki Sejm raczy wstawić do rubr. V. poz. 93. preliminarza budżetu na r. 1904 niedobór 8,280.938 K.

Lwów, dnia 19. października 1903.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

I. Związkowa drukarnia we Lwowie, ul. Lindego l. 4.

We Lwowie, dnia 19. października 1902.

Rubr. V. poz. 94.

Sprawozdawca poseł Włodzimierz Kozłowski.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o krajowym szkolnym funduszu emerytalnym na rok 1904.

Art. 54. ustawy z dnia 1. stycznia 1898 Dz. u. kr. T. III. Nr. 16. nakłada na Wysoki Sejm obowiązek badania zamknięcia rachunków zarządzonego w moc art. 52. ust. kraj. z dnia 2. maja 1873 L. 251 Dz. ustaw kraj. funduszu emerytalnego i udzielania odnośnych absolutoryów, a z tytułu przepisanego art. 54 lit. g) pokrycia niedoboru rzeczonego funduszu w miarę, o ile inne źródła w ustawie wskazane, a poniżej wyszczególnione na to nie wystarczają, który to fakt od roku 1891 corocznie się powtarza, posiada Sejm prawa wglądania w preliminarze funduszu emerytalnego.

Naturę prawną i powstanie funduszu emerytalnego przedstawiają szczegółowo sprawozdania Wydziału krajowego z dnia 17. października 1887 L. W. 27.574/87 i z 22. października 1888 L. 41.513/88 i sprawozdania Komisyi budżetowej o budżecie krajowym na rok 1891 i 1892.

Na znaczne podwyższenie wydatków wpłynęła uchwalona przez Wysoki Sejm ustawa z dnia 16. czerwca 1898 Nr. 54. Część VII. Dziennika ustaw i rozporządzeń krajowych, zmieniająca art. 40. ustawy z dnia 1. stycznia 1889 roku. „O stosunkach prawnych stanu nauczycielskiego w publicznych szkołach ludowych“ (Dziennik ustaw krajowych z dnia 17. stycznia 1889 Cz. III. Nr. 16), która od 1. stycznia 1899 roku obowiązuje.

Według powyższej ustawy dostaje nauczyciel niezdolny do służby po 35 latach pełną należytość, a po wysłużonych 30 latach dostaje emeryt, jeśli osiągnął 60 lat życia również pełną należytość.

Wedle wniosków Wydziału krajowego przyjętych przez Komisyę budżetową wydatki krajowego szkolnego funduszu emerytalnego wynoszą . . 1,017.100 K
czyli o . . . . . 62.218 K.
więcej od kwoty na rok 1902 uchwalonej, a o . . 108.260 „
więcej od wynikłości z roku 1902.
Dochody szkolnego funduszu emerytalnego . . . . . 252.232 „

czyli o . . . . . 20.974 K.
mniej o wynikłości z roku 1902, a o . . . . 8.121 „
mniej od kwoty na rok 1903 uchwalonej.

Niedobór będzie wynosił . . . . . 764.868 K

czyli o . . . . . 129.234 „
więcej od wynikłości z roku 1902, a o . . . 70.339 „
więcej od kwoty na rok 1903 uchwalonej.

Obliczenia wydatków Rubryka I., II., III. i IV. na mocy art. 39, 40, 41, 43, 44, 45, 46 i 47 ustawy z dnia 1. stycznia 1889 przez krajowy fundusz emerytalny pokrywane, opierają się na szczegółowych wykazach czasowych emerytur z uwzględnieniem trzechletniego przecięcia wydatków i naturalnego przyrostu. Wydatki rubryki V. i VI. proponowane na mocy art. 40, 44, 49 i 53 ustawy z dnia 1. stycznia 1889 polegają na trzechletniem przecięciu wydatków z lat 1899—1902. Wydatki rubryki VII. na koszta zarządu stanowią zwrot Etatowi skarbowemu kosztów za druki przez c. k. główną Kasę krajową we Lwowie i c. k. Urzędy podatkowe na cele krajowego funduszu szkolnego emerytalnego corocznie spotrzebowane.

Rozchody.

Komisya wnosi zgodnie z wnioskiem Wydziału krajowego:

Rubr. I. Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek . . . 80.000 K
czyli o . . . . . 5.000 K.
więcej od kwoty na rok 1903 uchwalonej, a o 14.641 „
więcej od wynikłości z roku 1902.

„ II. Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek . . 600.000 „
czyli o . . . . . 29.224 „
więcej aniżeli na rok 1903 uchwalonej, a o . 64.537 „
więcej od wynikłości roku 1902.

„ III. Pensye dla wdów po nauczycielach . . . . . 240.000 „
czyli o . . . . . 13.767 „
więcej od kwoty na rok 1903 uchwalonej, a o 23.210 „
więcej od wynikłości z roku 1902.

„ IV. Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach . . 60.000 „
czyli o . . . . . 4.227 „
więcej od kwoty na rok 1903 uchwalonej, a o 8.122 „
więcej od wynikłości z roku 1902

„ V. Odprawy i kwartały pozgonne . . . . . 35.000 „
czyli o . . . . . 10.000 „
więcej aniżeli uchwalono na rok 1903, a o . 2.217 „
więcej od wynikłości z roku 1902.

„ VI. Zwroty z wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek 2.000 „
czyli tyle ile uchwalono na rok 1903, a o . 267 K
więcej od wynikłości z roku 1902.

„ VII. Koszta zarządu . . . . . 100 „
czyli tyle ile na rok 1903 uchwalono.

„ VIII. Rozmaitych wydatków Komisya nie preliminuje, wydatki rzeczone bowiem są tylko przebieżne i znajdują pokrycie w przebieżnych dochodach.

Dochody.

Komisya wnosi zgodnie z wnioskami Wydziału krajowego.

Rubr. I. Odsetki od kapitałów . . . . . 2.680 K
czyli tyle, ile preliminowano na rok 1903,
a o . . . . . 27 K
więcej od wynikłości z 1902.

Efekta wartościowe majątku zakładowego krajowego funduszu szkolnego emerytalnego wynoszą 67.106 K 94 g, w listach zastawnych Towarzystwa kredytowego ziemskiego, i książeczka wkładkowych Kasy oszczędności. Stan majątku od r. 1899 się nie zmienił. Szczegółowe obliczenie odsetek zawiera wykaz A) do sprawozdania Wydziału krajowego.

„ II. Datki stałe z krajow. funduszu szkolnego . . . 25.600 „
czyli tyle, ile pobrano z tego źródła w r. 1902 i przyjęto na r. 1903. Datki rzeczone pobiera fundusz emerytalny od funduszu szkolnego krajowego na podstawie §. 52. ustępu c) ustawy z 1. stycznia 1889.

„ III. Zapisy i darowizny — Komisya nic nie preliminuje.

„ IV. Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich . 33.952 „
czyli o . . . . . 17.238 K
mniej od wynikłości z r. 1902 a o . . 17.121 „
mniej od kwoty na r. 1903 uchwalonej. Kwotę tę wyszczególnioną w dziale wydatków funduszu szkolnego krajowego na rok 1903 opłaca tenże fundusz na podstawie art. 52. ustępu d) ust. z 1. stycznia 1899 na rzecz funduszu szkolnego emerytalnego. Obejmuje ona interkalarya od opróżnionych posad o ile nie przypadną spadkobiercom zmarłego dyrektora starszego nauczyciela lub nauczyciela w ogóle albo też nie zostaną użyte na wynagrodzenie dla zastępcy nauczyciela jednak nie dłużej jak przez 3 miesiące od dnia opróżnienia posady nauczyciela.

„ V. Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek . . . 166.000 „
czyli o . . . . . 399 K
mniej od wynikłości z r. 1902, a o . . 6.000 „
więcej od kwoty przyjętej na rok 1903.

Kwotę powyższą pobieraną na podstawie art. 52. ust. f) ust. z d. 1. stycznia 1899 obliczył Wydział krajowy wedle trzechletniego przecięcia z lat 1899—1902. Kwota ta obejmuje wkładki nauczycieli, które w pierwszym roku po zamianowaniu wynoszą 10% pobieranej przez nich płacy, a przy każdem podwyższeniu tejże 10% od nadwyżki, oprócz tego 2% od rocznej płacy.

„ VI. Wkładki 2-procentowo za czas służby przedetatowej . 24.000 „
czyli o 3.000 K więcej, aniżeli przyjęto na r. 1903,
a o . . . . . 636 K
mniej od wynikłości z r. 1902.

Wkładki powyżej wymienione pobierane na podstawie art. 50. ust. z dnia 1. stycznia 1889 obliczył Wydział krajowy na podstawie trzechletniego przecięcia. Płacą je nauczyciele, którzy po przeistoczeniu szkół dawniejszych w etatowe przeszli lub przechodzą na nowy etat, a którzy uważani są pod względem prawa emerytury i zaopatrzenia ich wdów i sierot z funduszu emerytalnego tak zupełnie jak gdyby byli od razu na tym etacie służbę swoją rozpoczęli. W moc ustępu 2. powyżej wymienionego §. ustawy z 1. stycznia 1889 płacić mają nauczyciele tej kategoryi funduszowi emerytalnemu kwotę równającą się dwom procentom od każdorazowej płacy przez wszystkie te lata poprzedniej służby nauczycielskiej, które do emerytury policzone zostały.

Na powyższych podstawach Komisya wnosi:

I. Wysoki Sejm uchwalić raczy zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i Rady szkolnej krajowej:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie.	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Wydatki.		
I.		**Emerytury czasowe nauczycieli i nauczycielek**	80.000	—
II.		**Emerytury dożywotnie nauczycieli i nauczycielek**	600.000	—
III.		**Pensye dla wdów po nauczycielach**	240.000	—
IV.		**Dodatki na wychowanie sierót po nauczycielach**	60.000	—
V.		**Odprawy i kwartaty pozgonne**	35.000	—
VI.		**Zwroty z wkładek emerytalnych nauczycieli i nauczycielek**	2.000	—
VII.		**Koszta zarządu**	100	—
VIII.		**Rozmaite wydatki**	—	—
		Suma wydatków	1,017.100	—
		Dochody.		
I.		**Odsetki od kapitałów**	2.680	—
II.		**Dodatki stałe z krajowego funduszu szkolnego**	25.600	—
III.		**Zapisy i darowizny**	—	—
IV.		**Interkalarya od opróżnionych posad nauczycielskich**	33.952	—
V.		**Stałe wkładki nauczycieli i nauczycielek**	166.000	—
VI.		**Wkładki dwuprocentowe za czas służby przedetatowej**	24.000	—
VII.		**Rozmaite dochody**	—	—
VIII.		**Zwroty z emerytur czasowych**	—	—
IX.		**„ „ dożywotnich**	—	—
X.		**„ z pensyi wdów.**	—	—
XI.		**„ z dodatków na wychowanie dzieci**	—	—
XII.		**„ z odpraw i kwartatów pozgonnych**	—	—
		Suma dochodów	252.232	—
		W porównaniu ze sumą wydatków	1,017.100	—
		okazuje się niedobór do pokrycia z funduszu krajowego	764.868	—

II. Wysoki Sejm wstawia niedobór funduszu szkolnego krajowego emerytalnego w kwocie 636.550 K do Rubryki V. pozycyi 94. budżetu na rok 1904.

Lwów, 19. października 1904.

Przewodniczący:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

Z I. Związkowej drukarni we Lwowie.

Budżet krajowy na r. 1904.

Rubryka V. Oświata.

Dział III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.

Pozycye 97—113.

Dział IV. Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk i oświaty. Wydawnictwa.

Pozycye 114—147.

Dział V. Teatry i sztuki piękne.

Pozycye 148—168.

Dział VI. Rozmaite.

Pozycye 169—174.

Sprawozdawca: poseł Dr. Franciszek Paszkowski.

III. Prywatne zakłady naukowe i wychowawcze.

poz. 97.	Na utrzymanie szkoły polskiej w Białej *(stała subwencya w myśl uchwały Sejmu z dnia 11. lipca 1902)* . . .	20.000 K.
poz. 97 a)	prywatne Seminaryum nauczycielskie żeńskie Zofii Strzałkowskiej we Lwowie *(jednorazowo)*	2.000 „
poz. 97 b)	prywatne Seminaryum nauczycielskie żeńskie Franciszka Preisendanza w Krakowie *(jednorazowo)*	2.000 „
	poz. 97 a). i 97 b). w załatwieniu petycyj do L. 2.337 i 2.481.	
poz. 98.	Prywatna szkoła żeńska w Krakowie, *(zasiłek stały)* . .	1.000 „
poz. 99.	Kurs naukowy żeński w Tarnowie, w myśl uchwały Sejmu z d. 11. lipca 1902	800 „

poz. 100. Ruskie Towarzystwo pedagogiczne, na utrzymanie szkoły wydziałowej żeńskiej we Lwowie . . . . . 8.000 „

Uzasadnienie podwyższenia tej pozycyi zawarte jest w sprawozdaniu o budżecie na rok 1903 Rubr. V. poz. 103.

poz. 101. Zakład sierót imienia św. Heleny we Lwowie . . . 200 „

poz. 102. Ruski Instytut dla dziewcząt w Przemyślu:

a) stała subwencya . . . . . 400 K.

b) jednorazowy zasiłek na przybory naukowe i wydanie podręcznika języka francuzkiego 2.000 „ 2.400 „

Na skutek petycyi do L. 2.844.

poz. 103. Zakład wychowawczy dla ubogich dziewcząt pod nazwą „Rodzina Maryi“ w Łomnej . . . . . 600 „

Zawartego w petycyi do L. 2.393 żądania o przyznanie znaczniejszej subwencyi na rozszerzenie zakładu, komisya budżetowa ze względu na równowagę budżetową uwzględnić nie może.

poz. 104. Ryczałt na zasiłki dla burs mieszczących młodzież polską i ruską, do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową . . . . . 10.000 „

Do pozycyi tej przekazuje się petycye wymienione w sprawozdaniu o budżecie na rok 1903.

poz. 105. Internat X. X. Zmartwychwstańców we Lwowie . . . 9.000 „ do rozporządzenia Wydziału krajowego.

poz. 106. Zakład głuchoniemych we Lwowie:

a) na stypendya dla 85 wychowanków 20.400 K.

b) na utrzymanie zakładu . . . 5.000 „

c) na amortyzacyę pożyczki 36.000 K. zaciągniętej na budowę II. piętra przez Dyrekcyę Zakładu, 3-cia rata amortyzacyjna (aż do pierwszego półrocza 1934) . . . . . 1.990 „ 27.390 „

Dyrekcya lwowskiego zakładu głuchoniemych wniosła do L. 3.017 petycyę o przyjęcie zakładu na fundusz krajowy, ewentualnie podwyższenie dotychczasowej subwencyi na 35.000 K. rocznie, oraz o otwarcie zakładu głuchoniemych w Krakowie. Taki sam wniosek postawił poseł ks. Andrzej Szponder na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z d. 8. października 1903, dołączając nadto żądanie o podwyższenie stypendyów dla wychowanków.

W załatwieniu tego wniosku i petycyi *wnosi komisya budżetowa:*

Wysoki Sejm raczy uchwalić: Wniosek ks. Andrzeja Szpondra i petycyę Dyrekcyi lwowskiego zakładu głuchoniemych o przyjęcie zakładu na kraj, utworzenie drugiego zakładu w Krakowie, oraz o podwyższenie subwencyi względnie stypendyów, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.

poz. 107. Szkoła dla głuchoniemych Izaaka Bardacha we Lwowie . 800 „

poz. 108. Zakład dla ciemnych we Lwowie:

a) na utrzymanie zakładu . . . . 7.600 K.

b) na stypendya dla dziesięciu wychowanków po 240 K. rocznie . . . 2.400 „

razem . . . . 10.000 „

Wydział krajowy preliminował subwencyę dla Zakładu dla ciemnych w sumie uchwalonej w roku zeszłym 6.000 K. W petycyi do L. 2662 prosi Dyrekcya Zakładu dla ciemnych we Lwowie o podwyższenie subwencyi. Reprezentant Wydziału

krajowego ośw adczył tegoż imieniem, iż Wydział krajowy po zbadaniu potrzeb zakładu ciemnych we Lwowie, już po ułożeniu preliminarza budżetu, uchwalił popierać wobec komisyi budżetowej podwyższenie subwencyi do kwoty przez komisyę proponowanej. Uwzględniając wykazaną w ten sposób potrzebę, komisya proponuje podwyższenie w wykazanej wyżej kwocie.

poz. 109. Towarzystwo gimnastyczne „Sokół“ we Lwowie . . . 2.000 K.

poz. 110. dtto w Krakowie . . . . . 2.000 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 2690.

poz. 111. Dla polskich i ruskich Towarzystw sokolich we Lwowie i na prowincyi ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . . 4.000 „

Do ryczałtu tego przekazuje się petycye wymienione w sprawozdaniu o budżecie krajowym na r. 1903. Rubr. V. poz. 114.

poz. 111a) Związek polskich sokolich Towarzystw w Austryi na cele Towarzystwa i wydawnictwa . . . . . 600 „

wskutek petycyi do L. 2237. W petycyi tej żąda związek polskich Towarzystw sokolich podwyższenia ryczałtu dla Towarzystw sokolich z 4.000 na 10.000 K.

W sprawozdaniu z czynności departamentu I. podnosi Wydział krajowy, iż wskutek znacznego wzrostu i potrzeb Towarzystw sokolich zamierzał do budżetu krajowego na rok 1903 wstawić subwencyę w podwyższonej kwocie 8.000 K., a jedynie wzgląd na równowagę budżetow skłonił go do odstąpienia na razie od tego zamiaru. Komisya budżetowa podziela zapatrywanie Wydziału krajowego co do potrzeby podwyższenia subwencyi, nie może jednak z powodów przez Wydział krajowy, przytoczonych proponować podwyższenia tego już w roku 1904.

poz. 112. Zakład blog. Kunegundy w Nowym Sączu na kształcenie wzorowych gospodyń . . . . . 600 „

poz. 113. Zgromadzenie Sióstr Urszulanek w Kołomyi, zasiłek na częściową amortyzacyę pożyczki na rozszerzenie budynku szkolnego II. rata z 20-lecia . . . . . 500 „

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Petycyę Towarzystwa prywatnego gimnazyum żeńskiego we Lwowie do L. 1878 o przyznanie stałej subwencyi, oraz petycyę gminy miasta Krakowa o udzielenie stałej subwencyi na utrzymanie wyższych kursów dla kobiet im. Andryana Baranieckiego odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosków w porozumieniu z Radą szkolną krajową.

2. Wzywa się c. k. Rząd, aby w uwzględnieniu pożyteczności kursów dla kobiet imienia Adryana Baranieckiego w Krakowie oraz niewątpliwej potrzeby zapewnienia wyższej uzupełniającej nauki dla kobiet, uznanej przez c. k. rząd tak przez dopuszczenie kobiet na uniwersytet jak w stworzeniu dla nich kategoryi hospitantek, zechciał od r. 1904 wstawiać w budżet państwowy odpowiednią kwotę na utrzymanie powyższych kursów dla kobiet.

IV Stowarzyszenia ku krzewieniu nauk, oświaty i wydawnictwa.

poz. 114. Dla zarządu powszechnych wykładów uniwersyteckich w Uniwersytecie Lwowskim w załatwieniu petycyi do L. 2940 . 1.000 „

poz. 115. Zarząd główny Towarzystwo pedagogicznego na pokrycie kosztów walnego zgromadzenia . . . . . 400 „

poz. 116. Towarzystwa oświaty ludowej we Lwowie . . . . 3.000 „

poz. 117. Takież Towarzystwo w Krakowie . . . . 3.000 „

poz. 118. „ „ w Tarnowie . . . . 200 „

poz. 119.	Polskie stowarzyszenie „Strzecha“ w Wiedniu . . .	200 K.
poz. 120.	Polskie Stowarzyszenie „Przytulisko“ w Wiedniu . . .	200 „
poz. 121.	Biblioteka polska w Wiedniu	400 „
poz. 122	Stowarzyszeniom rzemieślniczym we Lwowie i na prowincyi ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego . . .	3.000 „
	Do pozycyi tej przekazuje się petycye wymienione w sprawozdaniu komisyi budżetowej o budżecie na rok 1903. Rubr. V. poz. 127.	
poz. 123.	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na koszta podróży członków na walne zgromadzenie	200 „
poz. 124.	Dla fundacyi Macierz polska na wydawnictwa dzieł i peryodycznych pism ludowych	10.000 „
poz. 125.	Zasiłek na czasopismo „Szkoła“	1.000 „
poz. 126.	„ „ „ „Muzeum“	2.000 „
poz. 127.	„ „ „ „Kosmos“	1.000 „
poz. 128.	Wydawnictwo dziełek ludowych do rozporządzenia wydziału krajowego	2.000 „
poz. 129.	Towarzystwo historyczne we Lwowie na wydawnictwa .	1.400 „
poz. 130.	Towarzystwo im. Adama Mickiewicza na wydawnictwo dzieł tegoż do rozporządzenia Wydziału krajowego . . .	800 „
poz. 131	Towarzystwo ludoznawcze na wydawnictwo czasopisma „Lud“	200 „
poz 132	Towarzystwo miłośników historyi i zabytków Krakowa na wydawnictwa	500 „
poz. 133.	Dla Gazety handlowo geograficznej	200 „
poz. 134.	Redakcya dwutygodnika katechetycznego i duszpasterskiego w Tarnowie	300 „
	(pozycya podwyższona o 100 K. wskutek petycyi do L. 2108).	
poz. 135.	Redakcye pism dla dzieci „Mały Swiatek“ i „Wiek młody“ we Lwowie	200 „
poz. 136.	Na wydawnictwo:	
	a) polskich podręczników dla szkół średnich 3.000 K.	
	b) ruskich książek szkolnych . . . 12.000 „	15.000 „
poz. 137.	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwo czasopisma „Dzwinok“	400 „
poz. 138.	Ruskie Towarzystwo pedagogiczne na wydawnictwo ruskoukraińskiej biblioteki	600 „
	Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 3133.	
poz. 139.	Zasiłek dla ruskiej gazety „Uczytel“ do rozporządzenia wydziału krajewego	1.000 „
	Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 2431.	
poz. 140.	Towarzystwo „Proświta“ na wydawnictwo dzieł ludowych do rozporządzenia wydziału krajowego *z zastrzeżeniami, wyrażonemi w uchwałach* w. Sejmu z dnia 13. lutego 1897 i 3. maja 1900	6.000 „
poz. 141.	Towarzystwo naukowe im. Szewczenki we Lwowie na wydawnictwo ruskiej biblioteki historycznej	1.000 „
	jak w roku zeszłym.	
poz. 142.	Archeograficzna Komisya tegoż Towarzystwa na wydawnictwo historycznych materyałów jak w r. z.	3.000 „
poz. 143.	Towarzystwo naukowe im. Szewczenki we Lwowie na inne wydawnictwa naukowe	4.000 „
poz. 144.	Etnograficzna Komisya tegoż Towarzystwa jak w roku zeszłym	1.000 „
poz. 145.	Taż sama Komisya na etnograficzną expedycyę naukową, *jednorazowo*	1.000 „
	Wszystkie te pozycye do rozporządzenia Wydziału krajowego.	
poz. 146.	Ks. Dżnłyński gr. kat. proboszcz w Łapszynie, na wydawnictwa ruskie: „Posłannyk“ i „Książeczki misyjne“ do rozporządzenia Wydziału krajowego	800 „

poz. 147. OO. Bazylanie na wydawnictwo pism religijno-moralnej treści 400 K.

poz. 147a) Towarzystwo dla popierania nauki polskiej we Lwowie *jednorazowo* 500 „

Towarzystwu dla popierania nauki polskiej we Lwowie przyznał wysoki Sejm w r. 1902 jednorazową subwencyę w kwocie 500 K. na wydawnictwo materyałów do dziejów rozbioru polski, która to publikacya została wydaną. W petycyi do L. 2361 wykazuje Towarzystwo rezultaty swej dotychczasowej działalności, a zarazem rozwija program dalszych wydawnictw naukowych. W uznaniu pożytecznej działalności Towarzystwa, które przyczynia się do rozbudzenia ruchu naukowego we Lwowie, proponuje komisya przyznanie Towarzystwu na tegoż wydawnictwa na rok 1904. jednorazowego zasiłku w kwocie 500 koron.

poz. 147 b). Wydawnictwo pomników Krakowa, Stanisława Cerchy *jednorazowo* . . . . . 200 „

W roku 1901 przyznał Wysoki Sejm na ten cel subwencyę w kwocie 200 K. W petycyi do l. 2284. uprasza p. Stanisław Cercha o przyznanie dalszej subwencyi na ukończenie wydawnictwa, którego wyjść ma jeszcze 5 zeszytów.

Komisya budżetowa, pragnąc umożliwić ukończenie wydawnictwa mającego wartość artystyczną i naukową proponuje przyznanie na r. 1904 jednorazowego zasiłku wysokości . 200 „

Poz. 147 c) Krakowskie Towarzystwo techniczne na wydawnictwo czasopisma „Architekt“ 400 K. w załatwieniu petycyi do L. 3309 w wysokości uchwalonej w r. 1902.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Petycyę Rektoratu szkoły politechnicznej we Lwowie do l. 2581. o przyznanie subwencyi w kwocie 10.000 K. płatnej przez lat dziesięć po 1000 K. *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.*

2. Nad petycyą Towarzystwa filologicznego o subwencyę na wydawnictwo czasopisma filologicznego „Eos“ (L. 2187), Juliana Nasalskiego o subwencyę na wydawnictwo biblioteki dla ruskiej młodzieży (L. 1911), Jana Amborskiego o subwencyę na polskie wydawnictwo obrazkowe (L. 2641) i wydawnictwa dwutygodnika „Rodzina i szkoła“, *przechodzi się do porządku dziennego.*

V. Teatry i sztuki piękne.

poz. 148. Teatr polski w Krakowie do rozporządzalności Wydziału krajowego (subwencya stała) . . . . . 16.000 „

W petycyi do L. 2231, prosi dyrektor teatru miejskiego w Krakowie p. J. Kotarbiński o zrównanie stałej subwencyi dla teatru krakowskiego wynoszącej 16.000 K. z subwencyą dla dramatu i komedyi Teatru lwowskiego wynoszącą 28.400 K.

Komisya budżetowa niezapoznając trudnych warunków finansowych w jakich się znajduje Teatr krakowski, nie może jednak ze względów budżetowych proponować Sejmowi podwyższenia tej subwencyi.

poz. 149. Dyrektorowi Teatru miejskiego w Krakowie panu Józefowi Kotarbińskiemu w uznaniu jego usiłowań celem rozwoju i utrzymania tej sceny na wysokości jej bezpośredniej przeszłości

i istotnych jej cywilizacyjnych i narodowych zadań, jako *zasiłek nadzwyczajny* na rok 1904 (do rozporządzalności Wydziału krajowego) . . . . . 4.000 K.

poz. 150. Budowa teatru w Krakowie 20 i 21 półroczna rata na opłatę procentów od pożyczki 300.000 K., zaciągniętej przez gminę miasta Krakowa (aż do I. półrocza 1945) . . . 15 000 „

poz. 151. Teatr polski i opera polska we Lwowie do rozporządzalności Wydziału krajowego:

a) dramat i komedya . . . . . 28.400 K.
b) opera polska . . . . . 20.000 „ 48.400 „

poz. 152. Dyrektorowi teatru miejskiego we Lwowie panu Tadeuszowi Pawlikowskiemu, w uznaniu niepospolitych jego zasług i poniesionych ofiar ku postawieniu dramatycznej sceny polskiej we Lwowie, na równi z pierwszorzędnemi scenami, jako zasiłek *nadzwyczajny* na rok 1904 (do rozporządzalności Wydz. krajowego) . . . . . 8.000 „

Proponując dla dyrektorów teatrów miejskich we Lwowie i w Krakowie nadzwyczajny zasiłek na rok 1904, nieuważa bynajmniej komisya budżetowa zasiłków tych, jako jednorazowe, lecz łączy je ściśle z obecnem przedsiębiorstwem i kierunkiem obu tych scen. Komisya budżetowa mniema przeto, że skoro w kierunku i dyrekcyach teatrów lwowskiego i krakowskiego nie zajdą zmiany, Wydział krajowy do preliminarza budżetu krajowego na r. 1905, dotacyę w mowie będącą, ponowić winien.

poz. 153. Budowa teatru we Lwowie, na pokrycie 11 i 12 raty amortyzacyjnej od pożyczki 600.000 K., zaciągniętej przez gminę miasta Lwowa (aż do I. pół. 1934). . . . . 33.696 „

poz. 154. Teatr ruski pod zarządem Towarzystwa „Besida“, do rozporządzalności Wydziału krajowego . . . . . 18.500 „

W petycyach de L. 2784 i 2873 prosi komitet budowy teatru narodowego ruskiego we Lwowie, o zapomogę na budowę teatru ruskiego we Lwowie, której koszt wynosić ma 1,200.000 K. Komisya budżetowa nie może na podstawie petycyi, w której koszt budowy teatru oraz sposoby pokrycia ogólnikowo są podane, przedstawić Wysokiemu Sejmowi konkretnych wniosków i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycye komitetu budowy narodowego ruskiego teatru we Lwowie do L. 2784 i 2873 o subwencyę na budowę, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i zdania sprawy.

poz. 154a) Towarzystwo teatru ludowego we Lwowie (*jednorazowo* do dyspozycyi Wydziału krajowego) . . . . . 2.000 „

Uzasadnienie tej pozycyi znajduje się w sprawozdaniu komisyi budżetowej o budżecie na rok 1903. Rubr. V. poz. 164.

poz. 154b) Teatr ludowy w Krakowie (*jednorazowo* do dyspozycyi Wydziału krajowego) . . . . . 2.000 „

Towarzystwo oświaty ludowej w Krakowie oświadcza w petycyi do L. 2545, iż podjęło się prowadzenia nadal teatru ludowego w Krakowie i uprasza o udzielenie mu subwencyi w sumie 5.000 K.

Komisya budżetowa uznając pożyteczność i potrzebę teatru ludowego i pragnąc umożliwić Towarzystwu oświaty ludowej prowadzenia teatru ludowego w Krakowie, proponuje przyznanie subwencyi w granicach możności finansowej kraju.

poz. 155. Akademia sztuk pięknych w Krakowie, 16 rata umorzenia pożyczki 200.000 K. na budowę gmachu (na czas do r. 1911 włącznie) . . . . . 14.000 K.

poz. 156. Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na budowę własnego gmachu (na czas amortyzacyi pożyczki VI. rata z 33 lecia) . . . . . 1.000 „

poz. 156 a). Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie, subwencya na publikacyę historyi malarstwa i rzeźbiarstwa polskiego w drugiej połowie 19 wieku *jednorazowo* . . . . . 500 „

W petycyi do L. 2.378 prosi Towarzystwo sztuk pięknych w Krakowie o subwencyę na wymienioną wyżej publikacyę, wydać się mającą z powodu wystawy jubileuszowej, jaką Towarzystwo zamierza urządzić w roku 1904, jako 50-tym roku istnienia Towarzystwa.

Uznając naukową i artystyczną wartość takiej publikacyi, proponuje komisya udzielenie na ten cel subwencyi w kwocie 500 K.

poz. 157. Towarzystwo imienia Jana Matejki w Krakowie . . . 1.000 „

poz. 158. Dla młodzieży kształcącej się w naukach i sztukach, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . 6.000 „

Do pozycyi tej przekazuje się petycye wymienione w sprawozdaniu komisyi budżetowej o budżecie na r. 1903. Rubr. V. poz. 169.

poz. 159. Towarzystwo muzyczne we Lwowie . . . . 10.000 „

poz. 160. Towarzystwo muzyczne w Krakowie . . . . 1.600 „

poz. 161. Konserwatoryum Towarzystwa muzycznego w Krakowie . 8.400 „

Uzasadnienie tej pozycyi mieści się w sprawozdaniu komisyi budżetowej o budżecie na rok 1903. Rubr. V. poz. 172.

poz. 162. Towarzystwo muzyczne w Brodach . . . . 400 „

poz. 163. Towarzystwo muzyczne w Samborze . . . . 200 „

Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 3009.

poz. 164. Towarzystwo muzyczne Harmonia w Krakowie . . . 600 „

poz. 165. Towarzystwo przyjaciół muzyki w Tarnopolu . . . 600 „

poz. 165. a) Kapela narodowa we Lwowie w załatwieniu petycyi do L. 2988 . . . . . 600 „

poz. 166. Wydziałowi krajowemu do rozporządzenia i przyznania zasiłków po zbadaniu istotnych potrzeb, działalności i pożyteczności pod względem nauki spiewu i muzyki Towarzystwom muzycznym: „Lutni“, „Bojanowi“ i „Echu“ we Lwowie, „Lutni“ w Krakowie, Towarzystwom imienia Moniuszki w Kołomyi i Stanisławowie, „Bojanowi“ w Stanisławowie, i „Harmonii“ w Jaśle, ryczałt w kwocie . . . . . 3.000 „

poz. 167. Zboińska Józefa, wdowa po artyście sceny polskiej jednorazowo 100 „

poz. 168. Lipińska Salomea wdowa po skrzypku Feliksie Lipińskim . 300 „

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą Stanisława Konopki o subwencyę na szkołę dramatyczną we Lwowie (L. 2520) przechodzi się do porządku dziennego.

VI. Rozmaite.

poz. 169. Dla stowarzyszeń akademickich, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego . . . . . 2.800 „

Do pozycyi tej przekazuje się petycye wymienione w sprawozdaniu komisyi budżetowej o budżecie na r. 1903. Rubr. V. poz. 182.

poz. 170.	Na zasiłki dla polskich i ruskich Towarzystw, mających na celu wspomaganie ubogich uczniów, ryczałt do rozporządzenia Wydziału krajowego w porozumieniu z Radą szkolną krajową	1.200 K.
	Do pozycyi *tej przekazuje się petycye* wymienione w sprawozdaniu komisyi budżetowej o budżecie na rok 1903. Rubr. V. poz. 183.	
poz. 171.	Towarzystwo im. Św. Stanisława Kostki (opieki nad terminatorami we Lwowie)	200 „
	Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. 2044.	
poz. 172.	Stowarzyszenie nauczycielek we Lwowie	600 „
poz. 173.	Korosteńska Felicya, b. nauczycielka szkoły pp. Klarysek w Starym Sączu, zaopatrzenie dożywotnie z łaski . .	160 „
poz. 174.	Dla wdowy po profesorze Ogonowskim stały, roczny dożywotni datek	720 „

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyami Towarzystwa „Verein zur Schaffung eines Studentenheimes an der k. k. Hochschule für Bodenkultur“ w Wiedniu (L. 2739), Towarzystwa: „Katholischer Schulverein für Oesterreich“ (L. 1811 i 1812); Wydziału gospodarczego 10-go zjazdu lekarzy i przyrodników polskich o subwencyę na koszta zjazdu (L. 2188); Ks. Jana Nikodemowicza o subwencyę na szkołę organistów w Przemyślu (L. 1977 i 2518). Towarzystwa wstrzemięźliwości „Eleuterya“ (L. 2930), ruskiego Towarzystwa pedagogicznego we Lwowie o subwencyę na szkołę analfabetów (L. 2425), Dyrekcyi szkoły dla dorosłych analfabetów we Lwowie (L. 2785), Zarządu głównego Towarzystwa szkoły ludowej o subwencyę na szkołę polską w Morawskiej Ostrawie (L. 2983) i na zakładanie kursów dla analfabetów (L. 2984), Towarzystwa oświaty ludowej w Stanisławowie (L. 2964), i Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych we Lwowie o przyznanie subwencyi na muzeum szkolne we Lwowie, *przechodzi się do porządku dziennego.*

Lwów, dnia 13. października 1903.

Zast. Przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Paszkowski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rubryka VI. poz. 175—190.

„Pomniki historyczne".

Sprawozdawca poseł Barwiński.

Na r. 1904 preliminuje Wydział kraj. w tej rubryce: zwyczajnych wydatków 36.320 K.
„ nadzwyczajnych wydatków 46.200 „
razem . . 82.520 K.

Komisya budżetowa wnosi:

			zwyczaj.	nadzwycz.
Poz. 175.	Na utrzymanie kancelaryj konserwatorskich we Lwowie i w Krakowie, sporządzanie i publikacye naukowych i urzędowych spisów pomników, znajdujących się w naszym kraju . . .		8.000 K.	
Poz. 176.	Badanie i ocalanie zabytków starożytnych, piśmiennych i archeologicznych dla Zakładu narodowego im. Ossolińskich we Lwowie . .		1.000 „	
Poz. 177.	Dla Muzeum narodowego w Krakowie:			
	a) stała uubwencya		3·000 „	
	b) na reorganizacyę, adaptacye i rozszerzenie Muzeum narodowego, II. rata z przyznanych 30.000 K. na lat 5 po . . .			6.000 K.
Poz. 178.	Krajowe archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i w Krakowie:			
	1. Dyrektor we Lwowie . . .	2.400 K.		
	2. „ w Krakowie . . .	2.400 „		
	3. Adjunkt I. klasy we Lwowie: płaca 2.800 K., dodatek aktywalny 600 K. i trzy dodatki pięcioletnie po 200 K.	4.000 „		
	Do przeniesienia .	8.800 K.	12.000 K.	6.000 K.

		zwyczaj.	nadzwycz.
	Z przeniesienia .	8.800 K.	12.000 K.	6.000 K.
	4. Adjunkt II. klasy we Lwowie: płaca 2.200 K. i dodatek aktywalny 480 K. . .	2.680 „		
	5. Adjunkt I. klasy w Krakowie: płaca 2.800 K, dodatek aktywalny 600 K.	3.400 „		
	6. Adjunkt II. klasy w Krakowie: płaca 2.200 K. dodatek aktywalny 480 K. . .	2.680 „		
	7. 2 aplikantów we Lwowie, adjutum roczne po 600 K.	1.200 „		
	8. 1 aplikant w Krakowie, adjutum roczne . . .	600		
	9. Czynsz za najem lokalu we Lwowie 1.600 K. i miejski 5% podatek wodociągowy za r. 1904 . 80 „	1.680 „		
	10. Stróże we Lwowie i w Krakowie: płaca po 840 K., dodatek aktyw. po 100 K., dodatek na mundur po 100 K.	2.080 „		
	11. Opał, potrzeby kancelaryjne i rozmaite wydatki . .	1.200 „	24.320 „	
Poz. 179.	Na restauracyę kościoła katedralnego na Wawelu, IX. rata roczna z przyznanej nu lat 10 subwencyi 200.000 K.			20.000 „
Poz. 179a)	Komitet parafialny kościoła WW. Świętych w Krakowie na restauracyę kościoła św. Piotra i Pawła w Krakowie			4.000 „
	Tem samem załatwioną zostaje petycya l. 2075. Nadto wnosi komisya:			
	Wysoki Sejm raczy uchwalić:			
	Polcca się Wydziałowi krajowemu wdrożenie rokowań z c. k. rządem celem wyjednania subwencyi rządowej na restauracyę pomienionego kościoła.			
Poz. 180.	Komitetowi budowy pomnika Ad. Mickiewicza we Lwowie, IV. rata z przyznanych 20.000 K. na lat 5 po 4.000 K. (uchw. Sejmu z 9. lipca 1901)			4.000 „
Poz. 181.	Konwentowi PP. Klarysek w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Andrzeja z przyznanych 4.000 K., IV. (ostatnia) rata roczna, w myśl uchwały z dnia 9. lipca 1901. . . .			1.000 K.
Poz. 181a).	Zgromadzeniu OO. Augustynów w Krakowie, na restauracyę kościoła św. Katarzyny *jednorazowo* *Petycyą do tej pozycyi l. 2.229 przekazuje Komisya Wydziałowi krajowemu do zbadania.*			2.000 „
Poz. 182.	Na restauracyę kościoła katedralnego obrządku łacińskiego w Przemyślu z przyznanych 10.000 K.			
	Do przeniesienia . .		36.320 K.	37.000 K.

	zwyczaj.	nadzwycz.
Z przeniesienia . .	36.320 K.	37.000 K.
w 5 ratach rocznych, IV. rata w myśl uchwały sejmywej z dnia 9. lipca 1901 . .		2.000 „
Poz. 183. Na konserwacyę zamku w Olesku . . .		600 „
Poz. 184. Na restauracyę sal zamkowych w Olesku . .		3.000 „
Poz. 185. Na restauracyę kościoła farnego w Krośnie, druga połowa z przyznanych 5.000 K. . .		2.500 „
Poz. 185a). Na restauracyę bram fortecznych w Okopach św. Trójcy 4.000 K. w dwóch rocznych ratach, z tych I. rata.		
Tem samem załatwioną zostaje petycya l. 2.224		2.000 „
Poz. 186. Na restauracyę starożytnego ołtarza w kościele OO. Bernardynów w Rzeszowie, *jednorazowo* .		600 „
Poz. 187. Na restauracyę kościoła OO. Franciszkanów w Krośnie I. rata z subwencyi 1.2000 K. płatnej w 6 ratach rocznych od r. 1904. . .		2.000 „
Poz. 188. Na dalszą restauracyę kościoła Bożego Ciała w Krakowie I. rata z subwencyi 12.000 K. płatnej w 4 ratach rocznych od r. 1904 . .		3.000 „
Poz. 189. Na restauracyę zabytków w kościele św. Mikołaja w Krakowie		1.500 „
Poz. 190. Szaraniewiczowej Annie, wdowie po c. k profesorze Uniwersytetu i konserwatorze dla Galicyi wschodniej, *jednorazowo*		720 „
Suma rubryki VI. .	36.320 K.	54.920 K.
	91.240 K.	

Komisya budżetowa wnosi:

Petycyę Najprz. ks. Arcybiskupa Józefa Teodorowicza o zapomogę na odnowienie katedry orm. kat. we Lwowie l. 2.256 przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i wstawienia odpowiedniej kwoty w preliminarzu na 1905 r.

Petycyę l. 1.993 Ordynaryatu biskupiego rz. k. w Przemyślu o subwencyę na restauracyę kościoła pojezuickiego, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania, przeprowadzenia rokowań z c. k. rządem celem wyjednania odpowiedniego zasiłku z funduszów państwowych i do wstawienia odpowiedniej kwoty w preliminarzu na rok 1905.

Petycye l. 1874 komitetu odnowienia kościoła rz. kat. w Mościskach, ks. Józefa Watulewicza w Felsztynie l. 2.768 o subwencyę na pokrycie dachu kościoła, ks. Dra Loga w Siemianówce l. 2.651 o subwencyę na restauracyę malowideł ściennych w kościele, komitetu budowy kościoła św. Trójcy w Okopach l. 2.783 o subwencyę na restauracyę kościoła, koła c. k. konserwatorów zabytków starożytn. w Galicyi wschodniej o subwencyę na dokończenie restauracyi historycznych obrazów w Żółkwi l. 2.757. komitetu restauracyjnego kościoła św. Anny w Krakowie l. 2.801 o zapomogę na restauracyę fasady kościoła, Grona konserwatorów Galicyi zachodniej l. 3.073 o subwencyę na wydawnictwo przygotowawcze do restauracyi Zamku król na Wawelu, i petycyę Ls. 3280 gm. m Krakowa o subwencyę na restauracyę wieży kościoła N. M. Panny przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania. Petycyę komitetu parafialnego w Brzozowie l. 919/902 i LW. 77.238/1902 i 1.612/903 przekazuje się do zbadania i sprawozdania. Nad petycyami l. 2.364 zwierzchności gminy izrael. w Leszniowie o dalszą subwencyę na konserwacyę synagogi i Juliusza Dutkiewicza, fotografa w Kołomyi o przynanie stałego zasiłku przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Barwiński.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1904.

Rubryka VII. poz. 191—198 wydatków.
i rubryka IV. poz. 13—48 dochodów.

Bezpieczeństwo publiczne.

Sprawozdawca poseł Potoczek.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy preliminuje na pokrycie wydatków kwaterunku żandarmeryi

na rok 1904 ogólną sumę	589.625 „
na pokrycie wydatków szupasowych kwotę	41.000 K.
Razem . .	630.625 K.
więcej niż na rok 1903 o . .	42.135 K.

Przyczyną tego podwyższenia jest pomnożenie o 61 nowo utworzonych posterunków i pomnożenie stanu żandarmeryi o 155 ludzi i 2 nowych komendantów oddziałowych, oraz z powodu podrożenia czynszów najmu koszar dla żandarmeryi.

Co zaś do poszczególnych cyfr, to uzasadnienie pozycyj tak wydatków, jakoteż dochodów, znajduje się w zawartych kontraktach i pauszalach, ustawą przepisanych.

Komisya budżetowa przedkłada przeto Wysokiemu Sejmowi następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

do budżetu na rok 1904:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			Korony	
		Wydatki		
VII.		**Bezpieczeństwo publiczne.**		
	191	**I. Kwaterunkowe żandarmeryi.**		
		Ryczałty:		
		a) Czyszczenie koszar i innych pomieszkań, zapalanie lamp i dostarczanie mioteł	21.981	—
		b) Oświetlenie koszar	7.695	—
		c) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla niższych stopni	156	—
		d) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów dla żołnierzy	6 870	—
		e) Utrzymanie i uzupełnienie sprzętów kuchennych	2.697	—
		f) Pranie bielizny pościelnej dla wachmistrzów rachunkowych, woźnych, żołnierzy i służących	8.122	—
		g) Naprawa bielizny pościelnej . . .	709	—
		h) Pranie koców zimowych i letnich, sienników, poduszek włosiennych i słomianych	1.890	—
		i) Świeże napełnianie i dopełnianie sienników i poduszek słomianych . .	4.430	—
		k) Uzupełnienie bielizny pościelnej, koców, sienników i poduszek	17.718	—
		l) Opał i oświetlenie kancelaryi oddziałowych	4.071	—
		m) Opał i oświetlenie pomieszkań oficerów, wachmistrzów rachunkow. i woźnych	6.729	—
		n) Rozmaite inne wydatki	1.661	—
		Razem ryczałty . .	84.729	—
	192	Najem pomieszkań i koszar	446 482	—
	193	Wartość czynszowa:		
		a) dawnego gmachu lwowskiego 25.872 K.		
		b) dobudowanego skrzydła do gmachu lwowskiego . 11.486 „		
		c) realności w Czortkowie . 1.400 „	38.758	—
	194	Na urządzenie nowych koszar dla utworzyć się mających posterunków . .	2.000	—
	194*a*)	Na sprawienie 29 łóżek dla żandarmów-aspirantów podoficerskich i żandarmów próbnych	—	—
		Do przeniesienia . .	571.969	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			korony	
		Z przeniesienia .	571.969	—
VII.	195	Na podwyższenie czynszów najmu i pomnożenie ilości posterunków . .	4.000	—
	196	Na koszta administracyi i konserwacyi gmachu c. k. żandarmeryi we Lwowie i budynków w Czortkowie . . .	6.956	—
	197	Na wynagrodzenie za wodę dostarczaną z wodociągów miejskich . . .	6.700	—
		Suma działu I. .	589.625	—
		II. Szupaśnictwo.		
	198	Ryczałt na pokrycie wydatków szupasowych	41.000	—
		Suma rubryki VII.	630.625	—
		Dochody.		
		Bezpieczeństwo publiczne.		
IV.	13	Nadwyżka od funduszu policyi krajowej .	3.537	—
	14	Kwaterunkowe żandarmeryi . . .	57.280	—
	15	Noclegowe żandarmeryi	93.152	—
	16	Udział administracyi politycznej za kwaterunek żandarmeryi	24.630	—
	17	Dochód:		
		a) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dawnego) . 25.872 K.		
		b) z gmachu lwowskiego dla c. k. żandarmeryi (dobudowanego skrzydła) . . 11.486 »		
		c) z realności dla c. k. żandarmeryi w Czortkowie . 1.400 „	38.758	—
	17*a*)	Dochód z czynszu za kantynę w gmachu dla c. k. żandarmeryi we Lwowie .	—	—
	18	Zwroty wydatków szupasowych . . .	13.500	—
		Suma rubryki IV . .	230.857	—

Zast. przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
St. Potoczek.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Rubr. VIII. wydatków poz. 199—217. „Komunikacye“

Dział I. „Na drogi.“

Sprawozdawca p. Stanisław Jędrzejowicz.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o Rubr. VIII wydatków Działu I „Na drogi“ preliminarza Wydziału krajowego na r. 1904.

Wydział krajowy preliminuje w wydatkach zwyczajnych w pozycyach 199 do 217		2,472.767 K.
zaś w nadzwyczajnych		210.000 „
razem . .		2,682.767 K.
W porównaniu z takiemiż wydatkami spodziewanymi na rok 1903 w kwocie		2,554.932 K.
okazuje się wydatek *większy* na r. 1904 o kwotę		127.835 K.

Różnicę tę stanowią:

a) przy poz. 199 *d*) i *f*) *większe* wydatki o . wskutek zmiany siedziby inżyniera okręgu kamioneckiego;	440 K.	
b) przy poz. 199 *o*) *większe* wydatki o . na podwyższenie wynagrodzenia drożnikom;	46.640 „	
c) przy poz. 201 wydatki *większe* o . . . stósownie do przypadających dodatków pięcioletnich i dwuletnich;	2.381 „	
d) przy poz. 202 wydatki *większe* o . . . wskutek przywrócenia dodatku osobistego inżynierowi Barancewiczowi;	300 „	
e) przy poz. 208 wydatki *większe* o . . . na koszta rozpoczęcia budowy mostu na Dniestrze w Haliczu;	50.000 „	
f) przy poz. 211 wydatki *większe* o . . . z powodu budowy dojazdów przy nowopowstałych liniach kolejowych, wskutek czego przywrócono kredyt lat poprzednich;	30.000 „	
do przeniesienia	129.761 K.	

Razem suma zwiększeń . . . . . 129.761 K.
zaś
g) wydatki *mniejsze* przy poz. 199 *e*) o . . . 100 „
z powodu przeniesienia inżyniera II. kl. Ziemińskiego ze Lwowa do Zaleszczyk;
h) wydatki *mniejsze* przy poz. 203 *b*, *c*) o . . 220 „
z powodu przeniesienia inżyniera okręgu kamioneckiego do biura centralnego do Lwowa;
i) wydatki *mniejsze* przy poz. 217 o . . . 1.606 „
stosownie do stanu emerytur; 1.926 K.

Okazują się wydatki spodziewane na r. 1904 *większe* j. w. o kwotę . 127.835 K.

Komisya budżetowa przy badaniu pojedynczych pozycyi niniejszego preliminarza zmieniła:

poz. 199 o). Uznając konieczną potrzebę polepszenia bytu dróżników przy drogach krajowych, pozostawia powiększenie kredytu przez Wydział krajowy żądane, ale z tą uwagą, że Komisya nie przychyla się do podziału dróżników na 2 klasy z podwyższonemi wynagrodzeniami, tylko pozostawia *kredyt* na zwykłe wynagrodzenia *w dotychczasowej wysokości* 103.000 K. a nadto przyznaje jako wydatek *nadzwyczajny* ryczałt do dyspozycyi Wydziałowi krajowemu, na dodatkowe wynagrodzenia dla dróżników więcej zasłużonych, i dla dróżników zamieszkałych w okolicach drożyźnianych w kwocie . . . 46.000 K.

poz. 201. Podwyższono o kwotę 100 K., jako wstawione przez Komisyę pięciolecie dla asystenta manipulacyjnego Wolskiego, stosownie do uwag zamieszczonych w sprawozdaniu komisyi o preliminarzu budżetu krajowego na r 1903 (Rubr. VIII. poz. 14).

poz. 217. Podwyższono o łączną kwotę 800 K., a mianowicie:
α) b. konduktorowi dróg krajowych, Zygmuntowi Kwiatkowskiemu *stałe* zaopatrzenie o rocznych 400 K. w załatwieniu petycyi do L. S. 1883/03;
β) *jednorazowe* dary z łaski, jak w latach poprzednich, a to wdowie po konduktorze dróg krajowych, Anieli Van Roy i córce po ś. p. konduktorze, Julii Gering na podstawie okoliczności naprowadzonych w petycyach do L. S. 2.162 i 2.540/03, po 200 K. w łącznej kwocie 400 K.

Uwzględniwszy zmiany powyższe w preliminarzu przedłożonym przez Wydział krajowy, wyniesie wydatek „Na drogi“ w poz. 199—217 włącznie
a) w wydatkach zwyczajnych . . . . . 2,427.027 K.
b) „ nadzwyczajnych . . . . . 256.000 K.
razem 2,683.027 K.

Porównując sumę powyższą z wydatkami na rok 1903, Dział I. w kwocie . . . . . 2,554.932 K.

okażą się wydatki na r. 1904 *większe* o . . . . . 128.095 K.
a od preliminarza Wydziału krajowego *większymi* o kwotę . . 260 K.

Wysoki Sejm uchwalić raczy

1) Wydatki „Na drogi“ jak następuje:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
				korony	
VIII.		**Komunikacye.**			
		I. Na drogi.			
		A) Koszta zarządu.			
	199	Płace inżynierów, konduktorów, rysowników i służby drogowej:			
		a) dyrektor, płaca . . .	6.400 K.		
		dodatek aktywalny . .	960 „	7.360	—
		b) zastępca dyrektora, płaca .	4.800 K.		
		dodatek aktywalny . .	840 „		
		„ funkcyjny . .	800 „	6.440	—
		c) 5 inżynierów starszych, pł. po 4.800 K. . . .	24.000 K.		
		dodatki aktyw. po 840 K.	4.200 „	28.200	—
		d) 9 inżynierów I. klasy. pł. po 3.600 K. . . .	32.400 K.		
		dodatki aktywalne:			
		α) dla 4 po 720 K. .	2.880 „		
		β) „ 4 „ 600 „ .	2.400 „		
		γ) „ 1 „ 480 „ .	480 „	38.160	—
		e) 9 inżynierów II. klasy, pł. po 2.800 K. . . .	25.200 K.		
		dodatki aktywalne:			
		α) dla 5 po 600 K. .	3.000 „		
		β) „ 3 „ 500 „ .	1.500 „		
		γ) „ 1 „ 400 „ .	400 „	30.100	—
		f) 12 inżynierów-adjunktów. płaca po 2.200 K. . .	26.400 K.		
		dodatki aktywalne dla 12 po 480 K. . .	5.760 „	32.160	—
		g) 4 praktykantów techniczn.: dla 2 adjutum po 1.400 K.	2.800 K.		
		„ 2 „ „ 1.200 „	2.400 „	5.200	—
		h) asystent manipul. — płaca .	1.600 K.		
		dodatek aktywalny . .	360 „	1.960	—
		i) 10 konduktorów starszych płaca po 1.800 K. . .	18.000 K.		
		dodatek aktyw. po 300 K.	3.000 „	21.000	—
		k) 10 konduktorów I. klasy płaca po 1.600 K. . .	16.000 K.		
		dodatek aktyw. po 200 K.	2.000 „	18.000	—
		l) 10 konduktorów II. klasy, płaca po 1.400 K. . .	14.000 K.		
		dodatek aktyw. po 150 K.	1.500 „	15.500	—
		Do przeniesienia .		204.080	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			korony	
VIII.		Z przeniesienia .	204.080	—
	199	*m*) 12 konduktorów III. kl., płaca po 1.200 K. . . 14.400 K.		
		dodatek aktyw. po 150 K. 1.800 „	16.200	—
		n) rysownicy i dyetaryusze . . .	2.556	—
		o) 342 drożników:		
		α.) Zasługi	103.000	
		β.) ryczałt na wynagrodzenia dla drożników więcej zasłużonych i zamieszkałych w okolicach gdzie panuje drożyzna	—	46.000
		Suma płac .	325.836	46.000
	200	**Zaliczki na płace.**		
		Dla inżynierów i konduktorów . . .	6.000	—
	201	**Pięciolecia i dwulecia.**		
		Zastępcy dyrektora Jankowskiemu, (2) po 400 K. *Inżynierom starszym* po 400 K: Czaplickiemu (2) 800 K; Pintowskiemu (1) 400 K i drugie od 1. lipca 1904 — 200 K, Kinelowi (1) 400 K. *Inżynierom I. klasy* po 300 K: Jodłowskiemu (2) 600 K; Barancewiczowi (2) 600 K; Stojowskiemu (1)300 K; Turskiemu (1) 300 K, Kesslerowi (1) 300 K; *Inżynierom II. klasy* po 200 K.: Bogdanowiczowi (1) 200 K; Katyllowi (1) 200 K., Orzelskiemu (1) 200, Żebrowskiemu Tadeuszowi (1) 200 K, Ziemińskiemu od 1. czerwca 1904 — 116 K. 66 h. *Inżynierom adjunktom* po 120 K: Libańskiemu (1) 120 K; Żebrowskiemu Eustachemu (1) 120 K, Romanowskiemu od 1. grudń 1094 — 10 K. *Praktykantom technicznym* po 200 K: Pielechowi (2) 400 K, Janiczkowi (1) 200 K, Jakubikowi (1) 200 K, Bandrowskiemu od 23. stycznia 1904 — 187 K 78 h, Penotowi Władysławowi od 1. listopada 1904 — 33 K 33 h. *Asystentowi manipulacyjnemu* Wolskiemu (1)		
		Do przeniesienia .	331.836	46.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
				korony	
VIII.	201	Z przeniesienia .		331.836	46.000
		100 K. *Starszym konduktorom* po 100 K: Holinkowskiemu, (1) 100 K, Lesiewiczowi (1) 100 K, Koryckiemu (1) 100 K, Brzezińskiemu (1) 100 K, Brandtowi (1) 100 K, Juńskiemu, Komorowskiemu, Przetockiemu Laskowskiemu od 1. lut. 1904 po 91 K 66 h. *Konduktorom I. kl.* po 100 K: Bilińskiemu (1) 100 K, Christowi (1) 100 K, Gackiemu (1) 100 K, Baumanowi, Mikusińskiemu, Stronczakowi od 1. lutego 1904 po 91 K 66 h. *Konduktorom II. klasy* po 100 K: Lityńskiemu od 7. kwietnia 1904 — 73 K. 34 h, Żurbickiemu od 1. sierpnia 1904 — 41 K 66 h.		8.545	
	202	**Dodatki osobiste.**			
		Dla inżynierów I. klasy Antoniego Barancewicza 600 K. — zaś dla Turskiego Władysława 400 K. . . .		1000	—
	203	**Ryczałty.**			
		a) na obowiązkowe objazdy dróg krajowych:			
		1. dla 12 inżynierów okręgowych	13.680 K.		—
		2. dla 42 konduktorów .	22.682 „	36.282	
		b) na pomieszczenie biura okręgowego:			
		1. dla inżyniera w Krakowie	240 K.		—
		2. dla 9 inżynierów okręgowych po 120 K. . .	1.080 „	1.320	
		c) na przybory kancelaryjne:			
		1. dla 10 inżynierów okręgowych po 96 K. . .	960 K.		
		2. dla 42 konduktorów po 32 K.	1.344 „	2.300	—
		Do przeniesienia .		39.902 381.283	46.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			Korony	
VIII.		Z przeniesienia . .	381·283	46.000
	204	**Remuneracye i zapomogi** dla urzędników i sług	7.000	—
	205	**Instrumenty, wzory naczynia i przybory rysunkowe.** Naprawa, sprawienie i uzupełnienie	10.000	—
	206	**Koszta komisyjne** dla inżynierów, konduktorów i komisyj nadzwyczajnych	16.000	—
	207	**Koszta kursu praktycznego** dla konduktorów drogowych	13 200	—
		B) Nowe budowy i rekonstrukcye dróg.		
	208	Koszta rekonstrukcyi dróg krajowych i koszta budowy większych mostów .	—	170.000
		C) Utrzymanie dróg krajowych.		
	209	Koszta utrzymania dróg krajowych długości 1829 klm.	860.000	—
		D) Zasiłki.		
	210	*a)* Na bezzwrotne zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych	920.000	
		b) Na zasiłki dla powiatów, na utrzymanie i naprawę dróg powiatowych i gminnych w myśl §. 28. ustawy drogowej, *stały roczny zasiłek* .	80.000	—
	211	Na utrzymanie i budowę dojazdów kolejowych	80.000	—
	212	Dotacya dla funduszu pożyczkowego drogowego na pożyczki bezprocentowe dla Wydziałów powiatowych na budowę dróg (przez lat 15) VI. rata .	—	40.000
			1,080.000	40.000
		E) Wydatki na myta:		
	213	Koszta utrzymania i budowy domków mytniczych	7.000	—
	214	Koszta komisyjne, i ogłoszenia licytacyi .	2.700	—
	215	Podatki i ekwiwalenta od własności drowych	1300	—
	216	Przerwy z powodu wypadków elementarnych	300	—
			11 300	—
		Do przeniesienia . .	2.378.783	256.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			korony	
VIII.		Z przeniesienia . .	2,378.783	256.000
	217	*F) Pensye i zaopatrzenia.*		
		1. Raciborski Ludwik, emerytowany nadinżynier	6.490	—
		2. Świtkowski Mieczysław, emerytowany starszy inżynier, rocznie . .	3.952	—
		3. Baczyński Ferdynand, emerytowany konduktor	988	—
		4. Darowski Stanisław, emerytowany konduktor	460	—
		5. Dybowski Tadeusz, emerytowany konduktor	1.024	—
		6. Reicher Stanisław, emerytowany konduktor	1.092	—
		7. Rieger Karol, emerytowany konduktor	1.008	—
		8. Skwarczyński Jan, emerytowany konduktor	962	—
		9. Reuttowa Marya, wdowa po dyrektorze . . . 2.400 K — g		—
		i dla syna Leona do 14. kwietnia 1907 . . 480 „ — „	2.880	—
		10. Niewiadomska Sabina, wdowa po inżynierze	700	—
		11. Bieńkowska Stanisława, jak wyżej . . . 1.400 K — g		
		i dla syna Tadeusza do 16. lutego 1906 . 140 „ — „	1.540	—
		12. Łuniewska Natalia, j. w. . . .	700	
		13. Baranowska Augusta, jak wyżej . . . 1.200 K — g		
		i dla dzieci: Zofii do 10. lutego 1905, Maryi do 29. maja 1907 i Jana do 8. październ. 1915, po 120 K. . . . 360 „ — „	1.560	
		14. Zielińska Katarzyna, jak wyżej . . . 1.000 K — g		
		i dla syna Tadeusza do 9. marca 1910 . . 100 „ — „	1.100	—
		15. Grzegorzewska Helena, j. w. . . .	1.800	—
		16. Dziakiewiczowa Rozalia, wdowa po konduktorze 650 K — g		
		i dla syna Bertolda do 27. czerwca 1906 . 65 „ — „	715	—
		Do przeniesienia .	26.971 2.378.783	256.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
				koron	
VIII.	217	Z przeniesienia		2,378.783 26·971	256.000
		17. Grzymalina Melania, j. w.		500	—
		18. Hrankowska Julia, jak wyżej	440 K — g		
		i dla córki Stanisławy do 1. marca 1905	44 „ — „	484	—
		19. Hlawaty Józefa, j. w.	600 K — g		
		i dla syna Karola do 4. listopada 1904	50 „ 67 „	651	—
		20. Hryniewicz Emilia, jak wyżej		650	—
		21. Helferowa Anna, j. w.		520	—
		22. Rząśnicka Helena, j. w.		650	—
		23. Van-Roy Aniela, j. w.	800 K — g		
		i dla syna Rudolfa Jana do 10 lipca 1911	160 K — g	960	—
		24. Jeziorańska Natalia, wdowa po funkcyonaryuszu technicznym, dożywotni dar z łaski		600	—
		25. Chrzanowska Ignacowa, j. w.		600	—
		26. Brochocka Joanna, wdowa po inżynierze	1.400 K g		
		i dla Romana do 4. lipca 1915	280 K — g	1.680	—
		27. Jawornikowa Marya, jak wyżej	1.000 K — g		
		i dla dzieci: Janiny do 28 marca 1920, Heleny do 8. maja 1921 i Stefanii (pogrobowiec) do 19. sierpnia 1923 po 200 K.	600 „ — g	1.600	—
		28. Łatkowska Karolina, jak wyżej	800 K — g		
		i dla córki Alfonsyny do 14. lipca 1905	160 K — g	960	
		29. Podbielska Anna, wdowa po konduktorze, rocznie		900	
		30. Szeliska Laura, j. w. dożywocie		334	—
		31. Chodorowska Leokadya j. w.		200	—
		32. Chamcowa Anna, j. w.		800	—
		33. Zielińska Marya, córka po inżynierze, zaopatrzenie dożywotnie		100	—
		Do przeniesienia		39·160 2.378.783	— 256.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			Korony	
VIII.	217	Z przeniesienia	2,378.783 39.160	256.000
		34. Schönthalerowa Michalina, wdowa po konduktorze . . . 800 K — g i dla dzieci: Maryi do 15. czerwca 1908 i Bernardy do 20. maja 1921 po 160 K . . . 320 „ — g	1.120	—
		35. Borzęcka Marya, wdowa po emerytowanym konduktorze, pensya . .	500	—
		36. Hausnerowa Franciszka, wdowa po konduktorze, 800 K — g i dla dzieci: Romana Marcina do 11. listopada 1907, i Eugeniusza Maryana do 25. czerwca 1911 po 160 K. . . . . 320 „ — „	1.120	—
		37. Żukowska Wiktorya, wdowa po emerytowan. konduktorze . . . 800 K — g i dla syna Romana do 18. marca 1911 . . 124 „ — „	924	—
		38. Rachwalski Jan, b. drożnik, zaopatrzenie roczne	180	—
		39. Dziedzic Jan, b. drożnik j. w. . .	180	—
		40. Harasym Jan, b. drożnik j. w. . .	189	—
		41. Kamiński Jan, b. drożnik j. w. . .	150	—
		42. Malik Jan, b. drożnik j. w. . .	150	—
		43. Rzeszotko Jędrzej, b. drożnik j. w. .	120	—
		44. Tyz Onufry, b. drożnik j. w. . .	90	—
		45. Gabryś Wojciech, b. drożnik j. w. .	150	—
		46. Dobosz Jan, b. drożnik j. w. . .	132	—
		47. Zajączkowski Franc., b. drożnik j. w.	180	—
		48. Michalski Tomasz, b. drożnik j. w. .	195	—
		49. Opach Józef, b. drożnik j. w. .	168	—
		50. Kaliński Jan b. drożnik j. w. . .	140	—
		51. Kondecki Józef, b. drożnik j. w. .	128	—
		52. Starczewski Feliks, b. drożnik j. w. .	189	—
		53. Turczyniak Jurko b. drożnik j. w. .	142	—
		54. Sowiński Grzegorz, b. drożnik j. w. .	178	—
		55. Mazur Michał, b. drożnik j. w. . .	151	—
		56. Majocha Kazimierz, b. drożnik j. w.	67	—
		57. Duchowicz Jacko, b. drożnik j. w. .	178	—
		58. Klak Józef, b. drożnik, j. w. . .	151	—
		59. Kardasz Seńko, j. w. . . .	195	—
		Do przeniesienia . .	46.227 2,378.783	256.600

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
VIII.	217	Z przeniesienia . .	2,378.883 46.227	256.000
		60. Widy Feliks, emerytowany konduktor rocznie	800	—
		61. Koziara Michał, b. drożnik zaopatrzenie	150	—
		62. Leszczyszyn Sawa, b. drożnik . .	106	—
		63. Nowak Jan, b. drożnik . . .	161	—
		64. Kwiatkowski Zygmunt, b. konduktor stałe zaopatrzenie	400	—
		65. Van Roy Aniela, wdowa po konduktorze, dar z łaski, jednoraz wo .	200	—
		66. Gering Julia, córka po ś. p. konduktorze jak wyżej	200	—
			48.244	—
		Suma wydatków na drogi .	2,427.027	256.000
			2,683.027	

Tem samem załatwione zostają petycye 1. do L. s. 1883, Kwiatkowskiego Zygmunta, b. konduktora dróg krajowych; do L. s. 2.162 Julii Gering, sieroty po konduktorze; do L. s. 2.540 Anieli Van Roy, wdowy po konduktorze dróg krajowych, i do L. s. 1.884 dróżników dróg krajowych o podwyższenie zasług;

2. Petycye do L. s. 1.966 i 2.034 Augusty Baranowskiej i Natalii Łuniewskiej, wdów po inżynierach Wydziału krajowego o zasiłek odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia z funduszu dyspozycyjnego.

3. Nad petycyami do L. s. 2292 i 2398 Eleonory Rondewaldowej, wdowy po konduktorze i Ferdynanda Baczyńskiego, emerytowanego konduktora, przechodzi Sejm do porządku dziennego

We Lwowie, dnia 30. września 1903

Przewodniczący:
Badeni.

Sprawozdawca:
St. Jędrzejowicz.

Budżet krajowy na r. 1904.

Rubr. V. dochodów, poz. 19—29 włącznie.

Komunikacye.

Sprawozdawca poseł Stanisław Jędrzejowicz.

Wydział krajowy preliminuje dochody tej rubryki w łącznej kwocie . 544.034 K.
Na rok 1903 preliminowane dochody wynoszą . . . . . 589.647 „
Okazuje się więc, iż na rok 1904 preliminuje Wydział krajowy dochody *mniejsze* o . . . . . 45.613 K.

Komisya uznaje wszystkie dochody za uzasadnione, oparte na przecięciu z lat ubiegłych i na innych prawnych zobowiązaniach.

Zgodnie więc z wnioskiem Wydziału krajowego zaleca komisya Wysokiemu Sejmowi do uchwały dochody tej rubryki w łącznej sumie 544.034 K.

a w szczególności:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			Koron	
V.		**Komunikacye.**		
	19	Myta na drogach krajowych	486.300	—
	20	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne	2.400	—
	21	Grzywny za przestępstwa drogowe	360	—
	22	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych	1.500	—
	23 do 25	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice-Konieczna, na rurociąg naftowy	1.796	—
		Do przeniesienia	492.356	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
				Koron	
		Z przeniesienia		492.356	—
	26	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych . . .		3.000	—
	27	Zwroty od Towarzystw kolejowych, a mianowicie:			
		a) ryczałt za sprawowanie zarządu w zastępstwie Towarzystw kolejowych	13.625 K		
		b) zaliczkowo poniesionych kosztów komisyjnych personalu krajowego biura kolejowego w sprawach budowy dotyczących	16.000 „		
		c) wydatków na roboty akordowe wykonywane w krajowem biurze kolejowem, za wynagrodzeniem od godziny, przez obcych funkcyonaryuszów w sprawach budowy .	6.250 „	—	35.875
	28	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych na płace urzędników oddziału techniczno-drogowego i krajowego biura kolejowego		7.700	—
	29	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):			
		a) Buczacz, rata roczna .	2.000 K — g		
		b) Sanok, rata roczna . .	1.592 „ — „		
		c) Stanisławów, rata roczna .	1.510 „ 82 „	5.103	—
		Suma rubr. V. .		508.159	35.875
				544.034	

Przewodniczący:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Stan Jędrzejowicz.

Rubryka VIII wydatków (Komunikacye)

Dział II. Na koleje żelazne.

Pozycye 218—233.

Sprawozdawca poseł Juliusz Leo.

Wydział krajowy preliminuje:	w wydatkach zwyczajnych . . .	899.550 K.
	w wydatkach nadzwyczajnych . .	29.500 »
	czyli razem . .	929.050 K.
Komisya budżetowa preliminuje:	w wydatkach zwyczajnych . .	899.559 K.
	„ nadzwyczajnych . .	30.000 »
	czyli razem . .	929.550 K.

a mianowicie:

poz. 218. **Koszta zarządu**

preliminuje komisya zgodnie z Wydziałem krajowym kwotę 83.760 K. czyli o 920 K. mniej niż na rok 1903, z powodu zmian w etacie biura kolejowego. Zmianę tę spowodowało kreowanie jednej nowej posady inżyniera I. klasy z wydatkiem preliminowanym 4.320 K., natomiast odpadł z budżetu wydatek na jednego adjunkta rachunkowego 3.280 K. i na asystenta manipulacyjnego dla spraw taryfowych 1.960 K.

poz. 219. **Dodatki pięcioletnie**

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 1.800 „
czyli o 107 K. mniej, niż na rok 1903 stosownie do potrzeby przypadających pięcioleci.

Poz. 220. **Dodatki osobiste**

zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 7.120 „
czyli o 720 K. więcej, niż na rok 1903 z powodu przyznania dodatku osobistego inżynierowi Gissmanowi

poz. 221. **Zaliczki na płace**
bez zmiany jak w r. 1903 kwotę . . . . . 2.500 K.

poz. 222. **Zasługi**
bez zmiany jak w 1903 r. kwotę . . . . . 1.200 »

poz. 223. **Renumeracye i zapomogi**
bez zmiany jak na na rok 1903 kwotę . . . . . 3.000 »

poz. 224. **Pensye i zaopatrzenia**
preliminuje komisya o 500 K. wyżej ponad preliminarz Wydziału krajowego czyli kwotę . . . . . 4.340 »
wstawiając w poz. 224 lit. b). kwotę 500 K. tytułem jednorazowego daru z łaski dla p. Olgi Chylewskiej, wdowy poczasowym starszym inżynierze biura kolejowego.

poz. 225. **Instrumenta, przybory rysunkowe**
zgodnie z Wydziałem krajowem bez zmiany . . . 2.400 »

poz. 226. **Koszta komisyjne**
zgodnie z Wydziałem krajowym bez zmiany . . . 28.000 »

poz. 227. **Koszta zakupna dzieł i czasopism**
zgodnie z Wydziałem krajowym bez zmiany . . . 1.480 »

poz. 228. **Koszta kancelaryjne**
zgodnie z Wydziałem krajowym bez zmiany . . . 4.000 »

poz. 229. **Koszta utrzymania personalu nieetatowego**
zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 25.500 »
czyli o 2.730 K. więcej, niż na rok 1903 wedle rzeczywistego stanu personalu nieetatowego.

poz. 230. **Wynagrodzenia za roboty akordowe**
zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 6.250 »
czyli o 1.450 K. więcej niż na rok 1903, a to na podstawie wynikłości z 1902 r. i rzeczywistej potrzeby.

poz. 231. **Koszta najmu lokalu na biuro**
zgodnie z Wydziałem krajowym bez zmiany . . . 4.200 »

poz. 232. **Dotacya dla funduszu kolejowego**
na cele budowy kolei lokalnych VI. rata, bez zmiany zgodnie z Wydziałem krajowym . . . . . 750.000 »

poz. 233. **Subwencya dla c. k. Rządu**
na budowę kolei od stacyi Pałahicze do Tłumacza XIII rata, zgodnie z Wydziałem krajowym bez zmiany . . . 4.000 »

Suma rubryki VIII. Dział II. (koleje żelazne):

a) **Wydatki zwyczajne** . . 899.550 K.
b) **Wydatki nadzwyczajne** . . 30.000 »
Ogólna suma wydatków na koleje żelazne . . 929.550 K.
czyli o 3.373 K. więcej, niż na rok 1903.

Na podstawie powyższego przedstawienia Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wydatki na **koleje żelazne,** Dział II. Rubr. VIII. jak następuje:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
				korony	
VIII.		**II. Na koleje żelazne.**			
	218	*Koszta zarządu.*			
		Płace i emolumenta etatowe:			
		a) dyrektor, płaca . .	6.400 K.		
		dodatek aktywalny .	960 „	7.360	—
		b) zastępca dyrektora, płaca	4.800 K.		
		dodatek aktywalny .	840 „		
		„ funkcyjny . .	800 „	6.440	—
		c) 2 starszych inżynierów, płaca po 4.800 K. . .	9.600 K.		
		dodatek aktyw. po 840 K	1.680 „	11.280	—
		d) 2 inżynierów I. kl., płaca po 3.600 K. . . .	7.200 „		
		dodateka ktywalny po 720	1.440 „	8.640	—
		e) 2 inżynierów II. klasy, płaca po 2.800 K . .	5.600 K.		
		dodatek aktyw. po 600 K	1.200 „	6.800	—
		f) 2 inżynierów adjunktów, płaca po 2.200 K . . .	4.400 K.		
		dodatek aktyw. po 480 K	960 „	5.360	—
		g) referent administr., płaca	4.800 K.		
		dodatek aktywalny .	840 „	5.640	—
		h) sekretarz, płaca . .	4.800 K.		
		dodatek aktywalny .	840 „	5.640	—
		i) adjunkt konceptowy, płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny . .	600 „	3.400	—
		k) koncepista, płaca . .	2.200 K.		
		dodatek aktywalny .	480 „	2.680	—
		l) konsulent dla spraw taryfowych i komercyalnych, płaca	3.600 K.		
		dodatek aktywalny .	720 „	4.320	—
		m) adjunkt rachunkowy płaca	2.800 K.		
		dodatek aktywalny . .	480 „	3.280	—
		n) oficyał rachunkowy, płaca	2.200 K.		
		dodatek aktywalny. .	360 „	2.560	—
		o) asystent rachunk., płaca .	1.600 K.		
		dodatek aktywalny .	360 „	1.960	—
		Do przeniesienia .		75.360	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
				koron	
		Z przeniesienia .		75.360	—
VIII.	218				
		p) adjunkt administracyjno-manipulacyjny, płaca .	2.800 K.		
		dodatek aktywalny .	480 „	3.280	—
		r) inspicyent rysownik, płaca	1.600 K.		
		dodatek aktywalny .	360 „	1.960	—
		s) asystent manip. płaca .	1.600 K.		
		dodatek aktywalny .	360 „	1.960	—
		t) woźny, płaca . .	1.000 K.		
		dodatek aktywalny .	100 „		
		na ubior . . .	100 „	1.200	—
		Suma płac .		83.760	—
	219	**Dodatki pięcioletnie.**			
		1. *Starszemu inżynierowi* (1) Machalskiemu rocznie .	400 K.		
		2. *Inżynierowi I. kl.* (1) Bobrowskiemu rocznie . .	300 K.		
		3. *Referentowi administracyjnemu* (1) Paszkowskiemu rocznie	400 K.		
		4. *Sekretarzowi* (1) Skwarczyńskiemu rocznie . . .	400 K.		
		5. *Inspicyentowi rysownikowi* (1) Grabowiczowi, rocznie	100 K.		
		6. *Asystentowi rachunkowemu* (1) Imiałowi rocznie . .	100 K.		
		7. *Asystentowi manipulacyjnemu* (1) Salutryńskiemu rocznie	100 K.	1·800	—
		Do przeniesienia .		85.560	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			Korony	
VIII.		Z przeniesienia .	85.560	—
	220	**Dodatki osobiste.**		
		a) Dyrektorowi Kułakowskiemu rocznie . . . 6.000 K		
		b) Bronisławowi Chodkiewiczowi, konsulentowi dla spraw taryfowych i komercyalnych . . . . 400 K.		
		c) Inżynierowi adjunktowi Gissmanowi . . . 700 K.	7.120	—
	221	**Zaliczki na płace.**		
		Dla urzędników	2.500	
	222	**Zasługi.**		
		Dwóch stróżów po 600 K . . .	1.200	—
	223	**Remuneracye i zapomogi.**		
		a) Rzecznik prawny za zastępstwo .	1.000	
		b) Dla urzędników i funkcyonaryuszów	2.000	—
			3.000	—
	224	**Pensye i zaopatrzenia.**		
		a) Zaleska Felicya, wdowa po dyrektorze, pensya wdowia 2.400 K. dla dzieci: Kazimierza do 2. maja 1911, Stanisława do 14. lutego 1913 i Feliksa do 21. sierpnia 1916 po 480 K. 1.440 K.	3.840	—
		b) Chylewska Olga, wdowa po czasowym starszym inżynierze, dar z łaski *jednorazowo*	—	500
			3.840	500
	225	**Instrumenty, przybory rysunkowe, wzory i sprzęty.**		
		Naprawa, uzupełnienie i sprawienie . .	2.400	—
	226	**Koszta komisyjne.**		
		a) dla urzędników i funkcyonaryuszów		
		α) w sprawach funduszu krajowego . . . 10.000 K.		
		β) zaliczkowo w sprawach Towarzystw kolejow. 16.000 K.	26.000	—
		b) dla członków krajowej Rady kolejowej	2.000	—
			28.000	—
		Do przeniesienia .	133.620	500

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			Korony	
VIII.		Z przeniesienia .	133.620	500
	227	**Koszta zakupna dzieł i czasopism fachowych, oraz map i planów** .	1.480	—
	228	**Koszta kancelaryjne.** Druki, portorya, inseraty, przybory kancelaryjne itp. wydatki . . .	4.000	—
	229	**Koszta utrzymania personalu nieetatowego**	—	25.500
	230	**Wynagrodzenie za roboty akordowe,** uskuteczniane przez obcych funkcyonaryuszów	6.250	—
	231	**Koszta najmu lokalu na biuro** . .	4.200	—
		Suma kosztów zarządu .	149.550	26.000
	232	**Dotacya dla funduszu kolejowego** na cele budowy kolei lokalnych, VI rata po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 17. marca 1899 przez lat 71	750.000	—
	233	**Subwencya dla c. k. Rządu** na budowę kolei od stacyi Pałahicze do Tłumacza XIII rata, po myśli uchwały Wysokiego Sejmu z d. 28. listopada 1890 przez lat 15	—	4.000
		Suma wydatków na koleje żelazne .	899 550	30.000
		Ogólna suma działu II. na koleje żelazne	929.550	

Tem samem załatwioną zostaje petycya do L. s. 2.050 p. Olgi Chylewskiej, wdowy po czasowym starszym inżynierze.

II. Załatwiając sprawozdanie Wydziału krajowego z dnia 4. września 1903 L. 80.361.

W etacie krajowego biura kolejowego ustanawia się:

1. posadę inżyniera I. klasy z płacą roczną . . . 3.600 K.
dodatkiem aktywalnym . . . . . 720 »
i z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 300 K.
2 posadę adjunkta administracyjno-manip. z płacą roczną 2.800 »
dodatkiem aktywalnym . . . . . 480 »
i z prawem do trzech pięcioletnich po 300 K.
3. posadę adjunkta rachunkowego z płacą roczną . . 2.800 »
dodatkiem aktywalnym . . . . . 480 »
i z prawem do trzech dodatków pięcioletnich po 300 K.

Równocześnie z dniem 1. stycznia 1904 znosi się posadę oficyała administracyjnego ustanowioną uchwałą sejmową z dnia 13. lutego 1897.

Etat krajowego biura kolejowego obejmować bedzie przeto począwszy od 1. stycznia 1904 r.

1. 1 dyrektor,
2. 1 zastępca dyrektora,
3. 2 starszych inżynierów,
4. 2 inżynierów I. klasy,
5. 2 inżynierów II. klasy,
6. 2 inżynierów-adjunktów,
7. 1 referent administracyjny,
8. 1 sekretarz,
9. 1 adjunkt konceptowy,
10. 1 koncepista,
11. 1 konsulent taryfowy,
12. 1 adjunkt rachunkowy,
13. 1 oficyał rachunkowy,
14. 1 asystent rachunkowy,
15. 1 adjunkt administr.-manipulacyjny,
16. 1 inspicyent rysunkowy,
17. 1 asystent manipulacyjny,
18. 1 woźny.

Pobory powyższego personalu są już oznaczone uchwałami sejmowymi z dnia 13. lutego 1897, z dnia 15. lutego 1898, z dnia 16. marca 1899 i z dnia 6. lipca 1901.

Personal urzędników powyższych od 1 do 17 włącznie jest stałym, z prawami zastrzeżonemi statutem emerytalnvm uchwalonym przez Sejm 15. lutego 1898 zaś woźny jest słałym sługą, również z prawami rzeczonym statutem określonemi.

III. Petycyę do L. s. 2.027 p. Aleksandra Zabokrzyckiego we Lwowie o odszkodowanie lub odpowiednie zajęcie przy Wydziale krajowym, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do właściwego załatwienia.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Juliusz Leo.

Rubr. IX. poz. 234—252.

Budowy wodne i melioracye.

Sprawozdawca poseł Rutowski.

Na budowy wodne i melioracye preliminuje się na r. 1904. .		1,852.054 K.
w porównaniu z uchwalonymi na r. 1903 . . .		1,654.431 „
preliminuje się na r. 1904 więcej o . .		197.623 K.

Wzrost wydatków w r. 1904 rozdziela się jak następuje:

A. Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze .	*więcej* o	27.978 K
B. Wykonanie robót	*więcej* o	169.645 „
ogółem	*więcej* o	197.623 K.

Na *Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze* preliminował Wydział krajowy 287.530 K. w porównaniu z rokiem 1903 o 17.979 K. więcej. Wskutek objęcia w program działalności krajowej także sprawy wyzyskania sił wodnych, o czem poniżej, na co komisya budżetowa wstawia w preliminarz na r. 1904 kwotę 10.000 K. oraz dwóch wypadków darów z łaski podnosi się wydatek tej rubryki w dziale *A* o 27.998.

Kwota ta rozdziela się jak następujące;

Poz. 234.	Biuro melioracyjne i ekspozytury . . .	*mniej* o	2.532 K.
Poz. 235.	Służba dozorców melioracyjnych . . .	*więcej* o	3.750 „
Poz. 239.	Pensye i zaopatrzenia	*więcej* o	2.760 „
Poz 243 a) i *b)*	Zdjęcia i projekty	*więcej* o	14.000 „
c)	Wyzyskanie sił wodnych	*więcej* o	10.000 „

Przy poz, „pensye i zaopatrzenia“ na skutek petycyi p. Maryi Chrząszczewskiej, wdowie po ś. p. Stanisławie Chrząszczewskim, nadinżynierze Wydziału krajowego, w uwzględnieniu zasług i wytrwałej pracy zmarłego, w załatwieniu petycyi L. 2066, L. S. 1368, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy p. Maryi Chrząszczowskiej, wdowie po ś. p. Stanisławie Chrząszczewskim, starszym inżynierze Wydziału krajowego uchwalić jednorazowy dar z łaski w kwocie 400 K.

Na skutek petycyi p. Zofii Biegańskiej, żony emerytowanego inżyniera Biegańskiego Antoniego, od kilku lat nieuleczalnie umysłowo chorego w zakładzie Kulparkowskim, ze względu na smutny stan wyjątkowy i dzieci potrzebujące wykształcenia, komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy p. Zofii Biegańskiej, żonie nieuleczalnie chorego emerytowanego inżyniera Wydziału krajowego uchwalic jednorazowy dar z łaski w kwocie 200 K.

W załatwieniu petycyi Maryi Ortyńskiej, wdowy po ś. p. Władysławie Ortyńskim, który jako stały dozorca melioracyjny a później konduktor melioracyjny, według pisma Wydziału krajowego do Wysokiego Sejmu z 5. września 1903 LWKr. 67.049 „należał do najlepszych i najpewniejszych z tej kategoryi służby“, komisya budżetowa czyni wniosek;

Wysoki Sejm raczy p Maryi Ortyńskiej, wdowie po ś. p. Władysławie Ortyńskim, konduktorze melioracyjnym, przyznać stały dar z łaski w pełnej wysokości pensyi wdowiej, jakaby się jej ze statutu emerytalnego należała, t. j. rocznych 400 koron, wypłacalnych pod warunkami w statucie emerytalnym z 15. lutego 1898 przewidzianymi.

Sprawa „wodna“, która wymaga jak najrychlejszego zajęcia się nią, ze strony kraju to *„sprawa wyzyskania sił wodnych“*.

W kraju bez węgla, jakim jest Galicya, wyzyskanie sił wydnych, jakich przyroda nie poskąpiła, jako siły motorycznej jest pierwszorzędną kwestyą ekonomiczną, warunkiem rozwoju przemysłu. Olbrzymie postępy techniki, zarówno hydrotechniki jak mechaniki, przedewszystkiem zaś postępy elektrotechniki umożliwiające przenoszenie siły na wielkie odległości oraz rozdział tej siły, wreszcie postępy zastosowania elektryki do przemysłu chemicznego, są dziełem ostatnich lat kilkunastu. Wszystkie kraje ubogie w węgiel a bogate w siły wodne, jak Francya, Szwajcarya, południowe kraje niemieckie, Wirtembergia. Bawarya, Szwecya, Włochy, zorganizowały w tym kierunku państwową, krajową lub kantonalną i departamentalną służbę techniczną, zbadały lub badają siły wodne pod względem ich użyteczności na cele motoryczne, ogłaszają katastry sił wodnych, oddając daty, materyały, generalne obliczenia do użytku publicznego, dla celów komunikacyjnych, przemysłowych, górniczych, rolniczych i komercyalnych, Wartości niedawno martwe stają się nagle wielkim narodowym majątkiem. „biały węgiel“ staje się dobrodziejstwem, kraje bez węgla zaprowadzają powolne siły wody, poruszające elektrycznością koleje, fabryki, wszelakie urządzenia postępowe do niedawna niedostępne.

Galicya posiada wielkie siły wodne dotąd niewyzyskane, niestety nawet wiadomość o ich istnieniu, a zwłaszcza o stopniu możliwości ich wyzyskania przemysłowego jest dotąd zupełnie niedostateczna.

Prace c, k. centralnego Biura hydrograficznego i jego krajowych organów, do których kraj się znakomicie finansowo przyczynia, założone i prowadzone dla celów regulacyi rzek są niezupełne i nie mogą służyć dostatecznie do praktycznych celów wyzyskania sił wodnych.

Na wniosek podpisanego sprawozdawcy, w uznaniu powyższych motywów, uchwaliła Komisya budżetowa rezolucyę, domagającą się objęcia w zakres działania kraju i krajowego Biura melioracyjnego sprawy wyzyskania sił wodnych. Będzie to wymagać użycia odpowiednich kwalifikowanych sił technicznych.

Komisya nie poszła za ściśle określonym programem nowej działalności, jaki projektował wnioskodawca, ale chce na razie ograniczyć się do inicyatywy, do podjęcia akcyi kraju na nowem, wielkiem polu, akcyi, która winna przynieść krajowi pożytek.

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby zajął się sprawą wyzyskania sił wodnych do celów motorycznych.

Celem podjęcia studyów, pomiarów, sporządzenia inwentarza i katastru sił wodnyth w kraju, oraz ogólowych planów wyzyskania tychże, wstawia się na rok 1904 do dyspozycyi Wydziału krajowego kwotę 10.000 K.

B. Wykonanie budowli wodnych.

Wzrost lub zmniejszenie się wydatków rozdziela się w głównych pozycyach jak następuje:

Poz. 245.	$12^1/_2$% datek krajowy na budowę kanałów spławnych (tangenta potrzebna na r. 1904) .	*nowa*	13.185 K.
Poz. 246.	*I.* Rata na umorzenie pożyczki 7,000.000 K. na pokrycie 40% udziału kraju w kosztach regulacyi rzek kanałowych . , . . .	*nowa*	18.047 „
Poz. 247 a)	Zasiłki $33^1/_3$% na lokalne regulacye rzek niespławnych, które przechodzą na państwowy i krajowy fundusz kanałowy od r. 1904 . .	*więcej* o	137 185 „
Poz. 248.	Poparcie przedsiębiorstw melioracyjnych .	*więcej* o	231.832 „
Poz. 249.	Konserwacya krajowych robót melioracyjnych	*więcej* o	2.500 „
Poz. 250.	Nowe melioracye lokalne	*więcej* o	42.986 „
Poz. 251.	Kultura torfowisk	*mniej* o	1.720 „

ad poz. 245. Ustawą z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66 oznaczono udział kraju w pokrywaniu budowy kanałów na ósmą część potrzeby w kapitale, jego oprocentowanie i umorzenie, jakie się okaże na wykonanie kanałów położonych w Królestwie Galicyi i Lodomeryi wraz z W. Ks. Krakowskiem. Ze względu, że emisya obligow państwowych, do których oprocentowania i umorzenia kraj się ma w powyższym stosunku przyczynić nastąpi dopiero w połowie r. 1904, okazała się możliwość pokrycia potrzeby na r. 1904 kwotą 13.185 K. a nie kwotą 21.930 jak pierwotnie preliminowano, z czego okazała się możliwość zredukowania tego wydatku na r. 1904 o 8.745 K.

Obowiązek kraju określa osobna ustawa o wykonaniu dróg wodnych w Galicyi, w myśl §. 1 lit. d) ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. u. p. Nr. 66 przedłożona Wysokiemu Sejmowi.

ad poz. 246. Przyjęty na kraj ustawą z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103 obowiązek przyczynienia się w stosunku 40% do regulacyi rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi, w kwocie 6,962.400 K. w ciągu lat 9 od 1904 do 1912, obecnie wymagałby rocznej dotacyi 773.600 K. Ze względu na położenie finansowe kraju Wydział krajowy a za nim komisya wodna przedkłada projekt zaciągnięcia na ten cel pożyczki amortyzacyjnej. W przypuszczeniu, że wniosek Wydziału krajowego i komisyi zostanie przez Wysoki Sejm przyjęty, komisya budżetowa wstawiła na r. 1904 potrzebną tangentę w kwocie 18.047 K.

Pozycya 248 jest wyższą o 231.832 K., a to z powodu nowych przedsiębiorstw melioracyjnych (l. o--r) wymagających 210.832 K. oraz kwoty 21.000 K. na umorzenie 4% pożyczki w kwocie 150.000 K. na podwyższenie wałów nadwiślańskich zaciągnąć się mającej. W przeświadczeniu, że Wysoki Sejm z drogą obe-

cną na pokrycie nowego wydatku na podwyższenie wałów nadwiślańskich, wskazaną doświadczeniem z ostatnią katastrofą powodziową, zgodzi się, komisya budżetowa wstawiła w budżet powyższą kwotę.

Gdy z r. 1904 rozpoczyna się epokowego znaczenia budowa wielkiego kanału, który Galicyę ma połączyć światową drogą wodną z kanałem Dunaj Odra i Łaba, gdy z tymże rokiem ma się rozpocząć systematyczna regulacya rzek stanowiących wspólną sieć wodną z kanałami spławnymi, rok 1904 należy uważać za przełomowy. Kraj wstępuje na pole budowli wodnych i melioracyi w nową fazę o zwiększonej działalności, a wyrazem jej będzie znakomity rozrost organizacyi technicznej i budżetu wydatków.

Biuro melioracyjne zostało otwarte 14. października 1878 mając 3 techników, t. j. dwóch inżynierów i jednego pomocnika fachowego, mając za zadanie projektowanie i wykonywanie melioracyj prywatnych. Z podjęciem robót publicznych, regulacyi rzek, z powstaniem państwowego funduszu melioracyjnego rośnie krajowe Biuro.

Krajowe Biuro melioracyjne zatrudnia

w r. 1878	3	inżynierów,						
w r. 1890	22	„						
w r. 1895	34	„	1	urzędnika	administr	2	inż.	komasac.
w r. 1900	41	„	1	„	„	2	„	„
w r. 1904	49	„	1	„	„	4	„	„

Budżet wydatków na *Budowy wodne i melioracye* wynosi

w r. 1880	14.286 K.
w r. 1885	250 886 „
w r. 1890	426.550 „
w r. 1895	1,179.314 „
w r. 1900	1,124.670 „
w r. 1901	1,283.890 „
w r. 1902	1,558 800 „
w r. 1903	1,684.279 „
w r. 1904	1,850.054 „

Wydatek budżetowy 1,850.054 K. na r. 1904 nie wyraża jednak ściśle faktycznego wydatku kraju. Zarówno udział kraju w ponoszeniu kosztów budowy kanałów, jako też w regulacyi rzek kanałowych ma być pokryty pożyczkami, a w budżet zostały wstawione jedynie półroczne raty annuitetowe, względnie odpowiadające pożyczkom emisyjnym części rocznych annuitetów.

Ogół faktycznych wydatków kraju na budowy wodne i melioracye będzie wynosił

Rubr. IX.	Budowy wodne i melioracye	1,852.054 K.
	Udział faktyczny w budowie kanałów . . .	416.667 „
	Udział w regulacyi rzek kanałowych . . .	773.600 „
	Razem .	3,042.321 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
				Korony	
IX.		**Budowy wodne i melioracye.**			
		A) Biuro melioracyjne i studya przygotowawcze.			
	234	Płace urzędników, utrzymanie ekspozytur i stypendya:			
		a) Dyrektor biura:			
		płaca	6.400 K		
		dodatek aktywalny . .	960 „	7.360	—
		b) zastępca dyrektora:			
		płaca	4.800 K		
		dodatek aktywalny . .	840 „		
		„ osobisty . .	800 „	6.440	—
		c) 10 starszych inżynierów:			
		płace po 4.800 K. . .	48.000 K		
		dodatki aktyw. po 840 K	8.400 „		
		Razem .	56.400 K		
		Z tego pokryje fundusz budowy lewego wału Wisły pobory 1 starszego inżyniera za 9 miesięcy	4.230 K	52.170	—
		d) referent administracyjno-prawny:			
		płaca	4.800 K		
		dodatek aktywalny . .	840 „	5.640	—
		e) 12 inżynierów I. klasy:			
		płace po 3.600 K. . .	43.200 K		
		dodatki aktywalne dla 9 inżynierów we Lwowie po 720 K.	6.480 „		
		dla 2 inżynierów w Tarnowie i Stanisławowie po 600 K.	1.200 „		
		dla inżyniera w Jaśle .	480 „		
		Razem .	51.360 K		
		Z tego pokryją fundusze budowy pobory 6 inżynierów za 9 miesięcy po 3.240 K.	19.440 „	31.920	—
		f) 12 inżynierów II. klasy:			
		płace po 2.800 K . .	33.600 K		
		dodatki aktyw. po 600 K.	7.200 „		
		Razem .	40.800 K		
		Z tego pokryją fundusze budowy, pobory 7 inżynierów za 9 miesięcy po 2 550 K.	17.850 „	22.950	—
		Do prreniesionia .		126.480	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			Korony	
IX.	234	Z przeniesienia .	126.480	—
		g) 11 inżynierów-adjunktów:		
		płace po 2.200 K. . . 24 200 K		
		dodatki aktyw. po 480 K. . 5.280 „		
		Razem . 29.480 K		
		Z tego pokryją fundusze budowy, pobory 9 inżynierów-adjunktów za 9 miesięcy po 2.010 K. . . 18.090 „	11.390	
		h) 1 inżynier komasacyjny:		
		płaca . . . . . 2.800 K		
		dodatek aktywalny . . 600 „	3.400	—
		i) 3 adjunkt. komasacyjnych:		
		płace po 2.200 K. . . 6.600 K		
		dodatki aktyw. po 480 K. . 1.440 „	8.040	—
		k) 2 praktykantów technicznych:		
		adjuta po 1.400 K.	2.800	
		l) dodatki pięcioletnie:		
		dla dyrektora Andrzeja Kędziora (2) po 800 K. razem 1 600 K.; zastępcy dyrektora Józefa Jankowskiego (2) po 400 K. razem 800 K.; sekretarza Leopolda Brąglewicza (1) w kwocie 400 K. i drugi od 1. marca 1904 w kwocie 333 K., razem 733 K; dla starszych inżynierów po 400 K: dla Jana Blautha (1) 400 K; Stanisława Szczepanowskiego (1) 400 K; Pawła Dyrdonia pierwszy od 14. kwietnia 1904 w kwocie 286 K; Jana Hapanowicza pierwszy od 14. kwietnia 1904 w kwocie 286 K; Franciszka Vetulaniego pierwszy od 11. listopada 1904 w kwocie 56 K; dla inżynierów I. klasy po 300 K: Ferdynanda Hillbrichta (2) 600 K; Józefa Gryzieckiego (1) 300 K; Jana Bochniaka (1) 300 K; Stanisława Ruebenbauera pierwszy od 14. kwietnia 1904 w kw. 215 K; Dra Michała Kornelli pierwszy od. 1. maja 1904w kwocie 200 K; Jana Haładaja pierwszy od 11. listopada 1904 w kwocie 42 K; dla inżynierów II. klasy po 240 K: Tadeusza Rozwadowskiego (1) 240 K; Maryana Röhricha pierwszy od 14. kwietnia 1904 w kwocie 171 K; Władysława Brodowicza pierwszy od 11. listopada 1904 w kwocie 33 K. .	6.662	—
		m) dodatki osobiste:		
		dla 2 inżynierów I. klasy po 400 K.	800	—
		Do przeniesienia .	159.572	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			koron	
IX.	234	Z przeniesienia .	159.572	—
		n) dyetaryusze: 2 dyetaryusze w biurze centralnem po 4 K. . . . . 2.920 K. ryczałt na rysownika dla ekspozytury w Krakowie 960 „	3.880	—
		o) utrzymanie ekspozytur: w Krakowie . . . . . 900 K. w Jaśle . . . . . 800 „ w Tarnowie, Jarosławiu i Stanisławowie . . 2.100 „	3.800	—
		p) stypendya dla 3 słuchaczy wydziału inżynieryi (dla 2 na cały rok po 600 K, dla 1 na 2 miesiące po 60 K miesięcznie)		
		Suma pozycyi 234 .	1.320	—
	235	Utrzymanie służby dozorców melioracyjnych: wynagrodzenie 58 dozorców zajętych przez 5 miesięcy zimowych przy pracach biurowych (5 starszych dozorców po 90 K, 29 dozorców melioracyjnych i drenarskich po 60 K. i 24 ukończonych uczniów po 50 K) . .	168.572 16.950	—
	236	Dotacya funduszu emerytalnego dozorców melioracyjnych	1.000	—
	237	Zaliczki na płace dla inżynierów i dozorców melioracyjnych	2.000	—
	238	Renumeracye i zapomogi dla inżynierów i dozorców melioracyjnych	6.000	—
	239	Pensye i zaopatrzenia: *a*) Biegański Antoni, emerytowany inżynier adjunkt . . . 848 K.		
		b) Karpuszki sieroty: Adam Olgierd do 31. grudnia 1904 r. i Helena Janina do 31. stycznia 1909 r. pensya sierocińska po 140 K. i dodatek na wychowanie po 100 K. . . . . 488 „		
		c) Misiakiewicz Julian, emerytowany inżynier II. kl. . 1.120 „		
		d) Gedlowa Marya, wdowa po inżynierze I. klasy . . . 1.400 „		
		e) Chrząszczewska Marya, wdowa po starszym inżyn. pensya wdowia 1.800 K i dodatek na wychowanie syna Konrada Michała Jana (3 im.) . 360 „ 2.160 K		
		f) dtto j. w. jednor. dar z łaski 400 „		
		g) Biegańska Zofia żona emer. inż. jednoraz. dar z łaski 200 „	6.608	—
		Do przeniesienia .	201.130	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			Koron	
IX.		Z przeniesienia .	201.130	—
	240	Sprawienie, uzupełnienie i naprawa narzędzi, oraz zakupno wzorów i potrzeb rysunkowych	8.000	—
	241	Na utrzymanie kursu praktycznego dozorców drenarskich	11.000	—
	242	Zasiłek krajowy dla galic. oddziału państwowego biura hydrograficznego .	16.000	—
	243	Na zdjęcia i projekty:		
		a) dla publicznych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 27. września 1882 r.) . 20.000 K.		
		b) dla melioracyi prywatnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 6. kwietnia 1892) . 30.000 „	50.000	—
		c) na wyzyskanie sił wodnych	10.000	—
	244	Koszta komisyjne z powodu inspekcyi robót, przez c. k Rząd prowadzonych i konserwacyi publicznych robót melioracyjnych	2 000	—
		Suma działu A .	298.130	—
		B) Wykonanie budowli wodnych.		
	245	12½% datek krajowy na oprocentowanie i umorzenie obligów mających się emitować przez państwo na budowę kanałów spławnych (w myśl § 1 ustawy z dnia 11. czerwca 1901 Dz. p. p. Nr. 66)	13.185	-
	246	I. rata anuitetowa na umorzenie pożyczki 7,000.000 K. mającej się zaciągnąć na pokrycie 40% datku kraju do kosztów regulacyi rzek kanałowych w okresie 1904—1912 (w myśl ustawy z dnia 18. września 1901 Dz. u. kraj. Nr. 103)	18.047	—
	247	Na systematyczną regulacyę rzek karpackich:		
		a) na regulacyę Biały z dopływami i uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Dunajca XIII rata z piętnastolecia . . . 86.634 K.		
		b) na regulacyę Dniestru między Rozwadowem a Żurawnem, XII rata (z 15-tolecia) . . 85 334 „		
		c) na regulacyę górnego Dniestru z dopływami, VI rata (z 28-lecia) . 131.428 „		
		d) na regulacyę Soły, V rata (z 18-lecia) . 79.556 „		
		e) na regulacyę Łomnicy, V rata (z 24-lecia) . 79.616 „	462.568	—
		Do przeniesienia .	493.800	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			koron	
IX.		Z przeniesienia .	493.800	—
	247*a)*	Zasiłki 33⅓% na lokalne regulacye rzek niespławnych (w myśl uchwały sejmowej z d. 6. października 1882) .	—	—
	248	Na popieranie przedsiębiorstw melioracyjnych (na zasadzie ustawy z d. 30. czerwca 1884 Dz. p p. Nr. 116:		
		a) na regulacyę rzeki Bugu od granicy państwa do ujścia Pełtwi, XII. rata (ostatnia) . . . 39.600 K		
		b) na zabudowanie potoków górskich w dorzeczu Dniestru, IX. rata (z 15-lecia) 40.400 „		
		c) na uzupełnienie obwałowania Wisły i Wisłoki w powiecie Mieleckim, VII. rata (z 8-lecia) . . . . 89.740 „		
		d) na regulacyę środkowej sekcyi Gniłej Lipy, VII. rata (ostatnia) . . . 39.542 „		
		e) na uzupełnienie regulacyi Nowego Brnia z dopływami, VI. rata (z 8-lecia) . 31.950 „		
		f) na obwałowanie lewego brzegu Wisły między Krakowem a granicą państwa, V. rata (z 8-lecia) . . 43.548 „		
		g) na uzupełnienie obwałowania prawego brzegu Wisły między Podgórzem a Niepołomicami, IV. rata . 33.066 „		
		h) na obwałowanie lewego brzegu Dunajca od ujścia Więckówki do mostu kolejowego w Bogumiłowicach, III. rata . . . . 26.000 „		
		i) na regulacyę potoku Pustej (Radosławki) z dopływami, III. rata . . . . 33.280 „		
		k) na regulacyę potoków Sołotwy i Rokitny z dopływami, II. rata . . . — „		
		l) na regulacyę rzeki Łęgu w powiatach niżańskim i kolbuszowskim, III. rata 30.000 „		
		m) na obwałowanie Wisły między Dunajcem a Nowym Brniem w powiecie dąbrowskim, II. rata . . 90.000 „		
		n) na zabudowanie debr w gminie Mikołajów nad Dniestrem, II. rata . . . 21.075 „		
		Do przeniesienia 518.201 K	493.800	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
				koron	
IX.	248	Z przeniesienia .	518.201 K	493.800	—
		o) na zabudowanie i zalesienie debr w gminie Zniesieniu powiatu lwowskiego, I. rata	28.000 „		
		p) na obwałowanie Wisły od Niepołomic do ujścia Raby, I. rata (z 15-lecia) . . .	92.832 „		
		r) na obwałowanie Wisły od ujścia Raby do Woli rogowskiej, I. rata (z 20-lecia)	90.000 „		
		s) na umorzenie 4% pożyczki 150.000 K mającej się zaciągnąć na podwyższenie wałów nadwiślańskich od ujściaBiałuchy do granicy Państwa i od Podgórza do Niepołomic, tudzież na obwałowanie lewego brzegu Wisły od stacyi kolejowej w Grzegórzkach do ujścia Białuchy I. rata (15 000 K na kapitał, a 6.000 K na odsetki)	21.000 „	750.033	—
	249	Na konserwacyę krajowych robót melioracyjnych:			
		a) regulacyi Trześniówki . .	1.000 K		
		b) „ Łęgu	1.500 „		
		c) „ Przegnojówki .	1.000 „		
		d) zabudowań potoków górskich w dorzeczu Skawy (do roku 1910)	1.000 „		
		e) regulacyi Krzemienicy . .	2.500 „	7.000	—
	250	Na popieranie mniejszych robót melioracyjnych (w myśl uchwały sejmowej z dnia 26. listopada 1889 r.)			
		a) na konserwacyę osuszenia bagien Rudnickich (do roku 1908) .	2.800 K		
		b) na drenowanie gruntów włościańskich, IV-ta rata (z 10-lecia)	50.000 „		
		c) na drenowanie gruntów OO. Bonifratrów w Zebrzydowicach, III. rata (ostatnia)	3 200 „		
		d) na zabudowanie potoku Bzinki w gminie Brzyszcze (pow. Żółkiew), III. rata (ostatnia)	8.333 „		
		Do przeniesienia .	64 333 K	1,250.833	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
				Korony	
IX.		Z przeniesienia .	64.333 K	1,250.833	—
	250	*e*) na zabudowanie potoku Szkleniec i lokalną regulacyę potoków Białki i Meszny w gminie Mikuszowice (pow. Biała), II rata (ostatnia)	10.630 „		
		f) na zabudowanie potoku Jaworzyny (pow. Nowy Sącz), II rata (ostatnia)	12.525 „		
		g) na zabudowanie potoku Wielopole (pow. Nowy Sącz II rata (ostatnia)	10.167 „		
		h) na osuszenie gruntów w gminie Rogóżno (pow. Żydaczów), II rata (ostatnia) .	7.167 „		
		i) na regulacyę potoku Chechło (pow. Chrzanów) . .	15.200 „		
		k) na zabudowanie potoku Więckówki (pow. B zesko)	6.000 „		
		l) na wykopanie rowu Krzeczowskiego (pow. Bochnia)	6.400 „		
		m) na osuszenie gruntów w gminie Wola radłowska .	3.700 „		
		n) na osuszenie gruntów w gminie Borowa (powiat Mielec)	4.500 „		
		o) na osuszenie gruntów w gminie Żukowice stare (pow. Tarnów)	1.600 „		
		p) na regulacyę potoku Szkło pod Łazami i Charytanami I rata (3 lecia)	6.389 „		
		r) na osuszenie gruntów w gminie Włodzimirce, (pow. Żydaczów I rata (z 2-lecia) .	7.500 „		
		s) do dyspozycyi Wydziału krajowego	40.000 „	196.111	—
	251	Na popieranie doświadczeń z kulturą torfowisk:			
		1. w Korzenicy (pow. Jarosław)	500 K		
		2. „ Rzęśnie polskiej . .	500 „		
		3. „ Grzędzie	500 „		
		4. „ Derewni	500 „		
		5. „ Byszowie	500 „		
		6. „ Woli Baryłowej . .	100 „		
		7. „ Wysocku (powiat Brody)	500 „		
		8. „ gminie Peczenia (pow. przemyślany) . . .	1.880 „		
		Do przeniesienia .	4.980 K	1,446.944	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
				koron	
IX.	251	Z przeniesienia .	4.980 K.	1,446.944	—
		9. w perymetrze bagien Stojanowskich (na gruntach włościańskich	1.000 „		
		10. „ perymetrze bagien Oleskich (na gruntach włościańskich)	1.000 „	6.980	—
	252	Na powiększenie funduszu pożyczkowego dla Spółek wodnych, III rata (z dziesięciolecia)		—	100.000
		Suma działu B. . .		1,453.924	100.000
		„ „ A. . .		298.130	—
		Suma rubryki IX.		1,752.054	100.000
				1,852.054	

Wysoki Sejm raczy uchwalić budżet rubryki „Budowy wodne i melioracye“ według załączonego szczegółowego preliminarza.

Lwów, 10. października 1903.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Rutowski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Budżet krajowy na r. 1904.

Rubryka X. wydatków.

„Rolnictwo“.

Grupa I. poz. 253—255.

Grupa II. poz. 256—286a.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Grupa I. Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, pensye i emerytury urzędników fachowych.

			zwycz.	nadzw.
Poz. 253.	Krajowa Komisya dla spraw rolniczych, komisye naukowe i konferencye nauczycieli niższych szkół rolniczych (do dyspozycyi Wydziału krajowego) .		6.000 K.	
Poz. 254.	Urzędnicy fachowi dla spraw rolniczych:			
	a) radca: płaca . .	6.400 K.		
	dodatek aktywalny .	960 „		
	i „ pięcioletni .	800 „		
	b) adjunkt konceptowy: płaca .	2.800 „		
	dodatek aktywalny .	600 „	11.560 „	
Poz. 255.	Strusiewiczowa Melania, wdowa po referencie spraw roln czych, pensya wdowia, rocznie . . .	1.200 „		
	dodatek do pensyi wdowiej . .	400 „	1.600 „	
	Do przeniesienia . .		19.160 K.	

		zwycz.	nadzwycz.
	Z przeniesienia . .	19.160 K.	

II. Krajowe zakłady naukowe rolnicze, stypendya i zasiłki na naukę rolnictwa.

(Poz. 256—270 wedle osobnych sprawozdań).

Poz. 256.	Szkoła gospodarstwa lasowego we Lwowie .	50.147 „	3.810 K.
Poz. 257.	Stacya doświad. botaniczno-rolnicza we Lwowie .	18.616 „	100 „
Poz. 258.	Akademia rolnicza w Dublanach . . .	193.094 „	15.445 „
Poz. 259.	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . . .	33 560 „	960 „
Poz. 260.	Szkoła gorzelnicza „ . . .	9.870 „	— „
Poz. 261.	Gorzelnia krajowa „ . . .	12.160 „	1.200 „
Poz. 262.	Folwark w Dublanach	41.452 „	5.680 „
Poz. 263.	Sta ya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	25.664 „	510 „
Poz. 264.	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	140.898 „	8.790 „
Poz. 265.	Kolwark w Czernicho ie	15.398 „	5.690 „
Poz. 266.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Horodence .	28.140 „	1.300 „
Poz. 267.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Jagielnicy .	33.740 „	3 200 „
Poz. 268.	Krajową niższa szkoła rolnicza w Kobiernicach .	35.452 „	580 „
Poz. 269.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Bereźnicy .	36.700 „	1.700 „
Poz. 270.	Krajowa niższa szkoła rolnicza w Suchodole .	38.680 „	2.512 „
Poz. 271.	Szkoły zimowe rolnicze:		
	a) w Niewiarowie	2.122 „	
	b) w Wojsławiu	1.910 „	
Poz. 272.	Krajowa szkoła mleczarska w Rzeszowie *(wedle osobnego sprawozdania)*	14.800 „	677 „
Poz, 273	Na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan	16.000 „	
	Do tej pozycyi weszły dwie petycye: Krakowskiego Tow· rolniczego o 5.000 K. na naukę wędrowną, oraz Tow. „Proświta“, Ls. 2280 o 8.000 K.		
	W obec wyrażonej przez Wydział krajowy a uznanej ze słuszną przez Komisyę chęci reorganizacyi nauki wędrownej, Komisya budżetowa wnosi:		
	Petycyę Krak. Tow. rolniczego ls. odsyła się Wydziałowi krajowemu do zbadania i ewentualnego uwzględnienia w przyszłości, po dokonaniu reorganizacyi nauki wędrownej“.		
	W załatwieniu zaś petycyi Tow. „Proświta“ Komisya budżetowa wnosi:		
Poz. 273.	Dla Towarzystwa „Proświta“, na cele rolnic wa i sadownictwa, do rozporządzalności Wydziału krajowego	— „	4.000 „
	Zastrzeżenie „do rozporządzalności Wydz ału kraj“. jest uzasadnionem w powyż wspomnianym zamiarze reorganizacye tej nauki; „Proświta“ będzie więc obowiązaną przedłożyć Wydziałowi krajowemu szczegółowy plan zużycia tej subwencyi.		
Poz. 274.	Na środki demonstracyjne przy nauce wędrownej rolnictwa	1 600 „	
Poz. 275.	Krajowa szkoła ogrodnicza w Tarnowie *(wedle osobnego sprawozdania)*	26 810 „	400 „
	Do przeniesienia . .	795.973 K.	56.554 K.

		zwycz.	nadzwycz.
	Z przeniesienia . .	795.973 K	56.554 K.
Poz. 276.	Zakład sadowniczy w Zaleszczykach (*wedle osobnego sprawozdania*)	17.275 „	2.550 „
	W załatwieniu petycyi galic. Towarz. gospod. o pomoc na reorganizacyę szkoły ogrodniczej w Wulce kapitańskiej wnosi Komisya wstawienie		
Poz. 276a	Galic Towarz. gospodarskiemu na szkołę ogrodniczą w Wulce kapitańskiej	2.000 „	1.500 „
	Również w załatwieniu petycyi galic. Towarz. gospod., wykazującej niedostateczność dotychczasowych 4 stypendyów dla podkowaczy a korzyści wynikające z po ieszczenia uczniów w internacie, wnosi Komisya zmianę punktu c) poz. 277.		
Poz. 277	Akademia weterynaryi we Lwowie:		
	a) subwencya c. k. Rządowi . . . 4.000 K.		
	b) asekuracya budynku . . . . . 82 „		
	c) stała subwencya na utrzymanie internatu dla podkowaczy, kształcących się w szkole kucia koni . . . . . 1.500 „	5.582 „	
Poz. 278.	Krajowy nauczyciel weterynaryi . . .	5.400 K.	
Poz. 279.	Na stypendya dla u zniów Akademii weterynaryi we Lwowie	2.500 „	
	Skutkiem petycyi grona profesorów Akademii weterynaryi we Lwowie l. 2.720 Komisya uznając wielką doniosłość zapewnienia dostatku krajowych weterynarzy wnosi podwyższenie tej pozycyi o 2 nowe stypendya po 500 K., przez co wydatek dotychczasowy 1.500 K. wzrasta na 2.500 K.		
	Równocześnie Komisya wnosi:		
	Sejm poleca Wydziałowi krajowemu poczynienie kroków u c. k. Rządu, aby i Rząd przynajmniej w równej mierze jak kraj udzielał stypendya dla krajowych uczniów Akademii weterynaryi.		
Poz. 280.	Stypendya dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół średnich i niższych rolniczych	10.000	
	W załatwieniu petycyi Gal. Towarzystwa gospodarskiego l. 2 453 o poparcie uprawy lnu i konopi, *Komisya uchwaliła polecić Wydziałowi krajowemu, aby celem podniesienia nauki uprawy lnu i konopi udzielał dalszych stypendyów.*		
Poz. 281.	Stypendya dla uczniów kraj. szkoły gosp. lasowego we Lwowie	5.000 „	
Poz. 282.	Stypendya dla uczniów i abituryentów kraj. szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie wysyłanych na praktykę	2.400 „	
	W załatwieniu petycyi galic. Towarzystwa gospodarskiego w sprawie udzielenia subwencyi na szkołę chmielarską w Starem Siole, l. 2.491, Komisya wnosi:		
	Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań z c. k. Rządem celem przyczynienia się Rządu do utrzymania szkoły chmielar-		
	Do przeniesienia , .	846.130 K.	60.604 K.

	zwycz.	nadzwycz.
Z przeniesienia . .	846.130 K.	60.604 K.

skiej w Starem Siole, oraz poleca ewent. wstawienia w budżet na r. 1905 potrzebnej subwencyi.

Poz. 283.	Na wydatwnictwo podręczników dla uczniów niższych szkół rolniczych	2.000 „	
Poz. 284.	Na podróże naukowe nauczycieli szkół rolniczych	2.000 „	
Poz. 285.	Na remuneracye i zapomogi dla nauczycieli szkół rolniczych	2.000 „	
Poz. 286.	Zaliczki na płace dla nauczycieli szkół rolniczych	6.000 „	
Pcz. 286a)	Na szkołę gospodyń wiejskich w Albigowej subwencya		1.000 „

Pozycyę tę wstawiono z powodów przytoczonych w r. 1903 w niezmienionej wysokości. Tem samem załatwiono petycyę odnośną l. 2648.

Krakowskie Tow. Rolnicze wniosło petycyę L. 2864 o przyczynienie się kraju do kosztów budowy gmachu dla studyum rolniczego w Krakowie. Studium to mieści się w budynku zupełnie nieodpowiednim, c. k. Rząd obowiązany do tej budowy, zwleka z nią od kilku lat żądając, aby i miasto Kraków i strony prywatne i kraj przyczynili się do kosztów budowy. Miasto Kraków uczyniło hojną ofiarę, ustępując potrzebny grunt pod budowę z opustem 50% na cenie; znalazł się dalej obywatel, który ofiarował na ten cel 5.000 rs., pozostaje uchwalenie przyczynienia się kraju, aby uchylić wszelkie powody dalszej zwłoki w budowie tego gmachu. Na podpodstawie informacyj udzielonych przez Wydział krajowy Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Kraj przyczynia się do kosztów budowy gmachu dla Studium rolniczego w Krakowie kwotą 10.000 K.

poz. 286 b)	na przyczynienie się do kosztów budowy gmachu dla Studium rolniczego w Krakowie, I. rata .		5.000 K.
	Suma grupy I i II, rubr. X . .	858.130 K.	66.604 K.
	Ogółem .	924.734 K.	

Petycyę prof. Jentysa L. 2.811 w sprawie subwencyonowania doświadczeń rolniczych, *odstępuje się Wydziałowi krajowemu z poleceniem przeprowadzenia rokowań z Krakowskiem Towarzystwem rolniczem co do sposobu i zakresu tych doświadczeń i wstawienia potrzebnej kwoty w budżet na r. 1905.*

Przydzielony komisyi budżetowej wniosek nagły posła Struszkiewicza o przyznanie 50.000 K. na poparcie uprawy roślin okopowych, nie uzyskał poparcia większości komisyi, która uchwaliła:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby zasięgnąwszy zdania obu krajowych Towarzystw rolniczych, zbadał czy i o ile należy przyjść z pomocą produkcyi roślin okopowych w kraju i ewentualne wnioski przedstawił Sejmowi na najbliższej sesyi".

Przewodniczącego

Dunajewski.

Sprawozdawca:

Milewski.

Budżet krajowy na rok 1904.

Rubryka X, grupa II, poz. 256 wydatków i rubryka VII. poz. 36 dochodów.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej

o szkole gospodarstwa lasowego

we Lwowie.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Omawiając budżet szkoły tej poruszono w Komisyi myśl, aby ona zajęła się także produkcyą wyborowego nasienia leśnego, którego brak często dotkliwie daje się uczuwać.

W wydatkach wstawia Komisya na podstawie petycyi do Rubr. II. poz. 7 a dla pani Strzeleckiej 400 K ; mimo to łączna suma wydatków 53.957 jest mniejszą o 745 K. od budżetu na r. 1903.

Dochody bez zmiany 14.780 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		Zwyczajne	Nadzwyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Profesor fachowy, zarazem dyrektor, płaca	4.800 K.		
		dodatek aktywalny	840 „		
		dodatek osobisty	1.200 „		
		dodatek pięcioletni	400 „	7.240	—
	2	Trzech profesorów fachowych:			
		a) dla dwóch, płaca po 3.200	6.560 K.		
		dodatki aktywalne po 720	1.440 „		
		dodatki 5-letnie dla jednego	1.200 „		
		b) dla jednego extra status, płaca	3.280 „		
		dodatek aktywalny	720 „	13.200	—
	3	Trzech nauczycieli-adjunktów:			
		a) dla dwóch, płaca po 2.400	4.800 K.		
		dodatki aktywalne po 600	1.200 „		
		dodatek osobisty dla jednego	300 „		
		dodatki 5-letnie dla jednego	600 „	6.900	—
		b) dla jednego płaca 2.400 K. dodatek aktywalny 600 „	Posada nieobsadz		
	4	Docenci (nauczyciele-pomocnicy):			
		a) języka polskiego i niemieckiego	1.800 K.		
		b) fizyki eksperymentalnej	600 „		
		c) matematyki	1.000 „		
		d) zarysu inżynieryi, konstrukcyi i rysunków	1.600 „		
		e) chemii ogólnej:			
		α) za wykłady 600 K.			
		β) za prowadzenie ćwiczeń w laboratoryum chemii 400 „	1.000 „		
		f) ekonomii społecznej	400 „		
		g) encyklopedyi rolnictwa	600 „		
		h) zarysu prawa i administracyi	500 „		
		i) nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200 „	7.700	—
		Suma rubryki I.		35.040	—
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**			
	5	Strzelecka Julia, wdowa po b. dyrektorze, pensya		1.400	—
	6	Tyniecki Władysław, b. dyrektor, emerytura		4.400	—
	7	Moroz Ludwika, wdowa po dozorcy, dożywotnie zaopatrzenie		120	—
	7a	Strzelecka Julia, jednorazowo		400	—
		Suma rubryki II.		6.320	—
		Do przeniesienia		41.360	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	41.360	—
III.		**Koszta administracyi.**		
	8	Koszta kancelaryjne, druki i portorya .	600	—
	9	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . .	480	—
	10	Ubezpieczenie budynków i zbiorów . .	80	—
	11	Opał, oświetlenie i nal żytość za wodę .	880	—
	12	Utrzymanie budynków	400	1.400
	13	Sprzęty i ruchomości	100	150
	14	Dozorca domu i pomocnik dozorcy . .	1.200	—
	15	Podatki	45	—
		Suma rubryki III. .	3.785	1.550
IV		**Środki naukowe.**		
	16	Biblioteka i czytelnia	600	—
	17	Laboratorya:		
		a) chemii ogólnej i technologicznej 280 K.		
		b) botaniczno-fizyologiczne . 120 „	400	—
	18	Muzea, zbiory i środki do demonstracyi i ćwiczeń:		
			zwycz.	*nadzw.*
		a) do geografii fizycznej i politycznej	20 K.	— K.
		b) do fizyki	40 „	400 „
		c) „ meteorologii i klimatologii	40 „	— „
		d) do inżynieryi leśnej .	300 „	200 „
		e) „ botaniki, fizyologii, geognozyi i mineralogii .	120 „	— „
		f) do zoologii	40 „	— „
		g) „ technologii chemicznej	100 „	— „
		h) „ leśnictwa w ogóle i uprawy lasu . . .	300 „	60 „
			960	660
	19	Na założenie szkółki drzewek w Winnikach, Brzuchowicach i Zubrzy . . .	—	1.200
	20	Wycieczki naukowe z uczniami . .	2.000	—
	21	Utrzymanie ogrodu przy szkole . .	300	—
		Suma rubryki IV. .	4.260	1.860
V.		**Spłata pożyczki.**		
	22	Gal. Kasie oszczędności we Lwowie, 57 i 58 rata na kapitał i odsetki . . .	1.042	—
VI.	23	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków .	50.547	3.410
		Razem .	**53.957 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	14.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**:		
		a) wpisowe od 20 uczniów po 4 K. 80 K.		
		b) czesne od 30 uczniów po 20 „ 600 „	680	—
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma dochodów .	14.780	—
		W porównaniu z wydatkami	53.957	—
		okazuje się **niedobór**	39.177	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz Szkoły gospodarstwa lasowego i wstawia wydatki w sumie 53.957 K. do Rubr. X. poz. 256 wydatków, dochody w sumie 14.780 K. do Rubr. VII. poz. 36 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego :
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na r. 1904.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej

we Lwowie.

Rubryka X. grupa II. poz. 257 wydatków i rubryka VII. poz. 52 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wzrost wydatków o 1.000 K. spowodowany rozszerzeniem działalności stacyi znajduje częściowe pokrycie w podniesieniu o 500 K. subwencyi ze Skarbu państwa.

Komisya budżetowa wyraziła życzenie, aby publikacye o działalności tej stacyi, tak samo jak stacyi chemicznej Dublańskiej były pomieszczane w Rocznikach dla polskiej nauki rolnictwa, i to w formie przystępnej o ile można także dla praktycznych rolników.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace personalu.**		
	1	Kierownik stacyi	1.200	—
	2	Asystenci:		
		a) Asystent pierwszy etatowy, płaca . . 2.000 K. dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.		
		b) 2 Asystentów nieetatowych, płaca po 1.200 K. 2.400 K. na mieszkanie po 400 „ 800 „ „ opał po 78 K. . 156 „ 3.356 „	5.556	—
	3	Laborant, płaca . . . 1.100 K. na mieszkanie . . 360 „	1.460	—
		Suma rubryki I. .	8.216	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	4	Zarząd: *a*) koszta kancelaryjne 800 K. *b*) służący . . 720 „	1.520	—
	5	Najem pomieszkania	1.680	—
	6	Oświetlenie i opał	600	—
		Suma rubryki II. .	3.800	—
III.		**Utrzymanie stacyi.**		
	7	Koszta utrzymania stacyi . . .	2.500	—
	8	„ „ ogrodu górskiego na połoninach . .	1.500	100
	9	Utrzymywanie pól doświadczalnych i analizy z pól utrzymywanych kosztem Towarzystwa gospodarczego . .	1.200	—
	10	Koszta druków i wydawnictw . .	200	—
	11	Prenumerata pism i zakupno dzieł fachowych	400	—
	12	Koszta podróży kierownika i asystentów .	800	—
		Suma rubryki III. .	6.600	100
		Suma wydatków .	18.616	100
		Razem .	**18.716 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	2.500	—
II.	2	**Dochód z analiz**	1.600	—
III.	3	**Dochód z pól i ogrodu** . . .	400	—
		Suma dochodów .	4.500	—
		W porównaniu z wydatkami .	18.716	—
		Okazuje się **niedobór**	14.216	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz stacyi doświadczalnej botaniczno-rolniczej i wstawia wydatki w sumie 18.716 kor. do Rubr. X. poz. 257 wydatków, dochody w sumie 4.500 kor. do Rubr. VII. poz. 52 dochodów funduszu krajowego.

Za Przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o Akademii rolniczej w Dublanach.

Rubryka X., grupa II. poz. 258 wydatków i Rubryka VII. poz. 37 dochodów

Sprawozdawca poseł Milewski.

Roztrząsając sprawy Akademii rolniczej i w ogóle wszystkich zakładów krajowych w Dublanach, zwrócono się w komisyi budżetowej do Wydziału krajowego z życzeniem podjęcia w Dublanach *eksploatacyi torfu* na własną potrzebę, tak celem oszczędności na opale, jak celem praktycznego nauczenia zużywania torfu na własny opał, co u nas w kraju ma wielką doniosłość dla przyszłości rozwoju, zwłaszcza rolniczego przemysłu.

Wzrost liczby słuchaczy akademii stwierdza wzrastające uznanie dla znaczenia nauki rolniczej, a tak stan ten pomyślnej opinii, jak rzeczywista doniosłość akademii rolniczej dla dźwigania i rozszerzania poważnej wiedzy rolniczej, będącej warunkiem i czynnikiem ekonomicznego postępu, każą Wydziałowi krajowemu i Sejmowi liczyć się z koniecznością polepszenia płac profesorskich i statutu emerytalnego Dublan, oraz lepszego urządzenia niektórych pracowni, aby trwale zapewnić dostatek doborowych sił wykładających i możność pracy i nauki w laboratoryach.

Z drugiej strony może i powinna nastąpić niebawem pewna zwyżka dochodów przez podwyższenie opłat za utrzymanie i za prace w laboratoryach. Dla młodzieży niezamożnej nie wyniknie stąd żadne obciążenie, bo przy odpowiednim postępie naukowym i zachowaniu moralnem może Wydział krajowy przyznać częściowe lub zupełne zwolnienie od opłat.

Odnośnie do poz. 58 wyd. wynagrodzenie folwarku za straty ponoszone przez zastosowanie do potrzeb akademii, jakkolwiek nie przedstawia ona faktycznego obciążenia budżetu krajowego, jeno jest pozycyą rachunkową, objawiono życzenie, aby folwark specyalnie tę pozycyę przy swym budżecie cyfrowo uzasadnił.

Zmiany poszczególnych pozycyi stwierdza i uzasadnia dostatecznie preliminarz Wydziału krajowego.

Komisya budżetowa uchwaliła też ten preliminarz wprowadzając jedynie zmiany rachunkowe, jak w budżecie na rok 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycya	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace profesorów i docentów.**		
			zwycz.	*nadzwycz.*
	1	Dyrektor, płaca . .	4.800 K.	— K.
		dodatek aktywalny	720 „	— „
		„ pięcioletni	600 „	— „
		„ osobisty .	— „	5.080 „
		„ na utrzymanie koni	— „	1.000 „
				6.120 — 6.080
	2	4 profesorów fachowych:		
		płace po 4.000 K. .	16.000 K.	
		dodatki aktywalne po 720 K. . . .	2.880 „	
		dodatki pięcioletnie .	2.000 „	
				20.880 —
			zwycz.	*nadzwycz.*
	3	5 profesorów fachowych:		
		płace po 2.600 K.	13.000 K.	— K.
		dodatki aktywalne po 480 K. . .	2.400 „	— „
		dodatki pięcioletnie	1.484 „	— „
		dodatek osobisty	— „	400 „
				16.884 — 400
			zwycz.	*nadzwycz.*
	4	3 profesorów adjunktów:		
		płace po 2.000 K.	6.000 K.	— K.
		dodatki aktywalne po 400 K. . .	1.200 „	— „
		dodatki pięcioletnie	600 „	— „
		„ osobiste .	— „	300 „
				7.800 — 300
	5	Asystent botaniki		1.200 —
	6	„ rolnictwa		1.200 —
	7	„ zoologii		1.200 —
	8	Docent weterynaryi		960 —
	9	„ leśnictwa		480 —
	10	„ ogrodnictwa		400 —
	11	„ melioracyi		480 —
	12	„ historyi i literatury polskiej .		1.200 —
	13	„ hodowli ryb		400 —
	14	„ hygieny		200 —
		Suma rubryki I. .		59.404 — 6.780
		Do przeniesienia . .		59.404 — 6.780

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	59 404	6.780
II.		**Płace urzędników administracyjnych.**		
	15	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . . 300 „	2.700	—
	16	Sekretarz dyrekcyi, zarazem magazynier, płaca . . . . 2.000 K. dodatek pięcioletni . . 240 „	2.240	—
		Suma rubryki II. .	4.940	—
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**		
	17	Kapelan, płaca . . . 600 K. dodatek osobisty . . 200 „	800	—
	18	Lekarz zakładowy, płaca . . .	1.200	—
	19	Dyetaryusz w kancelaryi dyrekcyi . .	800	—
	20	Ogrodnik, płaca	1.200	—
	21	Pomocnik ogrodnika	480	—
	22	Zawiadujący biblioteką	400	—
		Suma rubryki III. .	4.880	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**		
	23	Służba wyższa: *a)* Tercyan szkoły, zarazem woźny, płaca . 560 K. na ubiór . . 100 „ 660 K *b)* Laborant w pracowni botaniki 480 „ *c)* „ mechaniki i fizyki 480 „ *d)* Laboran i w pracowniach rolniczych, dwóch po 480 K. 960 „ *e)* Laborant w pracowni chemii 480 „ *f)* „ „ „ zoologii i hodowli 480 „	3.540	—
	24	Służba niższa: *a)* Dozorca domu i magazynu . 480 K. *b)* 2 stróżów domowych i stróż nocny, po 432 K. . 1.296 „	1.776	—
	25	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi) . . .	200	—
		Suma rubryki IV. .	5.516	—
		Do przeniesienia .	74.740	6.780

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	74.740	6.780
V.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**		
	26	Kahanowa Aleksandra, wdowa po profesorze	1.200	—
	27	Auowa Berta, „ „ „	600	—
	28	Kasprzycka Julia, „ „ ogrodniku, pensya wdowia . . . 300 K. dodatek do pensyi . . 160 „ dodatek na wychowanie 1 dziecka 100 „	560	—
	29	Mudrykowa Wiktorya, wdowa po dozorcy, zaopatrzenie	100	—
	30	Dendorowa Marya, wdowa po furmanie, zaopatrzenie	100	—
	31	Eberhardt Jan, b. dozorca domu, zaopatrz.	200	—
	32	Pańkowska Honorata, wdowa po profesorze pensya wdowia . . 1.200 K. dodatek do pensyi . . 400 „	1.600	—
	33	Rylski Tomasz, były profesor, emerytura .	4.600	—
	34	Błaszkiewiczowa Rozalia, wdowa po tercyanie, zaopatrzenie	280	—
	35	Kubicka, wdowa po docencie weterynaryi, zaopatrzenie	480	—
	36	Znatowicz Eugeniusz, były preparator, zaopatrzenie	480	—
		Suma rubryki V. .	10.200	—
VI.		**Koszta administracyjne.**		
	37	Zarząd: *a*) potrzeby kancelaryjne . . *b*) koszta podróży w interesach zakładu . . .	1.200 :00	470 —
	38	Opał gmachu szkolnego . . .	3 400	—
	39	Oświetlenie gmachu szkolnego i obejść .	700	—
	40	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . .	5.500	2.200
	41	„ dziedzińców i ścieżek . .	600	—
	42	„ parku	400	—
	43	Ubezpieczenie budynków . . .	1.300	—
	44	Najem pomieszkań: *a*) dla lekarza . . . 240 K. *b*) „ asystenta botaniki . . 192 „ *c*) „ „ rolnictwa . 192 „ *d*) „ „ zoologii . . 192 „ *e*) „ sekretarza dyrekcyi . . 420 „ *f*) „ dyetaryusza w k. nc. dyr. 192 „		
		Do przeniesienia 1.428 K.	13.300	2.670
			84.940	6.780

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia 1.428 K.	84.940	6.780
VI.	44	*g*) dla ogrodnika . . . 360 „ *h*) „ laboranta przy katedrze mechaniki . . . 192 „ *i*) „ laboranta przy katedrze rolnictwa . . . 192 „ *k*) „ drugiego laboranta przy katedrze rolnictwa . 192 „ *l*) „ laboranta przy katedrze hodowli . . . 192 „	13.300	2.670
	45	Płaca kominiarza	2.556	—
	46	Sprzęty i ruchomości	420	—
	47	Koszta przewozu prelegentów . .	300	—
	48	„ lustracyi zakładu . . .	3 500	—
	49	„ nabożeństwa	300	—
	50	Apteka i inne koszta sanitarne . .	100	—
		Suma rubryki VI. .	800	—
VII.		**Potrzeby naukowe.**	21.276	2.670
	51	Dotacye na zbiory i laboratorya: *zwycz. nadzw.* *a*) dla profesora fizyki . 300 K. — K. *α*) stacya meteorologiczna 180 „ — „ *b*) dla profesora chemii i technologii . . . 1.600 „ — „ *c*) dla profesora mineralogii i geologii . . . 120 „ — „ *d*) dla profesora botaniki . 900 „ — „ *e*) dla profesora zoologii . 300 „ — „ *ε*) laboratoryum zootomiczne . . . 520 „ — „ *f*) dla profesora fizyologii i anatomii zwierząt . 390 „ — „ *g*) dla profesora chemii rolniczej . . . 1.320 „ — „ *h*) dla profesora rolnictwa . 1.070 „ — „ *i*) „ „ hodowli . 600 „ 650 „ *k*) „ docenta weterynaryi 100 „ — „ *l*) „ prof. administracyi . 100 „ — „ *m*) „ „ mechaniki rolniczej i budownictwa . 750 „ 400 „ *μ*) na ćwiczenia w użyciu narzędzi rolniczych 200 „1285„ *n*) dla docenta melioracyi . 100 „ — „ *o*) „ „ ogrodnictwa 100 „ 200 „ *p*) „ „ leśnictwa . 20 „ — „	8.670	2.535
		Do przeniesienia .	8.670	2.535
			106.216	9.450

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	106.216	9.450
			8.670	2.535
VII.	52	Utrzymanie mleczarni:		
		a) laborant, płaca . 720 K.		
		dodatek na mieszkanie 240 „ 960 K.		
		b) dokupno i naprawa przyrządów i naczyń . . 200 „		
		c) dowóz wody i lodu . . 60 „		
		d) światło i opał . . 450 „	1.670	—
	53	Biblioteka i czytelnia:		
		a) przykupno dzieł . . 1.000 K.		
		b) oprawa książek . . 100 „		
		c) czasopisma . . 900 „	2.000	—
	54	Utrzymanie pola doświadczalnego . .	1.500	—
	55	Wycieczki naukowe uczniów . . .	1 500	—
	56	Utrzymanie pasieki	120	500
	57	Ogród: zwycz. nadzwycz.		
		a) botaniczny . . 1.500 K. 700 K		
		b) owocowy . . 200 „ — „		
		c) druk katalogu . 50 „ — „	1.750	700
	58	Wynagrodzenie dla folwarku dublańskiego za zastosowanie do potrzeb akademii	2.000	—
		Suma rubryki VII. .	19.210	3.735
VIII.		**Spłata długów i podatki.**		
	59	Bankowi krajowemu we Lwowie V. i VI. rata kapitału z odsetkami 4% od pożyczki hipotecznej 100.000 K. . .	4.650	—
	60	Podatek gruntowy i domowy . . .	1.026	—
		Suma rubryki VIII. .	5.676	—
IX.	61	**Utrzymanie 12-tu uczniów w domu zakładowym**	8.400	—
X.	62	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—
XI.		**Utrzymanie domu zakładowego.**		
	63	*a*) Administrator domu zakł., płaca 960 K.		
		wikt . . . . 588 „		
		opał i światło . . . 200 „	1.748	—
		b) Portyer, płaca . . . 300 K.		
		wikt . . . . 360 „		
		opał i światło . . . 80 „		
		ubranie . . . . 120 „	860	—
		Do przeniesienia .	2.608	—
			139.702	13.185

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	139.702	13.185
			2.608	—
XI.	63	*c*) Magazynier (jak pobory portyera) . . . . 860 K.		
		pi rwsze pięciolecie . . 80 „	940	—
		d) Trzech lokajów, płaca po 192 K. . . . . 576 K.		
		wikt po 348 K. . . 1.044 „		
		opał i światło po 80 K. . 240 „		
		ubranie po 120 K. . . 360 „	2.220	—
		e) Trzech stróżów po 408 K . .	1.224	—
	64	Wikt 80 uczniów przez 10 miesięcy po 49 K	39.200	—
	65	Pranie i naprawa pościeli . .	1.200	—
	66	Opał domu zakładowego . . .	2.600	—
	67	Oświetlenie „	1.800	—
		zwycz. *nadzwycz.*		
	68	Utrzymanie *a*) budynku 1.000 K. 1.900 K.		
		b) sprzętów 600 „ 360 „	1.600	2.260
		Suma rubryki XI. .	53.392	2.260
		Suma wydatków	193.094	15.445
		Razem .	208.539.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.		**Subwencye.**		
	1	Z c. k. Skarbu państwa . . .	20.000	—
	2	Z funduszu kultury krajowej . . .	9.322	—
		Suma rubryki I. .	29.322	—
II.		**Opłaty od uczniów.**		
	3	Wpisowe od 80 uczniów po 10 K. 800 K. na uwolnienie 24 uczniów 240 „	560	—
	4	Czesne od 80 uczniów po 200 K. 16.000 K. na uwolnienie 24 uczniów 4.800 „	11.200	—
	5	Opłaty za ćwiczenia w laboratoryach od 80 uczniów po 16 K. 1.280 K. na uwolnienie 24 uczniów 384 „	896	—
	6	Opłaty za utrzymanie w domu zakładowym *a)* od 68 uczniów po 700 K. 47.600 K. *b)* od 12 uczniów przyjętych na koszt funduszu kraj. (obacz rubr. IX. wyd.) po 700 K. . 8.400 „	56 000	—
		Suma rubryki II. .	68.656	—
III.	7	**Dochód z pasieki**	100	—
IV.	8	**Sprzedaż płodów z pola doświadczalnego i ogrodu**	480	—
V.	9	**Odsetki z legatu ś. p. Karola Skibińskiego**	176	—
VI.	10	**Dochody rozmaite**	400	—
	11	**Zwrot od szkoły gorzelniczej za korzystanie z laboratoryum** . .	160	—
		Suma rubryki VI.	560	—
		Suma dochodów .	99.294	—
		W porównaniu z wydatkami .	208.539	—
		Okazuje się **niedobór** .	109.245	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz Akademii rolniczej w Dublanach i wstawia wydatki w kwocie 208.539 K. do rubr. X. poz. 258 wydatków, dochody w kwocie 99.294 K. do rubr. VII. poz. 37 dochodów funduszu kraj.

Za przewodniczącego.
K. Badeni.

Sprawozdawca.
Milewski.

Z drukarni Pillera i Spółki we Lwowie

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej

o niższej szkole rolniczej

w Dublanach.

Rubryka X. grupa II. poz. 269 wydatków.

Rubryka VII. poz. 38 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wzrost wydatków o 2984 K. wynika głównie skutkiem wzrostu liczby uczniów o 4, przez co też wzrasta wydatek na opał i sprzęty. W nadzwyczajnych wstawia się 200 K. na piece i 100 K. na rekwizyta pożarnicze.

W załatwieniu petycyi p. Szalayowej wstawia komisya do poz. 7 nadzwyczajne 100 K., przez co suma łączna wydatków wzrasta na 34520 K.

Dochód wzrasta o 144 K. jako zarobek wzrosłej liczby uczniów.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Zastępstwo nauczycieli do nauk fachowych	2.750	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „ dodatek pięcioletni . 300 „	2.940	—
	3	Nauczyciel do nauk elementarnych, płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 200 „ „ pięcioletni . 160 „	1.760	—
	4	Docent weterynaryi	300	—
	5	Koszta nabożeństwa i nauki religii dla uczniów obu obrządków . .	1.600	—
	6	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—
		Suma rubryki I. .	10.550	
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**		
	7	Szalayowa Jadwiga, wdowa po nauczycielu do nauk fachowych, pensya . .	1.100	100
III.		**Koszta administracyjne.**		
	8	Zarząd: Remuneracya dyrektora akademii rolniczej	800	—
	9	Opał i oświetlenie	750	—
	10	Utrzymanie budynków, ubezpieczenie i kominiarz	800	200
	11	Sprzęty i ruchomości	300	—
		Suma rubryki III. .	2.650	200
IV.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12	Stołowanie 40 uczniów po 328 K. 50 g.	13.140	—
	13	Odzież, pościel i pranie dla 40 uczniów po 120 K.	4.800	560
		Suma rubryki IV. .	17.940	560
		Do przeniesienia . .	32.240	860

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	32.240	860
V.		**Potrzeby naukowe.**		
	14	Zaprzęgi do demonstracyi . . .	160	—
	15	Przybory do pisania i nauki uczniów .	400	—
	16	Przykupno modeli, machin i narzędzi .	400	—
	17	Biblioteka i czytelnia	160	—
		Suma rubryki V. .	1.120	—
VI.	18	**Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej**	100	100
VII.	19	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków .	33.560	960
		Razem .	34.520 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne koron	nadzwyczajne koron
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	
II.	2	**Zarobek 40 uczniów po 36 K.** . .	1.440	—
III.	3	**Rozmaite nieprzewidziane.** . .	100	—
		Suma dochodów .	7.540	—
		W porównaniu z wydatkami .	34.520	—
		Okazuje się **niedobór** .	26.980	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz niższej szkoły rolniczej w Dublanach i wstawia wydatki w kwocie 34.520 K. do Rubr. X. poz. 259 wydatków, dochody w kwocie 7.540 K. do Rubr. VII. poz. 38 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Budżet krajowy na r. 1904.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o szkole gorzelniczej w Dublanach.

Rubryka X grupa II. poz. 260 wydatków

Rubryka VII. poz. 40 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne i dochody preliminowano bez zmiany, odpadł wydatek nadzwyczajny na 1903 r. 600 kor., przez co o tę sumę zniża się niedobór.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Dyrektor szkoły i gorzelni . . .	1.200	—
	2	Adjunkt, jednocześnie gorzelnik w gorzelni	2.000	—
	3	Docenci:		
		a) matematyki i rysunków . .	300	—
		b) fizyki	300	—
		c) chemii	300	—
		d) gorzelnictwa	1.000	—
		e) nauki o kotłach i maszynach .	400	—
		f) nauki o opodatkowaniu . .	400	—
		g) administracyi i rachunkowości .	120	—
		h) nauki o fabrykacyi drożdży prasowanych	400	—
		i) nauki o fermentach . . .	300	—
		Suma rubryki I. .	6.720	—
II.		**Koszta administracyjne.**		
	4	Druki, inseraty, portorya i t. p. . .	60	—
	5	Koszta przewozu prelegentów . .	250	—
	6	„ podróży dyrektora w sprawach szkolnych	120	—
		Suma rubryki II. .	430	—
III.		**Potrzeby naukowe.**		
	7	Wyższej szkole rolniczej za użycie laboratoryum	160	—
	8	Przyrządy do laboratoryum gorzelni. .	100	—
	9	Koszta produkcyi drożdży prasowanych .	300	—
	10	Książki i czasopisma	120	—
	11	Wycieczki profesorów z uczniami . .	400	—
		Suma rubryki III. .	1.080	—
IV.	12	**Zapomogi dla uczniów:**		
		a) z funduszów krajowych 600 K.		
		b) z subwencyi państwowej 1.000 „	1 600	—
V.	13	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	40	—
		Suma wydatków .	9.870	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa:**		
		a) na utrzymanie szkoły . . .	3.000	—
		b) na zapomogi dla uczniów . .	1.000	—
		Suma rubryki I. .	4.000	—
II.	2	**Opłaty od uczniów**	1.300	—
		Suma dochodów .	5.300	—
		W porównaniu z wydatkami	9.870	—
		okazuje się **niedobór**	4.570	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz Szkoły gorzelniczej w Dublanach i wstawia wydatki w kwocie 9.870 K. do Rubr. X. poz. 260 wydatków, dochody w kwocie 5.300 K. do Rubr. VII. poz. 40 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o gorzelni krajowej w Dublanach.

Rubryka X. grupa II. pozycya 261 wydatków.

Rubryka VII. poz. 41. dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne i dochody pozostały bez zmiany, jak na rok 1903, w wydatkach nadzwyczajnych w poz. 10 wstawiono 1.200 K. na dokończenie budowy domu wstawionego w budżet w r. 1903. Przez zniżkę wydatków nadzwyczajnych zniża się i niedobór o 2.800 K. i czyni 3.660 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace.**		
	1	Maszynista	1.400	—
	2	4 robotników po 30 K. miesięcznie przez 5 miesięcy i jeden przez cały rok .	960	—
		Suma rubryki I. .	2.360	—
II.		**Koszta wyrobu spirytusu.**		
	3	Opał przez 5 miesięcy	1.900	—
	4	Ziemniaki (1.800 q. po 2 K. 40 g.) .	4 320	—
	5	Jęczmień (80 q. po 14 K.)	1.120	—
	6	Żyto, kukurudza i proso (40 q. po 14 K.)	560	—
	7	Światło, smarowidło, drożdże i t. p. .	400	—
	8	Naprawa maszyn i uzupełnienie przyrządów	600	—
	9	Ubezpieczenie budynków, urządzeń i robotników	400	—
		Suma rubryki II. .	9.300	—
III.		**Rozmaite.**		
	10	Utrzymanie budynków i podwórza . .	200	1.200
	11	Podatek zarobkowy	200	—
	12	Koszta komisyj lustracyjnych, posyłki i wyjazdy w sprawach gorzelni . .	100	—
		Suma rubryki III. .	500	1.200
		Suma wydatków .	12.160	1.200
		Razem .	**13.360 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Ze sprzedaży spirytusu** (200 hl. po 33 K.)	6.600	—
II.	2	**Ze sprzedaży wywarów** (2500 Hl po 20 g.)	500	—
III.	3	**Bonifikacya** za 200 Hl. spirytusu po 10 K.	2.000	—
IV.	4	**Zwroty od zakładów dublańskich** za roboty maszynisty	600	—
		Suma dochodów .	9.700	—
		W porównaniu z wydatkami .	13.360	—
		okazuje się **niedobór** .	3.660	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz kraj. gorzelni w Dublanach i ustawia wydatki w kwocie 13.360 K. do rubr. X. poz. 261 wydatków, dochody w kwocie 9.700 K. do rubr. VII. poz. 41 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Milewski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o folwarku w Dublanach.

Rubryka X. grupa II. poz. 262 wydatków.

Rubryka VII. poz. 39 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski

Celem jaśniejszego obrazu bilansu folwarku wprowadził Wydział krajowy słuszną zmianę w budżetowaniu, a mianowicie podzielił wydatki na dwa działy, z których pierwszy, *A)* obejmuje wydatki z prowadzenia gospodarstwa oraz danin publicznych wynikłe, dział drugi *B)* obejmuje spłatę długów i renty. Zdaniem sprawozdawcy należałoby i wydatek na ekwiwalent, jako ciężar prawny, niezależny od gospodarstwa, wydzielić z działu A i przenieść do działu B. Sam bilans gospodarstwa okazuje nadwyżkę 684 K.

Podrożenie i trudności stosunków robotniczych odbiły się i na bilansie folwarku, powodując wzrost poz 1 o 500 K i zmuszając do budowy domu dla robotników sezonowych (poz. 7). Inne zmiany są również uzasadnione w sprawozdaniu Wydziału.

W dochodach jest wzrost o 1800 K. w dochodach z inwentarza, natomiast zniżka o 800 K. z sprzedaży ziemiopłodów.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		A) WYDATKI FOLWARKU.		
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**		
	1	Płace i zasługi	5.000	—
	2	Najem robotnika	9.000	—
	3	Zmiana i dokupno nasienia	600	—
	4	Dokupno nawozów dopełniających:		
		a) na pole . . . 2.100 K.		
		b) na łąki . . . 400 „	2 500	—
	5	Dokupno karmy (owsa, makuchów, kiełków)	8.600	—
	6	Wymiana zużytych koni i uprzęży	1.200	—
	7	Utrzymanie budynków i ogrodzeń	800	5.680
	8	Utrzymanie i naprawa maszyn i narzędzi, oraz kucie koni	1.000	—
	9	Utrzymanie dróg i rowów	200	—
	10	Melioracye łąk:		
		a) Utrzymanie narzędzi melioracyjnych i dokupno materyałów . 300 K.		
		b) Wynagrodzenie łąkowego 400 „	700	—
	11	Zabezpieczenie od pożaru i gradu	1.500	—
	12	Kuchnia folwarczna	700	—
	13	Koszta kancelaryjne	160	—
	14	Światło i smarowidło	100	—
	15	Kultura lasu i utrzymanie stawów	400	—
	16	Posyłki i jazdy w sprawach folwarku	200	—
		Suma rubryki I.	32.660	5.680
II		**Ekwiwalent i podatki.**		
	17	Ekwiwalent za VI. dziesięciolecie	1.400	—
	18	Podatki, daniny i opłaty	1.900	—
		Suma rubryki II.	3 300	—
III.	19	**Rozmaite nieprzewidziane**	300	—
		Suma działu A)	36.260	5.680
		Razem	**41.940 K.**	
		B) SPŁATA DŁUGÓW i RENTY.		
	20	Towarzystwu kredytowemu ziemskiemu we Lwowie:		
		a) 51 i 52 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 10.000 K. . . 600 K.		
		b) 39 i 40 rata kapitału z odsetkami od pożyczki 23.200 K. 1.392 „	1.992	—
	21	Renta wieczysta c. k. galic. Towarzystwu gospodarczemu	3.200	—
		Suma działu B)	5 192	—
		ZESTAWIENIE.		
		Suma działu A)	41.940	—
		„ „ B)	5.192	—
		Suma wszystkich wydatków	47.132	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.		**Dochody z gospodarstwa.**		
	1	Ze sprzedaży ziemiopłodów	19.000	—
	2	Z wynajętych łąk i pastwisk	3.300	—
	3	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych:		
		a) Krowiarnia:		
		α) mleko . 8.000 K.		
		β) przychowek . 4.200 „ 12.200 K.		
		b) Nierogacizna . . . 500 „		
		c) Owce . . . . 150 „		
		d) Braki i opasy . . . 4.000 „		
		e) Ryczałt za zastosowanie do potrzeb Akademii . . 2.000 „	18.850	—
	4	Za wynajęte konie	200	—
	5	Z lasu i stawów	800	—
		Suma rubryki I.	42.150	—
		Z dzierżaw.		
II.	6	Czynsz z karczmy	224	—
	7	Z polowania	50	—
		Suma rubryki II.	274	—
III.	8	**Rozmaite nieprzewidziane**	200	—
		Suma dochodów	42.624	—
		W porównaniu z wydatkami folwarku	41.940	—
		okazuje się **nadwyżka dochodów**	684	—
		a po uwzględnieniu spłaty długów i renty	5.192	—
		okaże się **niedobór**	4.508	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz folwarku Dublańskiego i wstawia wydatki w kwocie 47.132 K. do Rubr. X. poz. 262 wydatków, dochody w kwocie 42.624 K. do Rubr. VII. poz. 39 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1904.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach.

Rubr. X. grupa II. poz. 263 wydatków.

Rubr. VII. poz. 42 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne okazują wzrost w poz. 5. o 500 K. wskutek większej czynności kontrolnej, w poz. 6. na prowadzenie doświadczeń wegetacyjnych i wazonowych o 200 K., oraz przez wstawienie nowej pozycyi 13. na ubezpieczenie od ognia 300 K. Nadzwyczajne w poz. 6. czynią 150 K. na zakupno dużego stołu pod wazony. Dochody wzrastają o 600 K. skutkiem o 500 K. podwyższonej subwencyi państwowej i zwiększonego o 100 K. dochodu z analiz. Niedobór 22.074 K. mniejszy o 1.080 K. niż na r. 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace personalu.**		
	1	Kierownik stacyi	1.200	—
	2	3 Asystentów:		
		a) Asystent pierwszy (etatowy), płaca 2.000 K.		
		dodatek aktywalny 200 „ 2.200 K.		
		b) Asystent drugi (nieetatowy) płaca 1.600 K.		
		na mieszkanie 240 „		
		„ opał 78 „ 1.918 „		
		c) Asystent trzeci (nieetatowy) płaca 1.200 K.		
		na mieszkanie 240 „		
		„ opał 78 „ 1.518 „	5.636	—
		zwycz. *nadzwycz.*		
	3	Laborant, płaca 900 K. — K.		
		na mieszkanie 200 „ — „		
		dodatek nadzwycz. do płacy „ 360 „	1.100	360
	4	Trzech służących, płace po 432 K. 1.296 K.		
		dodatki na mieszkanie po 144 „ 432 „	1.728	—
		Suma rubryki I.	9.664	360
II.		**Utrzymanie stacyi.**		
	5	Koszta utrzymania stacyi	5.500	—
	6	„ prowadzenia doświadczeń wegetacyjnych i wazonowych	1.200	150
	7	„ prowadzenia doświadczeń polowych na fermach doświadczalnych	5.000	—
	8	Koszta kancelaryjne	800	—
	9	Druki sprawozdań	900	—
	10	Prenumerata pism i zakupno podręczników	500	—
	11	Koszta podróży kierownika i asystentów	1.400	—
	12	Ubezpieczenie od wypadków funkcyonaryuszów stacyi	400	—
	13	Ubezpieczenie ruchomości stacyi od ognia	300	—
		Suma rubryki II.	16 000	150
		Suma wydatków	25.664	510
		Razem	**26.174 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne koron	nadzwyczajne koron
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	2.500	—
II.	2	**Dochód z analiz**	1.600	—
		Suma dochodów .	4.100	—
		W porównaniu z wydatkami .	26.174	—
		Okazuje się **niedobór**	22.074	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

[illegible] preliminarz stacyi doświadczalnej chemiczno-rolniczej w Dublanach i ustalenie wydatki w kwocie 26.174 K. do Rubr. X. poz 263 wydatków, dochody w kwocie 4.100 K. do Rubr. VII. poz. 42 dochodów funduszu krajowego.

Za Przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o średniej szkole rolniczej w Czernichowie.

Rubr. X. grupa 11. poz. 264 wydatków.

Rubr. VII. poz. 43 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Prócz zmian wywołanych stosunkami służbowemi w rubr. I.—V., zmieniono wydatki zwyczajne w poz. 26 podwyższając o 800 K. kredyt, zniżono w poz. 30 o 612 K. Łączna suma wydatków zwyczajnych 140.898 K. jest wyższą o 648 K. niż na rok 1903. Wydatki nadzwyczajne preliminuje się natomiast w sumie 8.790 K. a więc niższej o 9.380 K., suma wydatków w ogóle niższa o 8.732 niż na r. 1903.

W dochodach odpadło w poz. 3 osobne czesne za muzykę i śpiew 250 K., natomiast wstawia się nową pozycyę IV., 5. w kwocie 400 K. — przez co łączna suma dochodów wzrasta o 150 K.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Dyrektor, płaca . . . 4.000 K. dodatek aktywalny . . 640 „ dodatek osobisty . . 800 „	5.440	—
	2	Kapelan i katecheta, oraz docent jednego z przedmiotów ogólnie kształcących, płaca . . . . 2.800 K. dodatek aktywalny . 520 „ „ pięcioletni 400 „	3.720	—
	3	8 profesorów, płaca po 2.800 K. 22.400 K. dodatki aktyw. po 520 K. 4.160 „ „ pięcioletnie . 5.566 „	32.126	—
	4	Docent weterynaryi	1.600	—
	5	„ leśnictwa	800	—
	6	„ sadownictwa i warzywnictwa, oraz chmielarstwa i uprawy wikli .	400	—
	7	„ hygieny i nauki o pomocy w nagłych wypadkach	200	
	8	Nauczyciel muzyki i śpiewu . . .	1.000	—
	9	Nauczyciel-instruktor do robót praktycznych, płaca . . . . 1.600 K. dodatek aktywalny . 280 „	1.880	—
	10	2 prefektów internatu, zarazem nauczycieli gimnastyki i szermierki: płace po 1.600 K. . . 3.200 K. dodatek pięcioletni dla jednego . . . . 250 „ wikt po 720 K. . . 1.440 „ światło po 20 K. . . 40 „	4.930	—
		Suma rubryki I. .	52.096	—
II.		**Płace urzędników administracyjnych, etatowych.**		
	11	Kasyer, zarazem rachmistrz, płaca 2.400 K. dodatek pięcioletni . 240 „	2.640	—
	12	Pisarz Dyrekcyi, a zarazem magazynier, płaca	1.200	—
		Suma rubryki II. .	3.840	—
		Do przeniesienia	55.936	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	55.936	—
III.		**Płace funkcyonaryuszów nieetatowych.**		
	13	Lekarz zakładowy, płaca . 1.000 K. opał . . . . 100 „	1.100	—
	14	Ogrodnik zakładowy, płaca . 1.000 K. 3 dodatki pięcioletnie po 100 K. 300 „	1.300	—
	15	Pomocnik ogrodnika, płaca . 400 K. wikt . . . . 576 „	976	—
		Suma rubryki III. .	3.376	—
IV.		**Koszta utrzymania służby szkolnej.**		
	16	Służba wyższa: *a*) Tercyan szkoły, zarazem woźny: płaca z wiktem . 800 K. na ubiór . . 100 „ 900 K. *b*) Woźny dyrekcyi, zarazem obsługujący infirmeryę i kaplicę zakładową: płaca z wiktem . 500 K na ubiór . . 100 „ 600 „ *c*) Portyer bramy głównej: płaca z wiktem . 600 K. na ubiór . . 100 „ 700 „ *d*) Portyer drugiej bramy zakładowej: płaca . 350 K. na ubiór . . 100 „ 450 „ *e*) Lampiarz, zarazem służący przy kasie i pokoju gościnnym: płaca z wiktem i ubranie 550 „	3.200	—
	17	Służba niższa: *a*) Służący przy laboratoryum chemii: płaca z wiktem . . 372 K. *b*) 3 chłopców przy muzeach, zbiorach i salach wykładowych: płace z wiktem po 372 K. 1.116 „ *c*) stróż domowy, płaca z wiktem 372 „ *d*) Stróż, zarazem ogrodniczek przy parku, płaca z wiktem 372 „	2.232	—
	18	Gratyfikacya służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	250	—
		Suma rubryki IV. .	5.682	—
		Do przeniesienia .	64.994	—

Liczba rubryki	Liczba pozycya	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	64.994	—
V.		**Emerytury i zaopatrzenia.**		
	19	Bastgen Roman, b. dyrektor, emerytura .	2.496	—
	20	Dr. Prażmowski Adam, b. profesor, emeryt.	1.290	—
	21	Piotrowska Antonina, wdowa po b. profesorze, pensya wdowia	1.200	—
	22	Ancuta Władysław, b. instruktor, emerytura	1.670	—
		Suma rubryki V. .	6.656	—
VI.		**Koszta administracyjne.**		
	23	Zarząd:		
		a) pomoc kancelaryjna dla Kuratoryi szkoły . zwycz. 400 K. nadzw. — K.		
		b) potrzeby kancelar. szkoły 300 „ 200 „		
		c) druki i inseraty . 200 „ — „		
		d) portorya i przesyłki 300 „ — „		
		e) koszta podróży w interesach zakładu i przywóz środków naukowych 900 „ — „		
		f) koszta przyjazdu docenta weterynaryi . . 300 „ — „	2.400	200
	24	Opał w gmachu szkolnym i internacie .	3.200	
	25	Oświetlenie „ „ .	2.000	—
	26	Utrzymanie budynków i ogrodzeń . .	3.000	1.370
	27	Wywóz nieczystości, popiołów, mycie podłóg i okien i t. p. . . .	800	—
	28	Koszta urządzenia parku . . .	—	1.500
	29	Zabezpieczenie budynków i zbiorów .	900	—
	30	Najem pomieszkań dla funkcyonaryuszów szkoły	1.888	—
	31	Płaca kominiarza	360	—
	32	Sprzęty i ruchomości	400	300
	33	Koszta lustracyi zakładu . . .	400	—
	34	Koszta nabożeństwa	240	—
	35	Na aptekę	400	—
	36	Utrzymanie dziedzińców i parku . .	600	—
	37	Budowa domów mieszkalnych . .	—	5.000
		Suma rubryki VI. .	16.588	8.370
VII.		**Utrzymanie uczniów.**		
	38	Żywność (60 uczniów po 540 K.) . .	32.400	—
	39	Pranie za ryczałtowem wynagrodzeniem .	1.492	—
		Do przeniesienia	33.892	—
			88.238	8.370

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	88.238	8.370
			33.892	—
VII.	40	Służba internatu:		
		a) 4 chłopców do obsługi uczniów: płaca z wiktem po 372 K., 1.488 K.		
		b) palacz do obsługi kaloryferów i łazienki, płaca z wiktem . . . 800 „		
		mieszkanie, opał i światło . . . 240 „ 1.040 „	2.528	—
	41	Sprzęty:		
		a) do sal sypialnych . . 200 K.		
		b) „ infirmeryi . . 60 „		
		c) „ sali rekreacyjnej i gimnastycznej . . 100 „	360	—
	42	Odzież dla 60 uczniów po 120 K. . .	7 200	—
	43	Pościel	200	200
		Suma rubryki VII. .	44.180	200
VIII.		**Potrzeby naukowe.**		
	44	Eksperymenta przy wykładach:		
		a) dla profesora administracyi 50 K.		
		b) „ „ rolnictwa . 60 „		
		c) „ „ hodowli . 50 „		
		d) „ „ zootomii . 40 „		
		e) „ „ weterynaryi 50 „		
		f) „ „ botaniki . 60 „		
		g) „ „ fizyki . 40 „		
		h) „ „ miernictwa . 50 „		
		i) „ „ chemii ogólnej 100 „		
		j) „ „ mleczarstwa 100 „		
		k) „ „ rybactwa . 50 „		
		l) narzędzia ręczne do praktyki gospodarskiej . . 100 „	750	—
	45	Zbiory i muzea:		
		a) zbiór rolniczy . . . 200 K.,		
		b) „ hodowlany . . 200 „		
		c) „ fizyczny . . . 200 „		
		d) „ geograficzny . . 50 „		
		e) „ botaniczny . . 100 „		
		f) „ zoologiczny . . 100 „		
		g) „ zootomiczny . . 100 „		
		h) „ mechaniczny . . 100 „		
		i) „ mineralogiczny . . 40 „		
		j) „ technologiczny . . 160 „		
		k) „ okazów leśnych . 60 „		
		Do przeniesienia 1.310 K.	750	—
			132.418	8.570

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
VIII.	45	Z przeniesienia 1.310 K.	132.418	8.570
			750	—
		l) zbiór okazów weterynaryjn. 60 „		
		m) „ narzędzi rolnicz. . 200 „		
		n) „ modeli do budownictwa 50 „		
		o) „ przyrządów mierniczych 100 „		
		p) „ mleczarski . . 100 „		
		r) „ ogrodniczy . . 100 „		
		s) „ melioracyjny . . 50 „		
		t) „ rybacki . . . 50 „		
		u) Stacya meteorologiczna . 60 „	2.080	—
	46	Laboratorya: *zwycz. nadzwycz.*		
		a) chemii ogóln. i gabinet 600 K. — K.		
		b) chemii rolniczej . 400 „ — „		
		c) „ technologicznej 200 „ 120 „		
		d) zootomiczne . . 200 „ — „		
		e) roślinno-fizyologiczne 200 „ — „		
		f) rolnicze . . . 200 „ — „	1.800	120
	47	Biblioteka: *zwycz. nadzwycz.*		
		a) przykupno dzieł . 800 K. 100 K.		
		b) oprawa książek . . 100 „ — „		
		c) czasopisma naukowe i polityczne . . 400 „ — „	1.300	100
	48	Utrzymanie i uzupełnienie ogrodu pomologicznego i warzywnego . . .	1.000	—
	49	Ogród botaniczny . . .	200	—
	50	Utrzymanie pola doświadczalnego .	400	—
	51	Wycieczki naukowe uczniów z profesorami	600	—
		Suma rubryki VIII.	8.130	220
IX.	52	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	350	—
		Suma wydatków .	140.898	8.790
		Razem .	149.688 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	14.000	—
II.		**Opłaty od uczniów.**		
	2	Opłaty na utrzymanie 60 uczniów po 700 K.	42.000	—
	3	Czesne szkolne od 60 uczniów po 100 K. . 6.000 K. po strąceniu czesnego od 15 uczniów, uwolnionych od opłaty przez Wydział kraj. 1.500 „ . .	4.500	—
		Suma rubryki II. .	46.500	—
III.	4	**Ze sprzedaży płodów z ogrodów** .	400	—
IV.	5	**Zwrot z funduszu folwarku za admin.**	400	—
V.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	200	—
		Suma dochodów .	61.500	—
		W porównaniu z wydatkami	149.688	—
		okazuje się **niedobór**	88.188	—

Komisya budżetowa osi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić powyższy preliminarz średniej szkoły rolniczej w Czernichowie i wstawia wydatki w kwocie 149.688 K. do rubryki X. poz. 264. wydatków. dochody w kwocie 61.500 K. do rubr. VII. poz. 43 dochodów funduszu krajowego.

Za Przewodniczącego: *K. Badeni*

Sprawozdawca: *Milewski.*

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o folwarku w Czernichowie.

Rubryka X. grupa II. poz. 265 wydatków.

Rubryka VII. poz 44 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne okazują wzrost jedynie o 760 K., przeważnie skutkiem podwyższenia wydatku na robotnika. Nadzwyczajne w łącznej sumie 5.690 K. są w znacznej mierze spowodowane powodzią (poz. 3., poz. 5.)

Dochody podwyższono w poz. 2. o 400 K., natomiast zniżono po 200 K. w poz. 4 i 6; suma ostateczna bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Wydatki na gospodarstwo.**		
	1	Płace i zasługi:		
		a) Nauczyciel-instruktor za administracyę folwarku . . . 400 K.		
		b) służba folwarczna (zasługa i ordynarya) . . 2.800 „	3.200	—
	2	Najem robotnika:		
		a) do gospodarstwa folwarcznego . . . 1.600 K.		
		b) do chmielarni:		
		α) zawiadowca chmielarni 100 „		
		β) roboty przy chmielarni 300 „	2.000	40
	3	Dokupno i zmiana nasienia . . .	600	800
	4	„ nawozów dopełniających . .	400	—
	5	„ słomy i karmy . . .	1.800	4.000
	6	Inwentarz użytkowy (naprawa uprzęży) .	400	—
	7	Utrzymanie budynków folwarcznych .	250	150
	8	Naprawa narzędzi i sprzętów, oraz kucie koni	250	—
	9	Utrzymanie rowów	200	—
	10	Zabezpieczenie od pożarów i gradobicia .	100	—
	11	Potrzeby kancelaryjne, światło, opał i smarowidło	120	—
	12	Gratyfikacye służbie (do rozporządzalności dyrekcyi)	60	—
		Suma rubryki I. .	9.380	4.990
II.		**Las i plantacye wikla.**		
	13	Służba, roboty i zalesienie . . .	1.700	200
	14	Utrzymanie wikli i uzupełnienie plantacyi	500	500
	15	Wynagrodzenie ogrodnika . . .	500	—
		Suma rubryki II. .	2.700	700
III.	16	**Utrzymanie brzegów Wisły** . .	400	—
IV.	17	**Naprawa pieca wapiennego** . .	250	—
V.	18	**Podatki i daniny**	1.660	—
VI.	19	**Spłata kapitałów i odsetek dłużnych:** Bankowi krajowemu we Lwowie XVI. i XVII. rata, wraz z 4% odsetkami od pożyczki 13.000 koron . . .	608	—
VII.	20	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	400	—
		Suma wydatków .	15.398	5.690
		Razem .	**21.088 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.		**Z gospodarstwa.**		
	1	Ze sprzedaży płodów rolnych i chmielarni	2.000	—
	2	Ze sprzedaży płodów zwierzęcych: (krowiarnia)	2.4[illegible]	—
	3	Z wynajętych ról i pastwisk . . .	1.200	—
	4	Za wynajęte konie	600	—
	5	Za nawóz stajenny do ogrodów . .	100	—
		Suma rubryki I. .	6.300	—
II.		**Z lasu i wikla.**		
	6	Ze sprzedaży drzewa opałowego i budulcowego	2.800	—
	7	Z wikla i trawy wśród wikla . .	3.000	
		Suma rubryki II. .	5.800	—
III.	8	**Z pieca wapiennego**	60[illegible]	—
IV.		**Inne dochody.**		
	9	Olborne za łamanie kamienia. . .	100	—
	10	Z dzierżawy placu targowego, zwanego „Rynek“	40	—
		Suma rubryki IV. .	140	—
V.	11	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—
		Suma dochodów	12.940	—
		W porównaniu z wydatkami	21.088	—
		okazuje się **niedobór**	8.148	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz folwarku w Czernichowie i wstawia wydatki w kwocie 21.088 K. do Rubr. X. poz. 265 wydatków, dochody w kwocie 12.940 K. do Rubr. VII. poz. 44 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej

o krajowej niższej szkole rolniczej w Horodence.

Rubryka X., grupa II. poz. 266 wydatków.

Rubr. VII. poz. 45 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

W wydatkach zwyczajnych podwyższa się jedynie kredyt w poz. 9 na utrzymanie budynków o 100 K. Nadzwyczajne w poz. 9. i 10. razem 1.300 K. są uzasadnione w przedłożeniu Wydziału krajowego.

Dochody bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „	3.300	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „	2.640	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ dodatek pięcioletni . 160 „	1.700	—
	5	Katecheta obrz. łać. i gr. kat. . .	600	—
		Suma rubryki I. .	9 440	—
II.		**Koszta administracyi.**		
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1.040	—
	7	Opał	1.400	—
	8	Oświetlenie	300	—
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie. kominiarz) . . .	700	1.150
	10	Sprzęty i ruchomości	300	150
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—
	12	Ekwiwalent i podatek od gruntu szkolnego	100	—
		Suma rubryki II. .	4.640	1.300
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	13	Stołowanie . . . dla 40 uczniów po		
	14	Odzież, pościel i pranie 300 K.	12.000	—
	15	Lekarz i apteka	300	—
	16	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	12.600	—
		Do przeniesienia	26.680	1.300

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	26.680	1.300
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty itp.) . .	240	—
	18	Środki naukowe:		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia . 160 „		
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . 200 „	660	—
	19	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	40	—
	20	Wycieczki z uczniami	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.040	—
V.		**Kursy specyalne.**		
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	22	„ mleczarstwa	100	—
	23	„ uprawy tytoniu	120	—
		Suma rubryki V. .	320	—
VI.	24	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków .	28.140	1.300
		Razem .	**29.440 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa**	6.000	—
	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**		
		a) Rada powiatowa horodeńska, 3 stypendya po 200 K. i 1 stypendyum 300 K. . . . 900 K.		
		b) Gmina miasta Horodenki, 1 stypendyum . . 200 „	1.100	—
III.	3	**Dochód z ogrodu** (pola) szkolnego i z ogródka doświadczalnego tytoniowego	300	—
		Suma dochodów .	7.400	—
		W porównaniu z wydatkami .	29.440	—
		okazuje się **niedobór** .	22.040	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz niższej szkoły rolniczej w Horodence i wstawia wydatki w kwocie 29.440 K. do rubr. X. poz. 266 wydatków, dochody w kwocie 7.400 K. do Rubr. VII. poz. 45 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego: ***K. Badeni.***

Sprawozdawca: ***Milewski.***

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o krajowej niższej szkole rolniczej w Jagielnicy

Rubr. X. grupa II. poz. 267 wydatków.

Rubr. VII. poz. 46 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne okazują wzrost w poz. 1. o 300 K. skutkiem dodatku pięcioletniego, przez przybycie poz. 11. na podatki 20 K. oraz w poz. 17c na ogród szkolny więcej o 20 K. W nadzwyczajnych wstawia się w poz. 9. K. 2.800 na szczegółowo w wyjaśnieniach podane cele, oraz w poz. 10. K. 200 na ławki.

Dochody wzrosły w poz. 4. (z gospodarstwa) ponownie o 1.000 K. na podstawie wynikłości, natomiast odpada poz. 2. K., 450 gdyż nie preliminuje się żadnego ucznia na własnem utrzymaniu.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „ dodatki pięcioletnie . 1.400 „ dodatek osobisty . . 400 „	5.100	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „ dodatki pięcioletnie . 1.000 „	3 640	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „	1.540	—
		remuneracya za naukę pszczelnictwa i sadownictwa	—	200
	5	Katecheta obrz. łac. i gr. kat. .	500	—
		Suma rubryki I .	11.980	200
II.		**Koszta administracyi.**		
	6	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna 240 K. *b*) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny . . 600 „	1.040	—
	7	Opał	1.200	—
	8	Oświetlenie	200	—
	9	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz) . . .	700	2.800
	10	Sprzęty i ruchomości	400	200
	11	Ekwiwalent i podatki	20	—
		Suma rubryki II. .	3.560	3.000
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12 13	Stołowanie, Odzież, pościel i pranie } dla 40 uczniów po 300 K.	12.000	—
	14	Lekarz i apteka	400	—
	15	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	12.700	—
		Do przeniesienia .	28.240	3.200

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	28.240	3.200
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	16	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (papier, zeszyty, książki i t. p.) .	200	—
	17	Środki naukowe:		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . . 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia . . 200 „		
		c) ogród szkolny . . . 60 „	560	—
	18	Ogródki doświadczalne do uprawy tytoniu	40	—
	19	Wycieczki z uczniami . . .	100	—
		Suma rubryki IV. .	900	—
V.		**Kursy specyalne.**		
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	21	„ uprawy i suszenia tytoniu . .	200	—
		Suma rubryki V. .	300	—
VI.	22	**Gospodarstwo:**		
		a) Wydatki na gospodarstwo . 4.100 K.		
		b) Czynsz dzierżawny za grunta, odstąpione szkole przez skarb jagielnicki . . 100 „	4.200	—
VII.	23	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—
		Suma wydatków . .	33.740	3.200
		Razem .	**36.940 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—
II.	2	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** .	960	—
III.	3	**Dochody z gospodarstwa szkolnego** .	6 700	—
		Suma dochodów .	13.660	—
		W porównaniu z wydatkami .	36.940	—
		okazuje się **niedobór** .	23.280	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz niższej szkoły rolniczej w Jagielnicy i wstawia wydatki w kwocie 36.940 K. do rubr. X. poz. 267 wydatków, dochody w kwocie 13.660 K. do rubr. VII. poz. 46 dochodów funduszu krajowego.

przewodniczącego:

K. Badeni

Sprawozdawca:

Milewski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o niższej szkole rolniczej w Kobiernicach

Rubr. X. grupa II. poz. 268 wydatków.

Rubryka VII. pozycya 47 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

W wydatkach zwyczajnych prócz drobnych zmian w płacach z stosunków służbowych wynikających, podniesiono tylko o 100 K. poz. 10 na utrzymanie budynków; nadzwyczajne wstawiono 400 K. w poz. 11. na sprawienie wózka, oraz 180 K. w poz. 18a na plewnik i szafę. — W dochodach odpadło 150 K. w poz. 2. opłata od ucznia.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				Korony	
		WYDATKI.			
I.		**Płace nauczycieli.**			
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca	3.000 K.		
		dodatek aktywalny	300 „		
		dodatek pięcioletni	100 „	3.400	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca	2.400 K.		
		dodatek aktywalny	240 „	2.640	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca		1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca	1.400 K.		
		dodatek aktywalny	140 „		
		„ pięcioletni	160 „	1.700	—
	5	Katecheta obrz. łać., płaca	500 K.		
		wydatki z powodu nabożeństwa	200 „	700	—
		Suma rubryki I.		9.640	—
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**			
	6	Ziemiański Zygmunt, były nauczyciel, emerytura		504	—
III.		**Koszta administracyi.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240 K.		
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya	200 „		
		c) sługa szkolny i stróż nocny	600 „	1.040	—
	8	Opał		1.200	—
	9	Oświetlenie		300	—
	10	Utrzymanie budynków		700	—
	11	Sprzęty i ruchomości		200	400
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych		800	—
		Suma rubryki III.		4.240	400
		Do przeniesienia		14.384	400

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia	14.384	400
IV		**Utrzymanie uczniów.**		
	13	Stołowanie . . .) dla 40 uczniów		
	14	Odzież, pościel i pranie) po 300 K. .	12.000	—
	15	Lekarz i apteka	300	—
	16	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki IV. .	12.600	—
V		**Potrzeby naukowe.**		
	17	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty, itp.) . .	240	—
	18	Środki naukowe: . zwycz. nadzw.		
		a) modele, maszyny, i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . 300 K. 80 K.		
		b) biblioteka i czytelnia 200 „ 100 „		
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy itp.) 100 „ — „	600	180
	19	Wycieczki z uczniami	100	—
		Suma rubryki V. .	940	180
VI		**Kursy specyalne**		
	20	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	21	„ mleczarstwa	100	—
	22	„ stelmachstwa	200	—
		Suma rubryki VI. .	400	—
VII	23	**Gospodarstwo:**		
		a) Wydatki na gospodarstwo 5.200 K.		
		b) Czynsz dzierżawny:		
		α) za folwark z inwentarzem . 1.608 K		
		β) za wynajętą ubikacyę na mleczarnię . 100 „		
		γ) za wynajęte mieszkanie dla służby . 120 „ 1.828 „	7.028	—
VIII	24	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	—
		Suma wydatków .	35.452	580
		Razem .	**36.032 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne koron	nadzwyczajne koron
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—
II.	2	**Opłaty na utrzymanie uczniów:**		
		a) Rada powiatowa bialska 900 K.		
		b) „ „ chrzanowska 300 „	1.200	—
III.	3	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—
IV.	4	**Dochód** z pola i ogrodu szkolnego .	120	—
V.	5	**Dochody z gospodarstwa:**		
		Dochód z folwarku . . .	6.600	—
		Suma dochodów .	14.880	—
		W porównaniu z wydatkami .	36.032	—
		Okazuje się **niedobór** .	21.152	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz niższej szkoły rolniczej w Kobiernicach i wstawia wydatki w kwocie 36.032 K. do Rubr. X. poz. 268 wydatków, dochody w kwocie 14.880 do Rubr. VII. poz. 47 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o niższej szkole rolniczej w Bereźnicy.

Rubr. X. grupa II. poz. 269 wydatków.

Rubr. VII. poz. 48 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

W wydatkaeh zwyczajnych zaszły tylko drobne zmiany w poz. 5. (zwyżka 100 K.) 10. (zwyżka 10 K.) i 19b (zwyżka 50 K.); nadzwyczajne wstawiono w poz 5. na utensilia kaplicy 200 K., w poz. 10 na budowę pieców i chlewów 1.100 K., oraz w poz. 22. na kupno centryfugi 400 K.

Dochody z gospodarstwa szkolnego poz. 3a, podniesiono o 500 K. zresztą bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 500 „ dodatek pięcioletni . 400 „	3.700	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . . . 2.400 K. dodatek aktywalny 240 „	2.640	—
	3	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów, płaca	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ dodatek pięcioletni . 160 „	1.700	—
	5	Katecheta obrz łać. i gr. kat. *zwycz.* *nadzwycz.* płaca . , 960 K. — K. wydatki z powodu nabożeństwa . . . 200 „ 200	1.160	200
		Suma rubryki I. .	10.400	200
II.		**Pensye, emerytury i zaopatrzenia.**		
	6	Cisło Eleonora, wdowa po nauczycielu, pensya wdowia . . 1.200 K. dodatek na wychowanie dzieci . . . . 390 „	1.590	—
III.		**Koszta administracyjne.**		
	7	Zarząd: *a)* pomoc kancelaryjna 240 K. *b)* koszta kancelaryjne 200 „ *c)* sługa szkolny i stróż nocny . . . 600 „	1.040	—
	8	Opał	1.200	—
	9	Oświetlenie	300	—
	10	Utrzymanie budynków	800	1.100
	11	Sprzęty i ruchomości	300	—
	12	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—
	13	Asekuracya i podatek	200	—
		Suma rubryki III. .	4.640	1.100
		Do przeniesienia .	16.630	1.300

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	16.630	1.300
IV.		**Utrzymanie uczniów.**		
	14	Stołowanie . . .) dla 40 uczniów po		
	15	Odzież, pościel i pranie) 300 K.	12.000	—
	16	Lekarz i apteka	300	—
	17	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki IV. .	12.600	—
V.		**Potrzeby naukowe.**		
	18	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papiery, zeszyty i t. p.) .	240	—
	19	Środki naukowe:		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi . 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia . 250 „		
		c) ogród szkolny . . . 100 „	650	—
	20	Wycieczki z uczniami	80	—
		Suma rubryki V. .	970	—
VI.		**Kursy specyalne.**		
	21	Kurs ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	22	„ mleczarstwa	100	400
	23	„ stelmachstwa i koszykarstwa . .	200	—
		Suma rubryki VI. .	400	400
VII.	24	**Gospodarstwo:**		
		Wydatki na gospodarstwo . . .	6.000	—
VIII.	25	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	100	—
		Suma wydatków .	36.700	1.700
		Razem . .	38.400 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—
II.	2	**Zarobek 40 uczniów po 24 K.** . .	960	—
III.	3	**Dochód z gospodarstwa:**		
		a) Dochód z gospodarstwa szkolnego . 6.500 K.		
		b) „ z ogrodu . 100 „	6.600	—
		Suma dochodów .	13.560	—
		W porównaniu z wydatkami	38.400	—
		okazuje się **niedobór** .	24.840	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz niższej szkoły rolniczej w Bereźnicy i wstawia wydatki w kwocie 38.400 K. do Rubr. X. poz. 269 wydatków, dochody w kwocie 13.560 do Rubr. VII. poz. 48 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej

o krajowej niższej szkole rolniczej w Suchodole.

Rubryka X. grupa II. poz. 270 wydatków.

Rubryka VII. poz. 49 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne okazują wzrost w poz. 1. przez dodatek do płacy 400 K. w poz. 5. przez dodatek pięcioletni, w poz. 11. podwyższono o 200 K., 19c o 100 K., 24 o 50 K. Wydatki nadzwyczajne poz. 11., i 12. są spowodowane stawianiem pieców, budową chodnika, dokupnem ławek, a 1.712 K. poz. 25. wynika z dodzierżawienia pól i drenowania.

Dochody zmieniono w poz. 2., która odpadła.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik: płaca . . . . 3.000 K. dodatek aktywalny . 300 „ dodatek do płacy . . 400 „	3.700	—
	2	Nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych płaca . . . 2.400 K. dodatek aktywalny . 240 „	2.640	—
	3	Drugi nauczyciel pomocniczy do nauk fachowych: płaca . . 1.600 K. dodatek aktywalny . 160 „	1.760	—
	4	Instruktor do robót ręcznych i dozorca uczniów	1.200	—
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca . . . . 1.400 K. dodatek aktywalny . 140 „ dodatek pięcioletni . 160 „	1.700	—
	6	Katecheta obrz. łać. i gr. kat. . .	800	—
		Suma rubryki I. .	11.800	—
II.		**Pensye i zaopatrzenia.**		
	7	Górska Paulina, zaopatrzenie . . .	800	—
III.		**Koszta administracyjne.**		
	8	Zarząd: *a*) pomoc kancelaryjna . 240 K. *b*) koszta kancelaryjne . 200 „ *c*) sługa szkolny i stróż nocny 600 „	1.040	—
	9	Opał	1.200	—
	10	Oświetlenie	350	—
	11	Utrzymanie budynków	800	600
	12	Sprzęty i ruchomości	300	200
	13	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—
		Suma rubryki II. .	4.490	800
IV.		**Utrzymanie uczniów.**		
	14	Stołowanie . . .) dla 45 uczniów		
	15	Odzież, pościel i pranie) po 300 K.	13.500	—
	16	Lekarz i apteka	400	—
	17	Uczeń praktykant	300	—
		Suma rubryki III. .	14.200	—
		Do przeniesienia .	31.290	800

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	31.290	800
V.	18	**Potrzeby naukowe.**		
	19	Przybory do nauki i pisania dla uczniów (książki, papier, zeszyty i t. p.) .	240	—
		Środki naukowe:		
		a) modele, maszyny, narzędzia i inne przyrządy do demonstracyi i ćwiczeń praktycznych . . . 300 K.		
		b) biblioteka i czytelnia . . 200 „		
		c) ogród szkolny (nasiona, okazy roślin, nawozy i t. p.) . 200 „	700	—
	20	Wycieczki naukowe z uczniami . . .	100	—
		Suma rubryki IV. .	1.040	—
VI.		**Kursy specyalne.**		
	21	Kurs mleczarstwa	100	—
	22	„ ćwiczeń dla szkolnej straży pożarnej	100	—
	23	„ wyprawy lnu i konopi . . .	100	—
	24	„ stelmachstwa i koszykarstwa . .	150	—
		Suma rubryki V. .	450	—
VII.	25	**Gospodarstwo:**		
		a) Wydatki na gospodarstwo . . *zwycz.* 4.800 K. *nadzwycz.* 1.250 K.		
		b) Czynsz dzierżawny za grunta dzierżawione od gminy 1.000 „ 462 „	5.800	1.712
VIII.	26	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	100	
		Suma wydatków .	38.680	2.512
		Razem .	**41.192 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
		Subwencye.		
I.	1	Z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—
II.	2	**Zarobek 45 uczniów po 24 K.** . .	1.080	—
III.	3	**Dochód z gospodarstwa szkolnego** .	6.500	—
		Suma dochodów .	13.580	—
		W porównaniu z wydatkami	41.192	—
		Okazuje się **niedobór**	27.612	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz niższej szkoły rolniczej w Suchodole i wstawia wydatki w kwocie 41.992 K. do Rubr. X. poz. 270 wydatków, dochody w kwocie 13.580 do Rubr. VII. poz. 49 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o kraj. szkole mleczarskiej w Rzeszowie.

Rubryka X. grupa II, poz. 272 wydatków.

Rubryka VII. poz. 53 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Etat tej szkoły przedłożył Wydział kraj. Wysokiemu Sejmowi do uchwały w sprawozdaniu o czynnościach tyczących się podniesienia mleczarstwa w kraju. — Wydatki preliminowano na podstawie analogicznych wydatków w niższych szkołach rolniczych; dochód preliminowany w przewidywaniu subwencyi rządowej, jak dla kraj. niższych szkół rolniczych.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		WYDATKI.		
I.		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik:		
		zwyez. *nadzwycz.*		
		płaca . . . 3.000 K. — K.		
		dodatek aktywalny 300 » — »		
		dodatek na mieszkanie do końca lipca 1904 . . — » 467 »		
		koszt dojazdów . — » 210 »	3.300	677
	2	Serkarz, płaca	1.800	—
	3	Instruktor-mleczarz do robót ręcznych, zarazem dozorca uczniów, płaca . .	1.200	—
	4	Nauczyciel do nauk elementarnych, wynagrodzenie	480	—
	5	Katecheta	200	—
		Suma rubryki I. .	6.980	677
II.		**Koszta administracyjne.**		
	6	Zarząd:		
		a) Koszta kancelaryjne. . 200 K.		
		b) sługa szkolny i stróż nocny 600 K.	800	—
	7	Utrzymanie budynków, ogrodu i podwórza, ubezpieczenie robotników i kominiarz .	700	—
	8	Sprzęty i ruchomości	200	—
	9	Opał	600	—
	10	Oświetlenie	200	—
		Suma rubryki II. .	2.500	—
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	11	Stołowanie 12 uczniów po 360 K. . .	4.320	—
	12	Pościel i pranie	200	—
	13	Lekarz i apteka . , . . .	100	—
		Suma rubryki III. .	4.620	—
		Do przeniesienia .	14.100	677

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	14.100	677
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	14	Potrzeby do nauki i pisania dla uczniów	100	—
	15	Środki naukowe:		
		a) modele i maszyny do demonstracyi . . . 200 K.		
		b) chemikalia i środki naukowe 300 „		
		c) biblioteka i czytelnia . 100 „	600	—
		Suma rubryki IV. .	700	—
		Suma wydatków .	14.800	677
		Razem .	**15.477 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Kor	ny
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu Państwa** .	6.000	—
		Suma dochodów .	6.000	—
		W porównaniu z wydatkami .	15.477	—
		Okazuje się niedobór	9.477	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz szkoły mleczarskiej w Rzeszowie i wstawia wydatki w kwocie 15.477 K. do Rubr. X. poz, 272 wydatków, dochody w kwocie 6.000 K. do Rubr. VII. poz. 53 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Spółki we Lwowie.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o krajowej szkole ogrodniczej w Tarnowie.

Rubryka X. grupa II. poz. 275 wydatków.

Rubryka VII. poz. 50 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Wydatki zwyczajne wzrosły tylko w rubr. I. o 107 K. przez dodatek pięcioletni. W poz. 17. i 18. skreśla Komisya kredyty nadzwyczajne po 200 K., bo wstawiła je na r. 1903. W poz. 21. nadzwyczajne 400 K. wstawiono na udział w przyszłorocznej wystawie ogrodniczej w Krakowie.

Dochody bez zmiany.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie		zwyczajne	nadzwyczajne
				koron	koron
		WYDATKI.			
I.	1	**Płace nauczycieli.**			
	2	Nauczyciel fachowy i kierownik: płaca	3.000 K.		
		dodatek aktywalny	300 „		
		dodatki pięcioletnie	800 „	4.100	—
	3	Nauczyciel fachowy pomocniczy: płaca	2.400 K.		
		dodatek aktywalny	240 „		
		dodatek pięcioletni	300 „		
		ryczałt na mieszkanie	400 „	3.340	—
	4	Nauczyciel pomocniczy do miernictwa i rysunków, płaca		480	—
	5	Nauczyciel do nauk elementarnych: płaca	1.400 K.		
		dodatek aktywalny	140 „		
		„ pięcioletni	320 „		
		ryczałt na mieszkanie	360 „	2.220	—
	6	Ochmistrz i instruktor, płaca	1.200 K.		
		dodatek na mieszkanie	240 „	1.440	—
		Kapelan i katecheta: płaca	300 K.		
		wydatki z powodu nabożeństwa	100 „	400	—
		Suma rubryki I.		11.980	—
II.		**Koszta administracyjne.**			
	7	Zarząd:			
		a) pomoc kancelaryjna	240 K.		
		b) koszta kancelaryjne, inseraty, druki i portorya	200 „		
		c) sługa szkolny i stróż nocny	720 „	1.160	—
	8	Opał ubikacyj szkolnych		900	—
	9	Oświetlenie		300	—
	10	Utrzymanie budynków (naprawy, ubezpieczenie, kominiarz)		400	—
	11	Sprzęty i ruchomości		200	—
		Suma rubryki II.		2.960	—
		Do przeniesienia		14.940	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	14.940	—
III.		**Utrzymanie uczniów.**		
	12	Stołowanie . . . (dla 25 uczniów		
	13	Odzież, pościel i pranie (po 330 K.	8.250	—
	14	Lekarz i apteka	240	—
	15	Uczeń praktykant	480	—
		Suma rubryki III. .	8.970	—
IV.		**Potrzeby naukowe.**		
	16	Przybory do nauki	240	—
	17	Zbiory środków do demonstracyi . .	200	—
	18	Biblioteka i czytelnia	200	—
	19	Wycieczki naukowe	200	—
	20	Na utrzymanie ogrodu szkolnego . .	2.000	—
		Suma rubryki IV. .	2.840	—
V.	21	**Rozmaite nieprzewidziane** . .	60	400
		Suma wydatków .	26.810	400
		Razem .	27.210 K.	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.		**Subwencye.**		
	1	Z c. k. Skarbu Państwa . . .	6.000	—
	2	Od gminy miasta Tarnowa . . .	500	—
	3	Od Rady powiatowej w Tarnowie . .	600	—
		Suma rubryki I. .	7.100	—
II.	4	**Opłaty na utrzymanie uczniów** . .	200	—
III.	5	**Dochód z ogrodu szkolnego** . .	2.000	—
IV.	6	**Rozmaite nieprzewidziane** . . .	60	—
		Suma dochodów .	9.360	—
		W porównaniu z wydatkami .	27.210	—
		okazuje się **niedobór** .	17.850	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz szkoły ogrodniczej w Tarnowie i wstawia wydatki w kwocie 27.210 kor. do Rubr. X. poz. 275 wydatków, dochody w kwocie 9.360 kor. do Rubr. VII. poz. 50 dochodów funduszu kraj.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o kraj. zakładzie sadowniczym w Zaleszczykach.

Rubryka X. grupa II. poz 276 wydatków.

Rubryka VII. poz. 51 dochodów.

(Sprawozdawca poseł Milewski).

Powiększenie ogrodu powoduje podwyżkę poz. 17. o 100 K., 18. o 200 K. na walkę ze szkodnikami włącza się 100 K. do poz. 16. wydatek na robociznę poz. 14 a) ponownie podwyższa się o 100 K. — Prócz zwyżki poz. 1. i 5. przybywa nowa poz. 15., zrównoważona jednak w dochodach poz. 3. — W nadzwyczajnych wstawiono w poz. 23 na udział w wystawie K. 500.

Dochody podwyższono w poz. 2 o 2.000 K., w ogród liczy już na znaczniejszą sprzedaż szczepów.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Koron	
		WYDATKI.		
I		**Płace nauczycieli.**		
	1	Nauczyciel do nauk fachowych i kierownik, płaca . . . . . 2.600 K.		
		dodatek aktywalny . : . 280 „		
		„ pięcioletni . . . 133 „	3.013	—
	2	Inspektor ogrodu, zarazem nauczyciel fachowy, płaca . . . . . 2.000 K.		
		dodatek aktywalny . . . 200 „	2.200	—
		Suma rubryki I. .	5.213	—
II		**Koszta administracyjne.**		
	3	Koszta kancelaryjne	200	—
	4	Stróż zakładu	600	—
	5	Furman	432	—
	6	Opał	600	—
	7	Oświetlenie	250	—
	8	Utrzymanie budynków	200	—
	9	Wynagrodzenie za użytkowanie wody .	600	—
	10	Sprzęty i ruchomości	100	—
	11	Utrzymanie koni do posług administracyjnych	800	—
	12	Ubezpieczenie budynków i zbiorów oraz podatki	240	—
		Suma rubryki II. .	4 022	—
III		**Potrzeby zakładu.**		
	13	Pomocnik ogrodnika, płaca . 720 K.		
		na mieszkanie . . 120 „	840	—
	14	*a*) Najem robotnika . . 2.000 K.		
		b) zapłata za robociznę uczniom 2.000 „	4.000	—
	15	Materyały do pakowania . . .	200	—
	16	Materyały i drobne wydatki na ogród .	400	—
	17	Nawozy	700	—
	18	Nasiona	700	—
	19	Środki do nauki i pracy:		
		a) narzędzia . . 300 K.		
		b) biblioteka . . 100 „	400	—
	20	Podwyższenie parkanu i muru . .	—	1.800
	21	Zdrenowanie domu	—	250
		Suma rubryki III. .	7.240	2.050
		Do przeniesienia	16.475	2.050

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia . .	16.475	2.050
IV.		**Rozmaite.**		
	22	Koszta objazdów	600	—
	23	Wydatki nieprzewidziane . . .	200	500
		Suma rubryki IV. .	800	500
		Suma wydatków .	17.275	2.550
		Razem .	**19.825 K.**	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Subwencya z c. k. Skarbu państwa** .	5.000	—
II.	2	**Dochód z ogrodu szkolnego** . .	3.000	—
III.	3	**Zwrot kosztów opakowania** . .	200	—
		Suma dochodów .	8.200	—
		W porównaniu z wydatkami .	19.825	—
		okazuje się **niedobór** .	11.625	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz Zakładu sadowniczego w Zaleszczykach i wstawia wydatki w kwocie 19.825 do Rubr. X. poz. 276 wydatków, dochody w kwocie 8.200 kor. do Rubr. VII. poz. 51 dochodów funduszu kraj.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Milewski.

Rubryka X. wydatków „Rolnictwo“.

Grupa III. poz. 287—296.
Grupa IV. poz. 297—318 *a).*

Sprawozdawca poseł Andrzej Lubomirski.

III. Wydatki na ogólne cele rolnictwa.

Poz. 287. Na rozmaite zasiłki mające na celu podniesienie rolnictwa i przemysłu rolniczego, tudzież wiedzy rolniczej, do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . . 8.000 K
czyli tyle ile preliminowano na r. 1903 a mniej o 1.839 K od wydatków z r. 1902.

Poz. 288. Towarzystwu gospodarskiemu gal we Lwowie na cele ogólne 16.000 „
czyli o 7.000 więcej od preliminarza Wydziału krajowego, z powodów w sprawozdaniu na r. 1903 wyszczególnionych.

Uchwałą powyższą załatwiła Komisya:

Petycye Nr. 3024/2171 Oddziału Tow. Gosp. galic. Brzeżany Podhajce, Nr. 3034/2179 Oddziału Tow. Gosp. Tarnopolskiego z poparciem wniosków subwencyjnych Komitetu oraz petycyę 2947/218 Oddziału Jaworowskiego L. 2947/2108 z poparciem petycyi Komitetu o zasiłek na koszta administracyjne Towarzystwa, oraz petycyę L. 3250/2519 Oddziału gal. Towarzystwa gospodarskiego w Przemyślanach, petycyę L. 3208/2296 Oddziału c. k. galic. Tow. gospodarskiego Sambor, Stary Sambor, Turka, oraz petycyę c. k. galic. Towarzystwa gosp. Oddział pokucki i petycyę c. k. galic. Towarzystwa gosp. L. 3276/2544 w sprawie podwyższenia subwencyi na koszta administracyjne Towarzystwa.

Poz. 289. Towarzystwu rolniczemu w Krakowie . . . . . 12.000 „
czyli o 3000 K więcej od wydatków przez Wydział krajowy preliminowanych z powodów w sprawozdaniu z budżetu na rok 1903 wyszczególnionych.

Poz. 289 a). Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na zasilenie działalności Towarzystw okręgowych (nowa pozycya) . . . 4.000 „
czyli o 4 000 K więcej od preliminarza Wydziału krajowego a tyle ile preliminowano na r. 1903.

Do Towarzystw okręgowych w obrębie Tow. rolniczego krakowskiego należałoby jeszcze więcej włościan aniżeli teraz, gdyby trudność opłacania wysokich wkładek nie stała temu na przeszkodzie; Towarzystwo rolnicze zaś nie tylko nie posiada dostatecznych funduszów na to, ażeby we wielu na poparcie zasługujących działach rolnictwa przyjść im w pomoc, ale jeszcze samo walcząc z brakiem środków musi zabierać Towarzystwom rolniczym okręgowym części wpisowego i wkładek uzbieranych, która to część wynosi od lat kilku 38%. Ten stan rzeczy jest z wielu względów bardzo niekorzystnym. Dochód Komitetu z tego tytułu wynosi w r. 1902 1.929 K 80 h, zazwyczaj jednak jest nieco niższy. Kwota

ta w stosunku do wydatków Komitetu jest nader szczupłą ale w budżecie Towarzystw rolniczych okręgowych odgrywa wielką rolę. Towarzystwa rolnicze okręgowe zmuszone do odsełania 38% wpisowego i wkładek do kasy Komitetu, nie zawsze dość pilnie starają się o powiększenie liczby członków ponieważ finansowe korzyści połączone ze zwiększeniem liczby członków w części tylko są przez nich bezpośrednio odczuwane, a z drugiej strony część rolników nie kwapi się z wpisem do Towarzystw rolniczych okręgowych i z uiszczeniem wkładki, której znaczna część nie jest używaną na cele miejscowe, natomiast służy do pokrycia wydatków centralnego Zarządu.

Przykłady w innych krajach i w innych państwach, gdzie jest zamożność, oświata większa, gdzie też zmysł assocyacyjny jest silniej rozwinięty wskazują, że pokrycie wydatków tego rodzaju należy przedewszystkiem do państwa i do kraju.

Tembardziej zatem u nas jest krokiem zupełnie błędnym i nieuzasadnionym domagać się pokrywania dodatków Komitetu przez wkładki członków Towarzystw rolniczych okręgowych.

Z powodu szczupłej liczby członków i to nie zawsze regularnie uiszczających wkładki odsełanie 38% do Komitetu utrudnia wielce administracyę Towarzystw rolniczych okręgowych nie tylko we własnym ale i w poruczonym zakresie działania, a mianowicie przy rozdawnictwie zasiłków krajowych i rządowych przez Komitet częściowo za ich pośrednictwem używanych.

Prawidłowe funkcyonowanie Towarzystw rolniczych okręgowych leży nie tylko w interesie ludności, ale i w interesie władz krajowych, jako takich, które ich używają jako organu pomocniczego Administracyi agrarnej.

Ponieważ bezpośrednie zasilanie Towarzystw rolniczych okręgowych ze Skarbu krajowego przedstawiałoby trudności finansowe i administracyjne, ponieważ zupełne zaniechanie pobierania wkładek rozluźniłoby zanadto łączność między Komitetem a Towarzystwami rolniczemi okręgowemi, przeto Komitet c. k. Towarzystwa rolniczego w Krakowie ma zamiar w razie podwyższenia rzeczonej pozycyi budżetu obniżyć wkładki Towarzystw rolniczych okręgowych opłacane do kasy Zarządu, a oprócz tego uzupełnić dochody każdego Towarzystwa w ten sposób, aby z pewną ciągłością urzędować mogło. Istnieje nadto zamiar udzielania z tego funduszu premii dla sług. Zwrócić należy wreszcie uwagę Wysokiego Sejmu na okoliczności, że Prezesowie i Członkowie Rady Towarzystw okręgowych jako rolnicy mieszkają przeważnie poza siedzibą Towarzystwa; jeżeli Towarzystwa rzeczone mają przynajmniej w części osiągnąć pożądany rezultat na drodze praktycznego działania i zastąpić brak spółek i syndykatów rolniczych w naszym kraju, każde z nich musi mieć stały lokal w swojej siedzibie i stały organ w osobie ukwalifikowanego sekretarza.

Poz. 289 b) Towarzystwu gospodarskiemu galicyjskiemu na utrzymanie i koszta podróży referenta dla spraw rolniczych (nowo wstawiona pozycya) . . . . . 5.000 K

Komitet Towarzystwa galicyjsk., którego biuro jak to w sprawozdaniu o budżecie na r. 1903 wykazano, nader skromnemi tak w stosunku do zadań swoich, jak i w porównaniu do innych korporacyi rolniczych nader szczupłemi rozporządza siłami, uważa za niezbędne utworzenie posady referenta dla spraw rolniczych, którego zadaniem byłoby prowadzić kontrolę upraw próbnych, przeprowadzać

lustracyę gospodarstw włościańskich i gnojowni wzorowych, współdziałać przy dostawach wojskowych, urządzać targi nasion i próby maszyn, a wreszcie peryodycznie odwiedzać kursa i wykłady przez Towarzystwo nasze urządzane i badać czyli ludność odnosi z nich należytą korzyść.

Tak próby czynione na polach demonstracyjnych, utrzymywanych przez Kółka rolnicze, jak i fermy i uprawy próbne kierowane przez Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego wymagają w celu ich ścisłego wykonania czujnej kontroli; w tej mierze pomagały Komitetowi nader umiejętnie i gorliwie nasze stacye doświadczalne, którym i w przyszłości na kierunek ferm i próbnych upraw należyty wpływ pozostawić należy, i których asystenci w tej mierze będą pomocni. Przeprowadzenie jednak ścisłego nadzoru nad prawidłowym kierunkiem ferm i dokładnem wykonaniem upraw próbnych wobec ilości i rozrzucenia tychże pól doświadczalnych, przechodzi siły krajowych stacyj doświadczalnych i wymaga ciągłej pomocy ze strony Komitetu. Uchwałą powyższą załatwi Sejm petycye Nr. 2496/1747 Komitetu Tow. gosp. galic.

Poz. 290. Na subwencyonowanie konkursów i wystaw maszyn rolniczych, urządzanych przez krajowe Towarzystwa rolnicze . 1.500 K

Poz. 291. Towarzystwu rolniczemu w Krakowie na utrzymanie biura rachunkowego dla rolników (Wydatek zwyczajny) . . 1.000 „

Założone w r. 1901 biuro rachunkowe rolnicze mające na celu ułatwić rolnikom prowadzenie rachunków w swych gospodarstwach rozwija się pomyślnie.

Frekwencya rolników zgłaszających się do biura zwiększyła się o 100%. Wielu rolników zgłaszało się w ciągu ubiegłego roku, czy to prosząc o poradę w założeniu i wyborze ksiąg rachunkowych, czy też żądając zestawienia różnego rodzaju rachunków.

Świadczy to z jednej strony o budzącem się coraz silniej u rolników zrozumieniu potrzeby oparcia swego gospodarstwa na rachunkach, z drugiej o tem, że założenie biura, które ułatwiało pracę w tym kierunku, było rzeczywiście myślą pożyteczną i na czasie.

Biuro rachunkowe pobiera stosunkowo bardzo niskie opłaty za prowadzenie rachunków, które nie są w stanie pokryć kosztów rzeczywiście poniesionych.

W r. 1902 rozszerzyło biuro rachunkowe krakowskie działalność swoją na obszar Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego, a urzędnicy tego biura odwiedzają posiedzenia poszczególnych oddziałów wschodniej części kraju w celu pouczenia rolników o zasadach i pożytku rachunkowości rolniczej i dają za opłatą połowy kosztów na miejscu informacye i wskazówki stronom.

Poz. 291 a) Towarzystwu gospodarskiemu we Lwowie na utrzymanie biura handlowego . . . . . 1.000 „

czyli tyle, wiele na ten cel wyznaczono w roku 1903 — a o 1.000 K więcej od preliminarza Wydziału krajowego.

Uchwałą niniejszą załatwił Wysoki Sejm petycyę c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego w sprawie subwencyi na prowadzenie biura handlowego przy c. k galic. Towarzystwie gospodarskiem, oraz petycyę 2941/2102 Rady Oddziału w Jaworowie z poparciem petycyi Komitetu Tow. gosp. gal.

Komisya zastanawiała się nad petycyą Towarzystwa gospodarskiego galic. L. 2494/1745 i nad petycyą oddziału rohatyńskiego Towarzystwa gosp. L. 3264/2332, równie jak nad petycyą L. 2946/2107 Rady oddziału Tow. gosp. w Jaworowie w sprawie premii dla sług.

W petycyach rzeczonych zwrócono uwagę Sejmu na fakt, że we wielu okolicach naszego kraju panuje tak wskutek emigracyi do Ameryki i do rozmaitych sąsiednich krajów Europy, jak i wskutek nieustannej wędrówki sług do sąsiednich miast, wielki brak uzdolnionej służby folwarcznej, który utrudnia gospodarstwo tak na obszarach dworskich, jak i u zamożniejszych włościan.

Za przykładem Oddziału przemyślańskiego Towarzystwa gospodarskiego, który w sprawie premii za dłuższe, nienaganne pełnienie obowiązków u tego samego chlebodawcy, dał inicyatywę i inne oddziały zażądały subwencyi na ten cel, wskazując na przykład Niższej i Wyższej Austryi i na obietnicę Rządu, że użyczy środków na ten cel tyrolskiej Radzie kultury krajowej.

Ponieważ w celu uzyskania subwencyi rządowej na nagrody dla sług, koniecznem jest powołanie się na chociażby drobny współudział kraju w tym wydatku, Komisya uważa powyższe żądanie c. k. gal. Tow. gosp. za usprawiedliwione

Uchwaliła przeto Komisya przedłożyć Sejmowi następujący wniosek:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzić rokowania z c. k. Rządem w celu uzyskania dla obydwu Towarzystw rolniczych zasiłku na premie dla sług i upoważnia Wydział krajowy do wstawienia do preliminarza budżetu na r. 1905 kwoty 1000 K na premie dla sług, pod warunkiem, że c. k. Rząd ze swej strony zapewni zasiłek na ten cel.

Poz. 292. Dla kółek rolniczych:

a) na koszta zakładania i lustracyi tychże . . . . . 15.000 K
b) na utrzymanie lustratorów handlowych sklepików wiejskich . 8.000 „
c) na utrzymanie praktycznych kursów handlowych dla sklepikarzy Kółek rolniczych . . . . . 4.000 „
d) na ogólne cele rozwoju rolniczej i handlowej działalności Kółek rolniczych pod kierunkiem i kontrolą zarządu . . . . 10.000 „

razem . . . . . 37.000 K
czyli o . . . . . 5.000 „
więcej od preliminarza Wydziału krajowego, a o 2.000 „
więcej od wydatku preliminowanego na cel powyższy w r. 1903 z powodów w sprawozdaniu z budżetu na r 1903 wyjaśnionych.

Poz. 293. Na wydawnictwa czasopism:

a) Towarzystwu rol. w Krakowie na wydawnictwo „Tygodnika rolniczego“ . . . . . 2.000 „
czyli o . . . . . 1.000 K
więcej od preliminarza na r. 1903.

W r. 1902 powiększyła Redakcya „Tygodnika“ rozmiary pisma, dodając prawie do każdego numeru dodatek, prócz tego starała się redakcya o pomieszczanie ilustracyi. Obok tego dołączał komitet do „Tygodnika“ wiele odbitek fachowych broszur.

Towarzystwo pragnie rozdawać „Tygodnik rolniczy“ bezpłatnie, zwyczaj to bowiem powszechnie praktykowany, a dotychczas w Towarzystwie rolniczem z powodu braku funduszów jeszcze nieurzeczywistniony.

b) Na wydawnictwo „Rolnika“ i „Przeglądu mleczarskiego“ . . 2.000 „
czyli tyle, ile uchwalono na r. 1903, a o . . 1.000 K
więcej od preliminarza na r. 1904.

c) Na wydawnictwo „Przewodnika Kółek rolniczych“ . . . 2.000 „
czyli o . . . . . 1.000 K
więcej od preliminarza na r. 1903.

Znakomicie redagowane pismo to zasługuje w ogóle, a zwłaszcza na polu praktycznego popularyzowania wiadomości rolniczych na zupełne uznanie.

d) Galicyjskiemu Tow. leśnemu na wydawnictwo „Sylwana“ . . 400 K

Wskutek powyższych uchwał Komisyi, podwyższyła Komisya o 3000 K wydatek na wydawnictwo czasopism.

e) Na wydawnictwo innych czasopism ryczałt do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . . 3.000 „

Uchwałami powyższemi załatwi Wysoki Sejm petycyę Rady Oddziału Tow. gosp. 2933/2114 w Jaworowie i 3269/2337 z Oddziału rohatyńskiego w sprawie podwyższenia subwencyi dla „Rolnika“.

Komisya zaleca Wysokiemu Sejmowi odesłanie do Wydziału krajowego petycyi L. 2227/1510 „Przeglądu weterynaryjnego“ do zbadania i ewentualnego uwzględnienia w granicach ryczałtu.

Poz. 294. Na utrzymanie krajowego składu publicznego w Krakowie (wedle osobnego sprawozdania) . . . . . 33.176 „
czyli o . . . . . 1.422 K
mniej od preliminarza na r. 1903.

Poz. 295. Na zalesienie wydm piaszczystych, 9. rata z 10 lecia od roku 1896 (w myśl uchwały Wys. Sejmu z 23. stycznia 1896) . 5.000 „

Poz. 296. Na koszta Komisyj komasacyjnych . . . . . 10.000 „
czyli o . . . . . 6.000 K więcej
od kwoty preliminowanej na r. 1903.

Komisya przenosi rzeczony wydatek z rybryki *wydatków nadzwyczajnych do zwyczajnych.*

IV. Wydatki na poszczególne cele rolnictwa.

A) Na podniesienie hodowli i gospodarstwa nabiałowego.

Poz. 297. Na podniesienie hodowli bydła w myśl uchwały Wysokiego Sejmu z 4. lipca 1902:

a) czwarta i piąta półroczna rata z 10 lecia od 1. lipca 1902 począwszy . . . . . 75.000 „

W sprawozdaniu o budżecie na r. 1903 uwidoczniła tabela uznany zarówno w całym kraju jak i przez zagranicznych kupców postęp w naszej hodowli bydła. Wskutek energicznego poparcia chowu bydła przez Towarzystwo gosp. wynosiła:

	Rok 1892	—	1902.
Ilość buhajów . . .	173	—	327
„ krów odlatowanych	9291	—	29430

Mimo tego niepospolitego wzrostu jednak cyfra ta jest zbyt drobną. Na jeden milion krów było bowiem w roku 1902 tylko 29.430 odlatowanych. Powiększenie przeto-obór zarodowych i stacyi buhajów jest wskazanem.

Obok stacyi buhajów pożytecznem bardzo środkiem do podniesienia chowu bydła u włościan okazało się zakładanie obór zarodowych gminnych. Niestety brak funduszów nie pozwalał Towarzystwu dotąd rozwinąć w tym kierunku silniejszej akcyi, — te bowiem wystarczały jak dotąd na zakładanie coroczne jednej tylko obory, podczas kiedy zakładanie co najmniej 6-ciu takich obór mogłoby sprawę do pożądanego doprowadzić celu. W ciągu ostatniego dziesięciolecia wydało Towarzystwo na zakupno materyału krów kwotę 59.392 K, a przeszło 14.000 K, na zakupno bu-

hajów pełnej krwi do tych obór razem więc około 74.000 K, czyli rocznie w przecięciu 7.400. Jeżeliby więc Towarzystwo w miejsce jednej obory gminnej jak dotychczas miało zakładać ich sześć, jako tego rzeczywista potrzeba kraju wymaga, musiałoby na ten cel rozporządzać co roku kwotą wynoszącą 45.000 K.

Wobec zagrożenia naszego exportu na targi pruskie i ciągłych utrudnień jakie w latach ostatnich za sobą ciągnęły weksacyjne rozporządzenia weterynaryjne, przyszłość naszej hodowli wymaga, abyśmy po wyrobieniu rasowych kształtów bydła, rozwinęli jego mleczność, na masło bowiem da się z większą łatwością uzyskać ciągły odbyt.

Chcąc pójść w tym kierunku, który za jedynie dla naszego kraju odpowiedni uznajemy, a mianowicie zdążając do tego, by hodowla krajowa bez uszczerbku dla zapotrzebowania sztuk na opas się kwalifikujących — odpowiednio do zmienionych warunków i w kierunku mleczności rozwinąć się mogła, musimy przedewszystkiem część naszych obór w kierunku mlecznym przekształcić i rozwinąć a dokonać tego możemy jedynie na podstawie kontroli mleczności, która chów duński na tak wysokiej postawiła stopie. Kontrolę taką zamierza Towarzystwo Gospodarskie Galicyjskie wprowadzić na razie do 12 obór zarodowych, a koszta jej przeprowadzenia — licząc w to utrzymanie i koszta podróży asystenta, preliminuje na 3.000 K. Ponieważ jeden asystent najwyżej w 12 oborach kontrolę taką obejmującą zarazem mleczność jak i dzielność spożytkowania paszy czyli produkcyjność krów, przeprowadzić jest w stanie, przeto w przyszłości przeprowadzenie kontroli we wszystkich oborach wymagałoby pracy 5-ciu asystentów, a wydatek jaki Towarzystwo na ten cel poniesćby musiało wyniósłby kwotę 15.000 K.

Komitet Towarzystwa Gosp. gal. udał się do Wys. c. k. Ministerstwa rolnictwa z prośbą, o podwyższenie subwencyi z 50.000 na 100.000 K.

Do kraju zaś wystosował petycyę o podwyższenie stałego zasiłku na chów bydła dla galic. Tow. gospodarskiego o 18.500 K.

Komisya gospodarstwa krajowego przychyliła się do rzeczonego wniosku galic. Towarzystwa gospodarskiego i postanowiła zalecić jego żądanie Komisyi budżetowej.

Komisya budżetowa postanowiła przedłożyć Wysokiemu Sejmowi do uchwały następujący wniosek:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Wysoki Sejm odsyła petycyę c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego Nr. 2497/1748, oraz petycyę Jaworowskiego oddziału tegoż Towarzystwa Nr. 2950/2111, oraz petycyę Rohatyńskiego oddziału Nr. 3265/2333, Wydziałowi krajowemu do zbadania w porozumieniu z Komisyą dla spraw rolniczych przy Wydziale krajowym i z obydwoma Towarzystwami gospodarskiem we Lwowie i rolniczem w Krakowie.

2. Wysoki Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzenie rokowań z c. k. Rządem, w celu uzyskania dla obydwóch Towarzystw wyższego zasiłku na hodowlę bydła i upoważnia Wydział krajowy do podwyższenia w preliminarzu wydatków na r. 1905, wydatku krajowego na ten cel pod warunkiem, że c. k. Rząd kwotę zasiłku rządowego podwyższy.

Poz. 297. b) na koszta Komisyi licencyonujących po myśli §. 4 ust. z 20. lipca 1892 z uwzględnieniem subwencyi rządowej w rubr. VII. dochodów . . . . . 19.000 K
czyli o 1.000 K więcej od preliminarza Wydziału kraj. na rok 1903 a o 327 mniej od wydatku na ten cel na r. 1902.

Poz. 297. *c)* Na wystawy targowe bydła rozpłodowego:

α) Towarzystwu gospod. galicyjskiemu .	2.500 K	
β) Towarzystwu rolniczemu w Krakowie	1.500 „	
Razem . . .		4.000 K

czyli o . . . . . 4.000 K więcej
od preliminarza Wydziału krajowego na r. 1903
a o . . . . . 2.500 K więcej
od kwoty preliminowanej i wydanej na ten cel w r. 1902.

Wydatek na cel powyżej określony w kwocie 1.500 K poniósł fundusz krajowy w r. 1902.

Towarzystwo gospodarskie galic. powołuje się na osiągnięty z powyżej określoną pomocą w Nadwórniańskiem, Sanockiem, Tłumackiem, Jarosławskiem rezultat.

Szczęśliwie obrany kierunek chowu i spowodowany nim pomyślny rozwój obór, znalazły uznanie nie tylko u nas w kraju, ale i po za słupami granicznymi. Najlepszym świadectwem tego jest fakt, że hodowcy z Poznańskiego, Królestwa, Podola ros. i Ukrainy, zakupują u nas materyał rozpłodowy płacąc po 600—700 K za jałówki, a 600 800 K za buhajki rasy simmentalskiej i otrzymują zań pierwsze nagrody na wystawach, obok sztuk importowanych ze Szwajcaryi. Objaw ten dla naszego chowu zaszczytny, schodzi się z celem, do którego dążymy, — mianowicie, aby otworzyć sobie stały zbyt materyału rozpłodowego pełnej i pół krwi ku zachodowi i ku wschodowi. Jedynym sposobem do poparcia takiego eksportu, mogącego dodatnio oddziałać na rozwój hodowli naszej jest, naszem zdaniem, urządzanie corocznych wystaw, połączonych z targiem na bydło hodowlane. Wprowadzenie jednakże w życie takich targów połączone jest na razie ze znacznymi kosztami, włościanie bowiem nasi, którym zbyt racyonalnie wyhodowanych sztuk, dla zachęcenia ich do dalszej pracy, jak najbardziej należy ułatwić, za mało jeszcze pojmują przyszłe wyniknąć z tego mogące dla nich korzyści, aby dla nich zdecydowali się podjąć znaczne bądź co bądź koszta transportu na taką wystawę. Komitet tedy musiałby koszta te zapłacić jak również ponieść koszta powrotne sztuk nie sprzedanych i koszta utrzymania bydła przez czas trwania wystawy, a to ze względu na długość linii kolejowych, znacznego wymaga nakładu tak, że roczna kwota 2.500 K z trudnością na ten cel wystarczyć by mogła.

Poza tem dla utrzymania ciągłej ewidancyi czy kierunek przez Towarzystwo wprowadzony jest dla kraju odpowiednim i czy nakłady w tym celu robione należycie się opłacają — należy co roku w okręgach Towarzystwa urządzać wystawy przeglądowe (Thierschauen).

W Towarzystwie rolniczem krakowskiem odbył się nietylko w lecie b. r. targ rozpłodowy, a obok niego cały szereg premiowań, które wytwarzając emulacyę pomiędzy hodowcami, dają równocześnie obraz hodowli kraju oraz są wskazówką dla czynników kierujących, jakich środków i dróg użyć należy, aby hodowlę dalej prowadzić i zapewnić jej stały postęp.

Sprawozdanie Towarzystwa rolniczego krakowskiego z r. 1902 str. 68 zawiera bliższe określenie wyniku z powyższych premiowań.

Uchwałą powyższą załatwi Wysoki Sejm petycyę c. k. galicyjskiego Towarzystwa gospodarskiego 2.487/1.738 i Towarzystwa rolniczego w Krakowie l. 2.055/1.357, petycye Komitetu c. k. galic. Towarzystwa gospodarskiego 2.497/1.748

oraz Rady oddziału c. k. Towarzystwa gospodarskiego w Jaworowie w sprawie subwencyi na podniesienie chowu bydła, oraz petycyę l. 2.945/2.106 Rady Oddziału w Jaworowie l. 2.945/2.106, oraz oddziału Towarzystwa gospodarskiego rohatyńskiego l. 3.266/2.334.

Poz. 298. Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie gospodarskiem lwowskiem, płaca . . . 3.000 K
ryczałt na koszta podróży . . . . . 1.000 „ 4.000 K

Poz. 299. Na utrzymanie instruktora hodowli bydła w Towarzystwie rolniczem krakowskiem (pod warunkiem, ażeby mianowanie instruktora zawisłem było od Wydziału krajowego) . . 4.000 „

Poz. 300. Na częściowe pokrycie kosztów utrzymania weterynarza przy galic. Towarzystwie gospodarskiem we Lwowie i Towarzystwie rolniczem w Krakowie po 1.200 K . . . . . 2.400 „

Komisya zastanawiała się nad zaleconą Komisyi budżetowej do uwzględnienia petycyą l. 2.945/2.106 galic. Towarzystwa gospodarskiego, żądającą podwyższenia zasiłku na utrzymanie weterynarza i osobnego zasiłku na koszta podróży w celu szczepienia tuberkuliną w kwocie 2.600 K.

Na cel rzeczony nie posiada Towarzystwo gospodarskie żadnego funduszu, a wobec coraz częstszych szczepień tuberkuliną nie jest w stanie pokryć stąd wynikających wydatków.

Komisya budżetowa uchwaliła Wysokiemu Sejmowi przedstawić do uchwały następujące wnioski:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm wzywa Wysoki Rząd, aby w myśl danych przyrzeczeń pensyę weterynarzy, zatrudnionych przy Towarzystwie gospodarskiem we Lwowie i rolniczem w Krakowie za lata 1902 i 1903 zaasygnował, i na przyszłość w równej mierze, jak to uczyni kraj, podwyższył.

2. Sejm odsyła petycyę galic. Towarzystwa gospodarskiego l. 2.498/1.749 i 3.271/2.339 Oddziału rohatyńskiego w sprawie podwyższenia zasiłku na utrzymanie, dyety i koszta podróży weterynarza przy c. k. galic. Towarzystwie gospodarskiem do Wydziału krajowego.

3. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu w celu otrzymania zasiłku rządowego na podwyższenie kwoty przeznaczonej na utrzymanie, koszta podróży i dyety weterynarza przy c. k. galic. Towarzystwie gospodarskiem przeprowadzić rokowania z c. k. Rządem i upoważnia Wydział krajowy do podwyższenia wydatku krajowego na cele powyższe w preliminarzu budżetu na r. 1905 pod warunkiem, że c. k. Rząd zasiłki zaległe wypłaci, a na przyszłość zasiłek na cele powyżej określone podwyższy.

Poz. 301. Na koszta komisyjne przy szczepieniu tuberkuliną . . 2.000 „

Poz. 302. Towarzystwo hodowców czerwonego bydła . . . . 4.000 „

Komisya przenosi rzeczony wydatek z rubryki wydatków nadzwyczajnych do zwyczajnych.

Poz. 303. Na subwencyonowanie ogierów prywatnych, w celu podniesienia chowu koni włościańskich i roboczych gospodarskich, do dyspozycyi c. k. Towarzystw gospodarskich w porozumieniu z Komitetem doradczym przy c. k. Namiestnictwie (II. rata z nowego 6 lecia od r. 1903) . . . . . 10.000 „

Obydwa Komitety Towarzystwa gospodarskiego wniosły do Sejmu petycyę w celu stałego podwyższenia dodatku na cele chowu koni rolniczo roboczych przynajmniej o 9.000 K.

Komitet Towarzystwa gospodarskiego podniósł w petycyi swojej fakt, że chów koni mający w naszym kraju tak

świetną tradycyę, upada. Jako powody rzeczonego stanu rzeczy przytoczyć należy:

1. Brak jasno wytkniętego celu hodowli, a wskutek tego sprowadzenie zarówno przez prywatnych hodowców, jak i przez Rząd, rozpłodników najróżnorodniejszych ras i typów, które bez planu i znajomości rzeczy użyte do krzyżowań, dały dziką mieszaninę ras, co zarówno na wartość jak dzielność użytkową potomstwa fatalny wywarło skutek.

2. Chorobliwe forsowanie hodowli koni wielkich staje się powodem zapewnienia do rozpłodu pierwszeństwa ogierom $^1/_2$ krwi angielskiej z domieszką krwi zimnej, podczas gdy materyał klaczy w naszym kraju jest przeważnie lekkim, o typie wybitnie wschodnim.

3. Niedostateczny rozwój źrebiąt młodych, będących zwłaszcza własnością hodowców włościańskich, a to wskutek złego żywienia i przedwczesnego używania ich do ciężkiej pracy.

4. Licha jakość (bez względu na rasę) ogierów dawanych przez Rząd do Galicyi.

5. Niedostateczna ilość ogierów rządowych. Porównując liczbę klaczy według obliczenia z 31. grudnia 1900 r. z konsygnacyą ogierów rządowych na rok 1903, okaże się, że na jednego ogiera rządowego przypada:

w Austryi niższej (bez Wiednia) .	265	klaczy
w Austryi wyższej	210	„
w Salzburgu	187	„
w Styryi	168	„
w Karyntyi	131	„
w Krainie	134	„
w Tyrolu	195	„
w Czechach	161	„
w Morawach	171	„
w Szląsku	160	„
w **Galicyi**	**724**	„
w Bukowinie	243	„
w Dalmacyi	175	„

Tu mówią cyfry za siebie, a jeśli je zestawimy z poprzednio podniesionym faktem, że jakość znacznej części tych ogierów jest lichą i na hodowlę częstokroć w ujemnym działa kierunku, pojmiemy, że stan rzeczywiście jest rozpaczliwym.

Komisya gospodarstwa krajowego po zastanowieniu się nad petycyami obydwu Towarzystw, postanowiła zalecić je Komisyi budżetowej do uwzględnienia, przypomniała również, że byłoby wskazanem za pośrednictwem Wydziału krajowego odnieść się do c. k. Rządu z wykazaniem potrzeby podwyższenia ceny remontów, które administracya wojskowa zbyt nisko wymierza.

Komisya budżetowa przedstawia Wysokiemu Sejmowi do uchwały następujące wnioski:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm odsyła petycyę 2438/1739 Towarzystwa gospodarskiego galicyjskiego Nr. 3262,2330 i oddziału jaworowskiego i rohatyńskiego Nr. 2942/2103 do Wydziału krajowego do zbadania w porozumieniu z Komisyą rolniczą przy Wydziale krajowym i obydwoma Towarzystwami, gospodarskiem we Lwowie i rolniczem w Krakowie.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przyprowadzić rokowania z c. k. Rządem, w celu podniesienia zasiłku państwowego na chów koni rolniczo-roboczych dla obydwu Towarzystw rolniczych

i upoważnia Wydział krajowy do podwyższenia zasiłku krajowego na cel powyższy w preliminarzu na r. 1905, pod warunkiem, że c. k. Rząd, także zasiłek na chów koni rolniczo-roboczych podwyższy.

3. Wzywa się c. k. Rząd, ażeby zakupił znaczniejszą ilość rozpłodników, na co licząc co najmniej po 2.000 K za sztukę znacznego potrzeba nakładu.

4. aby poprawił zarówno jakość jak i powiększył ilość wysełanych do Galicyi reproduktorów.

Poz. 303 a) Na ogólne cele chowu koni rolniczo-roboczych dla obydwu Towarzystw: gospodarskiego we Lwowie i rolniczego w Krakowie . . . . . 6.000 K

Wobec faktu, że wskazówki c. k. Ministerstwa rolnictwa zbyt krępują kroki Towarzystw gospodarskich w celu podniesienia chowu koni czynione, że im przeto na początek dać należy skromne przynajmniej środki do zainicyowania samodzielnej akcyi w tym kierunku, uchwaliła Komisya wstawić do preliminarza budżetu na r. 1904 nową pozycyę 303 a) na ogólne cele chowu koni rolniczo roboczych . 6.000 K

Komisya zastanawiała się również nad petycyami obydwóch Towarzystw rolniczych w sprawie subwencyi na chodowlę owiec, która w najbliższych okolicach naszego kraju posiada warunki bytu.

Ogromne przestrzenie naszego kraju pokryte są wysokiemi górami. Cieniutka zaledwie warstwa ziemi rodzajnej, którą skały są pokryte, surowy klimat i nadmierna wilgoć sprawiają, że ubodzy tych ziem mieszkańcy tylko z wysiłkiem największym zdołają wydobyć z tej swojej ziemi trochę ziarna i ziemniaków, koniecznych do utrzymania życia Złe te warunki potęguje jeszcze fakt, że na ziemiach takich wyrosłe trawy w jakości wyborne, są tak krótkie, że częstokroć ani skosić ani wypaść bydłem się nie dadzą. W okolicach tych dobrodziejstwem rolnika są owce, które najkrótsze nawet trawy na pastwisku spożytkować potrafią, dając w zamian hodowcom swoim mleko, ser i mięso na pożywienie a wełnę na okrycie.

Z tego powodu hodowla owiec dla górskich okolic naszego kraju, zamieszkałych przeważnie przez ubogą, często z głodu przymierającą ludność, niezmiernie jest ważną, a poprawienie rasy tych zwierząt, prowadzące za sobą wyższą ich użyteczność i rentowność, jest jednym z ważnych i pilnych postulatów naszego kraju.

Komitet Towarzystwa gospodarskiego popierał od szeregu lat rasę Czuszki dla górskich okolic, a rasę Oxfordshiredown dla okolic urodzajniejszych, a zestawienie w sprawozdaniu z budżetu roku 1903 tabela wykazuje stosunkowo znaczny postęp w liczbie owczarni i stacyi tryków.

Mimo tego stałego postępu, działalność Towarzystwa dotychczasową należy uważać za okres próby i przygotowania do szerszej akcyi, któraby poza poprawą rasy powinna objąć i podniesienie mleczności owiec i organizacyę wyrobu i zbytu ich produktów — a w pierwszym rzędzie sera i bryndzy, za które to produkta kraj nasz zagranicy stały i wielki coroczny haracz płacić musi. Temu rozwinięciu akcyi na szerszą skalę stoi jednak na przeszkodzie brak odpowiednich funduszów; to też Komitet c. k. Towarzystwa gospodarskiego odniósł się do Wysokiego Rządu w memoryale z dnia 30. lipca 1902, w którym wyłuszczając powyższe względy prosił o podniesienie subwencyi rocznej na podniesienie chowu owiec do kwoty . . . . . K 12.000

Rząd prośbie o podniesienie subwencyi odmówił i kilkakrotnie ubolewał nad faktem, że Wysoki Sejm żadnej subwen-

cyi na chów owiec nie wyznaczył, podczas gdy Sejmy innych krajów koronnych uchwaliły w tej mierze zasiłki.

Zważywszy przeto, że potrzeba jest niezaprzeczoną, a że od uzyskania subwencyi krajowej zależy podwyższenie subwencyi państwowej,

Komisya budżetowa przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujące wnioski do uchwały:

1. Sejm odsyła petycyę Komitetu c. k. Towarz. gospodarsk. Nr. 2.499/1.750 o zasiłek na podniesienie chowu owiec oraz petycyę Nr. 2.951/2.122 Rady Oddziału c. k. Towarz. gosp. galic. w Jaworowie, Nr. 3.268/2.336 Oddziału rohatyńskiego Towarz. gosp. z poparciem petycyi Komitetu do Wydziału krajowego.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzić rokowania z c. k. Rządem w celu uzyskania wyższego niż dotychczas zasiłku rządowego na cele hodowli owiec dla obydwu Towarzystw Gospodarskiego we Lwowie i Rolniczego w Krakowie i upoważnia Wydział krajowy do wstawienia w preliminarzu na r. 1905 zasiłku krajowego na hodowlę owiec, pod warunkiem że c. k. Rząd zasiłek na cel powyższy podwyższy.

Poz. 304. Na podniesienie chowu świń, obydwom Towarz. gospod. po 4.000 K III. rata z nowego 4 lecia od r. 1902 . . . 8.000 K

Poz. 305. Na podniesienie chowu świń w okolicach dotkniętych klęską pomoru trzody, obydwu Towarzystwom gosp. II. rata z 3 lecia (LW. 76.777/1902). . . . . 12.000 „

Poz. 306. Na podniesienie gospodarstwa nabiałowego w Galicyi:

a) na założenie krajowej szkoły mleczarskiej w Staromieściu pod Rzeszowem II. i III. rata z 5 lecia (LW. 87.598/1902) . . . . . 12.000 „

b) krajowy instruktor mleczarstwa, płaca z ryczałtem na koszta podróży . . . . . 4.560 „

c) instruktor adjunkt płaca z ryczałtem na koszta podróży . . . . . 2.960 „

d) pomocnik instruktora mleczarstwa, płaca 1.440 K na koszta objazdów 800 K. . . . . 2.240 „

e) stypendya dla serkarzy . . . . . 2.000 „

Razem . . . 23.760 K
czyli o . . . . 6.920 „ więcej
od kwoty preliminowanej na rok 1903.
Z tego wydatków zwyczajnych . . 11.760 K
nadzwyczajnych . . 12.000 „

Poz. 307. Zamiast poz.: 307. i 308. wstawia komisya do preliminarza jedną pozycyę 307 na podniesienie chowu drobiu do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . . 3.000 „

Uchwałą powyższą nie myśli bynajmniej komisya zalecać Wysokiemu Sejmowi pozbawienia subwencyi dwóch bardzo pożytecznych Towarzystw chowu drobiu we Lwowie i Jarosławiu, ale pragnie jedynie umożliwić Wydziałowi krajowemu uczynienie zawisłem wypłaty subwencyi od przyjęcia polegającego na obopólnem porozumieniu tychże Towarzystw z Wydziałem krajowym i obydwoma Towarzystwami gospod. i rolniczem, planu akcyi, którego punktem wyjścia będą uchwały ankiety w sprawiechowu drobiu powzięte.

Komitet c. k. galic. Tow. rolniczego podniósł w petycyi swojej szczególną ważność chowu drobiu dla naszego kraju.

Wartość wywozu drobiu, jaj i pierza z Austryi wynosi około 130 milionów koron a więc przeszło sto razy tyle, co wartość corocznego wywozu pszenicy, wartość wywozu pierza i jaj z Galicyi wynosi pomimo najdroższych na świecie taryf kolejowych około 40 milionów koron. W cyfrze tej mieści się część jaj importowanych z Królestwa Polskiego, z krajów zabranych i z Rosyi; w tej mierze jednak spodziewać się należy wyższej ochrony cłowej.

*

W razie uszlachetnienia produkcyi podnieść się jeszcze może i ilość wywozu i wartość drobiu i jaj.

Do takiej poprawy materyału hodowlanego dążą obydwa Towarzystwa chowu drobiu we Lwowie i Jarosławiu.

Pożyteczną ich działalność z uznaniem podnieść należy, a działalności tej kraj nasz niejedną już korzyść zawdzięcza. Z natury jednak rzeczy praca dwóch Towarzystw od siebie niezależnych, działających na tym zamym terenie bez wzajemnego porozumienia i wspólnego planu, nie jest zawsze w stanie przynieść takich korzyści, jak działalność jednolita i konsekwentnie do jednego zmierzająca celu.

Przedewszystkiem stwierdzić należy, że każde bezplanowe krzyżowanie zwierząt mniejszych czy większych nie poprawia ale cofa hodowlę, słusznem przeto wymaganiem jest ograniczenie ilości hodowanych ras i podzielenie kraju na rejony w którychby tylko pewne, skrupulatnie dobrane, tak co do użyteczności jak i odporności ze względu na wpływy miejscowej gleby i klimatu najodpowiedniejsze rasy drobiu hodowane były; a do tego potrzeba nieodzownie jednolitości planu — zachodzić bowiem może obawa, że prace obu Towarzystw w pewnej okolicy same w sobie dodatnie i pożyteczne, wzajemnie utrudniać a nawet znosić się mogą.

Ażeby temu niebezpieczeństwu na przyszłość zapobiedz, Towarzystwo gospodarskie pragnie rozszerzyć dotychczasową opiekę swoją nad temi Towarzystwami i wskazało tak rządowi jak krajowi potrzebę, aby udzielenie subwencyi od przyjęcia takiego jednolitego planu uczynić zależnem.

Do tego celu nieodzownie okazuje się potrzeba pewnej stałej sumy na ten tak ważny cel któraby służyć mogła na zakładanie i utrzymywanie odpowiednich celowi wylęgarni i kurników wzorowych, zarówno jak i na subwencyonowanie obu Towarzystw chowu drobiu.

Komisya zwraca uwagę Wydziału krajowego na okoliczność, że c. k. Rząd podwyższył Towarzystwu chowu drobiu w Jarosławiu, jedynie tylko pod warunkiem podwyższenia zasiłku krajowego, a że i Towarzystwo rolnicze krakowskie zażądało w petycyi swojej zasiłku w kwocie 1.000 K.

Komisya wnosi, Wysoki Sejm uchwalić raczy:

1. Sejm odsyła petycyę Tow. gosp. galic. Nr. 3277/2345 i oddziału jaworowskiego l. 2944/2105 do Wydziału krajowego poleca Wydziałowi krajowemu porozumieć się z Komisyą roln czą przy Wydziale krajowym i rolniczem w Krakowie, oraz z Towarzystwami chowu drobiu we Lwowie i w Jarosławiu w sprawie podniesienia chowu drobiu.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu przeprowadzić rokowania z c. k. Rządem, w celu podwyższenia zasiłku rządowego na chów drobiu w Galicyi.

Poz. 308/309. Na zakład produkcyi ryb w Oparach
I. rata z 5-lecia . . . . . 1.200 K
i na nadzwyczajne wydatki z powodu rozszerzenia urządzenia w Oparach . . . . 1.250 „ 2.450 K
a zatem tyle ile uchwalono na r. 1903 a o 1.250 K więcej od preliminarza Wydziału krajowego na r. 1902 i wydatku na ten cel w r. 1902.

Uchwałą powyższą załatwi Wysoki Sejm petycyę oddziału rohatyńskiego Tow. gosp. Nr. 3275/2343.

Poz. 310. Towarzystwu rybackiemu w Krakowie . . . . 800 „

B. Na podniesienie innych gałęzi gospodarstwa wiejskiego.

Poz. 311. Towarzystwu dla podniesienia uprawy tytoniu druga rata z trzechlecia . . . . . 6.000 K
i rządowa subwencya (jak rubr. VII. doch. . 2 000 „ 8.000 K

Poz. 312. Na popieranie celów zjednoczonego Towarzystwa dla ogrodnictwa i pszczelnictwa we Lwowie. . . . . 600 „

Pozycyę niniejszą obniżyła Komisya z powodu przyzwolenia w Dziale I. osobnego zasiłku na szkołę ogrodniczą w Wulce Kapitańskiej utrzymywaną dotychczas przez Zjednoczone Towarzystwo dla Ogrodnictwa i Pszczelnictwa.

Poz. 313. Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie (subwencya *zwyczajna*) 1.300 „

Poz. 314. Towarzystwo ogrodnicze w Krakowie na zakupno gruntu IV. rata z 6-lecia od r. 1901 (w myśl uchwały Sejmowej z 24. czerwca 1901) . . . . . 6.000 „

Poz. 315. Subwencye na cele sadownictwa:

a) na kursa sadownictwa w Kołomyi . . . . . 600 „
b) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Olesku . . . 1.000 „
c) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Łańcucie . . 400 „
d) Wydziałowi powiatowemu w Limanowej na utrzymanie instruktora sadownictwa (LW. 56.216/903) . . . . . 1.500 „
e) na utrzymanie szkółki drzew owocowych w Dżurowie . . 600 „
f) na utrzymanie szkółki drzew owocowych Towarzystwa „Selski hospodar“ w Olesku (*nadzwyczajny* wydatek) . . . . . 1.000 „

Poz. 316. Zasiłek dla zakładu sadowniczego pp. Niemczewskich w Okopach (II. rata z 3-lecia) . . . . . 1.000 „

Petycyę Nr. 3016/2166 Spółki ogrodniczo-sadowniczej w Tarnowie raczy Wysoki Sejm odesłać do Wydziału krajowego do zbadania i zdania sprawy na przyszłej sesyi sejmowej.

Tak Komisya kultury krajowej, jak i Komisya budżetowa zastanawiały się nad petycyą galic. Towarzystwa gospodarskiego w sprawie podniesienia ogrodnictwa i sadownictwa i udzielenia zasiłku na ustanowienie posady inspektora sadownictwa przy Tow. gosp. galic.

Komitet Towarzystwa gospodarskiego podniósł w rzeczonej petycyi, że pomimo iż tak Wydział krajowy jak i obydwa Towarzystwa rolnicze rozwinęły na polu poparcia owoców uznania godną działalność, kultura owoców w Galicyi upada, w r. 1901 wynosi ona mniej niż czwartą część produkcyi z lat 1879 do 1888. Pod względem jakości produkcyi na liczne gatunki owoców, niedokładne wykonanie zbiorów sortowanie i pakowanie owoców stały się przyczyną, że jedynie tylko po bardzo niskich cenach kupują owoce z Galicyi na targach świata.

W rozpoczętej akcyi w celu ujednostajnienia produkcyi dąży tak Wydział krajowy jak i obydwa Towarzystwa Gospodarskie do tego, ażeby:

1. Usunąć dyletantyzm z tej gałęzi i amatorstwo sportowe a natomiast wprowadzać produkcyę handlową.
2. Zwalczać liczne odmiany na rzecz kultury kilku odmian najstosowniejszych dla danych warunków.
3. Wykształcić fachowo producentów co do należytego obchodzenia się z drzewami i owocami.
4. Starać się ułatwić i poprawiać zbyt owoców.

Petycya przedłożona przez Komitet zawiera dokładnie określony program akcyi.

Zamierzone przez Komitet czynności wymagać będą intenzywnej działalności i silnego poparcia finansowego, o które Komitet ubiega się u Wysokiego c. k. Rządu, dalej będą wymagać i wszechstronnego moralnego poparcia wszystkich miarodajnych czynników w kraju.

O wydatne poparcie finansowe nie udaje się Towarzystwo do kraju, wiedząc, że ciężkie obecnie przesilenia i klęski elementarne srogo nawiedziły całą ludność, podcinając głęboko siłę podatkową kraju. W jednym tylko kierunku prosi Komitet o subwencyonowanie tego działu swej pracy, gdyż tylko w razie otrzymania na ten cel subwencyi krajowej, będzie mógł uzyskać pomoc c. k. Rządu.

Pracę Towarzystwa utrudnia bardzo brak fachowej, teoretycznie i praktycznie wykształconej siły, by módz samoistnie prowadzić całą działalność, bez zapożyczania się u innych pokrewnych Towarzystw i uciekania się do pomocy osób prywatnych, co zawsze stawia nas w stosunek zależności od dobrej woli osób trzecich.

Dziś nie mają Towarzystwa ani fachowego doradcy w sprawach sadownictwa i pokrewnych, ani nie mogą urządzać w dowolnej chwili wykładów z tej gałęzi gospodarstwa, nie marząc już nawet o tak ważnych rzeczach, jak lustracye sadów w porze stosownej w okolicach, gdzie Towarzystwo urządza kursa, lub porada dla kwestyi zakładania sadów, pielęgnowania ich, zbioru i zbytu owoców. Ta ostatnia kwestya stanie się w latach bliskich pierwszorzędną, gdy zbiory z nowych plantacyi na targ wejdą, i tu nie można zwlekać, lecz koniecznie musi się zawczasu przygotować wszystko.

Teraz pracę biurową załatwiają członkowie Sekcyi sadowniczej, co jednak nie jest na dalszą metę możliwe.

Aby temu zapobiedz, jest tylko jeden sposób, a to utworzyć stałą posadę fachowego inspektora sadownictwa przy Komitecie.

Na ten cel potrzebuje Komitet rocznego stałego zasiłku kraju, bez niego zaś z jednej strony nie otrzymamy subwencyi rządowej, z drugiej zaś będziemy musieli marnować subwencye inne z tego działu i to zarówno bieżące jak i rezultaty pracy dotychczasowej.

Wobec warunków ekonomicznych kraju zredukował Komitet do minimum — do kwoty 1.000 K rocznie.

Komisya gospodarstwa krajowego uchwaliła zalecić powyższe żądania Komisyi budżetowej.

Komisya budżetowa przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujące wnioski do uchwały:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycyę Nr. 3.274/2.342 galic. Tow. gospodarskiego i petycyę Rady oddziału Tow. jaworowskiego l. 2.943/2.104 w sprawie podniesienia sadownictwa odsyła Sejm do Wydziału krajow.

Poz. 317. Dołkowskiemu Henrykowi na produkcyę ziemniaków nasiennych . . . . . 2.000 K

Poz. 318. Na produkcyę nasion traw w stacyi doświadczalnej dla kultury torfów w dobrach Wysockich (pow. Jarosław) . . . 1.000 „

Tak Komisya gospodarstwa krajowego, jak i Komisya budżetowa, zastanawiały się nad petycyą Towarzystwa rolniczego w Nowym Targu o subwencyę 1000 K na skład paszy l. 2.060/1362.

Na treść tej petycyi należy zwrócić szczególną uwagę.

Faktem jest, iż usiłowania hodowlane w górskich okolicach, a szczególnie w powiecie Nowotarskim, natrafiają na niezwyciężone przeszkody w tym kierunku, iż przy obfitości paszy letniej ludność rolnicza trzyma za dużo bydła rogatego, dla którego nie rozporządza odpowiednią ilością paszy w sezonie zimowym, który jest znacznie dłuższym, aniżeli sezon letni. —

Powstrzymywanie ludności od utrzymywania w lecie większej ilości bydła nie tylko jest bezskutecznem ale poniekąd mogłoby być szkodliwem.

Niekorzystne stosunki przyrody, ubogie jałowe grunta i niekorzystny klimat, są przyczyną, iż jedynymi płodami, które mogą wchodzić w racyonalną gospodarkę rolną są w tych okolicach w pierwszym rzędzie ziemniaki, owies i rośliny pastewne w rzadszych wypadkach żyto i jęczmień.

Z tych płodów nic nie mogą tamtejsi gospodarze sprzedawać, bo tyle się im nawet nie urodzi, by dla nich samych wystarczyło a z drugiej strony trudnem jest racyonalne gospodarstwo na roli, gdy ma się tak ograniczony wybór płodów.

Z konieczności więc trzymać muszą tyle bydła, aby rozporządzalną paszę skarmić w lecie, wtedy, gdy ma się ułatwiony i to bardzo korzystny zbyt na produkta mleczarskie dla „letników".

Po tym sezonie następuje redukcya stanu bydła, raz, że paszy zimowej niema, a niema jej dlatego, bo nie opłaci się wobec wysokich kosztów robocizny przygotowywać paszy suchej dla bydła, od którego produkta w zimie mają zbyt utrudniony i nieuregulowany, a powtóre dlatego, że przeważna część obszarów pastewnych są to pastwiska, z których trudno paszę zimową przygotować.

Nadmierne więc trzymanie bydła w lecie jest w tych okolicach koniecznością, w przeciwnym razie pastwiska byłyby niewyzyskane.

Należy się więc z tą koniecznością liczyć i dlatego chcąc uchronić ludność od strat materyalnych, będących rezultatem masowego wysprzedawania w jesieni bydła, musi się przyjść ludności z pomocą i ułatwić jej nabycie za możliwie niskie ceny potrzebnej paszy, tem więcej, iż silny brak paszy z powodu tegorocznej klęski deszczowej dotkliwie już obecnie daje się w powiecie Nowotarskim uczuwać i to też skłoniło Wydział tamtejszego Towarzystwa rolniczego do natychmiastowego rozpoczęcia budowy składu w tej nadziei, iż czynniki miarodajne przyjdą z wydatną pomocą, aby bezradną ludność włościańską uchronić od upadku ekonomicznego a z drugiej strony przyczyni się do rozwoju racyonalnej hodowli.

Komisya gospodarstwa krajowego zalecała Komisyi budżetowej wstawienie na cel powyższy kwoty 1.000 K do preliminarza budżetu na rok 1904, Komisya budżetowa jednak nie zgodziła się na powyższy wniosek, uchwaliła natomiast przedłożyć Wysokiemu Sejmowi następujący wniosek:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Sejm odsyła petycyę Towarzystwa rolniczego w Nowym Targu o subwencyę 1000 K na skład paszy l. 2060/1362 do Wydziału krajowego do uwzględnienia z funduszów przeznaczonych na zapomogi z powodu klęsk elementarnych

Poz. 318 a). Na obesłanie wystawy gorzelnianej w Wiedniu, do dyspozycyi Wydziału krajowego . . . . . 2.000 K

Uchwałą powyższą załatwi Wysoki Sejm petycyę Komitetu Towarzystwa rolniczego w Krakowie l. 3078/2209 o udzielenie subwencyi 5.000 K na obesłanie wystawy spirytusowej w Wiedniu.

Kończąc niniejsze sprawozdania zwrócić należy uwagę na okoliczność, że wywody fachowe w niniejszem sprawozdaniu zawarte, były także przedmiotem rozwagi Komisyi gospodarstwa krajowego, z którą referent Komisyi budżetowej z polecenia tejże komisyi się porozumiewał.

Wnioski zalecone Komisyi budżetowej przez komisyę gospodarstwa krajowego domagały się podwyższenia wydatków w dziale III. i IV. o 102.300 K.

Komisya budżetowa przyzwoliła na podwyższenie wydatków jedynie tylko o 42.750 K ponad preliminarz Wydziału krajowego.

Wnioski komisyi budżetowej są przeto niższe od wniosków przez komisyę gospodarstwa krajowego zaleconych o . 59.550 K

Według wniosków Wydziału krajowego wydatki działu III. i IV. na ogólne i poszczególne cele rolnictwa miały wynosić . . . . . 307.736 K

Według wniosku Komisyi wynosić będą . . . 350.486 „
czyli o . . . . . 42.750 K
więcej od preliminarza Wydziału krajowego a o . 39.964 „
więcej od wniosków komisyi na r. 1903.

Zastępca przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
A. Lubomirski.

Ł. Związkowa Drukarnia we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1904.

Sprawozdanie

komisyi budżetowej

o krajowym składzie publicznym w Krakowie.

Rubryka X. poz. 294 wydatków.

Rubryka VII. poz. 54 dochodów.

Sprawozdawca poseł Milewski.

Preliminarz Wydziału uzasadnia zniżkę wydatków o 1.422 K., zniżkę dochodów o 2.700 K.. pozostająca nadwyżka czyni 674 K., o 1.278 K. mniej niż na r. 1903.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			Koron	
		WYDATKI.		
I.		**Koszta zarządu i służby.**		
	1	Dyrektor	3.000	—
	2	Likwidator	2.400	—
	3	Buchalter	1.500	—
	4a	Praktykant	720	—
	4b	Dyurnista	450	—
	5	Magazynier	2.000	—
	6	Woźny	940	—
	7	Odźwierny	580	—
	8	Stróż	600	—
		Suma rubryki I.	12.190	—
II		**Koszta administracyi.**		
	9	Podatki:		
		a) zarobkowy	425	—
		b) czynszowy	1.725	—
		c) należytość ekwiwalentowa IV. rata	1.281	—
	10	Utrzymanie zabudowań i urządzeń:		
		a) budynków administracyjnych	150	—
		b) magazynów zbożowych	1.300	—
	11	Zabezpieczenie:		
		a) budynków od ognia	400	—
		b) robotników od wypadków i w kasie chorych	325	—
	12	Potrzeby kancelaryjne:		
		a) ogłoszenia i dzienniki	65	—
		b) księgi i druki	340	—
		c) telefon	100	—
		d) rozmaite kancelaryjne	245	—
	13	Opał i światło	695	—
	14	Opłata drogi dojazdowej	300	—
	15	Remuneracye	1.700	—
		Suma rubryki II.	9.051	—
		Do przeniesienia	21.241	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904 zwyczajne	Wniosek na rok 1904 nadzwyczajne
			Korony	
		Z przeniesienia .	21.241	—
III.		**Ekspozytura cłowa.**		
	16	Ryczałt c. k. Skarbowi Państwa . .	600	—
IV.		**Koszta manipulacyi zbożowej.**		
	17	Robocizna	9.300	—
	18	Szpagat, wory	360	—
	19	Asekuracya	700	—
	20	Stemple i porta	700	—
	21	Rozmaite	75	—
		Suma rubryki IV. .	11.135	—
V.	22	**Odsetki od dotacyi**	200	—
		Suma wydatków .	33.176	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
		DOCHODY.		
I.	1	**Składowe od zboża i towarów** . .	14.000	—
II.		**Manipulacye przy zbożu, względnie towarach.**		
	2	Dostawa wagonów	1 580	—
	3	Ekspedycya	150	—
	4	Wyładowanie	4.000	—
	5	Załadowanie	3.000	—
	6	Asekuracya	1.160	—
	7	Stemple i porta	1.160	—
	8	Odsetki	1.200	—
	9	Rozmaite:		
		a) czyszczenie i wietrzenie . .	5.100	—
		b) załatwianie formalności cłowych .	1.000	—
		c) wypożyczanie worów . . .	550	—
		d) szpagat	450	—
		e) zawiadomienia odbiorcze . .	500	—
		Suma rubryki II. .	19.850	—
		Suma dochodów	33 850	—
		W porównaniu z wydatkami	33.176	—
		Nadwyżka dochodów .	674	—

Komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

powyższy preliminarz Składu publicznego w Krakowie i wstawić wydatki w kwocie 33.176 K. do Rubr. X. poz. 294 wydatków, dochody w kwocie 33.850 K. do Rubr. VII. poz. 54 dochodów funduszu krajowego.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

Milewski.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na rok 1904.

Rubr. X. poz. 319—325 wydatków.

Sprawozdawca poseł Skałkowski.

Dział V.

Organizacya spółek kredytowych wśród ludności rolniczej

W poz. 319. Zgodnie z preliminarzem Wydziału kraj. wnosi Komisya wstawić w tej pozycyi, na podstawie uchwały sejmowej z 16. września 1899 tytułem VI. raty na utworzenie funduszu pożyczkowego dla spółek oszczędności i pożyczek . 40.000 K.

W poz. 320. Na koszta zakładania spółek oszczędności i pożyczek, biuro patronatu i kursa dla funkcyonaryuszy spółek — wnosi Wydział krajowy zamiast kwoty na rok 1903 preliminowanej 68.091 K. więcej o 18.580 K., a to z powodu zmiany etatu biura patronatu spółek, proponowanej sprawozdaniem osobnem z 29. sierpnia 1903 L. 55.201. które uchwałą sejmową z 30. września 1903 L. 2.506 komisyi budżetowej do załatwienia przekazanem zostało.

W tem sprawozdaniu Wydział krajowy stawia wniosek na systemizowanie trzech nowych posad w biurze patronatu t. j. lustratora, korespondenta i praktykanta ra-

chunkowego, uzasadniając ten wniosek znacznem powiększeniem czynności patronatu, wskutek rozwoju akcyi na polu zakładania spółek kredytowych.

Zarazem wnosi Wydział krajowy na przyjęcie do biura Patronatu trzech funkcyonaryuszy niestałych, t. j. lustratora. protokolanta i pisarza.

Komisya uznaje sprawozdanie Wydziału jako uzasadnione, i przedkłada wnioski następujące:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. W etacie biura Patronatu Wydziału krajowego dla spółek oszczędności i pożyczek ustanawia się od 1. stycznia 1904.

1. posadę lustratora z płacą stałą 2.600 K. dodatkiem aktywalnym 400 K. i prawem do trzech pięcioleci po 400 K. rocznie;

2. posadę korespondenta z płacą stałą 2.400 K. dodatkiem aktywalnym 600 K. i prawem do trzech pięcioleci po 400 K. rocznie;

3. posadę praktykanta rachunkowego z płacą stałą 1.200 K., dodatkiem aktywalnym 240 K. i prawem do trzech pięcioleci po 200 K. rocznie;

4. do powyższych posad zastosowane będą postanowienia statutu emerytalnego z dnia 15. lutego 1898 o emeryturze, pensyi wdowiej, pensyi sierocińskiej i dodatku na wychowanie dzieci.

II. Wydział krajowy upoważniony jest przyjąć do 1. stycznia 1904 do biura Patronatu spółek oszczędności i pożyczek trzech funkcyonaryuszy niestałych:

lustratora	*z płacą roczną*	*2.400*	*K.*
protokolanta	„ „	*720*	„
pisarza	„ „	*720*	„

Odnośnie do tych wniosków komisya budżetowa wstawia, zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego, w poz. 320 na koszta zakładania spółek, biuro patronatu, lustracye i kursa praktyczne następujące kwoty:

a) utrzymanie biura	24.246	K.	
b) lustracye i kursa praktyczne . .	23.425	„	
c) wydawnictwa	15.000	„	
d) zasiłki dla nowych spółek . . .	24.000	„	
suma pozycyi 320			86.671 K.

Dział VI.

Zapobieganie rolniczym klęskom elementarnym i łagodzenie ich skutków.

W pos. 321. koszta strzeżenia granic kraju w razie wybuchu zarazy na bydło . . . . . — K.

i w poz. 322. na tępienie myszy polnych . . . . . — K.
komisya żadnych kwot nie wstawia, gdyż co do pierwszej wydatek ten od kilku lat nie był efektuowany, a co do drugiej preliminarz Wydziału żadnej kwoty nie obejmował.

w poz. 323. wstawia Komisya odsetki od pożyczek, zaciągniętych przez W*działy powiatowe dla ludności, dotkniętej elementarnemi klęskami w r. 1899 — w myśl uchwały sejmowej z 30. grudnia 1899 rata V. . . . . 4.152 „

w poz. 324. wstawia Komisya tytułem odsetek od zaciągniętych przez Wydziały powiatowe pożyczek dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w r. 1900 — w myśl uchwały sejmowej z dnia 21. grudnia 1900 . . . . . 4.126 K.

w poz. 325. tytułem odsetek od pożyczki 700.000 K. zaciągnąć się mającej w myśl osobnego sprawozdania komisyi budżetowej dla ludności dotkniętej klęskami elementarnemi w roku 1903. . . . . 28.000 K
zamiast preliminowanej przez Wydział kraj. na oprocentowanie i umorzenie pożyczki 300.000 K. kwoty 42.000 K.

We Lwowie 28. października 1903.

Zast. przewodniczącego
Badeni.

Sprawozdawca
Skałkowski.

Zrukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na r. 1904.

Rubryka XI. poz. 326--333. wyd.

Na cele górnictwa.

Sprawozdawca poseł Loewenstein.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego i z uzasadnieniem zawartem w jego sprawozdaniu Komisya budżetowa wnosi:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1903 zwyczajne	Wniosek na rok 1903 nadzwyczajne
			Korony	
XI.		**Górnictwo.**		
	326	Remuneracya referenta spraw górniczych przy Wydziale krajowym . .	3.328	—
	327	Na badania kraju w celu zestawienia użytecznych kopalin i popularnego opisu ich występowania	5.000	—
	327a	Subwencya na wycieczki międzynarodowego kongresu geologicznego po Galicyi i polskie publikacye prac tegoż kongresu, dotyczących Galicyi .	—	—
	328	Utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . .	17.788	16.700
	329	Na stacyę doświadczalną produktów naftowych	3.400	—
	330	Na nagrody konkursowe za prace z dziedziny technologii nafty i wosku ziemnego	600	—
	331	Na zbieranie i ogłaszanie dat statystycznych o produkcyi i handlu nafty i wosku ziemnego	1.000	—
	332	Stypendya dla górników i uczniów praktycznych szkół wiertniczych i akademij górniczych	5.000	—
	333	Na potrzeby muzeum górnictwa nafty i wosku ziemnego w c. k. szkole politechnicznej we Lwowie . . .	300	—
		Razem . .	37.416	16.700
		Suma zwyczajnych i nadzwyczajnych wydatków rubryki XI. . .	54.116	

Odnośnie do pozycyi 328 wyraża komisya budżetowa życzenie by zarząd szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu utrzymywał możliwie dokładną ewidencyę, co do dalszego zatrudnienia uczniów, którzy naukę w tej szkole ukończyli i dotyczące wykazy Wydziałowi krajowemu wraz z rocznem sprawozdaniem przedkładał.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Loewenstein.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp

Budżet krajowy na r. 1904.

Rubryka XII. poz. 334—473a) wydatków.

Przemysł i rękodzieła.

Sprawozdawca p. Małachowski.

W tej rubryce preliminuje Wydział krajowy łączną sumę wydatku w kwocie . . . . . 618.296 K.
W porównaniu z wynikłością r. 1902 w sumie . . . . 520.332 „
przedstawia się zwiększenie wydatku o sumę . . . . 97.964 K.

Porównując zaś tę samą cyfrę . . . . . 618.296 K.
z cyfrą proponowaną w tej rubryce przez Komisyę budżetową na rok 1903 . 452.996 „
przedstawia się zwiększenie wydatku na r. 1904 o sumę . 165.300 K.

Na to zwiększenie wydatku składa się w pierwszym rzędzie suma 100.000 K. w pozycyi 469 wstawiona jako pierwsza rata uzupełnienia funduszu przemysłowego do sumy 5,000.000 K. proponowana przez Wydział krajowy oddzielnem sprawozdaniem z d. 12. września 1903 LW. 81.582/903.

Komisya budżetowa zbadawszy motywa Wydziału krajowego w powyższem nader ściśle i wyczerpująco przedstawione, uznaje w zupełności słuszność tych motywów, uznaje konieczność znacznego powiększenia dotacyi krajowego funduszu przemysłowego.

Oprócz tego nadzwyczajnego wydatku 100.000 K. preliminuje Wydział krajowy na całoroczne utrzymanie szkoły rzemiosł w Drohowyżu więcej o 16.000 K. na budowę szkoły mechanicznej w Tarnopolu 15.000 K., na budowę internatu w Rakszawie 10.000 K., na budowę szkoły koszykarskiej w Rudkach 5.000 K. i na pokrycie reszty kosztów budowy szkoły stolarskiej w Kalwaryi więcej o 7.000 K.

Wszystkie te pozycye zwiększające wydatki na r. 1904 są wyczerpująco uzasadnione motywami przytoczonemi, bądź to w uwagach Wydziału krajowego w preliminarzu przy dotyczących pozycyach, bądź też w sprawozdaniach Wydziału krajowego z 9. września 1903 LW. 81.021/903 z czynności w zakresie przemysłu krajowego i z 12. września 1903 r. w przedmiocie powiększenia funduszu przemysłowego.

Z tych powodów przyjmuje Komisya budżetowa wszystkie pozycye wydatków rubryki XII. zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego.

Przy sposobności proponowania preliminarza rubryki XII. na r. 1904 Komisya budżetowa uważa za swój obowiązek uczynić następujące uwagi.

Odnośnie do poz. 460. Uchwalając preliminarz budżetu na r. 1903 Komisya budżetowa czuła się spowodowaną skreślić z tej rubryki kwotę 5.000 K. z powodu że w r. 1903 nie było możliwem wprowadzić w życie krajową szkołę stolarstwa w Tarnopolu. Przyczyna zaś tej zwłoki tkwi w tem, że dotychczas c. k. rząd nie zatwierdził uchwały tamtejszej kasy oszczędności, która część zysków przeznacza na fundowanie tego zakładu, a od ofiarności tej zawisł byt zakładu.

Gdy ten stan rzeczy trwa od r. 1899 i starania Wydziału krajowego nie odnoszą skutku, należy przedstawić Wysokiemu Sejmowi rezolucyę z wezwaniem do Rządu, by bezzwłocznie załatwił wnioski tarnopolskiej kasy oszczędności co do przeznaczenia części zysków na rzecz krajowej szkoły stolarstwa w Tarnopolu.

Ze sprawozdania Wydziału krajowego z 9. września 1903 L. W. 81.021/903 o czynnościach w zakresie przemysłu krajowego, dowiadujemy się z ubolewaniem, że kwestya ścisłego oznaczenia zobowiązań rządowych co do spółudziału skarbu państwa w kosztach utrzymania uzupełniających szkół przemysłowych — dotąd nie jest uregulowaną.

Przy rozprawach nad rubr. XVI. wydatków budżetu krajowego na r. 1902, a w szczególności przy rozprawie nad pozycyą „szkoły przemysłowe uzupełniające“ powziął Wysoki Sejm dnia 12 lipca 1902 następującą uchwałę:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby ponownie zwrócił się do władzy rządowej z przedstawieniem co do obniżania dotacyi ze skarbu państwa na utrzymanie uzupełniających szkół przemysłowych i zażądał jak najenergiczniej dopełnienia zobowiązań rządowych.

Na wypadek, gdyby te kroki znowu nie dały pożądanego rezultatu, przedłoży Wydział krajowy na najbliższej sesyi sejmowej dalsze wnioski w tej sprawie“.

Uchwałę tę zakomunikował Wydział krajowy c. k. Radzie szkolnej krajowej a powołując się na swe dawniejsze w tym przedmiocie przedstawienia upraszał ponownie o wyjednanie u c. k. Ministerstwa oświaty oświadczenia, iż bezwarunkowo zabezpieczy w przyszłości dla każdej szkoły przemysłowej uzupełniającej subwencyę państwową w wysokości $^1/_3$ części ogólnych kosztów jej utrzymania.

Zarazem nadmienił Wydział krajowy, że mając w uchwale Wysokiego Sejmu z dnia 5. maja 1900 dyrektywę co do reorganizowania szkół przemysłowych uzupełniających na podstawie normalnego statutu, nie mógłby do tej reorganizacyi przystąpić nie mając wymaganego przez Wysoki Sejm zabezpieczenia dla każdej z tych szkół subwencyi państwowej w wysokości $^1/_3$ ogólnych kosztów.

W piśmie z d. 17. czerwca 1903 L. 16.523 odpowiedziała c. k. Rada szkolna krajowa, że poparła ponownie usilnie nasze żądania, że jednak c. k. Ministerstwo oświaty nie dało się nakłonić do wyraźnego oświadczenia, iż każdej szkole przemysłowej uzupełniającej zabezpieczy $^1/_3$ część ogólnych kosztów. Pomijając bowiem trudności budżetowe natury technicznej, pochodzące stąd, że niepodobna z całą dokładnością oznaczyć cyfrowo potrzeb danej szkoły już w tym czasie, w którym się zazwyczaj układa preliminarz państwowego budżetu na rok przyszły, zdaniem c. k. Ministerstwa, przemawia za stanowiskiem, jakie Rząd w tej sprawie zajmować musi, jeszcze wzgląd następujący: § 3. normalnego statutu dla tych szkół stanowi wprawdzie o utrzymaniu szkoły, na które rząd łoży pospołu z innemi czynnikami, nie oznacza wszakże procentowo świadczeń, przypadających na poszczególne czynniki, a tem samem i na c. k. Ministerstwo oświaty. Wobec tego zaś Ministerstwo uważało subwencye swoje na rzecz tych szkół zawsze jako świadczenia dobrowolne i tej zasady przestrzegać będzie nadal aż do czasu wydania normy w drodze ustawodawczej.

Wobec tego okazuje się konieczna potrzeba, ażeby Wydział krajowy zastanowił się ponownie nad tą sprawą i obmyślił środki, których chwycić by się należało, ażeby zmusić władze rządowe nie tylko do ścisłego przestrzegania, by rząd $^1/_3$ część kosztów tych uiszczał, ale i do formalnego przyjęcia tego zobowiązania w należytej formie prawnej.

W sprawie tej proponuje zatem Komisya budżetowa odpowiednią rezolucyę.

Do rubryki XII. weszły do Wysokiego Sejmu następujące petycye i podania:

1. Petycya z d. 30. grudnia 1902 l. 1.801 żeńskiej Spółki przemysłowej „Trud“ we Lwowie, która założyła szkołę kroju i szycia i utrzymuje własny internat, w którym kształci się obecnie 10 dziewcząt ruskich.

2. Petycya z d. 14. września 1903 l. 1.863 Anny Zajączkowskiej, uczennicy szkoły artystyczno przemysłowej w Monachium o zasiłek na dalsze kształcenie.

3. Pismo Wydziału krajowego wniesione 14. września 1903 l. 1.867 popierające petycyę Franciszka Daniszewskiego nauczyciela rysunków w szkole tkackiej w Krośnie o zaliczkę 3.000 K.

4. Petycya z d. 18. września 1903 l. 2.296 Zygmunta Kisielewskiego, zecera o pożyczkę 10.000 K. na otwarcie drukarni.

5. Petycya zarządu Muzeum przemysłowego we Lwowie z d. 19. września 1903 l. 2.436 o podwyższenie rocznej dotacyi.

6. Petycya Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie l. 3.069 o subwencyę 4.809 K. rocznie na cele rewizyi stowarzyszeń z szczególnem uwzględnieniem spółek przemysłowo-wytwórczych.

7. Petycyę »Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie« l. 2.888 o przyznanie subwencyi na przeciąg lat sześciu w kwocie rocznej 40.000 K.

Komisya budżetowa wnosi:

Petycye 1, 2 i 4 Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Petycya 3. załatwioną jest przez przyjęcie pozycyi 463 budżetu na r. 1903

Co do petycyi 5. Komisya budżetowa nie ma w tej chwili żadnego substratu do zbadania i ocenienia, czy i o ile przeniesienie Muzeum do nowego budynku zwiększy wydatki zarządu, jakkolwiek zaprzeczyć się nie da, że zwiększenie to jest prowdopodobnem. Dlatego Komisya budżetowa wnosi petycyę Zarządu muzeum przemysłowego we Lwowie odstąpić Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosku przy sposobności preliminarza budżetu krajowego na r. 1905.

Petycya 6. Petycya ta zasługuje niewątpliwie na rozpatrzenie. Jeżeli stowarzyszenia zarobkowe i gospodarcze pomyślnie się rozwijają, jeżeli oddają społeczeństwu coraz większe usługi to przeważną część zasługi w tej mierze przyznać trzeba temu związkowi stowarzyszeń zarobkowych i gospoparczych, który od 30 prawie lat czuwa nad ich prawidłowym rozwojem, kontroluje ich działalność, udziela cennych fachowych rad, zapobiega nadużyciom i błędom i wkracza w czas tam, gdzie brak takiej fachowej pomocy i kontroli mógłby snadnie nieraz wprowadzić akcyę pożytecznej instytucyi na manowce.

Jeżeli kredytowe stowarzyszenia takiej pomocy i kontroli potrzebują i pożytek z tego odnoszą, to wątpić nie można, że tego rodzaju lustracye także i dla spółek przemysłowo-wytwórczych będą nader pożyteczne. Nie jest komisyi budżetowej wiadomem, czy Wydział krajowy dysponuje siłami specyalnemi tak fachowemi iżby powyższe zadania wobec spółek przemysłowo-wytwórczych spełnić mogły w całej pełni, faktem zaś jest, że Związek stowarzyszeń siły takie posiada i z grona swoich funkcyonaryuszy ciągle je wytwarza.

Rozważyć też należy, że skoro niektóre z tych spółek, należąc do Związku stowarzyszeń, podlegają jego kontroli, czy i w jaki sposób możnaby tę kontrolę skupić w jednym fachowym organie i jak uniknąć szkodliwej ewentualności iż jedno i to samo stowarzyszenie mogłoby z dwóch stron otrzymywać sprzeczne polecenia i wskazówki.

Z tych powodów Komisya budżetowa sądzi zatem, iż koniecznem jest należycie zorganizować lustracyę w mowie będącą która zapobiegnie wyż wymienionej szkodliwej ewentualności sprzecznych wskazówek, przyczyni się znakomicie do rozwoju spółek, nada im jednolity fachowy kierunek i ochroni je od strat powodowanych brakiem kontroli i fachowych wskazówek, a tem samem ochroni także i krajowy fundusz przemysłowy od ewentualnych strat. Komisya budżetowa jednak, ze względu, że petycya w tej sprawie Związku stowarzyszeń dopiero 12. października 1903 r. została wniesioną, nie jest w stanie w tej chwili ocenić czy i o ile jest wskazanem pewną część agend kontrolnych Wydziału krajowego odpowiedzialnego Sejmowi, powierzyć organom Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Nie może więc tego zdecydować bez opinii Wydziału krajowego i bez określenia ścisłych norm i warunków, pod któremi Związek stowarzyszeń lustracyi takich miałby się podjąć. Uznając więc w zasadzie konieczność takich fachowych lustracyi komisya budżetowa wnosi wstawić na cele lustracyi takiej ryczałt w sumie 4.800 K. do rozporządzalności Wydziału krajowego, który zbadawszy dokładnie sprawę

i przeprowadziwszy ewentualnie rokowania ze Związkiem stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych zdecyduje w jakiej formie lustracya taka winna być zorganizowaną i o ile będzie wskazanem powołać do współdziałania w tej ważnej czynności Związek stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie.

Petycya 7. Petycya ta rozpatrzoną została przez Komisyę przemysłową i Komisya budżetowa na podstawie motywów przytoczonych w sprawozdaniu tejże Komisyi, wstawia dla kraj. Związku przemysłowego, celem dopomożenia do spełnienia wyszczególnionych w petycyi zadań, do poz. 473 subwencyę nadzwyczajną w kwocie 15.000 K. i zarazem Komisya budżetowa wnosi rezolucyę upoważniającą Wydział krajowy po zbadaniu użyteczności i potrzeb kraj. Związku przemysłowego, do wstawiania na przyszłe lata odpowiedniego podwyższenia subwencyi.

Preliminowana więc przez Wydział krajowy suma . . . . . 618.296 K.
zwiększy się zatem o

a) subwencyę na cele lustracyi spółek przemysłowo-wytwórczych w kwocie . . . . . 4.800 »

b) o subwencyę nadzwyczajną dla kraj Związku przemysłowego w kwocie . . . . . 15.000 »

i wynosić będzie . 638.096 K.

Wobec tego komisya budżetowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić

I. rubr. XII. wydatkow na rok 1904 jak następuje:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XII.		**Wydatki na podniesienie rękodzielnictwa i przemysłu.**		
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające.		
	334	W Białej	1.830	
	335	„ Bochni	1.069	
	336	„ Brodach	947	
	337	„ Brzeżanach	1.035	—
	338	„ Buczaczu	1.000	—
	339	„ Chrzanowie	929	
	340	„ Drohobyczu	1.890	—
	341	„ Gorlicach	1.046	—
	342	„ Jarosławiu	1.210	—
	343	„ Jaśle	1.085	—
	344	„ Kałuszu	1.196	—
	345	„ Kętach	800	—
	346	„ Kołomyi I.	1.070	—
	347	„ „ II.	1.172	—
	348	„ Krakowie na Kleparzu . . .	2.372	—
	349	„ „ w Ogrodzie angielskim .	1.372	—
	350	„ „ na Smoleńsku . . .	1.352	—
	351	„ „ „ Kazimierzu . . .	1.372	—
	352	„ „ „ Dajworze . . .	1.470	—
	353	„ Krośnie	1.316	—
		Do przeniesienia .	25.533	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XII.		Z przeniesienia .	25.533	–
	354	We Lwowie im. św. Anny . . .	1.954	—
	355	„ „ „ „ Antoniego . .	1.584	—
	356	„ „ „ Czackiego . . .	1.603	—
	357	„ „ „ Elżbiety . . .	954	—
	358	„ „ „ Konarskiego . . .	1.329	—
	359	„ „ „ św. Marcina . . .	1.584	—
	360	„ „ „ Mickiewicza . . .	1.290	—
	361	„ „ „ Piramowicza . . .	954	—
	362	„ „ „ Staszica	1.610	
	363	„ „ „ Bernsteina (izraelicka) .	1.000	—
	364	W Łańcucie	947	—
	365	„ Myślenicach	839	—
	366	„ Nowym Sączu	1.550	—
	367	„ Nowym Targu	1.174	—
	368	„ Podgórzu	977	—
	369	„ Przemyślu I. w śródmieściu . .	1.137	—
	370	„ „ II. na przedmieściu lwowsk.	1.234	—
	371	„ Rzeszowie	1.300	—
	372	„ Samborze	1.467	—
	373	„ Sanoku	1.151	—
	374	„ Sądowej Wiszni	1.360	—
	375	„ Stanisławowie	2.430	—
	376	„ Starym Samborze	800	—
	377	„ Starym Sączu	891	—
	378	„ Stryju	1.110	—
	379	„ Tarnopolu	842	—
	380	„ Tarnowie	1.770	—
	381	„ Tarnobrzegu	815	
	382	„ Trembowli	800	—
	383	„ Turce	800	—
	384	„ Wadowicach	968	—
	385	„ Wieliczce	1.190	—
	386	„ Złoczowie	1.145	
	387	„ Żółkwi	874	—
	388	„ Żywcu	1.210	—
	389	Na uzupełnienie przyborów i na druki administracyjne dla szkół . . .	1.200	—
	390	Na nagrody za najlepsze rysunki zawodowe uczniów II. klasy przemysłowej .	1.200	—
	391	Na nowo założyć się mające szkoły w r. 1904	1.000	
	392	Na wykonanie w kraju wzorów i modeli dla szkół	—	2.400
		Razem . . .	71.576	2.400
		II. Szkoły zawodowe i warsztaty naukowe		
		A) Dla wyrobów z drzewa i łoziny.		
	393	Szkoła koszykarska w Czerwonej Woli .	2.400	—
	394	„ „ „ Rudkach:		—
		a) na utrzymanie	1.002	—
		Do przeniesienia .	3.402	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XII.		Z przeniesienia .	3.402	—
		b) na budowę, zasiłek Wydziałowi powiatowemu	—	5.000
	395	Kraj. szkoła koszykarska w Dynowie .	580	600
	396	„ „ „ „ Dżurowie .	850	350
	397	„ „ „ „ Jurkowie .	410	600
	398	„ „ „ „ Leżajsku .	892	400
	399	„ „ „ „ Niżniowie .	1.370	—
	400	„ „ „ „ Siedlcu . .	440	600
	401	„ „ „ „ Warzycach (dawniej w Skołyszynie) . . .	1.660	600
	402	„ szkoła koszykarska w Wielowsi .	862	350
	403	„ „ „ „ Wojsławiu .	860	—
	404	„ „ „ „ Zatorze . .	1.040	—
	405	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Albigowej	600	—
	406	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Bilince	800	—
	407	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Milczycach	600	—
	408	Subwencya dla szkoły koszykarskiej w Żurawnie	840	—
	409	Kraj. nauk. warsztat kołodziejski w Grybowie:		
		a) na utrzymanie	2.980	—
		b) na budowę I. rata 4½% pożyczki komun. 45.000 K. na 33 lat . .	—	1.350
	410	Kraj. nauk. warsztat kołodziejski w Grzymałowie	3.180	—
	411	Krajowa szkoła kołodziejska i ciesielska w Kamionce strumiłowej . . .	11.900	—
	412	Kraj. nauk. warsztat kołodziejski w Tłumaczu	5.720	1.500
	413	Kraj. szkoła stolarska w Stanisławowie na utrzymanie	6.530	1.400
	414	Kraj. szkoła stolarska w Kalwaryi:		
		a) na utrzymanie	8.070	—
		b) reszta kosztów budowy . . .	—	17.000
	415	Krajowy warstat naukowy, dla wyrobu zabawek w Jaworowie:		
		a) na utrzymanie	2.660	2.000
		b) na budowę II. rata 4½% pożyczki komun. 56.000 K. na 33 lat .	—	1.680
	416	Kursa rysunkowe dla instruktorów koszykarskich	—	2.500
		Razem . .	56.246	35.930

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XII.		*B) Dla wyrobów garncarskich.*		
	417	Kraj. szkoła garncarska w Kołomyi . .	9.290	—
	418	„ kursa dla przemysłu keramicznego w Podgórzu	8.178	400
	419	Subwencya dla pracowni garncarskiej w Toustem	800	—
		Razem . .	18.268	400
		C) Dla wyrobów ze skóry.		
	420	Kraj. warsztat szewski w Witkowie . .	4.542	—
	421	„ „ „ „ Starym Sączu .	4.136	—
	422	„ szkoła szewska w Dobczycach . .	2.890	—
		Razem . .	11.568	—
		D) Dla wyrobów tkackich.		
	423	Krajowa szkoła tkacka w Krośnie . .	10.104	—
	424	Kraj. naukow. warsztat tkacki w Glinianach .	2.946	—
	425	„ „ „ „ „ Gorlicach .	740	—
	426	„ „ „ „ „ Korczynie .	2.800	—
	427	„ „ „ „ „ Kosowie .	3.360	—
	428	„ „ „ „ „ Łańcucie		
		a) na utrzymanie	2.210	—
		b) na budowę szkoły II. rata . .	—	5.000
	429	Krajowy naukowy warsztat tkacki w Rychwałdzie	2.830	—
	430	Krajowy naukowy warsztat tkacki w Wilamowicach	1.540	—
	431	Subwencya dla produkcyjnego warsztatu tkackiego w Budzanowie . . .	880	—
	432	Krajowa szkoła sukiennicza w Rakszawie:		
		a) na utrzymanie	12.180	1.400
		b) na budowę internatu . . .	—	10.000
		Razem . .	39.590	16.400
		E) Dla wyrobów powroźniczych		
	433	Subwencya dla pracowni powroźniczej w Stryju	600	—
		F) Dla wyrobów koronkarskich i haftu.		
	434	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Kańczudze	1.722	—
	435	Kraj. szkoła koronkarska w Zakopanem .	5.040	—
	436	„ „ „ Bobowej .	600	—
	437	Subwencya dla szkoły koronkarskiej w Jaworowie	1.200	—
	438	Kraj. szkoła hafciarska w Makowie . .	1.924	—
	439	Subwencya dla szkoły koronkarskiej u SS. Miłosierdzia w Przeworsku . . .	600	—
		Razem . .	11.086	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Zwyczajne	Nadzwyczajne
			Korony	
XII.		*G) Dla wyrobów kapeluszniczych* .		
	440	Subwencya na budowę warsztatu kapeluszniczego w Myślenicach, I. półroczna rata 4 1/2 % pożyczki komunalnej 60.000 K. na 33 lat . .	—	1.800
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych.		
	441	Szkoła rzemieślnicza dla kobiet w Krakowie	2.000	—
	442	Szkoła przemysłu artystycznego dla kobiet w Krakowie	600	—
	443	Szkoła robót utrzymywana przez Towarzystwo „Pracy kobiet“ we Lwowie .	1.400	—
	444	Szkoła specyalna robót kobiecych PP. Benedyktynek w Przemyślu . . .	840	—
	445	Towarzystwo „Pracy kobiet“ w Kołomyi .	1.600	—
		Razem . .	6.440	—
		I) C. k. Szkoły fachowo-przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego.		
	446	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Kołomyi	2.200	—
	447	C. k. szkoła dla przemysłu drzewnego w Zakopanem	3.400	—
	448	C. k. szkoła ślusarska w Świątnikach: *a)* na utrzymanie	3.108	
		b) na zapomogi dla majstrów .	800	—
	449	C. k. szkoła kowalska w Sułkowicach: *a)* na utrzymanie	1.024	—
		b) na kurs majstrów	1.000	
		c) reszta na budowę szkoły i wodociąg	—	3.000
		d) na budowę warsztatu spółkowego, I. ra'a od zaciągnąć się mającej pożyczki	—	800
	450	C. k. szkoła mechaniczno-ślusarska w Tarnopolu, I. rata przyrzeczonych 45.000 K. na budowę szkoły	—	15.000
		Razem . .	11.532	18.800
		III. Wydatki ogolne na cele szkolnictwa przemysłowego.		
	451	Krajowa keramiczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	9.660	500
		Do przeniesienia .	9.660	500

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XII.		Z przeniesienia .	9.660	500
	452	Kraj. mechaniczna stacya doświadczalna przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie	3.140	—
	453	Szkoła rzemieślnicza w Drohowyżu .	24.000	—
	454	Subwencya dla szkoły rzemieślniczej OO. Salezyanów w Oświęcimie . .	4.000	—
	455	Muzeum przemysłowe we Lwowie . .	6.000	—
	456	Muzeum przemysłowe w Krakowie . .	6.900	—
	457	Stypendya przemysłowe:		
		a) zasiłki dla kandydatów kształcących się na nauczycieli szkół przemysł. uzupełniających	3.600	—
		b) inne stypendya przemysłowe . .	30.000	—
	458	Na nauczycieli wędrownych dla tkactwa, koszykarstwa i innych . . .	6.000	—
	459	Na kursa majsterskie	10.000	—
	460	Na nowe warsztaty zawodowe powstać mające w roku 1904	10.000	—
	461	Na druki dla szkół zawodowych . .	1.000	—
	462	Zaliczki na płace funkcyonaryuszy w krajowych szkołach przemysłowych .	4.000	—
	463	Czyrniańska, stały dar z łaski . . .	800	—
	464	Koszta inspekcyi i nadzoru szkół przemysłowych	6.000	—
		Razem . .	124.200	500
		IV. Wydatki Komisyi krajowej dla spraw przemysłowych.		
	465	Prenumerata czasopism i zakupno dzieł .	400	—
	466	Biuro Komisyi kraj. dla spraw przemysłowych:		
		a) koszta podróży, dyety i inne wydatki	6.000	—
		b) sekretarz:		
		α) płaca	4.800	—
		β) dodatek aktywalny . . .	840	—
		c) aplikant	1.400	—
		d) mundant	600	—
		e) referent techniczny:		
		α) płaca	3.600	—
		β) dodatek aktywalny	720	—
		Razem . .	18.360	—
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe.		
	467	Zasiłki bezzwrotne na cele przemysłowe .	20.000	—
	468	Na wydawnictwo „Przewodnika przemysłowego“	2.000	—
		Do przeniesienia .	22.000	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XII		Z przeniesienia .	22.000	—
	469	Dotacya krajowa funduszu przemysłowego	—	100.000
		Razem . .	22.000	100.000
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego.		
	470	Szkoła handlowa w Krakowie . .	16.000	—
	471	Akademia handlowa we Lwowie . .	16.000	—
	472	Stypendya dla młodzieży handlowej . .	3.600	—
	473	Subwencya dla „Krajowego Związku przemysłowego we Lwowie“ za pośrednictwo w sprzedaży wyrobów krajowych	15.000	15.000
	473*a*	Na cele lustracyi spółek przemysłowo-wytwórczych do rozporządzalności Wydziału krajowego	—	4.800
		Razem .	50.600	19.800
		Sumaryczne zestawienie Rubryki XII.		
		I. Szkoły przemysłowe uzupełniające . .	71.576	2.400
		II. Szkoły zawodowe i warsztaty naukowe:		
		A) dla wyrobów z drzewa i łoziny .	56.246	35.930
		B) „ „ garncarskich .	18.268	400
		C) „ „ ze skóry . .	11.568	—
		D) „ „ tkackich . .	39.590	16.400
		E) „ „ powroźniczych .	600	—
		F) „ „ koronkarskich i haftu	11.086	—
		G) „ „ kapeluszniczych .	—	1.800
		H) Subwencyonowane zakłady dla nauki robót kobiecych . . .	6.440	—
		I) C. k. szkoły fachowe przemysłowe, subwencyonowane ze skarbu krajowego	11.532	18.800
		III. Wydatki ogólne na cele szkolnictwa przemysłowego	124.200	500
		IV. Wydatki komisyi krajowej dla spraw przemysłowych	18.360	—
		V. Zasiłki i pożyczki na cele przemysłowe	22.000	100.000
		VI. Szkoły handlowe i zasiłki na popieranie wykształcenia handlowego . .	50.600	19.800
		Razem . . .	442.066	196.030
		Suma rubr. XII. wydatków fund. kraj.	**638.096**	

II. Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby bezzwłocznie załatwił wnioski tarnopolskiej Kasy oszczędności co do przeznaczenia części zysków na rzecz krajowej szkoły stolarstwa w Tarnopolu.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby na najbliższej sesyi sejmowej przedstawił wnioski w przedmiocie prawnego uregulowania zobowiązań rządowych co do przyczyniania się $^1/_3$ częścią do kosztów utrzymywania uzupełniających szkół przemysłowych.

IV. Sejm przekazuje Wydziałowi krajowemu do załatwienia petycyę l. 1.801 żeńskiej spółki przemysłowej „Trud“ we Lwowie, ls. 1863 Anny Zajączkowskiej o subwencyę i l. s. 2.296 Zygmunta Kisielewskiego o pożyczkę. Sejm odstępuje Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedstawienia wniosku przy budżecie na r. 1905 ls. 2.436 Zarządu muzeum przemysłowego we Lwowie o podwyższenie rocznej dotacyi.

V. *Upoważnia się Wydział krajowy, aby po zbadaniu użyteczności i potrzeb Krajowego Związku Przemysłowego wstawiał na przyszłe lata odpowiednie podwyższenie subwencyi.*

Petycya l. 3.069 Związku stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych we Lwowie, załatwioną jest przyznanym w rubr. XII poz. 473 a ryczałtem do rozporządzalności Wydziału krajowego w kwocie 4.800 K.

Za przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

G. Małachowski.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Budżet krajowy na r. 1904.

Rubryka XIII. poz. 474—486 wydatków.

Długi krajowe.

Sprawozdawca poseł dr. Oleśnicki.

Na potrzeby tej rubryki preliminuje się . . . . . 2,921.164 K.
w porównaniu z wnioskiem komisyi budżet na r. 1903 . . 2,880.928 „
więcej o . . 40.236 K.

Różnica ta powstała stąd, że mimo zniżenia wydatku pozycyi 480 do sumy 3.000 K. włożone zostały w preliminarz nowe pozycye wydatków 485 i 486 obejmujące pierwszą i drugą ratę pożyczki 400.000 K. na kupno i urządzenie Krystynopola, tudzież pierwszą ratę pożyczki 820.000 kor. na budowy i przekształcenia w Kulparkowie.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego komisya budżetowa wnosi:

Rubr. XIII. poz.	474	umorzenie pożyczki 80.800 K.	5.335	K.
„	475	„ „ 20 000 „	1.243	„
„	476	„ „ 10.000 „	794	„
„	477	Funduszowi szpitala św. Łazarza	39.157	„
„	478	Funduszowi szkolnemu kraj.	25 775	„
„	479	Umorzenie pożyczki z r. 1893	2,735.644	„
„	480	Spłata niezgłoszonych obligacyi i kuponów byłego funduszu indemnizacyjnego	3.000	„
„	481	Umorzenie pożyczki 160.000 K.	2.810	„
„	482	„ „ 800.000 „	52.984	„
„	483	„ „ 200.000 „	10.540	„
„	484	Rozmaite wydatki b. funduszów indemnizacyjnych	40	„
„	485	Umorzenie pożyczki 400.000 K.	21.650	„
„	486	„ „ 820.000 „	22.192	„
		Suma rubryki XIII wydatków . . .	2,921.164	K.

Zastępca przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Oleśnicki.

Rubryka XIV. poz. 487—500

Rozmaite wydatki.

Sprawozdawca poseł Dr. Loewenstein.

Wysoki Sejmie!

Wydział krajowy preliminuje w tej rubryce wydatki w łącznej kwocie 403 524 K. a to kwotę 387 524 K. w wydatkach zwyczajnych a kwotę 16.000 K. w wydatkach nadzwyczajnych.

Wnioski Komisyi budżetowej opiewają na łączną kwotę 408.524 K. a to w wydatkach zwyczajnych na kwotę 387.524 K. zgodnie z preliminarzem Wydziału krajowego obejmującym pozycye, oparte na dawniejszych uchwałach Wysokiego Sejmu, tudzież w wydatkach nadzwyczajnych kwotę 21.000 K., a zatem większą od preliminarza Wydziału krajowego o kwotę 5.000 K. na biura pośrednictwa pracy, które wobec uchwalonej już ustawy powinny wejść w życie w r. 1904.

Komisya wnosi przeto następujące wydatki w rubryce XIV.:

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	Wniosek na rok 1904. zwyczajne	Wniosek na rok 1904. nadzwyczajne
			Korony	
XIV.		**Rozmaite.**		
	487	Do rozporządzalności Wydziału krajowego	60.000	—
	488	Na fundacyę wieczystą im. Jego Ces. Król. Apostolskiej Mości Cesarza Franciszka Józefa I.	24.000	—
	489	Na misye katolickie, do rozporz. Wydziału krajowego	6.000	—
	490	Na kościół polski w Wiedniu, (VII. i VIII. rata z 20-tu rat półrocznych, płatnych w ciągu lat 10. z ogólnej sumy 30.000 K. w myśl uchw. W. Sejmu z dnia 4. maja 1900)	3.000	—
	491	Funduszowi koszar krajowych, dotacya na pokrycie 4% odsetek od pożyczek 3,000.000 K. zaciągniętych w c. k. Dyrekcyi galic. funduszu propinacyjnego, na dostarczenie c. k. Skarbowi wojskowemu koszar krajowych	88.920	—
	492	Na szkołę kadetów we Lwowie, VII. rata z przyznanych gminie m. Lwowa przez lat 28, od roku 1898 począwszy, w myśl uchwały Wys. Sejmu z dnia 5. lutego 1898 po	5.000	—
	493	Na pokrycie 66% dodatku krajowego do podatku zarobkowego, opłacić się mającego przez galic. fundusz propinacyjny w myśl §. 100. ustawy z dnia 25. października 1896 Nr. 220. Dz. p. p. i uchwały Sejmu z 29. stycznia 1898 r.	82.104	—
	494	Na bonifikacyę dla funduszów powiatowych, za ubytek w dochodach opłacanych do końca r. 1897 z galic. fund. propinac. w myśl uchwały W. Sejmu z dnia 29. stycznia 1898	100.000	—
	495	Na koszta urządzenia i utrzymania jednego kursu dla pisarzy gmin wiejskich	8.000	—
	496	Na cele „Domu polskiego“ w Morawskiej Ostrawie	500	—
	497	Towarzystwo tatrzańskie, stała subwencya	1.000	—
	498	Krajowy Związek ochotniczych straży pożarnych, *zasiłek stały*	9.000	—
	499	Na biura pośrednictwa pracy	—	5.000
	500	Na odsetki od zaciągnąć się mającej pożyczki na koszta przeistoczenia zamku królewskiego na Wawelu w Krakowie na rezydencyę Jego Ces. i Król. Apost. Mości	—	16.000
		Razem	387.524	21.000
		Suma wydatków zwyczajnych i nadzwyczajnych w rubryce XIV.	408.524 K.	

Petycyca Domu polskiego w Morawskiej Ostrawie L. s. 2.645 jest załatwiona w poz. 497.

W załatwieniu reszty petycyi, tej rubryki dotyczących wnosi Komisya:

1) Petycye Towarzystwa zapomogi ubogich cerkwi imienia św. Piotra L. s. 2.572 o subwencyę, Komitetu budowy rzym. kat. kościółka w Mołczanówce pow. Skałat L. s. 2.594 o datek jednorazowy i gminy Głębokie pow. Sanok L. s. 2.718 o zapomogę na budowę domu mieszkalnego dla księdza ekspozyta *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.*

2) Petycye Towarzystwa tatrzańskiego L. s. 1.758 o subwencyę na roboty w Tatrach i Towarzystwa Domu zdrowia uczącej się młodzieży polskiej w Zakopanem L. s. 2.958 o udzielenie subwencyi *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania celem ewentualnego możliwego uwzględnienia w budżecie na r. 1905.*

3) Petycye Wydziału Towarzystwa św. Apostoła Pawła L. s. 2.246 we Lwowie o subwencyę na misye katolickie,

gminy m Zaleszczyki L. s. 2.313 o zapomogę na dokończenie wodociągów;

Komitetu parafialnego w Wacowicach powiat Drohobycz L. s. 2.321 o zapomogę na budowę cerkwi,

proboszcza w Jeziernej i włościan gminy Kohutkowce L. s. 2.346 o zapomogę na budujący się tamże kościół,

gminy Stynawa wyżna pow. Stryj L. s. 2.550 o zapomogę na budowę cerkwi,

gminy Łącko pow. Nowy Sącz L s. 2.577 o zapomogę dla ochotniczej straży pożarnej,

gminy Żarówka pow. Mielec L. s. 2.926 o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów utrzymania nieśl. dziecka Kunegundy Grzywacz w domu podrzutków we Wiedniu,

mieszkańców miast. Sołotwiny pow. Bohorodczany L. s. 2.927 o zapomogę na budowę cerkwi tamże,

gminy miasteczka Kalwaryi zebrzydowskiej L. s. 3.026 o subwencyę na budowę wodociągów,

Jana Posiwajły w Iwaczowie górnym pow. Tarnopol L. s. 3.027 o przyjęcie na fundusz krajowy kosztów leczenia córki Kseńki w zakładzie Kulparkowskim i gminy Pieniążkowice L. s. 3.223 o zasiłek na wykończenie budowy kościółka *odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.*

4) *Nad petycyami:*

Weroniki Szczepańskiej we Lwowie L. s. 2.043 o zapomogę,

Julii Przeździeckiej we Lwowie L. s. 2.101 o zapomogę na sprawienie maszyny do szycia,

Gabryeli Czerwińskiej we Lwowie L. s. 2.194 o zapomogę,

Karoliny Andahazy we Lwowie L. s. 2.242 o zapomogę,

Maryi Motyczko we Lwowie L. s. 2.255 o zapomogę na złożenie kaucyi dla uzyskania posady przy sprzedaży pieczywa lub nafty,

Pauliny Gobieńskiej we Lwowie L. s. 2.441 o zapomogę,

Zofii Strzeleckiej we Lwowie L. s. 2.531 o zapomogę,

Juliusza Dutkiewicza, fotografa w Kołomyi L. s. 2.650 o zapomogę,

Wydziału powiatowego w Bohorodczanach L. s. 2.679 o bezprocentową pożyczkę dla powiatowej Kasy oszczędności,

Weroniki Łuczyńskiej we Lwowie L. s. 2.683 o zapomogę na kształcenie dzieci,

Fryderyka Haydera aptekarza w Boryni L. s. 3.093 o udzielenie zapomogi i pożyczki,

Zófii Gołemberskiej w Krakowie L. s. 3.255 o dar z łaski i

Oktawii Knybel w Kołomyi L. s. 3.281 o jednorazową zapomogę

przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Za przewodniczącego: **K. Badeni.**

Sprawozdawca: **Loewenstein.**

Z drukarni i litografii Pillera i Sp

Budżet krajowy na rok 1904.

DOCHODY.

Rubryka I—XIII.

Sprawozdawca poseł Mieczysław Urbański.

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
I.		**Zarząd.**		
	1	Dochód z 3%-wych wkładek emerytalnych od płac urzędników krajowych . .	28.000	—
	2	Zwroty zaliczek od urzędników krajowych z płac	30.000	—
	3	Dochód ze stacyi elektrycznej w gmachu sejmowym	5.000	—
	4	Sprzedaż książek i druków . . .	7.000	—
	5	Różne przygodne	200	—
		Suma rubryki I. .	70.200	—
II.		**Sprawy zdrowotne.**		
	6	Nadwyżka dochodów szpitala św. Łazarza w Krakowie:		
		odział choych . . . 18.130 K.		
		» syfilit. . . . 10.511 »		
		» obłąkanych . . — »	28.641	—
		Do przeniesienia .	28.641	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
II.		Z przeniesienia .	28.641	—
	7	Nadwyżka dochodów szpit. lwowskiego, odziału chorych i położnic z klinnik.	—	—
	8	Nadwyżka dochodów zakładu dla obłąkanych w Kulparkowie . . .	48.580	—
	9	Zwroty zaliczek od szpitali powszechnych z rachunków kwartalnych . .	58.000	—
	10	Zwroty gmin za dawniejsze koszta leczenia	50	—
	11	Zwroty od szpitali powszechnych za sprawdzanie rachunków aptekarskich .	1.020	—
		Suma rubryki II. .	136.291	—
III.		**Pomniki historyczne.**		
	12	Taksy krajowego Archiwum aktów grodzkich i ziemskich we Lwowie i Krakowie	450	—
IV.		**Bezpieczeństwo publiczne.**		
	13	Nadwyżka od funduszu policyi krajowej .	3.537	—
	14	Kwaterunkowe Żandarmeryi . . .	57.280	—
	15	Noclegowe Żandarmeryi	93.152	—
	16	Udział admininistracyyi politycznej za kwaterunek Żandarmeryi	24.630	—
	17	Dochód:		
		a) z gmachu lwowskiego dla c. k. Żandarmeryi (dawnego) . . 25.872 K.		
		b) z gmachu lwowskiego dla c. k. Żandarmeryi (dobudowanego skrzydła) . . 11.486 »		
		c) z realności dla c. k. Żandarmeryi w Czortkowie . . 1.400 »	38.758	—
	17 *a*)	Dochód z czynszu za kantynę w gmachu dla c. k. Żandarmeryi we Lwowie .	—	—
	18	Zwroty wydatków szupasowych . .	13.500	—
		Suma rubryki IV. .	230.857	—

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
V.		**Komunikacye.**		
	19	Myta na drogach krajowych . . .	486.300	—
	20	Odsetki zwłoki i kary konwencyonalne .	2.400	—
	21	Grzywny za przystępstwa drogowe . .	360	—
	22	Datki dobrowolne od stron prywatnych na budowę dróg krajowych . .	1.500	—
	23	Czynsz za użycie rowu drogi krajowej Gorlice-Konieczna, na rurociąg naftowy	1.796	—
	24	Zwroty kosztów wywłaszczenia gruntów pod budowę drogi krajowej Przeworsk-Dynów	—	—
	25	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na budowę dróg	—	—
	26	Od stron rozmaitych ze spraw drogowych	3.000	—
	27	Zwroty od Towarzystw kolejowych a mianowicie:		
		a) ryczałt za sprawowanie zarządu w zastępstwie Towarzystw kolejowych . . . 13.625 K		
		b) zaliczkowo poniesionych kosztów komisyjnych personalu krajowego biura kolejowego w sprawach budowy dotyczących . . 16.000 »		
		c) wydatków na robty akordowe wykonywane w krajowem biurze kolejowem, za wynagrodzeniem od godziny, przez obcych funkcyonaryuszów w sprawach budowy . . .6.250 »	—	35.875
	28	Zwroty zaliczek z lat ubiegłych na płace urzędników odziału techniczno-drogowego i krajowego biura kolejoweg	7.700	—
	29	Datki deklarowane przez Wydziały powiatowe na wykupno gruntów pod kolej transwersalną (c. k. państwową):		
		a) Buczacz, rata roczna 2.000 K — g		
		b) Sanok, rata roczna . 1.592 » — »		
		c) Stanisławów, rata r. 1.510 » 82 »	5.103	—
		Suma rubr. V. . .	508.159	35.875
			544.034	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
VI.		**Budowle wodne i melioracye.**		
	30	Zwroty zaliczek na płace	1.700	—
	31	Zwoty kosztów zdjęć i projektów melioracyjnych	46.416	—
	32	Subwencya z c. k. Skarbu państwa dla biura melioracyjnego	16.000	—
	33	Subwencya z c. k. Skarbu państwa dla dozorców melioracyjnych . . .	4.000	—
	34	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie technika dla kultury i eksploatacyi torfowisk	2.000	—
		Suma rubryki VI. .	70.116	—
VII.		**Rolnictwo.**		
	35	Zwroty zaliczek od nauczycieli szkół rolniczych	4.000	—
	36	Dochody szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie	14.780	—
	37	Akademia rolnicza w Dublanach . .	99.294	—
	38	Szkoła niższa rolnicza w Dublanach . .	7.540	—
	39	Folwark w Dublanach	42.624	—
	40	Szkoła gorzelnicza w Dublanach . .	5.300	—
	41	Gorzelnia krajowa w Dublanach . .	9.700	—
	42	Stacya doświadczalna chemiczno-rolnicza w Dublanach	4.100	—
	43	Szkoła średnia rolnicza w Czernichowie .	61.500	—
	44	Folwark w Czernichowie	12.940	—
	45	Szkoła niższa rolnicza w Horodence . .	7.400	—
	46	» » » » Jagielnicy . .	13.660	—
	47	» » « » Kobiernicach .	14.880	—
	48	» » » » Bereźnicy . .	13.560	—
	49	» » » » Suchodole . .	13.580	—
	50	Szkola ogrodnicza w Tarnowie . . .	9.360	—
	51	Zakład ogrodniczy w Zaleszczykach . .	8.200	—
	52	Stacya doświadczalna botaniczno-rolnicza we Lwowie	4.500	—
	53	Krajowa szkoła mleczarska w Rzeszowie	6.000	—
	54	Dochody kraj. składu publicznego w Krakowie	33.850	—
	55	Od Rady pow. w Zaleszczykach, na koszta założenia tamtejszej szkoły sadowniczej przez lat 5 (5-ta rata) . .	—	1.000
		Do przeniesienia .	386.768	1.000

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
VII.		Z przeniesienia .	386.768	1.000
	56	Od gminy miasta Zaleszczyki jak wyżej .	—	200
	57	Subwencya z c. k. Skarbu państwa — na założenie zakładu sadowniczego w Zaleszczykach, 4-ta rata z przyrzeczonych 40.000 K.	—	7.000
	58	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie 4 nauczycieli wędrownych rolnictwa dla włościan . . .	8.000	—
	59	Subwencya z c. k. Skarbu państwa na utrzymanie instruktora mleczarstwa .	2.000	—
	60	Subwencya na utrzymanie pomocnika instruktora mleczarstwa . . .	1.200	—
	61	Subwencya na koszta licencyonowania buhajów	8.000	—
	62	Subwencya na 2 instruktorów hodowli bydła	4.000	—
		Komisya budżetowa zbadawszy wzrosłą potrzebę akcyi instruktorów hodowlanych w obu Towarzystwach rolniczych krajowych, wnosi: Wysoki Sejm raczy uchwalić: *Poleca się Wydziałowi krajowemu poczynienie odpowiednich kroków u c. k. Rządu celem uzyskania podwyższenia dotychczasowej subwencyi z 4.000 K. na 8.000 K. na powiększenie liczby instruktorów hodowli bydła.*		
	63	Subwencya c k. Skarbu państwa — na podniesienie uprawy tytoniu . .	2.000	—
	64	Subwencya na utrzymanie nauczyciela wędrownego weterynaryi . . .	2.000	—
	64*a*)	Subwencya na kurs rolniczy dla nauczycieli szkół ludowych	—	10.000
	65	Dochody Biura patronatu dla Spółek oszczędności i pożyczek:		
		a) Zwroty za druki i książki . . .	13.000	—
		b) Subwencya rządowa na cele Spółek oszczędności i pożyczek . . .	—	—
		c) zwrot od fund. pożyczk. za prowadz. zbior. rach. (płaca prakt. rach.) .	1.440	—
			428.408	18.200
		Suma rubryki VII. .	446.608	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
VIII.		**Górnictwo.**		
	66	Subwencya ze Skarbu Państwa na utrzymanie krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu . . .	9.000	—
IX.		**Przemysł i rękodzieła.**		
	67	Zwroty zaliczek od nauczycieli szkół i zakładów przemysłowych . . .	2.800	—
	68	Konwent PP. Benedyktynek w Przemyślu, zwrot bezprocentowej pożyczki udzielonej w sumie 10.000 K. na budowę szkoły robót kobiecych, VIII. rata .	—	600
	69	Śniatyn, Wydział powiatowy, zwrot pożyczki 6.000 K. udzielonej na zakupno realności dla szkoły koszykarskiej w Dżurowie, VII. rata . . .	—	400
	70	Kańczuga, szkoła koronkarska, zwrot pożyczki 600 K. na zakupno materyału i wypłatę robocizny, spłacalnej w 5 ratach rocznych po 120 K., od r. 1902 począwszy	—	120
	71	Stary Sącz, warsztat szewski, zwrot pożyczki 800 K. na zasilenie kapitału obrotowego (III. i IV. rata) . .	—	160
	71*a)*	Surówka August, stolarz we Lwowie, zwrot pożyczki 500 K. udzielonej na rozwinięcie pracowni artystyczno-stolarskiej (III. i IV. rata)	—	—
	72	Rudki, szkoła koszykarska, zwrot zaliczki 1.200 K. udzielonej na przeprowadzenie kultury łoziny, w 3 równych, po sobie następujących ratach po 400 K. (I. rata)	—	400
	73	Świątniki, szkoła ślusarska, zwrot zaliczki 2.000 K. udzielonej na utworzenie funduszu obrotowego dla prowadzenia dalszej produkcyi wyrobów ślusarskich w 5 ratach rocznych po 400 K. (I. rata)	—	400
		Suma rubr. IX. .	2.800	2.080
			4.880	

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
X.		**Długi krajowe.**		
	74	Dochody byłych funduszów indemnizacyjnych:		
		I. Od obowiązanych:		
		a) Wypłata kapitałów i rent:		
		Galicya wschodnia . . 94 K.		
		„ zachodnia . . — „		
		W. Ks. Krakowskie . . — „	94	—
		b) Odsetki za zwłokę i rozmaite inne dochody:		
		Galicya wschodnia . . 1.240 K.		
		„ zachodnia . . 150 „		
		W. Ks. Krakowskie . . 10 „	1.400	—
		II. Dochód z zaległych dodatków indemnizacyjnych od kontrybuentów:		
		Galicya wschodnia . . 18.000 K.		
		„ zachodnia . . 1.800 „		
		W. Ks. Krakowskie . . 200 „	20.000	—
	75	Z aktów funduszu pożyczki krajowej z r. 1873 (4 rata z 16-lecia) . . .	400	—
		Suma rubryki X. .	21.894	—
XI.		**Rozmaite.**		
	76	Odsetki od pieniędzy chwilowo lokowanych	—	—
	77	Bohorodczany powiat, zwrot bezprocentowej pożyczki 8.339 K. 20 g. z tytułu zapłaconej c. k. Skarbowi Państwa w zastępstwie powiatu reszty bezprocentowej pożyczki 10.000 K. udzielonej w. r. 1899 powiatowi bohorodczańskiemu za poręczeniem kraju, IX. rata	—	834
	78	Dochód ze sprzedaży kart myśliwskich .	23.000	—
		Wzywa się c. k. Rząd do czuwania aby postanowienia §. 78 i 80 ustawy łowieckiej, dotyczące kart myśliwskich, ściśle przestrzegane i wykonywane były.		
	79	Bonifikacya z c. k. Skarbu Państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego	850.000	—
		Do przeniesienia .	873.000	834

Liczba rubryki	Liczba pozycyi	Poszczególnienie	zwyczajne	nadzwyczajne
			Korony	
XI.		Z przeniesienia .	873.000	834
	80	Bonifikacya z galic. fund. propinacyjnego:		
		a) dla kraju . . . 300.000 K.		
		b) „ powiatów . . . 100.000 „	400.000	—
	81	Rozmaite zwroty i inne nieprzewidziane dochody	1.520	—
		Suma rubryki XI. .	1,274.520	834
			1,275.354	
XII.		**Opłaty konsumcyjne.**		
	82	Dochody z krajowej opłaty konsumcyjnej:		
		a) od piwa . . . 1,600.000 K.		
		b) 30% dodatek krajowy do podatku konsumcyjnego od wina . . 85.000 »		
		c) Udział kraju w nadwyżce dochodów z podwyższonego państwowego podatku konsumcyjnego od spirytusu 5,300.000 »	6,985.000	—
XIII.	83	**Pozostałość z rachunków z lat ubiegłych**	—	882.75

G. Fundusz policyi krajowej.

Sprawozdawca poseł Potoczek.

Zgodnie z preliminarzem Wydziału ajowego wnosi Komisya budżetowa:

Dochody w kwocie	11.027 kor.
Wydatki w kwocie	7.490 kor.
Nadwyżka dochodów w kwocie . .	3.537 kor.

wpłynie do funduszu krajowego rubr. IV. poz. 13 dochodów.

Zastępca przewodniczącego:

K. Badeni.

Sprawozdawca:

St. Potoczek.

Fundusze samoistne.

Lit H.—K.

Sprawozdawca poseł Rotter.

Lit. H. Fundusz kultury krajowej.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje się wydatki i dochody w kwocie 9.352 K.

Z kwoty tej użyto 9.322 K. na zasiłek dla Akademii rolniczej w Dublanach, resztujące zaś 30 K. na możliwe zwroty grzywien, jak w latach poprzednich.

Lit. I. Fundusz stanowy sierociński.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje się wydatki w kwocie 3.154 K., dochody w kwocie 3.786 K.

Nadwyżka dochodów w kwocie 632 K. przeznaczona na pomnożenie majątku zarodowego,

Lit. K. Fundusz Aleksandra hr. Stadnickiego.

Zgodnie z Wydziałem krajowym preliminuje się wydatki i dochody w kwocie 2.011 K.

Wydatki głównie (1.975 K.) idą na koszta druku i oprawy aktów grodzkich i ziemskich.

We Lwowie, 14. października 1903.

Za Przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Rotter.

Z drukarni Pillera i Sp. we Lwowie.

Ls. 97.058/1903. We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg. 476

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w sprawie nadania nowozbudowanemu szpitalowi w Tarnobrzegu charakteru szpitala powszechnego i publicznego.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 4. maja 1900 r. uznał Wysoki Sejm potrzebę postawienia w Tarnobrzegu szpitala powszechnego, a petycyę, zawierającą deklaracyę Zdzisława hr. Tarnowskiego, którą tenże zobowiązał się wybudować własnym kosztem szpital w Tarnobrzegu na 30 łóżek i pod pewnymi warunkami oddać go na użytek publiczny, odstąpił Sejm Wydziałowi krajowemu, by po porozumieniu się z fundatorem i Wydziałem powiatowym w Tarnobrzegu, przedstawił wnioski na najbliższej sesyi sejmowej.

Pertraktacye przeprowadzone ze Zdzisławem hr. Tarnowskim z jednej strony, celem usunięcia niektórych zastrzeżeń, niedających się pogodzić z charakterem szpitala publicznego, a z Wydziałem powiatowym z drugiej strony o uzupełnienie świadczeń ustawą wymaganych, doprowadziły do pomyślnego rezultatu. Mianowicie fundator dodatkową deklaracyą z daty Dzików dnia 16. czerwca 1903 r. l. rep. 18.564 zrzekł się zastrzeżonego w pierwotnym akcie fundacyjnym z d. 19. lutego 1902 r. każdoczesnemu właścicielowi i posiadaczowi dóbr Dzików z przyległościami prawa do bezpłatnego leczenia wskazanych przez siebie chorych przez 660 dni w roku w zamian za ekwiwalent w kwocie 20.000 koron, przez Radę powiatową w Tarnobrzegu złożoną. Rada powiatowa zaś, aktem fundacyjnym z d. 19. lutego 1902, zdziałanym na podstawie uchwały z dnia 4. stycznia 1901, przyjęła imieniem powiatu na fundusz powiatowy obowiązek utrzymania szpitala i leczenia chorych w szpitalu wybudować się mającym przez pierwsze półrocze po odebraniu tegoż szpitala do użytku publicznego, po myśli §. 2. ustawy z d. 28. lipca 1897, oraz obowiązek pokrywania kosztów rozszerzenia szpitala w myśl postanowień §. 15. wyż zacytowanej ustawy. Nadto złożył Wydział powiatowy równocześnie do kasy krajowej na wyłączną własność funduszu szpitalnego kwotę 20.000 koron tytułem ekwiwalentu, w zamian za zrzeczenie się prawa zastrzeżonego fundatorowi do bezpłatnego leczenia w tym szpitalu przez 660 dni w roku chorych przez każdorazowego właściciela dóbr Dzikowa szpitalowi poleconych.

Po takiem uregulowaniu sprawy przystąpił Zdzisław hr. Tarnowski do budowy szpitala na gruncie przez siebie na ten cel ofiarowanym, a przez komisyę sanitarno-policyjną za odpowiedni uznanym. Na parceli budowlanej, obejmującej 10.084 m. kw. powierzchni, wydzielonej z dóbr Miechocic, położonej tuż przy granicy Tarnobrzegu przy drodze krajowej Dębica-Nadbrzezie, stanął cały kompleks budynków, wybudowany według planów normalnych, ułożonych przez Wydział krajowy wraz z delegatami c. k. Rady Zdrowia, a zatwierdzonych przez c. k. Namiestnictwo.

Budynki te składają się: 1. z budynku głównego dla chorych wraz z oddziałem dla zakaźnych i pomieszczeniem dla Sióstr zakonnych i kaplicą, 2. z budynku administracyjnego z kuchnią, pralnią, spiżarnią, pomieszczeniem dla służby i ubikacyą desinfekcyjną, 3. z kostnicy z pokojem do sekcyi, 4. z lodowni, 5. z budynku

gospodarczego wraz z drewutnią i 6. ze studni z pompą. Wszystkie powyższe budynki są należycie ogrodzone.

Tak wybudowane i wewnętrznem urządzeniem na 30 łóżek zaopatrzone zabudowania zbadała komisya sanitarna c. k. Namiestnictwa w dniu 26. września 1903 i orzekła, że budynki i urządzenie szpitala będą odpowiadały wymogom sanitarno-policyjnym, jeżeli warunki, co do spełnienia których zobowiązał się protokolarnie w imieniu Zdzisława hr. Tarnowskiego jego pełnomocnik Ludwik Żeleński, wypełnione zostaną.

Warunki te są: 1. dla dostarczenia dobrej i obfitej wody dla użytku szpitala ma być albo nowourządzona studnia w odpowiedniem miejscu, albo obok teraz istniejącej studni mają być założone należycie funkcyonujące filtry, które stale w dobrym stanie utrzymywane być winny i 2. wewnętrzne urządzenie w myśl zobowiązania się pełnomocnika uzupełnione zostanie stosownie do wymagania władzy.

Po dokonaniu powyższego uzupełnienia pozwolenie na otwarcie szpitala w Tarnobrzegu udzielonem zostanie przez c. k. Namiestnictwo.

Aktem fundacyjnym z daty Dzików dnia 19. lutego 1902 l. rep. 16.711 i dodatkowemi deklaracyami, notaryalnie zeznanemi, z daty Dzików d. 16. czerwca 1903 l. lep. 18.564 i Lwów 3. października 1903 l. rep. 6.789 fundator Zdzisław hr. Tarnowski oddał szpital ten wraz z gruntem i całem urządzeniem, wolny od wszelkich ciężarów, na własność funduszowi szpitalnemu w Tarnobrzegu, a Rada powiatowa w Tarnobrzegu przyjęła na siebie aktem fundacyjnym z daty Tarnobrzeg dnia 19. lutego 1902 l. rep. 16.710 obowiązki wyszczególnione w §. 2. ustawy z d. 28. lipca 1897 (Dz. u. kr. Nr. 47) co do zabezpieczenia całkowitego utrzymania szpitala w pierwszem półroczu i w §. 15. tejże ustawy co do pokrycia połowy kosztów budowy lub rozszerzenia gmachu, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części w szpitalu.

Akt fundacyjny Wydziału powiatowego został przez Wydział krajowy w dniu 9. października 1903 LW. 65.618 zatwierdzony, c. k. Namiestnictwo zaś, jako naczelna władza fundacyjna krajowa zatwierdziła obydwa akty fundacyjne w dniu 19. października 1903 L. 140.558.

Gdy więc w ten sposób fundator Zdzisław hr. Tarnowski wraz z Reprezentacyą powiatu tarnobrzeskiego dopełnili wszystkich warunków, wymaganych ustawą z dnia 28. lipca 1897 (Dz. u. kr. Nr. 47) Wydział krajowy wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączoną ·/. ustawę.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni *w. r.*

Sprawozdawca:
Mieczysław Onyszkiewicz *w. r.*
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

nadająca szpitalowi w Tarnobrzegu charakter szpitala powszechnego i publicznego.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Szpital w Tarnobrzegu zostaje uznany za powszechny i publiczny.

Art. II.

Komitet szpitalny składać się ma:

a) z delegata Wydziału krajowego;

b) z prezesa Rady powiatowej w Tarnobrzegu, lub jego zastępcy;

c) z delegata Rady powiatowej;

d) z dyrektora szpitala.

Art. III.

W przyszłości połowę kosztów budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu szpitalnego, tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części ponosić będzie powiat tarnobrzeski.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

LW. 92.395/903. We Lwowie, dnia 28. października 1903.

Aleg. 477

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wcielenia do miasta Krakowa kilkunastu parcel położonych w obrębie gminy Grzegórzek.

Wysoki Sejmie!

Relacyą z dnia 24. września 1903. l. 87.483 przedłożył Magistrat król. stoł. miasta Krakowa prośbę Rady miejskiej w Krakowie o wcielenie w drodze ustawy krajowej do miasta Krakowa parcel budowlanych 69, 77, 156, 157, 158, 159 i 160, oraz parcel gruntowych 430, 441/1, 441/2, 443/1 442/2, 443/3, 556/1, 556/2, 557, 559, 560, 561 i 563 w gminie Grzegórzki położonych, a obejmujących razem wziąwszy około 13 hektarów.

Ze zbadania stanu rzeczy na miejscu, dokonanego przez Komisyę Wydziału krajowego, okazuje się, że wymienione parcele przylegają do obrębu miasta Krakowa i że są własnością gminy miasta Krakowa, z wyjątkiem parcel, na których stoi dworzec kolei lokalnej Kraków-Kocmyrzów.

Na gruntach należących do miasta Krakowa stoi rzeźnia miejska, rakarnia, a nadto miasto urządza targowicę.

Ze stanowiska policyi miejscowej jest wcielenie wymienionych parcel do Krakowa uzasadnione, a że miasto Kraków swe kosztowne i ze względów sanitarnych ważne zakłady pod opieką wójta i policyi wiejskiej pozostawić nie chce, jest łatwo zrozumiałe a tak samo jest wskazane ze względów publicznych przyłączenie dworca kolejowego do Krakowa.

Pod względem finansowym nie ponosi gmina Grzegórzki wskutek tego wcielenia prawie żadnych strat, a co najwyżej ubytek w dochodach, jakie by się w przyszłości okazać mogły.

Według poświadczenia c. k. Urzędu podatkowego wynosi podatek gruntowy z wymienionych parcel 14 K 45 g, zaś czynszowy 102 K 55 g.

Gmina jednak Krakowa wniosła już do c. k. Starostwa podanie o odpisanie podatku czynszowego, ponieważ zaniechała wynajmywać ubikacye w rzeźni miejskiej i obróciła je na cele sanitarne, ubikacye przeto będą wolne od podatku.

Pozostaje przeto targowica, którą Kraków w małej części na gruntach położonych w obrębie Krakowa, częściowo na gruntach położonych w obrębie Grzegórzek urządza.

Jakie będą dochody z tej targowicy — nawiasowo powiedziawszy przez miasto Podgórze zakwestyonowanej — tego obecnie przewidzieć nie można, zwłaszcza, że koszta administracyi będą znaczne i na dochodach z targowicy ciążyć będzie spłata znacznej pożyczki na urządzenie targowicy zaciągniętej.

Kwestya finansowa załatwioną została ugodowo pomiędzy Radą miejską w Krakowie, a Radą gminną w Grzegórzkach. Rada gminna w Grzegórzkach zgodziła się na wyłączenie wymienionych parcel w zamian za korzyści dosyć znaczne, które jej Rada miejska przyznała.

W końcu nadmienia Wydział kraj., że na wcielenie wymienionych parcel zgodziły się wszystkie miarodajne czynniki jako to c. k. Namiestnictwo, c. k. wyższy Sąd krajowy, c. k. krajowa Dyrekcya Skarbu i Rada powiatowa w Krakowie, ta ostatnia również ze względu na zmianę granic autonomicznego powiatu Krakowskiego.

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną ustawę ·/.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni m. p.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński m. p.
Członek Wydziału krajowego.

Ustawa

z dnia . . . . . wcielająca do miasta Krakowa niektóre parcele, należące do gminy Grzegórzek.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam:

Art. I.

Parcele budowlane 69, 77, 156, 157, 158, 159 i 160, oraz parcele gruntowe 430, 441/1, 441/2, 443/1, 443/2, 443/3, 556/1, 556/2, 557, 559, 560, 561 i 562 w gminie Grzegórzki położone zostają w myśl §. 3. ustawy z dnia 6. października 1901 Dz. u. kr. Nr. 108 wcielene do gminy miasta Krakowa. Zarazem wyłącza się wymienione parcele w myśl §. 3. ustawy o Reprezentacyi powiatowej z d. 12. sierpnia 1866 (Dz. ust. kraj. nr. 21.) z autonomicznego powiatu krakowskiego.

Art. II.

Niniejsza ustawa wchodzi w wykonanie z dniem jej ogłoszenia.

Art. III.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 3.553/903. We Lwowie, dnia 25. października 1903.

Aleg. 478

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej: 1° o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie zmiany uchwały sejmowej z dnia 12. lipca 1902 r. o projektowanej kolei lokalnej ze Lwowa do Podhajec i podwyższenia udziału funduszu krajowego w kosztach budowy tej kolei; 2° o petycyi miasta Lwowa do L. 3.240 w sprawie powyższej kolei; wreszcie 3° o petycyi konsorcyum tejże kolei lokalnej do L. 2.714 w sprawie podwyższenia udziału funduszu krajowego o kwotę 850.000 K.

Wysoki Sejmie!

Ustawa państwowa z dnia 15. lipca 1903 Dz. p. p. Nr. 154 o budowie kolei lokalnej ze Lwowa do Podhajec upoważniła c. k. Rząd do zapewnienia budowy tej kolei przez udzielenie państwowej gwarancyi czystego dochodu, potrzebnego do oprocentowania po 4 od sta i umorzenia w ciągu 76 lat pożyczki, zaciągnąć się mającej na cel budowy tej kolei w takiej nominalnej wysokości, jaka okaże się potrzebną do uzyskania w gotówce kwoty 12,000.000 K. Przyznanie gwarancyi państwowej czyni ustawa zawisłem od tego, że kraj z funduszów krajowych wraz z interesentami przyczyni się do kosztów budowy w gotówce kwotą przynajmniej 3,500 000 K, postanawiając zarazem, iż powyższe udziały kraju i interesentów wpłacone być mogą bądź w akcyach pierwszeństwa, bądź w akcyach zakładowych utworzyć się mającej Spółki akcyjnej dla budowy tejże kolei lokalnej.

Normując w ten sposób zasady finansowego współdziałania państwa, kraju i lokalnych interesentów przy pokryciu kosztów budowy tej kolei, zmieniła powyższa ustawa państwowa z dnia 15. lipca 1903 r. zupełnie warunki, pod którymi Wysoki Sejm uchwałą z dnia 12. lipca 1902 r. udzielił subwencyi krajowej w sumie 1,500.000 K na rzecz budowy kolei Lwowsko-Podhajeckiej, albowiem w myśl tej uchwały miał być udział kraju wpłacony w papierach wartościowych r ó w n o r z ę d n y c h z temi, które państwo ze swej strony miałoby objąć.

Ponieważ c. k. Rząd centralny zwrócił się obecnie za pośrednictwem c. k. Namiestnictwa do Wydziału krajowego z przedstawieniem powyższego stanu rzeczy i z żądaniem uzyskania od Wys. Sejmu odpowiedniej zmiany uchwały sejmowej z dnia 12. lipca 1902 r., Wydział krajowy, czyniąc zadość temu żądaniu oraz spełniając polecenie Wysokiego Sejmu, zawarte w IV-tym ustępie powyższej uchwały sejmowej, przedstawił sprawozdaniem z dnia 19. października b. r. LW. 94.435 Wysokiemu Sejmowi umotywowane wnioski co do zmiany uchwały sejmowej z dnia 12. lipca 1902 r.

Mianowicie proponuje Wydział krajowy, by pod warunkami, wskazanymi względami na interes funduszu krajowego i ogólne interesa krajowe, udział kraju w akcyach pierwszeństwa przyszłego Towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Lwowsko-Podhajeckiej podwyższony został z kwoty 1,500.000 K do kwoty 2,000.000 K. Podwyższenie to motywuje Wydział krajowy z jednej strony okolicznością, iż popierając starania konsorcyum kolejowego w zebraniu jak najwyższego datku interesentów miejscowych, przyszedł do przekonania, że brakującej pełnej kwoty 2,000.000 K nie zbierze się, z drugiej zaś strony tem, iż — zdaniem Wydziału krajowego — udziały prywatnych interesentów i miejscowych ciał autonomicznych winny być uzupełnione do kwoty 1,500.000 K, resztę zaś 2,000.000 K należy pokryć z funduszu

krajowego, jeżeli budowa powyższej kolei lokalnej ma w ogólności przyjść do skutku. W końcu nadmienia Wydział krajowy, iż projektowane o kwotę 500.000 K podwyższenie udziału kraju znajduje zupełne pokrycie w zasobach funduszu kolejowego, jak to wykazano w sprawozdaniu Wydziału krajowego do Wysokiego Sejmu z dnia 4. września 1903 roku L. W. 77.270/1903.

Obydwie te same sprawy dotyczące petycye t. j. petycya konsorcyum kolei lokalnej Lwowsko-Podhajeckiej do L. 2.714 oraz petycya gminy m. Lwowa do L. 3.240 upraszają, by Wysoki Sejm podwyższył udział kraju w kosztach budowy tej kolei o 850.000 K t. j. do kwoty 2,350.000 K wobec niemożności zebrania przez lokalnych interesentów wyższej kwoty ponad subskrybowane dotychczas udziały w kwocie 1,150.000 K oraz wobec pomyślnego stanu krajowego funduszu kolejowego, który na pokrycie całej brakującej sumy 850.000 K wystarcza. Nadto uprasza gmina m. Lwowa, by przy urzeczywistnieniu projektu budowy tej kolei, a wszczególności przy ułożeniu jej trasy nie pominięto żywotnych interesów stolicy kraju.

Komisya kolejowa uchwaliła przedstawić Wysokiemu Sejmowi do uchwały wszystkie przez Wydział krajowy proponowane wnioski z tą jedynie zmianą, iż w porozumieniu z Wydziałem krajowym podwyższyła udział kraju z kwoty 1,500.000 K na 2,100.000 K czyli o 600.000 K, a więc o 100.000 K wyżej ponad pierwotny wniosek Wydziału krajowego. Oprócz tego przyjęła Komisya jako punkt VI-ty wniosków dodatkowy ustęp, czyniący zadość uzasadnionym postulatom stolicy kraju, zawartym w powyżej powołanej petycyi m. Lwowa.

Natomiast nie przychyliła się Komisya do żądania konsorcyum kolejowego, by udział kraju podwyższyć o całą brakującą kwotę 850.000 K t. j. do sumy 2,350.000 K.

Akceptując w zupełności zajęte przez Wydział krajowy stanowisko, powodowała się Komisya kolejowa następującymi motywami:

W porównaniu z innemi kolejami lokalnemi, bądź już przez kraj subwencyonowanemi, bądź przynajmniej uznanemi za „użyteczne i potrzebne ze względu na ogólne interesa kraju“ (§. 2. ustawy krajowej z dnia 17. lipca 1893 r. Nr. 42 Dz. u. kr) i przyjętemi na tej podstawie do dalszego programu budowy kolei lokalnych, nie ustępuje projektowana kolej Lwowsko-Podhajecka pod względem ważności i ekonomicznego znaczenia.

Jestto linia o długości 129 *km*, a więc o 17 *km* dłuższa od najdłuższej ze wszystkich dotąd przez kraj zbudowanych lub subwencyonowanych kolei lokalnych [1]).

Chociaż sama długość linii kolejowej nie stanowi o jej znaczeniu ekonomicznem, to jednak od długości kolei zależy w znacznej mierze t. zw. sfera jej ciążenia t. j. rozległość terytoryum kraju ku tej kolei ekonomicznie (komunikacyjnie) grawitującego. Tę sferę ciążenia oblicza c. k. Rząd w swem przedłożeniu do Rady państwa na okrągło 270.000 hektarów. Obok tego wpływa długość na ogólny koszt budowy każdej linii, — co oddziaływa z natury rzeczy na wysokość finansowego udziału kraju.

Znaczenie ekonomiczne kolei Lwowsko-Podhajeckiej polega na tem, że przerzyna ona 4 powiaty (lwowski, przemyślański, brzeżański i podhajecki), które bądź wcale komunikacyi kolejowej nie posiadają, bądź też przynajmniej nie są dostatecznie pod względem komunikacyjnym wyposażone; że dalej łączy ze sobą stolicę kraju i 3 większe miasta powiatowe (Przemyślany, Brzeżany i Podhajce); że wreszcie posiada szczególnie ważne znaczenie dla handlowych, komunikacyjnych i ogólno-ekonomicznych interesów m. Lwowa, jakto reprezentacya stolicy kraju w wielokrotnie powtarzanych petycyach do Wysokiego Sejmu i do c. k. Rządu wszechstronnie uzasadniła.

Ważność tej kolei dla m. Lwowa należy w szczególności tem silniej zaznaczyć, że stolica kraju, jako taka, oraz jako największy kontrybuent podatkowy kraju, zasługuje niezawodnie na szczególne uwzględnienie przy uchwalaniu przez Wysoki Sejm finansowego poparcia z funduszu krajowego dla budowy kolei lokalnych. Nie

---

[1]) Według swej długości grupują się linie kolei lokalnych w następujący sposób:

1.	Kolej	Łupków-Cisna	długość	25·3 *km*	6.	Kolej	Tarnów-Szczucin	długość	48·7 *km*
2.	„	Piła-Jaworzno	„	26·0 „	7.	„	Przeworsk-Dynów	„	50·0 „
3.	„	Tarnopol-Zbaraż	„	26·0 „	8.	„	Trzebinia-Skawce	„	60·0 „
4.	„	Borki W.-Grzymałów	„	32·6 „	9.	„	Delatyn-Stefanówka	„	112·0 „
5.	„	Chabówka-Zakopane	„	43·4 „	10.	„	Lwów-Podhajce	„	129·0 „

da się zaś zaprzeczyć, iż w dotychczasowym I. i II. programie budowy kolei lokalnych nie ma, z wyjątkiem właśnie jedynym kolei Lwowsko-Podhajeckiej, ani jednej większej linii kolejowej [1]), któraby posiadała bezpośrednie ekonomiczne znaczenie dla stolicy kraju.

Najbardziej znamiennym dowodem znaczenia ekonomicznego tej kolei dla całego obszaru kraju, przez który ma przechodzić, jest niezawodnie fakt, iż zarówno stolica kraju, jak reszta interesowanych miast i powiatów zobowiązały się przyczynić do kosztów budowy tej linii znaczną stosunkowo kwotą 720.000 K. a nie jest rzeczą nieprawdopodobną, iż na wypadek potrzeby udziały powyższe, a zwłaszcza udział m. Lwowa, jeżeli trasa projektowanej kolei uczyni zadość interesom gminy, jeszcze cokolwiek podwyższone zostaną.

Wszystkie powyższe względy skłoniły też Wysoki Sejm, że już dwukrotnie, mianowicie uchwałą z dnia 5 lipca 1901 roku i z dnia 12 lipca 1902 roku uznał projektowaną kolej Lwowsko-Podhajecką jako „potrzebną i użyteczną ze względu na ogólne interesa kraju". Nadto wzywając powołaną uchwałą z 12. lipca 1902 roku c. k. Rząd, „aby projektowana kolej Lwów-Podhajce zamieszczoną została w przedłożeniu rządowem do Rady państwa o tych kolejach, których budowa zapewnioną ma być w 1903 roku" — wyraził Wysoki Sejm przekonanie, iż uznaje możliwe przyspieszenie budowy tej kolei za rzecz dla kraju całego doniosłą.

W myśl powyższej uchwały sejmowej Koło polskie wyjednało u c. k. Rządu centralnego i przeprowadziło w Radzie Państwa uchwalenie ustawy, zapewniającej kolei Lwowsko-Podhajeckiej poparcie finansowe z funduszów państwowych w sumie niezwykle wysokiej 12,000.000 K pod warunkiem, że kraj wraz z miejscowymi interesentami złoży resztę potrzebnego kapitału w łącznej kwocie 3,500.000 K. Rząd centralny nie poprzestał jednak na wydaniu powyższej ustawy państwowej, ale przeprowadził już za pośrednictwem swego c. k. Kierownictwa budowy we Lwowie wszystkie przygotowawcze roboty techniczne tak, że rewizya trasy części przestrzeni od *km* 17·5 do końca linii już się odbyła w czerwcu b. r., zaś projekt wstępny dla początkowej przestrzeni (powiat lwowski) *km* 0·00—17·5, obejmujący wszystkie trzy alternatywy połączenia ze Lwowem, został już c. k. Ministerstwu kolei żelaznych przedłożony dla zarządzenia rewizyi trasy, która — według zasięgniętych informacyj — odbyć się ma już w ciągu listopada b. r. Żądając obecnie zmiany uchwały sejmowej z dnia 12. lipca 1902 r. oraz podwyższenia udziału kraju i interesentów miejscowych, a zwłaszcza m. Lwowa, do wysokości sumy 3,500.000 K, oznaczonej ustawą państwową z dnia 15. lipca 1903 r. c. k. Rząd centralny uzasadnia to swoje żądanie tem, iż od spełnienia powyższego warunku zależy urzeczywistnienie budowy kolei Lwowsko-Podhajeckiej, która to budowa przed rokiem przez Wysoki Sejm i Koło polskie jako bardzo nagła była uznaną.

Stojąc więc na stanowisku poprzednich uchwał Wysokiego Sejmu, Komisya kolejowa nie mogła nie uznać, iż należy przyznać kolei Lwowsko-Podhajeckiej odpowiednie finansowe poparcie z funduszu krajowego i że wysokość udziału kraju oznaczyć wypada w odpowiednim stosunku do znaczenia ekonomicznego tej kolei oraz do udziału miejscowych interesentów, licząc się jednak z obecnym stanem funduszu kolejowego.

W myśl obowiązującej ustawy krajowej „o popieraniu niższorzędnych kolei żelaznych" z dnia 17. lipca 1893 r. popierał kraj dotychczas koleje lokalne w regule w ten sposób, iż dostarczał z funduszu krajowego około $^2/_3$ kapitału budowy, jeżeli państwo i miejscowi interesenci (związki autonomiczne i osoby prywatne) pokryli udziałami swemi $^1/_3$ kapitału. Dopiero w ostatnich latach — głównie z powodu wyczerpania funduszu kolejowego — przyznawał Wysoki Sejm niższy stosunkowo udział z funduszu krajowego, żądając natomiast odpowiedniego podwyższenia udziału ze strony skarbu państwa, a niekiedy także miejscowych interesentów.

Wysokość udziału miejscowych interesentów przedstawia bardzo znaczne przy poszczególnych liniach różnice. Zależała ona najczęściej od wysokości korzyści i stopnia gospodarczego znaczenia, jakie budowa projektowanej linii przedstawiała dla interesowanych czynników miejscowych.

---

[1]) Pomijamy tutaj jako rzecz drobniejszego znaczenia subwencyonowanie przez kraj kwotą 300.000 K. przedłużenia kolei Lwowsko-Janowskiej do Jaworowa.

Cyfrowo ilustruje poniżej zamieszczona tablica wzajemny stosunek finasowego współdziałania państwa, kraju i interesentów miejscowych przy budowie dotychczasowych kolei lokalnych w kraju:

L. p.	Kolej	Udział Państwa koron	%	Udział kraju koron	%	Udział interesentów koron	%
1.	BorkiW.-Grzymałów.	420.000	23·3	1,200.000	66·6	180.000	10·0
2.	Łupków-Cisna	—	—	1,050.000	66·5	530.000	33·5
3.	Trzebinia-Skawce ...	1,149.000	16·6	4,306.000	62·1	1,474.000	21·3
4.	Chabówka-Zakopane .	3,070.000	52·9	2,260.000	39·0	470.000	8·1
5.	Delatyn-Stefanówka .	1,215.000	13·2	6,100.000	66·4	1,869.200	20·4
6.	Piła-Jaworzno	365.000	16·0	1,628.000	71·5	286.000	12·5
7.	Przeworsk-Dynów ...	1,152.000	25·9	2,964.000	66·7	330.000	7·4
8.	Tarnów-Szczucin	1,200.000	35·3	1,700.000	50·0	500.000	14·7
9.	Tarnopol-Zbaraż	1,635.000	65·7	600.000	24·1	255.000	10·2
10.	Lwów-Podhajce	12,000.000	77·45	2,100.000	13·55	1,400.000	9·0

Z powyższego zestawienia okazuje się, że proponowany przez Komisyę kolejową w porozumieniu z Wydziałem krajowym udział kraju przy budowie kolei Lwowsko-Podhajeckiej w kwocie 2,100.000 K, co reprezentuje 13·55% kapitału budowy, nie może być uznany jako wygórowany w stosunku do wysokości udziałów kraju, przyznawanych poprzednio przez Wysoki Sejm lokalnym liniom kolejowym.

Co się zaś tyczy udziału miejscowych interesentów, to, nie rozstrzygając kwestyi, o ile poszczególni prywatni interesenci okazali dostateczne finansowe zainteresowanie dla projektowanej kolei, Komisya kolejowa nie mogła nie przyznać, iż łączny udział miejscowych interesentów, a zwłaszcza powiatów i miast, o ile podniesionym zostanie do kwoty 1,400.000 K, nie odbiegnie daleko od przeciętnej normy, jaką dotychczas przy uchwalaniu kolei lokalnych wobec miejscowych interesentów stosowano.

W sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 4. września 1903 r. oraz w sprawozdaniu Komisyi kolejowej z dnia 13. października 1903 r. wykazano obecny stan krajowego funduszu kolejowego. Wypływa stąd, iż podwyższenie udziału kraju o kwotę 600.000 K na rzecz kolei Lwowsko-Podhajeckiej znajdzie w całości pokrycie w zasobach tego funduszu.

Na podstawie powyższych wywodów Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm uchyla w całej osnowie uchwały I—VII powzięte na posiedzeniu z dnia 12. lipca 1902 w sprawie poparcia budowy kolei lokalnej Lwów-Podhajce.

II. Sejm upoważnia Wydział krajowy do objęcia imieniem kraju akcyi pierwszeństwa przyszłego towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Lwów-Podhajce w sumie nie przekraczającej kwoty 2,100.000 t. j. dwóch milionów sto tysięcy koron przez wpłatę za nie w pełnej imiennej wartości z zasobów krajowego funduszu kolejowego, a to pod warunkami:

1. że interesenci miejscowi wpłacą na akcye zakładowe tego towarzystwa przynajmniej kwotę 1,400.000 t. j. milion czterysta tysięcy koron,

2. że wpłata na akcye pierwszeństwa, które kraj obejmie, nastąpi wtenczas, gdy interesenci miejscowi uiszczą gotówką wpłatę na akcye zakładowe, a od gwarantujących ciał autonomicznych ich ewentualne zobowiązania gwarancyjne oprocentowania i umorzenia pewnej części zakładowego kapitału akcyjnego będą prawnie zabezpieczone,

3. że warunki koncesyjne i postanowienia statutu przyszłego Towarzystwa akcyjnego co do porządku użycia dochodów kolei, ułożone będą w porozumieniu i przy współudziale Wydziału krajowego.

4. że Wydziałowi krajowemu będzie zapewniony odpowiedni udział w zarządzie towarzystwa akcyjnego kolei lokalnej Lwów-Podhajce, i

5. że budowa tej kolei, jakoteż dostawy dla tej kolei i t. p. będą rozdane o ile możności w porozumieniu z Wydziałem krajowym i o ile możności z uwzględnieniem sił i dostawców krajowych, a w szczególności budowa kolei przeprowadzona będzie na zasadzie ograniczonego lub publicznego zaproszenia do złożenia ofert.

III. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia imieniem kraju z koncesyonaryuszami kolei lokalnej Lwów-Podhajce umowy spółkowej, w której będą zastrzeżone wszystkie powyżej wymienione warunki udziału kraju w kapitale budowy tej kolei i w której będzie ustanowiony sposób i termina wpłaty tego udziału.

IV. Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby w razie potrzeby zaciągnął w Banku krajowym lub też w innym zakładzie finansowym pożyczkę w wysokości potrzebnej do wpłaty w pełnej imiennej wartości na akcye pierwszeństwa kolei lokalnej Lwów-Podhajce, które ma objąć kraj w sumie nie przekraczającej kwoty 2,100.000 koron (ustęp II.) i aby roczne raty na oprocentowanie najwyżej po 4 od sta i umorzenie tej pożyczki najdalej do końca r. 1968 wraz z bankowym dodatkiem administracyjnym pokrywał z dochodów krajowego funduszu kolejowego.

V. O ileby według uznania Wydziału krajowego zachodziła potrzeba zamiast wpłaty przez ciała autonomiczne na akcye zakładowe, przyjąć ich gwarancyę oprocentowania i umorzenia pewnej części kapitału akcyjnego zakładowego, upoważnia Sejm Wydział krajowy do objęcia zrealizowania tej gwarancyi i pokrycia tem spowodowanego wydatku z zasobów krajowego funduszu kolejowego lub z funduszów uzyskanych przez zaciągnięcie na ten cel pożyczki. Dla zabezpieczenia funduszu krajowego od wszelkich strat z tego powodu, zawrze wprzód Wydział krajowy stosowne umowy z gwarantującemi ciałami autonomicznemi.

VI. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, by przy ustaleniu trasy projektowanej kolei Lwowsko-Podhajeckiej poparł interesa m. Lwowa, o ile będzie to zgodnem z interesami finansowymi i ekonomicznymi kraju.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Leo.

L. S. 1.561/902. We Lwowie, dnia 15. października 1903.

Aleg. 479

Sprawozdanie

komisyi kolejowej o wniosku posła Kazimierza księcia Lubomirskiego w przedmiocie gwarancyi uzupełniającej oprocentowania po 4% i umorzenia kapitału pierwszeństwa w wysokości K. 2,200.000 dla projektowanej kolei lokalnej Podgórze-Myślenice-Lubień.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Kazimierza ks. Lubomirskiego opiewa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla kolei Podgórze - Myślenice - Lubień gwarancyi uzupełniającej oprocentowania po 4% i amortyzacyi dla kapitału pierwszeństwa w wysokości 2,200.000 (Dwa miliony dwa kroć sto tysięcy koron), dla którego c. k. Rząd udzielił w myśl ustawy o kolejach lokalnych z 31. grudnia 1894 przywileju tak zwanego kredytowania kosztów ruchu, a to reskryptem ministeryalnym z 19. grudnia 1901 dla sumy 1,800.000 K., a dnia 22. czerwca 1902 dla sumy dodatkowej 400.000 K.

Komisya kolejowa zaznacza, że c. k. Ministeryum kolei, reskryptem z dnia 30. czerwca 1902 L. $\frac{28.675}{2}$ oświadczyło, że pod pewnemi zastrzeżeniami dotyczącemi budowy, eksploatacyi i zarządu, skłonneby było, przy pertraktacyach koncesyjnych uwzględnić żądanie przyznania dla projektowanej kolei lokalnej Podgórze - Myślenice - Lubień, (Stundung) kredytowania należytości za eksploatacyę, celem pokrywania z dochodów brutto tej kolei przedewszystkiem rat oprocentowania po 4% i prawidłowego umorzenia kapitału pierwszeństwa w sumie 2,200.000 K.

Dla oprocentowania po 4% i umorzenia kapitału pierwszeństwa w sumie K. 2,200.000 do r. 1968 potrzebna jest kwota około K.99.000 rocznie.

Długość tej kolei wynosi według projektu wstępnego około 57 km. Wynika stąd, iż dla pokrycia rat oprocentowania i umorzenia wystarcza w razie przyznania przez c. k. administracyę państwa wyżej określonego przywileju, dochód brutto około po K. 1740 na 1 kilom.

W sprawozdaniu swem o sprawozdaniu z czynności Dep. IV. Wydziału krajowego w sprawach kolejowych za czas od 1. grudnia 1900 do 30. listopada 1901 komisya kolejowa zamieściła zestawienie dochodów brutto wszystkich kolei lokalnych w naszym kraju w r. 1901, z którego wynika, iż z jednym jedynym wyjątkiem kolei Piła-Jaworzno z dochodem brutto tylko K. 1.193 mającym swoje specyalne przyczyny wyjaśnione sprawozdaniem Wydziału krajowego — dochód brutto na 1 km. kolei lokalnych w naszym kraju przedstawia się w postępowej skali od najniższej K. 3.096 (Łupków - Cisna) do najwyższej K. 7.373 (Lwów-Bełzec).

Abstrahując od rachunków rentowności dla projektowanej kolei Podgórze-Myślenice - Lubień, a jedynie opierając się na faktycznych dochodach innych

w naszym kraju już istniejących kolei lokalnych, nie może zdaniem komisyi kolejowej ulegać wątpliwości, iż dochody brutto tej kolei, rocznie jeżeli nie znacznie przewyższą, w każdym razie wystarczą do pokrycia oprocentowania po 4% i prawidłowego umorzenia kapitału pierwszeństwa K. 2,200.000.

Gwarancya kraju dla tego oprocentowania i umorzenia w zasadzie nie będzie obciążać kraju, a obciążać by go mogła tylko w tym jedynym wypadku, gdyby z powodu n. p. wojny, lub skutkiem zniszczenia lub uszkodzenia linii kolejowej przez elementarne wypadki, ruch na tej kolei był przez czas dłuższy przerwany lub zawieszony.

Gwarancya kraju, do której wnioskiem swym zmierza wnioskodawca, potrzebną jest w tym celu, iżby umożliwić zaciągnięcie pożyczki pierwszeństwa, do której zfinansowania na podstawie samego tylko przez c. k. zarząd kredytowania należytości za eksploatacyę (Stundung) nie dopuszcza statut, ani Banku krajowego, ani innych instytucyi kredytowych.

Z uwagi, iż gwarancya jest zawsze zobowiązaniem realnem, lecz że w tym wypadku kontrasekuracyą tego obowiązania jest pierwszeństwo do pokrycia rat gwarantowanych z dochodów brutto kolei projektowanej (Stundung), komisya kolejowa sądzi, iż gwarancya taka może i powinna być udzieloną celem zapewnienia dojścia do skutku kolei w mowie będącej.

Komisya kolejowa zaznacza, że kraj ponad gwarancyę na 2,200.000 K, dla pożyczki pierwszeństwa zaciągnąć się mającej i ponad kwotę 500.000 K. wypłacić się mających na akcye zakładowe, na żadne ryzyko narażonym być nie może.

Na podstawie powyższych uwag komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W razie przyznania przez c. k. Administracyę Państwa na rzecz oprocentowania po 4% i prawidłowego umorzenia kapitału pierwszeństwa przez cały okres czasu, potrzebny na umorzenie pożyczki pierwszeństwa, w sumie K. 2,200.000 zwłoki (Stundung), dla należytości za prowadzenie ruchu projektowanej kolei lokalnej Podgórze - Myślenice - Lubień w ten sposób, iż z dochodów brutto tej kolei będą w pierwszym rzędzie pokrywane raty oprocentowania i umorzenia kapitału pierwszeństwa, — upoważnia się Wydział krajowy do udzielenia imieniem kraju dla projektowanej kolei lokalnej Podgórze - Myślenice - Lubień gwarancyi rocznego dochodu równającego się rocznej kwocie potrzebnej do oprocentowania najwyżej po 4% i umorzenia zaciągnąć się mającej przez przedsiębiorstwo tej kolei pożyczki pierwszeństwa w sumie najwyżej K. 2,200.000 pod warunkiem, iż cała reszta kapitału potrzebnego na budowę tej kolei kapitału ustalonego na podstawie projektu szczegółowego i kosztorysu zbadanego i uznanego przez Wydział krajowy, ponad wymienioną pożyczkę pierwszeństwa i ponad sumę K. 500.000 wypłacić się mającą przez kraj na akcye zakładowe w myśl uchwały sejmowej z dnia 4. lipca 1901 r. dostarczoną, względnie zabezpieczoną w sposób przez Wydział krajowy za dostateczny uznany — będzie przez interesentów.

Wszystkie inne warunki uchwały sejmowej z dnia 4. lipca 1901 r. dotyczące poparcia kolei Podgórze - Myślenice - Lubień pozostają w mocy.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Skołyszewski.

Ls. 938/1902. We Lwowie, dnia 15. października 1903.

Aleg. 480

Sprawozdanie

komisyi kolejowej o petycyach w sprawie budowy kolei żelaznej ze Lwowa przez Kamionkę Strumiłową do Stojanowa do l. 938|902, l. 1439|902 i 2666|903 wniesionych.

Wysoki Sejmie!

W sprawie powyższej wpłynęły do Wysokiej Izby petycye prawie równobrzmiące Rady powiatowej w Kamionce Strumiłowej i od Dr. Goldfarba adwokata we Lwowie, tudzież petycye Gwalberta Ziembickiego, inżyniera i Radcy budownictwa we Lwowie.

Dr. Leon Goldfarb uzyskał od c. k. Ministerstwa kolejowego koncesyę wstępną do podjęcia robót przedwstępnych do budowy kolei lokalnej ze Lwowa do Stojanowa, wypracował projekt wstępny i uprasza zgodnie z Radą powiatową w Kamionce Str. o udzielenie gwarancyi krajowej dla 4% renty dla kapitału zakładowego części tej linii z Kamionki Str. do Stojanowa.

Gwalbert Ziembicki uzyskał również od c. k. Ministerstwa kolejowego zezwolenie na przedwstępne studya techniczne, wypracował projekt wstępny i prosi o uznanie budowy kolei lokalnej ze Lwowa przez Kamionkę Str. do Stojanowa za potrzebną. i pożyteczną ze względów ogólnych i o udzielenie finansowego poparcia tej budowy.

Na podstawie obydwu rzeczonych projektów wstępnych odbyła się wskutek reskryptu c. k. Ministerstwa kolei z dnia 21. kwietnia 1903 l. 7 326 w czasie od 24 do 28. czerwca 1903 rewizya trasy, której wynik nie jest jeszcze wiadomym, gdyż w tej mierze rozstrzygnięcie c. k. Ministerstwa kolejowego jeszcze nie nadeszło.

Kolej projektowana ma mieć długości 83 klm. i przecinać ma część kraju o przestrzeni 5.000 □ klm., stanowiącą trójkąt, którego podstawą jest granica rosyjska, wierzchołkiem stolica kraju Lwów, a obydwoma ramionami są szlaki kolejowe Lwów-Krasne-Brody i Lwów-Żółkiew-Rawa Ruska-Sokal. Przestrzeń powyższa prócz bardzo niedostatecznej i prymitywnej sieci dróg bitych nie posiada zgoła żadnych środków komunikacyjnych, koniecznych do normalnego rozwoju ekonomicznego, a wskutek tego upośledzenia naturalnym jest ogólny zastój tej okolicy uposażonej zresztą obficie w bogactwa natury.

Z miejscowości tuż przy trasie kolejowej leżących zasługują na wymienienie Dublany z wyższą i niższą szkołą rolniczą i gorzelnią, miasto powiatowe Kamionka Str. z krajową szkołą ciesielską i kołodziejską, miasteczko Radziechów siedziba sądu powiatowego i miasteczko Stojanów prowadzące ożywiony handel graniczny z Rosyą.

Wydział krajowy zarządził w roku zeszłym studya komercyalne i obliczenie rentowności projektowanej linii, które wypadły ze wszech miar dodatnio. Wedle operatu tego obszar ciążenia obliczonym jest na 175.522 hekt., a należy do niego

15 gmin powiatu lwowskiego, 20 gmin powiatu żółkiewskiego, 56 gmin powiatu kamioneckiego i 3 gminy powiatu sokalskiego. Obszar ciążenia liczy 28 gorzelni rolniczych, których produkcya wynosiła w ubiegłej kampanii 27.000 hektl. spirytusu. Z produkcyą wódki połączonym jest wypas około 3.000 sztuk sprowadzanego bydła, nie licząc inwentarza.

Lasów liczy przestrzeń powyższa 47.969 hkt., z czego przypada 39.000 hkt. na większą własność o wzorowem gospodarstwie.

Oprócz drzewa i zboża głównym artykułem przewozu projektowanej kolei będzie kamień i szuter, których to materyałów obszar ciążenia wcale nie posiada, a więc importować go musi.

Oprócz galicyjskiego obszaru ciążenia grawituje do końcowej stacyi Stojanów nader rozległy obszar za kordonem o przestrzeni 350 klm. □. Okolica ta nie posiada wcale żadnej kolei, a dowóz produktów rolnych i leśnych odbywa się do najbliższej stacyi Łuck oddalonej o 60 wiorst. Wedle przeprowadzanych w tej mierze studyów komercyalnych Wydziału kraj. możnaby liczyć na znaczny przewóz zboża transito, który zwraca się obecnie na Radziwiłłów-Brody, dalej na import i ruch transitowy drzewa opałowego i progów.

Kolej ta wypełni lukę w sieci kolei zbiegających się w stolicy kraju, łącząc ten wielki obszar kraju ze stolicą, a umożliwiając wzajemną wymianę produktów, ożywi znacznie handel i przemysł krajowy.

Na podstawie powyższych danych, tudzież ścisłych i skrupulatnych obliczeń, przyjmuje Wydział krajowy jako spodziewany dochód brutto 575.000 koron, jako koszta eksploatacyi 293.000 koron, a wobec tego jako minimalny czysty dochód 282.000 koron.

Ponieważ koszta budowy preliminowane są najwyżej w sumie 8,300.000 koron, przeto dochód rzeczony wystarczyłby na oprocentowanie wyłożonego kapitału po 3·4 od sta.

Zestawienie powyższe należy uważać o tyle za realne, iż ma uzasadnienie również w porównaniu z kosztami budowy i rentowności kolei Lwów-Bełzec, jakkolwiek sytuacya projektowanej kolei będzie o wiele korzystniejsza od kolei Lwów-Bełzec; dochód zaś kolei rzeczonej dał w roku 1901 oprocentowanie kapitału po 3·76%.

Kolej projektowaną należy zatem niewątpliwie uważać jako potrzebną ze względów na interes kraju i kraj winien się przyczynić stosownie do kosztów budowy, o ile koszta te odnoszą się do budowy kolei tej jako kolei lokalnej o charakterze czysto ekonomicznym.

Należy bowiem zaznaczyć, że Ministerstwo kolejowe, udzielając koncesyi przedwstępnej, orzekło, iż część tej linii Lwów-Kamionka Str. ma być zbudowana jako kolej główna II. rzędu, a nadto wojskowość żąda, aby linia ta była złączona z głównym dworcem lwowskim, co pociągnie za sobą znaczne podrożenie kosztów.

W danych warunkach mogłoby zatem ewentualne sfinansowanie tej kolei nastąpić w ten sposób, iż kraj objąłby gwarancyę dochodów tej kolei w wysokości potrzebnej do oprocentowania po 4% od sta i umorzenia pożyczki pierwszeństwa w kwocie równej połowy wysokości kosztów budowy, a drugą połowę musieliby ponieść interesowani i państwo, a nadto państwo winno również ponieść zwiększenie kosztów wywołanych wymogami natury ogólno-państwowej.

Wobec braku funduszu krajowego na niezwłoczne sfinansowanie rzeczonego projektu nie stawia komisya na razie wniosku na niezwłoczne wprowadzenie w życie takowego, zostawiając Wydziałowi krajowemu, aby się zastanowił nad sposobem uzyskania potrzebnych funduszów dla poparcia finansowego budowy kolei Lwów-Stojanów. Komisya uważa za wskazane natomiast, aby Wydział krajowy podjął czynności zmierzające do urzeczywistnienia tej budowy, aby w tym celu uzyskał koncesyę na budowę i eksploatacyę i we własnym zarządzie wypracował projekt szczegółowy. Koszta tego projektu, na wypadek niemożliwości zebrania funduszów od stron interesowanych, należy pokryć zaliczkowo z funduszu kolejowego za zwrotem w swoim czasie z kapitału budowy.

Komisya wnosi zatem:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm uznaje budowę kolei lokalnej ze Lwowa na Kamionkę strumiłową do Stojanowa ze względu na ogólne interesa kraju za użyteczną i potrzebną.

2. Sejm wzywa Wydział krajowy, aby poczynił potrzebne kroki celem urzeczywistnienia budowy tej koleji, i upoważnia do przeprowadzenia pertraktacyi z c. k. Rządem, któreby miały na celu urzeczywistnienie projektu budowy tej kolei przedewszystkiem jako kolei państwowej, ewentualnie w razie gdyby Wydział krajowy uznał to za wskazane, do uzyskania koncesyi przedwstępnej celem wypracowania projektu szczegółowego dla tej koleji za zaliczeniem potrzebnych na to funduszów z krajowego funduszu kolejowego, które będą zwrotne z kapitału budowy.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Schätzel.

Ls. 3506/1903.

We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg. 481

Sprawozdanie

komisyi kolejowej względem petycyi właścicieli dóbr ziemskich powiatu złoczowskiego co do wyjednania u c. k. Rządu otwarcia stacyi kolejowej w Zarwanicy, położonej na drodze koleji żelaznej Karola-Ludwika, dla ruchu towarowego.

Wysoki Sejmie!

Wskutek petycyi wniesionej w roku 1896 przez Antoniego Romańskiego i wielu innych właścicieli ziemskich powiatu Złoczowskiego o wezwanie c. k. Rządu o utworzenie na drodze żelaznej Karola Ludwika w miejscowości Zawarnica stacyi dla ruchu towarowego uchwalił Sejm na posiedzeniu z dnia 8. lutego 1896 zgodnie z wnioskiem petycyi, udzielając petycyę rzeczoną c. k. Rządowi do możliwego uwzględnienia.

W petycyi obecnej żalą się petenci, iż c. k. Ministerstwo kolejowe wskutek powyższej uchwały sejmowej wprawdzie przeprowadziło dochodzenia i uznało w zasadzie za pożądane otwarcie stacyi dla ruchu towarowego w Zarwanicy, lecz odmówiło mimo to na razie prośbie o otwarcie, ponieważ urządzenie stacyi dla ruchu towarowego spowodować musi koszta, na które fundusze koleji nie wystarczają.

Ponieważ na przestrzeni 16-kilometrowej między stacyą towarową w Złoczowie, a najbliższą stacyą towarową w Płuchowie nie ma stacyi towarowej, wskutek czego przeszło 30 gmin i obszarów dworskich musi załatwiać swe dostawy towarowe do tych odległych stacyi drogami prywatnemi nieszutrowanemi, jakkolwiek położone są przy gościńcach Złoczowsko-Tarnopolskim i Złoczowsko-Brzeżańskim, po których mają nierównie bliższą i łatwiejszą dostawę do stacyi w Zarwanicy, przeto komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd o utworzenie na drodze żelaznej Karola-Ludwika w miejscowości Zarwanica stacyi towarowej.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Schätzel.

Ls. 1.241/1903. We Lwowie, dnia 17. października 1903.

Aleg. 482

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o petycyi Rady powiatowej w Sanoku o zwolnienie od opłaty datku na rzecz wykupna gruntów pod kolej transwersalną.

Wysoki Sejmie!

Już po raz drugi wnosi Rada powiatowa w Sanoku petycyę do Wysokiego Sejmu, prosząc o zwolnienie powiatu od opłaty datku w kwocie 15.920 zł. czyli 31.820 K na rzecz wykupna gruntów pod kolej transwersalną, do zapłaty którego w 20 rocznych ratach zobowiązała się taż Rada prawomocną uchwałą z dnia 3. lipca 1880 roku.

Nad pierwszą petycyą przeszedł Wysoki Sejm uchwałą z dnia 9. maja 1893 roku do porządku dziennego, zezwalając jedynie, aby opłaty z wymienionego wyżej tytułu do funduszu krajowego rozpoczęły się dopiero z rokiem 1896.

I tego terminu zakreślonego rzeczoną uchwałą sejmową nie dotrzymał Wydział powiatowy w Sanoku, gdyż dotychczas ani jednej nie zapłacił raty, a będąc przynaglany do zapłaty ze strony Wydziału krajowego, wniósł ponownie petycyę, którą po raz drugi domaga się zwolnienia powiatu od opłaty w mowie będącego datku, przytaczając na uzasadnienie swej prośby te same motywa, które były podane w poprzedniej petycyi, a mianowicie, iż powzięta przez Radę powiatową uchwała nie stała się dotychczas prawomocną, że uchwalając w swoim czasie w mowie będący datek, spodziewała się Reprezentacya powiatowa, iż roboty około budowy kolei przedsięwzięte zostaną zaraz w 1880 roku i dostarczą zarobku ludności dotkniętej podówczas klęską nieurodzaju, a wreszcie, że powiat jest już ponad możność obciążony dodatkami powiatowymi.

Dwa pierwsze powody zostały już uchwałą Wysokiego Sejmu z dnia 9. maja 1893 roku zgodnie z wnioskiem Komisyi uznane za niedostateczne do zwolnienia powiatu Sanockiego od obowiązku zapłaty przyrzeczonego datku funduszowi krajowemu, a Komisya nie ma najmniejszej podstawy wchodzić w ponowne ocenienie tychże zwłaszcza, iż w obecnie wniesionej petycyi nie naprowadzono ani jednego szczegółu, któryby mógł usprawiedliwić doradzanie Wysokiemu Sejmowi zmiany powziętej raz uchwały.

Rozchodzić by się mogło jedynie o rozpatrzenie ostatniego w petycyi naprowadzonego motywu a mianowicie, czyli faktycznie powiat Sanocki jest tak przeciążony dodatkami powiatowymi, iż dalsze obciążenie dałoby się nadto dotkliwie odczuć mieszkańcom powiatu.

Wedle dołączonego do petycyi preliminarza funduszu powiatowego na rok 1902 wynosiły w tym roku dodatki powiatowe 12%, a wedle preliminarza funduszu

powiatowego dróg gminnych uchwalono na rok 1902 3% dodatek drogowy — oprócz 10% ustawowego, wobec czego dodatki na cele powiatu wynosiły razem 15%, a doliczając do tego 10% ustawowy, 25%.

Jakkolwiek obciążenia tego nie można nazwać małem, to jednakże biorąc na uwagę, iż prawie wszystkie powiaty w takiej wysokości dodatkami są obciążone, a tem samem obciążenie to jest normalnem, iż na pokrycie jednorocznej raty wynoszącej 1.592 K potrzeba podwyższyć dodatek li tylko o 1%, który w tamtejszym powiecie daje kwotę 2.128 K, nie można absolutnie twierdzić, iżby powiat Sanocki był ponad możność obciążony i aby dalsze podwyższenie dodatków powiatowych mogło nadto dotkliwie odbić się na podatnikach.

Z tych tedy powodów Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą Wydziału Rady powiatowej w Sanoku o uwolnienie powiatu Sanockiego od obowiązku przyjętego uchwałą z dnia 3. lipca 1880 zapłacenia funduszowi krajowemu na rzecz wykupna gruntów pod kolej transwersalną kwoty 31.820 K przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Korol.

L s. 3524/03. We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg 483

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego zawierającego projekt zmiany art. 9. ustawy z dnia 23. maja 1895.

Wysoki Sejmie!

Komisya szkolna na obecnej sesyi sejmowej postawiła wniosek przekazania Wydziałowi krajowemu petycyi nauczycielek, o zmianę art. 9. ustawy z 23. maja 1895 celem zbadania i przedłożeuia odpowiedniego wniosku.

Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 30, września b. r. powziął uchwałę w tym duchu, a Wydział krajowy, wywiązując się z tego polecenia, przedkłada obecnie wniosek uwzględnienia petycyi nauczycielek i odpowiedniego zmienienia art. 9. tejże ustawy.

Komisya szkolna uznając, że argumenta i pobudki przez Wydział krajowy podniesione są zupełnie słuszne, tudzież uwzględniając, że §. 75. ustawy państwowej z 2. maja 1883. Dz. u. p. Nr. 53. ustawodawstwu krajowemu Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraźnie zastrzega prawo odstępowania od postanowień zawartych w §§. 17, 18 i 19 tej ustawy, zawierających zasady urządzenia szkół wydziałowych, a między innemi także i postanowienie, że kierownik odpowiedzialny szkoły wydziałowej ma mieć tytuł Dyrektora, wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt nstawy.

Przewodniczący: *Czartoryski.*

Sprawozdawca: *K. Lubomirski.*

Z drukarni „Polonia“, Lwów, Trzeciego Maja 11.

USTAWA

z dnia . . . . . zmieniająca Art. 9. ustawy z dnia 23. maja 1895 Nr. 57 Dz. u. kr. o zakładaniu i urządzeniu publiczmych szkół ludowych i obowiązku posyłania do nich dzieci.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Art. 9. ustawy z dnia 23. maja 1895 Nr. 57 Dz. u. kr. znosi się w dotychczasowem brzmieniu i ma opiewać jak następuje:

Art. 9. W szkole wydziałowej ma być oprócz dyrektora a względnie dyrektorki i katechetów przynajmniej trzech nauczycieli względnie nauczycielek.

Art. II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi wyznań i oświaty.

L s. 3504/03. We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg. 484

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o przedłożeniu Wydziału kraj. w przedmiocie założenia ruskiego gimnazyum w Stanisławowie.

Wysoki Sejmie!

W wykonaniu uchwały Wys. Sejmu z dnia 3. października b. r. Komisya szkolna rozpatrywała ponownie powyższą sprawę i dziś przychodzi z następującem sprawozdaniem:

Jakkolwiek Komisya szkolna nie zaprzecza, że potrzebom kulturalnym narodu ruskiego odpowiadałoby utworzenie w krótkiem czasie nowego gimnazyum, w któremby młodzież mogła pobierać wyższą naukę w swoim rodzinnym języku, to jednak nie uważa za stosowne utworzenia już w chwili obecnej gimnazyum z wyłącznie ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie. Pominąwszy kwestyę porządku, wktórym gimnazya przepełnione mają być dzielone, oraz kwestyę pozyskania dla gimnazyów ruskich nauczycieli zupełnie odpowiednich, Komisya sądzi, że z dwóch głównie powodów wymieniona sprawa nie powinnaby w obecnej chwili być w sposób stanowczy załatwioną. Pamiętna agitacya radykalna, która sprawy gimnazyum ruskiego w Stanisławowie użyła do swoich celów, obcych zupełnie szkole, a nawet młodzież uczącą się usiłowała użyć za swoje narzędzie, popsuła obecnie warunki, wśród których kwestyę tego gimnazyum z całym spokojem bez ulegania czyjejkolwiek presyi możnaby rozstrzygnąć. Ze względu na te stosunki należałoby też rozważyć, czy poruszana z wielu stron idea założenia przynajmniej jednego gimn. utrakwistycznego we wschodniej części kraju nie dałaby się z pożytkiem dla obydwóch narodowości zastosować.

Wreszcie Komisya wnosi w czwartej rezolucyi uchwałę — której celem jest zastrzeżenie się przeciw naruszaniu praw sejmowych.

Z tych powodów komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Wobec istniejących stosunków Sejm założenia gimnazyum z ruskim językiem wykładowym w Stanisławowie w myśl wniosku postawionego przez p. Barwińskiego nie uważa obecnie za wskazane.

II. Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, ażeby się zastanowiła bliżej nad sprawą założenia gimnazyum we wschodniej części kraju, celem uwzględnienia potrzeb kultu-

ralnych narodowości ruskiej, biorąc w zakres swych badań także kwestyę utrakwizmu i w chwili stosownej wniosek swój Sejmowi przedłożyła.

III. Wzywa się c. k. Radę szkolną krajową, ażeby dołożyła usilnych starań celem zapewnienia jak najpowszechniejszego i najskuteczniejszego udzielania względnie obowiązkowej nauki drugiego języka krajowego w szkołach średnich Galicyi.

IV. Wstawienie w budżet państwowy na r. 1903 pozycyi na gimnazyum ruskie w Stanisławowie bez poprzedniej uchwały Sejmu, sprzeciwia się prawom Sejmu, przyznanym mu ustawą z dnia 23 czerwca 1867 r. i dlatego Sejm zastrzega się na przyszłość przeciw takiemu naruszaniu praw i prerogatyw swoich.

Tem samem załatwione są petycye: Wydziału filii rusk. Tow. pedagogicz. w Stanisławowie do l. 1737/1902, l. 2365/903 — petycya filii Tow. Proświty w Stanisławowie do l. 1785/902, l. 2367/903 — petycya komitetu wiecowego w Jaworowie l. 1140/902.

Przewodniczący:

Czartoryski.

Sprawozdawca:

Tadeusz Cieński.

Z drukarni „Polonia“, Lwów, Trzeciego Maja 11.

Ls. 2.888/903. We Lwowie, dnia 20. października 1903

Aleg. 185

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej o petycyi «Krajowego Związku przemysłowego» we Lwowie o subwencyę.

Wysoki Sejmie!

W roku 1902 zwrócił się „Krajowy Związek przemysłowy“ we Lwowie do Wysokiego Sejmu z petycyą o bezzwrotną subwencyę na rok 1903 w wysokości 50.000 K i pożyczkę nisko procentową lub bezprocentową w sumie 250.000 K.

Sprawozdanie Komisyi przemysłowej o ówczesnej petycyi, aczkolwiek gotowe i wydrukowane, spadło z porządku dziennego wskutek odroczenia sesyi sejmowej — ale i tak Wysoki Sejm, przy rozprawie budżetowej, uznając wielką doniosłość działalności handlowo-przemysłowej „Związku“, polecił Wydziałowi krajowemu wstawić do budżetu krajowego na rok 1903 kwotę 15.000 K.

Kwota ta, jako zbyt niska i nie stojąca w żadnym stosunku do potrzeb „Związku“, okazała się niewystarczającą. Komisya przemysłowa, uzasadniając konieczność przychylenia się do petycyi „Związku“, podała następujące motywa:

1. Kraj powinien stać na czele ruchu, mającego na celu niesienie pomocy przemysłowej rodzimej produkcyi i wspierać materyalnie akcyę najbardziej powołanych do tego czynników.

2. Ponieważ Krajowy Związek Przemysłowy jest właśnie instytucyą, mającą za zadanie ogniskować w sobie rozliczne grupy przemysłu krajowego, następnie pośredniczyć między wytwórcą a kupującym, a wreszcie nieść pomoc fachową przez poradę i materyalne poparcie krajowym producentom, zasługuje zatem w pierwszym rzędzie na poparcie Wysokiego Sejmu.

3. Jako instytucya prywatna, wypływająca z inicyatywy społeczeństwa, a nie urząd krajowy, jest Krajowy Związek Przemysłowy najlepiej powołany do niesienia pomocy handlowej nie biurokratycznej. Daje nadto gwarancyę, że powierzonych sobie funduszów użyje na racyonalne cele, tem bardziej, że stoi on pod kontrolą kraju, jako krajowa agencya handlowa.

4. Krajowy Związek Przemysłowy powinien być subwencyonowany, gdyż jako instytucya nie ściśle handlowa, ale nadto dobro publiczne mająca na celu, musi dla tego ostatniego nieraz poświęcać swoje handlowe przedsięwzięcia i ponosić koszta nie rentujące się potem, o czem z sprawozdań Związku łatwo przekonać się można.

5. Jako instytucya mająca stworzyć wzorową agencyę handlową, czynnik dla rodzimego przemysłu tak ważny, musi tem bardziej uzyskać pomoc krajową do przeprowadzenia swych planów, bo one potrzebują inwestycyi.

6. Krajowy Związek Przemysłowy powinien urządzać jak najczęstsze wystawy przemysłowe na prowincyi a do tego potrzebuje kapitałów, które mu się nie wrócą.

7. Związek jest w możności wyzyskać wkłady, jakie robi Kraj na szkolnictwo zawodowe i subwencyonowanie przedsiębiorstw przemysłowych a to przez organizowanie strony handlowej

istniejących już zakładów wytwórczych i zachęcanie do tworzenia nowych, dla tego więc również na poparcie zasługuje.

8. Wreszcie Związek nie posiada kapitału obrotowego, a dlatego producentom nie może zaraz płacić za towary. Przez wzgląd zatem choćby na okoliczność, że nasi producenci, z którymi Związek pracuje, są biedni, należy mu dostarczyć funduszów, aby im mógł zaraz za dostarczony towar płacić.

Obecnie przedkłada Związek znowu petycyę o udzielenie mu subwencyi na lat sześć po K. 40.000 — dotychczasowa subwencya K. 15.000 bowiem nie wystarcza.

Czy „Związek“ na tak wysoką subwencyę zasługuje?

Tak jest, zasługuje w całej pełni, a to z następujących względów:

1. Do akcyi swojej stara się Związek wciągnąć jak najwięcej jedynostek naszego społeczeństwa. W ciągu roku 1902 i 1903 zyskał dla swej sprawy 107 nowych członków i to ludzi jak najwybitniejszych. To samo już świadczy o jego żywotności. Gdzie jest ofiarność prywatna, tam i publiczna jest na miejscu.

2. W akcyi handlowej stworzył Związek nowy dział agencyjny. Dwóch podróżujących objeżdża całą Galicyę z artykułami krajowych fabryk, których zastępstwa Związek poobejmował Urzeczywistnił już zatem jeden ze swoich planów, które w zeszłorocznej petycyi podał jako najważniejsze, pomimo, że ze subwencyi 50.000 K, o jaką prosił, otrzymał tylko K 15.000 a i te jeszcze dotychczas mu nie zostały wyasygnowane.

3. Robi Związek daleko idące starania, aby fabrykanci krajowi otrzymywali większe dostawy publiczne i na podstawie dotychczasowych wyników nie można wątpić, że pośrednictwu jego uda się wywalczyć dla producentów krajowych rozpisane obecnie przez koleje galicyjskie dostawy na kilka kroć sto tysięcy koron. Związek przyczynił się obecnie do oddania dostawy:

1. na kożuchy dla kolei;
2. sukna dla woźnych rządowych;
3. dla magistratów — krajowym fabrykom.
4. Zorganizował eksport koszykarski do Anglii.

5. Otwiera w dniach najbliższych ekspozyturę we Wiedniu dla krajowego przemysłu. Sprawa ta pociągnie za sobą wielkie koszta, ale jest nieoceniona dla naszego koszykarstwa, przemysłu masarskiego, likierniczego i wogóle spożywczego.

6. Przy kapitale udziałowym K 54.000 robi Związek obrót przekraczający milion koron, pracuje zatem szybko i racyonalnie.

7. Żaden list w sprawie informacyi dla stron co do przemysłu krajowego, nie zostaje bez odpowiedzi, żaden producent, zwracający się o poradę do Związku, nie zostaje bez niej oddalony.

8. Wreszcie w miarę możności zaliczkuje Krajowy Związek przemysłowy swoich drobnych dostawców, o czem z ksiąg jego łatwo się przekonać można. Krajowy Związek przemysłowy daje zatem na naszem ekonomicznem polu dowody tak pracy handlowej jak i organizacyjnej jakoteż i zapomogowej. Skoro raz kraj działalność tę uznał i trafnie za dodatnią i skoro Związek w niej idzie ustawicznie dalej pomyślnie, to należy mu pomódz, aby tę akcyę rozwinął jak najszerzej i dać mu pomoc, aby w niej z braku środków nie ustał.

Chodzi tu następnie o następujące momenty, które „Krajowy Związek“ jako zasługujący na zaufanie, najlepiej wykorzystać może i powinien:

a) Powinien ująć w planowe ramy dzisiejszy ruch na polu przemysłowem w kraju;

b) Powinien dbać o stałe utrzymanie tego, dzisiaj sprawą cukrową rozniecenego dążenia do ekonomicznego odrodzenia kraju.

A to da się zrobić tylko środkami, jakie w petycyi swej „Związek“ podał za najodpowiedniejsze.

Powinno się zatem nie szczędzić ani na jego biuro reklamowe, ani na jego agencyę, ani na jego ekspozyturę.

Wprawdzie dzisiaj kapitał „Związku“ cokolwiek wzrósł, ale on ze swych własnych funduszów powinien tylko udzielać zaliczek dla producentów i w tym celu

wobec projektu powiększenia funduszu krajowego przemysłowego, powinien swój kapitał dokompletować odpowiednią z niego pożyczką, bo dopiero wtedy te zaliczki będą prawdziwą pomocą. A „Związek“ jako instytucya handlowa jest powołany do udzielania zaliczek producentom pewnie wydatniej, niż każda inna władza czy opiekun krajowy.

Na inwestycye zaś o charakterze publicznym, który wydatki wyrażone w petycyi posiadają, powinien posiadać pomoc kraju.

I na to należy zwrócić uwagę, że subwencya, o którą „Związek“ prosi, pokryje jego wkłady tylko częściowo, więc do tych wydatków własną kieszenią także się w znacznej mierze przyczyni.

Subwencya powinna być udzielona w pełnej wysokości, a to dla następujących powodów:

1. Pomoc częściowa osłabi cały program Związku, gdyż agencya dopiero wtedy się rozwinie na prawdę, gdy będzie posiadała harmonijnie i dobrze zorganizowane biuro reklamy.

2. Biuro reklamy bez agencyi jest bezcelowe, więc dla niego samego tylko subwencyi uchwalać nie można.

3. Ekspozytura wiedeńska dla naszego przemysłu ma znaczenie kolosalne, bo wplecie go ona w handel międzynarodowy i z podatnych artykułów naszych wyrobi artykuły wielkie masowe, zdolne do eksportu. A przemysł nasz wtedy dopiero będzie silny, kiedy przestanie być lokalnym, kiedy stanie się nieodzownym na wielkich rynkach, gdzie następuje wymiana wzajemna produktów całych narodów i państw tak europejskich jak i zamorskich.

„Krajowy Związek przemysłowy“ przekona się za pomocą ekspozytury w Wiedniu, które artykuły do masowego wywozu się najlepiej nadają, a wskutek tego da najlepszą bo praktyczną inicyatywę, w jakich produktach się Galicya ma i powinna specyalizować. Wtedy stworzy się w Galicyi kilka gałęzi najodpowiedniejszych mających przez wywóz gromadzić w kraju grosz, który na inne gałęzie obcego przemysłu się wydaje. W ten sposób najlepiej przyjdzie się do równowagi naszego bilansu handlowego. Zapomocą ekspozytury zaś w tym kierunku najlepsze się uzyska wskazówki.

Dzisiaj „Związek“ zastępuje 8 wytworców handlowych drogą agencyi i dostarczył im od 1. stycznia 1903 do 1. października 1903 obstalunków za 30.000 K.

Zastępstwo na rynku międzynarodowym w Wiedniu oddali „Związkowi“ następujący producenci:

1. Dr. Zduń, fabryka wódek, Rola wyżna;
2. Gurgul, fabryka pierników, Jarosław;
3. Herliczka, fabryka tutek, Kraków;
4. Pomoc przemysłowa kobiet, guziki, Lwów;
5. Ks. Wanda Czartoryska, koszykarstwo;
6. Szkoła koszykarska, Siekierczyce;
7. Fabryka szpagatu w Podgórzu;
8. Joachim Grünspan, makaty, Andrychów;
9. Spółka wyrobów krajowych, Lwów;
10. Patkowski, wyroby ceramiczne, Kołomyja;
11. Teodorowiczowa, wyrób kwiatów, Lwów;
12. Br. Lipowska, kilimarstwo, Nowy Sącz;
13. Warstat naukowy dla zabawek, Jaworów;
14. Jarra, fabryka wyrobów platerow., Kraków;
15. Nowiński, fabryka cukierków, Kraków;
16. Kurkiewicz, masarz, Kraków.

Jeszcze raz powtarzamy, że najodpowiedniejszą formą dla takiej akcyi handlowo-przemysłowej, jaka się obecnie w kraju coraz pomyślniej rozwija, jest organizacya prywatna, ale pozostająca pod ścisłym nadzorem kraju, a taką organizacyą jest „Krajowy Związek przemysłowy“, któremu się udało dotychczas pomyślnie wywiązać z zadania. Subwencya Wysokiego Sejmu wesprze te wysiłki wydatnie, przez umożliwienie najęcia do pracy większej ilości fachowych sił. I dlatego Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

W uznaniu wysokiej użyteczności dotychczasowej pracy „Krajowego Związku przemysłowego“ we Lwowie i celem dopomożenia temuż „Związkowi“ do spełnienia wyszczególnionych w petycyi zadań,

a) wstawia Sejm do budżetu krajowego na rok 1904 na rzecz „Krajowego Związku premysłowego“ we Lwowie kwotę 30.000 K, a mianowicie jako wydatek zwyczajny kwotę w myśl propozycyi Wydziału krajowego 15.000 K, a jako nadzwyczajny wydatek 15.000 K;

b) Sejm upoważnia Wydział krajowy, aby po zbadaniu użyteczności i potrzeb „Krajowego Związku przemysłowego“, wstawiał w budżety lat następnych odpowiednie podwyższenia.

Przewodniczący:
A. Lubomirski.

Sprawozdawca:
Stapiński.

L. s. 3.412/903

We Lwowie, dnia 20. października 1903.

Aleg. 186

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej o wniosku Wydziału krajowego w przedmiocie powiększenia funduszu przemysłowego.

Wysoki Sejmie!

Od szeregu lat nie schodzi z porządku dziennego dyskusyi publicznej, zgromadzeń zawodowych przemysłowo-handlowych, wieców przemysłowych, głosów prasy, całej literatury ekonomicznej, nareszcie rozpraw sejmowych sprawa przysporzenia przemysłowi, górnictwu, handlowi krajowemu środków finansowych. Pomimo całej powolności tempa naszego życia ekonomicznego budzi się ze wzrostem ludności i światła ruch ekonomiczny, mnożą się powoli próby i zaczątki przemysłowe, liczba ludzi zawodowo uzdolnionych, przedsiębiorczych, zwolna powstają nowe przedsiębiorstwa a rozwijają stare, ruch w kierunku przemysłowym jest niezawodny w kraju dotąd rolniczym. Przemysł naftowy a z nim szeregi przemysłów przezeń wywołanych, różne gałęzie przemysłu rolniczego, odradzający się przemysł cukrowniczy, ze wzrostem miast przemysł budowlany, mechaniczny, wyroby narzędzi, maszyn i aparatów, kilka gałęzi przemysłu chemicznego, przemysł drzewny, nawet skromne początki przemysłu tkackiego są mimo wszystkich przesileń i lokalnych i indywidyalnych niepowodzeń i katastrof objawami realnemi i nie ulega już wątpliwości, że pessymistyczne twierdzenia o niemożebności powstania i utrzymania się przemysłu w kraju naszym są nieusprawiedliwione.

Znaczny już ruch umysłowy w kierunku uprzemysłowienia kraju, rugowania obcych wyrobów obejmuje coraz szersze kręgi. Powołanie do życia przemysłu w interesie całego kraju, dla dobra wszystkich innych gałęzi życia ekonomicznego, rolnictwa, handlu, dla podniesienia miast i wsi, powołanie do życia przemysłu jako pierwszorzędnego czynnika tworzącego kapitały a także jako społecznego czynnika w życiu narodów niezmiernie ważnego, reprezentującego pracę, światło, przedsiębiorczość, kalkulacyę, rachunkowość, trzeźwość, czynnika oznaczającego gdzieindziej zamożność i kulturę, niezależność obywatelską, staje się postulatem i dążeniem coraz powszechniejszym.

Otóż nie ulega już wątpliwości, że szereg przemian w kraju dokonanych, rezultaty szkolnictwa, sieć komunikacyjna, zastępy sił fachowych, pomimo wszystkich niedostatków niezawodne objawy wpływu kraju na zmianę warunków ustawodawczych, prawnych, administracyjnych, w których do niedawna produkcya kraju się znajdowała, przybliża ją czas, w którym i sprawa przemysłu znajdzie się w znacznie korzystniejszych warunkach.

Tym postępom nie dotrzymał kroku rozwój środków finansowych, siły kapitalistyczne i organizacya finansowa i kredytowa, któraby wyzyskała zmieniające się ogólne warunki, gotowość zawodowych sił i ich przedsiębiorczość. Są już ludzie, mnożą się jednostki przygotowane i ukwalifikowane, walczące jednak z brakiem środków, z brakiem kapitału na przemysł. Organizacya kredytu przemysłowego we wszystkich gałęziach ciągle niedostateczna.

Nie ulega już wątpliwości, że są pola przemysłowej pracy odkryte, początki przedsiębiorstw przemmysłowych uczynione, w zawodowych rękach, a byle szczodrzejsze środki oddane racyonalnie przedsiębiorczości przemysłowej, mnóstwo istniejących przedsiębiorstw mogło by się rozwinąć, technicznie podnieść, komercyalnie rozbudować, z rąk rozmaitej lichwy wydobyć, produkcyę wielokrotnie rozwinąc, targ krajowy wyzwalać z pod obcego zalewu, nawet cisnąć się na obce targi. Małe, początkujące mogły by się rozróść i udoskonalić, nowe powstawać. Obok drobnego i średniego przemysłu, mógłby powstawać większy i wielki.

Z brakiem krajowego kapitału, z niedostateczną organizacyą finansową, któraby istniejące zasoby kapitalistyczne w kraju, własne i cudze ściągała na pole przedsiębiorczości przemysłowej, górniczej i handlowej, walczy, predsiębiorczość i fachowość jednostek. Nie ulega już żadnej wątpliwości, że w licznych wypadkach są już wszystkie czynniki od których zależy przemysł, gotowe i odpowiednie, brak tylko środków, kapitału.

Mnóstwo wypadków już świadczy, że gdzie wszystkie te czynniki znalazły się, powstały lub rozwinęły się przedsiębiorstwa przemysłowe, a niestety liczne i bardzo liczne niepowodzenia i katastofy, które w pierwszym rzędzie robią wrażenie, są przecież w miejszości, życie przemysłowe robi postępy, kraj idzie na drogę przzemysłu, mnożą się warstaty, pracownie, wyrobnie, kotły, motory, kominy.

Wołanie dotąd mało skuteczne za kapitałem, za organizacyą dla ściągania kapitału na pole przemysłowe z innych lokacyi mniej ryzykownych, staje się coraz powszechniejszem. Od kilku lat kwestya tej organizacyi nie ustępuje z porządku dziennego.

W akcyi kraju na polu bezpośredniego działania w kierunku przemysłowym, w akcyi, która w polityce kraju i Sejmu liczy zaledwie może dwie lat dziesiątki, niepoślednią już rolę odegrał t. z. fundusz przemysłowy. Powołany do życia skromnemi dotacyami, wywalczony nie wierzy i sceptycyzmowi, traktowany jak koncesya dla prądów, ale bez wiary w racyonalność i przyszłość, mizerny i niedostateczny w swych rozmiarach oddał ten fundusz przemysłowy już znakomite usługi na rozlicznych polach przemysłowości, zasilił, zachęcił, podtrzymał, rozwinął mnóstwo jednostek, dał możność przetrzymania przesileń, wydobycia się z lichwy, podniesienia fachowego, stworzył całe szeregi przedsiębiorstw.

Niedostateczny w swych rozmiarach, zmuszony starczyć dla mnóstwa potrzebujących, proszących i czekających, więc wymierzany skąpą ręką, prawie zawsze w niedostatecznej mierze, przecież spełnił już wielkie usługi.

To też kiedy organizacya kredytu przemysłu niezmiernie powoli naprzód się posuwa, a raczej lata całe nie posuwa się wcale, kiedy wołanie w kierunku tej organizacyi dotąd bezskuteczne, wysuwa się na razie na bliższy plan wyzyskanie tymczasem przynajmniej organizacyi krajowego funduszu przemysłowego, pod kierunkiem krajowej komisyi przemysłowej, zanim powstanie nowa organizacya kredytu przemysłowego.

Udzielać i śmielej kredytu na tani procent, nie domagając się bezpieczeństwa absolutnego, powierzając ten kapitał często wyłącznie na kredyt osobisty, w zaufaniu w wartość moralną i zawodową człowieka, słowem pożyczać czasem nie bez samowiedzy pewnych strat, tam gdzie było ugruntowane przypuszczenie, że przedsiębiorstwo ma warunki żywotności, to cechuje administracyę funduszu przemysłowego.

Krajowy fundusz przemysłowy powstał:

a) z funduszów uchwalanych dawniej i udzielanych bezpośrednio przez Wydział krajowy na cele przemysłowe, które po odpisaniu strat w kwocie 68.928 K. wpłynęły do funduszu przemysłowego, w kwocie 153.891 K.

b) z dotacyi w różnych wysokościach rocznych rat, które od r. 1888 wynosiły razem 1,000.000, oraz

c) z przyrostu funduszu z odsetek po odpisaniu strat, który to przyrost stanowi 246.121 K., ogółem więc krajowy fundusz przemysłowy wzrósł do **1.500.012 K.** Suma ta rozlokowana doszczętnie na pożyczkach, a brak nowego przypływu dotacyi w r. 1903 spowodował zupełną stagnacyę.

Rzućmy okiem na działalność funduszu przemysłowego od r. 1887 do 1901.

Liczba wypadków	Rodzaj przemysłu, który korzystał z funduszu przemysłowego	Kwota pożyczona K.	Kwota odpisana K.	Kwota spłacona K.	Reszta długu K.	W tem zaległości K.
58	Przemysł tkacki	501.400	5.764	320.070	175.565	18.000
48	skórny	525.500	47.198	325.749	152.553	3.203
47	drzewny	325.000	1.289	220.027	103.684	3.732
44	metalowy	502.044	2.060	268.200	231.783	11.166
23	keramiczny	228.220	2.091	144.816	81.311	10.997
83	Różne gałęzie przemysłu	863.000	19.845	397.762	445.392	13.532
5	Na cele wystawy kraj. w r. 1894	58.400	—	58.400	—	—
		3,003.564	78.250	1,735.024	1,190.289	60.631

Obrót kapitału pożyczkowego w ciągu 14 lat wyniósł 2.52 razy swą wysokość, uwzględniając jednak, że kapitał zakładowy wzrastał w ciągu lat ratami, można przyjąć obrót w ciągu 14 lat na przeszło czterokrotny.

Zaległości w stosunku do kapitału pożyczkowego wynoszą 5·1%, a w stosunku do uchwalonych pożyczek 2.01%.

Straty wynoszą 2.61% kapitału wypożyczonego, a dodawszy straty na jednej realności przemysłowej 3.59%, z czego na dawniejsze, pierwsze próby wypada 30·9%, a na późniejsze 1·76%.

Straty ze starszych pożyczek wynosiły 68.927 k., straty na pożyczkach udzielanych od 1887 do 1891 49.026 k. przyrost procentu z własnych dochodów od r. 1887 do 1902 wynosił 246.121 koron. Można więc śmiało twierdzić, że straty były zdumiewająco małe, że ich prawie nie było.

Otóż w ciągu ostatnich lat mnożą się projekta zdobycia dla przemysłu nowych środków finansowych, szczodrzejszych, któreby umożliwiły rozbudzenie przedsiębiorczości i produkcyi przemysłowej, rozwinięcie techniczne i finansowe dzisiaj istniejących przedsiębiorstw, zakładanie nowych.

Takimi są projekta, które zostały podniesione w Sejmie lub w komisyi przemysłowej.

1) projekt sejmowy p. Romanowicza z 5. lipca 1901 utworzenia i udotowania osobnego działu przemysłowego przy Banku Krajowym.

2) projekt 15 członków komisyi przemysłowej z 4. czerwca 1902 wydawania przez Bank krajowy lub nowy bank przemysłowy obligacyi przemysłowych pod gwarancyą kraju.

3) projekt sejmowy p. Rutowskiego z 3. lipca 1903 o powołaniu do życia przy udziale kraju akcyjnego zakładu kredytowego z kapitałem 5 milionów koron, którego celem byłoby powoływanie do życia, zakładanie i finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych.

4) projekt dyr. Banku kraj. dra Zgórskiego ażeby zapewnić dotacyę funduszu przemysłowego przez lat 35 po 100.000 k. rocznie i na tej podstawie umożliwić podniesienie tego funduszu przemysłowego z $1^1/_2$ miliona do 5 milionów.

Projekta te były przedmiotem obrad kraj. kom. przemysłowej. Na wniosek Dra Stesłowicza, sekretarza Iwowskiej Izby przem. handlowej, komisya uchwaliła:

»1. Uprasza się Wydział krajowy, ażeby raczył jak najrychlej poczynić wszelkie kroki potrzebne do utworzenia krajowego funduszu przemysłowego a to na zasadach wniosku przez dyr. Zgórskiego proponowanych:

Podwyższa się istniejący krajowy fundusz przemysłowy do 5 milionów koron' a to w sposób analogiczny, jak postąpiono z ustanowieniem funduszu pożyczkowego spółek Reiffeisena. Sejm wstawiać będzie przez 35 lat do budżetu po 100.000 koron a Bank krajowy na rachunek tych wpłat wypłacać ma zaliczkowo kwoty potrzebne na zasilenie przemysłu, aż do wysokości 5 milionów kor. Zresztą pozostać ma stosunek niezmieniony. Fundusz będzie jak obecnie pod zarządem Wydziału krajowego z udziałem Komisyi kraj. dla spółek przemysłowych, dającej opinię o udzielaniu kredytów i Banku krajowego, prowadzącego administracyę finansową fuuduszu.

Należy jednak równocześnie przeprowadzić gruntowną reorganizacyę Biura Komisyi, zaopatrzyć je odpowiedniemi siłami fachowemi i technicznemi, komercyalnemi, aby nadzór nad pożyczkami był ścisły i organizacya akcyi przemysłowej w kraju w biurze Wydziału krajowego zcentralizowana[1]).«

Nadto zapadła druga uchwała, zmierzająca do rozszerzenia akcyi na polu podniesienia akcyi przemysłowej w kraju, a mianowicie:

»2. Komisya zaleca Wydziałowi krajowemu do przyjęcia wniosek posła Rutowskiego i wypowiada przekonanie, że byłoby rzeczą wskazaną wdrożyć układy w celu urzeczywistnienia projektu wskazanego«.

Wydział krajowy na posiedzeniu z dnia 6. grudnia 1902. uchwalił zalecić Wysokiemu Sejmowi do przyjęcia wniosek Dra Zgórskiego, widząc w nim najłatwiejszy, najrychlejszy i zupełnie od Wys. Sejmu zależny środek przysporzenia przemysłowi krajowemu większych środków.

Oczywiście jest to środek nader niedostateczny i faktycznie zapewniający daleko mniej jak jego brzmienie. Projekt ten nazywa się projektem podniesienia funduszu przemysłowego do wysokości 5 milionów.

Zapytana Dyrekcya Banku jakby to podniesienie kraj. funduszu przemysłowego z $1^1/_2$ miliona na 5 milionów uskuteczniła, oświadczyła gotowość zaliczkowania funduszowi na rachunek zabezpieczonej na lat 35 dotacyi krajowej po 100.000 K. rocznie. w przeciągu 4 do 5 lat około $1^1/_2$ miliona koron, rocznie nieprzekraczalną sumę 250.000 z tem, żeby w pierwszych latach subwencye roczne kraju nie były na rzecz Banku ściągnięte, ale zasilały także fundusz przemysłowy.

Fundusz przemysłowy miałby więc prócz zwrotów dawnych pożyczek w ciągu najbliższych 4 lat z dotacyi kraju 400.000 K. i zaliczki Banku kraowego 1,000.000 K. Oczywiście, że rozporządzalna ta suma nie stoi w żadnym stosunku do potrzeb.

Nieda się jednak zaprzeczyć, że jest to środek łatwo wykonalny doraźny, zależny wyłącznie od uchwały Sejmu, który w pierwszych latach rocznie około 350.000 K. umożliwi na cele przemysłowe.

Następnie miałaby być przeprowadzona ponowna umowa z Bankiem co do dalszego zaliczkowania.

---

[1]) Pomnożenie sił fachowych Biura Komisyi w tym kierunku na podstawie nowego statutu komisyi zostało już dokonane.

Pomimo jednak, że w rzeczywistości projektu ten nie jest projektem podniesienia funduszu przemysłowego do 5 milionów, ale podniesieniem go ponad krajową dotacyę o około ćwierć miliona rocznie czyli w ciąu 4 do 5 lat o jeden milion, musimy go uważać, za w danych warunkach najłatwiejszy do zrealizowania, a przeto użyteczny.

W tych ciasnych granicach nie przedstawia też projekt ten niebezpieczeństwa dla Banku, które podniesiono wobec brzmienia tytułu wniosku, wywołującego obawę, że Bank krajowy, który nie emituje obligów przemysłowych miałby ze swoich kapitałów zakładowych wycofać i immobilizować w ryzykach przemysłu 5 milionów koron. Jak widzimy zaliczkowanie Banku na rachunek zabezpieczonych na lat 35 rat stotysięcznych krajowej dotacyi ogranicza się do 2—250.000 K. rocznie.

Wydział krajowy przedkładając Wysokiemu sejmowi projekt niniejszy »dla uniknięcia nieporozumień« zaznacza »że wniosek ten i zamierzona nim akcya nie ma na celu załatwienia całej kwestyi kredytu przemysłowego« który jest kwestyą organizacyi odrębnej.

Gdy zaś ta organizacya kredytu przemysłowego nie daje się rozwiązać równie łatwo i rychło, a projekt dra Zgórskiego doraźnie przysporzy choć częściowo środki, należy go uważać za pożądany.

Dla ilustracyi faktycznej potrzeby, przy rozbudzonym ruchu na polu przemysłowym i rozbudzonych nadziejach liczących na pomoc kraju, zestawiamy prośby i podania wniesione do Wydziału krajowego w ciągu ostatniego kwartału.

Pomimo, że do końca lipca b. r. zwracano wciąż podania, wnoszone o pożyczki z funduszu przemysłowego — wpływają bezustannie nowe prośby. Stan ich obecny, na podstawie aktów komisyi kraj. dla spraw przemysłowych jest nasłępujący:

I. Leżą do załatwienia z opiniami znawców następujące podania:

1.	Fabryka przyrządzania włosienia i tkanin włosiennych o	60.000 K.
2.	Fabryka pieczywek, pierników i cukrów	45.000 »
3.	Fabryka gipsu	40.000 »
4.	Fabryka farb olejnych i wodnych	50.000 »
5.	Przedsiębiorstwo bazarowe wyrobów krajowych	10 000 »
6.	Pracownia blacharska	2.000 »
7.	Pracownia kowalska	6.000 »
8.	Fabryka powozów	30.000 »
9.	Fabryka giętych mebli	60.000 »
10.	Garbarnia większa	20.000 »
11.	Wyrobnia pióropuszów	4.000 »
	Razem	327.000 K.

II. Oddano specyalistom do zbadania prośby następujące:

12.	Fabryka farb olejnych i pokostów	50.000 K.
13.	Wyrobnia krzeseł (specyalność stolarska)	20.000 »
14.	Zakład cukierniczy	4.000 »
15.	Bednarnia	6.000 »
16.	Fabryka musztardy i octu	60.000 »
17.	Spółka stolarska	2.000 »
18.	Przedsiębiorstwo tkackie większe	30.000 »
19.	Pracownia powozów i wózków	6.000 »
20.	Przedsiębiorstwo blacharskie	20.000 »

21.	Fabryka kafli	8.000 K.
22.	Zakład snycerski	8.000 »
	Razem .	214.000 K.
23.	Fabryka zapałek	50.000 »
	Razem .	264.000 K.

III. Wpłynęły w czasie ostatnich dni czternastu następujące podania:

24.	Fabryka sztucznego kamienia o . . .	100.000 K.
25.	Wyrobnia syfonów nowego systemu o . .	5.000 »
26.	Zakład pyrotechniczny o	6.000 »
27.	Przedsiębiorstwo piekarskie	6.000 »
28.	Fabryka wyrobów metalowych . . .	70.000 »
29.	Garbarnia większych rozmiarów . . .	80.000 »
30.	Fabryka ram	30.000 »
31.	Fabryka tutek papierowych	70.000 »
32.	Piekarnia	6.000 »
33.	Fabryka armatur i pomp	60.000 »
34.	Fabryka krochmalu, klajstru i czernidła . .	10.000 »
35.	Przedsiębiorstwo stolarskie	4 000 »
	Razem .	447.000 K.

Zestawienie:

I.	Podania gotowe do załatwienia . .	327.000 K.
II.	Podania przekazane do zbadania . . .	264.000 »
III.	Podania świeżo wniesione . . .	447.000 »
	Razem .	1,038.000 K.

Przeszło milion wynoszą żądania, zawarte w podaniach wniesionych po dziś dzień do Komisyi od początku sierpnia r. b

Gdyby się połowa tych podań okazała nie zasługującą na uwzględnienie i gdyby żądania petentów zniżono w przecięciu o połowę, to na żądania pożyczek w ciągu trzech miesięcy potrzebaby **250.000 koron!**

Z tych wszystkich powodów komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Stały fundusz przemysłowy utworzony uchwałą z dnia 22. stycznia 1887, wynoszący obecnie 1,500.000 K. będzie podwyższony do wysokości 5,000.000 K. za pomocą rocznej dotacyi z funduszu krajowego po 100.000 K. przez lat 35 do budżetu krajowego wstawianej.

2. Sejm upoważnia Wydział krajowy do zawarcia z Bankiem krajowym umowy o udzielanie zaliczek na poczet tej dotacyi, o ile to dla szybszej akcyi w kierunku popierania przemysłu przez udzelanie pożyczek potrzebnem się okaże.

Przewodniczący:
A. Lubomirski w. r.

Sprawozdawca:
Rutowski w. r.

LW. 92.824/903. We Lwowie, dnia 16. października 1903.

Aleg. 487

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie uzupełniającego wyboru jednego członka Wydziału galicyjskiej Kasy oszczędności we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Profesor wszechnicy Dr. Stanisław Głąbiński, wybrany uchwałą Wysokiego Sejmu z 25. czerwca 1902 członkiem Wydziału galicyjskiej Kasy oszczędności na lat trzy, zrezygnował z tej godności, został bowiem wybrany posłem do Rady państwa, co przez większą część roku uniemożliwia mu uczestniczenie w czynnościach Wydziału Kasy.

Z tego powodu proponuje Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi na podstawie postanowień §. 49. ustęp pierwszy statutu Kasy.

Wysoki Sejm raczy w miejsce Dra Stanisława Głąbińskiego wybrać członkiem Wydziału galicyjskiej Kasy oszczędności na czas do końca powyższego trzechlecia Dra Rudolfa Różyckiego, c. k. starszego Radcę skarbowego we Lwowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
St. Badeni m. p.

Sprawozdawca:
Dr. Józef Wereszczyński m. p.
Członek Wydziału krajowego.

Ls. 3.505/903. We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg. 488

Sprawozdanie (dodatkowe)

Komisyi gospodarstwa krajowego z petycyi Spółki wodnej dla regulacyi Wisłoka i Pielnicy, tudzież petycyi obszaru dworskiego i gminy Jaćmierza wraz z gminą Posada jaćmierska w sprawie regulacyi Wisłoka i Pielnicy.

Wysoki Sejmie!

Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 24. października 1903 z pierwotnego sprawozdania przyjął tylko pierwszą rezolucyę. Dwie następne odesłano napowrót do Komisyi celem ponownego zastanowienia się czy nieznalazłaby jeszcze inny sposób zapewniający członkom Spółki pomocy w mierze wydatniejszej.

Komisya gospodarstwa krajowego po ponownem sumiennem zbadaniu przyszła do przekonania, że tak druga jak i trzecia rezolucya powołanego sprawozdania z 19. października najlepiej do celu prowadzą, gdyż obydwie rezolucye w formie zasiłku pieniężnego ciężary stron konkurencyjnych umniejszają.

Gdy jednak dyskusya sejmowa — w tym przedmiocie przeprowadzona — wykazała życzenie, aby w mierze jeszcze szerszej członkom Spółki ulgi przynieść, Komisya uwzględniając ten decydujący moment, który był podstawą dla pierwotnego sprawozdania — klęski elementarne — jakie od kilku lat członków Spółki nawiedzały, postanowiła wezwać Wydział krajowy, aby i kwestyę egzekwowania datków konkurencyjnych zbadał i zastanowił się, czy przez wstrzymanie egzekucyi i odłożenie takowej na czas późniejszy nie dałoby się osiągnąć zamierzonego celu.

W Spółce dla regulacyi Wisłoka i Pielnicy trzeba rozróżnić tych członków, którzy z dokonanych robót korzyści już odnieśli, od tych którzy tych korzyści wtedy dopiero się doczekają, gdy roboty regulacyjne w całości będą wykonane.

Zdaniem Komisyi gospodarstwa krajowego słusznem jest, aby ta druga kategorya członków ulg doznała przez wstrzymanie egzekucyi datków konkurencyjnych, tak, aby nie ściągano datku na rachunek tych melioracyi, które dopiero mają być wykonane.

Rzecz musi być przez Wydział krajowy z szczegółową drobiazgowością zbadana, i może być tylko przedmiotem całkiem ogólnej rezolucyi, z pozostawieniem wolnej ręki Wydziałowi krajowemn w wykonaniu szczegółów.

Zważywszy te wszystkie okoliczności wyżej przytoczone, Komisya gospodarstwa krajowego zatrzymując II. III. rezolucyę w pierwotnem brzmieniu — dodaje z wyż wymienionych powodów rezolucyę czwartą:

Wobec tego Komisya gopodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

(powtórzenie już przez Wysoki Sejm dnia 24. b. m. przyjętej rezolucyi):

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, ażeby projekt ustawy o wykonanie uzupełniających robót przy przedsiębiorstwie regulacyi Wisłoka i Pielnicy oraz potoków Jaćmierskich Garłowca, Granicznika i Siedliczki w myśl polecenia z dnia 6. lipca 1901 niezwłocznie wykonał i na najbliższej sesyi sejmowej przedłożył.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby przez możliwe zredukowanie odsetek zwłoki od rat anuitetowych od pożyczek z roku 1891 i 1894 z kraj. fund. pożyczek dla spółek wodnych zaciągniętych udzielił pomocy Spółce wodnej Wisłoka i Pielnicy.

III. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby się zastanowił, czy nie należałoby przyść członkom Spółki z dalszą pomocą przez udzielenie zasiłków z funduszu krajowego i państwowej dotacyi na drobne melioracye.

Uchwałami powyższemi załatwione zostają petycye l. 2.644 i 2.721.

IV. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby sprawę wstrzymania egzekucyi datków konkurencyjnych zbadał i o ile to okaże się możliwem i słusznem, przychylnie załatwił.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Sękowski.

Ls. 3.502/03. We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg. 489

Sprawozdanie

komisyi budżetowej o przedłożeniu Wydziału krajowego w przedmiocie przedłużenia na dalszych 10 lat prawa korzystania z uwolnienia od dodatku krajowego, do podatku domowo-czynszowego, tudzież od dodatku gminnego do tego podatku i do 5% podatku, pobieranego od domów uwolnionych od podatku domowo-czynszowego tych budynków we Lwowie, które będą wybudowane w miejsce 181 domów, przeznaczonych na zburzenie w celu regulacyi miasta dla poprawy stosunków zdrowotnych.

Wysoki Sejmie!

Ustawą państwową z dnia 5. kwietnia 1893 r. Dz. p. p. Nr. 55 przyznano tym 181 budynkom we Lwowie, które w ciągu 10 lat, licząc od dnia wejścia w życie pomienionej ustawy, będą wybudowane w miejsce przeznaczonych na zburzenie domów w celu regulacyi miasta dla poprawy stosunków zdrowotnych, 20-letnie uwolnienie od opłacania podatku domowo-czynszowego pod warunkiem, że im przyznanem będzie na ten sam przeciąg czasu także uwolnienie od krajowego i gminnego dodatku do podatku domowo-czynszowego. Projekt dotyczącej ustawy krajowej został też rzeczywiście na posiedzeniu w dniu 10. maja 1893 przez Wys. Sejm uchwalony, a następnie Najwyższem postanowieniem z dnia 18. lipca 1893 r. sankcyonowany.

Ponieważ z różnych przyczyn z wymienionych 181 domów zaledwie kilka korzystać mogło w ciągu zakreślonego ustawą państwową dziesięcioletniego terminu z dobrodziejstw w tej ustawie zawartych, c. k. rząd, pragnąc umożliwić osiągnięcie pierwotnie zamierzonego celu, t. j. poprawy stosunków zdrowotnych w mieście Lwowie, przeprowadził w drodze konstytucyjnej przedłużenie zakreślonego w powołanej ustawie z dnia 5. kwietnia 1893 Dz. p. p. Nr. 55 terminu dziesięcioletniego na dalszych 10 lat, a to ustawą państwową z dnia 27. sierpnia 1903 r. Dz. p. p. Nr. 185, uczynił jednak znowu to przedłużenie zależnem od przyznania takich samych ulg co do krajowych i gminnych dodatków do państwowego podatku domowo-czynszowego.

Pragnąc właścicielom przeznaczonych na zburzenie domów umożliwić osiągnięcie znacznych korzyści, przyznanych warunkowo wymienioną powyżej ustawą państwową z 27. sierpnia 1903 r., przedłożył Wydział krajowy sprawozdaniem z dnia 25. września 1903 L. 83.188 Wys. Sejmowi projekt nowej ustawy krajowej, normującej zasady uwolnienia powyższych domów od dodatków krajowych i gminnych. Projekt nowej ustawy różni się jednak od pierwotnej ustawy krajowej z 1893 r. tem, że wyrażenie „od wszel-

kich podatków i dodatków gminnych“ zastąpiono zgodnie z uchwałą Rady miasta Lwowa, zatwierdzoną rozporządzeniem z 29. maja 1903 r. L. 44.220 postanowieniem: „dodatków gminnych do podatku domowo-czynszowego i do 5% podatku pobieranego od domów, uwolnionych od podatku domowo-czynszowego“.

Rada miejska wychodziła przy tej uchwale z tego słusznego zapatrywania, że ustawa państwowa z 5. kwietnia 1893 Dz. p. p. Nr. 55 wymaga dla tych domów jedynie uwolnienia od dodatków gminnych do podatku domowo-czynszowego, nie zaś od opłaty wszelkich podatków i dodatków gminnych, które są na innych tytułach prawnych oparte.

Zgodnie z przedłożeniem Wydziału krajowego komisya budżetowa wnosi:

Alegat Wysoki Sejm raczy uchwalić załączony ·/. projekt ustawy.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Leo.

Alegat do sprawozdania Komisyi budżetowej.

USTAWA

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem o czasowem uwolnieniu od dodatku do podatku dla funduszu krajowego, tudzież od dodatków gminnych tych budowli w król. stoł. mieście Lwowie, które będą nowo wybudowane w miejsce 181 domów, wymienionych w wykazie, dołączonym do ustawy państwowej z dnia 5. kwietnia 1893 Dz. p. p. Nr. 55, a sprostowanym §. 1. al. 2 ustawy państwowej z dnia 27. sierpnia 1903 Dz. p. p. Nr. 185, jako przeznaczonych na zburzenie w celu regulacyi miasta dla poprawy stosunków zdrowotnych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Art. I.

Budowle, które w celu poprawy stosunków zdrowotnych król. stoł. miasta Lwowa będą nowo zbudowane w miejsce 181 domów, wymienionych w wykazie, dołączonym do ustawy państwowej z dnia 5. kwietnia 1893 Dz. p. p. Nr. 55. a sprostowanym w §. 1. al. 2. ustawy państwowej z dnia 27. sierpnia 1903 Dz. p. p. Nr. 185, jako przeznaczonych na zburzenie, wolne będą od dodatku do podatku domowo-czynszowego dla funduszu krajowego, tudzież od dodatków gminnych do podatku domowo-czynszowego i do 5% podatku pobieranego od domów uwolnionych od podatku domowo-czynszowego na taki przeciąg czasu, na jaki budowle te ustawą państwową z 27. sierpnia 1903 Dz. p. p. Nr. 185 pod warunkiem zbudowania ich w terminie tą ustawą oznaczonym uwolnione zostały od państwowego podatku domowo-czynszowego.

Art. II.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam moim Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Ls. 3403/903. We Lwowie, dnia 23. października 1903.

Aleg. 490

Sprawozdanie

Komisyi bankowej o wniosku posła Milewskiego w sprawie „ułatwienia taniego kredytu celem zbudowania zbiorników naftowych na pomieszczenie do 10.000 cystern tych produktów".

Wysoki Sejmie!

Wzmożona produkcya ropy spowodowała niebywałe przesilenie w przemyśle naftowym. Istotota przesilenia polega na tem, że produkcya surowca w wielkiej mierze przekroczyła wewnętrzne zapotrzebowanie monarchii, a brak wszelkiej, nie mówiąc już o dobrej organizacyi handlowej, brak składów, gdzieby mógł zbytni surowiec zamagazynowany lepszej konjunktury oczekiwać, doprowadził do zniżki cen, nieopłacającej często kosztów produkcyi. Stąd pochodzi, że wiele producentów surowca, nieopartych o swoje własne rafinerye, musiało interesa likwidować, chroniąc się od dalszych strat, znaczna liczba producentów słabszych nie wytrzymała tej walki, w której ulegli, wiele rodzin przedsiębiorców i robotników przy tych przedsiębiorstwach zajętych utraciło byt, społeczeństwo i kraj przez zniżkę cen poniosło straty, które fachowi obliczają na sumy, dochodzące dziesiątek milionów, a nie od rzeczy będzie dodać, że w przeważającej mierze te straty poniosły przedsiębiorstwa o krajowe aparte kapitały.

Przesilenie w przemyśle naftowym, nabrało z przytoczonych powodów wybitnych cech klęski krajowej, tem dotkliwszej, że kopalnictwo i przeróbka płodów naftowych to jedyny nasz wielki przemysł par excellence krajowy.

Jeżeli słusznem jest zapatrywanie, że w oczach naszych dokonywujące się przesilenie tego jedynego naszego wielkiego przemysłu jest klęską krajową — to logicznie z tego wysnuwa się wniosek, że celem uchylenia dalszych skutków, jakie społeczeństwu z powodu spadku cen ropy grozi, fundusze krajowe temu przemysłowi w pomoc przyjść powinny.

Chodzi tylko o to, aby fundusze były użyte celowo, bez narażenia kraju na na nowe zawody, z zupełnem zabezpieczeniem kapitału na ten cel inwestowanego. Tak wniosek posła Milewskiego, jak pierwej już postawiony wniosek posła Płockiego, zdążają do usunięcia tego zła, które zdaniem nietylko tych wnioskodawców ale i fachowej ankiety przez Wydział krajowy w tym celu na dniu 21 lutego 1903 zwołanej, leży w braku wielkich zbiorników na ropę. Wszyscy członkowie tej ankiety przyznawali

bez różnicy, że powód istotnego groźnego dla całego kraju przesilenia w przemyśle naftowym leży nie tyle w hiperprodukcyi tego surowca, jak raczej w tem, że skutki jej bądź co bądź szkodliwe zostały spotęgowane przez niefortunne warunki obecnej administracyi bardzo wielu kopalń, szczególniej małych i średnich, *którym brak zbiorników na surowiec*, a więc brak możności przetrzymania przesilenia i przeczekania okresu o tak niskich cenach.

Zostało też ono zaostrzone przez to, że przeważna część destylarń znajduje się obecnie po za granicami kraju, a więc w rękach obcokrajowców, którzy tę zniżkę ceny surowców oczywiście wyzyskać pragnęli. Zgodnie tedy uznano jako środek zaradczy w dzisiejszej chwili *budowę zbiorników na surowiec ropy, przy pomocy funduszu krajowego.*

Celowa pomoc dla producentów ropy polegać ma zatem na zbudowaniu wzdłuż linii kolejowych (motywa wniosku posła Płockiego) wielkich zbiorników na magazynowanie surowca — a wnioskodawca poseł Milewski zgodny co do akcyi samej z fachową ankietą, żąda, aby Wydział krajowy w porozumieniu z Bankiem krajowym przyszedł temu przedsięwzięciu w pomoc tanim kredytem.

Aby głównej zasadzie odpowiedzieć, to jest, aby akcya rozpoczęta była nietylko pomyślaną ale i wykonaną jako prawdziwa pomoc dla rodzimej produkcyi tylko z punktu widzenia krajowego, potrzeba, aby czynniki kratowe miały na nią wpływ decydujący.

Wpływ ten zawaruje się najlepiej, jeżeli właścicielem zbiorników będzie kraj. Kraj jako właściciel daje najzupełniejszą gwarancyę, że w tej myśli wybudowane zbiorniki spełnią swe zadanie wyżej określone.

Bank krajowy zostałby wierzycielem, a dla zupełnej pewnosci zabezpieczenia inwestowanego kapitału, powinien mieć wpływ rozstrzygający na administracyę, którą musiałby albo sam wykonywać, albo o jedno z istniejących towarzystw się oprzeć lub w razie potrzeby nowe stowarzyszenie założyć.

Komisya bankowa nie może wchodzić w szczegóły określające wykonanie tej akcyi — ogranicza się tylko na uwagach ogólnych, że jakakolwiek postanowiona będzie administracya tych zbiorników, *Bank krajowy jako wierzyciel powinien mieć w niej wpływ decydujący*, a przedewszystkiem czynnikom krajowym zastrzeżonym być winien wpływ na ustanowienie wysokości opłat za zamagazynowany surowiec.

To stanowisko odpowiada też wyrażonemu niejednokrotnie przez Komisyę bankową zaopatrywaniu, że Bank krajowy nie może i nie powinien się wdawać w interesa przemysłowe na własny rachunek, ale jako *krajowa finansowa instytucya*, winien kredytem wspierać wszelkie przedsięwzięcia przemysłowe, zdrowo i dobrze pomyślane — tem więcej przedsięwzięcie takie, jak budowa zbiorników na naftę, mające ogólno-krajowe znaczenie.

W takiem współdziałaniu czynników krajowych komisya bankowa dopatruje gwarancyi, że główny cel byłby spełniony z równoczesnem zabezpieczeniem kapitału i odpowiedniej administracyi.

Potrzeba budowy zbiorników celem lepszej organizacyi handlowej jest tak pilną, z punktu widzenia poparcia rodzimej produkcyi tak nagłą, że odkładaną być nie może i nie powinna.

Kraj przez brak jakiejkolwiek organizacyi na tem polu stracił już dotąd dziesiątki milionów — strzedz przed dalszymi stratami jest zadaniem chwili obecnej.

Sprawa zainicyowana wnioskiem posła Płockiego wskutek wniosku posła Męcińskiego, przedyskutowana przez zawodowców w dziedzinie kopalnictwa naftowego na ankiecie, przypomniana wnioskiem posła Milewskiego, *dojrzała do załatwienia*, a dalsze zwlekanie byłoby błędem, który na całym przemyśle naftowym mógłby się fatalnie odbić.

Produkcya się wzmaga i wzmagać się — zdaniem fachowców — będzie przez długi szereg lat.

I tak gdy:

w roku 1900 wydobyto surowca 3,263.340 M. Ctn., to w roku 1901 podniosła się produkcya na 4,522.000 M. Ctn., a w roku 1902 na 5,760.600 M. Ctn., w roku zaś bieżącym wskutek nowych trwałych wybuchowych i silnie ropodajnych szybów dosięgnie zdaniem fachowców cyfry 7,000.000 M. Ctn.

Inicyatywa prywatna ekonomicznie słabych producentów surowca nie jest w stanie sprostać potrzebie, kapitalistycznie pojęta organizacya mogłaby na producentach zaciążyć w mierze niepożądanej, więc korekturą, regulatorem może być tylko akcya krajowa, która popierając wszelką inicyatywę, z którejkolwiek by wyszła strony, ująć by mogła uzdrowienie kopalnictwa naftowego jako pierwszorzędnej wagi kwestyę krajową — i na tych torach ją utrzymać. — Trzebaby wreszcie omówić, o jakiej pojemności należałoby zbudować zbiorniki i czy przedsiębiorstwo to nie przedstawia ryzyka. Już wyżej wykazano, że produkcya w roku bieżącym, zdaniem fachowców, dojdzie 7,000.000 M. Ctn. i że są poważne widoki, że produkcya nietylko na tem poziomie się trwale utrzyma, ale nawet wzrośnie.

Obecnie wszystkie zbiorniki w Galicyi są zapełnione, a pojemność tychże wynosi 2,543.500 M. Ctn., co stanowi jedną trzecią część całej rocznej produkcyi.

Rozpoczęta kampania jesienna i zimowa spotrzebowują znaczniejsze ilości ropy dla wyrobienia destylatu. Z nastaniem wiosny wszystkie zbiorniki będą pełne i brak miejsca na dalszą produkcyę dotkliwie da się uczuć. Ewentualność przepełnienia zbiorników jest tem groźniejszą w chwili obecnej, że produkcya surowca przewyższa o 25.000 wagonów, zapotrzebowanie wewnętrzne a kwestya eksportu do Niemiec naszego destylatu, chociaż skutecznie rozpoczęta, nie jest jeszcze uregulowaną.

Nowo powstałe towarzystwo „Petrolea“ stawia zbiorniki o pojemności ośmkroć sto tysięcy M. Ctn., co razem z poprzedniemi dochodzi cyfry 3,300 000 M. Ctn. czyli około 3/7 produkcyi surowca spodziewanej w roku bieżącym, nie uwzględniając faktu, że produkcya rośnie, więc gdyby się stało zadość wnioskowi posła Milewskiego i pobudowano zbiorniki o pojemności 1,000.000 M. Ctn., to zaledwie około 4/7 dzisiejszej produkcyi rocznej mogłoby być zamagazynowane, nie licząc się z możnością jeszcze dalszego powiększenia produkcyi.

Co do ryzyka, komisya bankowa powołuje się na oświadczenie przez finansistów na posiedzeniu ankiety naftowej złożone.

Oświadczenie to brzmi dosłownie:

„Znawcy działu finansowego oświadczyli się za stosownością chwili do podjęcia takiego przedsiębiorstwa, możnością korzystnej inwestycyi, a rachunek takiego przedsiębiorstwa przedstawionego ankiecie nie uważali za optymistyczny“.

A w końcu trzeba i należy podreślić z naciskiem, że magazynowany surowiec— jak każdy towar — daje podstawę do uzyskania taniego i dogodnego kredytu, słusznie też nestor naszego naftowego przemysłu, poseł August Gorayski w fachowym artykule umieszczonym w „Przeglądzie Polskim“ w rubryce „sprawy krajowe“ twierdzi, że czy to pojedynczy producenci surowca, czy też związki tych producentów nie posiadały dosyć sił do dalszego rozwoju, bo im zawsze brakowało dwóch kardynalnych podstaw organizacyi t. j. *możności przechowania ropy i pomocy finansowej.*

Wniosek posła Milewskiego czyni zadość przynajmniej pierwszemu z tych postulatów i w skutkach swoich pomoc krajowa w ten sposób udzielona może być równie zbawienną jak w roku 1876, gdy ś. p. Zyblikiewicz zdobył na Sejmie pierwsze subwencye na głębokie wiercenia, odkąd się datuje prawdziwy rozwój naszego krajowego kopalnictwa naftowego,

Ponieważ przy przestrzeganiu w sprawozdaniu niniejszem wypowiedziauych zasad i myśli, krajowemu kopalnictwu oleju skalnego daje się celową pomoc przez zbudowanie zbiorników, z równoczesnem zawarowaniem bezpieczeństwa inwestowanego kapitału i zapewnieniu trwałego wpływu na interes magazynowy czynników krajowych,

Komisya bankowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby niezwłocznie wszedł w porozumienie z Bankiem krajowym celem zbudowania zbiorników naftowych na 10.000 cystern a skoro fundusz krajowy od strat zabezpieczonym będzie, przystąpił do tej budowy w możliwie najkrótszym czasie i na najbliższej sesyi sejmowej z wykonania tej uchwały zdał sprawę.

Petycyę l. s. 3414 odstępuje Komisya bankowa Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Sprawozdawca:
Sękowski.

Przewodniczący:
Władysław Kraiński.

Z drukarni „Polonia", Lwów, Trzeciego Maja 11.

Ls. 3.590/903. We Lwowie, dnia 28. października 1903.

Aleg. 491

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków funduszów budżetem objętych za lata 1900, 1901 i 1902.

Wysoki Sejmie!

Uchwałami z dnia 28. grudnia 1901 i z dnia 14. września 1903 przekazał Wysoki Sejm Komisyi budżetowej do zbadania i zdania sprawy zamknięcia rachunków funduszów krajowych za lata 1900, 1901 i 1902. Zamknięcia te obejmują:

1. Fundusze budżetem objęte.
2. Fundusze samoistne, budżetem nie objęte.
3. Fundusz propinacyjny.

Niniejsze sprawozdanie Komisyi budżetowej obejmuje tylko pierwszy z powyżej wymienionych działów funduszów za wymienione w tytule trzechlecie, działy drugi i trzeci były przedmiotem osobnego sprawozdania.

Zamknięcia rachunków będące przedmiotem niniejszego sprawozdania dzielą się na trzy części:

a) Pierwsza część obejmuje fundusz krajowy w ściślejszem znaczeniu;

b) druga fundusze dotowane ze Skarbu krajowego, mające swoje własne budżety, z których tylko wynik netto, jako zwyżka dochodów, albo jako niedobór do pokrycia, wchodzi w rubrykę dochodów, względnie wydatków funduszu krajowego;

c) trzecia część obejmuje fundusze samoistne, dla których Sejm uchwala budżety, wszakże bez obowiązku pokrywania ich niedoborów z funduszu krajowego.

Co do formy zamknięć będących przedmiotem niniejszego sprawozdania nie ma Komisya budżetowa nic do zauważenia, Wydział krajowy bowiem zastosował się pod tym względem w swych przedłożeniach do uchwał Sejmu z dnia 14. października 1878, 21. grudnia 1885 i z r. 1894, jak nie mniej do uwag, jakie Komisya budżetowa zamieszczała w swych poprzednich sprawozdaniach; uwagi, jakie się Komisyi budżetowej obecnie nasunęły, dotyczące szczegółów, których dotychczas w wyżej powołanych uchwałach i uwagach nie dotnięto, podaje Komisya poniżej w niniejszem sprawozdaniu.

Znamieniem trzechlecia, z którego zamknięcia rachunkowe Komisya budżetowa obecnie badała, znamieniem zatem gospodarki krajowej w tym okresie czasu, bo zamknięcie rachunkowe to najdokładniejszy obraz tej gospodarki, są znaczne przekroczenia uchwalonych przez Wysoki Sejm budżetów, przekroczenia w wydatkach i nadwyżki w dochodach, idące w znaczne sumy.

Jeżeli się weźmie za podstawę fundusz krajowy w ściślejszem tego słowa znaczeniu i fundusze z niego dotowane, a to tylko samą rubrykę wydatków, nie uwzględniając równoczesnej zwyżki dotyczących rubryk dochodu, otrzymujemy następujący obraz przekroczeń brutto:

w r.	1900	przekroczenie	uchwalonych	budżetem	wydatków	wyniosło .	899.575 K
„	1901	„	„	„	„	„ .	868.312 „
„	1902	„	„	„	„	„ .	1,651.708 „

Jeżeli się bierze na uwagę tylko przekroczenia netto t. j. te, które wykazuje sam fundusz krajowy po uwzględnieniu przeprowadzonych zaoszczędzeń, jakoteż

nadwyżek dochodów poszczególnych rubryk i funduszów ponad preliminarz, dochodzi się do następnego także niezbyt pomyślnego wyniku.

W roku 1900 wyniosły wydatki budżetowe funduszu krajowego w ściślejszem tego słowa znaczeniu . . . . . 20,460.602 K
podczas gdy w uchwalonym przez Wysoki Sejm budżecie suma tych wydatków wynosiła . . . . 19,953.996 „
tak, iż przekroczenie w wydatkach wynosiło . . . . . 506.606 K

Wydatki rzeczywiste w r. 1901 . . . 21,741.546 K
wydatki budżetem uchwalone . . . . . 21,345.624 „
przekroczenie . . . . . 395.922 „

Wydatki rzeczywiste w r. 1902 . . . 23 710.443 K
wydatki budżetem uchwalone . . . . . 22,921.684 „
przekroczenie . . . . . 788.759 „

Razem w trzechleciu wynosiły te przekroczenia w wydatkach . 1,691.287 K

Jedynie fakt, iż równocześnie wpływy w dochodach przewyższyły znacznie budżetem uchwalone cyfry, sprawił, iż te tak znaczne przekroczenia budżetu nie zwichnęły równowagi w gospodarce kraju.

W r. 1900 wyniosły dochody: 20,176.067 K i przewyższyły dochody w budżecie ustalone o 219.337 K; w r. 1901 wyniosły one 21,920.068 K i przewyższyły dochody w budżecie o 586.844 K — wreszcie w r. 1902 wyrosły one do sumy 24,593.225 K i przewyższyły dochody budżetu o sumę 1,776.879 K.

Pomyślny wynik zamknięć rachunkowych zawdzięczać należy w pierwszym rzędzie oględnemu preliminowaniu wydatności grosza dodatku krajowego — a dalej w r. 1901 znacznie wyższemu dochodowi z krajowych opłat kosumcyjnych i w r. 1902 podwyższeniu się dochodu z bonifikacyi ze Skarbu Państwa za zrzeczenie się poboru dodatku krajowego do podatku osobisto-dochodowego. W szczególności preliminowano wydatność grosza w r. 1900 na 226.000 K, dała 227.273 K; w r. 1901 zamiast preliminowanych 226.000 K dała 256.431 K; w r. 1902 zamiast preliminowanych 230.000 K dała 256.295 K.

Komisya budżetowa uważając sprawozdania Wydziału krajowego o zamknięciach rachunkowych za integralną część niniejszego swego przedłożenia, nie uznaje za wskazane powtarzać w niem cyfr tudzież zestawień zawartych w owych sprawozdaniach, ani omawiać kolejno wszystkich tych pozycyi wydatków, w których zaszły przekroczenia lub zaoszczędzenia. Komisya budżetowa mniema, że taka parafraza sprawozdań Wydziału krajowego i zawartych w nich wyjaśnień nie jest jej zadaniem, lecz, że jej rzeczą jest rozpatrzywszy gruntownie a wszechstronnie przedłożony jej materyał, obraz finansowej gospodarki kraju przedstawiający, zwrócić uwagę Wysokiego Sejmu na te znamienne rysy, które w tym obrazie występują na pierwszy plan, które zatem mogą Wysokiemu Sejmowi dać impuls, czy to do zmian, czy to do zatrzymania dzisiejszego stanu rzeczy. Tak się na swe zadanie zapatrując, uważa komisya za swój obowiązek podniósłszy już ogólnie jako znamienny rys gospodarki kraju w omawianym czasokresie znaczne przekroczenia w wydatkach budżetowych omówić pokrótce najważniejsze z tych przekroczeń, te mianowicie, które już to dla wysokości kwoty wymagają wyjaśnień, już to dla ciągłego i stałego powtarzania się w zamknięciach zwracają na siebie uwagę, już też dlatego ulegają krytyce, że chociaż są rzeczowo usprawiedliwionemi wydatkami, to jednak budżetowo nie dają się uzasadnić, nie będąc wydatkami nieuniknionymi a nieprzewidzialnymi. Komisya jest bowiem przekonania, iż przekroczenia granic zakreślonych budżetem wtedy tylko są usprawiedliwione i budżetowo uzasadnione, kiedy wydatek, który je powoduje był nieuniknionym ze swej natury a nie mógł być w budżecie przewidzianym.

Z tej zasady wychodząc, natrafiamy, idąc porządkiem rubryk budżetu wydatków na pierwsze znaczniejsze a stale występujące przekraczanie uchwał Wysokiego Sejmu w rubryce III. w „kosztach leczenia ubogich chorych“.

W rubryce tej wydano ponad budżetami ustalone kwoty:

w roku 1900	320.030 K
„ „ 1901	79.330 „
„ „ 1902	212.193 „
razem . . .	612.193 K

Przekroczenia te, podnosi komisya, są najzupełniej usprawiedliwione, nie leży bowiem w mocy niczyjej zmniejszyć liczbę ubogich, potrzebujących pomocy lekarskiej w szpitalach, a wyjaśnienia Wydziału krajowego odnośnie do tych przekroczeń podane, iż są one wynikiem wzrostu ilości dni leczenia a po części podwyższenia taks w szpitalach krajowych i zagranicznych, są zupełnie uzasadnione. Wzrost w tej rubryce jest wzrostem nie dającym się powstrzymać ani też cyfrowo naprzód obliczyć. Przekroczenia te są jednak wskazówką, że w tej rubryce nie na podstawie przecięcia, lecz na podstawie ostatniego roku z uwzględnieniem normalnego wzrostu preliminować należy.

Przekroczenia w tym dziale wydatków ciągle rosnące ciążą na gospodarstwie finansowem kraju już swą wagą własną dotkliwie. Ciężar ten jest jednak tem dotkliwszy, że kraj ma tu do Skarbu Państwa szereg należytości płatnych a na ustawie opartych, a mimo to dotąd nie wyrównanych.

Mianowicie c. k. Skarb Państwa winien Skarbowi Krajowemu wedle zamknięcia rachunku za rok 1902:

1. Zwrot nadwyżki kosztów utrzymania chorych klinicznych ponad taksę szpitalną:

a) z lat dawniejszych	57858 K	64 g
b) z roku 1902	164.656 „	29 „
2. Zwrot kosztów urządzenia kliniki położniczo-ginekologicznej i szkoły położnic, (reszta)	499 „	44 „
3. Zwrot kosztu robót wykonanych w klinice medycznej i chirurgicznej	20.629 „	69 „
razem . . .	243.694 K	06 „

Wydatki te kraj pokrył a Skarb państwa nie spłacając ich naraża Skarb krajowy na ponoszenie odsetek biernych od tego kapitału, Skarb bowiem mimo, że dopuścił się zwłoki nie płaci procentów.

Tak więc przy ciągłym wzroście wydatków na cele sanitarne, wzroście nie dającym się poskromić, ponosi Skarb krajowy nadto stratę odsetek bieżących od krociowych sum dzięki opieszałości Rządu w spełnianiu swych obowiązków.

Do wydatków, które się powinny dać przewidzieć i ściśle obliczyć, w których zatem zamknięcia powinny się zgadzać prawie dokładnie z budżetami, należą niezaprzeczenie wydatki na szkolnictwo ludowe. Ilość szkół, które trzeba utrzymać, względnie ilość, szkół, które trzeba będzie w danym roku aktywować, ilość płac nauczycielskich w każdej ich kategoryi, jaką wypadnie wypłacić mianowanym już nauczycielom i tym, którzy w danym roku wstąpią, przyrost tych płac wskutek pięcioleci, remuneracye i zasiłki, emerytury, dary z łaski, dyety i koszta podróży; zasiłki na budowę i utrzymanie szkół; wydatki na przybory naukowe, bibloteki, konferencye stypendya i t. d.: to wszystko wydatki, dające się z góry obliczyć a nadto dające się zastosować do kwot, jakie Wysoki Sejm na nie przeznaczył w uchwalonych przez się budżetach, w których, uznając doniosłość sprawy oświaty, nie szczędzi lecz liczy się jedynie z możnością finansową kraju. Tymczasem mimo rokrocznie przez Wysoki Sejm przyznawanych podwyższeń w wydatkach funduszu szkolnego i to podwyższeń bardzo znacznych, bo idących w krocie, wykazują zamknięcia rachunkowe funduszu szkolnego rokrocznie bardzo znaczne przekroczenia. Następująca tabela wykazuje przekroczenia te n e t t o a więc już po uwzględnieniu także wzrostu dochodów funduszu szkolnego ponad budżet:

Rok:	Budżetem uchwalona suma wydatków	Podwyższenie uchwalone w budżecie w porównaniu do poprzedniego	Wynikłość	Przekroczenie Netto:
1898	4,529.380 K	313.068 K	4,758.740 K	229.360 K
1899	4,846.184 „	316.804 „	5,171.730 „	325.546 „
1900	5,806.300 „	960.116 „	5,966.221 „	159.921 „
1901	6,181.537 „	375.237 „	6,418.793 „	237.256 „
1902	6,700.802 „	519.265 „	7,011.556 „	310.754 „

Jeszcze dobitniej występują sumy przekroczeń, jeśli je zestawimy brutto. Okaże się wtedy, że:

w roku	brutto przekroczono wydatki:	dochody bowiem były wyższe od budżetu o:
1898	274.270 K	45.010 K
1899	344.860 „	19.314 „
1900	376.775 „	216.850 „
1901	400.536 „	163.280 „
1902	581.559 „	170 805 „

W pięcioleciu zatem, w którem Wysoki Sejm, uchwalając budżety, podwyższył sumę wydatków na szkoły ludowe o poważną kwotę 2,484.490 koron, (przeciętna podwyżka w budżetach tego pięciolecia wynosi 496.898 koron), wyniosły przekroczenia netto: 1,262.837 koron, czyli 50·82% tych podwyższeń, jakie Wysoki Sejm oceniając doniosłość sprawy oświaty na ten cel przyznał.

Komisya budżetowa nie mogła przejść pozycya za pozycyą wydatków funduszu szkolnego i badać każdy wydatek przekraczający budżetem uchwaloną sumę, praca bowiem taka wymagałaby o wiele dłuższego czasu, niż zakreślono obradom Wysokiego Sejmu, a byłaby o tyle zbyteczną, że zamknięcia te były przedmiotem szczegółowego badania ze strony Wydziału krajowego. Jednakowoż przypuszczając już, że wszystkie te wydatki, które spowodowały wykazane przekroczenie są rzeczowo usprawiedliwione, to jeszcze zawsze budżetowo pozostają nieusprawiedliwionemi, albowiem mimo całej wyjątkowej doniosłości tego działu i on nie może być wyjętym z pod ogólnej reguły stosowania wydatków do granic zakreślonych uchwałami Sejmu. Komisya budżetowa poprzestaje na tych uwagach w przekonaniu, że one zarówno dla Krajowej Rady szkolnej, jak dla Wydziału krajowego, będą bodźcem do ściślejszego w przyszłości preliminowania a następnie skrupulatniejszego przestrzegania kwot wydatków budżetem krajowego funduszu szkolnego ustalonych.

Rubryki VIII.—XV. wydatków w omawianych zamknięciach nie wykazują przekroczeń, któreby w myśl zasadniczego stanowiska, jakie komisya już powyżej zaznaczyła nadawały się do omówienia, przekroczenia w nich natrafiane nie mają bowiem donioślejszego znaczenia, nie bywają jednostajne, dotyczą wydatków, które acz niepreliminowane lub preliminowane w niższych kwotach, ponieść było koniecznem i racyonalnem.

Dopiero w rubryce XV. na „cele rolnictwa“ uderzają komisyę przekroczenia stałe, prawie chronicznie się powtarzające, w wydatkach na krajową Akademię rolniczą w Dublanach, niższą szkołę rolniczą tamże i folwark dublański. Wystarczy przytoczyć cyfry:

	Rok	Wydatki		Kwota budżetem uchwalona	W porównaniu z kwotą preliminowaną okazują się wydatki większe
		K	h.	K	K
Akademia	1900	204.616	82	164.310	40.307
	1901	170.662	97	165.193	5.470
	1902	192.053	18	182.850	9.203
Krajowa niższa szkoła rolnicza	1900	30.940	34	30.416	524
	1901	32.447	20	30.776	1.671
	1902	33.238	09	29.876	3.362
Folwark	1900	49.467	78	45.010	4.458
	1901	44.083	—	37.617	6.466
	1902	58.792	24	39.352	19.440

Przekroczenia te cyfrowo nie wysokie, w części pokryte nadwyżkami w dochodach, wytyka komisya, są one bowiem chronicznym objawem od szeregu lat a stałość tego ujemnego stanu wskazuje na to, że nietylko przypadkowi zawdzięcza swój byt, zaś energiczne działanie Wydziału krajowego powinno odkryć i usunąć przyczynę zła a tem samem zapewnić na przyszłość ściślejsze przestrzeganie granic budżetowych.

Ogół przekroczeń powyżej omówionych mieści w sobie, zdaniem komisyi, poważne niebezpieczeństwo dla gospodarstwa krajowego, bo uniemożliwiają one ustanowienie planu finansowego, na którego dotrzymanie liczyćby można a poniekąd niweczą wprost zasadę budżetowania, która tak długo tylko ostać się może, jak długo granice zakreślone wydatkom w budżecie przez Sejm uchwalonym, są ściśle i skrupulatnie przestrzegane. Przekroczenia z jednej strony nie dające się uniknąć, jak w wydatkach na cele sanitarne, z drugiej strony tak znaczne i tak szybko rosnące, jak w wydatkach funduszu szkolnego, wreszcie tak chronicznie występujące, jak n. p. w wydatkach zakładów w Dublanach, mieszczą w sobie nadto, gdyby im nie położono końca tam gdzie to możliwe, niebezpieczeństwo narażenia na szwank równowagi w finansowem gospodarstwie kraju, wydatność bowiem grosza, dziś równowagę tę utrzymująca nie wzrasta i nie może wzrastać równie szybko.

Obok przekroczeń zawierają też omawiane zamknięcia rachunkowe znaczne zaoszczędzenia. Komisya budżetowa, nie wchodząc w rozbiór szczegółowych pozycyi zaoszczędzeń, zwraca tylko uwagę Wydziału krajowego, iż pożądanem jest dla wyrobienia sobie jasnego poglądu na gospodarstwo kraju — i na to, czy Wydział krajowy administrując funduszem krajowym odpowiada intencyom Wysokiego Sejmu, aby zaoszczędzenia były uzasadniane a ich przyczyny szczegółowo wyjaśniane, ile razy idzie o wydatki uchwalane nie na cele administracyjne w ścisłem tego słowa znaczeniu, ale na cele bezpośrednio dobru publicznemu służące, jak popieranie wytwórczości krajowej, podniesienie stanu zdrowotnego itp.

Komisya budżetowa, badając zamknięcia rachunkowe, starała się poznać także stan pretensyi kraju do głównego czynnika jego dochodów, to jest do opodatkowanych, czyli poznać jego należytości czynne z tytułu zaległych dodatków do podatków na rzecz kraju przypisanych. Wynikiem zbadania sprawy jest, iż zaległości dodatków krajowych do podatków wynosiły:

w roku	1900 . .	5,480.220 K
„ „	1901 . .	5,113.720 „
„ „	1902 . .	4,993.080 „

Sumy te należne Skarbowi krajowemu zalegają, nie przynosząc mu żadnych odsetek zwłoki, Skarb krajowy bowiem nie ma dotąd prawa poboru odsetek zwłoki od niewpłaconych w terminie dodatków krajowych. Komisya sądzi, że Skarb krajowy nie może i nie powinien tracić odsetek zwłoki, należnych mu od tak znacznych sum zalegających i mniema, iż należałoby podobnie, jak to się stało w innych krajach austryackich, prawo poboru odsetek zwłoki funduszowi krajowemu zapewnić. Dalsze trwanie obecnego stanu rzeczy byłoby — zdaniem komisyi — zarówno ze względu na interes finansowy kraju, jak ze względu na etykę podatkową, niewłaściwością, której nie podobna tolerować.

Skarb krajowy pozbawiony tak znacznych dochodów, a zniewolony pokrywać bieżące wydatki, musi opłacać znaczne odsetki bierne, a jest wprost na szkodę narażony, jeżeli nie może się powetować we formie ściągania odsetek zwłoki od zalegających podatkowców, etyka podatkowa zaś nie pozwala dawać premii opieszałym płatnikom na koszt spełniających obowiązki podatkujących, którzy ostatecznie braki funduszu krajowego wynikłe z tak znacznych zaległości podatkowych pokrywać muszą. Komisya budżetowa zwraca uwagę Wydziału krajowego na tę sprawę, a to tem bardziej, że uchwalenie ustawy, uprawniającej kraj do pobierania odsetek zwłoki od zalegających dodatków krajowych, leży w kompetentyi Sejmu krajowego, jak tego dowodzą ustawy krajowe dla: Wyższej Austryi, z d. 25. maja 1875 Dz. u. kr. Nr. 20., Niższej Austryi z d. 6. lipca 1877 Dz. u. kr. Nr. 18. i dla Czech z d. 30. grudnia 1900 Dz. u. kr. Nr. 83.

Na tej uwadze kończąc stwierdza komisya budżetowa, że przekazane jej do załatwienia zamknięcia rachunkowe we wszystkich działach nie dają powodów do żadnych wytknięć i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm udziela Wydziałowi krajowemu absolutoryum z rachunków funduszów, budżetem objętych, za lata 1900, 1901 i 1902.

2. Powyższa uchwała obejmuje także absolutoryum dla c. k. Rady szkolnej krajowej z działu wydatków funduszu szkolnego krajowego i krajowego funduszu szkolnego emerytalnego za lata 1900, 1901 i 1902.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawcy:
Laskowski,
Loewenstein.

L. s. 3 527/03. We Lwowie dnia 26. października 1903.

Aleg 492

Sprawozdanie

Komisyi budżetowej o zamknięciu rachunków funduszów samoistnych (niedotowanych) budżetem nie objętych, — za lata 1900, 1901 i 1902.

Wysoki Sejmie!

Funduszów tych łącznie (z depozytami) w roku 1899 było 69 w latach 1900, 1901 i 1902 było ich kolejno 70, 74, 77.

W 3 tych latach przybyły fundusze następujące:

W roku 1900: Fundacya im. śp. Ignacego Łukasiewicza,
„ 1901: Fundacya im. Izydora Kowalewskiego,
„ Jego Ces. i Król. Mości Franciszka Józefa I.
„ śp. Mikołaja Morawieckiego,
„ Fundusz „Nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych“,
W roku 1902: Fundacya Hofmanowej I.,
„ Hofmanowej II.,
„ Jakóba hr. Potockiego,
„ pamiątkowa Kościuszki.

W dziale drugim, t. j. w dziale stypendyjnym, przybyło w roku 1900 fundacyj nowych 4:

1. Mikołaja Aywaza fundusz I.,
2. Ks. Franciszka Foxa,
3. Teofila i Hersylii Januszewskich,
4. Franciszka Macharskiego.

W roku 1901 przybyło ich 5:

1. Karola Bielawskiego,
2. Ezechiela Berzewicz'ego,
3. Fani Kapeluszowej,
4. Stanisława Karzykiewicza,
5. Władysława Łozińskiego.

W roku 1902 przybyło ich 9:

1. Adamskich Taofila i Pauliny,
2. Bielskiego Antoniego,
3. Drelichowskiego Jana, fundacya I.,
4. „ „ „ II.,
5. Przeorskich Marka i Amalii,
6. Słowińskiego Aleksandra,
7. Soleskiego Jana,
8. Stadnickiego Edwarda, Adama,
9. Zawiszów Antoniego i Augusta.

Ilość przeto fundacyj stypendyjnych wynosiła:

z końcem roku 1900 . . . 218,
„ „ 1901 . . . 223,
„ „ 1902 . . . 232.

Z zamknięcia rachunków wszystkich tych funduszów następujące wypadają wyniki:

I. Fundusz pomnika Kościuszki.

Majątek *zarodowy* wynosił z końcem 1899 . 31.625 K. 05 gr.
„ 1902 . . . 31.712 „ 56 „
zatem przyrost 87 K. 51 gr.

Majątek *obrotowy* wynosił w latach 1900—1902 z końcem każdego roku kwotę 1.223 K. 14 gr. w efektach.

Uwaga: Majątkiem tej fundacyi zarządza samoistnie komitet który składa Wydz. kraj. coroczne sprawozdanie ze swych czynności.

II. Fundusze samoistne.

Przybyłe w r. 1900 fundusze w liczbie 4 przedstawiają razem kwotę 144.194 K. 41 gr.
„ „ 1901 „ „ 5 reprezentują „ „ 45.804 „ 84 „
Pięć fundacyi nowych z roku 1902 przedstawia łącznie . . . 125.961 „ 50 „ / 12.184 rubli
W obu przeto latach razem przybyło 9 fundacyj w łącznej . . 315.960 K. 75 gr. / 12.184 rubli

Majątek zarodowy.

Poszczególnienie	1899		1900		1901		1902	
	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.
Czysty stan czynny tego majątku wynosi z końcem roku . . .	9,338.128	40	9,567.597	77	9,744.728	84	10,097.690	44
Przybyło przeto w roku	—	—	229.469	37	177.131	07	352.961	60

Przyrost spowodowany głównie przybiciem nowych fundacyj i fruktyfikowaniem zapasów gotówki majątku obrotowego na rzecz zarodowego.

Majątek obrotowy.

Poszczególnienie	1899		1900		1901		1902	
	K.	gr.	K.	gr.	K.	gr.	K	gr.
Czysty stan czynny wynosi z końcem roku .	1.382	14*)	48.996	05	84.187	07	53.997	70
Przybyło przeto w roku .	—	—	50.378	19	35.191	02	—	—
Ubyło natomiast . .	—	—	—	—	—	—	30.189	37

Przybytek głównie wskutek nowych fundacyi stypendyjnych, ubytek w skutek zmniejszenia się zapasów w gotówce i w efektach jak i należytościach czynnych.

Pozostałą z końcem każdego roku gotówkę sfruktyfikowano w roku następnym na rzecz majątku narodowego przez zakupno papierów wartościowych.

---

*) Była to przewyżka stanu bieruego.

III. Administracya dóbr Winniki.

Czysty stan czynny (w należytościach czynnych) wynosił:

z końcem 1899	27973 K.	71 gr.
„ „ 1902	28518 „	55 „
przyrost .	543 K.	84 gr.

O ściągnięcie kwoty 27974 K. 71 gr. od Tanda, byłego dzierżawcy propinacyi toczy się proces cywilno-sądowy.

IV. Fundusz galicyjski inwalidów wojskowych.

Czysty stan czynny majątku zarodowego wynosił:

z końcem roku 1899	74516 K.	79 gr.
„ „ „ 1902	75284 „	71 „
przyrost .	767 K.	92 gr.

Z majątku obrotowego wypłacono wsparcia inwalidom a resztę przeniesiono do majątku zarodowego celem fruktyfikacyi.

V. Fundusz niżankowicki inwalidów wojskowych.

Majątek zarodowy wynosił:

z końcem roku 1899	6059 K.	07 gr.
„ „ „ 1902	6212 „	21 „
przyrost .	153 K.	14 gr.

Z majątku obrotowego wypłacono wsparcia inwalidom a pozostałość przeniesiono do majątku zarodowego.

VI. Fundacya posagowa Jana i Filipiny Komarnickich.

Majątek zarodowy wynosił:
z końcem roku 1899 . . . . 3.668 K. 43 gr.
„ „ „ 1902 . . . . 3.908 „ 47 „
przyrost . 240 K. 04 gr.

Z majątku obrotowego wyposażano w każdym roku dziewczynę z Magierowa, pozostałą resztę przelano do majatku zarodowego.

VII. Zakład narodowy imienia Ossolińskich.

Przedmiot	1900					1901					1902				
	gotówka		efekty			gotówka		efekty			gotówka		efekty		
	K.	g.	K.	g.	fr.	K.	g.	K.	g.	fr.	K.	g.	K.	g.	fr.
Zapas z początkiem roku . .	809	78	824677	01	300	352	17	916861	41	300	1037	79	922487	60	300
Dochód w ciągu roku . . .	174795	16	152674	51	.	99506	13	77126	19	.	87111	39	12953	02	.
Razem .	175604	94	977351	52	300	99858	30	993987	60	300	88149	18	935440	62	300
Wydano w ciągu r. 1900 . .	175252	77	60490	11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
„ „ „ „ 1901 . .	.	.	.	.	.	98820	51	71500	.	.	.	.	.	.	.
„ „ „ „ 1902 . .	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	87706	79	8740	15	.
Zapas z końcem roku .	352	17	916861	41	300	1037	79	922487	60	300	442	39	926700	47	300

Nadto pozostała z końcem roku 1902 w wykazie kaucya 8.000 K. jako należytość bierna.

Funduszem tym zarządza kuratorya, która składa Wydziałowi kraj. corocznie rachunek.

VIII. Fundusz zapomogi byłego obwodu tarnowskiego.

Majątek *obrotowy* wynosił z końcem 1899 . . . 15.676 K. 17 gr.
„ 1902 . . . 17.710 „ 36 „
przyrost . 2.044 K. 19 gr.

W dochodach figurują między innymi zwroty od zapomożonych, wydatki szły tylko na zakupno efektów.

Nowych pożyczek gminom wobec tego nie udzielano.

IX. Fundusz budowy domu podrzutków we Lwowie.

Majątek zarodowy wynosił z końcem r. 1899 . . 25.388 K. 04 gr.
„ „ 1902 . . 25.443 „ 69 „
przyrost . 55 K. 65 gr.

X. Fundacya śp. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich.

Majątek *zarodowy* wynosił z końcem r. 1899 . . 127.224 K. 01 gr.
„ „ 1902 . . 129.476 „ 76 „
przyrost . 2.252 K. 55 gr.

Z majątku *obrotowego* wspomagano inwalidów, pozostałe zaś reszty przeznaczono do majątku zarodowego.

W roku 1900 i 1901 dożywotników było 11, w roku 1902 12.

XI. Fundusz szkół ludowych z roku 1872.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . .	203.964 K. 51 gr.
„ „ 1901	. . . .	204.077 „ 41 „
	przyrost .	112 K. 90 gr.

Z majątku *obrotowego* dawano gminom zasiłki na cele szkolne, pozostałe reszty przeznaczono do majątku zarodowego.

XII. Fundacya Winc. Łodzia Ponińskiego dla czeladników rzemieślniczych.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	121.378 K. 28 gr.
„ „ 1902	. . .	121.709 „ 55 „
	przyrost .	331 K. 27 gr.

Z majątku obrotowego wypłacano premie czeladnikom i wydatki połączone z losowaniem.

XIII. Fundacya Franciszka Kochmana dla literatów polskich.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	56.944 K. 12 gr.
„ „ 1902	. . .	59.681 „ 87 „
	przyrost .	2.737 K. 75 gr.

Z majątku obrotowego wydano w latach 1900 i 1902 po 3.000 K. na premie dla literatów; $^1/_4$ część czystych dochodów tego majątku idzie na pomnożenie majątku zarodowego.

XIV. Fundacya posagowa Franciszka Kochmana dla dziewcząt służących.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	38.177 K. 12 gr.
„ „ 1902	. . .	43 276 „ 10 „
	przyrost .	5.098 K. 98 gr.

Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie i jak długo to nie nastąpi, fruktyfikuje się wszelkie dochody w gotówce w celu powiększenia majątku zakładowego.

XV. Fundacya Maryi de Prez Jędrzejowiczowej dla 4 wiekowych kobiet.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	16.095 K. 75 gr.
„ „ 1902	. . .	16.291 „ 07 „
	przyrost .	195 K. 32 gr.

Z majątku obrotowego udzielono dożywocia dla 4 wiekowych kobiet a resztę do majątku zarodowego.

XVI. Fundacya pomnika Agenora Hr. Gołuchowskiego.

W roku 1901 ukończono budowę pomnika. Fundusz rozporządzalny wynosił 107.995 K. 73 gr.; koszta pomnika wynosiły 126.133 K. 71 gr. Ni dobór 18.137 K 98 gr., pokrył Adam hr. Gołuchowski.

XVII (XVI)*) Fundacya Sandecka „Dom roboczy".

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	71.143 K. 57 gr.
„ „ 1902	. . .	80.597 „ 23 „
	przyrost .	9.453 K. 66 gr.

Dopóki fundacya nie będzie mogła wejść w życie, wszystkie dochody majątku zakładowego fruktyfikują się na rzecz jego. Fundacya wejdzie w życie z chwilą, w której majątek zakładowy wystarczy na wybudowanie zakładu przymusowej pracy.

XVIII. (XVII.) Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weisenwolfowej dla obłąkanych uzdrowieńców.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	4.757 K. 38 gr.
„ „ 1902	. . .	5.077 „ 20 „
	przyrost .	319 K. 82 gr.

Majątek *obrotowy* wydano w części na wsparcie dla uzdrowieńców, resztę przeniesiono do majątku zarodowego.

XIX. (XVIII.) Fundacya ś. p. hr. Wodzickiego dla zubożałych włościan.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	52.271 K. 76 gr.
„ 1902	. . .	53.768 „ 20 „
	przyrost .	1.496 K. 44 gr.

Majątek *obrotowy* wydano w części na wsparcia dla włościan, częścią przeniesiono do majątku zarodowego.

XX. (XIX.)—XXV. (XXIV.) Fundacya ś. p. Dra Malinowskiego im. Najjaśniejszego Pana.

Fundusz I. „ku wspieraniu zubożałych adwokatów i wdów po adwokatach".

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	46.314 K. 56 gr.
„ „ 1902	. . .	48.051 „ 13 „
	przyrost .	1.736 K. 57 gr.

*) Liczby w nawiasie odnosić się będą do roku 1902, w którym fundusz jeden, t. j. pomnika hr. Gołuchowskiego już nie istnieje. Liczby przed nawiasem odnoszą się do lat 1900 i 1901.

Majątek *obrotowy* wydano na wsparcie 2 wdowom po adwokatach po 720 K., resztę przeniesiono do majątku zarodowego.

Fundusz II. „ku wspieraniu artystów i literatów".

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	43.649 K. 48 gr.
„ „ 1902	. . .	44.161 „ 32 „
	przyrost .	511 K. 84 gr.

Majątek *obrotowy* wydano na wsparcie dla jedneho literata i jednego artysty po 600 K rocznie, dalej na stypendya 2 artystom kształcącym się za granicą, resztę przelano do majątku zarodowego.

Fundusz III. „ku wspieraniu celów galic. Tow. muzycznego we Lwowie".

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . ..	41.969 K. 86 gr.
„ „ 1902	. . .	42.588 „ 02 „
	przyrost .	618 K. 16 gr.

Majątek *obrotowy* wydano na subwencyę galic. Tow. muzycznego we Lwowie, resztę przelano do majątku zarodowego.

Fundusz IV. „ku wspieraniu ubogich sług prywatnych".

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. .	44.114 K. 20 gr.
„ „ 1902	. . .	44.958 „ 19 „
	przyrost .	843 K. 99 gr.

Majątek *obrotowy* wydano w części na wsparcia, resztę przeniesiono do majątku zarodowego.

Fundusz V. „posagowy dla biednych dziewcząt służących".

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	24.009 K. 42 gr.
„ „ 1902	. . .	25.187 „ 57 „
	przyrost .	1.178 K. 15 gr.

Z majątku *obrotowego* wydano w części tytułem posagów, w części do majątku zarodowego.

Fundusz VI. „ku wspieraniu ubogich chłopców uczących się rzemiosł".

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	33.473 K. 89 gr.
„ „ 1902	. . .	35.535 „ 59 „
	przyrost .	1.861 K. 70 gr.

Z majątku *obrotowego* wydano część na wsparcia, część przelano do majątku zarodowego.

XXVI (XXV.) Fundacya Brzozowskiego dla bursy Stanisławowskiej im. J. I. Kraszewskiego

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	6.439 K. 94 gr.
„ „ 1902	. . .	6.440 „ 74 „
	przyrost .	— K. 80 gr.

Dochód z majątku zarodowego idzie dla dożywotniczki, po której śmierci fundacya wchodzi w życie.

XXVII. (XXVI.) Fundacya im. Antoniego Schiffnera.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	4.828 K. 86 gr.
„ „ 1902	. . .	4.888 „ 02 „
	przyrost .	59 K. 16 gr.

Odsetki od efektów majątku zarodowego pobiera sam fundator, niespotrzebowany zaś dochód z odsetek składa z końcem r. w kasie Wydz. kraj. w celu powiększenia majątku zakładowego.

XXVIII. (XXVII.) Fundacya Maryi Mochnackiej dla 4 ubogich ciemnych.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	9.613 K. 40 gr.
„ „ 1902	. . .	9.758 „ 28 „
	przyrost .	144 K. 88 gr.

Majątek *obrotowy* wydano w części na wsparcie ubogim ciemnym, reszta przeszła do majątku zarodowego.

XXIX. (XXVIII.) Fundacya Lewińskiego dla zubożałych włościan.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	67.866 K. 66 gr.
„ „ 1902	. . .	68.255 „ 41 „
	przyrost .	388 K. 75 gr.

Dochód z majątku *obrotowego* wydano częścią na zapomogi, częścią przelano do majątku zarodowego.

XXX. (XXIX.) Fundacya „domu ubogich“ im. Ludwikk i Anny Helclów w Krakowie.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	3,356.173 K. 74 gr.
„ „ 1902	. . .	3,359.206 „ 33 „
	przyrost .	3.032 K. 59 gr.
Majątek *rezerwowy* z końcem r. 1899	. . .	37.490 K. 36 gr.
„ „ 1902	. . .	62.796 „ 49 „
	przyrost .	25.306 K. 13 gr.

Dochód z majątku obrotowego wydano w części na koszta utrzymania „Domu ubogich“, częścią przeniesiono do majątku rezerwowego i zarodowego.

XXXI. (XXX). Fundusz „Macierzy Polskiej“.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	76.920 K. 02 gr.
„ 1902	. . .	77.005 „ 12 „
	przyrost .	85 K. 10 gr.

Dochód z majątku *obrotowego* wydano w części na koszta wydawnictw, w części na zasiłki naukowe dla ubogich uczniów.

XXXII. (XXXI). Fundacya Feliksy Maryi z hr. Golejewskich Czarkowskiej dla rękodzielników i przemysłowców Polaków.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . .	542.199 K. 80 gr.
„ „ 1902	. . . .	559.933 „ 48 „
	przyrost .	17.733 K. 68 gr.

Z dochodów majątku *obrotowego* wydano w tych 3 latach 23.900 K., na stypendya dla rękodzielników i przemysłowców, dalej 26.300 K. na pożyczki dla rękodzielników i przemysłowców, część (648 K.) zapłacono należytości rządowej, a część przeniesiono do majątku zarodowego.

XXXIII. (XXXII). Fundusz z legatu śp. Józefa Ciemierzyńskiego.

Majątek pozostał w latach 1900—1902 niezmieniony i wynosi w książeczkach Banku krajowego 1.148 K. 32 gr.

Połowa dochodów idzie dla szkoły rolniczej w Dublanach, połowa na cele oświaty ludowej.

XXXIV. (XXXIII). Fundusz ku podniesieniu rybactwa.

Majątek *obrotowy* z końcem r. 1899	. . . .	2.990 K. 69 gr.
„ „ 1902	. . . .	7.188 „ 78 „
	przyrost .	4.198 K. 09 gr.

Funduszów rozporządzalnych używa się do zarybienia rzek.

XXXV. (XXXIV). Fundacya Malwiny z Łukowskich Wirth i Teofili Łukowskiej dla „osieroconych dziewcząt„.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	16.864 K. 20 gr.
„ „ 1902	. . .	16.864 „ 20 „
	przyrost .	— K. — gr.

Z majątku *obrotowego* wydano Łukowskiej Teofili na wsparcia dla osieroconych dziewcząt.

XXXVI. (XXXV). Fundacya śp. Maksymiliana i Franciszka Ksawerego Siemianowskich:

a) „dla biednych moralnie prowadzących się dziewcząt“.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	43.575 K. 38 gr.
„ „ 1902	. . .	43.708 „ 40 „
	przyrost .	133 K. 02 gr.

Z majątku *obrotowego* wydano część na posagi dla trzech dziewcząt, część do majątku zarodowego.

XXXVII. (XXXVI).b) dla ubogich wdów po nauczycielach ludowych.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . .	45.919 K. 68 gr.
„ „ 1902	. . . .	46.553 „ 79 „
	przyrost .	634 K. 11 gr.

Z majątku *obrotowego* wydano część na wsparcia dożywotnie dla wdów, część do majątku zarodowego.

XXXVIII. (XXXVII) Fundacya Teresy z hr. Stadnickich hr. Weissenwolfowej „na rzecz przytułku dla dotkniętych wielką chorobą".

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . .	14.410 K. 47 gr.
„ „ 1902	. . . .	16.400 „ 45 „
	przyrost .	1.989 K. 98 gr.

Fundacya ta nie weszła jeszcze w życie, przeto dochody fruktyfikuje się na rzecz fundacyi. Fundacya w życie wejdzie wtedy, gdy maj tek zakładowy wzrośnie tak, że wystarczy na wybudowanie domu przytułku dla dotkniętych wielką chorobą.

XXXIX. (XXXVIII) Fundacya śp. Leonarda Wężyka na rzecz szkoły rolniczej w Czernichowie.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . .	6.337 K. 82 gr.
„ „ 1902	. . . .	6.755 „ 68 „
	przyrost .	417 K. 86 gr.

Z majątku *obrotowego* wydano część na dotacyę katedry leśnictwa w szkole rolniczej w Czernichowie, część za odprawienie mszy żałobnej za duszę śp. fundatora, resztę do majątku zarodowego.

XL. (XXXIX.) Fundacya bursy im. księcia Leona Sapiehy „dla kandydatów na nauczycieli ludowych".

Majątek zarodowy z końcem r. 1899	. . . .	38.798 K. 32 gr.
„ „ 1902	. . . .	44.025 „ 29 „
	przyrost .	5.226 K. 97 gr.

Fundacya wejdzie dopiero w życie gdy dochody jej wystarczą na założeni bursy, opłacenie należytości rządowej i utrzymanie przynajmniej 10 uczniów. Do tego czasu dochody przyrastają do majątku zarodowego.

XLI. (XL.) Fundacya Franciszka Steczkowskiego z Jasła.

Majątek zarodowy z końcem r. 1899	. . . .	6.208 K. 68 gr.
„ „ 1902	. . . .	7.093 „ 61 „
	przyrost .	884 K. 93 gr.

Z Majątku obrotowego wydano w r. 1902 stypendyum dla czeladnika stolarskiego a resztę do majątku zarodowego.

a) XLII (XLI.) Fundacya posagowa śp. Szczepana Zaręby Skrzyńskiego a) „dla 5 panien szlacheckich“.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . . .	61.502 K. 98 gr.
„ „ 1902	. . . . .	65.735 „ 43 „
	przyrost .	4.232 K. 45 gr.

Z majątku *obrotowego* wydano część na posagi, część do majątku zarodowego.

b) XLIII. (XLII). „dla 10 dziewcząt wiejskich“.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . . .	10.542 K. 58 gr.
„ „ 1902	. . . . .	10.742 „ 80 „
	przyrost .	200 K. 22 gr.

Z majątku *obrotowego* wydano część na posagi dla dziewcząt wiejskich, część do majątku zarodowego.

XLIV. (XLIII.) Fundacya „domu ubogich“ w Strzeliskach nowych.

Majątek *zarodowy* z koncem r. 1899	. . . .	19.614 K. 82 gr.
„ „ 1902	. . . .	10.742 „ 82 „
	przyrost .	— K. — gr.

Z zapasów gotówki z końcem roku potrąca się 10% na rzecz majątku rezerwowego, zresztą zaś posyła się Wydziałowi powiatowemu w Bóbrce na pokrycie potrzeb domu ubogich 1899 . . . . . 4.348 K. 74 gr.
1902 . . . . . 4.789 „ 04 „
przyrost . . . . . 440 K. 30 gr.

Przesłane w r. 1896 przez Wydział pow. w Bóbrce do kasy krajowej na rzecz majątku rezerwowego dwie książeczki, łącznej wartości 3329 K. 60 gr. — służyć mają na odrestaurowanie lub budowę domu ubogich w Strzeliskach nowych.

XLV. (XLIV.) Fundacya śp. Piotra Krzeczunowicza dla nieuleczalnych chorych i rekonwalescentów.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . .	77.215 K. 86 gr.
„ „ 1902	. . . .	77.215 „ 90 „
	przyrost .	— K. 04 gr.

Z majątku *obrotowego* odsetki wypłacono dożywotnicze Annie z Ludwiki Krzeczunowiczowej.

XLVI. (XLVI)—XLVIII. (XLVII.) Fundacya im. Józefa Kosvitzky'ego.

Fundusz I. „dla ślepych“ w Krakowie.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . .	3.282 K. 56 gr.
„ „ 1902	. . . .	3.282 „ 56 „
	przyrost .	— K. — gr.

Z majątku *obrotowego* wydano wsparcia dla jednej ślepej w Krakowie.

Fundusz II. „dla wychowanków zakładu św. Józefa w Krakowie.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . .	7.225 K. 76 gr.
„ „ 1002	. . . .	7.635 „ 01 „
	przyrost .	400 K. 25 gr.

Z majątku *obrotowego* wydano część na stypendyum dla jednego wychowanka (w r. 1900), resztę do majątku zarodowego.

Funduss III. „dla poprawionych złoczyńców Krakowie".

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . .	3.281 K. 90 gr.
„ „ 1902	. . . .	2.281 „ 90 „

Z majątku *ebrotowege* wydano po jednem wsparciu w myśl fundacyi.

XLIX (XLVIII.) Fundusz zapomogowy śp. Henryka Straszewskiego „dla ubogich wyrobników w Boguchwale".

Majątek *zarodowy* końc m r. 1899	. . . .	5.274 K. 32 gr.
„ „ 1902	. . . .	5.485 „ 28 „
	przyrost .	210 K. 96 gr.

Z majątku *obrotowego* wydano na zapomogi dla dwóch ubogich zarobników w Boguchwale i do majątku zarodowego.

L. (XLIX). Fundusz Ludwiki z hr Borkowskich Niezabitowskiej dla Zboru św. Klaudyi

Majątek *zorodowy* z końcem r. 1899	. . . .	18.728 K. 20 gr.
„ „ 1902	. . . .	18.768 „ 54 „
	przyrost .	40 K. 34 gr.

Odsetki pobrała Postruska Julia przełożona zboru św. Klaudyi.

LI. (L.) Fundusz emerytalny członków sceny polskiej we Lwowie.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . .	554.129 K. 46 gr.
„ „ 1902	. . . .	555.353 „ 06 „
	przyrost .	1.223 K. 60 gr.

Z majątku *obrotowego* wydano razem w tych 3 latach na emerytury i zaopatrzenia 89.583 K. 89 gr., pokryto ekwiwalnnt, daiej rozmaite (stemple, podatek etc.) koszta administracyjne a reszty przelano do majątku zarodowego.

LII. (LI.) Fundacya stypendyjna im. Józefa Krupacza „dla patentowanych c. k. inwalidow wojskowych".

Majatek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . . .	616 K. 50 gr.
„ „ 1902	. . . .	672 „ 18 „
	przyrost .	55 K. 68 gr.

Majątek *obrotowy* wobec braku kandydata wydano do majątku zarodowego.

LIII. (LII) Fundusz śp. Wiktora z Baworowa hr. Baworowskiego.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	2,402.499 K. 08 gr.
„ „ 1902	. . .	2,409 339 „ 40 „
	przyrost .	6.840 K. 32 gr.

Uwaga. Oprócz wyżej wykazanego majątku są jeszcze własnością fundacyi dobra położone w powiecie tarnopolskim i trembowelskim, a mianowicie: Baworów z Zastawiem, Łuka wielka, Myszkowice, Łoszniów z Zagórzem i Krowinką, tudzież grunta w Tarnopolu (7 morgów 910□ sążni), realność we Lwowie, zbiory naukowe i biblioteka.

Wartości jednak tego majątku nie podaje się, ponieważ nie został jeszcze zinwentowany i oszacowany

Oprócz papierów wartościowych znajdują się w przechowaniu tutejszej kasy następujące kosztowności: 1) moneta złota włoska (20 lirów(, wartości 18 K. 40 gr. 2) moneta złota belgijska (20 franków), wartości 18 K. 40 gr. — 3) moneta złota angielska (gwinea), wartości 25 K. — i złoty zegarek ankier o pojedynczej kopercie wartości 48 K.

Zapas z końcem roku 1900	. .	4.0383 K.
„ „ „ 1902	. .	15.1078 „ 49 gr.

Czysty stan czynny majątku obrotowego z końcam r. 1902 wynosi 151.078 K. 49 gr.

LIV. (LIII) Fundacya Ludwiki z hr. Borkowskich Niezabitowskiej a) na rzecz „domu pracy“ czyli Towarzystwa Miłosierdzia we Lwowie.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	24.818 K. 34 gr.
„ „ 1902	. . .	24.955 „ 90 „
	przyrost .	137 K. 56 gr.

Ukonstytuowanie fundacyi odroczono z powodu, że majątek zakładowy pożyczono Towarzystwu miłosierdzia pod godłem „Opatrzność“ we Lwowie na budowę własnego domu Pożyczka ma być spłacona w 50 rocznych ratach od 1. stycznia 1897, poczem dopiero nastąpi ukonstytuowanie fundacyi.

LV. (LIV). b) „na rzecz tanich kuchni ludowych we Lwowie“.

Majątek zarodowy z końcem r.:		
1899	. .	21.056 K. 30 gr
1902	. .	21.329 „
	przyrost .	272 K. 70 gr.

Z majątku obrotowego wydano część na zasiłki dla tanich kuchni we Lwowie część do majątku zaredowego.

LVI. (LV) Fundusz na zakupno książek do czytania dla uczniów niższych szkół przemysłowych w kraju.

Majątek *zarodowy* z końcem r. 1899	. . .	2.504 K. 56 gr.
„ r. 1902	. . .	2.504 „ 56 „

Z majątku *obrotowego* użytkowano na zakupno książekw myśl fundacyi.

LVII. (LVI) LIX. (LVIII.) Fundacya śp. Tytusa Kielanowskiego a) „dla gminy Kędzierżawce“.

Majątek *zarodowy* z końcem 1900, 1901 i 1902 . . . 20.000 K. — gr.
Nadto fundacya posiada realność w gminie Kędzierżawce, która, jako jeszcze nieoszacowana, nie zaliczona jest w stan majątku.
Z dochodów majątku *obrotowego* łożono na utrzymanie SS. Służebniczek w Kędzierżawach.

b) dla gminy Żuratyn.

Majątek *zarodowy* w latach 1900, 1901 i 1902 wynosi 20.000 K., nadto posiada on realność w gminie jeszcze nieoszacowaną, a więc do majątku nie wliczoną.
Z dochodów majątku obrotowego łożono na SS. Służebniczki w Żuratynie.

c) „dla nieuleczalnych chorych chrześcian we Lwowie“.

Majątek *zarodowy* z końcem r.	1899	. . .	122.714 K. 50 gr.
	1902	. . .	122.735 „ 14 „
		przyrost .	20 K. 64 gr.

Dochody wydano zakładowi św. Józefa na cele fundacyjne.

LX. (LIX) Fundacya im. Władysława Tyzenhauza.

Majątek zarodowy z końcem r.	1899	. .	6.484 K. 12 gr.
„ „	1902	. .	6.683 „ 62 „
		przyrost	199 K. 50 gr.

Z majątku obrotowego wydano część na dożywotnie wsparcie dla byłej wychowanki zakładu ciemnych we Lwowie, część do majątku zarodowego.

LIX. (LX). Fundacya ks. Karoliny z ks. Ponińskich Lubomirskiej „na utrzymanie i wychowanie 12 sierót w zakładzie św. Heleny we Lwowie“.

Majątek *zarodowy* z końcem roku	1899	. .	36.705 K. 36 gr.
„ „	1902	. .	51.611 „ 82 „
		przyrost .	14.906 K. 46 gr.

Zanim będące w toku ukonstytuowanie tej fundacyi nastąpi, asygnuje Wydział krajowy czysty dochód z odsetek od efektów majątku zakładowego na cele fundacyjne na ręce przełożonej Zakładu św. Heleny we Lwowie.

LXII. (LXI). Fundacya Maryem Gewirtzowej „na rzecz ubogich izraelitów miasta Dębicy“.

Majątek *zarodowy* z końcem roku	1899	. .	2.595 K. 50 gr.
„ „	1902	. .	2.643 „ 53 „
		przyrost .	48 K. 03 gr.

Dochody wydano na cele fundacyi.

LXIII. (LXII) Fundacya ks. Jana Szaflarskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Czarnego Dunajca.

Stan majątku zarodowego z końcem r. 1899	. .	1.132 K. 94 gr.
„ „ „ „ „ 1902	. .	1.252 „ 94 „
	przyrost .	120 K. — gr.

Fundacya ta wejdzie w życie, gdy złożony kapitał dojdzie do sumy 512.000 K. Zanim to nastąpi, fruktyfikuje się wszelkie dochody na rzecz majątku zarodowego.

LXIV. (LXIII) Fundacya ks Jana Szaflorskiego i Franciszki Ksawery Czajkowskiej dla Dębicy.

Stan majątku zarodowego z końcem r. 1899	. .	1.133 K. 38 gr.
„ „ „ „ „ 1902	. .	1.253 „ 38 „
	przyrost .	120 K. — gr.

Fundacya ta wejdzie w życie, gdy złożony kapitał dojdzie do sumy 512.000 K. Zanim to nastąpi, fruktyfikuje się wszelkie dochody fundacyi na rzecz majątku zarodowego.

LXV. (LXIV). Fundacya śp. Róży z Rossnowskich hr. Lanckorońskiej.

Majątek *zarodowy* z końcem roku 1899	. .	159.640 K. 68 gr.
„ „	. .	164.970 „ 78 „
	przyrost .	5.330 K. 10 gr.

Z mają ku obrotowego wydano zapomogi artystom teatru polskiego we Lwowie, resztę do majątku zarodowego.

LXVI. (LXV). Fundacya Konstantego i Michaliny z Ruckich Pietruskich.

Majątek zarodowy z końcem roku 1900	. .	427 K. 20 gr.
„ „ 1902	. .	427 „ 20 „

—

Fundacya weszła w życie w r. 1901. Z dochodów majątku obrotowego, wynoszących w r. 1902 44.146 K. 05 gr. dawano wsparcia ubogim, stypendya dla młodzieży, zasiłki dla krewnych fundatora.

LXVII. (LXVI). Fundacya posagowa imienia Eustachego Szumańskiego ku uczczeniu jubileuszu pięćdziesięcioletnich rządów Najjaśn. Pana.

Majątek zarodowy z końcem roku 1899	. .	120.000 K.
„ „ 1902	. .	120.000 „

—

Dochód przeznaczony na nadanie posagu. Fundacya weszła w życie w r. 1901.

LYVII. Fundacye ś. p. Ignacego Łukasiewicza na nagrody dla wzorowych wójtów gmin wiejskich.

Majątek zarodowy z końcem roku 1900	. .	7712 K. 92 gr.
„ „ „ 1602	. .	9103 „ 11 „
przyrost	.	1390 K. 19 gr.

Fundacya wejdzie w życie po zapłaceniu należytości rządowej i zatwierdzeniu aktu fundacyjnego.

LXIX (LXVIII*) Fundacyi imienia Izydora Kowałewskiego.

Majątek zaropomy z końcem r. 1901 i 1902 17000 K.
Fundacya której akt fundacyjny już zatwierdzony, działać rozpocznie po zapłaceniu należytości rządowej.

---

*) O fundacyi tej pierwsza wzmianka w sprawozdaniu za r. 1901 do którego się odnosi liczba przed nawiasem.

LXX. (LXIX). Fundacya Jego Cesarskiej i Królewskiej Apostolskiej Mości Franciszka Józefa I. na zakupno pni pszczół i szczepków drzewek owocowych dla ukończonych uczniów szkół ludowych powiatu turczańskiego.

Majątek zarodowy końcem r. 1901 i 1902 . . 3248 K. 88 gr.
Aktywowanie fundacyi nastąpi po zatwierdzeniu aktu fundacyjnego.

KXXI. (LXX)· Fundacya ś. p. Michała Morawieckiego na utrzymanie sierót podrzutków we Lwowie.

Majątek zarodowy z końcem r. 1901	. .	69315 K. 61 gr.
„ „ „ 1902	. .	67997 „ 85 „
ubytek	.	1317 K. 76 gr.

skutkiem tego, że książeczka wskładkawa na 1400 K. upadłego Tow. handl. miejskiego utraciła wartość.
Fundacya wchodzi w życie w r. 1903.

LXXII. (LXXI). Fundusz nadwyżek z obrotu zbiorowych kas sierocych.

Funduszem tym, wynoszącym z końcem r. 1902 kwotę 110 k. 35 gr. administruje Wydział krajowy do czasu dopóki powołane ustawodaws wo krajowe nie poweźnie bliższych co do niego postanowień.
Fundusz ten przeznczony na utrzymanie i wychowanie ubogich sierót.

Fundacya zapomogowa imienia Angeliki Hoffman Sternhort, sieroty po c. k. majorze.

LXXII*) I) dla sierót po wojskowych.

Majątek zarodowy 6734 K. 52 gr.
Fundacya aktywowana weszła w życie z początkiem 1903.

LXXIII. II) dla sierót po włościanach

Majątek zarodowy 6734 K. 55 gr.
Fundacya aktywowana weszła w życie z początkiem r. 1903.

LXXIV. Fundusz dobroczynny imienia Jakóba hr. Potockiego.

Majątek zarodowy 6642 K. 44 hr.
Fundacya wdjdzie w życie skoro z opłaty datków tytułem darowizny z gminy miasta Brzeżan urośnie potrzebny kapitał do urządzania w Brzeżanach zakładu dobroczynnego.

---

*) Ten fundusz i następne występują po raz pierwszy w roku 1902.

LXXV. Fundusz pamiątkowy im Tadeusza Kościuszki na cele oświaty polskiego ludu.

Majątek zarodowy 97331 K. 80 gr.
Z tego pożyczono 30.000 K Towarzystwu szkoły ludowej na budowę szkoły ludowej w Białej na ½% odsetkami 20.000 K. wydano do majątku obrotowego do dyspozycyi komitetu administracyjnego na wydawnictwo dzieła „Polska, obrazy i opisy“.
Aktywowanie fundacyi nastąpiło w r. 1902 a dochody jej służyć będą na wydawnictwo tanich a nawet dawanych bezpłatnie książek polskich dla ludu.

LXIX (w r. 1900), LXXIII (w r. 1901), LXXXVI (w r. 1902).

Depozyta gminne serwitutowe.

Czysty stan z końcem roku	1899	. .	655 771 K 32 gr.
„ „ „ „	1900	. .	667.289 „ 35 „
„ „ „ „	1901	. .	674.783 „ 77 „
„ „ „ „	1902	. .	645.694 „ 54 „

LXX (w r. 1900, LXXIV (w r. 1901), LXXVII (w r. 1902).

Depozyty ogólne.

			w gotówce:	w efektach:
Z końcem roku	1899	pozostało .	75.343 K 24 gr.	1,156.924 K 82 gr.
„ „	1900	„ .	51.041 „ 35 „	1,214.699 „ 57 „
„ „	1901	„ .	50.244 „ 22 „	1.911.486 „ 77 „
„ „	1902	„ .	54.640 „ 60 „	2,427.182 „ 46 „

Stan ogólny wszystkich funduszów samoistnych, (prócz depozytów ogólnych i serwitutowych) budżetem nieobjętych, a pod zarządem, lub opieką Wydziału krajowego zostających, przedstawia się jak następuje:

PRZEDMIOT	1899			1900			1901			1902		
	fr.	K.	g.	fr.	K.	g.	fr.	K.	g.	fr.	K.	g.
Majątek *zarodowy* wynosił:												
a) w gotówce . . .	—	6.276	83	—	9.255	63	—	5.409	09	—	6.475	99
b) w efektach . . .	300	16,625.315	79	300	16,927.620	47	300	17,245.121	90	300	17,603.405	45
c) wartość dóbr i realności .	—	2,432.809	56	—	2,432.809	56	—	2,432.809	56	—	2,432.809	56
d) w kapitałach hipotekowanych	—	40.979	30	—	40.979	30	—	40.979	30	—	88.453	—
e) w nadwyżce należytości czynnych	—	166.801	89	—	164.513	08	—	112.389	21	—	202.500	93
razem .	300	19,272.183	37	300	19,574.878	04	300	19,836.709	06	300	20,333.644	93
wzrósł zatem majątek o .	—	—	—	—	302.694	67	—	271.831	02	—	496 935	87
											1,061.461	56
Majątek *obrotowy* wynosił:												
a) *w gotówce*	—	195.004	76	—	225.012	98	—	232.486	06	—	218.949	40
b) *w efektach*	—	147.297	55	—	184.271	07	—	175.456	33	—	209.517	74
razem .	—	342.302	31	—	409.284	05	—	407.942	39	—	428.467	14
c) nadwyżka należytości czynnych	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	97.664	35
d) Nadwyżka należytości biernych	—	64.760	96	—	33.867	53	—	46.030	79	—	—	—
Razem stan czynny .	—	277.541	35	—	375.416	52	—	361.911	60	—	526 131	49

Wobec powyższych zestawień wnosi komisya budżetowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm zamknięcie funduszów samoistnych (niedatowanych) budżetem nieobjętych za lata 1900, 1901, 1902 przyjmuje do wiadomości.

We Lwowie, 23. października 1903.

Przewodniczący:

Dunajewski.

Sprawozdawca:

Jan Rotter.

Z drukarni i litografii Pillera i Sp.

Ls. 3.627/903.

We Lwowie, dnia 29. października 1903.

Aleg 493

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej w przedmiocie proponowanej przez Wydział krajowy zmiany §§. 11. i 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 Nr. 47. Dz. ustaw kraj. urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniami z dnia 5. września ex 1893 LW. 79.542 i z dnia 5. września ex 1903 LW. 79.961 proponuje Wydział krajowy następujące zmiany postanowień §§. 11. i 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 r. urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych a to:

1. zmianę §. 11. i 15. powołanej ustawy w tym kierunku, by powiaty zaleszczycki i śniatyński miały swych reprezentantów w Komitetach szpitali w Zaleszczyckim i śniatyńskim a to dlatego, ponieważ powiaty zaleszczycki i śniatyński przyjęły na siebie obowiązki co do budowy i utrzymania szpitala w Zaleszczykach i Śniatynie, które to obowiązki dotąd według powołanej ustawy ciężą na gminie miasta Zaleszczyki i gminie miasta Śniatyna. Zmiana ustępu 2 go §. 15. jest tylko konsekwencyą zmian §. 11.;

2. zmianę ustępu 2-go §. 15. w tym kierunku, że w braku lub niedostateczności funduszów na budowę szpitala potrzebnych pokryje połowę potrzebnej kwoty nie jak w dotychczasowem brzmieniu ustawy „fundusz krajowy“ lecz „szpital pożyczką umarzaną z taksy leczenia, jeżeli sejm potrzebę tej budowy uzna“.

ad 1. Konieczność zmiany postanowień §. 11. wspomnianej ustawy a łącznie z tą zmianą §. 15. polega w tem, iż od chwili wydania ustawy nastąpiła zmiana w stosunkach i obowiązki, które wówczas ciążyły na gminie Zaleszczyki i Śniatynie, przeszły na powiat Zaleszczycki i Śniatyński.

Komisya sanitarna odwołuje się do sprawozdania Wydziału krajowego kraj. w tej mierze i uważa nie tylko tę zmianę za konieczną, lecz także i za słuszną, by reprezentacye powiatowe poniósłszy ofiary, miały swych zastępców w Komitetach szpitali.

ad 2. Wydział krajowy wychodząc z założenia, że powstające na mocy powołanej ustawy szpitale gminne i powiatowe są zakładami samoistnymi, dalej z uwagi, że na mocy ustawy z dnia 6. stycznia ex 1875 r. Nr. 7. Dz. ustaw kraj. ponosi fundusz krajowy w całości koszta leczenia ubogich chorych, wykonywał jak dotąd postanowienie ustępu 2 go §. 15. w ten sposób, że w razie uznania przez Wysoki Sejm potrzeby przyczynienia się funduszu krajowego do budowy szpitala, zaciągał jako władza nadzorcza nad szpitalami imieniem szpitala pożyczkę i nie obciążał tą pożyczką majątku względnie funduszu krajowego, lecz fundusz odnośnego szpitala, który spłaca otrzymaną pożyczkę z dochodów własnych szpitala ewentualnie przez podniesienie taksy leczenia, do którejto podwyższonej taksy leczenia stosuje się nie tylko fundusz krajowy, spłacając koszta leczenia ubogich chorych, ale również i chorzy samopłacący.

Ponieważ wskutek takiego zastosowania powołanej ustawy powstały wątpliwości a mianowicie: czy te szpitale są osobami prawnymi, tudzież, czy w myśl § 20. statutu krajowego uchwały sejmowe upoważniające Wydział krajowy do zaciągnięcia pożyczek wymagają Najwyższej Sankcyi, przeto dla usunięcia tych wszystkich wątpliwości, uważa Komisya sanitarna zgodnie z zapatrywaniem Wydziału krajowego proponowaną przez Wydział kraj. zmianę ustępu 2-go §. 15-go za konieczną.

W myśl dotychczasowego brzmienia ustawy nie jest to zmiana dotychczasowych postanowień, lecz raczej jaśniejsze określenie tego, co już ustawa zawiera, i co jest zgodnem z intencyą i duchem ustawodawcy.

Jakkolwiek bowiem zaciągniętą pożyczkę spłaca czy to z własnych funduszów, czy ewentualnie przez podwyższenie taksy leczenia szpital, to z uwagi, że fundusz krajowy opłaca szpitalom w kosztach leczenia zwyż 90% wszystkich wydatków, w których fundusze obce i chorzy samopłacący tylko w nieznacznej mierze partycypują, — pokrywa tem samem w podwyższonej z powodu budowy taksie szpitalnej spłatę zaciągniętej na ten cel pożyczki.

Obecny na posiedzeniu Komisyi sanitarnej zastępca c. k. Rządu podniósł co do zmiany §. 15. w tym kierunku, o którym właśnie mowa — pewne wątpliwości. Najpierw podniół zastępca c. k. Rządu tę wątpliwość, czy szpital może występować jako osoba prawna i samoistnie zaciągać zobowiązania, gdyż wedle zdania zastępcy c. k. Rządu, chodzi nietylko o szpitale fundacyjne lecz o szpitale gminne i powiatowe. Wątpliwość tę przez zastępcę c. k. Rządu podniesioną nie uważa Komisya sanitarna za uzasadnioną a to z powodów następujących:

Ustawa, której §. 15. ma być zmieniony, nie traktuje o szpitalach gminnych lub powiatowych, któreby były własnością gminy lub powiatu i co do których gmina względnie powiat byłby podmiotem prawnym, lecz traktuje o szpitalach jako zakładach powszechnych i publicznych.

Szpital taki stanowi, jak to wynika już z brzmienia §. 2. ustawy, samoistną osobę prawną. Wprawdzie §. 26. ust. cyw. nie określa z całą ścisłością, kto jest osobą prawną, lecz pod tym względem literatura prawnicza jednomyślnie ustaliła, że osobę prawną stanowią nietylko dozwolone stowarzyszenia, lecz, że osoba prawna już jest wówczas także, jeżeli pewien majątek, który nie pozostaje więcej własnością innej osoby fizycznej lub moralnej, przeznaczony zostaje na pewien dozwolony cel, a z tem przeznaczeniem dotychczasowa rozporządzalność tego majątku ustaje.

Jeżeli więc pewien majątek przeznaczony zostaje trwale na cel zakładu szpitalnego, to z chwilą tego trwałego przeznaczenia i zabezpieczenia używania majątku na wymieniony cel, powstaje odrębna osoba prawna, a nią jest ów zakład szpitalny czyli szpital, który samoistnie jest podmiotem praw i zobowiązań.

Kryterya powstania i zaistnienia osoby prawnej są zatem: najpierw majątek przeznaczony trwale na pewien cel a następnie, by cel ten był dozwolony.

Do zaistnienia osoby prawnej nie potrzeba jeszcze aktu fundacyjnego lub zatwierdzenia przez odnośne władze, gdyż według §. 26. ust. cyw. wystarczy, jeżeli cel jest dozwolony a ustanowienie aktu fundacyjnego i zatwierdzenie przez władzę są tylko dalszymi krokami, służącymi do unormowania stosunków prawnych tychże osób moralnych a w szczególności ich sposobu zastępywania wobec osób trzecich.

Wszystkie te momenta zawarte są w §. 2. powołanej ustawy ustanawiającym charakter prawny oraz sposób powstania tychże szpitali powszechnych i publicznych.

Przepis ten postanawia, że wówczas jest szpital powszechny i publiczny, jeżeli założyciel, nie wchodzimy w to, kto nim jest, odstąpi aktem fundacyjnym na własność szpitala budynek wraz z urządzeniem.

Majątek zatem, który dotychczas był własnością owego założyciela, zostaje usunięty z pod jego rozporządzalności i odstąpiony zostaje na własność szpitalowi a zatem jest przeznaczony trwale na dozwolony cel to jest na cel leczenia chorych.

Już wobec tych dwóch momentów zakład szpitalny jest owem „Zweckvermögen“ i stanowi odrębną osobę prawną. Akt fundacyjny jest tylko momentem ubocznym służącym tylko do ustalenia owego przeznaczenia przez założyciela uskutecznionego.

Gmina więc względnie powiat zakładający szpital o warunkach wymienionych w powołanej ustawie jest tylko założycielem tego szpitala ale nie jest tegoż podmiotem prawnym, szpital nie jest jego własnością, gdyż przeciwnie według §. 2. powołanej ustawy właściciel pozbył się tego majątku i przeznaczył go na trwały cel to jest na zakład szpitala.

Takimi szpitalami będącymi odrębnemi osobami prawnemi są szpitale przez gminy względnie powiaty już założone i w powołanej ustawie szczegółowo wymienione, jako też wszystkie szpitale wedle tej ustawy po jej wejściu w życie założone względnie założyć się mające.

Dlatego też §. 4. ustawy mówi o własnych i właściwych funduszach tych szpitali, a §. 12. postanawia, że Dyrektor, lekarze, urzędnicy szpitala są urzędnikami zakładu, jakkolwiek ich Wydział krajowy mianuje, — gdyż Wydział krajowy i Komitety szpitalne są według §. 10. i 11. tylko organami powołanymi do zastępywania i nadzorowania tychże zakładów szpitalnych, a to wszystko nie mogłoby mieć miejsca, jeżeliby słusznem było, że szpitale te są gminne lub powiatowe.

W końcu nie można pominąć postanowienia §. 17., według którego wszelkie statuta ustanawiające szpitale a pozostające w sprzeczności z tą ustawą zostały zniesione, z czego wypływa, że szpitale w ustawie tej wymienione, chociażby nawet poprzednio były gminne lub powiatowe, z chwilą wejścia tej ustawy w życie niemi być przestały. Z powyższego jest zatem jasnem, że szpital jest osobą prawną i może samoistnie zaciągać zobowiązania.

Wyrażona w tej mierze wątpliwość zastępcy c. k. Rządu jako prawnie nieuzasadniona nie może skłonić Komisyi sanitarnej do odstąpienia od projektowanej zmiany ustępu 2. §. 15.

Zastępca c. k. Rządu wyraził także obawę pod względem merytorycznym a to w tym kierunku, że gdy według projektowanej zmiany ma szpital zaciągać pożyczkę i pokrywać takową ewentualnie przez podniesienie taksy leczenia, mogłyby te taksy leczenia być bardzo wielkie, ile że gminie lub powiatowi trudniej jest o zaciągnięcie korzystniejszej pożyczki jak krajowi. Obawy te Komisya sanitarna bezwarunkowo nie podziela a to z tego prostego powodu, że przeciętna tych taks w szpitalach naszych wynosi najwyżej 1 K 36 gr. dziennie, podczas gdy w szpitalach powszechnych innych prowincyj wynosi ona 1 K 70 gr. Prócz tego zaś pożyczki są zaciągane pod nadzorem Wydziału krajowego i obawa, by szpital znalazł się w tem położeniu, iżby musiał albo wysoko oprocentowaną albo na krótki peryod amortyzacyjny zaciągać pożyczkę, wcale nie zachodzi.

Wreszcie podniósł zastępca c. k. Rządu uwagę ze względu na Kasy chorych, których ta ewentualna zwyżka taks leczenia także dotyka.

Zważywszy, że we wszystkich kosztach szpitala partycypują samopłacący zaledwie tylko 10 procentami, zważywszy, że z tych samopłacących Kasy chorych bardzo mały procent stanowią wogóle, zważywszy dalej, że rozchodzi się tylko o kwotę, o którą ewentualnie taksa leczenia może być podwyższaną, zważywszy wreszcie, że kwoty uiszczane przez Kasy chorych szpitalom są ograniczone tylko na pewien przeciąg czasu mianowicie do 28 dni pobytu chorego w szpitalu, nie może ulegać wątpliwości, iż wzgląd na Kasy chorych o projektowanej zmianie bezwarunkowo decydować nie może i na tę zmianę żadnego wpływu nie ma;

Komisya sanitarna na podstawie powyżej przytoczonych motywów wnosi:

ad /. Wysoki Sejm raczy uchwalić dołączony tu projekt do zmiany §§. 11. i 15. ustawy z dnia 28. lipca 1897 r. Nr. 47. Dz. nstaw kraj.

Przewodniczący:
Gołuchowski.

Sprawozdawca:
Dr. Wład. Czaykowski.

Ustawa

z dnia . . . . . , zmieniająca postanowienia §§. 11. i 15. ustawy krajowej z dnia 28. lipca 1897 Nr. 47. Dz. u. k., urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych tudzież zakładów dla położnic i obłąkanych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

Artykuł I.

Paragrafy 11. i 15. ustawy krajowej z dnia 28. lipca 1897 roku dz. u. kr. Nr. 47, urządzającej prawne stosunki szpitali powszechnych i publicznych tudzież zakładów dla położnic i obłąkanych uchyla się niniejszem, a natomiast obowiązywać będą następujące postanowienia:

§. 11. Krajowe zakłady lecznicze powszechne i publiczne mają własne, przez Sejm uchwalone statuta. Zakłady te zostają pod bezpośrednim zarządem Wydziału krajowego.

W przyszłości uchwalać będzie statuta dla krajowych zakładów publicznych i powszechnych Sejm krajowy, na podstawie wniosku Wydziału krajowego, przedstawionego w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem.

Innymi szpitalami powszechnymi i publicznymi zawiadują komitety szpitalne. Komitet szpitalny składa się w Lubaczowie, Podhajcach, Przemyślanach, Śniatynie, Sokalu, Zaleszczykach, Złoczowie i Żywcu:

a) z delegata Wydziału krajowego;
b) z prezesa Rady powiatowej lub jego zastępcy;
c) z delegata Wydziału powiatowego;
d) z dyrektora szpitala.

W szpitalach zaś w Białej, Bochni, Brodach, Brzeżanach, Drohobyczu, Jaśle, Kołomyi, Przemyślu, Rzeszowie, Samborze, Sanoku, Sączu Nowym, Stanisławowie, Stryju, Tarnopolu, Tarnowie, Wadowicach i Żółkwi:

a) z delegata Wydziału krajowego;
b) z naczelnika gminy lub jego zastępcy;
c) z delegata Rady gminnej;
d) z dyrektora szpitala.

W przyszłości ustawa — uznająca szpital za publiczny i powszechny (§. 2.), oznaczy w każdym poszczególnym wypadku skład Komitetu szpitalnego.

§. 15. Koszta budowy nowego, odbudowy lub rozszerzenia starego gmachu tudzież wewnętrznego urządzenia dobudowanej części w szpitalach, już uznanych za powszechne i publiczne, pokrywane będą przedewszystkiem ze specyalnych na ten cel przeznaczonych funduszów i zobowiązań.

W braku lub niedostateczności takich funduszów, połowę potrzebnej kwoty pokryje szpital pożyczką umarzaną z taksy leczenia, jeżeli Sejm potrzebę tej budowy uzna. Drugiej połowy dostarczy dla szpitala w Białej, Bochni, Brodach, Brzeżanach, Drohobyczu, Jaśle, Kołomyi, Przemyślu, Rzeszowie, Samborze, Sanoku, Sączu Nowym, Stanisławowie, Stryju, Tarnopolu, Tarnowie, Wadowicach i Żółkwi ta gmina, zaś dla szpitala w Lubaczowie, Podhajcach, Przemyślanach, Śniatynie, Sokalu, Zaleszczykach, Złoczowie i Żywcu ten powiat, w której względnie w którym dotyczący szpital się znajduje.

W przyszłości ustawa uznająca szpital za publiczny i powszechny (§. 2.), oznaczy w każdym poszczególnym wypadku, kto (powiat czy gmina) do ponoszenia połowy niepokrytych własnymi środkami nadzwyczajnych wydatków będzie obowiązany.

Artykuł II.

Wykonanie tej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

L. s. 3.460/903.

We Lwowie, dnia 24 października 1903.

Aleg. 494

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego z wniosków posłów Szajera i Stapińskiego w sprawie ograniczeń handlu nierogacizną.

Wysoki Sejmie!

Chów bydła i trzody stanowi jedno z najgłówniejszych źródeł bogactwa kraju; w sprawozdaniach komisyi z lat poprzednich słusznie podniesiono, że o ile chów bydła jest kapitałem zakładowym gospodarstw włościańskich, chów trzody stanowi dla nich kapitał obrotowy, dając zarówno właścicielom drobnych gruntów, jak i bezrolnym chałupnikom źródło opłaty podatku i rezerwę na czarną godzinę.

Obecne ciężkie położenie rolnictwa utrudnia włościanom zebranie oszczędności albo uzyskanie taniego kredytu w celu dalszego prowadzenia gospodarstwa, wówczas gdy zaraza dotknie główne źródło dochodów bieżących i zmniejszy jego wartość.

Wartość exportu bydła z Galicyi do innych krajów koronnych i za granicę szacowano w latach 1806—94 na 18 do 33 milionów K.

Wartość trzody eksportowanej z Galicyi wynosiła w przybliżeniu 48 milionów koron. Poseł Męciński obliczył w roku 1898, że ubytek wywołany ograniczeniami wywozu innych krajów koronnych anstryackich i Niemiec na 36 milionów.

W rzeczywistości jednak wywóz ten był dawniej znacznie większym; c. k. Namiestnictwo bowiem w okólniku z dnia 27. Marca 1903 L. 24.902 szacuje samą tylko wartość nierogacizny, wywożoną corocznie z kraju na 86 milionów.

Eksport do zachodnich prowincyi monarchii od 1. lipca 1897 do 30. czerwca 1898 wynnsił n a podstawie ogłoszonej w znakomitym, z wielką sumiennością ułożonym i bardzo pouczającym referacie Dra Henryka Sawczyńskiego p. t. „Sprawa pomoru świń w Galicyi“ statystyki kolejowej.

a) do Wiednia . .	253.931	sztuk	świń	t j:	4309	wozów
b) do Morawy i Szląska .	55.675	„	„	„	1150	„
c) prez Wiedeń transito .	39.618	„	„	„	795	„
d) do Pragi . .	288.215	„	„	„	4546	„
e) do Czech per Praga (via Ołomuniec-Bubno)	37.414	„	„	„	996	„
f) do Czech per Praga (via Ołomuniec-Chotzen) .	35.556	„	„	„	904	„
	963.305	sztuk	świń	t. j.	17809	wozów.

Wywóz bydła i świń z naszego kraju mógłby jednak i w przyszłości znacznie się powiększyć, w razie bardziej intenzywnego poparcia produkcyi i uchylenia tych ograniczeń, które w ustawach i niezbędnej potrzebie nie mają uzasadnienie.

Utrudnieniem w tym kierunku jednak była nietylko prohibicyjna polityka państw obcych, jak n. p. Niemiec, ale niedostateczna ochrona przed zawleczeniem zarazy z Węgier, a obok niej konsekwentnie od lat 14 przeprowadzone przez Rząd centralny wyjątkowe ograniczenia wywozu trzody z Galicyi do innych krajów koronnych, które bądźto na ilość wywozu, bądźto na cenę nierogacizny miały niekorzystny wpływ.

Ograniczenia importu pod pozorem zarazy za pomocą środków policyi weterynaryjnej wyrodziły się w środek konkurencyi, którego celem jest zwalczenie współzawodników; o ile użycie tego środka można od biedy tolerować w czasie wojny cłowej, o tyle nie da się uprawiedlić używanie go wobec państwa, z którem się zawarło konwencyę weterynaryjną, — jak n. p. ze strony Niemiec przeciw Austryi.

A już najbardzej jaskrawo razi uciekanie się do tego środka i na jak najsurowsze potępienie zasługuje, gdy środek ten zwraca się przeciwko krajowi, należącemu do tego samego związku państwowego ze strony inwych krajów, część integralną tegoż państwa stanowiących.

Podnieść wreszcie należy, że jeżeli pomimo wyżej wyszczególnionych utrudnień i szykan

	w. r. 1890	w r. 190
ilość bydła rogatego, która wynosiła . .	2,448.006	2,714.622
wzrosła w 10 latach o 11%,		
ilość świń, która wynosiła , ...	784.5000	1,254.414
wzrosła w 10 latach o 59%,		

jeżeli przeto wzrost ilości bydła w Galicyi jest w 19 latach większym, aniżeli w całej Austryi, w której wynosi tylko 10%
a wzrost ilości świń w Galicyi jest blisko dwa razy większym, aniżeli w całej Austryi, w której wynosi 32%
jest to zasługą Sejmu, który uchwalił ustawę hodowlaną i obydwóch towarzystw Gospodarczego i rolniczego.

Że postęp w tym kierunku jednak w razie poparcia produkcyi i większej bezstronności wydawanych przez centralny rząd przepisów może być jeszcze większym, dowodzi przykład Bośni. w której ilość bydła wynosiła

w r. 1879	w r. 1895
762.677	1,417.341

I. Niekorzystne traktowanie wywozu z Galicyi w porównaniu do innych krajów w latach 1889—1900.

Rozporządzenia poniżej przytoczone dowodzą, że Rząd centralny za pomocą rozmaitych środków utrudniał trzodzie, a często i bydłu galicyjskiemu konkurencyę w równych warunkach na targach innych krajów koronnych austryackich.

1) Rozporządzenie Ministerstwa Spraw wewnętrznych z dnia 27. grudnia 1888 L. 22.882 zezwala na wywóz trzody z Galicyi jedynie tylko do 2 stacyi przymusowych

Wiednia i Wiener - Neustadt; do obrotu handlowego nie wolno było wprowadzać nierogacizny przed odbyciem ośmiodniowej kwarantany w tychże dwóch miastach. Przymus ten miał także ujemny wpływ na wagę i cenę. Jedynie tylko świnie na natychmiastową rzeź przeznaczone uwolniono od kwarantany.

Niższą Austryę natomiast traktowano o wiele korzystniej; pomimo zawleczenia zarazy z Simering i z St. Marx do Tyrolu, rozporządzenie Rządu krajowego tyrolskiego z dnia 22. grudnia 1888. L. 26450 zakazuje jedynie wywozić świnie do Tyrolu, z tych dwóch miejscowości, ale nie ustanawia żadnych ograniczeń dla całej Niższej Austryi.

2) Rozporządzenie z dnia 19. stycznia 1889. L. 930, wyraźnie przyznaje, że jedynie tylko ze względu na potrzebę zaopatrzenia miasta Pragi, w zapasy mięsa, zezwolono na wywóz do Pragi świń przeznaczonych na rzeź w przeciągu 24 godzin i to pod warunkiem, że sprzedający wykaże się obstalunkiem z Pragi. Rzecz naturalna, że rzeźnicy, mogąc zapomocą obstalunków regulować cenę, a ewentualnie odmawiając ich niedopuszczać nierogacizny z Galicyi do konkurencyi, nadużywali tego przywileju.

3) Rozp. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 29. marca 1889 (Dz. ust. P. L. 37.), oraz rozp. rządu kr. morawskiego z 4. kwietnia 1889 L. 11.915 An. B. 1. Nr. 564. z 13. maja 1889 L. 17.221. 1. czerwca 1889 L. 19.951 An. Bl. Nr. 653., Rządu krajowego szląskiego z 26. września 1889 L. 12.979 An. Bl. kr. 790, 8. sierpnia 1880 L. 10.773 An. Bl. 735. ustanowiły o wiele twardsze warunki dla świń eksportowanych z Galicyi, aniżeli dla wywozu świń z innych krajów koronnych i z Węgier. Zakazano bowiem wywozić z Galicyi trzodę na chów przeznaczoną, a trzodę rzeźną dozwolono wywozić jedynie tylko do 12 stacyi kolejowych i to jedynie tylko na obstalunek, co zapewniło rzeźnikom z tych 12 miejscowości możność dyktowania cen i monopol handlowy.

Pomimoże równocześnie zawleczono zarazę z Włoch do Vallarso, a z Węgier, gdzie panowała w 37 komitatach, do Chabówki, z Wiednia do Styryi i Wyższej Austryi, pomimo że w Czechach dotkniętych było 57 powiatów, 456 miejscowości, dla Węgier, Czech, Niższej Austryi i innych krajach obowiązywały wówczas przez czas przydługi inne postanowienia. Aż do 16. września 1890 wolno było z Węgier importować do Galicyi zapowietrzoną trzodę, nie wolno zaś było natomiast zdrowej trzody galicyjskiej w myśl rozp. węgierskiego ministerstwa Rolnictwa z 4. stycznia 1889 wywozić do Węier.

Rozporządzenie z dnia 3. maja 1899 L. 7.657. nakazuje w razie przybycia transportów świń z Węgier tylko baczność przy wyładowaniu, ale nie zawiera żadnych ograniczeń. A ponieważ z dotkniętego zarazą zakładu Steinbruch rozszerzała się zaraza, rząd w rozporządzeniu z dnia 23. listopada 1889 L. 21.908 oprócz oględzin przez weterynarza przy wyładowaniu i prawa zwrotu transportu w razie skonstatowania zarazy dla wywozu z Węgier nie ustanowił żadnych ograniczeń.

4) Rozporządzenie z dnia 8. grudnia 1889 L. 188. przypisuje przymusową kontumacyę dla świń, (Futterschweine, Lauferschweine, Handelsswеine), które w celu tuczenia, albo chowu albo obrotu handlowego wywożono z Galicyi do innych krajów; ograniczenie to jednak nie odnosiło się do świń rzeźnych, które ładowano do St. Marx i do 12 stacyi w rozporządzeniu powyżej powołanem przytoczonych.

Swinie rzeźne dozwala rząd jedynie tylko wywozić z niektórych stacyi kelejowych galicyjskich, w których są chlewy i to po wykazaniu się obstalunkiem. Rzeź ma nastąpić w ciągu 4 dni.

5) Wydane na podstawie reskryptu c. k. Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z d. 10. grudnia 1889 L. 23021 rozporzędzenie c. k. Namiestnictwa z d. 12. grudnia 1889 do L. 86.538 zarządziło, by nierogaciznę przeznaczoną do wywozu kolejowego poddano 24 godzinnej obserwacyi na stacyi zbiorowej (Sammelstation). Rozporządzenia rzeczonego nie zastósowano również do innych krajów koronnych.

Dwudziestoczterogodzinna kwarantana i skupienie wywozu w kilkunastu stacyach łączyło się z pomieszczeniem świń w źle zbudowanych i niedokładnie desinfekcyonowanych chlewach w których dla większych transportów nie było miejsca.

A pomimo że Koło polskie (sprawozdawca p. Kraiński, sprawozdanie z d. 18. lutego 1792 L. 411) domagało się powiększenia liczby stacyj ładunkowych, rząd do tego żądania się nie przychylił.

6) Pomimo że zaraza grasuje w Rosyi rząd znosi d. 19. grudnia 1889 L. 87695 zakaz z d. 15. października 1889 L. 68370 importu owiec i kóz z Królestwa Polskiego.

7) Według rozporządzenia Namiestnictwa w Pradze z d. 31. marca 1890 L. 33248 wolno sprowadzać do Czech do niektórych stacyi świnie na handel przeznaczone (Handel und Futterschweine) bez kontumacyi z Węgier. Świnie tego rodzaju z Galicyi wolno sprowadzać tylko po kontumacyi w Białej.

8) Według rozporządzenia Namiestnictwa w Pradze d. 31. marca 1890 L. 33248 wolno sprowadzać bydło pożytkowe za szczególnem zezwoleniem z Węgier, nie wolno zaś sprowadzać go z Galicyi.

Bydło na rzeź z Galicyi wolno sprowadzać tylko za szczególnem zezwoleniem.

Z innych krajów koronnych wolno sprowadzać bydło pożytkowe bez żadnych ograniczeń.

9) 31 maja L. 1890 L. 3780/ zezwała rząd pruski w Opolu na import świń, które w Białej przebyły 10 dniową, później w moc rozp. z d. 8 lipca 1890 L. 27 pięciodniową a w moc rozp. z dnia 15 lipca 1890 dwudniową kontumacyę do rzeźni w Mysłowicach Opolu, Raciborzu i Rybniku. Wskutek przedstawień Koła polskiego uwolnił Rząd handlarzy świń, które w Białej odbywały kwarantanę od obowiązku wykazywania się dowodami obstalunków.

10/ D. 1 lipca 1890 (Dz. U. P. 128) zezwala rząd na bezpośredni transport świń z Galicyi po dwudniowej kontumacyi w Białej, rząd austryacki dla świń galicyjskich wyklucza zawarte w rozporządzeniach powyżej przytoczonych ułatwienia rządu niemieckiego i zatrzymuje w moc rozporządzenia z d. 26 lipca 1890 L. 14703 dla świń galicyjskich importowanych do Niemiec pięciodniową kontumacyą;

11) Pomimoże rozp. Namiestnictwa z d. 20 września 1890 L. 66.253 stwierdza, że zarazę pyskowo racicową węgierskie bydło do Galicyi zawlokło, zezwala rzeczone rozporządzenie sprowadzać koleją rogate bydło węgierskie i owce na rzeź przeznaczone z Węgier do głównych miejsc spożycia w Galicyi. Dla importu świń przyznaczonych na handel z Węgier do Czech ustanawia rząd d. 31 marca 1890 L. 33248 ośmiodniową obserwacyą, ale potem rozp. z d. 25 listopada 1890 L. 124.322 ją znosi; dla świń z Galicyi obowiązek obserwacyi pozostaje nienaruszony.

12) W drobnej jedynie części uwzględniając życzenia Koła polskiego zezwala rząd rozp. z d. 13 maja 1891 na import galicyjskich świń z okolic zaraza nienawiedzonych i to z nie wszystkich stacyi kolejowych galicyjskich pod warunkiem, że na targu we wtorek zostaną sprzedane, przyznając wyłącznie monopol zakupna rzeźnikom w rejonie targowym. Swinie niesprzedane wolno na targu trzymać było tylko do środy, stąd wypływała konieczność sprzedaży. Do Wiener Neustadt wolno było wywozić tylko pod warunkiem, że świnie przejdą tam dwudniową obserwacyą.

13/ Na podstawie rozp. z d. 1 czerwca 1891 L. 30643 wolno z targu w St. Marx transportować dalej bydło z innych krajów koronnych z wyjątkiem jednej tylko Galicyi.

14/ Pomimo że przyparty przez polskich posłów do muru szef tekcyi Erb dnia 24 października 1891 oświadczył, że w porównaniu do r. 1889 zaszła ważna zmiana, bo w r. 1890 przypuszczano, że zaraza rozchodzi się z Galicyi i Bukowiny, a w r. 1891 ma się rzecz wręcz odwrotnie, bo i w Bukowinie i w Galicyi stosunki zdrowotne trzody się polepszyły, — ograniczeń wywozu świń z Galicyi rząd nie cofnął.

15) Rozporządzenie ministeryalne z d. 27. stycznia 1892, Dz. pr. p. Nr. 14. (§. 4), d. 6. lutego 1892 L. 27.106 przepisało dla pochodzących z zarazą niedotkniętych okolic Galicyi a przeznaczonych do handlowego obrotu świń (Handelsschweine) obowiązkową pięciodniową kontumacyę w Białej, świnie węgierskie natomiast mogły na targ wiedeński przechodzić bez kontumacyi, a nawet do Bukowiny początkowo przymusu kontumacyi nie zastosowano.

Ładować swinie z Białej dozwolono jedynie tylko dwa razy na tydzień w piątek i w sobotę. Rozporządzenie powyższe zniosło zakaz wywozu świń z Galicyi do Węgier, wywóz jednak dozwolono tylko drogą na Białę i po 5 dniowej konfinicyi.

Rozporządzenie rzeczone odnosiło się także do świń rzeźnych wywożonych do Wiener Neustadt rozwinięto do nich ograniczenia w §. 3. rozp. z dnia 8. grudnia ustanowione. W sprawie wywozu świń rzeźnych na targ wiedeński postawiono na tem rozporządzeniu Galicyę na równi z innymi krajami.

Świnie rzeźne do Bielska wywożone musiały również przechodzić przez konfinicyę w Białej.

Świnie rzeźne do wymienionych w rozp. z d. 8. grudnia 1899 Dz. u. p. Nr. 199 miejscowości wolno było tylko wywozić, po wykazaniu się obstalunkami bez konfinicyi w Białej; ograniczenia dotyczące tychże świń zawarte w rozp. z d. 8. grudnia 1889 utrzymano jednak w mocy obowiązującej.

16) W wewnętrznym obrocie w razie najlżejszego podejrzenia często przed dokładnem skonstatowaniem zarazy, zamykano bez potrzeby i pożytku, a także często i bez dostatecznej rozwagi całe powiaty, miejscowości i targi, jak tego dowodzą rozp. z 18. kwietnia 1891 L, 26.163 i wiele innych, rozporządzenia dotyczące zewnętrznego obrotu spowodowały stratę czasu ubytek wagi, zwiększenie kosztów i unieruchomienie kapitału obrotowego. Rozporządzenie dotyczące handlu wewnętrznego wykonywane szablonowo dały się dotkliwie we znaki interesom właścicieli gruntów, którzy ich plony sami spożywają, a którym jedynie tylko sprzedaż wieprzka jest w stanie dostarczyć gotówki.

17) W sprawie konfinicyi w Białej miało Koło polskie do wyboru, albo zamknięcie wywozu do innych krajów koronnych, albo poddanie świń konfinicyi.

Wobec zamknięcia dla świń granicy niemieckiej w r. 1889 i ograniczenia wywozu do Austryi, założenie stacyi kontumacyjnych w Krakowie i w Białej lubo uciążliwe i niewskazane, było o tyle złem mniejszem, że jedynie tylko pod warunkiem odbycia tamże obserwacyi, rząd niemiecki zgodził się na czasowe uchylenie ograniczeń wywozu z Galicyi. Nie da się wprawdzie zaprzeczyć, że zakłady rzeczone przyczyniły się do zmniejszenia wywozu z Galicyi, rząd dawał jednak wówczas do wyboru albo zamknięcie granicy galicyjskiej, albo kontumacyę w Białej i w Krakowie. Kontumacya była koniecznością tylko dla wywozu do Niemiec i to jedynie tylko w chwili, w której rząd niemiecki uważał je chociaż niezgodne z przepisami konwencyi za niezbędny warunek wywozu. Skoro po zawarciu traktatu z Rosyą rząd niemiecki granicę dla importu trzody z Galicyi zamknął, zakłady te straciły racyę bytu.

18) Niepospolitem utrudnieniem wywozu były stosunki panujące na targowicy wiedeńskiej, dokuczliwe przepisy magistratu, niedostateczna liczba weterynarzy, powierzchowne oględziny oraz mieszanie transportów rozmaitych proweniencyi. Jako przykład rozporządzeń krzywdzących właścicieli bydła opasowego przytoczyć należy rozp. z d. 5. sierpnia 1895 r. po l. 17.375, w którem wzbroniono karmić woły przeznaczone na targowicę wiedeńską od chwili postawienia ich na stajnię w St. Marx paszą skoncentrowaną (Kraftfutter) i zeewolono je żywić wyłącznie sianem D. 11. października 1895 zaś do L. 181.075 wydał magistratrat rozporządzenie wzbraniające sprzedaży poza obrębem miasta tych wołów, które w pewnym dniu targowym sprzedane nie zostały.

§. 14. Marktordnung dając Wiener Vieh u Fleischmarktkassa monopol wypłaty ceny kupna a względnie zadatku czynił właścicieli bydła zależnymi od tego zakładu.

19) Przedstawienia Koła i uchwalone przez Izbę (sprawozdawca poseł Czecz Nr. 209 XI. Sesya 2891 i sprawozdawca p. Kraiński 18. lutego 1892 Abgeordnetenhaus Nr. 411 der Beilagen) w przedmiocie zamykania całych powiatów sądowych, ograniczenia targów i niedokładnego przeprowadzenia zamknięcia stajen, odniosły częściowy skutek dopiero znacznie później.

Po wielu naleganiach Koła wydało Ministerstwo spraw wewnętrznych rozporządzenie dnia 23. kwietnia 1892 l. 20707, w którem wprawdzie nakazu zamykania całych politycznych i sądowych powiatów nie zniosło, ale przynajmniej nakazało zamykać całe powiaty tylko w ostateczności, a szczególnie tam, gdzie albo stwierdzono zatajenie zarazy, albo też gdzie dotychczasowe środki pozostały bez skutku.

Rozporządzenie powyższe wprawdzie w zasadzie przyznaje, że zamykanie całych powiatów politycznych i sądowych bez względu na położenie ognisk zarazy, na ich odległość od naturalnych granic, a mianowicie gór, rzek, grobli kolejowych ma jedynie teoretyczną wartość i przez ludność rolniczą nie bez słuszności jest znienawidzonem, że też nadzór nad tępieniem zarazy w zarazą dotkniętej gminie jest rzeczą o wiele ważniejszą Mimoto pozostawia uznaniu ustaw administracyjnych, czyli zamykać całe polityczne lub sądowe powiaty, czyli też jedynie tylko mniejsze okręgi. Kwestyi odbywania targów rzeczone rozporządzenie nie rozstrzyga, zaznacza jedynie, że zamknięcie powiatów nie powinno tamować obrotu w poszczególnyśh posiadłościach ziemskich i w fabrykach rolniczych.

Rozporządzenie powyższe zaleca znaczenie bydła i zastanawia się akademicznie nad ewentualną możliwością odbywania targów na bydło w obrębie zamkniętych powiatów dla zaspokojenia miejscowej potrzeby.

20) Zawarta z Niemcami konwencya weterynaryjna ustanowiła w protokóle z dnia 6. grudnia 1891 (Dz. u. p. nr. 1892) pięć stref na które podzielono Galicyę rozp. z d. 24. maja 1892, Dz. u. p. nr. 80. w tym celu, ażeby tylko strefę dotkniętą zarazą płucną zamykać, a aby wywóz mógł się odbywać ze stref wolnych od zarazy.

W sprawie zarazy pyskowo-racicowej i innych chorób zwierzęcych natomiast nie ustanowiono żadnych stref, co była wynikiem, wielkiej nieostrożności rządu austryackiego.

Artykuł 6. konwencyi z dnia 6. grudnia 1891 dozwala rządowi niemieckiemu po pierwszym wypadku zawleczenia zarazy zamykać swoje granice, a nie określa bynajmniej ani przez jak długi czas po zawleczeniu zarazy granice mają być zamknięte, ani też obszarów, na które się zakaz wywozu bydła do Niemiec miał rozciągać. Tak więc zawleczenie zarazy z Tyrolu do Bawaryi mogło na podstawie tej niebacznie zawartej konwencyi być powodem zamknięcia granicy galicyjsko-szląskiej. Rezultat konwencyi był ten, że po zawarciu traktatu z Rosyą od r. 1894—1901 nie było wolno wywozić z Galicyi wołów na Szląsk, a że wywóz nierogacizny do Niemiec z całej Austryi zakazano. Wywożono nierogaciznę do Niemiec jedynie tylko na podstawie zezwoleń wyjątkowych, a wywozić nierogacizny galicyjskiej od r. 1864 do teraz do Niemiec nieprzerwanie zakazywano. Jakkolwiek stylizacya rzeczonej konwencyi była dowodem braku rozwagi ze strony rządu austryackiego, w wykonywaniu jej szedł niemiecki o wiele dalej w ograniczeniach wywozu bydła i trzody z Austryi, aniżeli do tego upoważniało tak brzmienie jak i duch zawartej konwencyi.

21) Według rozporządzenia z dnia 18. maja 1893 l. 9.947 i rozp. z d. 15. maja 1893 Dz. u p. Nr. 83 wszystkie świnie, z Galicyi i Bukowiny eksportowane do innych anstryackich prowincyi i do Węgier muszą wprzód być oddane zakładowi kontumacyjnemu w Krakowie lub Białej pod obserwacyę.

Bezpośredniego ładowania świń ze stacyj galicyjskich do stacyj w innych prowincyach położonych zabroniono. Zakład kontumacyjny w Białej odbiera świnie w poniedziałki i wtorki, zaś takiż zakład w Krakowie w czwartki i piątki każdego tygodnia.

Dalsza ekspedycya świń w Białej odbywać się miała wedle rzeczonych rozporządzeń w piątek, mianowicie ekspedycye tych przesyłek, które zakład odebrał w wtorek następnego tygodnia.

Bez zachowania tych formalności świń wyładowywać nie było wolno, a przesyłki zwróconoby nadawcy na tegoż koszta.

Rozporządzenie powyższze jest o tyle zmianą na gorsze, że uchyla możność przesełania bez konfinicyi świń rzeźnych po wykazaniu się obstalunkiem na targ wiedeński. Z Galicyi do Węgier wolno było według rzeczonego rozporządzenia wywozić świnie tylko koleją, pędzenie świń drogami natomiast z Węgier do Galicyi nie podlegało w całym szeregu rozporządzeń żadnym ograniczeniom. Uchylono również prawo eksportowania świń rzeźnych bez konfinicyi za zamówieniem do rzeźni innych krajów koronnych z pewnemi zastrzeżeniami pierwiej dozwolone. Woły na rzeź przeznaczone z dotkniętych zarazą płucną komitatów węgierskich wolno było sprowadzać do rzeźni wiedeńskich bez poprzedniej obserwacyi.

21) Jaskrawy przykład nierównomiernego traktowania Galicyi zawiera rozp. Min. Spr. Wew. z d. 29. lipca 1893 l. 13.211, które utrzymuje w mocy zakazy odbywania targów w obrębie okolic zarazą dotkniętych w Galicyi i kilku innych krajach, natomiast zezwala na odbywanie targów w obrębie zamkniętych okręgów dla miejscowego spożycia w Dolnej i Górnej Austryi, Solnogrodzie. Styryi, Karyntyi, Krainie i Tyrolu.

22) Według ogłoszonego dnia 25. maja 1893 l. 42.764 Dz. u. kr. Nr. 27. regulaminu dla stacyi i targów bydła w Białej i w Krakowie wolno było przywozić świnie do Białej tylko w dwóch dniach w tygodniu w poniedziałek i we wtorek, a wywozić tylko w piątek i w sobotę, do Krakowa zaś wolno było przywozić świnie tylko we czwartek i piątek, a wywozić w poniedziałek i wtorek.

23) Rozp. z d. 1. grudnia 1894 l. 1186 wykazuje, że udało się rządowi austryackiemu uzyskać zezwolenie wywozu trzody chlewnej z zakładu Steinbruch na Węgrzech do rzeźni w Gdańsku; natomiast wywozić trzodę z Galicyi na Śląsk pruski zakazano.

24) W r. 1895 pojawia się w Austryi pomór świń; choroba ta pojawiała się i w latach poprzednich, wskutek niedokładnego przeprowadzenia dyagnozy zaciągano ją jednak do wykazów pod innem określeniem.

Środki przeciwko tej chorobie w rozporządzeniach z dnia 5. stycznia 1895 Dz. u. p. Nr. 14 i 23 maja 1895 l. 14022 i z 9. czerwca 1895 Dz. u. p. Nr. 79 były spóźnione i niewystarczające. Żałować należy, że rząd Austryacki nie podjął walki z tą klęską w chwilach zawiązku choroby wówczas, kiedy Szwajcarya uchwaliła ustawę o zwalczeniu pomoru (art. z d. 15. grudnia 1892), Gdyby był rząd energiczne środki zastósował wcześniej, i gdyby już wówczas był się zgodził na zabijanie nierogacizny za wynagrodzeniem, zaraza nie byłaby się tak rozszerzyła.

25) Dnia 1. kwietnia 1895 Nr. 295 zamyka pruski rząd krajowy w Opolu granicę szląską rzekomo z powodu panowania zarazy racicowej dla bydła rogatego w Galicyi.

Według wykazów z 17. lutego 1895, z 17. marca 1885, i z 17. kwietnia 1895, zaraza pyskowa, i racicowa i przed wydaniem rzeczonego rozporządzenia w Galicyi w tymże roku nie panowała.

26) Usilnym staraniom Koła polskiego udało się po dłuższym przeciągu czasu uzyskać zamknięcie zakładów kontumacyjnych w Krakowie i w Białej i uwolnienie świń galicyjskich od konfiuicyi.

Rząd wydał dnia 12. lipca 1895 Dz. u. p. Nr. 98 rozporządzenie, mocą którego wobec pomyślnego stanu zarazy pyskowej i racicowej m Galicyi i Bukowinie, zniesiono rozporządzenie z dnia 15. maja 1893 (Dz. u. p. Nr. 83), zawierające szczegółowe postanowienia co do importu żywych świń z Galicyi i Bukowiny do innych krajów w Przedlitawii, do krajów korony węgierskiej i zagranicę; a odtąd wywóz ten podlegać ma ogólnym przepisom. Rozporządzenie to weszło w życie z dniem 31. lipca 1895.

W tak skromnej formie nastąpiło zamknięcie obu krajowych zakładów kontumacyjnych, które przysparzając kosztów producentom, przyczyniały się do podrożenia towaru, z drugiej zaś strony nie ziściły się oczekiwania sfer miarodajnych, że zakłady tego rodzaju przyczynią się do szybkiego tłumienia chorób zaraźliwych między trzodą chlewną, jak bowiem praktyka wykazała, stawały się one raczej ogniskiem i rozsadnikiem zarazy.

Zakłady te więc nie przyniosły oczekiwanych korzyści, natowiast przyprawiły oba miasta zwłaszcza Kraków o znaczne straty. Zdaniem komisyi, Rząd, z którego inicyatywy oba te zakłady bez żadnej jednak gwarancyi co do ich dłuższego istnienia powstały, powinien być moralnie zobowiązenym do wynagrodzenia przynajmniej w pewnym stopniu strat poniesionych przez te miasta, a to przez przyczynianie się odpowiednią kwotą do amortyzacyi kapitału włożonego; zakład krakowski kosztował przeszło pół miliona, a bielski do jednego miliona.

27) Rząd pomimo powyższych rozporządzeń nie odstępuje jednak od zamykania w Galicyi całych powiatów sądowych, jak tego dowodzi rozp. z 30. czerwca 1895 l. 5610, z 6. lipca 1895 l. 62.761 i 20. września 1895 l. 77.784 i 6. grudnia 1895 l.99.590.

Rozp. z 9. lutego 1897 l. 11.063, rozp. z d. 31. grudnia 1885 l. 124.753, 7. stycznia 1896 l. 1087, zamyka namiestnictwo Dolnej Anstryi granice swoje dla kilku powiatów politycznych w Galicyi jako całości, to samo czyni c. k. namiestnictwo w Czechach d. 19. grudnia 1895 l. 104.796; 3. stycznia 1896 l. 988, a rząd krajowy szląski rozp. z 24. grudnia 1895 l. 24.211 i rozp. z d. 25. stycznia 1806 l. 1766 ogranicza wywóz z całych powiatów w zastóstósowaniu do świń pożytkowych. Komitatów węgierskich natomiast nie zawsze zamykają jako całości; rozp. z dnia 2. stycznia 1896 l. 100.581 zakazuje bowiem wywozu świń z Węgier do Galicyi tylko ze Steinbruch.

28) Duia 22. stycznia 1896 idą poszczególne Namiestnictwa jeszcze dalej. N. p. rezporządzenie rządu morawskiego z dnia 22. stycznia 1896 L. 1329 traktuje cały kraj, Galicyę, jako jedną dla wywozu wołów, baranów i kóz na handel przeznaczonych zamkniętą

całość; jedynie tylko od wypadku do wypadku wolno za specyalnem zezwoleniem sprowadzać woły z wolnych od zarazy powiatów Galicyi.

29) Zakaz wywozu świń pożytkowych i rzeźnych z Węgier do Moraw ogranicza krajowy rząd Morawski rozp. z dnia 26. marca 1896 l. 11.396 do poszczególnych komitatów. Tak samo c. k. namiestnictwo galicyjskie na podstawie reskryptu Min. spraw wewn. z d. 22. marca 1896 l. 9.049 zakazuje wywozu wołów i świń tylko z poszczególnych komitatów węgierskich.

Bydło przeznaczone na rzeź wolno sprowadzać z Galicyi do Moraw koleją tylko do 14 miejscowości na Morawach.

Namiestnictwo Galicyjskie odwołuje rozp. z d. 31. marca 1896 l. 6663 obowiązujący od dłuższego czasu zakaz wywozu podświnków (Laufer und Futter-schweine) pod warunkiem obserwacyi w chlewach na stacyach kolejowych, w których weterynarz odbywa oględziny.

30) I w r. 1897 uwagi czynione w sprawie zamykania całych politycznych powiatów pozostają bez skutku. C. k. namiestnictwo galicyjskie zamyka rozp. z 17. marca l. 21.578 i z 27. marca 1897 l. 24.559 całe powiaty w Czortkowie i Podhajcach, a namiestnictwo szląskie rozp. z 27. kwietnia 1897 l. 7.556 cały szereg innych politycznych powiatów galicyjskich dla wywozu do Szląska.

Również zamyka c. k. namiestnictwo galicyjskie rozp. z 17. marca 1897 l. 21.578 targi w całych powiatach politycznych.

C. k. namiestnictwo Czeskie zamyka rozp. z 13. marca 1897 l. 39.482 30. marca 1897 l. 49.001 i 21. kwietnia 1897 l. 60.724 kilka powiatów galicyjskich, z innych zaś powiatów zezwala jedynie tylko na wywóz bydła rzeźnego i świń rzeźnych do 37 miast; wywozu bydła pożytkowego i świń pożytkowych do Czech, c. k. namiestnictwo czeskie rozp. z d. 25. czerwca 1897 l. 69.131 zakazuje.

Zakazy wywozu świń rzeźnych i pożytkowych i bydła pożytkowego ze Styryi roz. czeskiego namiestnictwa z 22. lutego 1897 l. 17.781 i rozporządzeniami innych rządów krajowych z d. 25 lutego 1897 l. 2950 i z d. 2. kwietnia 1897 l. 3946, a z Pobrzeża rozp. z dnia 16. marca 1897 r. l. 5582 ograniczono do zarazą dotkniętych powiatów.

31) Pomimo, że od 3. do 15. kwietnia 1897 było wszystkiego 196 gmin w 49 powiatach zarazą pyskowo-racicową dotkniętych, a we wielu z tych powiatów tylko jedna gmina była zapowietrzoną, Namiestnictwo Dolno-Austryackie rozp. z d. 9. kwietnia 1897 do l. 31.562 wzbroniło wprowadzać trzodę ch,ewną z Galicyi nietylko z 49 powiatów, w których były poszczególne gminy zapowietrzone, ale oprócz tego z 9 innych powiatów wolnych od zarazy, rozporządzenie rządu krajowego w Solnogrodzie z 4. marca 1897 l. 2653 zabroniło zaś w zupełności przywozu bydła i świń z Galicyi.

C. k. rząd krajowy w Opawie ograniczył wywóz do świń rzeźnych, przeznaczonych do zabicia najdalej do dwóch dni a w innych 5 miastach śląskich do 5 dni.

32) Rozp. c. k. namiestnictwa w Linen z dnia 16. lutego 1898 l. 3015, mocą którego wzbroniono przewozu zwierząt racicowych z całej Galicyi do Austryi Wyższej, rozporządzenie rządu krajowego w Opawie z d. 24. stycznia 1396 l. 4020 zakazujący przewozu zwierząt racicowych (bydła rogatego, owiec, kóz i świń) przeznaczonych na handel, na chów lub do innego użytku z całej Galicyi, niemniej rozporządzenie c. k. namiestniczwa we Wiedniu z dnia 18. 1898 wzbraniające przewozu do Austryi Niższej nierogacizny przeznaczonej do chowu z całej Galicyi polegały równie jak poprzednie na niewłaściwej interpretacyi ustawy z d. 29. lutego 1880 i były dowodem jednostronnego traktowania Galicyi w porównaniu do innych krajów.

33) Wydane wskutek starań Koła polskiego rozporządzenie ministeryalne z dnia 22. lipca 1898 wytyka władzom nierównomierność norm i nadużycie zakazów; nie przeszkadza to Bukowinie zamknąć bez dostatecznego uzasadnienia d. 23. września 1898 kilka powiatów galicyjskich, a c. k. górno-austryackiemu namiestnictwu zamknąć 7 powiatów galicyjskich dla wywozu zwierząt racicowych, a 6 innych dla wywozu świń.

34) Rozporządzenie c. k, Namiestnictwa z d. 26. listopada 1898 L. 92592 ogranicza wywóz świń do tych 154 stacyi, które są stosownie do tego celu urządzone, nakazuje zawiadomić o transporcie 12 godzin naprzód i przepisuje należytości za oględziny za każdą większą sztukę po 10 ct. za mniejszą po 2 ct.

Swinie przeznaczone do wywozu koleją poza granicę Galicyi muszą być oddane do chlewów spędowych na 12 godzin przed ładowaniem, a podczas tych 12 godzin ma oglądacz zbadać dokładnie i ważność paszportów i stan każdej sztuki.

35) Górnoaustryackie c. k. Namiestnictwo zakazuje d. 26. lipca 1899 L. 13721, a Morawskie Namiestnictwo rozp. z 5. września 1899 L. 37156 wywóz świń handlowych z całej Galicyi i Bukowiny, wywozu świń rzeźnych w celu zabicia w ciągu 6 dni dozwala jedynie tylko do trzech miejscowości w Górnej Austryi i do 30 miejscowości na Morawach.

36) O ile w postępowaniu rządu centralnego i rządów krajowych innych krajów koronnych pomimo wydanego za Ministerstwa hr. Thuna okólnika nie ma żadnej zmiany, o tyle w postępowaniu władz krajowych jest zmiana na lepsze. C. k. Namiestnictwo bowiem jak dowodzą rozp. z 25. sierpnia 1899 roz. d. 5. września 1899 L. 90339, 14. pkździer. 1899 L. 102472, 18. października 1899 L. 109261 nie zamyka całych powiatów, ale poszczególne okręgi. Nie przeszkadza to jednak poszczególnym Namiestnictwom, jak n. p. Namiestn. w Tryeście rozp. z d. 28. października 1899 L. 337 zamykać całe galicyjskie powiaty dla wywozu do Tryestu.

37) Rozp. z d. 21. września 1899 L. 39078 rozciąga c. k. morawskie Namiestnictwo zakaz wywozu na wszystkie do obrotu handlowego przeznaczone zwierzęta racicowe z Galicyi, zezwala jedynie tylko na import bydła, baranów i kóz do niektórych rzeźni morawskich i na 4 jarmarki i to tylko dla bydła rzeźnego pod tym warunkiem, że bydło będzie do 6 dni zabite.

Bydło i trzoda dotknięte zarazą pyskowo-racicową albo pomorem ma być zwrócona nadawcy.

38) C. k. Namiestnictwo w Dolnej Austryi zamyka rozp. z d. 10. listopada 1899 L. 98201 wywóz świń pożytkowych i hodowlanych z Galicyi, Bukowiny, Węgier i Kroacyi do Niższej Austryi, rozp. tegoż Namiestnictwa z d. 14. listopada 1899 i 13. grudnia 1899 L. 111378 dozwala z wolnych od zarazy gmin dotkniętych zarazą galicyjskich powiatów wywozić bydło na wiedeński targ piątkowy w celu zabicia w ciągu tygodnia.

39) Szląski rząd krajowy zamyka rozp. z d. 15. stycznia 1900 L. 1145 kilka całych powiatów politycznych w Galicyi a dla importu z Węgier do poszczególnych krajów koronnych austryackich zamykają wedle rozp. Min. spr. wewn. z 13. stycznia 1900 L. 1212 z powodu pomoru świń znacznie mniejsze od powiatów galicyjskich okręgi ławnicze, a z powodu zarazy pyskowo-racicowej jedynie tylko poszczególne gminy.

Dla wywozu świń z Galicyi do Węgier zamykają, jak świadczy rozp. z 30. stycznia 1900 L. 3274 cały powiat nadwórniański.

40) Pomimo że rząd krajowy galicyjski zamyka d. 16. stycznia 1900 L. 4441 jedynie tylko kilka lub kilkanaście gmin w powiatach Kolbuszowa, Pilzno, Ropczyce, Rzeszów i Strzyżów, zakazuje c. k. Namiestnictwo we Wiedniu rozp. z d. 26. stycznia 1900 L. 7749 wywozu zwierząt racicowych z Galicyi z wyjątkiem bydła rzeźnego i świń rzeźnych na targ piątkowy w celu zabicia w tym samym tygodniu.

41) C. k. Namiestnictwo we Wiedniu ponawia w rozp. 7. maja 1900 L. 43426 wydany na podstawie punktu 6 rozp. z d. 18. grudnia 1899 L. 113044 zakaz wywozu świń pożytkowych z Galicyi do Wiednia; wywóz świń rzeźnych jedynie dozwolony do niektórych tylko rzeźni z zastrzeżeniem natychmiastowego zabicia, a identyczne zakazy i ograniczenia wydaje c. k. Namiestnictwo w Pradze 23. października 1900 L. 190671, i c. k. Namiestnictwo w Bernie rozp. z d. 4. grudnia 1900 L. 49047, a jedynie tylko Bukowiński rząd krajowy ogranicza d. 24. maja 1901 L. 12411 zakaz wywozu świń pożytkowych i hodowlanych do dotkniętych zarazą gmin Galicyi.

42) Rozp. c. k. Namiestnictwa we Wiedniu z d. 8. stycznia 1900 L. 4752 i c. k. Rządu krajowego w Opawie zakazują wywozu zwierząt racicowych z całych kilku politycznych powiatów Galicyi do Niższej Austryi i Szląska.

Treść rzeczonych rozporządzeń dowodnie wykazuje ich stronniczość.

III. Niekorzystne traktowanie Galicyi w porównaniu do Węgier do r. 1899.

Jakkolwiek w ugodzie w r. 1888 nie było żadnych postanowień ograniczających rząd w sprawie wydania zakazów importu bydła i trzody z Węgier, rząd z praw swoich w stosunku do Węgier jedynie tylko w rzadkich wypadkich korzystał.

Po zaprowadzeniu konfinicyi dla Galicyi Izba poselska rezolucyą 8. z dnia 16. lipca 1892 zaleciła rozwadze rządu poddanie świń z Węgier, Kroacyi i Slawonii przymusowej konfinicyi; rząd jednak nie zastosował się do życzeń Izby w tym kierunku.

Pomimo, że ostre krytyki policyi weterynaryjnej węgierskiej, których słuszność rząd węgierski wyraźnie przyznawał, a w szczególności powołać sie można co do tego punktu na mowę węgierskiego Ministra rolnictwa z r. 1898. w której on mówił, że ścisłe wykonanie przepisów weterynaryjnych na Węgrzech jest w przyszłości koniecznie potrzebnem, w czem mieści się zarzut przeciwko wykonaniu przepisów w przeszłości, — rząd austryacki, dopóki miał wolną rękę, nie zdołał ustrzedz Austryi od zawlekania z Węgier zarazy, później zaś związał sobie ręce niekorzystnym układem weterynaryjnym z Węgrami.

Zamknięcia komitatów następowały zazwyczaj za późno, już po wielu zawleczeniach zarazy; rząd węgierski działał sam nader powoli, a o postanowieniach swoich rząd austryacki po niewczasie zawiadamiał.

Ponieważ na Węgrzech panowała we wielu komitatach zaraza płucna, dozwoliło Min. spr. wewn. Rozp. z dnia 1. maja 1892. L. 9.151 sprowadzać z Węgier bydło rzeźne bez konfinicyi z komitatów zarazą dotkniętych do tych stacyi, w których oględziny bydła odbywać może weterynarz pod warunkiem, że bydło przewiezie się koleją i że pochodzić będzie ze stajni wolnych od zarazy.

Dopiero po naleganiach zdecydował się rząd austryacki dnia 30. czerwca 1895 L. 18.370 zabronić sprowadzania świń poniżej 120 kilo żywej wagi z Węgier, których wywóz z Galicyi w wielu wypadkach, w przydługich okresach czasu był zakazany. Pomimo rozszerzenia pomoru świń na Węgrzech dozwolił jednak rząd austryacki wywozić koleją świnie powyżej 120 kilo żywej wagi z tych komitatów węgierskich, których rząd węgierski nie zamknął dla wywozu do wszystkich kolejowych stacyi austryackich, w których można liczyć na sumienne oględziny bydła

Zawleczenie pomoru z Węgier w r. 1895 było powodem ubytku 30.000 świń, wartości około 2 milionów koron.

Tak samo i zarazę pyskowo-racicową z Węgier niejednokrotnie zawlekano, n. p. w krótkim przeciągu czasu od 1 stycznia do 4 marca 1895 było 15 wypadków zawleczenia zarazy na targ wiedeński w St. Marx z poszczególnych okolic Węgier.

Mimoto wywóz z Węgier rósł.

W r. 1894 rozprowadzono z Węgier:

183.310 wołów tuczonych.
2.414 wołów pociągowych.
70 buhajów.
3.487 krów hodowlanych.
3.966 młodych byczków.
9.863 cieląt.

378.045 baranów.
423.221 świń tucznych.
535.865 podświnków.
7.465 prosiąt.

Granicę węgierską dla bydła i trzody galicyjskiej i owiec od kwietnia 1889 do r. 1897 niejednokrotnie ze strony niektórych sąsiednich komitatów zamykano. Nasze władze krajowe do r. 1897 pozwalały sprowadzać woły robocze tylko z pewnych komitatów pod pewnemi ograniczeniami z należytą ostrożnością i wtedy tylko, jak zarazy prawie nie było.

W r. 1896 nastąpił pewien zwrot. c. k. Ministerstwo zastrzegło sobie wyłączne prawo zamykania granicy w poszczególnych wypadkach od strony węgierskiej, jakkolwiek ustawa z r. 1880 przyznaje to prawo tylko rządom krajowym. Stwierdzono i można to udowodnić licznymi faktami, że woły robocze kupowane na targach w okolicach gorskich i podgórskich za paszportami węgierskiemi okazały się zarażone. Zaraza rozszerzyła się też z Węgier na miejscowości, przez które zarażone woły przechodziły, a następnie prawie na kraj cały.

Na podstawie urzędowych wykazów da się skonstatować, że w pierwszej połowie r. 1895 zarazy pyskowo-racicowej prawie nie było, a że w listopadzie 1896 było zapowietrzonych 72 powiatów i 1.035 gmin.

Rozbiór układu zawartego w r. 1899 wykaże, że układ rzeczony nietylko stron ujemnych zarządzeń odnośnych nie złagodził, ale przeciwnie, że je zaostrzył.

IV. Niekorzystne traktowanie wywozu trzody z Galicyi w porównaniu do Węgier 1899—903 i obecnie obowiązujące rozporządzenia i projekt ugody.

Pomimo, że Komisya weterynaryjna Izby poselskiej w rezolucyach z d. 26. marca 1896 (Nr. 1454 der Beilagen, Oesterreichisches Abgeordnetenhaus) oświadczyła się przeciwko zawarciu konwencyi weterynaryjnej z Węgrami, zalecając zachowanie zupełnej swobody akcyi ze strony rządu austryackiego, rząd austryacki wciągnął sprawę stosunków weterynaryjnych z Węgrami do ugody i zgodził się na uregulowanie jej w Art. XXI. ugody cłowo-handlowej z Węgrami i we wydanem na podstawie §. 14. Rozporządzeniu z d. 22. września 1899 Dz. u. p. Nr. 179 ustanawiającem bliższe uregulowanie stosunków weterynaryjnych z Węgrami.

Rozporządzenie to obowiązuje do dziś dnia.

Rozporządzenie to przedstawia jasny dowód, że Węgry traktują bez żadnej przyczyny nierównie korzystniej, aniżeli Galicya.

Chociaż na Węgrzech panuje zaraza pyska i racic w 815 miejscowościach i 5.125 zagrodach, z tego przypada na graniczące z Galicyą komitaty 140 miejscowości i 870 zagród, mimoto nie zamykają ani całych stref ani komitatów, zamykają jedynie tylko gminy albo okręgi łatwnicze w dotkniętych pomorem miejscowościach; pomimo złego stanu policyi weterynaryjnej i bez zastosowania potrzebnych środków ostrożności odbywają się w bezpośrednim pobliżu chlewów zarazą dotkniętych targi, co dla Galicyi wielkie przedstawia niebezpieczeństwo.

Jednostką zamkniętą na Węgrzech, gdy zaraza wybuchnie na granicy, jest na podstawie obowiązującego obecnie Rozp. z 22. września 1899 Dz. u. p. Nr. 179 jedynie tylko powiat ławniczy; w Austryi zaś cały powiat od obejmującego 300—500 km. kwadr. powiatu ławniczego często o pięć razy większy, a galicyjskie powiaty są również większe od powiatów w innych krajach koronnych.

Gdy na Węgrzech na granicy Austryi, w miejscowości granicznej dwóch powiatów ławniczych wybuchnie zaraza, wolno zamknąć zarazą niedotknięty powiat tylko do odległości 10 klm. od miejsca zarazy, w Galicyi zamykano wywóz bydła lub trzody pożytkowej nieraz w powiatach 100 i 200 klm. od miejsca zarazy odległych.

Bydło wolno sprowadzać z Węgier z gmin, a względnie rejonów, w których przez 40 ostatnich dni nie było zarazy na bydło i świnie. Jako maximum takiego rejonu podaje alinea 3. artykułu I. obszar 350 km. kwadr. dopuszcza nawet do podpodziałów w obrębie tego obszaru za obopólnem porozumieniem. W Galicyi zamykano dla wywozu świń pożytkowych i hodowlanych nie obszary wielkości węgierskich powiatów ławniczych, albo rejony obejmujące 350 km. kwadr., ale niejednokrotnie kraj cały, czyli 78.496 kilometrów kwadratowych.

Rząd austryacki wykonuje postanowienia konwencyi w ten sposób, że w sprawie środków prewentywnych przeciwko zawleczeniu zarazy zamiast badać dokładnie stosunki przez swoich weterynarzy i wydawać samodzielne postanowienia, przedrukowuje i ogłasza w Austryi postanowienia rządu węgierskiego, które zamykać pozwalają jedynie tylko poszczególne gminy.

Dopiero po wypadkach zawleczenia zamyka rząd austryacki granicę ze strony całego okręgu ławniczego.

Węgrom zaś do zamykania powiatów w Galicyi i Styryi wystarcza istnienie pomoru w tychże powiatach; zamykają wywóz z Galicyi z całych powiatów przed zawleczeniem zarazy jak tego dowodzi rozp. z 8. listopada 1900 Nr 40.000 sub. II., rozp. z 4. kwietnia 1901 L. 11.655, rozp. z 11. grudnia 1901 L. 49.779, rozp. z 24. września 1901 L. 36.307 i z 14. października 1901 L. 39.177.

Skutek z rozporządzenia 22. września 1899 ten, że ciągle zdarzają sią wypadki zawleczenia.

O wypadkach zawleczenia z Węgier mówią:

1) Rozp. z 22. września 1899 L. 44.606 (zawleczenie pomoru do Austryi).
2) » z 7. sierpnia 1900 L. 28 200 (pomór).
3) » z 11. kwietnia 1901 L. 12.661 (pomór).
4) » z 2. czerwca 1901 L. 2.066 (pomór).
5) » z 26. września 1901 L. 36.917 (pomor).
6) » z 13. listopada 1901 L. 43.146 (pomór).
7) » z 3. stycznia 1902 L. 49.569 (pomór).
8) » z 28. stycznia 1902 L. 32.239 (pomór).
9) » z 21. lutego 1902 L. 6.944 (pomór).
10) » z 8. kwietnia 1902 L. 13.717 (pomór).
11) » z 11. kwietnia 1902 L. 13.944 (pomór).
12) » z 26. kwietnia 1902 L. 16.842 (pomór).
13) » z 7. maja 1902 L 18.577 (pomór).
14) » z 7, maja 1902 (zaraza pyskowo-racicowa).
15) » z 13. maja 1902 L. 19.415 (pomór).
16) » z z 28. maja 1902 L. 21.884 (pomór).
17) » z 7. czerwca 1902 L. 23.065 (pomór).
18) » z 10. czerwca 1902 L. 28.615 (pomór).
19) » z 13. czerwca 1902 L. 24.442 (pomór).
20) » z 3. lipca 1902 L. 27.455 (pomór).
21) » z 27. czerwca 1902 L. 26.699 (pomór).
22) » z 24 lipca 1902 31.078 (pomór).
23) » z 19. sierpnia 1902 L. 34.926 (pomór).
24) » z 13. siedpnia 1902 L. 33.909 (zaraza pyskowa i racicowa).
25) » z 7. sierpnia 1902 L. 33.181 (pomór).
26) » z 25. września 1902 L. 40.208 (pomór).
27) » z 12. września 1902 L. 33.309 (pomór).
28) » z 28 listopada 1902 L. 49 239 (pomór).
29) » z 7. grudnia 1902 L. 49.823 (pomór).
30) » z 5. grudnia 1902 L. 50.647 (pomór).
31) » z 24. grudnia 1982 L. 53.455 (pomór).

32) » z 12. lutego 1903 L. 5 881 (pomór).
33) » z 18. lutego 1903 L. 7.106 (zaraza pyskowa i racicowa).
34) » z 20. lutego 1903 L. 7.354 (pomór).
35) » z 25. lutego 1903 L. 8.438 (pomór).
36) » z 13. marca 1903 L. 10.836 (pomór).
37) » z 19. marca 1903 L. 11.914 (pomór).
38) » z 24. marca 1903 L. 12.602 (pomór).
39) » z 2. kwietnia 1903 L. 14.213 (pomór).
40) » z 9. kwietnia 1903 L. 15.777 (pomór).
41) » z 17. kwietnia 1903 L. 16.652 (pomór).
42) » z 24. kwietnia 1903 L. 18.271 (pomór).
43) » z 28. kwietnia 1903 L. 18.888 (pomór).
44) » z 1. maja 1903 L. 19.335 (pomór).
45) » z 13. maja 1903 L. 21.204 (pomór).
46) » z 29. maja 1903 L. 24.022 (pomór).
47) » z 11. czerwca 1903 L. 26.261 (pomór).
48) » z 26. czerwca 1903 L. 28.567 (pomór).
49) » z 13. sierpnia 1903 L. 36.175 (pomór).
50) » z 25. sierpnia 1903 L. 37.704 (pomór).
51) » z 22. września 1903 L. 42.374 (pomór).

Wykaz powyższy nie obejmuje nawet tych wszystkich wypadków zawleczenia zarazy, na które są dowody w rozporządzeniach. A oprócz dowiedzionych ileż zawleczeń przeszło niespostrzeżenie! Jest zatem niewątpliwym faktem, że brak ochrony ze strony Węgier niszczy produkcyę naszą; powyższy wykaz dowodzi bowiem nieprzerwalności zawleczeń.

Jakkolwiek przyznać trzeba, że nowy projekt układu stanowi w porównaniu do poprzedniego t. j. do rozp. 22. września 1899 pewien postęp, żałować należy, że pominięto żądania rolnictwa co do przymusowej rewizyi granicznej przez wspólną komisyę lekarską austro-węgierską, a co do importu nierogacizny przeznaczonej do chowu prawo zakazu przyznano jedynie tylko stronie exportującej i prawo rzeczone w rozporządzeniach wykonawczych ścieśniono. Państwo, do którego importują, ma prawo import drugiego państwa ograniczyć dopiero po zawleczeniu zarazy.

Co do bydła zachowano niezbyt korzystny »status quo«. Władze graniczne uprawniono jedynie tylko do prowizorycznych zakazów importu. Zatrzymano jako jednostkę obszaru, który wolno w razie zarazy zamykać, powiat ławniczy na Węgrzech, a powiat polityczny w Austryi i stąd wynikającą nierównomierność. Jako obszar zaś, który ma być wolnym od zarazy podczas 35-dniowej obserwacyi ustanowiono 350 km^2 z zastrzeżeniem podpodziału na mniejsze rejony za wspólnem porozumieniem.

Przy imporcie trzody jest przepis, które pozostawia wielkie wątpliwości i jest poprostu łamigłówką, a mianowicie pytanie, kto ma prawo zakazać dowozu, czy państwo importujące czy exportujące? Według artykułu XXI, państwo, do którego importują, gdy zawleczono zarazę, albo gdy zaraza wybuchnie w powiecie granicznym, a wedle Zusatzbestimmungen für den Schweineverkehr Nr. 1621 Beil s. 51 sub 1, 5, państwo, które exportuje, o ile chodzi o świnie na chów przeznaczone. Świnie na chów przeznaczone wolno z Węgier sprowadzać za zezwoleniem władzy węgierskiej, jeżeli gmina, z której się sprowadza, a względnie gminy sąsiednie a ewentualnie okrąg (Veterinärbezirk) są wolne od zarazy; dla świń tych przepisano 35 dni obserwacyi przez władze węgierskie.

Z Galicyi ani w Galicyi świń na chów sprowadzać nie wolno, i to nawet z jednej strefy do drugiej, a to na mocy rozp. z 9. stycznia 1902. Świnie na rzeź przeznaczone wolno z Węgier sprowadzać z podwórza wolnego od zarazy, z Galicyi zaś wolno było wywozić świnie na rzeź w latach ostatnich wedle rozp. z 10. grudnia 1901 L. 135.005 z gminy wolnej od zarazy, a dawniej tylko z powiatu wolnego od zarazy. Państwo, do którego sprowadzają świnie na rzeź przeznaczone ma prawo w każdym spe-

cyalnym wypadku dać a zatem i odmówić pozwolenia na rzeź. Całych gmin ani też całych komitatów dla wywozu świń na rzeź do Austryi nie zamykają na Węgrzech.

Dalej nie wolno państwom a więc tak Austryi jak i Węgier ogłaszać wykazów (Ibidem str. 51 sub 7) dotkniętych zarazą komitatów a względnie powiatów. A więc producent nie znający języka węgierskiego nie ma sposobności dowiedzieć, się czyli na Węgrzech jest zaraza czy nie; Węgry po niemiecku rozumieją, my zaś po węgiersku nie rozumiemy. Mamy przecież prawo domagać się od rządu, aby o stanie zdrowia bydła i trzody na Węgrzech nas informował. Rząd nie powinien też szczędzić pieniędzy na informacyjną kontrolę, bo zaoszczędzone na to tysiące, często powodują milionowe straty. Tam, gdzie się odbywa export nierogacizny, winien austryacki weterynarz na miejscu trzodę zbadać, a choć nie ma on prawa odbywać przymusowej granicznej rewizyi, ma prawo informować się o wszystkiem i czynić reklamacye. Wreszcie powinna być prowadzona dokładna statystyka chorób i importu, a do każdego węgierskiego komitatu rząd powinien przydzielić dwóch tęgich austryackich weterynarzy.

V. Potrzeba wydania zakazu pędzenia trzody drogami z Węgier.

Punkt 1. projektu nowej konwencyi, w moc którego świnie pożytkowe i hodowlane wolno z Węgier sprowadzać jedynie tylko koleją po 35 dniowej obserwacyi i za specyalnem zezwoleniem z gmin a względnie rejonów wolnych od zarazy dotychczas jeszcze nie obowiązuje. Pędzenie świń po drogach z Węgier przyczynia się też do zawleczenia zarazy.

Na podstawie rozporządzenia c. k. Namiestnictwa czeskiego z d. 8. marca 1900 L. 30.538 w Czechach jest pędzenie świń węgierskich drogami zabronionem.

Galicyjskie ograniczenie pędzenia trzody nie idą wprawdzie tak daleko, jak czeskie.

Ponieważ jednak Galicyi przysłuża prawo zastosowania wszystkich ograniczeń, którym podlega bydło i trzoda galicyjska do bydła trzody węgierskiej, uważa komisya za wskazane zastosowac do pędzenia świń drogami z Węgier rozporządzenia w tej mierze w Galicyi obowiązujące przynajmniej w tych samych granicach, co w Galicyi, należałoby przeto nietylko zwyczajowo, ale w publicznych rozporządzeniach zastosować do pędzenia trzody z Węgier.:

I. Punkt 1 i 2 Rozp. c. k. Namiestnictwa z d 9. stycznia 1903 L. 1541:

1) »Zwierzęta racicowe (bydło rogate, owce, kozy, świnie) wolno z zachowaniem obowiązujących przepisów pędzić z miejscowości jednego powiatu politycznego tylko do miejscowości tego samego lub sąsiedniego powiatu politycznego.«

2) »Do powiatów politycznych dalej położonych wolno zwierzęta racicowe przewozić tylko koleją lub wozami z zaprzęgami końskimi.«

II. Rozp. z d. 27. marca 1903 L. 24.902

»Zakazuje się tak zwanego handlu domokrążnego nierogacizną bez różnicy wieku, przez który to handel rozumie się kupowanie, sprzedawanie lub prowadzenie świń chodząc i jeżdżąc od miejscowości do miejscowości i od domu do domu«.

W przedmiocie zastósowania tych postanowień w celu ograniczenia pędzenia drogami z Węgier przedkłada komisya Wys. Sejmowi 9-ą rezolucyą, zalecając wyraźne sformułowanie i ogłoszenie rzeczonych ograniczeń.

VI. Kompetencya władz krajowych.

Na podstawie §§. 2, 3, 5 i 26. ust z d. 9. lutego 1880 prawo zamykania okręgów nawiedzonych zarazą pyskową i racicową przysługuje wyłącznie władzom krajowym;

w sprawie pomoru należy wedlug rozp. z d. 1. maja 1899 D. u. P. Nr. 81 użycie właściwych środków w pierwszym rzędzie do władzy krajowej.

Stąd też regulowanie spraw zarazy na bydło dotyczących reskryptami ministeryalnymi jest naruszeniem kompetencyi władz krajowych: komisya uważa też za swój obowiązek w przedstawionej Wysokiemu Sejmowi 2-giej rezolucyi przeciwko temu zastrzedz.

VII. Niekorzystne traktowanie Galicyi w porównaniu do innych krajów koronnych. Obecnie obowiązujące postanowienia.

1) Zastrzeżenia zawarte w rozp. z d. 13. grudnia 1902.

W r. 1900 nawiedził pomór świń Niższą Austryą i Styryą, a rząd nietylko nie ustanawiał w tych krajach stref, ale przed zupełnem wygaśnięciem zarazy zezwolił na wywóz świń rzeznych do Czech pod warunkami w rozporządzeniach z d. 21. marca L. 47.600 i 8. marca 1900 L. 30.538 określonymi znacznie korzystniejszymi od tych, które na rzecz Galicyi w rozp. z dnia 9. stycznia 1992 L. 3067 ustanowiono. Jedynie tylko niektóre ograniczenia wywozu świń pożytkowych i hodowlanych były niekiedy (nie zawsze) identyczne z wydanemi w Galicyi, ale z względu na mniejszy rozmiar innych krajów względnie bardziej uzasadnione.

W lipcu b. r. panował pomór świń z Karyntyi i od sierpnia b. r. panuje nieprzerwanie w kilku powiatach na Śląsku w Czechach, na Morawach panuje od kilku lat niemal nieprzerwanie zaraza pyskowo racicowa, w Niemczech nawiedził pomór świń 1225 gmiń a mimoto środki użyte przeciwko pomorowi przez rząd niemiecki mniej dotkliwie dały się uczuć ludności.

Nietylko w porównaniu do Węgier i Niemiec jednak traktują świnie galicyjskie nierównomiernia.

Rozporządzenie z d. 13. grudnia 1902 ogranicza prawo Namiestników i Prezydentów rządowych dowolnego zamykania podlegających ich władzy krajów przed importem innych austryackich krajów koronnych i przyznaje Namiestnikom i Prezydentom jedynie tylko tych krajów, w których zaraza wybuchnie, prawo ograniczenia wywozu do innych krajów. Rozporządzenie to nakazuje rządom krajowym donosić o wybuchu zarazy, ale też ostrzega przed niepotrzebnem i prawnie nieuzasadnionem przedłużaniem ograniczeń wywozowych.

JWny Pan Franciszek Ponicki c. k. Referent spraw weterynaryjnych w Namiestnictwie, oświadczył, «że c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 13-go grudnia 1902 l. 43.962 (ogłoszone w Beiblatt zum Verordunngsblatte des k. k. Ministerium des Inneren) nakazało wszystkim rządom krajowym znieść wydane przez nie ograniczenia obrotu zwierzętami z innych krajów z wyjątkiem zarządzeń tyczących się przywozu świń z Bukowiny, tudzież zarządzeń wydanych na podstawie reskryptu z 4/12 1901 l. 22.190, względem przywozu nierogacizny z Galicyi».

«Przytem rzeczone Ministerstwo wzbroniło rządom krajowym wydawania w przyszłości ograniczeń przywozu zwierząt z innych krajów koronnych na podstawie ogłoszonego w peryodycznych wykazach tygodniowych stanu zaraźliwych chorób zwierzęcych i poleciło, aby w razie sprawdzenia zarazy u zwierząt wprowadzonych z innego kraju koronnego i uzasadnionego przypuszczenia, że zwierzęta te już chore. lub zarażone wyszły z miejsca pochodzenia władza polityczna I. instancyi zawiadomiła zawsze o tym wypadku natychmiast telegraficznie polityczną władzę powiatową miejsca pochodzenia zwierząt i swoją władzę przełożoną, która również telegraficznie ma o tem za-

wiadomić krajową władzę polityczną miejsca pochodzenia zwierząt i c. k. Ministerstwo spraw wewn. Z tego powodu nie wolno również wydać ograniczeń przywozu z dotyczącego kraju«.

»Wskutek tego wszystkie kraje koronne cofnęły swe zarządzenia co do przywozu zwierząt z Galicyi z wyjątkiem zarządzeń tyczących się przywozu nierogacizny i odtąd zarówno z powodu zawleczeń zarazy do innych krajów jak i jej wybuchu w kraju inne rządy krajowe nie ograniczają przywozu zwierząt z Galicyi, co więcej respektują tak dalece tutejsze zarządzenia, że nawet zezwolenia udzielone przez tut. Namiestnictwo na wolny wywóz zwierząt z zamkniętych obszarów do miejscowości innych krajów bez wyjątku uwzględniają«.

Po wywodach JW. Referenta dla spraw weterynaryjnych zwrócono uwagę komisyi na okoliczność że, jak JWPan Referent spraw weterynaryjnych stwierdził, wyjątek zawarty, w powyższem rozporządzeniu na niekorzyść Galicyi dotychczas obowiązuje. Stąd też rząd krajowy galicyjski nie ma de jure ani de facto tych samych praw w sprawie obrotu handlowego z Galicyi, co inne rządy krajowe austryackie, — granicę znajdują bowiem jego prawa w rozporządzeniach rządu centralnego.

Oryginalny tekst rządowego rozporządzenia brzmi:

»Der Bestand von Thierseuchen in einzelnen Theilen der diesseitigen Reichshälfte und insbesondere die Constatirung von Seuchen unter Thieren, die aus einem Verwaltungsgebiete in das andere zur Einfuhr gelangten, wurde bisher von den politischen Landsbehörden häufig zum Anlasse genommen, um bezüglich der Einfuhr von Thieren aus anderen im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern nach dem eigenen Verwaltungsgebiete Beschränkungen oder Verbote zu erlassen.«

»Diese von den einzelnen politischen Landestellen selbständig getroffenen Anordnungen führen zu einer von den Interessenten mit Recht oft beklagten Unsicherheit im Viehverkehre zwischen den einzelnen Ländern des Staates und geben auch zu einer ungünstigen Beurtheilung unserer Veterinärverhältnisse im Auslande Anlass«.

»Wenn auch selbstverständlich mit allem Nachdrnck dahin gewirkt werden muss, auftretende Thierseuchen so rasch als möglich zu tilgen uud deren Verschleppung thunlichst hintanzuhalten, so ist es doch aus wirtschaftlichen Rücksichten geboten, die Erreichung dieses Zieles nur durch die Anwendung solchen Massnahmen anzutreben, die nach dem Umfange der jeweilig bestehenden und zu bekämpfenden Gefahr thatsächlich nothwendig sind. Anordnungen, welche über die Grenzen der unbedingt eforderlichen Vorkehrungen hinausgeben, müssen demnach sorfältig vermieden werden, da sonst wirtschaftliche Interessen unbegründet geschädigt würden«.

»Von diesen Erwägungen ausgehend, ersuche ich Hochdieselben, zunächst dafür Sorge zu tragen, dass von den Behörden bei Seuchenausbrüchen zwar raschestens und mit aller Umsicht im Sinne der gesetzlischen Bestimmungen eingegriffen werde, dass aber die zur Seuchenunterdrückung in Anwendung gebrachten Sperrmaznahmen, sobald die gesetzlichen Voraussetzungen zu deren Aufrechthaltung nicht mehr gegeben sind, sofort wieder auser Wirksamkeit gesetzt werden«.

»Den amtlich ausgewiesenen Bestand von Thierseuchen in anderen im Reichsrathe vertretenen Königreichen und Ländern wollen ferner Hochdieselben in Hinkunft nicht mehr zum Anlasse für Anordnungen von Beschränkungen oder Verboten bezüglich der Einfuhr von Thieren aus diesen Ländern nach dem dortigen Verwaltungsgebiete nehmen«.

»Hingegen wollen Hochdieselben die Verfügung treffen, das, wenn unter Thieren, die aus einem anderem Verwaltungsgebiete in das dortige eingebracht wurden, der Ausbruch einer Seuche constatirt wird und die Annahme begründet ist, das die Thiere im kranken oder inficirten Zustande vom Provenienzorte abgegangen sind, von der zuständigen politischen Bezirksbehörde des momentanen Aufenthalsortes der Thiere die politische Bezirksbehörde des Herkunftsortes derselben sofort von dem Vorfalle unter genauer Angabe der Daten der betreffenden Viehpässe telegraphisch verständigt und hievon auch Hochdenselben die Anzeige erstattet werde«.

»Von dem Einlangen von derlei Anzeigen ist sodann die politische Landesbehörde des Ursprungsortes der fraglichen Thiere sofort telegraphisch in die Renntnis zu setzen und auher auf demselben Wege zu berichten. Von der Anordnung von Sperrverfügungen gegen das betreffende Verwaltungsgebiet ist jedoch aus derlei Anlässen Umgang zu nehmen«.

»Gelangen derartige Anzeigen über Seuchenverscheppungen an die politischen Bezirksbehörden des dortigen Verwaltungsgebietes, so sind in den Herkunstsorten der betreffenden Thiere sofort eingehende amtliche Erhebungen durchzuführen und nach dem Ergebnisse derselben die erforderlichen gesetzlichen Masnahmen ohne Verzug zur Anwendung zu brigen. Über die getroffenen Verfügungen ist der vorgesetzte Landestelle zu berichten«.

»Je nach der Sachlage wird dieselbe etwa nach weiters erforderliche Anordnungen allenfalls auch die Absperrung von gröseren, durch die Seuche gefährdeten Gebiete zu treffen haben«.

»Hiebei ist darauf zu achten, dass auch in jenen Fällen, in welchen durch die amtlichen Erhebungen in den Herkunftsorten von Thieren, die in anderen Ländern als verseucht befunden werden, der Bestand der betreffenden Seuche nicht sicherge. stellt wird, sich aber die Annahme als begründet herausstellt, dass ein Abtransport von kranken oder inficirten Thieren stattgefunden hat, die Ausfuhr von Thieren aus dem im Betracht kommenden Giebiete auf die Dauer der Gefahr zu sistiren ist«.

»Die von der unterstehenden Landesstelle erlassenen derzeit noch aufrecht erhaltenen Beschränkungen oder Verbote bezüglich der Einfuhr von Thieren aus anderen im Reichsrahte vertretenen Königreichen und Ländern sind«

»mit Ausnahme der auf Grund des hierortigen Erlasses von 4. December 1901, ad Z. 22.190, gegen die Einfuhr von Schweinen aus Galizien getroffenen Anordnungen, sowie der etwa hinsichtlich der Einfuhr von Schweinen aus der Bukowina bestehenden Verfügungen« Zusatz für Lemberg und Czernowitz.

»mit Ausnahme des hinsichtlich der Einfuhr von Schweinen aus der Bukowina bestehenden Verfügungen«

»auser Wirksamkeit zu setzen«.

»Die von den einzelnen politischen Landesbehörden auf Grund des hierortigen Erlasses vom 4. December 1901, ad Z. 22.190, erlassenen Annordugen, beteffend die Einfuhr von Schweinen aus dem dortigen Verwaltungsgebiete, bleiden bis auf weiteres noch i Kraft«. Zusatz für Lemberg.

»Eine Abänderung dieser Masnahmen, welche auch mit der in Aussicht genommenen Modifikation der Vorzchriften über die Tilgung der Schweinepest in Zuzammenhange steht, muss sich das Ministerium des Inneren mit Rücksicht auf das nach dem citirten hierortigen Erlasse eingeleitete bezondere Tilgungsverfahren in Galizien vorbehalten, bis diesfalls von Euerer Ercellenz die erforderlichen Anträge gestellt werden, beziehungsweize ein die derziet in der Sache beztehenden Verhältnisse vollkommen aufklärender Bericht, dessen Vorlage schon wiede[illegible]olt — zulest mit dem hierortigen Telegramme vom 10. November 1902, a[illegible]. 44.874, und dem Erlasse vom 28. November 1902, Z. 48.150 — nrgirt wurde, einlangen wird«.

»Die erlassenen Anordnungen, betreffend die Einfuhr von Schweinen aus dem dortigen Verwaltungsgebiete bleiben bis auf weiteres noch in Kraft, weil eine Abänderung dieser Verfügungen mit der in Aussicht genommenen Modification der Vorschriften über die Tilgung der Schweinepest im Zuzammengange steht«.

Rząd zastrzegł sobie przeto odwołanie ustanowionego w celu tępienia pomoru na niekorzyść Galicyi wyjątku dopiero wówczas, kiedy rząd krajowy przedłoży odnośne wnioski, a względnie kiedy nadejdzie raport rządu krajowego, o który się rząd centralny telegramem z 16. listopada 1902 L. 44874 i reskryptem z dnia 23. listopada L. 48150 dwukrotnie upominał. Z ubolewaniem stwierdzić jednak należy, że dotychczas odwołanie wyjątku rzeczonego nie nastąpiło. Żałować również trzeba, że, jak z brzmienia powyżej wymienionego rozporządzenia wynika, opóźnienie raportu i wniosków rządu kra-

jowego, było w części powodem a przynajmniej pozorem ustanowienia niekorzystnego na rzecz Galicyi wyjątku.

Jeżeli zaś JW. Pan Referent spraw weterynaryjnych przy c. k. Namiestnictwie podniósł, że de facto inne kraje od wydania powyższego postanowienia od Galicyi się nie zamykają, i że wypadek samowolnego zamknięcia jednego z krajów koronnych na życzenie rządu centralnego odwołano, nie są wywody JW. Pana Re'erenta w stanie osłabić faktu, że ograniczenia wywozu dla innych krajów zniesiono, a dla Galicyi utrzymano.

To, co galicyjskiemu obrotowi trzody mogły złego uczynić przed wydaniem rozporządzenia z 13. grudnia 1902 inne rządy krajowe, uczynił przed niemi rząd centralny, zakazując wywozu bydła pożytkowego, ustanawiając strefy i ograniczając wywóz bydła rzeźnego.

Wobec tak daleko idących rozporządzeń rządu centralnego, rządy krajowe nie mają już pola do ustanawiania dalszych na niekorzyść Galicyi uciążliwości. Odebranie im prawa do tego nie przedstawia też de facto w sprawie wywozu trzody pożytkowej żadnego postępu. A pomiędzy prawami innych rządów krajowych austryackich, a prawem rządu krajowego galicyjskiego zachodzi ta różnica, że większa część przepisów, dotyczących obrotu trzodą wydały rzeczone rządy na podstawie przyznanego im rozp. z 13. grudnia 1902 samodzielnego prawa, podczas gdy ograniczenia wywozu trzody z Galicyi z dnia 10. grudnia 1901 i 16. stycznia 1902 nie są wynikiem samodzielnych postanowień rządu krajowego, ale reskryptów rządu centralnego.

Zaprzeczyć się wprawdzie nie da, że obowiązujące obecnie rozporządzenie z dnia 10. grudnia 1901 ustanowiło w sprawie wywozu bydła rzeźnego pewną zmianę na lepsze; inne rozporządzenie jednak położone jako nieprzekraczalna granica przez Rząd centralny są dla Galicyi niekorzystne.

Wobec faktu, że stan policyi weterynaryjnej w Galicyi w niczem nie ustępuje temuż w innych krajach koronnych, a policya ta jest o wiele lepiej zorganizowaną, aniżeli na Węgrzech, a dalej wobec faktu, że w stosunku do obszaru Galicyi i do ilości bydła w niej ilość wypadków zarazy nie jest większą, aniżeli w innych krajach koronnych, i na Węgrzech, wszelkie wyjątkowe postanowienia na niekorzyść Galicyi nie mają żadnego uzasadnienia; słusznem natomiast jest żądanie, aby tak zewnętrzny jak i wewnętrzny obrót nierogacizną traktowano w Galicyi wedle tychsamych praw, co w innych krajach koronnych austryackich, a domagać się tego tem więcej należy, ileże J. E. Pan Minister Prezydent dnia 25. czerwca 1903 w obradach nadtaryfą ełowa w komisyi cłowej oświadczył.

„Rząd stoi na tem stanowisku, że obrót bydła wewnątrz kraju w przyszłości żadnym dalej idącym ograniczeniom poddanym nie będzie, jak handel z zagranicy pochodzącemi zwierzętami. Rząd podejmie właściwe zarządzenia, ażeby wyżej wymieniona zasada jak najprędzej i całkowicie weszła w życie!“

W nadziei, że c. k. Rząd obietnicę tę wypełni, przedkłada komisya rezolucyę 1. i 3. w sprawie zniesienia wszystkich wyjątkowych potyczących Galicyi rozporządzeą.

VIII. Zakaz wywozu świń użytkowych i hodowanych Galicyi.

Rozporządzenie z 10. grudnia 1901 L. 135.005 w sprawie zakazu wywozu świń użytkowych i hodowlanych brzmi:

»Pozostają nadal w mocy obowiązującej istniejące zakazy co do wywozu świń użytkowych i hodowlanych z Galicyi do innych krajów koronnych

Zakazy rzczone obejmują całą Galicyę.

Natomiast rozp. c. k. Namiestnictwa w Pradze z dnia 21. sierpnia 1900 L. 150.403 dotyczące wywozu świń pożytkowych i hodowłanych do Niemiec rozp. c. k. Namiestnictwa w Pradze z dnia 21. sierpnia 1900 L. 150.403 w sprawie wywozu bydła i trzody pożytkowej i hodowlanej do Bawaryi, rozporządzenie rządu krajowego solnogrodzkiego z 21. kwietnia 1901 L. 5223, zawierające zakazy wywozu świń pożytkowych, i rozporządzenia c. k. Namiestnictwa w Pradze z dnia 21. sierpnia 1900 L. 150.403 i z 27. kwietnia 1901 L. 77.965, 5. maja 1900 L. 79 507, 21. sierpnia 1900 L. 150.403 rozp. c. k. Namiestnictwa Doloo-austryackiego z 17. stycznia 1902 L. 5737, rozp. c. k. Namiestnictwa Dolno-Austryackiego z 4. lutego 1902 L. 11.002 L. 12.379, Rozp. c. k. Namiestnictwa w Pradze z 13. lutego 1902 L. 28.018, z 22. września 1902, L. 199.650, z 23. listopada 1902 L. 243.968, z 26. grudnia 1902 L. 276.402 i z 12. grudnia 1903 L. 125.070, oraz rozp. c. k. Rządu kraiowego w Serajewie z dnia 26. listopada 1902 L. 195.557 nie zawierają wcale zakazu wywozu trzody pożytkowej i hodowlanej z całych Czech do Niemiec, z całej Styryi, z całej Górnej Austryi, ale jedynie tylko z kilku powiatów politycznych lub sądowych zarazą dotkniętych.

Zestawienie tych rozporządzeń dowodzi, że nawet przez rząd niemiecki Czechy są co do wywozu świń lepiej traktowane, jak Galicya przez rząd własny. Z tego też powodu przedkłada komisya rezolucyę 4ą.. w sprawie odwołania zakazu wywozu świń hodowlanych i pożytkowych z Galicyi.

IX. Rozporządzenie z 16. stycznia 1902 ustanawiające strefy.

C. k. Rząd wydał dnia 10. stycznia 1902 L. 3067. Obwieszczenie tyczące sie tępienia pomoru świń w Galicyi, dzieląc ją w tym celu na strefę zachodnią, srodkową i wschodnią.

Rozporządzenie rzeczone brzmi:

„Mimo bardzo znacznych ofiar pieniężnych poniesionych przez skarb państwa i usilnych zabiegów politycznych władz administracyjnych zaraza pomoru świń w Galicyi nie została dotychczas stłumioną, a to głównie z przyczyny, że ludność nie współdziała w dostatecznej mierze przy jej tłumieniu, lecz niejednokrotnie utrudnia akcyę tępienia, tając zarazę, wprowadzając nawet zwierzęta zarażone w obrót handlowy — jednem slowem nie zachowując przepisanych koniecznych środków ostrożności.“

„Kraj nasz czerpiący znaczne dochody z eksportu zwierząt domowych musi się starać o uregulowane stosunki weterynarno.policyjne i jak najkorzystniejszy stan zdrowia zwierząt, jeżeli chce mieć otwarte zachodnie rynki zbytu:“

„Ponieważ dotychczasowem równomiernem postępowaniem w całym kraju nie zdołano stłumić w Galicyi zarazy pomoru świń, która od kilku lat trwa uporczywie i powzduje rokrocznie milionowe szkody i straty, okazuje się koniecznem, uwzględniając obecny stan zarazy, ruch handlowy i stosunki topograficzne, dążyć przedewszystkiem do jak najrychlejszego uwolnienia od niej przynajmniej jednej, najmniej zapowietrzonej części kraju i uzyskania dla niej nieograniczonej części kraju i uzyskania dla niej nieograniczonego wywozu świń wszystkich kategoryi.“

„W ten sposób będzie można stopniowo uwolnić cały kraj od zarazy i zapewnić mu swobodny wywóz nierogacizny.“

»Aby powyższy cel osiągnąć jak najrychiej zarządza się na podstawie §. 3. ustawy z dnia 29. lutego 1880. Dz. u. p. Nr. 35 i rozporządzenia c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 4. grudnia 1901 L. 32:190 podział kraju na 3 strefy a mianowicie na:

„I. **strefę zachodnią**, która obejmuje powiaty polityczne: Biała, Bochnia, Brzesko, Chrzanów, Dąbrowa, Gorlice, Grzybów, Jasło, Kraków i miasto Kraków, Krosno. Limanowa, Nielec. Myślenice, Nowytarg, Nowy Sącz, Podgórze, Pilzno, Ropczyce, Tarnów, Wadowice, Wieliczka i Żywiec.“

„II. **strefę środkową**, którą tworzą powiaty polityczne: Brzozów, Dobromil, Dolina, Drohobycz, Gródek, Jarosław, Jaworów, Kałusz, Kolbuszowa, Lwów oraz miasto Lwów, Lisko, Łańcut, Mościska, Nisko, Przemyśl, Przeworsk, Rudki, Rzeszów, Sambor, Sanok, Stary Sambor, Stryj, Strzyżów, Tarnobrzeg, Turka i Żydaczów.“

„III. **strefę wschodnią**, obejmującą powiaty polityczne: Bóbrka, Bohorodczany, Borszczów, Brody, Brzeżany, Buczacz, Cieszanów, Czortków, Horodenka, Husiatyn, Kamionka Strumiłowa, Kolomyja, Kosów, Nadwórna, Peczeniżyn, Podhajce, Przemyślany, Rawa Ruska, Rohatyn, Sokal, Skałat, Sniatyn. Stanisławów, Taruopol, Tłumacz, Trembowla, Zaleszczyki, Zbaraż, Złoczów i Żółkiew.“

„**Do pierwszej (zachodniej) strefy niewolno bezwarunkowo wprowadzać świń przeznaczonych do użytku lub chowu ze strony drugiej (środkowej) i trzeciej (wschodniej).**“

„Natomiast nierogaciznę rzeźną z dwóch ostatnich, t. j. drugiej i trzeciej strefy pochodzącą, można — wyjąwszy ruch przewozowy w plombowanych wagonach, który jest dozwolony — prowadzić koleją tylko do rzeźni publicznych celem wybicia w ciągu 48 godzin w następujących miejscowościach strefy pierwszej: Biała (powiat Biała), Bochnia (pow. Bochnia), Brzesko (pow. Brzesko), Jasło (pow. Jasło), Kraków-Grzegórzki, Kraków-Prądnik biały (obszar miejski), Piaski wielkie, Podgórze (pow. Podgórze). Tarnów (pow. Tarnów), i Wieliczka (pow. Wieliczka).“

„Jeżeli rzeźnie nie są połączone torem kolejowym, mają być świnie przewiezione ze stacyi kolejowej do rzeźni na wozach i zawsze pod konwojem wyznaczonym z urzędu na koszt strony.“

„Lekarz weterynaryjny pełniący służbę w rzrźni ma dopilnować pod osobistą odpowiedzialnością, aby świnie rzeczone wybito w rzeźni w terminie przepisanym.“

„Nadto ma on prowadzić spis wspomnianych świń i każdym razem donieść bez zwłoki dotyczącemu c. k. Starostwu o wybiciu takiego transportu.“

„Zarządzenie to pozostanie w mocy aż do urzę„owego uznania zarazy pomoru za wygasłą w pierwszej strefie, poczem, jeżeli nie zajdą inne ważne przeszkody weterynaryjno-policyjne, będzie dozwolony przez władzę kompetentną wywóz nierogacizny wszystkich kategoryj ze strefy pierwszej do innych krajów koronnych.“

„Z chwilą uznania zarazy pomoru świń za wygasłą w pierwszej strefie, środki weterynaryjno-policyjne w niej stosowane, wejdą w wykonanie w strefie drugiej, a po wygaśnięciu zarazy w tej ostatniej, w strefie trzeciej.“

„Celem jak najrychlejszego i zupełnego stłumienia pomoru w strefie pierwszej (zachodniej) będą w tej strefie w myśl §. 1. ustęp 1., rozporządzenia cesarskiego z 15. września 1900, Dz. u. p. Nr. 154. z reguły wybijane wszystkie świnie chore na pomór, podejrzane o zarazę (z objawów chorobowych) i podejrzane o zarażenie się (w skutek stykania się z choremi).“

„Tylko w wypadkach, gdyby chodziło o większą ilość świń przedstawiających szczególniej cenny materyał rozpłodowy, może być wyjątkowo za osobnem zezwoleniem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych zaniechane wybicie z urzędu świń pod warunkami przewidzianemi w ustępie 2. wspomnianego paragrafu.“

„Natomiast w strefie drugiej i trzeciej (środkowej w schodniej)mają być na razie wybijane tylko świnie chore na pomór lub o tę zarazę podejrzane; do innych zaś świń zapowietrzonej miejscowoci, względnie gminy, o ile nie zachodzą szczególne okoliczności uzasadniające wybicie także i tych świń, zastosować należy postanowienia przewidziane w ogólnej ustawie o zarazach zwierzęcych, jakoteż w §. 1., ustęp 2. powołanego rozporządzenia ces. (zamknięcie gminy, miejscowości, łanów, 40 dniowa kontumacya pod nadzorem weterynarskim).

„Aby ta szczególna akcya tępienia pomoru nie była utrudniona a nawet udaremniona przez zawlekanie zarazy ze sfery drugiej i trzeciej, przez niedozwolony obrót a przedewszystkiem przez przemycanie nierogaciwny, będą w tym celu w strefie pierwszej wydawane paszporty na świnie tylko na blankietach barwy jasno-zielonej, które gminy (obszary dworskie) nabywać będą w c. k. Starostwach w sposób dotychczasowy.“

„Nadto w pasie leżącym po 5 (pięć) klm. z jednej i zdrugiej strony granicy między pierwszą i drugą streją ma być prowadzona ewidencya wszystkiej nierogacizny według pestanowień tut. rozporządzenia z d. 2. sierpnia 1900, l. 74,849 (Dz. ust. i rozp. kr. z 20. sierpnia 1900, Nr. 80)“.

„W końcu nadmienia się, że świnie wprowadzone ze sfery pierwszej do sfery drugiej lub trzeciej będą uważane jak świnie pochodzące z tych dwóch ostatnich stref“.

„Przekroczenia niniejszego obwieszczenia, które wchodzi w wykonanie **z dniem 5 lutego 1902**, karane będą według §§. 44. i 45. ustawy z dnia 24. maja 1882, Dz. u. p. Nr. 51“.

Wskutek rzeczonego obwieszczenia wywóz trzody rzeźnej z Galicyi został jednolicie uregulowany i stał się niezawisłym od dowolności rozporządzeń poszczególnych rządów krajowych. Liczba miast i rzeźni do których dozwolono wywozić pod powyżej określonymi warunkami trzodę rzeźną galicyjską jest w myśl obwieszczenia z 10. grudnia 1903 nierównie większą, aniżeli dawniej.

Przed wydaniem obydwóch tych rozporządzeń odbyła się na życzenie JE. Pana ministra dla Galicyi narada w tej sprawie i konferencya z JE. Panem ministrem prezydentem.

Na tejże naradzie i konferencyi posłowie polscy zalecali bardzo stanowczo ułatwienia wywozowe dla świń rzeźnych, zastrzegali się natomiast przeciwko zamykaniu całych stref, zaznaczając, że o ile ograniczenia wywozu dla bydła rzeźnego, do pewnych, chociaż dość licznych miejscowości i obowiązek natychmiastowego zabicia bydła w ciągu 48 godzin, mogły mieć niepożądany wpływ na cenę, o tyle nie da się zaprzeczyć, że w porównaniu do rozporządzeń poprzednich stanowi obwieszczenie z 10. grudnia 1901 L. 135.005 na korzyść bydła rzeźnego stosunkowo znaczny postęp.

Wobec zastrzeżeń posłów polskich wyraził c. k. Rząd przekonanie, że akcya tępienia pomoru w strefie pierwszej, pójdzie bardzo szybko, a nie potrwa dłużej, aniżeli kilka miesięcy.

Komisya przypomina tę genezę z tego powodu, że podniesiono w Izbie, jakoby ustanowienie stref wynikało z inicyatywy Koła polskiego; twierdzenie to nie odpowiada faktycznemu stanowi rzeczy, nie stref bowiem, ale ułatwień dla wywozu trzody rzeźnej domagało się Koło polskie, a postanowienia c. k. Rządu były od jego woli niezawisłe.

Wykazano wówczas, że ustanowienie stref polega na dowolnem komentowaniu §. 3. ustawy z 29. lutego 1880, a sprzeciwia się rezolucyom przez Izbę poselską w r. 1892, a przez Wysoki Sejm kilkakrotnie uchwalonym, podnoszono również, że znacznie skuteczniejszym środkiem od zamykania wielkich terytoryów jest poddanie czujnemu nadzorowi przez c. k. straż bezpieczeństwa ścisłego zamknięcia stajen, pastwisk, gmin, a wreszcie okręgów, na które ustawa wskazuje; zastrzegano się również w rzeczonych naradach przeciwko wyjątkowym prawom dla Galicyi.

Rząd jednak nie odstąpił od junctim pomiędzy obydwoma rozporządzeniami i oświadczył, że jedynie tylko pod warunkiem ustanowienia stref i zamknięcia pierwszej strefy zgodzić się może na rozszerzenie trzody rzeźnej.

O ile co do stref pewne wątpliwości były uzasadnione, o tyle umożliwienie większego, niż pierwiej zbytu świń rzeźnych, było względnie korzystnem.

Równocześnie bowiem uchylił c. k. Rząd dnia 10. grudnia 1902 L. 135,005. wszelkie dalej od przepisów zawartych w powyżej wymienionem rozporządzeniu idące ograniczenia wywozu świń rzeźnych z Galicyi do innych królestw i krajów zastąpionych w Radzie państwa.

W chwili, gdy zebrał się Sejm, postanowienie ustanawiające strefy było faktem dokonanym i obowiązywało od 6 miesięcy; czyniono wówczas ponownie nadzieję, że w krótkim przeciągu czasu, najdalej za kilka miesięcy uda się pomór wytępić, że pierwsza strefa będzie otwartą, a po zużytkowaniu doświadczeń w niej uczyuionych tępienie pomoru w strefie środkowej, a wreszcie we wschodniej pójdzie raźniej.

Sejm obradował nad tą sprawą w czasie, w której dolegliwe straty powyższego rozporządzenia już howowcy trzody byli ponieśli, a w której obiecywano bliski bezpośredni skutek. W takiej chwili byłby Sejm, oświadczając się za zniesieniem stref wziął na siebie odpowiedzialność za bezskuteczność zarządzonych środków.

Inaczej jednak przedstawia się rzecz dzisiaj po upływie 15 miesięcy od obrad Sejmu nad tą sprawą, a roku i 9 miesięcy od chwili, w której rozporządzenie z 9. stycznia 1902 obowiązuje.

Dziś już na podstawie co prawda pożałowania godnego i kosztownego doświadczenia można stwierdzić, że środki przez c. k. Rząd w rzeczonem rozporządzeniu użyte do celu nie prowadzą. Nie udało się bowiem c. k. Rządowi pomimo użycia twardych środków wytępić pomoru nawet w 1 strefie.

W pierwszej strefie zachodniej dotknięte są zarazą według wykazu z 27 - go września 1903.

1) Biała 1 gmina
2) Bochnia 3 gminy

Wedle wykazu z dnia 17. września były dotknięte:

1) Biała 1 gmina
2) Bochnia 1 gmina
3) Kraków 2 gminy
4) Myślenice 1 gmina
5) Podgórze 2 gminy

Do rozwoju pomoru przyczynił się niewątpliwie wylew i zła karma, nie da się jednak zaprzeczyć, że przed wylewami jeszcze w marcu 1903 pomór w trzech powiatach i czterech gminach, w początku kwietnia b. r. w 2. powiatach i 2. gminach, w końcu maja w 2 powiatach i 2. gminach, w początku czerwca w 2. powiatach i 3. gminach się szerzył, a że od 17. czerwca nieprzerwanie pomór w zachodniej strefie panuje.

W całym kraju zaś jest obecnie:

36 powiatów i 86 gmin

zarazą dotkniętych.

Stan ten pomimo zastósowania środków dla obrotu handlowego nader twardych, jest o wiele bardziej niekorzystnym od tego, jaki panował w chwili wydania rozporządzenia z dnia 9. stycznia 1902. Wedle wykazu z dnia 17. stycznia 1902 było od 10. stycznia do 17. stycznia r. 1902:

11 powiatów a 13 gmin

pomorem nawiedzonych. Rozporządzenie z 9. stycznia 1902 r. nie przyczyniło się przeto do wytępienia pomoru i nie zdołało temu zapobiedz, że

liczba powiatów pomorem dotkniętych o 25 się zwiększyla, a liczba gmin o 73.

Bliski stąd wuiosek, że środki były niewłaściwie wybrane, a wykonanie nie odpowiadało celowi.

Z powyżej wymienionych powodów, oświadcza się Komisya w przedłożonej Wysokiemu Sejmowi 54 rezolucyi za odwołaniem rozporządzenia z 10. stycznia 1902 roku o strefach.

X. Ograniczenia wywozu bydła rzeźnego.

Rozporządzenie c. k. Namiestnictwa z dnia 10. grudnia 1901 L. 13.005 brzmi:

Według reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 4. grudnia 1901 l. 22.190 obowiązują począwszy od 15. grudnia 1901 co do wywozu nierogacizny rzeźnej z Galicyi do innych królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa następujące przepisy:

„1. Świnie przeznaczone na natychmiastową rzeź wolno wprowadzać ze wszystkich gmin w Galicyi wolnych od zarazy do następujących miejscowości innych krajów koronnych:“

„a) na targi trzody chlewnej w Wiedniu;“

„b) do rzeźni publicznych wymienionych poniżej pod lit. A);“

„c) nadto do miejscowości pod b) nie wymienionych, które są siedzibą c. k. Starostwa albo Magistratu uprawnionego do pełnienia agend politycznej władzy administracyjnej. (Miejscowości te podaje się niżej pod lit. B).“

„2. W rzeźniach muszą być takie świnie zabite najpóźniej do 5 dni po wyładowaniu, o ile nie zostaną tam sprzedane w tym czasie, do innej miejscowości, w której się znajduje pod lit. b) wspomniana rzeźnia publiczna. W tej ostatniej rzeźni, skąd świń w mowie będących nie wolno już dalej wyprowadzić w żywem stanie muszą one być zabite w każdym razie w ciągu 4 dni, licząc od ostatniego wyładowania.“

„3. Świnie wprowadzone do miejscowości pod 1, lit. c) muszą być tam wybite najpóźniej w ciągu dni trzech po wyładowaniu.“

„Weterynarze urzędowi (c. k. weterynarze powiatowi albo weterynarze Magistratu) mają z urzędu czuwać nad wykonywaniem tego przepisu i w razie potrzeby zarządzić odpowiednie środki celem zapobieżenia rozwleczenia zarazy.“

„Gdyby w takich wypadkach oględzin na stacyi kolejowej nie pełnił weterynarz urzędowy, powinien dotyczący oglądacz kolejowy zawiadomić niezwłocznie weterynarza urzędowego o nadejściu świń.“

„4. Transporty nierogacizny, w którychby znaleziono na targu trzody chlewnej w Wiedniu (punkt 1. lit. a). w rzeźni (punkt 1. lit. b) i punkt drugi, w stacyi wyładowania albo w miejscu przeznaczenia (punkt 1. lit. c) i punkt 3, jedną lub więcej świń dotkniętych pomorem lub podejrzanych o pomór, będą wybite natychmiast na koszt i niebezpieczeństwo strony bez zastosowania do nich postanowień rozporządzenia cesarskiego z dnia 2. maja 1899 względnie z 15. września 1890 dz. u. p. Nr. 81 względnie Nr. 81 względnie Nr. 154.“

„Niniejsze obwieszczenie uchyla wszystkie dalej idące ograniczenia wywozu świń rzeźnych z Galicyi do innych królestw i krajów zastąpionych w Radzie państwa.“

A) Rzeźnie publiczne, do których wolno wysyłać świnie rzeźne z Gallcyi są:

w Austryi dolnej: w Wr. Neustadt;

w Austryi górnej: Gmunden, Ischl, Linz;

w Salcburgu: Salcburg (Solnogród);

w Styryi: Ausse, Cilli, Fürstenfeld, Graz, Leoben, Lichtenwald, Pettau, Weiz;

w Karyntyi: Klagenfurt (Celowiec) St. Veit, Villach;

w Tyrolu i Voralbergu: Bregencya (Bregenz);

w Czechach: Asch, Aussig, Beneschau, Bilin, Böhm-Brod, Böhm, Leipa, Böhm-Ska-litz, Braunan, Brüx, Budweis, Chrast, Chotebor, Chlumetza C., Deutsch-Brod, Dobris, Dobrzan, Dux, Eger, Ellbogen, Falkenau, Friedland, Gablonz, Görkau, Grulich, Horitz, Hunpoletz, Jucin, Kaaden, Karbitz, Karlsbad, Kladno, Klattau, Kolin, Komotau, Königgrätz, Königinhof, Königsstadtl, Landskron, Laun, Leitomischl, Marienbad, Melnik, Nachod, Neubydschof, Neuhaus, Neustadl, Niemes, Oberleutensdorf, Pardubitz, Pilgram, Pilsen, Pisek, Podebrad, Policka, Prachatitz, Prag-Holeschowitz, Prelouc, Pribram, Raudnitz, Rokycan, Rumburg, Saaz, Schlan, Schluckenau, Schüttenhofen, Semil, Sobotka, Starkenbach, Strakonitz, Taus, Teplitz-Settenz, Teschnn, Trautenau, Turnau, Warnsdorf, Weipert, Wildenschwert;

w Morawii: Boskowitz, Brünn, Fulnek, Gross-Messeritsch, Hohenstadt, Holleschau, Iglau, Kremsier, Leipnik, Ludenburg, Mähr. Ostrau, Mähr. Schönberg, Mähr. Trübau, Mistek, Müglitz, Neutitschein, Olmütz, Prossnitz, Roznau, Sternberg, Ung. Brod, Wall. Meseritsch (Krasna), Wilkowitz;

na Szląsku: Bielitz (Bielsko), Freudenthal, Friedek, Jägerndorf, Skotschau, Teschen (Cieszyn), Tropau (Opawa), Wagstadt;

na Bukowinie: Czerniowce;

B) Miejscowości, które wprawdzie nie mają rzeźni publicznej wzmiankowanej pod lit. b) ale są siedzibą c. k. Starostwa lub Magistratu uprawnionego do pełnienia agend politycznej władzy administracyjnej są następujące:

w Austryi dolnej: Amsteten, Baden, Bruk n. L., Florisdorf, Unt. Gänserndorf, Gmünd, Hietzing, Ob. Hollabrunn, Horn, Korneuburg, Krems, Lilidnfeld, Melk, Mistelbach, Mödling, Neukirchen, Poggstall. St. Pölten, Scheibbs, Tuln, Weidhofen, n. T.;

w Austryi górnej: Braunau, Freistadt, Kirchdorf, Perg, Ried, Rohrbach, Schärding, Steyr, Vöcklabrnck, Wels;

w Salcburgu: Hallein, St. Johann, Tamsweg, Zell am See;

w Styryi: Bruck, Deutsch-Landsberg, Feldbach, Gröbming, Hartberg, Judenburg, Leibnitz, Lietzen, Luttenberg, Marburg, Murau Radkersburg, Rann, Voitsberg, Windischgräz;

w Karyntyi: Spital, Völkermarkt, Wolfsberg;

w Krainie: Adelsberg, Gottschee, Gnrkfeld, Krainburg, Lublana, (Laibach), Littai, Loitsch, Radmannsdorf, Rudolfswert, Stein, Tschuernembl;

w Pobrzeżu: Capo d'Istria, Görz, Gradyska, Lussin, Mitterbnrg, (Pisino) Parentz, Pola Sesana, Tolmein, Voloska, Tryest, Rovigno;

w Tyrolu; Ampezzo, Borgo, Bozen, Brixen, Bruneck, Cavalese, Cles, Imst, Innsbruck, Kitzeichel, Kufstein, Laneek, Lienz, Meran, Primiero, Reutte, Riva, Rovereto, Schwaz, Tione, Trient;

w Voralbergu (ziemia przedarulańska): Bludenz, Feldkirch;

w Czechach: Bischofteinitz, Blatna, Caslau, Chrudim, Dauba, Gabel, Grastitz, Hohenelbe, Hohenmaut, Horowic, Joachimsthal, Jung-Bunzlau, Kaplitz, Karolinenthal, Kralowitz, Krumau, Kuttenberg, Ledetsch, Luditz, Mies, Moldauthein, Mühlhausen, Münchengrätz, Plan, Podersam, Preslitz, Rakonitz, Reichenau, Reichenberg, Selcan, Senftenberg, Smichów, Tabor, Taschau, Tepl, Kgl. Weinberge, Wittingau, Zizkow;

w Morawii: Auspitz, Budwitz, Datschitz, Gaya, Göding, Ung. Hradisch, Kromau, Littau, Neustadt, Nikolsburg, Przerów (Prerau), Römerstadt, Trebitsch, Weisskirchen, Wischau. Znaim;

na Szląsku: Freistadt, Freiwaldau;

na Bukowinie: Gurahumora, Kimpolung, Kocman, Radowce, Seret, Storożyniec, Suczawa, Wyżnica;

w Dalmacyi: Benkovac, Cattaro, Curzola, Imoski, Knin, Lesina, Makarska, Metkovic, Ragusa, Sebenico, Simij, Spalato i Zara.

Na zapytanie uczynione w komisyi oświadczył:

C. k. referent krajowy weterynaryi JWP. Franciszek Ponicki wyjaśnił, że

„Obwieszczenie tut. c. k. Namiestnictwa z 10 grudnia 1901 l. 145905, wydane na podstawie reskryptu c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych z 4. grudnia 1901 l. 22190, którem uregulowano wywóz nierogacizny przeznaczonej na rzeź z Galicyi do innych królestw i krajów reprezentowanych w Radzie państwa, w zasadzie nie zostało dotąd zmienione. Jedynie tylko ilość miejscowości, do których wolno wywozić nierogaciznę pomnożono o kilka późniejszemi obwieszczeniami, a nadto c. k. Miuisterstwo spraw wewn. w r. b. poleciło wszystkim rządom krajowym, przedłużyć w wypadkach uwzględnienia godnych termin wybicia świń z 3 na 5 dni".

Wywóz nierogacizny z Galicyi do innych krajów odbywa się obecnie tylko w granicach rzeczonych zarządzeń.

Oceniając powyższe rozporządzenie stwierdzić należy, że ograniczenia wywozu świń rzeźnych przed wydaniem tego rozporządzenia szły znacznie dalej. Także i dla niektórych innych krajów koronnych austryackich, wydano analogiczne postanowienia. Pominąć jednak trudno fakt, że konieczność sprzedaż w celu natychmiastowego zabicia ma niekorzystny wpływ na cenę nierogacizny.

XI. System, którym należy zastąpić rozporządzenie ustanawiające strefy i zakazy wywozu trzody pożytkowej.

Mimo, że obecny stan zdrowia trzody nie przedstawia się zbyt pomyślnie, — ani liczba powiatów pomorem dotkniętych, ani pojawienie się zarazy pyskowo-racicowej, którą przez dłuższy czas w Galicyi uważać było można za wytępioną, nie jest w stanie uzasadnić tak daleko idących ograniczeń.

Po zniesieniu powyżej wymienionych rozporządzeń zastósować trzeba będzie tak do obrotu trzody pożytkowej i hodowlanej w całym kraju, jak i do celu tępienia pomoru w strefie pierwszej te same środki, których na podstawie obecnie obowiązujących przepisów chwycono się w innych krajach, które również w strefie II. i III. w celu tępienia pomoru, a w całym kraju w celu tępienia zarazy pyskowo-racicowej służyły za podstawę działania także i w Galicyi.

Nie da się bowiem zaprzeczyć, że jest pod tym względem pewien postęp i że rezolucye uchwalone w Sejmie i Radzie Państwa choć w zupełności nie wykonane nie przebrzmiały bez skutku. O ile bowiem dawniej zamykano szablonowo całe powiaty polityczne i sądowe nawet wówczas, gdy zaraza dotknęła miejscowość na granicy powiatów, o tyle teraz w rozporządzeniach z dnia 10. października 1902 L. 119.699 3. grudnia 1902 L. 143.736, 14. czerwca 1903 L. 74.402, 9. lipca 1903 L. 88.384, 18. lipca 1903 L. 92.230, 12. sierpnia 1903 L. 106.683, 31. sierpnia 1903 L. 115.583 jest widoczne staranie indywidualizowania okręgów wedle istotnej potrzeby; jedynie tylko w sprawie exportu do Niemiec, który według rozp. z 31. sierpnia 1903 wymaga specyalnego przyzwolenia władzy, a często także w exporcie do innych krajów koronnych i do Węgier uważa się polityczne powiaty jako jedną nierozdzielną całość.

Jest przeto uzasadnioną nadzieja, że także i w strefiie pierwszej bez zamykania całego jej obszaru powiedzie się w wielkiej części już dokonane zlokalizowanie pomoru, a potem jego wytępienie.

Do ochrony przed zawleczeniem zarazy bowiem wystarcza całkowicie zamknięcie stajen, pastwisk, gmin. a względnie okręgów zarazą dotkniętych pod tym jednakże warunkiem, aby przez exponowaną do tychże gmin żandarmeryę było energicznie wykonanem. Ustanowione bowiem na mocy ustawy z d. 30. sierpnia 1876 straże polowe nie spełniają należycie swoich obowiązków.

Obszary zapowietrzone, czyli tak zwane okręgi pomorowe wedle §. 26 ustawy z 29 lutego 1880 ustanowione nie potrzebują wcale po zniesieniu stref w pierwszej strefie obejmować całych powiatów politycznych lub sądowych. Zamiarem ustawodawcy było odgraniczyć poszczególne zarazą dotknięte miejsca od niezapowietrzonych części kraju, co czasem pociąga za sobą konieczność wcielenia do okręgu pomorowego takich niezapowietrzonych miejsc

Ustawa państwowa z 29 lutego 1880. L. 35. Dz. u. p. w §. 26. postanawia, iż dopiero w razie rozszerzenia się zarazy na znaczniejszej przestrzeni kraju władza administracyjna krajowa może zabronić wyprowadzenia z obszaru zapowietrzonego rogacizny owiec, kóz i świń, co znajduje zastósowania nietylko przy zarazie pyskowej i racicowej ale od ropozrządzenia Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 11. czerwca 1893. Dz. U. P. i przy pomorze i zarazie świń.

Co więcej zamykanie wielkich terytoryów nie odpowiada celowi. Utworzenie okręgu pomorowego może bowiem za sobą pociągnąć pożądany skutek wtedy tylko, gdy się go zupełnie od niezapowietrzonej przestrzeni odetnie, co jest dość łatwem, dopóki granice okręgu pomorowego są szczupłe, a co staje się tem trudniejszem w miarę, im więcej się te granice rozszerzają; wówczas bowiem nie można tych granic tak starannie ustrzedz, aby zaraza z nich do sąsiednich powiatów zawleczoną nie była.

Wcielenie gmin zarazą nie dotkniętych do okręgu pomorowego ze względu na ograniczenia wywozu i zakazy odbywania targów stają się dla ludności dotkliwą krzywdą, a zarazem i przyczyną wielkiego trudu dla organów policyi weterynaryjnej i nadmiernych kosztów na pokrycie środków profilaktycznych. Z tego też powodu oświadczał się Sejm niejednokrotnie (ob Sprawozdanie Komisyi administracyjnej z 1. listopada 1889 uchwały z 12. listopada 1889, 6. lutego 1896, 13. lutego 1898, sprawozdania komisyi gospodarstwa krajowego z 2. lutego 1817) za ścieśnieniem okręgów i jaknajstaranniejszem tępieniem pomoru w ich obrębie.

W krajach, w których wypadki zatajenia są rzadsze, zamykają jedynie gospodarstwa zarazą dotknięte, a ewentualnie drogę do pastwiska, a zakaz targów wydają jedynie tylko wówczas, gdy pomór lub zaraza pyskowca i racicowa większe przybierają rozmiary. Pod względem zamykania targów jest u nas pewien postęp. Ażeby i w sprawie ścieśnienia terytoryów zarazą dotkniętych pójść dalej bez szkody dla zdrowia trzody chlewnej, należy często przypominać ludności że zatajenie zarazy nie leży w jej interesie, trzeba obudzić czujność całej ludności w tym kierunku i skłonić czynnniki do tego powołane do bardziej energicznego współdziałania z organami weterynaryjnymi w tym celu, ażeby w przyszłości nawet całych gmin zamykać nie było trzeba, ale aby odpowiedziały celowi wystarczające we wielu częściach Niemiec zamknięcia stajen.

Zamykając okręgi uwzględnić należy ich naturalne granice, jak n. p. grzbiety gór i rzeki, kierunek dróg, a zarzucić zupełnie należy co prawda coraz rzadziej w ostatnich latach występującą praktykę zamykania całych powiatów sądowych lub politycznych. W sprawie konfiguracyi takich rejonów zasługuje na uwagę pouczenie wystósowane do władz Czeskich w r. 1890 przez Namiestnika hr. Thuna.

W Izbie Poselskiej we Wiedniu posłowie z innych krajów koronnych i to powagi, na polu rolnictwa jak n. p. poseł Tansche d. 28. kwietnia 1891 r. wykazywali niejednokrotnie bezskuteczność zamykania wielkich okręgów. Dlaczegoż jedynie tylko w Galicyi, a nie we własnych krajach uważali ograniczenia handlowe na wielkich przestrzeniach za usprawiedliwione? JW. Referent Spraw Weterynajnych w C. k. Namiestnictwie oświadczył, że „odnośnie do okręgów pomorowych z powodu zarazy pomoru obecnie w razie wybuchu pomoru zamyka się dla obrotu tylko zapowietrzone miejscowości. Przy zaraniu pyska i racic zamknięte obszary tworzone bywają z uwzględnieniem rozszerzenia zarazie i stosunków topograficznych z poszczególnych miejscowości. Całe powiaty polityczne lub sądowe jako takie nie bywają zamykane“.

„Tak samo odbywanie targów o tyle bywa wzbronione, o ile miejscowości targowe wcielono do obszaru zamkniętego“.

Wobec rzeczonego oświadczenia przypomnieć należy, że oprócz ograniczeń wywozu w okręgach pomorowych mają moc, obowiązującą ograniczenia wywozu dotyczące pierwszej strefy.

Dalej żałować należy, że we wielu wypadkach, fakt, iż Namiestnictwo zamyka małe okręgi, nie przeszkadza Rządowi centralnemu ani innym rządom krajowym ani też Węgrom zamykać całych politycznych powiatów nawet wówczas, gdy tylko jedna miejscowość w nich jest zarazą dotknęła.

Jakkolwiek dowolne komentowanie ustaw w celu zamykania całych politycznych powiatów w obrocie wewnętrznym w Galicyi wówczas, gdy większa część gmin w ich obrębie było wolną od zarazy, w ostatnich latach było nader rzadkiem, powyżej określona praktyka rządu centralnego i innych rządów krajowym w przedmiocie zamykania całych powiatów daje powód do obawy, że po zniesieniu stref rząd centralny może zechce powrócić do tego systemu. Ewentualność tę stanowczo wykluczyć i zaznaczyć, że ona jest przeciwną interesom kraju, jest obowiązkiem komisyi gospodarstwa krajowego i dlatego uchwaliła komisya jako zastrzeżenie na przyszłość i jako wskazówkę, jakim systemem tępienia zarazy podział na strefy zastąpić, rezolucye tak w przedmiocie zamykania li tylko małych okręgów, jak i pragnęła uchwaleniem rezolucyi na przyszłość zabezpieczyć swobodę odbywania targów i pędzenia bydła i trzody w miejscowościach wolnych od zarazy. — W duchu powyższych uwag przedkłada komisya Wysokiemu Sejmowi r e z o l u c y ę 6, 7 i 9.

XII. Ograniczenia handlu domokrążnego.

Wysoki Sejm uchwalił w r. 1902 rezolucyę wzywającą c. k. Rząd: aby zarządził na czas trwanie akcyi tępienia pomoru ograniczenia swobody domokrążnego zakupywania świń.

C. k. Namiestnictwo wydało d. 27. marca 1903 L. 24.902 w sprawie handlu domokrążnego następujące rozporządzenie:

„Z powodu pomoru świń w kraju i w celu zapobieżenia dalszemu rozwleczeniu się tej zarazy, oraz celem jej skutecznego i rychłego sttumienia, c. k. Namiestnictwo zarządza aż do odwołania na podstawie §. 3., 14., i 20. u s t a w y z 29. l u t e g o 1880, Dz. u. p. Nr. 35., co następuje:“

„1. Z a k a z u j e s i ę t a k z w a n e g o h a n d l u d o m o k r ą ż n e g o n i e r o g a c i z n ą b e z r ó ż n i c y w i e k u, p r z e z k t ó r y t o h a n d e l r o z u m i e s i ę k u p o w a n i e, s p r z e d a w a n i e l u b p r o w a d z e n i e ś w i ń, c h o d z ą c i j e ż d ż ą c o d m i e j s c o w o ś c i d o m i e j s c o w o ś c i i o d d o m u d o d o m u“.

„Nie uważa się jednak za handel domokrążny, jeśli rolnik lub hodowca nie trudniący się handlem świń, gdziekolwiek nabędzie nierogzciznę i wyprowadzi ją wprost na swe obejście w celu użytkowym lub hodowlanym“.

„Również zakupienie nierogacizny przez handlarzy świń na jednem obejściu i przewiezienie jej wprost do rzeźni lub najbliższej stacyi kolejowej celem załadowania nie uważa się za handel domokrążny“.

„Chcący w ten sposób nabyć nierogacizny winien przedtem zgłosić się u n a c z e l n i k a d o t y c z ą c e j g m i n y (przełożonego obszaru dworskiego), a przed wyprowadzeniem kupionych świń, co się odbywać winno zawsze na w o z a c h, m a n a b y w c a p o s t a r a ć s i ę o p o ś w i a d c z e n i e naczelnika gminy (przełożonego obszaru dworskiego) na odwrotnej stronie paszportu, które to poświadczenie ma zawierać inię, nazwisko i numer domu sprzedawcy, datę kupna, tudzież miejsce przeznaczenia świń“.

„Do transportu kolejowego będą dopuszczone t y l k o ś w i n i e k r y t e p a s z p o r t a m i, opatrzonymi takiem poświadczeniem naczelnika gminy (przełożonego obszaru dworskiego, względnie co do świń zakupionych n a t a r g u s t a m p i l i a k o m i s y i t a r g o w e j i podpisem organu pełniącego nadzór fachowy na targu“.

„2. Zabrania się puszczania świń samopas t. j. b e z n a l e ż y t e g o n a d z o r u (wałęsania się) który to nakaz dla ochrony własności polnej zawarty już jest w §. 5. u s t a w y z 30. s i e r p n i a 1876. Dz. u. kr. Or. 28“.

„3. H a n d l a r z o m ś w i ń, i c h p o m o c n i k o m, z g o ń c o m, r z e ź n i k o m, m a s a r z o m, m i ś k a r z o m i w o g ó l e o s o b o m. k t ó r e p r z e z s w e z a t r u d n i e n i e m a j ą d o c z y n i e n i a z c u d z ą n i e r o g a c i z n ą, z a k a z u j e s i ę w c h o d z i ć d o o b c y c h c h l e w ó w, s t a j e n i o b i k a c y j w k t ó r y c h s i ę t r z y m a ś w i n i e“.

„Przekroczenia niniejszego obwieszczenia, które wchodzi w wykonanie dnia 15. kwietnia 1903., karane będą według §. 45. ustawy z dnia 24. maja 18882, Dz. u. p. Nr. 51". O ile zupełne uwolnienie od handlu domokrążnego od kontroli jest niemożliwem, o tyle obwieszczenie powyższe idzie pod pewnym względem za daleko i może się w skutkach swoich przyczynić do wyłącznego skoncentrowania handlu na targach; włościanie zaś niezawsze mają czas i środki, ażeby wozić świni na targi.

A obok tego ograniczenie handlu do wielkich targów, na których kartele kupców wywierają nacisk na ceny, może doprowadzić do niepożądanego żniżenia cen, które reguluje wolna konkurencya.

W wykonaniu może zarówno powyższe rozporządzenie dać powód do szykan, jak i pozostać na papierze, mało gdzie bowiem wójt będzie chciał i mógł prowadzić nad tem kontrolę, czyli świnie są kupione na jednem, czy na dwóch obejściach.

Powyższe rozporządzenie nie rożróżnia pomiędzy powiatami dotkniętemi zarazą a wolnemi od zarazy, tak, jak to czyniło obowiązujące w Galicyi rozporządzenie z dnia 24. października 1893. L. 58900., a rozróżnienie środków w miarę niebezpieczeństwa zawleczenia zarazy byłoby usprawiedliwionem.

Bezwzględnie natomiast utrzymać należy zakaz, w moc, którego handlarzom świń nie wolno wchodzić do obcych chlewów.

Jest bowiem pewnem, że oglądanie języków świń przez handlarzy było jedną z przyczyn rozpowszechnienia zarazy pyskowej i zacicowej. A nie czyniąc wszystkim handlarzom jako takim żadnego ogólnego zarzutu, nie da się niemniej zaprzeczyć, że są pomiędzy niemi także i tacy, którzy tanio kupują świnie przemycone lub zarazą dotknięte, którzy też mają pewien interes w utrzymania zarazy, która przynosi także zysk rzeźnikom mającym monopol zakupna taniego mięsa świń wskutek pomoru wybitych.

Aż nadto dobitnie udowodnionem jest, że pomór świn jest chorobą nadzwyczaj zaraźliwą, wywołaną przez drobne ustroje (bakterye). Otóż działające tutaj bakterye po rozmnożeniu się w chorym organizmie wraz z powietrzem, wydzielinami i t. p. zostają wydalone na zewnątrz w takim stanie, iż natychmiast mogą działać jako zakaźniki. Czy wywołują one choroby bezpośrednio i zaraz, czy też przy pewien czas pozostaną przyczepione do odzieży ludzi lub innych przedmiotów, jest ze względu na ich niebezpieczeństwo obojętnem.

Wobec takiego stanu rzeczy racyonalnem będzie strzedz zwierzęta o ile można od zetknięcia się z bakteryami, które handlarze roznoszą ze zagrody do zagrody na rękach, odzieży, obuwiu albo na szmatach i laskach używanych przy badaniu trzody chorej na wągry; we wielu też dowodnie stwierdzonych wypadkach byli handlarze rozsadnikami choroby.

Z tego też powodu tak obydwa, towarzystwa gospodarskie, jak Izba handlowa lwowska i brodzka i stowarzyszenie samoistnych handlarzy nierogacizny oświadczyły się za tem, ażeby domokrążcom zakazać chodzici po stajniach.

Dopuścić ich do handlu trzodą w mejscach, w których nie ma targów, możnaby jedynie pod nadzorem straży bezpieczeństwa w pewnych stałych terminach, za świadomością władzy i w osobnych dobrze desinfekcyonowanych miejscach.

Byłoby też pożądanem uwzględnienie przy rewizyi postanowień o handlu domokrążnym wyjątku zawartego w czeskiem rozporządzeniu z dnia 8. marca 1900. L. 30538, w moc którego świnie na handel przeznaczone mogą oprócz urzędowo zatwierdzonych targów być sprzedawane na osobnych do tego przeznaczonych miejscach sprzedaży, których wybór Starostwo uznało pod względem weterynaryjno-policyjnym za wskazany, które też weterynarz często kontroluje; w karczmach, podwórzach, w których stale chowa się nierogacizna, nie wolno ich sprzedawać.

Wydanie podobnego rozporządzenia, z którego korzystają w Czechach zamiejscowi handlarze, w celu handlu trzodą a z którego u nas mogłaby korzystać miejscowa ludność w celu sprzedaży, mogłoby w razie czujnej kontroli ułatwić ludności zbyt poza targami z uniknięciem niebezpieczeństw z innemi formami handlu domokrążnego połączonych.

O ile, co do postanowień wymienionych w innych rozdziałach inne kraje koronne cieszą się większą swobodą handlową, o tyle obowiązujące w nich aż do r. 1902 ograni-

czenia handlu domokrążnego znacznie dalej; zawierają bowiem absolutny zakaz pędzenia świń jak to czyni rozp. czeskie z 18 marca 1900 L. 50 558, 690310 a dozwalały dostawy na targi jedynie tylko wozem i koleją.

Ograniczenie takie w miejscowości wolnej od zarazy niema racyi bytu; być może jednak, że użyto tego zbyt twardego środka w Czechach w rozp. z d. 8 marca 1900 L. 30 338 i w kilku innych krajach, ażeby przezto umożliwić zakaz pędzenia świń węgierskich.

Dopiero w r. 1902 sformułowano inaczej zakaz pędzenia świń w celach handlowych (rozp. rządu kr. szląskiego z d. 20 kwietnia 1902 L. 9348, rozp. rządu krajowego w Lublanie z d. 9. listopada 1902 L. 18763, rozp. rządu kr. czeskiego z 11. kwietnia 1902 L,65.105) Rządu krajowego morawskiego z 6. kwietnia 1902 L. 15383 i Rządu krajowego wyższo-austryackięgo z d. 3. kwietnia 1902 L. 32107) w ten sposób, że nie odnosi on się do obrotu handlowego w obrębie tego samego albo sąsiedniego powiatu, a zatem ma zupełnie ten sam skutek, co rozp. c. k. Namiestnictwa z d. 9. stycznia 1903 L. 1541.

W duchu powyższych uwag przedkłada komisya Wysokiemu Sejmowi 10. rezolucyę w sprawie rewizyi rozgorządzeń o handlu domokrążnego.

XIII. Znaczenie świń markami.

W r. 1902 uchwalił Sejm rezolucyę wzywając „aby Rząd przeprowadził reformę przepisów paszportowych dla świń w tym kierunku, aby świnie były znaczone, a znak pozwalał stwierdzić miejscowość i powiat z których świnia pochodzi i by w paszporcie znak ten był uwidoczniony."

Sejm uchwalił rzeczoną rezolucyę, ponieważ zdarzały się fakta, w których handlarze kupowali chore świnie i w nocy je odstawiali, a nie lepiej działo się także w innych krajach koronnych austryackich, jak tego dowodzą przemówienia i interpelacye posłów w Radzie państwa wykazujące tak szykany jak i nadużycia w sprawie udzielania paszportów.

Trudność stwierdzenia identyczności świń po pomieszaniu transportów była przyczyną, że często niesłusznie o zawleczenie zarazy oskarzano świnie galicyjskie podczas gdy zawlokły ją istotnie świnie z innych krajów.

W niektórych gminach wydają paszporty każdemu, który ich zażąda, nie pytając się wcale, skąd trzoda pochodzi, a nawet nie oglądając jej. W ten sposób otrzymuje niejednokrotnie paszporty trzoda z poza północnej, południowej i wschodniej granicy kraju.

Pewne obostrzenia kontroli granicznej są przeto aktem nieodzownej konieczności.

W sprawie marek, których zniesienia żąda rezolucya posła Stapińskiego rząd nie wydał dotąd ogólnego zarządzenia.

Dotychczasowe poznaczenie wszystkiej nierogacizny w powiatach politycznych Mielec, Ropczyce, Jasło i Krosno, które leżą w strefie I. i graniczą ze strefą II. bezpośrednio, ma charakter wielkiej próby znaczenia zwierząt. Dopiero po ukończeniu tej próby i uzyskaniu przedłużenia ważności paszportów na zwierzęta znaczone ewentualnie wydane i ogłoszone będzie stosowne zarządzenie.

Przed wykonaniem tej próby zasięgnął c. k. Rząd rady Akademii weterynaryi we Lwowie, której rektor prof. Dr. Józef Szpilman wypracował obszerny drukowany w osobnej broszurce memoryał p. t. „Próby ze znaczeniem zwierząt w celach weterynaryjno policyjnych i hodowlanych."

W memoryale rzeczonym przyznaje JWRektor markom pierwszeństwo przed innemi środkami.

JWny Referent spraw weterynaryjnych w c. k. Namiestnictwie dał w sprawie marek w komisyi następujące wyjaśnienia.

„Znaczenie nierogacizny markami usznymi i prowadzenie ewidencyi ma na celu":

1) „zapobieżenie przemycaniu świń z krajów sąsiednich, w szczególności z Rosyi",

2) „zapobieżenie wyprowadzaniu niedozwolonemu świń z miejscowości zamkniętych",

3) „stworzenie możności wykrywania rychłego źródeł zarazy, gdyż to jest główną przyczyną, że akcya tępienia pomoru nie przyniosła oczekiwanego rezultatu",

4) „stworzenie podstawy do zredukowania ograniczeń obrotu z powodu pomoru do jak najmniejszych przestrzeni nawet w danych warunkach tylko do zagród zapowietrzonych i sąsiednich",

5) „stworzenie podstawy dla paszportów stałych na zwierzęta i aby paszporty odpowiadały celowi",

6) „zmuszenie posiadaczy świń pośrednio do zaniechania tajenia zarazy, ponieważ na podstawie znaku usznego i ewidencyi można będzie zawsze wykryć pochodzenie sztuki chorej a więc i właściciela, który ewentualnie zarazę taił",

7) „zapobieżenie wprowadzania nierogacizny z Węgier bez podpisanej kontroli weterynarskiej".

„Mając te korzyści na oku Rząd zaprowadza znaczenie i ewidencyę nierogacizny w pasie wzdłuż granicy rosyjskiej a nadto z uwagi na przemycanie świń do strefy I. także w powiatach politycznych Mielec, Ropczyce, Jasło i Krosno. Do tego celu dostarcza potrzebnych marek usznych i druków ewidencyjnych bezpłatnie. Koszta znaczenia i ewidencyi w pasie pogranicznym wzdłuż Rosyi ponosić będzie Rząd w granicach ustawy z 29/II 1880, Dz. u. p. Nr. 35."

„Trzeba przyznać, że znaczenie i ewidencya tylko wtedy osiągną zamierzony cel, jeżeli będą przeprowadzone i prowadzone z potrzebną ścisłością i dokładnością przez osoby do tego ustanowione i zaprzysiężone".

„Zakładanie marek jest bardzo łatwe. Nie potrzeba do tego, jak widać z przedstawionych komisyi egzemplarzy marek żadnych pomocniczych narzędzi. Operacya trwa zaledwie chwilkę, jest bezkrwawą i prawie bezbolesną i nie pociąga za sobą szkodliwych następstw dla zdrowia zwierzęcia a tem mniej parchów — jak to zarzucano — która to choroba powstaje wskutek właściwego pasożytu. Również podniesiony zarzut, że markowanie może spowodować ślepotę, nie wytrzymuje krytyki, gdyż marki zakłada się w środku ucha nie daleko od jego podstawy tak, że nawet przy silnem potrząsaniu marka o oko uderzać nie może".

„Zwierzęta w ogóle a w szczególności trzoda chlewna, nie reagują na tego rodzaju operacye ani miejscowo ani ogólnie i nie ma nawet mowy o tem, aby wskutek zaprawienia marki traciły apetyt i marniały. Na dowód, że zarzut ten jest bezpodstawny, niech służy praktykowany sposób zaprawiania drutu w ryj, co przecież świń nie odstręcza od przyjmowania pokarmów i nie powoduje żadnych zaburzeń, chociaż ryj jest pomocny przy przyjmowaniu pokarmów."

„Zresztą znaczenie zwierząt markami dla celów gospodarskich jest oddawna praktykowane zwłaszcza w oborach i chlewniach zarodowych".

„Podniesione zarzuty, o ile doszły do wiadomości władzy, zbadano każdym razem urzędownie. Okazały się one zawsze bezpodstawnemi."

„Zresztą Rząd jest skłonny zastosować każdy iuny sposób znaczenia, któryby się okazał lepszym i praktyczniejszym i tańszym. Dlatego dotąd z dostawcą marek nie zawarto kontraktu."

„Nadmienić trzeba, że pierwsze fabrykaty z powodu niedokładności maszyn, względnie użycia za kruchego materyału nie były bez zarzutu. Braki te jednak usunięto tak, że obecnie z nowych marek ulepszonych bardzo mały procent odpada".

„Również spowodowano, że znaki na markach są teraz wyraźniejsze i głębiej wybite tak, aby się nie zacierały."

„Znaczenia zwierząt w połączeniu z ewidencyą przeprowadzone ze wskazaną ścisłością i sumiennością dają bezsprzecznie znakomitą podstawę do skutecznego wykonywania policyi weterynaryjnych a w pierwszym rzędzie do tępienia pomoru. Bez tego środka wobec tutejszych stosunków trudno będzie uwolnić kraj od pomoru."

„Starostwa, w których zaprowadzono znaczenie, otrzymały polecenie zarządzenia markami według wskazówek weterynarza kierującego akcyą tępienia pomoru w strefie pierwszej. Weterynarz zaś kierujący otrzymuje informacye od weterynarza krajowego".

„Do prowadzenia ewidencyi otrzymują gminy druki bezpłatnie wprost z ekonomatu Namiestnictwa".

„Ewidencyę prowadzić mają na tych drukach naczelnicy gmin lub przełożeni obszarów pod kontrolą żandarmeryi i starostwa".

„Starostwo w porozumieniu z Wydziałem powiatowym może jednak poruszyć prowadzenie ewidencyi gminnym oglądaczom w tym celu zaprzysiężonym".

„Również nakazano, aby sztukom chorym lub prośnym nie zakładano marek aż dopiero po wyzdrowieniu względnie oprosieniu.

„Zakładanie marek odbywa się w ten sposób, że weterynarz powiatowy wzywa oglądaczy bydła i naczelników gmin z sąsiednich gmin do jednej najdogodniej położonej gminy, tam ich poucza o celach markowania, następnie zakłada sam kilka marek świniom, dalej pod jego kierownictwem czynią to oglądacze i wciągają zaraz do ewidencyi sztuki poznaczone. Pod takiem teorytycznem i praktycznem pouczeniu, skoro weterynarz sprawdził, że każdy oglądacz umie zakładać marki i wpisywać nierogaciznę do ewidencyi wracają oni do swych gmin i tam przeprowadzają znaczenie pod kontrolą żandarmeryi, która przez weterynarza na posterunkach również stosownie pouczoną została zwłaszcza co do prowadzenia ewidencyi".

„Do pouczenia, które się odbywa w kilkunastu punktach powiatu, potrzebuje weterynarz 12 — 15 dni".

Żałować należy, że c. k. rząd przystępując do znaczenia świn nie postarał się o budżetowe przyzwolenie znaczniejszych środków w celu powołania do życia osobnych ku temu organów.

Każdy bowiem, który zna stosunki naszego kraju, mógł wiedzieć, że źle płatni i niewprawni oglądacze gminni niedbale tę czynność wykonują.

Pouczenia, na które się c. k. rząd powołuje, nie musiały być dokładne, kiedy wykonanie zakładania marek w niektórych stajniach dworskich, jak n. p. w stajni p. Wiktora w Zarszynie i w niektórych stajniach włościańskich stały się przyczyną wrzodów nierogacizny.

O ile przekłucie ucha i dotykanie się go ręką czystą i desinfsekcyonowaną i we właściwem miejscu, tam, gdzie nie ma żadnej żyły jest równie nieszkodliwem, jak tatuowanie bydła, o tyle pojawiające się po znaczeniu wrzody, dowodzą, że zakładanie marek w niektórych wypadkach wykonano nieumiejętnie i z zaniechaniem potrzebnych środków ostrożności.

Podniesiono także w komisyi, że prowadzenie ewidencyi nakłada wielki ciężar na gminy, że obowiązek donoszenia w razie zagubienia marki i staranie się o nową naraża właścicieli świń na niedogodności. Niedogodności te lubo niezaprzeczone nie dadzą się jednak porównać ze stratami, jakie ludność ponosi wskutek pomoru, albo wskutek ograniczeń handlowego ruchu, z dwojga złego należy też zawsze wybierać złe mniejsze.

Wartość użytego środka wykaże jego skutek i sposób jego wykonania, a jeśli w tym kierunku odzywały się w komisyi głosy pełne sceptycyzmu, to wobec niekorzystnego doświadczenia ze strefami trudno odmówić tymże obawom uzasadnienia.

Komisya nie zapoznaje potrzeby i wartości znaczenia zwierząt niemniej pozostanie prawdą, że wobec faktu, iż tak treść niektórych rozporządzeń, jak i niekiedy także sposób ich wykonania w ostatnich dziesięciu latach było niejednokrotnie wypływem importo-

wanych z Wiednia doktrynerskich wyobrażeń a rozmijało się wielokrotnie z praktycznością i znajomością wiejskich stosunków, że też nie zawsze zdołano w czas przygotować środki do ich wykonania, są pewne obawy co do marek uzasadnione, a zastrzeżenia wskazane.

Rzecz naturalna, że podejmując te twarde środki, przyjmuje rząd obowiązek właściwego ich przeprowadzenia a wreszcie gwarancyą za to, że one doprowadzą do pożądanego celu; w razie bowiem, gdyby i te twarde środki na tłumienie pomoru pozostały bez wpływu, ludność miałaby słuszną podstawę do narzekań.

I w innych także państwach podejmowano środki, które spotykały się z oporem ludności i wywoływały wzburzenie; osiągnięcie rezultatu jednak, do którego miały prowadzić, pogodziło ludność z ciężkiemi poniesionemi ofiarami.

Dnia 26/9 1892 oświadczył minister rolnictwa Stanów Zjednoczonych, Rusk, że zaraza płucna, jak wiadomo, jedna z najniebezpieczniejszych i najzaraźliwszych chorób bydlęcych, która przez długi szereg lat w wielu Stanach ze szkodą nawet i dla ludzkiego zdrowia się szerzyła, została stanowczo stłumioną. Ostatni wypadek pojawił się dnia 29/3 1892 w New-Yersey, w bardzo wielu Stanach zaś nie było żadnego wypadku od lat pięciu. Nie stało się to jednak bez bardzo wytężającego współdziałania rządu i samych rolników.

Środki przedsiębrane były rozmaite, w wielu zaś Stanach chybiały zupełnie. To było powodem, że zaraza zamiast się zmniejszać, rozszerzała się i to gwałtownie i że Anglia, która w swoim czasie straciła przez zarazę kilkaset milionów w cennem bydle, wydała absolutny zakaz przywożenia bydła amerykańskiego. Wolno było przywozić bydło do niektórych portów angielskich, musiało ono jednak co do sztuki być zabite do dni 10. Amerykański minister rolnictwa oszacował straty, jakie z tego powodu dla rolników amerykańskich wypływały, na 10 dolarów od sztuki, co przy wywozie 100.000 sztuk wynosiło rocznie milion dolarów. Stratę, wyrządzoną przez zarazę w samej Ameryce obliczał minister na 2 miliony dolarów rocznie, a więc z powodu zarazy ponosiły Stany zjednoczone do trzech milionów straty rocznej. To też obrachowawszy jak najwyżej koszta, jakieby pociągnęło za sobą stanowcze wystąpienie do walki z zarazą, przekonał kongres, że walka ta taniej będzie kraj kosztować, niż bierne poddanie się losowi.

Sprawa pomimo tego sprawiała wiele trudności.

Farmerzy, zamiast całemi siłami wspierać te zarządzenia, które były wydane dla ich dobra, przełamywali kwarantanę, jak tylko im się uprzykrzyła, a może się ona sprzykrzyć bardzo prędko, i niszczyli rozpoczęte dzieło, szerząc zarazę w prawo i w lewo. W stanie Nowy York opór był tak wielki, że pomimo bardzo stanowczego zakazu, farmerzy wypędzali bydło na wspólne pastwiska. Opór ten ustał dopiero wtedy, gdy departament rolnictwa nakazał łapać i zabijać wypędzone krowy.

Pierwsza taka razzia położyła trupem około 100 krów. Po kilku próbach tego rodzaju nastąpił posłuch. Skoro skończono z ludźmi i zwierzętami, okazały się nowe trudności a mianowicie stwierdzono, że martwe przedmioty, obory są pośrednikami w przenoszeniu zarazy. Urzędnicy pracujący w departamencie weterynarsko-sanitarnym przekonali się, że wiele obór było stanowczo niezdrowych i że tylko ich zburzenie może koniec złemu położyć. Ustawy nie ofiarowały żadnego odszkodowania za to, nic więc dziwnego, że znowu napotkano na opór ze strony właścicieli. Dopiero kiedy poszczególne Stany wzięły na siebie koszta tych demolowań, mogli urzędnicy departamentu przystąpić do uporządkowania sprawy i w tym także kierunku.

Ponieważ udało się zarazę wytępić i eksport przywrócić, najwięksi przeciwnicy twardych środków w Stanach Zjednoczonych stali się ich zwolennikami. Inaczej byłoby się stało jednak, gdyby te środki tak, jak u nas rozporządzenia strefowe, nie były doprowadziły do celu.

Komisya pozostawia też w sprawie marek najzupełniejszą odpowiedzialność rządowi.

Skutki znaczenia w przeważnej mierze będą zależeć:

1) od przyjęcia przez rząd obowiązku ponoszenia kosztów prowadzenia ewidencyi,

2) od ustanowienia osobnych przez rząd płatnych organów w celu zakładania marek i kontroli.

Zważywszy, że według ustawy płucnej koszta jej tępienia ponosi państwo, a że rząd zwłaszcza w krajach granicznych ma obowiązek ponoszenia odnośnych ciężarów, zważywszy wreszcie, że połączone z tem czynności przechodzą materyalne siły gmin, należałoby w celu wydawania paszportów, utrzymywania ewidencyi, oglądania i zakładania marek ustanowić osobne przez rząd płatne organa.

Ponieważ w jednem ze starostw zapowiedziano, że rząd koszta zakupna i zakładania marek jedynie tylko prowizorycznie pokrywa, że zaś w przyszłości właściciele świń będą zmuszeni do pokrycia odnośnych wydatków, a dalej ze względu na okoliczność, że oświadczenie JWPana referenta dla spraw weterynaryjnych odnosi się jedynie tylko do świń na granicy od Królestwa Polskiego i krajów zabranych, zapytano JW-go referenta, czyli w przyszłości, w razie wydania rozporządzenia o znaczeniu markami rząd odnośne koszta pokryje?

JW-ny Pan referent nie był w stanie dać w tym kierunku żadnych zapewnień co do przyszłości.

Wobec tego podniesiono z naciskiem, że nakładanie na ludność ciężaru, połączone ze środkiem, który jest dla niej uciążliwym, wywołałoby u niej rozgoryczenie. Włościanin nasz nie lubi, jak się ktoś obcy jego bydła dotyka; przekłuwanie uszów świniom wywołuje też u ich właścicieli niezadowolenie; nie zdaje sobie bowiem ludność sprawy z celu i z korzyści tego środka. Jeśli za jego zastosowanie każą jej jeszcze płacić, rozdrażnienie się powiększy, z czem się liczyć trzeba. Nie jest zadaniem administracyi ulegać przesądom ludu, który w niektórych okolicach poczytuje za szykanę to, co jest środkiem użytym w jego interesie, jest jednak obowiązkiem administracyi liczyć się z szczególnemi właściwościami naszego ludu i jego stanem ekonomicznym tam, gdzie bez szkody dla ogółu kroków wywołujących drażliwości jak n. p. nakładania nowego ciężaru, da się uniknąć.

Tak w sprawie kosztów marek i prowadzenia ewidencyi jak i w sprawie wykonania odnośnych prób i w sprawie zaprowadzenia stałych paszportów i ustanowienia niższych organów wykonawczych przedkłada komisya rezolucyę 10, 11 i 12.

XIV. Projekt ustawy o tępieniu pomoru.

Przedłożony przez Rząd projekt nowej ustawy o tępieniu pomoru świń wymaga ze strony naszego kraju nader bacznej uwagi. Z jednej bowiem strony pomór świń jest w naszym kraju bardzo rozpowszechniony, z drugiej strony zaś braki dotychczasowych ustaw w tym kierunku obowiązujących, a w szczególności brak szczegółowych przepisów, któreby krępowały dowolnośc władz administracyjnych w stosowaniu ustawy, najdotkliwiej odbijały się zawsze na Galicyi,

Należy nam przeto przyjrzeć się bacznie i dokładnie przedłożonej noweli, aby odróżnić i określić ścisle, które postanowienia projektu są do przyjęcia, a które byłyby może zmianą na gorsze, oraz uzupełnić ten projekt niektórymi szczegółami ze stanowiska naszych stosunków i interesów Galic. rolnictwa niezbędnymi.

Nowy projekt ustawy o tępieniu pomoru zrywa z zasadą przymusowego wybijania świń wprowadzoną rozporzeniem cesarskiem z 2. maja 1899 dz. u. p. Nr. 81 względnie z 15. września 1900 dz. u. p. Nr. 8154.

§. 3. projektu przewiduje wprawdzie możność stosowania metody wybijania jako środka tępienia zarazy, pozostawiając swobodę w wyborze tego środka uznaniu władzy administracyjnej krajowej, stać się to jednak może tylko w takich warunkach, w których ze względu na istniejące stosunki można przyjąć, że przez wybicie świń chorych, podejrzanych o chorobę i podejrzanych o zarażenie się uda się szybko i skutecznie stłumić zarazę.

Wypadków tych projekt bliżej nie określa, o ile jednak z motywów projektu ocenić można, będą one rzadkie, gdyż jak to w rzeczonych motywach (str. 8) wyraźnie zaznaczono wybijanie tego rodzaju uważa rząd za racyonalne tylko wtedy, jeśli w danych warunkach można przypuścić, że przez wybicie osiągnie się szybkie stłumienie zaraz bez ponoszenia niestosunkowo wielkich kosztów, a szczególniej wtedy, gdy zaraza zostanie zawleczona do obszaru dotychczas od niej wolnego.

Te krótkie wzmianki wskazują dobitnie, że rząd o zastosowaniu wybijania świń na szerszą skalę celem tępienia pomoru wcale nie myśli i wycofuje się powoli na stanowisko zajmowane rozporządzeniem ministeryalnem z 11. czerwca 1895 dz. u. p. Nr. 79.

W każdym razie można być z góry przeświadczonym, że w razie uchwalenia tego projektu zastosowanie wybijania na szerszą skalę jako środka tępiącego zarazę pomoru w Galicyi, dla której worek rządowy nie lubi się otwierać, nie jest zamiarem rządu. A obawiać się tego można tembardziej, że od 27 września 1900 do 31 grudnia 1902 rząd wydał na tępienie zarazy 3,341.375 K. a z tego 3,015.025 K. w Galicyi.

W miejsce dotychczasowej metody wchodzą zatem jako wyłączny środek tępienia pomoru ograniczenia obrotu zwierzętami z miejscowości zapowietrzonych, czyli zamykanie gmin dla wprowadzania i wyprowadzania zwierząt na tak długo, dopóki zwierzęta chore nie padną wskutek choroby lub nie wyzdrowieją.

Metoda ta zapewniająca dobre wyniki, przy tępieniu chorób stadnych o ostrym i łagodnym przebiegu, jak n. p. zaraza pyska i racic, w tym wypadku nie jest wystarczającą do osiągnięcia celu, dlatego, że przy najlepszych warunkach można się spodziewać po niej tylko zlokalizowania zarazy; nie chroni ona jednak wcale właściciela przed stratami, wynikającemi z ubytku zwierząt i zaprowadzonego ograniczenia wolnego obrotu.

Powrót do tego systemu, stosowanego u nas już poprzednio i będącego obecnie w użyciu na Węgrzech i w Niemczech, oznacza na każdy sposób kapitulacyę przed zarazą i nie rokuje wcale możności szybkiego jej wytępienia.

Mieści on w sobie nadto podwójne niebezpieczeństwo, bo naraża właścicieli na straty wskutek ubytku zwierząt, a z drugiej strony wyrządza znaczne szkody, wskutek ograniczeń wolnego obrotu zwierzętami, które jak, doświadczenie poucza, przeciągać się mogą nieraz kilka miesięcy i dłużej.

W naszych warunkach częstego zatajania zarazy ograniczenie się li tylko do tej metody tępienia przy pomorze nie przyniesie korzyści, a przyczyni się tylko do szykanowania ludności i narazi ją na straty ekonomiczne, jak to mieliśmy sposobność przekonać się praktycznie przy tłumieniu pomoru w r. 1898 i jak to widzimy na Węgrzech i w Niemczech.

Rząd wprawdzie przytacza na usprawiedliwienie tego kroku okoliczność, iż zaraza uległa osłabieniu i zwierzęta często się przechorowują, przebieg jednak pomoru w krajach, w których nie stosowano należycie i konsekwentnie metody wybijania dobitnie wskazuje, że zaraza ta nie straciła dotychczas wcale pierwotnego natężenia. Wypadki zaś wyzdrowienia zdarzały się także i dawniej, a jeśli dziś są może częstsze to zachodzi pytanie, czy przyczyną tego nie jest okoliczność, iż zarażenie się następowało w ostatnich czasach przeważnie tylko przez świnie, które uległszy chorobie lżejszego stopnia przebywały ją niewidocznie i przenosiły zarazek już osłabiony na zwierzęta, z któremi weszły w styczność. Dla Galicyi, jako kraju eksportującego wprowadzenie nowego systemu tępienia pomoru oznacza wprost ruinę materyalną, ponieważ nie ulega wątpliwości, że skoro przy dziejszych warunkach wolno wywozić do krajów zachodnich tylko świnie na natychmiastową rzeź i tylko z gmin wolnych od zarazy, to w razie znaczniejszego szerzenia się pomoru, który pójdzie w ślad za wprowadzeniem w życie nowego projektu, eksport krajowy stanowczo upaść musi, albowiem nastąpią te same ograniczenia, jakie były w roku 1898; sąsiednie kraje bowiem, jeżeli tylko w jednej gminie w jednym powiecie panował Pomór, zakazywały importu z całego powiatu.

W celu uniknięcia jednak błądów, jakie w latach poprzędnich przy zastowaniu tej metody popełniono i zapewnienia dodatniego skutku należy dążyć do wprowadzenia takich środków, któreby zapobiegały masowemu wybijaniu świń i dały gwarancyę szybkiego stłumienia zarazy. W tym celu jest wskazanem równoczesne zaprowadzenie dostatecznych środków ochronnych przed zawlekaniem zarazy z krajów, w których ustawa ta nie obowiązuje t. j. z Węgier, a wreszcie umożliwienia kontroli nad ich obrotem i ułatwienia szybkiego wykrycia źródła zarazy.

Gdyby to dążenie nie dało się osiągnąć, korzystniej będzie dla kraju zaprzestać wogóle jakiejkolwiek akcyi tępienia, aniżeli zgodzić się na system proponowany przez rząd w nowym projekcie.

Przechodząc do dalszej części projektu, należy się zastanowić przedewszystkiem nad końcowym ustępem §. 2., który przy dzisiejszem brzmieniu upoważnia Ministerstwo do wprowadzenia różnych, nie przewidzianych ustawą z dnia 22. lutego 1890 Dz. u. p. Nr. 35 środków policyjno-weterynaryjnych. Rozchodzi się tu o zastąpienie dotychczasowego §. 3. ustawy ogólnej o chorobach stadnych, króry wielokrotnie był nadużywany na niekorzyść naszego kraju.

Mianowicie zachodzi obawa, aby na podstawie §. 2. nie wydawano znów zarządzeń ograniczających eksport krajowy. Dlatego paragraf ten wymaga jeszcze dokładniejszej specyfikacyi a względnie stylizacyi i wyraźnego zastrzeżenia, że przy wydawaniu odnośnych zarządzeń władze administracyjne mają w jak najszerszej mierze uwzględniać także interesy ekonomiczne państwa, kraju lub nawet pewnej okolicy.

W §. 3. należałoby zażądać należytego sprecyzowania czasu w granicach, którego świnie, które były w styczności ze świniami choremi, mają być uważane za podejrzane. Termin ten był w rozp. ces. z 2. maja 1899 Dz. u. p. Nr. 81. ustanowiony na 40 dni. Obecnie rząd nie oznaczył tego terminu prawdopodobnie ze względu na projekt konwencyi z Węgrami, w którym w dodatkowych postanowieniach o obrocie świniami w punkcie 1 d) oznaczono jako warunek, że świnie hodowlane i użytkowe węgierskie mogą być wprowadzone do krajów reprezentowanych w Radzie państwa tylko po odbyciu bez zarzutu 35-dniowej obserwacyi. Zdaje się zatem, że i tutaj rząd zamierza oznaczyć czas ten na dni 35. Termin taki jest stanowczo za krótki, ponieważ doświadczenia dotychczasowe wykazały, że okres inkubacyi (wylęgania) pomoru trwać może nawet dłużej jak dni 40, dlatego celem uzyskania zupełnej gwarancyi, że przez świnie, które się stykały ze świniami choremi, zaraza nie będzie roznoszoną, powinno się wymagać ustanowienia nieco dłuższego terminu.

W związku z tem stoi także sprawa ustanowienia terminu w §. 8. lit. c. i w §. 9. projektu.

Przeciwko postanowieniu §. 4. który dopuszcza do spożycia oprócz świń wybitych przy tępieniu pomoru, a przy oględzinach weterynarskich uznanych za zdrowe, także świnie zabite dotknięte pomorem uznane przez weterynarza za przydatne na spożycie nie można mieć nic do zarzucenia. Ponieważ jednak przez rozsprzedawanie mięsa ze świń chorych może nastąpić rozwleczenie zarazy, przeto należałoby uczynić zastrzeżenie, iż do rozsprzedaży może być dopuszczone to mięso tylko po takiem przygotowaniu, któreby zawlekaniu zarazy tą drogą stanowczo zapobiegło. Według motywów do tego §. Rząd zamierza przypuścić to mięso do sprzedaży w stanie przegotowanym parą lub wodą i w stanie peklowanym. O ile przypuszczać należy, będzie się odbywać takie przygotowanie mięsa pod dozorem weterynarskim. Otóż pominąwszy okoliczność, że peklowanie trwać musi czas dłuższy (parę dni), coby niepotrzebnie powiększało koszta, należy zauważyć, że ten sposób przyrządzenia mięsa nie daje gwarancyi, że zaraza za jego pośrednictwem nie będzie się rozszerzała. Sól bowiem jest za słabym środkiem desinfekcyjnym aby potrafiła zabić zarazki tak w ropie jak i w samym mięsie. Wobec tego byłoby wskazane pozostać przy gotowaniu takiego mięsa czy to w parze czy też w wodzie jako dającym zupełną rękojmię niszczenia zarazka. Co do zastrzeżeń pod względem odsprzedaży takiego mięsa, o których w motywach do §. 4. jest wzmianka, niema żadnej słusznej racyi, któraby przema-

wiała zatem, aby ograniczać ilość mięsa, jaką poszczególna strona może kupić do trzech kilogramów; byłoby to tylko niepotrzebnem utrudnieniem i przedłużaniem czynności komisyi pomorowej i dlatego zastrzeżenie to powinnoby być uchylone.

Postanowienia §§. 6 i 7. o wymiarze odszkodowania za wybite z urzędu świnie recypuje projekt z rozp. ces. z 15. września 1900 Dz. u. p. Nr. 154.

Rząd przejął je w dosłownem brzmieniu z tego rozporządzenia, jakkolwiek w praktycznem zastosowaniu okazało się że wynagrodzenie za wybite świnie hodowlane było krzywdzącem dla hodowców, zwłaszcza w tych wypadkach gdzie rozchodziło się o wybijanie macior z prosiętami lub knurów, zatem o zniszczenie dorobku hodowlanego będącego owocem często długoletnich usiłowań. Również nie pomyślał Rząd o częściowem choćby odszkodowaniu właścicielowi za świnie padłe i zabijane w rzeźniach co w znacznym stopniu mogłoby się przyczynić do szybkiego wykrycia zarazy i stłumienia jej w samym zarodku. W dzisiejszych warunkach właściciel, który nie dostaje za swą padłą świnię żadnego odszkodowania nie spieszy się z doniesieniem, ponieważ nie widzi w tem żadnej korzyści, a natomiast przewiduje następstwa urzędowego wkroczenia władzy dla niego i jego bliższych i dalszych sąsiadów często nieprzyjemnego. Tak samo w rzeźniach zaraza pomoru tylko w bardzo rzadkich wypadkach bywa sprawdzana, głównie z obawy przed zniszczeniem mięsa bez żadnego odszkodowania.

Z powyższych względów wskazane byłoby odpowiednie uzupełnienie §. 6. punkt c) w ten sposób, aby dodatek do odszkodowania za świnie hodowlane obliczonego według zasady wyrażonej w punkcie b) tego paragrafu, wynosił co najmniej 30%—35%, oraz o odpowiednie uzyskanie uzupełnienia §. 7. tak, aby także za świnie padłe wskutek pomoru, jeżeli właściciel uczyni o tem bezwłoczne doniesienie, właściciele otrzymywali odszkodowanie w tym wymiarze jak za świnie, ktore po zabiciu z urzędu okażą się dotknięte pomorem.

Paragrafy 8, 9, 10, 11 i 12, określające wypadki w których za wybite świnie wypłacać się będzie odszkodowanie w ograniczonym wymiarze, t. j. w wysokości kwoty uzyskanej przez sprzedaż świń po potrąceniu wydatków rządowych, względnie w których właściciel traci prawo do wszelkiego odszkodowania, dalej tyczące się postępowania z pieniądzmi uzyskanymi za zabite świnie, kompetencyi władz do przyznania lub odmówienia odszkodowauia i zawierające postanowienia co do ponoszenia kosztów desinfekcyi wzięte są z małymi zmianami rozp ces. z 2. maja l. 899. Dz. u. p. Nr. 81. Niektóre z tych zmian, a w szczególności postanowienia, na podstawie których właścicielowi zabitych świń jeśli mu przysługuje prawo odszkodowania tylko w ograniczonym wymiarze, komisya pomorowa może zezwolić na dowolne zużytkowanie świń przydatnych na spożycie, lub technicznie przerobić się dających, skoro zapewnione jest odpowiadające przepisom ich zużytkowanie i pokrycie kosztów urzędowego wdania się władzy, dalej postanowienia dopuszczające możność technicznego zużytkowania padliny, względnie części na spożycie nie przydatnych i upoważniające komisye pomorowe po wypłacenia zaliczek na poczet odszkodowania z pieniędzy uzyskanych za zabite świnie, (koncowy ustęp §. 8. ustęp II. §. 10 i ust. II. §. 11.) należy powitać jako nabytek dodatni, chociaż bez większego ekonomicznego znaczenia.

Natomiast domagać się należy stanowczo zmiany ustępu końcowego §. 11. o tyle aby w ustępie tym wyraźnie było określone w jakim najdalszym terminie odszkodowanie ma być wypłacone. (Rozp. ces. z 2. maja 1899 oznaczyło ten termin na 17 dni po ukończeniu desinfekcyi).

Wprawdzie zdarzać się będą wypadki, że mimo przestrzegania przepisów handlarze będą narażeni na straty powstające stąd, że za świnie chore nie zostaną wcale odszkodowani, niemniej, że świnie ich zostaną natychmiast zabite, gdy w innych warunkach mogły być n. p. z targu centralnego we Wiedniu sprzedane w stanie żywym, celem wywiezienia do innnych miejscowości i wybicia w rzeźniach publicznych, jednak wypadki te jak to okazuje doświadczenie zebrane w ciągu bieżącego roku t. j. od czasu wprowadzenia w życie reskryptu ministeryalnego z 4/XII. 1901 l. 22.190 są nader rzadkie, a same straty wskutek tego poniesione nie zbyt dotkliwie. Z tych powodów nie należałoby się wcale oświadczyć za zmianą §. 13. projektu o ile dotyczy świń na jarmarkach na nierogaciznę rzeźną. Natomiast z powodów przytoczonych powyżej przy §. 7. należałoby żądać skreślenia przy §. 13. słów: „Schlachtbäusern und Schlachtstätten“ niemniej należałoby celem uniknięcia ewentualnych szykan żądać zmiany klauzuli zawartej w końcowem zdaniu §. 13

w duchu postanowień §. 8. w ten sposób, aby w miejsce słów „wenn deren unschädliche Verwerthung gesichert ist dem Besitzer zu belassen“ wstawić „wenn sie bei der thierärztlichen Untersuchung gesund befunden wurden, dem Besitzer ohne weiters zu belassen, falls sie als pestkranke, jedoch zum Consume geeignet befunden wurden, sowie falls sie blos zur technischen Verarbeitung geeignet erscheinen erst dann dem Besitzer zu überlassen, wenn deren unschädliche Verwerthung gesichert ist“.

Co do §. 14. upoważniającego rząd do ewentualnego narządzenia szczepień przeciwko pomorowi w drodze rozporządzenia należałoby się zastrzedz przed ewentualnem wprowadzeniem tegoż szczepienia przymusowo, dopóki nie jest znany pewny i skuteczny sposób tępienia zarazy za pomocą tego środka.

W końcu należałoby także żądać ustawowego określenia terminu w jakim po padnięciu, zabiciu, względnie wyzdrowieniu świń i wykonaniu desinfekcyi obejść zarazę można uznać za wygasłą.

Paragrafy 15, 16, i 17. jak niemniej i §. 1. omawianego projektu wzięte są z rozporządzenia cesarskiego z r. 1899 i nie wymagają zmian ani zastrzeżeń.

W §. 12 należy domagać się zmiany w tym kierunku, aby rząd pokrywał wszelkie koszta desinfekcyi, a więc i koszta robocizny, zaprzęgów i wartości chlewów w razie okazania się konieczności ich zniszczenia, a to celem skrócenia manipulacyi komisyjnej i ulżenia ciężarów ludności.

Z tego pobieżnego projektu przez rząd ustawy o pomorze świń można już wyrobić sobie o projekcie tym pewne przekonanie. Zmiana niektórych dotychczas obowiązujących przepisów jest rzeczą niezbędną, szczególniej w tym kierunku, żeby przez dokładniejsze określenie, jakie, zarządzenia w pojedynczych wypadkach wydać, zapobiedz wszelkiej wątpliwości w interpretacyi ustawy, oraz żeby przez ściślejsze unormowanie przepisów odnoszących się do wynagrodzenia właścicieli za padłe i zabite świnie i za desinfekcyę zapobiedz raz na zawsze wszelkim podnoszącym się dziś tak licznie w tym kierunku zażaleniom i narzekaniom.

W sprawie zaopatrzenia Komisyi pomorowych w wagi i w desinfekcyi stajen dał JWPan Referent spraw weterynaryjnych przy c. k. Namiestnictwie następujące wyjaśnienie:

I. „Względem zaopatrzenia komisyj pomorowych we wagi, celem ważenia nierogacizny w myśl rozporządzeń cesarskich o tępieniu pomoru zauważa się, że z jednej strony spowodowałoby to znaczne koszta na zakupno takich wag i ich przechowanie i utrzymanie, z drugiej strony nie zachodzi potrzeba zakupywania takich wag, ponieważ można je łatwo wypożyczyć w razie potrzeby, co też komisye pomorowe czynią bez trudności.“

II. „Wykonywanie czynności weterynarsko-policyjnych, w szczególności desinfekcyi stajen etc., którą ma kierować zawsze delegowany organ weterynaryjny, kontroluje władza krajowa przez swe organa. W tym celu weterynarze delegowani są obowiązani o każdej czynności weterynarno-policyjnej donosić bezpłatną kartą korespondencyjną z miejsca zarazy, względnie najbliższego urzędu pocztowego wprost do Departamentu weterynaryjnego c. k. Namiestnictwa tak, aby ewentualnie organ weterynaryjny Namiestnictwa na podstawie tego doniesienia mógł natychmiast po ukończeniu czynności weterynarno-policyjnej przekonać się o jej przeprowadzeniu. Już przeświadczenie, że taka kontrola może mieć każdej chwili miejsce, zmusza organa weteryjne do ścisłego przeprowadzenia poruczonych im czynności.“

Podniesiono z naciskiem w komisyi, że jest niewątpliwie obowiązkiem państwa wynagradzać rolnikom straty wskutek pomoru, tembardziej, że koncesye przez Rząd austryacki Węgrom poczynione niejednokrotnie do zawleczenia zarazy do Galicyi się przyczyniły, a że usunąć się od tego obowiązku państwo nie może, ileże szkoda przechodzi granice ekonomicznej zamożności włościan i może stać się powodem ich ruiny. W razie wynagrodzenia pełnej wartości odpada również powód do zatajania zarazy.

Z powyższych powodów przedkłada komisya Wysokiemu Sejmowi w sprawie projeku ustawy o pomorze i wykonaniu dotychczasowej ustawy o pomorze rezolucye 13, 14, 15, 16 i 17.

XV. Sprzedaż mięsa wągrowatego.

Sejm uchwalił na wniosek posła Kramarczyka.

Sejm wzywa c. k. Rząd, by zniósł obowiązujące przepisy dotyczące postępowanie z mięsem wągrowatem objęte rozporządzeniem c. k. Namiestnictwa z dnia 28. marca 1888 L. 57.594 i aby w miejsce tychże wydał przepisy dozwalające w każdej miejscowości, gdzie są rzeźnie publiczne, zakładać jatki specyalnie dla mięsa wągrami dotkniętego,

Wskutek rzeczonej poruszył Wydział krajowy zmianę rozporządzenia z dnia 28. czerwca 1888 o postępowaniu z mięsem wągrowatem.

Komisya dla spraw rolniczych doradzała Wydziału krajowemu, aby zalecił c. k. Namiestnictwu zmianę projektowanego rozporządzenia w tym kierunku:

1) aby mięso od sztuk, które miało tylko kilka wągrów po należytem wyłuszeniu dopuścić do handlu;

2) aby mięso ze sztuk mających więcej wągrów mogło być dopuszone do sprzedaży na osobnych straganach z napisem: „mięso ze sztuk wągrowatych może być tylko po dokładnem zgotowaniu“;

3) aby sztuki, które mają wielką ilość wągrów, tylko na cele przemysłowe mogły być użyte.

Wydział krajowy nie podzielał jednak powyższej opinii, oświadczył się przeciw dopuszczeniu mięsa wągrowatego surowego do handlu, lecz zgodnie z projektem c. k. Namiestnictwa zalecił dopuszczenie do handlu jedynie tylko mięsa wągrowatego ugotowanego. Natomiast nie uznając za należycie usprawiedliwionego ani względami policyi weterynaryjnej, ani sanitarnej zakazu wywozu mięsa wągrowatego lub tłuszczu przetopionego ze świń wągrowatych do innej miejscowości w celu sprzedaży, uczynił Wydział krajowy wniosek, iżby wolno było ugotowane mięso wągrowate lub tłuszcz przetopiony wywozić także do innych miejscowości celem sprzedaży.

W sprawie świń wągrami dotkniętych wydała c. k. najwyższa Rada zdrowia w październiku 1893 orzeczenie, (ob. das Oest. Sanitätsweseu Nr. 40 z 5. października 1893), które zalecało wolny handel mięsem pochodzącem z wągrowatych wołów lub świń po poprzedniem ugototowaniu, a tłustość ze świń wągrowatych po przetopieniu (Ausschmorren) i oddzielenie osadu (Niederschlag).

Sprawa zmiany przepisów była wskutek odezwy Wydziału krajowego według odezwy c. k. Namiestnictwa z dnia 10. listopada 1898 L. 9102 powtórnie rozpatrywaną na posiedzeniu c. k. krajowej Rady zdrowia z dnia 11. stycznia 1898, na którem zgodzono się na wniosek Wydziału krajowego, aby wolno było ugotowane mięso wągrowate lub na tłuszcz przetopiony wywozić także do innych miejscowości w celu sprzedaży. Gdy jednak Sejm krajowy wskutek wniosku posła Kramarczyka powziął w tej sprawie dalej idącą uchwałę, sprawa ta była rozpatrywaną po raz trzeci na Radzie zdrowia, a na posiedzeniu tem wydano opinię, iż ze względów zdrowotnych sprzedaż mięsa surowego ze świń wągrowatych lub wydanie takiego mięsa ze rzeźni nie może być dozwolone. Wobec tej opinii c. k. Namiestnictwo utrzymało w całości pierwotny projekt zmiany przypisów o użytkowaniu mięsa ze świń wągrowatych z opuszczeniem dalszego ustępu §. 3. stosownie do propozycyi Wydziału krajowego.

Wydział krajowy zgodził sią na zaprojektowane przez c. k. Namiestnictwo rozporządzenie i przystał, aby w tej osnowie przedłożone zostało c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych dla wydania rozporządzenia normującego użytkowanie, oraz sprzedaż mięsa wieprzowego pochodzącego ze świń dotkniętych wągrzycą wraz z odnośnem pouczeniem.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych rozporządzeniem z dnia 19. czewcza 1903 Nr. 2.354 postanowiło mięso wołów i świń, które w wysokim stopniu było dotknięte wągrami w sposób nieszkodliwy usunąć. Jeżeli jednak po dokładnem zbadaniu wągry okażą się w niewielkiej jedynie tylko mierze, jest dozwolonem we wszystkich

miejscowościach, w których oglądaniem bydła zajmują się uprawnieni do tego weterynarze, tego rodzaju mięso świńskie po pokrajaniu na drobne kawałki aż do $2^1/_2$ kg. i poprzedniem ugotowaniu, parowaniu (sterylizator) albo peklowaniu przez 21 dni za deklaracyą sprzedawać; jest również dozwolonem sprzedawać mięso wołowe w celu spożycia przez ludzi bądźto pod temi samemi warunkami, co świńskie, bądźto pod warunkiem, że przez 21 dni w lodowniach albo chłodnikach przechowanem będzie (in Kühl bezw. Gefrierraümen).

Tłuszcz wołów i świń dotkniętych w wysokim stopniu wągrami wolno spożytkować za pomocą przetopienia, tłustość w niewielkim stopniu wągrowatych świń spożytkować po ugotowaniu, parowaniu albo peklowaniu, mięso w niewielkiej mierze wągrowatych wołów wolno spożytkować po ugotowaniu, parowaniu, peklowaniu albo zamrożeniu.

Jeżeli znajdzie się jednak tylko jeden wągier wołowy albo świński, także po rozłożeniu całego ciała zwierzęcego w kawałki aż do $2^1/_2$ kg., wolno jest mięso za deklaracyą dopuścić do spożycia.

Rzeczone rpzporządzenie jednak wejdzie dopiero wtedy w życie, gdy rządy krajowe złożą c. k. Ministerstwu raporta w przedmiocie możności jego zastosowania do szczególnych warunków krajów koronnych austryackich.

C. k. Namiestnictwo wydało zaś w tej sprawie okólnik z 31. maja 1903 do c. k. Starostw i Prezydentów miast Lwowa i Krakowa.

Na podstawie reskryptu c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 4 maja br. l. 5968 c. k. Namiestnictwo będzie dozwalać w miejscowościach, gdzie znajdują się rzeźnie z prawem publiczności (§. 35 ustawy przemysłowej) i w których oględziny wykonują dyplomowani lekarze weterenaryjni, na zużytkowanie i sprzedaż mięsa wieprzowego pochodzącego ze świń dotkniętych wągrzycą pod następującymi warunkami:

1. Zwierzchość gminna postarać się ma we własnym zarządzie o należytą sterylizacyę takiego mięsa i przeznaczyć do tego w obrębie rzeźni miejskiej odpowiedni loka, w którym znajdować się winien wyłącznie do tego celu służący aparat sterylizacyjny, tudzież odpowiednie miejsce dla chwilowego przechowania mięsa przeznaczonego do sterylizacyi.

2. Do sterylizacyi dopuszczane być mogą z reguły tylko świnie, u których przy oględzinach przeprowadzonych przez lekarza weterynaryjnego sprawdzoną będzie wągrzyca w nieznacznym stopniu.

3. Wągrowate mięso przed włożeniem do sterylizatora podzielić należy na kawałki nie ważące nad 3 klgr., a sterylizacya odbywać się ma pod dozorem i osobistą odpowiedzialnością lekarza weterynaryjnego sprawującego funkcye oglądacza zwierząt i mięsa w rzeźni.

Jeżeli przy oględzinach, które mają być dokonane ponownie przy kawałkowaniu mięsa, dozorujący lekarz weterynaryjny spostrzeże w niem znaczniejszą ilość wągrów należy je zniszczyć w przepisany sposób.

4. Do sprzedaży na spożycie dopuszczone być może tylko takie mięso, które wystawione było najmniej przez dwie godziny pod ciśnieniem $^1/_2$ atmosfery na działanie + 60° C., a po przecięciu okaże się, że jest zupełnie i w środku ugotowane.

5. Sprzedaż takiego mięsa odbywać się ma (po znacznie zniżonych cenach) w godzinach i lokalu osobno na ten cel przez gminę wyznaczonych.

W takim lokalu nie może być sprzedawane inne mięso oraz tegoż przetwory.

Nadto na zewnątrz i wewnątrz lokalu podając cenę za klgr. należy w sposób wpadający w oczy uwidocznić stosownie, że się sprzedaje mięso sterylizowane świń w małym stopniu dotkniętych wągrzycą i że dalsze wprowadzanie tego mięsa do obrotu handlowego jest wzbronione.

Jednej i tej samej osobie (stronie) w jednym dniu nie będzie można wydać więcej, niż 3 klgr. mięsa.

6. Bezwarunkowo wzbronioną jest sprzedaż ugotowanego w powyższy sposób mięsa wągrowatego do restaurcyj garkuchni, gospód i w ogóle lokali, gdzie w sposób zarobkowy podawane bywają potrawy lub zużytkowują je rzeźnicy i masarze.

7. Miejski lekarz weterynaryjny obowiązany jest bezinteresownie (a więc bez pobierania jakiej taksy od stron) nadzorować zarząd zakładu sterylizacyjnego, przywóz, sterylizacyę i sprzedaż wągrowatego mięsa.

Ponieważ dotychczas żadna gmina w celu założenia jatek, dla mięsa wągrowatego, które istnieją we Wiedniu, w Pradze i w Chebie sama się nie zgłosiła, proponuje komisya Rezolucyą 18 w celu wdrożenie rokowań z gminami.

XVI. Wagi na żywe bydło na targach.

W sprawie wniosku posła Szajera dotyczącego zaopatrzenia targów we wagi na żywe bydło dał JW. Referent dla spraw weterynaryjnych przy c. k. Namiestnictwie następujące wyjaśnienia:

»Co do ustawienia wag dla ważenia zwierząt przyprowadzoych na targi, to żąda się tego przy wydawaniu regulaminów dla targów na zwierzęta, uważając wagi jako integralną część urządzenia targowicy zwierzęcej. Od tego obowiązku uwalnia się wyjątkowo tylko targi, które w regule mają bardzo nieznaczne spędy«.

Komisya przyszła też do przekonania, że przeprowadzenie zaopatrzenia targi we wagi jest możliwem w drodze administracyjnej.

Podstawę do tego daje rozporządzenie c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 1. stycznia 1895 L. 33.987, które nakazuje władzom krajowym, odebrać koncesye targowe tym gminom, które się do wskazówek władz w sprawie porządku targowego nie zastosowały.

Rozporządzenie z dnia 23. maja 1892 L. 23.843 także wyraźnie orzeka, że udzielenie przywilejów targowych i wykonanie przepisów policyi weterynaryjnej na targach w duchu §. 9. ustawy o zarażenie na było jedynie tylko tam jest możliwe, gdzie są rękojmie należytego porządku i potrzebne w tym celu urządzenia targowe. Do urządzeń tych niewątpliwie należą wagi na żywe bydło.

Wynika z tego, że bez zmiany ustawy na podstawie dotychczasowych przepisów ma prawo c. k. Namiestnictwo odmówić zatwierdzenia regulaminom targowych w których niema wagi na żywe bydło, oraz przeprowadzić rewizyę regulaminów targowych w celu zamieszczenia w nich przepisów o obowiązku utrzymania wag na żywe bydło. Rzecz naturalna, że na samem zamieszczeniu przepisów w porządkach targowych poprzestać nie można, ale że trzeba ściśle przypilnować ich wykonanie.

W sprawie wykonania odnośnych przepisów przedkłada komisya Wys. Sejmowi 20 rezolucyę.

XVII. Ścieśnienie pasa granicznego i zastąpienie rewizorów weterynarzami.

Wobec wielkich uciążliwości, jakich jest powodem 30 km. pas graniczny i brak dostatecznej liczby rewizorów, i uczynionej poprzednio nadziei ze strony c. k. Rządu poczynienia ulg w wykonaniu odnośnych przepisów zainterpelowano w tej sprawie JW. Referenta dla spraw weterynaryjnych przy c. k. Namiestnictwie, który dał następujące wyjaśnienie:

»Sprawa utworzenia pasu rewizyjnego wzdłuż granicy rosyjkiej na podstawie stosunków topograficznych jest w toku. Rząd zamierza tam, gdzie już granice naturalne zabezpieczają przed przemycaniem zwierząt z Rosyi zwęzić pas rewizyjny, a natomiast tam, gdzie brak naturalnej granicy i stosunki miejscowe sprzyjają przemycaniu, pomnożyć liczbę rewizorów i zmniejszyć okręgi rewizyjne.

Komisya podniosła potrzebę przyspieszenia tych zarządzeń oraz przypomniała c. k. Rządowi w jednem z pism Rządu do Wydziału krajowego zawartą zapowiedź zastąpienia rewizorów granicznych weterynarzami.

XVIII. Stosunki na targu w St. Marx i potrzeba otworzenia wielkiego targu na bydło w Galicyi.

Na ankietach zwoływanych przez Wydział krajowy i Towarzystwa gospodarskie przedstawiano niejednokrotnie opłakany stan rzeczy zgubnych przepisów i szykan obowiązujących na targu wiedeńskim administrowanym przez gminę miasta Wiednia.

Uskarzano się przedewszystkiem:

1. na zanadto wysokie taksy pobierane za karmę, pojenie, stajnię, dozór i ściółkę przez komunę wiedeńską posiadający monopol sprzedaży wszystkich pasz.

2. na monopol finansowego pośrednictwa zakładu Vieh- und Fleischkassa.

3. na nadużycia komisyonerów.

Nadużyciami temi zajmował się sąd obwodowy w Hietzing, potem sąd obwodowy na Landstrasse, dalej sąd obwodowy w Hernals, w końcu sąd obwodowy na Landstrasse. Dochodzenia wstępne w sprawie oszukańczych manipulacyi kartelowych wykazały, że między kierownikiem a urzędnikami kasy targowej banku depozytowego na centralnym targu rzeźnym w St. Marx z pewnej strony a rozgałęzionem konsorcyum wiedeńskich masarzy z drugiej strony istniał formalny kartel, jak na podstawie umówionych warunków mięso z chorych zwierząt usuwać na większą skalę z pod oględzin sądowych.

4. na policyjne oględziny bydła przez weterynarzy i myłki przy konstatowaniu zarazy, którego powodem była niedostateczna liczba weterynarzy i pospiech, z jakim odbywano oględziny.

Zdarzało się niejednokrotnie, że zdrowe sztuki bez dokładnego obejrzenia uznawano za chore, u chorych natomiast zarazy nie konstatowano.

Według rozp. c. k. Namiestn. z d. 7. maja 1902 L. 47.063 zaraza pyskowo-racicowa panowała w kilku rzeźniach wiedeńskich, według rozporządzenia c. k. Namiestnictwa z 26. sierpnia 1902 L. 88.319 targ w St. Marx nie zdołał się od zarazy ochronić; — panowała bowiem w rzeźni targowej zaraza pyskowo-racicowa. Z rozporządzeń z d. 30. września 1902 L. 100.223 i 28. listopada 1902 L. 120.786, 3. styczuia 1903 L. 955, 29. stycznia 1903 L. 10.297, 26. lutego 1903 L. 25.063 wnosić należy, że zarazy tej nie zdołano wytępić. Rozp. z dnia 3. maja 1902 L. 45.817 konstatuje ponownie zarazę pyskowo-racicową w kilku rzeźniach wiedeńskich. Z rozporządzeń tych wynika, że obok targu w St. Marx rzeźnie wiedeńskie były rozsadnikami zarazy.

5. na wymienione już rozporządzenie z d. 5. sierpnia 1895 do L. 13.375, w którem wzbroniono karmić woły przeznaczone na targowicę wiedeńską od chwili postawienia ich do stajen w St. Marx paszę skoncentrowaną (Kraftfutter) i zezwolono je karmić tylko sianem.

Rozporządzenie to jest naruszeniem prawa własności, albowiem wedle §. 362 powszechnej ustawy cywilnej tylko właściciel upoważniony jest rozporządzać swoją własnością a §. 10 statutów targowych opiewa, że tylko nadzór nad karmieniem i opieka nad zwierzętami, komisyi targowej oddane być powinny.

Co więcej staje się powyższe rozporządzenie nietylko powodem strat dla producentów wskutek utraty wagi na parze wołów od 24 do 32 koron dochodzących, ale wpływając na jakość mięsa przeszkadza dogodnemu i swobodnemu zaopatrzeniu się konsumentów we Wiedniu w dobre i tanie mięso.

Gdy cała ilość na targ spędzonych wołów niesprzedaną zostanie, niesprzedane woły przez 8 dni sianem problematycznej jakości karmione być muszą, co po przyzwyczajeniu ich w ostatnich czasach opasu do najwybredniejszej paszy ujemnie wpływa na wagę i na zdrowie zwierząt.

Jako powód rzeczonego rozporządzenia przytaczają przekarmienie wołów w stajniach St. Marx. Ale przecież temu łatwo zapobiedz, bo wydawanie wszystkich pasz jest w ręku organów wiejskich. Znacznie szkodliwszem jednak, jak przekarmienie jest niedostateczne wołów po dłuższej podróży.

6. na zakaz sprzedaży poza obrębem miasta tych wołów, które na pewnym dniu targowym nie zostały sprzedane, wydany przez magistrat wiedeński z d. 11. października 1895 L. 181.075. Rozporządzenia tego ograniczającego prawo właściciela kierowania wołów niesprzedanych na prowincyę albo do Niemiec nie spowodowały względy sanitarne, odnosiło się bowiem także i do tych wołów, które za zdrowe uznano.

Nowy porządek targowy ustanowiony rozporządzeniem Min. spraw wewnętrznych z d. 1 sierpnia 1902 nie usunął monopolu ustanowionych przez magistrat komisyonerów, ani też pośrednictwa finansowego Vieh-und Fleischcassa. Jedynie tylko w wypadkach, w których według §. 14 ust. 2 porządku targowego strony na tak zwanym Jung-und Stechviehmarkt same zawarły kupno i sprzedaż, pośrednictwo to nie jest koniecznem, a przeto znajdują przepisy §. 14 porządku targowego dotyczące spłaty ceny kupna i otworzonych przez Vich u. Fleischcassa kredytów tylko wtedy zastosowanie, gdy sprzedający i kupujący na to się zgodzą.

Tam jednak, gdzie sprzedający sam sprzedażą zająć się nie może, krępuje go tak finansowe pośrednictwo Vich- und Fleischkassa, jak i ograniczenie wyboru pośredników sprzedaży do osób do handlu komisyjnego bydłem upoważnionych.

Wobec tego przypomnieć należy inne życzenia, które na ankietach rolniczych podniesiono, a mianowicie żądano zamianowania stałego urzędnika weterynaryjnego, któryby mieszkając stale we Wiedniu, miał obowiązek czuwania nad interesami producentów galicyjskich, przesyłających bydło na targ wiedeński. Obowiązkiem tego urzędnika byłoby chronić producentów od szykan, dostarczać Wydziałowi krajowemu materyałów statystycznych, jakoteż podawać do jego wiadomości ewentualne nadużycia.

Trudności, jakie galicyjski obrót bydłem i trzodą chlewną spotyka na targu wiedeńskim, powinnyby przyczynić się do przyspieszenia otworzenia wielkiego targu na bydło w zachodniej Galicyi.

Ze względu na znaczną szkodę, którą ponoszą tak producenci jak i kupcy wskutek prohibicyjnej polityki Niemiec, Francyi, Belgii i t. d. i utrudnień wywozu do innych krajów koronnych, które idą o wiele dalej, aniżeli ostrożność wymaga, dalej ze względu na monopolizowanie handlu w poszczególnych punktach centralnych i niewłaściwą organizacyę handlu pośredniego, a wreszcie w celu aprowizyonowania wielkich miast w Austryi z pierwszej ręki — jest prędkie urządzenie wielkiego targu na bydło i trzodę chlewną w jednem z miast zachodniej Galicyi, n. p. w Krakowie, Podgórzu, Białej lub Oświęcimie rzeczą naglącą.

Od r. 1857 ubiega się miasto Kraków o urządzenie stałego wielkiego targu na bydło. Ważność i naglącą konieczność takiego targu uznał rząd w reskrypcie c. k. Ministerstwa handlu z d. 16 listopada 1862, 3 października 1869 L. 45436, w reskrypcie c. k. galicyjskiego Namiestnictwa z 14 kwietnia 1868 L 20633, w orzeczeniu Radcy ministeryalnego Hamma z 18 lutego 1869, wydanem w imieniu Ministerstwa Rolnictwa, a wreszcie w orzeczeniu Radcy Namiestnictwa Edwarda Gniewosza, wydanem w imieniu c. k. Namiestnictwa.

Żałować należy, że postanowień w powyższych reskryptach zawartych nie wykonano, tembardziej, że Kraków wówczas jeszcze, kiedy był wolnem miastem, znacznie się przyczyniał do ożywienia handlu bydłem, a geograficzne położenie tego miasta umożliwia mu pośrednictwo pomiędzy Galicyą a innemi krajami austryackiemi i Niemcami.

D. 22. stycznia 1890 oświadczyli się za założeniem takiego targu w Krakowie, przedstawiciele c. k. Towarzystwa gospodarskiego i rolniczego i krakowskiej Izby handlowej, wybitni hodowcy bydła i reprezentanci kolei Kraków przecinającej.

D. 12. marca 1890 poparła ich żądanie komisya ekonomiczna Izby poselskiej, a w kwietniu r. 1890 uchwaliła Izba rezolucyę domagającą się założenia takiego targu.

Zaszkodziło jednak sprawie łączenie jej z przymusem konfinicyi.

I potem tak liczne ankiety jak i Sejm w kilkakrotnych uchwałach, oświadczył się za otworzeniem takiego targu. Targ jednak na krótki przeciąg czasu otworzono, a potem zamknięto, a przeciwko przymusowej konfinicyi zastrzegło się tak Towarzystwo gospodarskie, jak i głosy licznych weterynarzy.

Obecnie byłoby do życzenia, ażeby sprawa targu na bydło i trzodę w zachodniej Galicyi wyszła ze stadyum ankiet i aby targ wszedł w życie.

Porównanie cen szynki we Lwowie i w Pradze dowodzi, że obok targu byłoby potrzebnem stworzenie wielkiego zakładu w celu przerabiania mięsa wieprzowego na towar gotowy, a wobec rosnącego popytu za kiełbasami z Galicyi, szynką, i t. d. także i właściwa organizacya exportu wędlin.

W myśl powyższych wywodów przedstawia Komisya Wysokiemu Sejmowi:

a) w sprawie stosunków na tagu w St. Marx rezolucyę 19.
b) w sprawie poparcia przez Rząd i Wydział krajowy zbytu bydła i nierogacizny oraz Zakładów do przerabiania mięsa, rezolucye 8 i II.

XIX. Organizacya policyi weterynaryjnej.

Komisya gospodarstwa krajowego podnosi potrzebę:

1. wzmocnienia nadzoru przez powiększenie liczby inspektorów,
2. zabezpieczenia wykonania ustaw przez ustanowienie państwowej niższej służby wykonawczej.
3. ustanowienia asystentów weterynarskich w siedzibach sądów.
4. zastąpienia rewizorów bydła w pasie pogranicznym weterynarzami.
5. wykonania przyrzeczeń w sprawie przyznania kierunku sprawami weterynarskiemi Ministerstwu rolnictwa.
6. utworzenia państwowej Rady weterynarskiej we Wiedniu, krajowej we Lwowie, a powiatowych w każdym powiecie.

W Komisyi postanowiono upomnieć się o wykonanie rezolucyi w sprawie ustanowienia państwowych organów wykonawczych weterynaryjnych, którą dnia 17. grudnia 1895 uchwalila Izba poselska, której rząd jednak dotychczas nie wykonał.

Obecnie ponowiła ją na wniosek posła Wielowiejskiego Komisya weterynaryjna Izby poselskiej w następującem brzmieniu: Wzywa się c. k. Rząd, ażeby wytworzył odpowiednio wyćwiczony personal, któryby uwzględniając codzienne potrzeby rolnictwa przyczynił się do tępienia epizocyi, a pozostając pod nadzorem organów weterynaryjnych umożliwił tłumienie zaraz w ich zawiązku i energiczne wykonanie odnośnych zarządzeń".

Rezolucya rzeczona ma liczne punkta styczne z memoryałem Towarzystwa rolniczego krakowskiego, na który w interesie policyi weterynaryjnej zwrócić należy uwagę.

Towarzystwo gospodarskie oświadczyło się za utworzeniem Rady weterynarskiej i za upaństwowieniem wszystkich środków weterynaryjno-policyjnych i dotyczących czynności. Propozycya ta, skupiając rzeczone czynności w ręku państwa pozostawia mu też wyłączną za nie odpowiedzialność. Obecnie odpowiedzialność tę organa państwowe i gminne wzajemnie na siebie zrzucają.

Według życzenia krakowskiego Towarzystwa rolniczego ma państwo obowiązek z powodu zarazy

a) wrócić wartość padłych lub zabitych zwierząt,
b) wykonać własnym kosztem desinfekcyę,
c) nieszkodliwe usunięcie padliny,
d) urządzać wreszcie własnym kosztem szczepienia ochronne i szczepienia dyagnostyczne.

W sprawie upaństwowienia policyi weterynaryjnej przypomnieć należy, że Węgry ze względu na niekorzystne doświadczenia, jakie poczynili na polu policyi weterynaryjnej sprawowanej przeważnie przez władze municypalne i komitatowe w roku 1901 w drodze ustawy z inicyatywy Ministra rolnictwa Darany'iego wynikającej, upaństwowili policyę weterynaryjną.

Liczba weterynarzy państwowych na Węgrzech wynosiła:

w roku 1890	394
„ 1898	646

W komisyi znalazły również poparcie niektóre ogłoszone w Przeglądzie weterynarskim przez c. k. Weterynarza powiatowego p. Włodzimierza Sasa Bilińskiego p. t. »Służba weterynarska przy ministerstwie rolnictwa« uwagi. P. Biliński podnosi w nich, »że wskutek przeciążenie pracy obecnych weterynarzy z jednej strony, a z drugiej strony braku weterynarzy, choroby epizootyczne nie są w zarodku energicznie tępione a w ślad za tem idą ciągłe narzekania Rządu z przyczyny przekroczenia budżetu na komisye weterynarskie«.

Słusznem jest też żądanie ustanowienia asystentów weterynarskich w siedzibach Sądów powiatowych do których należałyby oględziny bydła i w ogóle zwierząt w jego okręgu bitych, nadzór nad wszystkiemi targami choćby najmniejszymi wszędzie odbywanie komisyi z powodu epizoocyi, wizytacyi każdej gminy co najmniej 2 razy na rok, wreszcie w granicznych powiatach nadzór nad prowadzeniem kata stru.

Starszy weterynarz powiatowy przy c. k. Min. spraw. wewn. Józef Bloch przyznaje bowiem, »że działalność granicznych rewizorów bydła w wielu wypadkach nie odpowiada zamierzonemu przez ustawę celowi, gdyż jak to wielokrotnie stwierdzono podczas podróży inspekcyjnych, — ci funkcyonaryusze nie spełniają należycie swych obowiązków, w czem się znakomicie wspiera brak ścisłej kontroli ze strony owych kontrolnych żandarmów.“

Asystenci jednak nie rozwiążą swego zadania i nie zastąpią ze znacznie większym od nich pożytkiem rewizorów, jeśli nie będą mieli pod ręką organów wykonawczych od gmin niezawisłych.

W Holandyi, jak pisze p. Fried, dodano weterynarzom osobnych pachołków, którzy przytrzymują na targach bydło, otwierają im pyski, przeprowadzają oględziny i t. d. U nas zaś głównem zadaniem tych organów byłoby dopilnowanie zamknięcia chlewów zarazą dotkniętych w sposób skuteczniejszy, aniżeli to czyniły organa gminne.

Komisya oświadczyła się również za proponowanem w rozprawie p. Bilińskiego utworzeniem inspektorów okręgowych weterynarskich, co 10 powiatów w VII. randze, którzyby mieli nadzór nad sprawami weterynarskiemi swego okręgu.

Wobec odpowiedzi, jaką otrzymało Zjednoczenie rolników austryackich dnia 16. grudnia 1901 od JE. Pana Ministra Prezydenta, tudzież wobec wypowiedzianego zdania przez P. Ministra Rolnictwa w czasie rozprawy budżetowej, a wreszcie wobec domagań Towarzystw rolniczych jest uzasadniona nadzieja, że w krótkim przeciągu czasu najwyższą instancyą w sprawie spraw weterynarskich będzie nie Ministerstwo spraw wewnętrznych. ale Ministerstwo rolnictwa.

Spodziewać się także należy, że z rzeczoną zmianą łączyć się będzie reorganizacya służby weterynarskiej u góry i u dołu, a w tej mierze praca p. Włodzimierza Sas-Bilińskiego c. k. weterynarza w Brodach, dostarcza cennych wskazówek.

Zalecono w niej mianowicie utworzenie najwyższej Rady weterynarskiej przy ministerstwie rolnictwa, złożonej z krajowych reprezentacyi i przedstawicieli towarzystw rolniczych.

W poszczególnych krajach jest zaś wskazanem utworzyć krajowe rady weterynarskie, w którychby, obok krajowego rejerenta weterynarskiego i urzędowego weterynarza zasiadali przedstawiciele towarzystwa rolniczego i towarzystw weterynarskich.

W powiatowej Radzie weterynarskiej złożonej z 6 członków, miałby w myśl rzeczonego projektu zasiadać powiatowy referent weterynaryi, prezes Rady powiatowej, dwoch przedstawicieli oddziału towarzystwa gospodarskiego, nadto jeden członek wybrany przez przełożeństwo obszaru dworskiego, a jeden przez naczelników gmin.

W Komisyi znalazły również odgłos skargi przez ludność podawane, zwrócone przeciwko niektórym weterynarzom, którzy może niedość ściśle zdają sobie z tego sprawę, że obok dbałości o zdrowie bydła, (jak to powiedział w Izbie poselskiej w r. 1902 stojący na czele oddziału weterynajnego b. szef sekcyi a dziś namiestnik Tyrolu br. Schwarzenau) jest głównem zadaniem weterynarzy wzmocnienie ekonomicznej siły ludności, a szczególnie rolnictwa.

Jeszcze w r. 1895 podniósł w Sejmie na posiedzeniu z dnia 21. stycznia 1895 JE. Poseł ks. Czartoryski, „że cała akcya władzy ogranicza się do skonstatowania cho-

roby przez weterynarza, do zamykania targów po miastach i miasteczkach i do różnych odwiedzin tego samego weterynarza, który od kilku dni do kilku tygodni, przyjezdża do wsi i konstatuje, że dwie sztuki, pięć i dziesięć sztuk choduje, a więc na sprzedaż puścić ich nie można".

„Cała akcya jest skierowaną na korzyść sąsiednich krajów, a na niekorzyść własnego kraju".

Od r. 1896, w którym postępowanie weterynarzy uległo po wyższej krytyce, jest niezaprzeczenie w niektórych powiatach postęp, ale nie we wszystkich; o ile prawidłowe wykonanie ustaw jest koniecznem, a wadliwościom i twardym stronom, które rozporządzenia rządowe zawierają, wykonawca ich nie winien, o tyle strzedz się należy przed ciasnem i niewolniczem wykonaniem ustawy, a baczyć przedewszystkiem na jej cel.

A pod tym względem niektórzy weterynarze się już przejęli, niektórzy zaś przejąć się powinni wskazówką daną im przez przez JE. Pana Ministra Prezydenta i kierownika ministerstwa spraw wewnętrznych, który dnia 5. marca 1902 powiedział:

„Przepisy weterynaryjne muszą być tak wykonane, aby ludność nie uważała ich za skierowane przeciw niej. Tylko wspólne porozumienie i współdziałanie może się przysłużyć interesom państwa i ludności".

Nie myśląc wcale przedstawiać stanu policyi weterynaryjnej w Galicyi lepszym, aniżeli on jest w samej rzeczy, pominąć jednak nie można, że w skargach ludności wiele jest przesady, że też często ignorantia juris jest przyczyną, iż w zastosowaniu ustawy widzą nadużycie lub chęć dokuczenia.

Tam gdzie zaszedł rzeczywiście fakt albo nadużycia władzy albo mylnego zastosowania ustawy, przedłożenie dokładnie określonego materyału dowodowego tak co do miejsca jak co do czasu i towarzyszących okoliczności Sejmowi albo Towarzystwom rolniczym pomódz. może daleko więcej. aniżeli gołosłowne zarzuty.

Strzedz się należy jednak przed generalizowaniem zarzutów, wszyscy weterynarze nie odpowiadają bowiem za to, że poszczególne jednostki mają może za ciasne pojęcie obowiązków swoich, a zarzuty skierowane przeciwko całemu stanowi zrazić mogą wielu dzielnych pracowników, którym ogłaszane przez nich w »Przeglądzie weterynarskim« prace naukowe i petycye takie, jak prawdziwie obywatelskim duchem tchnący memoryał do Koła w sprawie układu weterynaryjnego z Węgrami, chlubne wystawiają świadectwa.

W dowód przedmiotowego ocenienia działalności weterynarzy, należy stwierdzić, że udało im się pomimo że księgoszusz panuje w Rosyi i nie dopuścić do jego zawleczenia, oraz zwalczyć zarazę płucną, w Galicyi, której nie pokonali weterynarze Niemieccy.

Jeżeli rezultat w sprawie niewytępionego dotychczas pomoru i zarazy pyskowo-racicowej jest niezupełnie zadowalniającym. winę należy w części przypisać także zbytecznej oszczędności rządu na cele policyi weterynaryjnej i obrony granic, przed zawlekaniem zarazy, której wyraz znajduje się w projekcie zmiany ustawy o pomorze.

Zestawione przez p. Józefa Błocha w sprawozdantu o stosunkach i urządzeniach weterynarno-policyjnych dały dotyczące wydatków poniesionych przez skarb państwa w r. 1898 na tłumienie i zapobieganie zaraźliwych chorób zwierzęcych wyniosły 714.034 K.

Utrzymanie rewirów bydła w pasie po granicznym kosztowało 107.050 K.

Blankiety paszportowe, jakoteż druki protokołów rewizyjnych kosztowały 18.710 K.

Utrzymanie żandarmeryi pogranicznej t. j. tak zwanych żandarmów kontrolnych, którzy mają za zadanie strzeżenie granic kraju przeciw przemycaniu zwierząt z Rosyi i kontrolowanie katastru bydła w pasie pogranicznym pociągnęło za sobą wydatek 125.014 K.

Razem więc zabezpieczenie w myśl ustawy przeciwko przemytnictwu kosztowało 596.140 K.

Na koszta utrzymania 1 weterynarza krajowego, 1 inspektora, 32 starszych powiatowych weterynarzy i trzech asystentów prełiminował rząd na r. 1903 239.960 K.
Na koszta utrzymania rewizorów gminnych . . . . . 180.000 „
Na koszta utrzymania Żandarmeryi granicznej w celu nadzoru nad kosztem . . . . . 369.723 „
Na asystencyę wojskową . . . . . 2.000 „
Na straż graniczną . . . . . 88.400 „
Na koszta oględzin bydła . . . . . 8.000 „
Razem . . 888.080 K.

Znacznie większy wydatek pociągnęło jednak odszkodowanie za zabite zwierzęta i koszta zwalczania zwierzęcych chorób epidemicznych, które w r. 1901 w całej Austryi wynosiły 3,216.536, a z tejże sumy wydano w Galicyi 2,598.970 K.

Wobec oszczędnosci rządu i szczupłej liczby weterynarzy nie da się zaprzeczyć ich przeciążenie.

Kraj Galicya	Liczba weterynarzy rządowych powiatowych	Jednemu weterynarzowi rządowemu powiatowemu powierzono zdrowie				Przeciętny okręg miejscowy przypadający na 1 weterynarza	
		Koni	Bydła rogatego	Świń	Owiec	Kilometra□	Miejscowości
Galicya . .	80	10.805	33.933	15.680	5.471	929	180
Czechy . .	80	2.869	28.229	8.610	1.603	649	35
Dolna Austrya .	25	5.644	24.277	21.209	2.459	793	160
Szląsk . .	10	2.960	20.378	10.742	964	314	69
Morawy . .	35	3.825	22.054	13.008	1.076	634	95

A zatem nietylko reorganizacya służby weterynarskiej, ale i powiększenie liczby weterynarzy jest wskazanem.

Komisya przedkłada w tej mierze rezolucyę 22 i 23.

XX. Naukowe wykształcenie weterynarzy.

Komisya uchwaliła zwrócić uwagę c. k. rządu na potrzebę podniesienia fachowego wykształcenia weterynarzy i na poparcie naukowych badań. W innych państwach rządy o to, daleko usilniej się starają, aniżeli w Austryi. Węgry mają osobny instytut dla badania chorób zakaźnych. W Niemczech na badanie chorób zaraźliwych u ludzi i u zwierząt wydają 3 miliony marek, popierają sanatorya, instytucye bakteryologiczne

i t. p. Tak samo we Francyi, w Rosyi i Szwecyi. W Austryi organów weterynaryjnych jest mało, a te które są nie zawsze należycie do zawodu weterynarskiego przygotowane. Ministerstwo rolnictwa do niedawna nie miało weterynarza. Podczas gdy w Niemczech i w Bośnii wychodzi co roku sprawozdanie z tego działu administracyi, uwzględniające coroczne postępy w dziedzinie nauki, w Austryi od kilkunastu lat, ani jedno takie sprawozdanie nie wyszło.

Badania bakteryologiczne we Lwowie, jak i instytut bakteryologiczny urządzony w r. 1895 przez c. k. Ministerstwo rolnictwa przy instytucie leczniczym dla bydła we Wiedniu, który przemieniono później na Akademię, z powodu nader szczupłych na ich utrzymanie przyzwolonych środków pomimo wielkiej gorliwości kolegium profesorów we Lwowie i we Wiedniu nie odpowiadają swemu celowi.

Także porównanie urządzenia tak gmachu jak i poszczególnych klinik akademii weterynaryjnej we Lwowie z nowym instytutem weterynaryjnym w Warszawie przemawia na jej niekorzyść, w Warszawie wznosi się osobnych siedm nowych budynków, jeden dla kliniki chirurgicznej, jeden dla kliniki terapeutycznej, jeden dla anatomii normalnej, dla bakteryologii z epizocyologią, jeden dla anatomii patologicznej, a w osobnym mieści się i kuźnia.

Kolegium profesorów Akademii weterynaryi we Lwowie, przedłożyło już wnioski w sprawie utworzenia przy tutejszym zakładzie, instytutu dla badania chorób zakaźnych u zwierząt występujących, którego kierownik w charakterze profesora zwyczajnego miałby nadto obowiązek wykładać bakteryologią hygienę zwierząt oraz naukę o chorobach zakaźnych.

Przedmioty te tworzące jedną całość, wykładają obecnie dwaj docenci, a mianowicie bakteryologią adjunkt, któryby mógł potem objąć położnictwo, naukę o chorobach zakaźnych profesor kliniki wewnętrznej, który jest przeciążony, a co się tyczy hygieny, to ten ważny przedmiot jest tylko przygodnie traktowany przy nauce o hodowli zwierząt.

Ze względu na wielkie znaczenie ekonomiczne hodowli zwierząt domowych przedstawiających majątek miliardowy badanie chorób zakaźnych, wyrządzających wielkie szkody materyalne, a tem samem szukanie środków zapobiegających jest nadzwyczajnie dodoniosłem dla państwa i kraju.

Słusznie więc Koła rolnicze domagają się takiej instytucyi i hojniejszego wyposażenia tutejszego zakładu celem gruntowniejszych wykładów z bakterologii i hygieny. Utworzenie takiego bakteryologicznego instytutu jest koniecznem ze względu na naukowe znaczenie lwowskiego zakładu i jego dobry rozwój.

Żądania swoje w tym kierunku ograniczył Rektorat do najskromniejszych rozmiarów, domagając się tylko utworzenia nowej profesury zwyczajnej względnie nadzwyczajnej t. j. w razie objęcia kierownictwa instytutu przez obecnego profesora kliniki wewnętrznej, mogłaby opróżniona w ten sposób katedra być na nowo obsadzoną przez profesora nadzwyczajnego.

W ostatnich czasach powstały w Niemczech przy wszystkich ahademiach (Berlin, Drezno, Hanower, Stuttgart), osobne instytuty w celu badania zwierzęcych słabości infektyjnych z katedrami nauki o zarazach i hygienie zwierzęcej. W tym celu wybudowano w Dreźnie, w Berlinie i Hanoweru nowe instytuty, a w innych mają zamiar budować stacye badania chorób. W Monachium 500.000 m na ten cel uchwalono. W Berlinie kosztowała budowa akademii weterynaryjnej 2,000.000 marek. W sprawie utworzenia podobnego instytutu we Lwowie uchwaliła komisya budżetowa Izby poselskiej rezolucyę (Ber. 11105, XVIII. §. 1902. 144).

Dotychczasowa dotacya akademii 117.100 K jest nader skromną, a powiększenie ilości katedr, a między innemi powołanie docenta dla chorób drobiu byłoby wskazanem. Potrzebnem jest również odbywanie większej niż dotychczas liczby dłuższych kursów weterynaryi, któreby ludność wiejską zaznajomiły:

1. z praktyką pomocy przy porodach;

2. z niesieniem pomocy przy tych chorobach, które ze względu na swą naturę albo przecieg wymagają prędkiej pomocy, a które dadzą się poznać bez dokładnych naukowych wiadomości, a usunąć za pomocą domowych środków:

3. z elementarnemi zasadami desinfekcyi, aseptyki i leczenia ran;

4. kastracyą zwierząt;

5. z ustawami o policyi weterynaryjnej;

6. z oglądaniem bydła i mięsa.

W powyżej nieokreślonych kierunkach mogą wobec niedostatecznej liczby weterynarzy empirycy oddać wielkie usługi. Komisya przedkłada Wysokiemu Sejmowi w sprawie naukowego wykształcenia weterynarzy 24 rezolucyą.

XXI. Szybkość przewozu kolejowego i taryfy kolejowe.

Wniosek posła Szajera żąda zaprowadzenia szybkich pociągów w celu przewozu nierogacizny.

Przewóz nierogacizny trwa:

na przestrzeni Lwów-Kraków:

Odległość		Pociąg Nr. 164 (najszyb.)		Pociąg Nr. 162		Pociąg Nr. 62		Pociąg Nr. —	
		godz.	min.	godz.	min.	godz.	min.	godz.	min.
342 km.	Jazda . .	10	12	10	04	10	31	11	33
	Postoje . .	2	48	2	21	3	22	2	06
	Razem .	12	48	12	25	13	53	13	39

na przestrzeni Kraków-Wiedeń:

Odległość		Pociąg Nr. 164		Pociąg Nr. 162		Pociąg Nr. 62	
		godz.	min.	godz.	min.	godz.	min.
413 km.	Jazda . .	12	23	12	32	12	41
	Postoje . .	5	01	6	54	6	18
	Razem .	17	24	19	06	18	59

W Niemczech przewóz nierogacizny trwa o wiele króciej.

N. p. trwa przewóz nierogacizny:

na przestrzeni Berlin-Löhne:

Odległość	Pociąg Nr. 6004		Pociąg Nr. 6002		Pociąg Nr. 6212		Pociąg Nr. 6104	
343 km.	godz.	min.	godz.	min.	godz.	min.	godz.	min.
	9	36	9	7	12	27	10	51

na przestrzeni Berlin-Ottbergen:

Odległość	Pociąg Nr. 6164		Pociąg Nr. 6092		Pociągi Nr. 6040 i 400	
345 km.	godz.	min.	godz.	min.	godz.	min.
	12	54	11	23	12	20

Sprawę zaprowadzenia szybkości pociągów dla nierogacizny poruszył w interpelacyi z dnia 6: października 1898 w Radzie państwa poseł Wielowiejski, podnosząc że ze względu na moment skonstatowania, skąd zarazę zawleczono nieobojętnym jest czas transportu, domagał się też takich przynajmniej pociągów, jakie zaprowadzono od 1. Kwietnia 1898 dla wołów opasowych.

JE. Minister dla kolei odpowiedział dnia 25, października 1898, że będzie się starał o koncentracyę ruchu nierogacizny przy poszczególnych pociągach i o dogodne połączenie pociągów pospiesznych, pospiesznych pociągów jednak nie przyrzekł, przeciwnie twierdził, że przy transporcie nierogacizny mniej zależy na przyspieszeniu, aniżeli przy transporcie wołów. Komisya uważa ponowne poruszenie tej sprawy, a zatem przyjęcie dotyczącego jej punktu wniosku posła Szajera za wskazane.

Ze sprawą żądanego we wniosku posła Szajera przyspieszenia pociągów łączy się sprawa zniesienia taryf kolejowych dla nierogacizny. W tej mierze podniosła słusznie Krakowska Izba handlowa w memoryale wniesionym do c. k. Ministerstwa Handlu, że taryfy te są w wysokim stopniu utrudnieniem wywozu świń z Galicyi, który już i tak znacznie ucierpiał wskutek zamknięcia granicy niemieckiej, pomoru sposobu tępienia i zależności świń od wiedeńskich komisyonierów.

System ocenienia wagi »na oko« jest tak nieracyonalny, a często krzywdzący, że pierwszym postulatem jest zniesienie go i zaprowadzenie efektywnego ciężaru każdej sztuki bądź na stacyi nadawczej — przyczem przy obliczaniu frachtu od efektywnego ciężaru każdej sztuki należałoby potrącać 10% dla uwzględnienia straty na wadze, jaką ponosi świnia w toku transportu — bądź na stacyi odbiorczej (rozumie się w tym razie bez powyższego potrącenia). Ponieważ jednak przy takiej zmianie systemu nastąpiłoby przeciętnie znaczne podrożenie kosztów transportu świń, idących z Galicyi jako »Stückgut« — dla wyrównania tej niekorzyści musiałoby się zdeklasyfikować świnie z klasy taryfowej II. do zniżonej klasy A.

Taryfy na wagonowe ładunki nierogacizny na kolejach niemieckich są o 30—60 prc. tańsze, niż nasze. Przewóz na przestrzeni tysiąc dwieście kilometrów wagonem o dwu warstwach (Etage) kosztuje u nas kor. 511.36, w Niemczech mar. 326.

Izba handlowa krakowska domagała się tedy, by taryfę na całowagonowe ładunki zniżono do poziomu taryfy niemieckiej.

Mniejsze t. j. nie zajmujące całego wagonu transporty nierogacizny, — których jest w Galicyi wiele (jest to bezpośredni obrót między drobnymi handlarzami a drobnymi odbiorcami zakrajowymi, rzeźnikami i masarzami w miastach prowincyonalnych) idą dotąd jako »Stück gut«, jednakże w ilościach nie mniejszych, jak 20 sztuk. Najniższy fracht wymierza się zawsze od takiej ilości. Obecnie jednak takie transporty nie bywają wcale ważone, lecz wagę oznacza »na oko« urzędnik kolejowy, przydzielając następnie świnie na tej podstawie do jednej z czterech następujących klas.

1) Dla prosiąt, ważących do 29 kg., przyjmuje się przy obliczeniu frachtu wagę 20 kg. 2) Dla podświnka, ważącego od 20—40 kg. przyjmuje się wagę 30 kg. 3) Dla chudej sztuki od 40—90 kg. przyjmuje się wagę 60 kg. 4) Dla tłustej sztuki ponad 90 kg. przyjmuje się wagę 170 kg. Od takiego przybliżonego ciężaru oblicza się fracht według klasy taryfowej III.

Na podstawie powyższych uwag przedstawia Komisya w sprawie zaprowadzenia pospiesznych pociągów i obniżenia kosztów przewozu na kolejach 21 rezolucyę.

XXII. Bezpodstawność twierdzenia, jakoby Galicya była głównem ogniskiem chorób zwierzęcych w państwie.

Przytaczano niejednokrotnie, a mianowicie Minister spraw wewnętrznych w odpowiedzi na interpelacyę w r. 1889 i poseł Zimmer we wniosku swoim w r. 1898, jakoby zarazy do innych krajów koronnych rozchodziły się wyłącznie z Galicyi. Twierdzenie to jest wręcz z prawdą niezgodnem na podstawie obwieszczeń rządowych dowieść bowiem łatwo, że zarazę zawlekano z Rumunii, Niemiec, Rosyi, Włoch, Serbii i t. d.

W przeciwstawieniu do podnoszonej bez żadnego usadnienia hipotezy, jakoby Galicya była głównem ogniskiem zarazy, z której one się rozchodziły po całej Austryi, przyznał po przemówieniach posłów polskich i wskutek ich wywodów referent spraw weterynaryjnych w c k. Ministerstwie spraw wewnętrznych szef sekcyi Erb, że takich ognisk w Austryi było cztery, a mianowicie, Tyrol, Solnogród, powiat Seelcański w Czechach i Bukowina, że zaś do Bukowiny zawlekano zarazę z Siedmiogrodu, a do Galicyi z Bukowiny i z Węgier.

Szef sekcyi Erb przyznał również, że policya weterynaryjna w Galicyi ku zadowoleniu centralnego rządu poczyniła wielkie postępy; na praktyczne konsekwencye z rzeczonego przemówienia w sformułowaniu przepisów wydawanych przez rząd trzeba było jednak pomimo ciągłych przynagleń Koła aż do r. 1895 czekać, a przyczynione ulgi prędkiej a niekorzystnej uległy zmianie.

Trudności wykrycia źródła zarazy i zwalczenia spotykano nietylko w Galicyi ale i w innych krajach.

Gdy zaraza pyskowo-racicowa wybuchła w Metropol Cattle, Market w Islington, pomimo energicznych usiłowań nie zdołano wyśledzić, skąd zarazą zawleczono, a energicznie przez rząd celem powstrzymania dalszego szerzenia się zarazy zastosowane środki nie odniosły skutku. Zaraza pojawiła się także w okolicach do których, jak urzędowe stwierdzono żadnej sztuki bydła nie sprowadzono. A minister rolnictwa w sprawozdaniu parlamentowi przedłożonem wyraźnie przyznał, że pomimo iż rząd angielski przyzwolił kredyt w wysokości 300 000 koron na odszkodowanie właścicieli, którym podejrzano zwierzęta w celu jej stłumienia w zarodku zabić zalecono, ani początku zarazy wyszukać, ani zwalczyć jej się nie udało.

Z przemówień posłów Dötza (9. grudnia 1891), Fuchsa (10. grudnia 1891 i 8. listopada 1892), Lienbachera (16. grudnia 1891), Dworaka 3. lutego 1893) z Memoryału Rady kultury krajowej tyrolskiej z 2. marca 1894, Rottmayera (3. listopada 1891) i z wyroków Najwyższego Trubunału z dnia 28. września 1897. L. 11.641, 16. sierpnia 1898, 6. września 1898. L. 11.062, 27. września 1898. L. 13.386, 23. lutego 1901. L. 16.213 okazuje się, że tak nieposłuszeństwo wobec zakazów przewozu, jak zatajanie, fałszowanie paszportów na trzodę i obchodzenie odnośnych przepisów są na porządku dziennym w innych krajach.

Poniżej podane tabele dowodzą, że stosunku miejscowości zarazą dotkniętych tak do ogólnej liczby miejscowości, jak i do ilości bydła, stan zdrowia bydła i trzody nie przedstawia się wcale gorzej od innych państw i krająw, a jest nawet cały szereg lat, w których przedstawia się znacznie lepiej.

Dowodzą tego daty porównawcze rozszrzenia się zarazy pyskowo-racicowej, róży wąglikowej, pomoru świń i zarazy płucnej, a zatem na podstawie czterech chorób, których rozszerzanie produkcyi galicyjskiej współzawodniczy na polu bydła i trzody w celach konkurencyjnych zarzucają, — że:

Galicya.

Zaraza pyska i racic.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętych zarazą w danym roku	Stosunek liczby miejscowości dotkniętych zarazą do ogólnej liczby miejscowości. Na jedną miejscowość dotkniętą zarazą przypada razem miejscowości.	Stosunek liczby gmin dotkniętych zarazą do ogólnej liczby miejscowości. Na jedną gminę dotkniętą zarazą przeciętnie przypada	
			bydła rogatego	nierogacizny
1887	157	1 : 79	17290·5	7989·8
1888	138	1 : 96	22569·7	9089·9
1889	3845	1 : 3	706	326·2
1890	7382	1 : 1·5	367·7	156·3
1891	3757	1 : 3	722·5	333·8
1892	6494	1 : 2	418·2	193·1
1893	1854	1 : 6·5	1464·1	676·5
1894	67	1 : 185	40516·7	18722·5
1895	459	1 : 27	5957·7	2732·9
1896	9362	1 : 1·3	289·9	133·9
1897	17457	1 : 0·7	155·5	71·8
1898	2277	1 : 5	1191·7	550·9
1899	71	1 : 175	38234·1	17667·8
1900	88	1 : 141	30847·9	14254·7
1901	—	—	—	—
1902	21	1 : 591	129267·7	59634
1903	10	1 : 1242·1	271462·2	125441·4

Cała Austrya.

Zaraza pyska i racic.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotniętych zarazą w danym roku	Stosunek liczby mniejscowości dotkniętych zarazą do ogólnej liczby miejscowości. Na jedną miejscowość dotkniętą zazazą przypada razem miejscowości	Stosunek liczby gmin dotkniętych zarazą do ogólnej liczby bydła i świń. Na jedną gminę dotkniętą zarazą przeciętnie przypada	
			bydła rogatego	nierogacizny
1887	386	1 : 143	24628·5	12131·4
1888	616	1 : 89·3	15432·8	7601·2
1889	13128	1 : 3·2	724·1	356·6
1890	21.907	1 : 2·5	433·9	213·7
1891	24.911	1 : 2·2	381·6	187·5
1892	27.667	1 : 2	351·2	173
1893	6561	1 : 2·7	1257·3	619·3
1894	678	1 : 81	14021·5	6906·6
1895	2.632	1 : 20·9	3611·9	1779·1
1896	25.097	1 : 2·2	348·7	186·5
1897	29638	1 : 1·9	324·1	157·9
1898	10532	1 : 5·2	902·6	444·6
1899	1256	1 : 45·4	7571·2	3728·2
1900	1880	1 : 29·3	5056.7	2490·8
1901	348	1 : 158	27317·8	13456·1
1902	1386	1 : 36	7392·3	3641·3
1903	166	1 : 331·5	57268·8	28209·2

Austrya dolna.

Zaraza pyska i racic.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętych zarazą w danym roku	Stosunek liczby gmin dotkniętych zarazą do ogólnej liczby bydła i świń. Na jedną miejscowość dotkniętą zarazą przypada razem miejscowości	Stosunek liczby miejscowości dotkniętych zarazą do ogólnej liczby. Na jedną gminę dotkniętą zarazą przeciętnie przypada	
			bydła rogatego	nierogacizny
1887	47	1 : 86·5	12913·5	11281·5
1888	115	1 : 35·3	5277·7	4610·7
1889	1451	1 : 2·8	418·2	365·4
1890	171	1 : 24	3549·3	3100·7
1891	4457	1 : 0·9	136·1	118·9
1892	998	1 : 4	608·1	531·2
1893	705	1 : 5·7	860·9	752·1
1894	72	1 : 56	8429·6	7364·3
1895	544	1 : 7·6	1115·6	974·6
1896	3441	1 : 1·2	176·3	154
1897	1113	1 : 3·6	545·3	476·3
1898	598	1 : 6·8	1014·9	886·6
1899	86	1 : 47	7057·4	6165·4
1900	94	1 : 43	6456·7	5640·7
1901	5	1 : 810·8	121387·6	106046·2
1902	19	1 : 214	31955·1	27906·8
1903	55	1 : 74	11035·2	9640·5

Czechy.

Zaraza pyska i racic.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętych zarazą w danym roku	Stósunek miejscowości zarazą dotkniętych do ogólnej liczby miejscowości dotkniętej zarazą przypada razem miejscowości	Stósunek liczby gmin dotkniętych zarazą do ogólnej liczby bydła i świń; na jedną gminę dotkniętą zarazem przeciętnie przypada razem	
			bydła rogatego	nierogacizny
1887	73	1 : 39	30938	9436
1888	166	1 : 17	13607	4149·5
1889	4862	1 : 1	462·5	141·6
1890	8583	1 : 1	261·5	80·2
1891	5404	1 : 1	417·9	127·4
1892	7795	1 : 1	290	88·3
1893	3383	1 : 1	667·6	203·6
1894	146	1 : 1·9	1546·8	4745·4
1895	650	1 : 4·3	347·4	1059·7
1896	2347	1 : 1·2	962	294
1897	5349	1 : 1	422·5	129
1898	4674	1 : 1	483·1	147·3
1899	515	1 : 5·5	4385	1337·5
1900	1175	1 : 2·5	192·3	586
1901	245	1 : 11·6	9217	2811·5
1902	12	1 : 237	188928	57402
1903	35	1 : 81	64524	19680·6

N i e m c y.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętych zarazą pyska i racic	Na miejscowość dotkniętą zarazą przypada bydła rogatego wogóle	Na miejscowość dotkniętą zarazą przypada nierogacizny wogóle	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętych zarazą płucną	Na miejscowość dotkniętą zarazą przypada bydła rogatego wogóle	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętych różą wąglikową i pomorem świń		Na miejscowość dotkniętą zarazą przypada nierogacizny wogóle	
						Róża	Pomór	Róża	Pomór
1890	2217	7120·7	4152·5	43	367134	354	—	1103	—
1891	2354	6281·5	3910·8	73	216257	598	—	653	—
1892	6150	2566·9	1496·9	55	287082	468	—	834·4	—
1893	171	102664·8	71194·7	30	585189·8	379	—	1030·5	—
1894	666	26359·9	18279·9	34	516343·9	362	—	1106·5	—
1895	1133	15494·9	10745·3	54	325108	503	—	776·2	—
1896	3457	5078·3	3521·6	52	337613·7	279	794	1400·2	493
1897	2700	6502·1	4509	29	605373·5	21752	97	17·9	4025·4
1898	2214	8351·7	6447 3	15	1232712 5	1825	464	214	834
1903	30	—	—	14	—	—	1171·4	—	—

Galicya.

Pomór świń.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętą pomorem w danym roku		Stosunek liczby miejsc dotkniętych pomorem do ogólnej liczby miejscowości w kraju. Na jedną miejscowość dotkniętą pomorem przypada razem miejscowości		Stosunek liczby miejscowości dotkniętych pomorem do ogólnej liczby miejscowości w kraju. Na pełną miejscowość dotkniętą pomorem przeciętna przydada nierogacizny	
	Pomór	Róża	Pomór	Róża	Pomór	Róża
1887	—	—	—	—	—	—
1888	—	—	—	—	—	—
1889	—	15	—	1 : 828	—	83628
1890	—	117	—	1 : 106	—	10641
1891	—	683	—	1 : 16	—	18366
1892	—	334	—	1 : 32	—	3755·7
1893	—	678	—	1 : 17	—	1851·6
1884	—	138	—	1 : 96	—	9089·9
1895	9	552	1 : 1380·1	1 : 22·5	139379·3	2271·4
1896	5290	795	1 : 2·1	1 : 15·5	237·1	579·1
1897	4450	694	1 : 2·8	1 : 18	2818·9	18083·9
1898	1906	175	1 : 6·5	1 : 71	6588	7179·5
1899	233	—	1 : 5·3	—	53838·7	—
1900	118	—	1 : 15	—	10630·6	—
1901	333	—	1 : 37	—	3767	—
1902	380	—	1 : 32·5	—	3301	—
1903	292	—	1 : 43	—	4289	—

Cała Austrya.

Pomór świń.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętych pomorem w danym roku		Stosunek liczby miejscowości dotkniętych pomorem do ogólnej liczby miejscowości. Na jedną miejscowość dotkniętą pomorem, przypada razem miejscowości		Stosnnek liczby miejscowoŝoi dotkniętych pomorem do ilości bydła w kraju. Na jedną miejscowość dotkniętą pomorem przeciętnie przypada nierogacizny	
	Pomór	Róża	Pomór	Róża	Pomór	Róża
1887	—	—	—	—	—	—
1888	—	—	—	—	—	—
1889	—	480	—	1 : 114	—	9755·7
1890	—	852	—	1 : 64·5	—	5496·1
1891	—	298	—	1 . 18·4	—	15714
1892	—	1545	—	1 : 35·6	—	3030·9
1893	—	1462	—	1 : 33·1	—	3202·9
1894	—	534	—	1 : 103·1	—	3769
1895	21171	4257	1 : 2·5	1 : 12·9	0·7	1100
1896	13753	5882	1 : 3·2	1 : 7·6	340·4	796·1
1897	9766	3846	1 : 5·5	1 : 14·3	479·4	1217·5
1898	5335	2462	1 : 10·3	1 : 22·3	877·4	1902
1899	586	—	1 : 9·4	—	799·1	—
1900	283	—	1 : 19·4	—	16546·7	—
1901	5531	—	1 : 9·8	—	845·5	—
1902	5807	—	1 : 8·2	—	804·7	—
1903	1184	—	1 : 46·5	—	395·5	—

Austrya dolna.

Pomór świń.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotknięta pomorem w danym roku		Stosunek liczby miejsc dotkniętych pomorem do ogólnej liczby miejsc. Na jedną miejscowość dotknięta pomorem przypada razem miejscowości		Stosunek liczby miejsc dotkniętych pomorem do ogólnej liczby bydła. Na jedną gminę dotkniętą pomorem, przeciętnie przypada nierogacizny	
	Pomór	Róża	Pomór	Róża	Pomór	Róża
1887	—	—	—	—	—	—
1888	—	—	—	—	—	—
1889	—	28	—	1 : 145	—	18937·5
1890	—	119	—	1 : 34	—	4454·7
1891	—	171	—	1 : 24	—	3100·8
1892	—	266	—	1 : 15	—	1993·3
1893	—	99	—	1 : 42	—	5360·3
1894	—	45	—	1 : 90	—	11783
1895	265	415	1 : 15·3	1 : 9·7	2000·8	1277·5
1896	2614	925	1 : 19	1 : 4·4	202·8	573·2
1897	1577	1010	1 : 2·5	1 : 4	340	529·9
1898	851	886	1 : 49·5	1 : 4·5	623	591·8
1899	115	—	1 : 35·3	—	4610·7	—
1900	49	—	1 : 83	—	10821	—
1901	305	—	1 : 13	—	1738·4	—
1902	458	—	1 : 8·8	—	1135·9	—
1903	327	—	1 : 12·3	—	617	—

Czechy.

Pomór świń.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętych pomorem w danym roku		Stosunek liczby miejscowości dotkniętych pomorem do ogólnej liczby miejscowości. Na jedną miejscowość dotkniętą pomorem przypada razem miejscowości		Stosunek liczby miejsc. dotkniętych pomorem do ogólnej liczby bydła w kraju. Na jedną miejscowość dotkniętą pomorem przeciętnie przypada nierogacizny	
	Pomór	Róża	Pomór	Róża	Pomór	Róża
1887	—	—	—	—	—	—
1888	—	—	—	—	—	—
1889	—	132	—	1 : 21·5	—	5218·3
1890	—	471	—	1 : 6	—	1462·5
1891	—	667	—	1 : 4·2	—	1032·7
1892	—	610	—	1 : 4·7	—	1129·2
1893	—	506	—	1 : 5·6	—	1362·5
1894	—	115	—	1 : 2·5	—	5989·7
1895	307	1744	1 : 9	1 : 1·6	2243·7	395·5
1896	1329	1751	1 : 2·1	1 : 1·6	518·3	394
1897	469	746	1 : 6·1	1 : 3 1	1468·7	923·3
1898	406	286	1 : 7	1 : 10	1694	2408·5
1899	40	—	1 : 71	—	17220·5	—
1900	31	—	1 : 91	—	22220	—
1901	69	—	1 : 41	—	9984	—
1902	185	—	1 : 15	—	3723·4	—
1903	66	—	1 : 43	—	10436·7	—

Galicya.

Zaraza płucna.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętych zarazą płucną w danym roku	Stosunek liczby miejscowości dotkniętych zarazą do ogólnej liczby miejscowości. Na jedną miejscowość dotkniętą pomorem przypada razem miejscowości	Stosunek liczby miejscowości dotkniętych zarazą do ogólnej liczby miejscowości. Na jedną gminę dotkniętą pomorem przeciętnie przypada bydła rogatego
1887	1	1 : 12421	2714622
1888	11	1 : 1129	2458602
1889	37	1 : 336	73368·5
1890	72	1 : 172	37703
1891	69	1 : 180	39342·5
1892	2	1 : 6220·5	1357311
1893	2	1 : 6320·5	1357311
1894	33	1 : 376	82261
1895	6	1 : 1070	452437
1896	3	1 : 4140	276218·5
1897	—	—	—
1898	—	—	—
1899	—	—	—
1900	—	—	—
1901	—	—	—
1902	—	—	—
1903	—	—	—

Cała Austrya.

Zaraza płucna.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętej zarazą w danym roku	Stosunek liczby miejscowości dotkniętych zarazą do ogólnej liczby miejscowości. Na jedną miejscowość dotkniętą zarazą przypada razem miejscowości	Stosunek miejscowości dotkniętych zarazą do ogólnej liczby bydła w Austryi. Na jedną gminę dotkniętą zarazą przeciętnie przypada bydła rogatego.
1887	368	1 : 147	25833·2
1888	342	1 : 161	27797·1
1889	1122	1 : 49	8472·9
1890	2692	1 : 20·5	3531·4
1891	3595	1 : 15·3	141·7
1862	346	1 : 16	27475·7
1893	95	1 : 579·4	100069·7
1894	40	1 : 137·6	237665·6
1895	16	1 : 344·1	594164·1
1896	—	—	—
1897	—	—	—
1898	—	—	—
1899	—	—	—
1900	—	—	—
1901	—	—	—
1902	—	—	—
1903	—	—	—

Austrya dolna.

Zaraza płucna.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętych zarazą w danym roku	Stosunek liczby miejscowości dotkniętych zarazą do ogólnej liczby miejscowości w kraju. Na jedną miejscowość dotkniętą zarazą przypada razem miejscowości	Stosunek liczby miejscowości dotkniętych zarazę do ogólnej liczby bydła w kraju. Na jedną gminę dotkniętą zarazą przeciętnie wypada bydła rogatego
1887	29	1 : 139	20928
1888	25	1 : 162	24277·5
1889	104	1 : 39	5835·9
1890	324	1 : 15·5	1874·2
1891	114	1 : 35·5	5324
1892	152	1 : 26·6	3993
1893	19	1 : 214	41944
1894	5	1 : 810·8	121387·6
1895	3	1 : 1351	202312·7
1896	—	—	—
1897	—	—	—
1898	—	—	—
1899	—	—	—
1900	—	—	—
1901	—	—	—
1902	—	—	—
1903	—	—	—

Czechy.

Zaraza płucna.

Rok	Przeciętna ilość miejscowości dotkniętych zarazą w danym roku	Stósunek liczby miejscowości dotkniętej pomorem do ogólnej liczby miejscowości. Na jedną miejscowość dotknięta zarazą przypada razem miejscowości	Stósunek liczby miejscowości dotkniętych pomorem do ogólnej liczby bydła. Na jedną miejscowość dotkniętą zarazą przeciętnie przypada bydła rogatego
1887	172	1 : 16·6	13071
1888	158	1 : 18	14293
1889	595	1 : 4·7	3794
1890	1169	1 : 2·5	1932
1891	740	1 : 3·1	3052
1892	2316	1 : 1 2	975
1893	475	1 : 6	4777
1894	33	1 : 8·6	68431
1895	24	1 : 118·5	94464
1896	9	1 : 316	250926
1897	—	—	—
1898	—	—	—
1899	—	—	—
1900	—	—	—
1901	—	—	—
1902	—	—	—
1903	—	—	—

Węgry

(przeciętna liczba miejscowości dotkniętych zarazą).

Rok	Zaraza pyska i racic	Zaraza płucna	Pomór świń	
			Róża	Pomór
1890	831	54	13·3	—
1891	260	38	93·6	—
1892	86	83	95·3	—
1893	107	68	103·6	—
1894	94	54	146·5	—
1895	263	15	345·1	626
1896	3955	5	170·7	362·3
1897	1323	4	90·4	1084·5
1898	56	2	70.7	763·6
1903	254	—	—	—

Przegląd powyższych dat daje podstawę do sprawdzenia niesprawiedliwego traktowania kraju naszego. Kraj nasz, zakupując znaczną ilość wyrobów przemysłowych innych krajów koronnych i przyczyniając się w ten sposób do ich rozbogacenia, ma słuszne do tego prawo, aby jednej z głównych gałęzi produkcyi t. j. bydła i trzody z targów innych krajów koronnych nie wypierano, ale ażeby konkurencya z niemi w różnych warunkach z naszymi stała się możliwą.

Powołując się na powyżej zawarte uzasadnienia poszczególnych rezolucyi:

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Rezolucye.

Na powyższych podstawach Komisya wnosi:

I. Sejm wzywa c. k. Rząd:

1) aby uchylił wszystkie w przedmiocie wywozu trzody z Galicyi wydane wyjątkowe rozporządzenia, aby przeto tak zewnętrzny, jak i wewnętrzny handel trzodą w Galicyi traktował według tych samych przepisów, co handel innych krajów koronnych,

2) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w przyszłości nie naruszał przyznanego ustawą z dnia 29. stycznia 1880, galicyjskim władzom krajowym zakresu działania i t. d.

3) ażeby w rozporządzeniu Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 13. grudnia 1902, uchylił wyjątek ustanowiony w niem na niekorzyść Galicyi,

4) ażeby uchylił zawarte w rozp. z 10. grudnia 1901 L. 135.005 1902 zakazy wywozu świń użytkowych i hodowlanych z Galicyi do innych krajów koronnych austryackich i ograniczył je do gmin, a względnie rejonów zarazą dotkniętych,

5) ażeby jaknajrychlej a najpóźniej do 1. stycznia 1904 zniósł zarządzony w obwieszczeniu z d. 9. stycznia 1902 L. 3.067 podział Galicyi na strefy pomorowe świń i wszystkie z tym podziałem połączone ograniczenia tak, aby wewnętrzny obrót handlowy nierogacizną w Galicyi w gminach, a względnie okręgach wolnych od pomoru i zarazy swobodnie mógł się odbywać.

6) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby, po zniesieniu rozp. z d. 9. stycznia 1902 L. 3.067 do okręgów pomorowych ustanowionych w myśl §. 26. ustawy z 29. lutego 1880 celem zapobieżenia szerzenia się pomoru świń i zarazy pyskowo racicowej wcielał tylko miejscowości zarazą dotknięte, lub z niemi w takiej styczności zostające, że zetknięcie się bydła zdrowego z jednej miejscowości z bydłem zarażonem z drugiej nie dałoby się uniknąć, aby po zniesieniu stref zarządzał ściśle zamykanie okręgów tylko w miarę konieczności, a to bez względu na granice powiatów politycznych i sądowych, oraz gmin katastralnych.

7) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w celu dopilnowania ścisłego zamknięcia i kontumacyi poszczególnych gospodarstw, części gmin, albo i całych gmin (minimalny rejon zapowietrzony) natychmiast po pojawieniu się pomoru lub zarazy exponował do tychże gmin dostateczną ilość organów c. k. Żandarmeryi.

8) Sejm wzywa Rząd, by w drodze administracyjnej poczynił możliwe zarządzenia w celu ułatwienia swobodnego i trwałego zbytu dla nierogacizny galicyjskiej, tak w innych krajach koronnych, jak i zagranicą, by spowodował i finansowo poparł powstanie urządzeń lub przedsiębiorstw mających na celu ułatwienie tego zbytu,

9) Sejm wzywa Rząd, ażeby w podanych do publicznej wiadomości obwieszczeniach ograniczył wolność pędzenia świń z Węgier drogami prynajmniej w granicach obowiązujących w Galicyi rozporządzeń z dnia 9. stycznia 1903 L. 1.541 i 27. marca 1903 L. 24.902,

10) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby nie naruszając tych ograniczeń handlu domokrążnego, które są niezbędne, poddał rewizyi obwieszczenie z d. 27. marca 1903 L. 24.902, i aby dozwolił w gminach, w których chów trzody się rozwija, a w których nie odbywają się targi, na osobno w tym celu ustanowionem i starannie dezinfekcyonowanem miejscu w pewnych z góry oznaczonych dniach za powiadomieniem władzy i pod nadzorem c. k. żandarmeryi sprzedawać nierogaciznę.

11) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby się natychmiast postarał o dokładniejsze pouczenie oglądaczy gminnych, który zakładają marki.

12) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby w gminach, w których świnie za pomocą marek, poznaczono ustanowił dla świń już poznaczonych stałe paszporty.

13) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby wniesiony b. r. do Izby poselskiej projekt ustawy o tępieniu pomoru Nr. 1.717 cofnął, a przedłożył Izbie poselskiej nowy projekt, w którym:

a) obowiązek wynagradzania za sztuki zabite, nietylko żadnego nie dozna uszczuplenia, ale jeszcze rozszerzonym zostanie.

b) uwagi w niniejszem sprawozdaniu zawarte, znajdą uwzględnienie.

14. Sejm wzywa c. k. Rząd:

a) aby ponownie władzom zalecił załatwianie spraw dotyczących pomoru i zarazy pyskowo-racicowej w jak najkrotszym przeciągu czasu,

b) aby władza powiatowa otrzymawszy doniesienie o wybuchu pomoru lub zarazy, bezzwłocznie delegowała weterynarza, celem wydania zarządzeń policyjno-weterynaryjnych, ale też, ażeby i z drugiej strony po otrzymaniu doniesienia o wygaśnięniu zarazy, zarządziła natychmiast, co potrzebne dla otwarcia gminy.

15) Sejm wzywa c. k. Rząd, by ponownie wydał zarządzenie przyspieszające tok urzędowania w sprawie orzekania o wynagrodzeniach należnych za świnie wybite, względnie przez komisye przemysłowe na licytacyi sprzedane lub na rzecz państwa zawłaszczone, umożliwiając ich pełną wypłatę w terminie oznaczonym w §. 8. Ces. Rozp. z d. 2. maja 1899 (Dz. u. kr. Nr. 81) a w szczególności, by wydał zarządzenie, aby na poczet tych wynagrodzeń mogły być wypłacane bezzwłocznie przez przedstawiciela Rządu w komisyi pomorowej zaliczki w wysokości $^3/_4$ należnego wynagrodzenia.

16) Sejm wzywa Rząd, aby zaopatrzył komisye pomorowe w wagi potrzebne do ważenia zwierząt zabitych.

17) Sejm wzywa Rząd, aby zarządził ścisłe przestrzeganie przepisów o przeprowadzaniu desinfekcyi w zagrodach zapowietrzonych pomorem.

18) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby wspólnie z Wydziałem krajowym porozumiał się z Magistratami większych miast w kraju w celu zakładania jatek dla mięsa wągrowatego.

19) Sejm wzywa c. k. Rząd, ażeby dokładnie zbadał i usunął niedogodności na targu w St. Marx, poddał tenże targ wyłącznemu nadzorowi państwowych weterynarzy, aby postarał się o dostateczną ich liczbę w celu zapewnienia szybkości i dokładności oględzin i aby skłonił gminę miasta Wiednia do odwołania wydanego z dnia 5. sierpnia 1895 L. 13.375 zakazu karmienia wołów na targu paszą skoncentrowaną.

20) Sejm wzywa Rząd, ażeby w moc obowiązujących przepisów skłonił gminy miejskie do zaopatrzenia targów w wagi na żywe bydło.

21) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby natychmiast postarał się o zaprowadzenie na wzór Niemiec i Węgier, ruchu pociągów pospiesznych dla uproszczenia szybkiego przewozu trzody chlewnej i o zniżenie taryf kolejowych dla wywozu nierogacizny z Galicyi.

22) Sejm wzywa Rząd, by pomnożył liczbę weterynarzy rządowych odpowiednio do rozległości kraju i liczebnego stanu trzody i bydła, tudzież by zorganizował skuteczną i ścisłą kontrolę i stałą inspekcyę przez delegowane organa fachowe nad urzędowaniem weterynarzy na prowincyi i zastanowił się nad odpowiednią organizacyą tej gałęzi służby tak, ażeby wykonywanie ustaw o zwierzęcych chorobach zakaźnych mogło się stać skuteczniejszem.

23) Sejm wzywa Rząd, aby ustanowił płatne ze skarbu państwa niższe organa wykonawcze w celu zapewnienia skuteczności zarządzeniom ustaw.

24) Sejm wzywa Rąd, by dążył do podniesienia stopnia zawodowego wykształcenia weterynarzy, szczególnie w dziedzinie bakteryologii przez hojniejsze uposażenie Akademii weterynaryi we Lwowie, i jej klinik, przez połączenie z nią zakładu dla badania naukowego chorób zaraźliwych, oraz przez wydatniejsze poparcie instytutu bakteryologicznego w Krakowie.

25) Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w najbliższym czasie zwołał ankietę, której skład wskaże Wydział krajowy w porozumieniu z c. k. Namiestnictwem we Lwowie, w sprawie hodowli i handlu nierogacizną w Galicyi i aby w myśl wskazówek owej ankiety zarządził, co należy, dla zapobieżenia grożącemu upadkowi tej gałęzi gospodarstwa krajowego.

II. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby w porozumieniu z Towarzystwami gospodarskiemi, Izbami handlowemi i komisyą dla spraw rolniczych, podjął rokowania z c. k. Rządem i kołami finansowemi kraju i zabezpieczył nasz handel nierogacizną, popierając zakłady przerabiania takowej na towar gotowy, mogący znaleść odbyt poza granicami kraju.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu aby w wypadkach zarządzeń weterynaryjno-policyjnych, które przez mylną interpretacyę ustawy weterynaryjnej mają na celu jednostronne unormowanie stosunków handlowych dla bydła i trzody z naszym krajem a przynoszą szkodę krajowi, korzystając z przysługującego mu prawa zastępstwa obrony interesów kraju, postarał się przez odwołanie do Trybunału administracyjnego o uchylenie rozporządzeń weterynaryjno-policyjnych z ustawą niezgodnych a dla Galicyi szkodliwych.

Sprawozdaniem niniejszem załatwiła komisya wnioski posłów Szajera i Stapińskiego, oraz petycye.

LW. $\frac{3248}{2317}$ włościan gminy Jodłowej.

» $\frac{1265}{1546}$ Zwierzchności gminnej w Dąbrówce.

» $\frac{2260}{1543}$ gminy Odrzykoń.

» $\frac{2259}{1542}$ Zwierzchności gminnej w Sowini.

» $\frac{2264}{1547}$ Zwierzchności gminy Brzozowsko.

» $\frac{2258}{1541}$ gminy Kłodany.

» $\frac{2263}{1546}$ gminy Ujazd.

» $\frac{2262}{1545}$ włościan z Bączala.

» $\frac{2566}{1802}$ Zwierzchności gminnej w Mokrem.

» $\frac{2383}{1649}$ Zwierzchności gminnej w Bierowej.

» $\frac{2352}{1621}$ gminy Krasnej.

» $\frac{2353}{1622}$ gminy Czarnorzek.

» $\frac{2607}{1838}$ miasteczka Korczyny.

» $\frac{2564}{1800}$ gminy Wróblewo.

» $\frac{2865}{1801}$ gminy Zassów.

LW. $\frac{2382}{1643}$ gminy Brzyszczki.
» $\frac{2743}{1931}$ gminy Glińska.
» $\frac{2744}{1952}$ gminy Przeżyły.
» $\frac{2745}{1952}$ gminy Umiesz.
» $\frac{2746}{1954}$ gminy Kiełków.
» $\frac{2742}{1950}$ gminy Zaboru.
» $\frac{2571}{1807}$ Zwierzchności gminy Brojowice.
» $\frac{2570}{1806}$ gminy Hankówka.
» $\frac{2569}{1805}$ gminy Charkówki.
» $\frac{2568}{1804}$ gminy Połakówka.
» $\frac{2567}{1803}$ Zwierzchności gminy Skrzyszów.
» $\frac{2261}{1544}$ gminy Święcany.

Lwów, dnia 12. października 1903.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

L. s. 3456/903.

We Lwowie, dnia 23. października 1903.

Aleg. 495

Sprawozdanie

Komisyi przemysłowej o wniosku p. Rutowskiego i towarzyszy 1. o uwolnieniu nowopowstających instytucyj kredytowych, których celem będzie zakładanie i finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych od dodatków do podatków, oraz 2. o powołaniu do życia przy udziale kraju, akcyjnego zakładu kredytowego mającego na celu zakładanie i finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych.

Wysoki Sejmie!

W lipcu 1902 p. Rutowski i towarzysze uczynili wniosek zmierzający do tego, ażeby w obec zupełnie niedostatecznej w kraju naszym organizacyi kredytu na zakładanie przedsiębiorstw przemysłowych, za pomocą zapewnienia na szereg lat ulg podatkowych nowopowstającym instytucyom kredytowym, których celem byłoby zakładanie i finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych, dalej za pomocą udziału kraju w kapitale akcyjnym i zrzeczenia się na szereg lat dochodów od tego udziału na rzecz innych akcyonaryuszy banku, zachęcić prywatny kapitał krajowy czy pozakrajowy do założenia większego banku przemysłowego.

Wnioskodawcy chodziło o wypełnienie luki w organizacyi kredytu w kraju naszym, która jest jedną z pryczyn powolnego rozwoju przemysłu, a zwłasza wielkiego przemysłu.

Kraj nie posiada dotąd instytucyi, któraby oprócz kredytu hipotecznego na nieruchomości przemysłowe, oraz kredytu komercyalnego, wekslowego, eskontowego, dobrze ubezpieczonego i zwykłych innych form kredytu obrotowego, zajmowała się także powoływaniem do życia, finansowaniem i prowadzeniem nowych przedsiębiorstw przemysłwych. Rozumiemy tu pod finansowaniem taki wspóludział kapitału instytucyi finansowej w powołanem do życia przedsiębiorstwie przemysłowem, żeby ta instytucya finansowa uczestniczyła w ryzyku powołanego przez siebie do życia zakładu przemysłowego«.

Bez takiej organizacyi kredyt, bez zakładów kredytowych, których powołaniem jest szukanie, zbieranie, ściąganie środków finansowych, ażeby ich użyć na inicyowanie, powoływanie do życia, zakładanie, finansowanie zakładów przemysłowych i handlo-

wych spółek akcyjnych, — branie udziału w nowych przedsiębiorstwach, podtrzymywanie ich komandytowaniem, kredytem obrotowym, zbierając kapitał zapomocą emitowania obligacyi przemysłowo-handlowych — wywołanie większego przemysłu jest niemożliwe.

Częścią więc własnym kapitałem zakładowym, w daleko większej mierze zapomocą emisyi własnych obligów i obligów powołanych do życia zakładów przemysłowych, zakład taki dla kredytu przemysłowego w ścisłem znaczeniu, umożliwia zebranie większych środków na cele przemysłowe, patronuje przedsiębiorstwa przemysłowe, spółki akcyjne, pokrywa własną firmą i kredytem noworodki niemające jeszcze własnego stanowiska i kredytu, umożliwia im zdobycie sobie tego stanowiska i oparcia się na własnych akcyach.

Kredyt taki należy wszędzie na świecie do gałęzi ryzykowniejszych, wymagającej wielkiej umiejętności i krytycyzmu, ale należy też do gałęzi kredytu najrentowniejszych. Bez organizacyi kredytu emisyjnego dla przemysłu, bez *credit mobilier* niedaje się myśleć finansowanie większych przedsiębiorstw przemysłowych, a historya przemysłu fabrycznego po świecie to w wielkiej mierze historya organizacyi kredytu na zakładanie, na »grynderstwo« przedsiębiorstw. Do tego przychodzą inne, niezmiernie rozmaite formy kredytu obrotowego, jakiego przemysł i handel wymagają.

Własny kapitał takiego Banku, potrzebny do umożliwienia emisyi akcyi, dla zaliczania zanim emisya się powiedzie, dla podtrzymywania kursu przez siebie emitowanych obligacyi, w danym razie dla prowadzenia przedsiębiorstw przemysłowych w własnym zarządzie. Zresztą wszystkie nowe potrzeby mają być pokrywane z ciągle dopływających środków emisyjnych.

Organizacyi takiej nie posiadamy. Nie tu miejsce na rozstrzyganie czy Bank krajowy, jak to było przewodnią myślą jego inicyatorów hr. Ludwika Wódzickiego a zwłaszcza Marszałka Zyblikiewicza, nie powinien był od początku większego nacisku położyć na służenie sprawie przemysłu. Dziś, gdy Bank krajowy jest bankiem państwowym dla autonomii kraju, jest wielkim bankiem hipotecznym dla własności ziemi i realności miejskich, jest bankiem gmin i powiatów, bankiem dla kolei lokalnych, dla parcelacyi i melioracyi, słowem, gdy bank objął szeroką działalność na tak wielu polach, jest wielkim bankiem emisyjnym i ma olbrzymie zadanie stania na straży kredytu nie tylko poszczególnych gałęzi gospodarstwa krajowego ale kredytu kraju w ogóle, nie podobna od niego wymagać, by przesuwał punkt ciężkości swojej działalności.

Bank krajowy raczej wycofuje się z przemysłu. t. j. z udziału bezpośredniego w finansowaniu przedsiębiorstw przemysłowych, a to za zgodą swej Rady nadzorczej oraz wielokrotnie wyrażoną wolą Sejmu a zwłaszcza komisyi bankowej. Sprawozdanie komisyi bankowej z r. 1897 zaleca wyłącznie kredyt obrotowy: »przy każdej nowej fabryce przedsiębiorca powinien mieć przynajmniej kapitał zakładowy, a zadaniem instytucyi finansowej powinno być dostarczenie kapitału obrotowego«. Gdy Bank krajowy wziął udział w kilku przedsiębiorstwach przemysłowych, tak że z końcem r. 1902 wynosił udział Banku we wszystkich przedsiębiorstwach przemysłowo-handlowych 652.000 koron, Komisya bankowa w swym sprawozdaniu z roku bieżącego wypowiada, że »zarząd Banku dla poparcia przedsiębiorstw handlowych i przemysłowych chwycił się całkiem niezwykłych i wyjątkowych środków, biorąc dla zachęcenia innych kapitalistów, udział w kapitale zakładowym niektórych przedsiębiorów«. Komisya bankowa twierdzi, że »Bank przychodzi z pomocą krajowym usiłowaniom przemysłowym hojną i wcale nie lękliwą ręką«. Głos komisyi bankowej stał się przez uchwałę sejmową wolą Sejmu.

I najnowsza zmiana statutu Banku krajowego idzie w kierunku jedynie kredytu obrotowego, zabezpieczając statutowo ważne dla pewnych gałęzi przemysłu »przyjmowanie poręki na kredytowane przez Rząd podatki spożywcze«. Według prospektu Banku ma on dawać pożyczki gotówkowe na takie przedsiębiorstwa przemysłowe, które ze swej natury nie mogą stanowić podstawy dla kredytu hipotecznego emisyjnego. »Pożyczki udzielane na zakłady przemysłowe, mówi przedłożenie Wydziału krajowego na podstawie planu Rady nadzorczej Banku, będą dawane za zabezpieczeniem wspólnem *primo loco*, niebędą mogły wynosić połowy wartości realnej budynków i stałych urzą-

dzeń fabrycznych, uwzględniając okoliczność, iż w razie zwinięcia przedsiębiorstwa przemysłowego, wartość tych nieruchomości bardzo znacznie się zmieni na niekorzyść«.

Dodać trzeba, że Bank krajowy niema kredytu towarowego na zastaw towaru.

O innych instytucyach kredytowych nie ma mowy. A jednak potrzeba w przemyśle, nafcie, zmuszała nie jedną instytucyę, często wcale do tego niepowołaną, że lokowały w kredycie przemysłowym zakładowym nawet wielkie sumy, bez odpowiedniej do tego organizacyi i kwalifikacyi, ponosząc też nie małe szkody.

Słowem luka w ekonomicznem życiu kraju olbrzymia i potrzebująca zapełnienia, jeżeli chcemy, by obce organizacye, obca przedsiębiorczość, oparta o własny kapitał lub tani kredyt przemysłowy, nie zabrała nam z pod nóg wszystkich skarbów ziemi.

Dla wypełnienia tej luki ma służyć projekt zapewnienia rozmaitych ulg i korzyści kapitałowi, któryby poszedł na powołanie do życia potrzebnej, wielkiej, akcyjnej instytucyi dla kredytu przemysłowego.

Projekt był już roztrząsany w krajowej komisyi dla spraw przemysłowych. Przedkładając jej ten projekt pisał o nim szef departamentu przemysłowego w Wydziale krajowym, p. Romanowicz:

»Chce on z udziałem finansowym kraju stworzyć instytucyę prywatną, na którą kraj, skutkiem posiadania znacznego udziału w kapitale akcyjnym, miałby pewien wpływ i ingerencyę, ale która nie stałaby pod wyłącznym zarządem kraju, jak Bank krajowy, którego Radę nadzorczą i Dyrekcyę mianuje reprezentacya kraju — pierwszą Sejm, drugą Wydział krajowy.

W projekcie nowego Banku przemysłowego, jak go Dr. Rutowski pojmuje, widzimy kooperacyę publicznego kapitału z prywatnym, współdziałanie władzy, mającej na oku tylko ekonomiczny interes kraju z prywatnymi, którzy, służąc temu ekonomicznemu interesowi liczą przytem na znaczniejszy zysk od właściwego kapitału.

Co do tego prywatnego kapitału ma widocznie Dr. Rutowski na oku możność ściągnięcia przy finansowaniu kapitałów obcych, co gdyby się udało, pociągnęłoby za sobą w dalszem następstwie udział dalszych obcych kapitałów w finansowaniu przedsiębiorstw przemysłowych, patronizowanych przez Bank przemysłowy.

Jest to myśl zasługująca na bardzo poważne rozważenie. Kraj ubogi w kapitały, chętne do rzucenia się w przedsiębiorstwa przemysłowe, — kraj, w którym zmysł przedsiębiorczy jest bardzo mało rozwinięty — może istotnie ogromne osiągnąć korzyści, gdy za pośrednictwem takiej instytucyi dla kredytu przemysłowego, w której obok krajowego w znacznej mierze byłby zaangażowany kapitał obcy, przyciągać będzie prócz tego zakładowego funduszu dalsze jeszcze kapitały obce na użyźnienie naszego ugoru przemysłowego. Tą drogę w innych, wielkich i małych państwach, ściągano do kraju kapitały obce dla ożywienia ekonomicznego ruchu, dla podniesienia krajowej produkcyi. Pawda, że były to państwa niezależne, w których akcya ekonomiczna znajduje poparcie we własnym, we wszelkie atrybuty władzy udzielnej wyposażonym rządzie, a nie prowincye na poły autonomiczne, opierające swoją politykę ekonomiczną o ciało reprezentacyjne bez władzy wykonawczej. Ale i to ciało reprezentacyjne ma pewien zakres kompetencyi, w którym dla tego obcego kapitału stworzyć może zachętę i podnietę. Środki te, objęte wnioskiem Dra Rutowskiego, są: uwolnienie na 10 do 15 lat od wszelkich dodatków autonomicznych, zrzeczenie się ze strony kraju na 6 lat poboru odsetek i dewidendy od udziału kraju, tworzącego $^1/_5$ całego kypitału akcyjnego, zasiłek 50.000 K. »à fond perdu« na założenie Banku. Do tego dodać jeszcze należy, że tylko dla samego Banku przemysłowego, ale i dla przedsiębiorstw przemysłowych, które Bank powołałby do życia, daje kraj zachętę w uchwalonej już przez Sejm nowej ustawie o uwolnieniu od autonomicznych dodatków do podatków nowych w kraju przemysłów i przemysłowych spółek akcyjnych.

Takie zaś ulgi, patronizowanem przez Bank przedsiębiorstwom przyznane wpłynąć mogą także dodatnio na interes samego Banku.

Czy zachęta wystarczy dla osiągnięcia obcego kapitału? Na to trudno dać odpowiedź, dopóki się nie przeprowadziło w tym kierunku choćby jakichkolwiek próbnych usiłowań i kroków przedwstępnych. A od opowiedzi na to pytanie zależy w o-

góle, czy wniosek Dra Rutowskiego ma szanse wykonania. Bo że w kraju, w którym kapitał jest tak bardzo trwożliwy i niedowierzający w obec wszelkich przemysłowych przedsiębiorstw, trudno myśleć o powodzeniu 4-ro milionowej subskrypcyi na akcye Banku przemysłowego (piąty milion dałby kraj) — na to chyba bez zarzutu zbytecznego pesymizmu każdy się zgodzi. Tu zatem koniecznie liczyc się musi na kapitał z poza kraju. Projekt Dra Rutowskiego przeto tem się charakteryzuje, że stwarza organizacyę finansową, mogącą służyć dla bardzo szeroko pojętej, na wielką skalę zamierzonej akcyi — organizacyę, która byłaby w możności za pomocą różnorodnych form kredytu przemysłowego wszelkie potrzeby kredytowe przemysłu zaspokajać — ale że wykonalność tego projektu zależy od czynnika, który w tej chwili obliczyć się nie da«.

Referent Komisyi przemysłowej sekretarz Izby handlowo-przemysłowej lwowskiej Dr. Stesłowicz pisze zalecając przyjęcie projektu Rutowskiego:

»Gdy nowa instytucya bankowa jest potrzebną a zwłaszcza potrzeba z niej nowych ludzi i pomysłów, i innego rodzaju pracy opartej na praktyce w krajach innych, obznajomionych z prowadzeniem i zakładaniem wielkich instytucyj finansowych i przemysłowych, nie należy zamykać drogi powołaniu takiej instytucyi, owszem, podać trzeba jej zachętę przez przyznanie ulg większego znaczenia, a nawet przez poniesienie pewnej jednorazowej ofiary.

Projekt takiej instytucyi znajdujemy we wniosku posła Rutowskiego.

Dla nowej instytucyi otwierało by się bardzo wdzięczne zadnie do przeprowadzenia«.

Komisya krajowa zalecając uchwałą z 22. listopada 1902 jako najłatwiejszy do zrealizowania projekt wzmożenia funduszu przemysłowego za pomocą zaliczkowania przez Bank krajowy zabezpieczonej na 35 lat dotacyi krajowej po 100.000 K. rocznie, zaraz na drugiem miejscu uchwaliła:

»Komisya zaleca Wydziałowi krajowemu do przyjęcia wniosek p. Rutowskiego i wypowiada przekonanie, że byłoby rzeczą wskazaną wdrożyć układy w celu urzeczywistnienia projektów wnioskodawcy«.

Wreszcie Wydział krajowy przedkładając Wysokiemu Sejmowi w bieżącej sesyi projekt podwyższenia funduszu przemysłowego, zaznacza, że wniosek ten zostawia niezałatwioną kwestyą kredytu przemysłowego.

Badanie sprawy i znoszenie się z czynnikami miarodajnemi w sprawie założenia wielkiej akcyjnej instytucyi finansowej dla przemysłu w kraju naszym przy udziale obcego kapitału, pozwalają przypuszczać, że ulgi i korzyści przyznane projektem w tej lub zbliżonej formie, byłyby dostateczne do zachęcenia i ściągnięcia tego kapitału do ożywienia produkcyi naszego kraju.

Według obecnej propozycyi kraj, biorąc udział n. p. jednym milionem w Banku przemysłowym, zrzekał by się na szereg lat dochodu ze swego miliona na rzecz reszty akcyonaryuszy.

Również tentującą, a z pewnej strony na pierwszy plan wysuwaną była by forma naśladująca formę przyjętą w finansowaniu przedsiębiorstw kolejowych. N. p. kapitał zakładowy mógłby być podzielony na akcye pierwszeństwa, oddane do dyspozycyi kapitałowi i na akcye zakładowe kraju, które przychodziły by do oprocentowania po osiągnięciu przez akcye pierwszeństwa przez lat kilka. n. p. trzy, pięcio lub sześcio procentowego dochodu.

Wogóle nienależy dogmatyzować form dopuszczalnych, a rokowania winny być prowadzone na szerokiej podstawie.

W przeświadczeniu, że ruch ekonomiczny kraju, a zwłaszcza budzący się ruch przemysłowy wymaga nagląco wielkich środków finansowych, — że te środki mogłyby w obecnej dobie niezmiernie podnieść produkcyę i zarobkowość kraju, — że stosunkowo niewielką ofiarę możnaby wielorakie uzyskać rezultaty, — Komisya przemysłowa wyraża przekonanie, że należy przez zapewnienie ustawowych ulg podatkowych dla akcyjnych instytucyj kredytowych, których zadaniem byłoby powoływanie do życia, zakładanie

i prowadzenie nowych przedsiębiorstw przemysłowych, a zarazem rozwijanie i wspieranie istniejących zachęcić kapitał własny, krajowy czy obcy.

Nadto należy wdrożyć rokowania z instytucyami finansowemi w kraju i za granicą, celem powołania do życia takiego zakładu kredytowego dla przemysłu.

W tym celu Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

A) Załączony projekt ustawy,
B) Załączony projekt uchwały.

Przewodniczący:
A. Lubomirski.

Sprawozdawca
Rutowski.

A.

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem **o uwolnieniu nowopowstających instytucyj kredytowych, których celem będzie zakładnie i finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych** od dodatków do podatków.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

Art. I.

Od wszelkich dodatków do podatków z wyjątkiem państwowych uwolnione będą **akcyjne instytucye kredytowe**, które powstaną w kraju w ciągu lat pięciu, których **kapitał zakładowy wpłacony** będzie wynosił **najmniej 5,000.000 koron,** jeżeli ich głównym, statutami określonem celem, będzie w obrębie Królestwa Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem **powoływanie do życia, zakładanie, finansowanie i prowadzenie nowych przedsiębiorstw przemysłowych**, a zarazem rozwijanie i wspieranie istniejących zakładów przemysłowych.

Pod finansowaniem nie rozumie się samego udzielania pożyczek, kredytu i eskontu lecz taki współudział kapitału instytucyi w powołanem do życia przedsiębiorstwie przemysłowem, ażeby ta instytucya kredytowa uczestniczyła w ryzyku powołanego przez nią do życia przedsiębiorstwa przemysłowego.

Art. II.

Uwolnienie od dodatków do podatków może być udzielone **na 10 do 15 lat.**

Art. III.

Uwolnienie od dodatków do podatków ustaje:

1) gdy w ciągu po sobie następujących lat trzech instytucya kredytowa osiągnęła czysty zysk przekraczający 6% kapitału zakładowego;

2) gdy instytucya kredytowa nie spełniała zadań objętych Art. I.

Art. IV.

Wykonanie tej ustawy polecam Moim Ministrom skarbu i spraw wewnętrznych.

B.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, żeby wdrożył rokowania z instytucyami finansowemi w kraju i zagranicą celem powołania do życia w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. Księstwem Krakowskiem **akcyjnego zakładu kredytowego** z kapitałem zakładowym wpłaconym w wysokości 5 (pięciu) milionów koron, którego głównym, statutami określonym celem będzie **powoływać do życia i zakładać przedsiębiorstwa przemysłowe, finansować,** a zarazem rozwijać i wspierać istniejące zakłady przemysłowe.

II. Upoważnia się Wydział krajowy do rokowania i prowizorycznego zawarcia umowy, wymagającej zatwierdzenia Sejmu krajowego na następujących warunkach:

1. Do powstania zakładu kredytowego dla zakładania przedsiębiorstw przemysłowych z kapitałem akcyjnym najmniej 5.000.000 koron, mógłby kraj przystąpić ewentualnie z udziałem 1 miliona koron.

2. przez pierwszych lat 6 (sześć) kraj mógłby się zrzec dochodu od swego udziału na rzecz reszty akcyonaryuszy.

3. na pierwsze koszta założenia i finansowania zakładu, kraj mógłby się przyczynić kwotą 50.000 koron.

Ls. 3.503/1903. We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg. 496

Sprawozdanie

komisyi szkolnej o wniosku Rektora Dzieślewskiego o przypuszczenie ukończonych uczniów szkół realnych na wydziały filozoficzny, medyczny i rolniczy uniwersytetów

i o wniosku posła Rottera w tymże przedmiocie, jakoteż o założenie ośmioklasowej szkoły średniej z obowiązkową nauką języka łacińskiego i rysunków, a bez nauki języka greckiego.

Wysoki Sejmie!

Kwestya otwarcia ukończonym uczniom szkół realnych przystępu do uniwersytetów, oddawna już zajmuje umysły, i ma niezaprzeczenie wiele za sobą.

Potrzebna i słuszna przewaga nauk matematycznych i przyrodniczych w szkołach realnych, a nauk humanistycznych w gimnazyach, sprawia, że kierunek wykształcenia młodzieży jest w każdym rodzaju tych szkół odmienny. Pomimo tego jednak, wykształcenie gruntowne w każdym z tych kierunków, mogłoby słusznie otwierać uczniom wstęp do nauk wyższych.

Jeżeli ukończony uczeń szkół realnych, może nie być zupełnie przysposobionym do nauk filologicznych lub prawniczych, to nie można wiedzieć, dlaczego ten uczeń nie miał by być dobrze usposobionym do uniwersyteckich wykładów matematycznych, przyrodniczych lub rolniczych. Wątpliwość mogłaby zachodzić chyba co do nauk lekarskich, bo te, ze względu na samą powszechną terminologię, wymagają bodaj jakiejś znajomości języka łacińskiego. Ale to jest szczegół, ważny z pewnością, jednak nie stanowczy. Komisya przypuszcza, że dałaby się tu wynaleść rada: naprzykład, od ukończonego realisty, chcącego się zapisać na Wydział medyczny, możnaby żądać egzaminu z języka łacińskiego, świadczącego o elementarnej jego znajomości.

Wszelako przypuszczenie ukończonych uczniów szkół realnych na rzeczone Wydziały lub wykłady uniwersyteckie, nie jest rzeczą tak prostą, jak się wydaje. Sprawa ta, naprzód obchodzi uniwersytety, a przez to należy do attrybucyi prawodawczych Rady Państwa. Sejm nie może jej rozstrzygnąć ustawą krajową, ale musi tylko żądać, iżby Rząd wniósł ją przed Radę Państwa, i spowodował jej uchwalenie.

Oprócz tego względu zaś jest jeszcze drugi. Nauka w szkołach realnych trwa lat siedem. Zdaniem nietylko dalszych, ale nawet najbliższych świadków i znawców stanu nauk w tych szkołach, jest to za mało. Z tego wynika, że ukończony uczeń szkoły realnej, jest zwykle mniej wykształcony niż ukończony gimnazyasta. Nie dla formalnej równomierności z gimnazyum, ale dla istotnego dobra tych szkół i ich uczniów, należy koniecznie rozciągnąć w nich naukę na lat ośm.

Poseł Rotter w swoim wniosku żąda, żeby ten dodany rok, służył na umożliwienie nauki języka łacińskiego. Komisya musiała to zauważyć, że 28 lub 30 godzin tygodniowo we wszystkich klasach, dla skutecznej nauki języka łacińskiego byłoby stanowczo za mało. Sądzi raczej, że dodany jeden rok nauki, i pomnożone przez to godziny powinny by być użyte na wzmocnienie i pogłębienie nauk matematycznych i przyrodniczych.

Wniosek Rektora Dzieślewskiego, i pierwsza część wniosku posła Rottera, mogą w tej Izbie być załatwione tylko wezwaniem do Rządu czyli rezolucyą.

Punkt drugi wniosku posła Rottera żąda:

a) przekształcenia szkół realnych z siedmio na ośmio-klasowe, i wprowadzenia nauki języka łacińskiego jako obowiązkowej;

b) przejściowego rozporządzenia a to, żeby pozwalało abityuryentom dzisiejszych szkół realnych zapisywać się na Wydział filozofizny, medyczny i rolniczy Uniwersytetu krakowskiego, w charakterze uczniów zwyczajnych.

Przekształcenie szkół realnych, rozciągnięcie nauki na lat ośm, zależałoby zupełnie od Wysokiego Sejmu. Byłoby zapewne pożądanem i korzystnem. Nie dla dodania języka łacińskiego, jak wyżej powiedziano, ale dla głębszej i obszerniejszej nauki w przedmiotach matematycznych i przyrodniczych. Ta zmiana wszakże w planie i organizacyi szkół realnych nie może być uchwaloną na poczekaniu i pobieżnie: wymaga gruntownego zbadania pod wszystkimi względami dydaktycznymi i administracyjnymi. Dlatego Komisya nie może podać Wysokiemu Sejmowi gotowego wniosku do uchwały, ale tylko wezwanie do Rządu, żeby sprawę tę wziął pod rozwagę, i przygotował potrzebne wnioski.

Co do żądanego w drugim punkcie wniosku posła Rottera przejściowego rozporządzenia, dopuszczającego już teraz ukończonych uczniów szkół realnych na niektóre wydziały i wykłady uniwersyteckie, Komisya może powtórzyć, że ta sprawa wkracza w organizacyę Uniwersytetów, a jako taka nie może tu być rozstrzygniętą.

Oprócz tego względu zachodzi drugi ten mianowicie, że przypuszczenie uczniów szkół realnych, choć przejściowe, do wykładów uniwersyteckich po siedmiu latach nauki, byłoby niejako uprzywilejowaniem ich przed uczniami gimnazyalnymi, od których się wymaga lat ośmiu.

Już nie tak śmiało, i nie tak przychylnie, może się Komisya oświadczyć o trzecim punkcie wniosku posła Rottera, który żąda założenia w Krakowie ośmioklasowej szkoły średniej z obowiązkową nauką języka łacińskiego i rysunków, a bez nauki języka greckiego.

Wydział krajowy miałby się starać o pomyślne załatwienie tego żądania, i o zapewnienie takiej szkole potrzebnych funduszów, Sejmowi zaś zdać sprawę na najbliższej jego sesyi.

W tej samej myśli podano do Wysokiego Sejmu dwie petycye: jedna od Towarzystwa nauczycieli szkół wyższych we Lwowie (L. 1.748/1.155) i druga podpisana przez trzystu ojców i opiekunów w Krakowie (L. 894/585).

Argumenta na poparcie powyższych wniosków i żądań, są dawno znane i rozpowszechnione. Mianowicie: obecne przeciążenie uczniów: bezpożyteczność a znaczna trudność nauki języka greckiego: czas przeznaczony na tę naukę, mógłby z korzyścią być użytym na naukę jednego języka żyjącego, lub inną przynoszącą więcej rzeczywistego pożytku.

Na powtarzane te same argumenta, jest ta sama dawna wielekroć powtarzana odpowiedź.

Nie wchodząc tu w kwestye szczegółowe, jak naprzykład w kwestyę przeciążenia — (na które nie uskarżano się dawniej choć nie było mniej przedmiotów ani mniej godzin) — nie pytając, czy liczba godzin zmniejszyłaby się, gdyby zamiast nauki języka greckiego przyszła jaka inna, poprzestać tu musimy na jednym argumencie zasadniczym.

Są różne w społeczeństwach potrzeby, kierunki życia, i różne odpowiadające im zawody. Między ludźmi zaś są różne rodzaje umysłów i uzdolnień. Celem nauki szkolnej jest, rozwinąć te umysły i zdolności według ich wrodzonego usposobienia, i przygotować je, ile się da, najlepiej do przyszłych zawodów, tak, żeby każdy kierunek życia, każda potrzeba społeczeństwa miały największą możliwą liczbę zdolnych i biegłych ludzi.

Te przygotowania zaś, to rozwijanie umysłów i zdolności nie może być jednolitem, tem samem dla wszystkich. Musiałoby albowiem obejmować nauk tak wiele, że żadna nie mogłaby być nauczoną w sposób wystarczający, gruntownie; — każda powierzchownie, połowicznie. Młody człowiek sposobiący się do zawodów technicznych, jeżeli ma być przygotowanym do nauk wyższych w tym kierunku, musi już w szkołach średnich uczyć się przeważnie nauk matematycznych i przyrodniczych. Na odwrót tu, który kiedyś ma być prawnikiem, urzędnikiem, profesorem i t. d., może i powinien poprzestać na mniejszym zakresie wiadomości matema-

tycznych i przyrodniczych, a przeważną część swego czasu i pracy oddać naukom filologicznym, historycznym i t. d. Wtedy, ale tylko wtedy i pod tym warunkiem jeden i drugi może wyjść ze szkoły średniej należycie przysposobionym do nauk wyższych w swoim przyszłym zawodzie.

Gdybyśmy znieśli tę różnicę szkół, opartą na różnicy nauk i na wrodzonej różnicy umysłów i zdolności ludzkich; gdybyśmy chcieli wszystkich młodych ludzi jednako, w takich samych szkołach i naukach przygotowywać do zawodów różnych, to skutek byłby ten, że wszyscy byliby do swoich zawodów przygotowani niedostatecznie, powierzchownie. Uniwersytety dostawałyby z gimnazyów młodzież źle przygotowaną do nauk filozoficznych, prawniczych, filologicznych, historycznych i t. d. Akademie politechniczne dostawałyby młodzież niedostatecznie przygotowaną do nauk matematycznych. Skutek byłby ten, że Uniwersytety wydawałyby słabych prawników, profesorów, historyków. Politechniki słabych techników.

Oprócz tego zaś powodu zasadniczego, jest inny praktyczny, który się przyjęciu tego wniosku sprzeciwia. Organizacya gimnazyów nie należy do attrybucyi Sejmów, ale do Rady Państwa.

Gdyby Wysoki Sejm uchwalił wezwanie do Rządu, żądające takich zmian czy dodatków w organizacyi gimnazyów, naraziłby się na to, że nie otrzymałby odpowiedzi żadnej, albo otrzymałby taką, któraby mówiła, że te sprawy należą do innego ciała prawodawczego.

Z tych powodów Komisya nie może się oświadczyć za drugim ani za trzecim punktem wniosku posła Rottera.

Na podstawie zaś pierwszego punktu tego wniosku i wniosku b. Rektora Dzieślewskiego, Komisya ma zaszczyt podać do uchwały następującą rezolucyę:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby:

1. w razie przekształcenia szkół realnych z siedmio na ośmioklasowe, abituryentom tych szkół otworzył przystęp w charakterze uczniów zwyczajnych do tych nauk uniwersyteckich na wydziale filozoficznym, których podstawą są nauki matematyczne i przyrodnicze i na wydział medyczny;

2. ażeby zapewniwszy to uprawnienie, przedłożył Wysokiemu Sejmowi wniosek do zmiany w krajowej ustawie o szkołach realnych, polegającej na uzupełnieniu tych szkół ósmą klasą.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
St. Tarnowski.

Ls. 3.525/903. We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg. 497

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o wnioskach posłów Tadeusza Cieńskiego i Baworowskiego w sprawie ułatwienia ludności włościańskiej kupna drzewa z lasów państwowych.

Wysoki Sejmie!

Wnioski analogiczne posłów Tadeusza Cieńskiego i Baworowskiego zdążają do urządzenia w powiatach bezleśnych Pokucia i Podola licznych składów drzewa opałowego i budulcowego z lasów państwowych w celu ułatwienia zaopatrywania się w nie ludności włościańskiej.

Wnioski te przekazał Wysoki Sejm uchwałą z dnia 14. września 1903 Komisyi gospodarstwa krajowego do załatwienia.

Komisya przedkłada Wysokiemu Sejmowi niniejsze sprawozdanie na podstawie autentycznej informacyi o stosunkach w tej mierze decydujących a panujących w lasach państwowych, niemniej rezolucye zmierzające do celów wskazanych przez pp. wnioskodawców.

Sprzedaż drzewa opałowego w stanie gotowym tak w lesie jak i na składach nie mniej też na pniu przeprowadzaną bywa w całym okręgu lwowskiej Dyrekcyi domen, z czego też korzysta ludność miejscowa w szerokiej mierze. Okoliczna ludność tak ze wsi jak i miast może w najbliższym lub też innych zarządach lasów pokrywać swe zapotrzebowanie. Jedynem ograniczeniem w tej mierze jest etat oznaczony planem gospodarczym i zobowiązaniami Skarbu, zaciągniętemi obecnie względem c. k. saliny, zarządu kolei państwowych i przez następne dwa lata względem Wydziału krajowego na rzecz kolei Delatyn-Kołomyja Stefanówka.

Zaspokojenie potrzeby miejscowej ma być jedną z pierwszych zasad gospodarstwa lasowego, którą Dyrekcya usiłuje mieć przed oczyma, starając się usunąć handel pośredni, a tem samem podnieść dochody płynące z lasów państwowych.

Komisya gospodarstwa krajowego musi jednak zauważyć, że ludność miejscowa doznaje niejednokrotnie utrudnień w korzystaniu z dogodności przez Dyrekcyę zamierzonych i zarządzanych.

Sprzedaż w drodze licytacyi przeprowadzoną bywa jeszcze tylko w 5—6 zarządach, w których po zaspokojeniu lokalnej potrzeby pozostają znaczne zapasy drzewa, niemożliwe do wywiezienia z powodu braku środków komunikacyjnych.

Większe kontraktowe sprzedaże drzewa nie zostały w ostatnich latach przez Dyrekcyę zawarte.

W miarę ulepszania się środków komunikacyjnych zmniejszają się i te sprzedaże w drodze licytacyi, a prowadzi się natomiast sprzedaż detaliczną wprost do rąk konsumentów. W zarządach położonych tuż przy kolei Stanisławów-Woronienka przeprowadza się tylko sprzedaż drobiazgową zaś sprzedaż hurtowną tylko w bardzo wyjątkowych wypadkach.

W ostatnich latach zaprowadzone zostały w sprzedaży drobiazgowej znaczne ułatwienia dla kupującej ludności. I tak w okręgu gospodarskim Kosów obok Zabłotowa wysyła się co roku w zimie urzędnika, który ma za zadanie drzewo opałowe na

miejscu w zrębie sprzedawać, zamiast iżby kupująca ludność miała odbywać 10 *km* drogi do zarządu w Kosowie. W ten sposób sprzedaje się tamże rocznie 7 000—9.000 metrów przestrzennych drzewa. W Stanisławowie i Horodence obejmuje Skarb Państwa dostawę zakupionego drzewa opałowego dla partyi do domów, również w Jabłonowie dla miasta Kołomyi.

Dla sprzedaży drzewa opałowego potworzone zostały następujące składy drzewa, stałe: w Stanisławowie, Horodence, Pistyniu, Jabłonowie, prowizoryczne po trzy w Delatynie i Dorze, po jednemu w Mikuliczynie, Tatarowie i Nadwórnie, dwa w Worochcie, razem więc 15 miejsc sprzedaży drzewa.

Sprzedaż drzewa opałowego sągami i wagonami ogłasza się oprócz tego afiszami i obwieszczeniami w codziennych dziennikach.

Sprzedano też wagonami znaczniejsze ilości drzewa opałowego do miast Czortkowa, Tarnopola, Gwoździca i t. d.

Konsumenci wymagają jednakże tylko drzewa bukowego, którego Skarb Państwa wobec ciągle wzmagającego się popytu w dostatecznej ilości dostarczyć nie jest już w stanie.

Cały etat roczny w drzewie twardem w tych zarządach, które w kierunku Podola drzewa dostarczać mogą, a te są: Kniaździwór, Peczeniżyn, Młodiatyn, Osławy, Delatyn, Dora, Mikuliczyn, Tatarów, Worochta, Nadwórna z Zieloną i Rafajłową — t. j. w tych wszystkich zarządach lasów, które położone są wzdłuż kolei Stanisławów-Körezmözö i kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, wynosi wedle zatwierdzonych planów gospodarczych około 96,170 *pm* rocznie. Z tego odpada na zaspokojenie miejscowej potrzeby, na deputaty dla własnego personalu, datki erekcyjne, wymogi serwitutowe około 15.000—20.000 *pm*, dla salin około 10.000 *pm*, na częściowe pokrycie zapotrzebowania c. k. głównych składów drzewa w Horodence i Stanisławowie około 55.000—60.000 w końcu około 10.000 *pm* dostarczać się mających Wydziałowi krajowemu wskutek objęcia akcyi kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka przez Skarb Państwa. Wykazane więc zapotrzebowania wynoszą razem wyżej podaną sumę około 96.170 *pm*.

Zarząd lasów niema przeto obecnie zapasu drzewa twardego rozporządzalnego dla dalszych ewentualnych składów a dopiero po upływie 2 lat będą wyżej wzmiankowane 10.000 *pm* przeznaczonych dla Wydziału krajowego wolne do innego użytku. Równocześnie wzrośnie także zapotrzebowanie tak lokalne jak i składów drzewa w Stanisławowie i Horodence, tak iż w najlepszym razie będzie do rozporządzenia około 10.000 *pm* rocznie, jeżeli w międzyczasie nie otworzy się korzystniejszy zbyt dla drzewa bukowego jako drzewa użytkowego. W tym wypadku i na tę ilość liczyć nie można.

Co się tyczy sprzedaży drzewa budulcowego to ludność miejscowa tylko w 5—6 zarządach nie pokrywa swojej potrzeby odnośnej w lasach państwowych, ponieważ ma dosyć własnych lasów. Są to zarządy górskie. Natomiast we wszystkich innych zarządach sprzedaż drzewa budulcowego odbywa się dla pokrycia miejscowej potrzeby ludności. Niektóre kontrakty na większe sprzedaże wyraźnie oznaczają, które gminy mogą pokrywać własną potrzebę w odnośnym okręgu gospodarczym. I tak n. p. w §. 5. kontraktu zawartego z Towarzystwem akcyjnem zastrzeżono dla zarządu w Hryniawie: „Skarb Państwa zastrzega sobie prawo sprzedaży drzewa wszelkiego rodzaju i gatunku mieszkańcom wsi położonych powyżej złączenia się Czeremosza czarnego z białym na pokrycie własnej potrzeby tych wsi“. Dotyczy to n. p. wsi Stebne, Dołhopole, Polanki, Fereskula i Hryniawa. Podobne postanowienia istnieją i dla innych zarządów.

W zarządzie lasów skarbowych zawarto większe kontrakta na drzewo miękkie klocowe, a to z tego powodu, ponieważ miejscowe zapotrzebowanie nie jest tak znaczne, ażeby zkonsumowało całą produkcyę lasów państwowych. Ono waha się w każdym zarządzie lasów od 100—1.000 m^3 rocznie drzewa cieńszych grubości jodłowego, świerkowego, dębowego i osikowego. W mowie będący nadmiar musi być więc sprzedany handlarzom, którzy go za granice kraju wywożą w formie drzewa tartego a w mniejszej ilości w formie drzewa długiego.

Ludność miejscowa może więc nabyć drzewo budulcowe jednakże tylko na pniu, zarząd bowiem lasów z powodu znacznego ryzyka przy sprzedażach dotyczących sortymentów nie zajmuje się wyróbką drzewa we własnym zarządzie.

Zresztą wyróbka uskuteczniana przez samą ludność jest dla niej dogodniejszą i korzystniejszą, ze względu, że ludność wyrabiając drzewo sobie sama, nie potrzebuje płacić kosztów wyróbki ponoszonych przez Skarb Państwa.

W niektórych zarządach wytworzył się z tego powodu nawet pewien rodzaj przemysłu domowego. Ludność miejscowa jak to ma miejsce w Szeszorach i Pistyniu, kupuje drzewo w lasach państwowych na pniu, wyrabia je, zwozi własnymi końmi do domów. Tutaj obrabia je i sprzedaje w gotowych budynkach, albo drzewo obrobione wozi do większych miast i zbywa je na targach.

W tych wypadkach zarabia na wyróbce, obróbce i dowozie a oprócz tego ma pewien zysk przedsiębiorczy.

W Hryniawie kupuje ludność miejscowa osobliwie z Dołhopola suchary ze znaczną zniżką w stosunku do ustanowionych cen taryfowych, wyrabia, wiąże je w spławy i spławia do Wyżnicy lub dalej rzekami Czeremoszem i Prutem. Szczegóły powyższe wskazują, że ludność miejscowa kupuje drzewo miękkie budulcowe już od dłuższego szeregu lat, w przeciwnym razie nie mógłby się tego rodzaju handel pośredni u włościan wyrobić.

Co do drzewa opałowego miękkiego, to są dochodzenia w toku, czy i o ile Skarb Państwa będzie mógł sprzedaż tegoż uskuteczniać na składach ewentualnie urządzić się mających na Podolu. Tego drzewa miałby skarb około 20.000 do 30.000 *pm* jeszcze do rozporządzenia, co wystarczyłoby na urządzenia jednego, a co najwięcej dwu składów. Dotychczasowe kalkulacye dały wyniki wcale niezachęcające, albowiem wykazują, że sprzedaż ta się nie opłaci.

Tak n. p. magistrat miasta Tarnopola oznaczył cenę 1 czterometrowego stosa drzewa miękkiego na kwotę 26·00 K. Zarząd Delatyn oblicza koszta, w następujący sposób: a) koszta wyróbki i spuszczania do dróg wywozowych 3·60 K, b) dostawa z lasu do kolei przeciętnie 8·00 K, c) załadowanie w wagony 0·40 K, d) koszta transportu kolejowego z Delatyna do Tarnopola 8·00 K, (1 wagon o wadze 10.000 *kg* kosztuje z Delatyna do Tarnopola ze wszystkimi dodatkami 48·00 K, czyli za 1 czterometrowy stos 48·00 : $^{24}/_{4}$ = 8.00 K), e) koszta wyładowania w Tarnopolu i dostawy do domów partyom wedle cen płaconych obecnie w Stanisławowie 2·80 K, f) koszta administracyi i zakupna placu, budowy i utrzymania budynków 1·60 K, razem tedy wynoszą wydatki gotówką kwotę 24·40 K.

Na samą wartość drzewa pozostaje więc ledwie 1·60 K za 1 czterometrowy stos, t. j. ledwie 6% całej ceny sprzedaży, pomijając to, że drzewo miękkie nie znajduje chętnego nabywcy. Jeżeli zaś od tej kwoty odliczymy jeszcze procenta od kapitałów wkładowych w wyrobkę i dowóz, to jeszcze mniejsza kwota pozostanie. Lecz i ta kwota 40 g za 1 przestrzenny metr jest tak małą, że nie opłaci wyróbki. Zarząd lasów bowiem jest uprawniony żądać, ażeby w lasach delatyńskich za 1 pm. pozostało przynajmniej 1·00 K na pniu.

Z Worochty są daty jeszcze niekorzystniejsze, wydatki bowiem w gotówce razem wzięte wynoszą 25·52 K od stosa, (4 pm.) tak iż na samo drzewo zostaje ledwie 0·12 K od 1 pm. względnie otrzymuje się ledwie własne wydatki gotówką wypłacone.

Mimoto przeprowadza Dyrekcya, chcąc nabyć zupełną pewność jakoteż wobec wielostronnie wyrażonych życzeń dalsze dochodzenia, które zainicyowała już w latach 1895 i 1896, dążąc do zapewnienia zbytu materyałom, podówczas mało pokupnym. Dochodzenia te dały wtedy wynik zupełnie negatywny, tem więcej, że koszta transportu koleją były nazbyt wysokie. Koszta te zostały następnie wprawdzie zniżone, ale równocześnie z powodu znanego strejku węglowego przed 3 latami podniosły się ceny drzewa opałowego wszędzie o 30—50 procent, jak też wzrosły znacznie koszta robocizny tak ciągłej jak i pieszej.

Dalsze informacye Komisyi gospodarstwa krajowego zasiągnięte przez referenta są następne:

Dyrekcya lasów poleca podwładnym organom, aby czynili ułatwienia miejscowym nabywcom, a to we własnym interesie. Sprzedaż bowiem drobna daje finansowo większe korzyści, aniżeli sprzedaż hurtowna, w interesie zatem zarządu lasów leży, sprzedaż tę jak najwięcej popierać. Że zarząd lasów zawiera kontrakty kupna z wielkimi handlarzami, to nie ulega wątpliwości, a przyczyna tego leży w większej produkcyi, aniżeli potrzeba lokalna wynosi. Oprócz tego niema zarząd środków na na utworzenie zakładów, przeznaczonych do dalszej przeróbki surowca w lesie uzyskanego.

Cena drzewa łupanego bukowego na składzie w Horodence wynosi 28·00 K za 1 czterometrowy stos (140 K za 1 wagon o wadze 10.000 *kg* czyli 20 *pm* drzewa). Istotnie koszta zarządu lasów są przy dostawie 1 czterometrowego stosu z zarządu Peczeniżyn ze Słobody rungurskiej: 1) wyróbka i zrywka 2·80 K, 2) dostawa do kolei 7·00 K, 3) dozorowanie i ładowanie 0·78 K, 4) transport koleją 8·16 K, 5) inne drobne wydatki i koszta administracyjne 2·50 K, 6) koszta wyładowania i dostawy do domów 2·80 K, razem przeto 24·04 K. Pozostaje więc na wartość drzewa samego lewie *3·96* K za 1 czterometrowy stos. Cena taryfowa drzewa na pniu w Peczeniżynie wynosi natomiast 9·20 K, którą można otrzymać na miejscu lub z dowozem do Kołomyi.

Zarząd lasów posyłając drzewo z Peczeniżyna do Horodenki, ma więc tracić na tej dostawie większą połowę istotnej wartości drzewa.

Jeżeli handlarze sprzedają wagon drzewa twardego po 134 K (t. j. o 6 K mniej, jak zarząd lasów sprzedaje), to okoliczność powyższą należy tem tłumaczyć przedewszystkiem, że handlarze kupując drzewo w zarządzie lasów po cenie taryfowej, dają publiczności mniejszą miarę lub gorzej szlichtowane stosy, robiąc zazwyczaj z 5 skarbowych 6 swoich stosów.

Przytem zauważa się, że c. k. Dyrekcya udziela zniżek taryfowych tylko w wyjątkowych wypadkach, w ogóle ma upoważnienie udzielić co najwyżej 25% opustu z cen. Do udzielenia większych zniżek Dyrekcya lasów nie jest upoważnioną i ich nie udziela.

Handlarze drzewa kupując je w zarządzie lasów po cenach taryfowych, mogą to drzewo i z tego powodu taniej sprzedawać, ponieważ faktyczne koszta dostawy są u nich o wiele tańsze, aniżeli u Skarbu Państwa. Wiadomo bowiem, że handlarze drzewa mają rozmaite sposoby zniżania zarobku włościanom zajętym przy dostawie, czego Skarb Państwa nie czyni.

Wiadomą następnie jest rzeczą, że po naszych miasteczkach jest zwyczaj, dla kupującego zresztą finansowo bardzo niekorzystny, kupowania na kredyt. Czyni to tak samo rzemieślnik jak i inteligencya, a czynią to nawet kierownicy urzędów. Skarb państwa nie może podejmować interesów tego rodzaju, czyni zaś je handlarz i w ten sposób odbija swoje koszta z lichwiarskim procentem, chociaż niejednokrotnie i miesiącami na zapłacenie długu czekać musi.

Włościanie są w tym względzie przemyślniejsi.

Składa się ich 4—5, wyjeżdżają razem do lasu, dzielą zakupiony sąg na 4—5 równych kup i powierzają ten rozdział między siebie straży leśnej w zrębie obecnej. Włościanin osobliwie mając ciągło, nie pojedzie do składu drzewa kupować, bo taniej dostanie w lesie t. j. bez kosztów dowozu i administracyi, których wcale nie ponosi.

Wydział krajowy przyznał na kolei Delatyn-Kołomyja-Stefanówka 33% zniżkę taryfową i to nie tylko zarządowi lasów państwowych, lecz wszystkim tą koleją towary wysyłającym.

Właśnie ten opust zdziałał, że obecnie drzewo opałowe w stronę Stefanówki wysyłane być może. Przy poprzednich bowiem taryfach a przy cenie 7·00 K za 1 *pm* musiałby był zarząd lasów ponosić stratę przy rzeczonej dostawie.

Na podstawie powyższego przedstawienia sprawy przyszła Komisya gospodarstwa krajowego do przekonania, że po pierwsze obecny etat gospodarczy lasów państwowych jest za szczupły i że urządzenie dalszych składów drzewa opałowego (bukowego) na Podolu i Pokuciu zawisłem jest od zwiększenia tego etatu, po drugie że ceny wysokie drzewa powodowane są wygórowanemi taryfami kolejowemi, których obniżenia należy się stanowczo domagać w interesie niezamożnej ludności.

Komisya z naciskiem podnosi, że na zawiadowstwie dóbr państwowych powstałych z dawnych królewszczyzn, które przychodziły z pomocą biednej ludności, ciążą te same obowiązki wobec tej ludności.

Komisya mniema następnie, że rozszerzenie zakresu działalności c. k. Dyrekcyi domen we Lwowie, która obecnie krępowaną jest w najdrobniejszych szczegółach rozporządzeniami c. k. Ministerstwa, — i równoczesne wprowadzenie ingerencyi c. k. Namiestnictwa w kierownictwie domen wpłynęłoby niepomiernie na podniesienie rentowności dóbr państwowych i zarazem umożliwiłoby ludności wiejskiej korzystać z tychże w szerszej mierze, niż to w danych warunkach ma miejsce.

W myśl powyższych uwag przedkłada Komisya gospodarstwa krajowego Wysokiemu Sejmowi następne rezolucye do uchwały:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby przeprowadził rokowania z c. k. Rządem co do rozszerzenia zakresu działania c. k. Dyrekcyi lasów i dóbr skarbowych we Lwowie z równoczesnem zapewnieniem ingerencyi c. k. Namiestnika w kierownictwie domen.

2. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby w celu umożliwienia i ułatwienia ludności wiejskiej w bezleśnych okolicach kraju nabycia drzewa twardego opałowego a w pewnych wypadkach także drzewa budulcowego wyjednał u c. k. Rządu:

a) powiększenie możliwe rocznego etatu produkcyi drzewa opałowego twardego;

b) zniżenie taryf kolejowych dla dowozu drzewa.

Przewodniczący: *Gorayski.*

Sprawozdawca: *Krzysztofowicz.*

Ls. 3.303/903.

We Lwowie, dnia 24. października 1903.

Nieg 498

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o petycyach Wydziału powiatowego w Buczaczu i Wydziału powiatowego w Nowym Targu w przedmiocie załatwienia sprawy wynagrodzenia za podwody.

Wysoki Sejmie!

Na liczne petycye przez Wydziały Rad powiatowych wniesione a zmierzające do spowodowania podniesienia wynagrodzenia za podwody, Wydział krajowy przedłożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z dnia 24. maja 1902 LW. 35031/902, w którem uczynił wniosek o powzięcie przez Wysoki Sejm uchwały, że począwszy od 1. stycznia 1903, będzie fundusz krajowy dopłacał 6 gr. od konia i kilometra do istniejącego obecnie wynagrodzenia ze Skarbu państwa w kwocie 6 gr. za podwody dostarczane oficerom c. k. 5. komendy żandarmeryi w ich podróżach służbowych.

Komisya administracyjna zapatrywania tego Wydziału krajowego nie podzielała a wyraz odmiennego zapatrywania dała w sprawozdaniu swojem z dnia 26. czerwca 1902 l. 939 z przyczyn w sprawozdaniu tem szczegółowo wyłuszczonych.

Sprawozdanie swoje komisya zakończyła wnioskiem:

Sejm wzywa c. k. Rząd:

I. Aby w jak najkrótszym czasie zechciał przystąpić do uregulowania sprawy podwodowej w drodze ustawodawczej, mianowicie przez oznaczenie wynagrodzenia za dostarczane podwody w wysokości stosunkom tutejszo-krajowym odpowiadającej.

II. Aby zanim to nastąpi, podniósł od 1. stycznia 1903 wynagrodzenie za podwody w drodze administracyjnej do wysokości w innych krajach monarchii, mianowicie w krajach sąsiednich praktykowanej.

Wysoki Sejm na posiedzeniu z dnia 18. września 1903 wnioski powyższe komisyi administracyjnej uchwalił a dotycząca uchwała c. k. Prezydyum Namiestnictwa została przedłożoną.

Dnia 6. lipca 1901 roku powziął Wysoki Sejm również uchwałę wzywającą Rząd do podwyższenia wynagrodzenia za podwody dostarczane dla celów wojskowych a wskutek tej uchwały nadszedł reskrypt Pana Ministra obrony krajowej z 7. lipca 1902 l. 2898 intymowany pismem c. k. Prezydyum Namiestnictwa z 25. września 1902 a zatem już po przedłożeniu sprawozdania komisyi administracyjnej z dnia 26. czerwca 1902, którym c. k. Ministerstwo obrony krajowej zawiadamia, że projekt ustawy o dostarczaniu podwód wojskowych w czasie pokoju wniesionym zostanie w Radzie państwa, co też rzeczywiście już się stało.

Wobec dokonanego już faktu wniesienia projektu ustawy w Radzie państwa, oraz wobec zapadłej uchwały Wysokiego Sejmu dnia 18. września 1903 roku petycye Wydziałów powiatowych w Nowym Targu i Buczaczu stały się bezprzedmiotowemi, dla tego Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Wydziału powiatowego w Buczaczu z dnia 19. października 1903 l. 3306 i petycyę Wydziału powiatowego w Nowym Targu z dnia 19. października 1903 l. 3303 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Zast. przewodniczącego:
Gniewosz.

Sprawozdawca:
Maiss.

Ls. 3497/03

We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg. 499

Sprawozdanie

komisyi górniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych jak również o petycyach krajowego Towarzystwa naftowego i Związku galicyjskich producentów „Ropa“ L. 905 i 906.

Wysoki Sejmie!

Uchwałami powziętemi przez Wysoki Sejm w dniu 19. września r. b. Ls. 1444 na wniosek sejmowej Komisyi górniczej, załatwione zostało w znacznej części sprawozdanie z czynności Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych z dnia 28. sierpnia 1903; a uzasadnione w tym sprawozdaniu wydatki na cele górnicze w kwocie 53.111 koron, zostaną przez Wysoki Sejm prawdopodobnie przyzwolone.

W tem sprawozdaniu jednak, jak również i w petycyach do Wysokiego Sejmu wniesionych — przez krajowe Towarzystwo naftowe i przez Związek galicyjskich producentów „Ropa“, są wskazane inne potrzeby przemysłu naftowego i górniczego naszego kraju, które sejmowa Komisya górnicza uważa za obowiązek Wysokiemu Sejmowi przedstawić.

I.

Najważniejsza może, choć nie obciążająca wcale budżetu krajowego, jest sprawa wydania nowych górniczo-policyjnych przepisów dla kopalń nafty i dla kopalń wosku ziemnego w Galicyi.

Jeśli niema wątpliwości, że przepisy z roku 1886 dziś nie odpowiadałyby warunkom produkcyi, a i przepisy z roku 1897 mogą i powinny uledz zmianie, bo przemysł naftowy w naszym kraju i technicznie i ekonomicznie bardzo się zmienił. — Wiele przedsiębiorstw z dawnych małych, przeobraziło się w wielkie, a co najważniejsza światowy handel tym produktem wymaga tak odmiennej organizacyi sprzedaży, a przez to i organizacyi producentów i warunków produkcyi, że te zmiany muszą oddziaływać i na ekonomiczne ukształtowanie się przedsiębiorstw.

Widzimy więc co raz mniej małych, drobnych przedsiębiorców, co raz więcej akcyjnych Towarzystw. — Taka zmiana wymaga zarówno dla opieki nad dobrem publicznem, jak i dla opieki nad robotnikami, ściślejszej kontroli władz górniczych, które mają obowiązek udzielać wszelkiej pomocy przedsiębiorcom przy urządzaniu ich kopalń i chronić je od wszelkiego rodzaju wyzysku.

Sejmowa Komisya uznaje przeto w zupełności myśl c. k. Rządu, wydania poprawnych przepisów górniczo-policyjnych dla tych kopalń, uznaje dobrą wolę poinformowania się o warunkach produkcyi i niezbędnych potrzebach kopalń, skoro do komisyi opracowującej te przepisy powołano znawców ze sfer naukowych i przemysłowych — ale rozumie obawy przedsiębiorców kopalń, czy te przepisy nie nałożą na nich zbytnio uciążliwych warunków i obawy właścicieli gruntów, czy temi przepisami nie będzie zrobiony wyłom w postanowieniu §. 1. ustawy z dnia 17. grudnia 1884 r., przyznającej im bezwarunkowe prawo własności i rozporządzania minerałami żywicznemi. — Mniemamy przeto, że Wysoki Sejm ma zupełne prawo żądać, aby nowe przepisy były przed ich prawomocnością zakomunikowane Reprezentacyi kraju i interesowanym.

Zmiana przepisów policyjno-górniczych dla kopalń wosku ziemnego, już musi być przygotowaną, bo Ministerstwo rolnictwa wydało sprawozdanie specyalnie do tego celu ustanowionej komisyi, która jednak nie zawiera proponowanych przez tę komisyę zmian. Muszą one być zaostrzeniem dziś obowiązujących przepisów, skoro Komisya została ustanowioną po katastrofie z dnia 2. czerwca 1902 roku, w kopalni akcyjnego Towarzystwa Borysław. — Sejmowa Komisya mniema tedy, że i sprawozdanie o tej katastrofie i same przepisy powinny być zakomunikowane Wydziałowi krajowemu i proponuje uchwalenie odnośnej rezolucyi.

II.

Obok tej bardzo doniosłej dla przedsiębiorstw naftowych i całego przemysłu kwestyi, podnosi tak sprawozdanie Wydziału krajowego, jak i petycye wyżwymienione jeszcze dwie sprawy, wymagające niewielkiego wydatku z funduszu krajowego, na które szczególny nacisk położyć musimy. Jedna — to sprawa wystawienia budynku dla szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu. — Dyrekcya tej szkoły dobrze rozwijającej się od lat 5, kuratorya jej przy udziale reprezentantów c. k. Rządu i przemysłowców, delegaci Wydziału krajowego i nareszcie sam Wydział krajowy w swem sprawozdaniu z dnia 28. sierpnia b. r. potrzebę takiego budynku uznają, a subwencya c. k. Rządu do utrzymania szkoły i uczniów stanowi bardzo wydatną pomoc, byle była na szereg lat zagwarantowaną.

Druga sprawa to kwestya dotacyi, umożliwiającej ciągłą samodzielną pracę krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych.

Stacya ta założona przed laty 15-tu przy c. k. szkole politechnicznej rozwinęła się bardzo, uwolniła nas od ciągłego odwoływania się do orzeczeń analogicznych niemieckich zakładów i zajęła wśród przedsiębiorców w niejednym sporze stanowisko rozjemcze. Ilość wykonywanych analiz dla stron, z kilkunastu rocznie — wzrosła do 107 w r. 1901, 96 w r. 1902, do 65 w jednem półroczu r. 1903 — a co do jakości ich to c. k. Rząd i komisya znawców powołana dla bezpieczeństwa eksploatacyi wosku ziemnego w Borysławiu, pooddawała analizy wykonywane na miejscu — kontroli i orzeczeniu krajowej stacyi doświadczalnej.

Dotacya jej jednak przez szereg lat wynosiła tylko 2000 koron t. j. 1000 koron dla kierownika stacyi, stale zatrudnionego oczywiście gdzie indziej, bo kierownictwo porucza się tylko profesorowi lub docentowi c. k. szkoły politechnicznej, i 1000 koron na materyały i przyrządy. — Tak urządzona i tak słabo dotowana stacya nie może odpowiedzieć swemu zadaniu; niezbędnym warunkiem dla niej, jest odpowiednie pomieszczenie, ale gdy tego na razie uczynić nie można, pragnie Komisya, aby uczyniono zadość przynajmniej drugiemu warunkowi dającemu możność ciągłej pracy, to jest, aby przyznano dotacyę wystarczającą na opłacenie stale zatrudnionego tam chemika, czy to kierownika czy asystenta.

Za taką organizacyą stacyi przemawiała już w roku 1901, krajowa Rada górnicza, ale małe tylko uwzględnienie znalazło to zdanie w preliminarzu budżetu krajowego na rok 1903, gdzie 3400 koron na tę stacyę się preliminuje. Ta kwota jednak zupełnie nie jest wystarczającą. Krajowy chemik pracujący jako samoistny asystent wymaga najmniej 2400 koron wynagrodzenia — kierownik jej przy wzmożeniu się czynności nie 1000 ale przynajmniej 1800 koron, materyały i przyrządy 1000 koron, tak, że dotacya na stacyę prawidłowo funkcyonującą powinnaby wynosić co najmniej 5200 koron.

III.

Ze spraw górniczych nie dotyczących przemysłu naftowego z uznaniem podnosimy starania Wydziału krajowego o podniesienie czy zapewnienie bytu naszym zachodnim galicyjskim kopalniom węgla kamiennego, które, jak z tego sprawozdania widać, są w projekcie taryfy celnej z Rosyą — poświęcone dla kopalń węgla Królestwa Polskiego. Ten projekt ustanawia bowiem wypłatę 3 kop. w złocie od pudu naszego węgla zamiast $1^1/_2$ kop. (47 groszy zamiast 23 groszy od metrycznego centnara) wywożonego do Rosyi, którego export w ciągu lat 4-ch już się zmniejszył o więcej niż 1,000.000 q.

Jeśliby to ograniczenie sprzedaży miało się utrzymać, a c. k. Rząd na naszych kolejach i w połączeniu z koleją północną taniej i nadal pruski węgiel przywoził do Galicyi niż nasz własny, to doprawdy spytać by się można, czy i ten stosunkowo do Moraw i Ślązka bardzo drobny nasz przemysł górniczy ma być zniszczony? Czy to ma być polityką rządu właśnie w chwili, gdy silne przedsiębiorstwo od lat 2-ch pracuje nad stworzeniem w tym okręgu nowej kopalni, a liczba poszukiwań i próbnych wierceń znacznie się powiększyła? Mamy nadzieję, że Wydział krajowy będzie i nadal najusilniej popierał sprawę kopalń węgla kamiennego wobec c. k. Rządu przy współdziałaniu Koła polskiego w Wiedniu.

Jakiekolwiek są nadzieje do znalezienia większych złóż węgla brunatnego w północnej i wschodnio-północnej części kraju, Komisya uważa troskliwe badanie tych okolic przez geologów i górników z ramienia Wydziału krajowego, za zupełnie uzasadnione.

Komisya zarówno jak Wydział krajowy sądzi, że jest obowiązkiem c. k. Rządu przyczynić się do kosztów stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych.

Chcąc przyjść z naukową pomocą przemysłowi naftowemu i kierownikom tego przemysłu, którzy nieraz w dalekich stronach i krajach, a nawet i w innych częściach świata szukają chleba, byłody wskazanem urządzenie w tutejszej c. k. szkole politechnicznej stacyi doświadczalnej dla przyrządów i narzędzi wiertniczych; szliby oni lepiej uzbrojeni do ciężkiej walki o byt, jaka ich nieraz czeka. — Sejmowa Komisya przyjmuje też zaproponowaną odnośną propozycyę Wydziału krajowego.

Dla wyłuszczonych powyżej powodów komisya sejmowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Sprawozdanie Wydziału krajowego w przedmiocie spraw górniczych przyjmuje się do wiadomości.

2. Upoważnia się Wydział krajowy do budowy domu dla krajowej szkoły górniczej i wiertniczej w Borysławiu.

3. Poleca się Wydziałowi krajowemu:

a) Aby poczynił starania u c. k. Rządu o uzyskanie dla krajowej stacyi doświadczalnej dla produktów naftowych — charakteru instytucyi publicznej i subwencyi z funduszów rządowych;

b) Aby poczynił tak samo starania o urządzenie stacyi doświadczalnej dla przyrządów i narzędzi wiertniczych przy c. k. szkole politechnicznej we Lwowie;

i 4. rezolucyę

Wzywa się c. k. Rząd, aby po ukończeniu dochodzeń o katastrofie z dnia 2-go czerwca 1902 r. w kopalniach wosku ziemnego w Borysławiu, wynik tych dochodzeń zakomunikował Wydziałowi krajowemu, tudzież zasięgnął opinii Wydziału krajowego i stron interesowanych w sprawie nowych przepisów policyjno-górniczych dla kopalń zawierających minerały żywiczne, przed ogłoszeniom ich w dzienniku ustaw i rozporządzeń państwowych.

Sprawozdaniem tem załatwia się petycye L. s. 905 i 906 z r. 1903.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Wiśniewski.

Ls. 3556/03. We Lwowie, dnia 18. października 1903.

Aleg. 500

Sprawozdanie

komisyi gminnej w sprawie wniosku posła Rutowskiego i towarzyszy w przedmiocie projektu statutu gminnego dla gminy Zakopanego.

Wysoki Sejmie!

Jak daleko mowa polska sięga, nie ma chyba człowieka choć trochę inteligentnego, któryby nie uznawał wyjątkowego znaczenia uzdrojowiska Zakopanego.

Jeszcze w r. 1870 najzwyklejsza wieś górska, nieświadoma tych cudów przyrody, które na około niej hojną ręką rozsiane zostały, zaczęła za staraniem śp. ks. Stolarczyka, miejscowego proboszcza i Dra Chałubińskiego przyciągać z całej Polski ludzi, którzy tu szukali ratunku dla zdrowia lub nabrania sił do dalszej pracy. I już w r. 1890 było na 2645 stałej ludności w Zakopanem 3415 gości, w r. 1894 po wystawie krajowej we Lwowie na 3.288 stałej ludności 5.225 gości, w r. 1900 po otwarciu koleji żelaznej Chabówka-Zakopane na 3.855 stałej ludności 10.820 gości, a w r. 1902 na 4184 stałej ludności już 12.039 gości.

Naturalną rzeczą jest, że przyjezdni ci, częstokroć chorzy, a przeważni przywykli do warunków życia świata cywilizowanego żądali i w Zakopanem zaspokojenia swych wymagań pod względem mieszkań zdrowych i innych potrzeb życia codziennego, czego im gmina wiejska dać nie mogła.

Wskutek coraz większego napływu przyjezdnych pobudowano wprawdzie w Zakopanem bardzo dużo domów, nie rzadko pięknych i wygodnych, ale o zachowaniu przepisów policyi budowlanej i mowy nie było; budował każdy gdzie jak chciał, a z pewnością nie jest to zasługą organów powołanych do czuwania nad bezpieczeństwem mienia i życia mieszkańców, że tak rzadko czytamy o pożarach w Zakopanem i by przy tej sposobności kto życie stracił.

Wody do picia dostarczają w Zakopanem albo źródła naturalne, gęsto rozsiane albo zwykłe studnie. Dopóki w Zakopanem było mieszkań mniej, to woda ta nie była narażoną na zatrucie nieczystościami z mieszkań usuwanemi, gdy jednak coraz większy napływ gości spowodował coraz gęstsze zabudowanie próżnych przestrzeni, to z coraz większem zbliżaniem się mieszkań do źródeł i studni, stała się woda w nich prawie niemożliwą do picia.

Usuwanie nieczystości w Zakopanem, nawet na obszarze zamieszkałym przez gości czyli na obszarze stacyi klimatycznej odbywa się w najprymitywniejszy sposób.

W celu naprawy stosunków tych w Zakopanem, które już z r. 1885 uznane zostało przez Rząd jako uzdrowisko czyli stacya klimatyczna, został na mocy ustawy z dnia 4. listopada 1891 Nr. 80 Dz. u. k. urządzającej stosunki zdrojowisk i uzdrowisk w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z W. ks. Krakowskiem dla tejże stacyi klimatycznej rozporządzeniem c. k. Namiestnictwa z dnia 28. maja 1896 do l. 42.184 wydany statut.

Statut ten oznacza w §. 2. szczegółowo granice stacyi klimatycznej, postanawia w §. 3., że organami stacyi klimatycznej są: a) komisya klimatyczna; b) lekarz klimatyczny a według §. 4. tegoż statutu składa się komisya klimatyczna z delegatów c. k. Namiestnictwa i Wydziału krajowego, naczelnika gminy i dwóch delegatów Rady gminnej,

lekarza klimatycznego, ewentualnie i inspektora rządowego, dwóch delegatów lekarzy, którzy posiadają w Zakopanem koncesyonowane zakłady lecznice, delegata Towarzystwa tatrzańskiego, delegata właścicieli wil, które leżą w rejonie stacyi klimatycznej i składają się przynajmniej z pięciu pokojów i delegata gości.

W §. 7. tegoż statutu postanowiony jest zakres działania komisyi klimatycznej, który identyczny prawie jest z przepisami §. 21. lit. c. e. f. g. h. i. k. ustawy gminnej z r. 1896. Ponieważ zaś powyższy statut stacyi klimatycznej odebrał gminie w zupełności pod względem jej praw i obowiązków wykonywania policyi miejscowej, przeto niebezpieczeństwo konfliktu między gminą a komisyą klimatyczną na tem polu było widocznem.

Wszystkie zarządzenia powyższe nie odniosły też pożądanego skutku, a przynajmniej nie odniosły go w tej mierze, w jakiej się po nich spodziewano; nie sprowadziły mianowicie takiego polepszenia warunków rozwoju tego najpiękniejszego uzdrojowiska w Polsce, jakiego byśmy wszyscy pragnęli.

Wydział krajowy, który odrazu uznał wielkie znaczenie Zakopanego dla kraju, nie tracił nigdy z oczu losów jego. W celu ułatwienia komunikacyi Zakopanego ze światem wybudował on kosztowną drogę z Nowego Targu do Zakopanego a następnie ułatwił przyjście do skutku kolei żelaznej z Chabówki do Zakopanego, wybudował drogę z Zakopanego do Jaworzyny spiskiej i do Morskiego Oka i wewnątrz gminy Zakopanego.

Wysoki Sejm, idąc za zdaniem Wydziału krajowego, uznał też zapewnienie licznym przybyszom z rozmaitych części Polski znośnej egzystencyi w Zakopanem, przedewszystkiem tedy danie im zdrowej wody do picia a więc zaprowadzenie wodociągów jako postulat pierwszorzędnej wagi, bo na posiedzeniu swem dnia 12. lipca 1902 uchwalił gwarancyę kraju za pożyczkę w kwocie 400.000 kor. przez gminę Zakopane na cele inwestycyjne w pierwszym rzędzie na zaprowadzenie wodociągów, zaciągnąć się mającą pod warunkami, między którymi jeden jest taki, że spodziewany dochód z tych inwestycyi wystarczy na opłacenie rat anuitetowych.

Uchwała ta nie otrzymała niestety dotychczas najwyższej sankcyi, lecz gmina Zakopane przekonaną jest widocznie, że nie będzie w stanie udowodnić, że warunkowi temu zadość uczynić potrafi, bo wniosła do Wysokiego Sejmu petycyę o przyjęcie na fundusz krajowy połowy kosztów umorzenia i utrzymania wodociągów o tyle i na tak długo, dopóki budżet gminy Zakopane nie zdoła sam pokryć całego ciężaru pożyczki inwestycyjnej z własnych dochodów.

Wysoki Sejm przychylił się też na posiedzeniu z dnia 27. października 1903 do wniosku komisyi budżetowej o częściowe zadośćuczynienie tej petycyi.

W celu poprawienia stosunków gminnych w Zakopanem przedłożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie wykazujące potrzebę zaliczenia gminy Zakopane do rzędu miejscowości, które obowiązuje ustawa gminna z dnia 3. lipca 1896 Nr. 51. dz. u. kr. i Wysoki Sejm uczynił zadość życzeniu temu ustawą z dnia 24. stycznia 1900 Nr. 21. dz. u. kr.

Skutkiem tej ustawy było to, że gmina obowiązaną była utrzymywać lepszy i liczniejszy personal urzędniczy, co w każdym razie mogło cokolwiek dodatnio wpłynąć na poprawienie stosunków w gminie.

Najgłębiej zaś sięgającym skutkiem podporządkowania Zakopanego pod powyższą ustawę gminną był fakt dla autonomii naszych gmin nie bardzo pochlebny, że na podstawie §.-u 108. ustawy tej można było gminie Zakopane odebrać sprawowanie policyi miejscowej na pewien określony czas i oddaje komisarzowi rządowemu celem pouczenia ludności o korzyściach należytego sprawowania policyi miejscowej.

I te środki przez Wysoki Sejm i Wydział krajowy zastosowane nie doprowadziły do porządanego celu. Najlepszą bowiem gwarancyą dobrego funkcyonowania władz autonomicznych nietyle są dobre ustawy, ile ludzie, którzy te ustawy mają wykonywać, którzyby poświęceniem swem chcieli wlać życie w te martwe ustawy. To jednak jest pewnem, że bez dostatecznych środków finansowych żadne ciało autonomiczne należycie funkcyonować nie może, bo ludzie owiani choćby najwięcej obywatelskim duchem nie potrafią bez środków materyalnych czegokolwiek dokonać.

Dopóki gminy nasze, jak słusznie powiada sprawozdawca Komisyi gminnej Wysokiego Sejmu z r. 1896. w sprawozdaniu o wniosku posła Bojki o wynagrodzenie gmin za czynności w sprawach poruczonego zakresu działania ograniczone są na pokrywanie wydatków swych dodatkami gminnymi do podatków stałych, dopóki państwo nie odstąpi związkom komunalnym jakichś podatków stałych, to o należytem wypełnianiu przez nie poruczonych im ustawami zadań mowy być nie może.

Gmina Zakopane nie ma żadnego majątku a na pokrycie zwykłych swoich wydatków budżetowych, wynoszących około 40.000 kor. rocznie, potrzebuje dodatków gminnych w wysokości 50% stałych podatków państwowych oprócz 100%-ego dodatku gminnego do podatku konsumcyjnego od mięsa i wina.

Dochody Komisyi klimatycznej osiągnęły dopiero w r. 1902 46.000 kor. a 1/3 mniej więcej część tychże idzie na pokrycie wydatków, które właściwie gmina obowiązaną byłoby pokrywać.

Nic więc dziwnego, że gmina Zakopane przy tak skromnych dochodach nie może sprostać wymaganiom, jakich od nowoczesnej gminy, która w dodatku jest najwięcej odwiedzanem zdrojowiskiem w kraju, wymagać mamy prawo.

Wysoki Sejmie!

Powszechnie znanym jest spór między naczelnikiem gminy Zakopane drem Chramcem a lekarzem stacyi klimatycznej drem Janiszewskim, bo całe dziennikarstwo polskie o nim pisało a kto tylko był w Zakopanem, musiał wysłuchać przedstawienia go z obu obozów, spór ten obił się nawet echem w sali sądu krajowego karnego we Lwowie na tle procesu prasowego „Bagno".

Sam wnioskodawca mówi w uzasadnieniu wniosku swego, że w Zakopanem źle się dzieje, bo tamże wre walka między gminą a komisyą klimatyczną i dlatego żąda dla gminy tej osobnego statutu. Komisya nie może zarzutu tego inaczej rozumieć, jak w ten sposób, że walka ta wre między osobami reprezentującemi te ciała autonomiczne.

Komisya nie myśli ani na chwilę zajmować się tym sporem, gdyż nie sądzi, aby było zgodne z powagą tej Wysokiej Izby wdawać się w ocenienie przedłożonego projektu statutu gminnego dla Zakopanego pod wrażeniem sporu jednostek w Zakopanem osiadłych, dla rozwoju tej perły uzdrojowisk naszych, jak słusznie dr. Rutowski w swojem przemówieniu je nazwał, z pewnością równomiernie życzliwych, a tylko zazdrośnych może o wyższy stopień życzliwości dla swego pupila.

Komisya może i musi wejść w ocenienie przedłożonego jej projektu tylko z tego punktu widzenia, czy projektowany statut dla gminy Zakopane jest dla niej potrzebny, i czy postanowienia jego zapewnią przybywającym tamże kuracyuszom i letnikom takie warunki bytu, jakich oni do swych celów potrzebują.

Nie można bowiem zapominać, że interesa gminy jako takiej, a interesa przebywających w niej kuracyuszów lub letników nie zawsze idą ze sobą w zupełnej parze. Nie można też zapominać, że w dobrze zrozumianym interesie gminy leży wszystko uczynić, aby jak najliczniejszy przypływ obcych podnieść, a temsamem ułatwić i uprzyjemnić im warunki egzystencyi w gminie.

Pamiętać zaś z drugiej strony zawsze należy, że gmina jest przedewszystkiem naturalnym organizmem życia społecznego, ograniczonym na pewne drobne terytoryum, który ma za główne zadanie służyć członkom swoim i bronić ich interesów wspólnych a zarazem wspomagać zadania administracyi publicznej.

Otóż wnioskodawca sądzi, że zniesienie Komisyi klimatycznej i przekazanie czynności, według postanowień statutu jej, do niej należących, gminie w poruczonym zakresie działania usunie te wadliwości, jakie wszyscy widzimy w Zakopanem pod względem wykonywania wszystkich działów policyi miejscowej.

Dla zabezpieczenia zaś należytego wpływu dla inteligencyi w Radzie gminnej proponuje wnioskodawca ordynacyę wyborczą dla Zakopanego tej treści, że tworzy cztery kurye wyborcze, pierwszą wyłącznie dla inteligencyi, drugą dla osób opłacających co najmniej 400 kor. czystego podatku, a dwie ostatnie dla reszty opodatkowanych.

Nie ulega wątpliwości, że zniesienie Komisyi klimatycznej i przekazanie jej zakresu działania gminie powiększy czynności tej ostatniej niepomiernie. Jakkolwiek bowiem wszystkie te czynności, które statutem przekazane zostały Komisyi klimatycznej, należą bezwarunkowo po myśli §. 21. ustawy gminnej z r. 1896. do własnego zakresu działania gminy, to w każdym razie mimo to, że ten zakres działania gminy został wskutek wydania statutu dla Komisyi klimatycznej w Zakopanem niezupełnie ograniczony, działalność gminy w tym kierunku musiała już przez samo powołanie nowego organu do sprawowania tych samych czynności stracić na energii.

Jedyną pomocą dla gminy, od której wymagać się będzie po zniesieniu komisyi klimatycznej energiczniejszego wykonywania policyi miejscowej, będzie według zdania wnioskodawcy, nadanie charakteru, w jakim ona będzie miała załatwiać czynności komisyi klimatycznej, charakteru poruczonego zakresu działania.

Przedewszystkiem nadzwyczaj trudną rzeczą jest dokładnie określić granice poruczonego zakresu działania gminy i słusznie powiada poseł Górski w cytowanem powyżej sprawozdaniu, że właściwie wszystkie sprawy własnego zakresu działania mogą być jako sprawy poruczonego zakresu działania uważane, skoro inicyatywę w nich weźmie władza państwowa.

Z rozumowania tego wynika jednak, że logiczna interpretacya ustawy gminnej nie dopuszcza żadnego poruczonego zakresu działania gminy, bo przepis ustawy gminnej, normujący jej własny zakres działania a więc §. 27. ustawy gminnej z r. 1866. §. 23. ustawy gminnej dla 30-u miast i §. 22. ustawy gminnej z r. 1896. mówią na wstępie wyraźnie, że własny zakres działania obejmuje wogóle wszystko, co dotyczy interesu gminy i w jej granicach własnemi jej siłami załatwionem i przeprowadzonem być może a następnie wylicza tylko przykładowo te sprawy, które należą do własnego zakresu działania.

Powtóre nie jest, zdaniem komisyi, rzeczą Wysokiego Sejmu żądać rozszerzenia granic poruczonego zakresu działania. Żądać wzmocnienia władzy naczelnika gminy jest to rzecz zgodna z dobrem gminy, bo równocześnie musi się zwiększyć odpowiedzialność jego za czynności urzędowe, ale władza naczelnika gminy powinna wypływać z samej ustawy gminnej, nie zaś z autorytetu władzy państwowej w formie poruczonego zakresu działania.

Nie powinien wpływać pod tym względem na opinię Wysokiego Sejmu przykład takich miast jak Karlsbad, Franzensbad i Marienbad, w których według ustawy krajowej dla Czech z dnia 27. października 1868 Nr. 38. Dz. u. kr. sprawy dawniejszych komisyi kuracyjnych załatwiają gminy w poruczonym zakresie działania.

Z jednej strony bowiem poruczony zakres działania gminy mający swe źródło w centralnej władzy państwowej jest dla miast tych jako czysto niemieckich sympatyczny a z drugiej strony ludność tych miast stoi chyba na daleko wyższym stopniu kultury jak nasi górale, którym z pewnością wrodzonej inteligencyi odmówić nie można, ale kultura nie mogła jeszcze u nich, zwłaszcza u ogółu, zapuścić korzeni.

Czy zmiana ordynacyi wyborczej przez wnioskodawcę projektowana zdoła zapewnić Radzie gminnej wybór prawdziwie inteligentnych obywateli, o rozwój Zakopanego dbałych, trudno ocenić bez poprzednich studyów.

Słusznie żąda Dr. Rutowski dla inteligencyi osiadłej w Zakopanem osobnej kuryi wyborczej i żałować należy, że dotychczasowe ordynacye wyborcze gminne pomięszały głosujących z tytułu osobistego z najwyżej opodatkowanymi.

Druga jednak kurya wyborcza, w której według projektu wnioskodawcy mają głosować ci, co płacą wyżej 400 kor. podatków stałych może łatwo wobec tego, że odpadną tu przedewszystkiem ci, którzy opłacają powyższy podatek ale głosują w pierwszej kuryi a następnie ci, którzy nie są obywatelami austryackimi, i wobec tego, że kobiety, których wiele jest właścicielkami wil, osobiście głosować nie mogą, — spaść do kilku głosujących, od których wybór ośmiu członków Rady gminnej czyli jednej czwartej części jej zależeć będzie.

Wątpliwem jest na każdy wypadek, czy taka arytmetyka wyborcza zdoła przekształcić Radę gminną w Zakopanem do tego stopnia, aby w tak krótkim czasie po rozwiązywaniu jej i po odbieraniu jej sprawowania policyi miejscowej mogła lepiej wypełniać obowiązki komisyi klimatycznej przekazane a w szczególności obowiązek starania się o rozwój uzdrojowiska Zakopanego jak taż komisya, w skład której wchodzi sama inteligencya a przynajmniej znaczną większość w niej stanowi.

Wszak Zwierzchność gminna w Zakopanem z naczelnikiem gminy na czele wniosła do Wydziału powiatowego w Nowym Targu dnia 29-go marca 1903 prośbę o pozostawienie komisarza rządowego p. Piątkiewicza nadal, „gdyż działalność jego była dla Zakopanego nadzwyczaj błogą a skutki jej są dla wszystkich widoczne, gmina Zakopane zaś za mało ma środków, aby ten ubytek zastąpić.

Z tem wszystkiem jednak słusznie woła Dr. Rutowski w uzasadnieniu wniosku swego, że Zakopane, to serce naszych Tatr jest zagrożone. Komisya nie może też zamknąć oczu na to, że w Zakopanem panują istotnie stosunki anormalne, którym kres powinny położyć władze do tego powołane.

Komisya sądzi, że rzeczą Wysokiego Sejmu jest wszystko uczynić, co by tylko do naprawy tych anormalnych stosunków przyczynić się mogło. Kwestya tylko, co pod tym względem uczynić należy, a rozwiązanie pytania tego jest bardzo trudnem.

To pewnem jest, że wydanie dla Zakopanego osobnej ustawy budowlanej, a przynajmniej wydanie dla gminy tej, po myśli §. 14. ustawy budowlanej z dnia 13.

października 1899 Nr. 133. Dz. u. kr., mówiącego o regulacyi zdrojowisk i stacyi klimatycznych przy pomocy Wydziału krajowego planu regulacyjnego, odda przybywającym do Zakopanego kuracyuszom i letnikom wielkie usługi.

Co się tyczy istniejącego w rzeczywistości dualizmu instytucyi autonomicznych, które o dobro Zakopanego dbać powinny a niejednokrotnie się zwalczają, to roztrzygnąć należy pytanie, czy celem rozwoju Zakopanego jako stacyi klimatycznej właściwem jest zniesienie Komisyi klimatycznej i czynności jej przekazać gminie, czy, może lepiej zreformować statut Komisyi klimatycznej w tym duchu, aby jej władzę wzmocnić, zakres działania jej ściśle od zakresu działania gminy na terytoryum stacyi klimatycznej odgraniczyć i t. p.

Wszystkie pytania te wymagają dokładnych studyów, na które potrzeba dłuższego czasu. Dlatego wnosi Komisya:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał stosunki panujące w Zakopanem pod względem ustroju gminnego, wykonywania policyi miejscowej i działalności komisyi klimatycznej.

II. Wniosek Dra Rutowskiego i towarzyszy w przedmiocie nadania gminie Zakopane powiatu nowotarskiego osobnego statutu gminnego przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia Sejmowi stosownych wniosków.

III. Z wnioskiem tym przekazuje się Wydziałowi krajowemu petycyę Ls. 3304 o zatrzymanie komisyi klimatycznej w Zakopanem, i petycyę Ls. 3360 o wydanie statutu gminnego dla Zakopanego.

Przewodniczący:

Apolinary Jaworski.

Sprawozdawca:

Bujnowski.

Z drukarni „Polonia“ — Lwów Trzeciego Maja 11.

L. 3650/1903.

We Lwowie dnia 29. października 1903.

Aleg. 501

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o wniosku posła Jana Urbańskiego o wezwanie c. k. Rządu, aby zmusił akcyjne Towarzystwo chropińskie do otwarcia regularnego publicznego ruchu towarowego na kolei lokalnej Tłumacz-Pałahicze.

Wysoki Sejmie!

Towarzystwo pod firmą „Cukrowarnia w Tłumaczu, Gumiński, Volter i Spółka“ otrzymało pod dniem 21. października 1892 koncesyę na budowę normalno-torowej kolei lokalnej od stacyi Tłumacz-Pałahicze kolei państwowej Stanisławów-Husiatyn do miasta Tłumacza.

W myśl postanowienia §. 1. tejże koncesyi kolej ta miała być przedewszystkiem urządzona dla publicznego ruchu towarowego, który też prawidłowo winien być utrzymywany.

Stosownie do postanowienia §. 3. rzeczonej koncesyi została ta kolej w przeciągu 6 miesięcy wybudowaną i w ruch puszczoną, jednakże tylko wyłącznie dla potrzeb Towarzystwa z wyłączeniem publicznego ruchu towarowego.

W roku 1898. przeszła cukrowarnia w Tłumaczu, a z nią i rzeczona kolej lokalna na własność chropińskiego Towarzystwa akcyjnego, które również wzbrania się otworzyć publiczny ruch towarowy, ograniczając ruch tej kolei li tylko dla celów tegoż Towarzystwa.

Na liczne urgensa Wydziału powiatowego w Tłumaczu odpowiedziało c. k. Ministerstwo kolei żelaznych reskryptem z. 23. czerwca 1902, l. 8515, iż wprowadzenie publicznego ruchu towarowego na tej kolei nie może na razie nastąpić, albowiem kolej ta w ostatnich czasach przeszła na własność Chropińskiego Towarzystwa akcyjnego, a wobec ogólnej stagnacyi na polu przemysłu cukrowego nie jest wskazanem obarczać to przedsiębiorstwo kosztownemi inwestycyami połączonemi z wprowadzeniem w życie publicznego ruchu towarowego.

Jakkolwiek motyw ten naprowadzony w reskrypcie ministeryalnym nie jest bez znaczenia, sądzi Komisya kolejowa, iż wobec tego, iż w myśl koncesyi publiczny ruch towarowy miał być otwarty zaraz po wybudowaniu kolei, co

jednakże pomimo upływu lat 10 dotychczas nie nastąpiło, tudzież wobec przyczynienia się przez kraj do budowy kolei kosztem 60.000 K, z kolei tej nie tylko właściciel cukrowarni, lecz także ogół mieszkańców korzystać winien, należy przynaglić Chropińskie Towarzystwo akcyjne do otwarcia publicznego ruchu na kolei lokalnej Tłumacz Pałahicze-Tłumacz miasto, i dlatego wnosi:

„Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Wzywa się c. k. Rząd, aby zmusił akcyjne Towarzystwo Chropińskie jako koncesyonaryusza kolei lokalnej Tłumacz-Pałahicze-Tłumacz miasto, do bezzwłocznego dopełnienia warunków koncesyi i otwarcia regularnego publicznego ruchu towarowego na tejże kolei.

Sprawozdawca:
Męciński.

Przewodniczący:
Zaleski.

Ls. 3.564/903.

We Lwowie, dnia 28. października 1903.

Aleg. 502

Sprawozdanie

komisyi szkolnej o rezolucyach p. Oleśnickiego przekazanych komisyi na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 16. października 1903.

Wysoki Sejmie!

Rezolucye wniesione przez posła Oleśnickiego na posiedzeniu z dnia 16. października b. r. opiewają:

Wzywa się c. k. Rząd:

a) ażeby obmyślał i przeprowadził środki celem skuteczniejszej nauki języka niemieckiego w szkołach średnich;

b) ażeby przeprowadził reformę nauki języka ruskiego w szkołach realnych w ten sposób, by język ten był przedmiotem nauki już od pierwszej klasy;

c) ażeby postarał się o zaspokojenie potrzeb religijnych uczniów gr.-kat. obrządku w gimnazyach w Galicyi zachodniej, przy których gr.-kat. katecheci nie są ustanowieni, przez utworzenie wspólnego katechety dla kilku gimnazyów, któryby po kilka tygodni w roku w każdem gimnazyum młodzież gr.-kat. z przepisami liturgicznymi wedle obrządku gr.-kat. mógł zaznajomić i dla tychże funkcye duchowne wedle obrządku gr.-kat. mógł sprawować;

d) ażeby przeprowadził zmianę w planie naukowym gimnazyum Fr. Józefa we Lwowie w ten sposób, by religia gr.-kat. w tem gimnazyum była w ruskim języku wykładaną; — i

e) by jak najrychlej przystąpił do budowy budynku celem pomieszczenia gimnazyum Franciszka Józefa w Tarnopolu.

Z tych rezolucyi jedną może komisya odrazu zalecić Wysokiemu Sejmowi do uchwały. Gimnazyum ruskie w Tarnopolu mieści się w budynku istotnie opłakanym, budowa nowego jest konieczną i nagłą potrzebą. Układy z właścicielami o kupno gruntu pod budowę utrudniają i przewlekają jej rozpoczęcie. Z tego powodu komisya przedkłada do uchwały odpowiednią rezolucyę.

Sprawy objęte czterema innemi rezolucyami są tej natury, że ze względów i dydaktycznych i administracyjnych i nawet prawnych nie mogą się rozstrzygnąć bez poprzedniego gruntownego i wszechstronnego zbadania. Zdaniem komisyi musi Sejm takie badanie polecić c. k. Radzie szkolnej krajowej, zanim by przystąpił do uchwały.

I tak:

Żądanie skuteczniejszej nauki języka niemieckiego jest uzasadnione. Ale środki tej skuteczności, inne sposoby nauczania i t. p. nie mogą być wskazane na poczekaniu przez Wysoki Sejm. Muszą być rozważone przez ludzi zawodowych i przez władzę szkolną.

Tak samo żądanie, iżby w szkołach realnych nauka języka ruskiego zaczynała się już w klasie pierwszej. Pociągnie to za sobą zmianę w planie, w rozkładzie godzin, którą znowu tylko nauczyciele i władze szkolne dobrze i praktycznie mogą obmyśleć.

Rezolucya trzecia żąda, aby przy tych gimnazyach w zachodniej części kraju, które mają uczniów Rusinów byli dla nich katecheci greckiego obrządku. Gdyby zaś ustanowienie osobnego katechety dla każdego z tych gimnazyów okazało się trudnem, żeby był ustanowiony choć jeden katecheta dla szkół kilku, któryby kolejno uczniów tych szkół zaznajamiał z przepisami liturgicznymi ich obrządku. Ta sprawa nie może już być rozpoznaną i przygotowaną przez samą Radę szkolną krajową. Należy ona i pod forum konsystorzy Biskupich. Oprócz tego zaś nasuwa się tu uwaga praktyczna, że katecheta, który uczyłby uczniów przez kilka tygodni tylko, nie mógłby klasyfikować ich z całego półrocza przy jego końcu.

Wreszcie żądanie, iżby w gimnazyum Fr. Józefa we Lwowie religia grecko-katolicka była wykładana w języku ruskim, nasuwa także niektóre wątpliwości. Przedewszystkiem nasuwa pytanie, co to jest Religia grecko katolicka? Komisya zna grecko katolicki obrządek, ale nie słyszała o takiej religii. Dalej jest ten wzgląd, że gmina miasta Lwowa, kiedy stawiała budynek tego gimnazyum, zastrzegła warunek, iżby religia była wykładana w języku polskim. Zmiana mogłaby wywołać sprzeczności, które należałoby wyjaśnić i usunąć, zanimby się zmianę uchwaliło.

Z tych wszystkich powodów Komisya wnosi

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd. by jak najrychlej przystąpił do budowy budynku celem pomieszczenia gimnazyum Franciszka Józefa w Tarnopolu.

2. Rezolucye posła Oleśnickiego pod a), b), c) i d) przekazuje Sejm c. k. Radzie szkolnej krajowej do zbadania i odpowiedniego zarządzenia.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
St. Tarnowski

Ls. 3.651/1903.

We Lwowie, dnia 30. października 1903.

Aleg. 503

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o wniosku posła Szweda w sprawie zaprowadzenia przy pociągach osobowych wagonów IV. klasy i odpowiedniego zniżenia taryf biletowych.

Wysoki Sejmie!

Zaprowadzenie wagonu IV. klasy przy pociągach osobowych wraz z zniżeniem taryfy — w całej rozciągłości, jak tego wniosek żąda, musiałoby za sobą pociągnąć finansowe konsekwencye, których doniosłość — na razie ocenić się dokładnie nie da, z drugiej strony potanienie i ułatwienie ruchu osobowego w kraju naszym ze względu na ubogą ludność i w ruchu ściśle lokalnym przedstawiałoby prawdopodobnie korzyść — z tych powodów Komisya kolejowa, jakkolwiek nie może się decydować na zalecenie wniosku posła Szweda w całym jego brzmieniu do uchwalenia, jednak wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Szweda przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawozdania.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Struszkiewicz.

L. S. 1.343/902.

Aleg. 269.

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby przy pociągach osobowych jazdy koleją żelazną zaprowadził wagony IV. klasy i odpowiednio do tejże ustanowił niższą taryfę biletową.

We Lwowie, dnia 2. lipca 1902 r.

Wnioskodawca:
Szwed *w. r.*

Kramarczyk, Potoczek, Wilczkiewicz, Stapiński, Bojko, Krementowski, Krempa, Szponder, Korol, Barabasz, Huryk, Ostapczuk, Staruch, Mazikiewicz, Bednarski, Łazurski.

Ls. 3005/03. We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg. 504

Sprawozdanie

komisyi prawniczej w sprawie petycyi gminy Jeleśni i 11 gmin okolicznych o utworzenie nowego c. k. Sądu powiatowego w Jeleśni.

Wysoki Sejmie!

Gminy Jeleśnia, Krzyżowa, Korbielów, Sopotnia wielka, Sopotnia mała, Iuszczyna, Przyborów, Koszarawa, Hucisko, Pewel wielka, Pewel mała i Mutne, w powiecie żywieckim położone proszą w petycyi swej L. 3005/03 o utworzenie dla nich nowego c. k. Sądu powiatowego w Jeleśni, uzasadniając swą prośbę tem, że kreowanie tego Sądu byłoby dla nich ze wszechmiar korzystne ze względu na bliższą ich odległość od Jeleśni niż od Żywca, dalej że z Jeleśnią mają dobrą komunikacyę, że prawie wszystkie z wyjątkiem tylko Koszarawy i Juszczyny złączone są stosunkami kościelnemi z Jeleśnią, gdyż tu do parafii należą, — że w Jeleśni jest znaczny ruch handlowy drzewem, bydłem, trzodą, jajami itd., — że tu okoliczne gminy swe produkta sprzedać i we wszystko, co im do domu potrzeba w dobrze zaopatrzonych sklepach, zaopatrzyć się mogą, że z Żywcem łączą ich obecnie jedynie sprawy sądowe, notaryalne i administracyjne, co naraża ich w takich sprawach na konieczne koszta, stratę czasu a często ich zdrowia z powodu odbywania długiej i uciążliwej drogi z odległych kątów powiatu do Żywca, że w Jeleśni jest siedziba lekarza okręgowego utrzymującego domową aptekę, są dwie szkoły, z których jedna ma być zorganizowana na 4-klasową, c. k. Urząd pocztowy, posterunek c. k. Żandarmeryi — co dowodzi, że ludność wymienionych gmin nie grawitowałaby ku Żywcowi, gdyby w Jeleśni był c. k. Sąd powiatowy — że obszar powyższych gmin wynosi 245 klm^2 jakoteż, że niema obawy co do pomieszczenia Sądu i urzędników, gdyż jest już w Jeleśni kilka budynków, w których na razie pomieszczenieby znaleźli i wreszcie, że za otwarciem c. k. Sądu powiatowego w Jeleśni tak odnośne Władze sądowe i polityczne jak autonomiczne się oświadczyły.

Komisya prawnicza po zbadaniu aktów dotyczących sprawy utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Jeleśni i przeniesienia c. k. Sądu powiatowego ze Ślemienia do Suchy stwierdza, iż Wydział krajowy wskutek uchwały sejmowej z dnia 9. maja 1893 Ls. 457 przeprowadził wyczerpujące dochodzenia w tej sprawie a następnie przedłożył Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z dnia 4. stycznia 1895 LW. 35.646/94 z wnioskiem, by Wysoki Sejm w myśl ustawy z 11. czerwca 1868 Nr. 59 Dpp. oświadczył c. k. Rządowi opinię, iż w interesie dogodności mieszkańców tudzież należytego wymiaru sprawiedliwości, pożądanem jest przeniesienie siedziby c. k. Sądu powiatowego w Ślemieniu do Suchy pod warunkiem, jeżeli równocześnie utworzonym zostanie nowy Sąd powiatowy w Jeleśni, z gmin Jeleśnia, Pewel mała, Mutne, Pewel wielka, Koszarawa, Sopotnia mała, Przyborów, Sopotnia wielka, Hucisko, Krzyżowa i Korbielów, należących do okręgu Sądu powiatowego Żywieckiego, w którym to wypadku gminy okręgu sądowego ślemieńskiego Pewel, Gilowica, Łysina, Kocierz ad Rychwałd, Kocierz ad Moszczanica, Okrajnik, Łękawica, Rychwałd, Rychwałdek Oczków należałoby przydzielić do okręgu Sądu powiatowego w Żywcu zaś reszta gmin okręgu ślemieńskiego,

Koców, Krzeczów, Kuków, Kurów, Lachowice, Las, Pewełka, Ślemień i Sucha do okręgu sądowego w Suchy a temsamem obecny c. k. Sąd powiatowy w Ślemieniu zwinąć.

Komisya prawnicza, której to sprawozdanie przydzielono, zgodziła się na propozycye Wydziału krajowego w całości i złożyła sprawozdanie z dnia 30. stycznia 1895 Ls. 1255 z identycznym wnioskiem jak Wydział krajowy a Wysoki Sejm podzielając to zapatrywanie, na wniosek komisyi prawniczej się zgodził i dnia 6. lutego 1895 uchwalił: Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi w myśl ustawy z dnia 11. czerwca 1868 Nr. 59 Dpp. swe zdanie, że w interesie dogodności mieszkańców tudzież należytego wymiaru sprawiedliwości pożądanem jest wielce i należy przenieść siedzibę c. k. Sądu powiatowego z Ślemienia — im prędzej i pilniej do Suchy, pod warunkiem utworzenia równocześnie Sądu powiatowego w Jeleśni z następującym przydziałem gmin do poszczególnych Sądów powiatowych z tego ustroju się następczającym:

1. Do Sądu powiatowego w Jeleśni, gminy: Jeleśnia, Pewel mała, Mutna, Pewel wielka, Koszarawa, Sopotnia mała, Przyborów, Sopotnia wielka, Hucisko, Krzyżowa i Korbielów (należących dotąd do powiatowego Sądu w Żywcu).

2. Do Sądu powiatowego w Żywcu przydzielonoby z okręgu dotychczasowego w Ślemieniu — gminy: Pewel, Gilowica, Łysina, Kocierz ad Rychwałd, Kocierz ad Moszczanica, Okrajnik, Łękawica, Rychwałd, Rychwałdek i Oczków.

3. Do Sądu powiatowego w Suchy resztę gmin okręgu sądowego w Ślemieniu: Koców, Krzeczów, Kuków, Kurów, Lachowice, Las, Pewełka, Ślemień, Sucha f Stryszawa.

4. C. k. Sąd powiatowy w Ślemieniu temsamem miałby zostać zwinięty.

Takież uchwały powziął Wysoki Sejm następnie na posiedzeniach dnia 15. lutego 1897 L. 3.262 — 28. kwietnia 1900 L. 2.969 i 6. lipca 1901 L. 1522.

W petycyi Ls. 3005/03 wymieniono wprawdzie gminy Juszczynę, Rychwałdek i Pewełkę jako do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Jeleśni należeć mające, lecz gmin tych komisya prawnicza nie bierze w rachubę, o ile, że co do nich niema oświadczenia Władz rządowych i autonomicznych ani też nie są objęte jako takie powołanemi co dopiero uchwałami sejmowemi.

Komisya prawnicza stojąc na stanowisku nadmienionych wyżej uchwał sejmomowych i z uwagi, że gminy Jeleśnia, Pewel mała, Mutne, Pewel wielka, Koszarawa, Sopotnia mała, Przyborów, Sopotnia wielka, Hucisko, Krzyżowa i Korbielów według ostatniego spisu z 1900 r. mają 15.219 ludności oraz, że interes tych gmin i należyty wymiar sprawiedliwości wymaga kreowania dla nich nowego c. k. Sądu powiatowego w Jeleśni, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm obstaje przy swych uchwałach z dnia 6. lutego 1895 — 15. lutego 1897 — 28. kwietnia 1900 i 6. lipca 1901 w sprawie przeniesienia c. k. Sądu powiatowego ze Ślemienia do Suchy i utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Jeleśni.

Przewodniczący: *Dr. Wł. Czaykowski.*

Sprawozdawca: *Huza.*

Ls. 307/901. We Lwowie, dnia 29. października 1903.

Aleg. 505

Sprawozdanie

Komisyi szkolnej o petycyach wdów po nauczycielach ludowych i nauczycieli oraz nauczycielek emerytowanych 1) o przyznanie względnie podwyższenie pensyi wdowich z łaski, 2) o przyznanie względnie podwyższenie emerytury lub o wliczenie lat służby w drodze łaski.

Wysoki Sejmie!

Komisya szkolna mając załatwić znaczną ilość petycyi pochodzących ze sfer nauczycielskich powyższego rodzaju i będąc zdania, że nawet w wypadkach najbardziej na uwzględnienie zasługujących, nie może bez zbadania stanu rzeczy przez Wydział krajowy w porozumieniu z Radą szkolną proponować Wys. Sejmowi ich załatwienia, a nie chcąc przez odsyłanie tych petycyi do sprawdzenia po sessyi sejmowej odwlekać załatwienia spraw czasem bardzo piekących i nagłych na czas nieograniczony — wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby petycyj o dary z łaski o podwyższenie emerytury lub przyznanie takowej, lub o wliczenie lat służby w drodze łaski ze sfer nauczycielskich pochodzących, do Wys. Sejmu za pośrednictwem Wydziału krajowego albo do samego Wydziału krajowego skierowanych, nie zwracał petentom lecz takowe w porozumieniu z Rada szkolną badał, stan rzeczy sprawdzał i Wys. Sejmowi wraz ze swymi wnioskami względnie rezultatem sprawdzenia do załatwienia przedkładał.

II. Nad petycyami Tekli Łojewskiej, Elżbiety Langnerowej, Karoliny Pietraszkiewicz, Pauliny Paniczewskiej, Tekli Tydowej, Agaty Ferensiewiczowej, Bronisławy Migdałowej, W. Szwajkowskiej, Anny Jaworowskiej, Józefy Stupnickiej, Julii Pragłowskiej, Leokadyi Kotulowej, Teofili Bajcar, Antoniny Komarowej, Maryi Horniatkiewiczowej, Emmy Justyńskiej, Teresy Ficałowiczowej, Wandy Funkowej i Jadwigi Nideckiej — przechodzi się do porządku dziennego.

III. Petycye Maryi Kowalskiej, Grzegorza Fedyka, Franciszki Jarockiej, Maryi Filas, Barbary Stojałowskiej, Fel. Machalskiej, M. Łazarowicz, M. Blautowej — odsyła się do Wydziału krajowego do zbadania w porozumieniu z Radą szkolną i uwzględnienia przy rozdziale zapomóg.

IV. Petycye Emilii Barzyckiej, Leontyny Nazarkiewiczowej, Zofii Boberskiej, Maryi Ryniewicz, Z. Weinarowej, Z. Małachoskiej, Anieli Ryżewskiej, Maryi Dbałowskiej, Teofili Monicowej, Agnieszki Berarczykowej, Heleny Rudzińskiej, Anieli Darowskiej, Olimpii Ostapowiczowej, Karoliny Hawlickiej, Maryi Lisowskiej, Kamilli Kamieńskiej, A. Szeraniewiczowej, Wandy Tertilówny i Emilii Balickiej — odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia sprawozdania w porozumieniu z Radą szkolną.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
K. Lubomirski.

Ls. 2628/03

We Lwowie, dnia 30. października 1903.

Aleg. 506

Sprawozdanie

komisyi budżetowej z petycyi Stefanii Lewandowskiej, wdowy po prymaryuszu szpitala powszechnego w Bochni o podwyższenie pensyi wdowiej.

Wysoki Sejmie!

Komisya budżetowa uchwala: petycyę Stefanii Lewandowskiej uznać za godną uwzględnienia a do budżetu nie wstawia jej jedynie z powodu, że według zapatrywania komisyi, ustawa o szpitalach prowincyonalnych stanowi, że szpitale są zakładami samoistnymi, obowiązanymi ponosić ciężary i koszta utrzymania i emerytowania swych urzędników i rodzin po zmarłych.

Z tego powodu komisya budżetowa wnosi:

Petycyę Stefanii Lewandowskiej odstępnje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia przy zatwierdzaniu budżetu szpitala Bocheńskiego.

Za przewodniczącego:
K. Badeni.

Sprawozdawca:
Jabłoński.

Ls. 3589/1903. We Lwowie, dnia 28. października 1903.

Aleg. 507

Sprawozdanie

komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Stanisława Jędrzejowicza w przedmiocie podniesienia chowu koni.

Wysoki Sejmie!

W myśl uchwały Wysokiego Sejmu z dnia 2. lipca 1902 roku, wniosek posła Stanisława Jędrzejowicza opiewający:

„Zważywszy, że chów koni w kraju naszym przedstawia ważną gałęź gospodarstwa rolnego,

zważywszy, że podniesienie tego chowu leży nie tylko w interesie rolnika, ale jeszcze więcej w interesie potrzeb naszej armii,

zważywszy, że chów koni w Galicyi stale się zmniejsza, bo nie doznaje dostatecznego poparcia ze strony Rządu, podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w interesie podtrzymania hodowli koni w monarchii, a przedewszystkiem w Galicyi, poszedł hodowcom z pomocą przez odpowiednie podwyższenie ceny za dostarczane czy to remonty, czy też źrebaki trzechletnie do zakładów wychowawczych, które odnośne komisye na potrzebę c. k. armii zakupnją“, został odesłany do komisyi gospodarstwa krajowego.

Ponieważ sesya roku 1892 odroczoną została, komisya gospodarstwa krajowego nie mogła wniosku tego załatwić, dopiero w bieżącym roku przedkłada następujące sprawozdanie:

Wniosek posła Stanisława Jędrzejowicza ma na celu podniesienie stosunków ekonomicznych naszego kraju, a mianowicie podtrzymanie naszego chowu koni, który w kraju miałby wszelkie warunki rozwoju, mógłby przedstawiać dla rolnika pewne źródło dochodu, ale, nie mając należytej opieki Rządu, chyli się ku upadkowi.

Chów koni w kraju się zmniejsza, a chów ten ma nie tylko dla rolnika, ale i dla c. k. armii doniosłe znaczenie.

Armia potrzebuje obecnie koni znacznie silniejszych i roślejszych jak dawniej, to też i wymogi c. k. komisyj remontujących są znacznie większe, koszt produkcyi remonty wskutek stosunków ekonomicznych naszego kraju o wiele się podniósł, nie podniosła się jednak cena remonty nnormowana jeszcze przed laty kilknnastu.

Prócz zwiększenia kosztów produkcyi konia przy równoczesnem zatrzymaniu dawnej ceny remont, których produkcya mogłaby być główną podstawą naszego chowu, ujemnie działa na rentowność tej gałęzi gospodarstwa:

Konkurencya z chowem koni w Królestwie Węgierskiem, gdzie rząd czyni wszelkie ułatwienia hodowcom swego kraju, chów popiera i dlatego chów ten znakomicie się na Węgrzech rozwija.

Pułki kawaleryi, artyleryi i trenu, rekrutowane na Węgrzech, remontują się wyłącznie na Węgrzech. Potrzebną zaś ilość remont dla pułków stacyonowanych w Austryi pociąga armia przeważnie z Węgier, względnie z Rosyi.

I tak: armia potrzebuje rocznie około 11.000 sztuk remont. Panowie oficerowie zaś rocznie około 2.000 sztuk koni. Są one wprawdzie ich własnością, ale potrzebne im do pełnienia służby wojskowej. Na to jednak import koni węgierskich do Austryi w roku 1901 wynosił 16.626 koni, wartości 9,644.150 koron, w roku 1902 16.437 koni, wartości 8,935.630 koron. Luksusowych koni importować z Węgier Austrya nie potrzebuje, produkując je sama. Węgrzy jednak dostarczają Austryi o 3.500 koni rocznie więcej, niż ile wynosi zapotrzebowanie całej armii. — Austro-Węgry importowały w 1902 roku 3.622 koni. Konie więc węgierskie i rosyjskie bywają przeważnie importowane w celu remontowania pułków kawaleryi, artyleryi i trenu.

Jeżeli zatem chów koni w kraju ma się podnieść i ma być gałęzią naszego gospodarstwa krajowego, powinien rząd przedewszystkiem zakupować remonty dla tej części armii, która jest stacyonowaną w Austryi, w tej połowie monarchii.

Nasz kraj nadaje się lepiej do produkcyi remont, jak każdy inny kraj koronny w Przedlitawii, bo w koniach naszych tkwi o wiele więcej krwi szlachetnej, odpowiadającej lepiej celom wojskowym, aniżeli w koniach innych krajów koronnych.

Zadaniem Rządu wobec tego powinno być poparcie chowu koni w Cislitawii wogóle, a w Galicyi w szczególności, następującymi sposobami:

1) Doborem ogierów odpowiadających materyałowi hodowlanemu, który posiadamy.

2) Podniesienie ceny remonty 4-letniej z 650 do 700 koron na 800 do 900 koron, a ceny 3-letnich źrebaków z dotychczasowej ceny 650 do 800 koron, na 900 do 1000 koron.

3) Zakupowanie remont i 3-latków dla pułków stacyonowanych w krajach w radzie państwa reprezentowanych, wyłącznie w tych krajach i to wprost od producentów, względnie od handlarzy, którzy wykażą się świadectwem, że konie ich przedstawione komisyom, asenterującym remonty, w tych krajach wychowane i zakupione zostały.

4) Zmienić dotychczasowy sposób, w jaki c. k. Ministeryum wojny oddawało konie z pułków do użytku prywatnego tak, by pułki wcale nie oddawały wałachów, a dawały tylko klacze nie starsze nad lat 6, dawały je wyłącznie tylko rolnikom z zawodu, a w pierwszym rzędzie włościanom. By klacze te po latach pięciu już przechodziły na własność rolników pod warunkiem, aby oni zobowiązali się używać takowe z chwilą, gdy już ich własnością będą do chowu, a pokrywać je rokrocznie ogierami rządowymi względnie licencyonowanymi.

Klęską dla chowu koni w Austryi, a szczególnie w Galicyi, byłoby cło na konie wprowadzane do Niemiec, które ma wejść w życie wskutek uchwalonej nowej niemieckiej autonomicznej taryfy cłowej, po wypowiedzeniu obowiązujących traktatów handlowych. Cło na konie według dawnej taryfy niemieckiej obowiązującej aż do wypowiedzenia traktatu handlowego, wynosi od importu do Niemiec 20 marek od sztuki, a dla koni niżej dwóch lat (z Austro-Węgier, Włoch i Belgii) 10 marek od sztuki.

Eksport koni z Autro-Węgier do Niemiec w roku 1902 wynosił 14.799 koni i 1022 źrebiąt razem 15.821 sztuk i to koni luksusowych przeważnie wartości około 3.000 koron za sztukę.

Nowa taryfa autonomiczna ustanawia cło na konie:

Wartość do 1000 marek	90 marek
„ wyżej 1000 marek do 2500 marek .	180 „
„ wyżej 2500 marek	360 „

W eksporcie tym kraj nasz znakomity brał udział i konie takie eksportowali producenci, sprzedając je albo wprost handlarzom niemieckim, albo oficerom austryackim, którzy, ujeżdziwszy je, wysokie ceny za nie od handlarzy niemieckich brali. Właśnie te droższe konie zostały stosunkowo najwyżej oclone. Cło od nich wynosić ma bowiem 360 mrk. A tylko konie sprzedawane za wysoką cenę za granicę państwa mogły względnie pokryć koszta wychowania remonty, sprzedawanej armii przez rolnika za 650 koron.

Zaprzeczyć się nie da, że nie tylko chów koni zdolnych do użytku armii lecz i chów koni włościańskich i roboczych skutkiem niewłaściwego kierunku hodowli a głównie skutkiem rozmieszczenia w kraju przez c. k. Rząd rozpłodników najrozmaitszego typu bez wytkniętego celu upada. Krajowe Towarzystwa rolnicze podjęły akcyę podniesienia tego chowu przez subwencyonowanie prywatnych ogierów licencyonowanych — premiowanie klaczy i zakupno ogierów oryentalnych. Przy nader szczupłych subwencyach państwowych i krajowych przyznanych na cele powyższe towarzystwom rolniczym, rozmiary tej akcyi nie mogły być zadawalniającymi i tylko wydatniejsze poparcie finansowe da możność zaspokojenia najpilniejszych potrzeb. Ten stan rzeczy spowodował obydwa komitety Towarzystw gospodarczych do wniesienia petycyi z prośbą o stałe podwyższenie subwencyi na podniesienie chowu koni włościańskich i roboczych. Jakkolwiek komisya gospodarska krajowa uznaje, że główny obowiązek przyjścia z pomocą spada na c. k. Rząd, który spowodował błędny kierunek chowu koni w naszym kraju — liczyć się musi z okolicznością, że Rząd udzielenie subwencyi niemal bez wyjątku czyni zawisłem od poparcia z funduszów krajowych, przeto też zaleciła pomienione petycye komisyi budżetowej z wnioskiem odstąpienia Wydziałowi krajowemu z poleceniem zbadania w porozumieniu z komisyą dla spraw rolniczych i przeprowadzenia rokowań z c. k. Rządem celem stałego podwyższenia subwencyi na podniesienie chowu koni włościańskich i roboczych dla obydwu Towarzystw rolniczych a zarazem upoważnienia go do podwyższenia zasiłku krajowego na cel powyższy począwszy od roku 1905 pod warunkiem, że c. k. Rząd także zasiłek na podniesienie chowu koni włościańskich i roboczych podwyższy.

Zważywszy wszystkie wyż przytoczone powody, dla których chów koni w kraju upada i rozwijać się nie może, przedkłada komisya gospodarstwa krajowego Wysokiemu Sejmowi następujące wnioski:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm wzywa c. k. Rząd, aby w interesie podtrzymania hodowli koni w monarchii, a przedewszystkiem w Galicyi, przyszedł hodowcom z pomocą:

a) Przez podwyższenie ceny dotychczasowej za dostarczane 4 letnie i starsze remonty z 650 do 700 koron na 800 do 900 koron a za dostarczane komisyom odnośnym na potrzebę c. k. armii 3-letnie źrebaki ceny dotychczasowej 650 do 800 K. na 900 do 1000 K.,

b) Przez oddawanie z pułków kawaleryi do prywatnego użytku rolnikom z zawodu, a w szczególności włościanom tylko klaczy w wieku najwyżej lat sześciu na przeciąg lat pięciu pod warunkiem, że oni zobowiążą się klacze te z chwilą, gdy będą ich własnością, używać do chowu i pokrywać rokrocznie ogierami rządowymi względnie licencyonowanymi.

II. Sejm wzywa c. k. Rząd wobec przyjętego projektu nowej taryfy autonomicznej w Niemczech, aby przy zawarciu traktatów handlowych uzyskał znaczne obniżenie cła ustanowionego przez tę taryfę na konie z Austro-Węgier do Niemiec eksportowane, — tudzież aby ochronił chów koni w monarchii od konkurencyi zagranicznej przez nałożenie na konie wprowadzone do Austro-Węgier wyższego cła.

III. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, ażeby przeprowadził z c. k. Rządem rokowania celem podwyższenia zasiłku państwowego na podniesienie chowu koni włościańskich i roboczych dla obydwu Towarzystw rolniczych a zarazem upoważnia go do podwyższenia zasiłku krajowego na cel powyższy od roku 1905 pod warunkiem, że i c. k. Rząd zasiłek na podniesienie chowu tych koni podwyższy.

Przewodniczący:

Stadnicki.

Sprawozdawca:

Zagórski.

Ls. 2692/03

We Lwowie, dnia 22. października 1903.

Aleg. 508

Sprawozdanie

komisyi przemysłowej o petycyi Koła I. miejscowego Towarzystwa obrony polskiego przemysłu w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Akcya uprzymysłowienia kraju podjęta przed laty kilkunastu przez ogół społeczeństwa polskiego a poparta przez uchwałę Wysokiego Sejmu, z rokiem każdym wzrasta, obejmując coraz szersze koła ludności. Urzeczywistnienie życzeń ogółu, aby stosunki ekonomiczne, zaniedbane z umysłu przez nieżyczliwe nam rządy, jak nie mniej przez naszą nieporadność i brak zmysłu kupieckiego mogły się jak najprędzej poprawić, to hasło patryotyczne, tych, którym dobrobyt kraju leży na sercu. — Niema obecnie okolicy, niema większego miasta, gdzieby nie istniały towarzystwa, spółki lub inne instytucye mające na celu popieranie przemysłu fabrycznego, domowego lub rzemiosł.

W Krakowie istnieje Koło I. miejscowe Towarzystwa obrony polskiego przemysłu, które rozwinęło swoją działalność w kierunku podniesienia przemysłu domowego. W roku zaś bieżącym w miesiącu grudniu, zamierza powyższe Towarzystwo urządzić wystawę „Domu Polskiego“, w którym chce przedstawić cały dorobek lat ubiegłych a przedewszystkiem urządzenie mieszkań, pochodzące z warsztatów krajowych.

Towarzystwo nosi się również z myślą założenia fabryki zabawek o charakterze swojskim, chce tym sposobem nie tylko stworzyć nowy przemysł w kraju lecz również wpłynąć dodatnio na dziatwę polską, zwracając jej myśl w zaraniu życia na rzeczy ojczyste.

„Towarzystwo obrony przemysłu polskiego“ na powyższe cele niema pod dostatkiem własnych funduszów, udaje się więc z prośbą do Wysokiego Sejmu o pomoc i to wydatną, wynoszącą 12.000 koron.

Komisya przemysłowa uznaje działalność Towarzystwa za korzystną i godną poparcia tak w kierunku popierania przemysłu domowego, jak niemniej w zamyśle założenia fabryki zabawek.

Fabryka zabawek założona z odpowiednim kapitałem, zaopatrzona w odpowiednie maszyny a przedewszystkiem w zawodowo wykształconego kierownika, przedstawia się jako bardzo korzystne przedsiębiorstwo. Nie można zapominać, że za setki tysięcy koron rok rocznie kraj sprowadza obce wyroby z Austryi, Niemiec a w szczególności z Norymbergii.

Komisya przemysłowa nie jest jednak w możności wydania opinii o dotychczasowej działalności „Towarzystwa obrony przemysłu polskiego“ przy wniesionej bowiem petycyi nie dołączono ani sprawozdania z dotychczasowej czynności towarzystwa ani zamknięć rachunkowych, ani statutu Towsrzystwa. Jak nie mniej Towarzystwo nie wskazuje, jakim rozporządza majątkiem, który miałby posłużyć do założenia fabryki zabawek.

Komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę „Towarzystwa obrony przemysłu polskiego“ odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i możliwego uwzględnienia.

Przewodniczący:
A. Lubomirski.

Sprawozdawca:
Maryewski.

Ls. 3.685/903. We Lwowie, dnia 2. listopada 1903.

Aleg. 509

Sprawozdanie

Komisyi podatkowej o wniosku posła Mazikiewicza o uwolnienie domów włościańskich i małomieszczańskich dwóch najniższych klas podatkowych od wszelkich dodatków krajowych i autonomicznych na czas uwolnienia ich od państwowego podatku domowo-klasowego, o ile są kryte materyałem ogniotrwałym.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z d. 30. czerwca 1902 przekazał Wysoki Sejm Komisyi podatkowej wniosek Ls. 944 posła Mazikiewicza o uwolnienie od wszelkich dodatków krajowych i autonomicznych do podatku domowo-klasowego tych nowowystawionych chat wiejskich i małomieszczańskich, należących do dwóch najniższych klas podatkowych, a murowanych i krytych ogniotrwale, które uwolniono czasowo od podatku domowo-klasowego.

Tendencya powyższego wniosku jest bardzo pożyteczną, ponieważ rozpowszechnienie budowy domów wiejskich z materyałów ogniotrwałych może w wysokim stopniu przyczynić się do ograniczenia tak często powtarzających się klęsk pożarów, i zasługuje niewątpliwie na wszelkie poparcie; gdy jednak zbadanie jego efektu finansowego wymaga dłuższego czasu — a zebranie odnośnych dat w krótkich tygodniach obrad sejmowych okazało się niemożliwem — Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Mazikiewicza L. 944 odseła się do Wydziału krajowego dla zbadania i sprawozdania.

Przewodniczący:
Abrahamowicz.

Sprawozdawca:
Garapich.

L. S. 3481/03.

We Lwowie, dnia 24. października 1903.

Aleg. 511

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o sprawozdaniu Wydziału krajowego z administracyi krajowych funduszów koszarowych za czas od 1. grudnia 1901 do dnia 30. listopada 1902.

Wysoki Sejmie!

Ad I. Uchwałą z dnia 19 września 1903 zatem zaledwie przed 4 tygodniami powziętą, przyjął Wysoki Sejm do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z administracyi krajowych funduszów koszarowych za czas od 1. stycznia 1901 do 30. listopada 1901 — a tem samem zaaprobował tę administracyę i uznał ją za należytą, a sposób jej prowadzenia i zasady, jakiemi się zresztą już od całego szeregu lat Wydział krajowy w administracyi tej kierował, za właściwe i celowi odpowiednie.

Tych samych zasad trzymał się Wydział krajowy i w okresie sprawozdawczym t. j. w czasie od 1. grudnia 1901 do 30. listopada 1902 i dlatego też w tej mierze nie ma komisya administracyjna nic do nadmienienia, uważając i nadal sposób ten administracyi za zupełnie odpowiedni.

Na szczególne podniesienie zasługuje fakt, że tak u gmin jak i u osób prywatnych — żadna obecnie nie zalega rata od pożyczek przez nie w funduszu koszarowym pobranych — co świadczy korzystnie z jednej strony o coraz więcej w nasz organizm społeczny wnikającem poczuciu obowiązkowości i punktualności — z drugiej strony o energii i czujności Wydziału krajowego w czuwaniu nad zapadłością terminów ratalnych.

Zapas kasowy w sumie 394.223 kor. i 34 gr. wykazany — którego ta zbyt wysoka cyfra mogłaby niejednego w pierwszej chwili zadziwić — znajduje wytłumaczenie w tem, że w chwili zamknięcia rachunkowego okresu sprawozdawczego było kilka przyrzeczonych pożyczek bliskich realizacyi — wskutek czego musiały być fundusze do asygnacyi przeznaczone aż do dopełnienia warunków — chwilowo w Banku krajowym, zatem dla funduszu chociaż tymczasowo, jednak zawsze korzystnie lokowane.

Ad II. Natomiast ulokowany stale w Banku krajowym zapas funduszu b. gal. korpusu ochotników z r. 1859 sumy 52.643 kor. wynoszący uważa komisya administracyjna za stanowczo za wysoki i celowi funduszu przeciwny i jest zdania, że zapas ten, który wynosi już prawie połowę całego funduszu — należałoby jeżeli już nie w całości, to przynajmniej w znacznej bardzo części wypożyczyć której z gmin na budowę jakiegoś mniejszego objektu.

Odpowiedziałoby to właściwemu zadaniu i celowi funduszu tego, zwłaszcza, że nie ma potrzeby trzymania na pogotowiu tak znacznych zapasów — skoro zapotrzebowanie nigdy tak nagle nie przychodzi, aby mogło Wydział krajowy niespodzianie znaczniejszą sumą zaskoczyć.

Ad. III. Z przyjemnością konstatuje komisya administracyjna, że przy budowie stajni dla remont na Wulce we Lwowie nie został preliminowany kosztorys przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 2. lipca 1901, w kwocie 14.000 kor. uchwalony — przekroczonym lecz że nawet — co u nas do bardzo rzadkich należy wypadków — pewne

zaoszczędzenie bo w kwocie 27 kor. się okazało, co o dokładności w obliczeniu i trafności kosztorysu bardzo korzystnie świadczy.

Również korzystne daje świadectwo o administracyi funduszu ad III, fakt, że na opłatę tegorocznej raty kapitału funduszowi propinacyjnemu (w sprawozdaniu Wydziału krajowego przez pomyłką drukarską „półroczną“ nazwanej) preliminuje się kwotę 130.000 kor. t. j. o 16.300 koron więcej, niż w r. 1902 — co jeżeli i w przyszłości dziać się będzie mogło — czasokres amortyzacyi pierwotnie zakreślony — znacznie skróci.

Natomiast z całym naciskiem należy zaakcentować konieczność jak najrychlejszego uregulowania i oczyszczenia stanu tabularnego gruntów zajętych przez koszary krajowe w Mostach wielkich.

Wprawdzie w roku sprawozdawczym sprawa o tyle naprzód postąpiła, że zawarto nareszcie kontrakt kupna i na jego podstawie wydzielono z kompleksu dóbr tabularnych Mosty Wielkie, objętą przez kraj jeszcze w r. 1895 w posiadanie i w tymże roku zabudowaną przestrzeń oraz zaintabulowano krajowy fundusz koszarowy za właściciela tego wydzielonego wykazu hipotecznego, to jednakże niestety równocześnie z tem wydzieleniem musiały przejść do stanu biernego koszar krajowych i wszystkie wierzytelności hipoteczne dobra Mosty Wielkie obciążające a między niemi wierzytelności Centralnego banku kredytowego w Wiedniu w kwocie 560.000 złr. i Damiana Udryckiego w kwocie 15.000 złr. zpn.

Wydział krajowy zatrzymał aż do usunięcia tych ciężarów ceny kupna byłemu właścicielowi, jednakże jest ona za małą, aby mogła być dla niego dostatecznym bodźcem do podjęcia starań o zwolnienie koszar krajowych od powyższych hipotek.

Należy więc z całą energią i stanowczością domagać się usunięcia ich, względnie nawiązać rokowania wprost z wierzycielami, o uzyskanie deklaracyi eksoneracyjnych i w ten sposób usunąć już raz to grożące funduszowi koszarowemu niebezpieczeństwo, na jakie fundusz ten zapuwne tylko wskutek presyi Władz wojskowych domagających się podówczas t. j. w r. 1895 natychmiastowej budowy, bez względu na stan tabularny przeznaczonych pod tę budowę gruntów, wystawiony został.

W sprawie uzyskania wyższego wynagrodzenia za dostarczone Skarbowi wojskowemu koszary krajowe, wstrzymuje się komisya administracyjna na razie od wszelkich uwag, ze względu na toczący się spór sądowy, oczekując jego wyniku, oby tylko dla funduszu krajowego, korzystnego.

W przekonaniu, że Wydział krajowy i nadal z równą skrzętnością i sprężystością funduszami koszarowymi administrować nie omieszka, a również i kwestyj oczyszczenia hipoteki koszar krajowych w Mostach wielkich rychło i korzystnie załatwi jak nie mniej, uważając wobec ciągle wzmagającego się zapotrzebowania, za konieczne ponowne przypomienie c. k. Rządowi potrzeby zasilenia krajowego funduszu pożyczkowego na budowę koszar, zasobami państwowymi, kończy komisya administracyjna to sprawozdanie wnioskami:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. S-jm Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego z administracyi krajowych funduszów koszarowych za czas od 1. grudnia 1901 do 30. listopada 1902.

II. Sejm wzywa ponownie c. k Rząd o zasilenie krajowego funduszu pożyczkowego dla gmin i osób prywatnych na budowę koszar dla c. i k. wojska ze skarbu państwowego.

Za przewodniczącego;

Gniewosz.

Sprawozdawca.

Jahl.

L. S. 272/901.

Aleg. 512

Wniosek.

Na piątem posiedzeniu szóstej sesyi VII. peryodu Sejmu galicyjskiego w dniu 21. czerwca 1901 uczynili posłowie ruscy wniosek w sprawie uniwersytetu ruskiego. Wniosek ten mieści w sobie rezolucyę do c. k. Rządu, by przystąpił do utworzenia we Lwowie uniwersytetu z językiem wykładowym ruskim, a względnie do kreowania przy istniejącym uniwersytecie lwowskim na wszystkich wydziałach katedr z językiem wykładowym ruskim. Żądanie to zostało postawione jako dalszy postulat, mający być spełniony stopniowo; jako najbliższy postulat podniósł ten wniosek w formie rezolucyi do c. k. Rządu żądanie jak najrychlejszego kreowania na wydziale prawniczym uniwersytetu lwowskiego katedr austryackiego prawa procesowego cywilnego, prawa handlowego i wekslowego, a na wydziale filozoficznym tegoż uniwersytetu kreowania katedry filologii klasycznej, matematyki, fizyki i nauk przyrodniczych z językiem wykładowym ruskim.

Wniosek ten po pierwszem czytaniu przekazany został uchwałą Sejmu z dnia 24. czerwca 1901 Komisyi szkolnej, a komisya ta nie uważała za stosowne aż do końca ubiegłej sesyi sejmowej zastanawiać się nad tym wnioskiem. Tymczasem sprawa objęta tym wnioskiem, nie przestała być dla cywilizacyjnego rozwoju Rusinów w Galicyi potrzebą piekącą i pierwszorzędną, a przeciwnie zaszły fakta i okoliczności, które szybkie i pomyślne załatwienie jej po myśli wspomnianego wniosku uczyniły koniecznem i niezbędnem.

Zwiększenie liczby słuchaczy ruskich na uniwersytecie lwowskim z początkiem roku szkolnego 1901/1902 aż do liczby przeszło sześciu setek i spotęgowane przez to z natury rzeczy zarówno u nich jak i w całem społeczeństwie życzenie urzeczywistnienia opartego na nstawie konstytucyjnej prawa na uniwersytet ruski, słuszne domagania się tych słuchaczy co do używania języka i pisma ruskiego w ich stosunkach z władzami uniwersyteckiemi, nieprzychylne i odporne stanowisko tychże władz wobec tych domagań się, — niejasność i niedokładność, a poczęści zupełny brak pozytywnych postanowień ustawowych dla unormowania tej kwestyi, w końcu wynikłe stąd konfikta między władzami uniwersyteckiemi a słuchaczami ruskimi, których wynikiem był niebywały jeszcze nigdzie dotychczas fakt, że cała młodzież ruska w liczbie przeszło 600 słuchaczy zniewoloną była opuścić uniwersytet lwowski, — wszystkie te fakta wytworzyły taki stan rzeczy, że spełnienie postulatów, wymienionych we wspomnianym na wstępie wniosku, tudzież jak najrychlejsze ustawowe uregulowanie stosunków językowych w wewnętrznem urzędowaniu uniwersytetu lwowskiego stało się pierwszorzędną potrzebą dnia i warunkiem unormowania stosunków na tymże uniwersytecie, niezbędnym dla zapobie-

żenia następstwom, w najwyższym stopniu szkodliwym zarówno ze względu na naukę jak i na ogólne dobro kraju.

Z tego powodu wnoszą podpisani:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, by:

a) by przystąpił do założenia we Lwowie uniwersytetu ruskiego, a względnie do kreowania przy istniejącym uniwersytecie lwowskim na wszystkich wydziałach katedr z językiem wykładowym ruskim;

b) by jak najrychlej kreował na wydziale prawniczym uniwersytetu lwowskiego katedrę austryackiego prawa procesowego cywilnego, prawa handlowego i wekslowego, a na wydziale filozoficznym katedry filologii klasycznej, matematyki, fizyki i nauk przyrodniczych z językiem wykładowym ruskim;

c) by uregulował jak najrychlej w drodze ustawy stosunki językowe w urzędowaniu wewnętrznem uniwersytetu lwoskiego, gwarantując językowi ruskiemu na tym zupełne równouprawnienie.

Wnioskodawca:
Oleśnicki.

Szeptycki, Facijewicz, Glidżuk, Mazikiewicz, Barabasz, Ostapczuk, Stojałowski, Szajer, Ochrymowicz, Barwiński, Staruch, Huryk, Bohaczewski, Dr. Mogilnicki, Korol.

L. S. 3.190/903.

Aleg. 513

Wniosek.

Zważywszy, że ludność najbiedniejsza, bo wiejska i małomieszczańska, z powodu długotrwających słót, zebrała mało paszy dla inwentarza i to na pół przegniłej, zatem do użytku niezdatnej a nawet zdrowiu inwentarza szkodliwej;

zważywszy, że nawet w tych wszystkich powiatach, gdzie nie było nadzwyczajnych szkód elementarnych, ludność wiejska z obawy, że nie wyżywi, już teraz inwentarz wysprzedaje;

zważywszy, że sama ludność wycieńczona niedostatkiem i dla siebie soli kupić nie jest w stanie,

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by wyjednał u rządu centralnego, aby sól bydlęcą po cenach produkcyi, względnie po cenach takich, po jakich rząd sprzedaje sól dla fabryki soli w Szczakowej, wszystkim gminom i obszarom dworskim kraju, które tego zażądają, dostateczną ilość rzeczonej soli sprzedał.

We Lwowie, 16. października 1903.

Wnioskodawca:
Szajer w. r.

Bojko, Oleśnicki, Barabasz, Korol, Staruch, Ostapczuk, Szponder, Kramarczyk, Huryk, Szwed, Potoczek, Bohaczewski, Mazikiewicz, Krempa, Stojałowski, St. Jędrzejowicz, Zd. Skrzyński, Wilczkiewicz, Barwiński.

L. S. 3.189/903.

Aleg. 514

Wniosek.

Ze względu, że prawie wszyscy adwokaci nie trzymają się ustawy, która im wyznacza pewne honoraryum za czynności adwokackie, ale daleko większe pobierają wynagrodzenia, a nawet często dopuszczają się prawdziwych zdzierstw, a obecna ustawa o taksie jest dla chłopa niejasną i niezruzomiałą;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się rząd, aby taryfę adwokacką zreformował i ściśle jej przestrzeganie zabezpieczył.

Lwów, dnia 16. października 1903.

Wnioskodawca:
Szajer w. r.

Glidziuk, Barwiński, Barabasz, Staruch, Ostapczuk, Szwed, Huryk, Wilczkiewicz, Krempa, Bojko, Mazikiewicz, Bohaczewski, Szponder, Kramarczyk, Potoczek, Skerzyński, Skołyszewski, Stojałowski.

L. S. 3.185/903.

Aleg. 515

Wniosek.

Zważywszy, że brzegi i namuliska rzeki Wisłoka płynącej przez powiaty: Strzyżowski, Rzeszowski i Łańcucki bardzo obfitują w tak zwaną słodką łozinę.

Zważywszy, że gospodarze gmin Staromieścia, Nowej wsi Zaczerskiej, Terliczki i Łukawca trudnią się wyrobem półkoszyków i pojedynczych koszów, jako przemysłem domowym.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Wydział krajowy, ażeby wdrożył potrzebne kroki, celem założenia szkoły koszykarskiej w jednej z powyższych miejscowości.

Wnioskodawca:
Szajer w. r.

Szwed, Korol, Potoczek, Kramarczyk, Bohaczewski, Mazikiewicz, Skołyszewski, Krempa, Oleśnicki, Barwiński, Barabasz, Zdz. Skrzyński, Staruch, Stojałowski, Ostapczuk, Huryk, Stan. Jędrzejowicz, Ad. Jędrzejowicz, Bojko, Szponder, Wilczkiewicz.

L. s. 3.188/903.

Aleg 516

Wniosek.

Ze względu, że ćwiczenia wojskowe rezerwistów przy c. k. obronie w 11 i 12 roku, są dla takowych bardzo uciążliwe; a nawet zdrowiu w wysokim stopniu szkodliwe, armia zaś z nich żadnego pożytku nie odnosi, dalej zważywszy, że przy c. k. wojsku liniowem ćwiczenia rezerwistów odbywają się do 10 roku tylko przez dni 13, a przy c. k. obronie krajowej przez cały miesiąc, co jest również niesłusznem i niepotrzebnem

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. rząd krajowy, aby wystarał się u c. k. rządu centralnego, względnie ministerstwa obrony krajowej, ażeby powoływania rezerwistów do ćwiczeń wojskowych w 11 i 12 roku służby zupełnie zaprzestano, a ćwiczenia rezerwistów do 10 roku służby odbywały się tak samo przy c. k. obronie krajowej, jak to jest przy armii liniowej.

We Lwowie, dnia 16. października 1903.

Wnioskodawca:
Szajer w. r.

St. Jędrzejowicz, Krempa, Oleśnicki, Barwiński, Barabasz, Staruch, Korol, Bojko, Ostapczuk, Kramarczyk, Bohaczewski, Mazikiewicz, Szponder, Stojałowski, Skołyszewski, Szwed, Huryk, Zdz. Skrzyński, Potoczek, Glidziuk.

L. S. 3.186/903.

Aleg 517

Wniosek.

Zważywszy, że gminy Świlcza, Dąbrówka, Mrówla, Bratkowice, Rudna wielka, w porozumieniu z dworami wniosły petycyę do Rady Państwa jeszcze w roku 1901 o otworzenie przystanku dla pociągów osobowych w gminie Świlczy, co dotychczas nie nastąpiło;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się Rząd, aby stacyę kolejową dla pociągów osobowych w gminie Świlczy z dniem 1. stycznia 1904 otworzył.

Lwów, dnia 16. października 1903.

Wnioskodawca:
Szajer w. r.

Glidziuk, Szwed, Bojko, Krempa, Potoczek, Kramarczyk, Bohaczewski, Mazikiewicz, Skołyszewski, Szponder, Stojałowski, Korol, Skrzyński, Oleśnicki, Barwiński, Barabasz, Staruch, Ostapczuk, Huryk, Wilczkiewicz.

L. s. 3.183/903.

Aleg 518

Wniosek.

Ze względu, że gmina Wilkowyja, była aż do roku 1870 samoistną, katastralną gminą. Ze względu, że władze administracyjne bez uchwały Sejmu, ani bez żadnego rozporządzenia w tym względzie władz krajowych, samowolnie gminę Wilkowyją do związku gminy Malawy przyłączyły, która z tego powodu wielkie koszta na rzecz gminy Malawy ponosić musi. Ze względu, że gmina Wilkowyja jeszcze w roku 1902 wniosła petycyę do Wysokiego Sejmu przez Jaśnie Wielmożnego Pana posła Stanisława Jędrzejowicza o przywrócenie jej prawa samoistnej gminy;

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by w drodze właściwej rzecz zbadał i gminie Wilkowyji samowolnie odebrane prawa samoistnej gminy przywrócił.

We Lwowie, dnia 16. października 1903.

Wnioskodawca:
Szajer w. r.

Skołyszewski, Zd. Skrzyński, Mazikiewicz, Potoczek, Bohaczewski, Bojko, Ostapczuk, Krempa, Huryk, Wilczkiewicz, Stojałowski, Szwed, Kramarczyk, St. Jędrzejowicz, Szponder, Oleśnicki, Barwiński, Korol, Barabasz, Staruch.

L. s. 3.600/903.

Aleg 519

Wniosek.

Ponieważ Seminarya nauczycielskie męzkie w miastach najbliżej Brzeżan położonych, Tarnopolu i Stanisławowie są już przepełnione uczniami, gdy seminaryum żeńskie we Lwowie również jest przepełnione, wskutek czego kształcenie się młodzieży na nauczycieli ludowych w tej części Galicyi wschodniej jest nader utrudnione, podczas gdy cały kraj, a zwłaszcza Galicya wschodnia uczuwa wielki brak nauczycielstwa ludowego, przeto wnoszę:

Wysoki Sejm raczy wezwać c. k. Rząd o założenie Seminaryum męzkiego lub żeńskiego w Brzeżanach.

We Lwowie, dnia 29. października 1903.

Wnioskodawca:

Stanisław Schätzel.

Maiss, Maryewski, Mogilnicki, Kępiński, Jahl, Huza, Oleśnicki, Korol, Wurst, Bujnowski, Tarnawski, Vayhinger, Jabłoński, Agopsowicz.

L. s. 1706/1902.

Aleg 520

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

§. 31. ustawy gminnej z dnia 12. sierpnia 1866 uzupełniony ma być następującym dodatkiem:

Na urząd pisarza gminnego nie może być przyjęty nikt, kto się nie wykaże świadectwem zdanego przed władzą autonomiczną egzaminu pisarskiego".

Uzasadnienie. Zamęt w księgach przeważnej części urzędów gminnych, fatalny stan gospodarki i majątków gminnych, któremu złe prowadzenie lub wogóle nieprowadzenie ksiąg rachunkowych szerokie otwiera wrota, niewyzyskiwanie dobrodziejstw ustawy z powodu nieznajomości sposobów, opóźnianie spraw powstałych z stosunku do władzy rządowej i autonomicznej i częste aczkolwiek mimowolne szkodzenie interesom poszczególnych mieszkanców i całej gminy, uzasadniają aż nadto potrzebę energicznego zapobieżenia złemu, które tylko w ten sposób dojdzie do skutku, że ustawowo określi się, jakie osoby mogą być na posadę pisarza gminnego przyjęte.

Wnioskodawca:
Stojałowski w. r.

Korol, Mogilnicki, Oleśnicki, Glidziuk, Barabasz, Staruch, Krempa, Barwiński, Szajer, Bojko, Żardecki, Kramarczyk, Ostapczuk, Bohaczewski, Huryk, Skołyszewski.

Ls. 3.660/1903. We Lwowie, dnia 31. października 1903.

Aleg 521

Wniosek.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

·/. załączony ·/. projekt ustawy o Radzie szkolnej krajowej.

Wnioskodawca:

Dr. Franciszek Tomaszewski.

Michałowski, Małachowski, Stapiński, Bojko, Włodek, Krempa, Lipiński, Schätzel, Kępiński, Maiss, Fruchtmann, Loewenstein, Michalski, Wiśniewski, Żardecki, Witosławski, Fijałek, Rayski, Tarnawski, Romanowicz, Huza, Kolischer, Vayhinger, Jabłoński, Rotter, Rutowski, Bednarski, Merunowicz, Bujnowski, Wurst, Jahl, Maryewski.

Ustawa

z dnia . . . . . o Radzie szkolnej krajowej.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem postanawiam, co następuje:

§. 1.

Rada szkolna krajowa jest najwyższą władzą nadzorczą i wykonawczą w kraju w sprawach wychowania publicznego z wyjątkiem spraw uniwersytetów i zrównanych z nimi wyższych zakładów naukowych.

Radzie szkolnej krajowej podlegają:

1. publiczne szkoły ludowe, tak pospolite jak wydziałowe, tudzież seminarya nauczycielskie i połączone z niemi szkoły ćwiczeń;

2. publiczne szkoły średnie;

3. państwowe szkoły handlowe i przemysłowe.

Rada szkolna krajowa wykonywa z ramienia Ministerstwa Wyznań i Oświecenia prawo nadzoru państwowego nad wszelkimi prywatnymi i niepaństwowymi zakładami naukowymi.

§. 2.

Statut organizacyjny Rady szkolnej krajowej, ogłoszony na mocy cesarskiego rozporządzenia z dnia 25. czerwca 1867 r., o ile w nim jest określony zakres działania Rady szkolnej krajowej, pozostaje nienaruszony.

§. 3.

Rada szkolna krajowa składa się:

1. z Namiestnika, jako przewodniczącego i zastępującego go wiceprezydenta Rady szkolnej krajowej, którego w razie przeszkody zastępuje wyznaczony przez Namiestnika zastępca;

2. z referentów spraw szkolnych administracyjnych i ekonomicznych;

3. z inspektorów szkolnych krajowych;

4. z członka Wydziału krajowego, przez Wydział delegowanego;

5. z czterech delegatów Sejmu krajowego, wybranych w ten sposób, że jednego wybierają posłowie z większych posiadłości, drugiego posłowie z miast i Izb handlowych, trzeciego posłowie z małej posiadłości, czwartego zaś wybiera pełne zebranie Sejmu;

6. z trzech duchownych religii rzymsko-katolickiej. z których jeden ma być obrządku łacińskiego, drugi greckiego, trzeci ormiańskiego; z jednego duchownego wyznania ewangelickiego i jednego reprezentanta religii mojżeszowej;

7. z delegata senatu akademickiego uniwersytetu lwowskiego, delegata senatu akademickiego uniwersytetu krakowskiego i delegata grona profesorów Szkoły politechnicznej we Lwowie;

8. z sześciu członków zawodu nauczycielskiego, z których dwóch nauczycieli szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich, dwóch nauczycieli szkół przemysłowych lub handlowych, dwóch nauczycieli szkół średnich;

9. z dwóch delegatów miast: jednego wybranego przez Radę miasta Lwowa i jednego wybranego przez Radę miasta Krakowa.

§. 4.

Członkowie wybrani przez Sejm krajowy mają mieć bierns prawo wyborcze do Sejmu, wybrani przez Rady miejskie bierne prawo wyborcze do Rady miejskiej i nie mogą być nauczycielami szkół, pozostających pod zarządem Rady szkolnej krajowej.

Członków wymienionych w §. 3. ustępie 6 tym mianuje Cesarz na wniosek Namiestnika, wymienionych w ustępie 8-mym na wniosek Wydziału krajowego. W sprawie wniosku o nominacyę duchownych katolickich porozumi się Namiestnik z ordynaryatami metropolitalnymi, a co do reprezentanta wyznania ewangelickiego z władzą wyznaniową ewangelicką.

Mandaty wszystkich w §. 3-cim wymienionych członków Rady z wyjątkiem wymienionych w ustępach 1—3 włącznie, trwają przez 6 lat. Gdyby wszakże w ciągu tego sześcioletniego okresu miały być przeprowadzone nowe ogólne wybory do Sejmu, mandat wybranych przez poprzedni Sejm delegatów gaśnie i Sejm przeprowadzi nowy wybór.

Członkowie Rady, których mandat gaśnie, mają jednak urzędować tak długo, dopóki nowy wybór lub nominacya nie nastąpi. Członkowie Rady, wymienieni w ustępach 7. i 8. §. 3. pobierają wynagrodzenie z funduszów państwa, wymienieni w ustępach 4., 5., 6. i 9 z funduszu krajowego w miarę uchwał Sejmu.

§. 5.

Rada szkolna krajowa załatwia sprawy swego zakresu działania kolegialnie albo potocznie; kolegialnie zaś na plenarnych albo sekcyjnych posiedzeniach.

Kolegialnie załatwia Rada:

1. wszelkie zarządzenia mające obowiązywać wszystkie szkoły zostające pod zarządem Rady szkolnej krajowej, albo całe kategorye tych szkół;

2. sprawy programów, instrukcyi, planów naukowych, regulaminów szkolnych, książek szkolnych, bibliotek i zbiorów naukowych;

3. sprawy organizacyi nowych, tudzież rozszerzenia albo przekształcenia szkół istniejących, sprawy budynków szkolnych;

4. mianowanie, pensyonowanie i w ogóle wszelkie sprawy osobiste stanu nauczycielskiego, wdów i sierót po nauczycielach;

5. wszelkie do Rady szkolnej krajowej wniesione rekursy przeciw orzeczeniom władz niższych i w ogóle wszystkie te sprawy, w których Rada występuje jako władza orzekająca;

6. wszelkie te sprawy, w których Rada ma przedłożyć wnioski, albo opinie Ministerstwu Wyznań i Oświecenia, Sejmowi lub Wydziałowi krajowemu.

Wszystkie powyżej nie wymienione przedmioty załatwia potocznie Prezydyum Rady szkolnej krajowej przy pomocy inspektorów szkolnych krajowych i biura Rady.

Rozdział czynności załatwianych kolegialnie między Radę pełną a sekcyę określa regulamin wewnętrzny Rady.

Wszystkie sprawy, które mają być przedkładane Radzie pełnej, będą wprzód rozpatrywane w sekcyach.

§. 6.

Rada szkolna krajowa dzieli się na trzy sekcye:

1. dla szkół ludowych i seminaryów nauczycielskich;
2. dla szkół średnich;
3. dla szkół przemysłowych i handlowych.

W skład każdej sekcyi wchodzą referenci administracyjni i inspektorowie krajowi tych szkół, które należą do zakresu działania danej sekcyi i dwaj członkowie zawodu nauczycielskiego z tej samej kategoryi szkół. Innych członków Rady szkolnej krajowej rozdziela Rada między sekcye tak, aby każdy członek należał do jednej sekcyi i aby w każdej sekcyi był przynajmniej jeden delegat Sejmu.

Z pomiędzy członków Rady wymienionych w ustępach 2-gim i 3-cim §. 3-go głosuje na posiedzeniach sekcyi tylko czterech, których przewodniczący sekcyi przy rozpoczęciu posiedzenia wyznaczy i do wiadomości sekcyi poda. Należący do sekcyi członkowie Rady, wymienieni w ustępach 4. do 9. § 3-go mają wszyscy na posiedzeniach sekcyjnych głos stanowczy.

Każdy członek Rady może należeć tylko do jednej sekcyi, może jednak brać udział z głosem doradczym w posiedzeniach sekcyi, do których nie należy.

Przewodniczącym sekcyi jest przewodniczący Rady szkolnej krajowej lub jego zastępca.

Do ważności uchwał sekcyi potrzeba obecności przynajmniej dwóch członków wymienionych w ustępach 2-gim i 3-cim §. 3-go i przynajmniej czterech członków z wymienionych w ustępach 4 do 9.

Przewodniczący może wykonanie uchwały sekcyi zawiesić i odnieść się do Rady pełnej. Również na żądanie przynajmniej dwóch członków Rady, wymienionych w ustępach 4—9 §. 3-go będzie uchwała sekcyi zawieszona i Radzie do rozstrzygnięcia przedłożona.

§. 7.

Na posiedzeniach pełnych mają głos stanowczy wszyscy członkowie Rady szkolnej krajowej wymienieni w ustępach 4—9 §. 3-go; z członków zaś wymienionych w ustępach 2—3 tylko ośmiu, których przewodniczący na każde posiedzenie Rady wyznaczy i przed rozpoczęciem obrad do wiadomości Rady poda.

Do ważności uchwał Rady pełnej potrzeba obecności przynajmniej pięciu członków wymienionych w ustępach 2-gim i 3 cim §. 3-go i przynajmniej jedenastu członków wymienionych w ustępach 4—9.

§. 8.

W przypadkach nagłych może przewodniczący zarządzić obiegowe załatwienie sprawy, podlegającej uchwale, przy czem wniosek do obiegowego załatwienia podany, można uważać za przyjęty tylko wtedy, jeżeli ilość podpisów odpowiada powyższym postanowieniom o komplecie wymaganym do ważności uchwał i jeżeli więcej niż połowa podpisanych zgadza się z wnioskiem.

Przewodniczący może także w razach nagłych na własną odpowiedzialność zarządzić wykonanie takiej uchwały sekcyi, która wymaga zatwierdzenia Rady pełnej. Tak w tym przy-

padku, jak i w razach załatwienia obiegowego zawiadomi o tem przewodniczący Radę ewentualnie sekcyę.

§. 9.

Uchwały wykonywa przewodniczący za pomocą referentów administracyjnych, inspektorów szkolnych krajowych i urzędników pomocniczych. W sprawach dydaktyczno-pedagogicznych są delegatami Rady przedewszystkiem inspektorowie szkolni krajowi, co nie uwłacza prawu Rady i sekcyi wyznaczania specyalnych Komisyi dla przygotowania pewnych spraw lub delegatów dla wykonywania swych uchwał.

Członkom Rady szkolnej krajowej służy prawo zwiedzania szkół podlegających Radzie, przyczem mają się wstrzymać od czynienia jakichkolwiek uwag kierownikowi lub nauczycielom. O poczynionych spostrzeżeniach może zwiedzający szkołę zawiadomić właściwą sekcyę.

§. 10.

Regulamin wewnętrzny czynności, odpowiadający powyższym postanowieniem, uchwala Rada szkolna krajowa i przedkłada Ministerstwu.

Urzędników pomocniczych, lokalu i potrzeb kancelaryjnych dostarcza Radzie szkolnej krajowej c. k. Namiestnictwo.

§. 11.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Bezpośrednio po ogłoszeniu będą zarządzone wybory i mianowania członków Rady w myśl §. 3. Do ukończenia tych wyborów i mianowań urzęduje Rada w dawnym składzie.

§. 12.

Wykonanie niniejszej ustawy polecam Memu Ministrowi Wyznań i Oświecenia.

L. s. 3.561/903.

Aleg 522

Wniosek

posła Witosławskiego i towarzyszy w sprawie zastąpienia rampy kolejowej obok stacyi kolejowej Kołomyja przejazdem górą. ponad torami kolejowymi.

Przy budowie kolei żelaznej Lwów-Czerniowce urządzono przy skrzyżowaniu się kolei tej z gościńcem państwowym prowadzącym z Kołomyji do Horodenki przejazd w poziomie szyn przed samym wjazdem do stacyi Kołomyja, przez co utworzoną została stała przeszkoda w ruchu kołowym na pomienionym gościńcu.

Przeszkoda ta z biegiem czasu przy ciągłym i stałym wzroście ruchu kolejowego z jednej strony oraz frekwencyi kołowej na gościńcu z drugiej strony, spotęgowała się w ten sposób, że stała się dziś prawdziwą plagą tak dla miasta Kołomyji jak i okolicznych miejscowości, zwłaszcza że w kierunku Stanisławowa t. j. właśnie w miejscu, gdzie wspomniane skrzyżowanie toru z gościńcem istnieje — odbywa się ciągłe przesuwanie wozów kolejowych przy zestawianiu pociągów odchodzących z Kołomyji w pięciu kierunkach, a mianowicie do Lwowa, Czerniowiec, Delatyna, Zaleszczyk i Szeparowiec względnie Peczeniżyna.

Skutkiem tego rampa na powyższem skrzyżowaniu gościńca przez kolej zamknięta jest niejednokrotnie całymi godzinami tamując cały bardzo ożywiony ruch kołowy i pieszy z miasta i do miasta, co powoduje bardzo znaczne szkody tak dla miejscowej ludności jak i przyjezdnych wskutek straty czasu.

Nadto stanowi istnienie rampy tej tuż przy stacyi na terytoryum miejskiem ciągłe niezpieczeństwo dla życia ludzkiego.

Od całego szeregu lat, tak Reprezentacya miasta jak i powiatu Kołomyjskiego czyni usilne starania u Zarządu c. k. kolei państwowych w tym kierunku, aby wspomniany przejazd w poziomie szyn zastąpiony został przejazdem górą ponad torami kolejowymi.

W ostatnich czasach, a mianowicie w r. 1897, 1898 i 1899, ponowiono żądanie to ze strony wszystkich interesowanych czynników kilkakrotnie, a to tak przy sposobności budowy kolei lokalnej Delatyn-Kołomyja-Stefanówka, jak i przy sposobności rozszerzenia urządzeń stacyjnych w Kołomyji, jak dotąd jednak mimo poparcia słusznych a uzasadnionych żądań tak przez reprezentantów Wydziału krajowego jak i Wojskowości — która ma liczny garnizon w Kołomyji — bezskutecznie i konieczna potrzeba nie zostaje uwzględnioną.

Zważywszy powyższy stan rzeczy jak niemniej i w interesie bezpieczeństwa publicznego podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby zarządził jak najspieszniejsze zniesienie przejazdu w poziomie szyn kolei Lwów-Czerniowce istniejącego przy skrzyżowaniu się kolei tej z gościńcem państwowym Kołomyja-Horodenka i zastąpienie go osobnym przejazdem górą ponad torami kolejowymi w myśl wielokrotnych żądań Reprezentacyi miasta Kołomyji i tamtejszego powiatu.

We Lwowie dnia 28. października 1903.

Wnioskodawca:
Witosławski w. r.

Tomaszewski, Michalski, Ohrymowicz, Wiśniewski, Bednarski, Jahl, Buynowski, Merunowicz, Maiss, Moysa, Theodorowicz, Rayski, Korol, Szätzel, Szwed, Włodek, Tarnawski, Stapiński, Bojko, Maryewski, Krempa.

L. s. 3.560/903.

Aleg. 523

Wniosek

posła Witosławskiego i towarzyszy w sprawie założenia seminaryum nauczycielskiego w Kołomyi.

Zważywszy, że w całym kraju są tylko trzy seminarya żeńskie;

zważywszy, że w szkołach ludowych pracuje 1.581 nieukwalifikowanych sił nauczycielskich żeńskich głównie z tego powodu, że ilość seminaryów żeńskich jest tak mała, a istniejące trzy seminarya tylko ograniczoną ilość uczennic przyjąć mogą;

zważywszy, że w całej połaci kraju od Lwowa ku południowi, aż do granic kraju nie ma seminaryum nauczycielskiego żeńskiego;

zważywszy, że dla mieszkańców tej części kraju wysyłanie córek do seminaryów żeńskich we Lwowie, Przemyślu lub Krakowie połączone jest ze znacznymi kosztami;

zważywszy, że w okręgu szkolnym kołomyjskim uczęszcza na naukę codzienną 5.343, a na naukę dopełniającą 668 dziewcząt, a w najbliższych sąsiednich okręgach w horodeńskim 2.837 na naukę codzienną, a 502 na naukę dopełniającą, w śniatyńskim 2.016 na naukę codzienną, a 333 na naukę dopełniającą, w kossowskim 2.200 na naukę codzienną, a 389 na naukę dopełniającą, więc razem w tych czterech okręgach uczęszcza 10.227 dziewcząt na naukę codzienną a 1.829 na naukę dopełniającą, a z tej znacznej liczby uczennic znalazłoby się aż nadto wiele takich, któreby się chciały poświęcić zawodowi nauczycielskiemu, frekwencya zatem seminaryum nauczycielskiego żeńskiego byłaby zapewnioną.

Podpisani wnoszą:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, aby przystąpił jak najrychlej do założenia seminaryum nauczycielskiego żeńskiego w Kołomyi.

Wnioskodawca:
Witosławski w. r.

Bojko, Jabłonowski, Maiss, Kramarczyk, Włodek, Krempa, Wiśniewski, Małachowski, Michalski, Ochrymowicz, Romanowicz, Vayhinger, Wurst, Piniński, Sękowski, Brykczyński, L. Cieński, Theodorowicz, Wilczkiewicz. Potoczek, Korol, Szwed, Mogilnicki, M. Urbański, Kępiński, Trzecieski, Huza, Kozłowski, Jahl, Bednarski, Rutowski, Maryewski, Stapiński, Krzysztofowicz, M. Torosiewicz, A. Jędrzejowicz, Huryk, Ostapczuk, Staruch, Barabasz, Mazikiewicz, Schätzel, Bohaczewski, Abrahamowicz, Z. Skrzyński, Cielecki, T. Cieński, Tarnawski, Gnoiński, ks. Fijałek, Rayski, Oleśnicki.

Ls. 3643/03. We Lwowie, dnia 30. października 1903.

Aleg. 524

Sprawozdanie

komisyi administracyjnej o wniosku posła Viviena w sprawie zakładania biur porady prawnej.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą, z dnia 19. października 1903 przekazał Sejm komisyi administracyjnej wnioski posła Viviena w sprawie „utworzenia przy Wydziałach powiat. dla ludności wiejskiej i małomiejskiej — o ile możności — bezpłatnej porady prawnej".

Tendencyą wioskodawcy jest zorganizowanie przy Wydziałach powiatowych akcyi chroniącej ludność wiejską i małomiejską od licznych nadużyć i wyzyskiwań.

Komisya administracyjna podziela zapatrywania wyrażone w motywach wniosku, w szczególności: „że z powodu niezgodności między katastrem a księgą hipoteczną, nakładane bywają na włościan grzywny, celem przynaglenia ich do usunięcia tych różnic — oni zaś bez pomocy prawnej nie mogą tego wykonać;

że przy wymiarze należytości prawnych, tudzież przy ściąganiu podatków zdarzają się bardzo liczne nieprawidłowości pochodzące z mylnego wymiaru, lub błędnego zastosowania ustawowych przepisów, a ludność wiejska jest bezbronną wobec nieuzasadnionych żądań władz skarbowych;

że pokątni doradcy prawni, wyzyskując brak oświaty pomiędzy ludem, często wywołują procesy bezpodstawne dla korzyści własnej, a z wielką szkodą dla obu stron spór wiodących".

Obmyślenie środków zaradczych przeciwko przytoczonym wadliwościom, nadużyciom i wyzyskowi ludności wiejskiej, było już niejednokrotnie przedmiotem obrad reprezentacyi kraju naszego i obecnie weszły do Sejmu odnośne wnioski tak w kierunku polepszenia ewidencyi katastralnej jak w kierunku usunięcia wadliwości i nadużyć w sprawach podatkowych.

Równoległa akcya reprezentacyi powiatowych mająca na celu pouczenie nieświadomych jest zdaniem Komisyi ze wszech miar uznania godną.

W Komisyi podniesiono wszakże pewne obawy i wątpliwości co do bezwzględnego otwierania biur porady prawnej, mianowicie ze względu, iż wobec nadmiaru pracy i rozbudzonych oczekiwań mogłyby spotykać interesowanych częste zawody z ujmą powagi Wydziałów powiatowych.

Komisya wyraziła też prawie jednomyślnie opinię, że sprawy sporów prywatnych w zasadzie nie mogłyby być przedmiotem porady prawnej Wydziałów powiatowych lub biur stojących pod patronatem instytucyi autonomicznych.

Z drugiej strony przytoczono w licznych wypadkach rezultaty dodatnie oględnie prowadzonej akcyi ochronnej, polegającej na pouczaniu, udzielaniu fachowych informacyj, ewentualnie pomocy prawnej, zwłaszcza w zakresie spraw podatkowych — na ostrzeganiu przed pieniactwem, przed wyzyskiem doradców pokątnych, dalej przed skutkami zaniedbania czynności wymaganych ustawą. Jeden z Wydziałów powiatowych poświęcający w powyższych celach w interesie ludności wiejskiej — jeden dzień w tygodniu, zjednał sobie powszechne uznanie i zaufanie.

Bywały też z dobrym skutkiem zawierane umowy z poważnymi prawnikami posiadającymi powszechne zaufanie, aby po pewnej niższej taksie udzielali ludności wiejskiej i małomiejskiej prawnej pomocy.

Już sama świadomość, że jakaś instytucya ludności wiejskiej życzliwa kontroluje wypadki nadużyć lub wyzysku musi mieć skutek dodatni.

Rozważywszy przytoczone uwagi i przykłady Komisya administracyjna wyraża przekonanie, że wdrożenie akcyi ochronnej w powyższym kierunku może ludności wiejskiej i małomiejskiej dobre oddać usługi.

Z powyższych uwag Komisya administracyjna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wnioski posła Viviena w sprawie zakładania biur pomocy prawnej przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i sprawdzenia.

Za przewodniczącego: Sprawozdawca:

Gniewosz. *Dr. Wł. Wiktor Czaykowski.*

Z drukarni „Polonia“ — Lwów Trzeciego Maja 11.

Ls. 3.639/903. We Lwowie, dnia 30. października 1903.

Aleg. 525

Sprawozdanie

Komisyi dla reform agrarnych z petycyi włościan z gminy Poździacza (powiat przemyski) o przedłożeniu do sankcyi ustawy o włościach rentowych.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą sejmową z dnia 30. października b. r. polecono Komisyi dla reform agrarnych, aby jeszcze w ciągu bieżącej sesyi petycyę załatwiła i sprawę zdała.

Stosując się do tego polecenia, Komisya dla reform agrarnych opierając się na wyczerpującej odpowiedzi, jaką Wydział krajowy dał na interpelacyę w tej sprawie wniesionej — wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Petycyę gminy Poździacza Ls. 3.639 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Przewodniczący i sprawozdawca:

Sękowski.

LS. 1.560/1902. Lwów, dnia 7. lipca 1902.

Aleg 526

Sprawozdanie

Komisyi gminnej o wniosku p. Bujnowskiego o zmianę ustawy gminnej na zasadzie połączenia obszarów dworskich z gminami.

Wysoki Sejmie!

Sprawa reformy ustawy gminnej nie jest rzeczą nową. Czujemy wszyscy, że stan obecny nie jest dobry i szukamy za nowemi drogami, któreby nas prowadziły do lepszej organizacyi gminnej.

Ta organizacya społeczeństwa u dołu, to urządzenie i uporządkowanie gmin naszych, było i jest jednem z najważniejszych, a zarazem i najtrudniejszych zadań, jakie czekały Reprezentacyę kraju po zaprowadzeniu w nim rządów konstytucyjnych. To też Sejm 5 lat był czynnym, nim w roku 1866 na podstawie przedłożeń rządowych i w myśl tychże uchwalił cały kompleks ustaw, urządzających organizacyę kraju u dołu, t. j. ustawę gminną, ustawę o obszarach dworskich i ustawę o Reprezentacyi powiatowej.

Instytucyę obszarów dworskich zachował wówczas Sejm, tak jak to uczynił w roku 1856 Rząd krajowy, zostawiając je jako równorzędne jednostki administracyjne obok gmin prowizorycznie urządzonych. Zresztą wówczas, skutkiem naprężonych stosunków, nie tylko obszar dworski ale i gmina nie pragnęły żadnego zbliżenia.

Od tego czasu minęło lat 36. Nie jedno w tym długim okresie czasu się zmieniło, a twierdzić można na lepsze.

Co najważniejsza, wzrasta pewne wzajemne zaufanie między gminą a obszarem dworskim, a zaufanie to jest przecie dodatnim czynnikiem wobec trudnych zadań, które im zostają do spełnienia.

Nasuwa się więc pytanie, czy instytucya obszarów dworskich jest jeszcze dziś taką koniecznością, jaką się być zdawała i istotnie była w roku 1856 względnie w roku 1866.

Do zastanowienia się nad tem pytaniem zniewalają nas niektóre wnioski w sprawie zmiany obecnie obowiązującej ustawy gminnej, a mianowicie wniosek p. Potoczka w roku 1892 o wcielenie obszarów dworskich do związku gminnego, wniosek J. E. p. Dunajewskiego z roku 1896 w sprawie utworzenia gmin zbiorowych i wcielenia do nich obszarów dworskich i drugi jeszcze wniosek tegoż posła z roku 1900, który co do treści jest zbliżony do poprzedniego, a ponadto domaga się reformy urządzeń administracyjnych w kraju

Wreszcie stoimy dziś przed wnioskiem posła Bujnowskiego, który się domaga, aby Wydział krajowy przedłożył projekt ustawy gminnej na zasadzie

przyłączenia obszaru dworskiego do gminy, z możliwem jednak uwzględnieniem praw właścicieli dotychczasowych obszarów dworskich, wysłuchawszy ewentualnie pierwej zdania zaproszonej ankiety.

Nie ulega wątpliwości, że przewodnią myślą wszystkich tych wniosków jest z jednej strony stworzenie lepszej organizacyi gminnej, z drugiej strony uregulowanie finansów gminy.

Czy w dzisiejszych stosunkach wcielenie obszaru dworskiego do związku gminnego poprawi administracyę gminną, o tem sądzić trudno, skoro uwzględnimy, że organa gminy pozostaną jedne i te same, a nie da się przewidzieć, jakie stanowisko w Zarządzie gminy piastowałby właściciel obszaru dworskiego.

Jedynym skutkiem połączenia byłaby korzyść materyalna gminy, ponieważ wydatki dziś wyłącznie na gminie ciążące, rozłożyłyby się na gminę i obszar dworski.

Reasumując wszystko, co dotąd wyłuszczyliśmy, dochodzimy do następujących rezultatów:

Utrzymanie instytucyi obszarów dworskich w r. 1866 było koniecznością; konieczność ta jednak wiecznie trwać nie musi — ona może ustać, jeśli oświata w gminie o tyle przynajmniej się podniesie, aby gmina ocenić potrafiła wartość inteligencyi i wskutek tego chciała i potrafiła zużytkować rady i wskazówki wcielonego do związku gminnego właściciela obszaru dworskiego.

Czy czas ten już nadszedł, o tem dorywczo komisya sądzić nie może. Są to sprawy tak głęboko sięgające w polityczne i ekonomiczne stosunki kraju, że komisya bez poprzednich dochodzeń i badań nie jest w stanie dać stanowczej odpowiedzi. Badania zaś takie może tylko Wydział krajowy przedsięwziąć a winien je prowadzić jak najściślej przy pomocy zwołanej na ten cel ankiety złożonej z reprezentantów powiatów.

Wobec powyższych okoliczności Komisya gminna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Bujnowskiego o zmianę ustawy gminnej na zasadzie połączenia obszarów dworskich z gminami — odstępuje Sejm Wydziałowi krajowemu do zbadania z tem poleceniem, aby z uwzględnieniem poprzednio wniesionych projektów po wysłuchaniu opinii ankiety przedłożył w sprawie reformy gminnej odpowiednie wnioski.

Za Przewodniczącego:
St. Stadnicki.

Sprawozdawca:
Brunicki.

Ls. 3355/03 We Lwowie, dnia 19. października 1903.

Aleg. 527

Sprawozdanie

komisyi drogowej o wnioskach posła Buynowskiego, Stapińskiego i tow. w przedmiocie zmiany ustawy drogowej z dnia 5. lipca 1897 Nr. 43. Dz. u. k.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 30. czerwca 1902 przekazał Wysoki Sejm komisyi drogowej do sprawozdania wniosek p. Buynowskiego o zmianę postanowień ustawy drogowej.

Ustawa ta została uchwaloną w miejsce ustawy kr. z 1867 po wyczerpujących dyskusyach opartych na długoletnich studyach i weszła w życie dopiero od 1. stycznia 1898 — obowiązuje więc zaledwie kilka lat.

Jest to zbyt krótki okres czasu, ażeby już dzisiaj można zaprojektować taką reformę ustawy, która by nowe zmiany w niedalekiej przyszłości czyniła zbytecznemi.

Komisya jest bowiem tego zdania, że nic więcej nie osłabia powagi czynników ustawodawczych, jak częste nie dość oględne zmienianie ustaw.

Odnosi się to szczególnie do ustawy drogowej, która zwłaszcza w naszym kraju należy do najtrudniejszych a to w znacznej części z powodu różnorodnych stosunków ekonomicznych pojedynczych okolic a nawet gmin, oraz w obec odmiennych zapatrywań i jednostronnie pojmowanych interesów.

Wydanie takiej ustawy, któraby wszystkich w równym stopniu zadowolnić mogła — jest wszędzie a zwłaszcza u nas zadaniem nader trudnem a po części nawet nie wykonalnem.

Dość przytoczyć, że już dziś prócz powyższego wniosku jest kilka innych o zmianę tej samej ustawy a każdy w innym kierunku. Jest to dowodem, że ewentualna reforma ustawy drogowej jest obecnie jeszcze nie dojrzałą i musi się ona opierać na dłuższej praktyce i gruntownem doświadczeniu.

Takie jest zdanie, które w tej sprawie przeważało w komisyi drogowej — gdy jednak oprócz wniosku posła Buynowskiego poruszył odrębnym wnioskiem poseł Stapiński sprawę specyalną, aby wszelkie prestacye zniesione zostały a zastąpione dodatkiem do podatków, to w obec tego Komisya wyraża swe zdanie, że sprawę tę tak zasadniczą doraźnie traktować nie można, lecz, że należy ją przekazać Wydziałowi krajowemu, który przeprowadzi szczegółowe dochodzenia i zasięgnie opinii poszczególnych Wydziałów powiatowych, a wynik tych rokowań będzie miarodajnym czynnikiem, czy rzeczywiście jest pożądanem, aby już teraz te osobiste prestacye przemienić na udział podatkowy, do którego równomiernie już wszyscy kontrybuenci partycypować mają.

Wobec tego komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

a) Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby zbadał, czy rzeczywiście jest życzeniem większości reprezentacyi powiatowych zmiana ustawy drogowej w tym kierunku, aby osobiste prestacye kontrybuentów przeniesione zostały na udział dodatków podatkowych i czy zmiana ta oddziała korzystnie na utrzymanie dróg gminnych.

b) Jeżeli Wydział krajowy nabierze przekonania, że zmiana ustawy w tym kierunku jest pożądaną, przedłoży Sejmowi odpowiedni projekt ustawy.

Przewodniczący:
J. Męciński.

Sprawozdawca:
Stan. Jędrzejowicz.

Ls. 1716 902 We Lwowie, dnia 17. października 1903.

Aleg. 528

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi Rady powiatowej w Kamionce strumiłowej w przedmiocie odpisania kwoty 6.000 koron, jako reszty z dobrowolnego datku na budowę drogi krajowej Lwów-Stojanów.

Wysoki Sejmie!

Deklaracyą z dnia 13. maja 1879 r. obowiązała się Rada powiatowa w Kamionce strumiłowej przyczynić się do kosztów budowy drogi krajowej Lwów-Stojanów, dobrowolnym datkiem wysokości 30% podatków w powiecie opłacanych.

Datek ten obrachowany na kwotę 27.423 złr. 73 ct. czyli 54.847 kor. 46 hal, spłacony został po koniec roku 1892 w ogólnej sumie 17.423 złr. 73 ct., aczkolwiek cała należytość uiszczoną być miała po koniec roku 1887.

W r. 1892 Wydział powiatowy w Kamionce wniósł do Wydziału krajowego prośbę o odpisanie reszty należytości wynoszącej wówczas 10.000 złr.; w razie zaś gdyby to było niemożliwem, o skreślenie połowy tej sumy i rozłożenie spłaty pozostałych 5.000 złr. na lat pięć po 1.000 złr. rocznie.

Wydział krajowy uchwałą z dnia 3. września 1892 nie zezwolił na odpisanie deklarowanego, a dotąd nie spłaconego datku, uwzględniając jednak ówczesne środki finansowe powiatu, zgodził się na rozłożenie spłaty w przeciągu piętnastu lat, a to po 1.000 zł. przez lat pięć, a po 500 złr. przez dalszych dziesięć lat.

Powtórna prośba Rady powiatowej w Kamionce, wniesiona do Wydziału krajowego w r. 1899 o odpisanie wówczas jeszcze niespłaconej kwoty 4.500 złr., nie została również uwzględnioną.

Obecnie w petycyi wystosowanej do Wysokiego Sejmu, Wydział powiatowy w Kamionce strumiłowej uprasza, w myśl uchwały Rady powiatowej z dnia 15. grudnia 1902, o odpisanie 6.000 koron jako reszty należytości datku dobrowolnego na budowę drogi krajowej, popierając swą prośbę tymi względami, że powiat kamionecki jest co do komunikacyi wyjątkowo upośledzonym, że na budowę i rekonstrukcyę dróg znaczne poczynił wydatki, że roczne raty umarzające pożyczki zaciągnięte z funduszu drogowego krajowego pochłaniają większe kwoty i w końcu że dodatki do podatków więcej podniesione być nie mogą.

Dla należytego ocenienia powodów, które skłaniają Wydział powiatowy kamionecki do żądania odpisu dłużnej kwoty 6.000 koron, Komisya drogowa przedstawia w niniejszem sprawozdaniu istniejące faktycznie stosunki pod wszystkimi względami, przez Wydział powiatowy w petycyi przedłożonymi.

Powiat Kamionka strumiłowa posiada obecnie ośm dróg powiatowych i gminnych w łącznej długości 105 km. 500 mtr., co przy powierzchni powiatu 1521 km.², uczyni 69 km. na 1.000 km.² powierzchni. Na taką samą powierzchnię 1.000 km.² posiadają sąsiednie powiaty: Złoczów 68 km. dróg rekonstruowanych, Brody 63 km., Sokal 49 km. Porównanie powyższych cyfr nie wskazuje, aby powiat kamionecki był wyjątkowo upośledzonym pod względem komunikacyi.

Z powodu, że niektóre drogi w powiecie mają dla Państwa szczególnie ważne znaczenie, skarb Państwa przyczynił się do budowy tychże bardzo znacznemi subwencyami; ogół zasiłków państwowych i krajowych na budowę dróg w powiecie wynosi kwotę 715.721 koron, czyli w stosunku do ogólnych kosztów przeszło 50% tychże. W trzech powyżej wymienionych sąsiednich powiatach, udział funduszów powiatowych w ogólnych kosztach budowy wszystkich dróg, wynosi w Brodach 64%, w Sokalu 67%, w Złoczowie 65%.

Kwota rocznie opłacana do pożyczkowego funduszu drogowego krajowego przez powiat kamionecki, wynosi 13.800 koron, to jednak wydatek ten znajduje pokrycie ze zwyżką w poborze myt drogowysh i mostowych, które wynoszą rocznie ogółem 21.774 koron 50 hal.

Dodatki nakładane do podatków w powiecie Kamionka strumiłowa opłacanych, wynoszą na cele administracyjne 9½%, na cele drogowe 6%, razem zatem 15½%; takie same dodatki do podatków w powiecie złoczowskim opłacane wynoszą 25%, w Brodach 29%, w Sokalu 27%.

Podwyższenie o pół procentu dodatku do podatków na cele drogowe, umożliwi spłatę dłużnej kwoty w czterech latach, zatem o jeden rok wcześniej, aniżeli przez Wydział krajowy dozwolony termin spłaty, jeden grosz czyni bowiem w powiecie kamioneckim 2.872 koron.

W obec przytoczonych okoliczności, żądanie Wydziału powiatowego w Kamionce strumiłowej odpisania dłużnej kwoty 6.000 koron nie jest usprawiedliwione i Komisya drogowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą Rady powiatowej w Kamionce strumiłowej o odpisanie reszty 6.000 koron z dobrowolnego datku na budowę drogi krajowej Lwowsko-Stojanowskiej deklarowanego, Sejm przechodzi do porządku dziennego.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Wincenty Gnoiński.

Z drukarni „Polonia“, Lwów, Trzeciego Maja 11.

Ls. 578/1902. We Lwowie, dnia 17. października 1903.

Aleg. 529

Sprawozdanie

Komisyi drogowej o petycyi gminy miasta Baranowa w sprawie udzielenia zapomogi na spłatę pożyczki zaciągniętej na budowę drogi,

Wysoki Sejmie!

W roku 1896 Wydział krajowy przyznał Wydziałowi powiatowemu w Tarnobrzegu pożyczkę 2500 złr. w. a. z funduszu drogowego na budowę drogi, łączącej drogę krajową Dębica-Nadbrzezie, przez rynek miasta Baranowa, z wałem rzeki Krzemienicy.

Koszt budowy tej drogi o długości 700 mtr., obrachowany i zatwierdzony przez biuro techniczne Wydziału krajowego, ustanowionym został na kwotę 5300 złr. Wydział powiatowy tarnobrzeski udzielił z zaciągniętej pożyczki 2000 złr. gminie miasta Baranowa na cel budowy tej drogi, zastrzegając spłaty umarzające w terminach, przez Wydział krajowy ustanowionych.

Dotąd spłaconą została pożyczka udzielona powiatowi tarnobrzeskiemu do kwoty 2500 koron, a obecnie prosi Zwierzchność gminy Baranowa o udzielenie zapomogi z funduszu na zasiłki dla dróg powiatowych i gminnych przeznaczonego, celem ułatwienia spłaty pożyczki zaciągniętej w r. 1896 wyłącznie na cel budowy drogi dla samej gminy tyle ważnej i koniecznej.

Z uwagi, że miasto Baranów nawiedzone zostało w r. 1898 wielką klęską pożaru i przy znacznem osłabieniu środków finansowych ponosić musi zwiększone wydatki na regulacyę i uporządkowanie miasta; dalej z uwagi, że droga łącząca miasto z gościńcem krajowym, posiada cechę ważniejszej komunikacyi, komisya drogowa jest zdania, że należałoby odpowiednim zasiłkiem z funduszu drogowego subwencyjnego przyjść w pomoc gminie miasta Baranowa i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petyeyę Zwierzchości gminnej w Baranowie odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i załatwienia po myśli okólnika z dnia 22 grudnia 1882 L. W. kraj. 51432.

Przewodniczący:
Męciński.

Sprawozdawca:
Wincenty Gnoiński.

L. s. 1.546/902. We Lwowie, dnia 9. lipca 1902

Aleg. 530

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego o wniosku posła Paszkowskiego w sprawie ułatwienia kredytu melioracyjnego.

Wysoki Sejmie!

Przepisy ustawy z dnia 6. lipca 1896 r. dz. u. p. Nr. 144, na które powołuje się wnioskodawca, orzekają w §. 1.:

„jeżeli co do pożyczek melioracyjnych, przeznaczonych na zaprowadzenie urządzeń nawadniających lub odwadniających, — zostaje zawarta taka umowa, że pożyczka spłacaną będzie rentami powrotnemi, — wierzytelność rentowa tego rodzaju używa stosownie do postanowień ustawy niniejszej, odnośnie do gruntu ulepszyć się mającego, pierwszeństwa przed wszystkimi innymi ciężarami hipotecznemi z wyjątkiem podatków rządowych i poborów publicznych“;

zaś w §. 3. „przedewszystkiem stwierdzić należy drogę administracyjną, pożyteczność zamierzonego dzieła melioracyjnego, wielkość kosztów, jakich wymaga jego wykonanie“..., w końcu zaś w §. 4. postanawia, „że władza polityczna ma prawo ściągnięcia datków i prawo kontroli robót, którą to ostatnią pracę może wykonywać także i przy pomocy krajowego biura melioracyjnego. Tak samo i rozporządzenie wykonawcze z dnia 20. kwietnia 1897 r. Dz. u. p. Nr. 111, rozszerza jeszcze bardziej zakres władzy politycznej, postanawiając do §. 3. ust. z dnia 6. lipca 1896 Dz. u. p. Nr. 144, w §. 5. że „winna właściwa władza administracyjna zbadać zamierzone dzieło z przybraniem biegłych, a to w razie potrzeby na miejscu i zarazem zarządzić w myśl szczegółowych postanowień następującego oddziału przyszły nadzór nad dziełem“.

To samo opieranie się o władze administracyjne, widzimy w przepisach o udzielaniu przez Bank krajowy pożyczek melioracyjnych w §. 7. pod lit. b) i c).

Nie potrzeba zatem dowodzić, że myślą przewodnią ustawy państwowej jest ułatwienie taniego kredytu, tym wszystkim właścicielom, których grunta już silnie są hipotecznie obciążone. Myśl ta zostaje silnie spaczoną nietylko postanowieniem §. 5. ustawy z dnia 6. lipca 1896 Dz. u. p. Nr. 144, ale jeszcze silniej — zdaniem Komisyi — postanowieniem §. 3. rzeczonej ustawy i rozporządzeniem wykonawczem z dnia 20. kwietnia 1897 r. Dz. u. p. Nr. 111, które wydanie opinii i wszystkie czynności kontrolne (ostatnie w braku organów technicznych krajowych) władzom administracyjnym porucza.

Jeżeli się zważy, że nasze władze polityczne nie posiadają żadnych sił fachowych, któreby w tym wypadku miarodajne orzeczenie wydać mogły, jeżeli weźmiemy na uwagę, że wzywanie rzeczoznawców i cała droga urzędowa jest długą i strony nużącą, to przyznać musimy, że postanowienia te są dla stron nietylko uciążliwe, ale wprost odstraszające. Główny jednak nacisk kładzie wnioskodawca na to, że instytucye finansowe nie mając pewności, że roboty melioracyjne dobrze wykonane zostaną, i że uzyskana przez to nadwyżka wartości gruntu będzie się przynajmniej równać wysokości pożyczki melioracyjnej — niechętnie udzielają kredytu melioracyjnego.

W tym wypadku słuszność leży zupełnie po stronie wnioskodawcy, gdyż pomimo tego, że §. 10. instrukcyi służbowej dla biura melioracyjnego opiewa, że pomoc udzielaną ma być poszczególnym właścicielom gruntów do projektowania, wyty-

czenia i kontroli robót melioracyjnych — to przecież z doświadczenia wiemy, że kontrola taka z braku sił technicznych wykonywaną być nie może — a wiedzą o tem i instytucye finansowe i dlatego z udzielaniem kredytu melioracyjnego się nie spieszą. Zupełnie zatem usprawiedliwione są dwa pierwsze wnioski, w dosłownem brzmieniu.

Trzeci wniosek proponuje komisya gospodarstwa krajowego zmienić w ten sposób, by on przynajmniej pośrednio zmiany §. 3. ust. z dnia 6. lipca 1896 r. się domagał. Pośrednio dlatego, że domagać się będzie zmiany §. 4. ustawy z dnia 6. lipca 1896 r. w ten sposób, ażeby orzeczenie, przysługujące obecnie jedynie władzy administracyjnej odbywać się mogło w przyszłości przy pomocy krajowego biura melioracyjnego.

Na podstawie powyższych uwag komisya gosp. krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Ustęp pierwszy §. 10. instrukcyi służbowej dla biura melioracyjnego przy Wydziale krajowym z dnia 9. maja 1893 r., Nr. 67. Dz. u kr. przestaje obowiązywać w dotychczasowem brzmieniu i opiewać ma, jak następuje:

§. 10.

W miarę przyzwolonych przez Sejm funduszów, oraz sił dyspozycyjnych expozytur biura melioracyjnego udziela Wydział krajowy bezpłatnej pomocy technicznej poszczególnym właścicielom gruntów do projektowania, wytyczenia i kontroli robót melioracyjnych, oraz wszelkich czynności przewidzianych w §. 4. ustawy z d. 6. lipca 1896 r., Nr 144. Dz. u. p. i §§. 8., 9. i 10. rozporządzenia wykonawczego z dnia 20. kwietnia 1897 r. Nr. 111. Dz. u. p.

II. Poleca się Wydziałowi krajowemu aby przedłożył Sejmowi na najbliższej sesyi projekt takiego pomnożenia sił krajowego biura melioracyjnego, aby bez nadmiernego obciążenia budżetu krajowego, siły te mogły czynić zadość istotnym potrzebom melioracyj rolnych.

III. Wzywa się c. k. Rząd, aby przedłożył do konstytucyjnego traktowania projekt zmiany §. 4. w drugim ustępie ustawy z d. 6. lipca 1896 Nr. 144 Dz. u. p w tym kierunku, ażeby możność stwierdzenia pożyteczności przedsiębiorstwa melioracyjnego (§. 3. ust.) przysługiwała władzy administracyjnej przy pomocy krajowego biura melioracyjnego i zmiany §. 5. ustawy z dnia 6. lipca 1896 r. Nr. 144. Dz. u. p. w tym kierunku, aby egzekucya dla ściągnięcia renty melioracyjnej nie była ograniczoną tylko do ciała hipotecznego, na którem ta renta jest zabezpieczoną, lecz dopuszczalną była także i co do innego majątku dłużnika, który pożyczkę melioracyjną zaciągnął.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Skołyszewski.

Ls. 1.575/902. We Lwowie, dnia 10. lipca 1902.

Aleg. 531

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego z przedłożenia Wydziału krajowego o krajowej szkole gospodarstwa lasowego za rok 1900/901.

Wysoki Sejmie!

Wychodząc z zasady, że zadaniem krajowej szkoły gospodarstwa lasowego jest kształcenie uczniów na zarządców lasów w służbie prywatnej, Komisya gospodarstwa krajowego z tego stanowiska wydaje opinię o środkach, które do tego celu prowadzić mają a które w sprawozdaniu Wydziału krajowego są wyszczególnione.

Środkami tymi są:

Wiadomości teoretyczne objaśniane praktycznie w szkółkach i lesie szkolnym i uzupełniane odpowiedniemi wycieczkami do lasów sąsiednich i do wzorowo urządzonych i prowadzonych gospodarstw leśnych.

Co się tyczy wiadomości teoretycznych i rozłożenia przedmiotu w ciągu trzechletniego trwania nauk, to Komisya gospodarstwa krajowego wyraża przypuszczenie, że ilość godzin przeznaczona naukom ogólnie kształcącym w ciągu wszystkich sześciu półroczy jest prawdopodobnie za dużą, przez co uszczupla czas przeznaczony na wykład nauk zawodowych. Okoliczność ta zdaje się być potwierdzoną faktem podnoszonym z wielu bardzo poważnych stron, że wykład nauki o towaroznawstwie leśnem jest zbyt szczupłym, czego wymownym dowodem jest to, że uczniowie w tym właśnie zakresie za szczupłe wynoszą wiadomości.

Komisya gospodarstwa krajowego podnosi z naciskiem konieczność uzupełnienia wykształcenia ogólnego uczniów, przynajmniej do średniego — poziomu, zauważyć jednakże musi, że dziać się to nie może żadną miarą na koszt fachowego wykształcenia uczniów. Zauważyć również musi, że rozmiar nauk zawodowych, które uczeń w ciągu trzechletniego a nawet dwuletniego trwania nauk zawodowych przyswoić sobie ma i powinien, ażeby z odpowiednim zasobem zawodowego wykształcenia po ukończeniu szkoły wstąpić w życie, jest tak znacznym, że tylko przy wytężającej pilności przyswojonym być może, dwuletniego trwania nauk zawodowych dlatego, ponieważ rok pierwszy jest właściwie rokiem przygotowawczym i uzupełniać ma to wykształcenie, które uczeń z niższej szkoły realnej lub gimnazyalnej ze sobą przynosi. Że tak jest w szkołach tego samego typu, co lwowska szkoła gospodarstwa lasowego, dowodem plan nauk w szkołach w Möhrisch Weisskirchen i Weisswasser, który jeżeli nie za wzór służyć musi, to przecież jako stosowny przykład służyć może. Tak samo Komisya wyraża przypuszczenie, że pomnożenie ilości godzin rysunków linearnych przez wstawienie tychże w 5-tem i 6-tem półroczu na koszt uszczuplenia ćwiczeń z miernictwa jest prawdopodobnie nieracyonalnem. Nie może bowiem podzielać zdania Dyrekcyi, jakoby rysunek linearny przez ucznia znany mógł być przez jeden rok zapomnianym, natomiast podnieść musi z naciskiem, że żaden może przedmiot jeżeli ma być przez ucznia gruntownie pojętym, nie wymaga tak obszernego praktycznego objaśnienia jak miernictwo. Jeżeli ten przedmiot przez ucznia fałszywie pojętym zostanie, to przynieść musi temuż w praktyce wiele przykrych rozczarowań a właścicielowi, u którego uczeń jest zajętym, wiele strat przyspożyć może.

Komisya wyraża zdanie, że ugrupowanie przedmiotów, które poszczególnym profesorom przydzielone zostały, nie jest zupełnie racyonalnem, dzieje się to prawdopodobnie z powodu braku jednej siły nauczycielskiej, czego dowodem jest opróżniona posada profesora dla nauk zawodowych. Obsadzenie tej posady jest także z tego powodu wskazanem, że jest ono jedyną drogą awansu dla trzech w tej szkole zatrudnionych profesorów adjunktów, z których jeden już przez 22 lat pracuje na tym samym posterunku.

Komisya podnosi z uznaniem założenie przez dyrekcyę szkoły doświadczalnych szkółek leśnych na trzech, zupełnie odmiennych rodzajach gruntów, jak na piaskach lotnych w Brzuchowicach, na gruncie żyznym w Zubrzy i w ogrodzie szkolnym w Winnikach. Doświadczenia podobne w znacznej mierze przyczyniać się muszą do rozszerzenia zmysłu spostrzegawczego i krytycznego ucznia, które to zalety każdego dobrego gospodarza odznaczać powinny, a wyjść one mogą na pożytek leśnictwa i po za granicami szkoły.

W tym raz obranym kierunku powinno postępywać się dalej, ażeby powoli wytworzyć przy szkole lub obok szkoły stacyę doświadczalną leśną, w celu zbierania naukowo ugrupowanego materyału, któryby w praktyce racyonalnie mógł być spożytkowanym. Na doświadczenia bowiem podobne nie stać poszczególnego właściciela lasów, a doświadczenia czynione przez stacye leśne doświadczalne w cesarstwie niemieckiem i przez stacyę austryacką w Mariabrunn nie mogą być z powodów łatwo zrozumiałych do naszych stosunków gospodarczych wprost stosowanemi.

Co się tyczy wycieczek zawodowych, to Komisya stwierdza brak wycieczek o szerszym pokroju w celu zwiedzania wzorowo, a racyonalnie urządzonych gospodarstw leśnych. Wycieczki podobne, urządzane w różnych okolicach kraju, przyczyniają się w niemałej mierze do zawodowego wykształcenia ucznia i bronią go przed szablonowemi pojęciami, które nigdy w gospodarstwie leśnem miejsca mieć nie mogą, a którym hołdowanie staje się klątwą w życiu praktycznem.

Komisya gospodarstwa krajowego wyraża zapatrywanie, że przydzielanie kierownikowi zakładu prac po za zakładem w znacznej mierze odciągnąć go może od właściwego zadania kierownika i profesora (pracami temi, które dyrektorowi przydzielone zostały, są: nadzór lasów fundacyi Marynowskiego „Kłodzienko“ i prace około urządzenia lasów fundacyjnych w Winnikach, która to ostatnia przy użyciu uczniów szkoły racyonalnie wykonaną być nie może).

Pominąć nie można milczeniem przydzielenia uczniów poszczególnym gospodarstwom leśnym w celu odbycia praktyki między 4-tem a 5-tem półroczem. O ile podobne urządzenie za trafne i pożyteczne uznać się musi, w razie jeżeli uczeń na racyonalnie prowadzone gospodartwo natrafi, o tyle zaradzenie to może być bezskutecznem, jeżeli uczeń posłanym zostanie do rewiru źle prowadzonego.

Niestety wypadki podobne są dość częste, gdyż posyłać się musi ucznia nie tam, gdzieby się go posłać chciało, lecz tam, gdzie go chcą przyjąć; dlatego Komisya gospodarstwa krajowego wyraża opinię, ażeby uczniów posyłano tylko tam, gdzie możność nauczenia się czegoś w zawodzie nie ulega wątpliwości; gdyby zaś kierując się tą zasadą, nie było gdzie posyłać uczniów, w takim razie wyraża Komisya opinię, że utworzenie stypendyów dla ukończonych uczniów szkoły w celu posyłania ich do wzorowo urządzonych gospodarstw leśnych w kraju i zagranicą pod warunkiem składania dyrekcyi przynajmniej co miesiąca wyczerpujących raportów i prowadzenia dziennika czynności i spostrzeżeń, byłoby rzeczą wskazaną. Możność nauczenia się byłaby w tym wypadku prawie zupełną a przekonanie się, że uczeń z praktyki nie korzysta, połączoneby było z natychmiastowem zamknięciem stypendyum. W końcu Komisya gospodarstwa krajowego wyraża zdanie, że delegowanie na egzaminatorów do końcowych egzaminów ogólnych ludzi niefachowych jest niezupełnie racyonalne i w przyszłości istnieć nie powinno.

Komisya gospodarstwa krajowego przyjmuje z uznaniem do wiadomości zapewnienie Wydziału krajowego, że poczynił kroki celem rozszerzenia budynku szkolnego, który to postulat już w roku zeszłym Komisya za konieczny do dalszego rozwoju szkoły uznała, przyczem wyraża nadzieję, że prace w tym kierunku pójdą w szybszem jak dotychczas tempie.

Komisya gospodarstwa krajowego przyjmuje do wiadomości kroki, które poczynił Wydział krajowy celem ubezpieczenia szkarpy od ulicy św. Marka i poj-

muje powody, dla których Wydział krajowy z polecenia Sejmu dotychczas się nie wywiązał.

Na podstawie powyższych uwag Komisya gospodarstwa krajowego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

I. Sejm przyjmuje do wiadomości sprawozdanie Wydziału krajowego o krajowej szkole gospodarstwa lasowego za rok 1900/1901.

II. Sejm wzywa Wydział krajowy, by zastanowił się, czy zmiana planu naukowego nie dałaby się przeprowadzić w ten sposób, aby uszczuplając liczbę godzin dla przedmiotów ogólnie kształcących, powiększoną została liczba godzin dla nauk zawodowych.

III Sejm poleca Wydziałowi krajowemu obsadzenie posady drugiego profesora.

IV. Sejm poleca Wydziałowi krajowemu zajęcie się ubezpieczeniem stromej szkarpy od ulicy św. Marka.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Skołyszewski.

Ls. 1.962/1903. We Lwowie, dnia 25. października 1903.

Aleg. 532

Sprawozdanie

Komisyi gospodarstwa krajowego z petycyi Wydziału Towarzystwa kultury uprawy torfowisk w Galicyi.

Wysoki Sejmie!

Wszędzie, gdzie tylko znajdują się torfowiska, a rozpowszechniło się wykształcenie rolnicze, zwracają tak rządy, jak i ciała autonomiczne baczną uwagę na ekonomiczne spożytkowanie torfu dla celów rolnictwa i przemysłu, tak przez melioracyę nieużytków torfowych i przemianę ich w urodzajne, a zwłaszcza dla kultury jarzyn i roślin okopowych nadające się pola lub w łąki, jak i przez eksploatacyą torfu w celu użycia go jako materyału nawozowego i opałowego, a wreszcie w celu przemysłowego przerobienia przy fabrykacyi papieru, atramentu, garbnika, papki papierowej na dachy, pudrety, farby materyałów budowlanych i t. d.

Tak w Królestwie Polskiem (w Małuszynie i t. d.) i na Ukrainie (w Białocerkwi i t. d.), w Poznańskiem (w Dobrojewie, Brodach i t. d.) jak w Prusiech i w Hanowerze przeprowadzono liczne doświadczenia w sprawie odwadniania torfowisk za pomocą równoległych rowów, przekopów i grobli, wzbogacania torfowej powierzchni ziemi przez uprawy na groblach zapomocą nawozów sztucznych i przykrywania torfowisk warstwami ziemi z jej głębi wydobytemi; a jeszcze lepsze wyniki, aniżeli na polu kultur zbożowych osiągnięto przez zasianie roślin pastewnych na ulepszonych za pomocą sztucznych nawozów i odwodnionych torfowiskach, i przeistoczenie marniejących przestrzeni ziemi w żyzne łąki.

W Holandyi na polu eksploatacyi torfu osiągnięto równocześnie cztery cele; kopią kanały, osuszono pustynie i przemieniono je w łąki, a obok tego kanały ulepszyły komunikacye i dały dobry materyał nawozowy i opałowy. Rachunki kopania kanału w jednej z okolic prowincyi Groningen dowodzą, że koszta kopania kanału pokryto w całości sprzedażą cegiełek torfowych na opał.

Czyli wszędzie tego rodzaju wyniki da się osiągnąć, zależy od natury torfowisk i od zawartości ich składników, a w tej mierze ścisłe badania i indywidualizowanie w miarę składu i przeznaczenia jest wskazanem.

W naszym kraju sprawa poparcia odnośnych doświadczeń przybiera tem większe znaczenie, ileże:

1. wedle dat zawartych w nader gruntownej i zajmującej pracy posła Władysława Gniewosza: „Trzy lata upraw próbnych na ziemi torfowej“, mamy w kraju obszary torfowe wielkości przeszło 200.000 hektarów, a poseł Władysław Gniewosz słusznie przestrzega przed szablonową ich melioracyą.

2. Z powodu wysokich cen węgla i wielkich kosztów jego przewozu, a obok tego wielkiego wyniszczenia lasów, materyał opałowy w Galicyi jest nader drogim, a ceny jego stanowią jedną z głównych przeszkód, z którą walczy rozwój przemysłu. Tam zaś, gdzie odpowiednio do nagłego wywiązywania cieplika i szybkiego wzrostu temperatury przerobiono ogniska, torf przedstawia dobry materyał opałowy.

3. Torf nadaje się jako wyborna ściółka i materyał nawozowy.

W okolicach leśnych naszego kraju zdarza się aż nadto często, że w latach nieurodzaju słomy, lasowi zabierają nietylko drzewo, ale i ściółkę, złożoną z liści,

mchu, odpadków drzew szpilkowych i odpadków drzewa, z której już po przeprowadzonym chemicznym procesie rozkładu, otrzymuje się nietylko zły — z trudnością gnojówkę absorbujący, — materyał nawozowy ale wyprowadzając siłę produkcyjną z lasów, tamuje się ich naturalny rozwój i doprowadza do tego, że ogołocone powierzchnie suchej i twardej ziemi stają się tak w gospodarstwie ekonomicznem, jak w gospodarstwie natury wskutek naruszenia jej praw wartością ujemną.

W mech i liście bowiem wsiąka wilgoć a zatrzymanie ściołki w lesie przyczynia się do tego, że atmosferyczne opady nie odpływają w nią wsiąkając, tak prędko w niziny, jak dzikie wody na tych górach, których zarówno drzew jak i ściołki pozbawiono.

Gospodarstwu wodnemu wielce zależy na ile możności równomiernym rozkładzie wód i utrzymaniu w nich ciągłego i równego stanu wody. Tak potok bowiem potrzebny do nawodnienia łąki, jak rzeka używana do przemysłowych celów, która oszczędza siły pary, jak i strumień oddający usługi jako droga komunikacyjna przewozowi dóbr masowych, działają szkodliwie, gdy w nich albo podczas posuchy letniej jest za mało wody, albo gdy po tajaniu śniegów i lodów powstaje powódź.

Starając się też o zachowanie naturalnych czynników regulujących równomierny obieg wód i powstrzymujących tak przez absorbcyę jak i mechaniczne przeszkody nagły i w karby nie ujęty ich odpływ i spadek, dążyć należy do zastąpienia ich tak cennym surogatem nawozowym, jak torf, który w wielu gruntach torfowych posiada niewyczerpane skarby substancyi organicznych.

W uwzględnieniu tych okoliczności rząd würtembergski pragnąc umożliwić włościanom oszczędzenie ściołki lasowej, założył w Schussenrie wielką fabrykę ściołki torfowej, a za jego przykładem poszedł rząd w prowincyi saskiej w Prusiech i rząd bawarski, który od lat kilkudziesięciu ze względu na dotkliwie przemysłowi czuć się dający brak węgla czynił wytrwałe studya w sprawie produkcyi torfowego materyału opałowego.

W Prusiech powstała Centralna Komisya dla uprawy torfowisk, stacya doświadczalna w Bremen, ferma doświadczalna wielkości 15 ha nad kanałem północno-wschodnim a za nią szereg kolonatów, które za pomocą upraw próbnych rozpowszechniły kulturę torfowisk i spożytkowanie torfu pomiędzy włościanami.

W Austryi zaś z inicyatywy hr. Hompescha Ministerstwo pozyskało siły fachowe w zakresie badania torfowisk, poparło zakłady produkcyi ściołki, przyczyniło się do naukowego i praktycznego wykształcenia rolników w tym przedmiocie i poparło cały szereg upraw próbnych i stacyi doświadczalnych torfowych, których w Austryi jest 17, a których zakładają 14 nowych.

I u nas w Galicyi powstały też pola doświadczeń w Rudniku, Korsowie i Olesku i zakład dla eksploatacyi i przerabiania torfu w Nowym Targu.

Wszystkie te badania i zakłady będą jednak miały li tylko akademiczne znaczenie, jeżeli społeczeństwo ich nie pozna i należycie nie poprze. A w tym względzie wszędzie, gdzie tylko na polu spożytkowania torfu osiągnięto niezwykłe postępy, Towarzystwa dla popierania kultury torfowisk okazały się potężnymi czynnikami na drodze praktycznego korzystania z poczynionych doświadczeń i założonych zakładów.

Tak państwo też jak i ciała autonomiczne wszędzie materyalnie popierały rozwój tych towarzystw. Rząd bawarski dał 200.000 K na studya kwestyi torfowej, która to subwencya umożliwiła torfowemu towarzystwu w Kolbermoor pod Monachium czynną działalność.

W Finlandyi otrzymuje towarzystwo torfowe 24.000 K subwencyi rządowej, w Danii 46.000 K, w Szwecyi 44.000 K, a oprócz tego 100.000 K na badania.

W Austryi także przeznaczyło państwo na cele poparcia uprawy torfowisk sumę 29.900 K; w Niemczech o wiele więcej, bo na same stacye doświadczalne 96.000 K.

Z sumy na poparcie spożytkowania torfu w Austryi przeznaczonej tylko 4.050 K przypada na Galicyę; Ministerstwo rolnictwa udzieliło na rachunek sumy 29.900 K niemiecko-austryackiemu towarzystwu torfowemu subwencyi, a ma zamiar jej udzielić także i towarzystwu torfowemu w Lublanie.

Stąd też i u nas należy poprzeć działalność towarzystwa torfowego w nadziei, że to towarzystwo do spożytkowania torfu w Galicyi się przyczyni tak za pomocą próbnych doświadczeń, jak i za pomocą publikacyi i wystaw, któryto ostatni środek w Niemczech wpłynął na rozpowszechnienie upraw torfowych i na zaznajomienie z niemi tak praktycznych rolników jak i uczniów szkół rolniczych.

Petycya dla popierania kultury torfowisk w następujący sposób określa cele, do których dąży:

„Niepospolite wyniki działalności biura melioracyjnego Wydziału krajowego w kierunku uprawy gruntów torfowych są dowodem, ile w tym kierunku zdziałać można, a działalność ta o wiele obfitsze wyda owoce, gdy przy rozszerzeniu działalności biura melioracyjnego znajdzie ona poparcie i pomoc w związkach prywatnych".

„Zbierać ścisłe statystyczne daty dotyczące obszaru torfowisk, poznawać rodzaj torfowisk, ich florę i faunę, badać ekonomiczne warunki, pod którymi eksploatacya przemysłowa i gospodarcza lub też ekonomiczna uprawa jest wskazaną, to najważniejsze pytania, na które odpowiedzieć potrzeba, z oczu mnóstwa innych nie tracąc, gdy się chce dać ścisłe i realne podstawy gospodarczemu rozwojowi. Ważną nad wyraz rzeczą jest popularyzowanie wiadomości zapomocą pism, wydawnictw książkowych, wycieczek i odczytów o sposobach działania i dających się uzyskać pieniężnych korzyściach. Nareszcie koniecznemi są agitacye, zachęty, namowy wielokrotne, jeżeli w kołach rolników wszelkiej kategoryi własności rzecz nowa lub mało znana — a taką jest rozumne użytkowanie torfowisk — ma się rozszerzyć i nie zostać tylko próbą lub sporadycznem, zbyt często chwilowem tylko przedsięwzięciem."

„Towarzystwo dla popierania torfowisk w Galicyi chce w powyż naszkicowanych kierunkach działać celem rozszerzenia racyonalnej eksploatacyi gruntów torfowych już to jako przestrzeni dla upraw agronomicznych, jużto jako terenów, dających materyał opałowy, niemniej materyał, który może przemysłowo zużytkowanym będzie".

„Aby jednak działalność Towarzystwa skuteczną była, potrzebnymi są środki pieniężne. Wkładki członków są i muszą być małemi, na jakieś przygodne dochody liczyć nie można. Ilość członków Towarzystwa jest nie wielką i tylko powoli w miarę rozszerzenia się zrozumienia potrzeby działalności Towarzystwa liczyć można na znaczniejszy wzrost, a tem samem na większy dochód z wkładek. Dla tego zniewolonem jest Towarzystwo udać się do Wysokiego Sejmu z prośbą o przyznanie stałej, rocznej subwencyi w wysokości conajmniej 5.000 koron".

„Towarzystwo dla popierania uprawy torfowisk załącza do niniejszej petycyi tom pierwszy wydawnictwa, które ogłaszać zamierza celem zapoznania ogółu ze sposobami uczynienia dotąd bezużytecznie niemal leżących przestrzeni gruntowych, dającemi poważne dochody i zwiększającemi bogactwo krajowe".

„C. k. Rząd, jak to Wydziałowi krajowemu wiadomo, okazał się skłonnym do udzielenia Towarzystwu znaczniejszej subwencyi, jeżeli kraj przyczyni się ze swej strony stosownym zasiłkiem. Byłoby też bardzo dziwną rzeczą, aby c. k. Rząd dla Galicyi poskąpił funduszów na cel tak pożyteczny, gdy podobne do naszego Towarzystwa, dla popierania uprawy torfowisk w Czechach (Sekretarz znany Dr. Schreiber w Sebastiansberg) wcale poważne z kas państwowych i krajowych już od lat kilku otrzymuje subwencye".

Pragnąc Towarzystwu dla uprawy torfowisk ułatwić w zakresie możności kraju wydatną działalność i dać podstawę do uzyskania znaczniejszej subwencyi rządowej w uznaniu względów w petycyi przywiedzionych, postanowiła Komisya gospodarstwa krajowego przychylić się w części do żądania Towarzystwa. Ze względu na stan finansów kraju nie może Komisya zalecić udzielenia zasiłku w kwocie 5.000 K, którego żąda Towarzystwo, ale jedynie zaleca Wysokiemu Sejmowi wstawienie do rubryki X. preliminarza na 1905 rok 2.000 K na cele powyżej określone.

Na tych podstawach Komisya wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

„Sejm poleca Wydziałowi krajowemu wstawić do rubr. X. budżetu na r. 1905 kwotę 2.000 K, jako zasiłek na uprawy próbne dla Towarzystwa w celu popierania uprawy torfowisk w Galicyi pod warunkiem, że c. k. Rząd udzieli temuż Towarzystwu odpowiedniej subwencyi, i upoważnia Wydział krajowy do przeprowadzenia w tym celu rokowań z c. k. Rządem".

Sprawozdaniem rzeczonem załatwiła Komisya petycyę Wydziału Towarzystwa dla popierania uprawy torfowisk Ls. 1962/1291.

Przewodniczący:
Gorayski.

Sprawozdawca:
Kozłowski.

L. s. 3558/03.

We Lwowie, dnia 28. października 1903

Nr. 533

Sprawozdanie

komisyi kolejowej o wniosku posła Tomasza Szajera i towarzyszy w sprawie budowy linii kolejowej Rzeszów-Głogów-Sokołów-Raniżów-Kolbuszowa-Majdan-Tarnobrzeg-Rozwadów.

Wysoki Sejmie!

Wnioskodawcy, wychodząc z założenia, że budowa projektowanej linii kolejowej wpłynie korzystnie na rozwój przemysłu i rolnictwa, oraz na eksploatacyę lasów w powiecie kolbuszowskim, który upośledzony jest pod względem komunikacyjnym (brak dróg krajowych i państwowych), że dalej ta budowa kolejowa ułatwi korzystniejsze wyzyskanie pokładów szutrowych w okolicy Majdann, domagają się, by Wys. Sejm wezwał c. k. Rząd krajowy, by w jaknajkrótszym czasie poczynił starania u c. k. Rządu centralnego o wybudowanie wyż wspomnianej linii kolejowej.

Komisya kolejowa uważa sprawę jako wymagającą dalszych studyów, jako nienadającą się w obecnem stadyum do merytorycznego traktowania i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Tomasza Szajera i towarzyszy w sprawie budowy linii kolejowej Rzeszów-Głogów-Sokołów-Raniżów-Kolbuszowa-Majdan-Tarnobrzeg-Rozwadów przekazuje się Wydziałowi krajowemu do właściwego urzędowania.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Leo.

Ls. 1.289/902. We Lwowie, dnia 30. października 1903.

Ale. 531

Sprawozdanie

Komisyi kolejowej o petycyi Wydziału powiatowego w Kolbuszowej o przeprowadzeniu budowy kolei lokalnej przez powiat kolbuszowski. Ls. 1.289.

Wysoki Sejmie!

Wydział powiatowy kolbuszowski prosi o wybudowanie kolei lokalnej przez powiat kolbuszowski — popierając to swoje żądanie ubogim stanem swego powiatu i brakiem odpowiednich komunikacyi, któreby temu powiatowi umożliwiły rozwój ekonomiczny. Do tego żądania przyłącza się 43 gmin tego powiatu. Gdy jednak w petycyi nie podano ani kierunku żądanej kolei, ani jakichkolwiek innych pozytywnych danych, z którychby można przynajmniej w przybliżeniu ocenić rozmiary projektowanej koleji — z drugiej jednak strony nie jest wykluczonem, że przy bliższem zbadaniu sprawy dla powiatu ważna i doniosła, mogłaby być kiedyś zrealizowaną, Komisya kolejowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę powiatu kolbuszowskiego o wybudowanie kolei lokalnej przez powiat kolbuszowski, przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Struszkiewicz.

Ls. 3.652/903.

We Lwowie, dnia 30. października 1903.

Aleg. 535

Sprawozdanie

komisyi kolejowej o wniosku posła Marsa w sprawie budowy kolei Nowy Sącz-Szczawnica.

Wysoki Sejmie!

Linia kolei lokalnej Nowy Sącz-Szczawnica była już przedmiotem uchwał Wysokiego Sejmu i została uznaną jako pożyteczna i potrzebna. Badania Wydziału kraj. rentowności tej kolei nie doszły do zadawalniających wyników, bo rentowność ta obliczoną została zaledwie na 0·6% a oprócz tego udział interesentów okazał się nieznacznym. Wnioskodawca jednak twierdzi, że pessymistyczne obliczenia Wydziału krajowego nie są uzasadnione i wnosi:

1. poleca się Wydziałowi krajowemu, aby rentowność projektowanej linii Nowy Sącz-Szczawnica jeszcze raz obliczył, po ponownem zbadaniu stosunków na miejscu i po zebraniu autentycznych dat statystycznych;

2. aby bezzwłocznie wystarał się o przeprowadzenie komisyi politycznej;

3. aby niezatwierdzone dotąd deklaracye powiatu nowosądeckiego i nowotarskiego oraz miasta Nowy Sącz gwarantujące oprocentowanie części kapitału budowy tejże kolei zatwierdził, i w końcu

4. aby bezzwłocznie wdrożył pertraktacye z c. k. Rządem co do udziału Skarbu Państwa w kosztach budowy powyższej linii kolejowej, aby jednem słowem poczynił wszelkie starania w kierunku rychłego zrealizowania projektu kolejowego Nowy Sącz-Szczawnica.

Ze względu, że kolej ta niewątpliwie korzystny wywarłaby wpływ na ekonomiczny rozwój powiatów nowosądeckiego, nowotarskiego i limanowskiego a przedewszystkiem przyczyniłaby się stanowczo do rozwoju i podniesienia zdrojowisk — a niemniej zasługuje na uwagę ze stanowiska interesów ogólno krajowych, bo udostępniłoby dla turystyki urocze okolice Dunajca i Pienin — przeto Komisya kolejowa pozwala sobie wnieść:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Poleca się Wydziałowi krajowemu, by sprawę budowy kolei lokalnej Nowy Sącz-Szczawnica poddał ponownemu badaniu, tak z interesentami jak i ewentualnie z c. k. Rządem wdrożył odpowiednie rokowania w sprawie budowy tej kolei i na jednej z najbliższych sesyi sejmowych przedłożył odpowiednie do wyników tych rokowań wnioski.

Przewodniczący
Zaleski.

Sprawozdawca:
Struszkiewicz.

Ls. 3.307/903.

We Lwowie, dnia 30. października 1903 r.

Aleg. 536

Sprawozdanie

petycyi inżyniera cyw. p. Waleryana Dzieślewskiego imieniem konsorcyum projektowanej kolei lokalnej Zakopane-Świnnica.

Wysoki Sejmie!

Imieniem konsorcyum składającego się z pp. Antoniego Wysockiego, Dra Henryka Jordana i inż. Waleryana Dzieślewskiego, wniesiono petycyę wspomnianą z prośbą, by Wysoki Sejm kolej projektowaną Zakopane-Świnnica uznał za użyteczną ze względu na ogólne interesa kraju i udzielił temu przedsiębiorstwu poparcia finansowego z krajowego funduszu kolejowego w myśl ustawy krajowej o kolejach lokalnych z roku 1893 Dz. ust. kr. l. 42. Sprawa ta już od trzech lat jest przedmiotem dyskusyi publicznej a Wydział krajowy w sprawozdaniu z czynności Dep. IV. za czas od 1. listopada 1901 do 1. grudnia 1902 oceniając kolej tę jako zbytkowną i niekonieczną, odmówił jej poparcia. W obecnej petycyi stara się konsorcyum na podstawie dołączonych obliczeń i dokumentów udowodnić, że rzecz się ma wręcz przeciwnie.

Komisya kolejowa nie miała możności dokładnego zbadania podanych cyfr— jednak z uwagi, że koleje podobne w innych krajach dla rozwoju ekonomicznego i cywilizacyjnego tych krajów nie są bez znaczenia, sądzi, że sprawa tej kolei jakkolwiek do najpilniejszych nie należy, zasługuje na bliższe się w niej rozpatrzenie i wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę konsorcyum projektowanej kolei lokalnej Zakopane-Świnnica przekazuje się Wydziałowi krajowemu do załatwienia.

Tem samem uważa się za załatwione petycye Związku polskich gimnastycznych Towarzystw we Lwowie do l. s. 3.345 i Magistratu król. stołecznego miasta Lwowa do l. s. 3.623.

Przewodniczący:
Zaleski.

Sprawozdawca:
Struszkiewicz.

Ls. 1.541/902. We Lwowie, dnia 9. lipca 1902.

Aleg. 537

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w przedmiocie projektu ustawy o środkach prawnych przeciw postanowieniom Reprezentacyj gminnych i powiatowych.

Wysoki Sejmie!

Brak przepisów normujących środki prawne przeciw postanowieniom Reprezentacyj gminnych i powiatowych bardzo często staje się przyczyną, iż rekursy wnoszone od postanowień tych władz, muszą być odrzucane ze względów czysto formalnych, — bądź to z tego powodu, iż zostały za późno wniesione, bądź też do niewłaściwej władzy wystosowane, bądź też wreszcie podane na ręce niewłaściwej władzy.

Takie odrzucenie rekursu ze względów czysto formalnych naraża nie tylko samą stronę nader często na szkodę materyalną, lecz na tem cierpi także administracya autonomiczna, gdyż zbyt często urasta w moc prawną postanowienie, nie odpowiadające ustawom.

Celem zaradzenia temu, wniósł Wydział krajowy sprawozdaniem z dnia 9. stycznia 1900 LW. 84.804/900 projekt ustawy normującej środki prawne przeciw postanowieniom Reprezentacyj gminnych i powiatowych, który też został uchwalony przez Wysoki Sejm dnia 11. kwietnia 1900 na podstawie sprawozdania Komisyi prawniczej z dnia 8. kwietnia 1900 Ls. 1.372/900.

Projekt ten nie uzyskał atoli sankcyi z powodu zamieszczenia w tymże projekcie ustępu przy §. 4. postanawiającego, iż stronie interesowanej przysługa prawo w braku pouczenia o rekursie żądać od władzy orzekającej uzupełnienia orzeczenia przepisanem pouczeniem; nie podano atoli czasu, w jakim taż strona interesowana winna żądać takiego uzupełnienia.

C. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych — zawiadamiając o odmowie sankcyi — przesłało równocześnie wzór ustawy mającej się uchwalić, który, jak to słusznie zaznaczono w sprawozdaniu Wydziału krajowego z dnia 20. czerwca 1902 r. LW. 16.380/902, byłby z jednej strony niezrozumiałym dla szerokiej masy ludności z powodu swej subtelności, a z drugiej strony mógłby nader łatwo sprowadzić napowrót na nasz kraj manię długoletniego procesowania się o czczą formę, a nadto w wielu wypadkach dawałby niesumiennym funkcyonaryuszom gminnym możność wszelkiego rodzaju nadużyć przez rozmyślne zakreślanie w wydawanych postanowieniach dłuższego ponad ustawowy terminu do wnoszenia rekursu.

Wobec tego Wydział krajowy powołanem powyżej sprawozdaniem z dnia 20. czerwca 1902 LW. 16.380/902 przedłożył nowy projekt ustawy, opuszczając w takowym wszystkie ustępy, mogące spowodować odmowę sankcyi; jak również takie,

któreby mogły wprowadzić pewną niejasność i różnorodność tłumaczenia przepisów ustawy.

Projekt ten — zdaniem Komisyi prawniczej — odpowiada w zupełności tegoczesnym wymogom i usunie na przyszłość wszelkie wątpliwości co do terminu, w którym rekurs ma być wniesiony — i co do władzy, na ręce której podać go należy.

Wobec tego Komisya prawnicza — podzielając w całości motywa Wydziału krajowego — przyjmuje przedłożony projekt ustawy i wnosi:

·/. Wysoki Sejm raczy uchwalić załączoną pod ·/. ustawę.

Przewodniczący:
Władysław Czaykowski.

Sprawozdawca:
Dr. Korol.

Ustawa

z dnia . . . . . obowiązująca w Królestwie Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem co do środków prawnych przeciw postanowieniom Reprezentacyi gminnych i powiatowych.

Zgodnie z uchwałą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem rozporządzam, co następuje:

§. 1.

Rekurs (zażalenie lub odwołanie się) przeciw orzeczeniu, zarządzeniu lub uchwale Reprezentacyi gminy t. j. Zwierzchności gminnej, Magistratu, Rady gminnej, lub Rady miejskiej i Reprezentacyi powiatowej t. j. Wydziału powiatowego lub Rady powiatowej w sprawach własnego zakresu działania gminy lub powiatu, należy wnieść w terminie 14 dniowym, o ile specyalna ustawa innego nie wyznacza terminu.

§. 2.

Termin do wniesienia rekursu liczy się od dnia następnego po doręczeniu lub ogłoszeniu orzeczenia, zarządzenia lub uchwały.

Rekurs wnieść można pisemnie lub ustnie, a w tym ostatnim wypadku obowiązaną jest Zwierzchność gminna, względnie Magistrat lub Wydział powiatowy z urzędu spisać ze stroną odpowiedni protokół.

Dzień nadania na pocztę uważany będzie również jako dzień wniesienia rekursu.

Jeżeli ostatni dzień terminu przypada na niedzielę, termin kończy się dopiero w dniu następnym.

Instancya rekursowa orzeka o tem, czy rekurs wniesiony jest w należytym terminie.

§. 3.

O ile ustawy nie zawierają odmiennych przepisów, wnieść należy rekurs od postanowień Reprezentacyi gminnej na ręce Zwierzchności gminnej względnie Magistratu, od postanowień zaś Reprezentacyi powiatowej na ręce Wydziału powiatowego.

§. 4.

Władze w §. 1. wymienione mają w swoich orzeczeniach, zarządzeniach i uchwałach wyraźnie oznaczać, do której władzy rekurs ma być wystosowany, oraz na czyje ręce i w jakim terminie ma być wniesiony.

Brak takiego pouczenia albo też mylne lub niezupełne pouczenie nie pociąga za sobą żadnych skutków prawnych.

§. 5.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

§. 6.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Mojemu Ministrowi spraw wewnętrznych.

Ls. 3174/03. We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg. 538

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej w sprawie petycyi gminy miasta Pomorzany o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Pomorzanach.

Wysoki Sejmie!

Gmina Pomorzany w petycyi swej L. 3174/03 domaga się utworzenia c.k. Sądu powiatowego w Pomorzanach dla gmin: Pomorzany, Hodów z Józefówką, Rozhadów, Czyżów, Torhów, Kalne, Żabin, Machnowce, Uhorce, Koropiec, Bubszczany, Bohutyn, Buszcze, Wicyń i Dunajów, motywując swą prośbę tem, że wnosi petycyę w porozumieniu z wymienionymi co dopiero 14 gminami sąsiedniemi, — że c. k. Rząd już przed 15 laty przedsięwziął w tej mierze potrzebne dochodzenia i że ludność wymienionych gmin z powodu braku Sądu powiatowego w Pomorzauach narażona jest na niepowetowane straty, bo ze względu na daleką ich odległość od siedziby teraźniejszych ich c. k. Sądów powiatowych, musi ponosić znaczne koszta podróży i tracić dużo czasu.

Komisya prawnicza zauważa, że Wysoki Sejm na posiedzeniu swem dnia 12. listopada 1889 na przedłożone sprawozdanie Komisyi prawniczej z dnia 6. listopada 1889 L. s. 1098/89 o wniosku Wydziału krajowego z 3. maja 1889 L. W. kr. 18107/89 w sprawie utworzenia w granicach c. k. Starostwa złoczowskiego czwartego c. k. Sądu powiatowego z siedzibą w Pomorzanach, powziął następującą uchwałę: „Sejm Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem udziela c. k. Rządowi swe zdanie, iż pożytecznem będzie utworzenie w granicach c. k. starostwa złoczowskiego czwartego c. k. Sądu powiatowego w Pomorzanach do okręgu którego należałoby przydzielić gminy i obszary dworskie: Wicyń z Mereszówką, Kropiwna, Koropiec, Uhorce z Sukmanówką, Czyżów, Pomorzany z Łapajówką, Nestiukami, Zagrobelą i Zagórą, Bubszczany, Hodów z Józefówką, Kalne, Machnowce, Rozhadów, Torhów, Bohutyn, Żabin i Dunajów z Pisarówką, którą to ostatnią gminę należy wyłączyć z okręgu także c. k. Starostwa i reprezentacyi powiatowej w Przemyślanach, a wcielić do okręgu c. k. Starostwa i reprezentacyi powiatowej w Złoczowie. Odnośnie do tej uchwały Wysokiego Sejmu c. k. Ministerstwo sprawiedliwości reskryptem z dnia 19. maja 1894 L. 21400/93 odniosło się do Wydziału krajowego, że przysiółek Pisarówka nie należy do Dunajowa, lecz do gminy Rekszyn w powiecie Brzeżańskim i dlatego nie może być brany w rachubę co zaś do gminy Dunajów, to przydzielenie jej do Starostwa złoczowskiego, którego obszar jest i tak bardzo wielki a oddzielenie jej od Starostwa Przemyślańskiego, dokąd grawituje i należy do dóbr Arcybiskupstwa lwowskiego, które wszystkie leżą w powiecie Przemyślańskim — sprzeciwiałoby się względom polityczno-administracyjnym i dlatego

również musi odpaść z kombinacyi. W takim atoli razie okręg sądowy bez gminy Dunajów liczyłby tylko 13.644 mieszkańców t. j. byłby najmniejszy w okręgu lwowskiej apelacyi.

Dalej stwierdza c. k. Ministerstwo sprawiedliwości w tym reskrypcie, że okręg c. k. Sądu powiatowego w Złoczowie jest jednym z największych w Galicyi, a ponieważ Ministerstwu sprawiedliwości zależy na tem, ażeby takie wielkie okręgi sądowe zmniejszyć, więc już ze swej strony zarządziło dochodzenie, czyliby z okręgu sądu złoczowskiego jakie inne gminy jeszcze nie mogły być wydzielone dla przyszłego sądu w Pomorzanach, że atoli tak sądy, jakoteż Prezydyum Namiestnictwa lwowskiego i Ministerstwo spraw wewnętrznych odmownie odpowiedziały. Zarazem nadmienia c. k. Ministerstwo sprawiedliwości w powołanym reskrypcie, że utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Pomorzanach tylko w takim wypadku nastąpićby mogło, gdyby jeszcze jakie inne gminy z okręgu sądu złoczowskiego wydzielone być mogły i dlatego odniosło się powyższym reskryptem z 19. maja 1894 do Wydziału krajowego dla oświadczenia się w tej sprawie, a wrazie znalezienia takich gmin, spowodowania ponownej uchwały sejmowej.

Wydział krajowy odniósł się z tem pod dniem 19. czerwca 1894 L. 27.788 do Wydziału powiatowego w Złoczowie, który sprawozdaniem z dnia 1. września 1894 L. 1668 opowiedział, że zgodnie ze zdaniem c. k. Wyższego Sądu Krajowego we Lwowie, Prezydyum c. k. Sądu obwodowego i powiatowego w Złoczowie, c. k. Starostwa w Złoczowie i c. k. Namiestnictwa lwowskiego, że oprócz miejscowości w uchwale sejmowej z 12. listopada 1889 wyszczególnionych (5 gmin) żadna inna gmina obecnie do c. k. Sądu powiatowego w Złoczowie należąca ze względu na swoje terytoryalne położenie i środki komunikacyjne nie nadaje się do przydzielenia do nowo kreować się mającego Sądu powiatowego w Pomorzanach — gdyby zaś koniecznie jeszcze jaka miejscowość do Sądu w Pomorzanach musiała być nawet wbrew jej woli przyłączoną, to zdaniem Wydziału powiatowego chyba gminy Krasnosielce i Pleśniany odległe od Złoczowa 13 km., a od Pomorzan 11 km. i przy drodze krajowej Złoczów-Brzeżany położone. Pierwsza z tych gmin należy do okręgu sądowego w Złoczowie, a druga do okręgu sądowego w Zborowie, obie jednak oświadczyły się stanowczo przeciw przydzieleniu ich do sądu powiatowego w Pomorzanach.

O wyniku tych swych dochodzeń Wydział krajowy pismem z dnia 13. grudnia 1895 L. 79409 oznajmił c. k. Ministerstwu sprawiedliwości, że żadna inna gmina nieda się wydzielić z okręgu złoczowskiego Sądu powiatowego do Pomorzan, domagając się mimo to utworzenia c. k. Sądu powiatowego w Pomorzanach, choćby bez Dunajowa, bo ludność od tego czasu wzrosła i dostarczy aż nadto zajęcia dla tego przyszłego Sądu a zresztą, że gminy należeć mające do okręgu sądowego w Pomorzanach mają 167.93 klm. obszaru i samo miasteczko Pomorzany prowadzi bardzo ruchliwy i ożywiony handel.

Komisya prawnicza zauważa dalej, że na odbytej w dniu 28. lutego 1896 konferencyi w c. k. Sądzie krajowym wyższym we Lwowie w sprawie kreowania nowych Sądów powiatowych i obwodowych w wschodniej części kraju, wszyscy członkowie onejże a mianowicie delegaci: c. k. Sądu krajowego wyższego we Lwowie, c. k. Namiestnictwa, c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu i Wydziału krajowego oświadczyli się za utworzeniem między innymi c. k. Sądu powiatowego w Pomorzanach.

W petycyi swej Ls. 3174/03 gmina Pomorzany twierdzi wprawdzie, że wnosi prośbę w porozumieniu z okolicznemi 14 gminami, tam wymienionemi a więc i z gminą Buszcze obecnie do Sądu brzeżańskiego należącą, lecz gdy niema oświadczenia się w tej sprawie ani tejże gminy ani rady powiatowej w Brzeżanach jakoteż odnośnych Władz sądowych i politycznych, przeto gmina Buszcze z tego powodu obecnie w rachubę braną być nie może.

Komisya prawnicza mając na uwadze przytoczone wyżej okoliczności, stoi na stanowisku uchwały sejmowej z dnia 12. listopada 1889 i wyraża przekonanie, że dla wymienionych w tejże uchwale sejmowej gmin i obszarów dworskich z wyjątkiem nawet gminy i obszaru dworskiego Dunajów, należy utworzyć c. k. Sąd powiatowy w Pomorzanach tem więcej, że ludność tychże gmin i obszarów dworskich od r. 1889 wzrosła i według ostatniego spisu ludności z 1900 r. wynosi 14.358 dusz.

Taka cyfra ludności obok innych stwierdzonych już okoliczności, uzasadnia zdaniem Komisyi prawniczej żądanie utworzenia w Pomorzanach c. k. Sądu powiatowego zwłaszcza, gdy się zważy, że w innnych prowincyach Przedlitawii są Sądy powiatowe z daleko mniejszą ludnością tak np. w Austryi niższej jest takich sądów 19 — w Austryi wyższej 22 itd. — co więcej są tam nawet Sądy powiatowe mające niżej 10.000 ludności jak: w Geras 9831 — Vöggstall 7493 (Austrya niższa) — Wildshut 9568 — Windischgarsten 7760 — Enns 8379 — Aigen 9865 — Naslach 7289 — Lembach 8537 — Engelszell 8532 — Mondsee 8091 — (Austrya wyższa) itd.

Wobec tego Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm obstaje przy swej uchwale z dnia 12. listopada 1889 w sprawie utworzenia nowego c. k. Sądu powiatowego w Pomorzanach, nawet bez wcielenia do okręgu onegoż gminy Dunajów.

Przewodniczący:

Dr. Wł. Czaykowski.

Sprawozdawca:

Huza.

Z drukarni „Polonia“, Lwów, Trzeciego Maja 11.

Ls. 2891/03.

We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg. 539

Sprawozdanie

komisyi prawniczej w sprawie petycyi gminy miasteczka Gołogóry, powiat Złoczów, o utworzenie tamże c. k. Sądu powiatowego.

Wysoki Sejmie!

Gmina Gołogóry prosi w petycyi L. 2.891/03 o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Gołogórach, motywując swą prośbę tem, że sprawa zaprowadzenia c. k. Sądu powiatowego w Gołogórach powiatu złoczowskiego, była kilkakrotnie przedmiotem zastanawiań się Wysokiego Sejmu, dochodzeń a nawet zapadła pomyślna uchwała Wysokiego Sejmu w tym kierunku, — że gmina ta od wieków postępu nie uczyniła, dla nowoczesnych ulepszeń i postępów jest zapomniana a wskutek tego gmina w powiecie najbiedniejsza, nie unikła strasznie gniotących ją ciężarów, które powoduje odległość jej od c. k. Sądu powiatowego w Złoczowie — oraz tem, że w razie uwzględnienia jej prośby odda murowany budynek na pomieszczenie biur c. k. Sądu powiatowego w Gołogórach.

Komisya prawnicza zaznacza, że gmina Gołogóry wniosła petycyę do Wysokiego Sejmu jeszcze dnia 4. lutego 1896 Ls. 1481 o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Gołogórach, do którego należećby miały miejscowości: 1. Gołogóry, 2. Gołogórki, 3. Trędowacz, 4. Nowosiółki, 5. Mitulin, 6. Olszanica, 7. Bortków, 8. Skniłów, 9. Ścianka, 10. Majdan gołogórski, 11. Kondratów, 12. Szpikłosy, 13. Żuków, 14. Kropiwna, 15. Wicyn, 16. Zaszków, 17. Ladzkie wielkie, 18. Ladzkie małe — do okręgu c. k. Sądu powiatowego Złoczów obecnie należące — 19. Wiśniowczyk, 20. Pleników, 21. Ciemierzyńce — do okręgu c. k. Sądu powiatowego i c. k. Starostwa w Przemyślanach obecnie należące — 22. Łonia — do okręgu c. k. Sądu powiatowego Gliniany obecnie należącą, którą to petycyę Wysoki Sejm uchwałą na posiedzeniu 8. lutego 1896 powziętą, odstąpił Wydziałowi krajowemu do zbadania i postawienia wniosku na najbliższej sesyi sejmowej.

Wydział krajowy po zbadaniu sprawy powziął dnia 1. grudnia 1896 L. 73059 uchwałę, że z uwagi, iż przeciw utworzeniu c. k. Sądu powiatowego w Gołogórach oświadczyli się delegaci naczelnych Władz krajowych we Lwowie na posiedzeniu dnia 28. lutego 1896 jakoteż Rada powiatowa w Złoczowie w ślad uchwały z 5. listopada 1896 a poprzednio i Rada powiatowa w Przemyślanach na posiedzeniu dnia 26. marca 1896 nie zgodziła się na wydzielenie z jej powiatu 4 gmin dla Sądu w Gołogórach a jedynie 10 gmin z powiatu złoczowskiego oświadczyło się z chęcią należenia do Sądu w Gołogórach — dalsze dochodzenie i zapytywanie c. k. Sądu krajowego wyższego nie jest potrzebne wobec sprzeciwienia się Władz autonomicznych i rządowych.

O stanie rzeczy z powiatu przemyślańskiego i uchwale delegatów Władz centralnych złożył Wydział krajowy Wysokiemu Sejmowi sprawozdanie z czynności.

Dalej zauważa komisya prawnicza, że za otwarciem c. k. Sądu powiatowego w Gołogórach oświadczyły się jedynie gminy i obszary dworskie wyżej pod 1, 2, 3. 4, 5, 6, 7, 11, 13 i 16 wymienione, mające razem 11.885 ludności według konskrypcyi z 1900 roku.

Wobec tak przedstawiającego się stanu sprawy, komisya prawnicza podzielając zapatrywanie Wydziału krajowego w uchwale z 1. grudnia 1896 wyrażone, wyraża ze swej strony przekonanie, że utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Gołogórach nie jest wskazane i że żądanie utworzenia tego Sądu nie mogłoby liczyć na powodzenie zwłaszcza, że na konferencyi delegatów Wydziału krajowego — c. k. Sądu krajowego wyższego — c. k. Namiestnictwa i c. k. krajowej Dyrekcyi Skarbu, we Lwowie, dnia 28. lutego 1896 odbytej, oświadczono się jednomyślnie za utworzeniem czwartego c. k. Sądu powiatowego w powiecie złoczowskim i to w Pomorzanach a stanowczo przeciw kreowaniu takiego Sądu w Gołogórach — i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Nad petycyą gminy Gołogóry Ls. 2891/103 o utworzenie c. k. Sądu powiatowego w Gołogórach przechodzi Sejm do porządku dziennego.

Przewodniczący:

Dr. Wład. Czaykowski.

Spawozdawca:

Huza.

L. s. 3625/03.

We Lwowie, dnia 29. października 1903.

Aleg. 540

Sprawozdanie

komisyi prawniczej o wniosku posła Huryka w sprawie zatrudnienia więźniów Zakładu karnego w Stanisławowie przy robotach publicznych.

Wysoki Sejmie!

Niejednokrotnie odzywały się w debatach ciał prawodawczych w prasie, jakoteż na Zgromadzeniach przemysłowców, rękodzielników i rozlicznych Kół robotniczych zarzuty, że administracye Zakładów karnych zatrudniając więźniów w rozmaitych kierunkach, czynią konkurencyę wolno pracującej ludności, czy to przy sprzedaży wyrobów wykonanych przez więźniów, czy też przy zaofiarowaniu pracy więźniów osobom tej pracy zapotrzebującym, to jest pracodawcom.

A nawet postawiony był w grudniu 1885 roku w tej Wysokiej Izbie analogiczny wniosek posła Romanowicza i towarzyszy, żądający, by Sejm uchwalił wezwanie do Rządu, by pracę więźniów uregulował w sposób nie czyniący konkurencyi opodatkowanym rękodzielnikom i robotnikom. Wniosek ten przekazany był komisyi gospodarstwa krajowego, która wypracowała sprawozdanie, jednakże nie przyszło ono pod obrady z powodu zamknięcia sesyi sejmowej.

Komisya prawnicza rozpatrując przydzielony sobie wniosek posła Huryka, nie zapoznaje wprawdzie dobroczynnego wpływu, jaki wywiera na skazanych osobnikach system zajęcia ich w czasie odsiadywania kar pracą fizyczną, której skutki w dwojakim względzie są zbawienne.

Pod względem moralnym nie przeocza Komisya prawnicza dewizy, że praca uszlachetnia, a tem bardziej powinna uszlachetniać tych, którzy zbłądzili i w zakładach karnych mają znaleść poprawę.

Pod względem materyalnym jest całkiem do wytłumaczenia, że adminstracye zakładów karnych zatrudniając więźniów i uzyskując wynagrodzenie za pracę ich, chcą tym sposobem pokryć chociaż w części wydatki, jakie za sobą pociąga utrzymanie więźniów i równocześnie przysporzyć dla samychże więźniów pewną oszczędność, którąby im umożliwiła użyć je po odzyskaniu wolności na dalsze swoje utrzymanie ewentualnie nawet rozpoczęcie uczciwego zawodu.

Jednakże dostarczanie pracy więźniom nie powinno nigdy przekraczać pewnych granic, nie powinno w takich rozmiarach być zastosowane, ażeby ludność wolno pracująca, ludność opłacająca podatki zarobkowe, czy też inne, jakoteż ludność szukająca uczciwego zarobku dla przysporzenia sobie kawałka codziennego chleba, a więc ludność, która ma prawo domagać się opieki państwowej, nie cierpiała wskutek konkurencyi, i pod wzlgędem zarobku nie pozostawała w gorszej sytuacyi, jak osobniki obłożeni karą w więzieniach odsiadujący.

Komisya prawnicza przyznaje w zasadzie słuszność wnioskowi posła Huryka, który zażalenia swoje odnosi do zakładu karnego w Stanisławowie, idzie nawet dalej i sądzi, że podobne zarzuty mogłyby się odnosić do wszystkich administracyj więziennych w kraju, gdyż system zatrudniania pracą fizyczną więźniów jednakowo we wszystkich zakładach karnych bywa zastosowany, to więcej w niektórych zakładach karnych przemysł niemal fabrycznie w poszczególnych gałęziach produkcyi bywa uprawiany i to może także ze szodą opodatkowanych przemysłowców i rękodzielników.

A chociaż ustawa przemysłowa z r. 1883 przyznaje zakładom karnym prawo zatrudniania więźniów, to nie należy jednak wypaczać ducha ustawy i posuwać się do granic, w których czyni się szkodliwą konkurencyę dla ekonomicznych stosunków ludności.

Nie inaczej zapatrywała się Rada państwa na tę sprawę, skoro w r. 1902 na wniosek posła do Rady państwa Romanowicza uchwaliła rezolucyę do Rządu treści niemal identycznej z wnioskami tu w Sejmie postawionemi.

A jakkolwiek komisya prawnicza nie ma zebranych szczegółowych dat i cyfr porównawczych do ocenienia i wytknięcia, w których kierunkach konkurencya pracy więźniów jest najbardziej szkodliwą, — to jednak powszechne i oddawna powtarzające się a dotąd nie uciszone zażalenie na faktach oparte, skłaniają komisyę prawniczą do postawienia wniosku:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm wzywa Rząd, ażeby pracę więźniów w zakładach karnych uregulował w ten sposób i zwrócił ją w takim kierunku, ażeby nie czyniła konkurencyi opodatkowanym przemysłowcom i rękodzielnikom, tudzież szukającym pracy zarobnikom.

Przewodniczący:
Dr. Wład. Czaykowski.

Sprawozdawca:
Rudrof.

Ls. 3628/03. We Lwowie, dnia 29. października 1903.

Aleg. 541

Sprawozdanie

Komisyi prawniczej o sprawozdaniu i wniosku Wydziału krajowego w sprawie przeniesienia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Kolbuszowej do Kolbuszowej górnej.

Wysoki Sejmie!

C. k. Ministerstwo sprawiedliwości zamierzyło z powodu złego i nieodpowiedniego obecnie pomieszczenia c. k. Sądu powiatowego w Kolbuszowej w budynku przez ten Sąd zajmowanym, przenieść tenże Sąd do nowego budynku, który na ten cel przez upatrzonego przedsiębiorcę ma być postawionym na parceli L. 39/1 położonej w sąsiedniej gminie Kolbuszowej górnej. Parcela ta ma być oddaloną od rynku w Kolbuszowej o 650 metrów, od dzisiejszego budynku sądowego o 400 metrów a od granicy miasta o 100 metrów.

Ponieważ gmina Kolbuszowa górna stanowi osobną gminę administracyjną, przeto przeniesienie tutaj Sądu powiatowego z Kolbuszowej jest właściwie przeniesieniem Sądu do innej miejscowości, zaczem c. k. Ministerstwo sprawiedliwości reskryptem z dnia 3. października 1903 L. 22227/3 odniosło się do Wydziału krajowego z żądaniem, ażeby, gdyby przeniesienie Sądu z Kolbuszowej do Kolbuszowej górnej uważał jako zmianę siedziby Sądu, uzyskał dla tej sprawy po myśli §. 2. ustawy z dnia 11. czerwca 1868 N. 59. Dz. u. p. opinię Wysokiego Sejmu.

Zarazem nadesłało c. k. Ministerstwo sprawiedliwości Wydziałowi krajowemu akta obejmujące dochodzenia i opinie w tej sprawie ze strony prezydyów c. k. Sądu powiatowego w Kolbuszowej, c. k. Sądu obwodowego w Rzeszowie i c. k. Sądu krajowego wyższego w Krakowie jakoteż opinię c. k. lekarza powiatowego w Kolbuszowej pod względem sanitarnym wydaną.

Na podstawie tych aktów przyszedł Wydział krajowy do przekonania, że pozostawienie sądu powiatowego w Kolbuszowej w obecnych lokalnościach tegoż sądu, jest nadal niemożliwe, gdyż lokalności te są szczupłe, ciasne i pod każdym względem wiele pozostawiają do życzenia, dalej, że pertraktacye z dotychczasowym właścicielem budynku, w którym się sąd w Kolbuszowej znajduje, o rozszerzenie tego budynku i potrzebne inne adaptacye, nie doprowadziły do żadnego rezultatu, wreszcie, że w samem mieście Kolbuszowej niema budynku, do któregoby sąd mógł być przeniesionym, ani też niema odpowiedniego miejsca na pobudowanie gmachu dla pomieszczenia sądu, a natomiast miejsce wybrane na parceli Nr. 39/1 w Kolbuszowej górnej jest bardzo dobre i dla sądu odpowiednie, żądany czynsz jest znacznie niższym od czynszu za obecne lokalności sądu w Kolbuszowej opłacanego; w ogólności to przeniesienie sądu

do Kolbuszowej górnej ze względów hygienicznych jest bardzo pożądane, co wszystkie Władze sądowe uznały i jednozgodnie za tem przeniesieniem się oświadczyły i dlatego wnosi, iż jakkolwiek zamierzone przeniesienie sądu z Kolbuszowej do Kolbuszowej górnej pod względem sytuacyjnym jest właściwie przeniesieniem z jednej ulicy na drugą, to ze względu, że Kolbuszowa górna jest osobną gminą administracyjną — przeniesienie to ma wszelkie znamiona zmiany siedziby sądu, — by Wysoki Sejm powziął decyzyę i oświadczył się za przeniesieniem siedziby c. k. sądu powiatowego z Kolbuszowej do Kolbuszowej górnej.

Komisya prawnicza jest jednak zdania, że opinie samych dotyczących Władz sądowych są w tym wypadku nie wystarczające — Wydział krajowy winien był, jak to zresztą w podobnych wypadkach zawsze praktykuje, zarządzić skrupulatne dochodzenia w szczególności zasięgnąć także opinii interesowanych Władz i urzędów autonomicznych oraz politycznej Władzy krajowej, czego wszakże nie uczynił.

Opinia tych czynników jest konieczną z wielu względów a między innemi i z tego, że przeniesienie Sądu z Kolbuszowej do Kolbuszowej górnej mimo to, że, jak się Wydział krajowy wyraża, jest przeniesieniem z jednej ulicy na drugą — wywarłoby prawdopodobnie bardzo niekorzystny wpływ na stosunki ekonomiczne Kolbuszowej i jej mieszkańców, przed kilku laty wielkim pożarem dotkniętych a nadto z tego, że z przeniesieniem Sądu do gminy Kolbuszowej górnej byłaby ta gmina miejscem urzędowej siedziby urzędników sądowych, zaczem przeniesienie Sądu do gminy Kolbuszowej górnej wpłynęłoby także na prawa wyborcze pp. urzędników sądowych, która to okoliczność również rozważoną być winna.

Komisya prawnicza zaznacza, że petycye: rady gminnej miasta Kolbuszowej Ls. 3492/03 i reprezentacyi powiatowej w Kolbuszowej. Ls. 3494/03 podnoszą, iż przy interwencyi rady gminnej i rady szkolnej miejscowej nie ma trudności w uzyskaniu placu pod budowę budynku dla Sądu w mieście Kolbuszowej a mianowicie, że zapadły w tym kierunku uchwały rady gminnej i rady szkolnej miejscowej w Kolbuszowej.

Komisya prawnicza nie przesądzając kwestyi co do placu pob budowę Sądu w mieście Kolbuszowy podnosi, że kwestya ta jak w ogóle kwestya umieszczenia Sądu w Kolbuszowej, również dopiero przez dotyczące Władze zbadaną być musi, zaczem idzie, że nie można już dzisiaj za przeniesieniem Sądu do Kolbuszowej górnej się oświadczyć.

Wobec tego Komisya prawnicza wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sprawę przeniesienia siedziby c. k. Sądu powiatowego z Kolbuszowej do Kolbuszowej górnej odstępuje się Wydziałowi krajowemu do ponownego wszechstronnego i jak najściślejszego zbadania i przedłożenia sprawozdania z wnioskiem na najbliższej sesyi sejmowej.

Tem samem załatwione zostają petycye Ls. 3492/03 i Ls. 3494/03.

Przewodniczący:
Dr. Wł. Czaykowski.

Sprawozdawca:
Huza.

Z drukarni „Polonia“, Lwów, Trzeciego Maja 11.

Ls. 3.482/1903.

We Lwowie, dnia 24. października 1903.

Aleg. 542

Sprawozdanie

komisyi podatkowej co do nagłego wniosku p. Oleśnickiego w sprawie odpisania podatków w gminach dotkniętych klęskami elementarnemi.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu Wysokiego Sejmu z dnia 30. września 1903 postawił p. Oleśnicki wniosek nagły następującej treści: Wysoki Sejm raczy uchwalić: „1. wzywa „się c. k. Rząd, ażeby nie czekając na zgłoszenia interesowanych jak najspieszniej „i z urzędu zarządził odpisanie podatku gruntowego w gminach dotkniętych katastro- „fami elementarnemi a równocześnie, ażeby zaniechano ściągania podatków w tychże „gminach, jakie ma miejsce już we wielu powiatach kraju".

Wniosek ten został przez Wysoki Sejm uchwałą z dnia 30. września 1903 przydzielony komisyi podatkowej.

Aczkolwiek wniosek p. Oleśnickiego odnosi się tylko do podatku gruntowego, to komisya podatkowa, wychodząc z zapatrywania, że klęski elementarne spowodowały ubytek nie tylko w dochodach z gruntów, lecz we wielu wypadkach także i ubytek w dochodach z budynków a nadto i w czystym dochodzie podlegającym podatkowi osobisto-dochodowemu, wzięła z tego wniosku asumpt, zastanowić się nad kwestyą, o ile i w jaki sposób może Wysoki Sejm przyjść ludności powiatów dotkniętych klęskami elementarnemi w kierunku przyspieszenia i ułatwienia odpisania podatków i wstrzymania egzekucyi tychże.

Aby ocenić możliwość i zadecydować o kierunku takiej akcyi należało przedewszystkiem zastanowić się nad przepisami ustawowemi normującemi proceder przy odpisaniu podatków z powodu klęsk elementarnych, i wstrzymaniu egzekucyi tychże, tudzież nad rozporządzeniami regulującemi zastosowanie tych przepisów ustawowych przez władze skarbowe.

Otóż co do odpisania podatku gruntowego z powodu klęsk elementarnych są miarodajnymi przepisy ustawy z dnia 12. lipca 1896 l. 118 Dz. p. p. a w szczególności przepisy §. 11. tej ustawy. Wedle treści tego paragrafu warunkiem ustawowym odpisania podatku jest doniesienie o ubytku w dochodzie spowodowanym przez klęskę elementarną, które powinno być wniesione do władzy podatkowej I. instancyi do dni ośmiu po spostrzeżeniu szkody, przez posiadacza parcel dotkniętych klęską lub tegoż pełnomocnika. W myśl ustępu trzeciego tego paragrafu jest uważanym za pełnomocnika, nietylko prawny zastępca poszkodowanego, dzierżawca lub użytkowca gruntu, urzędnik administracyjny kierujący gospodarstwem rolnem lub lasowem, lecz także i naczelnik gminy lub zastępca obszaru dworskiego.

Na podstawie tego doniesienia przeprowadza władza podatkowa w myśl przepisu §. 14. powołanej ustawy komisyjne dochodzenie wysokości szkody.

Wedle przepisów rozporządzenia wysokiego c. k. Ministerstwa finansów z 16. lipca 1896 l. 27.065 Dz. p. p. nr. 119 objaśniono przepis ustawowy co do ośmiodniowego terminu, w którym powinno być wniesione doniesienie o szkodzie w ten sposób, że władza podatkowa tylko wówczas doniesienia jakkolwiek po terminie wniesione po-

winna zwracać jako spóźnione, jeżeli wykazanem zostanie istotne przewinienie donoszącego w tym kierunku w szczególności zaś, jeżeli szkoda nie da się już skonstatować. We wszystkich innych wypadkach winna władza podatkowa przeprowadzić komisyjne dochodzenie szkody na miejscu, aczkolwiek doniesienie wniesiono po upływie terminu. Nadto w myśl przepisów rozporządzenia Wysokiego c. k. Ministerstwa finansów z dnia 14. września 1902 l. 3.749 w szczególności §. 22. al 9. przysługuje c. k. krajowym Dyrekcyom skarbowym prawo uwzględnienia spóźnionych doniesień o szkodach spowodowanych klęskami elementarnemi, jeżeli szkoda da się wogóle jeszcze skonstatować.

Co do odpisania podatku domowo-klasowego to wedle przepisów ustawowych jest również warunkiem tego doniesienie strony, wniesione w terminie ośmiodniowym w razie pożaru, czternastodniowym w razie powodzi. Dekreta kancelaryi nadwornej z 4. grudnia 1821 L. 2.212 z 6. listopada 1843 L. 15.642 i z 3. października 1846 L. 26.897.

I tutaj wedle stałej praktyki wystarcza doniesienie naczelnika gminy, a krajowa Dyrekcya skarbowa ma prawo uwzględnienia doniesień spóźnionych, tak samo jak przy odpisaniu podatku gruntowym.

Co do podatku domowo-czynszowego, to wskutek klęsk elementarnych odpisanie tego podatku nie jest w ustawie przewidzianem; kontrybuent, który wskutek klęski elementarnej z realności podlegającej temu podatkowi nie ma dochodów, ma w doniesieniu o próżnostaniu skuteczny środek, ażeby się uwolnić od opłacania podatku od dochodu, którego nie pobiera.

Co do podatków osobistych to ile odpisanie ich względnie opust wskutek klęsk elementarnych jest wogóle dopuszczalnym (§. 73. i 232. ustawy z dnia 25. października 1896 l. 220 Dz. p. p.) to warunkiem tego jest wedle odnośnych przepisów ustawowych wniesienie stosownego podania ze strony poszczególnego kontrybuenta.

Z powyższego zestawienia przepisów ustawowych tyczących się odpisania podatków z powodu klęsk elementarnych, wynika, iż warunkiem tego odpisania jest we wszystkich wypadkach doniesienie bądź to samego kontrybuenta, bądź to naczelnika gminy, że wedle przepisów ustawowych władzom podatkowym nie przysługuje żadną miarą prawo zarządzenia odpisania jakiegokolwiekbądź podatku z własnej inicyatywy, z urzędu. Natomiast umożliwiają te przepisy władzom podatkowym daleko idące uwzględnienie doniesień o szkodach elementarnych, czy to spóźnionych czy to nie zawierających dokładnych dat.

Co się zaś tyczy wstrzymania egzekucyi podatków, co do których wniesiono prośbę o odpisanie, względnie co do ktorych weszło doniesienie naczelnika gminy, mogące uzasadnić ich odpisanie, to wedle dotyczących przepisów nie ulega wątpliwości, że władze skarbowe są z urzędu zobowiązane takie wstrzymanie zarządzić. Wynika to przedewszystkiem z przepisu §. 4. ustawy z 9. marca 1870 Nr. 23. Dz. p. p, który opiewa:

„Jeżeli suma dłużna z tytułu podatku nie zostanie uiszczoną do 4 tygodni po terminie wpłaty, to należy ją bezzwłocznie po upływie tego terminu wraz z przypadającymi po dzień zapłaty odsetkami w drodze przepisanego postępowania przymusowego ściągnąć, jeżeli nie wniesiono podania o odpisanie podatku lub prolongatę terminu zapłaty, które władza uzna za uzasadnione. („Wird die Steuerschuldigkeit binnen 4 Wochen nach dem Einzahlungstermine nicht abgestattet, so ist dieselbe sammt den bis zum Zahlungstage entfallenden Verzugszinsen nach Ablauf dieser Frist sofort mittelst des vorgeschriebenen Zwangsverfahrens einzubringen, wenn nicht ein Gesuch um Steuernachlass oder Nachwartung vorliegt und von der Behörde für begründet erkannt wird").

Stosownie też do tego postanawia rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z 11. kwietnia 1891 l. 31.205:

„Jeżeli pomiędzy zalegającymi z podatkami znajdują się tacy, którzy z powodu klęsk elementarnych lub z jakiego innego ustawowego tytułu zgłosili się o udzielenie opustu lub prolongaty, a decyzya właściwej władzy co do tego jeszcze jest w toku, to należy w wykazie zaległości przy nazwisku odnośnej strony uwidocznić kwotę, która wedle uznania starostwa powinna być wykluczoną z pod egzekucyi. („Kommen unter den namhaft gemachten Steuerrückständem solche vor, die sich infolge erlittener Elementarunfälle oder aus einem anderen gesetzlichen Titel um die Erwirkung eines Nachlasses oder einer Zufristung gemeldet haben, worüber die Entscheidung der competenten Behörde noch im Zuge ist, so ist in dem Rückstandsausweise bei dem Namen des Betreffenden die

Höhe des nach dem Ermessen der Bezirkshauptmannschaft von der Execution auszuschliessenden Betrages ersichtlich zu machen".).

Specyalnie zaś co do podatku gruntowego normuje wyraźnie powołane już poprzednio rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z 16. lipca 1896 l. 119 Dz. p. p. w ustępie odnoszącym się do §. 18. ustawy z 12. lipca 1896 l. 118 Dz. p. p.:

„Aż do załatwienia podania o odpisanie podatku, należy wyłączyć z pod egzekucyi tę kwotę podatku, co do której można przewidzieć, że zostanie odpisaną". („Bis zur Erledigung des Ansuchens um Steuerabschreibung ist jener Steuerbetrag, welcher voraussichtlich zur Abschreibung gelangen wird, von der zwangsweisen, Eintreibung auszuschliessen".).

W wykonaniu tego przepisu zarządziła c. k. Krajowa Dyrekcya Skarbu we Lwowie rozporządzeniem z dnia 25. lipca 1903 l. 64152/03 w ustępie 3.:

„Skoro tylko Starostwo będzie miało potrzebne daty, zawiadomi o tem bezzwłocznie dotyczący urząd podatkowy z poleceniem, aby odtąd aż do dalszego zarządzenia nie wstawiał do wykazów egzekucyjnych, które ma jeszcze przedłożyć, bieżącej należytości podatku gruntowego za rok, którego klęska elementarna dotyczy, a mianowicie co do wszystkich kontrybuentów podatku gruntowego, którzy są klęską dotknięci".

Wobec tego brzmienia przepisów ustawowych, wystosowanie wezwania do Wys. c. k. Rządu tej osnowy, jaką proponuje wniosek p. Oleśnickiego, sprzeciwiałoby się obowiązującym ustawom, ponieważ odpisanie podatków z urzędu, bez poprzedniego doniesienia, jest ustawowo niedopuszczalne, a nadto żądanie, ażeby zaniechano ściąganie podatków w gminie katastrofą elementarną dotkniętej, zdaje się być nadto ogólnikowem, bo nie uwzględnia okoliczności, czy też wszyscy w tej gminie zamieszkali kontrybuenci ucierpieli wskutek klęsk elementarnych. Ściślej i z zupełnem uzasadnieniem należy sformułować żądanie zasystowania egzekucyi w ten sposób, że ma się odnosić nie do obszaru gminnego, ale do osób kontrybuentów, klęską dotkniętych. Z drugiej zaś strony należy zaznaczyć jak najdobitniej zapatrywanie reprezentacyi kraju na stanowisko, które władze podatkowe przy zastosowaniu powyższych przepisów ustawowych powinny zająć i wyczerpać wszystkie środki, które dla osiągnięcia zamierzonego przez wnioskodawcę celu służyć mogą.

W tym celu przedwszystkiem baczyć należy na to, aby władze podatkowe i polityczne, którym wyż wymienione przepisy ustawowe dają szeroką możność uwzględnienia doniesień o klęskach elementarnych, nie odpowiadających ściśle przepisom ustawowym i od których uznania zależy oznaczenie wysokości kwot zaległości podatkowych, mających się wyłączyć z pod egzekucyi, w odpowiedni sposób z nadanej im władzy skorzystały. W drugim rzędzie należy też inne czynniki powołane ustawowo do współdziałania w sprawie odpisania podatków, a mianowicie zwierzchności gminne pobudzić do należytego wykonywania praw, które im wedle przepisów ustawowych w tym kierunku służą.

Gdy zaś co do tego samego celu Komisya podatkowa uznaje, iż jest obowiązkiem Reprezentacyi kraju uczynić wszystko, co może ulżyć doli ludności w powiatach dotkniętych klęskami elementarnemi, tedy wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

1. Wzywa się c. k. Rząd, by polecił c. k. Urzędom skarbowym i politycznym, aby przestrzegały przepisów ustaw i rozporządzeń, dotyczących poboru podatku w razie klęsk elementarnych z jak najdalej idącem uwzględnieniem położenia ludności w miejscach klęską dotkniętych.

2. Wzywa się Wydział krajowy, aby pouczył we właściwej drodze Zwierzchności gminne o prawach przysługujących im w myśl ustawy z 12. lipca 1896 l. 118 Dz. p. p. i polecił im, by w każdym poszczególnym wypadku z tych praw korzystały.

Przewodniczący:
Abrahamowicz.

Sprawozdawca:
Loewenstein.

Ls. 3.483/903. We Lwowie, dnia 24. października 1903.

Aleg. 543

Sprawozdanie

Komisyi podatkowej o sprawozdaniu Wydziału krajowego w sprawie wadliwego wykonywania ustaw i przepisów podatkowych i należytościowych.

Wysoki Sejmie!

Na posiedzeniu z dnia 6. lipca 1901 powziął Wysoki Sejm następujące uchwały:

„1. Wnioski posłów Skałkowskiego i Wład. Czajkowskiego w sprawie wadliwego wykonywania ustaw i przepisów skarbowych, tudzież wniesioną dnia 1. b. m. do Ls. 1.362 petycyę grona obywateli w tym samym przedmiocie, przesyła Sejm Wydziałowi krajowemu z poleceniem, aby sprawy we wnioskach i w petycyi objęte zbadał, a po zasięgnięciu zdania osób kompetentnych przedłożył Sejmowi wnioski na najbliższej sesyi sejmowej".

„2. Poleca się Wydziałowi krajowemu, aby powziął pod rozwagę, jakie przepisy prawne wydać należy, aby Sejm krajowy w myśl §. 24. statutu krajowego mógł wykonywać przyznany mu statutem wpływ spółdziałający i nadzorujący w sprawach podatkowych".

Czyniąc zadość temu poleceniu powołał Wydział krajowy ankietę a nadto rozesłał kwestyonaryusz do licznych osób, instytucyj i ciał autonomicznych, a referaty członków ankiety i odpowiedzi na rzeczone kwestyonaryusze stanowią bogaty materyał dat i wniosków, który służyć miał Wydziałowi krajowemu za przedmiot swych studyów i za podstawę oczekiwanych jego wniosków.

Jakkolwiek ankieta ostateczne swe wnioski złożyła już w sprawozdaniu z dnia 27. maja 1902, to przecież Wydział krajowy wnosząc swe sprawozdanie o tym przedmiocie dnia 6. października b. r. do Wysokiego Sejmu oświadcza, że sprawa cała wymaga jeszcze dalszych gruntownych a dłuższych studyów nad ustawami i przepisami podatkowemi i należytościowemi, jak niemniej nad praktykowanym przez Władze skarbowe systemem pobierania tych opłat publicznych i że wskutek tego nie jest w możności dziś już przedłożyć Wysokiemu Sejmowi swojej opinii o elaboracie ankiety wraz z wnioskami.

Na tem oświadczeniu kończy Wydział krajowy swe sprawozdanie.

Wysoki Sejm odesłał to sprawozdanie Wydziału krajowego do Komisyi podatkowej uchwałą z 15. b. m.

Gdy sprawa Wydziałowi krajowemu uchwałą Wysokiego Sejmu z 6. lipca 1901 do zbadania przekazana i dotąd nic na aktualności nie straciła; gdy żale i skargi na sposób wykonywania ustaw podatkowych i należytościowych ani wśród ludności kraju nie ustały ani też w Wysokim Sejmie nie zamilkły, przeciwnie już podczas obecnej sesyi kilkakrotnie żywy znalazły odgłos; gdy ostatecznie sprawy podatkowe i należytościowe mają wielką w naszym kraju doniosłość, bo dotyczą często wprost bytu ludności a nieodpowiednie wykonywanie ustaw nieobliczalne a niepowetowane gotowe wywołać szkody, sądzi Komisya podatkowa, że przez przyjęcie sprawozdania Wydziału krajowego sprawa załatwioną by nie była i tak załatwioną być nie może.

Wydział krajowy przez swe „sprawozdanie“ tylko formalnie ale nie istotnie uczynił zadość obowiązkowi zdania sprawy o przekazanych mu wnioskach.

W czasie prawdopodobnie tylko krótkim, który jeszcze służy pracom i obradom Wysokiego Sejmu w tej sesyi, nie może Komisya podatkowa zastąpić Wydziału krajowego w poruczonej mu pracy, nie może w tych kilkunastu dniach zbadać całego obfitego materyału i oprzeć na nim konkretnych wniosków. Nie chcąc ani stawiać dorywczych wniosków, ani też nie wyzyskać materyału z takim trudem i taką pracą zestawionego, ani też ograniczyć się do samej krytyki pozbawionej dodatnich wniosków, widzi Komisya podatkowa tylko jedną drogę, by zapewnić należyte przygotowanie i powzięcie koniecznych w tej sprawie uchwał w przyszłości, to jest odesłanie jej do Wydziału krajowego z ponownem poleceniem, aby na najbliższych Wysokiego Sejmu rokach w merytorycznem sprawozdaniu swe wnioski przedłożył.

Wobec tego wnosi Komisya podatkowa:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Sejm poleca Wydziałowi krajowemu, aby Sejmowi w myśl uchwał w sprawie wadliwego wykonywania ustaw i przepisów podatkowych i należytościowych przez Sejm dnia 6. lipca 1901 powziętych podczas najbliższego jego zebrania się swe wnioski przedłożył.

Przewodniczący:
Abrahamowicz.

Sprawozdawca:
Loewenstein.

L. S. 1270/902.

We Lwowie, dnia 17. października 1903.

Aleg. 544

Sprawozdanie

komisyi przemysłowej w przedmiocie petycyi firmy „Dedrzeński Kowalkowscy i Spółka odlewarnia bronzu i metalu w Podgórzu“ o zmianę warunków zabezpieczenia uchwalonej już przez Wydział krajowy pożyczki w kwocie 30.000 koron celem umożliwienia ukończenia odlewu pomnika Tadeusza Kościuszki w Krakowie.

Wysoki Sejmie!

Firma Dedrzeński Kowalkowscy i Sp. odlewarnia bronzu w Podgórzu wniosła do Wysokiego Sejmu obszerną i szczegółowo umotywowaną prośbę o udzielenie jej za ubezpieczeniem hipotecznem pożyczki w kwocie 30.000 koron. Sprawa ta ma już swoją historyę: Firmie tej udzielił był Wydział krajowy reskryptem z dnia 12. lipca 1901, L. 38.928 promesę na pożyczkę w kwocie 30.000 koron ze stałego funduszu przemysłowego. Pożyczka ta miała być pierwotnie zabezpieczoną przez gwarancyę p. Jana Skirlińskiego, prezesa komitetu budowy pomnika Kościuszki w Krakowie. Gdy się okazało, że warunek gwarancyi p. Jana Skirlińskiego wciągniętym został w promesę na podstawie nieporozumienia, zmienił Wydział krajowy warunki owej pożyczki i zażądał od petentów ubezpieczenia na pierwszem miejscu w stanie biernym realności fabrycznych, objętych L. K. 186, L. W. h. 646 księgi gruntowej gminy Podgórze. Warunkowi temu Dedrzeński i Sp. zadosyć uczynić nie mogli, gdyż instytucya hipoteczna, posiadająca na pierwszem miejscu pretensyę hipoteczną, nie chciała względnie nie mogła ustąpić Wydziałowi krajowemu względnie krajowemu funduszowi przemysłowemu żądanych praw pierwszeństwa hipotecznego.

W tem stadyum zwraca się firma D. i Sp. do Wysokiego Sejmu z prośbą, ażeby wobec zachodzących w tym wypadku szczególnych okoliczności Wysoki Sejm udzielił jej z funduszów krajowych pożyczki w kwocie 30.000 koron mających się ubezpieczyć bezpośrednio po ciężarach, zaintabulowanych już na rzecz wyż wymienionej instytucyi hipotecznej.

Wobec tego, że dla firmy D. i Sp. Wydział krajowy po uprzedniem zapytaniu krajowej komisyi przemysłowej pod dniem 12. lipca 1901, L. 38.928 pożyczkę w kwocie 30.000 koron uchwalił, a zrealizowanie tej pożyczki dotychczas nie nastąpiło wskutek tego, iż prosząca firma nie zastosowała się do żądanych przez Wydział krajowy

kautel zabezpieczenia; można żądanie tej firmy rozumieć tylko jako prośbę o zmianę tych warunków zabezpieczenia odnośnie do już należycie przez Wydział krajowy uchwalonej pożyczki, niema zaś ani potrzeby ani powodu do traktowania sprawy tej pożyczki jako rzeczy nowej, przez Wysoki Sejm względnie przez Wydział krajowy dopiero uchwalić się mającej.

Sprawę tę należy rozważyć z dwojakiego punktu widzenia, a mianowicie trzeba wziąć pod uwagę moment finansowy oraz gospodarczy.

Wedle planu przedstawionego przez firmę D. i Sp. ciężyłaby przez tę udzielić się mającą pożyczkę z funduszu przemysłowego, jedynie tylko pożyczka instytucyi hipotecznej w kwocie 36.000 koron. Wedle zasad, których się trzymają instytucye hipoteczne przy udzielaniu pożyczek, nawet bez oszacowania stojącego w mowie objektu przyjąć można, iż pożyczka owej poważnej i ostrożnej instytucyi hipotecznej nie wyczerpuje całej wartości realności i że hipoteka na drugiem miejscu przedstawia zawsze poważną i dosyć pokaźną pewność, której atoli, jak to z natury rzeczy wynika, ani komisya ani też sprawozdawca tejże bez oszacowania realności w mowie stojącej cyfrowo dokładnie oznaczyć nie może.

Jeżeliby się n. p. przypuściło, że pożyczka przez wzmiankowaną instytucyę hipoteczną udzielona, obciąża realność do połowy wartości, przedstawiałaby hipoteka druga wartość 36.000 koron względnie stosunkowo więcej lub mniej, o ile pożyczka owej instytucyi hipotecznej mieści się w owej pierwszej połowie wartości lub ją nieznacznie przekracza. Zważyć dalej przytem wypadnie, że od udzielenia pożyczki hipotecznej wartość będącego w mowie objektu znacznie wzrosła, gdyż jak to notorycznie jest wiadomem, firma D. i Sp. pożyczki hipotecznej użyła właśnie w celu urządzenia wielkiej odlewarni i uzupełnienia swego urządzenia co niewątpliwie wartość objektu znacznie podniosło. Że odlewarnia i urządzenia te rzeczywiście odpowiadają swojemu celowi, świadczy najlepiej fakt, że tors pomnika Kościuszki odlanym został w tej odlewarni bez zarzutu. Sami petenci w bilansie przedłożonym Wydziałowi krajowemu fabrykę swą znacznie wyżej, bo na blisko 2 razy tyle szacują, który to szacunek tłómaczy się zupełnie innym punktem widzenia, kierującym instytucyą hipoteczną, obliczają wartość fabryki ze względu na możliwą sprzedaż — a zapatrywaniem przemysłowca, który w swej fabryce widzi żyjący, zdolny do wzrostu i przynoszący obfity dochód organizm. Zabezpieczenie hipoteczne secundo loco nie jest w danych warunkach zabezpieczeniem takiem, ażeby pożyczce krajowego funduszu przemysłowego dawało bezwarunkową bankową pewność. Taką pewność, która zresztą jest w naturze swej sprzeczną z charakterem pożyczki przemysłowej i krajowego funduszu przemysłowego — dać może zabezpieczenie na pierwszem miejscu. Z tego też powodu nie można się dziwić, iż Bank krajowy jako zarządca krajowego funduszu przemysłowego, działający z ramienia Wydziału krajowego od firmy D. i Sp. takiej pewności żąda. Jeżeli komisya przemysłowa mimo tych stosunków jak najgoręcej przemawia za przychyleniem się do petycyi wspomnianej firmy, czyni to ze względu na istotnie szczególne i nadzwyczajne okoliczności przemysłowej, ogólno krajowej natury.

Firma D. K. i Sp. przedstawiła w swem podaniu jak najszczegółowiej owe zapasy i walki, które stoczyć musiała z firmą Krupp o odlew pomnika Kościuszki. Petenci wiedzeni patryotycznym obowiązkiem i ulegając zachętom i namowom całego szeregu bardzo wybitnych osobistości w kraju, stanęli jako początkujący do odlewu pomnika Kościuszki w konkurencyi z fabryką Kruppa, która dotychczas miała monopol na odlew polskich pomników w Galicyi. Wystarczy tutaj wskazać na fakt, że pomnik Jana III we Lwowie, pomnik hr. Agenora Gołuchowskiego we Lwowie oraz kilka mniejszych pomników w Krakowie pochodzą z odlewarni Kruppa. Historya pomnika Kościuszki pokazała, że firma D. K. i Sp. technicznie swojemu zadaniu w zupełności dorosła. Tors pomnika Kościuszki odlany w Podgórzu jest zdaniem znawców doskonale udany. Najwytrawniejsi i najskrupulatniejsi sędziowie o torsie tym, który stanowi najważniejszą i najtrudniejszą część pomnika, wydali najpochlebniejszą opinię.

Robota około wielkiego pomnika, wiążąca w materyale znaczne kapitały, przechodzi atoli siły małej fabryki krajowej, zwłaszcza, że niebywały w dziejach przemysłu fakt, iż galicyjska fabryka ośmieliła się stanąć do zwycięskiej konkurencyi z Kruppem, naraził ją na cały szereg w owej petycyi wyszczególnionych trudności

i szykan, które ją spotykają ze strony niemieckich, w tym wypadku solidarnie postępujących fabrykantów.

W owem tylekreć wspomnianem podaniu przedstawia firma D. K. i Ska swoje położenie finansowe, wyjaśnia w sposób zasługujący na wiarę przyczyny swojego ciężkiego chwilowo położenia i wskazuje, zdaniem Komisyi, z zupełną słusznością, że tylko podjęcie się roboty pomnika Kościuszki, przechodzące finansowe siły młodej firmy, podkopało jej byt. Obecnie stoi rzecz tak, że najtrudniejsza do odlewu część pomnika Kościuszki, t. j. tors jest gotowa. Robota koło pomnika dalej postąpić nie może, a sama firma przezto właśnie w swoim bycie jest zagrożona.

Nie uchybiając zupełnie ani dobrej sławie ani jakości wyrobów innych fabryk bronzowniczych w kraju, musi komisya podnieść, że firma D. K. i Ska jest jedyna która się podejmuje wielkich monumentalnych robót bronzowniczych, sprowadzanych dotychczas z zagranicy.

Firma ta, jak świadczy załączone do petycyi poświadczenie kierownictwa restauracyi katedry na Wawelu, dostarczyła ku zupełnemu zadowoleniu komitetu budowy monumentalnych robót bronzowniczych do prezbyteryum Wawelskiego, odlewa teraz również monumentalną kratę naokoło grobu św. Stanisława, odlała pomnik Chałubińskiego w Zakopanem a obecnie komitety budowy kilku innych pomników zwracają się wprost do tej firmy z zaproszeniem do podjęcia robót.

Upadek takiej firmy w kraju byłby ze wszech miar pożałowania godnym wypadkiem. Pomijam już tutaj szkody materyalne, szkody wynikłe z tego, że sprzedaż licytacyjna zniszczyłaby w zupełności wypróbowane urządzenie fabryczne i rozprószałaby wszystkich współpracowników odlewarni, zniszczyłaby znowu jedno ognisko polskiej pracy przemysłowej. Szkody materyalne byłyby jeszcze większe. Każde niepowodzenie na polu krajowego przemysłu odczuwa cały ogół jak najfatalniej. Odbiera ono odwagę następcom, nadwątla zaufanie i wiarę publiczności a szanse pomyślnego rozwoju i wzrostu krajowego przemysłu. Te moralne skutki upadku krajowej fabryki są tak poważne, że tylko dla nich samych jest obowiązkiem do upadku takiego nie dopuścić i przedsiębiorstwu w rdzeniu swem zdrowemu a znajdującemu się chwilowo bez własnej winy w ciężkiem położeniu podać pomocną rękę i umożliwić mu kompletną i gruntową sanacyę, ktorej plan petenci przedkładają. Poza tymi motywami chłodnej rozwagi wchodzą w grę tutaj i inne czynniki. Firma D. K. i Ska dla honoru przemysłu imienia polskiego podjęła się roboty koło pomnika Kościuszki, nie rokując sobie z tego przedsięwzięcia żadnych zysków. Potrzeba na to niezwykłej ofiarności i niezwykłego odczucia znaczenia pomnika Kościuszki, aby z wszelkiem pominięciem własnej korzyści jąć się tej roboty tylko dlatego, aby ten pomnik nie wyszedł z pracowni Kruppa. Patryotyczna ofiarność tego pokroju zasługuje na uwzględnienie i nie uchodzi to poprostu, aby cały ciężar podobnej ofiary zwalić na barki jednej osoby i to właśnie na barki początkującego przemysłowca.

Z utrzymaniem odlewarni podgórkiej łączy się sprawa ukończenia pomnika Kościuszki. Pomnik t. j. tors jest już odlany. Dokończyć go może tylko ta sama odlewarnia, która go rozpoczęła. Petenci wykazują, iż pożyczka, o którą proszą, zapewni ukończenie pomnika, oraz rozwijają szczegółowo plan oraz sposób użycia tejże, poddając się zarazem kontroli filii banku krajowego w Krakowie względnie wyznaczonego ad hoc komitetu.

Jeżeli fundusz krajowy nie dopomoże do odlania reszty pomnika, będzie niedokończony tors Kościuszki wymownem ostrzeżeniem dla wszystkich pionierów galicyjskiego przemysłu i wymownem świadectwem naszego braku ofiarności, bez której o poważnem poparciu krajowego przemysłu na seryo mowy być nie może. Z przemysłowem stanowiskiem kraju jest to poprostu niezgodnem, ażeby kraj nie mógł postawić pomnika Kościuszce bez pomocy Kruppa.

W danym wypadku zachodzą więc szczególne i wyjątkowe gospodarczej i moralnej natury okoliczności, które ze sprawy poparcia fabryki odlewającej pomnik Kościuszki tworzą obowiązek, górujący ponad wskazaną w takich wypadkach pedantyczną ostrożnością.

Komisya przemysłowa nie uważa ani obecnej chwili ani miejsca za stosowne, aby poruszyć zasadniczą sprawę, o ile stworzenie krajowego przemysłu, tak jak dopięcie do każdej wielkiej idei wymaga materyalnych ofiar; nie chce też wskazywać

naprzykład innych krajów, gdzie celem utrzymania zakładu przemysłowego obliczonego wyłącznie tylko na własną korzyść posiadaczy z funduszów publicznych łożą się setki tysięcy.

Ale pomijając wszyskie te względy, ma się przed sobą tutaj istotnie niepospolity i wyjątkowy wypadek, który też zasługuje na wyjątkowe i szczególne traktowanie. Pożyczka z funduszu przemysłowego nietylko umożliwi, że w niedługim czasie na rynku krakowskim stanie pomnik Kościuszki ale będzie także krokiem mądrej polityki przemysłowej, która bez narażania krajowego funduszu na ofiary lub znaczne ryzyka utrwali istnienie poważnego polskiego zakładu przemysłowego, który wprowadził do nas całkiem nową produkcyę, który wyrugował z kraju obce wyroby i który swojemi pracami już dowiódł, że skutecznie współdziała do ożywiającego nas wszystkich celu, aby własnymi krajowymi wyrobami i produktami własnej pracy zaspakajać krajowe potrzeby.

Ze względu na te szczególne okoliczności komisya przemysłowa wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę firmy „Dedrzeński Kowalkowscy i Ska odlewarnia bronzu i metalu w Podgórzu“ odstępuje się Wydziałowi krajowemu do najrychlejszego i możliwie najdalej idącego uwzględnienia.

Przewodniczący:

A. Lubomirski.

Sprawozdawca:

Federowicz.

L. s. 2680/903.

We Lwowie, dnia 22. października 1903.

Aleg. 545

Sprawozdanie

komisyi przemysłowej o petycyi Dyrekcyi spółki przemysłowej kobiet „Praca“ we Lwowie.

Wysoki Sejmie!

Grono niewiast narodowości ruskiej założyło w roku 1900 towarzystwo z ograniczoną poręką pod nazwą „Praca“ z siedzibą we Lwowie.

Zawiązana spółka w pierwszej linii zorganizowała wzorową szwalnię ubrań kobiecych, a następnie bielizny, urządzając również kursa nauki kroju i szycia.

Założycielki towarzystwa „Praca“ powodowały się tym szlachetnym celem, że przez stworzenie pola zarobku dla biedniejszej klasy ludności, a mianowicie niewiast, nietylko dostarczą uczciwego sposobu do utrzymania się, lecz, co więcej, ochronią jednostki przed demoralizacyą, tak łatwą w wielkiem mieście.

Założona bursa przez towarzystwo dla najbiedniejszych robotnic daje schronienie obecnie 20 dziewczętom, które zostają pod troskliwą opieką dyrekcyi.

Komisya przemysłowa, mając przedłożone sobie sprawozdanie z czynności towarzystwa za rok 1902, przyszła do przekonania, że rozwój tegoż jest nietylko zadowalniający, ale przy energicznem i zawodowem kierownictwie może w przyszłości rozwinąć się na wielką skalę, przyczyniając się tem samem do podniesienia przemysłu domowego, rugując z handlu tandetę sprowadzaną z poza granic kraju.

Z przedłożonego zamknięcia rachunkowego towarzystwa „Praca“ za rok 1902 komisya nabrała przekonania, że interes sam prowadzony był zapobiegliwie, a nawet, jak w drugim roku swego istnienia, dosyć zyskownie.

Komisya przemysłowa, mając na względzie, że towarzystwo „Praca“ przez kupno na własność domu, w którym urządziło nietylko warstaty, lecz i bursę, obciążone jest znacznym długiem, jak nie mniej, że przez utrzymanie bursy narażone jest na znaczne wydatki, w zamiarze ułatwienia działalności towarzystwu w jego humanitarnych celach, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Dyrekcyi towarzystwa „Praca“ we Lwowie odstępuje się Wydziałowi krajowemu do możliwego uwzględnienia.

Przewodniczący:

A. Lubomirski.

Sprawozdawca:

Maryewski.

Ls. 3.694/903.

We Lwowie, dnia 28. października 1903.

Aleg. 546

Sprawozdanie

komisyi szkolnej o wniosku posła Oleśnickiego o reorganizacyę planów naukowych dla szkół ludowych.

Wysoki Sejmie!

Wniosek posła Oleśnickiego jest wyrazem tego uprzedzenia, jakie panuje w niektórych kołach i pismach czasowych, jakoby dwoistość typów, stworzona w planach naukowych dla szkół ludowych z r. 1893, miała na celu stworzenie muru nieprzebytego, mającego utrudnić ludności włościańskiej przechodzenie do szkół średnich i wyższych, a nawet do wyższych klas szkół ludowych. Uprzedzenie to widać nie tylko w sformułowaniu wniosku, ale bardziej jeszcze w uzasadnieniu, jakie wnioskodawca dał w mowie z dnia 3. października 1903. (Sprawozdanie stenograf. str. 1570—1571).

Wypada przeto przypatrzyć się, czy to uprzedzenie jest uzasadnione, a przedewszystkiem zbadać genezę powstania tych dwóch typów.

Żądanie, ażeby między szkołami wiejskiemi i miejskiemi była pewna różnica co do toku nauki i wyboru materyału naukowego, odzywało się w niezliczonych głosach na rozmaitych zjazdach i w zgromadzeniach fachowych, tudzież w Sejmie od początku ery konstytucyjnej.

W sprawozdaniu Rady szkolnej krajowej za rok 1890/91 czytamy między innemi następujące słowa:

„Rada szkolna krajowa dostrzegła, że źródło pewnych ujemnych a częstych objawów na polu nauczania ludowego leży w samychże planach nauki, które, co się tyczy szkół pospolitych, datują jeszcze z r. 1875. Dlatego postanowiła Rada szkolna krajowa przystąpić do ich zasadniczej rewizyi, uwzględniając przedewszystkiem nowe myśli przewodnie ustawy krajowej szkolnej z r. 1885. W tym celu opracowano zasady, na których nowe plany naukowe mają się oprzeć".

Zasady te dają obraz ogólny ustroju naszych szkół ludowych. Wyjmujemy z nich następujące szczegóły.

Ustawa państwowa szkolna z r. 1869 nie określa odrębnych rodzajów szkół ludowych pospolitych, lecz przypuszcza, że szkoły będą stać na różnym stopniu ze względu na liczbę nauczycieli i obejmować szerszy lub ciaśniejszy zakres przedmiotów obowiązkowych.

Plany nauki z r. 1875 postanowienia tego nie wyzyskały w należytej mierze. Plan ten wszystkich szkół pospolitych był właściwie jeden. Tymczasem ustawa krajowa z r. 1885 stworzyła dwa typy szkół pospolitych, chociaż im wyraźnej nie dała nazwy.

Z pośród ogółu szkół pospolitych wyróżnia ta ustawa z r. 1885. szkołę sześcioklasową, która czyni zadość idealnemu celowi, że uczeń z każdym rokiem obowiązku szkolnego może przejść do wyższego stopnia nauki. Szkoła ta może spełnić trzy specyalne zadania: przygotowuje po klasie czwartej do szkół średnich, daje naukę języka niemieckiego, oświeca o ewentualnym zawodzie. Szkoły te przeznaczone są dla miast.

Do drugiego typu należą wszystkie inne szkoły pospolite, po wsiach i małych miasteczkach. Dają one tylko ogólne wykształcenie, tylko czteroklasowe dają możność przejścia do szkół średnich, tylko trzy i 4-klasowe dają naukę języka niemieckiego.

Takie były najważniejsze szczegóły zasad do opracowania planów nauki w szkołach ludowych.

Sprawozdanie Rady szkolnej krajowej za lata 1891/2 i 1892/3 przynoszą już dane o wykonaniu powyższych zamysłów. Na podstawie owych zasad opracowano plan nauk, który też na podstawie upoważnienia min. ośw. z d. 13. stycznia 1893 l. 489 ogłoszone zostały rozporządzeniem Rady szkolnej krajowej z d. 7. marca r. 1893 l. 1.741. Zaznaczając, że zasadnicze postanowienia ustawy z r. 1885, na której te plany naukowe z r. 1893 zostały ułożone, przeszły także do ustawy z d. 23. maja r. 1895 l. 57. d. u. kr., podnosimy główne różnice między obydwoma typami naszych szkół ludowych, jak one się wedle obecnie obowiązującego ustawodawstwa przedstawiają.

Różnice te są następujące:

A) W szkołach typu wiejskiego najwyższa forma organizacyi jest szkoła 4-klasowa; w szkołach typu miejskiego 6-klasowa lub 3-klasowa wydziałowa połączona z 4-klasową pospolitą (7-klasowa).

B) W szkołach typu miejskiego tylko w szkole 5-klasowej, klasa V. ma kurs 2-letni; zresztą każdy rok nauki stanowi osobną klasę (osobny stopień nauki); — w szkołach typu wiejskiego z natury rzeczy są klasy kombinowane, ale tak, że nauczyciel nie ma nigdy ponad 2 stopnie nauki razem.

C) a) w szkole 4-klasowej wiejskiej jest ugrupowanie takie:

I. stopień 1 rok.
II. stopien 2-gi rok.
III. stopień 3-ci i 4-ty rok } 2 lata.
IV. stopień 5 ty i 6-ty rok } 2 lata.

b) w szkole miejskiej jest ugrupowanie takie:

I. klasa: 1 rok
II. „ 2-gi rok
III. „ 3 ci „
IV. „ 4-ty „
V. „ 5-ty „
VI. „ 6-ty „

D) Wiadomości rzeczowe (realia z zakresu historyi, geografii i nauk przyrodniczych) traktowane są jako odrębny przedmiot:

a) w szkołach wiejskich od III go stopnia, to jest od trzeciego roku nauki, ale nie na podstawie osobnych podręczników, tylko na podstawie osobnego działu w książce do czytania;

b) w szkołach miejskich dopiero od V-tej klasy na podstawie osobnych podręczników.

E) Nauka języka niemieckiego stanowi osobny przedmiot:

a) w szkołach wiejskich tylko w szkole 3-klasowej od klasy III. czyli od stopnia IV., a więc w 5. i 6. roku nauki; zaś w szkole 4-klasowej od klasy III-ej, (to znaczy przez 4 lata, na III-cim i IV-tym stopniu);

b) w szkołach typu miejskiego bezwarunkowo od 3-go roku nauki.

Zakres nauki języka niemieckiego jest w 4-klasowej szkole wiejskiego typu taki, jak w klasie III-ciej i IV-tąj szkoły typu miejskiego.

F) Gramatyka bywa w klasie IV-tej szkół typu miejskiego ze względu na alineę 2-gą artykułu 1. ustawy krajowej z dnia 23. maja 1895 traktowana tak, że się reasumuje wiadomości, podane w klasach niższych na podstawie osobnego podręcznika. — W szkołach typu wiejskiego ze względu na przewagę materyału rzeczowego rozkłada się materyał tak, że dopiero przy końcu całego 6-lecia wyczerpuje się materyał gramatyczny w najniezbędniejszym zakresie.

Uzasadnienie dwoistości planów wynika jeszcze z dwóch przyczyn: a to ze stosunków frekwencyi i z otoczenia szkoły. Według postanowień ustawodawstwa państwowego (§. 7. państwowej ustawy szkolnej z dnia 14. maja 1869 i z dnia 2. maja 1883) i krajowego (art. 3., 4. i 5. krajowej ustawy z dnia 23. maja 1895

(dz. u. kr. Nr. 57.) o ilości klas w szkole decyduje wysokość frekwencyi. Od tej wysokości zależy też podział na stopnie nauki czyli ugrupowanie klas. Gminy wiejskie i małomiejskie zazwyczaj są mniej ludne, dlatego są w nich szkoły 1-, 2-, 3- i 4-klasowe. W ludniejszych o wiele gminach miejskich z natury rzeczy powstają szkoły więcejklasowe i pospolite.

Rozumie się, że od ilości klas i nauczycieli zależy także zakres nauki co do obfitości materyału naukowego. Trudno przecież wymagać, ażeby 1 nauczyciel szkoły 1-klasowej pokonał taką obfitość materyału naukowego, jaką pokonywują czterej nauczyciele szkoły 4-klasowej, albo też ażeby ci czterej nauczyciele wyczerpywali tąką obfitość materyału rzeczowego i gramatyczno-językowego, jaką wyczerpują nauczyciele szkoły wydziałowej 3-kl. połączonej ze szkołą pospolitą 4-klasową, gdzie ich pracuje 7 a z dyrektorem 8.

Co do materyału naukowego to zdrowa pedagogika mówi, że chcąc organicznie kształcić umysły dziecięce, potrzeba postępować od rzeczy bliższych do dalszych, mianowicie na niższych stopniach nauki. Dlatego naturalną jest rzeczą, że książki przeznaczone dla szkół typu wiejskiego zawierają przedewszystkiem materyał, który dzieci chwyta tem, że się obraca w świecie, do którego od kolebki drogą codziennego poglądu nawykły. Nie wyklucza to wprowadzenia rzeczy z dalszych horyzontów; ale to jest właśnie zaletą nowych planów i podręczników, że nie zasypują umysłów dziatwy nadmiarem materyału z obcych stref, na co dawniej w tej Izbie nieraz narzekano.

Wypadnie się teraz zapytać, czy istotnie ta dwoistość typów jest takim murem, uniemożliwiającym wiejskiej ludności przechodzenie do szkół wyższych. Temu przeczy sam fakt, że nigdy tyle dzieci ze sfery włościańskiej nie garnęło się do szkół średnich i wyższych, co teraz, właśnie od czasu, gdy te nowe plany naukowe wkorzeniły się i panować zaczęły; wymownym dowodem na to są cyfry podane na str. 6 2-giej części sprawozdania Rady szkolnej krajowej z roku 1901/2 (o szkołach średnich). Czytamy tam, że do czasu wydania planów naukowych z r. 1893 roczny przyrost frekwencyi w szkołach średnich nigdy nie doszedł do 500. Dopiero od czasu wydania tych planów przyrost ten już w r. 1894 przekroczył cyfrę 500 i zaczął od tego czasu coraz silniej wzrastać, tak, że obecnie po niespełna 10 latach funkcyonowania szkół o dwoistym typie wynosi on już zwyż 2000 uczniów rocznie.

Widoczną więc jest rzeczą, że plany te nie stworzyły wcale takiego muru, utrudniającego ludności włościańskiej przechodzenie do wyższych klas więcejklasowych szkół miejskich i do szkół średnich.

Potwierdziły to także spostrzeżenia, które Komisyi podał reprezentant Rady szkolnej krajowej. Mnóstwo uczniów ze szkół 3 i 4-klasowych a nawet ze szkół 1 i 2-klasowych wiejskiego typu przechodzi do klasy IV-tej szkół typu miejskiego a z tej do szkół średnich. Znane są nawet przykłady, że uczniowie, którzy ukończyli zwykłą szkołę 1-klasową, po bardzo małem przygotowaniu przechodzili do klasy VII (3-ciej wydziałowej) szkół miejskich.

Tacy uczniowie muszą wprawdzie zdawać egzamin wstępny; ale ten obowiązek istnieje od dawna na mocy §. 63 regulaminu szkolnego wydanego w r. 1876 a więc dawno przed planami z r. 1893 i nie może być inaczej, gdyż uczniowie, którychby do szkoły wyższej kategoryi przyjmowano na oślep, niceby z nauki nie korzystali.

We wniosku posła Oleśnickiego jest pewna niedokładność i pewne nieporozumienie. To, czego wniosek ten, wzięty dosłownie, domaga się, to możliwe jest już i dzisiaj. I dzisiaj uczeń, który ukończył III-cią klasę szkoły wiejskiej 3-klasowej (to jest 6-ty rok nauki) albo III. klasę szkoły wiejskiej 4-klasowej (to jest 4-ty rok nauki) umie z niemieckiego języka — a ten jest jak wiadomo największą przeszkodą — tyle, że może bez najmniejszych trudności przejść do klasy IV-tej szkół miejskich.

Komisya przypuszcza przeto, że wnioskodawca miał na myśli nie III. klasę, lecz 3-ci rok nauki. Toby rzecz zmieniło gruntownie; jednakże nasuwają się poważne kwestye, czy to jest wogóle możliwe do wykonania.

Wprowadzenie nauki języka niemieckiego jako przedmiotu naukowego w szkołach ludowych opiera się na artykule 3 cim krajowej ustawy z dnia 22. czerwca 1867 (Dz. u. kr. Nr. 13), który postanawia, że „począwszy od trzeciej klasy wszystkich wyższych szkół ludowych język niemiecki jest obowiązkowym przedmiotem nauki". Ponieważ to postanowienie dotychczas nie uległo zmianie w drodze

ustawodawczej, przeto Rada szkolna krajowa ściśle do niego się stosuje. W szkole 4-klasowej klasa III-cia obejmuje rok nauki 3 i 4, w szkole 3-klasowej obejmuje rok nauki 5 i 6-ty. Te klasy mają już naukę języka niemieckiego. W szkole 1-klasowej i w szkole 2-klasowej niema wcale klasy III-ciej, więc też niema i nauki języka niemieckiego.

Gdyby się wniknęło w intencyę wniosku p. Oleśnickiego i wprowadziło naukę języka niemieckiego już od 3-go roku nauki w szkołach typu wiejskiego, to zachodzi pytanie, czy to możliwe w szkołach 1 i 2-klasowych, gdzie nauczyciel łączy różne stopnie nauki razem? czy to nie byłoby niesłychanem zupełnie nieużytecznem obarczeniem nauczycieli i uczniów, skoro obecnie poważne głosy utyskują na to, że w szkołach więcej-klasowych miejskich, w których każda klasa 1 rok nauki obejmuje, nauka niemieccyzny niesłychanie obarcza umysły dzieci, a wyczerpuje siły nauczycieli.

Gdyby zaś to miało nastąpić tylko od 3 ciego roku nauki szkół 3-klasowych i 4-klasowych, to powstają następujące pytania:

a) Jakby wyglądała wówczas 3-klasowa szkoła wiejska? Rozkład lat nauki musiałby być taki:

I stopień nauki — rok 1
II „ „ „ 2
III „ „ „ 3
IV „ „ „ 4, 5, 6

Czy taki podział byłby organiczny? Czy łatwem byłoby uczenie 3 lat nauki razem?

b) W szkole 4-klasowej potrzebaby zrobić również podobne ugrupowanie młodzieży i podnieść bardzo wymiar godzin w 3-cim roku nauki, gdzie on już obecnie wynosi dwadzieścia kilka godzin tygodniowo, tak, że dzieci, (bez różnicy płci) miałyby prawie 30 godzin tygodniowo.

Dla wygody pewnego stosunkowo zawsze niebardzo wielkiego procentu dzieci, mających przejść do klas wyższych szkoły miejskiej i do szkoły średniej, potrzeba by było obarczyć niesłychanie ogół młodzieży a nadto skazać resztę młodzieży pozostałej w miejscu, na to, aby przez 3 lata pozostawała na jednym stopniu nauki.

Takimi względami powodowana, Komisya szkolna nie może przychylić się do wniosku posła Oleśnickiego i dlatego wnosi:

Wysoki Sejm uchwalić raczy:

Nad wnioskiem posła Oleśnickiego o zmianę rozp. Rady szkolnej krajowej z dnia 7. marca 1893 l. 1741 w tym kierunku, aby w gminach wiejskich szkoły ludowe trzyklasowe urządzone były w sposób dający tym uczniom, którzy w nich ukończyli z dobrym postępem trzecią klasę, możność przejścia bez przeszkód i uzupełniającego przygotowania do klasy czwartej szkół ludowych wyższo klasowych — przechodzi się do porządku dziennego.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
Władysław L. Jaworski.

Ls. 3.453/903.

We Lwowie, dnia 27. października 1903.

Aleg. 547

Sprawozdanie

komisyi szkolnej o petycyi młodzieży Uniwersytetu Jagiellońskiego w sprawie przyjmowania na Uniwersytet kobiet, nie mających obywatelstwa austryackiego.

Wysoki Sejmie!

Rozporządzeniami z dnia 23. marca 1897 l. 7.155 i 3. września 1900 Dz. p. p. l. 149 zarządziło c. k. Ministerstwo Wyznań i Oświaty, ażeby jako słuchaczki w Uniwersytetach na wydziałach filozoficznym i medycznym zapisane być mogły tylko kobiety poddane austryackie.

Młodzież wszechnicy Jagiellońskiej w Krakowie jak niemniej Uniwersytetu we Lwowie zwróciła się do Wysokiego Sejmu z petycyą, wniesioną przez rektora Uniwersytetu Jagiellońskiego, a proszącą o skłonienie c. k. Rządu do zmodyfikowania wymienionych u wstępu rozporządzeń w tym duchu, ażeby kobietom n i e poddanym austryackim, posiadającym wymagane ustawami kwalifikacye, te same co do uczęszczania na wymienione wydziały Uniwersytetów przysługiwały prawa, co kobietom poddanym austryackim.

Komisya szkolna, uznając przedewszystkiem kompetencyę Senatów Uniwersyteckich, wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę młodzieży akademickiej odstępuje się Senatom Uniwersytetów Krakowskiego i Lwowskiego do możliwego uwzględnienia.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
Rotter.

Ls. 3.559/903.

We Lwowie, dnia 28. października 1903.

Aleg. 548

Sprawozdanie

komisyi szkolnej o wniosku posła Jana Gnoińskiego w sprawie urządzania programowych wycieczek naukowych młodzieży po kraju.

Wysoki Sejmie!

Poznanie kraju rodzinnego, jego piękności i przyrodzonego bogactwa, zabytków przeszłości i tego, co w kraju stworzyła praca nowych pokoleń, byłoby bez wątpienia dla młodzieży z wielu względów znakomitem uzupełnieniem wychowania szkolnego, a wycieczki gremialne uczącej się młodzieży po kraju pod przewodem nauczycieli najlepszem do szerzenia znajomości kraju środkiem.

Wycieczki takie odbywały się na małą skalę w ostatnich latach dość często z inicyatywy kierowników szkół a na koszt uczestników wycieczek.

Wnioskodawca pragnie wycieczek powyższych, i wnosi, by Wysoki Sejm polecił Wydziałowi kzajowemu ułożenie w porozumieniu z Radą szkolną krajową programu i obmyślenie na ten cel funduszów.

Zważywszy, że wobec przepełnienia naszych szkół średnich, ludowych miejskich a nawet wiejskich, koszta takich wycieczek byłyby bardzo znaczne,

zważywszy, że wobec wyraźnego polecenia obmyślenia na ten cel potrzebnych funduszów, znalazłby się Wydział krajowy w nader trudnem położeniu, Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wniosek posła Jana Gnoińskiego w sprawie urządzania programowych wycieczek naukowych młodzieży po kraju, odstępuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
Tomaszewski.

Ls. 2560/03.

We Lwowie, dnia 30. października 1903.

Aleg. 549

Sprawozdanie

komisyi szkolnej o petycyi Józefa Pankowicza, kierującego nauczyciela szkoły 4-klasowej im. Staszica w Tarnowie.

Wysoki Sejmie!

Petent wysłużył z dniem 1. grudnia 1902 40 lat wliczalnych do emerytury, ale licząc dopiero 59 lat i będąc zupełnie zdrowym pełni służbę dalej.

Pobory obecne petenta wynoszą 2.100 koron; w tem 1.400 koron płacy, 200 koron dodatku za kierownictwo, 500 koron jako 5 dodatków pięcioletnich.

W myśl postanowień §. 12 ustawy o stosunkach prawnych nauczycieli, nie mógł petent posunąć się do najwyższej płacy 1.600 koron i przez lat 17 w płacy się nie posunął.

Petent prosi o przyznanie dodatku osobistego w wysokości przynajmniej 600 K.

Ponieważ petent służył chlubnie już przeszło lat 40, a w myśl ustawy nie mógł dojść do najwyższej płacy 1.600 koron, Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Pankiewiczowi Józefowi, kierującemu nauczycielowi czteroklasowej pospolitej szkoły im. Staszica w Tarnowie przyznaje się w drodze łaski w nagrodę przeszło czterdziestoletniej chlubnej służby dodatek osobisty w kwocie 200 koron.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
Tomaszewski.

L. s. 3139/03.

We Lwowie, dnia 30. października 1903.

Aleg. 550

Sprawozdanie

komisyi szkolnej o petycyi Hawrota Jana, emerytowanego dyrektora szkoły czteroklasowej.

Wysoki Sejmie!

Petent przeszedł po przeszło czterdziestoletniej służbie na emeryturę.

Służba jego była chlubna, o czem świadczy tytuł dyrektora, nadany mu jako odznaczenie.

Służąc przy szkołach wyższego typu, był kierownikiem szkoły 6 cio klasowej, lecz w myśl postanowień §. 12 ustawy o stosunkach prawnych nauczycieli, nie mógł otrzymać najwyższej płacy 1.600 K., bo nie posiadał kwalifikacyi do szkół wydziałowych.

Ponieważ ma niezaopatrzone jeszcze dzieci, syna na uniwersytecie we Lwowie i córkę w seminaryum w Przemyślu, prosi o przyznanie mu w drodze łaski płacy najwyższej dla miast II. klasy ustawą wyznaczonej t. j. 1.600 K.

Komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Hawrotowi Janowi, emerytowanemu dyrektorowi szkół ludowych, przyznaje się w drodze łaski w nagrodę za 40-letnią chlubną służbę dodatek osobisty do emerytury w kwocie 200 koron od 1. stycznia 1904.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
Tomaszewski.

Ls. 2588/1903. We Lwowie, dnia 30. października 1903.

Aleg. 551

Sprawozdanie

komisyi szkolnej o petycyi Jana Müllera, kierownika czteroklasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Przemyślu.

Petent służy 41 lat. W myśl postanowienia art. 12 ustawy z r. 1899 o stosunkach prawnych nauczycieli, nie mógł pomimo długoletniej służby dojść do najwyższej płacy, przeznaczonej dla miast II-giej klasy t. j. do płacy 1600 koron.

Służba petenta była bardzo chwalebną, czego dowodzą liczne dekrety pochwalne i nagrody konkursowe. Dnia 15. września 1902 obchodził petent jubileusz swej 40-letniej pracy zawodowej i był przedmiotem owacyi ze strony nauczycielstwa, towarzystwa pedagogicznego i obywatelstwa.

Ksiądz biskup przemyski przesłał jubilatowi telegraficznie uznanie gorliwej pracy w duchu katolickim i błogosławieństwo.

Zważywszy, że ustawa dotychczas obowiązująca nie jest sprawiedliwą dla nauczycieli w miastach drugiej klasy, bo uniemożliwia im posunięcie się do najwyższej płacy dla tej klasy przeznaczonej, więc należałoby przynajmniej nauczycielom, którzy w czasie długoletniej swej służby gorliwością się odznaczyli, w nagrodę za tę służbę tę płacę przyznać; zważywszy, że petent jest w bardzo podeszłym wieku, a ma jeszcze troje niezaopatrzonych dzieci, komisya wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Janowi Müllerowi, nauczycielowi kierującemu czteroklasowej szkoły męskiej im. Konarskiego w Przemyśln przyznaje się w nagrodę 41-letniej bardzo chwalebnej służby dodatek osobisty wliczalny do emerytury w kwocie 200 koron.

Przewodniczący:
Czartoryski.

Sprawozdawca:
Tomaszewski.

Ls. 3244/03. We Lwowie, dnia 29. października 1903.

Aleg. 552

Sprawozdanie

Komisyi sanitarnej o petycyi tow. szpitala dla ubogich dzieci, pod nazwą św. Zofii we Lwowie, o udzielenie subwencyi lub bezprocentowej pożyczki w kwocie 78.300 K. na niezbędne dobudowy do budynku szpitalnego.

Wysoki Sejmie!

Szpital dla dzieci im. św. Zofii, założony w r. 1876 z ofiarności prywatnej, stał się z biegiem lat czynnikiem bardzo ważnym w sprawie opieki zdrowia publicznego i wywiązuje się znakomicie z przyjętego na się zadania.

Jak świadczą sprawozdania roczne, rozwija się szpital ten bardzo dobrze, cyfry chorych leczonych i ilość dni leczenia wzmaga się stopniowo z roku na rok — i tak n. p. gdy

w r. 1894	ilość dzieci leczonych w szpitalu wynosi . .	942
„ „ „	ambulatoryjnie . .	2.450
„	dni leczenia	30.328

cyfry te wzrastają stale, i wykazuje szpital

w r. 1898	ilość dzieci leczonych w szpitalu . . .	1.496
„ „ „	ambulatoryjnie . .	5.276
„	dni leczenia	36.667

Od tego roku, z powodu stopniowego wyczerpywania się prywatnych funduszów szpitala, zmniejsza się także skutkiem przymusowych oszczędności, ilość dzieci stale leczonych i ilość dni leczenia — podczas gdy ambulatoryum wzrasta — tak, że w r. 1902 leczono w szpitalu już tylko 1.224 dzieci, i wykazano tylko 30.883 dni leczenia, a więc o 272 dzieci i o 5.984 dni leczenia mniej, aniżeli w r. 1898.

Prywatne fundusze szpitala, które wynosiły w roku 1895 — 22.536 K., malały z roku na rok, i w r. 1902 wynoszą już tylko 5.371 K.

Obok ofiarności prywatnej, utrzymującej szpitalik ten, wypłaca fundusz krajowy na ręce towarzystwa roczną subwencyę w kwocie 32.000 K. — za co szpitalik obowiązany jest utrzymywać i leczyć wszystkie dzieci, przesłane ze szpitala głównego.

Napływ jednak chorych dzieci, wymagających stałego leczenia, jakoteż dzieci leczonych ambulatoryjnie, wzrasta coraz bardziej, a towarzystwo potrzebie zadość uczynić nie może — i zmuszone było nawet zmniejszyć liczbę przyjętych na stałe leczenie, z tej prostej przyczyny, że zapas kasowy towarzystwa w całości niemal wyczerpany został.

Pragnąc zapobiedz temu niedobremu obrotowi rzeczy, wniosło towarzystwo szpitalika petycyę do Sejmu o podwyższenie rocznej subwencyi, a Komisya sanitarna w r. 1899 sprawę tę przychylnie załatwiła — co uczynić mogła na tem racyonalniejszej pod-

stawie, ile że administracya szpitała głównego pobiera rocznie taks za dzieci leczone w szpitaliku, kwotę 42—44 tysięcy K., podczas gdy szpitalik z funduszów krajowych tylko 32 tysięcy K. otrzymuje.

Prawda, że szpital główny prowadzi korespondencye odnośne i rachunki — pracy tej jednak i policzonych z tem wydatków, chętnie podejmie się towarzystwo szpitalika, jeżeli cała kwota taks należnych za leczenie dzieci, do kasy szpitalika napływać będzie.

Obecnie znalazło się towarzystwo szpitala św. Zofii w tem krytyczniejszem położeniu, ze względu na to, że okazała się konieczną przebudowa pawilonu wstępnego, a nadto, że c. k. Rząd, celem erygowania kliniki pedyatrycznej, domaga się od szpitalika oddania dwóch sal dla chorych na cele kliniczne.

Do takiego świadczenia na korzyść powstać mającej kliniki pedyatrycznej, zobowiązało się towarzystwo szpitala św. Zofii w chwili zawiązania swego, w zamian za jednorazową subwencyę w kwocie 20.000 K. ze skarbu państwa otrzymaną.

Obecnie posiada szpital 8 sal; a to 4 dla chorób wewnętrznych, i 4 dla chorób chirurgicznych. Jeżeli więc odda dwie sale dla celów dydaktycznych, klinicznych — dysponować będzie tylko dwoma salami dla chorób wewnętrznych, co bezwarunkowo nie niewystarczającem.

Koszta budowy pawilonu klinicznego bez sal dla chorych, w kwocie 71.500 K. poniesie bezwarunkowo c. k. Rząd, koszta zaś budowy tego samego pawilonu, tylko nieco większego, z salami dla chorych, obliczone są na 97.600 K. t. j. na kwotę o 26.100 K. wyższą.

Tę więc nadwyżkę kosztów musiałoby ponieść Towarzystwo na przypadek, jeżeli swoich sal klinice do dyspozycyi nie odda.

Ponad to, pawilon wstępny przy szpitalu św. Zofii ma takie braki pod względem sanitarnym, że przebudowanie jego stało się naglącą koniecznością.

Przebudowa ta, według sporządzonych już planów i kosztorysów wymagałaby kwoty 52.200 K.

Z uwagi, że Towarzystwo szpitala funduszów żadnych nie posiada, zwraca się przeto do reprezentacyi kraju z prośbą o pomoc materyalną, ze względu, że szpital ten, jakkolwiek wybudowany i utrzymywany kosztem i staraniem Towarzystwa, jakkolwiek jest szpitalem prywatnym, odpowiada jednak w całej pełni wymaganiom szpitala powszechnego i publicznego, i czyni zadość potrzebom publiczno-sanitarnym, wyręczając w leczeniu dzieci, powszechny szpital lwowski.

Jeżeliby ze względu na budżet krajowy okazało się niemożliwością przyjście w pomoc darowizną kwoty 78.300 K., towarzystwo uprasza o bezprocentową pożyczkę w tej samej wysokości, zwrotną w 30 ratach rocznych.

Komisya sanitarna uznając pożyteczność i konieczną potrzebę odrębnego szpitala dla dzieci, którego byt, bez wydatnej pomocy ze strony kraju, mógłby być istotnie zagrożonym — nie przesądzając sposobu, w jaki kraj mógłby przyjść w pomoc rzeczoczonej instytucyi — przedstawia wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

„Petycyę towarzystwa szpitala dla dzieci, im. św. Zofii we Lwowie przekazuje się Wydziałowi krajowemu do zbadania i przedłożenia sprawozdania na najbliższej sesyi".

Przewodniczący: *Gołuchowski.*

Sprawozdawca: *Wurst.*

Z drukarni „Polonia", Lwów Trzeciego Maja 11.

L. s. 3213/03.

We Lwowie, dnia 26. października 1903.

Aleg. 553

Sprawozdanie

komisyi sanitarnej w sprawie petycyi Wydziału powiatowego w Śniatynie o pokrycie z funduszu krajowego niedoboru z budowy szpitala powszechnego w Śniatynie w kwocie 3.388 koron 54 hal.

Wysoki Sejmie!

Reprezentacya powiatu śniatyńskiego uznając potrzebę budowy nowego szpitala w Śniatynie i pragnąc przyjść w pomoc gminie, która nie była w stanie pokryć tak znacznego wydatku, objęła szpital pod własny zarząd i przystąpiła do budowy nowego gmachu własnym kosztem, po przyczynieniu się przez fundusz krajowy w połowie do kosztów budowy, stosownie do wymogów ustawy z dnia 28. lipca 1897. Komisya sanitarna w sprawozdaniu swem z dnia 9. lutego 1898 wyraziwszy uznanie reprezentacyi powiatowej w Śniatynie za przyjęcie na siebie obowiązku, któremu gmina Śniatyn podołać nie mogła, zaproponowała, ażeby do tej połowy kosztów, którą powiat ma ponieść, wliczoną została cena kupna uzyskana ze sprzedaży starego budynku szpitalnego. Sejm uchwalając wniosek komisyi sanitarnej, zastrzegł jednak, że do pokrycia nadkosztorysowych wydatków obowiązaną jest reprezentacya powiatowa w Śniatynie. Z pierwotnego obliczenia miał powiat ponieść koszta budowy w kwocie 27.119·38 K., w rzeczywistości jednak koszta budowy pokryte przez powiat wyniosły kwotę 42.144·76 koron.

Przekroczywszy o tak znaczną kwotę pierwotny preliminarz, nie był Wydział powiatowy w możności zaspokojenia przedsiębiorców budowy, którzy dopominali się o zwrot kaucyi w kwocie 3.388 K. 54 h. po oddaniu budowy. Za zezwoleniem Wydziału krajowego pokrył ten dług fundusz szpitalny tymczasowo z zaoszczędzeń tego funduszu, domagając się kilkakrotnie zwrotu od powiatu. Wydział powiatowy jednak do tej pory nie mógł zwrócić długu a obecnie przedstawiając w swej petycyi, że za budynek stary nie sprzedawszy go, dotąd nie uzyskał żadnej kwoty, a obecnie za zdezelowany i walący się budynek prawie tylko wartość miejsca otrzyma, prosi o przyjęcie na fundusz krajowy długu, jaki Wydział powiatowy winien jest funduszowi szpitalnemu z tytułu pożyczki na wyrównanie przekroczenia budowy Szpitala.

Komisya sanitarna z uwagi na znaczne wydatki, jakie już poniosła reprezentacya powiatowa z powodu przekroczenia kosztorysu, a dalej z uwagi, że cena budynku

starego wliczona do kosztów budowy dla ulżenia powiatowi, dziś bardzo małą wartość przedstawia i nie pokryje długu, który powiat uiścić jest obowiązany;
wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Petycyę Wydziału powiatowego w Śniatynie z dnia 14. października 1903 Ls. 3213 odstępuje się Wydziałowi krajowemu do uwzględnienia.

Zast. przewodniczącego:
Mars.

Sprawozdawca:
Ks. Wilczkiewicz.

Ls. 3626/03

We Lwowie, dnia 25 października 1903.

Aleg. 554

Sprawozdanie

komisyi solnej o wnioskach pp. Starucha i ks. Wilczkiewicza L. s. 2920 i 2922 w sprawie udzielania soli hodowcom bydła w okolicach dotkniętych powodziami.

Wysoki Sejmie!

Posłowie Staruch, dla gmin powiatu Liskiego, Turczańskiego i Sanockiego, ks. Wilczkiewicz, dla gmin powiatu Dąbrowskiego, żądają w drodze wniosków samoistnych wyjednania u c. k. Rządu odpowiedniej ilości soli bydlęcej do bezpłatnego rozdania pomiędzy hodowców bydła w miejscowościach, gdzie powodzie tegoroczne zepsuły paszę.

Ponieważ Wysoki Sejm uchwałą z 26. bm. przy załatwieniu wniosków komisyi budżetowej w sprawie pomocy dla ludności powodziami dotkniętej, przyjął wniosek posła Merunowicza, domagający się w ogóle dla całego kraju wyznaczenia odpowiedniej ilości soli bydlęcej do bezpłatnego rozdania pomiędzy hodowców bydła, którym powodzie zepsuły paszę — przeto komisya solna wnosi:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wnioski posłów Starucha i Wilczkiewicza odstępuje się c. k. Rządowi do przychylnego załatwienia.

Zastępca przewodniczącego:
Korytowski.

Sprawozdawca:
Merunowicz.

BIBLIOTHECA
VNIV. IAGELL.
CRACOVIENSIS.